ALEGATY

DO

SPRAWOZDAŃ STENOGRAFICZNYCH

pierwszej sesyi ósmego peryodu

SEJMU KRAJOWEGO

Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem

z roku 1901/902

przytem

INDEKS TYCH ALEGATÓW

od 1 do 213.

418423
II 1901/02
1-27

Skrócenia:

Wydz. . .	czytaj	Wydziału
kraj. . . .	„	krajowego
p. . . .	„	posła
kom. . . .	„	komisyi
w przedm. . .	„	w przedmiocie.

BIBLIOTHECA UNIV. IAGELL. CRACOVIENSIS

P479
III 02

INDEKS ALEGATÓW

Treść alegatów do stenogramów z 1. sesyi VIII. peryodu.

Liczba alegatu		Stronnica sten. sprawozdania
1.	Spraw. Wydz. kraj. o budżecie krajowym na rok 1902 . .	21
2.	Spraw. Wydz. kraj. o zamknięciu rachunków funduszów krajowych za rok 1900	21
3.	Spraw. Wydz. kraj. w przedmiocie prowizoryum budżetowego na pierwsze cztery miesiące r. 1902.	21
4.	Wniosek p. Szajera i towarzyszy w sprawie ograniczenia ustawy o akuszerkach egzaminowanych	105
5.	Spraw. Wydz. kraj. z propozycyą do uzupełniającego wyboru 6 członków i tyluż zastępców do komisyi apelacyjnej dla podatku osobisto-dochodowego i do wyboru 4 członków i 5 ich zastępców do komisyi krajowej powszechnego podatku zarobkowego	156
6.	Przedłożenie rządowe do Jaśnie Wgo Pana dra Andrzeja hr. Potockiego Marszałka krajowego etc. etc. we Lwowie w przedmiocie zmiany ustawy z dnia 8. grudnia 1881 Dz. u. kr. Nr. 71 o używaniu ogierów prywatnych	177
7.	Spraw. Wydz. kraj. z czynności urzędowych	177
8.	Spraw. Wydz. kraj. w przedmiocie przyznania daru z łaski dla Michała Orłowicza, byłego stróża w gmachu sejmowym. . . .	177
9.	Spraw. Wydz. kraj. w przedmiocie wykonywania nadzoru nad gminami i reprezentacyami powiatowemi w myśl obowiązujących ustaw	177
10.	Spraw. Wydz. kraj. w przedmiocie prośby gminy król. stoł. miasta Lwowa o wyjednanie ustawy co do przymusowego łączenia kanałów domowych z miejskimi i opłat gminnych za to połączenie	177
11.	Spraw. Wydz. kraj. w przedmiocie zaliczenia gminy Krynicy do miejscowości podlegających ustawie gminnej z 3. lipca 1896 Nr. 51 dz. u. kr.	177
12.	Spraw. Wydz. kraj. w przedmiocie wcielenia gminy Załubińcze, powiatu nowosądeckiego, do gminy miasta Nowego Sącza . .	177
13.	Spraw. Wydz. kraj. w przedmiocie zezwolenia Reprezentacyi powiatowej w Cieszanowie na udzielenie imieniem powiatu poręki dla wkładek w założyć się mającej powiatowej Kasie Oszczędności do wysokości 200.000 kor.	178
14.	Spraw. Wydz. kraj. o krajowych funduszach pożyczkowych na budowę koszar dla wojska za czas od 1. stycznia do 30. listopada 1901.	178
15.	Spraw. Wydz. kraj. o rachunkach galic. Kasy osczędności we Lwowie za rok 1901	178
16.	Spraw. Wydz. kraj. z przedłożeniem sprawozdania Rady szkolnej krajowej o stanie wychowania publicznego w szkołach ludowych za rok 1900/901	178

Liczba alegatu		Stronnica sten. sprawozdania
17.	Spraw. Wydz. kraj. z przedłożeniem sprawozdania Rady szkolnej krajowej o stanie szkół średnich za r. 1900/901	178
18.	Spraw. Wydz. kraj. z przedłożeniem sprawozdania Rady szkolnej krajowej o stanie szkół przemysłowych i handlowych w roku szkolnym 1900/901	178
19.	Spraw. Wydz. kraj. z wnioskiem na przedłużenie czasu trwania funduszu pożyczkowego na budowę szkół ludowych . .	178
20.	Spraw. Wydz. kraj. w przedmiocie przyznania Gabryeli Mayerównej, tymczasowej kierowniczce kursu praktycznego robót kobiecych przy szkole wydziałowej żeńskiej w Rzeszowie ad personam praw i charakteru stałej nauczycielki	179
21.	Spraw. Wydz. kraj. w przedmiocie petycyi nauczycieli i nauczycielek tudzież wdów po nauczycielach o podwyższenie emerytury, względnie udzielenie pensyi wdowiej lub daru z łaski	179
22.	Spraw. Wydz. kraj. w przedmiocie regulacyi płac urzędników i sług krajowych archiwów aktów grodzkich i ziemskich we Lwowie i w Krakowie	179
23.	Spraw. Wydz. kraj. o zamknięciu rachunków fundacyi Stanisława hr. Skarbka za rok 1900	179
24.	Spraw. Wydz. kraj. Towarzystwa tanich mieszkań dla robotników katolickich w Krakowie względem udzielenia gwarancyi kraju dla pożyczki w kwocie 40.000 k. na hipotekę realności pod l. k. 11. w Krowodrzy, zaciągnąć się mającej	179
25.	Spraw. Wydz. kraj. w przedmiocie prowizoryum budżetowego na miesiąc lipiec 1902	179
26.	Spraw. dodatkowe Wydz. kraj. o budżecie krajowym na rok 1902	179
27.	Spraw. Wydz. kraj. o krajowej sprzedaży soli	180
28.	Spraw. Wydz. kraj. w przedmiocie wydania nowego statutu komisyi krajowej dla spraw przemysłowych	180
29.	Spraw. Wydz. kraj. o zakładach rolniczych, o gorzelni i folwarku w Dublanach	180
30.	Spraw. Wydz. kraj. o krajowych stacyach doświadczalnych, chemiczno-rolniczej w Dublanach i botaniczno-rolniczej we Lwowie . .	180
31.	Spraw. Wydz. kraj. o krajowej średniej szkole rolniczej i folwarku w Czernichowie za rok 1900/901	180
32.	Spraw. Wydz. kraj. o krajowych niższych szkołach rolniczych .	180
33.	Spraw. Wydz. kraj. w sprawie unormowania płac nauczycieli krajowych niższych szkół rolniczych i krajowej szkoły ogrodniczej w Tarnowie	180
34.	Spraw. Wydz. kraj. o krajowym Zakładzie sadowniczym w Zaleszczykach	180
35.	Spraw. Wydz. kraj. o zarządzeniach w sprawie tępienia pomoru świń i zapobiegania szerzeniu się tej zarazy	180
36.	Spraw. Wydz. kraj. o popieraniu gospodarstwa rybnego . .	180
37.	Spraw. Wydz. kraj. o wykonywaniu Patronatu nad Spółkami oszczędności i pożyczek w roku 1901	180
38.	Spraw. Wydz. kraj. o utworzeniu posady dyrektora Biura Patronatu dla Spółek oszczędności i pożyczek w Wydziale krajowym	181
39.	Spraw. Wydz. kraj. o Banku krajowym	181
40.	Spraw. Wydz. kraj. w przedmiocie budowy skrzydła gmachu sejmowego na pomieszczenie biur Banku krajowego	181
41.	Spraw. Wydz. kraj. o budowlach wodnych i melioracyach .	181
42.	Spraw. Wydz. kraj. z przedłożeniem projektu ustawy zmieniającej przepis §. 69. kraj. ust. wodnej w brzmieniu określonem ustawą z 10. czerwca 1892 Nr. 43 Dz. u. kr.. oraz §. 71. kraj. ust. wodnej z 14. marca 1875 Nr. 38 Dz. u. kr.	181
43.	Spraw. Wydz. kraj. o krajowym kursie praktycznym dozorców drenarskich we Lwowie	181
44.	Spraw. Wydz. kraj. o udzielenie zasiłku krajowego na założenie wodociągu w gminie Wyspa powiatu Rohatyńskiego	181

Liczba alegatu		Stronica sten. sprawozdania
45.	Spraw. Wydz. kraj. w przedmiocie przebudowy na drogach powiatowych i gminnych drewnianych mostów i przepustów na mosty i przepusty trwałe	181
46.	Spraw. Wydz. kraj. z usprawiedliwieniem podwyższenia Rubr. I. poz. 1. preliminarza budżetu kraj. szpitala powsz. we Lwowie (Pobory dyrektora)	182
47.	Spraw. Wydz. kraj. w sprawie budowy schroniska dla 500 obłąkanych nieuleczalnych przy zakładzie umysłowo chorych w Kulparkowie	182
48.	Spraw. Wydz. kraj. w przedmiocie budowy domu izolacyjnego przy szpitalu św. Łazarza w Krakowie	182
49.	Spraw. Wydz. kraj. w przedmiocie zmiany §§. 11. i 15. ustawy krajowej z 28. lipca 1897 r. Nr. 47 Dz. u. kr. urządzającej prawne stosunki szpitali powszechnych i publicznych	182
50.	Spraw. Wydz. kraj. w przedmiocie uznania szpitala w Jarosławiu za publiczny i powszechny	182
51.	Spraw. Wydz. kraj. w przedmiocie nadania szpitalowi w Gorlicach charakteru szpitala powszechnego i publicznego .	182
52.	Spraw. Wydz. kraj. w przedmiocie budowy nowego szpitala powszechnego w Zaleszczykach	182
53.	Spraw. Wydz. kraj. w przedmiocie pokrycia przekroczenia w kosztach budowy szpitala sokalskiego	183
54.	Spraw. Wydz. kraj. z usprawiedliwieniem kredytu zamieszczonego w Rubr. VI. p. 55. preliminarza budżetu krajowego na rok 1902 w kwocie 3600 koron jako raty amortyzacyjnej pożyczki w sumie 60.000 koron zaciągnąć się mającej na pokrycie kosztów budowy domu podjętej przez Stowarzyszenie opieki nad niemowlętami pod wezwaniem „Dzieciątka Jezus“ we Lwowie . . .	183
55.	Spraw. Wydz. kraj. w przedmiocie udzielenia bezzwrotnej subwencyi z funduszów krajowych w kwocie 10.000 koron na koszta budowy szpitala dla matołków i nieuleczalnie chorych w Iwoniczu .	183
56.	Spraw. Wydz. kraj. w przedmiocie pomnożenia liczby okręgów sanitarnych w roku 1902	183
57.	Spraw. Wydz. kraj. o wydzierżawieniu prawa poboru krajowej opłaty konsumcyjnej od piwa na czas od 1. września 1901 do 31. grudnia 1904	183
58.	Spraw. Wydz. kraj. w przedmiocie dopłacania z funduszu krajowego odpowiedniej kwoty do wynagrodzenia płaconego ze Skarbu państwa za podwody dostarczane oficerom c. k. żandarmeryi kraj. w ich podróżach służbowych	183
59.	Spraw. Wydz. kraj. w przedmiocie sprawienia dla gmachu sejmowego drugiej maszyny dynamo-elektrycznej wraz z motorem gazowym dla oświetlenia elektrycznego	183
60.	Spraw. Wydz. kraj. z projektem ustawy o przeniesienie gmin i obszarów dworskich Kahujów, Honiatycze i Werbiż wraz z przysiółkiem Sajków z okręgu Reprezentacyi powiatowej w Rudkach do okręgu Reprezentacyi powiatowej we Lwowie	184
61.	Wniosek p. Kozłowskiego w przedmiocie ochrony interesów krajowych przy zmianie taryfy cłowej i odnowieniu traktatów handlowych .	184
62.	Wniosek p. Barwińskiego w przedmiocie założenia w Stanisławowie wyższego gimnazyum państwowego z językiem wykładowym ruskim	187
63.	Wniosek pp. Moysy i Zaleskiego w sprawie zniżenia ceny soli, podwyższenia krajowego kontyngentu soli, bezpłatnego poboru surowicy dla bydła, powiększenia produkcyi soli nawozowej i połączenia kolejowego salin Kałuskich ze stacyą kolei w Kałuszu	188
64.	Wniosek p. Mogilnickiego o uchylenie rozporządzenia ces. z dnia 20. kwietnia 1854 Nr. 96 Dz. u. p. . . .	190
65.	Wniosek p. Płockiego o zbadanie kwestyi budowy krajowych zbiorników ropy, względnie gwarancyi krajowej oprocentowa-	

Liczba alegatu		Stronica sten. sprawozdania
	nia kapitałów prywatnych, wyłożonych na budowę takich zbiorników	191
66.	Wniosek p. Stapińskiego w sprawie zamawiania wszelkich dostaw dla Wydz. krajowego i zakładów krajowych wyłącznie u krajowych producentów i dostawców . .	193
67.	Wniosek p. Stapińskiego o zmianę ustawy drogowej .	195
68.	Spraw. Wydz. kraj. w przedmiocie galic. Kasy oszczędności i podwyższenia gwarancyi kraju za jej wkładki . .	220
69.	Spraw. Wydz. kraj. w przedmiocie powiększenia dotacyi funduszu przemysłowego	220
70.	Spraw. Wydz. kraj. z wnioskiem podwyższenia gwarancyi kraju za zwrot i oprocentowanie wkładek oszczędności, powierzonych Bankowi kraj., z kwoty 12,000.000 koron do kwoty łącznej ich wysokości 16,000.000 kor., tudzież odpowiedniej zmiany §. 89. al. 2. i 4. statutu Banku krajowego .	220
71.	Spraw. Wydz. kraj. w przedmiocie podwyższenia funduszu pożyczkowego dla spółek wodnych powiatów i gmin .	220
72.	Spraw. Wydz. kraj. o kraj. zimowych szkołach rolniczych i kraj. instruktorach sadownictwa i ogrodnictwa .	220
73.	Spraw. Wydz. kraj. o krajowej szkole ogrodniczej w Tarnowie za rok 1900/901	220
74.	Spraw. Wydz. kraj. o podwyższeniu etatu biura melioracyjnego	220
75.	Spraw. Wydz. kraj. o budowie przedłużenia kolei lokalnej Piła-Jaworzno do kopalni gwarectwa Jaworznickiego i do miasta Jaworzna	220
76.	Spraw. Wydz. kraj. w przedmiocie petycyi gminy kat. Dobra szlachecka i Dobra rustykalna o wydzielenie z okręgu sądowego w Birczy i Starostwa w Dobromilu, a przyłączenie do okręgu sądowego i politycznego w Sanoku	221
77.	Spraw. Wydz. kraj., jako komisyi Wys. Sejmu, tyczące się petycyi gminy m. Lubaczowa o udzielenie zapomogi bezzwrotnej z powodu ponownej klęski pożaru	245
78.	Spraw. dodat. Wydz. kraj. o krajowej sprzedaży soli . .	271
79.	Spraw. Wydz. kraj. o projekcie ustawy o publicznych biurach pośrednictwa pracy	271
80.	Spraw. Wydz. kraj. z przedłożeniem poprawek do projektu ustaw: 1) o zalesieniu ochronem, 2) o niektórych zarządzeniach policyjnych leśnych i wodnych	272
81.	Spraw. Wydz. kraj. w sprawie przeniesienia szpitala powszechnego w Przemyślu i wybudowanie nowego wodpowiedniem miejscu	273
82.	Wniosek p. Kozłowskiego w przedmiocie wydania zarządzeń potrzebnych dla wykonania ustawy o regulacyi rzek . .	273
83.	Wniosek p. Stojałowskiego w sprawie przeniesienia c. k. Sądu powiatowego z Ślemienia do Suchej . . .	277
84.	Wniosek p. Żardeckiego owydanie nowej ustawy łowieckiej	279
85.	Wniosek p. Szweda o przyznanie mieszkańcom kilku gmin powiatu Żywieckiego zapomogi 5000 kor. z powodu klęski gradowej w roku 1901	281
86.	Wniosek p. Cieleckiego w przedmiocie założenia kosztem kraju jednego seminaryum nauczycielskiego z kierunkiem rolniczym połączonego z internatem	281
87.	Wniosek p. Trzecieskiego o popieraniu zakładania małych i średnich wędlarń jako przemysłu domowo rolniczego . .	282
88.	Wniosek p. St. Jędrzejowicza o zmianę ustawy o stowarzyszeniach zarobkowych i gospodarczych	286
89.	Wniosek p. Szajera w sprawie zakładania fabryk krajowych dla wyrobów betonowych i odsprzedaży tychże wyrobów włościanom po cenach produkcyi	287

Liczba alegatu		Stronica sten. sprawozdania
90.	Wniosek p. Szajera w przedmiocie ukrajowienia drogi Rzeszów-Głogów-Kolbuszowa-Majdan-Tarnobrzeg . .	287
91.	Spraw. Wydz. kraj. w przedmiocie wyboru ośmiu członków Wydziału galic. Kasy oszczędności we Lwowie na nowe trzechlecie	290
92.	Spraw. Wydz. kraj. o fundacyi Stanisława hr. Skarbka za czas od maja 1901 do maja 1902	309
93.	Spraw. Wydz. kraj. w przedmiocie zmiany ustawy kraj. z dnia 1. stycznia 1889 Nr. 16 Dz. u. kr. a względnie ustawy z dnia 6. lipca 1899 Nr. 85 Dz. u. kr. o stosunkach prawnych stanu nauczycielskiego w publicznych szkołach ludowych w kierunku polepszenia bytu tychże nauczycieli .	309
94.	Wniosek p. Paszkowskiego w przedmiocie ułatwienia kredytu melioracyjnego	309
95.	Wniosek p. Szajera o zniesienie myt na drogach kraj. i powiatowych	311
96.	Spraw. kom. budż. o sprawozd. Wydz. kraj. w przedmiocie prowizoryum budżetowego na miesiąc lipiec 1902 . . .	312
97.	Wniosek p. Buynowskiego o zmianę ustawy gminnej na zasadzie połączenia obszarów dworskich z gminami .	327
98.	Wniosek p. Marsa o zwołanie ankiety dla zbadania, czyli i w jaki sposób należałoby zmienić dzisiejszą gospodarkę funduszami na cele sanitarne	328
99.	Wniosek p. Hupki o wezwanie c. k. Rządu, aby sankcyonowane dnia 9. grud. 1899 r. ustawy „o komasacyi gruntów rolnych“ ustawy o „podziale lub regulacyi użytkowania gruntów wspólnie używanych“ i ustawy „o składzie komisyi krajowej dla spraw wyłączenia obcych gruntów z lasów i zaokrąglenia granic leśnych“ jaknajrychlej w życie wprowadził . .	328
100.	Wniosek p. Szweda o udzielenie mieszkańcom powiatu Żywieckiego znaczniejszej pomocy z funduszów krajowych z powodu klęski powodzi z dnia 18. i 19. czerwca b. r. . .	330
101.	Wniosek p. Mogilnickiego o wezwanie c. k. Rządu aby przystąpił jaknajrychlej do zarządzenia uchwalonych już robót inwestycyjnych i o polecenie Wydziałowi krajowemu, aby co rychlej zajął się uchwaloną już regulacyą rzek i wykonaniem robót melioracyjnych.	330
102.	Sprawozdanie Wydz. kraj w przedmiocie projektu ustawy o środkach prawnych przeciw postanowieniom Reprezentacyi gminnych i powiatowych	349
103.	Spraw. Wydz. kraj. w sprawie utworzenia w Stanisławowie gimnazyum z językiem wykładowym ruskim . . .	350
104.	Sprawozd. Wydz. kraj. o zamknięciu rachunkowem galic. funduszu propinacyjnego za rok 1901, tudzież o preliminarzu tegoż funduszu na rok 1903	350
105.	Sprawozdanie Wydziału kraj. z czynności w zakresie przemysłu krajowego	350
106.	Sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie uznania szpitala w Dolinie za publiczny i powszechny	350
107.	Wniosek p. Merunowicza w sprawie upaństwowienia kolei północnej im. cesarza Ferdynanda	350
108.	Wniosek p. Gniewosza z projektem ustawy lasowej . .	353
109.	Wniosek p. Buynowskiego o zmianę ustawy drogowej z d. 5. lipca 1897 r. Nr. 43 Dz. u. kr.	354
110.	Spraw. kom. gospodarstwa krajowego o przedłożeniu rządowem w przedmiocie częściowej zmiany ustawy z dnia 8. grudnia 1981 r. Dz. u. kr. Nr. 71 o używaniu ogierów prywatną własnością będących, do stanowienia	355
111.	Sprawozdanie komisyi gminnej w przedmiocie wniosku Wydziału kraj.	

Liczba alegatu		Stronica sten. sprawozdania
	o zorganizowanie systematyczniejszego nadzoru nad gospodarstwem powiatów i gmin	356
112.	Sprawozdanie komisyi gospodarstwa krajowego o przedłożeniu Wydziału kraj. w sprawie unormowania płac nauczycieli niższych szkół rolniczych i szkoły ogrodniczej w Tarnowie (L. s. 339, W. kr. 33.802/902).	364
113.	Sprawozdanie komisyi gospodarstwa krajowego o sprawozdaniu Wydz. kraj. dotyczącem kursu praktycznego dozorców drenarskich (L. s. 349).	365
114.	Sprawozdanie komisyi administracyjnej o przedłożeniu Wydziału krajowego w przedmiocie zezwolenia Reprezezentacyi pow. w Cieszanowie na udzielenie imieniem powiatu poręki dla wkładek w założyć się mającej powiatowej kasie oszczędności aż do wysokości 200.000 koron	365
115.	Wniosek p. Stapińskiego o wprowadzenie języka polskiego jako urzędowego w służbie wewnętrznej we wszystkich władzach i urzędach w kraju . . .	368
116.	Wniosek p. Cieleckiego o zwołanie ankiety celem obmyślenia środków przyjścia w pomoc mniejszemu rolnictwu . .	369
117.	Wniosek p. Stojałowskiego o udzielenie Spółce „Ochrony i Pomocy narodowej“ w Białej pożyczki bezprocentowej w kwocie 25.000 kor. na wybudowanie polskiego domu robotniczego w Lipniku pod Białą	371
118.	Wniosek p. Gnoińskiego o wyjednanie w drodze ustawodawczej zmian w opodatkowaniu spirytusu	374
119.	Wniosek p. Rozwadowskiego o pomnożenie liczby geometrów ewidencyjnych	376
120.	Wniosek p. Stojałowskiego o zaprowadzenie opłat krajowych od biletów na wszystkie widowiska i od wszelkich zabaw publicznych i prywatnych połączonych z muzyką	377
121.	Wniosek p. Mazikiewicza o uwolnienie domów włościańskich i małomieszczańskich dwóch najniższych klas podatkowych od wszelkich dodatków krajowych i autonomicznych na czas uwolnienia ich od państwowego podatku domowo-klasowego	378
122.	Wniosek p. Mazikiewicza o polecenie Wydz. kraj., aby wydał i rozesłał do wszystkich zwierzchności gminnych pouczenie o przepisach ustawy państwowej z 22. maja 1880 Nr. 39. Dz. ust. państw. i rozp. minist. z dnia 10. grudnia 1880. Nr. 140 Dz. u. p. co do uwolnienia od podatku domowego nowo-wybudowanych domów	378
123.	Sprawozd. Wydziału kraj. z czynnosci dotyczących podniesienia mleczarsw w kraju	393
124.	Sprawozd. Wydz. kraj. z czynności odnoszących się do podniesienia hodowli bydła w r. 1901.	394
125.	Spraw. Wydz. kraj. w przedmiocie spraw górniczych . .	394
126.	Sprawozd. Wydziału kraj. z czynności kraj. biura statystycznego od 15. listopada 1899 do 31 grudnia 1901 r. . .	394
127.	Sprawozdanie kom. gospod. kraj. o sprawozdaniu z czynności Dep. III. Wydz. kraj. za czas od 31. grudnia 1900 r. do 1. stycznia 1902 r.	394
128.	Spraw. kom. szkolnej z petycyi gminy miasta Leżajska o zwolnienie od opłacania nadobowiązkowej prestacyi szkolnej	402
129.	Wniosek p. Stojałowskiego o uzupełnienie ustawy gminnej i ustawy o Reprezentacyi powiatowej, postanawiającej, że członkom reprezentacyi gminnej i powiatowej nie wolno być przedsiębiorcami dostaw lub robót gminnych a względnie powiatowych	402
130.	Wniosek p. K. Lubomirskiego w sprawie udzielenia przez kraj gwarancyi uzupełniającej dla kapitału pierwszeń-	

Liczba alegatu		Stronnica sten. sprawozdania
	stwa w sumie 2,000.000 K. dla kolei Podgórze — Myślenice — Lubień na podstawie udzielonego przez c. k. Rząd kredytowania kosztów ruchu	403
131.	Wniosek p. Skołyszewskiego o wezwanie c. k. Rządu do ścisłego przestrzegania ustawy z dnia 15. listopada 1867 roku Nr. 135 Dz. u. p. o prawie zgromadzania się . . .	405
132.	Wniosek p. W. Gnoińskiego w przedmiocie uznania drogi Brody—Łopatyn — Radziechów do Krystynopola za drogę krajową	408
133.	Wniosek p. Maryewskiego o dopuszczenie nadzoru Wydziału kraj. nad kasami oszczędności, pozostającemi pod gwarancyą miast lub powiatów	409
134.	Wniosek członka Sejmu rektora Rydygiera o wybudowanie potrzebnych budynków dla pomieszczenia klinik . .	410
135.	Wniosek p. Abrahamowicza w sprawie ulg podatkowych dla właścicieli parceli gruntowych, którzy przeprowadzają drenowanie celem odwodnienia powiatów . . .	411
136.	Wniosek pp. Huryka i Barabasza o przyspieszenie regulacyi rzeki Bystrzycy	413
137.	Wniosek p. Stapińskieko w przedmiocie należnego gminom dodatku gminnego od podatku dochodowego za wykonywanie prawa propinacyi od r. 1893 do r. 1897 . .	414
138.	Spraw. Wydz. kraj. z petycyi związku koleżeńskiego byłych seminarzystek i nauczycielek we Lwowie o subwencyę na budowę schroniska dla nauczycielek nie mogących pracować lub potrzebujących chwilowego schronienia i opieki	426
139.	Spraw. Wydz. kraj. w przedmiocie zezwolenia Reprezentacyi powiatu w Wieliczce na udzielenie poręki powiatu na pożyczkę 500.000 k. przez powiatową kasę oszczędności zaciągnąć się mającą .	426
140.	Wniosek p. Garapicha w przedmiocie dostaw dla c. i k. armii i rozmaitych ulg i ułatwień dla ludności dla złagodzenia ciężarów wynikających z powinności wojskowej . . .	426
141.	Wniosek p. Wilczkiewicza w przedmiocie podniesienia i ochrony sadownictwa	430
142.	Wniosek p. Jędrzejowicza St. w przedmiocie podniesienia chowu koni	432
143.	Wniosek r. Dzieślewskiego o wezwanie c. k. Rządu do uregulowania w drodze ustawodawczej sprawy wywłaszczenia dla celów budowy i utrzymania przewodów elektrycznych	434
144.	Wniosek p. Stapińskiego o zmianę statutu krajowego i krajowej ordynacyi wyborczej na zasadzie utworzenia w kraju powszechnego głosowania i zaprowadzenia bezpośredniego tajnego głosowania	435
145.	Wniosek p. Maissa o wezwanie c. k. Rządu o założenie przy salinach galicyjskich kąpieli solankowych w zachodniej i wschodniej części kraju	442
146.	Spraw. Wydz. kraj. w przedmiocie nadania szpitalowi w Krośnie charakteru szpitala powszechnego i publicznego .	456
147.	Spraw. Wydz. kraj. w przedmiocie petycyi gminy Zakopanego o gwarancyę kraju dla pożyczki 400.000 k. którą na inwestycye zaciągnąć zamierza	457
148.	Spraw. Wydz. kraj. jako komisyi w przedmiocie zezwolenia Reprezentacyi powiatowej w Śniatynie na zaciągnięcie pożyczek w kwotach 60.000 k. i 21.000 k.	458
149.	Wniosek p. Stojałowskiego o założenie w Białej polsko-niemieckiego seminaryum nauczycielskiego. . . .	462
150.	Wniosek rektora Dzieślewskiego o wyjednanie u c. k. Rządu aby uczniowie szkół realnych po ich ukończeniu mogli być przyjmowani w charakterze zwyczajnych słuchaczy, na Wy-	

Liczba alegatu		Stronica sten. sprawozdania
	działy medyczny, filozoficzny i rolniczy c. k. Uniwersytetów	465
151.	Wniosek p. Cieleckiego o dopuszczenie kółek rolniczych do korzystania ze stałego funduszu hodowlanego w kwocie 100.000 k.	467
152.	Wniosek p. Starucha w sprawie zmiany ustawy krajowej o konkurencyi kościelnej i parafialnej	467
153.	Spraw. komisyi szkol. z petycyi Rady szkolnej miejscowej i zwierzchności gminnej w Radziechowie w sprawie zorganizowania tamtejszej 6-cio klasowej szkoły męskiej na szkołę wydziałową	468
154.	Spraw. kom. gosp. kraj. z przedłożenia Wydz. kraj. o podwyższeniu etatu kraj. biura melioracyjnego	469
155.	Spraw. kom. gosp. kraj. o przedłożeniu Wydz. kraj. w przedmiocie projektu ustawy, zmieniającej przepis §. 69. kraj. ust. wod. (w brzmieniu określonem ustawą z 10. czerwca 1892 N. 43 Dz. u. kr.) oraz §. 71. kraj. ustawy wodnej z 14. marca 1875 Nr. 38. Dz. u. kr.	471
156.	Spraw. kom. administr. o wniosku p. Rozwadowskiego i o petycyi Wydz. Rady pow. w Tarnobrzegu w sprawie o ustanowienie posad geometrów przy każdym Sądzie powiatowym . . .	473
157.	Spraw. kom. administr. o petycyi Wydz. Rady pow. w Tarnobrzegu w sprawie doręczania stronom pism i wezwań władz politycznych i skarbowych za pośrednictwem c. k. urzędów pocztowych a nie jak dotąd za pośrednictwem urzędów gminnych .	477
158.	Spraw. kom. gminnej o licznych petycyach Rad powiatowych w przedmiocie przyznania gminom wynagrodzenia ze Skarbu państwa za sprawowanie czynności przekazanego zakresu działania.	478
159.	Spraw. kom. gminnej o sprawozdaniu Wydz. kraj. z dnia 20. sierpnia 1901 L. 53.394/901 w przedmiocie prośby gminy król stoł. miasta Lwowa o wyjednanie ustawy co do przymusowego łączenia kanałów domowych z miejskimi i opłat gminnych za to połączenie	481
160.	Spraw. kom. gosp. kraj. o zimowych szkołach rolniczych i instruktorach ogrodnictwa	482
161.	Spraw. kom. administr. w przedmiocie zmiany §. 19. ordynacyi wyborczej powiatowej	482
162.	Spraw. kom. przemysłowej w przedmiocie petycyi Towarzystwa wyrobu taczek w Białej ad Maków	483
163.	Spraw. kom. gosp. kraj. z petycyi c. k. Towarzystwa gospod. galic. we Lwowie z 13. maja 1902 do L. 448 i 449 o zniżenie przewoźnego na kolejach od nawozów sztucznych w ogóle a kainitu w szczególności	484
164.	Spraw. kom. gosp. kraj. nad sprawozdaniem Wydz. kraj. o kraj. średniej szkole rolniczej i folwarku w Czernichowie za r. 1900/901	485
165.	Spraw. kom. sanitarnej o przedłożeniu Wydz. kraj. w przedmiocie pokrycia przekroczenia w kosztach budowy szpitala sokalskiego	485
166.	Spraw. kom. sanitarnej o przedłożeniu Wydz. kraj. w przedmiocie budowy domu izolacyjnego przy szpitalu św. Łazarza w Krakowie	485
167.	Spraw. kom. sanitarnej o sprawozdaniu Wydz. kraj. w przedmiocie pomnożenia liczby okręgów sanitarnych w r. 1902 .	486
168.	Spraw. kom. kolejowej w sprawie petycyi konsorcyum dla kolei wąskotorowej Zakopane-Świnnica o subwencyę	486
169.	Spraw. Wydz. kraj. o krajowej szkole gospodarstwa lasowego za r. 1900/901	505
170.	Wniosek p. Rottera w sprawie reformy szkół średnich .	506

Liczba alegatu		Stronica sten. sprawozdania
171.	Wniosek p. Baworowskiego w przedmiocie poboru i przymusowego ściągania podatków	510
172.	Wniosek p. Merunowicza w sprawie uregulowania spraw wychodźtwa z kraju	513
173.	Spraw. kom. drogowej o petycyi L. 474 powiatu Rzeszowskiego w sprawie przyznania subwencyi dla drogi I. klasy od granicy powiatu łańcuckiego przez Wisłok do drogi krajowej w Nowej Wsi budowanej	515
174.	Spraw. kom. gminnej o przedłożeniu Wydz. kraj. w przedmiocie wcielenia gminy Załubińcze pow. Nowosądeckiego do gminy miasta Nowego Sącza	516
175.	Spraw. kom. sanitarnej o sprawozdaniu Wydz. kraj. z czynności Dep. V. za czas od 1. listopada 1900 do 31. października 1901, a zarazem i o wniosku p. Marsa w sprawie gospodarki funduszami na cele sanitarne	518
176.	Spraw. kom. sanitarnej z petycyi p. Anastazyi Piotrowskiej o uwolnienie od płacenia kosztów leczenia jej syna w szpitalu kulparkowskim	519
177.	Spraw. kom. budżetowej w sprawie wniosku Wydz. kraj. o udzielenie zasiłku krajowego na założenie wodociągu w gminie Wyspa powiatu Rohatyńskiego	519
178.	Spraw. kom. budżetowej o wniosku posłów Huryka i Barabasza o przyspieszenie regulacyi rzeki Bystrzycy . . .	519
179.	Spraw. kom. sanitarnej o petycyi prof. Dra Pieniążka o przeniesienie kliniki laryngologicznej do innego budynku . .	520
180.	Spraw. kom. gospod. kraj. o sprawozdaniu Wydz. kraj. do Ls. 341 w sprawie tępienia pomoru świń i zapobiegania szerzeniu się tej zarazy	520
181.	Spraw. kom. budżetowej o przedłożeniu Wydz. kraj. w przedmiocie elektrycznego oświetlenia gmachu sejmowego . .	532
182.	Spraw. Wydz. kraj. w przedmiocie zezwolenia Reprezentacyi powiatowej w Przemyślanach na zaciągnięcie imieniem powiatu pożyczki w kwocie 20.000 kor.	555
183.	Spraw. Wydz. kraj. w przedmiocie przedłużenia i zmian ustawy z 11. kwietnia 1893 Dz. u. kr. Nr. 21 o ulgach podatkowych dla przemysłu	558
184.	Propozycya Wydz. kraj. w sprawie wyboru czterech członków Rady nadzorczej Banku kraj. (na propozycyę Wydziału krajowego)	567
185.	Spraw. kom. sanitarnej w przedmiocie nadania szpitalowi w Gorlicach charakteru szpitala powszechnego i publicznego	568
186.	Spraw. kom. sanitarnej w przedmiocie udzielenia subwencyi na budowę nowego szpitala w Starym Samborze . . .	569
187.	Spraw. kom. sanitarnej w przedmiocie budowy nowego budynku szpitalnego w Zaleszczykach	569
188.	Spraw. kom. bankowej w przedmiocie budowy skrzydła gmachu sejmowego na pomieszczenie biur Banku krajowego . .	570
189.	Spraw. kom. bankowej w przedmiocie podwyższenia poręki kraju za zwrot i oprocentowanie wkładek oszczędności powierzonych Bankowi kraj. z kwoty 12,000.000 do kwoty 16,000.000 kor., tudzież odpowiedniej zmiany §. 89. al. 2. i 4. statutu Banku krajowego	573
190.	Spraw. kom. budżetowej o budżecie krajowym na r. 1902 .	574
191.	Spraw. kom. budżetowej ze sprawozdania Wydz. kraj. w przedmiocie petycyi nauczycieli i nauczycielek tudzież wdów po nauczycielach o podwyższenie emerytury, względnie udzielenie pensyi wdowiej lub daru z łaski	643
192.	Spraw. kom. budżetowej ze sprawozdania dodatkowego Wydz. kraj. o petycyi Stanisławy Bałtarowiczówny sieroty po nauczycielu ludowym w Glinianach o przedłużenie poboru pensyi sierocej	645

Liczba alegatu		Stronica sten. sprawozdania
193.	Spraw. kom. budżetowej ze sprawozdania Wydz. kraj. z wnioskiem na przedłużenie czasu trwania funduszu pożyczkowego dla gmin wiejskich	645
194.	Spraw. kom. sanitarnej w sprawie budowy nowego szpitala w Kołomyi (petycya gminy m. Kołomyi)	646
195.	Spraw. kom. sanitarnej w przedmiocie sprawozdania Wydz. kraj. w sprawie przeniesienia szpitala pow. w Przemyślu i wybudowania nowego w odpowiedniem miejscu	646
196.	Spraw. kom. sanitarnej w przedmiocie uznania szpitala w Dolinie za powszechy i publiczny	647
197.	Spraw. kom. sanitarnej w przedmiocie uznania szpitala w Jarosławiu za publiczny i powszechny	648
198.	Spraw. kom. drogowej o petycyi Wydz. pow. w Pilźnie L. 521. żądającej podwyższenia subwencyi krajowej na rekonstrukcyę drogi gminnej I. klasy Kamienica dolna-Głobikowa z 50% na 75%	651
199.	Spraw. kom. drogowej o petycyi Wydz. Rady pow. w Brzozowie L. 432. żądającej podwyższenia z 50 procent na 60 procent subwencyi krajowej na ukończenie drogi Brzozów-Nozdrzec	651
200.	Spraw. kom. drogowej o petycyi Wydz. Rady pow. w Lisku l. 1197. i prezesa tejże Rady pow. l. 1149. żądającej podwyższenia subwencyi kraj. na budowę drogi gminnej I. klasy Lutowiska-Cisna z 50% na 60%	651
201.	Spraw. kom. bankowej o sprawozdaniu Wydz. krajowego w przedmiocie gal. Kasy oszczędności i podwyższenia gwarancyi kraju za jej wkładki	795
202.	Spraw. kom. szkolnej ze sprawozdania Wydz. kraj. w przedmiocie zmiany ustawy kraj. z dnia 1. stycznia 1889. Nr. 16. Dz. u. kr. a względnie ustawy z dnia 6. lipca 1899 Nr. 85 Dz. u. kr. o stosunkach prawnych stanu nauczycielskiego w publicznych szkołach ludowych w kierunku polepszenia bytu tychże nauczycieli	797
203.	Spraw. kom. gospod. kraj. z przedłożenia Wydziału krajowego o budowlach wodnych i melioracyach	817
204.	Spraw. kom. kolej. o wniosku Wydz. kraj. co do budowy przedłużenia kolei lokalnej Piła — Jaworzno do kopalni gwarectwa Jaworznickiego i do miasta Jaworzna .	836
205.	Spraw. kom. budżet. o pomocy dla ludności okolic dotkniętych klęską powodzi w czerwcu 1902 r.	960
206.	Spraw. kom. budżet. o wniosku nagłym posła Wład. Czaykowskiego w sprawie przyjścia z pomocą ludności gmin w powiecie przemyskim dotkniętyh klęską gradobicia z dnia 2. lipca 1902 r.	961
207.	Spraw. kom budżet. o sprawozd. Wydz. kraj. o petycyi towarzystwa tanich mieszkań dla robotników katolickich w Krakowie względem udzielenia gwarancyi kraju dla pożyczki w kwocie 40.000 K. na hipotekę realności pod l. 11. w Krowodrzy zaciągnąć się mającej.	969
208.	Spraw. kom. kolejowej w przedmiocie petycyi konsorcyum starającego się o doprowadzenie do skutku projektowanej budowy kolei lokalnej Lwów—Podhajce	969
208.	Dodatek do sprawozd. kom. kolej. w przedmiocie petycyi konsorcyum starającego się o doprowadzenie do skutku budowy projekt. kolei lokaln. Lwów—Podhajce	985
209.	Spraw. kom. wod. z punktu 8. i 9. wniosku p. Kozłowskiego w sprawie utworzenia oddziału hydrotechnicznego i rozszerzenia budynków lwowskiej szkoły politechnicznej.	985
210.	Spraw. kom. gosp. kraj. o sprawozd. Wydz. kraj. z czynności około podniesienia mleczarstwa w kraju	986

Liczba alegatu		Stronica sten. sprawozdania
211.	Spraw. kom. przemysł. o sprawozd. Wydz. kraj. z czynnocci w zakresie przemysłu krajowego (krajowe szkoły zawodowe i warstaty instrukcyjne)	987
212.	Spraw. kom. budżetowej o sprawozd. Wydz. kraj. w przedmiocie petycyi gminy Zakopane o gwarancyę kraju dla pożyczki 400.000 koron, którą na inwestycye zaciągnąć zamierza	988
213.	Spraw. kom. solnej o czynnościach Wydz. kraj. w zakresie sprzedaży soli, tudzież o wniosku pp. Moysy, Zaleskiego i tow. w sprawach solnych	989

L. W. 68760/901.

Alsg. 1.

We Lwowie dnia 14. grudnia 1901.

Sprawozdanie

Wydziału krajowego o budżecie krajowym na rok 1902.

Wysoki Sejmie!

Załatwiając sprawozdanie Komisyi budżetowej o budżecie funduszu krajowego na rok 1901. powziął Wysoki Sejm na posiedzeniu z dnia 9. lipca 1901. między innemi, następującą uchwałę:

„Sejm wzywa c. k. Rząd, ażeby w drodze ustawodawczej zapewnił krajom koronnym udział funduszów krajowych w państwowym podatku od piwa w stosunku do konsumcyi tego artykułu w poszczególnych krajach tak, jak to zapewnionem zostało co do podatku konsumcyjnego od wódki ustawą, uchwaloną przez obie Izby Rady państwa w dniu 4. czerwca 1901".

„Sejm poleca Wydziałowi krajowemu:

1. porozumieć się bezzwłocznie z Wydziałami krajowymi innych krajów koronnych i wdrożyć wspólnie z nimi akcyę w celu skłonienia Rządu do zezwolenia na pobieranie obliczanego według konsumcyi dodatku krajowego do podatku od piwa;

2. zwołać ankietę w celu obmyślenia środków, dążących do dostatecznego zaopatrzenia funduszu krajowego i zaprosić do jej składu przedstawiciela c. k. Rządu;

3. z wykonania powyższych kroków zdać Wysokiemu Sejmowi sprawę na przyszłej sesyi sejmowej".

Odwołując się do sprawozdania z czynności Wydziału krajowego, w którem zczegółowo przedstawiono rzecz całą, Wydział krajowy nadmienia tylko na tem smiejscu, że w myśl tego polecenia wystosował do c. k. Ministerstwa skarbu memoryał i zakomunikował go równocześnie Wydziałom krajowym wszystkich krajów koronnych, z zaproszeniem do poparcia żądań tam wyrażonych.

W memoryale przedstawił Wydział krajowy Ministerstwu po raz trzeci stan finansów krajowych, a w szczególności wskazał na ostatni budżet z r. 1901, który mimo zwiększonego dochodu, spowodowanego czteromiesięcznym udziałem w podatku konsumcyjnym od wódki, mimo tak wysokiej stopy dodatków krajowych, jakiej nie ma w żadnym kraju koronnym, mimo nader oględnego budżetowania, gdzie uwzględniono tylko wydatki zwyczajne, nieuniknione lub z ustaw wynikające, odkładając wszelkie wydatki nadzwyczajne, któreby w interesie ekonomicznego i kulturnego dźwignięcia kraju ponieść należało, do przyszłych budżetów w nadziei, że się może powiedzie znaleść tam dla nich pokrycie, który tedy budżet mimo to wszystko zamknął się jeszcze niedoborem 1,985.671 K, uchylonym w ten sposób, że go Wysoki Sejm polecił pokryć pożyczką krótkoterminową, zwrotną w trzech latach.

W dalszym ciągu nakreślił Wydział krajowy szkic preliminarza na rok 1902. z dokładnością, z jaką się to dało zrobić w chwili opracowywania memoryału i wykazał c. k. Ministerstwu, że uwzględniając jedynie normalny wzrost wydatków zwyczajnych, a zresztą trzymając się granic budżetu r. 1901, preliminarz r. 1902, da niepokryty niedobór około $^3/_4$ miliona koron, pomimo że dochód z udziału w podatku

konsumcyjnym od wódki będzie o przeszło 3 miliony koron większym, niż był w r. 1901, w którym to roku dochód ten tylko za 4 ostatnie miesiące wpłynął do skarbu krajowego.

Dla pokrycia tego przybliżonego niedoboru i dla umożliwienia zapreliminowania najpilniejszych wydatków nadzwyczajnych z roku na rok dla braku pokrycia odkładanych, domagał się Wydział krajowy zgodnie z życzeniem Wys. Sejmu dopuszczenia kraju już z r. 1902 do udziału w dochodzie z państwowego podatku od piwa w stosunku do konsumcyi tego artykułu w kraju i w takiej wysokości, aby to odpowiadało 2 Kor. od hektolitra, a z równoczesnem uchyleniem dotychczasowego prawa poboru krajowej opłaty po 1 K od hektolitra, która choć konsumenta obciąża, jednak krajowi należącego mu się dochodu nie przynosi, bo 40% dochodu brutto pozostaje w ręku dzierżawiących to prawo od kraju.

W końcu zwrócił jeszcze Wydział krajowy uwagę Ministerstwa, że dopuszczenie kraju z rokiem 1902 do udziału w podatku od piwa nawet w wysokości, odpowiadającej 2 koronom od hektolitra, coby w stosunku do konsumcyi 1,100.000 hekt. przyniosło skarbowi krajowemu 2,200.000 K w miejsce dotychczasowych 700.000 K, pochodzących z wydzierżawienia prawa poboru opłaty, zatem dało netto 1,500.000 K, nie będzie mogło być uważanem za trwałe uzdrowienie finansów krajowych, lecz jedynie za umożliwienie przetrwania dwóch lat t. j. roku 1902 i 1903 bez dalszego podnoszenia już i tak najwyższej w Austryi stopy dodatków krajowych i bez uciekania się do zaciągania długów. Nie należy bowiem zapominać, że z rokiem 1904 rozpocznie się budowa dróg wodnych i regulacya dopływów karpackich i trwać ma przez 20 lat t. j. do r. 1923 włącznie. A do wykonania tych budowli ma się kraj na mocy dotyczących ustaw przyczynić:

do dróg wodnych łączną kwotę	.	25,000.000 K
do regulacyi „ „	.	15,472.000 „
razem	.	40,472.000 K

w ciągu lat dwudziestu t. j. po 2,023.600 K rocznie w latach 1904—1923. Na pokrycie takiego wydatku nie wystarczą dotychczasowe środki finansowe kraju, nawet gdyby w to wliczyć żądany udział w dochodzie z państwowego podatku od piwa; rzeczą tedy będzie powołanych do tego czynników obmyśleć środki, umożliwiające krajowi spełnienie ustawami nań nałożonych obowiązków. (Tu nadmienia Wydział krajowy, że on ze swej strony w sprawozdaniu „o budowlach wodnych i melioracyach“, znajdującem się na stole obrad Wys. Sejmu, w końcowej rezolucyi do c. k. rządu podaje sposób, który przymajmniej częściowo ma umożliwić spełnienie tego obowiązku).

Na memoryał ten, który u Wydziałów krajowych tych krajów, gdzie stan finansów jest podobny do naszego, doznał życzliwego przyjęcia i spowodował równoległą akcyę, nie otrzymał Wydział krajowy do chwili oddania niniejszego sprawozdania do druku odpowiedzi.

Ustawa o bezpośrednich podatkach osobistych z dnia 25. października 1896 Dz. u. p. Nr. 220, stworzyła nową podstawę do wymiaru dodatków przez to, że państwowe podatki rzeczowe t. j. gruntowy i domowy przypisuje się zawsze w pierwotnej wysokości, a pobiera z uwzględnieniem opustu, jaki w myśl postanowień powołanej ustawy tej kategoryi podatków w danym roku przyznano.

Przy podatkach bezpośrednich osobistych przeciwnie — (mamy tu na myśli tylko te, które ulegają opodatkowaniu autonomicznemu, a więc powszechny zarobkowy, zarobkowy od przedsiębiorstw obowiązanych do publicznego składania rachunków, fasyonowany podatek rentowy, tudzież podatek od wyższych płac) — wszelki opust jest już uwzględniony w samym przypisie tak, że opodatkowany płaci faktycznie to, co mu przypisano.

Że zaś dodatki krajowe pobiera się zawsze jeszcze od przypisanego podatku, bo c. k. rząd nie chciał się zgodzić na inny sposób obliczania dodatków, przeto musiało nastąpić w uwzględnieniu tego faktycznego stanu rzeczy ustanowienie innej stopy procentowej dodatków dla tych podatków, które są wyżej przypisane a niżej pobierane po odciągnięciu opustu ustawowego, a innej dla tych podatków, przy których uiszczenie równa się przypisowi, bo w nim już jest uwzględniony ustawowy opust.

To zapatrywanie Wydziału krajowego, szczegółowo wyłuszczone w sprawozdaniu o budżecie krajowym na r. 1898, podzielał Wysoki Sejm i zgodnie z wnioskami tam przedstawionemi ustanowił na ten rok t. j na rok 1898 dodatek dla podatków realnych w wysokości 60%, dla podatków zaś bezpośrednich osobistych, o ile podlegają autonomicznemu opodatkowaniu, 66%.

Podstawą zaś, na której się Wydział krajowy oparł proponując taką a nie inną różnicę w stopie dodatków krajowych, był jedynie w tym wypadku słuszny wynik przeprowadzonego rachunkowego obliczenia.

W myśl art. VIII. powołanej ustawy podatkowej wynosił opust od r. 1898 w przypisanych podatkach realnych t. j. gruntowym i domowym z wyjątkiem pięcioprocentowego podatku od wolnych domów 10%, w powszechnym zaś podatku zarobkowym 22½% z tą jednak różnicą na korzyść opodatkowanego, że ten opust był już w „samym przypisie“ uwzględniony.

Znaczy to, że właściciel gruntu czy domu, opłacającego podatek, mając przypisanych 100 K podatku, uiścił po uwzględnieniu opustu 90 K, a właściciel interesu zarobkowego mając przypisanych 100 K zapłacił wprawdzie 100 K, ale doznał on już ulgi w samym przypisie, bo mu potrącono 22½%. Przypis więc obłożonego realnym podatkiem jest większy, aniżeli obłożonego powszechnym podatkiem zarobkowym.

Jeżeli tedy dodatek krajowy dla podatku zarobkowego i innych bezpośrednich ustanowiono jak w r. 1898 na 66%, to dla podatków realnych przy 10% ówczesnym opuście wyniesie on

$$x : 66 = 90 : 100$$
$$x = 59{\cdot}4\% \text{ czyli}$$

w zaokrągleniu 60%.

Na tej samej zasadzie się opierając oznaczył też Wys. Sejm na r. 1900, kiedy trzeba było podnieść stopę dodatków, 65% w podatkach realnych, a

$$x : 65 = 100 : 90$$
$$x = \frac{650}{9} = 72{\cdot}2\% \text{ czyli}$$

w zaokrągleniu 72% w podatkach bezpośrednich tak, że różnica, która między temi dwoma stopami wynosiła w roku 1898 6% wzrosła w roku 1900 przez podniesienie dodatków na 7%.

Wydział krajowy dlatego zajął tą sprawą zaraz na wstępie dłużej uwagę Wys. Sejmu, bo w przyznawaniu opustów, przewidzianych kilkakrotnie wspominaną ustawę podatkową z roku 1896, zaszedł fakt, który zmusza Wydział krajowy w myśl dwukrotnie powziętej uchwały Wys. Sejmu, do przeprowadzenia ponownego obliczenia różnicy w stopach dodatków krajowych, pobieranych od poszczególnych kategoryi podatków.

Wedle obwieszczenia c. k. Ministerstwa skarbu, ogłoszonego w dzienniku rozporządzeń tegoż Ministerstwa z dnia 23. lipca b. r. Nr. XXII. wynoszą opusty na rok 1901:

w podatku	gruntowym . .	15%
„	domowym . .	12½%
„	zarobkowym powsz. .	25%

dosięgły zatem maksymalnej granicy, określonej w art. IX. wspomnianej ustawy z 25. października 1896.

Skutkiem tego zaś zachodzi potrzeba oznaczenia i obliczenia różnicy w stopach dodatków nie tylko między podatkami realnymi a bezpośrednimi osobistymi, ale także w stopach dodatków do podatków realnych, bo opust dla podatku gruntowego różni się od opustu w podatku domowym, a nadto 5% podatek od domów wolnych niema opustu, zatem musi być na równi traktowany z podatkami osobistymi.

Zatrzymując w podatku zarobkowym i innych osobistych stopę dodatków z roku 1901 t. j. 66% otrzymamy opierając się na podstawie, przyjętej dwukrotnie przez Wys. Sejm przy oznaczaniu stopy dodatkowej w r. 1898 i 1900, dla podatku gruntowego

$$x : 66 = 85 : 100$$
$$x = 56{\cdot}1 \text{ czyli w zaokrągleniu } 56\%, \text{ zaś}$$

dla podatku domowego

x : 66 = 87·5 : 100

x = 57·75%, czyli w zaokrągleniu 58%.

Gdyby zatem w roku 1902 miała być zatrzymaną stopa dodatków z r. 1901, względnie z lat 1898 i 1899, toby wynosić musiała:

dla podatku grutowego . . . 56%
„ „ domowego . . . 58%
dla podatków bezpośr. osobistych . . 66%
dla 5% podatku od wolnych domów 66%

Zarazem jednak musi Wydział krajowy zaznaczyć, że gdyby obecny opust w podatkach był rok przedtem nastąpił, gdyby zatem na tej podstawie zbudowana stopa dodatków w wymiarze wyżej podanym miała była być zastosowana w roku 1901, toby się było pokazało, że ona jest już dla roku 1901 za niską i do pokrycia niedoboru r. 1901 wynoszącego 13,725.661 K niewystarczającą.

Biorąc bowiem przyjętą w roku 1901 wydatność 1 grosza na 226.000 K za podstawę rachunku i przerachowując dochód z wszystkich kategoryj podatków z uwzględnieniem ulg dla W. Ks. Krakowskiego, otrzymamy

z podatku grutowego .	5,060.693	K
„ domowego .	4,711.593	„
„ bezp. osob. .	3,425.850	„
razem .	13,198.136	K
to znaczy w porównaniu z niedoborem do pokrycia w kwocie .	13,725.661	„
za mało o .	527.525	K

które trzebaby było jeszcze pokryć przez podwyższenie dodatków w stosunku

85 : 87·5 : 100.

Że zaś na pokrycie 527.525 K potrzeba 527.525 : 226.000 = 2·33, przeto trzebaby było podnieść dodatki o przeciętnie 2% zawsze w stosunku 85 : 87·5 : 100., a więc

w podatku grunt. z 56% na 58%
„ dom. z 58% na 60%
w podatku bezp. osob. z 66% na 69%

bo tylko przy tej stopie dodatków byłoby można było pokryć ten niedobór.

Gdyby zatem miała być dla rachunkowego porównania braną stopa dodatków, jaką Wydział krajowy projektuje na rok 1902 ze stopą dodatków rok 1901, to ta ostatnia musi być braną

w podatku gruntowym na 58%
„ domowym . 60%
„ bezp. osobist 69%

bo tylko przy tej stopie mógł być niedobór r. 1901 pokryty.

Po tych wstępnych uwagach przechodzi Wydział krajowy do omówienia zestawionego poniżej preliminarza budżetu krajowego na r. 1902.

Przystępując do układania preliminarza, liczyć się musiał Wydział krajowy przedewszystkiem z faktem, że wobec braku odpowiedzi ze strony c. k. Ministerstwa skarbu, nie może być mowy o uzyskaniu już na rok 1902 nowego źródła dochodu dla skarbu krajowego w formie udziału w dochodzie państwowym z podatku od piwa, że zatem fundusz krajowy nie będzie miał w swych dochodach stałych, niezależnych od dochodu z dodatków do podatków, innej znaczniejszej przewyżki w roku 1902 w porównaniu do roku 1901 nad tę, jaka mu przepadnie z udziału w dochodach z państwowego podatku od wódki (w roku 1901 udział ten ograniczał się jedynie do dochodu z ostatnich 4 miesięcy) i z nieco korzystniej wydzierżawionej opłaty od piwa.

Nadwyżka ta wyrażająca się kwotą 3,188.849 K a łącznie z drobną kwotą nadwyżkową 22.501 K z innych rubryk, wynosząca ogółem 3,211.350 K ma posłużyć przedewszystkiem:

a) na pokrycie niedoboru zamknięcia rachunków r. 1900 w kwocie 284.535 K, zatem wyższego od niedoboru roku 1899, pokrytego w roku 1901, o kwotę . . . . . 198.005 K

b) na pokrycie raty amortyzacyjnej chwilowej pożyczki z r. 1901 i na oprocentowanie reszty kapitału (po uwzględnieniu procentu w r. 1901 wstawionego) . . . . . 676.461 „

razem . . . . . 874.466 K

tak że z pierwotnej kwoty . . . . . 3,211.350 „

zostało . . . . . 2,336.884 K

na pokrycie zwiększonych wydatków we wszystkich rubrykach budżetu krajowego, a znowu przedewszystkiem na pokrycie tych wydatków normalnych, które się mieściły w budżecie roku 1901 a z braku innego pokrycia drogą pożyczki 1,985.671 K musiały być pokryte.

Odjąwszy kwotę uzyskaną z pożyczki, która pokrywała część niepokrytą normalnych wydatków r. 1901, od powyżej podanej zredukowanej nadwyżki

2,336.884 K
1,985 671 „

otrzymamy 351.213 K jako ostateczną nadwyżkę, która miała posłużyć na pokrycie zwiększenia wydatków r. 1902, w porównaniu do r. 1901 we wszystkich działach budżetu krajowego, jeżeli się budżet wogóle miał zamknąć w granicach stopy dodatków krajowych z roku poprzedniego t. j. r. 1901.

Tymczasem sam normalny wzrost funduszu szkolnego krajowego i funduszu szkolnego emerytalnego wymaga więcej o 618.132 K; wydatki na budowle wodne i melioracye więcej o 234.713 K pomimo, że nie wstawiono ani kwoty 100.000 K na podwyższenie funduszu pożyczkowego dla spółek wodnych, ani kwoty 50 000 K na utworzenie funduszu pożyczkowego dla spółek drenarskich; wydatki na cele rolnicze więcej o 75.544 K; wydatki na cele sanitarne więcej o 55.000 K; koszta reprezentacyi, zarządu i inne pomniejsze zwiększone wydatki więcej o okrągło 62.000 K.

Sumując te nadwyżki, spowodowane siłą faktów, otrzymamy okrągło kwotę 1,044.000 K i przeciwstawiając jej podaną wyżej nadwyżkę 351.000 K, otrzymamy w rezultacie okrągło 693.000 K, o którą to kwotę byłby preliminarz r. 1902 niekorzystniejszy od budżetu r. 1901.

Mając ten wynik, a nie mogąc w żadnej rubryce wydatków dalszych przeprowadzać redukcyi, zastanawiał się Wydział krajowy nad sposobem pokrycia. Doradzanie pokrycia drogą pożyczki chociażby chwilowej, nie wydało się odpowiedniem, bo przedewszystkiem niema widoków na nowe źródło dochodów dla skarbu krajowego, któreby tak, jak to miało miejsce w r. 1901 z zapewnionym udziałem w dochodzie z podatku od wódki, choć w części na spłatę tej pożyczki służyć mogło, a powtóre dla tego, bo ze względu na ogólną gospodarkę budżetową, pokrywanie normalnych bieżących wydatków stale pożyczkami nie jest wskazane, gdyż pominąwszy inne względy, przesuwa się normalne wydatki stale na następne lata, które w formie spłat zaciąganych poprzednio pożyczek właściwie pokrywają wydatki normalne tych ubiegłych lat.

Pozostawało tedy pokrycie niedoboru drogą dodatków od podatków.

Że zaś ogół wydatków obliczony został na . . . 23,265.158 K
a dochodów stałych na . . . . . 8.845.642 „

przeto . . . . . 14,419.516 K

pozostało do pokrycia dodatkami. A że na r. 1901 było 13,725.661 K do pokrycia, przeto wypada o 693.855 K więcej do pokrycia jak w r. 1901.

Biorąc stopę dodatków z r. 1901, ale odpowiednio do wiadomych opustów obliczoną w sposób powyżej podany w ustępie drugim, a więc 58% przy gruntowym, 60% przy domowym, a 69% przy bezpośrednich osobistych i przy 5% podatku od wolnych domów i przyjmując wydatność 1 gr. wyższą, mianowicie na 230.000 K tak, jak ona wypada z rachunku w drugiej połowie niniejszego sprawozdania przeprowadzonego, a nadto wprowadzając dla W. Ks. Krakowskiego przyznane ulgi 11% w każdej kategoryi podatków, otrzymamy w rezultacie:

z podatku gruntowego	5,208.993 K
z podatku domowego	4,570.656 „
z podatków bezp. osobist.	3,882.723 „
z podatku 5% od wolnych domów	334.810 „
razem	13,997.182 K
A że jest do pokrycia	14,419.516 „
brakuje pokrycia dla	422.334 K

Trzeba tedy odpowiednio podnieść stopę dodatkową z zachowaniem jednak ustalonego pomiędzy poszczególnemi kategoryami podatków stosunku 85 : 87·5 : 100.

Gdy zaś dla pokrycia owych 422.334 K potrzeba podnieść stopę o przeciętnie 2%, bo 422.334 : 230.000 = 2, przeto podnosząc przy podatku gruntowym z 58% na 60%, musimy przy podatku domowym podnieść z 60% na 62%, a przy podatkach bezpośrednich i 5% podatku od wolnych domów z 69 na 71%.

Obliczając ten dodatkowy rezultat, wynikły z podwyższenia stopy o 4% przy podatku gruntowym i domowym, a o 5% przy bezpośrednich osobistych i wolnych domach, otrzymamy — zachowując te same zasady, jak przy pierwszym rachunku, dodatkowo:

z podatku gruntowego	182.037 K
„ domowego	154.337 „
„ bezp. osob.	113.813 „
„ 5% od woln. dom. . .	9.815 „
razem . .	460.002 K
A że brakowało pokrycia dla . . .	422.334 „
zostaje przewyżka w kwocie	37.668 K

Po tem przedstawieniu ogólnych zarysów preliminarza budżetu na r. 1902 przechodzi Wydział krajowy do omówienia bliższych szczegółów, tudzież do obliczenia wydatności 1 grosza, na której to przyjętej wydatności oparty jest cały rachunek, wreszcie do obliczenia rozdziału poszczególnych kategoryj podatków odpowiednio do przyjętej wydatności, tudzież do rozdziału tych kategoryj pomiędzy Galicyą a W. Ks. Krakowskie.

Projekt budżetu krajowego na rok 1902 obejmuje:

A) Ogólny preliminarz na rok 1902.

B) Preliminarz funduszu krajowego, wraz ze specyalnymi preliminarzami, a mianowicie:

I. Fundusze i zakłady dotowane ze skarbu krajowego:

Preliminarz funduszu krajowego w ściślejszem znaczeniu, wraz ze szczegółowymi preliminarzami:

do rubr.	VII.	poz.	73	funduszu szkolnego krajowego,
„ „	„	„	74	„ „ emerytalnego,
„ „	XV.	„	244	szkoły gospodarstwa lasowego we Lwowie,
„ „	„	„	245	stacyi kontrolnej i doświadczalnej botaniczno-rolniczej we Lwowie,
„ „	„	„	246—250 i 252	Akademii rolniczej i szkoły niższej w Dublanach, szkoły gorzelniczej, gorzelni krajowej i folwarku, tudzież stacyi kontrolnej i doświadczalnej chemiczno-rolniczej w Dublanach,
„ „	„	„	253 i 254	średniej szkoły rolniczej i folwarku w Czernichowie,
„ „	„	„	255—257 i 259—261 i 263	szkół rolniczych w Horodence, Jagielnicy, Kobiernicach, Bereźnicy i w Suchodole pod Krosnem, szkoły ogrodniczej w Tarnowie i zakładu sadowniczego w Zaleszczykach,
„ „	„	„	286	składu publicznego w Krakowie,
„ „	XVI.			38 preliminarzy szkół przemysłowych zawodowych,
„ „	XVII.	„	472	funduszu koszar krajowych.

C) Preliminarz szpitala powszechnego we Lwowie (oddziału chorych i oddziału położnic z klinikami),
D) „ funduszu podrzutków we Lwowie,
E) „ zakładu dla obłąkanych w Kulparkowie,
F) „ szpitala św. Łazarza w Krakowie (czterech oddziałów),
G) „ funduszu podrzutków w Krakowie,
H) „ „ policyi krajowej.

II Fundusze samoistne.

I) Preliminarz funduszu kultury krajowej,
K) „ „ stanowego sierocińskiego,
L) „ „ Aleksandra hr. Stadnickiego.

W układzie preliminarza trzymał się Wydział krajowy ściśle formy przez Wysoki Sejm poleconej, zatrzymując zaprowadzoną w roku 1896 a przez Wysoki Sejm aprobowaną zmianę, co do sposobu umieszczania wyjaśnień. Zamieszczamy też przy poszczególnych pozycyach preliminarza wynikłości z ostatniego roku, z którego rachunki są zamknięte, t. j. z r. 1900.

W wyjaśnieniach do każdego preliminarza dodanych, uzasadnia Wydział krajowy szczegółowo wysokość wstawionych kwot wydatków i dochodów, tudzież różnic między cyframi niniejszego preliminarza a uchwalonego na rok 1901 budżetu.

Po tych ogólnych uwagach, przystępujemy do szczegółowego przedstawienia różnic budżetowych jak następuje:

I. W funduszu krajowym w ściślejszem znaczeniu:

		A. W wydatkach.	*więcej*	*mniej*
Rubryka	I.	Koszta reprezentacyi kraju więcej o . z powodu zwiększenia o 24.000 K poborów członków Wydziału krajowego i podwyższenia kosztu druków sejmowych o 300 K; natomiast zaś opuszczenia dodatku 2.000 K dla zastępcy Marszałka za kierownictwo w Wydziale krajowym.	22.300 K	
„	II.	Koszta zarządu więcej o . . . głównie z powodu zwiększenia wydatków na płace (mianowicie na utworzenie trzech nowych posad urzędników wedle osobnego sprawozdania i na dodatki pięcioletnie) o 17.820 K, na dyurna o 11.022 K, na potrzeby kancelaryjne o 1.000 K, na gmach sejmowy i jego utrzymanie o 32.482 K, na zaliczki na płace o 1.000 K; a natomiast zmniejszenia wydatków na dary z łaski o 2.220 K, na administracyę dochodów z krajowych opłat konsumcyjnych o 1.000 K, tudzież innych drobniejszych różnic.	59.769 „	
„	III.	Koszta leczenia więcej o . . . z powodu wzrostu ogólnej ilości dni leczenia i podwyższenia taks leczenia w niektórych szpitalach prowincyonalnych i zagranicznych.	55.000 „	
„	IV.	Koszta szczepienia więcej o. . . na koszta podróży i dyety lekarzy, na podstawie trzechletniego przecięcia.	8.000 „	
		Do przeniesienia . .	145.069 K	— K

			więcej	*mniej*
		Z przeniesienia . .	145.069 K	— K
Rubryka	VI.	Zasiłki dla zakładów dobroczynności więcej o . . . . . z powodu zapreliminowania nowych wydatków: dla szpitala w Zakopanem 600 K, dla Towarzystwa pod wezwaniem „Dzieciątka Jezus“ na budowę domu podrzutków 3.600 K, dla zakładu staruszek i kalek w Krakowie na Blichu 2.000 K, dla szpitala SS. Miłosierdzia w Przeworsku 1.200 K, dla SS. Służebniczek w Krystynopolu 2.000 K, dla OO. Bazylianów w Dobromilu, na budowę domu nowicyatu w Krechowie 2.000 K i dla szpitalika św. Zofii we Lwowie 5 600 K. Natomiast opuszczono zasiłki jednorazowe 8.300 K przyznane w r. 1901.	8.700 „	
„	VII.	Na cele wykształcenia i oświaty więcej o głównie z powodu zwiększenia się niedoborów fund. szkolnego kraj. o kwotę 519 265 K i funduszu szkolnego emerytalnego o kwotę 97.267 K (według specyalnych preliminarzy tych funduszów), dalej zwiększenia zasiłków na stypendya dla wychowanków w zakładzie głuchoniemych we Lwowie o kwotę 3.600 K, dla teatru polskiego w Krakowie o 4.000 K i dla Towarzystwa muzycznego we Lwowie o 2.000 K i zapreliminowania nowych wydatków: dla Zarządu powszechnych wykładów w Uniwersytecie lwowskim 1.000 K i dla czasopisma „Architekt“ w Krakowie 400 K. Natomiast zmniejszono wydatki: dla Akademii umiejętności w Krakowie na utrzymanie wyprawy naukowej w Archiwum watykańskiem o kwotę 4.000 K i opuszczono pozycye uchwalone jednorazowo na r. 1901 5.400 K.	618.132 „	
„	VIII.	Utrzymanie pomników historycznych mniej o . . . . . z powodu opuszczenia 20.000 K uchwalonych na wydatki jednorazowe w r. 1901 i na zasiłki, których raty skończyły się w rzeczonym roku a natomiast podwyższenie wydatków na muzeum narodowe w Krakowie o 1400 K, na archiwa aktów grodzkich i ziemskich we Lwowie i w Krakowie o 2.663 K.		15.937 „
„	IX.	Kwaterunkowe żandarmeryi więcej o . z powodu podwyższenia ryczałtów o 2.063 K, kosztów najmu pomieszkań w 93 dawnych i 20 nowych posterunkach o 23.742 K, tudzież z powodu wstawienia nowej pozycyi 6.700 K za wodę z wodociągu miejskiego.	32.505 „	
		Do przeniesienia . .	804.406 K	15.937 K

			więcej	*mniej*
		Z przeniesienia . .	804.406 K	15.937 K
Rubryka	X.	Wydatki na komunikacye, mniej o . w skutek zmniejszenia potrzeb w dziale I. D. „zasiłki na drogi“ o 20.000 K, natomiast zwiększenia wydatków w dziale I. A. „koszta zarządu dróg krajowych“ o 1.658 K, w dziale I. F. „pensye i zaopatrzenia“ o 6.485 K, tudzież w dziale II „Koleje żelazne“ o 10.402 K.		1.455 „
„	XI.	Dotacye dla zakładów krajowych mniej o według specyalnych preliminarzy mniej o 8.398 K, wedle osobnej zaś pozycyi, dodatkowo zapreliminowano dla pisarzy szpitala lwowskiego na zaliczki na płace więcej o 4.400 K, w ogóle mniej j. w. o 3.998 K.		3.998 „
„	XII.	Wydatki na szupaśnictwo mniej o . wedle przeciętnej wynikłości z trzech lat ostatnich.		3.500 „
„	XIII.	Budowy wodne i melioracye więcej o a mianowicie: w dziale A) „na biuro melioracyjne i studya przygotowawcze“, o 11.197 K i w dziale B) „Wykonanie budowli wodnych“ o 223.516 K.	234.713 „	
„	XIV.	Odsetki od pożyczek i umarzanie tychże, więcej o . . . . . głównie z powodu zapreliminowania nowego wydatku na umorzenie pożyczki z funduszu uposażenia kasy krajowej, na pokrycie niedoboru zamknięcia rachunku funduszu krajowego z r. 1900, w kwocie 284.535 K, i większego o 676.461 K wydatku, na umorzenie pożyczki, na pokrycie niedoboru budżetowego funduszu kraj. z r. 1901 oraz na umorzenie pożyczki z r. 1893 o 550 K. Natomiast odpadły wydatki na umorzenie pożyczki z r. 1873, 21.014 K, na budowę szpitala tarnowskiego 1.758 K i na pokrycie niedoboru zamknięcia rachunku fund. kraj. z r. 1899 86.530 K; wreszcie zaś obniżono wydatek na spłatę niezgłoszonych obligacyj b. fund. indemnizacyjnych o 6.000 K.	846.289 „	
„	„ XV.	Na cele rolnictwa i górnictwa więcej o głównie z powodu nowych wydatków: na budowle w zakładach rolniczych w Dublanach 30.632 K i w szkole rolniczej w Kobiernicach 3 000 K, na zakupno 4 morgów gruntu i uzupełnienie ogrodzenia w zakładzie sadowniczym w Zaleszczykach 12.500 K. Dalej podwyższono wydatki: na akademię rolniczą w Dublanach o 17.557 K, a na stacyę doświadczalną chemiczno-rolniczą o 4.090 K, na szkołę rolniczą w Suchodole o 3.852 K, na utrzymanie lustratorów, na praktyczne kursa handlowe i na ogólne cele rozwoju „Kółek	75.544 „	
		Do przeniesienia . .	1,960.952 K	24.890 K

			więcej	*mniej*
		Z przeniesienia . .	1,960.952 K	24.890 K
		rolniczych“ ogółem o 11.600 K, na środki dla podniesienia hodowli bydła o 7.500 K, na koszta zakładania spółek oszczędności i pożyczek o 3.200 K. Natomiast opuszczono ostatnią ratę preliminowaną w r. 1901, na pomnożenie funduszu pożyczkowego dla „Kółek rolniczych“ 6.000 K, oraz wydatki jednorazowo na r. 1901 uchwalone, w łącznej sumie 12.426 K.		
Rubryka	XVI.	Na cele przemysłu mniej o . . z powodu zniżenia wydatków na szkoły fachowo przemysłowe (Dział II. J.) o 3.410 K i na zasiłki na cele przemymysłowe (Dział V.) o 63.000 K; natomiast zwiększenia wydatków: na szkoły przemysłowe uzupełniające (Dział I.) o 407 K, na szkoły dla wyrobu z drzewa i łoziny (Dział II. A.) o 28.152 K, na szkoły garncarskie (Dział II. B) o 4.866 K, na szkoły szewskie (Dział II. C) o 652 K, na szkoły tkackie (Dział II. D) o 1.632 K, na szkoły koszykarskie (Dział II. F) o 186 K, na zakłady dla nauki robót kobiecych (Dział II. H) o 600 K, na ogólne cele przemysłowe (Dział III.) o 9.729 K i na budowę szkoły handlowej w Krakowie (Dział VI.) o 4.200 K.		15.986 „
„	XVII.	Rozmaite wydatki, mniej o . . . głównie z powodu opuszczenia jednorazowych wydatków z r. 1901 w sumie 18.400 K i kwoty 5.690 K na budowę skrzydła dla biura melioracyjnego z powodu ukończenia budowy, tudzież z powodu obniżenia dotacyi dla funduszu koszar krajowych o 4.569 K, wydatków na odsetki od pożyczek zaciągniętych przez Wydziały powiatowe dla niesienia pomocy ludności dotkniętej klęskami elementarnemi w r. 1899 i 1900 o 36.533 K; natomiast podwyższenia wydatków na koszta utrzymania rozmaitych osób w szpitalach o 4.800 K, na urządzenie kursów dla pisarzy gminnych o 9.800 K, wreszcie nowego wydatku 50.000 K na zakupno majątku Zielona w celu przyjścia z pomocą mieszkańcom tejże gminy.		542 „
		W ogóle preliminuje się na rok 1902:		
		więcej o . . .	1,960.952 K	
		mniej o . . .		41.418 K
		z porównania okazują się na rok 1902 wydatki ogółem większe o . . .	1,919.534 K	

	B. W dochodach.	*więcej*	*mniej*
Rubryka III.	Dochody z dróg krajowych mniej o		20.498 K
	głównie z powodu zapreliminowania niższych o 6.000 K subwencyj z c. k. Skarbu Państwa, na budowę dróg, niższego o 1.880 K czynszu za użycie rowu drogi krajowej Gorlice-Konieczna na rurociąg naftowy, mniejszego o 3 308 K zwrotu kosztów wywłaszczenia gruntów pod drogę krajową Przeworsk-Dynów, wreszcie mniejszego o 9.730 K zwrotu od Towarzystw kolejowych, pokrytych za nie wydatków administracyjnych.		
IV.	Nadwyżki dochodów od zakładów dotowanych więcej o	9.461 K	
	według specyalnych preliminarzy zakładów krajowych.		
„ V.	Zwroty zaliczek z lat ubiegłych więcej o	9.704 „	
	z powodu wstawiania wyższych kwot na podstawie przecięcia z trzech lat ostatnich: z zaliczek na płace urzędników o 1.100 K, od nauczycieli szkół rolniczych o 400 K i zwrotów od szpitali prowinc. z rachunków kwartalnych o 8.200 K, tudzież wstawienia 3.504 K z tytułu zwrotu kosztów zdjęć i projektów melioracyjnych. Natomiast zniżono zwroty „rozmaite“ o 3.500 K na podstawie przecięcia trzechletniego.		
„ VI.	Zwroty pożyczek, mniej o kwotę . .		1.460 „
	wedle warunków spłaty tych pożyczek.		
„ VIII.	Dochody krajowych szkół rolniczych, folwarku, szkoły gorzelnictwa, gorzelni krajowej, tudzież stacyi doświadczalnej w Dublanach więcej o	6.509 „	
„ IX.	Dochody krajowej szkoły rolniczej i folwarku w Czernichowie mniej o .		2.200 „
„ X.	Dochody innych zakładów rolniczych więcej o	6.960 „	
	według specyalnych preliminarzy tych zakładów.		
„ XI.	Zwroty za sprawdzanie rachunków aptekarskich więcej o	100 „	
	w miarę ponoszonych na ten cel wydatków.		
„ XII.	Dochody z przelania do skarbu krajowego pozostałości z funduszu zapomogi z r. 1866 więcej o	195 „	
	wedle stanu zaległości.		
„ XIII.	Dochody z kwaterunku żandarmeryi więcej o	454 „	
	wedle preliminarza c. k. komendy żandarmeryi.		
„ XV.	Dochód z krajowego składu publicznego w Krakowie, mniej o . . .		500 „
	według specyalnego preliminarza tego składu.		
	Do przeniesienia . .	33.383 K	24.658 K

			więcej	*mniej*
		Z przeniesienia . .	33.383 K	24.658 K
Rubryka	XVI.	Dochód z krajowych opłat konsumcyjnych, więcej o . . . . . stosownie do udziału kraju w podwyższonym konsumcyjnym podatku państwowym od spirytusu, po myśli ustawy z 8. lipca 1091.	3,188.849 „	
„	XVII.	Rozmaite dochody, więcej o . . z powodu wstawienia 722 K z tytułu zaległego datku, na wykupno gruntów pod kolej transwersalną, od Wydziału powiatowego w Nowym Targu, dalej z powodu wyższej o 7.000 K sybwencyi z c. k. Skarbu Państwa na założenie zakładu sadowniczego w Zaleszczykach, wyższej o 9.554 K bonifikacyi z c. k. Skarbu Państwa, za zrzeczenie się dodatku do podatku osobisto-dochodowego, wyższego o 300 K dochodu od b. funduszów indemnizacyjnych, wyższego o 8.000 K dochodu z taks myśliwskich, o 800 K. ze stacyi elektrycznej w gmachu sejmowym, wreszcie wstawienia 400 K jako spodziewanego dochodu z aktywów funduszu pożyczki krajowej z roku 1873, natomiast niższej o 8.000 K subwencyi z c. k. Skarbu Państwa na założenie szkoły rolniczej w Suchodole i niższego o 5.000 K dochodu z zaległych dodatków indemnizacyjnych od kontrybuentów.	13.776 „	
		W ogóle preliminuje się na r. 1902: więcej o . . .	3.236.008 K	
		mniej o . . .		24.658 K
		Z porównania wynika dochód większy o	3,211.350 K	
		Ogólne wyniki różnic niniejszego preliminarza przedstawiają się jak następuje:		
		w wydatkach wynik niekorzystniejszy o		1,919.534 K
		w dochodach własnych wynik korzystniejszy o	3,211.350 K	
		a po uwzględnieniu, że na rok 1902 ubywa dochód z przyzwolonej pożyczki w budżecie na rok 1901 . . .	1,985.671 „	
		korzystniejszy tylko o . . .		1,225.679 „
		W rezultacie preliminarz na rok 1902 okazuje się cyfrowo niekorzystniejszy o		693.855 K
		Gdy zaś zważy się, że w budżecie na rok 1901 w sumaryuszu rubr. VIII. wydatków, w porównaniu z uchwalonemi kwotami w szczegółach tej rubryki, brakuje pokrycia (co stanowi niedobór odnośnego budżetu) w kwocie . .		12.400 „
		preliminarz z roku 1902 przedstawia się w ogóle niekorzystniej o . .		706.255 K
		Mianowicie na wynik ten niekorzystny głównie wpłynęły następujące różnice:		

I. w wydatkach:

w rubr.	II.	więcej o		59.769 K
„ „	III.	„ „		55.000 „
„ „	VII.	poz. 273 i 274 niedobór funduszu szkolnego krajowego i krajowego funduszu emerytalnego więcej o . . .		616.532 „
„ „	XIII.	„ „		234.713 „
„ „	XIV.	poz. 242 umorzenie pożyczki przyzwolonej na pokrycie niedoboru budżetowego roku 1901 więcej o . . .		676.461 „
„ „	XIV.	poz. 241 niedobór zamknięcia rachunku r. 1900 284.535 K, w porównaniu z niedoborem zamknięcia rachunku r. 1899, preliminowanym w budżecie na r. 1901 w kwocie 86.530 K, więcej o . .		198.005 „
„ „	XV.	„ „ . . .		75.544 „
		W innych rubrykach i pozycyach różnice większe o	44.928 K	
		po strąceniu mniejszych o . . .	41.418 „	3.510 „
		razem w wydatkach więcej o . .		1,919.534 K

II. w dochodach:

„ „	XVI.	Udział kraju w podwyższonym konsumcyjnym podatku państwowym więcej .	3,188.849 K	
		Natomiast ubywa dochód z przyzwolonej pożyczki w budżecie roku 1901 .	1,985.671 „	
		pozostaje więc dochód większy o .	1,203.178 K	
		W innych rubrykach różnice większe o . . 47.159 K		
		po strąceniu mniejszych o 24.658 „	22.501 „	
		razem w dochodach więcej o		1,225.679 „
		Ogólny zatem wynik niekorzystny		693.855 K
		po dodaniu zaś niedoboru budżetowego z r. 1901 .		12.400 „
		wynosi jak wyżej		706.255 K

Sumaryusz preliminarza budżetu krajowego na rok 1902 wynosi:

w wydatkach	23,265.158 K
w dochodach własnych	8.845 642 „
pozostaje do pokrycia dodatkami do podatków	14,419.516 K

Do obliczenia dochodu z nałożyć się mających dodatków do podatków na pokrycie powyższego niedoboru, przytacza się następujące daty:

Wedle zamknięć rachunków wydatność 1 grosza dodatków krajowych wynosiła w całym kraju:

w roku	1898 . . .	237.710 K.
„ „	1899 . . .	226.260 „
„ „	1900 . . .	227.273 „
	razem . .	691.243 K.
	przeciętnie .	230.414 „

Z tego przypada:

I. Na Wielkie Księstwo Krakowskie:

w roku 1898	. . .	6·500 %
„ „ 1899	. . .	6·500 „
„ „ 1900	. . .	7·872 „
razem	. .	20·872
przeciętnie	.	6·957 %
okrągło	. . . . .	7 %
II. Na Galicyę zaś wschodnią i zachodnią	. . . .	93 „
razem	. . .	100 %

Ulga dla Wiel. Księstwa Krakowskiego po myśli uchwały Wys. Sejmu z dnia 6. lutego 1894 wynosić ma w roku 1902 11 groszy od ilości groszy dodatku do każdej korony podatków.

Wedle preliminarza rządowego na rok 1902 do LW. 43.787/901 przedłożonego, podatki opłacie dodatków krajowych podlegające, wynoszą:

gruntowe	9,200.000 K
domowo-czynszowe i klasowe	7,800.000 „
„ 5% czynszowe od domów wolnych . . .	496.000 „
zarobkowe i inne	5,752.000 „
razem . . .	23,248.000 K
Suma ta odpowiada wydatności 1 groszą dodatków .	232.480 K

Przyjmuje się wszakże do preliminarza na rok 1902 wyżej wykazaną przeciętną wydatność 1 grosza dodatków, w zaokrąglonej kwocie . . . . . 230.000 K

to jest, bierze się za podstawę do obliczeń sumę podatkową . . 23,000.000 K

i rozdziela się ją na poszczególne kategorye podatków, w stosunku do podanych sum na odnośne kategorye w zmiankowanym preliminarzu rządowym, jak następuje:

1)	podatki gruntowe w sumie	9,101.858 K
2)	„ domowo-czynszowe i klasowe w sumie . .	7,716.793 „
3)	„ 5% czynszowe od domów wolnych w sumie .	490.709 „
4)	„ zarobkowe i inne w sumie	5,690.640 „
	razem jak wyżej . .	23,000.000 K

Projektując stopy dodatków, jak w poprzednim rozdziale szczegółowo przedstawiono, w ten sposób że wyniosą one:

przy podatku gruntowym	60%
„ „ domowym	62%
„ „ bezp. osob.	71%
„ „ 5% od wol. domów . .	71%

otrzymamy następujące dochody:

I. Dodatki do podatku gruntowego od **9,101.858** K:

Na Galicyę wschodnią i zachodnią od 93% podatku t. j. od	8,464.728 K	60% —	5,078.837 K
Na W. Księstwo Krakowskie od 7% podatku t. j. od	637.130 „	49% —	312.194 „

II. Dodatki do podatku domowo-czynszowego i klasowego od **7,716.793** K:

Na Galicyę wschodnią i zachodnią od 93% podatku t. j. od	7,176.617 „	62% —	4,449.503 „
Na W. Księstwo Krakowskie od 7% podatku t. j. od	540.176 „	51% —	275.490 „

III. Dodatki do 5% podatku czynszowego od domów wolnych od **490.709** K:

Na Galicyę wschodnią i zachodnią od 93% podatku t. j. od	456.359 „	71% —	324.014 „
Na W. Księstwo Krakowskie od 7% podatku t. j. od	34.350 „	60% —	20.610 „
Do przeniesienia . .	17,309.360 K		10,460.648 K

Z przeniesienia .	17,309.360 K		10,460.648 K
IV. Dodatki do podatku zarobkowego i innych od **5,690.640** K:			
Na Galicyę wschodnią i zachodnią od 93% podatku t. j. od	5,292.295 „	71% —	3,757.529 „
Na W. Księstwo Krakowskie od 7% podatku t. j. od	398.345 „	60% —	239.007 „
Razem od podatków .	23,000.000 K,	dochód	14,457.184 K
że zaś wedle preliminarza jest do pokrycia .			14,419.516 „
pozostaje tedy zwyżka do dyspozycyi Wys. Sejmu .			37.668 K

W sprawie przenoszenia oszczędności z jednej pozycyi na drugą przedstawia Wydział krajowy też same wnioski jak w roku zeszłym.

II. Fundusze dotowane ze skarbu krajowego.

	Dochody:	Wydatki:
Suma ogólna tego działu wynosi	1,658.163 K	1,590.288 K
na rok 1901 uchwalono	1,617.768 „	1,561.252 „
przeto na rok 1902 preliminuje się w dochodach więcej o	40.395 K	
w wydatkach więcej o		29.036 K

Uzasadnienie różnic przedstawiono w preliminarzach specyalnych funduszów tego działu.

III. Fundusze samoistne.

	Dochody:	Wydatki:
Suma ogólna w tym dziale wynosi	17.773 K	17.226 K
z porównania wynika nadwyżka dochodów . . .	547 K	
wykazana w funduszu stanowym sierocińskim.		

Na zasadzie powyższych wywodów Wydział krajowy wnosi:

1. Wysoki Sejm raczy uchwalić załączone preliminarze funduszów krajowych na rok 1902.

2. Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Na pokrycie niedoboru funduszu krajowego w roku 1902 pobierany będzie dodatek do państwowych podatków bezpośrednich a mianowicie:

a) dodatek do państwowego podatku gruntowego, w wysokości 60 g. od każdej korony całej przypisanej należytości tych podatków;

b) dodatek do państwowego podatku domowo-czynszowego i domowo-klasowego w wysokości 62 groszy od każdej korony całej przypisanej należytości tych podatków;

c) dodatek do państwowego podatku 5%-wego czynszowego od domów wolnych, w wysokości 71 groszy od każdej korony całej przypisanej należytości tych podatków;

d) dodatek do państwowych bezpośrednich podatków osobistych wprowadzonych ustawą z dnia 25. października 1896 Dz. u. p. Nr. 220 z wyjątkiem podatku osobisto-dochodowego, w wysokości 71 groszy od każdej korony całej przypisanej należytości tych podatków.

2. Opodatkowani w mieście Krakowie, tudzież w powiatach Krakowskim i Chrzanowskim, opłacać będą dodatek do podatków w ust. 1. ad a) wymienionych, w wysokości 49 groszy, zaś do podatków w tymże ustępie ad b) wymienionych 51 groszy, ad c) tudzież ad d) wymienionych, 60 groszy od każdej korony całej należytości tych podatków.

3. Kwoty przyzwolone na rok 1902 w rubrykach i pozycyach wydatków budżetu krajowego w znaczeniu ściślejszem, niemniej w funduszu krajowym w znaczeniu obszerniejszem, jakoteż wszystkich zakładów krajowych, będą wydawane tylko na cele oznaczone w poszczególnych rubrykach i pozycyach, a to osobno w dziale wydatków zwyczajnych, osobno w dziale wydatków nadzwyczajnych.

Przenoszenie zaoszczędzeń dozwolone jest tylko przy następujących pozycyach funduszu krajowego w ściślejszem znaczeniu:

a) w rubryce I. między pozycyami 5, 6, 7 i między pozycyą 8 i 10;

b) w rubryce II. między literami a, b, c, d pozycyi 23;

c) w rubryce X. między pozycyami 187 i 188 tudzież między pozycyami 192, 193 i 194;

d) w rubryce XV. między pozycyami 297 i 298 tudzież między pozycyami 317, 318, 319;

dalej w należących do tej rubryki, budżetach szkół rolniczych, szkoły gospodarstwa lasowego we Lwowie, szkoły ogrodniczej w Tarnowie i zakładu sadowniczego w Zaleszczykach, między wszystkiemi pozycyami każdej rubryki zwyczajnych wydatków tych szkół;

e) w rubryce XVI. między pozycyami 323—375 między pozycyami 378 i 441 między pozycyami 442 i 445, między pozycyami 439 i 446, wreszcie między pozycyami działów A, B, C, D i F wydatków na szkoły przemysłowe zawodowe, połączone z warstatami wzorowymi, wszakże tylko w granicach każdego działu z osobna i tylko w wydatkach zwyczajnych.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:
A. Potocki m. p.

Sprawozdawca:
Wereszczyński m. p.
Członek Wydziału krajowego.

LW. 68.760/1901.

Lit. A.

Projekt budżetu krajowego

na rok

1902.

Z drukarni E. Winiarza.

Projekt budżetu funduszów

Liczba porządkowa	Alegat pod literą	Rubryka	Nazwa funduszów i zakładów	Wydatki	Dochody	Z porównania okazuje się: Nadwyżka dochodów	Z porównania okazuje się: Przewyżka wydatków nad dochody czyli niedobór
				Korony			
I.	B)		**Fundusz krajowy w ściślejszem znaczeniu.**				
		I.	Koszta reprezentacyi kraju	237.972			
		II.	„ zarządu	731.967			
		III.	„ leczenia	2,435.000			
		IV.	„ szczepienia	164.000			
		V.	Wydatki sanitarne	99.200			
		VI.	Zasiłki dla zakładów dobroczynności	56.948			
		VII.	Na cele wykształcenia i oświaty	7,788.738			
		VIII.	Utrzymanie pomników historycznych	77.978			
		IX.	Kwaterunkowe żandarmeryi	537.230			
		X.	Wydatki na komunikacye	3,460.094			
		XI.	Dotacye dla zakładów krajowych	52.451			
		XII.	Wydatki na szupaśnictwo	46.500			
		XIII.	Budowy wodne i melioracye	1,469.003			
		XIV.	Umarzanie pożyczek	3,824.073			
		XV.	Na cele rolnictwa i górnictwa	1,360.735			
		XVI.	„ „ przemysłu	404.624			
		XVII.	Rozmaite wydatki	518.645			
		I.	Pozostałość z rachunków z lat ubiegłych		—		
		II.	Odsetki od pieniędzy chwilowo lokowanych		—		
		III.	Dochody z dróg krajowych i kol. żel.				
		IV.	Nadwyżki dochodów od zakładów dotowanych		564.244 115.926		
		V.	Zwroty zaliczek z lat ubiegłych		96.204		
		VI.	Zwroty pożyczek		3.554		
		VII.	Dochody szkoły gospodarstwa lasowego we Lwowie		14.760		
		VIII.	Dochody szkół, folwarku, gorzelni i stacyi doświadczalnej w Dublanach.		140 835		
		IX.	Dochody szkoły i folwarku w Czernichowie		74.340		
		X.	Dochody innych zakładów rolniczych krajowych		77.190		
		XI.	Zwroty za sprawdzanie rachunków aptekarskich		1.020		
		XII.	Dochody z przelania do funduszu krajowego pozostałości z funduszu zapomogi z r. 1866		1.045		
		XIII.	Dochody z kwaterunku żandarmeryi		201.962		
		XIV.	Dochody ze zwrotów wydatków szupasowych		14.500		
		XV.	Dochody z krajowego składu publicznego w Krakowie		34.600		
		XVI.	Dochody z krajowych opłat konsumcyjnych		6,201.720		
		XVII.	Rozmaite dochody		1,303.742		
			Do przeniesienia	23,265.158	8,845.642		

krajowych na rok 1902.

Liczba porządkowa	Alegat pod literą	Rubryka	Nazwa funduszów i zakładów	Wydatki	Dochody	Z porównania okazuje się: Nadwyżka dochodów	Z porównania okazuje się: Przewyżka wydatków nad dochody czyli niedobór
				Korony			
I.	B)		Z przeniesienia .	23,265.158	8,845.642		
		XVIII.	Dodatki do podatków od ogólnej sumy podatków 23,000.000 K. wedle poszczególnienia w sumaryuszu Lit. B.		14,457.184		
			Ogólna suma funduszu krajowego	23,265.158	23,302.826	37.668	—
II)			**Fundusze krajowe w obszerniejszem znaczeniu.**				
	C)		Krajowy szpital powsz. we Lwowie .	672.173	635.358	—	36.815
	D)		Fundusz podrzutków we Lwowie .	342	—	—	342
	E)		Krajowy zakład dla obłąkanych w Kulparkowie	424.964	475.650	50.686	—
	F)		Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie	485.999	536.128	50.129	—
	H)		Fundusz policyi krajowej . . .	6.810	11.027	4.217	—
			Suma .	1,590.289	1,658.163	105.032	37.157
						67.875	
III.			**Fundusze samoistne.**				
	G)		Fundusz podrzutków w Krakowie .	3.601	3.601	—	—
	I)		„ kultury krajowej . . .	8.451	8.451	—	—
	K)		„ stanowy sierociński . .	3.154	3.701	547	—
	L)		„ Aleksandra hr. Stadnickiego .	2.020	2.020	—	—
			Suma .	17.226	17.773	547	—

LW. 68760/1901.
Alegat B. do sprawozdania
Wydziału krajowego o budżecie
krajowym na r. 1902

Lit. B.

FUNDUSZ KRAJOWY

w ściślejszem znaczeniu.

PRELIMINARZ

na rok 1902.

W załączeniu: *a*) Preliminarz funduszu szkolnego krajowego
b) „ krajowego funduszu szkolnego emerytalnego;
c) „ szkoły gospodarstwa lasowego we Lwowie;
d) „ stacyi kontrolnej i doświadczalnej botaniczno-rolniczej we Lwowie;
e) „ akademii rolniczej w Dublanach;
f) „ szkoły niższej rolniczej w Dublanach;
g) „ folwarku w Dublanach;
h) „ szkoły gorzelniczej w Dublanach;
i) „ krajowej gorzelni „ „
j) „ stacyi kontrolnej i doświadczalnej chemiczno-rolniczej w Dublanach
k) „ szkoły rolniczej w Czernichowie;
l) „ folwarku w Czernichowie;
m) „ szkoły rolniczej w Horodence;
n) „ „ „ „ Jagielnicy;
o) „ „ „ „ Kobiernicach;
p) „ „ „ „ Bereźnicy;
r) „ „ „ „ Suchodole pod Krosnem;
s) „ „ ogrodniczej w Tarnowie;
t) „ zakładu sadowniczego w Zaleszczykach;
u) „ krajowego składu publicznego w Krakowie;
w) „ zakładów przemysłowych zawodowych;
x) „ fundnszu koszar krajowych;
z) Wykazy podatków.

Sumaryczne porównanie kwot preliminowanych

Licz. rubr.	Poszczególnienie	Prelimi- Zwyczajne K o-
	Wydatki.	
I.	Koszta reprezentacyi kraju	237.972
II.	„ zarządu	704.485
III.	„ leczenia	2,435.000
IV.	„ szczepienia	164.000
V.	Wydatki sanitarne	99.200
VI.	Zasiłki dla zakładów dobroczynności	56.948
VII.	Na cele wykształcenia i oświaty	7,788.738
VIII.	Utrzymanie pomników historycznych	77.978
IX.	Kwaterunkowe żandarmeryi	537.230
X.	Wydatki na komunikacye	3,273.324
XI.	Dotacye dla zakładów krajowych	48.051
XII.	Wydatki na szupaśnictwo	46.500
XIII.	Budowy wodne i melioracye	1,469.003
XIV.	Umarzanie pożyczek	3,824.073
XV.	Na cele rolnictwa i górnictwa	1,266.133
XVI.	„ „ rękodzielnictwa i przemysłu	363.804
XVII.	Rozmaite wydatki	461.645
	Suma wydatków	22,854.084
	Dochody.	
I.	Pozostałość z rachunków z lat ubiegłych	—
II.	Odsetki od pieniędzy chwilowo lokowanych	—
III.	Dochody z dróg krajowych	470.116
IV.	Nadwyżki dochodów od zakładów dotowanych	115.926
V.	Zwroty zaliczek z lat ubiegłych	96.204
VI.	Zwroty pożyczek	3.554
VII.	Dochody szkoły gospodarstwa lasowego we Lwowie	14.760
VIII.	„ szkół, folwarku i gorzelni, tudzież stacyi doświadczalnej w Dublanach	140.835
IX.	„ szkoły i folwarku w Czernichowie	74.340
X.	„ innych zakładów rolniczych krajowych	77.190
XI.	Zwroty za sprawdzanie rachunków aptekarskich	1.020
XII.	Dochody z przelania do skarbu kraj. pozostałości z fund. zapomogi z r. 1866	1.045
XIII.	„ z kwaterunku żandarmeryi	201.962
XIV.	„ ze zwrotu wydatków szupasowych	14.500
XV.	„ krajowego składu publicznego w Krakowie	34.600
XVI.	„ z krajowych opłat konsumcyjnych	6,201.720
XVII.	Rozmaite dochody	1,303.742
	Suma dochodów własnych	8,751.514
—	Dochód z pożyczki na pokrycie niedoboru z r. 1901	—
	Razem	8,751.514
XVIII.	Dodatki do podatków od ogólnej sumy podatków 23,000.000 K. (wydatność 1 grosza = 230.000 K.) mianowicie:	
	1. od podatku gruntowego w sumie 9,101.858 K.	
	a) na Galicyę wschodnią i zachodnią 93% = od 8,464.728 K. — 60% = 5,078.837 K.	
	b) na Wielkie Księstwo Krakowskie 7% = od 637.130 „ — 49% = 312.194 „	
	2. od podatku domowo-czynszowego i klasowego w sumie 7,716.793 K.	
	a) na Galicyę wschodnią i zachodnią 93% = od 7,176.617 „ — 62% = 4,449 503 „	
	b) na Wielkie Księstwo Krakowskie 7% = od 540.176 „ — 51% = 275.490 „	
	3. od podatku 5% od domów wolnych od podatku czynszowego w sumie 490.709 K.	
	a) na Galicyę wschodnią i zachodnią 93% = od 456.359 „ — 71% = 324.014 „	
	b) na Wielkie Księstwo Krakowskie 7% = od 34.350 „ — 60% = 20.610 „	
	4. od podatku zarobk. i innych w sumie 5,690.640 K.	
	a) na Galicyę wschodnią i zachodnią 93% = od 5,292.295 „ — 71% = 3,757.529 „	
	b) na Wielkie Księstwo Krakowskie 7% = od 398.345 „ — 60% = 239.007 „	
		14,457.184
	Ogólna suma dochodów	23,208.698
	W porównaniu z wydatkami	
	Okazuje się nadwyżka dochodów	

na rok 1902 z uchwalonemi na rok 1901.

nuje się na rok 1902		Na rok 1901 uchwalono w budżecie razem	Na r. 1902 preliminuje się zatem ogółem		Uwaga
Nadzwyczajne	Razem		więcej	mniej	
r o n y					
—	237.972	215.672	22.300	—	
27.482	731.967	672.198	59.769	—	
—	2,435.000	2,380.000	55.000	—	
—	164.000	156.000	8.000	—	
—	99.200	99.200	—	—	
—	56.948	48.248	8.700	—	
—	7,788.738	7,170.606	618.132	—	
—	77.978	93.915	—	15.937	
—	537.230	504.725	32.505	—	
186.770	3,460.094	3,461.549	—	1.455	
4.400	52.451	56.449	—	3.998	
—	46.500	50.000	—	3.500	
—	1,469.003	1,234.290	234.713	—	
—	3,824.073	2,977.784	846.289	—	
94.602	1,360.735	1,285.191	75.544	—	
40.820	404.624	420.610	—	15.986	
57.000	518.645	519.187	—	542	
411.074	23,265.158	21.345.624	1,960.952	41.418	
			1,919.534		
—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	
94.128	564.244	584.742	—	20.498	
—	115.926	106.465	9.461	—	
—	96.204	86.500	9.704	—	
—	3.554	5.014	—	1.460	
—	14.760	14.760	—	—	
—	140.835	134.326	6.509	—	
—	74.340	76.540	—	2.200	
—	77.190	70.230	6.960	—	
—	1.020	920	100	—	
—	1.045	850	195	—	
—	201.962	201.508	454	—	
—	14.500	14.500	—	—	
—	34.600	35.100	—	500	
—	6,201.720	3,012.871	3,188.849	—	
—	1,303.742	1,289.966	13.776	—	
94.128	8,845.642	5,634.292	3,236.008	24.658	
			3,211.350		
—	—	1,985.671	—	1,985.671	
94.128	8,845.642	7,619.963	3,236.008	2,010.329	
			1,225.679		
—	14,457.184	13,713.261	743.923	—	
94.128	23,302.826	21,333.224	1,969.602		
	23,265.158				
	37.668				

CZĘŚĆ I.

WYDATKI.

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1902.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1902. zwyczajne	Wniosek na rok 1902. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1900.	Kwota uchwalona na rok 1901.
			Korony			
I.		**Koszta reprezentacyi kraju.**				
		A) Sejm krajowy.				
	1	Koszta podróży pp. Posłów	8.972	—	25.802	8 972
	2	Dyety pp. Posłów	72.000	—	72.000	72.000
	3	Koszta druków	41.500	—	41.759	41.200
	4	Spisywanie sprawozdań	8.000	—	8.000	8.000
	5	Pisarze dzienni	1.300	—	1.300	1.300
	6	Remuneracye urzędników Wydziału krajowego, za dodatkowe zatrudnienie podczas Sejmu	2.400	—	2.400	2.400
	7	Służba	2.400	—	2 400	2.400
	8	Opał	3.000	—	3.000	3.000
	9	Zapuszczanie i mycie podłóg	200	—	200	200
	10	Potrzeby kancelaryjne	800	—	954	800
	11	Na uzupełnienie biblioteki sejmowej . .	400	—	400	400
	12	Rozmaite drobne wydatki	1 000	—	1.632	1.000
		B) Wydział krajowy.				
	13	Marszałek krajowy . . . 12.000 K. i dodatek na reprezentacyę 8.000 „	20.000	=	20 000	20.000
	14	Sześciu Członków Wydziału krajowego po 12.000 K.	72.000	—	47.155	48.000
	15	Zastępcy	4.000	—	2.800	4.000
	15*a*)	Dodatek dla członka Wydziału krajowego mianowanego przez Marszałka za stępcą do kierownictwa w Wydziale krajowym	—	—	2.000	2.000
		Suma rubryki I. . .	237.972	—	231.802	215.672

Wyjaśnienia.

Na rok 1902 preliminuje się . . . . . 237.972 K
„ „ 1901 uchwalono . . . . . 215.672 „
„ „ 1902 preliminuje się zatem *więcej* o . . . . . 22.300 K

a mianowicie: *więcej* *mniej*

W poz. 3. więcej o . . . . . 300 K
a to na podstawie wynikłości z trzech lat ostatnich.

Wydatki z tego tytułu wynosiły w r. 1898 41.200 K
„ 1899 41.411 „
„ 1900 41.759 „
razem . 124.370 K
przeciętnie 41.457 K

Ze względu jednak na wynikłości z r. 1900 i że wydatki w tej pozycyi stale się zwiększają, preliminuje się na r. 1902 kwotę 41.500 K.

Do przeniesienia . . . 300 K

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1902.

	więcej	*mniej*
Z przeniesienia . . .	300 K	
W poz. 14. więcej o	24.000 „	
a to w myśl uchwały W. Sejmu z d. 9. lipca 1901, którą podwyższono pobory Członków Wydziału krajowego z 8.000 K. na 12.000 K. rocznie.		
W poz. 15a. dodatek za zastępstwo Marszałka krajowego w myśl powyższej uchwały *odpada*, zatem *mniej* o		2.000 K
razem .	24.300 K.	2.000 K
Ogółem *więcej* j. w. o	22.300 K.	

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1902. zwyczajne	Wniosek na rok 1902. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1900.	Kwota uchwalona na rok 1901.
			Korony			
II.		**Koszta zarządu.**				
	16	Oddział konceptowy.				
		A) Płace i dodatki aktywalne.				
		a) 4 radców, płaca po 6.400 K 25.600 K dodatek aktyw. po 960 „ 3.840 „	29.440			
		b) 8 sekretarzy, pł. po 4.800 K 38.400 K dodatek aktyw. po 840 „ 6.720 „	45.120			
		c) 7 wice-sekr., pł. po 3.600 K 25.200 K dodatek aktyw. po 720 „ 5.040 „	30.240			
		d) 6 adjunktów, pł. po 2.800 K 16.800 K dodatek aktyw. po 600 „ 3.600 „	20.400			
		e) 6 koncepistów, pł. po 2.200 K 13.200 K dodatek aktyw. po 480 „ 2.880 „	16.080			
		f) 3 aplikantów, adj. po 1.400 K 4.200 K 3 „ „ „ 1.200 „ 3.600 „	7.800			
			149.080			
		B. Dodatki pięcioletnie.				
		Radcom po 800 K: Michalczewskiemu (3) 2.400 K; Dr. Ekielskiemu (2) 1.600 K; *Sekretarzom* po 400 K Pierożyńskiemu (2) 800 K, Jabłonowskiemu (2) 800 K, Stadnickiemu (1) 400 K i drugi od dnia 31. marca 1902 r. 302 K razem 702 K, Zeńczakowi (1) 400 K, Abgarowiczowi (1) 400 K; *Wice-sekretarzom* po 400 K: Słomkowskiemu (2) 800 K, Schwormowi (1) 400 K, Białobrzeskiemu (1) 400 K, Sawczyńskiemu (1) 400 K; *Adjunktom* po 200 K: Gaszyńskiemu (1) 200 K.	9.302			
			158.382	—	146.293	144.728
		Do przeniesienia .	158.382	—	146.293	144.728

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1902.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1902 zwyczajne	Wniosek na rok 1902 nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1900.	Kwota uchwalona na rok 1901.
			Korony			
II.		Z przeniesienia .	158.382	—	146.293	144.728
	17	Oddział rachunkowy.				
		A) Płace i dodatki aktywalne.				
		a) dyrektor, płaca . . . . 6.000 K dodatek aktywalny . . . 800 „	6.800			
		b) zastępca dyrektora, płaca . 4.800 K dodatek aktywalny . . . 720 „	5.520			
		c) 7 rewidentów, pł. po 3.600 K 25.200 K dodatek aktyw. po 600 „ 4.200 „	29.400			
		d) 12 adjunktów, pł. po 2.800 K 33.600 K dodatek aktyw. po 480 „ 5.760 „	39.360			
		e) archiwista, płaca . . . 2.200 K dodatek aktywalny . . . 400 „	2.600			
		f) protokolista, płaca . . . 2.200 K dodatek aktywalny . . . 400 „	2.600			
		g) 8 oficyałów, pł. po 2.200 K 17.600 K dodatek aktywal. po 360 „ 2.880 „	20.480			
		h) 9 asystentów, pł. po 1.600 K 14.400 K dodatek aktywal. po 200 „ 1.800 „	16.200			
		i) 12 praktykan., pł. po 1.200 K 14.400 K dodatek aktywal. po 200 „ 2.400 „	16.800			
		k) 3 aplikantów, adjutum po 1.000 K	3.000			
		l) woźny, płaca . . . . . 1.000 K dodatek aktywalny . . . 100 „	1.100			
			143.860			
		B) Dodatki pięcioletnie.				
		Dyrektorowi: Tarnawskiemu (3) 1.800 K; *Rewidentom* po 400 K: Niedzielskiemu (2) 800 K, Olpińskiemu (2) 800 K, Holuce (1) 400 K, Marcinkowskiemu (1) 400 K, Schmidtowi od 26. marca 1902 306 K; *Adjunktom* po 300 K: Olszewskiemu (3) 900 K, Żórawskiemu (3) 900 K, Paklerskiemu (3) 900 K, Jabłońskiemu (1) 300 K, Wronowskiemu (1) 300 K, Olszańskiemu od 26. marca 1902 229 K, Natallemu od 26. marca 1902 229 K, Janikowskiemu od 10. września 1902 92 K; *Protokoliście:* Hupczycowi (3) 600 K; *Archiwiście:* Zielińskiemu (1) 200 K; *Oficyałom:* po 180 K: Lewartowskiemu (1) 180 K, Januszkiewiczowi (1) 180 K, Krasuskiemu od 26. marca 1902 138 K, Frydmanowi od 10. września 1902 56 K; *Asystentom* po 100 K: Nosa-					
		Do przeniesienia . .	143.860 158.382	—	— 146.293	— 144.728

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1902.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1902. zwyczajne	Wniosek na rok 1902. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1900.	Kwota uchwalona na rok 1901.
			Korony			
II.	17	Z przeniesienia .	158.382	—	146.293	144.728
			143.860	—		
		rzewskiemu od 23. lipca 1902 44 K, Horodyskiemu od 23. lipca 1902 44 K, Węgrzynowiczowi od 10. września 1902 31 K; *Praktykantom* po 100 K: Dąbrowskiemu (1) 100 K, Lisiewiczowi (1) 100 K, Kulczyckiemu (1) 100 K, Żurowskiemu od 23. lipca 1902, 44 K, Telichowskiemu od 23. lipca 1902, 44 K, Złotnickiemu od 10. września 1902, 31 K	10.248			
			154.108	—	150.045	151.575
	18	Oddział kasowy.				
		A) Płace i dodatki aktywalne.				
		a) dyrektor, płaca . . . . 4.800 K dodatek aktywalny . . . 840 „	5.640			
		b) zastępca dyrektora, płaca . 4.000 K dodatek aktywalny . . . 600 „	4.600			
		c) kontrolor, płaca . . . . 3.600 K dodatek aktywalny . . . 480 „	4.080			
		d) kasyer, płaca . . . . 3.600 K dodatek aktywalny . . . 480 „	4.080			
		e) 2 adjunktów, płaca po 2.800 K 5 600 K dodatek aktywalny po 480 „ 960 „	6.560			
		f) 2 oficyałów, płaca po 2.200 K 4.400 K dodatek aktywalny po 360 „ 720 „	5.120			
		g) 2 asystentów, płaca po 1.600 K 3.200 K dodatek aktywalny po 200 „ 400 „	3.600			
		h) 2 praktykant., pł. po 1.200 K 2.400 K dodatek aktywalny po 200 „ 400 „	2.800			
		i) 2 woźnych, płaca po 1.200 K 2.400 K dodatek aktywalny po 100 „ 200 „	2.600			
			39.080			
		B) Dodatki pięcioletnie.				
		Dyrektorowi: Silkiewiczowi (1) 400 K; *Zastępcy dyrektora:* Kotiersowi (1) 400 K; *Adjunktowi* Sobolewskiemu (1) 300 K; *Oficyałowi* Kubali (1) 180 K; *Asystentom* po 100 K: Szczepańskiemu (1) 100 K, Zychowi (1) 100 K; *Woźnemu:* Kowalskiemu (6) 360 K i siódmy od dnia 23. sierpnia 1902 r. 21 K; razem 381 K	1.861	—		
			40.941	—	37.865	39.885
		Do przeniesienia .	353.431	—	334.203	336.188

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1902.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1902. zwyczajne	Wniosek na rok 1902. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1900.	Kwota uchwalona na rok 1901.
			Korony			
II.		Z przeniesienia .	353.431	—	334.203	336.188
	19	Oddział sanitarny.				
		A) Płace i dodatki aktywalne.				
		Inspektor szpitali, płaca . . . 4.800 K dodatek aktywalny . . . 840 „	5 640			
		B) Dodatki pięcioletnie.				
		Inspektorowi szpitali Dr. Stelli Sawickiemu (3)	1.200			
			6.840	—	6.840	6.840
	20	Oddział statystyczny.				
		A) Płace i dodatki aktywalne.				
		a) naczelnik oddziału, płaca	5.600			
		b) wice-sekretarz, płaca . . 3.600 K dodatek aktywalny . . . 720 „	4.320			
			9.920			
		B) Dodatki pięcioletnie.				
		Wice-sekretarzowi Rutowskiemu (3) . .	1.200			
			11.120	—	11.120	11.120
	21/22	Oddział manipulacyjny				
		A) Płace i dodatki aktywalne.				
		a) dyrektor, płaca	4.800			
		b) archiwista, płaca . . 3.600 K dodatek aktywalny . . 600 „	4.200			
		c) ekspedytor, płaca . . 2.800 K dodatek aktywalny . . 540 „	3.340			
		d) protokolista, płaca . . 2.800 K dodatek aktywalny . . 480 „	3.280			
		e) 4 kancelist., pł. po 2.200 K 8.800 K dodatek aktyw. po 400 K 1.600 „	10.400			
		f) 5 asystentów, pł. po 1 600 K 8.000 K dodatek aktyw. po 200 K 1.000 „	9.000			
		g) 3 pisarzy, pł. po 1.200 K 3.600 K dodatek aktyw. po 200 K 600 „	4.200			
		h) 3 aplikantów, adjutum po 1.000 K	3.000			
		i) odźwierny, płaca	1.200			
		k) portyer, płaca	1.000			
		l) 5 woźnych, pł. po 1.000 K 5.000 K dodatek aktyw. po 100 K 500 K	5.500			
			49.920			
		Do przeniesienia . {	49.920 371.391	—	— 352.163	— 354.148

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1902.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1902. zwyczajne	Wniosek na rok 1902. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1900.	Kwota uchwalona na rok 1901.
			Korony			
II.	21/22	Z przeniesienia .	371.391	—	352.163	354.148
			49.920	—		
		B) Dodatki pięcioletnie.				
		Dyrektorowi: Dr. Grottowi (3) 1.200 K: *Archiwiście:* Chudzikiewiczowi (1) od 27. stycznia 1902, 371 K; *Protokoliście:* Sobkowi (1) 300 K; *Kancelistom* po 200 K: Jaremowiczowi (2) 400 K, Stelmachowowi (1) 200 K. *Asystentowi* Chmielewskiemu (1) od 27, stycznia 1902, 93 K. *Odźwiernemu* Niewiadomskiemu (4) 240 K. *Portyerowi* Bojkowskiemu (3) 180 K. *Woźnym* po po 60 K: Chermińskiemu (5) 300 K i szósty od 12. stycznia 1902, 58 K, razem 358 K, Wołkowi (3) 180 K, Mortkowi (2) 120 K, Lewickiemu (1) 60 K. Podlasze (1) od 4. maja 1902, 40 K	3.742			
			53.662	—	51.723	53.085
		Suma wszystkich płac z dodatkami aktywalnymi i pięcioletnimi . . .	425.053	—	403.886	407.233
	23	**Dyurna.**				
		a) dla oddziału konceptowego . .	6.954			6.954
		b) „ „ rachunkowego . .	11.000			7.000
		c) „ „ statystycznego . .	5.000			5.000
		d) „ „ manipulacyjnego . .	24.100			17.078
		e) dla zarządu długu krajowego z r. 1893 zaciągniętego w sumie 58,850 000 K (LW. 45.843/93) i dla prowadzenia pozostałych zaległości po byłych funduszach indemnizacyjnych, dyurna rachunkowe	6.026		42.153	6.026
		f) na dyurna rachunkowe dla funduszów szkolnych okręgowych . . .	2.920			2.920
			56.000	—	42.153	44.978
	24	**Zasługi.**				
		15 stróżów po 600 K i zastępca woźnego 730 K	9.730	—	9.524	9.730
	25	**Emolumenta.**				
		a) dyrektor kancelaryi na fiakra . .	100		100	100
		b) „ „ 48 m³ drzewa opałowego	312		312	312
		Do przeniesienia .	412		412	412
			490.783	—	455.563	461.941

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1902.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1902. zwyczajne	Wniosek na rok 1902. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1900.	Kwota uchwalona na rok 1901.
			Korony			
II.	25	Z przeniesienia	490.783	—	455.563	461.941
			412	—	412	412
		c) ubranie dla odźwiernego i 8 woźnych po 100 K, tudzież dla zastępcy woźnego 60 K	960		800	960
		d) ubranie dla portyera	200		186	200
		e) opał dla odźwiernego i portyera	94		94	94
		f) dodatki osobiste:				
		1. dla adjunkta rachunkowego Konstantego Olszewskiego . 300 K				
		2. dla adjunkta rachunkow. Alojzego Paklerskiego . 200 „				
		3. dla asystenta rachunkow. Adolfa hr. Łosia . . 200 „				
		4. dla archiwisty Stanisława Chudzikiewicza . 240 „				
		5. dla zastępcy drektora oddziału rachunkow. Wiktora Krobickiego . . 400 „	1.340		1.610	1.435
			3 006	—	3.102	3.101
	26	**Remuneracye.**				
		a) Rzecznik prawny za zastępstwo.	5.000		4.286	5.000
		b) Za zastępstwo prawne Wydziału krajowego w obec c. k. Trybunału administracyjnego i Trybunału państwa	1.200		1.220	1.200
		c) Tłumacze.	1.900		1.834	1.900
		d) Urzędnicy, dyurniści i słudzy Wydziału krajowego	4 000		4.000	4.000
			12.100	—	11.340	12.100
	27	**Koszta podróży i dyety.**				
		a) W ogóle	16.000		18.687	16.000
		b) Dla inspektora szpitali	800		800	800
			16.800	—	19.487	16.800
	28	**Pensye i zaopatrzenia.**				
		a) Olewińska Julia	700		700	700
		b) Kalicka Jadwiga	700		700	700
		c) Sternal Emilia	700		700	700
		d) Zienkowicz Wanda	700		700	700
		e) Orzechowka Józefa	700		700	700
		f) Orzechowska Józefa dla sieroty Tadeusza Saturnina	116		116	116
		g) Mrozowicka Emilia	700		700	700
		h) Terlecka Marya	433		433	433
		i) Kukawska Maryanna	333		333	333
		k) Mochnacki Edmund	7.232		7.232	7.232
		Do przeniesienia	12.314 522.689	—	12.314 489.492	12.314 493.942

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1902.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1902. zwyczajne	Wniosek na rok 1902. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1900.	Kwota uchwalona na rok 1901.
			Korony			
II.	28	Z przeniesienia	522.689	—	489.492	493.942
			12.314		12.314	12.314
		l) Kraczyłowa Julianna	1.200		1.200	1.200
		m) Kraczyłowa Julianna dla sieroty: Joanny Bronisławy	120		120	120
		n) Pierożyńska Sydonia	1.600		1.600	1.600
		p) Strnadowa Kornelia	700		700	700
		o) Żółkiewski Karol	—		3.800	3.800
		r) Obertyński Emil	1.200		1.200	1.200
		s) Chermińska Katarzyna	720		720	720
		t) Ziembicka Jadwiga	1.200		1.200	1.200
		u) Ziembicka Jadwiga dla sierót: Józefa Wiktora i Feliksa Erazma każdemu po 120 K rocznie	240		240	240
		w) Wolański Julian	5.200		5.200	5 200
		x) Walterowa Marya	600		600	600
		y) Walterowa Marya dla sierot: Wiktora Franciszka i Maryi Zofii po 60 K	120		120	120
		z) Szajnokowa Olimpia	1.200		1.200	1.200
		aa) Stocki Bolesław	650		650	650
		bb) Kunischowa Zofia	1.200		1.200	1.200
		cc) Gołębski Władysław	2.376		2.376	2.376
		dd) Czajkowskiego sierota syn Czesław Ludomir	600		600	600
		ee) Schmitt Mieczysław	1.566		1.566	1.566
		ff) Jelonkowa Anna	1.200		1.200	1.200
		gg) Giziński Władysław	1.421		1.421	1.421
		hh) Świerczewski Erazm	2.738		2.738	2.738
		ii) Bieńkowska Walerya	1.400		1.400	1.400
		kk) Bieńkowska Walerya dla sierót: Józefy Maryi i Janiny Apolonii po 280 K	560		560	560
		ll) Rożanowska Joanna	1.200		1.200	1.200
		mm) Jasińska Marya	1.000		1.000	1 000
		nn) Jasińska Marya dla sierót: Heleny i Mieczysława Remigiusza po 200 K	400		400	400
		oo) Trandowa Lubina	1.200		1.200	1.200
		pp) Trandowa Lubina dla syna Zdzisława Edwarda	240		240	240
		rr) Kiszelkowa Franciszka	1.000		1.000	1.000
		ss) Kiszelkowa Franciszka dla sieroty Włodzimiry Wandy	200		200	200
		tt) Zawadzki Michał	1.285		1.178	1.285
		uu) Brzyski Wincenty	1.685		1.544	1.685
		ww) Bielska Rozalia	1.800		1.650	1.800
		Bielska Rozalia dla sierót: Romana Dominika do 4. sierpnia 1902, 214 K i Wiktora Teofila 360 K razem	574		660	720
		xx) Wilczyńska Olga	1.400		933	1.400
		yy) Dr. Dulęba Bronisław	5.600		1.867	5.600
		zz) Tyblewiczowa Wanda, wdowa po koncepiście	1.180		98	—
		Do przeniesienia	58.889	—	57.095	61.655
			522.689		489.492	493.942

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1902.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1902. zwyczajne	Wniosek na rok 1902. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1900.	Kwota uchwalona na rok 1901.
			Korony			
II.	28	Z przeniesienia .	522.689	—	489.492	493 942
			58.889	—	57.095	61.655
		aaa) Urbańskiego Aurelego sierota, Edmundyna Marya do 16. listopada 1907 . .	900		—	—
		bbb) Topolnicki Jan, emerytowany asystent rachunkowy	1.634		—	—
		ccc) Schaeffer Bronisław, emer. koncepista	1.091		—	—
		Łopuszańska Walerya	—		350	—
		Chrzanowska Joanna	—		642	—
		Kraczyłowa Julianna dla sieroty Władysławy Maryi	—		32	—
		Strnad Kornelia dla sieroty Jana Adama	—		28	—
		Niedziałkowski Karol	—		1.485	—
		Ziembicka Jadwiga dla sieroty Kazimiry Eugenii	—		120	98
		Horoszkiewicz Julian	—		2.600	—
		Tyblewicz Wiktor	—		917	1.001
		Bielska Rozalia dla sieroty Heleny Justyny	—		116	—
		Kwartały pośmiertne	—		5.346	—
			62.514	—	68.731	62.754
	29	**Dary z łaski.**				
		a) Bojarska Józefina . . . . *stale*	200		200	200
		b) Kopertyńska Krystyna . . . „	200		200	200
		c) Kopertyńska z Repichowskich Malwina . . . . . „	200		200	200
		d) Wojciechowski Szymon . . . „	—		360	360
		e) Sternal Apolonia . . . . . „	400		400	400
		f) Wojtyna Antoni . . . . . „	360		360	360
		g) Zajączkowska Marya . . . „	300		300	300
		h) Gergel Augusta . . . . . „	300		300	300
		i) Seńczyszyn Tomasz . . . . „	—		—	360
		k) Bereźnicka Marya . . . . „	600		600	600
		l) Sternalowa Emilia . . *jednorazowo*	—		300	300
		m) Sapałozyńskie Joanna i Leontyna . . . . . „	—		400	300
		n) Dziubińska Wanda . . . „	—		400	400
		o) Piotrowska Rozalia . . „	—		400	300
		p) Chrzanowska Joanna . „	—		400	—
		r) Kratochwilowa Franciszka „	—		200	200
		s) Orzechowska Józefa . . „	—		200	—
		t) Bednawska Antonina . „	—		200	—
		u) Babińska Helena . . . „	—		200	—
		w) Barycka Marya . . . „	—		—	—
		x) Ploderowa Karolina . . „	—		—	—
		y) Zakrzewska Marcyanna . „	—		—	—
		z) Urbańska Edmundyna . „	—		—	400
		aa) Sternalowa Apolonia . „	—		—	200
		bb) Gerard d'Festenburg Marya „	—		—	400
		Do przeniesienia .	2.560	—	5.620	5.780
			585.203		558.223	556.696

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1902.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1902. zwyczajne	Wniosek na rok 1902. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1900.	Kwota uchwalona na rok 1901.
			Korony			
II.	29	Z przeniesienia .	585.203	—	558.223	556.696
			2.560	—	5.620	5.780
		cc) Kułakowski Kazimierz, były inspicyent gmachu sejmowego; odprawa, w myśl uchwały Wys. Sejmu z 8. lipca 1901	1.000	—	—	—
			3.560	—	5.620	5.780
	30	**Na pokrycie połowy należytości stemplowych** od dekretów nominacyjnych urzędników krajowych	4.500	—	4.270	4.500
	31	**Potrzeby kancelaryjne.**				
		a) Wydawnictwo rozporządzeń krajow.	8.600	—	12.395	8.600
		b) Sprawienie i odnowienie sprzętów .	3.000	1.000	4.063	3.000
		c) Potrzeby do pisania i rysowania . .	4.800	—	4.824	4.800
		d) Papier do druków, druk ksiąg i wzorów	4.600	—	4.628	4.600
		e) Oprawa ksiąg i druków	1.000	—	1.038	1.000
		f) Opał	8.000	—	7.050	8.000
		g) Uzupełnienie biblioteki: na książki . . . . . 1.600 K, na gazety . . . . . 1.400 „	3.000	—	2.294	3.000
		h) Rozmaite pomniejsze	3.400	—	3.225	3.400
			36.400	1.000	39.517	36.400
	32	**Administracya dochodów z krajowej opłaty konsumcyjnej od piwa**	4.000	—	9.881	5.000
	33	**Architekt:** *a)* płaca	3.600	—	3.000	3.600
		b) bilet roczny kolejowy IIej klasy	500	—	—	500
		c) dyety (w miarę odbytych podróży) i premia zabezpieczenia od wypadków .	2.000	—	—	2.000
			6.100	—	3.000	6.100
	34	**Gmach sejmowy i jego utrzymanie.**				
		a) Inspicyent techniczny gmachu sejmowego	—	—	450	—
		b) Maszynista: płaca 1.440 K, 12 m^3 drzewa opałowego 84 K, 45 *l* nafty 18 K .	1.542	—	1.542	1.542
		c) Kominiarz	520	—	521	520
		d) Froterowanie i zapuszczanie podłóg .	1.640	—	1.656	1.640
		e) Mycie podłóg	200	—	196	200
		f) Zgartywanie i wywóz śniegu . . .	200	—	63	200
		g) Czyszczenie kloak i wywóz nieczystości	500	—	1.048	500
		h) Zabezpieczenie od ognia	520	—	495	520
		Do przeniesienia .	5.122	—	5.971	5.122
			639.763	1.000	620.511	614.476

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1902.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1902. zwyczajne	Wniosek na rok 1902. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1900.	Kwota uchwalona na rok 1901.
			Korony			
II.	34	Z przeniesienia .	639.763	1.000	620.511	614.476
			5.122	—	5.971	5.122
		i) Podatek dochodowy i miejski czynszowy	300	—	196	300
		k) Utrzymanie skwerów koło gmachu sejmowego . . . . . 200 K wynagrodzenie ogrodnika . 100 „	300	—	300	300
		l) Konserwacya i adaptacya budynku i obejścia, koszta przekształcenia i urządzenia w gmachu, tudzież inne nieprzewidziane	11.000	7.000	8.600	11.000
		m) Stacya elektryczna w gmachu sejmowym	13.000	—	9.860	10.000
		n) Koszta instalacyi wodociągów w gmachu sejmowym	—	17.482	—	—
		o) Opłata gminna za zużycie wody z wodociągu miejskiego	5.000	—	—	—
			34.722	24.482	24.927	26.722
	35	**Zaliczki na płace.**				
		Dla urzędników i służby:				
		a) zwyczajne	30.000	—	23.965	24.000
		b) nadzwyczajne: dla Zycha Jana, asystenta oddziału rachunkowego . .	—	2.000	4.000	7.000
			30.000	2.000	27.965	31.000
		Suma rubryki II. .	704.485	27.482	673.403	672.198
			731.967			

Wyjaśnienia.

Do poz. 16—22. Płace z dodatkami aktywalnymi i pięcioletnimi *więcej* o 17.820 K mianowicie 16.280 K z powodu wstawienia 3 nowych posad etatowych dla biura gminnego a to: 1 radcy i 1 rekretarza w oddziale konceptowym i 1 adjunkta w oddziale rachunkowym (uzasadnienie w osobnem sprawozdaniu), — zaś 1540 K *więcej* na dodatki pięcioletnie, stosownie do należytości przypadających w r. 1902.

Do poz. 23. Dyurna *więcej* o 11.022 K, a mianowicie:

dla oddziału rachunkowego:

1. na uzupełnienie kredytu wedle rzeczywistego stanu dyetaryuszy 1.168 K;
2. na podwyższenie dyurn w miarę zasług dyetaryuszy 2.832 K, razem 4.000 K.

dla oddziału manipulacyjnego:

1. na uzupełnienie kredytu wedle rzeczywistego stanu dyetaryuszy 4.625 K.
2. na podwyższenie dyurn w miarę zasług dyetaryuszy 2.397 K razem 7.022 K.

Szczegółowe uzasadnienie tych pozycyj zamieszczone jest w akcie do Lw. 83235/1901.

Do poz. 25. Preliminuje się o 95 K *mniej*, albowiem w miarę przyznanych pięcioleci, odpadły dodatki osobiste dla Władysława Silkiewicza i Franciszka Kotiersa, natomiast zaś wstawiono nowy dodatek dla zast. dyrektora oddz. rach. Wiktora Krobickiego (Lw. 82581/901).

Do poz. 28. Pensye i zaopatrzenia *mniej* o 240 K, stosownie do faktycznego stanu emerytów w chwili układania preliminarza.

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1902.

Do poz. 29. Dary z łaski *mniej* o 2.200 K z powodu opuszczenia kwot jednorazowo uchwalonych i stałych darów dla byłych stróżów Wojciechowskiego i Seńczyszyna z powodu ich śmierci. Natomiast wstawiono 1.000 K jako odprawę dla Kułakowskiego Kazimierza b. inspicyenta gmachu sejmowego, a to w załatwieniu petycyi przekazanej Wydziałowi krajowemu do uwzględnienia w preliminarzu na r. 1902.

Do poz. 31 b). Wstawiono w wydatkach nadzwyczajnych 1.000 K na koszta pokrycia mebli u Szefów Dep. IV. i V.

Do poz. 32. Preliminuje się o 1.000 K *mniej*, ponieważ w r. 1902 nie zajdzie potrzeba wydzierzawiania tej opłaty i preliminowana na ten cel kwota 4.000 K, powinna wystarczyć. (Lw. 72961/901).

Do poz. 34 l). Wedle zestawienia architekty Kamienobrodzkiego jako inspicyenta gmachu sejmowego, oprócz zwyczajnych robót konserw. wymagane są w r. 1902 nadzwyczajne roboty:

1.	330·0 m^2 posadzki deszczułkowej dębowej w 10 ubikacyach odziału rachunkowego na II. p. położonych na istniejącej bardzo zniszczonej podłodze miękkiej sosnowej 1 m^2 à 4·80 K	1.584 K
2.	10 sztuk pieców kaflowych w miejsce zniszczonych starych (O. R.) sztuka 140·0 K	1.400 „
3.	Malowanie wszystkich popękanych i pożyłowanych sufitów w oddziale melioracyjnym i naprawa a częściowe przemalowanie pożyłowanych ścian w 12 ubikacyach	450 „
4.	5000·0 m^2 szarowania i pociągnięcia jednym tonem korytarzy ścian i sklepień w partyach, które są najbardziej zniszczone i zabrudzone à 0·40 K	2.000 „
5.	1 nowa winda (II-ga) na drzewo	1.200 „
6.	27 samoczynnych zatrzasków do drzwi wychodkowych, wejścia i schodów w oddziale melioracyjnym à 40·0 K	1.080 „
7.	Naprawa i odnowienie pomostów zbutwiałych na dachu	100 „
8.	Przyprawienie odpadłej ręki statuy Galicyi wraz z potrzebnem rusztowaniem oraz impregnowanie masą „Matscheks' całej grupy	600 „
9.	Lakierowanie, odczyszczenie i szarowanie ścian i sklepień archiwum	700 „
10.	Wymiana szyb na dachu szklanym nad salą i klatką schodową	200 „
11.	Nowe blaszane rury spustowe wpuszczone w istniejące rury asfaltowe, których uszczelnienie okazało się niemożliwem	300 „
	Razem	9.614 K

Wydział krajowy wstawia jednak tylko 7.000 K, do użycia tylko na te roboty, które nie dadzą się odłożyć do r. 1903. (Lw. 83235/901).

Do poz. 34 m). Ponieważ konsumcya światła elektrycznego stale się zwiększa, przeto wstawiono do wydatków o 3.000 K zaś w rub. XVII. doch. o 800 K więcej niż na rok 1901 uchwalono. (Lw. 84103/901).

Do poz. 34 n) Za instalacye wodociągów w całym gmachu sejmowym zapłacono w r. 1901 do Lw. 75840 1901 kwotę 17.481 K 55 gr. z rub. II. bez pokrycia budżetowego. Na pokrycie więc tego wydatku, preliminuje się wymaganą kwotę.

Do poz 34 o). Na opłatę za wodę zużyć się mającą w gmachu sejmowym, wstawiono kwotę 5.000 K w przypuszczeniu, że taksa za wodę wynosić będzie po 30 gr. za metr kubiczny. Ponieważ jednak taksa ta nie jest jeszcze definitywnie ustanowioną, przeto wydatek z tego tytułu może się znacznie zwiększyć. (Lw. 84103/901).

Do poz. 35 a). Zaliczki na płace (zwyczajne) preliminuje się o 6.000 K więcej, albowiem dotychczasowy kredyt okazał się nie wystarczającym. Podwyższenie to jednak nie obciąży w całości budżetu; gdy bowiem uwzględni się, że w wydatkach preliminujemy na rok 1902 z tytułu zwyczajnych zaliczek na płace w rubr. II, X i XIII razem kwotę 39.500 K

natomiast zaś w dochodach rubr. V, wstawiono z tytułu zwrotu zaliczek 38.000 „

okazuje się, że czysty wydatek wynosi tylko 1.500 K

zwrotny w roku następnym, jakto zresztą bliżej wskazuje szczegółowe wyjaśnienie do Lw. 83235/901.

Do poz. 35 b). Wydatek nadzyczajny wedle osobnego sprawozdania do Lw. 76259/901.

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1902.

Liczba rubryki	Liczba pozycyj	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1902. zwyczajne	Wniosek na rok 1902. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1900.	Kwota uchwalona na rok 1901.
			Korony			
III.		**Koszta leczenia ubogich i utrzymania podrzutków.**				
	36	Koszta leczenia w szpitalach krajowych, prowincyonalnych i zagranicznych . . 2,380.000 K				
	37	Koszta utrzymania podrzutków z zagranicy . . 55.000 „	2,435.000	—	2,420.030	2,380.000

Wyjaśnienia.

Wedle zamknięć rachunkowych wydatki rubr. III. wynoszą:

	W latach 1898	1899	1900	Razem	Przeciętnie
	K	K	K	K	K
A) Koszta leczenia.					
Lwów, szpital powszechny . .	444.606	367.741	304.506	1,116.853	372.284
Kulparków, zakład dla obłąkanych	367.043	382 808	393.876	1,143.727	381.242
Kraków, szpital św. Łazarza .	533.870	364.038	381.925	1,279.833	426.611
„ c. k. Klinika . . .	56.612	47.255	50.137	154.004	51.335
29 szpitali prowinc. w kraju. .	801.413	941.028	922 956	2,665.397	888.466
Szpitale zagraniczne	254.727	233.025	321.441	809.193	269.731
Szpitale wojskowe	588	—	—	588	196
B) Koszta przewozu chorych, sprawdzanie taks aptekarskich, stemple, druki i inne . . .	2.278	2.427	4.179	8.884	2.961
Suma . .	2,461.137	2,338.322	2,379.020	7,178.479	2,392.826
C) Koszta utrzymania podrzutków:					
w zakładzie w Bobrku . . .	2.238	—	—	2.238	746
„ „ „ Wiedniu . . .	36.015	40.472	38.983	115.470	38.490
„ „ „ Pradze . . .	614	1.930	2.027	4.571	1.524
Suma . .	38.867	42.402	41.010	122.279	40.760
Ogółem wydatki Rubr. III. .	2,500.004	2,380.724	2,420.030	7,300.758	2,433.586

Preliminuje się koszta leczenia (poz. 36) wedle wynikłości wydatków z r. 1900 (wykazanej wyżej *ad A.* i *B.*) a to w zaokrąglonej kwocie . . . 2,380.000 K

Suma tej wysokości będzie co najmniej potrzebną już z uwagi — że o zmniejszeniu ilości dni leczenia mowy być nie może, lecz przeciwnie wzmaga się ona, a i szpitale przybywają. Mianowicie przybył nam szpital w Krośnie od 1. sierpnia 1901, w miejscowościach zaś Dolinie, Jarosławiu, Kałuszu, Kosowie, Nadwórnie, Skałacie, Tarnobrzegu i w Turce powstać mają nowe szpitale, z których prawdopodobnie kilka już w roku 1902 wejdzie w życie. Również i zagraniczne szpitale przybywają. Podwyższono

Do przeniesienia 2,380.000 K

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1902.

Z przeniesienia . . . 2,380.000 K

także i taksy leczenia w wielu szpitalach zagranicznych i w niektórych krajowych. Ilość zapłaconych dni leczenia wynosiła w roku 1898 — 1,929.957 dni, w roku 1899 — 1,684.614 dni, w roku 1900 — 1,854 651 dni, razem 5,469.222 dni, przeciętnie 1,823.074 dni. Ogólna ilość dni leczenia w krajowych szpitalach i zakładach wynosiła: w roku 1897 — 1,563.442 dni, w roku 1898 — 1,650.367 dni, w roku 1899 — 1,728.734 dni.

Co do kosztów podrzutków wyżej *ad C* wykazanych nadmienia się — iż są one jeszcze nie zupełne — gdyż nadto poniesiono jeszcze koszta z rubr. XI. funduszu krajowego (a względnie z funduszu podrzutków we Lwowie) na podrzutki zagraniczne utrzymywane w prywatnym zakładzie księżnej Ogińskiej w Bobrku (LW. 28.041/96). Wynosiły one w r. 1899 kwotę 2.082 K, w r 1900 kwotę 3.178 K. Po uwzględnieniu tych wydatków ogólna wynikłość kosztów na zagraniczne podrzutki ponoszonych, wynosiła tedy okrągło w r. 1899 kwotę 44 484 K, w roku 1900 kwotę 44.188 K. Daty te wszakże nie mogą posłużyć za podstawę do preliminarza na rok 1902, gdyż podrzutki za granicą utrzymywane, mają być przewiezione do założonego w kraju zakładu prywatnego księżnej Ogińskiej w Bobrku, na mocy układu zawartego do LW. 64.839/1901 — co spowoduje zmianę ponoszonych dotychczas kosztów na ich utrzymanie, zwłaszcza iż niewiadomem, jest o ile przewiezienie to nastąpi już w roku 1902, i na stan utrzymywanych podrzutków i odnośne koszta wpłynie. Preliminuje się tedy na koszta utrzymania podrzutków z zagranicy przy pozycyi 37 (osobno wstawionej wedle uchwały do LW. 60.577/901) minimalnie przypuszczalne kwoty, a mianowicie:

1. na utrzymanie 29 dzieci w Bobrku na mocy układu do LW. 28.041/96 po 30 gr. dziennie . . . . . 3.176 K
2. na utrzymanie 175 dzieci z Wiednia do pomieszczenia w zakładzie w Bobrku wedle układu zawartego do LW. 64.839/1901 po 14 K miesięcznie (z przyjętej w tym układzie ilości 350 dzieci dla połowy tej ilości) . 29.400 „
3. na utrzymanie 175 dzieci w zakładzie wiedeńskim to jest drugiej połowy ilości dzieci, które prawdopodobnie w roku 1902 nie zostaną jeszcze do zakładu w Bobrku przewiezione — przyjmując najniższą taksę po 30 gr. dziennie . . . . . 20.622 „
4. na utrzymanie 15 dzieci w zakładzie pragskim, które również w roku 1902 mogą być jeszcze nieprzewiezone — po 34 gr. dziennie . . . . . 1.862 „

Razem . . 55.060 K

Okrągło . . . . . 55.000 „

Ogółem preliminuje się w rubr. III. . 2,435.000 K

to jest więcej od rzeczywistego kosztu roku 1900 (2,420.030 K + Bobrek 3.178 K) o 11.792 K, a od uchwalonej na rok 1901 kwoty (2,380.000 K) więcej o . . . . . 55.000 K

a uwzględniając, że koszta utrzymania podrzutków w Bobrku obecnie preliminuje się w rubr. III. — gdy w budżecie na rok 1900 preliminowano je w rubr. XI. poz. 212 (względnie w funduszu podrzutków we Lwowie) w kwocie . . . . . 3.285 „

to właściwe podwyższenie preliminarza na rok 1902 w rubr. III. wynosi . . . . . 51.715 K

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1902.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1902 zwyczajne	Wniosek na rok 1902 nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1900.	Kwota uchwalona na rok 1901.
			Korony			
IV.		**Koszta szczepienia.**				
	38	Utrzymanie i odświeżanie krowianki .	24.000		22.742	24.000
	39	Koszta podróży i dyety lekarzy z powodu szczepienia ospy ochronnej . .	140.000		155.197	132.000
		Suma rubryki IV. . .	164.000	—	177.939	156.000
		Wyjaśnienia.				
		Do poz. 39. Koszta te wynosiły w roku 1898 — 132.562 K, w roku 1899 — 131.285 K, w roku 1900 — 155.197 K, razem 419.044 K, przeciętnie 139.681 K. Preliminuje się zatem zaokrągloną przeciętną kwotę 140.000 K, czyli o 8.000 K więcej niż na r. 1901 uchwalono z tem nadmienieniem, że do LW. 19.077/901 odniesiono się do c. k. Namiestnictwa w celu zapobieżenia wzrostowi tych kosztów.				
V.		**Wydatki sanitarne.**				
	40	$^1/_3$ część za lekarstwa dla epidemicznie chorych	7.200		5.634	7.200
	41	Na koszta podróży dla lekarzy okręgowych, oraz subwencye dla powiatów na pokrycie przewyżki wydatków na płace po nad 1% podatków bezpośrednich przypisanych do poboru w całym powiecie	90.000		68.836	90.000
	42	Dla zakładu szczepienia wścieklizny Dr. Bujwida w Krakowie, stała subwencya	2.000	—	2.000	2.000
		Suma rubryki V. . .	99.200	—	76.470	99.200
		Wyjaśnienia				
		Do poz. 40. Koszta na leki wynosiły w roku 1898 — 7.313 K, w roku 1899 — 7.546 K, w r. 1900 — 5.634 K, razem 20.493 K, przeciętnie 6.831 K. Preliminuje się jak na rok 1901 7.200 K.				
VI.		**Zasiłki dla zakładów dobroczynności.**				
	43	Szpitale Sióstr Miłosierdzia w Czerwonogrodzie, Rozdole i Bursztynie . .	1.800		1.800	1.800
	44	Szpital Sióstr Miłosierdzia w Nowosiółkach	600		600	600
	45	Szpital Komisyi klimatycznej w Zakopanem	600		—	—
	46	Dom ubogich i sierót w Krakowie . .	10.848		10.848	10.848
	47	Zakład św. Józefa dla osieroconych chłopców w Krakowie	2.000		2.000	2.000
		Do przeniesienia .	15.848	—	15.248	15.248

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1902.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1902. zwyczajne	Wniosek na rok 1902. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1900.	Kwota uchwalona na rok 1901.
			Korony			
VI.		Z przeniesienia .	15.848	—	15.248	15.248
	48	Towarzystwo Miłosierdzia pod godłem „Opatrzność“ we Lwowie . . .	2.400		2.400	2.400
	49	Zakład osieroconych dziewcząt im. księdza Józefa Ziemiańskiego w Przemyślu .	1 000		1.000	1.000
	50	Na zasiłki dla weteranów z r. 1831, do dyspozycyi Wydziału krajowego .	4.500		9.000	4.500
	51	Zakład św. Józefa dla chorych nieuleczalnych i wyzdrowieńców we Lwowie	2.000		2.000	2.000
	52	Na utrzymanie rymanowskiej kolonii leczniczej	1.000		1.000	1.000
	53	Lecznica powszechna we Lwowie, do rozporządzalności Wydziału krajowego, po zasięgnięciu opinii Towarzystwa lekarskiego	2.000		2.000	2.000
	53*a)*	Lecznica powszechna we Lwowie, nadzwyzwyczajna subwencya na wewnętrzne urządzenie	—		—	2.000
	54	Kolonia lecznicza w Rabce, na utrzymanie dzieci w lecznicy . . .	600		600	600
	55*a)*	Towarzystwo opieki nad niemowlętami pod wezwaniem „Dzieciątka Jezus“ we Lwowie, subwencya zwyczajna .	400		400	400
	55*b)*	Towarzystwo opieki nad niemowlętami pod wezwaniem „Dzieciątka Jezus“ we Lwowie, rata amortyzacyjna pożyczki 60.000 K zaciągnąć się mającej na budowę domu podrzutków, I. i II. rata	3.600		—	—
	56	Ryczałt na zasiłki dla ochronek, po myśli uchwały Wys. Sejmu z 5. lutego 1896	3.600		3.600	3.600
	56*a)*	Towarzystwo wzajemnej pomocy diaków gr. kat. dyecezyi przemyskiej (jednorazowo)	—		200	200
	56*b)*	Takież Towarzystwo w archidyecezyi lwowskiej *(jednorazowo)* . . .	—		200	200
	56*c)*	Takież Towarzystwo w dyecezyi stanisławowskiej *(jednorazowo)* . . .	—		200	200
	57	Towarzystwo kolonii wakacyjnej dla dziewcząt we Lwowie	200		200	200
	58	Towarzystwo im. św. Salomei, opieki nad wdowami i sierotami we Lwowie .	200		200	200
	59	Zgromadzenie Służebnic Serca Jezusowego w Krakowie	200		200	200
	60	Towarzystwo opieki nad sługami im. św. Jadwigi we Lwowie	200		200	200
	61	Zakład staruszek i kalek w Krakowie na Blichu, im. hr. Sołtykowej: *a)* subwencya zwyczajna . . . *b) jednorazowy* zasiłek na budowę domu	200 2.000		200 —	200 —
		Do przeniesienia .	39.948	—	38.848	36.348

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1902.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1902. zwyczajne	Wniosek na rok 1902. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1900.	Kwota uchwalona na rok 1901.
			Korony			
VI.		Z przeniesienia .	39.948	—	38.848	36.348
	62	I. galic. stowarzyszenie głuchoniemych „Nadzieja“ we Lwowie . . .	200		200	200
	63	Stowarzyszenie opieki nad uwolnionymi więźniami we Lwowie . . .	200		200	200
	64	Komitet „Domu pracy“ na Kaźmierzu w Krakowie	1.000		1.000	1.000
	65	Zakład św. Jadwigi w Krakowie *(stała subwencya)*	1.200		1.200	1.200
	65*a)*	Komitet budowy szpitala OO. Bonifratrów w Krakowie, na dokończenie budowy szpitala	—		3.000	3.000
	65*b)*	Komitet herbaciarni centowej we Lwowie *(jednorazowo)*	—		200	200
	65*c.*	Zarząd Zakładu błog. Kunegundy w Nowym Sączu, na szkołę dla kształcenia wzorowych gospodyń . . .	—		600	600
	65*d)*	Związek koleżański byłych seminarzystek we Lwowie na budowę schroniska dla niemogących pracować nauczycielek.	—		200	—
	66	Na przytulisko brata Alberta we Lwowie i w Krakowie *(stała subwencya)* .	2.000		2.000	2.000
	66*a)*	Zgromadzenie Sióstr św. Wincentego a Paulo we Lwowie, subwencya na budowę nowego szpitala w Sądowej Wiszni *(jednorazowo)*	—		10.000	400
	67	Na opłatę procentów (4%) od pożyczki 40.000 K, zaciągnąć się mającej przez Towarzystwo budowy tanich mieszkań dla robotników katolickich w Krakowie (II. rata z dziesięciolecia)	1.600		—	1.600
	67*a)*	Dla przytuliska uczestników powstania z r. 1863/4 w Krakowie *(jednorazowy zasiłek)*	—		—	500
	67*b)*	Wydziałowi Rady powiatowej w Łańcucie, subwencya na rzecz szkoły gospodyń wiejskich w Gorliczynie .	—		—	1.000
	68	Szpital Sióstr Miłosierdzia w Przeworsku, jednorazowa subwencya . . .	1.200		—	—
	69	Siostry Służebniczki w Krystynopolu, na budowę domu nowicyatu, *(jednorazowo)*	2.000		—	—
	70	OO. Bazylianie w Dobromilu, na budowę domu nowicyatu w Krechowie, *(jednorazowo)*	2.000		—	—
	71	Dla szpitalika św. Zofii we Lwowie: *a)* subwencya na utrzymanie kolonii leczniczej w Iwoniczu . . .	1.600		—	—
		b) na uzupełnienie inwentarza i urządzeń szpitala, *(jednorazowo)* . .	4.000		—	—
		Suma rubr. VI. .	56.948	—	57.448	48.248

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1902.

Wyjaśnienia.

Na rok 1902 preliminuje się . . . 56.948 K
„ „ 1901 uchwalono . . . . 48.248 „
Na rok 1902 preliminuje się zatem *więcej* o . 8.700 K
z powodu następujących różnic:

W *poz. 45. nowy wydatek* 600 K wstawiono z powodu przekazania przez Wysoki Sejm Wydziałowi krajowemu petycyi Komisyi klimatycznej w Zakopanem (LW. 47.059/1901).

W *poz. 55 b) nowy wydatek* 3.600 K, w załatwieniu petycyi przekazanej Wydz. kraj. uchwałą sejm. z 8. lipca 1901, a uzasadniony w sprawozdaniu z czynności Dep. V.

W *poz. 61 ad b) nowy wydatek* 2.000 K wstawiony na podstawie przekazanej przez Wysoki Sejm Wydziałowi krajowemu petycyi SS. Felicyanek na Blichu w Krakowie (LW. 70.419/1901).

W *poz. 68. nowy wydatek* 1.200 K w załatwieniu prośby wniesionej do LW. 77.512/1901.

W *poz. 69. nowy wydatek* 1.200 K w załatwieniu petycyi przekazanej przez Wysoki Sejm Wydziałowi krajowemu na posiedzeniu d. 8. lipca 1901 (LW. 67.807/1901).

W *poz 70. nowy wydatek* 2.000 K w załatwieniu petycyi OO. Bazylianów w Dobromilu, przekazanej przez Wysoki Sejm Wydziałowi krajowemu (LW. 62.639/1901).

W *poz. 71. nowe wydatki* w łącznej kwocie 5.600 K uzasadnione w sprawozdaniu z czynności Depart. V.

W *poz. 53 a, 56 a, b, c, 65 b, c, 66 a i 67 a, b)*, wydatki w łącznej sumie 5.300 K *odpadają*, jako jednorazowo na rok 1901 uchwalone.

W *poz. 65 a* wydatek *odpada* w kwocie 3.000 K, ostatnią bowiem ratę zasiłku uchwalonego w latach poprzednich preliminowano w r. 1901.

Poz. 65 d) odnosi się tylko do wynikłości z r. 1900.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1902. zwyczajne	Wniosek na rok 1902. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1900.	Kwota uchwalona na rok 1901.
			Korony			
VII.		**Wydatki na cele wykształcenia i oświaty.**				
	72	Akademia umiejętności w Krakowie: a) zasiłek stały: . . . 52.000 K b) zasiłek na utrzymanie wyprawy naukowej pod kierownictwem profesora Dr. Smolki w Archiwum Watykańskiem . . . . — „ c) na wydanie atlasu geologicznego wraz z tekstem (do rozporządzalności Wydziału krajowego) . . 5.000 „	57.000	—	61.000	61.000
	73	Rada szkolna krajowa na pokrycie niedoboru funduszu szkolnego krajowego.	6,700.802	—	5,966.221	6,181.537
	74	Rada szkolna krajowa na pokrycie niedoboru krajowego funduszu szkolnego emerytalnego	636.550	—	435.242	539.283
	75	Sześciu członków Rady szkolnej krajowej po 2.400 K	14.400	—	13.680	14.400
	76	Zakład dla głuchoniemych we Lwowie: a) na stypendya dla 85 wychowanków à 240 K . 20.400 K b) na utrzymanie zakładu . 5.000 „ c) na amortyzacyę pożyczki 36 000 K na budowę II. piętra, zaciągniętej przez Dy-				
		Do przeniesienia 25.400 K	7,408.752	—	6,476.143	6,796.220

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1902.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1902. zwyczajne	Wniosek na rok 1902. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1900.	Kwota uchwalona na rok 1901.
			Korony			
VII.		Z przeniesienia . 25.400 K	7,408.752	—	6,476.143	6,796.220
		rekcyę zakładu, III. rata amortyzacyjna (aż do pierwszego półrocza 1934) . 1.990 „	27.390	—	23.790	23.790
	77	Szkoła dla głuchoniemych Izaaka Bardacha we Lwowie	800	—	800	800
	78	Zakład dla ciemnych we Lwowie . .	4.000	—	4.000	4.000
	79	Towarzystwo gimnastyczne „Sokół“ we Lwowie	2.000	—	2.000	2.000
	80	Towarzystwo gimnast „Sokół“ w Krakowie	2.000	—	2.000	2.000
	81	Dla polskich i ruskich Towarzystw gimnastyoznych „Sokół“ na prowincyi, ryczałt do dyspozycyi Wydziału krajowego	4.000	—	3.400	4.000
	82	Szkoła sztuk pięknych w Krakowie XIV. rata umorzenia pożyczki 200.000 K na budowę gmachu (aż do r. 1911 włącznie)	14.000	—	14.000	14.000
	83	Teatr polski w Krakowie, do rozporządzalności Wydziału krajowego . .	20.000	—	16.000	16.000
	84	Budowa teatru w Krakowie, XVI. i XVII. półroczna rata na opłatę procentów od pożyczki 300.000 K, zaciągniętej przez gminę miasta Krakowa (aż do I. półrocza 1945)	15.000	—	15.000	15.000
	85	Teatr polski i opera polska we Lwowie, do rozporządzalności Wydziału krajowego: *a)* dramat i komedya . . 28.400 K *b)* opera polska . . . 20.000 „	48.400	—	56.400	48.400
	86	Budowa teatru we Lwowie, na pokrycie VII. i VIII. raty amortyzacyjnej od pożyczki 600.000 K zaciągniętej przez gminę miasta Lwowa (aż do I. półrocza 1934)	33.696	—	33.696	33.696
	87	Teatr ruski pod zarządem Towarzystwa „Besida« do rozporządzalności Wydziału krajowego	14.500	—	14.500	14.500
	88	Towarzystwo muzyczne w Krakowie .	1.600	—	1.600	1.600
	89	Konserwatoryum Towarzystwa muzycznego w Krakowie	4.000	—	4.000	4.000
	90	Towarzystwo muzyczne we Lwowie .	8.000	—	6.000	6.000
	90*a)*	„ „ w Brodach *(jednorazowo)*	—	—	200	400
	90*b)*	Towarzystwo muzyczne w Samborze *(jednorazowo)*	—	—	200	200
	91	Towarzystwo muzyczne „Harmonia“ we Lwowie	600	—	600	600
	92	Towarzystwo muzyczne „Harmonia“ w Krakowie	600	—	600	600
	93	Towarzystwo przyjaciół muzyki w Tarnopolu	600	—	—	600
		Do przeniesienia .	7,609.938	—	6,674.929	6,988.406

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1902.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1902. zwyczajne	Wniosek na rok 1902. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1900.	Kwota uchwalona na rok 1901.
			Korony			
VII.		Z przeniesienia .	7,609.938	—	6,674.929	6,988.406
	94	Towarzystwo spiew. „Lutnia“ we Lwowie	1.000	—	1.000	1.000
	95	Towarzystwo śpiewackie „Bojan“ we Lwowie	600	—	600	600
	96	Towarzystwo śpiewackie „Echo“ we Lwowie	800	—	800	800
	97	Towarzystwo śpiewackie „Lutnia“ w Krakowie	600	—	600	600
	98	Na subwencyę dla istniejących już internatów, do rozporządzalności Wydziału krajowego w porozumieniu z Radą szkolną krajową	12.000	—	12.000	12.000
	99	Na budowę domów dla internatów . .	40.000	—	20.000	40.000
	100	Internatowi X. X. Zmartwychwstańców we Lwowie, do rozporządzalności Wydziału krajowego	9.000	—	9.000	9.000
	101	Ks. Siemaszki Kazimierza „Dom schronienia i dobrowolnej pracy dla opuszczonych i moralnie zaniedbanych chłopców“ w Krakowie . . .	1.600	—	1.600	1.600
	102	*a)* Na wydawnictwo polskich podręczników dla szkół średnich . 3.000 K *b)* Na wydawnictwo ruskich książek szkolnych . . 12.000 „ do rozporządzalności Wydziału krajowego w porozumieniu z Radą szkolną krajową.	15.000	—	12.000	15.000
	103	Dla młodzieży kształcącej się w naukach i sztukach, ryczałt do rozporządzalności Wydziału krajowego. . .	6.000	—	6.000	6.000
	104	Dla fundacyi „Macierz polska“ na wydawnictwo dzieł i peryodycznych pism ludowych	10.000	—	10.000	10.000
	105	Na stypendyum dla ucznia Wydziału lekarskiego w Krakowie, oddającego się studyom w szkole operacyjnej .	1.000	—	1.000	1.000
	106	Towarzystwo „Oświaty ludowej“ we Lwowie, do rozporządzalności Wydziału krajowego	3.000	—	3.000	3.000
	107	Towarzystwo „Oświaty ludowej“ w Krakowie. do rozporządzalności Wydziału krajowego, zasiłek stały . . .	3.000	—	3.000	3.000
	108	Stowarzyszeniom rzemieślniczym we Lwowie i na prowincyi, ryczałt do rozporządzalności Wydziału krajowego	3.000	—	3.000	3.000
	109	Zarząd główny Towarzystwa pedagogicznego, na lwowską kolonię wakacyjną, zasiłek stały	400	—	400	400
	110	Zarząd główny Towarzystwa pedagogicznego, na pokrycie kosztów walnego zgromadzenia	400	—	400	400
		Do przeniesienia .	7,717.338	—	6,759.329	7,095.806

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1902.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1902. zwyczajne	Wniosek na rok 1902. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1900.	Kwota uchwalona na rok 1901.
			Korony			
VII.		Z przeniesienia .	7,717.338	—	6,759.329	7,095.806
	111	Kollegium profesorów szkoły politechnicznej we Lwowie, na wydawnictwo biblioteki politechnicznej, IX. rata subwencyi 10.000 K, rozłożonej na 10 lat	1.000	—	1.000	1.000
	112	Wydawnictwo dziełek ludowych, do rozporządzalności Wydziału krajowego	2.000	—	2.000	2.000
	113	Lipińska Salomea, wdowa po skrzypku Feliksie Lipińskim	200	—	100	200
	113*a)*	Zboińska Józefa, wdowa po artyście sceny polskiej ś. p. Marcelim Zboińskim *(jednorazowo)*	—	—	100	100
	114	Zasiłek dla czasopisma „Szkoła“ . .	1.000	—	1.000	1.000
	115	„ „ „ „Muzeum“ . .	2.000	—	2.000	2.000
	116	„ „ „ „Kosmos“ . .	800	—	800	800
	117	„ „ ruskiej gazety „Uczytel“ do rozporządzalności Wydziału krajow.	1.000	—	1.000	1.000
	118	Towarzystwo „Proświta“ na wydawnictwo dzieł ludowych do rozporządzenia Wydziału krajowego *(z zastrzeżeniem, iż subwencya ta wypłaconą być ma z dołu i po przekonaniu się, że wszystkie Wydawnictwa Towarzystwa są pożyteczne i nie zawierają szkodliwych tendencyi, tudzież odpowiadają warunkom ustanowionym w uchwale Wysokiego Sejmu z dnia 13. lutego 1897).* .	6.000	—	6.000	6.000
	119	Ks. Dżułyński gr. kat. proboszcz w Łapszynie, na wydawnictwa ruskie: „Posłannyk“ i „książeczki misyjne“, do rozporządzalności Wydziału krajowego	800	—	800	800
	120	Towarzystwo „Oświaty ludowej“ w Tarnowie	200	—	200	200
	121	Towarzystwo historyczne we Lwowie, na tegoż wydawnictwa	1.400	—	1.400	1.400
	122	Ryczałt na zasiłki dla burs mieszczących ubogą młodzież polską i ruską, do rozporządzalności Wydziału krajowego w porozumieniu z c. k. Radą szkolną krajową	10.000	—	10.000	10.000
	123	Dla stowarzyszeń akademickich, ryczałt do rozporządzalności Wydziału krajowego	2.800	—	2.800	2.800
	124	Towarzystwo im. Adama Mickiewicza, na wydawnictwo dzieł tegoż, do rozporządzalności Wydziału krajowego i wypłaty w miarę postępu wydawnictwa	800	—	800	800
		Do przeniesienia .	7,747.338	—	6,789.329	7,125.906

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1902.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1902. zwyczajne	Wniosek na rok 1902. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1900.	Kwota uchwalona na rok 1901.
			Korony			
VII.		Z przeniesienia .	7,747.338	—	6,789.329	7,125.906
	125	Towarzystwo im. Szewczeńki na wydawnictwo ruskiej biblioteki historycznej we Lwowie, do rozporządzalności Wydziału krajowego . . .	1.000	—	1.000	1.000
	126	Komisya archeologiczna Towarzystwa im. Szewczeńki we Lwowie, na wydawnictwa historycznych materyałów do rozporządzalności Wydziału krajowego	3.000	—	3.000	3.000
	127	Towarzystwo im Szewczeńki we Lwowie, na wydawnictwa naukowe, do rozporządzalności Wydziału krajowego	4.000	—	4.000	4.000
	128	Komisya etnograficzna Towarzystwa im. Szewczeńki, na wydawnictwa . .	1.000	—	1.000	1.000
	128*a)*	Komisya etnograficzna Towarzystwa im. Szewczeńki, na etnograficzną expedycyę naukową *(jednorazowo)* . . .	—	—	1.000	1.000
	129	Ruskie Towarzystwo pedagogiczne na wydawnictwo czasopisma „Dzwinok“ .	400	—	400	400
	130	Redakcye pism dla dzieci „Mały światek“ i „Wiek młody“ we Lwowie . .	200	—	200	200
	131	Ks. Cyryl Sielecki gr. kat. proboszcz w Żużlu, na nowicyat Sióstr Służebniczek ruskich (do rozporządzenia Wydziału krajowego, w porozumieniu z gr. kat. Ordynaryatami)	200	—	200	200
	132	Kongregacya ruska SS. Służebniczek Najśw. Maryi Panny w Krystynopolu (do rozporządzalności Wydziału krajowego, w porozumieniu z gr. kat. Ordynaryatami)	1.000	—	1.000	1.000
	133	Na zasiłki dla polskich i ruskich Towarzystw mających na celu wspomaganie ubogich uczniów (ryczałt do rozporządzenia Wydziału krajowego, w porozumieniu z c. k. Radą szkolną krajową)	1.200	—	1.200	1.200
	133*a)*	Związek polskich Towarzyst sokolich we Lwowie, na wydawnictwo podręczników gimnastyki, do rozporządzenia Wydziału krajowego, w miarę postępu wydawnictwa	—	—	400	—
	134	Istytut dla dziewcząt w Przemyślu:				
		1. subwencya stała	400	—	400	400
		2. *jednorazowy* zasiłek na budowę domu	—	—	2.000	2.000
	135	Zakład wychowawczy dla ubogich dziewcząt pod nazwą „Rodzina Maryi“ w Łomnej	600	—	600	600
	136	Prywatne seminaryum nauczycielskie żeńskie, Zofii Strzałkowskiej we Lwowie	2.000	—	2.000	2.000
		Do przeniesienia .	7,762.338	—	6,807.729	7,143.906

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1902.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1902. zwyczajne	Wniosek na rok 1902. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1900.	Kwota uchwalona na rok 1901.
			Korony			
VII.		Z przeniesienia .	7,762.338	—	6,807.729	7,143.906
	137	Polskie stowarzyszenie „Strzecha“ we Wiedniu	200	—	200	200
	138	Polskie stowarzyszenie „Przytulisko“ we Wiedniu	200	—	200	200
	139	Towarzystwo sztuk pięknych w Krakowie, subwencya na budowę własnego gmachu (na czas amortyzacyi pożyczki, IV. rata z 33 lecia)	1.000	—	1.000	1.000
	140	Prywatna szkoła żeńska w Krakowie, zasiłek *stały*	1.000	—	1.000	1.000
	141	Na utrzymanie szkoły polskiej w Białej, *stała* subwencya	11.200	—	11.200	11.200
	141*a)*	Towarz. św. Apostoła Pawła we Lwowie .	—	—	400	—
	142	Ruskie Towarzystwo pedagogiczne, na wydawnictwo ukraińsko ruskiej biblioteki	600	—	600	600
	143	Ruskie Towarz. pedagogiczne na koszta podróży członków na walne zgromadzenie	200	—	—	200
	144	Ruskie Towarzystwo pedagogiczne, na utrzymanie szkoły wydziałowej żeńskiej we Lwowie	4.800	—	3.200	4.800
	145	OO. Bazylianie, na wydawnictwo pism religijno-moralnej treści	400	—	400	400
	146	Towarzystwo im. św. Stanisława Kostki (opieki nad terminatorami) we Lwowie	200	—	200	200
	146*a)*	Komitet gospodarczy zjazdu lekarzy i przyrodników w Krakowie, na wydawnictwo „Książki pamiątkowej“ . .	—	—	1.000	—
	147	Zakład sierót im. św. Heleny we Lwowie	200	—	200	200
	148	Towarzystwo ludoznawcze, na wydawnictwo czasopisma „Lud“ . . .	200	—	200	200
	149	Towarzystwo numizmatyczne w Krakowie, na wydawnictwo czasopisma poświęconego archeologii	200	—	200	200
	149*a)*	Zgromadzenie Sióstr Służebniczek Najśw. Maryi Panny w Starej wsi, na rozszerzenie nowicyatu *jednorazowo* .	—	—	—	1.000
	150	Preisendanz Franciszek, kierownik pryw. seminar. nauczycielskiego żeńskiego w Krakowie	2.000	—	—	2.000
	151	Redakcya dwutygodnika katechecznego i duszpasterskiego w Tarnowie .	200	—	—	200
	152	Towarzystwo im. Matejki Jana w Krakowie	1.000	—	—	1.000
	152*a)*	Dr. Piasecki Eug., nauczyciel gimnastyki w IV. gimnaz. we Lwowie na podróż naukową	—	—	—	200
	153	Towarzystwo miłośników historyi i zabytków Krakowa, na wydawnictwa .	200	—	—	200
	153*a)*	Cercha Stanisław, na wydawnictwo pomników miasta Krakowa . . .	—	—	—	500
	154	Stowarzyszenie nauczycielek we Lwowie	600	—	600	600
		Do przeniesienia .	7,786.738	—	6,828.329	7,170.006

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1902.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1902. zwyczajne	Wniosek na rok 1902. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1900.	Kwota uchwalona na rok 1901.
			Korony			
VII.		Z przeniesienia .	7,786.738	—	6,828.329	7,170.006
	155	Dla Biblioteki polskiej we Wiedniu. .	400	—	400	400
	156	Dla Gazety handlowo-geograficznej . .	200	—	200	200
	156*a)*	Na wydawnictwo czasopisa pedagogicznego „Rodzina“ i „Szkoła“ . .	—	—	400	—
	157	Dla zarządu powszechnych wykładów uniwersyteckich w Uniwersytecie lwowskim	1.000	—	—	—
	158	Dla czasopisma „Architekt“ w Krakowie	400	—	—	—
		Suma rubryki VII. .	7,788.738	—	6,829.329	7,170.606

Wyjaśnienia.

	Na rok 1902 preliminuje się		7,788.738 K
	„ „ 1901 uchwalono		7,170.606 „
	„ „ 1902 preliminuje się zatem *więcej* o . . .		618.132 K
	mianowicie:	*mniej*	*więcej*
W poz. 72. mniej o		4.000 K	
	ponieważ III. (ostatnią) ratę zasiłku pod lit. *b)* na utrzymanie wyprawy naukowej w Archiwum watykańskiem preliminowano w r. 1901.		
W poz. 73 więcej o			519.265 K
	wedle osobnego preliminarza, uchwalonego do Lw. 56039/901.		
W poz. 74 więcej o			97.267 „
	wedle osobnego preliminarza, uchwalonego do Lw. 56038/901.		
W poz. 76 ad a) więcej o			3.600 „
	a to w myśl uchwały Wys. Sejmu z dnia 9 lipca 1901. (Lw. 47060/901)		
W poz. 83 więcej o			4.000 „
W poz. 90 więcej o			2.000 „
	Uzasadnienie podwyższeń w powyższych dwu pozycyach zamieszczono w sprawozdaniu z czynności Dep. II.		
W poz. 90 a) 90 b) 113 a) 128 a) 134 ad 2) 149 a) 152 a) i 153 a)			
	wydatki *odpadają* w łącznej kwocie	5.400 „	
	jako *jednorazowo* w r. 1901 uchwalone.		
W poz. 157 więcej o			1.000 „
W poz. 158 więcej o			400 „
	Preliminowanie zasiłków w powyższych dwu nowych pozycyach znajduje uzasadnienie w sprawozdaniu z czynności Dep. II.		
W poz. 81 i 98	wstawiono kwoty w wysokości uchwalonej w r. 1901 zarządzone bowiem rezolucyami Wysokiego Sejmu z dnia 9 lipca 1901 badania, o ileby subwencye w tych pozycyach podwyższyć należało, do chwili układania preliminarza nie zostały jeszcze ukończone.		
Wreszcie poz. 133 a) 141 a) 146 a) i 156 a)	odnoszą się tylko do wynikłości z r. 1900.		
	Razem .	9.400 K	627.532 K
	Ogółem *więcej* j. w. o .		618.132 K

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1902.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1902. zwyczajne	Wniosek na rok 1902. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1900.	Kwota uchwalona na rok 1901.
			Korony			
VIII.		**Utrzymanie pomników historycznych.**				
	159	Na utrzymanie kancelaryi konserwatorskich we Lwowie i w Krakowie, sporządzanie i publikacye naukowych i urzędowych spisów pomników, znajdujących się w naszym kraju . .	8.000	—	8.000	8.000
	160	Badanie i ocalanie zabytków starożytnych, piśmiennych i archeologicznych dla Zakładu narodowego im. Ossolińskich we Lwowie	1.000	—	1.000	1.000
	161	Stała subwencya roczna dla muzeum narodowego w Krakowie . . .	3.000	—	2.000	1.600
	162	Krajowe archiwum aktów grodzkich i ziemskich we Lwowie i w Krakowie:				
		1. Dyrektor we Lwowie . . .	2.400	—	2.400	2.400
		2. „ w Krakowie . . .	2.400	—	2.400	2.400
		3. Adjunkt I. klasy we Lwowie: płaca 2.800 K, dodatek aktywalny 600 K i trzy dodatki pięcioletne po 200 K rocznie	4.000	—	3.280	3.280
		4. Adjunkt II. klasy we Lwowie: płaca 2.200 K i dodatek aktywalny 480 K .	2.680	—	2.200	2.200
		5. Adjunkt I. klasy w Krakowie: płaca 2 800 K, dod. aktyw. 600 K . .	3.400	—	3.280	3.280
		6. Adjunkt II. klasy w Krakowie: płaca 2.200 K, dodatek aktywalny 480 K, dodatek pięcioletni w kwocie rocznej 160 K, od dnia 10. sierpnia 1902 r. 63 K	2.743	—	2.200	2.200
		7. 2 aplikantów we Lwowie, adjutum roczne po 600 K	1.200	—	1.133	1.200
		8. 1 aplikant w Krakowie, adjutum roczne 600 K	600	—	600	600
		9. Czynsz za najem lokalu we Lwowie	1 600	—	1.200	1.200
		10. Stróże we Lwowie i Krakowie: płaca po 840 K, dodatek aktyw. po 100 K, dodatek na mundur po 100 K . .	2.080	—	1.680	1.680
		11. Opał, potrzeby kancelaryjne i rozmaite wydatki	1.200	—	1.200	1.200
	163	Na restauracyę kościoła katedralnego na Wawelu VII. rata roczna z przyznanej na lat 10 subwencyi 200.000 K .	20.000	—	20.000	20.000
	164	Na restauracyę gr. kat. cerkwi katedralnej w Stanisławowie V. rata (ostatnia) z przyznanych na 5 lat 20.000 K .	4.000	—	4.000	4.000
	164*a)*	Zgromadzenie ks. kanoników reg. Later. przy kościele Bożego Ciała w Krakowie, na restauracyę kościoła 12.000 K w 3 ratach rocznych od roku 1899 .	—	—	4.000	4.000
	165	Komitet parafialny kościoła WW. Świętych w Krakowie, na restauracyę kościoła św. Piotra i Pawła w Krakowie, IV. rata z przyznanych na 5 lat 20.000 K	4.000	—	4.000	4.000
		Do przeniesienia .	64.303	—	64.573	64.240

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1902.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1902. zwyczajne	Wniosek na rok 1902. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1900.	Kwota uchwalona na rok 1901.
			Korony			
VIII.		Z przeniesienia .	64.303	—	64.573	64.240
	165*a*)	Komitet cerkiewny w Rohatynie, na restauracyę cerkwi Narodzenia Najśw. M. Panny	—	—	2.000	2.000
	165*b*)	Na restauracyę kościoła w Bieczu . .	—	—	2.000	2.000
	165*c*)	Na restauracyę organów w Kościele OO. Bernardynów w Leżajsku . .	—	—	—	1.000
	165*d*)	Gminie izraelickiej w Leszniowie, na dokończenie restauracyi starożytnej synagogi	—	—	—	600
	165*e*)	Na dalszą restauracyę Zamku królewskiego w Olesku	—	—	—	2.000
	166	Komitetowi budowy pomnika im Mickiewicza we Lwowie, II. rata z przyznanych 20.000 K na lat 5 po 4.000 K (uchw. Sejmu z 9. lipca 1901) . .	4.000	—	—	4.000
	166*a*)	Na restauracyę ikonostasu w cerkwi w Sieniawie	—	—	—	2.000
	166*b*)	Na restauracyę fresków w kościele w Nawaryi	—	—	—	2.000
	167	Na restauracyę ratusza w Husiatynie — II. połowa subwencyi 3.350 Kor. (uchw. Sejmu z 9. lipca 1901) . .	1.675	—	—	1.675
	167*a*)	Grono c. k. konserwatorów Galicyi zachodniej w Krakowie, nadzwyczajna subwencya na wydanie „Teki“ .	—	—	—	2.000
	167*b*)	Komitetowi restauracyi rz. kat. kościoła parafialnego w Żółkwi . . .	—	—	—	2.000
	168	Konwentowi PP. Klarysek w Krakowie, na restauracyę kościoła św. Andrzeja z przyznanych 4.000 K, II. rata roczna w myśl uchwały z d. 9. lipca 1901 .	1.000	—	—	1.000
	169	Zgromadzeniu OO. Augustynów w Krakowie, na restauracyę kościoła św. Katarzyny z przyznanych 6.000 K, II. rata z trzechlecia w myśl uchwały sejmowej z 9. lipca 1901 . .	2.000	—	—	2.000
	170	Komitetowi cerkiewnemu parafialnemu w Haliczu, na restauracyę cerkwi Bogarodzicy w Haliczu z przyznanych 9 000 K, II. rata z trzechlecia (uchw. Sejmu z 9. lipca 1901) . .	3.000	—	—	3.000
	171	Na restauracyę kościoła katedralnego obrz. łać. w Przemyślu z przyznanych 10.000 K w 5 ratach rocznych, II. rata w myśl uchw. sejm. z 9. lipca 1901	2.000	—	—	2.000
	171*a*)	Na restauracyę kościoła OO. Reformatów w Rawie	—	—	—	400
		Suma rubryki VIII. .	77.978	—	68.573	93.915

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1902.

Wyjaśnienia.

Na rok 1902 preliminuje się kwotę . . . . . 77.978 K
„ „ 1901 uchwalono . . . . . 93.915 „
„ „ 1902 preliminuje się zatem *mniej o* . . . . . *15.937 K*
mianowicie:

	mniej	*więcej*
W poz. 161. więcej o . . . . . wedle uzasadnienia w sprawozdaniu z czynności Dep. II.		1.400 K
W poz. 162. ad 3., 4., 5., 6., 9. i *10.* ogółem *więcej* o . . . wedle uzasadnienia zamieszczonego w sprawozdaniu z czynności Dep. II. — Nadto podwyższono wynagrodzenie za lokal kraj. Archiwum aktów grodzkich i ziemskich we Lwowie z 1.200 K na 1.600 K (LW. 11.564/901).		2.663 „
W poz. 164 a), 165 a), 165 b) i *165 c)* odpadają wydatki w łącznej kwocie . . . . . ponieważ z uchwalonych zasiłków w latach poprzednich ostatnie raty preliminowano w r. 1901.	9.000 K	
W poz. 165 d), 165 e), 166 a), 166 b), 167 a), 167 b) i *171 a)* również odpadają wydatki w łącznej kwocie . . . . . jako jednorazowo na r. 1901 uchwalone.	11.000 „	
Razem . .	20.000 K	4.063 K
Ogółem preliminuje się *mniej* j. w. o .	*15.937 K*	

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1902. zwyczajne	Wniosek na rok 1902. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1900.	Kwota uchwalona na rok 1901.
			Korony			
IX.		**Kwaterunkowe żandarmeryi.**				
	172	Ryczałty:				
	a)	Czyszczenie koszar i innych pomieszkań, zapalanie lamp i dostarczanie mioteł	21.146	—		20.332
	b)	Oświetlenie koszar	7.405	—		7.153
	c)	Utrzymanie i uzupełnienie sprzętów dla niższych stopni	130	—		156
	d)	Utrzymanie i uzupełnienie sprzętów dla żołnierzy	6.728	—		6.608
	e)	Utrzymanie i uzupełnienie sprzętów kuchennych	2.618	—		2.542
	f)	Pranie bielizny pościelnej dla wachmistrzów rachunkowych, woźnych, żołnierzy i służących	7.547	—		7.440
	g)	Naprawa bielizny pościelnej . . .	659	—		649
	h)	Pranie koców zimowych i letnich, sienników i poduszek włosiennych i słomianych	1.756	—		1.731
	i)	Świeże napełnianie i dopełnianie sienników i poduszek słomianych . .	4.116	—		4.058
	k)	Uzupełnienie bielizny pościelnej, koców, sienników i poduszek . . .	16.404	—		16.158
	l)	Opał i oświetlenie kancelaryi oddziałowych	3.239	—		2.923
	m)	Opał i oświetlenie pomieszkań oficerów, wachmistrzów rachunk. i woźnych .	4.569	—		4.544
	n)	Rozmaite inne wydatki	1.526	—		1.486
		Razem ryczałty .	77.843	—		75.780
		Do przeniesienia .	77.843	—		75.780

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1902.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1902. zwyczajne	Wniosek na rok 1902. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1900.	Kwota uchwalona na rok 1901.
			Korony			
IX.		Z przeniesienia .	77.843	—		75.780
	173	Najem pomieszkań i koszar . . .	391.389	—		367.647
	174	Wartość czynszowa:				
		a) dawnego gmachu lwowskiego 25.872 K				
		b) dobudowanego skrzydła gmachu lwowskiego . . . 11.486 „				
		c) realności w Czortkowie . 1.400 „	38.758	—		38.758
	175	Umorzenie pożyczki 200.000 K na dobudowanie domu dla c. k żandarmeryi we Lwowie XI i XII rata:				
		w kapitale . . . 2.560 K 52 g				
		w 4% odsetkach . . 7.472 „ 44 „				
		1/8% na administracyę 467 „ 04 „				
		ssemple do kwitu . 40 „ — „	10.540	—		10.540
	175*a*	Na urządzenie nowych koszar dla utworzyć się mających posterunków .	2.000	—		2.000
	176	Na podwyższenie czynszów najmu i pomnożenie ilości posterunków . .	4 000	—		4.000
	177*a)*	Na koszta administracyi i konserwacyi gmachu c. k. żandarmeryi we Lwowie i budynków w Czortkowie . .	6.000	—		6.000
	177*b)*	Na wynagrodzenie za wodę dostarczaną z wodociągów miejskich . . .	6.700	—		—
		Suma rubryki IX. .	537.230	—	504.886	504.725

Wyjaśnienia.

Na rok 1901 uchwalono w tej rubryce . . . . . 504.725 K
od tego zwroty w rubr. XIII dochodów . . . 201.508 „ 303.217 K

Na rok 1902 preliminuje się wydatki . . . . . 537.230 K
a po strąceniu zwrotów w rubr. XIII dochodów . 201.962 „ 335.268 „

zatem *więcej* o . . 32.051 K

a mianowicie:

W wydatkach pod poz. 172 a)—n) ryczałty więcej o . . . 2.063 K

Pod poz. 173 „najem pomieszkań i koszar“ *więcej* o . . . 23.742 „

Na podstawie nowych kontraktów podwyższono czynsze najmu w 93 dawnych posterunkach o łączną sumę . . . . . 14 752 K

w 20 nowo otwartych posterunkach wynoszą czynsze . . 9.470 „

razem *więcej* o . . . 24.222 K

natomiast czynsze zniżone w 10 posterunkach wynoszą . . 480 „

pozostaje *podwyższenie* jak wyżej . . 23.742 K

Do poz. 175. Z końcem roku 1902 pozostanie kapitał do umorzenia w kw. 186.164 K 11 gr.

Do poz. 177 b). Pozycya nowa, preliminowana tytułem należytości za wodę, dostarczaną dla gmachu żandarmeryi z wodociągów miejskich, a obliczona po 60 gr. za metr sześcienny wody. Wydatek ten może się jednak zmniejszyć, po ustaleniu odnośnej taryfy do kwoty 2.800 K, jeżeli liczyć się będzie po 25 gr. za metr sześcienny, jak tego żąda c. k. Namiestnictwo w piśmie do LW. 58.463/901

Preliminarz niniejszy ułożony jest na podstawie projektu, przedłożonego przez c. k. kraj. 5. Komendę żandarmeryi do LW. 34.020/901 z uwzględnieniem jednak zmian, jakie zaszły od chwili przedłożenia projektu.

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1902.

Wedle tabeli dyslokacyjnej stan czynny korpusu c. k. żandarmeryi w Galicyi był z dniem 1. lipca 1901 następujący:

Przy sztabie: 1 pułkownik, komendant, 4 majorów, 1 rotmistrz (adjutant), 2 poruczników (adjutantów), 1 kapitan-rachmistrz, 1 porucznik-rachmistrz, 3 wachmistrzów rachunkowych, 2 komendantów posterunkowych, (pomocników rachunkowych), 3 pisarzy adjutantury (2 wachmistrzów, 1 komendant posterunkowy) i 2 woźnych.

Przy oddziale naukowym: 1 rotmistrz, 2 poruczników, 2 wachmistrzów, podoficerów instrukcyjnych, 2 podoficerów rachunkowych (1 wachmistrz, 1 komendant posterunkowy).

Przy komendach oddziałowych: 15 rotmistrzów (1 przydzielony do c. k. Ministerium obrony krajowej), 12 poruczników, 9 podporuczników, 5 poruczników rachunkowych, 8 podporuczników rachunkowych, 78 wachmistrzów jako komendantów powiatowych, 503 komendantów posterunkowych, 2.144 żandarmów.

Komend oddziałowych 26, komend powiatowych 78, stacyj posterunkowych 552.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1902. zwyczajne	Wniosek na rok 1902. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1900.	Kwota uchwalona na rok 1901.
			Korony			
X.		**Wydatki na komunikacye.**				
		I. Na drogi.				
		A) Koszta zarządu.				
	178	Płace inżynierów, konduktorów, rysowników i służby drogowej:				
		a) dyrektor, płaca . . . 6.400 K dodatek aktywalny . . 960 „	7.360	—	7.360	7.360
		b) zastępca dyrektora, płaca . 4.800 K dodatek aktywalny . . 840 „ „ funkcyjny . . 800 „	6.440	—	6.440	6.440
		c) 5 inżynierów starszych: płaca po 4.800 K . . 24.000 K dodatki aktyw. po 840 K . 4.200 „	28.200	—	28.200	28.200
		d) 9 inżynierów I. klasy: płaca po 3.600 K . . 32.400 K dodatki aktywalne: *α)* dla 2 po 720 K . . 1.440 K *β)* „ 5 „ 600 „ . . 3.000 „ *γ)* „ 2 „ 480 „ . . 960 „	37.800	—	37.800	37.800
		e) 9 inżynierów II. klasy: płaca po 2.800 K. . . 25.200 K dodatki aktywalne: *α)* dla 6 po 600 K . . 3.600 „ *β)* „ 2 „ 500 „ . . 1.000 „ *γ)* „ 1 „ 400 „ . . 400 „	30.200	—	30.200	30.200
		f) 12 inżynierów adjunktów: płaca po 2.200 K . . 26.400 K dodatki aktywalne: *α)* dla 11 po 480 K . . 5.280 „ *β)* „ 1 „ 400 „ . . 400 „	32.080	—	25.633	32.080
		Do przeniesienia .	142.080	—	135.633	142.080

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1902.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1902. zwyczajne	Wniosek na rok 1902. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1900.	Kwota uchwalona na rok 1901.
			Korony			
X.		Z przeniesienia .	142.080	—	135.633	142.080
	178	*g)* 4 praktykantów techniczn.: dla 2 adjutum po 1.400 K 2.800 K; „ 2 „ „ 1 200 „ 2.400 „	5.200	—	3.287	5.200
		h) pisarz etatowy — płaca . 1.200 K; dodatek aktywalny . . 200 „	1.400	—	1.400	1.400
		i) 10 konduktorów starszych: płaca po 1.800 K . . 18.000 K; dodatek aktyw. po 300 K 3.000 „	21.000	—	21.000	21.000
		k) 10 konduktorów I. klasy, płaca po 1.600 K . . 16.000 K; dodatek aktyw. po 200 K 2.000 „	18.000	—	17.498	18.000
		l) 10 konduktorów II. klasy, płaca po 1.400 K . . 14.000 K; dodatek aktyw. po 150 K 1.500 „	15.500	—	12.491	15.500
		m) 12 konduktorów III. klasy: płaca po 1.200 K . . 14.400 K; dodatek aktyw. po 150 K 1.800 „	16.200	—	13.008	16.200
		n) rysownicy i dyetaryusze . . .	2.556	—	6.790	2.556
		o) 342 dróżników	103.000	—	102.306	103.000
		Suma płac .	324.936	—	313.413	324.936
		Zaliczki na płace.				
	179	Dla inżynierów i konduktorów. . .	5.000	—	7.917	5.000
	180	**Pięciolecia i dwulecia.** *Zastępcy dyrektora:* Jankowskiemu (1) 400 K *Inżynierom starszym* (1) po 400 K: Czaplickiemu i Pintowskiemu. *Inżynierom I. klasy* (1) po 300 K: Barancewiczowi, Jodłowskiemu, Turskiemu i Kesslerowi od 1. października 1902 w kwocie 75 K. *Inżynierom II. klasy* z rocznych 200 K a to: Czajkowskiemu od 1. kwietnia 1902 w kwocie 150 K zaś Bogdanowiczowi od 1. października 1902 w kwocie 50 K, razem 200 K. *Praktykantowi technicznemu* Pielechowi (1) dodatek dwuletni 200 K. *Konduktorom III. klasy:* Olchowskiemu i Widemu (1) po 100 K, razem 200 K *Pisarzowi etatowemu* Wolskiemu (1) rocznie 100 K	2.875	—	4.814	3.067
	181	**Dodatki osobiste.** Dla inżyniera I. kl. Barancewicza . .	600	—	1.600	750
		Do przeniesienia .	333.411	—	327.744	333.753

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1902.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1902. zwyczajne	Wniosek na rok 1902. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1900.	Kwota uchwalona na rok 1901.
			Korony			
X.		Z przeniesienia .	333.411	—	327.744	333.753
	182	**Ryczałty.**				
		a) na obowiązkowe objazdy dróg krajowych:				
		1. dla 12 inżynierów okręgowych . . . . 12.600 K				
		2. dla 42 konduktorów . 16.202 „	28.802	—	30.309	28.802
		b) na pomieszczenie biura okręgowego:				
		1. dla inżyniera w Krakowie . . . . . 240 K				
		2. dla 10 inżynierów okręgowych po 120 K. . . 1.200 „	1.440	—	1.440	1.440
		c) na kancelaryę:				
		1. dla 11 inżynierów okręgowych po 96 K . . . 1.056 K				
		2. dla 42 konduktorów po 32 K . . . . . 1 344 „	2.400	—	2.178	2.400
			32.642	—	33.927	32.642
	183	**Remuneracye i zapomogi** dla urzędników i sług	7.000	—	6.980	7.000
	184	**Instrumenty, wzory i naczynia.** Naprawa, sprawienie i uzupełnienie . . .	10.000	—	9.987	10.000
	185	**Koszta komisyjne dla inżynierów,** konduktorów i komisyj nadzwyczajnych	16.000	—	13.967	14.000
	186	**Koszta kursu praktycznego** dla konduktorów drogowych	10.000	—	10.000	10.000
		Suma kosztów zarządu . .	409.053	—	402.605	407.395
		B) Nowe budowy i rekonstrukcye dróg.				
	187	Koszta rekonstrukcyi dróg krajowych, wzmocnienie pokładu szutrowego i koszta budowy większych mostów .	—	120.000	78.991	120.000
		C) Utrzymanie dróg krajowych.				
	188	Koszta utrzymania dróg krajowych w długości 1.829 klm.	860.000	—	874.257	860.000
		D) Zasiłki.				
	189	*a)* Na bezpowrotne zasiłki dla dróg powiatowych i gminnych . . .	920.000	—	980.100	920.000
		b) Na zasiłki dla powiatów na utrzymanie i naprawę dróg powiatowych i gminnych **w myśl** §. 28. ust. drog. *stały roczny zasiłek*	80.000	—	—	80.000
		Do przeniesienia .	1,000.000 1,269.053	— 120.000	980.100 1,355.853	1,000.000 1,387.395

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1902.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1902 zwyczajne	Wniosek na rok 1902 nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1900.	Kwota uchwalona na rok 1901.
			Korony			
X.		Z przeniesienia .	1,269.053	120.000	1,355.853	1,387.395
			1,000.000	—	980.100	1,000.000
	190	Na utrzymanie i budowę dojazdów kolejowych	60.000	—	80.000	80.000
	191	Dotacya dla funduszu pożyczkowego drogowego, na pożyczki bezprocentowe dla Wydziałów powiatowych na budowę dróg (przez lat 15) IV. rata		40.000	40.000	40.000
			1,060.000	40.000	1,100.100	1,120.000
		E) Wydatki na myta.				
	192	Koszta utrzymania i budowy domków mytniczych	8.400	—	3.636	8.400
	193	Koszta komisyjne, ogłoszenia, licytacye, podatki i inne	4.000	—	4.016	4.000
	194	Przerwy z powodu wypadków elementarnych	800	—	170	800
			13.200	—	7.822	13.200
	195	*F) Pensye i zaopatrzenia.*				
		a) Raciborski Ludwik, emerytowany nadinżynier	6.490	—	6 490	6.490
		b) Reutt Gustaw, emerytowany dyrektor, rocznie	7.200	—	—	6.600
		c_1) Grzegorzewski Stanisław, emerytowany starszy inżynier, rocznie . .	4.800	—		3.600
		c_2) Switkowski Mieczysław, emerytowany starszy inżynier, rocznie . . .	3.952	—	—	—
		d) Kurniewicz Ignacy, emerytowany inżynier I. klasy, rocznie	3.389	—	—	2.494
		e) Baczyński Ferdynand, emerytowany konduktor	988	—	988	988
		f) Darowski Stanisław, j. w. . . .	460	—	460	460
		g) Dybowski Tadeusz, j. w. . . .	1.024	—	1.024	1.024
		h) Reicher Stanisław, j. w. . . .	1.092	—	1.092	1.092
		i) Rieger Karol, j. w.	1.008	—	1.008	1.008
		k) Skwarczyński Jan, j. w. . . .	962	—	962	962
		l) Niewiadomska Sabina, wdowa po inżynierze	700	—	708	700
		m) Ramza I voto Pochowska Ewelina, dla dzieci po śp. inżynierze Pochowskim: Michała do 12. września 1902 w kwocie . . . . 70 K a Stanisławy do 7. sierpnia 1907 po . . . . . 100 „	170		311	232
		n) Bieńkowska Stanisława, wdowa po inżynierze, pensya . 1.400 K dla dzieci: Stanisława do 28. marca 1902 i Tadeusza do 16. lutego 1906 po 140 K 174 K	1.574	—	1.680	1.680
		Do przeniesienia .	33.809	—	14.723	27.330
			2,342.253	160.000	2,463.775	2,520 595

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1902.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1902. zwyczajne	Wniosek na rok 1902. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1900.	Kwota uchwalona na rok 1901.
			Korony			
X.		Z przeniesienia .	2,342.253	160.000	2,463.775	2,520.595
			53.809	—	14.723	27.330
	195	*o)* Łuniewska Natalia, wdowa po inżynierze, pensya roczna . . .	700	—	700	700
		p) Baranowska Augusta, wdowa po inżynierze, pensya . 1.200 K dla dzieci: Olgi do 24. marca 1903 r., Konstantego do 21. maja 1903, Zofii do 10. lutego 1905, Maryi do 29. maja 1907 i Jana do 8. października 1915 po 120 K . . 600 „	1.800	—	1.800	1.726
		r) Zielińska Katarzyna, wdowa po inżynierze, pensya . . 1.000 K dla syna Tadeusza do 9. marca 1900 r.. . . . 100 K	1.100	—	1.142	1.100
		s) Brochocka Joanna, wdowa po inżynierze, pensya . . 1.400 K dla dzieci: Jana do 26. lutego 1903 i Romana do 4 lipca 1915 r. po 280 K . 560 „	1.960		2.240	1 963
		t) Jawornikowa Marya, wdowa po inżynierze, pensya . . 1.000 „ dla dzieci: Janiny do 28. marca 1920 r., Heleny do 8. maja 1921 i Stefanii (pogrobowiec) do 19. sierpnia 1923 po 200 K . . . 600 „	1.600		1 600	1.600
		u) Łatkowska Karolina, wdowa po inżynierze, pensya . . 800 K dla dzieci: Alfonsyny do 14. lipca 1905 i Jana do 9. sierpnia 1907 po 160 K . 320 „	1.120		1.120	1.120
		w) Dziakiewiczowa Rozalia, wdowa po konduktorze, pensya . . . . . 650 K dla dzieci: Juliana do 16. kwietnia 1902 i Bertolda do 27. czerwca 1906 po 65 K 84 „	734	—	780	780
		x) Grzymalina Melania, wdowa po konduktorze	500	—	546	503
		y) Hrankowska Julia, wdowa po konduktorze, pensya . 440 K dla córki Stanisławy do 1. marca 1905 . . . . 44 „	484	—	484	484
		z) Hlawaty Józefa, wdowa po konduktorze, pensya . . 600 K dla syna Karola do 4. listopada 1904 po . . . 60 „	660	—	713	660
		Do przeniesienia .	44.467 2,342.253	— 160.000	25.848 2,463.775	37.966 2,520.595

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1902.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1902. zwyczajne	Wniosek na rok 1902. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1900.	Kwota uchwalona na rok 1901.
			Korony			
X.		Z przeniesienia .	2,342.253	160.000	2,463.775	2,520.595
			44.467	—	25.848	37.966
	195	*aa)* Hryniewiczowa Emilia, wdowa po konduktorze, pensya roczna . . .	650	—	650	650
		bb) Helferowa Anna, wdowa po konduktorze, pensya	520	—	520	520
		cc) Rząśnicka Helena, j. w. . . .	650	—	650	650
		dd) Van Roy Aniela, wdowa po konduktorze, pensya wdowia . 800 K dla dzieci: Anisy Antoniny do 27. stycznia 1903 i Rudolfa Jana do 10. lipca 1911 po 160 K . . . . 320 „	1.120	—	—	1.172
		ee) Jeziorańska Natalia, wdowa po funkcyonaryuszu technicznym, dar z łaski	600	—	600	600
		ff) Chrzanowska Ignacowa, j. w. . .	600	—	600	600
		gg) Szeliska Laura, wdowa po konduktorze dożywocie	334	—	333	334
		hh) Chodorowska Leokadya, j. w. . .	200	—	200	200
		ii) Chamcowa Anna, wdowa po konduktorze, pensya	800	—	800	800
		kk) Zielińska Marya, córka po inżynierze, zaopatrzenie dożywotnie . .	100	—	100	100
		ll) Żukowska Wiktorya, wdowa po emerytowanym konduktorze, pensya . . . . . 800 K dla syna Romana do 18. marca 1911 r. . . . 124 „	924	—	924	924
		mm) Borzęcka Marya, wdowa po emerytowanym konduktorze, pensya . .	500	—	500	500
		nn) Rachwalski Jan, b drożnik, zaopatrzenie rocznie	180	—	180	180
		oo) Dziedzic Jan, b. drożnik j. w. . .	180	—	180	180
		pp) Daków Eliasz, b. drożnik j. w. .	180	—	180	180
		rr) Harasym Jan, b. drożnik j w. . .	189	—	189	188
		ss) Kamiński Jan, b. drożnik j. w. .	150	—	150	150
		tt) Malik Jan, b. drożnik j. w. . .	150	—	150	150
		uu) Rzeszotko Jędrzej, b. drożnik j. w. .	120	—	120	120
		ww) Tyz Onufry, b. drożnik j. w. . .	90	—	90	90
		xx) Gabryś Wojciech, b. drożnik j. w. .	150	—	150	150
		yy) Dobosz Jan, b. drożnik j. w. . .	132	—	99	132
		zz) Jezierski Paweł, b. drożnik j. w. .	156	—	143	156
		α) Zajączkowski Fran, b. drożnik j. w.	180	—	15	180
		β) Michalski Tomasz, b. drożnik j. w. .	195	—	32	195
		γ) Opach Józef, b. drożnik j. w. . .	168	—	—	112
		δ) Kaliński Jan, b. drożnik j. w. . .	140	—	—	—
		— Birgfellner Jan, syn śp. inżyniera, zaopatrzenie do 19. października 1901		—	269	161
		— Barków Teodor, emerytowany konduktor	—		721	—
		Do przeniesienia .	53.825	—	34.393	47.340
			2,342.253	160.000	2,463.775	2,520.595

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1902.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1902. zwyczajne	Wniosek na rok 1902. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1900.	Kwota uchwalona na rok 1901.
			Korony			
X.		Z przeniesienia	2,342.253	160.000	2,463.775	2,520.595
			53.825	—	34.393	47.340
	195	— Zarembina Franciszka, wdowa po konduktorze dla syna	—	—	2	—
		— Czupiel Jan, b. drożnik, zaopatrzenie	—	—	66	—
		— Mroczkowa Agnieszka, wdowa po drożniku, jednorazowy dar z łaski	—	—	100	—
			53.825	—	34.561	47.340
		Suma wydatków na drogi	2,396.078	160.000	2,498.336	2,567.935
			2,556.078			
		II. Na koleje żelazne.				
	196	*Koszta zarządu.*				
		Płace i emolumenta etatowe:				
		a) dyrektor, płaca 6.400 K, dodatek aktywalny 960 „	7.360	—	7.360	7.360
		b) zastępca dyrektora, płaca 4.800 K, dodatek aktywalny 840 „, „ funkcyjny 800 „	6.440	—	5.243	6.440
		c) 2 starszych inżynierów, płaca po 4.800 K 9.600 K, dodatek aktywalny po 840 K 1.680 „	11.280	—	5.640	11.280
		d) inżynier I kl., płaca 3.600 K, dodatek aktywalny 720 „	4.320	—	4.320	4.320
		e) 2 inżynierów II kl., płaca po 2.800 K 5.600 K, dodatek aktywalny po 600 K 1.200 „	6.800	—	—	6.800
		f) 2 inżynierów-adjunktów, płaca po 2.200 K 4.400 K, dodatek aktywalny po 480 K 960 „	5.360	—	5.360	5.360
		g) referent administrac., płaca 4.800 K, dodatek aktywalny 840 „	5.640	—	5.640	5.640
		h) sekretarz, płaca 4.800 K, dodatek aktywalny 840 „	5.640	—	5.640	5.640
		i) adjunkt konceptowy, płaca 2.800 K, dodatek aktywalny 600 „	3.400	—	2.680	3.400
		k) koncepista, płaca 2.200 K, dodatek aktywalny 480 „	2.680	—	—	—
		l) konsulent dla spraw taryfowych i komercyalnych, płaca 3.600 K, dodatek aktywalny 720 „	4.320	—	3.940	4.320
		m) adjunkt administr., płaca 2.800 K, dodatek aktywalny 480 „	3.280	—	2.560	2.560
		Do przeniesienia	66.520	—	48.383	63.120

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1902.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1902. zwyczajne	Wniosek na rok 1902. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1900.	Kwota uchwalona na rok 1901.
			Korony			
X.		Z przeniesienia .	66.520	—	48.383	63.120
	19	*n)* 2 adjunktów rachunkowych: płaca roczna po 2 800 K . 5.600 K dodatek aktywalny po 480 K 960 „	6.560	—	—	—
		o) oficyał rachunkowy, płaca . 2 200 K dodatek aktywalny . . 360 „	2.560	—	—	—
		p) asystent rachunkowy, płaca 1.600 K dodatek aktywalny . . 200 „	1.800	—	1.800	1.800
		r) inspicyent rysownik, płaca 1.600 K dodatek aktywalny . . 200 „	1.800	—	1.800	1.800
		s) 2 asystentów manipulacyjnych, płaca roczna po 1.600 K 3.200 K dodatek aktywalny po 200 „ 400 „	3.600	—	1.800	1.800
		t) woźny, płaca . . . 1.000 K dodatek aktywalny . . 100 K na ubior . . . . 100 „	1.200	—	1.200	1.200
		Suma płac .	84.040	—	51.983	69.720
	197	**Dodatki pięcioletnie.**				
		Referentowi administracyjnemu (1) Paszkowskiemu z rocznych 400 K od 25. maja 1902 . 228 K				
		Starszemu inżynierowi (1) Machalskiemu z rocznych 400 K od 25. maja 1902 . . . 228 K				
		Inżynierowi I kl. (1) Bobrowskiemu z rocznych 300 K od 25. maja 1902. . . 196 K				
		Asystentowi rachunkowemu (1) Imiałowi z rocznych 100 K od 25. maja 1902. . . 65 K				
		Asystentowi manipulacyjnemu (1) Salutryńskiemu z rocznych 100 K od 25. maja 1902 . 65 K				
		Inspicyentowi rysownikowi (1) Grabowiczowi z rocznych 100 K od 25. maja 1902 . . 65 K				
		Woźnemu (1) Stroblowi z rocznych 60 K od 25. maja 1902 39 K	886	—	800	334
	198	**Dodatki osobiste.**				
		Bronisławowi Chodkiewiczowi, konsulentowi dla spraw taryfowych i komercyalnych	400	—	1.550	900
	199	**Zaliczki na płace.**				
		Dla urzędników i służby	2.500	—	—	2.000
	199*a)*	**Zasługi.**				
		Dwóch stróżów po 600 K	1.200	—	—	—
		Do przeniesienia .	89.026	—	57.333	72.954

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1902.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1902. zwyczajne	Wniosek na rok 1902. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1900.	Kwota uchwalona na rok 1901.
			Korony			
X.		Z przeniesienia .	89.026	—	57.333	72.954
	200	**Remuneracye i zapomogi.**				
		a) Rzecznik prawny za zastępstwo .	1.000	—	1.000	1.000
		b) Dla urzędników i funkcyonaryuszów	2.000	—	4.800	2.000
			3.000	—	5.800	3.000
	201	**Pensye i zaopatrzenia.**				
		a) Zaleska Felicya, wdowa po dyrektorze, pensya wdowia 2.400 K dla dzieci: Kazimierza do 2. maja 1911, Stanisława do 14. lutego 1913 i Feliksa do 21. sierpnia 1916 po 480 . . 1.440 K	3.840	—	—	2.240
		b) Chylewska Olga, wdowa po czasowym starszym inżynierze, dar z łaski przez trzy lata, rocznie po 500 K od roku 1901 dla najstarszego syna. . .	500	—	—	500
			4.340	—	—	2.740
	202	**Instrumenty, wzory i sprzęty.** Naprawa, uzupełnienie i sprawienie. .	2.400	—	2.296	2.400
	203	**Koszta komisyjne.**				
		a) dla urzędników i funkcyonaryuszów	15.000	—	28.062	15.000
		b) dla członków krajowej Rady kolejowej i delegatów	2.000	—	1.869	2.000
			17.000	—	29.931	17.000
	204	**Koszta zakupna dzieł i czasopism fachowych, oraz map i planów.** . .	1.480	—	1.480	1.480
	205	**Koszta kancelaryjne.** Druki, portorya, instrumenty, przybory kancelaryjne itp. wydatki . . .	4.000	—	4.000	4.000
	206	**Koszta utrzymania personalu nicetatowego.**	—	22.770	36.000	30.040
	207	**Wynagrodzenia za roboty akordowe,** uskuteczniane przez obcych funkcyonaryuszów	4.800	—	4.800	4.800
	208	**Koszta najmu lokalu na biuro** . .	1.200	—	1.196	1.200
		Suma kosztów zarządu .	127.246	22.770	142.836	139.614
	209*a*)	**Dotacya dla funduszu kolejowego na cele budowy kolei lokalnych,** IV rata po myśli uchwały Wysokiego Sejmu z d. 17. marca 1899 przez lat 71 . .	750.000	—	600.000	750.000
		Do przeniesienia .	877.246	22.770	742.836	889.614

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1902.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1902. zwyczajne	Wniosek na rok 1902. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1900.	Kwota uchwalona na rok 1901.
			Korony			
X.		Z przeniesienia .	877.246	22.770	742.836	889.614
	209b.	**Subwencya dla c. k. Rządu** na budowę kolei od stacyi Pałahicze do Tłumacza, XI rata, po myśli uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 28 listopada 1890 przez lat 15	—	4.000	4.000	4.000
		Suma wydatków na koleje żelazne.	877.246	26.770	746.836	893.614
		do tego: Suma wydatków na drogi . .	2,396.078	160.000	2,498.336	2,567.935
		Ogólna suma Rubr. X. .	3,273.324	186.770	3,245.172	3,461.549
			3,460.094			

Wyjaśnienia.

Na rok 1902 preliminuje się wydatki w kwocie . . . . . 3,460.094 K
Na rok 1901 uchwalone wydatki wynoszą . . . . . 3.461.549 „
Z porównania okazują się wydatki preliminowane na r. 1902 *mniejsze* o 1.455 K

Do poz. 180. Preliminuje się *mniej* o . . . . . 192 K
stosownie do przypadających na rok 1902 dodatków pięcioletnich.

Do poz. 181. Preliminuje się *mniej* o . . . . . 150 K
z powodu, że odpadły dodatki osobiste, a to: Inżynierowi Grzegorzewskiemu wskutek spensyonowania, zaś inżynierowi Barańskiemu wskutek awansu.

Do poz. 185. Preliminuje się *więcej* o . . . . . 2.000 K
z powodu koniecznej potrzeby przy wzmagających się czynnościach z tytułu kontroli nad drogami autonomicznymi i komisyj kolejowych imieniem dróg krajowych.

Do poz. 190. Preliminuje się *mniej* o . . . . . 20.000 K
„*wyjątkowo*“, gdyż kredyt z roku 1901 nie będzie w całości zużyty, z braku materyałów do ukończenia rozpraw konkurencyjnych, wskutek czego i budowy nie będą wykończone — zatem i mniejszy koszt spowodują.

Do poz. 195. Preliminuje się *więcej* o . . . . . 6.485 K
na mocy statutu emerytalnego, a mianowicie:
ad b), c), d), p), j) — pozycye wstawione w pełnych kwotach, jakie emeryci w roku 1902 pobiorą na podstawie statutu emerytalnego, a które w roku 1901 były wstawione w częściowych należytościach, obliczonych od dnia spensyonowania do końca r. 1901;
ad c_2) — pozycya nowa wskutek przyznania stałego zaopatrzenia na podstawie uchwały Wysokiego Sejmu z 21. stycznia 1898, którą przyznano drożnikom stałe zaopatrzenia;
ad m), n), w), dd) — preliminuje się *mniej*, z powodu dojścia sierót do wieku normalnego.

Do poz. 196. Preliminuje się *więcej o* . . . . . 14.320 K
stosownie do koniecznej potrzeby, o czem bliżej w sprawozdaniu z czynności Dep. IV.

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1902.

Do poz. 197. Preliminuje się *więcej* o . . . . . 552 K
jako przypadające w r. 1902 na podstawie dekretów nowe należytości dodatków pięcioletnich.

Do poz. 198. Preliminuje się ogółem *mniej* o . . . . . 500 K
z powodu, że dodatek osobisty przyznany Dyr. Zalewskiemu odpada wskutek jego śmierci.

Do poz. 199. Preliminuje się *więcej* o . . . . . 500 K
z koniecznej potrzeby, z powodu pomnożenia etatu urzędników.

Do poz. 199 a). Pozycya nowa na wynagrodzenie dla dwóch stróżów kancelaryjnych, których koszta utrzymania pokrywano dotychczas bezpośrednio z funduszów Towarzystw kolejowych. Bliższe wyjaśnienia w sprawozdaniu z czynności Dep. IV.

Do poz. 201. Preliminuje się *więcej* o . . . . . 1.600 K
wskutek wstawienia pensyi wdowiej i dodatku na wychowanie dzieci dla Felicyi Zaleskiej, wdowy po ś. p. dyrektorze, w pełnej kwocie, stosownie do wymiaru LW. 30.687/901 i na podstawie statutu emerytalnego.

Do poz. 206. Preliminuje się *mniej* o . . . . . 7.270 K
stosownie do stanu prowizorycznego personalu, jak sprawozdanie z czynności Dep. IV.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1902. zwyczajne	Wniosek na rok 1902. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1900.	Kwota uchwalona na rok 1901.
			Korony			
XI.		**Dotacye dla zakładów krajowych**				
	210	Krajowy szpital powszechny we Lwowie, oddział chorych i położnic z klinikami	36.815	—	40.424	26.541
	210*a)*	Zaliczki na płace dla pisarzy szpitala lwowskiego:				
		a) Lewickiego Jana . . 2.400 K				
		b) Chodzikiewicza Marcelego. 2.000 „		4.400	—	—
	211	Krajowy zakład dla obłąkanych w Kulparkowie	—	—	—	—
	212	Fundusz podrzutków we Lwowie . .	342	—	16.438	16 427
	213	Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie, oddział położnic	10.894	—	2.006	6 981
	214	Fundusz podrzutków w Krakowie . .	—	—	6.312	6.500
		Suma rubr. XI.	48.051	4.400	65.180	56.449
			52.451			

Wyjaśnienia.

Poz. 210, 211 do 214 w specyalnych preliminarzach tych zakładów.

Poz. 210 a) dodatkowo wstawiona wedle osobnego sprawozdania; będzie ewentualnie włączoną do budżetu krajowego szpitala we Lwowie, jako tam należąca.

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1902.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1902. zwyczajne	Wniosek na rok 1902. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1900.	Kwota uchwalona na rok 1901
			Korony			
XII.		**Wydatki na szupaśnictwo.**				
	215	Ryczałt na pokrycie wydatków szupasowych	46.500	—	40.994	50.000
		Wyjaśnienie.				
		Wydatki wynosiły w 1898 r. 53.694 K, w 1899 r. 44 531 K, w 1900 r. 40.994 K, razem 139.219 K, przeciętnie 46.406 K. Preliminuje się więc w zaokrągleniu 46 500 K				
		Szupasowano w r. 1898 5.527 osób, w r. 1899 4.520 osób, w r. 1900 4.220 osób.				
XIII.		**Budowy wodne i melioracye.**				
		A) Biuro melioracyjne i studya przygotowawcze.				
	216	Płace urzędników, utrzymanie ekspozytur i stypendya:				
		a) Dyrektor biura: płaca . . . . . 6.400 K; dodatek aktywalny . . 960 „	7.360	—	7.360	7.360
		b) zastępca dyrektora: płaca . . . . . 4.800 K; dodatek aktywalny . . 840 „; dodatek osobisty . . 800 „	6.440	—	6.440	6.440
		c) 6 starszych inżynierów: płaca po 4.800 K . . 28.800 K; dodatki aktywal. po 840 K 5.040 K	33.840	—	33.700	33.840
		d) referent administracyjno-prawny: płaca . . . . . 4.800 K; dodatek aktywalny . . 840 „	5.640	—	5.640	5.640
		e) 10 inżynierów I klasy: płace po 3 600 K . . 36.000 K; dodatki aktywalne dla 7 inżynierów we Lwowie po 720 K . . . . 5.040 K; dla 2 inżynierów w Tarnowie i Stanisławowie po 600 K. . . . . 1.200 „; dla inżyniera w Jaśle . 480 „ Razem 42.720 K				
		Z tego pokryją fundusze budowy, pobory 5 inżynierów za 9 miesięcy po 3.240 K 16.200 K	26.520	—	31.913	29.760
		Do przeniesienia .	79.800	—	85.053	83.040

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1902.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1902. zwyczajne	Wniosek na rok 1902. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1900.	Kwota uchwalona na rok 1901.
			Korony			
XIII.		Z przeniesienia .	79.800	—	85.053	83.040
	216	*f)* 10 inżynierów II. klasy: płaca po 2.800 K . . 28.000 K; dodatki aktywalne po 600 K 6.000 „; Razem 34.000 K. Z tego pokryją fundusze budowy, pobory 4 inżynierów za 9 miesięcy po 2.550 K 10.200 K	23 800	—	21.726	21.250
		g) 11 inżynierów-adjunktów: płace po 2.200 K . . 24.200 K; dodatki aktywal. po 480 K 5 280 „; Razem 29.480 K. Z tego pokryją fundusze budowy, pobory 5 inżynierów-adjunktów za 9 miesięcy po 2.010 K . . 10.050 K	19.430	—	13.856	21.440
		h) 3 adjunkt. komasacyjnych: płace po 2.200 K . . 6.600 K; dodatki aktywalne po 480 K 1.440 „	8.040	—	3.383	8.040
		i) 2 praktykantów-technicznych: adjuta po 1.400 K	2.800	—	2.775	2.800
		k) dodatki pięcioletnie: dla dyrektora Andrzeja Kędziora (1) 800 K i drugi od $^{23}/_{4}$ 1902 (LW. 15.536/97) 552 K razem 1.352 K; dla zast. dyrektora Józefa Jankowskiego (1) 400 K i drugi od $^{23}/_{4}$ 1902 (LW. 15.536/97) 276 K razem 676 K; dla starszego inżyniera Stanisława Chrząszczewskiego w Krakowie (1) 400 K i drugi od $^{23}/_{4}$ 1902 (LW. 15.536/97) 276 razem 676 K; dla referenta administracyjno-prawnego Leopolda Brąglewicza (1) 400 K; dla inżyniera I klasy Ferdynanda Hilbrichta (1) 300 K i drugi od $^{23}/_{4}$ 1902 (LW. 15.536/97) 206 K razem 506 K; dla inżyniera I klasy Aleksandra Wierzbickiego (1) 300 K; dla inżyniera I klasy Karola Boziewicza (1) 300 K; dla inżyniera II klasy Jana Pisza od $^{24}/_{8}$ 1902 z rocznych 240 K (LW. 46.586/97) 87 K; dla inżyniera II klasy Tadeusza Rozwadowskiego od $^{1}/_{12}$ 1902 z rocznych 240 K (LW 63.913/97) 20 K.	4.317	—	2.500	3.200
		l) dodatki osobiste: dla 3 inżynierów I klasy i inżyniera do kultury torfowisk po 400 K .	1.600	—	400	1.200
		Do przeniesienia .	139.787	—	129.698	140.970

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1902.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1902. zwyczajne	Wniosek na rok 1902. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1900.	Kwota uchwalona na rok 1901.
			Korony			
XIII.		Z przeniesienia .	139.787	—	129.698	140.970
	216	*m)* dyetaryusze: 2 dyetaryuszy w biurze centralnem po 4 K dziennie . . 2.920 K; ryczałt na rysownika dla ekspozytury w Krakowie . 960 „	3.880	—	2.372	3.880
		n) utrzymanie ekspozytur: w Krakowie . . . 900 K; w Jaśle . . . . 800 „; w Tarnowie, Jarosławiu i Stanisławowie po 700 K . 2.100 „	3.800	—	3.810	3.900
		o) stypendya dla wykształcenia techników melioracyjnych i na podróż naukową dla inżynierów w celu przestudyowania kanałów spławnych za granicą	8.000	—	2.140	1.240
		Suma pozycyi 216	155.467	—	138.020	149.990
	217	Utrzymanie służby dozorców melioracyjnych: wynagrodzenie 44 dozorców, zajętych przy melioracyach prywatnych pod czas czynności biurowych: za 5 miesięcy zimowych po 60 K . . .	13.200	—	9.410	9 600
	218	Dotacya funduszu emerytalnego dozorców melioracyjnych	1.000	—	1.000	1.000
	219	Zaliczki na płace dla inżynierów i dozorców melioracyjnych	2.000	—	1.806	2.000
	220	Remuneracye i zapomogi dla inżynierów, urzędnika i dozorców biura melioracyjnego	6.000	—	5.991	6.000
	221	Pensye i zaopatrzenia: *a)* Biegański Antoni, emerytowany inżynier-adjunkt . . . 848 K; *b)* Karpuszki sieroty: Adam, Olgierd do 31. grudnia 1904 r. i Helena Janina do 31. stycznia 1909 r, pensya sierocińska po 140 K i dodatek na wychowanie po 100 K rocznie . . . . 480 „; *c)* Misiakiewicz Julian, emerytowany inżynier II klasy 1.120 „; *d)* Gedlowa Marya, wdowa po inżynierze I klasy . . 1.400 „	3.848	—	1.928	1.728
	222	Sprawienie, uzupełnienie i naprawa narzędzi, oraz zakupno wzorów i potrzeb rysunkowych	6.000	—	6.000	6.000
	223	Na utrzymanie kursu praktycznego dozorców drenarskich	11.000	—	9.640	11.000
		Do przeniesienia .	198.515	—	173.795	187.318

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1902.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1902. zwyczajne	Wniosek na rok 1902. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1900.	Kwota uchwalona na rok 1901.
			Korony			
XIII.		Z przeniesienia .	198.515	—	173.795	187.318
	224	Zasiłek krajowy dla galic. oddziału państwowego biura hydrograficznego .	16.000	—	16.000	16.000
	225	Na zdjęcia i projekty: *a)* dla publicznych robót melioracyjnych (w myśl uchwały Wys Sejmu z dnia 27 września 1882 r.) . . 10.000 K *b)* dla melioracyj prywatnych (w myśl uchwały W. Sejmu z 6/4 1892 r.) . . . 26 000 „	36.000	—	34.948	36.000
	226	Koszta komisyjne z powodu inspekcyi robót przez c. k. Rząd prowadzonych i konserwacyi publicznych robót melioracyjnych	2.000	—	131	2.0 0
		Suma działu A.	252.515	—	224.874	241.318
		B) Wykonanie budowli wodnych.				
	227	Na systematyczną regulacyę rzek karpackich: *a)* na regulacyę Biały z dopływami i uzupełnienie obwałowania prawego brzegu Dunajca XI rata z (15-tolecia) . . . . . 86.634 K *b)* na regulacyę Dniestru, między Rozwadowem a Żurawnem X rata (z 15 tolecia) 85.334 „ *c)* na regulacyę górnego Dniestru z dopływami IV rata (z 28-lecia) . . . 131.428 „ *d)* na regulacyę Soły III rata (z 18-lecia) . . . . 79.556 „ *e)* na regulacyę Łomnicy III rata (z 24-lecia) . . 79.616 „	462.568	—	330.409	382.982
	228	Zasiłki 33⅓% na lokalne regulacye rzek niespławnych (w myśl uchwały Sejmowej z dnia 6 października 1882): *a)* na regulacyę Skawy: 1. od Jaroszowic do Witanowic II rata (z 2 lecia) . . 5.560 K 2. od Witanowic do Graboszyc . . . . 7.291 „ 3. pod Trzebieńczycami . 4.261 „	17.112	—		
		b) na regulacyę Raby: 1. Pod Pcimiem II rata (ostatnia) . . . 4.046 K 2. pod Lubieniem II rata (ostatnia) . . . 2.250 „ 3. pod Gdowem. . . 2.520 „ 4. pod Targowiskami II rata (z 3-lecia) . . 4.560 „				
		Do przeniesienia . 13.376 K	17.112 462.568	—	— 330.409	— 382.982

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1902.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1902. zwyczajne	Wniosek na rok 1902. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1900.	Kwota uchwalona na rok 1901.
			Korony			
XIII.		Z przeniesienia . 13.376 K	462.568	—	330 409	382.982
			17.112	—	—	—
	228	5. od Gawłowa do Bogucic i pod Bieńkowicami II rata (ostatnia) . . 27.067 „	40.443	—		
		c) na regulacyę Dunajca: 1. od Gołkowic do ujścia Popradu, V rata (ostatnia) 8.325 K				
		2. między Gołkowicami a Podrzeczem . . . 7 560 „	15.885	—		
		d) na regulacyę Wisłoki: 1. pod Zawadką, Przeczycą i Kamienicą II rata (z 3-lecia), 7.146 K				
		2. pod Kędzierzem i Żyrakowem II rata (z 4-lecia) 8.038 „	15.184	—		
		e) na regulacyę Sanu: pod Krasiczynem i Korytnikami II rata (z 3-lecia)	4.530	—		
		f) na regulacyę Wisłoka pod Rzeszowem i Drabinianką I rata	12.000	—		
		g) na regulacyę Stryja pod Hnizdyczowem III rata (ostatnia) . . .	5.000	—		
		h) na regulacyę Świcy pod Sokołowem i Łanami Sokołowskimi VIII rata (ostatnia)	6.344	—		
		i) na premiowanie zawiklania odsypisk	1.000	—		
		k) do dyspozycyi Wydziału krajowego .	20.000	—		
		Suma pozycyi 228	137.498	—	87.416	140.254
	229	Na popieranie przedsiębiorstw melioracyjnych (na zasadzie ustawy z dnia 30 Czerwca 1884 Dz. u. p. Nr. 116):				
		a) na regulacyę rzeki Bugu od granicy państwa do ujścia Pełtwi, X rata (z 12-lecia) . . . . 39.600 K				
		b) na zabudowanie potoków górskich w dorzeczu Dniestru VII. rata (z 15 lecia) . 40.400 „				
		c) na uzupełnienie obwałowania Wisły i Wisłoki w powiecie Mieleckim, V rata (z 8-lecia) . . . . . 89.740 „				
		d) na regulacyę środkowej sekcyi Gniłej Lipy, V rata (z 7-lecia) . . . . . 39.542 „				
		e) na uzupełnienie regulacyi Nowego Brnia z dopływami, IV rata (z 8 lecia) . . 31.950 „				
		Do przeniesienia . 241.232 K	600.066	—	417.825	523.236

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1902.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1902. zwyczajne	Wniosek na rok 1902. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1900.	Kwota uchwalona na rok 1901.
			Korony			
XIII		Z przeniesienia . 241.232 K	600.066	—	417.825	523.236
	229	*f)* na obwałowanie lewego brzegu Wisły między Krakowem a granicą państwa, III rata . . . . 43.548 „				
		g) na uzupełnienie obwałowania prawego brzegu Wisły między Podgórzem a Niepołomicami, II rata . . 33.066 „				
		h) na obwałowanie lewego brzegu Dunajca, od ujścia Więckówki do mostu kolejowego w Bogumiłowicach, I rata . . . . . 26.000 „				
		i) na regulacyę potoku Pustej (Radosławki) z dopływami, I rata . . . . . 33.280 „				
		k) na regulacyę potoków: Sołotwy i Rokitny z dopływami, I rata . . . 29.600 „				
		l) na regulacyę rzeki Łęgu w powiatach: Niżańskim i Kolbuszowskim, I rata . 30.000 „	436.726	—	365.194	345.980
	230	Na konserwacyę krajowych robót melioracyjnych:				
		a) regulacyi Trześniówki . 1.000 „				
		b) „ Łęgu . . . 1.500 „				
		c) „ Przegnojówki . 1.000 „				
		d) zabudowań potoków górskich w dorzeczu Skawy (do r. 1910) . . . 1.000 „	441.226	—	3.500	4.500
	231	Zasiłki na popieranie mniejszych robót melioracyjnych (w myśl uchwały Sejmowej z dnia 26 listopada 1889):				
		a) na konserwacyę osuszenia bagien Rudnickich (do r. 1908) . . .	2.800	—		
		b) na drenowanie gruntów włościańskich	50.000	—		
		c) na regulacyę Lubaczówki pod Czerwoną Wolą, II rata (z 3-lecia) . .	4.480	—		
		d) na drenowanie gruntów OO. Bonifratrów w Zebrzydowicach, I rata (z 3 lecia)	3.200	—		
		e) na zabudowanie potoku Rychwałd, w dorzeczu Biały (pow. Tarnów) .	19.500	—		
		f) na regulacyę Jasiółki pod Sądkową, Roztokami i Zimnowodą . . .	3.306	—		
		g) na zabudowanie potoku Bzinki w gminie Brzyszcze (pow. Żółkiew), I rata (do r. 1904)	8.333	—		
		h) na osuszenie gruntów w gminie Zapytów (pow. Lwów)	5.867	—		
		Do przeniesienia .	97.486 1,041.292	—	786.519	873.716

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1902.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1902. zwyczajne	Wniosek na rok 1902. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1900.	Kwota uchwalona na rok 1901.
			Korony			
XIII.		Z przeniesienia .	1,041.292	—	786.519	873.716
			97.486	—	—	—
	231	*i)* na urządzenie wodociągu w gminie Wyspa (pow. Rohatyn) . . .	4.250	—		
		k) na zabudowanie debr w gminie Zołczów (pow. Rohatyn)	3.500	—		
		l) na zabudowanie debr w dorzeczu Złotej Lipy (pow. Brzeżany) . . .	18.300	—		
		m) na osuszenie pastwiska gminnego w Sulatyczach (pow. Żydaczów) .	2.060	—		
		n) na regulacyę potoku Siwki w Dolinie	9.250	—		
		o) na osuszenie gruntów w gminie Widynów (pow. Śniatyn) . . .	6.000	—		
		p) na regulacyę Seretu pod Tudorowem (pow. Husiatyn), I rata . . .	6.150	—		
		r) na subwencyonowanie fafryk drenarskich	10.000	—		
		s) do dyspozycyi Wydziału krajowego .	10.000	—		
			166.996	—	95.894	109.256
	232	Na popieranie doświadczeń z kulturą torfowisk:				
		1. w Jaworznie . . 700 K				
		2. w Starem-Siole (Suchowoli) . . . . 500 „				
		3. w Dublanach . . 500 „				
		4. w Ubiniu . . . 500 „				
		5. w Przegnojowie . . 500 „				
		6. w Ostrowczyku polnym 400 „				
		7. w Chwatowie . . 500 „				
		8. w Hnilicach . . . 500 „				
		9. w Tetewczycach . . 500 „				
		10. w Stojanowie . . 500 „				
		11. w Wolicy baryłowej . 100 „				
		12. w Derewni . . . 500 „				
		13. w Byszowie . . . 500 „				
		14. w perymetrze bagien stojanowskich (na gruntach włościańskich) . . 1.000 „				
		15. w perymetrze bagien Oleskich (na gruntach włościańskich) . . 1.000 „	8.200	—	8.700	10.000
		Suma działu B .	1,216.488	—	891.113	992.972
		„ „ A .	252.515	—	224.874	241.318
		Suma rubr. XIII. .	1,469 003	—	1,115.987	1 234.290

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1902.

Wyjaśnienia.

Na rok 1901 uchwalono w tej rubryce . . . . . 1,234.290 K
„ „ 1902 preliminuje się . . . . . 1,469.003 „

preliminuje się zatem *więcej* o 234.713 K

a mianowicie:

W poz. 216. preliminuje się *więcej pod lit. f)* na płace inżynierów II kl. o 2.550 K
gdyż przewiduje się pokrycie poborów tylko 4 inżynierów za 9 miesięcy z funduszów budowy (na r. 1901 preliminowano pokrycie poborów 5 inżynierów z funduszu budowy).
pod lit. k) na dodatki pięcioletnie . . . . . 1 117 K
pod lit. l) na dodatki osobiste . . . . . 400 „
gdyż w zastosowaniu §. 37 ustanowy służby krajowej, przyznał Wydział krajowy, jednemu inżynierowi I kl., który już przez dłuższy przeciąg czasu, pozostaje na tej samej posadzie, dodatek osobisty w kwocie 400 K; wreszcie *pod lit. o)* na stypendya, tak dla inżynierów biura melioracyjnego, na podróże naukowe, celem przestudyowania kanałów spławnych jak i dla słuchaczy inżynieryi celem pozyskania nowych sił do służby krajowej, niezbędnych w obec podwyższenia corocznej dotacyi państwowego funduszu melioracyjnego, tudzież regulacyi rzek i budowy dróg wodnych *więcej* o . . . 6.760 „
razem *więcej* o . . 10.827 K

natomiast *mniej*:
pod lit. e) na płace inżynierów I kl. o . . . 3.240 K
gdyż w r. 1902 zajętych będzie kierownictwem budowy przy publicznych przedsiębiorstwach melioracyjnych 5 inżynierów I kl. (w roku 1901 tylko 4) tak, iż odnośne fundusze budowy, pokryją w roku 1902 pobory o jednego inżyniera więcej za 9 miesięcy;
pod lit. g) na płace inżynierów-adjunktów mniej o 2.010 „
z powodu pod lit. *e)* przytoczonego;
wreszcie *pod lit. n)* na utrzymanie expozytur mniej o 100 „
gdyż jakkolwiek z powodu podrożenia mieszkań i opału preliminuje się dla ekspozytur w Tarnowie, Jarosławiu i Stanisławowie po 100 K więcej a dla ekspozytury w Jaśle, gdzie jest zajętych 2 techników o 200 K więcej, razem tedy 500 K więcej, to jednak z powodu wyeliminowania dotacyi 600 K na expozyturę Sanocką, która z powodu braku zgłoszeń na razie nie zostanie obsadzoną, okazuje się wydatek mniejszy o 100 K.

Razem tedy preliminuje się w poz. 216 mniej o . . . . 5.350 K
a w porównaniu z powyżej wykazanym wydatkiem większym w rezultacie więcej o . . . . . 5.477 K

W poz. 217 preliminuje się na utrzymanie służby dozorców melioracyjnych podczas zimowych czynności biurowych, więcej o 3600 K, gdyż z powodu ukończenia nowego dwuletniego kursu drenarskiego, użytych będzie do pomocy rysunkowej w r. 1902 więcej o 12 dozorców, których pobory za 5 miesięcy zimowych po 60 K wyniosą $12 \times 300 =$ . . . . . 3.600 K

W poz. 218, 219 i 220 preliminuje się wydatek w tej samej wysokości jak na r. 1901.

W poz. 221 preliminuje się wydatek większy z powodu spensyonowania inżyniera II kl. Misiakiewicza o . . . . . 1.120 „
tudzież na pensyę wdowy po ś. p. inżynierze I kl. Tadeuszu Gedlu 1.400 „
razem więcej o . . 2 520 K

natomiast mniej o kwotę . . . . . 400 „
którą Wys. Sejm na r. 1901 uchwalił tytułem jednorazowego daru z łaski.

W rezultacie więcej o . . 2.120 K

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1902.

W poz. *222, 223, 224, 225 i 226* preliminuje się wydatki w tej samej wysokości jak na r. 1901

W poz. *227* preliminuje się na regulacyę Soły i Łomnicy pełne trzecie raty 40% datku krajowego, podczas gdy do budżetu krajowego na r. 1901, wstawiono drugą połowę drugich rat, wskutek czego wydatek okazuje się większy:

na regulacyę Soły o	39.778 K
„ „ Łomnicy o	39.808 „
razem o .	79.586 K

W poz. *228* preliminuje się tytułem 33⅓% zasiłków krajowych na lokalne regulacye rzek niespławnych . . . . . 137.498 K
w porównaniu z r. 1901 . . . . . 140.254 „
mniej o . . 2.756 K

Wydatek ten zostanie szczegółowo uzasadniony w sprawozdaniu o budowlach wodnych i melioracyach.

W poz. *229* preliminuje się tytułem datków krajowych na publiczne roboty melioracyjne . . . . . 436.726 K
w porównaniu z dotacyą r. 1901 . . . . . 345.980 „
więcej o . . 90.746 K

Zasiłki pod lit. *a—i)* wstawiono na podstawie obowiązujących już specyalnych ustaw melioracyjnych, zasiłki zaś pod *k)* i *l)* na roboty, dla których projekty techniczne, zostały już zatwierdzone, zostaną uzasadnione w przedłożeniu o budowlach wodnych i melioracyach.

Nadmienia się przytem, że gdy na r. 1902 c. k. Ministerstwo rolnictwa wstawiło do preliminarza państwowego dotacyą funduszu melioracyjnego w kwocie czterech milionów koron, kraj nasz mimo preliminowanego obecnie wyższego wydatku, nie uzyska jeszcze w tym funduszu państwowym takiego udziału, jaki by mu się należał ze względu na rozległość, obszar gruntów uprawnych i potrzeby rolnictwa.

W poz. *230* preliminuje się na konserwacyę publicznych robót melioracyjnych wydatek 4.500 K jak na rok 1901.

W poz. *231* preliminuje Wydział krajowy na popieranie drobnych melioracyj zasiłki w sumie 166.996 K (więcej o 57.740 K niż na rok 1901), które to zasiłki zostaną szczegółowo uzasadnione w sprawozdaniu o budowlach wodnych i melioracyach. Na tej podstawie uzyska kraj z państwowej dotacyi dyspozycyjnej na drobne melioracye, która wedle preliminarza państwowego na r. 1902 wynosi 1,042.000 K (więcej o 190.000 K niż w r. 1901), udział w tej samej wysokości . . 166.996 K
gdy zaś c. k. Ministerstwo rolnictwa wypłaca z tej samej dotacyi zasiłek roczny na utrzymanie kraj. biura melioracyjnego 16.000 K i inżyniera dla kultury torfowisk 2.000 K razem . . . 18.000 „
wyniesie cały udział kraju w tej dotacyi państwowej w r. 1902 184.996 K
czyli niespełna 18% podczas gdy w stosunku do powierzchni gruntów uprawnych udział Galicyi wynosić powinien 34%.

Do poz. *232*. Na popieranie doświadczeń z kulturą torfowisk wstawia Wydział krajowy w osobnej pozycyi (gdyż te doświadczenia popiera Ministerstwo rolnictwa z osobnej dotacyi na uprawę roślin, wstawionej do preliminarza państwowego na rok 1902 w kwocie 425.000 K) dotacyę 8.200 K, *mniej* o 1800 K niż na r. 1901, gdyż doświadczenia na kilku stacyach zostały już ukończone i nie wymagają dalszego subwencyonowania.

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1902.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1902. zwyczajne	Wniosek na rok 1902. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1900.	Kwota uchwalona na rok 1901.
			Korony			
XIV.		**Odsetki od pożyczek i umarzanie tychże.**				
	233	Umorzenie pożyczki 80.800 K zaciągniętej w galic. Kasie oszczędności na budowę kolparkowską: *a)* XLVI i XLVII rata kapitału . . . 3.317 K 82 g. *b)* 5% odsetki . . 1.945 „ 82 „	5.264		5.200	5.231
	234	Umorzenie pożyczki 20.000 K zaciągniętej przez Zgromadzenie S. S. Miłosierdzia św. Wincentego á Paulo we Lwowie w galic. Kasie oszczędności: *a)* XLII i XLIII rata kapitału . . . . 583 K 94 g. *b)* 5% odsetki . . . 646 „ 74 „ *c)* podatek dochodowy od odsetek około . . 160 „ — „	1.391	—	1.220	1.385
	235	Umorzenie pożyczki 10.000 K zaciągniętej przez Zbór izraelicki w Krakowie w tamtejszej Kasie oszczędności: *a)* XX rata kapitału . 689 K 36 g. *b)* 5¼ odsetki z góry . . 96 „ 80 „ *c)* koszta stemplowe . 2 „ 50 „	789	—	779	783
	236	Funduszowi szpitala św. Łazarza w Krakowie, oddziałowi chorych i położnic, jakoteż funduszowi podrzutków krakowskich, zwrot reszty kapitału 693.592 K 68 g. użytych na budowę tegoż szpitala, mianowicie: *a)* XII rata kapitału . 17.730 K 06 g. *b)* 4½% odsetki . . 21.426 „ 40 „	39.156	—	39.157	39.156
	236*a)*	Umorzenie pożyczki 44.500 K zaciągniętej w gal. Kasie oszczędności na budowę i urządzenie pralni w szpitalu lwowskim	—	—	4.110	—
	236*b)*	Na pokrycie niedoboru funduszu pożyczki krajowej z r. 1873 . . .	—	—	88.151	21.014
	236*c)*	Umorzenie połowy kapitału 55.000 K i odsetek, od długu zaciągniętego w Banku krajowym na odbudowanie północnej części frontowego budynku w szpitalu tarnowskim . . .	—	—	2.766	1.758
	237	Funduszowi szkolnemu krajowemu, odsetki od efektów im. wartości 448.562 K 10 g., wydanych z majątku zarodowego Radzie szkolnej krajowej, na fundusz pożyczkowy dla gmin na budowę szkół	25.775	—	25.775	25.775
	238	Umorzenie 4% pożyczki krajowej z r. 1893 im. wartości 58,850.000 K zaciągniętej na spłatę reszty długu indemnizacyjnego:				
		Do przeniesienia .	72.375	—	167.158	95.102

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1902.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1902. zwyczajne	Wniosek na rok 1902. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1900.	Kwota uchwalona na rok 1901.
			Korony			
XIV.		Z przeniesienia .	72.375	—	167.158	95.102
	238	*a*) XVIII i XIX rata kapitału 533.100 K *b*) 4% odsetki . . . 2,197.842 „ *c*) druki, inseraty, porta, prowizya banków za pośrednictwo w wypłacie kuponów i wylosowaniu obligacyj . . 5.950 „	2,736.892	—	2,728.200	2,736.342
	239	Na spłatę niezgłoszonych obligacyj i kuponów byłych funduszów indemnizacyjnych:				
		I. Obligacyj:				
		a) Galicyi wschodniej *b*) „ zachodniej *c*) W. Ks. Krakowskiego				
		II. Kuponów:	6.000	—	5.670	12.000
		a) Galicyi wschodniej *b*) „ zachodniej *c*) W. Ks. Krakowskiego				
	239*a*)	Odsetki bierne od chwilowych pożyczek .	—	—	22.072	—
	240	Umorzenie pożyczki 160.000 K, zaciągniętej na hipotekę gmachu sejmowego, na budowę skrzydła tegoż gmachu dla biura melioracyjnego, (1/3 część) XI. i XII. raty (z rocznych 8.400 K): *a*) w kapitale (1/3 część) 697 K 63 g. *b*) w 4 % odsetkach (1/3 część) . . . . 1.978 „ 69 „ *c*) 1/8 % na administracyę (1/3 część) . . 123 „ 68 „ *d*) stempel do kwitu (1/3 część) . . . . 10 „ — „	2.810	—	2.810	2.810
	240*a*)	Na spłatę dawniejszych długów krajowych	—	—	10.455	—
	240*b*)	Umorzenie pożyczki z funduszu uposażenia kasy krajowej, użytej na pokrycie niedoboru wedle zamknięć rachunku funduszu krajowego z r. 1899 .	—	—	—	86.530
	241	dtto j. w. . . . . z r. 1900 .	284.535	—	—	—
	242	Umorzenie pożyczki 1.895.671 K na pokrycie niedoboru budżetowego z r. 1901 spłacić się mającej w 3 latach od r. 1902: *a*) 1/3 część kapitału . . 661.891 K *b*) 4 1/2 % odsetki od reszty kapitału 1,323.780 K za rok cały . . . 59.570 „	721.461		—	45.000
		Suma rubryki XIV .	3,824.076	—	2.936.365	2,977.784

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1902.

Wyjaśnienia.

Na rok 1902 preliminuje się . . . . . 3,824 073 K
„ „ 1901 uchwalono . . . . . 2,977.784 „
zatem na rok 1902 preliminuje się *więcej* o . . . . . 846.289 K

Do poz. 233. Wedle planu umorzenia do LW. 23 201/1879, z uwzględnieniem zmiany pożyczki na hipoteczną (LW. 19.211/1889). Z końcem r. 1902 pozostanie dług w kapitale 38.074 K 20 g.

Do poz. 234. Wedle planu umorzenia do LW. 34 066/1881. Z końcem r. 1902 pozostanie dług w kapitale 12.785 K 98 g.

Do poz. 235. Wedle planu umorzenia do LW. 25.755/1884 z uwzględnieniem obniżenia odsetek z $5^1/_2$ % na $5^1/_4$ % (LW. 55.696/1889). Z końcem r. 1902 pozostanie dług z w kapitale 1.843 K 74 g.

Do poz. 236. Wedle planu umorzenia do LW. 21.674/1890. Z końcem r. 1902 pozostanie dług w kapitale 458.412 K 64 g.

Do poz. 236 b. Odpada wydatek, albowiem ostatnia rata tej pożyczki wstawioną została do budżetu na r. 1901.

Do poz. 236 c) Ostatnia rata tej pożyczki została zapłaconą w r. 1901.

Do poz. 237. Po myśli uchwały Wys. Sejmu z dnia 22. wrześnie 1892 wedle obliczenia zamieszczonego przy odnośnej pozycyi dochodów funduszu szkolnego krajowego.

Do poz. 238 ad a). Na umorzenie pożyczki krajowej z r. 1893 w sumie . . 58,850.000 K
wylosuje się po koniec r. 1901 . . . . . 3,772.000 „
pozostaje w kapitale . . . . . 55,078.000 K
w r. 1902 przypada XVIII i XIX rata kapitału w sumie . . 533 100 „
pozostanie zatem z końcem r. 1902 dług w kapitale . . . 54,544.900 K

Do poz. 238 ad b). Wedle planu umorzenia.

Do poz. 238 ad c). Preliminuje się przeciętną wynikłość w zaokrągleniu z ostatnich trzech lat, po wyłączeniu mylnych wydatków, mianowicie:

w. r. 1898 . . 6.428 K
„ „ 1899 . . 4.968 „
„ „ 1900 . . 6.466 „

razem 17.862 K, przeciętnie 5.954 K, w zaokrągleniu preliminuje się j. w. 5.950 K.

Do poz. 239 Wedle zamknięć rachunków za r. 1900 wynosiła zaległość w niespłaconych obligacyach: *a)* Galicyi wschodniej . . . . . 51.240 K
b) „ zachodniej . . . . . 28.770 „
c) W. Ks. Krakowskiego . . . . . 3.780 „
Razem . . . 83.790 K

Na poczet tej należytości wypłacono po koniec lipca 1901:
a) w Galicyi wschodniej . . 1.995 K
b) „ „ zachodniej . . 105 „
c) „ W. ks. Krakowskiem. . — „ 2.100 „
pozostaje więc jeszcze do spłaty . . . 81.690 K

Z uwagi, że wynikłość z roku 1900 wynosi 5.670 K, a w bieżącym roku za 7 miesięcy wypłacono zaledwie 2.100 K, tudzież ze względu, że wskutek zaginienia obligacyj, prawdopodobnie znaczna część tej należytości odpadnie, preliminuje się na wszystkie trzy fundusze ryczałtową kwotę 6.000 K.

Do poz. 240. Wedle planu umorzenia do LW. 58.901/1896. Z końcem r. 1902 pozostanie dług w kapitale 147.873 K 57 g, z którego $^1/_3$ część przypada do umorzenia na fundusz krajowy, zaś $^2/_3$ na Bank krajowy.

Do poz. 240b. Nic się nie preliminuje, albowiem zwrot całej pożyczki nastąpił w r. 1901.

Do poz. 241. Wedle zamknięcia rachunków za r. 1900 pokryto niedobór fund. krajowego za r. 1900 pożyczką bezprocentową zaciągniętą z funduszu uposażenia kasy krajowej w kwocie 284.534 K 53 g. Ponieważ w myśl uchwały Wys. Sejmu z d. 20. października 1883 r., fundusz uposażenia kasy krajowej ma być utrzymany w całości, preliminuje się zatem na r. 1902 zwrot tej pożyczki.

Do poz. 242. Preliminuje się przypadającą ratę kapitału wraz z $4^1/_2$% odsetkami po myśli uchwały Wys. Sejmu z d. 9. lipca 1901. Pożyczka odnośna w chwili układania niniejszego preliminarza nie została jeszcze zaciągniętą i zastąpiono ją na razie chwilowemi pożyczkami od funduszów posiadających dyspozycyjne zapasy i od Banku krajowego, gdzie również odniesiono się do LW. 71.081/901 i 76.481/901 w sprawie zaciągnięcia tej pożyczki. (LW. 77.229/901).

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1902.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1902. zwyczajne	Wniosek na rok 1902. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1900.	Kwota uchwalona na rok 1901.
			Korony			
XV.		**Na cele rolnictwa i górnictwa.**				
		A) Na cele rolnictwa.				
	243	Urzędnicy fachowi dla spraw rolniczych	10.760	—	10.040	10.760
	244	Szkoła gospodarstwa lasowego we Lwowie	44.479	3.485	48.091	51.242
	245	Stacya kontrolna i doświadczalna botaniczno rolnicza we Lwowie . .	16.696	300	13.585	17.016
	246	Akademia rolnicza w Dublanach . .	166.030	16.720	204.617	165.193
	247	Szkoła niższa rolnicza w Dublanach .	29.876	—	30.940	30.776
	248	„ gorzelnicza „ „ .	9.870	—	8.611	9.520
	249	Gorzelnia krajowa w Dublanach . .	16.092	500	10.698	16.012
	250	Folwark w Dublanach	37.952	1.400	49.468	37.617
	251	Na budowle w Dublanach: *a)* na budowę domu mieszkalnego dla rządcy folwarku . . 12.000 K *b)* na budowę domu mieszkalnego profesorskiego 15.000 „ *c)* na uzupełnienie kanalizacyi zakładów dublańskich . . . 3.632 „	—	30.632	—	—
	252	Stacya kontrolna i doświadczalna chemiczno-rolnicza w Dublanach . .	21.580	1.990	19.720	19.480
	252*a)*	Na założenie stacyi strzelniczej, przeciwgradowej w Dublanach . . .	—	—	—	1.000
	252*b)*	Na spłatę reszty bezprocentowej pożyczki, zaciągniętej na exploatacyę torfu w Dublanach z funduszu przemysłowo-rolniczego w kwocie 11.026 K 42 g.	—	—	2.200	1.526
	253	Szkoła średnia rolnicza w Czernichowie .	138.648	4.650	117 098	147.167
	254	Folwark w Czernichowie	14.168	1 210	16.170	15.280
	255	Krajowa niższa szkoła rolnicza w Horodence	26.573	5.030	26.216	28.860
	256	Krajowa niższa szkoła rolnicza w Jagielnicy	30.500	200	32.346	30.542
	257	Krajowa niższa szkoła rolnicza w Kobiernicach	33.692	442	37.346	39.532
	258	Na adaptacyę w budynkach w szkole rol. niczej w Kobiernicach . . .	—	3.000	—	—
	259	Krajowa niższa szkoła rolnicza w Bereźnicy	33.540	200	34.857	31.407
	260	Krajowa niższa szkoła rolnicza w Suchodole pod Krosnem	33.620	2.312	34.105	32.080
	260*a)*	Na budowę krajowej niższej szkoły rolniczej w Suchodole pod Krosnem .	—	—	11.657	—
	261	Krajowa szkoła ogrodnicza w Tarnowie .	24.690	100	21.140	24.190
	262	Szkoły zimowe rolnicze: *a)* w Niewiarowie	2.116	—	2.091	2.056
	263	*b)* w Wojsławiu	1.910	—	2.608	1.850
	264	Zakład sadowniczy w Zaleszczykach .	13.070	1.900	16.829	18.497
		Na zakupno czterech morgów gruntu dla zakładu sadowniczego w Zaleszczykach . . . . . 8.000 K i na uzupełnienie ogrodzenia 4.500 „	—	12.500	—	—
		Do przeniesienia .	705.862	86.571	760.433	731.603

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1902.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1902 zwyczajne	Wniosek na rok 1902 nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1900.	Kwota uchwalona na rok 1901.
			Korony			
XV.		Z przeniesienia .	705.862	86.571	760.433	731.603
	264*a*)	Na dalsze koszta założenia zakładu sadowniczego w Zaleszczykach . .	—	—	9.590	—
	265*a*)	Na popieranie celów Towarz. ogrodniczego w Krakowie	1.300	—	1.300	1.300
	265*b*)	Towarzystwo ogrodnicze w Krakowie, 2-ga rata z sześciolecia na zakupno gruntu dla zakładu sadowniczego pod Krakowem (w myśl uchwały sejmowej z 24. czerwca 1901)	—	6.000	—	6.000
	266	Na podróże naukowe nauczycieli szkół rolniczych	2.000	—	1.850	2.000
	267	Na remuneracye i zapomogi dla nauczycieli szkół rolniczych	1.600	—	1.200	1.200
	268	Na zaliczki na płace dla nauczycieli szkół rolniczych	5.000	—	3.866	8.400
	269	Akademia weterynaryi we Lwowie: *a*) subwencya c. k. Rządowi 4.000 K *b*) asekuracya budynku . . 82 „ *c*) 4 stypendya dla uczni kucia koni . . . . 600 „	4.682	—	4.695	4.682
	270	Na stypendya dla uczniów Akademii weterynaryi we Lwowie	1.000	—	—	1.000
	271	Krajowy nauczyciel weterynaryi: płaca . . . . . 3.000 K dodatek aktywalny . . 600 „ ryczałt na koszta podróży . 1.000 „ i 1 dodatek pięcioletni od 9. grudnia 1898 . . . 400 „	5.000	—	4.480	4.480
	272	Na koszta komisyjne przy szczepieniu tuberkuliną	2.000	—	—	2.000
	273	Na częściowe pokrycie kosztów utrzymania weterynarza przy galic. Towarzystwie gospodarczem we Lwowie i Towarzystwie rolniczem krakowskiem po 1.200 K	2.400	—	—	2.400
	274	Towarzystwo rolnicze we Lwowie . .	8.000	—	7.000	8.000
	275	„ „ w Krakowie .	8.000	—	7.000	8.000
	276	„ tatrzańskie	800	—	800	800
	277	Krajowe Towarzystwo chowu drobiu, gołębi i królików we Lwowie . .	400	—	—	600
	278	Towarzystwo chowu drobiu i królików w Jarosławiu	400	—	—	—
	279	Na zalesienie wydm piaszczystych, VII. rata z dziesięciolecia, od r. 1896 (w myśl uchwały sejm. z d. 23. stycznia 1896)	5.000	—	5.000	5.000
	280	Stypendya dla kandydatów kształcących się na nauczycieli szkół średnich i niższych rolniczych	10.000		3.875	8.000
	281	Stypendya dla uczniów kraj. szkoły gospodarstwa lasowego we Lwowie . .	5.000	—	4.666	5.000
		Do przeniesienia .	768.444	92.571	805 755	800.465

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1902.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1902. zwyczajne	Wniosek na rok 1902. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1900.	Kwota uchwalona na rok 1901.
			Korony			
XV.		Z przeniesienia .	768.444	92.571	805.755	800.465
	282	Stypendya dla uczniów i abituryentów krajowej szkoły gospodarstwa lasowego we Lwowie, wysyłanych na praktykę	2.400	—	720	2.400
	283	Dla kółek rolniczych:				
		a) na koszta zakładania i lustracyi tychże	12.000	—	10.000	10.000
		b) na utrzymanie lustratorów handl. sklepików wiejskich	8.000	—	4.000	4.000
		c) na utrzymanie praktycznych kursów handlowych dla sklepikarzy kółek rolniczych	4.000	—	2.400	2.400
		d) na pomnożenie funduszu pożyczkowego do wysokości 68.000 K . .	—	—	6.000	6.000
		e) na ogólne cele rozwoju rolniczej i handlowej działalności kółek rolniczych pod kierunkiem i kontrolą Zarządu	8.000	—	4.000	4.000
		f) na urządzanie prób doświadczalno-demonstracyjnych na gospodarstwach włościańskich, (*nadzwyczajne*) . .	—	—	—	1.500
	284	Na koszta strzeżenia granic kraju w czasie zarazy na bydło i zamknięcia miejsc zarazy za pomocą wojska i żandarmeryi	2.000	—	—	2.000
	285	Umorzenie pożyczki 800.000 K zaciągniętej w Tow. wzajemnych ubezpieczeń w Krakowie, na założenie składów publicznych we Lwowie i w Krakowie:				
		a) XXVI. i XXVII. rata kapitału . . . 31.758 K 28 g.				
		b) 4½% odsetki z góry 21.225 „ 72 „	52.984	—	52.984	52.984
	286	Na utrzymanie kraj. składu publicznego w Krakowie	33.417	531	34.039	33.688
	287	Krakowskiemu Tow. gospodarskiemu, na wydawnictwo „Tygodnika rolniczego“	1.000	—	1.000	1.000
	288	Galic. Towarz. leśnemu na wydawnictwo organu Towarzystwa „Sylwan“ .	400	—	400	400
	289	Na wydawnictwo czasopism:				
		a) Bartnik postępowy . . 600 K				
		b) Przegląd weterynarski . 600 „				
		c) Ogrodnictwo . . . . 600 „				
		d) Gorzelnik . . . . 400 „	2.200	—	1.600	2.200
	290	Na utrzymanie 4 nauczycieli wędrownych rolnictwa dla włościan . . .	16.000	—	16.000	16.000
	291	Na środki demonstracyjne przy nauce wędrownej rolnictwa	1.600	—	1.519	1.600
	292	Instruktor hodowli bydła dla c. k. galicyjskiego Towarzystwa gospodarskiego:				
		płaca . . . . . 3.000 K				
		ryczałt na koszta podróży. 1.000 „	4.000	—	4.000	4.000
		Do przeniesienia .	916.445	93.102	944.417	944.637

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1902.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1902. zwyczajne	Wniosek na rok 1902. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1900.	Kwota uchwalona na rok 1901.
			Korony			
XV.		Z przeniesienia . .	916.445	93.102	944.417	944.637
	293	Na utrzymanie instruktora hodowli bydła w okręgu c. k. Towarzystwa rolniczego krakowskiego (pod warunkiem, żeby mianowanie instruktora zawisłem było od zatwierdzenia Wydziału krajowego)	4.000	—	4.000	4.000
	294	Towarzystwu rybackiemu w Krakowie .	800	—	800	800
	295	Towarzystwu dla podniesienia uprawy tytoniu w Galicyi ostatnia rata (w myśl uchwały sejm. z dnia 4 marca 1899)	6.000	—	10.000	6.000
	296	Na podniesienie gospodarstwa nabiałowego w Galicyi:				
		a) na utrzymanie instruktora, płaca z kosztami podróży	4.500	—	4.500	4.500
		b) na utrzymanie drugiego instruktora-adjunkta, wraz z kosztami podróży	2.900	—	2.900	2.900
		c) na urządzenie kursów mleczarskich, stypendya dla serkarzy i na środki demonstracyjne do nauki mleczarstwa	6.000	—	2.238	6.000
		d) na pomocnika instruktora mleczarstwa	1.400	—	—	1.400
	297	Krajowa komisya dla spraw rolniczych, komisya naukowa i konferencye nauczycieli szkół niższych rolniczych (do dyspozycyi Wydziału krajowego)	6.000	—	5.722	6.000
	298	Na rozmaite zasiłki, mające na celu podniesienie rolnictwa i przemysłu rolniczego, tudzież wiedzy rolniczej (do dyspozycyi Wydziału krajowego) .	8.000	—	8.278	8.000
	299	Na wydawnictwo podręczników dla uczniów niższych szkół rolniczych . . .	2.000	—	2.000	2.000
	300	Na podniesienie hodowli bydła, (w myśl uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 1 kwietnia 1892):				
		a) na środki podniesienia hodowli bydła, ostatnia rata za czas od 1. stycznia do 30 czerwca 1902 (w myśl uchw. Wysokiego Sejmu z dnia 1. kwietnia 1892) . . . 30.000 K i pierwsza półroczna rata subwencyi preliminowanej na dalszych 10 lat od 1. lipca 1902 począwszy w kwocie 75.000 K rocznie . . . . 37.500 „	67.500	—	60.000	60.000
		b) na koszta komisyi licencyonujących po myśli §. 4. ustawy z dnia 20 lipca 1892 (z uwzględnieniem subwencyi rządowej w rubr. XVII. dochodów).	16.000	—	17.545	16.000
		c) Towarzystwu hodowców czerwonego bydła (*nadzwyczajne*)	—	—	—	4.000
		Do przeniesienia .	1,041.545	93.102	1,062.400	1,066.237

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1902.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1902. zwyczajne	Wniosek na rok 1902. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1900.	Kwota uchwalona na rok 1901.
			Korony			
XV.		Z przeniesienia .	1,041.545	93.102	1,062.400	1,066.237
	301	Na urządzenie wystaw okręgowych i targów na bydło rozpłodowe obu komitetom Towarz. gosp. (*jednorazowo*) łącznie	—	1.500	—	—
	302	Na subwencyonowanie ogierów prywatnych w celu podniesienia chowu koni włościańskich i roboczych gospodarskich do dyspozycyi c. k. Towarzystwa gospodar. w porozumieniu z komitetem doradczym dla spraw chowu koni przy c.k. Namiestnictwie, VI.(*ostatnia*) rata z sześciolecia od r. 1897 począwszy po 10.000 K rocznie . .	10.000	—	10.000	10.000
	303	Na subwencyonowanie tępienia myszy polnych i na dalsze doświadczenia .	8.000	—	15.960	8.000
	304	Na podniesienie hodowli świń, na przeciąg dalszych 4 lat, od roku 1902 obydwu komitetom Tow. gospod. każdemu po 4.000 K, I rata	8.000	—	8.000	8.000
	305	Strusiewiczowa Melania, wdowa po referencie spraw rolniczych, pensya wdowia o rocznych . . . 1.200 K i dodatek do pensyi wdowiej 400 „	1.600	—	1.600	1.600
	306	Na popieranie celów zjednoczonego Towarzystwa dla ogrodnictwa i pszczelnictwa we Lwowie	1 300	—	1.300	2.526
	307	Horodyńska Antonina. V. rata (*ostatnia*) subwencyi przyznanej przez 5 lat, na produkcyę nasion traw do użycia na gruntach torfowych . . .	1.000	—	1.000	1.000
	308	Dotacya krajowa na podwyższenie stałego funduszu pożyczkowego dla przemysłu rolniczego o 180 000 K, III. (*ostatnia*) rata z trzechlecia, w myśl uchw. sejm. z 16 marca 1899 . . .	60.000	—	—	60.000
	309	Na utworzenie funduszu pożyczk. dla spółek kas oszczędności i pożyczek w kwocie 2,000 000 K. IV rata z pięćdziesięciolecia od roku 1899 w myśl uchwały sejmowej z 16 marca 1899	40.000	—	40.000	40.000
	310	Na koszta zakładania spółek oszczędności i pożyczek, utrzymania biura patronatu i kursa praktyczne dla funkcyonaryuszy spółek	52.700	—	43.052	49 500
	311	Na zakład produkcyi narybku w Oparach subwencya roczna na lat 5 (IV. rata) po	1.200	—	1.200	1.200
	312	Dołkowskiemu Henrykowi na produkcyę ziemiaków nasiennych (w myśl uchwały Wys. Sejmu z dnia 9 lipca 1901) subwencya na dalsze 2 lata (*ostatnia*) rata	2.000	—	2.000	2.000
		Do przeniesienia .	1,227.345	94.602	1,186.512	1,250.063

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1902.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1902. zwyczajne	Wniosek na rok 1902. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1900.	Kwota uchwalona na rok 1901.
			Korony			
XV.		Z przeniesienia .	1,227.345	94.602	1,186.512	1,250.063
	313	Subwencya na utrzymanie szkółek drzew owocowych w Olesku i Łańcucie, tudzież na kursa sadownicze w Kołomyi	2.000	—		
	313*a)*	Subwencya na utrzymanie szkółki drzew owocowych w Dżurowie . . .	—	—	800	800
	313*b)*	Towarzystwu „Selskij Hospodar“ w Olesku, subwencya *nadzwyczajna* . .	—	—	300	300
	314	Kurs rolniczy dla nauczycieli szkół ludowych (II. rata *ostatnia*) . . .	2.000	—	—	2.000
	315	Spółka owocarska w Nadwórnie, subwencya na zakupno gruntu . . .	2.000	—	—	—
		B) Na cele górnictwa.				
	316	Remuneracya referenta spraw górniczych przy Wydziale krajowym . . .	3.328	—	3.328	3.328
	317	Na badanie kraju w celu zestawienia użytecznych kopalin i popularnego opisu ich występowania	5.000	—	4.702	5.000
	318	Utrzymanie krajowej szkoły górniczej i wiertniczej w Borysławiu . .	17.760	—	21.732	17.000
	319	Na stacyę doświadczalną produktów naftowych	2.000	—	2.000	2.000
	320	Na zbieranie i ogłaszanie dat statystycznych o produkcyi i handlu nafty i wosku ziemnego	1.000	—	1.600	1.000
	321	Stypendya dla górników i uczniów praktycznych szkół wiertniczych i akademij górniczych	3.400	—	2.339	3.400
	322	Na potrzeby muzeum górnictwa nafty i wosku ziemnego w c. k. szkole politechnicznej we Lwowie . . .	300	—	300	300
		Suma rubr. XV. .	1,266.133	94.602	1,223.613	1,285.191
			1,360.735			

Wyjaśnienia.

Na rok 1902 preliminuje się . . . . . 1,360.735 K
„ „ 1901 uchwalono . . . . . 1,285.191 „
„ „ 1902 preliminuje się zatem *więcej* o . . . . . 75.544 K
mianowicie:

Do poz. 244—250, 252, 253—257, 259, 260, 261 i 263, wedle specyalnych preliminarzy.

Do poz. 251. Wydatek nadzwyczajny, uzasadniony w sprawozdaniu Dep. III. o krajowych zakładach dublańskich i Lw. 63547/901, 74251/901, 77166/901).

Do poz. 252 a) Pozycya ta *odpada*, jako jednorazowo w r. 1901, uchwalona.

Do poz. 252 b) Pozycya ta również *odpada*, ostatnią bowiem ratę pożyczki preliminowano w r. 1901.

Do poz. 258. Wydatek *nowy* uzasadniony w sprawozdaniu z czynności Dep. III. (Lw. 82323/901).

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1902.

Do poz. 262. Preliminarze kosztów utrzymania krajowych zimowych szkół rolniczych w Niewiarowie i Wojsławiu, uchwalone do Lw. 78434/901 przedstawiają się poniżej:

a) Krajowa zimowa szkoła rolnicza w Niewiarowie:

I. Płace nauczycieli.

1.	Kierownik, zarazem nauczyciel wędrowny, płatny z rubr. XV. poz. 287	— K	
2.	Wynagrodzenie katechety	100 „	
3.	„ nauczyciela do nauk elementarnych	300 „	400 K

II. Koszta administracyjne.

4.	Koszta dzierżawy ogrodu i sadu koło szkoły	200 K	
5.	Zarząd: *a)* koszta kancelaryjne	112 „	
	b) stróż	360 „	
6.	Opał i oświetlenie	240 „	
7.	Utrzymanie budynków (asekuracya, kominiarz etc.)	194 „	1.106 „

III. Potrzeby naukowe.

8.	Przybory do nauki	40 K	
9.	Środki naukowe: *a)* książki	40 „	
	b) przedmioty demonstracyjne	60 „	
	c) sad szkolny i ogród	20 „	
10.	Próby demonstracyjne w okolicy z uprawą i nawożeniem	240 „	
11.	Na zakładanie i ulepszenie gnojarń włościańskich	150 „	550 „
	IV. Rozmaite nieprzewidziane		60 „
	Suma wydatków		2.116 K

b) Krajowa zimowa szkoła rolnicza w Wojsławiu:

I. Płace nauczycieli.

1.	Kierownik, zarazem nauczyciel wędrowny płatny z rubr. XV. poz. 287.	— K	
2.	Wynagrodzenie katechety	100 „	
3.	„ nauczyciela do nauk elementarnych	300 „	400 K

II. Koszta administracyjne.

4.	Zarząd: *a)* koszta kancelaryjne	100 K	
	b) stróż	360 „	
5.	Opał i oświetlenie	240 „	
6.	Utrzymanie budynków (asekuracya, kominiarz etc)	200 „	900 „

III. Potrzeby naukowe.

7.	Przybory do nauki	40 K	
8.	Środki naukowe: *a)* książki	40 „	
	b) przedmioty demonstracyjne	60 „	
	c) sad szkolny	20 „	
9.	Próby demonstracyjne w okolicy z nasieniem i nawozami sztucznymi	240 „	
10.	Na urządzenie i ulepszenie gnojarń włościańskich	150 „	550 „
	IV. Rozmaite nieprzewidziane		60 „
	Suma wydatków		1.910 K

Do poz. 264. Wydatek nowy *nadzwyczajny* uzasadniony sprawozdaniem z czynności Dep. III. o krajowym zakładzie sadowniczym w Zaleszczykach.

Do poz. 267. Wydatek *większy* o 400 K, z powodu większej ilości zakładów naukowych rolniczych.

Do poz. 268. Wydatek *zwyczajny większy* o 1.000 K, również z powodu wyżej przytoczonego, natomiast *odpada* w tej pozycyi wydatek *nadzwyczajny* w kwocie 4.400 K, jako *jednorazowo* na r. 1901 uchwalony.

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1902.

Do poz. 271. więcej o 520 K
Do poz. 277. mniej o 200 „
Do poz. 278. Wyd now. 400 „
Do poz. 280. więcej o 2 000 „
Do poz. 283 ad a) więcej o 2.000 „
Do poz. 283 ad b) więcej o 4.000 „
Do poz. 283 ad c) więcej o 1 600 „
Do poz. 283 ad e) więcej o 4.000 „

Uzasadnienie w sprawozdaniu z czynności Dep. III

Do poz. 283. ad d) Wydatek w tej pozycyi *odpada*, ponieważ III. (ostatnią) ratę preliminowano w r. 1901.

Do poz. 283. ad f) Wydatek w tej pozycyi *odpada* również, jako *jednorazowo* na r. 1901 uchwalony.

Do poz. 286. więcej o 260 K, wedle osobnego preliminarza, uchwalonego do Lw. 51.989/901.

Do poz. 300. ad a) więcej o 7 500 K, mianowicie preliminuje się w tej pozycyi jako ostatnią ratę półroczną za czas od 1 stycznia do 30 czerwca 1902 r. (w myśl uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 1 kwietnia 1892) 30.000 K i pierwszą półroczną ratę na dalsze dziesięciolecie od 1 lipca do 31 grudnia 1902, 37.500 K. Zwiększenie tego wydatku uzasadniono w osobnem sprawozdaniu z czynności Dep. III.

Do poz. 300. ad c) Wydatek *odpada* jako *jednorazowo* na rok 1901 uchwalony.

Do poz. 301. Wydatek *nowy* uzasadniony w sprawozdaniu z czynności Dep. III.

Do poz. 306. mniej o 1.226 K, *odpada* bowiem wydatek *nadzwyczajny*, jako *jednorazowo* na r. 1901 uchwalony.

Do poz. 310. więcej o 3.200 K, wedle preliminarza uchwalonego do Lw. 71.001/901, który przedstawia się jak następuje:

I. Utrzymanie biura.

1. Płace: *a)* kierownik biura	5.000 K		
b) lustrator I.	2.400 „		
c) „ II.	2.400 „		
d) „ III.	1.200 „		
e) pisarz i praktykant rachunkowy	1.000 „		
f) ekspedytor i magazynier	800 „		
g) służący	500 „	13.300 K	
2. Podróże lustracyjne		9.000 „	
3. Wydawnictwa (broszury, okólniki etc.)		2.000 „	
4. Sprzęty, przybory pisarskie i kancelaryjne		1.000 „	
5. Portorya		400 „	25.700 K

II. Zasiłki dla spółek.

6. 60 spółek á 400 K	24.000 „

III. Praktyczne kursa.

7. Dwa kursa (letni i zimowy) po 1.500 K	3.000 „
Suma wydatków	52.700 K

Do poz. 313 i 313 a) więcej o 1.200 K, wedle uzasadnienia w sprawozdaniu z czynności Dep. III.

Do poz. 313 b) Wydatek *odpada*, jako *jednorazowo* na r. 1901 uchwalony.

Do poz. 315. Wydatek *nowy* wstawiony na podstawie uchwały Wydziału krajowego do Lw. 78683/901.

Do poz. 312. więcej o 760 K na podstawie osobnego preliminarza uchwalonego do Lw. 75542/901. który przedstawia się jak następuje:

Wydatki.

I. Płace nauczycieli.

1. Nauczyciel fachowy górnictwa: *a)* płaca	2.800 K		
b) dodatek aktyw	500 „	3.300 K	
2. Nauczyciel fachowy wiertnictwa: *a)* płaca	2.200 K		
b) dodat. aktw.	400 „	2.600 „	
3. Nauczyciel religi		80 „	
Do przeniesienia		5.980 K	

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1902.

	Z przeniesienia .	5.980 K
4. Wynagrodzenie za udzielanie nauki hygieny, pierwszej pomocy w nieszczęśliwych wypadkach i przedmiotów kursu przygotowawczego w razie potrzeby	700 „	
5. Koszta wycieczek nauczycieli	400 „	7.080 K
II. Koszta administracyjne.		
6. Ryczałt administracyjny dla kierownika szkoły . .	800 K	
7. Koszta kancelaryjne, inseraty, druki, portorya i stemple .	200 „	
8. Usługa szkoły	480 „	1.480 „
III. Utrzymanie szkoły.		
9. Najem budynku szkolnego	1.200 K	
10. Utrzymanie budynku, mycie podłogi, wymiatanie kominów etc.	150 „	
11. Sprzęty szkolne	150 „	
12. Opał	400 „	
13. Oświetlenie	100 „	2.000 „
IV. Potrzeby naukowe.		
14. Książki i czasopisma	300 K	
15. Przybory do nauki	100 „	
16. Modele i przyrządy demonstracyjne dla kursu wiertniczego	750 „	
16 *a*) „ „ „ „ „ „ górniczego .	500 „	1.650 „
V. Utrzymanie uczniów.		
17. Czynsz za dom na internat	1.300 K	
18. Utrzymanie budynku i sprzętów	100 „	
19. Nowe sprzęty	250 „	
20. Stypendya uczniów	2.400 „	
21. Wycieczki uczniów	600 „	
22. Opał i oświetlenie internatu	500 „	5.150 „
VI. Wydatki nieprzewidziane		400 „
Suma wydatków . .		17.760 K

Subwencya z c. k. Skarbu państwa na utrzymanie szkoły preliminowana jest w rubr. XVII. doch. w kwocie 9.000 K.

Do poz. 319. Preliminuje się jak na rok 1901 uchwalono, na podstawie uchwały Wydziału krajowego do Lw. 50689/901.

Poz. 260 a) i *264 a*) odnoszą się tylko do wynikłości z r. 1900.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1902. zwyczajne	Wniosek na rok 1902. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1900.	Kwota uchwalona na rok 1901.
			Korony			
XVI.		**Wydatki na podniesienie rękodzielnictwa i przemysłu.**				
		Sumaryczne zestawienie rubryki XVI.				
		I. Szkoły przemysłowe uzupełniające .	67.196	2.000	55.094	68.789
		II. Szkoły fachowe przemysłowe i warsztaty instrukcyjne:				
		A) dla wyrobów z drzewa i łoziny .	58.066	16.730	49.119	46.644
		B) „ „ garncarskich .	14.364	100	13.812	9.598
		C) „ „ ze skóry . .	13.568	200	13.517	13.116
		Do przeniesienia .	153.194	19.030	131.542	138.147

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1902.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1902. zwyczajne	Wniosek na rok 1902. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1900.	Kwota uchwalona na rok 1901.
			Korony			
XVI.		Z przeniesienia .	153.194	19.030	131.542	138.147
		D) dla wyrobów tkackich . . .	34.682	740	32.773	33.790
		E) „ „ powroźniczych .	600	—	—	600
		F) „ „ koronkarskich i haftu	10.216	—	10.455	10.030
		G) „ murarstwa	600	—	144	600
		H) subwencyonowane zakłady dla nauki robót kobiecych . . .	5.240	—	4.240	4 640
		I) C. k. Szkoły fachowe przemysłowe, subwencyonowane ze skarbu krajowego	11.532	4.850	14.515	19.792
		III. Wydatki ogólne na cele szkolnictwa przemysłowego	82.340	—	66.936	72.611
		IV. Wydatki Komisyi krajowej dla spraw przemysłowych	9.400	—	8.519	9.400
		V. Zasiłki i pożyczki na cele przemysłowe	22.000	12.000	21.332	97.000
		VI. Szkoły handlowe i zasiłki na popieranie wykształcenia handlowego .	34.000	4.200	36.370	34.000
		Razem . . .	363.804	40.820	326.826	420.610
		Suma rubr. XVI. wydatków fund. kraj.	404.624			
		Poszczególnienie.				
		I. Szkoły przemysłowe uzupełniające.				
	323	W Białej	1.626	—	1.778	1.566
	324	„ Bochni	1.118	—	1 116	1.118
	325	„ Brodach	730	—	367	780
	326	„ Brzeżanach	1.095	—	1.096	1.094
	327	„ Buczaczu	900	—	1.110	1.200
	328	„ Chrzanowie	1.294	—	—	1.600
	329	„ Drohobyczu	1.405	—	1.394	2.036
	330	„ Gorlicach	1.035	—	1.076	1.034
	331	„ Jarosławiu	1.120	—	1.210	1.310
	332	„ Jaśle	1.047	—	948	1.454
	333	„ Kałuszu	1.164	—	291	1.376
	334	„ Kołomyi	1.430	—	442	1.046
	335	„ Krakowie na Kleparzu . . .	2.326	—		1.987
	336	„ „ w Ogrodzie angielskim .	1.352	—		1.630
	337	„ „ na Smoleńsku . . .	1.352	—	7.293	1.356
	338	„ „ „ Kaźmierzu . . .	1.352	—		1.356
	339	„ „ „ Dajworze. . . .	1.458	—		1.313
	340	„ Krośnie	1.246	—	1.191	1.346
	341	We Lwowie im św. Anny . . .	1.920	—		2.212
	342	„ „ „ „ Antoniego . .	1 584	—		1.721
	343	„ „ „ Czackiego . . .	1.603	—		1.704
	344	„ „ „ Elżbiety	947	—		947
	345	„ „ „ Konarskiego . . .	1.329	—	11.641	1.326
	346	„ „ „ św. Marcina . . .	1.584	—		1.671
	347	„ „ „ Mickiewicza . . .	1.290	—		1.257
	348	„ „ „ Piramowicza . . .	947	—		947
	349	„ „ „ Staszica	1.610	—		1.698
	350	„ „ „ Bernsteina (izraelicka) .	900	—	1.026	1.376
		Do przeniesienia .	36.764	—	31.969	39.461

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1902.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1902. zwyczajne	Wniosek na rok 1902. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1900.	Kwota uchwalona na rok 1901.
			Korony			
XVI.		Z przeniesienia .	36.764	—	31 969	39.461
	351	W Łańcucie	922	—	706	876
	352	„ Myślenicach	814	—	482	1.084
	353	„ Nowym Sączu	1.450	—	958	1.588
	354	„ „ Targu	1.174	—	1.212	1.370
	355	„ Podgórzu	957	—	940	1.030
	356	„ Przemyślu w śródmieściu . . .	1.134	—	2.306	1.102
	357	„ „ na przedmieściu lwowskiem	1.294	—		1.230
	358	„ Rzeszowie	1.247	—	1.270	1.120
	359	„ Samborze	1.316	—	1.324	1.472
	360	„ Sanoku	1 151	—	1.152	876
	361	„ Sądowej Wiszni	1.350	—	1.188	1.000
	362	„ Stanisławowie	2.000	—	1.708	1.994
	363	„ Starym Samborze	1.600	—	—	—
	364	„ Starym Sączu.	891	—	959	1.046
	365	„ Stryju	1.110	—	1.110	1.210
	366	„ Tarnopolu	900	—	682	1.164
	367	„ Tarnowie.	1.070	—	563	1.234
	368	„ Tarnobrzegu	785	—	800	830
	369	„ Trembowli	1.600	—	—	—
	370	„ Turce	1.600	—	—	—
	371	„ Wadowicach	968	—	1.004	1.068
	372	„ Wieliczce	940	—	1.312	1.120
	373	„ Złoczowie	1.075	—	743	1.260
	374	„ Żółkwi	874	—	874	974
	375	„ Żywcu	1.210	—	876	1.680
	376	Na uzupełnienie przyborów i na druki administracyjne dla szkół . . .	—	1.000	36	1.000
	377	Na nagrody za najlepsze rysunki zawodowe uczniów II. klasy przemysłowej	1.000	—	720	1.000
	378	Na nowo założyć się mające szkoły w r. 1902	—	1.000	200	1.000
		Razem . . .	67.196	2.000	55.094	68.789
		II. Szkoły fachowe przemysłowe i warsztaty instrukcyjne.				
		A) Dla wyrobów z drzewa i łoziny.				
	379	Szkoła koszykarska w Czerwonej Woli .	2.400	—	2.000	2.000
	380	„ „ „ Rudkach . .	1.440	—	744	1.042
	381	Kraj. szkoła koszykarska w Dynowie .	2.130	—	—	—
	382	„ „ „ „ Dżurowie .	1.212	—	1.267	850
	383	„ „ „ „ Jurkowie .	1.630	—	—	—
	384	„ „ „ „ Siedlcu. .	1.000	—	1.549	900
	385	„ „ „ „ Skołyszynie.	2.160	—	1.047	1.680
	386	„ „ „ „ Niżniowie (Stryhańcach)	930	500	1.480	1.068
	387	„ „ „ „ Wielowsi .	2.930	—	—	—
	388	„ „ „ „ Wojsławiu .	870	—	200	720
	389	„ „ „ „ Zatorze. .	1.096	—	255	960
	390	Subwencya dla szkoły koszykarskiej w Albigowej	600	—	600	600
		Do przeniesienia .	18.398	500	9.142	9.820

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1902.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1902. zwyczajne	Wniosek na rok 1902. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1900.	Kwota uchwalona na rok 1901.
			Korony			
XVI.		Z przeniesienia .	18.398	500	9.142	9.820
	391	Subwencya dla szkoły koszykarskiej w Bilince	800	—	—	800
	392	Subwencya dla szkoły koszykarskiej w Horcach	600	—	—	600
	393	Subwencya dla szkoły koszykarskiej w Żurawnie	840	—	840	840
	394	Kraj warsztat kołodziejski w Grybowie .	2.600	3.000	2.160	4.260
	395	„ „ „ „ Grzymałowie	2.850	630	3.410	3.620
	396	„ szkoła kołodziejska i ciesielska w Kamionce strumiłowej	8.542	400	6.782	8.562
	397	„ szkoła kołodziejska w Tłumaczu .	4.592	2.000	—	—
	398	„ „ stolarska w Stanisławowie .	8.492	—	7.816	8.192
	399	„ „ „ „ Kalwaryi . .	7.360	10.000	15.638	6.760
	400	„ warsztat naukowy dla wyrobu zabawek w Jaworowie:				
		a) na utrzymanie	2.252	200	3.334	2.590
		b) na czynsz za wystawienie budynku.	800	—	—	600
		Razem . .	58.066	16.730	49.119	46.644
		B) Dla wyrobów garncarskich.				
	401	Kraj. szkoła garncarska w Kołomyi. .	8.470	160	11.300	4.780
	402	„ kurs keramiczny w Podgórzu:				
		a) na utrzymanie	5.094	—	—	1.818
		b) na urządzenie	—	—	—	3.000
	403	Subwencya dla pracowni garncarskiej w Toustem	800	—	2.512	—
		Razem . .	14.364	160	13.812	9.598
		C) Dla wyrobów ze skóry.				
	404	Kraj. warsztat szewski w Witkowie .	3.862	200	4.364	3.520
	405	„ „ „ „ Starym Sączu.	3.766	—	2.787	3.256
	406	„ szkoła szewska w Dobczycach .	2.740	—	3.167	3.140
	407	Majsterskie kursa szewskie we Lwowie i w Krakowie	3.200	—	3.199	3.200
		Razem . .	13.568	200	13.517	13.116
		D) Dla wyrobów tkackich.				
	408	Kraj. szkoła tkacka w Krośnie . . .	9.692	—	8.620	9.120
	409	„ instrukc. warsztat tkacki w Glinianach	3.052	—	3.321	3.052
	410	„ instrukc. warsztat tkacki w Gorlicach	500	—	526	500
	411	„ instrukcyjny warsztat tkacki w Korczynie	2.200	—	2.105	2.160
	412	„ instrukcyjny warsztat tkacki w Kosowie	2.996	300	2.684	2.576
	413	„ instrukcyjny warsztat tkacki w Łańcucie	1.920	120	2.460	2.270
		Do przeniesienia .	20.360	420	19.716	19.678

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1902.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1902. zwyczajne	Wniosek na rok 1902. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1900.	Kwota uchwalona na rok 1901.
			Korony			
XVI.		Z przeniesienia .	20.360	420	19.716	19.678
	414	Kraj. instrukcyjny warsztat tkacki w Rychwałdzie	2.110	—	1.413	2.110
	415	„ instrukcyjny warsztat tkacki w Wilamowicach	2.370	—	2.012	1.360
	416	Subwencya dla produkc. warsztatu tkackiego w Budzanowie . . .	800	—	800	800
	417	Kraj. szkoła sukiennicza w Rakszawie .	9.042	320	8.832	9.842
		Razem . .	34.682	740	32.773	33.790
		E) Dla wyrobów powroźniczych.				
	418	Subwencya dla pracowni powroźniczej w Stryju.	600	—	—	600
		F) Dla wyrobów koronkarskich i haftu.				
	419	Szkoła koronkarska w Kańczudze (subw.)	1.722	—	1.722	1.722
	420	Kraj. szkoła koronkarska w Zakopanem.	4.454	—	4.500	4.400
	421	„ „ „ „ Bobowej .	900	—	998	780
	422	Subwencya dla szkoły koronkarskiej w Jaworowie	800	—	800	800
	423	Kraj. szkoła hafciarska w Makowie. .	1.740	—	1.835	1.728
	424	Subwencya dla szkoły koronkarskiej u SS. Miłosierdzia w Przeworsku. . .	600	—	600	600
		Razem . .	10.216	—	10.455	10.030
		G. Dla murarstwa.				
	425	Kurs dla podmajstrzych murarskich w Sieniawie	600	—	144	600
		H) Subwencyonowane zakłady dla nauki robót kobiecych.				
	426	Szkoła rzemieślnicza dla kobiet im. Józefy Rzewuskiej (dawniej szkoła robót kobiecych przy szkole im. św. Scholastyki) w Krakowie	2.000	—	1.000	1.000
	427	Szkoła robót utrzymywana przez Towarzystwo „Pracy kobiet“ we Lwowie	1.400	—	1.400	1.400
	428	Szkoła specyalna robót kobiecych u PP. Benedyktynek w Przemyślu . .	840	—	840	840
	429	Towarzystwo „Pracy kobiet“ w Kołomyi	1.000	—	1.000	1.400
		Razem . .	5.240	—	4.240	4.640
		I) C. k. Szkoły fachowo-przemysłowe, subwencyonowane ze skarbu krajowego.				
	430	C. k. szkoła dla przemysłu drzewnego w Kołomyi	2.200	—	2.200	2.200
	431	C. k. szkoła dla przemysłu drzewnego w Zakopanem	3.400	—	3.400	3.400
		Do przeniesienia .	5.600	—	5.600	5.600

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1902.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1902. zwyczajne	Wniosek na rok 1902. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1900.	Kwota uchwalona na rok 1901.
			Korony			
XVI.		Z przeniesienia .	5.600	—	5.600	5.600
	432	C. k. Szkoła ślusarska w Świątnikach:				
		a) na utrzymanie	3.108	—	3.108	3.108
		b) na koszta budowy studni, bielenie i rulety	—	—	—	2.260
		c) na zapomogi dla majstrów. . .	800	—	800	800
	433	C. k. szkoła kowalska w Sułkowicach:				
		a) na utrzymanie	1.024	—	1.007	1.024
		b) na kurs majstrów	1.000	—	1.000	1.000
		c) na budowę domu (I rata pożyczki 21.000 K na pokrycie reszty kosztów budowy)	—	4.850	3.000	6.000
		Razem . .	11.532	4.850	14.515	19.792
		III. Wydatki ogólne na cele szkolnictwa przemysłowego.				
	434	Kraj. keramiczna stacya doświadczalna przy c. k. szkole politechnicznej we Lwowie:				
		a) na utrzymanie	9.240	—	9.201	9 079
		b) na budowę pieca	—	—	—	432
	435	Na utrzymanie stacyi doświadczalnej mechaniczno-technologiczalnej przy c. k. szkole politechnicznej we Lwowie .	3.500	—	1.500	3.500
	436	Szkoła rzemieślnicza w Drohowyżu . .	8.000	—	—	—
	437	Muzeum przemysłowe we Lwowie . .	6.000	—	6.000	6.000
	438	„ „ w Krakowie . .	6.000	—	4.000	6.000
	439	Na stypendya przemysłowe:				
		a) na zasiłki dla kandydatów kształcących się na nauczycieli szkół przemysł.	3.600	—	—	3.600
		b) na inne stypendya przemysłowe .	24.000	—	30.614	24.000
	440	Na nauczycieli wędrownych dla tkactwa, koszykarstwa i szewstwa . . .	6.000	—	4.157	6.000
	441	Na nowe warsztaty zawodowe powstać mające w roku 1902	6.000	—	5.469	4.000
	442	Koszta inspekcyi i nadzoru szkół przemysłowych	6.000	—	2.385	6.000
	443	Zaliczki na płace funkcyonaryuszy w krajowych szkołach przemysłowych .	4 000	—	3.610	4.000
		Razem . .	82.340	—	66.936	72.611
		IV. Wydatki Komisyi krajowej dla spraw przemysłowych.				
	444	Prenumerata czasopism i zakupno dzieł .	400	—	381	400
	445	Biuro komisyi kraj. dla spraw przemysłowych:				
		a) koszta podróży, dyety i inne wydatki	4 000	—	3.338	4.000
		b) płaca sekretarza	3.200	—	3.200	3.200
		c) dodatek osobisty do płacy sekretarza	1.200	—	1.200	1 200
		d) płaca pomocnika biurowego . .	6 0	—	400	600
		Razem . .	9.400		8.519	9.400

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1902.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1902 zwyczajne	Wniosek na rok 1902 nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1900.	Kwota uchwalona na rok 1901.
			Korony			
XVI.		**V. Zasiłki i pożyczki na cele przemysłowe.**				
	446	Na zasiłki bezzwrotne na cele przemysłowe	20.000	—	13.332	20.000
	447	Na wydawnictwo „Przewodnika Przemysłowego“	2.000	—	2.000	2.000
	447*a)*	Dotacya krajowa funduszu przemysłowego (ostatnia rata w roku 1901) . .	—	—	—	75.000
	447*b)*	Na zasiłki w celu zwiedzenia wystawy paryskiej	—	—	6.000	—
	448	Na urządzenie wystawy specyalnej w r. 1902	—	12.000	—	—
		Razem . .	22.000	12.000	21 332	97.000
		VI. Szkoły handlowe i zasiłki na popieranie wykształcenia handlowego.				
	449	Szkoła handlowa w Krakowie:				
		a) na utrzymanie	12.000	—	12.000	12.000
		b) na budowę szkoły I rata pożyczki 70.000 K	—	4.200	—	—
	450	Na akademję handlową we Lwowie. .	16.000	—	21.233	16.000
	451	Na stypendya dla młodzieży handlowej .	2.400	—	737	2.400
	452	Subwencya dla „Krajowego Związku przemysłowego we Lwowie“ za pośrednictwo w sprzedaży wyrobów krajowych	3.600	—	2.400	3.600
		Razem . .	34.000	4.200	36.370	34.000

Wyjaśnienia.

Na rok 1901 uchwalono . . . . . 420.610 K
„ „ 1902 preliminuje się . . . . . 404.624 „
zatem *mniej* o . . 15.986 K

z następujących powodów:

W dziale I. *poz 323—375.* W wydatkach zwyczajnych ogółem *więcej* o 407 K li tylko z powodu wstawienia kredytu 4.800 K na nowe szkoły w Starym Samborze, Trembowli i Turce, których założenie jest w toku — po wyjęciu tych trzech nowych szkół preliminuje się na dawne szkoły właściwie mniej o 4.393 K, a to głównie z powodu przyjęcia subwencyi państwowych w wysokościach żądanych od c. k. Rządu jak szczegółowe preliminarze tych szkół dołączone do sprawozdania krajowej Komisyi dla spraw przemysłowych.

W dziale II. grupa A). W wydatkach zwyczajnych *więcej* o 13.872 K głównie z powodu wstawienia kredytu 11.282 K na trzy nowe koszykarskie szkoły w Dynowie, Jurkowie i Wielowsi, tudzież na szkołę kołodziejską w Tłumaczu i podwyższenia subwencyi krajowej dla szkoły koszykarskiej w Czerwonej Woli o 400 K, na dawne więc szkoły preliminuje się ogółem więcej o 2.190 K, a to z powodów przytoczonych w szczegółowych preliminarzach tych zakładów.

W dziale II. grupa A). W wydatkach *nadzwyczajnych więcej* 14.280 K głównie z powodu wstawienia kredytu 10.000 K na urządzenie warsztatu maszynowego w szkole stolarskiej w Kalwaryi, 2.000 K na wstępne urządzenie warsztatu kołodziejskiego w Tłumaczu i 3.000 K na rekonstrukąyę ewentualnie postawienie nowego budynku dla szkoły kołodziejskiej w Grybowie, której dotychczasowy budynek chyli się zupełnie ku upadkowi.

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1902.

W dziale II. grupa B). W wydatkach zwyczajnych *więcej* o 7.866 K z powodu podwyższenia dotacyi krajowej dla szkoły w Kołomyi o 3.790 K wskutek obniżenia subwencyi państwowej do tej wysokości, w jakiej c. k. Rząd rzeczywiście przyczynia się do utrzymania szkoły, podwyższenia dotacyi dla kursów w Podgórzu o 3.276 K ze względu na otwarcie w r. szk. 1901/2 II kursu, tudzież wstawienia 800 K subwencyi dla pryw. pracowni garncarskiej w Toustem, założonej po zwinięciu dawnego naukowego warsztatu.

W dziale II. grupa B). W wydatkach nadzwyczajnych *mniej* o 3.000 K z powodu, iż odpada w tej wysokości kredyt na pierwsze urządzenie kursów w Podgórzu.

W dziale II. grupa C). W wydatkach zwyczajnych *więcej* o 852 K, głównie z powodu podwyższenia o 480 K wynagrodzenia dla przodownika w Starym Sączu, gdyż za dotychczasowem wynagrodzeniem nie można znaleść odpowiednio ukwalifikowanego kandydata i wstawienia kredytu 240 K na drugiego nauczyciela w Witkowie.

W dziale II. grupa C). W wydatkach nadzwyczajnych *mniej* o 200 K z powodu, iż odpadł kredyt 400 K na maszyny dla szkoły w Dobczycach, a natomiast okazała się potrzeba wstawienia 200 K dla szkoły w Witkowie na zakupno kopyt i narzędzi.

W dziale II. grupa D). W wydatkach zwyczajnych *więcej* o 1.792 K z powodu ponownego wstawienia w wydatkach nieprzewidzianych kredytu 1.000 K na rozszerzenie lokalu w Wilamowicach i wedle potrzeby uzasadnionej w szczególnych preliminarzach tychże szkół.

W dziale II. grupa D). W wydatkach nadzwyczajnych *mniej* o 160 K, głównie z powodu, iż odpadł kredyt 900 K na wymianę podłogi i pieców dla Rakszawy, a natomiast weszły kredyty: 300 K na zakupno krosień dla Kosowa, 120 K na hafty dla Łańcuta i 320 K na rozszerzenie wodociągu dla farbiarni w Rakszawie, jak szczegółowe preliminarze tych zakładów.

W dziale II. grupa F). W wydatkach zwyczajnych *więcej* o 186 K wedle potrzeby, przedstawionej w załączonych preliminarzach tychże szkół.

W dziale II. *poz. 426.* W wydatkach zwyczajnych *więcej* o 1.000 K z powodu, iż wydatek na kursa tych szkół, t. j. rzemieślniczy i handlowy znacznie się podniósł i gminę m. Krakowa znacznie więcej obciąża, wskutek czego już i od Rządu znacznie wyższej subwencyi na te kursa zażądano.

W dziale II. *poz. 429.* W wydatkach zwyczajnych *mniej* o 400 K z powodu obniżenia subwencyi dla Tow. „Pracy Kobiet“ w Kołomyi, gdyż pracownia rękawicznicza, dla której subwencya w r. 1901 była o 400 K podwyższoną, została już zwiniętą.

W dziale II. *poz. 432 b)* W wydatkach nadzwyczajnych *mniej* o 2.260 K z powodu, iż odpada kredyt na budowę studni, bielenie i rulety.

W dziale II. *poz. 433 c)* W wydatkach nadzwyczajnych *mniej* o 1.150 K z powodu, iż w miejsce przyznanych w r. 1901 — 6.000 K wstawia się w myśl uchwały Wys. Sejmu z dnia 6. lipca 1901 na pokrycie reszty kosztów budowy I ratę od zaciągnąć się mającej pożyczki w kwocie 21.000 K, spłacalnej w pięciu ratach rocznych za opłatą 5% z dołu.

W dziale II. *poz. 434.* W wydatkach zwyczajnych *więcej* o 161 K z powodu przypadającego kierownikowi III. dodatku pięcioletniego za cały rok.

W dziale III. *poz. 434.* W wydatkach nadzwyczajnych *mniej* o 432 K z powodu, iż odpada kredyt na budowę większego pieca do wypalania wyrobów.

W dziale III. *poz. 436.* W wydatkach zwyczajnych *więcej* o 8.000 K. W myśl intencyi i uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 4. maja 1900 co do zakładania szkół rękodzielniczych w kraju, weszła krajowa Komisya przemysłowa w rokowania z Administracyą funduszu Skarbkowskiej co do odpowiedniego zorganizowania szkoły rzemiosł w Drohowyżu. W przewidywaniu, że rokowania te doprowadzą do pożądanego rezultatu i że udział kraju przy pomocy c. k. Rządu w kosztach utrzymania zorganizowanej szkoły wyniesie około 30.000 K rocznie, wstawia się na pokrycie odnośnych wydatków począwszy od roku szkol. 1901/2 kwotę 8.000 K.

W dziale III. *poz. 441.* W wydatkach zwyczajnych *więcej* o 2.000 K z powodu, iż oprócz zamierzonego otwarcia kilku nowych szkół zawodowych jest projekt założenia większej pracowni (fabryki) kapeluszniczej w Myślenicach, na który to cel i od c. k. Rządu żądano 3.000 K.

W dziale V. *poz 447 a).* W wydatkach zwyczajnych *mniej* o 75.000 K z powodu, iż odpada ostatnia rata dotacyi funduszu przemysłowego, uzupełnionego uchwałą Wys. Sejmu z dnia 13. lutego 1894 do wysokości 1.000.000 K.

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1902.

W dziale V. *poz. 448.* W wydatkach nadzwyczajnych *więcej* o 12.000 K na urządzenie wspólnie z gminą m. Lwowa specyalnej wystawy stolarstwa meblowego i kraj. wyrobów koszykarskich, a to celem zachęty do studyowania nowych kierunków stolarstwa meblowego i celem zaznajomienia ogółu ze znacznie już rozwiniętą produkcyą koszykarską w kraju i pobudzenia do należytej handlowej organizacyi, ażeby produkcya ta stała się artykułem wywozowym krajowego przemysłu.

W dziale VI. *poz 449 b).* W wydatkach nadzwyczajnych *więcej* o 4.200 K, które wstawia się w myśl uchwały Wys. Sejmu z dnia 6. lipca 1901 jako pierwszą ratę od zaciągnąć się mającej pożyczki przez gminę m Krakowa w sumie 70.000 K na lat 29 na budowę gmachu dla szkoły handlowej.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1902. zwyczajne	Wniosek na rok 1902. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1900.	Kwota uchwalona na rok 1901.
			Korony			
XVII.		**Wydatki rozmaite.**				
	453	Do rozporządzalności Wydziału krajowego	60.000	—	60.000	60.000
	454	Na fundacyę wieczystą im. Jego Ces. Król. Mości Cesarza Franciszka Józefa I.	24.000	—	24.000	24.000
	455	Hoszardowej Antoninie, dotacya dożywotnia	2.400	—	2.400	2.400
	456	Pietruskiej Stefanii, stały roczny dodatek ze skarbu krajowego do pensyi emerytalnej	3.600	—	3.600	3.600
	457	Dla księży unitów chełmskich, ich wdów i sierót	2.400	—	2.400	2.400
	458	Sawczyńskiej Jadwidze, wdowie po ś. p. Zygmuncie Sawczyńskim, stały roczny dodatek do pensyi emerytalnej .	1.000	—	1.000	1.000
	459	Ilnickiej Maryi, wdowie po członku Rady szkolnej ś. p. Bazylim Ilnickim, we Lwowie zamieszkałej, stały dożywotni datek roczny	720	—	—	720
	460	Korosteńskiej Felicyi, b. nauczycielce szkoły PP. Klarysek w Starym Sączu zaopatrzenie dożywotnie z łaski, rocznie	160	—	160	160
	461	Czyrniańskiej Teofili, wdowie po kierowniku szkoły kołodziejskiej i bednarskiej w Kamionce Strumiłowej, za opatrzenie dożywotnie z łaski (ewentualnie aż do wyjścia za mąż) .	800	—	800	800
	462	Na misye katolickie, do rozporządzalności Wydziału krajowego . . .	6.000	—	6.000	6.000
	463	Towarzystwu ratunkowemu ochotniczemu we Lwowie	600	—	600	600
	464	Towarzystwu ratunkowemu ochotniczemu w Krakowie . . . . . ,	600	—	600	600
	465	Krajowemu Związkowi ochotniczych straży pożarnych, zasiłek stały . . .	9.000	—	6.000	9.000
	466	Na opłatę odsetek (najwyżej 4%) od pożyczek 400.000 K, zaciągniętych przez gminę m. Nowego Sącza, na odbudowanie zniszczonych pożarem budynków miejskich, regulacyę ulic i inne inwestycye (VIII. rata z przyznanych przez 20 lat)	16.000	—	16.000	16.000
		Do przeniesienia .	127.280	—	123.560	127.280

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1902.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1902. zwyczajne	Wniosek na rok 1902. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1900.	Kwota uchwalona na rok 1901.
			Korony			
XVII.		Z przeniesienia .	127.280	—	123.560	127.280
	467	Koszta utrzymania rozmaitych osób w szpitalach, przyjęte na fundusz krajowy w zastępstwie gmin (ryczałtowo) .	7.000	7.000	6.993	9.200
	468	Schmidowa Walerya, wdowa po rządcy szpitala w Przemyślu . . .	200	—	200	200
	468a)	Pogorzelcom w załatwieniu wniesionych petycyi, do rozporządzenia Wydziału krajowego	—	—	2.500	8.200
	469	Gminie Kolbuszowa, na opłatę odsetek od pożyczki zaciągniętej dla pogorzelców (z przyznanych na lat 10 po 3.000 K, III rata — w myśl uchwały Wys. Sejmu z dnia 10. kwietnia 1900 r.)	3.000	—	2.000	3.000
	470	Na kościół polski we Wiedniu (III. i IV. rata z 20 rat półrocznych, płatnych w ciągu lat 10-ciu z ogólnej sumy 30.000 K — w myśl uchwały Wys. Sejmu z dnia 4. maja 1900) . .	3.000	—	1.500	3.000
	471	Dla wdowy po prof. Ogonowskim — stały roczny dożywotni datek . . .	720	—	720	720
	472	Funduszowi koszar krajowych, dotacya na pokrycie 4% odsetek od pożyczek 3,000.000 K zaciągniętych w c. k. Dyrekcyi galic. funduszu propinacyjnego, na dostarczenie c. k. Skarbowi wojskowemu koszar krajowych .	99.157	—	108.000	103.726
	473	Rozmaite wydatki b. funduszów indemnizacyjnych	150	—	129	100
	474	Na szkołę kadetów we Lwowie, V. rata z przyznanych gm. m. Lwowa przez lat 28 od r. 1898 począwszy, w myśl uchwały Wys. Sejmu z d. 5. lutego 1898 po	5.000	—	5.000	5.000
	475	Na potrzeby ludności dotkniętej klęskami elementarnemi w r. 1899, III. rata z 6 ciolecia, na opłatę odsetek od pożyczek zaciągniętych przez Wydziały powiatowe, (w myśl uchwały Wys. Sejmu z dnia 30. grudnia 1899) .	10.564	—	15.096	13.067
	476	Na potrzeby ludności dotkniętej klęskami elementarnemi w r. 1900 w myśl uchwały W. Sejmu z dnia 21. grudnia 1900 (przez 6 lat od r. 1901 począwszy)	5.970	—	—	40.000
	477	Na pokrycie 60% dodatku krajowego do podatku zarobkowego, opłacać się mającego przez galic. fundusz propinacyjny w myśl §. 100 ustawy z dnia 25. października 1896 Nr. 220, Dz. p. p. i uchwały Sejmu z dnia 29. stycznia 1898	82.104	—	89.568	82.104
		Do przeniesienia .	344.145	7.000	355.266	395.597

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1902.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1902. zwyczajne	Wniosek na rok 1902. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1900.	Kwota uchwalona na rok 1901.
			Korony			
XVII.		Z przeniesienia .	344.145	7.000	355.266	395.597
	478	Na bonifikacyę dla funduszów powiatowych, za ubytek w dochodach opłacanych do końca r. 1897 z gal. funduszu propinacyjnego, w myśl uchwały Wys. Sejmu z d. 29. stycznia 1898 .	100.000	—	102.365	100.000
	479	Na koszta urządzenia i utrzymania dwóch czteromiesięcznych kursów dla pisarzy gmin wiejskich	17.000	—	7.052	7.200
	479*a)*	Rampeltowa, wdowa po rządcy szpitala, jednorazowo	—	—	—	400
	479*b)*	Na dodatkowe koszta budowy skrzydła gmachu sejmowego dla biura melioracyjnego	—	—	—	5.690
	480	Na cele „Domu Polskiego“ w Morawskiej Ostrawie	500	—	—	500
	480*a)*	Dla pogorzelców miasta Sokala . .	—	—	—	2.000
	480*b)*	Dla gmin powiatu liskiego dotkniętych gradobiciem	—	—	—	4.500
	480*c)*	Dla pogorzelców gminy Dwory . .	—	—	—	300
	480*d)*	Dla pogorzelców gminy Uhnów . .	—	—	—	3.000
	481	Na zakupno majętności Zielona od Honorota Wachowicza celem przyjścia z pomocą mieszkańcom gminy Zielona (w myśl uchwały sejmowej z dnia 26. czerwca 1901)	—	50.000	—	—
	481*a)*	Wydatki wedle zamknięcia rachunków za rok 1900 nie odnoszące się do niniejszego preliminarza . . .	—	—	1.900	—
		Suma wydatków rubryki XVII. .	461.645	57.000	466.583	519.187
			518.645			

Wyjaśnienia.

Poz. 467. Z przyznanego przez Wysoki Sejm uchwałą z dnia 9. lipca 1901 Ls. 1970 kredytu na rok 1901 zwyczajnego w kwocie 4.200 K i nadzwyczajnego 5.000 K, razem więc 9.200 K wyasygnował Wydział krajowy uchwałą swoją z dnia 28 marca 1901 LW. 15225, następujące koszta utrzymania:

LW. 412/99. Viceżupanatowi w Preszowie, Jana Goca, za gminę Kopaliny powiat Bochnia . . . . . 134 K 50 g.

LW. 57560/99. Gminie Tarnów, Stanisława Lasaka, za gminę Borki pow. Dąbrowa . . . . . 191 „ — „

LW. 60694/99. Gminie m. Lwowa, Stefana Lalickiego, za gminę Dynów pow. Brzozów . . . . . 497 „ 20 „

LW. 62379/99. Gminie m. Lwowa Apolonii Hałuszka, za gminę Uhorce pow. Złoczów . . . . . 575 „ 20 „

LW. 78897/99. Gminie m. Lwowa, Władysława Martyńca, za gminę Kralin pow. Mościska . . . . . 110 „ 66 „

LW. 81507/99. Gminie m. Lwowa, Anny Terech, za gminę Fujna pow. Żółkiew . . . . . 275 „ 82 „

Do przeniesienia . . . 1.784 K 38 „

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1902.

Z przeniesienia .	1.784 K 38 g.
LW. 82268/99. Gminie m. Wiedeń, Antoniny Hill, za gminę Lipnica wielka pow. Grybów	137 „ 70 „
LW. 87053/99. Gminie m. Kamionka Strumiłowa, Maryanny Rękas, za gminę Rudki nieznanowskie p. Kamionka Strumiłowa .	170 „ — „
LW. 8971/900. Gminie m. Jarosław, Pasi Góral, za gminę Wola krzywiecka pow. Przemyśl	694 „ — „
LW. 10397/900. Gminie m. Zaleszczyki, Franciszki Manasterskiej, za gminę Dobrostany pow. Gródek	231 „ 52 „
LW. 18952/900. Gminie m. Lwowa, Józefa Sorokę, za gminę Stodółki pow. Gródek	280 „ — „
LW. 23653/900. Gminie m. Lwowa, Jana Pasternaka, za gminę Zarzecze pow. Mościska	72 „ — „
LW. 34099/900. Gminie m. Wiednia, Zofii Pihulik, za gminę Seska kameralna pow. Drohobycz	123 „ 60 „
LW. 37282/900. Gminie m. Budapeszt, Adolfa Froscha, za gminę Kozłów pow. Brzeżany	126 „ 40 „
LW. 38489/900. Gminie m. Krakowa, Zlaty Wurzel, za gminę Dębica pow. Ropczyce	709 „ 66 „
LW. 41351/900. Gminie m. Budapeszt, Jana Kimli za gminę Koszarowa pow. Żywiec	559 „ 24 „
LW. 46491/900. Gminie m. Lwowa Parańki Łuć, za gminę Księżymost pow. Mościska	238 „ 40 „
LW. 56563/900. Gminie m. Lwowa, Joanny Sadowskiej, za gminę Ładańce pow. Przemyśl	539 „ 30 „
LW. 59392/900 Gminie m. Lwowa, Maksyma Jaremków, za gminę Martynów stary pow. Rohatyn	94 „ 80 „
LW. 63464/900. Gminie m. Budapeszt, Józefa Denysa, za gminę Zagrody pow. Mościska	198 „ 26 „
LW. 74226/900. Gminie m. Wiednia, Brandli Hartfeld, za gminę Chiszowice p. Rudki	279 „ 02 „
LW. 15225/901. Gminie m. Budapeszt, Jana Sitta, za gminę Niepołomice pow. Bochnia	766 „ 08 „
Razem . .	7.004 K 36 g.

Nadto uchwałą z dnia 8. listopada 1901 LW. 67269, wyasygnował Wydział krajowy następujące dalsze koszta utrzymania na fundusz krajowy przyjęte:

LW. 73775/99. Gminie m. Lwowa, Katarzyny Paramuczyk, za gminę Zwertów pow. Żółkiew	625 K 70 g.
LW. 5126/900. Gminie Friedek na Szląsku, Zofii Trzusło, za gminę Sobotów pow. Bochnia	152 „ 10 „
LW. 61379/900. Gminie m. Budapeszt, Maryi Ulickiej, za gminę Witków pow. Kamionka strumiłowa	787 „ 48 „
LW. 78924/900. Gminie m. Bielsk, Wojciecha Zdołecznego, za gminę Pornachowice pow. Wieliczka	49 „ 52 „
LW. 7346/901. Gminie m. Lwowa, Rozalii Kliszcz, za gminę Kralin pow. Mościska	48 „ — „
LW. 7347/901. Gminie m. Lwowa, Maryi Hirko, za gminę Zarzecze pow. Mościska	155 „ 40 „
LW. 9386/901. Gminie m. Lwowa, Jana Johana, za gminę Danilcze pow. Rohatyn	234 „ 90 „
LW. 20526/901. Gminie m. Budapeszt, Anny Malinowskiej, za gminę Bieśnik pow. Gorlice	144 „ 20 „
Razem . .	2.197 K 30 g.

Razem więc wypłacił Wydział krajowy 9.201 K 66 g. i w ten sposób wyczerpał cały kredyt za r. 1901, zarówno zwyczajny jak i nadzwyczajny.— Obydwa te kredyta jednakże jakto Wydział krajowy już przy preliminarzu na r. 1901 przewidywał, a mimo czego Wysoki Sejm proszoną przez Wydział krajowy sumę zmniejszył o blisko 3.000 K nie wystarczyły na pokrycie kosztów utrzymania przyjętych przez Radę Wydziału krajowego zarówno przed uchwaleniem tych kredytów, jak i przyjętych w ciągu roku 1901. — Koszta te zalegają więc i Wydział krajowy narażony jest na ciągłe upominania się odnośnych gmin o zapłatę tych kosztów, czemu jednak zadość uczynić nie może, nie chcąc przekraczać przyznanego przez Wysoki Sejm kredytu. Niepokryte w ten sposób koszta utrzymania są następujące:

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1902.

LW. 87280/900. Gminie m. Wiedeń, rodziny Gayerów za gminę Szczawnica wyżna pow. Nowy Targ . . . . . 3.069 K 76 g.

LW. 2987/901. Gminie m. Lwowa, Heleny Bomby, za gminę Budziwój pow. Rzeszów . . . . . 817 „ 28 „

LW. 4387/901. Gminie m Lwowa, Józefa Starunia, za gminę Alfredówka pow. Tarnobrzeg . . . . . 61 „ 30 „

LW. 8077/901. Gminie m. Lwowa, Eugeniusza Czernacha, za gminę Porzecze pow. Rudki ($^1/_2$ kosztów) . . . . . 269 „ 85 „

LW. 8940/901. Gminie Mszana dolna, Jana Chrustka (prywatne), za gminę Kasina wielka pow. Limanowa . . . . . 864 „ — „

LW. 29758/901 Gminie m. Lwowa, Konstancyi Dąbrowskiej, za gminę Połomyję pow. Pilzno . . . . . 232 „ 40 „

LW. 58734/901. Gminie m. Krakowa, Wiktoryi Bigaj, za gminę Libiąż mały pow. Chrzanów . . . . . 456 „ 30 „

LW. 60390/901. Gminie m. Budapeszt, Ignacego Silbera, za gminę Wola wadowska p. Mielec . . . . . 408 „ — „

LW. 60665/901. Gminie m. Lwowa, Wilhelminy Bausner, za gminę Felsendorf pow. Cieszanów . . . . . 170 „ — „

Razem . . 6.348 K 89 g.

Ponieważ nadto wniosła tu obecnie gmina Nadwórna prośbę o przyjęcie na fundusz krajowy kosztów utrzymania w Pradze sierót Karola i Leopolda Schreierów w kwocie 1.102 K 20 g, a sprawa ta jest w toku załatwienia, nie ulega zaś wątpliwości, że do końca roku 1901 wpłyną jeszcze dalsze prośby gmin, że zatem kredyt zwyczajny 7.000 K jakby Wysoki Sejm na r. 1902 uchwalił, wystarczyłby zaledwie na pokrycie li tylko zaległości po koniec r. 1901, koszta zaś przyjęte na fundusz krajowy w ciągu r. 1902 pozostałyby znów w zaległości, przeto Wydział krajowy, uchwałą z dnia 8. listopada 1901 postanowił upraszać Wysoki Sejm o przyznanie jeszcze na r. 1902 obok zwyczajnego ryczałtu w kwocie 7.000 K także kredytu nadzwyczajnego w takiej samej wysokości 7.000 K. Idzie bowiem o ostateczne a niezbędne uregulowanie zaległości, i doprowadzenie do tego, ażeby Wydział krajowy mógł odnośne koszta utrzymania wyrównywać w tym roku, w którym one na fundusz krajowy przyjęte zostały, a tem samem, ażeby nie był narażony na ciągłe upominania się o te koszta ze strony gmin i zakładów interesowanych. Dlatego też wstawił Wydział krajowy do preliminarza r. 1902 ryczałt zwyczajny w sumie 7.000 K i nadzwyczajny w takiej samej kwocie 7.000 K i uprasza Wysoki Sejm usilnie o uchwalenie obydwu sum bez zmiany.

Poz. 472. Na podstawie specyalnego preliminarza funduszu koszar krajowych, uchwalonego do LW. 64345/991.

„ 473. Wynikłość wynosiła w r. 1898 — 237, w r. 1899 — 9 K, w r. 1900 — 129 K, razem 375 K, przeto przeciętnie 125 K ze względu jednak na wynikłość z r. 1900 tudzież z uwagi, że wydatki tego rodzaju nie dadzą się naprzód ściśle obliczyć, preliminuje się kwotę 150 K.

„ 475. *Mniej* o 2.503 K w miarę zmniejszenia się kapitałów pożyczek, zaciągniętych przez Wydziały powiatowe. Odsetki w tej pozycyi preliminuje się wedle następującego obliczenia:

za Wydział powiatowy w Bochni z pierwotnej pożyczki 20.000 K, spłacalnej w 6-ciu ratach rocznych od r. 1900 począwszy, po spłaceniu 2 rat po 3.333·33 K 6% od reszty kapitału 13.333 K 46 g . . . . 800 K 04 g.

za Wydział powiatowy w Krakowie z pierwotnej pożyczki 40.000 K, spłacalnej j. w. po spłaceniu 2 rat po 6.666·66 K 5% od reszty kapitału 26 666 K 68 g . . . . . 1 333 „ 33 „

za Wydział powiatowy w Chrzanowie z pierwotnej pożyczki 13.000 K, spłacalnej j. w. po spłaceniu 2 rat po 2.166·66 K 4% od reszty kapitału 8.666 K 68 g . . . . . 346 „ 68 „

za Wydział powiatowy w Wadowicach z pierwotnej pożyczki 85.000 K, spłacalnej w 6 ratach rocznych od r. 1901 począwszy, po spłaceniu 1-ej raty 14.666·66 K $5^1/_2$% od pozostałego kapitału 70.833 K 34 g . . . . . 3.895 „ 83 „

za Wydział powiatowy w Wieliczce z pierwotnej pożyczki 60.000 K, spłacalnej w 12-tu ratach półrocznych od r. 1900 po 5.000 K:

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1902.

Z przeniesienia .		6.375 K 88 g.
po spłaceniu 3-ej raty 6% za I. półrocze od pozostałego kapitału 45 000 K	1.350 K	
po spłaceniu 4-ej raty 6% za II. półrocze od pozostałego kapitału 40 000 K	1.200 „	2.550 „ — „
za Wydział powiatowy w Sanoku z pierwotnej pożyczki 10.000 K, spłacalnej w 10-ciu ratach półrocznych od r. 1900 po 1.000 K:		
po spłaceniu 3-ej raty 6% za I. półrocze od 7.0000 K	210 K	
po spłaceniu 4-ej raty 6% za II. półrocze od 6.000 „	180 „	390 „ — „
za Wydział powiatowy w Myślenicach z pierwotnej pożyczki 20.000 K, spłacalnej j. w. po 2.000 K:		
po spłaceniu 3-ej raty 6% za I półrocze od 14.000 K	420 K	
po spłaceniu 4-ej raty 6% za II. półrocze od 12.000 „	360 „	780 „ — „
za Wydział powiatowy w Limanowej z pierwotnej pożyczki 12.000 K, spłacalnej j. w. po 1.200 K:		
po spłaceniu 3-ej raty 6% za I. półrocze od 8.400 K	252 K	
po spłaceniu 4-ej raty 6% za II. półrocze od 7.200 „	216 „	468 „ — „
Razem . . .		10.563 K 88 g.

Poz. 476. *Mniej* o 34.030 K w miarę pożyczek zaciągniętych w r. 1901 przez Wydziały powiatowe (LW. 73625/901), mianowicie:

za Wydział powiatowy w Myślenicach 5% od pożyczki	10.000 K . .	500 K
„ „ „ „ Krośnie „ „ „	19.400 „ . .	970 „
„ „ „ „ Zbarażu „ „ „	40.000 „ . .	2.000 „
„ „ „ „ Brzesku „ „ „	50.000 „ . .	2.500 „
Razem . .		5.970 K

„ *468. a) 479 a) i 480 a) do 480 d) odpadają*, jako jednorazowo w r. 1901 uchwalone.
„ *479.* Na podstawie osobnego sprawozdania o urządzeniu kursów dla pisarzy gminnych.
„ *479. b) odpada*, ponieważ budowa została ukończoną.
„ *481. nowa*, wstawiona na podstawie uchwały Wys. Sejmu z dnia 26. czerwca 1901.
„ *481. a)* odnosi się tylko do wynikłości z r. 1900.

CZĘŚĆ II.

DOCHODY.

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1902.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1902. zwyczajne	Wniosek na rok 1902. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1900.	Kwota uchwalona na rok 1901.
			Korony			
		DOCHODY.				
I.	1	**Pozostałość z rachunków z lat ubiegłych**	—	—	515.926	—
		Wyjaśnienie. Nic się nie preliminuje, ponieważ w r. 1900 nie było nadwyżki dochodów, lecz rachunki roku 1900 zamknięto pożyczką z funduszu uposażenia kasy krajowej w kwocie 284.535 K				
II.	2	**Odsetki od pieniędzy chwilowo lokowanych**	—	—	—	—
		Wyjaśnienie. Ze względu na to, że wedle zamknięć rachunków za r. 1899 i 1900 okazały się przewyżki odsetek biernych nad czynnymi, zaś budżet funduszu krajowego na r. 1901 zamknięto niedoborem do pokrycia pożyczką, w skutek czego okaże się również w roku 1901 przewyżka odsetek biernych, przeto i na r. 1902 w tej pozycyi nic się nie preliminuje.				
III.		**Dochody z dróg krajowych i kolei żelaznych.**				
	3	Myta na drogach krajowych . . .	464.000	—	472.194	464.000
	4	Odsetki zwłoki i kary konwencyonalne .	2.200	—	2.282	1.900
	5	Grzywny za przestępstwa drogowe . .	320	—	360	300
	6	Datki dobrowolne od stron prywatnych na budowę dróg krajowych . .	1.700	—	1.750	1.700
	7	Czynsz za użycie rowu drogi krajowej Gorlice-Konieczna na rurociąg naftowy	1.796	—	2.876	3.676
	8	Zwroty kosztów wywłaszczenia gruntów pod budowę drogi krajowej Przeworsk-Dynów	—	3.858	3.858	7.166
	9	Subwencya z c. k. Skarbu państwa na budowę dróg powiatowych i gminnych: *a*) Majdan-Stany-Rozwadów . 5.000 K *b*) Jaworów-Niemirów-Rawa . 55.000 „	—	60.000	97.200	66.000
	10	Zwrot zaliczkowo poniesionych wydatków administracyjnych, spowodowanych budową kolei lokalnych od Towarzystw kolejowych	—	30.270	59.343	40.000
	10*a*)	Zwrot kosztów podróży uczniów szkoły konduktorów na praktykę letnią z poz. 186 Rubr. X. wydatków . . .	100	—	290	—
		Suma rubryki III. .	470.116	94.128	640.153	584.742
			564.244			

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1902.

Wyjaśnienia.

Do poz. 3. Dochody z myt wynosiły: w roku 1898 . . . . . 456.652 K
w roku 1899 . . . . . 475.398 „
w roku 1900 . . . . . 472.194 „
razem . . . 1,404.244 K
przeciętnie . . . 468.081 „

Na rok 1902 wydzierżawione już stacye mytnicze w ilości 118 przyniosą dochód w kwocie . . . . . 384.041 K
do końca roku 1901 obowiązują zaś kontrakty tylko na dzierżawę 34 stacyi za łącznym czynszem . . . . . 83.196 „
w chwili układania preliminarza pozostaje niewydzierżawionych stacyi 4, a to w Goryczkowcach, Graboszycach, Miechocinie i Skawcach, w których pobór opłat odbywa się we własnym zarządzie. Dochody na tych stacyach muszą być wydzierżawione za niższym czynszem od dotychczasowego, z powodu nowo wybudowanych linii kolejowych, co też udowadniają rachunki z własnego zarządu. Dlatego ze stacyi tych wstawia się spodziewany dochód tylko w łącznej kwocie . . . . . 6.000 „

Ogółem suma spodziewanych dochodów z myt wyniosłaby . . 473.237 K
Z uwagi jednak, że jak to się okazało przy licytacyach dochodów mytniczych w ostatnich latach, dochody ze stacyi wydzierżawić się mających na rok 1902 prawdopodobnie będą musiały być wydzierżawione za niższym czynszem, niż dotychczasowy, następnie z powodu możliwych zaległości w uiszczeniu czynszów wstawiono ogólną spodziewaną sumę dochodów jak na rok 1901 w kwocie . . 464.000 K

Do poz. 4. Dochody wynosiły: w roku 1898 . . . . . 1.426 K
w roku 1899 . . . . . 2.998 „
w roku 1900 . . . . . 2.282 „
razem . . . 6.706 K
przeciętnie . . . 2.235 „

Z uwagi jednak na zmniejszone dochody ostatniego roku, wstawiono na podstawie tegoż roku w zaokrągleniu kwotę . . . . 2.200 K

Do poz. 5. Dochody wynosiły: w roku 1898 . . . . . 148 K
w roku 1899 . . . . . 454 „
w roku 1900 . . . . . 360 „
razem . . . 962 K
wstawiono przeciętnie . . . 320 „

Do poz. 6. Jak na rok 1901 wedle przypadających rat.

Do poz. 7. Preliminuje się *mniej* o . . . . . 1.880 K
z powodu, że Towarzystwo magazynowe dla produktów naftowych wyjęło już rurociągi naftowe z rowu drogi, a tem samem odpada pobór czynszu. Pozostaje tylko czynsz od Towarzystwa akcyjnego dla przemysłu naftowego we Lwowie o rocznych . . . 1.796 K

Do poz. 8. Wstawiono *mniejszy* dochód o kwotę . . . . . 3.308 K
wedle rzeczywistej należytości od Wydziału powiatowego w Łańcucie o rocznych . . . . . 3.858 K
na umorzenie reszty zaległości, która wynosi z końcem r. 1901 . 7.715 K 64 g.
(uchwała Wys. Sejmu z 20. lutego 1898 r.) zaś Wydział powiatowy w Rzeszowie uiścił resztę należytości z tego samego tytułu w roku 1901.

Do poz. 9. Preliminuje się dochód *mniejszy* o kwotę . . . . . 6.000 K
z powodu, że na budowę drogi Zembrzyce-Biertowice uiścił już c. k. Rząd całą subwencyę w r. 1901, wstawiono więc resztę spodziewanych a przyrzeczonych subwencyi w wysokości rat jak na rok 1901.

Do poz. 10. Preliminuje się *mniej* o . . . . . 9.730 K
stosownie do zmniejszonych kosztów przy Rubr. X. wydatków pozycya 206.

Do poz. 10 a). Pozycya *nowa* — w myśl regulaminu dla administracyi szkoły konduktorów drogowych. Spodziewany dochód wstawiono na podstawie rachunku za rok jeden. Wstawiona wynikłość za r. 1900

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1902.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1902. zwyczajne	Wniosek na rok 1902. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1900.	Kwota uchwalona na rok 1901.
			Korony			
IV.		**Nadwyżki dochodów od zakładów dotowanych.**				
	11	Od funduszu policyi krajowej . . .	4.217	—	4.326	4.185
	12	„ „ szpitala św. Łazarza w Krakowie: oddział chorych 37.228 K; „ syfilitycz. 17 732 „; „ obłąkanych 6.063 „	61.023	—	65.868	47.700
	13	„ „ szpitala lwowskiego, oddziału chorych i położnic z klinikami	—	—	—	—
	14	„ „ zakładu dla obłąkanych w Kulparkowie . . .	50.686	—	85.727	54.580
		Suma rubryki IV. .	115.926	—	155.921	106.465
		Wyjaśnienia w specyalnych preliminarzach tych funduszów.				
V.		**Zwroty zaliczek z lat ubiegłych.**				
	15	Od urzędników krajowych z płac . .	38.000	—	39.051	36.900
	16	„ nauczycieli szkół rolniczych . .	3.400	—	3.919	3.000
	17	„ „ „ i zakładów przemysłowych	2.400	—	2.390	2.400
	18	„ szpitali powszechnych z rachunków kwartalnych	42.000	—	49.820	33.800
	19	„ gmin za dawniejsze koszta leczenia .	400	—	16	400
	20	„ stron rozmaitych ze spraw drogowych	5.000	—	899	5.000
	21	Rozmaite	1.500	—	1.005	5.000
	22	Zwroty kosztów zdjęć i projektów melioracyjnych	3.504	—	11.094	—
		Suma rubryki V. .	96.204	—	108.194	86.500

Wyjaśnienia.

Do poz. 15., 16., 18. i 21.

Wynikłości w pozycyach:	*15.*	*16.*	*18.*	*21.*
w roku 1898	38.199 K	2.204 K	29.707 K	1.062 K
„ „ 1899	36.800 „	4.057 „	46.870 „	2.495 „
„ „ 1900	39.051 „	3.919 „	49.820 „	1.005 „
razem . .	114.050 K	10.180 K	126.397 K	4.562 K
przeciętnie .	38.017 „	3 393 „	42.132 „	1.521 „
preliminuje się w zaokrągleniu .	38.000 „	3.400 „	42.000 „	1.500 „

Do poz. 22. Preliminuje się w myśl uchwały Wys. Sejmu z dnia 16. lutego 1894 zwroty zaliczek, wypłaconych z rubr. XIII. funduszu krajowego w latach dawniejszych:

a)	od funduszu regulacyi Sołotwy i Rokitny . . .	3.340 K
b)	„ „ „ Pustej (Radosławki) . . .	164 „
	razem j. w. . .	3.504 K

Pierwsze raty datku krajowego dla powyższych funduszów wstawiono równocześnie do preliminarza rubr. XIII. wyd. fund. krajowego na rok 1902 w myśl uchwały do LW. 63.069/1901.

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1902.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1902. zwyczajne	Wniosek na rok 1902. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1900.	Kwota uchwalona na rok 1901.
			Korony			
VI.		**Zwroty pożyczek.**				
	23	Bohorodczany, powiat — zwrot bezprocentowej pożyczki 8.339 K 20 g. z tytułu zapłaconej c. k. Skarbowi państwa w zastępstwie powiatu reszty bezprocentowej pożyczki 10.000 K udzielonej w r. 1899 powiatowi bohorodczańskiemu za poręczeniem kraju, VII. rata	834	—	834	834
	24	Konwent P. P. Benedyktynek w Przemyślu — zwrot bezprocentowej pożyczki, udzielonej w sumie 10.000 K na budowę szkoły robót kobiecych — VI. rata	600	—	600	600
	25	Kalwarya, gmina — zwrot pożyczki 8.000 K udzielonej na budowę szkoły stolarskiej, IX. i X. (ostatnia) rata .	1.600	—	1.600	1.600
	26	Śniatyn, Wydział powiatowy — zwrot pożyczki 6.000 K udzielonej na zakupno realności dla szkoły koszykarskiej w Dżurowie, V. rata . . .	400	—	400	400
	26*a*)	Zarząd centralny galic. Towarzystwa dla ogrodnictwa i pszczelnictwa we Lwowie	—	—	300	100
	26*b*)	Buczacz, Rada powiatowa	—	—	1.000	1.000
	26*c*)	Uhnów, warstat szewski	—	—	—	200
	26*d*)	Witków nowy, warstat szewski. . .	—	—	400	200
	26*e*)	Kańczuga, szkoła koronkarska . . .	—	—	80	80
	26*f*)	Wydziały powiatowe, zwrot pożyczek udzielonych w roku 1890 w sumie 400.000 K dla ludności dotkniętej klęską nieurodzaju w r. 1899 . .	—	—	3.177	—
	26*g*)	Dtto — j. w. w roku 1892 w sumie 162.000 K dla ludności dotkniętej klęską nieurodzaju w r. 1890 . .	—	—	376	—
	27/33	Kańczuga szkoła koronkarska, zwrot pożyczki 600 K na zakupno materyału i wypłatę robocizny, spłacalnej w 5 ratach rocznych po 120 K, od roku 1902 począwszy	120	—	—	—
		Suma rubryki VI. .	3.554	—	8.767	5.014

Wyjaśnienia.

Do poz. 23. W myśl warunków spłaty do LW. 45.120/1895, wierzytelność z końcem r. 1902 wyniesie 2.500 K 06 g.; zupełne zaś umorzenie tej pożyczki nastąpi w r. 1905.

„ „ 24. W myśl warunków spłaty do LW. 44.301/1895, wierzytelność z końcem r. 1902 wyniesie 6.400 K; zupełna zaś spłata tej pożyczki nastąpi w r. 1913.

„ „ 25. Preliminowana kwota jest ostatnią ratą w myśl warunków spłaty do LW. 53.212/901

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1902.

Do poz. 26. W myśl warunków spłaty do LW. 14.701/898, wierzytelność z końcem r. 1902 wyniesie 4.000 K a zupełne umorzenie jej nastąpi w r. 1912.

„ „ *26 a)—26 e)* W roku 1901 preliminowano ostatnie raty na spłatę tych wierzytelności, zatem na r. 1902 nic się nie preliminuje.

„ „ *26 f)* i *26 g)* odnoszą się do wynikłości z r. 1900.

„ „ *27/33.* Pozycya *nowa.* Pożyczka udzielona z fund. kraj. rubr. XVI. p. 433 do spłaty w 5 latach po 120 K od roku 1902 począwszy (LW. 73.927/901).

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1902. zwyczajne	Wniosek na rok 1902. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1900.	Kwota uchwalona na rok 1901.
			Korony			
VII.	34	**Dochody szkoły gospodarstwa lasowego we Lwowie**	14.760	—	14.468	14.760
		Wyjaśnienie w specyalnym preliminarzu.				
VIII.		**Dochody krajowych szkół i zakładów rolniczych, tudzież folwarku w Dublanach.**				
	35	Akademia rolnicza w Dublanach . .	71.037	—	63.446	65.728
	36	Szkoła niższa rolnicza w Dublanach .	7.396	—	7.187	7.396
	37	Folwark w Dublanach	40.094	—	41.291	38.894
	38	Szkoła gorzelnicza w Dublanach . .	5.000	—	6.300	5.000
	39	Gorzelnia krajowa w Dublanach . .	13.808	—	8.344	13.808
	40	Stacya kontrolna i doświadczalna chemiczno-rolnicza w Dublanach . . .	3.500	—	3.625	3.500
		Suma rubryki VIII.	140.835	—	130.193	134.326
		Wyjaśnienia w specyalnych preliminarzach.				
IX.		**Dochody krajowej szkoły rolniczej i folwarku w Czernichowie.**				
	41	Szkoła średnia rolnicza w Czernichowie .	62.500	—	49.107	62.500
	42	Folwark w Czernichowie	11.840	—	14.899	14.040
		Suma rubryki IX. .	74.340	—	64.006	76.540
		Wyjaśnienia w specyalnych preliminarzach.				
X.		**Dochody innych zakładów rolniczych krajowych.**				
	43	Szkoła niższa rolnicza w Horodence .	7.400	—	8.204	7.550
	44	„ „ „ „ Jagielnicy .	12.110	—	15.669	12.260
	45	„ „ „ „ Kobiernicach .	15.180	—	18.247	14.880
	46	„ „ „ „ Bereźnicy . .	11.060	—	14.863	10.000
	47	„ „ „ „ Suchodole . .	12.380	—	15.822	12.180
		Do przeniesienia .	58.130	—	72.805	56.870

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1902.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1902. zwyczajne	Wniosek na rok 1902. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1900.	Kwota uchwalona na rok 1901.
			Korony			
X.		Z przeniesienia .	58.130	—	72.805	56.870
	48	Szkoła ogrodnicza w Tarnowie . . .	9.360	—	9.937	8.960
	49	Zakład sadowniczy w Zaleszczykach .	5.700	—	286	400
	50	Stacya kontrolna i doświadczalna botaniczno-rolnicza we Lwowie . . .	4.000	—	3.200	4.000
		Suma rubryki X. .	77.190	—	86.228	70.230
XI.		**Wyjaśnienia** w specyalnych preliminarzach. **Zwroty za sprawdzanie rachunków aptekarskich.**				
	51	Od szpitali powszechnych	1.020	—	742	920
		Wyjaśnienie Preliminuje się w myśl uchwały do LW. 14.541/901 o 100 K *więcej*, aniżeli na rok 1901 uchwalono, o tyle bowiem spodziewane jest powiększenie się zwrotów od szpitali.				
XII.		**Dochody z przelania do skarbu krajowego pozostałości z funduszu zapomogi z roku 1866.**				
	52	Wpływy ze zwrotu pożyczek udzielonych Wydziałom powiatowym (ostatnie raty)	1.045	—	3.826	850
		Wyjaśnienie. Podług planu umorzenia wynoszą *ostatnie* raty anuitetowe, przypadające na rok 1902 w kapitale . 1.079 K 82 g. ze względu jednak, że w ostatnich latach spłacano na kapitał większe raty, niż były preliminowane w planie umorzenia — pozostaje jeszcze do spłaty resztujący kapitał tylko w kwocie . . 1.045 K 10 g. który się też jako dochód preliminuje.				
XIII.		**Dochody z kwaterunku żandarmeryi.**				
	53	Kwaterunkowe	53.260	—	45.975	47.480
	54	Noclegowe	86.049	—	83.659	84.643
	55	Udział administracyi politycznej . .	23.895	—	30.695	30.627
	56	Dochód: *a*) z gmachu lwowskiego dawnego . 25.872 K *b*) z gmachu lwowskiego (dobud. skrzydła) 11.486 „ *c*) z realności w Czortkowie . . . . 1.400 „	38.758	—	39.158	38.758
		Suma rubryki XIII.	201.962	—	199.487	201.508

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1902.

Wyjaśnienia.

Na rok 1901 uchwalono	201.508 K
„ „ 1902 preliminuje się	201.962 „
„ „ 1902 zatem *więcej* o	454 K

z następujących powodów:

Do poz. 53. Kwaterunkowe zawiera w sobie wynagrodzenie z c. k. Skarbu państwa:

za kwatery 8 oficerów przy sztabie	10.904 K
„ „ 2 majorów exponowanych w Krakowie i Przemyślu .	3.068 „
„ „ 14 rotmistrzów	13.688 „
„ „ 39 oficerów niższych stopni	20.800 „
„ „ 3 wachmistrzów rachunkowych	1.368 „
„ „ 2 woźnych	912 „
„ kancelaryę dla sztabu	2.520 „
razem jak wyżej	53.260 K

Do poz. 54. Noclegowe obliczone jest za 2.508 głów dziennie po 9.4 g. za jednego żołnierza za cały rok.

Do poz. 55. Udział administracyi politycznej mieści w sobie zwroty kwaterowego 3 oficerów i za umieszczenie w koszarach posterunkowych 226 żandarmów, przeznaczonych dla kontroli bydła.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1902. zwyczajne	Wniosek na rok 1902. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1900.	Kwota uchwalona na rok 1901.
			Korony			
XIV.	57	**Dochód ze zwrotu wydatków szupasowych**	14.500	—	14.983	14.500
		Wyjaśnienia. Dochody wynosiły: w r. 1898 15.586 K, w r. 1899 13.773 w r. 1900 14.983 K, razem 44.342 K, przeciętnie 14.780 K Preliminuje się więc okrągło 14.500 K jak na rok 1901 uchwalono.				
XV.	58	**Dochody krajowego składu publicznego w Krakowie**	34.600	—	28.595	35.100
		Wyjaśnienia. Wedle specyalnego preliminarza tego zakładu, którego uzasadnienie zawarte jest w osobnem sprawozdaniu.				
XVI.	59	**Dochody z krajowej opłaty konsumcyjnej** od piwa; 30 % dodatek krajowy do podatku konsumcyjnego od wina i udział kraju w nadwyżce dochodów z podwyższonego państwowego podatku konsumcyjnego od spirytusu .	6,201.720	—	1,672.194	3,012.871

Wyjaśnienia.

Do rubr. XVI. Preliminuje się *więcej* jak: na rok 1901 o 3,188.849 K, a to:

a) Wedle ustawy z dnia 8. lipca 1901 Nr. 86. Dz. p. p. udział kraju w nadwyżce dochodów z podwyższonego państwowego podatku konsumcyjnego od spirytusu, mianowicie 28.3423 % od kwoty 19,200.000, płatny w kwartalnych ratach z dołu . . . . . 5,441.720 K

Do przeniesienia . 5,441.720 K

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1902.

Z przeniesienia . 5,441.720 K

b) Z krajowej opłaty od piwa, w myśl uchwały z dnia 4. lipca 1899 r. Nr. 93. Dz. u. kr. na podstawie zawartych kontraktów dzierżawnych, wedle których umówiona suma czynszów dzierżawnych i spodziewany czysty dochód z własnej administracyi w mieście Krakowie jest wprawdzie o kilka tysięcy wyższy, ze względu jednak, że do chwili układania preliminarza 11 oferentów kontraktów nie podpisało i nie ma pewności, czy wszyscy je podpiszą, z dalszego względu, iż nie ma pewności, czy czysty dochód z własnej administracyi w Krakowie przyniesie taką samą kwotę jak w r. 1900, preliminuje się dla przezorności o kilka tysięcy *mniej*, czyli okrągło kwotę . . . . . 700.000 „

c) 30 % dodatek do podatku od wina, moszczu, zacieru winnego i moszczu owocowego wynosił w 1898 r. 57.755 K, w 1899 r. 59.666 K, w 1900 r. 63.111 K, razem 180.532 K, przeciętnie 60.177 K; preliminuje się zatem okrągło . . . . . 60.000 „

razem j. w. . . . . 6,201.720 K

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1902. zwyczajne	Wniosek na rok 1902. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1900.	Kwota uchwalona na rok 1901.
			Korony			
XVII.		**Rozmaite dochody.**				
	60	Taksy krajowego archiwum aktów grodzkich i ziemskich we Lwowie i w Krakowie	450	—	735	450
	61	Datki deklarowane przez Wydziały powiatowe na wykupno gruntów pod kolej transwersalną (c. k. państwową):				
		a) Buczacz rata roczna 2.000 K — g				
		b) Czortków „ „ 1.058 „ — „				
		c) Krosno „ „ 1.263 „ 24 „				
		d) Nowy Targ „ „ 722 „ 68 „				
		e) Sanok „ „ 1.592 „ — „				
		f) Stanisławów „ „ 1.510 „ 82 „				
		g) Tłumacz „ „ 1.435 „ 38 „	9.582	—	8.778	8.860
	62	Subwencye z c. k. Skarbu Państwa:				
		a) dla biura melioracyjnego . . .	16.000	—	16.000	16.000
		b) na utrzymanie kursu praktycznego dla dozorców melioracyjnych . .	4.000	—	4.000	4.000
		c) na utrzymanie technika do kultury i exploatacyi torfowisk	2.000	—	2.000	2.000
		d) na utrzymanie 4 naczycieli wędrownych rolnictwa dla włościan . .	8.000	—	8.000	8.000
		e) na utrzymanie instruktora mleczarstwa	2.000	—	3.200	2.000
		f) na założenie szkoły rolniczej w Suchodole, IV. rata, na rachunek przyrzeczonych 56.000 K	—	—	12.000	8.000
		g) na koszta licencyonowania buhajów.	8.000	—	8.000	8.000
		h) na 2 instruktorów hodowli bydła .	4.000	—	4.000	4.000
		i) na podniesienie uprawy tytoniu .	2.000	—	4.000	2.000
		k) na utrzymanie nauczyciela wędrownego weterynaryi	2.000	—	2.000	2.000
		Do przeniesienia .	58.032	—	72.713	65.310

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1902.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1902. zwyczajne	Wniosek na rok 1902. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1900.	Kwota uchwalona na rok 1901.
			Korony			
XVII.		Z przeniesienia .	58.032	—	72.713	65.310
	62	*l)* na utrzymanie krajowej szkoły górniczej i wiertniczej w Borysławiu .	9.000	—	9.000	9.000
		m) na utrzymanie pomocnika instruktora mleczarstwa	1.200	—	—	1.200
		n) na kurs rolniczy dla nauczycieli szkół ludowych, II. rata z przyrzeczonych 2.000 K	1.000	—	—	1.000
		o) na założenie zakładu sadowniczego w Zaleszczykach, II. rata z przyrzeczonych 40.000 K.	7.000	—	—	—
	63	Bonifikacya z c. k. Skarbu Państwa za zrzeczenie się poboru dodatku krajowego do podatku osobisto-dochodowego	742.000	—	749.272	732.446
	64	Bonifikacya z galic. fund. propinacyjnego *a)* dla kraju . . . . 300.000 K *b)* dla powiatów . . . 100.000 „	400.000	—	400.000	400.000
	65	Od rady pow. w Zaleszczykach, na koszta założenia tamtejszej szkoły sadowniczej przez lat 5 (III r.) po . .	1.000	—	—	1.000
	66	Od gminy miasta Zaleszczyki, na koszta założenia tamtejszej szkoły sadowniczej przez lat 5 (III. rata) po . .	200	—	200	200
	67	Dochody byłych funduszów indemnizacyjnych: I. Od obowiązanych: *a)* Wypłata kapitałów i rent: Galicya wschodnia . 101 K 86 g „ zachodnia . — „ — „	102	—	1.280	102
		b) Odsetki za zwłokę i rozmaite inne dochody: Galicya wschodnia . . 1.150 K „ zachodnia . . 100 „ W. Ks. Krakowskie . . 50 „	1.300	—	1.365	1.000
		II. Dochód z zaległych dodatków indemnizacyjnych od kontrybuentów: Galicya wschodnia . . 22.000 K „ zachodnia . . 3.000 „ W. Ks. Krakowskie . . — „	25.000	—	22.844	30.000
	68	Dochód ze sprzedaży kart myśliwskich .	28.000	—	22.335	20.000
	69	Dochód z 3%-wych wkładek emerytalnych od płac urzędników krajowych . .	20.888	—	26.591	20.888
	70	Dochód ze stacyi elektrycznej w gmachu sejmowym	4.000	—	5.901	3.200
	71	Rozmaite dochody: *a)* sprzedaż książek i druków . . .	4.400	—	4.525	4.400
		b) sprzedaż papierów wyszkartowanych i wzorów drukowych	200	—	—	200
		c) różne przygodne	20	—	14	20
		Do przeniesienia .	1,303.342	—	1,316.040	1,289.966

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1902.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1902. zwyczajne	Wniosek na rok 1902. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1900.	Kwota uchwalona na rok 1901.
			Korony			
XVII.		Z przeniesienia .	1,303.342	—	1,316.040	1,289.966
	72	Z aktywów fuduszu pożyczki krajowej z roku 1873	400	—	—	—
	72*a*)	Dochody wedle zamknięcia rachunku za r. 1900 nie wchodzące w niniejszy preliminarz	—	—	325.058	—
		Suma rubr. XVII. . . .	1,303.742	—	1,641.098	1,289.966

Wyjaśnienia.

Do poz. 61. Preliminuje się *więcej* o 722 K. t. j. o ratę roczną od nowotarskiego Wydziału powiatowego, albowiem moratoryum udzielone Wydziałowi powiatowemu skończyło się w r. 1901.

Do poz. 62 a—e) i *g - m).* Jak na r. 1901.

Do poz. 62 f). *Odpada*, albowiem ostatnia rata wstawioną była do budżetu na r 1901.

Do poz. 62 n). Preliminuje się IIgą ratę z przyrzeczonych przez Rząd 40 000 K. Subwencya ta płatną jest w sześciu latach, a to: od r. 1901—1905 po 7.000 K, zaś w r. 1906 w kwocie 5.000 K. (LW. 52.807/901).

Do poz. 63. Wynikłości wynosiły: w r. 1898 . . . 756.058 K
„ „ 1899 . . . 723.570 „
„ „ 1900 . . . 749.272 „
razem . . 2,228.900 K
przeciętnie . 742.967 „
preliminuje się w zaokrągleniu . . . . 742.000 „

Do poz. 67 ad I. a) na podstawie planu umorzenia.

Do poz. 67 ad I. b). Wynikłości z trzech lat ostatnich wynoszą:
w r. 1898 . . . . 1.450 K
„ „ 1899 (wyjątkowo wyższa) 4.074 „
„ „ 1900 . . . 1.365 „
razem . . 6.889 K
przeciętnie . 2.296 „
jednakowoż, ze względu na wynikłość z r. 1900 wynoszącą . . 1.365 K
tudzież z uwagi, że dochód tej pozycyi jest niepewny, preliminuje się tylko 1.300 „

Do poz. 67 ad II. Wedle zamknięć rachunkowych zaległość w dodatkach indemnizacyjnych z końcem r. 1900 wynosiła: *a)* w Galicyi wschodniej . . 151.850 K 56 g
b) „ „ zachodniej . . 30.360 „ 34 „
c) „ W. Ks. Krakowskiem . . 8.180 „ 45 „
razem . . . 190.391 K 35 g

Z uwagi, że wpływy z tego tytułu co roku zmniejszają się, gdyż wynosiły: w r. 1898 61.908 K, w r. 1899 32.188 K, w r. 1900 22.844 K, a w pierwszem półroczu 1901 wynoszą 9.064 K, podczas gdy w r. 1900 za ten sam czas wynosiły 12.331 K; preliminuje się: *a)* w Galicyi wschodniej . . . 22.000 K
b) „ „ zachodniej . . . 3.000 „
c) „ W. Ks. Krakowskiem . . — „
razem . . . . 25.000 K

Dla W. Ks. Krakowskiego nic się nie preliminuje, podobnie jak w latach ubiegłych

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1902.

Do poz. 68. Wynikłości w trzech latach ostatnich wynosiły:

w r. 1898	. . .	38.043 K	56 g
„ „ 1899	. . .	25.835 „	96 „
„ „ 1900	. . .	22.334 „	78 „
razem	. .	86.214 K	30 g
przeciętnie	.	28.738 „	10 „

preliminuje się w zaokrągleniu . . . 28.000 K.

Do poz. 70 więcej o 800 K albowiem podwyższono również i wydatki w rubryce II. (LW. 84.103/901).

Do poz. 72. Ponieważ do budżetu na rok 1901 funduszu pożyczki krajowej z r. 1873 wstawiono ostatnią ratę amortyzacyjną na spłatę obligacyj i kuponów tej pożyczki, przeto na rok 1902 nie przedkłada się już osobnego preliminarza tego funduszu. Fundusz ten jednak posiada należytości czynne w kwocie 6.400 K (z tytułu udzielonej pożyczki powiatowi Gorlickiemu), która w myśl uchwały sejmowej z d. 3. maja 1900 ma być spłaconą w 16 latach po 400 K rocznie od 1. stycznia 1901 począwszy. — Na rok 1902 wstawia się przeto drugą ratę w kwocie 400 K. LW. 40.974/900 i 58.070/901).

Poz. 72 a) odnosi się tylko do wynikłości z roku 1900.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1902. zwyczajne	Wniosek na rok 1902. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1900.	Kwota uchwalona na rok 1901.
			Korony			
XVIII.	73	**Dodatki do podatków.**				
		Od ogólnej sumy podatków 23,000.000 K (wydatność 1 grosza = 230.000 K.) mianowicie:				
		1. od podatku gruntowego w sumie 9,101.858 K.				
		a) na Galicyę wschodnią i zachodnią t. j. 93% = od 8,464.728 K — 60% = 5,078.837 K				
		b) na Wielkie Księstwo Krakowskie t. j. 7% = od 637.130 K — 49% = 312.194 „				
		2. od podatku domowo-czynszowego i klasowego w sumie 7,716.793 K.				
		a) na Galicyę wschodnią i zachodnią tj. 93% = od 7,176.617 K — 62% = 4,449.503 „				
		b) na Wielkie Księstwo Krakowskie t. j. 7% = od 540.176 K — 51% = 275.490 „				
		3. od podatku 5% od domów wolnych od podatku czynszowego w sumie 490.709 K.				
		a) na Galicyę wschodnią i zachodnią t. j. 93% = od 456.359 K — 71% = 324.014 „				
		b) na Wielkie Księstwo Krakowskie t. j. 7% = od 34.350 K — 60% = 20.610 „				
		4. od podatku zarobkowego i innych w sumie 5,690.640 K.				
		a) na Galicyę wschodnią i zachodnią tj. 93% = od 5,292.295 K — 71% = 3,757.529 „				
		b) na Wielkie Księstwo Krakowskie t. j. 7% = od 398.345 K — 60% = 239.007 „	14,457.184	—	14,891.285	13,713.261
		Wyjaśnienia.				
		Na podstawie wyłuszczonej szczegółowo w sprawozdaniu o budżecie na r. 1902.				

I. Alegat

do preliminarza funduszu krajowego na rok 1902.

Fundusz szkolny krajowy.

PRELIMINARZ

na rok

1902.

Alegat do rubr. VII. wydatków funduszu krajowego.

z załącznikami:

1. Wykaz liczebny posad etatowych nauczycieli systemizowanych na rok 1901/1902.
2. „ „ „ „ religii „ „ „ 1901/1902.
3. „ imienny w dów po naucz. i byłych nauczycieli którym przyznano stałe dary z laski.
4. „ liczebny szkół według klas i kwot na ryczałty na drobne potrzeby szkolne.
5. „ nauczycieli nadetatowych przyzwolonych na rok 1901/1902.
6. „ przekształconych i nowo zorganizowanych szkół od 1. lipca 1900 do 30. czerwca 1901.
7. „ konferencye okręgowe.
8. „ zaliczek dla gmin na budynki szkolne.

Z Drukarni Ludowej we Lwowie.

Wydatki. Fundusz szkolny krajowy.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Sumaryusz	Wniosek na rok 1902. zwyczajne	Wniosek na rok 1902. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1900.	Kwota uchwalona na rok 1901
			Korony			
		Wydatki.				
I.	1-7	**Płace, remuneracye za udzielanie nauki religii, dodatki pięcioletnie, wynagrodzenia za godziny nadobowiązkowe i na zastępstwo nauczycieli urlopowanych**	8,580.000	—	7,941.103	8,232.500
II.	8-11	**Remuneracye i zapomogi, zasiłki na urządzenie kursów wakacyjnych, rolniczych i specyalnych oraz remuneracye za roboty ręczne**	116.200	—	88.207	101.200
III.	12	**Koszta podróży i dyety nauczycieli przeniesionych ze względów służbowych**	13.000	—	11.437	13.000
IV.	13-16	**Dodatek do funduszu emerytalnego, interkalarya, emerytury dla tracących posady i dary z łaski**	93.710	5.000	94.075	97.577
V.	17	**Zasiłki dla funduszów szkolnych miejscowych na budowę szkół** . . .	200.000	200.000	200.000	200.000
VI.	18-21	**Na zasiłki dla funduszów szkolnych miejscowych na utrzymanie szkół, utrzymanie budynku szkolnego w Tarnowie, mniejsze potrzeby szkolne i urzędowe oraz koszta nadzoru funduszów szkolnych miejscowych** . . .	229.538	640	207.803	215.998
VII.	22	**Na przybory naukowe ogólnej natury i dla nauk praktycznych** . . .	44.700	—	36.920	36.920
VIII.	23	**Na biblioteki okręgowe**	10.000	—	10.000	10.000
IX.	24	**Na konferencye okręgowe** . . .	79.263	—	66.438	76.239
X.	25	**Na stypendya dla uczniów i uczenic Seminaryów nauczycielskich**	200.000	—	200.000	200.000
		Do przeniesienia . .	9,566.411	205.640	8,855.983	9,183.434

Preliminarz na rok 1902. Wydatki.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Sumaryusz	Wniosek na rok 1902. zwyczajne	Wniosek na rok 1902. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1900.	Kwota uchwalona na rok 1901
			Korony			
		Z przeniesienia . .	9,566.411	205.640	8,855.983	9,183.434
XI.	26	**Na rozmaite wydatki . . . . .**	23.600	—	23.600	23.600
XII.	27	**Na zasiłki dla szkół utrzymywanych przez korporacye . . . . . .**	—	47.236	44.136	47.902
		Suma wydatków . .	9,590.011	252.876	8,923.719	9,254.936
		Ogółem . .	9,842.887			
		W porównaniu z kwotą uchwaloną na rok 1901	9,254.936			
		okazuje się wydatek większy o . .	587.951			

a mianowicie:

Rubr. I. więcej o 347.500 K.
„ II. „ 15.000 „
„ IV. „ 1.133 „
„ V. „ 200.000 „
„ VI. „ 14.180 „
„ VII. „ 7.780 „
„ IX. „ 3.024 „
„ XII. mniej o — 666 K

Razem więcej o 588.617 K mniej o 666 K

Ogółem więcej jak wyżej o 587.951 K — co przy pojedynczych rubrykach i pozycyach szczegółowo wyjaśnione.

*

Dochody. Fundusz szkolny krajowy.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Sumaryusz	Wniosek na rok 1902. zwyczajne	Wniosek na rok 1902. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1900.	Kwota uchwalona na rok 1901
			Korony			
		Dochody.				
I.	1-7	**Odsetki od kapitałów**	68.839	—	67.589	68.751
II.	8-16	**Dochody z dóbr, realności i innych praw**	43.416	—	43.760	43.418
III.	17-27	**Dodatki**	2,815.704	—	2,763.971	2,755.704
IV.	28	**Zysk ze sprzedaży książek szkolnych** .	5.670	—	5.670	5.670
V.	29	**Zapisy i darowizny**	—	—	—	—
VI.	30	**Taksy od spadków**	95.000	—	95.235	85.000
VII.	31	**Rozmaite wpływy**	—	—	156.632	—
VIII.	32	**Dodatek z c. k. Skarbu państwa** . .	109.886	—	109.886	109.886
IX.	33	**Zwroty zaliczek udzielonych gminom na budynki szkolne z lat dawniejszych**	3.570	—	9.341	4.970
		Suma dochodów . . .	3,142.085	—	3,252.084	3,073.399
		Z porównania z sumą wydatków . . .	9,590.011	252.876		
		okazuje się niedobór do pokrycia z funduszu krajowego	6,447.926	252.876		
		Razem . .	6,700.802			
		W porównaniu uchwalonych dochodów na rok 1901	3,073.399			
		z preliminowanymi dochodami na rok 1902	3,142.085			
		okazuje się prawdopodobny wzrost dochodów o	68.686			
		a mianowicie:				
		Rubr. I. więcej o 88 K.				
		„ II. mniej o . . . . 2 K				
		„ III. więcej o 60.000 „ . —				
		„ VI. „ „ 10.000 „ . —				
		„ IX. mniej o — . . 1.400 „				
		Razem więcej o 70.088 K mniej o 1.402 K				

Preliminarz na rok 1902. Dochody.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Sumaryusz	Wniosek na rok 1902. zwyczajne	Wniosek na rok 1902. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1900.	Kwota uchwalona na rok 1901
			Korony			
		Wogóle więcej jak wyżej o . . 68.686 K				
		Porównując zwiększone dochody o 68.686 K				
		ze zwiększonymi wydatkami o 587.951 „				
		okazuje się zwiększony niedobór o 519.265 K				
		spowodowany organizowaniem 55 szkół nowych i rozdzieleniem 4 szkół przypełnionych, każdej na 2 szkoły; przekształceniem 72 szkół na więcej klasowe; obsadzeniem większej liczby posad nauczycielami kwalifikowanymi; wstawieniem wyższych kwot do rubr. II. poz. 9. i 10 i do rubr. VII. poz. 22. a to na podstawie uchwały Wys. Sejmu z dnia 8. lipca 1901., wreszcie naturalnym rozwojem szkół w ogóle.				

Wydatki. Fundusz szkolny krajowy.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1902. zwyczajne	Wniosek na rok 1902. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1900.	Kwota uchwalona na rok 1901
			Korony			
		Wydatki.				
I.		**Płace i dodatki.**				
	1	Na płace i dodatki na mieszkanie nauczycieli etatowych	6,016.000	—	5,681.954	5,856.000
	2	Na wynagrodzenie nauczycieli nadetatowych	1,254.000	—	1,052.174	1,131.000
	3	Na płace i dodatki na mieszkanie etatowych nauczycieli religii	330.000	—	296.965	321.000
	4	Na remuneracye za udzielenie nauki religii .	100.000	—	86.984	94.500
	5	Na dodatki pięcioletnie nauczycieli . .	630.000	—	595.541	610.000
	6	Na wynagrodzenie nauczycieli za godziny nadobowiązkowe	200.000	—	183.876	170.000
	7	Na zastępstwo nauczycieli urlopowanych .	50.000	—	43.609	50.000
		Suma rubryki I. . .	8,580.000	—	7,941.103	8,232.500
II.		**Remuneracye i zasiłki.**				
	8	Remuneracye i zapomogi dla nauczycieli .	44.000	—	44.000	44.000
	9	Na zasiłki dla nauczycieli przeznaczonych na kursa:				
		1) Na 4 kursa wakacyjne dla niekwalifikowanych sił nauczycielskich po 2.700 K razem . . . . . 10.800 K				
		2) Na kursa rolnicze i sadownicze dla nauczycieli szkół wiejskich:				
		a) całoroczny kurs rolniczy . . . . 6.000 K				
		b) 4 kursa sadownicze i 2 pszczelnicze 7.000 K				
		c) kurs uprawy tytoniu . . . . 1.000 K 14.000 K	24.800	—	—	4.000
		Do przeniesienia . .	68.800	—	44.000	48.000

Preliminarz na rok 1902. Wydatki.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1902. zwyczajne	Wniosek na rok 1902. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1900.	Kwota uchwalona na rok 1900
			Korony			
		Z przeniesienia . .	68.800	—	44.000	48.000
	10	Na kursa nauki zręczności dla nauczycieli, a to:				
		a) 2 kursa slöjdu drzewnego 3.200 K *b*) 1 kurs koszykarstwa . . 1.600 K *c*) 1 kurs kartoniarstwa . . 1.600 K	6.400	—	3.200	3.200
	11	Remuneracye na naukę robót ręcznych .	41.000	—	41.007	50.000
		Suma rubryki II. . .	116.200	—	88.207	101.200
III.	12	**Na koszta podróży i dyety nauczycieli przeniesionych ze względów służbowych**	13.000	—	11.437	13.000
IV.		**Dodatki i dary z łaski.**				
	13	Dodatek stały do funduszu szkolnego krajowego emerytalnego	25.600	—	25.600	25.600
	14	Interkalarya przypadające z funduszu szkolnego krajowego na rzecz krajowego funduszu szkolnego emerytalnego za I. kwartał w razie opróżnienia posad nauczycielskich	50.870	—	49.680	50.137
	15	Na emerytury dla nauczycieli, którzy tracą posady wskutek reorganizacyi szkół .	—	5.000	4.500	5.000
	16	Dary z łaski dla wdów po nauczycielach i byłych nauczycieli, a to:				
		a) stałe wedle wykazu „C“ 11.240 K 18 h. *b*) jednorazowe . . . 6.000 „ —				
		Razem . .	17.240	—	14.295	16.840
		Suma rubryki IV. . .	93.710	5.000	94.075	97.577
V.	17	**Na zasiłki dla funduszów szkolnych miejscowych na budowę szkół** . . .	200.000	200.000	200.000	200.000
VI.	18	**Na zasiłki dla funduszów szkolnych miejscowych na utrzymanie szkół** . .	80.000	—	68.515	70.000
		Do przeniesienia . .	80.000	—	68.515	70.000

Wydatki. Fundusz szkolny krajowy.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1902. zwyczajne	Wniosek na rok 1902. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1900.	Kwota uchwalona na rok 1901
			Korony			
		Z przeniesienia . .	80.000	—	68.515	70.000
	19	Na utrzymanie budynku szkolnego w Tarnowie	560	640	419	1.200
	20	Na mniejsze potrzeby szkolne i urzędowe .	136.978	—	126.869	132.798
	21	Na koszta nadzoru funduszów szkolnych miejscowych	12.000	—	12.000	12.000
		Suma rubryki VI. . .	229.538	640	207.803	215.998
VII.	22	**Na przybory naukowe:**				
		a) ogólnej natury . . . 36.000 K				
		b) dla nauk praktycznych:				
		1) na zakupno przyborów i narzędzi dla kursów rolniczych. . . 3.500 K				
		2) na narzędzia dla ogrodów szkolnych 1.000 K				
		3) na warstaty i narzędzia do słöjdu 2.000 K				
		4) na urządzenie pracowni koszykarskich . . . 1.000 K				
		5) na przybory do robót kartoniarskich . . . 600 K				
		6) na urządzenie gospodarstwa kobiecego . . . 600 K 8.700 K	44.700	—	36.920	36.920
VIII.	23	**Na biblioteki okręgowe**	10.000	—	10.000	10.000
IX.	24	**Na konferencye okręgowe**	79.263	—	66.438	76.239
X.	25	**Na stypendya dla uczniów i uczennic seminaryów nauczycielskich** . .	200.000	—	200.000	200.000

Preliminarz na rok 1902. Wydatki.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1902. zwyczajne	Wniosek na rok 1902. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1900.	Kwota uchwalona na rok 1901
			Korony			
XI.	26	**Na rozmaite wydatki a to:**				
		a) na potrzeby szkół ogólnej natury . . . . . 3.000 K.				
		b) na drobne wydatki Rad szkolnych okręgowych. . . 3.600 „				
		c) na wydawnictwo dziennika urzędowego Rady szkolnej krajowej . . . . . 5.000 „				
		d) na koszta zarządu z powodu przelania funduszów szkolnych okręgowych do funduszu szkolnego krajowego . 12.000 „				
		Razem . . .	23.600	—	23.600	23.600
XII.	27	**Zasiłki dla szkół utrzymywanych przez korporacye:**				
		a) dla szkoły klasztornej PP. Benedyktynek obrz. orm. we Lwowie . . .	—	6.000	6.000	6.000
		b) dla szkoły klasztornej PP. Klarysek w Starym Sączu	—	3.000	3.000	3.000
		c) dla szkoły klasztornej PP. Benedyktynek obrz. łać. w Przemyślu	—	6.336	6.336	6.336
		d) dla szkoły żeńskiej PP. Bazylianek w Jaworowie	—	1.600	1.600	1.600
		e) dla szkoły wydziałowej żeńskiej św. Scholastyki w Krakowie	—	5.000	5.000	5.000
		f) dla szkoły żeńskiej św. Tomasza w Krakowie	—	1.000	1.000	1.000
		g) dla szkoły żeńskiej Augustyanek w Krakowie	—	1.400	1.400	1.400
		Do przeniesienia . .	—	24.336	24.336	24.336

Wydatki. Fundusz szkolny krajowy.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	W niosek na rok 1902. zwyczajne	W niosek na rok 1902. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1900.	Kwota uchwalona na rok 1901
			Korony			
		Z przeniesienia . . .	—	24.336	24.336	24.336
		h) dla szkoły żeńskiej w Stryju utrzymywanej przez Towarzystwo pedagogiczne .	—	1.000	1.000	1.000
		i) dla szkoły izraelickiej w Brodach . .	—	12.000	12.000	12.000
		k) dla internatu PP. Bazylianek we Lwowie	—	1.000	1.000	1.000
		l) dla szkoły zręczności oddziału Towarzystwa pedagogicznego w Krakowie .	—	600	600	600
		m) dla szkoły sióstr miłosierdzia w Rozdole	—	1.200	1.200	1.200
		n) dla szkoły sióstr Felicyanek w Besku .	—	400	400	400
		o) dla szkoły izraelickiej w Tarnopolu .	—	3.000	3.000	3.000
		p) dla szkoły sióstr Felicyanek w Uhnowie	—	600	600	600
		r) dla krakowskiej gminy ewangelickiej na ukończenie budowy szkoły przy kościele św. Marcina jednorazowo . . .	—	—	—	1.000
		s) dla Zakładu im. św. Heleny we Lwowie na utrzymanie 4-klas. szkoły utrzymywanej przez SS. Felicyanki . .	—	500	. .	500
		t) dla szkoły w Bełzie utrzymywanej przez SS. Felicyanki	—	600	—	600
		u) dla sióstr Miłosierdzia w Nowosiółkach na umorzenie długu zaciągniętego na budowę szkoły jednorazowo . . .	—	—	—	1.000
		w) dla utrzymywanego przez Zbór izraelicki we Lwowie zakładu dla kształcenia kandydatów na nauczycieli religii mojżeszowej w szkołach ludowych . .	—	2.000	—	666
		Suma rubryki XII. . .	—	47.236	44.136	47.902

Preliminarz na rok 1902. Wydatki.

Wyjaśnienia.

Do rubryki I. poz. 1. Wydatki na płace i dodatki na mieszkanie nauczycieli etatowych, wynoszą według załączonego wykazu A) . . . . . 6,684.650 K
z kwoty tej potrąca Rada szkolna krajowa tytułem interkalaryów na podstawie dotychczasowych wyników 10% t. j. kwotę . . . 668.465 K
otrzymuje przeto kwotę . . . . . 6,016.185 K
a preliminuje po zaokrągleniu wydatek w kwocie . . . . 6,016.000 K

Na rok 1901 dozwolony został ten wydatek w wysokości . 5,856.000 K

Wydatek na rok 1902 preliminowany, jest więc większy od dozwolonego na rok 1901 o . . . . . 160.000 K

Przyczyny tego wzrostu leżą:

1) w zorganizowaniu 55 nowych szkół i rozdzieleniu 4 szkół przepełnionych, każdej na dwie szkoły odrębne a to: męską i żeńską.

2) w reorganizacyi 72 szkół na więcej klasowe z tych jednej 5 klasowej wydziałowej połączonej z 4 pospolitą na 6 klasową wydziałową połączoną z 4 pospolitą, jednej 3 klasowej wydziałowej połączonej z 4 pospolitą, na 5 klasową wydziałową, połączoną z 4 pospolitą, czterech 6 klasowych pospolitych na 3 klasowe wydziałowe połączone z 4 klasową pospolitą, pięciu 4 klasowych na 5 klasowe, pięciu 3 klasowych na 4 klasowe, sześciu 2 klasowych na 4 klasowe i pięćdziesięciu 1 klasowych na 2 klasowe.

3) w obsadzeniu stałem większej liczby posad z powodu przybytku nauczycieli kwalifikowanych.

Do rubryki I. poz. 2. Według wykazu E) przypada na wynagrodzenie nauczycieli nadetatowych kwota . . . . . 1,392.876 K
od tej kwoty potrąca c. k. Rada szkolna krajowa z powodu posad nieobsadzonych lub obsadzonych siłami niekwalifikowanemi na podstawie dotychczasowych wyników 10% w kwocie . . . . 139.287 K
zostaje przeto . . . . . 1,253.589 K
a preliminuje się okrągło . . . . . 1,254.000 K
zatem więcej o . . . . . 123.000 K
niż na rok 1901 uchwalono.

Do rubryki I. poz. 3. Wedle wykazu B) wynoszą płace wraz z dodatkami na mieszkanie nauczycieli religii kwotę . . . . . 414.040 K
od tej kwoty strąca c. k. krajowa Rada szkolna tytułem opróżnionych posad na podstawie dotychczasowych wyników 20% w kwocie 82.808 K.
zostaje zatem kwota . . . . . 331.232 K
a preliminuje się okrągło . . . . . 330.000 K
t. j. o 9.000 K więcej niż na rok 1901 uchwalono, a to z powodu systemizowania nowych posad nauczycieli religii.

Do rubryki I. poz. 4. Preliminuje się o 5.500 K więcej niż na rok 1901 uchwalono, uwzględniając wzrost naturalny na podstawie dotychczasowych wyników.

Do rubryki I. poz. 5. Preliminuje się o 20.000 K więcej niż na rok 1901 uchwalono, z powodu wzrostu liczby nauczycieli i kwinkweniów.

Wydatki. Fundusz szkolny krajowy.

Do rubryki I. poz. 6. Ze względu na to, że faktyczny wydatek ten spowodowany głównie zaprowadzeniem nauki podzielnej wynosił już w roku 1900 o 13.876 K więcej aniżeli preliminowano na rok 1901 proponuje się ten wydatek na rok 1902 w kwocie 200 000 K zatem o 30 000 K więcej niż na rok 1901 uchwalono.

Do rubryki I. poz. 7. Preliminuje się jak na rok 1901 uchwalono.

Do rubryki II. poz. 8. Preliminuje się jak na rok 1901 uchwalono.

Do rubryki II. poz. 9. Preliminuje się o 20.800 K więcej niż na rok 1901 uchwalono, a to na podstawie uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 8. lipca 1901. Szczegółowe obszerne uzasadnienie tej pozycyi znajduje się przy akcie LW. 56.039 ex 1901.

Do rubryki II. poz. 10. Preliminuje się o 3 200 K więcej niż na rok 1901 uchwalono, a to na podstawie uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 8. lipca 1901. Szczegółowe obszerne uzasadnienie tej pozycyi znajduje się przy akcie LW. 56.039 ex 1901.

Do rubryki II. poz. 11. Preliminuje się o 9.000 K mniej niż na rok 1901 uchwalono, a to na podstawie wynikłości za rok 1900. — Wydatek ten zmniejsza się wskutek tego, że coraz więcej posad obsadza się nauczycielkami, które nauki robót udzielają z obowiązku swego nauczycielskiego, a potrzeba ustanawiania i remunerowania osobnych nauczycielek robót odpada.

Do rubryki III. poz. 12. Preliminuje się jak na rok 1901 uchwalono.

Do rubryki IV. poz. 13. Preliminuje się jak na rok 1901 uchwalono.

Do rubryki IV. poz. 14. Preliminuje się ten wydatek w wysokości faktycznej kwoty przypadającej z powodu opróżnionych posad nauczycielskich.

Do rubryki IV. poz. 15. Preliminuje się jak na rok 1901 uchwalono.

Do rubryki IV. poz. 16. Preliminuje się o 400 K więcej niż na rok 1901 z powodu przyznanych uchwałą Sejmu krajowego z 8. lipca 1901 nowych darów z łaski.

Do rubryki V. poz. 17. Preliminuje się o 200.000 K więcej niż na rok 1901 uchwalono na podstawie uchwały Sejmu krajowego z 8. lipca 1901 zezwalającej na podwyższenie tej pozycyi o 200.000 K.

Do rubryki VI. poz. 18. Preliminuje się o 10.000 K więcej niż na rok 1901 z powodu wzrostu orzeczeń przyznających zasiłki te na mocy ustawy.

Do rubryki VI. poz. 19. Preliminuje się jak na rok 1901 uchwalono.

Do rubryki VI. poz. 20. Preliminuje się wedle wykazu D) więcej o 4.180 K niż na rok 1901 uchwalono z powodu przeistoczenia szkół na więcej klasowe i nowozorganizowania szkół ludowych.

Do rubryki VI. poz. 21. Preliminuje się jak na rok 1901 uchwalono.

Do rubryki VII. poz. 22. Preliminuje się więcej o 7.780 K niż na rok 1901 uchwalono, na podstawie uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 8. lipca 1901. — Szczegółowe obszerne uzasadnienie tej pozycyi znajduje się przy akcie LW. 56.039 ex 1901.

Do rubryki VIII. poz. 23. Preliminuje się jak na rok 1901 uchwalono.

Do rubryki IX. poz. 24. Preliminuje się więcej o 3.024 K niż na rok 1901 ze względu na załączony wykaz G).

Do rubryki X. poz. 25. Preliminuje się jak na rok 1901 uchwalono.

Do rubryki XI. poz. 26. Preliminuje się jak na rok 1901 uchwalono.

Do rubryki XII. poz. 27. Preliminuje się mniej o 666 K niż na rok 1901 uchwalono, z powodu, że niektóre subwencye zostały przyznane uchwałą Sejmu krajowego tylko jednorazowo na rok 1901.

Preliminarz na rok **1902.** Dochody.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie		Wniosek na rok 1902. zwyczajne	Wniosek na rok 1902. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1900.	Kwota uchwalona na rok 1901
				Korony			
		Dochody.					
I.		**Odsetki od kapitałów.**					
	1	Odsetki od kapitału wypożyczonego na uposażenie funduszu pożyczkowego na budowę szkół:					
		a) 6% od 10.000 K., w listach zastawnych Zakł. kredytow. w Krakowie	600 K. — g.				
		b) 4½% od 26.400 K., w listach zastawnych Banku krajowego . . .	1.188 „ — „				
		c) 4½% od 224.800 K., w obligacyach gal. pożyczek krajowych .	10.116 „ - „				
		d) 4½% od 186.600 K., w listach zastawnych galic. Towarzystwa kredytowego ziemskiego .	8.397 „ — „				
		e) 4% od 1.200 K., w listach zastawnych galic. Towarzystwa kredytow. ziemskiego . . .	48 „ — „				
		f) 4% od 135.000 koron w listach zastawnych galicyjskiego Towarzystwa kredytowego ziemskiego	5.400 „ — „				
		g) 4% od 659 K. 70 g., w książeczkach Banku krajowego . . .	26 „ 38 „	25.776	—	25.776	25.776
	2	Od 4% listów zast, galic. Banku krajowego nominalnej wartości 16.600 K będących własnością majątku zarodowego . .		664	—	664	664
	3	Odsetki od kapitałów przeznaczonych na płacę nauczycieli:					
		a) 4% od 73.000 kor. w obl. galic. pożyczki krajowej z roku 1893 . . .	2.920 K. — g.				
		Z przeniesienia	2.920 K. — g.	26.440	—	26.440	26.440

Dochody. Fundusz szkolny krajowy.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1902. zwyczajne	Wniosek na rok 1902. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1900.	Kwota uchwalona na rok 1901
			Korony			
		Do przeniesienia . 2.920 K. — g.	26.440	—	26.440	26.440
		b) 4% od 876.900 koron w listach zastawnych galicyjskiego Banku krajowego . . . . 35.076 „ — „				
		c) 4% od 1.800 K., w listach zastawnych galic. Towarz. kred. ziemsk. 64 „ — „				
		d) 4% od 41.200 kor. w list. zast. gal. Tow. kredyt. zimskiego . . . 1.648 „ — „				
		e) 4% od 4.000 K., w oblig. galic. funduszu propinacyjnego . . . . 160 „ — „				
		f) 4% od 200 K., losu państwowego z r. 1860 3 „ — „				
		g) 4% od oblig. kolejow. galic. Banku krajowego 44 „ — „				
		h) 4% od 16.333 K. 29 g., w książeczkach gal. Banku krajowego . . 653 „ 34 „	40.573	—	40.898	40.485
4		5% od kapitałów bipotekowanych w wal. wiedeńskiej: Kapitał Odsetki				
		a) u bractwa św. Anny w Jarosławiu . 75 złr. — ct. 3 K. 15 g.				
		b) na realności Nr. 35 w Mościskach . 7 „ 30 „ — „ 32 „				
		c) na realności Nr. 48, 106, 202 w Mościskach . 25 „ — „ 1 „ 05 „				
		d) na dobrach Gdów 187 „ 30 „ 7 „ 88 „				
		e) u bractwa szkaplerza w Bochni . 50 „ — „ 2 „ 10 „				
		f) u bractwa Niep. pocz. NPM. w Łukawicy . 112 „ 30 „ 4 „ 73 „				
		Do przeniesienia 457 zł. 30 ct. 19 K. 23 g.	67.013	—	67.338	66.925

Preliminarz na rok **1902.** Dochody.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1902. zwyczajne	Wniosek na rok 1902. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1900.	Kwota uchwalona na rok 1901
			Korony			
		Z przeniesienia 457 zł. 30 ct. 19 K. 23 g.	67.013	—	67.338	66.925
		g) u bractwa różańcowego w Bruśniku . . 250 „ — „ 10 „ 50 „				
		h) u bractwa różańcowego w Woli Lubeckiej . 267 „ 30 „ 11 „ 25 „				
		975 zł. — ct. 40 K. 98 g.	41	—	42	41
5		5% od kapitałów hipotekowanych w walucie polskiej:				
		a) na dobrach Branice Kapitał 5.000 złp. — gr. Odsetki 125 K. 04 g.				
		b) na dobrach Głęboka 17.418 „ 05 „ 435 „ 46 „				
		c) na dobrach Dojazdów . 28.712 „ 22 „ 717 „ 82 „				
		51.130 złp. 27 gr. 1.278 K. 32 g.	1.278	—	125	1.278
6		5% od kapitałów hipotekowanych na realnościach w Krakowie w wal. polskiej.				
		a) Nr. 342 Kapitał. Odsetki.				
		I 521 V. 949 złp. 13 gr. 23 K. 73 g.				
		b) Nr. 171 l. 256 II. 421 „ 26 „ — „ — „				
		1.371 złp. 09 gr. 23 K. 73 g.	24	—	24	24
7		5% od kapitałów hipotekowanych na rzecz pojedynczych szkół:				
		a) od kapitału 4.2000 zł. czyli 8.400 K., na dobrach Zwiernik i Budy dla szkoły w Zwierniku . . . 420 K. — g.				
		b) od 100 talarów na dobrach Niegowice dla szkoły w Niegowicach . . . 21 „ — „				
		Do przeniesienia . 441 K. — gr.	68.356	—	67.529	68.268

Dochody. Fundusz szkolny krajowy.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1902. zwyczajne	Wniosek na rok 1902. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1900.	Kwota uchwalona na rok 1901
			Korony			
		Z przeniesienia . 441 K. — gr.	68.356	—	67.529	68.268
		c) od 420 zł. czyli 840 K. na dobrach Kańczuga dla szkoły w Grodzisku . 42 „ — „	483	—	60	483
		Suma rubryki I. . .	68.839	—	67.589	68.751
II.		**Dochody z dóbr, realności i innych praw:**				
	8	Czynsz z ogrodu szkolnego w Dunajowie .	2	—	2	2
	9	„ „ „ w Krukienicach .	4	—	4	4
	10	„ „ „ w Bieczu . .	—	—	3	2
	11	„ z wydzierżawionych gruntów w Zagórzu	10	—	10	10
	12	„ „ „ „ Pilźnie .	704	—	1.056	704
	13	„ „ „ „ Skawinie	372	—	361	372
	14	„ od gminy miasta Tarnowa za wynajęcie budynku, będącego w części własnością funduszu szkolnego krajowego	324	—	324	324
	15	Czysty dochód z gruntów i realności pojedynczych szkół	10.000	—	10.000	10.000
	16	Wartość naturaliów od gmin. obszarów dworskich i innych stron	32.000	—	32.000	32.000
		Suma rubryki II. . .	43.416	—	43.760	43.418
III.		**Dodatki.**				
	17	Od gminy Zaleszczyki dodatek na wydatki kancelaryjne:				
		a) miasto Zeleszczyki . 24 K. 46 g.				
		b) Zaleszczyki stare . 3 „ 24 „	28	—	57	28
		c) obszar dworski . — „ 30 „				
	18	Od tarnowskiej gminy żydowskiej, dodatek na utrzymanie IV klasy przy szkole głównej	52	—	52	52
	19	Od gminy Cewków część odsetek od majątku gminnego	210	—	105	210
		Do przeniesienia . .	290	—	214	290

Preliminarz na rok 1902. Dochody.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1902. zwyczajne	Wniosek na rok 1902. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1900.	Kwota uchwalona na rok 1901
			Korony			
		Z przeniesienia . .	290	—	214	290
	20	Od każdoczesnego proboszcza obrz. łaciń. w Limanowej zahipotekowana renta na części dóbr Lipowa	84	—	84	84
	21	Od legatu Ferdynanda Sroczyńskiego w kwocie 500 zł. m. k. od właściciela dóbr w Bolesławiu	52	—	105	52
	22	Od gminy Laskowce odsetki od renty państwowej Nr. 28618 na 2.350 złr., czyli 4.700 K.	198	—	198	198
	23	Od gminy Bortiatyn odsetki od renty państwowej Nr. 38006 na 950 zł., czyli 1.900 K.	80	—	40	80
	24	Dobrowolne zobowiązania gmin, obszarów dworskich i innych stron, tudzież z przewyżki dochodów z majątków zarodowych miast i miasteczek, nareszcie od gminy miasta Białej na płacę nauczycieli . .	760.000	—	968.610	970.000
	25	Zaległe z końcem roku 1894 prestacye szkolne odebrane od byłych funduszów szkolnych okręgowych	25.000	—	27.932	40.000
	26	Dodatek do podatków od gmin i obszarów dworskich	1,440.000	—	1,168.269	1,170.000
	27	3% dodatek okręgowy	590.000	—	598.519	575.000
		Suma rubryki III. . . .	2,815.704	—	2,763.971	2,755.704
IV.	28	**Zysk ze sprzedaży książek szkolnych** .	5.670	—	5.670	5.670
V.	29	**Zapisy i darowizny**	—	—	—	—
VI.	30	**Taksy od spadków**	95.000	—	95.235	85.000
VII.	31	**Rozmaite wpływy**	—	—	156.632	—
VIII.	32	**Dodatek z c. k. Skarbu Państwa** . .	109.886	—	109.886	109.886
IX.	33	**Zwroty zaliczek udzielonych gminom na budynki szkolne z lat dawniejszych**	3.570	—	9.341	4.970

Dochody. Fundusz szkolny krajowy.

Wyjaśnienia.

Do rubryki I. poz. 1 a) do g). Preliminuje się na podstawie uchwały Wysokiego Sejmu z 22. września 1892 i z 16. lutego 1894.

Do rubryki I. poz. 2 i 3 a) do h). Preliminuje się na podstawie stanu efektów z końcem roku 1900 wykazanego w zamknięciu rachunków za ten rok.

Do rubryki I. poz. 4 do 7 Preliminuje się na podstawie stanu kapitałów hipotekowanych w dniu układania preliminarza.

Do rubryki II. poz. 8 do 14. Preliminuje się na podstawie umów istniejących.

Do rubryki II. poz. 15 i 16. Preliminuje się jak na rok 1901.

Do rubryki III. poz. 17 do 23. Preliminuje się na podstawie istniejących zobowiązań.

Do rubryki III. poz. 24. Wedle wykazu A) dołączonego do zamknięcia rachunku za rok 1900 sprostowana należytość prestacyi szkolnych na płacę nauczycieli i potrzeby szkolne w kwotach ryczałtowych wraz z prestacyą od gminy miasta Krakowa (12% od opłacanych podatków) wynosi ogółem . . . . . 1.026.620 K 40 g.

Ponieważ wedle aktu LW. 2.948/1901 r. gmina Kraków od 1. stycznia 1901 począwszy opłaca prestacye szkolne nie w gotówce jako taka ale w formie dodatków do podatków pobieranych wprost od wszystkich kontrybuentów, przeto uwidocznioną w powyższym wykazie należytość tej gminy preliminuje się w rubr. III. poz. 26, a tu się potrąca . . 266.565 K 72 g.

pozostaje tedy . . . 760.054 K 68 g.

i preliminuje się w zaokrągleniu 760.000 K.

Do rubryki III. poz. 25. Zaległe z końcem roku 1894 prestacye szkolne przejęte od byłych funduszów szkolnych okręgowych wynoszą z końcem roku 1900 jeszcze sumę . . . . . 156.641 K 73 g.

W roku 1900 uiszczyno z tego tytułu 27.931 K 86 g. zaś w I. półroczu 1901 12.852 K 39 g. — Dla braku innej podstawy opierając się na tych wynikłościach preliminuje się na rok 1902 przypuszczalny dochód z tego tytułu w kwocie 25.000 K.

Do rubryki III. poz. 26. Sprostowana należytość dodatków do podatków od gmin, obszarów dworskich i innych stron na rok 1900 wymierzona na podstawie nowych ustaw podatkowych wynosi wedle przedłożonych przez c. k. Urzędy podatkowe wykazów ogółem . . . . . 1,172.804 K. 40 g.

od tego należytość gminy miasta Krakowa o której mowa przy rubr. III. poz. 24 w kwocie . . . . . 266.565 „ 72 „

razem . . . 1,439.370 K 12 g.

a w zaokrągleniu preliminuje się przypuszczalny dochód 1,440.000 K.

Do *rubryki III. poz. 27.* Sprostowana należytość na rok 1900 3% dodatków okręgowych wynosi wedle wykazów urzędów podatkowych ogółem sumę . . 590.256 K 04 g. preliminuje się więc z tego tytułu przypuszczalny dochód w zaokrąglonej kwocie 590 000 K.

Do *rubryki IV.* Preliminuje się jak na rok 1901.

Do *rubryki V.* Nic się nie preliminuje dla braku wynikłości od lat wielu.

Do *rubryki VI.* Preliminuje się przypuszczalny dochód na podstawie ustawy krajowej z dnia 6. grudnia 1894 Dz. ust. i rozp. kraj. Nr. 19 z roku 1896 z uwzględnieniem wzrastającej co roku wynikłości a wynoszącej w roku 1900 kwotę 95.235 K 39 g. zaś w czasie od 1. stycznia do 31. maja 1901 już kwotę 54.270 K.

Do *rubryki VII.* Nic się nie preliminuje jak w latach poprzednich.

Do *rubryki VIII.* Dodatek stały z c. k. Skarbu Państwa.

Do *rubryki IX.* Preliminuje się przypadające raty na rok 1902 (jak wykaz pod H).

Do L. 20.482 z roku 1901.
R. S. kr.

Wykaz A.

liczby posad etatowych nauczycieli szkół ludowych oraz nauczycieli szkół wydziałowych systemizowanych na r. 1901/2. z przywiązanemi do nich płacami dodatkami za kierownictwo i na mieszkanie wedle stanu posad z dniem 30 czerwca 1901.

Liczba posad	Wyszczególnienie	Pojedynczo	Razem
		Waluta koronowa	
	I. Klasa (miasto Kraków).		
8	Dyrektorów szkół wydziałowych z dodatkiem za kierownictwo	2.400	19.200
8	Nauczycieli szkół wydziałowych po	2.200	17.600
16	„ „ „ „	1.980	31.680
12	Kierowników szkół pospolitych po	2.000	24.000
16	Nauczycieli starszych po	1.980	31.680
29	„ „ „	1.760	51.040
19	„ młodszych po	1.100	20.900
108	Razem . . .	—	196.100
	II. Klasa.		
31	Dyrektorów szkół wydziałowych po	2.200	68.200
36	Nauczycieli „ „ „	1.980	71.280
67	„ „ „ „	1.760	117.920
82	Kierowników szkół pospolitych „	1.800	147.600
7	Nauczycieli starszych po	1.760	12.320
89	„ „ „	1.540	137.060
178	„ „ „	1.320	234.960
140	„ młodszych po	990	138.600
	Nauczycieli robót ręcznych, spiewu i gimnastyki . .	—	2.800
630	Razem . . .	—	930.740

Liczba posad	Wyszczególnienie	Pojedynczo	Razem
		Walnta koronowa	
	III. Klasa		
161	Kierowników szkół ludowych po	1.600	257.600
1	Nauczycieli starszych po	1.400	1.400
162	„ „ „	1.320	213.840
324	„ „ „	1.100	356.400
230	„ młodszych po	880	202.400
878	Razem . .	—	1,031.640
	IV. Klasa		
907	Kierowników szkół ludowych po	1.100	997.700
140	Nauczycieli starszych po	1.000	140.000
1047	„ „ „	900	942.300
2093	„ „ „	800	1,674.400
917	„ młodszych po	770	706.090
85	dodatków na mieszkanie po	100	8.500
86	„ „ „ „	90	7.740
170	„ „ „ „	80	13.600
5.104	Razem . .	—	4,490.330

Liczba posad	Wyszczególnienie	Razem Koron	Uwaga
	Zestawienie.		
108	Nauczycieli miasta Krakowa	196.100	
630	„ w II. Klasie	930.740	
878	„ w III. Klasie	1,031.640	
5.104	„ w IV. Klasie	4,490.330	
6.720	Razem . .	6,648.810	
	Do tego:		
37	Nauczycieli dopełniających kursów rolniczych .	35.840	
6.757	Ogółem . .	6,684.650	
	Po strąceniu 10% tytułem interkalaryów .	668.465	
	Zostaje . .	6,016.185	
	Czyli okrągło . .	6,016.000	

Do L. 20.482 z r: 1901.
R. S. K.

Wykaz B.

posad etatowych nauczycieli religii systemizowanych na r. 1901/2 z przywiązanemi do nich płacami i dodatkami na mieszkanie.

Ilość posad	Poszczególnienie	Pojedynczo	Razem
		Waluta koronowa	
	I. Klasa (miasto Kraków).		
4	Nauczycieli religii szkół wydziałowych po	2.200	8.800
5	„ „ „ „ „	1.980	9.900
6	„ „ „ pospolitych „	1.980	11.880
7	„ „ „ „ „	1.760	12.320
22	Razem . . .	—	42.900
	II. Klasa.		
28	Nauczycieli religii szkół wydziałowych po	1.980	55.440
29	„ „ „ „ „	1.760	51.040
18	„ „ „ pospolitych „	1.760	31.680
18	„ „ „ „ „	1.540	27.720
35	„ „ „ „ „	1.320	46.200
128	Razem . . .	-	212.080
	III. Klasa.		
21	Nauczycieli religii szkół pospolitych po	1.540	32.340
52	„ „ „ „ „	1.320	68.640
12	„ „ „ „ „	1.100	13.200
85	Razem . . .	—	114.180
	IV. Klasa.		
34	Nauczycieli religii szkół pospolitych po	1.320	44.880
269	Ogółem . .	—	414.040
	Po strąceniu 20% interkalare	—	82.808
	Zostaje . . .	—	331.232
	a preliminuje się okrągło . . .	—	330.000

Do L. 20.482 z roku 1901.
R. S. K.

Wykaz C.

stałych darów z łaski dla wdów po nauczycielach i byłych nauczycieli.

L. porz.	Imię i nazwisko	Kwota roczna K.	h.
1	Hołobowicz Petronela	126	—
2	Horakowska Marya	78	—
3	Klos Franciszka	70	—
4	Seniów Agata	76	—
5	Klesiewicz Julia	72	—
6	Rogozińska Józefa	80	—
7	Witowska Julia	102	—
8	Dmytryk Michał	400	—
9	Januszewska Wiktorya	334	—
10	Prokopowicz Emilia	60	—
11	Guzkiewicz Aniela	160	—
12	Czaporowska Tekla	102	—
13	Rogoszowski Jan	360	—
14	Martusiewicz Marya	160	—
15	Ferencewicz Agata	250	—
16	Jałbrzykowska Agnieszka	240	—
17	Mikiewicz Eleonora	40	—
18	Strojkowska Julia	120	—
19	Praszałowicz Marya	80	—
20	Jankowska Julia	200	—
21	Nowomiejska Karolina	102	—
22	Dubiel Amalia	126	—
23	Koltko Wiktorya	120	—
24	Kruczkowski Leopold	60	—
25	Makarewiczowa Marya	120	—
26	Iwancio Damian	240	—
27	Kamińska Tekla	78	—
28	Kołdrasińska Zofia	160	—
29	Bernadzikiewicz Antonina	40	—
30	Dąbrowska Stefania dla 3 dzieci	80	—
31	Bukowski Szymon	150	—
32	Knihnicka Jadwiga	120	—
33	Kabarowska Michalina	166	—
34	Dąbrowska Marya	140	—
35	Panek Rozalia	100	—
36	Iwańska Walerya	144	—
37	Hilowa Klementyna	40	—
38	Hornatkiewicz Antoni	192	50
39	Koral Wincenty	90	—
40	Jabłoński Karol	25	—
41	Kobryniowa Johanna	120	—
	Do przeniesienia	5.523	50

L. porz.	Imię i nazwisko	Kwota roczna K.	g.
	Z przeniesienia . . .	5.523	50
42			
43	Zbarska Barbara	100	—
44	Boguszowa Józefa	200	—
45	Dubilowa Marya	200	—
46	Warbatowska Marya	100	—
47	Łopatyński Teofil	500	—
48	Stebnicka Albina	200	—
49	Wojnowska Marya	160	—
50	Jarosiewiczowa Anna	240	—
51	Jednakowska Teofila	300	—
52	Marecka Marya	300	—
53	Kowalska Amalia	240	—
54	Dolińska Paulina	216	68
55	Niementowska Emilia	100	—
56	Sadowa Helena	240	—
57	Picykowa Klementowa	200	—
58	Koncka Teresa	240	—
59	Płoszczak Cyryla	240	—
60	Iwanicka Bronisława	240	—
61	Hanulowa Ludwika	400	—
62	Dudyński Zacharyasz	300	—
63	Pelczar Ludwik	400	—
64	Michajłukowa Marya	200	—
65	Stołajowski Mieczysław	200	—
	Baleyowa Józefa	200	—
	Razem . .	11.240	18

Do L. 20.482 z r. 1901.
R. S. K.

Wykaz D.

ryczałtów na drobne potrzeby szkolne.

Liczba szkół	Rodzaj szkół	Pojedynczo	Razem
		Koron	
3.060	szkół ludowych jednoklasowych po	20	61.200
800	„ „ dwu „ „	30	24.000
44	„ „ trzy „ „	40	1.760
170	„ „ cztero „ „	50	8.500
79	„ „ pięcio „ „	60	4.740
80	„ „ sześcio „ „	70	5.600
1	„ „ siedmio „ „	80	80
1	„ wydziałowa po	160	160
6	„ wydziałowych po	140	840
29	„ „ „	110	3.190
	utrzymanie warsztatu w Sokalu	—	1.088
	utrzymanie 37 dopełniających kursów rolniczych po . .	110	4.070
4.270	szkół dla nauczycieli etatowych razem	—	115.228
	a dla 2050 nauczycieli nadetatowych i na chemikalia dla 125 szkół po	10	21.750
	Ogółem . . .	—	136.978

Do L. 20.482 z r. 1901.
R. S. K.

Wykaz E.

posad nauczycieli nadetatowych przyzwolonych na rok szkolny 1901/2 z przywiązanemi do nich wynagrodzeniami.

Nr.	Okręg szkolny	Ogólna liczba nauczycieli nadetatowych	Z tej liczby przypada na						Uwaga
			I. kl.		II. kl.		III. kl.	IV. kl.	
			z wynagrodzeniem w walucie koronowej						
			1188	1056	1056	924 i 792	660	600	
1	Biała	21	—	—	—	—	8	13	
2	Bóbrka	32	—	—	—	—	8	24	
3	Bochnia	57	—	—	2	9	9	37	
4	Bohorodczany	15	—	—	—	—	1	14	
5	Borszczów	25	—	—	—	—	3	22	
6	Brody	32	—	—	3	8	—	21	
7	Brzesko	43	—	—	—	—	8	35	
8	Brzeżany	39	—	—	—	9	4	26	
9	Brzozów	13	—	—	—	—	1	12	
10	Buczacz	33	—	—	—	9	4	20	
11	Chrzanów	42	—	—	—	—	13	29	
12	Cieszanów	19	—	—	—	—	2	17	
13	Czortków	36	—	—	—	—	11	25	
14	Dąbrowa	20	—	—	—	—	4	16	
15	Dobromil	13	—	—	—	—	2	11	
16	Dolina	44	—	—	—	—	18	26	
17	Drohobycz	24	—	—	6	6	—	12	
18	Gorlice	25	—	—	—	8	3	14	
19	Gródek	20	—	—	—	9	3	8	
20	Grybów	12	—	—	—	—	5	7	
21	Horodenka	20	—	—	—	—	6	14	
22	Husiatyn	38	—	—	—	—	4	34	
23	Jarosław	34	—	—	10	1	4	19	
24	Jasło	21	—	—	5	4	—	12	
25	Jaworów	13	—	—	—	4	1	8	
26	Kałusz	34	—	—	—	—	10	24	
27	Kamionka	29	—	—	—	—	10	19	
28	Kolbuszowa	20	—	—	—	—	4	16	
29	Kołomyja	56	—	—	12	23	—	21	
30	Kossów	23	—	—	—	—	12	11	
31	Kraków miasto	42	24	18	—	—	—	—	
32	Kraków okolica	39	—	—	—	—	—	39	
33	Krosno	28	—	—	—	7	5	16	
34	Łańcut	36	—	—	—	—	8	28	
35	Limanowa	19	—	—	—	—	4	15	
36	Lisko	6	—	—	—	—	2	4	
37	Lwów miasto	—	—	—	—	—	—	—	
	do przeniesienia	1.023	24	18	38	97	177	669	

Nr.	Okręg szkolny	Ogólna liczba nauczycieli nadetatowych	Z tej liczby przypada na						Uwaga
			I. kl.		II. kl.		III. kl.	IV. kl.	
			z wynagrodzeniem w walucie koronowej						
			1188	1056	1056	924 i 792	660	600	
	Z przeniesienia .	1.023	24	18	38	97	177	669	
38	Lwów okolica . .	38	—	—	—	—	5	33	
39	Mielec . . .	12	—	—	—	—	3	9	
40	Mościska . . .	22	—	—	—	—	11	11	
41	Myślenice . . .	14	—	—	—	—	2	12	
42	Nadwórna . . .	23	—	—	—	—	9	14	
43	Nisko . . .	26	—	—	—	—	7	19	
44	Nowy Sącz . .	46	—	—	14	6	5	21	
45	Nowy Targ . .	21	—	—	—	—	8	13	
46	Peczeniżyn . .	6	—	—	—	—	3	3	
47	Pilzno . . .	12	—	—	—	—	4	8	
48	Podgórze . . .	30	—	—	7	8	2	13	
49	Podhajce . . .	18	—	—	—	—	6	12	
50	Przemyśl . . .	57	—	—	12	17	1	27	
51	Przemyślany . .	26	—	—	—	—	7	19	
52	Przeworsk . . .	19	—	—	—	—	6	13	
53	Rawa . . .	15	—	—	—	—	4	11	
54	Rohatyn . . .	19	—	—	—	—	4	15	
55	Ropczyce . . .	22	—	—	—	—	12	10	
56	Rudki . . .	14	—	—	—	—	4	10	
57	Rzeszów . . .	32	—	—	11	4	5	12	
58	Sambor . . .	12	—	—	6	-	—	6	
59	Sanok . . .	15	—	—	2	3	3	7	
60	Skałat . . .	26	—	—	—	—	8	18	
61	Sniatyn . . .	25	—	—	—	9	2	14	
62	Sokal . . .	35	—	—	—	5	1	29	
63	Stanisławów . .	42	—	—	13	14	1	14	
64	Staremiasto . .	14	—	—	—	—	7	7	
65	Stryj	36	—	—	3	14	—	19	
66	Strzyżów . . .	14	—	—	—	—	2	12	
67	Tarnobrzeg . .	28	—	—	—	—	9	19	
68	Tarnopol . . .	29	—	—	7	4	2	16	
69	Tarnów . . .	34	—	—	5	12	4	13	
70	Tłumacz . . .	31	—	—	—	—	12	19	
71	Trembowla . .	23	—	—	—	8	4	11	
72	Turka . . .	9	—	—	—	—	3	6	
73	Wadowice . . .	24	—	—	3	3	2	16	
74	Wieliczka . . .	29	—	—	9	1	4	15	
75	Zaleszczyki . .	11	—	—	—	—	4	7	
76	Zbaraż . . .	19	—	—	—	—	6	13	
77	Złoczów . . .	33	—	—	8	—	4	21	
78	Żółkiew . . .	36	—	—	—	8	7	21	
79	Żydaczów . . .	17	—	—	—	—	6	11	
80	Żywiec . . .	13	—	—	—	—	3	10	
	Razem . .	2.050	24	18	138	213	379	1.278	

Obliczenie wydatku na powyższe wynagrodzenia.

	24	nauczycieli	po 1.188 K.	razem	28.512 K.
	18	„	„ 1.056 „	„	19.008 „
	138	„	„ 1.056 „	„	145.728 „
213	106	„	„ 924 „	„	97.944 „
	107	„	„ 792 „	„	84.744 „
	379	„	„ 660 „	„	250.140 „
	1278	„	„ 600 „	„	766.800 „
			Ogółem		1,392.876 K.
			a potrąciwszy tytułem interkalare 10%		139.287 „
			zostaje		1,253.589 K.
			a preliminuje się okrągło		1,254.000 K.

Do L. 20.482 z r. 1901.
R. S. K.

Wykaz F.

przekształconych i nowozorganizowanych szkół od 1/7 1900 do 30/6 1901.

Wykaz szkół przekształconych.

Ilość szkół	z klasowej	na klasową	Uwaga
1	5 kl. wydź. z 4 pospol.	6 klasową wydź. z 4 posp.	
1	3 „ „ „ „	5 „ „ „ „	
4	6 „ pospolita	3 „ „ „ „	
4	5 mięszana	5 klasowe męskie 5 klasowe żeńskie	
5	4 klasowe	5 klasowe	
5	3 „	4 „	
6	2 „	4 „	
50	1 „	2 „	
Razem 76			

Wykaz szkół nowozorganizowanych.

51 szkół . . . . . 1 klasowych
1 szkoła . . . . . 2 klasowa
3 szkół . . . . . 4 klasowych

Razem 55 szkół

Do L. 20.482 z r. 1901.
R. S. K.

Wykaz G.

Konferencye okręgowe.

Liczba nauczycieli etatowych	6.757
„ „ nadetatowych	2.050
Razem . . .	8.807

Licząc na każdego nauczyciela po 9 koron wypada

kwota	79.263

Załącznik H. do preliminarza krajowego funduszu szkolnego na rok 1902.

WYKAZ

zaliczek udzielonych gminom na budynki szkolne

od roku 1876 po koniec roku budżetowego 1900.

Liczba porządkowa	Nazwa gminy		Zaliczka pierwotnie dana K.	gr.	Raty w r. 1902 do spłaty przypadające K.	gr.	Raty zaległe po koniec 1900 K.
1	Babuchów	gmina	1.000	—	—	—	—
2	Bachorzec	„	1.000	—	—	—	—
3	Balice	„	600	—	—	—	—
4	Balińce	„	1.200	—	—	—	—
5	Bar	„	400	—	—	—	—
6	Barańczyce	„	800	—	—	—	—
7	Bartków	„	800	—	—	—	—
8	Bartków i Posadowa	„	400	—	—	—	—
9	Bartkówka	„	600	—	—	—	—
10	Barwald	„	3.000	—	300	—	—
11	Baranówka	„	400	—	—	—	40
12	Bereźnica szlach i rustyk	„	600	—	—	—	80
13	Berdadówka	„	1.000	—	—	—	—
14	Biała	„	1.200	—	—	—	—
15	Biesiadki i Zerków	„	1.600	—	160	—	160
16	Bihale	„	1.000	—	—	—	—
17	Biskupice	„	2.000	—	—	—	—
18	Biskupice	„	1.000	—	—	—	—
19	Blich	„	1.000	—	—	—	—
20	Błozew dolna	„	200	—	—	—	—
21	Błudniki	„	400	—	—	—	—
22	Bohutyn	„	600	—	—	—	—
23	Bolestraszyce	„	2.000	—	—	—	—
24	Boniszyn	„	1.000	—	—	—	—
25	Boratyn	„	600	—	—	—	—
26	Borek	„	200	—	—	—	—
27	Borszczów	„	3.000	—	—	—	—
28	Bóbrka	miasto	2.000	—	—	—	—
29	Bóbrka	gmina	2.000	—	—	—	—
30	Brzezina	„	400	—	—	—	—
31	Brzostowa góra	„	400	—	—	—	—
32	Brzoza królewska	„	650	—	—	—	—
33	Brzoza królewska	„	400	—	—	—	40
34	Brzyszczki	„	540	—	—	—	—
35	Buczacz	„	3.000	—	—	—	—
36	Bukowina	„	800	—	—	—	—
37	Burcze	„	400	—	—	—	40
38	Burczyce	„	200	—	—	—	—
39	Busk	„	2.000	—	—	—	—
40	Busowisko	„	400	—	—	—	—
41	Buszkowice	„	400	—	—	—	—
42	Capowce	„	600	—	—	—	—
	Do przeniesienia . . .		41.840	—	460	—	360

porządkowa	Nazwa gminy		Zaliczka pierwotnie dana		Raty w r. 1902 do spłaty przypadające		Raty zaległe po koniec roku 1900	
			K.	gr.	K.	gr.	K.	gr.
	Z przeniesienia . . .		41.840	—	460	—	360	—
3	Cetula	gmina	1.200	—	—	—	—	—
4	Cetula	„	400	—	—	—	40	—
5	Chłopice	„	400	—	—	—	120	—
6	Chocimierz	„	1.000	—	—	—	—	—
7	Chodnowice	„	400	—	—	—	—	—
8	Cholewiana góra	„	800	—	—	—	—	—
9	Chorośnica	„	1.000	—	—	—	230	—
10	Chudyjowce	„	400	—	—	—	40	—
11	Chyrów	„	1.200	—	—	—	—	—
12	Cieniawa	„	1.000	—	—	—	—	—
13	Cieszacin	„	400	—	—	—	—	—
14	Cikowiec	„	800	—	—	—	—	—
15	Cmolas	„	400	—	—	—	—	—
16	Czaple	„	400	—	—	—	—	—
17	Czarnokońce małe	„	500	—	—	—	—	—
18	Czarny potok	„	800	—	—	—	—	—
19	Czekaj	„	300	—	—	—	—	—
20	Czyków	„	800	—	—	—	—	—
21	Czerepin	„	600	—	—	—	—	—
22	Czernichowce	„	4.000	—	—	—	—	—
23	Czerniejów	„	1.000	—	—	—	—	—
24	Czerniszówka	„	200	—	—	—	—	—
25	Czudec	miasto	1.000	—	—	—	—	—
26	Czudec przedmieście	gmina	1.000	—	—	—	—	—
27	Czukiew	„	2.000	—	—	—	200	—
28	Czystopady	„	400	—	—	—	—	—
29	Czyszki powiat Brody	„	400	—	—	—	—	—
30	Czyszki powiat Lwów	„	400	—	—	—	—	—
31	Dąbrowa	„	12.000	—	—	—	—	—
32	Dąbrówka polska	„	1.000	—	—	—	—	—
33	Darachów	„	1.200	—	—	—	—	—
34	Daszawa	„	1.000	—	—	—	—	—
35	Debrzów	„	2.000	—	—	—	—	—
36	Dębina	„	800	—	—	—	—	—
37	Dębno	„	1.200	—	—	—	—	—
38	Dębno	„	400	—	—	—	—	—
39	Dobromil	miasto	6.000	—	—	—	—	—
40	Dobromirka	gmina	800	—	—	—	—	—
41	Dobrotwór	„	600	—	—	—	—	—
42	Dora	„	600	—	—	—	—	—
43	Doloszów wielki	„	800	—	—	—	—	—
44	Dubie	„	600	—	—	—	—	—
45	Dubiecko	„	3.000	—	—	—	—	—
46	Duhowce z Dechową	„	800	—	—	—	—	—
47	Dudyńce	„	400	—	—	—	—	—
48	Dukla	„	1.600	—	—	—	—	—
49	Dukla	„	4.000	—	—	—	—	—
50	Dulcza wielka	„	1.600	—	—	—	—	—
51	Dunkowice	„	2.000	—	—	—	—	—
	Do przeniesienia		107.440	—	460	—	990	—

Liczba porządkowa	Nazwa gminy	Zaliczka pierwotnie dana K.	gr.	Raty w r. 1902 do spłaty przypadające K.	gr.	Raty zaległe po koniec roku 1900 K.	gr.
	Z przeniesienia . . .	107.440	—	460	—	990	—
92	Dylągówka gmina	600	—	—	—	—	92
93	Dzwiniaczka „	1.200	—	—	—	—	—
94	Dzurków „	1.000	—	—	—	—	—
95	Dżuryn „	2.400	—	240	—	240	—
96	Falejowa z Raczkową „	400	—	—	—	—	—
97	Faszczówka „	1.000	—	—	—	—	—
98	Firlejówka „	200	—	—	—	—	—
99	Folwarki żydaczowskie „	1.640	—	—	—	—	—
100	Gaje starobrodzkie „	1.200	—	—	—	—	—
101	Ganczary „	1.000	—	—	—	—	—
102	Garajowice „	260	—	—	—	—	—
103	Giedlarowa „	600	—	—	—	—	—
104	Gierzyce „	600	—	—	—	—	—
105	Glinik „	1.000	—	—	—	—	—
106	Głębokie „	400	—	—	—	—	—
107	Głuchowice ad Gaje „	600	—	—	—	—	—
108	Gołkowice „	1.600	—	160	—	—	—
109	Gołogóry „	1.000	—	—	—	—	—
110	Gołogóry miasteczko	1.600	—	—	—	—	—
111	Górki gmina	400	—	—	—	—	—
112	Góra ropczycka „	400	—	—	—	40	—
113	Grabie „	400	—	—	—	—	—
114	Grochowce „	1.000	—	—	—	100	—
115	Gródek „	1.000	—	—	—	—	—
116	Gruszów wielki „	600	—	—	—	—	—
117	Grzymałów „	2.000	—	—	—	—	—
118	Gwoździec i Cisowlas gminy	3.000	—	150	—	230	20
119	Hadynówka gmina	1.200	—	120	—	—	—
120	Hadyńkowce „	1.000	—	—	—	—	—
121	Hawcze „	1.000	—	—	—	—	—
122	Hermanowice „	500	—	—	—	—	—
123	Hniliczki „	1.200	—	—	—	—	—
124	Hniliczki wielkie „	3.000	—	—	—	—	—
125	Hodów „	1.200	—	—	—	—	—
126	Hodowice „	800	—	—	—	—	—
127	Hołowczyńce „	300	—	—	—	—	—
128	Hołowiecko „	600	—	—	—	—	—
129	Hostów „	1.000	—	—	—	—	—
130	Hruszów i Kłonica „	1.060	—	—	—	—	—
131	Husisko oleskie „	200	—	—	—	—	—
132	Husiatyn „	1.600	—	—	—	—	—
133	Huta przedborska „	200	—	—	—	—	—
134	Hyżne „	800	—	—	—	—	—
135	Hołowczyńce „	200	—	—	—	—	—
136	Ispas „	600	—	—	—	—	—
137	Izdebnik „	2.000	—	—	—	—	—
138	Jamnica „	300	—	—	—	—	—
139	Jarocin „	600	—	—	—	—	—
140	Jaryczów stary „	1.000	—	—	—	—	—
	Do przeniesienia . . .	154.900	—	1.130	—	1.601	12

Liczba porządkowa	Nazwa gminy		Zaliczka pierwotnie dana K.	gr.	Raty w r. 1902 do spłaty przypadające K.	gr.	Raty zaległe po koniec roku 1900 K.	gr.
	Z przeniesienia . .		154.900	—	1.130	—	1.601	12
141	Jasienica	gmina	400	—	—	—	—	—
142	Jasień	„	2.000	—	—	—	—	—
143	Jaszczew	„	800	—	—	—	—	—
144	Jazłowczyk	„	600	—	—	—	—	—
145	Jażów nowy	„	400	—	—	—	—	—
146	Jędruskowce	„	400	—	—	—	40	—
147	Jeziężanka	„	600	—	—	—	—	—
148	Jordanów	„	2.000	—	—	—	—	—
149	Jurowce	„	400	—	—	—	80	—
150	Kalne	„	300	—	—	—	—	—
151	Kalusz	„	4.000	—	—	—	—	—
152	Kamienne	„	400	—	—	—	—	—
153	Kamienopol	„	600	—	—	—	—	—
154	Kędzierzawce	„	400	—	—	—	—	—
155	Kierlikówka z Ujazdem i Rdzawą	„	400	—	—	—	—	—
156	Klikowa	„	800	—	—	—	—	—
157	Klimiec	„	600	—	—	—	—	—
158	Klimkówka	„	800	—	—	—	—	—
159	Kłaj	„	600	—	—	—	—	—
160	Kłodno	„	400	—	—	—	—	—
161	Kobielnica ruska	„	1.100	—	—	—	—	—
162	Kobierzyn	„	500	—	—	—	—	—
163	Kobierzyn	„	800	—	—	—	—	—
164	Kobło stare	„	400	—	—	—	—	—
165	Kobyłowłoki	„	2.000	—	—	—	—	—
166	Kolbuszowa	„	1.400	—	—	—	—	—
167	Kołomyja	„	2.000	—	—	—	—	—
168	Komarno	„	2.000	—	—	—	—	—
169	Komarno	„	1.000	—	—	—	—	—
170	Konieczkowa	„	1.000	—	—	—	—	—
171	Kopki	„	600	—	—	—	—	—
172	Korczyn powiat Stryj	„	1.200	—	—	—	—	—
173	Korczyn powiat Krosno	„	1.000	—	—	—	—	—
174	Kornatowice	„	1.200	—	—	—	—	—
175	Koropiec powiat Czortków	„	800	—	—	—	—	—
176	Koropiec powiat Złoczów	„	600	—	—	—	—	—
177	Korszyłówka	„	1.000	—	—	—	—	—
178	Kosienice	„	600	—	—	—	—	—
179	Kosmacz	„	700	—	—	—	—	—
180	Kosowa	„	1·200	—	120	—	—	—
181	Kostarowce	„	1.200	—	—	—	—	—
182	Kowalowa	„	1.000	—	—	—	—	—
183	Kozielniki	„	400	—	—	—	—	—
184	Kozy	„	1.000	—	—	—	—	—
185	Krakowiec	„	600	—	—	—	—	—
186	Krakowiec	miasto	800	—	—	—	—	—
187	Krasne	gmina	400	—	—	—	—	—
188	Krasne	„	200	—	—	—	—	—
189	Krasów	„	400	—	—	—	—	—
	Do przeniesienia . . .		198.900	—	1.250	—	1.721	12

Liczba porządkowa	Nazwa gminy		Zaliczka pierwotnie dana K.	gr.	Raty w r. 1902 do spłaty przypadające K.	gr.	Raty zaległe po koniec roku 1900 K.	gr.
	Z przeniesienia . .		198.900	—	1.250	—	1.721	12
190	Kreców	gmina	400	—	—	—	—	—
191	Kropiwna i Uhorce	„	600	—	—	—	—	—
192	Krościenko	„	400	—	—	—	—	—
193	Krościenko	„	2.000	—	—	—	—	—
194	Krotoszyn	„	1.000	—	—	—	—	—
195	Krówniki	„	800	—	—	—	—	—
196	Królin	„	204	—	—	—	—	—
197	Krożyki	„	400	—	—	—	—	—
198	Kryłos	„	1.000	—	—	—	—	—
199	Krynica	„	2.000	—	—	—	—	—
200	Krystynopol	„	1.200	—	—	—	—	—
201	Krzaczkowa	„	800	—	—	—	—	—
202	Kręcin	„	1.000	—	—	—	—	—
203	Krzyszkowice	„	2.000	—	—	—	—	—
204	Krzywcze	„	1.600	—	—	—	—	—
205	Księżnice	„	400	—	—	—	40	—
206	Kulików	„	4.000	—	—	—	—	—
207	Kulparków	„	1.200	—	—	—	—	—
208	Kuty	„	6.000	—	—	—	—	—
209	Lachowice	„	1.200	—	—	—	—	—
210	Lacka Wola	„	1.200	—	—	—	—	—
211	Lacka Wola	„	400	—	—	—	—	—
212	Lacko wielkie i małe	„	1.200	—	—	—	—	—
213	Lacko	„	200	—	—	—	—	—
214	Lanckorona	„	1.200	—	—	—	—	—
215	Leśniowice	„	400	—	—	—	80	—
216	Leszczowate	„	1.200	—	120	—	150	—
217	Leszczyn	„	400	—	—	—	—	—
218	Leszczyna	„	1.600	—	160	—	—	—
219	Leszniów	„	800	—	—	—	—	—
220	Leżajsk	„	10.000	—	—	—	—	—
221	Lipniki	„	600	—	—	—	—	—
222	Lipnica dolna	„	800	—	—	—	—	—
223	Lipnica murowana	„	1.200	—	—	—	—	—
224	Lipnica wielka	„	600	—	—	—	—	—
225	Lisko	„	1.600	—	—	—	—	—
226	Lisowice	„	1.800	—	—	—	—	—
227	Lisowice	„	600	—	—	—	—	—
228	Lubaczów	„	4.000	—	—	—	—	—
229	Lubcza	„	1.200	—	—	—	—	—
230	Lubiana	„	800	—	—	—	—	—
231	Lubla	„	400	—	—	—	—	—
232	Lubycza	„	300	—	—	—	—	—
233	Łańcut	gmina	4.000	—	—	—	—	—
234	Łańcut	miasto	8.000	—	—	—	—	—
235	Łęki	„	1.000	—	—	—	—	—
236	Łęki	„	400	—	—	—	80	—
237	Łęki	„	3.000	—	300	—	—	—
238	Łojowa	„	300	—	—	—	—	—
	Do przeniesienia . . .		276.304	—	1.830	—	2.071	12

Liczba porządkowa	Nazwa gminy		Zaliczka pierwotnie dane K.	gr.	Raty w r. 1902 do spłaty przypadające K.	gr.	Raty zaległe po koniec roku 1900 K.	gr.
	Z przeniesienia . . .		276.304	—	1.830	—	2.071	12
239	Łoniowa	gmina	1.600	—	160	—	160	—
240	Łopatyn	„	2.000	—	—	—	—	—
241	Łoszniów	„	1.000	—	—	—	—	—
242	Łoszniów	„	1.000	—	—	—	—	—
243	Łowce	„	600	—	—	—	—	—
244	Łuczyce	„	300	—	—	—	—	—
245	Łukowa	„	500	—	—	—	—	—
246	Magdałówka	„	1.200	—	—	—	—	—
247	Majdan gołogórski	„	400	—	—	—	—	—
248	Majdan górny	„	400	—	—	—	—	—
249	Majdan lipowiecki	„	600	—	—	—	—	—
250	Makowisko	„	400	—	—	—	240	—
251	Malawa	„	2.000	—	—	—	—	—
252	Manasterzec	„	800	—	—	—	—	—
253	Marcinkowice	„	400	—	—	—	—	—
254	Markowa	„	1.200	—	—	—	—	—
255	Markowce	„	800	—	—	—	—	—
256	Meteniow	„	600	—	—	—	—	—
257	Męcina	„	258	—	—	—	—	—
258	Męcinka	„	300	—	—	—	—	—
259	Michałkowa	„	300	—	—	—	—	—
260	Mielnica	„	600	—	—	—	—	—
261	Milatyn	„	400	—	—	—	—	—
262	Milówka	„	1.000	—	100	—	—	—
263	Mitnlin	„	600	—	—	—	—	—
264	Młyniska	„	1.200	—	—	—	—	—
265	Mołotów z Demidowem	gmina	400	—	—	—	—	—
266	Mościska	„	4.000	—	—	—	—	—
267	Mostki	„	600	—	—	—	—	—
268	Mszaniec	„	400	—	—	—	—	—
269	Myściowa	„	500	—	—	—	—	—
270	Myślatycze	„	1.000	—	—	—	—	—
271	Mysłowa	„	600	—	—	—	—	—
272	Myszkowice	„	800	—	—	—	—	—
273	Nadwórna	„	800	—	—	—	—	—
274	Nadwórna	„	6.400	—	—	—	—	—
275	Nagorzany	„	800	—	—	—	—	—
276	Nahorce	„	800	—	—	—	—	—
277	Nałuże	„	800	—	—	—	—	—
278	Narajów	„	400	—	—	—	—	—
279	Nawarya	„	400	—	—	—	40	—
280	Nawsie	„	800	—	—	—	—	—
281	Niemiłów	„	1.600	—	—	—	—	—
282	Niepołomice	„	322	—	—	—	—	—
283	Niepołomice	„	2.000	—	—	—	—	—
284	Nieszkowice	„	600	—	—	—	—	—
285	Nisko	„	3.000	—	—	—	—	—
826	Niwra	„	1.000	—	—	—	—	—
287	Nowosielce	„	1.200	—	—	—	—	—
	Do przeniesienia . . .		325.984	—	2.090	—	2.511	12

Liczba porządkowa	Nazwa gminy		Zaliczka pierwotnie dana K	gr.	Raty w r. 1902 go spłaty przypadające K.	gr.	Raty zaległe po koniec roku 1900 K.	gr.
	Z przeniesienia . .		325.984	—	2.090	—	2.511	12
288	Nowoszyce	gmina	400	—	—	—	—	—
289	Nowy Sącz	„	800	—	—	—	—	—
290	Nowy Targ	„	2.000	—	—	—	—	—
291	Ochladów	„	200	—	—	—	—	—
292	Ochrymowce	„	1.600	—	—	—	—	—
293	Odrzykoń	„	1.200	—	—	—	—	—
294	Okleśna	„	3.000	—	300	—	—	—
295	Okniany	„	400	—	—	—	—	—
296	Okniany	„	200	—	—	—	—	—
297	Olchawa	„	400	—	—	—	—	—
298	Oleszyce	„	2.000	—	—	—	—	—
299	Oleszyce stare	„	4.000	—	—	—	—	—
300	Olchowiec	„	600	—	—	—	—	—
301	Olszanica	„	1.000	—	—	—	—	—
302	Olszanik	„	800	—	—	—	—	—
303	Ortyniec	„	600	—	—	—	—	—
304	Osiak powiat Biała	„	1.000	—	—	—	—	—
305	Osiek „ Wadowice	„	800	—	—	—	—	—
306	Osik „ Jasło	„	500	—	—	—	—	—
307	Osielec	„	1.000	—	—	—	—	—
308	Ostrów	„	1.200	—	—	—	—	—
309	Ostrów	„	400	—	—	—	—	—
310	Ostrowczyk polny	„	600	—	—	—	—	—
311	Oświęcim	„	1.000	—	—	—	—	—
312	Ożydów	„	1.000	—	—	—	—	—
313	Padew narodowa	„	1.000	—	—	—	—	—
314	Pawłokoma	„	500	—	—	—	—	—
315	Peczeniżyn	„	400	—	—	—	—	—
316	Petlikowce	„	1.000	—	—	—	—	—
317	Pierzchów	„	400	—	—	—	—	—
318	Pietrycze	„	400	—	—	—	40	—
319	Piłatkowce	„	200	—	—	—	—	—
320	Pisarowce	„	600	—	—	—	—	—
321	Pisarzowice	„	1.000	—	—	—	—	—
322	Piskorowice	„	1.000	—	—	—	—	—
323	Pistyń	„	1.200	—	—	—	—	—
324	Pistyń	„	800	—	—	—	60	—
325	Pleśniany	„	300	—	—	—	—	—
326	Pleszowice	„	400	—	—	—	—	—
327	Pniów	„	400	—	—	—	—	—
328	Pobereże powiat Żydaczów	„	1.200	—	—	—	—	—
329	Pobereże powiat Stanisławów	„	2.000	—	—	—	—	—
320	Pobużany	„	400	—	—	—	—	—
331	Podborce	„	1.000	—	—	—	—	—
332	Podhorodec	„	1.000	—	—	—	—	—
333	Podłęże	„	258	—	—	—	—	—
334	Podwysokie	„	2.000	—	—	—	—	—
335	Pohorce	„	400	—	—	—	—	—
336	Polanka	„	600	—	—	—	—	—
	Do przeniesienia . . .		371.128	—	2.390	—	2.611	12

Liczba porządkowa	Nazwa gminy		Zaliczka pierwotnie dana K.	gr.	Raty w r. 1902 do spłaty przypadające K.	gr.	Raty zaległe po koniec roku 1900 K.	gr.
	Z przeniesienia . .		371.128	—	2.390	—	2.611	12
337	Pomorzany	gmina	600	—	—	—	—	—
338	Poraż	„	400	—	—	—	40	—
339	Porąbka	„	800	—	80	—	—	—
340	Porchowa	„	400	—	—	—	—	—
341	Poręba radlna	„	400	—	—	—	—	—
342	Porszna	„	600	—	—	—	—	—
343	Potok złoty	„	1.000	—	—	—	—	—
344	Potok	„	800	—	—	—	—	—
345	Przedborz	„	400	—	—	—	—	—
346	Przedmieście dynowskie	„	400	—	—	—	40	—
347	Przemyśl miasto	„	12.000	—	—	—	—	—
348	Przewłoczna powiat Złoczów	gmina	600	—	—	—	—	—
349	Przewłoczna „ Brody	„	600	—	—	—	—	—
350	Przewrotne	„	1.600	—	—	—	—	—
351	Przybówka	„	800	—	—	—	—	—
352	Przybyszówka	„	600	—	—	—	—	—
353	Przysietnica	„	600	—	—	—	—	—
354	Przysietnica	„	400	—	—	—	—	—
355	Przyszów kameralny	„	400	—	—	—	—	—
356	Pstrągowa	„	1.000	—	100	—	—	—
357	Pstrągowa	„	1.800	—	180	—	80	—
358	Pustomyty	„	400	—	—	—	—	—
359	Raba	„	300	—	—	—	—	—
360	Radenice	„	600	—	—	—	180	—
361	Rydłowice	„	800	—	—	—	—	—
362	Radymno	„	6.000	—	—	—	—	—
363	Radziechów	„	11.300	—	—	—	—	—
364	Rajtarowice	„	600	—	—	—	—	—
365	Rajtarowice	„	1.000	—	100	—	200	—
366	Rakowczyk	„	1.000	—	—	—	—	—
367	Rakszawa	„	400	—	—	—	—	—
368	Rasztowce	„	1.000	—	—	—	—	—
369	Rawa	„	1.000	—	—	—	—	—
370	Ražniów	„	400	—	—	—	—	—
371	Reniów	„	400	—	—	—	—	—
372	Reszniate	„	400	—	—	—	—	—
373	Resznate	„	400	—	—	—	—	—
374	Rodatycze	„	1.000	—	—	—	—	—
375	Rohatyn	„	10.000	—	—	—	—	—
376	Ropczyce	„	4.000	—	400	—	800	—
377	Rosochowaciec	„	400	—	—	—	—	—
378	Rozhurcze	„	1.200	—	—	—	—	—
379	Rożniatów	„	600	—	—	—	—	—
380	Rożniatów	„	600	—	—	—	60	—
381	Równe	„	800	—	—	—	—	—
382	Równia	„	400	—	—	—	40	—
383	Ruda	„	400	—	—	—	—	—
384	Rudki	„	3.200	—	—	—	—	—
385	Rudki	„	1.000	—	—	—	—	—
	Do przeniesienia . . .		446.942	—	3.250	—	4.051	12

Liczba porządkowa	Nazwa gminy	Zaliczka pierwotnie dana		Raty w r. 1902 do spłaty przypadające		Raty zaległe po koniec roku 1900	
		K.	gr.	K.	gr.	K.	gr.
	Z przeniesienia . . .	446.942	—	3.250	—	4.051	12
386	Rychwald gminy	400	—	—	—	—	—
387	Ryczychów „	400	—	—	—	—	—
388	Rykow „	600	—	—	—	—	—
389	Rzepiennik strzyżewski „	1.000	—	—	—	—	—
390	Rzepniów „	200	—	—	—	345	53
391	Rzeszotary „	2.400	—	—	—	—	—
392	Rzeszów „	6.000	—	—	—	40	—
393	Sadzawka „	400	—	—	—	—	—
394	Sanok „	2.400	—	—	—	—	—
395	Sarna „	2.000	—	—	—	—	—
396	Schönanger „	1.000	—	—	—	40	—
397	Semerówka „	400	—	—	—	—	—
398	Siary „	1.000	—	—	—	—	—
399	Siedliska ad Tołszczew „	600	—	—	—	—	—
400	Sielce „	800	—	—	—	—	—
401	Siemiechów „	1.000	—	100	—	—	—
402	Siemukowce „	1.200	—	—	—	—	—
403	Siemuszowa „	400	—	—	—	1.666	32
404	Sieniawa Dybków i Wylewa „	3.165	92	—	—	—	—
405	Siennów „	2.000	—	—	—	—	—
406	Sieprawa i Łuczanka „	1 600	—	—	—	—	—
407	Sierakośce „	600	—	—	—	—	—
408	Skała „	1.000	—	—	—	—	—
409	Skała „	4.000	—	—	—	20	—
410	Skawa „	200	—	—	—	—	—
411	Skniłów powiat Lwów „	1.000	—	—	—	—	—
412	Skniłów „ Złoczów „	600	—	—	—	—	—
413	Skoryki „	400	—	—	—	—	—
414	Sławna „	400	—	—	—	—	—
415	Słobudka koszyłowiecka „	800	—	—	—	40	—
416	Słochynie „	400	—	40	—	—	—
417	Snowicz „	600	—	—	—	—	—
418	Sokolniki „	1.400	—	—	—	—	—
419	Sokolniki „	2.000	—	—	—	—	—
420	Sokołów „	600	—	—	—	—	—
421	Sokołów „	4.000	—	—	—	—	—
422	Sołonka wielka „	600	—	—	—	—	—
423	Smarzów „	800	—	—	—	—	—
424	Spas „	600	—	—	—	—	—
425	Srednia „	400	—	—	—	—	—
426	Srodopołce „	1.200	—	—	—	—	—
427	Sroki „	400	—	—	—	—	—
428	Sromowce „	600	—	—	—	—	—
429	Stare miasto „	1.000	—	—	—	—	—
430	Stary Wiśnicz „	200	—	—	—	—	—
431	Starzawa „	1.000	—	—	—	—	—
432	Stechnikowce „	400	—	—	—	—	—
433	Stojanów „	800	—	—	—	—	—
434	Strachocina „	800	—	—	—	—	—
	Do przeniesienia . . .	502.867	92	3.390	—	6.202	97

Liczba porządkowa	Nazwa gminy		Zaliczka pierwotnie dana K.	gr.	Raty w r. 1902 do spłaty przypadające K.	gr.	Raty zaległe po koniec roku 1900 K.	gr.
	Z przenisieenia . . .		502.867	92	3.390	—	6.202	97
435	Stroniatyn	gmina	2.000	—	—	—	—	—
436	Stronibaby	„	400	—	—	—	—	—
437	Stryjówka	„	3.000	—	—	—	—	—
438	Strylki	„	400	—	—	—	—	—
439	Strzeszyn	„	800	—	—	—	—	—
440	Stubienko	„	1.000	—	—	—	—	—
441	Stubno	„	1.200	—	—	—	—	—
442	Stulsko	„	2.000	—	—	—	—	—
443	Stupnica i Kotowania	gminy	800	—	—	—	—	—
444	Stulsko	gmina	1.600	—	—	—	—	—
445	Suchodół	„	800	—	—	—	—	—
446	Suchodoły	„	1.000	—	—	—	—	—
447	Suchowola	„	800	—	—	—	—	—
448	Suszno	„	600	—	—	—	—	—
449	Suszyca rykowa	„	400	—	—	—	—	—
450	Sutkowice	„	1.600	—	—	—	—	—
451	Swilcza	„	1.200	—	—	—	—	—
452	Szczawa	„	600	—	—	—	—	—
453	Szczebnie	„	200	—	—	—	—	—
454	Szmańkowce	„	800	—	—	—	—	—
455	Szybalin	„	400	—	—	—	—	—
456	Tarnowa górna i dolna	gminy	400	—	—	—	40	—
457	Tarnobrzeg z Dzikowem	„	600	—	—	—	—	—
458	Tarnawica leśna	gmina	600	—	—	—	—	—
459	Tartaków	miastecko	1.600	—	—	—	—	—
460	Temeszów	gmina	800	—	—	—	—	—
461	Terło szlacheckie i rustykalne	gminy	400	—	—	—	—	—
462	Tersów	gmina	400	—	—	—	—	—
463	Trościanicc mały	„	1.200	—	—	—	—	—
464	Trzciana powiat Rzeszów	„	800	—	—	—	—	—
465	Trzciana „ Bochnia	„	1.000	—	—	—	—	—
466	Trzcianiec „ Mościska	„	1.600	—	—	—	—	—
467	Trzcianiec „ Dobromil	„	1.200	—	—	—	—	—
468	Trzeboś	„	1.200	—	—	—	—	—
469	Trzebowiska	„	400	—	—	—	—	—
470	Tudiów	„	400	—	—	—	—	—
471	Tuligłowy powiat Jarosław	„	2.000	—	—	—	—	—
472	Tuligłowy „ Mościska	„	348	—	—	—	—	—
473	Turka	„	2.000	—	—	—	—	—
474	Turze powiat Stanisławów	„	400	—	—	—	—	—
475	Turze „ Staremiasto	„	600	—	—	—	—	—
476	Tyczyn	„	600	—	—	—	—	—
477	Tyczyn	„	1.200	—	—	—	—	—
478	Tyśmienica	„	1.600	—	—	—	—	—
479	Udnów	„	400	—	—	—	—	—
480	Uhelna	„	800	—	—	—	—	—
481	Uhnów	„	1.000	—	—	—	—	—
482	Ułanów	„	400	—	—	—	—	—
483	Ułazów	„	800	—	—	—	—	—
	Do przeniesienia . .		549.215	92	3.390	—	6.242	97

Liczba porządkowa	Nazwa gminy		Zaliczku pierwotnie dana K.	gr.	Raty w r. 1902 do spłaty przypadające K.	gr.	Raty zaległe po koniec roku 1900 K.	gr.
	Z przeniesienia . . .		549.215	92	3.390	—	6.242	97
484	Urlów	gmina	400	—	—	—	—	—
485	Urlów z Chrabieżą	gminy	400	—	—	—	—	—
486	Urzejowice	gmina	1.000	—	—	—	—	—
487	Uście biskupie	„	600	—	—	—	—	—
488	Uście solne	„	645	—	—	—	—	—
489	Uście solne	„	4.000	—	—	—	—	—
490	Uścieszko	„	400	—	—	—	—	—
491	Ustyanowa	„	400	—	—	—	40	—
492	Usznia	„	1.000	—	—	—	—	—
493	Waniowice	„	600	—	—	—	—	—
494	Werchrata	„	800	—	—	—	—	—
495	Weryń	„	3.000	—	—	—	—	—
496	Wesoła	„	400	—	—	—	—	—
497	Wesołów	„	2.400	—	—	—	—	—
498	Wiązowa	„	600	—	—	—	—	—
499	Widełki	„	1.200	—	—	—	—	—
500	Wielkie oczy	„	4.000	—	—	—	—	—
501	Wierzbiany	„	600	—	—	—	—	—
502	Wiewiórka	„	600	—	—	—	—	—
503	Winniki	„	4.000	—	—	—	—	—
504	Witków nowy	„	1.200	—	—	—	—	—
505	Witkowice	„	1.600	—	—	—	—	—
506	Witkowice	„	600	—	—	—	60	—
507	Witoszyńce	„	400	—	—	—	—	—
508	Witryłów	„	400	—	—	—	—	—
509	Włosian	„	800	—	—	—	—	—
510	Wola czarnokoniecka	„	1.600	—	—	—	—	—
511	Wola derewlańska	„	400	—	—	—	—	—
512	Wola koblańska	„	400	—	—	—	—	—
513	Wola pławska	„	400	—	—	—	61	02
514	Wola senkowa	„	600	—	—	—	—	—
515	Wolica ługowa	„	1.800	—	180	—	—	—
516	Wolica ługowa i piaskowa	gminy	800	—	—	—	—	—
517	Wólka sokołowska	gmina	400	—	—	—	—	—
518	Wólczniów	„	2.000	—	—	—	—	—
519	Wołoskowce	„	2.000	—	—	—	—	—
520	Wołosów	„	600	—	—	—	—	—
521	Wołoszczyzna	„	1.200	—	—	—	—	—
522	Wybranówka	„	800	—	—	—	—	—
523	Wysocko	„	400	—	—	—	—	—
524	Wysoka	„	300	—	—	—	—	—
525	Wysoka	„	400	—	—	—	—	—
526	Wysoka łańcucka	„	1.600	—	—	—	—	—
527	Wyżniany	„	400	—	—	—	—	—
528	Zagórzany	„	600	—	—	—	200	—
529	Zagórzyce	„	2.000	—	—	—	—	—
530	Zakliczyn	„	645	60	—	—	—	—
531	Zakomarze	„	800	—	—	—	—	—
532	Załęrze	„	200	—	—	—	—	—
	Do przeniesienia . . .		601.606	52	3.570	—	6.603	99

Liczba porządkowa	Nazwa gminy	Zaliczka pierwotnie dana K.	gr.	Raty w r. 1902 do spłaty przypadające K.	gr.	Raty zaległe po koniec roku 1900 K.	gr.
	Z przeniesienia . . .	601.606	52	3.570	—	6.603	99
533	Załęże gmina	600	—	—	—	—	—
534	Zamarstynów „	800	—	—	—	—	—
535	Zarudce „	400	—	—	—	—	—
536	Zarzecze „	248	—	—	—	—	—
537	Zawidce „	400	—	—	—	—	—
538	Zawidowice „	800	—	—	—	—	—
539	Zazdrość „	1.000	—	—	—	—	—
540	Zboiska „	400	—	—	—	—	—
541	Zbydniów część I. „	400	—	—	—	40	—
542	Zbyszyce i Wielkonosze „	600	—	—	—	—	—
543	Zdziarzec „	1.200	—	—	—	—	—
544	Zubrza „	3.000	—	—	—	—	—
545	Zwór „	400	—	—	—	40	—
546	Żabcze „	800	—	—	—	—	—
547	Żabin „	300	—	—	—	—	—
548	Żołynia „	800	—	—	—	—	—
549	Żółkiew „	3.000	—	—	—	—	—
550	Żulice „	800	—	—	—	—	—
551	Żulice „	800	—	—	—	—	—
552	Żurawniki „	800	—	—	—	—	—
553	Żurawno „	4.000	—	—	—	—	—
554	Żurawno „	6.000	—	—	—	—	—
555	Żużel „	800	—	—	—	—	—
556	Żydaczów „	4.000	—	—	—	—	—
	Suma	633.954	52	3.570	—	6.683	99
	a po odpisaniu niezrealizowanych asygnat pod pozycyami 31, 57, 116, 126, 157, 229, 231, 259, 333, 359, 372, 379, 386, 438, 483, 490, 496, 509, w kwocie	9.558	—	—	—	—	—
	rozdzielono tytułem zaliczek w rzeczywistej sumie	624.396	52	3.570	—	6.683	99

Z zaległości wykazanych po koniec roku 1900 w kwocie . . . 6.683 K. 99 gr.

a) zaległe raty z lat dawniejszych . . . . . 3.533 K. 07 gr.

b) „ „ z roku 1899 . . . . . 3.150 „ 92 „

Suma jak wyżej . . 6.683 K. 99 gr.

LW. 56038/1901.

I a) Alegat

do preliminarza funduszu krajowego na rok 1902.

Krajowy fundusz szkolny emerytalny.

PRELIMINARZ

na rok

1902.

Sporządzony przez Departament rachunkowy c. k. Namiestnictwa.

Alegat do rubr. VII. wydatków funduszu krajowego.

Z Drukarni Ludowej we Lwowie pl, Bernardyński l. 7.

Wadatki.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1902. zwyczajne	Wniosek na rok 1902. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1900.	Kwota uchwalona na rok 1900
			Korony			
		Wydatki.				
I.		**Emerytury czasowe nauczycieli i nauczycielek**	70.000	—	53.216	62.000
II.		**Emerytury dożywotnie nauczycieli i nauczycielek**	510.000	—	415.066	446.000
III.		**Pensye dla wdów po nauczycielach** .	220.000	—	180.818	195.000
IV.		**Dodatki na wychowanie sierót po nauczycielach**	50.000	—	42.040	45.000
V.		**Odprawy i kwartały pozgonne** . .	30.000	—	31.169	22.000
VI.		**Zwroty z wkładek emerytalnych nauczycieli i nauczycielek**	1.600	—	1.487	1.600
VII.		**Koszta zarządu**	100	—	—	100
VIII.		**Rozmaite wydatki**	—	—	59.156	—
		Suma wydatków . . .	881.700	—	782.952	771.700

Wyjaśnienia.

Do rubryki I. Wydatek ten polega na postanowieniach art. 39 i 41 ustawy z 1. stycznia 1889 (Dz. ust. i rozp. kraj. Nr. 16) i na podstawie załączonego do LW. 56038/901 wykazu „B“ w którym wyszczególnione są wszystkie emerytury czasowe dotychczas zaasygnowane a obliczone na 66.517 K. 10 h.

Według zamknięć rachunkowych wydatek na ten cel wynosił:

W roku 1898 . . 38.611 K. 46 h.
„ „ 1899 . . 50.878 „ 12 „
„ „ 1900 . . 53.216 „ 24 „

Ze względu na naturalny wzrost preliminuje się 70.000 K.

Do rubryki II. Wydatek ten polega na postanowieniach art. 39 i 41 powyż powołanej ustawy i na podstawie załączonego do LW. 56038/901 wykazu „C“, w którym wyszczególnione są wszystkie emerytury dożywotnie dotychczas zaasygnowane a obliczone na 511.058 K. 22. h.

Według zamknięć rachunkowych wydatek na ten cel wynosił.

W roku 1898 . . 352.131 K. 74 h.
„ „ 1899 . . 373.766 „ 90 „
„ „ 1900 . . 415.066 „ 39 „

Ze względu na nową ustawę z 16. czerwca 1898 (Dz. ust. i rozp. kraj. Nr. 54) obowiązującą od 1. stycznia 1899 preliminuje się 510.000 K.

Wydatki.

Do rubryki III. Wydatek ten polega na postanowieniach art. 43 i 45 powyż powołanej ustawy i na podstawie załączonego do LW. 56038/901 wykazu „D“, w którym wyszczególnione są wszystkie pensye dla w dów po nauczycielach dotychczas zaasygnowane a obliczone na 204.657 K. 05 h.

Według zamknięć rachunkowych wydatek na ten cel wynosił:

W roku 1898	. .	151.974 K. 83 h.
„ „ 1899	. .	165.533 „ 93 „
„ „ 1900	. .	180.817 „ 46 „

Ze względu na naturalny wzrost preliminuje się 220.000 K.

Do rubryki IV. Wydatek ten polega na postanowieniach art. 46 i 47 ustawy z 1. stycznia 1889 (Dz. ust. i rozp. kraj. Nr. 16) i na podstawie załączonego do LW. 56038/901 wykazu „E“, w którym wyszczególnione są wszystkie dodatki na wychowanie sierót po nauczycielach dotychczas zaasygnowane a obliczone na 45.747 K. 93 h

Według zamknięć rachunkowych wydatek na ten cel wynosił:

W roku 1898	. .	38.972 K. 51 h.
„ „ 1899	. .	40.479 „ 79 „
„ „ 1900	. .	42.040 „ 38 „

Ze względu na naturalny wzrost preliminuje się 50.000 K.

Do rubryki V. Wydatek ten polega na postanowieniach art. 40, 44 i 49 powyż powołanej ustawy i preliminuje się na podstawie przecięcia wynikłości z ostatnich trzech lat, mianowicie wypłacono:

W roku 1898	. .	24.359 K. 10 h.	
„ „ 1899	. .	19.859 „ 79 „	
„ „ 1900	. :	31.168 „ 72 „	
Razem	. .	75.387 K. 61 h.	przeciętnie 25.129 K. 20 h.

a preliminuje się 30.000 K.

Do rubryki VI. Wydatek ten polega na postanowieniach art. 53 powyż powołanej ustawy i preliminuje się na podstawie przecięcia wynikłości z ostatnich trzech lat, mianowicie wypłacono:

W roku 1898	. .	1.867 K. 10 h.	
„ „ 1899	. .	1.103 „ 18 „	
„ „ 1900	. .	1.487 „ 39 „	
Razem	. .	4.457 K. 67 h.	przeciętnie 1.485 K. 89 h.

preliminuje się 1.600 K.

Do rubryki VII. Wydatek ten jest zwrotem Etatowi skarbowemu kosztów za druki prez c. k. główną kasę krajową we Lwowie i c. k. urzędy podatkowe na cele krajowego funduszu szkolnego emerytalnego rocznie spotrzebowane.

Na rok 1902 preliminuje się przyzwoloną na rok 1901 kwotę 100 K.

Do rubryki VIII. Nie preliminuje się nic z powodu, że wynikłości tej rubryki są tylko przebieżne i znajdują pokrycie w rubryce dochodów „Rozmaite dochody“.

Dochody.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Sumaryusz	Wniosek na rok 1902. zwyczajne	Wniosek na rok 1902. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1900.	Kwota uchwalona na rok 1901
			Korony			
		Dochody				
I.		**Odseski od kapitałów**	2.680	—	2.640	2.680
II.		**Dodatki stałe z krajowego funduszu szkolnego**	25.600	—	25.600	25.600
III.		**Zapisy i darowizny**	—	—	—	—
IV.		**Interkalarya od opróżnionych posad nauczycielskich**	50.870	—	50.040	50.137
V.		**Stałe wkładki nauczycieli i nauczycielek**	150.000	—	195.703	138.000
VI.		**Wkładki dwuprocentowe za czas służby przedetatowej**	16.000	—	22.906	16.000
VII.		**Rozmaite dochody**	—	—	50.121	—
VIII.		**Zwroty z emerytur czasowych** . .	—	—	74	—
IX.		„ „ **dożywotnich** . .	—	—	171	—
X.		„ **z pensyi wdów**	—	—	—	—
XI.		„ **z dodatków na wychowanie dzieci**	—	—	455	—
XII.		„ **z odpraw i kwartałów pozgonnych**	—	—	—	—
		Suma dochodów . . .	245.150	—	347.710	232.417
		W porównaniu ze sumą wydatków . .	881.700	—	782.952	771.700
		okazuje się niedobór do pokrycia z funduszu krajowego .	636.550	—	435.242	539.283

Wyjaśnienia.

Do rudryki I. Preliminuje się na podstawie załączonego wykazu „A“.

Do rubryki II. Na podstawie art. 52 ustęp 6. ustawy z 1. stycznia 1889 (Dz. ust. i rozp. kraj. Nr. 16) jako stały dodatek udzielany corocznie z krajowego funduszu szkolnego.

Do rubryki III. Nic się nieprelimiuuje dla braku wynikłości od lat wielu.

Do rukryki IV. Na podstawie art. 52 ustęp d. wyżpowołanej ustawy preliminuje się tu jako dochód kwotę 50.870 K. wykazaną jako wydatek w preliminarzu funduszu szkolnego krajowego na rok 1902, która z powodu opróżnionych posad nauczycielskich ma być przeprowadzoną z funduszu szkolnego krajowego do funduszu szkolnego krajowego emerytalnego.

Wydatki.

Do rubryki V. Na podstawie art. 52 f. wyż powołanej ustawy i wynikłości z ostatnich trzech trzech lat a mianowicie:

W roku	1898 . .	122.276 K. 75 h.
„ „	1899 . .	137.991 „ 48 „
„ „	1900 . .	195.702 „ 75 „

Preliminuje się 150.000 K. albowiem rok 1900 był wyjątkowo tylko pomyślniejszy, z powodu, że w tym roku spłacali nauczyciele od podwyżki płac 10% wkładki emerytalne.

Do rubryki VI. Na podstawie art. 50 wyż powołanej ustawy i wynikłości z ostatnich trzech lat mianowicie:

W roku	1898 . .	16.867 K. 74 h.
„ „	1899 . .	14.534 „ 96 „
„ „	1900 . .	22.906 „ 10 „

Preliminuje się 16.000 K. jak na rok 1901.

Do rubryki VII. Nie preliminuje się z powodu, że wynikłości tej rubryki są tylko przebieżne.

Do rubryki VIII. do XII. Nic się nie preliminuje jak w latach poprzednich.

Do L. 20.481/901.
R. S. K.

Wykaz A.

wszystkich efektów wartościowych krajowego funduszu szkolnego emerytalnego do preliminarza na rok 1902.

Liczba porządkowa	Bliższe oznaczenie efektów	z dnia	Serya	Liczba	Stopa %	opiewa na kwotę: Pojedynczo K.	h.	Razem K.	h.	Odsetki: Pojedynczo K.	h.	Razem K.	h.
	I. Efekta majątku zakładowego.												
1	List zastawny galicyjskiego Towarzystwa kredytowego ziemskiego.	1. Lipca 1893	I.	1411	4%	20.000	—	—	—	800	—		—
2	„	„	I.	1412	„	20.000	—	—	—	800	—	—	—
3	„	„	I.	1413	„	20.000	—	—	—	800	—	—	—
4	„	„	III.	26648	„	2.000	—	—	—	80	—	—	—
5	„	„	III.	26649	„	2.000	—	—	—	80	—	—	—
6	„	1. stycznia 1894	IV.	1197	„	1.000	—	—	—	40	—	—	—
7	„	1. lipca 1893	V.	7137	„	200	—	—	—	8	—	—	—
8	„	„	V.	7138	„	200	—	—	—	8	—	—	—
9	„	„	V.	7139	„	200	—	—	—	8	—	—	—
10	„	1. stycznia 1882.	V.	154	„	200	—	—	—	8	—	—	—
11	„	„	V.	155	„	200	—	—	—	8	—	—	—
12	„	1. stycznia 1894	V.	3952	„	200	—	—	—	8	—	—	—
13	„	„	V.	3953	„	200	—	—	—	8	—	—	—
14	„	„	V.	3954	„	200	—	—	—	8	—	—	—
15	„	„	V.	3955	„	200	—	—	—	8	—	2.680	—
16	„	„	V.	25927	„	200	—	67.000	—	8	—		
17	książeczka wkładkowa galic. kasy oszczędności.	27. styczn. 1894	—	29748	„	89	98	—	—	—	—	—	—
18	„	3. lutego 1894	—	31314	„	10	46	100	44	—	—	—	—
	Razem .	—	—	—	—	—	—	67.100	44	—	—	2.680	—

Uwaga: Odsetki od książeczek kasy oszczędności kapitalizuje się, zatem z tego tytułu nie wykazuje się żadnego dochodu.

LW. 68.760/1901.

II. Alegat

do preliminarza funduszu krajowego na rok 1902.

PRELIMINARZE

a) — s)

na rok

1902:

a) Szkoły gospodarstwa lasowego we Lwowie . . . . . str. 2
b) Doświadczalnej stacyi botaniczno-rolniczej we Lwowie . . . . . „ 5
c) Akademii rolniczej w Dublanach . . . . . „ 7
d) Niższej „ „ „ „ . . . . . „ 15
e) Szkoły gorzelniczej w Dublanach . . . . . „ 18
f) Gorzelni w Dublanach . . . . . „ 20
g) Folwarku w Dublanach . . . . . „ 22
h) Doswiadczalnej stacyi chemiczno rolniczej w Dublanach . . . . . „ 25
i) Średniej szkoły rolniczej w Czernichowie . . . . . „ 27
j) Folwarku w Czernichowie . . . . . „ 34
k) Niższej szkoły rolniczej w Horodence . . . . . „ 37
l) „ „ „ „ Jagielnicy . . . . . „ 40
m) „ „ „ „ Kobiernicach . . . . . „ 43
n) „ „ „ „ Bereźnicy . . . . . „ 47
o) „ „ „ „ Suchodole . . . . . „ 50
p) Szkoły ogrodniczej w Tarnowie . . . . . „ 53
r) Krajowego zakładu sadowniczego w Zaleszczykach . . . . . „ 56
s) Krajowego składu publicznego w Krakowie . . . . . „ 59

Z Drukarni Pillera i Sp. we Lwowie.

a) Krajowa szkoła gospodarstwa lasowego we Lwowie.

Wydatki. Preliminarz na rok 1902. LW. 51.056/901.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1902. zwyczajne	Wniosek na rok 1902. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1900.	Kwota uchwalona na rok 1901.
			Korony			
		WYDATKI.				
I.		**Płace nauczycieli.**				
	1	Profesor fachowy, zarazem dyrektor, płaca . . 4.800 K. dodatek aktywalny . . 840 „ dodatek osobisty . . 1.200 „	6.840	—	6.840	6.840
	2	Dwóch profesorów fachowych: *a*) dla jednego, płaca . . 3.280 K. dodatek aktywalny . . 720 „ dodatki pięcioletnie . 800 „	4.800		4.800	4.800
		b) dla drugiego, płaca 3 280 K. dodatek aktywalny 720 „ posada nieobsadz	—	—	—	—
	3	Trzech nauczycieli-adjunktów, płace po 2.400 K. . . 7.200 K. dodatki aktyw. po 600 K. 1.800 „ dod. osobisty dla jednego „ pięcioletnie . . 300 „ 1.137 „	10.437	—	9.900	10.200
	4	Docenci (nauczyciele-pomocnicy): *a*) języka polskiego i niemieckiego 1.800 K. *b*) fizyki eksperymentalnej . 600 „ *c*) matematyki . . . 1.000 „ *d*) zarysu inżynieryi, konstrukcyi i rysunków . . . 1.600 „ *e*) chemii ogólnej: *α*) za wykłady . . 600 K. *β*) za prowadzenie ćwiczeń w laboratoryum chemii . . 400 „ 1.000 „ *f*) ekonomii społecznej . 400 „ *g*) encyklopedyi rolnictwa . 600 „ *h*) zarysu prawa i administracyi 500 „ *i*) nauki o pomocy w nagłych wypadkach . . . 200 „	7.700	—	7.700	7.700
		Suma rubryki I.	29.777	—	29.240	29.540
II.		**Pensye, emerytury i zaopatrzenia.**				
	5	Strzelecka Julia, wdowa po b. dyrektorze, pensya	1.400	—	—	—
		Strzelecki Henryk, były dyrektor, emerytura	—	—	5.200	5 200
	6	Tyniecki Władysław, były „ „	4.400	—	4.400	4.400
	7	Moroz Ludwika, wdowa po dozorcy, dożywotnie zaopatrzenie . . .	120	—	120	120
		Suma rubryki II.	5.920	—	9.720	9.720
		Do przeniesienia . .	35.697	—	38.960	39.260

a) Krajowa szkoła gospodarstwa lasowego we Lwowie.

Preliminarz na rok 1902 LW. 51056/901. **Wydatki.**

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1902. zwyczajne	Wniosek na rok 1902. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1900.	Kwota uchwalona na rok 1901.
			Korony			
		Z przeniesienia .	35.697	—	38.960	39.260
III.		**Koszta administracyi.**				
	8	Koszta kancelaryjne, druki i portorya .	500	200	499	900
	9	Dyetaryusz w kancelaryi dyrekcyi . .	480	—	334	480
	10	Ubezpieczenie budynków i zbiorów . .	80	—	65	80
	11	Opał i oświetlenie	800	—	475	800
	12	Utrzymanie budynków	300	1.385	420	700
	13	Sprzęty i ruchomości	100	200	126	100
	14	Dozorca domu i pomocnik dozorcy . .	1.080	—	1.080	1.080
	15	Podatki	40	—	14	40
		Suma rubryki III. .	3.380	1.785	3.013	4.180
IV.		**Środki naukowe.**				
	16	Biblioteka i czytelnia	600	—	780	800
	17	Laboratorya: a) chemii ogólnej i technologicznej 280 K. b) botaniczno-fizyologiczne . 120 „	400	—	371	400
	18	Muzea, zbiory i środki do demonstracyi i ćwiczeń: *zwycz. nadzw.* a) do geografii fizycznej i politycznej . . . . 20 K. — K. b) do fizyki . . . . 40 „ 400 „ c) „ meteorologii i klimatologii . . . . 40 „ — „ d) do inżynieryi leśnej . 300 „ — „ e) „ botaniki, fizyologii, geognozyi i mineralogii . 120 „ — „ f) do zoologii . . . . 40 „ — „ g) „ technologii chemicznej 100 „ — „ h) „ leśnictwa w ogóle i uprawa lasu . . . 300 „ — „	960	400	983	1.560
	19	Na założenie szkółki drzewek w Winnikach, Brzuchowicach i Zubrzy, III. rata .	—	1.300	945	1.300
	20	Wycieczki naukowe z uczniami . .	2.000	—	1.696	2.000
	21	Utrzymanie ogrodu przy szkole . .	300	—	300	600
		Suma rubryki IV. .	4.260	1.700	5.075	6.660
V.		**Spłata pożyczki.**				
	22	Gal. Kasie oszczędności we Lwowie, 55 i 56 rata na kapitał i odsetki . .	1.042	—	1.042	1.042
VI.	23	**Rozmaite nieprzewidziane** . .	100	—	—	100
		Suma wydatków .	44.479	3.485	48.090	51.242
		Razem .	**47.964 K.**			

2) Krajowa szkoła gospodarstwa lasowego we Lwowie.

Wydatki. Preliminarz na rok 1902. LW. 51.056/901.

Wyjaśnienia.

Do rubr. I. poz. 3. Preliminuje się *więcej* o 237 K. na pierwszy dodatek pięcioletni dla nauczyciela-adjunkta Sokołowskiego od 16. marca. 1901.

„ „ *II. poz. 5.* Strzelecki Henryk b. dyrektor umarł, odpada zatem wydatek 5.200 K na jego emeryturę preliminowany, natomiast preliminuje się pensyę wdowią dla jego żony Julii Strzeleckiej w kwocie 1.400 K.

„ „ *III poz. 8.* W wydatkach nadzwyczajnych zamiast 400 K. uchwalonych na rok 1901, preliminuje się 200 K. na zaprowadzenie telefonu.

„ „ *III poz. 12.* Na instalacyę wodociągów preliminuje się w nadzwyczajnych 1.385 K.

„ „ *III. poz. 13.* Na konieczną naprawę sprzętów preliminuje się w nadzwyczajnych 200 K.

„ „ *IV. poz. 16.* Odpada kredyt nadzwyczajny, przyznany jednorazowo na rok 1901 w kwocie 200 K

„ „ *IV. poz. 18.* ad *d)* Pozycye *d)* i *e)* budżetu roku 1901 połączono w jedną pozycyę i dlatego pod *d)* preliminuje się w zwyczajnych 300 K., to jest sumę powyższych pozycyj; w nadzwyczajnych zaś odpada wydatek 200 K.

„ „ *IV. poz 21.* Odpada wydatek nadzwyczajny 300 K., przyznany jednorazowo na rok 1901.

Dochody

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1902. zwyczajne	Wniosek na rok 1902. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1900.	Kwota uchwalona na rok 1901.
			Korony			
		DOCHODY.				
I	1	**Subwencya z c. k. Skarbu Państwa** .	14.000	—	14.000	14.000
II.	2	**Opłaty od uczniów:**				
		a) wpisowe od 15 uczniów po 4 K. 60 K.				
		b) czesne od 30 uczniów po 20 „ 600 „	660	—	468	660
III.	3	**Rozmaite nieprzewidziane** . . .	100	—	—	100
		Suma dochodów .	14.760	—	14.468	14.760
		W porównaniu z wydatkami	47.964		48.090	51.242
		okazuje się **niedobór**	33.204	—	33.622	36.482

Wyjaśnienia.

Dochody preliminuje się bez zmiany, jak na rok 1901.

Na rok 1901 uchwalono wydatki 51.242 K., dochody 14.760 K. niedobór 36.482 K.

„ „ 1902 preliminuje się „ 47 964 „ „ 14.760 „ „ 33.204 „

Zatem na rok 1902 *mniejsze* „ o 3.278 K., „ *bez zmiany*, *mniejszy* „ o 3.278 K.

b) Doświadczalna stacya botaniczno-rolnicza we Lwowie.

Preliminarz na rok 1902. LW. 70.772/901. **Wydatki.**

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1902 zwyczajne	Wniosek na rok 1902 nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1900	Kwota uchwalona na rok 1901
			Korony			
I.		**WYDATKI.**				
		Płace personalu.				
	1	Kierownik stacyi	1.200	—	1.200	1.200
	2	*a*) Asystent pierwszy etatowy, płaca 2.000 K. dodatek aktywalny 200 „ 2.200 K.				
		b) 2 Asystentów nieetatowych, płaca po 1.200 K. 2.400 K. na mieszkanie po 400 „ 800 „ „ opał po 78 K. . 156 „ 3356 „	5.556	—	3.756	5.556
	3	Laborant, płaca . . . 1.100 K. na mieszkanie . . 360 „	1.460	—	1.460	1.460
		Suma rubryki I. .	8.216	—	6.416	8.216
II.		**Koszta administracyi.**				
	4	Zarząd: *a*) koszta kancelaryjne 800 K.				
	5	*b*) służący . . 600 „	1.400	—	1.597	1.400
	6	Najem pomieszkania	1.680	—	1.600	1.600
		Oświetlenie i opał	500	—	529	500
		Suma rubryki II. .	3.580	—	3.726	3.500
III.		**Utrzymanie stacyi.**				
	7	Koszta utrzymania stacyi . . .	1.700	300	1.667	1.700
	8	„ utrzymania ogrodu górskiego . .	600	—	516	600
	9	*a*) Utrzymanie pól doświadczalnych . . . 1.000 K.				
		b) Analizy z pól utrzymywawanych kosztem Towarzystwa gospodarczego . 200 „	1.200	—	356	1.200
	10	Koszta druków i wydawnictw . .	200	—	10	600
	11	Prenumerata pism i zakupno podręczników	400	—	244	400
	12	Koszta podróży kierownika i asystentów .	800	—	650	800
		Suma rubryki III. .	4.900	300	3.443	5.300
		Suma wydatków .	16.696	300	13.585	17.016
		Razem .	**16.996 K.**			

Wyjaśnienia.

Do rubr. II. poz. 5. Podwyższono wydatek o 80 K. a mianowicie w stosunku 5% od opłacanego czynszu 1.600 K. na zapłacenie należytości za wodę na rzecz miasta Lwowa.

„ „ III. poz. 7. Wskutek wzrostu czynności stacyi podwyższa się kredyt zwyczajny o 400 K. w nadzwyczajnych zaś preliminuje się, w miejsce kredytu 400 K. uchwalonego na rok 1901, wydatek 300 K. na sprawienie maszyny do pisania, która jest dla stacyi niezbędnie potrzebną.

„ „ III. poz. 10. Odpada kredyt nadzwyczajny 400 K, jednorazowo przyznany na rok 1901.

b) Doświadczalna stacya botaniczno-rolnicza we Lwowie.

Dochody. Preliminarz na rok 1902. LW. 70.772/901.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1902. zwyczajne	Wniosek na rok 1902. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1900.	Kwota uchwalona na rok 1901.
			Korony			
		DOCHODY.				
I.	1	**Subwencya z c. k. Skarbu Państwa** .	2.000	—	2.000	2.000
II.	2	**Dochód z analiz**	1.600	—	1.037	1.600
III.	3	**Dochód z pól i ogrodu** . . .	400	—	163	400
		Suma dochodów .	4.000	—	3.200	4.000
		W porównaniu z wydatkami .	16.996	—	13.585	17.016
		Okazuje się niedobór .	12.996	—	10.385	13.016

Wyjaśnienia.

Dochody preliminuje się bez zmiany, jak na rok 1901.

Na rok 1901 uchwalono wydatki 17.016 K., dochody 4.000 K. niedobór 13.016 K.
„ „ 1902 preliminuje się „ 16.996 „ „ 4.000 „ „ 12.996 „
Zatem na rok 1902 *mniejsze* „ o 20 K. „ bez zmiany, *mniejszy* „ o 20 K

c) Akademia rolnicza w Dublanach.

Preliminarz na rok 1902. LW. 73370/901. **Wydatki.**

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1902 zwyczajne	Wniosek na rok 1902 nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1900	Kwota uchwalona na rok 1901.
			Korony			
		WYDATKI.				
I.		**Płace profesorów i docentów.**				
			zwycz.	*nadzwycz.*		
	1	Dyrektor, płaca . .	4.800 K.	— K.		
		dodatek aktywalny .	720 „	— „		
		„ osobisty .	— „	5.680 „		
		„ na utrzymanie koni .	— „	1.000 „	5.520	6.680	12.200	12.200
				zwyczajne.		
	2	4 profesorów fachowych, płace po 4.000 K. . .		16.000 K.		
		dodatki aktywalne po 720 k.		2.880 „		
		dodatki pięcioletnie . .		1.600 „	20.480	—	23.085	20.480
			zwycz.	*nadzwycz.*		
	3	5 profesorów fachowych. płace po 2.600 K.	13.400 K.	— K.		
		dodatki aktywalne po 480 K. . .	2.400 „	— „		
		dodatki pięcioletnie	800 „	— „		
		dodatki osobiste .	— „	600 „	16.200	600	13.815	15.520
			zwycz.	*nadzwycz.*		
	4	3 stałych profesorów-adjunktów, płaca po 2.000 K. . .	6.000 K.	— K.		
		dodatki aktywalne po 400 K. . . .	1.200 „	— „		
		dodatki pięcioletnie	600 „	— „		
		dodatki osobiste .	— „	700 „	7.800	700	8.355	8.100
	5	Asystent botaniki, płaca . . .			1.200	—	820	1.200
	6	„ rolnictwa			1.200	—	—	—
	/	Docent fizyki			—	—	600	—
	7	„ hodowli			—	—	1.600	1 600
	8	„ weterynaryi . . .			960	—	960	960
	9	„ leśnictwa			480	—	480	480
	10	„ ogrodnictwa			400	—	400	400
	11	„ melioracyi			480	—	480	480
	12	„ historyi i literatury polskiej .			1.200	—	1.200	1.200
	13	„ hodowli ryb i gospodarstwa stawowego			400	—	400	400
		„ hygieny			200	—	—	—
		Suma rubryki I. .			56.520	7.980	64.395	63.020
		Do przeniesienia . .			56.520	7.980	64.395	65.020

c) Akademia rolnicza w Dublanach.

Wydatki. Preliminarz na rok 1902. LW. 73.370/901.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wn osek na rok 1902 zwyczajne	Wn osek na rok 1902 nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1900	Kwota uchwalona na rok 1901
			Korony			
		Z przeniesienia . .	56.520	7·980	64·395	63.020
II.		**Płace urzędników administracyjnych.**				
	14	Kasyer, zarazem rachmistrz, płaca 2.400 K. dodatek pięcioletni . . 300 „	2.700	—	2.400	2.625
	15	Sekretarz dyrekcyi, zarazem magazynier, płaca . . . . 2.000 K. dodatek pięcioletni . . 240 „	2.240	—	2.000	2.170
		Zaliczki na płace	—	—	787	—
		Suma rubryki II. .	4.940	—	5.187	4.795
III.		**Płace funkcyonaryuszów nieetatowych.**				
	16	Kapelan, płaca . . . 600 K. dodatek osobisty . 200 „	800	—	800	800
	17	Lekarz zakładowy, płaca . . .	1.200	—	1.300	1.300
	18	Dyetaryusz w kancelaryi dyrekcyi . .	720	—	720	720
	19	Ogrodnik, płaca	1.200	—	1.200	1.200
	20	Pomocnik w bibliotece, płaca . .	400	—	400	400
		Suma rubryki III. .	4.320	—	4.420	4.420
IV.		**Koszta utrzymania służby szkolnej.**				
	21	Służba wyższa:				
		a) Tercyan szkoły, zarazem woźny, płaca . 560 K. na ubiór . . 100 „ 660 K.				
		b) Preparator . . . 960 „				
		c) Laborant w pracowni botaniki 480 „				
		d) „ „ „ mechaniki i fizyki . . . 432 „				
		e) Laborant w pracowni rolnictwa . . . . 720 „				
		f) Laborant w pracowni chemii 432 „				
		g) „ „ „ zootomii i mleczarstwa . . 432 „	4.116		4.044	4.116
	22	Służba niższa:				
		a) Dozorca domu i magazynu 480 K.				
		b) 2 stróżów domowych, zarazem nocnych, po 432 K. . 864 „	1.344		1.216	1.344
	23	Gratyfikacya służbie (do rozporządzalności dyrekcyi) . . .	200	—	214	200
		Suma rubryki IV. .	5.660	—	5.474	5 660
		Do przeniesienia . .	71.440	7.980	79.476	77.895

c) Akademia rolnicza w Dublanach.

Preliminarz na rok 1902. LW. 73.370/901. **Wydatki.**

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1902 zwyczajne	Wniosek na rok 1902 nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1900	Kwota uchwalona na rok 1901.
			Korony			
		Z przeniesienia .	71.440	7.980	79.476	77.895
V.		**Pensye, emerytury i zaopatrzenia.**				
	24	Kahane Aleksandra, wdowa po profesorze	1.200	—	1.200	1.200
	25	Anowa Berta, „ „ „	600	—	600	600
	26	Kasprzycka Julia, „ „ ogrodniku, pensya wdowia . . . 300 K. dodatek do płacy . . . 160 „ dodatek na wychowanie 2. dzieci 200 „	660	—	620	660
	27	Macherowa Marya, wdowa po instruktorze melioracyjnym	100	—	100	100
	28	Mudrykowa Wiktorya, wdowa po dozorcy	100	—	100	100
	29	Dendorowa, wdowa po furmanie, zaopatrzenie	100	—	100	100
	30	Pańkowski Kazimierz były profesor. .	—	—	—	3.500
	31	Eberhardt Jan, b. dozorca domu . .	200	—	—	200
	32	Pańkowska Honorata, wdowa po profesorze	1.200	—	—	—
		Rylski Tomasz, były profesor, emerytura .	4.600	—	—	—
		Suma rubryki V. .	8.760		2.720	6.460
VI.		**Koszta administracyjne.**				
	33	Zarząd: *a*) potrzeby kancelaryjne . .	1.000	200	1.519	1.000
		b) koszta podróży w interesach zakładu . . .	200	—	189	200
	34	Opał gmachu szkolnego . . .	3.400	—	3.203	3.400
	35	Oświetlenie gmachu szkolnego i obejść .	660	—	360	660
	36	Utrzymanie budynków i ogrodzeń . .	4.000	—	4.772	4.900
	37	„ dziedzińców i ścieżek . .	400	—	797	800
	38	„ parku	400	—	380	400
	39	Ubezpieczenie budynków . . .	1.300	—	1.065	1.300
	40	Najem pomieszkań: *zwycz.* *nadzwycz.* *a*) dla lekarza . . 240 K. — K. *b*) „ asystenta botaniki . 192 „ — „ *c*) „ „ rolnictwa. 192 „ — „ *d*) „ sekretarza dyrekcyi. 360 „ — „ *e*) „ ogrodnika . . 360 „ — „ *f*) „ dyetaryusza dyrekcyi 192 „ — „ *g*) „ laboranta mechaniki i fizyki . . 192 „ — „ *h*) „ laboranta rolnictwa 192 „ — „ *i*) „ laboranta hodowli . 192 „ — „ *k*) „ profesora rolnictwa — „ 900 „ *l*) „ „ fizyki . — „ 900 „	2.112	1.800	3.808	2.280
	41	Płaca kominiarza	420	—	260	420
	42	Sprzęty i ruchomości	240	—	221	240
	43	Koszta przewozu prelegentów . .	3.000	—	3.309	3.000
	44	„ lustracyi zakładu . . .	200	—	235	200
	45	„ nabożeństwa	100	—	141	300
	46	Apteka i inne koszta sanitarne . .	500	—	1.079	500
		Suma rubryki VI. .	17.932	2.000	21.338	19.600
		Do przeniesienia .	98.132	9.980	103.534	103.955

c) Akademia rolnicza w Dublanach.

Wydatki. Preliminarz na rok 1902. LW. 73370/901.

Liczba rubryki	Liczba pozycyj	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1902. zwyczajne	Wniosek na rok 1902. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1900.	Kwota uchwalona na rok 1901.
			Korony			
		Z przeniesienia .	98.132	9.980	103.534	103.955
VII.		**Potrzeby naukowe.**				
	47	Dotacye na zbiory i laboratorya: *zwycz. nadzw.*				
		a) dla profesora fizyki . 300 K. 100 K.				
		α) utrzymanie stacyi meteorologicznej . . 180 „ — „				
		b) dla profesora chemii ogólnej i technologii . 1.440 „ — „				
		c) dla profesora mineralogii i geologii . . . 120 „ — „				
		d) dla profesora botaniki, anatomii i fizyologii roślin 870 „ 300 „				
		e) zoologii . . . 300 „ — „				
		z) laboratoryum zootaniczne . . . 520 „ — „				
		f) dla profesora fizyologii i anatomii zwierząt . 390 „ — „				
		g) dla profesore chemii rolniczej . . . 1.320 „ — „				
		h) dla profesora rolnictwa . 1.070 „ — „				
		i) „ „ hodowli . 570 „ — „				
		k) „ „ weterynaryi 100 „ — „				
		l) „ „ administracyi 100 „ — „				
		m) „ „ mechaniki rolniczej i budownictwa . 750 „ 1.000 „				
		m) na ćwiczenia w użyciu narzędzi rolniczych 200 „ — „				
		n) dla docenta melioracyi . 100 „ — „				
		o) „ „ ogrodnictwa 20 „ 200 „				
		p) „ „ leśnictwa . 20 „ — „	8.370	1.600	7.844	9.870
	48	Utrzymanie mleczarni:				
		a) laborant . . . 720 K.				
		b) dokupno i naprawa przyrządów i naczyń . . 200 „				
		c) dowóz wody i lodu . . 60 „				
		d) światło i opał . . 450 „	1.430	—	—	—
	49	Biblioteka i czytelnia:				
		a) przykupno dzieł . . 1.000 K.				
		b) oprawa książek . . 100 „				
		c) czasopisma . . 900 „	2.000	—	2.209	2.000
	50	Utrzymanie pola doświadczalnego . .	1.000	300	808	1.000
	51	Wycieczki naukowe profesorów z uczniami	1.200	—	1.113	1.200
	52	Utrzymanie pasieki	60	—	24	60
	53	Ogród: zwycz. nadzwycz.				
		a) utrzymanie ogrodu 1.200 K. 1.000 K.				
		b) druk katalogu . 50 „ — „	1.250	1.000	1.628	1.250
		Do przeniesienia . .	15.310	2.900	13.626	15.880
			98.132	9.980	103.534	103.955

c) Akademia rolnicza w Dublanach.

Preliminarz na rok 1902 LW. 73.370/901. **Wydatki.**

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1902. zwyczajne	Wniosek na rok 1902. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1900.	Kwota uchwalona na rok 1901.
			Korony			
		Z przeniesienia .	98.132	9.980	103.534	103.955
			15.310	2.900	13.626	15.380
VII.	54	Wynagrodzenie dla folwarku dublańskiego za straty, ponoszone wskutek zastosowania stanu inwentarza do potrzeb akademii	2.000	—	2.000	2.000
		Suma rubryki VII. .	17.310	2.900	15.626	17.380
VIII.		**Spłata długu hipotecznego i podatki.**				
	55	Bankowi krajowemu we Lwowie I. i II. rata kapitału z odsetkami 4% od pożyczki 100.000 K.. . . .	4.650	—	—	—
	56	Podatek gruntowy i domowy . . .	1.026	—	1.026	1.026
		Suma rubryki VIII. .	5.676	—	1.026	1.026
IX.	57	**Utrzymanie 12-tu uczniów w internacie** po 700 k.	8.400	—	8.400	8.400
X.	58	**Rozmaite nieprzewidziane** . . .	200	—	9.146	200
XI.		**Utrzymanie internatu.**				
	59	*a*) Administrator domu zakł., płaca 960 K.				
		wikt . . . . 588 „				
		opał i światło . . . 200 „	1.748	—	1.786	1.748
		b) Portyer, płaca . . . 300 K.				
		wikt . . . . 360 „				
		opał i światło . . . 80 „				
		ubranie . . . . 120 „	860	—	860	860
		c) Magazynier (jak pobory portyera)	860	—	860	860
		d) Trzech lokajów, płaca po 192 K. . . . . 576 K.				
		wikt po 348 K. . . 1.044 „				
		opał i światło po 80 K. . 240 „				
		ubranie po 120 K. . . 360 „	2.220	—	5.504	1.480
		e) Trzech stróżów po 408 K. rocznie .	1.224	—	816	1.224
	60	Wikt 50 uczniów przez 10 miesięcy po 49 K	24.500	—	18.406	22.050
	61	Pranie pościeli i naprawa tejże . .	600	—	411	600
	62	Opał internatowego budynku . . .	2.100	—	2.172	2.100
	63	Oświetlenie „ „ . . .	1.600	—	1.614	1.600
	64	Utrzymanie budynku i sprzętów . .	600	3.840	1.113	1.710
		Suma rubryki XI. .	36.312	3.840	29.542	34.232
—		Budowa i wewnętrzne urządzenie skrzydła w internacie	—	—	37.343	—
		Suma wydatków	166.030	16.720	204.617	165.193
		Razem .	**182.750 K.**			

c) Akademia rolnicza w Dublanach.

Wydatki. Preliminarz na rok 1902. LW. 73.370/901

Wyjaśnienia

Do rubr. *I. poz. 3.* Preliminuje się ogółem więcej o 1.280 K., a to w zwyczajnych o 1.080 K. w nadzwyczajnych o 200 K. a mianowicie: wydatki zwyczajne w tej pozycyi zwiększa się o pobory dla jednego profesora, w łącznej sumie 3 080 K. Na tę pozycyę zarachowuje się wynagrodzenie przyznane emerytowanemu profesorowi Rylskiemu za zastępstwo profesora mechaniki rolniczej, w kwocie 3 280 K., t. j. 3.080 K. jako wydatek zwyczajny, a 200 K. jako nadzwyczajny. A ponieważ dla Rylskiego jako profesora w czynnej służbie preliminowano na rok 1901 pobory zwyczajne w kwocie 5.080 K. przeto ubywa w wydatkach zwyczajnych 2.000 K. a przybywa w nadzwyczajnych 200 K. W porównaniu zaś ubytków z przybytkami okazuje się wzrost wydatku w tej pozycyi jak wyżej ogółem o 1.280 K. W nadzwyczajnych preliminuje się dodatek osobisty zamiast dla profesora Pomorskiego, dla profesora Miczyńskiego w kwocie 400 K. Szczegółowe wyjaśnienie w **sprawozdaniu** o szkołach.

„ „ *I. poz. 4.* Wydatki zwyczajne pozostawia się niezmienione, w nadzwyczajnych wstawia się 400 K. jako dodatek osobisty dla profesora-adjunkta Kowalewskiego.

„ „ *I. poz. 6.* Preliminuje się nową pozycyę wydatków, a mianowicie wynagrodzenie dla asystenta rolnictwa 1.200 K., natomiast odpada wynagrodzenie dla docenta hodowli w kwocie 1.600 K. Zmiany te uzasadniono w **sprawozdaniu** o szkołach rolniczych.

„ „ *I. poz. 13.* Również w **sprawozdaniu** wyjaśniono wstawienie do preliminarza nowego wydatku 200 K. dla docenta hygieny, zauważa się jednak, że odpadł dodatek nadzwyczajny 100 K. dla lekarza zakładowego, preliminowany na rok 1901 w rubr. III.

„ „ *II. poz. 14. i 15.* Wskutek przypadających w roku 1902 pełnych dodatków pięcioletnich preliminuje się dla kasyera Popowicza *więcej* o 75 K., a dla sekretarza dyrekcyi Wieleżyńskiego *więcej* o 70 K.

„ „ *III. poz. 17.* preliminuje się mniej o 100 K., odpada bowiem dodatek nadzwyczajny dla lekarza zakładowego preliminowany na rok 1901 za naukę hygieny (Vide wyjaśnienia do rubr. I. poz. 13).

„ „ *V. poz. 31 i 32.* Profesor Pańkowski Kaźmierz umarł odpada zatem wydatek 3.500 K. preliminowany na rok 1901, preliminuje się natomiast pod poz. 31 pensyę wdowią dla wdowy Honoraty Pańkowskiej 1.200 K. a pod poz. 32 emeryturę dla b. profesora Tomasza Rylskiego w kwocie 4.600 K.

„ „ *VI. poz. 33a.* Na nakład druków wskutek zmiany tytułu szkoły preliminuje się w nadzwyczajnych 200 K.

„ „ *VI. poz. 36. 37. 45.* Wydatki tych pozycyi preliminowano jak na r. 1901 z opuszczeniem kredytów nadzwyczajnych.

„ „ *VI. poz. 40.* W miejsce wydatku zwyczajnego 360 K. na najem pomieszkania dla docenta hodowli, preliminuje się 192 K. na najem pomieszkania dla asystenta rolnictwa, w nadzwyczajnych wstawia się na pomieszkanie dla profesora rolnictwa i dla profesora fizyki po 900 K. Zmiany te uzasadniono w **sprawozdaniu** o szkołach rolniczych.

c) Akademia rolnicza w Dublanach.

Preliminarz na rok 1902. L.W 73.370/901. **Wydatki.**

Do rubr. *VII. poz. 47.* Pozycye 44, 45 i 46 budżetu roku 1901 połączono w jedną pozycyę, w myśl życzenia komisyi budżetowej, wyrażonego w sprawozdaniu o budżecie wyższej szkoły rolniczej w Dublanach, ponieważ rachunkowe rezdzielenie wydatków tych pozycyj jest niemożliwe. Wydatki zwyczajne tej pozycyi preliminuje się zatem w wysokości sum uchwalonych na rok 1901 w poz. 44, 45 i 46, w nadzwyczajnych wstawia się pod *a*) na środki do ćwiczeń praktycznych dla profesora fizyki 100 K. pod *d*) na dalsze uzupełnienie środków naukowych dla profesora botaniki, anatomii i fizyologii 300 K. pod *m*) na zakupno narzędzi rolniczych do ćwiczeń praktycznych 1.000 K., wreszcie pod *o*) na założenie sadu 200 K. ogółem w nadzwyczajnych więcej o 100 K.

„ „ *VII. poz. 48.* Nową pozycyę preliminuje się jak wyjaśnienie zawarte w **sprawozdaniu** o szkołach rolniczych.

„ „ *VII. poz. 50.* Na ogrodzenie poletka selekcyjnego preliminuje się w nadzwyczajnych 300 K.

„ „ *VII. poz. 53.* Z kwoty 1.000 K. preliminowanej w nadzwyczajnych, przeznaczono na odrenowanie ogrodu 250 K. i na częściowe ogrodzenie ogrodu botanicznego 750 K.

„ „ *VIII. poz. 55.* Preliminuje się nową pozycyę na spłatę I. i II. raty kapitału z odsetkami od pożyczki hipotecznej 100.000 K. zaciągniętej w Banku krajowym na majątek Dublany w myśl uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 4. maja 1900.

„ „ *XI. poz. 59d.* Wskutek większej liczby uczniów preliminuje się pobory dla trzeciego lokaja w sumie 740 K.

„ „ *XI. poz. 60.* Preliminuje się wikt dla 50 uczniów, podczas gdy na rok 1901 preliminowano tylko dla 45, skutkiem czego podwyższa się wydatki w tej pozycyi o 2.450 K.

„ „ *XI. poz. 64.* Na urządzenie 11 nowych pokojów w internacie wskutek większej liczby uczniów, preliminuje się w nadzwyczajnych wydatek 3.840 K., w miejsce uchwalonego na r. 1901 w kwocie 1.110 K. wydatek zwyczajny preliminuje się w tej samej wysokości, co na rok 1901.

c) Akademia rolnicza w Dublanach.

Dochody. Preliminarz na rok 1902. LW. 73.370/901.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1902. zwyczajne	Wniosek na rok 1902. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1900.	Kwota uchwalona na rok 1901.
			Korony			
		DOCHODY.				
I.		**Subwencye.**				
	1	Z c. k. Skarbu państwa: *a)* subwencya zwyczajna . . .	20.000	—	20.000	20.000
	2	Z funduszu kultury krajowej . . .	8.421	—	7 514	7.722
		Suma rubryki I. .	28.421	—	27.514	27.722
II.		**Opłaty od uczniów.**				
	3	Wpisowe od 38 uczniów po 10 K. 380 K. na uwolnienie 8 uczniów od opłaty . . . . 80 „	300	—	270	250
	4	Czesne od 38 uczniów po 200 K. 7.600 K. na uwolnienie 8 uczniów od opłaty . . . . 1 600 „	6.000	—	3.950	5.000
	5	Opłaty za ćwiczenia w laboratoryach od 38 uczniów po 16 K. 608 K. na uwolnienie 8 uczniów od opłaty . . . . 128 „	480	—	306	400
	6	Opłaty na utrzymanie w internacie: *a)* od 38 uczniów płacących po 700 K. . . . .26.600 K *b)* od 12 uczniów przyjętych na koszt funduszu kraj. (obacz rubr. IX. wyd.) po 700 K. . 8.400 „	35.000	—	30.498	31.500
		Suma rubryki II. .	41.780	—	35.024	37.150
III.	7	**Dochód z pasieki**	20	—	—	20
IV.	8	**Sprzedaż płodów z pola doświadczalnego i ogrodu**	240	—	626	240
V.	9	**Odsetki z legatu ś. p. Karola Skibińskiego**	176	—	177	196
VI.	10	**Dochody rozmaite**	400	—	105	400
		Suma dochodów .	71.037	—	63.446	65.728
		W porównaniu z wydatkami .	182.750	—	204.617	165.193
		Okazuje się **niedobór** .	111.713	—	141.171	99 465

Wyjaśnienia.

Do rubr. I. poz. 2. Preliminuje się dochody *większe* o 699 K. na podstawie preliminarza funduszu kultury krajowej na rok 1902 (LW. 62949/901).

„ „ *II.* Preliminuje się dochody ogółem *większe* o 4.630 K. z powodu większej liczby uczniów.

„ „ *V.* Dochód *mniejszy* o 20 K. na podstawie obecnego stanu efektów legatu, z uwzględnieniem niższej stopy procentowej.

Na rok 1901 uchwalono	wydatki 165.193 K.,	dochody 65.728 K.	niedobór 99.465 K.
„ „ 1902 preliminuje się	„ 182.750 „	„ 71.037 „	„ 111.713 „
Przeto *większe*: wydatki o	17.557 K.,	„ o 5.309 K.	„ o 12.248 K.

Wydatki.

d) Niższa szkoła rolnicza w Dublanach.

Preliminarz na rok 1902. LW. 73.370/901.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1902 zwyczajne	Wniosek na rok 1902 nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1900	Kwota uchwalona na rok 1901
			Korony			
		WYDATKI.				
I.		**Płace nauczycieli.**				
	1	Zastępstwo nauczycieli do nauk fachowych	2.750	—	2.750	2.750
	2	Nauczyciel pomocniczy do nauk fachowych, płaca . . . . 2.000 K. dodatek aktywalny . 280 „ dodatek pięcioletni . 200 „	2.480	—	2.480	2.480
	3	Nauczyciel do nauk elementarnych, płaca . . . . 1.400 K. dodatek aktywalny . 200 „ „ pięcioletni . 160 „	1.760	—	1.600	1.760
	4	Docent weterynaryi	300	—	300	300
	5	Katecheta obrz. łać.	800	—	800	800
	6	Instruktor do robót ręcznych i dozorca uczniów	1.200	—	1.060	1.200
		Suma rubryki I. .	9.290	—	8.990	9.290
Ia)		**Pensye, emerytury i zaopatrzenia** .	—	—	500	500
II.		**Koszta administracyjne.**				
	7	Zarząd: Remuneracya dyrektora akademii rolniczej	800	—	800	800
	8	Opał i oświetlenie	700	—	823	700
	9	Utrzymanie budynków, ubezpieczenie i kominiarz	800	—	672	800
	10	Sprzęty i ruchomości	200	—	198	600
	11	Koszta nabożeństwa i nauki dla uczniów obrządku gr. kat.	800	—	800	800
		Suma rubryki II. .	3.300	—	3 293	3.700
III.		**Utrzymanie uczniów.**				
	12	Stołowanie 36 uczniów po 328 K. 50 gr.	11.826	—	12.314	11.826
	13	Odzież, pościel i pranie tychże po 120 K.	4.320	—	4.296	4.320
		Suma rubryki III.	16.146	—	16.610	16.146
		Do przeniesienia .	28.736	—	29.393	29.636

d) Niższa szkoła rolnicza w Dublanach.

Wydatki. Preliminarz na rok 1902 LW. 73.370/901.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1902. zwyczajne	Wniosek na rok 1902. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1900	Kwota uchwalona na rok 1901.
			Korony			
		Z przeniesienia .	28.736	—	29.393	29 636
IV.		**Potrzeby naukowe.**				
	14	Zaprzęgi do demonstracyi . . .	160	—	86	160
	15	Przybory do pisania i nauki uczniów .	400	—	568	400
	16	Przykupno modeli, machin i narzędzi .	400	—	400	400
		Suma rubryki IV. .	960	—	1.054	960
V.	17	**Kurs ćwiczeń dla szkolnej straży pożarnej**	80	—	80	80
VI.	18	**Rozmaite nieprzewidziane** . . .	100	—	413	100
		Suma wydatków .	29 876	—	30.940	30.776

Wyjaśnienia.

Do rubr. I. a) Nie preliminuje się żadnego wydatku, ponieważ p. Helena Bartowa, wdowa po nauczycielu wyszła powtórnie zamąż i otrzymała odprawę (LW. 2711/901).

„ „ *II. poz. 10* Odpada kredyt nadzwyczajny przyzwolony jednorazowo na rok 1901.

d) Niższa szkoła rolnicza w Dublanach.

Preliminarz na rok 1902. LW. 73.370/901. **Dochody.**

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1902 zwyczajne	Wniosek na rok 1902 nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1900	Kwota uchwalona na rok 1901
			Korony			
		DOCHODY.				
I.	1	**Subwencya z c. k. Skarbu Państwa** .	6.000	—	6.000	6.000
II.	2	**Zarobek 36 uczniów po 36 K.** . .	1.296	—	1.186	1.296
III.	3	**Rozmaite nieprzewidziane** . . .	100		—	100
		Suma dochodów .	7.396		7.186	7.396
		W porównaniu z wydatkami .	29 876	—	30.940	30.776
		Okazuje się **niedobór** .	22.480	—	23.754	23.380

Wyjaśnienia.

Dochody preliminuje się w tej samej wysokości, jak na rok 1901.

Na rok 1901 uchwalono wydatki 30.776 K., dochody 7.396 K. niedobór 23.380 K.
„ „ 1902 preliminuje się „ 29 876 „ „ 7.396 „ „ 22.480 „
Zatem na rok 1902 *mniejsze* „ o 900 K., *bez zmiany* — *mniejszy* „ o 900 K.

e) Krajowa szkoła gorzelnicza w Dublanach.

Wydatki. Preliminarz na rok 1902 LW. 49684/901.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1902. zwyczajne	Wniosek na rok 1902. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1900.	Kwota uchwalona na rok 1901
			Korony			
		WYDATKI.				
I.		**Płace nauczycieli.**				
	1	Dyrektor szkoły i gorzelni . . .	1.200	—	1.200	1.200
	2	Adjunkt, jednocześnie gorzelnik w gorzelni	2.000		1.564	2.000
	3	Docenci:				
		a) matematyki i rysunków . .	300	—	300	300
		b) fizyki	300	—	300	300
		c) chemii	300		300	300
		d) gorzelnictwa	1.000	—	1.000	1.000
		e) nauki o kotłach i maszynach .	400	—	400	400
		f) nauki o opodatkowaniu . .	400	—	400	400
		g) administracyi i rachunkowości .	120	—	120	120
		h) nauki o fabrykacyi drożdży prasowanych	400	—	400	400
		i) nauki o fermentach . . .	300	—	—	—
		Suma rubryki I. .	6.720	—	5.984	6.420
II.		**Koszta administracyjne.**				
	4	Druki, inseraty, portorya i t. p. . .	60		59	60
	5	Koszta przewozu prelegentów . .	250	—	189	200
	6	„ podróży dyrektora w sprawach szkolnych	120	—	7	120
		Suma rubryki II. .	430	—	255	380
III.		**Potrzeby naukowe.**				
	7	Wyższej szkole rolniczej za użycie laboratoryum	160	—	160	160
	8	Przyrządy do laboratoryum gorzelni. .	100	—	108	100
	9	Koszta produkcyi drożdży prasowanych .	300	—	294	300
	10	Książki i czasopisma	120	—	145	120
	11	Wycieczki profesorów z uczniami . .	400	—	—	400
		Suma rubryki III. .	1.080	—	707	1.080
IV.		**Zapomogi dla uczniów:**				
		a) z funduszów krajowych 600 K.				
		b) z subwencyi państwowej 1.000 „	1.600	—	1 600	1.600
V.		**Rozmaite nieprzewidziane** . . .	40	—	65	40
		Suma wydatków .	9.870	—	8.611	9.520

Wyjaśnienia.

Do rubr. I. poz. 3 i) Wstawia się nową pozycyę na pokrycie wynagrodzenia docenta nauki o fermentach. Bliższe uzasadnienie w **sprawozdaniu** o szkołach rolniczych.

„ „ *II. poz. 5.* Podwyższono wydatek o 50 K., gdyż dotychczasowy kredyt okazał się niewystarczający.

e) Krajowa szkoła gorzelnicza w Dublanach

Preliminarz na rok 1902. LW. 49.684/901. **Dochody.**

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1902 zwyczajne	Wniosek na rok 1902 nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1900	Kwota uchwalona na rok 1901.
			Korony			
		DOCHODY.				
I.	1	**Subwencya z c. k. Skarbu Państwa:**				
		a) na utrzymanie szkoły . . .	3.000	—	3.000	3.000
		b) na zapomogi dla uczniów . .	1.000	—	1.000	1.000
		Suma rubryki I. .	4.000	—	4.000	4.000
II.	2	**Opłaty od uczniów**	1.000	—	2 300	1.000
		Suma dochodów .	5.000	—	6.300	5.000
		W porównaniu z wydatkami	9.870	—	8.611	9.520
		okazuje się **niedobór**	4.870	—	2.311	4.520

Wyjaśnienia.

Dochody preliminuje się bez zmiany, jak na rok 1901.

Na rok 1901 uchwalono wydatki 9.520 K., dochody 5.000 K., niedobór 4.520 K.
„ „ 1902 preliminuje się „ 9.870 „ „ 5.000 „ „ 4.870 „
Zatem na rok 1902 *większe* „ o 350 K., *bez zmiany* — *większy* „ o 350 K.

f) Gorzelnia w Dublanach.

Wydatki. Preliminarz na rok 1902. LW. 75.278/901.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1902. zwyczajne	Wniosek na rok 1902. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1900.	Kwota uchwalona na rok 1901
			Korony			
		WYDATKI.				
I.		**Płace.**				
	1	Maszynista	1.400	—	800	1.400
	2	5 robotników po 30 K. miesięcznie przez 6 miesięcy i jeden przez cały rok z dodatkiem na pomieszkanie . .	1.380	—	946	1.380
		Suma rubryki I. .	2.780	—	1.746	2.780
II.		**Koszta wyrobu spirytusu.**				
	3	Opał przez 5 miesięcy	2.100	—	1.904	2.100
	4	Ziemniaki (2.200 q. po 2 K. 40 g.) .	5.280	—	4.382	5.280
	5	4% jęczmienia (88 q. po 14 K.) . .	1.232	—	1.071	1.232
	6	Żyto i kukurudza (2×90=180 q. po 14 K.)	2.520	—	328	2.520
	7	15% jęczmienia (30 q. po 14 K.) . .	420	—	—	420
	8	Światło, smarowidło, drożdże i t. p. .	400	—	93	400
	9	Monter, naprawa maszyn i kupno narzędzi	600	—	597	600
	10	Ubezpieczenie budynków, urządzeń i robotników	400	—	376	400
		Suma rubryki II. .	12.952	—	8.751	12.952
III.		**Rozmaite.**				
	11	Utrzymanie budynków i podwórza . .	60	500	11	60
	12	Podatek dochodowy	200	—	101	120
	13	Koszta komisyj lustracyjnych, posyłki i wyjazdy w sprawach gorzelni . .	100	—	88	100
		Suma rubryki III. .	360	500	200	280
		Suma wydatków .	16.092	500	10.697	16.012
		Razem .	**16 592 K.**			

Wyjaśnienia.

Do rubr. III. poz. 11. Na adaptacye w budynku gorzelni preliminuje się w nadzwyczajnych 500 K.

„ „ III. poz. 12. Wskutek wyższego wymiaru podatku dochodowego preliminuje się więcej o 80 K.

f) Gorzelnia w Dublanach

Preliminarz na rok 1902. LW. 75.278/901. **Dochody.**

Liczba rubryki	Liczba pozycy	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1902 zwyczajne	Wniosek na rok 1902 nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1900.	Kwota uchwalona na rok 1901
			Korony			
		DOCHODY.				
I.	1	**Ze sprzedaży spirytusu** (300 hl. po 32 K.)	9.600	—	6.061	9.600
II.	2	**Ze sprzedaży wywarów** (152 hl po 4 K.)	608	—	474	608
III.	3	**Bonifikacya** za 300 hl. spirytusu po 10 K.	3.000	—	1.809	3.000
IV.	4	**Zwroty od zakładów dublańskich** za robotę maszynisty	600	—	—	600
		Suma dochodów .	13.808	—	8.344	13.808
		W porównaniu z wydatkami .	16.592	—	10.697	16.012
		okazuje się **niedobór** .	2.784	—	2.353	2.204

Wyjaśnienia.

Dochody preliminuje się bez zmiany, jak na rok 1901.

Na rok 1901 uchwalono wydatki 16.012 K., dochody 13.808 K., niedobór 2 204 K.
„ „ 1902 preliminuje się „ 16.592 „ „ 13.808 „ „ 2.784 „
Zatem na rok 1902, wydatki *większe* o 580 „ *bez zmiany* — *większy* „ o 580 K.

g) Folwark w Dublanach.

Wydatki. Preliminarz na rok 1902. LW. 71370/901.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1902. zwyczajne	Wniosek na rok 1902. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1900.	Kwota uchwalona na rok 1901.
			Korony			
		WYDATKI.				
I.		**Wydatki na gospodarstwo.**				
	1	Płace i zasługi	4.500	—	5.021	4.500
	2	Najem robotnika	9.000	—	8.665	8.000
	3	Zmiana i dokupno nasienia	600	—	483	600
	4	Dokupno nawozów dopełniających:				
		a) na pole . . . 2.100 K.				
		b) na łąki . . . 400 „	2.500	—	2.293	2.490
	5	Dokupno karmy (owsa, makuchów, kiełków)	8.600	—	9.323	7.600
	6	Zastąpienie zużytych koni i uprzęży	1.000	—	920	1.000
	7	Utrzymanie budynków i ogrodzeń	500	1.400	740	675
—		Przebudowanie starej szopy na narzędzia i zboże w ziarnie, postawienie sztachet, oraz bramy przy nowym domu dla służby i robotników	—	—	3.771	—
	8	Utrzymanie i naprawa maszyn i narzędzi, oraz kucie koni	1.000	—	1.227	1.000
	9	Utrzymanie rowów i dróg	100	—	186	100
	10	Melioracye łąk:				
		Melioracye łąk, nadzwyczajne	—	—	600	—
		a) Utrzymanie narzędzi melioracyjnych i dokupno materyałów	300	—	—	300
		b) Wynagrodzenie łąkowego	400	—	416	400
		Drenowanie pól	—	—	1.398	1.800
	11	Zabezpieczenie od pożaru i gradu	1.000	—	1.072	1.000
	12	Kuchnia folwarczna	600	—	771	600
	13	Koszta kancelaryjne	160	—	73	160
	14	Światło i smarowidło	100	—	181	100
	15	Kultura lasu i utrzymanie stawów	300	—	171	200
	16	Rogatki, posyłki i jazdy w interesach folwarku	200	—	176	200
		Suma rubryki I.	30.860	1.400	37.487	30.725
—	—	**Cegielnia**	—	—	4.248	—
II.	17	**Podatki, opłaty i daniny**	1.600	—	1.610	1.400
III.		**Spłata kapitału i odsetek dłużnych.**				
	18	Towarzystwu kredytowemu ziemskiemu we Lwowie:				
		a) 47 i 48 rata kapitału z odsetkami od pożyczki 10.000 K. . . 600 K.				
		b) 35 i 36 rata kapitału z odsetkami od pożyczki 23.200 K. 1.392 „	1.992	—	1.872	1.992
	19	Renta wieczysta c. k. galic. Towarzystwu gospodarczemu	3.200	—	3.200	3.200
		Suma rubryki III.	5.192	—	5.072	5.192
IV.	20	**Rozmaite nieprzewidziane**	300	—	1.051	300
		Suma wydatków	37.952	1.400	49.468	37.617
		Razem	**39.352 K.**			

g) Folwark w Dublanach.

Preliminarz na rok 1902. LW. 71.370/901. **Wydatki**

Wyjaśnienia.

Do rubr. *I. poz. 2.* Wydatki z roku 1898 wyniosły 8.744 K., w roku 1899 — 9.636 K., w roku 1900 — 8.665 K., razem 27.045 K. a więc w przecięciu rocznie 9.015 K. i na tej podstawie preliminuje się okrągło 9.000 K., przeto *więcej* o 1000 K.

„ *I. poz. 4.* Podwyższa się wydatki o nieznaczną kwotę 10 K.

„ *I. poz. 5.* Preliminuje się *więcej* o 1.000 K., z powodu podniesienia się ceny owsa i paszy, równocześnie podwyższa się dochody z krowiarni, a mianowicie z przychowku o 800 K. i z braków i opasów o 400 K.

„ *I. poz 7.* Wydatki zwyczajne preliminuje się jak na rok 1901, w nadzwyczajnych zaś wstawia się 1 200 K. na odnowienie okien w zabudowaniach folwarcznych, i 200 K. na otynkowanie stajni.

„ *I. poz. 10.* Odpada kredyt nadzwyczajny 1.800 K., przyznany w roku 1901 na drenowanie.

„ *I. poz. 15.* Podwyższa się wydatki o 100 K., z powodu koniecznej potrzeby odczyszczenia stawów.

„ *II. poz. 17.* Na podstawie rzeczywistych wyników podwyższa się wydatki o 200 K.

g) Folwark w Dublanach.

Dochody. Preliminarz na rok 1902. LW. 71370/901.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1902 zwyczajne	Wniosek na rok 1902 nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1900	Kwota uchwalona na rok 1901
			Korony			
		DOCHODY.				
I.		**Dochody z gospodarstwa.**				
	1	*a*) Ze sprzedaży ziemiopłodów	18.800	—	13.458	18.800
		b) Za owies i siano od szkół i stron prywatnych	1.000	—	382	1.000
	2	Z wynajętych łąk i pastwisk	2.600	—	3.469	2.600
	3	Ze sprzedaży płodów zwierzęcych:				
		a) Krowiarnia:				
		α) mleko . 7.000 K.				
		β) przychowek . 4.000 „				
		γ) braki i opasy 2.000 „ 13.000 K.				
		b) Nierogacizna . . . 600 „				
		c) Owce . . . . 120 „				
		d) Zysk z wytuczenia bydła opasowego, oraz spieniężenia paszy i różnych karm . 800 „				
		e) Ryczałt od szkół za straty, wynikające z zastosowania inwentarza do potrzeb tychże szkół . . . . 2.000 „	16.520		17.336	15.320
	4	Za wynajęte konie	100		870	100
	5	Z lasu i stawów	600	—	749	600
		Suma rubryki I.	39.620	—	36.264	38.420
		Z cegielni	—	—	4 294	—
II.		**Z dzierżaw.**				
	6	Czynsz z karczmy	224	—	190	224
	7	Z polowania	50	—	100	50
		Suma rubryki II.	274	—	290	274
III.	8	**Rozmaite nieprzewidziane**	200	—	443	200
		Suma dochodów	40.094		41.291	38.894
		W porównaniu z wydatkami	39.352	—	49.468	37.617
		okazuje się **nadwyżka dochodów**	742	—	—	1.277
		Rzeczywiste zaś wynikłości z r. 1900 dały **niedobór**	—	—	8.177	—

Wyjaśnienia.

Do rubr. I. poz. 3 a. Na podstawie rzeczywistych wyników podwyższono dochód z przychowku o 800 K. a z braków i opasów o 400 K. (zob. Rubr. I. poz. 5 wydatków)

Na rok 1901 uchwalono wydatki 37.617 K., dochody 38.894 K., nadwyżkę dochodów 1.277 K.
„ „ 1902 preliminuje się „ 39.352 „ „ 40.094 „ „ „ 742 „
Zatem na rok 1902 *większe* „ 1.735 K., *większe* o 1.200 K., wynik niekorzystniej. o 535 K.

h) Doświadczalna stacya chemiczno-rolnicza w Dublanach.

Preliminarz na rok 1902 LW. 55 611/901. **Wydatki.**

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1902. zwyczajne	Wniosek na rok 1902. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1900.	Kwota uchwalona na rok 1901.
			Korony			
		WYDATKI.				
I.		**Płace personalu.**				
	1	Kierownik stacyi	1.200	—	1.200	1.200
	2	3 Asystentów:				
		a) Asystent pierwszy (etatowy), płaca . 2.000 K., dodatek aktywalny 200 „ 2.200 K.				
		b) Asystent drugi (nieetatowy) płaca . 1.600 K., na mieszkanie . 240 „, „ opał . . 78 „ 1.918 „				
		c) Asystent trzeci (nieetatowy) płaca . 1.200 K., na mieszkanie . 240 „, „ opał . . 78 „ 1.518 „	5.636	—	5.203	5.636
	3	Laborant, płaca . *zwycz.* 900 K. *nadzwycz.* — K., na mieszkanie 200 „ — „, dodatek nadzwycz. do płacy . . „ 360 „	1.100	360	1.050	1.100
	4	2 służących, płace po 432 K. . .	864	—	828	864
		Suma rubryki I.	8.800	360	8.281	8.800
II.		**Utrzymanie stacyi.**				
	5	Koszta utrzymania stacyi . . .	4.000	1.630	3.182	3.000
	6	„ prowadzenia doświadczeń wegetacyjnych i wazonowych . . .	1.000	—	2.008	1.000
	7	„ prowadzenia doświadczeń polowych i ferm doświadczalnych . . .	4.000	—	3.594	3.400
	8	Koszta kancelaryjne	800	—	559	600
	9	Druki sprawozdań	900	—	703	800
	10	Prenumerata pism i zakupno podręczników	320	—	386	320
	11	Koszta podróży kierownika i asystentów .	1.400	—	652	1.200
	12	Ubezpieczenie od wypadków funkcyonaryuszów stacyi	360	—	315	360
		Suma rubryki II. .	12.780	1.630	11.439	10.680
		Suma wydatków .	21.580	1.990	19.720	19.480
		Razem .	**23.570 K.**			

h) Doświadczalna stacya chemiczno-rolnicza w Dublanach.

Wydatki. Preliminarz na rok 1902. LW. 73.370/901.

Wyjaśnienia.

Do rubr. I. poz. 3. Zwiększono płacę nadzwyczajnym dodatkiem 360 K., ze względu na specyalne kwalifikacye laboranta, mechanika, który wykonuje wszystkie roboty z zakresu ślusarstwa.

„ „ *II. poz. 5.* Ze względu na podniesienie się ruchu stacyi podwyższano wydatki zwyczajne na utrzymanie o 1.000 K. W nadzwyczajnych wstawia się I ratą 1.500 K. na urządzenie pompy dla ułatwienia filtrowania i 130 K. na przerobienie okien.

„ „ *II. poz. 7.* Pozycye 7 i 8 budżetu roku 1901 połączono w jedną pozycyę, ponieważ rachunkowe rozdzielenie wydatków tych pozycyj jest niemożliwe. W roku 1901 preliminowano w poz. 7, wydatki 1.200 K. w poz. 8, wydatki 2.200 K. — razem 3.400 K. obecnie preliminuje się 4.000 K., to jest *więcej* o 600 K., ze względu na coraz większą liczbę zakładanych przez stacyę ferm doświadczalnych.

„ „ *II. poz. 8, 9.* Pod poz. 8. podwyższono wydatki o 200 K., a pod poz. 9 o 100 K. odpowiednio do rzeczywistej potrzeby, dotychczasowy bowiem kredyt okazał się niewystarczający.

„ „ *II. poz. 11.* Preliminuje się *większe* wydatki o 200 K. odpowiednio do zwiększonego obszaru pól doświadczalnych.

Dochody.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1902. zwyczajne	Wniosek na rok 1902. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1900	Kwota uchwalona na rok 1901
			Korony			
		DOCHODY.				
I.	1	**Subwencya z c. k Skarbu Państwa** .	2.000	—	2.000	2.000
II.	2	**Dochód z analiz**	1.500	—	1.625	1.500
		Suma dochodów .	3.500	—	3.625	3.500
		W porównaniu z wydatkami .	23.570	—	19.720	19.480
		Okazuje się **niedobór**	20.070	—	16·095	15.980

Wyjaśnienia.

Dochody preliminuje się bez zmiany, jak na rok 1901.

Na rok 1901 uchwalono wydatki 19.480 K., dochody 3.500 K., niedobór 15.980 K.
„ 1902 preliminuje się „ 23.570 „ „ 3.500 „ „ 20.070 „
Zatem na rok 1902 *większe* „ o 4.090 K., „ bez zmiany *większy* „ o 4.090 K.

i) Średnia szkoła rolnicza w Czernichowie.

Wydatki. Preliminarz na rok 1902. LW. 62947/901.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1902. zwyczajne	Wniosek na rok 1902. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1900.	Kwota uchwalona na rok 1901
			Korony			
		WYDATKI.				
I.		**Płace nauczycieli.**				
	1	Dyrektor, płaca . . . 4.000 K. dodatek aktywalny . 640 „ dodatek osobisty (przyznany dyr. Sikorskiemu dekretem Wydziału krajowego LW. 70450/900) . . . 400 „	5.040	—	3.550	4.640
	2	Kapelan i katecheta, oraz docent jednego z przedmiotów ogólnie kształcących, płaca . . . 2.800 K. dodatek aktywalny . 520 „ „ pięcioletni . 400 „	3.720	—	3.320	3.720
	3	8 profesorów, płaca po 2.800 K. 22.400 K. dodatki aktyw. po 520 K. 4.160 „ „ pięcioletnie . 4.298 „	30.858	—	30.151	30.827
	4	Docent weterynaryi . . .	1.600	—	1.600	1.600
	5	„ leśnictwa	800	—	800	800
	6	„ sadownictwa i warzywnictwa, oraz chmielarstwa i uprawy wikli .	400	—	400	400
	7	„ hygieny i nauki o pomocy w nagłych wypadkach	200	—	—	—
	8	„ języka francuskiego . . .	440	—	—	440
	9	Nauczyciel muzyki i śpiewu . . .	880	—	—	880
	10	Nauczyciel-instruktor do robót praktycznych płaca . . 1.600 K. dodatek aktywalny 280 „ trzy dodatki pięcioletnie . . 600 „ 2.480 K. po strąceniu zwrotu z funduszu folwarku w Czernichowie za administracyę 400 „	2.080	—	1.880	2.080
	11	2 prefektów internatu, zarazem nauczycieli gimnastyki i szermierki: płace po 1.600 K. . . 3.200 K. dodatek pięcioletni dla jednego . . . . 200 „ wikt po 720 K. . . 1.440 „ światło po 20 K. . . 40 „	4.880	—	3.001	4.880
		Suma rubryki I. .	50.898	—	44.702	50.267
II.		**Płace urzędników administracyjnych, etatowych.**				
	12	Kasyer, zarazem rachmistrz, płaca 2.400 K. dodatek pięcioletni . 140 „	2.540	—	2.400	2.400
	13	Pisarz Dyrekcyi, a zarazem magazynier, płaca	1.200	—	1.047	1.200
		Suma rubryki II. .	3.740	—	3.447	3.600
		Do przeniesienia .	54.638	—	48.149	53.867

i) Srednia szkoła rolnicza w Czernichowie

Wydatki. Preliminarz na rok 1902 LW. 62.947/901.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1902 zwyczajne	Wniosek na rok 1902 nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1900	Kwota uchwalona na rok 1901
			Korony			
		Z przeniesienia .	54.638	—	48.149	53.867
III.		**Płace funkcyonaryuszów nieetatowych.**				
	14	Lekarz zakładowy, płaca . 1.000 K. opał . . . . 100 „	1.100	—	1.100	1.100
	15	Ogrodnik zakładowy, płaca . 1.000 K. 3 dodatki pięcioletnie po 100 K. 300 „	1.300	—	1.200	1.200
	16	Pomocnik ogrodnika, płaca . 400 K. wikt . . . . 576 „	976	—	976	976
		Suma rubryki III. .	3.376	—	3.276	3 276
IV.		**Koszta utrzymania służby szkolnej.**				
	17	Służba wyższa: *a*) Tercyan szkoły, zarazem woźny: płaca . . . 300 K. wikt . . . 300 „ na ubiór . . 100 „ 700 K *b*) Woźny dyrekcyi, zarazem obsługujący infirmeryę i kaplicę zakładową: płaca z wiktem . 500 K. na ubiór . . 100 „ 600 K. *c*) Portyer bramy głównej: płaca . . . 300 K. wikt . . . 300 „ na ubiór . . 100 „ 700 K *d*) Portyer drugiej bramy zakładowej: płaca . 350 K. na ubiór . . 100 „ 450 K. *e*) Lampiarz, zarazem służący przy kasie i pokoju gościnnym: płaca z wiktem i ubranie 516 K.	2.966	—	2.707	2.844
	18	Służba niższa: *a*) Służący przy laboratoryum chemii: płaca . . . 160 K. wikt . . . 212 „ 372 K. *b*) 3 chłopców przy muzeach, zbiorach i salach wykładowych: płace po 150 K. . 450 K. wikt po 212 K. . 636 „ 1.086K. *c*) stróż domowy: płaca 160 K. wikt . . . 212 „ 372 K. *d*) Stróż, zarazem ogrodniczek przy parku, (jak pobory stróża domowego) . . . 372 K.	2.202	—	1.677	2.112
	19	Gratyfikacya służbie (do rozporządzalności dyrekcyi)	250	—	—	150
		Suma rubryki IV. .	5.418	—	4.384	5.106
		Do przeniesienia .	63.432	—	55.809	62.249

i) Średnia szkoła rolnicza w Czernichowie.

Preliminarz na rok 1902. L.W 62.947/901. **Wydatki.**

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1902 zwyczajne	Wniosek na rok 1902 nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1900	Kwota uchwalona na rok 1901
			Korony			
		Z przeniesienia .	63.432		55.809	62.249
V.		**Emerytury i zaopatrzenia.**				
	20	Bastgen Roman, b dyrektor, emerytura .	2.496	—	2.496	2.496
	21	Dr. Prażmowski Adam, b. profesor, emeryt.	1.290	—	1.290	1.290
	22	Piotrowska Antonina, wdowa po b profesorze, pensya wdowia	1.200	—	1.263	1.200
	23	Dr. Stefczyk Franciszek, b. profesor, emeryt.	1.472	—	1.472	1.472
		Suma rubryki V. .	6.458	—	6.521	6.458
VI.		**Koszta administracyjne.**				
	24	Zarząd:				
		a) pomoc kancelaryjna dla Kuratoryi szkoły . . 400 K.				
		b) potrzeby kancelar. szkoły 300 „				
		c) druki i inseraty . . 200 „				
		d) portorya i przesyłki . 300 „				
		e) koszta podróży w interesach zakładu i przywóz środków naukowych . 900 „				
		f) koszta przyjazdu docenta weterynaryi . . . 300 „				
		g) utrzymanie koni . . 300 „	2.700	—	2.164	2.400
	25	Opał w gmachu szkolnym i internacie .	3.200	—	2.448	3.200
	26	Oświetlenie „ „ „ .	2.000	—	1.579	2.000
	27	Utrzymanie budynków i ogrodzeń . .	2.200	3.250	9 800	8.719
	28	Wywóz nieczystości, popiołów, mycie podłóg i okien i t. p. . . .	800	—	—	2.000
	29	Koszta urządzenia parku . . .	—	1.000	—	2.003
	30	Zabezpieczenie budynków i zbiorów .	900	—	762	900
	31	Najem pomieszkań dla funkcyonaryuszów szkoły	1.888	—	1.688	1.888
	32	Płaca kominiarza	360	—	360	360
	33	Sprzęty i ruchomości	300	—	696	300
	34	Koszta lustracyi zakładu . . .	600	—	344	600
	35	Koszta nabożeństwa	240	—	400	240
	36	Na aptekę	400	—	400	400
	37	Utrzymanie dziedzińców i parku . .	600	—	500	600
		Suma rubryki VI. .	16.188	4.250	21.141	25.610
VII.		**Utrzymanie uczniów.**				
	38	Żywność (60 uczniów po 540 K.) . .	32.400	—	16.980	33.000
	39	Pranie za ryczałtowem wynagrodzeniem .	1.492	—	1.048	1.492
		Do przeniesienia .	33.892	—	18.028	34.492
			86.078	4.250	83.471	94.317

i) Średnia szkoła rolnicza w Czernichowie.

Wydatki. Preliminarz na rok 1902. LW. 62.347/901.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1902. zwyczajne	Wniosek na rok 1902. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1900.	Kwota uchwalona na rok 1901.
			Korony			
		Z przeniesienia .	86.078	4.250	83.471	94.317
			33.892	—	18.028	34.492
VII.	40	Służba internatu:				
		a) 4 chłopców do obsługi uczniów: (płaca po 150 K., wikt po 212 K.) 1.448 K.				
		b) palacz do obsługi kaloryferów i łazienki, płaca . 500 K., wikt . . . 300 „ mieszkanie, opał i światło . . . 240 „ 1.040 K.	2.488	—	1.452	2.168
	41	Sprzęty:				
		a) do sal sypialnych . . 200 K.				
		b) „ infirmeryi . . 60 „				
		c) „ sali rekreacyjnej i gimnastycznej . . 50 „	310	—	1.868	310
	42	Odzież, (60 uczniów po 120 K.) . .	7.200	—	4 016	7.200
	43	Pościel	200	—	200	200
		Suma rubryki VII. .	44.090	—	25.564	44 370
VIII.		**Potrzeby naukowe.**				
	44	Eksperymenta przy wykładach:				
		a) dla profesora administracyi . 50 K.				
		b) „ „ rolnictwa . . 60 „				
		c) „ „ hodowli . . 50 „				
		d) „ „ zootomii . . 40 „				
		e) „ „ weterynaryi . 50 „				
		f) „ „ botaniki . . 60 „				
		g) „ „ fizyki 40 „				
		h) „ „ miernictwa . 50 „				
		i) „ „ chemii ogólnej 100 „				
		j) „ „ mleczarstwa 100 „				
		k) „ „ rybactwa . 50 „				
		l) narzędzia ręczne do praktyki gospodarskiej . . 100 „	750	—	777	750
	45	Zbiory i muzea:				
		a) zbiór rolniczy . . . 200 K.,				
		b) „ hodowlany . . 200 „				
		c) „ fizyczny . . . 200 „				
		d) „ geograficzny . . 50 „				
		e) „ botaniczny . . 100 „				
		f) „ zoologiczny . . 100 „				
		g) „ zootomiczny . . 100 „				
		h) „ mechaniczny . . 100 „				
		i) „ mineralogiczny . . 40 „				
		j) „ technologiczny . . 160 „				
		k) „ okazów leśnych . 60 „				750
		Do przeniesienia 1.310 K.	750	—	777	138.687
			130.168	4.250	109.035	

i) Średnia szkoła rolnicza w Czernichowie.

Preliminarz na rok 1902. LW. 62.947/901. **Wydatki.**

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1902 zwyczajne	Wniosek na rok 1902 nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1900	Kwota uchwalona na rok 1901
			Korony			
VIII.	45	Z przeniesienia 1.310 K.	130.168	4.250	109.035	138.687
			750	—	777	750
		l) zbiór okazów weterynaryjn. 60 „				
		m) „ narzędzi rolnicz. . 200 „				
		n) „ modeli do budownictwa 50 „				
		o) „ przyrządów mierniczych 100 „				
		p) „ mleczarski . . 100 „				
		r) „ ogrodniczy . . 100 „				
		s) „ melioracyjny . . 50 „				
		t) „ rybacki . . . 50 „				
		u) Stacya meteorologiczna . 60 „	2.080	—	2.231	2.080
	46	Laboratorya:				
		a) chemii ogólnej i gabinet . 600 K.				
		b) chemii rolniczej . . 400 „				
		c) „ technologicznej . 200 „				
		d) zootomiczne . . . 200 „				
		e) roślinno-fizyologiczne . 200 „				
		f) rolnicze . . . . 200 „	1.800		1.800	1.800
	47	Biblioteka:				
		a) przykupno dzieł . . . 800 K.				
		b) oprawa książek . . . 100 „				
		c) czasopisma naukowe i polityczne . . . . 400 „	1.300	—	1.000	1.300
	48	Utrzymanie i uzupełnienie ogrodu pomologicznego i warzywnego . . .	1.000	400	799	1.000
	49	Ogród botaniczny	200	—	180	200
	50	Utrzymanie pola doświadczalnego . .	400	—	299	400
	51	Wycieczki naukowe uczniów z profesorami	600		333	600
		Suma rubryki VIII.	8.130	400	7.419	8.130
IX.	52	**Rozmaite nieprzewidziane** . . .	350	—	645	350
		Suma wydatków .	138.648	4.650	117.098	147.167
		Razem .	**143.298 K.**			

Wyjaśnienia.

Do rubr. *I. poz. 1.* Uchwałą z dnia 23. października 1900 LW. 70.450 przyznał Wydział krajowy dyrektorowi Sikorskiemu dodatek osobisty w kwocie 400 K., przeto preliminuje się o tę kwotę więcej niż na rok 1901.

„ „ *I. poz. 3.* Preliminuje się *więcej* o 31 K., a mianowicie: z powodu przypadającego w roku 1902 pełnego dodatku pięcioletniego dla prof. Wojciechowskiego *więcej* o 133 K. czwartego dodatku dla prof. Birkenmajera od 10 listopada 1902 i drugiego dla prof. Kuhla od 25 maja 1902 razem *więcej* o 298 K., ogółem przeto więcej o 431 K., odpada natomiast dodatek pięcioletni 400 K. dla Sikorskiego, mianowanego dyrektorem szkoły.

„ „ *I. poz. 7.* Wstawia się nową pozycyę 200 K., na wynagrodzenie docenta hygieny i nauki o pomocy w nagłych wypadkach, podobnie jak w innych równorzędnych zakładach

Wydatki. Preliminarz na rok 1902. LW. 62.947/901

Do rubr. II. poz. 12. Preliminuje się pierwszy dodatek pięcioletni od 1. czerwca 1902 w kwocie 140 K. dla kasyera a zarazem rachmistrza Terlikiewicza.

„ „ *III. poz. 15.* Ogrodnikowi należy się od 1 stycznia 1902 trzeci dodatek pięcioletni w kwocie 100 K.

„ „ *IV. poz. 17, 18 i 19.* Ze względu na podrożenie pracy w tamtejszym powiecie okazało się dotychczasowe wynagrodzenie służby za niskie i dlatego podwyższono wydatki w poz. 17 o 122 K., w poz. 18 o 90 K., i w poz. 19 o 100 K.

„ „ *VI. poz. 24. g.* W miarę rzeczywistej potrzeby wstawia się na utrzymanie koni 300 K.,

„ „ *VI. poz. 27.* W nadzwyczajnych preliminuje się 3.250 K., a więc *mniej* o 3.269 K., Bliższe wyjaśnienia tego wydatku w **sprawozdaniu** o szkołach rolniczych.

„ „ *VI. poz 28.* W nadzwyczajnych odpada wydatek 1.200 K., przyznany jednorazowo w roku 1901 na sprawienie wozu systemu Tallarda.

„ „ *VI. poz. 29.* Preliminuje się w nadzwyczajnych 1.000 K. na sprawienie przyrządów do gimnastyki, gier, zabaw i t. p.

„ „ *VII. poz. 38.* Na podstawie rzeczywistych wynikłości preliminuje się mniej o 600 K.

„ „ *VII. poz. 40 a.* Podwyższa się wydatki o 120 K. z powodów podanych w wyjaśnieniu do rubr. IV. poz. 17.

„ „ *VII. poz. 40. b.* Preliminuje się o 200 K. *więcej* z powodu wymaganych od palacza fachowych kwalifikacyj.

„ „ *VIII. poz. 48.* Na konieczną naprawę szklarni i inspektów preliminuje się w nadzwyczajnych 400 K.

i) Średnia szkoła rolnicza w Czernichowie.

Preliminarz na rok 1902. LW. 62 947/901. **Dochody.**

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1902 zwyczajne	Wniosek na rok 1902 nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1900	Kwota uchwalona na rok 1901.
			Korony			
		DOCHODY.				
I.	1	**Subwencya z c. k. Skarbu Państwa** .	14.000	—	19.000	14.000
II.		**Opłaty od uczniów.**				
	2	Opłaty na utrzymanie 60 uczniów po 700 K.	42.000	—	25.840	42.000
	3	*a*) Czesne szkolne od 60 uczniów po 100 K. . 6.000 K. po strąceniu czesnego od 15 uczniów, uwolnionych od opłaty przez Wydział kraj. 1.500 „ 4.500 K.				
		b) Czesne od 20 uczniów za naukę muzyki i śpiewu po 50 K. 1.000 „				
		c) Czesne od 20 uczniów za naukę języka francuskiego po 20 K. . . . 400 „	5.900	—	3.100	5.900
		Suma rubryki II. .	47.900	—	28.940	47.900
III.	4	**Ze sprzedaży płodów z ogrodów** .	400	—	631	400
IV.	5	**Rozmaite nieprzewidziane** . . .	200	—	536	200
		Suma dochodów .	62.500	—	49.107	62.500
		W porównaniu z wydatkami	143.298	—	117.098	147.167
		okazuje się **niedobór**	80.798	—	67.991	84.667

Wyjaśnienia.

Dochody preliminuje się bez zmiany, jak na rok 1901.

Na rok 1901 uchwalono wydatki 147.167 K., dochody 62.500 K. niedobór 84 667 K.
„ „ 1902 preliminuje się „ 143 298 „ „ 62.500 „ „ 80.798 „
Zatem na rok 1902 *mniejsze* „ o 3.869 K., „ bez zmiany *mniejszy* „ o 3.869 K

j) Folwark w Czernichowie.

Wydatki Prelimiarz na rok 1902 LW. 49.927/1901.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1902. zwyczajne	Wniosek na rok 1902. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1900	Kwota uchwalona na rok 1901.
			Korony			
		WYDATKI.				
I.		**Wydatki na gospodarstwo**				
	1	Płace i zasługi:				
		a) Nauczyciel-instruktor za administracyę folwarku . . . 400 K.				
		b) służba folwarczna (zasługa i ordynarya) . . 2.600 „	3.000	—	2.237	3.000
	2	Najem robotnika:				
		a) do gospodarstwa folwarcznego . . . 1.400 K.				
		b) do chmielarni:				
		α) zawiadowca chmielarni 100 „				
		β) roboty przy chmielarni 300 „	1.800	210	1.478	1.800
	3	Dokupno i zmiana nasienia . . .	600	—	597	600
	4	„ nawozów dopełniających . .	400	—	38	400
	5	„ słomy i karmy . . .	1.800		1.600	1.600
	6	Zastąpienie zużytych koni . . .	—	500	—	—
	7	Inwentarz użytkowy (naprawa uprzęży) .	400	—	800	300
	8	Utrzymanie budynków folwarcznych .	200	—	311	200
	9	Naprawa narzędzi i sprzętów, oraz kucie koni	250	—	200	250
	—	Drenowanie pól na Żakowcu . . .	—	—	900	—
	10	Utrzymanie rowów	200	—	200	200
	11	Zabezpieczenie od pożarów i gradobicia .	100	—	32	100
	12	Potrzeby kancelaryjne, światło, opał i smarowidło	120	—	38	120
	13	Gratyfikacye służbie (do rozporządzalności dyrekcyi)	50	—	—	50
		Suma rubryki I. .	8.920	710	8.431	8.620
II.		**Las i plantacye wikla.**				
	14	Służba, roboty i zalesienie . .	1.700	—	1.816	1.700
	15	Utrzymanie wikli i uzupełnienie plantacyi	500	500	500	1.000
	16	Wynagrodzenie ogrodnika . . .	500	—	500	500
		Suma rubryki II. .	2.700	500	2.816	3.200
III	17	**Utrzymanie brzegów Wisły** . .	340	—	218	340
III. *a*)	—	**Naprawa picca wapiennego** . . .	—	—	—	912
IV.	18	**Podatki i daniny**	1.200	—	589	1.200
V.	19	**Spłata kapitałów i odsetek dłużnych:** Bankowi krajowemu we Lwowie XII. i XIII. rata, wraz z 4% odsetkami od pożyczki 13.000 koron . .	608	—	607	608
VI.	20	**Rozmaite nieprzewidziane** . . .	400	—	3.508	400
		Suma wydatków .	14.168	1.210	16.169	15.280
		Razem .	15.378 K.			

j) Folwark w Czernichowie.

Preliminarz na rok 1902. LW. 49·927/901. **Wydatki.**

Wyjaśnienia.

Do rubr. I. poz. 2. Na zakupno 15 kóp tyczek, dla zastąpienia zużytych tyk na chmielarni preliminuje się w nadzwyczajnych 210 K.

„ „ *I. poz. 5.* Odpowiednio do rzeczywistej potrzeby preliminuje sie *więcej* o 200 K.

„ „ *I. poz. 6.* Ze względu na rzeczywistą potrzebę preliminuje się w nadzwyczajnych pod nową pozycyą 500 K. na zastąpienie zużytych koni.

„ „ *I. poz. 7.* Preliminuje się *więcej* o 100 K., ponieważ dotychczasowa dotacya okazała się niewystarczającą.

„ „ *III a.* Odpada kredyt nadzwyczajny 912 K., przyznany jednorazowo na rok 1901.

Dochody.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1902. zwyczajne	Wniosek na rok 1902. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1900.	Kwota uchwalona na rok 1901.
			Korony			
		DOCHODY.				
I.		**Z gospodarstwa.**				
	1	Ze sprzedaży płodów rolnych i chmielarni	1.200	—	615	1.200
	2	Ze sprzedaży płodów zwierzęcych:				
		a) krowiarnia . . . 2.000 K.				
		b) nierogacizna . . . — „	2.000	—	2.364	2.600
	3	Z wynajętych ról i pastwisk . . .	1.100	—	1.222	1.100
	4	Za wynajęte konie	800	—	826	600
	5	Za nawóz stajenny do ogrodów . .	100	—	—	100
		Suma rubryki I.	5.200	—	5.027	5.600
II.		**Z lasu i wikla.**				
	6	Ze sprzedaży drzewa opałowego i budulcowego	2 800	—	4.430	2.800
	7	Z wikla i trawy wśród wikla . .	3.000	—	3.351	4.800
		Suma rubryki II. .	5.800	—	7.781	7 600
III.	8	**Z pieca wapiennego**	600	—	137	600
		Do przeniesienia .	11.600	—	12.945	13.800

j) Folwark w Czernichowie.

Dochody. Preliminarz na rok 1902. LW. 49 927/901.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1902 zwyczajne	Wniosek na rok 1902 nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1900	Kwota uchwalona na rok 1901.
			Korony			
		Z przeniesienia .	11.600	—	12.945	13.800
IV.		**Inne dochody.**				
	9	Olborne za łamanie kamienia . . .	100	—	3	100
	10	Z dzierżawy placu targowego zwanego „Rynek“	40	—	40	40
		Suma rubryki IV. .	140	—	43	140
V.	11	**Rozmaite nieprzewidziane** . .	100	—	1.911	100
		Suma dochodów	11.840	—	14.899	14.040
		W porównaniu z wydatkami	15.378	—	16.169	15.280
		okazuje się **niedobór**	3.538	—	1.270	1.240

Wyjaśnienia.

Do rubr. I. poz. 2. ad a. Preliminuje się *mniej* o 400 K, ponieważ zmniejszyła się mleczność krów wskutek braku paszy. *ad b)* Z powodu zniesienia chlewni nie preliminuje się żadnego dochodu.

„ „ *I. poz. 4.* Podwyższono dochód o 200 K. z powodu przewidzianego (Rubr. I. poz. 6) zastąpienia zużytych koni nowymi.

„ „ *II. poz. 7.* Wobec zmiany kontraktu z dzierżawcą Oborskim preliminuje się *mniej* o 1800 K.

Na rok 1901 uchwalono wydatki 15.280 K, dochody 14.040 K. niedobór 1.240 K.

„ „ 1902 preliminuje się „ 15.378 „ „ 11.840 „ „ 3.538 „

Zatem na rok 1902 *większe* „ o 98 K. *mniejsze* „ o 2.200 *większy* „ o 2 298 K.

k) Krajowa niższa szkoła rolnicza w Horodence.

Wydatki

Preliminarz na rok 1902. LW. 47767/1901.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1902. zwyczajne	Wniosek na rok 1902. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1900.	Kwota uchwalona na rok 1901.
			Korony			
		WYDATKI.				
I.		**Płace nauczycieli.**				
	1	Nauczyciel do nauk fachowych i kierownik: płaca . . . . 2.600 K. dodatek aktywalny . 280 „	2.880	—	2.653	2.880
	2	Nauczyciel pomocniczy do nauk fachowych: płaca . . . . 2.000 K. dodatek aktywalny . 200 „	2.200	—	1.945	2.200
	3	Instruktor do robót ręcznych i dozorca uczniów, płaca	1.200	—	300	1.200
	4	Nauczyciel do nauk elementarnych: płaca . . . . 1.000 K. dodatek aktywalny . 100 „ dodatek pięcioletni . 33 „	1.133	—	1.100	1.100
	5	Katecheta obrz. łac. i gr. kat. . .	600	—	600	600
		Suma rubryki I. .	8.013	—	6.598	7.980
II.		**Koszta administracyi.**				
	6	Zarząd: *a*) pomoc kancelaryjna . 240 K. *b*) koszta kancelaryjne . 200 „ *c*) sługa szkolny i stróż nocny 600 „	1.040	—	987	1.040
	7	Opał	1.400	—	1.381	1.400
	8	Oświetlenie	300	—	334	300
	9	Utrzymanie budynków (naprawy, ubezpieczenie, kominiarz) . . .	600	4.830	2.308	2.800
	10	Sprzęty i ruchomości	300	—	521	300
	11	Utrzymanie koni do posług administracyjnych	800	—	802	920
	12	Podatek od gruntu szkolnego . . .	60	—	57	60
		Suma rubryki II. .	4.500	4.830	6.390	6 820
III.		**Utrzymanie uczniów.**				
	13	Stołowanie . .) dla 40 uczniów po				
	14	Odzież, pościel i pranie) 300 K.	12.000	—	11.283	12.000
	15	Lekarz i apteka	300	—	410	300
	16	Uczeń praktykant	300	—	150	300
		Suma rubryki III. .	12.600	—	11.843	12.600
		Do przeniesienia	25.113	4.830	24.831	27.400

k) Krajowa niższa szkoła rolnicza w Horodence.

Wydatki. Preliminarz na rok 1902. LW: 47.767/901.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1902 zwyczajne	Wniosek na rok 1902 nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1900	Kwota uchwalona na rok 1901
			Korony			
		Z przeniesienia . .	25.113	4.830	24.831	27.400
IV.		**Potrzeby naukowe.**				
	17	Przybory do nauki i pisania dla uczniów (książki, papier, zeszyty itp.) . .	240	—	229	240
	18	Środki naukowe:				
		a) modele, maszyny, narzędzia i inne przyrządy do demonstracyi 300 K.				
		b) biblioteka i czytelnia . 160 „				
		c) ogród szkolny (nasiona, okazy roślin, nawozy i t. p.) . 200 „	660	—	685	660
	19	Ogródki doświadczalne do uprawy tytoniu (w myśl uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 11. listopada 1890.) . .	40	200	31	40
	20	Wycieczki z uczniami	100	-	9	100
		Suma rubryki IV. .	1.040	200	954	1.040
V.		**Kursy specyalne.**				
	21	Kurs ćwiczeń dla szkolnej straży pożarnej	100	—	94	100
	22	„ mleczarstwa	100	—	96	100
	23	„ uprawy tytoniu	120	—	120	120
		Suma rubryki V. .	320	—	310	320
VI.	24	**Rozmaite nieprzewidziane** . . .	100	—	121	100
		Suma wydatków .	26.573	5.030	26 216	28.860
		Razem .	**31.603 K.**			

Wyjaśnienia.

Do rubr. I. poz. 4. Preliminuje się *więcej* o 33 K. na I. pięciolecie dla nauczyciela Ludwika Zuba od 1 września 1901.

„ „ *II. poz. 9.* W wydatkach *nadzwyczajnych* preliminuje się *więcej o* 130 K., a więc razem 4.830 K., a mianowicie: na odbudowanie spalonej stajni 2.500 K., na postawienie lodowni 650 K., na odnowienie sufitów w 3 salach sypialnych i 2 wykładowych 1 200 K., na odnowienie okien i drzwi w budynku szkolnym i administracyjnym 200 K., wreszcie na wstawienie nowych podłóg w 8 ubikacyach zabudowań szkolnych 280 K. Potrzebę tych robót uzasadnia się w **sprawozdaniu o szkołach rolniczych.**

„ „ *II. poz. 11.* W pozycyi tej odpada nadzwyczajny wydatek 120 K., przyzwolony jednorazowo na rok 1901.

„ „ *IV. poz. 19.* Na wydzierżawienie 4—5 morgów pola preliminuje się w *nadzwyczajnych* 200 K., co również znajdzie uzasadnienie w **sprawozdaniu o szkołach rolniczych.**

k) Krajowa niższa szkoła rolnicza w Horodence.

Dochody, Preliminarz na rok 1902. LW. 47.767/901.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1902. zwyczajne	Wniosek na rok 1902. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1900.	Kwota uchwalona na rok 1901
			Korony			
		DOCHODY.				
I.	1	**Subwencya z c. k. Skarbu Państwa** .	6.000	—	6.000	6.000
II.	2	**Opłaty na utrzymanie uczniów:**				
		a) Rada powiatowa horodeńska, 3 stypendya po 200 K. i 1 stypendyum 300 K. . . . 900 K.				
		b) Gmina miasta Horodenki, 1 stypendyum . . 200 „	1.100	—	1.610	1.250
III.	3	**Dochód z ogrodu** (pola) szkolnego i z ogródka doświadczalnego tytoniowego	300	—	594	300
		Suma dochodów .	7.400	—	8.204	7.550
		W porównaniu z wydatkami .	31.603	—	26.216	28.860
		okazuje się **niedobór** .	24.203	—	18.012	21.310

Wyjaśnienia.

Do rubr. II. Nie preliminuje się dochodu 150 K., od ucznia samopłacącego, ten bowiem po ukończeniu III roku nauki opuścił zakład w r. 1901.

Na rok 1901 uchwalono wydatki 28.860 K., dochody 7.550 K. niedobór 21.310 K.
„ „ 1902 preliminuje się „ 31.603 „ „ 7.400 „ „ 24.203 „
Zatem na rok 1902 *większe* „ o 2.743 K., *mniejsze* „ o 150 K. *większy* „ o 2.893 K.

l) Krajowa niższa szkoła w Jagielnicy.

Wydatki. Preliminarz na rok 1902. LW. 47.767/1901.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1902. zwyczajne	Wniosek na rok 1902. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1900.	Kwota uchwalona na rok 1901.
			Korony			
		WYDATKI.				
I.		**Płace nauczycieli.**				
	1	Nauczyciel do nauk fachowych i kierownik: płaca . . . . 2.600 K. dodatek aktywalny . 280 „ dodatki pięcioletnie . 800 „ dodatek osobisty . . 400 „	4.080	—	4.080	4.080
	2	Nauczyciel pomocniczy do nauk fachowych: płaca . . . . 2.000 K. dodatek aktywalny . 200 „ dodatki pięcioletnie . 600 „	2.800	—	2.782	2.800
	3	Instruktor do robót ręcznych i dozorca uczniów, płaca	1.200	—	1.200	1.200
	4	Nauczyciel do nauk elementarnych: płaca . . . . 1.000 K. dodatek aktywalny . 100 „ „ pięcioletni . 100 „	1.200	—	1.100	1.142
		remuneracya za naukę pszczelnictwa i sadownictwa	—	200	200	200
	5	Katecheta obrz. łac. i gr. kat. .	500	—	500	500
		Suma rubryki I .	9.780	200	9.866	9.922
II.		**Koszta administracyi.**				
	6	Zarząd: *a*) pomoc kancelaryjna 240 K. *b*) koszta kancelaryjne, inseraty, druki i portorya 200 „ *c*) sługa szkolny i stróż nocny . . 600 „	1.040	—	947	1.040
	7	Opał	1.200	—	1.197	1.200
	8	Oświetlenie	200	—	148	200
	9	Utrzymanie budynków (naprawy, ubezpieczenie, kominiarz) . . .	700	—	1.029	900
	10	Sprzęty i ruchomości	400	—	386	400
		Suma rubryki II. .	3.540	—	3.707	3.740
III.		**Utrzymanie uczniów.**				
	11 12	Stołowanie, Odzież, pościel i pranie .	40 uczniów po 300 K. 12.000	—	9.944	12.000
	13	Lekarz i apteka	400	—	487	400
	14	Uczeń praktykant	300	—	—	—
		Suma rubryki III. .	12.700	—	10.431	12.400
		Do przeniesienia .	26.020	200	24.004	26.062

1) Krajowa niższa szkoła rolnicza w Jagielnicy.

Preliminarz na rok 1902 LW. 47.767/1901. **Wydatki.**

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1902. zwyczajne	Wniosek na rok 1902. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1900	Kwota uchwalona na rok 1901.
			Korony			
		Z przeniesienia .	26.020	200	24.004	26.062
IV.		**Potrzeby naukowe.**				
	15	Przybory do nauki i pisania dla uczniów (papier, zeszyty, książki i t. p.) .	200	—	110	200
	16	Środki naukowe: *a*) modele, maszyny, narzędzia i inne przyrządy do demonstracyi i ćwiczeń praktycznych . . . . 300 K. *b*) biblioteka i czytelnia. . 200 „ *c*) ogród szkolny . . . 40 „	540	—	509	540
	17	Ogródki doświadczalne do uprawy tytoniu	40	—	26	40
	18	Wycieczki z uczniami . . .	100	—	—	100
		Suma rubryki IV. .	880	—	645	880
V.		**Kursy specyalne.**				
	19	Kurs ćwiczeń dla szkolnej straży pożarnej	100	—	100	100
	20	„ uprawy i suszenia tytoniu . .	200	—	200	200
		Suma rubryki V. .	300	—	300	300
VI.	21	**Gospodarstwo:** *a*) Wydatki na gospodarstwo . 3 100 K. *b*) Czynsz dzierżawny za grunta, odstąpione szkole przez skarb jagielnicki . . 100 „	3.200		7.276	3.200
VII.	22	**Rozmaite nieprzewidziane** . . .	100	—	121	100
		Suma wydatków . .	30.500	200	32.346	30.542
		Razem .	30 700			

Wyjaśnienia.

Do rubr. *I. poz. 4.* Preliminuje się *więcej* o 58 K., z powodu przypadającego na rok 1902 pełnego pięciolecia dla nauczyciela do nauk elementarnych, Michała Zająca.

„ „ *II. poz. 9.* Wydatek nadzwyczajny 200 K., przyzwolony jednorazowo na rok 1901, odpada.

„ „ *III. poz. 14.* „Uczeń praktykant“ nowa pozycya, podobnie jak w innych szkołach.

l) Krajowa niższa szkoła rolnicza w Jagielnicy.

Dochody. Preliminarz na rok 1902. LW. 47 767/901.

Liczba rubryki	Liczba pozycy	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1902 zwyczajne	Wniosek na rok 1902 nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1900.	Kwota uchwalona na rok 1901
			Korony			
		DOCHODY.				
I.	1	**Subwencya z c. k. Skarbu Państwa** .	6.000	—	6.000	6.000
II.	2	**Opłaty na utrzymanie uczniów:**				
		Uczniowie samopłacący	450	—	450	600
III.	3	**Zarobek 40 uczniów po 24 K.** . .	960	—	974	960
IV.	4	**Dochody z gospodarstwa szkolnego** .	4.700	—	8.245	4.700
		Suma dochodów .	12.110	—	15.669	12.260
		W porównaniu z wydatkami .	30.700	—	32.346	30.542
		okazuje się **niedobór** .	18.590	—	16.677	18.282

Wyjaśnienia.

Do rubr. II. poz. 2. Preliminuje się dochód od uczniów wnoszących opłatę za utrzymanie 450 K., a mianowicie: od jednego za cały rok 300 K, od drugiego zaś tylko za I półrocze r. 1902, przeto *mniej* o 150 K., gdyż ten po ukończeniu III roku wystąpi z zakładu w II półroczu roku 1902.

Na rok 1901 uchwalono wydatki 30 542 K., dochody 12.260 K. niedobór 18.282 K.
„ „ 1902 preliminuje się „ 30.700 „ „ 12.110 „ „ 18.590 „
Zatem na rok 1902 *większe* „ o 158 K., *mniejsze* „ o 150 K. *większy* „ o 308 K.

m) Krajowa niższa szkoła rolnicza w Kobiernicach.

Preliminarz na rok 1902. LW. 47.767/901. **Wydatki.**

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie		Wniosek na rok 1902 zwyczajne	Wniosek na rok 1902 nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1900	Kwota uchwalona na rok 1901
				Korony			
		WYDATKI.					
I.		**Płace nauczycieli.**					
	1	Nauczyciel do nauk fachowych i kierownik: płaca	2.600 K.				
		dodatek aktywalny	280 „	2.880	—	2.880	2.880
	2	Nauczyciel pomocniczy do nauk fachowych: płaca	2.000 K.				
		dodatek aktywalny	200 „				
		dodatek pięcioletni	100 „	2.300	—	1.999	2.200
	3	Instruktor do robót ręcznych i dozorca uczniów, płaca		1.200	—	1.150	1.200
	4	Nauczyciel do nauk elementarnych: płaca	1.000 K.				
		dodatek aktywalny	100 „	1.100	—	1.100	1.100
	5	Katecheta obrz. łać., płaca	500 K.				
		wydatki z powodu nabożeństwa	200 „	700	—	395	400
		Suma rubryki I.		8.180	—	7.524	7.780
II.		**Pensye, emerytury i zaopatrzenia.**					
	6	Ziemiański Zygmunt, były nauczyciel, emerytura		504	—	504	504
III.		**Koszta administracyi.**					
	7	Zarząd:					
		a) pomoc kancelaryjna	240 K.				
		b) koszta kancelaryjne, inseraty, druki i portorya	200 „				
		c) sługa szkolny i stróż nocny	600 „	1.040	—	897	1.040
	8	Opał		1.200	—	596	1.200
	9	Oświetlenie		300	—	285	240
	10	Utrzymanie budynków		600	—	1.469	6.400
	11	Sprzęty i ruchomości		200	—	177	400
	12	Utrzymanie koni do posług administracyjnych		800	—	736	800
		Suma rubryki III.		4.140	—	4.161	10.080
		Do przeniesienia.		12.824	—	12.189	18.364

m) Krajowa niższa szkoła rolnicza w Kobiernicach.

Wydatki. Preliminarz na rok 1902. LW. 47.767/902.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1902. zwyczajne	Wniosek na rok 1902. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1900.	Kwota uchwalona na rok 1901.
			Korony			
		Z przeniesienia	12.824	—	12.189	18 364
IV.		**Utrzymanie uczniów.**				
	13	Stołowanie . . .) dla 40 uczniów				
	14	Odzież, pościel i pranie) po 300 K. .	12.000	—	12.132	12.000
	15	Lekarz i apteka	300	—	386	300
	16	Uczeń praktykant	300	—	50	300
		Suma rubryki IV. .	12.600	—	12.568	12.600
V.		**Potrzeby naukowe.**				
	17	Przybory do nauki i pisania dla uczniów (książki, papier, zeszyty, itp.) . .	240	—	227	240
	18	Środki naukowe: *zwycz. nadzwycz.*				
		a) modele, maszyny, i inne przyrządy do demonstracyi i ćwiczeń praktycznych . . 300 K. 300 K.				
		b) biblioteka i czytelnia 200 „ — „				
		c) ogród szkolny (nasiona, okazy roślin, nawozy itp.) 100 „ 142 „	600	442	1.227	900
	19	Wycieczki z uczniami	100	—	106	100
		Suma rubryki V. .	940	442	1.560	1.240
VI.		**Kursy specyalne**				
	20	Kurs ćwiczeń dla szkolnej straży pożarnej	100	—	84	100
	21	„ mleczarstwa	100	—	340	100
		Suma rubryki VI. .	200	—	424	200
VII.	22	**Gospodarstwo:**				
		a) Wydatki na gospodarstwo 5.200 K.				
		b) Czynsz dzierżawny:				
		α) za folwark z inwentarzem . 1.608 K				
		β) za wynajętą ubikacyę na mleczarnię . . 100 „				
		γ) za wynajęte mieszkanie dla służby . . 120 „ 1.828 „	7 028	—	9.936	7.028
		c) Drenowanie pól	—	—	357	—
		Suma rubryki VII. .	7.028	—	10.293	7 028
VIII.	23	**Rozmaite nieprzewidziane** . .	100	—	312	100
		Suma wydatków .	33.692	442	37.346	39.532
		Razem .	**34.134 K.**			

m) Krajowa niższa szkoła rolnicza w Kobiernicach.

Preliminarz na rok 1902. LW. 47 767/901. **Wydatki.**

Wyjaśnienia.

Do rubr. *I. poz. 2.* Wydatki *większe* o 100 K. na pokrycie dodatku pięcioletniego dla nauczyciela pomocniczego do nauk fachowych, Ludwika Kaweckiego od 1 lipca 1902.

„ „ *I. poz. 5.* Na żądanie konwentu OO. Reformatów w Kętach, sprawujących przez kapłanów swoich obowiązki katechety w szkole Kobiernickiej, podwyższono wynagrodzenie za udzielanie nauki religii i za prawienie mszy św. o 300 K., to jest do kwoty 700 K. LW. 64996/901.

„ „ *III. poz. 9.* Wydatki na oświetlenie podwyższono do kwoty 300 K., t. j. do tej wysokości, w jakiej preliminuje się na ten cel wydatki w innych szkołach.

„ „ *III. poz. 10.* i *11.* W pozycyach tych odpadają wydatki nadzwyczajne.

„ „ *V. poz. 18.* W nadzwyczajnych pod *a)* preliminuje się 300 K., a mianowicie: na sprawienie wózka do gnojówki 180 K. i na zakupno pługa 120 K., pod *c)* zaś 142 K. na założenie chmielarni.

Dochody.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1902 zwyczajne	Wniosek na rok 1902 nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1900	Kwota uchwalona na rok 1901.
			Korony			
		DOCHODY.				
I.	1	**Subwencye z c. k. Skarbu Państwa** .	6 000	—	6.000	6.000
II.	2	**Opłaty na utrzymanie uczniów:**				
		a) Rada powiatowa bialska 900 K.				
		b) „ „ chrzanowska 150 „				
		c) 2 uczniów płacących . 450 „	1.50	—	1.600	1.200
III.	3	**Zarobek 40 uczniów po 24 K.** . .	960	—	740	960
IV.	4	**Dochód** z pola i ogrodu szkolnego .	120	—	228	120
V.	5	**Dochody z gospodarstwa:**				
		Dochód z dzierżawy folwarku . .	6.600	—	9.680	6.600
		Suma dochodów .	15.180	—	18.248	14.880
		W porównaniu z wydatkami .	34 134	—	37.346	39.532
		Okazuje się **niedobór** .	18.954	—	19.098	24.652

m) Krajowa niższa szkoła rolnicza w Kobiernicach.

Dochody. Preliminarz na rok 1902 LW 47 767/901.

Wyjaśnienia.

Do rubr. II. Preliminuje się *więcej* o 300 K., a mianowicie przybył dochód od 2 uczniów płacących za utrzymanie 450 K, natomiast zniżono stypendyum Rady powiatowej w Chrzanowie do kwoty 150 K, gdyż uczeń będący na jej utrzymaniu opuszcza w roku 1902 szkołę.

Na rok 1901 uchwalono	wydatki	39.532 K,	dochody	14.880 K.,	niedobór	24 652 K.
„ „ 1902 preliminuje się	„	34.134 „	„	15.180 „	„	18.954 „
Zatem na rok 1902 *mniejsze*	„ o	5.398 „	*większe* „ o	300 „	*mniejszy* „ o	5.698 K.

n) Krajowa niższa szkoła rolnicza w Bereźnicy.

Wydatki. Preliminarz na rok 1902 LW. 47 767/1901.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1902 zwyczajne	Wniosek na rok 1902 nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1900	Kwota uchwalona na rok 1901
			Korony			
		WYDATKI.				
I.		**Płace nauczycieli.**				
	1	Nauczyciel do nauk fachowych i kierownik: płaca . . . . 2.600 K. dodatek aktywalny . 280 „ dodatek pięcioletni . 400 „	3.280	—	2.880	3.047
	2	Nauczyciel pomocniczy do nauk fachowych: płaca . . . . 2.000 K. dodatek aktywalny 200 „	2.200	—	2.200	2 200
	3	Instruktor do robót ręcznych i dozorca uczniów, płaca	1.200	—	1.200	1.200
	4	Nauczyciel do nauk elementarnych: płaca . . . . 1.000 K. dodatek aktywalny . 100 „	1.100	—	1.100	1.100
	5	Katecheta obrządku łać. i gr. kat. .	960	—	984	960
		Suma rubryki I. .	8.740	—	8.364	8.507
II.		**Pensye, emerytury i zaopatrzenia.**				
	6	Cisło Eleonora, wdowa po nauczycielu, pensya wdowia . . 1.200 K. dodatek na wychowanie 4-ga dzieci á 120 K. . 480 „	1.680	—	1.680	1.680
III.		**Koszta administracyjne.**				
	7	Zarząd: *a)* pomoc kancelaryjna 240 K. *b)* koszta kancelaryjne 200 „ *c)* sługa szkolny i stróż nocny . . . 600 „	1 040	—	951	1.040
	8	Opał	1.200	—	978	1 200
	9	Oświetlenie	300	—	308	300
	10	Utrzymanie budynków	700	200	1.780	600
	11	Sprzęty i ruchomości	300	—	690	300
	12	Utrzymanie koni do posług administracyjnych	800	—	811	800
	13	Asekuracya i podatek	200	—	127	200
		Suma rubryki III. .	4 540	200	5.645	4.440
		Do przeniesienia .	14.960	200	15.689	14.627

n) Krajowa niższa szkoła rolnicza w Bereźnicy.

Wydatki Preliminarz na rok 1902. LW. 47.767/1901.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1902. zwyczajne	Wniosek na rok 1902. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1900.	Kwota uchwalona na rok 1901.
			Korony			
		Z przeniesienia .	14.960	200	15.689	14.627
IV.		**Utrzymanie uczniów.**				
	14	Stołowanie . . .) dla 40 uczniów po				
	15	Odzież, pościel i pranie) 300 K.	12.000	—	9.046	10.200
	16	Lekarz i apteka	300	—	214	300
	17	Uczeń praktykant	300	—	93	300
		Suma rubryki IV. .	12.600		9.353	10.800
V.		**Potrzeby naukowe.**				
	18	Przybory do nauki i pisania dla uczniów (książki, papiery, zeszyty i t. p.) .	240	—	234	240
	19	Środki naukowe:				
		a) modele, maszyny, narzędzia i inne przyrządy do demonstracyi . 300 K				
		b) biblioteka i czytelnia 200 „				600
		c) ogród szkolny . 100 „	600		1.055	
	20	Wycieczki z uczniami	80	—	12	80
		Suma rubryki V. .	920	—	1.301	920
VI.		**Kursy specyalne.**				
	21	Kurs ćwiczeń dla szkolnej straży pożarnej	100	—	100	100
	22	„ mleczarstwa	100	—	8	100
	23	„ stelmachstwa i koszykarstwa . .	160	—	116	160
		Suma rubryki VI. .	360	—	224	360
VII.	24	**Gospodarstwo:**				
		Wydatki na gospodarstwo . . .	4.600	-	7.890	4.600
VIII.	25	**Rozmaite nieprzewidziane** . . .	100	-	400	100
		Suma wydatków .	33 540	200	34.857	31.407
		Razem . .	33.740 K.			

n) Krajowa niższa szkoła rolnicza w Bereźnicy.

Wydatki. Preliminarz na rok 1902. LW. 47.767/1901.

Wyjaśnienia.

Do rubr. I. poz. 1. Preliminuje się *więcej* o 233 K., z powodu przypadającego w roku 1902. kierownikowi, Henrykowi Rozwadowskiemu pełnego pięciolecia.

„ „ *III. poz. 10.* Kredyt tej pozycyi z powodu obszerności zabudowań szkolnych był nie wystarczający, dlatego podwyższono wydatek zwyczajny o 100 K., w wydatkach zaś nadzwyczajnych prelimnuje się 200 K. na odnowienie pieców w zakładzie

„ „ *IV. poz. 14. i 15.* Z powodu zwiększenia się stanu uczniów w Zakładzie podwyższono wydatki a 1.800 K to jest do sumy 12.000 K.

Dochody.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1902. zwyczajne	Wniosek na rok 1902. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1900.	Kwota uchwalona na rok 1901.
			Korony			
		DOCHODY.				
I.	1	**Subwencya z c. k. Skarbu Państwa** .	6.000	—	6.000	6.000
II.	2	**Zarobek 40 uczniów po 24 K.** . .	960	—		—
III.	3	**Dochód z gospodarstwa:**				
		a) Dochód z gospodarstwa szkolnego . 4.000 K.				
		b) „ z ogrodu . 100 „	4.100	—	8.651	4.000
		Rozmaite nieprzewidziane . .	—		212	—
		Suma dochodów .	11.060	—	14.863	10.000
		W porównaniu z wydatkami	33.740	—	34.857	31.407
		okazuje się **niedobór** .	22.680	—	19.994	21.407

Wyjaśnienia.

Do rubr II. poz. 2. Podobnie jak w innych szkołach preliminuje się w dochodach „Zarobek 40 uczniów po 24 K t. j. 960 K.

„ „ *III. poz. 3. b*) Dochody rzeczywiste z ogrodu w roku 1900 zarachowane pod poz. „Rozmaite nieprzewidziane“ wyniosły 213 K. Ponieważ dochody te stale będą się powtarzały, a wysokości ich na razie wypośrodkować nie można, przeto wstawia się do preliminarza na rok 1902 nową pozycyę „Dochód z ogrodu“ z kwotą 100 K., natomiast w „Rozmaitych nieprzewidzianych“ podobnie jak na rok 1901 nie preliminuje się żadnego dochodu, pomimo rzeczywistej wynikłości w roku 1900.

Na rok 1901 uchwalono	wydatki 31.407 K.,	dochody 10.000 K.		niedobór 21.407 K.	
„ „ 1902 preliminuje się	„ 33 740 „	„ 11.060 „		„ 22.680 „	
Zatem na rok 1902 *większe*	„ o 2.333 K.,	„ o 1.060 „	*większy*	„ o 1.273 K.	

o) Krajowa niższa szkoła rolnicza w Sucbodole

Wydatki. Rreliminarz na rok 1902. LW. 47.767/901.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1902 zwyczajne	Wniosek na rok 1902 nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1900	Kwota uchwalona na rok 1901.
			Korony			
		WYDATKI.				
I.		**Płace nauczycieli.**				
	1	Nauczyciel do nauk fachowych i kierownik: płaca . . . . 2.600 K. dodatek aktywalny . 280 „	2.880	—	2.840	2.880
	2	Nauczyciel pomocniczy do nauk fachowych płaca . . . 2.000 K. dodatek aktywalny . 200 „	2 200	—	2.000	2.200
	3	Drugi nauczyciel pomocniczy do nauk fachowych: płaca . . 1.600 K. dodatek aktywalny . 160 „	1.760	—	1.653	1.760
	4	Instruktor do robót ręcznych i dozorca uczniów	1.200	—	1.200	1 200
	5	Nauczyciel do nauk elementarnych: płaca . . . . 1.000 K. dodatek aktywalny . 100 „	1.100	—	1.100	1.100
	6	Katecheta obrz. łać. i gr. kat. . .	400	—	333	400
		Suma rubryki I. .	9 540		9 126	9.540
II.		**Koszta administracyjne.**				
	7	Zarząd: *a*) pomoc kancelaryjna . 240 K. *b*) koszta kancelaryjne . 200 „ *c*) sługa szkolny i stróż nocny 600 „	1 040	—	948	1.040
	8	Opał	1.200	—	1.141	1.200
	9	Oświetlenie	300	—	295	300
	10	Utrzymanie budynków (naprawy, ubezpieczenie, kominiarz) . . .	500	1.400	500	500
	11	Sprzęty i ruch mości . . .	300	—	268	300
	12	Utrzymanie koni do posług administracyjnych	800	—	847	800
		Suma rubryki II. .	4.140	1.400	3.999	4.040
III.		**Utrzymanie uczniów.**				
	13	Stołowanie . . . dla 45 uczniów				
	14	Odzież, pościel i pranie . po 300 K.	13.500	—	9 520	12.000
	15	Lekarz i apteka	300	—	3 9	300
	16	Uczeń praktykant	300	—	—	—
		Suma rubryki III. .	14.100	—	9.889	12.300
		Do przeniesienia .	27.780	1 400	23.014	25.880

o) Krajowa niższa szkoła rolnicza w Suchodole

Preliminarz na rok 1902. LW. 47.767/901, **Wydatki.**

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1902 zwyczajne	Wniosek na rok 1902 nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1900	Kwota uchwalona na rok 1901
			Korony			
		Z przeniesienia .	27.780	1.400	23.014	25.880
IV.		**Potrzeby naukowe.**				
	17	Przybory do nauki i pisania dla uczniów (książki, papier, zeszyty i t. p.) .	240		209	240
	18	Środki naukowe:				
		a) modele, maszyny, narzędzia i inne przyrządy do demonstracyi i ćwiczeń praktycznych . . . 300 K.				
		b) biblioteka i czytelnia . . 200 „				
		c) ogród szkolny (nasiona, okazy roślin, nawozy i t. p.) . 100 „	600	—	560	560
	19	Wycieczki naukowe z uczniami . .	100	—	—	100
		Suma rubryki IV. .	940	—	769	900
V.		**Kursy specyalne.**				
	20	Kurs mleczarstwa	100	—	100	100
	21	„ ćwiczeń dla szkolnej straży pożarnej	100	—	2	100
	22	„ wyprawy lnu i konopi . . .	100	450	—	100
	23	„ stelmachstwa i koszykarstwa . .	100	—	—	100
		Suma rubryki V. .	400	450	102	400
VI.	24	**Gospodarstwo**:				
		a) Wydatki na gospodarstwo . . 3.400 K.	*zwycz.*	*nadzwycz.* 462 K		
		b) Czynsz dzierżawny z gruntów dzierżawionych od gminy 1.000 „	4.400	462	10.137	4.800
VII.	25	**Rozmaite nieprzewidziane** . .	100	—	83	100
		Suma wydatków .	33.620	2.312	34.105	32.080
		Razem .	**35.932 K.**			

Wyjaśnienia.

Do *rubr. II. poz. 10.* Na adaptacye wstawia się w nadzwyczajnych 1.400 K. Potrzeba tego wydatku znajduje uzasadnienie w **sprawozdaniu** o szkołach rolniczych.

„ „ *II. poz 11.* Preliminuje się *więcej* o 100 K., gdyż dotychczasowy kredyt w kwocie 200 K. okazał się niewystarczający.

„ „ *III. poz. 13 i 14.* Odpowiednio do liczby uczniów podwyższono wydatki tych pozycyj o 1.500 K.

„ „ *III. poz. 16.* Wstawia się nową pozycyę podobnie jak w innych szkołach.

„ „ *IV. poz. 18 b)* Wydatki na bibliotekę i czytelnię podwyższono o 40 K. t. j. do wysokości wydatków preliminowanych na ten cel w innych szkołach.

„ „ *V. poz. 21.* W nadzwyczajnych preliminuje się 450 K. na zakupno łamaczki i trzepaczki.

o) Krajowa niższa szkoła rolnicza w Suchodole.

Wydatki Preliminarz na rok 1902 LW. 47 767/901.

„ „ *VI. poz. 24.* Wydatki na gospodarstwo zwyczajne podwyższono o 100 K. w miarę rzeczywistej potrzeby, w nadzwyczajnych zaś wstawiania w miejsce kredytu 500 K., kwotę 462 K. na donajęcie 14½ morgów gruntu, co uzasadnia się w **sprawozdaniu** o szkołach rolniczych.

Dochody.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1902 zwyczajne	Wniosek na rok 1902 nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1900	Kwota uchwalona na rok 1901.
			Korony			
		DOCHODY.				
I.		**Subwencye.**				
	1	Z c. k. Skarbu Państwa . .	6.000	—	6.000	6.000
	2	Od Rady powiatowej w Krośnie . .	—	—	480	720
		Suma rubryki I. .	6.000	—	6.480	6.720
II.		**Opłaty na utrzymanie uczniów.**				
	3	Uczeń płacący za utrzymanie . .	300	—	—	—
III.	4	**Zarobek 45 uczniów po 24 K.** . .	1.080	—	792	960
IV.	5	**Dochód z gospodarstwa szkolnego** .	5.000	—	8.444	4.500
V.	6	**Rozmaite nieprzewidziane** . .	—	—	106	—
		Suma dochodów .	12.380	—	15.822	12.180
		W porównaniu z wydatkami	35.932		34.105	32.080
		Okazuje się **niedobór**	23.552	—	18.283	19.900

Wyjaśnienia.

Do rubr. I. poz. 2. Nie preliminuje się żadnego dochodu, ponieważ nie ma żadnego ucznia z powiatu krośnieńskiego.

„ „ *II. poz. 3.* Nowa pozycya, ponieważ przyjęto ucznia, który płaci za utrzymanie.

„ „ *III. poz. 4.* Dochód *większy* o 120 K. odpowiednio do liczby uczniów.

„ „ *IV. poz. 5.* Dochód z gospodarstwa szkolnego podwyższono o 500 K., ponieważ obszar uprawnych gruntów zwiększył się przez dodzierżawienie 14½ morgów pola.

Na rok 1901 uchwalono wydatki 32.080 K. dochody 12.180 K. niedobór 19.900 K.
„ „ 1902 preliminuje się „ 35.932 „ „ 12.380 „ „ 23.552 „
Zatem na rok 1902 *większe* „ o 3.852 K. *większe* „ o 200 K. *większy* „ o 3.652 K.

p) Krajowa szkoła ogrodnicza w Tarnowie.

Preliminarz na rok 1902. LW. 49.049/1901 **Wydatki.**

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1902. zwyczajne	Wniosek na rok 1902. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1900.	Kwota uchwalona na rok 1901
			Korony			
		WYDATKI.				
I.		**Płace nauczycieli.**				
	1	Nauczyciel fachowy i kierownik: płaca . . . . 2.400 K.				
		dodatek aktywalny . 280 „				
		dodatki pięcioletnie . 800 „	3.480	—	3.463	3.480
	2	Nauczyciel fachowy pomocniczy: płaca . . . 1.600 K.				
		dodatek aktywalny . 200 „				
		dodatek pięcioletni . 200 „				
		ryczałt na mieszkanie . 400 „	2.400	—	2.242	2.400
	3	Nauczyciel pomocniczy do miernictwa i rysunków, płaca . .	480	—	480	480
	4	Nauczyciel do nauk elementarnych: płaca . . . 1.000 K.				
		dodatek aktywalny . 200 „				
		„ pięcioletni . 100 „				
		ryczałt na mieszkanie . 360 „	1.660	—	1.660	1.660
	5	Ochmistrz i instruktor, płaca . 1.200 K.				
		dodatek na mieszkanie . 240 „	1.440	—	1.156	1.440
	6	Kapelan i katecheta: płaca . 300 K.				
		wydatki z powodu nabożeństwa . . . 100 „	400	—	358	400
		Suma rubryki I. .	9.860	—	9.359	9.860
II.		**Koszta administracyjne.**				
	7	Zarząd:				
		a) pomoc kancelaryjna . 240 K.				
		b) koszta kancelaryjne, inseraty, druki i portorya . 200 „				
		c) sługa szkolny i stróż nocny . . . . 720 „	1.160	—	802	1.160
	8	Opał ubikacyj szkolnych . . .	900	—	1.048	800
	9	Oświetlenie	300	—	252	300
	10	Utrzymanie budynków (naprawy, ubezpieczenie, kominiarz) . .	400	100	425	400
	11	Sprzęty i ruchomości	200	—	199	200
		Suma rubryki II. .	2.960	100	2.726	2.860
		Do przeniesienia .	12.820	100	12.085	12.720

p) Krajowa szkoła ogrodnicza w Tarnowie.

Wydatki. Preliminarz na rok 1902. LW. 49.049/901.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1902. zwyczajne	Wniosek na rok 1902. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1900.	Kwota uchwalona na rok 1901.
			Korony			
		Z przeniesienia . .	12.820	100	12.085	12.720
III.		**Utrzymanie uczniów.**				
	12	Stołowanie . . . dla 25 uczniów				
	13	Odzież, pościel i pranie po 330 K.	8.250		6.121	8.250
	14	Lekarz i apteka	240	—	151	240
	15	Uczeń praktykant	480	—	100	480
		Suma rubryki III. .	8.970	—	6 372	8 970
IV.		**Potrzeby naukowe.**				
	16	Przybory do nauki	240	—	238	240
	17	Zbiory środków do demonstracyi . .	200	—	217	200
	18	Biblioteka i czytelnia . . .	200	—	195	200
	19	Wycieczki naukowe	200	—	273	200
	20	Na utrzymanie ogrodu szkolnego . .	2.000	—	1.748	1.600
		Suma rubryki IV. .	2.840	—	2.671	2.440
V.	21	**Rozmaite nieprzewidziane** .	60	—	12	60
		Suma wydatków .	24.690	100	21.140	24.190
		Razem .	24 790 K.			

Wyjaśnienia.

Do rubr. II. poz. 8. Preliminuje się *więcej* o 100 K., dotychczasowy bowiem kredyt okazał się nie wystarczający.

„ „ *II. poz. 10.* Na naprawę wychodków preliminuje się w nadzwyczajnych 100 K.

„ „ *IV. poz. 20.* Preliminuje się *więcej* o 400 K., jednocześnie jednak dochód z ogrodu (Rubr. III. poz. 5), podwyższa się o powyższą sumę, wobec czego czysty rezultat z ogrodu będzie taki sam jak w r. 1901.

p) Krajowa szkoła ogrodnicza w Tarnowie.

Preliminarz na rok 1902. LW. 49.049/901. **Dochody.**

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1902. zwyczajne	Wniosek na rok 1902. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1900.	Kwota uchwalona na rok 1901.
			Korony			
		DOCHODY.				
I.		**Subwencye.**				
	1	Z c. k. Skarbu Państwa . . .	6.000	—	6.000	6.000
	2	Od gminy miasta Tarnowa . . .	500	—	500	500
	3	Od Rady powiatowej w Tarnowie . .	600	—	600	600
		Suma rubryki I.	7.100	—	7.100	7·100
II.	4	**Opłaty na utrzymanie uczniów** . .	200	—	722	200
III.	5	**Dochód z ogrodu szkolnego** . .	2.000	—	2.065	1.600
IV.	6	**Rozmaite nieprzewidziane** . . .	60	—	50	60
		Suma dochodów .	9.360	—	9.937	8.960
		W porównaniu z wydatkami ·	24.790	—	21.140	24.190
		okazuje się **niedobór** .	15 430	—	11.203	15.230

Wyjaśnienia.

Do rubr. III. poz. 5. Preliminuje się *więcej* o 400 K.. na podstawie rzeczywistych wynikłości.

Na rok 1901 uchwalono wydatki 24.190 K. dochody 8 960 K. niedobór 15.230 K.

„ „ 1002 preliminuje się „ 24.790 „ „ 9.360 „ „ 15.430 „

Zatem na rok 1902 *większe* wydatki o 600 K. *większe* o 400 K. *większy* „ 200 K.

r) Krajowy zakład sadowniczy w Zaleszczykach

Wydatki. Preliminarz na rok 1902. LW. 42647/901.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1902 zwyczajne	Wniosek na rok 1902 nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1900	Kwota uchwalona na rok 1901
			Korony			
		WYDATKI.				
I.		**Płace nauczycieli.**				
	1	Nauczyciel do nauk fachowych i kierownik, płaca . . . . 2.600 K. dodatek aktywalny . 280 „	2.880	—	4.298	2.880
	2	Inspektor ogrodu, zarazem nauczyciel fachowy, płaca . . 2.000 K. dodatek aktywalny . 200 „	—	—	—	—
		Suma rubryki I. .	2.880	—	4.298	2.880
II.		**Koszta administracyjne.**				
	3	Koszta kancelaryjne	200	—	185	200
	4	Stróż zakładu	600	—	500	600
	5	Furman	360	—	—	—
	6	Opał	600	—	392	600
	7	Oświetlenie	250	—	75	200
	8	Utrzymanie budynków	200	—	164	200
		Budowa wodociągu, korrekcya kanału, budowa szopy, poddasza i parkanu .	—	—	4.000	4.537
	9	Wynagrodzenie za użytkowanie wody	600	—		300
	10	Sprzęty i ruchomości	100	—	98	100
	11	Utrzymanie koni do posług administracyjnych	800	—	773	800
	12	Ubezpieczenie budynków i zbiorów oraz podatki	240	—	51	240
		Suma rubryki II. .	3.950		6.238	7.777
III.		**Potrzeby zakładu.**				
	13	Pomocnik ogrodnika, płaca . 720 K. na mieszkanie . . 120 „	840	—	860	840
	14	*a*) Najem robotnika . . 1.000 K. *b*) Zapłata za robociznę uczniom 2.000 „	3.000	—	2.987	3.000
	15	Wyszutrowanie dróg	—	400	—	—
	16	Na kupno dziczków i drzew dla rozszerzonego ogrodu	—	1.500	848	1.900
	17	Materyały i drobne wydatki na ogród .	300	—	—	300
	18	Nawozy	400	—	254	400
	19	Nasiona	500	—	197	200
	20	Środki do nauki i pracy . . . *a*) narzędzia . 300 K. *b*) biblioteka . . 100 „	400	—	244	400
		Suma rubryki III. .	5.440	1.900	5.390	7.040
		Do przeniesienia .	12.270	1.900	15.926	17.697

r) Krajowy zakład sadowniczy w Zaleszczykach.

Preliminarz na rok 1902 LW. 42.647/902 **Wydatki.**

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1902. zwyczajne	Wniosek na rok 1902. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1900.	Kwota uchwalona na rok 1901.
			Korony			
		Z przeniesienia .	12.270	1.900	15.926	17.697
IV.		**Rozmaite.**				
	21	Ryczałt na koszta objazdów . . .	600	—	238	600
	22	Wydatki nieprzewidziane . . .	200	—	665	200
		Suma rubryki IV. .	800	—	903	800
		Suma wydatków .	13.070	1.900	16.829	18.497
		Razem .	**14.970 K.**			

Wyjaśnienia.

Do rubr. *II.* Ze względu na rzeczywistą potrzebę wstawia się pod poz. 5 nowy wydatek na utrzymanie furmana w kwocie 360 K. a pod poz. 7) podwyższa się wydatek o 50 K. W przewidywaniu, że wynagrodzenie za używanie wody wyniesie 600 K., podwyższono wydatki pod poz. 9 o 300 K. Wydatki nadzwyczajne uchwalone jednorazowo w budżecie na rok 1901 pod poz. 8. odpadają.

„ *III.* Wydatki zwyczajne tej rubryki podwyższono w poz. 19 na nasiona o 300 K. równocześnie jednak o tę sumę podwyższa się dochód z ogrodu (Rubr. II. poz. 2.) W nadzwyczajnych w miejsce wydatków w łącznej sumie 1900 K. uchwalonych na rok 1901, preliminuje się pod poz. 15 – 400 K. na wyszutrowanie dróg, a pod poz. 16 na kupno dziczków i drzew dla rozszerzonego ogrodu 1.500 K.

r) Krajowy zakład sadowniczy w Zaleszczykach.

Dochody. Preliminarz na rok 1902 L.W. 42.647/902.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1902 zwyczajne	Wniosek na rok 1902 nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1900	Kwota uchwalona na rok 1901.
			Korony			
		DOCHODY.				
I.	1	**Subwencya c. k. Skarbu państwa** .	5.000			—
II	2	**Dochód z ogrodu szkolnego** . .	700	—	286	400
		Suma dochodów .	5.700	—	286	400
		Z porównania z wydatkami .	14.970	—	16.829	18.497
		okazuje się **niedobór** .	9.270	—	16.543	18.097

Wyjaśnienia.

Do rubr. I. W myśl reskryptu c. k. Namiestnictwa z dnia 29 lipca 1901 L. 74140 (LW. 52807|901) preliminuje się na rok 1902 subwencyę 5.000 K. jako nową pozycyę.

„ „ *II.* Preliminuje się wprawdzie *większy* dochód z ogrodu o 300 K. gdy jednak uwzględni się równoczesne podwyższenie wydatków pod poz. 19 o 300 K. okaże zię rezultat taki sam, jak w roku 1901.

Na rok 1901 uchwalono wydatki 18.497 K. dochody 400 K. niedobór 18.097 K.
„ „ 1902 preliminuje się „ 14.970 K. „ 5.700 „ „ 9.270 K.
Zatem na rok 1902 *mniejsze* „ o 3.527 K. *większe* „ o 5.300 K. *mniejszy* „ o 8.827 K.

8) Krajowy skład publiczny dla zboża i spirytusu w Krakowie.

Wydatki.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1902. zwyczajne	Wniosek na rok 1902. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1900.	Kwota uchwalona na rok 1901.
			Koruny			
		WYDATKI.				
I.		**Koszta zarządu i służby.**				
	1	Dyrektor-kasyer	3.000	—	3.000	3.000
	2	Likwidator	2.400	—	2.150	2.400
	3	Buchalter	1.500	—	1.195	1.500
	4	Praktykant (zastępca likwidatora)	720	—	720	720
	4a	Dyurnista	360	—	300	360
	5	Magazynier	2.000	—	2.000	2.000
	6	Woźny	880	—	959	880
	7	Odźwierny	580	—	528	580
	8	Stróż nocny	600	—	600	600
		Suma rubryki I.	12.040	—	11.452	12.040
II.		**Koszta administracyi.**				
	9	Podatki:				
		a) zarobkowy	497	—	497	292
		b) domowo-czynszowy	1.600	—	1.605	1.300
	10	Utrzymanie zabudowań i urządzeń:				
		a) budynków administracyjnych	260	—	258	260
		b) magazynów zbożowych	1.400	—	1.277	1.180
		c) urządzenie wodociągów i naprawa studni	—	531	—	—
	11	Zabezpieczenie:				
		a) budynków od ognia	400	—	395	440
		b) robotników od wypadków i w kasie chorych	320	—	322	340
	12	Potrzeby kancelaryjne:				
		a) ogłoszenia i dzienniki	140	—	136	200
		b) księgi i druki	700	—	558	760
		c) telefon	100	—	100	100
		d) rozmaite kancelaryjne	280	—	227	280
	13	Opał i światło	500	—	593	500
	14	Opłata drogi dojazdowej	300	—	302	360
	15	Remuneracye, noworoczne	1.600	—	1.650	1.600
		Suma rubryki II.	8.097	531	7.920	7.612
		Do przeniesienia	20.137	531	19.372	19.652

s) Krajowy skład publiczny dla zboża i spirytusu w Krakowie.

Wydatki.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1902. zwyczajne	Wniosek na rok 1902. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1900.	Kwota uchwalona na rok 1901.
			Korony			
		Z przeniesienia .	20.137	531	19.372	19.652
III.		**Ekspozytura cłowa.**				
	16	Ryczałt c. k. Skarbowi Państwa . .	600	—	600	600
IV.		**Koszta manipulacyi zbożowej.**				
	17	Robocizna	10.000	—	9.148	10.000
	18	Szpagat, wory, ...	360	—	361	1.300
		nadzwyczajne (rata za wory kupione we Lwowie)	—	—	336	336
	19	Asekuracya	1.370	—	1.372	800
	20	Stemple i porta	900	—	705	900
	21	Rozmaite	50	—	50	100
		Suma rubryki IV. .	12.680	—	11.972	13.436
	21a	**Przeróbka zwrotnicy**	—	—	1.932	—
	b	**Odsetki od dotacyi w r. 1900** . .	—	—	163	
		Suma wydatków .	33.417	531	34.039	33.688
		Razem . .	33.948 K.			

Należytości wynosiły w roku:

			1898	1899	1900	Razem	Przeciętnie
W rubr.	II poz.	9a)	48 K.	291 K.	497 K.	836 K.	279 K.
„ „	„ „	9b)	1.656 „	1.300 „	1.605 „	4.561 „	1.520 „
„ „	„ „	10a)	48 „	254 „	259 „	561 „	187 „
„ „	„ „	10b)	1.657 „	1.204 „	1.277 „	4 138 „	1 379 „
„ „	„ „	11a)	442 „	490 „	395 „	1.327 „	442 „
„ „	„ „	11b)	366 „	1.272 „	321 „	1.959 „	653 „
„ „	„ „	12a)	132 „	129 „	136 „	397 „	132 „
„ „	„ „	12b)	960 „	742 „	558 „	2.260 „	753 „
„ „	„ „	12d)	358 „	299 „	227 „	884 „	295 „
„ „	„ „	13	344 „	515 „	593 „	1.452 „	484 „
„ „	„ „	14	401 „	378 „	302 „	1.081 „	360 „
„ „	„ „	15	1.600 „	1.600 „	1.650 „	4.850 „	1.617 „
„ „	IV. „	17	11.770 „	9.698 „	9.148 „	30.616 „	10.205 „
„ „	„ „	18	2.416 „	1.240 „	698 „	4.354 „	1.451 „
„ „	„ „	19	900 „	800 „	1.372 „	3 072 „	1.024 „
„ „	„ „	20	1.096 „	900 „	705 „	2.701 „	900 „
„ „	„ „	21	16 „	32 „	50 „	98 „	33 „
„ „	V. Odsetki od dotac.		182 „	129 „	162 „	473 „	158 „

8) Krajowy skład publiczny dla zboża i spirytusu w Krakowie.

Wydatki.

Wyjaśnienia.

Do poz. 9a). Preliminuje się 497 K. na podstawie wynikłości z r. 1900, w którym stosownie do nadesłanego urzędowego wymiaru, zapłacono dopiero tangentę podatku zarobkowego z dodatkami za rok 1898.

„ „ *9b).* Z trzechletniego przecięcia wypada 1.530 K., z uwagi jednak na wynikłość z r. 1900. preliminuje się 1600 K.

„ „ *10b).* *Więcej* o 120 K. na podstawie przecięcia z ostatnich 3 lat.

„ „ *10c) Wydatek nadzwyczajny 531 K.* na urządzenie wodociągu i reparacyę studni. na podstawie kosztorysu przedłożonego do LW. 52.089 901.

„ „ *11a).. b).. 12a).. b).. i 14.* Różnice drobne. stosownie do wynikłości z roku 1900, lub na podstawie przecięcia 3 letniego.

„ „ *18. Mniej* o 940 K. na podstawie wynikłości z r. 1900: wydatek zaś nadzwyczajny odpada. z powodu zapłacenia całej należytości.

„ „ *19.* i *21.* Preliminuje się na podstawie wynikłości z r. 1900

Dochody.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1902 zwyczajne	Wniosek na rok 1902 nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1900	Kwota uchwalona na rok 1901
			Korony			
		DOCHODY.				
I.	1	**Składowe od zboża i towarów**	14.400	—	11.668	14.400
II.		**Manipulacye przy zbożu, względnie towarach.**				
	2	Dostawa wagonów	1.100	—		1.300
	3	Ekspedycya	100	—		200
	4	Wyładowanie	4.500	—		4.000
	5	Załadowanie	3.200	—		3.400
	6	Asekuracya	1.700	—		2.000
	7	Stemple i porta	1.100	—		1.000
	8	Odsetki	1.000	—	16.927	1.000
		Rozmaite:				
		a) czyszczenie i wietrzenie	5.100	—		5.200
		b) załatwianie formalności cłowych	600	—		800
		c) wypożyczanie worów	600	—		800
		d) szpagat	700	—		600
		e) zawiadomienia odbiorcze	500	—		400
		Suma rubryki II.	20.200	—	16.927	20.700
		Suma dochodów	34.600	—	28.595	35.100
		W porównaniu z wydatkami	33.948	—	—	—
		Nadwyżka dochodu	652	—	—	—

s) Krajowy skład publiczny dla zboża i spirytusu w Krakowie.

Dochody.

Należytości wynosiły w roku:

					1898	*1899*	*1900*	*Razem*	*Przeciętnie*
W	*rubr.*	*I.*	*poz.*	*1*	13.744 K.	16.569 K.	12.697 K.	43.010 K.	14.337 K.
„	„	*II.*	„	*2*	1.634 „	1.364 „	1.293 „	3.291 „	1.097 „
„	„	„	„	*3*	334 „	95 „	69 „	498 „	166 „
„	„	„	„	*4*	5.866 „	4.457 „	4.300 „	14.623 „	4.874 „
„	„	„	„	*5*	4.102 „	3.687 „	3.084 „	10.873 „	3.624 „
„	„	„	„	*6*	2.086 „	2.212 „	1.440 „	5.738 „	1.913 „
„	„	„	„	*7*	1.300 „	1.124 „	1 009 „	3.433 „	1.144 „
„	„	„	„	*8*	1.260 „	1 169 „	864 „	3.293 „	1.098 „
„	„	„	„	*9a)*	5.284 „	6.158 „	4.888 „	16.330 „	5.443 „
„	„	„	„	*9b)*	1.638 „	647 „	482 „	2.767 „	922 „
„	„	„	„	*9c)*	1.884 „	902 „	486 „	3.272 „	1.091 „
„	„	„	„	*9d)*	1.046 „	674 „	576 „	2.296 „	765 „
„	„	„	„	*9e)*	586 „	520 „	525 „	1.631 „	544 „

L. W. 68.760|901.
Alegat C. do sprawozdania Wydziału kraj. o budżecie krajowym na r. 1902.

Lit. C.

Krajowy szpital powszechny we Lwowie.

PRELIMINARZ

na rok

1902.

L. W. 60.925|901.

Krajowy szpital powszechny we Lwowie.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Sumaryusz	Wniosek na rok 1902. Fundusz chorych szpitalny	Fundusz chorych kliniczny	Fundusz położnic szpitalny	Fundusz położnic kliniczny	Razem	Wynikłość z roku 1900.	Kwota uchwalona na rok 1901.
			Korony						
		WYDATKI.							
I.	1-21a	Płace i emolumenta etatowe	72.592	5.927	8.171	2.221	88 911	77.030	84.737
II.	22-29	Koszta utrzymania osób nieetatowych	58.858	21.491	6.484	9.298	96.131	90.008	94.306
III	30-49	Pensye i emerytury	21.620	3.001	1.719	1.127	27.467	27.074	25.954
IV.	50-56	Zaopatrzenia i dary z łaski	1.061	177	79	67	1.384	994	1 504
V.	57	Odprawy i spłaty kwartałów pośmiertnych	142	32	14	12	200	60	200
VI.	58-60	Remuneracye i zapomogi	5.550	570	860	220	7.200	5.600	7.200
VII.	61-72	Koszta gospodarcze: 1. zwyczajne	145.577	84.401	21.499	27.949	279.426	270.978	284.468
		2. **nadzwyczajne**	—	—	—	—	—	**600**	**1.500**
VIII.	73-82	Koszta sanitarne: 1. zwyczajne	29.794	36.771	5.510	11.327	83.402	80.514	76.512
		2. **nadzwyczajne**	—	—	—	—	—	—	**2.740**
IX.	83	Koszta kancelaryjne	2.200	900	200	300	3.600	3.141	4.000
X.	84	Koszta kapliczne	426	96	42	36	600	600	600
XI.	85-89	Utrzymanie budynków: 1. zwyczajne	14.968	5.868	1.346	1.778	23.960	25.478	20.068
		2 **nadzwyczajne**	**5.648**	**372**	**163**	**139**	**6.322**	**5.581**	**15.761**
XII.	90-91	Odsetki od kapitałów dłużnych	3.520	—	—		3.520	3 520	3.520
XIII.	92	Podatki i daniny	71	16	7	6	100	43	100
XIV.	93-95	Rozmaite	3.461	696	333	260	4 750	5 659	4.660
XV.	96	Zapomogi dla położnic		—	8.000	5.000	13.000		—
XVI.	97	Koszta utrzymania dzieci zrodzonych na bezpłatnym oddziale położnic	—	—	100	100	200	21	300
XVII.	98	Ryczałt za utrzymanie dzieci w szpitalu św. Zofii	32.000	—	—	—	32.000	32.000	32 000
		Razem 1. zwyczajne	391.840	159.946	54.364	59.701	665.851	622.720	640.129
		Razem 2. **nadzwyczajne**	**5.648**	**372**	**163**	**139**	**6.322**	**6.181**	**20.002**
		Suma wydatków	397.488	160.318	54.527	59.840	672.173	628 901	660.130
			557.806 K.		114.367 K.				
		DOCHODY.							
I.	1-2	Dodatki	58.700	—	300	—	59.000	56.561	63.000
II.	3	Opłaty pośmiertne	25.000		—		25.000	51.479	22 000
III.	4-6	Zwroty kosztów leczenia	382.500		45.500	—	428.000	358.957	446 000
IV.	7-8	Dochody z realności i dóbr	930		2.070	—	3.000	8.783	1.000
V.	9-10	Rozmaite	2.586	—	14	—	2.600	2.698	2 600
VI.	11	Subwencye i zwroty od c. k. Skarbu	83.518		34.240	—	117.758	110.000	98.989
		Suma dochodów	553 234		82.124	—	635.358	588.478	633.589
		W porównaniu z wydatkami	557.806	—	114.367		672.173	628 901	660 130
		Okazuje się niedobór	**4.572**	—	**32.243**	—	**36.815**	40.423	26.541

Krajowy szpital powszechny we Lwowie.

Porównanie sumaryczne

kwot preliminowanych na r. 1902 z uchwalonemi na r. 1901.

Wydatki preliminowane na rok 1902 wynoszą . . . . 672.173 K.
„ uchwalone „ „ 1901 „ . . . . 660.130 „
preliminuje się zatem na rok 1902 *więcej* o kwotę . . . . 12.043 K.
a mianowicie:

w rubr.	I.	ogółem	więcej	o	4.174 K.	
„ „	II.	„	„	„	1.825 „	
„ „	III.	„	„	„	1.513 „	
„ „	IV.	„	mniej	„		120 K.
„ „	VII.	„	„	„		6.542 „
„ „	VIII.	„	więcej	„	4.150 K.	
„ „	IX.	„	mniej	„		400 „
„ „	XI.	„	„	„		5.547 „
„ „	XIV.	„	więcej	„	90 K.	
„ „	XV.	„	„	„	13.000 „	
„ „	XVII.	„	mniej	„		100 „
			Razem	*więcej* o	24.752 K.	*mniej* o 12.709 K.

Z porównania *więcej* j. w. o 12.043 K.

Dochody preliminowane na rok 1902 wynoszą. . . . . 635.358 K.
„ uchwalone „ „ 1901 „ . . . . 633.589 „
preliminuje się zatem na r. 1902 *więcej* o kwotę. . . . . 1.769 K.
a mianowicie:

w rubr.	I.	ogółem	mniej	o		4.000 K.
„ „	II.	„	więcej	„	3.000 K.	
„ „	III.	„	mniej	„		18.000 „
„ „	IV.	„	więcej	„	2.000 „	
„ „	VI.	„	„	„	18.769 „	
			Razem	*więcej* o	23.769 K.	*mniej* o 22 000 K.

Z porównania *więcej* j. w. o 1.769 K.

Wynik zatem na rok 1902 jest *mniej korzystny* o różnicę w kwocie . . . 10.274 K.
a zgodny z różnicą niedoborów obu lat.

Uwaga do preliminarza wogóle.

Wysoki Sejm uchwałą z dnia 25. listopada 1889 roku postanowił, aby rozdział dochodów i wydatków wspólnych przeprowadzano na podstawie dzielnika, którym ma być ilość dni leczenia. Na rok 1902 przyjęto przypuszczalną ilość dni leczenia a to:

dla funduszu chorych . . .	206.000	dni czyli	71%
„ „ klinik	48.000	„ „	16%
„ „ położnic . . .	20.000	„ „	7%
„ „ kliniki położn. ginekol. .	16.000	„ „	6%
Razem . .	290.000	dni czyli	100%

i wedle tego dzielnika uskuteczniono rozdział wszystkich wspólnych dochodów i wydatków niniejszego preliminarza.

Ilość dni leczenia 290.000 przyjęto na podstawie przecięcia z ostatnich trzech lat a mianowicie było dni leczenia: w roku 1898—285.748, w roku 1899—293.718, w roku 1900—280.977 razem 860.443 przeciętnie 286.814.

Wydatki. # Krajowy szpital powszechny we Lwowie.

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1902. Fundusz chorych szpitalny	chorych kliniczny	położnic szpitalny	położnic kliniczny	Razem	Wynikłość z roku 1900.	Kwota uchwalona na rok 1901.
		Korony						
	WYDATKI.							
I.	**Płace i emolumenta etatowe.**							
1	Dyrektor: *a*) płaca . 5.800 K. *b*) dodatek na mieszkanie z opałem 1.200 „	4.970	1.120	490	420	7.000	3.500	4.353
2	6 prymaryuszów: *a*) płaca po 2.400 K. 14.400 K. *b*) dodatki pięcioletnie po 400 K. . 6.400 „ *c*) dodatek osobisty dla 1. prymar. . 200 „	21.000	—	—	—	21.000	19.450	21.000
3	2 profesorów jako prymaryuszów dla okulistyki i położnictwa po 1.300 K. . .	1.300	—	1.300	—	2.600	2.600	2.600
4	9 sekundaryszów I. kl. po 1.400 K.	9.800	—	2.800	—	12.600	12.000	12.600
5	7 „ II. „ „ 1.200 „	8.400	—	—	—	8.400	7.000	8.400
6	3 praktykantów lekarskich, adjutum po 600 K. . .	1.800	—	—	—	1.800	—	1.800
7	Akuszerka I. płaca . .	—	—	800	—	800	917	960
8	Akuszerka II.: *a*) płaca 600 K. *b*) dodatek pięciol. 80 „	—	—	680	—	680	600	607
—	Chemik patologii . . .	—	—	—	—	—	650	—
9	Kierownik oddziału chorób zakaźnych, płaca . .	1.600	—	—	—	1.600	—	1.600
10	2 kapelanów: *a*) płaca po 1.200 K. 2.400 K. *b*) dodatki na mieszkanie po 400 K. 800 „	2.272	512	224	192	3.200	3.200	3.200
11	Rządca: *a*) płaca . 2.400 K. *b*) dodatek pięciol. 400 „ *c*) wikt I. klasy . 800 „ *d*) opał 47.736 m. drzewa po 7·40 K. 353 „ *e*) oświetlenie 120 kgr. nafty i 12 kgr. świec 70 „	2.857	643	282	241	4.023	4.011	4.023
12	2 oficyałów: *a*) płaca po 2.000 K. 4.000 K. *b*) dodatki aktywalne po 300 K. 600 „ *c*) dodatki pięcioletnie po 300 K. 534 „	3.645	822	359	308	5.134	4.900	4.900
	Do przeniesienia .	57.644	3.097	6.935	1.161	68.837	58.828	66.043

Krajowy szpital powszechny we Lwowie. **Wydatki.**

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1902. Fundusz chorych szpitalny	chorych kliniczny	położnic szpitalny	położnic kliniczny	Razem	Wynikłość z roku 1900.	Kwota uchwalona na rok 1901.
		Korony						
I.	Z przeniesienia .	57.644	3.097	6.935	1 161	68.837	58.828	66.043
13	2 pisarzy:							
	a) płaca po 1.200 K. 2.400 K.							
	b) dodatki pięcioletnie po 200 K. 234 „							
	c) dodatek na mieszkanie po 200 K. 400 „							
	d) dodatek osobisty dla jednego pisarza . . 400 „	2.438	550	240	206	3.434	3.400	3.400
14	Pisarz w izbie przyjęcia:							
	a) płaca . . 1.200 K.							
	b) dodatek pięciol. . 200 „							
	c) wikt z pieczywem II. kl. . . 600 „	1.420	320	140	120	2.000	1.967	2 000
15	Dozorca domu:							
	a) płaca . 1.200 K.							
	b) dodatek pięciol. 100 „							
	c) wikt z pieczywem II. kl. . . 600 „	1.349	304	133	114	1.900	1.884	1.900
16	2 aplikantów, płaca po 1.000 K.	1.420	320	140	120	2.000	2.000	2.000
17	Aptekarz:							
	a) płaca . . 1.200 „							
	b) dodatek pięcioletni 200 „							
	c) dod. na mieszkanie 400 „							
	d) dodatek osobisty 400 „	1.846	416	182	156	2.600	2.417	2.600
18	Maszynista:							
	a) płaca . . 1.200 K.							
	b) wikt II. klasy (wzmocniony) . 720 „	1.363	307	135	115	1.920	1.920	1.920
19	Woźny:							
	a) płaca . . 1.000 K.							
	b) 3 dodatki pięcioletnie po 60 K. . 180 „							
	c) dodatek na ubior 100 „	909	205	89	77	1.280	1.226	1.280
20	Odźwierny:							
	a) płaca . . 1.000 K.							
	b) 2 dodatki pięcioletnie po 60 K. . 120 „							
	c) dodatek na ubiór 100 „	866	196	85	73	1.220	1.060	1 194
	Razem . .	69.255	5.715	8.079	2.142	85.191	74.702	82.337
	Do tego:							
21	Dodatek do płac dla urzędników administracyjnych . .	937	212	92	79	1.320	—	—
21*a*	Zaliczki na płace . . .	2.400	—	—	—	2.400	2.328	2.400
	Suma rubryki I. .	72.592	5.927	8.171	2.221	88.911	77.030	84.737

Wydatki. # Krajowy szpital powszechny we Lwowie.

Do poz. 2—6, 9—11, 14—19 i 21a). Preliminuje się zgodnie z kwotami na rok 1901 uchwalonemi.

„ „ *1.* Preliminuje się więcej o 2.647 K. jak na rok 1901 a to z powodu podwyższenia poborów Dyrektora do wysokości 7.000 K. co usprawiedliwia Wydział krajowy osobnem sprawozdaniem do LW. 69.132/901.

„ „ *7.* Preliminuje się mniej o 160 K. jak na rok 1901 z powodu przeniesienia w stan spoczynku starszej akuszerki pobierającej dwa pięciolecia.

„ „ *8.* Wstawia się na uzupełnienie I. dodatku pięcioletniego przypadającą kwotę 73 K.

„ „ *12.* Preliminuje się II dodatek pięcioletni dla oficyała Szymańskiego od 10. maja 1902 w kwocie 184 K., zaś na I. dodatek dla oficyała Strzeleckiego od 1. listopada 1902 kwotę 50 K. czyli razem kwotę 234 K.

„ „ *13.* Preliminuje się I. dodatek pięcioletni dla pisarza Surmińskiego od 1. listopada 1902 kwotę 34 K.

„ „ *20.* Wstawia się na uzupełnienie II. dodatku pięcioletniego przypadającą kwotę 26 K.

„ „ *21.* Z powodu ciągle trwającej drożyzny, tudzież pomnożonych czynności kancelaryjnych wskutek rozszerzenia szpitala, postanowiono udzielić urzędnikom administracyjnym 10% dodatku do płac a to: rządcy, 2 oficyałom, 3 pisarzom, 2 aplikantom i dozorcy domu od sumy 13.200 K. w kwocie 1.320 K. (LW. 60.925/1901).

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1902. Fundusz chorych szpitalny	Fundusz chorych klin.	Fundusz położnic szpitalny	Fundusz położnic klin.	Razem	Wynikłość z roku 1900.	Kwota uchwalona na rok 1901.
		Korony						
II.	**Koszta utrzymania osób nieetatowych.**							
22	27 Sióstr Miłosierdzia:							
	a) płaca Siostry przełożonej . . 160 K.							
	b) 26 Sióstr oddziałowych po 160 K. 4.160 „							
	c) wikt z pieczywem Siostry przełożon. 350 „							
	d) wikt z pieczywem 26 Sióstr oddziałowych po 350 K. 9.100 „							
	e) ryczałt za pranie bielizny Siostry przełożonej . 44 „							
	f) ryczałt za pranie bielizny 26 Sióstr oddz. po 43·50 K. 1.131 „	11 551	2.212	595	587	14 945	15.975	14.945
22*a*	Pomocnik kapelana . .		200	—	200	400	—	—
23	Dyetaryusze, płaca:							
	2 po 3 K. dziennie 2.190 K.							
	1 „ 2·80 K. „ 1.022 „							
	2 „ 2·70 „ „ 1.971 „							
	4 „ 2.40 „ „ 3.504 „	6.168	1.390	608	521	8.687	7.826	8.687
	Do przeniesienia .	17.719	3.802	1.203	1.308	24.032	23.801	23.632

Krajowy szpital powszechny we Lwowie. Wydatki.

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1902. Fundusz chorych szpitalny	Fundusz chorych kliniczny	Fundusz położnic szpitalny	Fundusz położnic kliniczny	Razem	Wynikłość z roku 1900.	Kwota uchwalona na rok 1901.
		Korony						
II.	Z przeniesienia .	17.719	3.802	1.203	1.308	24.032	23.801	23.632
24	Dla 2 dyetaryuszy wikt z pieczywem po 600 K. .	—	600	300	300	1.200	901	1.200
25	2 stypendya stałe dla akuszerek po 240 K. . . .	—	—	480	—	480	480	480
26	2 pomocników aptekarza, dla jednego po 6 K., dla drugiego po 5 K dziennie .	2 851	642	281	241	4.015	3.650	3.650
27	Służba oddziałowa:							
	a) płaca:							
	1) Oddział chorych:							
	1 nadzorcy oddz. kił. męskiego . . 480 K.							
	1 sługi na oddz. chirurgicznym . 360 „							
	2 nadzorczyń na od. kił. kob. po 240 K. 480 „							
	2 sług po 240 K. . 480 „							
	6 „ „ 192 „ . 1.152 „							
	15 „ „ 168 „ . 2.520 „							
	26 „ „ 144 „ . 3.744 „							
	9 „ „ 120 „ . 1.080 „	10.296	—	—	—	10.296	—	10.296
	62 osób							
	2) Służba dla klinik (oddział chorych):							
	1 sługa . . 240 K.							
	7 sług po 192 K . 1.344 „							
	17 „ „ 168 „ . 2.856 „							
	6 „ „ 144 „ . 864 „	—	5.304	—	—	5.304	—	4.992
	31 osób							
	3) Oddział położnic:							
	2 sług po 168 K. . 336 K.							
	5 „ „ 144 . . 720 „	—	—	1.056	—	1.056	—	1.008
	4) Służba dla klinik (oddział położnic):							
	1 nadzorczyni . 360 K.							
	3 sług po 168 K. . 504 „							
	10 „ po 144 „ . 1.440 „	—	—	—	2.304	2.304	—	2.304
	14 osób.							
	b) wikt:							
	dla nadzorcy, 2 nadzorczyń oddziału kiłowego, tudzież nadzorczyni kliniki położniczo-ginekologicznej po 600 K.	1.800	—	—	600	2.400	—	2.400
	Do przeniesienia .	32.666	10.348	3.320	4.753	51.087	28.832	49.962

Wydatki. # Krajowy szpital powszechny we Lwowie.

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1902. Fundusz chorych szpitalny	chorych kliniczny	położnic szpitalny	położnic kliniczny	Razem	Wynikłość z roku 1900.	Kwota uchwalona na rok 1901.
		Korony						
II.	Z przeniesienia .	32.666	10.348	3.320	4.753	51.087	28.832	49.962
27	Wikt dla 110 osób po 220 K. .	12.980	6.820	1.540	2.860	24.200	—	23.760
	c) gratyfikacye . .	426	96	42	36	600	—	600
	d) bluzy dla 110 osób po 20 K.	1 180	620	140	260	2.200	—	2.160
	Wydatki poz. 27.	—	—	—	—	*48.360*	*43.512*	*47.520*
28	Służba domu:							
	a) płaca:							
	1) Oddział chorych:							
	1 łaziebnego (bez wiktu) . . 600 K.							
	2 sług po 240 K. . 480 „							
	4 „ „ 216 „ . 864 „							
	2 „ „ 192 „ . 384 „							
	10 „ „ 168 „ . 1.680 „	4.008	—	—	—	4.008	—	3.912
	19 osób							
	b) Wikt dla 18 osób po 220 K.	3.960	—	—	—	3.960	—	3.960
	2) Oddział kliniczny (oddział chorych):							
	a) płaca:							
	1 odźwierny a zarazem dozorca pompy przy ul. Piekarskiej . 360 K.							
	1 odźwierny przy ul. Pijarów . 240 „							
	1 palacz do kaloryferów . . 312 „							
	2 parobków do posług po 168 K. 326 „ 1.248 K.							
	b) wikt:							
	2 odźwiernych i 1 palacza z kolacyą mięsną po 300 K. . . 900 K.							
	wikt 2 parobków po 220 K. . 440 „ 1.340 K.							
	c) dodatek na mundur dla 2 odźwiernych po 100 K. 200 K.	—	2.788	—	—	2.788	—	2.788
	Do przeniesienia .	55.220	20.672	5.042	7.909	88.843	72.344	87.142

Krajowy szpital powszechny we Lwowie. Wydatki.

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1902. Fundusz chorych szpitalny	chorych kliniczny	położnic szpitalny	położnic kliniczny	Razem	Wynikłość z roku 1900.	Kwota uchwalona na rok 1901.
		Korony						
II.	Z przeniesienia .	55.220	20 672	5.042	7.909	88.843	72.344	87.142
28	3) Oddział położnic z kliniką położn. ginekol.							
	a) płaca:							
	1 palacza przy kaloryferach . 312 K.							
	1 parobka przy głównej bramie wchodowej . 168 „							
	3 parobków do posług po 168 K. 504 „ 984 K.							
	b) wikt dla palacza z kolacyą mięsną . . 300 „							
	wikt dla 4 parobków po 220 K. 880 „ 1.180 K.	—		1.082	1.082	2.164	—	2.164
	c) gratyfikacya dla służby domu	142	32	14	12	200	—	200
	Wydatki pozycyi 28.	—	—	—	—	*13.120*	*12.153*	*13.024*
29	Służba wspólna:							
	a) płaca:							
	pomocnika maszynisty zarazem ślusarza 600 K.							
	1 chłopca w ślusarni 216 „							
	2 palaczy po 350 K. . 700 „							
	dozorczyni laborat. 480 „							
	stróża nocnego . 648 „							
	„ kaplicznego 240 „	2.048	461	202	173	2.884	—	2.760
	b) wikt:							
	pomocnika maszynisty 600 „							
	2 palaczy i 1 chłopca z kolacyą mięsną po 300 K. . . 900 „							
	wikt III. klasy kapliczego . . 220 „	1.221	275	121	103	1.720	—	1.720
	c) gratyfikacye . . .	142	32	14	12	200	—	200
	d) bluzy 6 sług po 20 K. .	85	19	9	7	120	—	120
	Wydatki pozycyi 29.	—	—	—	—	*4.924*	*5.511*	*4.800*
	Suma rubryki II. .	58.858	21.491	6.484	9.298	96.131	90.008	94.306

bez wiktu 2

wikt 2

Wydatki. # Krajowy szpital powszechny we Lwowie.

Do poz. 22, 23—25. Preliminuje się jak na rok 1901 uchwalono.

„ „ *22a).* Z powodu otwarcia pięciu klinik pomnożyły się znacznie czynności kapelanów wskutek czego okazała się konieczna potrzeba podnieść dotychczasowe wynagrodzenie na pomoc duchowną o kwotę 400 K., który to wydatek wstawiono na oddziały kliniczne jako nową pozycyę (LW. 60.925/1901).

„ „ *26.* Preliminuje się dla starszego pomocnika aptekarza na płacę o 365 K. więcej jak na rok 1901 a to z powodu trudności uzyskania egzaminowanego farmaceuty za dotychczasowe wynagrodzenie (LW. 60.925/1901).

„ „ *27a).* Preliminuje się na płace służby wogóle więcej o 360 K. a to z powodu koniecznej potrzeby przyjęcia 2 sług z płacą 312 K. do nowo otworzyć się mającego zakładu hydropatyczno-gimnastycznego przy oddziale kliniki wewnętrznej — który to wydatek przypadnie na c. k. Rząd, w końcu z powodu podniesienia płacy starszej służbie oddziału położniczego o kwotę 48 K

„ „ *27b).* Preliminuje się na wikt 2 sług przybyłych do kliniki wewnętrznej w ogóle 440 K. więcej jak na rok 1901 uchwalono.

„ „ *27d)* Wstawia się na bluzy dla nowo przyjąć się mających 2 sług do kliniki wewnętrznej przypadającą kwotę 40 K

„ „ *28.* Preliminuje się na płacę służby oddziału chorych więcej o 86 K. z powodu podwyższenia wynagrodzenia starszej służbie i podzielenia tejże na cztery kategorye — reszta pozycyi jak na rok 1901.

„ „ *29.* Preliminuje się w ogóle więcej jak na rok 1901 o kwotę 124 K. z powodu podwyższenia płacy 2 palaczom, gdyż za dotychczasowe wynagrodzenie trudno pozyskać ludzi odpowiednio ukwalifikowanych.

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1902. Fundusz chorych szpitalny	chorych kliniczny	położnic szpitalny	położnic kliniczny	Razem	Wynikłość z roku 1900.	Kwota uchwalona na rok 1901.
		Korony						
III.	**Pensye i emerytury.**							
30	Burkhardt Franciszka, wdowa po oficyale z roczn. 350 K.	222	50	22	18	312	312	312
31	Finger Fryderyka, wdowa po b. profesorze kliniki . .	630				630	630	630
32	Neuheuser Karolina, wdowa po prymaryuszu . . .	1.200			—	1.200	1.200	1.200
33	Jaroszyńska Eugenia, wdowa po oficyale	473	107	47	39	666	666	666
34	Köstlich Józefa, wdowa po oficyale . . . 666 K. Köstlich Józefa, dodatek na wychowanie 2 dzieci . 108 „	549	123	54	48	774	867	860
35	Marczak Helena, wdowa po pisarzu	497	112	49	42	700	700	700
36	Dr. Chądzyński Jan, b. prymaryusz	2.477		—	—	2.477	2.477	2.476
37	Piro Karol, b. odźwierny .	437	99	43	37	616	616	616
38	Dr. Kilarski Józef, b. prymaryusz	2.391	—	—	—	2.391	2.390	2.390
	Do przeniesienia .	8.876	491	215	184	9.766	9.858	9.856

Wydatki. # Krajowy szpital powszechny we Lwowie.

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1902. Fundusz chorych szpitalny	chorych kliniczny	położnic szpitalny	położnic kliniczny	Razem	Wynikłość z roku 1900.	Kwota uchwalona na rok 1901.
		Korony						
III.	Z przeniesienia	8.876	491	215	184	9.766	9.858	9.856
39	Gralewska Zofia wdowa po oficyale . . 1.150 K. Gralewska Zofia, dodatek na wychowanie dzieci 115 K.	898	202	89	76	1.265	1.265	1.266
40	Jezierski Eustachy, b. pisarz .	1.136	256	112	96	1 600	1.600	1.600
41	Feigel Katarzyna, wdowa po prosektorze	852	192	84	72	1.200	1.200	1.200
42	Dwoje małoletnich dzieci po prymaryuszu Dr. Krówczyńskim	400			—	400	400	400
43	Malinowski Erazm, b. rządca .	2.556	576	252	216	3.600	3.600	3.600
44	Kołakowski Józef, b. dyetaryusz	596	134	59	51	840	840	840
45	Bogusz Wiktor, b. oficyał .	960	216	95	81	1.352	1.352	1 352
46	Dr. Głowacki Bolesław, b. dyrektor	2.868	646	283	243	4 040	4.040	4.040
47	Berthleff Klementyna, wdowa po dyrektorze . . .	1.278	288	126	108	1.800	1.800	1.800
48	Widman Michalina, wdowa po prymaryuszu . . .	1.200	—	—	—	1.200	1.100	—
49	Maruszczak Karolina, b. akuszerka	—	—	404	—	404	19	—
	Suma rubryki III. .	21 620	3.001	1.719	1.127	27.467	27.074	25.954
	Do poz 30—47. Preliminuje się jak na rok 1901 z opuszczeniem pod poz. 34. części dodatku na wychowanie w kwocie 92 K. z powodu, iż jedno dziecko kończy w dniu 10/8 1902 wiek normalny.							
	» » *48 i 49.* Wstawia się nowo przyznane statutowe emerytury dla wdowy po prymaryuszu śp. Dr. Widmanie i byłej akuszerce przeniesionej w stan spoczynku.							
IV.	**Zaopatrzenia i dary z łaski**							
50	Czarnecka Wiktorya, b. dozorczyni	144	—	—	—	144	144	144
51	Christl Laura, sierota po kontrolorze z rocznych 126 K	80	18	8	6	112	112	112
52	Matwijko Grzegorz, b. parobek	170	38	17	15	240	240	240
53	Kozłowski Dmytro, b. parobek	85	19	9	7	120	120	120
54	Wacnik Agata, b. dozorczyni .	128	—	—	—	128	128	128
	Do przeniesienia .	607	75	34	28	744	744	744

Wydatki. # Krajowy szpital powszechny we Lwowie.

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1902. Fundusz chorych szpitalny	chorych kliniczny	położnic szpitalny	położnic kliniczny	Razem	Wynikłość z roku 1900.	Kwota uchwalona na rok 1901.
		Korony						
IV.	Z przeniesienia .	607	75	34	28	744	744	744
54*a*	Peresz Anastazya, b. praczka (zmarła) . . .	—	—	—	—	—	10	120
55	Grochowska Rozalia, wdowa po odźwiernym, dar z łaski .	170	38	17	15	240	240	240
56	Witoszyńska Dominika, b. nadzorczyni pralni . .	284	64	28	24	400	—	400
	Suma rubryki IV. .	1.061	177	79	67	1.384	994	1.504
	Do poz. 50—54, 55 i 56. Jak na rok 1901.							
	„ „ *54a).* Nic się nie preliminuje z powodu śmierci b. praczki Peresz Anastazyi.							
V. 57	**Odprawy i spłaty kwartałów pośmiertnych** . .	142	32	14	12	200	60	200
	Do poz. 57. Jak na rok 1901							
VI.	**Remuneracye i zapomogi.**							
58	Dla funkcyonaryuszy szpitalnych	1.700	380	170	150	2.400	2.400	2.400
59	Dla bezpłatnych praktykantów lekarskich pełniących służbę w szpitalu dłużej 1 roku	3.000	—	600		3.600	2.000	3.600
60	Dla bezpłatnych praktykantów lekarskich za spisywanie protokołów sekcyjnych .	850	190	90	70	1.200	1.200	1.200
	Suma rubryki VI. .	5.550	570	860	220	7.200	5.600	7.200
	Do poz. 58—60. Jak na rok 1901.							
VII.	**Koszta gospodarcze**							
61	Żywienie chorych:							
	a) Zwykła strawa i dodatki:							
	1) dla pozostających w szpitalu	82.400	55.200	8.000	14.000	160.000	154.544	162.400
	2) dla rekonwalescentów w zakładzie św. Józefa	1.000	—	—	—	1.000	738	1.000
	Do przeniesienia .	83.400	55.200	8.000	14.400	161.000	155.282	163.400

Krajowy szpital powszechny we Lwowie. Wydatki.

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1902. Fundusz chorych szpitalny	chorych kliniczny	położnic szpitalny	położnic kliniczny	Razem	Wynikłość z roku 1900.	Kwota uchwalona na rok 1901.
		Korony						
VII.	Z przeniesienia	83.400	55.200	8.000	14 400	161.000	155.282	163.400
61	*b*) 5 Sióstr Miłosier. w kuchni: *a*) płaca po 160 K. 800 K. *β*) wikt z pieczywem i dodatkami po 350 K. 1.750 „ *γ*) ryczałt za pranie bielizny po 43·50 K. 220 „	1.967	443	194	166	2.770	2.170	2.770
	c) Koszta utrzymania służby kuchennej: *α*) płaca 10 sług rocznie po 144 K. 1.440 K. płaca 3 sług rocznie po 120 K. 360 „ 1.800 K *β*) wikt z pieczywem po 220 K. 2.860 K. *γ*) gratyfikacye 80 „	3 365	758	332	285	4.740	4.197	4.740
	d) opał i para do gotowania w kuchni	1.633	368	161	138	2.300	2 360	4.000
	e) naczynia i sprzęty kuchenne	850	130	60	60	1.100	1.148	900
	f) pieczywo dla chorych	9.000	2.500	800	700	13.000	11.854	14 000
	g) wino dla chorych	3.000	2.400	200	400	6.000	5.791	6.000
62	Wikt II. klasy dla akuszerki dyżurnej	—	—	500		500	460	500
63	Wikt I. klasy dla lekarza i aptekarza dyżurnego	710	160	70	60	1.000	953	1.000
64	Opał sal, łazienek i innych ubikacyj w szpitalu i klinikach, tudzież ogrzewanie motoru benzynowego w zakładzie położnic	9.300	8.100	4.500	4 500	26.400	32.516	31.000
65	*a*) oświetlenie naftą z dotyczącemi potrzebami	2.700	300	—		3.000	4.460	3.000
66	*b*) Oświetlenie elektryczne	600	5.000	1.400	2.000	9.000	10.220	7.000
	Sprzęty, zakupno i naprawa: 1) zwyczajne	4.000	2.000	300	700	7.000	6 990	5.600
67	**2) nadzwyczajne**	—	—	—	—	-	**600**	**1.000**
68	Fiakrowe dla rządcy	284	64	28	24	400	400	400
	Utrzymanie ogrodu: 1) zwyczajne: *a*) spacerowego i warzywnego 400 K. *b*) płaca ogrodnika 400 K., wikt 600 K. 1.000 „	994	224	98	84	1.400	1.416	1.400
	2) nadzwyczajne	—	—	—	—	—	—	**500**
	Do przeniesienia 1. zwyczajne	121.803	77.647	16.643	23.517	239.610	240.217	245.710
	2. **nadzwycz.**	—	—	—	—	—	**600**	**1.500**

Wydatki. # Krajowy szpital powszechny we Lwowie.

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1902. Fundusz chorych szpitalny	chorych kliniczny	położnic szpitalny	położnic kliniczny	Razem	Wynikłość z roku 1900.	Kwota uchwalona na rok 1901.
		Korony						
VII.	Z przeniesienia { 1. zwyczajne	121.803	77 647	16.643	23.517	239.610	240.217	245.710
	2. **nadzwycz.**	—	—	—	—	—	**600**	**1 500**
69	Utrzymanie pralni:							
	a) opał, praczki i inne potrzeby	6.500	2.200	2.800	2.500	14.000	13.960	14.500
	b) 2 Siostry Miłosier. w pralni:							
	α) płaca po 160 K. 320 K.							
	β) wikt po 350 K. 700 „							
	γ) ryczałt na pranie bielizny po 43·50 K. . 88 „	787	177	78	66	1.108	—	—
70	Bielizna pościel i odzież:							
	a) zakupno i naprawa . .	12.800	3.000	1 200	1.000	18.000	14.739	18.000
	b) 2 Siostry Miłosierdzia w magazynie bielizny i szwalni:							
	α) płaca po 160 K. 320 K							
	β) wikt z pieczywem i dodatkami po 350 K. 700 „							
	γ) ryczałt na pranie bielizny po 43·50 K. . 88 „	787	177	78	66	1.108	1.085	1.108
71	Słoma do sienników . .	1.200	—	—	—	1.200	977	1.500
72	Opłata za wodę z wodociągów miejskich . . .	1.700	1.200	700	800	4.400	—	3 650
	Razem { 1. zwyczajne .	145.577	84.401	21.499	27.949	279.426	270.978	284.468
	2. **nadzwyczajne** .	—	—	—	—	—	**600**	**1.500**
	Suma rubryki VII. .	145.577	84.401	21.499	27 949	279.426	271.578	285 968

Do poz. 61a) 1). Wydatki na żywienie chorych wynosiły:

	Na oddz. chorych. na dni:	kwotę:	na oddz. klinik. na dni:	kwotę:	na oddz. położn. na dni:	kwotę:	na klinice położn. na dni:	kwotę:
W r.	1898—237.251	91.751 K	28.409	31.318 K.	20.088	8.124 K.	—	
„	1899—216.296	82.512 „	44.082	45.594 „	19.884	8 654 „	13 456	10.439 K.
„	1900—200.654	81.224 „	46.138	53.361 „	19.083	7.658 „	15.102	12.300 „
Razem	554.201	255.487 K.	118.629	130.273 K	59.055	24.436 K.	28.558	22.739 K.
Przeciętnie	218.067	85.162 „	39.453	43.424 „	19.685	8.145 „	14.279	11.369 „

Ponieważ otwarte pięć klinik istniały przez cały rok dopiero w r. 1900., przeto do obliczenia wydatków nie brano cyfry przeciętnej z 3 lat, lecz z roku ostatniego. Za podstawę do preliminarza niniejszego przyjęto ilość dni leczenia na oddziale chorych 206.000, na klinikach 48.000, na oddz. położnic 20.000, na klinice położniczo-ginekologicznej 16.000.

Według obliczenia zarządu szpitala wynosił koszt żywienia 1-go dnia w I-szem półroczu 1901, na oddz. chorych 40 gr., na klinikach 1 K. 15 gr., na

oddz. położnic 40 gr.. na klinice położniczej 90 gr. Na tej podstawie preliminuje się w oddz. chorych 82.000 K., na kliniki 55.200 K., na oddz położnic 8.000 K.. na klinice położniczej 14.400 K. razem 160.000 K. zatem mniej o 2.400 K. jak na r. 1901.

Ilość dni leczenia w całym szpitalu wynosiła w r. 1898 285.748, w roku 1899 293.718, w r. 1900 280.977.

Do poz. 61a). 2). b). c). Jak na rok 1901

„ „ *61d).* Opał kosztował w r. 1898 2.583 K., w r. 1899 1 986 K., w r. 1900 2.360 K. razem 6.929 K. przeciętnie 2.309 K. Preliminuje się kwotę 2.300 K. t. j. mniej o 1.700 K. jak na r. 1901.

„ „ *61e).* Wydatki wynosiły w r. 1898 832 K., w r. 1899 1.123 K., w r. 1900 1.147 K. razem 3.102 K. przeciętnie 1.034 K Wstawia się na podstawie wyniku lat ostatnich 1.100 K.

„ „ *61f).* Pieczywo kosztowało w r. 1898 15.445 K., w r. 1899 13.133 K., w r. 1900 11.854 K. razem 40.432 K. przeciętnie 13.477 K. Preliminuje się z uwagi na wynik roku ostatniego kwotę 13.000 K. t. j. mniej o 1.000 K. jak za r. 1901.

„ „ *61g)* Wino kosztowało w r. 1898 4.922 K., w r. 1899 5.846 K., w r. 1900 5.791 K. razem 16.559 K, przeciętnie 5.519 K. Wstawia się nieco wyższą przeciętną jak na r. 1901 uchwaloną kwotę 6 000 K.

„ „ *62). 63).* Jak na r. 1901.

„ „ *64).* Opał kosztował w r. 1898 28.444 K, w r. 1899 30.334 K, w r. 1900 32.516 K. razem 91.294 K., przeciętnie 30.431 K Preliminuje się z powodu niższych cen węgla zgodnie z wnioskiem Dyrektora kwotę 26.400 K. czyli mniej o 4.600 K. jak na r 1901.

„ „ *65.* Wydatki wynosiły w r. 1898 11.571 K., w r. 1899 10.205 K., w r. 1900 14.680 K. razem 36 456 K,, przeciętnie 11.152 K Preliminuje się z powodu większego zapotrzebowania na klinikach kwotę 12.000 K. a to: na oświetlenie naftą 3.000 K. zaś na oświetlenie elektryczne 9.000 K.

„ „ *66.* Sprzęty kosztowały w r. 1898 5.228 K., w r. 1899 8.146 K., w r. 1900 6.990 K. razem 20.364 K. przeciętnie 6.788 K. Preliminuje się w zaokrągleniu kwotę 7.000 K. zatem więcej o 1.400 K. jak na r. 1901.

„ „ *67., 68.* Jak na r. 1901

„ „ *69a).* Wydatki wynosiły w r. 1898 13.136 K., w r. 1899 14.125 K., w r. 1900 13.960 K.. razem 41.221 K. przeciętnie 13.740 K. Z uwagi na wynik dwóch lat ostatnich wstawia się 14.000 K.

„ „ *69b).* Z powodu ustąpienia nadzorczyni pralni z dniem 31/8 1901 wstawia się na utrzymanie dwóch Sióstr Miłosierdzia zatrudnionych przy pralni kwotę 1.108 K.

„ „ *70* Wydatki na bieliznę wynosiły w r. 1898 16.155 K., w r. 1899 17.852 K., w r. 1900 14.739 K: razem 48.746 K. przeciętnie 16.248 K. Preliminuje się jednak jak na r. 1901 kwotę 18.000 K. na uzupełnienie bielizny i pościeli dla uniknienia żądania co kilka lat kredytów nadzwyczajnych (uchwała komisyi budżetowej z dnia 5/4 1900). Koszt utrzymania Sióstr Miłosierdzia jak na r. 1901.

„ „ *71.* Preliminuje się na podstawie wynikłości roku ostatniego kwotę 1.200 K., czyli mniej o 300 K. jak na r. 1901.

„ „ *72.* Wstawia się prawdopodobny wydatek obliczony przez zarząd szpitalu w kwocie 4.400 K., ponieważ niema jeszcze dokładnych dat do oznaczenia ilości wody; nadto gmina miasta Lwowa nie ustanowiła jeszcze dokładnej taryfy opłat.

Wydatki. # Krajowy szpital powszechny we Lwowie.

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1902. Fundusz chorych szpitalny	chorych kliniczny	położnic szpitalny	położnic kliniczny	Razem	Wynikłość z roku 1900.	Kwota uchwalona na rok 1901.
		Korony						
VIII.	**Koszta sanitarne.**							
73	Lekarstwa	7.000	11.500	1.000	4.500	24.000	26.165	20.300
74	Utrzymanie apteki: 2 Siostry Miłosierdzia w magazynie sanitarnym: *a*) płaca po 160 K. 320 K. *b*) wikt z pieczywem i dodatk. po 350 K. 700 „ *c*) ryczałt na pranie bielizny po 43·50 K. 88 „	787	177	78	66	1.108	1.085	1.108
75	2 laborantów do apteki: *a*) 1 laborant, płaca bez wiktu 640 K. *b*) 1 pomocnik, płaca 144 „ *c*) wikt z pieczywem dla pomocnika 220 „ *d*) gratyfikacye 20 „	727	164	72	61	1.024	1.030	1.024
76	Ambulatoryum	600	—	200	—	800	106	800
77	Potrzeby sanitarne	12.000	20.000	3.000	5.000	40.000	38 306	40.000
78	Szczudła, buty, opaski i t. p.	3.000	400	200	200	3.800	4.108	3 300
79	Laboratoryum	350	—	50	—	400	190	400
80	Wino stare dla ciężko chorych	—	850	—	320	1.170	1.170	1.080
81	Instrumenta chirurgiczne: 1. zwyczajne	3.200	3.200	700	1.000	8.100	5.340	5.500
	2. **nadzwyczajne**	—	—	—	—	—	—	**2.740**
82	Koszta pogrzebowe	2.130	480	210	180	3 000	3.014	3.000
	Razem: 1. zwyczajne	29 794	36.771	5.510	11.327	83 402	80.514	76.512
	2. **nadzwyczajne**	—	—	—	—	—	—	**2. 40**
	Suma rubryki VIII	29.794	36.771	5.510	11.327	83.402	80.514	79.252

Do poz. 73. Lekarstwa kosztowały w r. 1898 12.138 K., w r. 1899 18.767 K., w r. 1900 26.165 K. razem 57.070 K. przeciętnie 19.029 K. reliminuje się z powodu znacznego zapotrzebowania leków przez oddziały kliniczne (16.000 K.) kwotę 24.000 K. zatem więcej o 3.700 K. jak na r 1901.

„ „ *74., 75., 76., 79. i 82.* Jak na r. 1901.

„ „ *77.* Wydatki wynosiły w r. 1898 35.303 K., w r. 1899 40.200 K., w r. 1900 38.306 K. razem 113.809 K., przeciętnie 37.916 K. Preliminuje się z uwagi na wyniki dwóch lat ostatnich i na wymogi klinik jak na r. 1901 kwotę 40.000 K.

„ „ *78.* Wydatki wynosiły w r. 1898 3.840 K., w r. 1899 3 243 K., w r. 1900 4.108 K., razem 11.191 K., przeciętnie 3.730 K. Preliminuje się w zaokrągleniu kwotę 3.800 K., zatem więcej o 500 K. jak na r. 1901.

„ „ *80.* Preliminuje się na podstawie wynikłości roku ostatniego kwotę 1.170 K., który to wydatek przypada wyłącznie na kliniki.

„ „ *81.* Wstawia się na oddziały szpitalne jak na r. 1901, na potrzeby zaś oddziałów klinicznych preliminuje się na wniosek Dyrektora 4.200 K. zatem wogóle więcej jak na r. 1901 o kwotę 2.600 K. — natomiast odpadają kredyty nadzwyczajne.

„ „ *82.* Preliminuje się 3.000 K. a to na podstawie wyniku z r. 1900 wynoszącego kwotę 3.014 K.

Krajowy szpital powszechny we Lwowie. Wydatki.

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1902. Fundusz chorych szpitalny	chorych kliniczny	położnic szpitalny	położnic kliniczny	Razem	Wynikłość z roku 1900.	Kwota uchwalona na rok 1901.
		Korony						
IX.	**Koszta kancelaryjne.**							
83	Druki, litografie, potrzeby do pisania, koszta insercyjne i t. p.	2.200	900	200	300	3.600	3.141	4.000
	Do poz. 83. Wydatki wynosiły w r. 1898 5.690 K., w r. 1899 5 400 K., w r. 1900 3 141 K. razem 14.231 K., przeciętnie 4.744 K. Preliminuje się z uwagi na wynik roku ostatniego zgodnie z wnioskiem Dyrektora szpitala kwotę 3.600 K., czyli mniej o 400 K. jak na r. 1901.							
X. 84	**Koszta kapliczne**	426	96	42	36	600	600	600
	Do poz. 84. Jak na r 1901.							
XI.	**Utrzymanie budynków.**							
85	Konserwacye i reparacye:							
	1. zwyczajne	11.000	4 500	1.000	1.500	18.000	17.474	15.000
	2. **nadzwyczajne:**							
	a) Na sprawienie akomulatorów i zegarów kontrolnych IV. rata	**1.648**	**372**	**163**	**139**	**2.322**	**5.581**	**12.138**
	b) Na rozszerzenie mieszkania Sióstr Miłosierdzia	**4.000**	—	—	—	**4.000**	—	—
86	Utrzymanie maszyny i wodociągów:							
	1. zwyczajne	2.000	300	150	150	2.600	3.794	1.600
	2. **nadzwyczajne**	—	—	—	—	—	—	**3.623**
87	Pompowanie wody prądem elektrycznym	300	300	—	—	600	1.830	600
88	Asekuracya budynków	390	480	70	20	960	959	1.068
89	Kominiarze i straż ogniowa	1 278	288	126	108	1.800	1.421	1.800
	Razem 1. zwyczajne	14.968	5.868	1.346	1.778	23.960	25.478	20.068
	Razem 2. **nadzwyczajne**	**5.648**	**372**	**163**	**139**	**6.322**	**5.581**	**15.761**
	Suma rubryki XI.	20.616	6.240	1.509	1.917	30.282	31.059	35.829

Krajowy szpital powszechny we Lwowie.

Do poz. 85. 1) Wydatki zwyczajne wynosiły w r. 1898 13.712 K., w r. 1899 20 867 K. w r. 1900 17.473 K. razem 52.052 K., przeciętnie 17.350 K. Preliminuje się z powodu koniecznej potrzeby odczyszczenia ubikacyj klinicznych kwotę 18.000 K. czyli więcej o kwotę 3.000 K. jak na r. 1901 — który to wydatek zarachowano na oddziały kliniczne.

„ „ *85. 2*). Na wydatki nadzwyczajne wstawia się pod lit *a*) przypadającą IV-tą ratę na sprawienie akomulatorów i zegarów kontrolnych. (Uchwała wys. Sejmu z dnia 27. marca 1899), — *b*) na rozszerzenie pomieszkania dla Sióstr Miłosierdzia z powodu pomnożenia ilości Sióstr, obliczoną przez zarząd szpitala kwotę 4.000 K.

„ „ *86.* Wydatki wynosiły w r. 1898 1.700 K., w r. 1899 2.555 K., w r. 1900 3.795 K., razem 8.050 K., przeciętnie 2.683 K. Preliminuje się w zaokrągleniu kwotę 2.600 K. zatem więcej o 1.000 K. jak na r. 1901.

„ „ *87., 89.* Jak na r. 1901.

„ „ *88.* Preliminuje się na podstawie wynikłości roku ostatniego kwotę 960 K., czyli mniej o 108 K. jak na r. 1901.

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1902. Fundusz chorych szpitalny	chorych kliniczny	położnic szpitalny	położnic kliniczny	Razem	Wynikłość z roku 1900.	Kwota uchwalona na rok 1901.
		Korony						
XII.	**Odsetki od kapitałów dłużnych funduszowi stypendyjnemu Głowińskiego.**							
90	5% od kwoty 6.705 złr. 03 kr. m. k. = 14.080·60 K. za część budynku użytego dawniej dla oddz. położnic . .	704	—	—	—	704	704	704
91	5% od kwoty 26.820 złr. 11 kr. m. k. = 56.322.36 K. za część budynku użytego dla oddziału chorych . .	2.816	—	—	—	2.816	2.816	2.816
	Suma rubryki XII .	3.520	—	—	—	3.520	3.520	3.520
	Do poz. 90., 91. Jak na r. 1901.							
XIII. 92	**Podatki i daniny** . .	71	16	7	6	100	43	100
	Do poz. 92. Jak na r. 1901.							
XIV.	**Rozmaite.**							
93	Utrzymanie biblioteki . .	372	—	28	—	400	319	400
94	Połowa kosztów utrzymania szkoły dla dozorczyń . . .	1.562	352	154	132	2.200	2.558	2.200
95	Przypadkowe:							
	a) zastępstwo chorych i urlopowanych funkcyonaryuszy	426	96	42	36	600	595	600
	b) ubezpieczenie służby od wypadków . . .	391	88	39	32	550	624	460
	c) koszta sądowe, portorya i inne nieprzewidziane .	710	160	70	60	1.000	1.563	1.000
	Suma rubryki XIV .	3.461	696	333	260	4.750	5.659	4.660

Krajowy szpital powszechny we Lwowie. Wydatki.

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1902. Fundusz chorych szpitalny	chorych kliniczny	położnic szpitalny	położnic kliniczny	Razem	Wynikłość z roku 1900.	Kwota uchwalona na rok 1901.
		Korony						
	Do poz. 93., 94., 95a), c). Jak na r. 1901.							
	„ „ *95b).* Wstawia się więcej o 90 K. z powodu podwyższenia taryfy opłat.							
XV.	**Zapomogi dla położnic.**							
96	Dla położnic opuszczających wraz z dziećmi zakład . .	—	—	8.000	5.000	13.000	—	—
	Do poz. 96. Wstawiono nową rubrykę i pozycyę na „zapomogi dla położnic“, ponieważ wydatek ten przeniesiono z funduszu podrzutków na fundusz szpitalny, jako tu należący. Wydatek na ten cel wynosił w r. 1898 12.888 K., w r. 1899 12.120 K., w r. 1900 13.068 K. razem 38.076 K. przeciętnie 12.692 K. Preliminuje się z uwagi na wynik roku ostatniego kwotę 13.000 K. (LW. 61.748/901).							
XVI.	**Koszta utrzymania dzieci zrodzonych na bezpłatnym oddziale położnic.**							
97	Wynagrodzenie mamek za karmienie dzieci, których matki na oddział chorych przeniesione zostały . .	—	—	100	100	200	21	300
	Do poz. 97. Preliminuje się na podstawie wynikłości lat ostatnich tylko kwotę 200 K. czyli mniej o 100 K. jak na r. 1901.							
XVII. 98	**Ryczałt na utrzymanie dzieci w szpitaliku św. Zofii** .	32.000	—	—	—	32.000	32.000	32.000
	Do poz. 98. Preliminuje się jak na r. 1901 a to na podstawie umowy zawartej z Towarzystwem szpitalu św. Zofii.							

Dochody. # Krajowy szpital powszechny we Lwowie.

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1902. Fundusz chorych szpitalny	chorych kliniczny	położnic szpitalny	położnic kliniczny	Razem	Wynikłość z roku 1900.	Kwota uchwalona na rok 1901.
		Korony						
	DOCHODY.							
I.	**Dodatki.**							
1	Od c. k. Skarbu za 781·58 m. drzewa opałowego po 7·30 K. część przypadająca na te oddziały . . .	2.700	—	300	—	3.000	3.062	3.000
2	Od kasy miejskiej $^1/_5$ część dochodów z myta . .	56.000	—	—	—	56.000	53.499	60.000
	Suma rubryki I. .	58.700	—	300	—	59.000	56.561	63.000
	Do poz. 1). Jak na r. 1901.							
	„ „ *2).* Dochody wynosiły w r. 1898 61.034 K. w r. 1899 54.164 K., w r. 1900 53.499 K., razem 168.697 K., przeciętnie 56.232 K Preliminuje się w zaokrągleniu przeciętną w kwocie 56.000 K., zatem mniej o 4.000 K. jak na r. 1901.							
II. 3	**Opłaty pośmiertne** . .	25.000	—	—	—	25.000	51.479	22.000
	Do poz. 3. Dochody wynosiły w r. 1898 14.200 K., w r. 1899 26.225 K., w r. 1900 51.479 K. razem 91.904 K., przeciętnie 30.634 K. Preliminuje się dla zmienności tego rodzaju dochodów zgodnie z wnioskiem Dyrektora szpitala kwotę 25.000 K. czyli więcej o 3.000 K. jak na r. 1901.							
III.	**Zwroty kosztów leczenia.**							
4	Od funduszu krajowego galicyjskiego	330·000	—	42.000	—	372.000	304.505	388.000
5	Od samopłacących . . .	35.000	—	3.000	—	38.000	38.758	40.000
6	Od funduszów obcokrajowych i innych publicznych .	17.500	—	500	—	18.000	15.694	18.000
	Suma rubryki III. .	382.500	—	45.500	—	428.000	358.957	446.000

Krajowy szpital powszechny we Lwowie. Dochody.

Do poz. 4. Dochody wynosiły w r. 1898 444.787 K., w r. 1899 367.742 K., w r. 1900 304.506 K. razem 1,117.035 K., przeciętnie 372.345 K. Preliminuje się prawdopodobny dochód w kwocie 372.000 K. zatem mniej o 16.000 K. jak na r. 1901.

„ „ *5.* Dochody wynosiły w r. 1898 33.410 K. w r. 1899 42.356 K. w r. 1900 38.758 K. razem 114.524 K. przeciętnie 38.175 K. Preliminuje się zaokrągloną przeciętną w kwocie 38.000 K. czyli mniej jak na r. 1901 o 2.000 K.

„ „ *6.* Dochody wynosiły w r. 1898 20.266 K. w r. 1899 18.051 K. w r. 1900 15.694 K. razem 54.011 K., przeciętnie 18.004 K. Preliminuje się dla zmienności dochodów tej pozycyi jak na r. 1901 uchwaloną kwotę 18.000 K.

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1902. Fundusz chorych szpitalny	Fundusz chorych kliniczny	Fundusz położnic szpitalny	Fundusz położnic kliniczny	Razem	Wynikłość z roku 1900.	Kwota uchwalona na rok 1901.
		Korony						
IV.	**Dochody z realności i ogrodu.**							
7	Dochód z ogrodu szpitalnego .	930	—	70	—	1.000	423	1.000
8	Czynsz od c. k. Rządu za użyte ubikacye, na szkołę i klinikę położnych . . .	—	—	2.000	—	2.000	8.360	—
	Suma rubryki IV. .	930	—	2.070	—	3.000	8.783	1.000
	Do poz. 7. 8. Utworzono nową rubrykę „Dochody z realności i ogrodu“ jak to ma miejsce w innych szpitalach krajowych. Dawniej zamieszczano te dochody w rubryce „Rozmaite“.							
	„ „ *7.* Dochód z ogrodu zgodnie z wnioskiem Dyrektora jak na r. 1901 uchwaloną kwotę 1.000 K.							
	„ „ *8* Czynsz od c. k. Rządu za ubikacye używane w zakładzie położnic — na mocy umowy zawartej z c. k. Namiestnictwem. (LW. 32.788/901.							
V.	**Rozmaite.**							
9	Rozmaite nieprzewidziane .	186	—	14	—	200	468	200
10	Zwrot zaliczek na płace . .	2.400	—	—	—	2.400	2.230	2.400
	Suma rubryki V. .	2.586	—	14	—	2.600	2.698	2.600
	Do poz. 9., 10. Preliminuje się zgodnie z kwotami na rok 1901 uchwalonemi. Zarachowane dawniej w tej rubryce dochód z ogrodu i czynsz za							

Dochody. # Krajowy szpital powszechny we Lwowie.

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1902. Fundusz chorych szpitalny	chorych kliniczny	położnic szpitalny	położnic kliniczny	Razem	Wynikłość z roku 1900.	Kwota uchwalona na rok 1901.
		Korony						
	ubikacye używane przez c. k. Rząd w zakładzie położnic przeniesiono do nowo utworzonej rubryki IV. dochodów.							
VI.	**Subwencye i zwroty od c. k. Skarbu.**							
11	Zwrot nadwyżki kosztów utrzymania chorych ponad taksę szpitalną w klinikach	83.518	—	34.240	—	117.758	110.000	98.989

Do poz. 11. Suma wydatków klinicznych wynosi wedle zestawienia na stronie 2. niniejszego preliminarza:

a) na oddziale chorych kwotę . . . . . 160.318 K.
strąciwszy koszt utrzymania 48 000 dni leczenia po zwykłej taksie szpitalnej 1. K. 60 gr. dziennie, który fundusz krajowy ponosi . 76 800 „
okazuje się nadwyżka wydatków w kwocie . . . . 83.518 „
która obowiązany jest zwrócić c. k. Rząd.

b) na oddziale położnic wynoszą wydatki . . . 59.840 K.
potrąciwszy koszt utrzymania 16.000 dni leczenia po zwykłej taksie szpitalnej 1 K. 60 gr. dziennie, który ponosi fundusz kraj. w kwocie 25.600 „
z porównania okazuje się nadwyżka wydatków w kwocie . . 34.240 „
która przypada do zwrotu od c. k. Rządu.

Na tej podstawie preliminuje się w ogóle dochód w kwocie 117.758 K., z której przypada na oddział chorych 83.518 K., zaś na oddział położniczo-ginekologiczny 34.240 K.

LW. 68.760|901
Alegat **D.** do sprawozdania Wydziału krajowego o budżecie kraj. na rok 1902.

Lit. D.

Fundusz podrzutków we Lwowie.

PRELIMINARZ

na rok

1902.

LW. 60.577|901.

Z drukarni Pillera i Spółki.

D. Fundusz podrzutków we Lwowie.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1902 zwyczajne	Wniosek na rok 1902 nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1900	Kwota uchwalona na rok 1901
			Korony			
		WYDATKI.				
I.		**Remuneracye i zapomogi.**				
	1	Za gorliwe dozorowanie dzieci i na potrzeby szkolne	20	—	—	20
II.	2	**Koszta utrzymania dzieci** . . .	292	—	3.370	3.577
III.	3	**Zapomogi dla położnic**	—	—	13.068	12.800
IV.		**Rozmaite wydatki.**				
	4	Ryczalt na koszta pogrzebowe dzieci . .	30	—	—	30
		Ogólna suma wydatków .	**342**	—	16.438	16.427

Wyjaśnienia.

W rubr. I. poz. 1. preliminuje się jak na rok 1901 uchwalono.

„ II. „ 2. wstawiono mniejszą kwotę o 3.285 K. na utrzymanie dzieci, a mianowicie:

a) dla 1-go zostającego na wychowaniu u żywicielki roczną należytość w sumie . . . . . 48 K.

b) dla 2-ch zostających na utrzymaniu w zakładzie „Dzieciątka Jezus“ we Lwowie należytość według II. klasy po 6 K. miesięcznie w łącznej sumie . . . . . 144 „

c) dla dzieci chwilowo umieszczonych w powyższym zakładzie, których matki zostają w leczeniu na oddziale położnic w szpitalu lwowskim lub w zakładzie dla obłąkanych na Kulparkowie odnośnie do zawartej umowy do LW. 63.385|95 po 30 h. dziennie, ryczałtowo kwotę . . . . . 100 „

razem j. w. . . 292 K.

Zmniejszenie wydatków w rubr. II. nastąpiło z powodu, że wydatki za utrzymanie dzieci w zakładzie księżnej Ogińskiej w Bobrku, na które w budżecie na rok 1901 uchwalono 3.285 K., przeniesione zostały do rubr. III. funduszu krajowego po myśli uchwały do LW. 60.577|901.

„ III. poz. 3. nic się nie preliminuje, gdyż wydatki te przeniesione zostały do funduszu szpitala lwowskiego wedle uchwały do LW. 61.748|901.

„ IV. „ 4. preliminuje się jak na r. 1901.

Dochodów fundusz ten nie ma żadnych, z tego powodu powyższa suma wydatków pokrytą być ma z rubr. XI. funduszu krajowego.

LW. 68.760/901.
Alegat E. do sprawozdania Wydziału krajowego o budżecie krajowym na rok 1902.

Lit. E.

Krajowy zakład dla obłąkanych

na Kulparkowie.

PRELIMINARZ

na rok

1902.

W załączeniu preliminarz folwarku jako osobny alegat.

LW. 54 499/1901.

Z drukarni Pillera i Sp. we Lwowie.

obłąkanych na Kulparkowie.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	SUMARYUSZ	Wniosek na rok 1902.	Wynikłość z r. 1900.	Kwota uchwalona na r. 1901.
			Korony		
		WYDAT I.			
I.	1-13	Płace i emolumenta etatowe	49.965	47.423	48.992
II.	14-19	Koszta utrzymania osób nieetatowych	77.873	74.764	78.160
III.	20-29a	Pensye i emerytury	6.754	6.793	6.786
IV.	30-32	Zaopatrzenia, odstawne i dary z łaski	206	206	206
V.	33	Odprawy i spłaty kwartałów pośmiertnych	80	—	80
VI.	34-35	Remuneracye i zapomogi	2.100	2.013	2.260
VII.	36-44	Koszta gospodarcze zakładu: 1. zwyczajne	216.236	209.601	200.036
		2. **nadzwyczajne**	—	**204**	—
VIII.	45-48	„ „ folwarku	28.560	25.873	28.960
IX.	49-53	„ sanitarne: 1. zwyczajne	12.920	12.818	11.820
		2. **nadzwyczajne**	**400**	—	—
X.	54	„ kancelaryjne	1.000	1.123	900
XI.	55	„ kapliczne	500	505	500
XII.	56-61	„ utrzymania budynków, dróg dojazdowych i urządzeń: 1. zwyczajne	17.480	19.139	17.480
		2. **nadzwyczajne**	**4.450**	**10.946**	**4.450**
XIII.	62	Podatki z ekwiwalentem i daniny	200	199	200
XIV.	63-66	Rozmaite: 1. zwyczajne	6.120	5.404	6.090
		2. **nadzwyczajne**	—	**6.000**	—
XV.	67	Wydatki z prawa patronatu i konkurencyi wynikłe	120	81	120
		Razem 1. zwyczajne	420.114	405.942	402.590
		2. **nadzwyczajne**	**4.850**	**17.150**	**4.450**
		Suma wydatków	424.964	423.092	407.040
		DOCHODY.			
I.	1	Odsetki od kapitałów	460	460	460
II.	2-3	Dodatki	1.400	1.434	1.320
III.	4-5	Dochody z dóbr	34.910	35.338	34.960
IV.	6-8	Zwroty kosztów leczenia	433.000	466.343	419.000
V.	9-12	Rozmaite	5.880	5.244	5.880
		Suma dochodów	475.650	508.819	461.620
		W porównaniu z wydatkami	424.964	423.092	407.040
		Okazuje się **nadwyżka**	**50.686**	85.727	54.580

Krajowy zakład dla obłąkanych na Kulparkowie.

Porównanie sumaryczne

kwot preliminowanych na rok 1902 z uchwalonemi na rok 1901.

Wydatki preliminowane na rok 1902 wynoszą				424.964 K.	
„ uchwalone „ „ 1901 „				407.040 „	
Wydatki *większe* o					17.924 K.
a to:					
w rubr. I. ogółem więcej o				973 K.	
„ II. „ mniej „		287 K.			
„ III. „ „ „		32 „			
„ VI. „ „ „		160 „			
„ VII. „ więcej „				16.200 „	
„ VIII. „ mniej „		400 K.			
„ IX. „ więcej „				1.500 „	
„ X. „ „ „				100 „	
„ XIV. „ „ „				30 „	
Razem mniej „		879 K.	więcej o	18.803 K.	
Z porównania *więcej* j. w. o		17.924 K.			
Dochody preliminowane na rok 1902 wynoszą				475.650 K.	
„ uchwalone „ „ 1901 „				461.620 „	
preliminuje się zatem *więcej* o					14.030 K.
a to:					
w rubr. II więcej o				80 K.	
„ III. mniej „		50 K.			
„ IV. więcej „				14.000 „	
Razem mniej o		50 K.	więcej o	14.080 K.	
Z porównania *więcej* j. w. o		14.030 K.			
Wynik zatem na rok 1902 jest *mniej korzystny* o kwotę					3.894 K
a zgodny z różnicą nadwyżek obu lat.					

Wydatki Krajowy zakład dla obłąkanych na Kulparkowie.

Liczba rubryki i pozycyj	Poszczególnienie		Wniosek na rok 1902.	Wynikłość z roku 1900.	Kwota uchwalona na rok 1901.
			Korony		
	WYDATKI.				
I.	**Płace i emolumenta etatowe.**				
1	Dyrektor: *a)* płaca	4.400 K.			
	b) dodatek osobisty . . .	1.600 „			
	c) dodatki pięcioletnie po 600 K. .	1.800 „	7.800	7.800	7.800
2	2 prymaryuszów: *a)* płaca po 3.000 K. .	6.000 K.			
	b) relutum za wikt po 816 K.	1.632 „			
	c) dodatki pięciol. po 400 „	1.200 „	8.832	8.193	8.770
3	2 sekundaryuszów: *a)* płaca po 2.000 K. .	4.000 K.			
	b) relutum za wikt po 816 K.	1.632 „			
	c) dodatki pięciol. po 300 „	900 „	6.532	5.932	6.286
4	2 kapelanów: *a)* płaca po 800 K. . .	1.600 K.			
	b) relutum za wikt rz. kat. kapel.	600 „			
	c) wikt w naturze gr. kat. kapel.	600 „			
	d) dodatki pięcioletnie po 100 K.	600 „	3.400	3.386	3.400
5	Rządca: *a)* płaca	2.400 K.			
	b) relutum za wikt . . .	816 „			
	c) dodatki pięcioletnie po 400 K. .	1.200 „	4.416	4.416	4.416
6	2 oficyałów: *a)* płaca po 2.120 K. . .	4.240 K.			
	b) dodatki osobiste po 600 K. .	1.200 „			
	c) dodatki pięcioletnie po 300 K.	1.300 „	6 740	6.640	6.640
7	2 pisarzy: *a)* płaca po 1.200 K. . . .	2.400 K.			
	b) relutum za wikt po 720 K. .	1.440 „			
	c) dodatki pięcioletnie po 160 K. .	373 „	4.213	4.160	4.160
8	Maszynista: *a)* płaca	1.200 K.			
	b) relutum za wikt . . .	720 „	1.920	1.773	1 920
9	Woźny: *a)* płaca	1.000 K.			
	b) dodatek na ubiór . . .	100 „			
	c) dodatki pięcioletnie po 60 K. .	180 „	1.280	1.255	1.280
10	Odźwierny przy furcie zakładowej:				
	a) płaca	1.000 K.			
	b) dodatek na ubiór . . .	100 „			
	c) dod. pięciol. po 60 K. . .	120 „	1.220	1.178	1.220
11	Odźwierny przy bramie wjazdowej:				
	a) płaca	1.000 K.			
	b) dodatek na ubiór . . .	100 „			
	c) „ pięcioletni z roczn. 60 K.	60 „	1.160	1.100	1.100
	Razem . . .		47.513	45.833	46.992
	Do tego:				
12	Dodatek do płac dla urzędników administracyjnych .		452	—	2.000
13	Zaliczki na płace		2.000	1.590	
	Suma rubryki I. .		49.965	47.423	48.992

Krajowy zakład dla obłąkanych na Kulparkowie. Wydatki.

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie		Wniosek na rok 1902.	Wynikłość z roku 1900.	Kwota uchwalona na rok 1901
			Korony		
	Do poz. 1, 4, 5, 8, 10 i 13. Preliminuje się jak na r. 1901.				
	„ „ *2 c).* Wstawia się o 62 K. więcej na uzupełnienie I-go dodatku pięcioletniego dla Dra Kohlbergera.				
	„ „ *3 c).* Preliminuje się więcej 246 K. na uzupełnienie I-go dodatku pięcioletn. Dra Woszczyńskiego i II go dodatku pięcioletniego Dra Kruszyńskiego.				
	„ „ *6 c).* Wstawia się więcej o 100 K. na pokrycie II-go dodatku pięcioletniego oficyała Wierzbiańskiego. przypadającego od 1. września 1902				
	„ „ *7 c).* Więcej o 53 K. na przypadający II gi dodatek pięcioletni od 1. września 1902 dla pisarza Gorczycy.				
	„ „ *11 c).* Wstawia się na przypadający I-szy dodatek pięcioletni od 1. stycznia 1902 kwotę 60 K.				
	„ „ *12).* Z powodu wzmagającej się drożyzny wogóle, tudzież pomnożonych czynności kancelaryjnych, postanowił Wydział krajowy udzielić urzędnikom administracyjnym dodatku do płac a to: 1 rządcy, 2 oficyałom i 2 pisarzom od kwoty 9.040 K. 5% dodatek w kwocie 452 K. (LW. 60.925/901).				
II.	**Koszta utrzymania osób nieetatowych.**				
14	19 Sióstr Miłosierdzia oddziałowych:				
	a) płaca rocznie po . . 160 K.	3.040 K.			
	b) wikt z pieczywem i dodatkami po 440 „	8.360 „	11.400	11 353	11.400
15	Dyetaryusz: *a)* płaca po 2 K. 50 gr. dziennie .	913 K.			
	b) relutum za wikt . . .	720 „	1.633	1 510	1.633
16	Służba wyższa:				
	a) płaca ślusarza.	600 K.			
	„ stolarza	480 „			
	„ krawca	360 „			
	„ szewca	360 „			
	„ 2 palaczy przy maszynie parowej 360 i 312 K. . . .	672 „			
		2.472 K.			
	b) wikt z pieczywem 6-ciu osób służby wyższej po 450 K.	2.700 „			
17	*c).* gratyfikacye	200 „	5.372	5.035	5.372
	Służba oddziałowa:				
	a) płaca 3 dozorców rocznie po 360 K.	1.080 K.			
	„ 6 „ „ „ 288 „	1 728 „			
	„ 9 „ „ „ 240 „	2.160 „			
	„ 35 „ „ „ 192 „	6.720 „			
	„ 1 łaziebnego „ „ 192 „	192 „			
	„ 3 dozorczyń „ „ 288 „	864 „			
	„ 12 dozorczyń „ „ 240 „	2.880 „			
	„ 10 „ „ „ 192 „	1.920 „			
	„ 22 „ „ „ 168 „	3.696 „			
	„ 1 łaziebnej „ „ 168 „	168 „	21.408	20.473	21.408
	razem 102 osób				
	Do przeniesienia . .		39.813	38.371	39.813

Wydatki. # Krajowy zakład dla obłąkanych na Kulparkowie.

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1902.	Wynikłość z roku 1900.	Kwota uchwalona na rok 1901.
		Korony		
II.	Z przeniesienia . .	39.813	38.371	39.813
17	*b)* dodatki z tytułu podwyższenia za każdy rok służby w tej samej kategoryi uzyskane po koniec roku 1901:			
	dla 7 dozorców rocznie po 120 K. . 840 K.			
	„ 1 dozorcy . „ 96 „ . 96 „			
	„ 1 „ „ „ 72 „ . 72 „			
	„ 12 dozorców „ „ 48 „ . 576 „			
	„ 20 „ „ „ 24 „ 480 „			
	dla 4 dozorczyń rocznie po 120 „ . 480 „			
	„ 3 „ „ „ 96 „ . 288 „			
	„ 2 „ „ „ 72 „ . 144 „			
	„ 10 „ „ „ 48 „ . 480 „			
	„ 12 „ „ „ 24 „ . 288 „	3.744	2.723	3.096
	c) na podwyższenie płac w ciągu r. 1902. przypadające tak dla dozorców jak i dozorczyń . . .	600	—	600
	d) wikt z pieczywem:			
	1) dla dozorcy, pełniącego zarazem obowiązki kościelnego, wedle normy dla służby wyższej . . . . 450 K.			
	2) dla 101 osób po 260 K. . . . 26.260 „	26.710	27.491	26.710
				1.326
	e) bluzy dla 102 osób po 13 K. . . .	—	—	600
	f) gratyfikacye z końcem roku	600	600	
	Wydatki poz. 17. . .	*53.062*	*51.287*	*53.740*
18	Premia dla dozorcy Józefa Bieleckiego i dozorczyń Rozalii Mroczko, Reginy Jurkiewicz i Maryi Janikowskiej za wysłużonych lat 10, dukatów w złocie po 10 czyli razem 40	480	120	120
19	Służba domowa:			
	a) płaca 13 sług . . . . 2.376 K.			
	b) *α)* wikt z pieczywem dla 12 sług po 250 K. 3.000 „			
	β) wikt z pieczywem dla służącego, pełniącego zarazem obowiązki diaka według normy dla służby wyższej . . 450 „			
	c) gratyfikacye z końcem roku . . 100 „			
	d) bluzy dla 13 sług po 13 K. „	5.926	5 459	5.895
	Suma rubryki II. .	77.873	74.764	78.160

Do poz. 14—17 a), c), d), f). Preliminuje się jak na rok 1901 uchwalono.

„ „ *17 b)* Wstawia się na podwyższenie płac służby oddziałowej zgodnie z wnioskiem Dyrektora więcej o 648 K., jak na rok 1901. (Uchwała Sejmu z dnia 5. października 1878).

„ „ *17 e)*. Nic się nie preliminuje, albowiem sprawione w r. 1901 bluzy wystarczą jeszcze na jeden rok.

„ „ *18.* Preliminuje się na propozycyę dyrektora zakładu premie po 10 dukatów w złocie dla czterech sług za 10-letnią nienaganną służbę. (Uchwała Sejmu z 17. paźdz. 1888).

„ „ *19.* Wstawia się wogóle więcej o 31 K. jak na rok 1901 a to z powodu udzielenia służącemu pełniącemu obowiązki diaka wiktu służby wyższej obliczonego na kwotę 450 K.
zatem więcej o . . . . . 200 „
natomiast opuszczenia wydatku na bluzy z powodu podanego przy poz. 17 e) w kwocie 169 „
a w rezultacie więcej o kwotę . . . . . 31 K.

Krajowy zakład dla obłąkanych na Kulparkowie. Wydatki.

Liczba rubryk. i pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1902.	Wynikłość z roku 1900.	Kwota uchwalona na rok 1901.
		Korony		
III.	**Pensye i emerytury.**			
20	Burghardt Franciszka, wdowa po kontrolorze, z rocznych . . . . . 350 K	38	38	38
—	Kłosowska Teresa, była dozorczyni (zmarła) . . .	—	88	96
21	Dr. Dobiński Włodzimierz, były prymaryusz . . .	1.134	1.133	1.134
22	Węgrzyn Jan, były dozorca	120	120	120
23	Krzyżak Antoni, były dozorca	288	288	288
24	Południak Anna, była dozorczyni	240	240	240
25	Dr. Pluciński Michał, b. prymaryusz	3.596	3.596	3.596
26	Dzuła Roman, były dozorca	160	160	160
27	Długosz Apolonia, była dozorczyni . . .	192	192	192
28	Krzyżanowska Michalina, wdowa po maszyniście . .	650	650	650
29	Hinke Filomena, była dozorczyni	272	272	272
—	Kłosowski Jan (zmarł)	—	16	—
29a	Olszowy Jędrzej, b. dozorca	64	—	—
	Suma rubryki III. .	6.754	6.793	6.786
	Do poz. 20—29. Preliminuje się jak na r. 1901 z opuszczeniem emerytury b. dozorczyni Kłosowskiej Teresy z powodu jej śmierci.			
	„ „ *29 a).* Wstawiono przypadającą emeryturę dla b. dozorcy Olszowego Jędrzeja w kwocie 64 K. (Uchwała Sejmu z 15 października 1878).			
IV.	**Zaopatrzenia, odstawne i dary z łaski.**			
30	Christl Laura, sierota po kontrolorze z rocznych 126 K.	14	14	14
31	Tobiasiewicz Edward, dożywotnia zapomoga . . .	120	120	120
32	Kamiński Jan „ „ . .	72	72	72
	Suma rubryki IV. .	206	206	206
	Do poz. 30—32. Jak na r. 1901.			
V. 33	**Odprawy i spłaty kwartałów pośmiertnych** . .	80	—	80
	Do poz. 33. Jak na r. 1901.			
VI.	**Remuneracye i zapomogi.**			
34	Za sprawdzanie recept	100	13	260
35	Remuneracye i zapomogi	2.000	2.000	2.000
	Suma rubryki VI. .	2.100	2.013	2.260
	Do poz. 34. Wstawia się na podstawie wyniku roku ostatniego kwotę 100 K., zatem mniej o 160 K., jak na r. 1901.			
	„ „ *35.* Jak na rok 1901.			

Wydatki. # Krajowy zakład dla obłąkanych na Kulparkowie.

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie			Wniosek na rok 1902.	Wynikłość z r. 1900.	Kwota uchwalona na r. 1901.
				Korony		
VII.	**Koszta gospodarcze zakładu.**					
36	Żywienie chorych:					
	a) zwykła strawa i dodatki			110.000	106 443	100.000
	b) 5 Sióstr Miłosierdzia w kuchni:					
	α) płaca rocznie po	160 K.	800 K.			
	β) wikt z dodatkami rocznie po	440 „	2.200 „	3.000	2.988	3.000
	c) Służba kuchenna i magazynowa:					
	α) płaca dla 2 po 168 K.	336 „				
	„ „ 5 „ 144 „	720 „				
	„ „ 5 „ 120 „	600 „	1.656 K.			
	β) wikt 12 sług po 230 „		2.760 „			
	γ) fartuchy, czepki i bluzy dla 12 osób po 14 K.		168 „			
	δ) gratyfikacye		80 „	4.664	4.519	4.664
	d) drzewo i węgle do kuchni			8.000	8.844	7.200
	e) naczynia i sprzęty kuchenne			1.200	1.186	1.200
	f) pieczywo z piekarzem i drzewem			22.000	19 523	22.000
	g) wino dla chorych			1.000	1.141	1.000
37	Opał sal, łazienek i innych ubikacyj			19.000	19.515	17.000
38	Oświetlenie naftą			5.000	5.367	4.400
39	Sprzęty gospodarcze:					
	a) zakupno i naprawa			4 600	4.072	4 600
	b) Siostra Miłosierdzia w magazynie sprzętów:					
	α) płaca, rocznie		160 K.			
	β) wikt z dodatkami		440 „	600	598	600
40	Utrzymanie 2 par koni z furmanami, naprawą wozów, uprzęży i t. p.			3.200	2.816	3.200
41	Utrzymanie parku i ogrodów spacerowych:					
	1. zwyczajne			400	603	400
	2. **nadzwyczajne**			—	**204**	—
42	Utrzymanie pralni:					
	a) drzewo, praczki i inne potrzeby		11.000 K.			
	b) gratyfikacya praczek		80 „	11.080	11 712	10.280
	c) 2 Siostry Miłosierdzia:					
	α) płaca, rocznie po	160 K.	320 K.			
	β) wikt z pieczywem i dodatkami po	440 „	880 „	1 200	1.195	1 200
43	Bielizna, pościel i odzież:					
	a) zakupno i naprawa			18.000	15.891	16.000
	b) 1 Siostra Miłosierdzia:					
	α) płaca rocznie		160 K.			
	β) wikt z dodatkami		440 „	600	598	600
	c) 2 szwaczki:					
	α) płaca, po	216 K.	432 K.			
	β) wikt z pieczywem po	230 „	460 „	892	872	892
44	Słoma do sienników			1.800	1.718	1 800
	Razem: { 1. zwyczajne			216.236	209.601	200.036
	{ 2. **nadzwyczajne**			—	**204**	—
	Suma rubryki VII.			216.236	209.805	200.036

Krajowy zakład dla obłąkanych na Kulparkowie. **Wydatki.**

Do poz. 36 a). Wydatki wynosiły w r. 1898, 95.982 K., w r. 1899. 96.955 K., w r. 1900. 106.443 K. razem 299.330 K., przeciętnie 99.777 K. Z powodu stale wzrastającej ilości chorych — preliminuje się zgodnie z wnioskiem dyrektora zakładu kwotę 110.000 K. zatem więcej o 10.000 K. jak na rok 1901. uchwalono.
Ilość dni leczenia wynosiła w r. 1898. 251.580, w r. 1899. 261.751, w r. 1900. 284.045 dni.

„ „ *36 b).*, *c).*, *e).*, *g).* Preliminuje się jak na r. 1901.

„ „ *36 d).* Opał kosztował w r. 1898. 6.645 K., w r. 1899. 7.247 K., w r. 1900. 8.844 K. razem 22.736 K. przeciętnie 7.578 K. Z uwagi na wynik roku ostatniego wstawia się kwotę 8.000 K. t. j. więcej o 800 K. jak na r. 1901.

„ „ *36 f).* Pieczywo kosztowało w r. 1898. 23.287 K., w r. 1899. 19.562 K., w r. 1900. 19.522 K. razem 62.371 K. przeciętnie 20.790 K. Preliminuje się z powodu większej ilości chorych i nieco wyższych cen mąki i drzewa kwotę 22.000 K. jak na r. 1901.

„ „ *37.* Wydatki wynosiły w r. 1898. 16.439 K., w r. 1899. 15.739 K., w r. 1900. 19.515 K. razem 51.693 K. przeciętnie 17.231 K. Z powodu wyższych cen węgla preliminuje się 19.000 K. zatem więcej o 2.000 K. jak na r. 1901.

„ „ *38.* Oświetlenie kosztowało w r. 1898. 4.134 K., w r. 1899. 4.381 K., w r. 1900. 5.367 K. razem 13.882 K. przeciętnie 4.627 K. Preliminuje się na podstawie wyniku roku ostatniego kwotę 5.000 K. czyli więcej o 600 K. jak na r. 1901.

„ „ *39.* Wydatki na sprzęty wynosiły w r. 1898. 4.287 K., w r. 1899. 4.722 K., w r. 1900. 4.078 K. razem 13.080 K. przeciętnie 4.360 K. Wstawia się z powodu większej ilości chorych jak na r. 1901, kwotę 4.600 K. Płace i wikt Sióstr jak na r. 1901.

„ „ *40. i 41.* Jak na r. 1901.

„ „ *42 a).* Pranie kosztowało w r. 1898. 10.398 K., w r. 1899. 10.394 K., w r. 1900. 11.632 K. razem 32.424 K. przeciętnie 10.808 K. Preliminuje się w zaokrągleniu 11.000 K., zatem więcej o 800 K. jak na r. 1901. Reszta poz *b)* i *c)* zgodnie z kwotami na r. 1901 uchwalonemi.

„ „ *43 a).* Bielizna kosztowała w r. 1898. 12.002 K., w r. 1899. 11.999 K., w r. 1900. 15.891 K. razem 39.892 K. przeciętnie 13.264 K. Wstawia się z uwagi na wynik roku ostatniego i potrzeby uzupełnienia zniszczonej przez chorych bielizny i pościeli kwotę 18.000 K. t. j. więcej o 2.000 K. jak na r. 1901.
Reszta pozycyj *b)* i *c)* jak na r. 1901.

„ „ *44.* Preliminuje się na podstawie wyniku roku ostatniego wynoszącego kwotę 1.718 K., jak na r. 1901 — kwotę 1.800 K.

Wydatki. Krajowy zakład dla obłąkanych na Kulparkowie.

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1902.	Wynikłość z roku 1900.	Kwota uchwalona na rok 1901.
		Korony		
VIII.	**Koszta gospodarcze folwarku.**			
45	Gospodarstwo rolne z kosztami utrzymania dozorcy robót, krowiarni, chowu trzody i rzezi wołów . . .	26.000	23.367	26.400
46	Utrzymanie ogrodów warzywnych z kosztem utrzymania ogrodnika	2.250	2.261	2.200
47	Podatek gruntowy z ekwiwalentem	150	111	200
48	Asekuracya budynków gospodarskich i krescencyi od ognia i nieprzewidziane wydatki folwarku . . .	160	134	160
	Suma rubryki VIII. .	28.560	25.873	28.960
	Do poz. 45—48. Preliminuje się ogółem kwotę 28.560 K., a to na podstawie osobnego preliminarza folwarku dołączonego jako osobny alegat.			
IX.	**Koszta sanitarne.**			
49	Lekarstwa z apteki na recepty	1.000	948	1.000
50	„ w materyałach i potrzeby sanitarne . .	11.000	11.132	10.000
51	Instrumenta chirurgiczne	200	134	200
52	Utrzymanie prosektoryum	120	16	120
53	Koszta pogrzebowe ubogich chorych i Sióstr Miłosierdzia, tudzież utrzymanie cmentarza: { 1. zwyczajne .	600	588	500
	{ 2. **nadzwyczajne**:			
—	Na wykopanie rowu i obsadzenie żywopłotem cmentarza .	**400**	—	—
	Razem: { 1. zwyczajne .	12.920	12.818	11.820
	{ 2. **nadzwyczajne** .	**400**	—	—
	Suma rubryki IX. .	13.320	12.818	11.820
	Do poz. 49. Lekarstwa kosztowały w r. 1898. 658 K., w r. 1899. 1.072 K., w r. 1900. 948 K., razem 2.678 K., przeciętnie 893 K. Wstawia się jak na r. 1901. uchwaloną kwotę 1.000 K.			
	„ „ *50.* Wydatki wynosiły w r. 1898. 8.212 K. w r. 1899. 9.102 K., w r. 1900 11.132 K. razem 28.446 K.; przeciętnie 9.482 K. Preliminuje się na podstawie wyniku roku ostatniego, tudzież większego zapotrzebowania kwotę 11.000 K., zatem więcej o 1.000 K. jak na r. 1901.			
	„ „ *51 i 52.* Jak na rok 1901.			
	„ „ *53.* Wstawia się na wydatki zwyczajne jak na r. 1901., zaś na konieczną potrzebę uporządkowania cmentarza, jako wydatek nadzwyczajny, zgodnie z wnioskiem dyrektora zakładu kwotę 400 K.			

Krajowy zakład dla obłąkanych na Kulparkowie. Wydatki.

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1902	Wynikłość z roku 1900	Kwota uchwalona na rok 1901
		Korony		
X.	**Koszta kancelaryjne.**			
54	Druki, litografie, potrzeby do pisania, koszta insercyjne itp.	1.000	1.123	900
	Do poz. 54. Wydatki wynosiły w r. 1898. 890 K., w r. 1899. 881 K., w r. 1900. 1.123 K., razem 2.897 K., przeciętnie 966 K. Preliminuje się w zaokrągleniu 1.000 K. t. j. więcej o 100 K. jak na rok 1901.			
XI. 55	**Koszta kapliczne**	500	505	500
	Do poz. 55. Jak na r. 1901.			
XII.	**Koszta utrzymania budynków, dróg dojazdowych i urządzeń.**			
56	Konserwacye i reparacye z pokostowaniem podłóg, czyszczenie kanałów i filtra: 1. zwyczajne . . .	12.000	11.878	12.000
	2. **nadzwyczajne:**			
	a) Na pokrycie $^1/_4$ części dachu na głównym budynku zakładowym (z kwoty 19.800 K.) IV. rata .	**4.450**	**5.416**	**4.450**
57	*b*) Na naprawę suszni i wózków w pralni . .		**4.200**	—
58	Gratyfikacya dla służby za robotę szklarską . . .	80	80	80
	Utrzymanie urządzeń mechanicznych: 1. zwyczajne .	1.400	3.180	1 400
	2. **nadzwyczajne:**			
59	Na sprawienie kotła miedzianego w kuchni . . .	—	**1.330**	—
60	Asekuracya budynków i ruchomości	1.200	1.231	1.200
61	Kominiarze i straż ogniowa	1.200	1.170	1 200
	Utrzymanie dróg dojazdowych i wewnątrz zakładu . .	1.600	1.600	1.600
	Razem 1. zwyczajne .	17.480	19.139	17.480
	Razem 2. **nadzwyczajne** .	**4.450**	**10.946**	**4.450**
	Suma rubryki XII. .	21.930	30.085	21.930
	Do poz. 56. Wydatki wynosiły w r. 1898. 11.733 K., w r. 1899. 11.622 K., w r. 1900. 11.877 K. razem 35.232 K., przeciętnie 11.744 K. Preliminuje się kwotę 12.000 K. jako wydatek zwyczajny. Na dalsze pokrycie dachu wstawia się IV. i ostatnią ratę w kwocie 4.450 K. jako wydatek nadzwyczajny.			
	„ „ *57—61.* Preliminuje się zgodnie z kwotami na na r. 1901 uchwalonemi.			

Wydatki. Krajowy zakład dla obłąkanych na Kulparkowie.

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1902	Wynikłość z roku 1900	Kwota uchwalona na rok 1901
		Korony		
XIII. 62	**Podatki z ekwiwalentem i daniny**	200	199	200
	Do poz. 62. Jak na r. 1901.			
XIV.	**Rozmaite.**			
63	Utrzymanie biblioteki lekarskiej	400	144	400
64	Książki i czasopisma dla chorych	500	461	500
65	Myto drogowe	440	346	440
66	Przypadkowe:			
	a) ubezpieczenie służby od wypadku choroby	100	110	90
	b) „ „ i robotników od wypadku	300	344	280
	c) zabawy z tańcami i wycieczki chorych	440	403	440
	d) zastępstwo chorych i urlopowanych funkcyonaryuszy	1.000	1.599	1.000
	e) koszta komisyi	40	61	40
	f) koszta uroczystości rozdania nagród służbie dozorującej chorych	160	110	160
	g) ryczałt na wydatki przełożonego obszaru dworskiego	40	40	40
	h) fiakry dla Sióstr Miłosierdzia, ich spowiednika, inżyniera Wydziału krajowego nadzorującego roboty konserwacyjne, pastora na pogrzeby ewangielików	100	89	100
	i) koszta przywozu i odstawienia umysłowo chorych do zwrotu od gmin przynależności	2.400	1.592	2.400
	k) inne nieprzewidziane	200	105	200
	l) na wykonanie planów i kosztorysów budowy schroniska dla obłąkanych nieuleczalnych, **nadzwyczajne**	—	**6.000**	—
	Razem: 1. zwyczajne	6.120	5.404	6.090
	Razem: 2. **nadzwyczajne**	—	**6.000**	—
	Suma rubryki XIV.	6.120	11.404	6.090
	Do poz. 63—65. Preliminuje się jak na r. 1901 uchwalono.			
	„ „ *66 a) b).* Wstawia się więcej o kwotę 30 K. jak na r. 1901 uchwalono a to z powodu podwyższenia taryfy opłat przez odnośne Towarzystwo — reszta pozycyj bez zmiany.			
XV. 67	**Wydatki z prawa patronatu i konkurencyi wynikłe**	120	81	120
	Do poz. 67. Jak na r. 1901.			

Krajowy zakład dla obłąkanych na Kulparkowie. Dochody.

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1902	Wynikłość z roku 1900.	Kwota uchwalona na rok 1901.
		Korony		
	DOCHODY.			
I.	**Odsetki od kapitałów.**			
1	*a*) 4% od oblig. prop. imiennej wartości 4.750 zł. = 9.500 K. . . . . 380 K.			
	b) 4% od listow gal. Banku krajowego imiennej wartości 1.000 zł. = 2.000 K. . . 80 „	460	460	460
	Suma rubryki I. .	460	460	460
	Do poz. 1. Jak na r. 1901.			
II.	**Dodatki.**			
2	Od c. k. Skarbu relutum za drzewo opałowe . . .	1.200	1.234	1.120
3	Od kasy miejskiej na utrzymanie drogi publicznej z Kulparkowa do Lwowa	200	200	200
	Suma rubryki II. .	1.400	1.434	1.320
	Do poz. 2. Wstawia się kwotę 1.200 K. a to na podstawie wyniku roku ostatniego.			
	„ „ *3.* Jak na rok 1901.			
III.	**Dochody z dóbr.**			
4	Dochód z gospodarstwa rolnego, z chowu trzody, krowiarni i rzezi wołów	32.060	30.855	32.160
5	Dochód z ogrodów	2.850	4.483	2.800
	Suma rubryki III. .	34.910	35.338	34.960
	Do poz. 4—5. Preliminuje się ogółem kwotę 34.910 K. na podstawie specyalnego preliminarza folwarku zakładu, przez zarząd sporządzonego.			
IV.	**Zwroty kosztów leczenia.**			
6	Od funduszu krajowego galicyjskiego	370.000	393.876	360.000
7	Od samopłacących	60.000	69.600	56.000
8	Od funduszów obcokrajowych i innych publicznych .	3.000	2.867	3.000
	Suma rubryki IV. .	433.000	466.343	419.000

Dochody. Krajowy zakład dla obłąkanych na Kulparkowie.

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1902	Wynikłość z roku 1900	Kwota uchwalona na rok 1901
		Korony		
	Do poz. 6. Dochody wynosiły w r. 1898. 366.948 K., w r. 1899. 382.808 K., w r. 1900. 393.876 K. razem 1,143.632 K. przeciętnie 381.211 K. Preliminuje się kwotę 370.000 K. zatem więcej o 10.000 K. jak na r. 1901 uchwalono.			
	„ „ *7.* Dochody wynosiły w r. 1898. 58.396 K., w r. 1899. 57.054 K., w r. 1900. 69.600 K. razem 185.050 K. przeciętnie 61.683 K. Preliminuje się z uwagi na wynik roku ostatniego kwotę 60.000 K. t. j. więcej o 4.000 K. jak na r. 1901.			
	„ „ *8.* Dochody wynosiły w r. 1898. 2.192 K., w r. 1899. 4.921 K., w r. 1900. 2.867 K. razem 9.980 K. przeciętnie 3.327 K. Wstawia się jak na r. 1901. uchwaloną kwotę 3.000 K.			
V.	**Rozmaite.**			
9	Zwroty z zarobku chorych w myśl §. 22. statutu . .	740	706	740
10	Zwroty zaległych kosztów przywozu i odstawienia . .	2.000	1.745	2.000
11	Zwroty zaliczek udzielonych na płace	2.600	2.146	2.600
12	Przypadkowe: *a*) ze sprzedaży rzeczy z użytku wydzielonych	300	406	300
	b) depozyta po zmarłych . . .	200	241	200
	c) inne drobne nieprzewidziane . .	40	—	40
	Suma rubryki V. .	5.880	5.244	5.880
	Do poz. 9—12. Jak na rok 1901.			

Alegat do projektu preliminarza krajowego zakładu dla obłąkanych na Kulparkowie
Rubr. VIII. poz. 45 - 48 wydatków i rubr. III. poz. 4—5 dochodów.

Projekt budżetu

folwarku zakładu kulparkowskiego

na rok

1902.

Sporządzony w myśl polecenia Wysokiego Sejmu z d. 27. listopada 1890 r

LW. 54.499/1901.

Wydatki. # Folwark zakładu kulparkowskiego.

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie				Wniosek na rok 1902	Wynikłość z roku 1900	Kwota uchwalona na rok 1901
					Korony		
	WYDATKI.						
I.	**Na gospodarstwo rolne, krowiarnię, trzodę chlewną i woły.**						
1	Płace i zasługi:						
	a) Dozorca gospodarczy:						
	α) płaca . . .	360 K.					
	β) wikt z pieczywem .	550 „					
	γ) gratyfikacya . .	40 „		950 K.			
	b) Służba 3 dziewki:						
	α) płaca po 120 K. . . .		360 K.				
	β) wikt z pieczywem po 230 K. .		690 „				
	γ) gratyfikacya dla powyższej służby i dojarek . . .		120 „	1.170 „	2.120		
2	Zarobek robotników:						
	a) zajętych przy roli			750 K.			
	b) zajętych w krowiarni			150 „	900		
3	Zakupno nasion				1.000		
4	Zakupno nawozu (nawóz własny)				—		
5	Zakupno karmy				8.000		
6	Zakupno ściółki (z sienników)				120		
7	Zakupno krów w miejsce wybrakowanych . . .				4.000		
8	Zakupno wołów roboczych				4.000		
9	Zakupno trzody chlewnej				5.500		
10	Utrzymanie maszyn i narzędzi rolniczych . . .				360		
	Suma rubryki I. .				26.000	23.367	26.400
II.	**Na ogród warzywny.**						
11	Utrzymanie ogrodnika:						
	a) płaca			360 K.			
	b) wikt z pieczywem			550 „			
	c) gratyfikacya			40 „	950		
12	Płaca robotnika dziennego i robocizna wołów . .				1.000		
13	Zakupno nasion				200		
14	Zakupno nawozu (nawóz własny)				—		
15	Reparacya sprzętów, narzędzi i różne drobne . .				100		
	Suma rubryki II. .				2.250	2.261	2.200
III. 16	**Podatek gruntowy z ekwiwalentem**				150	111	200
IV. 17	**Asekuracya budynków gospodarczych i krescencyi od ognia i nieprzewidziane wydatki** . . .				160	134	160

Folwark zakładu kulparkowskiego. Dochody.

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1902.	Wynikłość z roku 1900.	Kwota uchwalona na rok 1901.
		Korony		
	DOCHODY.			
I.	**Z gospodarstwa rolnego etc.**			
1	Ze sprzedaży ziemiopłodów:			
	owsa . około 80 ctr. mtr. po 10 K. — gr. 800 K.			
	słomy owsianej „ 100 „ „ po 2 „ — „ 200 „			
	siana . . „ 700 „ „ po 2 „ 60 „ 1.820 „			
	paszy zielonej „ 2000 „ „ po — „ 40 „ 800 „			
	buraków . „ 800 „ „ po 1 „ 40 „ 1.120 „			
	kartofli . . „ 400 „ „ po 3 „ — „ 1.200 „	5.940		
2	Ze sprzedaży mleka około 700 hktl. po 14 gr. za litr .	9.800		
3	„ „ lub rzezi krów wybrakowanych . .	3.000		
4	„ „ „ cieląt	520		
5	„ „ „ wołów	4.200		
6	„ „ „ trzody	8.600		
	Suma rubryki I. .	32.060	30.855	32.160
II. 7	**Ze sprzedaży warzyw i owoców**	2.850	4.483	2.800
	SUMARYUSZ.			
	WYDATKI.			
I. 1-10 II. 15-16	Na gospodarstwo rolne etc.	26.000	23.367	26.400
III. 16	Na ogród warzywny	2.250	2.261	2.200
IV. 17	Podatek gruntowy z ekwiwalentem	150	111	200
	Asekuracya od ognia i nieprzewidziane . . .	160	134	160
	Suma wydatków .	28.560	25.873	28.960
	DOCHODY.			
I. 1-6 II. 7	Z gospodarstwa rolnego etc.	32.060	30.855	32.160
	Z ogrodu warzywnego	2.850	4.483	2.800
	Suma dochodów .	34.910	35.338	34.960
	Zestawienie.			
	Dochody	34.910	35.338	34.960
	W porównaniu z wydatkami	28.560	25.873	28.960
	Preliminuje się **czysty dochód** .	**6.350**	9.465	6.000

L. W. 68.760|901.
Alegat **F.** do sprawozdania Wydziału kraj. o budżecie krajowym na r. 1902.

Lit. F.

Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie.

PRELIMINARZ

na rok

1902.

L. W. 48.292|901.

Z drukarni i litografii Pillera i Sp. we Lwowie.

Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	SUMARYUSZ	Wniosek na rok 1902. Fundusz chorych	położnic	syfilityczn.	obłąkanych	Razem	Wynikłość z roku 1900.	Kwota uchwalona na rok 1901.
			Korony						
		WYDATKI.							
I.	1-21a	Płace i emolumenta etatowe	43.749	7 883	15.121	13.185	79.938	70.890	78.701
II.	22-29	Koszta utrzymania osób nieetatowych	33.576	5.769	11.466	15.580	66.391	69.013	65 215
III.	30-43	Pensye i emerytury	5.794	1.657	3.985	1.636	13.072	13.062	13.730
IV.	44-49e	Zaopatrzenia, odstawne i dary z łaski	679	114	553	206	1.552	2.472	2.652
V.	50	Odprawy i spłaty kwartałów pośmiertnych	49	10	23	18	100	300	100
VI.	51-52	Remuneracye i zapomogi	2.940	600	1.380	1.080	6.000	4.400	6.000
VII.	53-63	Koszta gospodarcze: 1. zwyczajne	101.947	21 121	47.337	37.065	207.470	202.764	209.311
		2. **nadzwyczajne**	**196**	**40**	**92**	**72**	**400**	**4 000**	—
VIII.	64-70	Koszta sanitarne: 1. zwyczajne	15.978	3.139	7.318	5.649	32.084	34.734	29.084
		2. **nadzwyczajne**	**300**	—	—	—	**300**	**300**	**300**
IX.	71	Koszta kancelaryjne	1.078	220	506	396	2.200	2.332	2.200
X.	72	Koszta kapliczne: 1. zwyczajne	423	87	198	156	864	891	864
		2. **nadzwyczajne**	**1.038**	**212**	**488**	**382**	**2.120**	**880**	—
XI.	73-76	Utrzymanie budynków: 1. zwyczajne	5.341	1.090	2.507	1.962	10.900	10.509	10.900
		2. **nadzwyczajne**	**2.058**	**420**	**966**	**756**	**4.200**	**2.920**	**1.000**
XII.	77	Podatki i daniny	2.348	—	—	—	2 348	1.868	2.348
XIII.	78-80	Rozmaite	1.989	266	612	479	3.346	4.646	2.726
XIV.	81	Zapomogi dla położnic	—	6.400	—	—	6.400	—	—
XV.	82	Koszta utrzymania dzieci zrodzonych na bezpłatnym oddziale położnic	—	1.200	—	—	1.200	1.118	1.200
XVI.	83-84	Koszta utrzymania mamek i dzieci w szpitalu św. Ludwika	32.000	12.600	—	—	44.600	44.833	44.000
XVII.	85-87	Zapisy	214	—	—	—	214	214	214
XVIII	88	Wydatki konkurencyjne	100	—	—	—	100	—	100
XIX.	89	Dyety, koszta podróży i różne inne	200	—	—	—	200	116	200
		Razem 1. zwyczajne	248.405	62.156	91.106	77.412	478.979	464.162	469.545
		Razem 2. **nadzwyczajne**	**3.592**	**672**	**1.546**	**1.210**	**7.020**	**8.100**	**1.300**
		Suma wydatków	251.997	62.828	92.552	78.622	485.999	472.262	470.845
		DOCHODY.							
I.	1-3	Odsetki od kapitałów	36.525	2.759	430	270	39.984	38.689	38.626
II.	4-10	Dochody z dóbr i realności	22.966	715	36	27	23.744	23.218	23.538
III.	11-13	Zwroty kosztów leczenia	228.240	46.800	107.680	84.280	467.000	472.469	444.000
IV.	14-15	Dochody rozmaite	1.494	60	138	108	1.800	1.748	1.800
V.	16-17	Zwroty od c. k. Skarbu Państwa	—	1.600	2.000	—	3.600	—	3.600
		Suma dochodów	289.225	51.934	110.284	84.685	536.128	536.124	511.564
		w porównaniu z wydatkami	251.997	62.828	92.552	78.622	485.999	472.262	470.845
		okazuje się: **nadwyżka**	**37.228**	—	**17.732**	**6.063**	**61.023**	**63.862**	**40.719**
		niedobór	—	**10.894**	—	—	**10.894**	—	—
		W ogóle **nadwyżka**	—	—	—	—	**50.129**	**63.862**	**40.719**

Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie.

Porównanie sumaryczne

kwot preliminowanych na r. 1902 z uchwalonemi na r. 1901.

Wydatki preliminowane na rok 1902 wynoszą . . . . 485.999 K.
„ uchwalone „ „ 1901 „ . . . . 470.845 „
preliminuje się zatem na rok 1902 *więcej* o kwotę . . . . 15.154 K.

a mianowicie:

w rubr.	I.	ogółem	więcej o	1.237 K.	
„ „	II.	„	„ „	1.176 „	
„ „	III.	„	mniej „		658 K.
„ „	IV.	„	„ „		1.100 „
„ „	VII.	„	„ „		1.441 „
„ „	VIII.	„	więcej „	3.000 K.	
„ „	X.	„	„ „	2.120 „	
„ „	XI.	„	„ „	3.200 „	
„ „	XIII.	„	„ „	620 „	
„ „	XIV.	„	„ „	6.400 „	
„ „	XVI.	„	„ „	600 „	
		Razem	*więcej* o	18.353 K.	*mniej* o 3.199 K.

Z porównania *więcej* j. w. o 15.154 K.

Dochody preliminowane na rok 1902 wynoszą. . . . . 536.128 K.
„ uchwalone „ „ 1901 „ . . . . 511.564 „
preliminuje się zatem na r. 1902 *więcej* o kwotę . . . . 24.564 K.

a mianowicie:

w rubr.	I.	ogółem	więcej o	1.358 K.	
„ „	II.	„	„ „	206 „	
„ „	III.	„	„ „	23.000 „	
		Razem	*więcej* o kwotę	24.564 K.	

Wynik zatem na rok 1902 jest *korzystniejszy* o różnicę w kwocie . . . 9.410 K.
a zgodny z różnicą nadwyżek obu lat.

Uwaga do preliminarza wogóle.

Wysoki Sejm uchwałą z dnia 25. listopada 1889 roku postanowił, aby rozdział dochodów i wydatków wspólnych przeprowadzano na podstawie dzielnika, którym ma być ilość dni leczenia. Na rok 1902 przyjęto przypuszczalną ilość dni leczenia a to:

dla oddziału	I. chorych . . .	129.000 dni czyli	49%
„ „	II. położnic . .	26.000 „ „	10%
„ „	III. syfilitycznych . .	60.000 „ „	23%
„ „	IV. obłąkanych . .	49.000 „ „	18%
	Razem . .	264.000 dni czyli	100%

i wedle tego dzielnika uskuteczniono rozdział wszystkich wspólnych dochodów i wydatków niniejszego preliminarza.

Ilość dni leczenia 264.000 przyjęto na podstawie przecięcia z ostatnich trzech lat a mianowicie było dni leczenia: w roku 1898—259.765, w roku 1899—269.035, w roku 1900—261.664 razem 790·464 dni przeciętnie 263.488.

Wydatki. # Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie.

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1902. Fundusz chorych	położnic	syfilitycznych	obłąkanych	Razem	Wynikłość z roku 1900.	Kwota uchwalona na rok 1901.
		Korony						
	WYDATKI.							
I.	**Płace i emolumenta etatowe.**							
1	Dyrektor: *a)* płaca . 3.200 K. *b)* dodatek osobisty 2.000 „ *c)* „ pięcioletni 600 „ *d)* relutum za mieszkanie . . 1.200 „	3.430	700	1.610	1.260	7.000	7.000	7.000
2	5 prymaryuszów: *a)* płaca po 2.400 K. 12.000 K. *b)* dodatki pięcioletnie po 400 K. . 4.027 „	8.827	—	3.600	3 600	16.027	15.100	16.000
3	2 profesorów jako prymaryuszów dla okulistyki i położnictwa po . . . 1.300 K	1.300	1.300	—	—	2.600	2.600	2.600
4	7 sekundaryuszów I. kl. po 1.400 „	5.600	1.400	1.400	1.400	9.800	8.400	9.800
5	7 „ II. „ „ 1.200 „	6.000	—	1.200	1.200	8.400	7.003	8.400
6	3 praktykant., adjutum „ 600 „	1.800	—	—	—	1.800	—	1.800
7	Akuszerka: *a)* płaca . 800 „ *b)* wikt II. klasy . 510 „	—	1.310	—	—	1.310	1.323	1.310
8	Aptekarz: *a)* płaca. . 1.600 K. *b)* dodatek osobisty 400 „ *c)* 3 dodatki pięcioletnie po 200 K. 600 „ *d)* dodatek na mieszkanie . . 400 „	1.470	300	690	540	3.000	3.000	3.000
9	Prosektor, płaca . .	784	160	368	288	1.600	1.600	1.600
10	Chemik patologii, płaca .	686	140	322	252	1.400	1.400	1.400
11	Kapelan: *a)* płaca . 1.200 K. *b)* dodatek na mieszkanie . . 400 „	784	160	368	288	1.600	1.600	1.600
12	Rządca: *a)* płaca . 2.400 K. *b)* dodatek osobisty 353 „ *c)* dodatki pięciolet. po 400 K . 567 „ *d)* wikt I. klasy . 800 „	2.020	412	947	741	4.120	4.120	4.120
13	2 oficyałów: *a)* płaca po 2.000 K. 4.000 K. *b)* dodatki aktywalne po 300 K. 600 „ *c)* dodatki pięciol. 300 K. . . 321 „	2.411	492	1.132	886	4.921	4.900	4.900
14	2 pisarzy: *a)* płaca po 1.200 K. 2.400 K. *b)* dodatki na mieszkanie po 200 K. 400 „	1.372	280	644	504	2.800	2.717	3.000
15	Pisarz w izbie przyjęcia chorych: *a)* płaca . . 1.200 K. *b)* wikt II. klasy (wzmocniony) . 600 „ *c)* dodatek pięcioletni 200 „ *d)* dodatek na mieszkanie . 200 „	1.078	220	506	396	2.200	2.004	2.153
	Do przeniesienia .	37.562	6.874	12.787	11.355	68.578	62.767	68.683

Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie. Wydatki.

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1902. Fundusz chorych	położnic	syfilitycznych	obłąkanych	Razem	Wynikłość z roku 1900.	Kwota uchwalona na rok 1901.
		Korony						
I.	Z przeniesienia .	37.562	6.874	12.787	11.355	68.578	62.767	68.683
16	2 aplikantów: *a*) płaca po 1.000 K. 2.000 K. *b*) dodatek osobisty 190 „	1.073	219	504	394	2.190	1.387	2.264
17	Maszynista: *a*) płaca . 1.200 K. *b*) relutum za wikt 720 „	942	190	442	346	1.920	1.500	1.920
18	Dozorca domu: *a*) płaca . . 1.200 K. *b*) dodatki pięcioletnie po 100 K. . 296 „ *c*) wikt II. klasy (wzmocniony) . 600 „	1.028	209	481	378	2.096	1.615	2.000
19	Woźny: *a*) płaca . 1.000 K. *b*) dodatek na pomieszkanie . 192 „ *c*) dodatek na ubiór 100 „	634	129	297	232	1.292	1.292	1.292
20	Odźwierny: *a*) płaca . 540 K. *b*) dodatek na mieszkanie . . 192 „ *c*) wikt II. klasy . 510 „ *d*) dodatek na ubiór 100 „	660	132	308	242	1.342	1.273	1.342
	Razem . .	41.859	7.753	14.819	12.947	77.418	69.834	77.501
	Do tego:							
21	Dodatek do płac dla urzędników administracyjnych . .	650	130	302	238	1.320	—	—
21a	Zaliczki na płace . . .	1.200	—	—	—	1.200	1.056	1.200
	Suma rubr. I. .	43.749	7.883	15.121	13.185	79.938	70.890	78.701

Do *poz. 1, 3—11, 17, 19, 20 i 21a*). Jak na rok 1901.

„ „ *2b*). Wstawia się na I-szy dodatek pięcioletni dla Dra Trzebickiego od 7. grudnia 1902 z rocznych 400 K. kwota 27 K.

„ „ *12*. Wstawia się na II-gi dodatek pięcioletni od 1. sierpnia 1902 kwotę 167 K., natomiast zmniejszono o tę samą kwotę dodatek osobisty pod lit. *b*) — razem wogóle jak na rok 1901.

„ „ *13*. Preliminuje się więcej o 21 K. tytułem II-go pięciolecia dla oficyała Zielińskiego od 6 grudnia 1902.

„ „ *14*. Wstawia się mniej o 200 K. z powodu usunięcia z posady starszego pisarza pobierającego dodatek pięcioletni.

„ „ *15*. Preliminuje się na uzupełnienie I-go dodatku pięcioletniego więcej o kwotę 47 K. jak na rok 1901.

Wydatki. # Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie.

Do poz. 16. Wstawia się na płacę jak na rok 1901, na dodatki zaś osobiste kwotę 190 K. jaką aplikanci obecnie pobierają.

„ „ *18.* Preliminuje się więcej o 96 K. na przypadający III-ci dodatek pięcioletni od 17. stycznia 1902.

„ „ *21.* Z powodu panującej drożyzny i ze względu na pomnożone czynności kancelaryjne wskutek rozszerzenia szpitala i większej ilości chorych, postanowiono udzielić urzędnikom administracyjnym 10% dodatku do płac stałych a to: 1 rządcy, 2 oficyałom, 3 piscrzom, 2 aplikantom i dozorcy domu od sumy 13.200 K. w kwocie 1.320 K. (LW. 60.925|901).

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1902. Fundusz chorych	położnic	syfilityczn.	obłąkanych	Razem	Wynikłość z roku 1900.	Kwota uchwalona na rok 1901.
		Korony						
II.	**Koszta utrzymania osób nieetatowych.**							
22	18 Sióstr Miłosierdzia:							
	a) płaca: *α)* 16 Sióstr oddziałowych po 160 K.	1.440	320	480	320	2.560	2.560	2 560
	β) 2 Sióstr wspólnych po 160 K.	156	32	74	58	320	320	320
	b) wikt: *α)* 18 Sióstr po 420 K. 7.560 K.							
	β) 3 emerytek po 420 K. 1.260 „							
	γ) 4 postulantek po 420 K 1.680 „	5.145	1.050	2.415	1.890	10.500	11.117	10.500
	c) pranie bielizny dla 25 Sióstr Mił. po 22 K. 64 gr.	278	56	130	102	566	566	566
23	Pomocnik kapelana, płaca	392	80	184	144	800	800	800
24	Pomocnik aptekarza, płaca po 5 K. dziennie	896	181	420	328	1.825	1.825	1.825
25	Dyetaryusze: płaca 6 po 3 K. dziennie	3.222	656	1 510	1.182	6.570	7.563	6.570
26	Stypendyum dla akuszerki	—	240	—	—	240	240	240
27	Służba wyższa:							
	a) płaca:							
	α) 2 odźwiernych dla pawilonu chirurgicznego i oddziału obłąkanych po 312 K. 624 K. dodatek na ubiór dla tychże po 120 K. 240 „	432	—	—	432	864	720	864
	β) stolarza	245	50	115	90	500	400	500
	γ) 2 palaczy do maszyny parowej po 350 K.	343	70	161	126	700	700	700
	δ) palacza do obsługi kaloryferów w pawilonie chirurg.	350	—	—	—	350	350	350
	ε) 2 nadzorców chorych po 288 K.	288	—	288	—	576	575	576
	Do przeniesienia	13.187	2.735	5.777	4.672	26.371	27.736	26.371

Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie. **Wydatki.**

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1902. Fundusz chorych	położnic	syfilitycznych	obłąkanych	Razem	Wynikłość z roku 1900	Kwota uchwalona na rok 1901.
		Korony						
II.	Z przeniesienia .	13.187	2.735	5.777	4.672	26.371	27.736	26.371
27	*b)* wikt: *α)* dla 7 osób po 330 K. . . 2.310 K. *β)* II. klasy dla stolarza . . 510 „	1.384	284	647	505	2.820	2.613	2.640
	c) dodatek na mieszkanie dla stolarza po 16 K. mies. .	94	19	44	35	192	192	192
	d) gratyfikacye z końcem roku	118	24	52	46	240	—	—
	Wydatki pozycyi 27	—	—	—	—	*6.242*	*5.550*	*5.822*
28	Służba oddziałowa: *a)* płaca:							
	dla 4 dozorców po 240 K.	—	—	—	960	960		960
	„ 9 „ „ 216 „	648	—	216	1.080	1.944		1.944
	„ 12 „ „ 192 „	1.728	—	192	384	2.304		2.304
	„ 12 „ „ 168 „	1.344	—	672	—	2.016		2.016
	„ 4 dozorczyń „ 216 „	—	—	—	864	864		864
	„ 8 „ „ 192 „	768	192	192	384	1.536		1.536
	„ 7 „ „ 168 „	336	168	168	504	1.176		1.176
	„ 14 „ „ 144 „	1.584	432	—	—	2.016		2.016
	razem 70 osób.						11.940	
	b) wikt dla 70 osób po 220 K. rocznie	8.140	1.100	1.760	4.400	15.400	18.803	15.400
	c) bluzy dla 70 osób po 20 K.	740	100	160	400	1.400	1.400	1.400
	d) gratyfikacye z końcem roku	490	100	230	180	1.000	500	500
	Wydatki poz. 28 .	—	—	—	—	*30.616*	*32.643*	*30.116*
29	Służba wspólna: *a)* płaca: dla 3 parobk. po 240 K. 720 K. „ 11 „ „ 192 „ 2.112 „ razem 14 osób.	1.388	283	623	538	2.832	2.209	2.616
	b) wikt dla 14 parobków po 220 K.	1.509	308	678	585	3.080	3.420	3.080
	c) bluzy dla 14 parobków .	49	10	23	18	100	100	100
	d) gratyfikacye z końcem roku	69	14	32	25	140	100	100
	Wydatki poz. 29 .	—	—	—	—	*6.152*	*5.829*	*5.896*
	Suma rubr. II. .	33.576	5.769	11.466	15.580	66.391	69.013	65.215

Do poz. 22—26. Jak na r. 1901.

„ „ *27.* Wstawia się w ogóle więcej o 420 K. jak na r. 1901. a mianowicie pod lit. *b)* na wikt II. klasy dla stolarza o kwotę 180 K., zaś pod lit. *d)* na gratyfikacye służby wyższej o kwotę 240 K.

Wydatki. # Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie.

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1902. Fundusz chorych	położnic	syfilitycznych	obłąkanych	Razem	Wynikłość z roku 1900.	Kwota uchwalona na rok 1901.
		Korony						
	a to z powodu trudności uzyskania służby za dotychczasowe wynagrodzenie.							
	Do poz. 28. Preliminuje się wogóle o 500 K. więcej jak na r. 1901 a to pod lit. *d*) na gratyfikacye służby, gdyż dotychczasowa kwota okazała się niewystarczająca.							
	„ „ *29.* Wstawia się więcej o 256 K. jak na r. 1901 a mianowicie na podwyższenie płacy służby o 216 K., zaś na gratyfikacyę o 40 K. z powodu podanego przy pozycyi 27.							
III.	**Pensye i emerytury.**							
—	Placer Marya, wdowa po lekarzu (zmarła) . . .	—	—	—	—	—	628	628
30	Bulikowska Izabela, wdowa po prymaryuszu . . .	—	—	700	—	700	700	700
31	Bobrzyńska Zofia, wdowa po prymaryuszu . . .	500	—	—	—	500	500	500
32	Nycz Karol, b. rządca szpitala .	1.482	302	696	544	3.024	3.024	3.024
33	Przybyłowa Magdalena, b akuszerka	—	750	—	—	750	749	750
34	Wojciechowski Wiktor, b. oficyał	853	174	400	313	1.740	1.740	1.740
35	Huczko Jan, b. odźwierny .	250	50	117	91	508	508	508
36	Rydel Helena, wdowa po prymaryuszu	600	—	—	—	600	600	600
37	Lesiecka Marya, 2-do voto Baumanowa, wdowa po oficyale dodatek na wychowanie syna	45	9	20	16	90	120	120
38	Paszkowska Ksawera, wdowa po prymaryuszu dodatek na wychowanie 2-ch synów .	240	—	—	—	240	240	240
39	Werner Franciszek, były oficyał	628	128	292	232	1.280	1.280	1.280
40	Harajewicz Ludwika, wdowa po b. dyrektorze	686	140	322	252	1.400	1.400	1.400
41	Gergiel Dominik, b. woźny .	510	104	238	188	1.040	1.040	1.040
42	Zarewicz Antonina, wdowa po prymaryuszu . . .	—	—	1.200	—	1.200	300	1.200
43	Stroiński Sylwery, b. prowizor apteki (zmarł) . .	—	—	—	—	—	233	—
	Suma rubr. III. .	5.794	1.657	3.985	1.636	13.072	13.062	13.730

Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie. Wydatki.

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1902. Fundusz chorych	położnic	syfilitycznych	obłąkanych	Razem	Wynikłość z roku 1900.	Kwota uchwalona na rok 1901.
		Korony						
	Do poz. 30. Nic się nie preliminuje z powodu śmierci emerytki w dniu 2. sierpnia 1901 r. (L. W. 55.234|901).							
	„ „ *31—43.* Wstawia się jak na r. 1901 z opuszczeniem pod poz. 38. kwoty 30 K. z powodu ukończenia prawa pobierania dodatku na wychowanie z dniem 30. września 1902.							
IV.	**Zaopatrzenia, odstawne i dary z łaski.**							
44	Kudas Regina, była dozorczyni	—	—	146	—	146	146	146
45	Flasińska Fel., wdowa po pisarzu	147	30	69	54	300	300	300
46	Dudek Marya, wdowa po gazowniku . . .	59	12	27	22	120	120	120
47	Tekielska Julia, b. dozorczyni	—	—	146	—	146	146	146
48	Moskalik Andrzej, b. maszynista	353	72	165	130	720	720	720
49	Wicherek Maryanna, b. posługaczka, stałe zaopatrzenie	120	—	—	—	120	120	120
49*a*	Skibska Marya, wdowa po dyetar. jednorazowa zapomoga .	—	—	—	—	—	200	200
49*b*	Stroińska Stefania córka b. aptekarza jednorazowa zapomoga	—	—	—	—	—	200	200
49*c*	Głowacka Marya, wdowa po dyetar. jednorazowa zapomoga	—	—	—	—	—	200	200
49*d*	Flasińska Felicya, wdowa po pisarzu, jednorazowa zapomoga	—	—	—	—	—	200	200
49*e*	Suchoń Aniela, wdowa po odźwiernym, jednorazowa zapomoga	—	—	—	—	—	—	300
—	Kudłek Elżbieta, wdowa po posługaczu, jednorazowa zapomoga	—	—	—	—	—	120	—
	Suma rubr. IV. .	679	114	553	206	1.552	2.472	2.652
	Do poz. 44—49e). Preliminuje się jak na rok 1901 z opuszczeniem jednorazowych zapomóg, udzielonych przez W. Sejm.							

Wydatki. # Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie.

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1902. Fundusz chorych	położnic	syfilitycznych	obłąkanych	Razem	Wynikłość z roku 1900.	Kwota uchwalona na rok 1901.
		Korony						
V. 50	**Odprawy i spłaty kwartałów pośmiertnych** . .	49	10	23	18	100	300	100
	Do poz. 50. Jak na r. 1901.							
VI.	**Remuneracye i zapomogi.**							
51	Dla funkcyonaryuszów szpitalnych	1.176	240	552	432	2.400	2.400	2.400
52	Dla bezpłatnych praktykantów lekarskich . . .	1.764	360	828	648	3.600	2.000	3.600
	Suma rubr. VI. .	2.940	600	1.380	1.080	6.000	4.400	6.000
	Do poz. 51—52. Jak na r. 1901.							
VII.	**Koszta gospodarcze.**							
53	Żywienie chorych:							
	a) Zwykła strawa i dodatki .	56.840	11.600	26.680	20.880	116.000	112.485	122 360
	b) 5 Sióstr Miłosierdzia zatrudnionych w kuchni:							
	α) płaca po 160 K. rocznie . . 800 K.							
	β) wikt po 420 K. rocznie . . 2.100 „							
	γ) pranie bielizny po 22·64 K. . 114 „	1.476	302	694	542	3.014	3.155	3.014
	c) Służba kuchenna i magazynowa:							
	α) płaca dla 11 sług po 144 K. . 1.584 K.							
	β) wikt tychże po 220 K. . . 2.420 „							
	γ) gratyfikacye z końcem roku . 100 „							
	δ) kaftany i czepki dla 11 osób . 100 „	2.060	420	967	757	4.204	4.494	4.204
	d) Opał do kuchni i pod kotły parowe	1.176	240	552	432	2.400	2.715	2.625 600
	e) Naczynia i sprzęty kuchenne	294	60	138	108	600	602	
	f) Pieczywo z opałem, piekarzem i pomocnikami .	5.880	1.200	2.760	2.160	12.000	11.689	13.000 3.200
	g) Wino dla chorych . .	1.568	320	736	576	3.200	3.352	
54	Wikt I. klasy z pieczywem i winem lekarza dyżurnego .	392	80	184	144	800	812	800
55	Opał sal, łazienek i innych ubikacyj	6.860	1.400	3.220	2.520	14.000	16 567	13.000
	Do przeniesienia .	76.546	15.622	35.931	28.119	156.218	155.871	162.803

Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie. Wydatki.

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1902. Fundusz chorych	położnic	syfilitycznych	obłąkanych	Razem	Wynikłość z roku 1900.	Kwota uchwalona na rok 1901.
		Korony						
VII.	Z przeniesienia .	76.546	15.622	35.931	28.119	156.218	155.871	162.803
56	Oświetlenie:							
	a) koszt gazu (1 mtr.³ po 17 gr.) . . 5.000 K.							
	b) nafta, świece itp. 3.400 „	4.120	840	1.920	1.520	8.400	8.971	7.400
57	Sprzęty gospodarcze:							
	1. zwyczajne . .	1.960	400	920	720	4.000	4.062	3.800
	2. **nadzwyczajne:**							
	a) na zakupno wozu 200 K.							
	b) na odnowienie powozu . . 200 „	**196**	**40**	**92**	**72**	**400**	—	—
58	Utrzymanie jednej pary koni z furmanem, reparacyą wozów, uprzęży itp. . .	686	140	322	252	1.400	1.245	1.400
59	Utrzymanie ogrodów:							
	a) warzywnego . . .	1.066	534	—	—	1.600	1.598	1.600
	b) spacerowego . . .	196	40	92	72	400	369	400
	c) płaca ogrodnika . .	412	84	192	152	840	720	840
60	Utrzymanie pralni:							
	a) opał, praczki, mydło itp. . 10.600 K.							
	b) 2 Siostry Miłosierdzia:							
	α) płaca po 160 K. 320 K.							
	β) wikt „ 420 „ 840 „							
	γ) pranie „ 22K.64gr.46 „ 1.206 „							
	c) pranie bielizny służby . . 800 „	6.177	1.261	2.899	2.269	12.606	12.957	11.506
61	Bielizna, pościel i odzież:							
	a) zakupno i naprawa:							
	1. zwyczajne . . .	7.840	1.600	3.680	2.880	16.000	13.929	15.680
	2. **nadzwyczajne** . .	—	—	—	—	—	**4.000**	—
	b) 2 Siostry Miłosierdzia:							
	α) płaca po 160 K. 320 K.							
	β) wikt po 420 „ 840 „							
	γ) pranie po 22 „ 64 gr. . 46 „ 1.206 K.							
	c) utrzymanie 2 szwaczek:							
	α) płaca po 180 K. 360 K.							
	β) wikt „ 220 „ 440 „ 800 „	984	200	461	361	2.006	2.081	2.006
62	Słoma do sienników . .	490	100	230	180	1.000	961	1.000
63	Opłata za wodę z wodociągów miejskich (1m³ po 20 gr.)	1.470	300	690	540	3.000	—	876
	Razem { 1. zwyczajne .	101.947	21.121	47.337	37.065	207.470	202.764	209.311
	2. **nadzwyczajne .**	**196**	**40**	**92**	**72**	**400**	**4.000**	—
	Suma rubr. VII.	102 143	21.161	47.429	37.137	207.870	206.764	209.311

Wydatki. # Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie.

Do poz. 53 a) c). Wydatki na żywność wynosiły w roku 1898 120.284 K., w roku 1899 113.913 K., w r. 1900 112.485 K., razem 346.682 K., przeciętnie 115.561 K. Preliminuje się z uwagi na wynik lat ostatnich zaokrągloną przeciętną kwotę 116.000 K., zatem mniej o 6.360 K. jak na r. 1901 uchwalono. Reszta pozycyi bez zmiany. Ilość dni leczenia wynosiła w roku 1898 259.765 dni, w roku 1899 269.035 dni, w r. 1900 261.664 dni.

„ „ *53d).* Opał do kuchni kosztował w r. 1898 2.100 K., w r. 1899 2.100 K., w roku 1900 2.715 K., razem 6.915 K., przeciętnie 2.305 K. Preliminuje się na podstawie wyniku roku ostatniego kwotę 2.400 K. t. j. mniej o 225 K. jak na r. 1901.

„ „ *53e).* Jak na rok 1901.

„ „ *53f).* Pieczywo kosztowało w r. 1898 14.044 K., w r. 1899 12.778 K., w roku 1900 11.688 K., razem 38.510 K., przeciętnie 12.837 K. Preliminuje się z powodu mniejszej ilości dni leczenia i tańszego opału kwotę 12.000 K., zatem mniej o 1.000 K. jak na r. 1901.

„ „ *53g).* Wydatek na wino wynosił w r. 1898 3.196 K., w r. 1899 2.882 K., w roku 1900 3.352 K., razem 9.430 K., przeciętnie 3.143 K. Preliminuje się jak na rok 1901 kwotę 3.200 K.

„ „ *54.* Jak na r. 1901.

„ „ *55.* Opał kosztował w r. 1898 10 720 K., w roku 1899 13.423 K., w roku 1900 16.567 K., razem 40.710 K., przeciętnie 13.570. Preliminuje się z uwagi na wyniki lat ostatnich 14.000 K. t. j. więcej o 1.000 K. jak na rok 1901.

„ „ *56a).* Wydatek na gaz wynosił w r. 1898 4.064 K., w r. 1899 4.818 K., w roku 1900 5.886 K, razem 14.768 K., przeciętnie 4.923 K. Preliminuje się z powodu wyższych cen gazu kwotę 5.000 K., zatem więcej o 1.000 K. jak na r. 1901.

„ „ *56b).* Jak na rok 1901.

„ „ *57.* Wydatki wynosiły w r. 1898 3.849 K., w r. 1899 3.921 K., w roku 1900 4.062 K., razem 11.832 K., przeciętnie 3.944 K. Preliminuje się w zaokrągleniu kwotę 4.000 K. jako wydatkl zwyczajne, zaś na sprawienie wozu i koniecznej naprawy zniszczonego powozu jako wydatki nadzwyczajne kwotę 400 K.

„ „ *58 i 59).* Preliminuje się na podstawie wyniku roku ostatniego jak na rok 1901 uchwalono.

„ „ *60a).* Pranie kosztowało w r. 1898 9.069 K., w r. 1899 11.790 K., w roku 1900 10.895 K., razem 31.754 K., przeciętnie 10.585 K., preliminaje się zaokrągloną przeciętną w kwocie 10.600 K., zatem więcej o 1.100 K., jak na rok 1901.

„ „ *60b) c).* Jak na rok 1901.

„ „ *61a).* Wydatki wynosiły w r. 1898 13.764 K., w r. 1899 14 011 K., w roku 1900 13.929 K., razem 41.704 K., przeciętnie 13.901 K. Wstawia się jednak kwotę 16.000 K. t. j. więcej o 320 K. jak na rok 1901 z powodu wyższych cen materyałów surowych, tudzież uniknienia udzielania co kilka lat znaczniejszego kredytu na uzupełnienie z użytku wydzielonej bielizny i pościeli.

„ „ *61b) c).* Jak na rok 1901.

„ „ *62.* Wydatek wynosił w r. 1898 838 K., w r. 1899 1.017 K., w r. 1900 961 K., razem 2.816 K. przeciętnie 939 K. Preliminuje się jak na r. 1901 kwotę 1.000 K.

„ „ *63.* Preliminuje się na podstawie obliczenia dokonanego przez Dyrektora szpitala co najmniej potrzebną kwotę 3.000 K., zatem więcej o 2.124 K. jak na rok 1901, ponieważ ilość potrzebnej wody branej z wodociągów nie była jeszcze dokładnie obliczoną.

Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie. Wydatki.

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1902. Fundusz: chorych	położnic	syfilitycznych	obłąkanych	Razem	Wynikłość roku 1900.	Kwota uchwalona na rok 1901.
		Korony						
VIII.	**Koszta sanitarne.**							
64	Lekarstwa	4 410	900	2.070	1.620	9.000	9.506	8.000
65	Utrzymanie apteki:							
	a) opał . . . 250 K.							
	b) 2 Siostry Miłosierdzia:							
	α) płaca po 160 K. 320 K.							
	β) wikt po 420 „ 840 „							
	γ) pranie po 22 „ 64 gr. . 46 „ 1.206 K.							
	c) 2 laborantki:							
	α) płaca po 144 K. 288 K.							
	β) wikt po 220 „ 440 „ 728 K.	1.070	219	502	393	2.184	2.304	2.184
66	Laboratoryum chemiczno-patologiczne	100	—	100	—	200	200	200
67	Potrzeby sanitarne . . .	8.820	1.800	4.140	3.240	18.000	20.189	16.000
68	Przybory opatrunkowe . .	500	—	—	—	500	473	500
69	Instrumenta chirurgiczne:							
	1. zwyczajne .	882	180	414	324	1.800	1.818	1.800
	2. **nadzwyczajne:**							
/	Na przyrządy mikroskopowe, bakteryologiczne i inne .	**300**	—		—	**300**	**300**	**300**
70	Koszta pogrzebowe . .	196	40	92	72	400	244	400
	Razem 1. zwyczajne .	15.978	3.139	7.318	5.649	32.084	34.734	29.084
	Razem 2. **nadzwyczajne** .	**300**	—	—		**300**	**300**	**300**
	Suma rubr. VIII.	16.278	3.139	7.318	5.649	32.384	35.034	29.384

Do poz. 64. Leki kosztowały w r. 1898 8.258 K., w r. 1899 6.937 K., w roku 1900 9.506 K., razem 24.701 K., przeciętnie 8.234 K. Preliminuje się kwotę 9 000 K. t. j. więcej o 1.000 K. jak na rok 1901 a to z powodu większego zapotrzebowania droższych leków przez c. k. kliniki położniczą i syfilitvczną, a które to wydatki zwraca c. k. Rząd (vide Rubr. V. poz. 16 i 17 dochodów).

„ „ *65 i 66.* Jak na rok 1901.

„ „ *67.* Wydatki wynosiły w r. 1898 15.190 K., w r. 1899 18.376 K., w roku 1900 20.189 K. razem 53.755 K., przeciętnie 17.918 K. Preliminuje się na podstawie wyniku z lat ostatnich, tudzież powodu podanego przy poz. 64. co najmniej potrzebną kwotę 18.000 K., zatem więcej o 2.000 K. jak na rok 1901 uchwalono.

„ „ *68—70.* Preliminuje się na podstawie wyniku roku ostatniego zgodnie z kwotami na rok 1901 uchwalonemi.

Wydatki. # Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie.

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1902. Fundusz chorych	położnic	syfilitycznych	obłąkanych	Razem	Wynikłość z roku 1900.	Kwota uchwalona na rok 1901.
		Korony						
IX	**Koszta kancelaryjne.**							
71	Druki, litografie, przybory do pisania, koszta insercyjne itp.	1.078	220	506	396	2.200	2.332	2.200
	Do poz. 71. Wydatki wynosiły w 1898 r. 2.297 K., w 1899 r. 1.870 K., w 1900 r. 2.332 K., razem 6.499 K., przeciętnie 2.166 K. Preliminuje się w zaokrągleniu jak na r. 1901 kwotę 2.200 K.							
X.	**Koszta kapliczne.**							
72	*a*) Utrzymanie kościoła: 1. zwyczajne	245	50	115	90	500	500	500
—	2. **nadzwyczajne:** Na restauracyę kościoła (reszta)	**1.038**	**212**	**488**	**382**	**2.120**	**880**	—
	b) 1 posługaczka *α*) płaca 144 K. *β*) wikt 220 „	178	37	83	66	364	391	364
	Razem: 1. zwyczajne	423	87	198	156	864	891	864
	2. **nadzwyczajne**	**1.038**	**212**	**488**	**382**	**2.120**	**880**	—
	Suma rubr. X.	1.461	299	686	538	2.984	1.771	864
	Do poz. 72. Wstawia się na wydatki zwyczajne jak na rok 1901 uchwalono, zaś na dokończenie restauracyi zniszczonego kościoła szpitalnego kwotę 2.120 K. a to na podstawie kosztorysu przedłożonego do L. W. 32.144/901.							
XI.	**Utrzymanie budynków.**							
73	Konserwacye i reparacye: 1. zwyczajne	3.920	800	1.840	1.440	8.000	7.810	8.000
—	2. **nadzwyczajne:** Na pokrycie dachu na pawilonie administracyjnym	**2.058**	**420**	**966**	**756**	**4.200**	**2.920**	**1.000**
	Do przeniesienia 1. zwyczajne	3.920	800	1.840	1.440	8.000	7.810	8.000
	2. **nadzwyczajne**	**2.058**	**420**	**966**	**756**	**4.200**	**2.920**	**1.000**

Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie. **Wydatki.**

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1902. Fundusz chorych	położnic	syfilitycznych	obłąkanych	Razem	Wynikłość z roku 1900.	Kwota uchwalona na rok 1901.
		Korony						
XI.	Z przeniesienia { 1. zwyczajne	3.920	800	1.840	1.440	8.000	7.810	8.000
	{ 2. **nadzwyczajne**	**2.058**	**420**	**966**	**756**	**4.200**	**2.920**	**1.000**
74	Utrzymanie wodociągów i maszyny parowej	490	100	230	180	1.000	1.068	1.200
75	Asekuracya budynków i ruchomości	490	100	230	180	1.000	751	800
76	Czyszczenie kominów	441	90	207	162	900	880	900
	Razem { 1. zwyczajne	5.341	1.090	2.507	1.962	10.900	10.509	10.900
	{ 2 **nadzwyczajne**	**2.058**	**420**	**966**	**756**	**4.200**	**2.920**	**1.000**
	Suma rubr. XI.	7.399	1.510	3.473	2.718	15.100	13.429	11.900

Do poz. 73. Wydatki zwyczajne wynosiły w r. 1898 7.587 K., w roku 1899 7.272 K., w r. 1900 7.810 K., razem 22.669 K., przeciętnie 7.556 K. Preliminuje się jak na r. 1901 uchwaloną kwotę 8.000 K.

Na pokrycie zniszczonego dachu na pawilonie administracyjnym wstawia się na podstawie kosztorysu przedłożonego do LW. 52.112|901 obliczoną kwotę 4.200 K.

„ „ *74.* Wydatki wynosiły w r. 1898 956 K, w r. 1899 998 K, w r. 1900 1.068 K., razem 3.022 K., przeciętnie 1.007 K. Preliminuje się kwotę 1.000 K. t. j. mniej o 200 K. jak na rok 1901.

„ „ *75.* Wstawia się więcej o 200 K. jak na r. 1901 a to z powodu podwyższenia premii asekuracyjnej.

„ „ *76.* Jak na rok 1901.

XII.	**Podatki i daniny.**							
77	*a)* z gruntów i realności szpitalnych	210	—	—	—	210	158	210
	b) z dóbr w Prądniku czerwon.	1.614	—	—	—	1.614	1.186	1.614
	c) ekwiwalent	524	—	—	—	524	524	524
	Suma rubr. XII.	2.348	—	—	—	2.348	1.868	2.348
	Do poz. 77. Jak na r. 1901.							
XIII.	**Rozmaite.**							
78	Utrzymanie biblioteki lekarskiej	196	40	92	72	400	364	400
79	Książki i czasopisma dla chorych	98	20	46	36	200	202	200
	Do przeniesienia	294	60	138	108	600	566	600

Wydatki. # Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie.

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1902. Fundusz chorych	położnic	syfilitycznych	obłąkanych	Razem	Wynikłość z roku 1900.	Kwota uchwalona na rok 1901.
		Korony						
XIII.	Z przeniesienia .	294	60	138	108	600	566	600
80	Przypadkowe:							
	a) Ubezpiecz. służby od wypadków	49	10	23	18	100	119	100
	b) Ubezpieczenie służby na wypadek choroby .	78	16	37	29	160	121	140
	c) 15. i 16. rata amortyzacyjna od pożyczki 12.000 K. na osuszenie gruntów w Tropiszowie po 342 K. 86 gr. .	686	—	—	—	686	686	686
	d) zastępstwo chorych i urlopowanych funkcyonaryuszy .	392	80	184	144	800	740	600
	e) koszta sądowe, portorya i inne nieprzewidziane . .	490	100	230	180	1.000	2.414	600
	Suma rubr. XIII.	1.989	266	612	479	3.346	4.646	2.726
	Do poz. 78, 79, 80a) c). Jak na rok 1901.							
	„ „ *80b).* Wstawia się więcej o 20 K. jak na rok 1901 z powodu podwyższenia taryfy opłat.							
	„ „ *80 d) e).* Preliminuje się na podstawie wyniku lat ostatnich ogółem więcej o 600 K. jak na r. 1901 uchwalono.							
XIV.	**Zapomogi dla położnic.**							
81	Dla położnic opuszczających wraz z dzieckiem bezpłatny oddział położnic .	—	6.400	—	—	6.400	—	—
	Do poz. 81. Wydatki te wynosiły w r. 1898 6.300 K., w r. 1899 6.384 K., w r. 1900 6.312 K., razem 18.996 K., przeciętnie 6.332 K. Wstawia się tedy zaokrągloną kwotę 6.400 K. Dawniej preliminowano je w funduszu podrzutków, obecnie wstawia się je na fundusz oddziału położnic — z uwagi, iż dotyczą one tego funduszu. (LW 61.748/901).							

Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie. Wydatki.

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1902. Fundusz chorych	położnic	syfilitycznych	obłąkanych	Razem	Wynikłość z roku 1900.	Kwota uchwalona na rok 1901.
		Korony						
XV.	**Koszta utrzymania dzieci, zrodzonych na oddziale położnic.**							
82	Wynagrodzenie mamek za karmienie dzieci . . .	—	1.200	—	—	1.200	1.118	1.200
	Do poz. 82. Jak na rok 1901.							
XVI.	**Koszta utrzymania mamek i dzieci w szpitalu św. Ludwika.**							
83	Utrzymanie mamek i dzieci ssących	—	12.600	—	—	12.600	12.833	12.000
84	Ryczałt za leczenie i utrzymanie chorych dzieci . .	32.000	—	—	—	32.000	32.000	32.000
	Suma rubr. XVI.	32.000	12.600	—	—	44.600	44.833	44.000
	Do poz. 83. Wydatki wynosiły w 1898 r 12.676 K., w 1899 r. 12.392 K, w 1900 r. 12.833 K, razem 37.901 K., przeciętnie 12.633 K. Wstawia się zatem w zaokrągleniu 12.600 K. czyli więcej o 400 K. jak na rok 1901.							
	„ „ *84.* Preliminuje się jak na rok 1901, a to na podstawie umowy zawartej z Towarzystwem szpitala św. Ludwika.							
XVII.	**Zapisy.**							
85	Szembeka na odprawian. Mszy św.	76	—	—	—	76	75	76
86	Wencla na obdzielanie rekonwalescentów . . .	58	—	—	—	58	58	58
87	Gałeckiego i Klozowej na odprawianie Mszy św. . .	80	—	—	—	80	81	80
	Suma rubr. XVII.	214	—	—	—	214	214	214
	Do poz. 85, 86, 87. Jak na r. 1901.							

Wydatki i dochody. Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie.

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1902. Fundusz chorych	położnic	syfilitycznych	obłąkanych	Razem	Wynikłość roku 1900.	Kwota uchwalona na rok 1901.
		Korony						
XVIII 88	**Wydatki z prawa patronatu i konkurencyi wynikłe** .	100	—	—	—	100	—	100
	Do poz. 88. Jak na r. 1901.							
XIX.	**Dyety, koszta podróży i różne inne.**							
89	W sprawach funduszu jako właściciela dóbr . . .	200	—	—	—	200	116	200
	Do poz. 89. Jak na rok 1901.							
	DOCHODY.							
I.	**Odsetki od efektów, kapitałów i fundacyj.**							
1	Od efektów:							
	a) 4% od listów zastawnych galic. Towarzystwa kredyt. ziemsk. im. wart. 69.000 Kor. po strąceniu ½% podatku rentowego . .	2 687	31	—	—	2.718		2.718
	b) 4½% od list. zast. gal. Banku kraj. im. wart 42.400 K.	1.620	198	90	—	1.908		2.358
	c) 4% od listów zast. gal. Banku kraj.:							
	α) już w posiadaniu majątku będących im. wart. 185.300 Kor.	6.560	804	48	—	7.412		7.656
	β) zakupić się mających za kapitał 16.836 K. 04 gr. zwrócony przez fund. kraj. im. wart. 17.600 Kor. .	672	36	—	—	708		652
	d) 4% od obligacyi galic. funduszu propinacyjnego im. wart. 16.350 zł. = 32.700 K	732	576	—	—	1.308		1.348
	Dochody pozycyi 1.	—	—	—	—	*14.054*	*14.124*	*14.732*
2	Od kapitałów:							
	a) 4½% od reszty przez fund. kraj. dłużnego kapitału w kwocie 452.133 K. 60 gr.	19.266	1.080	—	—	20.346	21.765	21.071
	Do przeniesienia .	31.537	2.725	138	—	34.400	35.889	35.809

Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie **Dochody.**

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1902. Fundusz chorych	położnic	syfilitycznych	obłąkanych	Razem	Wynikłość z roku 1900.	Kwota uchwalona na rok 1901.
		Korony						
I.	Z przeniesienia .	31.537	2.725	138	—	34.400	35.889	35.803
2	*b)* 4% od kapitału przypadającego od kahału w Olkuszu	18	—	—	—	18	—	18
	b) od gotówki ulokowanej w funduszu kraj 4% od 69.029 K 30 gr. . . .	2.727	34	—	—	2.761	—	—
	Dochody pozycyi 2.	—	—	—	—	*23.125*	*21.765*	*21.089*
3	Od fundacyj:							
	a) Bieńkowskiego . .	353	—	—	—	353		353
	b) Dąbkowskiego . .	391	—	—	—	391		391
	c) Gałeckiego . . .	38	—	—	—	38		37
	d) Klozowej (mszalna) .	26	—	—	—	26		26
	e) Klozowej (szpitalna) .	13	—	—	—	13		13
	f) Ligęzy	525	—	—	—	525		525
	g) Małeckiego . . .	186	—	—	—	186		187
	h) Pruskiego . . .	407	—	—	—	407		407
	i) Tarły	132	—	88	26	246		246
	k) Wencla	58	—	—	—	58		58
	l) Wolnych mularzy . .	114	—	—	—	114		114
	m) Mszalna	—	—	204	—	204		204
	n) Trzebickiego . . .	—	—	—	244	244		244
	Dochody pozycyi 3.	—	—	—	—	*2.805*	*2.800*	*2.805*
	Suma rubr. I. .	36.525	2.759	430	270	39.984	38.689	38.626

Do poz. 1. Preliminuje się wogóle mniej o 678 K. jak na rok 1901 wedle stanu efektów.

„ „ *2* Natomiast wstawia się przy tej pozycyi więcej o kwotę 2.036 K. jak na r. 1901 wedle stanu kapitałów w gotówce — obecnie ulokowanych czasowo we funduszu krajowym na 4% rachunku bieżącym.

„ „ *3.* Preliminuje się jak na rok 1901 a to na podstawie faktycznych dochodów, jakie fundusze przynoszą.

Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie.

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1902. Fundusz chorych	położnic	syfilitycznych	obłąkanych	Razem	Wynikłość z roku 1900	Kwota uchwalona na rok 1901.
		Korony						
II.	**Dochody z dóbr i realności.**							
4	Czynsz dzierżawny z dóbr Tropiszowa 3.590 rubli á 2 K. 54 gr.	9 118	—	—	—	9.118	9.047	9.118
5	Czynsz dzierżawny z Prądnika czerwonego . . .	8.336	—	—	—	8.336	7.956	8.380
6	Czynsz emfiteutyczny z folwarku Przegini duchownej .	100	—	—	—	100	100	100
7	Czynsz za wynajęcie 3 sal dla c. k. kliniki syfilitycznej . . 1.100 K. ryczałt za opał i oświetlenie . . 500 „	1.600	—	—	—	1.600	1.600	1.600
8	Za mieszkanie z opałem asystenta przy c. k. szkole położnych	240	—	—	—	240	240	240
9	Dochód z ogrodów szpitalnych .	3.500	700	—	—	4.200	4.255	4.000
10	Ryczałt od c. k. Rządu za odwożenie zwłok z kliniki na cmentarz . . .	72	15	36	27	150	20	100
	Suma rubr. II. .	22.966	715	36	27	23.744	23.218	23.538

Do poz. 4, 6—8. Preliminuje się zgodnie z kwotami na rok 1901 uchwalonemi.

„ „ *5.* Wstawia się mniej o 44 K. jak na rok 1901 z powodu udzielenia dzierżawcy bonifikacyi za ubyte grunta sprzedane c. k. Rządowi na cele wojskowe.

„ „ *9.* Preliminuje się prawdopodobny dochód w kwocie 4.200 K. t. j. więcej o 200 K. a to na podstawie wyniku roku ostatniego.

„ „ *10.* Wstawia się więcej jak na r. 1901 o 50 K. a to na podstawie odnowionej umowy z c. k. Rządem. (LW. 88.385|900).

III.	**Zwroty kosztów leczenia.**							
11	Od funduszu krajowego galicyjskiego	186.200	38 000	87 400	68.400	380.000	381.925	360.000
12	Od samopłacących . . .	27.440	5.600	12.880	10.080	56.000	57.101	58.000
13	Od funduszów obcokrajowych i innych publicznych . .	14.600	3.200	7.400	5.800	31.000	33.443	26.000
	Suma rubr. III.	228.240	46.800	107.680	84.280	467.000	472.469	444.000

Do poz 11. Dochody wynosiły w r. 1898 401.870 K, w r. 1899 364.038 K., w r. 1900 381.925 K, razem 1,147.833 K., przeciętnie 382.611 K Z uwagi na wynik roku ostatniego, tudzież mniejszej ilości dni leczenia wstawia się kwotę 380.000 K., czyli więcej o 20.000 K., jak na rok 1901 uchwalono.

„ „ *12.* Doohody wynosiły w r. 1898 59.868 K., w r. 1899 58.928 K., w roku 1900 57.108 K., razem 175.897 K., przeciętnie 58.632 K. Preliminuje się na podstawie wyniku roku ostatniego tylko kwotę 56.000 K., zatem mniej o 2.000 K. jak na r. 1901.

Krajowy szpital. św Łazarza w Krakowie. Dochody.

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1902. Fundusz chorych	położnic	syfilitycznych	obłąkanych	Razem	Wynikłość z roku 1900.	Kwota uchwalona na rok 1901.
		Korony						
	Do poz. 13. Dochody wynosiły w 1898 r. 22.122 K., w 1899 r. 35.450 K., w 1900 r. 33.443 K., razem 91.015 K., przeciętnie 30.338 K. Wstawia się na podstawie wynikłości dwóch ostatnich lat kwotę 31.000 K., zatem więcej o 5.000 K. jak na rok 1901.							
IV. 14	**Dochody rozmaite** . .	294	60	138	108	600	932	600
	Do tego:							
15	Zwrot zaliczek na płace z rubr. I. poz. 21 *a*) . . .	1.200	—	—	—	1.200	816	1.200
	Suma rubr. IV. .	1.494	60	138	108	1.800	1.748	1.800
	Do poz. 14—15. Preliminuje się zgodnie z kwotami na rok 1901 uchwalonemi.							
V.	**Zwroty od c. k. Skarbu Państwa.**							
16	Zwrot nadwyżki wynikłej za leczenie chorych według normy klinicznej w c. k. szkole położnych . . .	—	1.600	—	—	1.600	—	1.600
17	Zwrot nadwyżki wynikłej za leczenie chorych według normy klinicznej w c. k. klinice syfilitycznej . . .	—	—	2.000	—	2.000	—	2.000
	Suma rubr. V.	—	1.600	2.000	—	3.600	—	3.600
	Do poz. 16—17. Wstawia się zgodnie z wnioskiem Dyrektora szpitala jak na r. 1901 uchwalono. Odnośne dochody wstawiono na właściwe oddziały położnic i syfilitycznych.							

LW. 68.760/901.
Alegat G. do sprawozdania Wydziału krajowego o budżecie krajowym na rok 1902.

Lit. G.

Fundusz podrzutków w Krakowie.

PRELIMINARZ

na rok

1902.

LW. 48.292/1901.

Z drukarni Pillera i Sp. we Lwowie.

Wydatki.

Fundusz podrzutków w Krakowie.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1902.	Wynikłość z roku 1900.	Kwota uchwalona na rok 1901.
			Korony		
		WYDATKI.			
I.		**Płace urzędników.**			
	1	Funkcyonarusze szpitala za czynności przy tym funduszu	100	100	100
II.		**Potrzeby kancelaryjne.**			
	2	Druki, przybory do pisania i inne	40	40	40
III.		**Remuneracye.**			
	3	Za stręczenie żywicielek i pieluszkowe . . 20 K.			
	4	Za gorliwe pielęgnowanie dzieci . . . . 20 „	40	42	40
IV.		**Koszta utrzymania podrzutków.**			
	5	Za utrzymanie dzieci przyjętych na mocy ustawy z 10. maja 1873 (Art. V.) w miarę własnych funduszów	3.301	2.860	3.258
V.	6	**Koszta leczenia dzieci**	20	—	20
VI.		**Zapomogi dla położnic.**			
	7	Dla położnic opuszczających z dziećmi bezpłatny oddział położnic	—	6.312	6.500
VII.		**Rozmaite.**			
	8	Koszta pogrzebowe, podróży i inne	100	108	100
		Ogólna suma wydatków .	3.601	9.462	10.058

Do poz. 1, 2, 3, 4, 6 i 8. Preliminuje się jak na rok 1901.

„ „ *5* Wstawia się więcej o **43 K.** jak na r. 1901 stosownie do dochodów własnych tego funduszu.

„ „ *7.* Nic się nie preliminuje, ponieważ wydatek ten przeniesiono do funduszu szpitala św. Łazarza w Krakowie, jakto w preliminarzu na rok 1902 przy Rubr. XIV. poz. 81 wyjaśniono.

Fundusz podrzutków w Krakowie. **Dochody.**

Liczba rubryki	Liczba pozycyj	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1902	Wynikłość z roku 1900	Kwota uchwalona na rok 1901
			Korony		
		DOCHODY.			
I.		**Odsetki od efektów, kapitałów i fundacyj.**			
	1	Od efektów			
		a) 4% listy zastawne gal. Banku kraj. zostające w posiadaniu 28.600 K. . . 1.144 K.			
		4% listy zastawnz gal. Banku kraj. zakupić się mające za kapitał 894 K. 02 gr. przez fundusz kraj. do zwrotu przypadający 900 K. . . . 36 „	1.180	1.028	1.084
		b) 4½% listy zastawne gal. Banku kraj. 6.000 złr. = ... 12.000 K.	540	603	603
		c) 4% obligacye gal. funduszu propinacyjnego 6.950 złr. = . . 13.900 „	556	596	556
		d) 4% listy zastawne gal. Towarzystwa kredyt. ziemskiego . . . 800 „	31	28	32
		Dochody poz 1. .	*2.307*	*2.255*	*2.275*
	2	Od kapitałów:			
		4½% od reszty kapitału dłużnego przez fundusz krajowy . . . . 24.009 K. 10 gr.	1.080	1.156	1.119
	3	5% od kapitału fundacyjnego Tarły . . .	164	164	164
	4	Od gotówki ulokowanej w fnnduszu krajowym 4% od 1.255 K. 52 gr.	50	—	—
		Ogólna suma dochodów .	3.601	3.575	3.558
		W porównaniu z wydatkami .	3.601	*9.462	10.058
		Okazuje się **niedobór** w kwocie .	—	5.887	6.500

Do poz. 1a) d). Preliminuje się wogóle więcej o 32 K. jak na r. 1901 z powodu dokupna efektów.

„ „ *2.* Wstawia się mniej o 39 K. a to na podstawie planu umorzenia, według którego fundusz krajowy wypożyczony kapitał spłaca.

„ „ *3.* Jak na rok 1901.

„ „ *4.* Preliminuje się przypadające 4% odsetki od gotówki ulokowanej czasowo w funduszu krajowym.

* **Uwaga.** Podana wynikłość z r. 1900 różni się od odnośnego zamknięcia rachunków o kwotę 6.312 K. t. j. o pobraną dotacyę z funduszu krajowego.

LW. 68.760/1901.
Alegat. H. do sprawozdania Wydziału krajowego o budżecie krajowym na rok 1902.

Lit. H.

Fundusz policyi krajowej.

PRELIMINARZ

na rok

1902.

LW. 61.378/1901.

Z Drukarni Ludowej we Lwowie 1901.

H. Fundusz policyi krajowej.

Preliminarz na rok 1902.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1902 zwyczajne	Wniosek na rok 1902 nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1900	Kwota uchwalona na rok 1901
			Korony			
		Wydatki.				
I.	1	**Utrzymanie więźniów w domach przymusowej pracy i poprawy** . . .	6.800	—	6.652	6.800
II.	2	**Rozmaite**	10	—	1	10
		Suma wydatków . .	6.810	—	6.653	6.810

Wyjaśnienia.

Do rubryki I. Domy przymusowej pracy i poprawy, które weszły w życie w innych prowincyach państwa, na mocy ustawy z dnia 24. maja 1885 (Dz. u. p. Nr. 90) nie istnieją dotychczas w Galicyi, jednąk koszta za utrzymanie w tychże domach przynależnych do Galicyi poprawieńców i niewoleńców, ponosi fundusz policyi krajowej.

Wydatki z tego tytułu wynosiły w roku 1898 . . . 5.290 K.
„ 1899 . . . 6.662 „
„ 1900 . . . 6.652 „ = razem 18.604 K.

zatem przeciętnie 6.201 K. w obec tego i z uwagi, że liczba poprawieńców się zwiększyła, preliminuje się nieco większy wydatek od przeciętnego wyniku to jest tak, jak na rok 1901 uchwalono w kwocie 6.800 K.

H. Fundusz policyi krajowej.

Preliminarz na rok 1902.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1902 zwyczajne	Wniosek na rok 1902 nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1900	Kwota uchwalona na rok 1901
			Korony			
		Dochody.				
		Odsetki.				
I.	1	5% od kapitału zahipotekowanego na realności w Krakowie w kwocie 109 zł. p. 1 gr.	3	—	3	3
	2	4% od listów zastawnych Banku krajowego imiennej wartości 264.600 K . .	10.584	—	10.976	10.992
	3	4% od obligacyj kolejowych Banku krajowego na 11.000 K.	440	—	—	—
	4	4% od książeczki Banku kraj. 154 K 96. gr.	—	—	—	—
		Suma rubryki I. . .	11.027	—	10.979	10.995
II.		**Rozmaite**	—	—	—	—
		Suma dochodów . .	11.027	—	10.979	10.995
		w porównaniu z wydatkami . .	6.810	—	6.653	6.810
		okazuje się **nadwyżka dochodów** . . która wpłynie do funduszu krajowego.	4.217	—	4.326	4.185

Wyjaśnienia.

Do *rubryki I. pozycya 1.* Kapitał zahipotekowany na realności Nr. 204 Dz. VII. w Krakowie wynosi 109 złp. 1 gr., czyli 54 K 50 gr.

Do *rubryki I. pozycya 2. i 3.* Preliminuje się według obecnego stanu efektów.

Do *rubryki I. pozycya 4.* Nic się nie preliminuje z powodu kapitalizowania odsetek.

Do *rubryki II.* nic się nie preliminuje, gdyż z tego tytułu nie są spodziewane żadne dochody.

LW. 68.760/1901.
Alegaty J—L. do sprawozdania Wydziału krajowego o budżecie krajowym na rok 1902.

Lit. J.—L.

PRELIMINARZE

na rok

1902.

J. Fundusz kultury krajowej . . . . . str. 2
K. „ stanowy sierociński . . . . . „ 3
L. „ Aleksandra hr. Stadnickiego . . . „ 5

Z Drukarni Ludowej we Lwowie 1901.

J. Fundusz kultury krajowej.

Preliminarz na rok 1902.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1902 zwyczajne	Wniosek na rok 1902 nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1900	Kwota uchwalona na rok 1901
			Korony			
		Wydatki.				
I.	1	Zwroty grzywien	30	—	—	30
		Rozmaite:				
II.	2	Zasiłek dla Akademii rolniczej w Dublanach	8.421	—	7.514	7.722
	3	Nadwyżka dochodów przeniesiona do funduszu krajowego	—	—	1.203	—
		Suma wydatków . .	8.451	—	8.717	7.752
		Wyjaśnienia.				
		Do rubr. I. poz. 1. Na możliwe zwroty preliminuje się jak na rok 1901.				
		Do rubr. II. poz. 2. Na zasiłek dla Akademii rolniczej w Dublanach preliminuje się całkowite dochody po potrąceniu wydatku jak rubr. I. poz. 1.				
		Dochody.				
I.	1	Odsetki od 4% listów zastawnych Banku krajowego w sumie 87.600 K. . .	3.504	—	3.504	3.504
	2	Odsetki od 4% listów zastawnych Towarz. kredyt. ziemsk. w sumie 1.200 K. .	47	—	47	48
II.	3	Grzywny za przestępstwa leśne, polne i wodne	4.900	—	5.166	4.200
		Suma dochodów . .	8.451	—	8.717	7.752

Wyjaśnienia.

Do rubryki I. pozycyi 1 i 2: Odsetki od listów zastawnych Banku krajowego i Towarzystwa kredytowego ziemskiego preliminuje się na podstawie obecnego ich stanu, po potrąceniu podatku rentowego od listów Towarzystwa kred. ziemskiego.

Do rubryki II. pozycyi 3. Grzywny za przestępstwa leśne, polne i wodne wpłynęły

w roku 1898 w sumie	3.990 K. 42 g.
w roku 1899 „ „	5.533 „ 12 „
w roku 1900 „ „	5.165 „ 52 „
Razem w sumie	14.689 K. 06 g.

preliminuje się zatem przeciętną kwotę w zaokrągleniu 4.900 K.

Lw. 62.949/901.

K. Fundusz stanowy sierociński.

Preliminarz na rok 1902.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1902 zwyczajne	Wniosek na rok 1902 nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1900	Kwota uchwalona na rok 1901
			Korony			
		Wydatki.				
I.		**Utrzymanie sierót.**				
	1	Siedm miejsc w Zakładzie św. Antoniego we Lwowie po 240 K	1.680	—	1.680	1.680
	2	Cztery miejsca w szkole ogrodniczej, utrzymywanej przez zjednoczone galic. Towarzystwo dla ogrodnictwa i pszczelnictwa we Lwowie po 126 K . . .	504	—	567	504
	3	Cztery miejsca w Zakładzie św. Józefa w Krakowie po 240 K.	960	—	960	960
		Suma rubryki I. .	3.144	—	3.207	3.144
II.	3	**Rozmaite**	10	—	17	10
		Suma wydatków . .	3.154	—	3.224	3.154
		Zapas z końcem roku 1900 . . .	—	—	63	—
		Razem .	3.154	—	3.287	3.154

Wyjaśnienia.

Wydatki preliminuje się jak na rok 1901.

K. Fundusz stanowy sierociński.

Preliminarz na rok 1902.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1902 zwyczajne	Wniosek na rok 1902 nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1900	Kwota uchwalona na rok 1901
			Korony			
		Dochody.				
I.		**Odsetki.**				
	1	4½% od listów zastawnych galic. Banku krajowego na 5.600 K	252	—	261	261
	2	4% od listów zastawnych gal. Banku krajowego na 26.200 K	1.048		1.060	1.080
	3	4% od listów zastawnych gal. Towarzystwa kredytowego ziemskiego na 52.200 K (po potrąceniu podatku rentowego) .	2.057	—	2.057	2.057
	4	4% od obligacyi pożyczki kraj. z r. 1893 na 3.000 K.	120	—	120	120
	5	4% od obligacyi funduszu propinacyjnego na 1.200 K.	48	–	68	48
	6	4% od obligacyi kolejowych na 4.400 K. .	176	—	80	80
	7	4% od książeczki Banku krajowego na 94 K. 91 g.	—	—	—	—
		Suma rubryki I. .	3.701	—	3.646	3.646
II.	8	**Rozmaite**	—	—	—	—
		Suma dochodów .	3.701	—	3.646	3.646
		W porównaniu z wydatkami . .	3.154	—	3.287	3.154
		okazuje się **nadwyżka** . .	547	—	359	492
		która użytą zostanie na pomnożenie majątku zarodowego.				

Wyjaśnienia.

Do rubryki I. preliminuje się według rzeczywistego stanu efektów w czasie układania niniejszego preliminarza.

Odsetek od książeczek wkładkowych Banku krajowego nie preliminowano, gdyż odsetki te kapitalizuje się.

LW. 62924/1901.

L. Fundusz Aleksandra hr. Stadnickiego.

Preliminarz na rok 1902.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnionie	Wniosek na rok 1902 zwyczajne	Wniosek na rok 1902 nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1900	Kwota uchwalona na rok 1901
			Korony			
		Wydatki.				
I.	1.	**Wynagrodzenie za czynności** około wydawnictwa aktów grodzkich i ziemskich z archiwum bernardyńskiego (rocznie) .	—	—	400	—
II.	2.	**30% rabat księgarski** za sprzedaż aktów grodzkich	30	—	—	30
III.	3.	**Koszta druku i oprawy** aktów grodzkich i ziemskich	1.990	—	—	1.990
IV.	4.	**Rozmaite** koszta administracyjne . .	—	—	2	—
		Suma wydatków . .	2.020	—	402	2.020
		Zapas z końcem roku 1900:				
		a) w gotówce . . 1.782 K. 75 g.				
		b) w efektach . . 105 „ 48 „	—	—	1.888	—
		Razem . .	2.020	—	2.290	2.020

Wyjaśnienia.

Do *rubryki I.* Nie preliminuje się wynagrodzenia za przygotowanie materyałów wydawnictwa, natomiast pozostawia się takie same jak w roku poprzednim koszta druku gotowego już materyału (LW. 62.508/900).

Do *rubryki II.* Preliminuje się rabat odpowiedni wysokości rubryki I. dochodów.

Do *rubryki III.* Koszta nakładu wydawnictwa preliminuje się w ścisłem zastosowaniu do istotnych dochodów tego funduszu.

Do *rubryki IV.* Nic się nie preliminuje, gdyż wydatek na ten rok nie jest przewidziany.

L. Fundusz Aleksandra hr. Stadnickiego.

Preliminarz na rok 1902.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1902 zwyczajne	Wniosek na rok 1902 nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1900	Kwota uchwalona na rok 1901
			Korony			
		Dochody.				
I.	1	**Sprzedaż** aktów grodzkich i ziemskich .	100	—	—	100
II.		**Odsetki**:				
	2	4% od listów zastawnych galic. Towarz. kredytowego ziemskiego na 2.200 K (po potrąceniu podatku rentowego) .	87	—	87	87
	3	4% od obligacyj pożyczki krajowej z roku 1893 na 20.700 K	828	—	828	828
	4	4½% od listów zastawnych Banku krajowego na 1.400 K	63	—	63	63
	5	4% od listów zastawnych Banku krajowego na 21.600 K	864	—	864	864
	6	4% od obligacyj pożyczki miasta Lwowa na 2.000 K (po potrąceniu podatku rentowego)	78	—	78	78
	7	4% od książeczki wkładkowej Banku krajowego na 74 K 74 g.	—	—	—	—
III.	—	**Rozmaite**	—	—	—	
		Suma dochodów . .	2.020	—	1.920	2.020
		Zapas z początkiem roku 1900:				
		a) w gotówce . . 264 K. 41 g.				
		b) w efektach . . 105 „ 48 „	—	—	370	—
		Razem . . .	2.020	—	2.290	2.020

Wyjaśnienia.

Do rubryki I. Preliminuje się na podstawie przeciętnego wyniku wynikłości lat: 1896, 1897, i 1898, gdyż w latach 1899 i 1900 nie było sprzedaży.

Do rubryki II. Odsetki od papierów wartościowych wstawiano według rzeczywistego stanu efektów w czasie układania niniejszego preliminarza. Odstek od książeczki wkładkowej nie preliminuje się z powodu ich kapitalizowania.

LW. 62.925/1901.

LW. 68.760/1901.

Alegat do sprawozdania
Wydziału krajowego o budżecie
kraj. na rok 1902.

PRELIMINARZE

szczegółowe

krajowych szkół i warsztatów przemysłowych

na rok 1902

(do rubryki XVI. wydatków funduszu krajowego)

zestawione na podstawie dat podanych przez

Komisyę krajową dla spraw przemysłowych i uchwały Wydziału krajowego do l. 66.319 i 76.160 1901.

Z drukarni i litografii Pillera i Spółki.

A. Szkoły dla wyrobów z drzewa i łoziny.

I. Czerwona Wola. Szkoła koszykarska.

Przychód.	Kwota uchwalona na rok 1901	Wynikłość w roku 1900	Wniosek na rok 1902. Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Uzasadnienie:
			Korony			
— Zapas kasowy z r. 1899 .	—	1.596	—	—	—	
— Zasiłek na zapomogi uczniów	—	1.200	—		—	
1. Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	2.800	1.593	2.600	—	2.600	
— Za sprzedan materyał . .	—	300	—	—	—	
2. Subwencye:						
a) od Rady powiatowej .	400	400	400	—	400	
b) od c. k. Rządu	2.000	2.000	2.000	—	2.000	
c) z funduszów krajowych .	2.000	2.000	2.400	—	2.400	Więcej z powodu koniecznej potrzeby za względu na rozwój szkoły.
Razem . . .	7.200	9.089	7.400	—	7.400	

Rozchód.						
1. Płace:						
a) nauczyciela	1.200	1.726	1.200	—	1.200	
b) koszta nadzoru	300		300	—	300	
— Utrzymanie lokalu	—	122	—	—	—	Lokalu dostarcza bezpłatnie J. O. Książe Jerzy Czartoryski.
2. Opał	380	391	380	—	380	
3. Oświetlenie	100	74	100	—	100	
4. Fura, trzcina, gwoździe etc.	400	253	400	—	400	
5. Materyał surowy	1.800	1.113	1.600	—	1.600	
6. Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza	240	71	240	—	240	
7. Rozmaite inne wydatki . .	300	508	300	—	300	
8. Wynagrodzenie uczniów .	1.600	719	1.200	—	1.200	
9. Wydatki kancelaryjne . .	80	53	80	—	80	
10. Na zapomogi uczniom i przybory dla abiturientów . .	800	1.760	1.600	—	1.600	
Razem . . .	7.200	6.790	7.400	—	7.400	

2. Rudki. Szkoła koszykarska.

Przychód.	Kwota uchwalona na rok 1901	Wynikłość w roku 1900	Wniosek na rok 1902. Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Uzasadnienie:
		Korony				
1. Ze sprzedaży wyrobów . .	3.200	3.921	4.000	—	4.000	Więcej z powodu wzrostu produkcyi.
2. Subwencye:						
a) na Rady powiatowej . .	610	500	610	—	610	Wliczono tu dobrowolne zobowiązania pp. Mieczysława Lewickiego, hr. K. Lanckorońskiego, Ludwika br. Brückmana i Albina Rayskiego.
b) od c. k. Rządu	1.200	800	1.200	—	1.200	
c) z funduszów krajowych .	1.042	745	1.440	—	1.440	Więcej z powodu koniecznej potrzeby podwyższenia płacy instruktorowi i wstawienia kredytu na kulturę łoziny.
Razem . . .	6.052	5.966	7.250		7 250	

Rozchód						
1. Płace:						
a) instruktor	1.200	1.200	1.440	—	1.440	Więcej z powodu rozwoju szkoły a temsamem większego zajęcia instruktora.
b) administrator	300	300	300	—	300	
c) nauczyciel rysunków i rachunkowości	240	—	240	—	240	
d) instruktorowi na koszta dojazdu do Milczyc i Pohorzec	200	—	200	—	200	Instruktor będzie dojeżdżać i udzielać wskazówek, celem ulepszenia tamtejszego przemysłu koszykarskiego.
2. Wynajem i utrzymanie lokalu	100	113	180	—	180	Lokalu dostarcza JW. hr. Felicya Fredrowa za rocznym czynszem 10 kor., a reszta wstawionego kredytu służy na utrzymanie lokalu.
3. Opał	240	287	240	—	240	
4. Oświetlenie	50	45	50	—	50	
5. Usługa	72	72	72	—	72	
6. Materyał	1.600	1.896	2.000		2.000	Więcej z powodu zwiększonej produkcyi jak poz. 1. doch.
7. Wynagrodzenie uczniów . .	1.600	1.937	1.878	—	1.878	
8. Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza	200	6	200	—	200	
9. Wydatki kancelaryjne i portorya	50	—	50	—	50	
10. Rozmaite inne wydatki . .	200	110	200	—	200	
11. Na kulturę łoziny	—	—	200	—	200	Kredyt ten wstawia się na zaprowadzenie własnej kultury łoziny na ofiarowanym w tym celu obszarze przez JW. hr. Felicyę Fredrową.
Razem . .	6.052	5.966	7.250	—	7.250	

3. Dynów. Krajowa szkoła koszykarska.

Przychód.	Kwota uchwalona na rok 1901	Wynikłość w roku 1900	Wniosek na rok 1902. Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Uzasadnienie:
		Korony				
1. Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	—	—	300	—	300	
2. Subwencye:						
od gminy	—	—	—	—	—	Gmina zobowiązała się uchwałą rady z dnia 13. sierpnia 1899 l. 762 poz. IV. (LW. 74.677|901) do dostarczania przez lat 6. budynku, oświetlenia, opału i usługi.
a) od Rady powiatowej . .	—	—	200	—	200	ad 2 *a*) Rada powiatowa uchwałą z dnia 25. czerwca 1900 zobowiązała się dawać przez lat 6 po 200 K. rocznie.
b) od c. k. Rządu	—	—	600	—	600	
c) z funduszów krajowych .	—	—	2.130	—	2.130	
Razem . . .	—	—	3.230	—	3.230	

Rozchód.

1. Płace:						
a) instruktor:						
α) *płaca*. . . . 1.080 K.						
β) *dodat. na mieszk.* 200 „	—	—	1.280	—	1.280	
b) administrator	—	—	200	—	200	
2. Materyał	—	—	1.000		1.000	
3. Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza	—	—	200	—	200	
4. Wynagrodzenie uczni. . .		—	400	—	400	
5. Rozmaite inne wydatki . .	—	—	150	—	150	
Razem . . .	—	—	3.230	—	3.230	

4. Dżurów. Krajowa szkoła koszykarska.

Przychód.

	Kwota uchwalona na rok 1901	Wynikłość w roku 1900	Wniosek na rok 1902. Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Uzasadnienie:
		Korony				
1. Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	1.800	1.577	1 800	—	1.800	
2. Subwencye:						
a) od Rady powiatowej .	300	—	300	—	300	W myśl uchwały Rady powiatowej w Śniatynie z dnia 24 marca 1892 (LW. 16.391/92), która oprócz 300 K. dostarcza pomieszczenia dla szkoły i pomieszkania dla instruktora.
b) od c. k. Rządu	940	1.000	1.000	—	1.000	
c) z funduszów krajowych .	850	1.267	1.212	—	1 212	Więcej głównie z powodu potrzebnego kredytu na zapas materyałów.
Razem . . .	3 890	3.844	4.312	—	4 312	

Rozchód.

1. Płace:						
Instruktor	1.200	1.200	1.200	—	1.200	
2. Utrzymanie lokalu	100	114	150	—	15	Lokalu dostaroza bezpłatnie Wydział powiatowy, a wstawiony kredyt potrzebny jest na utrzymanie lokalu.
3. Opał.	140	126	140	—	140	
4. Oświetlenie	40	27	50	—	50	Wedle potrzeby.
5. Usługa.	60	—	72	—	72	
6. Materyał	1.200	1.190	1.400	—	1.400	Więcej z powodu potrzebnych zapasów.
7. Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza	350	55	300	—	300	Mniej wedle potrzeby.
8. Rozmaite wydatki administracyjne i kancelaryjne . .	200	125	200	—	200	
9. Wynagrodzenie uczniów . .	600	743	800	—	800	Więcej na podstawie wynikłości z r. 1900.
— Na pokrycie reszty kosztów utrzymania ubogich uczniów.	—	264	—	—	—	
Razem . . .	3.890	3.844	4.312	—	4.312	

5. Jurków. Krajowa szkoła koszykarska.

Przychód.	Kwota uchwalona na rok 1901	Wynikłość w roku 1900	Wniosek na rok 1902 Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Uzasadnienie:
			Korony			
1. Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	—	—	600	—	600	
2. Subwencye:						
a) od Rady powiatowej . .	—	—	600	—	600	W myśl zobowiązania Rady powiatowej z dnia 9. stycznia 1901 r. L. 5202/00 (LW. 61.443/01).
b) od c. k. Rządu	—	—	600	—	600	
c) z funduszów krajowych .	—	—	1.630	—	1.630	
Razem . . .	—	—	3.430	—	3.430	

Rozchód.

1. Płace:						
a) instruktor fachowy . .	—	—	1.080	—	1.080	
b) administrator	—	—	200	—	200	
Lokal, opał, oświetlenie i usługa	—	—	—	—	—	Na mocy deklaracyi z dnia 24. maja 1901 r. (LW. 61443/01) JW. Adam br. Marasse dostarczać ma bezpłatnie, lokalu, opału, oświetlenia i usługi.
2. Materyał	—	—	1.200		1.200	
3. Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza	—	—	200	—	200	
4. Wynagrodzenie uczni . .	—	—	600	—	600	
5. Rozmaite inne wydatki . .	—	—	150	—	150	
Razem . . .	—	—	3.430	—	3.430	

6. Siedlec. Krajowa szkoła koszykarska.

Przychód.	Kwota uchwalona na rok 1901	Wynikłość w roku 1900	Wniosek na ok 1902. Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Uzasadnienie:
		Korony				
1. Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	480	103	480	—	480	
2. Subwencye:						
a) od Rady powiatowej . .	400	400	400	—	400	Rada powiatowa w Bochni chwałą z dnia 14. lipca 18.. L. 1636 obowiązała się przez 6 lat dawać począwszy od r. 1900 corocznie na utrzymanie szkoły 400 K. (LW. 2.770|900).
b) od c. k. Rządu	1.000	—	1.000	—	1.000	
c) z funduszów krajowych .	900	1.550	1.000	—	1.000	Więcej z powodu potrzeby za kupna maszyny do cięcia prę
Razem . . .	2.780	2.053	2 880	—	2.880	

Rozchód.						
1. Płace:						
a) Instruktor	960	760	960	—	960	
b) administrator	200	—	200	—	200	
— Lokal, opał, oświetlenie i usługa	—	—	—	—	—	Lokalu, opału, oświetlenia i usługi dostarcza bezpłatnie gmina w myśl uchwały Rady gminnej z dnia 31. sierpnia 18.. (LW. 2.770/900).
2. Materyał	800	399	800	—	800	
3. Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza	100	426	300	—	300	Więcej z powodu potrzeby sp wienia maszyny do cięcia pr
4. Rozmaite wydatki administracyjne i kancelaryjne . .	120	161	150	—	150	Więcej wedle rzeczywistej p trzeby.
5. Wynagrodzenie uczniów . .	600		470	—	470	Mniej wedle potrzeby.
Razem . . .	2.780	1.746	2.880	—	2.880	

7. Skołyszyn. Krajowa szkoła koszykarska.

Przychód.	Kwota uchwalona na rok 1901	Wynikłość w roku 1900	Wniosek na rok 1902. Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Uzasadnienie:
		K o r o n y				
1. Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	3.600	3.516	3.600	—	3.600	
— Chwilowa pożyczka . .	—	200	—	—	—	
2. Subwencye:						
— od Rady powiatowej . .	—	240	—	—	—	
a) od c. k. Rządu	1.600	1.000	1.600	—	1.600	
b) z funduszów krajowych	1.680	1.047	2.160	—	2.160	Więcej z powodu wstawienia kredytu na materyał zapasowy.
Razem . . .	6.880	6.603	7.360		7.360	

Rozchód.						
1. Płace:						
a) instruktor	1.080	960	1.080	—	1.080	
b) nauczyciel przedmiotów pomocn.	360	360	360	—	360	
c) administrator	240	240	240	—	240	
d) pomocnik instruktora . .	480		480	—	480	
Wynajem lokalu	—	—	—	—	—	Szkoła mieści się w odstąpionym na ten cel budynku przez WP. Stanisława Klobasę.
Usługa	120	36	180	—	180	
Opał	160	16	200	—	200	Więcej wedle potrzeby.
Oświetlenie	70	59	70	—	70	
Materyał	1.600	2.056	2.300	—	2.300	Więcej z powodu potrzeby materyału zapasowego.
Wynagrodzenie uczniów . .	2.000	1.557	1.600		1.600	Mniej na podstawie wynikłości za r. 1900.
Środki naukowe	100	82	100	—	100	
Uzupełnienie inwentarza . .	150	184	200	—	200	Więcej wedle potrzeby.
Ubezpieczenie budynku i inwentarza	120	71	150	—	150	
Rozmaite wydatki administracyjne i kancelaryjne . .	400	382	400	—	400	
Razem . . .	6.880	6.003	7.360	—	7.360	

8. Niżniów Krajowa szkoła koszykarska

(przeniesiona ze Stryhańca).

Przychód.

	Kwota uchwalona na rok 1901	Wynikłość w roku 1900	Wniosek na rok 1902 Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Uzasadnienie:
			Korony			
1. Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	2.200	1.807	2.200	—	2.200	
— Rozmaite zwroty	—	1				
2. Subwencye:						
od gminy	132	198	—	—	—	
a) od Rady powiatowej	400	400	500	—	500	Wydział powiatowy deklaracyą z dnia 8. października 1901 L. 3228/00 (LW 71011/00) zobowiązał się dawać coroczną subwencyę w kwocie 500 K.
b) od c. k. Rządu	1.400	900	1.400	—	1.400	
c) z funduszów krajowych	1.068	1.480	930	500	1.430	Więcej z powodu kosztów adaptacyi budynku.
Razem	5.200	4.786	5.030	500	5.530	

Rozchód.

1. Płace:						
a) instruktor	1.200	1.200	1.200	—	1.200	
b) administrator	300	300	300		300	
c) katecheta	100	100	100		100	
d) nauczyciel rachunków i rysunków	240		240	—	240	
2. Wynajem lokalu		500	—	500	500	Pomieszczenia dla szkoły dostarcza bezpłatnie WP. Jan Urbański. Wstawiony zaś kredyt służy jako I rata na pokrycie kosztów adaptacyi budynku, gdyż rozp. do LW. 17114/01 przyrzeczono opłacać Wydziałowi pow. przez 5 lat po 500 K. rocznie za ulokowanie szkoły.
3. Opał	280	185	360		360	
4. Oświetlenie	60	44	60	-	60	
5. Usługa	80	39	80	—	80	
6. Materyał	1.400	998	1.400	-	1.400	
7. Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza	250	187	250		250	*ad 3)* Więcej z powodu obszerniejszych ubikacyi aniżeli w Stryhańcach.
8. Wynagrodzenie uczniów	800	942	800	—	800	
9. Rozmaite inne wypadki	240	301	240	—	240	
— Na założenie plantacyi łozy	250	—	—	—	—	
Razem	5.200	4.786	5.030	500	5 530	

9. Wielowieś. Krajowa szkoła koszykarska.

Przychód.	Kwota uchwalona na rok 1901	Wynikłość w roku 1900	Wniosek na rok 1902. Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Uzasadnienie:
		K o r o n y				
1. Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	—	—	600	—	600	
2. Subwencye:						
a) od gminy	—	—	100	—	100	Gmina zobowiązała się uchwałą rady z dnia 25. marca 1901 dostarczać dla szkoły budynek z ogródkiem i drewutnią tudzież po 100 k. rocznie (LW. 66.576 901.)
b) od Rady powiatowej . .	—	—	200	—	200	ad 2 *b*) Wydział powiatowy uchwałą rady z dnia 27. marca 1901 (LW. 66.576 901) zobowiązał się na cały czas istnienia szkoły płacić na utrzymanie po 200 K. rocznie.
od c. k. Rządu . . .	—			—	—	
c) z funduszów krajowych .	—	—	2.930	—	2.930	
Razem . . .		—	3 830	—	3.830	

Rozchód.

1. Płace:						
a) instruktor	—	—	1.400	—	1.400	
α) *płaca . . . 1.200 K.*						
β) *dod. na mieszk. 200 „*	—	—		—	—	
b) administrator	—	—	200		200	
2. Dostawa opału i oświetlenie	—	—	100	—	100	JW. Zdzisław hr. Tarnowski zobowiązał się deklaracyą z dnia 3. kwietnia 1901 dostarczać dla szkoły przez lat 10 po 3 sągi drzewa łupanego miękkiego na miejscu w lesie tudzież po 10 kóp rocznie wikliny na pniu w kępach
3. Usługa	—		180		180	
4. Materyał z dostawą . . .	—		1.000		1.000	
5. Wynagrodzenie uczniów . .	—	—	600		600	
6. Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza	—	—	200	—	200	
7. Rozmaite inne i wydatki kancelaryjne	—	—	150	—	150	
Razem . . .	—	—	3.830	—	3.830	

10. Wojsław. Krajowa szkoła koszykarska

Przychód.	Kwota uchwalona na rok 1901	Wynikłość w roku 1900	Wniosek na rok 1902. Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Uzasadnienie:
		Korony				
1. Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	1.200	1.017	1.200	—	1.200	
2. Subwencye:						
a) od Rady powiatowej . .	400	400	400	—	400	W myśl uchwały Rady powiatowej w Śniatynie z dnia 17 sierpnia 1896, L. 966 (L. W 54.044/96).
b) od c. k. Rządu	1.000	960	1.000	—	1.000	
c) od Wgo Pana Stefa a Sękowskiego	100	—	100		100	Oprócz gotówki w kwocie 100 kor. dostarcza WP. Sękowski lokalu, opału, oświetlenia i usługi.
d) z funduszów krajowych .	720	200	870		870	Więcej wedle potrzeby.
Razem . . .	3.420	2.577	3.570	—	3.570	

Przychód.						
1. Płace:						
a) instruktor	840	840	840	—	840	
b) administrator	200	200	200	—	200	
c) nauczyciel pomocniczy .	240	220	240	—	240	
2. Oświetlenie oraz dowóz i rąbanie drzewa	100	144	160	—	160	Więcej wedle potrzeby.
3. Usługa	120	74	120	—	120	
4. Materyał	1.000	442	1.000		1.000	
5. Wynagrodzenie uczniów . .	600	502	600	—	600	
6. Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza	140	54	200	—	200	Więcej wedle potrzeby.
7. Rozmaite inne wydatki . .	180	101	210	—	210	
Razem . . .	3.420	2.577	3.570	—	3.570	

II Zator Krajowa szkoła koszykarska.

Przychód.	Kwota uchwalona na rok 1901	Wynikłość w roku 1900	Wniosek na rok 1902. Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Uzasadnienie
		Korony				
1. Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	2.240	2.629	2.400	—	2.400	Więcej z powodu wzrostu produkcyi i na podstawie wynikłości za r. 1900.
— Rozmaite	—	58	—	—	—	
2. Subwencye:						
a) od gminy	360	300	360	—	360	
b) od Rady powiatowej	200	200	200	—	200	
c) od c. k. Rządu	1.200	1.200	1.200	—	1.200	
d) z funduszów krajowych	960	255	1.096	—	1.096	Więcej wedle potrzeby.
Razem	4.960	4.642	5.256	—	5.256	

Rozchód.						
1. Płace:						
a) instruktor	1.200	1.200	1.200	—	1.200	
b) pomieszkanie dla instruktora	200	200	156	—	156	Mniej z powodu, iż za taką cenę wynajęto pomieszkanie dla instruktora (LW. 22.041/901).
c) administrator	200	200	200	—	200	
d) nauczyciel rysunków i rachunkowości	240	180	240	—	240	
2. Wynajem lokalu	480	417	540	—	540	Więcej stosownie do zawartego kontraktu do r. 1904 włącznie z właścicielem domu (LW. 17600/901).
3. Opał	140	47	140	—	140	
4. Oświetlenie	40	21	40	—	40	
5. Usługa	70	7	70	—	70	
6. Materyał	1.000	675	1.000	—	1.000	
7. Wynagrodzenie uczniów	1.160	1.119	1.400		1.400	Więcej z powodu zwiększonej produkcyi jak poz. 1 dochu.
8. Uzupełnienie inwentarza	100	44	100	—	100	
9. Środki naukowe	60	9	60	—	60	
10. Rozmaite inne i wydatki kancelaryjne	70	123	110	—	110	Więcej wedle potrzeby.
— Zasiłki dla ubogich uczniów	—	400	—	—	—	
Razem	4.960	4.642	5.256	—	5.256	

12. Grybów. Krajowy naukowy warsztat kołodziejski.

Przychód.

Przychód.	Kwota uchwalona na rok 1901	Wynikłość w roku 1900	Wniosek na rok 1902. Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Uzasadnienie:
		Korony				
1. Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	6.500	6.043	6.100	—	6.100	Mniej z powodu zaniechania robót lakierniczych i tapicerskich.
— Rozmaite zwroty	—	337	—	—	—	
2. Subwencye:						
— od gminy	—	—	—	—	—	Gmina dostarcza bezpłatnie lokalu, opału, oświetlenia i usługi.
a) od Rady powiatowej	200	200	200	—	200	
b) od c. k. Rządu	3.000	3.000	3.000	—	3.000	
c) z funduszów krajowych	4.260	2.160	2.600	3.000	5.600	Więcej z powodu wstawienia kredytu na restauracyę budynku.
Razem	13.960	11.740	11.900	3.000	14.900	

Rozchód.

Rozchód.						
1. Płace:						
a) kierownik	2.000	920	2.000	—	2.000	Z tego kredytu pokrywa się płacę przodownika kowalskiego w kwocie 1.200 kor. i wydatek na remuneracyę 200 kor. za prowadzenie tymczasowego kierownictwa.
b) przodownik kowalski	—	1.200				
c) administrator	480	480	480	—	480	
d) nauczyciel	500	458	460	—	460	Mniej wedle potrzeby.
e) katecheta	100	100	100	—	100	
f) przodownik kołodziejski	1.080	1.080	1.080	—	1.080	
g) pomocnik	720	—	720	—	720	
2. Materyał kołodziejski z dost.	1.700	895	1.700	—	1.700	
3. Środki naukowe	240	217	240	—	240	
4. Narzędzia warsztatowe	300	200	280	—	280	Mniej wedle potrzeby.
5. Zakupno żelaza	1.800	2.387	2.000	—	2.000	Więcej stosownie do poz. 1 doch.
6. „ węgla i koksu	400	—	400	—	400	
7. Wyplatanie, lakierowanie i tapicerowanie wózków	1.000	—	300	—	300	Mniej z powodu, iż warsztat zaniechał wykańczania wyrobów we własnym zarządzie jak poz. 1 doch.
8. Wynagrodzenie uczniów za robotę	1.600	1.839	1.800	—	1.800	Więcej na podstawie wynikłości za rok 1900.
9. Rozmaite wydatki	240	1.069	240	—	240	
10. Ubezpieczenie od ognia inwentarza i budynków	200	95	100	—	100	Mniej wedle rzeczywistej potrzeby.
11. Restauracya budynku zakładowego	1.600	800	—	3.000	3.000	Z powodu koniecznej potrzeby.
Razem	13.960	11.740	11.900	3.000	14.900	

13. Grzymałów. Krajowy naukowy warsztat kołodziejski.

Przychód.	Kwota uchwalona na rok 1901	Wynikłość w roku 1900	Wniosek na ok 1902. Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Uzasadnienie:
			Korony			
1. Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	8.400	6.362	8.400	—	8.400	
— Rozmaite zwroty	—	80	—	—	—	
2. Subwencye:						
a) od Rady powiatowej	1.000	—	1.000	—	1.000	
b) od c. k. Rządu	3.400	3.100	3.400	—	3.400	
c) z funduszów krajowych	3.620	3.410	2.850	630	3.480	Mniej wedle potrzeby.
Razem	16.420	12.952	15.650	630	16.280	

Rozchód.

1. Płace:						
a) instruktor kierujący i nauczyciel rysunków	1.320	1.080	1.320	—	1.320	
b) instruktor kowalski	1.200	1.080	1.200	—	1.200	
c) przodownik kołodziejski	1.080	1.080	1.080	—	1.080	
d) pomocnik kowalski	840	—	840	—	840	
e) administrator	1.200	1.200	1.200	—	1.200	
f) nauczyciel nauk dopełn.	360	330	330	—	330	Wedle potrzeby.
g) katecheta	—	—	100	—	100	Wedle potrzeby.
2. Utrzymanie lokalu	200	76	200	280	480	Kredyt nadzwyczajny wstawia się na naprawę dachu i roboty adaptacyjne.
3. Opał	140	107	160	—	160	Więcej wedle potrzeby.
4. Oświetlenie	80	171	100	—	100	Więcej wedle potrzeby.
5. Usługa	264	264	264	—	264	
6. Materyał kołodziejski	1.000	833	1.500	—	1.500	Więcej z powodu potrzeby materyału zapasowego.
7. Zakupno żelaza	2.000	2.309	2.000	—	2.000	
8. » koksu	500	575	500	—	500	
9. Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza	800	218	200	350	550	Mniej wedle potrzeby. Kredyt nadzwyczajny wstawia się na zakupno pieców żelaznych.
10. Ubezpieczenie budynków własnych, materyałów i inwentarza	56	53	56	—	56	
11. Uczniom za robotę	1.800	821	1.200	—	1.200	Mniej stosownie do poz. 1 doch.
12. Lakiernik, tapicer i materyał	3.100	2.372	3.000	—	3.000	Mniej stosownie do poz. 1 doch.
13. Rozmaite inne wydatki	480	383	400	—	400	Mniej wedle potrzeby
Razem	16.420	12.952	15.650	630	16.280	

14. Kamionka strumiłowa. Krajowa szkoła kołodziejska i ciesielska.

Przychód.

	Kwota uchwalona na rok 1901	Wynikłość w roku 1900	Wniosek na rok 1902. Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Uzasadnienie:
			Korony			
1. Ze sprzedaży wyrobów szkolnych:						
a) kołodziejsko-kowalskich .	9.800	8.846	9.800	—	9.800	
b) ciesielskich	400	297	400	—	400	
— rozmaite	—	7	—	—	—	
— Zaliczka na fundusz obrotowy wydana w r. 1899 .	—	2.000	—	—	—	
2. Subwencye:						
a) od c. k. Rządu	3.400	2.800	3.400	—	3.400	
b) z funduszów krajowych .	8.562	6.782	8.542	400	8.942	Więcej z powodu potrzeby zakupna nowych narzędzi.
Razem . . .	22.162	20.732	22.142	400	22.542	

Rozchód.

1. Płace:						
a) kierownik: płaca . . .	3.600	3.000	3.600	—	3.600	
b) nauczyciel fachowy rysunków i nauki dopełniając.	2.400	700	2.400	—	2.400	
c) katecheta obrz. rz. kat. .	100	50	100	—	100	
d) katecheta obrz. gr. kat..	100	100	100	—	100	
— nauczyciel	—	210	—	—		
e) przodownik kołodziejski.	1.200	1.200	1.200	—	1.200	
f) instruktor ciesielstwa .	1.200	1.200	1.200	—	1.200	
g) majster kowalski . . .	1.440	1.440	1.440	—	1.440	
h) pomocnik kowalski . .	1.080	585	840	—	840	Mniej wedle potrzeby.
i) „ kołodziejski .		108				
2. Wynajem budynku i asekuracya	1.200	1.200	1.200	—	1.200	
3. Opał	240	104	200	—	200	Wedle potrzeby.
4. Oświetlenie	130	235	170	—	170	
5. Usługa	192	192	192	—	192	
6. Materyał drzewny z dostawą	1.200	1.373	1.200	—	1.200	
7. Ubezpieczenie budynków i inwentarza	120	272	200	—	200	Więcej na podstawie wynikłości za r. 1900.
8. Środki naukowe, przybory do rysowania i pisania i uzupełnienie inwentarza . .	1.200	1.025	1.200	400	1.600	Więcej z powodu koniecznej potrzeby sprawienia nowych narzędzi.
9. Wydatki administracyjne i kancelaryjne	400	547	400	—	400	
10. Zakupno żelaza z dostawą .	2.800	2.562	2.800	—	2.800	
11. „ węgla i koksu . .	600	685	700	—	700	Więcej na podstawie wynikłości za rok 1900.
12. Uczniom IV. roku za wyroby bednarskie i kołodziejskie	960	1.370	1.000	—	1.000	
13. Za wyplatanie, lakierowanie i tapicerowanie wózków . .	2.000	2.574	2 000	—	2.000	
Razem . . .	22.162	20.732	22.142	400	22.542	

15. Tłumacz. Krajowy warsztat kołodziejski.

Przychód.	Kwota uchwalona na rok 1901	Wynikłość w roku 1900	Wniosek na rok 1902. Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Uzasadnienie:
			Korony			
1. Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	—	—	3.000	—	3.000	
1. Subwencye:						
a) od Rady powiatowej . .	—	—	1 000	—	1.000	
b) od c. k. Rządu	—	—	3 000	—	3 000	
c) z funduszów krajowych .	—	—	4.592	2 000	6.592	
Razem . . .	—	—	11.592	2 000	13 592	

Rozchód.

1. Płace:						
a) kierownik						
α) *płaca* . . . *1.600 K.*						
β) *dodat. na pomieszkanie* . *320 „*	—	—	1.920	—	1.920	
b) przodownik kołodziejski .						
α) *płaca* . . . *980 K.*						
β) *dodat. na pomieszkanie* . *100 „*	—	—	1.080	—	1.080	
c) przodownik kowalski . .						
α) *płaca* . . . *860 K*						
β) *dodat. na pomieszkanie* . *100 „*	—	—	960	—	960	
d) nauczyciel	—	—	500	—	500	
e) katecheci	—	—	240	—	240	
Lokal	—	—	—	—	—	Odpowiedniego budunku na szkołę dostarcza Wydział powiat.
2. Opał	—	—	140	—	140	
3. Oświetlenie	—	—	60	—	60	
4. Usługa	—	—	192	—	192	
5. Materyał drzewny	—	—	2.000	2.000	4.000	
6. Zakupno żelaza i koksu . .	—	—	2 400	—	2.400	
7. Wynagrodzenie uczniów .	—	—	800	—	800	
8. Środki naukowe	—	—	300	—	300	
9. Uzupełnienie inwentarza .	—	—	100	—	100	
10. Na wyplatanie, lakierowanie i t. p.	—	—	600	—	600	
11. Rozmaite wydatki administracyjne	—	—	300	—	300	
Razem . . .	—	—	11.592	2.000	13.592	

16. Stanisławów. Krajowa szkoła stolarska.

Przychód.	Kwota uchwalona na rok 1901	Wynikłość w roku 1900	Wniosek na rok 1902. Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Uzasadnienie:
		Koron				
1. Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	6.000	5.142	6.000	—	6.000	
— Rozmaite	—	7	—	—	—	
2. Subwencye:						
a) od gminy	1.600	1.600	1.600	—	1.600	
b) od Rady powiatowej	200	200	200	—	200	
c) z Kasy oszczędności	200	400	400	—	400	Więcej na podstawie wpływu za rok 1900 i 1901.
d) od c. k. Rządu	2.600	2.600	3.000	—	3.000	
e) z funduszów krajowych	8.192	7 816	8.492	—	8.492	Więcej z powodu koniecznej potrzeby podwyższenia płac personalowi szkolnemu.
Razem	18.792	17.765	19.692	—	19 692	

Rozchód.

1. Płace:						
a) kierownik i nauczyciel fachowy: *a*) *płaca* 2.700 K. *β*) *dodatek na mieszkanie* 600 „	3.000	2.880	3.300	—	3.300	Więcej z powodu znacznie zwiększonych czynności wskutek nader licznej frekwencyi bo dochodzącej do 60 uczniów.
b) nauczyciel snycerstwa	1.080	960	1.080		1.080	
c) werkmistrz stolarstwa	960	960	1.080		1.080	
d) nauczyciel rysunków odręcznych	960	960	960		960	*ad 1 c*) Więcej z powodu jak poz. 1 *a*).
e) nauczyciel pomoc. rysunków	—	—	240		240	Kredyt ten potrzebny jest koniecznie na siłę pomocniczą do rysunku i kompozycyi mebli.
f) nauczyciel stylistyki, niemieckiego, polskiego i rachunków	720	748	750	—	750	Więcej na podstawie wynikłości za r. 1900.
g) pomocnik stolarstwa	720	720	840	—	840	
h) „ tokarstwa	720	—	840	—	840	Więcej z powodu jak poz. 1 *a*)
i) katecheta	100	100	100	—	100	
2. Wynajem lokalu	2.400	2.400	2.400		2.400	
3. Opał	300	312	320	—	320	Więcej na podstawie wynikłości za r. 1900.
4. Oświetlenie	200	238	250	—	250	
5. Usługa	432	420	432		432	
6. Materyał	1.600	1.362	1.600	—	1.600	
7. Środki naukowe dla szkoły i uczniów	600	573	600	—	600	
8. Rozmaite inne wydatki	400	660	400	—	400	
9. Środki pomocnicze warsztatowe (bajcy, okucia, lustra i t. p.)	1.600	1.641	1.600	—	1.600	
10. Wynagrodzenie uczniom za roboty	2.400	2.189	2.400	—	2 400	
11. Na uzupełnienie inwentarza i dokupno narzędzi	600	642	500	—	500	Mniej wedle potrzeby.
Razem	18.792	17.765	19.692	—	19.692	

17. Kalwarya. Krajowa szkoła stolarska.

Przychód.	Kwota uchwalona na rok 1901	Wynikłość w roku 1900	Wniosek na rok 1902. Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Uzasadnienie:
		K o r o n y				
1. Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	2.000	1.906	2.000	—	2.000	
— Rozmaite	—	109	—	—	—	
2 Subwencye:						
— od gminy	—	—	—	—	—	Gmina dostarcza bezpłatnie lokal na warstat, pomieszkanie dla kierownika, opał światło i usługę.
a) od c. k. Rządu	3.000	3.000	3.500	—	3.500	
b) z funduszów krajowych .	6.760	15 638	7.300	10.000	17 300	Więcej głównie z powodu wprowadzenia kredytu na przodownika tokarskiego i urządzenie warsztatu maszynowego.
Razem . . .	11.760	20.653	12.800	10.000	22.800	

Rozchód.

1. Płace:						
a) instruktor kierujący . .	2.400	2.400	2.600	—	2.600	Więcej z powodu stale zwiększających się czynności w szkole.
b) werkmistrz:						
α) płaca . . . . 1.200 K.						
β) dod. na mieszk. 300 „	1.500	1.500	1.500	—	1.500	
c) werkmistrz snycerstwa .	1 200	320	1.200	—	1.200	
d) przodownik stolarski . .	600	600	720	—	720	Więcej z powodu iż za niższe wynagrodzenie nie można odpowiedniej siły otrzymać.
e) przodownik tokarstwa . .	—	—	720	—	720	
f) nauczyciel pomocniczy rysunków	600	600	600	—	600	*ad 1e)* Kredyt ten wstawia się na fachowego tokarza który w dziale meblowym jest koniecznie potrzebny.
g) nauczyciel języka polskiego i korespondencyi przem.	300	300	300	—	300	
h) nauczyciel języka niemieckiego	300	300	300	—	300	
i) nauczyciel rachunków i rachunkowości	400	300	400	—	400	
k) katecheta	160	164	160	—	160	
2. Materyał	700	344	700	—	700	
3. Środki naukowe i przybory dla ubogich uczniów . . .	500	196	500	—	500	
4. Rozmaite inne wydatki . .	600	656	600	—	600	
5. Środki pomocnicze warsztatowe	400	387	400	—	400	
6. Wypłaty uczniom za roboty	900	841	900	—	900	
7. Uzupełnienie inwentarza . .	200	845	200		200	
8. Na wieczorny kurs majsterski	1 000	900	1.000	—	1.000	
9. Na urządzenie warsztatów mechanicznych	—	—	—	10.000	10.000	Kredyt ten wstawia się na koniecznie potrzebne urządzenie warsztatu maszynowego celem podniesienia produkcyi taniego przemysłu meblowego.
— Na osuszenie budynku szkolnego		1.000	—	—	—	
— Na przybudowanie i urządzenie suszarni materyałów .	—	9.000	—	—	—	
Razem . .	11.760	20.653	12.800	10.000	22.800	

18. Jaworów. Krajowy naukowy warsztat dla wyrobu zabawek.

Przychód.	Kwota uchwalona na rok 1901	Wynikłość w roku 1900	Wniosek na rok 1902. Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Uzasadnienie:
		Korony				
1. Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	2.600	2.728	3.000	—	3.000	Więcej z powodu wzrostu produkcyi.
— Zwroty za opakowania i dostawę	—	210	—	—	—	
2. Subwencye:						
— od gminy	—	—	—	—	—	Gmina dostarcza bezpłatnie lokalu na warsztat, pomieszkania dla instruktora, opału światła i usługi.
a) od Rady powiatowej . .	200	200	200	—	200	
b) od c. k Rządu	1.200		1.500	—	1.500	
c) z funduszów krajowych .	2.590	3.331	2.252	200	2.452	Mniej z powodu żądania (wyższej) subwencyi państwowej.
Razem . . .	6.590	6 469	6.952	200	7.152	

Rozchód.

1. Płace:						
a) instruktor	1.440	1.440	1.440	—	1.440	
b) administrator	500	400	500	—	500	
c) pomocnik do rzeźbiarstwa	240	240	240	—	240	
a) pomocnik do tokarstwa .	240	—	240	—	240	
2. Utrzymanie lokalu i stróża .	190	—	192	—	192	
3 Materyał	700	603	700	200	900	Więcej z powodu potrzeby materyału zapasowego.
4. Środki naukowe i przybory dla ubogich uczniów . . .	240	222	300	—	300	Więcej z powodu potrzeby dokupna narzędzi.
5. Rozmaite inne wydatki kancelaryjne	540	279	540	—	540	
6. Środki pomocnicze warsztatowe	600	592	700	—	700	Więcej z powodu zwiększonej produkcyi jak poz. 1 doch.
7. Wypłaty uczniom za roboty	1.400	1.573	1.600	—	1.600	
8. Uzupełnienie inwentarza . .	500	254	500	—	500	
— Zasiłki dla samoistnych producentów		600	—	—	—	
— Koszta opakowania i dostawa wyrobów	—	266	—	—	—	
Razem . . .	6.590	6.469	6.952	200	7.152	

B) Szkoły garncarskie.

19. Kołomyja. Krajowa szkoła garncarska.

Przychód.	Kwota uchwalona na rok 1901	Wynikłość w roku 1900	Wniosek na rok 1902 Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Uzasadnienie:
			Koony			
1. Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	4.400	3.938	4.000	—	4.000	Mniej na podstawie wynikłości za r. 1900 i z powodu mniejszej frekwencyi.
— Ze sprzedaży materyałów .	—	41	—	—	—	
2. Subwencye:						
— od gminy	—	—	—	—	—	Gmina dostarcza bezpłatnie pomieszczenie dla szkoły wraz z opałem i oświetleniem, a za usługę dodaje służącemu 96 kor.
— od Rady powiatowej . .	—	—	—	—	—	Rada powiat. przeznacza 100 kor.
a) od c. k. Rządu	9.000	5.600	6.000	—	6.000	na stypendya dla uczniów.
b) z funduszów krajowych .	4.780	11.299	8.470	100	8.570	Więcej głównie z powodu zredukowania subwencyi państwowej do tej wysokości, w jakiej c. k. Rząd rzeczywiście przyczynia się do utrzymania szkoły.
Razem . . .	18.180	20.878	18.470	100	18.570	

Rozchód.

1. Płace:						
a) kierownik:						
α) *płaca . . . 3.600 K.*						
β) *I. dodatek pięc. 400 „*	4.000	3.400	4.000	—	4.000	Pobiera I. dodatek pięcioletni od dnia 1. stycznia 1899 w kwocie 400 k rocznie.
b) nauczyciel rysunków:						
α) *płaca . . . 2.400 K.*						
β) *dodat. namieszkanie . . 400 „*						
γ) *I. dodat. pięc. 240 „*	2.800	2.400	3.040	—	3.040	Więcej z powodu przypadającego I. dodatku pięcioletniego od dnia 13. marca 1902 z rocznych 300 k.
c) przodownik do nauki toczenia i formowania . .	1.440	1.440	1.440	—	1.440	
d) instruktor do nauki kaflarstwa:						
α) *płaca . . . 1.440 K.*						
β) *dod. na mieszk. 300 „*						
γ) *I. dodat. pięc. 160 „*	1.900	1.900	1.900	—	1.900	Pobiera I. dodatek pięcioletni od dnia 1. stycznia 1900 w kwocie 160 koron.
e) przodownik do nauki modelowania.	1.440	1.440	1.440	—	1.440	
Do przeniesienia . . .	11.580	10.580	11.820	—	11.820	

Rozchód	Kwota uchwalona na rok 1901	Wynikłość w roku 1900	Wniosek na rok 1902. Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Uzasadnienie:
			Koron			
Z przeniesienia . .	11.580	10.580	11.820	—	11.820	
f) nadzwyczajny nauczyciel przedmiotów pomocnicz. .	300	254	300	—	300	
g) katecheta obrz. rzym. kat.	100	100	100	—	100	
h) katecheta obrz. gr. kat..	100	100	100	—	100	
i) pomocnik kancelaryjny .	360	311	360	—	360	
— Adaptacya lokalu	—	4.000	—	—	—	
2. Rąbanie drzewa	80	69	80	—	80	
3. Usługa.	760	736	760	—	760	
4. Materyał i opał techniczny .	1.200	991	1.300	—	1.300	Więcej wedle potrzeby
5. Środki naukowe	400	412	450	—	450	
6. Rozmaite inne wydatki i kancelaryjne.	560	529	560	—	560	
7. Wynagrodzenie uczniów, praktykantów, czeladników i majstrów	1.500	1.316	1.500	—	1.500	
8. Wynagrodzenie robotników dziennych	500	461	500	—	500	
9. Uzupełnienie inwentarza i zakupno narzędzi	400	419	400	—	400	
10. Koszta odbycia kursu drenarskiego	100	—	—	100	100	
11. Ubezpieczenie inwentarza .	240	200	240	—	240	
— Na urządzenie i meble w nowych ubikacyach	—	400	—	—	—	
Razem . . .	18.180	20.878	18.470	100	18.570	

20. Podgórz. Krajowy kurs dla przemysłu keramicznego.

Przychód.

	Kwota uchwalona na rok 1901	Wynikłość w roku 1900	Wniosek na rok 1902. Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Uzasadnienie:
			Korony			
1. Subwencye:						
a) od gminy	1.000	—	1.000	—	1.000	W myśl uchwały Rady gminnej z dnia 30. listopada 1899 obowiązującej na sześć lat. (LW. 49.256/1900).
b) od Rady powiatowej . .	200	—	200	—	200	Rada powiatowa w Wieliczce wedle sprawozdania z dnia 5. października 1899 L. 5.191 postanowiła przyczyniać się do utrzymania datkiem rocznym w kwocie 200 kor. i przeznaczyła na stypendya również 200 kor. (LW. 49.256/900).
c) od Izby handlowej w Krakowie	600	—	600	—	600	
d) od c. k. Rządu	3.000	—	4·000	—	4.000	
e) z funduszów krajowych .	4.818	—	5.094	—	5.094	*ad 1 c*) Izba handlowa w Krakowie deklaracyą z dnia 7. października 1899 L. 4722 obowiązała przyczyniać się corocznie subwencyą w kwocie 600 koron.
Razem . . .	9.618	—	10 894	—	10.894	*ad 1 e*). Więcej z powodu wynajęcia obszerniejszego lokalu na pomieszczenie drugiego roku nauki, który został otwarty z r. szk. 1901/2.

Rozchód

1. Subwencye:						
a) kierownik (płaca) . . .	3.200	—	2.600	—	2.600	Mniej gdyż odpada dodatek na mieszkanie w kwocie 600 kor. z powodu udzielenia kierownikowi pomieszkania w naturze.
b) wynagrodzenie nauczycieli	1 368	—	3.744	—	3.744	*ad 1 b* Wynagrodzenie płatne jest od godziny udzielonej nauki.
2. Wynajem lokalu	700	—	2.400	—	2.400	*ad 2* Więcej gdyż wskutek otwarcia II. roku nauki okazała się konieczna potrzeba wynajęcia obszerniejszego lokalu.
3. Opał	220	—	300	—	300	
4. Oświetlenie lokalu	80	—	150	—	150	W budynku wynajętym za czynszem rocznym 2.400 kor. znajduje pomieszczenie także kierownik wskutek czego odjęty pod 1 a) dodatek na mieszkanie 600 kor. powoduje właściwie podwyższenie tej pozycyi tylko do kwoty 1.800 kor.
5. Usługa.	400	—	400	—	400	
6. Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza	3.500	—	1.000	—	1.000	*ad 3, 4 i 7.* Więcej z powodu wprowadzenia II. roku nauki.
7. Rozmaite inne wydatki . .	150	—	300	—	300	*ad 6.* Mniej z powodu iż odpada kredyt na pierwsze urządzenie.
Razem . . .	9.618	—	10.894	—	10.894	

C. Szkoły dla wyrobów ze skóry.

21. Witków. Krajowy naukowy warsztat szewski.

Przychód.	Kwota uchwalona na rok 1901	Wynikłość w roku 1900	Wniosek na rok 1902. Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Uzasadnienie:
		Koron				
1. Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	2 400	2.531	2.700	—	2 700	Więcej na podstawie wynikłości za r. 1900 i zwiększonej frekwencyi uczniów. Dochód ze sprzedaży wyrobów pokrywa koszta produkcyi t. j. materyału i robocizny a idą na spłatę zaliczki zwrotnej udzielonej na fundusz obrotowy.
— Rozmaite zwroty	—	62	—	—	—	
2. Subwencye:						
a) od c. k. Rządu	1.600	1.500	1.600	—	1.600	
b) z funduszów krajowych .	3.520	4.364	3.862	200	4.062	Więcej z powodu wprowadzenia kredytu na drugiego nauczyciela pomocniczego tudzież na sprawienie kopyt i narzędzi.
Razem . . .	7.520	8.457	8.162	200	8.362	

Rozchód.						
1. Płace:						
a) kierownik warsztatu . .	720	720	720	—	720	
b) instruktor fachowy . . .	960	960	960	—	960	
c) pomocnik instruktora . .	960	960	960	—	960	
d) przodownik	960	960	960	—	960	
e) katecheta obrz. rz. i gr. kat.	200	208	200	—	200	
f) nauczyciele pomocniczy .	480	479	720	—	720	Więcej z powodu potrzeby wprowadzenia drugiej siły nauczycielskiej ze względu na większą ilość uczniów.
2. Na utrzymanie lokalu . .	100	160	100	—	100	
3. Oświetlenie	48	61	50	—	50	*ad 2)* Pomieszczenia dla warsztatu i opału dostarcza JE. JW. Stanisław hr. Badeni. Kredyt zwyczajny wstawia się na utrzymanie lokalu.
4. Usługa	192	182	192	—	192	
5. Materyał	1.800	2.350	2.400	—	2.400	
6. Wynagrodzenie uczniów . .	600	317	300	—	300	*ad 5 i 6.* Stosownie do poz. 1. doch. i na podstawie wynikłości za rok 1900.
7. Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza	400	185	400	200	600	Więcej z powodu wstawienia kredytu nadzwyczajnego na nowe kopyta i narzędzia.
— Materyał na robienie kopyt .	—	6	—	—	—	
8. Rozmaite drobne wydatki .	100	360	200	—	200	Więcej na podstawie wynikłości za r. 1900.
— Reszta kosztów utrzymania inwentarza	—	101		—	—	
— Zapas funduszu obrotowego jako zaliczka na r. 1901 .	—	48	—	—	—	
— Spłata z fund. obrotowego V, VI, VII i VIII raty pożyczki fund. kraj.	—	400	—	—	—	
Razem . . .	7,520	8.457	8.162	200	8.362	

22. Stary Sącz. Krajowy naukowy warsztat szewski.

Przychód.	Kwota uchwalona na rok 1901	Wynikłość w roku 1900	Wniosek na rok 1902. Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Uzasadnienie:
		Korony				
1. Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	6.400	9.411	9.000	—	9.000	Więcej na podstawie wynikłości za r. 1900 i znacznego rozwoju szkoły.
— Zapas funduszu obrotowego z r. 1899	—	491	—	—	—	Dochód ze sprzedaży wyrobów pokrywa koszta produkcyi t. j. materyał i robociznę a zyski idą na spłatę zaliczki zwrotnej udzielonej na fundusz obrotowy.
2. Subwencye:						
— od gminy	—	—	—	—	—	Nie preliminuje się z powodu, że gmina uchwałą z dnia 29. listopada 1898, odmówiła dalszego subwencyonowania tego zakładu.
a) od Rady powiatowej	600	600	600	—	600	*ad 2 a*) Więcej w myśl oświadczenia Wydziału powiatowego z dnia 14. sierpnia 1899 L. 1450.
b) od c. k. Rządu	1.200	1.200	1.200	—	1.200	
c) z funduszów krajowych	3.256	2.787	3.766	—	3.766	*ad 2 c*) Więcej z powodu potrzeby podwyższenia wynagrodzenia dla pomocnika warsztatowego.
Razem	11.456	14.489	14.566	—	14.566	

Rozchód.

1. Płace:						
a) kierownik warsztatu	600	600	600	—	600	
b) instruktor fachowy	1.400	1.400	1.400	—	1.400	
c) przedownik	960	960	960	—	960	
d) pomocnik warsztatowy	480	—	960	—	960	Więcej gdyż za dotychczasowe wynagrodzenie nie można było dostać odpowiedniego ukwalifikowanego pomocnika warsztatowego.
2. Wynajem i utrzymanie lokalu	700	672	700	—	700	
3. Opał	140	170	160	—	160	Więcej na podstawie wynikłości za r. 1900.
4. Oświetlenie	80	97	90	—	90	
5. Usługa	96	96	96	—	96	
6. Materyał	5.400	8.593	7.900	—	7.900	Więcej stosownie do poz. 1. doch.
7. Wynagrodzenie uczniów	1.000	419	1.100	—	1.100	
8. Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza	400	1.285	400	—	400	
9. Rozmaite inne wydatki	200	173	200	—	200	
— Zapas funduszu obrotowego jako zaliczka na r. 1901	—	24	—	—	—	
Razem	11.456	14.489	14.566	—	14.566	

23. Dobczyce. Krajowa szkoła szewska.

Przychód.

	Kwota uchwalona na rok 1901	Wynikłość w roku 1900	Wniosek na rok 1902 Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Uzasadnienie:
		K o r o n y				
1. Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	1.900	2.217	2.200	—	2.200	Więcej na podstawie wynikłości za rok 1900. Dochód ze sprzedaży wyrobów pokrywać ma przedewszystkiem koszta produkcyi t. j. materyał i robociznę.
2. Subwencye:						
— od gminy	—	—	—	—	—	Gmina dostarcza bezpłatnie pomieszczenia dla szkoły, opału, oświetlenia i usługi.
a) od Rady powiatowej . .	200	200	200	—	200	Na mocy uchwały Rady powiatowej z dnia 15. grudnia 1897.
b) od c. k. Rządu. . . .	900	—	900	—	900	
c) z funduszów krajowych .	3.140	3.167	2.740	—	2.740	Mniej z powodu, iż odpadł kredyt na zakupno maszyn.
Razem . . .	6.140	5.584	6.040	—	6.040	

Rozchód.

1. Płace:						
a) kierownik warsztatu .	600	600	600	—	600	
b) instruktor fachowy . .	1.080	1.080	1.080	—	1 080	
c) pomocnik instruktora .	960	960	960	—	960	
d) nauczyciel	480	400	480	—	480	
e) katecheta	120	120	120	—	120	
2. Materyał	1.400	1.623	1.600	—	1.600	Więcej z powodu zwiększonej produkcyi jak poz. 1 doch.
3. Wynagrodzenie uczniów za robotę	500	249	500	—	500	
4. Uzupełnienie inwentarza .	600	264	300	—	300	Mniej z powodu iż odpadł kredyt nadzwyczajny na maszyny.
5. Środki naukowe	200	171	200	—	200	
— Materyał do robienia kopyt.	100	16	—	—	—	
6. Rozmaite wydatki i kancelaryjne	100	101	200	—	200	Więcej wedle potrzeby.
Razem . . .	6.140	5.584	6.040	—	6.040	

D. Szkoły tkackie.

24. Krosno. Krajowa szkoła tkacka.

Przychód.	Kwota uchwalona na rok 1901	Wynikłość w roku 1900	Wniosek na rok 1902. Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Uzasadnienie:
		Korony				
— Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	—	—	—	—	—	Nie preliminuje się z powodu, że szkoła sporządza wyroby na rachunek Towarzystwa produkcyjnego i handlowego w Łańcucie, które w zamian dostarcza bezpłatnie przędzy tak na wyrób, jakoteż do celów naukowych i opłaca wynagrodzenie uczniów.
1. Ze sprzedaży kartonów . .	800	561	800	—	800	
— Rozmaite zwrcty	—	62	—	—	—	
2. Subwencye:						
— od gminy	—	—	—	—	—	
— od Rady powiatowej . .	400	—	—	—	—	
a) od c. k. Rządu	8.000	7.000	8.000	—	8.000	
b) z funduszów krajowych .	9.120	8.620	9.692	—	9.692	Gmina miasta Krosna daje budynek dla szkoły.
Razem . . .	18.320	16.243	18.492	—	18.492	Rada powiatowa odmówiła dalszego subwencyonowania szkoły. *ad 2 b*). Więcej z powodu, iż odpadła subwencya powiatowa i przybyło pięciolecie dla instruktora.

Rozchód.						
a) *Szkoła:*						
1. Płace:						
a) kierownik:						
α) *płaca . . . . 3.600 K.*						
β) *I. dod. pięciol. 400* „						
γ) *II.* „ „ *400* „	4.400	3.800	4.400	—	4.400	Kierownik pobiera II. dodatek pięcioletni od 1. stycznia 1899.
b) nauczyciel rysunków:						
α) *płaca . . . . 2.400 K.*						
β) *dod. na mieszk. 400* „						
γ) *I. dod. pięciol. 300* „	3.100	3.100	3.100	—	3.100	Nauczyciel pobiera I. dodatek pięcioletni w kwocie 300 K. od dnia 1. stycznia 1900.
c) pomocnik do nauki rysunków	600	840	600	—	600	
d) instruktor w tkalni ręcznej:						
α) *płaca . . . . 1.440 K.*						
β) *I. dod. pięciol. 160* „						
γ) *II.* „ „ *120* „	1.600	1.600	1.720	—	1.720	Więcej z powodu przypadającego instruktorowi II. dodatku pięcioletniego od 1. kwietnia 1902 z rocznych 160 K.
e) przodownik	840	960	840	—	840	
f) nauczyciele przedmiotów pomocniczych	1.292	1.082	1.292	—	1.292	
g) pisarz w kancelaryi kierownika	720	—	720	—	720	
2. Ubezpieczenie inwentarza .	360	62	360	—	360	
3. Opał	1.300	1.160	1.300	—	1.300	
4. Oświetlenie	260	144	260	—	260	
5. Usługa	480	490	480	—	480	
— Materyał	—	—	—	—	—	Nie preliminuje się z powodu jak poz. 1. doch.
6. Uzupełnienie inwentarza . .	400	—	400	—	400	
7. Środki naukowe	700	605	700	—	700	
8. Rozmaite inne wydatki, przybory rysunkowe i próbki do dekompozycyi	800	1.202	1.100	—	1.100	Więcej na podstawie wynikłości za r. 1900.
— Wydatki nieprzewidziane . .	248	160	—	—	—	
Razem . . .	17.100	15.205	17.272	—	17.272	

Rozchód.	Kwota uchwalona na rok 1901	Wynikłość w roku 1900	Wniosek na rok 1902. Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Uzasadnienie:
			Korony			
b) *Pracownia do wyrabiania wzorów i wybijania kartonów.*						
1. Płace:						
a) wynagrodzenie kierownika	240	240	240	—	240	*Ad 1.* Kierownik i nauczyciel rysunków wykonują do tkanin szkice i obliczają jak one do danych maszyn na rysunku tkackim zastosowane być mają, nadto dozorują wykonanie deseni na karta rigata, z których wybija się kartony.
b) wynagrodzenie nauczyciela rysunków	160	240	160	—	160	
c) wynagrodzenie przodownika	120	120	120	—	120	
2. Materyał, desenie i wynagrodzenie za robotę . . .	700	438	700	—	700	
Razem . . .	1.220	1.038	1.220	—	1.220	

Zestawienie rozchodu,

a) szkoła	17.100	15.205	17.272	—	17.272
b) pracownia dla wyrabiania wzorów i wybijania kartonów	1.220	1.038	1.220	—	1.220
Suma wydatków	18.320	16.243	18.492	—	18.492

25. Gliniany. Krajowy naukowy warsztat tkacki.

Przychód.	Kwota uchwalona na rok 1901	Wynikłość w roku 1900	Wniosek na rok 1902. Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Uzasadnienie:
		Korony				
— Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	—	446	—	—	—	Nie preliminuje się z powodu, że szkoła sporządza wyroby na rachunek miejscowego Towarz. tkaczy, które w zamian tak na wyrób jakoteż do celów naukowych dostarcza bezpłatnie przędzy i opłaca wynagrodzenie uczniów.
1. Subwencye:						
a) od gminy	240	240	240	—	240	Gmina daje 240 koron na lokal, opał i oświetlenie dla warsztatu.
b) od Rady powiatowej w Przemyślanach . . .	100	100	100	—	100	
c) od c. k. Rządu . . .	2.400	2.400	2.400	—	2.400	
d) z funduszów krajowych .	3.052	3.321	3.052	—	3.052	Jak na rok 1901.
Razem . .	5.792	6.507	5.792	—	5.792	

Rozchód.

1. Płace:						
a) instruktor fachowy:						
α) *płaca . . . 1.600 K.*						
β) *I. dod. pięciol. 160* „	1.760	1.760	1.760	—	1.760	Dodatek pięcioletni w kwocie 160 kor. rozpoczął się od dnia 1. stycznia 1900.
b) przodownik	600	600	600	—	600	
c) nauczyciel pomocniczy .	240	240	240	—	240	
d) na siły pomocnicze przybieranie przez Tow. tkackie	1.000	1.000	1.000	—	1.000	
e) katecheta obrz. rzym. i gr. kat.	200	200	200	—	200	
2. Wynajem lokalu	720	720	720	—	720	
3. Opał	200	148	200	—	200	
4. Oświetlenie	40	34	40	—	40	
5. Usługa	72	68	72	—	72	
6. Środki naukowe	700	904	700	—	700	
7. Uzupełnienie inwentarza .	200	526	200	—	200	
8. Rozmaite inne wydatki . .	60	307	60	—	60	
Razem . .	5.792	6.507	5.792	—	5.792	

26 Gorlice. Krajowy naukowy warsztat tkacki.

Przychód.	Kwota uchwalona na rok 1901	Wynikłość w roku 1900	Wniosek na rok 1902. Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Uzasadnienie:
			Korony			
— Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	—	—	—	—	—	Nie preliminuje się z powodu, że szkoła sporządza wyroby na rachunek Tow. produkcyjnego i handlowego w Łańcucie, które w zamian dostarcza bezpłatnie przędzy tak na wyrób, jakoteż do celów naukowych i opłaca wynagrodzenie uczniów.
1. Subwencye:						
a) od gminy	—	—	300	—	300	Gmina zobowiązała się na mocy deklaracyi z dnia 26. października 1892, dostarczać bezpłatnie pomieszczenia dla szkoły, pomieszkania dla instruktora, tudzież opału, oświetlenia i usługi. Pismem jednak z dnia 18. kwietnia 1901 l. 1241 (LW. 28.848|901) postanowiła zamiast dawania pomieszkania w naturze dla instruktora, płacić na ten cel ryczałt w kwocie 300 K. rocznie.
b) od Rady powiatowej . .	400	400	400	—	400	
c) od c. k. Rządu . . .	900	700	900	—	900	
d) z funduszów krajowych .	500	526	500	—	500	
Razem . .	1.800	1.626	2.100	—	2.100	*ad 1 b*) Na podstawie zobowiązania z 14. lipca 1892 L. 223. *ad 1 d*) Jak na rok 1901.
Rozchód.						
1. Płace:						
Instruktor						
α) *płaca* . . *1.200 K.*						
β) *dodat. na mieszkanie* . . *300* „	1.200	1.200	1.500	—	1.500	Więcej z powodu dodatku na pomieszkanie pokrywanego przez gminę jak poz. 1 a) doch.
2. Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza	400	200	400	—	400	
3. Rozmaite inne wydatki . .	200	226	200	—	200	
Razem . .	1.800	1.626	2.100	—	2.100	

27. Korczyna. Krajowy naukowy warsztat tkacki.

Przychód.	Kwota uchwalona na rok 1901	Wynikłość w roku 1900	Wniosek na rok 1902. Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Uzasadnienie:
		Korony				
1. Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	—	—	—	—	—	Nie preliminuje się z tego powodu, że szkoła sporządza wyroby na rachunek miejscowego Tow. tkaczy, które w zamian dostarcza bezpłatnie przędzy tak na wyrób, jakoteż do celów naukowych i opłaca wynagrodzenie uczniów.
2. Subwencye:						
— od gminy	—	—	—	—	—	Gmina dostarcza w myśl uchwały z d. 22. kwietnia 1806 (LW. 23.760/86] bezpłatnie opału oświetlenia i usługi.
a) od c. k. Rządu	1.440	1.440	1.440	—	1.440	
b) z funduszów krajowych .	2.160	2.105	2.200	—	2.200	Więcej wedle potrzeby.
Razem . . .	3.600	3.545	3.640	—	3.640	

Rozchód.

1. Płace:						
a) instruktor:						
α) *płaca . . . 1.440 K.*						
β) *I. dod. pięciol. 160 „*						
γ) *II. „ „ 160 „*	1.760	1.760	1.760	—	1.760	Instruktor pobiera drugi dodatek pięcioletni od dnia 1. stycznia 1899.
b) przodownik	840	840	840	—	840	
c) pomocniczy nauczyciel rachunków	200	240	240	—	240	Na podstawie ustanowionego w tych wysokościach wynagrodzenia.
d) pomocniczy nauczyciel rysunków	240	200	200	—	200	
— Wynajem lokalu	—	—	—	—	—	Dostarcza bezpłatnie miejscowe Towarzystwo tkaczy.
2. Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza	400	431	440	—	440	Więcej na podstawie wynikłości za r. 1900.
3. Rozmaite inne wydatki . .	160	74	160	—	160	
Razem . . .	3.600	3.545	3.640	—	3.640	

28. Kosów. Krajowy naukowy warsztat tkacki.

Przychód.	Kwota uchwalona na rok 1901	Wynikłość w roku 1900	Wniosek na rok 1902. Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Uzasadnienie:
			Korony			
1. Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	—	—	—	—	—	Nie preliminuje się z tego powodu, że szkoła sporządza wyroby na rachunek miejscowego Tow. tkaczy, które w zamian dostarcza bezpłatnie przędzy tak na wyrób, jakoteż do celów naukowych i opłaca wynagrodzenie uczniów.
Subwencye:						
a) od gminy	80	80	80	—	80	
b) od Rady powiatowej . .	300	300	300	—	300	
c) od c. k. Rządu	1.500	1.400	1.500	—	1.500	
d) z funduszówych krajow.	2.576	2.684	2.996	300	3.296	Więcej z powodu podwyższenia wynagrodzenia kierownikowi i wstawienia kredytu na zakupno krosien i przyborów.
Razem . . .	4.456	4.464	4.876	300	5.176	

Rozchód.						
1. Płace:						
a) kierownik:						
α) *płaca* . . . *1.440 K.*						
β) *dodat. osob.* . *200* „						
γ) *dod na mieszk.* *216* „						
δ) *I dod. pięciol.* *160* „	1.656	1.656	2.016	—	2.016	Więcej z powodu dodatku osobistego w kwocie 200 k. na który kierownik ten odszczególniający się zdolnościami zasługuje i przypadającego I. dodatku pięcioletniego od 1. stycznia 1902 r. w kwocie 160 k. rocznie.
b) przodownik	720	720	720	—	720	
c) nauczyciel rysunków, rachunkowości i korespondencyi kupieckiej . . .	360	360	360	—	360	
d) katecheta	80	80	80	—	80	
e) pomocnik administr. . .	300	300	300	—	300	
— Lokal	—	—	—	—	—	Pomieszczenia dla warsztatu dostarcza Towarzystwo tkackie.
2. Opał	240	73	240	—	240	
3. Oświetlenie	120	76	120	—	120	
4. Usługa	240	220	240	—	240	
5. Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza	500	741	500	300	800	Więcej z powodu wstawienia kredytu nadzwyczajnego na zakupno krosien i przyborów, celem rozszerzenia warsztatu.
6. Rozmaite inne wydatki . .	240	238	300	—	300	*ad 6.* Więcej wedle potrzeby.
Razem . . .	4.456	4.464	4.876	300	5.176	

29. Łańcut. Krajowy naukowy warsztat tkacki im. Franciszka Józefa.

Przychód.	Kwota uchwalona na rok 1901	Wynikłość w roku 1900	Wniosek na rok 1902 Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Uzasadnienie:
		Korony				
— Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	—	—	—	—	—	Nie preliminuje się z tego powodu, że szkoła sporządza wyroby na rachunek miejscowego Towarzystwa produkcyjnego i handlowego, które w zamian dostarcza bezpłatnie przędzy tak na wyrób, jakoteż do celów naukowych, i opłaca wynagrodzenie uczniów.
1. Subwencye:						
a) od gminy	500	500	500	—	500	
b) od Rady powiatowej . .	600	600	600	—	600	
c) od c. k. Rządu	1.000	800	1.500	—	1.500	
d) z funduszów krajowych.	2.270	2.460	1.920	120	2.040	Mniej z powodu projektowanego podwyższenia subwencyi państwowej.
Razem . . .	4.370	4.360	4.520	120	4.640	

Rozchód.

1. Płace:						
a) instruktor:						
α) *płaca* . . . *1.440 K.*						
β) *dod namieszk.* *360* „						
γ) „ *pięcioletni* *160* „	1.960	1.960	1.960	—	1.960	Instruktor pobiera I. dodatek pięcioletni w kwocie 160 kor., od dnia 1. stycznia 1900.
b) przodownik	720	720	800	—	800	Więcej z powodu pilności i ubóstwa tegoż.
2. Donajem lokalu.	480	480	480	—	480	
3. Opał i oświetlenie . . .	500	565	570	—	570	Więcej z powodu podrożenia materyału opałowego.
4. Usługa.	360	360	360	—	360	
5. Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza	200	156	200	120	320	Więcej z powodu wstawienia kredytu celem zakupna szaf na zapasy przędzy i wyrobów surowych.
6. Rozmaite wydatki	150	119	150	—	150	
Razem . . .	4.370	4.360	4.520	120	4.640	

30 Rychwałd. Krajowy naukowy warsztat tkacki.

Przychód.	Kwota uchwalona na rok 1901	Wynikłość w roku 1900	Wniosek na rok 1902. Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Uzasadnienie:
			Korony			
— Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	—	—	—	—	—	Nie preliminuje się z tego powodu, że szkoła sporządza wyroby na rachunek miejscowego Towarz. tkaczy, które w zamian dostarcza bezpłatnie przędzy tak na wyrób, jakoteż do celów naukowych i opłaca wynagrodzenie uczniów.
1. Subwencye:						
— od gminy	—	—	—	—	—	Gmina dostarcza bezpłatnie pomieszczenia dla warsztatu wraz z opałem, oświetleniem i usługą.
a) od Rady powiatowej . .	400	400	400	—	400	
b) od c. k. Rządu	1.000	960	1.000	—	1 000	
c) z funduszów krajowych .	2.110	1.413	2.110	—	2.110	Jak na rok 1901.
Razem . . .	3.510	2.773	3.510	—	3.510	

Rozchód.

1. Płace:						
a) instruktor fachowy . .	1.440	1.440	1 440	—	1.440	
b) nauczyciel czytania, pisania i rachunków . . .	600	600	600	—	600	
c) przodownik warsztatowy.	720	240	720	—	720	
d) katecheta	100	100	100	—	100	
2. Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza . , . . .	400	202	400	—	400.	
3. Rozmaite inne wydatki . .	200	159	200	—	200	
4. Na ubezpieczenie od ognia inwentarza szkolnego . .	50	32	50	—	50	
Razem . . .	3.510	2.773	3.510	—	3.510	

31. Wilamowice. Krajowy naukowy warsztat tkacki.

Przychód.

	Kwota uchwalona na rok 1901	Wynikłość w roku 1900	Wniosek na rok 1902. Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Uzasadnienie:
		K o r o n y				
— Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	—	—	—	—	—	Nie preliminuje się z tego powodu, że szkoła sporządza wyroby na rachunek miejscowego Towarzystwa tkaczy, które w zamian dostarcza bezpłatnie przędzy tak na wyrób jakoteż do celów naukowych i opłaca wynagrodzenie uczniów.
1. Subwencye						
a) od gminy	400	400	400	—	400	*ad 2 a*) Oprócz tego dostarcza gmina bezpłatnie pomieszczenia dla warsztatu wraz z opałem, oświetleniem i usługą.
b) od Rady powiatowej .	100	100	100	—	100	
c) od c. k. Rządu . . .	1.000	800	1.000	—	1.000	
d) z funduszów krajowych	1.360	2.012	2.370	—	2.370	Więcej z powodu potrzebnego kredytu na nieprzewidziane wydatki.
Razem . . .	2.860	3.312	3.870	—	3.870	

Rozchód.

1. Płace:						
a) instruktor:						
α) *płaca . . . 1.440 K.*						
β) *I. dod. pięciol. 160 „*	1.600	1.600	1.600	—	1.600	Instruktor pobiera I. dodatek pięcioletni w kwocie 160 k. od dnia 1. stycznia 1900.
b) przodownik	600	1.225	600	—	600	
c) katechota	100	—	100	—	100	
2. Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza	400	310	400	—	400	
3. Rozmaite inne wydatki . .	140	169	160	—	160	
4. Na zabezpieczenie od ognia inwentarza szkolnego . . .	20	8	10	—	10	Według potrzeby.
5. Na nieprzewidziane . . .	—	—	1.000	—	1.000	Kredyt ten uchwalony był przez Wys. Sejm na r. 1900, jednakże z powodu niezużytkowania w swoim czasie, wykazany został w zamknięciu rachunków za r. 1900 jako niezużyty. Obecnie zaś zachodzi potrzeba ponownego wstawienia tego kredytu.
Razem . . .	2.860	3.312	3.870	—	3.870	

32. Rakszawa. Krajowa szkoła sukiennicza.

Przychód.

	Kwota uchwalona na rok 1901	Wynikłość w roku 1900	Wniosek na rok 1902. Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Uzasadnienie:
			Korony			
— Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	—	—	—	—	—	Nie preliminuje się z tego powodu, że szkoła sporządza wyroby na rachunek Towarzystwa produkcyjnego i handlowego w Łańcucie, które w zamian dostarcza bezpłatnie wszelkich materyałów potrzebnych tak do wyborów, jakoteż do celów naukowych i opłaca wynagrodzenie uczniów.
— Rozmaite zwroty	—	111	—	—	—	
1. Od kierownika za oświetlenie w mieszkaniu	50	—	50	—	50	
2. Subwencye:						
a) od Rady powiatowej . .	1.000	1.000	1.000	—	1.000	
b) od c. k. Rządu	6.000	5.600	6.000	—	6.000	
c) z funduszów krajowych .	9.842	8.832	9.042	320	9.362	Mniej z powodu iż odpadł kredyt na wymianę podłogi i pieców.
Razem . . .	16.892	15.543	16.092	320	16.412	

Rozchód

1. Płace:						
a) kierownik:						
α) *płaca . . . 3.600 K.*						
β) *I. dod. pięciol. 400* „	4.000	3.600	4.000	—	4.000	Kierownik pobiera I dodatek pięcioletni od 1. stycznia 1901 w kwocie 400 k. rocznie,
b) instruktor tkactwa . .	1.440	1.440	1.440	—	1.440	
c) instruktor farbiarstwa .	1.440	1.440	1.440	—	1.440	
d) nauczyciel pomocniczy .	600	600	600	—	600	
e) pomocnik kancelaryjny i nauczyciel buchalteryi i stylistyki	960	960	960	—	960	
f) przodownik w tkalni . .	720	720	720	—	720	
g) pomocnik warsztatowy w tkalni	384	360	384	—	384	
h) pomocnik warsztatowy w farbiarni	384	360	384	—	384	
i) stróż nocny	300	300	300	—	300	
2. Utrzymanie lokalu . . .	1.200	240	400	—	400	Mniej z powodu iż odpada kredyt nadzwyczajny na wymianę podłogi i na 6 pieców.
3 Opał	1.400	1.508	1.400	—	1.400	
4. Oświetlenie	200	171	200	—	200	
5. Usługa	384	360	384	—	384	
6. Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza	540	609	540	200	740	Więcej z powodu wstawienia kredytu nadzwyczajnego na rozszerzenie wodociągu do farbiarni.
7. Rozmaite inne wydatki . .	440	535	440	—	440	
8. Na ubezpieczenie budynków i inwentarza	300	288	300	—	300	*ad 7*). Z kredytu tego pokrywane są także koszta wyjazdów kierownika do Towarzyztwa produkcyjno-handlowego w Łańcucie.
9. Koszta utrzymania w ruchu tkalni mechanicznej . .	2.200	2.052	2.200	120	2.320	*ad 9*). Więcej z powodu wstawienia kredytu nadzwyczajnego na beczkę żelazną do przewozu benzyny.
Razem . . .	16.892	15.543	16.092	320	16.412	

E. Szkoły dla wyrobów koronkarskich i haftów.

33. Zakopane. Krajowa szkoła koronkarska.

Przychód.	Kwota uchwalona na rok 1901	Wynikłość w roku 1900	Wniosek na rok 1902. Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Uzasadnienie:
		Korony				
1. Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	4.200	3.014	3.500	—	3.500	Mniej na podstawie wynikłości za r. 1900.
2. Subwencye:						
a) od c. k. Rządu	1.600	1.200	1.600	—	1.600	
b) z funduszów krajowych .	4.400	4.500	4.454	—	4.454	Więcej z powodu przypadającego kierowniczce dodatku pięcioletniego.
Razem . . .	10.200	8 714	9.554		9.554	

Rozchód.						
1. Płace:						
a) kierowniczka:						
α) płaca . . . 1.680 K.						
β) I. i II. dod. pięc. 320 „						
γ) III. dod. pięciol. 54 „	2 000	2.000	2.054	—	2.054	Więcej z powodu iż kierowniczce przypada III. dodatek pięcioletni od 1. września 1902 z rocznych 160 K.
b) nauczycielka pomocn. I.	720	720	720	—	720	
c) „ „ II.	400	400	400	—	400	
d) „ „ III.	400	400	400	—	400	
e) nauczyciel rysunków . .	480	480	480	—	480	
f) katecheta	100	100	100	—	100	
g) nauczyciel czytania, pisania i rachunków . . .	240	240	240	—	240	
h) pomocnik kancelaryjny .	360	360	360	—	360	
2. Wynajem lokalu	800	800	800	—	800	
3. Opał	200	150	200	—	200	
4. Oświetlenie	120	25	120	—	120	
5. Usługa	200	192	200	—	200	
6. Materyał	800	441	600	—	600	Mniej na podstawie wynikłości r. 1900 i jak poz. 1 doch.
7. Uzupełnienie inwentarza .	100	—	100	—	100	
8. Środki naukowe	200	95	200	—	200	
9. Rozmaite inne wydatki . .	280	106	280	—	280	
10. Wynagrodzenie uczennic. .	2.800	2·205	2.300	—	2.300	Mniej na podstawie wynikłości za r. 1900 i stosownie do poz. 1 doch.
Razem . . .	10.200	8.714	9.554	—	9.554	

34. Bobowa. Krajowa szkoła koronkarska.

Przychód.	Kwota uchwalona na rok 1901	Wynikłość w roku 1900	Wniosek na rok 1902. Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Uzasadnienie:
			Korony			
1. Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	500	435	400	—	400	Mniej na podstawie wynikłości za r. 1900.
— Zaliczka udzielona w r. 1899.	—	300	—	—	—	
2. Subwencye:						
a) od Rady powiatowej . .	200	400	200	—	200	
b) od c. k. Rządu	800	—	800	—	800	
c) z funduszów krajowych .	780	998	900	—	900	Więcej z powodu mniejszych dochodów ze sprzedaży wyrobów.
Razem . . .	2 280	2.133	2.300	—	2.300	

Rozchód.						
1. Płaca nauczycielki	1.200	1.200	1.200	—	1.200	
2. Materyał	320	213	320	—	320	
3. Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza	80	183	80	—	80	
4. Wynagrodzenie uczennic . .	600	435	600	—	600	
5. Rozmaite inne wypadki . .	80	102	100	—	100	Więcej wedle potrzeby.
Razem . . .	2.280	2.133	2.300	—	2.300	

35. Maków. Szkoła hafciarska.

Przychód.

	Kwota uchwalona na rok 1901	Wynikłość w roku 1900	Wniosek na rok 1902. Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Uzasadnienie:
			Korony			
1. Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	600	1.237	900	—	900	Więcej na podstawie wynikłości za r. 1900.
Zapas u kierowniczki z r. 1899	—	12	—	—	—	
2. Subwencye:						
a) od gminy	96	192	96	—	96	
b) na Rady powiatowej . .	50	50	50	—	50	
c) od c. k. Rządu	1.000	700	1.000	—	1.000	
d) z funduszów krajowych .	1.728	1.836	1.740	—	1.740	Więcej z powodu jak poz. 2 wydat.
Razem . . .	3.474	4.027	3.786	—	3.786	

Rozchód.

1. Płace:						
a) nauczycielka kierująca .	1.200	1.200	1.200	—	1.200	
b) nauczycielka pomocnicza.	400	400	400	—	400	
c) katecheta	200	200	200	—	200	
d) ryczałtowy zwrot kosztów podróży za fachowy nadzór	200	200	200	—	200	
2. Opał i usługa	100	312	312	—	312	Stowarzyszenie pożyczkowe „Wzajemna pomoc“ w Makowie, dostarczało dla szkoły na mocy umowy do L.W. 3611/895 dwóch pokoi za zwrotem kosztów opału i usługi w kwocie 100 k., rocznie. Od roku zaś 1900 podniosło ten ryczałt do kwoty 312 K. oddając do użytku szkoły trzecią ubikacye.
3. Oświetlenie	24	—	24	—	24	
4. Materyał	300	584	300	—	300	
5. Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza	400	71	200	—	200	Mniej wedle potrzeby.
6. Wynagrodzenie uczennic. .	300	827	600	—	600	Więcej z powodu jak poz. 1 doch.
7. Rozmaite inne wydatki . .	350	233	350	—	350	
Razem . . .	3.474	4 027	3.786	—	3.786	

36. Sieniawa. Kurs dla podmajstrzych murarskich.

Przychód.	W roku 1901 preliminowano	Wniosek na rok 1902. Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Uzasadnienie:
		Korony			
I. Subwencye:					
a) od gminy	600	600	—	600	
b) od Rady powiatowej .	400	400	—	400	
c) od J. O. ks. Adama Czartoryskiego	100	100	—	100	
d) z funduszów krajowych .	600	600	—	600	Jak na rok 1901.
Razem . . .	1.700	1.700	—	1.700	

Rozchód.

1. Wynagrodzenie za kierownictwo kursu	300	300	—	300	
2. Opłata za naukę zawodową .	720	720	—	720	
3. Opłata za naukę uzupełniającą.	360	360	—	360	
4. Środki naukowe	320	320	—	320	
Razem . . .	1.700	1.700	—	1.700	

37. Lwów. Krajowa keramiczna stacya doświadczalna przy c. k. szkole politechnicznej.

Przychód.

	Kwota uchwalona na rok 1901	Wynikłość w roku 1900	Wniosek na rok 1902 Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Uzasadnienie:
		Korony				
1. Dochody własne:						
a) opłata za badanie materyałów na ich przydatność przemysłową, niemniej opłaty od przemysłowców, fabryk i w ogóle za czynności w ich interesie przez stacyę wykonane . . .	700	472	700	—	700	
b) dochód ze sprzedaży typowych wyrobów stacyi, jak wzorów zastosowania szkliw, polew, farb, emalij i nowych technik stacyi . .	100	44	100	—	100	
— opłaty od praktykanktów pobierających naukę w stacyi .	—	—	—	—	—	
2. Dotacya z funduszu krajowego	9.511	9.201	9.240	—	9.240	Mniej z powodu, że odpadł kredyt na budowę pieca muflowego.
Razem . . .	10.311	9.717	10.040	—	10.040	

Rozchód.

1. Płace:						
a) Kierownik:						
α) *płaca . . . 4.000 K.*						
β) *dod. aktywalny 720* „						
γ) *I. dod. pięcioletni 400* „						
δ) *II.* „ „ *400* „						
ε) *III.* „ „ *400* „	5.759	5.520	5.920	—	5.920	Kierownik pobiera III. dodatek pięcioletni od dnia 26. maja 1901.
b) Adjunkt	720	720	720	—	720	
c) Laborant (po 120 kor. miesięcznie)	1.440	1.440	1.440	—	1.440	
2. Usługa (po 50 kor. miesięcznie)	600	600	600	—	600	
3. Uzupełnienie ingredencyi keramicznych	200	232	200	—	200	
4. Opał lokalu stacyi	300	298	300	—	300	
5. Opał pieców technicznych .	240	316	240	—	240	
6. Gaz do oświetlania i do celów technicznych	200	199	200	—	200	
7. Koszta kancelaryjne, frachty i portorya	160	104	160	—	160	
8. Biblioteka i czasopisma . .	160	49	160	—	160	
9. Wydatki nieprzewidziane .	100	33	100	—	100	
— Budowa pieca muflowego .	432	—	—	—	—	
— Reszta niedoboru stacyi z r. 1899	—	206	—	—	—	
Razem . . .	10.311	9.717	10.040	—	10.040	

38. Lwów. Stacya doświadczalna mechaniczno-technologiczna.

Przychód.	W roku 1901 prelimi-nowano	Wniosek na rok 1902. Zwy-czajne	Nadzwy-czajne	Razem	Uzasadnienie:
		Korony			
1. Opłaty od stron za przeprowadzone badania	300	300	—	300	
2. Dotacya z funduszów krajowych	3.500	3.500	—	3.500	Jak na rok 1901.
Razem . . .	3.800	3.800	—	3.800	

Rozchód.					
1. Płace:					
a) asystent	1.600	1.600	—	1.600	
b) laborant	1.200	1.200	—	1.200	
2. Opał, gaz i woda	100	100	—	100	
3. Wydatki administracyjne .	800	800	—	800	
4. Rozmaite	100	100	—	100	
Razem . . .	3.800	3.800	—	3.800	

LW. 68.760/901.

Alegat do rubr. XVII. wydatków preliminarza fund. kraj. na rok 1902.

PRELIMINARZ

funduszu koszar krajowych

na rok

1902.

LW. 64.345/1901.

Z Drukarni Ludowej we Lwowie 1901.

Dochody. Fundusz koszar

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1902 zwyczajne	Wniosek na rok 1902 nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1900	Kwota uchwalona na rok 1901
			Korony			
		Dochody.				
I.	1	Pozostałość kasowa	2.850	—	742	—
II.	2	Wynagrodzenie za koszary i szpitale wojskowe	147.768	—	144.888	147.243
III.	3	Odsetki od kapitałów chwilowo lokowanych	3.000	—	1.687	3.000
IV.	4	Zwrot reszty ceny kupna gruntów . .	—	—	8.221	—
V.	5	Zaliczki otrzymane	—	—	13.340	—
VI.	6	Rozmaite dochody	—	—	14.515	—
VII.	7	Dotacya z funduszu krajowego . . .	99.157	—	108.000	103.726
		Suma dochodów . .	252.775	—	291.393	253.968

Wyjaśnienia.

Do rubryki I. **Dochody** funduszu, lokowane na 4% rachunku bieżącym w funduszu krajowym i w Banku krajowym wyniosą wraz ze spodziewanymi odsetkami po 31 grudniu 1901 około . . . . . 54.550 K

Wydatki:

1. 4% odsetki od resztującego długu 2,564.200 K za II. półrocze roku 1901 z dołu . . . . . 51.284 K
2. Należytości rządowe, koszta syndyka i inne około . 416 „ — 51.700 „

Pozostałość kasowa wyniesie około . . . . . 2.850 K

Do rubryki II. Wynagrodzenie roczne za koszary i szpitale wojskowe:

1. za koszary we Lwowie na Wulce . . . . . 39.627 K 71 gr.
2. „ ujeżdżalnię we Lwowie na Wulce . . . . 4.751 „ 51 „
3. „ stajnię na 24 remont we Lwowie na Wulce . . . 525 „ — „
4. „ koszary w Zaleszczykach . . . . . 25.239 „ 80 „
5. „ „ „ Trembowli . . . . . 23.999 „ 77 „
6. „ „ „ Rawie ruskiej . . . . . 23.751 „ 10 „
7. „ „ „ Mostach wielkich . . . . . 19.608 „ 80 „
8. „ mieszkanie pułkownika w Mostach wielkich . . . 2.239 „ 12 „
9. „ „ sztabu i koszary pieonierów w Mostach wielkich 3.278 „ 83 „
10. „ szpital w Mostach wielkich . . . . . 2.190 „ 30 „
11. „ „ „ Zaleszczykach . . . . . 2.555 „ 70 „

Razem . 147.767 K 64 gr.

Do rubryki III. Preliminuje się w wysokości kredytu uchwalonego na rok 1901.

Do rubryki IV. V. VI. nic się nie preliminuje jak na rok 1901. Wynikłości w roku 1900 były tylko wyjątkowe.

Do rubryki VII. W myśl uchwały Wysokiego Sejmu z 8. lutego 1895 preliminuje się dotacyę w wysokości odsetek przypadających za rok 1902 funduszowi propinacyjnemu od reszty pożyczki. (Jak rubr. II. wydatków).

krajowych. Wydatki.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1902 zwyczajne	Wniosek na rok 1902 nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1900	Kwota uchwalona na rok 1901
			Korony			
		Wydatki.				
I.	1	Częściowa spłata 3,000.000 K pożyczki (11 i 12 rata)	113.700	—	80.000	115.800
II.	2	4% odsetki od reszty pożyczki 3,000.000 K wziętej w c. k. Dyrekcyi galicyjskiego funduszu propinacyjnego	99.157	—	108.000	103.726
III.	3	Asekuracya budynków koszar krajowych .	2.800	—	101	2.800
IV.	4	Konserwacya budynków koszar krajowych	14.310	—	61.096	14.240
V.	5	Koszta budowy	22.248	—	81.592	—
VI.	6	Zaliczki zwrócone	—	—	—	16.800
VII.	7	Rozmaite należytości jak: należytości prawne, koszta syndyka i inne . . .	560	—	14.729	602
		Suma wydatków . .	252.775	—	345.518	253.968

Wyjaśnienia.

Do rubryki I. Całą nadwyżkę budżetową przeznacza się na spłatę kapitału pożyczkowego.

Do rubryki II. Dnia 31/12 1901 reszta pożyczki wyniesie . . 2,564.200 K
Dnia 1/1 1902 spłacona zostanie 11 rata . . 56.850 „
pozostanie dług . . . . . 2,507.350 K
Od tej sumy 4% odsetki za czas od 1/1 do 30/6 1902 wyniosą . . . . . 50.147 K
1/7 1902 spłacona zostanie 12 rata . . . 56.850 K
zostanie dług . . . . . 2,450.500 K
od którego odsetki za czas od 1/7 do 31/12 1902 wyniosą . . . . . 49.010 „
preliminuje się przeto . . . . . 99.157 K

Do rubryki III. Preliminuje się jak na rok 1901 . . . . . 2.8000 „

Do rubryki IV. Na podstawie ugody z c. k. Skarbem wojskowym do LW. 9823[900 wstawia się stały wydatek w wysokości ½% rocznie od kosztów budowy koszar 14.310 K

Do rubryki V. W myśl sprawozdania Wydziału krajowego LW. 13.031/901 (aleg. Nr. 11 sten spr. 1900/1901) przyjętego do wiadomości uchwałą Wysokiego Sejmu z dnia

Fundusz koszar krajowych.

2 lipca b. r. preliminuje się:

1) na budowę stajni na 24 remont . . . . . 14.000 K

2) na wypłatę za grunta zajęte pod koszary:

a) dla batalionu strzelców oraz 3.5% odsetki od 15/11 1895 do 31/12 1902	3.533 K. 50 g.		
	881 „ 17 „	4.414 K. 67 g.	
b) dla oddziału pionierów oraz 3.5% odsetki od 15/11 1895 do 31/12 1902	1.459 K. 38 g.		
	363 „ 93 „	1.823 „ 31 „	
c) dla szpitala wojskowego oraz 3.5% odsetki od 15/11 1896 do 31/12 1002	1.654 K. 80 g.		
	354 „ 75 „	2.009 „ 55 „	8.247 „ 53 „
Razem			22.247 K 53 g.

Do rubryki VII. Preliminuje się jak na rok 1901 z nieznaczną różnicą dla zaokrąglenia rachunku.

LW. 68.760/901.

Alegat do preliminarza funduszu krajowego na rok 1902.

ODPIS PRELIMINARZA

SPODZIEWANYCH DOCHODÓW PODATKÓW STAŁYCH

na rok

1902

udzielony przez c. k. krajową Dyrekcyę skarbu we Lwowie odezwą z dnia 25. czerwca 1901 L. 52.292 (LW. 43.787/901).

L. porządkowa	Nazwa rubryk	Wynik poprzedniego roku t. j. 1900 K.	h.	Przyzwolony preliminarz na rok 1901 K.	h.	Preliminarz na rok 1902 K.	h.	Uwaga
	Przychód							
1	Podatek gruntowy	7,991.179	—	8,020.000	—	9,200.000	—	
2	Podatek domowo-czynszowy	4,262.307	—	4,178.000	—	4,600.000	—	
3	Podatek klasowy	2,964.471	—	2,800.000	—	3,200.000	—	
4	5% podatek od dochodu z domów uwolnionych od podat czynszowych	574.543	—	487.500	—	496.000	—	
5	Dotychczasowy podatek zarobkowy i dochodowy (dawny)	191 012	—	118.000	—	50.000	—	
6	Ogólny podatek zarobkowy (powszech.)	2,068.819	—	2,400.000	—	2,450.000	—	
7	Podatek zarobkowy uiszczany przez obnośników i przedsiębiorstwa wędrowne	8.646	—	12.000	—	10.000	—	
8	Podatek zarobkowy uiszczany przez przedsiębiorstwa i towarzystwa obowiązane do publicznego składania rachunków	2,539.806	—	2,500.000	—	3,000.000	—	
9	Podatek rentowy	980.798	—	869.000	—	870.000	—	z tego: 718.000 K. w drodze strąceń 152.000 K. wymierzony na podstawie fasyi.
10	Podatek osobisto-dochodowy	2,656.099	—	3,200.000	—	3,450.000	—	
11	Podatek od wyższych poborów służbow.	54.138	—	90.000	—	90.000	—	
12	Egzekutne	1,183.386	—	1,050.000	—	1,050.000	—	
13	Odsetki zwłoki	187.325	—	160.000	—	160.000	—	
14	Grzywny	4.213	—	—	—	6.000	—	
	Suma	25,666.742	—	25.884.500	—	28,632.000	—	

Lw. 68760/901

Alegat do preliminarza funduszu krajowego na rok 1902.

WYKAZ A)

podatków państwowych preliminowanych na rok 1902, od których **mają być** pobierane dodatki krajowe.

Liczba porządk.	Nazwa podatku (rodzaj)	Pojedyńczo K.	Razem K.	Uwaga
1	**Podatek gruntowy.**	—	9,200.000	
2	**Podatek domowy.**			
	a) domowo-czynszowy	4,600.000		
	b) „ klasowy	3,200.000		
	c) 5% od domów wolnych od podatku czynszowego .	496.000	8,296.000	
3	**Inne podatki.**			
	a) ogólny zarobkowy	2,500.000		
	b) zarobkowy od domokrążców i wędrownych przedsiębiorstw	10.000		
	c) zarobkowy od przedsiębiorstw obowiązanych do publicznego składania rachunków	3,000.000		
	d) podatek rentowy od fasyonowanych	152.000		
	e) „ od wyższych płac	90.000	5,752.000	
	Suma ogólna A)	—	**23,248.000**	

WYKAZ B)

podatków państwowych preliminowanych na rok 1902 od których **nie mają być** pobierane dodatki krajowe.

1	Podatek rentowy pobierany w drodze potrąceń . .	—	718.000	
2	„ osobisto-dochodowy cały	—	3,450.000	
3	Egzekutne	—	1,050.000	
4	Odsetki zwłoki	—	160.000	
5	Grzywny	—	6.000	
	Suma ogólna B) .	—	**5,384.000**	

Zestawienie.

Suma A)	23,248.000 K.
„ B)	5,384.000 „
Razem . .	28,632.000 K.

zgodnie z preliminarzem podatków państwowych na r. 1902.

N. B. Wedle zaciągniętej w krótkiej drodze informacyi w c. k. krajowej Dyrekcyi skarbu, podatki pod 1 i 2 a), b), c) wymienione, wstawione są, do preliminarza *brutto*, bez wszelkich potrąceń co do opustów; zaś podatki pod poz. 3 wymienione, wstawione są do preliminarza *netto*, po uwzględnieniu opustów.

LW. 7.583/1901.

Aleg. 2.

Sprawozdanie

Wydziału krajowego o zamknięciu rachunków funduszów krajowych za rok 1900.

Wysoki Sejmie!

W wykonaniu postanowień §. 18. statutu krajowego i §. 6. instrukcyi, przedkłada Wydział krajowy zamknięcie rachunków wszystkich pod zarządem Reprezentacyi kraju zostających funduszów za rok 1900, a mianowicie:

od lit. *A.* funduszów budżetem objętych,
„ „ *B.* „ „ nieobjętych,
„ „ *C.* funduszu propinacyjnego miast,
„ „ *D.* „ pożyczkowego dla gmin na budowę koszar dla c. i k. wojska.
„ „ *E.* „ krajowych koszar wojskowych,
„ „ *F.* „ byłego galic. korpusu ochotników,
„ „ *G.* „ pożyczkowego na cele melioracyjne,
„ „ *H.* „ dla gmin na budowę szkół,
„ „ *I.* „ kolejowego,
„ „ *K.* stałego funduszu przemysłowego,
„ „ *L.* funduszu pożyczkowego dla Kółek rolniczych
„ „ *M.* stałego funduszu hodowlanego,
„ „ *N.* funduszu pożyczkowego dla przemysłu rolniczego
„ „ *O.* funduszu pożyczkowego dla spółek kas oszczędności i pożyczek systemu Raiffeisena.

} administrowanych w Banku krajowym

pod lit. *P.* sumaryczne zestawienie obrotu brutto i stanu majątkowego wszystkich funduszów krajowych.

Dział *A.* zawiera fundusze budżetem objęte.

1. Fundusz krajowy w ściślejszem znaczeniu, wraz z szczegółowymi rachunkami:
   a) szkoły gospodarstwa lasowego we Lwowie,
   b) kontrolnej i doświadczalnej stacyi botaniczno rolniczej we Lwowie.
   c) szkół rolniczych, folwarku, szkoły gorzelnictwa, gorzelni krajowej, i stacyi kontrolnej i doświadczalnej chemiczno rolniczej w Dublanach,
   d) szkoły rolniczej, tudzież folwarku w Czernichowie,

e) szkół niższych rolniczych w Horodence, Jagielnicy, Kobiernicach, Bereźnicy i w Suchodole,
f) szkoły ogrodniczej w Tarnowie,
g) zakładu sadowniczego w Zaleszczykach,
h) składów publicznych krajowych w Krakowie,

2. Fundusz szkolny krajowy i krajowy fundusz szkolny emerytalny.
3—32. Fundusze krajowych zawodowych szkół i naukowych warstatów przemysłowych.
33 i 34. Krajowy szpital powszechny we Lwowie (2 oddziały).
35. Fundusz podrzutków we Lwowie.
36. Zakład dla obłąkanych w Kulparkowie.
37—40. Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie (4 oddziały).
41. Fundusz policyi krajowej.
42. Fundusz pożyczki krajowej z r. 1873.
43. „ „ „ „ 1883.
44. „ „ „ „ 1891.
45. „ „ „ „ 1893.
46. „ pożyczkowy na drogi powiatowe i gminne.
47. „ regulacyi rzeki Gniłej i Lipy.
48. „ „ potoku Kisieliny.
49. „ „ rzeki Łęgu.
50. „ „ potoku Krzemienicy z Babulówką i Trześnią.
51. „ „ rzeki Brnia Nowego z dopływami.
52. „ „ rzeki Białej z dopływami i uzupełnienia obwałowania prawego brzegu Dunajca.
53. „ dla zabudowania potoków górskich w dorzeczu Skawy.
54. „ „ uzupełnienia obwałowania prawego brzegu Wisły między Podgórzem a Niepołomicami.
55. „ regulacyi rzeki Bugu od Pełtwi do granicy państwa.
56. „ na zabudowanie potoku górskiego Niszkówki.
57. „ regulacyi Złotej Lipy.
58. „ osuszenia bagien Łańcucko-Jarosławskich.
59. „ regulacyi potoku Dumnego.
60. „ obwałowania lewego brzegu Dunajca.
61. „ regulacyi rzeki Przegnojówki.
62. „ osuszenia bagien Stojanowskich.
63. „ dla zabudowania potoków górskich w dorzeczu Dniestru.
64. „ na zabudowanie potoku Glińsko.
65. „ regulacyi środkowej sekcyi rzeki Gniłej Lipy.
66. „ zabudowania potoku Bystra.
67. „ regulacyi górnego Dniestru.
68. „ obwałowania Wisły i i Wisłoki w powiecie Mieleckim.
69. „ regulacyi rzeki Trześniówki.
70. „ na zabudowanie potoku górskiego Michałów.
71. „ konserwacyi obwałowania Wisły i Sanu w powiecie Tarnobrzeskim.
72. „ obwałowania lewego brzegu Wisły między Krakowem a granicą państwa.
73. „ emerytury dozorców melioracyjnych.
74. „ kultury krajowej.
75. „ stanowy sierociński.
76. „ Aleksandra hr. Stadnickiego.
77. „ podrzutków w Krakowie.

Dział *B.* zawiera fundusze budżetem nieobjęte.

1. Fundusz pomnika Kościuszki.
2—219. Fundusze stypendyjne.
220. Administracyę dóbr Winniki.
221. Fundusz galicyjskich inwalidów wojskowych,

222. Fundusz niżankowickich inwalidów wojskowych.
223. „ posagowy Jana i Filipiny Komarnickich.
224. Zakład narodowy im. Ossolińskich.
225. Fundusz zapomogi byłego obwodu tarnowskiego.
226. „ budowy domu podrzutków we Lwowie.
227. „ ś. p. Pelagii Russanowskiej.
228. „ szkół ludowych z r. 1872.
229. „ Wincentego Łodzia Ponińskiego.
230. „ Franciszka Kochmana dla literatów.
231. „ „ „ dla dziewcząt służących.
232. „ ś. p. Maryi Jędrzejowiczej.
233. „ pomnika hr. Gołuchowskiego.
234. Fundacyę sandecką „Dom roboczy“.
235. Fundusz hr. Weissenwolffowej.
236. „ ś. p. Piotra hr. Wodzickiego.
237—242. Fundusze ś. p. dra Józefa H. Malinowskiego.
243. Fundusz Karola Brzozowskiego dla bursy stanisławowskiej.
244. „ im. A. Schiffnera.
245. „ Maryi Mochnackiej dla ciemnych.
246. „ Edwarda Lewińskiego dla włościan.
247. Fundacyę ś. p. Anny Helclowej.
248. Fundusz „Macierzy polskiej“.
249. „ Feliksy z hr. Golejewskich Czarkowskiej.
250 i 251. Fundusze z legatu ś. p. Józefa Ciemierzyńskiego.
252. Fundusz ku podniesieniu rybactwa.
253. „ Teofili i Malwiny Łukowskich.
254. Fundacyę posagową ś. p. Siemianowskich dla dziewcząt.
255. „ Siemianowskich dla wdów po nauczycielach.
256. „ hr. Weissenwolffowej dla dotkniętych chorobą.
257. „ ś. p. Leonarda Wężyka na rzecz szkoły rolniczej w Czernichowie.
258. „ bursy ks. Leona Sapiehy dla kandydatów na nauczycieli szkół lud.
259. Fundacyę Franciszka Steczkowskiego z Jasła.
260. „ posagową ś. p. Zaremby Skrzyńskiego dla panien szlacheckich.
261. „ posagową ś. p. Zaremby Skrzyńskiego dla dziewcząt wiejskich.
262. „ dom ubogich w Strzeliskach nowych.
263. „ Piotra Krzeczunowicza dla nieuleczalnych i rekonwalescentów.
264—266. Fundusze im. Józefa Kosvitzkiego.
267. Fundusz im. Henryka Straszewskiego.
268. „ zboru św. Klaudyi.
269. „ emerytury aktorów sceny polskiej we Lwowie.
270. „ Krupacza Józefa dla c. k. inwalidów wojskowych.
271. „ ś. p. Wiktora hr. Baworowskiego.
272 i 273. Fundacye ś. p. Ludwiki z hr. Dunin Borkowskich Niezabitowskiej.
274. Fundusz na zakupno książek dla zakładów przemysłowych w kraju.
275—277. Fundacyę Tytusa Kielanowskiego.
278. Fundacyę Wacława Tyzenhauza.
279. „ ks. Karoliny Lubomirskiej.
280. „ Marjem Gewürtzowej.
281. „ ks. Szaflarskiego dla Czarnego Dunajca.
282. „ ks. Szaflarskiego dla Dębicy.
283. „ hr. Róży Lanckorońskiej.
284. Fundacyę Konstantego i Michaliny Pietruskich.
285. „ Eustachego Szumańskiego ku uczczeniu jubileuszu 50 letnich rządów Najjaśniejszego Pana.
286. „ Ignacego Łukasiewicza na nagrody dla wzorowych wójtów gmin wiejskich.
287. Depozyta gminne serwitutowe.
288. Depozyta ogólne.

Ogółem działy A. i B. obejmują 365., zaś razem z funduszami działów C., D., E., F., G., H., I., K., L,, M., N., O., ... 377 funduszów
W roku 1889 wykazano w tych działach . . . 375 „
w porównaniu okazuje się przybytek . . . 2 funduszów.

A mianowicie:

I. Przybyły:

1. Fundusz krajowej szkoły koronkarskiej w Bobowej.
2. „ obwałowania lewego brzegu Wisły, między Krakowem a granicą państwa,
3. Fundusz stypendyjny Aywasa Mikołaja, (II) na uczczenie 50-cio letniego jubileuszu Najjaśniejszego Pana
4. Fundusz stypendyjny ks. Franciszka Foxa.
5. „ stypendyjny Teofila i Hersylii Jannszewskich.
6. „ „ Franciszka Macharskiego.
7. „ dobroczynny Ignacego Łukasiewicza na nagrody dla wzorowych wójtów gmin wiejskich.
8. Fundusz pożyczkowy dla spółek kas oszczędności i pożyczek systemu Raiffeisena.

II. Ubyły:

1. Fundusz kraj. naukowego warstatu garncarskiego w Porembie.
2. „ „ garncarskiego kursu majsterskiego w Rawie.
3. „ „ naukowego warstatu szewskiego w Uhnowie.
4. „ „ „ „ powroźniczego w Radymnie.
5. „ pożyczki krajowej z r. 1884.
6. „ „ „ „ 1885.

Z porównania przybytku . . 8 funduszów
z ubytkiem . . . . 6 „
okazuje się przybytek j. w. . . 2 funduszów.

W formie zamknięć nie nastąpiła żadna zasadnicza zmiana; trzymano się bowiem ściśle uchwał Wysokiego Sejmu z dnia 14. października 1878, z dnia 21 grudnia 1885, i formy zamknięcia za rok 1894, którą Wysoki Sejm, uchwalając na posiedzeniu dnia 10. stycznia 1896 absolutoryum, tem samem z zatwierdzeniem do wiadomości przyjął.

Według sumarycznego wykazu wydatków i dochodów wszystkich budżetem objętych funduszów wynik jest następujący:

			w funduszach krajowym i z tegoż dotowanych:	samoistnych niedotowanych:
Wydatki w porównaniu z budżetem *większe* o			998.575 K.	
mniejsze o				909 K.
Dochody od budżetu *większe* o.	995.841 K.			
a po strąceniu zarachowanej w dochodach pożyczki na pokrycie niedoboru funduszu kraj.	284.535 „		711.306 „	
Dochody od budżetu *większe* o				672 K
Wynik *niekorzystniejszy* od budżetu o			287.269 K.	
„ *korzystniejszy* od budżetu o				1581 K.

Poniżej objaśniamy szczegółowo, jak powstał niekorzystniejszy od budżetu wynik w funduszu krajowym i w funduszach z niego dotowanych. Tutaj zaznaczamy tylko, że korzystniejszy wynik w funduszach samoistnych niedotowanych pochodzi głównie

z korzystniejszych różnic budżetowych w funduszu Aleksandra hr. Stadnickiego, w odnośnem zamknięciu rachunków bliżej objaśnionych.

W funduszu pożyczkowym na drogi powiatowe i gminne, dla którego osobny budżet nie został uchwalony, wydatki wynoszą:

a) na bezprocentowe pożyczki Wydziałom powiatowym . .		194.623 K. — g.
b) na lokacyę w funduszu krajowym		151.313 „ 58 „
	Razem .	345.936 K. 58 g.
Wydatki te pokryto własnymi zasobami funduszu w kwocie	307.336 K. 58. g.	
oraz dotacyą z Rubr. X. poz. 175 wydatków funduszu krajowego . . .	40.000 „ — „	347.336 „ 58 „
a więc z końcem r. 1900 pozostał zapas kasowy . . .		1.400 K. — g.
W aktywach posiada ten fundusz:		
a) w zwrotach pożyczek od Wydz. pow. . . .		738.701 „ 26 „
b) na lokacyi w funduszu krajowym. . . .		1.916 „ 02 „
	Razem . .	742.017 K. 28 g.
Stan bierny		— —
Czysty stan czynny		742.017 K. 28 g.

Do tego działu należą jeszcze następujące fundusze, których specyalne zamknięcia rachunków wykazują:

	Dochody wraz z pozostałością kasową z ubiegłego roku:	Wydatki:	Pozostałość kasowa z końcem r. 1900:
1. Fundusz regulacyi rzeki Gniłej Lipy:			
a) fundusz regulacyjny	23.056 K. 16 g.	1.011 K. 86 g.	22.044 K. 30 g.
b) „ konserwac.	12.533 „ 83 „	— „ — „	12.533 „ 83 „
2. Fund. regulacyi potoku Kisieliny:			
a) fundusz regulacyjny	61.473 „ 77 „	24.455 „ 84 „	37.017 „ 93 „
b) „ konserwac.	2.950 „ 37 „	133 „ 20 „	2.817 „ 17 „
3. Fund. regulacyi rzeki Łęgu: . . .			
a) fundusz regulacyjny	12.510 „ 20 „	10.541 „ — „	1.969 „ 20 „
b) fund. kons. (1 bieżący	7.568 „ 81 „	7.568 „ 81 „	— „ — „
(2 rezerw.	15.918 „ 72 „	3.511 „ 53 „	12.407 „ 19 „
4. Fund. regulacyi potoku Krzemienicy z Babulówką oraz Trześni i Rowu:			
a) fundusz regulacyjny	57.446 „ 77 „	51.528 „ 44 „	5.918 „ 33 „
b) „ konserwacyj.	831 „ 10 „	— „ — „	831 „ 10 „
5. Fundusz regulacyi rzeki Nowego Brnia z dopływami:			
a) fund. regulacyjny	60.701 „ 53 „	55.574 „ 35 „	5.127 „ 18 „
b) fund. konserwacyj.	5.671 „ 48 „	151 „ 80 „	5.519 „ 68 „
6. Fundusz regulacyi rzeki Białej z dopływami i uzupełnienia obwałowania prawego brzegu Dunajca:			
a) fund. regulacyjny	284.529 „ 39 „	229.858 „ 35 „	54.671 „ 04 „
b) fund. konserwacyj.	26.355 „ 25 „	1.298 „ 20 „	25.057 „ 05 „

	Dochody wraz z pozostałością kasową z ubiegłego roku:	Wydatki	Pozostałość kasowa z końcem r. 1900:
7. Fundusz dla zabudowania potoków górskich w dorzeczu Skawy:	5.256 K. 85 g.	4.817 K. 88 g.	438 K. 97 g.
8. Fundusz dla uzupełnienia obwałowania prawego brzegu Wisły między Podgórzem a Niepołomicami:			
a) fund. regulacyjny	15.302 „ 02 „	11.586 „ 70 „	3.715 „ 32 „
b) fund. konserwacyj.	6.415 „ 12 „	— „ — „	6.415 „ 12 „
9. Fundusz regulacyi rzeki Bugu.			
a) fund. regulacyjny	233.563 „ 45 „	105.510 „ 91 „	128.052 „ 54 „
b) fund. konserwacyj.	3.204 „ 97 „	— „ — „	3.204 „ 97 „
10. Fundusz na zabudowanie potoku górskiego Niszkówki:	14.925 „ 08 „	13.322 „ 61 „	1.602 „ 47 „
11. Fundusz regulacyjny rzeki złotej Lipy:			
a) fund. regulacyjny	15.836 „ 18 „	13.612 „ 92 „	2.223 „ 26 „
b) fund. konserwacyj.	914 „ 76 „	— „ — „	914 „ 76 „
12. Fundusz osuszenia bagien w powiecie Łańcuckim i Jarosławskim:	26.009 „ 19 „	21.172 „ 43 „	4.836 „ 76 „
13. Fundusz regulacyi potoku Dumnego:	19.948 „ 09 „	2.420 „ 84 „	17.527 „ 25 „
14. Fundusz regulacyi rzeki Przegnojówki:			
a) fund. regulacyjny	18.402 „ 10 „	6.704 „ 48 „	11.697 „ 62 „
b) fund. konserwacyj.	1.025 „ — „	— „ — „	1.025 „ — „
15. Fundusz osuszenia bagien Stojanowskich:	19.747 „ 26 „	4.149 „ 67 „	15.597 „ 59 „
16. Fundusz obwałowania lewego brzegu Dunajca:			
a) fund. regulacyjny	13.052 „ 11 „	11.288 „ 67 „	1.763 „ 44 „
b) fund. konserwacyj.	4.021 „ 09 „	61 „ 86 „	3.959 „ 23 „
17. Fundusz na zabudowanie potoku Glińsko:	6.324 „ 02 „	4.887 „ 79 „	1.436 „ 23 „
18. Fundusz na zabudowanie potoków górskich w dorzeczu Dniestru:	140.841 „ 54 „	91.585 „ 84 „	49.255 „ 70 „
19. Fundusz regulacyi środkowej sekcyi rzeki Gniłej Lipy:	114.061 „ 63 „	110.597 „ 65 „	3.463 „ 98 „
20. Fundusz zabudowania potoku Bystra:	126.801 „ 38 „	69.619 „ 44 „	57.181 „ 94 „
21. Fundusz regulacyi górnego Dniestru:	361.246 „ 83 „	96.352 „ 61 „	264.894 „ 22 „
22. Fudusz obwałowania Wisły i Wisłoki w powiecie Mieleckim:			
a) fund. regulacyjny	485.125 „ 25 „	473.558 „ 97 „	11.566 „ 28 „
b) fund. konserwacyj.	219 „ 21 „	— „ — „	219 „ 21 „

	Dochody wraz z pozostałością kasową z ubiegłego roku:	Wydatki	Pozostałość kasowa z końcem r. 1900:
23. Fundusz konserwacyi rzeki Trześniówki:			
a) fund. konserwacyj.	3.103 K. 75 g.	2.676 K. 49 g.	427 „ 26 g.
b) fund. rezerwowy	5.736 „ 09 „	1.223 „ 68 „	4.512 „ 41 „
24. Fundusz konserwacyi zabudowania potoku górskiego Michałów	624 „ — „	182 „ — „	442 „ — „
25. Fundusz konserwacyi obwałowania Wisły i Sanu w powiecie tarnobrzeskim	52.384 „ 13 „	807 „ 19 „	51.576 „ 94 „
26. Fundusz obwałowania lewego brzegu Wisły między Krakowem a granicą Państwa	86. 230 „ 64 „	24.305 „ 05 „	61.925 „ 59 „
27. Fundusz emerytury dozorców melioracyjnych	8.135 „ 20 „	— —	8.135 „ 20 „
28. Fundusz szkolny kraj. emeryt. (zarodowy)	67.100 „ 44 „	— —	67.100 „ 44 „

Oprócz wykazanych pozostałości kasowych fundusze te posiadają z końcem roku 1900

a) w aktywach (po strąceniu stanu biernego):

ad	1*a*).	10.956 K. 70 g.
„	2*a*).	97.563 „ 96 „
„	3*a*).	9.380 „ 44 „
„	3*b*).	3.000 „ — „
„	4*a*).	93.684 „ — „
„	6*a*).	760 „ — „
„	8*a*).	32.297 „ 44 „
„	9*a*).	70.560 „ 90 „
„	11*a*).	65.987 „ 08 „
„	11*b*).	38 „ 88 „
„	12.	30.637 „ 17 „
„	14*b*).	1.000 „ — „
„	16.	72.411 „ 33 „
„	19.	98.519 „ 86 „
„	21.	157.142 „ — „
„	23*a*).	2.762 „ 03 „
„	23*b*).	164 „ 25 „
„	26.	22.661 „ — „
„	27.	148 „ 20 „

b) w passywach (po strąceniu stanu czynnego):

ad	5*a*).	53.281 K. 85 g.
„	22.	56.631 „ 44 „

Zamknięcie rachunku funduszu krajowego w ściślejszem znaczeniu przedstawia wynik ostateczny jak następuje:

	Wynik rzeczywisty:	Budżetem uchwalony	Z porównania wynik większy:	mniejszy:
Wydatki budżetowe .	20,460.602 K.	19,953.996 K.	506.606 K.	
Dochody „ .	20,176.067 „	19,956.730 „	219.337 „	
Przewyżka wydatków (pokryta na razie pożyczką od funduszu uposażenia kasy krajowej) . . .	284.535 K.		287.269 K.	
a gdy budżet wykazuje przewyżkę dochodów		2.734 K.		
Wynik rzeczywisty w ogóle cyfrowo jest niekorzystniejszy od budżetu j. w. o kwotę		287.269 K.		
Skoro jednak uwzględni się, że z rubr. XIV. poz. 224 a) na umorzenie starych długów nad budżet wydano		10.455 „		
to wzmiankowany wynik niekorzystniejszy zmniejszy się o sumę tych wydatków, czyli wyniesie kwotę		276.814 K.		

Różnice pomiędzy wynikami rzeczywistymi a kwotami uchwalonemi w budżecie przedstawiają się w poszczególnych rubrykach jak następuje:

A. W wydatkach.

			więcej:	mniej
W rubr.	I.	Koszta reprezentacyi kraju, wydano ogółem więcej o . . . . . głównie z powodu poniesienia większego wydatku na Sejm (Dział A.) o 18.374 K. wskutek dwa razy zwoływanej sesyi sejmowej, a natomiast mniejszych o 2.044 K. wydatków na Wydział krajowy (Dział B.) przeważnie z powodu intercelare w poz. 14 „Członkowie Wydziału krajowego“ i 15 „zastępcy“.	16.330 K.	
„	II.	Koszta zarządu wydano więcej o . głównie z powodu większych wydatków w poz. 28 a) na koszta podróży i dyety o 4.687 K., w poz. 29 na pensye i zaopatrzenia o 10.003 K. i w poz. 32 na potrzeby kancelaryjne o 4.317 K. Natomiast wydano mniej w poz. 18—23 na płace urzędników i woźnych o 10.962 K., w poz. 26 na emolumenta o 284 K., w poz. 27 na remuneracye o 760 K., w poz. 31 na należytości stemplowe od dekretów nominacyjnych	3.491 „	
		Do przeniesienia .	19.821 K.	

			więcej:	mniej:
		Z przeniesienia .	19.821 K.	
		o 1,329 K., i w poz. 33 na administracyę dochodów z krajowych opłat konsumcyjnych o 2.119 K.		
W rubr.	III.	Koszta leczenia ubogich chorych wydano więcej o	320.030 „	
		głównie z powodu wzrostu ilości dni leczenia i podwyższenia taks w wielu szpitalach krajowych i zagranicznych. Przekroczenie to wszakże w części znajduje pokrycie w korzystniejszych wynikach rubryk, mających związek z rubr. III, a mianowicie w rubr. IV, V, dochodów, i w XI, wydatków. Korzystniejsze te wyniki wynoszą, jakto szczegółowe wyjaśnienie przy rubryce III. wskazuje, kwotę 55.456 K. a więc redukują wzmiankowane przekroczenie rubr. III. do kwoty 264.574 K.		
„	IV.	Koszta szczepienia wydano więcej o	20.940 „	
		głównie na koszta podróży i dyet dla lekarzy, poniesione na podstawie rachunków złożonych przez c. k. Namiestnictwo		
„	V.	Wydatki sanitarne wydano mniej o		12.730 K.
		głównie z powodu nieobsadzenia wszystkich posad lekarzy okręgowych i mniejszych wydatków na lekarstwa dla epidemicznie chorych.		
„	VII.	Wydatki na cele wykształcenia i oświaty wydano więcej o	93.693 „	
		z powodu większego niedoboru funduszu szkolnego krajowego (poz. 68) o kwotę 159.921 K. i większego wydatku w poz. 80 na teatr polski i operę polską we Lwowie o 8.000 K. a natomiast mniejszego wydatku na pokrycie niedoboru funduszu szkolnego emerytalnego (poz. 69) o 70.498 K., dalej z powodu intercelare w poz. 70., „Członkowie Rady szkolnej krajowej“ o 720 K., i mniejszego o 10 K. wydatka w poz. 71 na umorzenie pożyczki zakładu głuchoniemych we Lwowie i w poz. 94. na wydawnictwo polskich podręczników o 3.000 K,		
„	VIII.	Utrzymanie pomników historycznych mniej o , ...		67 „
		z powodu intercelare w archiwum aktów grodzkich we Lwowie.		
»	IX.	Kwaterunkowe żandarmeryi więcej o	9.368 „	
		mianowicie: na koszta kwaterunkowe, według rachunków złożonych przez c. k. Komendę żandarmeryi więcej o 4.438 K,, na urządzenie nowych koszar o 3.237 K., i na koszta admini-		
		Do przeniesienia .	463.852 K.	12.797 K.

			więcej:	mniej:
		Z przeniesienia .	463.852 K.	12.797 K.
		stracyi gmachu żandarmeryi we Lwowie o 1.693 K.		
W rubr.	X.	Wydatki na komunikacye więcej o . z powodu większych wydatków na drogi: w dziale C) „Utrzymanie dróg krajowych“ (poz. 172) o 42.181 K., w dziale D) „Zasiłki dla dróg powiatowych i gminnych i utrzymanie dojazdów kolejowych“ o 60.100 K., i w dziale II. A) „koszta zarządu kolei żelaznych“ o 12.396 K. Natomiast zaś mniejsze były wydatki na drogi: w dziale A) „koszta zarządu“ o 8.919 K., w dziale B) „Nowe budowy i rekonstrukcye dróg“ (poz. 171) o 41.009 K., w dziale E) „Wydatki na myta“ o 5.378 K, i w dziale F) „Zaopatrzenia“ o 249 K.	59.122 „	
„	XI.	Dotacye dla zakładów krajowych więcej o . . . . . wedle specyalnych rachunków tych zakładów.	198 „	
„	XII.	Wydatki na szupaśnictwo mniej o wedle rachunków złożonych przez stacye szupasowe.		11.006 „
„	XIII.	Budowy wodne i melioracye, mniej o z powodu o tyleż mniejszego wydatku w dziale A. na utrzymanie biura melioracyjnego i na studya przygotowawcze.		8.692 „
„	XIV.	Umarzanie pożyczek, wydano więcej o głównie z powodu niepreliminowanych wydatków na spłatę dawniejszych długów krajowych (poz. 224 a) 10.455 K., i na odsetki bierne od chwilowych pożyczek (poz. 223 a) 22,073 K., a natomiast mniejszych wydatków na umorzenie pożyczki krajowej z r. 1873 (poz. 219). o 10.297 K., na umorzenie pożyczki z r. 1893 (poz. 222) o 8.740 K. i na spłatę obligacyi i kuponów byłych funduszów indemn. (poz. 223) o 6.330 K., tudzież wskutek innych drobniejszych różnic.	7.001 „	
„	XV.	Na cele rolnictwa i górnictwa, wydano więcej o . . . . z powodu większego wydatku na szkołę wyższą rolniczą w Dublanach (poz. 227)o 40.307 K., na folwark w Dublanach (poz. 229) o 4.457 K., na niższą szkołę rolniczą w Suchodole pod Krosnem (poz. 241) o 6.323 K., na koszta do świadczeń w tępieniu myszy polnych (poz. 277) o 7.960 K. i z powodu niepreliminowanego wydatku na budowę zakładu sadowniczego w Zaleszczykach	48.925 „	
		Do przeniesienia .	579.098 K.	32.945 K.

			więcej:	mniej:
		Z przeniesienia .	579.098 K.	32.495 K.
		9.590 K. Natomiast zaś zniżono wydatki na gorzelnię krajową w Dublanach (poz. 231) o 4.714 K., na średnią szkołę rolniczą w Czernichowie (poz. 235) o 9.032 K., na podniesienie gospodarstwa nabiałowego w Galicyi (poz. 271) o 5.162 K. i zaoszczędzenia wydatku 1.000 K. na chemiczno technologiczne studya przeróbki nafty i wosku ziemnego (poz. 289), tudzież z powodu innych drobniejszych różnic.		
W rubr.	XVI.	Na podniesienie rękodzielnictwa i przemysłu wydano mniej o . . .		24.196 „
		z powodu mniejszych wydatków na szkoły przemysłowe uzupełniające (Dział I) o 5.416 K, na szkoły fachowe (Dział II) o 15.537 K., na wydatki krajowej komisyi przemysłowej (Dział IV) o 681 K., tudzież na zasiłki i pożyczki na cele przemysłowe (Dział V) o 6.668 K., a natomiast większych wydatków na ogólne cele szkolnictwa przemysłowego (Dział III) o 2.336 K. i na szkoły handlowe i odnośne zasiłki (Dział VI) o 1.770 K.		
„	XVII.	Rozmaite wydatki, wydano mniej o .		15.801 „
		głównie wskutek mniejszego o 500 K. wydatku (w poz. 425 d) na zasiłki dla petentów, mniejszych o 24.904 K. wydatków na potrzeby ludności dotkniętej klęskami elementarnemi (poz. 429) i na kurs dla pisarzy gminnych (poz. 432) o 148 K. Natomiast zaś wydano więcej na dodatek kraj. do podatku zarobkowego opłacać się mający przez galic. fundusz propinacyjny (poz. 430) o 7.464 K. i więcej (w poz. 431) o 2.365 K. na bonifikacyę funduszów powiatowych za ubytek w dochodach opłacanych z galic. funduszu propinacyjnego, tudzież z powodu innych drobniejszych różnic.		
		Razem wydano więcej o	579.098 K.	
		„ „ mniej o		72.492 K.
		Wogóle wydatek był większy o	506.606 „	
		B. W dochodach.	więcej:	mniej:
W rubr.	III.	Dochody z dróg krajowych więcej o .	61.883 K.	
		głównie z powodu większego dochodu z myt o 8.194 K., z odsetek zwłoki i z kar konwencyonalnych o 830 K., dalej zaś z powodu wpływu niepreliminowanej subwencyi od c. k. Skarbu Państwa na budowę drogi Zembrzyce-Biertowice o kwotę 6.000 K., dalej drogi Jaworów-Niemirów-Rawa ruska w kwocie 2000 K.		
		Do przeniesienia .	61.883 K.	

			więcej:	mniej:
		Z przeniesienia .	61.883 K.	
		i drogi Zakliczyn-Sącz-Niedzica 39.200 K., wreszcie większych o 13.343 K., zwrotów od Towarzystw kolejowych, natomiast zaś mniejszych o 3.308 K., zwrotów kosztów wywłaszczenia gruntów pod budowę drogi Dynów-Kańczuga i mniejszej o 20.000 K., subwencyi z c. k. Skarbu Państwa na budowę drogi Majdan-Stany-Rozwadów a dalej z powodu niższego o 2.800 K., czynszu za użycie rowu drogi kraj. Gorlice-Konieczno na rurociąg naftowy i z powodu innych drobniejszych różnic.		
W rubr.	IV.	Nadwyżki dochodów od zakładów dotowanych, więcej o . . . . według specyalnych zamknięć rachunkowych.	34.783 „	
„	V.	Zwroty zaliczek z lat ubiegłych, więcej o głównie z powodu większych dochodów ze zwrotów zaliczek od urzędników krajowych z płac o 851 K., od nauczycieli szkół rolniczych o 1.519 K.. i od szpitali powszechnych o 19.820 K., natomiast zaś mniejszych zwrotów ze spraw drogowych o 4.101 K., od stron rozmaitych o 3.995 K., tudzież mniejszych o 3.066 K., zwrotów kosztów zdjęć i projektów melioracyjnych, wreszcie z powodu innych mniejszych różnic.	10.634 „	
„	VI.	Zwroty pożyczek, więcej o . . przeważnie z powodu wpływu budżetem nieuwzględnionych zwrotów z lat ubiegłych od Wydziałów powiatowych, na poczet pożyczek udzielonych ludności dotkniętej klęskami elementarnemi (poz. 33-a) o 3.177 K., tudzież wskutek innych drobniejszych różnic.	3.513 „	
„	VII.	Dochody szkoły gospodarstwa lasowego we Lwowie, mniej o . . .		292 K.
„	VIII.	Dochody szkół i folwarku, szkoły gorzelniczej, gorzelni i stacyj kontrolnych i doświadczalnych we Lwowie i Dublanach mniej o		1.221 „
„	IX.	Dochody szkół i folwarku w Czernichowie, więcej o . , . .	6.567 „	
„	X.	Dochody innych szkół rolniczych, szkoły ogrodniczej w Tarnowie i zakładu sadowniczego w Zaleszczykach więcej o według specyalnych zamknięć rachunków tychże szkół	17.604 „	
„	XI.	Zwroty za sprawdzadzie rachunków aptekarskich, mniej o które pozostają w zaległości		178 „
„	XII.	Dochód z przelania do skarbu krajowego pozostałości z funduszu zapomogi z roku 1866 więcej o drobną różnicę	12 „	
		Do przeniesienia	134.996 „	1.691 K.

			mniej	więcej
		Do przeniesienia	134.996 K.	1.691 K.
„	XIII.	Dochody z kwaterunkowego żandarmeryi więej o . . . . . według rachunków złożonych przez c. k. Komendę żandarmeryi	3.637 „	
„	XIV.	Dochody ze zwrotu wyd. szupas. mniej o znajdujących pokrycie w wykazanych należytościach czynnych.	1.017 „	
„	XV.	Dochody z krajowego składu publicznego w Krakowie, mniej o . . . według specyalnego zamknięcia rachunków.		11.955 „
„	XVI.	Dochody z kraj. opłat konsumc. więcej o z powodu zrealizowania zaległości i korzystniejszego zawarcia niektórych kontraktów dzierżawnych.	32.194 „	
„	XVII.	Rozmaite dochody, więcej o kwotę . przeważnie z powodu większych wpływów w dziale *A*) od c. k. Rządu: na utrzymanie instruktora mleczarstwa o 1.200 K., na podniesienie uprawy tytoniu o 4.000 K., dalej z powodu większego o 16.826 K., dochodu z bonifikacyi z c. k. Skarbu Państwa za zrzeczenie się poboru dodatku krajowego od podatku osobisto dochodowego, większego dochodu ze sprzedaży kart myśliwskich o 2.335 K., z 3% wkładek emerytalnych o 5.703 K., ze stacyi elektrycznej o 2.701 K. Na zwiększenie dochodu tej rubryki wpłynęły również dochody nieprelimiowane (Dział *B*) a mianowicie: nadwyżka dochodów funduszów kultury krajowej za rok 1900 1.203 K., dochód uzyskany z krajowych warstatów betonowych przy okręgach dróg krajowych (patrz wyjaśnienie do rubr. X) w kwocie 4.358 K, dalej nieużyte kredyty pozostałe z r. 1899 a to z rubr. XV. kredyt 2.594 K., przeznaczony na podniesienie gospodarstwa nabiałowego w Galicyi i z rubr. XVI. 1.000 K. na budowę szopy w krajowej szkole koszykarskiej w Wojsławiu — nadto zaś wpłynęła nieprelimiowana subwencya rządowa 8.000 K. na doświadczenia w tępieniu myszy polnych. Natomiast jednak dochody b. funduszów indemnizacyjnych wpłynęły w mniejszej kwocie niż preliminowano o 35.926 K.	13.852 „	
W rubr.	XVIII.	Dodatki do podatków w Galicyi wschodniej i zachodniej: od podatku gruntowego i domowego po 65 g., od podatku zarobkowego po 72 g. w W. Ks Krakowskiem: od podatków wpierw nazwanych po 54 g., od drugie-		
		Do przeniesienia .	184.679 K.	14.663 K.

	mniej	więcej
Z przeniesienia .	184.679 K.	14.663 K.
go zaś po 61 g. przyniosły ogółem więcej o	49.321 „	
z powodu znaczniejszej wydatności grosza w r. 1900, która zamiast preliminowanych 226.000 K.. uczyniła 227.273 K. Wydatność tę obliczono w braku dat od c. k. Urzędów skarbowych, na podstawie repartycyi dodatków, przyjętej w budżecie uchwalonym na r. 1900.		
Razem wpłynęło dochodów więcej o .	234.000 K.	
„ „ „ mniej o .		14.663 K.
W ogóle dochody były *większe* o .	219.337 K.	
gdy zaś wydatki były *większe* o .	506.606 „	
okazuje się ostateczny wynik zamknięcia rachunków cyfrowo niekorzystniejszy od budżetu o kwotę	287.269 K.	
mianowicie zamknięcie rachunków wykazuje przewyżkę wydatków		284.535 K.
którą pokryć musiano pożyczką z funduszu uposażenia kasy, budżetem zaś przewidywano przewyżkę dochodów		2.734 „
co razem czyni jak wyżej		287.269 K.
gdy wszakże uwzględni się, że w wzmiankowanej przewyżce wydatków mieści się spłata dawniejszych długów nad budżet . . .		10.455 „
to rzeczony wynik niekorzystniejszy redukuje się do kwoty		276.814 „
jak poprzednio wykazano		

Szczegółowe uzasadnienie różnic w każdej pozycyi znajduje się w wyjaśnieniach do poszczególnych rubryk.

Madto wykazuje zamknięcie rachunku funduszu krajowego stan funduszu uposażenia kasy krajowej, wynoszący z końcem roku 1900 jak następuje:

a) na lokacyi w Banku krajowym na 3% rachunku czekowym	13.123 K. 98 g.
b) na lokacyi w krakowskim składzie publicznym . . .	27.705 „ 66 „
b) w należytościach czynnych z tytułu udzielenia pożyczek dla dotkniętych klęskami elementarnemi (w myśl uchwały Sejmowej z dnia 9 lutego 1894)	164.316 „ — „
d) w należytościach czynnych z tytułu pożyczki udzielonej funduszowi kolejowemu	561.471 „ 56 „
e) w należytości czynnej z tytułu udzielonej pożyczki funduszowi krajowemu na pokrycie niedoboru z roku 1899 i 1900 .	371.064 „ 82 „
f) w gotówce	862.317 „ 98 „
Razem . . .	2,000.000 K. 00 g.

W funduszu propinacyjnym miast

są następujące wynikłości:

Dochody (wraz z pozostałością kasową z r. ubiegłego)		7,534.017 K. 57 g.
Wydatki		2,285.511 „ 99 „
Pozostałość w gotówce	10.192 K. 62 g.	
„ w efektach	5,238.312 „ 96 „	5,248.505 K. 58 g.
do tego należytości czynne		695.778 „ 29 „
Stan czynny majątku		5.944.283 K. 87 g.
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		5.944.283 K. 87 g.

W funduszu pożyczkowym dla gmin i prywatnych na budowę koszar dla c. i k. wojska

są następujące wynikłości:

Dochody wraz z pozostałością kasową z roku ubiegłego wynosiły w roku 1900	656.805 K. — g.
Wydatki	549.908 „ 01 „
Pozostałość w gotówce	106.896 K. 99 g.
Należytości czynne z tytułu udzielonych pożyczek wynoszą	2,801.798 „ 40 „
razem	2,908.695 K. 39 g.
Stan bierny	— „ — „
Czysty stan czynny	2,908.695 K. 39 g.

Fundusz koszar krajowych

utworzony na budowę normalnych koszar dla strzelców i kawaleryi, tudzież na budowę szpitali wojskowych od LW. 22.220|1895 (umowa z c. k. Ministeryum wojny przy LW. 47.769|1895).

Dochody wraz z pozostałością kasową z ubiegłego roku wynosiły w r. 1900	709.310 K. 91 g.
Wydatki	708.569 „ 36 „
Pozostałość w gotówce	741 K. 55 g.
Należytosci czynne	— „ — „
Razem stan czynny	741 K. 55 g.
Stan bierny	2,693.339 „ 57 „
Czysty stan bierny	2,692.598 K. 02 g.

Fundusz byłego galicyjskiego korpusu ochotników z r. 1859

z przeznaczeniem udzielania gminom bezprocentowych pożyczek na budowę koszar i szpitali dla c. i k. wojska (LW. 33.705|1891).

Dochody tego funduszu wraz z pozostałością kasową z r. ubiegłego wynosiły w r. 1900	115.781 K. 76 g.
Do przeniesienia	115.781 K. 76 g.

Z przeniesienia		115.781 K. 76 g.
Wydatki		86.478 „ 25 „
Pozostałość w efektach		29.303 K. 51 g.
Należytości czynne z tytułu udzielonych pożyczek wynoszą		89.339 „ 57 „
Razem stan czynny majątku		118.643 K. 08 g.

Fundusz pożyczkowy na cele melioracyjne.

utworzony na podstawie uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 17. Lutego 1898.
Zamknięcie tego funduszu przedstawia następujące wyniki:

Dochody wraz z pozostałością kasową z r. ubiegłego		154.830 K. 38 g.
Wydatki		1.968 „ — „
Pozostałość a) w gotówce.	70.116 K. 86 g.	
b) w efektach	82.745 „ 52 „	152.862 K. 38 g.
Należytości czynne		1,078.213 „ 95 „
Razem stan czynny		1,231.076 K. 33 g.
Stan bierny		6 „ 70 „
Czysty stan czynny		1,231.069 K. 63 g.

Fundusz pożyczkowy dla gmin na budowę szkół

utworzony na podstawie uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 22. Września 1892 i z dnia 16. Lutego 1894, przez wypożyczenie z majątku zarodowego funduszu szkolnego krajowego efektów wartości nominalnej 584.659 K. 70 g.
Zamknięcie tego funduszu przedstawia następujące wyniki:

Dochody wraz z pozostałością z roku ubiegłego		212.648 K. 06 g.
Wydatki		170.190 „ 82 „
Pozostałość a) w gotówce	100 K. — g.	
b) w efektach	42.357 „ 24 „	42.457 K. 24 g.
Należytości czynne		612.667 „ 63 „
Razem stan czynny		655.124 K. 87 g.
Stan bierny		655.124 „ 87 „
Czysty stan czynny		— K. — g.

Fundusz kolejowy

utworzony na podstawie uchwały sejmowej z dnia 15. Lutego 1894.

Dochody tego funduszu wraz z pozostałością z roku ubiegłego		11,806,473 K. 89 g.
Wydatki		7,500.948 „ 41 „
Pozostałość a) w gotówce	12.825 K. 48 g.	
b) w efektach	4,292.700 „ — „	4,305.525 K. 48 g.
Należytości czynne, wykazane szczegółowo w odnośnem zamknięciu rachunków		3,571.685 „ 80 „
Razem		7,877.211 K. 28 g.
Należytości bierne		6,225.652 „ 11 „
Czysty stan czynny		1,651.559 K. 17 g.

Stały fundusz przemysłowy.

(administrowany w Banku krajowym)

Zamknięcie tego funduszu przedstawia następujące wyniki:

Dochody wraz z pozostałością kasową z roku ubiegłego		244.705 K. 35 g.
Wydatki		188.505 „ 35 „
	Pozostałość w gotówce	56.200 K. — g.
Należytości czynne:		
a) zwrot udzielonych pożyczek	1,100.581 K. 19 g.	
b) udziały w przemysł. towarzystwach	145.000 „ — „	1,245. 581 „ 19 „
	Razem stan czynny	1,301.781 K. 19 g.
	Stan bierny	— „ — „
	Czysty stan czynny	1,301.781 K. 19 g

Fundusz pożyczkowy dla kółek rolniczych

(administrowany w Banku krajowym).

Zamknięcie tego funduszu wykazuje następujące wyniki:

Dochody wraz z pozostałością kasową z roku ubiegłego		27.743 K. 98 g.
Wydatki		20.458 „ 98 „
Pozostałość w gotówce		7.285 „ — „
Należytości czynne z tytułu udzielonych pożyczek		56.333 „ 93 „
	Razem stan czynny	63.618 „ 93 g.
	Stan bierny	— „ — „
	Czysty stan czynny	63.618 K. 93 g.

Stały fundusz hodowlany

(administrowany w Banku krajowym).

Zamknięcie tego funduszu wykazuje następujące wyniki:

Dochody wraz z pozostałością kasową z roku ubiegłego		115.564 K. 32 g.
Wydatki		27.164 „ 32 „
Pozostałość w gotówce		88.400 K. — g.
Należytości czynne z tytułu udzielonych pożyczek		23.574 „ 89 „
	Razem stan czynny	111.974 K. 89 g.
	Stan bierny	— „ — „
	Czysty stan czynny	111.974 K. 89 g

Uwaga. Niezależnie od tego funduszu istnieją również na cele hodowli bydła przeznaczone datki od Wydziałów powiatowych w łącznej sumie 4.974 K. 27 g., które mają być użyte wyłącznie na cele hodowli w tych powiatach, z których wpływają i dlatego do ogólnego funduszu nie mogły być wcielone. Datki te przechowane są w depozytach kasy krajowej, na książeczkach Banku krajowego Nr. 9.592 i 9.835.

Fundusz pożyczkowy dla przemysłu rolniczego

(administrowany w Banku krajowym).

Zamknięcie tego funduszu przedstawia następujące wyniki:

Dochody wraz z pozostałością kasową z roku ubiegłego	179.814 K. 04 g
Wydatki	32.114 „ 04 „
Pozostałość w gotówce	147.700 K. — g.
Należytości czynne z tytułu udzielonych pożyczek	257.277 „ 70 „
Razem stan czynny	404.977 K. 70 g.
Stan bierny	— „ — „
Czysty stan czynny	404.977 K. 70 g.

Stały fundusz pożyczkowy dla spółek oszczędności i pożyczek

(administrowany w Banku krajowym).

Zamknięcie tego funduszu utworzonego po myśli uchwały Wys. Sejmu z dnia 16. marca 1899 przedstawia następujące wyniki:

Wydatki	186.684 K. 05 g.
Dochody	82.100 „ 05 „
Niedobór pokryty pożyczką z Banku krajowego	104.584 K. — g.
Należytości czynne z tytułu udzielonych pożyczek	183.900 „ — „
Czysty stan czynny	79.316 K. — g.

Według sumarycznego zestawienia lit. P.

stan wszystkich funduszów krajowych z końcem roku 1900 jest następujący:

a) w majątkach zarodowych:

1. Gotowizna w kasach		10.443 K. 34 g.
2. Efekta w walucie koronowej		18,996.270 „ 58 „
3. Dobra i realności		17,456.891 „ 19 „
4. Kapitały hipotekowane		595.905 „ 10 „
5. Przewyżka należytości czynnych		711.008 „ 08 „
	razem	37,770.518 K. 29 g.

b) w majątkach obrotowych.

1. Gotowizna w kasach	2,228.894 K. 83 g.	
2. Efekta	10,975.529 „ 12 „	
3. Kapitały lokowane w Bankach	16.035 „ 90 „	
razem stan czynny	13,220.459 K. 85 g.	
4. Przewyżka należytości biernych	46,474.355 „ 38 „	
Przewyżka stanu biernego		33,253.895 „ 53 „
Pozostaje stan czynny		4,516.622 K. 76 g.

Z końcem roku 1899 stan majątku był następujący:

a) w majątkach zarodowych stan czynny 18,186.573 zł. 02 ct., czyli	36,373.146 K. 05 g.	
b) w majątkach obrotowych przewyżka stanu biernego 17,364 zł. 88 ct. czyli	34,725.249 „ 77 „	
Ogólny majątek wykazywał stan czynny		1,647.896 „ 28 „
Okazuje się tedy z końcem r. 1900 przyrost majątku o		2.868.726 K. 48 g.

a mianowicie:

w majątkach zarodowych przyrost stanu czynnego o	1,397.372 K. 24 g.	
w majątkach obrotowych zmniejszenie się stanu biernego o . . .	1,471.354 „ 24 „	
W ogóle przyrost majątku jak wyżej o .	2,868.726 K. 48 g.	

a to głównie z powodu zwiększenia się aktywów w funduszach propinacyjn. miast, kolejowym, stypendyjnych, dalej w funduszach melioracyjnych, tudzież spłat pożyczek krajowych i wskutek zarachowania wartości nowozbudowanych klinik we Lwowie.

Należytości czynne, nie wliczając kapitałów w Banku lokowanych, wynoszą z końcem roku 1900:

a) w majątkach zarodowych . . .	826.896 K. 88 g.	
b) „ obrotowych . . .	21,798.159 „ 93 „	22,625.056 K. 81 g.

z końcem roku 1899 wynosiły te należytości:

a) w majątkach zarodowych 414.911 zł. 52½ ct. czyli . .	829.823 K. 05 g.	
b) w majątkach obrotowych 9,684.911 zł., 24½ ct. czyli .	19,369.822 „ 49 „	20,199.645 „ 54 „

a zatem:

a) w majątkach zarodowych ubyło .	2.926 K. 17 g.	
b) w majątkach obrotowych przybyło .	2,428.337 „ 44 „	
W ogóle przybyło należytości czynnych		2,425.411 K. 27 g.

według poszczególnych zamknięć rachunków.

Na podstawie powyższego sprawozdania Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Sejm wydaje Wydziałowi krajowemu absolutoryum z rachunków funduszów budżetem objętych za rok 1900.

2. Powyższa uchwała obejmuje także absolutoryum dla c. k. Rady szkolnej krajowej z działu wydatków funduszu szkolnego krajowego i funduszu emerytalnego za r. 1900,

3. Rachunki funduszów samoistnych budżetem nie objętych, funduszu propinacyjnego miast funduszu pożyczkowego dla gmin na budowę koszar dla c. i k. wojska funduszu krajowych koszar wojskowych, funduszu byłego galic. korpusu ochotników z r. 1859, funduszu pożyczkowego dla spółek wodnych, funduszu pożyczkowego dla gmin na budowę szkół ludowych, funduszu kolejowego, stałego funduszu przemysłowego, funduszu pożyczkowego dla Kółek rolniczych, stałego funduszu hodowlanego, funduszu pożyczkowego dla przemysłu rolniczego, i funduszu pożyczkowego dla spółek kas oszczędności i pożyczek systemu Raiffeisena, przyjmuje Sejm do wiadomości.

4. Na umorzenie pożyczki z funduszu uposażenia kasy krajowej, użytej na pokrycie niedoboru funduszu krajowego z roku 1900 wstawia się do budżetu funduszu krajowego na rok 1902 (rubr. XIV. wydatków) sumę 284.535 K.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

We Lwowie dnia 10. Lipca 1901.

Marszałek krajowy:

Stanisław Badeni, *w. r.*

Sprawozdawca:

Dr. Józef Wereszczyński *w. r.*

Członek Wydziału krajowego.

Sumaryczny wykaz

wydatków i dochodów krajowych

wedle zamknięcia rachunków

za rok 1900

i porównanie tychże z uchwalonemi przez Wysoki Sejm kraj. kwotami dochodów i wydatków.

A. Fundusze i zakłady dotowane z funduszu krajowego.

Suma ogólna wydatków w roku 1900 wynosiła	34,992.957 K.
Uchwałami Wys. Sejmu z dnia 30 grud. 1899 r. 2, 6, 10, 11 i 26 kwiet. 1900 r., tudzież 1, 3 i 4 maja 1900 r., uchwalono na potrzeby krajowe	33,994.382 „
W porównaniu zatem z budżetem suma wydatków jest *większą* o . .	998.575 K.

B. Fundusze niedotowane (samoistne).

Suma ogólna wydatków wynosiła	22.589 K.
Budżetem z dnia 4 maja 1900 uchwalono	23.498 „
W porównaniu zatem z budżetem suma wydatków jest *mniejszą* o .	909 K.

A. Fundusze dotowane.

Rzeczywiste wydatki wynosiły w roku 1900		34,992.957 K.
Rzeczywiste dochody budżetowe wynoszą . .	34,992.957 K.	
po strąceniu zaś pożyczki, zaciągniętej na pokrycie niedoboru fund. kraj. w r. 1900 . .	284.535 „	34,708 422 „
Z porównania wyd. z doch. okazuje się *przewyżka wydatków* . .		284.535 K.
Budżetem na r. 1900 uchwalono:		
wydatki . . .	33,994 382 K.	
dochody . . .	33,997.116 „	
czyli *nadwyżkę dochodów* w kwocie		2 734 „
Ogólny wynik był zatem *niekorzystniejszy* od budżetu o . .		287.269 K.
a mianowicie: wydatki były *większe* od budżetu o . .	998.575 K.	
dochody „ „ „ „ „ . .	711.306 „	
Z porównania okazuje się wynik *niekorzystniejszy* jak wyżej o . .		287.269 K.

C. Fundusze inne.

Suma wydatków funduszu pożyczkowego na drogi powiatowe i gminne, funduszów krajowych przedsiębiorstw melioracyjnych i krajowego funduszu szkolnego emerytalnego wynosi: 1,802.015 K. 64 g.

Z porównania z sumą dochodów jak obok	2,774.441 „ 34 „
okazuje się pozostałość kasowa z końcem roku 1900	972 425 K. 70 g.

zgodnie z zamknięciami rachunków tych funduszów a mianowicie:

Fundusz pożyczkowy na drogi powiatowe i gminne		1.400 K. — g.
„ regulacyi rzeki Gniłej Lipy	fund. regul. .	22.044 „ 30 „
	„ konserw. .	12.533 „ 83 „
„ „ potoku Kisieliny	fund. regul. .	37.017 „ 93 „
	„ konserw. .	2.817 „ 17 „
„ „ rzeki Łęgu	fund. regul. .	1.969 „ 20 „
	„ konser. rez.	12.407 „ 19 „
„ „ potoku Krzemienicy z Babulówką oraz Trześni i Rowu	„ regul. .	5.918 „ 33 „
	„ konserw. .	831 „ 10 „
„ „ rzeki Brnia nowego z dopływami . .	„ regul .	5 127 „ 18 „
	„ konserw. .	5 519 „ 68 „
„ „ rzeki Białej z dopływami i uzupełn. prawego brzegu Dunajca	„ regul. .	54.671 „ 04 „
	„ konserw. .	25 057 „ 05 „
„ zabudowania potoków górskich w dorzeczu Skawy . . .		438 „ 97 „
„ uzupełnienia prawego brzegu Wisły między Podgórzem a Niepołomicami	fund. regul. .	3.715 „ 32 „
	„ konserw. .	6.415 „ 12 „
„ regulacyi rzeki Bugu	„ regul. .	128.052 „ 54 „
	„ konserw. .	3.204 „ 97 „
„ zabudowania potoku górskiego Niszkówki		1.602 „ 47 „
„ regulacyi złotej Lipy	fund. regul. .	2.223 „ 26 „
	„ konserw. .	914 „ 76 „
„ osuszenia bagien w powiatach łańcuckim i jarosławskim . .		4.836 „ 76 „
„ regulacyi potoku Dumnego		17.527 „ 25 „
„ obwałowania lewego brzegu Dunajca . . .	fund. regul. .	1.763 „ 44 „
	„ konserw. .	3.959 „ 23 „
„ regulacyi rzeki Przegnojówki	„ regul. .	11.697 „ 62 „
	„ konserw. .	1.025 „ — „
„ osuszenia bagien Stojanowskich		15.597 „ 59 „
„ dla zabudowania potoków górskich w dorzeczu Dniestru . .		49 255 „ 70 „
„ regulacyi środkowej sekcyi rzeki Gniłej Lipy		3.463 „ 98 „
„ zabudowania potoku Glińsko		1.436 „ 23 „
„ „ „ Bystra		57.181 „ 94 „
„ regulacyi górnego Dniestru		264.894 „ 22 „
„ obwałowania Wisły i Wisłoki w pow. mieleckim .	fund. regul. .	11.566 „ 28 „
	„ konserw. .	219 „ 21 „
„ konserwacyi rzeki Trześniówki	„ konserw. .	427 „ 26 „
	„ rezerwowy .	4.512 „ 41 „
„ „ zabudowania potoku górskiego Michałów . . .		442 „ — „
„ „ obwałowania Wisły i Sanu w powiecie tarnobrzeskim .		51.576 „ 94 „
„ obwałowania lewego brzegu Wisły w powiecie krakowskim .		61.925 „ 59 „
„ emerytalny dozorców melioracyjnych		8.135 „ 20 „
„ szkolny krajowy emerytalny, fund. zarodowy		67.100 „ 44 „
Ogółem zgodnie jak wyżej . .		972.425 K. 70 g.

A. Fundusze i zakłady dotowane z funduszu krajowego.

Suma ogólna dochodów w roku 1900 wynosiła	34,992.957 K.
Uchwałami Wysokiego Sejmu z dnia 30 grudnia 1899 r., 2, 6, 10, 11 i 26 kwietnia 1900 r., tudzież 1, 3 i 4 maja 1900 r., preliminowano dochody w sumie .	33,997.116 „
W porównaniu zatem z budżetem suma dochodów jest *większą* o . .	995.841 K.
A gdy od tego strąci się nieobjętą budżetem pożyczkę, zaciągniętą z funduszu uposażenia kasy krajowej, na pokrycie niedoboru funduszu kraj. z r. 1900 w kwocie	284.535 „
rzeczywiste dochody *większe* są od budżetu o	711.306 K.

B. Fundusze niedotowane (samoistne).

Suma ogólna dochodów wynosiła	24.170 K.
Budżetem z dnia 4 maja 1900 uchwalono	23 498 „
W porównaniu zatem z budżetem suma dochodów jest *większą* o . .	672 K.

B. Fundusze niedotowane.

Z porównania rzeczywistych wydatków w roku 1900 w sumie . .		22.589 K.
z dochodami w sumie		24.170 „
okazuje się *przewyżka dochodów* w kwocie		1.581 K.
Budżetem na rok 1900 uchwalono:		
wydatki	23.498 K.	
dochody	23.498 „	
czyli *żadnej przewyżki* wydatków ani dochodów.		
Różnicę stanowi wynik *korzystniejszy* od budżetu o		1.581 K.
a mianowicie: wydatki były *mniejsze* od budżetu o . . .	909 K.	
dochody „ *większe* od „	672 „	
Z porównania okazuje się wynik *korzystniejszy* jak wyżej o . .		1.581 K.

C. Fundusze inne.

Suma dochodów funduszu pożyczkowego na drogi powiatowe i gminne, fundnszów krajowych przedsiębiorstw melioracyjnych i krajowego funduszu emerytalnego w r. 1900 wynosiła 2,774.441 K. 34 g.

LW. 7.583/1901.
Aiegat A. do sprawozdania Wydziału krajowego o zamknięciu rachunkowem funduszów krajowych za rok 1900.

Lit. A.

ZAMKNIĘCIE RACHUNKÓW

funduszów dotowanych i samoistnych budżetem objętych

za rok

1900.

Z drukarni E. Winiarza.

Sumaryusz zamknięć rachunkowych fun-

Liczba porządkowa	Poszczególnienie funduszów	Wynikłości z roku 1900 zwyczajne K.	g.
	A. Wydatki.		
	DZIAŁ I. **Fundusz krajowy i fundusze z tegoż dotowane.**		
I.	Fundusz krajowy w ściślejszem znaczeniu, oraz zakłady krajowe szkolne: w Dublanach, Czernichowie, Horodence, Jagielnicy, Kobiernicach, Bereźnicy, Suchodole, Tarnowie i Zaleszczykach, jakoteż skład publiczny w Krakowie . .	20,159.999	43
II.	Fundusz szkolny krajowy	9,169.668	63
II. *a*)	„ „ „ emerytalny (majątek obrotowy) . .	782.952	19
III.	Krajowy szpital powszechny we Lwowie	622.720	40
IV.	Fundusz podrzutków we Lwowie	16.438	20
V.	Krajowy zakład dla obłąkanych w Kulparkowie . . .	491.669	12
VI.	„ szpital św. Łazarza w Krakowie	530.030	95
VII.	Fundusz policyi krajowej	10.978	74
VIII.	„ pożyczki krajowej z roku 1873	88.551	26
IX.	„ „ „ „ 1883	7.200	47
X.	„ „ „ „ 1891	3.877	84
XI.	„ „ „ „ 1893	2,728.200	19
	Suma wydatków funduszów dotowanych .	34.612.287	42
	DZIAŁ II. **Fundusze samoistne niedotowane.**		
XII.	Fundusz kultury krajowej	8.716	80
XIII.	„ stanowy sierociński	3.582	68
XIV.	„ Aleksandra hr. Stadnickiego	401	74
XV.	„ podrzutków w Krakowie	9.887	37
	Suma wydatków funduszów samoistnych niedotowanych .	22.588	59
	DZIAŁ III. **Fundusze inne.**		
XVI.	Fundusz pożyczkowy na drogi powiatowe i gminne . .	345.936	58
XVII.	„ regulacyi rzeki gniłej Lipy	1.011	86
XVIII.	„ „ potoku Kisieliny	24.589	04
XIX.	„ „ rzeki Łęgu	21.621	34
XX.	„ „ potoku Krzemienicy i Babulówki oraz Trześni i Rowu	51.528	44
XXI.	„ „ rzeki Brnia nowego z dopływami . . .	55.726	15
XXII.	„ „ „ Białej z dopływami i uznpełnia prawego brzegu Dunajca	231.156	55
XXIII.	„ zabudowania potoków górskich w dorzeczu Skawy .	4.817	88
XXIV.	„ dla uzupełnienia prawego brzegu Wisły między Podgórzem a Niepołomicami . . .	11.586	70
XXV.	„ regulacyi rzeki Bugu od ujścia Pełtwi do granicy Państwa	105.510	91
XXVI.	„ zabudowania potoku górskiego Niszkówki . .	13.322	61
XXVII.	„ regulacyi złotej Lipy	13.612	92
XXVIII.	„ osuszenia bagien w pow. łańcuckim i jarosławskim .	21.172	43
XXIX.	„ regulacyi potoku Dumnego	2.420	84
XXX.	„ obwałowania lewego brzegu Dunajca	11.350	53
XXXI.	„ regulacyi potoku Przegnojówki	6.704	48
XXXII.	„ osuszenia bagien Stojanowskich	4.149	67
XXXIII.	„ dla zabudowania potoków górskich w dorzeczu Dniestru	91.585	84
XXXIV.	„ regulacyi środkowej sekcyi rzeki gniłej Lipy . .	110.597	65
XXXV.	„ dla zabudowania potoku Glińsko	4.887	79
XXXVI.	„ zabudowania potoku Bystra	69.619	44
XXXVII.	„ regulacyi górnego Dniestru	96.352	61
XXXVIII.	„ obwałowania Wisły i Wisłoki w pow. mieleckim . .	473.558	97
XXXIX.	„ konserwacyi rzeki Trześniówki	3.900	17
XL.	„ konserwacyi zabudowania potoku górskiego Michałów .	182	—
XLI.	„ „ obwał. Wisły i Sanu w pow. tarnobrzeskim	807	19
XLII.	„ obwał. lewego brzegu Wisły między Krakowem a granicą państwa	24.305	05
XLIII.	„ emerytury dozorców melioracyjnych	—	—
XLIV.	„ szkolny krajowy emerytalny (majątek zarodowy) . .	—	—
	Suma wydatków funduszów innych .	1,802.015	64

duszów budżetem objętych za rok 1900.

Wynikłości z roku 1900.				Kwota preliminowana wedle ustawy z dnia $^{30}/_{12}$ 1899—2, 6, 10, 11 i $^{26}/_{4}$ 1900 tudzież 1, 3 i $^{4}/_{5}$, 1900				Wynikłości są zatem	
nadzwyczajne		razem		zwyczajne	nadzwyczajne	kredyt dodatkowy	razem	mniejsze	większe
K.	g	K.	g.	K.	K.	K.	K.	K.	K.
300.602	28	20,460.601	71	19,620.350	333.646	—	19,953.996	72.492	579.098
48.636	56	9,218.305	19	8,789.958	51.576	—	8,841.534	—	376.771
—	—	782.952	19	737.700	—	—	737.700	—	45.252
6.180	75	628.901	15	648.446	2.922	—	651.368	22.467	—
—	—	16.438	20	14,130	—	—	14.130	—	2.308
17.149	88	508.819	—	441.370	16.250	—	457.620	—	51.199
8.099	85	538.130	80	481.896	8.180	—	490.076	—	48.055
—	—	10.978	74	10.970	—	—	10.970	—	9
—	—	88.551	26	100.048	—	—	100.048	11.497	—
—	—	7.200	47	—	—	—	—	—	7.201
—	—	3.877	84	—	—	—	—	—	3.878
—	—	2,728.200	19	2,736.940	—	—	2,736.940	8.740	—
380.669	32	34,992.956	74	33,581.808	412.574	—	33,994.382	115.196	1,113.771
									998.575
—	—	8.716	80	7.544	—	—	7.544	—	1.173
—	—	3.582	68	3.646	—	—	3.646	63	—
—	—	401	74	2.112	—	—	2.112	1.710	—
—	—	9.887	37	10.196	—	—	10.196	309	—
—	—	22.588	59	23.498	—	—	23.498	2.082	1.173
								909	
—	—	345.936	58	—	—	—	—	—	—
—	—	1.011	86	—	—	—	—	—	—
—	—	24.589	04	—	—	—	—	—	—
—	—	21.621	34	—	—	—	—	—	—
—	—	51.528	44	—	—	—	—	—	—
—	—	55.726	15	—	—	—	—	—	—
—	—	231.156	55	—	—	—	—	—	—
—	—	4.817	88	—	—	—	—	—	—
—	—	11.586	70	—	—	—	—	—	—
—	—	105.510	91	—	—	—	—	—	—
—	—	13.322	61	—	—	—	—	—	—
—	—	13.612	92	—	—	—	—	—	—
—	—	21.172	43	—	—	—	—	—	—
—	—	2.420	84	—	—	—	—	—	—
—	—	11.350	53	—	—	—	—	—	—
—	—	6.704	48	—	—	—	—	—	—
—	—	4.149	67	—	—	—	—	—	—
—	—	91.585	84	—	—	—	—	—	—
—	—	110.597	65	—	—	—	—	—	—
—	—	4.887	79	—	—	—	—	—	—
—	—	69.619	44	—	—	—	—	—	—
—	—	96.352	61	—	—	—	—	—	—
—	—	473.558	97	—	—	—	—	—	—
—	—	3.900	17	—	—	—	—	—	—
—	—	182	—	—	—	—	—	—	—
—	—	807	19	—	—	—	—	—	—
—	—	24.305	05	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	1,802.015	64	—	—	—	—	—	—

Sumaryusz zamknięć rachunkowych fun-

Liczba porządkowa	Poszczególnie funduszów	Wynikłości z roku 1900 zwyczajne K.	g.
	B Dochody.		
	DZIAŁ I. **Fundusz krajowy i fundusze z tegoż dotowane.**		
I.	Fundusz krajowy w ściślejszem znaczeniu, oraz zakłady krajowe szkolne: w Dublanach, Czernichowie, Horodence, Jagielnicy, Kobiernicach, Bereźnicy, Suchodole, Tarnowie i Zaleszczykach, jakoteż skład publiczny w Krakowie . .	19,995.033	68
II.	Fundusz szkolny krajowy	9,218.305	19
II. *a*)	„ „ „ emerytalny (majątek obrotowy) . .	782.952	19
III.	Krajowy szpital powszechny we Lwowie	628.901	15
IV.	Fundusz podrzutków we Lwowie	16.438	20
V.	Krajowy zakład dla obłąkanych w Kulparkowie . .	508.819	—
VI.	„ szpital św. Łazarza w Krakowie	538.130	80
VII.	Fundusz policyi krajowej	10.978	74
VIII.	„ pożyczki krajowej z r. 1873	88.551	26
IX.	„ „ „ „ 1888	7.200	47
X.	„ „ „ „ 1891	3.877	84
XI.	„ „ „ „ 1893	2,728.200	19
	Suma dochodów funduszów dotowanych .	34,527.388	71
	DZIAŁ II. **Fundusze samoistne niedotowane.**		
XII.	Fundusz kultury krajowej	8.716	80
XIII.	„ stanowy sierociński	3.645	68
XIV.	„ Aleksandra hr. Stadnickiego	1.920	08
XV.	„ podrzutków w Krakowie	9.887	37
	Suma dochodów funduszów samoistnych niedotowanych .	24.169	93
	DZIAŁ III. **Fundusze inne.**		
XVI.	Fundusz pożyczkowy na drogi powiatowe i gminne . .	347.336	58
XVII.	„ regulacyi rzeki gniłej Lipy	35.589	99
XVIII.	„ „ potoku Kisieliny	64.424	14
XIX.	„ „ rzeki Łęgu	35.997	73
XX	„ „ potoku Krzemienicy i Babulówki oraz Trześni i Rowu	58.277	87
XXI.	„ „ rzeki Brnia nowego z dopływami . . .	66.373	01
XXII.	„ „ „ Białej z dopływami i uzupełnienia prawego brzegu Dunajca	310.884	64
XXIII.	„ zabudowania potoków górskich w dorzeczu Skawy .	5.256	85
XXIV.	„ dla uzupełnienia prawego brzegu Wisły między Podgórzem a Niepołomicami	21.717	14
XXV.	„ regulacyi rzeki Bugu od ujścia Pełtwi do granicy Państwa	236.768	42
XXVI.	„ zabudowania potoku górskiego Niszkówki . . .	14.925	08
XXVII.	„ regulacyi złotej Lipy	16.750	94
XXVIII.	„ osuszenia bagien w pow. łańcuckim i jarosławskim .	26.009	19
XXIX.	„ regulacyi potoku Dumnego	19 948	09
XXX.	„ obwałowania lewego brzegu Dunajca	17.073	20
XXXI.	„ regulacyi potoku Przegnojówki	19.427	10
XXXII.	„ osuszenia bagien Stojanowskich	19.747	26
XXXIII.	„ dla zabud. potoków górskich w dorzeczu Dniestru .	140.841	54
XXXIV.	„ regulacyi środkowej sekcyi rzeki gniłej Lipy . .	114.061	63
XXXV.	„ dla zabudowania potoku Glińsko	6.324	02
XXXVI.	„ zabudowania potoku Bystra	126.801	38
XXXVII.	„ regulacyi górnego Dniestru	361.246	83
XXXVIII.	„ obwałowania Wisły i Wisłoki w pow. mieleckim . .	485.344	46
XXXIX.	„ konserwacyi rzeki Trześniówki	8.839	84
XL.	„ „ zabudowania potoku górskiego Michałów .	624	—
XLI.	„ „ obwałow. Wisły i Sanu w pow. tarnobrzeskim	52.384	13
XLII.	„ obwałowania lewego brzegu Wisły między Krakowem a granicą państwa	86.230	64
XLIII.	„ emerytury dozorców melioracyjnych	8.135	20
XLIV.	„ szkolny krajowy emerytalny (majątek zarodowy) . .	67.100	44
	Suma dochodów funduszów innych .	2,774.441	34

duszów budżetem objętych za rok 1900.

Wynikłości z roku 1900.				Kwota preliminowana wedle ustawy z dnia 30/12 1899, 2, 6, 10, 11 i 26/4 1900 tudzież 1, 3 i 4/5 1900				Wynikłości są zatem	
nadzwyczajne		r a z e m		zwyczajne	nadzwyczajne	kredyt dodatkowy	r a z e m	mniejsze	większe
K.	g.	K.	g.	K.	K.	K.	K.	K.	K.
465.568	03	20,460.601	71	19,546.398	410.332	—	19 956.730	14.663	518.535
—	—	9,218.305	19	8,841.534	—	—	8 841.534	—	376.771
—	—	782.952	19	757.700	—	—	737,700	—	45.252
—	—	628.901	15	651.368	—	—	1.368	22.467	—
—	—	16,438	20	14.130	—	—	14.130	—	2.308
—	—	508.819	—	457.620	—	—	457.620	—	51.199
—	—	538.130	80	490.076	—	—	490.076	—	48.055
—	—	10.978	74	10.970	—	—	10.970	—	9
—	—	88.551	26	100.048	—	—	100.048	11.497	—
—	—	7.200	47	—	—	—	—	—	7.201
—	—	3.877	84	—	—	—	—	—	3.878
—	—	2,728.200	19	2,736.940	—	—	2,736.940	8.740	—
465.568	03	34,992.956	74	33,586.784	410.332	—	33,997.116	57.367	1,053.208
									995.841
—	—	8.716	80	7.544	—	—	7.544	—	1.173
—	—	3.645	68	3.646	—	—	3.646	—	—
—	—	1.920	08	2.112	—	—	2.112	192	—
—	—	9.887	37	10.196	—	—	10.196	309	—
—	—	24.169	93	23.498	—	—	23.498	501	1.173
									672
—	—	347.336	58	—	—	—	—	—	—
—	—	35.589	99	—	—	—	—	—	—
—	—	64.424	14	—	—	—	—	—	—
—	—	35.997	73	—	—	—	—	—	—
—	—	58.277	87	—	—	—	—	—	—
—	—	66.373	01	—	—	—	—	—	—
—	—	310.884	64	—	—	—	—	—	—
—	—	5.256	85	—	—	—	—	—	—
—	—	21,717	14	—	—	—	—	—	—
—	—	236.768	42	—	—	—	—	—	—
—	—	14.925	08	—	—	—	—	—	—
—	—	16.750	94	—	—	—	—	—	—
—	—	26.009	19	—	—	—	—	—	—
—	—	19.948	09	—	—	—	—	—	—
—	—	17.073	20	—	—	—	—	—	—
—	—	19.427	10	—	—	—	—	—	—
—	—	19.747	26	—	—	—	—	—	—
—	—	140.841	54	—	—	—	—	—	—
—	—	114.061	63	—	—	—	—	—	—
—	—	6.324	02	—	—	—	—	—	—
—	—	126.801	38	—	—	—	—	—	—
—	—	361.246	83	—	—	—	—	—	—
—	—	485.344	46	—	—	—	—	—	—
—	—	8.839	84	—	—	—	—	—	—
—	—	624	—	—	—	—	—	—	—
—	—	52.384	13	—	—	—	—	—	—
—	—	86.230	64	—	—	—	—	—	—
—	—	8.135	20	—	—	—	—	—	—
—	—	67.100	44	—	—	—	—	—	—
—	—	2.774.441	34	—	—	—	—	—	—

I.

FUNDUSZ KRAJOWY

w ściślejszem znaczeniu.

ZAMKNIĘCIE RACHUNKU

za rok 1900.

Fundusz krajowy

Liczba rubryk budżetowych	Sumaryusz	Wynikłości z roku 1900. zwyczajne K.	g.	nadzwyczajne K.	g.	razem K.	g.
	WYDATKI.						
	A) Rzeczywiste.						
I.	Koszta reprezentacyi kraju	231.801	95	—	—	231.801	95
II.	„ zarządu	669.402	83	4.000	—	673.402	83
III.	„ leczenia	2,420.030	33	—	—	2,420.030	33
IV.	„ szczepienia	177.939	56	—	—	177.939	56
V.	Wydatki sanitarne	76.470	48	—	—	76.470	48
VI.	Zasiłki dla zakładów dobroczynności	47.448	—	10.000	—	57.448	—
VII.	Na cele wykształcenia i oświaty	6,807.328	74	22.000	—	6,829.328	74
VIII.	Utrzymanie pomników historycznych	68.172	98	400	—	68.572	98
IX.	Kwaterunkowe żandarmeryi	504.885	92	—	—	504.885	92
X.	Wydatki na komunikacye	3,090.180	73	154.991	05	3,245.171	78
XI.	Dotacye dla zakładów krajowych	65.179	65	—	—	65.179	65
XII.	Wydatki na szupaśnictwo	40.994	20	—	—	40.994	20
XIII.	Budowy wodne i melioracye	1,115.987	69	—	—	1,115.987	69
XIV.	Umorzenie pożyczek	2,936.364	83	—	—	2,936.364	83
XV.	Na cele rolnictwa i górnictwa	1,146.647	46	76.965	86	1,223.613	32
XVI.	Na podniesienie rękodz. i przemysłu	294.580	66	32.245	37	326.826	03
XVII.	Rozmaite wydatki	466.583	42	—	—	466.583	42
	Suma wydatków rzeczywistych budżetem objętych	20,159.999	43	300.602	28	20,460.601	71
	B. Przenośne.						
	Lokacya w Banku krajowym na 3% rachunku czekowym					4,841 773	29
	Z lokacyi 3% zwrócono fund. pożyczkowemu dla gmin na budowę koszar dla wojska					323 259	65
	„ 3% „ „ pożyczkowemu na drogi powiatowe i gminne					194.623	—
	Z lokacyi 4% zwrócone do fund. propinacyjnego miast					306.954	04
	„ 4% „ fund. koszar krajowych					39.000	—
	„ 4% „ „ szpitala św. Łazarza w Krakowie					—	—
	„ 4% wydano na rachunek bieżący w kraj. składzie publicznym w Krakowie					17.162	60
	Zaliczki zwrócone depozytom					115 000	—
	Rachunek czekowy kraj. opłat konsumcyjnych w pocztowej kasie oszczędności					1,159.966	78
	„ przenośny kraj. składu publicznego w Krakowie					162.057	47
	Pożyczka chwilowa 5½% zwrócona Bankowi krajowemu					935 000	—
	„ „ 4% zwrócone funduszowi sprzedaży soli					1,190.000	—
	„ udzielona na 4% funduszowi sprzedaży soli					297 000	—
	„ „ na 4% „ stypend. hr. Baworowskiego					44.000	—
	„ „ na 5½% funduszowi kolejowemu					1,241.471	56
	„ „ z funduszu uposażenia kasy krajowej na pokrycie niedoboru funduszu kraj. w r. 1900					284.534	53
	Suma wszystkich wydatków					31,612.404	63
	C) Pozostałość kasowa z końcem roku 1900:						
	a) w gotówce			902.310 K.	68 g.		*)
	b) w efektach			1,000.000 „	— „	1,902.310	68
	Ogółem zgodnie z sumą dochodów					33.514.715	31

W ściślejszem znaczeniu.

Kwota preliminowana wedle ustawy z dnia 7. lutego 1896.			Wynikłości są zatem:	
zwyczajne	nadzwyczajne	razem	mniejsze	większe
K.	K.	K.	K.	K.
215.472	—	215.472	—	16.330
665.912	4.000	669.912	—	3.491
2,100.000	—	2,100.000	—	320.030
157.000	—	157.000	—	20.940
89.200	—	89.200	12.730	—
47 448	10.000	57.448	—	—
6,713.636	22.000	6,735.636	—	93.693
68.240	400	68.640	67	—
495.518	—	495.518	—	9.368
2,990.050	196.000	3,186.050	—	59.122
64.982	—	64.982	—	198
52.000	—	52.000	11.006	—
1 124.680	—	1,124.680	8.692	—
2,929.364	—	2,929.364	—	7.001
1,108.662	66.026	1,174.688	—	48.925
315.802	35.220	351.022	24.196	—
482.384	—	482.384	15.801	—
19,620.350	333.646	19,953.996	72.492	579.098
				506.606

*) Wykazany zapas w gotówce . . . . . 902.310 K. 98 g.
składa się:

a) z gotówki funduszu uposażenia kasy krajowej . . . . . 862 317 K. 98 g.
b) „ „ „ szpitala św. Łazarza w Krakowie . . . . . 30.148 „ 36 „
c) z rachunku przenośnego kraj. składu publ. w Krakowie . . . . 9.844 „ 34 „
Razem j. w. . . . 902.310 K. 68 g.

Wykazany zaś zapas w efektach im. wart. 1,000.000 K. stanowią akcye zakładowe Spółki akcyjnej wschodnio-galicyjskich kolei lokalnych, w zamian za otrzymaną z funduszu krajowego subwencyę tejże wysokości, po myśli uchwały Wys. Sejmu z dnia 13. lutego 1894.

Fundusz uposażenia kasy krajowej . . . . . 2,000.000 K. — g.
składa się:

a) z lokacyi w Banku krajowym na 3% rach. czekowym . . . . 13.123 K. 98 g.
b) „ w krajowym składzie publicznym w Krakowie . . . . 27.705 „ 66 „
c) z należ. czynnych z tytułu udzielonych pożyczek Wydziałom powiat. . 164.316 „ — „
d) „ „ „ „ „ fund. kolejowemu . 561.471 „ 56 „
e) „ „ „ „ „ krajowemu na pokrycie niedoboru w r. 1899 i 1900 . . . . . 371.064 „ 82 „
f) z gotówki j. w. . . . . 862 317 „ 98 „
Razem j. w. . . . 2,000 000 K. — g.

Fundusz krajowy

Liczba rubryk budżetowych	Sumaryusz	Wynikłości z roku 1900. zwyczajne K.	g.	nadzwyczajne K.	g.	razem K.	g.
	DOCHODY.						
	A) Rzeczywiste.						
I.	Pozostałość z rachunku z lat ubiegłych .	515.926	28	—	—	515.926	28
II.	Odsetki z pieniędzy chwilowo lokowanych	—	—	—	—	—	—
III.	Dochody z dróg krajowych i kolei żelazn.	479.752	42	160.400	82	640.153	24
IV.	Nadwyżki dochodów od zakładów datowanych	155.921	38	—	—	155.921	38
V.	Zwroty zaliczek z lat ubiegłych . . .	108.193	72	—	—	108.193	72
VI.	„ pożyczek	8.766	71	—	—	8.766	71
VII.	Dochody szkoły gospodarstwa lasowego we Lwowie	14.468	—	—	—	14.468	—
VIII.	Dochody szkół i folwarku w Dublanach .	133.392	85	—	—	133.392	85
IX.	„ szkoły i „ w Czernichowie .	64.006	54	—	—	64.006	54
X.	„ innych szkół rolniczych krajowych	83.028	73	—	—	83.028	73
XI.	Zwroty za sprawdzanie rachunków aptekarskich	741	70	—	—	741	70
XII.	Dochody z przelania do Skarbu krajowego pozostałości z funduszu zapomogi z r. 1866	3.826	—	—	—	3.826	—
XIII.	Dochody z kwaterunku żandarmeryi . .	199.487	28	—	—	199.487	28
XIV.	Dochody ze zwrotu wydatków szupasowych	14.982	95	—	—	14.982	95
XV.	„ z krajowego składu publicznego w Krakowie	28.594	71	—	—	28.594	71
XVI.	Dochody z opłat konsumcyjnych . .	1,672.194	41	—	—	1,672.194	41
XVII.	Rozmaite dochody	1,335.930	61	305.167	21	1,641.097	82
	Suma dochodów własnych .	4,819.214	29	465.568	03	5,284.782	32
XVIII.	Dodatki do podatków: w Galicyi wschodniej i zachodniej po 65 g. i 72 g. . . . . 13,900.358 K. 30 g. W Wielkiem Księstwie Krak. po 54 i 61 g. . . . 990.926 K. 56 g.	14,891.284	86	—	—	14,891.284	86
	Suma doch. rzeczyw. budżetem objętych	19,710.499	15	465.568	03	20,176.067	18
—	Pożyczka z funduszu uposażenia kasy krajowej na pokrycie niedoboru funduszu krajowego w r. 1900	284.534	53	—	—	284.534	53
	Razem . . .	19,995.033	68	465.568	03	20,460.601	71
	B) Przenośne.						*)
	Lokacya 3% w Banku krajowym (ściągnięto z rach. czekowego)					5,358.633	29
	„ 3% funduszu pożyczkowego dla gmin na budowę koszar dla c. k. wojska					323.259	65
	„ 3% „ „ na drogi powiatowe i gminne					151.313	58
	„ 4% „ propinacyjnego miast					306.954	04
	„ 4% „ koszar krajowych					39.000	—
	„ 4% „ szpitala św. Łazarza w Krakowie					30.148	36
	„ 4% (zwrócono z rach. bieżącego kraj. składu publicznego w Krakowie .					7.000	—
	Zaliczki pobrane z depozytów					115.000	—
	Rachunek czekowy kraj. opłat konsumcyjnych w pocztowej kasie oszczędności .					1,159.966	78
	„ przenośny kraj. składu publicznego w Krakowie					167.247	81
	Pożyczka chwilowa 5½% z Banku krajowego					935.000	—
	„ 4% pobrana z funduszu sprzedaży soli					1,190.000	—
	„ 4% zwrócona „ „ „					297.000	—
	„ 5⅓% zwrócona „ kolejowego					680.000	—
	„ chwilowa zwrócona z funduszu stypendyjnego hr. Baworowskiego . .					44.000	—
	Fundusz uposażenie Kasy krajowej — częściowy zwrot pożyczek udzielonych Wydziałom powiatowym z powodu klęsk elementarnych					100.748	52
	Suma wszystkich dochodów . .					31,355.873	74
	C) Pozostałość kasowa z końcem roku 1899.						
	a) w gotówce . . . . . 1,148.841 K. 57 g.						
	b) w efektach . . . . . 1,000.000 „ — „					2,148.841	57
	Ogółem zgodnie ze sumą wydatków . .					33,514.715	31

w ściślejszem znaczeniu.

Kwota preliminowana wedle ustawy z dnia 4. maja 1900.			Wynikłości są zatem:	
zwyczajne	nadzwyczajne	Razem	mniejsze	większe
K.	K.	K.	K.	K.
515.926	—	515.926	—	—
—	—	—	—	—
473.104	105.166	578.270	—	61.883
121.138	—	121.138	—	34.783
97.560	—	97.560	—	10.634
5.254	—	5.254	—	3.513
14.760	—	14.760	292	—
134.614	—	134.614	1.221	—
57.440	—	57.440	—	6.567
65.424	—	65.424	—	17.604
920	—	920	178	—
3.814	—	3.814	—	12
195.850	—	195.850	—	3 637
16.000	—	16.000	1.017	—
40.550	—	40.550	11.955	—
1,640.000	—	1,640.000	—	32.194
1,322.080	305.166	1,627.246	—	13.852
4,704.434	410.332	5,114.766	14.663	184.679
14,841.964	—	14,841.964	—	49.321
19,546.398	410.332	19,956.730	14.663	234.000
—	—	—	—	284.535
19,546 398	410.332	19,956.730	14.663	518.535
				503.872

*) *Stan lokacyi w Banku krajowym* na 3% rachunku czekowym wynosi z końcem roku 1900 . . . . . 15.040 K. — g.

która to suma jest własnością:

a) funduszu uposażenia kasy krajowej . . . . 13.123 K. 98 g.

b) „ pożyczkowego drogowego . . . . 1.916 „ 02 „

Razem j. w. 15.040 K. — g.

Stan majątku z końcem roku 1900.

Stan czynny.

		Szczegół.	Ogół.
1. Pozostałość kas. z rach. z końcem r. 1900 w gotówce	902.310 K. 68 g.		
w efektach	1,000.000 „ — „	1,902.310 K. 68 g.	
2. Należytości czynne z r. bież. *a*) w rubr. wydatków	147.911 K. 51 g.		
b) w „ dochodów	5,061.291 „ 68 „		
3. Należytości czynne z lat ubiegłych (jak alleg. 20)	5,393.872 „ 12 „	10,603.075 „ 31 „	12,505.385 K. 99 g.
Z końcem roku 1899 wyniosiła suma stanu czynnego	9,304.034 K. 55 g.		
z porównania z takimże stanem z końcem r. 1900	12,505.385 „ 99 „		
okazuje się w stanie *czynnym* z końc. r. 1900 *przyrost* o	3,201.351 K. 44 g.		

Stan bierny.

4. Należytości bierne z r. bież. *a*) w rubr. wydatków	55.095 K. 77 g.	
b) „ dochodów	327.137 „ 07 „	
5. Należytości bierne z lat ubiegłych (jak aleg. 20)	1,517.770 „ 04 „	1,900.002 „ 88 „
Przewyżka stanu czynnego . . .		10,605.383 K. 11 g.
Z końcem r. 1899 wynosiła *przewyżka* stany czyn.		7,632.754 „ 54 „
Stan przeto majątku z końcem r. 1900 (nie uwzględniając długów, pożyczek krajowych wykazanych w osobnych zamknięciach rach.) przedstawia się *korzystniejszy* o		2,972.628 K. 57 g.
mianowicie: stan czynny *zwiększył* się o . .	3,201.351 K. 44 g.	
„ bierny *zwiększył* się o . . .	228 722 „ 87 „	
Stan tedy majątku *większy* jest jak wyżej o . .	2,972.628 K. 57 g	

Wyjaśnienia.

Wydatki budżetem uchwalone wynosiły	19,953.996 K. — g.	
Suma wydatków rzeczywistych wynosi	20,460.602 „ — „	
Wydatki są tedy *większe* od budżetu o		506.606 K. — g.
Dochody budżetem uchwalone wynosiły	19,956.730 K. — g.	
Suma dochodów rzeczywistych wynosi	20,176 067 „ — „	
Dochody są zatem *większe* od budżetu o		219.337 „ — „

Ogółem tedy okazuje się *wynik obrotu niekorzystniejszy* od budżetu o . . . 287.269 K. — g.
z powodów bliżej objaśnionych w ogólnem sprawozdaniu o zamknięciu rachunków.

Część I.

WYDATKI.

Fundusz krajowy. Wydatki.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1990. K.	g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze — więcej K.
I.		**Koszta reprezentacyi kraju.**				
		Sumaryczne zestawienie rubryki I.				
	1—12	*A)* Sejm krajowy	159.846	46	141.472	*18.374*
	13—17	*B)* Wydział krajowy	71.955	49	74.000	*2.044*
						18.374
		Suma rubryki I. . .	231.801	95	215 472	*2.044*
						+16.330
		Poszczególnienie.				
		***A)* Sejm krajowy.**				
	1	Koszta podróży pp. posłów	25.801	60	8.972	*16.830*
	2	Dyety pp. posłów	72.000	—	72.000	—
	3	Koszta druków	41.758	63	41.200	*559*
	4	Spisywanie sprawozdań	8.000	—	8.000	—
	5	Pisarze dzienni	1.300	—	1.300	—
	6	Remuneracye urzędników Wydziału krajowego za dodatkowe zatrudnienie podczas Sejmu	2.400	—	2.400	—
	7	Służba	2.400	—	2.400	—
	8	Opał	3.000	—	3.000	—
	9	Zapuszczanie i mycie podłóg	200	—	200	—
	10	Potrzeby kancelaryjne	953	69	800	*153*
	11	Na uzupełnienie biblioteki sejmowej . .	400	—	400	—
	12	Rozmaite drobne wydatki	1.632	54	800	*832*
		Razem .	159.846	46	141.472	*+18.374*
		***B)* Wydział krajowy.**				
	13	Marszałek krajowy . . . 12.000 K i dodatek na reprezentacyę 8.000 „	20.000	—	20.000	—
	14	Sześciu członków Wydziału po 8.000 K . .	47.155	52	48.000	*844*
	15	Zastępcy	2.799	97	4.000	*1 200*
	16/17	Dodatek dla Członka Wydziału, mianowanego przez Marszałka zastępcą do kierownictwa w Wydziale krajowym	2.000	—	2 000	—
		Razem .	71.955	49	74.000	*—2.044*

Uzasadnienie różnic.

Do poz. 1. Wydatek większy od budżetu, z powodu trzykrotnego wypłacenia kosztów podróży p. p. posłom.

Do poz. 2, 4—9 i 11. Wyniki zgodne z budżetem, z powodu przeniesienia niezużytych w roku 1900 kredytów na rachunek roku 1901, na pokrycie dalszych potrzeb sesyi sejmowej 1900/1901.

Do poz. 3., 10. i 12. Wydatki większe wedle istotnej potrzeby w tym roku.

Do poz. 14. Wydatek mniejszy z powodu intercalare.

Do poz. 15. Wydatek mniejszy w miarę potrzeby zastępstwa.

Fundusz krajowy. **Wydatki.**

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1900. K.	g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze — *większe* K.
II.		**Koszta zarządu.**				
		Sumaryczne zestawienie rubryki II.				
	18—23	Płace urzędników i woźnych	403.885	81	414.848	10 962
	24	Dyurniści	42.152	59	44.978	2.826
	25	Zasługi	9.524	20	9.730	206
	26	Emolumenta	3.102	—	3.386	284
	27	Remuneracye	11.339	72	12.100	760
	28	Koszta podróży i dyety	19.486	97	14.800	*4.687*
	29	Pensye i zaopatrzenia	68.731	30	58.728	*10.003*
	30	Dary z łaski	5.620	—	5.620	—
	31	Na pokrycie połowy należytości stemplowych od dekretów nominacyjnych urzędników krajowych	4.270	68	5.600	1.329
	32	Potrzeby kancelaryjne.	39.516	61	35.200	*4.317*
	33	Administracya dochodów z krajowych opłat konsumcyjnych	9.880	96	12.000	2.119
	34	Gmach sejmowy i jego utrzymanie . . .	24.926	87	24.922	*5*
	35	Zaliczki na płace urzędników i służby: zwyczajne .	23.965	12	24 000	35
		nadzwyczajne .	**4.000**	—	**4.000**	—
	—	Kamienobrodzki Adolf, architekt Wydz. kraj.	3.000	—	—	*3.000*
		Razem { zwyczajne .	669.402	83	665.912	*22.012* 18.521
		Razem { *nadzwyczajne* .	**4.000**	—	**4.000**	—
		Suma rubryki II. . .	673.402	83	669.912	*+3.491*
		Płace urzędników i woźnych.				
		Sumaryczne zestawienie płac wraz z dodatkami aktywalnymi.				
	18	Oddział konceptowy	146.292	73	150.884	4 591
	19	„ rachunkowy	150.045	41	152.444	2.398
	20	„ kasowy	37.864	44	40.320	2.456
	21	„ sanitarny	6.840	—	6.840	—
	22	„ statystyczny	11.120	—	11.120	—
	23	„ manipulacyjny	51 723	23	53.240	1.517
		Suma płac .	403.885	81	414.848	—10.962
		Poszczególnienie.				
	18	*Oddział konceptowy.*				
		a) 3 radców, płaca po 6.400 K i dodatek aktywalny po 960 K	21.466	67	22 080	613
		b) 7 sekretarzy, płaca po 4.800 K i dodatek aktywalny po 840 K	39.480	—	39.480	—
		c) 7 wice sekretarzy, płaca po 3.600 K i dodatek aktywalny po 720 K. . . .	30.240	—	30.240	—
		d) 6 adjunktów, płaca po 2.800 K i dodatek aktywalny po 600 K.	20.266	72	20.400	133
		Do przeniesienia .	111.453	39	112.200	746

Fundusz krajowy. Wydatki.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1900. K.	g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze — większe K.
II.	18	Z przeniesienia .	111.453	39	112.200	746
		e) 6 koncepistów, płaca po 2.200 K i dodatek aktywalny po 480 K	15.396	64	16 080	683
		f) 3 aplikantów, adjutum po 1.400 K i 3 aplikantów, adjutum po 1.200 K . . .	7.133	17	7.800	667
		Do tego: dodatki pięcioletnie	12.309	53	14.804	2 495
		Razem .	146.292	73	150.884	—4.591
	19	*Oddział rachunkowy.*				
		a) dyrektor, płaca 6.000 K i dodatek aktywalny 800 K	6 800	—	6.800	—
		b) zastępca dyrektora, płaca 4.800 K i dodatek aktywalny 720 K	5.520	—	5.520	—
		c) 7 rewidentów, płaca po 3.600 K i dodatek aktywalny po 600 K	29.400	—	29.400	—
		d) 11 adjunktów, płaca po 2 800 K i dodatek aktywalny po 480 K	36.055	—	36.080	25
		e) archiwista, płaca 2.200 K i dodatek aktywalny 400 K	2.600	—	2.600	—
		f) protokolista, płaca 2.200 K i dodatek aktywalny 400 K	2.600	—	2.600	—
		g) 8 oficyałów, płaca po 2.200 K i dodatek aktywalny po 360 K	20.465	—	20.480	15
		h) 9 asystentów, płaca po 1.600 K i dodatek aktywalny po 200 K	16.116	67	16.200	83
		i) 12 praktykantów, płaca po 1.200 K i dodatek aktywalny po 200 K . . .	16.791	67	16 800	8
		k) 3 aplikantów, adjutum po 1.000 K . .	3.000	01	3.000	—
		l) woźny, płaca 1.000 K i dodatek aktywalny 100 K	1.100	—	1.100	—
		Do tego: dodatki pięcioletnie	9.597	06	11.864	2.267
		Razem .	150.045	41	152 444	—2.398
	20	*Oddział kasowy.*				
		a) dyrektor, płaca 4.800 K i dodatek aktywalny 840 K.	5.640	—	5 640	—
		b) zastępca dyrektora, płaca 4.000 K i dodatek aktywalny 600 K	4.600	—	4.600	—
		c) kontrolor, płaca 3.600 K i dodatek aktywalny 480 K	4.080	—	4.080	—
		d) kasyer, płaca 3.600 K i dodatek aktywalny 480 K	4.080	—	4.080	—
		e) 2 adjunktów, płaca po 2.800 K i dodatek aktywalny po 480 K	6.560	—	6 560	—
		f) 1 oficyał, płaca 2.200 K i dodatek aktywalny 360 K	2.560	—	5.120	2.560
		Do przeniesienia .	27.520	—	30.080	2.560

Fundusz krajowy. Wydatki.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1900. K.	g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze — większe K.
II.	20	Z przeniesienia .	27.520	—	30.080	2.560
		g) 4 asystentów, płaca po 1.600 K i dodatek aktywalny po 200 K	7.130	—	3.600	*3.530*
		h) 2 praktykantów, płaca po 1.200 K i dodatek aktywalny po 200 K	1.454	44	2.800	1.346
		i) 1 woźny, płaca 1.200 K i dodatek aktywalny 100 K	1.300	—	2.600	1.300
		Do tego: dodatek pięcioletni	460	—	1.240	780
		Razem .	37.864	44	40.320	—5.986
						+3.530
						—2.456
	21	*Oddział sanitarny.*				
		Inspektor szpitali, płaca 4.800 K i dodatek aktywalny 840 K	5.640	—	5.640	—
		Do tego: dodatek pięcioletni	1.200	—	1.200	—
		Razem .	6.840	—	6.840	—
	22	*Oddział statystyczny.*				
		a) naczelnik oddziału, płaca	5.600	—	5.600	—
		b) wice-sekretarz, płaca 3.600 K i dodatek aktywalny 720 K	4.320	—	4.320	—
		Do tego: dodatek pięcioletni	1.200	—	1.200	—
		Razem .	11.120	—	11.120	—
	23	*Oddział manipulacyjny.*				
		a) dyrektor, płaca	4.800	—	4.800	—
		b) archiwista, płaca 3.600 K i dodatek aktywalny 600 K.	4.200	—	4.200	—
		c) ekspedytor, płaca 2.800 K i dodatek aktywalny 540 K	3.340	—	3.340	—
		d) protokolista, płaca 2.800 K i dodatek aktywalny 480 K	3.280		3.280	—
		e) 4 kancelistów, płaca po 2.200 K i dodatek aktywalny po 400 K	10.400	—	10.400	—
		f) 5 asystentów, płaca po 1.600 K i dodatek aktywalny po 200 K	8.850	—	9.000	150
		g) 3 pisarzy, płaca po 1.200 K i dodatek aktywalny po 200 K	3.849	96	4.200	350
		h) 3 aplikantów, adjutum po 1.000 K . .	2.166	61	3.000	834
		i) odźwierny, płaca	1.200	—	1.200	—
		k) portyer, płaca	1.000	—	1.000	—
		l) 5 woźnych, płaca po 1.000 K i dodatek aktywalny po 100 K	5.500	—	5.500	—
		Do tego: dodatki pięcioletnie	3.136	66	3.320	183
		Razem .	51.723	23	53.240	—1.517

Fundusz krajowy. Wydatki.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1900. K.	g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze — większe K.
II.	24	*Dyurniści.*				
		a) dla oddziału konceptowego	4.803	32	6.954	2.151
		b) „ „ rachunkowego	5.400	—	7.000	1.600
		c) „ „ statystycznego	3.275	17	5.000	1.725
		d) „ „ manipulacyjnego . . .	19.728	10	17.078	2.650
		e) „ zarządu długu krajowego z r. 1893, zaciągniętego w sumie 58,850.000 K, (LW. 45.843/93) i dla prowadzenia pozostałych zaległości po byłych funduszach indemnizacyjnych, a to na dyurna rachunkowe	6.026	—	6.026	—
		f) na dyurna rachunkowe dla funduszów szkolnych okręgowych	2.920	—	2.920	—
		Razem .	42.152	59	44.978	5.476 2.650
						—2.826
	25	**Zasługi.**				
		15 stróżów po 600 K i zastępca woźnego 730 K	9.524	20	9.730	—206
	26	**Emolumenta.**				
		a) dyrektor kancelaryi na fiakra . . .	100	—	100	—
		b) „ „ 48 metrów sześć. drzewa opałowego	312	—	312	—
		c) ubranie dla odźwiernego i 8 woźnych po 100 K, tudzież dla zastępcy woźnego 60 K	800	—	960	160
		d) ubranie dla portyera	186	—	200	14
		e) opał dla odźwiernego i portyera po 10 mtr. sześć. drzewa opałowego	94	—	94	—
		f) dodatki osobiste	1.610	—	1.720	110
		Razem .	3.102	—	3.386	—284
	27	**Remuneracye.**				
		a) Rzecznik prawny za zastępstwo . . .	4.285	72	5.000	714
		b) Za zastępstwo prawne Wydziału krajowego, wobec c. k. Trybunału administracyjnego i Trybunału państwa	1.220	—	1.200	20
		c) Tłumacze	1.834	—	1.900	66
		d) Urzędnicy, dyurniści i słudzy Wydziału krajowego	4.000	—	4.000	—
		Razem .	11.339	72	12.100	—780 +20
						—760
	28	**Koszta podróży i dyety.**				
		a) W ogóle	18.686	97	14.000	4.687
		b) Dla inspektora szpitali	800	—	800	—
		Razem .	19.486	97	14.800	+4.687

Fundusz krajowy. Wydatki.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1900. K.	Wydatki w roku 1900. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze — większe K.
II.	29	**Pensye i zaopatrzenia.**				
		a) Łopuszańska Walerya	349	92	700	350
		b) Olewińska Julia	700	—	700	—
		c) Chrzanowska Joanna	641	63	700	58
		d) Kalicka Jadwiga	700	—	700	—
		e) Sternalowa Emilia	700	—	700	—
		f) Zieńkowiczowa Wanda	700	—	700	—
		g) Orzechowska Józefa	700	—	700	—
		h) Orzechowskiego sierota, syn Tadeusz Saturnin	116	—	116	—
		i) Mrozowicka Emilia	700	—	700	—
		k) Terlecka Marya	433	32	434	1
		l) Kukawska Maryanna	333	32	334	1
		m) Mochnacki Edmund	7.232	—	7.232	—
		n) Kraczyłowa Julianna	1.200	—	1.200	—
		o) Kraczyłowa Julianna, dodatek na wychowanie sierot: Władysławy Maryi do 6. kwietnia 1900 z rocznych 120 K i Joanny Bronisławy 120 K, razem	152	—	152	—
		p) Pierożyńska Sydonia	1.600	—	1.600	—
		r) Strnadowa Kornelia	700	—	700	—
		s) Strnadowa Kornelia dla syna Jana Adama do 25. maja 1900 r. z rocznych 70 K	28	18	28	—
		t) Niedziałkowski Karol	1.485	—	1.782	297
		u) Żółkiewski Karol	3.800	—	3.800	—
		w) Obertyński Emil	1.200	—	1.200	—
		x) Chermińska Katarzyna	720	—	720	—
		y) Ziembicka Jadwiga	1.200	—	1.200	—
		z) Ziembicka Jadwiga, dodatek dla sierót: Kazimiery Eugenii, Józefa Wiktora i Feliksa Erazma po 120 K, razem	360	—	360	—
		aa) Wolański Julian	5.200	—	5.200	—
		bb) Walterowa Marya	600	—	600	—
		cc) Walterowa Marya, dodatek dla sierót: Wiktora Franciszka i Maryi Zofii po 60 K	120	—	120	—
		dd) Szajnokowa Olimpia	1.200	—	1.200	—
		ee) Stocki Bolesław	649	60	650	—
		ff) Kunischowa Zofia	1.200	—	1.200	—
		gg) Gołębski Władysław	2.376	—	2.376	—
		hh) Czajkowskiego sierota syn Czesław Ludomir do 4. grudnia 1912	600	—	600	—
		ii) Schmitt Mieczysław	1.566	—	1.566	—
		kk) Jelonkowa Anna	1.200	—	1.200	—
		ll) Horoszkiewicz Julian	2.599	98	5.200	2.600
		mm) Giziński Władysław	1.420	80	1.420	1
		nn) Świerczewski Erazm	2.738	—	2.738	—
		oo) Bieńkowska Walerya, wdowa po archiwiście	1.400	—	1.400	—
		pp) Bieńkowska Walerya, dla sierót: Józefy Maryi do 19. marca 1903 i Joanny Apolonii do 24. września 1916 po 280 K	560	—	560	—
		Do przeniesienia	49.181	75	52.488	3.307 1

Fundusz krajowy. Wydatki.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1900. K.	g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze — większe K.
II.	29	Z przeniesienia .	49.181	75	52.488	3.307
		rr) Rożankowska Joanna, wdowa po kanceliście	1.200	—	1.200	—
		ss) Jasińska Marya wdowa po kanceliście .	1.000	—	1.000	—
		tt) Jasińska Marya dla sierót: Heleny do 30. sierpnia 1913 i Mieczysława Remigiusza do 1. października 1916 po 200 K . .	400	—	400	—
		uu) Trandowa Lubina, wdowa po adjunkcie rachunkowym	1.200	—	1.200	—
		vvv) Trandowa Lubina, dla sieroty Zdzisława Edwarda do 22. sierpnia 1904 . . .	240	—	240	—
		xx) Kiszelkowa Franciszka, wdowa po emerytowanym kanceliście	1.000	—	1.000	—
		yy) Kiszelkowa Franciszka, dla sieroty Włodzimiery Wandy do 17. kwietnia 1906 .	200	—	200	—
		zz) Tyblewicz Wiktor, emerytowany koncepista	917	18	1.000	83
		aaa) Tyblewiczowa Wanda, wdowa po emerytowanym koncepiście	98	33	—	98
		bbb) Zawadzki Michał, emerytowany oficyał rachunkowy	1.178	10	—	1.178
		ccc) Brzyski Wincenty, emerytowany adjunkt rachunkowy	1.544	40	—	1.544
		ddd) Bielska Rozalia, wdowa po rewidencie rachunkowym	1.650	—	—	1.650
		eee) Bielska Rozalia, dla sierót: Romana Dominika i Wiktora Teofila	776	—	—	776
		fff) Wilczyńska Olga, wdowa po wicesekretarzu Wydziału krajowego	933	36	—	933
		ggg) Dulęba Bronisław, emerytowany sekretarz Wydziału krajowego	1.866	68	—	1.867
		hhh) Kwartały pośmiertne, wypłacone rodzinom zmarłych urzędników śp. Bielskiego, Wilczyńskiego, Jakubowskiego, Horoszkiewicza, Niedzielskiego i Niedziałkowskiego .	5.345	50	—	5.346
		Razem .	68.731	30	58.728	13.393 3.390 +10.003
	30	**Dary z łaski.**				
		a) Bojarska Józefina	200	—	200	—
		b) Kopertyńska Krystyna	200	—	200	—
		c) Kopertyńska z Repichowskich Malwina .	200	—	200	—
		d) Wojciechowski Szymon	360	—	360	—
		e) Sternalowa Apolonia	400	—	400	—
		f) Wojtyna Antoni	360	—	360	—
		g) Zajączkowska Marya	300	—	300	—
		h) Gergel Augusta	300	—	300	—
		i) Sapałaczyńskie Joanna i Leontyna, jednorazowo	400	—	400	—
		k) Sternalowa Emilia, jednorazowo . . .	300	—	300	—
		l) Bereźnicka Marya, „	600	—	600	—
		m) Dziubińska Marya „	400	—	400	—
		Do przeniesienia .	4.020	—	4.020	

Fundusz krajowy. **Wydatki.**

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1900. K.	g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze — większe K.
II.	30	Z przeniesienia .	4.020	—	4.020	—
		n) Piotrowska Rozalia, jednorazowo . .	400	—	400	—
		o) Chrzanowska Joanna, jednorazowo . .	400	—	400	—
		p) Krotochwillowa Franciszka, jednorazowo .	200	—	200	—
		r) Orzechowska Józefa, jednorazowo . .	200	—	200	—
		s) Bednawska Antonina, jednorazowo . .	200	—	200	—
		t) Babińska Helena, jednorazowo . . .	200	—	200	—
		Razem .	5.620	—	5.620	—
	31	**Na pokrycie połowy należytości stemplowych** od dykretów nominacyjnych urzędników krajowych	4.270	68	5.600	—1.329
	32	**Potrzeby kancelaryjne.**				
		a) Wydawnictwo rozporządzeń krajowych .	12.395	05	7.600	*4.795*
		b) Sprawienie i odnowienie sprzętów . .	4.063	42	3.000	*1.063*
		c) Potrzeby do pisania i rysowania . .	4.824	24	4.800	*24*
		d) Papier do druków, druk ksiąg i wzorów .	4.627	93	4.600	*28*
		e) Oprawa ksiąg i druków	1.038	06	1.000	*38*
		f) Opał	7.049	56	8.000	950
		g) Uzupełnienie biblioteki	2.293	77	3.000	706
		h) Rozmaite pomniejsze	3.224	58	3.200	*25*
						+*5.973*
		Razem .	39.516	61	35.200	—1.656
						+*4.317*
	33	**Administracya dochodów z krajowych opłat konsumcyjnych**	9.880	96	12.000	—2.119
		Gmach sejmowy i jego utrzymanie.				
		a) Inspicyent techniczny gmachu sejmowego	450	—	600	150
		b) Maszynista: płaca 1.440 K, 12m³ drzewa 84 K, 45 litr. nafty 18 K	1.542	—	1.542	—
		c) Kominiarz	520	98	520	*1*
		d) Froterowanie i zapuszczanie podłóg . .	1.656	07	1.640	*16*
		e) Mycie podłóg	196	12	200	4
		f) Zgartywanie i wywóz śniegu . . .	62	60	200	137
		g) Czyszczenie kloak i wywóz nieczystości .	1.048	—	500	*548*
		h) Zabezpieczenie od ognia	495	30	520	25
		i) Podatek dochodowy i miejski czynsz .	195	81	300	104
		k) Utrzymanie skwerów koło gmachu sejmowego . . . . . 200 K wynagrodzenie ogrodnika . . 100 „	300	—	300	—
		l) Konserwacya i adaptacya budynku i obejścia, koszta przekształcenia i urządzenia w gmachu, tudzież inne nieprzewidziane .	8.600	—	8.600	—
		m) Stacya elektryczna w gmachu sejmowym	9.859	99	10.000	140
						+*565*
		Razem .	24.926	87	24.922	560
						+*5*

Fundusz krajowy. Wydatki.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1990. K.	g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze — większe K.
II.	35	**Zaliczki na płace.**				
		Dla urzędników i służby, *a)* (zwyczajne) .	23.965	12	24.000	35
		b) nadzwyczajne: Dla Jerzego Jabłonowskiego, sekretarza Wydziału krajowego . . .	**4.000**	—	**4.000**	—
		Razem { zwyczajne . .	23.965	12	24.000	35
		{ *nadzwyczajne* .	**4.000**	—	**4.000**	—
		Ogółem suma *poz. 35.* .	27.965	12	28.000	—35
	35*c*)	Kamienobrodzki Adolf, architekt Wydziału krajowego, płaca	3.000	—	—	*3.000*

Uzasadnienie różnic.

Do poz. 18., 19., 20. i 23. Wydatki mniejsze z powodu interkalaryów.

Do poz. 24a). Wydatek mniejszy, stosownie do potrzeby w tym roku.

Do poz. 24b). Wydatek mniejszy z powodu braku należycie ukwalifikowanych kandydatów.

Do poz. 24c). Wydatek mniejszy
Do poz. 24d). „ większy } wedle istotnej potrzeby w tym roku.

W ogóle na dyurnach okazuje się w tym roku zaoszczędzenie o 2826 K.

Do poz. 25. Wydatek mniejszy z powodu intercalare.

Do poz. 26. Wydatek mniejszy z powodu mniejszego wydatku na ubranie dla woźnych i mniejszych dodatków osobistych z powodu zmian zaszłych w ciągu roku.

Do poz. 27a). Wydatek mniejszy stosownie do przedłożonych przez syndyka rachunków.

Do poz. 27b). Różnica drobna o 20 K, stosownie do rachunków przedłożonych przez prawnego zastępcę we Wiedniu.

Do poz. 27c). Wydatek mniejszy wedle potrzeby.

Do poz. 28a) Wydatek znacznie *większy* z powodu odbytych w tym roku ankiet i komisyj w sprawach: konkursu dramatycznego na polskie utwory sceniczne, reorganizacyi seminaryów nauczycielskich w sprawie prestacyj szkolnych, wykupna Wawelu, tudzież z powodu przedstawienia się Członków Wydziału krajowego podczas podróży Najjaśniejszego Pana, wreszcie z powodu nadzwyczajnych komisyi w sprawie planów regulacyi spalonych w r. 1900 miast Lubaczowa, Radomyśla i Kolbuszowej.

Do poz. 29. Wydatek znacznie *większy* o 10.003 K, a mianowicie: pod lit. *aaa—hhh)* więcej o 13.393 K z powodu wymiaru nowych pensyj i kwartałów pośmiertnych w zastosowaniu statutu emerytalnego, a natomiast mniej o 3.390 K z powodu zaszłej śmierci emerytów odnośnie do poz. *a), c), t), ll), zz).*

Do poz. 31. Wydatek mniejszy, odpowiedni do wydanych w ciągu roku dekretów nominacyjnych.

Do poz. 32. Wydatek w ogóle *większy* wedle istotnej potrzeby w tym roku, z powodu znaczniejszych wydatków na wydawnictwa rozporządzeń krajowych, sprawienie i odnowienie sprzętów, potrzeby do pisania i rysowania, papier do druków, druk ksiąg i wzorów, oprawę ksiąg i druków i rozmaite pomniejsze — podczas gdy wydatki na opał i na uzupełnienie biblioteki wykazują zaoszczędzenie.

Do poz. 33. Wydatek mniejszy wedle potrzeby.

Do poz. 34. Wydatek ogólny *większy* o drobną różnicę 5 K — w szczegółach zaś mniejszy lub większy wedle faktycznej potrzeby.

Do poz. 35a). Różnica drobna w miarę rozdanych zaliczek.

Do poz. 35c). Wydatek nieprelimiowany spowodowany konieczną potrzebą ustanowienia posady architekty dla licznych budowli krajowych. Odnośną umowę z architektem p. Kamienobrodzkim zawarto prowizorycznie na trzy lata, na co Wys. Sejm uchwałą z dnia 8. lipca 1901. zezwolił.

Fundusz krajowy. **Wydatki.**

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1900. K	Wydatki w roku 1900. g	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze — większe K
III.	36	**Koszta leczenia w szpitalach krajowych, zagranicznych i wojskowych**	2,420.030	33	2,100.000	*320.030*

Uzasadnienie różnic.

Z zarachowanych wyżej wypadków przypada:

A) Na zakłady krajowe, szpitale prowincyonalne i zagraniczne:

1. Lwów, szpital powszechny (z klinikami):		
Oddział chorych.	253.624	K
Oddział położnic	50.882	„
2. Kulparków, zakład dla obłąkanych	393.876	„
3. Kraków, szpital św. Łazarza	381.925	„
4. Kraków, c. k. Klinika	50.137	„
B) Szpitale prowincyonalne w kraju	922.956	„
C) „ zagraniczne	362.451	„
D) Inne wydatki i zwroty	4.179	„
Ogółem wydatki . . .	2,420.030	K
porównując powyższy wydatek z uchwaloną w budżecie kwotą . .	2,100.000	„
okazuje się wynikłość *większa* o . . .	320.000	K

Przekroczenie to znajduje jednak częściowe pokrycie w korzystniejszych wynikach pozycyj mających wspólność z rubryką niniejszą a to:

1. W nadwyżkach dochodów od zakładów dotowanych (Rubr. IV. poz 12. i 14. doch.)		
dla których uchwalono w budżecie	115.378	K
wpłynęło zaś rzeczywiście	151.596	„
uzyskano zatem dochody po nad budżet	36.218	K
2. w rubryce V. poz. 18 i 19 na poczet zwrotów z ubiegłych lat wpłynęło od szpitali, gmin i osób samopłacących . . . 49.836 K		
w budżecie uchwalono . . . . . 30.400 „		
uzyskano zatem dochody po nad budżet	19.436	„
Razem	55.654	K
W rubryce zaś XI. wydatków (poz. 192 i 193) powiększono budżet o .	198	„
Wynik działów tych w rezultacie korzystniejszy jest o	55.456	K
strąciwszy więc ten wynik od przekroczenia wydatków rubr. III. w kwocie	320.030	„
redukuje się to przekroczenie do kwoty	264.574	K

Głównym powodem tego przekroczenia jest znaczna ilość zapłaconych dni leczenia, wskutek wzmagającego się corocznie ruchu chorych. Do budżetu na rok 1900, przyjęto nieco wyższą niż przeciętną cyfrę dni leczenia z trzech lat 1896, 1897 i 1898 wynoszącą 1,645.591 dni zapłacono zaś w r. 1900 faktycznie za dni . . . . . 1,854.651 „

zatem *więcej* o . . . 209.060 dni

Dalszym powodem jest podwyższenie taks dziennych leczenia w wielu szpitalach jak niżej wykazano:

a) Podwyższono taksy:

Podhajce o 14 g, Śniatyn o 44 g, Arad o 28 g, Arco o 4 g, Berno położnic o 1 koronę, Berno ginekologia o 1 koronę, Brüx o 8 g, Csik-Szereda o 6 g, Csalia o 10 g, Deva o 4 g, Szent-Marton o 2 g, Ersekujvar o 8 g, Eperies o 8 g, Fagaros o 8 g, Fünfkirchen

o 6 g, Fehertemplom o 8 g, Gabel o 6 g, Gynla o 14 g, Hermanstadt o 2 g, Hohenelbe o 2 g, Homonna o 4 g, Horic o 10 g, Jaszboreny o 12 g, Jaromer o 10 g, Komaron o 6 g, Koposvar o 4 g, Klausenburg o 38 g, Komotau o 8 g, Kis-Varda o 2 g, Lienz o 10 g, Leva o 10 g, Mako o 12 g, Miszkolc o 46 g, Mostar o 2 g, Neuhaus o 38 g, Nagy-Szent-Miklos o 6 g, Nagy-Mihaly o 10 g, Nagy-Szeben o 2 g, Nagy-Szalles o 6 g, Nagy-Topolcsany o 6 g, Nagy-Becskerek o 8 g, Oedenburg o 6 g, Ołomuniec o 1 koronę, Peszt Św. Rocha, Peszt Św. Szczepana i Peszt Św. Jana o 8 g, Pisek o 8 g, Pacałek o 12 g, Pecs o 6 g, Raguza o 2 g, Rooczedo o 10 g, Reichenau o 16 g, Ujhely o 2 g, Saaz o 28 g, Schärding o 20 g, Schwatz o 6 g, Sebenico o 3 g, Steczing o 6 g, Sepsi Szent-György o 6 g, Vakuf o 10 g, Schlau o 6 g, Soprun o 6 g, Szabadka o 16 g, Temesvar o 6 g, Trautenau o 8 g, Tryest o 2 g, Terda o 4 g, Weisskirchen (Węgry pogranicze) o 8 g, Wohń o 12 g, Weisskirchen (Morawa) o 10 g, Zell am Ziller o 4 g, Zams o 4 g, Zombor o 10 g.

b) Zniżono taksy:

Aranyos-Marot o 4 g, Aussig o 12 g, Bemisch-Leipa o 2 g, Besztercze o 2 g, Debreczyn 4 g, Dees o 2 g, Ellbogen o 2 g, Gyöngyös o 6 g, Györ o 8 g, Kapuvaro o 2 g, Marosvasarhely o 2 g, Nagy-Kanizsa o 14 g, Nagy-Karoly o 2 g, Nagy-Varad o 2 g, Pancsowa o 2 g, Peszt więzienny o 14 g, Rimaszombath o 4 g, Spalato o 4 g, Stuhlweisenburg o 2 g, Szegedyn o 12 g, Szegzard o 2 g, Sternberg o 4 g, Trencsin o 16 g, Ungvar o 12 g, Zara o 3 g, Zilach o 2 g.

Fundusz krajowy. **Wydatki.**

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1900. K	Wydatki w roku 1900. g	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazuje się wydatki mniejsze — większe K
IV.		**Koszta szczepienia.**				
	37	Utrzymanie i odświeżanie krowianki . .	22.742	15	24.000	—1.258
	38	Koszta podróży i dyety lekarzy z powodu szczepienia i rewakcynacyi ospy . .	155.197	41	133.000	+22.198
		Suma rubryki IV. .	177.939	56	157.000	+20.940
		Uzasadnienie różnic.				
		Do poz. 37. Wydatek mniejszy z powodu niewypłacenia dostawcy krowianki Froyenigerowi w Lisku reszty ostatniej (3-ciej) raty.				
		Do poz. 28. Wydatek większy z powodu niestałości wydatków tego rodzaju, zarachowanych na podstawie rachunków nadesłanych przez c. k. Namiestnictwo.				
V.		**Wydatki sanitarne.**				
	39	1/3 część na lekarstwa dla epidemicznie chorych	5.634	48	7.200	—1.566
	40	Na koszta podróży dla lekarzy okręgowych (ryczałty) oraz na subwencye dla powiatów na pokrycie przewyżki wydatków na płace ponad 1% dodatku powiatowego .	68.836	—	80.000	—11.164
		Do przeniesienia .	74.470	48	87.200	—12.730

Fundusz krajowy. **Wydatki.**

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1900. K	g	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze — większe K
		Z przeniesienia .	74.470	48	87.200	—12.730
V.	41	Dla zakładu szczepienia wścieklizny prof. Dr. Bujwida w Krakowie, stała subwencya roczna	2.000	—	2.000	—
		Suma rubryki V. .	76 470	48	89.200	—12.730
		Uzasadnienie różnic.				
		Do poz. 39. Różnica z powodu niestałości wydatków tego rodzaju, zarachowanych na podstawie rachunków nadsyłanych przez c. k. Namiestnictwo.				
		Do poz. 40. Wydatek mniejszy z powodu nieobsadzenia w roku 1900 wszystkich kreowanych posad lekarzy okręgowych i że obsadzone posady nie były przez cały rok przez lekarzy zajmowane.				
VI.		**Zasiłki dla zakładów dobroczynności.**				
	42	Szpitale Sióstr Miłosierdzia w Czerwonogrodzie, Rozdole i Bursztynie	1.800	—	1.800	—
	43	Szpital Sióstr Miłosierdzia w Nowosiółkach .	600	—	600	—
	44	Dom ubogich sierót w Krakowie	10.848	—	10.848	—
	45	Zakład św. Józefa dla osieroconych chłopców w Krakowie	2.000	—	2.000	—
	46	Towarzystwo miłosierdzia pod godłem „Opatrzność“ we Lwowie	2.400	—	2.400	—
	47	Zakład osieroconych dziewcząt im. księdza Józefa Ziemiańskiego w Przemyślu . .	1.000	—	1.000	—
	48	Zarząd Towarzystwa weteranów z roku 1831 w Krakowie	5.400	—	5.400	—
	49	Komitet wykonawczy opieki weteranów z r. 1831 we Lwowie	3.600	—	3.600	—
	50	Zakład św. Józefa dla chorych nieuleczalnych i wyzdrowieńców we Lwowie . . .	2.000	—	2.000	—
	51	Na utrzymanie rymanowskiej kolonii leczniczej	1.000	—	1.000	—
	52	Lecznica powszechna we Lwowie, do rozporządzenia Wydziału krajowego, po zasięgnięciu opinii Towarzystwa lekarskiego .	2 000	—	2.000	—
	53	Kolonia lecznicza w Rabce na utrzymanie dzieci w lecznicy	600	—	600	—
	54	Towarzystwo opieki nad niemowlętami pod wezwaniem „Dzieciątka Jezus“ we Lwowie	400	—	400	—
	55	Ryczałt na zasiłki dla ochronek po myśli uchwały Wys. Sejmu z dnia 5. lutego 1896	3.600	—	3.600	—
	55a)	Towarzystwo wzajemnej pomocy djaków gr. kat. dyecezyi przemyskiej jednorazowo .	200	—	200	—
		Do przeniesienia .	37.448	—	37.448	—

Fundusz krajowy. Wydatki.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1900. K	Wydatki w roku 1900. g	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze — więcej K
		Z przeniesienia .	37.448	—	37.448	—
VI.	55*b)*	Takież Towarzystwo w archidyecezyi lwowskiej jednorazowo	200	—	200	—
	55*c)*	Takież Towarzystwo dyecezyi stanisławowskiej jednorazowo	200	—	200	—
	56	Towarzystwo kolonii wakacyjnej dla dziewcząt we Lwowie	200	—	200	—
	57	Towarzystwo im. św. Salomei opieki nad wdowami i sierotami we Lwowie . . .	200	—	200	—
	58	Zgromadzenie służebnic Serca Jezusowego w Krakowie	200	—	200	—
	59	Towarzystwo opieki nad sługami im. św. Jadwigi we Lwowie	200	—	200	—
	60	Zakład staruszek i kalek w Krakowie na Blichu im. hr Sołtykowej	200	—	200	—
	61	I. gal. stowarzyszenie głuchoniemych „Nadzieja“ we Lwowie	200	—	200	—
	62	Stowarzyszenie opieki nad uwolnionymi więźniami we Lwowie	200	—	200	—
	63	Komitet „Domu pracy“ na Kaźmierzu w Krakowie	1.000	—	1.000	—
	64	Zakład św. Jadwigi w Krakowie (stała subwencya)	1.200	—	1.200	—
	64*a)*	Komitet budowy szpitala OO. Bonifratów w Krakowie na dokończenie w budowy szpitala (6.000 K w dwóch rocznych ratach, z tego pierwsza rata)	3.000	—	3 000	—
	64*b)*	Komitet herbaciarni centowej we Lwowie jednorazowo	200	—	200	—
	64*c)*	Zarząd zakładu błog. Kunegundy w Nowym Sączu, na szkołę dla kształcenia wzorowych gospodyń	600	—	600	—
	64*d)*	Związek koleżeński b. seminarzystek we Lwowie na budowę schroniska dla niemogących pracować nauczycielek . . .	200	—	200	—
	65	Na przytulisko brata Alberta we Lwowie i w Krakowie (stała subwencya) . . .	2.000	—	2.000	—
	66	Zgromadzenie Sióstr św. Wincentego a Paulo we Lwowie, subwencya na budowę nowego szpitala w Sądowej Wiszni *nadzwyczajne*	**10.000**	—	**10.000**	—
		Razem { zwyczajne .	47.448	—	47.448	—
		Razem { *nadzwyczajne* .	**10.000**	—	**10.000**	—
		Suma rubryki VI. .	57.448	—	57.448	—

Fundusz krajowy. **Wydatki.**

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1900. K.	Wydatki w roku 1900. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze — większe K.
VII.		**Wydatki na cele wykształcenia i oświaty.**				
	67	Akademia umiejętności w Krakowie:				
		a) zasiłek stały . . . . 52.000 K				
		b) zasiłek na utrzymanie wyprawy naukowej pod kierownictwem prof. Dra Smolki w Archiwum Watykańskiem (II. rata z trzechlecia 1898/99, 1899/900, 1900/901) . . 4.000 „				
		c) na wydanie atlasu geologicznego wraz z tekstem (do rozporządzalności Wydziału krajowego . . . . 5.000 „	61.000	—	61.000	—
	68	Rada szkolna krajowa na pokrycie niedoboru funduszu szkolnego krajowego . . .	5,966.221	03	5,806.300	*159.921*
	69	Rada szkolna krajowa na pokrycie niedoboru krajowego funduszu szkoln. emerytalnego	435.241	85	505 740	70.498
	70	Sześciu członków Rady szkolnej krajowej po 2.400 K	13.680	—	14 400	720
	71	Zakład głuchoniemych we Lwowie:				
		a) na stypendya dla 70-ciu wychowanków . . . . 16.000 K				
		b) na utrzymanie zakładu . 5.000 „				
		c) na amortyzacyę pożyczki na budowę II. piętra, zaciągniętej przez Dyrekcyę zakładu, II. rata amortyzacyjna . 1 990 „	23.790	—	23.800	10
	72	Szkoła głuchoniemych Izaaka Bardacha we Lwowie	800	—	800	—
	73	Zakład ciemnych we Lwowie	4.000	—	4.000	—
	74	Towarzystwo gimnastyczne „Sokół“ we Lwowie	2.000	—	2.000	—
	75	„ „ „ w Krakowie	2.000	—	2.000	—
	76	Dla polskich i ruskich Towarzystw gimnastycznych „Sokół“ we Lwowie i na prowincyi, ryczałt do dyspozycyi Wydziału krajowego	3.400	—	3.400	—
	77	Szkoła sztuk pięknych w Krakowie XXII. rata umorzenia pożyczki 200.000 K na budowę gmachu	14.000	—	14.000	—
	78	Teatr polski w Krakowie, do rozporządzalności Wydziału krajowego	16.000	—	16.000	—
	79	Budowa teatru w Krakowie XII. i XIII. półroczna rata, na opłatę procentów od pożyczki 300.000 K zaciągniętej przez gminę miasta Krakowa	15.000	—	15.000	—
						159.921
		Do przeniesienia .	6,557.132	88	6,468.440	71.228

Fundusz krajowy. Wydatki.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1900. K.	Wydatki w roku 1900. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze — większe K.
VII.		Z przeniesienia .	6,557.132	88	6,468.440	159.92 / 71.22
	80	Teatr polski i opera polska we Lwowie, do rozporządzalności Wydziału krajowego: *a*) dramat i komedya . 36.399 K 96 g *b*) opera polska . . 20.000 „ — „	56 399	96	48.400	8.000
	81	Budowa teatru we Lwowie na pokrycie III. i i IV. raty amortyzacyjnej od pożyczki 600 000 K. zaciągniętej przez gminę miasta Lwowa	33.696	—	33.696	—
	82	Teatr ruski pod zarządem Towarzystwa „Besida“ do rozporządzalności Wydz. kraj. .	14 500	—	14.500	—
	83	Towarzystwo muzyczne w Krakowie . .	1.600	—	1.600	—
	84	Konserwatoryum Towarzystwa muzycznego w Krakowie	4.000	—	4.000	—
	85	Towarzystwo muzyczne we Lwowie . .	6.000	—	6.000	—
	85*a*	„ „ w Brodach, jednorazowo	200	—	200	—
	85*b*	„ „ w Samborze, „	200	—	200	—
	86	„ „ „Harmonia“ we Lwowie	600	—	600	—
	86*a*	„ „ „ w Krakowie	600	—	600	—
	87	„ śpiewackie „Lutnia“ we Lwowie	1.000	—	1.000	—
	88	„ „ „Bojan“ „ „	600	—	600	—
	89	„ „ „Echo“ „ „	800	—	800	—
	90	„ „ „Lutnia“ w Krakowie	600	—	600	—
	91	Na subwencye dla istniejących już internatów do rozporządzalności Wydziału krajowego, w porozumieniu z Radą szkolną krajową .	12.000	—	12.000	—
	91*a*	Na budowę domu dla internatów, *nadzwyczajne*	**20.000**	—	**20.000**	—
	92	Internatowi księży Zmartwychwstańców we Lwowie do rozporządzenia Wydz. kraj. .	9.000	—	9.000	—
	93	Ks. Siemaszki Kazimierza „Dom schronienia i dobrowolnej pracy dla opuszczonych i moralnie zaniedbanych chłopców w Krakowie	1.600	—	1.600	—
	94	*a*) Na wydawnictwo polskich podręczników dla szkół średnich	—	—	3.000	3.000
		b) Na wydawnictwo ruskich książek szkolnych, do rozporządzalności Wydziału krajowego w porozumieniu z Radą szkolną krajową .	12.000	—	12.000	—
	95	Dla młodzieży kształcącej się w naukach i sztukach, ryczałt do rozporządzalności Wydziału krajowego	6.000	—	6.000	—
	96	Dla fundacyi „Macierz polska“ na wydawnictwo dzieł i peryodycznych pism ludowych	10.000	—	10.000	—
	97	Na stypendyum dla ucznia Wydziału lekarskiego w Krakowie, oddającego się studyom w szkole operacyjnej	999	90	1.000	—
		Do przeniesienia { zwyczajne .	6,749.528	74	6,655.836	167.92 / 74.22 —
		{ *nadzwyczajne* .	**20.000**	—	**20.000**	

Fundusz krajowy. **Wydatki.**

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1900. K.	g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazuje się wydatki mniejsze — większe K.
						167.921
VII.		Z przeniesienia { zwyczajne .	6,729.528	74	6,635.836	74.228
		nadzwyczajne .	**20.000**	—	**20.000**	—
	98	Towarzystwo „Oświaty ludowej“ we Lwowie, do rozporządzalności Wydziału krajowego	3.000	—	3.000	—
	99	Towarzystwo „Oświaty ludowej“ w Krakowie, do rozporządzalności Wydziału krajowego, zasiłek stały	3.000	—	3.000	—
	100	Stowarzyszeniom rzemieślniczym we Lwowie i na prowincyi, ryczałt do rozporządzalności Wydziału krajowego	3.000	—	3.000	—
	101	Zarząd główny Towarz. pedagogicznego, na lwowską kolonię wakacyjną, zasiłek stały	400	—	400	—
	101*a*	Zarząd główny Towarzystwa pedagogicznego, na pokrycie kosztów walnego zgromadzenia	400	—	400	—
	102	Kollegium profesorów szkoły politechnicznej we Lwowie, na wydawnictwo biblioteki politechnicznej VII. rata subwencyi 10.000 K, rozłożonej na lat 10 . . .	1.000	—	1.000	—
	103	Wydawnictwo dziełek ludowych, do rozporządzalności Wydziału krajowego . .	2.000	—	2.000	—
	104	Lipińska Salomea, wdowa po skrzypku Feliksie Lipińskim	100	—	100	—
	104*a*	Zboińska Józefa, wdowa po artyście sceny polskiej ś. p. Marcelim Zboińskim, jednorazowo	100	—	100	—
	105	Zasiłek dla czasopisma „Szkoła“ . . .	1.000	—	1.000	—
	106	Zasiłek dla czasopisma „Muzeum“ . . .	2.000	—	2.000	—
	107	Zasiłek dla czasopisma „Kosmos“ . . .	800	—	800	—
	108	Zasiłek dla ruskiej gazety „Uczytel“ do rozporządzalności Wydziału krajowego . .	1.000	—	1.000	—
	109	Towarzystwo „Proświta“ na wydawnictwo dzieł ludowych do rozporządzenia Wydziału krajowego z zastrzeżeniem, iż subwencya ta wypłaconą ma być z dołu i po przekonaniu się, że wszystkie wydawnictwa Towarzystwa są pożyteczne i nie zawierają szkodliwych tendencyj i odpowiadają warunkom ustanowionym w uchwale Wysokiego Sejmu z d. 13. lutego 1897 j. w r. 2	6.000	—	6.000	—
	110	Ks. Dżułyński, gr. kat. paroch w Łapszynie, na wydawnictwa ruskie: „Posłannyk“ i „Książeczki misyjne“ do rozporządzalności Wydziału krajowego	800	—	800	—
	111	Towarzystwo „Oświaty ludowej“ w Tarnowie	200	—	200	—
	112	Towarzystwo historyczne we Lwowie, na tegoż wydawnictwa	1.400	—	1.400	—
	113	Ryczałt na zasiłki dla burs mieszczących ubogą młodzież polską i ruską, do rozporządzalności Wydziału krajowego . .	10.000	—	10.000	—
						167.921
		Do przeniesienia { zwyczajne .	6,765.728	74	6,672.036	74.228
		nadzwyczajne .	**20.000**	—	**20.000**	—

Fundusz krajowy. Wydatki.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1990. K.	g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.	W porównaniu z kwotą przeliminowaną okazują się wydatki mniejsze — większe K.
						167.921
VII.		Z przeniesieuia { zwyczajne .	6,765 728	74	6,672.036	74.228
		{ *nadzwyczajne* .	**20.000**	—	**20.000**	—
	114	Dla stowarzyszeń akademickich, ryczałt do rozporządzalności Wydziału krajowego .	2.800	—	2.800	—
	115	Towarzystwo im. Adama Mickiewicza, na wydawnictwo dzieł tegoż, do rozporządzalności Wydziału krajowego i wypłaty w miarę postępu wydawnictwa . .	800	—	800	—
	116	Towarzystwo im. Szewczenki na wydawnictwa ruskiej biblioteki historycznej we Lwowie, do rozporządzalności Wydziału krajowego	1.000	—	1.000	—
	117	Komisya archeograficzna Towarzystwa im. Szewczenki we Lwowie, na wydawnictwa historycznych materyałów do rozporządzalności Wydziału krajowego . . .	3.000	—	3.000	—
	118	Towarzystwo im. Szewczenki we Lwowie, na wydawnictwa naukowe, do rozporządzalności Wydziału krajowego . . .	4.000		4.000	—
	118*a*	Komisya etnograficzna Towarzystwa im. Szewczenki na wydawnictwa	1.000	—	1.000	—
	118*b*	Komisya etnograficza Towarzystwa im. Szewczenki na etnograficzną expedycyę naukową, jednorazowo	1.000	—	1 000	—
	119	Ruskie Towarzystwo pedagogiczne na wydawnictwo czasopisma „Dzwinok“ . .	400	—	400	—
	120	Redakcye pism dla dzieci „Mały światek“ i „Wiek młody“ we Lwowie. . . .	200	—	200	—
	121	Ks. Cyryl Sielecki, gr. kat. paroch w Żużlu, na nowicyat Sióstr Służebniczek ruskich (do rozporządzenia Wydziału kraj. w porozumieniu z gr. kat. Ordynaryatami) .	200	—	200	—
	121*a*	Kongregacya ruska SS. Służebniczek Najśw. Maryi Panny w Krystynopolu (do rozporządzenia Wydziału kraj. w porozumieniu z gr. kat. Ordynaryatami) . .	1.000	—	1.000	—
	122—5	Na zasiłki dla polskich i ruskich Towarzystw mających na celu wspomaganie ubogich uczniów (ryczałt do rozporządzenia Wydziału krajowego w porozumieniu z Radą szkolną krajową)	1.200	—	1.200	—
	125*a*	Związek polskich Towarzystw sokolich we Lwowie, na wydawnictwo podręczników gimnastyki do rozporządzenia Wydziału krajowego w miarę postępu wydawnictwa	400	—	400	—
	126	Instytut dla dziewcząt w Przemyślu, subwencya stała	400	—	400	—
		i jednorazowy *nadzwyczajny* zasiłek na budowę domu	**2.000**	—	**2.000**	—
						167.921
		Do przeniesienia { zwyczajne .	6,783.128	74	6,689 436	74.228
		{ *nadzwyczajne*.	**22.000**	—	**22.000**	—

Fundusz krajowy. Wydatki.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1900. K.	g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze — większe K.
VII.						*167.921*
		Z przeniesienia { zwyczajne	6 783.128	74	6,689.436	74.228
		Z przeniesienia { *nadzwyczajne*	**22.000**	—	**22.000**	—
	126*a*	Towarzystwo biblioteki polskiej w Wiedniu na tamtejszą szkołę języka polskiego	400	—	400	—
	127	Zakład wychowawczy dla ubogich dziewcząt pod nazwą „Rodzina Maryi“ w Łomnej	600	—	600	—
	128	Prywatne seminaryum nauczycielskie żeńskie, Zofii Strzałkowskiej we Lwowie	2.000	—	2.000	—
	129	Polskie stowarzyszenie „Strzecha“ we Wiedniu	200	—	200	—
	130	Polskie stowarzysz. „Przytulisko“ we Wiedniu	200	—	200	—
	131	Towarzystwo sztuk pięknych w Krakowie, subwencya na budowę własnego gmachu (na czas amortyzacyi pożyczki)	1.000	—	1.000	—
	132	Prywatna szkoła żeńska w Krakowie, zasiłek stały	1.000	—	1.000	—
	133	Na utrzymanie szkoły polskiej w Białej stała subwencya	11.200	—	11.200	—
	133*a*	Towarzystwo Św. Apostoła Pawła we Lwowie	400	—	400	—
	133*b*	Ruskie Towarzystwo pedagogiczne, na wydawnictwo ukraińsko-ruskiej biblioteki	600	—	600	—
	133*c*	Ruska szkoła wydziałowa żeńska we Lwowie	3.200	—	3.200	—
	133*d*	O. O. Bazylianie, na wydawnictwo pism religijno moralnej treści	400	—	400	—
	133*e*	Towarzystwo im. św. Stanisława Kostki (opieki nad terminatorami) we Lwowie	200	—	200	—
	134	Komitet gospodarczy zjazdu lekarzy i przyrodników w Krakowie na wydawnictwo „Książki pamiątkowej“ (II. rata ostatnia)	1.000	—	1.000	—
	134*a*	Zakład sierot im. św. Heleny we Lwowie	200	—	200	—
	134*b*	Stowarzyszenie nauczycielek we Lwowie	600	—	600	—
	134*c*	Na wydawnictwo czasopisma pedagogicznego „Rodzina i Szkoła“	400	—	400	—
	134*d*	Towarzystwo ludoznawcze na wydawnictwo czasopisma „Lud“	200	—	200	—
	134*e*	Na wydawnictwo „Gazety handlowo geograficznej“ we Lwowie	200	—	200	—
	134*f*	Towarzysto numizmatyczne w Krakowie, na wydawnictwo czasopisma poświęconego archeologii	200	—	200	—
						167.921
		Razem { zwyczajne	6,807.328	74	6,713.636	74.228
		Razem { *nadzwyczajne*	**22.000**	—	**22.000**	—
		Suma rubryki VII.	6,829.328	74	6,735.636	+*93.693*

Uzasadnienie różnic.

Do poz. 68. i 69. Obacz specyalne zamknięcie rachunków tych funduszów.

Do poz. 70. Wydatek mniejszy z powodu intercalare.

Do poz. 71. Drobna różnica z powodu zapreliminowania w budżecie raty amortyzacyjnej w zaokragleniu.

Do poz. 80. Wydano *więcej* o 8.000 K w myśl uchwały Wys. Sejmu z dnia 4. maja 1900. upoważniającej do tego wydatku, przekraczającego zwykłą subwencyę krajową dla polskiego teatru we Lwowie.

Do poz. 94a. Zaoszczędzenie o 3.000 K przeznaczonych na wydawnictwo polskich podręczników szkolnych — z powodu niezgłoszenia się Rady szkolnej krajowej w właściwym terminie o wypłatę, oraz z powodu, że taż Rada szkolna miała na ten cel do dyspozycyi niewyrachowane kredyta z lat dawniejszych.

Fundusz krajowy. Wydatki.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1900. K.	g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze — więcej K.
VIII.		**Utrzymanie pomników historycznych.**				
	135	Na utrzymanie kancelaryj konserwatorskich we Lwowie i w Krakowie, sporządzanie i publikacye naukowych i urzędowych spisów pomników, znajdujących się w naszym kraju	8.000	—	8.000	—
	136	Badanie i ocalanie zabytków starożytnych, piśmiennych i archeologicznych, dla zakładu narodowego im. Ossolińskich we Lwowie	1.000	—	1.000	—
	137	Stała subwencya roczna dla muzeum narodowego w Krakowie	1.600	—	1.600	—
		i jednorazowy zasiłek *nadzwyczajny* . . .	**400**	—	**400**	—
	138	Krajowe archiwum aktów grodzkich i ziemskich we Lwowie i w Krakowie:				
		1. Dyrektor we Lwowie	2.400	—	2.400	—
		2. „ w Krakowie	2.400	—	2.400	—
		3. Adjunkt I. klasy we Lwowie: płaca 2.400 K, dodatek aktywalny 400 K i trzy dodatki pięcioletnie po 160 K rocznie	3.280	—	3.280	—
		4. Adjunkt II. klasy, płaca 1.800 K i dodatek aktywalny 400 K	2.200	—	2.200	—
		5. Adjunkt I. klasy w Krakowie (jak poz. 3)	3.280	—	3.280	—
		6. Adjunkt II. klasy w Krakowie (jak poz. 4)	2.199	64	2.200	—
		7. 2 aplikantów we Lwowie, adjuta roczne po 600 K	1.133	34	1.200	67
		8. 1 aplikant w Krakowie, adjutum roczne	600	—	600	—
		9. Czynsz za najem lokalu we Lwowie .	1.200	—	1.200	—
		10. Stróże.	1.680	—	1.680	—
		11. Opał, potrzeby kancelaryjne i rozmaite wydatki	1.200	—	1.200	—
		Do przeniesienia { zwyczajne .	32.172	98	32.240	67
		nadzwyczajne .	**400**	—	**400**	—

Fundusz krajowy. Wydatki.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1900. K.	g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze — *większe* K.
VIII.		Z przeniesienia { zwyczajne .	32.172	98	32.240	67
		nadzwyczajne .	**400**	—	**400**	—
	139	Na restauracyę kościoła katedralnego na Wawelu V. rata roczna z przyznanej subwencyi 200.000 K	20.000	—	20.000	—
	140	Na restauracyę gr. kat. cerkwi katedralnej w Stanisławowie III. rata z przyznanych 20.000 K	4.000	—	4.000	—
	141	Zgromadzenie ks. kanoników reg. Later, przy kościele Bożego Ciała w Krakowie, na restauracyę kościoła 12.000 K w 3 ratach rocznych od r. 1899	4.000	—	4.000	—
	142	Komitet parafialny Kościoła W. W. Świętych w Krakowie, na restauracyę kościoła św. Piotra i Pawła w Krakowie, II. rata z przyznanych na 5 lat 20.000 K . .	4.000	—	4.000	—
	142*a*	Komitet cerkiewny w Rohatynie na restauracyę cerkwi Narodzenia Najśw. Maryi P. 4.000 K w 2 rocznych ratach, z tego I. rata	2.000	—	2.000	—
	142*b*	Na restauracyę kościoła w Bieczu, z 4.000 K I. rata	2.000	—	2.000	—
		Razem { zwyczajne .	68.172	98	68.240	67
		nadzwyczajne .	**400**	—	**400**	—
		Suma rubryki VIII. .	68.572	98	68.640	—67

Uzasadnienie różnicy.

Do poz. 138. 7). Wydatek mniejszy z powodu intercalare.

IX.	143-157 i 160	**Kwaterunkowe żandarmeryi.** Na koszta kwaterunkowe	481.415	85	476.978	*4.438*
	158	Umorzenie pożyczki 200.000 K na dobudowanie domu dla c. k. żandarmeryi we Lwowie VII i VIII rata				
		w kapitale . . . 2.349 K 72 g				
		w 4% odsetkach . . 7.670 „ 84 „				
		1/8% na administracyę . 479 „ 44 „				
		stemple do kwitu . 40 „ — „	10.540	—	10.540	—
	159	Na urządzenie nowych koszar dla utworzyć się mających posterunków	5.237	28	2.000	*3.237*
	161	Na koszta administracyi i konserwacyi gmachu c. k. żandarmeryi we Lwowie i budynków w Czortkowie	7.692	79	6.000	*1.693*
		Suma rubryki IX . .	504.885	92	495.518	*+9.368*

Uzasadnienie różnic.

Do poz. 143—157 i 160. Wydatek w ogóle *większy* o 4.437 K 85 g wedle złożonych do LW. 24.413/901 przez c. k. 5. krajową Komendę żandarmeryi rachunków kwaterunkowych za r. 1900.

Do poz. 158 Reszta dłużnego kapitału z pierwotnej pożyczki 200.000 K, wynosi z końcem r. 1900 kwotę 191.177 K 49 g.

Do poz. 159 Wydano *więcej* o 3 237 K 28 g wedle złożonego rachunku przez c. k. kraj. Komendę żandarmeryi z powodu utworzenia 7 nowych i powiększenia 26 już istniejących posterunków i zakupna sprzętów koszarowych dla czwartego wachmistrza rachunkowego, żonatego przydzielonego do tutejszej c. k. kraj. Komendy żandarmeryi.

Do poz. 161. Na koszta administracyi i konserwacyi gmachu we Lwowie i budynków w Czortkowie wydano *więcej* o 1.692 K 79 g, głównie z powodu zarządzenia znaczniejszych robót konserwacyjnych, postawienia i naprawy ganków w gmachu lwowskim tudzież restauracyi budynków w Czortkowie.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1900. K.	g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze — większe K.
X		**Wydatki na komunikacye.**				
		Sumaryczne zestawienie rubryki X.				
		I. Na drogi.				
	A.	Koszta zarządu	402 605	02	411.524	8 919
	B.	Nowe budowy i rekonstrukcye dróg (*nadzwyczajne*)	**78.991**	**42**	**120.000**	41.008
	C.	Utrzymanie dróg krajowych	874.257	22	832 076	42.181
	D.	Zasiłki dla dróg pow. i gm. na budowę i utrzymanie dojazdów kolejowych: zwyczajne	1,060.099	96	1,000.000	60.100
		nadzwyczajne	**40.000**	—	**40.000**	—
	E.	Wydatki na myta	7.821	85	13.200	5.375
	F.	Zaopatrzenia	34.560	77	34.810	249
		Suma zwyczajne	2,379.344	82	2,291.610	102.281 — 14.546
		Suma *nadzwyczajne*	**118.991**	**42**	**160.000**	— 41.009
		Razem	2,498.336	24	2,451.610	102 381 — 55.556
						+ 46.726
		II. Na koleje żelazne.				
	A.	Koszta zarządu zwyczajne	106.835	91	94.440	12.396
		Koszta zarządu *nadzwyczajne*	**35.999**	**63**	**36.000**	—
	B.	Dotacye na cele kolejowe	604.000	—	604 000	—
		Suma zwyczajne	710.835	91	698.440	+ 12.396
		Suma *nadzwyczajne*	**35.999**	**63**	**36.000**	—
		Razem	746.835	54	734.440	+ 12.396
		Zestawienie sum.				
		Suma wydatków na cele drogowe zwyczajne 2,379.344·82 K				
		Suma wydatków na cele drogowe *nadzwyczajne* **118.991·42** „	2,498.336	24	2,451.610	+ 46.726
		Suma wydatków na cele kolejowe zwyczajne 710.835·91 K				
		Suma wydatków na cele kolejowe *nadzwyczajne* **35.999·63** „	746.835	54	734.440	+ 12.396
		Ogółem wydatki na komunikacye zwyczajne 3,090.180·73 K				
		Ogółem wydatki na komunikacye *nadzwyczajne* **154.991·05** „	3,245.171	78	3,186.050	+ 59.122

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1900. K	Wydatki w roku 1900. g	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze — większe K
X.	162	**I. Na drogi.**				
		A. Koszta zarządu.				
		Płace inżynierów, konduktorów, rysowników i służby drogowej.				
		a) dyrektor, płaca . . . . . 6.400·— K dodatek aktywalny . . . 960·— „	7.360	—	7.360	—
		b) zastępca dyrektora, płaca . . 4.800·— K dodatek aktywalny . . . 840·— „ dodatek funkcyjny . . . 800·— „	6.440	—	6.440	—
		c) 5 inżynierów starszych, płaca po 4.800 K . . . . . 24 000·— K dodatek aktywalny po 840 K 4.200·— „	28.200	—	28.200	—
		d) 9 inżynierów I. klasy, płaca po 3 600 K . . . . . 32.400·— K dodatki aktywalne: *α)* dla 2 po 720 K . . . 1.440·— „ *β)* „ 5 „ 600 „ . . . 3.000·— „ *γ)* „ 2 „ 480 „ . . . 960·— „	37.800	—	37.800	—
		e) 9 inżynierów II. klasy, płaca po 2.800 K . . . . . 25.200·— K dodatki aktywalne: dla 6 po 600 K. . . . 3 600·— „ „ 2 „ 500 „ . . . . 999·98 „ „ 1 „ 400 „ . . . . 400·— „	30.199	98	30.200	—
		f) 12 inżynierów adjunktów płaca po 2 200 K . . . . . 21.027·78 K dod. aktyw. dla 11 po 480 K „ „ „ 1 „ 400 „ 4.605·33 „	25.633	11	32.080	6.447
		g) 4 praktykantów technicznych dla 2 adjutum po 1.400 K . 1.749·98 K dla 2 adjutum po 1.200 K . 1.537·30 „	3 287	28	5 200	1.913
		h) pisarz etatowy, płaca . . . 1.200·— K dodatek aktywalny . . . 200·— „	1.400	—	1.400	—
		i) 10 konduktorów starszych, płaca po 1.800 K . . . . . 18.000·— K dodatek aktywalny po 300 K 3.000·— „	21.000	—	21.000	—
		k) 10 konduktorów I. klasy płaca po 1.600 K . . . . . 15.648·10 K dodatek aktywalny po 200 K 1.849·86 „	17.497	96	18.000	502
		l) 10 konduktorów II. klasy, płaca po 1.400 K . . . . . 11.316·46 K dodatek aktywalny po 150 K 1 175·— „	12.491	46	15.500	3.008
		m) 12 konduktorów III. klasy, płaca po 1.200 K . . . . . 11.970·— K dodatek aktywalny po 150 K 1.037·50 „	13.007	50	16.200	3.192
		Do przeniesienia .	204.317	29	219.380	15.062

Fundusz krajowy. Wydatki.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1900. K	g	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K	W porównaniu z kwotą preliminowaną objaśnią się wydatki mniejsze — większe K
X.		Z przeniesienia . .	204.317	29	219.380	15.062
	162	*n)* rysownicy i dyetaryusze . . 3.889·20 K zaakordowe kopiowanie planów 2.900·28 „	6.789	48	2.556	4.233
		o) 343 drożników	102.306	26	103.000	694
						—15.756
		Suma płac . .	313.413	03	324.936	+4.233
	163	**Zaliczki na płace.**				
		Dla inżynierów i konduktorów	7.917	45	6.400	1.517
	164	**Pięciolecia**	4.813	91	4.946	132
	165	**Dodatki osobiste.**				
		Dla inżynierów I. klasy Stanisława Grzegorzewskiego w kwocie . . 600 K — g Dla inżyniera I. klasy Antoniego Barancewicza w kwocie . 600 „ — „ Dla inżyniera II. klasy Franciszka Barańskiego . . . 400 „ — „	1.600	—	1.600	—
	166	**Ryczałty.**				
		a) Na obowiązkowe objazdy dróg krajowych: 1. dla 12 inżynierów okręg. . 14.160·48 K 2. dla 42 konduktorów . . 16.147·97 „	30.308	45	28.802	1.507
		b) na pomieszczenie biura okręgowego: 1. dla inżyniera w Krakowie. 240·— K 2. dla 10 inżynierów okręg. . 1.200·— „	1.440	—	1.440	—
		c) Na kancelaryę: 1. dla 11 inżynierów okręg. . 1.056·— K 2. dla 42 konduktorów . . 1.122·28 „	2.178	28	2.400	222 20
	167	**Remuneracye i zapomogi** dla urzędn. i sług	6.980	—	7.000	
	168	**Instrumenty, wzory i naczynia.** Naprawa sprawienie i uzupełnienie	9.986	78	10.000	13
	169	**Koszta komisyjne** dla inżynierów, konduktorów i komisyi nadzwyczajnych . . .	13.967	12	14.000	33
	170	**Koszta kursu praktycznego** dla konduktorów drogowych	10.000	—	10.000	—
						—16.176
		Suma kosztów zarządu .	402.605	02	411.524	+7.257
						—8.919
	171	**B. Nowe budowy i rekonstrukcye dróg.**				
		Koszta rekonstrukcyi dróg krajowych, wzmocnienie pokładu szutrowego i koszta budowy większych mostów *(nadzwyczajne)*.	**78.991**	**42**	**120.000**	41.009

Liczba rubryki	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie			Wydatki w roku 1900. K.	Wydatki w roku 1900. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze — większe K.
X.	172	**C. Utrzymanie dróg krajowych.**						
		Koszta utrzymania, dróg krajowych długości 1.829 Kilometrów.						
		Borszczów Okopy	Kilom.	53·265	11.789	94		
		Borszczów-Kolędziany	„	21·550	8.184	54		
		Brzezany-Złoczów	„	38 000	24.658	13		
		Buczacz-Tłuste	„	38·045	1.247	79		
		Buczacz-Czortków	„	29·379	11.296	58		
		Czorsztyn-Zabornia	„	40·540	27.861	56		
		Czortków-Skała	„	36·000	16.726	81		
		Czyżyny-Cło	„	12·966	8.115	76		
		Dembica-Nadbrzezie	„	83·266	27.034	31		
		Dynów-Kańczuga-Przeworsk	„	37·947	21.616	73		
		Dynów-Sanok	„	45·355	24.600	39		
		Droga dojazdowa do Dublan	„	1·760	—	—		
		Gorlice-Konieczna	„	30·580	16.597	88		
		Horodenka Załucze	„	30·695	13.322	58		
		Husiatyn-Kopyczyńce	„	34·550	9.311	26		
		Jarosław-Bełzec	„	73·218	67.713	53		
		Iwanie-Mossorówka	„	10·617	3.772	41		
		Kraków Baran	„	14·640	25.111	22		
		Kraków-Chełmek	„	54·620	23.847	60		
		Krasne-Busk	„	6·257	7.600	55		
		Krościenko-Szczawnica	„	5·810	1.426	82		
		Lwów-Rohatyn	„	66·925	26.643	55		
		Lwów-Stojanów	„	75·800	39.649	85		
		Monasterzyska-Buczacz	„	19·000	9.950	22		
		Nowy Targ-Zakopane	„	24·800	15.952	93		
		Przemyśl-Sanok	„	68·420	38.299	72		
		Rohatyn-Tarnopol	„	83·900	50.280	11		
		Rzeszów-Nadbrzezie	„	93·000	39.557	11		
		Droga Sędziszowska	„	0·569	564	94		
		Sielec Kłubowce	„	29·500	6.527	87		
		Słotwina-Brzesko-Sącz	„	45·157	50 919	20		
		Smykowce-Suchostaw	„	60·080	17.933	96		
		Stanisławów-Bursztyn	„	29·256	16.008	36		
		Strussów-Buczacz	„	42·666	13.957	50		
		Tarnopol-Podwołoczyska	„	43·237	11.722	60		
		Tarnopol-Zbaraż	„	19·650	7.148	60		
		Tarnów-Szczucin	„	36·570	16.446	13		
		Tłumacz-Zaleszczyki	„	61·800	24.468	54		
		Tyśmienica-Kołomyja	„	46·506	14.063	60		
		Zakliczyn-Sącz-Niedzica	„	94·000	19.878	64		
		Zaleszczyki-Skała	„	53·100	20.282	01		
		Zator-Sucha	„	35 075	18.018	99		
		Zborów-Założce	„	28·351	11.284	97		
		Zimna woda-Hoszany	„	31·520	22.827	85		
		Żółkiew-Krystynopol	„	41·510	30.033	58		
		Suma kosztów utrzym. dróg kilom.		1,829·452	874.257	22	832.076	+42.181

Fundusz krajowy. Wydatki.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1900. K.	Wydatki w roku 1900. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze — większe K.
X.		**D. Zasiłki.**				
	173	Na bezzwrotne zasiłki dla dróg powiatowych i gminnych	980.099	96	920.000	60.100
	174	Na utrzymanie i budowę dojazdów kolejowych:				
		1. Biała, na utrzymanie dojazdu kolejowego w Białej, Jawiszowicach, Kozach i Kętach . . . . . 268 K 27 g				
		2. Bóbrka, na utrzymanie dojazdu kolejowego w Bóbrce, Chlebowicach, Chodorowie, Staremsiole, Staremieście i Wodnikach . . . . . 1.601 „ 67 „				
		3. Bochnia, na utrzymanie dojazdu kolejowego w Kłaju . 36 „ 58 „				
		4. Brody, na utrzymanie dojazdu kolejowego w Jasionowie i Zabłotcach . . . . . 1.319 „ 84 „				
		5. Brzeżany, na utrzymanie dojazdu kolejowego w Słobodzie i Krzywem . . . . 3.020 „ 94 „				
		6. Chrzanów, na utrzymanie dojazdu kolejowego w Szczakowej, Jaworznie-Bieńczycach i Bolęcinie . . . . 3.551 „ 81 „				
		7. Czortków, na utrzymanie dojazdu kolejowego w Dżurowie-Jagielnicy i Szmańkowczykach . . . . . 867 „ 09 „				
		8. Dobromil, na utrzymanie dojazdu kolejowego w Nowem mieście . . . . . 851 „ 65 „				
		9. Gorlice, na utrzymanie dojazdu kolejowego w Woli turzańskiej, Zagorzanach, Bieczu i Gorlicach . . 96 „ 28 „				
		10. Gródek, na utrzymanie dojazdu kolejowego w Rodatyczach i Kołomyi . . . 51 „ — „				
		11. Grybów, na utrzymanie dojazdu kolejowego w Stróżach 18 „ 57 „				
		12. Husiatyn, na utrzymanie dojazdu kolejowego w Chorostkowie, Hadyńkowcach i Kopyczyńcach . . . . 6.820 „ 63 „				
		13. Jarosław, na utrzymanie dojazdu kolejowego w Jarosławiu 36 „ 92 „				
		14. Jasło, na utrzymanie dojazdu kolejowego w Jaśle wschodniem, Jaśle zachodniem, Moderówce, Frysztaku i Wiszniowej . . . . . 221 „ 32 „				
		Do przeniesienia . 18.762 K 57 g	980.099	96	920.000	60.100

Fundusz krajowy. Wydatki.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1900. K.	Wydatki w roku 1900. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze — więcej K.
X.	174	Z przeniesienia . 18.762 K 57 g	980.099	96	920.000	*60.100*
		15. Kołomyja, na utrzymanie dojazdu kolejowego w Tłumaczyku, Podhajczykach, i Gwoździcu . . . . 144 „ 48 „				
		16. Limanowa, na utrzymanie dojazdu kolejowego w Dobrej i Tymbarku . . . 132 „ 66 „				
		17. Łańcut, na utrzymanie dojazdu kolejowego w Łańcucie, Leżajsku, Sarzynie i Grodzisku . . . . . 214 „ 93 „				
		18. Mielec, na utrzymanie dojazdu kolejowego w Dąbiu, Rzochowie i Mielcu . . 225 „ 60 „				
		19. Myślenice, na utrzymanie dojazdu kolejowego w Jordanowie, Makowie, Osielcu i Zarytem . . . . . 466 „ 96 „				
		20. Nadwórna, na utrzymanie dojazdu kolejowego w Nadwórnie, Łanczynie, Delatynie, Dora-Jaremczu, Mikuliczynie i Tatarowie . . . . 473 „ 18 „				
		21. Nisko, na utrzymanie dojazdu kolejowego w Rudniku i Nisku . . . . . 3.000 „ — „				
		22. Nowy Targ, na utrzymanie dojazdu kolejowego w Chabówce, Poroninie, Białym Dunajcu i Nowym Targu . 315 „ 18 „				
		23. Przemyśl, na utrzymanie dojazdu kolejowego w Żurawicy i Medyce . . . . 336 „ 29 „				
		24. Przemyślany, na utrzymanie dojazdu kolejowego w Zadwórzu . . . . . 436 „ 16 „				
		25. Rawa, na utrzymanie dojazdu kolejowego w Rawie ruskiej . . . . . 112 „ 16 „				
		26. Rohatyn, na utrzymanie dojazdu kolejowego w Lipicy dolnej, Pukowie i Rohatynie 314 „ 25 „				
		27. Rzeszów, na utrzymanie dojazdu kolejowego w Rzeszowie, Trzcianie, Strzyżowie, Czudcu, Boguchwale i Staroniwie . . . . . 614 „ 43 „				
		28. Sanok, na utrzymanie dojazdu kolejowego w Sanoku Załużu i Rymanowie . . 153 „ 26 „				
		Do przeniesienia . 25.702 K 11 g	980.099	96	920.000	*60 100*

Fundusz krajowy. Wydatki.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie		Wydatki w roku 1900. K.	Wydatki w roku 1900. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki: mniejsze — większe K.
X.	174	Z przeniesienia .	25.702 K 11 g	980.099	96	920.000	60.100
		29. Sokal, na utrzymanie dojazdu kolejowego w Sokalu, Krystynopolu i Bełzie . .	2.406 „ 58 „				
		30. Stryj, na utrzymanie dojazdu kolejowego w Skolem, Synowódzku wyżnem, Lubieńcach, Uhersku, Dobrzanach, Chodowicach i Daszowej . .	8.176 „ 53 „				
		31. Tarnobrzeg, na utrzymanie dojazdu kolejowego w Chmielowie i Tarnobrzegu . .	86 „ 02 „				
		32. Tarnopol, na utrzymanie dojazdu kolejowego w Chodaczkowie wielkim, Ostrowie i Berezowicy	895 „ 32 „				
		33. Tłumacz, na utrzymanie dojazdu kolejowego w Pałahiczach, Oleszowie i Niemirowie	62 „ 01 „				
		34. Trembowla, na utrzymanie dojazdu kolejowego w Trembowli	46 „ 52 „				
		35. Wadowice, na utrzymanie dojazdu kolejowego w Wadowicach, Kleczy górnej, Kalwaryi Zebrzydowskiej, Przeciszowie, Zatorze, Ryczowie, Brzeźnicy, Wielkich drogach, Skawcach, Kalwaryi i Brodach	294 „ 35 „				
		36. Wieliczka, na utrzymanie dojazdu kolejowego w Bierzanowie, Podgórzu, Płaszowie, Podgórzu-Bonarce-Skawinie, i Swoszowicach . . .	989 „ 37 „				
		37. Zaleszczyki, na utrzymanie dojazdu kolejowego w Dźwiniaczu, Żeżawie, Tłustem, i Zaleszczykach . . .	883 „ 17 „				
		38. Złoczów, na utrzymanie dojazdu kolejowego w Jezierznie, Ożydowie i Olesku .	4.588 „ 40 „				
		39. Żółkiew, na utrzymanie dojazdu kolejowego w Kulikowie, Żółkwi, Dobrocinie i Glińsku	3.956 „ 02 „				
		40. Żydaczów, na utrzymanie dojazdu kolejowego w Żydaczowie	2.000 „ — „				
		Do przeniesienia .	50.086 K 40 g	980.099	96	920.000	60.001

Fundusz krajowy. **Wydatki.**

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1900. K.	g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze — większe K.
X.	174	Z przeniesienia 50.086 K 40 g	980.099	96	920.000	*60.100*
		41. Żywiec, na utrzymanie dojazdu kolejowego w Suchej-Jeleśnie, Łodygowicach i Lachowicach . . . 81 „ 01 „				
		Suma . 50 167 K 41 g				
		Do tego: Reszta kredytu w budżecie na r. 1900 przyznana a po koniec tegoż roku nie wyczerpana, przeniesiona do rachunku roku 1901 . 42.421 „ 02 „				
		Razem . 92.588 K 43 g				
		Od tego: Datki od stron konkurencyjnych i zwroty zaliczek . . . . . 12.588 „ 43 g	80.000	—	80.000	—
	175	Dotacya dla funduszu pożyczkowego drogowego na pożyczki bezprocentowe dla Wydziałów powiatowych, na budowę dróg (przez lat 15) II. rata *nadzwyczajne* .	**40.000**	—	**40.000**	—
		Suma { zwyczajne .	1,060.099	96	1,000.000	*60.100*
		Suma { *nadzwyczajne* .	**40.000**	—	**40.000**	—
		Ogólna suma wydatków na zasiłki .	1,100.099	96	1,040.000	*+60.100*
		E. Wydatki na myta.				
	176	Koszta utrzymania i budowy domków mytniczych	3.636	26	8.400	4.764
	177	Koszta komisyjne, ogłoszenia, licytacye, podatki i inne	4.016	01	4.000	*16*
	178	Przerwy z powodu wypadków elementarnych	169	58	800	630
						— 5.394
		Suma wydatków na myta	7.821	85	13.200	*+16*
						—5.378
		F. Pensye i zaopatrzenia.				
	179	*a*) Raciborski Ludwik, emerytow. nadinżynier	6.489	60	6.490	—
		b) Baczyński Ferdynand, emeryt. konduktor	988	—	988	—
		c) Barków Teodor, „ „	721	46	962	241
		d) Darowski Stanisław, „ „	460	—	460	—
		e) Dybowski Tadeusz, „ „	1.024	—	1.024	—
		f) Reicher Stanisław, „ „	1.092	—	1.092	—
		g) Rieger Karol, „ „	1.008	—	1.008	—
		h) Skwarczyński Jan, „ „	962	—	962	—
		i) Żukowski Antoni, „ „	—	—	1 008	1.008
		Do przeniesienia .	12.745	06	13 994	1.249

Fundusz krajowy. **Wydatki.**

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1900. K.	g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze — więcej K.
X.	179	Z przeniesienia .	12.745	06	13.994	1.249
		k) Niewiadomska Sabina, wdowa po inżynierze, rocznie . . . 700 K — g i dla syna Juwenala z rocznych 116 K do 25. stycznia 1900 7 „ 78 „	707	78	708	1
		l) Ramza Imo voto Pochowska Ewelina, dla dzieci po śp. inżynierze Pochowskim: Bohdana do 9. lutego 1900; Michała do 12. września 1902; Zofii do 25. kwietnia 1901; Stanisławy do 7. sierpnia 1907 po 100 K	310	62	312	1
		m) Birgfellner Julia, wdowa po inżynierze, pensya roczna 1.000 K . — K — g dla dzieci: Karola do 5. maja 1900 r. i Jana do 19. października 1901 po 100 K rocznie . 269 „ 41 „	269	41	1.134	865
		n) Bieńkowska Stanisława, wdowa po inżynierze, pensya rocznie . 1.400 K — g dla dzieci: Stanisława do 28. marca 1902 r., Tadeusza do 16. lutego 1906 r. po 140 K. rocznie . . 280 „ — „	1.680	—	1.680	—
		o) Łuniewska Natalia, wdowa po inżynierze, pensya roczna	700	—	700	—
		p) Baranowska Augusta, wdowa po inżynierze, pensya roczna . . . 1.200 K — g dla dzieci: Romana do 2. kwietnia 1901, Olgi do 24. marca 1903, Konstantego do 21. maja 1903, Zofii do 10. lutego 1905, Maryi do 29. maja 1907 i Jana do 8. października 1915 po 100 K 600 „ — g	1.800	—	1.800	—
		r) Zielińska Katarzyna, wdowa po inżynierze, pensya . . . . 1.000 K — g dla dzieci: Adama do 16. października 1907 i Tadeusza do 9. marca 1910 po 100 K 141 „ 60 g	1.141	60	1.200	58
		s) Działkiewiczowa Rozalia, wdowa po konduktorze, pensya . . . 650 K — g dla dzieci: Juliana do 16. kwietnia 1902, Bertolda do 27. czerwca 1906 po 65 K 130 „ — „	780	—	780	—
		t) Grzymalina Melania, wdowa po konduktorze, pensya roczna . . 500 K — g dla syna Jędrzeja do 21. stycznia 1901 . . . 45 „ 76 „	545	76	550	4
		Do przeniesienia .	20.680	23	22.858	2.178

Fundusz krajowy. Wydatki.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1900. K.	g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze — *większe* K.
X.	179	Z przeniesienia .	20.680	23	22.858	2.178
		u) Hrankowska Julia, wdowa po konduktorze, pensya roczna . . 440 K — g dla córki Stanisławy do 1. marca 1905 r. . . . 43 „ 84 „	483	84	484	—
		w) Hlawaty Józefa, wdowa po konduktorze, pensya . . . . 600 K — g dla dzieci: Heleny do 17. listopada 1900 i Karola do 4. listopada 1904 po 60 K 112 „ 50 „	712	50	714	1
		x) Hryniewicz Emilia, wdowa po konduktorze, pensya	650	—	650	—
		y) Helferowa Anna, wdowa po konduktorze, pensya	520	—	520	—
		z) Rząśnicka Helena, wdowa po konduktorze, pensya	650	—	650	—
		aa) Jeziorańska Natalia, wdowa po funkcyonaryuszu technicznym, dar z łaski . .	600	—	600	—
		bb) Chrzanowska Ignacowa, wdowa po funkcyonaryuszu technicznym, dar z łaski .	600	—	600	—
		cc) Szeliska Laura, wdowa po konduktorze, dożywocie	333	32	334	1
		dd) Chodorowska Leokadya, wdowa po konduktorze, dożywocie	199	92	200	—
		ee) Zarembina Franciszka, wdowa po konduktorze, dla syna Juliana do 4. stycznia 1900 z rocznych 26 K . . . 2 K	2	—	2	—
		ff) Brochocka Joanna, wdowa po inżynierze, pensya wdowia . . . 1.400 K — g dla dzieci: Adama do d. 3. stycznia 1901, Jana do 26. lutego 1903 i Romana do 4. lipca 1915 po 280 K . 839 „ 92 „	2.239	92	2.240	1
		gg) Jawornikowa Marya, wdowa po inżynierze, pensya wdowia . . . . 1.000 K dla dzieci: Janiny do 28. marca 1920, Heleny do 8. maja 1921, dla Stefanii do 19. sierpnia 1923 po 200 K . . . . . 600 K	1.600	—	1.400	*200*
		hh) Latkowska Karolina, wdowa po inżynierze, pensya wdowia . . . . 800 K dla dzieci: Alfonsy do 14. lipca 1905 i Jana do 9. sierpnia 1907 po 160 K . . . . . 320 „	1.120	—	1.120	—
		ii) Chamcowa Anna, wdowa po konduktorze, pensya	800	—	800	—
		kk) Zielińska Marya, sierota po inżynierze, zaopatrzenie dożywotnie	100	—	100	—
		Do przeniesienia .	31.291	73	33.272	*200* 2.181

Fundusz krajowy. **Wydatki.**

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1990. K.	Wydatki w roku 1990. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.	W porównaniu z kwotą przeliminowaną okazują się wydatki mniejsze — większe K.
X.	179	Z przeniesienia .	31.291	73	33.272	2.181
		ll) Czupiel Jan, b. drożnik, dar z łaski dożywotni	66	64	200	133
		mm) Rachwalski Jan, były drożnik, zaopatrzenie roczne	180	—	180	—
		nn) Dziedzic Jan, b. drożnik, „ „	180	—	180	—
		oo) Dziaków Eliasz, b. drożnik, „ „	180	—	180	—
		pp) Harasym Jan, b. drożnik, „ „	189	—	188	1
		rr) Kamiński Jan, b. drożnik, „ „	150	—	150	—
		ss) Malik Jan, b. drożnik, „ „	150	—	150	—
		tt) Rrzeszotko Jędrzej, b. drożnik, „ „	120	—	120	—
		uu) Tyz Onufry, b. drożnik, „ „	90	—	90	—
		ww) Mroczkowa Agnieszka, wdowa po drożniku (jednorazowo)	100	—	100	—
		— Borzęcka Marya, wdowa po konduktorze z rocznych . . . . . 500 K	500	—	—	500
		— Żukowska Wiktorya, wdowa po konduktorze, pensya wdowia z rocznych 800 K dla syna Romana do 18. marca 1911 r. z rocznych . . . . 124 „	924	—	—	924
		— Gabryś Wojciech, emerytowany drożnik z rocznych . . . 150 K	150	—	—	150
		— Dobosz Jan, emerytowany drożnik z rocznych . . . . . 132 „	99	—	—	99
		— Jezierski Paweł, emerytowany drożnik z rocznych . . . 156 „	143	—	—	143
		— Zajączkowski Franciszek, emerytowany drożnik z rocznych . . . 180 „	15	—	—	15
		— Michalski Tomasz, emerytowany drożnik z rocznych 194 K 40 g . .	32	40	—	33
						—2.314
		Suma wydatków zaopatrzeń	34.560	77	34.810	+2.065
						—249
		II. Koleje żelazne.				
	180	*Koszta zarządu.*				
		Płace i emolumenta etatowe:				
		a) dyrektor, płaca . . . 6.400 K — g				
		dodatek aktywalny . . 960 „ — „	7.360	—	7.360	—
		b) zastępca dyrektora, płaca . 4.213 K 33 g				
		dodatek aktywalny . . 527 „ 33 „				1.197
		„ funkcyjny . . 502 „ 18 „	5.242	84	6.440	
		c) starszy inżynier, płaca . 4.800 „ — g				
		dodatek aktywalny . . 840 „ — „	5.640	—	5.640	—
		d) inżynier I klasy, płaca . 3.600 K — g				
		dodatek aktywalny . . 720 „ — g	4.320	—	4.320	—
		Do przeniesienia .	22.562	84	23.760	1.197

Fundusz krajowy. Wydatki.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1900. K.	g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze — większe K.
X.	180	Z przeniesienia .	22.562	84	23.760	1.197
		e) 2 inżynierów-adjunktów, płaca po 2.200 K . . . 4.400 K — g dodatek aktywalny po 480 K 960 „ — „	5.360	—	5.360	—
		f) referent administracyj. płaca 4.800 K — g dodatek aktywalny . . 840 „ — „	5.640	—	5.640	—
		g) sekretarz, płaca . . . 4.800 K — g dodatek aktywalny . . 840 „ — „	5.640	—	5.640	—
		h) Konsulent dla spraw taryfowych i komercyalnych, płaca z rocznych 3.600 K . 3.310 K g dodatek aktywalny z rocznych 720 K . . . 630 „ — „	3.940	—	4.320	380
		i) koncepista, płaca . . 2.200 K — g dodatek aktywalny . . 480 „ — „	2.680	—	2.680	—
		k) oficyl administracyjny płaca 2.200 K — g dodatek aktywalny . . 360 „ — „	2.560	—	2.560	—
		l) asystent rachunkowy, płaca 1.600 K — g dodatek aktywalny . . 200 „ — „	1.800	—	1.800	—
		m) inspicyent-rysownik płaca 1.600 K — g dodatek aktywalny . . 200 „ — „	1.800	—	1 800	—
		n) asystent manipulacyjny, płaca 1.600 K — g dodatek aktywalny . . 200 „ — „	1.800	—	1.800	—
		o) woźny, płaca . . . 1.000 K — g dodatek aktywalny . . 100 „ — „ na ubiór . . . . 100 „ — „	1.200	—	1.200	—
		Suma płac . .	54.982	84	56.560	— 1.577
181		**Pięciolecia.**				
		Dyrektorowi Zaleskiemu (1) z rocznych 800 K	800	—	800	—
182		**Dodatki osobiste.**				
		a) Dla dyrektora Kazimierza Zaleskiego (uchwała Sejmu z 30. Stycznia 1895) .	1.200	—	1.200	—
		b) Dla Bronisława Chodkiewicza, konsulenta dla spraw taryfowych i komercyalnych z rocznych 400 K	349	99	400	50
			1.549	99	1 600	— 50
183		**Remuneracye i zapomogi.**				
		a) Rrzecznik prawny za zastępstwo . .	1.000	—	1.000	—
		b) dla urzędników i funkcyonaryuszów . .	2.000	—	2.000	—
		c) jednorazowy dar z łaski dla p. Olgi Chylewskiej, wdowy po czasowym starszym inżynierze	2.800	—	2.800	—
			5 800	—	5.800	—
		Do przeniesienia	63 132	83	64.760	— 1.627

Fundusz krajowy. Wydatki.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1900. K.	g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze — większe K.
X.		Z przeniesienia .	63.132	83	64 760	1.627
	184	Instrumenty, wzory i sprzęty: Naprawa, uzupełnienie i sprawienie . .	2.296	41	2.400	104
	185	**Koszta komisyjne.**				
		a) dla urzędników i funkcyonaryuszów . .	28.062	55	15.000	*13.062*
		b) dla członków krajowej rady kolejowej i delegatów	1.869	—	2.000	131
			29.931	55	17.000	*+13 062* —131
						+12.931
	186	Koszta zakupna dzieł i czasopism fachowych oraz map i planów	1.479	61	1.480	—
	187	**Koszta kancelaryjne.** Druki, portorya, inseraty, przybory kancelaryjne i t. p. wydatki	3.999	56	4.000	—
	188	Koszta utrzymania personalu nieetatowego *nadzwyczajne*	**35.999**	**63**	**36.000**	—
	189	Wynagrodzenie za roboty akordowe uskutecznione przez obcych funkcyonaryuszy .	4.800	27	4.800	—
	189*a*	Czynsz za najem lokalu na pomieszczenie biura	1.195	68	—	*+1.196*
		Suma kosztów zarządu { zwyczajne .	106.835	91	94.440	*+14.127* — 1.731
		{ *nadzwyczajne* .	**35.999**	**63**	**36.000**	—
		Razem . . .	142.835	54	130.440	*+14.127* — 1 731
						+12.396
	190	**Dotacye dla funduszu kolejowego** na cele budowy kolei żelaznych, na rachunek II raty, po myśli uchwały Wys. Sejmu z 17. Marca 1899 przez lat 70	600.000	—	600.000	—
	191	**Subwencya dla c. k. Rządu.** Na budowę kolei od stacyi Pałahicze do Tłumacza, IX rata — po myśli uchwały Wys. Sejmu z 28. listopada 1890 przez lat 15cie.	4.000	—	4.000	—
		Suma dotacyi na cele kolejowe	604.000	—	604.000	—

Uzasadnienie różnic.

Do *poz. 162. Wydatki wogóle mniejsze* o 11.523 K z powodu intercalaryów.

Do *poz. 163. Wydatek większy* o 1.517 K spowodowany udzieleniem zaliczek etatowym urzędnikom krajowego biura kolejowego, dla których dotychczas nie było osobnego na ten cel kredytu — a znajdujący pokrycie w należytości czynnej. Z tego powodu wstawił Wydział krajowy osobny kredyt na zaliczki dla personalu rzeczonego biura w preliminarzu budżetu funduszu krajowego na rok 1901 w rubryce X. dział II. poz. 199.

Do *poz. 165. Wydatek mniejszy* o 132 K. z powodu śmierci konduktora Feigla.

Do *poz. 166 a. Wydatek większy* o 1 507. K z powodu, że inżynierowie okręgów Jarosławskiego, Lwowskiego, Nowotarskiego i Rzeszowskiego pobierają wynagrodzenia za objazdy dróg krajowych wedle poszczególnych partykularzy, zamiast ryczałtów.

Do *poz. 166 c. Wydatek mniejszy* o 222 K z powodu intercalaryów.

Do *poz. 167, 168 i 169. Wydatki wogóle mniejsze* o 66 K wedle rzeczywistej potrzeby.

Do *poz. 171. Wydatki mniejsze* o 41.009 K z powodu niewykończonej rekonstrukcyi drogi krajowej Zakliczyn-Sącz-Niedzica między Zbyszycami a Dąbrową wskutek spóźnionej decyzyi c. k. Rządu co do subwencyonowania tej drogi z c. k. Skarbu Państwa. Mniejszy ten wydatek służy na pokrycie większych wydatków przy pozycyi 172 na podstawie dozwolonego „virement“ rachunkowego po myśli uchwały finansowej Wys. Sejmu z 4. maja 1900 III. lit. *c.*

Do *poz 172. Wydatek większy* o 42.181 K znajdujący pokrycie w zaoszczędzeniu powyższego kredytu, jakoteż w subwencyi c. k. Rządu w kwocie 39.200 K otrzymanej na rekonstrukcye powyższej drogi krajowej a zarachowanej w zamknięciu rachunku za rok 1900 rubr. III. dochodów poz. 8 *d.* LW. 52.146|900.

Do *poz. 173. Wydatek większy* o 60.100 K, znajdujący pokrycie w subwencyach udzielonych przez c. k. Rząd w ogólnej sumie 58.000 K a poszczególnionych w zamknięciu rachunków za rok 1900 Rubr. III. dochodów poz. 8 *a—c.* Właściwe więc przekroczenie tej pozycyi wynosi 2.100 K spowodowane kosztami utrzymania i dalszej budowy drogi powiatowej Hubicze-Schodnica powiatu Drohobyckiego administrowanej bezpośrednio przez Wydział krajowy.

Do *poz. 174.* Właściwy wydatek tej pozycyi wynosi 37.579 K z czego okazuje się zaoszczędzenie kredytu w kwocie 42.421 K, który wydano do rachunku roku 1901 z powodu, iż wiele Wydziałów powiatowych nie przedłożyło rachunków tak z utrzymania jako też z budowy dojazdów kolejowych już uskutecznionych i wskutek w toku będących rozpraw konkurencyjnych do nowo budujących się dojazdów kolejowych, na które to wydatki zwykły kredyt w roku 1901 nie wystarczyłby. (LW. 21.471).

Do *poz. 176—178.* Wydatki w ogóle *mniejsze* o 5.378 K wedle rzeczywistej potrzeby a głównie wskutek sprzedaży domku mytniczego w Podwołoczyskach, który to dochód zarachowano jako korelatiwum ogólnych wydatków budowy i utrzymania domków mytniczych. (LW. 69.099/900).

Do *poz. 179.* Wydatki wogóle *mniejsze* o 249 K a wszczególności wydatki *mniejsze* do lit. *c), i), m), r), ll)* wskutek śmierci, zaś do lit. *gg)* wydatek *większy* o 200 K z powodu przyznania dodatku na wychowanie córki po ś. p. inżynierze Jaworniku urodzonej już po tegoż śmierci (LW. 73.936/99), w końcu wydatki *większe* przy pozycyach budżetem na rok 1900 nie objętych a spowodowane zastosowaniem w ciągu roku przepisów statutu emerytalnego i przyznanie stałych darów z łaski drożnikom po myśli uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 21. Stycznia 1898 r.

Do *poz. 180 i 182. Wydatki mniejsze* o 1.627 K w skutek intercalaryów.

Do *poz. 184. Wydatek mniejszy* o 104 K wedle rzeczywistej potrzeby.

Do *poz. 185. Wydatki* wogóle *większe* o 12.931 K wedle rzeczywistej potrzeby a znajdujące zupełne pokrycie w większych dochodach wykazanych w zamknięciu rachunku za rok 1900 Rubr. III. dochodów poz. 7. z tytułu zwrotu kosztów administracyjnych przez towarzystwa akcyjne poszczególnych linii kolejowych.

Do *poz. 189 a)* Wydatek niepreliminowany w kwocie 1.196 K. a uskuteczniony z koniecznej potrzeby najęcia lokalu na pomieszczenie całego krajowego biura kolejowego w gmachu reprezentacyi krakowskiego Towarzystwa wzajemnych Ubezpieczeń wskutek braku ubikacyi w gmachu Sejmowym. LW. 32.739/900. Bliższe wyjaśnienia umieszczono w sprawozdaniu z czynności Wydziału krajowego.

W roku 1900 pracowało przy okręgach drogowych pięć warstatów dla wyrobów betonowych a to przy okręgu Borszczowskim, Jarosławskim, Kamioneckim, Rzeszowskim i Lwowskim. W tym ostatnim ze stałą siedzibą w Żółkwi. Na cele dalszych urządzeń tych warstatów, na koszta utrzymania tychże i na koszta wyrobu nie było osobno przyznanego kredytu w budżecie funduszu krajowego na r. 1900, z powodu, że dochody z tych warstatów miały pokryć rzeczone wydatki, co też faktycznie miało miejsce.

W roku 1900 wydatki na cele rzeczonych warstatów wyniosły łączną kwotę . 81.252 K 09 g
wedle zaś rachunków poszczególnych warstatów dochody wyniosły . 85.610 „ 13 „

Z porównania okazuje się *czysty dochód* w kwocie . . . . . 4.758 K 04 g
który zarachowano w rubr. XVII. poz. 71. *i)* dochodów funduszu krajowego.
Prócz tych dochodów posiadają warstaty jeszcze należytości czynne od stron prywatnych i Rad powiatowych za zakupione wyroby ale po koniec roku 1900 jeszcze nieuiszczone w łącznej kwocie 5.396 K 89 g, która to należytość mieści się w ogólnym wykazie należytości czynnych i biernych funduszu krajowego z końcem r. 1900 jeszcze przy rubr. X. lit. *C.* (jako alegat 19).

Wedle sumarycznego zestawienia wydatków na komunikacye wydano w roku 1900 *więcej* o 59.122 K jak kredyt budżetem przyznany, przekroczenie to znajduje jednak zupełne pokrycie *w większych* dochodach z dróg krajowych i kolei żelaznych, wykazanych w kwocie 61.883 K w zamknięciu rachunku za rok 1900 rubr III. dochodów funduszu krajowego (vide odnośne zamknięcie).

Fundusz krajowy. Wydatki.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1900. K.	Wydatki w roku 1900. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze — większe K.
XI.		**Dotacye dla zakładów krajowych.**				
	192	Krajowy szpital powszechny we Lwowie, oddział położnic z klinikami	40.423	30	31.358	*9.066*
	193	Krajowy zakład dla obłąkanych w Kulparkowie	—	—	—	—
	194	Fundusz podrzutków we Lwowie . . .	16.438	20	14.130	*2.308*
	195	Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie	2.006	15	12.894	*10.888*
	196	Fundusz podrzutków w Krakowie . . .	6.312	—	6.600	*288*
						11.374
		Suma rubryki XI. .	65.179	65	64.982	11.176
						+198
		Uzasadnienie różnic zamieszczono w specyalnych zamknięciach rachunkowych powyżej wyszczególnionych zakładów i funduszów.				
XII.		**Wydatki na szupaśnictwo.**				
	197	Koszta szupasowe: *a)* w kraju 31.643 K 46 g *b)* w Austryi niższej 2.037 K 10 g, *c)* w Austryi wyższej 326 K 27 g, *d)* w Czechach 304 K 23 g, *e)* w Dalmacyi 12 K 82 g, *f)* w Gorycyi 344 K 51 g, *g)* w Istryi 37 K 86 g, *h)* w Krainie 159 K 84 g, *i)* na Morawie 4.448 K 42 g, *k)* w Solnogrodzie 31 K 93 g, *l)* w Styryi 372 K 12 g, *m)* na Szląsku 767 K 68 g, *n)* w Tryjeście 109 K 36 g, *o)* w Tyrolu 226 K 34 g, *p)* Zwroty i inne rozmaite 172 K 26 g, — razem	40.994	20	52.000	*—11.006*
		Uzasadnienie różnic. *Wydatek mniejszy* o 11.006 K wedle rzeczywistej potrzeby, na podstawie rachunków złożonych przez stacye szupasowe.				

Liczba rubryki	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1900. K	g	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze — *większe* K
XIII.		**Budowy wodne i melioracye.**				
		A. Biuro melioracyjne i studya przygotowawcze.				
	198	Płace urzędników, utrzymanie ekspozytur i stypendya:				
		a) Dyrektor biura	7.360	—	7.360	—
		b) Zastępca dyrektora	6.440	—	6.440	—
		c) 6 starszych inżynierów	33.700	—	33.840	140
		d) Referent administracyjno-prawny	5.640	—	5.640	—
		e) 10 inżynierów I. klasy . . 42.419·78 K				
		od tego zwroty z funduszów:				
		regulacyi Biały . . 384 K				
		obwałowania Wisły w powiecie krakowskim 1.620 „				
		obwałowania Wisły i Wisłoki w powiecie mieleckim . . . 5.892 „				
		regulacyi górnego Dniestru . . . 2.611 „ 10.507·— „	31 912	78	26.520	*5.393*
		f) 10 inżynierów II. klasy . . 33.724·98 K				
		od tego zwroty z funduszów:				
		regulacyi Biały . . 4.554 K				
		„ Bugu . . 2.834 „				
		„ Gniłej Lipy 2.230 „				
		„ górnego Dniestru . 2.401 „ 11.999·— „	21.725	98	21.250	*476*
		g) 8 inżynierów adjunktów . . 17.754·83 K				
		od tego zwroty z funduszów:				
		regulacyi Krzemienicy 1.452 K				
		„ Kisieliny 698 „				
		„ górnego Dniestru . 1.749 „ 3.899·— „	13.855	83	21.440	7.584
		h) Asystent komasacyjny	2.187	88	1.940	*248*
		i) 4 praktykantów technicznych	2.774	99	2.800	25
		k) Praktykant komasacyjny	1.200	—	1.200	—
		l) Dodatki pięcioletnie	2.499	84	2.500	—
		m) Dodatek osobisty dla inżyniera do kultury torfowisk	400	—	400	—
		n) Dyetaryusze	2.371	98	3.888	1.516
		o) Utrzymanie ekspozytur:				
		w Krakowie . . . . 900·— K				
		„ Tarnowie . . . . 600·— „				
		„ Jaśle . . . . 600·— „				
		„ Jarosławiu . . . . 450·— „				
		„ Sanoku . . . . 800·— „				
		„ Stanisławowie . . . 459·60 „	3.809	60	3.900	91
		p) Stypendya	2.140	—	2 920	780
						10.136
		Suma pozycyi 198	138.018	88	142.038	*+6.117*
						—4.019
		Do przeniesienia	138.018	88	142.038	4.019

Fundusz krajowy. Wydatki.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1900. K.	g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze — więcej K.
XIII.		Z przeniesienia .	138.018	88	142.038	4.019
	199	Utrzymanie służby dozorców melioracyjnych	9.410	58	9.600	189
	200	Dotacya funduszu emerytalnego dozorców melioracyjnych	1.000	—	1.000	—
	201	Zaliczki na płace dla inżynierów i dozorców melioracyjnych	1.806	50	2.000	194
	202	Remuneracye i zapomogi dla inżynierów i dozorców melioracyjnych.	5.990	85	6.000	9
	203	Pensye i zaopatrzenia: *a)* Biegański Antoni, emerytowany inżynier-adjunkt . . . . . 848 K — g *b)* Karpuszki sieroty: Adam Olgierd, i Helena Janina, pensya sierocińska po 140 K i dodatek na wychowanie po 100 K rocznie . . . 480 „ — „ *c)* Schneidrowa Antonina, żona umysłowo chorego inżyniera, dar z łaski . . . . 400 „ — „ *d)* Biegańska Zofia, żona umysłowo chorego inżyniera, dar z łaski . . . . . 200 „ — „	1.928	—	1 928	—
	204	Sprawienie, uzupełnienie i naprawa narzędzi, oraz zakupno wzorów i potrzeb rysunkowych	6.000	—	6.000	—
	205	Na utrzymanie kursu praktycznego dozorców drenarskich	9.640	08	11.000	1.360
	206	Zasiłek krajowy na utrzymanie galic. oddziału państwowego biura hydrograficznego .	16.000	—	16.000	—
	207	Na zdjęcia i projekty: *a)* dla publicznych robót melioracyjnych (w myśl uchwały Wys Sejmu z dnia 27. września 1882)	9.223	18	10.000	777
		b) dla melioracyj prywatnych (w myśl uchwały Wys Sejmu z dnia 6. kwietnia 1892)	25.725	56	26.000	275
	208	Koszta komisyjne z powodu inspekcyi robót przez c. k Rząd prowadzonych i konserwacyi publicznych robót melioracyjnych.	130	72	2.000	1,869
		Suma działu A. .	224.874	35	233.566	—8.692
		B. Wykonanie budowli wodnych.				
	209	Na systematyczną regulacyę rzek karpackich: *a)* na regulacyę Biały z dopływami i uzupełnienie obwałowania prawego brzegu Dunajca, IX. rata.	86.634	—	86.634	—
		b) na regulacyę rzeki Dniestru między Rozwadowem a Żurawnem VIII. rata . .	85.333	34	85.334	—
		Do przeniesienia .	171.967	34	171.968	—

Fundusz krajowy. Wydatki.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1900. K.	g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną, okazują się wydatki mniejsze — większe K.
XIII.		Z przeniesienia .	171.967	34	171 968	—
		c) na regulacyę górnego Dniestru, uzupełnienie II. raty	78.856	—	78.856	—
		d) na regulacyę Soły II. rata	39 778	—	39 778	—
		e) „ „ Łomnicy II rata . . .	39.808	—	39.808	—
	210	Zasiłki 33⅓ % na lokalne regulacye rzek niespławnych (w myśl uchwały Sejmowej z 6. października 1882):				
		a) na regulacyę Skawy między Wadowicami a Witanowicami, IV. rata	5 516	—	5.516	—
		b) na regulacyę Raby pod Winiarami i Niezdowem, III. rata (ostatnia) . . .	7.572	—	7.572	—
		c) na regulacyę Dunajca:				
		1. pod Maszkowicami i Jazowskiem, II. rata	13 438	—	13.438	—
		2. od Gołkowic do ujścia Popradu, III. „	18.094	—	18.094	—
		3. pod Drużkowem i Filipowicami, III. „	—	—	—	—
		4. między Zawodziem i Zgłobicami III. „	14.094	—	14.094	—
		d) na regulacyę Wisłoki od Dąbia do Tuszymy i od Rzemienia do Rzysk, II. rata .	—	—	—	—
		e) na regulacyę Sanu pod Korytnikami i Kraściczynem, IV. rata (ostatnia) . . .	3.680	—	3.680	—
		f) na regulacyę Wisłoka:				
		1. od Babic do Zarzecza, V. rata . .	9.586	—	9.586	—
		2. pod Dobrzechowem, II. rata . .	9 436	—	9.436	—
		3. pod Trzebowniskiem i Łukawcem .	—	—	—	—
		g) na regulacyę Wiszni pod Nienowicami i Miechałówką, IV. rata	—	—	—	—
		h) na regulacyę Świcy pod Sokołowem i Łanami sokołowskimi, VI. rata . . .	5.000	—	5.000	—
		i) na premiowanie zawiklania odsypisk . .	1.000	—	1.000	—
		k) do dyspozycyi Wydziału krajowego . .	—	—	—	—
	211	Na popieranie przedsiębiorstw melioracyjnych na zasadzie ustawy z dnia 30. czerwca 1884, Dz. u. p. Nr. 116:				
		a) na regulacyę rzeki Bugu od granicy państwa do ujścia Pełtwi, VIII. rata . .	39.600	—	39.600	—
		b) na zabudowanie potoków górskich w dorzeczu Dniestru V. rata	40.400	—	40.400	—
		c) na uzupełnienie regulacyi Kisieliny, V. rata	29.696	—	29.696	—
		d) na uzupełnienie regulacyi Krzemienicy z dopływami, IV. rata	31.200	—	31.200	—
		e) na zabudowanie potoku Bystry w Zakopanem, III. rata	30.000	—	30.000	—
		f) na uzupełnienie obwałowania Wisły i Wisłoki w powiecie Mieleckim, III. rata .	89.740	—	89.740	—
		g) na regulacyę Gniłej Lipy (środkowa sekcya) III. rata	39.542	—	39.542	—
		h) na uzupełnienie regulacyi Nowego Brnia II. rata	31.950	—	31.950	—
		Do przeniesienia .	749 953	34	749.954	—

Fundusz krajowy. Wydatki.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1900. K.	g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze — większe K.
XIII.		Z przeniesienia .	749.953	34	749.954	—
		i) na obwałowanie lewego brzegu Wisły, między Krakowem a granicą państwa, II. rata	—	—	—	—
		k) na uzupełnienie obwałowania prawego brzegu Wisły między Podgórzem a Niepołomicami, I. rata	33.066	—	33.066	—
	212	Na konserwacyę krajowych robót melioracyjnych:				
		a) regulacyi Trześniówki	1.000	—	1.000	—
		b) „ Łęgu	1.500	—	1.500	—
		c) „ Przegnojówki	1.000	—	1.000	—
	213	Zasiłki na popieranie mniejszych robót melioracyjnych (w myśl uchwały Wys. Sejmu z dnia 26. listopada 1889):				
		a) na konserwacyę bagien rudnickich . .	2.800	—	2.800	—
		b) na drenowanie gruntów włościańskich:				
		1. w Rudawie i Radwanowicach . .	3.208	—	3.208	—
		2. w Szebniach i Bierówce . . .	2.900	—	2.900	—
		3. w Roztokach	1.834	—	1.834	—
		4. w Czeluśnicy	3.000	—	3.000	—
		c) na ubezpieczenie brzegów Wisłoka pod Białobrzegami	3.780	—	3.780	—
		d) na regulacyę Lubaczówki pod Radawą .	5.288	—	5.288	—
		e) na regulacyę Szkła pod Łazami i Charytanami	4.922	—	4.922	—
		f) na osuszenie gruntów w Wierzchosławicach i Rudce	3.800	—	3 800	—
		g) na osuszenie przysiółka Wydrze ad Grębów	7.550	—	7.550	—
		h) na osuszenie łąk i pastwisk w Hruszowie i Budomierzu	2.314	—	2.314	—
		i) na osuszenie gruntów w Jabłonówce i Poburzanach	9.648	—	9.648	—
		k) na osuszenie gruntów w Pinianach, Kalinowie, Koniuszkach siemianowskich i Chłopczycach	16.250	—	16.250	—
		l) na osuszenie gruntów w Żurawnie i Poberezu	6.600	—	6.600	—
		m) na osuszenie gruntów w Hanowcach i Popławnikach, zasiłek dodatkowy. . .	2.000	—	2.000	—
		n) na popieranie doświadczeń z kulturą torfowisk	8.700	—	8.700	—
		o) na subwencyonowanie fabryk drenarskich	10.000	—	10.000	—
		p) do dyspozyi Wydziału krajowego . .	10 000	—	10.000	—
		Suma działu B. .	891.113	34	891.114	—
		Suma działu A. .	224.874	35	233.566	—8.692
		Suma rubr. XIII. .	1,115.987	69	1,124.680	—8.692

Uzasadnienie różnic.

Do *poz. 198. a—p. Wydatek* w ogóle *mniejszy* o 4.019 K — przeważnie z powodu intercalaryów.
Do *poz. 199. Wydatek* nieznacznie *mniejszy* o 189 K wedle istotnie wynoszących poborów.
Do *poz. 201 i 202. Wydatek mniejszy* o 203 K — wedle istotnej potrzeby.
Do *poz 205 i 207. Wydatek mniejszy* o 2.412 K — wedle istotnej potrzeby w tym roku.
Do *poz. 208. Wydatek mniejszy* o 1.869 K — z powodu długotrwałej słabości referenta inspekcyi robót przez c. k. rząd prowadzonych i konserwacyi publicznych robót melioracyjnych.
Do *poz. 209 d, e.* Datki krajowe na regulacye Soły i Łomnicy, niezużyte w roku 1900 w sumie 79.586 K przeniesiono na rachunek roku 1901.
Do *poz. 210. a—k.* Z zasiłków na lokalne regulacye rzek niespławnych, wynoszących za rok 1900 sumę . . . . . 87.416 K — g
oraz pozostałych z roku 1899 kredytów w sumie . . . . . 430.933 „ 10 „
razem ze sumy 518.349 K 10 g
wypłacono gotówką . . . . . 191.367 „ 13 „
resztę zaś w sumie . . . . . 326.981 K 97 g
przeniesiono rozporządzeniem do LW. 34.199/1901 na rachunek roku 1901, po myśli uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 1. maja 1900, dotyczącej płynności odnośnych kredytów, oraz uchwały z dnia 7. lutego 1895.
Do *poz. 211. a—k.* Datki krajowe na uzupełnienie regulacyi Nowego Brnia, obwałowanie prawego brzegu Wisły między Podgórzem a Niepołomicami, tudzież na osuszenie bagien Oleskich, nieużyte w roku 1900 w sumie 140.137 K 60 g, przeniesiono na rachunek r. 1901.
Do *poz. 213 a—p.* Z zasiłków przeznaczonych na popieranie mniejszych robót melioracyjnych wynoszących za rok 1900 . . . . . 104.594 K — g
oraz kredytów pozostałych na tenże cel z roku 1899 w sumie . 152.298 „ 29 „
wreszcie zwrotów z funduszu państwowego wypłaconych zaliczek na rachunek zasiłków państwowych w sumie . . . . . 9.375 „ 18 „
razem tedy ze sumy . 266.267 K 47 g
wypłacono w ciągu roku 1900 gotówką . . . . . 71.488 „ 92 „
resztę zaś w sumie . . . . . 194.778 K 55 g
przeniesiono na rachunek roku 1901.

Fundusz krajowy. Wydatki.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1900. K	Wydatki w roku 1900. g	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze — większe K
XIV.		**Odsetki od pożyczek i umarzanie tychże.**				
	214	Umorzenie pożyczki 80.800 K zaciągniętej w galic. Kasie oszczędności na budowę kulparkowską:				
		a) XLII. i XLIII. rata kapitału 2.937·26 K				
		b) 5% odsetki . . . . 2.262·96 „	5.200	22	5.200	—
	215	Umorzenie pożyczki 20.000 K zaciągniętej przez Zgromadzenie Sióstr Miłosierdzia św. Wincentego a Paulo we Lwowie w gal. Kasie oszczędności:				
		a) XXXVIII. i XXXIX. r. kapit. 516·97 K				
		b) 5% odsetki . . . . 702·54 „	1.219	51	1.380	160
		Do przeniesienia .	6.419	73	6.580	160

Fundusz krajowy. Wydatki.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1900. K.	g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną, okazują się wydatki mniejsze — więcej K.
XIV.		Z przeniesienia .	6.419	73	6.580	161
	216	Umorzenie pożyczki 10.000 K zaciągniętej przez Zbór izraelicki w Krakowie, w tamtejszej kasie oszczędności:				
		a) XVIII. rata kapitału . . 609·12 K				
		b) 5¼ % odsetki z góry . . 167·— „				
		c) koszta stemplowe . . . 2·50 „	778	62	778	—
	217	Funduszowi szpitala św. Łazarza w Krakowie, oddziałowi chorych i położnic, jakoteż funduszowi podrzutków krakowskich, zwrot reszty kapitału 693.592 K 68 g użytych na budowę tegoż szpitala, mianowicie:				
		a) X. rata kapitału . . . 16.235·94 K				
		b) 4½ % odsetki . . . . 22.920·52 „	39.156	46	39.156	—
	218	Umorzenie pożyczki 45.000 K zaciągniętej w galic. Kasie oszczędności na budowę i urządzenie pralni w szpitalu lwowskim:				
		a) XXXI. i XXXII. (ost.) r. kap. 4.058·10 K				
		b) 5 % odsetki . . . . 52·14 „	4.110	24	4 110	—
	219	Na pokrycie niedoboru funduszu pożyczki krajowej z r. 1873	88.151	26	98.448	10.297
	220	Umorzenie połowy kapitału 55.000 K i odsetek, od długu zaciągniętego w Banku krajowym, na odbudowanie północnej części frontowego budynku w szpitalu tarnowskim:				
		a) XIV. i XV. rata kapitału (poł.) 2.641·57 K				
		b) 4½ % odsetki (połowa) . . 108·43 „				
		c) ⅛ % dod. na administr. (poł.) 6·03 „				
		d) należytość stempl. od kwitów 10·— „	2.766	03	2.766	—
	221	Funduszowi szkolnemu krajowemu, odsetki od efektów im. wartości 448.562 K 10 g wydanych z majątku zarodowego, Radzie szkolnej krajowej na fundusz pożyczkowy dla gmin na budowę szkół	25.775	38	25.776	—
	222	Umorzenie 4 % pożyczki krajowej z r. 1893 im. wartości 58,850.000 K zaciągniętej na spłatę reszty długu indemnizacyjnego .	2,728.200	19	2,736.940	8.740
	223	Na spłatę niezgłoszonych obligacyj i kuponów byłych funduszów indemnizacyjnych:				
		I. Obligacyj:				
		a) Galicyi wschodniej . . 4.095·— K				
		b) „ zachodniej . . 1.575·— „				
		c) W. Ks. Krakowskiego . . —·— „				
		Do przeniesienia . 5.670·— K	2,895.357	91	2,914.554	19.197

Fundusz krajowy. Wydatki.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1900. K.	Wydatki w roku 1900. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze — *większe* K.
XIV.	223	Z przeniesienia . . 5.670·— K	2,895.357	91	2,914.554	19.197
		II. Kuponów:				
		a) Galicyi wschodniej . . —·— „				
		b) „ zachodniej . . —·— „				
		c) W. Ks. Krakowskiego . . —·— „	5.670	—	12.000	6.330
	223*a*	Odsetki bierne od chwilowych pożyczek. .	22.072	31	—	*22.073*
	224	Umorzenie pożyczki 160.000 K zaciągniętej na hipotekę gmachu sejmowego, na budowę skrzydła tegoż gmachu dla biura melioracyjnego, $^1/_3$ część VIII. i IX. raty (z rocznych 8.400 K):				
		a) w kapitale ($^1/_3$ część) . . 640·20 K				
		b) w 4% odsetkach ($^1/_3$ część) . 2.032·75 „				
		c) $^1/_8$% dod. na admin. ($^1/_3$ część) 127·05 „				
		d) stempel do kwitu ($^1/_3$ część). 10·— „	2.810	—	2,810	—
	224*a*	Na spłatę dawniejszych długów krajowych .	10.454	61	—	*10.455*
						32.528
		Suma rubryki XIV.	2,936.364	83	2,929.364	25.527
						+7.001

Uzasadnienie różnic.

Do poz. 215. Różnica o preliminowany a niewypłacony podatek dochodowy od odsetek, którego Kasa oszczędności za ten rok nie wykazała do zapłaty.

Do poz. 219. i 222. Obacz specyalne zamknięcia rachunków tych funduszów.

Do poz. 223. *Wydatek mniejszy*, w miarę zgłoszeń obligacyj do wypłaty, mianowicie:

Należytość za niezgłoszone do wypłaty obligacye wynosiła z początkiem roku 1900:

a)	w Galicyi wschodniej	55.335 K	
b)	„ „ zachodniej	30.345 „	
c)	„ W. Ks. Krakowskiem	3.780 „	
	Razem		89.460 K
	Na poczet tego spłacono w roku 1900		5.670 „
	Pozostaje przeto z końcem roku 1900 zaległość:		
a)	w Galicyi wschodniej	51.240 K	
b)	„ „ zachodniej	28.770 „	
c)	„ W. Ks. Krakowskiem	3.780 „	83.790 K

Do poz. 223. *a)*. Co do tego nieprelimino wanego wydatku, obacz wyjaśnienia przy rubr. II. poz. 2 dochodów.

Do poz. 224 *a)*. Wydatek nieprelimino wany poniesiony na wypłatę restancyj z lat ubiegłych od pożyczek krajowych z r. 1883 i 1891 — które to restancye w właściwym czasie nie były przedłożone do zrealizowania i zgłoszone zostały dopiero w r. 1900.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1900. K.	Wydatki w roku 1900. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze — większe K.
XV.		**Na cele rolnictwa i górnictwa.**				
		A) Na cele rolnictwa.				
	225	Urzędnicy fachowi dla spraw rolniczych .	10.040	—	10.040	—
	226	Szkoła gospodarstwa lasowego we Lwowie, zwyczajne .	46.945	27	47.862	917
		nadzwyczajne	**1.144**	**94**	**1.150**	5
	227	Szkoła wyższa rolnicza w Dublanach, zwyczajne .	187.403	78	146.720	40.684
		nadzwyczajne	**17.213**	**04**	**17.590**	377
	228	Szkoła niższa rolnicza w Dublanach, zwyczajne	30.740	34	30.216	525
		nadzwyczajne	**200**	—	**200**	—
	229	Folwark w Dublanach, zwyczajne . . .	43.478	24	38 262	5.216
		nadzwyczajne . .	**5 989**	**54**	**6.748**	759
	230	Szkoła gorzelnicza w w Dublanach . . .	8.611	27	9.520	909
	231	Gorzelnia krajowa w Dublanach . . .	10.697	69	15.412	4.714
	232	Stacya kontrolna i doświadczalna botaniczno-rolnicza we Lwowie	13.585	32	13.116	469
	233	Stacya kontrolna i doświadczalna chemiczno-rolnicza w Dublanach, zwyczajne . .	18.920	40	19.138	218
		nadzwyczajne . .	**800**	—	**800**	—
	234	Na spłatę reszty bezprocentowej pożyczki, zaciągniętej na eksploatacyę torfu w Dublanach, z funduszu przemysłowo rolniczego w kwocie 11.026 K 42 g IV. rata z pięciolecia *nadzwyczajne*	**2.200**	—	**2.200**	—
	235	Szkoła średnia rolnicza w Czernichowie, zwyczajne .	108.168	45	117.170	9.002
		nadzwyczajne	**8.930**	—	**8.960**	30
	236	Folwark w Czernichowie, zwyczajne . .	14.569	58	13.328	1.242
		nadzwyczajne . .	**1.600**	—	**1.600**	—
	237	Kraj. niższa szkoła rolnicza w Horodence, zwyczajne .	24.318	46	26.540	2.222
		nadzwyczajne	**1.897**	**93**	**2.538**	640
	238	Kraj. niższa szkoła rolnicza w Jagielnicy, zwyczajne .	31.845	73	30.086	1.760
		nadzwyczajne	**500**	—	**500**	—
	239	Kraj. niższa szkoła rolnicza w Kobiernicach, zwyczajne .	35 637	02	32.992	2.645
		nadzwyczajne	**1.709**	**28**	**1.040**	669
	240	Kraj. niższa szkoła rolnicza w Bereźnicy, zwyczajne .	32.726	76	29 854	2.873
		nadzwyczajne	**2.130**	—	**2.130**	—
	240*a*	Koszta założenia kraj. niższej szkoły rolniczej w Bereźnicy	—	—	—	—
	241	Koszta założenia kraj. niższej szkoły rolniczej w Suchodole pod Krosnem, zwyczajne .	33.395	26	27.072	6.323
		nadzwyczajne.	**710**	—	**710**	—
	241*a*	Na budowę kraj. niższej szkoły rolniczej w Suchodole pod Krosnem, *nadzwyczajne* . .	**11.656**	**62**	**9.300**	2.357
		Do przeniesienia { zwyczajne .	651.083	57	607.328	{ +61.737
		nadzwyczajne.	**56.681**	**35**	**55.466**	{ −17.982 +3.026 −1.811

Fundusz krajowy. **Wydatki.**

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1900. K.	g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną, okazują się wydatki mniejsze — *większe* K.
XV.		Z przeniesienia { zwyczajne .	651.083	57	607.328	*+61.737* / −17.982
		nadzwyczajne .	**56.681**	**35**	**55.466**	*+3.026* / −1.811
	241*b*	Koszta założenia kraj. niższej szkoły rolniczej w Suchodole pod Krosnem	—	—	—	—
	242	Krajowa szkoła ogrodnicza w Tarnowie. .	21.139	81	23.974	2.834
	243	Szkoły zimowe rolnicze:				
		a) w Niewiarowie	2.091	48	2.056	*36*
		b) w Wojsławiu, zwyczajne	888	10	1.850	962
		nadzwyczajne	**1.720**	—	**1.720**	—
	244	Zakład sadowniczy w Zaleszczykach, zwyczajne	10.422	58	11.140	718
		nadzwyczajne	**6.406**	**26**	**6.404**	*2*
	244*a*	Koszta budowy kraj. zakładu sadowniczego w Zaleszczykach, *nadzwyczajne* . . .	**9.590**	**45**	—	*9.590*
	245	Na popieranie celów Towarzystwa ogrodniczego w Krakowie	1.300	—	1.300	—
	246	Na podróże naukowe nauczycieli szkół rolniczych	1.850	—	2.000	150
	247	Na remuneracye i zapomogi, dla nauczycieli szkół rolniczych	1.200	—	1.200	—
	248	Na zaliczki na płace dla nauczycieli szkół rolniczych	3.866	—	4.000	134
	249	Akademia weterynaryi we Lwowie:				
		a) subwencya c. k. Rządowi . 4.000·— K				
		b) asekuracya budynku . . . 95·44 „				
		c) 4 stypendya dla uczni kucia koni 600·— „	4.695	44	4.682	*14*
	250	Krajowy nauczyciel weterynaryi:				
		płaca . . . . . 2.600·— K				
		dodatek aktywalny . . . 480·— „				
		ryczałt na koszta podróży . 1.000·— „				
		1 dodatek pięcioletni . . 400·— „	4.480	—	4.480	—
	251	Towarzystwo rolnicze we Lwowie . . .	7.000	—	7.000	—
	252	„ „ w Krakowie . . .	7.000	—	7.000	—
	253	Towarzystwo tatrzańskie	800	—	800	—
	254	Na zalesienie wydm V. rata z dziesięciolecia od r. 1896	5.000	—	5.000	—
	255	Stypendya dla kandydatów, kształcących się na nauczycieli szkół średnich i niższych rolniczych	3.874	60	8.000	4.125
	256	Stypendya dla uczniów krajowej szkoły gospodarstwa lasowego we Lwowie . .	4.666	—	5.000	334
	257	Stypendya dla uczniów i abituryentów krajowej szkoły gospodarstwa lasowego we Lwowie, wysyłanych na praktykę . . .	720	—	2.400	1.680
	258	Dla kółek rolniczych:				
		a) na koszta zakładania i lustracyi tychże .	10.000	—	10.000	—
		b) na utrzymanie lustratorów handlowych sklepików wiejskich	4.000	—	4.000	—
		Do przeniesienia { zwyczajne .	746.077	58	713.210	*+61.787* / −28.919
		nadzwyczajne .	**74.398**	**06**	**63.590**	*+12.618* / − 1.811

Fundusz krajowy. Wydatki.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1900. K.	g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze — większe K.
XV.		Z przeniesienia { zwyczajne .	746.077	58	713.210	+61.787 −28.919
		nadzwyczajne .	**74.398**	**06**	**63 590**	+12.618 − 1.811
	258	*c*) na utrzymanie praktycznych kursów handlowych dla sklepikarzy kółek rolniczych	2.400	—	2.400	—
		d) na pomnożenie fund poż. do wysokości 68.000 K, II. rata z trzechlecia od roku 1899	6.000	—	6.000	—
		e) na ogólne cele rozwoju rolniczej i handlowej działalności kółek rolniczych pod kierunkiem i kontrolą Zarządu, II. rata z trzechlecia od r. 1899 . .	4.000	—	4.000	—
	259	Na koszta strzeżenia granic kraju w czasie zarazy na bydło i zamknięcia miejsc zarazy zapomocą wojska i żandarmeryi .	—	—	2.000	2.000
	260	Umorzenie pożyczki 800.000 K, zaciągniętej w Towarzystwie wzajemnych ubezpieczeń w Krakowie, na założenie składów publicznych we Lwowie i w Krakowie: *a*) XXIII. i XXIV. rata kapitału 28.995 K 06 g *b*) 4½ % odsetki z góry . . 23.988 „ 94 „	52.984	—	52.984	—
	261	Na utrzymanie krajowego składu publicznego w Krakowie { zwyczajne. .	31.770	76	34.140	2.369
		nadzwyczajne .	**2.267**	**80**	**2.136**	*132*
	262	Krakowskiemu Towarzystwu gospodarskiemu na wydawnictwo „Togodnika rolniczego“	1.000	—	1.000	—
	263	Galicyjskiemu Towarzystwu leśnemu na wydawnictwo organu Towarzystwa „Sylwan“	400	—	400	—
	264	Na wydawnictwo czasopism: *a*) Bartnik postępowy . . . 600 K *b*) Przegląd weterynarski . . 600 „ *c*) Gorzelnik . . . . . 400 „	1.600	—	1.600	—
	265	Na utrzymanie 4 nauczycieli wędrownych rolnictwa dla włościan	16.000	—	16.000	—
	266	Na środki demonstracyjne przy nauce wędrownej rolnictwa	1.518	52	1.600	82
	267	Instruktor hodowli bydła dla c. k. galic. Towarzystwa gospodarskiego: płaca . . . . . 3.000 K ryczałt na koszta podróży . 1.000 „	4.000	—	4.000	—
	268	Na utrzymanie instruktora hodowli bydła w okręgu c. k. Towarzystwa rolniczego krakowskiego (pod warunkiem, ażeby mianowanie instruktora zawisłem było od zatwierdzenia Wydziału krajowego) . .	4.000	—	4.000	—
	269	Towarzystwu rybackiemu w Krakowie . .	800	—	800	—
		Do przeniesienia { zwyczajne .	872.550	86	844.134	+61.787 −33.370
		nadzwyczajne.	**76.665**	**86**	**65.726**	+12.750 − 1.811

Fundusz krajowy. Wydatki.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1900. K.	g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze — większe K.
XV.		Z przeniesienia { zwyczajne .	872.550	86	844.134	+61.787 −33.370
		nadzwyczajne .	**76.665**	**86**	**65.726**	+12.750 − 1.811
	270	Towarzystwu dla podniesienia uprawy tytoniu w Galicyi, IV. rata w myśl uchwały sejmowej z 3. lutego 1896 . . .	10.000	—	6.000	*4.000*
	271	Na podniesienie gospodarstwa nabiałowego w Galicyi:				
		a) na utrzymanie instruktora, płaca z kosztami podróży	4.500	—	4.500	—
		b) na utrzymanie drugiego instruktora adjunkta, wraz z kosztami podróży . . .	2.900	—	2.900	—
		c) na urządzenie kursów mleczarskich, stypendya dla serkarzy i na środki demonstracyjne do nauki mleczarstwa . .	2.238	34	6.000	3.762
		d) na pomocnika instruktora mleczarskiego .	—	—	1.400	1.400
	272	Krajowa komisya dla spraw rolniczych, komisye naukowe i konferencye nauczycieli szkół niższych rolniczych (do dyspozycyi Wydziału krajowego) . . .	5 722	31	6.000	278
	273	Na rozmaite zasiłki, mające na celu podniesienia rolnictwa i przemysłu rolniczego, tudzież wiedzy rolniczej (do dyspozycyi Wydziału krajowego)	8.277	69	8.000	*278*
	274	Na wydawnictwo podręczników dla uczniów niższych szkół rolniczych	2.000	—	2.000	—
	275	Na podniesienie hodowli bydła (w myśl uchw. Wys. Sejmu z d. 1. kwietnia 1892):				
		a) na środki podniesienia hodowli bydła (przez 10 lat od 1. lipca 1892)	60.000	—	60.000	—
		b) na koszta komisyi licencyonujących po myśli §. 4. ust. z dnia 20. lipca 1892 (brutto z uzwględnieniem subwencyi rządowej — patrz rubr. XVII. poz. 62*g*. dochodów)	17.545	43	16.000	*1.546*
	276	Na subwencyonowanie ogierów prywatnych, w celu podniesienia chowu koni włościańskich i roboczych gospodarskich, do dyspozycyi c. k. Towarzystwa gospod. w porozumieniu z komitetem doradczym dla spraw chowu koni przy c. k. Namiestnictwie, IV. rata z sześciolecia od roku 1897 począwszy po 10.000 K rocznie	10.000	—	10.000	—
	277	Na subwencyonowanie tępienia myszy polnych i na dalsze doświadczenia	15.960	—	8.000	*7.960*
	278	Na podniesienie hodowli świń, na przeciąg 4 lat obydwu komitetom Tow. gospodar. każdemu po 4.000 K, III. rata . .	8.000	—	8.000	—
		Do przeniesienia { zwyczajne .	1,019.694	63	982.934	+75.571 −38.810
		nadzwyczajne .	**76.665**	**86**	**65.726**	+12.750 − 1.811

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1900. K.	Wydatki w roku 1900. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.	W porównaniu z kwotą przeliminowaną okazują się wydatki mniejsze — większe K.
XV.		Z przeniesienia { zwyczajne .	1,019.694	63	982.934	(+75.571
		nadzwyczajne .	**76.665**	**86**	**65.726**	(−38.810
						(+12.750
	279	Strusiewiczowa Melania, wdowa po referencie spraw rolniczych, pensya wdowia o rocznych . . . . . 1.200 K i dodatek do pensyi wdowiej . 400 „	1.600	—	1.600	(− 1.811 —
	280	Na popieranie celów zjednoczonego Towarzystwa dla ogrodnictwa i pszczelnictwa we Lwowie	1.300	—	1.300	—
	281	Horodyńska Antonina, III. rata subwencyi przyznanej przez 5 lat na produkcyę nasion traw, do użycia na gruntach torfowych	1.000	—	1.000	—
	281*a*	Dotacya krajowa na podwyższenie stałego funduszu pożyczkowego dla przemysłu rolniczego o 180.000 K, II. rata . . .	—	—	—	—
	282	Na utworzenie funduszu pożyczk. dla spółek kas oszczędności i pożyczek w kwocie 2,000.000 K, II. rata	40.000	—	40.000	—
	283	Na koszta zakładania spółek oszczędności i pożyczek, utrzymanie biura Patronatu i kursy praktyczne dla funkcyonaryuszy spółek	43.051	60	43.400	348
	284	Na zakład produkcyi narybku w Oparach, subwencya roczna na lat 5, II. rata .	1.200	—	1.200	—
	285	Dołkowskiemu Henrykowi, na produkcyę ziemniaków nasiennych (w myśl uchwały Wysokiego Sejmu z 4. marca 1899) subwencya roczna na 2 lata (II. rata) . .	2.000	—	2.000	—
	286	Subwencya na utrzymanie szkółki drzew owocowych w Dżurawie i kursów sadowniczych w Kołomyi	800	—	1.600	800
	286*a*	Towarzystwu „Selskij Hospodar w Olesku“ subwencya *nadzwyczajna*	**300**	—	**300**	—
		B) Na cele górnictwa.				
	287	Remuneracya referenta spraw górniczych przy Wydziale krajowym	3.328	—	3.328	—
	288	Na badanie kraju w celu zestawienia użytecznych kopalin i popularnego opisu ich występowania	4.702	26	5.000	298
	289	Na chemiczno-technologiczne studya przeróbki nafty i wosku ziemnego . . .	—	—	1 000	1.000
		Do przeniesienia { zwyczajne .	1,118.676	49	1,084.362	(+75 571
		nadzwyczajne .	**76.965**	**86**	**66.026**	(−41.256
						(+12.750
						(− 1.811

Fundusz krajowy. Wydatki.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1900. K.	g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze — większe K.
XV.		Z przeniesienia { zwyczajne .	1,118.676	49	1,084.362	+75.571 / −41.256
		nadzwyczajne .	**76.965**	**86**	**66.026**	+12.750 / − 1.811
	290	Utrzymanie krajowej szkoły górniczej i wiertniczej w Borysławiu	21.731	97	17.000	*4.732*
	291	Na stacyę doświadczalną produktów naftowych	2.000	—	2.000	—
	292	Na zbieranie i ogłaszanie dat statystycznych o produkcyi i handlu nafty i wosku ziemnego	1.600	—	1.600	—
	293	Stypendya dla górników i uczni praktycznych szkół wiertniczych i akademij górniczych	2.339	—	3.400	1.061
	294	Na potrzeby muzeum górnictwa nafty i wosku ziemnego w c. k. szkole politechnicznej we Lwowie	300	—	300	—
		Razem { zwyczajne .	1,146.647	46	1,108.662	+80.303 / −42.317
		nadzwyczajne .	**76.965**	**86**	**66.026**	+12.750 / − 1.811
		Suma rubryki VII. .	1,223.613	32	1,174 688	+93.053 / −44.128
						+48.925

Uzasadnienie różnic.

Do *poz. 226—233, 235—242, 244 i 261.* Uzasadnienie różnic uwidoczniono w specyalnych zamknięciach rachunków poszczególnych szkół i zakładów rolniczych.

Do *poz. 240a.* Z niezużytego w roku 1899 a przeniesionego do rachunku roku 1900 kredytu w kwocie . . . . . 8.749 K 94 g
wydano w roku 1900 . . . . . 2.550 „ 30 „
resztę zaś w kwocie . . . . . 6.199 K 64 g
przeniesiono do rachunku r. 1901 na dalsze koszta założenia tej szkoły (LW. 33.917/901).

Do *poz. 241a.* Reszta kosztów budowy tej szkoły w roku 1900 wynosiła . 11.656 K 62 g
Na pokrycie tego wydatku służył kredyt uchwalony w budżecie roku 1900 w kwocie . . . . . 9.300 „ — „
przekroczenie zatem wynosi . . . . 2.356 K 62 g
i spowodowane zostało przeważnie budową niezbędnej dla szkoły mleczarni i lodowni.
Ogólne wydatki z powodu budowy tej szkoły, wykazane w zamknięciach rachunków od r. 1896—1900 wynoszą . . . . . 149.656 K 62 g
Na pokrycie tych kosztów uchwalono w budżecie krajowym:
r. 1896 . . . . . 60.000 K
„ 1898 . . . . . 78.000 „
„ 1900 . . . . . 9.300 „ . . . 147.300 „ — „
Po nad budżet zatem wydano *więcej* jak wyżej wykazano o . . 2.356 K 62 g
Z subwencyj rządowych przyrzeczonych na ten cel w sumie . . 56.000 K
wpłynęło dotychczas . . . . . 54.000 „

Do poz. 241b. Z niezużytego w roku 1899 a przeniesionego do rachunku roku 1900 kredytu
w kwocie . . . . . 3.981 K 15 g
wydano w roku 1900 . . . . . 935 „ 18 „
resztę zaś w kwocie . . . . . 3.045 K 97 g
przeniesiono do rachunku r. 1901 na dalsze koszta założenia tej szkoły (LW. 2216/901).

Do poz. 243 a. Zamknięcie rachunku tej szkoły (do LW. 2.153/901) przedstawia następujące wyniki za rok 1900:

I. Płace nauczycieli.

1.	Kierownik, zarazem wędrowny nauczyciel płatny z rubr. XV. poz. 265	— K — g	
2.	Wynagrodzenie katechety	100 „ — „	
3.	„ nauczyciela do nauk elementarnych	300 „ — „	400 K — g

II. Koszta administracyjne.

4.	Koszta dzierżawy ogrodu i sadu koło szkoły . .	200 K — g	
5.	Zarząd: *a*) koszta kancelaryjne	51 „ 37 „	
	b) stróż	360 „ — „	
6.	Opał	218 „ 92 „	
7.	Oświetlenie	33 „ 88 „	
8.	Utrzymanie budynków (kominiarz, asekuracya i t. p.)	208 „ 35 „	1.072 „ 52 „

III. Potrzeby naukowe.

9.	Przybory do pisania i nauki dla uczniów . . .	16 K 38 g	
10.	Środki naukowe: *a*) przedmioty demonstracyjne .	40 „ — „	
	b) książki	— „ — „	
	c) sad szkolny i ogród . . .	11 „ 50 „	
11.	Próby demonstracyjne w okolicy z nasieniem i nawozem sztucznym . . .	391 „ 41 „	
12.	Koszta urządzenia 3 gnojarń	— „ — „	
12*a*.	Urządzenie żłobów (LW. 11.399/900) . . .	96 „ 67 „	
12*b*.	Zakupno ziemniaków (LW. 75.489/900) . . .	63 „ — „	618 „ 96 „
		Razem	2.091 K 48 g

Do poz. 243 b. Zamknięcie rachunku tej szkoły (do LW. 22.075/901) przedstawia następujące wyniki za rok 1900:

I. Płace nauczycieli.

1.	Kierownik zarazem nauczyciel wędrowny płatny z rubr. XV. poz. 265	— K — g	
2.	Wynagrodzenie katechety	70 „ — „	
3.	„ nauczyciela do nauk elementarnych	140 „ — „	210 K — g

II. Koszta administracyjne.

4.	Zarząd: *a*) koszta kancelaryjne	65 K 10 g	
	b) stróż	208 „ — „	
5.	Opał	196 „ — „	
6.	Oświetlenie	40 „ — „	
7.	Utrzymanie budynków (kominiarz, asekuracya i t. p.)	— „ — „	509 „ 10 „

III. Potrzeby naukowe.

8.	Przybory do nauki i pisania dla uczniów . . .	— K — g	
9.	Środki naukowe: *a*) przedmioty demonstracyjne .	— „ — „	
	b) książki	— „ — „	
	c) sad szkolny	— „ — „	
10.	Próby demonstracyjne w okolicy z nasieniem i nawozem sztucznym	— „ — „	
11.	Koszta urządzenia 3 gnojarń	— „ — „	
11*a*.	Wikt z mieszkaniem dla dwóch zamiejscowych uczniów (LW. 4.597/900)	70 „ — „	
11*b*.	Kurs koszykarstwa	42 „ — „	112 „ — „
		Razem	831 K 10 g

Szkoła powyższa weszła w życie dopiero w czwartym kwartale roku 1900 a dotychczasowe koszta jej założenia wykazane w rachunku do LW. 22.075/901 wynosiły . . . . . 435 K 29 g

Ponieważ na ten cel preliminowano w budżecie na rok 1900 kredyt nadzwyczajny w kwocie . . . . . 1.720 „ — „

zatem pozostała reszta w kwocie . . . . 1.284 K 71 g

którą przeniesiono do rachunku roku 1901 na dalsze koszta założenia.

Do *poz. 244 a.* Dalsze koszta budowy krajowego zakładu sadowniczego w Zaleszczykach poniesione w roku 1900 wynosiły brutto . . . . . 18.031 K 47 g

Wydatek ten pokryto w części z kredytu pozostałego z r. 1899, przeniesionego na rok 1900 w kwocie . . . . . 8.441 „ 02 „

wydatek *netto* zaliczony w zamknięciu rachunków w kwocie . . . 9.590 K 45 g

stanowi przekroczenie kosztów budowy, którego potrzebę umotywowano przy LW. 46346/1900.

Do *poz. 246. Wydatek mniejszy* w miarę odbytych podróży nakowych.

Do *poz. 248.* Wydano w miarę zgłoszeń.

Do *poz. 249.* Różnica drobna z powodu niższej premii asekuracyjnej.

Do *poz. 255—257. Wydatki mniejsze* stosownie do ilości kandydatów w tym roku.

Do *poz. 259.* W roku 1900 nie okazała się potrzeba tego wydatku.

Do *poz. 266. Mniej* o 82 K stosownie do potrzeby.

Do *poz. 270. Wydatek większy* o 4.000 K. usprawiedliwiony nieprelimiowaną subwencyą rządową wykazaną w rubr. XVII. poz. 62 *i*) dochodów.

Do *poz. 271 c. Wydatek mniejszy* stosowny do odbytych w r. 1900 kursów mleczarskich w Mstowie i Tęgoborzy.

Do *poz. 271 d.* Nie było żadnego wydatku z powodu nie obsadzenia posady pomocnika instruktora mleczarskiego.

Do *poz. 272 i 273. Przekroczenie* o 278 K w poz. 273 — znajduje na podstawie dozwolonego „virement“ — pokrycie w *zaoszczędzeniu* przy poz. 272.

Do *poz. 275 b. Wydatek większy*, stosownie do odbytych w roku 1900 komisyj licencyonujących.

Do *poz. 277.* Z roku 1899 pozostał niezużyty kredyt na koszta doświadczeń w tępieniu myszy polnych, który przeniesiono do rachunku r. 1900 w kwocie 3.098 K 14 g

Na ten sam cel preliminowano w budżecie r. 1900 kwotę . . . 8.000 „ — „

a nadto c. k. Rząd udzielił nieprelimiowaną w budżecie subwencyę . 8.000 „ — „

razem więc z sumy . . . . . 19.098 K 14 g

wydano w roku 1900 kwotę . . . . 650 „ — „

resztę zaś w kwocie . . . . . 18.448 K 14 g

przeniesiono do rachunku roku 1901.

Do *poz. 283. Wydatek mniejszy* o 348 K w miarę potrzeby.

Do *poz. 286.* Wydano połowę preliminowanego kredytu t. j. tylko na szkółkę drzew owocowych w Dżurowie.

Do *poz. 288.* Wydano *mniej* w miarę dokonanych zdjęć geologicznych.

Do *poz. 289.* W roku 1900 nie było z tego tytułu żadnego wydatku.

Do *poz. 290.* Przekroczenie umotywowane przy LW. 80.609/900 — uzasadnione jest zaoszczędzeniem, z tego tytułu wykazanem w zamknięciu rachunku za r. 1898.

Do *poz. 293. Wydatek mniejszy* w miarę rozdanych stypendyów.

Fundusz krajowy. Wydatki.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1900. K.	g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.	W porównaniu z kwotą przeliminowaną okazują się wydatki mniejsze — większe K.
XVI.		**Wydatki na podniesienie rękodzielnictwa i przemysłu.**				
		Sumaryczne zestawienie rubryki XVI.				
		I. Szkoły przemysłowe uzupełniające: zwyczajne	54.857	61	58.510	3.652
		nadzwyczajne	**236**	**20**	**2.000**	1.764
		II. Szkoły fachowe przemysłowe i warstaty instrukcyjne:				
		A) Dla wyrobów z drzewa i łoziny: zwyczajne .	36.063	06	48.440	12.377
		nadzwyczajne	**13.055**	**83**	**15.000**	1.944
		B) Dla wyrobów garncarskich: zwyczajne	9.411	69	9.460	49
		nadzwyczajne	**4.400**	—	**4.500**	100
		C) Dla wyrobów ze skóry . . .	13.517	30	13.272	245
		D) Dla wyrobów tkackich: zwyczajne .	32.452	80	32.538	85
		nadzwyczajne	**320**	—	**1.720**	1.400
		E) Dla wyrobów powroźniczych . .	—	—	—	—
		F) Dla wyrobów koronkarskich i haftu .	10.455	33	9.810	645
		G) Dla murarstwa	144	10	600	456
		H) Subwencyonowane zakłady dla nauki robót kobiecych	4.240	—	4.240	—
		I) C. k. Szkoły fachowo-przemysłowe subwencyonowane ze skarbu krajowego: zwyczajne .	11.515	32	11.532	17
		nadzwyczajne	**3.000**	—	**3.000**	—
		III. Wydatki ogólne na cele szkolnictwa przemysłowego	66.935	45	64.600	2.336
		IV. Wydatki komisyi krajowej dla spraw przemysłowych	8.519	—	9.200	681
		V. Zasiłki i pożyczki na cele przemysłowe: zwyczajne .	15.331	95	22.000	6.668
		nadzwyczajne	**6.000**	—	**6.000**	—
		VI. Szkoły handlowe i zasiłki na popieranie wykształcenia handlowego: zwyczajne .	31.137	05	31.600	463
		nadzwyczajne	**5.233**	**34**	**3.000**	2.233
		Razem { zwyczajne .	294.580	66	315.802	−24.447
		{ *nadzwyczajne*	**32.245**	**37**	**35.220**	+3.226 −5.208 +2.233
						−29.655
						+5.459
		Suma rubryki XVI. .	326.826	03	351.022	−24.196

Fundusz krajowy. **Wydatki.**

Liczba rubryki	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1900. K.	g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze — większe K.
XVI.		**I. Szkoły przemysłowe uzupełniające.**				
	295	W Białej	1.778	—	1.778	—
	296	„ Bochni	1.116	—	1.116	—
	297	„ Brodach	367	28	820	453
	298	„ Brzeżanach	1.096	—	1.096	—
	299	„ Buczaczu	1.100	—	1.100	—
	300	„ Drohobyczu	1.393	54	1.346	*48*
	301	„ Gorlicach	1.076	21	886	*190*
	302	„ Jarosławiu	1.210	—	1.210	—
	303	„ Jaśle	948	—	948	—
	304	„ Kałuszu	291	—	1.164	873
	305	„ Kołomyi	442	28	1.066	624
	306	„ Krakowie na Kleparzu			1.836	
	307	„ „ w Ogrodzie angielskim			1.570	
	308	„ „ na Smoleńsku	7.292	68	1.148	*37*
	309	„ „ na Kaźmierzu			1.308	
	310	„ „ na Dajworze			1.394	
	311	„ Krośnie	1.191	—	1.246	55
	312	„ Łańcucie	706	22	914	208
	313	We Lwowie im. św. Anny			1.336	
	314	„ „ „ św. Antoniego			1.308	
	315	„ „ „ Czackiego			1.300	
	316	„ „ „ św. Elżbiety			946	
	317	„ „ „ Konarskiego	11.640	33	1.336	*469*
	318	„ „ „ św. Marcina			1.308	
	319	„ „ „ Mickiewicza			1.356	
	320	„ „ „ Piramowicza			946	
	321	„ „ „ Staszica			1.336	
	322	„ „ „ Bernsteina izraelicka	1.026	—	1.026	—
	323	W Myślenicach	482	—	850	368
	324	„ Nowym Sączu	958	—	1.412	454
	325	„ Nowym Targu	1.212	—	1.212	—
	326	„ Przemyślu	2.306	—	1.176	—
	327	„ „ na Przedm. lwowskiem			1.130	
	328	„ Podgórzu	940	—	940	—
	329	„ Rzeszowie	1.270	—	1.270	—
	330	„ Samborze	1.324	—	1.324	—
	331	„ Sanoku	1.152	—	1.152	—
	332	„ Stanisławowie	1.708	—	1.940	232
	333	„ Starym Sączu	959	32	894	*66*
	334	„ Sądowej Wiszni	1.188	—	1.200	12
	335	„ Stryju	1.110	—	1.110	—
	336	„ Tarnopolu	681	40	942	261
	337	„ Tarnowie	563	—	1.032	469
	338	„ Tarnobrzegu	800	—	800	—
	339	„ Wadowicach	1.004	04	968	*36*
	340	„ Wieliczce	1.312	31	860	*452*
	341	„ Złoczowie	743	—	800	57
	342	„ Żółkwi	874	—	874	—
	343	„ Żywcu	876	—	1.580	704
						4.770
		Do przeniesienia	54.137	61	57.610	*1.298*

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1900. K.	g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze — większe K.
XVI.		Z przeniesienia .	54.137	61	57.610	4.770 *1.295*
	343*a*	Na uzupełnienie przyborów i na druki administracyjne dla szkół: *nadzwyczajne* . .	**36**	**20**	**1.000**	964
	344	Na nagrody za najlepsze rysunki zawodowe II. klasy przemysłowej	720	—	900	180
	345	Na nowe założyć się mające szkoły w r. 1900 *nadzwyczajne*	**200**	—	**1.000**	800
		Razem { zwyczajne .	54.857	61	58.510	—4.950 +*1.295*
		{ *nadzwyczajne*	**236**	**20**	**2.000**	—1.764
						—
		Ogółem . . .	55.093	81	60.510	—6.714 +*1.295*
						—5.419
		II. Szkoły fachowe przemysłowe i warstaty instrukcyjne.				
		A) Dla wyrobów z drzewa i łoziny.				
	346	Szkoła koszykarska w Czerwonej Woli . .	2.000	—	2.000	—
	347	Krajowa szkoła koszykarska w Dżurowie .	1.266	94	1.384	117
	348	Szkoła koszykarska w Rudkach . . .	**744**	**49**	1.200	456
	349	„ „ w Siedlcu: zwyczajne .	897	50	1.000	103
		nadzwyczajne	**651**	**87**	**800**	148
	350	Krajowa szkoła koszykarska w Skołyszynie .	1.047	19	2.064	1.017
	351	„ „ „ w Stryhańcach .	1.479	54	1.748	269
	352	„ „ „ w Wojsławiu .	199	99	1.070	870
	353	„ „ „ w Zatorze . .	254	83	1.320	1.065
	354	Subwencya dla szkoły koszykarskiej w Żurawnie	840	—	840	—
	354*a*	Subwencya dla szkoły koszykarskiej w Albigowej . . . . . *nadzwyczajne*	**600**	—	**600**	—
	355	Krajowy warstat kołodziejski w Grybowie: zwyczajne .	1.255	77	3.540	2.284
		nadzwyczajne	**903**	**96**	**1.100**	196 630
	356	Krajowy warstat kołodziejski w Grzymałowie	3.409	60	4.040	
	357	Kraj. szkoła kołodziejska i ciesielska w Kamionce strumiłowej:				
		a) na utrzymanie	6.782	32	8 002	1.220
		b) na rozszerzenie budynku *nadzwyczajne*	—	—	**1.600**	1.600
	358	Krajowa szkoła stolarska w Stanisławowie:				396
		zwyczajne .	7.515	75	7.912	—
		nadzwyczajne	**300**	—	**300**	
	359	Krajowa szkoła stolarska w Kalwaryi:				1.122
		zwyczajne .	5.638	02	6.760	—
		nadzwyczajne	**10.000**	—	**10.000**	
		Do przeniesienia { zwyczajne .	33.331	94	42.880	9.548
		{ *nadzwyczajne* .	**12.455**	**83**	**14.400**	1.944

Fundusz krajowy. Wydatki.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1900. K.	Wydatki w roku 1900. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze — większe K.
XVI.		Z przeniesienia { zwyczajne .	33.331	94	42.880	9.548
		nadzwyczajne.	**12.455**	**83**	**14.400**	1.944
	360	Krajowa szkoła stolarska w Tarnopolu . .	—	—	3.600	3.600
	361	Krajowy warstat dla wyrobu zabawek w Jaworowie: zwyczajne	2.731	12	1.960	*771*
		nadzwyczajne	**600**	—	**600**	—
						—13.148
		Razem { zwyczajne .	36.063	06	48.440	+*771*
		nadzwyczajne .	**13.055**	**83**	**15.000**	—1.944
						—
						—15.092
		Ogółem	49.118	89	63.440	+*771*
						—14.321
		B) Dla wyrobów garncarskich.				
	362	Kraj. szkoła garncarska w Kołomyi: zwyczajne	6.899	65	7.080	180
		nadzwyczajne	**4.400**	—	**4.500**	100
	363	„ warsztat garncarski w Toustem . .	2.512	04	2.380	*132*
						—180
		Razem { zwyczajne .	9.411	69	9.460	+*132*
		nadzwyczajne	**4.400**	—	**4.500**	—100
						—
						—280
		Ogółem	13.811	69	13.960	+*132*
						—148
		C) Dla wyrobów ze skóry.				
	364	Krajowy warstat szewski w Witkowie . .	4.364	52	4.444	80
	365	Kraj. warstat szewski w Starym Sączu . .	2.786	63	2.788	1
	366	Krajowa szkoła szewska w Dobczycach . .	3.167	14	2.840	*327*
	367	Majsterskie kursa szewskie we Lwowie i w Krakowie	3.199	01	3.200	1
						—82
		Razem .	13.517	30	13.272	+*327*
						+*245*
		D) Dla wyrobów tkackich.				
	368	Kraj. szkoła tkacka w Krośnie	8 620	28	8.940	320
	368*a*	Kraj. instrukcyjny warstat tkacki w Glinianach: zwyczajne .	3.000	83	3.352	351
		nadzwyczajne	**320**	—	**320**	—
	369	Kraj. instrukcyjny warstat tkacki w Gorlicach	526	09	600	74
	370	„ „ „ „ w Korczynie	2.105	15	2.160	55
	371	„ „ „ „ w Kosowie .	2.684	47	2.776	92
	372	„ „ „ „ w Łańcucie	2.460	—	2.320	*140*
	373	Krajowy instrukcyjny warstat tkacki w Rychwałdzie	1.412	71	2.110	697
		Do przeniesienia { zwyczajne .	20.809	53	22.258	— 1.589
		nadzwyczajne .	**320**	—	**320**	+ *140*

Fundusz krajowy. Wydatki.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1900. K.	g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze — większe K.
XVI.		Z przeniesienia { zwyczajne .	20.809	53	22.258	{ — 1 589 / + 140
		{ *nadzwyczajne.*	**320**	—	**320**	—
	374	Krajowy instrukcyjny warstat tkacki w Wilamowicach: zwyczajne	2.011	59	1.260	752
		nadzwyczajne	—	—	**1.400**	1.400
	375	Subwencya dla produkcyjnego warstatu tkackiego w Budzanowie	800	—	800	—
	376	Kraj. szkoła sukiennicza w Rakszawie . .	8.831	68	8.220	612
		Razem { zwyczajne .	32.452	80	32.538	—1.589 / +1.504
		{ *nadzwyczajne*	**320**	—	**1.720**	—1.400
		Ogółem	32.772	80	34.258	—2 989 / +1.504 / —1.485
		E) Dla wyrobów powroźniczych.				
	376*a*	Kraj. instrukcyjny warstat powroźniczy w Radymnie	—	—	—	—
		Razem . .	—	—	—	—
		F) Dla wyrobów koronkarskich i haftu.				
	377	Szkoła koronkarska w Kańczudze . .	1.722	—	1.722	—
	378	Kraj. szkoła koronkarska w Zakopanem . .	4.500	—	4.500	—
	379	„ „ „ w Bobowej . .	997	78	460	538
	380	„ „ „ w Jaworowie . .	800	—	800	—
	381	„ „ hafciarska w Makowie . .	1.835	55	1.728	107
	382	Szkoła koronkarska u SS. Miłosierdzia w Przeworsku	600	—	600	—
		Razem . .	10.455	33	9.810	645 / +645
		G) Dla murarstwa.				
	383	Kurs dla podmajstrzych murarskich w Sieniawie	144	10	600	456
		Razem . .	144	10	600	—456
		H) Subwencyonowane zakłady dla nauki robót kobiecych.				
	384	Szkoła wydziałowa im. św. Scholastyki w Krakowie	1.000	—	1.000	—
	385	Szkoła robót utrzymywana przez Tow. „Pracy kobiet“ we Lwowie	1.400	—	1.400	—
	386	Szkoła specyalna robót kobiecych PP. Benedyktynek w Przemyślu	840	—	840	—
	387	Towarzystwo pracy kobiet w Kołomyi . .	1.000	—	1.000	—
		Razem . .	4.240	—	4.240	—

Fundusz krajowy. Wydatki.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1900. K.	g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wyniesi mniejsze — większe K.
XVI.		*I) C. k. szkoły fachowo przemysłowe, subwencyonowane ze skarbu krajowego.*				
	388	C. k. szkoła dla przemysłu drzewnego w Zakopanem	3.400	—	3.400	—
	389	C. k. szkoła dla przemysłu drzewnego w Kołomyi	2.200	—	2.200	—
	390	C. k. szkoła ślusarska w Świątnikach . .	3.108	—	3.108	—
	391	Zasiłek na zapomogi dla majstrów kształcących się w szkole ślusarskiej w Świątnikach .	800	—	800	—
	392	C. k. szkoła kowalska w Sułkowicach:				
		a) subwencya na utrzymanie . . .	1.007	32	1.024	17
		b) na kurs majstrów	1.000	—	1.000	—
		c) na rozszerzenie budynku *nadzwyczajne*	3.000	—	3.000	—
		Razem { zwyczajne .	11.515	32	11.532	17
		{ *nadzwyczajne*	3.000	—	3.000	—
		Ogółem	14.515	32	14.532	—17
		III. Wydatki ogólne na cele szkolnictwa przemysłowego.				
	393	Krajowa keramiczna stacya doświadczalna, przy c. k. szkole politechnicznej we Lwowie .	9.200	58	9.100	*101*
	394	Na utrzymanie stacyi doświadczalnej mechaniczno-technologicznej przy c. k. szkole politechnicznej we Lwowie	1.500	—	1.500	—
	395	Muzeum przemysłowe we Lwowie . . .	6.000	—	6.000	—
	396	„ „ w Krakowie . . .	4.000	—	4.000	—
	397	Na stypendya przemysłowe	30.613	97	24 000	*6.614*
	398	Na nauczycieli wędrownych dla tkactwa, koszykarstwa i szewstwa	4.157	06	6.000	1.843
	399	Na nowe warstaty zawodowe powstać mające w r. 1900	5.468	73	4.000	*1.469*
	400	Koszta inspekcyi i nadzoru szkół przemysłowych				
	401	Zaliczki na płace funkcyonaryuszy w kraj. szkołach przemysłowych	2.385	11	6.000	3.615
			3.610	—	4.000	390
						+8.184
		Razem . .	66.935	45	64.600	—5.848
						+2.336
		IV. Wydatki komisyi krajowej dla spraw przemysłowych.				
	402	Prenumerata czasopism i zakupno dzieł . .	380	64	400	19
	403	Biuro komisyi kraj. dla spraw przemysłowych:				
		a) koszta podróży, dyety i inne wydatki	3.338	52	4.000	662
		b) płaca sekretarza	3.200	—	3.200	—
		c) dodatek osobisty do płacy sekretarza	1.200	—	1.200	—
		d) płaca pomocnika biurowego . .	399	84	400	—
		Razem . .	8.519	—	9.200	— 681

Fundusz krajowy. Wydatki.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1900. K.	g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze — większe K.
XVI.		**V. Zasiłki i pożyczki na cele przemysłowe.**				
	404	Na zasiłki bezzwrotne na cele przemysłowe .	13.331	95	20.000	6.668
	405	Na wydawnictwo „Przewodnika przemysłowego“	2.000	—	2.000	—
	405*a*	Na zasiłki w celu zwiedzenia wystawy paryskiej *nadzwyczajne*	**6.000**	—	**6.000**	—
						—6.668
		Razem { zwyczajne .	15.331	95	22.000	—
		Razem { *nadzwyczajne*	**6.000**	—	**6.000**	—
		Ogółem	21.331	95	28.000	6.668
		VI. Szkoły handlowe i zasiłki na popieranie wykształcenia handlowego.				
	406	Szkoła handlowa w Krakowie	12.000	—	12.000	—
	407	Na akademię handlową we Lwowie: zwyczajne	16 000	—	16.000	—
		nadzwyczajne	**5.233**	**34**	**3.000**	2.234
	408	Na stypendya dla młodzieży handlowej . .	737	05	1.200	463
	409	Subwencya dla kraj. Związku przemysłowego za pośrednictwo w sprzedaży wyrobów krajowych	2.400	—	2.400	—
						—463
		Razem { zwyczajne .	31.137	05	31.600	
		Razem { *nadzwyczajne*	**5.233**	**34**	**3.000**	2.234
						—463
		Ogółem	36.370	39	34.600	+2.234
						+1.771

Uzasadnienie różnic.

W dziale I. poz. 295. do 343. Wydatki zwyczajne *mniejsze* o 3.472 K z powodu zużytkowania zapasów kasowych z roku ubiegłego. Wydział krajowy użytkując wspomniane zapasy, zaoszczędził sumę 4.770 kor., z której jednak na podstawie przyznanego *virement* pokrył w innych szkołach *większe* — według niezbędnej potrzeby wydatki na sumę 1.298 kor.

„ „ „ „ *343. a)* Wydatki nadzwyczajne *mniejsze* o 964 K. z powodu, iż wszystkie szkoły dostatecznie zostały już wyposażone w przybory, wzory i książki naukowe.

„ „ „ „ *344.* Wydatki zwyczajne *mniejsze* o 180 K. wedle potrzeby.

„ „ „ „ *345.* Wydatki nadzwyczajne *mniejsze* o 800 K. z powodu, iż w r. 1900 przybyła tylko jedna nowa szkoła w Chrzanowie.

W dziale II. grupa A) Wydatki zwyczajne *mniejsze* o 12.377 K. z powodu nieotwarcia jeszcze szkoły stolarskiej w Tarnopolu i zaoszczędzenia kredytu 3.600 kor., tudzież większych dochodów ze sprzedaży wyrobów kołodziejskich w Grybowie, i innych różnic podanych w dołączonych szczegółowych zamknięciach zakładów należących do tej grupy.

W dziale II. grupa A) Wydatki nadzwyczajne *mniejsze* o 1.944 K głównie z powodu niezużycia kredytu 1.600 kor. wstawionego na rozszerzenie budynku w szkole kołodziejskiej w Kamionce strumiłowej.

„ „ „ „ B) Wydatki zwyczajne *mniejsze* o 48 K wedle potrzeby.

„ „ „ „ „ Wydatki nadzwyczajne *mniejsze* o 100 kor. z powodu nieużycia kredytu na kurs drenarski w Kołomyi.

„ „ „ „ C) Wydatki zwyczajne *większe* o 245 K głównie z powodu, iż c. k. Rząd odmówił subwencyi dla krajowej szkoły szewskiej w Dobczycach wstawionej do budżetu szkoły w kwocie 800 kor.

„ „ „ „ D) Wydatki zwyczajne *mniejsze* o 85 K wedle potrzeby jak szczegółowe zamknięcia szkół należących do tej grupy.

„ „ „ „ „ Wydatki nadzwyczajne *mniejsze* o 1.400 K z powodu niezużytkowania kredytu na rozszerzenie warsztatu tkackiego w Wilamowicach.

„ „ „ „ F) Wydatki zwyczajne *większe* o 645 K głównie z powodu, iż c. k. Rząd odmówił subwencyi dla krajowej szkoły koronkarskiej w Bobowej, wstawionej do budżetu szkoły w kwocie 800 kor.

„ „ „ poz. 383. Wydatki zwyczajne *mniejsze* o 456 K wedle potrzeby.

„ „ „ „ 392. Wydatki zwyczajne *mniejsze* o 17 K wedle potrzeby.

W dziale III. poz. 393. Wydatki zwyczajne *większe* o 101 K z powodu mniejszych dochodów własnych stacyi.

„ „ „ „ 397. Wydatki zwyczajne *większe* o 6.614 K znachodzą zupełne pokrycie (na podstawie dozwolonego *virement* w zaoszczędzeniu na poz. 404. wynoszącem 6.668 kor).

„ „ „ „ 398. Wydatki zwyczajne *mniejsze* o 1.843 K z powodu, iż w r. 1900 odbyły się tylko dwa kursa wędrowne: koszykarski we Wielowsi w powiecie tarnobrzeskim i tkacki w Porażu w powiecie Lisko.

„ „ „ „ 399. Wydatki zwyczajne *większe* o 1.469 K z powodu otwarcia krajowych kursów keramicznych w Podgórzu i warsztatu kapeluszniczego w Myślenicach. Wydatek ten w znacznej części znachodzi jednak pokrycie na podstawie dozwolonego *virement* w oszczędności na poz. 345. która wynosi 800 kor.

„ „ „ „ 400. Wydatki zwyczajne *mniejsze* o 3.615 K wedle potrzeby.

„ „ „ „ 401. Wydatki zwyczajne *mniejsze* o 390 K wedle potrzeby.

W dziale IV. poz. 402. Wydatki zwyczajne *mniejsze* o 19 K wedle potrzeby.

„ „ „ „ 403. *a)* Wydatki zwyczajne *mniejsze* o 662 K wedle potrzeby.

W dziale V. poz. 404. Wydatki zwyczajne *mniejsze* o 6.668 K wedle potrzeby. Zaoszczędzenie to służy na podstawie dozwolonego *virement* na całkowite pokrycie przekroczenia w poz. 397.

W dziale VI. poz. 407. Wydatki nadzwyczajne *większe* o 2.234 K z powodu, iż okazała się konieczna potrzeba udzielenia c k. Rządowi oprócz zasiłku na adaptacyę budynku po c. k. seminaryum naucz. żeńskiem, przeznaczonego na pomieszczenie szkoły handlowej także i jednorazowego zasiłku w kwocie 3.000 K na urządzenie oświetlenia gazowego w tymże budynku.

„ „ „ „ 408. Wydatki zwyczajne *mniejsze* o 463 K z powodu, iż z otwarciem akademii handlowej we Lwowie zmniejszono udzielanie stypendyów na kształcenie się za granicą kraju.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1900. K.	g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze — więcej K.
XVII.		**Wydatki rozmaite.**				
		Sumaryczne zestawienie rubryki XVII.				
	410	Wydatki w budżecie wyszczególnione . .	466.583	42	482.384	15.801
	432 —	Wydatki w budżecie niewyszczególnione .	—	—	—	—
		Suma rubryki XVII. .	466.583	42	482.384	— 15.801
		Poszczególnienie.				
		Wydatki w budżecie wyszczególnione.				
	410	Do rozporządzalności Wydziału krajowego:				
		1. Zapomogi i gratyfikacye udzielone urzędnikom, dyurnistom, sługom i ich rodzinom . . 18.005 K 77 g				
		2. Zapomogi dla gmin z powodu pożarów i powodzi 11.728 „ 04 „				
		3. Zasiłki dla rozmaitych stowarzyszeń, zakładów, czasopism, tudzież dla osób kształcących się w różnych zawodach, na prace i podróże naukowe . . . 8.963 „ 64 „				
		4. Koszta pogrzebów zasłużonych mężów, zakupna wieńców dla nich i zasiłki na koszta pogrzebów urzędników i sług krajowych 1.718 „ 07 „				
		5. Cele dobroczynne i zasłużeni starcy . . . . 6.315 „ 25 „				
		6. Wydawnictwo skorowidza ustaw i rozporządzeń krajowych . . . . 1.299 „ 57 „				
		7. Urządzenie sal reprezentacyjnych Wydziału krajowego i dekoracya gmachu sejmowego . . . . 2.034 „ 22 „				
		8. Koszta administracyjne zamku w Olesku . . . 292 „ 75 „				
		9. Rozmaite . . . . 9.642 „ 69 „	60.000	—	60.000	—
	411	Na fundacyę wieczystą im. Jego Ces. Król. Apostolskiej Mości Cesarza Franciszka Józefa I.	24.000	—	24.000	—
	412	Hoszardowej Antoninie, dotacya dożywotnia	2.400	—	2.400	—
	413	Pietruskiej Stefanii, stały roczny dodatek ze Skarbu krajowego do pensyi emerytalnej	3.600	—	3.600	—
		Do przeniesienia .	90.000	—	90.000	—

Fundusz krajowy. Wydatki.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1900. K.	Wydatki w roku 1900. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze — większe K.
XVII.		Z przeniesienia .	90.000	—	90.000	—
	414	Dla księży unitów chełmskich, ich wdów i sierót	2.400	—	2.400	—
	415	Sawczyńskiej Jadwidze, wdowie po ś. p. Zygmuncie Sawczyńskim stały roczny dodatek do pensyi emerytalnej	1.000	—	1.000	—
	416	Korosteńskiej Felicyi b. nauczycielce szkoły P. Klarysek w Starym Sączu, zaopatrzenie dożywotnie z łaski, rocznie . . .	160	—	160	—
	417	Czyrniańskiej Teofili, wdowie po kierowniku szkoły kołodziejskiej i bednarskiej w Kamionce strumiłowej, zaopatrzenie dożywotnie z łaski (ewentualnie aż do wyjścia za mąż	800	—	800	—
	418	Na misye katolickie, do rozporządzalności Wydziału krajowego	6.000	—	6.000	—
	419	Towarzystwu ratunkowemu ochotniczemu we Lwowie	600		600	—
	420	Towarzystwu ratunkowemu ochotniczemu w Krakowie	600	—	600	—
	421	Krajowemu Związkowi ochotniczych straży pożarnych, zasiłek stały	6 000	—	6.000	—
	422	Na opłatę odsetek najwyżej 4% od pożyczek 400.000 K zaciągniętych przez gminę m. Nowego Sącza, na odbudowanie zniszczonych pożarem budynków miejskich, regulacyę ulic i inne inwestycye (VI. rata z przyznanych przez 20 lat) . . .	16.000	—	16.000	—
	423	Koszta utrzymania rozmaitych osób w szpitalach, przyjęte na fundusz krajowy w zastępstwie gmin (ryczałtowo) . . .	6.993	30	7.000	7
	424	Schmidowa Walerya wdowa po rządcy szpitala w Przemyślu	200	—	200	—
	425	Sierotom po ś. p. Granatowskim (5. rata — ostatnia z przyznanych na 5 lat) . .	400	—	400	—
	425a	Pogorzelcom w załatwieniu wniesionych petycyj — do rozporządzenia Wydziału krajowego	2.500	—	2.500	—
	425b	Gminie Kolbuszowa — na opłatę odsetek od pożyczki zaciągnąć się mającej dla pogorzelców (z przyznanych na lat 10 po 3.000 K pierwsza rata 2.000 K) . .	2.000	—	2.000	—
	425c	Na kościół polski w Wiedniu (I. rata z 20-tu rat półrocznych, płatnych w ciągu lat 10 ciu, z ogólnej sumy 30.000 K) . .	1.500	—	1.500	—
	425d	Do rozdziału przez Wydział krajowy między 5. petentów	1.500	—	2.000	500
	425e	Dla wdowy po prof. Ogonowskim . . .	720	—	720	—
		Do przeniesienia .	139.373	30	139.880	507

Fundusz krajowy. Wydatki.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1900. K	Wydatki w roku 1900. g	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze — większe K
XVII.		Z przeniesienia .	139.373	30	139.880	507
	426	Funduszowi koszar krajowych, dotacya na pokrycie 4% odsetek od pożyczek 3,000.000 K zaciągniętych w c. k. Dyrekcyi gal. funduszu propinacyjnego, na dostarczenie c. k. Skarbowi wojskowemu koszar krajowych	108.000	—	108.000	—
	427	Rozmaite wydatki byłych funduszów indemnizacyjnych	128	89	200	71
	428	Na szkołę kadetów we Lwowie III. rata z przyznanych gminie m. Lwowa przez lat 28, od roku 1898 począwszy, w myśl uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 5. lutego 1898 po	5.000	—	5.000	—
	429	Na potrzeby ludności dotkniętej klęskami elementarnemi, pierwsza rata z trzechlecia po	15.095	77	40.000	24.904
	430	Na pokrycie 66% dodatku krajowego do podatku zarobkowego, opłacić się mającego przez gal. fundusz propinacyjny w myśl §. 100 ust. z 25. października 1896 Nr. 220. Dz. p. p. i uchwały Sejmu z 29. stycznia 1898	89.568	—	82.104	7.464
	431	Na bonifikacyę dla funduszów powiatowych, za ubytek w dochodach opłacanych do końca roku 1897 z galic. funduszu propinacyjnego w myśl uchwały Sejmu z dnia 29. stycznia 1898	102.365	50	100.000	2.365
	432	Na koszta urządzenia i utrzymania kursu dla pisarzy gminnych	7.051	96	7.200	148
						—25.630
		Suma rubryki XVII. .	466.583	42	482.384	+ 9.829
						—15.801

Wyjaśnienia.

Do poz. 423. Wydatek mniejszy, w miarę złożonych rachunków.

Do poz. 425. d) Mniej o 500 K z powodu asygnowania petentom tylko 1.500 K zamiast wstawionych do budżetu 2.000 K (LW. 34.631/1900).

Do poz. 427. Wydatek mniejszy, stosownie do potrzeby.

Do poz. 429. Mniej o 24.904 K, albowiem po myśli uchw. Wys. Sejmu z dnia 30. grudnia 1899 obowiązek opłaty odsetek od pożyczek zaciągniętych w ciągu roku 1900 dla przyjścia z pomocą ludności dotkniętej klęskami elementarnemi w roku 1899 — przyjął Wydział krajowy tylko za kilka powiatów.

Do poz. 430. Wydatek większy o 7.464 K, gdyż w budżecie na rok 1900 wstawiono tylko od-

powiednią kwotę na pokrycie 66% dodatku krajowego do podatku zarobkowego, opłacić się mającego przez galic. fundusz propinacyjny, w myśl §. 100 ustawy z dnia 25. października 1896 Dz. pp. Nr. 220.

Ponieważ jednak Wysoki Sejm na posiedzeniu z dnia 4. maja 1900 roku uchwalił dodatek krajowy do podatku zarobkowego na rok 1900 w wysokości 72% (zamiast j. w. 66%), przeto kwotę 7.464 K użyto na pokrycie tej różnicy — a to stosownie do żądania Dyrekcyi galic. funduszu propinacyjnego (LW. 19.544/1901).

Do poz. 431. *Wydatek większy* z powodu wypłacenia zaległych z lat 1898 i 1899 należytości, wykazanych jako zaoszczędzenie w poprzednich zamknięciach rachunków.

Do poz. 432. *Wydatek nieco mniejszy*, stosownie do potrzeby w tym roku.

Część II.

DOCHODY.

Fundusz krajowy. Dochody.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Dochody w roku 1900. K.	Dochody w roku 1900. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną obkazują się dochody mniejsze — więcej K.
I.	1	**Pozostałość z rachunków z lat ubiegłych** . .	515.926	28	515.926	—
II.	2	**Odsetki od pieniędzy chwilowo lokowanych** . .	—		—	—
		Wyjaśnienie. Czystego dochodu z tego tytułu w tym roku nie było; przeciwnie okazała się potrzeba uiszczenia niepreliminowanych odsetek biernych, od zaciągniętych chwilowo pożyczek, które to odsetki znacznie przewyższyły sumę odsetek czynnych, wynosiły bowiem sumę 22.072 K 31 g. (patrz rubr. XIV. poz. 223 a) wyd.				
III.	3	**Dochody z dróg krajowych i żelaznych kolei.** *Myta.*				
		1. Annopol . . . . 600 K — g 2. Babice, 3. Chełmek . . 2.140 „ — „ 4. Babińce, 5. Kozaczówka 1.210 „ — „ 6. Białokiernica, 7. Iwanków 2.400 „ — „ 8. Bagienica . . . . 5.771 „ — „ 9. Dobrowlany, 10. Kasperowce, 11. Tłuste . . 7.748 „ — „ 12. Bełzec, 13. Cieszanów, 14. Jarosław, 15. Makowisko, 16. Płazów, 17. Oleszyce, 18. Wulka zapałowska . . . . 31.303 „ 18 „ 19. Buczacz-Podzameczek, 20. Buczacz-Podlesie, 21. Monasterzyska, 22. Zaleszczyki małe . . . 16.510 „ — „ 23. Bieńczyce, 24. Mogiła, 25. Zwierzyniec . . . 13.200 „ — „ 26. Bieśniak, 27. Pomianowa, 28. Iwkowa, 29. Gnojnik, 30. Just, 31. Kurów . 16.378 „ — „ 32. Błotnia, 33. Nowydwór . 8.840 „ — „ 34. Bohutyn . . . . 1.600 „ — „ 35. Borszczów, 36. Korolówka, 37. Perejmy, 38. Jezierzany . . . . . 9.790 „ — „ 39. Przeginia duchowna, 40. Kaszów . . . . 2.326 „ — „ 41. Brzeżany, 42. Horodyszcze. 43. Kozowa . . 16.120 „ — „ 44. Brzeźnica . . . . 1.320 „ — „ 45. Busk . . . . . 4.810 „ — „ 46. Chołojów . . . . 4.850 „ — „ Do przeniesienia . 146.916 K 18 „			

Fundusz krajowy. **Dochody.**

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Dochody w roku 1900. K.	Dochody w roku 1900. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się dochody mniejsze — większe K.
III.	3	Z przeniesienia .	146.916 K	18 g		
		47. Czortków, 48. Dżuryn, 49. Koszyłowce . . .	2.862 „	81 „		
		50. Dawidów, 51. Sichów .	3.606 „	96 „		
		52. Darachów, 53. Dobropole, 54. Strussów . . .	6.000 „	— „		
		55. Dąbie	580 „	— „		
		56. Husiatyn, 57. Krzywcze, 58. Panasówka, 59. Podwołoczyska . . .	22.000 „	— „		
		60. Nozdrzec, 61. Newistka, 62. Jabłonka, 63. Pakoszówka	5.900 „	— „		
		64. Gładyszów, 65. Konieczna, 66. Ropica ruska, 67. Siary	12.400 „	— „		
		68. Gródek, 69. Łącko, 70. Łękica, 71. Stary Sącz, 72. Zabełcze, 73. Szczawnica	22.966 „	74 „		
		74. Graborzyce, 75. Goryczkowce, 76. Skawce . .	5.841 „	48 „		
		77. Gołkowice	9.300 „	— „		
		78. Gorzyce	1.699 „	92 „		
		79. Halicz, 80. Jamnica, 81. Jezupol, 82. Sielec . .	14.800 „	— „		
		83. Jasionka, 84. Sokołów, 85. Staromieście . .	9.300 „	— „		
		86. Jasieniów	1.219 „	94 „		
		87. Jeżowe, 88. Nowosielec .	3.120 „	— „		
		89. Iwanie puste . . .	4.490 „	— „		
		90. Branice	1.668 „	20 „		
		91. Kluwińce, 92. Krogulec, 93. Suchostaw . . .	5.021 „	97 „		
		94. Kozaczyzna, 95. Łanowce	2.042 „	— „		
		96. Kodubińce, 97. Młynowce, 98. Założce . . .	6.300 „	— „		
		99. Krzywcze dolne . .	500 „	— „		
		100. Kurzany, 101. Kutce .	4.660 „	— „		
		102. Krzyż.	4 212 „	— „		
		103. Miechocin, 104. Zaleszany	3 917 „	24 „		
		105. Miłowanie, 106. Tłumacz, 107. Tyśmienica, 108. Ottynia	11.237 „	34 „		
		109. Mosty drogowe, 110. Mosty mostowe, 111. Żółkiew	12.460 „	— „		
		112. Mikulińce, 113. Stecowa	25.375 „	27 „		
		114. Niezwiska	2.370 „	— „		
		115. Olszany, 116. Przemyśl .	11.410 „	— „		
		117. Pieczychwosty, 118. Żydatycze	12.330 „	— „		
		Do przeniesienia .	376.508 K	05 g		

Fundusz krajowy. Dochody.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Dochody w roku 1900. K.	Dochody w roku 1900. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną, otrzymują się dochody mniejsze — większe K.
III.	3	Z przeniesienia . 376.508 K 05 g				
		119. Porzecze, 120. Stawczany 4.434 „ — „				
		121. Puchary . . . . 901 „ 14 „				
		122. Kańczuga, 123. Jawornik polski . . . . 4.060 „ — „				
		124. Raszków . . . . 1.680 „ — „				
		125. Rozhadów . . . . 1.609 „ 68 „				
		126. Ryszki . . . . 1.220 „ — „				
		127. Radwanie . . . . 3.800 „ — „				
		128. Rozwadów . . . . 1.364 „ 91 „				
		129. Smykowce, 130. Zagrobela 12.336 „ — „				
		131. Serafińce . . . . 1.620 „ — „				
		132. Repechów, 133. Spilczyn 2.480 „ — „				
		134. Szlachcińce . . . . 3.280 „ — „				
		135. Stojanów . . . . 1.610 „ — „				
		136. Bircza, 137. Tyrawa wołoska, 138. Załuż . . 6.544 „ 70 „				
		139. Tuszów (Malinie) . . 2.800 „ — „				
		140. Ujście biskupie . . 2.160 „ — „				
		141. Wielowieś . . . . 2.000 „ — „				
		142. Dawidkowce, 143. Demianów, 144. Niedzica, 145. Podkamień, 146. Zalipie 8.960 „ 89 „				
		147. Zbaraż . . . . 3.120 „ — „				
		148. Przeworsk, 149. Wojciechówka . . . . 2.866 „ 68 „				
		150. Łapajówka . . . . 7.420 „ — „				
		151. Dębno, 152. Nowy Targ (biały Dunajec), 153. Nowy Targ (czarny Dunajec), 154. Obidowa, 155. Poronin, 156. Szaflary . . 19.417 „ 57 „	472.193	62	464.000	8.194
	4	Odsetki zwłoki i kary konwencyonalne . .	2.282	32	1.452	830
	5	Grzywny za przestępstwa drogowe . .	360	48	276	84
	6	Datki dobrowolne od stron prywatnych na budowę dróg krajowych	1.750	—	1.700	50
	7	Czynsz za użycie rowu drogi krajowej Gorlice Konieczna, na rurociąg naftowy . .	2.876	—	5.676	2.800
	8	Zwroty kosztów wywłaszczenia gruntów pod budowę drogi krajowej Dynów-Kańczuga *nadzwyczajne*	**3.857**	**82**	**7.166**	3.308
	9	Subwencya c. k. Skarbu państwa na budowę dróg:				
		a) drogi gminnej Majdan-Stany-Rozwadów *nadzwyczajne*	**20.000**	—	**40.000**	20.000
		b) drogi gminnej Zembrzyce-Biertowice *nadzwyczajne*	**18.000**	—	**12.000**	6.000
		Do przeniesienia { zwyczajne .	479.462	42	473.104	{ + 9.158 / − 2.800
		{ *nadzwyczajne* .	**41.857**	**82**	**59.166**	{ + 6.000 / −23.308

Fundusz krajowy. **Dochody.**

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Dochody w roku 1900. K.	Dochody w roku 1900. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się dochody mniejsze — *większe* K.
III.						
	9	Z przeniesienia { zwyczajne .	479.462	42	473.104	{ + *9.158* / − 2.800
		{ *nadzwyczajne* .	**41.857**	**82**	**59.166**	{ + *6.000* / − 23.308
		c) drogi gminnej Jaworów Niemirów-Rawa Ruska *nadzwyczajne*	**20.000**	—	—	*20.000*
		d) drogi krajowej Zakliczyn-Sącz-Niedzica *nadzwyczajne*	**39.200**	—	—	*39.200*
	10	Zwroty zaliczkowo poniesionych wydatków administracyjnych, spowodowanych budową kolei lokalnych, od towarzystw kolejowych *nadzwyczajne*	**59.343**	—	**46.000**	*13.343*
	—	Zwrot kosztów podróży uczniów szkoły konduktorów na praktykę letnią . . .	290	—	—	*290*
		Razem { zwyczajne .	479.752	42	473.104	{ + *9 448* / − 2.800
		{ *nadzwyczajne*	**160.400**	**82**	**105.166**	{ + *78.543* / − 23.308
		Ogólna suma rubr. III. dochodów	640.153	24	578.270	{ + *87.991* / − 26.108 / + *61.883*

Uzasadnienie różnic.

Do poz. 3. *Dochód większy* o 8.194 K. z powodu uiszczonych zaległych należytości z lat ubiegłych.

Do poz. 4. *i 5. Dochody większe* w łącznej kwocie 914 K, nie dające się naprzód ściśle obliczyć.

Do poz. 6. *Dochód większy* o 50 K wskutek uiszczenia należytości zaległej z lat ubiegłych przez gminę miasta Sokołów na drogę Rzeszów-Nadbrzezie.

Do poz. 7. *Dochód mniejszy* o 2.800 K z powodu że Towarzystwo magazynowe dla produktów naftowych we Lwowie usunęło rurociągi z końcem r. 1899 (LW. 85.824/1899 i 72.525/1900) wskutek czego czynszu jako należnego już nie zapłaciło.

Do poz. 8. *Dochód mniejszy* o kwotę 3.308 K z powodu iż Wydział powiatowy w Rzeszowie przypadającej reszty należytości nie uiścił.

Do poz. 9. *a) Dochód mniejszy* o 20.000 K wedle rzeczywiście udzielonej subwencyi przez c. k. Rząd (LW 73.059/1900 i 80.667/1900).

Do poz. 9. *b) Dochód większy* o 6.000 K stosownie do udzielonej subwencyi przez c. k. Rząd (LW. 24.409/1900, 27.531/1900 i 56.765/1900.

Do poz. 9. *c) Dochód niepreliminowany* w kwocie 20.000 K stanowiący dalszą subwencyę na budowę drogi powiatowej Jaworów-Niemirów-Rawa ruska (LW. 73.603/1900 i 75.995/1900) którą w chwili układania preliminarza c. k. Rząd jeszcze nie wyznaczył.

Do poz. 9. *d) Dochód niepreliminowany* w kwocie 39.200 K którą udzielił c. k. Rząd jako subwencyę na rekonstrukcyę drogi krajowej Zakliczyn-Sącz-Niedzica między Zbyszycami a Dąbrową (LW. 52.146/1900, 58.950/1900 i 81.471/1900). W preliminarzu na rok 1900 wysokości tej subwencyi wyznaczonej przez c. k. Ministerstwo spraw wewnętrznych nie można było oznaczyć.

Do poz. 10. *Dochód większy* o 13.343 K z powodu większych zwrotów kosztów administracyjnych zaliczkowo pokrytych z rubr. X. poz. 185 a) fund. kraj.

— *Dochód niepreliminowany* w kwocie 290 K uzyskany ze zwrotu kosztów podróży uczniów szkoły konduktorów na praktykę letnią, a zaliczkowo pokrytych z kredytu przeznaczonego na utrzymanie dróg krajowych Rubr. X. poz. 172 wydatków fund. kraj. (LW. 65.181/1900).

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Dochody w roku 1900. K.	Dochody w roku 1900. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się dochody mniejsze — więcej K.
IV.		**Nadwyżki dochodów od zakładów dotowanych.**				
	11	Od funduszu policyi krajowej	4.325	78	5.760	1.435
	12	Od funduszu szpitala św. Łazarza w Krakowie	65.868	61	28.066	37.803
	13	Od funduszu szpitala lwowskiego oddziału chorych z klinikami	—	—	36.326	36.326
	14	Od funduszu zakładu dla obłąkanych w Kulparkowie	85.726	99	50.986	34.741
						72.544
		Suma rubryki IV. . .	155 921	38	121.138	37.761
						+34.783
		Uzasadnienie różnic obacz w specyalnych zamknięciach rachunków tych funduszów.				
V.		**Zwroty zaliczek z lat ubiegłych.**				
	15	Od urzędników krajowych z płac . . .	39.051	24	38.200	851
	16	Od nauczycieli szkół rolniczych . . .	3.919	—	2.400	1.519
	17	Od nauczycieli szkół i zakładów przemysłowych	2.390	—	2.400	10
	18	Od szpitali powszechnych z rachunków kwartalnych	49.819	99	30.000	19.820
	19	Od gmin za dawniejsze koszta leczenia . .	15	68	400	384
	20	Od stron rozmaitych ze spraw drogowych .	898	56	5.000	4.101
	21	Rozmaite	1.004	83	5.000	3.995
	22	Zwroty kosztów zdjęć i projektów melioracyjnych	11.094	42	14 160	3.066
						23.196
		Suma rubryki V. . .	108.193	72	97.560	11.566
						+10.634
		Uzasadnienie różnic. *Do poz. 15.* Z tytułu zwrotu zaliczek od urzędników krajowych przypadło: *a)* z rubryki II. wydatków 31.224 K 56 g; *b)* „ „ VIII. „ 45 „ — „; *c)* „ „ X. „ 6.496 „ 76 „; *d)* „ „ XIII. „ 1.085 „ — „; *e)* od Strzeleckiego Wład. urzędu. szpitala lwowsk. 199 „ 92 „. Ogółem, jak wykazano . 39.051 K 24 g. *Do poz. 16—22.* Różnice znaczne, nie dające się z góry obliczyć z powodu niestałości pozycyj tego rodzaju.				
VI.		**Zwroty pożyczek.**				
	23	Zarząd centralny galic. Towarzystwa dla ogrodnictwa i pszczelnictwa we Lwowie, zwrot bezprocentowej pożyczki 1.300 K IX. rata	300	—	100	200
	24	Ślusarczyk Jan, garncarz w Zalesiu, zwrot pożyczki bezprocentowej 400 K, na cele jego pracowni V. (ostatnia) rata. . . .	—	—	80	80
						+200
		Do przeniesienia . .	300	—	180	—80

Fundusz krajowy. Dochody.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Dochody w roku 1900. K.	Dochody w roku 1900. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się dochody mniejsze — większe K.
VI.		Z przeniesienia .	300	—	180	+200 —80
	25	Stary Sącz, wzorowy warstat szewski, zwrot pożyczki bezprocentowej 800 K udzielonej na zakupno materyałów, IX. i X. (ostatnia) rata	—	—	160	160
	26	Buczacz, Rada powiatowa zwrot pożyczki bezprocentowej 6.000 K dla niesienia pomocy ludności nawiedzonej gradobiciem w roku 1895 V. rata	1.000	—	1.000	—
	27	Bohorodczany, powiat, zwrot bezprocentowej pożyczki 8.339 K 30 g, z tytułu zapłaconej przez fundusz krajowy c. k. Skarbowi państwa, w zastępstwie powiatu, reszty bezprocentowej pożyczki 10.000 K udzielonej w r. 1899 powiatowi bohorodczańskiemu za poręczeniem kraju V. rata .	833	32	834	—
	28	Zarząd wzorowego warstatu szewskiego w Uhnowie zwrot zaliczki 1.000 K udzielonej w r. 1892 VII. i VIII. rata po 100 K .	—	—	200	200
	29	Konwent PP. Benedyktynek w Przemyślu, zwrot bezprocentowej pożyczki, udzielonej w sumie 10.000 K na budowę szkoły robót kobiecych, IV rata	600	—	600	—
	30	Zarząd krajowego warstatu szewskiego w Witkowie Nowym, zwrot zaliczki 1.000 K na zakupno materyałów VII. i VIII. rata .	400	—	200	200
	31	Zarząd szkoły koronkarskiej w Kańczudze, zwrot pożyczki 400 K udzielonej na fundusz obrotowy VII. i VIII. rata . .	80	—	80	—
	32	Kalwarya gmina, zwrot pożyczki 8.000 K udzielonej na budowę tamtejszej szkoły stolarskiej V. i VI. rata	1.600	—	1.600	—
	33	Śniatyn, Wydział powiatowy, III. rata bezprocentowej pożyczki 600 K na zakupno realności dla szkoły koszykarskiej w Dżurowie	400	—	400	—
	33a	Od Wydziałów powiatowych, zwrot bezprocentowych pożyczek udzielonych w roku 1890 w sumie 400.000 K dla ludności dotkniętej klęską nieurodzaju w roku 1899 .	3.177	33	—	3.177
	33b	Od Wydziałów powiatowych zwrot bezprocentowych pożyczek, udzielonych w roku 1892 w sumie 152.000 K dla ludności dotkniętej klęską nieurodzaju w roku 1891. .	376	06	—	376
						3.953
		Suma rubryki VI. .	8.766	71	5.254	440
						+3.513

Uzasadnienie różnic.

Do poz. 23. Dochód większy z powodu spłacenia zaległych rat za lata 1897, 1898 i 1899. Należytość bieżąca za rok 1900 nie wpłynęła.

Do poz. 24., 25., 28. Raty bieżące nie wpłynęły.

Do poz. 30. Więcej o 200 K z powodu zapłacenia zaległych rat.

Do pozycyj nieprelimiowanych, ostatnich. Niepreliminowane te zwroty odnoszą się do pozostałych zaległości z pożyczek, których ostatnie raty zwrotne, objęte były budżetami z lat poprzednich. Zaległości te wynoszą jeszcze z końcem roku 1900:

a) w pierwszej pożyczce: u Wydziału powiatowego w Borszczowie . 2.137 K 37 g
" " " " Rohatynie . 416 " 74 "
" " " " Trembowli . 2.665 " 40 "
" " " " Wadowicach 844 " 44 "

b) w drugiej pożyczce: " " " " Rzeszowie . 154 " 12 "
" " " " Pilznie . . 186 " 12 "
" " " " Nowym Sączu 300 " — "

Fundusz krajowy. Dochody.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Dochody w roku 1900. K.	g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się dochody mniejsze — większe K.
VII.	34	**Dochody szkoły gospodarstwa lasowego we Lwowie**	14.468	—	14.760	—292
		Wyjaśnienia obacz w specyalnem zamknięciu rachunku tej szkoły.				
VIII.		**Dochody krajowych szkół rolniczych i folwarku w Dublanach.**				
	35	Szkoła wyższa rolnicza w Dublanach . .	63.445	81	60.416	*3.030*
	36	" niższa " " " . .	7.186	82	7.396	209
	37	Folwark w Dublanach	41.290	58	41.894	603
	38	Szkoła gorzelnicza w Dublanach . .	6.300	—	5.000	*1.300*
	39	Gorzelnia krajowa w Dublanach . . .	8.344	44	13.208	4.864
	40	Stacya kontrolna i doświadczalna botaniczno-rolnicza we Lwowie	3.199	92	3.200	—
	41	Stacya kontrolna i doświadczalna chemiczno-rolnicza w Dublanach	3.625	28	3.500	*125*
						5.676
		Suma rubryki VIII.	133.392	85	134.614	*4.455*
						—1.221
		Wyjaśnienia obacz w specyalnych zamknięciach rachunków tych zakładów.				
IX.		**Dochody krajowej szkoły rolniczej i folwarku w Czernichowie.**				
	42	Szkoła średnia rolnicza w Czernichowie .	49.106	98	43.200	*5.907*
	43	Folwark w Czernichowie	14.899	56	14.240	*660*
		Suma rubryki IX. .	64.006	54	57.440	+6.567
		Wyjaśnienia obacz w specyalnych zamknięciach rachunków tych zakładów.				

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Dochody w roku 1900. K.	g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się dochody mniejsze — większe K.
X.		**Dochody innych szkół rolniczych krajowych.**				
	44	Szkoła niższa rolnicza w Horodence . .	8 204	11	7.700	*504*
	45	„ „ „ „ Jagielnicy . .	15.668	85	12.160	*3.509*
	46	„ „ „ „ Kobiernicach . .	18.247	37	16.516	*1.731*
	47	„ „ „ „ Bereźnicy. . .	14.863	06	9.000	*5.863*
	48	„ „ „ „ Suchodole . .	15.822	05	10.288	*5.534*
	49	Szkoła ogrodnicza w Tarnowie	9.937	12	9.360	*577*
	50	Zakład sadowniczy w Zaleszczykach . .	286	17	400	114
						17.718
		Suma rubryki X. .	83.028	73	65.424	114
						+17.604
		Wyjaśnienia obacz w specyalnych zamknięciach rachunków tych zakładów.				
XI.		**Zwroty za sprawdzanie rachunków aptekarskich**				
	51	Od szpitali powszechnych	741	70	920	178
		Uzasadnienie różnicy. *Dochód mniejszy* z powodu, że do chwili zamknięcia rachunków, szpitale w Bochni, Brodach, Jaśle, Podhajcach, Rzeszowie, Samborze, Sokalu, Stanisławowie, Tarnopolu i Wadowicach nie uiściły jeszcze przypadłych z repartycyi za rok 1900 udziałów.				
XII.		**Dochody z przelania do skarbu krajowego pozostałości z funduszu zapomogi z roku 1866.**				
	52	Wpływy ze zwrotu pożyczek udzielonych Wydziałom powiatowym	3.826	—	3.814	*+12*
		Uzasadnienie różnicy. *Dochód większy* o drobną kwotę, która wpłynęła na poczet zaległości.				
XIII.		**Ddchody z kwaterunku żandarmeryi.**				
	53	Kwaterunkowe	45.975	33	43.684	*2.291*
	54	Noclegowe	83.658	57	83.304	*355*
	55	Udział administracyi politycznej . . .	30.695	38	30.104	*591*
	56	Dochód: *a)* z gmachu lwowskiego (dawnego) 25.872 K *b)* „ „ „ (dobudowanego skrzydła) . . . . 11.486 „ *c)* z realności w Czortkowie . . 1.400 „	38.758	—	38.758	—
	56*a*	Dochód z czynszu za wynajęcie mieszkania w gmachu lwowskim	400	—	—	*400*
		Suma rubryki XIII.	199.487	28	195.850	*+3.637*

Fundusz krajowy. Dochody.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Dochody w roku 1900. K.	g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się dochody mniejsze — większe K.
		Uzasadnienie różnic. *Do poz. 53.—55.* Dochody w ogóle *większe* o 3.237 K 28 g wedle rachunków złożonych przez c. k. kraj. Komendę żandarmeryi do LW. 24.443/1901. *Do poz. 56. a). Dochód nieprelimino*wany uzyskany w r. 1900 z wynajęcia mieszkania przeznaczonego dla wachmistrza, na kantynę koszarową.				
XIV.	57	**Dochód ze zwrotu wydatków szupasowych.** *a)* Od samopłacących . . 876 K 07 g *b)* „ gmin . . . . 12.969 „ 09 „ *c)* „ obcych krajów . . 844 „ 69 „ *d)* Rozmaite . . . . 293 „ 10 „	14.982	95	16.000	—1.017
		Uzasadnienie różnic. *Dochód mniejszy* o kwotę 1.017 K znajduje pokrycie w wykazanych należytościach czynnych, urgowanych do LW. 56.431/1901.				
XV.	58	**Dochody krajowego składu publicznego w Krakowie**	28.594	71	40.550	—11.955
		Uzasadnienie różnicy obacz w specyalnem zamknięciu rachunków.				
XVI.	59	**Dochód z krajowych opłat konsumcyjnych.** (w myśl ust. z dnia 4. lipca 1899 Nr. 93. Dz. u. k.)	1,672.194	41	1,640.000	+32.194

Uzasadnienie różnicy.

Dochody większe, a mianowicie:

1. Czynsze dzierżawne w całym kraju	1,606.290 K	88 g
2. Dochody z 30% dodatku krajowego pobieranego w powiatach od rządowego podatku od wina	63.110 „	83 „
3. Dochody z tytułu 10% prowizyi zwłoki	1.828 „	65 „
4. Dochody z grzywien i kar kontrawencyjnych . . .	964 „	05 „
Razem . . .	1,672.194 K	41 g
Budżetem uchwalono . .	1,640.000 „	— „
dochody zatem były *większe* o .	32.194 K	41 g
po uwzględnieniu zaś należytości czynnych, pozostałych z roku bieżącego w kwocie	11.468 „	43 „
razem wynik *korzystniejszy* o . . .	43.662 K	84 g
Ponieważ jednak w sumie dochodów 1,672.194 K 41 g mieszczą się uiszczone należytości czynne, zaległe z roku 1899 w kwocie	6.373 „	91 „
przeto właściwy wynik dochodów za rok 1900 okazuje się od budżetu *korzystniejszym* o	37.288 K	93 „
Gdy zaś wynik wydatków (jak wykazano w rubr. II. poz. 33. wydatków) również *korzystniejszym* jest od budżetu o kwotę	2.119 „	04 „
zatem ogólny wynik za rok 1900 przestawia się *korzystniejszym* o kwotę	39.407 K	97 g
Dochody wynosiły	1,672.194 K	41 g
Wydatki (rubr. II. poz. 33. wyd.)	9.880 „	96 „
Dochód tedy w roku 1900 przyniósł *netto*	1,662.313 K	45 g

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Dochody w roku 1900. K.	g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się dochody mniejsze — większe K.
XVII.		**Rozmaite dochody.**				
		Sumaryczne zestawienie rubryki XVII.				
		A) Dochody w budżecie poszczególnione: zwyczajne .	1,316.040	35	1,322.080	6.039
		nadzwyczajne	**305.167**	**21**	**305.166**	*1*
		B) Dochody w budżecie niewyszczególnione .	19.890	26	—	*19 890*
		Razem { zwyczajne .	1,335.930	61	1,322.080	*13.851*
		{ *nadzwyczajne*	**305.167**	**21**	**305.166**	*1*
		Suma rubryki XVII.	1,641.097	82	1,627.246	*+13.852*
		Poszczególnienie.				
		A) Dochody w budżecie poszczególnione.				
60		Taksy krajowego archiwum aktów grodzkich i ziemskich we Lwowie i w Krakowie .	735	38	450	*285*
61		Datki deklarowane przez Wydziały powiatowe na wykupno gruntów pod kolej transwersalną c. k. państwową				
		a) Buczacz rata roczna . 2.000 K — g				
		b) Czortków „ „ . 1.058 „ — „				
		c) Krosno „ „ . 1.263 „ 24 „				
		d) Limanowa „ „ . — „ — „				
		e) Nowy Targ „ „ . — „ — „				
		f) Sanok „ „ . — „ — „				
		g) Stanisławów „ „ . 3.021 „ 64 „				
		h) Tłumacz „ „ . 1.435 „ 38 „	8.778	26	8.860	82
62		Subwencye z c. k. Skarbu:				
		a) dla biura melioracyjnego	16.000	—	16.000	—
		b) na utrzymanie kursu praktycznego dla dozorców melioracyjnych	4.000	—	4.000	—
		c) na utrzymanie technika dla kultury i eksploatacyi torfowisk	2.000	—	4.000	2.000
		d) na utrzymanie 4 nauczycieli wędrownych rolnictwa dla włościan.	8.000	—	8.000	—
		e) na utrzymanie instruktora mleczarstwa .	3.200	—	2.000	*1.200*
		f) na założenie szkoły rolniczej w Suchodole IV. rata, na rachunek przyrzeczonych 56.000 K	12.000	—	12.000	—
		g) na koszta licencyonowania buhajów . .	8.000	—	8.000	—
		h) na 2 instruktorów hodowli bydła . .	4.000	—	4.000	—
		i) na podniesienie uprawy tytoniu . .	4.000	—	—	*4.000*
		k) na utrzymanie nauczyciela wędrownego weterynaryi	2.000	—	2.000	—
		l) na utrzymanie krajowej szkoły górniczej i wiertniczej w Borysławiu . . .	9.000	—	9.000	—
						+5.485
		Do przeniesienia .	81.713	64	78.310	—2.082

Fundusz krajowy. Dochody.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Dochody w roku 1900. K.	g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się dochody mniejsze — większe K.
XVII.		Z przeniesienia .	81.713	64	78.310	+5.485 —2.082
	63	Bonifikacya z c. k. Skarbu państwa za zrzeczenie się poboru dodatku krajowego, do podatku osobisto dochodowego . . .	749.272	—	732.446	16.826
	64	Bonifikacya z galicyjskiego funduszu propinacyjnego: *a)* dla kraju . . . . . 300.000 K *b)* dla powiatów . . . . . 100.000 „	400.000	—	400.000	—
	65	Od Rady powiatowej w Zaleszczykach, na koszta założenia tamtejszej szkoły sadowniczej przez lat 5, II. rata . . .	—	—	1.000	1.000
	66	Od gminy miasta Zaleszczyki, na koszta założenia tamtejszej szkoły sadowniczej przez lat 5, II. rata	200	—	200	—
	67	Dochody byłych funduszów indemnizacyjnych: 1. Od obowiązanych: *a)* Wypłata kapitałów i rent: Galicya wschodnia . . 1.252 K 09 g Galicya zachodnia . . 27 „ 61 „	1.279	70	136	1.144
		b) Odsetki za zwłokę i rozmaite inne dochody: Galicya wschodnia . . 1.156 K 28 g Galicya zachodnia . . 208 „ 43 „	1.364	71	1.280	85
		2. Dochód z zaległych dodatków indemnizacyjnych od kontrybuentów: Galicya wschodnia . . 19.856 K 07 g Galicya zachodnia . . 2.135 „ 97 „ W. Ks. Krakowskie . . 852 „ 40 „	22.844	44	60.000	37.156
	68	Dochód ze sprzedaży kart myśliwskich . .	22.334	78	20.000	2.335
	69	Dochód z 3% wkładek emerytalnych od płac urzędników krajowych	26.590	51	20.888	5.703
	70	Dochód ze stacyi elektrycznej w gmachu sejmowym	5.901	43	3.200	2.701
	71	Rozmaite dochody: *a)* sprzedaż książek i druków	4.525	21	4.400	125
		b) sprzedaż papierów wyszkartowanych i wzorów drukowych	—	—	200	200 6
		c) różne przygodne	13	93	20	
	71a—e	Ze sprzedaży realności krajowego składu publicznego we Lwowie i gruntu na Szumanówce (w myśl uchwały sejmowej z dnia 11. kwietnia 1900) *nadzwyczajne* . .	**305.167**	**21**	**305.166**	1
						34.405
		Suma dochodów w budżecie poszczególnionych	1,621.207	56	1,627.246	40.443 —6.038

Fundusz krajowy. **Dochody.**

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Dochody w roku 1900. K.	Dochody w roku 1900. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się dochody mniejsze — większe K.
XVII.		*B) Dochody w budżecie niewyszczególnione.*				
	71*f*	Gotówka pobrana z depozytów za spieniężone losy miasta Krakowa, nadesłane przez nieznajomego	346	58	—	*346*
	71*g*	Reszta niezużytej gotówki z wykupna prawa propinacyi w Dublanach, przeznaczonej w swoim czasie na budowę domu dla profesorów w Dublanach	210	—	—	*210*
	71*h*	Nadwyżka dochodów funduszu kultury krajowej za r. 1900	1.202	80	—	*1 203*
	71*i*	Dochód uzyskany z krajowych warstatów betonowych, przy okręgach dróg krajowych	4.358	04	—	*4.358*
	71*k*	Niezużyty kredyt rubryki XV. z r. 1899 na nagrody konkursowe za napisanie podręcznika o górnictwie nafty i wosku ziemnego	1.280	—	—	*1.280*
	71*l*	Niezużyty kredyt rubryki XV. z r. 1899 przeznaczonego na podniesienie gospodarstwa nabiałowego w Galicyi	2.594	10	—	*2.594*
	71*m*	Niezużyty kredyt rubryki XVI. z r. 1899 na budowę szopy w kraj. szkole koszykarskiej w Wojsławiu	1.000	—	—	*1.000*
	71*n*	Zasiłek c. k. galic. Towarzystwa gospodarskiego na 8 stypendyów na kursie mleczarskim w Mstowie	800	—	—	*800*
	71*o*	Dochód za użycie kanału gmachu sejmowego	20	23	—	*20*
	71*p*	Subwencya z c. k. Skarbu Państwa na doświadczenia w tępieniu myszy polnych . .	8.000	—	—	*8.000*
	71*r*	Dochody z realności b. szkoły uprawy lnu w Gródku	78	51	—	*79*
		Suma dochodów w budżecie nieposzczególn. .	19.890	26	—	*+19.890*

Uzasadnienie różnic.

Do poz. 60. *Dochód większy* wedle rachunków rocznych złożonych przez krajowe archiwa.

Do poz. 61. *Dochód mniejszy* o 82 K gdyż Wydział powiatowy w Sanoku nie nadesłał raty przypadającej za rok 1900 w kwocie 1.592 K natomiast zaś stanisławowski Wydział powiatowy zapłacił zaległą ratę za rok 1899.

Do poz. 62. *c) Dochód mniejszy* albowiem zamiast dwóch techników jak w r. 1899 — zajęty jest obecnie przy eksploatacyi torfowisk tylko jeden technik. Na rok 1901 preliminowano też z tego powodu tylko 2.000 K.

Do poz. 62. *e), i 71. p). Dochody większe* uzyskane od c. k. Rządu ponad preliminarz służą na pokrycie odnośnych wydatków. (Patrz rubr. XV. poz. 270, 271 i 277).

Do poz. 63. *Dochód większy* wedle faktycznych wpływów od c. k. Rządu (LW. 87.878/1900).

Do poz. 65. Pomimo urgensu Wydział powiatowy zaleszczycki subwencyi za rok 1900 nie nadesłał.

Do poz. 67. *ad 1 a). Dochody większe* ponieważ ściągnięto więcej zaległości. Stan tych aktywów przedstawia się z końcem r. 1900 jak następuje:

Należytość zaległa z tytułu „wpłat kapitałów i rent“ — po uwzględnieniu odpisów, wynosiła z początkiem r. 1900:

a) w Galicyi wschodniej	8.487 K 34 g	
do tego należytość bieżąca	59 „ 23 „	8.546 K 57 g
b) w Galicyi zachodniej		1.754 „ 66 „
do tego należytość bieżąca		— „ — „
c) w W. Ks. Krakowskiem		— „ — „
Razem . . .		10.301 K 23 g

Na poczet tego zapłacono w r. 1900:

a) w Galicyi wschodniej	1.252 K 09 g	
b) „ „ zachodniej	27 „ 61 „	
c) „ W. Ks. Krakowskiem	— „ — „	1.279 „ 70 „

Pozostaje zaległość z końcem r. 1900:

a) w Galicyi wschodniej	7.294 K 48 g	
b) „ „ zachodniej	1.727 „ 05 „	
c) „ W. Ks. Krakowskiem	— „ — „	9.021 K 53 g

Do poz. 67. ad 1. b). Dochodów tych z góry ściśle obliczyć nie można. Stan tych aktywów z końcem roku 1900 wynosi:

a) w Galicyi wschodniej	10.616 K 48 g	
b) „ „ zachodniej	1.154 „ 79 „	
c) „ W. Ks. Krakowskiem	13 „ 12 „	
Ogółem		11.784 K 39 g

Do poz. 67. ad 2. Dochód mniejszy według istotnego wpływu. Należytości z tego tytułu wynosiły z początkiem roku 1900:

a) w Galicyi wschodniej	190.975 K 34 g	
a po uwzględnieniu odpisów (na podstawie wykazów zaległości c. k. urzędów podatkowych) w kwocie	9.715 „ 07 „	181.260 K 27 g
b) w Galicyi zachodniej	41.585 K 88 g	
a po uwzględnieniu odpisów jak poz. a) .	17.308 „ 70 „	24.277 „ 18 „
c) w W. Ks. Krakowskiem	9.032 K 88 „	
do tego należytość bieżąca przypisana na podstawie wykazów zaległości nadesłanych przez c. k. urzędy podatkowe . . .	138 „ 86 „	9.171 „ 74 „
Razem		214.709 K 19 g

Od tego zwroty nadpłaconych dodatków:

a) w Galicyi wschodniej	9.553 K 64 g	
b) „ „ zachodniej	1.780 „ 87 „	
c) „ W. Ks. Krakowskiem	138 „ 89 „	11.473 „ 40 „
Pozostaje		203.235 K 79 g
Na poczet tego spłacono w roku 1900 . . .		22.844 „ 44 „

a zatem z końcem roku 1900 pozostaje zaległość:

a) w Galicyi wschodniej	151.850 K 56 g	
b) „ „ zachodniej	20.360 „ 34 „	
c) „ W. Ks. Krakowskiem	8.180 „ 45 „	180.391 K 35 g

Do poz. 68. Dochód większy w miarę wydanych w tym roku kart i certyfikatów myśliwskich.

Do poz. 69. Dochód większy osiągnięty z poborów płac:

z rubr. II.	12.886 K 60 g
„ „ X.	7.704 „ 86 „
„ „ XIII.	5.741 „ 05 „
„ „ XV.	258 „ — „
Razem . . .	26.590 K 51 g

Do poz. 70. Dochód większy z powodu dostarczenia większej ilości prądu elektrycznego dla filii c. k. uprz. austr. Zakładu kredytowego.

Do poz. 71. a). Dochód większy w miarę sprzedaży książek szkolnych, złożonych w księgarniach dla komisowej sprzedaży.

Do poz. 71 b). W r. 1900 nie było z tego tytułu czystego dochodu.

Do poz. 71 c). Różnica drobna.

Do poz. 71 f)—r). Dochody te nieprelimiowane, jako nieprzewidziane i jednorazowo.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Dochody w roku 1900. K.	Dochody w roku 1900. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się dochody mniejsze — większe K.
XVIII.	72	**Dodatki do podatków.**				
		a) w Galicyi wschodniej i zachodniej po 65 g od podatku gruntowego i domowego, po 72 g zaś od innych podatków;				
		b) w Wielkiem Księstwie Krakowskiem po 54 g od podatku gruntowego i domowego po 61 g zaś od innych podatków.				
		W miesiącu styczniu 1900	257.371	59		
		„ „ lutym „	45.942	16		
		„ „ marcu „	230.398	96		
		„ „ kwietniu „	1,024.631	84		
		„ „ maju „	738.044	43		
		„ „ czerwcu „	690.245	35		
		„ „ lipcu „	1,296.394	26		
		„ „ sierpniu „	595.330	93		
		„ „ wrześniu „	1,087.353	29		
		„ „ październiku „	2,479.039	11		
		„ „ listopadzie „	1,975.535	53		
		„ „ grudniu „	1,888.992	76		
		„ „ styczniu 1901 na rachunek roku 1900	1,240 161	49		
		W miesiącu lutym 1901 na rachunek roku 1900 .	750.887	06		
		W miesiącu marcu 1901 na rachunek roku 1900 .	590.956	10		
		Suma rubryki XVIII. .	14,891.284	86	14,841.964	+49.321

Uzasadnienie różnicy.

Z ogólnej sumy 14,891.284 K 86 g przypada:

a) na Galicyę wschodnią i zachodnią . 13,900.358 K 30 g

b) na Wielkie Księstwo Krakowskie . 990.926 „ 56 „ 14,891.284 K 86 g

Dochód większy od preliminowanego o 49.321 K głównie z powodu znaczniejszej wydatności 1 grosza dodatku krajowego w Wielkiem Księstwie Krakowskiem. Wydatność 1 grosza dodatku krajowego w braku dat od c. k. urzędów podatkowych obliczono na podstawie repartycyi dodatków krajowych, przyjętej w budżecie uchwalonym na r. 1900. Wydatność ta (zamiast preliminowanych 226.000 K od sumy podatkowej 22,600.000 K) przyniosła w rzeczywistości 227.273 K a mianowicie: w Galicyi wschodniej i zachodniej (zamiast preliminowanych 211.310 K) 209.382 K, zaś w Wielkiem Księstwie Krakowskiem (zamiast preliminowanych 14.690) 17.891 K.

Rachunek sumaryczny.

Dodatków krajowych za rok 1900 przedstawia się następująco:

Należytość zaległa	5,086.191 K 85 g	
„ bieżąca	16,439.401 „ 12 „	21,525.592 K 97 g
Uiszczenie *(brutto)*		16,045.372 „ 42 „
Zaległość z końcem roku 1900 . .		5,480.220 K 55 g
Uiszczenie *(brutto)* j. w.		16,045.372 K 42 g
Zwroty		1,154.087 „ 56 „
Czysty dochód . .		14,891.284 K 86 g

Fundusz krajowy. Dochody.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Dochody w roku 1900. K.	Dochody w roku 1900. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się dochody mniejsze — większe K.
—	—	**Pożyczka na pokrycie niedoboru funduszu krajowego z r. 1900 zaciągnięta od funduszu uposażenia kasy krajowej . . . .**	284.534	53	—	+284.535

Uzasadnienie.

Wydatki rzeczywiste w r. 1900 wynoszą . . 20,460.601 K 71 g
Dochody rzeczywiste, budżetem objęte w r. 1900 wynoszą . . . . . 20,176.067 „ 18 „

Z porównania okazuje się *przewyżka wydatków* . 284.534 K 53 g pokryta pożyczką od funduszu uposażenia kasy krajowej jak wyżej.

ALEGATY

1—18

do zamknięcia rachunku funduszu krajowego za rok 1900.

(Rubr. XV. wydatków. — Rubr. VII., VIII., IX., X. i XV. dochodów).

ZAMKNIĘCIE RACHUNKU

za rok

1900.

1.	aleg.	Szkoła gospodarstwa lasowego we Lwowie	str. 121
2.	„	Kontrolna i doświadczalna stacya botaniczno-rolnicza we Lwowie	„ 124
3.	„	Wyższa szkoła rolnicza w Dublanach	„ 126
4.	„	Niższa „ „ „	„ 135
5.	„	Szkoła gorzelnicza „	„ 139
6.	„	Gorzelnia „	„ 141
7.	„	Folwark „	„ 143
8.	„	Kontrolna i doświadczalna stacya chemiczno-rolnicza w Dublanach	„ 150
9.	„	Średnia szkoła rolnicza w Czernichowie	„ 153
10.	„	Folwark w Czernichowie	„ 159
11.	„	Niższa szkoła rolnicza w Horodence	„ 164
12.	„	„ „ „ „ Jagielnicy	„ 168
13.	„	„ „ „ „ Kobiernicach	„ 172
14.	„	„ „ „ „ Bereźnicy	„ 177
15.	„	„ „ „ „ Suchodole	„ 181
16.	„	Szkoła ogrodnicza w Tarnowie	„ 185
17.	„	Zakład sadowniczy w Zaleszczykach	„ 188
18.	„	Krajowy skład publiczny w Krakowie	„ 191

Drukarnia Pillera i Sp. we Lwowie.

datki. 1. Krajowa szkoła gospodarstwa lasowego we Lwowie.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1900. K.	Wydatki w roku 1900. g.	Kwota budżetem uchwalona K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze większe K.
		Wydatki.				
		Płace nauczycieli.				
I.		Profesor fachowy, zarazem dyrektor, płaca z dodatkami	6.839	98	6.840	—
	1	Profesor fachowy, płaca z dodatkami	4.800	—	4.800	—
	2	Trzech nauczycieli-adjunktów, płace z dodatkami	9.899	88	9.900	—
	3	Docenci (nauczyciele-pomocnicy)	7.700	—	7.700	—
	4					
		Suma rubryki I.	29.239	86	29.240	—
		Pensye, emerytury i zaopatrzenia.				
II.		Strzelecki Henryk, były dyrektor, emerytura	5.200	—	5.200	—
	5	Tyniecki Władysław, były dyrektor, emerytura	4.400	—	4.400	—
	6	Moroz Ludwika, wdowa po dozorcy, zaopatrzenie				
	7	dożywotnie	120	—	120	—
		Suma rubryki II.	9.720	—	9.720	—
		Koszta administracyi.				
III		Koszta kancelaryjne, druki i portorya	499	27	500	1
	8	Dyetaryusz w kancelaryi dyrekcyi	333	88	480	146
	9	Ubezpieczenie budynków i zbiorów	64	81	200	135
	10	Opał i oświetlenie	475	30	800	325
	11	Utrzymanie budynków	419	92	300	*120*
	12	Sprzęty i ruchomości	126	38	100	*26*
	13	Dozorca domu i pomocnik dozorcy	1.080	—	1.080	—
	14	Podatki	13	93	40	26
	15					633
		Suma rubryki III.	3.013	49	3.500	*146*
						— 487
		Środki naukowe.				
IV.		Biblioteka i czytelnia zwyczajne	579	54	600	20
	16	Biblioteka i czytelnia **nadzwyczajne**	**200**	—	**200**	—
	17	Laboratorya	371	05	400	29
	18	Muzea, zbiory i środki do demonstracyi i ćwiczeń praktycznych	983	41	960	*23*
	19	Na założenie szkółki drzewek w Winnikach, **nadzwyczajne**	**944**	**94**	**950**	5
						49
		Do przeniesienia zwyczajne	1.934	—	1.960	23
		Do przeniesienia **nadzwyczajne**	**1.144**	**94**	**1.150**	5
		Do przeniesienia zwyczajne	41.973	35	42.460	633
						146

Wydatki. 1. Krajowa szkoła gospodarstwa lasowego we Lwowie.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1900. K.	g.	Kwota budżetem uchwalona K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazuje się wydatkiem mniejszem
		Z przeniesienia zwyczajne .	41.973	35	42.460	6[illegible] 16[illegible]
		Z przeniesienia zwyczajne .	1.934	—	1.960	4[illegible] 2[illegible]
		Z przeniesienia **nadzwyczajne** .	**1144**	**94**	**1.150**	
	20					
	21	Wycieczki naukowe z uczniami . . .	1.695	79	2 000	304
		Utrzymanie ogrodu przy szkole . . .	300	53	300	—
		Razem . zwyczajne .	3.930	32	4.260	35[illegible] 23 5
		Razem . **nadzwyczajne**	**1144**	**94**	**1.150**	
		Suma rubryki IV. .	5.075	26	5.410	358 23 — 335
V.		**Spłata pożyczki.**				
	22	Gal. Kasie Oszczędności we Lwowie 51 i 52 rata (kapitał 672 K. 06 g., 5% odsetki 369 K. 54 g.)	1.041	60	1.042	—
VI.	23	**Rozmaite nieprzewidziane**	—	—	100	— 100
		Razem zwyczajne . .	46.945	27	47.862	1.086 169 5
		Razem **nadzwyczajne** .	**1 144**	**94**	**1.150**	
		Suma wydatków .	48.090	21	49.012	1.091 169 — 922

Uzasadnienie różnic.

Do rubr. III. poz. 9. *Wydatek mniejszy* o 146 K. gdyż dyetaryusza przyjęto z mniejszem wynagrodzeniem.

„ „ *III. poz. 10. Wydatek mniejszy* o 135 K. zależny od wysokości premii asekuracyjnej.

„ „ *III. poz. 11. Wydatek mniejszy* o 325 K. wedle potrzeby.

„ „ *III. poz. 12. Wydatek większy* o 120 K. spowodowany zapuszczeniem wszystkich podłóg olejem kokosowym kosztem 155 K. 50 g., wskutek czego uniknie się częstego ich mycia wodą.

„ „ *III. poz. 13. Wydatek* nieznacznie *większy* o 26 K., poniesiony na naprawę sprzętów w kancelaryi dyrekcyi

„ „ *III. poz. 15. Wydano mniej* o 26 K. stosownie do wysokości rządowego wymiaru.

„ „ *IV. Wydatki* ogółem *mniejsze* o 335 K. przy uwzględnieniu rzeczywistych potrzeb w tym roku.

„ „ *VI.* Wydatku w tym roku nie było.

Dochody. 1. Krajowa szkoła gospodarstwa lasowego we Lwowie.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Dochody w roku 1900. K.	Dochody w roku 1900. g.	Kwota budżetem uchwalona K.	W porównaniu z kwotą prelim. okazują się dochody mniejsze większe K.
		Dochody.				
I.	1	**Subwencya z c. k. Skarbu Państwa** . .	14.000	—	14.000	—
II.	2	**Opłaty od uczniów** *a*) wpisowe . 68 K. *b*) czesne . . 400 „	468	—	660	— 192
III.	3	**Rozmaite nieprzewidziane**	—	—	100	— 100
		Suma dochodów .	14.468	—	14.760	292
—	—	**Dotacya z funduszu krajowego** . . .	33.622	21	34.252	630
		Razem .	48.090	21	49.012	922
						— 922

Uzasadnienie różnic.

Do rubr. *II. Dochody* ogółem *mniejsze* o 192 K., zależne od ilości uczniów, przebywających w szkole w ciągu roku administracyjnego.

„ „ *III.* Dochodów w tym roku nie było.

„*Dotacya z funduszu krajowego*“ *mniejsza* o 630 K. w miarę potrzeby pokrycia niedoboru, zatem i ogólny wynik *korzystniejszy* o tę kwotę od budżetu.

Stan majątku z końcem roku 1900.

Stan czynny	— K.	— g.
Stan bierny.		
Należytość bierna z lat ubiegłych: Spłata pożyczki galic. kasie oszczędności we Lwowie (rubr. V. wydatków)	7.220 „	90 „
Czysty stan bierny . . .	7.220 K.	90 g.

Wartość realności zarachowano przy funduszu krajowym.

LW. 25.696/1901.

Wydatki. 2. Kontrolna i doświadczalna stacya botaniczno-rolnicza we Lwowie.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1900. K.	g.	Kwota budżetem uchwalona K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki ... K.
		Wydatki.				
I.		**Płace personalu.**				
	1	Kierownik stacyi	1.200	—	1.200	—
	2	2 asystentów, płace z dodatkami	3.756	—	3.756	—
	3	Laborant, płaca i dodatek na mieszkanie	1.460	—	1.460	—
		Suma rubryki I.	6.416	—	6.416	—
II.		**Koszta administracyi.**				
	4	Zarząd: *a*) koszta kancelaryjne 1.006 K. 86 g. *b*) służący 590 „ — „	1.596	86	1.100	497
	5	Najem pomieszkania	1.600	—	1.600	—
	6	Oświetlenie i opał	529	40	400	129
		Suma rubryki II.	3.726	26	3.100	+ 620
III.		**Utrzymanie stacyi.**				
	7	Koszta utrzymania stacyi	1.666	68	800	867
	8	„ „ ogrodu górskiego	516	46	600	84
	9	*a*) Utrzymanie 11 pól doświadczalnych *b*) Analizy z pól, utrzymywanych kosztem Towarzystwa gospodarczego	355	53	1.000	644
	10	Koszta druków i wydawnictw	10	16	200	190
	11	Prenumerata pism i zakupno podręczników	244	52	400	156
	12	Koszta podróży kierownika i asystentów	649	71	600	50
		Suma rubryki III.	3.443	06	3.600	1.074 917 — 157
		Suma wydatków	13.585	32	13.116	1.543 1.074 + 469

Uzasadnienie różnic.

Do rubr. II. i III. Wydatki ogółem *większe* o 469 K. wskutek ciągłego wzrostu i rozszerzenia działalności stacyi, zwłaszcza od chwili przeniesienia jej z Dublan do Lwowa, kredyty w dotychczasowej wysokości, okazały się już w roku 1900 niewystarczające, — to też na rok 1901 preliminowano w tych rubrykach wydatki zwyczajne większe o 1.300 K. Wydział krajowy, uznając potrzebę przekroczenia wydatków w r. 1900, szczególnie w rubryce II. poz. 4*a*) i w rubryce III. poz. 7, zalecił ograniczenie wydatków w innych pozycyach, wskutek czego suma przekroczeń w kwocie 1.543 K. zredukowaną została do kwoty 469. K.

Dochody. 2. Kontrolna i doświadczalna stacya botaniczno-rolnicza we Lwowie.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Dochody w roku 1900. K.	Dochody w roku 1900. g.	Kwota budżetem uchwalona K.	W porównaniu z kwotą prelim. okazują się dochody mniejsze *większe* K.
		Dochody.				
I.	1	**Subwencya z c. k. Skarbu Państwa** . .	2.000	—	2.000	—
II	2	**Dochód z analiz**	1.037	27	800	+ *237*
III	3	**Dochód z pól i ogrodu**	162	65	400	— 237
						237
		Suma dochodów .	3.199	92	3.200	237
—	—	**Dotacya z funduszu krajowego** . . .	10.385	40	9.916	*469*
						706
		Razem .	13.585	32	13.116	237
						+ *469*

Uzasadnienie różnic.

Do rubr. II. Dochody brutto wynosiły w r. 1900 . . . . . 2.596 K. 07 g.
od tego procenta wypłacone personalowi stacyi za dokonane analizy . . . . . 1.558 „ 80 „
pozostaje dochód *netto* . . 1.037 K. 27 g.
do tego należytości czynne (jak wykazano poniżej) . . . 55 „ 80 „
razem . . . 1.093 K. 07 g.
W porównaniu z budżetem . . . . . 800 „ — „
okazuje się wynik *korzystniejszy* o . . . . . 293 K. 07 g.
wskutek rozszerzenia działalności stacyi.

„ „ *III. Dochód mniejszy* o 237 K. zależny od ilości wyprodukowanych ziemniaków.
„*Dotacya z funduszu krajowego*“ *większa* o 469 K. w miarę potrzeby pokrycia *niedoboru*.

Stan majątku z końcem roku 1900.

Stan czynny.
Należytości czynne za dokonane analizy . . . . . 55 K 80 g.
Stan bierny . . . . . — „ — „
Czysty stan czynny . 55 K. 80 g.

LW. 21.793/1901.

3. Krajowa wyższa szkoła rolnicza w Dublanach.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Sumaryusz	Wynikłości w roku 1900. K.	g.	Kwota budżetem uchwalona K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wynikłości mniejsze większe K.
		Wydatki.				
I.	1-12	Płace profesorów i docentów { zwyczajne	55.154	67	57.440	2.285
		nadzwyczajne	**9.240**	—	**9.540**	300
II.	13, 14	Płace urzędników administracyjnych	5.186	76	4.400	787
III.	15-19	Płace funkcyonaryuszów nieetatowych:				
		a) zwyczajne	4.320	—	4.320	—
		b) **nadzwyczajne**	**100**	—	**100**	—
IV.	20-22	Koszta utrzymania służby szkolnej	5.473	92	5.540	66
V.	23-28	Pensye, emerytury i zaopatrzenia { zwyczajne	2.599	92	2.600	—
		nadzwyczajne	**120**	—	**120**	—
VI.	29-42	Koszta administracyjne { zwyczajne	19.973	55	17.880	2.094
		nadzwyczajne	**1.364**	**60**	**1.390**	26
VII.	43-51	Potrzeby naukowe { zwyczajne	14.738	—	15.680	943
		nadzwyczajne	**888**	**44**	**940**	51
VIII.	52	Podatki i opłaty	1.026	—	1.026	—
IX.	53	Utrzymanie 12-tu uczniów w internacie	8.400	—	8.400	—
X.	54	Rozmaite nieprzewidziane { zwyczajne	4.146	20	200	3.946
		nadzwyczajne	**5.000**	—	**5.000**	—
XI.	55-60	Utrzymanie internatu { zwyczajne	29.042	10	29.234	192
		nadzwyczajne	**500**	—	**500**	—
—	—	Budowa mleczarni	—	—	—	—
—	—	„ szopy na narzędzia	—	—	—	—
—	—	„ skrzydła w internacie	34.822	80	—	34.822
—	—	Urządzenie wewnętrzne skrzydła w internacie	2.519	86	—	2.520
						44.176
		Razem { zwyczajne	187.403	78	146.720	3.486
		nadzwyczajne	**17.213**	**04**	**17.590**	377
						44.176
		Suma wydatków	204.616	82	164.310	3.863
						+ 40.307
		Dochody				
I.	1, 2	Subwencye	27.514	—	27.514	—
II.	3—6	Opłaty od uczniów	35.023	60	32.046	2.978
III.	7	Dochód z pasieki	—	—	20	20
IV.	8	Sprzedaż płodów z pola doświadczalnego i ogrodu	625	84	240	386
V.	9	Odsetki z legatu śp. Karola Skibińskiego	177	14	196	19
VI.	10	Dochody rozmaite	105	23	400	295
						3.304
		Suma dochodów własnych	63.445	81	60.416	334
—	—	Dotacya z funduszu krajowego	141.171	01	103.894	37.277
						40.641
		Suma wszystkich dochodów	204.616	82	164.310	334
						+ 40.307

Wydatki. 3. Krajowa wyższa szkoła rolnicza w Dublanach.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1900 K.	Wydatki w roku 1900 g.	Kwota budżetem uchwalona K.	W porównaniu z kwotą prelim. okazują się wydatki mniejsze większe K.
		Wydatki.				
I.		**Płace profesorów i docentów.**				
1		Dyrektor, płaca z dodatkami { zwyczajne .	5.520	—	5·520	—
		{ **nadzwyczajne** .	**6 680**	—	**6 680**	—
2, 3		8 profesorów fachowych, płace z dodatkami:				
		a) zwyczajne . .	34.820	02	37.200	2.380
		b) **nadzwyczajne** .	**20.80**		**2°.80**	—
4		3 stałych profesorów-adjunktów, płace z dodatkami.				
		a) zwyczajne . .	7.874	71	8.000	125
		b) **nadzwyczajne** .	**480**	—	**780**	300
5		Asystent, płaca	820	—	1.200	380
6		Docent hodowli	1.600	—	1.600	—
7		„ weterynaryi	960	—	960	—
8		„ leśnictwa	480	—	480	—
9		„ ogrodnictwa	400	—	400	—
10		„ melioracyi	480	—	480	—
11		„ historyi i literatury polskiej . . .	1.200	—	1.200	—
12		„ hodowli ryb i gospodarstwa stawowego .	400	—	400	—
		„ fizyki	599	94	—	*600*
						2.885
		Razem { zwyczajne .	55.154	67	57·440	*600*
		{ **nadzwyczajne** .	**9.240**	—	**9.540**	300
						3.185
		Suma rubryki I. .	64.394	67	66.980	*600*
						— 2.585
II.		**Płace urzędników administracyjnych.**				
13		Kasyer zarazem rachmistrz, płaca . .	2.400	—	2.400	—
14		Sekretarz Dyrekcyi zarazem magazynier, płaca	2.000	08	2.000	—
		Razem . .	4.400	08	4.400	—
—		Do tego: Zaliczki zwrotne udzielone na płace . . . . 1.100 K. — g. po stracenin ściągniętych rat bieżących . . . . 313 K. 32 g.	786	68	—	*787*
		Suma rubryki II. .	5.186	76	4.400	+ *787*
III.		**Płace funkcyonaryuszów nieetatowych.**				
15		Kapelan, płaca i dodatek osobisty . . .	800	-	800	—
16		Lekarz zakładowy, płaca . . { zwyczajne .	1.200	—	1.200	—
		{ **nadzwyczajne** .	**100**	—	**100**	—
17		Dyetaryusz w kancelaryi dyrekcyi . . .	720	—	720	—
18		Ogrodnik, płaca	1.200	-	1.200	—
19		Pomocnik w bibliotece, płaca	400	—	400	—
		Razem { zwyczajne .	4 320	—	4.320	—
		{ **nadzwyczajne** .	**100**	—	**100**	—
		Suma rubryki III. .	4.420	—	4.420	—

Wydatki. 3. Krajowa wyższa szkoła rolnicza w Dublanach.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1900. K.	g.	Kwota budżetem uchwalona K.	W porównaniu z kwotą prelim. okazują się wydatki mniejsze większe K.
IV.		**Koszta utrzymania służby szkolnej.**				
	20	Służba wyższa:				
		a) Tercyan szkoły, zarazem woźny płaca i na ubiór . . . 659 K. 92 g.				
		b) Preparator . . . . 960 „ — „				
		c) Laborant w pracowni botaniki . 408 „ — „				
		d) „ „ „ mechaniki i fizyki . . . . . 432 „ — „				
		e) Laborant w pracowni rolnictwa 720 „ — „				
		f) „ „ „ chemii 432 „ — „				
		g) „ „ „ zootomii i mleczarstwa . . . . 432 „ — „	4.043	92	4.116	72
	21	Służba niższa:				
		a) Dozorca domu i magazynu . 426 K.				
		b) 2 stróżów domowych, zarazem nocnych . . . . . 790 „	1.216	—	1.224	8
	22	Gratyfikacya służbie	214	—	200	14
		Suma rubryki IV. .	5.473	92	5.540	66
V.		**Pensye, emerytury i zaopatrzenia.**				
	23	Kahane Aleksandra, wdowa po profesorze . .	1.200	—	1.200	—
	24	Anowa Berta, „ „ „ . .	600	—	600	—
	25	Kasprzycka Julia, wdowa po ogrodniku, pensya wdowia i dodatek na wychowanie 2 dzieci .				
		a) zwyczajne . .	499	92	500	—
		b) **nadzwyczajne** .	**120**	—	**120**	—
	26	Macherowa Marya, wdowa po instruktorze meliracyjnym	100	—	100	—
	27	Mudrykowa Wiktorya, wdowa po dozorcy . .	100	—	100	—
	28	Denderowa, wdowa po furmanie . . .	100	—	100	—
		zwyczajne . .	2.599	92	2.600	—
		nadzwyczajne .	**120**	—	**120**	—
		Suma rubryki V. .	2.719	92	2.720	—
VI.		**Koszta admisistracyjne.**				
	29	Zarząd:				
		a) potrzeby kancelaryjne . . .				519
		b) druki i inseraty	1.518	69	1.000	
		c) portorya i posyłki . . .				11
		d) koszta podróży w interesach zakładu .	188	51	200	197
	30	Opał gmachu szkolnego	3.203	50	3.400	519
						208
		Do przeniesienia .	4.910	70	4.600	

Wydatki.

3. Krajowa wyższa szkoła rolnicza w Dublanach.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1900. K.	g.	Kwota budżetem uchwalona K.	W porównaniu z kwotą prelim. okazują się wydatki mniejsze większe K.
VI.		Z przeniesienia .	4.910	70	4.600	*519* 208
	31	Oświetlenie gmachu szkolnego i obejść . . . . a zwyczajne .	295	79	660	364
		b **nadzwyczajne**	**64**	**60**	**9**	26
	32	Utrzymanie budynków i ogrodzeń zwyczajne .	3.872	22	3.400	*472*
		nadzwyczajne .	**900**	—	**900**	—
	33	„ dziedzińców i ścieżek zwyczajne .	397	02	400	3
		nadzwyczajne .	**400**	—	**400**	—
	34	„ parku	379	85	400	20
	35	Ubezpieczenie budynków	1.064	89	1.300	235
	36	Najem pomieszkań	3.808	—	2.880	*928*
	37	Płaca kominiarza	259	92	300	40
	38	Sprzęty i ruchomości	220	78	240	19
	39	Koszta przewozu prelegentów	3.308	81	3.000	*309*
	40	„ lustracyi zakładu	235	34	200	*35*
	41	„ nabożeństwa	140	64	100	*41*
	42	Apteka i inne koszta sanitarne	1.079	59	400	*679*
		Razem zwyczajne .	19.973	55	17.880	*2.983* 889
		nadzwyczajne .	**1.364**	**60**	**1.390**	26
		Suma rubryki VI. .	21.338	15	19.270	*2.983* 915
						+ *2.068*
VII.		**Potrzeby naukowe.**				
	43	Eksperymenta przy wykładach zwyczajne . .	661	09	1.400	739
		nadzwyczajne .	**96**	**80**	**100**	3
	44	Zbiory i muzea, utrzymanie i uzupełnienie . .	1.976	48	2.820	844
	45	Laboratorya zwyczajne	4.518	45	3.950	*568*
	46	**nadzwyczajne**	**591**	**64**	**640**	48
		Biblioteka i czytelnia: *zwycz.* *nadzwycz.*				
		a) przykupno dzieł 1.443 K 58 g. 200 K.				
		b) oprawa książek 73 „ 16 „ — „				
		c) czasopisma . 492 „ 32 „ — „				
		Suma pozycyi 46. zwyczajne .	2.009	06	2.000	*9*
	47	**nadzwyczajne** .	**200**	—	**200**	—
	48	Utrzymanie pola doświadczalnego . .	808	47	1.000	192
	49	Wycieczki naukowe uczniów z profesorami .	1.112	66	1.200	*87*
	50	Utrzymanie pasieki	24	06	60	36
	51	Ogród (utrzymanie ogrodu i druk katalogu). .	1.627	73	1.250	*378*
		Wynagrodzenie dla folwarku dublańskiego za straty, ponoszone wskutek zastosowania stanu inwentarza do potrzeb szkoły	2.000	—	2.000	—
		Razem zwyczajne .	14.738	—	15.680	1.898 *955*
		nadzwyczajne .	**888**	**44**	**940**	51
		Suma rubryki VII. .	15.626	44	16.620	1.949 *955*
						— 994

Wydatki. 3. Krajowa wyższa szkoła rolnicza w Dublanach.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1900. K.	Wydatki w roku 1900. g.	Kwota budżetem uchwalona K.	W porównaniu z kwotą prelim. okazują się wydatki mniejsze	W porównaniu z kwotą prelim. okazują się wydatki większe
VIII.		**Podatki i opłaty.**					
	52	Podatek gruntowy i domowy	1.026	—	1.026	—	
IX.	53	**Utrzymanie 12-tu uczniów w internacie** .	8.400	—	8.400	—	
X.	54	**Rozmaite nieprzewidziane** { zwyczajne .	4.146	20	200		3.946
		nadzwyczajne .	**5.000**	—	**5.000**	—	
		Razem { zwyczajne .	4.146	20	200		3.946
		nadzwyczajne.	**5.000**	—	**5.000**	—	
		Suma rubryki X. .	9.146	20	5.200		+ 3.946
XI.	55	**Utrzymanie internatu.**					
		a) Administrator domu zakład., płaca z emolumentami	1.786	16	1.748	38	
		b) Portyer, płaca z emolumentami . . .	860	—	860	—	
		c) Magazynier, płaca „	860	—	860	—	
		d) Dwóch lokajów, płaca z emolumentami .	1.504	—	1.480		24
		e) Dwóch stróżów, płaca z emolumentami .	816	—	816	—	
	56	Wikt uczniów	18.406	06	19.110		704
	57	Pranie pościeli i naprawa tejże	410	94	560		149
	58	Opał internatowego budynku	2.172	—	1.800		372
	59	Oświetlenie „ „	1.614	18	1.400		214
	60	Utrzymanie budynku i sprzętów { zwyczajne .	612	76	600		13
		nadzwyczajne .	**500**	—	**500**	—	
		Razem { zwyczajne .	29.042	10	29.234		853 661
		nadzwyczajne.	**500**	—	**500**	—	
		Suma rubryki XI. .	29.542	10	29.734		853 661 — 192
—	—	**Budowa mleczarni**	—	—	—	—	
—	—	**Budowa szopy na narzędzia**	—	—	—	—	
—	—	**Budowa skrzydła w internacie** . . .	34.822	80	—		34.822
—	—	**Urządzenie wewnętrzne skrzydła w internacie**	2.519	86	—		+ 2.520

3. Krajowa wyższa szkoła rolnicza w Dublanach.

Uzasadnienie różnic.

Do rubr. *I. Wydatki* tej rubryki w ogóle *mniejsze* o 2.585 K. częścią wskutek *intercalare*, częścią wskutek zmian, zaszłych wskładzie personalu profesorów i docentów w roku 1900 na podstawie uchwał Wydziału krajowego do LW. 14.389/900, 33.101/900 i 69.954/900. W rubryce tej mieści się także niebudżetowy wydatek w kwocie 599 K. 94 g. na płacę docenta fizyki, którego zamianowano profesorem adjunktem dopiero od 15 maja 1900 Powyższy wydatek będący w ścisłym związku z intercalaryami innych pozycyj wynoszącemi 3.185 K., wpłynął przy ogólnem zestawieniu na wydatki mniejsze, jak wyżej o kwotę 2.585 K.

" " *II. poz. „Zaliczki na płace". Wydatek nieprelimiuowany*, znajdujący zupełne pokrycie w wykazanych należytościach czynnych (LW. 40.653/900 i 62.354/900).

" " *IV. Wydatki* w ogóle *mniejsze* o 66 K. w stosunku do wypłaconych zasług i gratyfikacyj.

" " *VI. poz. 29. a) b)* i *c). Wydatki większe* o 519 K. spowodowane nakładem książeczek frekwentacyjnych, druków statutu organizacyjnego, zbioru przepisów szkolnych i innych niezbędnych wydatków kancelaryjnych, na które kredyt budżetowy okazał się niewystarczający.

" " *VI. poz. 29 d.* Różnica drobna na korzyść budżetu.

" " *VI. poz. 30. Wydatek mniejszy.* o 197 K. ponieważ zakupiono większą ilość drzewa po niższej cenie i uskuteczniono dowóz w odpowiedniej porze.

" " *VI. poz. 31. Wydatek* zwyczajny *mniejszy* o 364 K. gdyż używano w roku 1900 nafty najlepszej, wskutek czego przy nieco droższej cenie spotrzebowano jej w znacznie mniejszej ilości, aniżeli w latach poprzednich nafty gorszego gatunku. Z kredytu *nadzwyczajnego* sprawiono dwie latarnie *kosztem mniejszym* od preliminowanego o 26 K.

" " *VI. poz. 32. Wydatki* zwyczajne *przekroczono* w tym roku na podstawie uchwały Wydziału krajowego o kwotę 472 K. wydaną na uzupełniające roboty dodatkowe przy nowym budynku mieszkalnym dla profesora Dra. Wawnikiewicza (LW. 32.758/900).

" " *VI poz. 33 i 34. Wydatki* tych pozycyj *mniejsze* o 23 K. wedle potrzeby.

" " *VI. poz. 35. Wydatek mniejszy* o 235 K. zależny od wysokości premii asekuracyjnej i obliczonych dywidend.

" " *VI. poz. 36.* Z pozycyi tej wypłacono w roku 1900 nieprzewidziane w budżecie wydatki:
a) z tytułu reszty czynszu za najem przybudówki Lubomęskiego za czas od 1 sierpnia 1899 do 30 czerwca 1900 w kwocie 880 K. (LW. 41177/900 i 33.103/900).
b) na koszta przesiedlenia Dra. Wawnikiewicza ze Lwowa do Dublan, przyznane do LW. 40965/900 w kwocie 200 K. — razem 1.080 K. Równocześnie jednak zaoszczędzono na wydatkach, budżetem objętych, wskutek zamianowania asystenta dopiero od dnia 15 października 1900 kwotę 152 K.. w rezultacie zatem *wydatki większe* tylko o 928 K.

" " *VI. poz. 37 i 38. Wydatki* w ogóle *mniejsze* o 59 K. wedle istotnej potrzeby.

" " *VI. poz. 39.* Przekroczenie wydatków tej pozycyi o kwotę 309 K. usprawiedliwia się znaczniejszymi w tym roku kosztami dojazdu docentów na zastępstwo kilku chorych profesorów (LW. 78.228/900).

" " *VI. poz. 40. Wydatek większy* o 35 K. wskutek częstszych komisyj lustracyjnych.

" " *VI. poz. 41. Wydatek większy* o 41 K. poniesiony na przerobienie dzwonnicy i strojenie organów.

" " *VI. poz. 42.* Z powodu wybuchłej influenzy w całym zakładzie i zapadnięcia na nią lekarza zakładowego, sprowadzono do pomocy zastępcę lekarza ze Lwowa. Następnie koszta leczenia ucznia wyższej szkoły ś. p. Bema, na zapalenie płuc i honorarya lekarzy sprowadzonych również ze Lwowa, wynosiły znaczną kwotę 354 K. 86 g. Skutkiem tych nieprzewidzianych wydatków *przekroczono* kredyt o kwotę 679 K.

" " *VII. poz. 43, 44 i 45. Przekroczenie* zwyczajnych *wydatków* pozycyi 45 o kwotę 568 K. spowodowane kosztami wykończenia mapy pedologicznej folwarku, znajduje zupełne pokrycie w wydatkach pozycyi 43 i 44, *mniejszych* od preliminarza o 1.583 K. wedle uznanej przez Dyrekcyę potrzeby w tym roku. Również *nadzwyczajne wydatki* w tych pozycyach *mniejsze* są o 51 K.

" " *VII. poz. 46. Wydatek* nieznacznie *większy* o 9 K. } przy uwzględnieniu rzeczy-
" " *VII. poz. 47, 48 i 49. Wydatki* w ogóle *mniejsze* o 315 K. } wistych potrzeb w tym roku.

" " *VII. poz. 50 Wydatek większy* o 378 K. poniesiony na uporządkowanie ogrodu botanicznego i przykupno brakujących roślin do domonstracyi, znajduje zupełne pokrycie w dochodach rubryki IV., które większe są od preliminowanych o 385 K. 84 g. (LW.73463/900)

3. Krajowa wyższa szkoła rolnicza w Dublanach.

Do rubr. X. Na *przekroczenie* w kwocie 3.946 K. wpł nęły następujące nieprzewidziane wydatki:
a) koszta zastępstwa urlopowanego profesora rolnictwa w II. półroczu 1899/900 i I. półroczu 1900/901 w kwocie 1.860 K. oraz chorego profesora-adjunkta Manasterskiego w II. półroczu 1899/900 w kwocie 1.160 K. (LW. 19.725/900, 27.986/900, 30.424/900, 44.888/900 i 69.952/900).
b) koszta pogrzebu słuchacza wyższej szkoły ś. p. Teodora Bema w kwocie 247 K. 98 g. (LW. 21.787/900).
c) koszta zasług wypłaconych 2 pomocnikom przynajętym do obsługi zwiększonej liczby uczniów w kwocie 212 K. (LW. 70.608/900). Ogółem wydatki te wynosiły 3.988 K. 38 g.
d) koszta dowozu wody dla zakładu z pod cegielni w Dublanach i ze Lwowa w kwocie 296 K. (LW. 3.314/899).
e) koszta napełnienia lodowni w kwocie 212 K. 40 g. (LW. 5.640/901).
„ „ *XI. poz. 55 a*). *Wydatek większy* o 38 K., gdyż pobierany od restauratora wikt dla tego funkcyonaryusza kosztował nieco więcej.
„ „ *XI. poz. 55 d*). *Wydatek większy* o 24 K. stosownie do wypłaconych zasług.
„ „ *XI. poz. 56.* Preliminowano koszta utrzymania 39 uczniów, a było ich w roku 1900 przeciętnie 42 K., mimoto *zaoszczędzono* 704 K. wskutek potrąceń z należytości restauratora podczas feryj świątecznych i urlopów.
„ „ *XI. poz. 57 Wydatek mniejszy* o 149 K. wedle potrzeby w tym roku.
„ „ *XI. poz. 58 i 59. Wydatki* ogółem *większe* o 586 K., wskutek rozszerzenia internatu od I półrocza 1900/901 przez dobudowanie skrzydła, to też już na rok 1901 podwyższono dotychczasową dotacyę w tych pozycyach.
„ „ *XI. poz. 60. Wydatki* zwyczajne *większe* o 13 K. ściśle wedle koniecznej potrzeby.

Pozycye niebudżetowe:

„*Budowa mleczarni*“. Z przeniesionego przy zamknięciu rachunków za rok 1899 nadzwyczajnego kredytu rubr. IX. poz 55. w kwocie 7.400 K. do rachunku roku 1900 wybudowano w roku 1900 mleczarnię kosztem 7.387 K. 69 g., resztę zaś niespotrzebowanego kredytu w kwocie 12 K. 31 g. przeniesiono na rubrykę VI. dochodów.

„*Budowa szopy na narzędzia*“ Resztę kredytu z budżetu roku 1899 na budowę szopy w kwocie 8.714 K. 90 g. przeniesiono jeszcze i w tym roku do rachunku roku 1901.

„*Budowa skrzydła w internacie*“. W wykonaniu uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 4 maja 1900 przystąpił Wydział krajowy w roku 1900 do budowy skrzydła internatu we własnym zarządzie przyjmując kosztorys architekty Kamienobrodzkiego na kwotę 38.000 K. a po doliczeniu dodatkowo zatwierdzonych robót w kwocie 1.590 K. ogółem na kwotę 39.590 K. (LW. 10.660/900, 53.910/900 i 78.822/900), W roku 1900 wydano na budowę 34.822 K. 80 g., zupełne zaś jej wykończenie nastąpi w roku 1901. Koszta tej budowy wraz z wewnętrznem urządzeniem zostaną w swoim czasie pokryte z pożyczki zaciągnąć się mającej w roku 1901 na hipotekę dóbr Dublany.

Urządzenie wewnętrzne skrzydła w internacie“. Na wewnętrzne urządzenie 8 pokoi w przybudówce wydano w roku 1900 kwotę 2.519 K. 86 g. (LW. 65.219/900.

Dochody. 3. Krajowa wyższa szkoła rolnicza w Dublanach.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Dochody w roku 1900. K.	g.	Kwota budżetem uchwalona K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się dochody mniejsze *większe* K.
		Dochody				
I.		**Subwencye.**				
	1	Z c. k. Skarbu Państwa	20.000	—	20.000	—
	2	Z funduszu kultury krajowej	7.514	—	7.514	—
		Suma rubryki I.	27.514	—	27.514	—
II.		**Opłaty od uczniów.**				
	3	Wpisowe	270	—	210	*60*
	4	Czesne	3.950	—	4 200	250
	5	Opłaty za ćwiczenia w laboratoryach	306		336	30
	6	Opłaty na utrzymanie w internacie	30.497	60	27 300	*3.198*
						3.258
		Suma rubryki II.	35.023	60	32.046	280
						+ *2.978*
III.	7	**Dochód z pasieki**	—	—	20	— 20
IV.	8	**Sprzedaż płodów z pola doświadczalnego i ogrodu**	625	84	240	+ *386*
V.	9	**Odsetki z legatu ś. p. Karola Skibińskiego**	177	14	196	— 19
VI.	10	**Dochody rozmaite**	105	23	400	— 295
—	—	**Dotacya z funduszu krajowego**	141 171	01	103.894	+ *37.277*

Uzasadnienie różnic.

Do rubr. *II. Dochody* w ogóle *większe* o 2.978 K., gdyż liczba przyjętych na I. półrocze 1900/1901 uczniów była większą od przewidzianej budżetem o pięciu, przeciętnie zaś w całym roku o trzech.

„ „ *III.* Dochodu nie było w roku 1900.

„ „ *IV. Dochód większy* o 386 K. odpowiada znaczniejszym wkładom na ogrody. (Obacz wyjaśnienie do rubryki VII. poz. 50 wydatków.)

„ „ *V. Dochód mniejszy* o 19 K, gdyż w roku 1900 w miejsce wylosowanej 5% obligacyi propinacyjnej bukowińskiej zakupiono 4% list zast. Banku krajowego.

„ „ *VI. Dochód mniejszy* o 295 K. zależny od rozmaitych wpływów przypadkowych.

„ *Dotacya z funduszu krajowego* „ *większa* o 37.277 K. wskutek *niebudżetowych* wydatków na budowę i urządzenie skrzydła internatu wynoszących kwotę 37.342 K. 66 g. Uwzględniając zaś tylko wyniki budżetem objęte, okazuje się w porównaniu dotacya *mniejsza* o 66 K., a stąd i wynik o tę kwotę *od budżetu korzystniejszy.*

3. Krajowa wyższa szkoła rolnicza w Dublanach.

Stan majątku z końcem roku 1900.

Liczba rub.	Liczba poz. budżetu	Poszczególnienie	Należytości czynne z lat ubiegłych K.	g.	Należytości czynne z roku bieżącego K.	g.	Należytości bierne z lat ubiegłych K.	g.	Należytości bierne z roku bieżącego K.	g.
		Wydatki.								
II.	13,14	Zwrot zaliczek na płace .	—	—	786	68	—	—	—	—
VII.	48	Zwrot zaliczki na wycieczkę naukową .	20	—	—	—	—	—	—	—
XI.	56	Zwroty za wikt od uczniów	115	24	—	—	—	—	—	—
		Dochody.								
II.	3 6	Opłaty od uczniów . .	1.114	40	2.057	—	—	—	—	—
VI.	10	Rozmaite dochody . .	2 308	50	—	—	—	—	—	—
		Razem .	3.558	14	2.843	68	—	—	—	—
		Czysty **stan czynny**	—	—	6.401	82	—	—		—

Wartość dóbr i realności zarachowano przy funduszu krajowym.

LW. 30.371/1901.

4. Krajowa niższa szkoła rolnicza w Dublanach.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	SUMARYUSZ	Wynikłości w roku 1900. K.	g.	Kwota budżetem uchwalona K.	W porównaniu z kwotą prelim. okazuje się wynikłości mniejsze większe K.
		Wydatki.				
I.	1—6	Płace nauczycieli	8.989	92	9.130	140
II.	7	Pensye, emerytury i zaopatrzenia	499	92	500	—
III.	8-12	Koszta administracyjne	3.293	45	3.300	7
IV.	13, 14	Utrzymanie uczniów	16.610	23	16.146	*464*
V.	15-17	Potrzeby naukowe zwyczajne	854	25	960	106
VI.	18	Potrzeby naukowe **nadzwyczajne**	**200**	—	**200**	—
VII.	19	Kurs ćwiczeń dla szkolnej straży pożarnej	80	—	80	—
		Rozmaite nieprzewidziane	412	57	100	*313*
		Razem zwyczajne	30.740	34	30 216	*777* 253
		Razem **nadzwyczajne**	**200**	—	**200**	—
		Suma wydatków	30.940	34	30.416	*777* 253
						+ *524*
		Dochody.				
I.	1	Subwencya z c. k. Skarbu Państwa	6.000	—	6.000	—
II	2	Zarobek uczniów	1.186	82	1.296	110
III.	3	Rozmaite nieprzewidziane	—	—	100	100
		Suma dochodów własnych	7.186	82	7.396	210
—	—	**Dotacya z funduszu rajowego**	23.753	52	23.020	*734*
		Suma wszystkich dochodów	30.940	34	30.416	*734* 210
						— 524

Wydatki. 4. Krajowa niższa szkoła rolnicza w Dublanach.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1900. K.	Wydatki w roku 1900. g.	Kwota budżetem uchwalona K.	W porównaniu z kwotą prelim. okazują się wydatki mniejsze większe K.
		WYDATKI.				
I.		**Płace nauczycieli.**				
	1	Zastępstwo nauczycieli do nauk fachowych . .	2.750	—	2.750	—
	2	Nauczyciel pomocniczy do nauk fachowych, płaca z dodatkami	2.479	92	2.480	—
	3	Nauczyciel do nauk elementarnych, płaca i dodatek aktywalny	1.600	—	1.600	—
	4	Docent weterynaryi	300	—	300	—
	5	Katecheta obrz. łać.	800	—	800	—
	6	Instruktor do robót ręcznych i dozorca uczniów .	1.060	—	1.200	140
		Suma rubryki I.	8.989	92	9.130	— 140
II.		**Pensye, emerytury i zaopatrzenia.**				
	7	Bartowa Helena, wdowa po nauczycielu . .	499	92	500	—
III.		**Koszta administracyjne.**				
	8	Zarząd: Remuneracya dyrektora wyższej szkoły .	800	—	800	—
	9	Opał i oświetlenie	822	92	700	123 128
	10	Utrzymanie budynków, ubezpieczenie i kominiarz .	671	92	800	2
	11	Sprzęty i ruchomości	198	61	200	—
	12	Koszta nabożeństwa i nauki dla uczniów obrz. gr. kat.	800	—	800	130 123 7 —
		Suma rubryki III.	3.293	45	3.300	
IV.		**Utrzymanie uczniów.**				
	13	Stołowanie	12.314	10	11.826	488 24
	14	Odzież, pościel i pranie	4.296	13	4.320	488 24
		Suma rubryki IV.	16.610	23	16.146	+ 464

Wydatki. 4 Krajowa niższa szkoła rolnicza w Dublanach.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1900. K.	g.	Kwota budżetem uchwalona K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze *większe* K.
V.		**Potrzeby naukowe.**				
	15	Zaprzęgi do demonstracyi	86	08	160	74
	16	Przybory do pisania i nauki uczniów:				
		a) zwyczajne . .	368	17	400	32
		b) **nadzwyczajne**	**200**	—	**200**	—
	17	Przykupno modeli, machin i narzędzi . .	400	—	400	—
		Razem { zwyczajne .	854	25	960	106
		{ **nadzwyczajne**	**200**	—	**200**	—
		Suma rubryki V. .	1.054	25	1.160	— 106
VI.	18	**Kurs ćwiczeń dla szkolnej straży pożarnej** .	80	—	80	—
VII.	19	**Rozmaite nieprzewidziane**	412	57	100	+ *313*

Uzasadnienie różnic.

Do rubr. *I. poz. 6. Wydatek mniejszy* o 140 K. wskutek *intercalare.*

„ „ *III. poz. 9. Wydatek większy* o 123 K, spowodowany wyjątkowem przyznaniem nauczycielowi Szalayowi i instruktorowi Wołoszynowi po 3 sągi drzewa na opalenie wilgotnych pomieszkań. (LW. 72.465/900.)

„ „ *III. poz. 10. Wydatki „brutto"*, wynoszące 1.153 K. 70 g., pokryto w części przeniesionym z lat dawnych kredytem w kwocie 481 K. 78 g., zatem w rezultacie *wydatki „netto"* w porównaniu z budżetem *mniejsze* o 128 K. 08 g.

„ „ *III. poz. 11.* Różnica nieznaczna na korzyść budżetu.

„ „ *IV. Wydatki* w ogóle *większe* o 464 K., gdyż preliminowano koszta utrzymania dla 36, a było przeciętnie w roku 1900 — 39 uczniów.

„ „ *V. Wydatki mniejsze* o 106 K. wedle rzeczywistej potrzeby.

„ „ *VII. Wydatki większe* o 313 K. z powodu zarachowania na tę pozycyę następujących kosztów: *a*) zastępstwa Dra Trzcińskiego w czasie urlopu — w kwocie 70 K. (LW. 50.002/900), *b*) dowozu wody z pod cegielni i ze Lwowa — w kwocie 122 K. (LW. 3.314/99), *c*) przyjęcia komisyi egzaminacyjnej — w kwocie 49 K. 20 g., *d*) przykupna zwierząt do sekcyi za kwotę 34 K. 52 g. Wreszcie inne drobne wydatki stosownie do istotnej potrzeby wynosiły 136 K. 85 g. Ogółem wydano 412 K. 57 g.

Dochody. 4. Krajowa niższa szkoła rolnicza w Dublanach.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Dochody w roku 1900. K.	Dochody w roku 1900. g.	Kwota budżetem uchwalona K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się dochody mniejsze (większe) K.
		Dochody.				
I.	1	**Subwencya z c. k. Skarbu Państwa**	6.000	—	6.000	—
II.	2	**Zarobek uczniów**	1.186	82	1.296	— 110
III.	3	**Rozmaite nieprzewidziane**	—	—	100	— 100
—	—	**Dotacya z funduszu krajowego**	23.753	52	23 020	+ 734

Uzasadnienie różnic.

Do rubr. II. Dochód mniejszy o 110 K. stosownie do wartości dni roboczych uczniów na folwarku.

„ „ *III.* Nie było dochodów nieprzewidzianych w tym roku

„*Dotacya z funduszu krajowego*“ *większa* o 734 K. w miarę potrzeby pokrycia niedoboru.

Stan majątku z końcem roku 1900.

Stan czynny.

Należytości czynne z lat ubiegłych: Opłaty na utrzymanie uczniów (rubr. III. doch.) 450 K.

Stan bierny . . . . . — „

Czysty stan czyny . . 450 K.

LW. 29.324/1901

Wydatki.

5. Krajowa szkoła gorzelnicza w Dublanach.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1900. K.	Wydatki w roku 1900. g.	Kwota budżetem uchwalona K.	W porównaniu z kwotą prelim. okazują się wydatki mniejsze *większe* K.
		WYDATKI.				
I.		**Płace nauczycieli.**				
	1	Dyrektor szkoły i gorzelni	1.200	—	1.200	—
	2	Adjunkt, jednocześnie gorzelnik w gorzelni	1.564	20	2.000	436
	3	Docenci:		—		—
		a) matematyki i rysunków	300	—	300	—
		b) fizyki	300	—	300	—
		c) chemii	300	—	300	—
		d) gorzelnictwa	1.000	—	1.000	—
		e) nauki o kotłach i maszynach	400	—	400	—
		f) nauki o opodatkowaniu	400	—	400	—
		g) administracyi i rachunkowości	120	—	120	—
		h) nauki o fabrykacyi drożdży prasowanych	400	—	400	—
		Suma rubryki I.	5.964	20	6.420	— 436
II.		**Koszta administracyjne**				
	4	Druki, inseraty, portorya itp.	59	30	60	1
	5	Koszta przewozu prelegentów	188	85	200	11
	6	Koszta podróży dyrektora w sprawach szkolnych.	7	—	120	113
		Suma rubryki II.	255	15	380	— 125
III.		**Potrzeby naukowe.**				
	7	Wyższej szkole rolniczej za użycie laboratoryum	160	—	160	—
	8	Przyrządy do laboratoryum gorzelni	107	84	100	8
	9	Koszta produkcyi drożdży prasowych	294	36	300	6
	10	Książki i czasopisma	144	36	120	25
	11	Wycieczki profesorów z uczniami	—	—	400	400
						406
		Suma rubryki III.	706	56	1.080	33
						— 373
IV.	12	**Zapomogi dla uczniów.**				
		a) z funduszów krajowych	600	—	600	—
		b) z subwencyi państwowej	1.000	—	1.000	—
		Suma rubryki IV.	1.600	—	1.600	—
V.	13	**Rozmaite nieprzewidziane**	65	36	40	+ 25
						96 7
		Suma wydatków	8.611	27	9.520	58
						— 909

Krajowa szkoła gorzelnicza w Dublanach.

Uzasadnienie różnic.

Do rubr. I. poz 2. Wydatek mniejszy o 436 K., gdyż gorzelnikowi Kuroczyckiemu, zamianowanemu w październiku 1899, przyznano pobory w wysokości kredytu budżetowego dopiero od 15. listopada 1900. (LW. 73.143/900.)

„ „ *II. i III. Wydatki* ogółem *mniejsze* o 498 K. wedle rzeczywistej potrzeby w tym roku, głównie zaś z powodu niezużycia kredytu rubr. III. poz. 11. w kwocie 400 K., przeznaczonego na wycieczki profesorów z uczniami.

„ „ *V. Wydano więcej* o 25 K. na przyjęcie komisyi egzaminacyjnej.

Dochody.

Liczba rubryki budżetu	Liczba rozdz.	Poszczególnienie	Dochody w roku 1900. K.	g.	Kwota budżetem uchwalona K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się dochody mniejsze większe K.
		DOCHODY.				
I.	1	**Subwencye z c. k. Skarbu Państwa:**				
		a) na utrzymanie szkoły	3.000	—	3.000	—
		b) na zapomogi dla uczniów . . .	1.000	—	1.000	—
		Suma rubryki I. .	4.000	—	4.000	
II.	2	**Opłaty od uczniów**	2.300	—	1.000	+ 1.300
—	—	**Rozmaite nieprzewidziane**	—	—	—	—
		Suma dochodów .	6.300	—	5.000	1.300
—	—	**Dotacya z funduszu krajowego** . . .	2.311	27	4.520	2.209
						2.209
		Razem .	8.611	27	9.520	1.300
						— 909

Uzasadnienie różnic.

Do rubr. II. Dochód większy o 1.300 K. z powodu większej frekwencyi zamożniejszych uczniów. „*Dotacya z funduszu krajowego*“. *Wynikłość mniejsza* o 2.209 K. w miarę potrzeby pokrycia niedoboru, zatem i wynik ogólny *korzystniejszy* o tę kwotę od budżetu.

Stan majątku z końcem roku 1900.

Stan czynny.

Należytość czynna z lat ubiegłych:

Za niesprzedane egzemplarze dziełka „Poradnik dla obsługi i nadzoru kotłów parowych“. (rubr. doch. „Rozmaite nieprzewidziane“) 71 K. 22 g.

Stan bierny.

Należytości bierne . . . . . — „ — „

Czysty stan czynny . . 71 K. 22 g.

LW. 21.795/1901.

Wydatki.

6. Gorzelnia w Dublanach.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1900. K.	g.	Kwota budżetem uchwalona K.	W porównaniu z kwotą prelim. okazują się wydatki mniejsze większe K.
		Wydatki.				
I.		**Płace.**				
	1	Maszynista	800	—	800	—
	2	Robotnicy	946	14	1.380	434
		Suma rubryki I.	1.746	14	2.180	— 434
II.		**Koszta wyrobu spirytusu.**				
	3	Opał	1.904	40	2.100	195
	4	Ziemniaki (1.825 *q*)	4.382	16	5.280	898
	5	Jęczmień (74 *q*)	1.070	67	1.232	161
	6	Żyto i kukurudza (23 *q*)	327	68	2.520	2.192
	7	15% jęczmienia	—	—	420	420
	8	Światło, smarowidło, drożdże i t. p.	92	86	400	307
	9	Monter, naprawa maszyn i kupno narzędzi	597	27	600	3
	10	Ubezpieczenie budynków, urządzeń i robotników	376	20	400	24
		Suma rubryki II.	8.751	24	12.952	— 4.200
III.		**Rozmaite.**				
	11	Utrzymanie budynków i podwórza	11	52	60	48
	12	Podatek dochodowy	101	23	120	19
	13	Koszta komisyj lustracyjnych, posyłki i wyjazdy w sprawach gorzelni	87	56	100	13
		Suma rubryki III.	200	31	280	— 80
		Suma wydatków	10.697	69	15.412	— 4.714

Uzasadnienie różnic.

Do *rubr.* I. i II. *Wydatki* ogółem *mniejsze* o 4.634 K. z powodu mniejszej produkcyi alkoholu. (Obacz uzasadnienie do rubryki I. II. i III. dochodów).

„ „ *III. poz. 11.* Wydatki wynosiły w rzeczywistości 125 K. 94 g., lecz pokryte zostały w części resztą niezużytego nadzwyczajnego kredytu z roku 1899, przeniesionego do rachunku roku 1900 w kwocie 114 K. 42 g. (LW. 3608|900).

„ „ *III. poz. 12. Mniej* o 19 K. wedle wymiaru urzędowego na rok 1900.

„ „ *III. poz. 13. Wydatek mniejszy* o 13 K. wedle rzeczywistej potrzeby.

Dochody. 6. Gorzelnia w Dublanach.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Dochody w roku 1900. K.	Dochody w roku 1900. g.	Kwota budżetem uchwalona K.	W porównaniu z kwotą prelim. okazują się dochody mniejsze większe K.
		Dochody.				
I.	1	**Ze sprzedaży spirytusu**	6.061	14	9.600	— 3.539
II.	2	**Ze sprzedaży wywarów**	474	—	608	— 134
III.	3	**Bonifikacya od wywiezionego spirytusu** .	1.809	30	3.000	— 1.190
		Suma dochodów .	8.344	44	13.208	4.863
—	—	**Dotacya z funduszu krajowego** . . .	2.353	25	2.204	*149*
		Razem .	10.697	69	15.412	4.863 *149* — 4.714

Uzasadnienie różnic.

Do rubr. I. Dochód mniejszy o 3.539 K. wskutek wyprodukowania mniejszej ilości alkoholu. W kampanii r. 1899/1900 sprzedano 180·93 L. spirytusu po 33 K. 50 g. za 6.061 K. 14 g.

„ „ *II Dochód mniejszy* o 134 K. stosownie do niższej ceny uzyskanej ze sprzedanych wywarów, t. j. 237 L. po 2 K.

„ „ *III. Dochód mniejszy* z powodu, jak wyjaśnienie do rubryki I.

„*Dotacya z funduszu krajowego*“, *większa* o 149 K. w miarę potrzeby pokrycia niedoboru.

Stan majątku z końcem roku 1900.

Stan czynny . . . . . — K. — g.
Stan bierny . . . . . — „ — „

LW. 21.435/1901.

7. Folwark w Dublanach.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	SUMARYUSZ	Wynikłości w roku 1900. K.	g.	Kwota budżetem uchwalona K.	W porównaniu z kwotą prelim. okazują się wynikłości mniejsze *większe* K.
		Wydatki.				
I.	1-17	Wydatki na gospodarstwo { zwyczajne	31.497	34	29.370	*2.127*
		nadzwyczajne	**5.989**	**54**	**6.748**	758
II.	18	Cegielnia	4.247	43	2.000	*2.248*
III.	19	Podatki opłaty i daniny	1.610	08	1.400	*210*
IV.	20, 21	Spłata kapitału i odsetek dłużnych	5.072	42	5.192	120
V.	22	Rozmaite nieprzewidziane	1.050	97	300	*751*
		Razem { zwyczajne	43.478	24	38.262	*5.336* 120
		nadzwyczajne	**5.989**	**54**	**6.748**	758
		Suma wydatków	49.467	78	45.010	*5.336* 878
						+ *4.458*
		Dochody.				
I.	1—5	Dochody z gospodarstwa	36.263	59	38.420	2.156
II.	6	Z cegielni	4.293	59	3.000	*1.294*
III.	7, 8	Z dzierżaw	290	—	274	*16*
IV.	9	Rozmaite nieprzewidziane	443	40	200	*243*
		Suma dochodów własnych	41.290	58	41.894	2.156 *1.553*
—	—	**Dotacya z funduszu krajowego**	8.177	20	3.116	*5.061*
		Suma wszystkich dochodów	49.467	78	45.010	*6.614* 2.156
						+ *4.458*

Wydatki. 7. Folwark w Dublanach.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1900. K.	g.	Kwota budżetem uchwalona K.	W porównaniu z kwotą prelim. okazują się wydatki mniejsze większe K.
		Wydatki.				
I.		**Wydatki na gospodarstwo**				
	1	Płace i zasługi	5.021	10	5.120	99
	2	Najem robotnika	8.665	10	8.000	665
	3	Zmiana i dokupno nasienia	483	38	600	117
	4	Dokupno nawozów dopełniających	2.293	30	2.490	197
	5	Dokupno karmy	9.323	05	7.600	1.723
	6	Zastąpienie zużytych koni i uprzęży	920	27	1.000	80
	7	*a*) Utrzymanie budynków i ogrodzeń	740	03	500	240
		b) Przebudowanie starej szopy na narzędzia i zboże w ziarnie 3.403 K. 05 g. *c*) Postawienie sztachet, oraz bramy przy nowym domu dla służby i robotników 367 „ 68 „	**3 770**	**73**	**4 410**	638
	8	Utrzymanie i naprawa maszyn i narzędzi, oraz kucie koni { zwyczajne	1.103	26	1.000	103
		{ **nadzwyczajne**	**123**	**75**	**240**	116
	9	Utrzymanie rowów i dróg { zwyczajne	88	50	100	11
		{ **nadzwyczajne**	**97**	**06**	**100**	2
	10	*a*) Melioracye łąk, **nadzwyczajne**	**600**	—	**600**	—
		b) Utrzymanie narzędzi i dokupno materyałów	—	—	300	300
		c) Wynagrodzenie łąkowego	416	—	400	16
	11	Drenowanie pól, **nadzwyczajne**	**1 398**	—	**1 398**	—
	12	Zabezpieczenie od pożaru i gradu	1.072	26	1.000	72
	13	Kuchnia folwarczna	770	40	600	170
	14	Koszta kancelaryjne	72	76	160	87
	15	Światło i smarowidło	181	10	100	81
	16	Kultura lasu i plantacye nieużytków	171	05	200	29
	17	Rogatki, posyłki i jazdy w interesach folwarku	175	78	200	24
		Razem { zwyczajne	31.497	34	29.370	3.077 944
		{ **nadzwyczajne**	**5.989**	**54**	**6.748**	758
		Suma rubryki I.	37.486	88	36.118	3.021 1.702 + 1.369
II.	18	**Cegielnia**	4.247	43	2.000	+ 2.247
III.	19	**Podatki, opłaty i daniny**	1.610	08	1.400	+ 210

Wydatki. 7. Folwark w Dublanach.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1900. K.	Wydatki w roku 1900. g.	Kwota budżetem uchwalona K.	W porównaniu z kwotą prelim. okazują się wydatki mniejsze *większe* K.
IV.		**Spłata kapitałów i odsetek dłużnych.**				
	20	Towarzystwu kredytowemu ziemskiemu we Lwowie:				
		a) 43. i 44. rata kapitału od pożyczki 10 000 K. . . 278 K. 60 g.				
		4% odsetki . . 257 „ 12 „				
		koszta konwersyi 32 „ 14 „ 567 K. 86 g.				
		b) 33. i 34. rata kapitału od pożyczki 23.200 K. . . 517 K. 62 g.				
	21	4% odsetki . . 699 „ 50 „				
		koszta konwersyi 87 K. 44 g. 1.304 K. 56 g.	1.872	42	1.992	120
		Renta wieczysta c. k. galic. Towarzystwu gospodarczemu	3.200	—	3.200	—
V.	22	Suma rubryki IV. .	5.072	42	5.192	— 120
		Rozmaite nieprzewidziane	1.050	97	300	+ 751

Uzasadnienie różnic.

Do rubr. *I. poz. 1. Wydatki mniejsze* o 99 K., nie dające się ściśle naprzód obliczyć.

„ „ *I. poz. 2. Wydatki większe* o 665 K., spowodowane ciągle wzrastającemi cenami robocizny, oraz brakiem robotników, skutkiem czego od kilku lat sprowadza się Mazurów za zwrotem kosztów podróży.

„ „ *I. poz. 3.* W roku 1900 użyto do siewu większą ilość nasion wyprodukowanych na gruncie miejscowym, co wpłynęło na *mniejszy wydatek* o kwotę 117 K.

„ „ *I. poz. 4. Wydatek mniejszy* o 197 K. wedle rzeczywistej potrzeby w tym roku.

„ „ *I. poz. 5. Wydatek większy* o 1.723 K., poniesiony na obfitszą karmę opasów i liczniejszego przychowku, znajduje zupełne pokrycie w dochodach rubryki *I. poz. 3 a*), *β*) *i γ*), które większe są od preliminowanych o 1.778 K, 30 g.

„ „ *I. poz. 6. Wydatek mniejszy* o 80 K. wedle potrzeby.

„ „ *I. poz. 7. Wydatki* zwyczajne *większe* o 240 K. spowodowane nowem belkowaniem nad kuchnią czeladnią (LW. 32.758/900). Natomiast na *nadzwyczajnych wydatkach zaoszczędzono* 639 K., gdyż do przebudowania szopy użyto części starego materyału.

„ „ *I. poz. 8. Wydatek* zwyczajny *większy* o 103 K., ponieważ z pozycyi tej umarza się co roku 200 K. na pokrycie kosztów zakupionej w dawnych latach kolejki do eksploatacyi torfu. *Wydatek nadzwyczajny mniejszy* o 116 K. stosownie do kosztów zakupna tartki do koniczu, na które preliminowano kredyt w kwocie 240 K.

„ „ *I. poz. 9. Wydatki* na korzyść budżetu *mniejsze* o 14 K.

„ „ *I. poz. 10. Z nadzwyczajnego* kredytu wydano w r. 1900 tylko 147 K. 54 g., resztę zaś w kwocie 452 K. 46 g. przeniesiono do rachunku roku 1901. *Wydatki* zwyczajne w ogóle *mniejsze* o 284 K., gdyż w roku 1900 nie zachodziła potrzeba naprawy narzędzi i dokupna materyałów.

„ „ *I. poz. 11.* Po uwzględnieniu wydatku w roku 1900 w kwocie 166 K., przeniesiono resztę niezużytego kredytu w kwocie 1.232 K. do rachunku roku 1901.

7. Folwark w Dublanach.

„ „ *I. poz. 12. Wydatek większy* o 72 K. zależny od wysokości premii asekuracyjnej.

„ „ *I. poz. 13. Wydatek większy* o 171 K., gdyż większa ilość służby w miejsce ordynaryi otrzymuje wikt z kuchni folwarcznej.

„ „ *I. poz. 14. Wydatek mniejszy* o 87 K. ponieważ zapas druków z roku poprzedniego wystarczył na rok 1900.

„ „ *I. poz. 15. Wydatek większy* o 81 K. z powodu konieczności pomnożenia ilości lamp w stajniach.

„ „ *I. poz. 16 i 17.* Różnice nieznaczne na korzyść budżetu.

„ „ *II. Wydatek większy* o 2.248 K. znajdujący częściowe pokrycie w większych dochodach cegielni (rubryka II. dochodów), spowodowany został wyrobem większej ilości cegieł do budów w zakładach dublańskich. (Obacz wyjaśnienia do rubryki II. dochodów).

„ „ *III. Wydatek większy* o 210 K., stosownie do wymiaru urzędu podatkowego i wysokości prestacyj drogowych i szkolnych.

„ „ *IV. poz. 20. Wydatek mniejszy* o 120 K. gdyż z powodu skonwertowania listów zastawnych Towarzystwa kredytowego ziemskiego odsetki od pożyczek zniżone zostały z 5% na 4% Z pożyczek zaciągniętych w pierwotnej wysokości *ad a)* w kwocie 10.000 K. i *ad b)* w kwocie 33.200 K. wynosi jeszcze reszta niespłaconych kapitałów *ad a)* kwotę 6.217 K. 64 g. *ad b)* kwotę 17.097 K.30

„ „ *V. Wydatek większy* o 751 K. spowodowany: *a)* umorzeniem reszty niedoboru eksploatacyi torfu z roku 1893/894 przenoszonego dotąd z roku na rok z uwzględnieniem dochodu ze sprzedaży pozostałego torfu, z tego tytułu zarachowano w roku 1900 wydatek w kwocie 589 K. 38 g., którego część t. j. kwota 433 K. znajduje pokrycie w dochodzie uzyskanym ze sprzedaży starej torfiarki „Dolberga“ (LW. 32984/900 obacz rubrykę IV. dochodów), *b)* kosztami leczenia bydła w kwocie 157 K. 60 g. Suma tych wydatków wynosiła kwotę 746 K. 98.

Dochody. 7. Folwark w Dublanach.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Dochody w roku 1900. K.	g.	Kwota budżetem uchwalona K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się dochody mniejsze *większe* K.
		Dochody.				
I.		**Dochody z gospodarstwa.**				
	1	*a*) Ze sprzedaży ziemiopłodów	13.458	34	18.800	5.342
		b) Za owies i siano od szkół i stron prywatnych	381	60	1.000	618
	2	Z wynajętych łąk i pastwisk	3.469	—	2.600	*869*
	3	Ze sprzedaży płodów zwierzęcych:				
		a) Krowiarnia: *α*) mleko . . 7.305 K. 72 g.				
		β) przychowek . 3.630 „ 56 „				
		γ) braki i opasy 2.947 „ 74 „	13.884	02	11.800	*2.084*
		b) Nierogacizna	765	19	600	*165*
		c) Owce	107	86	120	12
		d) Zysk z wytuczenia bydła opasowego, oraz spieniężenia paszy i różnych karm	578	58	800	221
		e) Ryczałt od szkół za straty, wynikające z zastosowania inwentarza do potrzeb szkół	2.000	—	2.000	—
	4	Za wynajęte konie	869	75	100	*770*
	5	Z lasu i stawów	749	25	600	*149*
		Suma rubryki I.	36.263	59	38.420	6.193 / *4.037*
						— 2.156
II.	6	**Z cegielni**	4.293	59	3.000	+ *1.294*
III.		**Z dzierżaw.**				
	7	Czynsz z karczmy i dodanych gruntów	190	—	224	34
	8	Z polowania	100	—	50	*50*
		Suma rubryki III.	290	—	274	*50* / 34
						+ *16*
IV.	9	**Rozmaite nieprzewidziane**	443	40	200	+ *243*
—	—	**Dotacya z funduszu krajowego**	8.177	20	3.116	+ *5.061*

Uzasadnienie różnic.

Do *rubr.* I. *poz. 1 a*). *Dochody mniejsze* o 5.342 K., gdyż rzepak zasiany na 20 morgach zupełnie wymarzł, pszenica zaś została uszkodzona przez myszy i skutkiem tego dała tylko połowę dochodu, spodziewanego w normalnych warunkach.

„ „ I. *poz. 1 b*). Wskutek bardzo suchego lata produkcya siana nie dopisała, a stąd *dochód* ze sprzedaży był *mniejszy* o 618 K.

„ „ I. *poz. 2. Dochód większy* o 869 K. gdyż wydzierżawiono łąki i pastwiska pojedynczemi parcelami, co wpłynęło na uzyskanie większych czynszów.

„ „ I. *poz. 3 a*). *α*). *Dochód większy* o 305 K. 72 g. zależny od mleczności krów.

„ „ *3 a*), *β*) *i γ*). *Dochody* ogółem *większe* w porównaniu z preliminowanymi (4.800 K.) o 1.778 K. 30 g. uzyskane ze sprzedaży liczniejszego w tym roku przychowku i intenzywnie karmionych opasów. (Obacz wyjaśnienie do rubryki I. poz. 5 wydatków.)

7. Folwark w Dublanach.

Do rubr. I. poz. 3 b) i c). Dochód z nierogacizny *większy* o 165 K. a z owiec *mniejszy* o 12 K. wedle rzeczywistych wpływów, nie dających się ściśle naprzód obliczyć.

„ „ *I. poz 3 d). Dochód mniejszy* o 221 K., gdyż analogicznie do wyjaśnienia przy pozycyi 1 b) tej rubryki wpływy ze spieniężenia paszy były mniejsze.

„ „ *I. poz. 4. Dochody* znacznie *większe* o 770 K. uzyskane z wynajmywania koni folwarcznych do rozmaitych budów, prowadzonych w tym roku w zakładach dublańskich.

„ „ *I. poz. 5.* Otrzymano *większe dochody* o 149 K. ze sprzedaży wychowanego narybku.

„ „ *II.* Dochody z cegielni wraz z wartością remanentu, obliczonego z końcem grudnia r. 1900 na kwotę 9.585 K. 47 g., wynosiły . . . . 16.902 K. 67 g.
Od tego wartość remanentu, pozostałego z roku 1899 w kwocie 12.609 „ 08 „
czysty dochód . . 4.293 K. 59 g.
Koszta wyrobu cegieł (rubryka II. wydatków) wynosiły . . 4.247 „ 43 „
zatem nadwyżka dochodów . . . 46 K. 16 g.
a gdy preliminowaną była ta nadwyżka w kwocie . . . 1.000 „ — „
okazuje się wynik *niekorzystniejszy* od budżetu o . . . 953 K. 84 g.
Z powodu niekorzystnych miejscowych warunków fabrykacyi cegieł, a mianowicie płytkiego pokładu gliny, braku piasku i wody, zamknięto ruch cegielni z końcem roku 1900 (LW. 26.896/900), wartością zaś remanentu z końcem tegoż roku, jak wyżej w kwocie 9.585 K. 47 g., obciążono wydatki „Rozmaite nieprzewidziane“ budżetu na rok 1901, które częściowo będą umarzane w miarę sprzedaży tego remanentu i urządzeń cegielni.

„ „ *III. poz. 7. Dochód mniejszy* o 34 K., gdyż na r. 1900 wydzierżawiono karczmę bez gruntów.

„ „ *III. poz. 8. Dochód większy* o 50 K. z powodu uiszczenia w tym roku należytości zaległej z r. 1899.

„ „ *IV.* Na *dochody* tej pozycyi, *większe* o 243 K., wpłynęło pobranie kwoty 433 K., uzyskanej ze sprzedaży starej torfiarki „Dolberga“. (Obacz wyjaśnienie do rubryki V. wydatków.)

„ *Dotacya z funduszu krajowego“ większą* o 5.061 K. w miarę potrzeby pokrycia niedoboru.

7. Folwark w Dublanach.

Stan majątku z końcem roku 1900.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Należytości czynne z lat ubiegłych K.	g.	Należytości czynne z roku bieżącego K.	g.	Należytości bierne z lat ubiegłych K.	g.	Należytości bierne z roku bieżącego K.	g.
		Wydatki.								
IV.	20	Towarz. kred. ziem. we Lwowie	—	—	—	—	23.314	94	—	—
»	21	C. k. gal. Towarz. gospodarcze	—	—	—	—	80.000	—	—	—
		Dochody.								
I.	1a)	Za ziemiopłody	77	74	—	—	—	—	—	—
»	3aα)	Za mleko	642	89	195	91	—	—	—	—
III.	7	Z dzierżawy budynku pokarczemnego	600	—	—	—	—	—	—	—
		Razem	1.320	63	195	91	103.314	94	—	—
					1.516	54			103.314	94
		W porównaniu ze stanem czynnym	—	—	—	—	—	—	1.516	54
		Czysty **stan bierny**	—	—	—	—	—	—	101.798	40

LW. 310.39/1900.

Wydatki 8. Kontrolna i doświadczalna stacya chemiczno-rolnicza w Dublanach.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1900. K.	g.	Kwota budżetem uchwalona K.	W porównaniu z kwotą prelim. okazują się wydatki mniejsze większe K.
		Wydatki.				
I.		**Płace personalu.**				
	1	Kierownik stacyi, płaca	1.200	—	1.200	—
	2	3 asystentów, płace z dodatkami	5.203	08	5.354	151
	3	Laborant, płaca i dodatek na mieszkanie	1.049	94	1.100	50
	4	2 służących płace	828	—	864	36
		Suma rubryki I.	8.281	02	8.518	237
II.		**Utrzymanie stacyi.**				
	5	Koszta utrzymania stacyi	3.181	82	3.000	182
	6	Koszta prowadzenia doświadczeń wegetacyjnych i wazonowych { zwyczajne	1.207	89	1.000	208
		nadzwyczajne	**800**	—	**800**	—
	7	Prowadzenie doświadczeń, rozpoczętych kosztem syndykatów nawozowych	1.266	16	1.200	66
	8	*a*) Założenie i prowadzenie pól doświadczalnych w 5 miejscowościach *b*) Analizy z tych pól *c*) „ z pól utrzymywanych kosztem Towarzystwa gospodarczego	2.327	69	2.200	127
	9	Koszta kancelaryjne	599	20	600	1
	10	Druki sprawozdań	702	80	800	97
	11	Prenumerata pism i zakupno podręczników	386	33	320	66
	12	Koszta podróży kierownika i asystentów	651	75	1.200	548
	13	Ubezpieczenie od wypadków funkcyonaryuszów stacyi	315	74	300	16
		Razem { zwyczajne	10.639	38	10.620	665 646
		nadzwyczajne	**800**	—	**800**	—
		Suma rubryki II.	11.439	38	11.420	665 646 + 19
		Razem { zwyczajne	18.920	40	19.138	883 665
		nadzwyczajne	**800**	—	**800**	—
		Suma wydatków	19.720	40	19.938	883 665 — 218

8. Kontrolna i doświadczalna stacya chemiczno-rolnicza w Dublanach.

Uzasadnienie różnic.

Do *rubr. I. poz. 2. Wydatek mniejszy* o 151 K. wskutek *intercalare.*

„ „ *I. poz. 3. Wydatek mniejszy* o 50 K, gdyż laborantowi przyznano dodatek na mieszkanie dopiero od 1. kwietnia 1900.

„ „ *I. poz. 4. Wydatek mniejszy* o 36 K., jak wyjaśnienie do poz. 2.

„ „ *II. Wydatki* tej rubryki ogółem *większe* o 19 K. Przekroczenie wydatków w poz. 5, 6, 7, 8, 11 i 13 o kwotę 665 *K.*, uzasadnione stale zwiększającemi się czynnościami stacyi, oraz przygotowaniem większego materyału naukowego do doświadczeń na polach doświadczalnych w r. 1901, znajduje pokrycie nietylko w zaoszczędzeniach reszty pozycyj tej rubryki, lecz nadto i w dochodach z analiz (rubr. II. dochodów), większych o 125 K. 28 g.

Dochody.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Dochody w roku 1900. K.	g.	Kwota budżetem uchwalona K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się dochody mniejsze *większe* K.
		Dochody.				
I.	1	**Subwencya z c. k. Skarbu Państwa** . .	2.000	—	2.000	—
II.	2	**Dochód z analiz**	1.625	28	1.500	+ *125*
		Suma dochodów .	3.625	28	3.500	*125*
—	—	**Dotacya z funduszu krajowego** . .	16.095	12	16.438	343
		Razem .	19.720	40	19.938	343 *125*
						— 218

Uzasadnienie różnic.

Do rubr. II.	Dochody „*brutto*“ wynosiły w r. 1900	5.398 K. 16 g.
	po potrąceniu uiszczonych należytości z lat ubiegłych . .	12 „ — „
	przypada w roku 1900 dochód „*brutto*“ .	5.386 K. 16 g.
	od tego procenta wypłacane personalowi stacyi za dokonane analizy	3.772 „ 88 „
	pozostaje dochód „*netto*“ . .	1.613 „ 28 „
	do tego należytości czynne (jak wykazano poniżej) . . .	255 „ — „
	razem . . .	1.868 K. 28 g.
	W porównaniu z budżetem	1.500 K. — „
	okazuje się wynik *korzystniejszy* o	368 K. 28 g.

stosownie do ilości uskutecznionych prac.

„ *Dotacya z funduszu krajowego*“. *Wynikłość mniejsza* o 343 K. w miarę potrzeby pokrycia niedoboru, a zatem i ogólny wynik *korzystniejszy* o tę kwotę od budżetu.

Stan majątku z końcem roku 1900.

Stan czynny.

Należytości czynne: Dochód z analiz (rubr. II. doch.)	255 K.
Stan bierny	— „
Czysty stan czynny . .	255 K.

LW. 22.425/1901.

9. Krajowa średnia szkoła rolnicza w Czernichowie.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	Sumaryusz	Wynikłości w roku 1900. K.	g.	Kwota budżetem uchwalona K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wynikłości mniejsze większe K.
		Wydatki.				
I.	1—8	Płace nauczycieli	44.702	27	47.746	3.044
II	9, 10	Płace urzędników administracyjnych, etatowych	3.447	—	3.600	153
III.	11-13	Płace funkcyonaryuszów nieetatowych	3.276	—	3.276	—
IV.	14, 15	Koszta utrzymania służby szkolnej	4.384	15	4.540	156
V.	16-19	Emerytury i zaopatrzenia	6 520	66	7.210	689
VI.	20-31	Koszta administracyjne zwyczajne	13.810	85	14.500	689
		nadzwyczajne	**7.330**	—	**7.360**	30
VII.	32-37	Utrzymanie uczniów zwyczajne	23.963	63	27.998	4.035
VIII.		**nadzwyczajne**	**1600**	—	**1600**	— —
IX.	38-45	Potrzeby naukowe	7.419	29	7 800	381
	46	Rozmaite nieprzewidziane	644	60	500	*145*
—	—	Założenie parku		—	—	—
		Razem zwyczajne	108·168	45	117.170	9.137 *11*
		nadzwyczajne	**8.930**	—	**8.960**	30
		Suma wydatków	117.098	45	126.130	9.177 *145* 9.032
		Dochody.				
I.	1	Subwencya z c. k. Skarbu państwa	19.000	—	14.000	*5.000*
II.	2, 3	Opłaty od uczniów	28.940	—	28 600	*340*
III.	4	Ze sprzedaży płodów z ogrodów	631	—	400	*231*
IV.	5	Rozmaite nieprzewidziane	535	98	200	*336*
		Suma dochodów własnych	49.106	98	43.200	*5.907*
—	—	**Dotacya z funduszu krajowego**	67.991	47	82.930	14.939
		Suma wszystkich dochodów	117.098	4	126.130	14.939 *5.907* — 9.032

Wydatki. 9. Krajowa średnia szkoła rolnicza w Czernichowie.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1900. K.	Wydatki w roku 1900. g.	Kwota budżetem uchwalona K.	W porównaniu z kwotą prelim. okazują się wydatki mniejsze większe K.
		Wydatki.				
I.		**Płace nauczycieli.**				
	1	Dyrektor, płaca z dodatkami	3.549	61	4 640	1.090
	2	Kapelan i katecheta, oraz docent jednego z przedmiotów ogólnie kształcących, płaca z dodatkiem aktywalnym	3.320	—	3.320	— 75
	3	8 profesorów fachowych, płace z dodatkami	30.151	20	30.226	—
	4	Docent weterynaryi	1.600	—	1.600	—
	5	„ leśnictwa	800	—	800	—
	6	„ sadownictwa i warzywnictwa, oraz chmielarstwa i uprawy wikli	400	—	400	—
	7	Nauczyciel-instruktor do robót praktycznych, płaca z dodatkami	1.880	—	1.880	—
	8	2 prefektów internatu, zarazem nauczycieli gimnastyki i szermierki, płace z dodatkami	3.001	46	4.880	1.879
		Suma rubryki I.	44.702	27	47.746	— 3.044
II.		**Płace urzędników administracyjnych etatowych.**				
	9	Kasyer, zarazem rachmistrz, płaca	2.400	—	2.400	—
	10	Pisarz dyrekcyi, płaca	1.047	—	1.200	153
		Suma rubryki II.	3.447	—	3.600	— 153
III.		**Płace funkcyonaryuszy nieetatowych.**				
	11	Lekarz zakładowy, płaca i opał	1.100	—	1.100	—
	12	Ogrodnik, płaca i dodatki pięcioletnie	1.200	—	1.200	—
	13	Pomocnik ogrodnika, płaca i wikt	976	—	976	—
		Suma rubryki III.	3.276	—	3.276	—
IV.		**Koszta utrzymania służby szkolnej.**				
	14	Służba wyższa: a) Tercyan szkoły, zarazem woźny. b) 2 portyerów bram zakładowych. c) Stróż nocny. — płace z emolumentami	2.706	82	2.800	93
	15	Służba niższa: a) Służący przy laboratoryum chemii b) 3 chłopców przy muzeach zbiorach i salach wykładowych c) stróż domowy — płace i wikt	1.677	33	1.740	63
		Suma rubryki IV.	4 384	15	4.540	— 156

Wydatki. 9. Krajowa średnia szkoła rolnicza w Czernichowie.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1900. K.	g.	Kwota budżetem uchwalona K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze *większe* K.
V.		**Emerytury i zaopatrzenia.**				
	16	Bastgen Roman, b. dyrektor, emerytura	2.496	—	2.496	—
	17	Dr. Prażmowski Adam, b. profesor, emerytura	1.290	—	1.290	—
	18	Piotrowski Mieczysław „ „	—	—	1.952	1.952
	19	Dr. Stefczyk Franciszek „ „	1.472		1.472	—
		Piotrowska Antonina, wdowa po profesorze, pensya	1.262	66	—	*1.263*
		Suma rubryki V.	6.520	66	7.210	1.952 / *1.263*
						— 689
VI.		**Koszta administracyi.**				
	20	Zarząd:				
		a) pomoc kancelaryjna dla kuratoryi szkoły	400	—	400	—
		b) potrzeby kancelaryjne szkoły	243	50	300	56
		c) druki i inseraty	194	76	200	5
		d) portorya i przesyłki	190	03	300	110
		e) koszta podróży w interesach zakładu i przywóz środków naukowych	834	95	900	65
		f) koszta przyjazdu docenta weterynaryi	300	—	300	—
	21	Opał w gmachu szkolnym i internacie	2.448	36	2.600	152
	22	Oświetlenie „ „ „	1.579	04	1.600	21
	23	Utrzymanie budynków i ogrodzeń { zwyczajne	3.000	—	3.000	—
		{ **nadzwyczajne**	**6.800**	—	**6.800**	—
	24	Zabezpieczenie budynków i zbiorów	761	80	900	138
	25	Najem pomieszkań dla funkcyonaryuszów szkoły	1.688	—	1.600	*88*
	26	Płaca kominiarza	360	—	360	—
	27	Sprzęty i ruchomości { zwyczajne	326	08	300	*26*
		{ **nadzwyczajne**	**370**	—	**400**	30
	28	Koszta lustracyi zakładu	344	36	600	256
	29	Koszta nabożeństwa { zwyczajne	240	—	240	—
		{ **nadzwyczajne**	**160**	—	**160**	—
	30	Na aptekę	400	—	400	—
	31	Utrzymanie dziedzińców	499	97	500	—
		Razem { zwyczajne	13.810	85	14.500	803 / *114*
		{ **nadzwyczajne**	**7.330**	—	**7.360**	30
		Suma rubryki VI.	21.140	85	21.860	833 / *114*
						— 719

Wydatki. 9. Krajowa średnia szkoła rolnicza w Czernichowie.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1900. K.	g.	Kwota budżetem uchwalona K.	W porównaniu z kwotą prelim. okazują się wydatki mniejsze większe K.
VII.		**Utrzymanie uczniów.**				
	32	Żywność	16.980	38	20.000	3 020
	33	Pranie	1.048		1.09[illegible]	44
	34	Służba internatu:				
		a) chłopcy do obsługi uczniów } płace i wikt	1.452	—	1.596	144
		b) palacz do obsługi kaloryferów }				
	35	Sprzęty:				
		a) do sal sypialnych } zwycz.	267	73	310	42
		b) „ infirmeryi } zwycz.				—
		c) „ sali rekreacyjnej i gmimnastycznej } **nadzw.**	**1.600**	—	**1.600**	
	36	Odzież	4.015	52	4.800	785
	37	Pościel	200	—	200	—
		Razem { zwyczajne	23.963	63	27.998	4.035
		Razem { **nadzwyczajne**	**1 600**	—	**1.600**	—
		Suma rubryki VII	25.563	63	29.598	— 4.035
VIII.		**Potrzeby naukowe.**				
	38	Eksperymenta przy wykładach	777	52	800	23
	39	Zbiory i muzea	2.230	70	2.300	69
	40	Laboratorya	1.800	10	1.800	—
	41	Biblioteka:				
		a) przykupno dzieł }	1.000	—	1.000	—
		b) oprawa książek }				
		c) czasopisma naukowe i polityczne }				
	42	Utrzymanie i uzupełnienie ogrodu pomologicznego i warzywnego	799	27	800	1
	43	Ogród botaniczny	179	69	200	20
	44	Utrzymanie pola doświadczalnego	299	35	300	1
	45	Wycieczki naukowe uczniów z profesorami	332	66	600	267
		Suma rubryki VIII	7.419	29	7.800	— 381
IX.	46	**Rozmaite nieprzewidziane**	644	60	500	+ 145
—	—	**Założenie parku**	—	—	—	

Uzasadnienie różnic.

Do rubr. I. poz. 1. Wydatek mniejszy o 1.090 K. z powodu obsadzenia posady dyrektora dopiero od dnia 23. października 1900. *Intercalaria* wynosiły 3.680 K. 69 g., gdy jednak z tej pozycyi wypłacono remuneracye Drowi Surzyckiemu za wykłady w zastępstwie dyrektora, oraz profesorowi Sikorskiemu za pełnienie obowiązków dyrektora do 23. października 1900 — w łącznej kwocie 2.590 K. 30 g., okazała się różnica, jak wyżej, o 1.090 K. 39 g. (LW. 21.999/900 i 70.450/900.)

9. Krajowa średnia szkoła rolnicza w Czernichowie.

Do rubr. *I. poz. 3. Wydatek mniejszy* o 75 K., gdyż w miejsce profesora Sikorskiego zamianowanego dyrektorem, objął katedrę profesora rolnictwa docent Dr. Surzycki z mniejszymi poborami (LW. 70450/900).

„ „ *I. poz. 8. Wydatek mniejszy* o 1.879 K. ponieważ posadę drugiego prefekta obsadzono dopiero od dnia 2 października 1900. (LW. 64.636/900).

„ „ *II. poz. 10. Wydatek mniejszy* o 153 K. z powodu zamianowania pisarza z poborami w budżecie przewidzianymi dopiero od dnia 10 września 1900 (LW. 60.010/900).

„ „ *IV. Wydatki* w ogóle *mniejsze* o 156 K. wskutek mniejszych poborów jednego portyera i *intercalare* na płacy stróża domowego.

„ „ *V. poz. 18.* Wydatku nie było wskutek śmierci emeryta z końcem roku 1899

„ „ *V. poz. „Piotrowska Antonina“ Wydatek* w kwocie 1.263 K. *nieprzewidziany budżetem* z powodu przyznania od dnia 2 lutego 1900 po myśli statutu emerytalnego pensyi dla wdowy pozostałej po zmarłym emerycie ś. p. Stanisławie Piotrowskim (LW. 4878/900).

„ „ *VI. poz. 20, 21 i 22. Wydatki* ogółem *mniejsze* o 409 K. przy uwzględnieniu rzeczywistych potrzeb w tym roku.

„ „ *VI poz. 23.* Wydatki zwyczajne wynosiły tylko 1.492 K. 61 g. resztą zaś kredytu w kwocie 1.507 K. 39 g. pokryto część wydatków na nadzwyczajne adaptacye. W roku 1900 w myśl uchwał i kosztorysów zatwierdzonych przez Wydział krajowy do (LW. 24.456/900, 41.380/900 i 54.161/900 wykonano dalsze nadzwyczajne adaptacye w budynkach szkolnych i folwarcznych ogólnym kosztem (po uwzględnieniu zwrotów korelatywnych) w kwocie . . . . . 15.798 K. 06 g.

Na wydatki te użyto:

a) zaoszczędzenia kredytu zwyczajnego tej pozycyi w kwocie	1.507 K. 39 g.	
b) kredytu rubr. VI. poz 20 i 21 z roku 1899 przeniesionego do rachunku roku 1900 w kwocie .	698 „ — „	
c) nadzwyczajnego kredytu rubryki I. poz. 7 budżetu folwarku z roku 1900 w kwocie . . .	200 „ — „	
d) nadzwyczajnego kredytu przyznanego w tej pozycyi na rok 1900 w kwocie	6.800 „ — „	9.205 „ 39 „

niepokrytą zaś nadwyżkę wydatków w kwocie . . 6.592 K. 67 g. przeniesiono do rachunku roku 1901 w którym preliminowano *nadzwyczajny* kredyt w kwocie 6.519 K. na dokończenie adaptacyj, rozpoczętych w roku 1899. Koszt tych adaptacyj wynosił w roku 1899 kwotę 10.578 K. a łącznie z wydatkami roku 1900 ogółem 26.376 K. 06 g.

„ „ *VI. poz. 24. Wydatek mniejszy* o 138 K. zależny od wysokości premij asekuracyjnych i przypadających dywidend.

„ „ *VI. poz. 25. Wydatek większy* o 88 K. spowodowany po myśli uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 13. lutego 1894 przyznaniem relutum na najem pomieszkania dla etatowego pisarza od dnia 10 Września 1900 (LW. 60.010/900).

„ „ *VI. poz. 27. Wydatek* zwyczajny nieznacznie *większy* o 26 K. wskutek przykupna niezbędnych sprzętów, znajduje zupełne pokrycie w *zaoszczędzonej* z nadzwyczajnego kredytu kwocie 30 K.

„ „ *VI. poz. 28. Wydatek mniejszy* o 256 K. zależny od ilości komisyj lustracyjnych.

„ „ *VII. poz. 32 i 33. Wydatki* tych pozycyj *mniejsze* o 3.064 K wynikłe z potrąceń należytości za wikt i pranie podczas feryj świątecznych.

„ „ *VII. poz. 34. Wdano mniej* o 144 K. stosownie do wypłaconych zasług palacza.

„ „ *VII. poz. 35. Wydatek mniejszy* o 42 K. wedle potrzeby.

„ „ *VII. poz. 36. Wydatki mniejsze* o 785 K. spowodowane zwrotami za materyały i gotowe ubrania uczniów.

„ „ *VIII. Wydatki* w ogóle *mniejsze* o 381 K. głównie wskutek nieurządzenia w tym roku dalszych wycieczek.

„ „ *IX Wydatek większy* o 145 K. W pozycyi tej mieści się kwota 432 K. dopłacona do ceny kupna części realności l. hip. 32 i 262 ks. gr. gm. Czernichów odnośnie do kontraktu z dnia 13 maja 1895. (LW. 31.813/900).

„Założenie parku“ *Pozycya niebudżetowa.* W roku 1899 przeniesiono do rachunku roku 1900 niezużyte kredyty rubr. VI. poz. 22, 23 i 24 wydatków w kwocie . 14.162 K. — g.
z tego wydano w roku 1900 na koszta założenia parku kwotę . 12.184 „ 37 „
resztę zaś w kwocie . . . . . 1.977 K. 63 g.
przeniesiono do rachunku roku 1901, w którym roboty te będą wykończone.

Dochody. 9 Krajowa średnia szkoła rolnicza w Czernichowie.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Dochody w roku 1900. K.	g.	Kwota budżetem uchwalona K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się dochody mniejsze większe K.
		Dochody.				
I.		**Subwencye.**				
	1	Z c. k. Skarbu Państwa:				
		a) subwencya zwyczajna	14.000		14.000	—
		b) na pokrycie kosztów adaptacyi w budynkach zakładowych	5.000	—	—	*5.000*
		Suma rubryki I. .	19.000	—	14.000	+ *5.000*
II.		**Opłaty od uczniów.**				
	2	Opłaty na utrzymanie	25.840	—	25 600	*240*
	3	Czesne	3.100	—	3.000	*100*
		Suma rubryki II. .	28 940	—	28 600	+ *340*
III.	4	**Ze sprzedaży płodów z ogrodów** . . .	631	—	400	+ *231*
IV.	5	**Rozmaite nieprzewidziane**	535	98	200	+ *336*
—	—	**Dotacya z funduszu krajowego** . . .	67.991	47	82.930	— 14.939

Uzasadnienie różnic.

Do rubr. I. Dochód większy o nieprelimiowaną subwencyę w kwocie 5.000 K., otrzymaną z c. k. Skarbu Państwa na pokrycie adaptacyj w budynku internatowym, wykonanych w r. 1899 i 1900. (LW. 56.931/900).

„ „ *II. Dochody większe* o 340 K., gdyż od I. półrocza 1900/1901 podwyższono opłaty na polepszenie wiktu o 60 K. od jednego ucznia.

„ „ *III. Dochody większe* o 213 K. wskutek obfitego urodzaju owoców.

„ „ *IV. Dochody większe* o 336 K., uzyskane z częściowego zwrotu zaległych należytości funduszu szkoły, ściągniętych z płacy emerytalnej b. dyrektora Bastgena.

„*Dotacya z funduszu krajowego*“ *mniejsza* o 14.939 K. w miarę potrzeby pokrycia niedoboru, zatem i wynik *korzystniejszy* o tę kwotę od budżetu.

Stan majątku z końcem roku 1900.

Stan czynny.

Należytości czynne. Należytość funduszu szkoły od byłego dyrektora Romana Bastgena (rubr. IV. dochodów) . . . . . 705 K 60 g.

Stan bierny . . . . . — „ — „

Czysty stan czynny . 705 K. 60 g.

LW. 29.076/1901.

10. Folwark w Czernichowie.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	SUMARYUSZ	Wynikłości w roku 1900. K.	g.	Kwota budżetem uchwalona K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazuje się wynikłości mniejsze większe K.
		Wydatki.				
I.	1-12	Wydatki na gospodarstwo { zwyczajne	6.831	06	8.080	1.249
		nadzwyczajne	**1600**	—	**1.600**	—
II.	13-15	Las i plantacye wikla	2 816	35	2.700	*116*
III.	16	Utrzymanie brzegów Wisły	217	82	340	122
IV.	17	Podatki i daniny	589	—	1.200	611
V.	18	Spłata kapitałów i odsetek dłużnych	607	02	608	1
VI.	19	Rozmaite nieprzewidziane	3.508	33	400	*3.108*
						3.224
		Razem { zwyczajne	14.569	58	13.328	1.983
		nadzwyczajne	**1.600**	—	**1600**	—
						3.224
		Suma wydatków	16.169	58	14.928	1.983
						+ *1.241*
		Dochody.				
I.	1—5	Z gospodarstwa	5.026	82	5.200	173
II.	6, 7	Z lasu i wikla	7.781	04	7.600	*181*
III.	8	Z pieca wapiennego	137	50	1.100	963
IV.	9, 10	Inne dochody	43	—	240	197
V.	11	Rozmaite nieprzewidziane	1.911	20	100	*1.811*
						1.992
		Suma dochodów własnych	14.899	56	14.240	1.333
—	—	**Dotacya z funduszu krajowego**	1.270	02	688	*582*
						2.574
		Razem	16.169	58	14.928	1.333
						+ *1.241*

Wydatki.

10. Folwark w Czernichowie.

Liczba rubryki / pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1900. K.	g.	Kwota budżetem uchwalona K.	W porównaniu z kwotą prelim. okazują się wydatki mniejsze większe K.
	Wydatki.				
I.	**Wydatki na gospodarstwo.**				
1	Płace i zasługi:				
	a) Nauczyciel-instruktor za administracyę folwarkiem . . 400 K. — g.				
	b) służba folwarczna (zasługa i ordynarya) . . . . 1.837 „ 48 „	2.237	48	2.800	563
2	Najem robotnika:				
	a) do gospodarstwa folwarcznego 1.079 K. 97 g.				
	b) do chmielarni:				
	α) zawiadowca chmielarni . 100 „ — „				
	β) roboty przy chmielarni . 297 „ 87 „	1.477	84	1.600	122
3	Dokupno i zmiana nasienia	597	13	600	3
4	„ nawozów dopełniających . . .	38	36	400	362
5	„ słomy i karmy	1.600	—	1.600	—
6	Inwentarz użytkowy { zwyczajne . . .	300	—	300	—
	{ **nadzwyczajne** . .	**500**	—	**500**	—
7	Utrzymanie budynków folwarcznych:				
	a) zwyczajne .	110	72	200	89
	b) **nadzwyczajne**	**200**	—	**200**	—
8	Naprawa narzędzi i sprzętów	200	—	200	—
9	Drenowanie pól na Żakowcu, **nadzwyczajne** .	**900**	—	**900**	—
10	Utrzymanie rowów	199	80	200	68
11	Zabezpieczenie od pożaru i gradobicia . .	31	53	100	42
12	Światło i smarowidło	38	20	80	
	Razem . { zwyczajne .	6.831	06	8.080	1.249
	{ **nadzwyczajne** .	**1.600**	—	**1.600**	—
	Suma rubryki I .	8.431	06	9.680	— 1.249
II.	**Las i plantacya wikla.**				
13	Służba, roboty i zalesienie	1.816	51	1.700	*117*
14	Utrzymanie wikli i uzupełnienie plantacyi . .	499	84	500	—
15	Wynagrodzenie ogrodnika	500	—	500	—
	Suma rubryki II. .	2.816	35	2.700	+ *117*
III.	16 **Utrzymanie brzegów Wisły**	217	82	340	— 122
IV.	17 **Podatki i daniny**	589	—	1.200	— 611

Wydatki. 10. Folwark w Czernichowie.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1900. K.	g.	Kwota budżetem uchwalona K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze *większe* K.
V.		**Spłata kapitałów i odsetek dłużnych.**				
	18	Bankowi krajowemu we Lwowie VIII. i IX. rata wraz z 4% odsetkami od pożyczki 13 000 koron .	607	02	608	— 1
VI.	19	**Rozmaite nieprzewidziane**	3.508	33	400	+ 3.108

Uzasadnienie różnic.

Do rubr. *I. poz. 1. Wydatek mniejszy* o 563 K. z powodu zmniejszenia służby folwarcznej o jednego parobka.

» *I. poz. 2. Wydatki mniejsze* o 122 K., nie dające się ściśle naprzód obliczyć, a zależne od wysokości wynagrodzenia robotnika przynajmowanego.

» *I. poz. 3.* Różnica nieznaczna *na korzyść* budżetu.

» *I. poz. 4. Wydatek mniejszy* o 362 K. z powodu obfitej produkcyi własnego obornika.

» *I. poz 7. Wydatek* zwyczajny *mniejszy* o 89 K. stosownie do potrzeby.
Nadzwyczajny kredyt tej pozycyi w kwocie 200 K. przeniesiono do rachunku funduszu szkoły, w którym wykazano łącznie wydatki, poniesione na nadzwyczajne adaptacye we wszystkich budynkach zakładowych. (LW. 12.654/901). (Obacz wyjaśnienie do rubr. VI. poz. 23 wydatków funduszu szkoły).

» *I. poz. 11. Wydatek mniejszy* o 68 K. stosownie do kosztów ubezpieczenia mniejszej ilości krescencyi.

» *I. poz. 12. Wydatek mniejszy* o 42 K. wedle potrzeby.

» *II. poz. 13. Wydatek większy* o 117 K. znajdujący pokrycie w większych dochodach z lasu (rubr. II. poz. 6 dochodów).

» *III. Wydatek mniejszy* o 122 K., gdyż znaczną część robót wykonano z zasiłku rządowego. (Obacz wyjaśnienie pod *c*) do rubryki VI. wydatków.)

» *IV. Wydatek mniejszy* o 611 K. stosownie do wymiaru c. k. Urzędu podatkowego i wysokości opłaconych datków konkurencyjnych.

» *V.* Z pożyczki zaciągniętej w pierwotnej kwocie 13.000 koron, pozostała z końcem roku 1900 niespłacona reszta w kwocie 12.739 K. 08 g.

» *VI.* W sumie wydatków w kwocie 3.508 K. 33 g. mieszczą się następujące pozycye:

a) Wydatki rozmaite w kwocie 426 K. 16 g., na które kredyt budżetem wyznaczony wynosił 400 K, z porównania okazuje się więc właściwie *przekroczenie* tej rubryki o kwotę 26 K. 16 g. wskutek znaczniejszych wydatków na leki dla chorego bydła.

b) Nieprzewidziane koszta wygranego procesu spadkobierców byłego dyrektora zakładu Władysława Łaszczyńskiego o pretensyę 1.000 K., wypłaconą wraz z kosztami sporu i odsetkami w ogólnej kwocie 1.369 K. 72 g. (LW. 15.858/900.)

c) Nieprelimiowane koszta dokończenia naprawy wałów nad Wisłą, zniszczonych wylewami w r. 1899, w kwocie 752 K. 81 g., znajdujące częściowe pokrycie w zasiłku udzielonym w roku 1900 z c. k. Skarbu Państwa. (LW. 25.921/900.) Obacz wyjaśnienie pod *a*) do rubryki V. dochodów.

d) Nieprelimiowane koszta naprawy pomostu przy piecu wapiennym w kwocie 308 K. 12 g., która zarządzoną została wskutek wstrzymanego przez organa c. k. Starostwa ruchu wapiennika z obawy przed niebezpieczeństwem zawalenia (LW. 41.366/1900). Obacz wyjaśnienie do rubryki III. dochodów.)

e) Nieprelimiowane koszta zakupna 1 pary koni w kwocie 651 K. 52 g. (LW. 52.307/900).

Ogółem wydano w tej rubryce, jak wyżej, 3.508 K. 33 g.

Dochody.

10. Folwark w Czernichowie.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Dochody w roku 1900. K.	g.	Kwota budżetem uchwalona K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się dochody mniejsze większe K.
		Dochody.				
I.		**Z gospodarstwa.**				
	1	Ze sprzedaży płodów rolnych i chmielarni	614	78	600	*15*
	2	Ze sprzedaży płodów zwierzęcych:				
		a) krowiarnia . . . 2.041 K. 42 g.				
		b) nierogacizna . . 322 „ 50 „	2.363	92	2.800	436
	3	Z wynajętych ról i pastwisk	1.222	—	1.100	*122*
	4	Za wynajęte konie	826	12	600	*226*
	5	Za nawóz stajenny do ogrodów	—	—	100	100
						536
		Suma rubryki I .	5.026	82	5.200	*363*
						— 173
II.		**Z lasu i wikla.**				
	6	Ze sprzedaży drzewa opałowego i budulcowego .	4.429	94	2.800	*1.630*
	7	Z wikla i trawy wśród wikla	3.351	10	4.800	1.449
						1.630
		Suma rubryki II. .	7.781	04	7.600	1.449
						+ *181*
III.	8	**Z pieca wapiennego**	137	50	1.100	— 963
IV.		**Inne dochody.**				
	9	Olborne za łamanie kamienia	3	—	200	197
	10	Z dzierżawy placu targowego, zwanego „Rynek“ .	40	—	40	
		Suma rubryki IV. .	43	—	240	— 197
V.	11	**Rozmaite nieprzewidziane**	1.911	20	100	+ *1.811*
—	—	**Dotacya z funduszu krajowego** . . .	1.270	02	688	+ *582*

Uzasadnienie różnic.

Do rubr. *I. poz. 1. Dochody* nieznacznie *większe* o 15 K., nie dające się ściśle naprzód obliczyć.

„ „ *I. poz. 2. Dochody mniejsze* o 436 K., zależne od mleczności krów i z powodu stałego zmniejszenia stanu trzody chlewnej.

„ „ *I. poz. 3.* Wydzierżawienie łąk kłokoszyńskich pojedyńczemi parcelami wpłynęło na uzyskanie *większych dochodów* z czynszu o kwotę 122 K.

10. Folwark w Czernichowie.

Do rubr. *I. poz. 4. Dochód większy* o 226 K. wedle rzeczywistych wpływów.
„ „ *I. poz. 5.* Nie było dochodu.
„ „ *II. poz. 6. Dochód większy o* 1.630 K. wskutek wyrobu i sprzedaży znaczniejszej ilości materyału do adaptacyj, wykonanych w budynkach zakładowych.
„ „ *II. poz. 7. Dochód mniejszy* o 1.449 K., znajdujący pokrycie do kwoty 1.400 K. w wykazanej poniżej należytości czynnej.
„ „ *III.* Wskutek wstrzymanego przez organa c. k. Starostwa ruchu wapiennika z obawy przed niebezpieczeństwem zawalenia pieca, zwolniono dzierżawcę od warunków kontraktu na rok 1900. Równocześnie celem przywrócenia tego ruchu zarządzono naprawę pomostu przy piecu wapiennym. (Obacz wyjaśnienie pod *d)* do rubryki VI. wydatków). Nieprzewidziana ta przerwa wpłynęła w r. 1900 na *dochody mniejsze* o 963 K. (LW. 27.762/900 i 76.732/900).
„ „ *IV. poz. 9. Dochód mniejszy* o 197 K., gdyż z powodów, jak przy pozycyi poprzedniej, rozwiązano również kontrakt na łamanie kamienia.
„ „ *V.* Na *dochody* tej rubryki, *większe* o 1.812 K. wpłynęły: *a)* zasiłek udzielony z c. k. Skarbu Państwa w kwocie 1.538 K. Częścią tego zasiłku w kwocie 1.060 K. 49 g. umorzono należytość z r. 1899, przypadającą funduszowi folwarku od funduszu krajowego z tytułu kosztów naprawy wałów nad Wisłą, zniszczonych wylewami, resztę zaś użyto na częściowe pokrycie wydatków z tegoż tytułu, wynoszących w roku 1900 kwotę 752 K. 81 g. (LW. 22.746/900 i 33.706/900, obacz wyjaśnienie pod *c)* do rubryki VI. wydatków). 2) dochody uzyskane na pokrycie należytości z lat ubiegłych w kwocie 182 K. 86 g. 3) wreszcie dochody z rozmaitych wpływów przypadkowych w kwocie 190 K. 34 g. — Ogółem 1.911 K. 20 g.
„Dotacya *z funduszu krajowego*". *Wynikłość większa* o 582 K. w miarę potrzeby pokrycia niedoboru.

Stan majątku z końcem roku 1900.

Liczba rub.	Liczba poz. budżetu	Poszczególnienie	Pozostałe Należytości czynne z lat ubiegłych K.	g.	z roku bieżącego K.	g.	bierne z lat ubiegłych K.	g.	z roku bieżącego K.	g.
		Wydatki.								
IV.	17	Prestacya drogowa . .		—	—	—	4	80	—	—
V.	18	Bankowi krajowemu we Lwowie spłata pożyczki .	—	—	—	—	12.739	08	—	—
		Dochody.								
II.	7	Reszta czynszu za dzierżawę wikla w r. 1900	—	—	1.400	—	—	—	—	—
V.	11	Zwrot tantyem od Remina	100	36	—	—	—	—	—	—
		Razem .	100	36	1.400	—	12.743	88	—	—
					1.500	36			12.743	88
		W porównaniu ze stanem czynnym . .	—	—	—	—	—	—	1.500	36
		Czysty stan **bierny** .	—	—	—	—	—	—	11.243	52

LW. 28.217/1901.

Wydatki. 11. Krajowa niższa szkoła rolnicza w Horodence.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1900. K.	g.	Kwota budżetem uchwalona K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze niższe K.
		Wydatki.				
I		**Płace nauczycieli.**				
	1	Nauczyciel do nauk fachowych i kierownik, płaca i dodatek aktywalny	2.653	32	2.880	226
	2	Nauczyciel pomocniczy do nauk fachowych, płaca i dodatek aktywalny	1.945	32	2.200	255
	3	Instruktor do robót ręcznych i dozorca uczniów, płaca	300	—	1.200	90
	4	Nauczyciel do nauk elementarnych, płaca i dodatek aktywalny	1.100		1.100	—
	5	Katecheta obrz. łać i gr. kat.	600		600	
		Suma rubryki I.	6.598	64	7.980	1.381
II.		**Koszta administracyjne.**				
	6	Zarząd: *a*) pomoc kancelaryjna 240 K. — g. *b*) koszta kancelaryjne 182 „ 52 „ *c*) sługa szkolny i stróż nocny 564 „ — „	986	52	1.040	53
	7	Opał	1.381	26	1.400	19
	8	Oświetlenie	334	40	300	*34*
	9	Utrzymanie budynków { zwyczajne	609	75	600	*10*
		{ **nadzwyczajne**	**1697**	**93**	**1.738**	40
	10	Sprzęty i ruchomości { zwyczajne	321	50	300	*21*
		{ **nadzwyczajne**	**200**		**200**	—
	11	Utrzymanie koni do posług administracyjnych	801	71	800	2
	12	Podatek od gruntu szkolnego	56	63	60	3
		Razem { zwyczajne	4.491	77	4.500	75
		{ **nadzwyczajne**	**1.897**	**93**	**1.938**	*67* 40
		Suma rubryki II.	6.389	70	6.438	115 *67* 48
III.		**Utrzymanie uczniów.**				
	13	Stołowanie	8.503	96	12.000	717
	14	Odzież, pościel i pranie	2.778	51		*110*
	15	Lekarz i apteka	410	44	300	150
	16	Uczeń praktykant	150		300	867
		Suma rubryki III.	11.842	91	12.600	*110* — 757
		Do przeniesienia { zwyczajne	22.933	32	25.080	2.323 *177*
		{ **nadzwyczajne**	**1897**	**93**	**1.938**	40

Wydatki. 11. Krajowa niższa szkoła rolnicza w Horodence.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1900. K.	g.	Kwota budżetem uchwalona K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze zwyższe K.
		Z przeniesienia { zwyczajne .	22.933	32	25.080	2.323
		{ **nadzwyczajne** .	**1.897**	**93**	**1.938**	*177*
						40
IV.		**Potrzeby naukowe.**				
	17	Przybory do nauki i pisania dla uczniów . .	228	78	240	11
	18	Środki naukowe:				
		a) modele, maszyny, narzędzia i inne przyrządy do demonstracyi . . . 398 K. 54 g.				
		b) biblioteka i czytelnia . . 145 „ 54 „				
		c) ogród szkolny (nasiona, okazy roślin, nawozy i t. p.) . . 340 „ 78 „	684	86	660	*25*
	19	Ogródki doświadczalne do uprawy tytoniu . .	31	24	40	9
	20	Wycieczki z uczniami	9	20	100	91
						111
		Suma rubryki IV. .	954	08	1.040	*25*
						— 86
V.		**Kursy specyalne.**				
	21	Kurs weterynaryi **nadzwyczajne** . . .	—		**600**	600
	22	„ ćwiczeń dla szkolnej straży pożarnej . .	94	06	100	6
	23	„ mleczarstwa	95	60	100	5
	24	„ uprawy tytoniu	120	—	120	—
		Razem { zwyczajne . .	309	66	320	11
		{ **nadzwyczajne** .	—		**600**	600
		Suma rubryki V.	309	66	920	— 611
VI.	25	**Rozmaite nieprzewidziane**	121	40	100	+ *21*
						2.445
		Razem { zwyczajne . .	24.318	46	26 540	*223*
		{ **nadzwyczajne** .	**1 897**	**93**	**2 538**	640
						3.085
		Suma wydatków . .	26.216	39	29.078	*223*
						— 2.862

11. Krajowa niższa szkoła rolnicza w Horodence.

Uzasadnienie różnic.

Do rubr. *I. poz. 1. Wydatek mniejszy* o 226 K. z powodu zamianowania kierownika z poborami w budżecie przewidzianymi dopiero od dnia 1 maja 1900 (LW. 17.649/900).

„ „ *I. poz. 2. Wydatek mniejszy* o 255 K., gdyż w miejsce stałego nauczyciela Włodzimierza Markowskiego zwolnionego na własne żądanie od obowiązków służbowych z dniem 31 sierpnia 1900, przyjęto na praktykę nauczyciela Jana Horbania z mniejszymi poborami (LW. 60427/900),

„ „ *I. poz. 3. Wydatek mniejszy* o 900 K. wskutek *intercalare.*

„ „ *II. Wydatki* ogółem *mniejsze* o 48 K. wedle rzeczywistej potrzeby w tym roku.

„ „ *poz. 13. i 14. Wydatki mniejsze* o 717 K. zależne od cen artykułów żywności do kuchni prowadzonej we własnym zarządzie. W roku 1900 było na utrzymaniu w zakładzie przeciętnie o 4 uczniów więcej, aniżeli preliminowano.

„ „ *III. poz. 15. Wydatek większy* o 110 K. z powodu dwóch wypadków tyfusu i wynikłych stąd kosztów 3 miesięcznego leczenia w szpitalu.

„ „ *III. poz. 16. Zaoszczędzono* 150 K. wskutek *intercalare.*

„ „ *IV. Wydano* ogółem *mniej* o 86 K. przy uwzględnieniu rzeczywistych potrzeb w tym roku.

„ „ *V. poz. 21. Nie zużyto* nadzwyczajnego kredytu w kwocie 600 K., gdyż nie zachodziła potrzeba zastępstwa krajowego nauczyciela weterynaryi.

„ „ *V. poz. 22 i 23* Różnice drobne na korzyść budżetu.

„ „ *VI. Wydatek większy* o 21 K. z powodu pokrycia z tej rubryki kosztów pogrzebu zmarłego ucznia III. roku (LW. 26.496/900).

Dochody.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Dochody w roku 1900. K.	g.	Kwota budżetem uchwalona K.	W porównaniu z kwotą prelim. okazują się dochody mniejsze większe K.
		Dochody.				
I.	1	**Subwencya z c. k. Skarbu Państwa** . .	6.000	—	6.000	
II.	2	**Opłaty na utrzymanie uczniów:**				
		a) Rada powiatowa horodeńska . 900 K.				
		b) Gmina miasta Horodenki . . 200 „				
		c) Uczniowie samopłacący . . 510 „	1.610	—	1.400	+ 210
III.	3	**Dochód z ogrodu szkolnego i ogródka** doświadczalnego tytoniowego	594	11	300	+ 294
		Razem .	8.204	11	7.700	504
—		**Dotacya z funduszu krajowego** . . .	18.012	28	21.378	3.366
						3.366
						504
		Suma dochodów .	26.216	39	29.078	— 2.862

11. Krajowa niższa szkoła rolnicza w Horodence.

Uzasadnienie różnic.

Do *rubr. II. Dochód większy* o 210 K. gdyż w tej kwocie wpłynęły nieprelimiowane opłaty za 2 uczniów.

„ „ *III. poz. Dochód większy* o 294 K. z powodu sprzedaży większej ilości liścia tytoniowego.

„Dotacya *z funduszu krajowego*". *Wynikłość mniejsza* o 3.366 K. w miarę potrzeby pokrycia niedoboru.

Wykaz należytości z końcem roku 1900.

Stan czynny	K. — g.
Stan bierny	„ — „

Wykaz realności zarachowano przy funduszu krajowym.

LW. 24.095/1901.

Wydatki. 12. Krajowa niższa szkoła rolnicza w Jagielnicy.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1900. K.	g.	Kwota budżetem uchwalona K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze	więcej K.	g.
		Wydatki.						
I.		**Płace nauczycieli.**						
	1	Nauczyciel do nauk fachowych i kierownik, płaca z dodatkami	4.080	—	4.080		—	—
	2	Nauczyciel pomocniczy do nauk fachowych płaca z dodatkami	2.785	55	2.786			
	3	Instruktor do robót ręcznych i dozorca uczniów, płaca	1.200	—	1.200			
	4	Nauczyciel do nauk elementarnych, płaca i dodatek aktywalny	1.100	—	1.100		—	—
		remuneracya za naukę pszczelnictwa i sadownictwa, **nadzwyczajne**	**200**	—	**200**		—	—
	5	Katecheta obrz. łać. i gr. kat.	500	—	500		—	—
		Razem { zwyczajne	9.665	55	9.666		—	—
		Razem { **nadzwyczajne**	**200**	—	**200**		—	—
		Suma rubryki I	9.865	55	9.866		—	—
II.		**Koszta administracyi.**						
	6	Zarząd:						
		a) pomoc kancelaryjna 240 K. — g.						
		b) koszta kancelaryjne, inseraty druki i portorya 227 K. 56 „						93
		c) sługa szkolny i stróż nocny 479 „ 66 „	947	22	1.040			3
	7	Opał	1.196	80	1.200			52
	8	Oświetlenie	147	81	200			29
	9	Utrzymanie budynków { zwyczajne	728	94	700		—	
		Utrzymanie budynków { **nadzwyczajne**	**300**		**300**			14
	10	Sprzęty i ruchomości	386	53	400			162
		Razem { zwyczajne	3.407	30	3.540			29
		Razem { **nadzwyczajne**	**300**	—	**300**		—	—
		Suma rubryki II.	3.707	30	3.840			162
								29
								133
III.		**Utrzymanie uczniów.**						
	11	Stołowanie	5.921	21	12.000			2.056
	12	Odzież, pościel i pranie	4.023	19				87
	13	Lekarz i apteka	486	67	400			
		Suma rubryki III.	10.431	07	12.400			2.056
								87
							—	1.969
								2.218
		Do przeniesienia { zwyczajne	23.503	92	25.606			116
		Do przeniesienia { **nadzwyczajne**	**500**	—	**500**			

Wydatki. 12. Krajowa niższa szkoła rolnicza w Jagielnicy.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1900. K.	g.	Kwota budżetem uchwalona K.	W porównaniu z kwotą prelim. okazują się wydatki mniejsze *większe* K.
		Z przeniesienia { zwyczajne .	23.503	92	25.606	2.218 *116*
		{ **nadzwyczajne** .	**500**	—	**500**	—
IV.		**Potrzeby naukowe.**				
	14	Przybory do nauki i pisania dla uczniów . .	109	98	200	90
	15	Środki naukowe:				
		a) modele, maszyny, narzędzia i i inne przyrządy do demonstracyi i ćwiczeń praktyczn. 307 K. 61 g.				
		b) biblioteka i czytelnia . 198 „ 56 „				
		c) ogród szkolny . . . 2 „ 56 „	508	73	540	31
	16	Ogródki doświadczalne do uprawy tytoniu . .	26	09	40	14
	17	Wycieczki z uczniami	—	—	100	100
		Suma rubryki IV. .	644	80	880	235
V.		**Kursy specyalne.**				
	18	Kurs ćwiczeń dla szkolnej straży pożarnej . .	100	—	100	—
	19	„ uprawy i suszenia tytoniu	200	—	200	—
		Suma rubryki V. .	300	—	300	—
VI.	20	**Gospodarstwo:**				
		a) Wydatki na gospodarstwo . 7.176 K. 01 g.				
		b) Czynsz dzierżawny za grunta, odstąpione szkole przez skarb jagielnicki . . . 100 „ — „	7.276	01	3.200	+ *4.076*
VII.	21	**Rozmaite nieprzewidziane**	121	—	100	+ *21*
		Razem { zwyczajne .	31.845	73	30.086	*4.213* 2.453
		{ **nadzwyczajne** .	**500**	—	**500**	—
		Suma wydatków .	32.345	73	30 586	*4.213* 2.453
						+ *1760*

12. Krajowa niższa szkoła rolnicza w Jagielnicy.

Uzasadnienie różnic.

Do rubr. II. Wydatki w ogóle *mniejsze* o 133 K. wedle rzeczywistej potrzeby w tym roku.
„ „ *III. poz. 11 i 12. Wydatki mniejsze* o 2.056 K., zależne od cen artykułów żywności do kuchni, prowadzonej we własnym zarządzie.
„ „ *III. poz. 13. Wydatek większy* o 87 K, gdyż stan zdrowotności uczniów wymagał większych kosztów.
„ „ *IV.* Różnice w kwocie 235 K. na korzyść budżetu przy uwzględnieniu rzeczywistych potrzeb w tym roku.
„ „ *VI. Wydatki większe* o 4.076 K. Obacz wyjaśnienie do rubryki III. dochodów.
„ „ *VII. Wydatek* nieznacznie *większy* o 21 K. spowodowany pokryciem nieprelimino-wanego wynagrodzenia ucznia praktykanta, za czas od 1. października do końca grudnia 1900 w kwocie 75 K. (LW. 65.307/900.)

Dochody.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Dochody w roku 1900. K.	g.	Kwota budżetem uchwalona K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się dochody mniejsze aniżeli K.
		Dochody.				
I.	1	**Subwencya z c. k. Skarbu Państwa** . .	6.000	—	6.000	—
II.	2	**Opłaty na utrzymanie uczniów** . . .	450	—	500	— 50
III.	3	**Dochody z gospodarstwa:**				
		a) Dochód z gospodarstwa szkolnego . . . . 8.244 K. 60 g.				
		b) Zarobek uczniów . . 974 „ 25 „	9.218	85	5.660	+ 3.559
		Suma dochodów .	15.668	85	12.160	3.559 50
—	—	**Dotacya z funduszu krajowego** . . .	16.676	88	18.426	1.749
		Razem .	32.345	73	30.586	3.559 1.799
						+ 1.760

12. Krajowa niższa szkoła rolnicza w Jagielnicy.

Uzasadnienie różnic.

Do rubr. *II. Dochód mniejszy* tylko o 50 K., gdyż w miejsce stypendysty Rady powiatowej buczackiej przybył drugi uczeń samopłacący.

„ „ *III. Dochody* (*większe* od budżetu o 3.559 K.) wyniosiły w tym roku . . . . . 9.218 K. 85 g.
Wydatki (obacz rubrykę VI.) kwotę . . . . . 7.276 „ 01 „
zatem *nadwyżka* dochodów . 1.942 K. 84 g.
a gdy preliminowano tę *nadwyżkę* w kwocie . . . . 2.460 „ — „
z porównania okazuje się wynik *niekorzystniejszy* od budżetu o kwotę . . . . . 517 K. 16 g.
spowodowany brakiem w tym roku dochodów z chlewni, gdyż wskutek pomoru świń c. k. Starostwo zarządziło wybicie całej trzody w ilości 17 sztuk (LW. 61.110/900).

„Dotacya z funduszu krajowego". *Dochód mniejszy* o 1.749 K., w miarę potrzeby pokrycia niedoboru, a zatem i ogólny wynik *korzystniejszy* o tę kwotę od budżetu.

Stan majątku z końcem roku 1900.

Stan czynny . . . . . — K. — g.
Stan bierny . . . . . — „ — „

Wartość gruntów, będących własnością szkoły, wykazano przy funduszu krajowym.

LW. 25.698/1901.

Wydatki. 13. Krajowa niższa szkoła rolnicza w Kobiernicach.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1900. K.	g.	Kwota budżetem uchwalona K.	W porównaniu z kwotą prelim. okazuje się wydatki mniejsze większe K.
		Wydatki.				
I.		**Płace nauczycieli.**				
	1	Nauczyciel do nauk fachowych i kierownik, płaca i dodatek aktywalny	2.880	—	2.880	—
	2	Nauczyciel pomocniczy do nauk fachowych, płaca i dodatek aktywalny	1.998	92	2.200	201
	3	Instruktor do robót ręcznych i dozorca uczniów, płaca	1.150	—	1.200	50
	4	Nauczyciel do nauk elementarnych, płaca i dodatek aktywalny	1.100	—	1.100	—
	5	Katecheta obrz. łać., płaca i wydatki z powodu nabożeństwa	394	98	400	5
		Suma rubryki I. .	7.523	90	7.780	— 256
II.		**Pensye, emerytury i zaopatrzenia.**				
	6	Ziemiański Zygmunt, były nauczyciel emerytura .	504	—	504	—
III.		**Koszta administracyi.**				
	7	Zarząd:				
		a) pomoc kancelaryjna . . 240 K. — g.				
		b) koszta kancelaryjne, inseraty, druki i portorya . . . 180 „ 54 „				
		c) sługa szkolny i stróż nocny . 476 „ 69 „	897	23	1.040	143
	8	Opał	596	40	1.000	403
	9	Oświetlenie	285	93	240	46
	10	Utrzymanie budynków { zwyczajne .	600	—	600	—
		{ **nadzwyczajne .**	**869**	**28**	**200**	669
	11	Sprzęty i ruchomości	176	67	200	23
	12	Utrzymanie koni do posług administracyjnych .	736	35	800	64
		Razem { zwyczajne .	3.292	58	3.880	588
		{ **nadzwyczajne .**	**869**	**28**	**200**	669
		Suma rubryki III. .	4.161	86	4.080	715
						633
						+ 82
IV.		**Utrzymanie uczniów.**				
	13	Stołowanie	9.328	61	12.000	132
	14	Odzież, pościel i pranie	2.803	24		86
	15	Lekarz i apteka	386	41	300	250
	16	Uczeń praktykant	50	—	300	250
		Suma rubryki IV. .	12.568	26	12.600	218
						— 32
						1.139
		Do przeniesienia { zwyczajne .	23.888	74	24.764	264
		{ **nadzwyczajne .**	**869**	**28**	**200**	669

Wydatki. 13. Krajowa niższa szkoła rolnicza w Kobiernicach.

Liczba rubryki / pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1900. K.	g.	Kwota budżetem uchwalona K.	W porównaniu z kwotą prelim. okazują się wydatki mniejsze *większe* K.
					1.139
	Z przeniesienia { zwyczajne .	23.888	74	24.764	*264*
	{ **nadzwyczajne** .	**869**	**28**	**200**	*669*
V.	**Potrzeby naukowe.**				
	Przybory do nauki i pisania dla uczniów . .	226	70	240	13
17	Środki naukowe:				
18	*a*) modele, maszyny, narzędzia i inne przyrządy do demonstracyi i ćwiczeń praktycznych . . 328 K. 75 g. *zwycz.* 600 K. *nadzw.*				
	b) biblioteka i czytelnia . 164 „ 32 „ — „				
	c) ogród szkolny . . 134 „ 02 „ — „				
	Suma pozycyi 18 . { zwyczajne .	627	09	560	*67*
	{ **nadzwyczajne**	**600**	—	**600**	—
19	Wycieczki z uczniami	106	24	100	*6*
					73
	Razem . { zwyczajne . .	960	03	900	13
	{ **nadzwyczajne** .	**600**	—	**600**	—
					73
	Suma rubryki V. .	1.560	03	1.500	13
					+ *60*
VI.	**Kursy specyalne.**				
20	Kurs ćwiczeń dla szkolnej straży pożarnej . .	84	15	100	16
21	Kurs mleczarstwa . { zwyczajne . .	99	75	100	—
	{ **nadzwyczajne** . .	**240**	—	**240**	—
	Razem { zwyczajne .	183	90	200	16
	{ **nadzwyczajne** .	**240**	—	240	—
	Suma rubryki VI. .	423	90	440	— 16
VII.	22 **Gospodarstwo:**				
	a) Wydatki na gospodarstwo . 8.107 K. 83 g.				
	b) Czynsz dzierżawny:				
	α) za folwark z inwentarzem . . 1.608 K. 24 g.				
	β) za wynajętą ubikacyę na mleczarnię . 100 „ — „				
	γ) za wynajęte mieszkanie dla służby . 120 „ — „ 1828 „ 24 „	9.936	07	7.028	*2.908*
	c) Drenowanie pól	356	52	—	*356*
	Suma rubryki VII. .	10.292	59	7.028	+ *3.264*
VIII.	23 **Rozmaite nieprzewidziane**	311	76	100	+ *212*
					3.813
	Razem { zwyczajne .	35.637	02	32.992	1.168
	{ **nadzwyczajne** .	**1.709**	**28**	**1.040**	*669*
					4.482
	Suma wydatków .	37.346	30	34.032	1.168
					+ *3.314*

13. Krajowa niższa szkoła rolnicza w Kobiernicach.

Uzasadnienie różnic.

Do rubr. *I. poz. 2. Wydatek mniejszy* o 201 K., gdyż Stanisław Dzierzbicki pobierał do końca kwietnia 1900 mniejsze pobory, a dopiero od 1. Maja zamianowany został nauczycielem, z poborami w budżecie przewidzianymi (LW. 17.651/900).

„ „ *I. poz. 3. Wydatek mniejszy* o 50 K. wskutek *intercalare.*

„ „ *I. poz. 5. Wydatek mniejszy* o 5 K. wedle potrzeby.

„ „ *II. poz. 7. Wydatek mniejszy* o 143 K. głównie z powodu *intercalare* w subpozycyi c).

„ „ *II. poz. 8. Wydatek mniejszy* o 403 K. wedle rzeczywistej potrzeby w tym roku.

„ „ *II. poz. 9. Wydatek większy* o 46 K., spowodowany zaprowadzeniem w salach wykładowych większych lamp, zużywających większą ilość nafty.

„ „ *III. poz. 10.* Na *przekroczenie* nadzwyczajnego kredytu o kwotę 669 K. wpłynęły koszta pokrycia dachów i ułożenia nowej powały w budynku szkolnym, wynoszące ogółem 6.669 K. 28 g., z których 5 800 K. przeniesiono na rachunek nadzwyczajnego kredytu, preliminowanego w tej wysokości na rok 1901, resztę zaś t. j. 869 K. 28 g. zarachowano w tym roku. (**Obacz sprawozdanie Wydziału krajowego o krajowych niższych szkołach rolniczych za rok 1900. LW. 13.182/901**).

„ „ *III. poz. 11. Wydano mniej* o 23 K. wedle potrzeby.

„ „ *III. poz. 12. Wydatek mniejszy* o 64 K., gdyż do posług administracyjnych przyjęto konie wojskowe dopiero w marcu 1900.

„ „ *IV. poz 13 i 14. Wydatki* nieznacznie tylko *większe* o 132 K., pomimo, że preliminowano koszta utrzymania 40 uczniów, a było ich w roku 1900 przeciętnie 42.

„ „ *IV. poz. 15. Wydatek większy* o 86 K., spowodowany epidemicznemi słabościami w roku 1900.

„ „ *IV. poz. 16. Wydatek mniejszy* o 250 K. wskutek *intercalare.*

„ „ *V. Wydatki* ogółem *większe* o 60 K. wskutek znaczniejszych kosztów uzupełnienia środków naukowych i naprawy przyrządów fizykalnych.

„ „ *VI. poz. 20. Wydatek mniejszy* o 16 K. wedle potrzeby.

„ „ *VII. poz. 22 a) b) Wydatki większe* o 2.908 K. (Obacz wyjaśnienie do rubryki IV. dochodów).

„ „ *VII. poz.* (niebudżet.) „*Drenowanie pól*“. Na drenowanie pól, rozpoczęte w roku 1899, a dokończone w r. 1900, wydano 356 K. 52 g., zatem łącznie z wydatkami wykazanymi w zamknięciu za rok 1899 — kosztowało drenowanie ogółem 1.112 K. 52 g.

„ „ *VIII. Wydatek większy* o 212 K., gdyż wypłacono zasiłek nauczycielowi Kaweckiemu w kwocie 300 K. na koszta przesiedlenia z Bereźnicy do Kobiernic (LW. 50.421/900).

Dochody. 13. Krajowa niższa szkoła rolnicza w Kobiernicach.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Dochody w roku 1900. K.	Dochody w roku 1900. g.	Kwota budżetem uchwalona K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się dochody mniejsze *większe* K.
		Dochody.				
I.	1	**Subwencya z c. k. Skarbu Państwa** . .	6.000	—	6.000	...
II.	2	**Opłaty na utrzymanie uczniów** . . .	1.600	—	1.700	— 100
III.	3	**Dochód z pola i ogrodu szkolnego** . .	227	57	120	+ *107*
IV.	4	**Dochody z gospodarstwa:**				
		a) Dochód z dzierżawy folwarku 9.679 K. 80 g.				
		b) Zarobek uczniów . . 740 „ — „	10.419	80	8.696	+ *1.724*
		Suma dochodów .	18.247	37	16.516	*1.831* 100
—	—	**Dotacya z fundu-zu krajowego** . . .	19.098	93	17.516	*1.583*
		Razem .	37.346	30	34 032	*3.414* 100
						+ *3.314*

Uzasadnienie różnic.

Do rubr. *II. Dochody mniejsze* o 100 K. wskutek uiszczenia opłaty przez Radę powiatową mielecką tylko za pół roku, gdyż uczeń z tego powiatu opuścił zakład z końcem II. półrocza 1899/1900.

„ „ *III. Dochód większy* o 107 K., gdyż tak jak w roku 1899, sprzedano większą ilość chmielu.

13. Krajowa niższa szkoła rolnicza w Kobiernicach.

Do rubr. IV. Dochody z gospodarstwa *większe* o 1.724 K., wynosiły

ogółem w roku 1900 kwotę	10.419 K.	80 g.
Wydatki na gospodarstwo (jak rubr. VII. poz. 22 *a*) *b*) wydatków	9.936 „	07 „
zatem *nadwyżka dochodów*	483 K.	73 g.
a gdy preliminowano tę nadwyżkę w kwocie	1.668 „	— „
okazuje się wynik *niekorzystniejszy* od budżetu o . . .	1.184 K.	27 g.

Nieoględna gospodarka byłego kierownika w ubiegłych latach uniemożliwiła jeszcze w tym roku utrzymanie równowagi budżetowej w gospodarstwie.

„*Dotacya z funduszu krajowego*“. *Dochód większy* o 1.583 K. powstał w miarę potrzeby pokrycia niedoboru głównie z powodu niekorzystnych wyników gospodarstwa folwarcznego.

Stan majątku z końcem roku 1900.

Stan czynny	K.	— g.
Stan bierny	„	„

LW. 24.096/1901.

Wydatki. 14. Krajowa niższa szkoła rolnicza w Bereźnicy.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1900. K.	g.	Kwota budżetem uchwalona K.	W porównaniu z kwotą prelim. okazują się wydatki mniejsze *większe* K.
		Wydatki.				
I.		**Płace nauczycieli.**				
	1	Nauczyciel do nauk fachowych i kierownik, płaca z dodatkiem aktywalnym	2.880	—	2.880	—
	2	Nauczyciel pomocniczy do nauk fachowych, płaca z dodatkiem aktywalnym	2.199	87	2.200	—
	3	Instruktor do robót ręcznych i dozorca uczniów, płaca	1.200	—	1.200	—
	4	Nauczyciel do nauk elementarnych, płaca z dodatkiem aktywalnym	1.099	92	1.100	—
	5	Katecheta obrz. łać. i gr kat.	984	—	960	*24*
		Suma rubryki I. .	8.363	79	8.340	+ *24*
II.		**Pensye, emerytury i zaopatrzenia.**				
	6	Cisło Eleonora, wdowa po nauczycielu: emerytura . . . . . 1.200 K. dodatek na wychowanie 4-ga dzieci 480 „	1.680	—	1.680	—
III.		**Koszta administracyjne.**				
	7	Zarząd: *a*) pomoc kancelaryjna . . 240 K. — g. *b*) koszta kancelaryjne . . 173 „ — „ *c*) sługa szkolny i stróż nocny 537 „ 80 „	950	80	1.040	89
	8	Opał	977	90	1.200	222
	9	Oświetlenie	307	67	240	*68*
	10	Utrzymanie budynków { zwyczajne . .	380	30	400	20
		{ **nadzwyczajne** . .	**1.400**	—	**1.400**	—
	11	Sprzęty i ruchomości { zwyczajne . .	260	20	200	*60*
		{ **nadzwyczajne.** . .	**430**	—	**430**	—
	12	Utrzymanie koni do posług administracyjnych	811	—	800	*11*
	13	Asekuracya i podatek	127	46	280	153
		Razem { zwyczajne .	3 815	33	4.160	484 *139*
		{ **nadzwyczajne** .	**1 830**	—	**1 830**	—
		Suma rubryki III. .	5.645	33	5.990	484 *139* — 345
		Do przeniesienia { zwyczajne .	13.859	12	14.180	484 *163*
		{ **nadzwyczajne** .	**1 830**	—	**1 830**	—

Wydatki. 14. Krajowa niższa szkoła rolnicza w Bereźnicy.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1900. K.	g.	Kwota budżetem uchwalona K.	W porównaniu z kwotą prelim. okazują się wydatki mniejsze	większe K.
		Z przeniesienia { zwyczajne .	13.859	12	14.180		163
		{ **nadzwyczajne .**	**1.830**	—	**1.830**	—	
IV.		**Utrzymanie uczniów.**					
	14	Stołowanie	6.997	75	10.200		1.15
	15	Odzież, pościel i pranie	2.048	75			8
	16	Lekarz i apteka	214	28	300		20
	17	Uczeń praktykant	92	50	300		
		Suma rubryki IV. .	9.353	28	10.800		1.44
V.		**Potrzeby naukowe.**					
	18	Przybory do nauki i pisania dla uczniów . .	233	77	240		
	19	Środki naukowe: *zwycz.* *nadzw.*					
		a) modele maszyny, narzędzia i inne przyrządy do demonstracyi . 265 K. 48 g. 300 K.					
		b) biblioteka i czytelnia 274 „ 86 „ — „					
		c) ogród szkolny . 215 „ 04 „ — „					19
		Suma pozycyi 19 { zwyczajne . .	755	38	560	—	
		{ **nadzwyczajne .**	**300**	—	**300**		0
	20	Wycieczki z uczniami	11	84	80		19
		Razem { zwyczajne .	1.000	99	880	—	7
		{ **nadzwyczajne .**	**300**	—	**300**		19
		Suma rubryki V. .	1.300	99	1.180		12
VI.		**Kursy specyalne.**					
	21	Kurs ćwiczeń dla szkolnej straży pożarnej . .	100	—	100	—	9
	22	„ mleczarstwa	8	—	100		7
	23	„ stelmachstwa i koszykarstwa . . .	115	80	100		9
		Sum rubryki VI. .	223	80	300		7
VII.	24	**Gospodarstwo:**					
		Wydatki na gospodarstwo	7.890	01	3.594		4.29
VIII.	25	**Rozmaite nieprzewidziane** . . .	399	56	100		30
		Razem { zwyczajne .	32.726	76	29.854		4.97
		{ **nadzwyczajne**	**2.130**	—	**2.130**	—	2.09
		Suma wydatków .	34.856	76	31.984		4.97
							2.09
							2.87

14. Krajowa niższa szkoła rolnicza w Bereźnicy.

Uzasadnienie różnic.

Do rubr. *I. poz. 5. Wydatek większy* o 24 K. zależny od ilości godzin wykładowych.
" " *III. poz. 7 i 8. Wydatki* ogółem *mniejsze* o 311 K. stosownie do potrzeb.
" " *III. poz. 9. Wydatek większy* o 68 K., gdyż kredyt okazał się niewystarczający, to też na r. 1901 preliminowano w tej pozycyi więcej o 60 K.
" " *III. poz. 10.* Wydatki zwyczajne *mniejsze* o 20 K. wedle potrzeby.
" " *III. poz. 11. Wydatek* zwyczajny *większy* o 60 K. spowodowany znaczniejszymi kosztami naprawy sprzętów w tym roku. *Z nadzwyczajnego* kredytu wydano na naprawę wózka i faetonu 261 K., resztę zaś nieużytego kredytu w kwocie 169 K. przeniesiono do rachunku r. 1901 (LW. 9.478/901).
" " *III. poz. 12.* Podrożenie paszy w r. 1900 wpłynęło na nieznaczne *przekroczenie wydatków* tej pozycyi o 11 K.
" " *III. poz. 13. Wydatek mniejszy* o 153 K. zależny od wysokości premii asekuracyjnej i dokonanego przez Władze skarbowe wymiaru podatków.
" " *IV. Wydatki* ogółem *mniejsze* o 1.447 K., zależne od cen zakupywanych artykułów żywności do kuchni, prowadzonej we własnym zarządzie, nadto preliminowano koszta utrzymania dla 34 uczniów, a było ich w roku 1900 przeciętnie tylko 32.
" " *V. Wydatki* w ogóle *większe* o 121 K., poniesione na przykupno atlasów i większej ilości brakujących książek bibliotecznych, oraz spowodowane większymi wkładami na ogród. Te ostatnie wydatki jednak znajdują zupełne pokrycie w nieprelimiowanych dochodach z ogrodu. (Obacz wyjaśnienie do rubryki dochodów „Rozmaite").
" " *VI. Wydatki* w ogóle *mniejsze* o 76 K. przy zastosowaniu do potrzeb w tym roku.
" " *VII. Wydatek większy* o 4.296 K., znajdujący zupełne pokrycie w większych dochodach z gospodarstwa. (Obacz wyjaśnienie do rubryki II. dochodów).
" " *VIII. Wydatek większy* o 300 K., gdyż z pozycyi tej pokryto koszta przesiedlenia nauczyciela Stanisława Dzierzbickiego z Kobiernic do Bereźnicy w kwocie 331 K. 14 g. (LW. 64.511/900).

Dochody. 14. Krajowa niższa szkoła rolnicza w Bereźnicy.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Dochody w roku 1900. K.	Dochody w roku 1900. g.	Kwota budżetem uchwalona K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się dochody mniejsze większe K.
		Dochody.				
I.	1	**Subwencya z c. k. Skarbu Państwa** . .	6.000	—	6.000	—
II.	2	**Dochód z gospodarstwa szkolnego** . .	8.650	58	3.000	+ 5.651
—	—	**Rozmaite nieprzewidziane**	212	48	—	+ 212
		Suma dochodów .	14.863	06	9.000	5.863
—	—	**Dotacya z funduszu krajowego** . . .	19.993	70	22.984	2.990
		Razem .	34.856	76	31.984	5.863 2.990 + 2.873

Uzasadnienie różnic.

Do rubr. II. Dochody z gospodarstwa *większe* o 5.651 K., wynosiły w roku 1900 — kwotę . . . . . 8.650 K. 58 g.
Wydatki na gospodarstwo (jak rubryka VII) — kwotę . . 7.890 „ 01 „
zatem *nadwyżka dochodów* . 760 K. 57 g.
a gdy preliminowano *niedobór* w kwocie . . . . . 594 „ — „
okazuje się z porównania wynik *korzystniejszy* od budżetu o kwotę 1.354 K. 57 g.
wskutek pomyślnych zbiorów w tym roku.

„*Rozmaite*“. *Dochód* budżetem *nieprzewidziany*, uzyskany ze sprzedaży płodów z ogrodu szkolnego. (Obacz wyjaśnienie do rubr. V. wydatków).

„*Dotacya z funduszu krajowego*“. *Wynikłość mniejsza* o 2.990 K. w miarę potrzeby pokrycia niedoboru.

Stan majątku z końcem roku 1900.

Stan czynny . . . . . — K. — g.
Stan bierny . . . . . — „ — „

Wartość gruntów i realności zaraehowano przy funduszu krajowym.

LW. 23.213/1901.

Wydatki. 15. Krajowa niższa szkoła rolnicza w Suchodole.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1900. K.	g.	Kwota budżetem uchwalona K.	W porównaniu z kwotą prelim. okazują się wydatki mniejsze *większe* K.
		Wydatki.				
I.		**Płace nauczycieli.**				
	1	Nauczyciel do nauk fachowych i kierownik, płaca z dodatkiem aktywalnym	2.839	98	2.880	40
	2	Nauczyciel pomocniczy do nauk fachowych, płaca z dodatkiem aktywalnym	1.999	95	2.200	200
	3	Trzeci nauczyciel do nauk fachowych, płaca z dodatkiem aktywalnym	1.653	28	1.760	107
	4	Instruktor do robót ręcznych i dozorca uczniów, płaca	1.200	—	1.200	—
	5	Nauczyciel do nauk elementarnych, płaca z dodatkiem aktywalnym	1 099	92	1.100	—
	6	Katecheta obrz. łać. i gr. kat.	333	33	400	67
		Suma rubryki I. .	9.126	46	9.540	— 414
II.		**Koszta administracyjne.**				
	7	Zarząd:				
		a) pomoc kancelaryjna . . 240 K. — g.				
		b) koszta kancelaryjne . . 143 „ 44 „				
		c) sługa szkolny i stróż nocny 565 „ 12 „	948	56	1 040	91
	8	Opał	1.141	11	1.200	59
	9	Oświetlenie	295	34	200	*95*
	10	Utrzymanie budynków	499	59	500	—
	11	Sprzęty i ruchomości	267	58	200	*67*
	12	Utrzymanie koni do posług administracyjnych .	846	64	800	47
		Suma rubryki II. .	3.998	82	3.940	*209* 150
						+ *59*
III.		**Utrzymanie uczniów.**				
	13	Stołowanie	6.532	32	9.600	80
	14	Odzież, pościel i pranie	2.987	74		
	15	Lekarz i apteka	368	58	200	*169*
		Suma rubryki III. .	9.888	64	9.800	*169* 80
						+ *89*
		Do przeniesienia .	23.013	92	23.280	*644* *378*

Wydatki. 15. Krajowa niższa szkoła rolnicza w Suchodole.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1900. K.	g.	Kwota budżetem uchwalona K.	W porównaniu z kwotą prelim. okazują się wydatki mniejsze większe K.
		Z przeniesienia . . .	23.013	92	23.280	644 378
IV.		**Potrzeby naukowe.**				
	16	Przybory do nauki i pisania dla uczniów . .	209	14	200	9
	17	Środki naukowe:				
		a) modele, maszyny, narzędzia i inne przyrządy do demonstracyi i ćwiczeń praktycznych . . .	560	—	560	—
		b) biblioteka i czytelnia . .				
		c) ogród szkolny				
		Suma rubryki IV. .	769	14	760	+ 9
V.		**Kursy specyalne.**				
	18	Kurs mleczarstwa	100	—	100	—
	19	Kurs ćwiczeń dla szkolnej straży pożarnej . .	2	—	100	98
		Suma rubryki V. .	102	—	200	— 98
VI.	20	**Gospodarstwo:**				
		a) Wydatki na gospodarstwo { zwyczajne .	8.427	11	1.732	6.695
		{ **nadzwyczajne** .	**710**	—	**710**	—
		b) Czynsz dzierżawny z gruntów dzierżawionych od gminy	1.000	—	1.000	—
		Razem . { zwyczajne .	9.427	11	2.732	6.695
		{ **nadzwyczajne** .	**710**		**710**	—
		Suma rubryki VI. .	10.137	11	3.442	+ 6.695
VII.	21	**Rozmaite nieprzewidziane**	83	09	100	— 17
		Razem { zwyczajne .	33.395	26	27.072	7.082 759
		{ **nadzwyczajne** .	**710**	—	**710**	—
		Suma wydatków .	34.105	26	27.782	7.082 759 + 6.323

15. Krajowa niższa szkoła rolnicza w Suchodole.

Uzasadnienie różnic.

Do rubr. *I. poz. 1. Wydatek mniejszy* o 40 K., gdyż Edmunda Bielskiego zamianowano stale kierownikiem dopiero od 1. lipca 1900, a za pełnienie obowiązków kierownika prowizorycznego od 1. stycznia do 30. czerwca wypłacono mu z tej pozycyi tylko remuneracyę w kwocie 300 K. (LW. 20.482/900.)

„ „ *I. poz. poz. 2. Wydatek mniejszy* o 200 K. z powodu zamianowania Józefa Fronia rzeczywistym nauczycielem z poborami w budżecie przewidzianymi, dopiero od 1. maja 1900. (LW. 17.048/900.)

„ „ *I. poz. 3. Wydatek mniejszy* o 107 K., również z powodu późniejszego zamianowania.

„ „ *I. poz. 6.* Z pozycyi tej przyznano podwyższenie płacy dopiero od 1. września 1900, co wpłynęło na *mniejszy wydatek* o 67 K.

„ „ *II. poz. 7 i 8. Wydatki* w tych pozycyach ogółem *mniejsze* o 150 K. w zastosowaniu do ścisłych potrzeb.

„ „ *II. poz. 9. Wydatek większy* o 95 K., gdyż z otwarciem III. roku przyzwolony kredyt okazał się niewystarczający, to też już na rok 1901 preliminowano w tej pozycyi dotacyę wyższą o 100 K.

„ „ *II. poz. 11. Wydatek większy* o 67 K. spowodowany uzupełnieniem sprzętów kuchennych. (LW. 2.216/901).

„ „ *II. poz. 12. Wydatek większy* o 47 K. stownie do rzeczywistego kosztu.

„ „ *III. poz. 13. i 14. Wydatek mniejszy* o 80 K., zależny od cen artykułów żywności do kuchni, prowadzonej we własnym zarządzie.

„ „ *III. poz. 15. Wydatek większy* o 169 K., jak wyjaśnienie do rubryki II. poz. 9. W tej pozycyi preliminowano również na r. 1901 więcej. o 100 K.

„ „ *IV. poz. 16. Wydatek* nieznacznie *większy* o 9 K. wedle potrzeby.

„ „ *V. poz. 19. Wydatek mniejszy* o 98 K., gdyż w roku 1900 nie urządzono w szkole kursu pożarniczego.

„ „ *VI. Wydatki* zwyczajne *większe* o 6.695 K. znajdują częściowe pokrycie w większych dochodach z gospodarstwa. (Obacz wyjaśnienie do rubryki II. dochodów.).

„ „ *VII. Wydatek mniejszy* o 17 K. na korzyść budżetu.

Dochody. 15. Krajowa niższa szkoła rolnicza w Suchodole.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Dochody w roku 1900. K.	g.	Kwota budżetem uchwalona K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się dochody mniejsze większe K.
		Dochody.				
I.		**Subwencye.**				
	1	Subwencya z c. k. Skarbu Państwa . . .	6.000	—	6.000	—
	2	Od Rady powiatowej w Krośnie . . .	480	—	720	240
		Suma rubryki I. .	6.480	—	6.720	240
II.	3	**Dochody z gospodarstwa:**				
		a) Dochód z gospodarstwa szkolnego 8.443 K. 75 g.				
		b) Zarobek uczniów . . . . 792 „ — „	9.235	75	3.568	+ 5.668
—	—	**Rozmaite nieprzewidziane**	106	30	—	106
						5.774
		Suma dochodów .	15.822	05	10.288	240
—	—	**Dotacya z funduszu krajowego** . .	18.283	21	17.494	789
						6.563
		Razem .	34.105	26	27.782	240
						+ 6.323

Uzasadnienie różnic.

Do rubr. I. poz. 1. Udzieloną w r. 1900 przez c. k. Ministeryum rolnictwa subwencyę nadzwyczajną w kwocie 2.000 K. na przykupno środków naukowych, przeniesiono do rachunku roku 1901, w którym środki te zakupione zostaną. (LW. 5.887/901).

„ „ *I. poz. 2. Dochód mniejszy* o 240 K., gdyż zamiast spodziewanych budżetem 3 — było w r. 1900 tylko 2 uczniów za opłatą Rady powiatowej w Krośnie.

„ „ *II. Dochody* (*większe* od budżetu o 5.668 K.) wynosiły w tym roku 9.235 K. 75 g.
Wydatki zwyczajne (obacz rubr. VI.) kwotę . . . . 9.427 „ 11 „
zatem *nadwyżka wydatków* . 191 K. 36 g.
a gdy preliminowaną była nadwyżka dochodów w kwocie . . 836 „ — „
przeto z porównania okazuje się wynik *niekorzystniejszy* od budżetu o 1.027 K. 36 g.
wskutek potrzeby znaczniejszych w pierwszych latach wkładów na gospodarstwo rolne, nie dających się ściśle naprzód obliczyć.

„*Rozmaite*“. *Dochód budżetem nieprzewidziany*, uzyskany ze sprzedaży warzyw z ogrodu szkolnego, oraz z innych drobnych wpływów.

„*Dotacya z funduszu krajowego*“. *Dochód większy* o 789 K. w miarę potrzeby pokrycia niedoboru.

Stan majątku z końcem roku 1900.

Stan czynny . . . . . — K. — g.
Stan bierny . . . . . — „ „
Wartość realności zarachowano przy funduszu krajowym.

LW. 25.697/1901.

Wydatki. 16. Krajowa szkoła ogrodnicza w Tarnowie.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1900. K.	g.	Kwota budżetem uchwalona K.	W porównaniu z kwotą prelim. okazują się wydatki mniejsze *większe* K.
		Wydatki.				
I.		**Płace nauczycieli.**				
	1	Nauczyciel fachowy i kierownik, płaca z dodatkami	3.463	32	3.464	—
	2	Nauczyciel fachowy pomocniczy, płaca z dodatkami	2.241	64	2.200	*41*
	3	Nauczyciel pomocniczy do miernictwa i rysunków, płaca	480	—	480	—
	4	Nauczyciel do nauk elementarnych, płaca z dodatkami	1.659	84	1.660	—
	5	Ochmistrz i instruktor, płaca i dodatek na mieszkanie	1.156	36	1.440	284
	6	Kapelan i katecheta, płaca i wydatki z powodu nabożeństwa	358	24	400	42
						326
		Suma rubryki I.	9.359	40	9.644	*41*
						— 285
II.		**Koszta administracyi.**				
	7	Zarząd:				
		a) pomoc kancelaryjna . . 240 K. — g.				
		b) koszta kancelaryjne, inseraty, druki i portorya . . . 201 „ 94 „				
		c) sługa szkolny i stróż nocny . 360 „ — „	801	94	1.160	358
	8	Opał ubikacyj szkolnych	1.047	84	800	*248*
	9	Oświetlenie	252	66	300	48
	10	Utrzymanie budynków	425	24	400	*25*
	11	Sprzęty i ruchomości	198	74	200	1
						407
		Suma rubryki II.	2.726	42	2.860	*273*
						— 134
III.		**Utrzymanie uczniów.**				
	12	Stołowanie	4.935	17	8.250	2.129
	13	Odzież, pościel i pranie	1.185	61		
	14	Lekarz i apteka	150	66	240	89
	15	Uczeń praktykant	100	—	480	380
		Suma rubryki III.	6.371	44	8.970	— 2.598
						3.331
		Do przeniesienia	18.457	26	21.474	*314*

Wydatki. 16. Krajowa szkoła ogrodnicza w Tarnowie.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1900. K.	g.	Kwota budżetem uchwalona K.	W porównaniu z kwotą prelim. okazują się wydatki mniejsze większe K.
		Z przeniesienia .	18.457	26	21.474	3.331 *314*
IV.		**Potrzeby naukowe.**				
	16	Przybory do nauki	238	24	240	2
	17	Zbiory środków do demonstracyi . . .	216	59	200	*17*
	18	Biblioteka i czytelnia	194	75	200	5
	19	Wycieczki naukowe	272	96	200	*73*
	20	Na utrzymanie ogrodu szkolnego . . .	1.748	01	1.600	*148*
						238
		Suma rubryki IV. .	2.670	55	2.440	7
						+ *231*
V.	21	**Rozmaite nieprzewidziane**	12	—	60	— 48
		Suma wydatków .	21.139	81	23.974	3.386 *552*
						— 2.834

Uzasadnienie różnic.

Do rubr. I. poz. 2. Wydatek większy o 41 K. z powodu przyznania nauczycielowi Antoniemu Kurowskiemu niepreliminowanego dodatku pięcioletniego o rocznych 200 K. od 15. października 1900 (LW. 63.675/900).

„ „ *I. poz. 5 i 6. Wydatki* w ogóle *mniejsze* o 326 K. z powodu *intercalare*.

„ „ *II. poz. 7. Wydatek mniejszy* o 358 K., gdyż do ogólnych posług w zakładzie przyjęto tylko jednego sługę.

„ „ *II. poz. 8. Wydatek większy* o 248 K. z powodu wysokich cen węgla kamiennego.

„ „ *II. poz. 9 Wydatek mniejszy* o 48 K. wedle rzeczywistej potrzeby.

„ „ *II. poz. 10. Wydatek* nieznacznie *większy* o 25 K., spowodowany naprawą parkanu i sztachet.

„ „ *III. poz. 12 i 13. Wydatki mniejsze* o 2.129 K., zależne od cen artykułów żywności dla kuchni, prowadzonej we własnym zarządzie, a nadto z powodu mniejszej liczby uczniów.

„ „ *III. poz. 14. Wydatek mniejszy* o 89 K., gdyż podobnie jak w r. 1899 lekarz Dr. Walczyński udzielał bezpłatnie porady lekarskiej w razie potrzeby.

„ „ *III. poz. 15. Wydatek mniejszy* o 380 K. wskutek *intercalare*.

„ „ *IV. Wydatki* w ogóle *większe* o 231 K., spowodowane głównie kosztami obesłania wystawy ogrodniczej we Lwowie, oraz poprawą gruntów w ogrodzie szkolnym. Przekroczenie wydatków na ogród szkolny znajduje zupełne pokrycie w większych dochodach Rubr. III. doch.

„ „ *V. poz. 21. Wydatek mniejszy* o 48 K. zależnie od przypadkowych potrzeb.

Dochody. 16. Krajowa szkoła ogrodnicza w Tarnowie.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Dochody w roku 1900. K.	Dochody w roku 1900. g.	Kwota budżetem uchwalona K.	W porównaniu z kwotą prelim. okazują się dochody mniejsze większe K.
		Dochody.				
I.		**Subwencye.**				
	1	Z c. k. Skarbu Państwa	6.000	—	6.000	—
	2	Od gminy miasta Tarnowa	500	—	500	—
	3	Od Rady powiatowej w Tarnowie . . .	600	—	600	—
		Suma rubryki I. .	7.100	—	7.100	—
II.	4	**Opłaty na utrzymanie uczniów** . . .	722	50	600	+ *122*
III.	5	**Dochód czysty z ogrodu szkolnego** . .	2.064	82	1.600	+ *465*
IV.	6	**Rozmaite nieprzewidziane**	49	80	60	— 10
		Suma dochodów .	9.937	12	9.360	*587* 10
—	—	**Dotacya z funduszu krajowego** . . .	11.202	69	14.614	— 3.411
		Razem .	21.139	81	23.974	3.421 *587*
						— 2.834

Uzasadnienie różnic.

Do rubr. *II. Dochód większy* o 122 K. z powodu uiszczenia zaległych należytości.
„ „ *III. Dochód większy* o 465 K. wskutek znaczniejszych nakładów i pomyślniejszych zbiorów z ogrodu szkolnego.
„ „ *IV. Dochód mniejszy* o 10 K. zależnie od przypadkowych wpływów.
„ *Dotacya* *z funduszu krajowego" mniejsza* o 3.411 K. w miarę potrzeby pokrycia niedoboru, a zatem i ogólny wynik *korzystniejszy* o tę kwotę od budżetu.

Stan majątku z końcem roku 1900.

Stan czynny:
Należytości czynne:

Opłaty na utrzymanie uczniów (Rubr. II. doch.)	40 K.
Dochód z ogrodu szkolnego (Rubr. III. doch.)	57 „
Razem .	97 K.
Stan bierny	— „
Czysty stan czynny .	97 K.

LW. 25.976/1901.

Wydatki. 17. Krajowy zakład sadowniczy w Zaleszczykach.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1900. K.	g.	Kwota budżetem uchwalona K.	W porównaniu z kwotą prelim. okazują się wydatki mniejsze większe K.
		Wydatki.				
I.		**Płace nauczycieli.**				
	1	Nauczyciel do nauk fachowych i kierownik, płaca i dodatek aktywalny { zwyczajne	2.880	—	2.880	—
		nadzwyczajne	**1.418**	**26**	**1.376**	42
	2	Inspektor ogrodu, zarazem nauczyciel fachowy, płaca i dodatek aktywalny	—	—	—	—
		Razem { zwyczajne	2.880	—	2.880	—
		nadzwyczajne	**1.418**	**26**	**1.376**	42
		Suma rubryki I.	4.298	26	4.256	+ 42
II.		**Koszta administracyjne.**				
	3	Koszta kancelaryjne	185	26	200	15
	4	Stróż zakładu	500	—	600	100
	5	Opał	392	—	400	8
	6	Oświetlenie	74	61	200	125
	7	Utrzymanie budynków	164	54	200	35
	8	Urządzenie studni i zbudowanie zbiorników na wodę, **nadzwyczajne**	**4.000**	—	**4.000**	—
	9	Sprzęty i ruchomości	98	24	100	2
	10	Utrzymanie koni do posług administracyjnych	772	77	800	27
	11	Ubezpieczenie budynków i zbiorów, oraz podatki	50	91	240	189
		Razem { zwyczajne	2.238	33	2.740	502
		nadzwyczajne	**4.000**	—	**4.000**	—
		Suma rubryki II.	6.238	33	6.740	— 502
III.		**Potrzeby zakładu.**				
	12	Pomocnik ogrodnika { zwyczajne	720	—	720	—
		nadzwyczajne	**140**	—	**180**	40
	13	Robocizna	2.986	99	3.000	13
	14	Na kupno dziczków, **nadzwyczajne**	**848**	—	**848**	—
	15	Nawozy	253	61	400	146
	16	Nasiona	197	28	200	3
	17	Środki do nauki i pracy: *a*) narzędzia, *b*) biblioteka	244	—	400	156
		Razem { zwyczajne	4.401	88	4.720	318
		nadzwyczajne	**988**	—	**1.028**	40
		Suma rubryki III.	5.389	88	5.748	— 358
		Do przeniesienia { zwyczajne	9.520	21	10.340	820
		nadzwyczajne	**6.406**	**26**	**6.404**	42 40

Wydatki. 17. Krajowy zakład sadowniczy w Zaleszczykach.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1900. K.	g.	Kwota budżetem uchwalona K.	W porównaniu z kwotą prelim. okazują się wydatki mniejsze *większe* K.
		Z przeniesienia { zwyczajne . .	9.520	21	10 340	820
		Z przeniesienia { **nadzwyczajne** .	**6.406**	**26**	**6.404**	*42* 40
IV.		**Rozmaite.**				
	18	Ryczałt na koszta objazdów	237	78	600	362
	19	Wydatki nieprzewidziane	664	59	200	*465*
	—	Założenie zakładu	—		—	—
		Suma rubryki IV. .	902	37	800	*465* 362 + *103*
		Razem { zwyczajne . .	10.422	58	11.140	1.182 *465*
		Razem { **nadzwyczajne** .	**6.406**	**26**	**6.404**	*42* 40
		Suma wydatków .	16.828	84	17.544	1.222 *507* — 715

Uzasadnienie różnic.

Do rubr. *I. poz. 1. Wydatek* nadzwyczajny *większy* o 42 K., ponieważ kierownikowi wypłacono dodatek na pomieszkanie, preliminowany do końca czerwca 1900, jeszcze i za miesiąc lipiec, gdyż oddano mu mieszkanie w budynku zakładowym dopiero od 1. sierpnia 1900.

" " *II. i III.* Kredyty zwyczajne preliminowano w tych rubrykach w stosunku do potrzeb całego roku, jednak z powodu urządzenia zakładu i otwarcia budynku administracyjnego dopiero w drugiem półroczu 1900, *wydano* ogółem z tych kredytów *mniej* o 820 Koron. Co do nadzwyczajnego kredytu rubr. II. poz. 8 w kwocie 4.000 K., to w miejsce projektowanego urządzenia studni i zbudowania zbiorników, uchwalił Wydział krajowy, budowę wodociągu i połączenie go z wodociągiem na stacyi kolejowej oraz korrekcyę kanału w zakładzie kosztem obliczonym w kosztorysie na 6.155 K. Na roboty rozpoczęte w roku 1900 wydano 3.150 K. 68 g., resztę zaś kredytu w kwocie 849 K. 32 g. przeniesiono do rachunku roku 1901. (LW. 48.700/900 i LW. 61.316/900.

" " Z nadzwyczajnego kredytu rubr. III. poz. 12 *wydano mniej* o 40 K. wedle potrzeby.

" " *IV. poz. 18. Wydatek mniejszy* o 362 K., gdyż kierownik zajęty był w r. 1900 przeważnie urządzaniem zakładu.

" " *IV. poz. 19. Wydatek większy* o 465 K., ponieważ wskutek przewidywanego ograniczenia w r. 1900 wydatków zwyczajnych rubryki II. i III., pokryto z tej pozycyi niepreliminowane w roku 1899 koszta zwyczajne utrzymania zakładu w czasie od 1-go Września do końca grudnia 1899 w kwocie 453 K. 35 g., wydanej na robociznę, wydatki kancelaryjne, asekuracyę budynków, podatek gruntowy i koszta podróży kierownika. (LW. 7.313/900).

" " *poz 11. Założenie zakładu.* Z przeniesionej przy zamknięciu rachunku funduszu krajowego za r. 1899 (rubryka XV. poz. 237) do rachunku roku 1900 reszty kredytów na dalsze koszta budowy i założenia zakładu w ogólnej kwocie 16.379 K. 65 g., wyłączono i pobrano do tego funduszu pozostały kredyt na założenie w kwocie 7.938 K. 63 g. W ciągu roku 1900 wydano na ten cel kwotę 6.039 K. 39 g., resztę zaś w kwocie 1.899 K. 24 g. przeniesiono do rachunku roku 1901. (LW. 3.731/901).

Dochody. 17. Krajowy zakład sadowniczy w Zaleszczykach.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Dochody w roku 1900. K.	Dochody w roku 1900. g.	Kwota budżetem uchwalona K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się dochody mniejsze większe K.
		Dochody.				
I.	1	**Dochód czysty z ogrodu szkolnego** . .	286	17	400	— 114
		Suma dochodów .	286	17	400	114
—	—	**Dotacya z funduszu krajowego** . . .	16.542	67	17.144	— 601
		Razem .	16.828	84	17.544	601 114 — 715

Uzasadnienie różnic.

Do rubr. I. Dochód mniejszy o 114 K., nie dający się w pierwszym roku dokładnie obliczyć. „*Dotacya z funduszu krajowego*“. *Dochód mniejszy* o 601 K. w miarę potrzeby pokrycia niedoboru, a zatem i wynik ogólny *korzystniejszy* o tę kwotę od budżetu.

Stan majątku z końcem roku 1900.

Stan czynny . . . . . — K. — g.
Stan bierny . . . . . — „ — „

Wartość gruntów i realności, będących własnością zakładu, wykazano przy funduszu krajowym.

LW. 21.195/1901.

Wydatki. 18. Krajowy skład publiczny w Krakowie.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1900. K.	g.	Kwota budżetem uchwalona K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze większe K.
		WYDATKI.				
I.		**Koszta zarządu i służby.**				
	1	Dyrektor—kasyer	3.000	—	3.000	—
	2	Likwidator	2.150	—	2.400	250
	3	Buchalter	1.195	—	1.500	305
	4a	Praktykant	720	—	720	—
	4b	Dyurnista	300	—	300	—
	5	Magazynier	2.000	—	2.000	—
	6	Woźny	958	60	880	79
	7	Odźwierny	528	—	600	72
	8	Stróż nocny	600	—	600	—
						— 627
		Suma rubryki I.	11.451	60	12.000	+ 79
						— 548
II.		**Koszta administracyi.**				
	9	Podatki:				
		a) zarobkowy { wypłacony przez kasę krajową	253	51	800	303
		„ „ „ składów krakowskich	243	13		
		b) domowo-czynszowy za rok 1899	1.605	35	1.200	405
	10	Utrzymanie zabudowań i urządzeń:				
		a) budynków administracyjnych	258	60	300	42
		b) magazynów zbożowych	1.276	65	1.000	277
	11	Zabezpieczenie:				
		a) budynków od ognia	395	08	440	45
		b) robotników od wypadków i w kasie chorych	321	89	400	78
	12	Potrzeby kancelaryjne:				
		a) ogłoszenia i dzienniki	135	60	200	64
		b) księgi i druki	558	48	500	58
		c) telefon	100	—	100	—
		d) rozmaite kancelaryjne	226	67	300	73
	13	Opał i światło	593	26	600	7
	14	Opłata drogi dojazdowej	301	92	300	2
	15	Remuneracye, noworoczne	1.650	—	1.600	50
						— 612
		Suma rubryki II.	7.920	14	7.740	+ 792
						+ 180
						— 1.239
		Do przeniesienia	19.371	74	19.740	+ 871
						— 368

Wydatki. 18. Krajowy skład publiczny w Krakowie.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wynikłości w roku 1900. K.	g.	Kwota budżetem uchwalona K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wynikłości mniejsze większe K.
		Z przeniesienia .	19.371	74	19.740	— 368
III.		**Ekspozytura cłowa**				
	16	Ryczałt c. k. Skarbowi Państwa . . .	600	—	600	—
IV.		**Koszta manipulacyi zbożowej.**				
	17	Robocizna	9.148	12	11.000	1.852
	18	Szpagat, worki zwyczajne	361	72	500	139
		„ „ (**nadzwyczajne** I rata z 674 K.) .	**336**	—	**336**	—
	19	Asekuracya	1.371	77	1.000	*372*
	20	Stemple i porta	704	81	1.000	*295*
	21	Rozmaite	50	—	300	*250*
		Suma rubryki IV. { zwyczajne .	11.636	42	13.800	— 2.536 + *372*
		Suma rubryki IV. { **nadzwyczajne** .	**336**	—	**336**	—
						— 2.164
V.	22	**Przeróbka zwrotnicy nadzwyczajne** . .	**1931**	**80**	**1.800**	+ *131*
	22*a*	**4% odsetek od dotacyi w r. 1900** . . .	162	60	—	+ *162*
		Suma wydatków rzeczywistych { zwyczajne .	31.770	76	34.140	— 2.369
		Suma wydatków rzeczywistych { **nadzwyczajne** .	**2.267**	**80**	**2.136**	+ *132*
						— 2.369 + *132*
		Razem . .	34.083	56	36.276	— 2.257
		Nadwyżka dochodów oddana funduszowi kraj.	—	—	4.274	— 4.274
		Ogólna suma wydatków .	34.038	56	40.550	— 6.511

Uzasadnienie różnic.

Do rubr. I. poz. 2. Wydatek mniejszy o 250 K. z powodu podwyższenia pensyi likwidatorowi dopiero od dnia 1. czerwca 1900.

„ „ *I. poz. 3. Wydatek mniejszy* o 305 K. z powodu *intercalare.*

„ „ *I. poz. 6. Wydatek większy* o 79 K. z powodu konieczności sprawienia woźnemu płaszcza.

18. Krajowy skład publiczny w Krakowie.

Do rubr. *I. poz. 7. Wydatek mniejszy* o 72 K. z powodu mniejszej ugodzonej płacy.

„ „ *II. poz. 9 a. Wydatek mniejszy* o 303 K. z powodu, że c. k. Administracya podatków nie przedłożyła dotychczas wymiaru od podatku zarobkowego za lata 1899 i 1900. Wydatek 496.64 K. dotyczy r. 1898 i zapłacony został w części przez kasę składów krakowskich w części zaś przez kasę krajową.

„ „ *II. poz. 9 b. Wydatek większy* o 405 K. stosownie do wymiaru podatku domowo czynszowego za rok 1900.

„ „ *II. poz. 10 a. Wydatek mniejszy* wedle potrzeby.

„ „ *II. poz. 10 b. Wydatek większy* o 277 K. z powodu, że magazyny wymagają z każdym rokiem co raz większych konserwacyj.

„ „ *II. poz. 11 a i b. Wydatki mniejsze*, wedle przedłożonych polic i zwiększonych zwrotów premij.

„ „ *II. poz. 12 a. Wydatek mniejszy* o 64 K.
„ „ *II. poz. 12 b.* „ *większy* „ 58 „
„ „ *II.* „ *12 d.* „ *mniejszy* „ 73 „
„ „ *II.* „ *13.* „ „ „ 7 „
„ „ *II.* „ *14.* „ *większy* „ 2 „

Różnice drobne, stosownie do potrzeby w tym roku.

„ „ *II.* „ *15.* „ „ „ 50 „ głównie z powodu wypłaty 100 K. radcy Saremu za dozór przy przeróbce magazynu spirytusowego.

„ „ *IV. poz. 17—21. Wydatki* znacznie *mniejsze*, ruch bowiem w magazynach w r. 1900 z powodu konjunktur handlowych, znacznie był słabszy, i jedynie tylko pozycya 19. wykazuje nadwyżkę w wydatkach w kwocie 372 K. z powodu zapłacenia zaległej asekuracyi od zboża i towarów, z lat dawniejszych a mianowicie za lata 1898 i 1899.

„ „ *V. poz. 22.* Przeróbka zwrotnicy *więcej* o 132 K. na podstawie przedłożonego rachunku przez c. k. Dyrekcyę kolei północnej.

„ „ *V. poz. 22 a. Wydatek* 162 K. 60 g. pochodzi z 4% odsetek od dotacyi z funduszu krajowego.

Porównanie z budżetem:

Suma *wydatków* rzeczywistych wynosi	34.038 K. 56 g.
Budżetem uchwalono na r. 1900	36.276 „ — „
Wynik zatem *wydatków* za r. 1900 jest od budżetu *korzystniejszy* o . .	2.237 K. 44 g.

Dochody. 18. Krajowy skład publiczny w Krakowie.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Dochody w roku 1900. K.	Dochody w roku 1900. g.	Kwota budżetem uchwalona K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się dochody mniejsze większe K.
		DOCHODY.				
I.	1	**Składowe od zboża i towarów** . . .	11.667	77	16.000	— 4.332
II.		**Manipulacya przy zbożu, względnie towarach:**				
	2	Dostawa wagonów			1.300	
	3	Ekspedycya			450	
	4	Wyładowanie			5.200	
	5	Załadowanie			4.000	
	6	Asekuracya			2.000	
	7	Stemple i porta			1.300	
	8	Odsetki	6.926	94	1.300	— 7.623
	9	Rozmaite:				
		a) czyszczenie i wietrzenie . . .			5.700	
		b) załatwienie formalności cłowych .			1.200	
		c) wypożyczenie worów			700	
		d) szpagat			800	
		e) zawiadomienia odbiorcze . . .			600	
		Suma rubryki II. .	16.926	94	24.550	— 7.623
		Suma dochodów rzeczywistych .	28.594	71	40.550	— 11.955
		Niedobór pokryty z funduszu krajowego . .	5.443	85	—	+ 5.443
		Ogólna suma dochodów	34.038	56	40.550	— 6.511

Uzasadnienie różnic.

Do rubr. I. poz. 1. i rubr. II. poz. 2—9. Dochody mniejsze o 11.955 K. spowodował ogólny zastój handlowy i stagnacya w handlu i w rolnictwie w roku ubiegłym.

Porównanie z budżetem:

Suma dochodów rzeczywistych wynosi	28.594 K.	71 g.
Budżetem uchwalono na r. 1900	40.550 „	— „
Dochody były zatem *mniejsze* od budżetu o	11.955 K.	29 g.
ponieważ jednak w sumie dochodów mieszczą się zapłacone należytości czynne, pozostałe z r. 1899	10.856 „	36 „
wypadałby zatem *niedobór* za r. 1900 w kwocie	22.811 K.	65 g.
uwzględniając jednak wykazane zaległości czynne pozostałe do ściągnięcia z r. 1901 w kwocie	9.440 „	51 „
wynik *dochodów* za rok 1900 okazuje się przeto *niekorzystniejszy* od budżetu o kwotę	13.371 K.	14 g.
Dochody przedstawiają wynik od budżetu *mniejszy* jw. o	13.371 K.	14 g.
Wydatki przedstawiają wynik od budżetu *mniejszy* o	2.237 „	44 „
Ogólny zatem *wynik* za r. 1900 jest od budżetu *niekorzystniejszy* o	11.133 K.	70 g.

18. Krajowy skład publiczny w Krakowie.

Wykaz należytości czynnych i biernych pozostałych z końcem r. 1900.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Należytości czynne z lat ubiegłych K.	Należytości czynne z lat ubiegłych g.	Należytości czynne z roku bieżącego K.	Należytości czynne z roku bieżącego g.	Należytości bierne z lat ubiegłych K.	Należytości bierne z lat ubiegłych g.	Należytości bierne z roku bieżącego K.	Należytości bierne z roku bieżącego g.
		Wydatki.								
V.	22*a*	Odsetki od dotacyi . . .	—	—	—	—	815	40	—	
		Dochody.								
I.	1	Składowe od zboża i towarów .	—	—	3.675	30	—	—	—	—
II.	2—9	Manipulacye przy zbożu względnie towarach . . .	—	—	5.765	21	—	—	—	—
		Razem .	—	—	9.440	51	815	40	—	—

Stan majątku wykazany przy funduszu krajowym.

LW. 23.060/1901.

L.W. 36.657/901.

ALEGAT

od 1 do 30

do zamknięcia rachunku funduszu krajowego

(Rubryka XVI. wydatków).

Zamknięcie rachunku

za rok 1900.

1.	aleg.	Kraj. szkoła koszykarska w Dżurowie	str. 197
2.	„	„ „ „ „ Rudkach	„ 198
3.	„	„ „ „ „ Skołyszynie	„ 199
4.	„	„ „ „ „ Stryhańcach	„ 200
5.	„	„ „ „ „ Wojsławiu	„ 201
6.	„	„ „ „ „ Zatorze	„ 202
7.	„	„ warsztat kołodziejski „ Grybowie	„ 203
8.	„	„ „ „ „ Grzymałowie	„ 205
9.	„	„ szkoła kołodziejska i ciesielska w Kamionce strumiłowej	„ 207
10.	„	„ „ stolarska w Stanisławowie	„ 209
11.	„	„ „ „ „ Kalwaryi	„ 211
12.	„	„ naukowy warsztat dla wyrobu zabawek w Jaworowie	„ 213
13.	„	„ szkoła garncarska w Kołomyi	„ 214
14.	„	„ naukowy warsztat garncarski w Toustem	„ 216
15.	„	„ „ „ szewski w Witkowie	„ 217
16.	„	„ „ „ „ Starym Sączu	„ 219
17.	„	„ szkoła szewska w Dobczycach	„ 220
18.	„	„ „ tkacka w Krośnie	„ 221
19.	„	„ naukowy warsztat tkacki w Glinianach	„ 223
20.	„	„ „ „ „ Gorlicach	„ 224
21.	„	„ „ „ „ Korczynie	„ 225
22.	„	„ „ „ „ Kosowie	„ 226
23.	„	„ „ „ „ Łańcucie	„ 227
24.	„	„ „ „ „ Rychwałdzie	„ 228
25.	„	„ „ „ „ Wilamowicach	„ 229
26.	„	„ szkoła sukiennicza w Rakszawie	„ 230
27.	„	„ koronkarska „ Zakopanem	„ 232
28.	„	„ „ „ Bobowej	„ 233
29.	„	„ hafciarska „ Makowie	„ 234
30.	„	„ keramiczna stacya doświadczalna we Lwowie	235—239

Drukarnia Pillera i Sp. we Lwowie

1. Krajowa szkoła koszykarska w Dżurowie.

Przychód	Wynikłość w roku 1900	Kwota uchwalona w budżecie na rok 1900	W porównaniu z kwotą preliminowaną wynikłość mniejsza	większa	Uzasadnienie różnic:
	K. g.	K.	K.	K.	
1. Ze sprzedaży wyrobów . . .	1.577·53	2.000	422	—	Mniej z powodu za wysoko preliminowanych dochodów.
2. Subwencye:					
a) od Rady powiatowej . . .	—	300	300	—	Mniej z powodu iż subwencya od Rady powiatowej nie wpłynęła.
b) „ c. k. Rządu	1·000· –	1.200	200	—	Mniej z powodu obniżenia subwencyi przez c. k. Rząd.
c) z funduszów krajowych .	1 266·94	1.384	117	—	Mniej wedle potrzeby.
Suma przychodu .	3 844·47	4.884	1.039	—	
			1.039		

Rozchód.

1. Płace:					
2. Instruktor	1.200·—	1.200	—	—	
3. Utrzymanie lokalu	113·80	100	—	14	
4. Opał	126· –	140	14		Wedle rzeczywistej potrzeby.
5. Oświetlenie	27·32	52	25	—	
6. Usługa	—	72	72	—	
7. Materyał	1.189·76	1.400	210	—	Mniej odpowiednio do poz. 1 doch.
8. Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza	55·48	200	144	-	Mniej wedle potrzeby.
9. Rozmaite inne wydatki . . .	125·21	220	95	—	Mniej wedle potrzeby.
10. Wynagrodzenie uczniów . .	742·90	1.500	757	—	Mniej z powodu jak poz. 6.
11. Na pokrycie reszty kosztów utrzymania ubogich uczniów	264·—	—	—	264	Więcej z powodu wielkiej ilości ubogich uczniów. Wydatek ten znachodzi pokrycie w ogólnem zaoszczędzeniu szkoły jak poz. 2 c) doch.
Suma rozchodu .	3.844·47	4.884	1.317	278	
			1.039		

Stan majątku z końcem roku 1900.

Stan czynny:		*Stan bierny:*	
1. Należytości czynne . . .	K. —·	1. Należytości bierne	K. —·—
2. Wartość zapasu materyałów	„ 592·12		
3. „ „ wyrobów .	„ 434·60	Czysty stan czynny (Saldo)	„ 1.862 74
4. „ inwentarza . . .	„ 836.02		
Suma .	K. 1.862·74	Suma .	K. 1.862·74

2. Szkoła koszykarska w Rudkach.

Przychód.	Wynikłość w roku 1900	Kwota uchwalona w budżecie na rok 1900	W porównaniu z kwotą preliminowaną wynikłość mniejsza	wynikłość większa	Uzasadnienie różnic.
	K. g.	K.	K.	K.	
1. Ze sprzedaży wyrobów . . .	3.921·39	2 600	—	1.321	Więcej z powodu rozwoju szkoły i wzrostu produkcyi.
2. Subwencye:					
a) od Rady powiatowej . . .	500·—	610	110	—	Mniej z powodu pozostałych należytości czynnych.
b) „ c. k. Rządu	800·—	1.000	200	—	Mniej z powodu obniżenia subwencyi przez c. k. Rząd.
c) z funduszów krajowych .	744·49	1·200	456	-	Mniej z powodu większych dochodów ze sprzedaży wyrobów.
Suma przychodu .	5.965·88	5.410	766	1 321	
				555	

Rozchód.

1. Płace:					
a) instruktor	1.200·	1.200	—	—	
b) administrator	300·—	300	—	—	
c) nauczyciel rysunków i rachunków	—	240	240	—	Mniej z powodu nieobsadzenia tej posady.
2. Wynajem i utrzymanie lokalu	112·96	50	—	63	
3. Opał	287·20	240	—	47	Więcej wedle potrzeby.
4. Oświetlenie	44·62	40	—	4	
5. Usługa	72·	72	—	—	
6. Materyał	1 896·01	1.600	—	296	Więcej z powodu wzrostu produkcyi jak poz. 1 doch.
7. Wynagrodzenie uczniów . .	1.936·66	1.300	—	637	
8. Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza	6·30	200	194	—	Mniej wedle potrzeby.
9. Rozmaite inne wydatki . . .	110·13	168	58	—	
Suma rozchodu .	5.965·88	5.410	492	1 047	
				555	

Stan majątku z końcem roku 1900.

(niezatwierdzony).

Stan czynny:

1. Należytości czynne . . .	K.	658·46
2. Wartość zapasu materyałów	„	1.653·52
3. „ „ wyrobów .	„	407·10
4. „ inwentarza . . .	„	716·50
Suma .	K.	3.435·58

Stan bierny:

1. Należytości bierne	K.	—
Czysty stan czynny (Saldo)	„	3.435·58
Suma .	K.	3.435·58

3. Krajowa szkola koszykarska w Skołyszynie

Przychód.	Wynikłość w roku 1900	Kwota uchwalona w budżecie na rok 1900	W porównaniu z kwotą preliminowaną wynikłość mniejsza	wynikłość większa	Uzasadnienie różnic.
	K. g.	K.	K.	K.	
1. Ze sprzedaży wyrobów . . .	3.516·07	3.600	84	—	Mniej z powodu pozostałych należytości czynnych.
— Chwilowa pożyczka	200·—	—	—	200	Więcej z powodu zaciągnięcia chwilowej pożyczki na poczet pozostałych należytości czynnych.
2. Subwencye:					
— od Rady powiatowej	240·—	—	—	240	Więcej z powodu nadzwyczajnego datku Rady powiatowej.
a) od c. k. Rządu	1.000·—	1.400	400	—	Mniej z powodu obniżenia subwencyi przez c. k. Rząd.
b) z funduszów krajowych .	1.047·19	2.064	1·017	—	Mniej z powodu nieobsadzenia posady pomocnika i innych oszczędności jak niżej.
Suma przychodu .	6.003·26	7.064	1.501	440	
			1.061		

Rozchód.					
1. Płace:					
a) instruktor	960·—	1.080	120	—	Mniej z powodu przyznania tylko w tej wysokości wynagrodzenia.
b) nauczyciel	360·—	360	—	—	
c) administrator	240·—	240	—	—	
d) pomocnik instruktora . .	—	480	480	—	Mniej z powodu nieobsadzenia tej posady.
2. Wynajem lokalu	—	—	—	—	
3. Usługa	36·40	70	34	—	Więcej wedle potrzeby.
4. Opał	16·28	144	128	—	
5. Oświetlenie	58·41	70	11	—	
6. Materyał	2.056·28	1.600	—	456	Więcej z powodu zakupna łoziny na zapas.
7. Wynagrodzenie uczniów . .	1.556·66	2·000	443	—	Mniej z powodu mniejszej produkcyi.
8. Środki naukowe	81·74	100	18	—	Mniej wedle potrzeby.
9. Uzupełnienie inwentarza . .	184·22	200	16	—	
10. Ubezpieczenie budynku i inwentarza	71·38	120	49	—	Mniej wedle potrzeby.
11. Rozmaite inne wydatki . .	381·89	400	18	—	
12. Naprawa dachu.	—	200	200	—	Mniej z powodu niezużytkowania tego kredytu.
Suma rozchodu .	6.003·26	7.064	1.517	456	
			1.061		

Stan majątku z końcem roku 1900.

Stan czynny:		*Stan bierny:*	
1. Należytości czynne . . .	K. 1.218·67	1. Należytości bierne	K. 300·50
2. Wartość zapasu materyałów	„ 2.142·92		
3. „ „ wyrobów .	„ 1.082·88	Czysty stan czynny (Saldo)	„ 5.560·56
4. „ inwentarza . . .	„ 1.416·59		
Suma .	K. 5.861·06	Suma .	K. 5.861·06

4. Krajowa szkoła koszykarska w Stryhańcach

Przychód.	Wynikłość w roku 1900	Kwota uchwalona w budżecie na rok 1900	W porównaniu z kwotą preliminowaną wynikłość mniejsza	wynikłość większa	Uzasadnienie różnic:
	K. g.	K.	K.	K.	
1. Ze sprzedaży wyrobów . . .	1.807·07	2.000	193	—	Mniej z powodu pozostałych należytości czynnych.
— Rozmaite zwroty	1 46	—	—	1	
2. Subwencye:					
a) od gminy	198·—	132	—	66	Więcej z powodu uiszczenia należytości zaległej.
b) od Rady powiatowej . . .	400·—	400	—	—	
c) od c. k. Rządu	900·	1.300	400	—	Mniej z powodu obniżenia subwencyi przez c. k. Rząd.
d) z funduszów krajowych .	1.479·54	1.748	268	—	Mniej głównie z powodu mniejszego wydatku na materyał.
Suma przychodu .	4.786·07	5.580	861	67	
			794		

Rozchód.

1. Płace:					
a) instruktor	1.200·—	1.200	—	—	
b) administrator	300·—	300	—	—	
c) nauka religii, rachunków i rysunków	100·	240	140	—	Mniej z powodu, że przyjęto tylko katechetę — naukę zaś innych przedmiotów udziela sam instruktor.
2. Wynajem lokalu	500 —	500	—	—	
3. Opał	185·16	240	55	—	
4. Oświetlenie	44·38	48	4	—	Mniej wedle potrzeby.
5. Usługa	29·20	72	43	—	
6. Materyał	997·61	1.400	402	—	Mniej z powodu użytkowania zapasów.
7. Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza	187·11	340	153	—	Mniej wedle potrzeby.
8. Wynagrodzenie uczniów . .	942·20	1.000	58	—	Mniej wedle przyznanego wynagrodzenia.
9. Rozmaite inne wydatki . . .	300·41	240	—	61	Więcej wedle potrzeby.
Suma rozchodu .	4.786·07	5·580	855	61	
			794		

Stan majątku z końcem roku 1900.

(niezatwierdzony).

Stan czynny:			*Stan bierny*:		
1. Należytości czynne . . .	K.	498·21	1. Należytości bierne	K.	44·80
2. Wartość zapasu materyałów	„	903·81			
3. „ „ wyrobów .		970·40	Czysty stan czynny (Saldo)	„	3.262·84
4. „ inwentarza z r. 1899	„	935·22			
Suma .	K.	3.307·64	Suma .	K.	3.307·64

5 Krajowa szkoła koszykarska w Wojsławiu.

Przychód.	Wynikłość w roku 1900	Kwota uchwalona w budżecie na rok 1900	W porównaniu z kwotą preliminowaną wynikłość mniejsza	wynikłość większa	Uzasadnienie różnic:
	K. g.	K.	K.	K.	
1. Ze sprzedaży wyrobów . .	1.017·08	1.200	183	—	Mniej wedle rzeczywistego wpływu.
2. Subwencye:					
a) od rady powiatowej . . .	400·—	400	—	—	
b) od c. k. Rządu	960·—	1.000	40	—	Mniej z powodu obniżenia subwencyi przez c. k. Rząd.
c) od WP. St. Sękowskiego .	—	100	100	—	Mniej z powodu nieuiszczenia tego datku.
d) z funduszów krajowych .	199·99	1.070	870	—	Mniej głównie z powodu mniejszych wydatków na produkcyę wyrobów
Suma przychodu . .	2.577·07	3.770	1.193	—	
			1.193		

Rozchód.					
1. Płace:					
a) instruktor	840·—	840	—	—	
b) administrator	200·—	200	—	—	
c) nauczyciel	220·—	240	20	—	Mniej z powodu intercalare.
2. Opał	144·18	80	—	64	Wedle potrzeby.
3. Usługa	74·64	120	46	—	
4. Materyał	441·72	1.200	758	—	Mniej z powodu mniejszej produkcyi
5. Wynagrodzenie uczniów . .	501·79	800	298	—	
6. Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza	53·80	140	86	—	Mniej wedle potrzeby.
7. Rozmaite inne wydatki . . .	100·94	150	49	—	Mniej wedle potrzeby.
Suma rozchodu . .	2.577·07	3.770	1.257	64	
			1.193		

Stan majątku z końcem roku 1900:

Stan czynny:		*Stan bierny:*	
1. Należytości czynne . . .	K. 394·48	1. Należytości bierne . . .	K. —·—
2. Wartość zapasu materyałów	„ 754·93		
3. „ „ wyrobów .	„ 1.461·12	Czysty stan czynny (Saldo)	„ 3.741·69
4. „ inwentarza .	„ 1.131·16		
Suma . .	K. 3.741·69	Suma . .	K. 3.741·69

6. Krajowa szkoła koszykarska w Zatorze.

Przychód.	Wynikłość w roku 1900	Kwota uchwalona w budżecie na rok 1900	W porównaniu z kwotą preliminowaną wynikłość mniejsza	wynikłość większa	Uzasadnienie różnic:
	K. g.	K.	K.	K.	
1. Ze sprzedaży wyrobów . . .	2.628·67	1.200	—	1.429	Więcej z powodu za nisko preliminowanych dochodów.
— Rozmaite	58·26	—	—	58	
2. Subwencye:					
a) od gminy	300·—	200	—	100	Więcej, z powodu, iż od 1. marca 1900 gmina zamiast dostarczania lokalu w naturze, daje subwencyę w kwocie 360 kor. rocznie jak w preliminarzu na r. 1901.
b) „ Rady powiatowej . .	200·—	200	—		
c) „ c. k. Rządu	1 200·—	1.200	—	—	
d) z funduszów krajowych .	254·83	1.320	1.065	—	Mniej głównie z powodu większych wpływów ze sprzedaży wyrobów.
Suma przychodu . .	4.641·76	4.120	1.065	1.587	
				522	

Rozchód.					
1. Płace:					
a) instruktor	1.200·—	1 200	—	—	
b) pomieszkanie dla instruktora	200·—	200	—	—	
c) administrator	200·—	200	—	—	
d) nauczyciel	180·—	240	60	—	Mniej z powodu interkalc.
2. Wynajem lokalu	416·66	520	103	—	Mniej z powodu wynajęcia innego lokalu.
3. Opał	47·10	60	13	—	Mniej wedle potrzeby.
4. Oświetlenie	20·60	20	—	—	
5. Usługa	6·72	50	43	—	
6. Materyał	675·36	1.000	325	—	Mniej z powodu zużytkowania zapasów.
7. Wynagrodzenie uczniów . .	1.118·70	400	—	719	Więcej z powodu znacznie większych produkcyi jak poz. 1. doch.
8. Uzupełnienie inwentarza .	44·42	100	56	—	Wedle potrzeby.
9. Środki naukowe	9·52	60	50	—	
10. Rozmaite inne wydatki . .	122·68	70	—	53	
— Zasiłki dla ubogich uczniów	400·—	—	—	400	Wydatek ten znachodzi pokrycie w ogólnem zaoszczędzeniu szkoły.
Suma rozchodu . .	4.641·76	4.120	650	1.172	
				522	

Stan majątku z końcem roku 1900:

Stan czynny:			*Stan bierny*:		
1. Należytości czynne . . .	K.	222·90	1 Należytości bierne . . .	K.	—·—
2. Wartość zapasu materyałów	„	1.028·37			
3. „ „ wyrobów	„	420·46	Czysty stan czynny (Saldo)	„	2.800·95
4. „ inwentarza . . .	„	1.129·22			
Suma .	K.	2.800·95	Suma .	K.	2.800·95

7. Krajowy naukowy warsztat kołodziejski w Grybowie.

Przychód.	Wynikłość w roku 1900	Kwota uchwalona w budżecie na rok 1900	W porównaniu z kwotą preliminowaną wynikłość mniejsza	wynikłość większa	Uzasadnienie różnic.
	K. g.	K.	K.	K.	
1. Ze sprzedaży wyrobów . . .	6.042·85	4.200	—	1.843	Więcej z powodu nadzwyczajnie wzrastającej z każdym rokiem produkcyi w tym warsztacie.
Rozmaite zwroty	337·52	—	—	337	Dochód ten pochodzi ze zwrotów wydatków za lakierowanie i dostawę wyrobów, zaliczonych pod poz. 10 wyd.
2. Subwencye:					
a) od Rady powiatowej . . .	200·—	200	—	—	
b) od c. k. Rządu	3.000·—	3.000	—	—	
c) z funduszów krajowych:					
nadzwyczajne	*903·96*	*1.100*	*196*	—	Mniej z powodu niezużytkowania całego kredytu na narzędzia.
zwyczajne	1.255·77	3.540	2.284	—	Mniej z powodu większych dochodów ze sprzedaży wyrobów i nieobsadzenia posady kierownika.
Suma przychodu .	11.740·10	12.040	2.480	2.180	
			300		

Rozchód.

1. Płace:					
a) kierownik	920·—	2.000	1.080	—	Mniej z powodu iż posada kierownika dotychczas jest nieobsadzoną a z kredytu tego płatny jest tylko tymczasowy przodownik kołodziejski.
b) administrator	480·—	480	—	—	
c) nauczyciel	458·26	500	42	—	Mniej odpowiednio do ilości godzin nauki.
d) katecheta	100·—	100	—	—	
e) przodownik kołodziejski .	1.080·—	1.080	—	—	
f) „ kowalski . . .	1.200.—	1.200	—	—	
2. Materyał kołodziejski	895·10	1.600	805	—	Mniej z powodu zużytkowania zapasów.
3. Dostawa materyałów	—	100	—	—	
4. Środki naukowe	112·64	240	127	—	Mniej wedle potrzeby.
5. Narzędzia warsztatowe . .	*103·96*	*300*	196	—	
6. Zakupno żelaza	200·—	200	—	—	
7. „ węgla i koksu	2.386·61	1.600	—	387	Więcej z powodu znaczniejszej produkcyi jak poz. 1 doch.
8. Asekuracya budynków i inwentarza	—	400	—	—	
9. Wynagrodzenie uczniów . .	95·07	200	105	—	Mniej wedle potrzeby.
10. Rozmaite inne wydatki . .	1.839·30	1.000	—	839	Więcej z powodu jak poz. 6.
	1.069·16	240	—	829	Więcej z powodu iż w wydatkach tych mieszczą się zwrotne od stron koszta lakierowania, tapicerowania i dostawy wyrobów wykazane powyżej w dochodach i w należytościach czynnych.
11. Restauracya budynku . . .	*800·—*	*800*	—	—	Kredyt ten przeniesiono na rok 1901 w którym wstawiony jest dalszy kredyt na ten cel.
Suma rozchodu .	11.740·10	12.040	2.355	2.055	
			300		

Stan majątku z końcem roku 1900.

Stan czynny:

1. Należytości czynne	K.	1.662·97
2. Wartość zapasu materyałów	„	4.128·01
3. „ „ wyrobów .	„	1.818·42
4. „ inwentarza	„	5.839·49
Suma .	K.	13.448·89

Stan bierny:

1. Należytości bierne . . .	K.	16·30
Czysty stan czynny (Saldo)	„	13.432·59
Suma .	K.	13.448·89

8. Krajowy naukowy warsztat kołodziejski w Grzymałowie.

Przychód.	Wynikłość w roku 1900 K. g.	Kwota uchwalona w budżecie na rok 1900 K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną wynikłość mniejsza K.	wynikłość większa K.	Uzasadnienie różnic:
1. Ze sprzedaży wyrobów . .	6 361·63	11.600	5.238	—	Mniej z powodu znacznie zmniejszonej jednak korzystniejszej produkcyi.
— Rozmaite	80 49	—	—	80	Zwroty nieprzewidziane odnośnie do poz. 13 wyd.
2. Subwencye:					
a) od Rady powiatowej . . .	—	1.000	1.000	—	Wydział powiatowy w Skałacie zalega dotychczas z subwencyą za r. 1897, 1898, 1899 i 1900 które wykane są w należytościach czynnych.
b) od c. k. Rządu	3.100·—	3.400	300	—	Mniej z powodu obniżenia subwencyi przez c. k. Rząd.
c) z funduszów krajowych .	3.409 60	4.040	630	—	Mniej głównie z powodu nieobsadzenia posady kierownika.
Suma przychodu . .	12.951·72	20.040	7.168	80	
			7.088		

Rozchód.

1. Płace:					
a) instruktor kierujący . . .	1.080·—	1.680	600	—	Mniej z powodu iż na razie w miejsce kierownika przyjęto tymczasowo przodownika kołodziejskiego o niższem wynagrodzeniu.
b) dodatek na pomieszkanie .	—	320	320	—	
c) instruktor kowalski . . .	1.080·—	1 200	120	—	Mniej z powodu przyznania tylko w tej wysokości wynagrodzenia.
d) przodownik kołodziejski .	1.080·—	1.080	—	—	
e) pomocnik kowalski . . .	—	840	840	—	Kredyt niezużytkowany z powodu zniesienia tej posady.
f) administrator	1.200·—	1.200	—	—	
g) nauczyciel	330·—	360	30	—	Mniej z powodu feryi wakacyjnych.
2. Urzymanie	76·24	200	124	—	Wedle potrzeby.
3. Opał	106·64	140	33	—	
4. Oświetlenie	171·40	80	—	91	
5. Usługa	264·—	240	—	24	
6. Materyał kołodziejski . . .	833·24	1.400	567	—	Mniej z powodu mniejszej produkcyi jak poz. 1 doch.
7. Zakupno żelaza	2.309·19	3.200	891	—	
8. „ koksu	574·38	500	—	74	
9. Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza	218·32	1.000	782	—	Mniej wedle potrzeby.
10. Ubezpieczenie od ognia . .	53·33	100	47	—	
11. Wynagrodzenie uczniów . .	820·50	2.000	1.179	—	Mniej z powodu jak poz. 6, 7 i 8.
12. Lakiernik, tapicer i materyał	2.371·41	4.100	1.727	—	
13. Rozmaite inne wydatki . .	383·07	400	17	—	Mniej wedle potrzeby.
Suma rozchodu . .	12.951·72	20.040	7.277	189	
			7.088		

Stan majątku z końcem roku 1900:

Stan czynny:		*Stsn bierny:*	
1. Należytości czynne . . .	K. 4.620·80	1. Należytości bierne	K. 4.604 —
2. Wartość zapasu materyałów	„ 2.153·69		
3. „ „ wyrobów .	„ 1.570·23		
4. „ inwentarza . . .	„ 3.876·02	Czysty stan czynny (Saldo)	„ 7.616·74
Suma .	K. 12.220·74	Suma .	K. 12.220·74

9. Krajowa szkoła kołodziejska i ciesielska w Kamionce strumiłowej.

Przychód.	Wynikłość w roku 1900	Kwota uchwalona w budżecie na rok 1900	W porównaniu z kwotą preliminowaną wynikłość mniejsza	większa	Uzasadnienie różnic:
	K. g.	K.	K.	K.	
1. Ze sprzedaży wyrobów:					
a) kołodziejsko-kowalskich . .	8.846·16	9·800	954	—	Mniej z powodu pozostałych należytości czynnych.
b) ciesielskich	297·05	400	103	—	
c) rozmaite	6·64	—	—	7	
— Zaliczka na fundusz obrotowy wydana w roku 1899 . .	2.000·—	—	—	2.000	Zaliczka udzieloną zostata w roku 1899 i uzasadnioną w szczegółowem zamknięciu.
2. Subwencye:					
a) od c. k. rządu	2.800·—	3.200	400		Mniej z powodu obniżenia subwencyi przez c. k. Rząd.
b) z funduszów krajowych:					
nadzwyczajne	—	*1.600*	1.600	—	Kredytu tego niewydano z powodu, iż układy z gminą co do rozszerzenia budynku nie doprowadziły do skutku.
zwyczajne	6.782·32	8·002	1.220	—	Mniej głównie z powodu intercalare na posadzie nauczyciela rysunków.
Suma przychodu . .	20.732·17	23.002	4.277	2.007	
			2.270		

Rozchód

1. Płace:					
a) kierownik	3.000·—	3.000	—	—	
b) nauczyciel fachowy rysunków	699 98	2.000	1.300	—	Mniej z powodu, iż posada ta nadaną została dopiero od 16. września 1900 roku.
c) katecheta obrz. rzym. kat.	50·—	100	50	—	Mniej z powodu, iż katecheta obrz. gr. kat. nie podniósł wynagrodzenia.
d) „ „ gr. kat. .	100·—	100	—	—	
e) nauczyciel	210·—	360	150	—	Mniej z powodu, iż naukę przedmiotów pomocniczych objął nauczyciel rysunków zamianowany od 16. września 1900 r.
f) przodownik kołodziejski .	1.200·—	1.200	—	—	
g) instruktor ciesielstwa . .	1.200·	1.200	—	—	
h) majster kowalski	1.440·—	1.440	—	—	
i) pomocnik kowalski . . .	584·48	480	—	105	Wedle potrzeby przy produkcyi wyrobów.
k) „ kołodziejski . .	108·—	600	492	—	
Do przeniesienia . .	8.592·46	10.480	1.992	105	

Rozchód.	Wynikłość w roku 1900	Kwota uchwalona w budżecie na rok 1900	W porównaniu z kwotą preliminowaną wynikłość mniejsza	większa	Uzasadnienie różnic:
	K. g.	K.	K.	K.	
Z przeniesienia . .	8.592·46	10.480	1.992	105	
2. Wynajem budynku i asekuracya	1.472·17	1.200	—	272	Więcej z powodu, iż w wydatkach tych mieszczą się koszta naprawy i upezpieczenia budynków od ognia podczas gdy budżetem przyzwolona kwota wystarcza tylko na opłacenie czynszu za lokal.
3. Opał	104·39	240	136	—	Wedle potrzeby.
4. Oświetlenie	235·32	130	—	105	
5. Usługa	192·—	192	—	—	
6. Materyał drzewny z dostawą	1.373·25	1.200	—	173	Więcej z powodu zakupna materyału zapasowego.
7. Środki naukowe i zupełnienie inwentarza	1.025·31	1.200	175	—	Wedle potrzeby.
8. Wydatki administracyjne i kancelaryjne	547·28	400	—	147	
9. Zakupno żelaza	2.561·51	2.800	238	—	Mniej z powodu pozostałej należytości biernej za żelazo na 1.518 kor. 26 gr., która ma pokrycie w należytościach czynnych.
10. „ węgla i koksu . .	685·09	600	—	85	Wedle potrzeby.
11. Uczniom za robotę	1.369·79	960	—	410	Więcej z powodu większej produkcyi.
12. Za wyplatanie, lakierowanie i tapicerowanie	2.573·60	2.000	—	574	Więcej z powodu, iż znaczna część zamówień jest na wyroby kompletnie wykończone. Wydatek tek jest jednak całkowicie zwrotny od stron.
13. Na rozszerzenie budynku .	—	1.600	1.600	—	Kredytu tego nie wydano z powodu, iż układy z gminą nie doprowadziły do skutku.
Suma rozchodu . .	20.732·17	23.002	4.141	1.871	
			2.270		

Stan majątku z końcem roku 1900:

Stan czynny:		*Stan bierny:*	
1. Należytości czynne . . .	K. 2.723·98	1. Należytości bierne	K. 2.129·77
2. Wartość zapasu materyałów	„ 3.071·02	2. Zaliczka funduszu krajow.	
3. „ „ wyrobów	„ 3.346·23	na fundusz obrotowy . .	„ 2.000·—
4. „ inwentarza . . .	„ 2.573·03	Czysty stan czynny (Saldo)	„ 7.584·49
Suma .	K. 11.714·26	Suma . .	K. 11.714·26

10 Krajowa szkoła stolarska w Stanisławowie.

Przychód.	Wynikłość w roku 1900	Kwota uchwalona w budżecie na rok 1900	W porównaniu z kwotą preliminowaną wynikłość mniejsza	wynikłość większa	Uzasadnienie różnic:
	K. g.	K.	K.	K.	
1. Ze sprzedaży wyrobów . . .	5.142·10	3.600	—	1 542	Więcej z powodu znaczniejszej produkcyi i nadzwyczajnego rozwoju szkoły.
— Rozmaite	7 23	—	—	7	
2. Subwencye:					
a) od gminy	1.600·—	1.600	—	—	
b) od Rady powiatowej . . .	200·=	200	—	—	
c) od c. k. Rządu	2.600·—	2.600	—	—	
d) z kasy oszczędności . . .	400·—	400	—	—	
e) z funduszów krajowych:					
nadzwyczajne	*300·—*	*300*	—	—	
zwyczajne	7 515·75	7.912	396	—	Mniej z powodu nieobsadzenia posady pomocnika tokarskiego.
Suma przychodu .	17.765·08	16.612	396	1.549	
				1.153	

Rozchód.					
1. Płace:					
a) kierownik	2.400·—	2.400	—	—	
b) dodatek na pomieszkanie—	480·	480	—	—	
c) nauczyciel snycerstwa . .	960·—	960	—	—	
d) werkmistrz stolarstwa . .	960·—	960	—	—	
e) nauczyciel rysunków . . .	960·—	960	—	—	
f) „ stylistyki, niemieckiego, polskiego i rachunków	748·—	720	—	28	Więcej wedle ilości godzin nauki.
g) pomocnik stolarstwa . . .	720·—	720	—	—	
h) „ tokarstwa . . .	—	720	720	—	Mniej z powodu nieobsadzenia tej posady.
i) katecheta	100·—	100	—	—	
2. Wynajem lokalu	2.400·—	2.400	—	—	
3. Opał	311·86	300	—	12	
4. Oświetlenie	237·62	160	—	78	Wedle potrzeby.
5. Usługa	420·—	432	12	—	
6. Materyał	1 361·93	1.000	—	362	Więcej z powodu zwiększonej produkcyi jak poz. 1 doch.
7. Środki naukowe	572·57	600	27	—	Mniej wedle potrzeby.
8. Rozmaite inne wydatki . .	660·38	400	—	260	Więcej wedle potrzeby.
9. Środki pomocnicze warsztatowe	1.641·—	1.000	—	641	Więcej z powodu jak poz. 6.
10. Wynagrodzenie uczniów . .	2.189·40	1.600	—	589	Więcej z powodu jak poz. 6.
11. Uzupełnienie inwentarza .	*300·—*	*300*	—	—	
	342·32	400	58	—	Mniej wedle potrzeby.
Suma rozchodu .	17.765·08	16.612	817	1.970	
				1.153	

Stan majątku z końcem roku 1900.

Stan czynny:

1. Należytości czynne . . .	K.	1.277·60
2. Wartość zapasu materyałów	„	3.205·22
3. „ „ wyrobów .	„	714·90
4. „ inwentarza . . .	„	8.509·97
Suma .	K.	13.707·69

Stan bierny:

1. Należytości bierne	K.	340·—
Czysty stan czynny (Saldo)	„	13.367·69
Suma .	K.	13.707·69

11. Krajowa szkoła stolarska w Kalwaryi.

Przychód.	Wynikłość w roku 1900	Kwota uchwalona w budżecie na rok 1900	W porównaniu z kwotą preliminowaną wynikłość mniejsza	wynikłość większa	Uzasadnienie różnic.
	K. g.	K.	K.	K.	
1. Ze sprzedaży wyrobów . .	1.906·—	1.720	—	186	Więcej z powodu zwiększonej produkcyi wskutek otwarcia trzeciego roku nauki.
— Rozmaite	109·46	—	—	109	Zwroty odnośnie do poz. 4 wyd.
2. Subwencye:					
a) od c. k. Rządu	3.000·—	3.000	—	—	
b) z funduszów krajowych:					
nadzwyczajne . . .	*10.000·—*	*10.000*	—	—	
zwyczajne	5.638·02	6.760	1.122	—	Mniej głównie z powodu późniejszego obsadzenia posady werkmistrza dla snycerstwa.
Suma przychodu . .	20.653·48	21.480	1.122	295	
			827		

Rozchód.

1. Płace:					
a) instruktor kierujący . . .	2.400·—	2.400	—	—	
b) werkmistrz	1.200·—	1.200	—	—	
c) dodatek na pomieszkanie .	300·—	300	—	—	
d) werkmistrz snycerstwa . .	320·—	1.200	880	—	Mniej z powodu zamianowania dopiero od dnia 1. września 1900.
e) pomocnik stolarski . . .	600·—	600	—	—	
f) nauczyciel pomocniczy rysunków	600·—	720	120	—	Mniej z powodu przyznania w tej wysokości wynagrodzenia.
g) nauczyciel polskiego i korespondencyi	300·—	300	—	—	
h) nauczyciel niemieckiego .	300·	300	—	—	
i) „ rachunków . .	300·—	400	100	—	Mniej z powodu, iż naukę rachunku przemysłowego i buchalteryi udziela sam kierownik.
k) katecheta	164·—	160	—	4	Więcej z powodu wydatku na intencyjne nabożeństwa.
2. Materyał	343·73	600	256	—	Mniej z powodu zużytkowania zapasów z r. 1899.
3. Środki naukowe i przybory	196·42	400	204	—	Mniej z powodu iż w pozycyi tej zaliczone są tylko przybory do pisania i rysowania inne zaś środki naukowe wliczono pod poz. 7.
4. Rozmaite i kancelaryjne . .	655·70	500	—	156	Wedle potrzeby.
5. Środki pomocnicze warsztatowe	387·42	400	13	—	
Do przeniesienia . .	8.067.27	9.480	1.573	160	

Rozchód.	Wynikłość w roku 1900	Kwota uchwalona w budżecie na rok 1900	W porównaniu z kwotą preliminowaną wynikłość mniejsza	większa	Uzasadnienie różnic:
	K. g.	K.	K.	K	
Z przeniesienia . .	8.067·27	9.480	1.573	160	
6. Wypłata uczniów za roboty	841·35	800	—	41	Więcej z powodu większej produkcyi jak poz. 1 doch.
7. Uzupełnienie inwentarza . .	844·86	200	—	645	Więcej z powodu zapłacenia należytości z r. 1899 i potrzeby uzupełnienia narzędzi dla trzeciego roku nauki. Wydatek ten częściowo ma pokrycie w oszczędności poz. 3.
8. Wieczorny kurs majsterski .	900·—	1·000	100	—	Mniej wedle potrzeby.
9. Osuszenie budynku szkolnego	*1.000·—*	*1.000*	—	—	
10. Przybudowanie i urządzenie suszarni	*9.000·—*	*9.000*	—	—	
Suma rozchodu . . .	20.653·48	21.480	1.673	846	
			827		

Stan majątku z końcem roku 1900.

Stan czynny:

1. Należytości	K.	434·15
2. Wartość zapasu materyałów	„	1.708·27
3. „ „ wyrobów .	„	759·80
4. „ inwentarza . . .	„	9.625·11
Suma .	K.	12.527·33

Stan bierny:

1. Należytości bierne	K.	20·
Czysty stan czynny (Saldo)	„	12.507·33
Suma .	K.	12.527·33

12. Krajowy naukowy warsztat dla wyrobu zabawek w Jaworowie.

Przychód.	Wynikłość w roku 1900	Kwota uchwalona w budżecie na rok 1900	W porównaniu z kwotą preliminowaną wynikłość mniejsza	wynikłość większa	Uzasadnienie różnic:
	K. g.	K.	K.	K.	
1. Ze sprzedaży wyrobów . . .	2.727·81	2.000	—	728	Więcej z powodu znacznego wzrostu produkcyi:
— Zwroty za opakowania i dostawę	210·20	—	—	210	Dochód ten jest zwrotem odnośnej pozycyi wydatków.
2. Subwencye:					
a) od Rady powiatowej . .	200·—	200	—	—	
b) od c. k. Rządu	—·—	1 200	1·200	—	Mniej z powodu odmówienia przez c. k. Rząd subwencyi dla tego warsztatu.
c) z funduszów krajowych:					
nadzwyczajne	*600*·—	*600*	—	—	
zwyczajne	2.731·12	1.960	—	771	Więcej z popodu odmówienia przez c. k. Rząd subwencyi.
Suma przychodu . .	6.469·13	5.960	1.200	1.709	
				509	

Rozchód:

1. Płace:					
a) instruktor	1.440·—	1.440	—	—	
b) administrator	399·84	400	—	—	
c) pomocnik warsztatowy . .	240· -	240	—	—	
2. Utrzymanie lokalu	—·—	100	100	—	Mniej z powodu, iż nie było potrzeby użytkowania tego kredytu.
3. Materyał	603·33	500	—	103	Więcej z powodu zwiększonej produkcyi jak poz. 1 doch.
4. Środki naukowe i przybory .	222.44	240	18	—	Mniej wedle potrzeby.
5. Rozmaite inne wydatki . . .	278·51	240	—	39	Więcej wedle potrzeby.
6. Środki pomocnicze warsztatowe	591·87	400	—	192	Więcej z powodu jak poz. 3.
7. Wynagrodzenie uczniów . .	1.573·25	1.200	-	373	Więcej z powodu jak poz. 3.
8. Uzupełnienie inwentarza . .	254·06	600	346	—	Mniej wedle potrzeby.
9. Zasiłki dla samoistnych producentów	*600*· -	*600*	—	—	
— Koszta opakowania i dostawa wyrobów	265·83		—	266	Wydatek ten jest całkowicie zwrotny od kupujących wyroby jak wskazują dochody i należytości czynne.
Suma rozchodu . . .	6.469·13	5.960	464	973	
				509	

Stan majątku z końcem roku 1900.

Stan czynny: (niezatwierdzony)		*Stan bierny*:	
1. Należytości czynne	K. 1.842·69	1. Należytości bierne	K. —
2. Wartość zapasu materyałów	„ 705·67		
3. „ „ wyrobów	„ 933.32	Czysty stan czynny (Saldo)	„ 7.050·65
4. „ inwentarza	„ 3.568 97		
Suma	K. 7.050·65	Suma . . .	K. 7.050·65

13. Krajowa szkoła garncarska w Kołomyi.

Przychód.

	Wynikłość w roku 1900	Kwota uchwalona w budżecie na rok 1900	W porównaniu z kwotą preliminowaną wynikłość mniejsza	wynikłość większa	Uzasadnienie różnic:
	K. g.	K.	K.	K.	
1. Ze sprzedaży wyrobów . .	3.937·72	4.400	463	—	Mniej z powodu zmniejszonej produkcyi i frekwencyi uczniów.
— „ „ materyałów . .	41·—	—	—	41	Dochód nieprzewidziany.
2. Subwencye:					
a) od c. k. Rządu	5.600·—	6.000	400	—	Mniej z powodu obniżenia subwencyi przez c. k. Rząd.
b) z funduszów krajowych:					
nadzwyczajne	*4.400·—*	*4.500*	100	—	Mniej z powodu pozostałego kredytu na kurs drenarski.
zwyczajne	6.899·65	7.080	180	—	Mniej z powodu intercalare i mniejszego wydatku na materyały.
Suma przychodu .	20.878·37	21.980	1.143	41	
			1.102		

Rozchód.

1. Płace:					
a) kierownik	3.400·—	3.400	—	—	
b) nauczyciel rys.	2.400·—	2.400	—	—	
c) przodownik do toczenia .	1.440·—	1.440	—	—	
d) „ „ kaflarstwa .	1.600·—	1·600	—	—	
e) pomieszkanie przodownika	300·02	300	—	—	
f) przodownik do modelowania	1.440·—	1.440	—	—	
g) nauczyciel pomocniczy . .	254·40	300	46	—	
h) katecheta obrz. rz. kat. . .	100·—	100	—	—	Mniej z powodu intercalare.
i) „ „ gr. kat. . .	100·—	100	—	—	
k) pomocnik kancelaryjny . .	310·92	360	49	—	
2. Adaptacya lokalu	*4.000·—*	*4.000*	—	—	
3. Rębanie drzewa	69·—	80	11	—	Mniej wedle potrzeby.
4. Usługa	736·—	760	24	—	
5. Materyał i opał techniczny .	991·—	1.800	809	—	Mniej z powodu mniejszej produkcyi.
6. Środki naukowe	411·83	400	—	12	Wedle potrzeby.
7 Rozmaite inne wydatki . .	529·13	560	31	—	Mniej wedle potrzeby.
8. Wynagrodzenie uczniów praktykantów i czeladników .	1.316·01	1.300	—	16	Wedle potrzeby.
9. „ robotników . . .	460·80	400	—	61	
10. Uzupełnienie inwentarza . .	419·16	500	81	—	
11. Koszta kursu drenarskiego .	—	*100*	100	—	Kredyt ten pozostał z powodu zgłoszenia się mało kandydatów.
12. Ubezpieczenie inwentarza .	200·10	240	40	—	Mniej wedle potrzeby.
13. Urządzenie w nowych ubikacyach	*400.—*	*400*	—	—	
Suma rozchodu .	20.878·37	21·980	1.191	89	
			1.102		

Stan majątku z końcem roku 1900.

Stan czynny:			*Stan bierny:*		
1. Należytości czynne . . .	K.	4.872·26	1. Należytości bierne	K.	159·96
2. Wartość zapasu materyałów	„	973·24			
3. „ „ wyrobów .	„	423·40	Czysty stan czynny (Saldo)	„	31.575·39
4. „ inwentarza . . .	„	25.466·45			
Suma .	K.	31.735·35	Suma .	K.	31.735·35

14. Krajowy warsztat garncarski w Toustem.

Przychód.	Wynikłość w roku 1900	Kwota uchwalona w budżecie na rok 1900	W porównaniu z kwotą preliminowaną wynikłość mniejsza	większa	Uzasadnienie różnic:
	K. g.	K.	K.	K.	
1. Ze sprzedaży wyrobów . . .	1.571·21	2·400	829	—	Mniej z powodu zwinięcia warsztatu z dniem 1. września 1900 roku i pozostałych należytości czynnych.
2. Subwencye:					
a) od c. k. Rządu	2.600·—	2.600		—	
b) z funduszów krajowych .	2.512·04	2.380	—	132	Więcej albowiem z powodu zwinięcia warsztatu przyznano odprawę werkmistrzowi i przodownikowi.
Suma przychodu . .	6.683·25	7·380	829	132	
			697		

Rozchód.					
1. Płace:					
a) werkmistrz	2.060·—	1.440	—	620	Więcej z powodu przyznania odprawy kwocie 1.100 kor.
b) przodownik	1.400·—	1.200	—	200	Więcej z powodu przyznania odprawy w kwocie 600 kor.
c) nauczyciel	240·—	360	120	—	
d) administrator	240·—	360	120	—	
2. Wynajem lokalu	—	—	—	—	
3. Opał pieców technicznych i sal warsztatowych . . .	514·20	700	186	—	Mniej z powodu zwinięcia warsztatu z dniem 1. września 1900 r. (LW. 47.665/900).
4. Oświetlenie	—	100	100	—	
5. Usługa	139·20	220	81	—	
6. Materyał	282·94	600	317	—	
7. Uzupełnienie inwentarza i naprawa	41·41	200	159	—	
8. Środki naukowe	21·—	600	579	—	
9. Rozmaite inne wydatki . .	556·71	200	—	357	Więcej z powodu przyznania werkmistrzowi wynagrodzenia (dyet) w kwocie 336 kor. za wyjazdy w czasie całej jego służby, w celach sprzedaży naczynia.
10. Wynagrodzenie uczniów . .	1.187·79	1.400	212	—	Mniej z powodu zwinięcia warsztatu z dniem 1. września 1900 r. (LW. 47.665/900).
Suma rozchodu . .	6.683·25	7·380	1.874	1.177	
			697		

Stan majątku z końcem roku 1900:

Stan czynny:			*Stan bierny:*		
1. Należytości czynne . . .	K.	654·78	1. Należytości bierne . . .	K.	221·30
2. Wartość zapasu materyałów	„	412·66			
3. „ „ wyrobów . .	„	449·83	Czysty stan czynny (Saldo)	„	3.219·51
4. „ inwentarza . . .	„	1.923·54			
Suma . .	K.	3.440·81	Suma . .	K.	3.440·81

15. Krajowy naukowy warsztat szewski w Witkowie.

Przychód.	Wynikłość w roku 1900	Kwota uchwalona w budżecie na rok 1900	W porównaniu z kwotą preliminowaną wynikłość mniejsza	wynikłość większa	Uzasadnienie różnic.
	K. g.	K.	K.	K.	
1. Ze sprzedaży wyrobów . . .	2.530·81	2.400	—	131	Więcej z powodu większej w tym roku produkcyi.
— rozmaite zwroty	61·62	—	—	62	Dochód nieprzewidziany odnośnie do poz. 10 wyd.
2. Subwencye:					
a) od c. k. Rządu	1.500·—	1.600	100	—	Mniej z powodu obniżenia subwencyi przez c. k. Rząd.
b) z funduszów krajowych .	4.364·52	4.444	80	—	Mniej wedle potrzeby.
Suma przychodu . .	8.456·95	8.444	180	193	
				13	
Rozchód:					
1. Płace:					
a) kierownik	720·—	720	—	—	
b) instruktor	960·	960	—	—	
c) pomocnik instruktora . .	960 —	960	—	—	
d) przodownik	960·—	960	—	—	
e) katecheta	208·04	200	—	8	Wedle potrzeby.
f) nauczyciel	479·45	480	1	—	
2. Utrzymanie lokalu	159·99	100	—	60	
3. Opał	—·—	—	—	—	
4. Oświetlenie	61·32	72	11	—	Mniej wedle potrzeby.
5 Usługa	182·—	192	10	—	
6 Materyał	2.349·80	2.000	—	350	Więcej z powodu zwiększonej produkcyi i pozostałego zapasu materyałów.
7. Wynagrodzenie uczniów . .	316·52	1.000	683	—	Mniej stosownie do przyznanego wynagrodzenia za robotę.
8. Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza	185·17	600	415	—	Mniej wedle potrzeby.
9. Materyał do kopyt	6·—	40	34	—	
10. Rozmaite inne wydatki . .	360·02	160	—	200	Więcej wedle potrzeby. Wydatek ten w części ma pokrycie w podanych w dochodach zwrotach.
— Reszta kosztów utrzymania inwentarza	100·85	—	—	101	Wydatek koniecznie potrzebny ze względu na ubogich uczniów pochodzących z dalszych okolic. Wydatek ten ma jednak pokrycie w oszczędności na poz. 7.
— Zapas funduszu obrotowego jako zaliczka na r. 1901 .	47·79	—	—	48	Zapas funduszu obrotowego przenosi się z tego powodu, że na utworzenie tego funduszu daną była zaliczka zwrotna.
Spłata z fund. obrotowego V, VI, VII, i VIII raty pożyczki fund. kraj.	400·—	—	—	400	Wydatek ten pokrywa nadwyżka funduszu obrotowego, uzyskana z dochodów ze sprzedaży wyrobów.
Suma rozchodu . . .	8.456·95	8.444	1.154	1.167	
				13	

Stan majątkowy z końcem roku 1900.

Stan czynny:		*Stan bierny:*	
1. Należytości czynne . . .	K. 1.330·33	1. Należytości bierne:	
2. Wartość zapasu materyałów	„ 655·53	*a*) za materyały . . .	K. 101·74
3. „ „ wyrobów .	„ 166·96	*b*) fund. kraj. reszta zaliczki zwrotnej . . .	„ 200·—
4. „ inwentarza z r. 1899	„ 4.566·40	Czysty stan czynny (Saldo)	„ 6.417·48
Summa . .	K. 6.719·22	Suma . . .	K. 6.719·22

16. Krajowy naukowy warsztat szewski w Starym Sączu.

Przychód.	Wynikłość w roku 1900	Kwota uchwalona w budżecie na rok 1900	W porównaniu z kwotą preliminowaną wynikłość mniejsza	wynikłość większa	Uzasadnienie różnic.
	K. g.	K.	K.	K.	
1. Ze sprzedaży wyrobów . . .	9.410·55	6.360	—	3.051	Więcej z powodu znacznego z każdym rokiem wzrostu produkcyi.
— Zapas funduszu obrotowego z r. 1899	491·40	—	—	491	Zapas ten wydany był w zamknięciu za r. 1899 jako zaliczka fund. obrotowego.
2. Subwencye:					
a) od Rady powiatowej . . .	600·—	600	—	—	
b) „ c. k. Rządu	1.200·—	1.200	—	—	
c) z funduszów krajowych .	2.786·63	2.788	1	—	Mniej wedle potrzeby.
Suma przychodu . .	14.488·58	10.948	1	3.542	
				3.541	

Rozchód.

1. Płace					
a) kierownik	600·—	600	—	—	
b) instruktor	1.399·92	1.400	—	—	
c) przodownik	960·—	960	—	—	
2. Wynajem i utrzymanie lokalu	671·75	700	28	—	
3. Opał	169·90	140	—	30	Wedle potrzeby.
4. Oświetlenie	96·48	80	—	17	
5. Usługa	96·—	96	—	—	
6. Materyał	8.593·25	5.400	—	3.193	Więcej z powodu znaczniejszej produkcyi i pozostałych zapasów materyału.
7. Wynagrodzenie uczniów . .	419·36	400	—	19	Więcej wedle potrzeby.
8. Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza	1.284·39	1.000	—	285	Więcej z powodu większej produkcyi
9. Rozmaite inne wydatki . . .	173·22	172	—	1	Więcej wedle potrzeby.
— Zapas funduszu obrotowego jako zaliczka na r. 1901 . .	24·31	—	—	24	Zapas ten przenosi się z powodu iż na utworzenie funduszu obrotowego daną była zaliczka zwrotna.
Suma rozchodu . .	14.488·53	10.948	28	3.569	
				3.541	

Stan majątku z końcem roku 1900.

Stan czynny:		*Stan bierny:*		
1. Należytości czynne . . . K.	844·80	1. Należytości bierne:		
2. Wartość zapasu materyałów „	1.568·87	a) za materyały . . . . K.		419·20
3. „ „ wyrobów . .	813·98	b) fund. kraj. raty za r. 1900 „		160·—
		c) fund. kraj. reszta zaliczki zwrotnej . . . . „		800·—
4. „ „ inwentarza „	2.472·18	Czysty stan czynny (Saldo) „		4.320·63
Suma . K.	5.699·83	Suma . K.		5.699·83

17. Krajowa szkoła szewska w Dobczycach.

Przychód.	Wynikłość w roku 1900	Kwota uchwalona w budżecie na rok 1900	W porównaniu z kwotą preliminowaną wynikłość mniejsza	wynikłość większa	Uzasadnienie różnic:
	K. g.	K.	K.	K.	
1. Ze sprzedaży wyrobów . . .	2.216·98	1.600	—	617	Więcej z powodu otwarcia trzeciego roku nauki.
2. Subwencye:					
a) od Rady powiatowej . . .	200·—	200	—	—	
b) od c. k. Rządu	—	800	800	—	Mniej z powodu odmówienia subwencyi przez c. k Rząd.
c) z funduszów krajowych .	3.167·14	2.840	—	327	Mniej z powodu iż wstawiona do budżetu subwencya od c. k. Rządu w kwocie 800 Koron niewpłynęła.
Suma przychodu .	5.584·12	5.440	800	944	
				144	

Rozchód.

1. Płace:					
a) kierownik	600·—	600	—	—	
b) instruktor	1.080·—	1.080	—	—	
c) pomocnik instruktora . .	960·—	960	—	—	
d) nauczyciel	400·—	480	80	—	Mniej z powodu przyznania w tej wysokości wynagrodzenia.
e) katecheta	120·—	120	—	—	
2. Materyał	1.623·—	1.200	—	423	Więcej z powodu większej produkcyi jak poz. 1 doch.
3. Wynagrodzenie uczniów . .	249·40	500	251	—	Mniej odpowiednio do przyznanego wynagrodzenia za robotę.
4. Uzupełnienie inwentarza . .	264·08	200	—	64	Więcej z powodu przybycia trzeciego roku nauki.
5. Środki naukowe	170·48	100	—	71	
6. Materyał do robienia kopyt .	16·40	100	84	—	Mniej wedle potrzeby.
7. Rozmaite inne wydatki . . .	100·76	100	—	1	
Suma rozchodu .	5.584·12	5.440	415	559	
				144	

Stan majątku z końcem roku 1900.

(niezatwierdzony).

Stan czynny:		*Stan bierny*:	
1. Należytości czynne . . . K.	—·—	1. Należytości bierne . . . K.	—·—
2. Wartość zapasu materyałów „	460·68		
3. „ „ wyrobów . „	628·56		
4. „ inwentarza . . . „	2.065·44	Czysty stan czynny (Saldo) „	3.154·68
Suma . K.	3.154·68	Suma . K.	3.154·68

18. Krajowa szkoła tkacka w Krośnie.

Przychód.	Wynikłość w roku 1900	Kwota uchwalona w budżecie na rok 1900	W porównaniu z kwotą preliminowaną wynikłość mniejsza	wynikłość większa	Uzasadnienie różnic:
	K. g.	K.	K.	K.	
1. Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	—	3.200	3.200	—	Dochód ze sprzedaży wyrobów wpływa do funduszu obrotowego, który prowadzony jest oddzielnie i z którego pokrywane są wydatki na materyał i wynagrodzenie uczniów. Ostateczne wynikłości tego funduszu objęte są podanym poniżej stanem majątkowym z dniem 31. grudnia 1900 r.
2. Ze sprzedaży kartonów . . .	560·70	800	239	—	Mniej z powodu pozostałych należytości czynnych za karty.
3. Rozmaite zwroty	61·89	—	—	62	Dochód nieprzewidziany odnośnie do poz. 9 wyd.
4. Subwencye:					
a) od Rady powiatowej . .	—	400	400	—	Mniej z powodu, iż Wydział powiatowy odmówił dalszego subwencyonowania szkoły.
b) „ c. k. Rządu	7.000·—	7.600	600	—	Mniej z powodu obniżenia subwencyi przez c. k. rząd.
c) z funduszów krajowych .	8.620·28	8.940	320	—	Mniej z powodu nieobsadzenia posady pisarza kancelaryjnego.
Suma przychodu . .	16.242·87	20·940	4.759	62	
			4.697		

Rozchód.

a) Szkoła.

1. Płace:					
a) kierownik	3.800·—	3.800	—	—	
b) nauczyciel rysunków . . .	2.700·—	2 700	—	—	
c) dodatek na pomieszkanie nauczyciela	400·—	400	—	—	
d) pomocnik do nauki rysunków	840·—	600	—	240	Z powodu intercalare.
e) instruktor	1.600·—	1.600	—	—	
f) przodownik	960·—	840	—	120	
g) nauczyciel przedmiotów .	1.082·—	1.292	210	—	
h) pisarz	—	720	720	—	Mniej z powodu nieobsadzenia posady.
2. Ubezpieczenie inwentarża .	61·46	360	298	—	
3. Opał	1.160·46	1.300	140	—	Wedle potrzeby.
4. Oświetlenie	144·22	260	116	—	
5. Usługa	490·—	480	—	10	
6. Materyał	—	1.600	1.600	—	Mniej z powodu jak poz. 1. doch.
7. Uzupełnienie inwentarza . .	—	400	400	—	Mniej wedle potrzeby.
Do przeniesienia . .	13.238·14	16.352	3.484	370	

Rozchód.	Wynikłość w roku 1900	Kwota uchwalona w budżecie na rok 1900	W porównaniu z kwotą preliminowaną wynikłość mniejsza	większa	Uzasadnienie różnic:
	K. g.	K.	K.	K	
Z przeniesienia . .	13.238·14	16.352	3.484	370	
8. Środki naukowe	604·60	700	95	—	Mniej wedle potrzeby.
9. Rozmaite	1.201·74	800	—	402	Więcej wedle potrzeby. Wydatek ten ma w części pokrycie w nie preliminowanych powyżej zwrotach.
10. Wynagrodzenie uczniów . .	—	1.600	1.600	—	Mniej z powodu jak poz. 1. doch.
11. Wydatki nieprzewidziane .	160·—	248	88	—	Mniej wedle potrzeby.
b) Pracownia do wyrabiania wzorów i wybijania kartonów.					
1. Płace:					
a) wynagrodzenie kierownika	240·—	240	—	—	
b) „ nauczyciela	240·—	160	—	80	Więcej z powodu uiszczenia zaległości z r. 1899.
c) „ przodownika	120·—	120	—	—	
2. Materyał i desenie . . . . 3. Wynagrodzenie za robotę .	438·39	720	282	—	Mniej wedle potrzeby.
Suma rozchodu . .	16.242·87	20.940	5.549	852	
			4.697		

Stan majątku z końcem roku 1900:

Stan czynny:

1. Należytości czynne . . .	K.	2.316·88
2. Wartość zapasu materyałów	„	610·17
3. „ „ wyrobów .	„	4.893·87
4. „ inwentarza . . .	„	14.250·03
Suma . .	K.	22.040·95

Stan bierny:

1. Należytości bierne	K.	1.397·80
2. Fund. kraj. zaliczka zwrotna na fund. obrotowy	„	3.000·—
Czysty stan czynny (Saldo)	„	17.643·15
Suma . .	K.	22.040·95

19 Krajowy naukowy warsztat tkacki w Glinianach.

Przychód	Wynikłość w roku 1900	Kwota uchwalona w budżecie na rok 1900	W porównaniu z kwotą preliminowaną wynikłość mniejsza	wynikłość większa	Uzasadnienie różnic:
	K. g.	K.	K.	K.	
— Ze sprzedaży wyrobów . .	446·56	—	—	446	Dochód uzyskany ze sprzedaży wyrobów wykonanych z materyału szkolnego.
1. Subwencye:					
a) od gminy	240·—	240	—	—	
b) od Rady powiatowej . .	100·—	100	—	—	
c) od c. k. Rządu . . .	2·400.—	2·400	—	—	
d) z funduszów krajowych:					
nadzwyczajne	*320·—*	*320*	—	—	Mniej z powodu oszczędności na płacy przodownika i nauczyciela.
zwyczajne	3·000·83	3 352	351	—	
Suma przychodu . .	6 507.39	6 412	351	446	
				95	

Rozchód:					
1. Płace:					
a) instruktor	1·760·—	1·760	—	—	
b) przodownik	600·—	840	240	—	Mniej z powodu przyznania w tej wysokości wynagrodzenia.
c) nauczyciel	240·	300	60	—	
e) na siły pomocnicze tow. tkackiego	1.000·—	1·000	—	—	
d) katecheta	200·—	200	—	—	
2. Wynajem lokalu	720·—	720	—	—	
3. Opał	148·16	200	52	—	Mniej wedle potrzeby.
4. Oświetlenie	34·14	40	6	—	
5. Usługa	67·60	72	4	—	
6. Środki naukowe	904·02	700	—	204	Więcej z powodu wliczenia tu kosztów materyału do produkcyi szkolnej z której dochód wykazano powyżej.
7. Uzupełnienie inwentarza . .	*320·—*	*320*	—	—	Więcej wedle potrzeby.
8. Rozmaite inne wydatki . . .	206·08	200	—	6	Więcej z powodu wliczenia tu wynagrodzenia uczniów za robotę szkolną z której dochód wykazano powyżej.
	307 39	60	—	247	
Suma rozchodu . .	6.507·39	6.412	362	457	
				95	

Stan majątku z końcem roku 1900.

Stan czynny:		*Stan bierny:*	
1. Należytości czynne . . . . K.	24·53	1. Należytości bierne . . . . K.	—·—
2. Wartość zapasu materyałów „	133 94		
3. „ „ wyrobów . . .	82 01		
4. „ inwentarza . . . . „	3 299 58	Czysty stan czynny (Saldo) „	3·540·06
Suma . . . K.	3.540·06	Suma . . . K.	3.540·06

20. Krajowy naukowy warsztat tkacki w Gorlicach.

Przychód.	Wynikłość w roku 1900	Kwota uchwalona w budżecie na rok 1900	W porównaniu z kwotą preliminowaną wynikłość mniejsza	większa	Uzasadnienie różnic:
	K. g.	K.	K.	K.	
1. Subwencye:					
a) od Rady powiatowej . .	400·—	400	—	—	
b) od c. k. Rządu	700·—	800	100	—	Mniej z powodu obniżenia subwencyi przez c. k. Rząd.
c) z funduszów krajowych .	526·09	600	74	—	Mniej wedle potrzeby.
Suma przychodu . .	1.626·09	1.800	174	—	
			174		

Rozchód:

1. Płace:					
a) instruktor	1.200·—	1·200	—	—	
2. Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza	199·96	400	200	—	Mniej wedle potrzeby.
3. Rozmaite inne wydatki . .	226·13	200	—	26	Więcej wedle potrzeby.
Suma rozchodu . .	1.626·09	1.800	200	26	
			174		

Stan majątku z końcem roku 1900.

Stan czynny:		*Stan bierny*:	
1. Należytości czynne . . .	K. —·—	1. Należytości bierne . . .	K. —·—
2. Wartość zapasu materyałów	„ —·—		
3. „ „ wyrobów . .	„ —·—	Czysty stan czynny . . .	„ 2.082·50
4. „ inwentarza z r. 1899 .	„ 2.082·50		
Suma . . .	K. 2.082·50	Suma . . .	K. 2.082·50

21. Krajowy naukowy warsztat tkacki w Korczynie.

Przychód.	Wynikłość w roku 1900	Kwota uchwalona w budżecie na rok 1900	W porównaniu z kwotą preliminowaną wynikłość mniejsza	wynikłość większa	Uzasadnienie różnic:
	K. g.	K.	K.	K.	
1. Subwencye:					
a) od c. k. Rządu	1.440·—	1.440	—	—	
b) z funduszów krajowych .	2.105·15	2.160	55	—	Mniej wedle potrzeby.
Suma przychodu . .	3.545·15	3.600	55	—	
			55		

Rozchód.					
1. Płace:					
a) instruktor	1 760·—	1.760	—	—	
b) przodownik	840·—	840	—	—	
c) nauczyciel rachunków . .	240·—	200	—	40	Z powodu przyznania wynagrodzenia w podanych wysokościach.
d) „ rysunków . .	200·—	240	40	—	
2. Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza	430.66	400	—	31	Więcej wedle potrzeby.
3. Rozmaite inne wydatki . .	74·49	160	86	—	Mniej wedle potrzeby.
Suma rozchodu . .	3.545·15	3.600	126	71	
			55		

Stan majątku z końcem roku 1900.

Stan czynny:			*Stan bierny:*		
1. Należytości czynne . . .	K.	331·80	1. Należytości bierne . . .	K.	—
2. Wartość zapasu materyałów	„	—			
3. „ „ wyrobów .	„	—			
4. „ inwentarza . . .	„	3.268·81	Czysty stan czynny (Saldo)	„	3.600·61
Suma .	K.	3.600·61	Suma .	K.	3.600·61

22. Krajowy naukowy warstat tkacki w Kosowie.

Przychód.	Wynikłość w roku 1900	Kwota uchwalona w budżecie na rok 1900	W porównaniu z kwotą preliminowaną wynikłość mniejsza	większa	Uzasadnienie różnic.
	K. g.	K.	K.	K.	
1. Subwencye:					
a) od gminy	80·—	80	—	—	
b) od Rady powiatowej . .	300·—	300	—	—	
c) od c. k. Rządu	1.400·—	1.400	—	—	
d) z funduszów krajowych .	2.684·47	2 776	92	—	Mniej wedle potrzeby.
Suma przychodu .	4.464·47	4.556	92	—	
			92		

Rozchód.

1. Płace:					
a) kierownik	1.440·—	1.440	—	—	
b) pomieszkanie kierownika .	216·—	216	—	—	
c) przodownik	720·—	720	—	—	
d) nauczyciel	360·—	360	—	—	
e) katecheta	80·—	80	—	—	
f) pomocnik administracyjny	300 —	300	—	—	
2. Opał	72·80	240	167	—	Mniej wedle potrzeby.
3. Oświetlenie	76 50	120	44	—	
4. Usługa	220·—	240	20	—	
5. Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza	741·53	600	—	141	Więcej z powodu koniecznej potrzeby zakupna maszyny do wyrobu płótna Kneippa używanego w większej ilości w zakładzie Dr. Tarnawskiego.
6. Rozmaite inne wydatki . .	237·64	240	2	—	Mniej wedle potrzeby.
Suma rozchodu .	4.464·47	4.556	233	141	
			92		

Stan majątku z końcem roku 1900.

Stan czynny:			*Stan bierny:*		
1. Należytości czynne . . .	K.	—·—	1. Należytości bierne . . .	K.	—·—
2. Wartość zapasu materyałów	„	—·—			
3. „ „ wyrobów .	„	—·—			
4. „ inwentarza . . .	„	3.899·68	Czysty stan czynny (Saldo)	„	3.899·68
Suma .	K.	3.899·68	Suma .	K.	3.899·68

23. Krajowy naukowy warsztat tkacki im. Franciszka Józefa w Łańcucie.

Przychód.	Wynikłość w roku 1900 K.	g.	Kwota uchwalona w budżecie na rok 1900 K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną wynikłość mniejsza K.	wynikłość większa K.	Uzasadnienie różnic:
1 Subwencye:						
a) od gminy	500	—	500	—	—	
b) „ Rady powiatowej . .	600	—	600	—	—	
c) „ c. k. Rządu	800	—	900	100	—	Mniej z powodu obniżenia subwencyi przez c. k. Rząd.
d) „ z funduszów krajowych	2.460	—	2 320	—	140	Więcej głównie z powodu obcięcia subwencyi państwowej.
Suma przychodu . .	4.360	—	4.320	100	140	
					40	

Rozchód:

1. Płace:						
a) instruktor	1.600	—	1.600	—	—	
b) na pomieszkanie dla instruktora	360	—	360	—	—	
c) przodownik	720	—	720	—	—	
2. Donajem lokalu	480	—	480	—	—	
3. Opał	565	20	500	—	65	Więcej wedle potrzeby.
4. Oświetlenie						
5. Usługa	360	—	360	—	—	
6. Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza	155	61	200	44	—	Mniej wedle potrzeby.
7. Rozmaite inne wydatki . .	119	19	100	—	19	Więcej wedle potrzeby.
Suma rozchodu . .	4.360	—	4.320	44	84	
					40	

Stan majątku z końcem roku 1900.

Stan czynny:			*Stan bierny*:		
1. Należytości czynne . . .	K	—·—	1. Należytości bierne . . .	K.	—·—
2. Wartość zapasu materyałów	„	—·—			
3. „ „ wyrobów .	„	—·—			
4. „ inwentarza . . .	„	4.977·40	Czysty stan czynny (Saldo)	„	4.977·40
Suma . . .	K.	4.977·40	Suma . . .	K.	4.977·40

24. Krajowy naukowy warsztat tkacki w Rychwałdzie.

Przychód	Wynikłość w roku 1900	Kwota uchwalona w budżecie na rok 1900	W porównaniu z kwotą preliminowaną wynikłość mniejsza	wynikłość większa	Uzasadnienie różnic:
	K. g.	K.	K.	K.	
1. Subwencye:					
a) od Rady powiatowej . . .	400·—	400	—	—	
b) „ c. k. Rządu	960·—	1.000	40		Mniej z powodu obniżenia subwencyi przez c. Rząd.
c) z funduszów krajowych .	1.412.71	2.110	697	—	Mniej głównie z powodu intercalare na przodowniku.
Suma przychodu . .	2.772·71	3.510	737	—	
			737		

Rozchód					
1 Płace:					
a) instruktor	1.440·—	1.440	—	—	
b) nauczyciel	600·—	600	—	—	
c) przodownik	240·—	720	480	—	Mniej z powodu przyjęcia dopiero od 1. września 1900 r.
d) katecheta	100·—	100	—	—	
2. Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza	202·06	400	198	—	Mniej wedle potrzeby
3. Rozmaite inne wydatki . . .	159·32	200	41	—	
4. Ubezpieczenie od ognia . . .	31·33	50	18	—	
Suma rozchodu . . .	2.772·71	3.510	737	—	
			737		

Stan majątku z końcem roku 1900.

Stan czynny:		*Stan bierny:*	
1. Należytości czynne	K. —	1. Należytości bierne	K. —
2. Wartość zapasu materyałów	„ —		
3. „ „ wyrobów .	„ 3.731·14		
4. „ inwentarza	„ —	Czysty stan czynny (Saldo)	„ 3.731·14
Suma .	K. 3731·14	Suma .	K. 3.731·14

25. Krajowy naukowy warsztat tkacki w Wilamowicach.

Przychód.	Wynikłość w roku 1900	Kwota uchwalona w budżecie na rok 1900	W porównaniu z kwotą preliminowaną wynikłość mniejsza	wynikłość większa	Uzasadnienie różnic:
	K. g.	K.	K.	K.	
1. Subwencye:					
a) od gminy	400·—	400	—	—	
b) „ Rady powiatowej . . .	100·—	100	—	—	
c) „ c. k. Rządu	800·—	1.000	200	—	Mniej z powodu obniżenia subwencyi przez c. k. Rząd.
d) z funduszów krajowych:					
a) *nadzwyczajne* . .	—	*1.400*	1.400	—	Mniej z powodu niezużytkowania kredytu na rozszerzenie lokalu i zakupno dwóch krosien.
b) zwyczajne	2.011·59	1.260	—	752	Więcej z powodu obniżenia subwencyi państwowej, tudzież przyznania odprawy przodownikowi.
Suma przychodu . .	3.311·59	4.160	1.600	752	
			848		

Rozchód.					
1. Płace:					
a) instruktor	1.600·—	1.600	—	—	
b) przodownik	1.225·—	600	—	625	Więcej z powodu przyznania długoletniemu przodownikowi odprawy w kwocie 600 kor.
2. Na rozszerzenie lokalu . . .	—	*1.000*	1.000	—	Mniej z powodu niezużytkowania kredytu.
3. Środki naukowe	—	*400*	400	—	Mniej z powodu niezużytkowania kredytu na zakupno dwóch krosien.
Uzupełnienie inwentarza „ .	309·31	400	90	—	Mniej wedle potrzeby.
4. Rozmaite inne wydatki . . .	169·11	140	—	29	Wedle potrzeby.
5. Ubezpieczenie od ognia . .	8·17	20	12	—	
Suma rozchodu . .	3.311·59	4.160	1.502	654	
			848		

Stan majątku z końcem roku 1900:

Stan czynny:			*Stan bierny:*		
1. Należytości czynne . . .	K.	—·—	1. Należytości bierne . . .	K.	—·—
2. Wartość zapasu materyałów	„	—·—			
3. „ „ wyrobów	„	—·—			
4. „ inwentarza . . .	„	4.617·68	Czysty stan czyyny (Saldo)	„	4.617·68
Suma . .	K.	4.617·68	Suma . .	K.	4.617·68

26. Krajowa szkoła sukiennicza w Rakszawie.

Przychód.	Wynikłość w roku 1900	Kwota uchwalona w budżecie na rok 1900	W porównaniu z kwotą preliminowaną wynikłość mniejsza	W porównaniu z kwotą preliminowaną wynikłość większa	Uzasadnienie różnic.
	K. g.	K.	K.	K.	
— Rozmaite zwroty	111.21	—	—	111	Dochód nieprzewidziany odnośnie do poz. 7. wyd.
1. Subwencye:					
a) od Rady powiatowej . .	1.000·—	1.000	—	—	
b) „ c. k. Rządu	5.600·	5.600	—	—	
c) z funduszów krajowych .	8.831·68	8.220	—	612	Więcej z powodu przyznania kierownikowi remuneracyi w kwocie 600 kor. w załatwieniu petycyi wniesionej do Wys. Sejmu pod L. S. 600/900.
Suma przychodu . .	15.542.89	14.820	—	723	
				723	

Rozchód.

1. Płace:					
a) kierownik	3.600·—	3.000	—	600	Więcej z powodu przyznania kierownikowi remuneracyi w kwocie 600 kor. w załatwieniu petycyi wniesionej do Wys. Sejmu pod L. S. 600/900.
b) instruktor tkactwa . . .	1.440· –	1.440	—	—	
c) „ farbiarstwa . .	1.440 —	1.440	—	—	
d) nauczyciel pomoniczy . .	600· —	600	—	—	
e) pomocnik kancelaryjny .	960· —	960	—	—	
f) przodownik w tkalni . .	720· —	720	—	—	
g) pomocnik warsztatowy w tkalni	720·	720	—	—	
h) pomocnik warsztatowy w farbiarni					
i) stróż nocny	300·—	300	—	—	
2. Utrzymanie lokalu	240· —	200	—	40	
3. Opał	1.508·01	1.400	—	108	
4. Oświetlenie	171·49	100	—	71	Więcej wedle potrzeby.
5. Usługa	360· —	360	—	—	
6. Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza	608·88	540	—	69	
7. Rozmaite inne wydatki . . .	534·52	540	5	—	
8. Ubezpieczenie budynków i inwentarza	288·25	300	12	—	Mniej wedle potrzeby.
9. Utrzymanie w ruchu tkalni mechanicznej	2.051·74	2.200	148	—	
Suma rozchodu . . .	15.542·89	14.820	165	888	
				723	

Stan majątku z końcem roku 1900.

Stan czynny:			*Stan bierny:*		
1. Należytości czynne . . .	K.	—·—	1. Należytości bierne	K.	—·—
2. Wartość zapasu materyałów	„	—·—			
3. „ „ wyrobów .	„	—·—	Czysty stan czynny (Saldo)	„	42.608·56
4. „ inwentarza . . .	„	42.608·56			
Suma . . .	K.	42.608·56	Suma . . .	K.	42.608·56

27. Krajowa szkoła koronkarska w Zakopanem.

Przychód.	Wynikłość w roku 1900	Kwota uchwalona w budżecie na rok 1900	W porównaniu z kwotą preliminowaną wynikłość mniejsza	większa	Uzasadnienie różnic.
	K. g.	K.	K.	K.	
1. Ze sprzedaży wyrobów . .	3.014·39	4.800	1.786	—	Mniej z powodu mniejszej produkcyi i pozostałych należytości czynnych.
2. Subwencye:					
a) od c. k. Rządu	1.200·—	1.600	400	—	Mniej z powodu obniżenia subwencyi przez c. k. Rząd.
b) z funduszów krajowych .	4.500·—	4.500	—	—	
Suma przychodu .	8.714·39	10.900	2.186	—	
			2.186		

Rozchód.

1. Płace:					
a) kierowniczka szkoły . .	2.000·—	2.000	—	—	
b) nauczycielka pomocnicz. I.	720·—	720	—	—	
c) „ „ II.	399·84	400	—	—	
d) „ „ III.	399·84	400	—	—	
e) nauczyciel rysunków . .	480·—	480	—	—	
f) katecheta	100·—	100	—	—	
g) nauczyciel czytania, pisania i rachunków . . .	240·—	240	—	—	
h) pomocnik kancelaryjny .	360·—	360	—	—	
2. Wynajem lokalu	800·—	800	—	—	
3. Opał	150·—	200	50	—	Mniej wedle potrzeby.
4. Oświetlenie	25·42	120	95	—	
5. Usługa	192·—	200	8	—	
6. Materyał	441·17	1.100	659	—	Mniej z powodu mniejszej produkcyi.
7. Uzupełnienie inwentarza .	—	100	100	—	Mniej wedle potrzeby.
8. Środki naukowe	94·66	200	105	—	
9. Rozmaite inne wydatki . .	106·46	280	174	—	Mniej wedle potrzeby.
10. Wynagrodzenie uczennic .	2.205·—	3.200	995	—	Mniej z powodu mniejszej produkcyi.
Suma rozchodu .	8.714·39	10.900	2.186	—	
			2.186		

Stan majątku z końcem roku 1900.

Stan czynny:			*Stan bierny:*		
1. Należytości czynne . . .	K.	1.018·56	1. Należytości bierne . . .	K.	53·12
2. Wartość zapasu materyałów	„	606·48			
3. „ „ wyrobów .	„	2.566·58			
4. „ inwentarza . . .	„	1.386·98	Czysty stan czynny (Saldo)	„	5.525·48
Suma .	K.	5.578·60	Suma .	K.	5.578·60

28. Krajowa szkoła koronkarska w Bobowej.

Przychód.	Wynikłość w roku 1900	Kwota uchwalona w budżecie na rok 1900	W porównaniu z kwotą preliminowaną wynikłość mniejsza	wynikłość większa	Uzasadnienie różnic:
	K. g.	K.	K.	K.	
1. Ze sprzedaży wyrobów . . .	435·06	400	—	35	Więcej wedle rzeczywistego wpływu.
Zaliczka udzielona w r. 1899	300·—	—	—	300	Zaliczka udzieloną była w r. 1899 na pierwsze urządzenie szkoły.
2. Subwencye:					
a) od Rady powiatowej . . .	400·—	200	—	200	Więcej z powodu udzielenia subwencyi za dwa lata.
b) „ c. k. Rządu	—	800	800	—	Mniej z powodu odmówienia subwencyi przez c. k. Rząd.
c) z funduszów krajowych .	997·78	460	—	538	Więcej z powodu odmówienia subwencyi państwowej.
Suma przychodu . .	2.132·84	1.860	800	1.073	
				273	

Rozchód.

1. Płaca nauczycieli	1.200·—	1.200	—	—	
2. Materyał	213·08	200	—	13	Więcej z powodu większej produkcyi.
3. Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza	182·72	100	—	83	Więcej z powodu pierwszego urządzenia.
4. Wynagrodzenie uczennic . .	435·06	300	—	135	Więcej z powodu większej produkcyi.
5. Rozmaite inne wydatki . . .	101·98	60	—	42	Więcej wedle potrzeby.
Suma rozchodu . . .	2.132·84	1.860	—	273	
				273	

Stan majątku z końcem roku 1900.

Stan czynny:		*Stan bierny*:	
1. Należytości czynne	K. —·—	1. Należytości bierne	K. —·—
2. Wartość zapasu materyałów	„ —·—		
3. „ „ wyrobów .	„ —·—		
4. „ inwentarza . . .	„ 288·26	Czysty stan czynny (Saldo)	„ 288·26
Suma .	K. 288·26	Suma .	K. 288·26

29. Krajowa szkoła hafciarska w Makowie.

Przychód.	Wynikłość w roku 1900	Kwota uchwalona w budżecie na rok 1900	W porównaniu z kwotą preliminowaną wynikłość mniejsza	wynikłość większa	Uzasadnienie różnic:
	K. g.	K.	K.	K.	
1. Ze sprzedaży wyrobów . . .	1.237·30	600	—	638	Więcej z powodu zwiększonej produkcyi.
— Zapas u kierowniczki z r. 1899	11·88	—	—	12	Zaliczka dana kierowniczce zaliczoną jest w wydatkach roku 1899.
2. Subwencye:					
a) od gminy	192·—	96	—	96	Więcej z powodu uiszczenia zaległej subwencyi za r. 1899.
b) od Rady powiatowej . .	50·—	50	—	—	
c) od c. k. Rządu	700·—	800	100	—	Mniej z powodu obniżenia subwencyi przez c. k. Rząd.
d) z funduszów krajowych .	1·835·55	1.728	—	107	Więcej z powodu obniżenia subwencyi państwowej.
Suma przychodu . .	4.026·73	3.274	100	853	
				753	

Rozchód.

1. Płace:					
a) nauczycielka kierująca .	1·200·—	1·200	—	—	
b) „ pomocnicza	400·—	400	—	—	
c) katecheta	200·—	200	—	—	
d) fachowy nadzór	200·—	200	—	—	
2. Opał i usługa	312·—	100	—	212	Więcej z powodu podwyższenia czynszu przez tutejsze Stowarzyszenie „Wzajemna pomoc“.
3. Oświetlenie	—	24	24	—	Mniej wedle potrzeby.
4. Materyał	584·23	300	—	284	Więcej z powodu większej produkcyi jak poz. 1. doch.
5. Środki naukowe i uzupełnienie inwetarza	70·71	400	330	—	Mniej wedle potrzeby.
6. Wynagrodzenie uczennic . .	826 90	300	—	527	Więcej z powodu jak poz. 4.
7. Rozmaite inne wydatki . . .	232 89	150	—	84	Więcej wedle potrzeby.
Suma rozchodu . .	4.026·73	3.274	354	1·107	
				753	

Stan majątku z końcem roku 1900.

(niezatwierdzony).

Stan czynny.		*Stan bierny.*	
1. Należytości czynne . . . . K.	—·—	1. Należytości bierne . . . . K.	—·—
2. Wartość zapasu materyałów „	25·20		
3. „ „ wyrobów . „	704·28		
4. „ inwentarza . . . . „	1.043·08	Czysty stan czynny (Saldo) „	1.772·56
Suma . . . K.	1.772·56	Suma . . . K.	1.772·56

30. Krajowa keramiczna stacya doświadczalna we Lwowie.

Przychód.	Wynikłość w roku 1900	Kwota uchwalona w budżecie na rok 1900	W porównaniu z kwotą preliminowaną wynikłość mniejsza	wynikłość większa	Uzasadnienie różnic:
	K. g.	K.	K.	K.	
1. Dochody własne:					
a) opłaty za badania materyałów	472·06	1.000	528	—	Mniej z powodu mniejszych dochodów stacyi.
b) ze sprzedaży wyrobów typowych	44·12	200	156	—	
c) opłaty od praktykantów .	—	60	60	—	
2. Dotacya z funduszów krajow.	9.200·58	9.100	—	101	Więcej z powodu mniejszych dochodów własnych stacyi.
Suma przychodu . .	9.716·76	10.360	744	101	
			643		

Rozchód.					
1. Płaca dyrektora	5.520·—	5.520	—	—	
2. „ adjunkta	720·—	1.440	720	—	Mniej z powodu iż w miejsce adjunkta przyjęto dyetaryusza z płacą po 60 K. mies.
3. „ laboranta	1.440·—	1.440	—	—	
4. Usługa	600·—	600	—	—	
5. Uzupełnienie ingredyencyi keramicznych	232 60	200	—	32	Wedle potrzeby.
6. Opał lokalu stacyi	298·40	300	2	—	
7. Opał pieców technicznych .	315·60	240	—	76	
8. Gaz do oświetlania i celów technicznych	198·78	200	1	—	
9. Koszta kancelaryjne itp. . .	103·62	160	56	—	
10. Biblioteka i czasopisma . .	49·04	160	111	—	
11. Wydatki nieprzewidziane .	32·72	100	67	—	
— Reszta niedoboru stacyi z r. 1899	206·—	—	—	206	Niedobór ten został pokryty z zaległych należytości czynnych jakie wpłynęły w r. 1900 pod poz. 1 a).
Suma rozchodu . .	9.716·76	10.360	957	314	
			643		

Stan majątku z końcem roku 1900.

Stan czynny:		*Stan bierny:*	
1. Należytości czynne . . .	K. 665·85	1. Należytości bierne	K. 420·58
2. Wartość zapasu materyałów	„ —		
3. „ „ wyrobów .	„ —		
4. „ inwentarza . . .	„ 6.967·53	Czysty stan czynny (Saldo)	„ 7.212·80
Suma .	K. 7.633·38	Suma .	K. 7.633.38

L. W. 7.583/1901.

Alegat 20. do zamknięcia rachunku funduszu krajowego za rok 1900.

WYKAZ

należytości czynnych i biernych z końcem roku 1900.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Pozostałe należytości czynne z lat ubiegłych K.	g.	Pozostałe należytości czynne z roku bieżącego K.	g.	Pozostałe należytości bierne z lat ubiegłych K.	g.	Pozostałe należytości bierne z roku bieżącego K.	g.
		WYDATKI.								
II.	27*a*)	Rzecznik prawny za zastępstwo	603	16	—	—	—	—	—	—
	27*c*)	Tłómacze	—	—	5	—	—	—	—	—
	28*a*)	Koszta podróży i dyety w ogóle	4.175	04	1.659	88	—	—	67	64
	31	Na pokrycie połowy należytości stemplowych od dekretów nominacyjnych urzędników krajowych	35	25	1.876	18	—	—	—	—
	32*d*)	Papier do druków, druk ksiąg i wzorów	7	50	—	—	—	—	—	—
	32*g*)	Uzupełnienie biblioteki	18	—	—	—	—	—	—	—
	32*h*)	Rozmaite pomniejsze potrzeby kancelaryjne	174	04	—	—	—	—	—	—
	33	Administracya dochodów z kraj. opłat konsumcyjnych	95	62	—	—	—	—	—	—
	34*m*)	Stacya elektryczna w gmachu sejmowym	—	—	—	—	—	—	16	20
III.	35	Zaliczki na płace	31.487	14	26.425	12	—	—	—	—
	36	Zwroty od gmin za koszta leczenia	1.749	43	—	—	—	—	—	—
		„ „ szpitali „ „ „	208.854	87	64.523	70	—	—	20.952	26
		„ „ samopłacących za koszta leczenia	3.962	63	5.606	13	—	—	—	—
		„ „ rozmaite za koszta leczenia	235	56	10	28	3	—	357	94
		„ „ od obcokrajowców za koszta leczenia	2.328	02	5.962	64	2.328	02	5.962	64
IV.	37	Utrzymanie i odświeżanie krowianki	9	98	—	—	—	—	—	—
	38	Koszta podróży i dyety lekarzy z powodu szczepienia ospy	—	—	—	—	—	—	2.042	74
V.	39	$^1/_3$ część za lekarstwa dla epidemicznie chorych	—	—	—	—	—	—	47	38
	40	Na koszta podróży dla lekarzy okręgowych, oraz na subwencye dla powiatów na pokrycie przewyżki wydatkow na płace ponad 1% dodatków powiatowych	—	—	—	—	—	—	304	84
IX.	143-157									
	161	Kwaterunkowe żandarmeryi	360	—	—	—	—	—	—	—
	158	Umorzenie pożyczki na budowę gmachu żandarmeryi	—	—	—	—	191.177	49	—	—
		Do przeniesienia	254.096	24	106.068	93	193.508	51	29.751	64

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Pozostałe należytości czynne z lat ubiegłych K.	g.	Pozostałe należytości czynne z roku bieżącego K.	g.	Pozostałe należytości bierne z lat ubiegłych K.	g.	Pozostałe należytości bierne z roku bieżącego K.	g.
		Z przeniesienia . .	254.096	24	106.068	93	193.508	51	29.751	64
X.	A	Koszta zarządu dróg krajowych .	4.419	24	9.512	35	—	—	37	88
	C	Utrzymanie dróg krajowych . .	4.665	64	20.799	49	—	—	18.724	11
	D	Zasiłki na cele drogowe . .	15.166	86	1.441	64	—	—	—	—
	E	Wydatki na myta . . .	82	12	486	04	—	—	57	30
	F	Zaopatrzenia	—	—	—	—	—	—	238	72
XII.	197	Wydatki na szupaśnictwo . .	—	—	—	—	17	08	1.157	40
XIII.	198	Biuro melioracyjne (płace urzędników, utrzymanie expozytur i stypendya)	330	78	—	—	—	—	—	—
	200	Zaliczki na płace inżynierów i dozorców melioracyjnych . .	1.034	50	1.386	50	—	—	—	—
	205	Na utrzymanie kursu praktycznego dozorców drenarskich . .	457	24	—	—	—	—	—	—
	207*a*)	Na zdjęcia i projekty dla publicznych robót melioracyjnych .	90	14	—	—	—	—	—	—
	207*b*)	Na zdjęcia i projekty dla melioracyj prywatnych . . .	1.803	38	—	—	—	—	—	—
	210*k*)	Wykonanie budowli wodnych (do dyspozycyi Wydziału krajowego)	—	—	—	—	—	—	1.500	—
	211*h*)	Na uzupełnienie regulacyi Nowego Brnia	394	84	—	—	—	—	—	—
	213*o*)	Na subwencyonowanie fabryk drenarskich	—	—	14	76	—	—	—	—
	213*p*)	Do dyspozycyi Wydziału krajowego	242	30	116	80	—	—	271	38
XIV.	214	Pożyczka z galic. kasy oszczędności na budowę kulparkowską .	—	—	—	—	44.513	76	—	—
	215	Pożyczka z galic. kasy oszczędności dla S. S. Miłosierdzia św. Wincentego a Paulo we Lwowie .	—	—	—	—	13.919	37	—	—
	216	Pożyczka z krakowskiej kasy oszczędności dla zboru izraelickiego .	—	—	—	—	3.181	10	—	—
	217	Funduszowi szpitala św. Łazarza i podrzutków w Krakowie .	—	—	—	—	493.109	26	—	—
	220	Pożyczka z Banku kraj. na odbudowanie północnej części budynku szpitala tarnowskiego .	—	—	—	—	1.741	58	—	—
	222	Spłata obligacyj i kuponów b. funduszów indemnizacyjnych:								
		a) Galicya wschodnia . .	—	—	—	—	51.240	—	—	—
		b) „ zachodnia . .	—	—	—	—	28.770	—	—	—
		c) W. Ks. Krakowskie .	—	—	—	—	3.780	—	—	—
	224	Pożyczka z banku kraj. na budowę skrzydła dla biura melioracyjnego	—	—	—	—	50.657	11	—	—
XV.	234	Pożyczka z funduszu rolnicz. na eksploatacyę torfu w Dublanach	—	—	—	—	1.526	10	—	—
	248	Zaliczki na płace dla nauczycieli szkół rolniczych . . .	604	50	3.866	—	—	—	—	—
		Do przeniesienia . .	283.387	78	143.692	51	885.963	87	51.738	43

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Pozostałe należytości czynne z lat ubiegłych K.	g.	Pozostałe należytości czynne z roku bieżącego K.	g.	Pozostałe należytości bierne z lat ubiegłych K.	g.	Pozostałe należytości bierne z roku bieżącego K.	g.
		Z przeniesienia . .	283.387	78	143.692	51	885.963	87	51.738	43
XV.	260	Pożyczka z krakowsk. Towarzystwa wzajemnych ubezpieczeń na założenie składów publicznych .	—	—	—	—	525.756	20	—	—
	261	Na utrzymanie kraj. składu publicznego w Krakowie . .	—	—	—	—	815	40	—	—
	266	Na środki demonstracyjne przy nauce wędrownej rolnictwa .	92	48	—	—	—	—	—	—
	271	Na podniesienie gospodarstwa nabiałowego	—	—	—	—	—	—	10	80
	275	Na podniesienie hodowli bydła .	—	—	—	—	—	—	188	44
	277	Na subwencyonowanie tępienia myszy polnych	—	—	—	—	—	—	40	—
	288	Na badanie kraju w celu zestawienia użytecznych kopalin i popularnego opisu ich występowania	25.749	52	—	—	—	—	—	—
XVI.	334	Szkoła przemysłowa w Sądowej Wiszni	200	—	—	—	—	—	—	—
	361	Kraj. warstat dla wyrobu zabawek w Jaworowie	—	—	600	—	—	—	—	—
	376a)	B. kraj. instrukcyjny warstat powroźniczy w Radymnie . .	200	—	—	—	—	—	—	—
	388	C. k. szkoła dla przemysłu drzewnego w Zakopanem . .	53	54	—	—	—	—	—	—
	401	Zaliczki na płace funkcyonaryuszy w krajowych zakładach przemysłowych	300	—	3.610	—	—	—	—	—
	404	Na zasiłki bezzwrotne na cele przemysłowe	89	52	—	—	—	—	131	52
XVII.	410	Do rozporządzalności Wydziału krajowego	—	—	9	—	—	—	53	52
	416	Korosteńska Felicya, b. nauczycielka szkoły P. P. Klarysek w. S. Sączu, — dożywotnie zaopatrzenie z łaski	—	—	—	—	40	—	—	—
	427	Rozmaite wydatki b. funduszów indemnizacyjnych:								
		a) Galicya wschodnia . .	—	—	—	—	280	45	3	56
		b) „ zachodnia . .	—	—	—	—	1	08	—	—
		c) W. Ks. Krakowskie . .	—	—	—	—	491	48	—	—
	431	Na bonifikacyę dla funduszów powiatowych za ubytek opłacanych z funduszu propinacyjnego	—		—	—	—	—	2.929	50
	—	Budżetem nieprzewidziane . .	22.507	60	—	—	—	—	—	—
		DOCHODY.								
III.	3	Myta na drogach krajowych . .	32.574	19	15.594	78	—	—	—	—
	6	Datki dobrowolne od stron prywatnych na budowę dróg kraj. .	11.987	92	—	—	—	—	—	—
		Do przeniesienia . .	377.142	55	163.506	29	1,413.348	46	55.095	77

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Pozostałe należytości czynne z lat ubiegłych K.	g.	Pozostałe należytości czynne z roku bieżącego K.	g.	Pozostałe należytości bierne z lat ubiegłych K.	g.	Pozostałe należytości bierne z roku bieżącego K.	g.
		Z przeniesienia . .	377.142	55	163.506	29	1,413.348	46	55.095	77
III.	8	Zwroty kosztów wywłaszczenia gruntów pod budowę drogi krajowej Przeworsk-Dynów . . .	14.882	60	—	—	—	—	—	—
V.	15	Zwroty zaliczek od urzędników kraj. z płac	1.250	30	—	—	—	—	—	—
	20	Od stron rozmaitych ze spraw drogowych	1.358	50	—	—	—	—	—	—
	21	Rozmaite	1.722	33	—	—	—	—	—	—
VI.	23	Zarząd centralny galic. Towarzystwa dla ogrodnictwa i pszczelnictwa we Lwowie — zwrot pożyczki .	200	—	—	—	—	—	—	—
	24	Ślusarczyk Jan, garncarz w Zalesiu, zwrot pożyczki . . .	330	—	—	—	—	—	—	—
	25	Stary Sącz, warstat szewski—zwrot pożyczki	960	—	—	—	—	—	—	—
	26	Buczacz, Rada powiatowa — zwrot pożyczki	1.000	—	—	—	—	—	—	—
	27	Bohorodczany, Rada powiatowa — zwrot pożyczki . . .	4.166	70	—	—	—	—	—	—
	28	Uhnów, b. warstat szewski — zwrot pożyczki	600	—	—	—	—	—	—	—
	29	Konwent P. P. Benedyktynek w Przemyślu — zwrot pożyczki .	7.600	—	—	—	—	—	—	—
	30	Witków, warstat szewski — zwrot pożyczki	200	—	—	—	—	—	—	—
	31	Kańczuga, szkoła koronkarska — zwrot pożyczki . . .	80	—	—	—	—	—	—	—
	32	Kalwarya, gmina — zwrot pożyczki	3.200	—	—	—	—	—	—	—
	33	Śniatyn, Wydział powiatowy—zwrot pożyczki	4.800	—	—	—	—	—	—	—
	—	Chorzelowska spółka wodna — zwrot pożyczki	629	68	—	—	—	—	—	—
	—	Borszczów, Wydział powiatowy — zwrot pożyczki z r. 1890 .	2 137	37	—	—	—	—	—	—
	—	Rohatyn, Wydział powiatowy — zwrot pożyczki z r. 1890 .	416	74	—	—	—	—	—	—
	—	Trembowla, Wydział powiatowy — zwrot pożyczki z r. 1890 .	2.665	40	—	—	—	—	—	—
	—	Wadowice, Wydział powiatowy — zwrot pożyczki z r. 1890 .	844	44	—	—	—	—	—	—
	—	Rzeszów, Wydział powiatowy—zwrot pożyczki z r. 1892 . .	154	12	—	—	—	—	—	—
	—	Pilzno, Wydział powiatowy — zwrot pożyczki z r. 1892 . .	186	12	—	—	—	—	—	—
	—	Nowy Sącz, Wydział powiatowy — zwrot pożyczki z r. 1892 .	300	—	—	—	—	—	—	—
	—	Muszyna, b. szkoła koronkarska — zwrot pożyczki . . .	120	—	—	—	—	—	—	—
		Do przeniesienia . .	426.946	85	163.506	29	1,412.348	46	55.095	77

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Pozostałe należytości czynne z lat ubiegłych K.	g.	Pozostałe należytości czynne z roku bieżącego K.	g.	Pozostałe należytości bierne z lat ubiegłych K.	g.	Pozostałe należytości bierne z roku bieżącego K.	g.
		Z przeniesienia . .	426.946	85	163.506	29	1,413.348	46	55.095	77
VI.	—	Marconi Leonard, — zwrot pożyczki	4.168	90	—	—	—	—	—	—
	—	Szpital św. Zofii we Lwowie—zwrot pożyczki	20.000	—	—	—	—	—	—	—
	—	Szpital św. Ludwika w Krakowie — zwrot pożyczki . . .	20.000	—	—	—	—	—	—	—
XI.	51	Zwroty za sprawdzanie rachunków aptekarskich . . .	—	—	311	73	—	—	—	—
XII.	52	Dochody z przelania do skarbu kraj. pozostałości z funduszu zapomogi z r. 1866 . . .	11.879	27	53	38	40	—	—	—
XIV.	57	Dochody ze zwrotu wydatków szupasowych	3.321	07	6.184	07	—	—	—	—
XV.	58	Krajowy skład publiczny w Krakowie	—	—	9.440	51	—	—	—	—
	—	B. krajowy skład publiczny we Lwowie	798	36	—	—	—	—	—	—
XVI.	59	Dochód z krajowych opłat konsumcyjnych	37.756	01	11.468	43	—	—	—	—
XVII.	61	Datki od Wydziałów powiatowych na wykupno gruntów pod kolej transwersalną . . .	82.070	66	—	—	—	—	—	—
	65	Od Rady powiat. w Zaleszczykach, na koszta założenia szkoły sadowniczej	—	—	1.000	—	—	—	—	—
	67	Dochody b. funduszów indemnizacyjnych:								
		I. Od obowiązanych:								
		a) wypłata kapitałów i rent:								
		Galicya wschodnia . .	7.263	89	30	59	—	—	—	—
		„ zachodnia . .	1.727	05	—	—	—	—	—	—
		b) odsetki za zwłokę i inne dochody:								
		Galicya wschodnia . .	10.299	02	317	46	—	—	—	—
		„ zachodnia . .	1.068	45	86	34	—	—	—	—
		W. Ks. Krakowskie . .	13	12	—	—	—	—	—	—
		II. Dochód z zaległych dodatków indemnizacyjnych:								
		Galicya wschodnia . .	151.850	56	—	—	—	—	—	—
		„ zachodnia . .	20.360	34	—	—	—	—	—	—
		W. Ks. Krakowskie . .	8.180	45	—	—	—	—	—	—
	68	Dochód ze sprzedaży kart myśliwskich	—	—	442	48	—	—	—	—
	71*a*)	Dochód ze sprzedaży książek i druków	57.834	83	7.700	98	—	—	—	—
	71c)	Różne przygodne	4.294	68	—	—	109	50	—	—
	—	Od sprawców kradzieży jasielskiej	10.162	95	—	—	—	—	—	—
XVIII.	—	Pożyczka na zasiewy ozime z r. 1880	46	14	—	—	—	—	—	—
	72	Dodatki do podatków . . .	4,245.229	31	1,234.991	24	—	—	—	—
		Do przeniesienia . .	5,125.271	91	1,435.633	50	1,413.497	96	55.095	77

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Pozostałe należytości czynne z lat ubiegłych K.	g.	Pozostałe należytości czynne z roku bieżącego K.	g.	Pozostałe należytości bierne z lat ubiegłych K.	g.	Pozostałe należytości bierne z roku bieżącego K.	g.
		Z przeniesienia . .	5,125.271	91	1,435.633	50	1,413.497	96	55.095	77
	—	Pożyczka zaciągnięta od funduszu uposażenia kasy kraj. na pokrycie niedoboru fund. krajow. w roku 1899 . . .	—	—	—	—	86.530	29	—	—
	—	Pożyczka j. w. na pokrycie niedoboru fund. kraj. w r. 1900 .	—	—	—	—	—	—	284.534	53
	—	Lokacya 3% w Banku krajowym na rachunku czekowym . .	—	—	15.040	—	—	—	—	—
	—	Loyacya 3% na drogi powiatowe i gminne	—	—	—	—	—	—	1.916	02
	—	Rachunek przenośny kraj. składu publicznego w Krakowie . .	210	86	14.902	81	17,741	79	10.538	16
	—	Zwrot pożyczki 5½% z funduszu kolejowego	—	—	561.471	56	—	—	—	—
	—	Funduszowi uposażenia kasy kraj. zwrot pożyczki udzielonej dla dotkniętych klęską elementarną	164.316	—	—	—	—	—	—	—
	—	Funduszowi uposażenia kasy kraj. lokacya na 4% rachunku bieżącym składu krakowskiego .	17.543	06	10.162	60	—	—	—	—
	—	Funduszowi uposażenia kasy kraj. zwrot pożyczki zaciągniętej na pokrycie niedoboru w r. 1899	86.530	29	—	—	—	—	—	—
	—	Funduszowi uposażenia kasy kraj. zwrot pożyczki zaciągniętej na pokrycie niedoboru w r. 1900 .	—	—	284.534	53	—	—	—	—
	—	Funduszowi szpitala św. Łazarza w Krakowie — zwrot 4% lokacyi	—	—	—	—	—	—	30.148	86
		Razem . .	5,393.872	12	2,321.645	—	1,517.770	04	382.232	84

L. W. 7.583 ex 1901.

II.

Fundusz szkolny krajowy.

ZAMKNIĘCIE RACHUNKU

za rok

1900.

L. W. 36.250 ex 1901.

Zamknięcie rachunku wydatków sporządził Departament rachunkowy c. k. Namiestnictwa.

Z Drukarni Ludowej we Lwowie.

Wydatki. II. Fundusz szkolny krajowy.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Sumaryusz	Wydatki w roku 1900 K.	gr.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkowe) K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze *większe* K.
		Wydatki.				
I.	1—7	Płace, remuneracye za udzielanie nauki religii, dodatki pięcioletnie, dodatki na pomieszkanie i wynagrodzenia za godziny nadobowiązkowe . . .	7,941.102	60	7,857.000	*84.103*
II.	8—11	Remuneracye, zapomogi i zasiłki na kursa wakacyjne	88.207	—	102.200	*13.993*
III.	12	Koszta podróży i dyety nauczycieli przeniesionych ze względów służbowych	11.437	24	10.000	*1.437*
IV.	13—16	Dodatek do funduszu emerytalnego, interkalarya z powodu opróżnionych posad w roku 1899, emerytury dla tracących posady wskutek reorganizacyi i dary z łaski: *a*) zwyczajne . . 89 574 K. 76 gr. *b*) *nadzwyczajne* . *4.500* „ *56* „	94.075	32	93.020	*3.945*
V.	17	Zasiłki dla funduszów szkolnych miejscowych na budowę szkół . . .	200.000	—	200.000	—
VI.	18—21	Na zasiłki dla funduszów szkolnych miejscowych na utrzymanie szkół, utrzymanie budynku szkolnego w Tarnowie, pomniejsze potrzeby szkolne i urzędowe oraz na koszta nadzoru funduszów szkolnych miejscowych . .	207.802	57	191.658	*16.145*
VII.	22	Przybory naukowe (ze ślöjdem) . .	36.920	—	36.920	—
VIII.	23	Na biblioteki okręgowe	10.000	—	10.000	—
IX.	24	Na konferencye okręgowe i krajowe .	66.437	54	68.000	*1.562*
X.	25	Na stypendya dla uczniów i uczenic Seminaryów nauczycielskich . . .	200.000	—	200.000	—
XI.	26	Rozmaite wydatki	23.600	—	23.600	—
XII.	27	Zasiłki dla szkół utrzymywanych przez korporacye, *wydatki nadzwyczajne* .	44.136	—	44.136	—
						+101.685 — 19.501
		Suma wydatków . .	8,923.718	27	8,841.534	+ *82.184*
		Do tego: Przebieżne wydatki	294.586	92	—	*+294.587*
		Ogółem . . .	9,218 305	19	8,841.534	*+376.771*

Zamknięcie rachunku za rok 1900. Dochody.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Sumaryusz	Dochody w roku 1900 K.	gr.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkowe) K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się dochody mniejsze *większe* K.
		Dochody.				
I.	1—7	Odsetki od kapitałów	67.588	43	68.320	*732*
II.	8—16	Dochody z dóbr, realności i innych praw	43.760	31	43.534	*226*
III.	17—27	Dodatki	2,763.971	10	2,730 704	*33.267*
IV.	28	Zysk ze sprzedaży książek szkolnych .	5.670	—	5.670	—
V.	29	Zapisy i darowizny	—	—	—	—
VI.	30	Taksy od spadków	95.235	39	70.000	*25.236*
VII.	31	Rozmaite wpływy	156.631	68	—	*156.632*
VIII.	32	Dodatek z c. k. Skarbu Państwa . .	109.885	92	109.886	—
IX.	33	Zwroty zaliczek udzielonych gminom na budynki szkolne z lat dawniejszych	9.341	33	7.120	*2.221*
						+217.582
						— 732
		Suma dochodów własnych . .	3,252.084	16	3,035.234	*+216.850*
—	33*a*	Dodatek z funduszu krajowego . .	5,966.221	03	5,806.300	*+159.921*
		Ogółem . .	9,218.305	19	8,841.534	*+376.771*

Wydatki. Fundusz szkolny krajowy.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1900 K.	gr.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkowe) K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze *większe* K.
		Wydatki.				
I.		**Płace i dodatki.**				
	1	Na płace i dodatki na mieszkanie nauczycieli etatowych:				
		a) pobory wypłacone w gotówce . . 5,637.202 K. 08 gr.				
		b) wliczone do poborów dochody z gruntów szkolnych i dochody w naturze . . 42.000 „ — „				
		c) zapłacone podatki od gruntów pod *b*) wymienionych . . 2.751 „ 71 „				
		Razem . . .	5,681.953	79	5,646.000	*35.953*
	2	Na wynagrodzenie nauczycieli nadetatowych	1,052.174	32	1,020.000	*32.174*
	3	Na płace i dodatki na mieszkanie etatowych nauczycieli religii	296.965	10	312.000	*15.035*
	4	Na remuneracye za udzielanie nauki religii	86.984	23	85.000	*1.984*
	5	Na dodatki pięcioletnie nauczycieli . .	595.540	73	580.000	*15.541*
	6	Na wynagrodzenie nauczycieli za godziny nadobowiązkowe	183.876	18	170.000	*13.876*
	7	Na zastępstwo nauczycieli urlopowanych .	43.608	25	44.000	*391*
						— 15.426
						+ 99.529
		Suma rubryki I. .	7,941.102	60	7,857.000	*+ 84.103*

Zamknięcie rachunku za rok 1900. Wydatki.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1900 K.	Wydatki w roku 1900 gr.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkowe) K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze *większe* K.
II.		**Remuneracye i zasiłki.**				
	8	Remuneracye i zapomogi dla nauczycieli .	44.000	—	44.000	—
	9	Na zasiłki dla nauczycieli przeznaczonych na kurs rolniczy w Kobiernicach .	—	—	3.000	3.000
	10	Na kursa wakacyjne nauki zręczności .	3.200	—	3.200	—
	11	Remuneracye za naukę robót ręcznych .	41.007	—	52.000	10.993
		Suma rubryki II. .	88.207	—	102.200	13.993
III.	12	**Na koszta podróży i dyety nauczycieli przeniesionych ze względów służbowych**	11.437	24	10.000	*1 437*
IV.		**Dodatki i dary z łaski.**				
	13	Dodatek stały do krajowego funduszu szkolnego emerytalnego	25.600	—	25.600	—
	14	Interkalarya z powodu opróżnionych posad w roku 1899	49.680	—	49.680	—
	15	Na emerytury dla nauczycieli, którzy tracą posadę wskutek reorganizacyi szkół .	4.500	56	6.800	2.300
	16	Dary z łaski dla wdów po nauczycielach i byłych nauczycieli, a to:				
		a) stałe . . . . 8.294 K. 76 gr.				
		b) jednorazowe . . 6.000 „ — „				
		Razem . .	14.294	76	15.940	1.645
		Suma rubryki IV. .	94.075	32	98.020	3.945

Wydatki. Fundusz szkolny krajowy.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1900 K.	gr.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkowe) K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną wykazują się wydatki mniejsze *większe* K.
V.	17	**Na zasiłki dla funduszów szkolnych miejscowych na budowę szkół** .	200.000	—	200.000	—
VI.	18	**Na zasiłki dla funduszów szkolnych miejscowych na utrzymanie szkół** .	68.514	47	50.000	*18.515*
	19	Na utrzymanie budynku szkolnego w Tarnowie	418	97	1.200	781
	20	Na mniejsze potrzeby szkolne i urzędowe .	126.869	13	128.458	1.589
	21	Na koszta nadzoru funduszów szkolnych miejscowych	12.000	—	12.000	—
						— 2.370
						+ *18.515*
		Suma rubryki VI. .	207.802	57	191.658	+ *16.145*
VII.	22	**Na przybory naukowe** (ze slöjdem) .	36.920	—	36.920	—
VIII.	23	**Na biblioteki okręgowe**	10.000	—	10.000	—
IX.	24	**Na konferencye okręgowe i krajową** .	66.437	54	68.000	*1·563*
X.	25	**Na stypendya dla uczniów i uczenic Seminaryów nauczycielskich** . .	200.000	—	200.000	—
XI.	26	**Na rozmaite wydatki, a to:**				
		a) na potrzeby szkół ogólnej natury . . . 3.000 K.				
		b) na koszta i drobne wydatki Rad szkolnych okręgowych . . 3.600 „				
		c) na wydawnictwo dziennika urzędowego Rady szkolnej krajowej . 5.000 „				
		d) na koszta zarządu z powodu przelania funduszów szkolnych okręgowych do funduszu szkolnego krajowego . 12.000 „				
		Razem . .	23.600	—	23.600	—

Zamknięcie rachunku za rok 1900. Wydatki.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1900 K.	gr.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkowe) K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze *większe* K.
XII.	27	**Zasiłki dla szkół utrzymywanych przez korporacye:**				
		a) dla szoły klasztornej PP. Benedyktynek obrz. orm. we Lwowie . .	6.000	—	6.000	—
		b) dla szkoły klasztornej PP. Klarysek w Starym Sączu	3.000	—	3.000	—
		c) dla szkoły klasztornej PP. Benedyktynek obrz. łac. w Przemyślu . .	6.336	—	6.336	—
		d) dla szkoły żeńskiej PP. Bazylianek w Jaworowie	1.600	—	1.600	—
		e) dla szkoły wydziałowej żeńskiej św. Scholastyki w Krakowie . . .	5.000	—	5.000	—
		f) dla szkoły żeńskiej św. Tomasza w Krakowie	1.000	—	1.000	—
		g) dla szkoły żeńskiej Augustyanek w Krakowie	1.400	—	1.400	—
		h) dla szkoły żeńskiej w Stryju utrzymywanej przez Towarzystwo pedagogiczne	1.000	—	1.000	—
		i) dla szkoły izraelickiej w Brodach .	12.000	—	12.000	—
		k) dla internatu PP. Bazylianek we Lwowie	1.000	—	1.000	—
		l) dla szkoły zręczności oddziału Towarzystwa pedagogicznego w Krakowie	600	—	600	—
		m) dla szkoły Sióstr miłosierdzia w Rozdole	1.200	—	1.200	—
		n) dla szkoły Sióstr Felicianek w Besku	400	—	400	—
		o) dla szkoły izraelickiej w Tarnopolu .	3.000	—	3.000	—
		p) dla szkoły Sióstr Felicyanek w Uhnowie	600	—	600	—
		Suma rubryki XII. .	44.136	—	44.136	—

Wydatki. Fundusz szkolny krajowy.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1900 K.	Wydatki w roku 1900 gr.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkowe) K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze *większe* K.
		Przebieżne wydatki.				
		a) nadebrane pobory nauczycieli . . . 42.890 K. 22 gr.				
		b) nadebrane ryczałty na potrzeby szkolne . 612 „ 50 „				
		c) zwroty nadpłaconych prestacyi . . . 56.027 „ 30 „				
		d) zwroty 3% dodatków do podatków . . 42.490 „ 43 „				
		e) odsetki od obligacyi wypłacone miejscowym Radom szkolnym na potrzeby szkół . . 477 „ 02 „				
		f) zwroty taks od spadków . . . . . 574 „ 50 „				
		g) mylne zarachowania c. k. urzędów podatkowych 151.514 „ 95 „				
		Razem . .	294.586	92	—	294.587

Uzasadnienie różnic.

Do rubryki 1. *Pozycya 1.* Wydatek większy o . . . . . 35.954 K.
z powodu stałego obsadzenia większej liczby posad nauczycieli etatowych niż preliminarzem przewidziano, wskutek czego zmniejszyło się przewidziane interkalare.

Pozycya 2. Wydatek większy o . . . . . 32.174 K.
z powodu, że wskutek znacznego zwiększenia frekwencyi okazała się konieczność, a wskutek przybytku większej liczby nauczycieli była możność otwarcia większej liczby klas nadetatowych.

Pozycya 3. Wydatek mniejszy o . . . . . 15.035 K.
z powodu nie obsadzenia pewnej liczby posad nauczycieli religii.

Pozycya 4. Wydatek większy o . . . . . 1.984 K.
wskutek udzielania nauki religii w znaczniejszej liczbie szkół, niż preliminaczem przewidziano

Zamknięcie rachunku za rok 1900. Wydatki.

Pozyca 5. Wydatek większy o . . . . . 15.541 K.
z powodu przyznania większej liczby dodatków pięcioletnich.

Pozycya 6. Wydatek większy o . . . . . 13 876 K
z powodu tego, że wysokość remuneracyi za godziny nadobowiązkowe podniosło się skutkiem podwyższenia płac nauczycielskich.

Pozycya 7. Wydatek mniejszy o . . . . . 391 K.
z powodu, że okazała się potrzeba zastąpienia mniejszej liczby nauczycieli urlopowanych.

Do rubryki II. *Pozycya 9.* Wydatek mniejszy o . . . . . 3.000 K.
z powodu że otwarcie kursu rolniczego z dnia 1 września 1900 r., wypadło przenieść na dzień 1 lutego 1901 r.

Pozycya 11. Wydatek mniejszy o . . . . . 10.993 K.
z powodu obsadzenia wielu posad nauczycielkami, przez co w tych szkołach nie zaszła potrzeba udzielania nauki robót ręcznych przez osobne nauczycielki robót, dla których preliminowano wynagrodzenie.

Do rubryki III. *Pozycya 12.* Wydatek większy o . . . . . 1.437 K.
z powodu, że okazała się potrzeba przynania kosztów podróży większej liczbie nauczycieli, niż preliminarzem przewidziano.

Do rubryki IV. *Pozycya 15.* Wydatek mniejszy o . . . . . 2.300 K.
z powodu niepobrania należytości w roku przedmiotowym, tudzież z powodu wstrzymania poborów wskutek śmierci.

Pozycya 16. Wydatek mniejszy o . . . . . 1.645 K.
z powodu niepobrania należytości w roku przedmiotowym i wstrzymania darów z łaski wskutek śmierci.

Do rubryki VI. *Pozycya 18.* Wydatek większy o . . . . . 18.515 K.
z powodu wydania nowych orzeczeń przyznających gminom zasiłki na utrzymywanie szkół ponad 10%.

Pozycya 19. Wydatek mniejszy o . . . . . 781 K
z powodu, że w roku przedmiotowym były mniejsze wydatki na adaptacyę budynku.

Pozycya 20. Wydatek mniejszy o . . . . . 1.589 K.
z powodu niepobranych należytości przed końcem roku 1900 i opróżnienia posad.

Do rubryki IX. *Pozycya 24* Wydatek mniejszy o . . . . . 1.563 K.
z powodu, że w konferencyach wzięła udział mniejsza liczba nauczycieli niż preliminowano, a to skutkiem opróżnienia posad nauczycielskich.

Do rubryki: „Przebieżne wydatki“. Wydatek większy o . . . . . 294 587 K.
z powodu, że na ten cel nie preliminowano żadnej kwoty, albowiem wydatki kompensują się z rubryką „Przebieżne dochody“, w ktorej znajdują swe pokrycie.

Wykaz

zaległości pozostałych z końcem grudnia 1900.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie		Zaległości bierne z lat ubiegłych K.	Zaległości bierne z lat ubiegłych gr.	Zaległości bierne z roku bieżącego K.	Zaległości bierne z roku bieżącego gr.
I.	1	*a*) niepobrane place i dodatki na mieszkanie	6.017 K. 73 gr.				
		b) zaległe podatki od gruntów szkolnych	410 „ 61 „				
			Razem . .	—	—	6.428	34
	2	Niepobrane wynagrodzenia nauczycieli nadetatowych		—	—	2.649	65
	3	„ płace etatowych nauczycieli religii . .		—	—	1.287	80
	4	„ remuneracye za udzielanie nauki religii .		—	—	1.072	87
	5	„ dodatki pięcioletnie		—	—	1.541	84
	6	„ wynagrodzenia za godziny nadobowiązkowe		—	—	1.109	16
	7	„ wynagrodzenia za zastępstwo nauczycieli		—	—	1.383	27
IV.	14	Interkalarya z powodu opróżnionych posad nauczycielskich w roku 1900		—	—	49.907	94
	15	Niepobrane emerytury nauczycieli tracących posady		—	—	1.236	31
	16	„ dary z łaski — stałe		—	—	1.097	17
VI.	18	„ zasiłki na utrzymanie szkół . . .		—	—	10.878	20
	20	„ ryczałty na drobne potrzeby szkolne .		—	—	1.172	50
		Przebieżne wydatki.					
		a. Zaległe zwroty taks od spadków	2 K. 10 gr.				
		b. „ „ mylnych zarachowań c. k. urzędów podatkowych	823 „ 89 „				
			Razem . .	—	—	825	99
			Ogółem . .	—	—	80.591	04

Fundusz szkolny krajowy. Zamknięcie rachunku za rok 1900. Dochody.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Dochody w roku 1900 K.	gr.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkowe) K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się dochody mniejsze *większe* K.
		Dochody.				
I.		**Odsetki od kapitałów:**				
		A) **Ogólny fundusz szkolny krajowy.**				
	1 (a-g)	Odsetki od kapitału wypożyczonego na uposażenie funduszu pożyczkowego na budowę szkół	25.775	38	25.776	—
	2	Od 4% listów zastawnych gal. Banku krajowego nom. war. 16 600 K. . .	664	—	664	—
		B) **Fundusze poszczególnych szkół ludowych.**				
	3 (a-g)	Odsetki od kapitałów przeznaczonych na płacę nauczycieli	40.897	86	40.056	*841*
	4 (a-h)	5% od kapitałów hipotekowanych w wal. wiedeńskiej	42	42	40	*2*
	5 (a-c)	5% od kapitałów hipotekowanych w wal. polskiej	125	04	1.278	1.153
	6 (a-b)	5% od kapitałów hipotekowanych na realnościach w Krakowie w wal. polskiej	23	73	24	—
	7 (a-c)	5% od kapitałów hipotekowanych na rzecz pojedynczych szkół	60	—	482	422
						— 1.575
						+ *843*
		Suma rubryki I. .	67.588	43	68.320	— 732

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Dochody w roku 1900 K.	Dochody w roku 1900 gr.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkowe) K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazuje się dochody mniejsze *większe* K.
II.		**Dochody z dóbr realności i innych praw.**				
	8	Czynsz z ogrodu w Dunajowie . . .	2	84	2	—
	9	„ „ w Krukienicach . .	3	78	4	—
	10	„ „ w Bieczu	3	15	2	1
	11	„ z wydzierżawionych gruntów w Zagórzu	10	—	10	—
	12	„ „ „ „ Pilznie	1.056	—	820	236
	13	„ „ „ „ Skawinie .	360	68	372	11
	14	„ od gminy miasta Tarnowa za wynajęcie budynku, będącego w części własnością funduszu szkolnego krajowego	323	86	324	—
	15	Czysty dochód z gruntów i realności pojedynczych szkół	10.000	—	10.000	—
	16	Wartość naturaliów od gmin, obszarów dworskich i innych stron	32.000	—	32.000	—
						+ 237 — 11
		Suma rubryki II. .	43.760	31	43.534	+ 226

Zamknięcie rachunku za rok 1900. Dochody.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Dochody w roku 1900 K.	gr.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkowe) K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się dochody mniejsze *większe* K.
III.		**Dodatki.**				
	17(a-c)	Od gminy Zaleszczyki dodatek na wydatki kancelaryjne	56	60	28	*29*
	18	Od tarnowskiej gminy żydowskiej dodatek na utrzymanie IV. kl. przy szkole głównej	52	50	52	—
	19	Od gminy Cewków część odsetek od majątku gminnego	105	—	210	105
	20	Od każdoczesnego proboszcza obrz. łać. w Limanowie zahipotekowana renta na części dóbr Lipowa	84	—	84	—
	21	Od legatu Ferdynanda Sroczyńskiego w kwocie 500 zł. m. k. od właściciela obszaru dworskiego w Bolesławiu . . .	105	—	52	*53*
	22	Od gminy Laskowce odsetki od renty państwowej Nr. 28.618 na 2.350 zł., czyli 4.700 K.	197	40	198	—
	23	Od gminy Bortiatyn odsetki od renty państwowej Nr. 38.006 na 950 zł., czyli 1.900 K.	39	90	80	40
	24	Dobrowolne zobowiązania gmin, obszarów dworskich i innych stron, tudzież z przewyżki dochodów z majątków zarodowych miast i miasteczek, nareszcie od gminy miasta Krakowa i Białej na płacę nauczycieli	968.610	08	970.000	1.390
	25	Zaległe z końcem r. 1894 prestacye szkolne odebrane od byłych funduszów szkolnych okręgowych	27.931	86	40.000	12.068
	26	Dodatek do podatków od gmin i obszarów dworskich	1,168.269	67	1,140.000	*28.269*
	27	3% dodatek okręgowy	598.519	09	580.000	*18.519*
						+ *46.870*
						— 13·603
		Suma rubryki III. .	2,763.971	10	2.730.704	+ *33.267*

Dochody. Fundusz szkolny krajowy.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Dochody w roku 1900 K.	Dochody w roku 1900 gr.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkowe) K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się dochody mniejsze *większe* K.
IV.	28	**Zysk ze sprzedaży książek szkolnych** .	5.670	—	5.670	—
V.	29	**Zapisy i darowizny**	—	—	—	—
VI.	30	**Taksy od spadków**	95.235	39	70.000	*25.236*
VII.	31	**Rozmaite wpływy**	156.631	68	—	*156.632*
VIII.	32	**Dodatek z c. k. Skarbu państwa** . .	109.885	92	109.886	—
IX.	33	**Zwroty zaliczek udzielonych gminom na budynki szkolne z lat dawniejszych**	9.341	33	7.120	*2.221*
—	33 a)	**Dodatek z funduszu krajowego** . .	5,966.221	03	5,806.300	*159.921*

Uzasadnienie różnic.

Do rubryki o. *Pozycya 3* (a-g) dochód **większy** o 841 K. z powodu pobrania odsetek wyrównawczych przy zakupnie papierów wartościowych, tudzież odsetek narosłych od lokowanej w ciągu roku 1900 gotówki na książeczce Banku krajowego Nr. 13.291.

Pozycya 4. (a-h) dochód **większy** o 2 K. z powodu spłaty zaległości.

Pozycya 5. (a-c) dochód **mniejszy** o 1.153 K. pozostaje w zaległości.

Pozycya 7. (a-c) dochód **mniejszy** o 422 K. pozostaje w zaległości.

Do rubryki II. *Pozycya 10.* dochód **większy** o 1 K. z powodu spłaty zaległości.

Pozycya 12. dochód **większy** o 236 K. z powodu spłaty zaległości.

Pozycya 13, dochód **mniejszy** o 11 K. pozostaje w zaległości.

Do rubryki III. *Pozycya 17.* (a-c) dochód **większy** o 29 K. z powodu spłaty zaległości.

Pozycya 19. dochód **mniejszy** o 105 K. pozostaje w zaległości.

Pozycya 21. dochód większy o 53 K. z powodu jak poz. 17.

Pozycya 23. dochód mniejszy o 40 K. z powodu jak poz. 19.

Pozycya 24. dochód mniejszy o 1.390 K. z powodu jak poz. 19.

Pozycya 25. dochód mniejszy o 12.068 K. z powodu, że c. k. Urzędy podatkowe mimo licznych przynagleń nie dość energicznie zajmują się ściąganiem tych należytości.

Pozycya 26. dochód większy o 28.269 K.
Pozycya 27. dochód większy o 18.519 K.

} Z powodu zorganizowania kilku nowych szkół, tudzież dlatego, że dochody te mogą być preliminowane tylko w przybliżeniu.

Do rubryki VI. *Pozycya 30.* dochód większy o 25.236 K. z powodu, że dochód osiągnięty na podstawie ustawy krajowej z dnia 6 grudnia 1894 r. Dz. ust. i rozp. kraj. Nr. 19. z roku 1896, weszłej w życie dnia 25 maja 1896 był większy aniżeli przypuszczano przy układaniu preliminarza nie mając do tego żadnej pozytywnej podstawy.

Do rubryki VII. *Pozycya 31.* dochód większy o 156.632 K. z powodu, że na ten cel nic nie preliminowano. Są to mylne zarachowania c. k. urzędów podatkowych, zwroty nadebranych płac i ryczałtów przez nauczycieli i inne zwroty korrelatywne, które kompenzują się z rubryką „Przebieżne wydatki“.

Do rubryki IX. *Pozycya 33.* dochód większy o 2.221 K. z powodu opłaty rat zaległych z końcem roku 1899.

Pozycya 33a. dochód większy o 159.921 K. pobrany od funduszu krajowego na pokrycie niedoboru więcej od budżetu, okazujący zarazem, że ogólny wynik zamknięcia niekorzystniejszy jest od budżetu o tę różnicę.

Wykaz

zaległości czynnych pozostałych z końcem grudnia 1900.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Zaległości czynne z lat ubiegłych K.	gr.	Zaległości czynne z roku bieżącego K.	gr.
I.	1—7	Odsetki od kapitałów	180	21	1.807	65
II.	8-16	Dochody z dóbr, realności i innych praw . .	5.634	06	102	[illegible]
III.	17-27	Dodatki	767.305	50	1,221.224	[illegible]
VI.	30	Taksy od spadków	26.669	95	55.876	[illegible]
VII.	31	Rozmaite wpływy	354.997	68	4.949	[illegible]
IX.	33	Zwroty zaliczek udzielonych gminom na budynki szkolne z lat dawniejszych	17.293	99	—	—
		Razem . .	1,172.081	39	1,283.961	[illegible]

Wykaz prestacyi szkolnych w ryczałtowej kwocie za rok 1900 zestawiony okręgami szkolnymi.

Liczba porząd.	Okręg szkolny	Przypisano		Odpisano		Sprostowana należytość			Uiszczono			Pozostała należytość		
		na zaległość	na bieżące	z zaległości		zaległa	bieżąca	razem	Ogółem	z tego przypada		z zaległości	z bieżącego	razem
										na nadpłatę	na rachunek prestacyi			
		K. gr.	K. gr.	K. gr.		K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.
1	Biała	18.354 98	48.510 76	*32*	*22*	18.322 76	48.510 76	66.833 52	60.213 27	— —	60.213 27	— —	6.620 25	6.620 25
2	Bóbrka	335 08	1.062 51	—	—	335 08	1.062 51	1.397 59	1.266 07	*152 37*	1.113 70	— —	131 52	131 52
3	Bochnia	26.569 41	23.250 61	*766*	—	25.803 41	23.250 61	49.054 02	10.321 04	*154 12*	10.166 92	17.173 74	21.559 24	38.732 98
4	Bohorodczany	864 50	2.190 67	*119*	*54*	744 96	2.190 67	2.935 63	1.791 01	47 *66*	1.743 35	— —	1.144 62	1.144 62
5	Borszczów	2.759 93	1.780 64	*51*	*11*	2.708 82	1.780 64	4.489 46	1.344 37	*103 50*	1.240 87	1.766 04	1.379 05	3.145 09
6	Brody	8.925 37	10.571 79	*1.114*	*61*	7.810 76	10.571 79	18.382 55	13.540 82	*659 26*	12.881 56	91 32	4.750 41	4.841 73
7	Brzesko	14.324 96	6.339 05	—	—	14.324 96	6.339 05	20.664 01	3.030 32	*21 40*	3.008 92	11.989 28	5.644 41	17.633 69
8	Brzeżany	66 33	4.307 04	—	—	66 33	4.307 04	4.373 37	4.254 18	2 —	4.252 18	— —	119 19	119 19
9	Brzozów	4.074 22	3.512 22	—	—	4.074 22	3.512 22	7.586 44	3.447 21	— —	3.447 21	941 75	3.197 48	4.139 23
10	Buczacz	5.160 39	4.293 58	—	—	5.160 39	4.293 58	9.453 97	1.083 55	*102 08*	981 47	4.141 84	4.228 58	8.370 42
11	Chrzanów	2.761 08	5.086 53	*1*	*20*	2.759 88	5.086 53	7.846 41	5.571 91	*51 87*	5.520 04	706 03	1.568 47	2.274 50
12	Cieszanów	3.609 66	4.822 94	—	—	3.609 66	4.822 94	8.432 60	3.206 72	*1* —	3.205 72	762 50	4.463 38	5.225 88
13	Czortkow	1.647 32	3.317 80	—	—	1.647 32	3.317 80	4.965 12	1.910 —	— —	1.910 —	— —	3.055 12	3.055 12
14	Dąbrowa	243 08	1.764 24	—	—	243 08	1.764 24	2.007 32	1.314 20	*29 52*	1.284 68	— —	693 12	693 12
15	Dobromil	30.771 12	12.996 64	—	—	30.771 12	12.996 64	43.767 76	14.531 80	— —	14.531 80	16.674 44	12.561 52	29.235 96
16	Dolina	17.050 34	14.451 35	*3.996*	*96*	13.053 38	14.451 35	27.504 73	12.171 03	*489 95*	11.681 08	3.105 05	12.228 65	15.333 70
17	Drohobycz	9.932 74	33.223 76	*341*	*28*	9.591 46	33.223 76	42.815 22	38.422 94	*61 04*	38.361 90	369 66	4.022 62	4.392 28
18	Gorlice	1.509 42	10.645 42	—	—	1.509 42	10.645 42	12.154 84	9.534 —	— —	9.534 —	— —	2.620 84	2.620 84
19	Gródek	27.555 56	16.999 73	—	—	27.555 56	16.999 73	44.555 29	14.135 38	*51 96*	14.083 42	13.496 55	16.923 36	30.419 91
20	Grybów	864 52	3.909 34	—	—	864 52	3.909 34	4.773 86	3.033 01	*36 28*	2.996 73	— —	1.740 85	1.740 85
21	Horodenka	1.553 18	1.590 52	*91*	*34*	1.461 84	1.590 52	3.052 36	1.065 20	7 —	1.058 20	621 84	1.365 32	1.987 16
22	Husiatyn	3.981 30	3.661 34	—	—	3.981 30	3.661 34	7.642 64	2.891 58	*193 70*	2.697 88	1.740 38	3.010 68	4.751 06
23	Jarosław	6.745 22	4.571 74	*12*	—	6.733 22	4.571 74	11.304 96	2.376 03	*151 56*	2.224 47	5.627 95	3.300 98	8.928 93
24	Jasło	5.065 94	13.042 64	—	—	5.065 94	13.042 64	18.108 58	11.093 16	— —	11.093 16	— —	7.015 42	7.015 42
25	Jaworów	12.608 02	10.263 86	*5*	—	12.603 02	10.263 86	22.866 88	5.255 —	*61 55*	5.193 45	7.431 02	10.180 86	17.611 88
26	Kałusz	19.075 64	10.444 29	*5*	—	19.070 64	10.444 29	29.514 93	4.250 58	*11 66*	4.238 92	14.953 22	10.311 13	25.264 35
27	Kamionka	10.076 57	9.683 28	—	—	10.076 57	9.683 28	19.759 85	11.187 75	*84 44*	11.103 31	3.363 62	5.208 48	8.572 10
28	Kolbuszowa	368 10	1.447 —	*132*	*66*	235 44	1.447 —	1.682 44	1.208 76	*6 10*	1.202 66	— —	473 68	473 68
29	Kołomyja	62.891 —	32.854 89	—	—	62.891 —	32.854 89	95.745 89	20.504 04	— —	20.504 04	42.396 96	32.844 89	75.241 85
30	Kosów	218 05	4.088 55	*22*	*30*	195 75	4.088 55	4.284 30	4.264 26	*95 75*	4.168 51	— —	20 04	20 04
31	Kraków	223.332 20	267.481 72	*56*	—	223.276 20	267.481 72	490.757 92	331.274 39	*11* —	331.263 39	— —	159.483 53	159.483 53
32	Krosno	7.383 98	13.472 98	—	—	7.383 98	13.472 98	20.856 96	13.856 96	— —	13.856 96	— —	7.000 —	7.000 —
33	Limanowa	511 62	1.226 50	*1*	*18*	510 44	1.226 50	1.736 94	976 94	*2 52*	974 42	— —	760 —	760 —
34	Lisko	205 19	1.490 16	—	—	205 19	1.490 16	1.695 35	1.142 43	*6 66*	1.135 77	— —	552 92	552 92
35	Lwów	795 06	4.314 22	*35*	*85*	759 21	4.314 22	5.073 43	3.736 53	*48 44*	3.687 09	— —	1.336 90	1.336 90
36	Łańcut	6.000 —	3.067 80	*4.500*	—	1.500 —	3.067 80	4.567 80	709 80	— —	709 80	1.460 —	2.398 —	3.858 —
37	Mielec	11.416 64	17.440 37	—	—	11.416 64	17.440 37	28.857 01	5.781 22	*205 74*	5.575 48	7.661 22	15.414 57	23.075 79
38	Mościska	9.580 88	7.935 14	*900*	—	8.680 88	7.935 14	16.616 02	3.836 14	— —	3.836 14	4.844 74	7.935 14	12.779 88
39	Myślenice	4.137 87	7.756 98	—	—	4.137 87	7.756 98	11.894 85	7.037 25	*8* —	7.029 25	— —	4.857 60	4.857 60
40	Nadwórna	2.281 76	4.763 04	—	—	2.281 76	4.763 04	7.044 80	3.371 —	*93 42*	3.277 58	382 —	3.291 80	3.673 80
41	Nisko	40 —	710 26	—	—	40 —	710 26	750 26	679 64	*39 22*	640 42	— —	70 62	70 62
42	Nowy Sącz	15.895 52	18.605 02	*4.858*	*92*	11.036 60	18.605 02	29.641 62	14.334 06	*32 62*	14.301 44	— —	15.307 56	15.307 56
43	Nowy Targ	17.526 12	8.377 98	*3.177*	*76*	14.348 36	8.377 98	22.726 34	3.416 21	*10 52*	3.405 69	11.296 62	8.013 51	19.310 13
44	Peczeniżyn	476 26	570 79	—	—	476 26	570 79	1.047 05	921 93	*104 37*	817 56	— —	125 12	125 12
45	Pilzno	1.419 95	2.900 41	—	—	1.419 95	2.900 41	4.320 36	3.823 64	*10 54*	3.813 10	— —	496 72	496 72
46	Podhajce	754 23	1.699 53	*197*	*68*	556 55	1.699 53	2.256 08	1.287 49	*42 34*	1.245 15	— —	968 59	968 59
47	Podgórze	2.000 —	9.440 56	—	—	2.000 —	9.440 56	11.440 56	11.348 70	*200* —	11.148 70	— —	91 86	91 86
48	Przemyśl	6.399 46	26.802 72	—	—	6.399 46	26.802 72	33.202 18	25.862 16	*669 52*	25.192 64	1.300 92	6.039 10	7.340 02
49	Przemyślany	7.124 62	4.092 35	—	—	7.124 62	4.092 35	11.216 97	7.627 85	*61 31*	7.566 54	461 05	3.128 07	3.589 12
50	Przeworsk	10.625 68	5.345 80	—	—	10.625 68	5.345 80	15.971 48	2.705 72	*12* —	2.693 72	7.919 96	5.345 80	13.265 76
51	Rawa	1.616 35	2.831 29	—	—	1.616 35	2.831 29	4.447 64	2.309 01	— —	2.309 01	— —	2.138 63	2.138 63
52	Rohatyn	231 16	847 42	—	—	231 16	847 42	1.078 58	1.014 08	— —	1.014 08	— —	64 50	64 50
53	Ropczyce	4.817 76	5.522 52	—	—	4.817 76	5.522 52	10.340 28	5.114 61	*65 98*	5.048 63	1.511 01	3.714 66	5.225 67
54	Rudki	290 —	3.910 —	—	—	290 —	3.910 —	4.200 —	3.250 —	*130 24*	3.119 76	— —	950 —	950 —
55	Rzeszów	9.649 85	14.323 72	—	—	9.649 85	14.323 72	23.973 57	13.312 41	*280 —*	13.032 41	— —	10.661 16	10.661 16
56	Sambor	7.277 31	28.462 66	*94*	*10*	7.183 21	28.462 66	35.645 87	8.277 51	*58 60*	8.218 91	— —	27.368 36	27.368 36
57	Sanok	18.436 24	13.369 98	*328*	*64*	18.107 60	13.369 98	31.477 58	14.067 70	*5* —	14.062 70	5.499 66	11.910 22	17.409 88
58	Skałat	10 —	806 56	—	—	10 —	806 56	816 56	779 56	*12 90*	766 66	— —	37 —	37 —
59	Śniatyn	1.098 48	13.824 48	—	—	1.098 48	13.824 48	14.922 96	11.190 41	*4* —	11.186 41	— —	3.732 55	3.732 55
60	Sokal	36.920 91	18.711 74	*11.676*	*02*	25.244 89	18.711 74	43.956 63	20.457 83	*13 28*	20.444 55	4.787 06	18.711 74	23.498 80
61	Stanisławów	46.383 22	24.628 42	*36.802*	*84*	9.580 38	24.628 42	34.208 80	7.404 07	*644 28*	6.759 79	6.031 88	20.772 85	26.804 73
62	Stary Sambor	3.620 59	4.523 56	—	—	3.620 59	4.523 56	8.144 15	2.898 33	*6* —	2.892 33	1.064 48	4.181 34	5.245 82
63	Stryj	839 68	33.655 48	—	—	839 68	33.655 48	34.495 16	33.775 82	*155 98*	33.619 84	— —	719 34	719 34
64	Strzyżów	424 18	729 18	—	—	424 18	729 18	1.153 36	988 65	*120* —	868 65	— —	164 71	164 71
65	Tarnobrzeg	1.403 32	2.157 04	—	—	1.403 32	2.157 04	3.560 36	2.976 82	*2* —	2.974 82	— —	583 54	583 54
66	Tarnopol	49.296 16	9.271 24	*16.000*	—	33.296 16	9.271 24	42.567 40	14.978 82	*287 38*	14.691 44	18.401 74	9.186 84	27.588 58
67	Tarnów	20.168 40	25.486 84	—	—	20.168 40	25.486 84	45.655 24	29.216 84	*12 38*	29.204 46	4.177 02	12.261 38	16.438 40
68	Tłumacz	73 70	428 80	—	—	73 70	428 80	502 50	368 58	*32* —	336 58	— —	133 92	133 92
69	Trembowla	72.193 70	14.224 77	—	—	72.193 70	14.224 77	86.418 47	19.958 29	— —	19.958 29	52.486 41	13.973 77	66.460 18
70	Turka	515 76	945 54	*100*	*20*	415 56	945 54	1.361 10	619 44	*167 67*	451 77	— —	741 66	741 66
71	Wadowice	8.388 47	14.511 61	*63*	*60*	8.324 87	14.511 61	22.836 48	12.744 91	*123 48*	12.621 43	— —	10.091 57	10.091 57
72	Wieliczka	22.193 57	30.335 30	—	—	22.193 57	30.335 30	52.528 87	12.029 88	— —	12.029 88	10.547 75	29.951 24	40.498 99
73	Zaleszczyki	295 52	760 32	—	—	295 52	760 32	1.055 84	701 76	*66 48*	635 28	— —	354 08	354 08
74	Zbaraż	1.635 66	3.626 50	*47*	*54*	1.588 12	3.626 50	5.214 62	3.913 50	*8 60*	3.904 90	— —	1.301 12	1.301 12
75	Złoczów	2.118 52	12.199 92	*601*	*39*	1.517 13	12.199 92	13.717 05	10.454 53	*62 07*	10.392 46	762 08	2.500 44	3.262 52
76	Żółkiew	29.779 64	15.136 42	—	—	29.779 64	15.136 42	44.916 06	9.322 84	*10* —	9.312 84	22.669 08	12.924 14	35.593 22
77	Żydaczów	5.508 94	11.668 33	*8*	*50*	5.500 44	11.668 33	17.168 77	11.573 62	*386 65*	11.186 97	— —	5.595 15	5.595 15
78	Żywiec	2.500 18	7.541 70	—	—	2.500 18	7.541 70	10.041 88	2.961 01	*27 46*	2.933 55	— —	7.080 87	7.080 87
	Razem	975.557 34	1,026.620 40	*86.141*	*44*	889.415 90	1,026.620 40	1,916.036 30	968.610 08	*6.817 42*	961.792 66	310.617 87	636.708 35	947.326 22

Sumaryczny wykaz

prestacyj szkolnych w stopie procentowej, zestawiony okręgami szkolnymi.

Liczba porząd.	Okręg szkolny	Prestacye w formie dodatku do podatków K.	gr.	3% dodatek okręgowy K.	gr.
1	Biała	12.572	11	13.186	85
2	Bóbrka	17.438	72	6.327	89
3	Bochnia	14.120	74	8.693	01
4	Bohorodczany	6.174	09	3.454	30
5	Borszczów	15.782	07	8.354	70
6	Brody	22.531	31	8.756	59
7	Brzesko	15.928	54	5.092	55
8	Brzeżany	23.314	49	9.234	07
9	Brzozów	10.223	83	4.713	09
10	Buczacz	15.246	52	9.275	85
11	Chrzanów	23.223	41	11.786	05
12	Cieszanów	11.321	06	5.467	76
13	Czortków	12.250	22	7.741	63
14	Dąbrowa	8.780	61	5.432	20
15	Dobromil	9.276	54	1.566	18
16	Dolina	10.300	54	7.152	77
17	Drohobycz	46.028	55	22.420	83
18	Gorlice	11.030	54	8.914	25
19	Gródek	10.330	41	5.408	54
20	Grybów	4.498	94	2.487	67
21	Horodenka	12.843	39	8.493	65
22	Husiatyn	15.312	06	9.233	71
23	Jarosław	29.248	51	13.597	38
24	Jasło	11.825	18	5.606	92
25	Jaworów	10.702	50	4.516	17
26	Kałusz	5.630	03	5.203	12
27	Kamionka	21.929	96	8.713	02
28	Kolbuszowa	6.619	03	4.039	73
29	Kołomyja	21.884	86	9.337	69
30	Kossów	6.950	17	6.153	92
31	Kraków	20.689	73	8.651	09
32	Krosno	14.268	01	7.730	43
33	Limanowa	5.717	75	3.240	79
34	Lisko	9.491	65	6.150	41
35	Lwów	27.196	64	11.478	41
36	Łańcut	7.908	48	6.620	21
37	Mielec	14.723	39	7.466	01
38	Mościska	10.320	47	5.539	80
39	Myślenice	8.451	55	4.657	53
40	Nadwórna	9.080	72	4.676	02
	do przeniesienia	571.167	32	296.572	79

Liczba porząd.	Okręg szkolny	Prestacye w formie dodatku do podatkow K.	gr.	3% dodatek okręgowy K.	gr.
	z przeniesienia	571.167	32	296.572	79
41	Nisko	6.752	44	3.963	30
42	Nowy Sącz	18.910	30	10.476	42
43	Nowy Targ	6.950	17	4.834	41
44	Pilzno	5.635	70	3.461	66
45	Podgórze	16.440	94	6.894	79
46	Podhajce	13.883	23	7.054	76
47	Przemyśl	51.028	12	19.518	81
48	Peczeniżyn	3.110	76	2.019	41
49	Przeworsk	6.296	28	3.615	78
50	Przemyślany	15.627	29	7.441	87
51	Rawa	10.481	49	6.921	84
52	Rohatyn	24.439	65	8.090	39
53	Ropczyce	9.254	04	6.975	69
54	Rudki	9.438	07	5.244	05
55	Rzeszów	25.560	31	12.283	55
56	Sambor	8.043	86	6.872	93
57	Sanok	12.129	68	7.320	78
58	Skałat	15.714	20	8.739	85
59	Śniatyn	7.947	78	6.405	42
60	Sokal	16.542	68	10.557	59
61	Stanisławów	64.955	92	22.387	01
62	Stary Sambor	5.054	93	3.150	39
63	Stryj	16.021	08	11.265	35
64	Strzyżów	6.771	75	3.142	34
65	Tarnobrzeg	11.759	23	5.710	72
66	Tarnopol	37.899	75	23.278	30
67	Tarnów	33.565	17	12.765	16
68	Tłumacz	15.774	—	6.359	84
69	Trembowla	11.018	08	7.457	13
70	Turka	3.732	34	2.901	99
71	Wadowice	9.855	20	7.735	58
72	Wieliczka	4.811	84	4.666	37
73	Zaleszczyki	13.697	01	7.756	58
74	Zbaraż	11.657	57	5.913	81
75	Złoczów	27.514	72	12.176	11
76	Żółkiew	13.428	49	7.317	13
77	Żydaczów	13.202	38	5.836	97
78	Żwyiec	12.195	90	3.432	22
	Razem	1,168.269	67	598.519	09

Do liczby 13564|1901.
R. Sz. kr.

L. W. 7.583 ex 1901.

II *a)*

ZAMKNIĘCIE RACHUNKU

krajowego

funduszu szkolnego emerytalnego

za rok 1900.

Sporządzone w Departamencie rachunkowym c. k. Namiestnictwa.

Z Drukarni Ludowej we Lwowie.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	A) Majątek zarodowy	Dochody Wydatki w roku 1900 K.	gr.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkowe) K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się dochody wydatki mniejsze większe K.
		Dochody.				
	1	Efekty zakupione	—	—	—	—
	2	Gotówka pobrana z majątku obrotowego .	—	—	—	—
		Suma dochodów .	—	—	—	—
	3	**Zapas** kasowy z początkiem roku 1900:				
		a) w gotówce	—	—	—	—
		b) w efektach	67.100	44	—	—
		Razem . .	67.100	44	—	—
		Wydatki.				
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów .	—	—	—	—
		Suma wydatków .	—	—	—	—
	2	**Zapas** kasowy z końcem r. 1900 w efektach	67.100	44	—	—
		Razem . .	67.100	44	—	—

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1900.

Stan czynny. Zapas kasowy w efektach:

a) 4% książeczki wkładkowe galic. kasy oszczędności . . . . 100 K. 44 g.

b) 4% listy zastawne galic. Towarzystwa kredytowego ziemskiego we Lwowie . . . . . 67.000 „ — „

Suma stanu czynnego . . . 67.100 K. 44 g.

Stan bierny . . . . . — „ — „

Czysty stan czynny . . . . . 67.100 K. 44 g.

W porównaniu zaś z takim stanem z końcem roku 1899 . . . 67.100 „ 44 „

okazuje się **przyrost** majątku zarodowego o . . . . . — K. — g.

Zamknięcie rachunku za rok 1900. Dochody.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	B) Majątek obrotowy	Dochody w roku 1900 K.	gr.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkowe) K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się dochody mniejsze *większe* K.
		Dochody.				
I.		Odsetki od kapitałów	2.640	04	2.680	40
II.		Datek stały z krajowego funduszu szkolnego	25.599	84	25.600	—
III.		Zapisy i darowizny	—	—	—	—
IV.		Interkalarya od opróżnionych posad naucz.	50.040	—	49.680	*360*
V.		Stałe wkładki nauczycieli i nauczycielek .	195.702	75	138.000	*57.703*
VI.		Wkładki dwuprocentowe za czas służby przedetatowej	22.906	10	16.000	*6.906*
VII.		Rozmaite dochody	50.121	10	—	*50.121*
VIII.		Zwroty z emerytur czasowych . . .	74	06	—	*74*
IX.		„ „ dożywotnich . .	171	58	—	*171*
X.		„ z pensyi wdów	—	—	—	—
XI.		„ z dodatków na wychowanie dzieci	454	87	—	*455*
XII.		„ z odpraw i kwartałów pozgonnych	—	—	—	—
						+ *115.790*
						— 40
		Suma dochodów własnych . .	347.710	34	231.960	+ *115.750*
	1	Zasiłek z funduszu krajowego: Z przyznanego uchwałą Sejmu kraj. z dnia 3. maja 1900 zasiłku na rok 1900 w kwocie . . 505.740 K. — gr. pobrano na pokrycie niedoboru za rok 1900 tylko . . 435.241 „ 85 „	435.241	85	505.740	70.498
		skutkiem czego pozostała niezużyta po koniec r. 1900 reszta kredytu w kwocie . 70.498 K. 15 gr.				
		Suma dochodów .	782.952	19	737.700	+ *45.252*
		Do tego zapas kasowy z początkiem r. 1900 w gotówce	—	—	—	—
		Razem .	782.952	19	737.700	+ *45.252*

Dochody. Krajowy fundusz szkolny emerytalny.

Uzasadnienie różnic.

Do rubryki I. Dochód mniejszy o 40 K. z powodu opodatkowania odsetek od efektów.

Do rubryki IV. Dochód większy o 360 K. z powodu, że interkalarya okazały się większe niż w preliminarzu przewidziano, albowiem oprócz preliminowanej kwoty 49.680 K. od funduszu szkolnego krajowego wpłynęła jeszcze niepreliminowana kwota 360 K. od lwowskiego miejskiego funduszu szkolnego tytułem interkalaryów od opróżnionych posad nauczycielskich w mieście Lwowie.

Do rubryki V. Dochód większy o 57,703 K. z powodu zamianowania większej w tym roku liczby stałych nauczycieli i z powodu ściągnięcia 10% wkładki emerytalnej od podwyżki poborów wszystkich tych stałych nauczycieli, którym od dnia 1 stycznia 1900 r. podwyższono płace.

Do rubryki VI. Dochód większy o 6.906 K. z powodu zamianowania w tym roku stałych nauczycieli po upływie większej liczby lat służby przedetatowej.

Do rubryki VII. Dochody większe o 50.121 K. z powodu mylnych zarachowań c. k. urzędów podatkowych i c. k. głównej kasy krajowej.

Do rubryki VIII. Dochody większe o 74 K. z powodu ściągnięcia nadebranych emerytur czasowych.

Do rubryki IX. Dochody większe o 171 K. z powodu ściągnięcia nadebranych emerytur dożywotnich.

Do rubryki XI. Dochody większe o 455 K. z powodu ściągnięcia nadebranych dodatków na wychowanie dzieci.

Do pozycyi 1. Dochody mniejsze o 70.498 K. z powodu, że z zasiłku przyzwolonego na r. 1900 w kwocie . . . . . 505.740 K. — g.
okazała się potrzeba pobrania na pokrycie niedoboru w tym roku tylko kwoty . . . . . 435.241 „ 85 „
a zatem mniej o kwotę . . . . . 70.498 K. 15 g.

O różnicę tę ogólny wynik zamknięcia **korzystniejszy** jest od budżetu.

Zamknięcie rachunku za rok 1900. Wydatki.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	B) Majątek obrotowy	Wydatki w roku 1900 K.	gr.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkowe) K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze *większe* K.
		Wydatki.				
I.		Emerytury czasowe nauczycieli i nauczycielek	53.216	24	56.000	2.784
II.		Emerytury dożywotnie nauczycieli i nauczycielek	415.066	39	446.000	30.934
III.		Pensye dla wdów po nauczycielach . .	180.817	46	172.000	*8.817*
IV.		Dodatki na wychowanie dzieci po nauczycielach	42.040	38	40.000	*2.041*
V.		Odprawy i kwartały pozgonne . . .	31.168	72	22.000	*9.169*
VI.		Zwroty wkładek emerytalnych nauczycieli i nauczycielek	1.487	39	1.600	113
VII.		Koszta zarządu	—	—	100	100
VIII.		Rozmaite wydatki	59.155	61	—	*59.156*
						+ *79.183*
						— 33.931
		Suma wydatków .	782.952	19	737.700	+ *45.252*
		Do tego zapas kasowy z końcem roku 1900 w gotówce	—	—	—	—
		Razem . .	782.952	19	737.700	+ *45.252*

Uzasadnienie różnic.

Do rubryki I. Wydatek mniejszy o 2.784 K. z powodu przeniesienia w czasowy stan spoczynku mniejszej liczby nauczycieli niż w preliminarzu przewidziano.

Do rubryki II. Wydatek mniejszy o 30.934 K. z powodu mniejszej liczby nauczycieli przeniesionych w dożywotni stan spoczynku.

Do rubryki III. Wydatek większy o 8.817 K. z powodu przyznania większej liczbie wdów pensyi, niż w preliminarzu przewidziano.

Do rubryki V. Wydatek większy o 2.041 K., albowiem z powodu śmierci nauczycieli pozostała większą ilość sierót.

Do rubryki V. Wydatek większy o 9.169 K. z powodu, że faktycznie zaszła potrzeba przyznania większej liczbie uprawnionych przypadającej odprawy niż w preliminarzu przewidziano.

Do rubryki VI. Wydatek mniejszy o 113 K. z powodu mniejszego zwrotu wkładek emerytalnych.

Do rubryki VII. Wydatek mniejszy o 100 K., ponieważ spodziewane wydatki nie nastąpiły.

Do rubryki VIII. Wydatek większy o 59.156 K., z powodu mylnych zarachowań c. k. urzędów podatkowych i c. k. głównej kasy krajowej.

Wykaz

należytości z końcem roku 1900.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Należytości czynne z lat dawnych K.	gr.	Należytości czynne z roku bieżącego K.	gr.	Należytości bierne z lat dawnych K.	gr.	Należytości bierne z roku bieżącego K.	gr.
		Dochody.								
I.	—	Niepobrane odsetki po koniec grud. 1900	—	—	1.320	02	—	—	—	—
VI.	—	„ dwuprocentowe wkładki emerytalne	412	94	1.704	01	—	—	—	—
VII.	—	Rozmaite dochody	1.109	28	—	—	—	—	—	—
XI.	—	Zwroty nadebranych dodatków na wychowanie dzieci	—	—	4	86	—	—	—	—
		Wydatki.								
I.	—	Niepobrane emerytury czasowe . .	—	—	—	—	—	—	4.278	03
II.	—	„ „ dożywotnie .	—	—	—	—	—	—	9.646	67
III.	—	„ pensye wdowie . . .	—	—	—	—	—	—	5.004	54
IV.	—	„ dodatki na wychowanie dzieci	—	—	—	—	—	—	1.852	41
V.	—	„ odprawy i kwartały pozgonne	—	—	—	—	1.890	—	4.982	82
VI.	—	„ zwroty wkładek emerytal. .	—	—	—	—	15	10	680	53
VII.	—	„ koszta zarządu . . .	—	—	—	—	—	—	87	30
VIII.	—	„ rozmaite wydatki . .	—	—	—	—	661	06	—	—
		Razem . . .	1.522	22	3.028	89	2.566	16	26.532	30
			4.551 K. 11 gr.				29.098 K. 46 gr.			

Stan majątku obrotowego z końcem roku 1900.

	Szczegół,	Ogół.
Stan czynny:		
1. Zapas kasowy w gotówce	— K. — g.	— K. — g.
2. Należytości czynne	4.551 „ 11 „	4.551 „ 11 „
Stan bierny:		
3. Należytości bierne		29.098 K. 46 g.
Z porównania okazuje się **stan bierny**		24.547 K. 35 g.

Wykaz

majątku zarodowego w efektach wartościowych powstałych z kwoty 40.000 K. przyznanej z funduszów państwowych w roku 1870 na utworzenie majątku zarodowego krajowego funduszu szkolnego emerytalnego.

Liczba porząd.	Bliższe oznaczenie efektów	Datum	Serya	Liczba	Stopa %	Opiewa na kwotę w walucie koronowej			
						pojedynczo		razem	
						K.	gr.	K.	gr.
1	List zastawny galic. Towarzystwa kred. ziemsk. we Lwowie	1. lipca 1893	I.	1.411	4%	20.000	—		
2	„ „ „ „ „ „ „ „	„	I.	1.412	„	20.000	—		
3	„ „ „ „ „ „ „ „	„	I.	1.413	„	20.000	—		
4	„ „ „ „ „ „ „ „	„	III.	26.648	„	2.000	—		
5	„ „ „ „ „ „ „ „	„	III.	26.649	„	2.000	—		
6	„ „ „ „ „ „ „ „	1. stycz. 1894	IV.	1.197	„	1.000	—		
7	„ „ „ „ „ „ „ „	1. lipca 1893	V.	7.137	„	200	—		
8	„ „ „ „ „ „ „ „	„	V.	7.138	„	200	—		
9	„ „ „ „ „ „ „ „	„	V.	7.139	„	200	—		
10	„ „ „ „ „ „ „ „	1. stycz, 1882	V.	154	„	200	—		
11	„ „ „ „ „ „ „ „	„	V.	155	„	200	—		
12	„ „ „ „ „ „ „ „	1. stycz. 1894	V.	3.952	„	200	—		
13	„ „ „ „ „ „ „ „	„	V.	3.953	„	200	—		
14	„ „ „ „ „ „ „ „	„	V.	3.954	„	200	—		
15	„ „ „ „ „ „ „ „	„	V.	3.955	„	200	—		
16	„ „ „ „ „ „ „ „	1. stycz. 1897	V.	25.927	„	200	—	67.000	—
17	Książeczka galic. Kasy oszczędności	27. stycz. 1894		29.748	„	89	98		
18	„ „ „ „	3. lutego 1894		31.314	„	10	46	100	44
	Razem							67.100	44

III.

Krajowy szpital powszechny we Lwowie.

Oddział chorych i położnic.

ZAMKNIĘCIE RACHUNKU

za rok

1900.

Wykaz należytości czynnych i biernych na str. 288.

LW. 33.536/1901

Z drukarni Pillera i Sp. we Lwowie.

Krajowy szpital powszechny we Lwowie.

Liczba rubryki	poz. budżetu	Sumaryusz	Oddział: chorych szpitalny K.	chorych szpitalny g.	chorych klinieczny K.	chorych klinieczny g.	położnic szpitalny K.	położnic szpitalny g.	położnic kliniecz. K.	położnic kliniecz. g.	Razem K.	Razem g.	Kwota budżetem uchwalona K.	Z porównania z kwotą preliminowaną okazują się wynikłości niniejsze minus K.
			Wynikłości w r. 1900.											
		Wydatki.												
I.	1—20	Płace i emolumenta etatowe	62.012	—	5.962	56	7.448	98	1.606	60	77.030	14	79.342	2.312
II.	21—28	Koszta utrzymania osób nieetatowych	53.972	47	20.571	19	7.739	71	7.724	46	90.007	83	92.020	2.012
III.	29—46	Pensye i emerytury	21.774	76	3.017	28	1.339	10	942	90	27.074	04	25.954	*1.120*
IV.	47—52	Zaopatrzenia i dary z łaski	794	64	113	92	49	84	35	60	994	—	1.104	110
V.	53	Odprawy i spłaty kwartałów pośmiertnych	60	—	—	—	—	—	—	—	60	—	200	140
VI.	54—55	Remuneracye i zapomogi	4.452	—	576	—	392	—	180	—	5.600	—	5.600	—
VII.	56—66	Koszta gospodarcze: 1. zwyczajne	136.052	48	86.585	34	21.701	90	26.638	01	270.977	73	271.940	962
		2. **nadzwyczajne**	**600**	—	—	—	—	—	—	—	**600**	—	**600**	—
VIII.	67—76	Koszta sanitarne	29.470	73	35.513	22	5.049	84	10.479	92	80.513	71	70.712	*9.802*
IX.	77	„ kancelaryjne	1.658	82	1.001	42	182	12	299	04	3.141	40	4.000	859
X.	78	„ kapliczne	432	—	96	—	42	—	30	—	600	—	600	—
XI.	79—82	Utrzymanie budynków: 1. zwyczajne	16.365	07	6.423	57	1.440	82	1.248	33	25.477	79	20.068	*5.410*
		2. **nadzwyczajne**	**4.930**	**59**	**371**	**52**	**162**	**54**	**116**	**10**	**5.580**	**75**	**2.322**	**3.259**
XII.	83—84	Odsetki od kapitałów dłużnych	3.520	16	—	—	—	—	—	—	3.520	16	3.520	—
XIII.	85	Podatki i daniny	15	07	16	—	7	—	5	—	43	07	100	57
XIV.	86—88	Rozmaite	4.195	13	811	30	407	60	245	20	5.659	23	4.660	*999*
XV.	89	Koszta utrzymania dzieci zrodzonych na bezpłatnym oddziale położnic	—	—	—	—	9	—	12	30	21	30	300	279
XVI.	90	Ryczałt za utrzymanie dzieci w szpitalu św. Zofii	32.000	—	—	—	—	—	—	—	32.000	—	32.000	—
		Razem 1. zwyczajne	366.775	33	160.687	80	45.809	91	49.447	36	622.720	40	612.120	6.731 / *17.331*
		Razem 2. **nadzwyczajne**	**5.530**	**59**	**371**	**52**	**162**	**54**	**116**	**10**	**6.180**	**75**	**2.922**	**3.259**
		Suma wydatków	372.305	92	161.059	32	45.972	45	49.563	46	628.901	15	615.042	6.731 / *20.590*
—	91	Do tego: Nadwyżka dochodów oddana funduszowi krajowemu	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	36.326	36.326
		Ogólna suma wydatków	372.305	92	161.059	32	45.972	45	49.563	46	628.901	15	651.368	43.053 / *20.590*
			533.365 K. 24 g.				95.535 K. 91 g.							— 22.467
		Dochody.												
I.	1—2	Dodatki	56.252	62	—	—	308	43	—	—	56.561	05	66.000	9.439
II.	3	Opłaty pośmiertne	51.478	64	—	—	—	—	—	—	51.478	64	22.000	*29.479*
III.	4—6	Zwroty kosztów leczenia	302.703	49	—	—	56.254	01	—	—	358.957	50	444.400	85.443
IV.	7—9	Rozmaite	2.988	66	—	—	8.492	—	—	—	11.480	66	3.600	*7.881*
V.	10	Subwencya i zwroty od c. k. Skarbu	88.461	86	—	—	21.538	14	—	—	110.000	—	84.010	*25.990*
		Suma dochodów	501.885	27	—	—	86.593	58	—	—	588.477	85	620.010	94.882 / *63.350*
		Do tego:												
—	11	Dotacya z funduszu krajowego	31.479	97	—	—	8.943	33	—	—	40.423	30 *	31.358	*9.065*
		Ogólna suma dochodów	533.365	24	—	—	95.535	91	—	—	628.901	15	651.368	94.882 / *72.415*
														— 22.467

*) **Uwaga.** Pobór dotacyi od funduszu krajowego w znacznej sumie . . . . . 40.423 K. spowodowało niezapłacenie przez c. k. Rząd resztującej należytości za leczenie chorych na klinikach w roku 1900 w kwocie. 74.563 K. (vide wyjaśnienie Rubr. V. poz. 10 dochodów) co, gdyby było nastąpiło zamknięcie niniejsze rachunków wykazywałoby **nadwyżkę dochodów** w kwocie . . 34.140 K.

Krajowy szpital powszechny we Lwowie.

Porównanie sumaryczne

kwot preliminowanych z rzeczywistemi wynikłościami bez względu na pobraną dotacyę lub oddaną nadwyżkę przedstawia następujące wyniki:

I. W oddziale chorych i klinik:

Wydatki preliminowane wynosiły . . .	527.026 K.		
„ rzeczywiste „ . . .	533.365 „		
Wydatki większe o		6.339 K.	
Dochody preliminowane wynosiły . . .	563.352 K.		
„ rzeczywiste „ . . .	501.885 „		
Dochody mniejsze o		61.467 „	
Wynik *mniej korzystny* o sumę w kwocie			67.806 K.

II. W oddziale położnic i klinik:

Wydatki preliminowane wynosiły . . .	88.016 K.		
„ rzeczywiste „ . . .	95.536 „		
Wydatki większe o		7.520 K.	
Dochody preliminowane wynosiły . . .	56.658 K.		
„ rzeczywiste „ . . .	86.593 „		
Dochody większe o		29.935 „	
Wynik *korzystniejszy* o różnicę w kwocie			22.415 K.
Ogółem wynik był *mniej korzystny* o różnicę w kwocie			45.391 K.
zgodnie z mniej odwiezioną nadwyżką w kwocie	36.326 K.		
a więcej pobraną dotacyą od funduszu krajow.	9.065 „		
razem j. w.		45.391 K.	
Gdy jednak uwzględni się, że w zastępstwie c. k. Rządu na utrzymanie klinik poniesiono wydatek w niezwróconej nam jeszcze reszcie			74.563 K.
(przypisanej do zwrotu jak wyjaśnienie przy rubr. V. poz. 10. dochodów) powyższy wynik ogólny po strąceniu wydatku tego w rezultacie okaże się *korzystniejszym* od budżetu o kwotę			29.172 K.

Wydatki. Krajowy szpital powszechny we Lwowie.

Liczba rubryki i poz. budżetu	Poszczególnienie	Oddział chorych szpitalny	Oddział chorych klinieczny	Oddział położnic szpitalny	Oddział położnic klinicz.	Razem	Kwota budżetem uchwalona	Z porównania z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze (—) lub więcej
		Wydatki w r. 1900.						
		K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K.	K.
	Wydatki.							
I.	**Płace i emolumenta etatowe.**							
1	Dyrektor: a) płaca . . . K. 3.500·— b) dodatek na mieszkanie „ — c) opał . . . „ —	2.520 —	560	245 —	175 —	3.500 —	4.350	850
2	6 prymaryuszów: a) płaca . . . K. 14.000·— b) dodatki pięcioletnie . „ 5.300·— c) dodatek osobisty . „ 150·02	19.450 02	— —	— —	— —	19.450 02	20.800	1.350
3	2 profesorów jako prymaryuszów dla okulistyki i położnictwa . .	1.300 —	— —	1.300 —	— —	2.600 —	2.600	—
4	10 sekundaryuszów I. klasy . .	9.700 —	— —	2.300 —	— —	12.000 —	12.000	—
5	7 „ II. „ . .	7.000 —	— —	— —	— —	7.000 —	7.000	—
6	Akuszerka I.: a) płaca . . . K. 760·69 b) dodatki pięcioletnie . „ 156·55	— —	— —	917 24	— —	917 24	960	43
7	Akuszerka II., płaca	— —	— —	600 —	— —	600 —	600	—
8	Chemik patologii: a) płaca . . . K. 500·— b) dodatki pięcioletnie . „ 149·98	467 98	104 —	45 50	32 50	649 98	650	—
9	2 kapelanów: a) płaca . . . K. 2.400 11 b) dodatki na pomieszkanie „ 800·—	2.304 11	512 —	224 —	160 —	3.200 11	3.200	—
10	Rządca: a) płaca . . . K. 2.400·— b) dodatek pięcioletni . „ 388·90 c) wikt I. klasy . . „ 792·54 d) opał . . . „ 413·60 e) oświetlenie . . „ 15·78	2.888 02	641 60	280 70	200 50	4.010 82	4.010	1
11	2 oficyałów: a) płaca . . . K. 4.000·— b) dodatki aktywalne . „ 600·— c) dodatki pięcioletnie . „ 300·—	3.528 —	784 —	343 —	245 —	4.900 —	4.900	—
12	2 pisarzy: a) płaca . . . K. 2.400·— b) dodatek pięcioletni . „ 200·— c) „ na mieszkanie . „ 400·— d) dod. osob. dla 1 pisarza „ 400·—	2.448 —	544 —	238 —	170 —	3.400 —	3.400	—
13	Pisarz w izbie przyjęcia: a) płaca . . . K. 1.200·— b) dodatek pięcioletni . „ 166·66 c) wikt z pieczywem II. kl. „ 600·54	1.416 72	314 56	137 62	98 30	1.967 20	1.966	1
14	Dozorca domu: a) płaca . . . K. 1·200·— b) dodatek pięcioletni . „ 83·33 c) wikt z pieczywem II. kl. „ 600·54	1.356 35	301 44	131 88	94 20	1.883 87	1.884	—
15	2 aplikantów, płaca	1.440 —	320 —	140 —	100 —	2.000 —	2.000	—
	Do przeniesienia . .	55.819 20	4.081 60	6.902 94	1275 50	68.079 24	70.320	2.243 2

Krajowy szpital powszechny we Lwowie.

Liczba rubryki i poz. budżetu	Poszczególnienie	Oddział chorych szpitalny	Oddział chorych kliniczny	Oddział położnic szpitalny	Oddział położnic kliniczny	Razem	Kwota budżetem uchwalona	Z porównania z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze / więcej
		Wydatki w r. 1900.						
		K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K.	K.
	Z przeniesienia . . .	55.819 20	4.081 60	6.902 94	1275 50	68.079 24	70.320	2.243
16	Aptekarz: a) płaca . . . K. 1.600·— b) dodatek pięcioletni . „ 16·66 c) „ na mieszkanie . „ 400·— d) „ osobisty . „ 400·—	918 74	1.208 —	169 12	120 80	2.416 66	2.416	2 / 1
17	Maszynista: a) płaca . . . K. 1.200·— b) wikt II. kl. (wzmocniony) „ 720·—	1.382 40	307 20	134 40	96 —	1.920 —	1.920	—
18	Woźny: a) płaca . . . K. 1.000·— b) 3. dodatki pięcioletnie . „ 126·24 c) dodatek na ubiór . „ 100·—	882 96	196 16	85 82	61 30	1.226 24	1.226	—
19	Odźwierny: a) płaca . . . K. 1.000·— b) dodatek pięcioletni . „ 60·— c) „ na ubiór . „ 100·—	763 20	169 60	74 20	53 —	1.060 —	1.060	—
	Razem .	59.766 50	5.962 56	7.366 48	1606 60	74.702 14	76.942	2.243 / 3
20	Do tego: Zaliczki na płace K. 4.470·— a po strąceniu rat bieżących „ 2.142·—	2.245 50	— —	82 50	— —	2.328 —	2.400	72
	Suma rubryki I. .	62.012 —	5.962 56	7.448 98	1606 60	77.030 14	79.342	2.315 / 3
								— 2.312

Do poz. 1. a) c). Wydatek mniejszy ponieważ zastępca dyrektora nie pobierał pełnych poborów dyrektora.
„ „ 2. *Wydatek mniejszy* z powodu interkalaryum wskutek śmierci prymaryusza ś. p. Dra Widmana dnia 28. stycznia 1900.
„ „ 3. *Wydatek mniejszy* z powodu spensyonowania akuszerki dnia 15. grudnia 1900.
„ „ *10, 13, 16.* Różnice o drobną kwotę.
„ „ *20. Wydatek mniejszy* wedle potrzeby.

II.	**Koszta utrzymania osób nieetatowych.**							
21	28 Sióstr Miłosierdzia: a) płaca . . . K 4.480·— b) wikt z pieczywem . „ 10.276·94 c) ryczałt na pranie bielizny . . . „ 1·218·	10.395 72	3.885 51	1.123 60	570 11	15.974 94	15.198	477
22	Dyetaryusze, płaca . . .	5.827 90	849 —	424 50	724 77	7.826 17	8.784	958
23	Dla 2 dyetaryuszy wikt z pieczywem .	— —	600 54	300 27	— —	900 81	1.200	299
24	Dwa stypendya stałe dla akuszerek .	— —	— —	480 —	— —	480 —	480	—
25	Dwóch pomocników aptekarza, płaca .	1.387 —	1.825 —	255 50	182 50	3.650 —	3.650	—
26	Służba oddziałowa: a) płaca . . . K.16.688·46 b) wikt . . . „ 24.263·26 c) gratyfikacye . . . „ 500·— d) bluzy . . . „ 2.060·—	24.544 91	10.432 39	3.417 01	5117 41	43.511 72	45.140	1.628
27	Służba domu: a) płaca . . . K. 5.895·44 b) wikt . . . „ 5.857·33 c) dodatek na mundur . „ 200·— d) gratyfikacye . . . „ 200·—	7.731 52	2.162 75	1.396 83	861 67	12.152 77	12.468	315
28	Służba wspólna: a) płaca . . . K. 3.296·86 b) wikt . . . „ 1.894·56 c) gratyfikacye . . . „ 200·— d) bluzy . . . „ 120·—	4.085 42	816 —	342 —	268 —	5.511 42	4.800	711
	Suma rubryki II. .	53.972 47	20.571 19	7.739 71	7724 46	90.007 83	92.020	3.200 / 1.188
								— 2.012

Wydatki. Krajowy szpital powszechny we Lwowie.

Do poz. 21. Wydatek większy z powodu nieco droższego wiktu.

„ „ *22. Wydatek mniejszy.* ponieważ dyetaryusze nie pobierali płacy w preliminowanej wysokości, i z powodu interkalaryum.

„ „ *23. Wydatek mniejszy* wedle zeszywistego kosztu wiktu.

„ „ *26, 27. Wydatki mniejszy* z powodu mniejszej ilości chorych i nieco tańszego wiktu, tudzież interkalaryum.

„ „ *28. Wydatek większy* z powodu koniecznej potrzeby donajęcia służby do pompowania wody.

Liczba rubryki i poz. budżetu	Poszczególnienie	Oddział chorych szpitalny K.	g.	Oddział chorych kliniczny K.	g.	Oddział położnic szpitalny K.	g.	Oddział położnic kliniczny K.	g.	Razem K.	g.	Kwota budżetem uchwalona K.	Z porównania z kwotą preliminowaną, okazuje się wydatek mniejszy K.
		Wydatki w r. 1900.											
III.	**Pensye i emerytury.**												
29	Burkhardt Franciszka, wdowa po oficyale	324	64	49	92	21	84	15	60	312	—	312	—
30	Dr. Finger Józef, b. profesor kliniki	630	—	—	—	—	—	—	—	630	—	630	—
31	Neuhauser Karolina, wdowa po prymar.	1.200	—	—	—	—	—	—	—	1.200	—	1.200	—
32	Jaroszyńska Eugenia. „ „ oficyale	479	92	106	56	46	62	33	30	666	40	666	—
33	Kostlich Józefa „ „ „ z dodatkiem na wychowanie 2 dzieci	623	92	138	56	60	62	43	30	866	40	866	—
34	Marczak Helena, wdowa po pisarzu z dodatkiem na wychowanie dzieci	504	—	112	—	49	—	35	—	700	—	700	—
35	Dr. Chądzynski Jan, były prymaryusz	2.476	80	—	—	—	—	—	—	2.476	80	2.476	—
36	Piro Karol, były odźwierny	443	52	98	56	43	12	30	80	616	—	616	—
37	Dr. Kilarski Józef, były prymaryusz	2.390	40	—	—	—	—	—	—	2.390	40	2.390	—
38	Gralewska Zofia, wdowa po oficyale z dodatkiem na wychowanie dzieci	910	52	202	56	88	62	63	30	1.265	—	1.266	—
39	Jezierski Eustachy, były pisarz	1.152	—	256	—	112	—	80	—	1.600	—	1.600	—
40	Feigel Katarzyna, wdowa po prosektorze	864	—	192	—	84	—	60	—	1.200	—	1.200	—
41	Dwoje małoletnich dzieci po prymaryuszu Dr. Krówczyńskim	400	—	—	—	—	—	—	—	400	—	400	—
42	Malinowski Erazm, były rządca	2.592	—	576	—	252	—	180	—	3.600	—	3.600	—
43	Kołakowski Józef, były dyetaryusz	604	80	134	40	58	80	42	—	840	—	840	—
44	Bogusz Wiktor, były oficyał	973	44	216	32	94	64	67	60	1.352	—	1.352	—
45	Dr. Głowacki Bolesław, b. dyrektor	2.908	80	646	40	282	80	202	—	4.040	—	4.040	—
46	Berthleff Klementyna, wdowa po byłym dyrektorze	1.296	—	288	—	126	—	90	—	1.800	—	1.800	—
46a	Widman Michalina, wdowa po prymar.	1.100	—	—	—	—	—	—	—	1.100	—	—	1.100
46b	Maruszczak Karolina, b. akuszerka	—	—	—	—	19	04	—	—	19	04	—	19
	Suma Rubryki III.	21.774	76	3.017	28	1.339	10	942	90	27.074	04	25.954	1.119 + 1.120

Do poz. 46 a) b) Wydatki nieprelimino-wane stanowią nowo przyznane statutowe emerytury a to wdowie po prymaryuszu i byłej akuszerce. Przekroczenie to znajduje zupełne pokrycie w oszczędnościach Rubr. I. poz. 2, 6.

Krajowy szpital powszechny we Lwowie. **Wydatki.**

Liczba rubryki i poz. budżetu	Poszczególnienie	Oddział chorych szpitalny K.	g.	chorych kliniczny K.	g.	położnic szpitalny K.	g.	położnic kliniczny K.	g.	Razem K.	g.	Kwota budżetem uchwalona K.	Z porównania z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze więcej K.
		Wydatki w r. 1900.											
IV.	**Zaopatrzenia i dary z łaski.**												
47	Czarnecka Wiktorya b. dozorczyni	144	—	—	—	—	—	—	—	144	—	144	—
48	Christl Laura, sierota po kontrolorze	80	64	17	92	7	84	5	60	112	—	112	—
49	Matwijko Grzegorz, były parobek	172	80	38	40	16	80	12	—	240	—	240	—
50	Kozłowski Dmytro były parobek	86	40	19	20	8	40	6	—	120	—	120	—
51	Wacnik Agata była dozorczyni	128	—	—	—	—	—	—	—	128	—	128	—
52	Peresz Anastazya, była praczka	10	—	—	—	—	—	—	—	10	—	120	110
52a	Grochowska Rozalia, wdowa po odźwiern.	172	80	38	40	16	80	12	—	240	—	240	—
	Suma Rubryki IV.	794	64	113	92	49	84	35	60	994	—	1.104	—110
	Do poz. 52. Wydatek mniejszy z powodu śmierci b. praczki Peresz Anastazyi.												
V. 53	**Odprawy i spłaty kwartałów pośmiertnych**	60	—	—	—	—	—	—	—	60	—	200	140
	Do poz. 53. Wydatek mniejszy wedle potrzeby.												
VI.	**Remuneracye i zapomogi.**												
54a	Dla funkcyonaryuszów szpitalnych	1.728	—	384	—	168	—	120	—	2.400	—	2.400	—
54b	„ bezpłatnych praktykantów lekarskich pełniących służbę w szpitalu dłużej 1 roku	1.860	—	—	—	140	—	—	—	2.000	—	2.000	—
55	„ bezpłatnych praktykantów lekarskich za spisywanie protokołów sekcyjnych	864	—	192	—	84	—	60	—	1.200	—	1.200	—
	Suma Rubryki VI.	4.452	—	576	—	392	—	180	—	5.600	—	5.600	—
VII.	**Koszta gospodarcze.**												
56	Żywienie chorych:												
	a) Zwykła strawa i dodatki:												
	1) dla pozostających w szpitalu	81.223	71	53.361	51	7.658	12	12.300	61	154.543	95	157.920	3.376
	2) dla rekonwalescentów w zakładzie św. Józefa	738	36	—	—	—	—	—	—	738	36	1.000	262
	b) 4 Siostry Miłosierdzia w kuchni:												
	α) płaca K. 640·—												
	β) wikt z pieczywem i dodatkami „ 1.355·64												
	γ) ryczałt na pranie bielizny „ 174·—	1.239	76	664	20	154	98	110	70	2.169	64	2.214	44
	c) Służba kuchenna:												
	α) płaca K. 1.603·78												
	β) wikt z pieczywem „ 2.513·19												
	γ) gratyfikacye „ 80·—	2.206	17	1.422	—	331	80	237	—	4.196	97	4.740	543
	d) opał i para do gotowania w kuchni	1.464	29	512	—	224	—	160	—	2.360	29	3.200	840
	e) naczynia i sprzęty kuchenne	895	54	144	—	63	—	45	—	1.147	54	900	*248*
	f) pieczywo dla chorych	7.862	59	2.877	06	632	81	481	54	11.854	—	15.032	3.178
	g) wino dla chorych	3.058	63	2.191	28	210	80	330	63	5.791	34	7.480	1.689
	Do przeniesienia	98.689	05	61.172	05	9.275	51	13.665	48	182.802	09	192.486	9.932 *248*

Wydatki. Krajowy szpital powszechny we Lwowie.

Liczba rubryki i poz. budżetu	Poszczególnienie	Oddział chorych szpitalny K.	g.	chorych klinieczny K.	g.	położnic szpitalny K.	g.	położnic klinicz. K.	g.	Razem K.	g.	Kwota uchwalona budżetem K.	Z porównania z kwotą preliminowaną okazuje się wydatek mniejszy o K.
		Wydatki w r. 1900.											
	Z przeniesienia . .	98.689	05	61.172	05	9.275	51	13.665	48	182.802	09	192.486	9.933 248
57	Wikt dla akuszerki dyżurnej II. klasy .	—	—	—	—	460	14	—	—	460	14	500	40
58	„ „ lekarza i aptekarza dyżurnego I. klasy	952	48	—	—	—	—	—	—	952	48	1.000	48
59	Opał sal, łazienek i innych ubikacyj w szpitalu i klinikach, tudzież ogrzewanie motoru benzynowego w zakładzie położnic	8.118	38	12.086	33	6.037	88	6.273	44	32.516	03	28.200	4.316
60	*a*) Oświetlenie naftą z dotyczącemi potrzebami	4.435	60	16	20	—	—	8	—	4.459	80	3.000	1.460
	b) Oświetlenie elektryczne . . .	730	95	5.667	91	1.456	18	2.365	31	10.220	35	4 800	5.421
61	Sprzęty, zakupno i naprawa: 1) zwyczajne	4.035	87	1.926	02	287	60	740	84	6.990	33	5.600	1.390
—	Na zakupno wanny fajansowej: 2) **nadzwyczajne**	**600**	—	—	—	—	—	—	—	**600**	—	**600**	—
62	Fiakrowe dla rządcy	287	99	64	—	28	—	20	—	399	99	400	—
63	Utrzymanie ogrodu:												
	a) spacerowego i warzywnego . .	354	—	64	—	28	—	20	—	466	—	400	66
	b) płaca ogrodnika	669	95	160	—	70	—	50	—	949	95	1.000	50
64	Pralnia	6.366	62	2.256	82	2.816	79	2.519	73	13.959	96	14.200	240
65	Bielizna, pościel i odzież:												
	a) zakupno i naprawa	9.504	23	3.083	37	1.203	02	948	01	14.738	63	18.000	3.261
	b) 2 Siostry Miłosierdzia w magazynie bielizny i szwalni:												
	α) płaca . . . . zł. 320·—												
	β) wikt z pieczywem i dodatkami . . . „ 677.82												
	γ) ryczałt za pranie bielizny . . . . „ 87·—	930	20	88	64	38	78	27	20	1.084	82	554	531
66	Słoma do sienników	977	16	—	—	—	—	—	—	977	16	1.800	823
	Razem 1. zwyczajne . .	136.052	48	86 585	34	21.701	90	26 638	01	270.977	73	271.940	14.364 13.432
	Razem 2. **nadzwyczajne** .	**600**	—	—	—	—	—	—	—	**600**	—	**600**	—
	Suma Rubryki VII .	136.652	48	86.585	34	21.701	90	26.638	01	271.577	73	272.540	14.364 13.432 — 962

Do poz. 56a). *Wydatki mniejsze* z powodu zakupna artykułów żywności we własnym zarządzie po cenach korzystniejszych, tudzież mniejszej ilości dni leczenia. Do preliminarza przyjęto za podstawę ilość dni 304.000
była zaś faktycznie tylko 280.977
zatem mniejsza o dni 23.023

„ „ *56 b) c*). *Wydatki mniejsze* z powodu niższego kosztu wiktu i interkalaryum.

„ „ *56 d*). *Wydatek mniejszy* wedle rzeczywistego kosztu opału.

„ „ *56 e*). *Wydatek większy* z powodu koniecznej potrzeby uzupełnienia zniszczonych naczyń i częstszego pobielania tychże.

„ „ *56 f*). *Wydatek mniejszy* z powodu prowadzenia piekarni we własnym zarządzie i użycie do pieczywa tańszych numerów mąki.

„ „ *56 g*). *Wydatek mniejszy* zależny od ordynacyi lekarskich.

„ „ *57* i *58*. *Wydatki mniejsze* wedle rzeczywistego kosztu wiktu.

„ „ *59*. *Wydatek większy* spowodowany wyższemi cenami węgla kamiennego.

„ „ *60 a*). *Wydatek większy* z powodu wyższych cen nafty.

„ „ *60 b*) i *61 1*). *Wydatki większe* z powodu większego zapotrzebowania na oddziałach klinicznych.

„ „ *61 2*). Przeznaczony kredyt przeniesiono na rachunek roku 1901, gdyż zamówiona wanna fajansowa na oznaczony czas nie przyszła.

„ „ *63*. *Wydatek* wogóle nieco *większy* wedle potrzeby.

Krajowy szpital powszechny we Lwowie. **Wydatki.**

Do poz. 64. Wydatek mniejszy z powodu mniejszej ilości chorych.
„ „ *65 a). Wydatek mniejszy,* ponieważ zakupno bielizny ograniczono do koniecznej potrzeby, tudzież z powodu uzyskania niższych cen zakupna materyałów surowych.
„ „ *65 b). Wydatek większy* z powodu koniecznej potrzeby przyjęcia jednej siostry do szwalni, prowadzonej we własnym zarządzie.
„ „ *66. Wydatek mniejszy,* ponieważ część sienników słomianych zastąpiono drucianymi materacami.

Liczba rubryki i poz. budżetu	Poszczególnienie	Oddział chorych szpitalny K.	g.	Oddział chorych klinieczny K.	g.	Oddział położnic szpitalny K.	g.	Oddział położnic klinicz. K.	g.	Razem K.	g.	Kwota uchwalona budżetem K.	Z porównania z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze większe K.
		Wydatki w r. 1900.											
VIII.	**Koszta sanitarne.**												
67	Lekarstwa	9.000	07	11.674	06	1.127	91	4.363	27	26.165	31	20.300	*5.865*
68	Utrzymanie apteki: 2 Siostry Miłosierdzia w magazynie sanitarnym:												
	a) płaca . . . . K. 320·—												
	b) wikt z pieczywem i dodat. „ 677·82												
	c) ryczałt za pranie bielizny „ 87·—	397	86	554	—	77	56	55	40	1.084	82	1.108	23
69	2 Laborantów do apteki:												
	a) 1 laborant, płaca . . K. 638·40												
	b) 1 pomocnik, płaca . „ 144·—												
	c) wikt z pieczyw. dla pom. „ 227·25												
	d) gratyfikacye . . . „ 20·—	381	77	522	—	71	68	54	20	1.029	65	1.024	*6*
70													
71	Ambulatoryum	105	60	—	—	—	—	—	—	105	60	800	694
72	Potrzeby sanitarne	11.033	76	19.365	47	2.713	40	5.193	61	38.306	24	34.200	*4.106*
73	Szczudła, buty i opaski	3.730	10	195	90	146	—	36	—	4.108	—	3.300	*808*
74	Laboratoryum	190	38	—	—	—	—	—	—	190	38	400	209
75	Wino stare dla ciężko chorych . .	—	—	852	20	—	—	317	42	1.169	62	1.080	*89*
76	Instrumenta chirurgiczne	2.457	19	1.869	59	703	29	310	02	5.340	09	5.500	160
	Koszta pogrzebowe	2.174	—	480	—	210	—	150	—	3.014	—	3.000	*14*
	Suma rubryki VIII .	29.470	73	35.513	22	5.049	84	10.479	92	80.513	71	70·712	1.086 / *10.888*
													+ *9.802*

Do poz. 67. Wydatek większy powstały wskutek ordynacyi lekarskiej i większego zapotrzebowania na oddz.: klinicznych.
„ „ *68, 69 Wydatki* wogóle *mniejsze* z powodu niższego kosztu wiktu.
„ „ *70. Wydatek mniejszy* wskutek mniejszego ruchu chorych leczonych ambulatoryjnie.
„ „ *71. Wydatek większy* spowodowany większem zapotrzebowaniem na oddziałach klinicznych.
„ „ *72. Wydatek większy* zależny od ilości dokonanych operacyj na oddziałach chirurgicznych.
„ „ *73. Wydatek mniejszy* wedle potrzeby.
„ „ *74.* „ „ zależny od ordynacyi lekarskich.
„ „ *75.* „ „ wedle istotnej potrzeby.
„ „ *76. Wydatek większy* o drobną kwotę.

Wydatki. Krajowy szpital powszechny we Lwowie.

Liczba rubryki i poz. budżetu	Poszczególnienie	Oddział chorych szpitalny	Oddział chorych kliniczny	Oddział położnic szpitalny	Oddział położnic kliniczny	Razem	Kwota budżetem uchwalona	Z porównania z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze niżeli
		Wydatki w r. 1900.						
		K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K.	K.
IX.	**Koszta kancelaryjne.**							
77	Druki, litografie, potrzeby do pisania, koszta inscreyjne i t. p. . . .	1.658 82	1.001 42	182 12	299 04	3.141 40	4.000	—859
	Do poz. 77. Wydatek mniejszy, zastosowany do istotnej potrzeby i wskutek uzyskania korzystniejszych warunków dostawy papieru.							
X. 78	**Koszta kapliczne**	432 —	96 —	42 —	30 —	600 —	600	—
XI.	**Utrzymanie budynków.**							
79	Konserwacye i reperacye: 1. zwyczajne . . 2. **nadzwyczajne:**	11.313 29	4.442 22	939 36	778 73	17.473 60	15.000	*2.473*
	a) sprawienie akomulatorów i zegarów kontrolnych II rata	**1.671 84**	**371 52**	**162 54**	**116 10**	**2.322 —**	**2.322**	—
	b) dokończenie budowy klinik . .	**3.258 75**	— —	— —	— —	**3.258 75**	—	*3.259*
80a	Utrzymanie maszyny i wodociągów .	2.873 76	256 —	305 95	358 95	3.794 66	1.600	*2.195*
80b	Pompowanie wody prądem elektrycznym	871 68	958 16	— —	— —	1.829 84	600	*1.230*
81	Asekuracya budynków	389 52	479 19	69 51	20 65	958 87	1.068	109
82	Kominiarze i straż ogniowa . . .	916 82	288 —	126 —	90 —	1.420 82	1.800	379
	Razem { 1) zwyczajne .	16.365 07	6.423 57	1.440 82	1.248 33	25.477 79	20.068	488 / *5.898*
	Razem { 2) **nadzwyczajne** .	**4.930 59**	**371 52**	**162 54**	**116 10**	**5.589 75**	**2.322**	*3.259*
	Suma rubryki XI .	21.295 66	6.795 09	1.603 36	1.364 43	31.058 54	22.390	488 / *9.157* / *+8.669*

Do poz. 79. 1). *Wydatki zwyczajne większe,* ponieważ prócz zwykłych reparacyj wykonano znaczniejszym kosztem niezbędne roboty preliminarzem nieprzewidziane a to: adaptacya kancelaryi, okratowanie okien na oddziale chorób wewnętrznych, polakierowanie kuchni, rekonstrukcye łazienek, wreszcie postawiono 2 piece kaflowe.

„ „ *79.* 2) *lit. b*). *Wydatek* nieprelimiowany stanowi resztę należytości wypłaconej za budowę klinik, tudzież za kierownictwo i nadzór techniczny tej budowy.

Zestawienie całkowitych kosztów budowy klinik, domu administracyjnego i innych odnośnych objektów, sporządzone na podstawie zamknięć rachunków od roku 1894 po koniec 1900 r. oraz porównanie rzeczonych kosztów z przyzwolonymi na ten cel kredytami przedstawia się jak następuje:

Krajowy szpital powszechny we Lwowie.

Wydatki.

	Wydatki K.	g.	Kwoty budżetem uchwalone K.	Wydatki mniejsze *większe* K.
I. Koszta budowy.				
R. 1894 Budowa klinik (roboty przygotowawcze)	6.000	—	6.000	—
„ 1895 „ „ (w tem zużyto 1 ratę subwencyi rządowej w kwocie 100.000 K.)	250.000	—	150.000	*100.000*
„ 1896 Budowa klinik (w tem zużyto 2 ratę subwencyi rządowej w kwocie 100.000 K.)	250.000	—	250 000	—
„ 1897 Budowa klinik (w tem zużyto 3 ratę subwencyi rządowej w kwocie 100.000 K.)	330.674	—	330.674	—
„ „ Budowa klinik (na rachunek c. k. Rządu)	24.875	04	—	*24.875*
„ 1898 Oswietlenie, studnia, budynek bakteryologiczny, adaptacya starych ubikacyj dla użytku 3 klinik, przeistoczenie pralni i postawienie pieca do palenia słomy, waty i bandaży	69.401	86	77.600	8.198
„ 1899 Budowa klinik	23.900	93	—	*23.901*
„ 1900 „ „	3.258	75	—	*3.259*
				8.198
Razem koszt budowy	958.110	58	814.274	*152.035*
				+143.837

Z wykazanych powyżej kosztów budowy przypada na poszczególne objekty budowlane a mianowicie:

1) Na klinikę chirurgiczną	285.161 K.	80 g.
2) „ „ medyczną	293.812 „	74 „
3) „ dom administracyjny	243.444 „	27 „
4) „ studnię i pompownię	40.178 „	10 „
5) „ oparkanienie	13.503 „	96 „
6) „ urządzenie w starym gmachu szpitalnym ocznej i dermatologicznej kliniki	46.190 „	18 „
7) „ urządzenie w gmachu zakładu położnic kliniki położniczo-ginekologicznej	3.895 „	61 „
8) „ przekształcenie pralni i budowę pieca do palenia słomy, waty i bandażów zakaźnych	15.373 „	72 „
9) „ budowę 2 portyerówek	7.709 „	— „
10) „ postawienie budynku dla bakteryologii	8.841 „	20 „
Razem wynoszą koszta budowy j. w.	958.110 K.	58 g.

II. Wewnętrzne urządzenia 5ciu klinik.				
R. 1897 Zakupno sprzętów i bielizny	45.087	02	53.132	8.044
„ 1898 „ „ „ „	26.549	30	16.454	*10.094*
				8.044
Razem	71.636	32	69.586	*10.094*
				+2.050
III. R. 1897 Koszta niwelacyi i budowy dróg dojazdowych do klinik.	7.806	30	7.400	*+406*
Zestawienie:				
I. Koszta budowy	958.110	58	814.274	*143.837*
II. Wewnętrzne urządzenia	71.636	32	69.586	*2.050*
III. Koszta niwelacyi i budowy dróg dojazdowych do klinik	7.806	30	7.400	*406*
Ogółem koszta budowy klinik i ich urządzeń wynoszą	1,037.553	20	891.260	*+146.293*

Wydatki. # Krajowy szpital powszechny we Lwowie.

Wyżej wykazane przekroczenie kredytów w sumie . . . . . 146.393 K. — gr.
znajduje zupełne pokrycie w następujących preliminarzami nieobjętych zwrotach:

I. Na koszta budowy:

Od c. k. Rządu:

Rok 1895. Subwencya I-sza otrzymana rata (następne 2 raty nieobniżają przekroczenia, gdyż objęte są preliminarzami roku 1896 i 1897) . . . . . 100.000 K. — gr.
„ 1897. Zwrot za oświetlenie i ławki w salach amfiteatralnych, zapłacony przez c. k. Rząd . . . . . 24.875 „ 04 „
„ 1900. Zwrot za różne roboty wykonane w klinikach w celach naukowych, dotąd niezapłacony przez c. k. Rząd, a o którego uiszczen e odniesiono się do c. k. ministerstwa do L. W. 78.817/1900 . . . . . 20.629 „ 69 „
„ „ Zwrot od przedsiębiorców (LW. 24.310/900 i 4.766/901) . 968 „ 91

II. Na urządzenie klinik:

Od c. k. Rządu:

Rok 1899. Zwrot uiszczony za urządzenie klinik dermatologicznej i ocznej . . . . . 6.000 „ — „
„ 1900. Zwrot uiszczony za urządzenie klinik położniczo-ginekologicznej i szkoły położnych . . . . . 14.416 „ 92 „
Razem wynoszą zwroty . . . . . 166.890 K. 56. gr.
Z porównania tych zwrotów z powyższem przekroczeniem **okazuje się zaoszczędzony kredyt w kwocie** . . . . . 20.597 K. 56 gr.
Do ogólnego wydatku poniesionego na budowę i urządzenie klinik wyżej wykazanego w sumie . . . . . 1,037.553 K 20 gr.
przyczynił się c. k. Rząd następującemi kwotami:
1) Subwencyą zapłaconą w trzech ratach: w roku 1895, 1896 i 1897 po 100.000 kor. . . . . 300.000 K. — gr.
2) Zwrotem wyłożonych kosztów na urządzenie oświetlenia elektrycznego i sprawienie ławek w salach amfiteatralnych . . 24.875 „ 04 „
3) Zwrotem wyłożonych kosztów na urządzenie klinik dermatologicznej i ocznej . . . . . 6.000 „ — „
4) Zwrotem wyłożonych kosztów na urządzenie klinik położniczo-ginekologicznej i szkoły położnych . . . . . 14.416 „ 92 „
5) Zwrotem wyłożonych kosztów za rozmaite roboty wykonane w klinikach w celach naukowych dotąd nieuiszczonym . . 20.629 „ 69 „
Razem przyczynił się c. k. Rząd do kosztów budowy klinik kwotą . . . . . 365.921 K. 65 gr.
Resztę kosztów tej budowy poniósł kraj w sumie . . . 671.631 K. 55 gr.

Do poz. 80 a) b). Wydatki większe, ponieważ preliminowana na ten cel kwota okazała się niedostateczną, a to z powodu, iż przy układaniu preliminarza nie posiadał szpital jeszcze ustalonej cyfry wydatku na utrzymanie maszyny, wodociągów i pompowanie wody.
„ „ *81. Wydatek mniejszy* zależny od wysokości premii asekuracyjnej i otrzymanej dywidendy.
„ „ *82. Wydatek mniejszy* wedle potrzeby.

Krajowy szpital powszechny we Lwowie. **Wydatki.**

Liczba rubryki i poz. budżetu	Poszczególnienie	Oddział chorych szpitalny K.	g.	chorych klinieczny K.	g.	położnic szpitalny K.	g.	położnic klinicz. K.	g.	Razem K.	g.	Kwota budżetem uchwalona K.	Z porównania z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze	g.	większe K.	g.
		Wydatki w r. 1900.														
XII.	**Odsetki od kapitałów dłużnych funduszowi stypendyjnemu Głowińskiego.**															
83	5% od kwoty 14.080 K. 60 g. za część budynku użytego dawniej dla oddziału położnic	704	—	—	—	—	—	—	—	704	—	704	—			
84	5% od kwoty 56.322 K. 36 g. za część budynku użytego dla oddziału chorych	2.816	16	—	—	—	—	—	—	2.816	16	2.816	—			
	Suma rubryki XII. .	3.520	16	—	—	—	—	—	—	3.520	16	3.520	—			
XIII. 85	**Podatki i daniny**	15	07	16	—	7	—	5	—	43	07	100	—	57		
	Do poz. 85. Wydatek mniejszy wedle wymiaru c. k. Urzędu podatkowego.															
XIV.	**Rozmaite.**															
86																
87	Utrzymanie biblioteki	207	40	64	—	28	—	20	—	319	40	400	81			
	Połowa kosztów utrzymania szkoły dla dozorczyń	1.941	75	352	—	154	—	110	—	2.557	75	2 200	358			
88	Przypadkowe:															
	a) zastępstwo chorych i urlopowanych funkcyonaryuszy	427	—	96	—	42	—	30	—	595	—	600	5			
	b) ubezpieczenie służby od wypadków	495	06	73	60	32	20	23	—	623	86	460	164			
	c) koszta sądowe, portorya i inne nieprzewidziane	1.123	92	225	70	151	40	62	20	1.563	22	1.000	563			
													86			
	Suma rubryki XIV. .	4.195	13	811	30	407	60	245	20	5.659	23	4.660	1 085			
													+ 999			
	Do poz. 86. Wydatek mniejszy wedle potrzeby.															
	„ „ *87. Wydatek większy* z powodu udzielenia remuneracyi zarządcy szpitala za czynności przy szkole tudzież wydatku na ogłoszenie konkursu dla stypendystek.															
	„ „ *88. Wydatek większy* z powodu podwyższenia taryfy opłat w Towarzystwie ubezpieczeń służby i zmienności wydatków tej pozycyi.															

Wydatki i dochody. Krajowy szpital powszechny we Lwowie.

Liczba rubryki i poz. budżetu	Poszczególnienie	Oddział chorych szpitalny K.	g.	chorych kliniczny K.	g.	położnic szpitalny K.	g.	położnic kliniczny K.	g.	Razem K.	g.	Kwota budżetem uchwalona K.	Z porównania z kwotą przeliczoną (przybyło, ubyło, przybyło więcej) K.
		Wydatki w r. 1900.											
XV.	**Koszta utrzymania dzieci zrodzonych na bezpłatnym oddziale położnic.**												
89	Wynagrodzenie mamek za karmienie dzieci, których matki na oddział chorych przeniesione zostały .	—	—	—	—	9	—	12	30	31	30	300	— 270
	Do poz. 89. Wydatek mniejszy zależny od ilości dzieci karmionych.												
XVI. 90	**Ryczałt za utrzymanie dzieci w szpitalu św. Zofii**	32.000	—	—	—	—	—	—	—	32.000	—	32.000	—
91	Nadwyżka dochodów oddana funduszowi krajowemu	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	36.326	— 36.326
	Do poz. 91. Wydatek mniejszy z powodu mniej korzystnych wyników Rubr. III. dochodów „Zwroty kosztów leczenia", tudzież dłużnej należytości cd c. k. Rządu za leczenie chorych na klinikach, jakto przy Rubr. V. dochodów wyjaśniono. Nie oddano tedy funduszowi krajowemu żadnej nadwyżki dochodów, lecz pobrać musiano odpowiednią dotacyę dla pokrycia niedoboru (Vide poz. 11. dochodów).												
	Dochody.												
I.	**Dodatki.**												
1	Od c. k. Skarbu za 781.58 m. drzewa opałowego po 7 K. 30 g., część przypadająca na te oddziały . . .	2 753	62	—	—	308	43	—	—	3.062	05	4.000	938
2	Od kasy miejskiej $^1/_5$ część dochodów z myta	53.499	—	—	—	—	—	—	—	53.499	—	62.000	8.501
	Suma rubryki I. .	56.252	62	—	—	308	43	—	—	56 561	05	66.000	— 9.439
	Do poz. 1. Dochód mniejszy zależny od wysokości cen drzewa, według których c. k. Rząd należytość oblicza.												
	„ „ *2. Dochód mniejszy* ponieważ dochód z myta pobierany przez gminę miasta Lwowa znacznie się obniżył.												
II. 3	**Opłaty pośmiertne**	51.478	64	—	—	—	—	—	—	51.478	64	22.000	+ 29.478
	Do poz. 3. Dochód większy zależny od wysokości pozostałych spadków.												

Krajowy szpital powszechny we Lwowie. **Dochody.**

Liczba rubryki i poz. budżetu	Poszczególnienie	Oddział chorych szpitalny K.	g.	chorych kliniczny K.	g.	położnic szpitalny K.	g.	położnic kliniczny K.	g.	Razem K.	g.	Kwota budżetem uchwalona K.	z porównania z kwotą preliminowaną okazują się dochody mniejsze wyższe K.
		Dochody w r. 1900.											
III.	**Zwroty kosztów leczenia.**												
4	Od funduszu krajowego galicyjskiego .	253 623	91	—	—	50.881	60	—	—	304.505	51	388.000	83.495
5	„ samopłacących	34.043	06	—	—	4.714	81	—	—	38.757	87	36.000	2.758
6	„ funduszów obcokrajowych i innych publicznych	15.036	52	—	—	657	60	—	—	15.694	12	20.400	4.706
	Suma rubryki III. .	302.703	49	—	—	56.254	01	—	—	358.957	50	444.400	88.201 / 2.758
	Do poz. 4. Dochód mniejszy z powodu mniejszej ilości dni leczenia, jakto preliminarzem przewidziano (vide wyjaśnienie do poz. 56 a) wydatków) oraz w skutek zachodzących trudności w przeprowadzaniu korespondencyi z władzami co do stosunków majątkowych chorych.												−85.443
	„ „ *5. i 6. Dochody* wogóle *mniejsze* zależne od ilości chorych samopłacących i przynależnych do innych krajów, tudzież zalegających należytości w kasach chorych.												
IV.	**Rozmaite.**												
7	Dochód z ogrodu warzywnego . . .	423	46	—	—	—	—	—	—	423	46	1.000	577
8	Rozmaite nieprzewidziane	467	70	—	—	—	—	—	—	467	70	200	268
9	Zwrot zaliczek na płace	2.097	50	—	—	132	—	—	—	2.229	50	2.400	170
9a	Czynsz od c. k. Rządu za użyte ubikacye w oddziale położnic . . .	—	—	—	—	8.360	—	—	—	8.360	—	—	8.360
	Suma rubryki IV. .	2.988	66	—	—	8.492	—	—	—	11.480	66	3.600	747 / 8.628
	Do poz. 7. Dochód mniejszy z powodu mniej korzystnego zbioru jarzyn i warzyw.												+7.881
	„ „ *8. Dochód większy*, dla zmienności wpływów tej pozycyi.												
	„ „ *9. Dochód mniejszy* odpowiednio do spłaconych rat zaliczek.												
	„ „ *9 a). Dochód* nieprelimiowany stanowi pobrana zaległa należytość od c. k. Rządu za użyte ubikacye dla celów naukowych w zakładzie położnic.												
V.	**Subwencya i zwroty od c. k. Skarbu.**												
10	Zwrot nadwyżki kosztów utrzymania chorych po nad taksę szpitalną w klinikach	88.461	86	—	—	21.538	14	—	—	110.000	—	84.010	+25.990

Wydatki i dochody. Krajowy szpital powszechny we Lwowie.

Do poz. 10. Dochód większy, ponieważ c. k. Rząd oprócz zaległej należytości za rok 1899 zapłacił część należytości w kwocie 38 075 kor. 87 gr. na rachunek roku 1900.

Według niniejszego zamknięcia rachunków wynosiły wydatki:

na czterech klinikach oddziału chorych	161.059 K. 32 gr.	
„ klinice położniczo-gynekologicznej	49.563 „ 46 „	210.622 K. 78 gr.
Z tego przypada na mocy zawartej z c. k. Rządem umowy na fundusz krajowy za 46 138 dni leczenia na oddzielo chorych po taksie szpitalnej III. klasy 1 kor. 60 gr. kwota	73.820 K. 80 gr.	
zaś za 15.102 dni leczenia na oddziale położniczo-gynekologicznym po taksie III. klasy 1 kor. 60 gr.	24.163 „ 20 „	97.984 „ — „
pozostałą zaś resztę wydatków ponad normę szpit. w kwocie		112.638 K. 78 gr
obowiązany zwrócić c. k. Skarb Państwa.		
Gdy na rachunek tej należytości zapłacił c. k Rząd kwotę		38.075 „ 87 „
pozostałą zaś resztę w kwocie		74.562 „ 91 „

pokryto zastępczo z dotacyi funduszu krajowego i przypisano do zwrotu od c. k. Rządu (vide str. 288 I. dział B). — O zwrot tej należytości odniesiono się do c. k. Namiestnictwa do LW. 27.383/1901.

Liczba rubryki i poz. budżetu	Poszczególnienie	Oddział chorych szpitalny	Oddział chorych kliniczny	Oddział położnic szpitalny	Oddział położnic kliniczny	Razem	Kwota budżetem uchwalona	Z porównania kwota, preliminowana okazują się wydatki mniejsze lub większe
		Wydatki w r. 1900.						
		K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K.	K.
11	**Dotacya z funduszu krajowego** . .	31.479 97	— —	8.943 33	— —	40.423 30	31.358	+9.065

Do poz. 11. Dochód większy z powodu niekorzystnych wyników zamknięcia w ogóle jakto przy poz. 91. wydatków wyjaśniono.

Wykaz

należytości czynnych i biernych z końcem roku 1900.

Liczba rub.	Liczba poz.	Liczba budżetu	Poszczególnienie	Należytości czynne z lat ubiegłych K.	g.	Należytości czynne z roku bieżącego K.	g.	Należytości bierne z lat ubiegłych K.	g.	Należytości bierne z roku bieżącego K.	g.
			A. Wydatki.								
I.			**Płace i emolumenta etatowe.**								
	20		Zaliczki na płace	52	20	2.328	—	—	—	—	—
XIV			**Rozmaite.**								
	88c		Rozmaite drobne	285	98	—	—	—	—	—	—
			Suma A. . .	338	18	2.328	—	—	—	—	—
			B Dochody.								
II.	3		**Opłaty pośmiertne** . . .	2.416	65	8.385	01	—	—	—	—
III.			**Zwroty kosztów leczenia.**								
	5		Od samopłacących . . .	4.411	76	357	84	—	—	—	—
	6		„ funduszów obcokrajowych .	2.051	48	2.342	59	—	—	—	—
	—		„ stron rozmaitych i niewyśledzonych	201.628	25	184.619	90	—	—	—	—
V.			**Subwencye i zwroty.**								
	10		Zwrot nadwyżki kosztów utrzymania chorych klinicznych ponad taksę szpitalną . .	—	—	74.562	91	—	—	—	—
	—		Zwrot kosztów urządzenia kliniki położniczo - ginekologicznej i szkoły położnych . .	14.416	92	—	—	—	—	—	—
			Zwrot kosztów robót dokonanych w klinice medycznej i chirurgicznej przekraczających granice zwykłych robót szpitalnych	—	—	20.629	69	—	—	—	—
			Suma B. . .	224.925	06	290.897	94	—	—	—	—
			Do tego: Suma A. . .	338	18	2.328	—	—	—	—	—
			Razem .	225.263	24	293.225	94	—	—	—	—
			Ogółem .	—	—	518.489	18	—	—	—	—
			Po strąceniu stanu biernego .	—	—	—	—	—	—	—	—
			Pozostaje czysty *stan czynny* .	—	—	518.489	18	—	—	—	—

IV.

Fundusz podrzutków we Lwowie.

ZAMKNIĘCIE RACHUNKU

za rok

1900.

LW. 24.851/1901.

Z drukarni i litografii Pillera i Sp.

Fundusz podrzutków we Lwowie.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wynikłości w roku 1900. K.	Wynikłości w roku 1900. g.	Kwota budżetem uchwalona K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wynikłości mniejsze większe K.
		Wydatki.				
I.		**Remuneracye i zapomogi.**				
	1	Żywicielkom za gorliwe dozorowanie dzieci i na potrzeby szkolne	—	—	20	20
II.	2	**Koszta utrzymania dzieci**	3.370	20	1.290	2.050
III.	3	**Zapomogi dla położnic**	13.068	—	12.800	268
IV.		**Rozmaite wydatki.**				
	4	Ryczałt na koszta pogrzebowe dzieci . . .	—	—	20	20
						+ 2.348
		Ogólna suma wydatków .	16.438	20	14.130	— 40
						+ 2.308
		Uzasadnienie różnic.				
		Do rubr. I. i IV. nie było żadnego wydatku z tego tytułu.				
		„ „ *II. Wydatek większy*, ponieważ przyjęto do zakładu „Dzieciątka Jezus“ w Bobrku większą ilość podrzutków (LW. 59.381/98 i 77.374/900).				
		„ „ *III. Wydatek większy* z powodu większej ilości położnic, które się poddały praktyce lekarskiej.				
		Dochody.				
I.	1	Dotacya z funduszu krajowego	16.438	20	14.130	+ 2.308
		Uzasadnienie różnic.				
		Do rubr. I. Dochód większy w miarę większych wydatków.				

Z końcem roku 1900 fundusz ten nie posiada żadnego stanu czynnego ani biernego.

V.

Krajowy zakład dla obłąkanych na Kulparkowie.

ZAMKNIĘCIE RACHUNKU

za rok

1900.

Wykaz należytości czynnych i biernych na str. 302.

LW 32571/1901

Z drukarni i litografii Pillera i Sp. we Lwowie.

Krajowy zakład dla obłąkanych na Kulparkowie.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	SUMARYUSZ	Wynikłości w roku 1900. K.	g.	Kwota budżetem uchwalona K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wynikłości mniejsze większe K.
		Wydatki.				
I.	1-12	Płace i emolumenta etatowe	47.422	75	47.996	573
II.	13-18	Koszta utrzymania osób nieetatowych	74.764	07	77.354	2.590
III.	19-29	Pensye i emerytury	6.792	52	6.882	89
IV.	30-32	Zaopatrzenia, odstawne i dary z łaski	206	—	206	—
V.	33	Odprawy i spłaty kwartałów pośmiertnych	—	—	80	80
VI.	34-35	Remuneracye i zapomogi	2 013	32	2.260	247
VII.	36-44	Koszta gospodarcze zakładu 1. zwyczajne	209 600	64	189.436	20.165
		2. **nadzwyczajne**	**204**	**44**	**400**	196
VIII.	45-48	„ folwarku	25.873	52	28.960	3.087
IX.	49-53	„ sanitarne	12 818	27	11.820	998
X.	54	„ kancelaryjne	1.123	27	900	223
XI.	55	„ kapliczne	504	90	400	105
XII.	56-61	„ utrzymania budynków, dróg dojazdowych i urządzeń 1. zwyczajne	19.138	69	17.680	1.459
		2. **nadzwyczajne**	**10.945**	**44**	**9.850**	1.096
XIII.	62	Podatki z ekwiwalentem i daniny	199	05	200	1
XIV.	63-66	Rozmaite 1. zwyczajne	5 404	33	6.090	686
		2. **nadzwyczajne**	**6.000**	—	**6.000**	—
XV.	67	Wydatki z prawa patronatu i konkurencyi wynikłe	80	80	120	39
		Razem: 1. zwyczajne	405.942	13	390.384	7.392 / 22.950
		2. **nadzwyczajne**	**17.149**	**88**	**16.250**	196 / 1.096
		Suma wydatków	423.092	01	406.634	7.588 / 24.046
		Do tego:				
—	68	Nadwyżka dochodów oddana funduszowi krajowemu	85·726	99	50.986	34.741
		Ogólna suma wydatków	508.819	—	457.620	7.588 / 58.787 / + 51.199
		Dochody.				
I.	1	Odsetki od kapitałów	460	—	460	—
II.	2-3	Dodatki	1.433	75	1.320	114
III.	4-5	Dochody z dóbr	35 337	63	34.960	378
IV.	6-8	Zwroty kosztów leczenia	466.343	62	415.000	51.343
V.	9-12	Rozmaite	5.244	—	5.880	636
		Suma dochodów	508.819	—	457.620	636 / 51.835 / + 51.199

Porównanie sumaryczne.

kwot preliminowanych z rzeczywistemi wynikłościami:

Wydatki preliminowane wynosiły . . . . . 406.634 K.
„ rzeczywiste bez nadwyżki dochodów . . . 423.092 „
są zatem *większe* o . . . . . 16.458 K.

Dochody preliminowane wynosiły . . . . . 457.620 K.
„ rzeczywiste . . . . . 508.819 „
czyli są *większe* o . . . . . 51.199 „

Wynik w ogóle jest *korzystniejszym* o kwotę . . . 34.741 K.
zgodnie z większą nadwyżką dochodów odwiezioną do funduszu krajowego (Vide poz. 68. wydatków.)

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1900. K.	g.	Kwota budżetem uchwalona K.	W porównaniu z kwotą prelim. okazują się wydatki mniejsze *większe* K.
		Wydatki.				
I.		**Płace i emolumenta etatowe.**				
	1	Dyrektor: *a*) płaca	4 400		4.400	—
		b) dodatek osobisty	1.600	—	1.600	—
		c) dodatki pięcioletnie	1.800		1.800	—
	2	2 prymaryuszów: *a*) płaca	6.000	—	6.000	—
		b) relutum za wikt.	1.632	—	1.632	—
		c) dodatki pięcioletnie	561	10	562	1
	3	2 sekundaryuszów: *a*) płaca	4.000	—	4.000	—
		b) relutum za wikt	1.632	—	1.632	—
		c) dodatki pięcioletnie	300	—	300	—
	4	2 kapelanów: *a*) płaca	1.600	—	1.600	—
		b) relutum za wikt rz.-kat. kapelana	600	—	600	—
		c) wikt w naturze gr.-kat. „	585	56	600	14
		d) dodatki pięcioletnie	600	—	600	—
	5	Rządca: *a*) płaca	2.400	—	2.400	—
		b) relutum za wikt	816	—	816	—
		c) dodatki pięcioletnie	1.200	—	1.200	—
	6	2 oficyałów: *a*) płaca	4.240	—	4.240	—
		b) dodatki osobiste	1.200	—	1.200	—
		c) dodatki pięcioletnie	1.200	—	1.200	—
	7	2 pisarzy: *a*) płaca	2.400	—	2.400	—
		b) relutum za wikt	1.440	—	1.440	—
		c) dodatki pięcioletnie	320	—	320	—
	8	Maszynista: *a*) płaca	1.200		1.200	—
		b) relutum za wikt	573	38	720	147
	9	Woźny: *a*) płaca	1.000	—	1.000	
		b) dodatek na ubiór	100	—	100	
		c) dodatki pięcioletnie	155	—	156	1
	10	Odźwierny przy furcie zakł. *a*) płaca	1.000	—	1.000	—
		b) dodatek na ubiór	100	—	100	—
		c) dodatki pięcioletnie	77	66	78	—
	11	Odźwierny przy bramie wjazd. *a*) płaca	1 000	—	1.000	
		b) dodatek na ubiór	100		100	—
		Razem	45.832	70	45.996	163
	12	Do tego: Zaliczki na płace 2.901 K. 32 g. a po stracenin rat bieżących 1.311 „ 27 „	1.590	05	2.000	410
		Suma rubryki I.	47.422	75	47.996	573

Wydatki. Krajowy zakład dla obłąkanych na Kulparkowie.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1900. K.	Wydatki w roku 1900. g.	Kwota budżetem uchwalona K.	W porównaniu z kwotą prelim. okazują się wydatki mniejsze większe K.
		Do poz. 4 lit. c). *Wydatek mniejszy*, wedle rzeczywistego kosztu wiktu.				
		„ „ *8 b).* *Wydatek mniejszy*, ponieważ zastępca maszynisty pobierał od 1. stycznia do 30. czerwca wikt w naturze służby wyższej nieco tańszy.				
		„ „ *12.* *Wydatek mniejszy* stosownie do wysokości udzielonych zaliczek.				
II.		**Koszta utrzymania osób nieetatowych.**				
	13	19 Sióstr Miłosierdzia oddziałowych:				
		a) płaca	3.040	—	3.040	—
		b) wikt z pieczywem i dodatkami .	8.313	64	8.360	46
	14	Dyetarynsz: *a)* płaca	790	—	914	124
		b) relutum za wikt . . .	720	—	720	—
	15	Służba wyższa: *a)* płaca ślusarza . .	600	—	600	—
		„ stolarza . . .	480	—	480	—
		„ krawca . . .	360	—	360	—
		„ szewca . . .	360	—	360	—
		„ 2 palaczy przy masz. par.	672	—	672	—
		b) wikt z piecz. 6 osób służby wyż.	2.563	43	2.700	137
	16	Służba oddziałowa: *a)* płaca	20.472	70	21.408	936
		b) dodatki z tytułu podw. płac	2.722	72	4 584	1.861
		c) wikt z pieczywem . .	27.490	79	26.710	781
		d) gratyfikacye . . .	600	—	600	—
	17	Premie dla dozorcy	120	—	120	—
	18	Służba domowa: *a)* płaca . .	2.319	06	2 376	57
		b) wikt z pieczywem . .	3.039	73	3.250	210
		c) gratyfikacye . . .	100	—	100	—
						3 371
		Suma rubryki II. .	74 764	07	77.354	781
						— 2.590
		Do poz. 13. i 15b.) *Wydatki mniejsze* wedle rzeczywistego kosztu wiktu.				
		„ „ *14a).* *Wydatek mniejszy*, ponieważ dyetaryusz podczas choroby nie pobierał dyurny.				
		„ „ *16a) b).* *Wydatki mniejsze* z powodu, iż część starszej służby ustąpiła a nowoprzyjęta pobierała niższe wynagrodzenie — tudzież z powodu interkalaryum.				
		„ „ *16c).* *Wydatek większy* z powodu nieco wyższych cen artykułów żywności.				
		„ „ *18.* *Wydatki* wogóle *mniejsze* z powodu interkalaryum i że służba domowa otrzymuje wikt nieco tańszy od służby oddziałowej.				

Krajowy zakład dla obłąkanych na Kulparkowie. Wydatki.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1900. K.	g.	Kwota budżetem uchwalona K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze *większe* K.
III.		**Pensye i emerytury.**				
	19	Burghardt Franciszka, wdowa po kontrolorze	38	—	38	—
	20	Kłosowski Jan, b. dozorca	16	—	96	80
	21	Kłosowska Teresa, b. dozorczyni	88	—	96	8
	22	Dr. Dobiński Włodzimierz, b. prymaryusz	1.133	32	1.134	—
	23	Węgrzyn Jan, b. dozorca	120	—	120	—
	24	Krzyżak Antoni, b. dozorca	288	—	288	—
	25	Południak Anna, b. dozorczyni	240	—	240	—
	26	Dr. Pluciński Michał, b. prymaryusz	3.595	20	3.596	1
	27	Dzuła Roman, b. dozorca	160	—	160	—
	28	Długosz Apolonia, b. dozorczyni	192	—	192	—
	29	Krzyżanowska Michalina, wdowa po maszyniście	650	—	650	—
	29a	Hinke Filomona, b. dozorczyni	272	—	272	—
		Suma rubryki III.	6.792	52	6.882	— 89
		Do poz. 20 i 21. Wydatki mniejsze z powodu śmierci Kłosowskiego Jana w dniu 20 marca 1900, zaś Kłosowskiej Teresy w dniu 17 grudnia r. 1900.				
IV.		**Zaopatrzenia, odstawne i dary z łaski.**				
	30	Christl Laura, sierota po kontrolorze	14	—	14	—
	31	Tobiasiewicz Edward, b. dozorca dożywot. zapomoga	120	—	120	—
	32	Kamiński Jan, „ „ „	72	—	72	—
		Suma rubryki IV.	206	—	206	—
V.	33	**Odprawy i spłaty kwartałów pośmiertnych.**	—	—	80	— 80
		Do poz. 33. Nie było między funkcyonaryuszami wypadków śmierci.				
VI.		**Remuneracye i zapomogi.**				
	34	Za sprawdzanie recept	13	32	260	247
	35	Remuneracye i zapomogi	2.000	—	2.000	—
		Suma rubryki VI.	2.013	32	2.260	— 247
		Do poz. 34. Wydatek mniejszy, stosowny do poniesionego kosztu na lekarstwa.				

Wydatki. Krajowy zakład dla obłąkanych na Kulparkowie.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1900. K.	g.	Kwota budżetem uchwalona K.	W porównaniu z kwotą prelim. okazują się wydatki mniejsze więcej
VII.		**Koszta gospodarcze zakładu.**				
	36	Żywienie chorych:				
		a) zwykła strawa i dodatki	106.443	04	94.000	12.443
		b) 5 Sióstr Miłosierdzia: *a*) płaca	800	—	800	—
		β) wikt z dodatkami	2.187	80	2.200	12
		c) służba kuchenna i magazynowa:				
		α) płaca	1.649	18	1.656	7
		β) wikt	2.621	69	2.760	138
		γ) fartuchy, czepki i bluzy	168	—	168	—
		δ) gratyfikacye	80		80	—
		d) drzewo i węgle do kuchni	8.844	13	6.800	2.044
		e) naczynia i sprzęty kuchenne	1.186	42	1.200	14
		f) pieczywo z piekarzem i drzewem	19.522	95	22.000	2.477
		g) wino dla chorych	1.140	58	1.000	141
	37	Opał sal, łazienek i innych ubikacyi	19.515	37	17.000	2.515
	38	Oświetlenie naftą	5.367	38	4.400	958
	39	Sprzęty gospodarcze: *a*) zakupno i naprawa	4.071	67	4.600	528
		b) Siostra Miłosierdzia:				
		α) płaca	160	—	160	—
		β) wikt z dodatkami	437	56	440	2
	40	Utrzymanie 2 par koni z dwoma furmanami, naprawa wozów, uprzęży i t. p.	2.816	46	3.200	384
	41	Utrzymanie parku i ogrodów spacerowych { 1. zwyczajne	603	12	400	203
		{ 2. **nadzwyczajne**	**204**	**44**	**400**	196
	42	Utrzymanie pralni: *a*) drzewo, praczki i inne potrzeby	11.631	67	10.000	1.632
		b) gratyfikacya praczek	80	—	80	—
		c) 2 Siostry Miłosierdzia:				
		α) płaca	320		320	—
		β) wikt z pieczywem i dodatkami	875	12	880	5
	43	Bielizna, pościel i odzież: *a*) zakupno i naprawa	15.891	24	12.000	3.891
		b) Siostra Miłosierdzia:				
		α) płaca	160	—	160	—
		β) wikt z dodatkami	437	56	440	3
		c) 2 szwaczki:				
		α) płaca	432	—	432	—
		β) wikt z pieczywem	439	75	460	20
	44	Słoma do sienników	1.717	95	1.800	82
						3.672
		Razem { 1. zwyczajne	209.600	64	189.436	23.837
		{ 2. **nadzwyczajne**	**204**	**44**	**400**	196
						3.868
		Suma rubryki VII.	209.805	08	189.836	23.837
						+ 19.969

Do poz. 36 a). Wydatek większy z powodu większej ilości dni leczenia o 22.294 dni, tudzież nieco wyższych cen artykułów żywności.

„ „ *36 b) β) i c). Wydatki mniejsze* wedle rzeczywistego kosztu wiktu i z powodu interkalaryów.

Krajowy zakład dla obłąkanych na Kulparkowie. **Wydatki.**

Do poz. 36 d). *Wydatek większy* wskutek wyższych cen węgla i drzewa.
„ „ 36 e). *Wydatek mniejszy* wedle potrzeby.
„ „ 36 f) *Wydatek mniejszy* z powodu wyższych cen mąki.
„ „ 36 g). *Wydatek większy* z powodu większej ilości chorych.
„ „ 37. *Wydatek większy* z powodu podanego przy poz. 36. lit. d).
„ „ 38. *Wydatek większy* z powodu wyższych cen nafty (o 4·5 gr. na 1 klg.)
„ „ 39 i 40. *Wydatki mniejsze* wedle potrzeby.
„ „ 41. *Wydatek* w ogóle *większy* o drobną kwotę.
„ „ 42. *Wydatek większy* z powodu podanego przy poz. 36 a).
„ „ 43. *Wydatek większy* gdyż wskutek przepełnienia zakładu chorymi okazała się konieczna potrzeba zakupna większej ilości koców, pościeli i bielizny (LW. 60.935|1900.)
„ „ 44. *Wydatek mniejszy* wedle potrzeby.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1900. K.	Wydatki w roku 1900. g.	Kwota budżetem uchwalona K.	W porównaniu z kwotą prelim. okazują się wydatki mniejsze większe K.
VIII.		**Koszta gospodarcze folwarku.**				
	45	Gospodarstwo rolne z kosztami utrzymania dozorcy robót, krowiarni, chowu trzody i rzezi wołów	23.367	15	26.400	3.033
	46	Utrzymanie ogrodów warzywnych z kosztem utrzymania ogrodnika	2.261	11	2.200	*61*
	47	Podatek gruntowy z ekwiwalentem	110	85	200	89
	48	Asekuracya budynków gospodarskich i krescencyi od ognia i nieprzewidziane wydatki folwarku	134	41	160	26
						3.148
		Suma rubryki VIII.	25.873	52	28.960	*61*
						3.087
		Do poz. 45 i *46*. *Wydatki* w ogóle *mniejsze* z powodu iż w tym roku zakupywano mniej krów i trzody chlewnej a roboty w polu wykonywano przeważnie chorymi.				
		„ „ *47* i *48*. *Wydatki mniejsze* wedle wymiaru podatków i premii asekuracyjnej.				
IX.		**Koszta sanitarne.**				
	49	Lekarstwa	948	05	1.000	52
	50	Potrzeby sanitarne	11.132	06	10.000	*1.132*
	51	Instrumenta chirurgiczne	134	16	200	66
	52	Utrzymanie prosektoryum	15	78	120	104
	53	Koszta pogrzebowe ubogich chorych i Sióstr Miłosierdzia, tudzież utrzymanie cmentarza	588	22	500	88
						222
		Suma rubryki IX.	12.818	27	11.820	*1.220*
						+ *998*
		Do poz. 49 i 50. *Wydatki* w ogóle *większe* spowodowane większą ilością chorych				
		„ „ *51* i *53*. *Wydatki mniejsze* wedle potrzeby.				
		„ „ *53*. *Wydatek większy* zależny od śmiertelności.				

Wydatki. Krajowy zakład dla obłąkanych na Kulparkowie.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1900. K.	g.	Kwota budżetem uchwalona K.	W porównaniu z kwotą prelim. okazują się wydatki mniejsze więcej K.
X.		**Koszta kancelaryjne.**				
	54	Druki, litografie, potrzeby do pisania, koszta insercyjne i t. p.	1.123	27	900	+ 223
		Do poz. 54. Wydatek większy z powodu większego nakładu druków wskutek większej ilości chorych.				
XI.	55	**Koszta kapliczne**	504	90	400	+ 105
		Do poz. 55. Wydatek większy wedle potrzeby.				
XII.		**Koszta utrzymania budynków, dróg dojazdowych i urządzeń.**				
	56	Konserwacye i reparacye z pokostowaniem podłóg, czyszczenie kanałów i filtra: 1. zwyczajne .	11.877	39	12.000	123
		2. **nadzwyczajne**:				
		a) pokrycie $^1/_4$ części dachu na głównym budynku zakładowym	**5.415**	**44**	**4.450**	966
		b) na naprawę suszni i wózków w pralni .	**4.200**	—	**4.200**	—
	57	Gratyfikacye dla służby za robotę szklarską . .	80	—	80	—
	58	Utrzymanie urządzeń mechanicznych: 1. zwyczajne .	3.180	04	1.600	1.580
		2. **nadzwyczajne** .				130
	—	Na sprawienie kotła miedzianego w kuchni . .	**1.330**	—	**1.200**	32
	59	Asekuracya budynków i ruchomości . . .	1.231	26	1.200	30
	60	Kominiarze i straż ogniowa	1.170	—	1.200	—
	61	Utrzymanie dróg dojazdowych	1.600	—	1.600	—
						153
		Razem: 1. zwyczajne .	19.138	69	17.680	1.612
		2. **nadzwyczajne**	**10.945**	**44**	**9.850**	1.096
						153
		Suma rubryki XII. .	30.084	13	27.530	2.708
						+ 2.555

Do poz. 56. 1) Wydatki zwyczajne *mniejsze* wedle potrzeby.

„ „ *56. 2) lit. a) Wydatek większy* z powodu iż zaszła potrzeba pokrycia blachą większej przestrzeni dachu.

„ „ *56. 2) b)* Z uchwalonej kwoty . . . . . 4.200 K.
wydano rzeczywiście tylko . . . . . 3.200 „
pozostałą zaś resztę w kwocie . . . . . 1.000 K.
przeniesiono na rachunek roku 1901 na dalsze potrzeby wykończenia tych robót i przeprowadzenie kolaudacyi.

Krajowy zakład dla obłąkanych na Kulparkowie. **Wydatki.**

Do poz. 58. 1) Wydatek większy ponieważ zaszła potrzeba kosztowniejszej naprawy zapasowego kotła parowego. (LW. 8198|1900).
„ „ *58. 2) Wydatek większy* wedle koniecznej potrzeby.
„ „ *59. Wydatek większy* stosowny do wymiaru premii asekuracyjnej.
„ „ *60. Wydatek mniejszy* wedle potrzeby.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1900. K.	Wydatki w roku 1900. g.	Kwota budżetem uchwalona K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze *większe* K.
XIII.	62	**Podatki z ekwiwalentem i daniny.** . .	199	05	200	— 1
		Do poz. 62. Różnica o drobną kwotę.				
XIV.		**Rozmaite.**				
	63	Utrzymanie biblioteki lekarskiej . . .	144	14	400	256
	64	Książki i czasopisma dla chorych . . .	460	77	500	39
	65	Myto drogowe	345	88	440	94
	66	Przypadkowe:				
		a) Ubezpieczenie służby od wypadku choroby	109	85	90	*20*
		b) „ „ i robotników od wypadków	344	05	280	*64*
		c) Zabawy z tańcami i wycieczki chorych	403	38	440	37
		d) Zastępstwo chorych i urlopowanych funkcyonaryuszy	1.599	01	1.000	*599*
		e) Koszta komisyi	61	14	40	*21*
		f) „ uroczystości rozdania nagród służbie dozorującej chorych . . .	109	92	160	50
		g) Ryczałt na wydatki przełożonego obszaru dworskiego	40	—	40	—
		h) Fiakry dla Sióstr Miłosierdzia, ich spowiednika, inżyniera Wydziału krajowego, nadzorującego roboty konserwacyjne, pastora na pogrzeby ewangelików . .	88	48	100	11
		i) Koszta przewozu i odstawienia umysłowo chorych do zwrotu od gmin przynależności	1.592	40	2.400	808
		k) Inne nieprzewidziane . . .	105	31	200	95
		l) na wykonanie planów i kosztorysu budowy schroniska dla obłąkanych nieuleczalnych na gruntach Kulparkowskich lub gdzie indziej, **nadzwyczajne** . .	**6.000**	—	**6.000**	
		Razem: 1. zwyczajne . .	5.404	33	6 090	1.390 *704*
		Razem: 2. **nadzwyczajne** . .	**6.000**	—	**6.000**	—
		Suma rubryki XIV.	11.404	33	12.090	1.390 *704* 686

Do poz. 63—65. Wydatki mniejsze wedle potrzeby.
„ „ *66 lit. a) do k). Wydatki* w ogóle *mniejsze* odpowiednie potrzebie.
„ „ *66 lit. l).* Wydatek nadzwyczajny:
Z przyznanego kredytu w kwocie . 6.000 K. — g.
wydano w tym roku tylko kwotę . 1.031 „ 78 „
pozostałą zaś resztę w kwocie. 4.968 K. 22 g.
przeniesiono na rachunek roku 1901 na odnośne dalsze potrzeby (LW. 26182|1901).

Wydatki i dochody. Krajowy zakład dla obłąkanych na Kulparkowie.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wynikłości w roku 1900. K.	Wynikłości w roku 1900. g.	Kwota budżetem uchwalona K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wynikłości mniejsze większe K.
XV.	67	**Wydatki z prawa patronatu i konkurencyi wynikłe**	80	80	120	— 39
		Do poz 67. Wydatek mniejszy wedle potrzeby.				
—	68	**Nadwyżka dochodów oddana funduszowi krajowemu**	85.726	99	50.986	+ 34.741
		Do poz. 68. Wydatek większy z powodu korzystniejszych wyników zamknięcia rachunków.				
		Dochody.				
I.		**Odsetki od kapitałów.**				
	1	*a)* 4% od oblig. propinacyjn im. wart. 9.500 K.	380	—	380	—
		b) 4% od listów gal. Banku krajowego imiennej wartości 2.000 K.	80	—	80	—
		Suma rubryki I. .	460	—	460	—
II.		**Dodatki.**				
	2	Od c. k. Skarbu relutum za drzewo opałowe .	1.233	75	1.120	114
	3	Od kasy miejskiej na utrzymanie drogi publicznej z Kulparkowa do Lwowa . . .	200	—	200	—
		Suma rubryki II. .	1.433	75	1.320	+ 114
		Do poz. 2. Dochód większy zależny od cen drzewa, wedle których c. k. Rząd relutum oblicza.				
III.		**Dochody z dóbr.**				
	4	Dochód z gospodarstwa rolnego, krowiarni, chowu trzody i rzezi wołów . . .	30.854	83	32.160	1.305
	5	Dochód z ogrodów	4.482	80	2.800	1.683
						1.305
		Suma rubryki III. .	35.337	63	34.960	1.683
						+ 378
		Do poz. 4. Dochód mniejszy wedle wyników gospodarstwa, oraz z powodu że i wydatki na cele gospodarstwa były mniejsze (vide Rubr. VIII. poz. 45 wydat.)				
		„ „ *5. Dochód większy*, z powodu korzystniejszego zbioru jarzyn i warzyw — a to wskutek zdrenowania części ogrodu w latach poprzednich.				

Krajowy zakład dla obłąkanych na Kulparkowie. **Dochody.**

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Dochody w roku 1900. K.	g.	Kwota budżetem uchwalona K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się dochody mniejsze *większe* K.
IV.		**Zwroty kosztów leczenia.**				
	6	Od funduszu krajowego galicyjskiego . .	393.875	93	356.000	*37.876*
	7	Od samopłacących	69.600	49	56 000	*13.600*
	8	Od funduszów obcokrajowych i innych publicznych	2.867	20	3.000	133
						133
		Suma rubryki IV. .	466.343	62	415.000	*51.476*
						+ *51.343*
		Do poz. 6.—7. Dochody większe spowodowane większą ilością chorych ubogich i samopłacących.				
		„ „ *8. Dochód mniejszy* zależny od ilości chorych przynależnych do obcych krajów.				
V.		**Rozmaite.**				
	9	Zwroty z zarobku chorych w myśl §. 22 statutu	705	84	740	34
	10	„ zaległych kosztów przewozu i odstawienia	1.744	76	2.000	255
	11	„ zaliczek udzielonych na płace . .	2.146	22	2 600	454
	12	Przypadkowe: *a)* Ze sprzedaży rzeczy z użytku udzielonych . .	406	07	300	*106*
		b) Depozyta po zmarłych . .	241	11	200	*41*
		c) Inne drobne nieprzewidziane	—	—	40	40
						783
		Suma rubryki V. .	5 244	—	5 880	*147*
						— 636
		Do poz. 9. Dochód mniejszy z powodu mniejszej ilości chorych użytych do pracy.				
		„ „ *10. Dochód mniejszy* w miarę zrealizowanych rachunków.				
		„ „ *11. Dochód mniejszy* stosownie do udzielonych zaliczek na płace.				
		„ „ *12. Dochód w ogóle większy* z powodu zmienności wpływów tego rodzaju.				

WYKAZ

należytości czynnych i biernych z końcem roku 1900.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Należytości czynne z lat ubiegłych K.	g.	Należytości czynne z roku bieżącego K.	g.	Należytości bierne z lat ubiegłych K.	Należytości bierne z roku bieżącego K.
		A. Wydatki.						
I.		**Płace i emolumenta etatowe.**						
	12	Zaliczki na płace . . .	5.071	52	1.590	05	—	—
X.		**Koszta kancelaryjne.**						
	54	Zaliczki na stemple udzielone c. k. Prokuratoryi Skarbu do procesów o koszta leczenia . . .	54	92	—	—	—	—
		Suma A.	5.126	44	1.590	05	—	—
		B. Dochody.						
IV.		**Zwroty kosztów leczenie.**						
	7	Od samopłacących . . .	7.342	18	401	60	—	—
	8	Od funduszów obcokrajowych i innych publicznych . . .	4.075	80	523	20	—	—
	—	Od stron rozmaitych i niewyśledzonych	63 822	22	52.283	78		—
V.		**Rozmaite.**						
	10	Koszta przewozu i odstawienia przypadające do zwrotu od gmin przy należności	3 354	92	1.592	40	—	—
	12	Należytość z c. k. pocztowej kasy oszczędności im. wart. .	200	—	—	—	—	—
	"	Zaliczki na płace z lat ubiegłych .	704	—	—	—		—
		Suma B.	79.499	12	54.800	98	—	—
		Do tego: Suma A.	5.126	44	1.590	05	—	—
		Razem .	84.625	56	56.391	03	—	—
		Ogółem	141.016	59	—	—	—	—
		po strąceniu stanu biernego	—	—	—	—	—	—
		pozostaje czysty **stan czynny**	141.016	59	—	—	—	—

VI.

Krajowy szpital św. Łazarza

w Krakowie.

ZAMKNIĘCIE RACHUNKU

za rok

1900.

Wykaz należytości czynnych i biernych na str. 318.

LW. 33.537/1901.

Z drukarni Pillera i Sp. we Lwowie.

Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	SUMARYUSZ	Oddział I. chorych		Oddział II. położnic		Oddział III. syfilitycznych		Oddział IV. obłąkanych		Razem		Kwota budżetem uchwalona	Z porównania z kwotą preliminowaną w ważności się wynik zmniejsza (+)
			Wynikłości z roku 1900.											
			K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	K.
		Wydatki.												
I.	1-20	Płace i emolumenta etatowe	38.222	59	6.739	30	12.321	72	13.606	61	70.890	22	73.268	2.378
II.	21-27	Koszta utrzymania osób nieetatowych	37.261	21	4.829	66	11.621	64	15.300	18	69.012	69	64.730	4.283
III.	28-40b	Pensye i emerytury . .	6.750	98	1.553	83	3.057	32	1.699	51	13.061	64	12.930	132
IV.	41-46c	Zaopatrzenia, odstawne i dary z łaski . . .	1.190	60	174	60	738	20	368	60	2.472	—	2.472	—
V.	47	Odprawy i spłaty kwartałów pośmiertnych , . .	147	—	27	—	69	—	57	—	300	—	100	200
VI.	48	Remuneracye i zapomogi .	2.156	—	396	—	1.012	—	836	—	4.400	—	4.400	—
VII.	49-58	Koszta gospodarcze:												
		1. zwyczajne .	97.225	64	19.350	34	43.344	26	42.843	67	202.763	91	203.214	450
		2. **nadzwyczajne** .	**1.960**	—	**360**	—	**960**	—	**720**	—	**4.000**	—	**4.000**	—
VIII.	59-65	Koszta sanitarne:												
		1. zwyczajne .	22.490	26	4.784	48	4.757	17	2.702	33	34.734	24	28.934	5.800
		2. **nadzwyczajne** .	**300**	**01**	—	—	—	—	—	—	**300**	**01**	**300**	—
IX.	66	Koszta kancelaryjne . .	1.157	85	207	16	529	40	437	33	2.331	74	2.400	68
X.	67	„ kapliczne:												69
		1. zwyczajne .	436	72	80	21	204	99	169	34	891	26	864	—
		2. **nadzwyczajne** .	**431**	**20**	**79**	**20**	**202**	**40**	**167**	**20**	**880**	—	**880**	
XI.	68-71	Utrzymanie budynków:												390
		1. zwyczajne .	6.630	01	684	66	1.719	67	1.475	38	10.509	72	10.900	80
		2. **nadzwyczajne** .	**1.389**	**84**	**270**	—	**720**	—	**540**	—	**2.919**	**84**	**3.000**	711
XII.	72	Podatki i daniny . . .	1.867	55	—	—	—	—	—	—	1.867	55	2.578	1.920
XIII.	73-75	Rozmaite	2.306	38	264	95	677	07	1.397	73	4.646	13	2.726	
XIV	76	Koszta utrzymania dzieci, zrodzonych na bezpłatnym oddziale położnic .	—	—	1.118	40	—	—	—	—	1.118	40	1.200	82
XV.	77-78	Koszta utrzymania mamek i dzieci w szpitalu św. Ludwika	32.000	—	12.832	88	—	—	—	—	44.832	88	42.600	2.233
XVI	79-81	Zapisy	214	—	—	—	—	—	—	—	214	—	214	—
XVII.	82	Wydatki konkurencyjne .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	100	100
XVIII.	83	Dyety, koszta podróży i różne inne	115	96	—	—	—	—	—	—	115	96	200	84
		Razem:												4.203
		1. zwyczajne .	250.172	75	53.043	47	80.052	44	80.893	68	464.162	34	453.830	14.595
		2. **nadzwyczajne** .	**4.081**	**05**	**709**	**20**	**1.882**	**40**	**1.427**	**20**	**8.099**	**85**	**8.180**	80
		Suma wydatków .	254.253	80	53.752	67	81.934	84	82.320	88	472.262	19	462.010	4.343
—	84	Do tego: Nadw. dochodów oddana funduszowi kraj. .	21.451	74	—	—	28.922	93	15.493	94	65.868	61	28.066	14.509
		Ogólna suma wydatków	275.705	54	53.752	67	110.857	77	97.814	82	538.130	80	490.076	37.803
														4.343
														53.396
														+ 48.053
		Dochody.												
I.	1-3	Odsetki od kapitałów . .	35.234	33	2.754	33	430	—	270	06	38.688	72	38.944	256
II.	4-10	Dochody z dóbr i realności	22.524	79	691	70	—	18	—	91	23.217	58	23.838	621
III.	11-13	Zwroty kosztów leczenia .	216.822	57	48.217	17	110.212	15	97.217	96	472.469	85	409.000	63.470
IV.	14-15	Dochody rozmaite . . .	1.123	85	83	32	215	44	325	89	1.748	50	1.800	51
V.	16-17	Zwroty od c.k. Skarbu Państw.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3.600	3.600
		Suma dochodów .	275.705	54	51.746	52	110.857	77	97.814	82	536.124	65	477.182	4.527
														63.470
														10.882
—	18	Do tego: Dotacya z fund. kraj.	—	—	2.006	15	—	—	—	—	2.006	15	12.894	15.415
		Ogólna suma dochodów	275.705	54	53.752	67	110.857	77	97.814	82	538.130	80	490.076	63.470
														+ 48.053

Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie.

Porównanie sumaryczne.

kwot preliminowanych z rzeczywistemi wynikłościami:

Wydatki	preliminowane bez nądwyżki dochodów wynosiły		462.010 K.	
„	rzeczywiste bez nadwyżki dochodów wynosiły.		472·262 „	
	są zatem *większe* o			10.252 K.
Dochody	preliminowane bez dotacyi wynosiły		477.182 K.	
„	rzeczywiste „ „ „		536.125 „	
	czyli są *większe* o			58.943 „
Wynik	w ogóle jest *korzystniejszy* o kwotę			48.691 K.
	zgodnie z większą nadwyżką dochodów w kwocie . .	37.803 K.		
	a mniej pobraną dotacyą od funduszu krajowego w kwocie .	10.888 „		
	razem jak wyżej . .	48.691 K.		

Wydatki. Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie.

Liczba rubryki i poz. budżetu	Poszczególnienie	Oddział I. chorych		Oddział II. położnic		Oddział III. syfilitycznych		Oddział IV. obłąkanych		Razem		Kwota budżetem uchwalona		Z porównania z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniej- sze więcej
		Wydatki w roku 1900.												
		K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.		K.
	Wydatki.													
I.	**Płace i emolumenta etatowe.**													
1	Dyrektor: *a*) płaca . . . 3.200 K. *b*) dodatek osobisty . 2.000·— *c*) dodatek pięcioletni 600·— *d*) relutum za mieszk. 1.200·—	3.430	—	630	—	1.610	—	1.330	—	7.000	—	7.000		—
2	5 prymaryuszów: *a*) płaca . . . 11.400 K. *b*) dodatki pięcioletnie 3.700·—	8.800	—	—	—	2.700	—	3.600	—	15.100	—	16.000		900
3	2 profesorów, jako prymaryuszów dla okulistyki i położnictwa .	1.300	—	1.300	—	—	—	—		2.600	—	2.600		
4	7 sekundaryuszów I. klasy . .	4.800	—	1.200	—	1.200	—	1.200	—	8.400	—	8.400		
5	7 „ II. „ . .	5.003	30	—	—	1.000	—	1.000	—	7.003	30	7.000		
6	Akuszerka: K. *a*) płaca . . . 813·30 *b*) dodatek pięciol. . —·— *c*) wikt II. kl. . . . 509·76	—	—	1.323	06	—		—	—	1.323	06	1.390		67
7	Aptekarz: *a*) płaca . . . . 1.600 K. *b*) dodatek osobisty . 400·— *c*) dodatki pięcioletnie . 600·— *d*) dodatek na mieszk. . 400·—	1.470	—	270	—	690	—	570	—	3.000	—	3.000		
8	Prosektor, płaca	1.494	97	17	77	14	54	72	72	1.600	—	1.600		
9	Chemik patologii, płaca . . .	686	—	126	—	322	—	266	—	1.400	—	1.400		
10	Kapelan: *a*) płaca . . . . 1.200 K. *b*) dodatek na mieszkanie 400·—	784	—	144	—	368	—	304	—	1.600	—	1.60		
11	Rządca: *a*) płaca . . . . 2.400 K. *b*) dodatek osobisty . 520·— *c*) „ pięcioletni . 400·— *d*) wikt I. kl. . . . 800·—	2.018	80	370	80	947	60	782	80	4.120	—	4.120		
12	2 oficyałów: *a*) płaca . . . . 4.000 K. *b*) dodatki aktywalne . 600·— *c*) dodatek pięcioletni . 300·—	2.401	—	441	—	1.127	—	931	—	4.900	—	4.900		
13	2 pisarzy: K. *a*) płaca . . . . 2.299·97 *b*) dodatki na mieszkanie 383·33 *c*) dodatek pięcioletni . 33·33	1.374	41	236	86	605	32	500	04	2.716	63	3.000		283
14	Pisarz w izbie przyjęcia chorych: *a*) płaca . . . . 1.200 K. *b*) wikt II. kl. wzmocn. 603·52 *c*) dodatek na mieszk . 200·—	981	72	180	32	460	81	380	67	2.003	52	2.000		4
15	2 aplikantów: *a*) płaca . . . 1.250 K. *b*) dodatki osobiste . 136·96	629	98	133	59	341	38	282	01	1.386	96	2.264		877
16	Maszynista, płaca	735	—	135	—	345	—	285	—	1.500	—	1.500		
17	Dozorca domu obłąkanych: *a*) płaca . . . . 800 K. *b*) dodatki pięcioletnie . 200·— *c*) wikt II. kl. (wzmoc.) 614·93	—	—	—	—	—		1.614	93	1.614	93	1.6 0		15
18	Woźny: *a*) płaca . . . . 1·000 K. *b*) dodatek na pomieszk. 192·— *c*) „ „ ubiór . 100·—	633	08	116	28	297	16	245	48	1.292	—	1.292		2.12
	Do przeniesienia .	36.542	26	6.624	68	12.028	81	13.364	65	68.560	40	70.666		

Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie. **Wydatki.**

Liczba rubryki i poz. budżetu	Poszczególnienie	Oddział I. chorych		Oddział II. położnic		Oddział III. syfilitycznych		Oddział IV. obłąkanych		Razem		Kwota budżetem uchwalona	Z porównania z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze wyższe
		Wydatki w roku 1900.											
		K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	K.
I.	Z przeniesienia .	36.542	26	6.624	68	12.028	81	13.364	65	68.560	40	70.666	2.127 22
19	Odźwierny: a) płaca . . . 495 K. b) dodatek pięcioletni . 10·— c) „ na mieszk. . 176·— d) wikt II. kl. . . 467·50 e) dodatek na ubiór . . 125·—	624	01	114	62	292	91	241	96	1.273	50	1.402	129
	Razem .	37.166	27	6.739	30	12.321	72	13.606	61	69.833	90	72.068	2.256 22
20	Do tego: Zaliczki na płace 1.525·— a po strąceniu rat spłaconych . . . . 468·68	1.056	32	—	—	—	—	—	—	1.056	32	1.200	144
	Suma rubryki I. .	38.222	59	6.739	30	12.321	72	13.606	61	70.890	22	73.268	2.400 22
													— 2.378
	Do poz. 2. Wydatek mniejszy z powodu śmierci prymaryusza śp. Dr. Zarewicza w dniu 19/9 1900.												
	„ „ *5. Wydatek większy* o drobną kwotę.												
	„ „ *6. Wydatek mniejszy* z powodu zmiany akuszerki.												
	„ „ *13. Wydatek mniejszy* z powodu interkalaryum wskutek uwolnienia ze służby pisarza Engelmana z dniem 28/2 1900.												
	„ „ *14. Wydatek większy* wedle rzeczywistego kosztu wiktu.												
	„ „ *15. Wydatek mniejszy* z powodu nieobsadzenia jednej posady aplikanta od 1 kwietnia 1900 a przyjęcia na jego miejsce dyetaryusza, wskutek czego Rubr. II. poz. 23. w zbliżonej kwocie została przekroczoną.												
	„ „ *17. Wydatek większy* z powodu nieco droższego wiktu.												
	„ „ *19. Wydatek mniejszy* z powodu zmiany odźwiernego.												
	„ „ *20. Wydatek mniejszy* stosownie do wysokości udzielonych zaliczek.												
II.	**Koszta utrzymania osób nieetatowych.**												
21	18 Sióstr Miłosierdzia: a) Płaca 16 Sióstr oddziałowych ß) 2 wspólnych . 2.880 K. g. b) Wikt 18 Sióstr Miłosierdzia, 3 emerytek i 4 postulantek . . 11.117·25 c) Pranie bielizny dla 25 Sióstr . . . . 566·—	10.033	85	1.262	58	1.947	64	1.319	18	14.563	25	13.946	617
21a	Pomocnik kapelana płaca . . .	392	—	72	—	184	—	152	—	800	—	800	—
22	„ aptekarza, płaca . .	894	25	164	25	419	75	346	75	1.825	—	1.830	5
23	Dyetaryusze, płaca . . .	3.705	87	68	67	1.739	49	1.436	97	7.563	—	6.588	975
24	Stypendyum dla akuszerki . .	—	—	240	—	—	—	—	—	240	—	240	—
	Do przeniesienia .	15.025	97	2.419	50	4.290	88	3.254	90	24.991	25	23.404	5 1.592

Wydatki. Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie.

Liczba rubryki i poz. budżetu	Poszczególnienie	Oddział I. chorych	Oddział II. położnic	Oddział III. syfilitycznych	Oddział IV. obłąkanych	Razem	Kwota budżetem uchwalona	Z porównania z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze
		Wydatki w roku 1900.						
		K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K.	K.
II.	Z przeniesienia .	15.025 97	2.419 50	4.290 88	3.254 90	24.991 25	23.404	5 1.592
25	Służba wyższa: *a*) Płaca: *α*) 2 odźwiernych dla pawilonu chirurg. i oddz. obłąkanych wraz z dodatkiem na ubiór . 720 K. *β*) stolarza . . . 400·— *γ*) 2 palaczy do maszyny parowej . . . . 700.— *δ*) palacza do obsługi kaloryferów w pawilonie chirurgicznym . . 350·— *η*) 2 nadzorców chorych 575·20 *b*) Wikt dla 8 osób . 2.612·87 *c*) dodatek na mieszkanie dla stolarza . . . 192·—							
26	Służba oddziałowa: *a*) Płaca . . . 11.939·58 K. *b*) Wikt . . . 18.802·85 „ *c*) Bluzy . . . 1.400·— „ *d*) Gratyfikacye . 500·— „	3.260 11	175 68	1.053 40	1.060 88	5·550 07	5 578	28
27	Służba wspólna: *a*) Płaca . . . 2.208·55 K. *b*) Wikt . . . 3.420·39 „ *c*) Bluzy . . . 100· „ *d*) Gratyfikacye . 100·— „	16.118 93	1.709 87	4.936 70	9.876 91	32.642 43	30.116	2.527
		2.856 18	524 61	1.340 66	1.107 49	5.828 94	5.632	197
	Suma rubryki II. .	37.261 21	4.829 66	11.621 64	15.300 18	69.012 69	64.730	3 4.316 +4.283
	Do poz. 21. Wydatek większy z powodu droższego wiktu. „ „ *22. Wydatek mniejszy* o drobną kwotę. „ „ *23. Wydatek większy* z powodu przyjęcia nadliczbowego dyetaryusza w miejsce nieobsadzonego aplikanta. Przekroczenie to znajduje w zbliżeniu pokrycie w oszczędności Rubr. I. poz. 15. „ „ *25. Wydatek mniejszy* z powodu tańszego pieczywa. „ „ *26. Wydatek większy* z powodu przyjęcia nadliczbowej służby do obsługi chorych klasowych i znacznie droższego wiktu. „ „ *27. Wydatek większy* z powodu droższego wiktu.							
III.	**Pensye i emerytury.**							
28	Placer Marya, wdowa po lekarzu	628 —	— —	— —	— —	628 —	628	— 167
29	Stroiński Sylwery, b. prowizor apteki	114 29	20 99	53 65	44 31	233 24	400	—
30	Bulikowska Izabela, wdowa po prymaryuszu	— —	— —	700 —	— —	700 —	700	—
31	Bobrzyńska Zofia, wdowa po prymaryuszu	500 —	— —	— —	— —	500 —	500	—
32	Nycz Karol, były rządca szpitala .	1.481 76	272 16	695 52	574 56	3.024 —	3.024	—
	Do przeniesienia . .	2.724 05	293 15	1.449 17	618 87	5.085 24	5.252	167

Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie. **Wydatki.**

Liczba rubryki i pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Oddział I. chorych	Oddział II. położnic	Oddział III. syfilitycznych	Oddział IV. obłąkanych	Razem	Kwota budżetem uchwalona	Z porównania z kwotą preliminowaną wynikają mniejsze wydatki (—) większe (+)
		Wydatki w roku 1900.						
		K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K	K
III.	Z przeniesienia . .	2.724 05	293 15	1.449 17	618 87	5.085 24	5.252	167
33	Przybyłowa Magdalena, b. akuszerka	— —	748 80	— —	— —	748 80	750	1
34	Wojciechowski Wiktor, były oficyał	852 60	156 60	400 20	330 60	1.740 —	1.740	—
35	Huczko Jan, były odźwierny . .	248 73	45 68	116 75	96 44	507 60	508	—
36	Rydel Helena, wdowa po prym. .	600 —	— —	— —	— —	600 —	600	—
37	Lesiecka Marya, 2 v. Baumanowa, wdowa po oficyale, dodatek na wychowanie syna . . .	58 80	10 80	27 60	22 80	120 —	120	—
38	Paszkowska Ksawera, wdowa po prymaryuszu	240 —	— —	— —	— —	240 —	240	—
39	dodatek na wychowanie 2 synów							
40	Werner Franciszek. b. oficyał	627 20	115 20	294 40	243 20	1.280	1.280	—
40a	Harajewicz Ludwika, wdowa po b dyrektorze	890 —	90 —	230 —	190 —	1 400 —	1.400	—
40b	Gergiel Dominik, b. woźny . .	509 60	93 60	239 20	197 60	1.040 —	1.040	—
	Zarewicz Antonina po prymaryuszu	— —	— —	300 —	— —	300 —	—	*300*
	Suma rubryki III. .	6.750 98	1.553 83	3 057 32	1.699 51	13 061 64	12.930	168 *300*
	Do poz 29. Wydatek mniejszy z powodu śmierci emeryta w lipcu 1900.							+ *132*
	„ „ *33. Wydatek mniejszy* o drobną kwotę.							
	„ „ *40 b) Wydatek* nieprelimi-nowany stanowi nowo przyznaną wdowie po zmarłym prymaryuszu emeryturę statutową. Przekroczenie to znajduje zupełne pokrycie w oszczędności Rubr. I. poz. 2.							
IV.	**Zaopatrzenia, odstawne i dary z łaski.**							
41	Kudas Regina, była nadzorczyni .	— —	— —	146 —	— —	146 —	146	—
42	Flasińska Fel., wdowa po pisarzu	147 —	27 —	69 —	57 —	300 —	300	—
43	Dudek Marya, wdowa po gazowniku	58 80	10 80	27 60	22 80	120 —	12	—
44	Tekielska Julia, była dozorczyni	— —	— —	146 —	— —	146 —	146	—
45	Moskalik Andrzej, były maszynista	352 80	64 80	165 60	136 80	720 —	720	—
46	Wicherek Maryanna, b. posługaczka, stałe zaopatrzenie . .	120 —	— —	— —	— —	120 —	120	—
46a	Kudłek Elżbieta, wdowa po posłu-gaczu, jednorazowa zapomoga	120 —	— —	— —	— —	120 —	120	—
46b	Skibska Marya, wdowa po dycta-ryuszu, jednorazowa zapomoga	98 —	18 —	46 —	38 —	200 —	200	—
46c	Stroiński Sylwery, były aptekarz, jednorazowa zapomoga . .	98 —	18 —	46 —	38 —	200 —	20	—
46d	Głowacka Marya, wdowa po dycta-ryuszu, jednorazowa zapomoga	98 —	18 —	46 —	38 —	200 —	2 0	—
46e	Flasińska Felicya wdowa po pisa-rzu jednorazowa zapomoga .	98 —	18 —	46 —	38 —	200 —	2 0	—
	Suma rubryki IV. .	1.190 60	174 60	738 20	368 60	2.472 —	2.472	—
V. 47	**Odprawy i spłaty kwartałów pośmiertnych**	147 —	27 —	69 —	57 —	300 —	100	+ *200*
	Do poz. 47. Wydatek większy sta-nowi udzieloną wdowie po odźwiernym odprawę w kw. 300 K. (L.W.13314|900)							
VI. 48	**Remuneracye i zapomogi.**							
	a) dla funkc. szpitalnych . .	1.176 —	216 —	552 —	456 —	2.400 —	2.400	—
	b) „ bezpłatnych prakt. lek. .	980 —	180 —	460 —	380 —	2.000 —	2 000	—
	Suma rubryki VI. .	2.156 —	396 —	1. 12 —	836 —	4.400 —	4 400	—

Wydatki. Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie.

Liczba rubryki i pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Oddział I. chorych	Oddział II. położnic	Oddział III. syfilitycznych	Oddział IV. obłąkanych	Razem	Kwota budżetem uchwalona	Z porównania z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze	więcej
		Wydatki w roku 1900.							
		K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K.	K.	
VII.	**Koszta gospodarcze.**								
49	Żywienie chorych:								
	a) Zwykła strawa i dodatki .	52.404 49	11.315 97	23.748 93	25.015 23	112.484 62	122.000	9.515	
	b) 5 Sióstr Miłosierdzia zatrudnionych w kuchni:								
	α) Płaca . . . 800 K.								
	β) Wikt . . . 2.242·20								
	γ) Pranie bielizny . 113·20	1 546 4	283 99	725 74	599 53	3.155 40	3 014		142
	c) Służba kuchenna i magazynowa:								
	α) Płaca . . 1.580 K. 05 g.								
	β) Wikt . . 2.714 „ 32 „								
	γ) Gratyfikacye . 100 „ — „								
	δ) kaftany i czepki 100 „ — „	2.202 25	404 49	1.033 70	853 93	4.494 37	4.204		290
	d) Opał do kuchni i pod kotły parowe	1.330 35	244 35	624 45	515 85	2.715 —	2.100		615
	e) Naczynia i sprzęty kuchenne	295 11	54 20	138 52	114 43	602 26	600		2
	f) Pieczywo z opałem, piekarzem i pomocnikami	5.331 36	925 34	2 533 10	2.898 67	11.688 47	13 000	1.312	
	g) Wino dla chorych . . .	2.095 52	299 90	212 6	744 68	3.352 26	3.200		152
50	Wikt I. kl. z pieczywem i winem lekarza dyżurnego . . .	397 59	73 02	186 63	154 17	811 41	800		12
51	Opał sal, łazienek i innych ubikacyj	8.117 90	1.491 04	3.810 44	3.147 75	16.567 13	12.000	4.567	
52	Oświetlenie:								
	a) Koszt gazu . 5.885 K. 72 g.								
	b) Nafta, świece itp. 3.085 „ 07 „	4.395 70	807 37	2.063 27	1.7 4 45	8.97 79	6.400	2.571	
53	Sprzęty gospodarcze	1.896 22	348 29	890 07	927 7[illegible]	4.062 28	3.800		262
54	Utrzymanie jednej pary koni z furmanem, reparacya wozów, uprzęży i t. p.:	6'0 24	112 08	286 44	236 62	1.245 38	1.400	155	
55	Utrzymanie ogrodów:								2
	a) warzywnego	1.398 07	200 —	— —	— —	1.598 07	1.600		31
	b) spacerowego	180 64	33 18	84 79	70 04	368 65	400	—	
	c) płaca ogrodnika . . .	352 80	64 80	165 60	136 80	720 —	720		
56	Utrzymanie pralni:								
	a) Opał, praczki, mydło itp. . . 10.895 K. 08 g.								
	b) 2 Siostry Miłosier.:								
	α) Płaca . . 320 „ — „								
	β) Wikt . . 896 „ 88 „								
	γ) Pranie . . 45 „ 28 „								
	c) Pranie biel. służby 800 „ — „	6.355 66	1.164 98	2.977 19	2.459 41	12 957 24	11.006	1.951	
57	Bielizna, pościel i odzież:								
	a) Zakupno i naprawa:								75
	1. zwyczajne . . .	6.825 05	1.253 58	3.163 59	2.686 45	13·928 67	14.000	—	
	2. nadzwyczajne . .	**1.960** —	**360** —	**960** —	**720** —	**4.000** —	**4.000**		
	b) 2 Siostry Miłosierdzia:								
	α) Płaca . . . 320·— K								
	β) Wikt . . . 896·88 „								
	γ) Pranie . . . 45·28 „								
	c) Utrzymanie 2 szwaczek:								
	α) Płaca . . . 324·— „								117
	β) Wikt . . . 494·55 „	1.019 57	187 25	478 56	395 33	2 080 71	1.970		39
58	Słoma do sienników	470 98	86 51	221 08	182 63	961 20	1.000	11.125	
	Razem 1. zwyczajne . .	97.225 64	19·350 34	43.344 26	42.843 67	202 763 91	203.214	10.675	
	Razem 2. **nadzwyczajne .**	**1.960** —	**360** —	**960** —	**720** —	**4.000** —	**4.000**	—	
	Ogólna suma Rubryki VII. .	99.185 64	19.710 34	44 304 26	43.563 67	206.763 91	207.214	11.125 10.675 —	450

Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie. **Wydatki.**

Do poz. 49a) *Wydatek mniejszy* z powodu mniejszej ilości dni leczenia i oszczędnej ordynacyi lekarskiej.
Za podstawę do preliminarza przyjęto ilość dni leczenia . . . 264.500
podczas gdy rzeczywista ilość dni wynosiła tylko 261.664
z porównania tedy była mniejszą o . . . . 2.836 dni.

Do poz. 49b)c) *Wydatki większe* z powodu droższego wiktu.
„ „ *49d)* *Wydatek większy* z powodu wyższych cen węgla kamiennego.
„ „ *49e)* *Różnica* o drobną kwotę.
„ „ *49f)* *Wydatek mniejszy* z powodu nieco niższych cen mąki i mniejszej ilości dni leczenia, jakto przy poz. 49a) wyjaśniono.
„ „ *49g)* *Wydatek większy* z powodu większego zapotrzebowania zależnego od ordynacyj lekarskich.
„ „ *50.* *Wydatek większy* z powodu nieco wyższych cen artykułów żywności.
„ „ *51.* *Wydatek większy* spowodowany znaczną podwyżką cen węgla kamiennego.
„ „ *52.* *Wydatek większy* z powodu podwyższenia należytości za gaz i znacznie większego zapotrzebowania.
„ „ *53.* *Wydatek większy* ponieważ prócz zwykłych wydatków poniesiono koszt sprawienia 7 materaców drucianych.
„ „ *54. 55.* *Wydatki mniejsze* wedle potrzeby.
„ „ *56.* *Wydatek większy* z powodu wyższych cen węgla kamiennego, wreszcie droższego wiktu Sióstr Miłosierdzia zatrudnionych w pralni.
„ „ *57a)* *Wydatek* nieco *mniejszy* wedle potrzeby.
„ „ *57 b) c)* *Wydatek większy* z powodu droższego wiktu.
„ „ *58* *Wydatek mniejszy* stosownie do zapotrzebowania.

Liczba rubryki i pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Oddział I. chorych	Oddział II. położnic	Oddział III. syfilitycznych	Oddział IV. obłąkanych	Razem	Kwota budżetem uchwalona	Z porównania z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze większe
		Wydatki w roku 1900.						
		K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K.	K.
VIII.	**Koszta sanitarne.**							
59	Lekarstwa	4.889 23	1.197 08	2.010 15	1.409 31	9.505 77	8.800	*706*
60	Utrzymanie apteki:							
	a) Opał . . . 259·— K.							
	b) 3 Siostry Miłosierdzia:							
	α) Płaca . . 320·— „							
	β) Wikt . . 896·88 „							
	γ) Pranie . . 45·28 „							
	c) 2 laborantki:							
	α) Płaca . . 288·— „							
	β) Wikt . . 494·55 „	1.128 84	207 32	529 85	437 70	2.303 71	2.134	*170*
61	Laboratoryum chemiczno-patologiczne	100 —	— —	100 —	— —	200 —	200	—
62	Potrzeby sanitarne	14.214 25	3.290 07	1.913 17	773 02	20.189 51	14.800	*5.389*
63	Przybory opatrunkowe	473 02	— —	— —	— —	473 02	800	327
64	Instrumenta chirurgiczne:							
	1. zwyczajne .	1.456 79	87 30	202 78	71 20	1.818 07	1.800	*18*
	2. **nadzwyczajne**	**300 01**	— —	— —	— —	**300 01**	**300**	—
65	Koszta pogrzebowe	228 13	2 71	2 22	11 10	244 16	400	156
	Razem { 1. zwyczajne .	22.490 26	4.784 48	4.757 17	2.702 33	34.734 24	28.934	483 / *6.283*
	{ 2. **nadzwyczajne**	**300 01**	— —	— —	— —	**300 01**	**300**	—
	Suma rubryki VIII.	22.790 27	4.784 48	4.757 17	2.702 33	35.034 25	29.234	483 / *6.283* / + 5.800

Wydatki. # Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie.

Do poz. 59. Wydatek większy zależny od ordynacyj lekarskich.
„ „ *60. Wydatek większy* z powodu wyższych cen węgla i droższego wiktu Sióstr Miłosierdzia i laborantek zatrudnionych w aptece.
„ „ *62 Wydatek większy* z powodu większego zapotrzebowania i poniesionego wydatku na klinikę położniczą i syfilityczną w zasępstwie c. k. Rządu przypisanego do zwrotu. (vide wykaz należytości czynnych i biernych.)
„ „ *63. Wydatek mniejszy* zależny od ilości wykonanych operacyj na oddziale chirurgicznym.
„ „ *64 i 65. Wydatki* w ogóle *mniejsze* wedle potrzeby.

Liczba rubryki i poz. budżetu	Poszczególnienie	Oddział I. chorych K.	g.	II. położnic K.	g.	III. syfilitycznych K.	g.	IV. obłąkanych K.	g.	Razem K.	g.	Kwota budżetem uchwalona K.	Z porównania z kwotą preliminowaną zkazują się wydatki mniejsze K.
		Wydatki w roku 1900.											
IX.	**Koszta kancelaryjne.**												
66	Druki, litografie, potrzeby do pisania, koszta insereyjne i t. p. .	1.157	85	207	16	529	40	437	33	2.331	74	2.400	— 68
	Do poz. 66. Wydatek mniejszy wedle potrzeby.												
X.	**Koszta kapliczne.**												
67	Utrzymanie kościoła i 1 posługaczki: 1. zwyczajne	436	72	80	21	204	99	169	34	891	26	864	27
	a posadzkę betonową w kościele: 2. **nadzwyczajne** . . .	**431**	**20**	**79**	**20**	**202**	**40**	**167**	**20**	**880**	—	**880**	—
	Razem { 1. zwyczajne . .	436	72	80	21	204	99	169	34	891	26	864	27
	{ 2. **nadzwyczajne** .	**431**	**20**	**79**	**20**	**202**	**40**	**167**	**20**	**880**	—	**880**	—
	Suma rubryki X. .	867	92	159	41	407	39	336	54	1.771	26	1.744	+ 27
	Do poz. 67. 1) Wydatek większy wedle potrzeby.												
	„ „ *67. 2)* Przyzwolony kredyt w kwocie 880 K. przeniesiono na rachunek roku 1901, w którym odnośne roboty wykonane zostaną.												
XI.	**Utrzymanie budynków.**												
68	Konserwacye i reparacye: 1. zwyczajne	5.362	14	432	03	1.074	06	942	07	7.810	28	8.000	190
	Na dalsze pokrycie dachu w starym gmachu szpitalnym:												80
69	2. **nadzwyczajne** . . .	**1.389**	**84**	**270**	—	**720**	—	**540**	—	**2.919**	**84**	**3.000**	80
70	Utrzymanie wodoc. i masz. parowej	468	48	105	80	270	39	223	36	1.068	03	1.200	131
71	Asekuracya budynków i ruchomości	368	19	67	63	172	82	142	77	751	41	800	48
	Czyszczenie kominów . . .	431	20	79	20	202	40	167	20	880	—	900	20
	Razem { 1. zwyczajne . .	6.630	01	684	66	1.719	67	1.475	38	10.509	72	10.900	390
	{ 2. **nadzwyczajne**	**1.389**	**84**	**270**	—	**720**	—	**540**	—	**2.919**	**84**	**3.000**	80
	Suma rubryki XI.	8.019	85	954	66	2.439	67	2.015	38	13.429	56	13.900	— 470
	Do poz. 68. Wydatki mniejsze z powodu prowadzenia robót we własnym zarządzie.												
	„ „ *69—71. Wydatki mniejsze* zastosowane do istotnej potrzeby.												

Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie. **Wydatki.**

Liczba rubryki i poz. budżetu	Poszczególnienie	Oddział I. chorych		Oddział II. położnic		Oddział III. syfilitycznych		Oddział IV. obłąkanych		Razem		Kwota budżetem uchwalona	Z porównania z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze	wyższe
		Wydatki w roku 1900.												
		K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	K.	
XII. 72	**Podatki i daniny.**													
	a) Z gruntów i realności szpitalnych	157	61	—	—	—	—	—	—	157	61	210	52	
	b) Z dóbr w Prądniku czerwonym	1.185	54	—	—	—	—	—	—	1.185	54	1.614	429	
	c) „ „ „ Tropiszowie . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	230	230	
	d) Ekwiwalent	524	40	—	—	—	—	—	—	524	40	524	—	
	Suma rubryki XII. .	1.867	55	—	—	—	—	—	—	1.867	55	2.578	— 711	
	Do poz. 72. a) b) Wydatki mniejsze wedle wymiaru c. k. Urzędu podatkowego.													
	„ „ 72. c). *Wydatek mniejszy*, ponieważ dzierżawca dóbr w Królestwie Polskiem położonych, zwrotu tego podatku nie zażądał.													
XIII. 73	**Rozmaite.**													
74	Utrzymanie biblioteki lekarskiej .	163	13	35	47	90	65	74	89	364	14	400	36	
75	Książki i czasopisma dla chorych .	98	87	18	16	46	41	38	34	201	78	200	2	
	Przypadkowe:													
	a) Ubezpieczenie służby od wypadków	58	36	10	72	27	39	22	63	119	10	100	19	
	b) Ubezpieczenie służby na wypadek choroby	59	27	10	89	27	82	22	98	120	96	140	19	
	c) 11. i 12. rata amortyzacyjna od pożyczki 12.000 K. na osuszenie gruntów w Tropiszowie po 342 K. 86 g. .	685	72	—	—	—	—	—	—	685	72	686	—	
	d) Zastępstwo chorych i urlopowanych funkcyonaryuszy .	362	46	66	58	170	14	140	55	739	73	600	140	
	e) Koszta sądowe, portorya i inne nieprzewidziane . .	878	57	123	13	314	66	1.098	34	2.414	70	600	1.814	
													55	
	Suma rubryki XIII. .	2.306	38	264	95	677	07	1.397	73	4.646	13	2.726	1.975	
													+ 1.920	
	Do poz. 73, 74, 75 a) b) Wydatki w ogóle *mniejsze* wedle potrzeby.													
	„ „ 75. *d*) *Wydatek większy* z powodu przyjęcia nadliczbowego dyetaryusza na czas urlopu rządcy i pisarza, tudzież wypłacenia należytości za zastępstwo chorych funkcyonaryuszy szpitalnych.													
	„ „ 75. *e*). *Wydatek większy*, ponieważ prócz zwykłych drobnych wydatków pokryto z tej pozycyi: należytości za odpisy protokołów stanu chorych 290 kor., za sporządzenie wykazów statystycznych 100 kor., za plany poglądowe na wystawę hygieniczną 100 kor. za liakry dla księdza gr. kat. 106 kor., za przedłużenie kontraktu ze szpitalem św. Ludwika 202 kor., 50 gr., nadto udzielono zapomogę żonie oddalonego pisarza 100 kor., i b. posługaczce 120 kor., wreszcie zapłacona funduszowi krajowemu koszta leczenia Sommer Karoliny w kwocie 838 kor., 40 gr.													

Wydatki. Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie.

Liczba rubryki i pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Oddział I. chorych		Oddział II. położnic		Oddział III. syfilitycznych		Oddział IV. obłąkanych		Razem		Kwota budżetem uchwalona	Z porównania z kwotą preliminowaną objawują się wydatki mniejsze	większe
		Wydatki w roku 1900.												
		K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	K.	
XIV.	**Koszta utrzymania dzieci, zrodzonych na bezpłatnym oddziale położnic.**													
76	Wynagrodzenie mamek za karmienie dzieci	—	—	1.118	40	—	—	—	—	1.118	40	1.200	— 82	
	Do poz. 76. Wydatek mniejszy z powodu mniejszej ilości dzieci ssących.													
XV.	**Koszta utrzymania mamek i dzieci w szpitalu św. Ludwika**													
77	Utrzymanie mamek i dzieci ssących	—	—	12.832	88	—	—	—	—	12.832	88	10.600	2.232	
78	Ryczałt za leczenie i utrzymanie chorych dzieci	32.000	—	—	—	—	—	—	—	32.000	—	32.000	—	
	Suma rubryki XV. .	32.000	—	12.832	88	—	—	—	—	44.832	88	42.600	+ 2.232	
	Do poz 77. Wydatek większy z powodu większego ruchu chorych dzieci i większej ilości mamek.													
XVI.	**Zapisy.**													
79	Szembeka na odprawianie Mszy św.	75	—	—	—	—	—	—	—	75	—	76	1	
80	Wenela na obdzielanie rekonwalescentów	58	—	—	—	—	—	—	—	58	—	58	—	
81	Gałeckiego i Klozowej na odprawianie Mszy św.	81	—	—	—	—	—	—	—	81	—	80	1	
	Suma rubryki XVI. .	214	—	—	—	—	—	—	—	214	—	214	1	
XVII. 82	**Wydatki z prawa patronatu i konkurencyi wynikłe** .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	100	— 100	
	Do poz. 82. Nie było z tego tytułu żadnego wydatku.													
XVIII.	**Dyety, koszta podróży i różne inne.**													
83	W sprawach funduszu, jako właściciela dóbr	115	96	—	—	—	—	—	—	115	96	200	— 84	
	Do poz. 83. Wydatek mniejszy wedle potrzeby.													
84	**Nadwyżka dochodów oddana funduszowi krajowemu** . .	21.451	74	—	—	28.922	93	15.493	94	65.868	61	28.066	+ 37.802	
	Do poz. 84. Wydatek większy z powodu korzystniejszych wyników zamknięcia, w ogóle a w szczególności znaczniejszych wpływów Rubr. III. dochodów „Zwroty kosztów leczenia.“													

Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie. **Dochody.**

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	SUMARYUSZ	Oddział I. chorych K.	g.	Oddział II. położnic K.	g.	Oddział III. syfilitycznych K.	g.	Oddział IV. obłąkanych K.	g.	Razem K.	g.	Kwota budżetem uchwalona K.	Z porównania z kwotą preliminowaną okazują się dochody mniejsze / większe K.
			Dochody z roku 1900.											
		Dochody.												
I.		**Odsetki od efektów, kapitałów i fundacyj.**												
1		Od efektów	12.386	91	1.598	59	138	-	—	—	14.123	50	14.196	72
2		„ kapitałów:												
		a) 4½% od reszty przez fund. kr. dłużnego kapitału w kwocie 483.661 K. 90 g. . . .	20.609	04	1.155	74	—	—	—	—	21.764	78	21.764	*1*
		b) 4% od kapitału przypadającego od kahału w Olkuszu .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	18	18
3		Od fundacyj	2.238	38	—	—	292	—	270	06	2.800	44	2.966	166
														256
		Suma rubryki I. . .	35.234	33	2.754	33	430	—	270	06	38.688	72	38.944	*1*
														— 255
		Do poz. 1. Dochód mniejszy, ponieważ nowo zakupione efekta w miejsce wylosowanych przyniosły niższy procent.												
		„ „ *2 b) Dochód mniejszy*, gdyż należne odsetki zalegają.												
		„ „ *3. Dochód mniejszy* z powodu wyższego wymiaru podatku ekwiwalentowego od kapitałów fundacyjnych.												
II.		**Dochody z dóbr i realności.**												
4		Czynsz dzierżawny z dóbr Tropiszowa	9.046	80	—	—	—	—	—	—	9.046	80	9.118	71
5		Czynsz dzierżawny z Prądnika czerwonego	7.955	50	—	—	—	—	—	—	7.955	50	8.680	725
6		Czynsz emfiteutyczny z folwarku Przegini duchownej . . .	100	—	—	—	—	—	—	—	100	—	100	—
7		Czynsz za wynajęcie 3 sal dla c. k. kliniki syfilitycznej z opałem i oświetleniem	1.600	—	—	—	—	—	—	—	1.600	—	1.600	—
8		Za mieszkanie z opałem asystenta przy szkole położnych . . .	240	—	—	—	—	—	—	—	240	—	240	—
9		Dochód z ogrodów szpitalnych .	3.563	80	691	48	—	—	—	—	4.255	28	4.000	*255*
10		Ryczałt od c. k. Rządu za odwożenie zwłok na cmentarz . .	18	69	—	22	—	18	—	91	20	—	100	80
														876
		Suma rubryki II. . .	22.524	79	691	70	—	18	—	91	23.217	58	23.838	*255*
														— 621
		Do poz. 4. Dochód mniejszy z powodu niższego kursu rubli, którymi dzierżawca czynsz płaci.												
		„ „ *5. Dochód mniejszy*, gdyż wskutek sprzedaży części gruntów pod fortyfikacyę, opuszczono dzierżawcy odpowiednią kwotę tytułem bonifikacyi.												
		„ „ *9. Dochód większy* z powodu korzystniejszych zbiorów jarzyn wskutek zdrenowania ogrodu znaczniejszym kosztem w r. 1898.												
		„ „ *10. Dochód mniejszy*, ponieważ c. k. Rząd części należytości dotychczas nie uiścił.												

Dochody. Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie.

Liczba rubryki i pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Oddział I. chorych		Oddział II. położnic		Oddział III. syfilitycznych		Oddział IV. obłąkanych		Razem		Kwota budżetem uchwalona	Z porównania z kwotą preliminowaną okazują się dochody mniejsze (—) większe (+)
		Dochody w roku 1900.											
		K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	K.
III.	**Zwroty kosztów leczenia.**												
11	Od funduszu krajowego galic. .	181.558	09	43.771	18	87.419	20	69.176	78	381.925	25	326.000	*55.925*
12	„ samopłacących	20.749	43	3.157	29	7.539	79	25.654	94	57.101	45	61.000	*3.898*
13	„ funduszów obcokrajowych i innych publicznych	14.515	05	1.288	70	15.253	16	2.386	24	33.443	15	22.000	*11.443*
	Suma rubryki III. .	216.822	57	48.217	17	110.212	15	97.217	96	472.469	85	409.000	*3.898* *67.368* *+ 63.470*
	Do poz. 11. Dochód większy z powodu przedłożenia większej ilości kosztów leczenia do likwidacyi. „ „ *12. i 13. Dochody w ogóle większe* zależne od ilości chorych samopłacących i i obcokrajowych, tudzież wpływów z kas chorych.												
IV. 14	**Dochody rozmaite**	457	37	83	32	215	44	175	89	932	02	600	*332*
15	Do tego: Zwrot zaliczek na płace z rubr. I. poz. 20 wydatków	666	48	—	—	—	—	150	—	816	48	1.200	*383*
	Suma rubryki IV. . .	1.123	85	83	32	215	44	325	89	1.748	50	1.800	*383* *332* — *51*
	Do poz. 14. Dochód większy z powodu zmienności wpływów tej pozycyi. „ „ *15. Dochód mniejszy* w miarę udzielanych zaliczek na płace.												
V.	**Zwroty od c. k. Skarbu Państwa.**												
16	Zwrot nadwyżki za leczenie chorych według normy klinicznej w c. k. szkole położnych . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1.600	*1.600*
17	Zwrot nadwyżki za leczenie chorych według normy klinicznej w c. k. klinice syfilitycznej . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2.000	*2.000*
	Suma rubryki V. . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3.600	— *3.600*
	Do poz. 16 i 17. Dochody mniejsze, ponieważ c. k. Rząd przypadającej należytości za rok szkolny 1899|1900 dotychczas nie uiścił a o której zapłacenie odniesiono się do c. k. Namiestnictwa do LW. 57120/900. (vide wykaz należytości czynnych i biernych).												
18	**Dotacya z funduszu krajowego** .	—	—	2.006	15	—	—	—	—	2.006	15	12.894	*10.888*
	Do poz. 18. Dochód mniejszy z powodu korzystniejszych wyników zamknięcia przeważnie w Rubr. III. dochodów.												

Wykaz

należytości czynnych i biernych z końcem roku 1900.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytości czynne: z lat ubiegłych K.	g.	Należytości czynne: z roku bieżącego K.	g.	Należytości bierne: z lat ubiegłych K.	g.	Należytości bierne: z roku bieżącego K.	g.
		A. Wydatki.								
I.		**Płace i emolumenta etatowe.**								
	20	Zaliczki na płace	28	74	1.062	57	—	—	—	—
XIII		**Rozmaite.**								
	75	Dzierżawca Tropiszowa zwrot kosztów kontraktu dzierżawy . K. 554·50								
	n	Różne inne . . . . . „ 123·82	678	32	—	—	—	—	—	—
		Suma A.	707	06	1.062	57	—	—	—	—
		B. Dochody.								
I.		**Odsetki od efektów, kapitałów i fundacyj.**								
	8	Kahał w Olkuszu	660	45	18	87	—	—	—	—
II.		**Dochody z dóbr i realności.**								
	10	C. k. Rząd reszta należytości za odwożenie zwłok z kliniki na cmentarz	—	—	80	—	—	—	—	—
III.		**Zwroty kosztów leczenia.**								
	12	Od samopłacących	462	50	—	—	—	—	—	—
	13	Od funduszów obcokrajowych i innych publicznych	2.652	20	341	64	—	—	—	—
IV.	—	Od stron rozmaitych niewyśledzonych	162.826	84	119.040	85	—	—	—	—
V.	14	**Rozmaite**	91	14	39	40	—	—	—	—
		Zwroty od c. k. Skarbu państwa.								
	16	Zwrot nadwyżki za leczenie chorych ponad normę szpitalną w c. k. szkole położnych	3.951	58	2.410	16	97	26	—	—
	17	Zwrot nadwyżki za leczenie chorych ponad normę szpitalną w c. k. klinice syfilitycznej . . .	—	—	2.263	21	—	—	—	—
		Suma B.	170.644	71	124.194	13	97	26	—	—
		Do tego: Suma A.	707	06	1.062	57	—	—	—	—
		Razem	171.351	77	125.256	70	97	26	—	—
		Ogółem	296.608	47	—	—	97	26	—	—
		po strąceniu stanu biernego	97	26	—	—	—	—	—	—
		Pozostaje **czysty stan czynny**	**296.511**	**21**	—	—	—	—	—	—

VII. Fundusz policyi krajowej.

Zamknięcie rachunku za rok 1900.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Wyszczególnienie	Wynikłości w roku 1900 K	Wynikłości w roku 1900 g	Kwota budżetem uchwalona K	W porównaniu z kwotą prelim. okazują się wynikłości mniejsze *większe* K
		Wydatki.				
I.	1	**Utrzymanie więźniów w domach przymusowej pracy i poprawy**	6.652	30	5.200	*+1.452*
II.	2	**Sporządzanie planów i kosztorysów** założyć się mającej krajowej osady poprawczej dla nieletnich przestępców	—	—	—	—
III.	3	**Rozmaite**	—	66	10	9
—	—	Suma wydatków .	6.652	96	5.210	*+1.452* 9
		Nadwyżka dochodów przeniesiona do funduszu krajowego	4.325	78	5.760	- 1.434
		Suma wszystkich wydatków .	10.978	74	10.970	*+1.452* - 1.443
						+9
		Uzasadnienie różnic.				
		Do rubr. I. Wydatek większy, albowiem część rachunków za utrzymanie więźniów w roku 1899, z powodu spóźnionego ich przedłożenia, zlikwidowano i wypłacono w roku 1900.				
		„ „ *III. Wydatek mniejszy*, gdyż oprócz nieznacznego wydatku 66 g. — innych kosztów nie było.				
		„Nadwyżka dochodów" mniejsza o 1.434 K jako wynik ogólny od budżetu *niekorzystniejszy* wskutek większego wydatku w rubr. I.				
I.		**Dochody.**				
		Odsetki.				
	1	5% od kapitału zahipotekowanego na realności w Krakowie w kwocie 109 zł. polsk. 1 gr.	2	74	2	*+1*
	2	4% od listów zastawnych Banku krajowego w imiennej wartości (w I-szem półroczu 274.200 K, w II-giem półroczu 274.600 K)	10.976	—	10.968	*+8*
	3	4% od książeczki Banku krajowego . .	—	—	—	—
II.	4	Suma rubryki I. .	10.978	74	10.970	*+9*
		Rozmaite	—	—	—	—
		Suma wszystkich dochodów .	10.978	74	10.970	*+9*
		Uzasadnienie różnic.				
		Do rubr. I. poz. 1. Dochód większy, gdyż preliminowano na podstawie dawnych lat podług kursu waluty austr., tj. od 1 zł. 37 ct. 1 zł. czyli 2 korony.				
		Do rubr. I. poz. 2. Dochód większy, albowiem w II. półroczu dokupiono efekta w większej ilości w miejsce wylosowanego listu zast. Banku kraj.				

VII. Fundusz policyi krajowej.

Zamknięcie rachunku za rok 1900.

Wykaz należytości z końcem r. 1900.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Należytości czynne z lat ubiegłych K	Należytości czynne z lat ubiegłych g	Należytości czynne z roku bieżącego K	Należytości czynne z roku bieżącego g	Należytości bierne z lat ubiegłych K	Należytości bierne z lat ubiegłych g	Należytości bierne z roku bieżącego K	Należytości bierne z roku bieżącego g
		Wydatki.								
I.	1	Utrzymanie więźniów w domach przymusowej pracy i poprawy	374	80	1.093	90	—	—	—	—
		Razem .	374	80	1.093	90	—	—	—	—
		Czysty stan czynny .	—	—	1.468	70				
		LW. 28.859/1901.								

VIII.—XI.

VIII. Fundusz pożyczki krajowej

z roku 1873.

(Str. 322.)

IX. Fundusz pożyczki krajowej

z roku 1883.

(Str. 324.)

X. Fundusz pożyczki krajowej

z roku 1891.

(Str. 326.)

XI. Fundusz pożyczki krajowej

z roku 1893.

(Str. 327.)

ZAMKNIĘCIE RACHUNKU

za rok 1900.

VIII. Fundusz pożyczki krajowej z roku 1873.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	Poszczególnienie.	Wynikłości w roku 1900 K	Wynikłości w roku 1900 g	Kwota budżetem uchwalona K	W porównaniu z kwotą prelim. okazują się wynikłości mniejsze większe K
		Wydatki.				
I.	1	Umorzenie pożyczki przez losowanie obligacyj	82.200	—	93.800	−11.600
II.	2	Wypłata kuponów od oblig. w obiegu będących	5.502	—	5.478	+24
III.		**Koszta administracyjne.**				
	3	C. k. Skarbowi Państwa 10% podatek dochodowy od kuponów	592	80	548	+45
	4	Temuż należytości stemplowe	57	60	58	—
	5	Bankom za pośrednictwo w wypłacie kuponów i obligacyj, ¼% prowizyi	36	22	50	−14
	6	Druki, inseraty, porta i t. p.	162	64	114	+48
						−11.614
		Suma wydatków .	88.551	26	100.048	+117
						−11.497
		Uzasadnienie różnic.				
		Do poz. 1. Wydatek *mniejszy* z powodu, że nie wszystkie wylosowane obligacye zgłoszono do wypłaty. Z emitowanych obligacyj na 3,200.000 K wylosowano zgodnie z planem umorzenia od roku 1874 do końca roku 1900 w łącznej kwocie . . . 1,305.000 K spłacono i ściągnięto z obiegu: *a)* od r. 1874 do 1900 . . . . 1,307.400 K *b)* fundusz pożyczki z r. 1883 wykupił z obiegu . 1,544.000 „ *c)* własne obligacye przedziurawione . . . 309.600 „ 3,161.000 „ pozostaje do spłacenia z końcem roku 1900 . . . . 39.000 K				
		Do poz. 2. i *3. Wydatek większy* z powodu spłacenia zaległych kuponów z lat ubiegłych.				
		Do poz. 5. i *6. Wydatek mniejszy* względnie *większy*, odpowiednio do rzeczywistej potrzeby.				
		Dochody.				
I.	1	Zwrot kapitałów wypożyczonych Wydz. pow.	400	—		
II.	2	6% odsetki od kapitałów wypożyczonych Wydziałom powiatowym	—	—	1.600	−1.200
	3	10% i 6% odsetki od Wydziałów powiatowych za niedotrzymanie terminów . . .	—	—		
III.	4	Uposażenie z funduszu krajowego (Rubr. XIV. poz. 219) na pokrycie niedoboru. . .	88.151	26	98.448	−10.297
						−11.497
		Suma dochodów .	88.551	26	100.048	

VIII. Fundusz pożyczki krajowej z roku 1873.

Uzasadnienie różnic.

Do poz. 1—3. *Dochód mniejszy* z powodu, że w wykonaniu uchwały sejmowej z dnia 3. maja 1900 Wydział krajowy reskryptem z dnia 30. czerwca 1900 L. 40 974 zezwolił Reprezentacyi powiatu grybowskiego, na spłatę reszty pożyczki, wynoszącej z końcem roku 1899 — 3.200 zł. 02 ct. czyli 6.400 K 04 g w rocznych ratach po 400 K bez doliczania odsetek dalszych.

Do poz. 4. *Dochód mniejszy* wedle potrzeby wykazanej przy poz. 1—6 wydatków.

Wykaz

należytości z końcem roku 1900.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Należytości czynne z lat ubiegłych K	g	Należytości czynne z roku bieżącego K	g	Należytości bierne z lat ubiegłych K	g	Należytości bierne z roku bieżącego K	g
		Dochody.								
I.	1	Zwrot kapitałów wypożyczonych Wydziałom powiatowym .	2.280	10	—	—	—	—	—	—
II.	2	Odsetki od kapitałów wypoż. Wydz. pow..	2.887	74	—	—	—	—	—	—
	3	Odsetki od tychże za zwłokę	832	20	—	—	—	—	—	—
		Wydatki.								
I.	1	Umorzenie pożyczki przez losowanie . .	—	—	—	—	39.000	—	—	—
III.	2	10% podatek dochodowy od kuponów .	—	—	—	—	—	—	16	80
		Razem . .	6.000	04	—	—	39.000	—	16	80
							39 016 K 80 g			
		Z porównania należytości czynnych z biernemi okazuje się **czysty stan bierny** . .					33.016	76		
		LW. 31.569/01.								

IX. Fundusz pożyczki krajowej z roku 1883.

Zamknięcie rachunku za rok 1900.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1900 K	Wydatki w roku 1900 g	Kwota budżetem uchwalona K	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki większe K
		Wydatki.				
I.	1	Umorzenie pożyczki przez wypowiedzenie obligacyj	7.200	—	—	*7.200*
		Koszta administracyjne.				
II.	2	Prowizya Banków za pośrednictwo w wypłacie kuponów i obligacyj	—	47	—	—
		Suma wydatków .	7.200	47	—	*+7.200*

Uzasadnienie różnic.

Wydatki nieprelimiowane, poniesione z powodu zgłoszenia się restantów z obligacyami tej pożyczki wypowiedzianej w r. 1896.

Do poz. 1. Z emitowanych obligacyj na 3,800.000 zł. czyli 7,600.000 K spłacono i ściągnięto z obiegu po koniec r. 1900 . 3,799.200 „ „ 7,598.400 „ pozostaje do spłacenia z końcem r. 1900 800 zł. czyli 1.600 K

Do poz. 2. Wydatek spowodowany wypłatą zgłoszonych restantów.

IX. Fundusz pożyczki krajowej z roku 1883.

Zamknięcie rachunku za rok 1900.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Dochody w roku 1900 K	Dochody w roku 1900 g	Kwota budżetem uchwalona K	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazały się dochody *większe* K
		Dochody.				
I.	1	Zwroty za nadpłacone kupony	571	50	—	*571*
	2	Zwrot z c. k. Skarbu Państwa 10% podatku dochodowego od kuponów . . .	57	15	—	*57*
II.	3	Uposażenie z funduszu krajowego z rubr. XIV. na pokrycie niedoboru tego funduszu .	6.571	82	—	*6.572*
		Suma dochodów .	7.200	47	—	*+7.200*

Uzasadnienie różnic.

Do poz. 1. Dochód powstał przez ściągnięcie nadpłaconych kuponów przy wypłacie obligacyj.

Do poz. 2. Dochód spowodowany wskutek zwrotów, wykazanych przy poz. 1.

Należytość bierną z końcem r. 1900 stanowią tylko niezrealizowane dotychczas obligacye wynoszące kwotę 1.600 K.

X. Fundusz pożyczki krajowej z roku 1891.

Zamknięcie rachunku za rok 1900.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wynikłości w roku 1900 K	Wynikłości w roku 1900 gr	Kwota budżetem uchwalona K	W porównaniu z kwotą prelim. okazują się (wydatki) (dochody) *mniejsze* K
		Wydatki.				
I.	1	Umorzenie pożyczki przez wypowiedzenie obligacyj	3.600	—	—	*3.600*
II.	2	Wypłata kuponów od obligacyj będących w obiegu	252	—	—	*252*
III.		**Koszta administracyjne.**				
	3	Prowizya za pośrednictwo Banku w wypłacie kuponów i obligacyj	—	64	—	*1*
	4	C. k. Skarbowi Państwa 10% podatek dochodowy od kuponów	25	20	—	*25*
		Suma wydatków .	3.877	84	—	*+3.878*
		Uzasadnienie różnic.				
		Wydatki niepreliminowane poniesione z powodu zgłoszenia się restantów z obligacyami tej pożyczki wypowiedzianej w r. 1897.				
		Do poz. 1. Z emitowanych obligacyj na 1,500.000 zł. czyli . . 3,000.000 K spłacono i ściągnięto z obiegu po koniec r. 1900 . . 2,928.800 „				
		pozostaje do spłaty z końcem r. 1900 . . . . . 71.200 K				
		Do poz. 2., 3. i 4. Wydatki odpowiadające rzeczywistej potrzebie.				
		Dochody.				
I.	1	Uposażenie z funduszu krajowego Rubr. XIV. wydat. na pokrycie wydat. tego funduszu.	3.877	84	—	*3.878*
		Suma dochodów .	3.877	84	—	*+3.878*
		Uzasadnienie różnicy.				
		Do poz. 1. Dochód większy wedle potrzeby wykazanej przy poz. 1—4 wydatków.				
		Należytość bierna z końcem r. 1900 z tytułu umorzenia pożyczki wynosi 71.200 K				
		LW. 21.571/1901.				

XI. Fundusz pożyczki krajowej z roku 1893.

Zamknięcie rachunku za rok 1900.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1900 K	gr	Kwota budżetem uchwalona Rubr. XIV. poz. 222. K	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się (dochody) (wydatki) mniejsze — większe K
		Wydatki.				
		A. Rzeczywiste.				
	1	Umorzenie pożyczki przez losowanie obligacyj	478.200	—	492.500	—14.300
	2	Wypłata kuponów od obligacyj w obiegu będących:				
		a) różnym stronom	2,240.399	50	2,238.440	+*1.959*
		b) mylnie zarachowane odsetki przez c. k. Urzędy podatkowe	3.134	—	—	+*3.134*
	3	Koszta administracyjne, prowizye wypłacone Bankom za pośrednictwo i t. p. . .	6.466	69	6.000	+*467*
						+*5.560*
		Suma wydatków rzeczywistych .	2,728.200	19	2,736.940	—14.300
						—8.740
		B. Przenośne.				
	4	Zaliczki dane	1,650.294	32		
		Suma wydatków przenośnych . .	1,650.294	32		
		Suma wydatków rzeczywistych .	2,728.200	19		
		Suma wszystkich wydatków . .	4,378.494	51		
		C. Zapas kasowy				
	5	z końcem r. 1900 w efektach	99.260	—		
		Razem zgodnie z sumą dochodów .	4.477.754	51		

Uzasadnienie różnic.

Do poz. 1. Wydatek mniejszy, ponieważ nie wszystkie wylosowane obligacye zgłoszono do wypłaty.

Z emitowanych obligacyj na	58,850.000 K
wylosowano zgodnie z planem umorzenia po koniec roku 1900 . .	3,259.800 „
pozostaje więc z końcem roku 1900	55,590.200 K
Z wylosowanych obligacyj imiennej wartości	3,259.800 K
zrealizowano po koniec roku 1900 obligacye na	3,049.100 „
nieprzedłożono więc do wypłaty obligacyj imiennej wartości . . .	210.700 K
a po doliczeniu do tej zaległości sumy obligów w latach następnych, do losowania przeznaczonych	55,590.200 „
ogólna zaległość z końcem roku 1900 wynosi . .	55,800.900 K

XI. Fundusz pożyczki krajowej z roku 1893.

Zamknięcie rachunku za rok 1900.

Do poz. 2. Należytość za kupony w roku 1900 wynosiła:

a)	zaległa, — z lat ubiegłych, po odpisaniu kwoty 5.846 K za przedawniony kupon tej pożyczki	1, 2 i 3	120.394 K — g
b)	bieżąca z 1 maja i 1 listopada 1900		2,238.440 „ — „
	Razem		2,358.834 K — g
	zwroty za nadpłacone kupony wynosiły		2.464 „ — „
	Zostaje		2,356.370 K — g
	W roku 1900 wypłacono za kupony		2,240.399 „ 50 „
	pozostaje przeto zaległość w kwocie		115.970 K 50 g

Do poz. 2. b). Wydatek 3.134 K nieprelimiuowany, a znajduje pokrycie w należytościach czynnych w odnośnej pozycyi dochodów.

Do poz. 3. Wydatek większy, z powodu, iż wydatków tych nie można naprzód i ściśle obliczyć.

Do poz. 5. Zapas kasowy z końcem r. 1900 wykazany w sumie 99.260 K obejmuje:

a) nominalną wartość obligacyj definitywnych, które wydane zostaną, w zamian za ściągnięte kwity tymczasowe w sumie 4.900 K.

b) nominalną wartość obligacyj niższych seryi w sumie 92.000 K, które puszczone będą w obieg dopiero po ściągnięciu i zniszczeniu obligacyj wyższych seryi opiewających na tę sumę.

c) książeczkę Banku krajowego na 2.360 K, na którą ulokowano gotówkę za wylosowaną, a przez właściciela odnośnego kwitu tymczasowego nie podniesioną obligacyę.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Dochody w roku 1900 K	Dochody w roku 1900 g	Kwota budżetem uchwalona K	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się (dochody) (wydatki) mniejsze — większe K
		Dochody.				
		A. Rzeczywiste.				
	1	Uposażenie z funduszu krajowego Rubr. XIV. poz. 222 na pokrycie potrzeb	2,728.200	19	2,736.940	—8.740
		Suma dochodów rzeczywistych	2,728.200	19	2,736.940	—8.740
		B. Przenośne.				
	2	Zaliczki zwrócone	1,650.294	32		
		Suma dochodów przenośnych	1,650.294	32		
		Suma dochodów rzeczywistych	2,728.200	19		
		Suma wszystkich dochodów	4,378.494	51		
		C. Zapas kasowy				
	3	z początkiem roku 1900 w efektach	99 260	—		
		Razem zgodnie z sumą wydatków	4,477.754	51		
		Uzasadnienie różnic.				
		Do poz. 1. Dochód mniejszy, gdyż dotacyę pobrano w miarę rzeczywistej potrzeby.				

Wykaz

należytości z końcem roku 1900.

Pozycya	Poszczególnienie	Pozostałe należytości				
		czynne		bierne		
		z lat ubiegłych	z roku bieżącego	z lat ubiegłych	z roku bieżącego	
		K	K	K	K	g
	Dochody.					
1	Zapas kasowy w efektach . .	99.260	—	—	—	—
2	Zwroty mylnych zarachowań przez c. k. Urzędy podatkowe . .	516	5.182	—	—	—
3	Nieściągnięte z obiegu kwity tymczasowe	6.900	—	—	—	—
	Suma stanu czynnego .	106.676	5 182	—	—	—
			111.858			
	Wydatki.					
1	Obligacye w obiegu będące . .	—	—	55,800.900	—	—
2	Kupony zapadłe a niezrealizowane .	—	—	—	115.970	50
3	Kwity tymczasowe do zniszczenia przeznaczone	—	—	6.900	—	—
4	Obligacye nie podniesione i do wymiany przeznaczone . . .	—	—	96.900	—	—
5	Książeczka Banku krajowego w zamian za wylosowaną obligacyę na	—	—	2.360	—	—
	Suma stanu biernego	—	—	55,907.060	115.970	50
					56,023 030	50
	W porównaniu ze sumą stanu czynnego	—	—	—	111.858	—
	okazuje się **czysty stan bierny**	—	—	—	55,911.172	50

LW. 32.180/1901.

XII.—XIV.

FUNDUSZE SAMOISTNE NIEDOTOWANE.

ZAMKNIĘCIE RACHUNKU

za rok

1900.

XII. Fundusz kultury krajowej . . . . . str. 332
XIII. „ stanowy sierociński . . . . . „ 333
XIV. „ Aleksandra hr. Stadnickiego . . . . . „ 335

XII. Fundusz kultury krajowej.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wynikłości w roku 1900 K	Wynikłości w roku 1900 g	Kwota budżetem uchwalona K	W porównaniu z kwotą prelim. okazują się wynikłości mniejsze większe K
		Wydatki.				
I.	1	Zwroty kar	—	—	30	30
II.	2	Zasiłek dla wyższej szkoły rolniczej w Dublanach	7.514	–	7.514	—
III.	3	Nadwyżka dochodów, zwrócona funduszowi krajowemu	1.202	80	—	*1.203*
		Suma wydatków . .	8.716	80	7.544	— 1.173
		Uzasadnienie różnic.				
		Do rubr. I. poz. 1. Wydatek mniejszy, gdyż nie było zwrotu kar.				
		„ „ *III. poz. 3. Wydatek większy*, dochody z grzywien były w ciągu roku większe, zatem nadwyżkę ich zwrócono funduszowi krajowemu.				
		Dochody.				
I.	1	Odsetki od 4% listów zastawnych: Banku krajowego . . 3.504 K — gr. Tow. kredytowego ziemsk. 47 „ 28 „	3.551	28	3.544	7
II.	2	Kary za przestępstwa polne i leśne . .	5.165	52	4.000	*1.166*
		Suma dochodów . .	8.716	80	7.544	*1.173*
		Uzasadnienie różnic.				
		Do rubr. I. poz. 1. Dochód większy, z powodu wylosowania a następnie zakupna listów zastawnych Towarzystwa kredytowego ziemskiego.				
		„ „ *II. poz. 2. Dochód większy*, gdyż grzywny za przestępstwa polne i leśne, wymierzono i ściągnięto w sumie większej, jak lat poprzednich.				

Stan majątku obrotowego z końcem roku 1900.

	Szczegól. K	Szczegól. g	Ogół. K	Ogół. g
Stan czynny:				
Należytości czynne: *a)* z lat dawnych	4.125	02	4.646	34
b) z roku bieżącego	521	32		
Stan bierny	—	—	—	—
Czysty stan czynny . .	—	—	4.646	34

XIII. Fundusz stanowy sierociński.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wynikłości w roku 1900 K	Wynikłości w roku 1900 g	Kwota budżetem uchwalona K	W porównaniu z kwotą prelim. okazują się wynikłości mniejsze *większe* K
		Wydatki.				
I.		**Utrzymanie sierót.**				
	1	Siedm miejsc w Zakładzie św. Antoniego we Lwowie	1.680		1.680	—
	2	Cztery miejsca w szkole ogrodniczej zjednoczonego galic. Towarzystwa dla ogrodnictwa i pszczelnictwa we Lwowie . . .	567	—	504	+*63*
	3	Cztery miejsca w Zakładzie św. Józefa w Krakowie	960		960	—
		Suma rubryki I. .	3.207	—	3.144	+*63*
II.	4	**Rozmaite**	16	56	10	+*7*
		Suma wydatków .	3.223	56	3.154	+*70*
—	—	**Nadwyżka dochodów** przeniesiona do majątku zarodowego	359	12	492	—133
						—133
		Razem . . .	3.582	68	3.646	+*70*
—	—	**Zapas** z końcem roku 1900	63	—	—	+*63*
						—133
		Zgodnie ze sumą dochodów .	3.645	68	3.646	+133
						—

Uzasadnienie różnic.

Do rubr. I. poz. 2. Wydatek większy o 63 K, z powodu, iż dwom stypendystom przyznano stypendyum począwszy od 15. listopada 1899 w ratach półrocznych, płatnych z góry, z których jednemu wypłacono trzy pierwsze raty w roku 1900, natomiast drugi nie pobrał jednej półrocznej raty, na której wypłatę zarezerwowano wykazaną w zapasie z końcem roku 1900 kwotę 63 K.

„ „ *II. poz. IV. Wydatek większy* o 7 K, gdyż o tę kwotę był większy koszt poniesiony za ogłoszenie konkursu.

„ „ *„Nadwyżka dochodów“ mniejsza* o 133 K jako wynik większych wydatków, uzasadnionych w rubr. I poz. 2. i rubr. II. poz. 4, a zatem i ogólny wynik *niekorzystniejszy* od budżetu o taką kwotę.

XIII. Fundusz stanowy sierociński.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wynikłości w roku 1900 K	Wynikłości w roku 1900 g	Kwota budżetem uchwalona K	W porównaniu z kwotą prelim. okazują się wynikłości mniejsze większe K
		Dochody.				
I.		**Odsetki.**				
	1	4½% od listów zastawnych gal. Banku kraj.	261	—	270	−9
	2	4% od listów zastawnych gal. Banku krajowego	1.060	—	1.040	+20
	3	4% od listów zastawnych gal. Towarzystwa kredytowego ziemskiego . 2.088 K g od tego podatek rentowy 31 „ 32 „	2.056	68	2.048	+9
	4	4% od obligacyi pożyczki krajowej z r. 1893	120	—	120	—
	5	4% „ „ gal. funduszu propinacyjnego	68	—	88	20
	6	4% „ „ kolejowych Banku krajowego	80	—	80	—
	7	4% „ książeczki Banku krajowego . .	—	—	—	—
		Suma rubryki I. .	3.645	68	3.646	+29 −29
II.	8	**Rozmaite**	—	—	—	—
		Suma dochodów .	3.645	68	3.646	+29 −29
—	—	**Zapas** z początkiem roku 1900 . . .	—	—	—	—
		Razem . . .	3.645	68	3.646	+29 −29 —

Uzasadnienie różnic.

Do rubr. I. poz. 1. Dochód mniejszy z powodu wylosowania efektu.
„ „ I. „ 2. *Dochód większy*, z powodu przykupna efektów w miejsce wylosowanych w poz. 5.
„ „ I. „ 3. *Dochód większy*, z powodu przykupna efektów w miejsce wylosowanych w poz. 1.
„ „ I. „ 5. *Dochód mniejszy*, z powodu wylosowania efektów.

Stan majątku z końcem roku 1900.

Stan czynny. Zapas kasowy w gotówce . . . . . 63 K — g
Stan bierny. Niepodniesiona przez jednego stypendystę półroczna rata stypendyum na II. półrocze 1900 (rubr. I. poz. 2. wyd.) 63 „ — „

LW. 30 813/1901.

XIV. Fundusz Aleksandra hr. Stadnickiego.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wynikłości w roku 1900 K	Wynikłości w roku 1900 g	Kwota budżetem uchwalona K	W porównaniu z kwotą prelim. okazują się wynikłości mniejsze *większe* K
		Wydatki.				
I.	1	Płaca Dra Antoniego Prohaski za czynności około wydawnictwa „Aktów grodzkich i ziemskich“ archiwum bernardyńskiego .	399	96	1.600	—1.200
II.	2	30% rabat księgarski za sprzedaż aktów grodzkich i ziemskich	—	—	60	—60
III.	3	Koszta druku i oprawy aktów grodzkich i ziemskich	—	—	452	—452
IV.	4	Rozmaite, — Koszta administracyjne . .	1	78	—	+2
						—1.712
		Suma wydatków budżetem objętych	401	74	2.112	+2
						—1.710
		Zapas z końcem roku 1900:				
		a) w gotówce . . . 1.782 K 75 g				
		b) w efektach . . . 105 „ 48 „	1.888	23	—	+1.888
						—1.710
		Razem zgodnie ze sumą dochodów .	2.289	97	2.112	+1.888
						+178

Uzasadnienie różnic.

Do rubr. I. Wydatek mniejszy, gdyż płacę podniesiono tylko za pierwsze trzy miesiące.

„ „ *II. Wydatku nie było*, gdyż księgarnia, której powierzono sprzedaż aktów grodzkich i ziemskich żadnego tomu w roku 1900 nie sprzedała.

„ „ *III. Wydatku nie było*, ponieważ w tym roku nic nie drukowano.

„ „ *IV. Wydatku nie preliminowano*, gdyż nie był przewidziany.

XIV. Fundusz Aleksandra hr. Stadnickiego.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wynikłości w roku 1900 K	Wynikłości w roku 1900 g	Kwota budżetem uchwalona K	W porównaniu z kwotą prelim. okazują się wynikłości mniejsze większe K
		Dochody.				
I.	1	Sprzedaż „Aktów grodzkich i ziemskich“ .	—	—	200	—200
II.		**Odsetki:**				
	2	4% od oblig. pożyczki kraj. z r. 1893 828 K — g				
	3	4½% od listów zast. Banku kraj. 63 „ — „				
	4	4% od listów zastaw. Banku kraj. 864 „ — „				
	5	4% od oblig. pożyczki m. Lwowa 80 „ — „				
	6	4% od 56-letnich listów zastawnych gal. Towarz. kred. ziem. 88 „ — „				
		Razem . . 1.923 K — g				
		od tego podatek rentowy . . 2 „ 92 „				
		Czysty dochód .	1.920	08	1.912	+8
III.	7	**Rozmaite**	—	—	—	—
						—200
		Suma dochodów budżetem objętych	1.920	08	2.112	+8
		Zapas z początkiem roku 1900:				
		a) w gotówce . . . 264 K 41 g				
		b) w efektach . . . 105 „ 48 „				
		Suma zapasu . .	369	89	—	+370
						—200
		Razem zgodnie ze sumą wydatków.	2.289	97	2.112	+378
						+178

Uzasadnienie różnic.

Do rubr. I. Dochodu nie było, z powodu jak uzasadniono do rubr. II. wydatku.
„ „ *II. Dochody większe*, z powodu korzystniejszego zakupna efektów za efekta wylosowane.

Wydatki (bez zapasu kasowego *mniejsze* od budżetu o . . . . 1.710 K
Dochody *mniejsze* od budżetu o . . . . . 192 „
w rezultacie wynik *korzystniejszy* o . . . 1.518 K.

Stan majątku z końcem roku 1900.

Stan czynny: Zapas kasowy: *a)* w gotówce	1.782 K	75 g
b) w efektach	105 „	48 „
Suma stanu czynnego . . .	1.888 K	23 g
Stan bierny (niepobrana płaca Dra Antoniego Prohaski) . . .	1.200 „	04 „
LW. 28.852/1901. Czysty stan czynny . .	688 K	19 g

XV. Fundusz podrzutków w Krakowie.

Zamknięcie rachunku za rok 1900.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1900 K.	Wydatki w roku 1900 g.	Kwota budżetem uchwalona K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazuje się wydatki mniejsze większe K.
		WYDATKI.				
I		**Płace urzędników.**				
	1	Funkcyonarusze szpitalu za czynności przy tym funduszu	100	—	100	—
II		**Potrzeby kancelaryjne.**				
	2	Druki, przybory do pisania i inne	40	—	40	—
III		**Remuneracye.**				
	3	Za stręczenie żywicielek i pieluszkowe . . 2 K.				
	4	Za gorliwe pielęgnowanie dzieci . . . . 40 „	42	—	40	2
IV		**Koszta utrzymania podrzutków.**				
	5	Za utrzymanie dzieci przyjętych na mocy ustawy z 10. maja 1873 (Art. V.) w miarę własnych funduszów	2.860	12	3.316	456
V	6	**Koszta leczenia dzieci**	—	—	20	20
VI		**Zapomogi dla położnic.**				
	7	Dla położnic opuszczających z dziećmi bezpłatny oddział położnic	6.312	—	6.600	288
VII		**Rozmaite.**				
	8	Koszta pogrzebowe, podróży i inne	108	12	80	*28*
		Suma wydatków .	9.462	24	10.196	*30* / 764
—	9	Do tego: Nadwyżka dochodów oddana do majątku zarodowego tego funduszu	425	13	—	— **734** / + *425*
		Ogólna suma wydatków .	9.887	37	10.196	— 309

Do poz. 3 i 4 Wydatek ogółem *większy* o nieznaczną kwotę 2 Kor.

„ „ 5 Wydatek *mniejszy* w stosunku zgłoszonych podrzutków.

„ „ 6 Nie zachodziła potrzeba *żadnego* z tego tytułu *wydatku.*

„ „ 7 Wydatek *mniejszy* w stosunku do ilości położnic, które się poddały klinicznemu traktowaniu.

„ „ 8 Wydatek *większy* z powodu zmienności tej pozycyi, nie dającej się naprzód dokładnie obliczyć.

„ „ 9 Wydatek *nieprelimiowany* z powodu korzystnego wyniku, porównawszy wydatki z dochodami.

XV. Fundusz podrzutków w Krakowie.

Zamknięcie rachunku za rok 1900.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Dochody w roku 1900. K.	g.	Kwota budżetem uchwalona K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się dochody mniejsze większe K.
		DOCHODY.				
I.		**Odsetki od efektów, kapitałów i fundacyj.**				
	1	Od efektów	2.255	49	2.276	21
	2	4½% odsetki od reszty kapitału 24.864 K. 62 gr. dłużnego przez fundusz krajowy . . .	1.155	74	1.156	—
	3	5% odsetki od reszty kapitału fundacyjnego Tarty.	164	14	164	—
		Suma dochodów . .	3.575	37	3.596	— 21
		Do tego:				
—	4	Dotacya z funduszu krajowego na zapomogi dla położnic	6.312	—	6.600	— 288
		Ogólna suma dochodów .	9.887	37	10.196	— 309

Do poz. 1. Dochód mniejszy skutkiem wylosowania wyżej oprocentowanych efektów.
„ „ *4. Dochód mniejszy* odpowiedni mniejszemu wydatkowi z pod poz. 7.

LW. 26.316|1901.

Fundusz pożyczkowy na drogi powiatowe i gminne.

Zamknięcie rachunku za rok 1900.

Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1900 K	Należytość pozostała z końcem roku 1900 g
	Dochody.						
	A. Rzeczywiste.						
1	Dotacya z funduszu krajowego (Rubr. X. poz. 175. Wydatk.) z przyznanej na lat 15. II. rata	40.000	—	40.000	—	—	—
2	Zwroty pożyczek udzielonych Wydziałom powiatowym:						
	należytość z r. 1899 654 953 K 32 g						
	„ „ 1900 194.623 „ — „	849 576	32	110 881	56	738.694	76
3	Odsetki 6% od Wydziałów powiat. za niedotrzymanie terminów płatności rat:						
	należytość z roku 1899 125 K 88 g						
	„ „ „ 1900 604 „ 99 „	730	87	724	37	6	50
4	Odsetki 3% z lokacyi kapitału w funduszu krajowym na rachunku bieżącym .	1.107	65	1.107	65	—	—
	Suma dochodów rzeczywistych	891.414	84	152.713	58	738.701	26
	B. Przenośne.						
5	Lokacya na 3% rachunku bieżącym w funduszu krajowym:						
	za rok 1899 . . 45.225 K 44 g						
	„ „ 1900 . . 151.313 „ 58 „	196.539	02	194.623	—	1.916	02
	Suma wszystkich dochodów .	1,087.953	86	347.336	58	740.617	28
	Do tego:						
	Zapas z początkiem roku 1900 . .			—	—		
	Razem .			347.336	58		
	Wydatki.						
	A. Rzeczywiste.						
1	Pożyczki bezprocentowe udzielone Wydziałom powiatowym:						
	1. w Borszczowie . . 10.000 K						
	2. w Brzozowie . . 7.000 „						
	3. w Cieszanowie . . 10.000 „						
	4. w Drohobyczu . . 20 000 „						
	5. w Husiatynie . . 8.000 „						
	6. w Krakowie . . 8.000 „						
	7. w Krośnie . . . 8.000 „						
	8. we Lwowie . . 33.623 „						
	9. w Nowym Targu . 10.000 „						
	10. w Pilźnie . . . 4 000 „						
	11. w Podhajcach . . 16.000 „						
	Do przeniesienia . 134.623 K						

Fundusz pożyczkowy na drogi powiatowe i gminne.

Zamknięcie rachunku za rok 1900.

Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1900 K	Należytość pozostała z końcem roku 1900 g
	Z przeniesienia . 134.623 K						
	12. w Rawie ruskiej . 4.000 „						
	13. w Sanoku . . . 6.000 „						
	14. w Tarnobrzegu . . 4.000 „						
	15. w Złoczowie . . 40.000 „						
	16. w Żółkwi . . . 6.000 „	194.623	—	194.623	—	—	—
	Suma wydatków rzeczywistych	194.623	—	194.623	—	—	—
	B. Przenośne.						
2	Lokacya kapitału na 3% rachunek bieżący w funduszu krajowym . .	151.313	58	151.313	58	—	—
	Suma wszystkich wydatków .	345.936	58	345.936	58	—	—
	Do tego:						
	Zapas kasowy z końcem r. 1900 . .			1.400	—		
	Razem .			347.336	58		

Stan majątku z końcem roku 1900.

Stan czynny.

	Szczegół.	Ogół.
1. Należytości czynne:		
a) zwroty pożyczek udzielanych Wydziałom powiatowym:		
α) z lat poprzednich . . 548.471 K 76 g		
β) z roku bieżącego . . 190.223 „ — „	738.694 K 76 g	
b) Odsetki zwłoki 6% od Wydziałów powiatowych z roku bieżącego	6 „ 50 „	
c) Na lokacyi w funduszu krajowym na 3% rachunku bieżącego	1.916 „ 02 „	740.617 K 28 g
2. Zapas kasowy w kasie krajowej z końcem roku 1900 . . .		1.400 „ — „
Suma stanu czynnego . .		742.017 K 28 g
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		742.017 K 28 g
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1899 . . .		700.304 „ 64 „
LW. 17.138/1901. okazuje się **przyrost majątku** o . . .		41.712 K 64 g

LW. 7.583/1901.

XVII — XLII.

Fundusze krajowych przedsiębiorstw melioracyjnych.

ZAMKNIĘCIE RACHUNKU

za rok

1900.

I. Związkowa drukarnia we Lwowie, ul. Lindego l. 4.

XVII. Fundusz regulacyi rzeki Gniłej Lipy.

Zamknięcie rachunku za rok 1900.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1900. K	Należytość pozostała z końcem roku 1900. g
		A) Fundusz regulacyjny.						
		DOCHODY.						
		a) **Rzeczywiste.**						
	1	Datki konkurencyjne	6.211	66	—	—	6.211	66
	2	Odsetki od kapitałów lokowanych .	623	34	623	34	—	—
		Suma dochodów rzeczywistych	6.835	—	623	34	6.211	66
		b) **Przenośne.**						
	3	Zwrot pożyczek, udzielonych Spółce wodnej	5.000	—	—	—	5.000	—
		Suma wszystkich dochodów .	11.835	—	623	34	11.211	66
		Zapas z początkiem roku 1900 . .	—	—	22.432	82	—	—
		Razem .	—	—	23.056	16	—	—
		WYDATKI.						
		a) **Rzeczywiste.**						
I.	1—3	Wykupno młynów	254	96	—	—	254	96
II.	4—7	„ gruntów.	—	—	—	—	—	—
III.	8—15	Roboty ziemne	—	—	—	—	—	—
IV.	16-22	Mosty	—	—	—	—	—	—
V.		Konserwacya w czasie budowy:						
	27	Czyszczenie łożyska i naprawa szkarp	285	86	285	86	—	—
	28	Straż rzeczna	726	—	726	—	—	—
		Suma rubryki V. .	1.011	86	1.011	86	—	—
VI.	29-34	Koszta zarządu	—	—	—	—	—	—
VII.	35	Nieprzewidziane	—	—	—	—	—	—
		Suma wydatków rzeczywistych	1.266	82	1.011	86	254	96
		b) **Przenośne**	—	—	—	—	—	—
		Suma wszystkich wydatków .	1.266	82	1.011	86	254	96
		Zapas z końcem roku 1900: *a)* w gotówce . . . 21.761 K 44 g *b)* w remanencie materyałów, narzędzi i sprzętów . . . 282 „ 86 „	—	—	22.044	30	—	—
		Razem .	—	—	23.056	16	—	—

XVII. Fundusz regulacyi rzeki Gniłej Lipy.

Zamknięcie rachunku za rok 1900.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1900. K	Należytość pozostała z końcem roku 1900. g
		B) Fundusz konserwacyjny.						
		DOCHODY.						
	1	Za sprzedaną trawę ze szkarp . .	1.571	50	1.571	50	—	—
	2	Odsetki od lokowanej gotówki . .	319	29	319	29	—	—
		Suma dochodów .	1.890	79	1.890	79	—	—
		Zapas z początkiem roku 1900 . .	—	—	10.643	04	—	—
		Razem .	—	—	12.533	83	—	—
		WYDATKI.						
		Zapas kasowy z końcem roku 1900 .	—	—	12.533	83	—	—

Stan funduszów z końcem roku 1900.

A) Fundusz regulacyjny.

Stan czynny.

a) Zapas: 1. w gotówce . . . . . 21.761 K 44 g
2. w remanencie materyałów, narzędzi i sprzętów . . . . 282 „ 86 „

b) Należytości czynne: 1. zaległe datki konkurencyjne . . . . 6.211 „ 66 „
2. zwrot pożyczek udzielonych Spółce wodnej . 5.000 „ — „

Suma stanu czynnego . . . . 33.255 K 96 g

Stan bierny.

Wykupno młynów . . . . . 254 „ 96 „

Czysty stan czynny . . 33.001 K — g

B) Fundusz konserwacyjny.

Stan czynny.

Zapas kasowy z końcem roku 1900 . . . . . 12.533 K 83 g

Stan bierny . . . . . — „ — „

Czysty stan czynny . . 12.533 K 83 g

UWAGA. Zapasy w gotówce ulokowano łącznie z zapasami gotówki funduszu krajowego na 3% rachunek bieżący w Banku krajowym.

LW. 37.190/1901.

XVIII. Fundusz regulacyi potoku Kisieliny.

Zamknięcie rachunku za rok 1900.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1900 K	Należytość pozostała z końcem roku 1900 g
		A) Fundusz regulacyjny.						
		DOCHODY.						
		a) **Rzeczywiste.**						
	1	Datek z funduszu krajowego . .	29.696	—	29.696	—	—	—
	2	„ z państwowego funduszu melioracyjnego	22.272	—	22.272	—	—	—
	3	Datki konkurencyjne (zaległe z ustawy z dnia 1. lipca 1886 Dz. u. kr. Nr. 66.) w kwocie . . 16.075 K 96 g detto z ust. z dnia 22. września 1896 Dz. u. kr. Nr. 65. w kwocie . . 66.816 „ — „ Datki za rok 1900 22.272 „ — „	105.163	96	7.600	—	97.563	96
	4	Odsetki od lokowanej gotówki . .	343	19	343	19	—	—
		Suma dochodów rzeczywistych	157.475	15	59.911	19	97.563	96
		b) **Przenośne.** . . .	—	—	—	—	—	—
		Suma wszystkich dochodów .	157.475	15	59.911	19	97.563	96
		Zapas kasowy z początkiem roku 1900	—	—	1.562	58	—	—
		Razem .	—	—	61.473	77	—	—
		WYDATKI.						
		a) **Rzeczywiste.**						
I.		Roboty ziemne:						
	1	Trasowanie i profilowanie . . .	76	65	76	65	—	—
	2	Przygotowanie terenu	—	—	—	—	—	
	3	Wykop z łożysk potoków i rowów z odwozem na wały	—	—	—	—	—	—
	4	Wykop z łożysk potoków i rowów z odwozem na odkład	210	74	210	74	—	—
	5	Wykop z rezerw z odwozem na wał.	—	—	—	—	—	—
	6	Wykonanie nasypu wałów . . .	—	—	—	—	—	—
	7	Sprzęty i narzędzia do robót ziemnych	266	69	266	69	—	—
	8	Dozór robót ziemnych	247	92	247	92	—	—
		Suma rubryki I. .	802	—	802	—	—	—
II.	9—14	Budowa objektów	—	—	—	—	—	—
		Do przeniesienia . .	802	—	802	—	—	—

XVIII. Fundusz regulacyi potoku Kisieliny.

Zamknięcie rachunku za rok 1900.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1900. K	Należytość pozostała z końcem roku 1900. g
		Z przeniesienia . .	802	—	802	—	—	—
III.		Roboty dodatkowe:						
	15	Obsiew wałów.	—	—	—	—	—	—
	16	„ szkarp rzeki	—	—	—	—	—	—
	17	Ubezpieczenie darniną	149	46	149	46	—	—
	18	„ faszynowe	215	—	215	—	—	—
		Suma rubryki III. .	364	46	364	46	—	—
IV.		Wykupno gruntów i odszkodowania:						
	19	Wykupno gruntów.	7.496	50	7.496	50	—	—
	20	Odszkodowania	223	26	223	26	—	—
	21	Koszta komisyjne i zawarcie kontraktów	57	14	57	14	—	—
	22	„ intabulacyjne	58	08	58	08	—	—
		Suma rubryki IV. .	7.834	98	7.834	98	—	—
V.		Konserwacya:						
	23	Utrzymanie rzeki	2.597	73	2.597	73	—	—
	24	„ rowów.	371	29	371	29	—	—
	25	„ wałów.	34	80	34	80	—	—
	26	„ budowli wodnych . .	287	90	287	90	—	—
	27	Straż rzeczna i wałowa . . .	1.240	—	1.240	—	—	—
		Suma rubryki V. .	4.531	72	4.531	72	—	—
VI.		Zarząd:						
	28	Najem lokalu kancelaryjnego . .	50	—	50	—	—	—
	29	Potrzeby kancelaryjne	114	18	114	18	—	—
	30	Przybory geodetyczne	7	—	7	—	—	—
	31	Dyety i koszta podróży delegata .	—	—	—	—	—	—
	32	Koszta technicznego dozoru budowy.	1.474	68	1.474	68	—	—
	33	Wynagrodzenie płatnika . . .	185	31	185	31	—	—
	34	Inne drobne	53	91	53	91	—	—
		Suma rubryki VI. .	1.885	08	1.885	08	—	—
VII.		Rozmaite:						
	35	Budowa ramp	—	—	—	—	—	—
	36	„ brodów	—	—	—	—	—	—
	37	Wykop odpływów szluz i przepustów	—	—	—	—	—	—
	38	Regulacya ujść dopływów . . .	—	—	—	—	—	—
	39	Objekty dodatkowe	39	40	39	40	—	—
	40	Ubezpieczenie robotników od wypadków	—	—	—	—	—	—
	41	Zwrot kosztów sporządzenia projektów	—	—	—	—	—	—
	42	Inne nieprzewidziane	3.829	51	3.829	51	—	—
		Suma rubryki VII. .	3.868	91	3.868	91	—	—
		Suma wydatków rzeczywistych	19.287	15	19.287	15	—	—
		Do przeniesienia . .	19.287	15	19.287	15	—	—

XVIII. Fundusz regulacyi potoku Kisieliny.

Zamknięcie rachunku za rok 1900.

Rubryka	Pozycya	Poszczególniehie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1900. K	Należytość pozostała z końcem roku 1900. g
		Z przeniesienia . .	19.287	15	19.287	15	—	—
		b) **Przenośne.**						
		Zwrot zaliczek udzielonych na pokrycie niedoboru	5.168	69	5.168	69	—	—
		Suma wszystkich wydatków .	24.455	84	24.455	84	—	—
		Zapas z końcem r. 1900:						
		a) w gotówce . . . 35.076·24 K						
		b) w remanentach materyałów, narzędzi i sprzętów 1.941·69 „	—	—	37.017	93	—	—
		Razem .	—	—	61.473	77	—	—
		B) Fundusz konserwacyjny.						
		DOCHODY.						
1		Za sprzedaną trawę	927	90	927	90	—	—
2		Odszkodowania	8	70	8	70	—	—
3		3% odsetki od lokowanej gotówki .	58	65	58	65	—	—
		Suma dochodów .	995	25	995	25	—	—
		Zapas z początkiem roku 1900 . .	—	—	1.955	12	—	—
		Razem .	—	—	2.950	37	—	—
		WYDATKI.						
1		Koszta podróży z powodu licytacyi trawy	133	20	133	20	—	—
		Suma wydatków .	133	20	133	20	—	—
		Zapas kasowy z końcem roku 1900 .	—	—	2.817	17	—	—
		Razem .	—	—	2.950	37	—	—

Stan funduszów z końcem roku 1900.

A) Fundusz regulacyjny.

Stan czynny.

a) Zapas kasowy: 1. w gotówce . . . . . 35.076 K 24 g
2. w remanencie materyałów, narzędzi i sprzętów . . 1.941 „ 69 „
b) Należytości czynne: Zaległe datki konkurencyjne 97.563 „ 96 „
Suma stanu czynnego . . . 134.581 K 89 g

Stan bierny.

Należytości bierne: Zwrot pobranych zaliczek . . . . . — „ — „
Czysty stan czynny . . . 134.581 K 89 g

B) Fundusz konserwacyjny.

Stan czynny.

Zapas kasowy w gotówce . . . . . 2.817 K 17 g
Stan bierny . . . . . — „ — „
Czysty stan czynny . . . 2.817 K 17 g

Uwaga. Zapas kasowy w gotówce ulokowano łącznie z zapasami gotówki funduszu krajowego na 3% rachunek bieżący w Banku krajowym.
LW. 37.665/1901.

XIX. Fundusz regulacyi rzeki Łęgu.

Zamknięcie rachunku za rok 1900.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1900. K	Należytość pozostała z końcem roku 1900. g
		A. Fundusz regulacyjny.						
		DOCHODY.						
		a) **Rzeczywiste.**						
	1	Datki konkurencyjne	21.006	66	—	—	21.006	66
		Suma dochodów rzeczywistych	21.006	66	—	—	21.006	66
		b) **Przenośne.**						
	2	Zaliczka na pokrycie niedoboru . .	10.407	10	10.407	10	—	—
		Suma wszystkich dochodów .	31.413	76	10.407	10	21.006	66
		Zapas z początkiem roku 1900 . .	—	—	2.103	10	—	—
		Razem .	—	—	12.510	20	—	—
		WYDATKI.						
		a) **Rzeczywiste.**						
I.	1—5	Roboty ziemne	—	—	—	—	—	—
II.	6—10	Budowle regulacyjne	—	—	—	—		—
III.	11-14	Konserwacya	—	—	—	—	—	—
IV.	15-21	Koszta zarządu	62	48	62	48	—	—
V.	22-26	Rozmaite i nieprzewidziane . . .	86	40	86	40	—	—
		Suma wydatków rzeczywistych	148	88	148	88	—	—
		b) **Przenośne.**						
	1	Depozyta	1.219	12	—	—	1.219	12
	2	Zwrot pobranej zaliczki . . .	20.799	22	10.392	12	10.407	10
		Suma wszystkich wydatków .	22.167	22	10.541	—	11.626	22
		Pozostałość z końcem roku 1900:						
		a) w gotówce . . . — K — g						
		b) w efektach . . . 476 „ 86 „						
		c) w remanencie materyałów, narzędzi i sprzętów 1.492 „ 34 „	—	—	1.969	20	—	—
		Razem .	—	—	12.510	20	—	—

XIX. Fundusz regulacyi rzeki Łęgu.

Zamknięcie rachunku za rok 1900.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1900. K	Należytość pozostała z końcem roku 1900. g
		B) Fundusz konserwacyjny.						
		1. Bieżący.						
		DOCHODY.						
		a) **Rzeczywiste.**						
	1	Datek z funduszu krajowego . .	1.500	—	1.500	—	—	—
	2	Datki konkurencyjne	3.000	—	—	—	3.000	—
	3	Sprzedaż trawy	2.107	48	2.107	48	—	—
	4	Rozmaite	449	80	449	80	—	—
	5	Pokrycie z rezerwy wydatków nadzwyczajnych	3.511	53	3.511	53	—	—
		Suma dochodów rzeczywistych	10.568	81	7.568	81	3.000	—
		b) **Przenośne** . . .	—	—	—	—	—	—
		Suma wszystkich dochodów .	10.568	81	7.568	81	3.000	—
		Zapas z początkiem roku 1900 . .	—	—	—	—	—	—
		Razem .	—	—	7.568	81	—	—
		WYDATKI.						
		a) **Rzeczywiste.**						
I.		Roboty ziemne:						
	1	Czyszczenie łożysk i szkarpowanie brzegów	104	55	104	55	—	—
	2	Naprawa wałów	1.071	28	1.071	28	—	—
		Suma rubryki I. .	1.175	83	1.175	83	—	—
II.		Ubezpieczenia:						
	3	Ubezpieczenie brzegów	1 288	92	1.288	92	—	—
	4	Obsiew wałów.	36	76	36	76	—	—
		Suma rubryki II. .	1.325	68	1.325	68	—	—
III.		Objekty:						
	5	Szluzy i przepusty	7	—	7	—	—	—
	6	Mosty i brody.	—	—	—	—	—	—
		Suma rubryki III. .	7	—	7	—	—	—
IV.	7—8	Odszkodowanie za grunta . . .	—	—	—	—	—	—
		Do przeniesienia . .	2.508	51	2.508	51	—	

XIX. Fundusz regulacyi rzeki Łęgu.

Zamknięcie rachunku za rok 1900.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1900. K	Należytość pozostała z końcem roku 1900. g
V.		Z przeniesienia .	2.508	51	2.508	51	—	—
		Koszta zarządu:						
	9	Utrzymanie konduktora . . .	1.072	—	1.072	—	—	—
	9a	„ strażników . . .	1.498	19	1.498	19	—	—
	10	Narzędzia	—	—	—	—	—	—
	10a	Barak	1.511	25	1.511	25	—	—
	11	Rozmaite	369	12	369	12	—	—
		Suma rubryki V. .	4.450	56	4.450	56	—	—
		Suma wydatków rzeczywistych	6.959	07	6.959	07	—	—
		b) **Przenośne.**						
		Zwrot pobranej zaliczki . . .	609	74	609	74	—	—
		Suma wszystkich wydatków .	7.568	81	7.568	81	—	—
		Zapas kasowy z końcem roku 1900 .	—	—	—	—	—	—
		Razem .	—	—	7.568	81	—	—
		2. Fundusz rezerwowy.						
		DOCHODY						
	1	Odsetki od kapitałów lokowanych .	406	42	406	42	—	—
		Suma dochodów .	406	42	406	42		—
		Zapas kasowy z początkiem r. 1900 .	—	—	15.512	30	—	—
		Razem .	—	—	15.918	72	—	—
		WYDATKI.						
	1	Pokrycie nadzwyczajnych wydatków konserwacyjnych	3.511	53	3.511	53	—	—
		Suma wydatków .	3.511	53	3.511	53	—	—
		Zapas kasowy z końcem roku 1900 .	—	—	12.407	19	—	—
		Razem .	—	—	15.918	72	—	—

XIX. Fundusz regulacyi rzeki Łęgu.

Zamknięcie rachunku za rok 1900.

Stan funduszów z końcem roku 1900.

A) Fundusz regulacyjny.

Stan czynny.

a) Zapasy: 1. w efektach	476 K 86 g		
2. w remanencie materyałów, narzędzi i sprzętów	1.492 „ 34 „		
b) Należytości czynne: Zaległe datki konkurencyjne	21.006 „ 66 „		
Suma stanu czynnego . .		22 975 K 86 g	

Stan bierny.

Należytości bierne: *a)* Depozyta	1.219 K 12 g		
b) Zwrot pobranej zaliczki .	10.407 „ 10 „		
Suma stanu biernego . .		11.626 „ 22 „	
Czysty stan czynny . . .		11.349 K 64 g	

B) Fundusz konserwacyjny.

1. bieżący.

Stan czynny.

Należytości czynne: Zaległy datek konkurencyjny	3.000 K — g	
Stan bierny	— „ — „	
Czysty stan czynny . .		3.000 K — g

2. rezerwowy.

Stan czynny.

Zapas kasowy z końcem roku 1900	12.407 K 19 g	
Stan bierny	— „ — „	
Czysty stan czynny . .		12.407 K 19 g

Uwaga. Zapas w gotówce ulokowano łącznie z zapasami gotówki funduszu krajowego na 3% rachunek bieżący w Banku krajowym.

LW. 33.251/901.

XX. Fundusz uzupełnienia regulacyi potoku Krzemienicy i Babulówki z dopływami.

Zamknięcie rachunku za rok 1900.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1900. K	Należytość pozostała z końcem roku 1900. g
		A) Fundusz regulacyjny.						
		DOCHODY.						
		a) **Rzeczywiste.**						
	1	Datek z funduszu krajowego . .	31.200	—	31.200	—	—	—
	2	„ z państwowego funduszu melioracyjnego	23.400	—	23.400	—	—	—
	3	Datki konkurencyjne	93.600	—	—	—	93.600	—
	4	Odsetki od kapitałów lokowanych .	142	02	142	02	—	—
	5	Rozmaite	475	59	475	59	—	—
		Suma dochodów rzeczywistych	148.817	61	55.217	61	93.600	—
		b) **Przenośne.**						
	6	Zwrot zaliczek danych	84	—	—	—	84	—
		Suma wszystkich dochodów .	148.901	61	55.217	61	93.684	—
		Zapas z początkiem roku 1900 w remanentach materyałów, narzędzi i sprzętów	—	—	2.229	16	—	—
		Razem .	—	—	57.446	77	—	—
		WYDATKI.						
I.		*a)* **Rzeczywiste.**						
	1—2	Wykupno gruntów: Koszta komisyjne i wykupno gruntów	—	—	—	—	—	—
	3	Odszkodowanie za serwituty . .	5	46	5	46	—	—
	4	„ „ czasowe używanie gruntów	35	67	35	67	—	—
	5	Koszta intabulacyi	—	—	—	—	—	—
		Suma rubryki I. .	41	13	41	13	—	—
II.		Roboty ziemne:						
	6	Trasowanie i profilowanie . . .	353	30	353	30	—	—
	7	Wykop z łożyska z odwozem . .	8.796	47	8.796	47	—	—
	8	Rozplantowanie ziemi	—	—	—	—	—	—
	9	Materyały i narzędzia	168	64	168	64	—	—
	10	Dozór	1.111	58	1.111	58	—	—
		Suma rubryki II. .	10.429	99	10.429	99	—	—
		Do przeniesienia . .	10.471	12	10.471	12	—	—

XX. Fundusz uzupełnienia regulacyi potoku Krzemienicy i Babulówki z dopływami.

Zamknięcie rachunku za rok 1900.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1900. K	Należytość pozostała z końcem roku 1900. g
		Z przeniesienia . .	10.471	12	10.471	12	—	—
III.		Budowa objektów:						
	11	Roboty ciesielskie	415	17	415	17	—	—
	12	„ kowalskie	—	—	—	—	—	—
	13	„ murarskie	3.382	15	3.382	15	—	—
	14	„ brukarskie	—	—	—	—	—	—
	15	Rozmaite	274	42	274	42	—	—
		Suma rubryki III. .	4.071	74	4.071	74	—	—
IV.		Roboty dodatkowe:						
	16	Grodzenie płotków	3.027	97	3.027	97	—	—
	17	Darniowanie szkarp	3.748	79	3.748	79	—	—
	18	Ubezpieczenie ścieków brukiem . .	—	—	—	—	—	—
	19	Budowa przejazdów i przegonów .	513	14	513	14	—	—
	20	Budowa stopni	76	40	76	40	—	—
		Suma rubryki IV. .	7.366	30	7.366	30	—	—
V.		Konserwacya w czasie budowy:						
	21	Obsiew szkarp i zasadzenie starych łożysk	—	—	—	—	—	—
	22	Czyszczenie i naprawa łożyska . .	1.063	31	1.063	31	—	—
	23	Naprawa wałów i szkarp rzeki . .	332	06	332	06	—	—
	24	Straż rzeczna i wałowa . . .	2.175	—	2.175	—	—	—
		Suma rubryki V. .	3.570	37	3.570	37	—	—
VI.		Koszta zarządu:						
	25	Najem lokalu	160	—	160	—	—	—
	26	Sprzęty i potrzeby kancelaryjne. .	57	36	57	36	—	—
	27	Przybory geodetyczne	1	28	1	28	—	—
	28	Dyety i koszta podróży delegata .	—	—	—	—	—	—
	29	Płaca i koszta podróży kierownika budowy	2.892	20	2.892	20	—	—
	30	Wynagrodzenie płatnika . . .	295	28	295	28	—	—
	31	Koszta inspekcyi i kolaudacyi . .	295	10	295	10	—	—
	32	Inne drobne	9	—	9	—	—	—
		Suma rubryki VI. .	3.710	22	3.710	22	—	—
VII.		Rozmaite i nieprzewidziane:						
	33	Budowa objektów dodatkowych . .	124	20	124	20	—	—
	34	Korekcya ujść rowów bocznych . .	718	48	718	48	—	—
		Do przeniesienia . .	842	68	842	68	—	—
			29.189	75	29.189	75	—	—

XX. Fundusz uzupełnienia regulacyi potoku Krzemienicy i Babulówki z dopływami.

Zamknięcie rachunku za rok 1900.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie.	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1900. K	Należytość pozostała z końcem roku 1900. g
VII.		Z przeniesienia . .	29.189	75	29.189	75	—	—
			842	68	842	68	—	—
	35	Stacyonowanie rowów	—	—	—	—	—	—
	36	Zwrot kosztów sporządzenia projektu	—	—	—	—	—	—
	37	Zdjęcia uzupełniające	—	—	—	—	—	—
	38	Kataster konkurencyjny . . .	—	—	—	—	—	—
	39	Inne	7.630	63	7.630	63	—	—
		Suma rubryki VII. .	8.473	31	8.473	31	—	—
		Suma wydatków rzeczywistych	37.663	06	37.663	06	—	—
		b) **Przenośne.**						
		Zwrot zaliczek pobranych na pokrycie niedoboru	13.865	38	13.865	38	—	—
		Suma wszystkich wydatków .	51.528	44	51.528	44	—	—
		Zapas z końcem roku 1900:						
		a) w gotówce . . . 4.359 K 75 g						
		b) w remanencie materyałów, narzędzi i sprzętów . . . 1.558 „ 58 „	—	—	5.918	33	—	—
		Razem .	—	—	57.446	77	—	—
		B) Fundusz konserwacyjny.						
		DOCHODY.						
	1	Odszkodowania	54	25	54	25	—	—
	2	3% odsetki od lokowanej gotówki .	22	62	22	62	—	—
		Suma dochodów .	76	87	76	87	—	—
		Zapas kasowy z początkiem roku 1900	—	—	754	23	—	—
		Razem .	—	—	831	10	—	—
		WYDATKI.						
		Zapas z końcem roku 1900 . . .	—	—	831	10	—	—
		Razem .	—	—	831	10	—	—

XX. Fundusz uzupełnienia regulacyi potoku Krzemienicy i Babulówki z dopływami.

Zamknięcie rachunku za rok 1900.

Stan funduszów z końcem roku 1900.

A) Fundusz regulacyjny.

Stan czynny.

a) Zapas: 1. w gotówce	4.359 K 75 g		
2. w remanencie materyałów, narzędzi i sprzętów	1.558 „ 58 „		
b) Należytości czynne: 1. zwrot zaliczek . .	84 „ — „		
2. zaległe datki . .	93.600 „ — „		
Suma stanu czynnego . .		99.602 K 33 g	
Stan bierny		— „ — „	
Czysty stan czynny .		99.602 K 33 g	

B) Fundusz konserwacyjny.

Stan czynny.

Zapas kasowy w gotówce	831 K 10 g	
Stan bierny	— „ — „	
Czysty stan czynny .		831 K 10 g

UWAGA. Zapasy kasowe w gotówce ulokowano łącznie z zapasami gotówki funduszu krajowego na 3% rachunek bieżący w Banku krajowym.

LW. 37.191/901.

XXI. Fundusz regulacyi rzeki Nowego Brnia.

Zamknięcie rachunku za rok 1900.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1900 K	Należytość pozostała z końcem roku 1900 g
		A) Fundusz regulacyjny.						
		DOCHODY.						
		a) **Rzeczywiste.**						
	1	Zwrot od Spółki wodnej dla regulacyi Nowego Brnia nadebranych kosztów budowy	2.131	30	2.131	30	—	—
	2	Zwrot nadebranych kosztów podróży	29	98	—	—	29	98
		Suma dochodów rzeczywistych	2.161	28	2.131	30	29	98
		b) **Przenośne.**						
	3	Zwrot kosztów leczenia z kasy chorych	99	22	—	—	99	22
	4	Zaliczka pobrana z rachunku r. 1901 na pokrycie niedoboru roku 1900 .	53.411	05	53.411	05	—	—
		Suma wszystkich dochodów .	55.671	55	55.542	35	129	20
		Zapas z początkiem roku 1900 . .	—	—	5.159	18	—	—
		Razem .	—	—	60.701	53	—	—
		WYDATKI.						
I.		*a)* **Rzeczywiste.**						
		Wykupno gruntów:						
II.	1	Grunta pod nowe koryto rzeki . .	532	04	532	03	—	—
		Roboty ziemne:						
III.	10	Materyały i narzędzia	165	10	165	10	—	—
IV.		Roboty ochronne	—	—	—	—	—	—
V.		Budowa objektów	—	—	—	—	—	—
		Koszta utrzymania w czasie budowy:						
	1–4	Czyszczenie koryta rzeki, naprawa koryta rzeki i objektów . . .	—	—	—	—	—	—
VI.	5	Dozór rzeki	2.115	20	2.115	20	—	—
		Koszta zarządu:						
	2	Potrzeby i sprzęty kancelaryjne . .	101	68	101	68	—	—
	9	Inne pomniejsze	52	66	52	66	—	—
		Suma rubryki VI. .	154	34	154	34	—	—
		Do przeniesienia . .	2.966	68	2.966	68	—	—

XXI. Fundusz regulacyi rzeki Nowego Brnia.

Zamknięcie rachunku za rok 1900.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1900. K	Należytość pozostała z końcem roku 1900. g
		Z przeniesienia . .	2.966	68	2.966	68	—	—
VII.		Nieprzewidziane	245	94	245	94	—	—
		Suma wydatków rzeczywistych	3.212	62	3.212	62	—	—
		b) **Przenośne.**						
		Zwrot pobranych zaliczek . . .	105.772	78	52.361	73	53.411	05
		Suma wszystkich wydatków .	108.985	40	55.574	35	53.411	05
		Zapas w remanentach materyałów, narzędzi i sprzętów z końcem r. 1900	—	—	5.127	18	—	—
		Razem .	—	—	60.701	53	—	—
		B) Fundusz konserwacyjny.						
		DOCHODY.						
	1	Ze sprzedaży trawy i faszyn . .	1.013	50	1.013	50	—	—
	2	Odszkodowania	14	70	14	70	—	—
	3	3% od lokowanej gotówki . . .	135	24	135	24	—	—
		Suma dochodów .	1 163	44	1.163	44	—	—
		Zapas kasowy z początkiem roku 1900	—	—	4.508	04	—	—
		Razem .	—	—	5.671	48	—	—
		WYDATKI.						
		Wyrąb i zwiezienie faszyn . . .	151	80	151	80	—	—
		Suma wydatków .	151	80	151	80	—	—
		Zapas kasowy z końcem roku 1900 .	—	—	5.519	68	—	—
		Razem .	—	—	5.671	48	—	—

XXI. Fundusz regulacyi rzeki Nowego Brnia.

Zamknięcie rachunku za rok 1900.

Stan funduszów z końcem roku 1900.

A) Fundusz regulacyjny.

Stan czynny.

a) Zapas materyałów narzędzi i sprzętów . .		5.127 K 18 g	
b) Należytości czynne: 1. Zwrot nadebranych kosztów podróży . .		29 „ 98 „	
2. Zwrot kosztów leczenia z kasy chorych .		99 „ 22 „	
	Suma stanu czynnego .		5.256 K 38 g

Stan bierny.

Zwrot pobranych zaliczek		53.411 „ 05 „
	Czysty stan bierny . .	48.154 K 67 g

B) Fundusz konserwacyjny.

Stan czynny.

Zapas kasowy z końcem roku 1900 . . .	5.519 K 68 g	
Stan bierny	— „ — „	
	Czysty stan czynny . .	5.519 K 68 g

UWAGA. Zapas kasowy w gotówce ulokowano łącznie z zapasami gotówki funduszu krajowego na 3% rachunek bieżący w Banku krajowym.

LW. 32.100/901.

XXII. Fundusz regulacyi rzeki Biały i obwałowania prawego brzegu Dunajca.

Zamknięcie rachunku za rok 1900.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1900. K	Należytość pozostała z końcem roku 1900. g
		A) Fundusz regulacyjny.						
		DOCHODY.						
		a) **Rzeczywiste.**						
	1	Datek z funduszu krajowego . .	86.634	—	86.634	—	—	—
	2	„ z państwowego funduszu melioracyjnego	127.080	32	127.080	32	—	—
	3	Datek z państwowej dotacyi budowli wodnych	17.320	—	17·320	—	—	—
	4	Datki konkurencyjne	39.725	14	26.000	10	13.725	04
	5	Odsetki od kapitałów lokowanych .	559	91	559	91	—	—
	6	Rozmaite	1.167	21	1.167	21	—	—
		Suma dochodów rzeczywistych	272.486	58	258.761	54	13.725	04
		b) **Przenośne.**						
	1	Kaucye i depozyta:						
		Depozyta powiatów z pozostałych należytości przy robotach ziemnych i wykupnie gruntów:						
		a) Wydziału powiatowego w Tarnowie						
		b) „ „ w Dąbrowie	6.168	01	6.168	01	—	—
		c) „ „ w Grybowie						
		d) Kaucya Benjamina Salomona . .	195	41	195	41	—	—
	2	Zwroty:						
		a) C. k. Nadprokuratorya Państwa, zwrot kosztów budowy i utrzymania baraku dla więźni . . .	177	54	—	—	177	54
		b) Zwrot kaucyi z dzierżawy gruntu pod szkółkę	30	82	—	—	30	82
	3	Niedobór powiatu Dąbrowskiego przy robotach ziemnych	2.923	46	—	—	2.923	46
	4	Kasa chorych i zakład ubezpieczeń od wypadków	1.493	34	1.493	34	—	—
	5	Raty kolaudacyjne	1.651	55	1.651	55	—	—
		Suma wszystkich dochodów .	285.126	71	268.269	85	16.856	86
		Zapas z początkiem roku 1900 . .	—	—	16.259	54	—	—
		Razem .	—	—	284.529	39	—	—
		WYDATKI.						
		a) **Rzeczywiste.**						
		A) Biała i obwałowanie prawego brzegu Dunajca.						
I.		Roboty ziemne:					—	—
	1	Trasowanie i profilowanie . . .	713	63	713	63	—	—
	2	Zdzieranie darni	143	12	143	12		
		Do przeniesienia . .	856	75	856	75	—	—

XXII. Fundusz regulacyi rzeki Biały i obwałowania prawego brzegu Dunajca.

Zamknięcie rachunku za rok 1900.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1900. K	Należytość pozostała z końcem roku 1900. g
		Z przeniesienia . .	856	75	856	75	—	—
	3	Karczowanie	123	71	123	71	—	—
	4	Wykop z rzeki z odwozem na wał prawy	—	—	—	—	—	—
	5	„ „ „ „ „ lewy .	—	—	—	—	—	—
	6	„ „ „ do starych łożysk	3.238	21	3.238	21	—	—
	7	„ z rowów materyałowych z odwozem na wał prawy Dunajca .	6.075	52	6.075	52	—	—
	8	Wykop z rowów materyałowych z odwozem na wał lewy . . .	—	—	—	—	—	—
	9	Wykonanie nasypu w wale prawym Dunajca	1.383	21	1.383	21	—	—
	10	Wykonanie nasypu w wale lewym .	—	—	—	—	—	—
	11	Wykop z potoków i kanałów osuszających	—	—	—	—	—	—
	12	Materyały i narzędzia	2.256	53	2.256	53	—	—
	13	Dozór robót ziemnych	407	68	407	68	—	—
		Suma rubryki I. .	14.341	61	14.341	61	—	—
II.		Roboty regulacyjne:						
	14	Budowle faszynowe: materyały . .	57.138	76	57.138	76	—	—
	15	„ „ robocizna . .	17.690	60	17.690	60	—	—
	16	„ kamienne: materyały . .	19.278	60	19.278	60	—	—
	17	„ „ robocizna . .	10.205	71	10.205	71	—	—
	18	„ mieszane: materyały . .	4.944	08	4.944	08	—	—
	19	„ „ robocizna . .	2.836	39	2.836	39	—	—
	20	Narzędzia	6.917	89	6.917	89	—	—
	21	Dozór robót	7.477	48	7.477	48	—	—
		Suma rubryki II. .	126.489	51	126.489	51	—	—
III. IV.	22-27	Objekty w wałach	—	—	—	—	—	—
	28	Roboty dodatkowe: Zasadzenie odsypisk: *a)* sadzonki .	449	30	449	30	—	—
	29	*b)* robocizna .	914	73	914	73	—	—
		Obsiew szkarp prawego wału Dunajca: *a)* nasiona	928	20	928	20	—	—
		b) robocizna	163	59	163	59	—	—
		Suma rubryki IV. .	2.455	82	2.455	82	—	—
V.		Wykupno gruntów i odszkodowania:						
	30	Koszta komisyjne	39	24	39	24	—	—
	31	Wykupno gruntów pod przekopy .	982	78	982	78	—	—
	32	„ „ „ wał prawy .	—	—	—	—	—	—
		Do przeniesienia . .	1.022 143.286	02 94	1.022 143.286	02 94	— —	— —

XXII. Fundusz regulacyi rzeki Biały i obwałowania prawego brzegu Dunajca.

Zamknięcie rachunku za rok 1900.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1900. K	Należytość pozostała z końcem roku 1900. g
V.		Z przeniesienia . .	143.286	94	143.286	94	—	—
			1.022	02	1.022	02	—	—
	33	Wykupno gruntów pod wał lewy .	—	—	—	—	—	—
	34	Odszkodowanie za rowy materyałowe	2.070	07	2.070	07	—	—
	35	„ „ grunta odcięte przekopami	—	—	—	—	—	—
	36	Odszkodowanie za zniszczone plony .	265	20	265	20	—	—
	37	Koszta intabulacyjne	66	38	66	38	—	—
		Suma rubryki V. .	3.423	67	3.423	67	—	—
VI.		Utrzymanie w czasie budowy:						
	38	Pogłębienie przekopów samoczynnych	1 209	15	1.209	15	—	—
	39	Naprawa uszkodzeń budowli wodnych: *a)* materyały *b)* robocizna	15.507	79	15.507	79	—	—
	40	„ szkarp wałów	68	76	68	76	—	—
	41	Straż rzeczna i wałowa . . .	2.537	50	2.537	50	—	—
		Suma rubryki VI. .	19.323	20	19.323	20	—	—
VII.		Koszta zarządu:						
	42	Najem lokalu	552	—	552	—	—	—
	43	Sprzęty i potrzeby kancelaryjne . .	1.377	28	1.377	28	—	—
	44	Przyrządy geodetyczne	207	41	207	41	—	—
	45	Dyety i koszta podróży delegata .	—	—	—	—	—	—
	46	„ „ „ i dodatek budowlany kierownika budowy . .	10.204	71	10.204	71	—	—
	47	Wynagrodzenie kasyera . . .	1.075	—	1.075	—	—	—
	48	Inne drobne	980	24	980	24	—	—
		Suma rubryki VII. .	14.396	64	14.396	64	—	—
VIII.		Rozmaite i nieprzewidziane:						
	49	Budowa ramp	1.884	65	1.884	65	—	—
	50	„ brodów	74	47	74	47	—	—
	51	Korekcya ujść dopływowych . .	27	80	27	80	—	—
	52	Pogłębienie rowów odpływowych .	1.631	62	1.631	62	—	—
	53	Zabudowanie debr i dopływów niosących żwir i kamienie . . .	—	—	—	—	—	—
	54	Ubezpieczenie potoków i kanałów osuszających płotkami i darniami .	2.545	25	2.545	25	—	—
	55	Objekty dodatkowe	1.377	84	1.377	84	—	—
	56	Zwrot kosztów sporządzenia projektu	—	—	—	—	—	—
	57	Inne	1.937	30	1.937	30	—	—
		Suma rubryki VIII.	9.478	93	9.478	93	—	—
		Suma działu A) .	189.909	38	189.909	38	—	—

XXII. Fundusz regulacyi rzeki Biały i obwałowania prawego brzegu Dunajca.

Zamknięcie rachunku za rok 1900.

Rubryka.	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1900. K	Należytość pozostała z końcem roku 1900. g
		B) Zabudowanie potoków górskich.						
I.	1—4	Roboty ziemne	502	03	502	03	—	—
II.	5—11	„ regulacyjne	6.825	53	6.825	53	—	—
III.	12-19	Budowa objektów	3.227	83	3.227	83	—	—
IV.	20-24	Roboty dodatkowe	7.669	85	7.669	85	—	—
V.	25-28	Wykupno gruntów	—	—	—	—	—	—
VI.	29-32	Utrzymanie w czasie budowy . .	896	—	896	—	—	—
VII.	33 38	Koszta zarządu	2.727	49	2.727	49	—	—
VIII.	39-42	Rozmaite	185	80	185	80	—	—
		Suma działu B) .	22.034	53	22.034	53	—	—
		„ „ A) .	189.909	38	189.909	38	—	—
		Suma wydatków rzeczywistych	211.943	91	211.943	91	—	—
		b) **Przenośne.**						
	1	Kaucye i depozyta.	31.087	79	14.990	98	16.096	81
	2	Niedobór pow. Dąbrowskiego z należytości przy robotach ziemnych .	2.923	46	2.923	46	—	—
		Suma wszystkich wydatków .	245.955	16	229.858	35	16 096	81
		Zapas z końcem roku 1900:						
		a) w gotówce . . . 19.757 K 15 g						
		b) w remanentach materyałów i narzędzi . 34.913 „ 89 „	—	—	54.671	04	—	—
		Razem .	—	—	284.529	39	—	—
		B) Fundusz konserwacyjny.						
		DOCHODY.						
	1	Za sprzedaną trawę, faszyny i t. p. .	7.429	91	7.429	91	—	—
	2	Odszkodowania	99	04	99	04	—	—
	3	3% odsetki od lokowanej gotówki .	548	34	548	34	—	—
		Suma dochodów .	8.077	29	8.077	29	—	—
		Zapas w gotówce z początkiem r. 1900	—	—	18.277	96	—	—
		Razem .	—	—	26.355	25	—	—
		WYDATKI.						
	1	Koszta komisyjne i rąbanie faszyn .	1.298	20	1.298	20	—	—
		Suma wydatków .	1.298	20	1.298	20	—	—
		Zapas w gotówce z końcem r. 1900 .	—	—	25.057	05	—	—
		Razem .	—	—	26.355	25	—	—

XXII. Fundusz regulacyi rzeki Biały i obwałowania prawego brzegu Dunajca.

Zamknięcie rachunku za rok 1900.

Stan funduszów z końcem roku 1900.

A) Fundusz regulacyjny.

Stan czynny.

a) Zapas z końcem roku 1900:			
1. w gotówce		19.757 K 15 g	
2. w remanencie materyałów, narzędzi i sprzętów		34.913 „ 89 „	
b) Należytości czynne: 1. C. k. Nadprokuratorya Państwa zwrot kosztów budowy i utrzymania baraku dla więźni . .		177 „ 54 „	
2. Zwrot kaucyi z dzierżawy gruntu pod szkółkę .		30 „ 82 „	
3. Zaległe datki konkurencyjne. . . .		13.725 „ 04 „	
4. Niedobór pow. Dąbrowskiego przy robotach ziemnych . . .		2.923 „ 46 „	
	Suma stanu czynnego . .		71.527 K 90 g

Stan bierny.

Należytości bierne: kaucye i depozyta		16.096 „ 81 „
	Czysty stan czynny .	55.431 K 09 g

B) Fundusz konserwacyjny.

Stan czynny.

Zapas kasowy w gotówce		25.057 K 05 g
Stan bierny		— „ — „
	Czysty stan czynny . .	25.057 K 05 „

UWAGA. Zapasy kasowe w gotówce ulokowano łącznie z zapasami gotówki funduszu krajowego na 3% rachunek bieżący w Banku krajowym.

LW. 33.250/901.

XXIII. Fundusz zabudowania potoków górskich w dorzeczu Skawy.

Zamknięcie rachunku za rok 1900.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1900. K	Należytość pozostała z końcem roku 1900. g
		DOCHODY.						
		a) **Rzeczywiste.**						
	1	Datek z funduszu krajowego . .	2.000	—	2.000	—	—	—
	2	Datek z państwowego fund. meliorac.	2.000	—	2.000	—	—	—
	3	Odsetki od kapitałów lokowanych .	5	53	5	53	—	—
	4	Rozmaite	—	—	—	—	—	—
		Suma dochodów rzeczywistych	4.005	53	4.005	53	—	—
		b) **Przenośne.**	—	—	—	—	—	—
		Suma wszystkich dochodów .	4.005	53	4.005	53	—	—
		Zapas z początkiem roku 1900 . .	—	—	1.251	32	—	—
		Razem .	—	—	5.256	85	—	—
		WYDATKI.						
		a) **Rzeczywiste.**						
I.		Roboty ziemne:						
	1—2	Trasowanie, profilowanie i karczowanie	—	—	—	—	—	—
	3	Wykop z odwozem na brzeg . .	461	26	461	26	—	—
	4	Materyały i narzędzia	405	50	405	50	—	—
		Suma rubrybi I. .	866	76	866	76	—	—
II.		Roboty regulacyjne:						
	5	Tamy faszynowe: *a)* Materyały . .	756	44	756	44	—	—
	6	*b)* Robocizna . .	1.312	55	1.312	55	—	—
		Wałki zatapiane: *a)* Materyały . .	—	—	—	—	—	—
	7	*b)* Robocizna . .	—	—	—	—	—	—
		Płotki podwójne: *a)* Materyały . .	19	84	19	84	—	—
	8—10	*b)* Robocizna . .	162	—	162	—	—	—
	11	Płotki pojedyncze, progi i narzędzia.	—	—	—	—	—	—
		Dozór robót	127	12	127	12	—	—
		Suma rubryki II. .	2.377	95	2.377	95	—	—
		Do przeniesienia . .	3.244	71	3.244	71	—	—

XXIII. Fundusz zabudowania potoków górskich w dorzeczu Skawy.

Zamknięcie rachunku za rok 1900.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1900. K	Należytość pozostała z końcem roku 1900. g
		Z przeniesienia . .	3.244	71	3.244	71	—	—
III.	12-19	Budowa objektów	—	—	—	—	—	—
IV.	20-24	Roboty dodatkowe	—	—	—	—	—	—
V.	25-28	Wykupno gruntów i odszkodowania	—	—	—	—	—	—
VI.		Utrzymanie w czasie budowy:						
	29	Naprawa budowli regulacyjnych. .	539	10	539	10	—	—
	30	„ objektów.	130	—	130	—	—	—
	31	Odnowienie kultur (zadrzewienie stoków i odsypisk)	190	—	190	—	—	—
	32	Straż rzeczna	428	83	428	83	—	—
		Suma rubryki VI. .	1.287	93	1.287	93	—	—
VII.		Koszta zarządu:						
	33	Najem lokalu (amortyzacya baraku) .	48	—	48	—	—	—
	34	Sprzęty i potrzeby kancelaryjne. .	5	64	5	64	—	—
	35	Przyrządy geodetyczne	—	—	—	—	—	—
	36	Płaca i ryczałt na objazdy kierownika budowy	—	—	—	—	—	—
	37	Płaca i dodatek budowlany prowadzącego budowę	—	—	—	—	—	—
	38	Inne drobne	231	60	231	60	—	—
		Suma rubryki VII. .	285	24	285	24	—	—
VIII.	39-42	Rozmaite i nieprzewidziane . .	—	—	—	—	—	—
		Suma wydatków rzeczywistych	4 817	88	4.817	88	—	—
		b) **Przenośne.**	—	—	—	—	—	—
		Suma wszystkich wydatków .	4.817	88	4.817	88	—	—
		Zapas z końcem roku 1900: *a)* w gotówce . . . 180 K 77 g *b)* w remanencie narzędzi i sprzętów . . 258 K 20 g	—	—	438	97	—	—
		Razem .	—	—	5.256	85	—	—

XXIII. Fundusz zabudowania potoków górskich w dorzeczu Skawy.

Zamknięcie rachunku za rok 1900.

Stan funduszów z końcem roku 1900.

Stan czynny.

Zapas	1. w gotówce	180 K 77 g	
	2. w remanencie materyałów, narzędzi i sprzętów	258 „ 20 „	
	Suma stanu czynnego		438 K 97 g
Stan bierny			— „ — „
	Czysty stan czynny		438 K 97 g

UWAGA. Zapas kasowy w gotówce ulokowano łącznie z zapasami gotówki funduszu krajowego na 3% rachunek bieżący w Banku krajowym.

LW. 26 677/1901.

XXIV. Fundusz obwałowania prawego brzegu Wisły między Podgórzem a Niepołomicami.

Zamknięcie rachunku za rok 1900.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1900 K	Należytość pozostała z końcem roku 1900 g
		A) Fundusz regulacyjny.						
		DOCHODY.						
		a) **Rzeczywiste.**						
	5	Rozmaite	11	50	11	50	—	—
		Suma dochodów rzeczywistych	11	50	11	50	—	—
		b) **Przenośne.**						
	1	Pożyczka dla Spółki wodnej . .	41.200	—	—	—	41.200	—
	2	Zaliczka pobrana z rachunku r. 1901 na pokrycie niedoboru roku 1900	9.412	56	9.412	56	—	—
	3	Zwrot dodatku budowlanego kierownika budowy	510	—	—	—	510	—
		Suma wszystkich dochodów .	51.134	06	9.424	06	41.710	—
		Zapas z początkiem roku 1900 . .	—	—	5.877	96	—	—
		Razem .			15.302	02		
		WYDATKI.						
		(a **Rzeczywiste.**						
I.		Roboty ziemne:						—
	1	Trasowanie i profilowanie . . .	21	10	21	10	—	—
	2	Przygotowanie terenu pod nasyp wałów	15	97	15	97	—	—
	3	Wykop z rowów materyałowych z odwozem na wały	681	62	681	62	—	—
	4—5	Wykop z łożysk z odwozem na wał — i na brzeg	—	—	—	—	—	—
	6	Wykonanie nasypu	135	76	135	76	—	—
	7	Rozplantowanie ziemi na odkładach	—	—	—	—	—	—
	8	Materyały i narzędzia . . .	161	02	161	02	—	—
	9	Dozór robót ziemnych . . .	644	66	644	66	—	—
		Suma rubryki I. .	1.660	13	1.660	13	—	—
II.	10—15	Budowa objektów	—	—	—	—	—	—
III.	16—19	Roboty dodatkowe	—	—	—	—	—	—
		Do przeniesienia . .	1.660	13	1.660	13	—	—

XXIV. Fundusz obwałowania prawego brzegu Wisły między Podgórzem a Niepołomicami.

Zamknięcie rachunku za rok 1900.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1900 K	Należytość pozostała z końcem roku 1900 g
		Z przeniesienia .	1.660	13	1.660	13	—	—
IV.		Wykupno gruntów i odszkodowania:						
	20	Koszta komisyi i intabulacyi . .	6	36	6	36	—	—
	21	Wykupno gruntów	—	—	—	—	—	—
	22	Odszkodowanie za grunta obciążone serwitutem	218	94	218	94	—	—
	23	Odszkodowania za grunta zajęte na rowy materyałowe i odkłady .	234	51	234	51	—	—
	24	Odszkodowanie za zniszczone plony i wycięte drzewa	50	80	50	80	—	—
	25	Odszkodowanie za usunięte budynki .	1.190	—	1.190	—	—	—
		Suma rubryki IV .	1.700	61	1.700	61	—	—
V.		Utrzymanie w czasie budowy:						
	26	Czyszczenie i naprawa łożysk dopływów	98	10	98	10	—	—
	27	Naprawa wałów	30	—	30	—	—	—
	28	„ objektów	20	20	20	20	—	—
	29	Straż rzeczna i wałowa, ratunek powodziowy	1.165	56	1.165	56	—	—
		Suma rubryki V .	1.313	86	1.313	86	—	—
VI.		Koszta zarządu:						
	30	Najem i utrzymanie lokalu na kancelaryę	214	20	214	20	—	—
	31	Sprzęty i potrzeby kancelaryjne .	126	34	126	34	—	—
	32	Przyrządy miernicze	146	—	146	—	—	—
	33	Delegat, dyety i koszta podróży .	—	—	—	—	—	—
	34	Kierownik bud.: płaca, dodatek budowlany i koszta podróży . .	226	10	226	10	—	—
	35	Płatnik — wynagrodzenie . . .	10	—	10	—	—	—
	36	Koszta inspekcyi, reambulacyi i kolaudacyi	—	—	—	—	—	—
	37	Opracowanie projektów . . .	—	—	—	—	—	—
	38	Różne drobne wydatki . . .	87	97	87	97	—	—
		Suma rubryki VI .	810	61	810	61	—	—
VII.	39—43	Rozmaite i nieprzewidziane . .	2.591	49	2 591	49	—	—
		Suma wydatków rzeczywistych	8.076	70	8.076	70	—	—
		Do przeniesienia .	8.076	70	8.076	70	—	—

XXIV. Fundusz obwałowania prawego brzegu Wisły między Podgórzem a Niepołomicami.

Zamknięcie rachunku za rok 1900.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1900 K	Należytość pozostała z końcem roku 1900 g
		Z przeniesienia . .	8.076	70	8.076	70	—	—
		b) **Przenośne.**						
	1	Zaliczka na pokrycie niedoboru .	9.412	56	—	—	9.412	56
	2	Zwrot dodatku budowlanego kierownika budowy	510	—	510	—	—	—
	3	Pożyczka dla Spółki wodnej . .	3.000	—	3.000	—	—	—
		Suma wszystkich wydatków .	20.999	26	11.586	70	9.412	56
		Zapas z końcem roku 1900: *a)* w gotówce . . — K — g *b)* w remanencie materyałów, narzędzi i sprzętów . . . 3.715 „ 32 „	—	—	3 715	32	—	—
		Razem .	—	—	15.302	02	—	—
		B) Fundusz konserwacyjny.						
		DOCHODY.						
	1	Odszkodowania	47	50	47	50	—	—
	2	Ze sprzedaży trawy	1.283	10	1.283	10	—	—
	3	3% odsetki od lokowanej gotówki .	148	08	148	08	—	—
		Suma dochodów .	1.478	68	1.478	68	—	—
		Zapas z początkiem roku 1900 . .	—	—	4.936	44	—	—
		Razem .	—	—	6.415	12	—	—
		WYDATKI.						
		Zapas z końcem roku 1900 . .	—	—	6.415	12	—	—

XXIV. Fundusz obwałowania prawego brzegu Wisły między Podgórzem a Niepołomicami.

Zamknięcie rachunku za rok 1900.

Stan funduszów z końcem roku 1900.

A) Fundusz regulacyjny.

Stan czynny.

a) Zapas: w remanencie materyałów, narzędzi i sprzętów		3.715 K 32 g	
b) Należytości czynne: 1. Zwrot dodatku budowlanego i kosztów kancelaryjnych .		510 „ — „	
2. Pożyczka dla Spółki wodnej .		41.200 „ — „	
Suma stanu czynnego . .		45.425 K 32 g	
Stan bierny.			
Zaliczka na pokrycie niedoboru . . .		9.412 „ 56 „	
Czysty stan czynny .			36.012 K 76 g

B. Fundusz konserwacyjny.

Stan czynny.

Zapas kasowy z końcem roku 1900 . . .		6.415 K 12 g	
Stan bierny		— „ — „	
Czysty stan czynny . .			6.415 K 12 g

UWAGA. Zapas kasowy funduszu konserwacyjnego w gotówce, ulokowano łącznie z zapasami gotówki funduszu krajowego na 3% rachunek bieżący w Banku krajowym.

LW. 37.666/901.

XXV. Fundusz regulacyi rzeki Bugu.

Zamknięcie rachunku za rok 1900.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1900. K	Należytość pozostała z końcem roku 1900. g
		A) Fundusz regulacyjny.						
		DOCHODY.						
		a) **Rzeczywiste.**						
	1	Datek z funduszu krajowego . .	39.600	—	39.600	—	—	—
	2	Datek z państwowego funduszu melioracyjnego	29.700	—	29.700	—	—	—
	3	Datek z państwowej dotacyi budowli wodnych	19.800	—	19.800	—	—	—
	4	Datki konkurencyjne: zaległe 59.400 K za rok 1900 9.900 „	69.300	—	—	—	69.300	—
	5	Odsetki od lokowanej gotówki . .	4.047	09	4.047	09	—	—
	6	Rozmaite	504	16	504	16	—	—
		Suma dochodów rzeczywistych	162.951	25	93.651	25	69.300	—
		b) **Przenośne.**						
	7	Zwrot kosztów konserwacyjnych na Bugu i Pełtwi pod Buskiem	1.260	90	—	—	1.260	90
		Suma wszystkich dochodów .	164.212	15	93.651	25	70.560	90
	8	Zapas z początkiem roku 1900 . .	—	—	139.912	20	—	—
		Razem .	—	—	233.563	45	—	—
		WYDATKI.						
		a) **Rzeczywiste.**						
I.		Roboty ziemne:						
	1	Trasowanie i profilowanie . . .	249	20	249	20	—	—
	2	Karczowanie	—	—	—	—	—	—
	3	Wykop z przekopów nad wodą . .	15.137	50	15.137	50	—	—
	4	„ „ pod „ . .	440	42	440	42	—	—
	5	„ dla regulacyi młynówek . .	—	—	—	—	—	—
	6	Materyały i narzędzia	811	66	811	66	—	—
	7	Dozór robót ziemnych	360	86	360	86	—	—
		Suma rubryki I. .	16.999	64	16.999	64	—	—
II.		Roboty regulacyjne:						
	8	Budowle faszynowe: Materyały . .	41 990	16	41.990	16	—	—
	9	„ „ Robocizna . .	15.101	44	15.101	44	—	—
	10	Narzędzia	911	86	911	86	—	—
	11	Dozór robót regulacyjnych . . .	903	24	903	24	—	—
		Suma rubryki II. .	58.906	70	58.906	70	—	—
		Do przeniesienia . .	75.906	34	75.906	34	—	—

XXV. Fundusz regulacyi rzeki Bugu.

Zamknięcie rachunku za rok 1900.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1900. K	Należytość pozostała z końcem roku 1900. g
		Z przeniesienia . .	75.906	34	75 906	34	—	—
III.	12-15	Budowa objektów	—	—	—	—	—	—
IV.		Wykupno gruntów:						
	16	Koszta komisyjne	292	34	292	34	—	—
	17	Wykupno gruntów pod przekopy .	16.337	86	16.337	86	—	—
	18	„ młynów	—	—	—	—	—	—
	19	Odszkodowania za grunta odcięte przekopem	715	60	715	60	—	—
	20	Odszkodowania za zniszczone plony .	92	90	92	90	—	—
	21	Koszta intabulacyi	991	46	991	46	—	—
		Suma rubryki IV. .	18 430	16	18.430	16	—	—
V.		Koszta utrzymania w czasie budowy:						
	22	Pogłębienie i rozszerzenie przekopów	527	16	527	16	—	—
	23	Naprawa uszkodzonych budowli: *a)* Materyały, *b)* Robocizna . . .	—	—	—	—	—	—
	24	Naprawa szkarp rzeki	—	—	—	—	—	—
	25	Straż rzeczna	902	—	902	—	—	—
		Suma rubryki V. .	1.429	16	1.429	16	—	—
VI		Koszta zarządu:						
	26	Najem lokalu	320	—	320	—	—	—
	27	Sprzęty i potrzeby kancelaryjne .	241	32	241	32	—	—
	28	Przyrządy geodetyczne	71	60	71	60	—	—
	29	Dyety i koszta podróży delegata .	526	81	526	81	—	—
	30	Płaca, dodatek budowlany i koszta podróży kierownika budowy . .	6 097	75	6.097	75	—	—
	31	Wynagrodzenie płatnika . . .	43	20	43	20	—	—
	32	Inne	560	80	560	80	—	—
		Suma rubryki VI. .	7.861	48	7.861	48	—	—
VII.		Rozmaite i nieprzewidziane:						
	33	Korekcya ujść dopływów . . .	—	—	—	—	—	—
	34	Ubezpieczenie szkarp	—	—	—	—	—	—
	35	Zawiklenie odsypisk: *a)* sadzonki .	876	91	876	91	—	—
	36	*b)* robocizna .	585	04	585	04	—	—
	37	Koszta katastru konkurencyjnego .	—	—	—	—	—	—
	38	Zwrot kosztów sporządzenia projektu	409	02	409	02	—	—
		Inne	12	80	12	80	—	—
		Suma rubryki VII. .	1.883	77	1 883	77	—	—
		Suma wydatków rzeczywistych	105.510	91	105.510	91	—	—
		Do przeniesienia . .	105.510	91	105.510	91	—	—

XXV. Fundusz regulacyi rzeki Bugu.

Zamknięcie rachunku za rok 1900.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1900. K	Należytość pozostała z końcem roku 1900. g
		Z przeniesienia . .	105.510	91	105.510	91	—	—
		b) **Przenośne.**						
		Zapas z końcem roku 1900:						
		a) w gotówce . . 124.296 K 56 g						
		b) w remanencie materyałów, narzędzi i sprzętów . . 3.755 „ 98 „	—	—	128.052	54	—	—
		Razem .	—	—	233.563	45	—	—
		B) Fundusz konserwacyjny.						
		DOCHODY.						
1		Ze sprzedaży trawy	242	—	242	—	—	—
2		Odszkodowania	259	78	259	78	—	—
3		Odsetki od lokowanej gotówki . .	78	73	78	73	—	—
		Suma dochodów .	580	51	580	51	—	—
		Zapas z początkiem roku 1900 . .	—	—	2.624	46	—	—
		Razem .	—	—	3.204	97	—	—
		WYDATKI.						
1		**Zapas kasowy** z końcem roku 1900:						
		a) w gotówce . . 3.195 K 89 g						
		b) w efektach . . 9 „ 08 „	—	—	3.204	97	—	—

XXV. Fundusz regulacyi rzeki Bugu.

Zamknięcie rachunku za rok 1900.

Stan fuduszów z końcem roku 1900.

A) Fundusz regulacyjny.

Stan czynny.

a) Pozostałość kasowa w gotówce	124.296 K 56 g		
b) w materyałach, narzędziach i sprzętach . .	3.755 „ 98 „		
c) Należytości czynne: Zaległe datki konkurencyjne	69.300 „ — „		
d) Zwrot kosztów konserwacyjnych na Bugu i Pełtwi pod Buskiem	1.260 „ 90 „		
Suma stanu czynnego		198.613 K 44 g	
Stan bierny		— „ — „	
Czysty stan czynny		198.613 K 44 „	

B) Fundusz konserwacyjny.

Stan czynny.

Zapas kasowy: w gotówce	3.195 K 89 g		
w efektach	9 „ 08 „		
Suma stanu czynnego		3.204 K 97 g	
Stan bierny		— „ — „	
Czysty stan czynny .		3.204 K 97 g	

UWAGA. Zapasy kasowe w gotówce ulokowano łącznie z zapasami gotówki funduszu krajowego na 3% rachunek bieżący w Banku krajowym.

Datki konkurencyjne zalegają, ponieważ Spółka wodna dotychczas nie jest zawiązaną.

LW. 37. 664/901.

XXVI. Fundusz zabudowania potoku górskiego Niszkówki.

Zamknięcie rachunku za rok 1900.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1900 K	Należytość pozostała z końcem roku 1900 g
		DOCHODY.						
		a) **Rzeczywiste.**						
	1	Datek z funduszu krajowego . .	7.025	—	7.025	—	—	—
	2	„ z państw. funduszu melioracyjnego	7.025	—	7.025	—	—	—
	3	Odsetki od kapitałów lokowanych .	8	83	8	83	—	—
	4	Rozmaite	—	—	—	—	—	—
		Suma dochodów rzeczywistych	14.058	83	14.058	83	—	—
		b) **Przenośne** . . .	—	—	—	—	—	—
		Suma wszystkich dochodów .	14.058	83	14.058	83	—	—
		Zapas z początkiem roku 1900 . .	—		866	25		
		Razem .	—	—	14.925	08	—	—
		WYDATKI.						
		a) **Rzeczywiste.**						
I.		Roboty ziemne:						
	1	Trasowanie i profilowanie . . .	15	-	15	—	—	—
	2	Karczowanie	—	—	—	—	—	—
	3	Wykop z odwozem na brzeg . .	3.361	45	3.361	45	—	—
	4	Materyały i narzędzia	513	—	513	—	—	—
		Suma rubryki I .	3.889	45	3.889	45	—	—
II.		Roboty regulacyjne:						
	8	Płotki pojedyńcze: *a)* materyały .	157	06	157	06	—	—
		b) robocizna . .	217	37	217	37	—	—
	9	Progi: *a)* materyały	—	—	—	—	—	—
		b) robocizna	13	50	13	50	—	—
	10	Narzędzia	62	69	62	69	—	—
	11	Dozór robót	593	60	593	60	—	—
		Suma rubryki II. .	1.044	22	1.044	22	—	—
III.	12-19	Budowa objektów	—	—	—	—	—	—
IV.		Roboty dodatkowe:						
	20	Szkarpowanie stoków	1.605	85	1.605	85	—	—
	21	Ubezpieczenie stoków płotkami:						
		a) materyały	246	88	246	88	—	—
		b) robocizna						
	22	Zadrzewienie stoków i odsypisk . .	237	12	237	12	—	—
	23	Zadarnienie stoków	383	39	383	39	—	—
		Suma rubryki IV. .	2.473	24	2.473	24	—	—
		Do przeniesienia . .	7.406	91	7.406	91	—	—

XXVI. Fundusz zabudowania potoku górskiego Niszkówki.

Zamknięcie rachunku za rok 1900.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1900. K	Należytość pozostała z końcem roku 1900. g
		Do przeniesienia . .	7 406	91	7.406	91	—	—
V.		Wykupno gruntów i odszkodowania:						
	26	Wykupno gruntów	2.028	60	2.028	60	—	—
	27	Odszkodowanie za zniszczone kultury .	78	32	78	32	—	—
		Suma rubryki V. .	2.106	92	2.106	92	—	—
VI.		Utrzymanie w czasie budowy:						
	29	Naprawa budowli regulacyjnych. .	875	52	875	52	—	—
	30	„ objektów	723	89	723	89	—	—
	32	Straż rzeczna	410	40	410	40	—	—
		Suma rubryki VI. .	2.009	81	2.009	81	—	—
VII.		Koszta zarządu:						
	33	Najem lokalu	115	—	115	—	—	—
	34	Sprzęty i potrzeby kancelaryjne . .	28	16	28	16	—	—
	36	Płaca i ryczałt na objazdy kierownika budowy	1.200	—	1.200	—	—	—
	38	Inne drobne	221	10	221	10	—	—
		Suma rubryki VII. .	1.564	26	1.564	26	—	—
VIII.		Rozmaite i nieprzewidziane:						
	40	Urządzenie dróg i ścieżek . . .	40	—	40	—	—	—
	41	Budowa dodatkowych objektów . .	38	50	38	50	—	—
	42	Inne nieprzewidziane	156	21	156	21	—	—
		Suma rubryki VIII.	234	71	234	71	—	—
		Suma wydatków rzeczywistych	13.322	61	13.322	61	—	—
		b) **Przenośne** . . .	—	—	—	—	—	—
		Suma wszystkich wydatków .	13.322	—	13.322	61	—	—
		Zapas z końcem roku 1900:						
		a) w gotówce . . . 1.542 K 47 g						
		b) w remanencie narzędzi i sprzętów . . 60 „ — „	—	—	1.602	47	—	—
		Razem .	—	—	14.925	08	—	—

XXVI. Fundusz zabudowania potoku górskiego Niszkówki.

Zamknięcie rachunku za rok 1900.

Stan funduszu z końcem roku 1900.

Stan czynny.

Zapas kasowy:	*a)* w gotówce	1.542 K 47 g	
	b) w remanencie narzędzi i sprzętów	60 „ — „	
	Suma stanu czynnego . .		1.602 K 47 g
Stan bierny			— „ — „
	Czysty stan czynny .		1.602 K 47 g

UWAGA. Zapas kasowy w gotówce ulokowano łącznie z zapasami gotówki funduszu krajowego na 3% rachunek bieżący w Banku krajowym.

LW. 26.676/901.

XXVII. Fundusz regulacyi rzeki Złotej Lipy.

Zamknięcie rachunku za rok 1900.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1900. K	Należytość pozostała z końcem roku 1900. g
		A) Fundusz regulacyjny.						
		DOCHODY.						
		a) **Rzeczywiste.**						
	1	Datki konkurencyjne	79.200	—	—	—	79.200	—
		Suma dochodów rzeczywistych	79.200	—	—	—	79.200	—
		b) **Przenośne.**						
	1	Zaliczki pobrane	13.612	92	13.612	92	—	—
	2	Zwrot zaliczki od Spółki wodnej .	400	—	—	—	400	—
		Suma wszystkich dochodów .	93.212	92	13.612	92	79.600	—
	3	Zapas z początkiem roku 1900 . .	—	—	2.223	26	—	—
		Razem .	—	—	15.836	18	—	—
		WYDATKI.						
		a) **Rzeczywiste.**						
I.		Roboty ziemne:						
	4	Materyały i narzędzia . . .	173	28	173	28	—	—
II.	6–11	Roboty regulacyjne i ubezpieczenia	—	—	—	—	—	—
III.	12-15	Budowa objektów	—	—	—	—	—	—
IV.	16-20	Wykupno gruntów i odszkodowania	—	—	—	—	—	—
V.		Konserwacya w czasie budowy:						
	22	Naprawa szkarp	12	45	12	45	—	—
	23	Utrzymanie objektów	27	20	27	20	—	—
	24	Straż rzeczna	504	—	504	—	—	—
		Suma rubryki V. .	543	65	543	65	—	—
VI.		Zarząd:						
	29	Dodatek budowlany, dyety i koszta podróży kierownika budowy . .	158	46	158	46	—	—
	31	Inne	70	59	70	59	—	—
		Suma rubryki VI. .	229	05	229	05	—	—
		Do przeniesienia . .	945	98	945	98	—	—

XXVII. Fundusz regulacyi rzeki Złotej Lipy.

Zamknięcie rachunku za rok 1900.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1900. K	Należytość pozostała z końcem roku 1900. g
		Z przeniesienia . .	945	98	945	98	—	—
VII.		Rozmaite i nieprzewidziane:						
	40	Inne	370	32	370	32	—	—
		Suma wydatków rzeczywistych	1.316	30	1.316	30	—	—
		b) **Przenośne.**						
	1	Zwrot otrzymanych zaliczek . .	25.909	54	12.296	62	13.612	92
		Suma wszystkich wydatków .	27.225	84	13.612	92	13.612	92
	2	**Zapas** z końcem roku 1900:						
		a) w gotówce . . — K — g						
		b) w remanencie narzędzi i sprzętów . 2.223 „ 26 „	—	—	2.223	26	—	—
		Razem .	—	—	15.836	18	—	—
		B) Fundusz konserwacyjny.						
		DOCHODY.						
	1	Odsetki od lokowanej gotówki . .	10	84	10	84	—	—
	2	Ze sprzedaży trawy	321	90	321	90	—	—
	3	Odszkodowania	53	68	53	68	—	—
	4	Rozmaite: Zwrot kosztów komisyjnych	38	88	—	—	38	88
		Suma dochodów .	425	30	386	42	38	88
	5	Zapas z początkiem roku 1900 . .	—	—	528	34	—	—
		Razem .	—	—	914	76	—	—
		WYDATKI.						
		Zapas z końcem roku 1900 . .	—	—	914	76	—	—

XXVII. Regulacya rzeki Złotej Lipy.

Zamknięcie rachunku za rok 1900.

Stan funduszów z końcem roku 1900.

A) Fundusz regulacyjny.

Stan czynny.

a) Zapas: w remanencie materyałów, narzędzi i sprzętów	2.223 K 26 g		
b) Należytości czynne: 1. Zaległe datki konkurencyjne . .	79.200 „ — „		
2. Zwrot zaliczki od Spółki wodnej .	400 „ — „		
Suma stanu czynnego		81.823 K 26 g	

Stan bierny.

Zwrot pobranych zaliczek	13.612 „ 92 „	
Czysty stan czynny. .		68.210 K 34 g

B) Fundusz konserwacyjny.

Stan czynny.

Zwrot kosztów komisyjnych	38 K 88 g		
Zapas kasowy.	914 „ 76 „		
Suma stanu czynnego		953 K 64 g	

Stan bierny. . . . . . — „ — „

Czysty stan czynny . .	953 K 64 g

UWAGA. Zapas kasowy w gotówce funduszu konserwacyjnego, ulokowano łącznie z zapasami gotówki funduszu krajowego na 3% rachunek bieżący w Banku krajowym.

LW. 37.192/901.

XXVIII. Fundusz osuszenia bagien w powiatach łańcuckim i jarosławskim.

Zamknięcie rachunku za rok 1900.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1900. K	Należytość pozostała z końcem roku 1900. g
		DOCHODY.						
		a) **Rzeczywiste.**						
	1	Datki konkurencyjne zaległe . .	51.750	—	—	—	51.750	—
	2	Rozmaite	60	40	60	40	—	—
		Suma dochodów rzeczywistych	51.810	40	60	40	51.750	—
		b) **Przenośne.**						
		Zaliczka pobrana z dochodów r. 1901 na pokrycie niedoboru r. 1900 .	21.112	03	21.112	03	—	—
		Suma wszystkich dochodów .	72.922	43	21.172	43	51.750	—
		Zapas z początkiem roku 1900 . .	—	—	4.836	76	—	—
		Razem .	—	—	26.009	19	—	—
		WYDATKI.						
		a) **Rzeczywiste.**						
I.	1—4	Roboty ziemne	—	—	—	—	—	—
II.	5—7	Ubezpieczenie brzegów . . .	—	—	—	—	—	—
III.	8—10	Budowa objektów	—	—	—	—	—	—
IV.	11-15	Wykupno gruntów	—	—	—	—	—	—
		Koszta zarządu:						
	20	Koszta podróży kierownika budowy .	86	58	86	58	—	—
V.	21	Wynagrodzenie płatnika . . .	192	—	192	—	—	—
		Suma rubryki V .	278	58	278	58	—	—
		Rozmaite i nieprzewidziane:						
	24	Czyszczenie rowów	378	10	378	10	—	—
	25	Naprawa szkarp	579	92	579	92	—	—
	26	Straż rzeczna	1.152	—	1.152	—	—	—
	27	Budowa objektów dodatkowych . .	12	94	12	94	—	—
	34	Inne	113	64	113	64	—	—
		Suma rubryki VI. .	2.236	60	2.236	60	—	—
		Suma wydatków rzeczywistych	2.515	18	2.515	18	—	—
		Do przeniesienia .	2.515	18	2.515	18	—	—

XXVIII. Fundusz osuszenia bagien w powiatach łańcuckim i jarosławskim.

Zamknięcie rachunku za rok 1900.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1900. K	Należytość pozostała z końcem roku 1900. g
		Z przeniesienia .	2.515	18	2.515	18	—	—
		b) **Przenośne.**						
		Zwrot otrzymanych zaliczek . .	39.769	28	18 657	25	21.112	03
		Suma wszystkich wydatków .	42.284	46	21.172	43	21.112	03
		Zapas z końcem roku 1900:						
		a) w gotówce . . — K — g						
		b) w materyałach i narzędziach . . 4.836 „ 76 „	—	—	4.836	76	—	—
		Razem .	—	—	26.009	19	—	—

Stan funduszu z końcem roku 1900.

Stan czynny.

a) Zapas:	1. w gotówce	— K — g	
	2. w remanencie materyałów, narzędzi i sprzętów . . .	4.836 „ 76 „	
b) Należytości zaległe:	Zaległe datki konkurencyjne	51.750 K — g	
	Suma stanu czynnego		56.586 K 76 g

Stan bierny.

Należytości bierne:	Zwrot zaliczki z dochodów roku 1901 na pokrycie niedoboru roku 1900	21.112 „ 03 „
	Czysty stan czynny .	35.474 K 73 g

UWAGA. Zaległe datki konkurencyjne wpłaci Spółka wodna po zaciągnięciu pożyczki z funduszu pożyczkowego melioracyjnego.

LW. 26.680/901.

XXIX. Fundusz regulacyi potoku Dumnego.

Zamknięcie rachunku za rok 1900.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1900. K	Należytość pozostała z końcem roku 1900. g
		DOCHODY.						
		a) **Rzeczywiste.**						
	1	Odsetki od lokowanej gotówki . .	530	79	530	79	—	—
	2	Rozmaite	46	40	46	40	—	—
		Suma dochodów rzeczywistych	577	19	577	19	—	—
		b) **Przenośne** . . .	—	—	—	—	—	—
		Suma wszystkich dochodów .	577	19	577	19	—	—
		Zapas w gotówce z początkiem r. 1900	—	—	19.948	90	—	—
		Razem .	—	—	19.370	09	—	—
		WYDATKI.						
		a) **Rzeczywiste.**						
I.	1—6	Roboty ziemne	—	—	—	—	—	—
II.	7—11	Objekty	—	—	—	—	—	—
III.	12	Roboty dodatkowe	—	—	—	—	—	—
IV.		Wykupno gruntów i odszkodowania:						
	13	Koszta komisyjne	200	—	200	—	—	—
	14	Wykupno gruntów	1.609		1.609	—	—	—
		Suma rubryki IV .	1.809	—	1.809	—	—	—
V.		Konserwacya w czasie budowy:						
	17	Naprawa szkarp	50	74	50	74	—	—
	19	Straż rzeczna	520	—	520	—	—	—
		Suma rubryki V. .	570	74	570	74	—	—
VI.	20-27	Zarząd	—	—	—	—	—	—
VII.		Rozmaite i nieprzewidziane:						
	33	Inne drobne	41	10	41	10	—	—
		Suma wydatków rzeczywistych	2.420	84	2.420	84	—	—
		b) **Przenośne** . . .	—	—	—	—	—	—
		Suma wszystkich wydatków .	2.420	84	2.420	84	—	—
		Zapas z końcem roku 1900:						
		a) w gotówce . . . 17.373 K 41 g						
		b) w remanentach materyałów i narzędzi . 153 „ 84 „	—	—	17.527	25	—	—
		Razem .	—	—	19.948	09	—	—

XXIX. Fundusz regulacyi potoku Dumnego.

Zamknięcie rachunku za rok 1900.

Stan funduszu z końcem roku 1900.

Stan czynny.

Zapas z końcem roku 1900:

a) w gotówce	17.373 K 41 g		
b) w remanencie materyałów i narzędzi . .	153 „ 84 „		
	Suma stanu czynnego .	17.527 K 25 g	
Stan bierny		— „ — „	
	Czysty stan czynny .	17.527 K 25 g	

UWAGA. Zapas kasowy w gotówce ulokowano łącznie z zapasami gotówki funduszu krajowego na 3% rachunek bieżący w Banku krajowym.

LW. 35.331/1901.

XXX. Fundusz obwałowania lewego brzegu Dunajca.

Zamknięcie rachunku za rok 1900.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie.	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1900. K	Należytość pozostała z końcem roku 1900. g
		A) Fundusz regulacyjny.						
		DOCHODY.						
		a) **Rzeczywiste.**						
	1	Datki konkurencyjne	84.000	—	—	—	84.000	—
		Suma dochodów rzeczywistych	84.000	—	—	—	84.000	—
		b) **Przenośne.**						
	2	Zaliczka pobrana z dochodów funduszu z roku 1901	11.588	67	11.588	67	—	—
		Suma wszystkich dochodów .	95.588	67	11.588	67	84.000	—
	3	Zapas z początkiem roku 1900 . .	—	—	1.463	44	—	—
		Razem .	—	—	13.052	11	—	—
		WYDATKI.						
		a) **Rzeczywiste.**						
I.		Roboty ziemne:						
	7	Materyały i narzędzia	20	—	20	—	—	—
II.		Objekty w wałach	—	—	—	—	—	—
III.		Roboty dodatkowe	—	—	—	—	—	—
IV.		Wykupno gruntów i odszkodowania	—	—	—	—	—	—
V.		Utrzymanie w czasie budowy:						
	21	Naprawa szkarp wałów	527	48	527	48	—	—
	22	Straż rzeczna i wałowa . . .	576	—	576	—	—	—
		Suma rubryki V. .	1.103	48	1.103	48	—	—
VI.		Koszta zarządu:						
	27	Dyety, koszta podróży, płaca i dodatek budowlany kierownika budowy	88	04	88	04	—	—
VII.		Rozmaite i nieprzewidziane . . .	131	10	131	10	—	—
		Suma wydatków rzeczywistych	1.342	62	1 342	62	—	—
		Do przeniesienia . .	1.342	62	1.342	62	—	—

XXX. Fundusz obwałowania lewego brzegu Dunajca.

Zamknięcie rachunku za rok 1900.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1900. K	Należytość pozostała z końcem roku 1900. g
		Z przeniesienia . .	1.342	62	1.342	62	—	—
		b) **Przenośne.**						
	1	Zwrot zaliczek pobranych . . .	21.534	72	9.946	05	11.588	67
		Suma wszystkich wydatków .	22.877	34	11.288	67	11.588	67
		Zapas z końcem roku 1900:						
		a) w gotówce . . . — K — g						
		b) w remanencie materyałów, narzędzi i sprzętów . . . 1.763 „ 44 „	—	—	1.763	44	—	—
		Razem .	—	—	13 052	11	—	—
		B) Fundusz konserwacyjny.						
		DOCHODY.						
	1	Ze sprzedaży trawy	1.293	40	1.293	40	—	—
	2	Odszkodowania	14	20	14	20	—	—
	3	Odsetki od lokowanej gotówki . .	79	03	79	03	—	—
		Suma dochodów .	1.386	63	1.386	63	—	—
	4	Zapas kasowy z początkiem roku 1900	—	—	2 634	46	—	—
		Razem .	—	—	4.021	09	—	—
		WYDATKI.						
	1	Koszta licytacyi trawy. . . .	61	86	61	86	—	—
	2	**Zapas kasowy** z końcem roku 1900 .	—	—	3.959	23	—	—
		Razem .	—	—	4.021	09	—	—

XXX. Fundusz obwałowania lewego brzegu Dunajca.

Zamknięcie rachunku za rok 1900.

Stan funduszów z końcem roku 1900.

A) Fundusz regulacyjny.

Stan czynny.

a) Zapas z końcem roku 1900:			
1. w remanencie materyałów, narzędzi i sprzętów	1.763 K 44 g		
b) Należytości czynne: Zaległe datki konkurencyjne	84.000 „ — „		
Suma stanu czynnego .		85.763 K 44 g	

Stan bierny.

Zwrot zaliczki pobranej z dochodów roku 1901	11.588 „ 67 „	
Czysty stan czynny . .		74.174 K 77 g

B) Fundusz konserwacyjny.

Stan czynny.

Zapas kasowy w gotówce	3.959 K 23 g	
Stan bierny	— „ — „	
Czysty stan czynny . .		3.959 K 23 g

UWAGA. Zapas funduszu konserwacyjnego w gotówce ulokowano łącznie z zapasami gotówki funduszu krajowego na 3% rachunek bieżący w Banku krajowym.

LW. 35.334/901.

XXXI. Fundusz regulacyi potoku Przegnojówki.

Zamknięcie rachunku za rok 1900.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1900. K	Należytość pozostała z końcem roku 1900. g
		A) Fundusz regulacyjny.						
		DOCHODY.						
		a) **Rzeczywiste.**						
	1	Odsetki z lokacyi gotówki . . .	375	02	375	02	—	—
		Suma dochodów rzeczywistych	375	02	375	02	—	—
		b) **Przenośne.** . . .	—	—	—	—	—	—
		Suma wszystkich dochodów .	375	02	375	02	—	—
		Zapas z początkiem roku 1900 . .	—	—	18.027	08	—	—
		Razem .	—	—	18.402	10	—	—
		WYDATKI.						
		a) **Rzeczywiste.**						
I.		Roboty ziemne:						
	5	Materyały i narzędzia	41	35	41	35	—	—
II.	7–12	Budowa objektów	—	—	—	—	—	—
III.	13	Roboty dodatkowe	—	—	—	—	—	—
IV.		Wykupno gruntów i odszkodowania:						
	14	Koszta komisyjne	—	—	—	—	—	—
	15	Wykupno gruntów.	3.317	46	3.317	46	—	—
	16	Odszkodowania za zniszczone plony .	—	—	—	—	—	—
	17	Koszta intabulacyi.	310	75	310	75		—
		Suma rubryki IV. .	3 628	21	3.628	21	—	—
V.		Konserwacya w czasie budowy:						
	18	Naprawa szkarp	33	60	33	60	—	—
	19	Czyszczenie łożyska	665	48	665	48	—	—
	20	Straż rzeczna	783	73	783	73	—	—
		Suma rubryki V. .	1.482	81	1.482	81	—	—
		Do przeniesienia . .	5.152	37	5.152	37	—	—

XXXI. Fundusz regulacyi potoku Przegnojówki.

Zamknięcie rachunku za rok 1900.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	g	Uiszczenie K	g	Należytość pozostała z końcem roku 1900. K	g
		Z przeniesienia . .	5.152	37	5.152	37	—	—
VI.		Zarząd:						
	22	Sprzęty i potrzeby kancelaryjne. .	25	—	25	—	—	—
	23	Przyrządy geodetyczne	34	81	34	81	—	—
	26	Wynagrodzenie płatnika . . .	280	—	280	—	—	—
	27	Koszta inspekcyi i kolaudacyi . .	128	98	128	98	—	—
		Suma rubryki VI. .	468	79	468	79	—	—
VII.		Rozmaite i nieprzewidziane:						
	29	Rowy osuszające	975	24	975	24	—	—
	30	Budowa dodatkowych objektów . .	90	48	90	48	—	—
	35	Rozmaite innne	17	60	17	60	—	—
		Suma rubryki VII. .	1.083	32	1.083	32	—	—
		Suma wydatków rzeczywistych	6.704	48	6 704	48	—	—
		b) **Przenośne.**	—	—	—	—	—	—
		Suma wszystkich wydatków .	6.704	48	6.704	48	—	—
		Zapas z końcem roku 1900:						
		a) w gotówce . . 10.106 K — g						
		b) w remanencie materyałów, narzędzi i sprzętów . . 1.591 „ 62 „	—	—	11 697	62	—	—
		Razem .	—	—	18.402	10	—	—
		B) Fundusz konserwacyjny.						
		DOCHODY.						
		a) **Rzeczywiste.**						
	1	Datek z funduszu krajowego . .	1.000	—	1.000	—	—	—
	2	Datki konkurencyjne	1.000	—	—	—	1.000	—
	3	Rozmaite	25	—	25	—	—	—
		Suma dochodów rzeczywistych	2.025	—	1.025	—	1.000	—
		Do przeniesienia . .	2.025	—	1.025	—	1.000	—

XXXI. Fundusz regulacyi potoku Przegnojówki.

Zamknięcie rachunku za rok 1900.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1900. K	Należytość pozostała z końcem roku 1900. g
		Z przeniesienia . .	2.025	—	1.025	—	1.000	—
		b) **Przenośne.**	—	—	—	—	—	—
		Suma wszystkich dochodów .	2.025	—	1.025	—	1.000	—
		Zapas z początkiem roku 1900 . .	—	—	—	—	—	—
		Razem .	—	—	1.025	—	—	—
		WYDATKI.						
		a) **Rzeczywiste.**	—	—	—	—	—	—
		Suma wydatków rzeczywistych	—	—	—	—	—	—
		b) **Przenośne.**	—	—	—	—	—	—
		Suma wszystkich wydatków .	—	—	—	—	—	—
		Zapas z końcem roku 1900:	—		1.025	—	—	—
		Razem .	—	—	1.025	—	—	—

Stan funduszów z końcem roku 1900

A) Fundusz regulacyjny.

Stan czynny.

Zapas z końcem roku 1900:
1. w gotówce . . . . . 10.106 K — g
2. w remanencie materyałów, narzędzi i sprzętów . . . . . 1.591 „ 62 „

Suma stanu czynnego . . . . 11 697 K 62 g

Stan bierny. . . . . . — „ — „

Czysty stan czynny . . 11.697 K 62 g

B) Fundusz konserwacyjny.

Stan czynny.

a) Należytość czynna: Zaległy datek konkurencyjny . . . . 1.000 K — g
b) Zapas z końcem roku 1900 . . . . . 1.025 „ — „

Suma stanu czynnego . . . . 2.025 K — g

Stan bierny. . . . . . — „ — „

Czysty stan czynny . . . . 2.025 K — g

UWAGA. Zapasy kasowe w gotówce ulokowano łącznie z zapasami gotówki funduszu krajowego na 3% rachunek bieżący w Banku krajowym.

LW. 33.252/901.

XXXII. Fundusz osuszenia bagien Stojanowskich.

Zamknięcie rachunku za rok 1900.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1900. K	Należytość pozostała z końcem roku 1900. g
		DOCHODY.						
		a) **Rzeczywiste.**						
	1	Odsetki od lokowanej gotówki . .	480	74	480	74	—	—
	2	Rozmaite	1.764	34	1.764	34	—	—
		Suma dochodów rzeczywistych	2.245	08	2.245	08	—	
		b) **Przenośne.**	—	—	—	—	—	—
		Suma wszystkich dochodów .	2.245	08	2.245	08	—	—
		Zapas z początkiem roku 1900 . .	—	—	17 502	18	—	—
		Razem .	—	—	19.747	26	—	—
		WYDATKI.						
		a) **Rzeczywiste.**						
I.		Roboty ziemne:						
	1	Trasowanie i profilowanie . . .	5	60	5	60	—	—
	6	Dozór budowy.	10	—	10	—	—	—
		Suma rubryki I. .	15	60	15	60	—	—
II.	7–9	Budowa objektów	—	—	—	—	—	—
III.	10	Roboty dodatkowe	322	80	322	80	—	—
IV.		Wykupno gruntów:						
	12	Wykupno gruntów pod rowy . .	13	50	13	50	—	—
V.		Konserwacya:						
	16	Straż rzeczna	2.180	—	2.180	—	—	—
VI.		Koszta zarządu:						
	20	Dyety i koszta podróży delegata .	40	—	40	—	—	—
	21	Koszta podróży kierownika budowy .	71	61	71	61	—	—
		Suma rubryki VI. .	111	61	111	61	—	—
		Do przeniesienia . .	2.643	51	2 643	51	—	

XXXII. Fundusz osuszenia bagien Stojanowskich.

Zamknięcie rachunku za rok 1900.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1900. K	Należytość pozostała z końcem roku 1900. g
		Z przeniesienia . .	2 643	51	2 643	51	—	—
VII.	22	Rozmaite i nieprzewidziane: Rowy dodatkowe	1.506	16	1.506	16	—	—
		Suma wydatków rzeczywistych	4.149	67	4.149	67	—	—
		b) **Przenośne.**	—	—	—	—	—	—
		Suma wszystkich wydatków .	4.149	67	4.149	67	—	—
		Zapas z końcem roku 1900: *a)* w gotówce . . 15 497 K 89 g *b)* w remanencie narzędzi . . . 99 „ 70 „	—	—	15.597	59	—	—
		Razem .	—	—	19.747	26	—	—

Stan funduszów z końcem roku 1900.

Stan czynny.

Zapas 1. w gotówce . . . . . 15.497 K 89 g
2. w remanencie narzędzi . . . . 99 „ 70 „

Suma stanu czynnego . . . . 15.597 K 59 g

Stan bierny . . . . . — „ — „

Czysty stan czynny. . . . . 15.597 K 59 g

UWAGA. Zapas kasowy w gotówce ulokowano łącznie z zapasami gotówki funduszu krajowego na 3% rachunek bieżący w Banku krajowym.

LW. 37.663/1901.

XXXIII. Fundusz zabudowania potoków górskich w dorzeczu Dniestru.

Zamknięcie rachunku za rok 1900.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1900 K	Należytość pozostała z końcem roku 1900 g
		DOCHODY.						
		a) **Rzeczywiste.**						
	1	Datek z funduszu krajowego . .	40.400	—	40.400	—	—	—
	2	„ „ państwowego funduszu melioracyjnego	40.400	—	40.400	—	—	—
	3	Odsetki od lokowanej gotówki . .	1.345	25	1.345	25	—	—
	4	Rozmaite	—	—	—	—	—	—
		Suma dochodów rzeczywistych	82.145	25	82.145	25	—	—
		b) **Przenośne** . . .	—	—	—	—	—	—
		Suma wszystkich dochodów .	82.145	25	82.145	25	—	—
		Zapas z początkiem roku 1900 . .	—	—	58.696	29	—	—
		Razem .	—	—	140.841	54	—	—
		WYDATKI.						
		a) **Rzeczywiste.**						
I.		Roboty ziemne:						
	1	Trasowanie i profilowanie . . .	32	20	32	20	—	—
	2	Karczowanie	—	—	—	—	—	—
	3	Wykop z odwozem na brzeg . .	14.096	95	14.096	95	—	—
	4	Materyały i narzędzia . . .	1.775	22	1.775	22	—	—
		Suma rubryki I. .	15.904	37	15.904	37	—	—
II.		Roboty regulacyjne:						
	5	Tamy faszynowe	7.371	41	7.371	41	—	—
	6	Wałki zatapiane	386	92	386	92	—	—
	7	Płotki podwójne	—	—	—	—	—	—
	8	„ pojedyńcze	46	33	46	33	—	—
	9	Progi	1.514	03	1.514	03	—	—
	10	Narzędzia	75	05	75	05	—	—
	11	Dozór budowy	1.404	60	1.404	60	—	—
		Suma rubryki II. .	10.798	34	10.798	34	—	—
III.		Budowa objektów:						
	12	Roboty ziemne	975	78	975	78	—	—
	13	Rozsadzanie skał	168	85	168	85	—	—
	14	Roboty ciesielskie	4.485	89	4.485	89	—	—
		Do przeniesienia . .	5.630 26.702	52 71	5.630 26.702	52 71	—	—

XXXIII. Fundusz zabudowania potoków górskich w dorzeczu Dniestru.

Zamknięcie rachunku za rok 1900.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1900 K	Należytość pozostała z końcem roku 1900 g
III.		Z przeniesienia	26.702	71	26.702	71	—	—
			5.630	52	5.630	52	—	—
	15	Roboty murarskie	7.361	26	7.361	26	—	—
	16	„ brukarskie	1.602	72	1.602	72	—	—
	17	„ kowalskie	415	34	415	34	—	—
	18	Narzędzia	—	—	—	—	—	—
	19	Dozór budowy	1 266	81	1.266	81	—	—
		Suma rubryki III.	16.276	65	16.276	65	—	—
IV.		Roboty dodatkowe:						
	20	Szkarpowanie stoków	983	—	983	—	—	—
	21	Ubezpieczenie stoków płotkami	990	16	990	16	—	—
	22	Zadarnienie stoków i odsypisk	8.351	51	8.351	51	—	—
	23	„ „ i nasiona	43	02	43	02	—	—
	24	Odwodnienie stoków (drenowanie)	386	10	386	10	—	—
		Suma rubryki IV	10.753	79	10.753	79	—	—
V.		Wykupno gruntów i odszkodowania:						
	25	Koszta komisyjne	267	68	267	68	—	—
	26	Wykupno gruntów	20.061	18	20.061	18	—	—
	27	Odszkodowanie za zniszczone kultury	47	—	47	—	—	—
	28	Koszta intabulacyi	5	60	5	60	—	—
		Suma rubryki V	20.381	46	20.381	46	—	—
VI.		Utrzymanie w czasie budowy:						
	29	Naprawa budowli regulacyjnych	6.674	86	6.674	86	—	—
	30	„ objektów	817	31	817	31	—	—
	31	Odnowienie kultur	158	95	158	95	—	—
	32	Straż rzeczna	1.462	40	1.462	40	—	—
		Suma rubryki VI	9.113	52	9.113	52	—	—
VII.		Koszta zarządu:						
	33	Najem lokalu (amortyzacya baraku)	—	—	—	—	—	—
	34	Sprzęty i potrzeby kancelaryjne	14	56	14	56	—	—
	35	Przyrządy geodetyczne	24	80	24	80	—	—
	36	Płaca i ryczałt na objazdy kierownika budowy	—	—	—	—	—	—
	37	Płaca i dodatek budowlany prowadzącego budowę	5.633	—	5.633	—	—	—
	38	Inne drobne	1.362	77	1.362	77	—	—
		Suma rubryki VII.	7.035	13	7.035	13	—	—
		Do przeniesienia	90.263	26	90.263	26	—	—

XXXIII. Fundusz zabudowania potoków górskich w dorzeczu Dniestru.

Zamknięcie rachunku za rok 1900.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1900 K	Należytość pozostała z końcem roku 1900 g
		Z przeniesienia . .	90.263	26	90.263	26		—
XIII.		Rozmaite i nieprzewidziane:						
	39	Budowa brodów	—	—	—	—		—
	40	Urządzenie dróg i ścieżek . . .	238	30	238	30	—	—
	41	Budowa dodatkowych objektów .	—	—	—	—	—	—
	42	Inne nieprzewidziane	1.084	28	1.084	28		—
		Suma rubryki VIII.	1.322	58	1.322	58	—	—
		Suma wydatków rzeczywistych	91.585	84	91.585	84	—	—
		b) **Przenośne** . . .	—	—	—	—	—	—
		Suma wszystkich wydatków .	91.585	84	91.585	84	—	—
		Zapas z końcem roku 1900: *a)* w gotówce . . 39.149 K 48 g *b)* w remanencie materyałów, narzędzi i sprzętów . . . 10.106 „ 22 „	—	—	49.255	70	—	—
		Razem .	—	—	140.841	54	—	—

Stan funduszu z końcem roku 1900.

Stan czynny.

Zapas z końcem roku 1900:

1. w gotówce	39.149 K 48 „	
w remanencie materyałów, narzędzi i sprzętów . . .	10.106 „ 22 g	
Suma stanu czynnego . .		49.255 K 70 g
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny .		49.255 K 70 g

UWAGA. Zapasy w gotówce ulokowano łącznie z zapasami gotówki funduszu krajowego na 3% rachunek bieżący w Banku krajowym.

Lw. 30.372/1901.

XXXIV. Fundusz regulacyi środkowej sekcyi rzeki Gniłej Lipy.

Zamknięcie rachunku za rok 1900.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1900. K	Należytość pozostała z końcem roku 1900. g
		DOCHODY						
		a) **Rzeczywiste.**						
	1	Datek z funduszu krajowego:						
		zaległy . . . 39.544 K 52 g						
		za rok 1900 . . 39.542 „ 84 „	79.087	36	39.542	—	39.545	36
	2	Datek z państwowego funduszu melioracyjnego:						
		zaległy . . . 29.657 K 18 g						
		za rok 1900 . . 29.657 „ 16 „	59.314	34	29.657	16	29.657	18
	3	Datki konkurencyjne:						
		zaległe . . . 29.314 K 32 g						
		za rok 1900 . . 29.657 „ 16 „	58.971	48	—	—	58.971	48
	4—5	Odsetki od lokowanej gotówki — rozmaite	—	—	—	—	—	—
		Suma dochodów rzeczywistych	197.373	18	69.199	16	128 174	02
		b) **Przenośne.**						
		Zaliczka z dochodów roku 1901 na pokrycie niedoboru roku 1900 . .	29.654	16	29.654	16	—	—
		Suma wszystkich dochodów .	227.027	34	98 853	32	128.174	02
		Zapas z początkiem roku 1900 . .	—	—	15.208	31	—	—
		Razem .	—	—	114.061	63	—	—
		WYDATKI.						
		a) **Rzeczywiste.**						
I.		Roboty ziemne:						
	1	Trasowanie	190	02	190	02	—	—
	2	Wykop ziemi nad wodą z odwozem na brzeg, lub odkład . . .	36.139	02	36.139	02	—	—
	3	Wykop ziemi pod wodą z odwozem na brzeg, lub odkład . . .	8.418	30	8.418	30	—	—
	4	Wykonanie nasypu dla podwyższenia brzegów	574	58	574	58	—	—
	5	Materyały i narzędzia	2.520	02	2.520	02	—	—
	6	Dozór budowy	1.101	67	1.101	67	—	—
		Suma rubryki I. .	48.943	61	48.943	61	—	—
		Z przeniesienia . .	48.943	61	48.943	61	—	—

XXXIV. Fundusz regulacyi środkowej sekcyi rzeki Gniłej Lipy.

Zamknięcie rachunku za rok 1900.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1900 K	Należytość pozostała z końcem roku 1900 g
		Z przeniesienia .	48.943	61	48.943	61	—	—
II.		Ubezpieczenie brzegów:						
	7	Płotki: *a)* Materyały, *b)* Robocizna .	627	82	627	82	—	—
	8—9	Narzut kamienny — *b)* Wałki zatapiane	—	—	—	—	—	—
		Suma rubryki II. .	627	82	627	82	—	—
III.		Mosty:						
	10	Roboty ciesielskie: *a)* Materyały, *b)* Robocizna	3.393	97	3.393	97	—	—
	11	Roboty kowalskie z materyałem .	103	16	103	16	—	—
	12	Rozmaite: *a)* roboty ziemne, *b)* pompowanie wody, *c)* ubezpieczenia .	165	78	165	78	—	—
		Suma rubryki III. .	3.662	91	3.662	91	—	—
IV.	13-15	Zakłady do spiętrzenia wody .	—	—	—	—	—	—
V.		Roboty dodatkowe:						
	16	Obsiew szkarp: *a)* nasiona . . . *b)* robocizna . .	616	28	616	28	—	—
VI.		Wykupno gruntów:						
	17	Koszta komisyjne	708	36	708	36	—	—
	18	Wykupno gruntów pod łożyska rzeki	—	—	—	—	—	—
	19	Odszkodowanie za grunta czasowo zajęte, za wycięte drzewa i zniszczone plony	173	59	173	59	—	—
	20	Koszta intabulacyi — sporządzenie map i t. d.	40	06	40	06	—	—
		Suma rubryki VI. .	922	01	922	01	—	—
VII.		Wykupno młynów:						
	21	Koszta komisyjne	—	—	—	—	—	—
	22	Wykupno młynów	46.000	—	46.000	—	—	—
		Suma rubryki VII. .	46.000	—	46.000	—	—	—
VIII.		Konserwacya w czasie budowy:						
	23	Płotki: *a)* Materyały, *b)* Robocizna .	41	10	41	10	—	—
	24	Opaski faszynowe: *a)* Materyały, *b)* Robocizna	47	30	47	30	—	—
	25	Czyszczenie łożyska, naprawa szkarp .	2.201	93	2.201	93	—	—
	26	Straż rzeczna	264	—	264	—	—	—
		Suma rubryki VIII.	2.554	33	2 554	33	—	—
		Do przeniesienia . .	103.326	96	103.326	96	—	—

XXXIV. Fundusz regulacyi środkowej sekcyi rzeki Gniłej Lipy.

Zamknięcie rachunku za rok 1900.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1900. K	Należytość pozostała z końcem roku 1900. g
		Do przeniesienia . .	103.326	96	103.326	96	—	—
IX.		Zarząd:						
	27	Najem lokalu, obsługa, opał . .	86	40	86	40	—	—
	28	Sprzęty i potrzeby kancelaryjne . .	80	92	80	92	—	—
	29	Przyrządy geodetyczne	50	33	50	33	—	—
	30	Koszta podróży i dyety kierownika budowy	4.237	12	4.237	12	—	—
	31	Koszta podróży i dyety delegata .	548	73	548	73	—	—
	32	Wynagrodzenie płatnika . . .	—	—	—	—	—	—
	33	Inne wydatki	174	82	174	82	—	—
		Suma rubryki IX. .	5.178	32	5.178	32	—	—
X.		Rozmaite i nieprzewidziane:						
	34	Uregulowanie ujść małych dopływów	367	18	367	18	—	—
	35	Budowa małych przepustów, szluz i mostów	33	30	33	30	—	—
	36	Budowa brodów i t. p.	308	90	308	90	—	—
	37	Budowle dla zamulenia starych łożysk, płotki, sadzonki i t. p. . . .	150	04	150	04	—	—
	38	Koszta oznaczenia okręgu konkurencyjnego i zawiązania Spółki wodnej	—	—	—	—	—	—
	39	Inne nieprzewidziane (zwrot kosztów projektu)	1.232	95	1.232	95	—	—
		Suma rubryki X. .	2.092	37	2.092	37	—	—
		Suma wydatków rzeczywistych	110.597	65	110.597	65	—	—
		b) **Przenośne.**						
		Zwrot otrzymanej zaliczki . . .	29.654	16	—	—	29.654	16
		Suma wszystkich wydatków .	140.251	81	110.597	65	29.654	16
		Zapas z końcem roku 1900:						
		a) w gotówce . . . — K — g						
		b) w remanencie materyałów, narzędzi i sprzętów . . . 3.463 „ 98 „	—	—	3.463	98	—	—
		Razem .	—	—	114.061	63	—	—

XXXIV. Fundusz regulacyi środkowej sekcyi rzeki Gniłej Lipy.

Zamknięcie rachunku za rok 1900.

Stan funduszu z końcem roku 1900.

Stan czynny.

a) Zapas z końcem roku 1900:			
1. w gotówce	— K — g		
2. w remanencie materyałów, narzędzi i sprzętów	3.463 „ 98 „		
b) Należytości czynne:			
1. zaległy datek krajowy . . .	39.545 „ 36 „		
2. datek z państwowego funduszu melioracyjnego	29 657 „ 18 „		
3. zaległe datki konkurencyjne . .	58.971 „ 48 „		
Suma stanu czynnego . .		131.638 K — g	

Stan bierny.

Zwrot otrzymanej zaliczki	29.654 „ 16 „
Czysty stan czynny .	101.983 K 84 g

LW. 27.676/901.

XXXV. Fundusz zabudowania potoku Glińsko.

Zamknięcie rachunku za rok 1900.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1900. K	Należytość pozostała z końcem roku 1900. g
		DOCHODY.						
		a) **Rzeczywiste.**						
	1	Datek z funduszu krajowego . .	—	—	—	—	—	—
	2	Datek z państwowego funduszu melioracyjnego	—	—	—	—	—	—
	3	Odsetki od lokowanych kapitałów .	—	20	—	20	—	—
	4	Rozmaite	19	—	19	—	—	—
		Suma dochodów rzeczywistych	19	20	19	20	—	—
		b) **Przenośne.**	—	—	—	—	—	—
		Suma wszystkich dochodów .	19	20	19	20	—	—
		Zapas z początkiem roku 1900 . .	—	—	6.304	82	—	—
		Razem .	—	—	6.324	02	—	—
		WYDATKI.						
		a) **Rzeczywiste.**						
I.		Roboty ziemne:						
	1—2	Trasowanie, profilowanie i karczowanie.	—	—	—	—	—	—
	3	Wykop z odwozem na brzeg . .	711	46	711	46	—	—
	4	Materyały i narzędzia	148	54	148	54	—	—
		Suma rubryki I. .	860	—	860	—	—	—
II.		Roboty regulacyjne:						
	11	Dozór robót	315	—	315	—	—	—
III.		Budowa objektów:						
	17	Roboty kowalskie	16	30	16	30	—	—
IV.		Roboty dodatkowe:						
	20	Szkarpowanie stoków	289	20	289	20	—	—
	21	Ubezpieczenie stoków płotkami: *a)* materyały *b)* robocizna.	361	18	361	18	—	—
	22	Zdzieranie stoków i odsypisk . .	1.791	51	1.791	51	—	—
	23	Zadarnienie stoków	339	48	339	48	—	—
	24	Odnowienie kultur (drenowanie) . .	—	—	—	—	—	—
		Suma rubryki IV. .	2.781	37	2.781	37	—	—
		Do przeniesienia . .	3 972	67	3 972	67	—	—

XXXV. Fundusz zabudowania potoku Glińsko.

Zamknięcie rachunku za rok 1900.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1900. K	Należytość pozostała z końcem roku 1900. g
		Z przeniesienia . .	3.972	67	3.972	67	—	—
V.		Wykupno gruntów i odszkodowania:						
	27	Odszkodowanie za zniszczone kultury	6	72	6	72	—	—
VI.		Utrzymanie w czasie budowy:						
	29	Naprawa budowli regulacyjnych .	132	69	132	69	—	—
	30	„ objektów	19	—	19	—	—	—
	31	Odnowienie kultur (zadrzewienie stoków i odsypisk)	107	13	107	13	—	—
	32	Straż rzeczna	199	50	199	50	—	—
		Suma rubryki VI. .	458	32	458	32	—	—
VII.		Koszta zarządu:						
	33	Najem lokalu (amortyzacya buraku) .	40	—	40	—	—	—
	34	Sprzęty i potrzeby kancelaryjne . .	16	—	16	—	—	—
	35-36	Przyrządy geodetyczne, płaca i ryczałt na objazdy kierownika . . .	—	—	—	—	—	—
	37	Płaca i dodatek budowlany prowadzącego budowę	317	—	317	—	—	—
	38	Inne drobne	77	08	77	08	—	—
		Suma rubryki VII. .	450	08	450	08	—	—
VIII.		Rozmaite i nieprzewidziane . .	—	—	—	—	—	—
		Suma wydatków rzeczywistych	4.887	79	4.887	79	—	—
		b) **Przenośne.**	—	—	—	—	—	—
		Suma wszystkich wydatków .	4.887	79	4.887	79	—	—
		Zapas z końcem roku 1900:						
		a) w gotówce . . 1.325 K 95 g						
		b) w remanencie narzędzi i sprzętów . 110 „ 28 „	—	—	1.436	23	—	—
		Razem .	—	—	6.324	02	—	—

XXXV. Fundusz zabudowania potoku Glińsko.

Zamknięcie rachunku za rok 1900.

Stan fuduszu z końcem roku 1900.

Stan czynny.

Zapas z końcem roku 1900:			
a) w gotówce	1.325 K 95 g		
b) w remanencie narzędzi i sprzętów	110 „ 28 „		
Suma stanu czynnego			1.436 K 23 g
Stan bierny			— „ „
Czysty stan czynny			1.436 K 23 „

UWAGA. Zapasy kasowe w gotówce ulokowano łącznie z zapasami gotówki funduszu krajowego na 3% rachunek bieżący w Banku krajowym.

LW. 26.678/901.

XXXVI. Fundusz zabudowania potoku Bystra.

Zamknięcie rachunku za rok 1900.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1900 K	Należytość pozostała z końcem roku 1900 g
		DOCHODY.						
		a) **Rzeczywiste.**						
	1	Datek z funduszu krajowego . .	30.000	—	30.000	—	—	—
	2	Datek z państwowego funduszu melioracyjnego	30.000	—	30.000	—	—	—
	3	Odsetki od lokowanej gotówki . .	1.811	80	1.811	80	—	—
	4	Rozmaite	—	—	—	—	—	—
		Suma dochodów rzeczywistych	61.811	80	61.811	80	—	—
		b) **Przenośne.** . . .	—	—	—	—	—	—
		Suma wszystkich dochodów .	61.811	80	61.811	80	—	—
		Zapas kasowy z początkiem roku 1900	—	—	64.989	58	—	—
		Razem .	—	—	126.801	38	—	—
		WYDATKI.						
		a) **Rzeczywiste.**						
I.		Roboty regulacyjne:						
	1	Roboty ziemne (wykop, plantowanie, trasowanie).	14.090	03	14.090	03	—	—
	2	Tamy podłużne (materyał—robocizna)	41.631	70	41.631	70	—	—
	3	Tamy poprzeczne (materyał — robocizna)	—	—	—	—	—	—
	4	Dozór budowy.	714	—	714	—	—	—
		Suma rubryki I. .	56.435	73	56 435	73	—	—
II.		Roboty przy zabudowaniu:						
	5	Roboty ziemne	103	48	103	48	—	—
	6	Zapory drewniane	—	—	—	—	—	—
	7	Zapory kamienne	887	40	887	40	—	—
	8—9	Szkarpowanie, zabezpieczenie stoków i zalesienie.	—	—	—	—	—	—
	10-11	Ogrodzenie — dozór budowy . .	—	—	—	—	—	—
		Suma rubryki II. .	990	88	990	88	—	—
III.		Wykupno gruntów:						
	12	Koszta wykupna, intabulacyi, komisyi i odszkodowania . . .	173	25	173	25	—	—
		Do przeniesienia . .	57.599	86	57.599	86	—	—

XXXVI. Fundusz zabudowania potoku Bystra.

Zamknięcie rachunku za rok 1900.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1900. K	Należytość pozostała z końcem roku 1900. g
		Z przeniesienia . .	57.599	86	57.599	86	—	—
IV.		Utrzymanie robót:						
	13	Naprawa robót regulacyjnych . .	—	—	—	—	—	—
	14	„ „ zabudowawczych .	293	80	293	80	—	—
	15	Straż przy konserwacyi robót . .	—	—	—	—	—	—
		Suma rubryki IV. .	293	80	293	80	—	—
V.		Koszta zarządu:						
	16	Narzędzia, sprzęty, przyrządy . .	2.318	66	2.318	66	—	—
	17	Najem lokalu (dzierżawa gruntów) .	300	—	300	—	—	—
	18	Płace urzędników	2.600	—	2.600	—	—	—
	19	Inne drobne wydatki (ubezpieczenie robotników, korespondencye etc.) .	1.355	66	1.355	66	—	—
		Suma rubryki V. .	6.574	32	6.574	32	—	—
VI.		Rozmaite nieprzewidziane . . .	5.151	46	5.151	46	—	—
		Suma wydatków rzeczywistych	69.619	44	69.619	44	—	—
		b) **Przenośne.**	—	—	—	—	—	—
		Suma wszystkich wydatków .	69.619	44	69.619	44	—	—
		Zapas z końcem r. 1900: *a)* w gotówce . . . 55.464 58 K *b)* w remanentach materyałów, narzędzi i sprzętów 1.717 36 „	—	—	57.181	94	—	—
		Razem .	—	—	126.801	38	—	—

Stan funduszu z końcem roku 1900.

Stan czynny.

a) Zapas	*a)* w gotówce	55.464 K 58 g	
	b) w remanencie materyałów, narzędzi i sprzętów	1.717 „ 36 „	
	Suma stanu czynnego . . .		57.181 K 94 g
Stan bierny . . .	. . . . .		— „ — „
	Czysty stan czynny		57.181 K 94 g

UWAGA. Zapas kasowy w gotówce ulokowano łącznie z zapasami gotówki funduszu krajowego na 3% rachunek bieżący w Banku krajowym.
LW. 26.679/1901.

XXXVII. Fundusz regulacyi rzeki górnego Dniestru.

Zamknięcie rachunku za rok 1900.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1900. K	Należytość pozostała z końcem roku 1900. g
		DOCHODY.						
		a) **Rzeczywiste.**						
	1	Datek z funduszu krajowego, uzupełnienie II. raty	78.856	—	78.856	—	—	—
	2	Datek z państwowej dotacyi na budowle wodne: *a* reszta I. raty . . 91.428 K *b)* II. rata . . . 131.428 „	222 856	—	65.714	—	157.142	—
	3	Datki konkurencyjne . . .	—	—	—	—	—	—
	4	Odsetki od lokowanej gotówki . .	3.135	55	3.135	55	—	—
	5	Rozmaite	11	88	11	88	—	—
		Suma dochodów rzeczywistych	304.859	43	147.717	43	157.142	—
		b) **Przenośne** . . .	—	—	—	—	—	—
		Suma wszystkich dochodów .	304.859	43	147.717	43	157.142	—
		Zapas z początkiem roku 1900: *a)* w gotówce . . 194.140 K 97 g *b)* w remanencie materyałów, narzędzi i sprzętów . . 19 388 „ 43 „	—	—	213 529	40	—	—
		Razem .	—	—	361.246	83	—	—
		WYDATKI.						
		a) **Rzeczywiste.**						
I.		Roboty ziemne:						
	1	Trasowanie	2.114	95	2.114	95	—	—
	2	Karczowanie	561	30	561	30	—	—
	3	Wykop z przekopów z odwozem do starych koryt, lub na brzegi .	40.473	22	40.473	22	—	—
	4	Szkarpowanie urwistych brzegów .	—	—	—	—	—	—
	5	Materyały i narzędzia . . .	7.238	40	7.238	40	—	—
	6	Dozór robót ziemnych . . .	3.775	21	3.775	21	—	—
		Suma rubryki I. .	54.163	08	54.163	08	—	—
II.		Roboty regulacyjne:						
	7	Budowle faszynowe	4.571	81	4.571	81	—	—
	8	„ kamienne . . .	851	55	851	55	—	—
	9	Narzędzia do robót regulacyjnych .	48	21	48	21	—	—
	10	Dozór robót	105	—	105	—	—	—
		Suma rubryki II. .	5.576	57	5.576	57	—	—
		Do przeniesienia .	59.739	65	59.739	65	—	—

XXXVII. Fundusz regulacyi rzeki górnego Dniestru.

Zamknięcie rachunku za rok 1900.

Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	g	Uiszczenie K	g	Należytość pozostała z końcem roku 1900 K	g
	Z przeniesienia . .	59 739	65	59.739	65	—	—
	Budowa objektów:						
11	Roboty ciesielskie	12.608	02	12.608	02	—	—
12	„ kowalskie	10	—	10	—	—	—
13	Rozmaite	327	01	327	01	—	—
	Suma rubryki III. .	12.945	03	12.945	03	—	—
	Roboty dodatkowe:						
14	Zasadzenie odsypisk	48	—	48	—	—	—
	Suma rubryki IV. .	48	—	48	—	—	—
	Wykupno gruntów i odszkodowania:						
15	Koszta komisyjne	1 040	38	1.040	38	—	—
16	Wykupno gruntów pod koryto i drogi holownicze	2.382	96	2.382	96	—	—
17	Odszkodowanie za grunta przecięte przekopami	52	80	52	80	—	—
18	Odszkodowanie za zniszczone plony .	620	88	620	88	—	—
19	Koszta intabulacyjne	353	16	353	16	—	—
	Suma rubryki V .	4.450	18	4.450	18	—	—
20-21	Utrzymanie w czasie budowy . .	—	—	—	—	—	—
	Koszta zarządu:						
22	Najem lokalu	632	10	632	10	—	—
23	Sprzęty i potrzeby kancelaryjne .	1.048	36	1.048	36	—	—
24	Przyrządy geodetyczne . . .	261	72	261	72	—	—
25	Dyety, koszta podróży i dodatek bud. urzędników kierownictwa budowy	13 708	49	13.708	49	—	—
26	Wynagrodzenie kasyera . . .	690	—	690	—	—	—
27	Koszta komisyj programowych, inspekcyjnych i kolaudacyjnych . .	665	98	665	98	—	—
28	Inne	503	11	503	11	—	—
	Suma rubryki VII. .	17.509	76	17.509	76	—	—
	Rozmaite i nieprzewidziane:						
29	Urządzenie drogi holowniczej . .	797	29	797	29	—	—
30	Bagrowanie przekopów samoczynnych	91	35	91	35	—	—
31-32	Urządzenie poideł i przewozów — korekcya ujść dopływów . . .	—	—	—	—	—	—
33	Objekty dodatkowe	155	01	155	01	—	—
34	Stacyonowanie i odgraniczenie . .	243	89	243	89	—	—
35	Pomiary hydrometryczne . . .	20	10	20	10	—	—
36	Zwrot kosztów sporządzenia projektu	—	—	—	—	—	—
37	Inne	352	35	352	35	—	—
	Suma rubryki VIII.	1.659	99	1.659	99	—	—
	Suma wydatków rzeczywistych	96.352	61	96 352	61	—	—
	Do przeniesienia .	96.352	61	96.352	61	—	—

XXXVII. Fundusz regulacyi rzeki górnego Dniestru.

Zamknięcie rachunku za rok 1900.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 190 K
		Z przeniesienia . .	96.352	61	96.352	61	—
		b) **Przenośne**	—	—	—	—	—
		Suma wszystkich wydatków	96.352	61	96.352	61	—
		Zapas z końcem roku 1900:					
		a) w gotówce . . 180.477 K 17 g					
		b) w remanencie materyałów, narzędzi i budynków . . 84.417 „ 05 „	—	—	264.894	22	—
		Razem .	—	—	361 246	83	—

Stan funduszu z końcem roku 1900.

Stan czynny.

a)	Pozostałość kasowa:		
	1. w gotówce	180.477 K 17 g	
	2. w remanencie materyałów, narzędzi i budynków	84.417 „ 05 „	
b)	Należytości czynne: Zaległy datek z państwowej dotacyi na budowle wodne	157.142 „ — „	
	Suma stanu czynnego .		422.036 K 22 g
Stan bierny			— „ — „
	Czysty stan czynny .		422.036 K 22 g

UWAGA. Zapas kasowy w gotówce, ulokowano łącznie z zapasami gotówki funduszu krajowego na 3% rachunek bieżący w Banku krajowym.

LW. 35.335/901.

XXXVIII. Fundusz obwałowania Wisły i Wisłoki w powiecie Mieleckim.

Zamknięcie rachunku za rok 1900.

Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1900. K	Należytość pozostała z końcem roku 1900. g
	A) Fundusz regulacyjny.						
	DOCHODY.						
	a) **Rzeczywiste.**						
1	Datek z funduszu krajowego . .	89.740	—	89.740	—	—	—
2	„ „ państwowego funduszu melioracyjnego	89.740	—	89 740	—	—	—
3	Datki konkurencyjne	44.870	—	44.870	—	—	—
4	Odsetki od kapitałów lokowanych .	3.251	—	3.251	—	—	—
5	Rozmaite	354	80	354	80	—	—
	Suma dochodów rzeczywistych	227.955	80	227.955	80	—	—
	b) **Przenośne.**						
1	Zaliczka pobrana z rachunku roku 1901 na pokrycie niedoboru roku 1900	56.631	44	56 631	44	—	—
2	Gotówka otrzymana z lokacyi w Banku krajowym	91.048	—	91.048	—	—	—
	Suma dochodów rzeczywistych	375.635	24	375.635	24	—	—
	Zapas z początkiem roku 1900 . .	—	—	109.490	01	—	—
	Razem .	—	—	485.125	25	—	—
	WYDATKI.						
	a) **Rzeczywiste.**						
I.	Roboty ziemne	231.782	69	231.782	69	—	—
II.	Budowa objektów:						
	A) Szluzy i przepusty wałowe:						
9	Roboty ciesielskie	10.622	57	10.622	57	—	—
10	„ murarskie	14.436	35	14.436	35	—	—
11	„ kowalskie	1.258	01	1.258	01	—	—
12	Rozmaite	1.549	61	1.549	61	—	—
	B) Mosty drewniane.						
13-14	Roboty ciesielskie i kowalskie . .	—	—	—	—	—	—
15	Rozmaite	1.390	41	1.390	41	—	—
	Suma rubryki II. .	29.256	95	29.256	95	—	—
	Do przeniesienia . .	261.039	64	261.039	64	—	—

XXXVIII. Fundusz obwałowania Wisły i Wisłoki w powiecie Mieleckim.

Zamknięcie rachunku za rok 1900.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1900. K	Należytość pozostała z końcem roku 1900. g
		Z przeniesienia . .	261.039	64	261.039	64	—	—
III.		Roboty dodatkowe:						
	16	Obsiew szkarp, wałów, potoków i rowów	1.868	28	1.868	28	—	—
	17	Ubezpieczenie szkarp, potoków i rowów płotkami faszynowymi i progami	2.229	22	2 229	22	—	—
	18	Ubezpieczenie szkarp darniami . .	892	48	892	48	—	—
	19	„ „ progami i szutrowanie przejazdów wałowych .	4.400	99	4.400	99	—	—
		Suma rubryki III .	9.390	97	9.390	97	—	—
IV.		Wykupno gruntów i odszkodowania	88.487	18	88.487	18	—	—
V.		Utrzymanie w czasie budowy:						
	27	Naprawa szkarp: *a)* wałów, *b)* potoków, *c)* rowów	2.121	59	2.121	59	—	—
	28	Naprawa płotków	80	38	80	38	—	—
	29	„ darniowania	65	12	65	12	—	—
	30	Straż rzeczna i wałowa . . .	1.195	90	1.195	90	—	—
		Suma rubryki V. .	3.462	99	3.462	99	—	—
VI.		Koszta zarządu:						
	31	Najem lokalu	240	—	240	—	—	—
	32	Sprzęty i potrzeby kancelaryjne . .	635	63	635	63	—	—
	33	Przyrządy geodytyczne	97	81	97	81	—	—
	34	Dyety i koszta podróży delegata .	40	56	40	56	—	—
	35	Koszta podróży, płaca i dodatek budowlany kierownika budowy .	12.015	38	12.015	38	—	—
	36	Wynagrodzenie kasyera . . .	875	—	875	—	—	—
	37	Inne	580	23	580	23	—	—
		Suma rubryki VI. .	14.484	61	14.484	61	—	—
VII.		Rozmaite i nieprzewidziane:						
	38	Rowy dodatkowe	1.116	05	1.116	05	—	—
	39	Objekty	4 327	23	4.327	23	—	—
	40	Zdjęcia uzupełniające	48	45	48	45	—	—
		Do przeniesienia . .	5.491 376.865	73 39	5.491 376.865	73 39	— —	— —

XXXVIII. Fundusz obwałowania Wisły i Wisłoki w powiecie Mieleckim.

Zamknięcie rachunku za rok 1900.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1900. K	Należytość pozostała z końcem roku 1900. g
		Z przeniesienia . .	376.865	39	376.865	39	—	—
			5.491	73	5.491	73	—	—
VII.	41	Zwrot kosztów sporządzenia projektu	—	—	—	—	—	—
	42	Inne	153	85	153	85	—	—
		Suma rubryki VII. .	5.645	58	5.645	58	—	—
		Suma wydatków rzeczywistych	382.510	97	382.510	97	—	—
		b) **Przenośne.**						
	1	Zwrot zaliczki pobranej na pokrycie niedoboru	56.631	44	—	—	56.631	44
	2	Gotówka ulokowana w Banku krajowym	91.048	—	91.048	—	—	—
		Suma wszystkich wydatków .	530.190	41	473.558	97	56.631	44
		Zapas z końcem roku 1900:						
		a) w gotówce . . — K — g						
		b) w remanencie materyałów i sprzętów 11.566 „ 28 „	—	—	11.566	28	—	—
		Razem .	—	—	485.125	25	—	—
		B) Fundusz konserwacyjny.						
		DOCHODY.						
		Za sprzedaną trawę	219	21	219	21	—	—
		Suma dochodów .	219	21	219	21	—	—
		WYDATKI.						
		Zapas kasowy z końcem roku 1900 .	—	—	219	21	—	—

XXXVIII. Fundusz obwałowania Wisły i Wisłoki w powiecie Mieleckim.

Zamknięcie rachunku za rok 1900.

Stan funduszów z końcem roku 1900.

A) Fundusz regulacyjny.

Stan czynny.

Zapas kasowy:		
a) w gotówce	— K — g	
b) w remanencie materyałów, narzędzi i sprzętów . .	11.566 „ 28 „	
Suma stanu czynnego		11.566 K 28 g

Stan bierny.

Zwrot pobranej zaliczki na pokrycie niedoboru	56.631 „ 44 „
Czysty stan bierny . .	45.065 K 16 g

B) Fundusz konserwacyjny.

Stan czynny.

Zapas kasowy w gotówce	219 K 21 g
Stan bierny:	— „ — „
Czysty stan czynny . .	219 K 21 g

UWAGA. Zapas kasowy w gotówce ulokowano łącznie z zapasami gotówki funduszu krajowego na 3% rachunek bieżący w Banku krajowym.

LW. 27.679/901.

XXXIX. Fundusz konserwacyi rzeki Trześniówki.

Zamknięcie rachunku za rok 1900

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1900. K	Należytość pozostała z końcem roku 1900. g
		A) Fundusz konserwacyjny.						
		DOCHODY.						
		a) **Rzeczywiste.**						
	1	Datek z funduszu krajowego	1.000	—	1.000	—	—	—
	2	Datki konkurencyjne	3.099	74	—	—	3.099	74
	3	Sprzedaż trawy	1.511	84	1.511	84	—	—
	4	Odsetki od kapitałów lokowanych	—	—	—	—	—	—
	5	Rozmaite	—	40	—	40	—	—
		Suma dochodów rzeczywistych	5.611	98	2.512	24	3.099	74
		b) **Przenośne.**						
		Pokrycie niedoboru	164	25	164	25	—	—
		Suma wszystkich dochodów	5.776	23	2.676	49	3.099	74
		Zapas z początkiem roku 1900	—	—	427	26	—	—
		Razem	—	—	3.103	75	—	—
		WYDATKI.						
		a) **Rzeczywiste.**						
I.		Roboty ziemne:						
	1	Czyszczenie łożysk i szkarpowanie brzegów	543	41	543	41	—	—
	2	Naprawa wałów	—	—	—	—	—	—
		Suma rubryki I.	543	41	543	41	—	—
II.		Ubezpieczenia:						
	3	Ubezpieczenie brzegów	99	—	99	—	—	—
	4	Obsiew wałów	—	—	—	—	—	—
		Suma rubryki II.	99	—	99	—	—	—
III.		Objekty:						
	5	Szluza i przepusty	98	54	98	54	—	—
	6	Mosty i brody	240	78	240	78	—	—
		Suma rubryki III.	339	32	339	32	—	—
		Do przeniesienia	981	73	981	73	—	—

XXXIX. Fundusz konserwacyi rzeki Trześniówki.

Zamknięcie rachunku za rok 1900.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1900. K	Należytość pozostała z końcem roku 1900. g
		Z przeniesienia . .	981	73	981	73	—	—
IV.	7—8	Odszkodowania za grunta . .	—	—	—	—	—	—
V.		Koszta zarządu:						
	9	Utrzymanie konduktora . . .	528	—	528	—	—	—
	9a	„ strażników	900	—	900	—	—	—
	10	Narzędzia	—	—	—	—	—	—
	11	Rozmaite	266	76	266	76	—	—
		Suma rubryki V. .	1.694	76	1.694	76	—	—
	12	Niezużyta nadwyżka dochodów przeniesiona do funduszu rezerwowego	—		—	—	—	—
		Suma wydatków rzeczywistych	2.676	49	2.676	49	—	—
		b) **Przenośne.**						
	1	Depozyta	173	46	—	—	173	46
	2	Zwrot do funduszu rezerwowego .	164	25	—	—	164	25
		Suma wszystkich wydatków .	3.014	20	2.676	49	337	71
		Zapas z końcem roku 1900:						
		a) w gotówce (depozyta) 173 K 46 g						
		b) w remanencie materyałów, narzędzi i sprzętów . . . 253 „ 80 „	—	—	427	26	—	—
		Razem .	—	—	3.103	75	—	—
		B) Fundusz rezerwowy.						
		DOCHODY.						
	1	Niezużyta nadwyżka dochodów z roku 1900	—	—	—	—	—	—
	2	Odsetki od kapitałów lokowanych .	138	57	138	57	—	—
	3	Zwrot z funduszu konserwacyi pokrycia niedoboru	164	25	—	—	164	25
		Suma dochodów .	302	82	138	57	164	25
		Zapas z początkiem roku 1900 . .	—	—	5.597	52	—	—
		Razem .	—	—	5.736	09	—	—

XXXIX. Fundusz konserwacyi rzeki Trześniówki.

Zamknięcie rachunku za rok 1900.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1900. K	Należytość pozostała z końcem roku 1900. g
		WYDATKI.						
	1	Koszta przedłużenia Żupawy . .	1.059	43	1.059	43	—	—
	2	Pokrycie niedoboru funduszu konserw.	164	25	164	25	—	—
		Suma wydatków .	1.223	68	1.223	68	—	—
	2	**Zapas kasowy** z końcem roku 1900 .	—	—	4.512	41	—	—
		Razem .	—	—	5.736	09	—	—

Stan funduszów z końcem roku 1900.

A) Fundusz konserwacyjny.

Stan czynny.

a) Zapasy: 1. w gotówce (depozyta) . . . 173 K 46 g
2. w remanencie narzędzi i sprzętów . 253 „ 80 „
b) Należytości czynne: Zaległe datki konkurencyjne 3.099 „ 74 „

Suma stanu czynnego . . . 3.527 K — g

Stan bierny.

Należytości bierne: 1. Depozyta . . . . 173 K 46 g
2. Zwrot do funduszu rezerwow. 164 „ 25 „

Suma stanu biernego . . . 337 „ 71 „

Czysty stan czynny . . . 3.189 K 29 g

B) Fundusz rezerwowy.

Stan czynny.

a) Zapas w gotówce . . . . . 4.512 K 41 g
b) Należytości czynne: Zwrot z funduszu konserwacyi na pokrycie niedoboru . . . 164 „ 25 „

Suma stanu czynnego . . . 4.676 K 66 g

Stan bierny . . . . . — „ — „

Czysty stan czynny . . . 4.676 K 66 g

UWAGA. Zapasy w gotówce ulokowano łącznie z zapasami gotówki funduszu krajowego na 3% rachunek bieżący w Banku krajowym

LW. 32.080 1901.

XL. Fundusz konserwacyi zabudowania potoku górskiego Michałów.

Zamknięcie rachunku za rok 1900.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie.	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1900. K	Należytość pozostała z końcem roku 1900. g
		DOCHODY.						
	1	Datek konkurencyjny gminy Maniowa za lata 1898 i 1899	156	—	156	—	—	—
	2	Datek konkurencyjny funduszu drogowego za lata 1897, 1898 i 1899 .	234	—	234	—	—	—
		Suma dochodów .	390	—	390	—	—	—
	1	Zapas z początkiem roku 1900 . .	—	—	234	—	—	—
		Razem .	—	—	624	—	—	—
		WYDATKI.						
		Płaca strażnika i koszta konserwacyi	182	—	182	—	—	—
		Suma wydatków .	182	—	182	—	—	—
		Zapas z końcem roku 1900 . . .	—	—	442	—	—	—
		Razem .	—	—	624	—	—	—

UWAGA. Stan majątku funduszu z końcem roku 1900 wynosi w gotówce 442 kor. jak powyżej wykazano.

LW. 32.101/901.

XLI. Fundusz konserwacyi obwałowania Wisły i Sanu w powiecie Tarnobrzeskim.

Zamknięcie rachunku za rok 1900.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1900. K	Należytość pozostała z końcem roku 1900. g
		DOCHODY.						
	1	Sprzedaż trawy	9.919	34	9.919	34	—	—
	2	Odszkodowania	33	10	33	10	—	—
	3	Odsetki od kapitałów lokowanych .	1.630	33	1 630	33	—	—
	4	Rozmaite	43	—	43	—	—	—
		Suma dochodów .	11.625	77	11.625	77	—	—
		Zapas z początkiem roku 1900 . .	—	—	40 758	36	—	—
		Razem .	—	—	52.384	13	—	—
		WYDATKI.						
	1	Podatek gruntowy	170	36	170	36	—	—
	2	Koszta komisyi	479	03	479	03	—	—
	3	Rozmaite	157	80	157	80	—	—
		Suma wydatków .	807	19	807	19	—	—
		Zapas kasowy z końcem roku 1900 .	—	—	51.576	94	—	—
		Razem .	—	—	52.384	13	—	—

UWAGA. Zapas kasowy w gotówce ulokowano na 4% rachunek bieżący w Banku krajowym.

LW. 32.078/901.

XLII. Fundusz obwałowania lewego brzegu Wisły w powiecie Krakowskim.

Zamknięcie rachunku za rok 1900.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1900. K	Należytość pozostała z końcem roku 1900. g
		DOCHODY.						
		a) **Rzeczywiste.**						
	1	Datek z funduszu krajowego . .	43.548	—	43.548	—	—	—
	2	„ z państwowego funduszu melioracyjnego	32.661	—	32.661	—	—	—
	3	Datki konkurencyjne	32.661	—	10.000		22.661	—
	4	Odsetki od lokowanej gotówki . .	7	90	7	90	—	—
	5	Rozmaite	13	74	13	74	—	—
		Suma dochodów rzeczywistych	108.891	64	86.230	64	22.661	—
		b) **Przenośne** . . .	—	—	—	—	—	—
		Suma wszystkich dochodów .	108.891	64	86.230	64	22.661	—
		WYDATKI.						
		a) **Rzeczywiste.**						
I.		Roboty ziemne:						
	1	Wykop z rowów materyałowych z odwozem na wał	10.133	41	10.133	41	—	—
	2	Wykop z rowów dopływowych i odpływowych	400	80	400	80	—	—
	3—4	Przewóz ziemi na odległość 80 *m* i 100 *m* i wyżej	—	—	—	—	—	—
	5	Wykonanie nasypu wału . . .	2.407	37	2.407	37	—	—
	5*a*	Materyały i narzędzia . . .	440	86	440	86	—	—
	5*b*	Dozór budowy	310	20	310	20	—	—
	6	Obsiew szkarp wałów . . .	—	—	—	—	—	—
		Suma rubryki I. .	13.692	64	13.692	64	—	—
II.		Wywłaszczenie gruntów:						
	7	Przeniesienie budynków . . .	72	—	72	—	—	—
	8	Grunta pod rowy materyałowe . .	3.065	58	3.065	58	—	—
	9—10	„ „ „ dopływowe i odpływowe i wały wsteczne	—	—	—	—	—	—
	11	„ „ wał wiślany . . .	—	—	—	—	—	—
	12	„ „ drogi równoległe . .	} 50	40	50	40	—	—
	12*a*	Koszta komisyi i intabulacyi . .						
		Suma rubryki II. .	3.187	98	3.187	98	—	—
III.	13-15	Ubezpieczenia	—	—	—	—	—	—
		Do przeniesienia .	16.880	62	16.880	62	—	—

XLII. Fundusz obwałowania lewego brzegu Wisły w powiecie Krakowskim.

Zamknięcie rachunku za rok 1900.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1900 K	Należytość pozostała z końcem roku 1900 g
		Z przeniesienia .	16.880	62	16 880	62	—	—
IV.		Budowa upustów:						
	16-19	Przepust Nr. 1., 2., 3., 4 . . .	—	—	—	—	—	—
	20	„ „ 5.	1.495	96	1.495	96	—	—
	21	„ „ 6.	—	—	—	—	—	—
	22	„ „ 7.	1.300	77	1.300	77	—	—
		Suma rubryki IV .	2.796	73	2.796	73	—	—
V.		Utrzymanie w czasie budowy:						
	23	Straż wałowa	—	—	—	—	—	—
	23*a*	Konserwacya wałów	51	20	51	20	—	—
	23*b*	„ rowów						
		Suma rubryki V. .	51	20	51	20	—	—
VI.		Koszta zarządu:						
	24	Przybory geodetyczne i kancelaryjne	187	92	187	92	—	—
	25	Płaca, dod. bud. i koszta podróży kierownika budowy	3.570	90	3.570	90	—	—
	26	Remuneracya płatnika . . .	180	—	180		—	—
	27	Koszta inspekcyi	51	17	51	17	—	—
	28	Wydatki drobne	291	78	291	78	—	—
		Suma rubryki VI. .	4 281	77	4.281	77	—	—
VII.		Nieprzewidziane:						
	29	Kasa chorych	294	73	294	73	—	—
		Suma wydatków rzeczywistych	24.305	05	24.305	05	—	—
		b) **Przenośne** . . .	—	—	—	—	—	—
		Suma wszystkich wydatków .	24.305	05	24.305	05	—	—
		Zapas z końcem roku 1900:						
		a) w gotówce . . . 57.881 K 23 g						
		b) w remanentach materyałów i narzędzi . 4.044 „ 36 „	—	—	61.925	59	—	—
		Razem .	—	—	86.230	64	—	—

XLII. Fundusz obwałowania lewego brzegu Wisły w powiecie Krakowskim.

Zamknięcie rachunku za rok 1900.

Stan funduszu z końcem roku 1900.

Stan czynny.

a) Zapas: 1. w gotówce	57.881 K 23 g		
2. w remanencie materyałów, narzędzi i sprzętów . . .	4.044 „ 36 „		
b) Należytości zaległe: Zaległe datki konkurencyjne	22.661 „ — „		
Suma stanu czynnego		84.586 K 59 g	
Stan bierny		— „ — „	
Czysty stan czynny .		84.586 K 59 g	

UWAGA. Fundusz obwałowania lewego brzegu Wisły utworzono i budowę rozpoczęto w myśl uchwały Wydziału krajowego z d. 22. maja 1900 L. 33.712.

Zapas kasowy w gotówce ulokowano łącznie z zapasami gotówki funduszu krajowego na 3% rachunek bieżący w Banku krajowym.

LW. 28.719/901.

XLIII. Fundusz emerytalny dozorców melioracyjnych.

Zamknięcie rachunku za rok 1900.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1900 K	Należytość pozostała z końcem roku 1900 g
		DOCHODY.						
		a) **Rzeczywiste.**						
	1	Wpłaty konduktorów i dozorców .	636	—	487	80	148	20
	2	Grzywny za przekroczenia służbowe .	25	—	25	—	—	—
	3	Datki dobrowolne	—	—	—	—	—	—
	4	Roczna dotacya z funduszu krajowego	1.000	—	1.000	—	—	—
		Suma dochodów rzeczywistych	1.661	—	1.512	80	148	20
		b) **Przenośne.**						
	5	Lokacya na książeczkę galic Kasy oszczędności	—	—	—	—	—	—
		Suma wszystkich dochodów .	1.661	—	1.512	80	148	20
		Zapas z początkiem roku 1900 . .	—	—	6.622	40	—	—
		Razem .	—	—	8.135	20	—	—
		WYDATKI.						
		a) **Rzeczywiste** . . .	—	—	—	—	—	—
		b) **Przenośne.**						
		Gotówka złożona na książeczkę galic. Kasy oszczędności	—	—	—	—	—	—
		Suma wszystkich wydatków .	—	—	—	—	—	—
		Zapas kasowy z końcem roku 1900:						
		a) w gotówce . . . 2.147 K 80 g						
		b) w efektach (książeczka galic. Kasy oszczędności Nr. 97.942 na) . 5.987 „ 40 „	—	—	8.135	20	—	—
		Razem .	—	—	8.135	20	—	—

Stan funduszu z końcem roku 1900.

Stan czynny.

a) Zapas kasowy:	1. w gotówce	2.147 K 80 g	
	2. w efektach	5.987 „ 40 „	
b) Należytości czynne:	Wpłaty konduktorów i dozorców	148 „ 20 „	
	Suma stanu czynnego		8.283 K 40 g
Stan bierny			— „ — „
	Czysty stan czynny . .		8.283 K 40 g

LW. 37.667/901.

L. W. 7.583/1901.
Alegat B. do sprawozdania Wydziału krajowego o zamknięciu rachunkowem funduszów krajowych za rok 1900.

Lit. B.

Zamknięcie rachunku

FUNDUSZÓW SAMOISTNYCH

(niedotowanych)

budżetem nieobjętych

za rok

1900.

Z drukarni E. Winiarza.

Indeks.

Str.

I. Fundusz pomnika Kościuszki. 428
II. Fundusze stypendyjne. 432
III. Administracya dóbr Winniki 480
IV. Fundusz galicyjskich inwalidów wojskowych 484
V. Fundusz niżankowicki inwalidów wojskowych 489
VI. Fundacya posagowa Jana i Filipiny Komarnickich 492
VII. Zakład narodowy im. Ossolińskich 496
VIII. Fundusz zapomogi byłego obwodu tarnowskiego 498
IX. „ budowy domu podrzutków we Lwowie. 500
X. Fundacya ś. p. Pelagii Russanowskiej dla inwalidów polskich 501
XI. Fundusz szkół ludowych z r. 1872 505
XII. Fundacya Wincentego Łodzia Poińskiegd dla czeladników rzemieślniczych 509
XIII. „ Franciszka Kochmana dla literatów polskich 512
XIV. „ „ „ dla dziewcząt służących 516
XV. „ ś. p. Maryi de Prez Jędrzejowiczej 519
XVI. Fundusz pomnika hr. Agenora Gołuchowskiego. 522
XVII. Fundacya Sandecka „Dom roboczy“. 525
XVIII. „ Teresy z hr. Stadnickich hr. Weisenwolfowej dla obłąkanych uzdrowieńców 528
XIX. „ ś. p. Piotra hr. Wodzickiego dla zubożałych włościan gmin Hołhocze, Dobrowody, Wierzbów, Wolica, Zastawce 532
Fundacya ś. p. dra Józefa Kazimierza dw. im. Malinowskiego im. Najjaśniejszego Pana 536
XX. Fundusz 1. „ku wspieraniu zubożałych adwokatów i wdów po adwokatach“ 540
XXII. „ 2. „ku wspieraniu artystów i literatów“ 544
XXII. „ 3. „ku wspieraniu celów galic. Towarzysta muzycznego we Lwowie 548
XXIII. „ 4. „ku wspieraniu ubogich sług prywatnych“ 552
XXIV. „ 5. „posagowy dla ubogich dziewcząt ułużących“ 556
XXV. „ 6. „ku wspieraniu ubogich chłopców uczących się rzemiosła“ 560
XXVI. Fundacya Karola Beliny Brzozowskiego dla bursy stanisławowskiej im. J. I. Kraszewskiego 562
XXVII. „ imienia Antoniego Schiffnera 565
XXVIII. „ Maryi Mochnackiej dla czterech ubogich ciemnych 569
XXIX. „ Edwarda Lewińskiego dla z ubożałych włościan w Galicyi 573
XXX. „ „domu ubogich“ im. Lndwika i Anny Helclów w Krakowie 581
XXXI. Fundusz „Macierzy polskiej“. 586
XXXII. Fundacya Maryi Feliksy z hr. Golejewskich Czarkowskiej dla rękodzielników i przemysłowców pochodzenia polskiego w kraju zawód rękodzielniczy lub przemysłowy podejmujących 590
XXXIII. Fundusz z legatu ś. p. Józefa Ciemierzyńskiego 591
XXXIV. „ ku podniesieniu rybactwa 594
XXXV. Fundacya Malwiny z Łukowskich Wirth i Teofili Łukowskiej dla osieroconych dziewcząt
XXXVI. „ posagowa ś. p. Maksymiliana i Franciszka Ksawerego Siemianowskich dla biednych moralnie prowadzących się dziewcząt 596
XXXVII. Fundacya ś. p. Maksymiliana i Franciszka Ksawerego Siemianowskich dla ubogich wdów po nauczycielach szkół ludowych 600
XXXVIII. Fundacya ś. p. Teresy z hr. Stadnickich hr. Weissenwolffowej na rzecz przytułku dla dotkniętych wielką chorobą 604

		Str.
XXXIX.	Fundacya ś. p. Leonarda Wężyka na rzecz szkoły rolniczej w Czernichowie . .	607
XL.	„ bursy im. księcia Leona Sapiehy dla kandydatów na nauczycieli szkół lud.	610
XLI.	» Franciszka Steczkowskiego z Jasła	613
XLII.	„ posagowa ś. p. Szczepana Zaremby Skrzyńskiego dla 5 panien szlacheckich	617
XLIII.	„ „ „ „ „ „ „ 10 dziewcząt wiejskich	621
XLIV.	„ dom ubogich w Strzeliskach nowych	625
XLV.	„ „Piotra Krzeczunowicza dla nieuleczalnych i rekonwalescentów . . .	630
	„ imienia Józefa Kosvitzki'ego	
XLVI.	Fundusz 1. „dla ślepych w Krakowie“	632
XLVII.	„ 2. „dla wychowanków zakładu sierot pod wezwaniem św. Józefa w Krakowie“	634
XLVIII.	„ 3. „dla poprawionych złoczyńców w Krakowie“	637
XLIX.	„ zapomogowy im. Henryka Straszewskiego dla ubogich wyrobników w Boguchwale	639
L.	Fundacya Ludwiki z hr. Dunin Borkowskich Niezabitowskiej dla zboru im. św. Klaudyi	642
LI.	Fundusz emerytury członków sceny polskiej we Lwowie	645
LII.	Fundacya Józefa Krupacza dla c. k. inwalidów wojskowych	651
LIII.	„ ś. p. Wiktora z Baworowa hr. Baworowskiego	653
LIV.	„ ś. p. Ludwiki z hr. Dunin Borkowskich Niezabitowskiej na rzecz „domu pracy“ czyli Towarz. Miłosierdzia we Lwowie	663
LV.	„ ś. p. Ludwiki z hr. Dunin Borkowskich Niezabitowskiej na rzecz „tanich kuchni ludowych“ we Lwowie	667
LVI.	Fundusz na zakupno książek do czytania dla uczniów niższych przemysłowych zakładów naukowych w kraju	669
LVII.	Fundacya Tytusa Kielanowskiego „dla gminy Kędzierzawce“	671
LVIII.	„ „ „ „ „ Żużatyn	673
LIX.	„ „ „ „ nieulecz. chorych we Lwowie . . .	675
LX.	„ ś. p. Wacława Tyzenhauza	677
LXI.	„ księżny Karoliny z książąt Ponińskich Lubomirskiej na utrzymanie i wychowanie 12 sierot w Zakładzie św. Heleny we Lwowie	680
LXII.	Fundacya Maryi Gewürtzowej na rzecz ubogich izraelitów miasta Dębicy . . .	683
LXIII.	„ Ks. Jana Szaflarskiego dla Czarnego Dunajca	685
LXIV.	„ „ „ „ „ Dębicy	687
LXV.	„ hr. Róży Lanckorońskiej dla chorych artystów	689
LXVI.	„ Konstantego i Michaliny z Ruckich Pietruskich	692
LXVII.	„ posagowa im. Eustachego Szumańskiego ku uczczeniu jubileuszu pięćdziesięcioletnich rządów Najjaśniejszego Pana	695
LXVIII.	Fundacya imienia ś. p. Ignacego Łukasiewicza na nagrody dla wzorowych wójtów gmin wiejskich	697
LXIX.	Depozyta gminne serwitutowe	698
LXX.	Depozyta ogólne	704

I. Fundusz pomnika Kościuszki.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek obrotowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1900 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1900 g.
		Dochody.						
	1	**Zapas** z początkiem roku 1900:						
		a) w gotówce (w wal. austr. — zł. —½ ct., czyli) . . . — K. 01 g.						
		b) w efektach (w wal. austr. 15.812 zł. 52 ct., czyli) . . 31.625 „ 04 „	—	—	31.625	05	—	—
		Razem . .	—	—	31.625	05	—	—
		Wydatki.						
	1	**Zapas** z końcem roku 1900:						
		a) w gotówce . . — K. 01 g.						
		b) w efektach . . 31.625 „ 04 „	—	—	31.625	05	—	—
		Razem . .	—	—	31.625	05	—	—

I. Fundusz pomnika Kościuszki.

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1900.

Stan czynny. Zapas kasowy:	*Szczegół.*	*Ogół.*
a) w gotówce		— K. 01 g.
b) w efektach:		
1. 4½% listy zastawne Banku kraj. . .	200 K. — g.	
2. 4% listy zastawne Banku kraj. . .	14.600 „ — „	
3. 4% listy zastawne galic. Towarz. kredytowego ziemskiego	5.400 „ — „	
4. 4% obligacye kolejowe Banku kraj. .	11.200 „ — „	
5. 4% „ galic. pożyczki kraj. z r. 1893	200 „ — „	
6. 4% książeczki wkładkowe Banku kraj. .	25 „ 04 „	31.625 „ 04 „
Suma stanu czynnego.		31.625 K. 05 g.
Stan bierny.		— „ — „
Czysty stan czynny		31.625 K. 05 g.
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1899 w walucie austryackiej 15.812 zł. 52½ ct. czyli w walucie koronowej		31.625 „ 05 „
okazuje się stan majątku **niezmieniony**		— K. — g.

I. Fundusz pomnika Kościuszki.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1900 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1900 g.
		Dochody.						
	1	Odsetki od efektów:						
		a) 4½% od listów zast. Banku krajowego . . 22 K. 50 g.						
		b) 4% od listów zastaw. Banku krajowego . . 592 „ — „						
		c) 4% od listów zast. gal. Tow. kred. ziemsk. . 216 „ — „						
		d) 4% od obligacyj, kolejowych Banku kraj. . 448 „ — „						
		e) 4% od oblig. galic. pożyczki kraj. z r. 1893 32 „ — „						
		Razem . 1.310 K. 50 g.						
		od tego podatek rentowy 3 „ 24 „						
		Czysty dochód . .	1.307	26	1.307	26	—	—
		Suma dochodów . .	1.307	26	1.307	26	—	—
	2	**Zapas** z początkiem r. 1900 w efektach (w wal. austr. 611 zł. 57 ct. czyli) .	—	—	1.223	14	—	—
		Razem . .	—	—	2.530	40	—	—
		Wydatki.						
	1	Gotówka odesłana Komitetowi, zarządzającemu pomnikiem w Krakowie . .	1.307	26	1.307	26	—	—
		Suma wydatków . .	1.307	26	1.307	26	—	—
	2	**Zapas** z końcem r. 1900 w efektach .	—	—	1.223	14	—	—
		Razem . .	—	—	2.530	40	—	—

I. Fundusz pomnika Kościuszki.

Uwaga. Majątkiem tej fundacyi zarządza samoistnie Komitet istniejący w Krakowie i przedkłada Wydziałowi krajowemu corocznie sprawozdanie ze swych czynności.

W roku 1892 nadesłał Komitet ten do przechowania w kasie Wydziału krajowego efekta imiennej wartości 550 zł. mon. konw. na rzecz majątku obrotowego z zastrzeżeniem że efekta te służyć będą na ewentualne nadzwyczajne potrzeby pomnika Kościuszki. (LW. 7.387|92).

Wykazany powyżej zapas majątku obrotowego z końcem roku 1900, stanowiący wzmiankowany powyżej depozyt, składa się obecnie z efektów:

1.	$4\frac{1}{2}\%$ listy zastawne Banku krajowego	300 K.	— g.
2.	4% „ „ „ „	200 „	— „
3.	4% obligacye galic. pożyczki krajowej z roku 1893 . .	600 „	— „
4.	4% książeczki wkładkowe Banku krajowego	123 „	14 „
	Razem imiennej wartości . .	1.223 K.	14 g.

LW. 14.254/1901.

II. Fundusze stypendyjne.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1900 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1900 g.
		Dochody.						
I.		**Wpływy na rzecz nowo przybyłych fundacyi:**						
	1	*Mikołaja Aywasa* (fundusz II.) ku uczczeniu jubileuszu 50-tnich rządów Najjaśniejszego Pana:						
		a) 4% listy zastawne galicyjsk. Towarzystwa kredytowego ziemskiego 2.000 K. — g.						
		b) 4% książeczka wkładkowa galic. Kasy oszczędności 39 „ 40 „	2.039	40	2.039	40	—	—
	2	*Ks. Franciszka Foxa*:						
		a) 4% listy zastawne gal. Towarzystwa kredytowego ziemskiego . 11.400 K. — g.						
		b) gotówka . . . 3.713 „ 68 „	15.113	68	15.113	68	—	—
	3	*Teofila i Hersylii Januszewskich*:						
		a) 4½% listy zastawne galic. Banku hipoteczn. (emitowane w walucie austryackiej) . . 36.000 K. — g.						
		b) 4% listy zastawne galic. Towarzystwa kredytowego ziemskiego . . 87.800 „ — „						
		c) 4% książeczka galic. Kasy oszczędności . 421 „ 41 „						
		d) gotówką . . . 810 „ — „	125·031	41	125.031	41	—	—
	4	*Franciszka Macharskiego*:						
		a) 4½% litsy zastawne gal. Banku hipotecznego (emitowane w walucie austryackiej) . . 2.000 K. — g.						
		b) 4% książeczka galic. Kasy oszczędności . 9 „ 92 „	2.009	92	2.009	92	—	—
		Razem . .	144.194	41	144.194	41	—	—
		Do przeniesienia .	144.194	41	144.194	41	—	—

II. Fundusze stypendyjne.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy		Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1900 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1900 g.
		Z przeniesienia		144.194	41	144.194	41	—	—
II.	5	**Wpływy na rzecz istniejących już fundacyi gotówką**		10.000	—	10.000	—	—	—
III.	6	**Kapitały hipotekowane spłacone:**							
		a) na dobrach Werchrata (na rzecz fundacyi hr. Łosia)	12.727 K. 29 g.						
		b) na dobrach Sietnica z przyległościami (na rzecz fundacyi Olszewskiego)	8.400 „ — „						
		c) na dobrach Hrabużna z przyległościami (na rzecz fundacyi Lipńskich)	761 „ 09 „	21.888	38	—	—	21.888	38
IV.	7	**Wierzytelności i pretensye (nie zahipotekowane)** na rzecz fundacyi Lipińskich	1.274 K. 90 g.						
		od tego odpisano	796 „ 81 „	478	09	—	—	478	09
V.	8	**Gotówka za sprzedane realności** (na rzecz fundacyi Głowińskiego)		70.402	99	—	—	70.402	99
VI.	9	**Gotówka przeniesiona z majątku obrotowego**	70.144 K. 02 g.						
		od tego przeniesienia do majątku obrotowggo	5.428 „ 85 „						
		Czysty dochód		64.715	17	64.715	17	—	—
VII.	10	**Efekty zakupione:**		160.914	63	160.914	63	—	—
VIII.	11	**Gotówka za wylosowane i spieniężone efekty**		74.411	86	74.411	86	—	—
		Do przeniesienia		547.005	53	454.236	07	92.769	46

II. Fundusze stypendyjne.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K.	g.	Uiszczenie K.	g.	Należytość pozostała z końcem roku 1900 K	g.
		Z przeniesienia .	547.005	53	454.236	07	92.769	46
IX.	12	**Efekty przeniesione** wskutek zwinięcia funduszu dla szkoły w Łuczycach fundacyi ś. p. Napoleona Jeleńskiego i wcielenia go do funduszu dla szkoły rolniczej w Czernichowie tejże fundacyi .	30.972	34	30.972	34	—	—
X.	13	**Gotówka przeniesiona** z funduszu dla szkoły w Łuczycach fundacyi Napoleona Jeleńskiego, wskutek zwinięcia tego funszu i wcielenia go do funduszu dla szkoły rolniczej w Czernichowie . .	1.206	18	1.206	18	—	—
		Suma dochodów .	579.184	05	486.414	59	92.769	46
		Do tego:						
	14	**Zapas kasowy** z początkiem roku 1900:						
		a) w gotówce . . — K. — g.						
		b) w efektach: (w walucie austryackiej 4,150.193 zł. 33 1/2 ct. czyli) . . . 8,304.026 „ 67 „						
	15	Wartość dóbr i realności (w wal. austr. 470.267 zł. 73 ct., czyli) . . . 940.535 „ 46 „			9,244.562	13		
		Razem . . .	—	—	9,730.976	72	—	—

II. Fundusze stypendyjne.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1900 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1900 g.
		Wydatki.						
I.	1	**Efekty spieniężone**	74.032	86	74.032	86	—	—
II.	2	**Gotówka wydana na zakupno efektów**	149.937	03	149.937	03	—	—
III.	3	**Efekty wydane do zawinkulowania** imiennej wartości. 56.400 K. — g. od tego pobrane z winkulacyi . . . 56.400 „ — „						
		Czysty wydatek .	—	—	—	—	—	—
IV.	4	**Efekty wydane do wymiany i dewinkulacyi** imiennej wartości . . . 20.000 K. — g. od tego pobrane z wymiany i dewinkulacyi . 20.000 „ — „						
		Czysty wydatek .	—	—	—	—	—	—
V.	5	**Efekty przeniesione** do fundusu dla szkoły rolniczej w Czernichowie fundacyi stypendyjnej ś. p. Napoleona Jeleńskiego wskutek zwinięcia funduszu dla szkoły w Łuczycach tej fundacyi i wcielenia go do funduszu dla szkoły rolniczej w Czernichowie	30.972	34	30.972	34	—	—
VI.	6	**Gotówka przeniesiona** do funduszu dla szkoły rolniczej w Czernichowie fundacyi ś. p. Napoleona Joleńskiego, wskutek zwinięcia funduszu dla szkoły w Łuczycach i wcielenia go do funduszu dla szkoły rolniczej w Czernichowie . .	1.206	18	1.206	18	—	—
		Suma wydatków .	256.148	41	256.148	41	—	—
		Do tego:						
	7	**Zapas kasowy** z końcem roku 1900: *a)* w gotówce . . 3.713 K. 68 g.						
	8	*b)* w efektach . 8,530.579 „ 17 „ Wartość dóbr i realności 940.535 „ 46 „	—	—	9,474.828	31	—	—
		Razem zgodnie ze sumą dochodów .	—	—	9,730.976	72	—	—

II. Fundusze stypendyjne.

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1900.

Stan czynny.

A) **Zapas kasowy:**		Szczegół.	Ogół
1. w gotówce			3.713 K. 68 g.
2. w efektach:			
α) *emitowane w walucie austryackiej*:			
a) 6% obligacye galic. pożyczki kraj. z r. 1873	(600 zł. czyli) .	1.200 K.	
b) 4% obligacye galic. funduszu propinacyjn.	(58.200 „ „) .	116.400 „	
c) 5% obligacye komunalne Banku krajow.	(1.800 „ „) .	3.600 „	
d) 4% listy zastawne gal. Towarzystwa kredytowego ziemskiego	(18.700 „ „) .	37.400 „	
e) 4½% listy zastawne galic. Banku krajowego	(234.150 „ „) .	468.300 „	
f) 4½% listy zastawne galic. Banku hipotecz.	(67.100 „ „) .	134.200 „	
g) 5% premiowe listy zastawne galic. Banku hipotecznego . .	(35.900 „ „) .	71.800 „	
h) 3% listy zastawne austr. zakładu kredyt. ziemsk. we Wiedniu	(900 „ „) .	1.800 „	
i) 5% akcye kolei Karola Ludwika . . .	(36.400 zł. M. K.) wartości według klucza urzędow. .	76.440 „	
k) 10 sztuk akcyi użytkowania kolei Karola Ludwika . . .	(— zł. czyli) .	— „	
l) 25-ta część losu państwowego z roku 1858	(10 „ „) .	20 „	
m) 4% losy państwowe z roku 1860 . .	(2.500 „ „) .	5.000 „	
n) los węgierski „Bazylika“	(5 „ „) .	10 „	
o) losy miasta Krakowa	(60 „ „) .	120 „	
p) 5% austryacka renta papierowa . . .	(63.600 „ „) .	127.200 „	
Do przeniesienia . . .		1,043.490 K.	3,713. K. 68 g.

II. Fundusze stypendyjne.

	Szczegół	Ogół
Z przeniesienia	1,043 490 K. — g.	3.713 K. 68 g.
β) *emitowane w walucie koronowej:*		
a) 4% listy zastawne galic. Towarzystwa kredytowego ziemskiego	3,420.000 „ — „	
b) 4% listy zastawne galicyjskiego Banku kraj.	2,681.000 „ — „	
c) 4% listy zastawne galicyjskiego Banku hipotecznego	306.800 „ — „	
d) 4% obligacye galic. pożyczki kraj. z r. 1893	487.100 „ — „	
e) 4% „ pożyczki miasta Lwowa . .	314.000 „ — „	
f) 4% „ kolejowe Banku krajowego .	242.200 „ — „	
g) 4% książeczki wkładkowe Banku krajowego	23.518 „ 11 „	
h) 4% „ „ gal. Kasy oszczęd.	4.801 „ 06 „	
i) 4% „ „ innych Kas i Towarzystw zaliczkowych	7.670 „ — „	8,530.579 „ 17 „
B) Należytości czynne		92.769 „ 46 „
C) Wartość dóbr i realności:		
a) dobra Godowa z przyległościami własność fundacyi ś. p. Antoniego Dydyńskiego . .	79.944 K. — g.	
b) realność w Strzyżowie własność fundacyi ś. p. Antoniego Dydyńskiego	54.040 „ 12 „	
c) dobra Winniki z przyległościami własność fundacyi ś. p. ks. bisk. Samuela Roch-Głowińskiego	135.750 „ 06 „	
d) dobra Kłodzienko własność fundacyi ś. p. Ignacego Marynowskiego	320.000 „ — „	
e) realność w Rzeszowie l. 7. i 9. własność fundacyi ś. p. Dra Jana Towarnickiego . .	75.547 „ 60 „	
f) gmach c. k. Seminaryum nauczycielskiego męskiego w Rzeszowie, własność fundacyi ś. p. Dra Jana Towarnickiego . . .	156.845 „ 48 „	
g) gmach internatu przy c. k. Seminaryum nauczycielskiem męskiem w Rzeszowie, własność fundacyi ś. p. Dra Jana Towarnickiego .	118.408 „ 20 „	940.535 „ 46 „
Suma stanu czynnego		9,567.597 K. 77 g.
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		9,567.597 K. 77 g.

II. Fundusze stypendyjne.

Uwagi do zamknięcia rachunku majątku zarodowego.

1. Czysty stan czynny tego majątku wynosi z końcem roku 1900 jak wykazano . . . . . 9,567.597 K. 77 g.

W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1899 (w walucie austr. 4,667.244 zł. 20 ct. czyli) . . . . . 9,338.128 „ 40 „

okazuje się przyrost majątku o . . . . . 229.469 K. 37 g.

a to głównie wskutek przybycia nowych fundacyi, oraz wskutek fruktyfikowania zapasów gotówki majątku obrotowego na rzecz majątku zarodowego, a mianowicie:

a) Stan efektów z końcem roku 1900 . . .	8,530.579 K. 17 gr.		
Stan efektów z końcem roku 1899 wynosił (w wartości podwójnej i według klucza urzęd.)	8,304.026 „ 67 „	przyrost . . .	226.552 K. 50 g.
b) Stan gotówki z końcem roku 1900 . . .	3.713 K. 68 gr.		
Stan gotówki z końcem roku 1899 . .	— „ — „	przyrost . .	3.713 „ 68 „
c) Wartość dóbr i realności z końcem roku 1900	940.535 K. 46 gr.		
Wartość dóbr i realności z końcem roku 1899	940.535 „ 46 „	przyrost . .	— „ — „
	Razem przyrost		230.266 K. 18 g.
d) Stan należytości czynnych z końcem roku 1900 wynosił . .	92.769 K. 46 gr.		
Stan należytości czynnych z końcem roku 1899 wynosił . . .	93.566 „ 27 „	ubytek . . .	796 „ 81 „
Z porównania okazuje się przyrost majątku jak wyżej . . .			229.469 K. 37 g.

2. Wierzytelność z tytułu sprzedanych realności wykazana pod poz. 8. dochodów, stanowi dług zakładu chorych (dawniej obłąkanych i położnic) szpitala powszechnego we Lwowie za nabytą w swoim czasie od fundacyi Głowińskiego realność Popijarską w sumie 70.402 K. 99 gr.

3. Oprócz wykazanych w stanie czynnym majątku pod poz. 2. *α*) i) Akcyi kolei Karola Ludwika na 36.400 zł. m. k. wartości wedle urzędowego klucza 76.440 K. posiadają fundusze Konieckiego i dr. Jana Towarnickiego, obecnie 10 sztuk *akcyi wyżytkowania* tej kolei, otrzymanych tytułem odszkodowania za wylosowane w swoim czasie właściwe 5% akcye tej kolei. *Akcye użytkowania* powinny przynosić co roku przypadającą na nie dywidendę, jednakowoż jak lat poprzednich tak i w roku 1900 nie przyniosły żadnej dywidendy, albowiem zarząd kolei dywidendy tej nie wypłacił.

4. Oprócz wykazanych w stanie czynnym dóbr i realności łącznej wartości 940.535 K. 46 gr. posiadają jeszcze niżej poszczególnione fundacye następujące dobra i realności:

a) dobra Jacowce z przynależytościami, własność fundacyi ś. p. Stanisława Strzałkowskiego,
b) realność w Tarnopolu Nr. 1280, własność fundacyi ś. p. Stanisława Strzałkowskiego,
c) dobra Szypowce z przyległościami, własność fundacyi Stupnickich - Jankowskich,
d) „ Kochanówka z przyległ. własność fundacyi ś. p. dr. Antoniego Lachowicza,
e) „ Dzwonowa z przyległ. własność fundacyi ś. p. Leona Boznańskiego,
f) „ Urlów, własność w $^3/_4$ częściach fundacyi Lipińskich,
g) „ Kuźmina dolna i górna, własność fundacyi ś. p. Ryszarda Pieściorowskiego.

Dobra te i realności nie są dotychczas oszacowane, więc i wartości takowych w zamknięciu nie wykazano.

II. Fundusze stypendyjne.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy		Należytość		Uiszczenie		Należytość pozostała z końcem roku 190[illegible]	
				K.	g.	K.	g.	K.	g.
		Dochody.							
I.		**Odsetki.**							
	1	Odsetki od papierów publicznych . . . 340.844 K. 78 g. od tego odsetki bierne przy zakupnie efektów . 740 „ 11 „							
		Czysty dochód . .		340.104	67	340.104	67	—	—
	2	Odsetki pobrane przy spieniężeniu książeczek Banku krajowego i galic. Kasy oszczędności		10.902	46	10.902	46	—	—
	3	Odsetki od kapitałów hipotekowanych:							
		a) 5% od kapitału hipotekowanego na realności popijarskiej we Lwowie, własność Zakładu chorych (dawniej obłąkanych i położnic) szpitala powszechnego we Lwowie w sumie 70.402 K. 99 g. (na rzecz fundacyi Głowińskiego) .	3.520 K 16 g.						
		b) 5% od kapitału hipotekowanego na dobrach Werchrata w sumie 12.727 K. 29 g. (na rzecz fundacyi hr. Łosia) α) należytośc zaległa . 26 K. 26 g. β) należytość bieżąca . 636 „ 36 „	662 „ 62 „						
		c) 5% od kapitału hipotekowanego na dobrach Sietnica w sumie 8.400 K. (na rzecz fundacyi Olszewskiego) . . .	420 „ — „						
		Do przeniesienia . .	4.602 K. 78 g.	351.007	13	351.007	13	—	—

II. Fundusze stypendyjne.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy		Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1900 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1900 g.
		Z przeniesienia . .	4.602 K. 78 g.	351.007	13	351.007	13	—	—
		d) Renta z dochodów z dóbr Zwiahel rocznie 200 ‖ holenderskich ważnych w złocie według każdoczesnego kursu (na rzecz fundacyi Ładuńskiego) . 2.295 K. — g. od tego zwrot nadpłaty . 5 „ — „	2.290 „ — „						
		e) Renta z dochodów dóbr Ożańsko (na rzecz fundacyi Ożańskiej) *a*) należytość zaległa . 30 K. 43 g. *b*) należytość bieżąca . 303 „ 32 „	333 „ 75 „						
		Razem . .		7.226	53	7.226	53	—	—
		Suma rubryki I. . . .		358.233	66	358.233	66	—	—
II.		**Dochody z dóbr i realności.**							
	4	Nadwyżka dochodów z dóbr Winniki z przyległościami (fundacya Głowińskiego) .		19.372	19	19.372	19	—	—
	5	Nadwyżka dochodów z dóbr Godowa (fundacya Dydyńskiego)		10.000	—	10.000	—	—	—
	6	Czynsz dzierżawny z dóbr Janowce (fundacya Strzałkowskiego) 9.418 K. 48 g. od tego zwrot nadpłaty 2 „ — „							
		Czysty dochód . .		9.416	48	9.416	48	—	—
	7	Nadwyżka czynszu dzierżawnego z dóbr Szypowce (fundacya Stupnickiego Marcelego)		5.500	—	5.500	—	—	—
		Do przeniesienia . .		44.288 358.233	67 66	44.288 358.233	67 66	— —	—

II. Fundusze stypendyjne.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1900 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1900 g.
		Z przeniesienia . .	358.233	66	358.233	66	—	—
			44.288	67	44.288	67	—	—
	8	Nadwyżka czynszu dzierżawnego z dóbr Kochanówka (fundacya Lachowicza) . .	3.500	—	3.500	—	—	—
	9	Czynsz dzierżawny z dóbr Kuźmina dolna i górna (fundacya Pieściorowskiego):						
		a) należytość zaległa . 738 K. 10 g.						
		b) „ bieżąca . 4.100 „ — „	4.838	10	3.825	46	1.012	64
	10	Nadwyżka dochodów z realności w Rzeszowie (fundacya Dra Jana Towarnickiego):						
		a) należytość zaległa . 6.000 K. — g.						
		b) „ bieżąca . 16.627 „ 49 „	22.627	49	22.627	49	—	—
	11	Czynsz dzierżawny z dóbr Dzwonowa (fundacya Boznańskiego)	—	—	—	—	—	—
	12	Czynsz dzierżawny z dóbr Urlów (fundacya Lipińskich):						
		a) należytość zaległa . 4.125 K. — g.						
		b) „ bieżąca . 5.000 „ — „	9.125	—	3.851	15	5.273	85
	13	Nadwyżka dochodów z realności w Tarnopolu (fundacya Strzałkowskiego) . .	8.751	80	8.751	80	—	—
	14	Czynsz dzierżawny z dóbr Kłodzienko (fundacya Marynowskiego)	9.400	—	8.480	—	920	—
		Suma rubryki II. . . .	102.531	06	95.324	57	7.206	49
III.		**Dochody z innych funduszów.**						
	15	Dotacya z funduszu krajowego dla fundacyi jubileuszowej Cesarza Franciszka Józefa I.	24.000	—	24.000	—	—	—
IV.		**Chwilowa lokacya kapitałów.**						
	16	Efekty zakupione (4% książeczki wkładkowe Banku krajowego i Kasy oszczędności)	8.798	48	8.798	48	—	—
		Do przeniesienia . .	8.798	48	8.798	48	—	—
			484.764	72	477.558	23	7.206	49

II. Fundusze stypendyjne.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1900 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1900 g.
		Z przeniesienia . .	484.764	72	477.558	23	7.206	49
			8.798	48	8.798	48	—	—
	17	Gotówka pobrana za spieniężone efekty .	8.823	53	8.823	53	—	—
		Suma rubryki IV. . . .	17.622	01	17.622	01	—	—
V.		**Zaliczki.**						
	18	Zaliczki zwrócone: a) zaległe . . . 22.976 K. — g. b) bieżące . . . 9.252 „ 32 „	32.228	32	22.811	22	9.417	10
VI.		**Rozmaite dochody.**						
	19	Zwroty zastępczo poniesionych wydatków na zaspokojenie należytości rządowej od legatów zdziałanych przez fundatorów na rzecz uprawnionych legataryuszów (zaległa należytość)	365	15	60	89	304	26
	20	Odsetki zwłoki od nieuiszczonych w terminie należytości . . 1.336 K. 60 g. od tego odpisano . . 128 „ 13 „	1.208	47	1.208	47	—	—
	21	Zasiłki pobrane z rachunku roku 1901 na wyrównanie niedoborów poszczególnych fundacyi w roku 1900	12.510	09	12.510	09	—	—
	22	Ryczałtowa sprzedaż lasu w Kłodzieńku (fundacya Marynowskiego) . . .	47.173	36	46.567	56	605	80
	23	Ze sprzedaży materyałów drzewnych: a) należytość zaległa . . 348 K. 72 g. b) „ bieżąca . 160 „ — „	508	72	508	72	—	—
	24	Czynsz z wydzierżawienia polowania w Kłodzieńku	240	—	240	—	—	—
	25	Zwrot nndpłaty datku konkurencyjnego na szkołę w Kuźminie	993	28	993	28	—	—
	26	Częściowy zwrot kosztów sprawienia wewnętrznego urządzenia internatu przy c. k. Seminaryum nauczycielskiem męskiem w Rzeszowie	2.000	—	2.000	—	—	—
		Do przeniesienia .	64.999	07	64.089	01	910	06
			534.615	05	517.991	46	16.623	59

II. Fundusze stypendyjne.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1900 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1900 g.
		Z przeniesienia . .	534.615	05	517.991	46	16.623	59
			64.999	07	64.089	01	910	06
	27	Zwrot reszty zaległej należytości za ubezpieczenie budynków dzierżawnych w Kłodzienku (fundacya Marynowskiego) .	217	76	—	—	217	76
	28	Mylne dochody . . . 620 K. — g. od tego zwrot . . 620 „ — „ Czysty dochód . .	—	—	—	—	—	—
	29	Ze sprzedaży leśnej i trawy z pastwiska w lesie Urlowskim za r. 1899 i 1900 (fundacya Lipińskich)	4.582	60	4.582	60	—	—
	30	Zwrot wartości materyałów w drzewie danych w roku 1899 i 1900 nieletnim Lipińskim (fundacya Lipińskich) . . . 212 K. 40 g. od tego zwrot . . 212 „ 40 „ Czysty dochód . .	—	—	—	—	—	—
	31	Zwroty i opływy rozmaite : *a)* należytość zaległa . 315 K. 84 g. odpisano . 315 „ — „ — K. 84 g. *b)* należytość bieżąca . 1.025 „ 98 „ razem . . 1.026 K. 82 g. od tego zwroty . . 602 „ — „ Czysty dochód . .	424	82	423	98	—	84
		Suma rubryki VI. . . .	70.224	25	69.095	59	1.128	66
		Suma dochodów wszystkich rubryk . .	604.839	30	587.087	05	17.752	25
		Do tego: **Zapas** kasowy z początkiem roku 1900: *a)* w gotówce (w walucie austr. 48.419 zł. 00½ ct. czyli) . . . . 96.838 K. 01 g. *b)* w efektach (w walucie austr. 86.480 zł 94 ct. czyli) . . . . 76.123 „ 87 „	—	—	172.961	88	—	—
		Razem . . .	—	—	760.048	93	—	—

II. Fundusze stypendyjne.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1900 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1900 g.
		W y d a t k i.						
I.		**Stypendya.**						
	1	Wypłacone stypendya dla 838 uczniów: *a*) należytość zaległa . 14.030 K. 50 g. *b*) „ bieżąca . 281.162 „ 16 „ Razem . 295.192 K. 66 g. Odpisano . 6.273 „ 58 „ Pozostaje . 288.919 K. 08 g. Od tego zwroty nadpłaconych stypendyów . 577 „ 50 „ Czysty wydatek . .	288.341	58	271.757	58	16.584	—
	2	Opłaty za uczniów wychowywanych w c. k. zakładach wojskowych . 10 954 K. 84 g. od tego zwrot napłaty . 116 „ 17 „ Czysty wydatek . .	10.838	67	10.838	67	—	—
		Suma rubryki I. . . .	299.180	25	282.596	25	16.584	—
II.		**Cele naukowe i dobroczynne.**						
	3	Wsparcia dla ubogich uczniów miasta Lwowa (z fundacyi Brzezińskiego) . . .	630	—	630	—	—	—
	4	Subwencya dla bursy św. Kazimierza w Tarnowie (z fundacyi Tarnowskiej) . .	140	—	140	—	—	—
	5	Wsparcia nadzwyczajne dla ukończonych uczniów Uniwersytetu lwowskiego (z fundacyi Dydyńskiego)	600	—	600	—	—	—
	6	Nagrody dla celujących uczniów krajowej niższej szkoły rolniczej w Czernichowie (z fundacyi Jeleńskiego) . . .	180	—	180	—	—	—
	7	Wsparcia dla ubogiej dziatwy szkolnej w Tarnobrzegu (z fundacyi Reifera) .	36	—	36	—	—	—
	8	Wsparcia dla ubogiej dziatwy szkolnej w Skałacie (z fundacyi Włochowicza)	160	—	160	—	—	—
		Do przeniesienia . .	1.746 299.180	— 25	1.746 282.596	— 25	16.584	—

II. Fundusze stypendyjne.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K.	g.	Uiszczenie K.	g.	Należytość pozostała z końcem roku 1900 K.	g.
		Z przeniesienia . .	299.180	25	282.596	25	16.584	—
			1.746	—	1.746	—	—	—
	9	Wsparcia dla ubogiej dziatwy szkolnej w Żółkwi (z fundacyi Kopińskiego) .	210	—	210	—	—	—
	10	Częściowe pokrycie kosztów sprawienia wewnętrznego urządzenia internatu przy c. k. Seminaryum nauczycielskiem męskiem w Rzesowie (II.-ga rata). . .	2.000	—	2.000	—	—	—
	11	Towarzystwo pomocy naukowej we Lwowie odsetki od majątku fundacyi Cieszeszewskiego-Zawadzkiego na cele tegoż Towarzystwa	1.152	70	1.152	70	—	—
	12	Jednorazowe stypendya przeznaczone dla byłych uczniów i uczennic szkoły ludowej w Herbutowie (z fundacyi Sołowijów) w efektach (4% książeczka kasy oszczędności)	150	—	150	—	—	—
	13	Subwencye dla ochronek, burs, i innych zakładów i towarzystw naukowych, oraz zasiłki dla ubogich uczniów, wdów i sierot (z fundacyi dr. Jana Towarnickiego)	11.510	—	11.510	—	—	—
		Suma rubryki II. . . .	16.768	70	16.768	70	—	—
III.		**Wsparcia jednorazowe:**						
	14	Jednorazowe zapomogi dla krewnych z fundacyi Lachowicza	2.440	—	2.440	—	—	—
	15	Zasiłki jednorazowe na koszta kuracyi dla krewnych z fundacyi Czaykowskich .	1.250	—	1.250	—	—	—
	16	Zapomogi jednorazowe na kuracyę dla krewnych z fundacyi Strzałkowskiego .	1.000	—	1.000	—	—	—
	17	Jednorazowe zapomogi dla biednych uczniów (z fundacyi Dra Jana Towarnickiego) .	800	—	800	—	—	—
		Suma rubryki III. . . .	5.490	—	5.490	—	—	—
		Do przeniesienia . .	321.438	95	304.854	95	16.584	—

II. Fundusze stypendyjne.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K.	g.	Uiszczenie K.	g.	Należytość pozostała z końcem roku 1900 K.	g.
		Z przeniesienia . .	321.438	95	304.854	95	16.584	—
IV.		**Subwencye stałe.**						
	18	Kapitule katedralnej obrz. rz. kat. we Lwowie (z fundacyi Głowińskiego) . .	892	92	892	92	—	—
	19	Galicyjskiemu funduszowi religijnemu (z fundacyi Głowińskiego)	115	08	115	08	—	—
	20	Zakładowi ubogich we Lwowie (z fundacyi Głowińskiego)	25	20	25	20	—	—
	21	Domowi kalek im. św. Łazarza we Lwowie (z fundacyi Głowińskiego) . . .	16	80	16	80	—	—
	22	Kościołowi OO. Jezuitów we Lwowie (z fundacyi Russyana)	42	—	—	—	42	—
		Suma rubryki IV. . . .	1.092	—	1.050	—	42	—
V.		**Legaty i pensye:**						
	23	Baranowska Augusta (z fundacyi Laskowskich	200	—	200	—	—	—
	24	Kuczyńska Michaela (z fundacyi Kuczyńskiego):						
		należytość zaległa . 100 K. — g. od tego odpisano . . 100 „ — „						
		Czysty wydatek . .	—	—	—	—	—	—
	25	Dydyńska Julia (z fundacyi Pieściorowskiego)	240	—	240	—	—	—
	26	Pisz Wincenta (z fundacyi Pierściorowskiego)	80	—	80	—	—	—
	27	Nowosieleccy Bronisław i Zofia (z fundacyi Pieściorowskiego)	800	—	800	—	—	—
	28	Woźniak Felicya (z fundacyi Pieściorowskiego)	40	—	40	—	—	—
		Do przeniesienia . .	1.360 322.530	— 95	1.360 305 904	— 95	— 16.626	— —

II. Fundusze stypendyjne.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K.	g.	Uiszczenie K.	g.	Należytość pozostała z końcem roku 1900 K.	g.
		Z przeniesienia . .	322.530	95	305.904	95	16.626	—
			1.360	—	1.360	—	—	—
	29	Jełowicka Kamila (z fundacyi Strzałkowskiego)	1.200	—	1.200	—	—	—
		Suma rubryki V. . . .	2.560	—	2.560	—	—	—
VI.		**Wynagrodzenia i wsparcia stałe.**						
	30	Wynagrodzenie kuratora fundacyi Strzałkowskiego:						
		a) należytość zaległa . 100 K. 04 g. od tego odpisano . — „ 04 „						
		pozostaje . . . 100 K. — g. b) należytość bieżąca . 400 „ — „	500	—	500	—	—	—
	31	Wynagrodzenie delegata do zarządu dóbr Urlów (z fundacyi Lipińskich) za rok 1899 i 1900	1.000	—	1.000	—	—	—
	32	Wsparcia stałe dla 5-ciu krewnych z fundacyi Waleryana Czaykowskiego . .	5.400	—	5.400	—	—	—
		Suma rubryki VI. . . .	6.900	—	6.900	—	—	—
VII.		**Podatki i należytości rządowe.**						
	33	Należytość ekwiwalentowa od majątków nieruchomych	3.659	11	3.659	11	—	—
	34	Podatki gruntowe i domowo-klasowe z dodatkami:						
		a) należytość zaległa . 335 K. 50 g. b) „ bieżąca . 5.477 „ 40 „	5.812	90	5.812	90	—	—
	35	Należytości rządowe od aktów fundacyjnych	3.880	92	3.880	92	—	—
	36	Podatek rentowy od dochodu z papierów publicznych	2.300	88	2.300	88	—	—
		Suma rubryki VII. . . .	15.653	81	15.653	81	—	—
		Do przeniesienia . .	347.644	76	331.018	76	16.626	—

II. Fundusze stypendyjne.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1900 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1900 g.
		Z przeniesienia . . .	347.644	76	331.018	76	16.626	—
VIII.		**Wydatki administracyjne.**						
	37	Płace nadkuratora i kuratorów fundacyi Dra Jana Towarnickiego, oraz administratora fundacyi Dra Antoniego Lachowicza:						
		a) należytość zaległa . 600 K. — g.						
		odpisano . . . 600 „ — „						
		b) należytość bieżąca . 10.084 K. 33 g.	10.084	33	9.966	67	117	66
	38	Remuneracye stałe dla referenta spraw stypendyjnych, kasyera, zastępcy kasyera i likwidatora:						
		a) z fundacyi Lachowicza 680 K. — g.						
		b) „ Waleryana Czaykowskiego . 180 „ — „						
		c) z fundacyi Dra Jana Towarnickiego . . 240 „ — „						
		Razem . . .	1.100	—	1.100	—	—	—
	39	Renumeracye niestałe:						
		a) Administratorowi majątku nieruchomego fundacyi Dydyńskiego za przeprowadzenie budowy kamienicy w Strzyżowie . . . . 400 K. — g.						
		b) Dąbrowskiemu Włodzimierzowi, konduktorowi dróg krajowych za przeprowadzenie budowy stajni w Kłodzienku (z fundacyi Marynowskiego) 300 „ — „						
		Razem . . .	700	—	700	—	—	—
		Do przeniesienia .	11.884 347.644	33 76	11.766 331.018	67 76	117 16.626	66 —

II. Fundusze stypendyjne.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1900 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1900 g.
		Z przeniesienia . .	347.644	76	331.018	76	16.626	—
			11.884	33	11.766	67	117	66
	40	**Konserwacye i budowy.**						
		a) Reszta kosztów budowy internatu przy c. k. Seminaryum nauczycielskiem męskiem w Rzeszowie (należytość zaległa) . . . 6.348 K. 72 g.						
		b) Koszta postawienia stajni w Kuźminie (fundacya Pieściorowskiego) . 1.529 „ 84 „						
		c) Koszta postawienia stajni w Kłodzienku (fundacya Marynowskiego) . . 10.745 „ 80 „						
		d) Na reperacyę gorzelni w Kłodzienku . . 800 „ — „						
		e) Koszta pokrycia dachu na realności w Tarnopolu (fund. Strzałkowskiego) 8.551 „ 80 „						
		f) Koszta ocembrowania studni w Jacowcach (fundacya Strzałkowskiego) 303 „ 90 „						
		g) Reszta kosztów budowy i reperacyi budynków na folwarku w Urlowie (fundacya Lipińskich) 1.445 „ — „						
		Razem . .	29.725	06	29.725	06	—	—
		Suma rubryki VIII. . . .	41.609	39	41.491	73	117	66
IX.	41	**Gotówka przeniesiona do majątku zarodowego** . . 70.144 K. 02 g.						
		od tego pobrana z majątku zarodowego . 5.428 „ 85 „						
		Czysty wydatek .	64.715	17	64.715	17	—	—
		Do przeniesienia . .	453.969	32	437.225	66	16.743	66

II. Fundusze stypendyjne.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1900 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1900 g.
		Z przeniesienia . .	453.969	32	437.225	66	16.743	66
X.		**Chwilowa lokacya kapitałów.**						
	42	Gotówka wydana na lokacyę w Banku krajowym i galic. kasie oszczędności (4% książeczki wkładkowe) . . .	8.798	48	8.798	48	—	—
	43	Efekty spieniężone (4% książeczki wkładkowe Banku krajowego i galic. kasy oszczędności)	8.823	53	8.823	53	—	—
		Suma rubryki X. . .	17.622	01	17.622	01	—	—
XI.		**Zaliczki.**						
	44	Zaliczki dane na rozmaite budowy, reperacye budynków i inne potrzeby administracyjne	9.252	32	9·252	32	—	—
XII.	45	**Rachunek** spłaty ceny kupna dóbr Kłodzienko, oraz innych z tem połączonych kosztów, poniesionych przez Bank krajowy w zastępstwie fundacyi Marynowskiego.						
		a) należytość zaległa 187.932 K. — g.						
		b) „ bieżąca 7.960 „ — „						
		Razem . .	195.892	—	62.800	—	133.092	—
XIII.		**Wydatki i zwroty rozmaite.**						
	46	Raty amortyzacyjne od zaciągniętych długów:						
		a) z fundacyi Strzałkowskiego . . 4.410 K. — g.						
		b) z fundacyi Lachowicza 3.080 „ — „						
		c) „ Lipińskich 966 „ 76 „						
		Razem . .	8.456	76	8.456	76	—	—
		Do przeniesienia . .	8.456 676.735	76 65	8.456 526.899	76 99	— 149.835	— 66

II. Fundusze stypendyjne.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1900 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1900 g.
		Z przeniesienia . .	676.735	65	526.899	99	149.835	66
			8.456	76	8.456	76	—	—
	47	Dotacya dla kooperatora rzym. kat. expozytury w Łazówce (z fund. Strzałkowskiego):						
		a) należytość zaległa 8. K. 64 g.						
		b) „ bieżąca 100 „ — „	108	64	100	—	8	64
	48	Odsetki od kaucyi ślubnej 12.600 K. hipotekowanej na realności w Tarnopolu na rzecz Kamili Jełowickiej (z fundacyi Strzałkowskiego)	630	—	630	—	—	—
	49	Odsetki od kapitału 1.000 K. na rzecz rzym. kat. kościoła w Strzyżowie z fundacyi Dydyńskiego):						
		a) należytość zaległa 10 K. 50 „						
		b) „ bieżąca 21 „ — „	31	50	—	—	31	50
	50	Utrzymanie w należytym porządku grobowca ś. p. fundatorów Laskowskich .	10	—	10	—	—	—
	51	Prestacye szkolne	148	72	148	72	—	—
	52	Datek konkurencyjny na restauracyę plebanii i budynków plebańskich w Urlowie (z fundacyi Lipińskich) . . .	343	04	343	04	—	—
	53	Datek konkurencyjny na budowę nowego rzym. kat. kościoła parafialnego w Tarnopolu (z fundacyi Strzałkowskiego) .	1.407	42	1.407	42	—	—
	54	Cena kupna za nabyte grunta w Stryjówce (z fundacyi Strzałkowskiego) . .	15.415	20	15.415	20	—	—
	55	Asekuracya budynków fundacyjnych . .	433	16	433	16	—	—
	56	Zasiłki wydane do rachunku roku 1899 na wyrównanie niedoborów poszczególnych fundacyi	15.963	86	15.963	86	—	—
	57	Koszta ogłoszenia konkursów . . .	1.652	34	1.652	34	—	—
		Do przeniesienia . .	44.600	64	44.560	50	40	14
			676.735	65	526.899	99	149.835	66

II. Fundusze stypendyjne.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K.	g.	Uiszczenie K.	g.	Należytość pozostała z końcem roku 1900 K.	g.
		Z przeniesienia . .	676.735	65	526 899	99	149.835	66
			44.600	64	44.560	50	40	14
	58	Koszta podróży i dyety komisyi w sprawach fundacyjnych	347	78	347	78	—	—
	59	Datek dla pogorzelców w Kłodzienku .	160	—	160	—	—	—
	60	Udziały Marty Hubickiej i Łucyi Łubińskiej (z fundacyi Baczewskiego IV.) .	160	—	160	—	—	—
	61	Na kultury lasowe, na roboty leśne i ziemne, na wynagrodzenie służby leśnej, oraz inne potrzeby administracyi dóbr fundacyjnych	3.685	18	3.685	18	—	—
	62	Odsetki od połowy majątku fundacyi Michalewiczów na rzecz Dra Jana Gieli	280	19	280	19	—	—
	63	Odsetki od $^1/_3$ części majątku fundacyi Heferna na rzecz Aleksandra Lewakowskiego	450	—	433	32	16	68
	64	Zwrot kosztów sporu wskutek przegrania procesu w sprawie pretensyi fundacyi Lipińskich	122	14	122	14	—	—
	65	Na zaspokojenie pretensyi Bronisława Nowosieleckiego z tytułu administracyi dóbr Kuźmina (z fundacyi Pieściorowskiego)	1.800	—	1.800	—	—	—
	66	Na zaspokojenie pretensyi Julii Dydyńskiej, za odjęte używanie części ogrodu dworskiego w Kuźminie (z fundacyi Pieściorowskiego)	200	—	200	—	—	—
	67	Zwrot zaliczek funduszowi krajowemu (należytość zaległa)	21	38	7	16	14	22
	68	Mylne wydatki . . . 150 K. — g.						
		od tego zwrot. . . 150 „ — „						
		Czysty wydatek . .	—	—	—	—	—	—
							71	04
		Do przeniesienia . .	51.827	31	51.756	27	149.835	66
			676.735	65	526.899	99		

II. Fundusze stypendyjne.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K.	g.	Uiszczenie K.	g.	Należytość pozostała z końcem roku 1900 K.	g
		Z przeniesienia . .	676.735	65	526.899	99	149.835	66
			51.827	31	51.756	27	71	04
	69	Koszta kancelaryjne (jak odbitki litograficzne, druki, porta i stemple,) oraz różne inne wydatki	242	17	242	17	—	—
		Suma rubryki XIII. . . .	52.069	48	51.998	44	71	04
		Suma wydatków wszystkich rubryk . .	728.805	13	578.898	43	149.906	70
		Do tego:						
	70	**Zapas** kasowy z końcem roku 1900:						
		a) w gotówce . . . 105.201 K. 68 g.						
		b) w efektach . . . 75.948 „ 82 „	—	—	181.150	50	—	—
		Razem zgodnie ze sumą dochodów .	—	—	760.048	93	—	—

Stan majątku obrotowego z końcem roku 1900.

Stan czynny.

	Szczegół.	Ogół.
A. Zapas kasowy:		
1. w gotówce		105.201 K. 68 g.
2. w efektach:		
a) 4% książeczki wkładkowe Banku krajowego .	69.713 K. 88 g.	
b) 4% „ „ galic. Kasy oszczędn.	1.234 „ 94 „	
c) 2% weksle po 2.500 K. akceptowane przez Wolfa Hausmanna, dzierżawcę dóbr Kłodzienka .	5.000 „ — „	75.948 „ 82 „
B. Należytości czynne		17.752 „ 25 „
Suma stanu czynnego		198.902 K. 75 g.

Stan bierny.

Należytości bierne	149.906 „ 70 „
Czysty stan czynny	48.996 K. 05 g.

II. Fundusze stypendyjne.

Uwagi do zamknięcia rachunku majątku obrotowego.

Czysty stan czynny tego majątku wynosi z końcem roku 1900 jak wykazano wyżej . . . . . 48.996 K. 05 g.

w roku 1899 wynosiła przewyżka stanu biernego . . . . . 1.382 „ 14 „

z dodania okazuje się właściwy przyrost stanu czynnego w roku 1900 o . . 50.378 K. 19 g.

a to głównie wskutek zmniejszenia się należytości biernych z jednej strony, a przyrostu w zapasowej gotówce z drugiej strony, a mianowicie:

Stan gotówki z końcem roku 1900 wynosi . . 105.201 K. 68 g.

„ „ „ „ 1899 wynosił . . 96.838 „ 01 „ przyrost o . 8.363 K. 67 g.

Stan efektów z końcem r. 1900 wynosi . . . . . 75.948 K. 82 g.

Stan efektów z końcem r. 1899 wynosił . . . . 76.123 „ 87 „ ubytek o . . 175 K. 05 g.

Stan należytości czynnych z końcem roku 1900 wynosi . 17.752 K. 25 g.

Stan należytości czynnych z końcem roku 1899 wynosił . 35.143 „ 26 „ ubytek o . . 17.391 „ 01 „ 17.566 „ 06 „

Z porównania okazuje się wynik mniej korzystny o . . . . 9.202 K. 39 g.

Stan należytości biernych z końcem roku 1900 wynosi . . . . . 149.906 K. 70 g.

Stan należytości biernych z końcem roku 1899 wynosił. . . . . 209.487 „ 28 „ wynik korzystniejszy o . 59.580 „ 58 „

Z porównania okazuje się **przyrost** stanu czynnego jak wyżej . . 50.378 K. 19 g.

Wykazaną pod poz. 3. *d*) dochodów rentę z dóbr Zwiahel stanowią 200 dukatów holenderskich, płatnych w dwóch równych półrocznych ratach po 100 ǂ dnia 8. lutego i 8 sierpnia każdego roku. Wartość tych dukatów oblicza się według kursu, notowanego przez Izbę handlową lwowską w dniach płatności rat.

Z zapasu kasowego w gotówce wykazanego w sumie 105.201 K. 68 g. rozporządzalną kwotę sfruktyfikowano w roku 1901 na rzecz majątku zarodowego.

Alegat A. i B. do zamknięcia rachunku funduszów stypendyjnych.

WYKAZ

wynikłości poszczególnych funduszów stypendyjnych

za rok

1900.

Alegat A. do zamknięcia rachunków funduszów stypendyjnych za rok 1900

Alfabetyczny wykaz wynikłości wedle

Majątek

Liczba porz.	Nazwa fundacyi	Zapas z początkiem roku 1900				Dochody w ciągu roku 1900			
		gotówką		efektami		gotówką		efektami	
		K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.
1	Andrzejowska Zofia	—	—	8.461	94	34	68	34	68
2	Aywas Grzegorz	—	—	33.812	02	1.439	03	1.548	23
3	Aywas Mikołaj I.	—	—	2.608	94	—	—	—	—
4	Aywas Mikołaj II.	—	—	—	—	—	—	2.039	40
5	Artymowicz Jan	—	—	4.958	04	54	97	54	97
6	Barczewski I. (dla wszechnicy lwowskiej)	—	—	241.795	54	2.493	43	3.896	23
7	Barczewski II. (dla wszechnicy krakowskiej)	—	—	239.624	16	4.048	76	4.384	16
8	Barczewski III. (dla szkoły politechnicznej)	—	—	26.787	68	649	08	903	68
9	Barczewski IV. (dla panien Polek)	—	—	68.234	38	1.211	88	1.313	28
10	Bereźniccy	—	—	2.512	10	205	64	221	24
11	Bertali Dyonizy	—	—	1.084	40	—	—	—	—
12	Bielakowie Józef i Maryanna I.	—	—	6.664	80	—	—	—	—
13	Bielakowie Józef i Maryanna II.	—	—	8.886	40	—	—	—	—
14	Bier Joel	—	—	20.069	76	550	78	589	78
15	Bodzioch Tomasz	—	—	34.520	14	485	96	524	96
16	Boznański Leon	—	—	69.477	04	2.088	76	2.271	06
17	Boroniewska Klementyna	—	—	4.744	08	245	68	261	28
18	Bohdanowicz Dominik	—	—	23.351	14	393	54	424	74
19	Brześciańka Kunegunda	—	—	10.214	72	488	20	527	20
20	Brześciański Aleksander	—	—	14.570	08	63	22	63	22
21	Brzeski Damian	—	—	10.004	02	94	24	102	04
22	Brzeżany	—	—	3.633	14	61	15	61	15
23	Brzeziński Antoni Sylwester	—	—	17.274	04	387	88	420	38
24	Chełmecki Jan	—	—	3.143	22	61	60	61	60
25	Chlebowski Stanisław	—	—	3.260	52	166	24	174	04
26	Cesarz Franciszek Józef I.	—	—	116.546	58	586	—	632	80
27	„ „ „ (jubil.)	—	—	74.831	14	13.562	32	14.677	72
28	Cieszewski-Zawadzki	—	—	17.792	16	—	—	—	—
29	Czaykowski Hipolit	—	—	46.552	30	1.576	04	1.657	64
30	Czaykowski Waleryan *a)* zar.	—	—	214.212	02	4.647	70	4.830	10
	Czaykowski Waleryan *b)* rez.	—	—	38.212	06	2.111	70	2.283	30
31	Czaykowscy	—	—	20.000	—	985	92	1.058	92
32	Czerkawski Józef	—	—	12.878	86	186	37	1.601	97
33	Czuczawa Krzysztof	—	—	9.854	70	81	59	81	59
34	Dolliner Karolina	—	—	5.667	62	264	82	280	42
35	Dołżański Jan	—	—	10.879	62	374	33	2.402	53
36	Dulska Teodozya	—	—	11.249	78	125	44	133	24
37	Dydyński Antoni	—	—	157.671	56	4.625	14	5.015	14
38	Egierski dla Egierskich I.	—	—	15.630	62	166	36	174	16
39	Egierski dla Egierskich II.	—	—	9.809	02	368	22	388	62
40	„ „ Siedleckich I.	—	—	14.895	02	444	92	476	12
	Do przeniesienia	—	—	1,636.375	36	45.331	59	55.571	59

poszczególnych funduszów stypendyjnych.

zarodowy.

Razem				Wydatki w ciągu roku 1900				Zapas z końcem roku 1900				Należytość pozostała z końcem roku 1900			
gotówką		efektami		gotówką		efektami		gotówką		efektami		czynna		bierna	
K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.
34	68	8.496	62	34	68	—	—	—	—	8.496	62	—	—	—	—
1.439	03	35.360	25	1.439	03	—	—	—	—	35.360	25	—	—	—	—
—	—	2.608	94	—	—	—	—	—	—	2 608	94	—	—	—	—
—	—	2.039	40	—	—	—	—	—	—	2.039	40	—	—	—	—
54	97	5.013	01	54	97	—	—	—	—	5.013	01	—	—	—	—
2.493	43	245.691	77	2.493	43	3.326	31	—	—	242.365	46	—	—	—	—
4.048	76	244.008	32	4.048	76	2.334	36	—	—	241.673	96	—	—	—	—
649	08	27.691	36	649	08	781	40	—	—	26.909	96	—	—	—	—
1.211	88	69.547	66	1.211	88	1.080	48	—	—	68.467	18	—	—	—	—
205	64	2.733	34	205	64	89	60			2.643	74	—	—	—	—
—	—	1.084	40	—	—	—	—	—	—	1.084	40	—	—	—	—
—	—	6.664	80	—	—	—	—	—	—	6.664	80	—	—	—	—
—	—	8.886	40	—	—	—	—	—	—	8.886	40	—	—	—	—
550	78	20.659	54	550	78	—	—	—	—	20.659	54	—	—	—	—
485	96	35.045	10	485	96	315	24	—	—	34.729	86	—	—	—	—
2.088	76	71.748	10	2.088	76	2.017	70	—	—	69.730	40	—	—	—	—
245	68	5.005	36	245	68	11	11	—	—	4.994	25	—	—	—	—
393	54	23.775	88	393	54	59	26	—	—	23.716	62	—	—	—	—
488	20	10.741	92	488	20	260	32	—	—	10.481	60	—	—	—	—
63	22	14.633	30	63	22	—	—	—	—	14.633	30	—	—	—	—
94	24	10.106	06	94	24	75	68	—	—	10.030	38	—	—	—	—
61	15	3.694	29	61	15	—	—	—	—	3.694	29	—	—	—	—
387	88	17.694	42	387	88	237	82	—	—	17.456	60	—	—	—	—
61	60	3.204	82	61	60	—	—	—	—	3.204	82	—	—	—	—
166	24	3.434	56	166	24	87	32	—	—	3.347	24	—	—	—	—
586	—	117.179	38	586	—	16	56	—	—	117.162	82	—	—	—	—
13.562	32	89.508	86	13.562	32	—	—	—	—	89.508	86	—	—	—	—
—	—	17.792	16	—	—	—	—	—	—	17.792	16	—	—	—	—
1.576	04	48.209	94	1.576	04	1.118	40	—	—	47.091	54	—	—	—	—
4.647	70	219.042	12	4.647	70	4.217	60	—	—	214.824	52	—	—	—	—
2.111	70	40.495	36	2.111	70	41	22	—	—	40.454	14	—	—	—	—
985	92	21.058	92	985	92	—	—	—	—	21.058	92	—	—	—	—
186	37	14.480	83	186	37	1.469	99	—	—	13.010	84	—	—	—	—
81	59	9.936	29	81	59	—	—	—	—	9.936	29	—	—	—	—
264	82	5.948	04	264	82	200	—	—	—	5.748	04	—	—	—	—
374	33	13.282	15	374	33	2.316	96	—	—	10.965	19	—	—	—	—
125	44	11.383	02	125	44	11	68	—	—	11.371	34	—	—	—	—
4.625	14	162.686	70	4.625	14	22	92	—	—	162.663	78	—	—	—	—
166	36	15.804	78	166	36	52	92	—	—	15.751	86	—	—	—	—
368	22	10.197	64	368	22	279	60	—	—	9.918	04	—	—	—	—
444	92	15.371	14	444	92	337	68	—	—	15.033	46	—	—	—	—
45.331	59	1,691.946	95	45.331	59	20.762	13	—	—	1,671.184	82	—	—	—	—

Alfabetyczny wykaz wynikłości wedle

Majątek

Liczba porz.	Nazwa fundacyi	Zapas z początkiem roku 1900				Dochody w ciągu roku 1900			
		gotówką		efektami		gotówką		efektami	
		K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.
	z przeniesienia . .	—	—	1,636.375	36	45.331	59	55.571	59
41	Egierski dla Siedleckich II. .	—	—	10.949	92	28	16	1.228	16
42	Englowa Teofila . . .	—	—	13.264	46	232	04	247	64
43	Ks. Fox Franciszek . . .	—	—	—	—	3.713	68	11.400	—
44	Falkenfels Dyonizy . . .	—	—	283	76	—	—	—	—
45	Gizela arcyksiężniczka . .	—	—	6.871	58	53	98	53	98
46	Głowiński Roch Samuel . .	—	—	1,207.561	54	2.678	86	14.705	06
47	Gołuchowski Agenor . .	—	—	70.816	72	384	80	408	20
48	Gross de Rosenburg Józef .	—	—	16.484	64	199	52	215	12
49	Hassewicz Stanisław . .	—	—	20.000	—	—	—	20.000	—
50	Harbut Jan	—	—	5 868	64	141	50	149	30
51	Hauer Franciszek . . .	—	—	5.590	74	149	16	156	96
52	Hefern Robert . . .	—	—	30.180	—	9	38	8	42
53	Hoffman Kornel . . .	—	—	40.746	10	—	—	—	—
54	Horecki Eliasz . . .	—	—	12.343	28	446	98	478	18
55	Janowski Floryan Amand .	—	—	5.180	30	187	30	195	10
56	Jankowscy Władysław i Marya	—	—	2.371	16	130	22	130	22
57	Januszewscy Teofil i Hersylia	—	—	—	—	1.246	67	125.569	48
58	Jarosław	—	—	27.482	90	196	22	204	02
59	Jarosz Leonard . . .	—	—	4.465	12	87	28	87	28
60	Jeleński Napoleon I. . .	—	—	24.668	90	1.732	20	39.444	94
61	Jeleński Napoleon II. . .	—	—	30.972	34	1.206	18	—	—
62	Jezieniccy	—	—	16.246	42	707	80	762	40
63	Jurgas Magdalena . . .	—	—	24.083	26	227	68	243	28
64	Kaczkowski Antoni . . .	—	—	14.835	02	—	—	200	—
65	Kallir Mayer	—	—	16.405	—	188	88	196	68
66	Karol Ludwik arcyksiąże .	—	—	18.827	52	184	50	192	30
67	Kiełbusiewicz Tomasz . .	—	—	10.805	—	111	28	119	08
68	Kiślicki Mikołaj . . .	—	—	20.584	12	453	92	585	12
69	Koniecki Menard . . .	—	—	153.354	06	1.665	37	1.790	17
70	Kopernik Mikołaj . . .	—	—	3.201	72	137	88	145	68
71	Kopiński Adam . . .	—	—	5.772	18	398	23	35	38
72	Korzelińska Sabina . .	—	—	16.188	58	179	80	187	60
73	Kraków (zakordonowa) . .	—	—	185.254	04	462	56	11.501	56
74	Krakowiec	—	—	6.655	06	169	66	177	46
75	Krausnecker Piotr . . .	—	—	57.626	98	—	—	—	—
76	Kretowicz Paweł . . .	—	—	3.567	98	228	88	244	48
77	Krościenko	—	—	4.481	78	256	62	272	22
78	Kruszewsha Marya . . .	—	—	21.357	22	10.821	35	11.498	55
79	Krzeczunowicz Ignacy . .	—	—	32.370	24	264	56	280	16
80	Krzeczunowicz Walery . .	—	—	18.097	40	280	34	303	74
81	Kucharski Jan	—	—	16.235	60	162	46	170	26
82	Kuczyński Leon Jan Kanty . .	—	—	5.000	—	292	17	307	67
	Do przeniesienia .	—	—	3,823.426	64	75.349	66	299.367	44

poszczególnych funduszów stypendyjnych.

zarodowy.

Razem				Wydatki w ciągu roku 1900				Zapas z końcem roku 1900				Należytość pozostała z końcem roku 1900			
gotówką		efektami		gotówką		efektami		gotówką		efektami		czynna		bierna	
K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.
45.331	59	1,691.946	95	45.331	59	20.762	13	—	—	1,671.184	82	—	—	—	—
28	16	12.178	08	28	16	1.200	—	—	—	10.978	08	—	—	—	—
232	04	13.512	10	232	04	61	71	—	—	13.450	39	—	—	—	—
3.713	68	11.400	—	—	—	—	—	3.713	68	11.400	—	—	—	—	—
—	—	283	76	—	—	—	—	—	—	283	76	—	—	—	—
53	98	6.925	56	53	98	—	—	—	—	6.925	56	—	—	—	—
2.678	86	1,222.266	60	2.678	86	11.942	33	—	—	1,210.324	27	70.	99	—	—
384	80	71.224	92	384	80	—	—	—	—	71.224	92	—	—	—	—
199	52	16.699	76	199	52	131	—	—	—	16.568	76	—402	—	—	—
—	—	40.000	—	—	—	20.000	—	—	—	20.000	—	—	—	—	—
141	50	6.017	94	141	50	59	43	—	—	5.958	51	—	—	—	—
149	16	5.747	70	149	16	79	26	—	—	5.668	44	—	—	—	—
9	38	30.188	42	9	38	—	96	—	—	30.187	46	—	—	—	—
—	—	40.746	10	—	—	—	—	—	—	40.746	10	—	—	—	—
446	98	12.821	46	446	98	120	21	—	—	12.701	25	—	—	—	—
187	30	5.375	40	187	30	82	87	—	—	5.292	53	—	—	—	—
130	22	2.501	38	130	22	71	16	—	—	2.430	22	—	—	—	—
1.246	67	125.569	48	1.246	67	421	41	—	—	125.148	07	—	—	—	—
196	22	27.686	92	196	22	43	60	—	—	27.643	32	—	—	—	—
87	28	4.552	40	87	28	—	—	—	—	4.552	40	—	—	—	—
1.732	20	64.113	84	1.732	20	6.907	17	—	—	57.206	67	—	—	—	—
1.206	18	30.972	34	1.206	18	30.972	54	—	—	—	—	—	—	—	—
707	80	17.008	82	707	80	2	72	—	—	17.006	10	—	—	—	—
227	68	24.326	54	227	68	142	87	—	—	24.183	67	—	—	—	—
—	—	15.035	02	—	—	200	—	—	—	14.835	02	—	—	—	—
188	88	16.601	68	188	88	40	14	—	—	16.561	54	—	—	—	—
184	50	19.019	82	184	50	63	63	—	—	18.956	19	—	—	—	—
111	28	10.924	08	111	28	72	16	—	—	10.851	92	—	—	—	—
453	92	21.069	24	453	92	92	36	—	—	20.976	88	—	—	—	—
1.665	37	155.144	23	1.665	37	1.120	46	—	—	154.023	77	—	—	—	—
137	88	3.347	40	137	88	88	32	—	—	3.259	08	—	—	—	—
398	23	5.807	56	398	23	383	45	—	—	5.424	11	—	—	—	—
179	80	16.376	18	179	80	71	38	—	—	16.304	80	—	—	—	—
462	56	196.755	60	462	56	11.018	96	—	—	185.736	64	—	—	—	—
169	66	6.832	52	169	66	51	20	—	—	6.781	32	—	—	—	—
—	—	57.626	98	—	—	—	—	—	—	57.626	98	—	—	—	—
228	88	3.812	46	228	88	71	31	—	—	3.741	15	—	—	—	—
256	62	4.754	—	256	62	181	78	—	—	4.572	22	—	—	—	—
10.821	35	32.855	77	10.821	35	10.228	32	—	—	22.627	45	—	—	—	—
264	56	32.650	40	264	56	109	16	—	—	32.541	24	—	—	—	—
280	34	18.401	14	280	34	132	79	—	—	18.268	35	—	—	—	—
162	46	16.405	86	162	46	56	84	—	—	16.349	02	—	—	—	—
292	17	5.307	67	292	17	—	—	—	—	5.307	67	—	—	—	—
75.349	66	4,122.794	08	71.635	98	116.983	43	3.713	68	4,005.810	65	70.402	99	—	—

Alfabetyczny wykaz wynikłości wedle

Majątek

Liczba porz.	Nazwa fundacyi	Zapas z początkiem roku 1900				Dochody w ciągu roku 1900			
		gotówką		efektami		gotówką		efektami	
		K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.
	Z przeniesienia . .	—	—	3,823.426	64	75.349	66	299.367	44
83	Kulczycki Jakób . . .			22.897	08	183	46	191	26
84	Kardwanowska Marya . .	—	—	13.774	22	429	67	458	87
85	Lachowicz Antoni I. (stypendya)	—	—	49.611	62	38	66	38	66
86	Lachowicz Antoni II. (zapomog.)	—	—	48.933	52	1.545	64	1.668	44
87	Laskowscy Zygmunt i Marya	—	—	196.201	98	875	34	1.142	54
88	Lenartowicz Teofil . . .	—	—	4.575	84	1[illegible]8	80	207	40
89	Lewicki Kajetan . . .	—	—	58.615	22	658	60	705	40
90	Lewicki Bazyli . . .	—	—	11.319	88	338	78	362	18
91	Lipińscy Karol i Regina . .	—	—	52.631	38	1.574	04	1.613	04
92	Loewensteinowa Rozalia . .	—	—	6.645	78	145	24	153	04
93	Ładuński Stanisław . . .	—	—	10.456	30	256	02	271	62
94	Łazowski Adolf . . .	—	—	48.286	08	742	92	1.005	32
95	Łoś Feliks Antoni . . .	—	—	51.617	88	206	30	214	10
96	Macharski Franciszek . .	—	—	—	—	—	—	2.009	92
97	Małecki Antoni . . .	—	—	3.012	14	225	60	214	20
98	Marynowski Ignacy . . .	—	—	—	—	—	—	—	—
99	Matczyński Marek . . .	—	—	43.303	46	1.406	52	1.510	52
100	Michalewicze Zygmunt i Fryderyk	—	—	27.462	80	—	—	—	—
101	Mieroszewski Jan . . .	—	—	48.958	36	676	92	728	52
102	Mickiewicz Adam I. . .	—	—	3.831	16	254	44	270	04
103	„ „ II. . .	—	—	1.100	—	—	—	—	—
104	Mikiewicz Jędrzej . . .	—	—	3.263	90	—	—	—	—
105	Michna Wojciech . . .	—	—	11.513	02	—	—	—	—
106	Mikołajów	—	—	21.223	92	349	29	369	69
107	Miller Maksymilian . .	—	—	2.585	94	223	90	239	50
108	Mokrzycki Ireneusz . . .	—	—	14.521	94	34	98	34	98
109	Monasterzyska . . .	—	—	7.822	64	—	—	—	—
110	Montleart Augusta . . .	—	—	151.416	30	569	18	615	98
111	Morawski Adam I. (famil.) .	—	—	4.378	28	351	84	375	24
112	„ „ II. (nie famil.)	—	—	12.949	62	187	32	402	92
113	Moysa Rosachocki Michał .	—	—	13.258	—	10.590	66	11.533	46
114	Moszczeńska Ludwika . .	—	—	2.067	98	—	—	—	—
115	Nahaczów	—	—	3.236	74	250	44	266	04
116	Nawratil Jakób . . .	—	—	3.875	16	446	40	477	60
117	Nielepiec Jędrzej . . .	—	—	3.046	46	95	47	95	47
118	Niezabitowska Ludwika I. .	—	—	63.979	40	556	72	803	52
119	Niezabitowska z hr. Dunin Borkowskich Ludwika II.	—	—	102.639	74	520	08	559	08
120	Nowakowski Józef . . .	—	—	5.230	08	55	81	55	81
121	Nowak Jan	—	—	18.525	40	229	56	245	16
122	Obniski Filip	—	—	21.266	02	190	54	109	54
123	Olszewski Michał . . .	—	—	4.299	88	180	82	188	62
124	Oranż Abraham . . .	—	—	5.556	94	76	83	76	83
	Do przeniesienia .	—	—	5,003.318	70	99.935	45	328.608	95

poszczególnych funduszów stypendyjnych.

zarodowy.

Razem				Wydatki w ciągu roku 1900				Zapas z końcem roku 1900				Należytość pozostała z końcem roku 1900			
gotówką		efektami		gotówką		efektami		gotówką		efektami		czynna		bierna	
K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.
75.349	66	4,122.794	08	71.635	98	116.983	43	3.713	68	4,005.810	65	70.402	99	—	—
183	46	23.088	34	183	46	52	64	—	—	23.035	70	—	—	—	—
429	67	14.233	09	429	67	370	80	—	—	13.862	29	—	—	—	—
38	66	49.650	28	38	66	—	—	—	—	49.650	28	—	—	—	—
1.545	64	50.601	96	1.545	64	1.490	80	—	—	49.111	16	—	—	—	—
875	34	197.344	52	875	34	479	60	—	—	196.864	92	—	—	—	—
198	80	4.783	24	198	80	103	40	—	—	4.679	84	—	—	—	—
658	60	59.320	62	658	60	276	60	—	—	59.044	02	—	—	—	—
338	78	11.682	06	338	78	36	54	—	—	11.645	52	—	—	—	—
1.574	04	54.244	42	1.574	04	15	66	—	—	54.228	76	1.239	18	—	—
145	24	6.798	82	145	24	71	67	—	—	6.727	15	—	—	—	—
256	02	10.727	92	256	02	80	72	—	—	10.647	20	—	—	—	—
742	92	49.291	40	742	92	200	—	—	—	49.091	40	—	—	—	—
206	30	51.831	98	206	30	69	50	—	—	51.762	48	12.727	29	—	—
—	—	2.009	92	—	—	—	—	—	—	2.009	92	—	—	—	—
225	60	3.253	34	225	60	72	51	—	—	3.180	83	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1.406	52	44.813	98	1.406	52	1.268	08	—	—	43.545	90	—	—	—	—
—	—	27.462	80	—	—	—	—	—	—	27.462	80	—	—	—	—
676	92	49.686	88	676	92	287	19	—	—	49.399	69	—	—	—	—
254	44	4.101	20	254	44	105	52	—	—	3.995	68	—	—	—	—
—	—	1.100	—	—	—	—	—	—	—	1.100	—	—	—	—	—
—	—	3.263	90	—	—	—	—	—	—	3.263	90	—	—	—	—
—	—	11.513	02	—	—	—	—	—	—	11.513	02	—	—	—	—
349	29	21.593	61	349	29	279	60	—	—	21.314	01	—	—	—	—
223	90	2.825	44	223	90	178	39	—	—	2.647	05	—	—	—	—
34	98	14.556	92	34	98	—	—	—	—	14.556	92	—	—	—	—
—	—	7.822	64	—	—	—	—	—	—	7.822	64	—	—	—	—
569	18	152.032	28	569	18	15	22	—	—	152.017	06	—	—	—	—
351	84	4.753	52	351	84	109	44	—	—	4.644	08	—	—	—	—
187	32	13.352	54	187	32	342	07	—	—	13.010	47	—	—	—	—
10.590	66	24.791	46	10.590	66	10.032	76	—	—	14.758	70	—	—	—	—
—	—	2.067	98	—	—	—	—	—	—	2.067	98	—	—	—	—
250	44	3.502	78	250	44	60	87	—	—	3.441	91	—	—	—	—
446	40	4.352	76	446	40	359	88	—	—	3.992	88	—	—	—	—
95	47	3.141	93	95	47	—	—	—	—	3.141	93	—	—	—	—
556	72	64.782	92	556	72	335	15	—	—	64.447	77	—	—	—	—
520	08	103.198	82	520	08	—	—	—	—	103.198	82	—	—	—	—
55	81	5.285	89	55	81	—	—	—	—	5.285	89	—	—	—	—
229	56	18.770	56	229	56	200	—	—	—	18.570	56	—	—	—	—
109	54	21.375	56	109	54	—	—	—	—	21.375	56	—	—	—	—
180	82	4.488	50	180	82	64	—	—	—	4.424	50	—	—	—	—
76	83	5.633	77	76	83	—	—	—	—	5.633	77	8.400	—	—	—
99.935	45	5,331.927	65	96.221	77	133.942	04	3.713	68	5,197.985	61	92.769	46	—	—

Alfabetyczny wykaz wynikłości wedle

Majątek

Liczba porz.	Nazwa fundacyi	Zapas z początkiem roku 1900				Dochody w ciągu roku 1900			
		gotówką		efektami		gotówką		efektami	
		K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.
	Z przeniesienia . .	—	—	5,003.318	70	99.935	45	328.608	95
125	Otowski Henryk . . .	—	—	1.683	52	54	76	54	76
126	Ożańsko	—	—	11.108	86	10.922	14	11.719	94
127	Paprocki Stanisław . . .	—	—	27.644	66	1.198	60	1.500	—
128	Parzelski Franciszek . .	—	—	12.856	96	1.458	24	1.575	24
129	Paszyc Bolesław . . .	—	—	41.787	94	1.579	40	2.700	—
130	Pawłowski Franciszek . .	—	—	14.639	42	529	04	568	04
131	Petryczyn Kazimierz . .	—	—	265.498	49	756	20	1.815	60
132	Pineles Eliasz pod nazwą „Jakóba“	—	—	13.982	95	374	78	398	18
133	Pierzchała Ignacy . . .	—	—	2.499	54	208	88	224	48
134	Pieściorowski Ryszard . .	—	—	2.172	78	—	—	—	—
135	Pitoń Jan	—	—	7.432	24	522	46	561	46
136	Pniewski Feliks . . .	—	—	5.543	14	169	22	176	02
137	Popkiewicz Antoni . . .	—	—	25.822	02	1.473	55	2.779	55
138	Potocki Mikołaj . . .	—	—	69.635	64	754	39	1.007	59
139	Pukalski Alojzy . . .	—	—	106.708	04	882	36	952	56
140	Przemyśl	—	—	6.742	78	106	37	106	37
141	Radymno I.	—	—	4.189	08	184	16	191	96
142	Radymno II.	—	—	9.705	40	267	24	282	84
143	Rappaport Jakób . . .	—	—	3.248	90	378	—	400	—
144	Reifer Jakób	—	—	955	70	—	—	—	—
145	Rieger Władysław . . .	—	—	1.000	—	—	—	1.000	—
146	Roland vel Rotlender Leopold I. dla uczniów szkół średnich	—	—	21.556	32	—	—	—	—
147	Roland vel Rotlender Leopold II. dla uczennic żeńskiego seminaryum nauczycielskiego)	—	—	17.246	12	—	—	—	—
148	Romanowski Mieczysław . .	—	—	16.294	08	—	—	—	—
149	Rostocki Piotr . . .	—	—	19.085	34	334	38	355	78
150	Rudolf arcyksiąże . . .	—	—	7.577	22	382	56	405	96
151	Russyan Rafał	—	—	45.490	—	365	12	385	52
152	Ryżnerski Walenty . . .	—	—	8.498	72	163	64	171	44
153	Rzeszów	—	—	8.336	96	135	78	135	78
154	Sapieha Leon { zarodowy	—	—	42.432	02	2.647	30	2.847	30
	{ rezerwowy	—	—	11.651	36	951	66	1.012	66
155	Sarama Tomasz . . .	—	—	7.544	34	85	84	85	84
156	Sącz	—	—	15.463	50	275	17	290	77
157	Schlesingerowie Jan i Tekla .	—	—	2.489	76	120	34	128	14
158	Schnell Franciszek . . .	—	—	4.183	52	1.366	24	1.475	44
159	Seidler Krystyan . . .	—	—	4.853	92	85	34	85	34
160	Seeling Saulenfels Ferdynand .	—	—	2.070	36	—	—	—	—
161	Sielecka Aniela . . .	—	—	23.616	22	887	02	946	42
162	Siemianowscy I. (dla wsz. i polit.)	—	—	54.889	42	1.198	60	1.500	—
163	„ II. (dla szkoły sztuk pięknych	—	—	47.167	22	1.000	—	500	—
	Do przeniesienia .	—	—	5,998.623	17	131.754	23	366.949	93

poszczególnych funduszów stypendyjnych.

zarodowy.

Razem				Wydatki w ciągu roku 1900				Zapas z końcem roku 1900				Należytość pozostała z końcem roku 1900			
gotówką		efektami		gotówką		efektami		gotówką		efektami		czynna		bierna	
K.	g.	K.	g.	K	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.
99.935	45	5,331.927	65	96.221	77	133.942	04	3.713	68	5,197.985	61	92.769	46	—	—
54	76	1.738	28	54	76	—	—	—	—	1.738	28	—	—	—	—
10.922	14	22.828	80	10.922	14	276	60	—	—	22.552	20	—	—	—	—
1.198	60	29.144	66	1.198	60	279	65	—	—	28.865	01	—	—	—	—
1.458	24	14.432	20	1.458	24	1.197	04	—	—	13.235	16	—	—	—	—
1.579	40	44.487	94	1.579	40	2.133	04	—	—	42.354	90	—	—	—	—
529	04	15.207	46	529	04	353	83	—	—	14.853	63	—	—	—	—
756	20	267.314	09	756	20	1.497	60	—	—	265.816	49	—	—	—	—
374	78	14.381	14	374	78	123	40	—	—	14.257	74	—	—	—	—
208	88	2.724	02	208	88	89	60	—	—	2.634	42	—	—	—	—
—	—	2.172	78	—	—	—	—	—	—	2.172	78	—	—	—	—
522	46	7.993	70	522	46	184	27	—	—	7.809	43	—	—	—	—
169	22	5.719	16	169	22	100	—	—	—	5.619	16	—	—	—	—
1.473	55	28.601	57	1.473	55	2.356	99	—	—	26.244	58	—	—	—	—
754	39	70.643	23	754	39	578	—	—	—	70.065	23	—	—	—	—
882	36	107.660	60	882	36	77	49	—	—	107.583	11	—	—	—	—
106	37	6.849	15	106	37	—	—	—	—	6.849	15	—	—	—	—
184	16	4.381	04	184	16	78	84	—	—	4.302	20	—	—	—	—
267	24	9.988	24	267	24	38	35	—	—	9.949	89	—	—	—	—
378	—	3.648	90	378	—	378	—	—	—	3.270	90	—	—	—	—
—	—	955	70	—	—	—	—	—	—	955	70	—	—	—	—
—	—	2.000	—	—	—	1.000	—	—	—	1.000	—	—	—	—	—
—	—	21.556	32	—	—	—	—	—	—	21.556	32	—	—	—	—
—	—	17.246	12	—	—	—	—	—	—	17.246	12	—	—	—	—
—	—	16.294	08	—	—	—	—	—	—	16.294	08	—	—	—	—
334	38	19.441	12	334	38	279	36	—	—	19.161	76	—	—	—	—
382	56	7.983	18	382	56	—	—	—	—	7.983	18	—	—	—	—
365	12	45.875	52	365	12	279	60	—	—	45.595	92	—	—	—	—
163	64	8.670	16	163	64	82	32	—	—	8.587	84	—	—	—	—
135	78	8.472	74	135	78	—	—	—	—	8.472	74	—	—	—	—
2.647	30	45.279	32	2.647	30	2.644	—	—	—	42.635	32	—	—	—	—
951	66	12.664	02	951	66	510	27	—	—	12.153	75	—	—	—	—
85	84	7.630	18	85	84	—	—	—	—	7.630	18	—	—	—	—
275	17	15.754	27	275	17	—	—	—	—	15.754	27	—	—	—	—
120	34	2.617	90	120	34	77	56	—	—	2.540	34	—	—	—	—
1.366	24	5.658	96	1.366	24	1.128	23	—	—	4.530	73	—	—	—	—
85	34	4.939	26	85	34	—	—	—	—	4.939	26	—	—	—	—
—	—	2.070	36	—	—	—	—	—	—	2.070	36	—	—	—	—
887	02	24.562	64	887	02	279	60	—	—	24.283	04	—	—	—	—
1.198	60	56.389	42	1.198	60	238	47	—	—	56.150	95	—	—	—	—
1.000	—	47.667	22	1.000	—	1.000	—	—	—	46.667	22	—	—	—	—
131.754	23	6,365.573	10	128.040	55	151.204	15	3.713	68	6,214.368	95	92.769	46	—	—

Alfabetyczny wykaz wynikłości wedle

Majątek

Liczba porz.	Nazwa fundacyi	Zapas z początkiem roku 1900				Dochody w ciągu roku 1900			
		gotówką		efektami		gotówką		efektami	
		K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.
	Z przeniesienia . .	—	—	5,998.623	17	131.754	23	366.949	93
164	Siemiradzki Henryk . .	—	—	5.669	18	1.159	—	1.252	60
165	Sołowijowie Jan i Wanda I. (dla szkół lud. w Herbutowie)	—	—	2.729	42	27	26	27	26
166	Sołowijowie Jan i Wanda II. (dla szkół ludow. w Poturzycy)	—	—	1.050	—	—	—	—	—
167	Sołowijowie Jan i Wanda III. (dla szkół ludow. w Boratynie)	—	—	1.000	—	—	—	—	—
168	Sozański Jan Franciszek Kazim.	—	—	26.466	70	135	78	143	58
169	Skibiński Karol . . .	—	—	13.756	60	1.341	94	1.425	84
170	Skibiński Szczęsny I. . .	—	—	5.815	46	122	20	130	—
171	„ „ II. . .	—	—	5.513	88	129	94	137	84
172	„ „ III. . .	—	—	5.440	64	184	40	1.400	—
173	„ „ IV. . .	—	—	6.022	14	220	34	235	94
174	„ „ V. . .	—	—	5.809	34	141	56	149	36
175	„ „ ogólna . .	—	—	2.000	—	—	—	—	—
176	Słapowie Rozalia i Karol .	—	—	22.919	24	937	60	1.215	60
177	Słowacki Juliusz . . .	—	—	16.414	—	70	57	70	57
178	Sobota Karol I. . . .	—	—	20.879	90	1.054	72	1.138	52
179	„ „ II. . . .	—	—	21.069	98	856	32	926	52
180	„ „ III. . . .	—	—	5.218	20	207	58	223	18
181	Spadwiński Antoni . . .	—	—	26.578	02	99	92	107	72
182	Stachiewicz Franciszek . .	—	—	11.908	26	466	48	505	48
183	Stanisławów	—	—	2.975	36	87	71	87	71
184	Stankiewicz Mogiła Szczepan .	—	—	48.644	96	276	52	292	12
185	Staszewski i Bielak . .	—	—	13.810	46	1.420	72	1.537	72
186	Stawek Jędrzej	—	—	8.662	92	109	16	116	96
187	Stowarzyszenie urzędników i sług kolei Karola Ludwika .	—	—	3.064	86	118	02	125	82
188	Strissower Adolf . . .	—	—	9.025	50	224	04	239	64
189	Strzałkowski Stanisław . .	—	—	80.734	02	4.186	98	2.200	—
190	Stupnicki Marceli . . .	—	—	120.249	04	1.014	20	12.100	—
191	„ Hipolit . . .	—	—	4.783	38	—	—	—	—
192	Sutorski Antoni . . .	—	—	48.800	18	560	04	603	84
193	Szachłacki de Barachka Winc.	—	—	71.081	12	598	68	1.053	18
194	Szaflarski Józef i Czaykowska Franciszka	—	—	6.282	62	139	06	—	—
195	Szczepanowski Karol . .	—	—	7.368	82	20	32	20	32
196	Szmoniewski Józef . . .	—	—	4.351	12	273	21	288	81
197	Tarnów	—	—	3.771	36	—	—	—	—
198	Tarnowski Franciszek . .	—	—	18.690	82	281	30	289	10
199	Tchórznicka Honorata . .	—	—	5.430	42	51	98	51	98
200	Teodorowiczówna Klementyna	—	—	3.284	56	—	—	—	—
201	Torosiewicz Emil . . .	—	—	12.946	30	—	—	—	—
	Do przeniesienia .	—	—	6,678.741	95	148.271	78	395.047	04

poszczególnych funduszów stypendyjnych.

zarodowy.

Razem				Wydatki w ciągu roku 1900				Zapas z końcem roku 1900				Należytość pozostała z końcem roku 1900			
gotówką		efektami		gotówką		efektami		gotówką		efektami		czynna		bierna	
K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.
131.754	23	6,365.573	10	128.040	55	151.204	15	3.713	68	6,214.368	95	92.769	46	—	—
1.159	—	6.921	78	1.159	—	1.106	40	—	—	5.815	38	—	—	—	—
27	26	2.756	68	27	26	—	—	—	—	2.756	68	—	—	—	—
—	—	1.050	—	—	—	—	—	—	—	1.050	—	—	—	—	—
—	—	1.000	—	—	—	—	—	—	—	1.000	—	—	—	—	—
135	78	26.610	28	135	78	53	24	—	—	26.557	04	—	—	—	—
1.341	94	15.182	44	1.341	94	1.162	09	—	—	14.020	35	—	—	—	—
122	20	5.945	46	122	20	64	19	—	—	5.881	27	—	—	—	—
129	94	5.651	62	129	94	76	20	—	—	5.575	42	—	—	—	—
184	40	6.840	64	184	40	1.202	68	—	—	5.637	96	—	—	—	—
220	34	6.258	08	220	34	160	12	—	—	6.097	96	—	—	—	—
141	56	5.958	70	141	56	64	19	—	—	5.894	51	—	—	—	—
—	—	2.000	—	—	—	—	—	—	—	2.000	—	—	—	—	—
937	60	24.134	84	937	60	572	16	—	—	23.562	68	—	—	—	—
70	57	16.484	57	70	57	—	—	—	—	16.484	57	—	—	—	—
1.054	72	22.018	42	1.054	72	254	56	—	—	21.763	86	—	—	—	—
856	32	21.996	50	856	32	37	32	—	—	21.959	18	—	—	—	—
207	58	5.441	38	207	58	—	—	—	—	5.441	38	—	—	—	—
99	92	26.685	74	99	92	81	59	—	—	26.604	15	—	—	—	—
466	48	12.413	74	466	48	11	60	—	—	12.402	14	—	—	—	—
87	71	2.963	07	87	71	—	—	—	—	2.963	07	—	—	—	—
276	52	48.937	08	276	52	95	09	—	—	48.841	99	—	—	—	—
1.420	72	15.348	18	1.420	72	1.084	—	—	—	14.264	18	—	—	—	—
109	16	8.779	88	109	16	80	36	—	—	8.699	52	—	—	—	—
118	02	3.190	68	118	02	62	20	—	—	3.128	48	—	—	—	—
224	04	9.265	14	224	04	29	28	—	—	9.235	86	—	—	—	—
4.186	98	82.934	02	4.186	98	6.386	98	—	—	76.547	04	—	—	—	—
1.014	20	132.349	04	1.014	20	12.014	20	—	—	120.334	84	—	—	—	—
—	—	4.783	38	—	—	—	—	—	—	4.783	38	—	—	—	—
560	04	49.404	02	560	04	318	18	—	—	49.085	84	—	—	—	—
598	68	72.134	30	598	68	600	—	—	—	71.534	30	—	—	—	—
139	06	6.282	62	139	06	122	—	—	—	6.160	62	—	—	—	—
20	32	7.389	14	20	32	—	—	—	—	7.389	14	—	—	—	—
273	21	4.639	93	273	21	184	40	—	—	4.455	53	—	—	—	—
—	—	3.771	36	—	—	—	—	—	—	3.771	36	—	—	—	—
281	30	18.979	92	281	30	63	54	—	—	18.916	38	—	—	—	—
51	98	5.482	40	51	98	—	—	—	—	5.482	40	—	—	—	—
—	—	3.284	56	—	—	—	—	—	—	3.284	56	—	—	—	—
—	—	12.946	30	—	—	—	—	—	—	12.946	30	—	—	—	—
148.271	78	7,073.788	99	144.558	10	177.090	72	3.713	68	6,896.698	27	92.769	46	—	—

Alfabetyczny wykaz wynikłości wedle

Majątek

Liczba porz.	Nazwa fundacyi	Zapas z początkiem roku 1900				Dochody w ciągu roku 1900			
		gotówką		efektami		gotówką		efektami	
		K.	g.	K.	g	K.	g.	K.	g.
	Z przeniesienia . .	—	—	6,678.741	95	148.271	78	395.047	04
202	Dr. Towarnicki Jan . . .	—	—	571.413	76	200	—	—	—
203	Towarnicki Bazylewicz Jan .	—	—	60.525	92	649	36	696	16
204	Trojanowski Wincenty . .	—	—	7.989	24	326	24	347	64
205	Unia Lubelska . . .	—	—	3.386	38	629	34	676	14
206	Urbański Franciszek . .	—	—	98.639	32	—	—	—	—
207	Uścieński Jędrzej . . .	—	—	10.364	02	373	78	389	38
208	Warteresiewicz Maryan . .	—	—	45.041	60	238	88	254	48
209	Wierzbicki Julian . . .	—	—	73.127	86	179	84	187	64
210	Wilczyński Konrad . . .	—	—	8.054	—	420	46	451	66
211	Włochowicz Jan . . .	—	—	4.173	96	37	29	37	29
212	Wystawa krajowa z r. 1877 .	—	—	43.836	80	1.717	98	1.856	38
213	Zawadzki Franciszek Korwin .	—	—	126.139	26	1.146	28	1.236	88
214	„ Antoni Rogala . .	—	—	17.577	20	287	60	303	20
215	Ziętkiewicz Wincenty . .	—	—	3.954	32	240	86	254	46
216	Żalechocki Andrzej . . .	—	—	163.280	16	1.758	70	2.100	—
217	Żebrowski Adam . . .	—	—	108.927	62	—	—	—	—
218	Żurakowski Jan . . .	—	—	278.853	30	3.807	35	4.119	35
	Suma . .	—	—	8,304.026	67	160.285	74	407.957	70

poszczególnych funduszów stypendyjnych.

zarodowy.

Razem				Wydatki w ciągu roku 1900				Zapas z końcem roku 1900				Należytość pozostała z końcem roku 1900			
gotówką		efektami		gotówką		efektami		gotówką		efektami		czynna		bierna	
K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K	g.
148.271	78	7,073.788	99	144.558	10	177.090	72	3.713	68	6,896.698	27	92 769	46	—	—
200	—	571.413	76	200	—	200	—	—	—	571.213	76	—	—	—	—
649	36	61.222	08	649	36	40	89	—	—	61.181	19	—	—	—	—
326	24	8.336	88	326	24	212	47	—	—	8.124	41	—	—	—	—
629	34	4.062	52	629	34	424	91	—	—	3.637	61	—	—	—	—
—	—	98.639	32	—	—	—	—	—	—	98.639	32	—	—	—	—
373	78	10.753	40	373	78	37	30	—	—	10.716	10	—	—	—	—
238	88	45.296	08	238	88	118	86	—	—	45.177	22	—	—	—	—
179	84	73.315	50	179	84	—	—	—	—	73.315	50	—	—	—	—
420	46	8.505	66	420	46	59	14	—	—	8.446	52	—	—	—	—
37	29	4.211	25	37	29	—	—	—	—	4.211	25	—	—	—	—
1.717	98	45.693	18	1.717	98	593	18	—	—	45.100	—	—	—	—	—
1.146	28	127.376	14	1.146	28	740	60	—	—	126.635	54	—	—	—	—
287	60	17.880	40	287	60	139	69	—	—	17.740	71	—	—	—	—
240	86	4.208	78	240	86	200	—	—	—	4.008	78	—	—	—	—
1.758	70	165.380	16	1.758	70	1.547	44	—	—	163.832	72	—	—	—	—
—	—	108.927	62	—	—	—	—	—	—	108.927	62	—	—	—	—
3.807	35	282.972	65	3.807	35	—	—	—	—	282.972	65	—	—	—	—
160.285	74	8,711.984	37	156.572	06	181.405	20	3.713	68	8,530.579	17	92.769	46	—	—

Alegat B. do zamknięcia rachunków funduszów stypendyjnych za rok 1900

Alfabetyczny wykaz wynikłości wedle

Majątek

Liczba porz.	Nazwa fundacyi	Zapas z początkiem roku 1900				Dochody w ciągu roku 1900			
		gotówką		efektami		gotówką		efektami	
		K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.
1	Andrzejowska Zofia	104	68	—	—	352	—	—	—
2	Aywas Grzegorz	1.304	31	—	—	1.521	72	—	—
3	Aywas Mikołaj I.	—	—	—	—	101	—	—	—
4	Aywas Mikołaj II.	—	—	—	—	160	—	—	—
5	Artymowicz Jan	16	01	—	—	234	96	—	—
6	Barczewski I. (dla wszechnicy lwowskiej)	1.262	81	—	—	10.103	31	—	—
7	Barczewski II. (dla wszechnicy krakowskiej)	2.030	24	—	—	9.858	16	—	—
8	Barczewski III. (dla szkoły politechnicznej)	64	—	—	—	1.076	68	—	—
9	Barczewski IV. (dla panien Polek)	118	12	—	—	2.798	78	—	—
10	Bereźniccy	94	80	—	—	121	24	—	—
11	Bertali Dyonizy	—	—	—	—	12	60	—	—
12	Bielakowie Józef i Maryanna I.	—	—	68	20	264	—	264	—
13	Bielakowie Józef i Maryanna II.	—	—	90	92	352	—	352	—
14	Bier Joel	471	14	—	—	941	64	—	—
15	Bodzioch Tomasz	145	76	—	—	1.404	96	—	—
16	Boznański Leon	—	—	—	—	3.401	75	—	—
17	Boroniewska Klementyna	173	29	—	—	253	28	—	—
18	Bohdanowicz Dominik	509	54	—	—	960	74	—	—
19	Brześciańka Kunegunda	216	28	—	—	424	60	—	—
20	Brześciański Aleksander	19	88	—	—	623	34	—	—
21	Brzeski Damian	16	52	—	—	401	04	—	—
22	Brzeżany	18	17	—	—	187	98	—	—
23	Brzeziński Antoni Sylwester	146	58	—	—	695	48	—	—
24	Chełmecki Jan	16	—	—	—	171	60	—	—
25	Chlebowski Stanisław	4	88	—	—	201	04	—	—
26	Cesarz Franciszek Józef I.	1.536	64	—	—	4.700	80	—	—
27	„ „ „ (jubil.)	13.498	48	—	—	27.537	01	—	—
28	Cieszewski-Zawadzki	—	—	2.045	82	1.560	29	400	78
29	Czaykowski Hipolit	35	82	—	—	2.283	82	—	—
30	Czaykowski Waleryan	1.987	18	—	—	11.051	40	—	—
31	Czaykowscy	393	80	1.582	—	2.063	88	45	76
32	Czerkawski Józef	114	41	—	—	539	97	—	—
33	Czuczawa Krzysztof	11	05	—	—	472	54	—	—
34	Dolliner Karolina	19	66	—	—	275	16	—	—
35	Dołżański Jan	54	84	—	—	457	03	—	—
36	Dulska Teodozya	80	52	—	—	491	24	—	—
37	Dydyński Antoni	4.597	58	—	—	16.416	14	—	—
38	Egierski dla Egierskich I.	39	28	—	—	696	16	—	—
39	Egierski dla Egierskich II.	27	76	—	—	452	36	—	—
40	„ „ Siedleckich I.	31	12	—	—	672	12	—	—
	Do przeniesienia	29.161	15	3.786	94	106.293	82	1.062	54

poszczególnych funduszów stypendyjnych.

obrotowy.

Razem				Wydatki w ciągu roku 1900				Zapas z końcem roku 1900				Należytość pozostała z końcem roku 1900			
gotówką		efektami		gotówką		efektami		gotówką		efektami		czynna		bierna	
K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.
456	68	—	—	195	—	—	—	261	68	—	—	—	—	—	—
2.826	03	—	—	1.486	19	—	—	1.339	84	—	—	—	—	—	—
101	—	—	—	20	59	—	—	80	41	—	—	—	—	80	—
160	—	—	—	2	40	—	—	157	60	—	—	—	—	—	—
250	97	—	—	234	97	—	—	16	—	—	—	—	—	—	—
11.366	12	—	—	10.029	28	—	—	1.336	84	—	—	—	—	600	—
11.888	40	—	—	9.584	49	—	—	2.303	91	—	—	—	—	1.400	—
1.140	68	—	—	1.074	80	—	—	65	88	—	—	—	—	—	—
2.916	90	—	—	2.789	72	—	—	127	18	—	—	—	—	—	—
216	04	—	—	136	24	—	—	79	80	—	—	—	—	—	—
12	60	—	—	12	60	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
264	—	332	20	264	—	—	—	—	—	332	20	—	—	—	—
352	—	442	92	352	—	—	—	—	—	442	92	—	—	—	—
1.412	78	—	—	946	08	—	—	466	70	—	—	—	—	—	—
1.550	72	—	—	1.190	40	—	—	360	32	—	—	—	—	—	—
3.401	75	—	—	3.401	75	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
426	57	—	—	354	57	—	—	72	—	—	—	—	—	—	—
1.470	28	—	—	1.148	68	—	—	321	60	—	—	—	—	—	—
640	88	—	—	610	10	—	—	30	78	—	—	—	—	—	—
643	22	—	—	638	46	—	—	4	76	—	—	—	—	—	—
417	56	—	—	399	54	—	—	18	02	—	—	—	—	—	—
206	15	—	—	187	99	—	—	18	16	—	—	—	—	—	—
842	06	—	—	791	42	—	—	50	64	—	—	—	—	—	—
187	60	—	—	171	60	—	—	16	—	—	—	—	—	—	—
205	92	—	—	199	54	—	—	6	38	—	—	—	—	—	—
6.237	44	—	—	4.669	76	—	—	1.567	68	—	—	—	—	1.000	—
41.035	49	—	—	24.828	38	—	—	16.207	11	—	—	—	—	—	—
1.560	29	2.446	60	1.560	29	850	21	—	—	1.596	39	—	—	—	—
2.319	64	—		2.273	76	—		45	88	—		—	—	—	—
13.038	58	—		10.116	31	—		2.922	27	—		—	—	—	—
2.457	68	1.627	76	2.050	61	1.197	10	407	07	430	66	—	—	—	—
654	38	—	—	518	86	—	—	135	52	—	—	—	—	—	—
483	59	—	—	463	17	—	—	20	42	—	—	—	—	—	—
294	82	—	—	267	10	—	—	27	72	—	—	—	—	—	—
511	87	—	—	453	07	—	—	58	80	—	—	—	—	—	—
571	76	—	—	477	58	—	—	94	18	—	—	—	—	—	—
21.013	72	—	—	12.865	64	—	—	8.148	08	—	—	—	—	31	50
735	44	—	—	694	66	—	—	40	78	—	—	—	—	—	—
480	12	—	—	450	86	—	—	29	26	—	—	—	—	—	—
703	24	—	—	670	62	—	—	32	62	—	—	—	—	—	—
135.454	97	4.849	48	98.583	08	2.047	31	36.871	89	2.802	17	—	—	3.111	50

Alfabetyczny wykaz wynikłości wedle

Majątek

Liczba porz.	Nazwa fundacyi	Zapas z początkiem roku 1900				Dochody w ciągu roku 1900			
		gotówką		efektami		gotówką		efektami	
		K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.
	z przeniesienia . .	29.161	15	3.786	94	106.293	82	1.062	54
41	Egierski dla Siedleckich II. .	28	16	—	—	437	—	—	—
42	Englowa Teofila . . .	122	69	—	—	575	64	—	—
43	Falkenfels Dyonizy . . .	—	—	—	—	8	—	—	—
44	Fox Franciszek . . .	—	—	—	—	456	—	—	—
45	Gizela arcyksiężniczka . .	9	28	—	—	317	70	—	—
46	Głowiński Roch Samuel . .	4.631	97	—	—	72.037	41	—	—
47	Gołuchowski Agenor . .	569	20	—	—	2.857	60	—	—
48	Gross de Rosenburg Józef .	53	40	—	—	729	80	—	—
49	Hassewicz Stanisław . .	840	—	3.359	60	1.258	52	1.678	52
50	Harbut Jan	32	77	—	—	284	30	—	—
51	Hauer Franciszek . . .	12	94	—	—	278	96	—	—
52	Hefern Robert . . .	489	94	1.838	02	4.240	49	886	01
53	Hoffman Kornel . . .	—	—	—	—	—	—	—	—
54	Horecki Eliasz . . .	248	59	—	—	575	18	—	—
55	Janowski Floryan Amand .	9	33	—	—	298	10	—	—
56	Jankowscy Władysław i Marya	12	—	—	—	139	06	—	—
57	Januszewscy Teofil i Hersylia	—	—	—	—	4.363	26	—	—
58	Jarosław	48	60	—	—	1.207	02	—	—
59	Jarosz Leonard . . .	13	48	—	—	249	80	—	—
60	Jeleński Napoleon I. . .	276	18	—	—	2.420	33	—	—
61	Jeleński Napoleon II. . .	1.206	18	—	—	—	—	—	—
62	Jezieniccy	642	68	—	—	726	40	—	—
63	Jurgas Magdalena . . .	41	53	—	—	1.003	28	—	—
64	Kaczkowski Antoni . . .	158	16	1.026	36	592	—	158	16
65	Kallir Mayer	52	16	—	—	751	58	—	—
66	Karol Ludwik arcyksiąże .	208	57	—	—	844	30	—	—
67	Kiełbusiewicz Tomasz . .	20	04	1.200	—	449	08	—	—
68	Kiślicki Mikołaj . . .	276	44	—	—	911	12	—	—
69	Koniecki Menard . . .	457	92	—	—	6.815	99	—	—
70	Kopernik Mikołaj . . .	3	88	—	—	171	68	—	—
71	Kopiński Adam . . .	10	05	—	—	620	63	—	—
72	Korzelińska Sabina	20	82	—	—	735	60	—	—
73	Kraków (zakordonowa) . .	1.387	04	—	—	7.451	56	—	—
74	Krakowiec	41	—	—	—	343	46	—	—
75	Krausnecker Piotr . . .	144	85	—	—	2.321	—	—	—
76	Kretowicz Paweł . . .	113	09	—	—	184	48	—	—
77	Krościenko	18	65	—	—	239	19	—	—
78	Kruszewsha Marya . . .	509	28	—	—	1.174	75	—	—
79	Krzeczunowicz Ignacy . .	675	24	—	—	1.374	16	—	—
80	Krzeczunowicz Walery . .	143	81	—	—	726	74	—	—
81	Kucharski Jan	35	36	—	—	716	26	—	—
	Do przeniesienia .	42.726	43	11.210	92	227.181	25	3.785	23

poszczególnych funduszów stypendyjnych.

obrotowy.

Razem				Wydatki w ciągu roku 1900				Zapas z końcem roku 1900				Należytość pozostała z końcem roku 1900			
gotówką		efektami		gotówką		efektami		gotówką		efektami		czynna		bierna	
K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.
135.454	97	4.849	48	98.583	08	2.047	31	36.871	89	2.802	17	—	—	3.111	50
465	16	—	—	429	72	—	—	35	44	—	—	—	—	—	—
698	33	—	—	572	65	—	—	125	68	—	—	—	—	—	—
8	—	—	—	8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	16
456	—	—	—	6	84	—	—	449	16	—	—	—	—	—	—
326	98	—	—	317	70	—	—	9	28	—	—	—	—	—	—
76.669	38	—	—	62.568	65	—	—	14.100	73	—	—	—	—	2.678	—
3.426	80	—	—	2.616	26	—	—	810	54	—	—	—	—	400	—
783	20	—	—	783	20	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2.098	52	5.038	12	1.678	92	—	—	419	60	5.038	12	—	—	—	—
317	07	—	—	282	81	—	—	34	26	—	—	—	—	—	—
291	90	—	—	271	40	—	—	20	50	—	—	—	—	—	—
4.730	43	2.724	03	4.263	75	2.724	03	466	68	—	—	—	—	466	68
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	20
823	77	—	—	803	97	—	—	19	80	—	—	—	—	—	—
307	43	—	—	296	61	—	—	10	82	—	—	—	—	—	—
151	06	—	—	119	06	—	—	32	—	—	—	—	—	20	—
4.363	26	—	—	90	10	—	—	4.273	16	—	—	—	—	—	—
1.255	62	—	—	1.100	52	—	—	155	10	—	—	—	—	105	—
263	28	—	—	249	80	—	—	13	48	—	—	—	—	—	—
2.696	51	—	—	1.237	73	—	—	1.458	78	—	—	—	—	—	—
1.206	18	—	—	1.206	18	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1.369	08	—	—	737	50	—	—	631	58	—	—	—	—	—	—
1.044	81	—	—	970	57	—	—	74	24	—	—	—	—	—	—
750	16	1.184	52	583	12	—	—	167	04	1.184	52	—	—	—	—
803	74	—	—	750	08	—	—	53	66	—	—	—	—	—	—
1.052	87	—	—	908	97	—	—	143	90	—	—	—	—	120	—
469	12	1.200	—	444	42	—	—	24	70	1.200	—	—	—	—	—
1.187	56	—	—	897	84	—	—	289	72	—	—	—	—	—	—
7.273	91	—	—	7.241	07	—	—	32	84	—	—	—	—	300	—
175	56	—	—	170	18	—	—	5	38	—	—	—	—	—	—
630	68	—	—	619	18	—	—	11	50	—	—	—	—	—	—
756	42	—	—	725	89	—	—	30	53	—	—	—	—	—	—
8.838	60	—	—	6.980	—	—	—	1.858	60	—	—	—	—	—	—
384	46	—	—	341	96	—	—	42	50	—	—	—	—	—	—
2.465	85	—	—	1.636	84	—	—	829	01	—	—	—	—	540	—
297	57	—	—	182	21	—	—	115	36	—	—	—	—	—	—
257	84	—	—	237	03	—	—	20	81	—	—	—	—	—	—
1.684	03	—	—	1.081	74	—	—	602	29	—	—	—	—	—	—
2.049	40	—	—	1.359	25	—	—	690	15	—	—	—	—	1.000	—
870	55	—	—	710	09	—	—	160	46	—	—	—	—	—	—
751	62	—	—	708	60	—	—	43	02	—	—	—	—	—	—
269.907	68	14 996	15	204.773	49	4.771	34	65.134	19	10.224	81	—	—	8.750	54

Alfabetyczny wykaz wynikłości wedle

Majątek

Liczba porz.	Nazwa fundacyi	Zapas z początkiem roku 1900				Dochody w ciągu roku 1900			
		gotówką		efektami		gotówką		efektami	
		K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.
	Z przeniesienia . .	42.726	43	11.210	92	227.181	25	3.785	23
82	Kuczyński Leon Jan Kanty . .	94	—	—	—	201	17	—	—
83	Kulczycki Jakób . . .	39	56	—	—	1.008	26	—	—
84	Kardwanowska Marya . .	—	—	—	—	611	15	—	—
85	Lachowicz Antoni I. (stypendyj.)	586	31	200	—	5.236	49	14	79
86	Lachowicz Antoni II. (zapomog.)	582	37	200	—	5.128	75	14	79
87	Laskowscy Zygmunt i Marya	795	74	—	—	8.118	—	—	—
88	Lenartowicz Teofil . . .	88	—	—	—	191	40	—	—
89	Lewicki Kajetan . . .	320	16	—	—	2.424	84	—	—
90	Lewicki Bazyli . . .	240	06	—	—	518	18	—	—
91	Lipińscy Karol i Regina . .	445	34	10.695	56	14.475	20	—	—
92	Loewensteinowa Rozalia . .	20	53	—	—	316	04	—	—
93	Żaduński Stanisław . . .	103	68	—	—	2.783	62	—	—
94	Żazowski Adolf . . .	742	92	—	—	1.964	50	—	—
95	Żoś Feliks Antoni . . .	132	70	—	—	3.467	68	—	—
96	Macharski Franciszek . .	—	—	—	—	135	—	—	—
97	Małecki Antoni . . .	111	89	—	—	161	20	—	—
98	Marynowski Ignacy . . .	16.855	75	5.000	—	64.237	56	—	—
99	Matczyński Marek . . .	547	92	—	—	1.746	52	—	—
100	Michalewicze Zygmunt i Fryderyk	—	02	2.031	55	1.390	69	1.099	70
101	Mieroszewski Jan . . .	361	21	—	—	1.990	52	—	—
102	Mickiewicz Adam I. . .	78	88	—	—	223	04	—	—
103	„ „ II. . .	—	—	—	—	—	—	—	—
104	Mikiewicz Jędrzej . . .	—	—	—	—	128	—	—	—
105	Michna Wojciech . . .	—	—	1.263	98	477	—	460	—
106	Mikołajów	72	77	—	—	914	42	—	—
107	Miller Maksymilian . .	6	01	—	—	139	50	—	—
108	Mokrzycki Ireneusz . . .	31	72	—	—	579	26	—	—
109	Monasterzyska . . .	191	14	—	—	313	—	—	—
110	Montleart Augusta . . .	867	98	—	—	6.294	38	—	—
111	Morawski Adam I. (famil.) .	167	16	—	—	249	24	—	—
112	„ „ II. (nie famil.)	102	33	—	—	529	92	—	—
113	Moysa Rosachocki Michał .	520	44	—	—	577	46	—	—
114	Moszczeńska Ludwika . .	—	—	—	—	107	49	—	—
115	Nahaczów	123	53	—	—	194	04	—	—
116	Nawratil Jakób . . .	8	92	—	—	227	60	—	—
117	Nielepiec Jędrzej . . .	19	41	—	—	196	06	—	—
118	Niezabitowska Ludwika I. .	628	05	—	—	2.569	52	—	—
119	Niezabitowska z hr. Dunin Borkowskich Ludwika (II.) .	1.513	30	—	—	4.120	78	—	—
120	Nowakowski Józef . . .	26	09	—	—	237	72	—	—
121	Nowak Jan	359	56	—	—	744	—	—	—
	Do przeniesienia .	69.511	88	30.602	01	362.110	45	5.374	51

poszczególnych funduszów stypendyjnych.

obrotowy.

Razem				Wydatki w ciągu roku 1900				Zapas z końcem roku 1900				Należytość pozostała z końcem roku 1900			
gotówką		efektami		gotówką		efektami		gotówką		efektami		czynna		bierna	
K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.
269.907	68	14.996	15	204.773	49	4.771	34	65.134	19	10.224	81	—	—	8.750	54
295	17	—	—	295	17	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1.047	82	—	—	931	52	—	—	116	30	—	—	—	—	72	—
611	15	—	—	611	15	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
5.822	80	214	79	5.822	80	—	—	—	—	214	79	—	—	—	—
5.711	12	214	79	5.711	12	—	—	—	—	214	79	—	—	—	—
8.913	74	—	—	8.091	20	—	—	822	54	—	—	—	—	600	—
279	40	—	—	95	96	—	—	183	44	—	—	—	—	—	—
2.745	—	—	—	2.204	94	—	—	540	06	—	—	—	—	—	—
758	24	—	—	507	62	—	—	250	62	—	—	—	—	—	—
14.920	54	10.695	56	13.880	86	—	—	1.039	68	10.695	56	6.918	—	—	—
336	57	—	—	314	55	—	—	22	02	—	—	—	—	—	—
2.887	30	—	—	2.772	38	—	—	114	92	—	—	—	—	—	—
2.707	42	—	—	2.547	56	—	—	159	86	—	—	—	—	—	—
3.600	38	—	—	3.277	98	—	—	322	40	—	—	—	—	—	—
135	—	—	—	3	60	—	—	131	40	—	—	—	—	—	—
273	09	—	—	258	13	—	—	14	96	—	—	—	—	—	—
81.093	31	5.000	—	80.174	59	—	—	918	72	5.000	—	3.752	57	133.092	—
2.294	44	—	—	1.721	28	—	—	573	16	—	—	—	—	—	—
1.390	71	3.131	25	1.390	69	280	19	—	02	2.851	06	—	—	—	—
2.351	73	—	—	1.998	69	—	—	353	04	—	—	—	—	—	—
301	92	—	—	294	04	—	—	7	88	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
128	—	—	—	128	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
477	—	1.723	98	477	—	—	—	—	—	1.723	98	—	—	4	86
987	19	—	—	702	93	—	—	284	26	—	—	—	—	—	—
145	51	—	—	46	51	—	—	99	—	—	—	—	—	—	—
610	98	—	—	543	74	—	—	67	24	—	—	—	—	—	—
504	14	—	—	217	04	—	—	287	10	—	—	—	—	—	—
7.162	36	—	—	6.549	32	—	—	613	04	—	—	—	—	204	—
416	40	—	—	244	74	—	—	171	66	—	—	—	—	—	—
632	25	—	—	288	05	—	—	344	20	—	—	—	—	—	—
1.097	90	—	—	1.087	07	—	—	10	83	—	—	—	—	—	—
107	49	—	—	107	49	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
317	57	—	—	248	80	—	—	68	77	—	—	—	—	—	—
236	52	—	—	226	10	—	—	10	42	—	—	—	—	—	—
215	47	—	—	196	07	—	—	19	40	—	—	—	—	—	—
3.197	57	—	—	2.339	13	—	—	858	44	—	—	—	—	420	—
5.634	08	—	—	4.082	90	—	—	1.551	18	—	—	—	—	1.000	—
263	81	—	—	57	73	—	—	206	08	—	—	—	—	—	—
1.103	56	—	—	740	73	—	—	362	83	—	—	—	—	—	—
431.622	33	35.976	52	355.962	67	5.051	53	75.659	66	30.924	99	10.670	57	144.179	40

Alfabetyczny wykaz wynikłości wedle

Majątek

Liczba porz.	Nazwa fundacyi	Zapas z początkiem roku 1900				Dochody w ciągu roku 1900			
		gotówką		efektami		gotówką		efektami	
		K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.
	Z przeniesienia . .	69.511	88	30.602	01	362.110	45	5.374	51
122	Obniski Filip	12	68	—	—	1.424	36	—	—
123	Olszewski Michał . . .	28	20	—	—	685	11	—	—
124	Oranż Abraham . . .	18	13	—	—	279	70	—	—
125	Otowski Henryk . . .	4	—	—	—	114	76	—	—
126	Ożańsko	575	52	—	—	1.080	72	—	—
127	Paprocki Stanisław . . .	1.118	95	—	—	1.170	—	—	—
128	Parzelski Franciszek . .	185	96	—	—	590	24	—	—
129	Paszyc Bolesław . . .	446	36	—	—	1.678	—	—	—
130	Pawłowski Franciszek . .	107	17	—	—	652	04	—	—
131	Petryczyn Kazimierz . .	2.775	67	—	—	10.645	—	—	—
132	Pineles Eliasz pod nazwą „Jakóba“	153	20	—	—	659	18	—	—
133	Pierzchałalgnacy . . .	94	80	—	—	124	48	—	—
134	Pieściorowski Ryszard . .	—	—	38.189	72	12.777	09	303	74
135	Pitoń Jan	276	73	—	—	359	46	—	—
136	Pniewski Feliks . . .	20	76	—	—	269	46	—	—
137	Popkiewicz Antoni . . .	313	83	—	—	1.042	23	—	—
138	Potocki Mikołaj . . .	376	39	—	—	2.828	—	—	—
139	Pukalski Alojzy . . .	952	31	—	—	4.359	56	—	—
140	Przemyśl	28	69	—	—	347	68	—	—
141	Radymno I.	13	36	—	—	260	96	—	—
142	Radymno II.	146	05	—	—	471	84	—	—
143	Rappaport Jakób . . .	114	41	134	92	136	86	119	27
144	Reifer Jakób	—	—	—	—	36	—	—	—
145	Rieger Władysław . . .	60	—	—	—	40	—	60	—
146	Roland vel Rotlender Leopold I. dla uczniów szkół średnich	855	26	430	—	876	42	871	68
147	Roland vel Rotlender Leopold II. dla uczennic żeńskiego seminaryum nauczycielskiego)	683	26	344	—	701	14	696	40
148	Romanowski Mieczysław . .	647	76	324	—	660	38	660	14
149	Rostocki Piotr . . .	12	84	—	—	809	68	—	—
150	Rudolf arcyksiąże . . .	283	20	—	—	405	36	—	—
151	Russyan Rafał	387	68	—	—	1.843	34	—	—
152	Ryżnerski Walenty . . .	9	88	—	—	410	44	—	—
153	Rzeszów	55	64	—	—	414	14	—	—
154	Sapieha Leon	350	73	—	—	2.418	96	—	—
155	Sarama Tomasz	48	06	—	—	337	78	—	—
156	Sącz	191	41	—	—	706	76	—	—
157	Schlesingerowie Jan i Tekla .	14	64	—	—	126	14	—	—
158	Schnell Franciszek . . .	162	57	—	—	243	44	—	—
159	Seidler Krystyan . . .	9	96	—	—	267	38	—	—
160	Seeling Saulenfels Ferdynand .	—	—	—	—	136	—	—	—
161	Sielecka Aniela . . .	512	44	—	—	1.049	48	—	—
	Do przeniesienia .	81.560	38	70.024	65	415 550	02	8.085	74

poszczególnych funduszów stypendyjnych.

obrotowy.

Razem				Wydatki w ciągu roku 1900				Zapas z końcem roku 1900				Należytość pozostała z końcem roku 1900			
gotówką		efektami		gotówką		efektami		gotówką		efektami		czynna		bierna	
K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.
431.622	33	35.976	52	355.962	67	5.051	53	75.659	66	30.924	99	10.670	57	144.179	40
1.437	04	—	—	1.437	04	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
713	31	—	—	679	42	—	—	33	89	—	—	—	—	—	—
297	83	—	—	279	71	—	—	18	12	—	—	—	—	—	—
118	76	—	—	114	76	—	—	4	—	—	—	—	—	—	—
1.656	24	—	—	1.302	80	—	—	353	44	—	—	—	—	—	—
2.288	95	—	—	2.048	83	—	—	240	12	—	—	—	—	—	—
776	20	—	—	564	76	—	—	211	44	—	—	—	—	—	—
2.124	36	—	—	1.656	44	—	—	467	92	—	—	—	—	—	—
759	21	—	—	649	65	—	—	109	56	—	—	—	—	—	—
13.420	67	—	—	10.055	56	—	—	3.365	11	—	—	—	—	462	50
812	38	—	—	355	58	—	—	456	80	—	—	—	—	300	—
219	28	—	—	122	08	—	—	97	20	—	—	—	—	—	—
12.777	09	38.493	46	12.777	09	3.200	—	—	—	35.293	46	7.081	68	—	—
636	19	—	—	614	89	—	—	21	30	—	—	—	—	—	—
290	22	—	—	289	62	—	—	—	60	—	—	—	—	—	—
1.356	06	—	—	1.247	32	—	—	108	74	—	—	—	—	—	—
3.204	39	—	—	2.968	97	—	—	235	42	—	—	—	—	157	50
5.311	87	—	—	4.641	99	—	—	669	88	—	—	—	—	—	—
376	37	—	—	347	69	—	—	28	68	—	—	—	—	—	—
274	32	—	—	256	52	—	—	17	80	—	—	—	—	—	—
617	89	—	—	487	29	—	—	130	60	—	—	—	—	—	—
251	27	254	19	125	55	—	—	125	72	254	19	—	—	—	—
36	—	—	—	36	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
100	—	60	—	65	40	—	—	34	60	60	—	—	—	—	—
1.731	68	1.301	68	871	68	—	—	860	—	1.301	68	—	—	—	—
1.384	40	1.040	40	696	40	—	—	688	—	1.040	40	—	—	—	—
1.308	14	984	14	660	14	—	—	648	—	984	14	—	—	—	—
822	52	—	—	794	22	—	—	28	30	—	—	—	—	—	—
688	56	—	—	401	76	—	—	286	80	—	—	—	—	—	—
2.231	02	—	—	1.933	02	—	—	298	—	—	—	—	—	199	50
420	32	—	—	382	68	—	—	37	64	—	—	—	—	—	—
469	78	—	—	448	98	—	—	20	80	—	—	—	—	—	—
2.769	69	—	—	2.432	29	—	—	337	40	—	—	—	—	—	—
385	84	—	—	329	44	—	—	56	40	—	—	—	—	—	—
898	17	—	—	681	41	—	—	216	76	—	—	—	—	—	—
140	78	—	—	44	90	—	—	95	88	—	—	—	—	—	—
406	01	—	—	381	05	—	—	24	96	—	—	—	—	—	—
277	34	—	—	267	38	—	—	9	96	—	—	—	—	—	—
136	—	—	—	136	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1.561	92	—	—	1.476	38	—	—	85	54	—	—	—	—	—	—
497.110	40	78.110	39	411.025	36	8.251	53	86.085	04	69.858	86	17.752	25	145.298	90

Alfabetyczny wykaz wynikłości wedle

Majątek

Liczba porz.	Nazwa fundacyi	Zapas z początkiem roku 1900				Dochody w ciągu roku 1900			
		gotówką		efektami		gotówką		efektami	
		K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.
	Z przeniesienia . .	81.560	38	70.024	65	415.550	02	8.085	74
162	Siemianowscy I. (dla wsz. i polit.)	1.160	13	—	—	2.223	—	—	—
163	„ II. (dla szkoły sztuk pięknych	—	—	—	—	2.503	54	—	—
164	Siemiradzki Henryk . .	13	54	—	—	272	60	—	—
165	Sołowijowie Jan i Wanda I. (dla szkół lud. w Herbutowie)	8	—	747	20	127	26	104	—
166	Sołowijowie Jan i Wanda II. (dla szkół ludow. w Poturzycy)	50	—	348	74	50	—	50	—
167	Sołowijowie Jan i Wanda III. (dla szkół ludow. w Boratynie)	14	50	90	—	45	—	45	—
168	Sozański Jan Franciszek Kazim.	38	96	—	—	1.101	58	—	—
169	Skibiński Karol . . .	254	01	—	—	609	84	—	—
170	Skibiński Szczęsny I. . .	28	01	—	—	260	—	—	—
171	„ „ II. . .	16	—	—	—	255	74	—	—
172	„ „ III. . .	208	—	—	—	220	—	—	—
173	„ „ IV. . .	24	28	—	—	271	94	—	—
174	„ „ V. . .	28	01	—	—	279	36	—	—
175	„ „ ogólna . .	—	—	—	—	—	—	—	—
176	Słapowie Rozalia i Karol .	565	44	—	—	930	—	—	—
177	Słowacki Juliusz . . .	10	73	—	—	718	84	—	—
178	Sobota Karol I. . . .	797	56	—	—	874	92	—	—
179	„ „ II. . . .	811	56	—	—	884	52	—	—
180	„ „ III. . . .	199	50	—	—	225	40	—	—
181	Spadwiński Antoni . . .	10	61	—	—	1.067	72	—	—
182	Stachiewicz Franciszek . .	449	40	—	—	483	48	—	—
183	Stanisławów	12	77	—	—	187	94	—	—
184	Stankiewicz Mogiła Szczepan .	89	31	—	—	2.037	12	—	—
185	Staszewski i Bielak . .	299	—	—	—	614	72	—	—
186	Stawek Jędrzej . . .	11	84	—	—	359	96	—	—
187	Stowarzyszenie urzędników i sług kolei Karola Ludwika .	30	—	—	—	157	82	—	—
188	Strissower Adolf . . .	181	04	—	—	400	64	—	—
189	Strzałkowski Stanisław . .	—	—	—	—	43.477	33	—	—
190	Stupnicki Marceli . . .	—	—	4.669	28	10.300	—	—	—
191	„ Hipolit . . .	—	—	—	—	195	—	—	—
192	Sutorski Antoni . . .	478	02	—	—	2.157	84	—	—
193	Szachłacki de Barachka Winc.	829	90	—	—	2.876	78	—	—
194	Szaflarski Józef i Czaykowska Franciszka	244	—	244	—	980	80	513	74
		17	70	—	—	290	62	—	—
195	Szczepanowski Karol . .					245	04	—	—
196	Szmoniewski Józef . . .	20	77	—	—				
197	Tarnów	—	—	—	—	176	—	—	—
198	Tarnowski Franciszek . .	28	66	—	—	940	10	—	—
199	Tchórznicka Honorata . .	27	20	—	—	240	78	—	—
200	Teodorowiczówna Klementyna	—	—	—	—	128	—	—	—
	Do przeniesienia .	88.518	83	76.123	87	494.721	25	8.798	48

poszczególnych funduszów stypendyjnych.

obrotowy.

Razem				Wydatki w ciągu roku 1900				Zapas z końcem roku 1900				Należytość pozostała z końcem roku 1900			
gotówką		efektami		gotówką		efektami		gotówką		efektami		czynna		bierna	
K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.
497.110	40	78.110	39	411.025	36	8.251	53	86.085	04	69.858	86	17.752	25	145.298	90
3.383	13	—	—	1.971	69	—	—	1.411	44	—	—	—	—	—	—
2.503	54	—	—	2.503	54	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
286	14	—	—	253	—	—	—	33	14	—	—	—	—	—	—
135	26	851	20	131	26	150	—	4	—	701	20	—	—	—	—
100	—	398	74	50	20	—	—	49	80	398	74	—	—	—	—
59	50	135	—	45	—	—	—	14	50	135	—	—	—	—	—
1.140	54	—	—	600	38	—	—	540	16	—	—	—	—	500	—
863	85	—	—	696	55	—	—	167	30	—	—	—	—	—	—
288	01	—	—	258	81	—	—	29	20	—	—	—	—	—	—
271	74	—	—	54	54	—	—	217	20	—	—	—	—	—	—
428	—	—	—	410	32	—	—	17	68	—	—	—	—	—	—
296	22	—	—	263	02	—	—	33	20	—	—	—	—	—	—
307	37	—	—	278	17	—	—	29	20	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1.495	44	—	—	880	28	—	—	615	16	—	—	—	—	300	—
729	57	—	—	718	85	—	—	10	72	—	—	—	—	—	—
1.672	48	—	—	1.639	80	—	—	32	68	—	—	—	—	—	—
1.696	08	—	—	1.649	40	—	—	46	68	—	—	—	—	—	—
424	90	—	—	416	94	—	—	7	96	—	—	—	—	—	—
1.078	33	—	—	1.053	81	—	—	24	52	—	—	—	—	—	—
932	88	—	—	465	32	—	—	467	56	—	—	—	—	—	—
200	71	—	—	187	95	—	—	12	76	—	—	—	—	—	—
2.126	43	—	—	1.807	79	—	—	318	64	—	—	—	—	—	—
913	72	—	—	632	96	—	—	280	76	—	—	—	—	—	—
371	80	—	—	345	80	—	—	26	—	—	—	—	—	—	—
187	82	—	—	156	62	—	—	31	20	—	—	—	—	—	—
581	68	—	—	548	10	—	—	33	58	—	—	—	—	—	—
43.477	33	—	—	43.477	33	—	—	—	—	—	—	—	—	8	64
10.300	—	4.669	28	7.358	45	—	—	2.941	55	4.669	28	—	—	900	—
195	—	—	—	140	40	—	—	54	60	—	—	—	—	—	—
2.635	86	—	—	1.714	38	—	—	921	48	—	—	—	—	—	—
3.706	68	—	—	2.973	04	—	—	733	64	—	—	—	—	460	—
1.224	80	757	74	1.111	80	572	—	113	—	185	74	—	—	—	—
308	32	—	—	284	56	—	—	23	76	—	—	—	—	—	—
265	81	—	—	243	69	—	—	22	12	—	—	—	—	—	—
176	—	—	—	176	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
968	76	—	—	917	36	—	—	51	40	—	—	—	—	—	—
267	98	—	—	254	38	—	—	13	60	—	—	—	—	—	—
128	—	—	—	112	88	—	—	15	12	—	—	—	—	—	—
583.240	08	84.922	35	487.809	73	8.973	53	95.430	35	75.948	82	17.752	25	147.467	54

Alfabetyczny wykaz wynikłości wedle

Majątek

Liczba porz.	Nazwa fundacyi	Zapas z początkiem roku 1900				Dochody w ciągu roku 1900			
		gotówką		efektami		gotówką		efektami	
		K.	g.	K.	g	K.	g.	K.	g.
	Z przeniesienia . .	88.518	83	76.123	87	494.721	25	8.798	48
201	Torosiewicz Emil . . .	—	—	—	—	531	54	—	—
202	Dr. Towarnicki Jan . . .	—	—	—	—	48.020	21	—	—
203	Towarnicki Bazylewicz Jan .	523	83	—	—	2.533	16	—	—
204	Trojanowski Wincenty . .	79	73	—	—	339	17	—	—
205	Unia Lubelska . . .	128	29	—	—	211	14	—	—
206	Urbański Franciszek . .	4	21	—	—	3.678	—	—	—
207	Uścieński Jędrzej . . .	167	26	—	—	637	38	—	—
208	Warteresiewicz Maryan . .	65	54	—	—	1.854	48	—	—
209	Wierzbicki Julian . . .	94	28	—	—	3.012	56	—	—
210	Wilczyński Konrad . . .	309	66	—	—	375	66	—	—
211	Włochowicz Jan . . .	4	01	—	—	197	28	—	—
212	Wystawa krajowa z r. 1877 .	919	36	—	—	1.837	61	—	—
213	Zawadzki Franciszek Korwin .	559	14	—	—	5.510	54	—	—
214	„ Antoni Rogala . .	44	71	—	—	804	20	—	—
215	Ziętkiewicz Wincenty . .	15	64	—	—	181	22	—	—
216	Żalchocki Andrzej . . .	424	22	—	—	6.567	—	—	—
217	Żebrowski Adam . . .	795	09	—	—	4.413	—	—	—
218	Żurakowski Jan . . .	4.184	21	—	—	11.317	20	—	—
	Suma . .	96.838	01	76.123	87	586.742	60	8.798	48

poszczególnych funduszów stypendyjnych.

obrotowy.

Razem				Wydatki w ciągu roku 1900				Zapas z końcem roku 1900				Należytość pozostała z końcem roku 1900			
gotówką		efektami		gotówką		efektami		gotówką		efektami		czynna		bierna	
K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K	g.
583.240	08	84.922	35	487.809	73	8.973	53	95 430	35	75.948	82	17.752	25	147.467	54
531	54	—	—	531	54	—	—	—	—	—	—	—	—	125	—
48.020	21	—	—	47.319	54	—	—	700	67	—	—	—	—	917	66
3.056	99	—	—	2.829	15	—	—	227	84	—	—	—	—	—	—
418	90	—	—	375	27	—	—	43	63	—	—	—	—	—	—
339	43	—	—	207	55	—	—	131	88	—	—	—	—	—	—
3.682	21	—	—	3.666	92	—	—	15	29	—	—	—	—	—	—
804	64	—	—	666	10	—	—	138	54	—	—	—	—	—	—
1.920	02	—	—	1.846	02	—	—	74	—	—	—	—	—	—	—
3.106	84	—	—	2.281	—	—	—	825	84	—	—	—	—	—	—
685	32	—	—	364	80	—	—	320	52	—	—	—	—	—	—
201	29	—	—	197	29	—	—	4	—	—	—	—	—	—	—
2.756	97	—	—	1.954	08	—	—	802	89	—	—	—	—	—	—
6.069	68	—	—	4.723	68	—	—	1 346	—	—	—	—	—	315	—
848	91	—	—	630	15	—	—	218	76	—	—	—	—	—	—
196	86	—	—	41	22	—	—	155	64	—	—	—	—	—	—
6 991	22	—	—	6.137	30	—	—	853	92	—	—	—	—	346	50
5.208	09	—	—	3.174	64	—	—	2.033	45	—	—	—	—	420	—
15.501	41	—	—	13.622	95	—	—	1.878	46	—	—	—	—	315	—
683.580	61	84.922	35	578.378	93	8.973	53	105.201	68	75.948	82	17.752	25	149.906	70

III. Administracya dóbr Winniki.

Rubryka	Pozycya	Majątek obrotowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1900 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1900 g.
		Dochody.						
		A) Gospodarstwo gruntowe.						
I.	1	**Czynsze dzierżawne** z gruntów, łąk i ogrodów.	1.063	50	1.063	50	—	—
II.	2	**Czynsze z budynków wydzierżawionych propinatorowi** i czynsz dzierżawny z propinacyi.						
		a) należytość zalagła . 22.723 K. 26 g.						
		b) należytość bieżąca . 4.305 „ — „	27.028	26	4.305	—	22.723	26
III.	3	**Zwroty kosztów zarządu** . . .	—	—	—	—	—	—
IV.		**Dochody rozmaite:**						
	4	Zaległe odsetki zwłoki . . .	5.251	45	—	—	5.251	45
	5	Rozmaite wierzytelności i zwroty .	184	72	184	72	—	—
		Suma rubryki V. .	5.436	17	184	72	5.251	45
V.		**B) Gospodarstwo lasowe.**						
	6	Dochody ze sprzedaży drzewa opałowego	20.850	80	20.850	80	—	—
	7	Dochody ze sprzedaży drzewa materyałowego	9.893	65	9.893	65	—	—
	8	Dochody z grzywien lasowych . . .	54	—	54	—	—	—
	9	Zwroty kosztów rąbania	83	20	83	20	—	—
	10	Rozmaite dochody: dochód z ubocznych użytków lasowych i polowania . .	516	62	516	62	—	—
		Suma rubryki V. . .	31.398	27	31.398	27	—	—
		Suma wszystkich dochodów .	64.926	20	36.951	49	27.974	71

III. Administracya dóbr Winniki.

Rubryka	Pozycya	Majątek obrotowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1900 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1900 g.
		Wydatki.						
I.		**A) Gospodarstwo gruntowe.**						
	1	Utrzymanie i adaptacya budynków gospodarskich	2.204	55	2.204	55	—	—
	2	Asekuracya budynków gospodarskich . . 279 K. 13 g. od tego zwrot korelatywny 207 „ 62 „						
		Czysty wydatek .	71	51	71	51	—	—
		Suma rubryki I. .	2.276	06	2.276	06	—	—
II.		**B) Gospodarstwo lasowe:**						
	3	Utrzymanie budynków leśnych . . .	384	76	384	76	—	—
	4	Koszta wyrębu drzewa opałowego . .	2.316	82	2.316	82	—	—
	5	„ „ „ materyałowego .	366	07	366	07	—	—
	6	Rozmaite wydatki:						
		a) Tantyema i pniowe zarządcy lasów .	1.000	14	1.000	14	—	—
		b) Koszta polowania, uprawy lasu i utrzymanie rowów granicznych i dróg lasowych	441	09	441	09	—	—
		c) Koszta z tytułu prestacyi drogowych i wykupna szarwarku	8	—	8	—	—	—
		d) Rekwizyta lasowe, wydatki z powodu gaszenia wapna w lesie i inne drobne	49	15	49	15	—	—
		Suma rubryki II. .	4.566	03	4.566	03	—	—
		do przeniesienia . .	6.842	09	6.842	09	—	—

III. Administracya dóbr Winniki.

Rubryka	Pozycya	Majątek obrotowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1900 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1900 g.
		Z przeniesienia . .	6.842	09	6.842	09	—	—
III.		**C) Koszta zarządu.**						
	7	Płaca zarządcy lasów, gajowych i kominiarza	2.916	—	2.916	—	—	—
	8	Pensye i dary z łaski . 232 K. — g.						
		odpisano . 26 „ 67 „						
		czysty wydatek .	205	33	205	33	—	—
	9	Emolumenta drzewem i gotówką . .	1.386	20	1 386	20	—	—
	10	Rozmaite wydatki:						
		a) Koszta stemplowe i zastępstwo prawne	54	94	54	94	—	—
		b) Datek na premie szkolne . . .	60	—	60	—	—	—
		c) Wynagrodzenie straży leśnej tytułem nadwyżki od ściągniętych grzywien lasowych za przestępstwa lasowe . .	15	32	15	32	—	—
		d) Koszta podróży i kancelaryjne . .	4	10	4	10	—	—
		e) Odszkodowanie za spalone buty gajowemu przy gaszeniu pożaru w lesie i sprawienie bandażu dla tegoż . .	23	—	23	—	—	—
		Suma rubryki III. . .	4.664	89	4.664	89	—	—
IV.	11	**D) Podatki rządowe**	3.757	70	3.757	70	—	—
V.		**E) Wydatki z prawa patronatu.**						
	12	Płace księży i nauczycieli . . .	1.197	—	1.197	—	—	—
	13	Emolumenta tychże drzewem . . .	902	—	902	—	—	—
	14	Prestacye na rzecz miejscowej szkoły ludowej	215	62	215	62	—	—
		Suma rubryki V. . .	2.314	62	2.314	62	—	—
VI.	15	**F) Nadwyżka dochodów przeniesiona do fundacyi stypendyjnej** ś. p. Samuela Głowińskiego	19.372	19	19.372	19	—	—
		Suma wszystkich wydatków	36.951	49	36.951	49	—	—

III. Administracya dóbr Winniki.

Stan funduszu z końcem roku 1900.

Stan czynny. Należytości czynne . . . . . 27.974 K. 71 g.

Stan bierny. Należytości bierne . . . . . — „ — „

Czysty stan czynny . . . . . 27.974 K. 71 g.

W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1899 w walucie austryackiej 13.987 złr. 35½ ct. czyli w walucie koronowej . . . 27.974 „ 71 „

okazuje się stan majątkowy **niezmieniony** . . . . . — K. — g.

Uwaga: Wartość dóbr zachowano w ogólnem zamknięciu rachunkowem kompleksu funduszów stypendyjnych.

Wykazane z końcem roku należytości czynne w ogólnej kwocie stanowią pretensye: . 27.974 K. 71 g.

Tanda: do byłego dzierżawcy propinacyi Salomona

a) z tytułu czynszu dzierżawnego w kwocie . . 22.723 K. 26 g.

b) z tytułu odsetek zwłoki w kwocie . . . . . 4.835 „ 27 „

c) z tytułu sądownie przyznanych kosztów i należytości stemplowej od kontraktu do B. 3.925/74 w kwocie . . . 416 „ 18 „

Razem jak wyżej . . . 27.974 K. 71 g.

O ściągnięcie należytości powyższych toczy się proces cywilno-sądowy.

L. W. 32.013/1901.

IV. Fundusz galicyjski inwalidów wojskowych.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1900 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1900 g.
		Dochody.						
	1	Gotówka pobrana z majątku obrotowego .	153	22	153	22	—	—
	2	Efekta zakupione . . 208 K. 64 g.						
		od tego spieniężone . 43 „ 62 „						
		Rzeczywiste przykupno .	165	02	165	02	—	—
		Suma dochodów .	318	24	318	24	—	—
	3	**Zapas** z początkiem roku 1900:						
		a) w gotówce (w walucie austr. — zł. 00½ ct. czyli) . . . . — K. 01 g.						
		b) w efektach (w walucie austr. 37.258 zł. 39 ct. czyli) . . . . 74.516 „ 78 „	—	—	74.516	79	—	—
		Razem . .	—	—	74.835	03	—	—

IV. Fundusz galicyjski inwalidów wojskowych.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1900 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1900 g.
		Wydatki.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów . . . 196 K. 84 g.						
		od tego za spieniężone efekta . . . . 43 „ 62 „						
		Czysty wydatek .	153	22	153	22	—	—
	2	Efekta wydane do winkulacyi . . . . 200 K.						
		od tego pobrane z winkulacyi . . . 200 „						
		Czysty wydatek .	—	—	—	—	—	—
		Suma wydatków .	153	22	153	22	—	—
	3	**Zapas** z końcem roku 1900						
		a) w gotówce . . . — K. 01 g.						
		b) w efektach . . 74.681 „ 80 „	—	—	74.681	81	—	—
		Razem . .	—	—	74.835	03	—	—

IV. Fundusz galicyjski inwalidów wojskowych.

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1900.

	Szczegół.	*Ogół.*
Stan czynny. Zapas kasowy:		
a) w gotówce		— K. 01 g.
b) w efektach:		
1. 4½% listy zastawne Banku kraj. . .	20.200 K. — g.	
2. 4% listy zastawne Banku kraj. . .	11.400 „ — „	
3. 4% listy zastawne galic. Towarz. kredytowego ziemskiego	2.400 „ — „	
4. 4% obligacye galic. pożyczki kraj. z r. 1893	400 „ — „	
5. 4% „ kolejowe Banku kraj. .	40.200 „ — „	
6. 4% książeczki wkładkowe Banku kraj. .	81 „ 80 „	74.681 „ 80 „
Suma stanu czynnego.		74.681 K. 81 g.
Stan bierny.		— „ — „
Czysty stan czynny		74.681 K. 81 g.
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1899 w walucie austryackiej 37.258 zł. 39½ ct. czyli w walucie koronowej		74.516 „ 79 „
okazuje się **przyrost** majątku		165 K. 02 g.

IV. Fundusz galicyjski inwalidów wojskowych.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1900 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1900 g.
		Dochody.						
	1	Odsetki od efektów:						
		a) 4½% od listów zastawn. Banku krajowego . . 909 K. — g.						
		b) 4% od listów zastawn. Banku krajowego . . 456 „ — „						
		c) 4% od listów zastawn. galic. Towarzystwa kredytowego ziemskiego . 96 „ — „						
		d) 4% od obligacyj galic. pożyczki krajowej z roku 1893 . . . . 16 „ — „						
		e) 4% od obligacyj kolejowych Banku krajowego 1.608 „ — „						
		f) 4% od książeczek Banku krajowego . . . 8 „ 64 „						
		Razem . . 3.093 K. 64 g.						
		od tego odsetki bierne i podatek rentowy . . 3 „ 37 „						
		Czysty dochód . .	3.090	27	3.090	27	—	—
		Suma dochodów . .	3.090	27	3.090	27	—	—
	2	**Zapas** z początkiem roku 1900 w gotówce (w walucie austr. 97 zł. 29 ct.) czyli .	—	—	194	58	—	—
		Razem . .	—	—	3.284	85	—	—

IV. Fundusz galicyjski inwalidów wojskowych.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1900 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1900 g.
		Wydatki.						
	1	Dożywocia dla c. k. inwalidów wojskowych:						
		a) należytość bieżąca: (58 dożywoci po 50 K. i 2 po 40 K.) . . 2.980 K. — g.						
		b) należytość zaległa . 50 „ — „						
		Razem . . 3.030 K. — g.						
		odpisano . 50 „ — „	2.980	—	2.930	—	50	—
	2	Gotówka wydana do majątku zarodowego .	153	22	153	22	—	—
		Suma wydatków . .	3.133	22	3.083	22	50	—
	3	**Zapas** z końcem roku 1900 w gotówce .	—	—	201	63	—	—
		Razem . .	—	—	3.284	85	—	—

Uwaga. Z wykazanego powyżej zapasu z końcem roku 1900 w gotówce . . 201 K. 63 g.
zarezerwowano na wypłatę w roku 1901 niepodniesionego jednego wsparcia za rok 1900 w kwocie . . . . . 50 „ — „

resztę w sumie . . . . . 151 K. 63 g.
przeniesiono z początkiem roku 1901, jako nadwyżkę dochodów za rok 1900 do majątku zarodowego i na rzecz tegoż majątku sfruktyfikowano.

L. W. 14.125/901.

V. Fundusz niżankowicki inwalidów wojskowych.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. K.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. g.
		Dochody.						
	1	Gotówka pobrana z majątku obrotowego	27	54	27	54	—	—
	2	Efekta zakupione	27	54	27	54	—	—
		Suma dochodów . .	55	08	55	08	—	—
	3	**Zapas** z początkiem roku 1900:						
		a) w gotówce (w walucie austryackiej — zł. $00^1/_2$ ct, czyli) — K. 01 g.						
		b) w efektach (w walucie austryackiej 3.029 zł. 53 ct., czyli) . . 6.059 „ 06 „	—	—	6.059	07	—	—
		Razem . .	—	—	6.114	15	—	—

V. Fundusz niżankowicki inwalidów wojskowych.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1900 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1900 g.
		Wydatki.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów	27	54	27	54	—	—
		Suma wydatków . .	27	54	27	54	—	—
	2	**Zapas** z końcem roku 1900:						
		a) w gotówce . . . — K. 01 g.						
		b) w efektach 6·086 „ 60 „	—	—	6.086	61	—	—
		Razem . .	—	—	6.114	15	—	—

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1900.

	Szczegół.	Ogół
Stan czynny. Zapas kasowy: *a*) w gotówce . .		— K. 01 g.
b) w efektach:		
1. 4% obligacye galicyjskiej pożyczki krajowej z r. 1893	6.000 K. — gr.	
2. 4% książeczki wkładkowe Banku kraj.	86 „ 60 „	6.086 „ 60 „
Suma stanu czynnego		6.086 K. 61 g.
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		6.086 K. 61 g.
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1899 w walucie austryackiej 3.029 złr. 53½ ct., czyli w walucie koronowej . .		6.059 „ 07 „
okazuje się **przyrost** majątku o		27 K. 54 g.

V. Fundusz niżankowicki inwalidów wojskowych.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. K.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. g.
		Dochody.						
	1	Odsetki od efektów:						
		a) 4% od obligacyj galic. pożyczki kraj. z r. 1893 240 K. — g.						
		b) 4% od książecz. wkładkowej Banku krajow. 3 „ 54 „	243	54	243	54	—	—
		Suma dochodów . .	243	54	243	54	—	—
	2	**Zapas** z początkiem r. 1900 w gotówce (w walucie austryackiej 12 zł. czyli) .	—	—	24	—	—	—
		Razem . .	—	—	267	54	—	—
		Wydatki.						
	1	Dożywocia trzech c. k. inwalidów wojskowych po 72 K. rocznie . .	216	—	216	—	—	—
	2	Gotówka wydana do majątku zarodowego	27	54	27	54	—	—
		Suma wydatków . .	243	54	243	54	—	—
	3	**Zapas** z końcem roku 1900 w gotówce .	—	—	24	—	—	—
		Razem . .	—	—	267	54	—	—

Uwaga. Wykazany powyżej zapas z końcem roku 1900 w gotówce 24 koron, przeniesiono z początkiem roku 1901 do majątku zarodowego i na rzecz tegoż majątku sfruktyfikowano (L. W. 36498/1901).

L. W. 14.126/901.

VI. Fundacya posagowa Jana i Filipiny Komarnickich.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K	g.	Uiszczenie K.	g.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. K.	g.
		Dochody.						
	1	Gotówka pobrana z majątku obrotowego	127	24	127	24	—	—
	2	Ffekta zakupione	127	24	127	24	—	—
		Suma dochodów . .	254	48	254	48	—	—
	3	**Zapas** z początkiem roku 1900:						
		a) w gotówce (w walucie austryackiej — zł. 00½ ct., czyli) — K. 01 g.						
		b) w efektach (w walucie austr. 1.833 zł. 21 ct., czyli) . . . 3.668 „ 42 „	—	—	3.668	43	—	—
		Razem . .	—	—	3.922	91	—	—
		Wydatki.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów	127	24	127	24	—	—
		Suma wydatków . .	127	24	127	24	—	—
	2	**Zapas** z końcem roku 1900:						
		a) w gotówce . . — K. 01 g.						
		b) w efektach . . 3.795 „ 66 „	—	—	3.795	67	—	—
		Razem . .	—	—	3.922	91	—	—

VI. Fundacya posagowa Jana i Filipiny Komarnickich.

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1900.

	Szczegół.	Ogół
Stan czynny. Zapas kasowy: *a)* w gotówce . .		— K. 01 gr.
b) w efektach:		
1. 4% listy zastawne galic. Towarzystwa kredytowego ziemskiego	800 K. — gr.	
2. 4% listy zastawne Banku krajowego .	2.800 „ — „	
3. 4% książeczka wkładkowa Banku kraj.	195 „ 66 „	3.795 „ 66 „
Suma stanu czynnego		3.795 K. 67 gr.
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		3.795 K. 67 gr.
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1899 w walucie austryackiej 1.834 złr. 21½ ct., czyli w walucie koronowej		3.668 „ 43 „
okazuje się **przyrost** majątku o		127 K. 24 gr.

VI. Fundacya posagowa Jana i Filipiny Komarnickich.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1900 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1900 g.
		Dochody.						
	1	Odsetki od efektów:						
		a) 4% od listów zastawn. galic. Towarzystwa kredytowego ziemskiego . 32 K. — g.						
		b) 4% od listów zastawn. Banku krajowego . 112 „ — „						
		c) 4% od książeczek wkładkowych Banku kraj. . 83 „ 72 „						
		Razem . . 227 K. 72 g.						
		od tego podatek rentowy . . . — „ 48 „						
		Czysty dochód	227	24	227	24	—	—
		Suma dochodów . .	227	24	227	24	—	—
	2	**Zapas** z początkiem r. 1900 w gotówce (w walucie austryackiej 21 zł. 76 ct., czyli)	—	—	43	52	—	—
		Razem . .	—	—	270	76	—	—
		Wydatki.						
	1	Wyposażenie Anny Szuj z Magierowa .	100	—	100	—	—	—
	2	Gotówka wydana do majątku zarodowego	127	24	127	24	—	—
		Suma wydatków .	227	24	227	24	—	—
	3	**Zapas** z końcem roku 1900 w gotówce .	—	—	43	52	—	—
		Razem . .	—	—	270	76	—	—

Uwaga. Wykazany powyżej zapas z końcem roku 1900 w gotówce 43 K. 52 gr. przeniesiono z początkiem roku 1901 majątku zarodowego i na rzecz tegoż majątku sfruktyfikowano. (L. W. 36.551/1901).

L. 14.260/901.

VII. Zakład narodowy imienia Ossolińskich.

L. porz.	Dochody.	Gotówka K.	Gotówka gr.	Efekta K.	Efekta gr.
1	W styczniu roku 1900	—	—	—	—
2	„ lutym „ „	—	—	9.000	—
3	„ marcu „ „	3.825	—	—	—
4	„ kwietniu „ „	2.736	40	—	—
5	„ maju „ „	—	—	—	—
6	„ czerwcu „ „	10.480	—	—	—
7	„ lipcu „ „	3.600	60	2.383	70
8	„ sierpniu „ „	45	47	2.200	—
9	„ wrześniu „ „	1.125	—	—	—
10	„ październiku „ „	2.736	40	1.000	—
11	„ listopadzie „ „	122.063	24	125.905	44
12	„ grudniu „ „	17.024	—	—	—
	Do tego przeprowadzenia w dziennikach dodatkowych	11.159	05	12.185	37
	Suma doch. { maj. obrot. 44.807 K. 01 gr. / „ zarod. 129.988 „ 15 „ — Gotówka.	174.795	16	152.674	51
	Suma doch. { maj. obrot. — K. — gr. / „ zarod. 152.674 „ 51 „ — Efekta.				
	Zapas z początkiem roku 1900:				
	a) w gotówce	809	78	—	—
	b) w efektach { w walucie koronowej	—	—	824.677	01
	b) w efektach { we frankach	—	—	300	frank.
	Razem . .	175.604	94	977.351 300	52 frank.

VII. Zakład narodowy imienia Ossolińskich.

L. porz.	Wydatki.	Gotówka K.	Gotówka gr.	Efekta K.	Efekta gr.
1	W styczniu roku 1900	—	—	—	—
2	„ lutym „ „	—	—	9.000	—
3	„ marcu „ „	—	—	—	—
4	„ kwietniu „ „	4.341	43	—	—
5	„ maju „ „	—	—	—	—
6	„ czerwcu „ „	128	94	2.200	—
7	„ lipcu „ „	16.200	—	—	—
8	„ sierpniu „ „	226	41	2.200	—
9	„ wrześniu „ „	—	—	—	—
10	„ październiku „	3.800	—	—	—
11	„ listopadzie „ „	122.457	51	40.665	84
12	„ grudniu „ „	10.167	10	6.000	—
	Do tego przeprowadzenia w dziennikach dodatkowych .	17.931	38	424	27
	Suma wyd. Gotówka: maj. obrot. 45.264 K. 62 gr.; maj. zarod. 129.988 „ 15 „ — Efekta: — K. — gr.; 60.490 „ 11 „	175.252	77	60.490	11
	Zapas z końcem roku 1900:				
	a) w gotówce	352	17	—	—
	b) w efektach:				
	1) Listy Tow. kredytowego ziemskiego . 652.200 K. — gr.				
	2) Obligacye pożyczki krajowej z r. 1893 129.300 „ — „				
	3) Obligacye galic. fund. propinacyjnego 61.100 „ — „				
	4) Renta państwowa . . . . . 5.000 „ — „				
	5) Priorytety I. węg. galic. kolei żelaznej 4.000 „ — „				
	6) Obligacye komunalne Banku kraj. . 50.000 „ — „				
	7) Książeczki wkładkowe Banku krajowego i galic. Kasy oszczędności . 6.261 „ 41 „				
	8) Obligacye pożyczki papieskiej . . 300 franków				
	Suma: 907.861 K. 41 gr.; 300 franków				
	Do tego:				
	1. kaucya Konstantego Michalewskiego, dzierżawcy dóbr, 4% listy zastawne galicyjskiego Towarzystwa kredytowego ziemskiego . . . . . 8.000 K. — gr.				
	2. kaucya na zabezpieczenie kontraktu zawartego między kuratoryą zakładu a Dawidem Milchem i Mendlem Grünsbergem, mianowicie:				
	a) 3% Boden losy na . . 600 K.				
	b) 4% i 4½% listy Banku hip. na 400 „ 1.000 „ — „				
				916.861	41
				300	frank.
				977.351	52
	Razem .	175.604	94	300	frank.

Uwaga. 1. W ostatnich pozyayach wyżej przedstawionego rachunku kasowego mieszczą się przeprowadzenia, odnoszące się do roku 1900, które wynikły z zestawienia i obliczenia

całego ruchu kasowego po dzień 31 grudnia i zostały przez kuratoryę wprowadzone do dzienników dodatkowych. Dla zgodności z rachunkami Kuratoryi i wyprowadzonymi ostatecznymi zapasami kasowymi, uwidacznia się powyższe przeprowadzenia w dziennikach dodatkowych kasy krajowej, które prowadzi się dla wszystkich funduszów krajowych na mocy uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 9 maja 1.893 każdego roku budżetowego po koniec marca roku następnego.

2. W sumie wydatków w gotówce 175.252 K. 77 gr. mieści się ulokowana w Banku krajowym na rachunku bieżącym kwota 952 K. 50 gr.

3. Kaucye w efektach 9.000 koron stanowią należytość bierną funduszu.

4. Majątkiem tego Zakładu zarządza Kuratorya, ustanowiona przez założyciela i składa Wydziałowi krajowemu roczny rachunek do sprawdzenia. Kasa krajowa zaś na mocy §. 41. listu fundacyjnego pobiera sumarycznie dochody i uskutecznia wydatki za asygnatami Kuratora, oraz przechowuje zapasy majątku zarodowego z nadwyżek majątku obrotowego.

LW. 21.568/1901.

VIII. Fundusz zapomogi byłego obwodu tarnowskiego.

Rubryka	Pozycya	Majątek obrotowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. K.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. g.
		Dochody.						
	1	Zwroty od zapomożonych:						
		a) w kapitale z lat dawniejszych . .	7.578	66	4.265	67	3.312	99
		b) w odsetkach anuitetowych:						
		z lat dawniejszych . 160 K. 10 g.						
		z roku bieżącego . 208 „ 18 „	368	28	314	90	53	38
	2	4% odsetki od książeczki wkładkowej Banku krajowego	120	18	120	18	—	—
	3	Efekta zakupione	4.700	75	4.700	75	—	—
	4	Rozmaite dochody . . . 274 K. 40 g. od tego zwroty . . 274 „ 40 „						
		Czysty dochód . . .	—	—	—	—	—	—
		Suma dochodów .	12.767	87	9.401	50	3.366	37
	5	**Zapas** z początkiem roku 1900:						
		a) w gotówce . . — K. 01 g.						
		b) w efektach . . 7.927 „ 40 „	—	—	7.927	41	—	—
		Razem . .	—	—	17.328	91	—	—

VIII. Fundusz zapomogi byłego obwodu tarnowskiego.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. K.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. g.
		Wydatki.						
	1	**Rzeczywiste.** Gotówka wydana na zakupno efektów .	4.700	75	4.700	75	—	—
	2	**Przenośne** Efekta wydane . . 11.891 K. 10 g. od tego zwrócone . 11.891 „ 10 „	—	—	—	—	—	—
		Suma wydatków .	4.700	75	4.700	75	—	—
	3	**Zapas** z końcem roku 1900:						
		a) w gotówce . . — K. 01 g						
		b) w efektach . . 12.628 „ 15 „	—	—	12.628	16	—	—
		Razem . .	—	—	17.328	91	—	—

Stan majątku obrotowego z końcem roku 1900.

Stan czynny: I. Zapas kasowy: *a*) w gotówce . . . . . — K. 01 g
b) w efektach: 4% książeczka wkładkowa Banku krajowego . . 12.628 „ 15 „
II. Należytości czynne . . . . . 3.366 „ 37 „

Suma stanu czynnego . . 15.994 K. 53 g.

Stan bierny . . . . . — „ — „

Czysty stan czynny . . . . . 15.994 K. 53 g.

W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1899 . . . 15.666 „ 17 „
okazuje się **przyrost** majątku o . . . . . 328 K. 36 g.

L. W. 27.609/901.

IX. Fundusz budowy domu podrzutków we Lwowie.

Rubryka	Pozycya	Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. K.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. g.
		Dochody.						
	1	Odsetki od 4% książeczki Banku krajowego	18	14	18	14	—	—
	2	Efekta zakupione	18	14	18	14	—	—
		Suma dochodów . .	36	28	36	28	—	—
		Do tego:						
	3	**Zapas** początkowy rfektami . . .	—	—	449	04	—	—
		Razem . .	—	—	485	32	—	—
		Wydatki.						
	1	Gotówka ulokowana na książeczkę Banku krajowego	18	14	18	14	—	—
		Suma wydatków . .	18	14	18	14	—	—
		Do tego:						
	2	**Zapas** ostateczny efektami . . .	—	—	467	18	—	—
		Razem . .	—	—	485	32	—	—

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1900.

Stan czynny:

a) w gotówce	— K.	— gr.
b) w efektach (książeczka Banku krajowego)	467 „	18 „
c) w wartości realności 12.469 zł. 50 ct. w. a., czyli . . .	24.939 „	— „
Suma stanu czynnego .	25.406 K.	18 gr.
Stan bierny	— „	— „
Czysty stan czynny	25.406 K.	18 gr.
Z porównania takiegoż stanu z końcem r. 1899 w **walucie austr.** 12.694 zł. 02 ct., czyli	25.388 „	04 „
okazuje się przyrost majątku o	18 K.	14 gr.

L. W. 18.353/901.

X. Fundacya ś. p. Pelagii Russanowskiej dla inwalidów polskich.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. K.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. g.
		Dochody.						
	1	Gotówka pobrana z majątku obrotowego	1.088	02	1.088	02	—	—
	2	Efekta zakupione . . 5.106 K. 34 g. od tego efekta spieniężone 4.038 „ 32 „ Rzeczywiste przykupno . .	1.068	02	1.068	02	—	—
		Suma dochodów . .	2.156	04	2.156	04	—	—
	3	Zapas z początkiem roku 1900:						
		a) w gotówce (w walucie austryackiej — zł. 00½ ct., czyli) - „ 01 „						
		b) w efektach (w walucie austr. 63.612 zł., czyli) 127.224 K. — g.	—	—	127.224	01	—	—
		Razem . .	—	—	129.380	05	—	—
		Wydatki.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów . . 5.126 K. 34 g. od tego pobrano za spieniężone efekta . . 4.038 „ 32 „ Czysty wydatek .	1.088	02	1.088	02	—	—
		Suma wydatków .	1.088	02	1.088	02	—	—
	2	Zapas z końcem roku 1900:						
		a) w gotówce . . . — K. 01 g.						
		b) w efektach . . . 128.292 „ 02 „	—	—	128.292	03	—	—
		Razem . .	—	—	129.380	05	—	—

X. Fundacya ś. p. Pelagii Russanowskiej dla inwalidów polskich.

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1900.

	Szczegół.	Ogół.
Stan czynny. Zapas kasowy: a) w gotówce		— K. 01 g.
b) w efektach:		
1. 5% obligacye komunalne Banku krajowego (II. emisyi)	103.000 K. — g.	
2. 4½% obligacye komunalne Banku krajowego (III. emisyi)	17.000 „ — „	
3. 4½% listy zastawne galicyjskiego Banku hipotecznego	3.200 „ — „	
4. 4% książeczki wkładkowe Banku krajowego	92 „ 02 „	128.292 „ 02 „
Suma stanu czynnego . .		128.292 K. 03 g.
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		128.292 K. 03 g.
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1899 w walucie austryackiej 63.612 zł. 00½ ct., czyli w walucie koronowej . . .		127.224 „ 01 „
okazuje się **przyrost** majątku o		1.068 K. 02 g.

X. Fundacya ś. p. Pelagii Russanowskiej dla inwalidów polskich.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. K.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. g.
		Dochody.						
	1	Odsetki od efektów:						
		a) 5% od obligacyj komunalnych Banku kraj. 5.450 K. — g.						
		b) 4½% od oblig. komunalnych Banku kraj. . 698 „ 30 „						
		c) 4½% od listów zast. gal. Banku hipoteczn. 144 „ — „						
		d) 4% od książeczek wkładkowych Banku krajowego . . . 6 „ 74 „						
		Razem . . 6.299 K. 04 g.						
		od tego odsetki bierne — „ 25 „						
		Czysty dochód . .	6.298	79	6.298	79	—	—
		Suma dochodów .	6.298	79	6.298	79	—	—
	2	**Zapas** z początkiem roku 1900 w gotówce (w walucie austryackiej 867 zł. 14 ct., czyli)	—	—	1.734	28	—	—
		Razem . .	—	—	8.033	07	—	—

X. Fundacya ś. p. Pelagii Russanowskiej dla inwalidów polskich.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K.	g.	Uiszczenie K.	g.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. K.	g.
		Wydatki.						
	1	Dożywocie inwalidów polskich (jak poniżej wykazano): należytość . . 6.000 K. odpisano . . 300 „	5.700	—	5.700	—	—	—
	2	Gotówka wydana do majątku zarodowego	1.088	02	1.088	02	—	—
	3	Rozmaite wydatki (porto pocztowe, stemple i t. p.)	32	70	32	70	—	—
	4	Zwrot reszty zaliczki funduszowi krajowemu	953	—	953	—	—	—
		Suma wydatków .	7 773	72	7.773	72	—	—
	5	Zapas z końcem roku 1900 w gotówce .	—	—	259	35	—	—
		Razem . .	—	—	8.033	07	—	—

Uwaga. Wykazany powyżej zapas z końcem roku 1900 w gotówce 259 K. 35 g. sfruktyfikowano z początkiem roku 1901 w myśl art. 25 aktu fundacyjnego, jako czystą nadwyżkę dochodów za rok 1900, na rzecz majątku zarodowego fundacyi (L. W. 7580/901).

Wykaz szczegółowy dożywotników w roku 1900.

1.	Bednawski Aleksander	600 K.
2.	Bielski Karol	300 „
3.	Eydrygiewicz Adam	600 „
4.	Głębocki Józef	300 „
5.	Kozikowski Ignacy	600 „
6.	Kozłowski Leon	300 „
7.	Kownacki Józef	600 „
8	Osiecki Teofil	600 „
9.	Rohoza Mikołaj	600 „
10.	Schretter Piotr	600 „
11.	Waliszewski Wincenty	600 „
	Razem jak powyżej . .	5.700 K.

LW. 14.259/1901.

XI. Fundusz szkół ludowych z roku 1872.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. K.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. g.
		Dochody.						
	1	Efekta zakupione	—	—	—	—	—	—
	2	Gotówka za spieniężone efekta . .	—	—	—	—	—	—
		Suma dochodów . .	—	—	—	—	—	—
	3	**Zapas** z początkiem roku 1900:						
		a) w gotówce $^1/_2$ ct. w. a. czyli . . . . . — K. 01 g.						
		b) w efektach 101.982 zł. 25 ct. w. a., czyli 203.964 „ 50 „	—	—	203.964	51	—	—
		Razem . .	—	—	203.964	51	—	—
		Wydatki.						
	1	Efekta spieniężone	—	—	—	—	—	—
	2	Gotówka wydana na zakup tych efektów .	—	—	—	—	—	—
		Suma wydatków .	—	—	—	—	—	—
	3	**Zapas** z końcem roku 1900:						
		a) w gotówce . . . — K. 01 g.						
		b) w efektach . 203.964 „ 50 „	—	—	203.964	51	—	—
		Razem . .	—	—	203.964	51	—	—

XI. Fundusz szkół ludowych z roku 1872.

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1900.

	Szczegół.	Ogół
Stan czynny:		
Zapas kasowy: *a*) w gotówce		— K. 01 g.
b) efektami:		
1. 4½% list zastawny galic. Banku krajowego na 100 złr. w. a. czyli	200 K. — g.	
2. 4% Książeczka galic. Banku krajowego	64 „ 50 „	
3. 4% listy zastawne galic. Towarzystwa kredytowego ziemskiego	176.200 „ — „	
4. 4% listy zastawne galic. Banku kraj.	24.800 „ — „	
5. 4% obligacye galic. pożyczki krajowej z roku 1893	2.700 „ — „	203.964 „ 50 „
Suma stanu czynnego		203.964 K. 51 g.
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny taki sam jak z końcem roku 1899		203.964 K. 51 g.

XI. Fundusz szkół ludowych z roku 1872.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. K.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. g.
		Dochody.						
	1	Odsetki od kapitałów:						
		a) od 4% listów zastawnych Towarzystwa kredytowego ziemskiego w kwocie . . . 7.048 K. — g.						
		mniej 1½% podatek rentowy . . . 105 „ 72 „						
		pozostaje . . 6.942 K. 28 g.						
		b) od 4½% listu zastaw. Banku krajowego . 9 „ — „						
		c) od 4% obligac. galic. pożyczki kraj. z r. 1893 108 „ — „						
		d) od 4% listów zastawn. gal. Banku krajowego 992 „ — „	8.051	28	8.051	28	—	—
	2	Dochody rozmaite	—	—	—	—	—	—
	3	Zwrot z depozytów zasiłków dla gmin .	1.180	—	—	—	1.180	—
		Suma dochodów .	9.231	28	8.051	28	1.180	—
	4	**Zapas** z początkiem roku 1900:						
		a) w gotówce (9 zł. 35 ct. w. a., czyli) . . 18 K. 70 g.						
		b) w efektach . . — „ — „	—	—	18	70	—	—
		Razem . .	—	—	8.069	98	—	—
		Wydatki.						
	1	Zasiłki dla gmin na cele szkolne:						
		a) zaległe . . — K. — g.						
	2	*b*) bieżące . . 8.040 „ — „	8.040	—	5.540	—	2.500	—
		Rozmaite wydatki	—	—	—	—	—	—
		Suma wydatków .	8.040	—	5.540	—	2.500	—
	3	**Zapas** kasowy z końcem r. 1900 w gotówce	—	—	2.529	98	—	—
		Razem . .	—	—	8.069	98	—	—

XI. Fundusz szkół ludowych z roku 1872.

Stan majątku obrotowego z końcem roku 1900.

	Szczegół	Ogół
Stan czynny:		
1) zapas kasowy w gotówce . . .	252.9 K. 98 g.	
2) należytości czynne	1.180 „ — „	3.709 K. 98 g.
Stan bierny		2.500 „ — „
Czysty stan czynny		1.209 K. 98 g.

Uwaga. Wykazany powyżej zapas z końcem roku 1900 w kwocie . . 2.529 K. 98 g.
zostanie użyty na pokrycie zasiłków gminom w tym roku przyznanych, a nie wypłaconych w kwocie . . . . . 2.500 „ — „
reszta pozostała w kwocie . . . . . 29 K. 98 g.
będzie ulokowaną w roku 1901 na rzecz majątku zarodowego.
Wykazane powyżej należytości czynne z depozytów w kwocie 1.180 K. posłużą na pokrycie przyznanych, a dotąd jeszcze nie podniesionych zasiłków dla gmin na cele szkolne.

LW. 10.619/1901.

XII. Fundacya Winc. Łodzia Ponińskiego dla czeladników rzemieślniczych.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. K.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. g.
		Dochody.						
	1	Zapas z początkiem r. 1900 w efektach (w walucie austryackiej 60.689 zł. 14 ct., czyli)	—	—	121.378	28	—	—
		Razem . .	—	—	121.378	28	—	—
		Wydatki.						
	1	Efekta wydane do winkulacyi 200 K. od tego pobrane z winkulacyi 200 „ Czysty wydatek .	—	—	—	—	—	—
	2	Zapas z końcem roku 1900 w efektach .	—	—	121.378	28	—	—
		Razem . .	—	—	121.378	28	—	—

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1900.

	Szczegół.	Ogół
Stan czynny. Zapas kasowy w efektach:		
1. 4½% listy zastawne Banku krajowego	45.800 K. — g.	
2. 4% listy zastawne Banku krajowego .	64.600 „ — „	
3. 4% obligacye galicyjskiej pożyczki krajowej z roku 1893	10.500 „ — „	
4. 4% listy zastawne galicyjskiego Towarzystwa kredytowego ziemskiego	200 „ — „	
5. 4% książeczki wkładkowe Banku kraj.	278 „ 28 „	121.378 K. 28 g.
Suma stanu czynnego		121.378 K. 28 g.
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		121.378 K. 28 g.
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1899 w walucie austryackiej 60.689 złr. 14 ct., czyli w walucie koronowej . . .		121.378 „ 28 „
okazuje się stan majątku **niezmieniony**		— K. — g.

XII. Fundacya Winc. Łodzia Ponińskiego dla czeladników rzemieślniczych.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. K.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. g.
		Dochody.						
	1	Odsetki od efektów:						
		a) 4½% od listów zast. Banku krajowego . 2.061 K. — g.						
		b) 4% od listów zastaw. Banku krajowego . 2.584 „ — „						
		c) 4% od listów zastaw. gal. Towarzystwa kredytowego ziemskiego . 8 „ — „						
		d) 4% od obligacyj galic. pożyczki kraj. z r. 1893 420 „ — „						
		Razem . 5.073 K. — g.						
		od tego podatek rentowy — „ 12 „					—	—
		Czysty dochód . .	5.072	88	5.072	88	—	
	2	Efekta zakupione . . 7.131 K. 63 g. od tego efekta spieniężone 24 „ 02 „						—
		Rzeczywiste przykupno .	7.107	61	7.107	61	—	—
		Suma dochodów .	12.180	49	12.180	49	—	
	3	Zapas z początkiem roku 1900:						
		a) w gotówce (w walucie austryackiej 1.265 zł. 81½ ct., czyli) 2.531 K. 63 g.						
		b) w efektach (w walucie austr. 1.449 zł. 70 ct., czyli) . . . . 2.899 „ 40 „	—	—	5.431	03	—	—
		Razem . .	—	—	17.611	52	—	—

XII. Fundacya Winc. Łodzia Ponińskiego dla czeladników rzemieślniczych.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. K.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. g.
		Wydatki.						
	1	Gotówka wypłacona wygrywającym na rękę przy losowaniu w wysokości 5% wylosowanych premij	242	10	242	10	—	—
	2	Premie wypłacone czeladnikom (reszta po potrąceniu powyższych 5%) w książeczkach wkładkowych	6.477	10	6.477	10	—	—
	3	Koszta losowania	220	—	220	—	—	—
	4	Gotówka wydana na zakupno efektów . . 7.131 K. 63 g. od tego za spieniężone efekta . . . . 24 „ 02 „						
		Czysty wydatek . .	7.107	61	7.107	61	—	—
	5	Rozmaite wydatki (koszta insercyjne, koszta druków do losowania i t. p.) .	34	80	34	80	—	—
		Suma wydatków .	14.081	61	14.081	61	—	—
	6	**Zapas** z końcem roku 1900 w efektach	—	—	3.529	91	—	—
		Razem . .	—	—	17.611	52	—	—

Uwagą. Wykazany powyżej zapas z końcem roku 1900 w efektach . 3.529 K. 91 g. składa się z dwóch książeczek wkładkowych Banku krajowego mianowicie:

1) z książeczki Nr. 15.493 na . . . 2.507 K. 71 g. na której ulokowana kwota przedstawia czysty dochód z odstetek od efektów majątku zarodowego za II. półrocze 1900 i stanowić będzie wraz z takimże dochodem za I. półrocze 1901 roku sumę przeznaczoną na cele losowania w dniu 19 lipca r. 1901;

2) z książeczki Nr. 15.823 na . . . 1.022 „ 20 g. na której ulokowana kwota stanowi premię (resztę po strąceniu wypłaconych 5% całej premii) czeladnika Michała Horniatkiewicza wylosowaną 19 lipca 1900

Razem j. w. 3.529 K. 91 g.

którą przechowuje się w kasie Wydziału krajowego do czasu (najdłużej 5 lat) w którym czeladnik ten uczyni zadość wymaganiom §. 12 statutu fundacyjnego.

LW. 14258/1901.

XIII. Fundacya Franciszka Kochmana dla literatów polskich.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. K.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. g.
		Dochody.						
	1	Gotówka pobrana z majątku obrotowego	625	02	625	02	—	—
	2	Efekta zakupione . . 884 K. 18 g. od tego spieniężone . 206 „ 06 „						
		Rzeczywiste przykupno .	678	12	678	12	—	—
		Suma dochodów .	1.303	14	1.303	14	—	—
	3	Zapas z początkiem roku 1900 w efektach (w walucie austryackiej 28.472 zł. 06 ct., czyli)	—	—	56.944	12	—	—
		Razem . .	—	—	58.247	26	—	—
		Wydatki.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów . . 831 K. 08 g. od tego pobrano za spieniężone efekta . 206 „ 06 „						
		Czysty wydatek .	625	02	625	02	—	—
	2	Efekta wydane do winkulacyi 600 K. od tego pobrane z winkulacyi 600 „						
		Czysty wydatek .	—	—	—	—	—	—
		Suma wydatków .	625	02	625	02	—	—
	3	Zapas z końcem roku 1900 w efektach	—	—	57.622	24	—	—
		Razem . .	—	—	58.247	26	—	—

XIII. Fundacya Franciszka Kochmana dla literatów polskich.

Stan majątku zarządowego z końcem roku 1900.

	Szczegół.	Ogół.
Stan czynny. Zapas kasowy w efektach:		
1. 4% listy zastawne galic. Towarzystwa kredytowego ziemskiego (nieokresowe, dawniejszej emisyi w walucie austryackiej 800 złr. w. a.) czyli .	1.600 K. — g.	
2. 4% listy zastawne galic. Towarzystwa kredytowego ziem. (56 letnie w walucie koronowej) .	55.800 „ — „	
3 4% książeczki wkładkowe Banku kraj.	222 „ 24 „	57.622 K. 24 g.
Suma stanu czynnego		57.622 K. 24 g.
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		57.622 K. 24 g.
W porównaniu z takim stanem z końcem roku 1899 w walucie austryackiej 28.472 złr. 06 ct. czyli w walucie koronowej		56.944 „ 12 „
okazuje się **przyrost** majątku o		678 K. 12 g.

XIII. Fundacya Franciszka Kochmana dla literatów polskich.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. K.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. g.
		Dochody.						
	1	Odsetki od efektów:						
		a) 4% od listów zast. galic. Towarzystwa kredytowego ziemskiego (nieokresowych emitowanych w walucie austryackiej) . . . 64 K. — g.						
		b) 4% od listów zastawn. galicyjsk. Towarzystwa kredytow. ziemskiego (56 letnich emitowanych w wal. koronowej) 2.232 „ — „						
		c) 4% od książeczek wkładkowych Banku krajowego . . . 2.944 „ 72 „						
		Razem . 5.240 K. 72 g.						
		od tego odsetki bierne i podatek rentowy . 40 „ 44 „						
		Czysty dochód . .	5.200	28	5.200	28	—	—
	2	Efekta zakupione . . 4.550 K. 68 g. od tego spieniężone . 1.875 „ 21 „						
		Rzeczywiste przykupno .	2.675	47	2.675	47	—	—
		Suma dochodów .	7.875	75	7.875	75	—	—
	3	Zapas z początkiem roku 1900:						
		a) w gotówce (w walucie austryackiej 1.115 zł. 49½ ct. czyli) 2.230 K. 99 g.						
		b) w efektach (w walucie austryackiej 2.352 zł. 73 ct., czyli) . . 4.705 „ 46 „	—	—	6.936	45	—	—
		Razem . .	—	—	14.812	20	—	—

XIII. Fundacya Franciszka Kochmana dla literatów polskich.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. K.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. g.
		Wydatki.						
	1	Premie dla literatów	3.000	—	3.000	—	—	—
	2	Gotówka wydana do majątku zarodowego	625	02	625	02	—	—
	3	Gotówka wydana na zakupno efektów . . 4.550 K. 68 g. od tego pobrana za spieniężone efekta . 1.875 „ 21 „						
		Czysty wydatek .	2.675	47	2.675	47	—	—
	4	Rozmaite wydatki (porto pocztowe i t. p.	5	50	5	50	—	—
		Suma wydatków .	6.305	99	6.305	99	—	—
	5	**Zapas** z końcem roku 1900:						
		a) w gotówce . . . 1.125 K. 28 g.						
		b) w efektach . . . 7.380 „ 93 „	—	—	8.506	21	—	—
		Razem . .	—	—	14.812	20	—	—

Uwaga. W myśl postanowienia §. 23 aktu fundacyjnego $^1/_4$ część czystych dochodów majątku obrotowego przypada corocznie na pomnożenie majątku zarodowego fundacyi, $^3/_4$ części zaś przypadają na premie dla literatów polskich. Kwotę, równającą się $^3/_4$ częściom czystych dochodów lokuje się corocznie, chwilowo tylko, na książeczki wkładkowe Banku krajowego, zanim użyte zostaną na premie, których najbliższe rozdanie nastąpi w roku 1902.

Z wykazanego powyżej zapasu z końcem roku 1900 gotówkę 1.125 K. 28 g. i część zapasu w efektach w kwocie 173 K. 41 g., czyli razem kwotę 1.298 K. 69 g., równającą się $^1/_4$ części czystych dochodów fundacyi za rok 1900 (które wynosiły sumę 5.200 K. 28 g. wykazaną powyżej pod poz. 1 doch. z potrąceniem wydatku wykazanego powyżej pod poz. 4 w kwocie 5 K. 50 g., czyli sumę 5.194 K. 78 g.) przeniesiono z początkiem roku 1.901 do majątku zarodowego i na rzecz tegoż majątku sfruktyfikowano (LW. 18626/1901); resztę zaś zapasu wykazanego w efektach w sumie 7.198 K. 52 g. pozostawiono w majątku obrotowym w celu użycia jej na zrealizowanie celów fundacyi w roku 1902

LW. 18.623/1901.

XIV. Fundacya posagowa Franciszka Kochmana dla dziewcząt służących.

Rubryka	Pozycya	Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. K.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. g.
		Dochody.						
	1	Odsetki od efektów:						
		a) 4% od listów zastawn. gal. Towarzystwa kredytowego ziemskiego (nieokresowych, dawniejszej emisyi w walucie austryackiej) . . 120 K. — g.						
		b) 4% od listów zastawn. gal. Towarzystwa kredytowego ziemskiego (56 letnich w walucie koronowej) . . . 1.424 „ — „						
		c) 4% od książeczek wkładkowych Banku krajowego . . . . 82 „ 98 „						
		Razem . 1.626 K. 98 g.						
		od tego odsetki bierne i podatek rentowy . 38 „ 12 „						
		Czysty dochód . .	1.588	86	1.588	86	—	—
	2	Efekta zakupione . . 1.782 K. 48 g. od tego spieniężone . 56 „ 10 „						
		Rzeczywiste przykupno .	1.726	38	1.726	38	—	—
		Suma dochodów .	3.315	24	3.315	24	—	—
	3	**Zapas** z początkiem r. 1900:						
		a) w gotówce (w walucie austryackiej 360 zł. 51 ct., czyli) . 721 K. 02 g.						
		b) w efektach (w walucie austryackiej 18.728 zł. 05 ct., czyli) . . 37.456 „ 10 „	—	—	38.177	12	—	—
		Razem . .	—	—	41.492	36	—	—

XIV. Fundacya posagowa Franciszka Kochmana dla dziewcząt służących.

Rubryka	Pozycya	Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. K.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. g.
		Wydatki.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów . . 1.657 K. 68 g. od tego pobrana za spieniężone efekta . 56 „ 10 „						
		Czysty wydatek .	1.601	58	1.601	58	—	—
	2	Efekta wydane do winkulacyi . 1.600 K. od tego pobrane z winkulacyi 1.600 „						
		Czysty wydatek .	—	—	—	—	—	—
		Suma wydatków .	1.601	58	1.601	58	—	—
	3	**Zapas** z końcem roku 1900:						
		a) w gotówce . . . 708 K. 30 g.						
		b) w efektach . . . 39.182 „ 48 „	—	—	39.890	78	—	—
		Razem . .	—	—	41.492	36	—	—

XIV. Fundacya posagowa Franciszka Kochmana dla dziewcząt służących.

Stan majątku z końcem roku 1900.

	Szczegół.	Ogół
Stan czynny. Zapas kasowy: *a*) w gotówce		708 K. 30 g.
b) w efektach:		
1. 4% listy zastawne galic. Towarzystwa kredytowego ziemskiego (nieokresowe, dawniejszej emisyi w walucie austryackiej)	3.000 K. - g.	
2. 4% listy zastawne galicyjskiego Towarzystwa kredytowego ziemskiego (56 letnie w walucie koronowej)	36 000 „ — „	
3. 4% książeczki wkładkowe Banku kraj.	182 „ 48 „	39.182 „ 48 „
Suma stanu czynnego		39.890 K. 78 g.
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		39.890 K. 78 g.
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1899 w walucie austryackiej 19.088 zlr. 56 ct., czyli w walucie koronowej . . .		38.177 „ 12 „
okazuje się **przyrost** majątku o		1.713 K 66 g.
a mianowicie przybyło w efektach	1.726 K. 38 g.	
ubyło w gotówce	12 „ 72 „	
Przyrost jak wyżej	1.713 K. 66 g.	

Uwaga. Fundacya ta nie weszła jeszcze w życie, a jak długo to nie nastąpi, fruktyfikuje się wszelkie dochody w gotówce w celu powiększenia majątku zakładowego.

Wykazany też powyżej zapas z końcem roku 1900 w gotówce 708 K. 30 g. sfruktyfikowano z początkiem roku 1901 na rzecz tegoż majątku.

Aktywowanie fundacyi nastąpi w myśl art. 21 aktu fundacyjnego dopiero wtenczas, gdy z jej dochodów można będzie — po potrąceniu 10% na pomnożenie majątku zakładowego — wypłacać corocznie trzy posagi w kwotach po 1.000 koron, 800 koron i 600 koron.

Na teraz wynoszą te dochody 1.560 koron rocznie.

LW. 14.257/1901.

XV. Fundacya Maryi de Prez Jędrzejowiczowej dla czterech wiekowych kobiet.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. K.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. g.
		Dochody.						
	1	**Zapas** z początkiem roku 1900:						
		a) w gotówce (w walucie austryackiej — zł. 00½ ct. czyli) . — K. 01 g.						
		b) w efektach (w walucie austryackiej 8.047 zł. 87 ct., czyli) . . 16.095 „ 74 „	—	—	16.095	75	—	—
		Razem . .	—	—	16.095	75	—	—
		Wydatki.						
	1	**Zapas** z końcem roku 1900:						
		a) w gotówce . . . . — K. 01 g.						
		b) w efektach . . . 16.095 „ 74 „	—	—	16.095	75	—	—
		Razem . .	—	—	16.095	75	—	—

XV. Fundacya Maryi de Prez Jędrzejowiczowej dla czterech wiekowych kobiet.

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1900.

	Szczegół.	Ogół
Stan czynny. Zapas kasowy: *a*) w gotówce		— K. 01 g.
b) w efektach:		
1. 4% listy zastawne galic. Towarzystwa kredytowego ziemskiego	4.600 K. — g.	
2. 4% listy zastawne Banku krajowego .	10.800 „ — „	
3. 4% obligacye galic. pożyczki krajowej z roku 1893	600 „ — „	
4. 4% książeczki wkładkowe Banku kraj.	95 „ 74 „	16.095 „ 74 „
Suma stanu czynnego		16.095 K. 75 g.
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		16.095 K. 75 g.
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1899 w walucie austryackiej 8.047 złr. 87½ ct. czyli		16.095 „ 75 „
okazuje się stan majątku **niezmieniony** . . .		— K. — g.

XV. Fundacya Maryi de Prez Jędrzejowiczowej dla czterech wiekowych kobiet.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. K.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. g.
		Dochody.						
	1	Odsetki od efektów:						
		a) 4% od listów zastawn. galicyj. Towarzystwa kredytowego ziemsk. . 184 K. — g.						
		b) 4% od listów zastawn. Banku krajowego . 432 „ — „						
		c) 4% od obligacyj galic. pożyczki kraj. z r. 1893 24 „ — „						
		Razem . 640 K. — g.						
		od tego podatek rentowy 2 „ 76 „						
		Czysty dochód .	637	24	637	24	—	—
		Suma dochodów .	637	24	637	24	—	—
	2	Zapas z początkiem r. 1900 w gotówce (w walucie austryackiej 2 zł. 62 ct., czyli)	—	—	5	24	—	—
		Razem . .	—	—	642	48	—	—
		Wydatki.						
	1	Dożywocie czterech wiekowych kobiet .	632	—	632	—	—	—
		Suma wydatków .	632	—	632	—	—	—
	2	Zapas z końcem r. 1900 w gotówce .	—	—	10	48	—	—
		Razem . .	—	—	642	48	—	—

Uwaga. Wykazany powyżej zapas z końcem roku 1900 w gotówce 10 K. 48 g. sfruktyfikowano z początkiem roku 1901 w myśl uchwały Wydziału krajowego do L. W. 6.948/98 na rzecz majątku zarodowego fundacyi.

LW 14.256/1901.

XVI. Fundusz pomnika Agenora hr. Gołuchowskiego.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy		Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1900 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1900 g.
		Dochody.							
	1	Odsetki od efektów:							
		a) 4% od listów zastawn. gal. Towarzystwa kredytowego ziemskiego .	48 K. — g.						
		b) 4½% od listów zastawnych Banku kraj. .	402 „ — „						
		c) 4% od listów zastawn. Banku krajowego .	3.077 „ 95 „						
		d) 4% od obligacyj gal. pożyczki kraj. z r. 1893	68 „ — „						
		e) 4% od książeczek wkładkowych Banku krajowego . . .	41 „ 37 „						
		Razem .	3.637 K. 32 g.						
		od tego podatek rentowy	— „ 72 „					—	—
		Czysty dochód .		3.636	60	3.636	60	—	
	2	Gotówka za spieniężone efekta	46.024 K. 68 g.						
		od tego wydano na zakupno efektów . .	2.534 „ 88 „					—	—
		Czysty dochód .		43.489	80	43.489	80	—	—
		Suma dochodów .		47.126	40	47.126	40	—	
	3	**Zapas** z początkiem roku 1900:							
		a) w gotówce (w walucie austryackiej 1.066 zł. 87 ct., czyli)	2.133 K. 74 g.						
		b) w efektach (w walucie austryackiej 54.246 zł. 97 ct., czyli) .	108.493 „ 94 „	—	—	110.627	68	—	—
		Razem . .		—	—	157.754	08	—	

XVI. Fundusz pomnika Agenora hr. Gołuchowskiego.

Rubryka	Pozycya	Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. K.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. g.
		Wydatki.						
	1	Efekta spieniężone . . 48.972 K. 68 g. od tego zakupione . 2.558 „ 98 „ Czysty wydatek .	46.413	70	46.413	70	—	—
	2	Godebski Cypryan (artysta rzeźbiarz) zaliczka na koszta budowy pomnika .	48.000	—	48.000	—	—	—
	3	Efekta wydane do winkulacyi . . . . 1.000 K. od tego pobrane z winkulacyi . . . 1.000 „ Czysty wydatek .	—	—	—	—	—	—
	4	Rozmaite wydatki (porto pocztowe, stemple itp.)	9	90	9	90	—	—
		Suma wydatków .	94.423	60	94.423	60	—	—
	5	**Zapas** z końcem roku 1900: *a*) w gotówce . . . 1.250 K. 24 g. *b*) w efektach . . . 62.080 „ 24 „	—	—	63.330	48	—	—
		Razem . .	—	—	157.754	08	—	—

Stan majątku z końcem roku 1900.

		Szczegół	Ogół
Stan czynny.	Zapas kasowy: *a*) w gotówce . .		1.250 K. 24 g.
	b) efektach:		
Kredytowego	1. 4% listy zastawne galic. Towarzystwa ziemskiego	1.200 K. — g.	
	2. 4½% listy zastawne Banku krajowego	7.200 „ — „	
	3. 4% listy zastawne Banku krajowego .	51.900 „ — „	
z roku 1893	4. 4% obligacye galic. pożyczki krajowej	1.700 „ — „	
	5. 4% książeczki wkładkowe Banku kraj.	80 „ 24 „	62.080 „ 24 „
	Suma stanu czynnego		63.330 K. 48 g.
	Do przeniesienia . . .		63.330 K. 48 g.

XVI Fundusz pomnika Agenora hr. Gołuchowskiego.

	Z przeniesienia	63.330 K. 48 g.
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		63.330 K. 48 g.
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1899 w walucie austryackiej 55.313 zł.. 84 ct., czyli w walucie koronowej . .		110.627 „ 68 „
okazuje się **ubytek** majątku o		47.297 K. 20 g.
a mianowicie ubyło: *a*) w gotówce	883 K. 50 g.	
b) w efektach	46.413 „ 70 „	
Ubytek jak wyżej	47 297 K. 20 g.	

Uwaga. Wykazany powyżej ubytek majątku powstał wskutek rozpoczętej w tym roku budowy pomnika Agenora hr. Gołuchowskiego w myśl uchwały Wydziału krajowego do LW. 10.636/900 i LW. 11821/900.

Dla uzyskania gotówki potrzebnej na pokrycie kosztów tej budowy spieniężono część efektów majątku zakładowego.

Wykazany powyżej zapas z końcem roku 1900 w gotówce 1.250 K. 24 g. ulokowano z początkiem roku 1901 na książeczkę wkładkową Banku krajowego, która wraz z wykazanym z końcem tego roku zapasem w efektach w sumie jak powyżej 62.080 K. 24 g. użytą zostanie na pokrycie dalszych kosztów budowy pomnika.

LW. 15.087/901.

XVII. Fundacya Sandecka „Dom roboczy“.

Rubryka	Pozycya	Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. K.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. g.
		Dochody.						
	1	Odsetki od efektów:						
		a) 4% od listów zastawnych galicyjsk. Towarzystwo kredytowego ziemskiego . 616 K. — g.						
		b) 4% od listów zastawnych Banku krajowego 1.912 „ 08 „						
		c) 4% od obligacyj galicyjskiej pożyczki kraj. z roku 1893 . . 348 „ — „						
		Razem . 2.876 K. 08 g.						
		od tego odsetki bierne i podatek rentowy . 41 „ 88 „						
		Czysty dochód . .	2.834	20	2.834	20	—	—
	2	Efekta zakupione . . 3.044 K. 18 g.						
		od tego spieniężone . 57 „ 33 „						
		Rzeczywiste przykupno . .	2.986	85	2.986	85	—	—
		Suma dochodów . .	5.821	05	5.821	05	—	—
	3	**Zapas** z początkiem roku 1900:						
		a) w gotówce (w walucie austryackiej 591 zł. 29½ ct. czyli) 1.182 K. 59 g.						
		b) w efektach (w walucie austryackiej 34.980 zł. 49 ct, czyli) . . 69.960 „ 98 „	—	—	71.143	57	—	—
		Razem . .	—	—	76.964	62		—

XVII. Fundacya Sandecka „Dom roboczy“.

Rubryka	Pozycya	Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1900 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1900 g.
		Wydatki.						
	1	Gotówka wydana na zaefektów . . . 2.798 K. 98 g.						
		od tego pobrano za spieniężone efekta . . 57 „ 33 „						
		Czysty wydatek .	2.741	65	2.741	65	—	—
	2	Efekta wydane do winkulacyi . . . . 4.200 K.						
		od tego pobrane z winkulacyi . . . 4.200 „						
		Czysty wydatek .	—	—	—	—	—	—
		Suma wydatków . .	2.741	65	2.741	65	—	—
	3	Zapas z końcem roku 1900:						
		a) w gotówce . . . 1.275 K. 14 g.						
		b) w efektach . . 72.947 „ 83 „	—	—	74.222	97	—	—
		Razem . .	—	—	76.964	62	—	—

Stan majątku z końcem roku 1900.

	Szczegół.	Ogół.
Stan czynny. Zapas kasowy: *a*) w gotówce		1.275 K. 14 g.
b) w efektach:		
1. 4% listy zestawne galic. Towarzystwa kredytowego ziemskiego	16.200 K. — g.	
2. 4% listy zastawne Banku krajowego .	48.000 „ — „	
3. 4% obligacye galic. pożyczki krajowej z roku 1893	8.700 „ — „	
4. 4% książeczki wkładkowe Banku krajowego	47 „ 83 „	72.947 „ 83 „
Suma stanu czynnego		74.222 K. 97 g.
Do przeniesienia		74.222 K. 97 g.

XVII. Fundacya Sandecka „Dom roboczy“.

Stan bierny	Z przeniesienia	74.222 K. 97 g.
	. . . . .	— „ — „
	Czysty stan czynny	74.222 K. 97 g.
1899	W porównaniu z takimże stanem z końcem roku w walucie austryackiej 35.571 zł. 78½ ct. czyli w walucie koronowej	71.143 „ 57 „
	okazuje się **przyrost** majątku o	3.079 K. 40 g.

mianowicie przybyło: *a*) w gotówce . . 92 K. 55 g.
b) w efektach . . 2.986 „ 85 „
Przyrost jak wyżej . . . 3.079 K. 40 g.

Uwaga. Fundacya ta nie weszła jeszcze w życie, zatem wszystkie dochody z odsetek od efektów majątku zakładowego fruktyfikuje się w ciągu roku celem powiększenia tegoż majątku.

Aktywowanie fundacyi nastąpi, skoro majątek jej zakładowy urośnie do takiej wysokości, że będzie można wybudować dom przeznaczony na zakład przymusowej pracy.

Wykazany powyżej zapas z końcem roku 1900 w gotówce 1.275 K. 14 g. sfruktyfikowano z początkiem roku 1901 na rzecz majątku zakładowego.

LW. 14.996/1901.

XVIII. Fundacya Teresy z hr. Stadnickich hr. Weissenwolffowej dla obłąkanych uzdrowieńców.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. K.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. g.
		Dochody.						
	1	Gotówka pobrana z majątku obrotowego	97	12	97	12	—	—
	2	Efekta zakupione . . 200 K. — g. od tego spieniężone . 90 „ 48 „						
		Rzeczywiste przykupno . .	109	52	109	52	—	—
		Suma dochodów . .	206	64	206	64	—	—
	3	Zapas z początkiem roku 1900 w efektach w walucie austryackiej 2.378 zł. 69 ct. czyli	—	—	4.757	38	—	—
		Razem . .	—	—	4.964	02	—	—
		Wydatki.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów . . 187 K. 60 g. od tego pobrana za spieniężone efekta . 90 „ 48 „						
		Czysty wydatek .	97	12	97	12	—	—
	2	Efekta wydane do winkulacyi . . . 400 K. od tego pobrane z winkulacyi . . . 400 „						
		Czysty wydatek .	—	—	—	—	—	—
		Suma wydatków . .	97	12	97	12	—	—
	3	Zapas z końcem roku 1900 w efektach .	—	—	4.866	90	—	—
		Razem . .	—	—	4.964	02	—	—

XVIII. Fundacya Teresy z hr. Stadnickich hr. Weissenwolffowej dla obłąkanych uzdrowieńców.

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1900.

	Szczegół.	Ogół.
Stan czynny. Zapas kasowy w efektach:		
1. 4½% listy zastawne Banku krajowego .	400 K. — g.	
2. 4% „ „ „ „ .	800 „ — „	
3. 4% „ „ galic. Towarzystwa kredytowego ziemskiego.	400 „ — „	
5. 4% obligacye galic. pożyczki krajowej z roku 1893	3.200 „ — „	
5. 4% książeczki wkładkowe Banku krajowego	66 „ 90 „	4.866 K. 90 g.
Suma stanu czynnego		4.866 K. 90 g.
Stan bierny.		— „ — „
Czysty stan czynny		4.866 K. 90 g.
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1899 w walucie austryackiej 2.378 zł. 69 ct. czyli w walucie koronowej		4.757 „ 38 „
okazuje się **przyrost** majątku o		109 K. 52 g.

XVIII. Fundacya Teresy z hr. Stadnickich hr. Weissenwolffowej dla obłąkanych uzdrowieńców.

Rubryka	Pozycya	B) **Majątek obrotowy**	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. K.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. g.
		Dochody.						
	1	Odsetki od efektów:						
		a) 4½% od listów zastawnych Banku krajowego . . . 18 K. — g.						
		b) 4% od listów zastawnych Banku krajowego 32 „ — „						
		c) 4% od listów zastawnych galic. Towarzystwa kredyt. ziemsk. . 16 „ — „						
		d) 4% od obligacyj galicyjskiej pożyczki kraj z roku 1893 . . 128 „ — „						
		e) 4% od książ. wkładkowych Banku krajow. 2 „ 44 „						
		Razem . 196 K. 44 g.						
		od tego odsetki bierne i podatek rentowy . . 2 „ 50 „						
		Czysty dochód .	193	94	193	94	—	—
	2	Efekta zakupione . . 186 K. 06 g.						
		od tego spieniężone . 163 „ 32 „						
		Rzeczywiste przykupno . .	22	74	22	74	—	—
		Suma dochodów . .	216	68	216	68	—	—
	3	**Zapas** z początkiem roku 1900:						
		a) w gotówce (w walucie austryackiej 14 zł. 15 ct., czyli w walucie koronowej) . . . 28 K. 30 g.						
		b) w efektach (w walucie austr. 81 zł. 66 ct., czyli w walucie koronowej) 163 „ 32 „	—	—	191	62	—	—
		Razem . .	—	—	408	30	—	—

XVIII. Fundacya Teresy z hr. Stadnickich hr. Weissenwolffowej dla obłąkanych uzdrowieńców.

Rubryka	Pozycya	B) **Majątek obrotowy**	Należytość K.	g.	Uiszczenie K.	g.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. K.	g.
		W y d a t k i.						
	1	Wsparcie dla jednego uzdrowieńca za rok 1899	94	50	94	50	—	—
	2	Gotówka wydana do majątku zarodowego	97	12	97	12	—	—
	3	Gotówka wydana na zakupno efektów . . 186 K. 06 g. od tego pobrano za spieniężone efekta . 163 „ 32 „						
		Czysty wydatek . .	22	74	22	74	—	—
		Suma wydatków . .	214	36	214	36	—	—
	4	**Zapas** z końcem roku 1900:						
		a) w gotówce . . . 7 K. 88 g.						
		b) w efektach . . . 186 „ 06 „	—	—	193	94	—	—
		Razem . .	—	—	408	30	—	—

Uwaga. Z wykazanego powyżej zapasu z końcem roku 1900 w gotówce i w efektach (książeczka wkładkowa Banku krajowego) . . 7 K. 88 g. + 186 „ 06 „ = razem j. w. . . 193 K. 94 g.

część w kwocie . . . . . 94 „ 50 „

pozostawiono w majątku obrotowym na wypłatę jednego wsparcia za rok 1900 dla obłąkanego uzdrowieńca; resztę zaś w sumie . 99 K. 44 g. jako czystą nadwyżkę dochodów za rok 1900 przeniesiono do majątku zarodowego i na rzecz tegoż majątku sfruktyfikowano.

LW. 15.099/1901.

XIX. Fundacya ś. p. Piotra hr. Wodzickiego dla zubożałych włościan gmin: Hołhocze, Dobrowody, Wierzbów, Zastawce i Wolica.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. K.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. g.
		Dochody.						
	1	Gotówka pobrana z majątku obrotowego	451	48	451	48	—	—
	2	Efekta zakupione . . 782 K. 23 g. od tego spieniężone . 276 „ 60 „						
		Rzeczywiste przykupno . .	505	63	505	63	—	—
		Suma dochodów . .	957	11	957	11	—	—
	3	Zapas z początkiem r. 1900 w efektach w walucie austryackiej 26.135 zł. 88 ct. czyli	—	—	52.271	76	—	—
		Razem . .	—	—	53.228	87	—	—
		Wydatki.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów . . 728 K. 08 g. od tego pobrano za spieniężone efekta . 276 „ 60 „						
		Czysty wydatek .	451	48	451	48	—	—
	2	Efekta wydane do winkulacyi . . . . 2.600 K. od tego pobrane z winkulacyi . . . 2.600 „						
		Czysty wydatek .	—	—	—	—	—	—
		Suma wydatków . .	451	48	451	48	—	—
	3	Zapas z końcem roku 1900 w efektach	—	—	52.777	39	—	—
		Razem . .	—	—	53.228	87	—	—

XIX. Fundacya ś. p. Piotra hr. Wodzickiego dla zubożałych włościan gmin: Hołhocze, Dobrowody, Wierzbów, Zastawce i Wolica.

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1900.

	Szczegół.	Ogół.
Stan czynny. Zapas kasowy w efektach:		
1. 5% obligacye komunalne Banku krajowego (II. emisyi)	2.000 K. — g.	
2. 4½% listy zastawne Banku krajowego .	21.800 „ — „	
3. 4% „ „ „ „ .	5.300 „ — „	
4. 4% „ „ galic. Towarzystwa kredytowego ziemskiego	12.800 „ — „	
5. 4% Obligacye galic. pożyczki krajowej z roku 1893	10.800 „ — „	
6. 4% książeczki wkładkowe Banku krajowego	77 „ 39 „	52.777 K. 39 g.
Suma stanu czynnego		52.777 K. 39 g.
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		52.777 K. 39 g.
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1899 w walucie austryackiej 26.135 zł. 88 ct., czyli w walucie koronowej		52.271 „ 76 „
okazuje się **przyrost majątku**		505 K. 63 g.

XIX. Fundacya ś. p. Piotra hr. Wodzickiego dla zubożałych włościan gmin: Hołhocze, Dobrowody, Wierzbów, Zawstawce i Wolica.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. K.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. g.
		Dochody.						
	1	Odsetki od efektów:						
		a) 5% od obligacyj komunalnych Banku krajowego . . . 100 K. — g.						
		b) 4½% od listów zast. Banku krajowego . 990 „ — „						
		c) 4% od listow zastawnych Banku krajow. . 200 „ — „						
		d) 4% od listów zastaw. galicyjs. Towarzystwa kredytowego ziemsk. . 504 „ 92 „						
		e) 4% od obligacyj galic. pożycz. kraj. z r. 1893 432 „ — „						
		f) 4% od książ. wkładk. Banku krajowego . 37 „ 57 „						
		Razem . 2.264 K. 49 g.						
		od tego podatek rentowy . . . . 7 „ 56 „						
		Czysty dochód. .	2.256	93	2.256	93	—	—
	2	Efekta zakupione . . 2.007 K. 57 g.						
		od tego spieniężone . 1.415 „ 22 „						
		Rzeczywiste przykupno . .	592	35	592	35	—	—
		Suma dochodów . .	2.849	28	2.849	28	—	—
	3	Zapas z początkiem rou 1900:						
		a) w gotówce (w walucie anstryackiej 421 zł. 06½ ct. czyli) 842 K. 13 g.						
		b) w efektach (w walucie austryackiej 707 zł. 61 ct., czyli) . . 1.415 „ 22 „	—	—	2.257	35	—	—
		Razem . .	—	—	5.106	63	—	—

XIX. Fundacya ś. p. Piotra hr. Wodzickiego dla zubożałych włościan gmin: Hołhocze, Dobrowody, Wierzbów, Zastawce i Wolica.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. K.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. g.
		Wydatki.						
	1	Zapomogi dla włościan gmin Hołhocze Dobrowody i t. d.	1.805	86	1.805	86	—	—
	2	Gotówka wydana do majątku zarodowego	451	48	451	48	—	—
	3	Gotówka wydana na zakupno efektów . . 2.007 K. 57 g. od tego pobrana za spieniężone efekta . 1.415 „ 22 „						
		Czysty wydatek .	592	35	592	35	—	—
		Suma wydatków .	2.849	69	2.849	69	—	—
	4	Zapas z końcem roku 1900:						
		a) w gotówce . . . 249 K. 37 g.						
		b) w efektach . . . 2.007 „ 57 „	—	—	2.256	94	—	—
		Razem . .	—	—	5.106	63	—	—

Uwaga. Odsetki przypadające za cały rok od efektów majątku zakładowego lokuje się tymczasowo w miarę ich poboru na książeczki wkładkowe Banku krajowego, z uzyskanej zaś po spieniężeniu tych książeczek w czasie rozdawnictwa zapomóg — gotówki $^4/_5$ części rozdaje się tytułem zapomóg pomiędzy zubożałych włościan gmin Hołhocze, Dobrowody, Wierzbów, Wolica, i Zastawce, $^1/_5$ część zaś fruktyfikuje się na rzecz majątku zakładowego.

Rozdawnictwem zapomóg zajmuje się osobno komisya, w myśl statutu fundacyi utworzona pod nadzorem Wydziału powiatowego w Padhajcach.

Wykazanego powyżej zapasu z końcem roku 1900 w gotówce 249 K. 37 g. i w efektach 2.007 K. 57 g. (książeczka wkładkowa Banku krajowego) użyto w roku 1901. na cele fundacyi (LW. 6.463/901.)

LW. 15.454/901.

XX. Fundacya ś. p. Dr. Józefa Kazimierza dw. im. Malinowskiego imienia „Najjaśniejszego Pana“.

Fundusz I. „ku wspieraniu zubożałych adwokatów i wdów po adwokatach“.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. K.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. g.
		Dochody.						
	1	Gotówka pobrana z majątku obrotowego	516	72	516	72	—	—
	2	Efekty zakupione . . 853 K. 88 g. od tego spieniężone . 283 „ 96 „						
		Rzeczywiste przykupno . .	569	92	569	92	—	—
		Suma dochodów . .	1.086	64	1.086	64	—	—
	3	Zapas z początkiem roku 1900 w efektach w walucie austryackiej 23.157 zł. 28 ct. czyli	—	—	46.314	56	—	—
		Razem . .	—	—	47.401	20	—	—
		Wydatki.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów . . 800 K. 68 g. od tego pobrano za spieniężone efekta . 283 „ 96 „						
		Czysty wydatek . .	516	72	516	72	—	—
	2	Efekta wydane do winkulacyi . . . . 600 K. od tego pobrane z winkulacyi . . . 600 „						
		Czysty wydatek . .	—	—	—	—	—	—
		Suma wydatków . .	516	72	516	72	—	—
	3	Zapas z końcem roku 1900 w efektach	—	—	46.884	48	—	—
		Razem . .	—	—	47.401	20	—	—

XX. Fundacya ś. p. Dr. Józefa Kazimierza dw. im. Malinowskiego imienia „Najjaśniejszego Pana“.

Fundusz I. „ku wspieraniu zubożałych adwokatów i wdów po adwokatach“.

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1900.

	Szczegół.	Ogół
Stan czynny. Zapas kasowy w efektach:		
1. 4½% listy zastawne Banku krajowego	15.400 K. — g.	
2. 4% „ „ „ „	30.800 „ — „	
3. 4% „ „ gal. Towarzystwa kredytowego ziemskiego	600 „ — „	
4. 4% książeczki wkładkowe Banku kraj.	84 „ 48 „	46.884 K. 48 g.
Suma stanu czynnego		46.884 K. 48 g.
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		46.884 K. 48 g.
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1899 w walucie austryackiej 23.157 złr. 28 ct., czyli		46.314 „ 56 „
okazuje się **przyrost** majątku o		569 K. 92 g.

XX. Fundacya ś. p. Dr. Józefa Kazimierza dw. im. Malinowskiego imienia „Najjaśniejszego Pana“.

Fundusz I. „ku wspieraniu zubożałych adwokatów i wdów po adwokatach“.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy		Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. K.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. g.
		Dochody.							
	1	Odsetki od efektów:							
		a) 4½% od listów zast. Banku krajowego .	693 K. — g						
		b) 4% od listów zastaw. Banku krajowego .	1.232 „ — „						
		c) 4% od listów zastaw. galic. Towarz. kredyt. ziemskiego . . .	24 „ — „						
		d) 4% od książeczek wkład. Banku krajowego .	38 „ 28 „						
		Razem .	1.987 K. 28 g.						
		od tego odsetki bierne i podatek rentowy .	7 „ 16 „						
		Czysty dochód . .		1.980	12	1.980	12	—	—
		Suma dochodów . .		1.980	12	1.980	12	—	—
	2	**Zapas** z początkiem r. 1900 w gotówce (w walucie austryackiej 239 zł. 22 ct., czyli)		—	—	478	44	—	—
		Razem . .		—	—	2.458	56	—	—

XX. Fundacya ś. p. Dr. Józefa Kazimierza dw. im. Malinowskiego imienia „Najjaśniejszego Pana“.

Fundusz I. „ku wspieraniu zubożałych adwokatów i wdów po adwokatach“.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. K.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. g.
		Wydatki.						
	1	Wsparcie dla dwóch wdów po adwokatach po 720 koron rocznie . .	1.440	—	1.440	—	—	—
	2	Gotówka wydana do majątku zarodowego	516	72	516	72	—	—
		Suma wydatków . .	1.956	72	1.956	72	—	—
	3	**Zapas** z końcem roku 1900 w gotówce .	—	—	501	84	—	—
		Razem . .	—	—	2.458	56	—	—

Uwaga. Wykazany powyżej zapas z końcem roku 1900 w gotówce 501 K. 84 g. przeniesiono z początkiem roku 1901 do majątku zarodowego a mianowicie:

a)	tytułem 5% czystego dochodu za rok 1900 kwotę .	99 K. — g.
b)	„ nadwyżki dochodów „ „ „ „ . .	402 „ 84 „
	razem jak powyżej . . .	501 K. 84 g.

i na rzecz tegoż majątku sfruktyfikowano.

LW. 16.559/1901.

XXI. Fundacya ś. p. Dr. Józefa Kazimierza dw. im. Malinowskiego imienia „Najjaśniejszego Pana“.

Fundusz II. „ku wspieraniu artystów i literatów“.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. K.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. g.
		Dochody.						
	1	Gotówka pobrana z majątku obrotowego	178	22	178	22	—	—
	2	Efekta zakupione . . 200 K. — g. od tego spieniężone . 11 „ 28 „						
		Rzeczywiste przykupno. . .	188	72	188	72	—	—
		Suma dochodów .	366	94	366	94	—	—
	3	**Zapas** z początkiem r. 1901 w efektach w walucie austryackiej 21.824 zł. 74 ct. czyli	—	—	43.649	48	—	—
		Razem . .	—	—	44.016	42	—	—
		Wydatki.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów . . 189 K. 50 g. od tego za spieniężone efekta . . . . 11 „ 28 „						
		Czysty wydatek . .	178	22	178	22	—	—
		Suma wydatków . .	178	22	178	22	—	—
	2	**Zapas** z końcem roku 1900 w efektach	—	—	43.838	20	—	—
		Razem . .	—	—	44.016	42	—	—

XXI. Fundacya ś. p. Dr. Józefa Kazimierza dw. im. Malinowskiego imienia „Najjaśniejszego Pana“.

Fundusz II. „ku wspieraniu artystów i literatów“.

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1900.

	Szczegół.	Ogół
Stan czynny: I. Zapas kasowy: *a*) w efektach:		
bocznego 1. 4½% listy zastawne galic. Banku hipo-	40.000 K. — g.	
2. 4½% listy zastawne Banku krajowego.	400 „ — „	
3. 4% „ „ „ „ .	3.400 „ — „	
4. 4% książeczki wkładkowe Banku kraj.	38 „ 20 „	43.838 K. 20 „
Suma stanu czynnego		43.838 K. 20 g.
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		43.838 K. 20 g.
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1899 w walucie austryackiej 21.824 złr. 74 ct., czyli w walucie koronowej		43.649 „ 48 „
okazuje się przyrost majątku o		188 K. 72 g.

XXI. Fundacya ś. p. Dr. Józefa Kazimierza dw. im. Malinowskiego imienia „Najjaśniejszego Pana“.

Fundusz II. „ku wspieraniu artystów i literatów“.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. K.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. g.
		Dochody.						
	1	Odsetki od efektów:						
		a) 4½% od listów zast. galicyj. Banku hipotecznego . . 1 800 K. — g.						
		b) 4½% od listów zast. galic. Banku krajow. . 18 „ — „						
		c) 4% od listów zast. gal. Banku krajowego . 136 „ — „						
		Razem . 1.954 K. — g.						
		od tego odsetki bierne 2 „ 54 „						
		Czysty dochód . . .	1.951	46	1.951	46	—	—
	2	Dochód od kasyna miejskiego we Lwowie w celu wyrównania dochodu z odsetek od 4½% listów zastawnych galic. Banku hipot. (im. wart. 40.000 kor.) do rocznej sumy 2.400 koron za rok 1900	600	—	600	—	—	—
		Suma dochodów .	2.551	46	2.551	46	—	—
	3	**Zapas** z początkiem r. 1900 w gotówce (w walucie austryackiej 234 zł. 11 ct., czyli)	—	—	468	22	—	—
		Razem . .	—	—	3.019	68	—	—

XXI. Fundacya ś. p. Dr. Józefa Kazimierza dw. im. Malinowskiego imienia „Najjaśniejszego Pana“.

Fundusz II. „ku wspieraniu artystów i literatów“.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1900 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1900 g.
		Wydatki.						
	1	Wsparcie dla jednego literata i jednego artysty po 600 koron rocznie . .	1.200	—	1.200	—	—	—
	2	Stypendya dla dwóch młodych utalentowanych artystów kształcących się za granicą:						
		a) należytość zaległa (145 zł., czyli) . . 290 K.						
		b) należytość bieżąca . 1.200 „	1.490	—	1.490	—	—	—
	3	Gotówka wydana do majątku zarodowego	178	22	178	22	—	—
	4	Rozmaite wydatki . . 5 K. 74 g. od tego zwroty . . 5 „ 74 „						
		Czysty wydatek . .	—	—	—	—	—	—
		Suma wydatków . .	2.868	22	2.868	22	—	—
	5	**Zapas** z końcem roku 1900 w gotówce .	—	—	151	46	—	—
		Razem . .	—	—	3.019	68	—	—

Uwaga. Wykazany powyżej zapas z końcem roku 1900 w gotówce 151 K. 46 gr. przeniesiono z początkiem roku 1901 do majątku zarodowego a mianowicie:

a) tytułem 5% czystego dochodu za rok 1900 kwotę . 127 K. 57 g.

b) „ nadwyżki dochodów „ „ „ „ . 23 „ 89 „

razem jak powyżej . . . . 151 K. 46 g.

i na rzecz tegoż majątku sfruktyfikowano.

L. 16.558/1901.

XXII. Fundacya ś. p. Dr. Józefa Kazimierza dw. im. Malinowskiego imienia „Najjaśniejszego Pana“.

Fundusz III. „ku wspieraniu celów galicyjsk. Towarzystwa muzycznego we Lwowie“.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. K.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. g.
		Dochody.						
	1	Gotówka pobrana z majątku obrotowego	132	96	132	96	—	—
	2	Efekta zakupione . . 245 K. 62 g. od tego spieniężone . 100 „ 46 „						
		Rzeczywiste przykupno . .	145	16	145	16	—	—
		Suma dochodów . .	278	12	278	12	—	—
	3	**Zapas** z początkiem r. 1900 w efektach (w wal. austryackiej 20.984 zł. 93 ct., czyli)	—	—	41.969	86	—	—
		Razem . .	—	—	42.247	98	—	—
		Wydatki.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów . . 233 K. 42 g. od tego pobrana za spieniężone efekta . 100 „ 46 „						
		Czysty wydatek . .	132	96	132	96	—	—
		Suma wydatków . .	132	96	132	96	—	—
	3	**Zapas** z końcem roku 1900 w efektach	—	—	42.115	02	—	—
		Razem . .	—	—	42.247	98	—	—

XXII. Fundacya ś. p. Dr. Józefa Kazimierza dw. im. Malinowskiego imienia „Najjaśniejszego Pana“.

Fundusz III. „ku wspieraniu celów galicysjk. Towarzystwa muzycznego we Lwowie“

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1900.

	Szczegół.	Ogół.
Stan czynny. Zapas kasowy: w efektach:		
1. $4^1/_2$% listy zastawne Banku krajowego	16.400 K. — g.	
2. 4% „ „ „ „	25.600 „ — „	
3. 4% książeczki wkładkowe Banku kraj.	115 „ 02 „	42.115 K. 02 g.
Suma stanu czynnego .		42.115 K. 02 g.
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		42.115 K. 02 g
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1899 w walucie austryackiej 20.984 zł. 93 ct., czyli w walucie koronowej . . .		41.969 „ 86 „
okazuje się **przyrost** majątku o		145 K. 16 g

XXII. Fundacya ś. p. Dr. Józefa Kazimierza dw. im. Malinowskiego imienia „Najjaśniejszego Pana“.

Fundusz III. „ku wspieraniu celów galic. Towarzystwa muzycznego we Lwowie“.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1900 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1900 g.
		Dochody.						
	1	Odsetki od efektów:						
		a) 4½% od listów zastawnych Banku krajowego . . . 738 K. — g.						
		b) 4% od listów zastawnych Banku krajowego 1.021 „ 24 „						
		c) 4% od książ. wkładkowych Banku krajowego . . . . 45 „ 62 „	1.804	86	1.804	86	—	—
		Suma dochodów . .	1.804	86	1.804	86	—	—
	2	**Zapas** z początkiem r. 1900 w gotówce (w wal. austryackiej 139 zł. 75 ct., czyli)	—	—	279	50	—	—
		Razem . .	—	—	2.084	36	—	—
		Wydatki.						
	1	Subwencye dla galicyjsk. Towarzystwa muzycznego we Lwowie . . .	991	34	991	34	—	—
	2	Należytość ekwiwalentowa wymierzona od majątku zakładowego na r. 1900 .	74	—	74	—	—	—
	3	Gotówka wydana do majątku zarodowego	132	96	132	96	—	—
		Suma wydatków . .	1.198	30	1.198	30	—	—
	4	**Zapas** z końcem roku 1900 w gotówce .	—	—	886	06	—	—
		Razem . .	—	—	2.084	36	—	—

XXII. Fundacya ś. p. Dr. Józefa Kazimierza dw. im. Malinowskiego imienia „Najjaśniejszego Pana“.

Fundusz III. „ku wspieraniu celów galic. Towarzystwa muzycznego we Lwowie“.

Uwaga. Z wykuzanego powyżej zapasu z końcem roku 1900 w kwocie 886 K. 06 g
potrącono na rzecz majątku zarodowego tytułem 5% dochodów
za rok 1900 kwotę . . . . . 84 „ 26 „
i sfruktyfikowano z początkiem roku 1901 na rzecz tegoż majątku, resztę zaś w sumie . . . . . 801 K. 80 g.
wypłacono z początkiem roku 1901 tytułem drugiej półrocznej raty subwencyi za rok 1900 galicyjskiemu Towarzystwu muzycznemu we Lwowie (LW. 4866/1901).

W roku 1899 wymierzono fundacyi należytość ekwiwalentową na V. decenium od kapitału zakładowego w sumie 361 zł. w. a. czyli . . . 722. K. — g.
á conto tej należytości uiszczono w roku 1899 przypadającą część za czas od 13. czerwca 1891 do 31. grudnia 1899 sumą 324 zł. w walucie austryackiej czyli . . . . . 648 „ — g.
resztę w sumie . . . . . 74 K. — „
uiszczono w roku 1900 (jak powyżej poz. 2. wyd.) LW. 74 298/1900.

L. W. 16.557/1901.

XXIII. Fundacya ś. p. Dr. Józefa Kazimierza dw. im. Malinowskiego imienia „Najjaśniejszego Pana“.

Fundusz IV. „ku wspieraniu ubogich sług prywatnych.“

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. K.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. g.
		Dochody.						
	1	Gotówka pobrana z majątku obrotowego	16	96	16	96	—	—
	2	Efekta zakupione . . 7.543 K. 90 g. od tego spieniężone . 6.984 „ 14 „						
		Rzeczywiste przykupno . .	559	76	559	76	—	—
		Suma dochodów . .	576	72	576	72	—	—
	3	**Zapas** z początkiem roku 1900 w efektach (w walucie austryackiej 22.057 zł. 10 ct., czyli)	—	—	44.114	20	—	—
		Razem . .	—	—	44.690	92	—	—
		Wydatki.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów . . 7.001 K. 10 g. od tego porana za spieniężone efekta . . 6.984 „ 14 „						
		Czysty wydatek . .	16	96	16	96	—	—
	2	Efekta wydane do winkulacyi . . . . 3.000 K. od tego pobrane z winkulacyi . . . 3.000 „						
		Czysty wydatek . .	—	—	—	—	—	—
		Suma wydatków .	16	96	16	96	—	—
	3	**Zapas** z końcem roku 1900 w efektach	—	—	44.673	96	—	—
		Razem . .	—	—	44.690	92	—	—

XXIII. Fundacya ś. p. Dr. Józefa Kazimierza dw. im. Malinowskiego imienia „Najjaśniejszego Pana“.

Fundusz IV. „ku wspieraniu ubogich sług prywatnych“.

Stan majątku z końcem roku 1900.

	Szczegół.	Ogół.
Stan czynny. Zapas kasowy w efektach:		
1. 6% obligacye galicyjskiej pożyczki krajowej z r. 1873	2.000 K. — g.	
2. 4% Obligacye galicyjskiej pożyczki krajowej r r. 1893	8.300 „ — „	
3. 4% obligacye kolejowe Banku krajowego	2.400 „ — „	
4. 4% „ pożyczki miasta Lwowa .	1.800 „ — „	
5. 4½% listy zastawne Banku krajowego	600 „ — „	
6. 4% „ „ „ „	26.500 „ — „	
7. 4% „ „ galic. Towarzystwa kredytowego ziemskiego	3.000 „ — „	
8. 4% książeczki wkładkowe Banku krajowego	73 „ 96 „	44.673 K. 96 g.
Suma stanu czynnego . .		44.673 K. 96 g.
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		44.673 K. 96 g.
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1899 w walucie austryackiej 22.057 zł. 10 ct. czyli w walucie koronowej		44.114 „ 20 „
okazuje się **przyrost** majątku o		559 K. 76 g.

XXIII. Fundacya ś. p. Dr. Józefa Kazimierza dw. im. Malinowskiego imienia „Najjaśniejszego Pana“

Fundusz IV. „ku wspieraniu ubogich sług prywatnych“.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. K.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. g.
		Dochody.						
	1	Odsetki od efektów:						
		a) 6% od obligacyj galic. pożyczki krajowej z r. 1873 . . 384 K. — g.						
		b) 4% od obligacyj galic. pożyczki kraj. z roku 1893 . . . . 332 „ — „						
		c) 4% od obligacyj kolejowych Banku krajowego . . . . 96 „ — „						
		d) 4% od obligacyj pożyczki miasta Lwowa . 72 „ — „						
		e) 4½% od listów zastawnych Banku krajowego 27 „ — „						
		f) 4% od listów zastawnych Banku krajowego 988 „ 51 „						
		g) 4% od listów zastawnych galic. Towarzyst. kredytowego ziemsk. . 120 „ — „						
		Razem . . 2.019 K. 51 g.						
		od tego odsetki bierne i podatek rentowy . 81 „ 88 „						
		Czysty dochód . .	1.937	63	1.937	63	—	—
		Suma dochodów . .	1.937	63	1.937	63	—	—
	2	**Zapas** z początkiem roku 1900 w gotówce (w walucie austryackiej 8 zł. 48 ct., czyli)	—	—	16	96	—	—
		Razem . .	—	—	1.954	59	—	—

XXIII. Fundacya ś. p. Dr. Józefa Kazimierza dw. im. Malinowskiego imienia „Najjaśniejszego Pana“.

Fundusz IV. „ku wspieraniu ubogich sług prywatnych“.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. K.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. g.
		W y d a t k i.						
	1	Wsparcia . . . . 2.012 K. odpisano . . . 128 „	1.884	—	1.884	—	—	—
	2	Gotówka wydana do majątku zarodowego	16	96	16	96	—	—
		Suma wydatków . .	1.900	96	1.900	96	—	—
	3	**Zapas** z końcem roku 1900 w gotówce .	—	—	53	63	—	—
		Razem . .	—	—	1.954	59	—	—

Uwaga. Wykazany powyżej zapas z końcem roku 1900 w gotówce 53 K. 63 g. przeniesiono z początkiem roku 1901 do majątku zarodowego, jako nadwyżkę dochodów za ten rok i sfruktyfikowano na rzecz tegoż majątku.

LW. 17.056/1901.

XXIV. Fundacya ś. p. Dr. Józefa Kazimierza dw. im. Malinowskiego imienia „Najjaśniejszego Pana“.

Fundnsz V. „posagowy dla ubogich dziewcząt służących“.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. K.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. g.
		Dochody.						
	1	Gotówka pobrana z majątku obrotowego	124	94	124	94	—	—
	2	Efekta zakupione . . 2.858 K. 76 g. od tego efekta spieniężone . . . . 2 517 „ 57 „						
		Rzeczywiste przykupno . .	341	19	341	19	—	—
		Suma dochodów . .	466	13	466	13	—	—
	3	**Zapas** z początkiem roku 1900 w efektach (w wal. austryackiej 12.004 zł. 71 ct., czyli)	—	—	24.009	42	—	—
		Razem . .	—	—	24.475	55	—	—
		Wydatki.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów . . 2 642 K. 51 g. od tego pobrana za spieniężone efekta . 2.517 „ 57 „						
		Czysty wydatek . .	124	94	124	94	—	—
	2	Efekta wydane do winkulacyi . . . . 400 K. od tego pobrane z winkulacyi . . . 400 „						
		Czysty wydatek . .	—	—	—	—	—	—
		Suma wydatków . .	124	94	124	94	—	—
	3	**Zapas** z końcem roku 1900 w efektach	—	—	24.350	61	—	—
		Razem . .	—	—	24.475	55	—	—

XXIV. Fundacya ś. p. Dr. Józefa Kazimierza dw. im. Malinowskiego imienia „Najjaśniejszego Pana“.

Fundusz V. „posagowy dla ubogich dziewcząt służących“.

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1900.

	Szczegół.	Ogół.
Stan czynny: Zapas kasowy: w efektach:		
1. 6% obligacye galic. pożyczki krajowej z roku 1873	1.200 K. — g.	
2. 4% obligacye galic. pożyczki krajowej z roku 1893	8.900 „ — „	
3. 4% obligacye kolejowe Banku krajowego	800 „ — „	
4. 4% listy zastawne Banku krajowego .	12.400 „ — „	
5. 4% „ „ galic. Towarzystwa kredytowego ziemskiego	1.000 „ — „	
6. 4% książeczki wkładkowe Banku krajowego	50 „ 61 „	24.350 K. 61 g.
Suma stanu czynnego		24.350 K. 61 g.
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		24.350 K. 61 g.
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1899 w walucie austryackiej 12.004 zł. 71 ct., czyli w walucie koronowej		24.009 „ 42 „
okazuje się **przyrost** majątku o		341 K. 19 g.

XXIV. Fundacya ś. p. Dr. Józefa Kazimierza dw. im. Malinowskiego imienia „Najjaśniejszego Pana“.

Fundusz V. „posagowy dla ubogich dziewcząt służących“.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy		Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. K.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. g.
		Dochody.							
	1	Odsetki od efektów:							
		a) 6% od obligacyj galic. pożyczki kraj. z r. 1873 . . .	210 K. — g.						
		b) 4% od obligacyj galic. pożyczki kraj. z roku 1893	356 „ — „						
		c) 4% od obligacyj kolejowych Banku krajowego	32 „ — „						
		d) 4% od listów zastaw. Banku krajowego .	448 „ 44 „						
		e) 4% od listów zastaw. galic. Towarz. kredytowego ziemskiego .	36 „ — „						
		f) 4% od książeczek wkładkowych Banku krajowego . . .	45 „ 06 „						
		Razem . .	1.127 K. 50 g.						
		od tego odsetki bierne i podatek rentowy .	34 „ 82 „						
		Czysty dochód. .		1.092	68	1.092	68	—	—
	2	Efekta zakupione		920	56	920	56	—	—
		Suma dochodów . .		2.013	24	2.013	24	—	—
	3	**Zapas** z początkiem roku 1900:							
		a) w gotówce (w walucie austryackiej 39 zł. 94 ct., czyli) .	79 K. 88 g.						
		b) w efektach (w walucie austr. 1.373 zł. 62 ct., czyli)	2.747 „ 24 „	—	—	2.827	12	—	—
		Razem . .		—	—	4.840	36	—	—

XXIV. Fundacya ś. p. Dr. Józefa Kazimierza dw. im. Malinowskiego imienia „Najjaśniejszego Pana“.

Fundusz V. „posagowy dla ubogich dziewcząt służących“.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. K.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. g.
		Wydatki.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów .	920	56	920	56	—	—
	2	Gotówka wydana uprawnionym na rękę przy losowaniu w wysokości 5% wylosowanych posagów w roku 1900 .	48	44	48	44	—	—
	3	Gotówka wydana do majątku zarodowego	124	94	124	94	—	—
	4	Posagi wydane:						
		a) w gotówce . . . — K. 01 g.						
		b) w efektach . . 451 „ 24 „	451	25	451	25	—	—
		Suma wydatków .	1.545	19	1.545	19	—	—
	5	**Zapas** z końcem roku 1900:						
		a) w gotówce . . 78 K. 61 g.						
		b) w efektach . . 3.216 „ 56 „	—	—	3.295	17	—	—
		Razem . .	—	—	4.840	36	—	—

Uwaga. Wykazany powyżej zapas z końcem roku 1900 w gotówce 78 K. 61 g. przeniesiono z początkiem roku 1901 do majątku zarodowego tytułem 5% czystych dochodów za rok 1900, tudzież tytułem nadwyżki dochodów za ten rok i na rzecz tegoż majątku sfruktyfikowano.

Wykazany zaś zapas w efektach stanowi posag:

1) Maryanny Jakubiec wylosowany w roku 1897 a ulokowany na książeczkę galic. Kasy oszczędności . . . . . Nr. 12.874/97 na 458 K. 48 g.
2) Józefy Michaliny Serwy wylosowany w roku 1897 a ulokowany na książeczkę galic. Kasy oszczędności . . . . „ 12.879/97 „ 458 „ 48 „
3) Maryi Brylak wylosowany w roku 1898 a ulokowany na książeczkę galic. Kasy oszczędności . . . . . „ 71.103/98 „ 463 „ 90 „
4) Katarzyny Kurij wylosowany w roku 1898 a ulokowany na książeczkę galic. Kasy oszczędności . . . . . „ 71.094/98 „ 463 „ 90 „
5) Rozalii Matuszek wylosowany w roku 1899 a ulokowany na książeczkę galic. Kasy oszczędności . . . . „ 73.150/99 „ 451 „ 24 „
6) Klary Stachnikównej wylosowany w roku 1900 a ulokowany na książeczkę galic. Kasy oszczędności . . . . „ 96.215/900 „ 460 „ 28 „
7) Michaliny Jezierskiej wylosowany w roku 1900 a ulokowany na książeczkę galic. Kasy oszczędności . . . . „ 96.216/900 „ 460 „ 28 „

razem jak powyżej . . 3.216 K. 56 g.

których jeszcze nie wydano, gdyż aprawnione dziewczęta nie zgłosiły się po nie.

LW. 17.055/1901.

XXV. Fundacya ś. p. Dr. Józefa Kazimierza dw. im. Malinowskiego imienia „Najjaśniejszego Pana.“

Fundusz VI. „ku wspieraniu ubogich chłopców uczących się rzemiosła“.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. K.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. g.
		Dochody.						
	1	Gotówka pobrana z majątku obrotowego	455	84	455	84	—	—
	2	Efekta zakupione . . 627 K. 46 g. od tego spieniężone . 124 „ 82 „						
		Rzeczywiste przykupno . .	502	64	502	64	—	—
		Suma dochodów . .	958	48	958	48	—	—
	3	**Zapas** z początkiem roku 1900 w efektach (w walucie austryackiej 15.232 zł. 18 ct., czyli)	—	—	33.473	89	—	—
		Razem . .	—	—	34.432	37	—	—
		Wydatki.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów . . 580 K. 66 g. od tego pobrano za spieniężone efekta . 124 „ 82 „						
		Czysty wydatek . .	455	84	455	84	—	—
		Suma wydatków . .	455	84	455	84	—	—
	2	**Zapas** z końcem roku 1900 w efektach	—	—	33.976	53	—	—
		Razem . .	—	—	34.432	37	—	—

XXV. Fundacya ś. p. Dr. Józefa Kazimierza dw. im. Malinowskiego imienia „Najjaśniejszego Pana“.

Fundusz VI. „ku wspieraniu ubogich chłopców uczących się rzemiosła“.

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1900.

		Szczegół.	Ogół
Stan czynny.	Zapas kasowy w efektach:		
1.	$4^1/_2$% listy zastawne Banku krajowego	200 K. — g.	
2.	4% „ „ „ „	4.000 „ — „	
3.	4% obligacye galic. pożyczki krajowej z roku 1893	10.700 „ — „	
4.	4% obligacye pożyczki m. Lwowa .	200 „ — „	
5.	4% węgierska renta złota . . .	18.809 „ 53 „	
6.	4% książeczki wkładkowe Banku kraj.	67 „ — „	33.976 K. 53 g.
	Suma stanu czynnego . .		33.976 K. 53 g.
Stan bierny	. . . . .		— „ — „
	Czysty stan czynny		33.976 K. 53 g.
	W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1899 w walucie austryackiej 15.232 zł. 18 ct., czyli w walucie koronowej		33.473 „ 89 g.
	okazuje się przyrost majątku o		502 K. 64 g.

XXV. Fundacya ś. p. Dr. Józefa Kazimierza dw. im. Malinowskiego imienia „Najjaśniejszego Pana“.

Fundusz VI. „ku wspieraniu ubogich chłopców uczących się rzemiosła“.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy		Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. K.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. g.
		Dochody.							
	1	Odsetki od efektów:							
		a) 4½% od listów zast. Banku krajowego	9 K. — g.						
		b) 4% od listów zastaw. Banku krajowego	148 „ — „						
		c) 4% od obligacyj galic. pożyczki kraj. z r. 1893	428 „ — „						
		d) 4% od obligacyj pożyczki miasta Lwowa	8 „ — „						
		e) 4% od węgiersk. renty złotej	755 „ 14 „						
		f) 4% od książ. wkładk. Banku krajowego .	27 „ 46 „						
		Razem .	1.375 K. 60 g.						
		od tego odsetki bierne i podatek rentowy .	3 „ 16 „						
		Czysty dochód . .		1.372	44	1.372	44	—	—
		Suma dochodów . .		1.372	44	1.372	44	—	—
	2	Zapas z początkiem r. 1900 w gotówce w walucie austryackiej 454 zł. 19 ct., czyli)		—	—	908	38	—	—
		Razem . .		—	—	2.280	82	—	—

XXV. Fundacya ś. p. Dr. Józefa Kazimierza dw. im. Malinowskiego imienia „Najjaśniejszego Pana“.

Fundusz VI. ku wspieraniu ubogich chłopców uczących się rzemiosła“.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. K.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. g.
		Wydatki.						
	1	Wsparcie dla ubogich chłopców uczących się rzemiosła:						
		a) należytość zaległa . 480 K.						
		b) należytość bieżąca . 840 „						
		Razem . . 1.320 K.						
		odpisano . . . 420 „	900	—	540	—	360	—
	2	Gotówka wydano do majątku zarodowego	455	84	455	84	—	—
		Suma wydatków . .	1.355	84	995	84	360	—
	3	Zapas z końcem roku 1900 w gotówce .	—	—	1.284	98	—	—
		Razem . .	—	—	2.280	82	—	—

Uwaga. Z wykazanego powyżej zapasu z końcem roku 1900 w gotówce 1.284 K. 98 g.
potrącono kwotę . . . . . 360 „ — „
i zarezerwowano na ewentualną wypłatę wsparć dla dwóch chłopców uczących się rzemiosła, niepobranych w roku 1899 i 1900 (mianowicie dla jednego II. półroczną ratę za rok szkolny 1899/900 i I. ratę za rok szkolny 1900/1901): czyli 120 K. — i dla jednego dwie półroczne raty za rok szkolny 1898/99 i dwie półroczne raty za rok szkolny 1899/900 czyli kwotę 240 K. — razem dla obydwóch jak wykazano powyżej 360 K.) resztę zaś w sumie . . . . . 924 K. 98 g.
przeniesiono z początkiem roku 1901 tytylem 5% czystych dochodów za rok 1900 i „intercalaryów“ za ten rok do majątku zarodowego i na rzecz tegoż majątku sfruktyfikowano.

LW. 17.857/1901.

XXVI. Fundacya Karola Beliny Brzozowskiego dla bursy stanisławowskiej imienia J. I. Kraszewskiego.

Rubryka	Pozycya	Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. K.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. g.
		Dochody.						
	1	Odsetki od efektów:						
		a) 4% od listów zastawn. galic. Towarz. kredytowego ziemsk. . 80 K. — g.						
		b) 4% od listów zastaw. Banku krajowego . 160 „ — „						
		c) 4% od obligacyj galic. pożyczki kraj. z roku 1893 . . . . 8 „ — „						
		Razem . . 248 K. — g.						
		od tego podatek rentowy . . . . 1 „ 20 „						
		Czysty dochód . .	246	80	246	80	—	—
		Suma dochodów .	246	80	246	80	—	—
	2	**Zapas** z początkiem roku 1900:						
		a) w gotówce (w walucie austryackiej 61 zł. 76 ct. czyli) . 123 K. 52 g.						
		b) w efektach (w walucie austryackiej 3.158 zł. 21 ct., czyli) . . 6.316 „ 42 „	—	—	6.439	94	—	—
		Razem . .	—	—	6.686	74	—	—
		Wydatki.						
	1	Dożywocie Klementyny z Kobrów Starzewskiej	246	80	246	80	—	—
		Suma wydatków .	246	80	246	80	—	—
	2	**Zapas** z końcem roku 1900:						
		a) w gotówce . . 123 K. 52 g.						
		b) w efektach . . 6.316 „ 42 „	—	—	6.439	94	—	—
		Razem . .	—	—	6.686	74	—	—

XXVI. Fundacya Karola Beliny Brzozowskiego dla bursy stanisławowskiej imienia J. I. Kraszewskiego.

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1900.

	Szczegół.	Ogół.
Stan czynny. Zapas kasowy: *a*) w gotówce		123 K. 52 g.
b) w efektach:		
1. 4% listy zastawne galicyjskiego Towarzystwa kredytowego ziemskiego	2.000 K. — g.	
2. 4% listy zastawne Banku krajowego .	4.000 „ — „	
3. 4% obligacye galicyjskiej pożyczki krajowej z roku 1893	200 „ — „	
4. 4% książeczki wkładkowe Banku kraj.	116 „ 42 „	6.316 „ 42 „
Suma stanu czynnego.		6.439 K. 94 g.
Stan bierny !		— „ — „
Czysty stan czynny		6.439 K. 94 g.
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1899 w walucie austryackiej 3.219 złr. 97 ct., czyli w walucie koronowej . . .		6.439 „ 94 „
okazuje się stan majątku **niezmieniony**		— K. — g.

Uwaga. Wykazany powyżej zapas z końcem roku 1900 w gotówce 123 K. 52 g. przeznaczony jest na pokrycie pierwszej półrocznej raty dożywocia Klementyny z Kabrów Starzewskiej, które płatne jest z góry dnia 1. stycznia i 1. lipca każdego roku — odsetki zaś od efektów majątku zarodowego, stanowiące to dożywocie, wpływają w ratach półrocznych z dołu.

LW. 17.856/1901.

XXVII. Fundacya imienia Antoniego Schiffnera.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. K.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. g.
		Dochody.						
	1	Gotówka złożona przez A. Schiffnera jako nadwyżka dochodów za r. 1899 i 1900 na rzecz majątku zakładowego . .	10	36	10	36	—	—
	2	Odsetki narosłe na książeczce wkładkowej Banku krajowego po koniec roku 1900	30	22	30	22	—	—
	3	Efekta zakupione . . 230 K. 22 g. od tego spieniężone . 189 „ 30 „ Rzeczywiste przykupno .	40	92	40	92	—	—
		Suma dochodów .	81	50	81	50	—	—
	4	Zapas z początkiem roku 1900 w efektach (w walucie austryackiej 2.414 zł. 43 ct., czyli	—	—	4.828	86	—	—
		Razem . .	—	—	4.910	36	—	—
		Wydatki.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów . . 220 K. 76 g. od tego pobrana za spieniężone efekta . . 189 „ 30 „ Czysty wydatek . .	31	46	31	46	—	—
	2	Eefekta wydane do winkulacyi . . . 200 K. od tego pobrane z winkulacyi . . . 200 „ Czysty wydatek .	—	—	—	—	—	—
		Suma wydatków .	31	46	31	46	—	—
	3	Zapas z końcem roku 1900:						
		a) w gotówce . . . 9 K. 12 g. *b*) w efektach . . . 4.869 „ 78 „	—	—	4.878	90	—	—
		Razem . .	—	—	4.910	36	—	—

XXVII. Fundacya imienia Antoniego Schiffnera.

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1900.

	Szczegół	Ogół
Stan czynny Zapas kasowy: *a*) w gotówce		9 K. 12 g.
b) w efektach:		
1. 4% listy zastawne galic. Towarzystwa kredytowego ziemskiego	4.800 K. – g.	
2. 4% książeczki wkładkowe Banku kraj.	29 „ 78 „	
3. los m. Krakowa	40 „ — „	4.869 „ 78 „
Suma stanu czynnego		4.878 K. 90 g.
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		4.878 K. 90 g.
W porównaniu z takim stanem z końcem roku 1899 w walucie austryackiej 2.414 złr. 43 ct. czyli w walucie koronowej		4.828 „ 86 „
okazuje się **przyrost majątku** o		50 K. 04 g.

Uwaga. Wykazany powyżej zapas z końcem roku 1899 w gotówce 9 K. 12 g. sfruktyfikowano z początkiem roku 1901 na rzecz majątku zakładowego (LW. 1.935/901).

XXVII. Fundacya imienia Antoniego Schiffnera.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. K.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. g.
		Dochody.						
	1	Zapas z początkiem roku 1900:	—	—	—	—	—	—
		Razem . .	—	—	—	—	—	—
		Wydatki.						
	1	Zapas z końcem roku 1900:	—	—	—	—	—	—
		Razem . .	—	—	—	—	—	—

Uwaga. Odsetki od efektów majątku zakładowego fundacyi pobiera sam fundator Antoni Schiffner, niespotrzebowany zaś dochód z odsetek składa z końcem roku w kasie Wydziału krajowego w celu powiększenia zakładowego majątku.

LW. 18.624/1901.

XXVIII. Fundacya Maryi Mochnackiej dla czterech ubogich ciemnych.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. K.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. g.
		Dochody.						
	1	Gotówka pobrana z majątku obrotowego	139	44	139	44	—	—
	2	Efekta zakupione	139	44	139	44	—	—
		Suma dochodów . .	278	88	278	88	—	—
	3	**Zapas** z początkiem roku 1900 w efektach (w walucie austryackiej 4.806 zł. 70 ct. czyli)	—	—	9.613	40	—	—
		Razem . .	—	—	9.892	28	—	—
		Wydatki.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów .	139	44	139	44	—	—
		Suma wydatków .	139	44	139	44	—	—
	2	**Zapas** z końcem roku 1900 w efektach .	—	—	9.752	84	—	—
		Razem . .	—	—	9.892	28	—	—

XXVIII. Fundacya Maryi Mochnackiej dla czterech ubogich ciemn

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1900.

	Szczegół.	Ogół
Stan czynny. Zapas kasowy w efektach:		
1. 4% listy zastawne galic. Towarzystwa kredytowego ziemskiego	8.800 K. — g.	
2. 4% listy zastawne Banku krajowego .	600 „ — „	
3. 4% obligacye galic. pożyczki krajowej z roku 1893	200 „ — „	
4. 4% książeczki wkładkowe Banku kraj.	152 „ 84 „	9.752 K.
Suma stanu czynnego		9.752 „
Stan bierny		— „
Czysty stan czynny		9.752 K.
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1899 w walucie austryackiej 4.806 zł. 70 ct., czyli w walucie koronowej . .		9.613 „
okazuje się **przyrost** majątku o		139 K.

XXVIII. Fundacya Maryi Mochnackiej dla czterech ubogich ciemnych.

Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1900 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1900 g.
	Dochody.						
1	Odsetki od efektów:						
	a) 4% od listów zast. galic. Towarzystwa kredytow. ziemsk. 352 K. — g.						
	b) 4% od listów zastaw. Banku krajowego . 24 „ — „						
	c) 4% od obligacyj galic. pożyczki kraj. z roku 1893 . . . . 8 „ — „						
	d) 4% książeczek wkład. Banku krajowego . 42 „ 72 „						
	Razem . 426 K. 72 g.						
	od tego podatek rentowy . . . . 5 „ 28 „						
	Czysty dochód . .	421	44	421	44	—	—
	Suma dochodów .	421	44	421	44	—	—
2	Zapas kasowy z początkiem r. 1900 w gotówce (w walucie austryackiej 118 zł. 86 ct. czyli)	—	—	237	72	—	—
	Razem . .	—	—	659	16	—	—

XXVIII. Fundacya Maryi Mochnackiej dla czterech ubogich ciemnych.

Rubryka	Pozycya	B) **Majątek obrotowy**	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. K.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. g.
		Wydatki.						
	1	Wsparcie dla czterech ubogich ciemnych po 94 K. rocznie:						
		a) należytość zaległa (23 zł. 50 ct., czyli) . 47 K.						
		b) należytość bieżąca . 423 „						
		Razem . 470 K.						
		odpisano . . . 141 „	329	—	329	—	—	—
	2	Gotówka wydana do majątku zarodowego	139	44	139	44	—	—
		Suma wydatków .	468	44	468	44	—	—
	3	**Zapas** z końcem roku 1900 w gotówce .	—	—	190	72	—	—
		Razem . .	—	—	659	16		

Uwaga. Z wykazanego powyżej zapasu z końcem roku 1900 w gotówce 190 K. 72 h
pozostawiono nieulokowaną część w sumie . . . . . 188 „ — „
w majątku obrotowym na pokrycie czterech półrocznych rat wsparć dożywotnich, płatnych z góry dnia 1. stycznia 1901 resztę zaś w kwocie . . . . . 2 K. 72 h
jako czystą nadwyżkę dochodów za rok 1900 przeniesiono z początkiem roku 1901 do majątku zarodowego i na rzecz tegoż majątku sfruktyfikowano.

L. W. 19.236/1901.

XXIX. Fundacya Edwarda Lewińskiego dla zubożałych włościan w Galicyi.

Kolumna	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. K.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. g.
		Dochody.						
	1	Gotówka pobrana z majątku obrotowego	86	68	86	68	—	—
	2	Efekta zakupione . . 218 K. 74 g. od tego spieniężone . 118 „ 96 „						
		Rzeczywiste przykupno . .	99	78	99	78	—	—
		Suma dochodów . .	186	46	186	46	—	—
	3	Zapas z początkiem roku 1900 w efektach (w wal. austryackiej 33.933 zł. 33 ct., czyli)	—	—	67.866	66	—	—
		Razem . .	—	—	68.053	12	—	—
		Wydatki.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów . . 205 K. 64 g. od tego pobrana za spieniężone efekta . 118 „ 96 „						
		Czysty wydatek .	86	68	86	68	—	—
		Suma wydatków . .	86	68	86	68	—	—
	3	Zapas z końcem roku 1900 w efektach .	—	—	67.966	44	—	—
		Razem . .	—	—	68.053	12	—	—

XXIX. Fundacya Edwarda Lewińskiego dla zubożałych włościan w Galicyi.

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1900.

	Szczegół.	Ogół.
Stan czynny. Zapas kasowy w efektach:		
1. 4% obligacye galic. pożyczki krajowej z roku 1893	63.100 K. — g.	
2. 4% „ pożyczki m. Lwowa .	2.200 „ — „	
3. 4% listy zastawne Banku krajowego .	2.600 „ — „	
4. 4% książeczki wkładkowe Banku kraj.	66 „ 44 „	67.966 K 44 g.
Suma stanu czynnego		67.966 „ 44 „
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		67.966 K. 44 g.
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1899 w walucie austryackiej 33.933 zł. 33 ct., czyli w walucie koronowej		67.866 „ 66 „
okazuje się **przyrost** majątku o		99 K. 78 g.

XXIX. Fundacya Edwarda Lewińskiego dla zubożałych włościan w Galicyi.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. K.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. g.
		Dochody.						
	1	Odsetki od efektów:						
		a) 4% od obligacyj galic. pożyczki kraj. z r. 1893 2.524 K. — g.						
		b) 4% od obligacyj pożyczki miasta Lwowa. 88 „ — „						
		c) 4% od listów zastaw. Banku krajowego . 100 „ 51 „						
		d) 4% od książeczek wkładkowych Banku krajowego . . . 80 „ 44 „						
		Razem . 2.792 K. 95 g.						
		od tego podatek rentowy . . . . 1 „ 76 „						
		Czysty dochód . .	2.791	19	2.791	19	—	—
	2	Efekta zakupione . . 2.700 K. — g. od tego spieniężone . 2.658 „ 24 „						
		Rzeczywiste przykupno .	41	76	41	76	—	—
		Suma dochodów .	2.832	95	2.832	95	—	—
	3	**Zapas** z początkiem roku 1900:						
		a) w gotówce (w walucie austryackiej 24 zł., czyli) . . 48 K. — g.						
		b) w efektach (w walucie austr. 1.329 zł. 12 ct., czyli) . . . . . 2.658 „ 24 „	—	—	2.706	24	—	—
		Rasem . .	—	—	5.539	19	—	—

XXIX. Fundacya Edwarda Lewińskiego dla zubożałych włościan w Galicyi.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. K.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. g.
		Wydatki.						
	1	Zapomogi dla zubożałych włościan powiatu Cieszanowskiego . . .	2.700	—	2.700	—	—	—
	2	Gotówka wydana do majątku zarodowego	86	68	86	68	—	—
	3	Gotówka wydana na zakupno efektów . . 2.700 K. — g. od tego pobrana za spieniężone efekta . 2.658 „ 24 „						
		Czysty wydatek .	41	76	41	76	—	—
		Suma wydatków .	2.828	44	2.828	44	—	—
	4	**Zapas** z końcem roku 1900:						
		a) w gotówce . . . 10 K. 75 g.						
		b) w efektach . . . 2.700 „ — „	—	—	2.710	75	—	—
		Razem . .	—	—	5.539	19	—	—

Uwaga. Odsetki od efektów majątku zarodowego tej fundacyi lokuje się w ciągu roku aż do terminu rozdawnictwa zapomóg w roku następnym na książeczki wkładkowe Banku krajowego.

Powstały tym sposobem **zapas** z końcem roku 1900:

a) w gotówce . . . . . 10 K. 75 g.

b) w efektach (książeczki wkładkowe Banku krajowego) . 2.700 „ — „

razem w sumie . . . . . 2.710 „ 75 „

służyć będzie w roku 1901 na zapomogi dla zubożałych włościan w Galicyi.

LW. 19.258/901.

XXX. Fundacya „Dom ubogich“ im. Ludwika i Anny Helclów w Krakowie.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. K.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. g.
		Dochody.						
	1	Gotówka pobrana z majątku obrotowego	600	50	600	50	—	—
	2	Efekta zakupione . . 3.072 K. 18 g. od tego spieniężone . 2.264 „ 48 „						
		Rzeczywiste przykupno .	807	70	807	70	—	—
		Suma dochodów . .	1.408	20	1.408	20	—	—
	3	Zapas z początkiem r. 1900 w efektach (w walucie austryackiej 944.419 zł. 32 ct., czyli)	—	—	1,888 838	64	—	—
		Razem . .	—	—	1,890.246	84	—	—
		Wydatki.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów . . 2.864 K. 98 g. od tego pobrana za spieniężone efekta . 2.264 „ 48 „						
		Czysty wydatek . .	600	50	600	50	—	—
	2	Efekta wydane do winkulacyi . . . . 600 K. od tego pobrane z winkulacyi . . . 600 „						
		Czysty wydatek . .	—	—	—	—	—	—
		Suma wydatków . .	600	50	600	50	—	—
	3	Zapas z końcem roku 1900 w efektach .	—	—	1,889.646	34	—	—
		Razem . .	—	—	1,890.246	84	—	—

XXX. Fundacya „Dom ubogich“ im. Ludwika i Anny Helclów w Krakowie.

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1900.

	Szczegół.	Ogół
Stan czynny. Zapas kasowy: *a*) w efektach:		
1. 4½% listy zastawne Banku krajowego	193.600 K. — g.	
2. 4% listy zastawne Banku krajowego .	205.200 „ — „	
3. 4% „ „ galic. Towarzystwa kredytowego ziemskiego	1,381.200 „ — „	
4. 4% obligacye galic. pożyczki krajowej z roku 1893	27.800 „ — „	
5. 4% obligacye galic. funduszu propinacyjnego	60.600 „ — „	
6. 4% obligacye pożyczki miasta Lwowa .	21.200 „ — „	
7. 4% książeczki wkładkowe Banku kraj.	46 „ 34 „	1,889.646 K. 34 g.
b) w wartości dóbr, realności i inwentarza . . .		1,467.335 „ 10 „
Suma stanu czynnego		3,356.981 K. 44 g.
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		3,356.981 K. 44 g.
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1899 w walucie austryackiej 1,678.086 zlr. 87 ct. czyli w walucie koronowej . . .		3,356.173 „ 74 „
okazuje się **przyrost** majątku o		807 K. 70 g.

XXX. Fundacya „Dom ubogich“ im. Ludwika i Anny Helclów w Krakowie.

Rubryka	Pozycya	B) **Majątek rezerwowy**	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. K.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. g.
		Dochody.						
	1	Odsetki od efektów:						
		a) 4% od listów zastawn. gal. Towarzystwa kredytow. ziemsk. 222 K 89 g.						
		b) od 4% listu zastawn. Banku krajowego . 1.320 „ — „						
		c) od 4% obligac. galic. pożyczki kraj. z r. 1893 120 „ — „						
		d) 4% od książeczek wkładkowych Banku krajowego . . . . 311 „ 60 „						
		Razem . 1.974 K. 49 g.						
		od tego podatek rentowy . . . . 2 „ 58 „						
		Czysty dochód . .	1.971	91	1.971	91	—	—
	2	Gotówka pobrana z majątku obrotowego						
		a) tytułem 10% czystych dochodów fundacyi własnych za rok 1899 . . . . 7.551 K. 60 g.						
		b) tytułem 10% czystego dochodu od osób płacących za swe utrzymanie w zakładzie za rok 1899 (nadesłano przez zarząd zakładu) 619 „ 51 „	8.171	11	8.171	11	—	—
	3	Efekta zakupione	9.114	11	9.114	11	—	—
		Suma dochodów . .	19.257	13	19.257	13	—	—
	4	**Zapas** z początkiem r. 1900:						
		a) w gotówce (w walucie austryackiej 623 zł. 26 ct., czyli) . 1.246 K. 52 g.						
		b) w efektach (w walucie austr. 18.121 zł. 92 ct., czyli) . . . . 36.243 „ 84 „	—	—	37.490	36	—	—
		Razem . .	—	—	56.747	49	—	—

*

XXX. Fundacya „Dom ubogich“ im. Ludwika i Anny Helclów w Krakowie.

Rubryka	Pozycya	B) **Majątek rezerwowy**	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. K.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. g.
		W y d a t k i.						
	1	Gotówka wydana zarządowi „Domu ubogich“ na pokrycie wydatków nadzwyczajnych (na koszta połączenia zakładu z wodociągiem miejskim i urządzenia nowej podłogi w mieszkaniu maszynisty i stróża)	1.989	—	1.989	—	—	—
	2	Gotówka wydana na zakupno efektów .	8.482	71	8.482	71	—	—
	3	Efekta wydane do winkulacyi . . . . 8.600 K od tego pobrane z winkulacyi . . . 8.600 „						
		Czysty wydatek . .	—	—	—	—	—	—
		Suma wydatków . .	10.471	71	10.471	71	—	—
	4	**Zapas** z końcem roku 1900:						
		a) w gótówce . . . 917 K. 83 g.						
		b) w efektach . . . 45.357 „ 95 „	—	—	46.275	78	—	—
		Razem . .	—	—	56.747	49	—	—

XXX. Fundacya „Dom ubogich“ im. Ludwika i Anny Helclów w Krakowie.

Stan majątku rezerwowego z końcem roku 1900.

	Szczegół	Ogół
Stan czynny. Zapas kasowy: *a*) w gotówce		917 K. 83 g.
b) efektach:		
1. 4% listy zastawne Banku krajowego .	33.000 K. — g.	
2. 4% „ „ galic. Towarzystwa kred. ziemskiego	8.600 „ — „	
3. 4% obligacye galic. pożyczki krajowej z roku 1893	3.000 „ — „	
4. 4% książeczki wkładkowe Banku kraj.	757 „ 95 „	45.357 „ 95 „
Suma stanu czynnego		46.275 K. 78 g.
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		46.275 K. 78 g.
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1899 w walucie austryackiej 18.745 zł., 18 ct., czyli w walucie koronowej . . .		37.490 „ 36 „
okazuje się **przyrost** majątku o		8.785 K. 42 g.
a mianowicie przybyło w efektach . .	9.114 K. 11 g.	
ubyło w gotówce . . .	328 „ 69 „	
Przyrost jak wyżej	8.785 K. 42 g.	

Uwaga. Majątek ten utworzony w myśl art. VII. aktu fundacyjnego z potrącanych corocznie kwot w wysokości 10% czystych stałych dochodów fundacyi, oraz takich kwot czystej nadwyżki dochodów z rachunku osób płacących za swe utrzymanie w zakładzie, służy na pokrycie nadzwyczajnych nieprzewidzianych wydatków „Domu ubogich“.

XXX. Fundacya „Dom ubogich“ im. Ludwika i Anny Helclów w Krakowie.

Rubryka	Pozycya	C) **Majątek obrotowy**	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. K.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. g.
		Dochody.						
	1	Odsetki od efektów:						
		a) 4½% od listów zast. Banku krajowego . 8.757 K. — g.						
		b) od 4% listów zastawn. gal. Banku krajowego 8.160 „ — „						
		c) 4% od listów zastawn. gal. Towarzystwa kredytowego ziemskiego . 55.239 „ 59 „						
		d) 4% od obligacyj galic. pożyczki kraj. z roku 1893 . . . . 1.112 „ — „						
		e) 4% od obligacyj galicyjsk. funduszu propinacyjnego . . . 2.424 „ — „						
		f) 4% od obligacyj pożyczki miasta Lwowa 848 „ — „						
		g) 4% od książ. wkładk. Banku krajowego . 72 „ 18 „						
		Razem . . 76.612 K. 77 g.						
		od tego podatek rentowy . . . . 845 „ 50 „						
		Czysty dochód . .	75.767	27	75.767	27	—	—
	2	Gotówka złożona przez zarząd „Domu ubogich“ tytułem 10% czystego dochodu z rachunku osób płacący4h za swe utrzymanie za rok 1900 . . .	577	73	577	73	—	—
		Suma dochodów . .	76.345	—	76.345	—	—	—
	3	**Zapas** z początkiem roku 1900 w gotówce (w walucie austryack. 21.208 zł. 71½ ct., czyli), ...	—	—	42.417	43		—
		Razem . .	—	—	118.762	43	—	—

XXX. Fundacya „Dom ubogich“ im. Ludwika i Anny Helclów w Krakowie.

Rubryka	Pozycya	C) Majątek obrotowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. K.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. g.
		Wydatki.						
	1	Koszta utrzymania „Domu ubogich“ w czasie od 1 stycznia do 31 grudnia 1900	67.436	—	67.436	—	—	—
	2	Gotówka wydana do majątku rezerwowego tytułem 10% czystego dochodu za rok 1899:						
		a) dochodów fundacyi własnych . . . . 7.551 K. 60 g.						
		b) dochodów z rachunku osób płacących za swe utrzymanie w zakładzie . . . . 619 „ 51 „	8.171	11	8.171	11	—	—
	3	Gotówka wydana do majątku zarodowego	600	50	600	50	—	—
		Suma wydatków . .	76.207	61	76.207	61	—	—
	4	**Zapas** z końcem roku 1900 w gotówce .	—	—	42.554	82	—	—
		Razem . .	—	—	118.762	43	—	—

Uwaga. Z wykazanego powyżej zapasu z końcem roku 1900 w gotówce . . . . . 42.554 K. 82 g.
wydzielono na rzecz majątku rezezwowego:

1) tytułem 10% czystych dochodów fundacyi własnych za rok 1900 . . . 7.576 K. 73 g.

2) tytułem 10% czystych dochodów z rachunku osób płacących za utrzymanie za rok 1900 (nadesłaną przez zarząd „Domu ubogich“) kwotę . . . . . 577 „ 73 „ 8.154 „ 46 „

z pozostałej reszty w sumie . . . . . 34.400 K. 36 g.

do przeniesienia . . . . . 34.400 K. 36 g.

XXX. Fundacya „Dom ubogich“ im. Ludwika i Anny Helclów w Krakowie.

Z przeniesienia . . . . . 34.400 K. 36 g.

pozostawiono w majątku obrotowym nieulokowaną część w sumie . . . . . 33.849 „ — g.

równającą się wysokości dwóch pierwszych rat kwartalnych zaliczki asygnowanej z dochodów własnych fundacyi na utrzymanie „Domu ubogich“ w roku 1901, a to ze względu, że raty te płatne są z góry, wzmiankowane zaś dochody upływają w półrocznych ratach z dołu.

Resztę w sumie . . . . . 551 K. 36 g.

jako czystą nadwyżkę dochodów za rok 1900 sfruktyfikowano z początkiem roku 1901 na rzecz majątku zarodowego fundacyi.

Kwoty wydzielone na rzecz majątku rezerwowego jak powyżej pod 1 i 2 w łącznej sumie 8.154 K. 46 g. sfruktyfikowano również z początkiem roku 1901 na rzecz tegoż majątku.

Cały dochód od osób płacących za swoje utrzymanie, w „Domu ubogich“ im. Helclów wpływa do kasy zakładu i nie przechodzi przez dziennik kasy Wydziału krajowego.

Z dochodu tego pokrywa zarząd „Domu ubogich“ wszystkie potrzeby osób płacących, z czystego zaś dochodu tj. tego, jaki pozostaje po potrąceniu wszystkich wydatków na utrzymanie tych osób, potrąca kwotę równającą się 10% tego czystego dochodu i przesyła ją w myśl art. VII. ustępu 7 aktu fundacyjnego z końcem roku administracyjnego, na rzecz majątku rezerwowego fundacyi do kasy Wydziału krajowego.

Reszta czystego dochodu zostaje użytą na częściowe pokrycie potrzeb osób ubogich, utrzymywanych kosztem fundacyi.

LW. 21.080/901.

XXXI. Fundusz „Macierzy“ polskiej.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. K.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. g.
		Dochody.						
	1	Efekta zakupione . . 223 K. 50 g. od tego spieniężone . 200 „ — „						
		Rzeczywiste przykupno .	23	50	23	50	—	—
		Suma dochodów .	23	50	23	50	—	—
	2	**Zapas** z początkiem r. 1900 w efektach (w walucie austryackiej 38.460 zł. 01 ct, czyli), ...	—	—	76.920	02	—	—
		Razem . .	—	—	76.943	52	—	—
		Wydatki.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów . . 200 K. od tego pobrano za spieniężone efekta . . 200 „						
		Czysty wydatek . .	—	—	—	—	—	—
	2	Efekta wydane do winkulacyi . . . . 200 K. od tego pobrane z winkulacyi . . . 200 „						
		Czysty wydatek . .	—	—	—	—	—	—
		Suma wydatków . .	—	—	—	—	—	—
	3	**Zapas** z końcem roku 1900 w efektach .	—	—	76.943	52	—	—
		Razem . .	—	—	76.943	52	—	—

XXXI. Fundusz „Macierzy“ polskiej.

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1900.

	Szczegół.	Ogół.
Stan czynny. Zapas kasowy w efektach:		
1. 4½% listy zastawne Banku krajowego .	22.000 K. — g.	
2. 4% „ „ „ „ .	5.400 „ — „	
3. 4% „ „ galic. Towarzystwa kredytowego ziemskiego.	45.400 „ — „	
4. 4% obligacye galic. pożyczki krajowej z roku 1893	600 „ — „	
5. 4% obligacye pożyczki miasta Lwowa .	3.400 „ — „	
6. 4% książeczki wkładkowe Banku krajowego	143 „ 52 „	76.943 K. 52 g.
Suma stanu czynnego		76.943 K. 52 g.
Stan bierny.		— „ — „
Czysty stan czynny		76.943 K. 52 g.
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1899 w walucie austryackiej 38.460 zł. 01 ct. czyli w walucie koronowej		76.920 „ 02 „
okazuje się **przyrost** majątku o		23 K. 50 g.

XXXI. Fundusz „Macierzy“ polskiej.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. K.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. g.
		Dochody.						
	1	Odsetki od efektów:						
		a) 4½% od listów zastawnych Banku krajowego . . . 990 K. — g.						
		b) 4% od listów zastawnych Banku krajowego 216 „ — „						
		c) 4% od listów zastawnych galic. Towarzystwa kredyt. ziemsk. . 1.816 „ — „						
		d) 4% od obligacyj galicyjskiej pożyczki kraj. z roku 1893 . . 24 „ — „						
		e) 4% od obligacyj pożyczki miasta Lwowa . 136 „ — „						
		Razem . 3.182 K. — g.						
		od tego podatek rentowy 29 „ 96 „						
		Czysty dochód . .	3.152	04	3.152	04	—	—
	2	Subwencye i datki dobrowolne:						
		a) subwencya z funduszu krajowego . . . 10.000 K.						
		b) subwencya od gminy miasta Lwowa . . 400 „	10.400	—	10.400	—	—	—
	3	Dochód ze sprzedaży wydawnictw własnych	15.651	71	15.651	71	—	—
		Suma dochodów .	29.203	75	29.203	75	—	—
	4	Zapas z początkiem r. 1900 w gotówce (w walucie austr. 1.170 zł. 90 ct., czyli)	—	—	2.341	80	—	—
		Razem . .	—	—	31.545	55	—	—

XXXI. Fundusz „Macierzy“ polskiej.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. K.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. g.
		W y d a t k i.						
	1	Koszta wydawnictwa książeczek „Macierzy“:						
		a) honorarya autorskie . 2.675 K. — g.						
		b) druk, papier i korekta 7.350 „ 72 „						
		c) oprawa i broszurowanie . . . . 2.627 „ 55 „						
		d) rysunki i klisze . . 466 „ 06 „	13.119	33	13.119	33	—	—
	2	Koszta wydawnictwa czasopisma „Niedzieli“:						
		a) redakcya i honorarya 2.760 K. — g.						
		b) ekspedycya, stemple, marki . . . . 1.747 „ 40 „						
		c) druk i papier . . 2.622 „ 28 „	7.129	68	7.129	68	—	—
	3	Koszta administracyi: wydatki administracyjne, płace funkcyonaryuszy i inne . 4.420 K. 88 g. od tego zwrot za stemple . . . . 60 „ — „						
		Czysty wydatek .	4.360	88	4.360	88	—	—
	4	Zasiłki naukowe dla dzieci niezamożnych rodziców . . . 860 K. 56 g. odpisano . . . 160 „ — „	700	56	700	56	—	—
		Suma wydatków . .	25.310	45	25.310	45	—	—
	5	Zapas z końcem r. 1900 w gotówce .	—	—	6.235	10	—	—
		Razem . .	—	—	31.545	55	—	—

Uwaga. Wydatkami tego funduszu zarządza „Rada wykonawcza“, na której asygnacye uskuteczna się wypłaty w miarę funduszów i potrzeby. Czyste nadwyżki dochodów ze

XXXI. Fundusz „Macierzy“ polskiej.

sprzedaży wydawnictw własnych składa „Rada“ na rzecz funduszu do kasy Wydziału krajowego, w której przechowany jest majątek funduszu „Macierzy“.

Powyższy tedy rachunek obejmuje jedynie wynikłości z obrotu kasowego w kasie Wydziału krajowego.

Z wykazanego powyżej zapasu z końcem roku 1900 w gotówce	6.235 K. 10 g.
część w kwocie	1.759 „ 44 „
pozostaje do dyspozycyi Kuratora „Macierzy“ na zasiłki naukowe dla dzieci niezamożnych rodziców (art. 3 i 29 listu fundacyjnego) — reszta zaś w sumie	4.475 K. 66 g.

służyć będzie na bieżące potrzeby funduszu z początkiem r. 1901 zanim wpłyną inne dochody.

LW. 21.079/1901.

XXXII. Fundacya ś. p. Maryi Feliksy z hr. Golejewskich Czarkowskej dla rękodzielników i przemysłowców pochodzenia polskiego w kraju zawód rękodzielniczy lub przemysłowy podejmujących.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. K.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. g.
		Dochody.						
	1	Gotówka pobrana z majątku obrotowego	162	36	162	36	—	—
	2	Efekta zakupione . . 21.762 K. 36 g. od tego spieniężone . 20.131 „ 20 „						
		Rzeczywiste przykupno . .	1.631	16	1.631	16	—	—
		Suma dochodów . .	1.793	52	1.793	52	—	—
	3	Zapas z początkiem roku 1900 w efektach w walucie austryackiej 271.099 zł. 90 ct., czyli	—	—	542.199	80	—	—
		Razem . .	—	—	543.993	32	—	—
		Wydatki.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów . . 20.293 K. 56 g. od tego pobrana za spieniężone efekta . 20.131 „ 20 „						
		Czysty wydatek .	162	36	162	36	—	—
		Suma wydatków .	162	36	162	36	—	—
	2	Zapas z końcem roku 1900 w efektach .	—	—	543.830	96	—	—
		Razem . .	—	—	543.993	32	—	—

XXXII. Fundacya ś. p. Maryi Feliksy z hr. Golejewskich Czarkowskiej dla rękodzielników i przemysłowców pochodzenia polskiego w kraju zawód rękodzielniczy lub przemysłowy podejmujących.

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1900.

	Szczegół.	Ogół.
Stan czynny. Zapas kasowy w efektach:		
1. 5% obligacye komunalne Banku krajowego	4.000 K. — g.	
2. 4½% listy zastawne galicyjskiego Banku hipotecznego	24.000 „ — „	
3. 4% listy zastawne galic. Towarzystwa kredytowego ziemskiego	311.800 „ — „	
4. 4% listy zastawne Banku krajowego .	99.400 „ — „	
5. 4% obligacye galic. funduszu propinac.	104.200 „ — „	
6. 4% książeczki wkładkowe Banku krajowego	430 „ 96 „	543.830 K. 96 g.
Suma stanu czynnego		543.830 K. 96 g.
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		543.830 K. 96 g.
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1899 w walucie austryackiej 271.099 zł. 90 ct. czyli w walucie koronowej		542.199 „ 80 „
okazuje się **przyrost** majątku o		1.631 K. 16 g.

XXXII. Fundacya ś. p. Maryi Feliksy z hr. Golejewskich Czarkowskiej dla rękodzielników i przemysłowców pochodzenia polskiego w kraju zawód rękodzielniczy lub przemysłowy podejmujących.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. K.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. g.
		Dochody.						
	1	Odsetki od efektów:						
		a) 5% od obligacyj komunalnych Banku kraj. 200 K. — g.						
		b) 4½% od listów zast. gal. Banku hipoteczn. 1.080 „ — „						
		c) 4% od listów zastawn. gal. Towarzystwa kredytowego ziemskiego . 12.472 „ — „						
		d) 4% od listów zastawn. Banku krajowego . 3.544 „ — „						
		e) 4% od obligacyj galic. funduszu propinacyjn. 4.568 „ — „						
		f) 4% od książeczek wkładkowych Banku krajowego . . . 162 „ 36 „						
		Razem . 22.026 K. 36 g.						
		od tego podatek rentowy 187 „ 08 „						
		Czysty dochód .	21.839	28	21.839	28	—	—
		Suma dochodów . .	21.839	28	21.839	28	—	—
	2	**Zapas** z początkiem roku 1900 w gotówce (w walucie austr. 14.674 zł. 21 ct., czyli)	—	—	29.348	42	—	—
		Razem . .	—	—	51.187	70	—	—

XXXII. Fundacya ś. p. Maryi Feliksy z hr. Golejewskich Czarkowskiej dla rękodzielników i przemysłowców pochodzenia polskiego w kraju zawód rękodzielniczy lub przemysłowy podejmujących.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. K.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. g.
		Wydatki.						
	1	Stypendya dla rękodzielników i przemysłowców	6.900	—	6.900	—	—	—
	2	Należytość rządowa dodatkowo wymierzona od majątku zakładowego .	648	—	648	—	—	—
	3	Gotówka wydana do majątku zarodowego	162	36	162	36	—	—
		Suma wydatków . .	7.710	36	7.710	36	—	—
	4	**Zapas** z końcem roku 1900 w gotówce .	—	—	43.477	34	—	—
		Razem . .	—	—	51.187	70	—	—

Uwaga. Z wykazanego powyżej zapasu z końcem roku 1900 w gotówce . 43.477 K. 34 g.
zarezerwowano w myśl art. VII. aktu fundacyjnego sumę . . 26.738 „ 67 „
jako połowę czystych dochodów fundacyi za lata 1898, 1899 i 1900 na pożyczki dla rękodzielników i przemysłowców, których najbliższe rozdanie nastąpi w myśl ogłoszonego konkursu (L. W. 41.130/99) w r. 1901.

Z pozostałej reszty w sumie . . . . . 16.738 K. 67 g.
zarezerwowano jeszcze kwotę . . . . . 2.000 „ — „
na wypłatę w roku 1901 rat stypendyów poprzednio już nadanych resztę zaś w sumie . . . . . 14.738 K. 67 g.
jako czystą nadwyżkę połowy dochodów fundacyi przeznaczonych w myśl art. IV. aktu fundacyjnego na stypendya dla rękodzielników i przemysłowców, nierozdaną po koniec roku 1900, przeniesiono w myśl art. XI. aktu fundacyjnego z początkiem roku 1901 do majątku zarodowego i na rzecz tegoż majątku sfruktyfikowano (L. W. 6.451/901

LW. 21.567/901.

XXXIII. Fundusz z legatu ś. p. Józefa Ciemierzyńskiego.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. K.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. g.
		Dochody.						
	1	Zapas z początkiem roku 1900 w efektach (w walucie austryackiej 574 zł. 16 ct. czyli)	—	—	1.148	32	—	—
		Razem . .	—	—	1.148	32	—	—
		Wydatki.						
	1	Zapas z końcem roku 1900 w efektach .	—	—	1.148	32	—	—
		Razem . .	—	—	1.148	32	—	—

Stan majątku z końcem roku 1900.

	Szczegół.	Ogół
Stan czynny. Zapas kasowy w efektach:		
1. 4% książeczka wkładkowa Banku krajowego (dla szkoły agronom. w Dublanach) Nr. 682/84	574 K. 16 g.	
2. 4% książeczka wkładkowa Banku krajowego (na cele oświaty ludowej) Nr. 683/84 . .	574 „ 16 „	1.148 K. 32 g.
Suma stanu czynnego		1.148 K. 32 g.
Stan bierny		— „ —
Czysty stan czynny		1.148 K. 32 g.
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1899 w walucie austryackiej 574 złr. 16 ct., czyli w walucie koronowej . . .		1.148 „ 32 „
okazuje się stan majątku **niezmieniony** . . .		— K. — g.

LW. 21.743/1901.

XXXIV. Fundusz ku podniesieniu rybactwa.

Rubryka	Pozycya	Majątek obrotowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1900 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1900 g.
		Dochody.						
	1	Grzywny za przekroczenia ustawy rybackiej z dnia 19. listopada 1892 i uzyskane kwoty ze sprzedaży skonfiskowanych ryb i przyrządów rybackich. należytość zaległa . 194 K. 18 g. „ bieżąca . 129 „ 58 „	323	76	129	58	194	18
	2	Taksy rewirowe (15% czynszów dzierżawnych) po myśli §. 22 ustawy rybackiej z dnia 31. października 1887:						
		a) dorzecze Dunajca: należytość zaległa . 115 K. 20 g. należytość bieżąca . 468 „ — „	583	20	184	50	398	70
		b) dorzecze Raby: należytość zaległa . 33 K. 30 g. należytość bieżąca . 68 „ 48 „	101	78	20	70	81	08
		c) dorzecze Skawy: należytość zaległa . 94 K. 20 g. należytość bieżąca . 118 „ 80 „	213	—	63	30	149	70
		d) dorzecze Wisły: należytość zaległa . 348 K. 92 g. należytość bieżąca . 517 „ 98 „	866	90	281	49	585	41
		e) dorzecze Bugu: należytość zaległa . 455 K. 70 g. należytość bieżąea . 662 „ 70 „	1.118	40	374	70	743	70
		f) dorzecze Stryja: (należytości płatne dopiero w roku 1901)	—	—	—	—	—	—
		g) dorzecze Soły	85	50	85	50	—	—
	3	Ze sprzedaży chramolitograficznej mapy obrazowej ryb krajowych: należytość zaległa . 740 K. 20 g. odpisano . . . 56 „ — „	684	20	—	—	684	20
		Do przeniesienia . .	3.976	74	1.139	77	2.836	97

XXXIV. Fundusz ku podniesieniu rybactwa.

Rubryka	Pozycya	Majątek obrotowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1900 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1900 g.
		Z przeniesienia . .	3.976	74	1.139	77	2.836	97
	4	Dochody za wygotowane książeczki rybackie . 292 K. 45 g. od tego zwroty korelatywne . . . 20 „ — „	272	45	272	45	—	—
	5	Mylne dochody . . 10 K. — g. od tego zwroty korelatywne . . . 10 „ — „	—	—	—	—	—	—
		Suma dochodów . .	4.249	19	1.412	22	2.836	97
	6	**Zapas** z początkiem roku 1900:						
		a) w gotówce (500 zł. 49½ ct., czyli) . . 1.000 K. 99 g.						
		b) w efektach (4 zł. czyli) 8 „ — „	—	—	1.008	99	—	—
		Razem . .	—	—	2.421	21	—	—
		Wydatki.						
	1	Wydatki na zarybienie	—	—	—	—	—	—
	2	Wydatki rozmaite (koszta podróży referenta dla spraw rybackich i inne) . . . 932 K. 78 g. od tego zwroty korelatywne . . . 10 „ 16 „	922	62	903	42	19	20
		Suma wydatków . .	922	62	903	42	19	20
	3	**Zapas** z końcem roku 1900:						
		a) w gotówce . . . 1.509 K. 79 g.						
		b) w efektach . . . 8 „ — „	—	—	1.517	79	—	—
		Razem . .	—	—	2.421	21	—	—

XXXIV. Fundusz ku podniesieniu rybactwa.

Stan majątku z końcem roku 1900.

	Szczegół.	Ogół.
Stan czynny. Zapas kasowy: *a*) w gotówce . . .	1.509 K. 79 g.	
b) w efektach: 4% książeczka wkładkowa Banku krajowego	8 „ — „	1.517 K. 79 g.
Należytości czynne		2.836 „ 97 „
Suma stanu czynnego		4.354 K. 76 g.
Stan bierny. Należytości bierne		19 „ 20 „
Czysty stan czynny		4.335 K. 56 g.
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1899 . . .		2.990 „ 69 „
okazuje się **przyrost** majątku o		1.344 K. 87 g.
mianowicie przybyło:		
a) w należytościach czynnych .	855 K. 27 g.	
b) w gotówce	508 „ 80 „	1.364 K. 07 g.
c) w należytościach biernych		19 „ 20 „
Przyrost jak wyżej		1.344 K. 87 g.

Uwaga. Wykazana z końcem roku 1900 gotówka w kwocie 1.517 K. 79 g. użyta b ędz w roku 1901 na koszta zarybienia rzek.

LW 23.800/1901.

XXXV. Fundacya Malwiny z Łukowskich Wirth i Teofili Łukowskiej dla „osieroconych dziewcząt“.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. K.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. g.
		Dochody.						
	1	Zapas z początkiem roku 1900 w efektach (w walucie austryackiej 8.432 zł. 10 ct, czyli)	—	—	16.864	20	—	—
		Razem . .	—	—	16.864	20	—	—
		Wydatki.						
	1	Zapas z końcem roku 1900 w efektach	—	—	16.864	20	—	—
		Razem . .	—	—	16.864	20	—	—

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1900.

	Szczegół.	Ogół.
Stan czynny. Zapas kasowy w efektach:		
1. 4½% listy zastawne Banku krajowego .	14.200 K. — g.	
2. 4% „ „ „ „ .	2.600 „ — „	
3. 4% książeczki wkładkowe Banku krajowego	64 „ 20 „	16.864 K. 20 g.
Suma stanu czynnego		16.864 K. 20 g.
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		16.864 K. 20 g.
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1899 w walucie austryackiej 8.432 złr. 10 ct., czyli w walucie koronowej		16.864 „ 20 „
okazuje się stan majątku **niezmieniony**		— K. — g.

XXXV. Fundacya Malwiny z Łukowskich Wirth i Teofili Łukowskiej dla „osieroconych dziewcząt“.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. K.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. g.
		Dochody.						
	1	Odsetki od efektów:						
		a) 4½% od listów zastawnych Banku krajowego . . . 639 K.						
		b) 4% od listów zastawn. Banku krajowego . 104 „	743	—	743	—	—	—
		Suma dochodów . .	743	—	743	—	—	—
	2	Zapas z początkiem r. 1900 w gotówce (w walucie austryackiej 371 zł. 50 ct., czyli)	—	—	743	—	—	—
		Razem . .	—	—	1.486	—	—	—
		Wydatki.						
	1	Łukowskiej Teofili wydano na wsparcie za rok 1899 w gotówce . . .	743	—	743	—	—	—
	2	Rozmaite wydatki . . 743 K. od tego zwroty . . 743 „						
		Czysty wydatek .	—	—	—	—	—	—
		Suma wydatków . .	743	—	743	—	—	—
	3	Zapas z końcem roku 1900 w gotówce	—	—	743	—	—	—
		Razem . .	—	—	1.486	—	—	—

Uwaga. Wykazany powyżej zapas z końcem roku 1900 w gotówce 743 K. przedstawia czysty dochód fundacyi za rok 1900, który w myśl aktu fundacyjnego wypłacono Teofili Łukowskiej na pokrycie wsparć dla osieroconych dziewcząt za r. 1900 (LW. 84.616/900.

LW. 21.566/1901.

XXXVI. Fundacya ś. p. Maksymiliana i Franciszka Ksawerego Siemianowskich „dla ubogich moralnie prowadzących się dziewcząt“.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. K.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. g.
		Dochody.						
	1	Gotówka pobrana z majątku obrotowego	31	72	31	72	—	—
	2	Efekta zakupione . . 210 K. 04 g. od tego spieniężone . 164 „ 72 „						
		Rzeczywiste przykupno . .	45	32	45	32	—	—
		Suma dochodów .	77	04	77	04	—	—
	3	Zapas z początkiem roku 1900 w efektach (w walucie austryackiej 21.787 zł. 69 ct., czyli)	—	—	43.575	38	—	—
		Razem . .	—	—	43.652	42	—	—
		Wydatki.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów . . 196 K. 44 g. od tego pobrano za spieniężone efekta . 164 „ 72 „						
		Czysty wydatek .	31	72	31	72	—	—
		Suma wydatków .	31	72	31	72	—	—
	2	Zapas z końcem roku 1900 w efektach .	—	—	43.620	70	—	—
		Razem . .	—	—	43.652	42	—	—

XXXVI. Fundacya ś. p. Maksymiliana i Franciszka Ksawerego Siemianowskich „dla ubogich moralnie prowadzących się dziewcząt“.

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1900.

		Szczegół.	Ogół.
Stan czynny.	Zapas kasowy w efektach:		
z roku 1893	1. 4% obligacye galic. pożyczki krajowej	36.200 K. — g.	
	2. 4% listy zastawne Banku krajowego .	6.400 „ — „	
	3. 4% losy państwowe loteryjne z r. 1860	1.000 „ — „	
	4. 4% książeczki wkładkowe Banku kraj.	20 „ 70 „	43.620 K. 70 g.
	Suma stanu czynnego		43.620 K. 70 g.
Stan bierny	. . . . .		— „ — „
	Czysty stan czynny		43.620 K. 70 g.
1899	W porównaniu z takimże stanem z końcem roku w walucie austryackiej 21.787 złr 69 ct, czyli w walucie koronowej		43.575 „ 38 „
	okazuje się **przyrost** majątku o		45 K. 32 g.

XXXVI. Fundacya ś. p. Maksymiliana i Franciszka Ksawerego Siemianowskich „dla ubogich moralnie prowadzących się dziewcząt“

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy		Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. K.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. g.
		Dochody.							
	1	Odsetki od efektów:							
		a) 4% od obligacyj gal. pożyczki kraj. z r. 1893	1.448 K. — g.						
		b) 4% od listów zastawnych Banku krajowego	252 „ 43 „						
		c) 4% od losów państwowych loteryjnych z roku 1860	40 „ — „						
		d) 4% od książ. wkładk. Banku krajowego .	90 „ 16 „	1.830	59	1.830	59	—	—
	2	Efekta zakupione . .	1.740 K.						
		od tego spieniężone .	1740 „						
		Czysty dochód .		—	—	—	—	—	—
		Suma dochodów .		1.830	59	1.830	59	—	—
	3	**Zapas** z początkiem roku 1900:							
		a) w gotówce (w walucie austryackiej 62 zł. czyli) . .	124 K. — g.						
		b) w efektach (w walucie austryackiej 818 zł. 84 ct., czyli) . .	1.637 „ 68 „	—	—	1.761	68	—	—
		Razem . .		—	—	3.592	27	—	—

XXXVI. Fundacya ś. p. Maksymiliana i Franciszka Ksawerego Siemianowskich „dla ubogich moralnie prowadzących się dziewcząt“.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. K.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. g.
		Wydatki.						
	1	Posagi dla trzech dziewcząt po 580 K. w gotówce	1.740	—	1.740	—	—	—
	2	Gotówka wydana do majątku zarodowego	31	72	31	72	—	—
	3	Rozmaite wydatki (koszta insercyjne t. p.)	44	96	44	96	—	—
		Suma wydatków .	1.816	68	1.816	68	—	—
		Zapas z końcem roku 1900:						
		a) w gotówce . . . 137 K. 91 g.						
		b) w efektach . . . 1.637 „ 68 „	—	—	1.775	59	—	—
		Razem . .	—	—	3.592	27	—	—

Uwaga. Z wykazanego powyżej zapasu z końcem roku 1900 w gotówce i w efektach w łącznej sumie . . . . . 1.775 K. 59 g.
część w kwocie . . . . . 1.699 „ 98 „
użyto w r. 1901 w myśl ogłoszonego konkursu do L. W. 77.229/900 na wypłatę trzech posagów po 566 K. 66 g.; resztę zaś w kwocie 75 K. 61 g.
przeniesiono z początkiem roku 1901 do majątku zarodowego i na rzecz tegoż majątku sfruktyfikowano.

L. W. 25.657/901.

XXXVII. Fundacya ś. p. Maksymiliana i Franciszka Ksawerego Siemianowskich „dla ubogich wdów po nauczycielach szkół ludowych“.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. K.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. g.
		Dochody.						
	1	Gotówka pobrana z majątku obrotowego	92	90	92	90	—	—
	2	Efekty zakupione . . 2.292 K. 90 g. od tego spieniężone . 2.047 „ 40 „						
		Rzeczywiste przykupno . .	245	50	245	50	—	—
		Suma dochodów . .	338	40	338	40	—	—
	3	Zapas z początkiem roku 1900 w efektach w walucie austryackiej 22.959 zł. 84 ct. czyli)	—	—	45.919	68	—	—
		Razem . .	—	—	46.258	08	—	—
		Wydatki.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów . . 2.140 K. 30 g. od tego pobrana za spieniężone efekta . 2.047 „ 40 „						
		Czysty wydatek . .	92	90	92	90	—	—
	2	Efekta wydane do winkulacyi . . . . 2.200 K. od tego pobrane z winkulacyi . . . 2.200 „						
		Czysty wydatek . .	—	—	—	—	—	—
		Suma wydatków . .	92	90	92	90	—	—
	3	Zapas z końcem roku 1900 w efektach	—	—	46.165	18	—	—
		Razem . .	—	—	46.258	08	—	—

XXXVII. Fundacya ś. p. Maksymiliana i Franciszka Ksawerego Siemianowskich „dla ubogich wdów po nauczycielach szkół ludowych“.

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1900.

	Szczegół.	Ogół.
Stan czynny. Zapas kasowy w efektach:		
1. 4½% listy zastawne Banku krajowego .	1.200 K. — g.	
2. 4% „ „ „ „ .	2.600 „ — „	
3. 4% „ „ galic. Towarzystwa kredytowego ziemskiego	2.200 „ — „	
4. 4% obligacye galic. pożyczki krajowej z roku 1893	40.000 „ — „	
5. 4% książeczki wkładkowe Banku kraj.	165 „ 18 „	46.165 K. 18 g.
Suma stanu czynnego		46.165 K. 18 g.
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		46.165 K. 18 g.
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1899 w walucie austryackiej 22.959 złr. 34 ct., czyli w walucie koronowej		45.919 „ 68 „
okazuje się **przyrost** majątku o		245 K. 50 g.

XXXVII. Fundacya ś. p. Maksymiliana i Franciszka Ksawerego Siemianowskich „dla ubogich wdów po nauczycielach szkół ludowych“.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. K.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. g.
		Dochody.						
	1	Odsetki od efektów:						
		a) 4½% od listów zastawnych Banku krajowego . . . 54 K. — g.						
		b) 4% od listów zastaw. Banku krajowego . 104 „ — „						
		c) 4% od listów zastawn. galicyj. Towarzystwa kredytowego ziemsk. . 88 „ — „						
		d) 4% od obligacyj galicyjskiej pożyczki kraj. z roku 1893 . . 1.640 „ — „						
		e) 4% od książ. wkładkowych Banku krajow. 54 „ 66 „						
		Razem . 1.940 K. 66 g.						
		od tego podatek rentowy i odsetki bierne 29 „ 92 „						
		Czysty dochód . .	1.910	74	1.910	74	—	—
		Suma dochodów . .	1.910	74	1.910	74	—	—
	2	**Zapas** z początkiem r. 1900 w gotówce (w walucie austryackiej 27 zł. 45½ ct., czyli)	—	—	54	91	—	—
		Razem . .	—	—	1.965	65	—	—

XXXVII. Fundacya ś. p. Maksymiliana i Franciszka Ksawerego Siemianowskich „dla ubogich wdów po nauczycielach szkół ludowych.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. K.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. g.
		Wydatki.						
	1	Wsparcie dożywotne dla dziewięciu wdów:						
		a) należytość zaległa (8 zł. 33 ct., czyli) . 16 K. 66 g.						
		b) należytość bieżąca . 1.800 „ — „						
		Razem . 1.816 K 66 g.						
		odpisano . . . — „ 27 „	1.816	39	1.699	69	116	70
	2	Gotówka wydana do majątku zarodowego	92	90	92	90	—	—
		Suma wydatków . .	1.909	29	1.792	59	116	70
	3	**Zapas** z końcem roku 1900 w gotówce .	—	—	173	06	—	—
		Razem . .	—	—	1.965	65	—	—

Uwaga. Z wykazanego powyżej zapasu z końcem roku 1900 w gotówce 173 K. 06 g.
zarezerwowano część w kwocie . . . . . 116 „ 70 „
za wypłatę w roku 1901 należytości zaległej; resztę zaś w sumie 56 K. 36 g.
jako czystą nadwyżkę dochodów za rok 1900, sfruktyfikowano w myśl aktu fundacyjnego, z początkiem roku 1901 na rzecz majątku zarodowego.

L. W. 25.657/901.

XXXVIII. Fundacya Teresy z hr. Stadnickich hr. Weissenwolffowej „na rzecz przytułku dla dotkniętych wielką chorobą“.

Rubryka	Pozycya	Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. K.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. g.
		Dochody.						
	1	Odsetki od efektów:						
		a) 4½% od listów zast. Banku krajowego . 144 K. — g.						
		b) 4% od listow zastawnych Banku krajow. . 244 „ 51 „						
		c) 4% od obligacyj galic. pożycz. kraj. z r. 1893 204 „ — „						
		d) 4% od książ. wkładk. Banku krajowego . 3 „ 04 „						
		Razem . 595 K. 55 g.						
		od tego odsetki bierne 5 „ 03 „						
		Czysty dochód. .	590	52	590	52	—	—
	2	Efekta zakupione . . 718 K. 30 g. od tego spieniężone . 96 „ 21 „						
		Rzeczywiste przykupno . .	622	09	622	09	—	—
		Suma dochodów . .	1.212	61	1.212	61	—	—
	3	Zapas z początkiem rou 1900:						
		a) w gotówce (w walucie austryackiej 90 zł. 00½ ct. czyli) 180 K. 01 g.						
		b) w efektach (w walucie austryackiej 7.115 zł. 23 ct., czyli) . . 14.230 „ 46 „	—	—	14.410	47	—	—
		Razem . .	—	—	15.623	08	—	—

XXXVIII. Fundacya Teresy z hr. Stadnickich hr. Weissenwolffowej „na rzecz przytułku dla dotkniętych wielką chorobą“.

Rubryka	Pozycya	Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. K.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. g.
		Wydatki.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów . . 666 K. 74 g. od tego pobrana za spieniężone efekta . 96 „ 21 „						
		Czysty wydatek .	570	53	570	53	—	—
		Suma wydatków .	570	53	570	53	—	—
	2	Zapas z końcem roku 1900:						
		a) w gotówce . . . 200 K. — g.						
		b) w efektach . . . 14.852 „ 55 „	—	—	15.052	55	—	—
		Razem . .	—	—	15.623	08	—	—

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1900.

	Szczegół.	Ogół.
Stan czynny. Zapas kasowy: *a*) w gotówce		200 K. — g.
b) w efektach:		
1. 4½% listy zastawne Banku krajowego .	3.300 K. — g.	
2. 4% „ „ „ „ .	6.400 „ — „	
3. 4% obligacye galic. pożyczki krajowej z roku 1893	5.100 „ — „	
4. 4% książeczki wkładkowe Banku kraj.	52 „ 55 „	14.852 „ 55 „
Suma stanu czynnego		15.052 K. 55 g.
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		15.052 K. 55 g.
Do przeniesienia . . .		15.052 K. 55 g.

XXXVIII. Fundacya Teresy z hr. Stadnickich hr. Weissenwolffowej „na rzecz przytułku dla dotkniętych wielką chorobą“.

Z przeniesienia . . .	15.052 K. 55 g.
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1899 w walucie austryackiej 7.205 złr. 23½ ct., czyli w walucie koronowej	14.410 „ 47 „
okazuje się **przyrost** majątku o	642 K. 08 g.
a mianowicie przybyło: *a*) w gotówce. . .	19 K. 99 g.
b) w efektach . .	622 „ 09 „
Przyrost jak powyżej . .	642 K. 08 g.

Uwaga. Fundacya ta nie weszła jeszcze w życie z powodu, że majątek zakładowy nie wzrósł jeszcze do takiej wysokości, ażeby można przystąpić do zrealizowania życzenia fundatorki, wyrażonego w akcie ostatniej jej woli — a w pierwszym rzędzie do wybudowania domu przytułku dla dotkniętych t. zw. wielką chorobą.

Obecnie zatem wszelkie dochody z odsetek od efektów majtku zakładowego fruktyfikuje się w celu powiększenia tego majątku.

Wykazany też powyżej zapas z końcem roku 1900 w gotówce 200 K. sfruktyfikowano z początkiem roku 1901 na rzecz majątku zakładowego.

L. W. 25.828/901.

XXXIX. Fundacya ś. p. Leonarda i Ludwiki Wężyków na rzecz szkoły rolniczej w Czernichowie.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. K.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. g.
		Dochody.						
	1	Gotówka pobrana z majątku obrotowego	131	24	131	24	—	—
	2	Efekta zakupione . . 169 K. 06 g. od tego spieniężone . 37 „ 82 „						
		Rzeczywiste przykupno . .	131	24	131	24	—	—
		Suma dochodów .	262	48	262	48	—	—
	3	**Zapas** z początkiem r. 1900 w efektach w walucie austryackiej 3.168 zł. 91 ct. czyli, ...	—	—	6.337	82	—	—
		Razem .	—	—	6.600	30	—	—
		Wydatki.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów .	131	24	131	24	—	—
		Suma wydatków . .	131	24	131	24	—	—
	2	**Zapas** z końcem roku 1900 w efektach	—	—	6.469	06	—	—
		Razem . .	—	—	6.600	30	—	—

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1900.

	Szczegół.	Ogół
Stan czynny. Zapas kasowy w efektach:		
z roku 1893 1. 4% obligacye galic. pożyczki krajowej	4.200 K. — g.	
2. 4% listy zastawne Banku krajowego .	2.100 „ — „	
3. 4% książki wkładkowe Banku krajowego	169 „ 06 „	6.469 K. 06 g.
Suma stanu czynnego		6.469 K. 06 g.
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		6.469 K. 06 g.
W przównaniu z takimże stanem z końcem roku 1893 w walucie austryackiej 3.168 złr. 91 ct., czyli w walucie koronowej		6.337 „ 82 „
okazuje się **przyrost majątku** o		131 K. 24 g.

XXXIX. Fundacya ś. p. Leonarda i Ludwiki Wężyków na rzecz szkoły rolniczej w Czernichowie.

Rubryka	Pozycya	B) **Majątek obrotowy**	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. K.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. g.
		Dochody.						
	1	Odsetki od efektów:						
		a) 4% od obligacyj galic. pożyczki kraj. z r. 1893 168 „ — „						
		b) 4% od listów zastaw. Banku krajowego . 84 „ — „						
		c) 4% od książecz. wkład. Banku krajowego . 3 „ 24 „	255	24	255	24	—	—
		Suma dochodów . .	255	24	255	24	—	—
	2	**Zapas** z początkiem r. 1900 w gotówce (w wal. austryackiej 64 zł. czyli) .	—	—	128	—	—	—
		Razem . .	—	—	383	24	—	—
		Wydatki.						
	1	Gotówka wydana do majątku zarodowego	131	24	131	24	—	—
		Suma wydatków . .	131	24	131	24	—	—
	2	**Zapas** z końcem roku 1900 w gotówce .	—	—	252	—	—	—
		Razem . .	—	—	383	24	—	—

Uwaga. W myśl aktu fundacyjnego połową rocznych dochodów fundacyi powiększa się jej zakładowy majątek, z drugiej zaś połowy dziewiętnaście dwudziestych części służą na dotowanie katedry leśnictwa w szkole rolniczej w Czernichowie, jedna zaś dwudziesta część tej połowy na mszę św. żałobną za duszę ś. p. fundatora i jego małżonki.

XXXIX. Fundacya ś. p. Leonarda i Ludwiki Wężyków na rzecz szkoły rolniczej w Czernichowie.

Z wykazanego powyżej zapasu z końcem roku 1900 w gotówce	252 K. — g.
stosownie do wymienionego postanowienia aktu fundacyjnego zfruktyfikowano z początkiem roku 1901 połowę w kwocie .	126 „ — „
na rzecz majątku zakładowego — z drugiej zaś połowy w sumie	126 K. — g.
$^{19}/_{20}$ części (wraz z ułamkiem wypadającym z podziału w groszach) w kwocie	120 „ — „
asygnowano na dotacyę katedry leśnictwa w szkole rolniczej w Czernichowie (L. W. 4.670/901) resztę w kwocie . . .	6 K. — g.

wypłacono również z początkiem roku 1901 (L. W. 4.670/901) urzędowi parafialnemu w Czernichowie za odprawienie mszy św. żałobnej za duszę ś. p. fundatorów.

LW. 25.699/1901.

XL. Fundacya bursy imienia księcia Leona Sapiehy dla kandydatów na nauczycieli szkół ludowych.

Rubryka	Pozycya	Majątek zarodowy		Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. K.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. g.
		Dochody.							
	1	Odsetki od efektów:							
		a) 4½% od listów zast. Banku krajowego .	135 K. — g.						
		b) 4% od listów zastaw. Banku krajowego .	470 „ — „						
		c) 4% od listów zastaw. galicyjs. Towarzystwa kredytowego ziemsk. .	936 „ — „						
		d) 4% od obligacyj galic. pożyczki kraj. z roku 1893	24 „ — „						
		Razem .	1.565 K. — g.						
		od tego odsetki bierne i podatek rentowy . .	21 „ 24 „						
		Czysty dochód .		1.543	76	1.543	76	—	—
	2	Efekta zakupione . .	1.718 K. 22 g.						
		od tego spieniężone .	78 „ 40 „						
		Rzeczywiste przykupno . .		1.639	82	1.639	82	—	—
		Suma dochodów . .		3.183	58	3.183	58	—	—
	3	**Zapas** z początkiem roku 1900:							
		a) w gotówce (w walucie austryackiej 376 zł. 84 ct., czyli) .	753 K. 68 g.						
		b) w efektach (w walucie austryackiej 19.022 zł. 32 ct., czyli), . .	38.044 „ 64 „	—	—	38.798	32	—	—
		Razem . .		—	—	41.981	90	—	—

XL. Fundacya bursy imienia księcia Leona Sapiehy dla kandydatów na nauczycieli szkół ludowych.

Rubryka	Pozycya	Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. K.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. g.
		Wydatki.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów . . 1.583 K. 48 g. od tego pobrana za spieniężone efekta . 78 „ 40 „						
		Czysty wydatek .	1.505	08	1.505	08	—	—
	2	Efekta wydane do winkulacyi . . . . 200 K. od tego pobrane z winkulacyi . . . 200 „						
		Czysty wydatek . .	—	—	—	—	—	—
		Suma wydatków . .	1.505	08	1.505	08	—	—
	3	**Zapas** z końcem roku 1900:						
		a) w gotówce . . . 792 K. 36 g.						
		b) w efektach . . . 39.684 „ 46 „	—	—	40.476	82	—	—
		Razem . .	—	—	41.981	90	—	—

XL. Fundacya bursy imienia księcia Leona Sapiehy dla kandydatów na nauczycieli szkół ludowych.

Stan majątku z końcem roku 1900.

	Szczegół.	Ogół.
Stan czynny. Zapas kasowy: *a*) w gotówce		792 K. 36 g.
b) w efektach:		
1. 4½% listy zastawne Banku krajowego	3.000 K. — g.	
2. 4% „ „ „ „	23.800 „ — „	
3. 4% listy zastawne galic. Towarzystwa kredytowego ziemskiego	12.200 „ — „	
4. 4% obligacye galic. pożyczki krajowej z roku 1893	600 „ — „	
5. 4% książeczki wkładkowe Banku kraj.	84 „ 46 „	39.684 „ 46 „
Suma stanu czynnego . . .		40.476 K. 82 g.
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		40.476 K. 82 g.
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1899 w walucie austryackiej 19.399 złr. 16 ct., czyli w walucie koronowej		38.798 „ 32 „
okazuje się przyrost majątku o		1.678 K. 50 g.
mianowicie przybyło: *a*) w gotówce . . .	38 K. 68 g.	
b) w efektach . . .	1.639 „ 82 „	
Przyrost jak wyżej . . .	1.678 K. 50 g.	

Uwaga. Fundacya ta nie weszła jeszcze w życie, a nastąpić to będzie mogło dopiero wówczas, gdy w myśl intencyi ś. p. fundatora majątek jej zakładowy wzrośnie do takiej wysokości, że po potrąceniu należytości skarbowej i założeniu bursy, dochody bieżące wystarczą na utrzymanie przynajmniej 10 uczni poświęcających się stanowi nauczycielskiemu dla szkół ludowych.

Obecny stan kapitału zakładowego, jak wykazano powyżej, nie pozwala jeszcze na wypełnienie warunków utrzymania takiej bursy, ani na urzeczywistnienie jej przeznaczenia; zatem wszelkie dochody, pochodzące z odsetek od efektów majątku zakładowego fruktyfikuje się w celu powiększenia tego majątku, w którym to celu i wykazany powyżej zapas z końcem roku 1900 w gotówce 792 K. 36 g. sfruktyfikowano z początkiem roku 1901 na rzecz tego majątku.

LW. 25.656/901.

XLI. Fundacya Franciszka Steczkowskiego z Jasła.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. K.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. g.
		Dochody.						
	1	Gotówka pobrana z majątku obrotowego	298	76	298	76	—	—
	2	Efekta zakupione	314	36	314	36	—	—
		Suma dochodów . .	613	12	613	12	—	—
	3	**Zapas** z początkiem roku 1900 w efektach (w walucie austryackiej 3.104 zł. 34 ct., czyli)	—	—	6.208	68	—	—
		Razem . .	—	—	6.821	80	—	—
		Wydatki.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów .	298	76	298	76	—	—
		Suma wydatków .	298	76	298	76	—	—
	2	**Zapas** z końcem roku 1900 w efektach	—	—	6.523	04	—	—
		Razem . .	—	—	6.821	80	—	—

XLI. Fundacya Franciszka Steczkowskiego z Jasła.

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1900.

	Szczegół.	Ogół
Stan czynny. Zapas kasowy w efektach:		
1. 4½% listy zastawne Banku krajowego	2.000 K. — g.	
2. 4% „ „ „ „	1.100 „ — „	
3. 4% „ „ gal. Towarzystwa kredytowego ziemskiego	2.600 „ — „	
4. 4% Obligacye galic. pożyczki krajowej z roku 1893	600 „ — „	
5. 4% książeczki wkładkowe Banku kraj.	223 „ 04 „	6.523 K. 04 g.
Suma stanu czynnego .		6.523 K. 04 g.
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		6.523 K. 04 g.
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1899 w walucie austryackiej 3.104 zł. 34 ct., czyli w walucie koronowej . . .		6.208 „ 68 „
okazuje się **przyrost** majątku o		314 K. 36 g.

XLI. Fundacya Franciszka Steczkowskiego z Jasła.

Rubryka	Pozycya	B) **Majątek obrotowy**	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. K.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. g.
		Dochody.						
	1	Odsetki od efektów:						
		a) 4½% od listów zastawnych Banku kraj. . 90 K. — g.						
		b) 4% od listów zast. gal. Banku krajowego . 40 „ — „						
		c) 4% od listów zastaw. galicyjs. Towarzystwa kredyt. ziemsk. . . 104 „ — „						
		d) 4% od obligacyj galic. pożyczki kraj. z r. 1893 24 „ — „						
		e) 4% od książ. wkładkowych Banku krajowego . . . . 53 „ 60 „						
		Razem . 311 K. 60 g.						
		od tego podatek rentowy i odsetki bierne 2 „ 56 „						
		Czysty dochód . . .	309	04	309	04	—	—
		Suma dochodów .	309	04	309	04	—	—
	2	**Zapas** z początkiem r. 1900 w gotówce (w walucie austryackiej 122 zł. 58 ct., czyli)	—	—	245	16	—	—
		Razem . .	—	—	554	20	—	—

XLI. Fundacya Franciszka Steczkowskiego z Jasła.

Rubryka	Pozycya	B) **Majątek obrotowy**	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. K.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. g.
		W y d a t k i.						
	1	Gotówka wydana do majątku zarodowego	298	76	298	76	—	—
	2	Rozmaite wydatki (porto pocztowe) .	—	25	—	25	—	—
		Suma wydatków . .	299	01	299	01	—	—
	3	**Zapas** z końcem roku 1900 w gotówce .	—	—	255	19	—	—
		Razem . .	—	—	554	20	—	—

Uwaga. W myśl ogłoszonego z końcem roku 1898 (L. W. 54.169/98) konkursu nadano jedno stypendyum z tej fundacyi pomocnikowi stolarskiemu, pochodzącemu z miasta Jasła Janowi Wrońskiemu w kwocie 200 K. rocznie (L. W. 64.103/98); zażądano jednak jeszcze od tego stypendysty, ażeby się wykazał, że pracować będzie w swoim zawodzie poza obrębem miasta Jasła.

Gdy wymieniony stypendysta nie dał żadnej odpowiedzi do końca roku 1900 mimo kilkakrotnych urgensów — postanowiono w roku 1901 ogłosić ponownie konkurs w celu nadania stypendyum komu innemu, a wykazaną w zapasie z końcem roku 1900 gotówkę 255 K. 19 g. sfruktyfikować w celu powiększenia zakładowego majątku (L. W. 27.354/901).

L. 28.094/1901.

XLII. Fundacya posagowa ś. p. Szczepana Zaręby Skrzyńskiego „dla 5 panien szlacheckich“.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. K.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. g.
		Dochody.						
	1	Kapitał hipotekowany na dobrach Łużna z przyległościami (w walucie austryackiej 7.954 zł. 55 ct., czyli) . .	15.909	10	—	—	15.909	10
	2	Gotówka pobrana z majątku obrotowego	1.631	78	1.631	78	—	—
	3	Efekta zakupione . . 1.838 K. 56 g. od tego spieniężone . 66 „ 38 „						
		Rzeczywiste przykupno . .	1.772	18	1.772	18	—	—
		Suma dochodów . .	19.313	06	3.403	96	15.909	10
	4	Zapas z początkiem roku 1900 w efektach (w wal. austryackiej 22.796 zł. 94 ct. czyli	—	—	45.593	88	—	—
		Razem . .	—	—	48.997	84	—	—
		Wydatki.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów . . 1.698 K. 16 g. od tego pobrana za spieniężone efekta . . 66 „ 38 „						
		Czysty wydatek . .	1.631	78	1.631	78	—	—
	2	Efekta wydane do winkulacyi . . . . 400 K. od tego pobrane z winkulacyi . . . 400 „						
		Czysty wydatek . .	—	—	—	—	—	—
		Suma wydatków .	1.631	78	1.631	78	—	—
	3	Zapas z końcem roku 1900 w efektach	—	—	47.366	06	—	—
		Razem . .	—	—	48.997	84	—	—

XLII. Fundacya posagowa ś. p. Szczepana Zaręby Skrzyńskiego „dla 5 panien szlacheckich“.

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1900.

	Szczegół.	Ogół.
Stan czynny. I. Zapas kasowy w efektach:		
1. 4½% listy zastawne Banku krajowego	21.400 K. — g.	
2. 4% „ „ „	20.100 „ — „	
3. 4% „ „ galic. Towarzystwa kredytowego ziemskiego	3.000 „ — „	
4. 4% obligacye galic. pożyczki krajowej z roku 1893	2.600 „ — „	
5. 4% obligacye pożyczki miasta Lwowa .	200 „ — „	
6. 4% książeczki wkładkowe Banku krajowego	66 „ 06 „	47.366 K. 06 g.
II. Należytość czynna: kapitał hipotekowany na dobrach Łużna z przyległościami (w walucie austryackiej 7.954 zł. 55 ct.), czyli . .		15.909 K. 10 g.
Suma stanu czynnego		63.275 K. 16 g.
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		63.275 K. 16 g.
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1899 w walucie austryackiej 30.751 złr. 49 ct., czyli		61.502 „ 98 „
okazuje się **przyrost** majątku o.		1.772 K. 18 g.

Uwaga. Od wykazanego powyżej pod II. kapitału 7.954 złr. 55 ct., czyli 15.909 K. 10 g. obowiązani są właściciele dóbr Łużna z przyległościami uiszczać co roku dnia 25 maja 5% odsetki płatne z dołu do kasy Wydziału krajowego (L. W. 23.702/90).

XLII. Fundacya posagowa ś. p. Szczepana Zaręby Skrzyńskiego „dla 5 panien szlacheckich“.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy		Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. K.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. g.
		Dochody.							
	1	Odsetki 1). 5% od kapitału hipotekowanego .	805 K. 70 g.						
		2) od efektów:							
		a) 4½% od listów zastawnych Banku krajowego . . .	963 K. — g.						
		b) 4% od listów zastawnych Banku krajowego	768 „ — „						
		c) 4% od listów zastaw. galic. Towarz. kredyt. ziemskiego . . .	120 „ — „						
		d) 4% od obligacyj pożyczki krajowej z roku 1893	104 „ — „						
		e) 4% od obligacyj pożyczki miasta Lwowa .	8 „ — „						
		f) 4% od książ. wkładk. Banku krajowego .	1 „ 76 „						
		Razem . .	2.770 K. 46 g.						
		od tego odsetki bierne i podatek rentowy .	21 „ 99 „						
		Czysty dochód .		2.748	47	2.748	47	—	—
		Suma dochodów . .		2.748	47	2.748	47	—	—
	2	**Zapas** z początkiem r. 1900 w gotówce (w wal. austryackiej 1.067 zł. 01 ct., czyli)		—	—	2.134	02	—	—
		Razem . .		—	—	4.882	49	—	—

XLII. Fundacya posagowa ś. p. Szczepana Zaręby Skrzyńskiego „dla 5 panien szlacheckich“.

Rubryka	Pozycya	B) **Majątek obrotowy**	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. K.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. g.
		W y d a t k i.						
	1	Posagi	1.040	—	1.040	—	—	—
	2	Gotówka wydana do majątku zarodowego	1.631	78	1.631	78	—	—
	3	Rozmaite wydatki (koszta insercyjne, porto pocztowe i t. p.) . . .	37	37	37	37	—	—
		Suma wydatków . .	2.709	15	2.709	15	—	—
	4	Zapas z końcem r. 1900 w gotówce .	—	—	2.173	34	—	—
		Razem . .	—	—	4.882	49	—	—

Uwaga. Z wykazanego powyżej zapasu z końcem roku 1900 w gotówce zarezerwowano na ewentualną wypłatę niepodniesionych za rok 1900 posagów (nadanych przy L. W. 53.668/900) dla trzech panien szlacheckiego pochodzenia po 520 K., kwotę . . . 1.560 „ — „

resztę zaś w sumie . . . . . 613 K. 34 g.

przeniesiono w roku 1901 do majątku zarodowego i na rzecz tegoż majątku sfruktyfikowano. 2.173 K. 34 g.

L. W. 28.095/1901.

XLIII. Fundacya posagowa ś. p. Szczepana Zaręby Skrzyńskiego „dla 10 dziewcząt wiejskich“.

Rubryka / Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. K.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. g.
	Dochody.						
1	Kapitał hipotekowany na dobrach Łużna z przyległościami (w walucie austryackiej 1.590 zł. 91 ct. czyli) . .	3.181	82	—	—	3.181	82
2	Gotówka pobrana z majątku obrotowego	40	27	40	27	—	—
3	Efekta zakupione . . 203 K. 14 g. od tego spieniężone . 147 „ 27 „						
	Rzeczywiste przykupno . .	55	87	55	87	—	—
	Suma dochodów . .	3.277	96	96	14	3.181	82
4	**Zapas** z początkiem roku 1900 w efektach (w walucie austryackiej 3.680 zł. 38 ct., czyli)	—	—	7.360	76	—	—
	Razem . .		—	7.456	90	—	—
	Wydatki.						
1	Gotówka wydana na zakupno efektów . . 187 K. 54 g. od tego pobrano za spieniężone efekta . . 147 „ 27 „						
	Czysty wydatek . .	40	27	40	27	—	—
2	Efekta wydane do winkulacyi . . . . 200 K. od tego pobrane z winkulacyi . . . 200 „						
	Czysty wydatek . .	—	—	—	—	—	—
	Suma wydatków . .	40	27	40	27	—	—
3	**Zapas** z końcem roku 1900 w efektach .	—	—	7.416	63	—	—
	Razem . .	—	—	7.456	90	—	—

XLIII. Fundacya posagowa ś. p. Szczepana Zaręby Skrzyńskiego „dla 10 dziewcząt wiejskich“.

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1900.

	Szczegół.	Ogół
Stan czynny. I. Zapas kasowy w efektach:		
2. 4½% listy zastawne Banku krajowego.	5.600 K. — g.	
2. 4% „ „ „ „ .	1.200 „ — „	
3. 4% listy zastawne galic, Towarzystwa kredytowego ziemskiego	400 „ — „	
4. 4% obligacye galic. pożyczki krajowej z roku 1893	200 „ — „	
4. 4% książeczki wkładkowe Banku kraj.	16 „ 63 „	7.416 K. 63 „
II. Należytość czynna: kapitał hipotekowany na dobrach Łużna z przyległościami (w walucie austryackiej 1.590 złr. 91 ct.) czyli . .		3.181 K. 82 g.
Suma stanu czynnego		10.598 K. 45 g.
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		10.598 K. 45 g.
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1899 w walucie austryackiej 5.271 złr. 29 ct., czyli w walucie koronowej		10.542 „ 58 „
okazuje się przyrost majątku o		55 K. 87 g.

Uwaga. Od wykazanego powyżej pod II. kapitału hipotecznego w walucie austryackiej 1.590 zł. 91 ct., czyli 3.181 K. 82 g., obowiązani są właściciele dóbr Łużna z przyległościami uiszczać co roku dnia 25 maja 5% odsetki, płatne z dołu do kasy Wydziału krajowego (L. W. 23.702/900).

XLIII. Fundacya posagowa ś. p. Szczepana Zaręby Skrzyńskiego „dla 10 dziewcząt wiejskich“.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. K.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. g.
		Dochody.						
	1	Odsetki: *a*) 5% od kapitału hipotekowanego . 161 K. 19 g.						
		b) od efektów:						
		1. 4½% od listów zast. Banku krajowego . 252 „ — „						
		2. 4% od listów zastaw. Banku krajowego . 44 „ — „						
		3. 4% od listów zastaw. galicyjs. Towazzystwa kredyt. ziemsk. . . 16 „ — „						
		4. 4% od obligacyj gal. pożyczki kraj. z roku 1893 . . . . 8 „ — „						
		5. 4% od książ. Banku krajowego . . . 3 „ 14 „						
		Razem . 484 K. 33 g.						
		od tego osetki bierne i podatek rentowy . 1 „ 24 „						
		Czysty dochód . .	483	09	483	09	—	—
		Suma dochodów . .	483	09	483	09	—	—
	2	**Zapas** z początkiem r. 1900 w gotówce (w walucie austryac. 238 zł. 56½ ct. czyli	—	—	477	13	—	—
		Razem . .	—	—	960	22	—	—

XLIII. Fundacya posagowa ś. p. Szczepana Zaręby Skrzyńskiego „dla 10 dziewcząt wiejskich“.

Rubryka	Pozycya	B) **Majątek obrotowy**	Należytość K.	g.	Uiszczenie K.	g.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. K.	g.
		Wydatki.						
	1	Posagi dla dziewcząt wiejskich za r. 1899 po 44 koron	440	—	440	—	—	—
	2	Gotówka wydana do majątku zarodowego	40	27	40	27	—	—
	3	Rozmaite wydatki . . — K. 44 g. od tego zwroty . . — „ 44 „						
		Czysty wydatek . .	—	—	—	—	—	—
		Suma wydatków . .	480	27	480	27	—	—
	4	Zapas z końcem roku 1900 w gotówce .	—	—	479	95	—	—
		Razem . .	—	—	960	22	—	—

Uwaga. Z wykazanego powyżej zapasu z końcem roku 1900 w gotówce 479 K. 95 g.
część w sumie . . . . . 450 „ — „

zarezerwowano na wypłatę posagów, nadanych za rok 1900 dla 10 dziewcząt wiejskich z gmin Łużna i Szalowa (L. W. 86.851/900 i 4.630/901) resztę zaś w kwocie . . . . . 29 K. 95 g.
przeniesiesiono z początkiem roku 1901 do majątku zarodowego i na rzecz tegoż majątku sfruktyfikowano.

LW. 28.096/1901.

XLIV. Fundacya „Domu ubogich“ w Strzeliskach nowych.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. K.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. g.
		Dochody.						
	1	Odsetki od efektów:						
		a) 4½% od listów zastawnych Banku krajowego 693 K. — g.						
		b) 4% od listów zastawnych Banku krajowego 16 „ — „						
		c) 4% od obligacyj galic. pożyczki kraj. z roku 1893 . . . . 112 „ — „	821	—	821	—	—	—
		Suma dochodów . .	821	—	821	—	—	—
	2	**Zapas** z początkiem roku 1900:						
		a) w gotówce (w walucie austryackiej 410 zł. 50 ct, czyli 821 K.. od tego 10% na rzecz majątku rezerwowego 41 zł. 05 ct., czyli) 82 K. 10 g = 369 zł 45 ct. czyli) . . 738 K. 90 g.						
		b) w efektach (w walucie austryac. 9.396 zł. 91 ct., czyli) . . 18.793 „ 82 „	—	—	19.532	72	—	—
		Razem . .	—	—	20.353	72	—	—
		Wydatki.						
	1	Wydziałowi powiatowemu w Bóbrce odesłano odsetki od efektów na potrzeby „Domu ubogich“ za rok 1899 (po potrąceniu 10% na rzecz majątku rezerwowego)	738	90	738	90	—	—
		Suma wydatków . .	738	90	738	90	—	—
	2	**Zapas** z końcem roku 1900:						
		a) w gotówce . . . 821 K. — g.						
		b) w efektach . . . 18.793 „ 82 „	—	—	19.614	82	—	—
		Razem . .	—	—	20.353	72	—	—

XLIV. Fundacya „Domu ubogich“ w Strzeliskach nowych.

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1900.

	Szczegół.	Ogół.
Stan czynny. Zapas kasowy: *a*) w gotówce		821 K. — g.
b) w efektach:		
1. 4½% listy zastawne Banku krajowego .	15.400 K. — g.	
2. 4% „ „ „ „ .	400 „ — „	
3. 4% obligacye galic. pożyczki krajowej z roku 1893	2.800 „ — „	
4. 4% książeczki wkładkowe Banku kraj.	193 „ 82 „	18.793 „ 82 „
Suma stanu czynnego		19.614 K. 82 g.
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		19.614 K. 82 g.
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1899 w walucie austryackiej 9.807 zł. 41 ct., czyli w walucie koronowej		19.614 „ 82 „
okazuje się stan majątku **niezmieniony** , ...		— K. — g.

Uwaga. Z wykazanego powyżej zapasu z końcem roku 1900 w gotówce 821 K. — g.
potrącono w myśl statutu fundacyjnego 10%, czyli kwotę . 82 „ 10 „
na rzecz majątku rezerwowego, resztę zaś w sumie . . . 738 K. 90 g.
odesłano z początkiem roku 1901 Wydziałowi powiatowemu w Bóbrce na pokrycie potrzeb „Domu ubogich“ w Strzeliskach nowych (L. W. 29.360/901).

XLIV. Fundacya „Domu ubogich“ w Strzeliskach nowych.

Rubryka	Pozycya	B) **Majątek rezerwowy**	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. K.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. g.
		Dochody.						
	1	Odsetki od efektów:						
		a) 4% od listów zastaw. Banku krajowego . 36 K. — g.						
		b) 4% z książeczek wkł. Banku krajowego . 24 „ 40 „						
		Razem . . 60 K. 40 g.						
		od tego odsetki bierne — „ 24 „						
		Czysty dochód . .	60	16	60	16	—	—
	2	Efekta zakupione . . 224 K. 40 g.						
		od tego spieniężone . 72 „ 30 „						
		Rzeczywiste przykupno . .	152	10	152	10	—	—
		Suma dochodów . .	212	26	212	26	—	—
	3	**Zapas** Z początkiem roku 1900:						
		a) w gotówce (w walucie austryackiej 16 zł. czyli 32 K. do tego 10% dochodów czystych majątku zarodowego czyli 41 zł. 05 ct., albo 82 K. 10 g. = 57 zł. 05 ct., czyli) 114 K. 10 g.						
		b) w efektach (w walucie austryackiej 2.158 zł. 37 ct., czyli) . . 4.316 „ 74 „	—	—	4.430	84	—	—
		Razem . .	—	—	4.643	10	—	—

XLIV. Fundacya „Domu ubogich“ w Strzeliskach nowych.

Rubryka	Pozycya	B) **Majątek rezerwowy**	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. K.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. g.
		W y d a t k i.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów . . 210 K. 80 g. od tego pobrano za spieniężone efekta . 72 „ 30 „						
		Czysty wydatek .	138	50	138	50	—	—
		Suma wydatków .	138	50	138	50	—	—
	2	**Zapas** z końcem roku 1900:						
		a) w gotówce . . 35 K. 76 g.						
		b) w efektach . . . 4.468 „ 84 „	—	—	4.504	60	—	—
		Razem . .	—	—	4.643	10	—	—

Stan majątku rezerwowego z końcem roku 1900.

	Szczegół.	Ogół.
Stan czynny. Zapas kasowy: *a*) w gotówce		35 K. 76 g.
b) w efektach:		
1. 4% listy zastawne Banku krajowego .	1.000 K. — g.	
2. 4% książeczki wkładkowe galic. kasy oszczędności	3.329 „ 60 „	
3. 4% książeczki wkładkowe Banku kraj.	139 „ 24 „	4.468 K. 84 g.
Suma stanu czynnego . .		4.504 K. 60 g.
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		4.504 K. 60 g.
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1899 w walucie austryackiej 2.174 złr. 37 ct., czyli w walucie koronowej		4.348 „ 74 „
okazuje się przyrost majątku o		155 K. 86 g.
a mianowicie przybyło: *a*) w gotówce . .	3 K. 76 g.	
b) w efektach . .	152 „ 10 „	
Przyrost jak wyżej .	155 K. 86 g.	

XLIV. Fundacya „Domu ubogich“ w Strzeliskach nowych.

Uwaga.

Wykazany powyżej zapas z końcem roku 1900 w gotówce .	35 K. 76 g.
sfruktyfikowano wraz z kwotą	82 „ 10 „
pobraną z majątku zarodowego tytułem 10% dochodów za rok 1900, czyli razem gotówką	117 K. 86 g.

z początkiem r. 1901 na rzecz majątku rezerwow. (L. W. 29.360/901).

W roku 1896 nadesłał Wydział Rady powiatowej w Bóbrce do przechowania w kasie Wydziału krajowego na rzecz majątku rezerwowego dwie książeczki wkładkowe galicyjskiej Kasy oszczędności:

1. Nr. 4.422 na (1.285 zlr. 19 ct.) czyli	2.470 „ 38 „
2. Nr. 83.008 na (379 zlr. 61 ct.) czyli	759 „ 22 „
Razem na . .	3.229 K. 60 g.

na których ulokowana kwota służyć ma na odrestaurowanie, ewentualnie na budowę domu dla ubogich w Strzeliskach nowych (L. W. 36.124/96 i L. W. 43.423/96).

L. W. 28.186/901.

XLV. Fundacya ś. p. Piotra Krzeczunowicza dla nieuleczalnych chorych i rekonwalescentów.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1900 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1900 g.
		Dochody						
	1	Efekta zakupione . . — K. 64 g. od tego efekta spieniężone . . . . — „ 62 „						
		Rzeczywiste przykupno . .	—	02	—	02	—	—
		Suma dochodów . .	—	02	—	02	—	—
	2	**Zapas** z końcem roku 1900 w efektach .	—	—	77.215	86	—	—
		Razem . .	—	—	77.215	88	—	—
		Wydatki.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów . . — K. 64 g. od tego za spieniężone efekta . . . . — „ 64 „						
		Czysty wydatek .	—	—	—	—	—	—
		Suma wydatków . .	—	—	—	—	—	—
	2	**Zapas** z końcem roku 1900 w efektach	—	—	77.215	88	—	—
		Razem . .	—	—	77.215	88	—	—

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1900.

	Szczegół.	Ogół.
Stan czynny. **Zapas kasowy w efektach:**		
1. 4% listy zastawne galic. Towarzystwa kredytowego ziemskiego . . . . . :	77.200 K. — g.	
2. 4% książeczka wkładkowa Banku kraj.	15 „ 88 „	77.215 K. 88 g.
Suma stanu czynnego		77.215 K. 88 g.
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		77.215 K. 88 g.
W porównaniu z takimże stanem z końcem 1899 roku 38.607 zlr. 93 ct., czyli		77.215 „ 86 „
okazuje się **przyrost majątku** o		— K. 02 g.

XLV. Fundacya ś. p. Piotra Krzeczunowicza dla nieuleczalnych chorych i rekonwalescentów.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. K.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. g.
		Dochody.						
	1	Odsetki od efektów:						
		a) 4% od 77.200 kor. listów zast. gal. Towarzystwa kredyt. ziemskiego . . . 3.038 K. — g. od tego 1½% podatku rentowego . . . 46 „ 32 „ pozostaje . . 3.041 K. 68 g.						
		b) 4% od książeczki wkł. Banku krajowego . — „ 62 „	3.042	30	3.042	30	—	—
		Suma dochodów . .	3.042	30	3.042	30	—	—
	2	**Zapas** z początkiem roku 1900 w gotówce 01 ct. czyli	—	—	—	02	—	—
		Razem . .	—	—	3.042	32	—	—
		Wydatki.						
	1	Dożywotniczce Annie z Lundów Krzeczunowiczowej	3.042	31	3.042	30	—	01
		Suma wydatków .	3.042	31	3.042	30	—	01
	2	**Zapas** z końcem roku 1900 w gotówce .	—	—	—	02	—	—
		Razem . .	—	—	3.042	32	—	—

L. W. 24.277/1901.

XLVI. Fundacya im. Józefa Kośvitzky'ego.

Fundusz I. „dla ślepych w Krakowie“.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K.	g.	Uiszczenie K.	g.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. K.	g.
		Dochody.						
	1	**Zapas** z początkiem roku 1900 w efektach (w walucie austryackiej 1.641 zł. 28 ct., czyli)	—	—	3.282	56	—	—
		Razem	—	—	3.282	56	—	—
		Wydatki.						
	1	**Zapas** z końcem roku 1900 w efektach	—	—	3.282	56	—	—
		Razem . .	—	—	3.282	56	—	—

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1900.

	Szczegół.	Ogół.
Stan czynny. Zapas kasowy w efektach:		
1. 4% obligacye galic. pożyczki krajowej z roku 1893	700 K. — g.	
2. 4% obligacye kolejowe Banku krajowego	2.400 „ — „	
3. 4% książeczki wkładkowe Banku kraj.	182 „ 56 „	3.282 K. 56 g.
Suma stanu czynnego		3.282 K. 56 g.
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		3.282 K. 56 g.
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1899 w walucie austryackiej 1.641 złr. 28 ct., czyli		3.282 „ 56 „
okazuje się stan majątku **niezmieniony**		— K. — g.

XLVI. Fundacya im. Józefa Kośvitzky'ego.

Fundusz I. „dla ślepych w Krakowie“.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. K.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. g.
		Dochody.						
	1	Odsetki od efektów:						
		a) 4% od obligacyj galic. pożyczki kraj z roku 1893 . . 28 K. — g.						
		b) 4% od obligacyj kolejowych Banku krajowego . . . . 96 „ — „	124	—	124	—	—	—
		Suma dochodów . .	124	—	124	—	—	—
	2	**Zapas** z początkiem roku 1900 w efektach (w walucie austryackiej 62 zł. czyli)	—	—	124	—	—	—
		Razem . .	—	—	248	—	—	—
		Wydatki.						
	1	Jednorazowe wsparcie dla jednej ślepej w Krakowie za rok 1899 . . .	124	—	124	—	—	—
		Suma wydatków .	124	—	124	—	—	—
	2	**Zapas** z końcem roku 1900 w gotówce .	—	—	124	—	—	—
		Razem . .	—	—	248	—	—	—

Uwaga. Wykazany powyżej zapas z końcem roku 1900 w gotówce 124 K. posłuży w roku 1901 na jedno jednorazowe wsparcie w myśl postanowienia aktu fundacyjnego.

LW. 28.137/901.

XLVII. Fundacya im. Józefa Kośvitzky'ego.

Fundusz II. „dla wychowanków zakładu sierót pod wezwaniem św. Józefa w Krakowie".

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. K.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. g.
		Dochody.						
	1	Gotówka pobrana z majątku obrotowego	66	54	66	54	—	—
	2	Efekta zakupione	66	54	66	54	—	—
		Suma dochodów . .	133	08	133	08	—	—
	3	**Zapas** z początkiem roku 1900 w efektach (w walucie austryackiej 3.612 zł. 88 ct., czyli)	—	—	7.225	76	—	—
		Razem . .	—	—	7.358	84	—	—
		Wydatki.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów .	66	54	66	54	—	—
		Suma wydatków . .	66	54	66	54	—	—
	2	**Zapas** z końcem roku 1900 w efektach .	—	—	7.292	30	—	—
		Razem . .		—	7.358	84	—	—

XLVII. Fundacya im. Józefa Kośvitzky'ego.

Fundusz II. „dla wychowanków zakładu sierót pod wezwaniem św. Józefa w Krakowie“.

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1900.

	Szczegół.	Ogół.
Stan czynny. Zapas kasowy w efektach:		
1. 4% obligacye galic. pożyczki krajowej z roku 1893	1.700 K — g.	
2. 4% obligacye kolejowe Banku krajowego	4.800 „ — „	
3. 4% listy zastawne Banku Brajowego .	600 „ — „	
4. 4% książeczki wkładkowe Banku kraj.	192 „ 30 „	7.292 K. 30 g.
Suma stanu czynnego		7.292 K. 30 g.
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		7.292 K. 30 g.
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1899 w walucie austryackiej 3.612 zł. 88 ct., czyli w walucie koronowej		7.225 „ 76 „
okazuje się **przyrost** majątku o		66 K. 54 g.

XLVII. Fundacya im. Józefa Koświtzky'ego.

Fundusz II. „dla wychowanków zakładu sierót pod wezwaniem św. Józefa w Krakowie“.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1900 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1900 g.
		Dochody.						
	1	Odsetki od efektów:						
		a) 4% od obligacyj galic. pożyczki krajowej z r. 1893 . . 68 K. — g.						
		b) 4% od obligacyj kolejowych Banku krajowego . . . . 192 „ — „						
		c) 4% od listów zastaw. Banku krajowego . 24 „ — „						
		d) 4% od książeczek wkładkowych Banku krajowego . . . 32 „ 54 „	316	54	316	54	—	—
		Suma dochodów . .	316	54	316	54	—	—
	2	**Zapas** z początkiem roku 1900 w gotówce (w walucie austryackiej 17 zł. czyli)	—	—	34	—	—	—
		Razem . .	—	—	350	54	—	—
		Wydatki.						
	1	Stypendyum dla jednego wychowanka zakładu św. Józefa w Krakowie .	250	—	250	—	—	—
	2	Gotówka wydana do majątku zarodowego	66	54	66	54	—	—
		Suma wydatków . .	316	54	316	54	—	—
	3	**Zapas** z końcem roku 1900 w gotówce .	—	—	34	—	—	—
		Razem . .	—	—	350	54	—	—

Uwaga. Wykazany powyżej zapas z końcem roku 1900 w gotówce 34 K., jako czystą nadwyżkę dochodów za rok 1900, sfruktyfikowano z początkiem roku 1901 na rzecz majątku zarodowego.

L: W. 28.097/901.

XLVIII. Fundacya im. Józefa Kośvitzky'ego.

Fundusz III. „dla poprawionych złoczyńców w Krakowie".

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. K.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. g.
		Dochody.						
	1	Zapas z początkiem r. 1900 w efektach (w wal. austryackinj 1.640 zł. 95 ct. czyli)	—	—	3.281	90	—	—
		Razem . .	—	—	3.281	90	—	—
		Wydatki.						
	1	Zapas z końcem roku 1900 w efektach .	—	—	3.281	90	—	—
		Razem . .	—	—	3.281	90	—	—

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1900.

	Szczegół.	Ogół.
Stan czynny. Zapas kasowy w efektach:		
1. 4% obligacye kolejowe Banku krajowego	2.400 K. — g.	
2. 4% „ galic. pożyczki krajowej z roku 1893	700 „ — „	
3. 4% książeczki wkładkowe Banku kraj.	181 „ 90 „	3.281 K. 90 g.
Suma stanu czynnego		3.281 K. 90 g.
Stan bierny		— „ „
Czysty stan czynny		3.281 K. 90 g.
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1899 w walucie austryackiej 1.640 złr. 95 ct., czyli w walucie koronowej		3.281 „ 90 „
okazuje się stan majątku **niezmieniony**		— K. — g.

XLVIII. Fundacya im. Józefa Kośvitzky'ego.

Fundusz III. „dla poprawionych złoczyńców w Krakowie".

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1900 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1900 g.
		Dochody						
	1	Odsetki od efektów:						
		a) 4% od obligacyj kolejowych Banku krajowego . . . 96 K.						
		b) 4% obligacye galicyjs. pożyczki kraj. z roku 1893 . . . . 28 „	124	—	124	—	—	—
		Suma dochodów . .	124	—	124	—	—	—
	2	Zapas z początkiem r. 1900 w gotówce (w walucie austryackiej 62 zł. czyli) .	—	—	124	—	—	—
		Razem . .	—	—	248	—	—	—
		Wydatki.						
	1	Jednorazowe wsparcie dla jednego poprawionego złoczyńcy za rok 1899 w gotówce	124	—	124	—	—	—
		Suma wydatków . .	124	—	124	—	—	—
	2	**Zapas** z końcem roku 1900 w gotówce .	—	—	124	—	—	—
		Razem . .	—	—	248	—	—	—

Uwaga. Wykazany powyżej zapas z końcem roku 1900 w gotówce 124 K. służyć będzie w roku 1901, w myśl postanowienia aktu fundacyjnego, na jedno jednorazowe wsparcie za rok 1900 dla poprawionego złoczyńcy.

L. W. 28.080/901.

XLIX. Fundacya imienia Henryka Straszewskiego „dla ubogich zarobników w Boguchwale“.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K.	g.	Uiszczenie K	g.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. K.	g.
		Dochody.						
	1	Gotówka pobrana z majątku obrotowego	81	12	81	12	—	—
	2	Efekta zakupione	81	12	81	12	—	—
		Suma dochodów . .	162	24	162	24	—	—
	3	**Zapas** z początkiem r. 1900 w efektach (w walucie austryackiej 2.637 zł. 16 ct., czyli)	—	—	5.274	32	—	—
		Razem . .	—	—	5.436	56	—	—
		Wydatki.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów .	81	12	81	12	—	—
		Suma wydatków .	81	12	81	12	—	—
	2	**Zapas** z końcem roku 1900 w efektach .	—	—	5.355	44	—	—
		Razem . .	—	—	5.436	56	—	—

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1900.

	Szczegół.	Ogół.
Stan czynny. Zapas kasowy w efektach:		
1. 4% listy zastawne galic. Towarzystwa kredytowego ziemskiego (emitowane w walucie austryackiej 41 letnie i 56 letnie) wartości	3.400 K. — g.	
2. 4% listy zastawne galic. Towarzystwa kredytowego ziemskiego (emitowane w walucie koronowej 56 letnie)	1.200 „ — „	
3. 4% listy zastawne Banku krajowego .	600 „ — „	
4. 4% książeczki wkładkowe Banku kraj.	155 „ 44 „	5.355 K. 44 g.
Suma stanu czynnego		5.355 K. 44 g.
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		5.355 K. 44 g.
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1899 w walucie austryackiej 2.637 złr. 16 ct, czyli w walucie koronowej		5.274 „ 32 „
okazuje się **przyrost** majątku o		81 K. 12 g.

XLIX. Fundacya imienia Henryka Straszewskiego „dla ubogich zarobników w Boguchwale“.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. K.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. g.
		Dochody.						
	1	Odsetki od efektów:						
		a) 4% od listów zastawn. gal. Towarzystwa kredytow. ziemsk. (56 letnich) . . 120 K — g.						
		b) 4% od listów zastaw. galic. Towarz. kredyt. ziemsk. (41 letnich) . 16 „ — „						
		c) 4% od listów zastawn. gal. Towarzystwa kredytowego ziemskiego . 48 „ — „						
		d) 4% od listów zastawn. gal. Banku krajowego 24 „ — „						
		e) 4% od książ. wkładk. Banku krajowego . 40 „ 44 „						
		Razem . . 248 K. 44 g.						
		od tego podatek rentowy . . . . 2 „ 52 „						
		Czysty dochód . .	245	92	245	92	—	—
		Suma dochodów . .	245	92	245	92	—	—
	2	Zapas z początkiem roku 1900 w gotówce (w walucie austryack. 20 zł. 34 ct., czyli), ...	—	—	40	68	—	—
		Razem . .	—	—	286	60	—	—

XLIX. Fundacya imienia Henryka Straszewskiego „dla ubogich zarobników w Boguchwale“.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. K.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. g.
		Wydatki.						
	1	Zapomogi dożywotnie dla dwóch ubogich zarobników w Boguchwale po 80 koron rocznie	160	—	160	—	—	—
	2	Gotówka wydana do majątku zarodowego	81	12	81	12	—	—
		Suma wydatków . .	241	12	241	12	—	—
	3	**Zapas** z końcem roku 1900 w gotówce .	—	—	45	48	—	—
		Razem . .	—	—	286	60	—	—

Uwaga. Wykazany powyżej zapas z końcem roku 1900 w gotówce 45 K. 48 g., jako czystą nadwyżkę dochodów za rok 1900 przeniesiono w myśl aktu fundacyjnego z początkiem r. 1901 do majątku zarodowego i na rzecz tegoż majątku sfruktyfikowano.

L. W. 28.187/901.

L. Fundacya Ludwiki z hr. Dunin Borkowskich Niezabitowskiej „dla zboru św. Klaudyi“.

Rubryka	Pozycya	Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. K.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. g.
		Dochody.						
	1	Odsetki od efektów:						
		a) 4% od listów zast. galic. Towarzystwa kredytow. ziemsk. 640 K. — g.						
		b) 4% od obligacyj galic. pożyczki kraj. z roku 1893 . . . . 92 „ — „						
		Razem . 732 K. — g.						
		od tego podatek rentowy . . . . 9 „ 60 „						
		Czysty dochód . .	722	40	722	40	—	—
	2	Gotówka pobrana z depozytów jako reszta zakładowego kapitału . . .	1	—	1	—	—	—
		Suma dochodów .	723	40	723	40	—	—
	3	Zapas z początkiem roku 1900:						
		a) w gotówce (w walucie austryackiej 180 zł. 60 ct. czyli) . 361 K. 20 g.						
		b) w efektach (w walucie austr. 9.183 zł. 50 ct., czyli) . . . . 18.367 „ — „	—	—	18.728	20	—	—
		Razem . .	—	—	19.451	60	—	—

L. Fundacya Ludwiki z hr. Dunin Borkowskich Niezabitowskiej „dla zboru św. Klaudyi“.

Rubryka	Pozycya	Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. K.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. g.
		Wydatki.						
	1	Postruska Julia przełożona zboru św. Klaudyi czysty dochód od kapitału fundacyjnego za II półrocze 1899 i I. półrocze 1900 w gotówce . . .	722	40	722	40	—	—
		Suma wydatków .	722	40	722	40	—	—
	2	**Zapas** z końcem roku 1900:						
		a) w gotówce . . . 362 K. 20 g.						
		b) w efektach . . . 18.367 „ „	—	—	18.729	20	—	—
		Razem . .	—	—	19.451	60	—	—

Stan majątku z końcem roku 1900.

	Szczegół.	Ogół.
Stan czynny. Zapas kasowy: *a*) w gotówce		362 K. 20 g.
b) w efektach:		
1. 4% listy zastawne galic. Towarzystwa kredytowego ziemskiego	16.000 K. — g.	
2. 4% obligacye galic. pożyczki krajowej z roku 1893	2.300 „ — „	
3. 4% książeczki wkładkowe Banku kraj.	67 „ — „	18.367 „ — „
Suma stanu czynnego		18.729 K. 20 g.
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		18.729 K. 20 g.
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1899 w walucie austryackiej 9.364 zł. 10 ct., czyli w walucie koronowej		18.728 „ 20 „
okazuje się **przyrost majątku** w gotówce o		1 K. — g.

L. Fundacya Ludwiki z hr. Dunin Borkowskich Niezabitowskiej „dla zboru św. Klaudyi“.

Uwaga. Odsetki od efektów majątku zakładowego pobiera przełożona zboru św. Klaudyi Julia Postruska na pokrycie wydatków zboru w dwóch półrocznych ratach płatnych z dołu dnia 30 czerwca i 31 grudnia, z potrąceniem jednak ewentualnych wydatków nieprzewidzianych (jak odsetki bierne przy zakupnie efektów, podatek rentowy od kuponów i t. p.).

Z wykazanego powyżej zapasu z końcem r. 1900 w gotówce . . . . . 362 K. 20 g.
część w sumie . . . . . 361 „ 20 „
wypłacono jako czysty dochód z odsetek od efektów za II. półrocze 1900, z początkiem r. 1901 przełożonej zboru św. Klaudyi, resztę zaś w kwocie . . . . . 1 K. — g.
sfruktyfikowano na rzecz majątku zakładowego.

L. W. 28.098/901.

LI. Fundusz emerytury członków sceny polskiej we Lwowie.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. K.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. g.
		Dochody.						
	1	Efekta zakupione . . 11.000 K. od tego spieniężone . 10.142 „						
		Rzeczywiste przykupno .	858	—	858	—	—	—
		Suma dochodów . .	858	—	858	—	—	—
	2	**Zapas** z początkiem roku 1900 w efektach (277.064 zł. 73 ct., czyli) . .	—	—	554.129	46	—	—
		Razem . .	—	—	554.987	46	—	—
		Wydatki.						
	1	Efekta wydane do winkulacyi . . . . 12.800 K. od tego pobrane z winkulacyi . . . 12.800 „						
		Czysty wydatek . .	—	—	—	—	—	—
	2	Gotówka wydana na zakupno efektów . . 10.142 K. od tego otrzymana za spieniężone efekta . 10.142 „						
		Czysty wydatek . .	—	—	—	—	—	—
		Suma wydatków . .	—	—	—	—	—	—
	3	**Zapas** z końcem roku 1900 w efektach .	—	—	554.987	46	—	—
		Razem . .	—	—	554.987	46	—	—

LI. Fundusz emerytury członków sceny polskiej we Lwowie.

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1900.

	Szczegół.	Ogół.
Stan czynny. Zapas kasowy w efektach:		
1. 4% książeczki Banku krajowego . .	87 K. 46 g.	
2. 4½% listy zastawne Banku krajowego (113.100 złr.), czyli	226.200 „ — „	
3. 4% listy zastawne Banku krajowego .	248.700 „ — „	
4. 4% listy zastawne Towarzystwa kredytowego ziemskiego	58.800 „ — „	
5. 4% obligacye pożyczki miasta Lwowa .	21.200 „ — „	554.987 K. 46 g.
Suma stanu czynnego		554.987 K. 46 „
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		554.987 K. 46 „
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1899 . . .		554.129 „ 46 „
okazuje się **przyrost** majątku o		858 K. — „

LI. Fundusz emerytury członków sceny polskiej we Lwowie.

Rubryka	Pozycya	B) **Majątek obrotowy**	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. K.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. g.
		Dochody.						
	1	Odsetki od efektów:						
		a) od 4½% listów zastawnych Banku krajowego . . . 10.633 K. 50 g.						
		b) od 4% listów zastaw. Banku krajowego . 9.508 „ — „						
		c) od 4% listów zastaw. Towarzystwa kredyt. ziemsk. . . . 2.352 „ — „						
		d) od 4% obligacyj pożyczki miasta Lwowa 848 „ — „						
		Razem . 23.341 K. 50 g.						
		od tego podatek rentowy . . . . 52 „ 24 „						
		Czysty dochód . .	23.289	26	23.289	26	—	—
	2	Wkładki od członków czynnych:						
		a) należytość zaległa . 26.619 K. 06 g.						
		b) należytość bieżąca . 13.451 „ 09 „ 40.070 K. 15 g.						
		odpisano . . 65 „ — „	40.005	15	9.671	13	30.334	02
	3	Wkładki od pensyj emerytalnych . .	1.001	09	977	09	24	—
		Do przeniesienia . . .	64.295	50	33.937	48	30.358	02

LI. Fundusz emerytury członków sceny polskiej we Lwowie.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. K.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. g.
		Z przeniesienia . . .	64.295	50	33.937	48	30.358	02
	4	Rozmaite dochody:						
		a) 4% odsetki zwłoki:						
		α) należytość zaległa 149 K. 68 g.						
		β) należytość bieżąca 297 „ 07 „	446	75	261	47	185	28
		b) należytość stemplowa od kwitów ściągnięta z pensyj emerytalnych, wdowich i zaopatrzeń	105	16	105	16	—	—
		c) podatek dochodowy ściągnięty od wypłaconych emerytur	194	08	194	08	—	—
		d) dochody przebieżne:						
		α) gotówką:						
		1. ściągnięty z poborów emeryt. Wład. Woleńskiego kondykt na rzecz fundacyi St. hr. Skarbka . 85 K. 41 g.						
		2. mylny dochód . . — „ 16 „ 85 K. 57 g.						
		β) efektami:						
		przysłana przez p. Gellę z Warszawy suma na spłatę zaległych należytości Adolfa Walewskiego . . . 360 „ — „						
		Razem . 445 K. 57 g.						
		od tego zwroty korelatywne:						
		α) gotówką . 25 K. 57 g.						
		β) efektami . 360 „ — „ 385 „ 57 „						
		Czysty dochód . .	60	—	60	—	—	—
		Suma dochodów .	65.101	49	34.558	19	30.543	30
	5	**Zapas** z początkiem r. 1900 w gotówce (891 zł. 82½ ct. czyli) . . .	—	—	1.783	65	—	—
		Razem . .	—	—	36.341	84	—	—

LI. Fundusz emerytury członków sceny polskiej we Lwowie.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. K.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. g.
		Wydatki.						
	1	Emerytury i zaopatrzenia . . .	25.395	20	24.795	04	600	16
	2	Gotówka przeniesiona do majątku zarodowego	—	—	—	—	—	—
	3	Ekwiwalent za V. dziesięciolecie . .	929	31	929	31	—	—
	4	Koszta administracyjne: Ryczałt na administracyę, przeniesiony do funduszu krajowego	1.100	—	1.100	—	—	—
	5	Rozmaite wydatki:						
		a) c. k. Skarbowi Państwa przypadająca należytość stemplowa i kontraktowa od wkładek, opłaconych przez członków czynnych :	119	12	119	12	—	—
		b) c. k. Skarbowi Państwa przypadająca należytość stemplowa od kwitów na wypłacone emerytury, pensye wdowie i zaopatrzenia	105	16	105	16	—	—
		c) c. k. Skarbowi Państwa zapłacony podatek dochodowy od emerytur . .	194	08	194	08	—	—
		d) zwrot fundacyi Stanisława hr. Skarbka ściągniętej z poborów Adolfa Walewskiego sumy na częściowe umorzenie kondyktu	60	—	—	—	60	—
		Suma wydatków . .	27.902	87	27.242	71	660	16
	6	**Zapas** z końcem r. 1900 w gotówce .	—	—	9.099	13	—	—
		Razem . .	—	—	36.341	84	—	—

LI. Fundusz emerytury członków sceny polskiej we Lwowie.

Stan majątku obrotowego z końcem roku 1900.

	Szczegół.	Ogół.
Stan czynny. 1. Zapas kasowy w gotówce		9.099 K. 13 g.
2. Należytości czynne: *a*) z lat ubiegłych .	21.852 K. 71 g.	
b) z roku bieżącego .	8.690 „ 59 „	30.543 „ 30 „
Suma stanu czynnego		39.642 K. 43 g.
Stan bierny. Należytości bierne		660 „ 16 „
Czysty stan czynny		38.982 K. 27 g.

Uwaga. Wyżej wykazany zapas kasowy w gotówce w kwocie 9.099 K. 13 g. zarezerwowano na pokrycie bieżących wydatków w pierwszych miesiącach roku 1901.

L. W. 23.759/901.

LII. Fundacya stypendyjna imienia Józefa Krupacza „dla patentowanych c. i k. inwalidów wojskowych“.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. K.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. g.
		Dochody.						
	1	Gotówka pobrana z majątku obrotowego	28	36	28	36	—	—
	2	Efekta zakupione	28	36	28	36	—	—
		Suma dochodów . .	56	72	56	72	—	—
	3	Zapas z początkiem roku 1900 w efektach (w walucie austryackiej 308 zł. 25 ct, czyli)	—	—	616	50	—	—
		Razem . .	—	—	673	22	—	—
		Wydatki.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów .	28	36	28	36	—	—
		Suma wydatków . .	28	36	28	36	—	—
	2	Zapas z końcem roku 1900 w efektach .	—	—	644	86	—	—
		Razem . .	—	—	673	22	—	—

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1900.

	Szczegół.	Ogół.
Stan czynny. Zapas kasowy w efektach:		
1. 5% obligacye jednolitego długu państwa (renta państwowa papierowa)	400 K. — g.	
2. 4% listy zastawne Banku krajowego	200 „ — „	
3. 4% książeczki wkładkowe Banku krajowego	44 „ 86 „	644 K. 86 g.
Suma stanu czynnego . .		644 K. 86 g.
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		644 K. 86 g.
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1899 w walucie austryackiej 308 zł. 25 ct., czyli w walucie koronowej		616 „ 50 „
okazuje się **przyrost** majątku o		28 K. 36 g.

LII. Fundacya stypendyjna imienia Józefa Krupacza „dla patentowanych c. i k. inwalidów wojskowych“.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. K.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. g.
		Dochody.						
	1	Odsetki od efektów: *a*) 5% od obligacyj jednolitego długu państwa (po potrąceniu 16% podat. dochodowego . . . 16 K. 80 g. *b*) 4% od listów zastawn. Banku krajowego . 8 „ — „ *c*) 4% od książeczek wkładkowych Banku krajowego . . . 1 „ 20 „	26	—	26	—	—	—
		Suma dochodów . .	26	—	26	—	—	—
	2	**Zapas** z początkiem roku 1900 w gotówce (w walucie austr. 16 zł. 52 ct., czyli)	—	—	33	04	—	—
		Razem . .	—	—	59	04	—	—
		Wydatki.						
	1	Gotówka wydana do majątku zarodowego	28	36	28	36	—	—
	2	Rozmaite wydatki (koszta insercyjne) .	5	88	5	88	—	—
		Suma wydatków . .	34	24	34	24	—	—
	3	**Zapas** z końcem roku 1900 w gotówce	—	—	24	80	—	—
		Razem . .	—	—	59	04	—	—

Uwaga. W roku 1900 nie nadano nikomu z tej fundacyi stypendyum, albowiem nie zgłosił się żaden kandydat, któryby posiadał wymagane w akcie fundacyjnym warunki.

Ponowne ogłoszenie konkursu na jedno stypendyum nastąpi we wrześniu 1901.

Z wykazanego powyżej z końcem r. 1900 zapasu w gotówce 24 K. 80 g.
zatrzymano w majątku obrotowym kwotę . . . . . 15 „ 84 „
na pokrycie w roku 1901 kosztów insercyjnych ostatniego konkursu na stypendyum — resztę zaś w kwocie . . . . 8 K. 96 g.
sfruktyfikowano na rzecz majątku zakładowego.

L. W. 28.455/901.

LIII. Fundacya ś. p. Wiktora z Baworowa hr. Baworowskiego.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. K.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. g.
		Dochody.						
	1	Gotówka pobrana z majątku obrotowego	68	42	68	42	—	—
	2	Efekta zakupione . . 24.469 K. 22 g. od tego spieniężone . 22.181 „ 20 „						
		Rzeczywiste przykupno .	2.288	02	2.288	02	—	—
		Suma dochodów .	2.356	44	2.356	44	—	—
	3	Zapas z początkiem r. 1900 w efektach (w walucie austryackiej 1,201.249 zł. 54 ct, czyli), ...	—	—	2,402.499	08	—	—
		Razem . .	—	—	2,404.855	52	—	—
		Wydatki.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów . . 22.249 K. 62 g. od tego za spieniężone efekta . . . . . 22.181 „ 20 „						
		Czysty wydatek . .	68	42	68	42	—	—
	2	Eefekta wydane do winkulacyi . . . 23.000 K. od tego pobrane z winkulacyi . . . 23.000 „						
		Czysty wydatek .	—	—	—	—	—	—
		Suma wydatków . .	68	42	68	42	—	—
	3	Zapas z końcem roku 1900 w efektach	—	—	2,404.787	10	—	—
		Razem . .	—	—	2,404.855	52	—	—

LIII. Fundacya ś. p. Wiktora z Baworowa hr. Baworowskiego.

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1900.

	Szczegół	Ogół
Stan czynny: Zapas kasowy w efektach:		
1. 4% obligacye pożyczki miasta Lwowa .	116.600 K — g.	
2. 4% losy kredytowe c. k. uprzyw. austr. Zakładu dla handlu i przemysłu	800 „ — „	
3. 4% obligacye galic. pożyczki krajowej z roku 1893	111.300 „ — „	
4. 4% obligacye gal. funduszu propinacyjn.	649.400 „ — „	
5. 4% 41-letnie listy zast. gal. Towarzystwa kredytowego ziemskiego	836.000 „ „	
6. 4% (nieokresowe) listy zast. gal. Towarzystwa kredyt. ziemskiego	343.400 „ — „	
7. 4% 56-letnie listy zast. gal. Towarzystwa kredyt. ziemskiego	194.000 „ — „	
8. 4% listy zastawne Banku krajowego .	152.800 „ — „	
9. 4% książeczki wkładkowe Banku krajowego	402 „ 12 „	
10. 4% książeczka wkładkowa galic. Kasy oszczędności	84 „ 98 „	2,404.787 K. 10 g.
Suma stanu czynnego		2,404.787 K. 10 g.
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		2,404.787 K. 10 g.
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1899 w walucie anstryackiej 1,201.249 zł. 54 ct., czyli w walucie koronowej . . .		2,402.499 „ 08 „
okazuje się **przyrost** majątku o		2.288 K. 02 g.

Uwaga. Oprócz wyżej wykazanego majątku są jeszcze własnością fundacyi dobra położ... w powiecie tarnopolskim i trembowelskim, a mianowicie: Baworów z Zastawiem, Łuk... wielka, Myszkowice, Łoszniów z Zagórzem i Krowinką, tudzież grunta w Tarnopol... (7 morgów 910□ sążni), realność we Lwowie, zbiory naukowe i biblioteka.

Wartości jednak tego majątku nie podaje się, ponieważ nie został jeszcze zin... wentowany i oszacowany.

Oprócz papierów wartościowych znajdują się w przechowaniu tutejszej kasy na... stępujące kosztowności: 1) moneta złota włoska (20 lirów) wartości 18 K. 40 gr., 2) moneta złota belgijska (20 franków) 18 K. 40 gr., 3) moneta złota angielska (gwinea) wartości 25 K. i złoty zegarek anker o pojedynczej kopercie wartości 48 K...

LIII. Fundacya ś. p. Wiktora z Baworowa hr. Baworowskiego.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. K.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. g.
		Dochody.						
	1	Odsetki:						
		a) od efektów:						
		α) od 4% listów zastaw. Towarz. kredyt. ziemsk. 54.932 K.						
		β) od 4% listów Banku kraj. 5.900 „						
		γ) od 4% obligacyj gal. funduszu propinac. 26.176 „						
		δ) od 4% obligacyj pożyczki z r. 1893 4.452 „						
		ε) od 4% obligagyj poż. miasta Lwowa 4.616 „						
		η) od 4% książ. wkładk. Banku kraj. 68 „ 42 g. 96.144 K. 42 g.						
		b) z chwilowej lokacyi kapitałów . 43 „ 20 „						
		Razem . 96.187 K. 62 g.						
		od tego odsetki bierne 416 „ 95 „						
		Czysty dochód .	95.770	67	95.770	67	—	—
		Do przeniesienia . . .	95.770	67	95.770	67	—	—

LIII. Fundacya ś. p. Wiktora z Baworowa hr. Baworowskiego.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K.	g.	Uiszczenie K.	g.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. K.	g.
		Z przeniesienia . .	95.770	67	95.770	67	—	—
	2	Czynsze dzierżawne:						
		a) z dóbr:						
		α) należytość zaległa . 24.274 K. 26 g.						
		β) należytość bieżąca . 120.673 „ 11 „						
		Razem . . 144.947 K. 37 g.						
		od tego zwroty . . 1.000 „ 98 „	143.946	39	121.993	76	21.952	63
		b) z młynów:						
		α) należytość zaległa . 1.668 K. 80 g.						
		β) należytość bieżąca . 14.042 „ 98 „						
		Razem . 15.711 K 78 g.						
		od tego zwroty . . 3.836 „ 24 „	11.875	54	9.975	74	1.899	80
		c) z karczem:						
		α) należytość zaległa . 108 K. — g.						
		β) należytość bieżąca . 668 „ 70 „	776	70	614	70	162	—
		d) z gruntów	3.186	40	936	40	2.250	—
		e) z ogrodów	70	—	70	—	—	—
		Suma pozycyi 2. .	159.855	03	133.590	60	26.264	43
		Do przeniesienia . .	255.625	70	229.361	27	26.264	43

LIII. Fundacya ś. p. Wiktora z Baworowa hr. Baworowskiego.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. K.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. g.
		Z przeniesienia . .	255.625	70	229.361	27	26.264	43
	3	Dochody z lasów:						
		a) należytość zaległa . 16 K. — g.						
		b) należytość bieżąca . 34.159 „ 58 „	34.175	58	34.159	58	16	—
	4	Chwilowa lokacya kapitałów na 3% rachunku bieżącym w Banku krajowym:						
		α) z r. 1899 . . . 43 K. — g.						
		β) z r. 1900 . . . 1.470 „ 80 „	1.513	80	1.470	40	43	40
	5	Zaliczki:						
		a) w gotówce:						
		α) z roku 1899 . . 23.726 K. 60 g.						
		β) z roku 1900 . . 80.906 „ 85 „	104.633	45	69.149	36	35.484	09
		b) w efektach przechowanych w kasie miejscowego zarządu:						
		α) z roku 1899 . . 19.800 K.						
		β) z roku 1900 . . 15.700 „	35.500	—	19.800	—	15.700	—
		Suma pozycyi 5. .	140.133	45	88.949	36	51.184	09
	6	Rozmaite:						
		a) należytość zaległa . 3.737 K. 76 g.						
		β) należytość bieżąca . 12.761 „ 16 „						
		Razem . 16.498 K. 92 g.						
		od tego zwroty . . 54 „ 97 „						
		Czysty wydatek . .	16.443	95	5.955	77	10.488	18
	7	Depozyta:						
		a) gotówką . . 28.186 K. 78 g.						
		b) efektami . . 5.200 „ — „	33.386	78	33.386	78	—	—
		Suma dochodów .	481.279	26	393.283	16	87.996	10
	8	Zapas z początkiem r. 1900 w gotówce	—	—	50	88	—	—
		Razem . .	—	—	393.334	04	—	—

LIII. Fundacya ś. p. Wiktora z Baworowa hr. Baworowskiego.

Rubryka	Pozycya	B) **Majątek obrotowy**	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. K.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. g.
		W y d a t k i.						
		I. Dobra ziemskie.						
	1	Płace i zasługi:						
		a) kurator	16.000	—	16.000	—	—	—
		b) syndyk	6.000	—	6.000	—	—	—
		c) zarządca	3.600	—	3.600	—	—	—
		d) kasyer	2.000	—	2.000	—	—	—
		e) nadleśniczy	2.330	—	2.330	—	—	—
		f) adjunkt	840	—	840	—	—	—
		g) leśniczy	1.200	—	1.200	—	—	—
		h) inne płace i zasługi . . .	7.013	26	7.013	26	—	—
		Suma pozycyi 1. . .	38.983	26	38.983	26	—	—
	2	Pensye emerytalne i gracye . . .	3.343	—	3.343	—	—	—
	3	Najem robocizny:						
		a) w lasach . . 5.794 K. 31 g.						
		od tego zwrot . . 740 „ — „	5.054	31	5.054	31	—	—
		b) przy młynach	622	50	622	50	—	—
		Suma pozycyi 3. . .	5.676	81	5.676	81	—	—
	4	Dokupno karmy (utrzymanie koni) .	1.297	61	1.297	61	—	—
	5	Konserwacye i adaptacye budynków:						
		a) nowe budowle . . 145.150 K. 99 g						
		od tego zwroty . . 533 „ 76 „	144.617	23	144.617	23	—	—
		b) zwykłe konserwacye	1.441	90	1.441	90	—	—
		Suma pozycyi 5. . .	146.059	13	146.059	13	—	—
		Do przeniesienia . .	195.359	81	195.359	81	—	—

LIII. Fundacya ś. p. Wiktora z Baworowa hr. Baworowskiego.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K.	g.	Uiszczenie K.	g.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. K.	g.
		Z przeniesienia . .	195.359	81	195.359	81	—	—
	6	Utrzymanie i naprawa sprzętów . .	2	—	2	—	—	—
	7	Koszta kancelaryjne: należytość bieżąca . 1.309 K. 83 g. od tego zwroty . . 99 „ 63 „ Czysty wydatek . .	1.210	20	1.210	20	—	—
	8	Asekuracya budynków . 5.020 K. 89 g. od tego zwroty . . 3.253 „ 63 „ Czysty wydatek . .	1.767	26	1.767	26	—	—
	9	Podatki, daniny i opłaty . 30 764 K. 77 g. od tego zwroty . 43 „ 20 Czysty wydatek .	30.721	57	30.721	57		—
	10	Spłata kapitałów i odsetków dłużnych: . a) należytość zaległa . 5.803 K. 20 g. b) należytość bieżąca . 158 „ 58 „	5.961	78	1.890	50	4.071	28
	11	Chwilowa lokacya kapitałów . . .	1.470	80	1.470	80	—	—
	12	Zaliczki: a) w gotówce . . . . . b) w efektach przechowanych w kasie miejscowego zarządu	80.906	85	80.906	85	—	—
			15.700	—	15.700	—	—	—
		Suma pozycyi 12. . .	96.606	85	96.606	85	—	—
	13	Rozmaite: a) spłata dawnych pretensyi . . b) koszta podróży i dyety 5.137 K. 60 g. od tego zwrot . . 38 „ 70 „ c) odsetki zapłacone funduszowi krajowemu od pobranej zaliczki . . d) spisywanie inwentarza . . e) różne inne	20.799	32	20.799	32	—	—
			5.098	90	5.098	90	—	—
			438	20	438	20	—	—
			2.005	70	2.005	70	—	—
			8.925	57	8.925	57	—	—
		Suma pozycyi 13. . .	37.267	69	37.267	69	—	—
	14	Gotówka przeniesiona do majątku zarodowego	68	42	68	42	—	—
		Suma wydatków działu I.	370.436	38	366.365	10	4.071	28

LIII. Fundacya ś. p. Wiktora z Baworowa hr. Baworowskiego.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K.	g.	Uiszczenie K.	g.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. K.	g.
		II. Realność we Lwowie.						
	1	Płace:						
		a) bibliotekarz	1.800	—	1.800	—	—	—
		b) administrator zarazem kustosz biblioteki	1.200	—	1.200	—	—	—
		c) pomocnicy bibliotekarza . . .	1.200	—	1.200	—	—	—
		d) dozorca domu	720	—	720	—	—	—
		Suma . .	4.920	—	4.920	—	—	—
	2	Konserwacya budynku . 9.380 K. 40 g.						
		od tego zwroty . . 300 „ — „						
		Czysty wydatek .	9.080	40	9.080	40	—	—
	3	Rozmaite	1.370	—	1.370	—	—	—
		Suma wydatków działu II. .	15.370	40	15.370	40	—	—
		III. Depozyta.						
		a) w gotówce:						
		α) należytość zaległa . 1.953 K. — g.						
		β) należytość bieżąca . 28.186 „ 78 „	30.139	78	—	—	30.139	78
		b) w efektach:						
		α) należytość zaległa . 19.800 K. — g.						
		β) należytość bieżąca . 5.200 „ — „	25.000	—	7.300	—	17.700	—
		Suma wydatków działu III. . .	55.139	78	7.300	—	47.839	78
		Suma wszystkich wydatków .	440.946	56	389.035	50	51.910	06
		Zapas z końcem roku 1900:						
		a) w gotówce . . . 2.298 K. 54 g.						
		b) w efektach . . . 2.000 „ — „	—	—	4.298	54	—	—
		Razem . .	—	—	393.334	04	—	—

LIII. Fundacya ś. p. Wiktora z Baworowa hr. Baworowskiego.

Stan majątku obrotowego z końcem roku 1900.

	Szczegół.	Ogół.
Stan czynny. 1. Zapas kasowy: *a*) w gotówce		2.298 K. 54 g.
b) w efektach (książeczka wkładkowa miejskiej kasy oszczędności w Tarnopolu)		2.000 „ — „
2. Należytości czynne:		
a) Fedorowicz Leon, dzierżawca Baworowa: *a*) reszta raty płatn. ¼ 1896	3.000 K. — g.	
β) reszta czynszu za rok 1900 z odsetkami . . .	8.902 „ 87 „	11.902 K 87 g.
b) Ostrowski Włodzimierz, dzierżawca Myszkowic: *a*) reszta czynszu dzierż. za r. 1900 . . .	2.774 K. 74 g.	
β) 4% odsetki zwłoki za II. półrocze 1900.	72 „ — „	
γ) reszta raty płatn. ¼ 1896 .	3.900 „ — „	
δ) odsetki zwłoki . . .	255 „ 02 „	
ε) dopłata do asekuracyi . .	377 „ 75 „	
ζ) 2% dodatków do nowych budowli	1.955 „ 54 „	9.335 K. 05 g.
c) Morawski Alojzy, dzierżawca Łuki wielkiej: *a*) reszta raty półr. płatnej ¼ 1896		3.048 K. — g.
d) Terlecki Jan, dzierżawca młyna w Łoszniowie: reszta czynszu za rok 1900		339 „ 80 „
e) Rosenman i Spka, dzierżawca młyna w Krowince		1.560 „ — „
f) Dankner Feiwel, dzierżawca młyna w Baworowie: *a*) dopłata do asekuracyi za lata ubiegłe . .	1.444 K. 41 g.	
Do przeniesienia . . .	1.444 K. 41 g.	26.185 K. 72 g. 4.298 K. 54 g.

LIII. Fundacya ś. p. Wiktora z Baworowa hr. Baworowskiego.

		Szczegół.	Ogół.
Z przeniesienia . . .	1·444 K. 41 g.	26 185 K. 72 g.	4.298 K. 54 g.
β) dopłata do asekuracyi za rok bieżący	606 „ 05 „		
γ) $^1/_{30}$ część kapitału wyłożonego na budowę magazynu przy młynie w Baworowie	525 „ 40 „		
δ) podatek dochod. za rok 1896 i 1897	2.479 „ 48 „		
ε) odsetki zwłoki . . .	589 „ 60 „	5.644 „ 94 „	
g) Cieński Bogusław, dzierżawca Łoszniowa: *α*) asekuracya .	23 K. 37 g.		
β) prestacya drogowa . . .	40 „ 80 „		
γ) 3% dodatków od nowych budowli	2.425 „ 38 „	2.489 K. 55 g.	
h) Zawistowski Franciszek, dzierżawca Krowinki: prestacya drogowa		20 „ 40 „	
i) Marko Dolny, dzierżawca gruntów, reszta czynszu		200 „ — „	
j) Trembowla za grunta		50 „ — „	
k) Gellesman za grunta		2.000 „ — „	
l) Ks. Łopatyński za 2 sągi drzewa . . .		16 „ — „	
ł) Dankner et Gellesman czynsz za karczmę .		162 „ — „	
m) na 3% rachunku bieżącym w Banku kraj. .		43 „ 40 „	
n) kuratorya zaliczki: *α*) na pokrycie złożonych kaucyj i wadyów		15.700 „ — „	
β) na pokrycie wydatków administracyjnych . .		35.484 „ 09 „	87.996 K. 10 g.
Suma stanu czynnego . . .			92.294 K. 64 g.
Stan bierny. Należytości bierne:			
a) pożyczka hipoteczna w Towarzystwie kred. ziemsk. . . .	4.071 K. 28 g.		
b) zwrot bonifikacyi gorzelnian.	1.953 „ — „		
c) kaucye i wadya przedsiębiorców budowlanych efektami . . .	15.700 „ — „		
d) kaucya Mendla Szalita:			
a) gotówką . .	28.186 „ 78 „		
b) efektami . .	2.000 „ — „		
Suma stanu biernego . . .			51.911 K. 06 g.
Czysty stan czynny			40.383 K. 58 g.

LW. 40.540/1901.

LIV. Fundacya Ludwiki z hr. Dunin Borkowskich Niezabitowskiej na rzecz „Domu pracy“ czyli Towarzystwa Miłosierdzia we Lwowie.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. K.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. g.
		Dochody.						
	1	Towarzystwo Miłosierdzia pod godłem „Opatrzności“ we Lwowie zwrot bezprocentowej pożyczki na budowę własnego domu (spłacalnej w 50-ciu rocznych ratach, począwszy od 1. stycznia 1897) w walucie austryackiej 11.562 zł., czyli	23.124	—	492	—	22.632	—
	2	Gotówka pobrana z majątku obrotowego	24	66	24	66	—	—
	3	Efekta zakupione . . 838 K. 26 g. od tego spieniężone . 285 „ 20 „ Rzeczywiste przykupno . .	553	06	553	06	—	—
		Suma dochodów .	23.701	72	1.069	72	22.632	—
	4	**Zapas** z początkiem roku 1900 w efektach (w walucie austryackiej 847 zł. 17 ct., czyli)	—	—	1.694	34	—	—
		Razem . .	—	—	2.764	06	—	—
		Wydatki.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów . . 801 K. 86 g. od tego pobrano za spieniężone efekta . 285 „ 20 „ Czysty wydatek .	516	66	516	66	—	—
	2	Efekta wydane do przemiany . . . . 94 K. 34 g. od tego pobrane z przemiany . . . 94 „ 34 „ Czysty wydatek . .	—	—	—	—	—	—
		Suma wydatków .	516	66	516	66	—	—
	3	**Zapas** z końcem roku 1900 w efektach .	—	—	2.247	40	—	—
		Razem . .	—	—	2.764	06	—	—

LIV. Fundacya Ludwiki z hr. Dunin Borkowskich Niezabitowskiej na rzecz „Domu pracy“ czyli Towarzystwa Miłosierdzia we Lwowie.

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1900.

	Szczegół.	Ogół
Stan czynny. I. Zapas kasowy w efektach:		
1. 4% listy zastawne Banku krajowego	2.200 K. — g.	
2. 4% książeczki wkładkowe Banku kraj.	47 „ 40 „	2.247 K. 40 g.
II. Należytość czynna: pożyczka Towarzystwa Miłosierdzia pod godłem „Opatrzności“ we Lwowie na budowę własnego domu		22.632 „ — „
Suma stanu czynnego . .		24.879 K. 40 g.
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		24.879 K. 40 g.
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1899 w walucie austryackiej 12.409 zł. 17 ct., czyli w walucie koronowej		24.818 „ 34 g.
okazuje się **przyrost** majątku o		61 K. 06 g.
a mianowicie przybyło w efektach	553 K. 06 g.	
ubyło w należytości czynnej . . .	492 „ — „	
przyrost jak powyżej . .	61 K. 06 g.	

Uwaga. Ukonstytuowanie fundacyi zostało odroczonem z powodu, że majątek zakładowy wypożyczono w roku 1896 Towarzystwu Miłosierdzia pod godłem „Opatrzności“ we Lwowie na budowę własnego domu.

Pożyczka wymieniona ma być spłaconą w 50 rocznych ratach, począwszy od 1 stycznia 1897 r. (L. W. 83.337/96), poczem dopiero nastąpi ukonstytuowanie fundacyi.

LIV. Fundacya Ludwiki z hr. Dunin Borkowskich Niezabitowskiej na rzecz „Domu pracy“ czyli Towarzystwa Miłosierdzia we Lwowie.

Rubryka	Pozycya	B) **Majątek obrotowy**	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. K.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. g.
		Dochody.						
	1	Odsetki od efektów:						
		a) 4% od listów zast. Banku krajowego . 88 K. — g.						
		b) 4% od książecz. wkład. Banku krajowego . 27 „ 36 „						
		Razem . 115 K. 36 g.						
		od tego odsetki bierne 2 „ 47 „						
		Czysty dochód . .	112	89	112	89	—	—
	2	Efekta zakupione	85	82	85	82	—	—
		Suma dochodów . .	198	71	198	71	—	—
	3	**Zapas** z początkiem roku 1900:						
		a) w gotówce w wal. austr. 41 zł. 56 ct., czyli) . 83 K. 12 g.						
		b) w efektach (w walucie austryackiej 19 zł. 37 ct. czyli) . . . . 38 „ 74 „	—	—	121	86	—	—
		Razem . .	—	—	320	57	—	—

LIV. Fundacya Ludwiki z hr. Dunin Borkowskich Niezabitowskiej na rzecz „Domu pracy“ czyli Towarzystwa Miłosierdzia we Lwowie.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. K.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. g.
		Wydatki.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów .	85	82	85	82	—	—
	2	Gotówka wydana do majątku zarodowego	24	66	24	66	—	—
		Suma wydatków .	110	48	110	48	—	—
	3	**Zapas** z końcem roku 1900:						
		a) w gótówce . . . 85 K. 53 g.						
		b) w efektach . . . 124 „ 56 „	—	—	210	09	—	—
		Razem . .	—	—	320	57	—	—

Uwaga, Wykazany powyżej zapas z końcem roku 1900 w gotówce 85 K. 53 g. ulokowano z początkiem roku 1901 na książeczce Banku krajowego w myśl postanowienia Wydziału krajowego (L. W. 7.970/98) jako kwotę pochodzącą z odsetek od efektów zakupywanych za raty wpływające na rzecz majątku zakładowego tej fundacyi tytułem zwrotu wypożyczanego kapitału.

LW. 28.851/1901.

LV. Fundacya Ludwiki z hr. Dunin Borkowskich Niezabitowskiej „na rzecz tanich kuchni ludowych we Lwowie“.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. K.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. g.
		Dochody.						
	1	Zapas z początkiem r. 1900 w efektach (w wal. austryackiej 10.528 zł. 15 ct. czyli)	—	—	21.056	30	—	—
		Razem . .	—	—	21.056	30	—	—
		Wydatki.						
	1	Zapas z końcem roku 1900 w efektach .	—	—	21.056	30	—	—
		Razem . .	—	—	21.056	30	—	—

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1900.

	Szczegół.	Ogół.
Stan czynny. Zapas kasowy w efektach:		
1. 4% listy zastawne Banku krajowego	20.900 K. — g.	
2. 4% książeczki wkładkowe Banku kraj.	156 „ 30 „	21 056 K. 30 g.
Suma stanu czynnego		21.056 K. 30 g.
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		21.056 K. 30 g.
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1899 w walucie austryackiej 10.528 złr. 15 ct., czyli w walucie koronowej . . .		21.056 „ 30 „
okazuje się stan majątku **niezmieniony**		— K. — g.

LV. Fundacya Ludwiki z hr. Dunin Borkowskich Niezabitowskiej „na rzecz tanich kuchni ludowych we Lwowie“.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. K.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. g.
		Dochody.						
	1	Odsetki od efektów: *a*) 4% od listów zast. Banku krajowego . 836 K. — g. *b*) 4% książeczek wkład. Banku krajowego . 7 „ 64 „	843	64	843	64	—	—
	2	Efekta zakupione	1.261	64	1.261	64	—	—
		Suma dochodów . .	2.105	28	2.105	28	—	—
	3	Zapas z początkiem roku 1900: *a*) w gotówce (w walucie austryackiej 209 zł. czyli) . . 418 K. — g. *b*) w efektach (w walucie austryackiej 209 zł. czyli) . . . . 418 „ — „	—	—	836	—	—	—
		Razem . .	—	—	2.941	28	—	—
		Wydatki.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów .	1.261	64	1.261	64	—	—
	2	Efekta wydane do wymiany . . . . 627 K. od tego pobrane z wymiany . . . . 627 „						
		Czysty wydatek .	—	—	—	—	—	—
		Suma wydatków . .	1.261	64	1.261	64	—	—
	3	Zapas z końcem roku 1900 w efektach	—	—	1.679	64	—	—
		Razem . .	—	—	2.941	28	—	—

Uwaga. Wykazany powyżej zapas z końcem roku 1900 w efektach (książeczka wkładkowa Banku krajowego) . . . . . 1.679 K. 64 h.
stanowi czysty dochód fundacyi z odsetek od efektów majątku zakładowego za lata 1899 i 1900, z którego wypłacono tytułem zasiłku z początkiem roku 1901 (L. W. 88.367/1900) dla pierwszej izraelickiej taniej kuchni ludowej kwotę . . . . . 300 K. — h.
reszta w sumie . . . . . 1.379 K. 64 h.
posłuży również w roku 1901 na zasiłki dla tanich kuchni ludowych we Lwowie.

L. W. 30.550/901.

LVI. Fundusz „na zakupno książek do czytania dla uczniów niższych naukowych zakładów przemysłowych w kraju“.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. K.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. g.
		Dochody.						
	1	**Zapas** z początkiem roku 1900 w efektach (w walucie austryackiej 1.252 zł. 28 ct., czyli)	—	—	2.504	56	—	—
		Razem . .	—	—	2.504	56	—	—
		Wydatki.						
	1	**Zapas** z końcem roku 1900 w efektach .	—	—	2.504	56	—	—
		Razem . .	—	—	2.504	56	—	—

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1900.

		Szczegół.	Ogół.
Stan czynny.	Zapas kasowy w efektach:		
leczniego	1. 4% listy zastawne galic. Banku hipo-	2.400 K. — g.	
	2. 4% książeczki wkładkowe Banku kraj.	104 „ 56 „	2.504 K. 56 g.
	Suma stanu czynnego		2.504 K. 56 g.
Stan bierny			— „ — „
	Czysty stan czynny		2.504 K. 56 g.
W porównaniu z takim stanem z końcem roku 1899 w walucie austryackiej 1.252 złr. 28 ct. czyli w walucie koronowej			2.504 „ 56 „
okazuje się stan majątku **niezmieniony**			— K. — g.

LVI. Fundusz „na zakupno książek do czytania dla uczniów niższych naukowych zakładów przemysłowych w kraju“.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. K.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. g.
		Dochody.						
	1	Odsetki od 4% listów zastawnych galic. Banku hipotecznego	96	—	96	—	—	—
		Suma dochodów .	96	—	96	—	—	—
	2	Zapas z początkiem r. 1900 w gotówce (w walucie austryackiej 48 zł, czyli) .	—	—	96	—	—	—
		Razem . .	—	—	192	—	—	—
		Wydatki.						
	1	Gotówka wydana na zakupno książek do czytania dla uczniów niższych naukowych zakładów przemysłowych . .	96	—	96	—	—	—
		Suma wydatków . .	96	—	96	—	—	—
	2	Zapas z końcem roku 1900 w gotówce .	—	—	96	—	—	—
		Razem . .	—	—	192	—	—	—

Uwaga. Wykazany powyżej zapas z końcem roku 1900 w gotówce 96 K. służyć będzie w roku 1901 na zakupno książek do czytania dla uczniów niższych naukowych zakładów przemysłowych w kraju.

L. W. 30.551/1901.

LVII. Fundacya Tytusa Kielanowskiego „dla gminy Kędzierzawce“.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. K.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. g.
		Dochody.						
	1	**Zapas** z początkiem roku 1900 w efektach w walucie austryackiej 10.000 zł. czyli)	—	—	20.000	—	—	—
		Razem . .	—	—	20.000	—	—	—
		Wydatki.						
	1	Zapas z końcem roku 1900 w efektach	—	—	20.000	—	—	—
		Razem . .	—	—	20.000	—	—	—

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1900.

	Szczegół	Ogół
Stan czynny. Zapas kasowy w efektach:		
1. 4% listy zastawne galic. Towarzystwa kredytowego ziemskiego		20.000 K. — g.
Suma stanu czynnego . . .		20.000 „ — g.
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		20.000 K. — g.
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1899 w walucie austryackiej 10.000 zł., czyli w walucie koronowej . . .		20.000 „ — „
okazuje się stan majątku **niezmieniony**		— K. — g

Uwaga. Fundacya ta posiada realność położoną w gminie Kędzierżawce objętą wykazem hipotecznym l. 240 gminy katastralnej Kędzierżawce (LW. 58.602/95) która nie jest oszacowaną, zatem wartości jej nie wykazano w stanie majątku z końcem roku 1900.

LVII. Fundacya Tytusa Kielanowskiego „dla gminy Kędzierzawce“.

Rubryka	Pozycya	B) **Majątek obrotowy**	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1900 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1900 g.
		Dochody.						
	1	Odsetki od 4% listów zastawnych galic. Towarzystwa kredytowego ziemskiego . 800 K. od tego podatek rentowy . . . . 12 „						
		Czysty dochód .	788	—	788	—	—	—
		Suma dochodów .	788	—	788	—	—	—
	2	Zapas kasowy z początkiem r. 1900 w gotówce (w walucie austryackiej 194 zł. 95 ct. czyli)	—	—	389	90		
		Razem . .	—	—	1.177	90	—	—
		Wydatki.						
	1	Dotacya na utrzymanie S. S. Służebniczek i ochronki w Kędzierżawcach .	788	—	788	—	—	—
		Suma wydatków . .	788	—	788	—	—	—
	2	Zapas z końcem roku 1900 w gotówce .	—	—	389	90	—	—
		Razem . .	—	—	1.177	90	—	—

Uwaga. Wykazany powyżej zapas z końcem roku 1900 w gotówce 389 K. 90 g. służy na pokrycie rat kwartalnych dotacyi na utrzymanie SS. Służebniczek i ochronki w Kędzierzawcach, płatnych dnia 1. stycznia i 1. kwietnia 1901 roku z góry (LW. 77.292/901) albowiem odsetki od efektów majątku zakładowego, pokrywać mające wydatki z tytułu wyżej wymienionego, wpłyną w ratach półrocznych z dołu dnia 30. czerwca i 31. grudnia 1901 roku.

LW. 30.557/1901.

LVIII. Fundacya Tytusa Kielanowskiego „dla gminy Żuratyn“.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. K.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. g.
		Dochody.						
	1	Zapas z początkiem r. 1900 w efektach w walucie austryackiej 10.000 zł. czyli, ...	—	—	20.000	—	—	—
		Razem . .	—	—	20.000	—	—	—
		Wydatki.						
	1	Zapas z końcem roku 1900 w efektach .	—	—	20.000	—	—	—
		Razem . .	—	—	20.000	—	—	—

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1900.

	Szczegół.	Ogół.
Stan czynny. Zapas kasowy w efektach :		
4% listy zastawne galic. Towarzystwa kredytowego ziemskiego		20.000 K. — g.
Suma stanu czynnego		20.000 K. — g.
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		20.000 K. — g.
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1899 w walucie austryackiej 10.000 zł., czyli w walucie koronowej		20.000 „ — „
okazuje się stan majątku **niezmieniony**		— K. — g.

Uwaga. Fundacya ta posiada realność położoną w gminie Żuratyn objętą wykazem hipotecznym l. 199 gminy katastralnej Żuratyn (LW. 58.602/95) która nie jest oszacowaną, zatem wartości jej nie wykazano w stanie majątku z końcem roku 1900.

LVIII. Fundacya Tytusa Kielanowskiego „dla gminy Żuratyn“.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1900 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1900 g.
		Dochody.						
	1	Odsetki od 4% listów zastawnych galicyjskiego Towarzystwa kredytow. ziemskiego . . . 800 K. od tego podatek rentowy . . . . 12 „						
		Czysty dochód . .	788	—	788	—	—	—
		Suma dochodów . .	788	—	788	—	—	—
	2	**Zapas** z początkiem r. 1900 w gotówce (w walucie austryackiej 194 zł. 95 ct., czyli)	—	—	389	90	—	—
		Razem . .	—	—	1.177	90	—	—
		Wydatki.						
	1	Dotacya na utrzymanie S. S. Służebniczek i ochronki w Żuratynie . . .	788	—	788	—	—	—
		Suma wydatków . .	788	—	788	—	—	—
	2	**Zapas** z końcem roku 1900 w gotówce .	—	—	389	90	—	—
		Razem . .	—	—	1.177	90	—	—

Uwaga. Wykazany powyżej zapas z końcem roku 1900 w gotówce 389 K. 90 g. służy na pokrycie rat kwartalnych dotacyi na utrzymanie SS. Służebniczek i ochronki w Żuratynie, płatnych dnia 1. stycznia i 1. kwietnia 1901 roku z góry (LW. 77.292/900), albowiem odsetki od efektów majątku zakładowego pokrywać mające wydatki z tytułu wyżej wymienionego, wpłyną w ratach półrocznych z dołu dnia 30. czerwca i 31. grudnia 1901 roku.

LW. 30.558/1901.

LIX. Fundacya ś. p. Tytusa Kielanowskiego, dla nieuleczalnych chorych chrześcian we Lwowie.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. K.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. g.
		Dochody.						
	1	Gotówka za pobrane odsetki . . . . 18 K. 05 g. od tego gotówka wydana na zakupno efektów . . . . . 18 „ 05 „ Czysty dochód. .	—	—	—	—	—	—
	2	Efekta zakupione . . 18 K. 05 g. od tego spieniężone efekta . . . -- „ — „ Rzeczywiste przykupno . .	18	05	18	05	—	—
		Suma dochodów . .	18	05	18	05	—	—
	3	**Zapas** z początkiem r. 1900 w efektach.		—	122.714	50	—	—
		Razem . .	—	—	122.732	55	—	—
		Wydatki.						
	1	**Zapas** z końcem roku 1900 w efektach .	—	—	122.732	55	—	—
		Razem . .	—	—	122.732	55	—	—

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1900.

Stan czynny. Zapas kasowy w efektach:

1. 4% listy zastawne galic. Towarzystwa kredytowego ziemskiego . . . . . 120.600 K. — g
2. 4% listy zastawne Banku krajowego . . 2.100 „ — „
3. 4% książeczki wkładkowe Banku kraj. 32 „ 55 „

Suma stanu czynnego . . . . . 122.732 K. 55 g.

Stan bierny . . . . . — „ — „

Czysty stan czynny . . . . . 122.732 K. 55 g.

W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1899 w walucie austryackiej 61.357 złr. 25 ct., czyli w walucie kozonowej . . 122.714 „ 50 „

okazuje się **przyrost** majątku o . . . . . 18 K 05 g

LIX. Fundacya ś. p. Tytusa Kielanowskiego, dla nieuleczalnych chorych chrześcian we Lwowie.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. K.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. g.
		Dochody.						
	1	Odsetki od efektów:						
		a) 4% od listów zastawnych galicyjskiego Towarzystwa kredytow. ziemskiego 4.824 K. — g. od tego podatek rentowy 72 „ 36 „ 4.751 K. 64 g.						
		b) 4% od listów zastaw. galicyjs. Banku krajow. 84 „ — „	4.835	64	4.835	64	—	—
		Suma dochodów . .	4.835	64	4.835	64	—	—
		Wydatki.						
	1	Gotówka wydana Zakładowi św. Józefa dla nieuleczalnych na cele fundacyjne jako odsetki za rok 1900 . . .	4.835	64	4.835	64	—	—
		Suma wydatków . .	4.835	64	4.835	64	—	—

LW. 24.852/901.

LX. Fundacya imienia Wacława Tyzenhauza.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. K.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. g.
		Dochody.						
	1	Gotówka pobrana z majątku obrotowego	68	90	68	90	—	—
	2	Efekta zakupione . . 216 K. 90 g. od tego spieniężone . 132 „ 40 „						
		Rzeczywiste przykupno . .	84	50	84	50	—	—
		Suma dochodów .	153	40	153	40	—	—
	3	Zapas z początkiem roku 1900 w efektach w walucie austryackiej 3.242 zł. 06 ct., czyli	—	—	6.484	12	—	—
		Razem . .	—	—	6.637	52	—	—
		Wydatki.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów . . 201 K. 30 g. od tego pobrana za spieniężone efekta . 132 „ 40 „						
		Czysty wydatek . .	68	90	68	90	—	—
		Suma wydatków .	68	90	68	90	—	—
	2	Zapas z końcem roku 1900 w efektach .	—	—	6.568	62	—	—
		Razem . .	—	—	6.637	52	—	—

LX. Fundacya imienia Wacława Tyzenhauza.

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1900.

	Szczegół.	Ogół.
Stan czynny. Zapas kasowy: w efektach:		
1. 4% listy zastawne Banku krajowego .	6.500 K. — g.	
2. 4% książeczki wkładkowe Banku kraj.	68 „ 62 „	6.568 K. 62 g.
Suma stanu czynnego		6.568 K. 62 g.
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		6.568 K. 62 g.
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1899 w walucie austryackiej 3.242 złr. 06 ct. czyli w walucie koronowej . . .		6.484 „ 12 „
okazuje się **przyrost** majątku o		84 K. 50 g.

LX. Fundacya imienia Wacława Tyzenhauza.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. K.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. g.
		Dochody.						
	1	Odsetki od efektów:						
		a) 4% od listów zastawnych Banku krajowego . . . 256 K. — g.						
		b) 4% od książ. wkładk. Banku krajowego . 16 „ 90 „						
		Razem . 272 K. 90 g.						
		od tego odsetki bierne 1 „ — „						
		Czysty dochód .	271	90	271	90	—	—
		Suma dochodów .	271	90	271	90	—	—
	2	**Zapas** z początkiem r. 1900 w gotówce (w walucie austryackiej 26 zł. czyli) .	—	—	52	—	—	—
		Razem . .	—	—	323	90	—	—
		Wydatki.						
	1	Dożywotne wsparcie dla jednej byłej wychowanki galicyjskiego zakładu ciemnych we Lwowie rocznie . . .	200	—	200	—	—	—
	2	Gotówka wydana do majątku zarodowego	68	90	68	90	—	—
		Suma wydatków .	268	90	268	90	—	—
	3	**Zapas** z końcem roku 1900 w gotówce .	—	—	55	—	—	—
		Razem . .	—	—	323	90	—	—

Uwaga. Wykazany powyżej zapas z końcem roku 1900 w gotówce 55 K. przeniesiono z początkiem roku 1901, w myśl aktu fundacyjnego, do majątku zarodowego i na rzecz tegoż majątku sfruktyfikowano.

LW. 30.556/901.

LXI. Fundacya ks. Karoliny z ks. Ponińskich Lubomirskiej „na utrzymanie i wychowanie 12 sierót w zakładzie św. Heleny we Lwowie“.

Rubryka	Pozycya	Majątek zarodowy		Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. K.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. g.
		Dochody.							
	1	Odsetki od efektów:							
		a) 4% od listów zastaw. gal. Banku hipoteczn.	675 K. — g.						
		b) 4½% od listów zastawnych Banku kraj. .	40 „ — „						
		c) 4% od listów zastaw. Banku krajowego .	80 „ — „						
		d) 4% od obligacyj galic. funduszu propinacyjn.	744 „ — „						
		e) 4% od książ. wkładkowych Banku krajow.	13 „ 42 „						
		Razem .	1.552 K. 42 g.						
		od tego odsetki bierne	— „ 06 „						
		Czysty dochód . .		1.552	36	1.552	36	—	—
	2	Efekta zakupione . .	228 K. 02 g.						
		od tego spieniężone .	201 „ 56 „						
		Rzeczywiste przykupno . .		26	46	26	46	—	—
		Suma dochodów . .		1.578	82	1.578	82	—	—
	3	**Zapas** z początkiem roku 1900 w efektach (w walucie austryackiej 18.352 zł. 68 ct. czyli)		—	—	36.705	36	—	—
		Razem . .		—	—	38.284	18	—	—

LXI. Fundacya ks. Karoliny z ks. Ponińskich Lubomirskiej „na utrzymanie i wychowanie 12 sierót w zakładzie św. Heleny we Lwowie“.

Rubryka	Pozycya	Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. K.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. g.
		Wydatki.						
	1	Przełożona zakładu św. Heleny we Lwowie tytułem przypadających temuż zakładowi odsetek od kapitału zakładowego fundacyi za rok 1900 w gotówce	1.539	—	1.539	—	—	—
	2	Gotówka wydana na zakupno efektów . . 213 K. 42 g. od tego pobrana za spieniężone efekta . 201 „ 56 „						
		Czysty wydatek . .	11	86	11	86	—	—
	3	Rozmaite wydatki (porto pocztowe) .	1	50	1	50	—	—
		Suma wydatków . .	1.552	36	1.552	36	—	—
	4	**Zapas** z końcem roku 1900 w efektach .	—	—	36.731	82	—	—
		Razem . .	—	—	38.284	18	—	—

LXI. Fundacya ks. Karoliny z ks. Ponińskich Lubomirskiej „na utrzymanie i wychowanie 12 sierót w zakładzie św. Heleny we Lwowie“.

Stan majątku z końcem roku 1900.

	Szczegół.	Ogół.
Stan czynny. Zapas kasowy w efektach:		
1. 4% ½ listy zastawne galicyjskiego Banku hipotecznego	15.000 K. — g.	
2. 4% listy zastawne galicyjskiego Banku hipotecznego	1.000 „ — „	
3. 4% listy zastawne Banku krajowego .	2.200 „ — „	
4. 4% obligacye galic. funduszu propinacyjnego	18.400 „ — „	
5. 4% książeczki wkładkowe Banku krajowego	131 „ 82 „	36.731 K. 82 g.
Suma stanu czynnego		36.731 K. 82 g.
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		36.731 K. 82 g.
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1899 w walucie astryackiej 18.352 zł. 68 ct., czyli w walucie koronowej		36.705 „ 36 „
okazuje się **przyrost** majątku o		26 K. 46 g.

Uwaga. Zanim będące w toku ukonstytuowanie tej fundacyi nastąpi, asygnuje Wydział krajowy czysty dochód z odsetek od efektów majątku zakładowego w ratach półrocznych na utrzymanie i wychowanie 12 sierót w zakładzie św. Heleny we Lwowie na ręce przełożonej tego zakładu.

LW. 30.555/901.

LXII. Fundacya Maryi Gewürtzowej na „rzecz ubogich izraelitów miasta Dębicy“.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. K.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. g.
		Dochody.						
	1	Zapas z początkiem roku 1900 w efektach (w wal. austryackiej 1.297 zł. 75 ct., czyli)	—	—	2.595	50	—	—
		Razem . .	—	—	2.595	50	—	—
		Wydatki.						
	1	Zapas z końcem roku 1900 w efektach .	—	—	2.595	50	—	—
		Razem . .	—	—	2.595	50	—	—

Stan majątku zarodowego z końce roku 1900.

	Szczegół.	Ogół
Stan czynny. Zapas kasowy w efektach:		
1. 5% obligacye jednolitego długu państwa (renta papierowa)	2.200 K. — g.	
2. 4% listy zastawne galicyjskiego Banku hipotecznego	200 „ — „	
3. 4% książeczki wkładkowe Banku kraj.	195 „ 50 „	2.595 K. 50 g
Suma stanu czynnego		2.595 K. 50 g.
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		2.595 K. 50 g.
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1899 w walucie austryackiej 1.297 zł. 75 ct. czyli w walucie koronowej . . .		2.595 „ 50 g.
okazuje się stan majątku **niezmieniony**		— K. — g.

LXII. Fundacya Maryi Gewürtzowej „na rzecz ubogich izraelitów miasta Dębicy“.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1900 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1900 g.
		Dochody.						
	1	Odsetki od efektów:						
		a) 5% od obligacyj jednolitego długu państwa po potrąceniu 16% podatku dochodowego) . . 92 K. 40 g.						
		b) 4% od listów zastawnych Banku krajowego 8 „ — „	100	40	100	40	—	—
		Suma dochodów . .	100	40	100	40	—	—
	2	**Zapas** z początkiem r. 1900 w gotówce (w wal. austryackiej 50 zł. 40 ct., czyli)	—	—	100	80	—	—
		Razem . .	—	—	201	20	—	—
		Wydatki.						
	1	Horowitz Samuel rabin w Dębicy, zaliczka do wyrachowania na cele fundacyi w gotówce	100	—	100	—	—	—
		Suma wydatków . .	100	—	100	—	—	—
	2	**Zapas** z końcem roku 1900 w gotówce .	—	—	101	20	—	—
		Razem . .	—	—	201	20	—	—

Uwaga. Wykazany powyżej zapas z końcem roku 1900 w gotówce 101 K. 20 g. służyć będzie w roku 1901 na zrealizowanie celów wskazanych aktem fundacyjnym.

LW. 30.552/901.

LXIII. Fundacya ks. Jana Szaflarskiego i Franciszki Ksawery Czajkowskiej dla Czarnego Dunajca.

Rubryka	Pozycya	Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. K.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. g.
		Dochody.						
	1	Odsetki od 4% listów zastawnych Banku krajowego	40	—	40	—	=	—
	2	Efekta zakupione	40	—	40	—	—	—
		Suma dochodów . .	80	—	80	—	—	—
	3	**Zapas** z początkiem roku 1900 w efektach (w wal. austryackiej 566 zł. 47 ct., czyli	—	—	1.132	94	—	—
		Razem . .	—	—	1.212	94	—	—
		Wydatki.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów .	40	—	40	—	—	—
		Suma wydatków . .	40	—	40	—	—	—
	2	**Zapas** z końcem roku 1900 w efektach	—	—	1.172	94	—	—
		Razem . .	—	—	1.212	94	—	—

LXIII. Fundacya ks. Jana Szaflarskiego i Franciszki Ksawery Czajkowskiej dla Czarnego Dunajca.

Stan majątku z końcem roku 1900.

	Szczegół.	Ogół
Stan czynny. Zapas kasowy w efektach:		
1. 4% listy zastawne Banku krajowego .	1.000 K. — g.	
2. 4% książeczki wkładkowe Banku kraj.	172 „ 94 „	1.172 K. 94 g.
Suma stanu czynnego		1.172 K. 94 g.
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		1.172 K. 94 g.
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1899 w walucie austryackiej 566 złr. 47 ct., czyli w walucie koronowej . . .		1.132 „ 94 „
okazuje się **przyrost** majątku o		40 K. — g.

Uwaga. Fundacya ta wejdzie w życie wedle życzenia fundatora wówczas, gdy złożony na jej utworzenie pierwotny kapitał dojdzie do wysokości sumy 256.000 zł., w wal. austryackiej czyli 512.000 koron.

Zanim to nastąpi fruktyfikuje się wszelkie dochody fundacyi, pochodzące z odsetek od ciektów majątku zakładowego w celu powiększenia tegoż majątku.

LW. 30.553/1901.

XXIV. Fundacya ks. Jana Szaflarskiego i Franciszki Ksawery Czajkowskiej dla Dębicy.

Rubryka	Pozycya	Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. K.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. g.
		Dochody.						
	1	Odsetki od 4% listów zastawnych Banku krajowego	40	—	40	—	—	—
	2	Efekta zakupione	40	—	40	—	—	—
		Suma dochodów . .	80	—	80	—	—	—
	3	**Zapas** z początkiem roku 1900 w efektach (w walucie austryackiej 566 zł. 69 ct., czyli)	—	—	1.133	38	—	—
		Razem . .	—	—	1.213	38	—	—
		Wydatki.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów .	40	—	40	—	—	—
		Suma wydatków .	40	—	40	—	—	—
	2	**Zapas** z końcem roku 1900 w efektach	—	—	1.173	38	—	—
		Razem . .	—	—	1.213	38	—	—

LXIV. Fundacya ks. Jana Szaflarskiego i Franciszki Ksawery Czajkowskiej dla Dębicy.

Stan majątku z końcem roku 1900.

	Szczegół.	Ogół.
Stan czynny. Zapas kasowy w efektach:		
1. 4% listy zastawne Banku krajowego .	1.000 K. — g.	
2. 4% książeczki wkładkowe Banku kraj.	173 „ 38 „	1.173 K. 38 g.
Suma stanu czynnego		1.173 K. 38 g.
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		1.173 K. 38 g.
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1899 w walucie austryackiej 566 złr. 69 ct., czyli w walucie koronowej		1.133 „ 68 „
okazuje się **przyrost** majątku o		40 K. — g.

Uwaga. Fundacya ta wejdzie w życie wedle życzenia fundatora wówczas, gdy złożony na jej utworzenie pierwotny kapitał dojdzie do wysokości sumy 256.000 zł. w wal. austryackiej. czyli, w wal. koronowej 512.000 K.

Zanim to nastąpi fruktyfikuje się wszelkie dochody fundacyi, pochodzące z odsetek od efektów majątku zakładowego w celu powiększenia tego majątku.

L. W. 30.554/901.

LXV. Fundacya ś. p. Róży z Rosnowskich hr. Lanckorońskiej

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. K.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. g.
		Dochody.						
	1	Reszta ceny kupna realności przy ulicy Trzeciego maja l. 11. . . .	80.000	—	—	—	80.000	—
	2	Gotówka pobrana z majątku obrotowego	168	50	168	50	—	—
	3	Efekty zakupione	168	50	168	50	—	—
		Suma dochodów . .	80.337	—	337	—	80.000	—
	4	**Zapas** z początkiem roku 1900 efektami (39.820 zł. 34 ct., czyli)	—	—	79.640	68	—	—
		Razem . .	—	—	79.977	68	—	—
		Wydatki.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów .	168	50	168	50	—	—
		Suma wydatków . .	168	50	168	50	—	—
	2	**Zapas** z końcem roku 1900 efektami .	—	—	79.809	18	—	—
		Razem . .	—	—	79.977	68	—	—

LXV. Fundacya ś. p. Róży z Rosnowskich hr. Lanckorońskiej.

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1900.

	Szczegół.	Ogół.
Stan czynny.		
1. Zapas kasowy w efektach:		
a) 4% książeczki Banku krajowego . .	63.116 K. 08 g.	
b) 4% „ galicyjskiej kasy oszczędności	16.693 „ 10 „	79.809 K. 18 g.
2. Należytości czynne:		
Reszta ceno kupna realności przy ulicy Trzeciego Maja l. 11.		80.000 „ — „
Suma stanu czynnego		159.809 K. 18 g.
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny.		159.809 K. 18 g.
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1899 w walucie austryackiej 79.820 złr 34 ct., czyli w walucie koronowej		159.640 „ 68 „
okazuje się **przyrost** majątku o		168 K. 50 g.

z lokacyi 5% zwrotów z zapomóg, udzielanych w roku 1900 artystom sceny polskiej we Lwowie (§. VIII. aktu fundacyjnego).

LXV. Fundacya ś. p. Róży z Rosnowskich hr. Lanckorońskiej.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. K.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. g.
		Dochody.						
	1	Odsetki od efektów:						
		a) 4% od książeczek gal. Kasy oszczędności . . . 671 K. 81 g.						
		b) 4% od książ. Banku krajowego . . . 2.531 „ 60 „	3.203	41	3.203	41	—	—
	2	5% od zapomóg udzielonych artystom (w myśl §. VIII. aktu fundacyjnego) :	168	50	168	50	—	—
		Suma dochodów . .	3.371	91	3.371	91	—	—
	3	Zapas z początkiem r. 1900 w gotówce (97 zł. 53 ct., czyli)	—	—	195	06	—	—
		Razem . .	—	—	3.566	97	—	—
		Wydatki.						
	1	Zapomogi udzielone artystom teatru polskiego we Lwowie	3.370	—	3.370	—	—	—
	2	Gotówka wydana do majątku zarodowego (z 5% potrąceń od wypłaconych zapomóg)	168	50	168	50	—	—
		Suma wydatków . .	3.538	50	3.538	50	—	—
	3	Zapas z końcem r. 1900 w gotówce .	—	—	28	47	—	—
		Razem . .	—	—	3.566	97	—	—

Uwaga. Zapas wykazany z końcem roku 1901 w gotówce 28 K. 47 g. użyty zostanie w ciągu roku 1901 łącznie z odsetkami bieżącymi na zapomogi.

LW. 4.640/1901.

LXVI. Fundacya Konstantego i Michaliny z Ruckich Pietruskich.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. K.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. g.
		Dochody.						
	1	Gotówka uzyskana ze sprzedaży parceli gruntowej w Hanowcach . . .	400	—	400	—	—	—
	2	Efekta zakupione	427	20	427	20	—	—
		Suma dochodów . .	827	20	827	20	—	—
	3	**Zapas** z początkiem roku 1900:	—	—	—	—	—	—
		Razem . .	—	—	827	20	—	—
		Wydatki.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów .	400	—	400	—	—	—
		Suma wydatków .	400	—	400	—	—	—
	2	**Zapas** z końcem roku 1900 w efektach .	—	—	427	20	—	—
		Razem . .	—	—	827	20	—	—

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1900.

	Szczegół.	Ogół.
Stan czynny. Zapas kasowy w efektach:		
1. 4% listy zastawne Banku krajowego .	400 K. — g.	
2. 4% książeczki wkładkowe Banku krajowego	27 „ 20 „	427 K. 20 g.
Suma stanu czynnego		427 K. 20 g.
Stan bierny.		— „ — „
Czysty stan czynny		427 K. 20 g.

LXVI. Fundacya Konstantego i Michaliny z Ruckich Pietruskich.

Rubryka / Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. K.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. g.
	Dochody.						
1	Odsetki od 4% listów zastawnych Banku krajowego . . . 8 K. — g. od tego odsetki bierne — „ 50 „						
	Czysty dochód . .	7	50	7	50	—	—
2	Nadwyżka dochodów z dóbr fundacyjnych złożona przez kuratora Stanisława Chojeckiego za rok 1899 i 1900 w gotówce	11.600	—	11.600	—	—	—
3	Efekta zakupione . . 11.200 K. od tego spieniężone . 526 „						
	Rzeczywiste przykupno . .	10.674	—	10.674	—	—	—
	Suma dochodów . .	22.281	50	22.281	50	—	—
4	**Zapas** z początkiem roku 1900 w gotówce (w walucie austryackiej 1.447 zł. 98 ct. czyli)	—	—	2.895	96	—	—
	Razem . .	—	—	25.177	46	—	—

LXVI. Fundacya Konstantego i Michaliny z Ruckich Pietruskich.

Rubryka	Pozycya	B) **Majątek obrotowy**	Należytość K.	g.	Uiszczenie K.	g.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. K.	g.
		W y d a t k i.						
	1	Zasiłki jednorazowe dla krewnych fundatorów	3.775	—	3.775	—	—	—
	2	Dyety i koszta podróży] . 78 K. 35 g. od tego zwroty . . 36 „ 12 „ Czysty wydatek . .	42	23	42	23	—	—
	3	Gotówka wydana na zakupno efektów . . 11.200 K. od tego za spieniężone efekta . . . 526 „ Czysty wydatek . .	10.674	—	10.674	—	—	—
	4	Rozmaite wydatki (stemple do kwitów, porto pocztowe)	3	71	3	71	—	—
		Suma wydatków . .	14.494	94	14.494	94	—	
	5	**Zapas** z końcem roku 1900:						
		a) w gotówce . . . 8 K. 52 g. *b*) w efektach . . . 10.674 „ — „	—	—	10.682	52	—	—
		Razem . .	—	—	25.177	46	—	—

Uwaga. Zeznany przez Wydział krajowy w roku 1900 akt fundacyjny zatwierdziło c. k. Namiestnictwo dnia 6. lutego 1901 do L. 9.512 zarazem wprowadzenie fundacyi w życie nastąpiło w roku 1901.

Na pokrycie potrzebnych jeszcze inwestycyj, posłuży wykazana z końcem roku 1900 zapasowa kwota 10.682 K. 52 g. wraz z złożoną przez kuratora z początkiem roku 1991 do kasy Wydziału krajowego. jako nadwyżką dochodów z dóbr fundacyjnych za rok 1900, sumą 8.178 K.

L. W. 31.078/901.

XVII. Fundacya posagowa imienia Eustachego Szumańskiego ku uczczeniu jubileuszu pięćdziesięcioletnich rządów Najjaśniejszego Pana.

Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. K.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. g.
	Dochody.						
1	**Zapas** z początkiem roku 1900 w efektach (w walucie austryackiej 60.000 zł. czyli)	—	—	120.000	—	—	—
	Razem	—	—	120.000	—	—	—
	Wydatki.						
1	**Zapas** z końcem roku 1900 w efektach	—	—	120.000	—	—	—
	Razem . .	—	—	120.000	—		—

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1900.

	Szczegół.	Ogół.
Stan czynny. Zapas kasowy w efektach:		
4% listy zastawne galic. Towarzystwa kredytowego ziemskiego		120.000 K. — g.
Suma stanu czynnego		120.000 K. — g.
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		120.000 K. 96 g.
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku w walucie austryackiej 60.000 zł. — ct. czyli, w walucie koronowej		120.000 „ — „
okazuje się stan majątku **niezmieniony**		— K. — g.

LXVII. Fundacya posagowa imienia Eustachego Szumańskiego ku uczczeniu jubileuszu pięćdziesięcioletnich rządów Najjaśniejszego Pana.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K.	g.	Uiszczenie K.	g.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. K.	g.
		Dochody.						
	1	Odsetki od 4% listów zastawnych galic. Towarzystwa kredytowego ziemskiego . 4.800 K. od tego podatek rentowy . . . . 72 „						
		Czysty dochód .	4.728	—	4.728	—	—	—
	2	Efekta zakupione	4.728	—	4.728	—	—	—
		Suma dochodów . .	9.456	—	9.456	—	—	—
	3	Zapas z początkiem roku 1900 w efektach (w walucie austryackiej 2.385 zł. 63 ct., czyli)	—	—	4.771	26	—	—
		Razem . .	—	—	14.227	26	—	—
		Wydatki.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów .	4.728	—	4.728	—	—	—
		Suma wydatków .	4.728	—	4.728	—	—	—
	2	Zapas z końcem roku 1900 w efektach .	—	—	9.499	26	—	—
		Razem . .	—	—	14.227	26	—	—

Uwaga. Aktywowanie fundacyi tej nastąpiło z początkiem roku 1901 a w celu nadania jednego posagu ogłoszono konkurs do LW. 1877/901.

Z wykazanego powyżej zapasu z końcem r. 1900 w kwocie 9.499 K. 26 g.
(książeczki wkładkowe Banku krajowego) kwotę 43 „ 26 „
zatrzymano na pokrycie kosztów ogłoszonego konkursu, — reszta
w sumie . . . . . 9.456 K. — g.
przedstawiające czysty dwuletni dochód fundacyi z odsetek od efektów majątku zakładowego za rok 1899 i 1900 posłuży na wypłatę (w myśl ogłoszonego konkursu) jednego posagu.

LW. 31.396/1901.

LXVIII. Fundacya imienia ś. p. Ignacego Łukasiewicza na nagrody dla wzorowych wójtów gmin wiejskich.

Rubryka	Pozycya	Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. K.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. g.
		Dochody.						
	1	Kapitał zakładowy złożony przez ś. p. Apolinarego Stokowskiego, skarbnika byłego komitetu fundacyi w efektach	7.712	92	7.712	92	—	—
		Suma dochodów . .	7.712	92	7.712	92	—	—
	2	Zapas z początkiem roku 1900:	—	—	—	—	—	—
		Razem . .	—	—	7.712	92	—	—
		Wydatki.						
	1	Zapas z końcem roku 1900 w efektach .	—	—	7.712	92	—	—
		Razem . .	—	—	7.712	92	—	—

Stan majątku z końcem roku 1900.

		Szczegół.	Ogół.
Stan czynny.	Zapas kasowy: w efektach:		
	4% książeczka wkładkowa lwowskiej filii Banku dla handlu i przemysłu . . .		7.712 K. 92 g.
	Suma stanu czynnego		7.712 K. 92 g.
Stan bierny	. . . . .		— „ — „
	Czysty stan czynny		7.712 K. 92 g.

Uwaga. Kapitał złożony z końcem grudnia 1900 w kasie Wydziału krajowego przez śp. Apolinarego Stokowskiego, skarbnika byłego komitetu obywatelskiego zawiązanego dla obmyślenia sposobu uczczenia zasług śp. Ignacego Łukasiewicza, stanowi część kapitału zakładowego uzbieranego staraniem tego komitetu.

W myśl uchwały finalnego posiedzenia wymienionego komitetu z dnia 10 listopada 1900 dochody zakładowego kapitału tej fundacyi mają służyć na nagrody dla wzorowych wójtów gmin wiejskich w Galicyi.

Po zapłaceniu należytości rządowej od majątku fundacyi, fundacya będzie mogła wejść w życie po jej ukonstytuowaniu.

LW. 31.397/1901.

LXIX. Depozyta gminne serwitutowe.

Rubryka	Pozycya	Dochody.	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. K.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. g.
I.	1	Kapitały odebrane w zarząd . . .	—	—	—	—	—	—
II.		Odsetki:						
	2	od 4% obligacyj pożyczki krajowej z roku 1893	6.918	—	6.918	—	—	—
	3	od 4½% listów zastawnych Banku krajowego	6.880	—	6.880	—	—	—
	4	od 4% listów zastawnych Banku krajowego.	13.064	86	13.064	86	—	—
III.		Efekty zakupione:						
	5	4% obligacye pożyczki krajowej z r. 1893, ...	13.900	—	13.900	—	—	—
	6	4% listy zastawne Banku krajowego	42.600	—	42.600	—	—	—
	7	4% książeczki Banku krajowego .	141	82	141	82	—	—
IV.		Gotówka pobrana ze spieniężenia i wylosowania:						
	8	4% obligacyj pożyczki krajowej z r. 1893 (spien.)	184	57	184	57	—	—
	9	4½% listów zastawnych Banku krajowego (spien.)	4.848	45	4.848	45	—	—
	10	4½% listów zastawnych Banku krajowego (wylos.)	4.300	—	4.300	—	—	—
	11	4% listów zastawnych Banku krajowego (spien.)	8.750	47	8.750	47	—	—
	12	4% listów zastawnych Banku krajowego (wylos.)	8.100	—	8.100	—	—	—
V.	13	Rozmaite	—	—	—	—	—	—
		Suma dochodów . .	109.688	17	109.688	17	—	—
		Do przeniesienia . .	109.688	17	109.688	17	—	—

LXIX. Depozyta gminne serwitutowe.

Rubryka	Pozycya	Dochody.	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. K.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. g.
		Z przeniesienia . .	109.688	17	109.688	17	—	—
VI.	14	**Zapas** z początkiem roku 1900						
		1) w gotówce . 4.405 K. 46 g.						
		2) w efektach:						
		a) 4% obligac. poż. krajowej z r. 1893 (87.150 zł. czyli) 174.300 K. — g.						
		b) 4½% listy zast. Banku krajow. (78.000 zł., czyli) 156.000 „ — „						
		c) 4% listy zastawn. Banku krajow. (160.500 zł. czyli) 321.000 „ — „						
		d) 4% książeczki Banku krajow. (32 zł. 93 ct. czyli) 65 „ 86 „ 651.365 „ 86 „	—	—	655.771	32	—	—
		Razem . .	—	—	765.459	49	—	—

LXIX. Depozyta gminne serwitutowe.

Rubryka	Pozycya	Wydatki.	Należytość K.	g.	Uiszczenie K.	g.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. K.	g.
I.		Kapitały zwrócone gminom:						
	1	*a*) w gotówce	1.599	25	1.599	25	—	—
	2	*b*) w efektach:						
		a) 4% obligacye pożyczki krajowej z roku 1893 16.900 K. — ct.						
		β) 4% książeczka Banku krajowego . . . 141 „ 82 „	17.041	82	17.041	82	—	—
II.		Zwroty za kupony:						
	3	od 4% obligacyj pożyczki krajowej z roku 1893	155	85	155	85	—	—
	4	od 4% listów zastawnych Banku krajowego	132	70	132	70	—	—
III.		Gotówka wydana na zakupno:						
	5	4% obligacyj pożyczki krajowej z roku 1893	12.712	60	12.712	60	—	—
	6	4% listów zastawnych Banku krajowego	39.385	20	39.385	20	—	—
	7	4% książeczek Banku krajowego .	141	82	141	82	—	—
IV.		Efekty spieniężone i wylosowane:						
	8	4% obligacye pożyczki krajowej z r. 1893 (spien.)	200	—	200	—	—	—
	9	4½% listy zastawne Banku krajowego (spien.)	4.900	—	4.900	—	—	—
	10	4½% listy zastawne Banku krajowego (wylos.)	4.300	—	4.300	—	—	—
	11	4% listy zastawne Banku krajowego (spien.)	9.500	—	9.500	—	—	—
	12	4% listy zastawne Banku krajowego (wylos.)	8.100	—	8.100	—	—	—
V.	13	Rozmaite	—	90	—	90	—	—
		Suma wydatków .	98.170	14	98.170	14	—	—
		Do przeniesienia . .	98.170	14	98.170	14	—	—

LXIX. Depozyta gminne serwitutowe.

Rubryka	Pozycya	Wydatki.	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. K.	Należytość pozostała z końcem roku 1900. g.
		Z przeniesienia . .	98.170	14	98.170	14	—	—
VI.	14	**Zapas** z końcem roku 1900:						
		1. w gotówce . . 3.323 K. 49 g.						
		2. w efektach:						
		a) 4% obligac. poż. krajowej z r. 1893 171 100 K. — g.						
		b) 4½% listy zast. Banku krajow. (73.400 zł. czyli) 146.800 „ — „						
		c) 4% listy zastaw. Banku krajow. 346.000 „ — „						
		d) 4% książeczka Banku krajow. 65 „ 86 „ 663.965 „ 86 „	—	—	667.289	35	—	—
		Razem . .	—	—	765.459	49	—	—

Stan depozytów gminnych serwitutowych z końcem roku 1900.

	Szczegół	Ogół
Zapas kasowy: a) w gotówce		3.323 K. 49 g.
b) w efektach:		
a) 4% obligacye pożyczki krajowej z roku 1893.	171.100 K. — g.	
b) 4½% listy zastawne Banku krajowego (73.400 zł., czyli)	146.800 „ — „	
c) 4% listy zastawne Banku krajowego .	346.000 „ — „	
d) 4% książeczki Banku krajowego .	65 „ 86 „	663.965 „ 86 „
Razem		667.289 K. 35 g.

LW 20.429/901.

Załącznik do zamkn. rach. depozytów gmin. serwitutowych za r. 1900.

Stan depozytów gminnych serwitutowych z końcem roku 1900.

Liczba porz.	Nazwa gminy	Zapas kasowy z końcem roku 1900.						
		w gotówce		w efektach				
				4½%	4%			
				listy Banku krajowego		Obligacye pożyczki krajowej z roku 1893	książeczki Banku krajowego	
		K.	g.	K.	K.	K.	K.	g.
1	Balice	82	68	100	800	700	—	—
2	Bącz	30	61	1.000	3.900	3.000	—	—
3	Białogłowy	88	49	2.200	1.400	—	—	—
4	Biedaczów	74	28	1.200	8.100	1.800	—	—
5	Bilsko	32	73	1.100	600	400	—	—
6	Bohorodczany	73	53	15.200	9.300	4.100	—	—
7	Brzoza królewska	55	57	6.000	24.200	25.700	—	—
8	Brzyska mała i Wólka	9	23	4.000	31.500	4.800	—	—
9	Brzyska wola	86	84	700	400	200	—	—
10	Bujaków	62	85	700	500	—	—	—
11	Daszówka	44	09	400	300	—	—	—
12	Drohojów	2	45	2.600	5.800	6.300	—	—
13	Dziurdziów	55	26	3.000	3.000	900	—	—
14	Futoma	4	36	—	300	100	—	74
15	Gąsienicowy Potok	—	—	—	—	—	32	—
16	Gdeszyce	50	04	1.600	1.300	600	—	—
17	Gilowice	34	72	4.500	9.300	2.400	—	—
18	Godowa	68	86	700	1.300	400	—	—
19	Grojec	8	—	400	800	200	—	—
20	Górno	22	59	2.200	1.000	—	—	—
21	Hryniówka	12	50	200	1.900	600	—	—
22	Hucisko	47	60	1.000	6.900	3.100	—	—
23	Iwonicz	35	42	2.400	8.500	800	—	—
24	Jankowce	79	35	1.000	900	700	—	—
25	Jastrzębica	23	72	2.600	5 600	7.500	—	—
26	Jastrzębiec	77	02	400	1.000	200	—	—
27	Kalnica	86	69	700	1.300	1.400	—	—
28	Klimkówka	21	91	100	2.400	2.400	—	—
29	Kobylany	72	22	3.800	2.500	200	—	—
30	Kocoń	31	62	100	7.200	1.100	—	—
31	Krzeszów	13	15	7.300	13.600	15.500	—	12
32	Krowica hołodowska	12	52	400	700	—	33	—
33	Krzeptówka	9	08	200	400	—	—	—
34	Kułaczkowce	77	29	—	1.100	—	—	—
35	Kurów	30	28	2.000	4.500	3.300	—	—
36	„ i Wola Kurowska	13	05	1.200	2.700	200	—	—
37	Kuków	44	55	3.900	7.300	3.200	—	—
38	Krzywe	62	05	100	—	—	—	—
39	Lachowice	79	11	5.300	12.400	14.600	—	—
40	Las	32	28	2.800	10.100	3.000	—	—
	Do przeniesienia	1.748	59	83.100	194.800	109.400	65	86

Lfd.	Nazwa gminy	Zapas kasowy z końcem roku 1900.						
		w gotówce		w efektach				
				4½%	4%			
				listy Banku krajowego		Obligacye pożyczki krajowej z roku 1893	książeczki Banku krajowego	
		K.	g.	K.	K.	K.	K.	g.
	Z przeniesienia . .	1.748	59	83.100	194.800	109.400	65	86
41	Lubliniec nowy . . .	88	55	3.400	8.000	5.400	—	—
42	Lubliniec stary . . .	55	03	1.300	8.100	2.400	—	—
43	Łęki kobylańskie . .	61	36	200	2.500	900	—	—
44	Łatacz	40	15	600	2.800	—	—	—
45	Mechawiec	42	11	1.200	600	200	—	—
46	Niwra	24	55	600	2.500	2.300	—	—
47	Pewelka	26	91	1.500	5.400	600	—	—
48	Pewel	22	64	800	5.200	9.200	—	—
49	Pieczarna	35	48	100	200	—	—	—
50	Podhorce	27	86	1.300	1.500	1.400	—	—
51	Poręby z Rudą i Dynarką	11	29	200	2.500	—	—	—
52	Postołów	56	12	500	1.600	1.800	—	—
53	Ruda	85	24	1.300	2.600	1.300	—	—
54	Rudawka	53	76	—	700	700	—	—
55	Rybne	31	87	1.600	1.000	600	—	—
56	Rychwałdek	23	60	700	1.700	1.500	—	—
57	Sapahów	92	74	3.200	11.800	8.600	—	—
58	Siechów	52	74	600	1.200	1.000	—	—
59	Ślemień	3	73	3.400	17.100	6.000	—	—
60	Toporzyska	56	70	—	200	1.600	—	—
61	Turza	69	98	1.400	800	—	—	—
62	Trzebuska	59	53	2.600	1.500	—	—	—
63	Trzcina	66	03	200	500	400	—	—
64	Tuchla	11	11	4.900	5.100	3.200	—	—
65	Warzochy	11	60	100	200	—	—	—
66	Wertelka	5	86	—	1.100	400	—	—
67	Wierczany	23	22	2.100	3.300	4.600	—	—
68	Wojkówka	31	47	700	600	300	—	—
69	Wola postołowska . .	55	93	800	1.500	800	—	—
70	Wola rajnowa . . .	12	82	—	700	—	—	—
71	Wola zarzycka . . .	28	41	23.100	47.200	2.500	—	—
72	Wownia	73	90	200	200	—	—	—
73	Wysoczany	64	43	600	800	200	—	—
74	Wysoka	81	70	—	200	100	—	—
75	Zaborze	20	90	200	2.100	600	—	—
76	Zalesie	9	83	1.400	1.300	400	—	—
77	Załuże	9	26	600	1.900	600	—	—
78	Zamurze	3	73	400	1.800	600	—	—
79	Zastawce	23	89	1.500	2.000	1.300	—	—
80	Żeżawa	18	87	400	1.200	200	—	—
	Razem . . .	3.323	49	146.800	346.000	171.100	65	86
				663.965 K. 86 g.				

LXX. Depozyta ogólne.

Liczba porząd.	Poszczególnienie.	Gotówka K.	Gotówka g.	Efekta K.	Efekta g.
	Dochody.				
	A) W kasie krajowej:				
	1. Depozyta ogólne.				
I.	Kaucye i wadya przedsiębiorców przy drogach krajowych	76.965	43	112.413	15
II.	Kaucye i wadya dzierżawców krajowych opłat konsumcyjnych	33.489	46	87.825	19
III.	Kaucye służbowe urzędników i sług . . .	4.116	58	41.357	49
IV.	Depozyta rozmaite	665.613	55	834.678	03
V.	Kondykta na płace urzędników	26.170	34	—	—
VI.	Podatek od płac urzędników	18.633	43	—	—
VII.	Premie asekuracyjne	2.468	17	—	—
VIII.	Opłaty pośmiertne od spadków	50.433	05	—	—
IX.	Mylne pobory c. k. kas rządowych	2.555	72	—	—
X.	Fundacya ś. p. Oktawa Pietruskiego	224	42	825	60
XI.	Taksy od dekretów nominacyjnych	87	50	—	—
XII.	Depozyta funduszów stypendyjnych	13.351	24	25.181	24
XIII.	Depozyta administracyi dóbr „Winniki“ . . .	—	—	—	—
XIV.	Fundusz „pro praeterito“ budowy dróg krajowych .	1.001	06	905	64
XV.	Zasiłki chwilowo udzielone funduszowi kraj. . .	122.000	—	—	—
	Razem . .	1,017.109	95	1,103.186	34
	Do przeniesienia . . .	1,017.109	95	1.103.186	34

LXX. Depozyta ogólne.

Liczba porząd.	Poszczególnienie	Gotówka K.	Gotówka g.	Efekta K.	Efekta g.
	Z przeniesienia . . .	1,017.109	95	1,103.186	34
XVI.	2. Depozyta pożyczek krajowych	103.117	03	552.457	06
XVII.	3. Depozyta byłych funduszów indemnizacyjnych .	773	84	840	—
	Razem (w kasie krajowej)	1,121.000	82	1,656.483	40
	B) W innych kasach:				
I.	W kasie szpitala powszechnego we Lwowie . .	34.296	98	20.043	92
II.	W kasie zakładu dla obłąkanych w Kulparkowie	11.406	91	9.627	58
III.	W kasie szpitala św. Łazarza w Krakowie . .	43.936	68	42.614	44
IV.	W kasie krajowych szkół rolniczych w Dublanach	16.338	46	2.485	66
V.	W kasie krajowej średniej szkoły rolniczej w Czernichowie	17.431	75	13.389	16
VI.	W kasie krajowej niższej szkoły rolniczej w Horodence	645	20	—	—
VII.	W kasie krajowej niższej szkoły rolniczej w Jagielnicy	361	05	—	—
VIII.	W kasie krajowej niższej szkoły rolniczej w Kobiernicach	232	77	—	—
IX.	W kasie krajowej niższej szkoły rolniczej w Bereźnicy	320	61	—	—
X.	W kasie krajowej niższej szkole rolniczej w Suchodole	344	22	—	—
XI.	W kasie krajowej szkoły ogrodniczej w Tarnowie .	—	—	—	—
	Suma dochodów. .	1,246.315	45	1,744.644	16
	Do przeniesienia . . .	1,246.315	45	1,744.644	16

LXX. Depozyta ogólne.

Liczba porząd.	Poszczególnienie	Gotówka:	Efekta:	Gotówka K.	Gotówka g.	Efekta K.	Efekta g.
	Z przeniesienia . . .			1,246.315	45	1,744.644	16
	C) Zapas z początkiem roku 1900.						
I.	**W kasie krajowej:**						
	1. depozyta ogólne	61.474 K. 94 g.	895.165·60				
	2. depozyta pożyczek krajowych	1.000 „ — „	143.000·—				
	3. dep. byłych fund. indemnizacyjnych	9 „ 96 „	3.045·—				
II.	**W c. k. kasie rządowej (w Strzyżowie)** .	— „ — „	6.000·—				
III.	**W innych kasach:**						
	1. w kasie szpitala pow. we Lwowie . . .	2.933 „ 20 „	44.171·94				
	2. w kasie zakł. dla obłąkanych w Kulparkawie	2.633 „ 61 „	12.508·54				
	3. w kasie szpit. św. Łazarza w Krakowie .	3.249 „ 81 „	43.460·66				
	4. w kasie kraj. szkół roln. w Dublanach .	1.750 „ 47 „	6.421·68				
	5. w kasie kraj. średniej szkoły roln. w Czernichowie. . .	1.700 „ — „	3.151·40				
	6. w kasie kraj. niższej szkoły rolu. w Horodence . . .	34 „ 84 „	—·—				
	Do przeniesienia	74.786 K. 83 g.	1,156.924·82	1,246.315	45	1,744.644	16

LXX. Depozyta ogólne.

Liczba porząd.	Poszczególnienie	Gotówka.	Efekta.	Gotówka K.	Gotówka g.	Efekta imien.	Efekta wart.
	Z przeniesienia .	74.786 K. 83 g.	1,156.924·82	1,246.315	45	1,744.644	16
7.	w kasie kraj. niższej szkoły roln. w Jagielnicy . .	— „ — „	—·—				
8.	w kasie kraj. niższej szkoły rolniczej w Kobiernicach . .	87 „ 11 „	—·—				
9.	w kasie kraj. niższej szkoły rolniczej w Bereźnicy . .	339 „ 50 „	—·—				
10.	w kasie kraj. niższej szkoły rolniczej w Suchodole . .	110 „ — „	—·—				
11.	w kasie kraj. szkoły ogrod. w Tarnowie .	19 „ 80 „	—·—	75.343	24	1,156.92	82
	Ogółem . .			1,321.658	69	2,901.568	98

LXX. Depozyta ogólne.

Liczba porząd.	Poszczególnienie	Gotówka K.	Gotówka g.	Efekta K.	Efekta g.
	Wydatki.				
	A. W kasie krajowej:				
	1. Depozyta ogólne				
I.	Kaucye i wadya przedsiębiorców przy drogach krajowych	78.798	—	122.133	90
II.	Kaucye i wadya dzierzawców krajowych opłat konsumcyjnych	29.655	78	60.168	10
III.	Kaucye służbowe urzędników i sług	11.842	30	61.942	20
IV.	Depozyta rozmaite	673.969	67	782.623	41
V.	Kondykta na płace urzędników	25.581	22	—	—
VI.	Podatek od płac urzędników	19.186	40	—	—
VII.	Premie asekuracyjne	2.468	17	—	—
VIII.	Opłaty pośmiertne od spadków	53.277	79	—	—
IX.	Mylne pobory c. k. kas rządowych	9.438	19	—	—
X.	Fundacya ś. p. Oktawa Pietruskiego	224	42	300	59
XI.	Taksy od dekretów nominacyjnych	87	50	—	—
XII.	Depozyta funduszów stypendyjnych	13.361	24	7.600	—
XIII.	Depozyta administracyi dóbr „Winniki“ . . .	10	—	—	—
XIV.	Fundusz „pro praeterito“ budowy dróg krajowych .	1.020	18	—	—
XV.	Zasiłki chwilowo udzielone funduszowi krajowemu .	122.000	—	—	—
	Razem . .	1,040.920	86	1,034.768	20
	Do przeniesienia . . .	1,040.920	86	1,034.768	20

LXX. Depozyta ogólne.

Liczba porząd.	Poszczególnienie	Gotówka K.	Gotówka g.	Efekta K.	Efekta g.
	Z przeniesienia . . .	1,040.920	86	1,034.768	20
XVI.	2. Depozyta pożyczek krajowych	102.617	03	579.537	06
XVII.	3. Depozyta byłych funduszów indemnizacyjnych .	773	84	945	—
	Razem w kasie krajowej	1,144.311	73	1,615.250	26
	B) W innych kasach:				
I.	W kasie szpitala powszechnego we Lwowie .	32.058	54	19.049	36
II.	W kasie zakładu dla obłąkanych w Kulparkowie .	11.246	85	1.854	65
III.	W kasie szpitala św. Łazarza w Krakowie . .	46.023	44	38.037	14
IV.	W kasie krajowych szkół rolniczych w Dublanach .	15.684	12	1.300	—
V.	W kasie krajowej średniej szkoły rolniczej w Czernichowie	18.843	29	11.378	—
VI.	W kasie krajowej niższej szkoły rolniczej w Horodence	680	04	—	—
VII.	W kasie krajowej niższej szkoły rolniczej w Jagielnicy	361	05	—	—
VIII.	W kasie krajowej niższej szkoły rolniczej w Kobiernicach	304	77	—	—
IX.	W kasie krajowej niższej szkoły rolniczej w Bereźnicy	629	49	—	—
X.	W kasie krajowej niższej szkoły rolniczej w Suchodole	454	22	—	—
XI.	W kasie krajowej szkoły ogrodniczej w Tarnowie .	19	80	—	—
	Suma wydatków .	1,270.617	34	1,686.869	41
	Do przeniesienia . . .	1,270.617	34	1,686.869	41

LXX. Depozyta ogólne.

Liczba porząd.	Poszczególnienie			Gotówka K.	Gotówka g.	Efekta K.	Efekta g.
			Z przeniesienia . . .	1,270.617	34	1,686.869	41
	C. Zapas z końcem roku 1900.						
		Gotówka:	Efekta:				
I.	**W kasie krajowej:**						
	1. depozyta ogólne	37.664 K. 03 g.	963.583 K. 74 g.				
	2. depozyta pożyczek krajowych	1.500 „ — „	115.920 „ — „				
	3. depozyta byłych funduszów indemnizacyjnych .	9 „ 96 „	2.940 „ — „				
II.	**W c. k. kasie rządowej (w Strzyżowie) . .**	— „ — „	6.000 „ — „				
III.	**W innych kasach:**						
	1. w kasie szpitala powsz. we Lwowie . .	5.171 „ 64 „	45.166 „ 50 „				
	2. w kasie zakładu dla obłąkanych w Kulparkowie	2.793 „ 67 „	20.281 „ 47 „				
	3. w kasie szpitala św. Łazarza w Krakowie	1.163 „ 05 „	48.037 „ 96 „				
	4. w kasie krajowej szkoły rolniczej w Dublanach . .	2.404 „ 81 „	7.607 „ 34 „				
	5. w kasie krajowej średniej szkoły rolniczej w Czernichowie	288 „ 46 „	5.162 „ 56 „				
	Do przeniesienia	50.995 K. 62 g.	1,214.699 K. 57 g.	1,270.617	34	1,686.869	41

LXX. Depozyta ogólne.

Liczba porząd.	Poszczególnienie	Gotówka.	Efekta.	Gotówka K.	Gotówka g.	Efekta K.	Efekta g.
	Z przeniesienia .	50.995 K. 62 g.	1,214.699 K. 57 g.	1,270.617	34	1,686.869	41
6.	w kasie krajowej niższej szkołyrolniczej w Horodence .	— „ — „	— „ — „				
7.	w kasie krajowej niższej szkoły rolniczej w Jagielnicy .	— „ — „	— „ — „				
8.	w kasie krajowej niższej szkoły rolniczej w Kobiernicach	15 „ 11 „	— „ — „				
9.	w kasie krajowej niższej szkoły rolniczej w Bereźnicy .	30 „ 62 „	— „ — „				
10.	w kasie krajowej niższej szkoły rolniczej w Suchodole .	— „ — „	— „ — „				
11.	w kasie krajowej szkoły ogrodniczej w Tarnowie .	— „ — „	— „ — „	51.041	35	1,214.699	57
	Ogólem . . .			1,321.658	69	2,901.568	98

LW. 28.099/1901.

Alegat C. działu rachunkowem
LW. 7.583/1901.
do sprawozdania Wykrajowego o zamknięciu funduszów krajowych za rok 1900.

Lit. C.

FUNDUSZE PROPINACYJNE MIAST.

ZAMKNIĘCIE RACHUNKU

za rok

1900.

Z drukarni E. Winiarza.

Dochody. **Fundusze propinacyjne**

Rubryka	Pozycya	Sumaryusz	Należytość K.	g.	Uiszczenie K.	g.	Należytość pozostała z końcem roku 1900 K.	g.
		Dochody.						
		A. Rzeczywiste.						
I.	1—2	Opłaty od szynkarzy	76.543	56	56.263	17	20.280	39
II.	3	Jednorazowe opłaty od założonych browarów, gorzelni i miodosytni . . .	—	—	—	—	—	—
III.	4	Grzywny za przestępstwa w sprawach propinacyjnych	1.832	42	128	20	1.704	22
IV.	5	Dochody ze sprzedaży przedmiotów skonfiskowanych	—	—	—	—	—	—
V.	6	Odsetki zwłoki	1.083	08	1.083	08	—	—
VI.	7	Zasiłek ze skarbu państwa . . .	217.051	56	217.051	56	—	—
VII.	8	Odsetki od kapitałów lokowanych . .	208.234	99	208.234	99	—	—
VIII.	9	Rozmaite dochody	72	22	35	22	37	—
		Suma dochodów rzeczywistych .	504.817	83	482.796	22	22.021	61
		B. Przenośne.						
	10	Kupno i sprzedaż efektów:						
		a) Efekta zakupione	947.417	53	947.417	53	—	—
		b) Gotówka za sprzedane efekta . .	369.008	48	369.008	48	—	—
	11	Lokacya 4% w funduszu krajowym . .	306.954	04	306.954	04	—	
	12	Spłata pożyczek udzielonych miastom na inwestycye:						
		a) w gotówce	258.293	28	7.536	60	250.756	68
		b) w efektach	423.000	—	—	—	423.000	—
	13	Gotówka za wylosowane efekta . . .	56.400	—	56.400	—	—	—
	14	Winkulacya efektów	75.200	—	75.200	—	—	—
		Suma wszystkich dochodów .	2,941.091	16	2,245.312	87	695.778	29
		Zapas z początkiem roku 1900:						
		a) w gotówce . 138.900 K. 56 g.						
		b) w efektach . 5,149.804 „ 14 „			5,288.704	70		
		Ogółem .			7,534.017	57		

Rubryka Pozycya	Sumaryusz	Należytość K.	g.	Uiszczenie K.	g.	Należytość pozostała z końcem roku 1900 K.	g.
	Wydatki.						
	A. Rzeczywiste.						
1	Koszta administracyjne	4.494	—	4.494	—	—	—
2	Potrzeby kancelaryjne	2	—	2	—	—	—
3	Rozmaite nieprzewidziane	40	51	40	51	—	—
	Suma wydatków rzeczywistych .	4.536	51	4.536	51	—	—
	B. Przenośne.						
4	Kupno i sprzedaż efektów:						
	a) Gotówka wydana na zakupno efektów	883.912	73	883.912	73	—	—
	b) Efekta sprzedane	379.508	71	379.508	71	—	—
5	Lokacya 4% w funduszu krajowym . .	306.954	04	306.954	04	—	—
6	Pożyczki udzielone miastom:						
	a) w gotówce . .	156.000	—	156.000	—	—	—
	b) w efektach . .	423.000	—	423.000	—	—	—
7	Efekta wylosowane	56.400	—	56.400	—	—	—
8	Winkulacya efektów	75.200	—	75.200	—	—	—
	Suma wszystkich wydatków .	2,285.511	99	2,285.511	99	—	—
	Zapas z końcem roku 1900:						
	a) w gotówce . 10.192 K. 62 g.						
	b) w efektach . 5,238 312 „ 96 „			5,248.505	58		
	Ogółem .			7,534.017	57		

Stan majątku z końcem roku 1900.

A. Stan czynny:				
a) w gotówce	10.192 K. 62 g.		10.192 K. 62 g.	
b) w efektach:				
1. w 4% listach zastawnych Banku kraj. .	3,228.900 K. — g.			
2. w 4% listach zastawnych Towarzystwa kredytowego ziemskiego . . .	516.000 „ — „			
3. w 4½% listach zastawnych Banku kraj.	679.000 „ — „			
4. w 4% obligach kolejowych „ „	666.500 „ — „			
5. w 4% pożyczce krajowej z r. 1893 .	146.300 „ — „			
6. w 4% książeczkach Banku krajowego .	1.612 „ 96 „		5,238.312 „ 96 „	
c) w należytościach czynnych:				
1) w gotówce . . .	272.778 K. 29 g.			
2) w efektach . . .	423.000 „ — „		695.778 „ 29 „	
Razem stan czynny			5,944.283 K. 87 g.	
B. Stan bierny			— „ — „	
Czysty stan czynny			5,944.283 K. 87 g.	

Dochody. **Fundusze propinacyjne**

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1900 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1900 g.
		Dochody.						
		A. Rzeczywiste.						
I.	1—2	**Opłaty od szynkarzy.**						
		1. Miasto Bełz	676	—	547	04	128	96
		2. „ Bochnia	1.006	44	910	—	96	44
		3. „ Brody	2.455	04	2.232	48	222	56
		4. „ Dobromil	570	—	570	—	—	—
		5. „ Drohobycz	4.031	18	2.502	78	1.528	40
		6. „ Gródek	2.069	09	1.148	49	920	60
		7. „ Grybów	315	—	315	—	—	—
		8. „ Jarosław	2.903	34	2.743	34	160	—
		9. „ Jaryczów nowy	543	30	420	40	122	90
		10. „ Jasło	925	50	925	50	—	—
		11. „ Kołomyja	2.587	80	2.117	80	470	—
		12. „ Krosno	645	—	525	—	120	—
		13. „ Lubaczów	765	—	750	—	15	—
		14. „ Mrzygłód	80	—	80	—	—	—
		15. „ Myślenice	312	50	192	50	120	—
		16. „ Nowy Targ	1.036	92	1.006	92	30	—
		17. „ Pilzno	560	33	490	31	70	02
		18. „ Podgórze	1.670	62	1.477	92	192	70
		19. „ Przemyśl	10.443	95	4.721	52	5.722	43
		20. „ Rzeszów	1.818	34	1.770	—	48	34
		21. „ Sambor	2.790	34	2.530	34	260	—
		22. „ Sanok	1.868	11	1.373	85	494	26
		23. „ Sącz nowy	2.422	48	1.985	14	437	34
		24. „ „ stary	330	—	300	—	30	—
		25. „ Skawina	145	—	145	—	—	—
		26. „ Śniatyn	1.530	86	1.218	34	312	52
		27. „ Sokal	1.317	20	339	82	977	38
		28. „ Stanisławów	8.420	33	5.205	23	3.215	10
		29. „ Stara sól	315	—	285	—	30	—
		30. „ Stary Sambor	772	70	485	16	287	54
		31. „ Stryj	3.607	48	3.287	48	320	—
		32. „ Tarnopol	5.948	54	3.725	74	2.222	80
		33. „ Tarnów	4.598	61	4.358	61	240	—
		34. „ Trembowla	1.626	72	1.597	94	28	78
		35. „ Wieliczka	993	40	673	40	320	—
		36. „ Złoczów	2.150	58	1.541	76	608	82
		37. „ Żółkiew	2.290	86	1.763	36	527	50
		Suma rubryki I.	76.543	56	56.263	17	20.280	39
II.	3	**Jednorazowe opłaty od założonych browarów gorzelni i miodosytni**	—	—	—	—	—	—

37 miast uprawnionych. Dochody.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1900 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1900 g.
III.	4	**Grzywny za przestępstwa w sprawach propinacyjnych.**						
		1. Miasto Gródek	210	—	—	—	210	—
		2. „ Jasło	2	—	—	—	2	—
		3. „ Kołomyja	20	—	—	—	20	—
		4. „ Przemyśl	158	20	58	20	100	—
		5. „ Sambor	30	—	20	—	10	—
		6. „ Śniatyn	50	—	—	—	50	—
		7. „ Sokal	4	—	—	—	4	—
		8. „ Stanisławów	150	—	—	—	150	—
		9. „ Stryj	320	—	—	—	320	—
		10. „ Tarnopol	498	22	—	—	498	22
		11. „ Trembowla	390	—	50	—	340	—
		Suma rubryki III.	1.832	42	128	20	1.704	22
IV.	5	**Dochody ze sprzedaży przedmiotów skonfiskowanych**	—	—	—	—	—	—
V.	6	**Odsetki zwłoki.**						
		1. Miasto Bełz	12	68	12	68	—	—
		2. „ Bochnia	4	95	4	95	—	—
		3. „ Brody	21	—	21	—	—	—
		4. „ Dobromil	8	16	8	16	—	—
		5. „ Drohobycz	84	44	84	44	—	—
		6. „ Gródek	8	46	8	46	—	—
		7. „ Grybów	2	10	2	10	—	—
		8. „ Jarosław	18	45	18	45	—	—
		9. „ Jaryczów nowy	9	91	9	91	—	—
		10. „ Jasło	4	92	4	92	—	—
		11. „ Kołomyja	35	25	35	25	—	—
		12. „ Krosno	2	17	2	17	—	—
		13. „ Lubaczów	3	60	3	60	—	—
		14. „ Mrzygłód	1	91	1	91	—	—
		15. „ Myślenice	3	10	3	10	—	—
		16. „ Nowy Targ	10	95	10	95	—	—
		17. „ Pilzno	21	30	21	30	—	—
		18. „ Podgórze	16	93	16	93	—	—
		19. „ Przemyśl	221	18	221	18	—	—
		20. „ Rzeszów	15	02	15	02	—	—
		21. „ Sambor	40	65	40	65	—	—
		22. „ Sanok	25	56	25	56	—	—
		23. „ Sącz nowy	42	60	42	60	—	—
		24. „ „ stary	6	16	6	16	—	—
		25. „ Skawina	5	08	5	08	—	—
		26. „ Śniatyn	25	28	25	28	—	—
		27. „ Sokal	16	18	16	18	—	—
		28. „ Stanisławów	153	31	153	31	—	—
		29. „ Stara sól	3	22	3	22	—	—
		Do przeniesienia	824	52	824	52	—	—

Dochody **Fundusze propinacyjne**

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1900 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1900 g.
V.	6	Z przeniesienia .	824	52	824	52	—	—
		30. Miasto Stary Sambor	20	43	20	43	—	—
		31. „ Stryj	56	68	56	68	—	—
		32. „ Tarnopol	55	08	55	08	—	—
		33. „ Tarnów	45	32	45	32	—	—
		34. „ Trembowla	27	13	27	13	—	—
		35. „ Wieliczka	5	04	5	04	—	—
		36. „ Złoczów	8	46	8	46	—	—
		37. „ Żółkiew	40	42	40	42	—	—
		Suma rubryki V.	1.083	08	1.083	08	—	—
VI.	7	**Zasiłek ze Skarbu państwa.**						
		Zasiłek ze Skarbu państwa płatny w 12 miesięcz. ratach wynosi rocznie 217.741 K. 56 g. a po potrąceniu przez c. k. główną kasę krajową należytości stemplowej w sumie 690 „ — „						
		Rzeczywista subwencya wynosi rocznie . 217.051 K. 56 g.						
		z której wedle repartycyi przypada na:						
		1. Miasto Bełz	2.232	72	2.232	72	—	—
		2. „ Bochnia	7.110	24	7.110	24	—	—
		3. „ Brody	4.427	28	4.427	28	—	—
		4. „ Dobromil	1.984	56	1.984	56	—	—
		5. „ Drohobycz	22.885	44	22.885	44	—	—
		6. „ Gródek	6.211	80	6.211	80	—	—
		7. „ Grybów	1.248	72	1.248	72	—	—
		8. „ Jarosław	8.597	28	8.597	28	—	—
		9. „ Jaryczów nowy . . .	709	44	709	44	—	—
		10. „ Jasło	2.323	92	2.323	92	—	—
		11. „ Kołomyja	10.874	64	10.874	64	—	—
		12. „ Krosno	1.950	—	1.950	—	—	—
		13. „ Lubaczów	1.213	20	1.213	20	—	—
		14. „ Mrzygłód	119	04	119	04	—	—
		15. „ Myślenice	2.032	56	2.032	56	—	—
		16. „ Nowy Targ	1.422	96	1.422	96	—	—
		17. „ Pilzno	1.150	32	1.150	32	—	—
		18. „ Podgórze	4.705	44	4.705	44	—	—
		19. „ Przemyśl	16.383	36	16.383	36	—	—
		20. „ Rzeszów	11.148	—	11.148	—	—	—
		21. „ Sambor	8.951	52	8.951	52	—	—
		22. „ Sanok	3.481	68	3.481	68	—	—
		23. „ Sącz nowy	4.884	24	4.884	24	—	—
		24. „ Sącz stary	2.417	28	2.417	28	—	—
		Do przeniesienia .	128.465	64	128.465	64	—	—

37 miast uprawnionych. Dochody.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K.	g.	Uiszczenie K.	g.	Należytość pozostała z końcem roku 1900 K.	g.
VI.	7	Z przeniesienia .	128.465	64	128.465	64	—	—
		25. „ Skawina	1.061	52	1.061	52	—	—
		26. „ Śniatyn	4.772	40	4.772	40	—	—
		27. „ Sokal	5.792	64	5.792	64	—	—
		28. „ Stanisławów	4.530	48	4.530	48	—	—
		29. „ Stara Sól	1.384	08	1.384	08	—	—
		30. „ Stary Sambor	2.343	36	2.343	36	—	—
		31. „ Stryj	10.064	88	10.064	88	—	—
		32. „ Tarnopol	16.811	28	16.811	28	—	—
		33. „ Tarnów	25.273	44	25.273	44	—	—
		34. „ Trembowla	2.950	80	2.950	80	—	—
		35. „ Wieliczka	4.256	64	4.256	64	—	—
		36. „ Złoczów	8.835	84	8.835	84	—	—
		37. „ Żółkiew	508	56	508	56	—	—
		Suma rubryki VI. .	217.051	56	217.051	56	—	—
VII.	8	**Odsetki od kapitałów lokowanych.**						
		1. Od 4% listów zastawnych Banku krajowego	126.624	17	126.624	17	—	—
		2 Od 4½% listów zastawnych Baku krajowego	34.190	98	34.190	98	—	—
		3. Od 4% listów zastawnych Towarzystwa kredytowego ziemskiego . . .	21.811	84	21.811	84	—	—
		4. Od 4% pożyczki krajowej z r. 1893 .	6.132	—	6.132	—	—	—
		5. Od 4% lokacyi w funduszu krajowym	5.088	42	5.088	42	—	—
		6. Od 4% książeczek Banku krajowego .	7.517	63	7.517	63	—	—
		7. Od 4% pożyczek udzielonych miastom:						
		a) Bochni . . 2.644 K. 44 g.						
		b) Pilznu . . 359 „ 11 „						
		c) Samborowi . . 3.866 „ 40 „	6.869	95	6.869	95	—	—
		Suma rubryki VII. .	208.234	99	208.234	99	—	—
VIII.	9	**Dochody rozmaite.**						
		Zwroty kosztów sądowych i od c. k. Prokuratoryi skarbu	72	22	35	22	37	—
		B. Przenośne.						
	10	**Zakupno i sprzedaż efektów.**						
		1. Efekta zakupione:						
		a) 4% listy zastawne Banku krajowego	215.600	—	215.600	—	—	—
		b) 4% obligi kolejowe „ „	666.500	—	666.500	—	—	—
		c) 4% książeczki wkładkowe Banku krajowego	65.317	53	65.317	53	—	—
		Suma .	947.417	53	947.417	53	—	—

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1900 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1900 g.
		2. Gotówka za sprzedane efekta:						
		a) za spieniężone efekta . . .	156.299	77	156.299	77	—	—
		b) za spieniężone książeczki Banku krajowego	212.708	71	212.708	71	—	—
		Suma .	369.008	48	369.008	48	—	—
	11	**Lokacya 4% w funduszu krajowym** .	306.954	04	306.954	04	—	—
	12	**Spłata pożyczek udzielonych miastom na inwestycye.**						
		A. w gotówce:						
		a) Miasta Bochni	140.000	—	—	—	140.000	—
		b) „ Pilzna	16.000	—	—	—	16.000	—
		c) „ Sambora I.	46.258	26	3.408	14	42.850	12
		d) „ Sambora II.	56.035	02	4.128	46	51.906	56
		B. w efektach:						
		Miasta Tarnopola	423.000	—	—	—	423.000	—
		Suma w gotówce .	258.293	28	7.536	60	250.756	68
		Suma w efektach .	423.000	—	—	—	423.000	—
	13	**Gotówka za wylosowane efekta.**						
		a) 4% listy zastawne Banku krajowego .	29.700	—	29.700	—	—	—
		b) 4½% „ „ „ „ .	26 700	—	26.700	—	—	—
		Suma .	56.400	—	56.400	—	—	—
	14	**Winkulacya efektów.**						
		Odebrano z winkulacyi listy zastawne Towarzystwa kredytowego ziemskiego .	75.200	—	75.200	—	—	—

37 miast uprawnionych. Wydatki.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1900 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1900 g.
		Wydatki.						
		A. Rzeczywiste.						
I.	1	**Koszta administracyjne.**						
		Płace urzędnika i dytaryusza rachunkowego	4.494	—	4.494	—	—	—
II.	2	**Potrzeby kancelaryjne.**						
		Oprawa księgi likwidacyjnej dla Urzędu podat. w Lubaczowie	2	—	2	—	—	—
III.	3	**Rozmaite nieprzewidziane.**						
		Koszta sporu z Horowitzem w Przemyślu	40	51	40	51	—	—
		B. Przenośne.						
	4	**Zakupno i sprzedaż efektów.**						
		1. Gotówka wydana na zakupno efektów.						
		a) 4% listy zastawne Banku krajowego .	205.415	20	205.415	20	—	—
		b) 4% obligi kolejowe	613.180	—	613.180	—	—	—
		c) 4% książeczki wkładkowe . . .	65.317	53	65.317	53	—	—
		Suma .	883.912	73	883.912	73	—	—
		2. Efekta sprzedane.						
		a) 4% listy zastawne Banku krajowego .	112.700	—	112.700	—	—	—
		b) 4½% „ „ „ „ .	35.000	—	35.000	—	—	—
		c) 4% obligi pożyczki krajowej z r. 1893	3.100	—	3.100	—	—	—
		d) 4% listy zastawne Towarzystwa kredytowego ziemskiego	16.000	—	16.000	—	—	—
		e) 4% książeczki wkładkowe Banku krajowego	212.708	71	212.708	71	—	—
		Suma .	379.508	71	379.508	71	—	—
	5	**Lokacya 4% w funduszu krajowym** .	306.954	04	306.954	04	—	—
	6	**Pożyczki udzielone miastom.**						
		a) w gotówce:						
		1) Miastu Bochni	140.000	—	140.000	—	—	—
		2) „ Pilznu	16.000	—	16.000	—	—	—
		b) w efektach:						
		Miastu Tarnopolowi	423.000	—	423.000	—	—	—
		Suma w gotówce .	156.000	—	156.000	—	—	—
		„ w efektach .	423.000	—	423.000	—	—	—
	7	**Efekta wylosowane.**						
		a) 4% listy zastawne Banku krajowego .	29.700	—	29.700	—	—	—
		b) 4½% „ „ „ „ .	26.700	—	26.700	—	—	—
		Suma .	56.400	—	56.400	—	—	—
	8	**Winkulacya efektów.**						
		Oddano do winkulacyi 4% listy Towarzystwa kredytowego ziemskiego . .	75.200	—	75.200	—	—	—

Stan kapitałów

funduszów propinacyjnych 37 miast uprawnionych z końcem roku 1900.

Liczba porz.	Nazwa miast	4% pożyczka krajowa z r. 1893	4% listy zastawne Banku krajowego	4½% listy zastawne Banku krajowego	4% listy zastawne Tow. kredytowego ziemskiego	4% obligi kolejowe Banku krajowego	4% książeczki wkładkowe Banku krajowego		Suma ogólna efektów		Reszta kasowa w gotówce pozostała z końcem r. 1900	
		K.	K.	K.	K.	K.	K.	g.	K.	g.	K.	g.
1	Bełz	900	32.200	15.400	5.800	6.900	84	53	61.284	53	24	50
2	Bochnia	—	500	—	—	19.900	28	42	20.428	42	20	02
3	Brody	13.400	95.600	26.800	24.200	17.700	9	65	177.709	65	287	50
4	Dobromil	700	44.700	3.000	6.400	6.400	63	05	61.263	05	41	20
5	Drohobycz	9.400	336.700	48.000	36.400	58.400	62	75	488.962	75	283	90
6	Gródek	2.500	113.000	15.000	18.400	18.600	54	10	167.554	10	83	10
7	Grybów	900	21.900	11.600	1.400	4.100	76	32	39.976	32	22	—
8	Jarosław	4.400	141.700	51.400	27.000	27.900	40	57	252.440	57	131	60
9	Jaryczów n.	500	16.000	7.000	5.000	3.200	8	64	31.708	64	13	—
10	Jasło	4.100	43.100	10.100	2.000	7.800	32	23	67.132	23	89	—
11	Kołomyja	6.500	214.600	20.600	39.800	32.600	74	33	314.174	33	319	—
12	Krosno	2.800	31.200	8.000	5.200	6.000	73	56	53.273	56	61	50
13	Lubaczów	600	40.800	2.600	7.000	5.600	11	97	56.611	97	18	—
14	Mrzygłód	100	2.600	300	400	600	53	72	4.053	72	2	—
15	Myślenice	1.100	30.700	7.300	4.400	5,500	22	01	49.022	01	27	—
16	Nowy Targ	3.100	27.300	11.000	5.000	6.100	57	84	52.557	84	67	—
17	Pilzno	500	10.100	—	4.400	4.000	92	02	19.092	02	372	61
18	Podgórze	1.900	91.400	15.900	13.000	15.400	5	73	137.605	73	61	30
19	Przemyśl	19.500	270.800	70.100	37.600	53.400	22	44	451.422	44	516	50
20	Rzeszów	4.900	147.800	54.300	17.800	30.800	3	93	255.603	93	141	60
21	Sambor	—	77.400	—	23.800	31.700	91	88	132.991	88	5.716	—
22	Sanok	1.700	70.100	2.200	7.200	11.400	15	81	92.615	81	44	—
23	Sącz nowy	2.500	97.100	27.600	22.800	17.700	66	87	167.766	87	67	50
24	Sącz stary	1.100	39.900	4.400	4.800	6.500	31	57	56.731	57	28	50
25	Skawina	500	19.500	6.100	400	3.400	15	74	29.915	74	13	—
26	Śniatyn	4.500	87.600	14.700	14.200	15.300	25	68	136.325	68	104	50
27	Sokal	16.200	75.900	9.600	10.000	14.500	23	37	126.223	37	336	—
28	Stanisławów	3.100	153.800	61.600	62.000	29.100	21	13	309.621	13	109	60
29	Stara sól	500	26.300	3.600	1.200	4.100	26	15	35.726	15	137	—
30	Stary Sambor	900	37.500	6.000	4.400	6.700	24	39	55.524	39	24	—
31	Stryj	4.000	171.400	25.800	16.400	30.600	49	65	248.249	65	107	50
32	Tarnopol	—	—	—	—	41.900	80	13	41.980	13	65	19
33	Tarnów	23.700	373.900	87.000	53.400	70.300	46	54	608.346	54	616	50
34	Trembowla	1.100	59.200	7.900	12.600	10.700	53	17	91.553	17	31	50
35	Wieliczka	3.500	63.200	12.900	7.400	11.500	20	43	98.520	43	80	—
36	Złoczów	4.700	129.900	23.400	14.200	24.300	81	32	196.581	32	115	—
37	Żółkiew	500	33 500	7.800	—	5.900	61	32	47.761	32	14	50
	Razem	146.300	3,228.900	679.000	516.000	666.500	1.612	96	5,238.312	96	10.192	62

LW. 34.683/1901.

LW. 7.583/1901.
Alegat D. do sprawozdania Wydziału krajowego o zamknięciu rachunkowem funduszów krajowych za rok 1900.

Lit. D.

FUNDUSZ KOSZAR KRAJOWYCH

ZAMKNIĘCIE RACHUNKU

za rok

1900.

LW. 9.556/1901.

Z drukarni E. Winiarza.

Dochody. **Fundusz koszar**

Rubryka	Pozycya	Sumaryusz	Należytość K.	g.	Uiszczenie K.	g.	Należytość pozostała z końcem roku 1900 K.	g.
		Dochody.						
		A) Rzeczywiste.						
I.	1	Dotacya	108.000	—	108.000	—	—	—
II.	2	Wynagrodzenie za koszary i szpitale .	144.887	63	144.887	63	—	—
III.	3	Zwrot reszty ceny kupna gruntów . .	8.220	63	8.220	63	—	—
IV.	4	Zaliczki zwrotne	13.339	57	13.339	57	—	—
V.	5	Odsetki z lokacyi	1.686	61	1.686	61	—	—
VI.	6	Rozmaite	14.514	96	14.514	96	—	—
		Suma dochodów rzeczywistych .	290.649	40	290.649	40	—	—
		B) Przenośne.						
	7	Gotówka odebrana z lokacyi . . .	363.051	38	363.051	38	—	—
		Suma wszystkich dochodów .	653.700	78	653.700	78	—	—
		C) Zapas kasowy z początkiem r. 1900			55.610	13		
		Razem .			709.310	91		

Stan majątku

Stan czynny.

	Szczegół:	Ogół:
1) Zapas kasowy w gotówce . . .	—	741 K. 55 g.
2) Czysty stan bierny	—	2,692.598 „ 02 „
Zgodnie ze sumą stanu biernego .		2,693.339 K. 57 g.

krajowych. **Wydatki.**

Rubryka	Pozycya	Sumaryusz	Należytość K.	g.	Uiszczenie K.	g.	Należytość pozostała z końcem roku 1900 K.	g.
		Wydatki.						
		A) Rzeczywiste.						
I.	1	Zwrot $1^1/_2$ milionowej pożyczki z funduszu propinacyjnego	2,760.000	—	80.000	—	2,680.000	—
II.	2	Koszta budowy	81.591	84	81.591	84	—	—
III.	3	4% odsetki od pożyczki z funduszu propinacyjnego	108.000	—	108.000	—	—	—
IV.	4	Zaliczki zwrotne	13.339	57	—	—	13.339	57
V.	5	Asekuracya	100	68	100	68	—	—
VI.	6	Konserwacya	61.096	33	61.096	33	—	—
VII.	7	Rozmaite wydatki	14.729	13	14.729	13	—	—
		Suma wydatków rzeczywistych .	3,038·857	55	345.517	98	2,693.339	57
		B) Przenośne.						
	8	Gotówka ulokowana na 4% rachunek bieżący	363.051	38	363.051	38	—	—
		Suma wszystkich wydatków .	3,401.908	93	708.569	36	2,693.339	57
		C) **Zapas kasowy z końcem r. 1900** .			741	55		
		Razem .			709.310	91		

z końcem roku 1900.

Stan bierny.

	Szczegół:	Ogół:
1. Należytości bierne:		
1) Galicyjskiemu funduszowi propinacyjnemu reszta $1^1/_2$ milionowej pożyczki . .	2,680.000 K. — g.	—
2) Funduszowi b. korpusu ochotników z r. 1859 zwrot zaliczki	13.339 „ 57 „	2,693.339 K. 57 g.
Suma stanu biernego		2,693.339 K. 57 g.

Uwaga. Pozostały z dniem 31. grudnia 1900 zapas kasowy w kwocie j. w. 741 K. 55 g. został ulokowany w dniu 1. stycznia 1901 na dalszy 4% rachunek bieżący w Banku krajowym.

Dochody. **Fundusz koszar**

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1900 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1900 g.
		Dochody rzeczywiste.						
I.	1	Dotacya otrzymana od funduszu krajowego z mocy uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 4 maja 1900	108.000	—	108.000	—	—	—
II.	2	Wynagrodzenie od c. k. Skarbu wojskowego za czas od 1. stycznia do 31. grudnia 1900 za koszary krajowe i szpitale dostarczone dla c. i k. wojska, a to:						
		a) koszary na Wulce we Lwowie ze stajnią i ujeżdżalnią	42.003	47	42.003	47	—	—
		b) koszary w Mostach wielkich . .	25.126	75	25.126	75	—	—
		c) szpital „ „ „ . . .	2.190	30	2.190	30	—	—
		d) koszary w Rawie ruskiej . . .	23.751	10	23.751	10	—	—
		e) „ w Trembowli	24.020	51	24.020	51	—	—
		f) „ w Zaleszczykach . . .	25.239	80	25.239	80	—	—
		g) szpital „ „	2.555	70	2.555	70	—	—
		Suma rubryki II. .	144.887	63	144.887	63	—	—
III.	3	Od c. k. Skarbu wojskowego zwrot reszty ceny kupna gruntów pod koszary w Mostach wielkich, w Rawie ruskiej i we Lwowie	8 220	63	8.220	63	—	—
IV.	4	Zaliczka z funduszu b. korpusu ochotników z r. 1859 na bieżące wydatki, przewidziana w budżecie na rok 1900 . .	13.339	57	13.339	57	—	—
V.	5	4% odsetki od kapitałów lokowanych w Banku krajowym	1.686	61	1.686	61	—	—
VI.	6	Rozmaite dochody: Raty pożyczek koszarowych dla gmin — nienależnie do funduszu koszar krajowych pobrane						
		a) od gminy m. Trembowli . . .	8 014	96	8.014	96	—	—
		b) „ p. F. Rohatyna w Złoczowie . .	6.500	—	6.500	—	—	—
		Suma rubryki VI. .	14.514	96	14.514	96	—	—

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1900 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1900 g
		Wydatki rzeczywiste.						
I.	1	Zwrot $1^1/_2$ milionowej pożyczki zaciągniętej w galicyjskim funduszu propinacyjnym, spłata na kapitał: VII raty w sumie . 40.000 koron VIII „ „ . 40.000 „	2,760.000	—	80.000	—	2,680.000	—
II.	2	Koszta budowy; stajni w Trembowli	2.400	—	2.400	—	—	—
		ujeżdżalni we Lwowie na Wulce . .	79.191	84	79.191	84	—	—
		Suma rubryki II. .	81.591	84	81.591	84	—	—
III.	3	$4^0/_0$ odsetki zapłacone c. k. Dyrekcyi galicyjskiego funduszu propinacynego od niespłaconej reszty $1^1/_2$ milionowej pożyczki za czas od 1. stycznia do 31. grudnia 1900	108 000	—	108.000	—	—	—
IV.	4	Zwrot zaliczki z funduszu b. korpusu ochotników z r. 1859	13.339	57	—	—	13.339	57
V.	5	Premia asekuracyjna za ubezpieczenie: stajni w Trembowli	20	72	20	72	—	—
		ujeżdżalni we Lwowie na Wulce . .	79	96	79	96	—	—
		Suma rubryki V. .	100	68	100	68	—	—
VI.	6	Koszta konserwacyi budynków, wypłacoue komendzie XI. korpusu: za czas od $^1/_9$ 1896 do $^{31}/_{12}$ 1899 . .	46.856	33	46.856	33	—	—
		„ „ „ $^1/_1$ do $^{31}/_{12}$ 1900 . . .	14.240	—	14.240	—	—	—
		Suma rubryki VI. .	61.096	33	61.096	33	—	—
VII.	7	Rozmaite wydatki: a) Zwrot nienależnie pobranych rat pożyczek koszarowych dla gmin, a to: od gminy Trembowli	8.014	96	8.014	96	—	—
		„ Feiwla Rohatyna w Złoczowie .	6.500	—	6.500	—	—	—
		b) Koszta syndyka Wydziału krajowego, podatki gruntowe i stemple do rachunków Banku krajowego	214	17	214	17	—	—
		Suma rubryki VII. .	14.729	13	14.729	13	—	—

LW. 7.583/1901
Alegat E. do sprawozdania Wydziału krajowego o zamknięciu rachunkowem funduszów krajowych za rok 1900.

Lit. E.

Fundusz pożyczkowy dla gmin i prywatnych

na budowę koszar dla c. i k. wojska.

ZAMKNIĘCIE RACHUNKU

za rok

1900.

LW. 6.972/1901.

Z drukarni E. Winiarza.

Dochody. Fundusz pożyczkowy dla gmin i prywa-

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1900 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1900 g.
		Dochody.						
		A) Rzeczywiste.						
I.	1	Dotacya z funduszu krajowego . . .	—	—	—	—	—	—
II.	2	Zwroty pożyczek udzielonych gminom na budowę koszar dla c. i k. wojska:						
		a) należytość zaległa 2,845.084 K. 06 g.						
		b) „ bieżąca 215.000 „ — „	3,060.084	06	258.285	66	2,801.798	40
III.	3	3% odsetki od kapitałów chwilowo lokowanych	3.784	35	3.784	35	—	—
IV.	4	6% odsetki zwłoki za niezapłacone w terminie raty	82	44	82	44	—	—
V.	5	Rozmaite dochody	28	90	28	90	—	—
		Suma dochodów rzeczywistych .	3,063.979	75	262.181	35	2,801.798	40
		B) Przenośne.						
	6	Gotówka odebrana z lokacyi na 3% rachunku bieżącym w funduszu krajowym . . . 323.259 K. 65 g.						
	7	Nadpłaty . . . 11.612 „ 38 „	334.872	03	334.872	03	—	—
		Suma wszystkich dochodów .	3,398.851	78	597.053	38	2,801.798	40
		C) Zapas z początkiem roku 1900 .			59.751	62		
		Razem .			656.805	—		

Stan majątku

Stan czynny.

	Szczegół:	Ogół:
1. Zapas kasowy w gotówce . . .	106.896 K. 99 g.	
2. Należytości czynne: zwroty pożyczek udzielonych gminom i prywatnym ua budowę koszar dla c. i k. wojska:		
a) z lat poprzednich 2,586.798 K. 40 g.		
b) z roku bieżącego 215.000 „ — „	2,801.798 „ 40 „	2,908.695 K. 39 g.
Suma stanu czynnego .		2,908.695 K. 39 g.

tnych na budowę koszar dla c. i k. wojska. **Wydatki.**

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1900 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1900 g.
		Wydatki.						
		A) Rzeczywiste.						
I.	1	Pożyczki bezprocentowe udzielone gminom na budowę koszar dla c. i k. wojska	215.000	—	215.000	—	—	—
II.	2	Rozmaite wydatki	35	98	35	98	—	—
		Suma wydatków rzeczywistych .	215.035	98	215.035	98	—	—
		B) Przenośne.						
		Gotówka ulokowana na 3% rachunek bieżący w fund. kraj. 323.259 K. 65 g. Nadpłaty . . . 11.612 „ 38 „	334.872	03	334.872	03	—	—
		Suma wszystkich wydatków .	549.908	01	549.908	91	—	—
		C) Zapas z końcem roku 1900 . .			106.896	99		
		Razem .			656.805	—		
		Uwaga. Z pozostałego z dniem 31. grudnia 1900 j. w. zapasu ulokowano w dniu 1. stycznia 1901 na dalszy 3% rachunek bieżący w funduszu krajowym sumę 106.896 K. 96 g.						

z końcem roku 1900.

Stan bierny.

	Szczegół:	Ogół:
1. Należytości bierne	— K. — g.	— K. — g.
2. Czysty stan czynny	2,908.695 „ 39 „	2.908.695 „ 39 „
Zgodnie ze sumą stanu czynnego .		2,908.695 K. 39 g.

Dochody. Fundusz pożyczkowy dla gmin i prywa-

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1900 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1900 g.
		Dochody rzeczywiste.						
I.	1	**Dotacya z funduszu krajowego** . .	—	—	—	—	—	—
II.	2	**Zwroty pożyczek** udzielonych na budowę koszar:						
		1. od gm. Bochnia	10.333	80	5.166	60	5.167	20
		2. „ „ Brzeżany	25.492	—	2.836	—	22.656	—
		3. „ „ Czortków	152.979	32	12.632	—	140.347	32
		4. „ „ Jarosław	137.012	—	19.600	—	117.412	—
		5. „ „ Jaworów	48.400	—	3.800	—	44.600	—
		6. „ „ Kołomyja należytość zaległa . 361.874 K. 90 g. Kołomyja należytość bieżąca 75.000 „ — „	436.874	90	20.325	—	416.549	90
		7. „ „ Kraków	129.968	—	26.672	—	103.296	—
		8. „ „ Łańcut	1.012	—	332	—	680	—
		9. „ „ Nowy Sącz	5.447	20	3.780	78	1.666	42
		10. „ „ Przemyśl	142.022	—	15.664	—	126.358	—
		11. „ „ Rzeszów	577.194	76	32.720	—	544.474	76
		12. „ „ Sanok	79.308	—	8.812	—	70.496	—
		13. „ „ Stanisławów należytość zaległa . . 13.360 K. — g. Stanisławów należytość bieżąca 80.000 „ — „	93.360	—	6.664	—	86.696	—
		14. „ „ Stryj	39.815	08	10.169	28	29.645	80
		15. „ „ Tarnopol	69.440	—	6.944	—	62.496	—
		16. „ „ Tarnów	166.644	—	25.004	—	141.640	—
		17. „ „ Trembowla	227.125	—	11.500	—	215.625	—
		18. „ „ Złoczów	16.656	—	4.164	—	12.492	—
		19. „ Feiwla Rohatyna ze Złoczowa .	221.000	—	13.000	—	208.000	—
		20. „ gm. Żółkiew należytość zaległa . . 420.000 K. — g. gm. Żółkiew należytość bieżąca 60.000 „ — „	480.000	—	28.500	—	451.500	—
		Suma rubryki II. .	3,060.084	06	258.285	66	2,801.798	40
III.	3	**3% odsetki od kapitałów chwilowo lokowanych**	3.784	35	3.784	35	—	—
IV.	4	**6% odsetki zwłoki** od niezapłaconych w terminie rat:						
		1. od gminy Łańcut	3	26	3	26	—	—
		2. „ „ Tarnów	62	51	62	51	—	—
		3. „ „ Nowy Sącz	16	67	16	67	—	—
		Suma rubryki IV. .	82	44	82	44	—	—
V.	5	**Rozmaite dochody:** Koszta sądowe przyznane w sprawie egzekucyjnej przeciw gminie m. Trembowli o zaległe raty i inne	28	90	28	90	—	—

tnych na budowę koszar dla c. i k. wojska. **Wydatki.**

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1900 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1900 g.
		Wydatki rzeczywiste.						
I.	1	**Pożyczki bezprocentowe** udzielone na budowę koszar dla c. i k. wojska:						
		1. gminie Kołomyja	75.000	—	75.000	—	—	—
		2. „ Stanisławów	80.000	—	80.000	—	—	—
		3. „ Żółkiew	60.000	—	60.000	—	—	—
		Suma rubryki I. .	215.000	—	215.000	—	—	—
II.	2	**Rozmaite wydatki:**						
		Koszta syndyka Wydziału kraj. w sprawach koszarowych i inne . . .	35	98	35	98	—	—

LW. 7.583/1901.
Alegat F. do sprawozdania Wydziału krajowego o zamknięciu rachunkowem funduszów krajowych za rok 1900.

Lit. F.

FUNDUSZ

byłego galicyjskiego korpusu ochotników

z roku 1859

z przeznaczeniem udzielania gminom bezprocentowych pożyczek na budowę koszar i szpitali dla c. i k. wojska.

ZAMKNIĘCIE RACHUNKU

za rok

1900.

LW. 7.459/1901.

Z drukarni E. Winiarza.

Fundusz byłego galicyjskiego korpusu ochotników z r. 1859 z przezna-

Dochody.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1900 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1900 g.
		Dochody.						
		A) Rzeczywiste.						
I.	1	Zwrot pożyczki udzielonej gminie m. Gródek na budowę koszar dla c. i k. wojska	81.000	—	5.000	—	76.000	—
II.	2	Gotówka uzyskana ze spieniężenia 4% książeczki Banku krajowego . . .	13.339	57	13.339	57	—	—
III.	3	Zwrot zaliczki udzielonej funduszowi koszar krajowych	13.339	57	—	—	13.339	57
IV.	4	4% odsetki narosłe na książeczce Banku krajowego	3.331	02	3.331	02	—	—
V.	5	Efekta zakupione	8.331	02	8.331	02	—	—
		Suma dochodów rzeczywistych .	119.341	18	30.001	61	89.339	57
		B) Przenośne.						
	6	Przemiana efektów	51.468	09	51.468	09	—	—
		Suma wszystkich dochodów .	170.809	27	81.469	70	89.339	57
		C) Zapas z początkiem r. 1900 (17.156 zł. 03 ct. czyli)			34.312	06		
		Razem .			115.781	76		

Stan majątku

S t a n c z y n n y.

	Szczegół:	Ogół:
1. Zapas kasowy:		
a) w gotówce . .	— K. — g.	
b) w efektach: 4% książeczka Banku krajowego Nr. 11.703 . .	29.303 „ 51 „	29.303 K. 51 g.
2. Należytości czynne:		
a) u gminy m. Gródek	76.000 K. — g.	
b) w funduszu koszar kraj.	13.339 „ 57 „	89.339 „ 57 „ 118.643 K. 08 g.
Suma stanu czynnego		118.643 K. 08 g.

czeniem udzielania gminom pożyczek na budowę koszar dla c. i k. wojska.

Wydatki.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1900 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1900 g.
		W y d a t k i.						
		A) Rzeczywiste.						
I.	1	Spieniężono część 4% książeczki Banku krajowego	13.339	57	13.339	57	—	—
II.	2	Zaliczka udzielona funduszowi koszar krajowych	13.339	57	13.339	57	—	—
III.	3	Gotówka wydana na zakupno efektów .	8.331	02	8.331	02	—	—
		Suma wydatków rzeczywistych .	35.010	16	35.010	16	—	—
		B) Przenośne						
	4	Przemiana efektów	51.468	09	51.468	09	—	—
		Suma wszystkich wydatków .	86.478	25	86.478	25	—	—
		C) Zapas z końcem roku 1900 . .			29.303	51		
		Razem .			115.781	76		

z końcem roku 1900.

S t a n b i e r n y.

	Szczegół:	Ogół:
1. Należytości bierne		— K. — g.
2. Czysty stan czynny		118.643 „ 08 „
Zgodnie ze sumą stanu czynnego . . .		118.643 K. 08 g.

L. W. 7583/901.

Lit. G.

Fundusz pożyczkowy na cele melioracyjne

dla

powiatów, gmin i dla spółek wodnych.

ZAMKNIĘCIE RACHUNKU

za rok

1900.

Z I. Związkowej drukarni we Lwowie.

Dochody. Fundusz pożyczkowy

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	g	Uiszczenie K	g	Należytość pozostała z końcem roku 1900. K	g
		DOCHODY.						
		a) **Rzeczywiste.**						
	1	Zwroty pożyczek, udzielonych Spółkom wodnym	1,071.574	08	44.802	53	1,026.771	55
	2	Odsetki od pożyczek, udzielonych Spółkom wodnym	71.244	56	19.802	16	51.442	40
	3	Odsetki zwłoki od Spółek wodnych za niedotrzymanie rat pożyczkowych	3.736	73	3 736	73	—	—
		Suma dochodów rzeczywistych	1,146 555	37	68.341	42	1,078.213	95
		b) **Przenośne.**						
	1	Zwroty zaliczek, udzielonych Spółkom wodnym na rachunek pożyczek .	368	—	368	—	—	—
	2	Mylne pobory	6	70	6	70	—	—
		Suma wszystkich dochodów .	1,146.930	07	68.716	12	1,078.213	95
	3	Zapas kasowy z początkiem roku 1900:						
		a) w gotówce . 3.368 K 74 g						
		b) w efektach . 82.745 „ 52 „			86.114	26		
		Razem .			154.830	38		

na cele melioracyjne. **Wydatki.**

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1900. K	Należytość pozostała z końcem roku 1900. g
		WYDATKI.						
		a) **Rzeczywiste.**						
	1	Pożyczki udzielone Spółkom wodnym	1.600	—	1.600	—	—	—
		Suma wydatków rzeczywistych	1.600	—	1.600	—	—	—
		b) **Przenośne.**						
	1	Zaliczki udzielone na rachunek pożyczek	368	—	368	—	—	—
	2	Mylne pobory	6	70	—	—	6	70
		Suma wszystkich wydatków .	1.974	70	1.968	—	6	70
	3	Zapas kasowy z końcem roku 1900:						
		a) w gotówce . 70.116 K 86 g						
		b) w efektach . 82.745 „ 52 „			152.862	38		
		Razem .			154.830	38		

W y k a z

należytości czynnych i biernych z końcem roku 1900.

Pozycya	Poszczególnienie	Pozostałe należytości							
		czynne				bierne			
		z lat ubiegłych		z roku bieżącego		z lat ubiegłych		z roku bieżącego	
		K	g	K	g	K	g	K	g
	DOCHODY.								
1	Zwroty pożyczek, udzielonych Spółkom wodnym	1,025.171	55	1.600	—	—	—	—	—
2	Odsetki od Spółek wodnych, przypadające po koniec roku 1900 . .	33.151	31	18.291	09	—	—	—	—
3	Zapas z końcem roku 1900:								
	a) w gotówce . 70.116 K 86 g								
	b) w efektach . 82.745 „ 52 „	—	—	152.862	38	—	—	—	—
	Suma stanu czynnego . .	1,058.322	86	172.753	47	—	—	—	—
				1,231.076	33	—	—	—	—
	WYDATKI.								
1	Zwot mylnych poborów . . .	—	—	—	—	—	—	6	70
	Z porównania aktywów i pasywów okazuje się:								
	Czysty stan czynny . .	—	—	1,231.069	63				

LW. 25.974/901.

LW. 7.583/1901.
Alegat H. do sprawozdania Wydziału krajowego o zamknięciu rachunków funduszów krajowych za rok 1900.

Lit. H.

Fundusz pożyczkowy na budowę szkół.

ZAMKNIĘCIE RACHUNKU

za rok

1900.

Sporządzone przez Departament rachunkowy c. k. Namiestnictwa.

LW. 36.252/901.

Z Drukarni Ludowej we Lwowie.

Dochody. H. Fundusz pożyczkowy na budowę szkół.

Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K.	gr.	Uiszczenie K.	gr.	Należytość pozostała z końcem roku 1900 K.	gr.
	Dochody.						
	a) **Rzeczywiste:**						
1	Kapitały otrzymane z funduszu szkolnego krajowego	—	—	—	—	—	—
2	Zwroty pożyczek bezprocentowych na budowę szkół:						
	a) należytość zaległa . 601.676 K. 34 gr.						
	b) „ bieżąca . 58.000 „ — „	659.676	34	90.725	95	568.950	39
3	Odsetki od lokowanych kapitałów w Banku krajowym	941	76	941	76	—	—
4	6% odsetki zwłoki	1.713	57	1.713	57	—	—
	Suma dochodów rzeczywistych .	662.331	67	93.381	28	568.950	39
	b) **Przenośne:**						
5	Zwrot mylnie przez c. k. Urzędy podatkowe zarachowanych wydatków:						
	a) należytość zaległa . 200 K. — gr.						
	b) „ bieżąca . 6.773 „ 24 „	6.973	24	5.613	24	1.360	—
6	Zwroty z chwilowych lokacyi w Banku krajowym:						
	a) należytość zaległa . 8.834 K. 48 gr.						
	b) „ bieżąca . 69.170 „ 91 „	78.005	39	35.648	15	42.357	24
7	Otrzymane karnety za gotówkę lokowaną w Banku krajowym	69.170	91	69.170	91	—	—
	Suma wszystkich dochodów .	816.481	21	203.813	58	612.667	63
8	**Zapas kasowy** z początkiem roku 1900:						
	a) w gotówce . . . — K. — gr.						
	b) w efektach . . 8.834 „ 48 „	—	—	8.834	48	—	—
	Razem . .	—	—	212.648	06	—	—

Zamknięcie rachunku za rok 1900. Wydatki.

Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K.	Należytość gr.	Uiszczenie K.	Uiszczenie gr.	Należytość pozostała z końcem roku 1900 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1900 gr.
	Wydatki.						
	a) **Rzeczywiste.**						
1	Zwrot funduszowi szkolnemu krajowemu:						
	a) otrzymanego kapitału 584.611 K. 90 gr.						
	b) odsetek od tego kapitału . . . . 7.417 „ 36 „						
	c) wpłaconych odsetek od chwilowych lokacyi gotówki:						
	α) należytość zaległa 13.161 K. 36 gr.						
	β) należytość bieżąca 941 „ 76 „ 14.103 „ 12 „						
	d) wpłaconych 6% odsetek zwłoki:						
	α) należytość zaległa 3.855 K. 28 gr.						
	β) należytość bieżąca 1.713 „ 57 „ 5.568 „ 85 „	611.701	23	—	—	611.701	23
2	Bezprocentowe pożyczki na budowę szkół	58.000	—	58.000	—	—	—
3	Rozmaite wydatki	—	—	—	—	—	—
	Suma wydatków rzeczywistych .	669.701	23	58.000	—	611.701	23
	b) **Przenośne.**						
4	Mylnie przez c. k. Urzędy podatkowe zarachowane wydatki:						
	a) należytość zaległa . 1.664 K. 92 gr.						
5	*b*) „ bieżąca . 6.773 „ 24 „	8.438	16	7.371	76	1.066	40
6	Chwilowa lokacya w Banku krajowym .	69.170	91	69.170	91	—	—
	Zwrot karnetów przy pobraniu gotówki z chwilowej lokacyi:						
	a) należytość zaległa . 8.834 K. 48 gr.						
	b) „ bieżąca . 69.170 „ 91 „	78.005	39	35.648	15	42.357	24
7	Suma **wszystkich wydatków** .	825.315	69	170.190	82	655.124	87
	Zapas kasowy z końcem roku 1900:						
	a) w gotówce . . . 100 K. — gr.						
	b) w efektach . . 42.357 „ 24 „	—	—	42.457	24	—	—
	Razem . .	—	—	212.648	06	—	—

H. Fundusz pożyczkowy na budowę szkół. Zamknięcie rachunku za r. 1900.

Stan majątku z końcem roku 1900.

Stan czynny: 1) Zapas kasowy: *a*) w gotówce . .	100 K. — gr.		
b) w efektach . .	42.357 „ 24 „		42.457 K. 24 gr.
2) Należytości czynne			612.667 „ 63 „
Suma stanu czynnego . . .			655.124 K. 87 gr.
Stan bierny			655.124 „ 87 „
Czysty stan czynny . . .			— K. — gr.

Uwaga. Na uposażenie funduszu pożyczkowego wydano z funduszu szkolnego krajowego w kapitale 584.611 K. 90 gr. i w odsetkach 7.417 K. 36 gr., razem więc kwotę . . . . . 592.029 K. 26 gr.

Do zwrotu funduszowi szkolnemu krajowemu przypada z końcem roku 1900 kwota . . . . . 611.701 „ 23 „

a zatem więcej o . . . . . 19.671 K. 97 gr.

która to kwota powstała z odsetek od chwilowej lokacyi gotówki, tudzież z 6% odsetek zwłoki, pobieranych od rat pożyczkowych w terminie nieopłaconych.

LW. 36.252/901.

Do l. $\frac{13.565}{R. S. K.}$ ex 1901.

WYKAZ

gmin, którym wypłacono pożyczki na budowę szkół w roku 1900.

L. porz.	Nazwa gminy	Wypłacona pożyczka K.	gr.	Uwaga
1	Zielona	4.000	—	
2	Nienadowa	2.000	—	
3	Wojakowa	2.000	—	
4	Bóbrka	8.000	—	
5	Zbaraż	12.000	—	
6	Zabawa	4.000	—	
7	Kałusz	6.000	—	
8	Wola ryszkowa	3.000	—	
9	Radomyśl	5.000	—	
10	Zakliczyn	800	—	
11	Knihinin	10.000	—	
12	Bazarzyńce	1.200	-	
	Razem	58.000	—	

Lwów, dnia 28. maja 1901.

LW. 7583/1901.
Alegat J. do sprawozdania Wydziału krajowego o zamknięciu rachunkowem funduszów krajowych za rok 1900.

Lit. J.

FUNDUSZ KOLEJOWY

ZAMKNIĘCIE RACHUNKU

za rok

1900.

LW. 20.248/1901.

Dochody. Fundusz kolejowy na cele popierania

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	g	Uiszczenie K	g	Należytość pozostała z końcem roku 1900 K	g
		Dochody.						
		a) **Rzeczywiste.**						
	1	Dotacya z funduszu krajowego rubr. X. poz. 190 wydatków)	600.000	—	600.000	—	—	—
	2	Odsetki od ulokowanego kapitału w Banku krajowym i od efektów własnych . . . 84.106 K 38 g **od tego:** odsetki bierne . . . 22.765 „ 59 „	61.340	79	61.340	79	—	—
	3	Odsetki zwłoki za niedotrzymanie terminów w spłacie rat gwarancyjnych na akcye odnośnych kolei lokalnych	416	67	311	92	104	75
	4	Zakupione akcye pierwszeństwa kolei: *a)* Łupków-Cisna (dodatkowe zakupno, uchwała Sejmu z 20. marca 1899)	120.000	—	—	—	120.000	—
		b) Chabówka-Zakopane . . .	16.000	—	—	—	16.000	—
		c) Trzebinia-Skawce	266.000	—	—	—	266.000	—
	5	Zakupione akcye zakładowe kolei: *a)* Delatyn-Kołomyja-Stefanówka .	1,575.200	—	1,496.000	—	79.200	—
	6	Raty gwarancyjne od stron konkurencyjnych za oprocentowanie i umorzenie akcyi linij kolejowych: *a)* Chabówka-Zakopane: należytość z roku 1899 . 11.987 K 78 g „ „ 1900 . 15.725 „ — „	27.712	78	12.551	27	15.161	51
		b) Delatyn-Kołomyja-Stefanówka: należytość z roku 1899 . 47.164 K 56 g „ „ 1900 . 70.884 „ — „	118.048	56	90.610	40	27.438	16
	7	Pożyczka zaciągnięta w Banku krajowym na zakupno akcyi zakładowych kolei Kraków-Kocmyrzów, i akcyi pierwszeństwa kolei Łupków-Cisna i Trzebinia-Skawce (uchwała Sejmu z 17. marca i 20. marca 1899): *a)* w obligacyach 4%-towych . . . . 600.000 K **od tego:** spieniężone obligi . . . . 600.000 K	—	—	—	—	—	—
		b) gotówka uzyskana po spieniężeniu tychże obligów: *α)* po kursie 95 K za 100 K. . 570.000 K — g *β)* za kupon . 533 „ 33 „ razem . 570.533 K 33 g **od tego:** opłata rządowa od obrotu efektów . . 24 „ — „	570.509	33	570.509	33	—	—
		Do przeniesienia .	3,355.228	13	2,831.323	71	523.904	42

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	g	Uiszczenie K	g	Należytość pozostała z końcem roku 1899 K	g
		Wydatki.						
		a) **Rzeczywiste.**						
	1	Zakupno akcyj linij kolejowych:						
		a) Łupków-Cisna	50.000	—	10.000	—	40.000	—
		b) Delatyn-Kołomyja-Stefanówka .	83.364	57	83.364	57	—	—
		c) Trzebinia-Skawce	36.035	80	33.109	36	2.926	44
	2	C. k. Skarbowi państwa subwencye bezzwrotne na budowę kolei:						
		a) Podwysokie-Chodorów, reszta z należytości 2,000.000 K . . .	48.300	—	—	—	48.300	—
		b) Przeworsk-Rozwadów, reszta z należytości 500.000 K . . .	250.000	—	250.000	—	—	—
	3	Spłata pożyczek zaciągniętych w Banku krajowym:						
		a) na zakupno akcyi pierwszeństwa kolei Łupków-Cisna:						
		α) V. i VI. rata na kapitał . .	925.574	30	2.355	10	923.219	20
		β) 4% odsetki i koszta administracyjne	38.237	34	38.237	34	—	—
		b) na wypłatę subwencyi dla c. k. Rządu na budowę kolei Chodorów-Podwysokie:						
		α) V. i VI. rata na kapitał . .	1,990.482	36	5.064	75	1,985.417	61
		β) 4% odsetki i koszta administracyjne	82.226	25	82.226	25	—	—
		c) na zakupno akcyi zakładowych kolei Delatyn - Kołomyja - Stefanówka:						
		α) III. i IV. rata na kapitał .	1,570.968	50	3.994	58	1,566.973	92
		β) 4% odsetki i koszta administracyjne	64.894	30	64.894	30	—	—
		d) na wypłatę subwencyi c. k. Rządowi na budowę kolei Przeworsk-Rozwadów:						
		α) II. i III. rata na kapitał . .	499.384	81	1.269	51	498.115	30
		β) 4% odsetki i koszta administracyjne	20.630	49	20.630	49	—	—
		e) na zakupno akcyi zakładowych kolei Kraków-Kocmyrzów, i akcyi pierwszeństwa kolei Trzebinia-Skawce i Łupków-Cisna:						
		α) I. rata na kapitał . . .	600.000	—	771	92	599.228	08
		β) 4% odsetki i koszta administracyjne	12.404	08	12.404	08	—	—
	4	Spłata pożyczek chwilowych:						
		a) w lwowskiej filii Banku austro-węgierskiego	680.000	—	680.000	—	—	—
		b) w funduszu krajowym . . .	1,241.471	56	680.000	—	561.471	56
		Do przeniesienia .	8,193.974	36	1,968.322	25	6,225.652	11

Dochody. Fundusz kolejowy na cele popierania

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	g	Uiszczenie K	g	Należytość pozostała z końcem roku 1900 K	g
		Z przeniesienia .	3,355.228	13	2,831.323	71	523.904	42
	8	Pożyczki chwilowo zaciągnięte:						
		a) w lwowskiej filii Banku austro-węgierskiego	680.000	—	680.000	—	—	—
		b) w funduszu krajowym . . .	1,241.471	56	1,241.471	56	—	—
	9	Obligi kolejowe 4% Banku krajowego:						
		a) gotówka uzyskana ze sprzedaży tychże imien. wart 687.300 K . po kursie 92 K za 100 K . . 632.316 K — g						
		b) za kupon . . 8.728 „ 91 „	641.044	91	641.044	91	—	—
	10	Rozmaite:						
		a) C. k. Ministerstwo kolejowe — zwrot spłaconej należytości od skryptu na pożyczkę zaciągniętą na subwencyę dla c. k. Rządu na budowę kolei Przeworsk-Rozwadów	1.562	50	1.562	50	—	—
		b) Refakcye chwilowo pobrane imieniem Towarzystw kolejowych w kwocie . . . 89.636 K 53 g **od tego:** zwroty tychże . . . 89.636 „ 53 „	—	—	—	—	—	—
		Suma dochodów rzeczywistych	5,919 307	10	5,395.402	68	523 904	42
		b) **Przenośne.**						
	1	Zwrot pożyczek udzielonych Towarzystwom kolejowym, z tytułu gwarancyi kraju, na zapłacenie rat i odsetek od pożyczek zaciągniętych w Banku krajowym:						
		a) Borki wielkie-Grzymałów: należytość z roku 1899 . 121.600 K 38 g „ „ 1900 . 11.158 „ 50 „	132.758	88	—	—	132.758	88
		b) Chabówka-Zakopane . . .	43.000	—	—	—	43.000	—
		c) Delatyn-Kołomyja-Stefanówka: nal. z r. 1899 . 113.871 K — g „ „ 1900 . 227.742 „ — „	341.613	—	—	—	341.613	—
		d) Trzebinia-Skawce: nal. z r. 1899 . 145.233 K 56 g „ „ 1900 . 129.204 „ 33 „	274.437	89	—	—	274.437	89
	2	Zwrot pożyczek udzielonych Towarzystwom kolejowym na cele budowy:						
		a) Borki wielkie-Grzymałów . .	67	20	—	—	67	20
		b) Chabówka-Zakopane: nal. z r. 1899 . 961 K 28 g „ „ 1900 . 72.107 „ 13 „	73.068	41	—	—	73.068	41
		Do przeniesienia .	6,784 252	48	5,395.402	68	1,388.849	80

budowy kolei niższego rzędu. **Wydatki.**

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1900 K	Należytość pozostała z końcem roku 1900 g
		Z przeniesienia .	8,193.974	36	1,968.322	25	6,225.652	11
	5	Obligi kolejowe 4% Banku krajowego:						
		a) Wydane do wymiany w sztukach . . 190.000 K						
		od tego: otrzymane obligi po wymianie . 190.000 K	—	—	—	—	—	—
		b) wydane do chwilowego zastawu . . 1,000.000 K						
		od tego: obligi odebrane z zastawu . 1,000.000 „	—	—	—	—	—	—
		c) sprzedane obligi (jak poz. 9 dochodów) imien wart. . . .	687.300	—	687.300	—	—	—
	6	Rozmaite:						
		a) Towarzystwo kolei lokalnej Delatyn-Kołomyja-Stefanówka, — 4% odsetki od reszty kapitału na zakupno akcyi zakład. . . .	5.585	43	5.585	43	—	—
		b) Rata wstępna i koszta przy zaciąganiu pożyczki w Banku krajowym — jak poz. 7 dochodów .	14.655	04	14.655	04	—	—
		Suma wydatków rzeczywistych	8,901.514	83	2,675.862	72	6,225 652	11
		***b)* Przenośne.**						
	1	Pożyczki udzielone Towarzystwom kolejowym z tytułu gwarancyi kraju, na zapłacenie rat i odsetek od pożyczek zaciągniętych w Banku krajowym:						
		a) Borki wielkie-Grzymałów . .	11.158	50	11.158	50	—	—
		b) Chabówka Zakopane . . .	43.000	—	43.000	—	—	—
		c) Delatyn-Kołomyja-Stefanówka .	227.742	—	227.742	—	—	—
		d) Trzebinia-Skawce	129.204	33	129.204	33	—	—
	2	Pożyczki udzielone Towarzystwom kolejowym na cele budowy:						
		a) Chabówka Zakopane . . .	72.107	13	72.107	13	—	—
		b) Dolatyn-Kołomyja Stefanówka .	669.541	60	669 541	60	—	—
		c) Piła-Jaworzno	575.792	32	575.792	32	—	—
		d) Trzebinia Skawce	321.038	98	321.038	98	—	—
		e) Przeworsk-Bachórz	110.650	70	110.650	70	—	—
	3	Lokacya kapitału w Banku krajowym na 3%-ym rachunku bieżącym .	2,664.850	13	2,664.850	13	—	—
		Do przeniesienia .	13,726.600	52	7,500.948	41	6,225.652	11

Dochody. Fundusz kolejowy na cele popierania

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1900 K	Należytość pozostała z końcem roku 1900 g
		Z przeniesienia .	6,784.252	48	5,395.402	68	1,388.849	80
		c) Delatyn-Kołomyja-Stefanówka .	669.541	60	—	—	669.541	60
		d) Piła-Jaworzno:						
		nal. z r. 1899 . 518.630 K 34 g						
		„ „ 1900 . 575.792 „ 32 „	1,094.422	66	267	16	1,094.155	50
		e) Trzebinia-Skawce	321.038	98	31.279	92	289.759	06
		f) Przeworsk Bachórz:						
		nal. z r. 1899 . 18.729 K 14 g						
		„ „ 1900 . 110.650 „ 70 „	129.379	84	—	—	129.379	84
	3	Lokacya kapitału w Banku krajowym na 3%-wym rachunku bieżącym:						
		nal. z r. 1899 . 230.674 K — g						
		„ „ 1900 . 2,664.850 „ 13 „	2,895.524	13	2,895.524	13	—	—
		Suma dochodów .	11,894.159	69	8,322.473	89	3,571.685	80
		Do tego: Zapas kasowy z początkiem roku 1900:						
		a) w gotówce . — K — g						
		b) efektami . . 3,484.000 „ — „			3,484.000	—		
		Razem . . .			11,806.473	89		

budowy kolei niższego rzędu. **Wydatki.**

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1900 K	Należytość pozostała z końcem roku 1900 g
		Z przeniesienia .	13,726.600	52	7,500.948	41	6,225.652	11
		Suma wydatków .	13,726.600	52	7,500.948	41	6,225.652	11
		Do tego: Zapas kasowy z końcem roku 1900:						
		a) w gotówce . 12.825 K 48 g						
		b) efektami . . 4,292.700 „ — „			4,305.525	48		
		Razem . . .			11,806.473	89		
		Uwaga. Gotówka wykazana pod poz. a) w kwocie 12.825 K 48 g (która wpłynęła na dniu 27. grudnia 1900) została z początkiem stycznia 1901 ulokowaną na 3% rachunek bieżący w Banku krajowym.						

Fundusz kolejowy na cele popierania

Stan majątku

Stan czynny:		Szczegół	Ogół
1. Odsetki zwłoki za niedotrzymanie terminów w spłacie rat gwarancyjnych na oprocentowanie i umorzenie akcyj kolejowych		104 K 75 g	
2. Akcye uzyskać się mające kolei:			
a) Łupków-Cisna	120.000·— K		
b) Trzebinia-Skawce	266.000·— „		
c) Delatyn-Kołomyja Stefanówka .	79.200·— „	465.200 „ — „	
3. Akcye kolei Chabówka-Zakopane pozornie cedowane członkom Rady zawiadowczej tytułem kaucyi w Towarzystwie kolejowem		16.000 „ — „	
4. Raty gwarancyjne na oprocentowanie i umorzenie akcyi kolei:			
a) Chabówka Zakopane:			
α) Komisya klimatyczna uzdrowiska „Zakopane“	10.486·51 K		
β) Nowy Targ, Wydział powiatowy	2.125·— „		
γ) Zakopane, gmina	2.550·— „	15·161 „ 51 „	
b) Delatyn-Kołomyja-Stefanówka:			
α) Horodenka, gmina . . .	1.593·— K		
β) Horodenka, Wydział powiatowy	4.945·— „		
γ) Kołomyja, Wydział powiatowy .	10.450·08 „		
δ) Kołomyja, Magistrat . . .	10.450·08 „	27.438 „ 16 „	
5. Pożyczki udzielone Towarzystwom kolejowym z tytułu gwarancyi kraju:			
a) Borki wielkie Grzymałów. . .	132.758·88 K		
b) Chabówka-Zakopane	43.000·— „		
c) Delatyn-Kołomyja-Stefanówka .	341.613·— „		
d) Trzebinia Skawce	274.437·89 „	791.809 „ 77 „	
6. Pożyczki udzielone Towarzystwom kolejowym na cele budowy kolei:			
a) Borki wielkie-Grzymałów . .	67·20 K		
b) Chabówka-Zakopane	73.068·41 „		
c) Delatyn-Kołomyja-Stefanówka .	669.541·60 „		
d) Piła-Jaworzno	1,094.155·50 „		
e) Trzebinia-Skawce	289.759·06 „		
f) Przeworsk-Bachórz	129.379·84 „	2,255.971 „ 61 „	
7. Zapas kasowy z końcem roku 1900:			
a) w gotówce		12.825 „ 48 „	
b) efektami:			
1. Obligacye kolejowe 4%-we Banku krajowego imien. wart.		1,312·700 „ — „	
2. Akcye pierwszeństwa kolei:			
α) Łupków-Cisna	930.000·— K		
β) Chabówka-Zakopane . .	354.000·— „	1,284.000 „ — „	
3. Akcye zakładowe kolei:			
α) Delatyn-Kołomyja-Stefanówka	1,496.000·— K		
β) Kraków-Kocmyrzów. . .	200.000·— „	1,696.000 „ — „	7,877.211 K 28 g
Suma stanu czynnego			7,877.211 K 28 g

budowy kolei niższego rzędu.

z końcem roku 1900.

Stan bierny:		Szczegół	Ogół
1. Na zakupno akcyj:			
a) kolei Łupków-Cisna	40.000·— K		
b) „ Trzebinia-Skawce . . .	2.926·44 „	42.926 K 44 g	
2. C. k. Skarb państwa, reszta subwencyi na budowę kolei Podwysokie-Chodorów		48.300 „ — „	
3. Pożyczki zaciągnięte w Banku kraj.:			
a) na zakupno akcyj pierwszeństwa kolei Łupków-Cisna	923.219·20 K		
b) na pokrycie subwencyi dla c. k. Rządu, na budowę kolei Podwysokie-Chodorów	1,985.417·61 „		
c) na zakupno akcyj zakładowych kolei Delatyn-Kołomyja-Stefanówka .	1,566·973·92 „		
d) na pokrycie subwencyi dla c. k. Rządu na budowę kolei Przeworsk-Rozwadów	498.115·30 „		
e) na zakupno akcyj zakładowych kolei Kraków-Kocmyrzów i akcyi pierwszeństwa kolei Trzebinia-Skawce i Łupków-Cisna	599.228 08 „	5,572.954 „ 11 „	
4. Pożyczka chwilowo zaciągnięta w funduszu krajowym		561.471 „ 56 „	6,225.652 K 11 g
Suma stanu biernego			6,225.652 K 11 g

Zestawienie sum stanu majątku z końcem roku 1900.

Suma stanu **czynnego**	7,877.211 K 28 g
„ „ **biernego**	6,225.652 „ 11 „
Z porównania okazuje się **czysty stan czynny**	1,651.559 K 17 g
Z końcem roku 1899 okazał się takiż stan w kwocie	1,217.571 „ 40 „
Z porównania okazuje się **przyrost majątku** o	433.987 K 77 g

LW. 7.583/1901.
Alegat K. do sprawozdania Wydziału krajowego o zamknięciu rachunkowem funduszów krajowych za rok 1900.

Lit. K.

ZAMKNIĘCIE RACHUNKU

Stałego funduszu przemysłowego

administrowanego przez Bank krajowy

za rok

1900.

Zamknięcie sporządzone na podstawie rachunków przedłożonych przez Bank krajowy do LW. 28.323/1900 i 10.618/1901.

K. Stały fundusz przemysłowy.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1900 K	Należytość pozostała z końcem roku 1900 g
		Dochody.						
	1	Dotacya z funduszu krajowego . .	—	—	—	—	—	—
	2	Zwroty udzielonych pożyczek:						
		a) należytość zaległa 1,076.460 K 62 g						
		b) „ bieżąca 184.600 „ — „	1,261.060	62	160.479	43	1,100.581	19
	3	Odsetki pobrane od dłużników . .	25.783	96	25.783	96	—	—
	4	Odsetki pobrane z lokacyi w Banku krajowym	2.091	81	2.091	81	—	—
	5	Udziały funduszu przemysłowego:						
		a) należytość zaległa . . 145.000 K						
		b) „ bieżąca . . — „	145.000	—	—	—	145.000	—
	6	Dywidendy od udziałów . . .	800	—	800	—	—	—
	7	Wpływ na rachunek odpisanych aktywów	550	15	550	15	—	—
		Suma dochodów .	1,435.286	54	189.705	35	1,245.581	19
		Zapas kasowy z początkiem roku 1900 na lokacyi w Banku krajowym .	—	—	55.000	—	—	—
		Razem . .	—	—	244.705	35	—	—

Zamknięcie rachunku za rok 1900.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1900 K	Należytość pozostała z końcem roku 1900 g
		Wydatki.						
	1	Pożyczki udzielone w roku 1900 .	184.600	—	184.600	—	—	—
	2	Koszta administracyi w Banku krajowym	3.452	47	3.452	47	—	—
	3	Odpisy pożyczek, zarachowane przez Bank krajowy	452	88	452	88	—	—
		Suma wydatków .	188.505	35	188.505	35	—	—
		Zapas kasowy z końcem roku 1900 na lokacyi w Banku krajowym .	—	—	56.200	—	—	—
		Razem . .	—	—	244.705	35	—	—

Stan majątku z końcem roku 1900.

Stan czynny:

1. Należytości czynne u dłużników			1,100.581 K 19 g
2. Udziały funduszu przemysłowego:			
a) w galic. akc. Towarzystwie handlowem	25.000 K		
b) w akcyjnej garbarni w Rzeszowie .	50.000 „		
c) w spółce komandytowej T. Stryjeński i Spka	20.000 „		
d) w akcyjnem Towarzystwie dla wyrobów tkackich i sukienniczych w Łańcucie	50.000 „	145.000 „ — „	
3. **Zapas kasowy** na lokacyi w Banku krajowym .		56.200 „ — „	1,301.781 K 19 g
Stan bierny			— „ — „
		Czysty stan czynny . . .	1,301.781 K 19 g

LW. 34.710/1901.

LW. 7.583/1901.
Alegat L. do sprawozdania Wydziału krajowego o zamknięciu rachunkowem funduszów krajowych za rok 1900.

Lit. L.

ZAMKNIĘCIE RACHUNKU

Funduszu pożyczkowego dla Kółek rolniczych

administrowanego przez Bank krajowy

za rok

1900.

(Zamknięcie sporządzone na podstawie rachunków przedłożonych przez Bank krajowy do LW. 55.285/1900 i 10.585/1901).

Fundusz pożyczkowy dla Kółek rolniczych.

Zamknięcie rachunku za rok 1900.

Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1900 K	Należytość pozostała z końcem roku 1900 g
	Dochody.						
1	Dotacya z funduszu krajowego . . .	6.000	—	6.000	—	—	—
2	Zwroty pożyczek udzielonych Kółkom rolniczym:						
	a) należytość zaległa 53.994 K 02 g						
	b) „ bieżąca 20.400 „ — „	74.394	02	18.060	09	56.333	93
3	Odsetki zwłoki od dłużników . . .	—	26	—	26	—	—
4	Odsetki od lokacyi w Banku krajowym .	223	63	223	63	—	—
	Suma dochodów .	80.617	91	24.283	98	56.333	93
5	**Zapas kasowy** z początkiem roku 1900 na lokacyi w Banku krajowym . .	—	—	3.460	—	—	—
	Razem . .	—	—	27.743	98	—	—
	Wydatki.						
1	Pożyczki udzielone Kółkom rolniczym .	20.400	—	20.400	—	—	—
2	Koszta administracyi w Banku krajowym	58	98	58	98	—	—
	Suma wydatków .	20.458	98	20.458	98	—	—
3	**Zapas kasowy** z końcem roku 1900 na lokacyi w Banku krajowym . .	—	—	7.285	—	—	—
	Razem . .	—	—	27.743	98	—	—

Stan majątku z końcem roku 1900.

Stan czynny:

1. Należytości czynne u Kółek rolniczych .	56.333 K 93 g	
2. Zapas kasowy na lokacyi w Banku krajowym	7.285 „ — „	63.618 K 93 g
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny . . .		63.618 K 93 g

LW. 35.319/901.

LW. 7.583/1901.
Alegat M. do sprawozdania Wydziału krajowego o zamknięciu rachunkowem funduszów krajowych za rok 1900.

Lit. M.

ZAMKNIĘCIE RACHUNKU

Stałego funduszu hodowlanego

administrowanego przez Bank krajowy

za rok

1900.

(Zamknięcie sporządzone na podstawie rachunków przedłożonych przez Bank krajowy do LW. 55.282/1900 i 10.587/1901).

Dochody. Stały fundusz hodowlany.

Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1900 K	Należytość pozostała z końcem roku 1900 g
	Dochody.						
1	Zwroty pożyczek udzielonych gminom:						
	a) należytość zaległa 6.936 K 22 g						
	b) „ bieżąca 20.620 „ — „	27.556	22	3.981	33	23.574	89
2	Odsetki zwłoki od dłużników . . .	65	07	65	07	—	—
3	Odsetki pobrane od lokacyi w Banku krajowym	3.537	92	3.537	92	—	—
	Suma dochodów .	31.159	21	7.584	32	23.574	89
	Zapas kasowy z początkiem roku 1900 na lokacyi w Banku krajowym. .	—	—	107.980	—		
	Razem .	—	—	115.564	32		

Zamknięcie rachunku za rok 1900.

Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1900 K	Należytość pozostała z końcem roku 1900 g
	Wydatki.						
1	Pożyczki udzielone gminom na zakupno buhajów	20.620	—	20.620	—	—	—
2	Subwencya dla Towarzystwa rolniczego w Krakowie	2.500	—	2.500	—	—	—
3	Subwencya dla Towarzystwa gospodarskiego we Lwowie	4.000	—	4.000	—	—	—
4	Koszta administracyi	44	32	44	32	—	—
	Suma wydatków .	27.164	32	27.164	32	—	—
	Zapas kasowy z końcem roku 1900 na lokacyi w Banku krajowym . . .	—	—	88.400	—		
	Razem .	—	—	115.564	32		

Stan majątku z końcem roku 1900.

Stan czynny:

1. Należytości czynne u gmin	23.574 K 89 g	
2. Zapas kasowy na lokacyi w Banku krajowym	88.400 „ — „	111.974 K 89 g
Stan bierny:		— „ — „
Czysty stan czynny		111.974 K 89 g

LW. 34.933/901.

LW. 7.583/1901.
Alegat N. do sprawozdania Wydziału krajowego o zamknięciu rachunkowem funduszów krajowych za rok 1900.

Lit. N.

ZAMKNIĘCIE RACHUNKU

Funduszu pożyczkowego dla przemysłu rolniczego

administrowanego przez Bank krajowy

za rok

1900.

(Zamknięcie sporządzone na podstawie rachunków przedłożonych przez Bank krajowy do LW. 55.284/1900 i LW. 10.586/1901).

Fundusz pożyczkowy dla przemysłu rolniczego.

Zamknięcie rachunku za rok 1900.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1900 K	Należytość pozostała z końcem roku 1900 g
		Dochody.						
	1	Zwroty udzielonych pożyczek: *a)* należytość zaległa 285.790 K 68 g *b)* „ bieżąca 32.000 „ — „	317.790	68	60.512	98	257.277	70
	2	Odsetki pobrane od dłużników . .	7.194	65	7.194	65	—	—
	3	„ zwłoki od dłużników . .	155	61	155	61	—	—
	4	„ pobrane od lokacyi w Banku	4.830	80	4.830	80	—	—
		Suma dochodów .	329.971	74	72.694	04	257.277	70
		Zapas kasowy z początkiem r. 1900 na lokacyi w Banku krajowym .	—	—	107.120	—	—	—
		Razem . . .	—	—	179.814	04	—	—
		Wydatki.						
	1	Pożyczki udzielone.	32.000	—	32.000	—	—	—
	2	Koszta administracyi w Banku kraj.	114	04	114	04	—	—
		Suma wydatków.	32.114	04	32.114	04	—	—
		Zapas kasowy z końcem roku 1900 na lokacyi w Banku krajowym .	—	—	147.700	—	—	—
		Razem . . .	—	—	179.814	04	—	—

Stan majątku z końcem roku 1900.

Stan czynny:

1. Należytości czynne . . . . . 257.277 K 70 g
2. Zapas kasowy na lokacyi w Banku krajowym 147.700 „ — „ 404.977 K 70 g

Stan bierny . . . . . — „ — „

Czysty stan czynny . . 404.977 K 70 g

LW. 28.399/901.

LW. 7.583/1901.
Alegat **O.** do sprawozdania Wydziału krajowego o zamknięciu rachunkowem funduszów krajowych za rok 1900.

Lit. O.

ZAMKNIĘCIE RACHUNKU

Stałego funduszu pożyczkowego

dla Spółek oszczędności i pożyczek

administrowanego przez Bank krajowy

za rok

1900.

(Zamknięcie sporządzone na podstawie rachunków przedłożonych przez Bank krajowy do LW. 55.283/1900 i 10.588/1901).

Dochody. Stały fundusz pożyczkowy dla

Zamknięcie rachunku

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1899 K	Należytość pozostała z końcem roku 1899 g
		Dochody.						
	1	Dotacya z funduszu krajowego (I. i II. rata)	80.000	—	80.000	—	—	—
	2	Zwroty pożyczek udzielonych Spółkom	185.000	—	1.100	—	183.900	—
	3	Odsetki od pożyczek udzielonych Spółkom	239	11	239	11	—	—
	4	Odsetki od lokacyi kapitałów w Banku krajowym	760	94	760	94	—	—
	5	Pożyczka zaciągnięta w Banku kraj.	104.584	—	104.584	—	—	—
		Suma dochodów .	370.584	05	186.684	05	183.900	—

Spółek oszczędności i pożyczek. **Wydatki.**

za rok 1900.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1900 K	Należytość pozostała z końcem roku 1900 g
		Wydatki.						
	1	Pożyczki udzielone Spółkom . .	185.000	—	185.000	—	—	—
	2	Odsetki bierne od pożyczki zaciągniętej w Banku krajowym . .	1.677	41	1.677	41	—	—
	3	Wydatki kancelaryjne . . .	6	64	6	64	—	—
	4	Zwrot pożyczki zaciągniętej w Banku krajowym	104.584	—	—	—	104.584	—
		Suma wydatków .	291.268	05	186.684	05	104.584	—

Stan majątku z końcem roku 1900.

Stan czynny.

Należytości czynne u Spółek . . . . . 183.900 K

Stan bierny.

Pożyczka zaciągnięta w Banku krajowym . . . . . 104.584 „

Czysty stan czynny . . 79.316 K

LW. 35.320/1901.

LW. 7.583/901.
Alegat P. do sprawozdania Wydziału krajowego o zamknięciu rachunkowem funduszów krajowych za rok 1900.

Lit. P.

ZESTAWIENIE SUMARYCZNE

obrotu *brutto*

wszystkich funduszów krajowych

za rok

1900.

a) Rachunek majątku obrotowego . . . . . str. 798—807
b) „ „ zarodowego . . . . . „ 808—821
c) Rekapitulacya i depozyta . . . . . „ 823—824
d) Zestawienie ogólnego stanu majątku z końcem roku 1900 . . . . „ 825—827
e) Wykaz zapasów kasowych . . . . . „ 828—830
f) Poszczególnienie papierów wartościowych według ich rodzaju . . „ 831—837
g) Wykaz dóbr i realności . . . „ 838

Z drukarni Pillera i Sp. we Lwowie.

Rachunek ma-

Liczba porządkowa	Nazwa funduszu	Stan z początkiem roku 1900. w kasie gotówka K.	gr.	efekta K.	gr.	w bankach K.	gr.	Dochody w ciągu roku 1900. gotówka K.	gr.	efekta K.	gr.	Razem gotówka K.	gr.	efekta K.	gr.
	Fundusze dotowane ze środków kraju.														
I.	a) Fundusz krajowy w ściślejszem znaczeniu	1,148.841	57	1,000.000	—	5 1.900	—	36,970.581	87	23.771	26	37,519.423	44	1,023.771	26
	b) Kraj. szkoła gospodarstwa lasowego we Lwowie	—	—	—	—	—	—	49.975	21	—	—	49.975	21	—	—
	c) Kontr. i doświadczalna stacya botan.-roln. we Lwowie	—	—	—	—	—	—	17.623	72	—	—	17.623	72	—	—
	d) Kraj. szkoły roln. w Dublan. (α) wyższa (β) niższa	—	—	—	—	—	—	321.453	26	—	—	321.453	26	—	—
		—	—	—	—	—	—	37.406	58	—	—	37.406	58	—	—
	e) Folwark w Dublanach	—	—	—	—	—	—	158.260	48	—	—	158.260	48	—	—
	f) Szkoła gorzelnicza w Dublanach	—	—	—	—	—	—	18.691	72	—	—	18.691	72	—	—
	g) Gorzelnia w Dublanach	—	—	—	—	—	—	22 791	52	—	—	22.791	52	—	—
	h) Stacya kontrolna i doświadczalna chemiczno-roln. w Dublanach	—	—	—	—	—	—	26.388	08	—	—	26.388	08	—	—
	i) Kraj. szkoła rolnicza w Czernichowie	—	—	—	—	—	—	183.514	73	—	—	183.514	73	—	—
	k) Folwark w Czernichowie	—	—	—	—	—	—	28.930	73	—	—	28.930	73	—	—
	l) Krajowa szkoła roln. w Horodonce	—	—	—	—	—	—	34.993	37	—	—	34.993	37	—	—
	m) „ „ „ w Jagielnicy	—	—	—	—	—	—	39 915	13	—	—	39.915	13	—	—
	n) „ „ „ w Kobiernicach	—	—	—	—	—	—	58.026	81	—	—	58.026	81	—	—
	o) „ „ „ w Bereźnicy	—	—	—	—	—	—	42.374	75	—	—	42.374	75	—	—
	p) „ „ ogrodn. w Tarnowie	—	—	—	—	—	—	31.387	63	—	—	31.387	63	—	—
	r) „ „ „ roln. w Suchodole	—	—	—	—	—	—	51.574	51	—	—	51.574	51	—	—
	s) Krajowy zakład sadowniczy w Zaleszczykach	—	—	—	—	—	—	25.862	29	—	—	25 862	29	—	—
II.	Fundusz szkolny krajowy	—	—	—	—	—	—	9.218.330	81	—	—	9,218.330	81	—	—
	Krajowy szpital powszechny we Lwowie.														
III.	Oddział chorych	—	—	—	—	—	—	1.518.460	20	—	—	1,518.460	20	—	—
IV.	„ położnic	—	—	—	—	—	—	205.209	42	—	—	205.209	42	—	—
V.	Fundusz podrzutków we Lwowie	—	—	—	—	—	—	16.438	20	—	—	16.438	20	—	—
VI	Krajowy zakład dla obłąkanych w Kulparkowie	—	—	—	—	—	—	1,154.770	76	—	—	1,154.770	76	—	—
	Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie.														
VII.	Oddział chorych	—	—	—	—	—	—	1,054.385	23	—	—	1,054.385	23	—	—
VIII.	„ położnic	—	—	—	—	—	—	107.152	—	—	—	107.152	—	—	—
IX.	„ syfilitycznych	—	—	—	—	—	—	181.550	10	—	—	181.550	10	—	—
X.	„ obłąkanych	—	—	—	—	—	—	172.674	67	—	—	172.674	67	—	—
XI.	Fundusz policyi krajowej	—	—	—	—	—	—	10.978	74	—	—	10.978	74	—	—
XII.	„ pożyczki „ z r. 1883	—	—	—	—	—	—	7.466	87	—	—	7.466	87	—	—
XIII.	„ „ „ „ 1884	—	—	—	—	—	—	4	95	—	—	4	95	—	—
XIV.	„ „ „ „ 1891	—	—	—	—	—	—	4.182	84	—	—	4.182	84	99	20
XV.	„ „ „ „ 1893	—	—	99.260	—	—	—	4,393.085	55	—	—	4,393.085	55		
XVI.	„ pożyczkowy na drogi powiatowe i gminne	—	—	—	—	—	—	347.336	58	—	—	347.336	58	—	—
XVII	„ regulacyi rzeki Gniłej Lipy sekcya górna	33.075	86	—	—	—	—	6.100	69	—	—	39.176	55	—	—
XVIII	„ „ potoku Kisieliny	3.517	70	—	—	—	—	86.372	18	—	—	89.889	88	476	—
XIX.	„ „ rzeki Łęgu	17.138	54	476	86	—	—	26.765	74	—	—	43.904	28	—	—
XX.	„ „ „ Trześniówki	6.024	78	—	—	—	—	4.964	95	—	—	10.989	73	—	—
XXI.	„ „ potoku Krzemienicy i Babulówki oraz Trześni	2.983	39	—	—	—	—	109.643	81	—	—	112.627	20	—	—
XXII.	„ „ rzeki Nowego Brnia z dopływami	9.667	22	—	—	—	—	66.174	27	—	—	75.841	49	—	—
XXIII.	„ „ „ Białej i obwałowania prawego brzegu Dunajca	34.537	50	—	—	—	—	577.493	25	—	—	612.030	75	—	—
XXIV	„ na zabudowanie potoków górskich w dorzeczu Skawy	1.251	32	—	—	—	—	9.676	14	—	—	10.927	46	—	—
XXV.	„ na uzupełnienie obwałowania prawego brzegu Wisły	10.814	40	—	—	—	—	25.639	66	—	—	36.454	06	—	—
	Do przeniesienia	1,267 852	28	1,099.736	86	531.900	—	56,824.610	—	23.771	26	58,092.462	28	1,123 508	12

jątkru. obrotowego.

Wydatki w ciągu roku 1900.		Stan z końcem roku 1900.													
		w kasie				należytości						czysty stan			
						czynne									
gotówka		efekta		gotówka		efekta		w bankach		inne		bierne		czynny		bierny	
K	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.
36,617.112	76	23.771	26	902.310	68	1,000.000	—	15.040	—	7,700.477	12	1,900.002	88	7,717.824	92	—	—
49.975	21	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7.220	90	—	—	7.220	90
17.623	72	—	—	—	—	—	—	—	—	55	80	—	—	55	80	—	—
321.453	26	—	—	—	—	—	—	—	—	6.401	82	—	—	6.401	82	—	—
37.406	58	—	—	—	—	—	—	—	—	451	—	—	—	450	—	—	—
158.260	48	—	—	—	—	—	—	—	—	1.516	54	103.314	94	—	—	101.798	40
18.691	72	—	—	—	—	—	—	—	—	71	22	—	—	71	22	—	—
22.791	52	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
26.388	08	—	—	—	—	—	—	—	—	255	—	—	—	255	—	—	—
183.514	73	—	—	—	—	—	—	—	—	705	60	—	—	705	60	—	—
28.930	73	—	—	—	—	—	—	—	—	1 500	36	12.743	88	—	—	11.243	52
34.993	37	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
39.915	13	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
58.026	81	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
42.374	75	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
31.387	63	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
51.574	51	—	—	—	—	—	—	—	—	97	—	—	—	97	—	—	—
25.862	29	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
9,218.330	81	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
		—	—	—	—	—	—	—	—	2,456.042	49	80.591	04	2,375.451	45	—	—
1,518.460	20	—	—	—	—	—	—	—	—	451.017	40	—	—	45 .017	40	—	—
205.209	42	—	—	—	—	—	—	—	—	67.471	78	—	—	67.471	78	—	—
16.438	20	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1,154.770	76	—	—	—	—	—	—	—	—	141.016	59	—	—	141.016	59	—	—
1,054.385	23	—	—	—	—	—	—	—	—	148.144	44	97	26	148.047	18	—	—
107 152	—	—	—	—	—	—	—	—	—	42 542	81	—	—	42.542	81	—	—
181 550	10	—	—	—	—	—	—	—	—	54.586	54	—	—	54.586	54	—	—
172.674	67	—	—	—	—	—	—	—	—	51.334	68	—	—	51.334	68	—	—
10.978	74	—	—	—	—	—	—	—	—	1.468	70	—	—	1.468	70	—	—
7.466	87	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1.600	—	—	—	1.600	—
4	95	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
4.182	84	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	71.200	—	—	—	71.200	—
4,393.085	55	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
		—	—	—	—	99.260	—	—	—	12.598	—	56,023.030	50	—	—	55,911.172	50
345.936	58	—	—	1.400	—	—	—	—	—	740.617	28	—	—	712.017	28	—	—
4.598	42	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
50.054	78	—	—	34.578	13	—	—	—	—	11.211	66	254	96	45.534	83	—	—
30.004	75	—	—	39.835	10	—	—	—	—	97.563	96	—	—	137 399	06	—	—
6 050	06	—	—	13.899	53	476	86	—	—	24.006	66	11.626	22	26.756	83	—	—
105.877	77	—	—	4 939	67	—	—	—	—	3.263	99	337	71	7.865	95	—	—
65.194	63	—	—	6.749	43	—	—	—	—	93.684	—	—	—	100 433	13	—	—
532.302	66	—	—	10.646	86	—	—	—	—	129	20	53.411	05	—	—	42.634	99
10.488	49	—	—	79.728	09	—	—	—	—	16.856	86	16.096	81	80.488	14	—	—
26.323	62	—	—	438	97	—	—	—	—	—	—	—	—	438	97	—	—
56,987.805	38	—	—	10.130	44	—	—	—	—	41.710	—	9.412	56	42.427	88	—	—
		23.771	26	1,104.656	90	1,099.736	86	15.040	—	12,166.797	50	58,290.940	71	12,242 160	86	56,146.870	31

Rachunek ma-

Liczba porządkowa	Nazwa funduszu	Stan z początkiem roku 1900. w kasie gotówka K.	g.	efekta K.	g.	w bankach K.	g.	Dochody w ciągu roku 1900. gotówka K.	g.	efekta K.	g.	Razem gotówka K.	g.	efekta K.	g.
	Z przeniesienia . .	1,267.852	28	1,099.736	86	531.900	—	56,824.610	—	23.771	26	58,092.462	28	1,123.508	12
XXVI.	Fundusz na zabudowanie potoku górskiego Michałów	234	—	—	—	—	—	390	—	—	—	624	—	—	—
XXVII.	„ na zabudowanie potoku górskiego Niszkówki	866	25	—	—	—	—	29.798	53	—	—	30.664	78	—	—
XXVIII.	„ regulacyi rzeki Bugu	142.527	58		9	08	—	195.550	—	—	—	338.077	58		9 08
XXIX.	„ „ „ Złotej Lipy . .	2 751	60	—	—	—	—	20.542	57	—	—	23.294	17	—	—
XXX.	„ osuszenia bagien w pow. Łańcut i Jarosław	4.836	76	—	—	—	—	28.608	59	—	—	33.445	35	—	—
XXXI.	„ regulacyi potoku Dumnego . .	19.370	90	—	—	—	—	1.269	77	—	—	20.640	67	—	—
XXXII.	„ obwałowania lewego brzegu Dunajca	4 097	90	—	—	—	—	17.997	80	—	—	22.095	70	—	—
XXXIII	„ regulacyi Przegnojówki . . .	18.027	08	—	—	—	—	7.855	75	—	—	25 882	83	—	—
XXXIV.	„ osuszenia bagien Stojanowskich	17.502	18	—	—	—	—	7.086	84	—	—	24.589	02	—	—
XXXV.	„ zabudowania potoku Glińsko .	6.304	82	—	—	—	—	9 509	05	—	—	15.813	87	—	—
XXXVI.	„ „ potoków górskich w dorzeczu Dniestru	58.696	29	—	—	—	—	202.411	04	—	—	261.107	33	—	—
XXXVII.	Fundusz regulacyi środkowej sekcyi rzeki Gniłej Lipy	15.208	31	—	—	—	—	163.969	36	—	—	179.177	67	—	—
XXXVIII	„ zabudowania potoku Bystra . .	64.989	58	—	—	—	—	136.534	09	—	—	201.523	67	—	—
XXXIX.	„ regulacyi górnego Dniestru . .	213.529	40	—	—	—	—	373.922	67	—	—	587.452	07	—	—
XL.	„ obwałowania Wisły i Wisłoki w powiecie Mieleckim . . .	109.490	01	—	—	—	—	729.570	64	—	—	839 060	65	—	—
XLI.	„ konserwacyi obwałowania Wisły i Sanu w pow. Tarnobrzeskim	40.758	36	—	—	—	—	11 625	77	—	—	52.384	13	—	—
XLII.	„ obwałowania lewego brzegu Wisły w pow. krakowskim	—	—	—	—	—	—	149.493	95	—	—	149.493	95	—	—
XLIII.	„ emerytalny dozorców meliorac.	635	—	5.987	40	—	—	1.512	80	—	—	2 147	80	5.987	40
XLIV.	Krajowy fundusz szkolny emerytalny	—	—	—	—	—	—	782.952	19	—	—	782.952	19	—	—
	Suma funduszów dotowanych	1,987.678	30	1,105.733	34	531.900	—	59,695.211	41	23.771	26	61,682.889	71	1,129.504	60
	Fundusze samoistne (niedotowane) budżetem objęte.														
I.	Fundusz kultury krajowej	—	—	—	—	—	—	8.717	52	—	—	8.717	52	—	—
II.	„ stanowy sierociński	—	—	—	—	—	—	3.677	—	—	—	3.677	—	—	—
III.	„ Aleksandra hr. Stadnickiego .	264	41	105	48	—	—	1.923	—	—	—	2.187	41	105	48
IV.	„ pożyczki krajowej z r. 1873 .	—	—	—	—	—	—	88.898	66	—	—	88.898	66	—	—
V.	„ podrzutków w Krakowie . . .	—	—	—	—	—	—	14.052	35	—	—	14 052	35	—	—
	Suma funduszów samoistnych budżetem objętych	264	41	105	48	—	—	117.268	53	—	—	117.532	94	105	48

jątku obrotowego.

Wydatki w ciągu roku 1900.		Stan z końcem roku 1900.											
		w kasie				należytości				czysty stan			
						czynne							
gotówka	efekta	gotówka	efekta			w bankach		inne		bierne		czynny		bierny	
K. g.	K. g.	K. g.	K. g.			K. g.		K. g.		K. g.		K. g.		K. g.	
56,987.805 38	23 771 26	1,104.656 90	1,099.736 86			15.040 —		12,166.797 50		58,290.940 71		12,242.160 86		56,146.870 31	
182 —	— —	442 —	— —			— —		— —		— —		442 —		— —	
29.062 31	— —	1.602 47	— —			— —		— —		— —		1.602 47		— —	
206.829 15	— —	131.248 43	9 08			— —		70.560 90		— —		201.818 41		— —	
20.156 15	— —	3.138 02	— —			— —		79.638 88		13.612 92		69.163 98		— —	
28.608 59	— —	4.836 76	— —			— —		51.750 —		21.112 03		35 474.73		— —	
3.113 42	— —	17.527 25	— —			— —		— —		— —		17.527 25		— —	
16.373 03	— —	5.722 67	— —			— —		84.000 —		11.588 67		78.134 —		— —	
13.160 21	— —	12.722 62	— —			— —		1.000 —		— —		13.722 62		— —	
8.991 43	— —	15.597 59	— —			— —		— —		— —		15.597 59		— —	
14.377 64	— —	1.436 23	— —			— —		— —		— —		1.436 23		— —	
211.851 63	— —	49.255 70	— —			— —		— —		— —		49.255 70		— —	
175.713 69	— —	3.463 98	— —			— —		128.174 02		29.654 16		101.983 84		— —	
144.341 73	— —	57.181 94	— —			— —		— —		— —		57.181 94		— —	
322.557 85	— —	264.894 22	— —			— —		157.142 —		— —		422.036 22		— —	
827.275 16	— —	11.785 49	— —			— —		— —		56.631 44		— —		44.845 95	
807 19	— —	51.576 94	— —			— —		— —		— —		51.576 94		— —	
87.568 36	— —	61.925 59	— —			— —		22.661 —		— —		84.586 59		— —	
— —	— —	2.147 80	5.987 40			— —		148 20		— —		8. 83 40		— —	
782.952 19	— —	— —	— —			— —		4.551 11		29.098 46		— —		24 547 35	
59,881.727 11	23.771 26	1,801.162 60	1,105.733 34			15.040 —		12,766.423 61		58,452.638 39		13,451.984 77		56.216 263 61	
8.717 52	— —	— —	— —			— —		4.646 34		— —		4.646 34		— —	
3.614 —	— —	63 —	— —			— —		— —		63 —		— —		— —	
404 66	— —	1.782 75	105 48			— —		— —		1.200 04		688 19		— —	
88.898 66	— —	— —	— —			— —		6.000 04		39.016 80		— —		33.016 76	
14.052 35	— —	— —	— —			— —		— —		— —		— —		— —	
115.687 19	— —	1.845 75	105 48			— —		10.646 38		40.279 84		5.334 53		33.016 76	

Rachunek ma-

Liczba porządkowa	Nazwa funduszu	Stan z początkiem roku 1900. w kasie gotówka K.	g.	efekta K.	g.	w bankach K.	g.	Dochody w ciągu roku 1900. gotówka K.	g.	efekta K.	g.	Razem gotówka K.	g.	efekta K.	g.
	Fundusze samoistne budżetem nieobjęte.														
I.	Fundusz pomnika Tadeusza Kościuszki .	—	—	1.223	14	—	—	1.310	50	—	—	1.310	50	1.223	14
II.	Fundusze stypendyjne	96.838	01	76.123	87	—	—	586.742	60	8 798	48	683.580	61	84.922	35
III.	Administracya dóbr Winniki	—	—	—	—	—	—	37.159	11	—	—	37.159	11		
IV.	Fundusz galic. inwalidów wojskowych .	194	58	—	—	—	—	3.093	64	—	—	3.288	22	—	—
V.	„ niżankowicki inwalidów wojskowych	24	—	—	—	—	—	243	54	—	—	267	54	—	—
VI.	„ posagowy Jana i Filipiny Komarnickich	43	52	—	—	—	—	227	72	—	—	271	24	—	—
VII.	Zakład narodowy im. Ossolińskich . . .	809	78	—	—	3 030	50	44.807	01	—	—	45.616	79	—	—
VIII.	Fundusz zapomogi b. obwodu tarnowsk.	—	01	7.927	40	—	—	4.975	15	16.591	85	4.975	16	24.519	25
IX.	„ budowy domu podrzutków we Lwowie	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
X.	„ Pelagii Russanowskiej (dla inwalidów polskich)	1.734	28	—	—	—	—	6.299	04	—	—	8.033	32	—	—
XI.	„ szkół ludowych z r. 1872 . . .	18	70	—	—	—	—	8.157	—	—	—	8.175	70	—	—
XII.	„ Wincentego Łodzia Ponińskiego	2.531	63	2.899	40	—	—	5.097	02	7.131	63	7.628	65	10.031	03
XIII.	„ Franciszka Kochmana dla literatów polskich	2. 30	99	4.705	46	—	—	7.115	93	4.550	68	9.346	92	9.256	14
XIV.	„ Franciszka Kochmana dla dziewcząt służących	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
XV.	„ Maryi de Prez Jędrzejowiczowej	5	24	—	—	—	—	640	—	—	—	645	24	—	—
XVI.	„ pomnika ś. p. Agęnora hr. Gołuchowskiego	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
XVII.	Fundacya sandecka „Dom roboczy“ . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
XVIII.	„ Teresy hr. Weissenwolffowej dla obłąkanych i wyzdrowieńców	28	30	163	32	—	—	359	76	186	06	388	06	349	38
XIX.	„ ś. p. Piotra hr. Wodzickiego dla zubożałych włościan gmin: Hołhocze, Dobrowody, Wierzbów, Wolica i Zastawce	842	13	1.415	22	—	—	3.679	71	2.007	57	4.521	84	3.422	79
XX.	„ Dra Józefa Kazimierza Malinowskiego im. Najjaśniejszego Pana: 1) ku wspieraniu zubożałych adwokatów i wdów po adwokatach	478	44	—	—	—	—	1.987	28	—	—	2.465	72	—	—
XXI.	2) ku wspieraniu artystów i literatów	468	22	—	—	—	—	2.559	74	—	—	3.027	96	—	—
XXII.	3) ku popieraniu celów galic. Tow. muzycznego we Lwowie	279	50	—	—	—	—	1.804	86	—	—	2.084	36	—	—
XXIII.	4) ku wspieraniu ubogich sług prywatnych	16	96	—	—	—	—	2.019	51	—	—	2 036	47	—	—
XXIV.	5) posagowa dla ubogich dziewcząt służących	79	88	2.747	21	—	—	1.127	50	920	56	1.207	38	3.667	80
XXV.	6) ku wspieraniu ubogich chłopców uczących się rzemiosła	908	38	—	—	—	—	1.375	60	—	—	2.283	98	—	—
XXVI.	„ Karola Beliny Brzozowskiego dla bursy Stanisławowskiej	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
XXVII.	„ imienia Antoniego Schiffnera	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
XXVIII.	„ Maryi Mochnackiej dla czterech ubogich ciemnych	237	72	—	—	—	—	426	72	—	—	664	44	—	—
XXIX.	Fundusz ś. p. Edwarda Lewińskiego dla zubożałych włościan	48	—	2.658	24	—	—	5.451	19	2.700	—	5.499	19	5.358	24
XXX.	Fundacya „Domu ubogich“ imienia Ludwika i Anny Helclów w Krakowie: *a*) obrotowy	42.417	43	—	—	—	—	77.190	50	—	—	119.607	93	—	—
	b) rezerwowy	1.246	52	36.243	84	—	—	10.145	60	17.714	11	11.392	12	53.957	95
XXXI.	Fundusz „Macierzy polskiej“	2.241	80	—	—	—	—	29.293	71	—	—	31 635	51	—	—
XXXII.	„ Feliksy Maryi Czarkowskiej dla rękodzielników i przemysłowców	29.318	42	—	—	—	—	22.026	36	—	—	51.374	78	—	—
	Do przeniesienia . .	183.172	44	136.107	13	3.030	50	865.316	30	60.600	94	1,048.488	74	196.708	07

jątku obrotowego.

Wydatki w ciągu roku 1900.		Stan z końcem roku 1900.											
		w kasie		należytości						czysty stan			
				czynne				bierne		czynny		bierny	
gotówka	efekta	gotówka	efekta	w bankach		inne							
K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.		K. g.		K. g.		K. g.		K. g.	
1.310 50	— —	— —	1.223 14	— —		— —		— —		1.223 14		— —	
578.378 93	8.973 53	105.201 68	75.948 82	— —		17.752 25		149.906 70		48.996 05		— —	
37.159 11	— —	— —	— —	— —		27.974 71		— —		27.974 71		— —	
3.086 59	— —	201 63	— —	— —		— —		— —		201 63		— —	
243 54	— —	24 —	— —	— —		— —		— —		24 —		— —	
227 72	— —	43 52	— —	— —		— —		— —		43 52		— —	
45.264 62	— —	352 17	— —	952 50		— —		— —		1.304 67		— —	
4.975 .5	11.891 10	— 01	12.628 15	— —		3 366 37		— —		15.994 53		— —	
— —	— —	— —	— —	— —		— —		— —		— —		— —	
7.773 97	— —	259 35	— —	— —		— —		— —		259 35		— —	
5 645 72	— —	2.529 93	— —	— —		1.180 —		2.500 —		1.209 98		— —	
7.628 65	6.501 12	— —	3.529 91	— —		— —		— —		3.529 91		— —	
8.221 64	1.875 21	1.125 28	7.380 93	— —		— —		— —		8.506 21		— —	
— —	— —	— —	— —	— —		— —		— —		— —		— —	
634 76	— —	10 48	— —	— —		— —		— —		10 48		— —	
— —	— —	— —	— —	— —		— —		— —		— —		— —	
— —	— —	— —	— —	— —		— —		— —		— —		— —	
380 18	163 32	7 88	186 06	— —		— —		— —		193 94		— —	
4.272 47	1.415 22	249 37	2.007 57	— —		— —		— —		2.256 94		— —	
1.963 88	— —	501 84	— —	— —		— —		— —		501 84		— —	
2.876 50	— —	151 46	— —	— —		— —		— —		151 46		— —	
1.198 30	— —	886 06	— —	— —		— —		— —		886 06		— —	
1.982 84	— —	53 63	— —	— —		— —		— —		53 63		— —	
1.128 77	451 24	78 61	3.216 56	— —		— —		— —		3.295 17		— —	
999 —	— —	1.294 98	— —	— —		— —		360 —		924 98		— —	
— —	— —	— —	— —	— —		— —		— —		— —		— —	
— —	— —	— —	— —	— —		— —		— —		— —		— —	
473 72	— —	190 72	— —	— —		— —		— —		190 72		— —	
5.488 44	2.658 24	10 75	2.700 —	— —		— —		— —		2.710 75		— —	
77.053 11	— —	42.554 82	— —	— —		— —		— —		42.554 82		— —	
10.474 29	8.600 —	917 83	45.357 95	— —		— —		— —		46.275 78		— —	
25 400 41	— —	6.235 10	— —	— —		— —		— —		6.235 10		— —	
7.897 44	— —	43.477 34	— —	— —		— —		— —		43 477 34		— —	
842.140 .5	42.528 98	206.348 49	154.179 09	952 50		50.273 33		152.766 70		258.986 71		— —	

Rachunek ma-

Liczba porządkowa	Nazwa funduszu	Stan z początkiem roku 1900. w kasie gotówka K.	g.	efekta K.	g.	w bankach K.	g.	Dochody w ciągu roku 1900. gotówka K.	g.	efekta K.	g.	Razem gotówka K.	g.	efekta K.	g.
	Z przeniesienia . . .	183.172	44	136.107	13	3.030	50	865.316	30	60.600	94	1,048.488	74	196.708	07
XXXIII.	Fundusz z legatu ś. p. Józefa Ciemicrzyńskiego	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
XXXIV.	„ ku podniesieniu rybactwa . .	1.000	99	8	—	—	—	1.452	38	—	—	2.453	37	8	—
XXXV.	„ Teofili i Malwiny Łukowskich dla osieroconych dziewcząt	743	—	—	—	—	—	1.486	—	—	—	2.229	—	—	—
XXXVI.	„ Siemianowskich dla biednych dziewcząt	124	—	1.637	68	—	—	1.830	59	1.740	—	1.954	59	3.377	68
XXXVII.	„ Siemianowskich dla wdów po nauczycielach szkół ludow.	54	91	—	—	—	—	1.940	66	—	—	1.995	57	—	—
XXXVIII.	„ hr. Weissenwolffowej dla dotkniętych wielką chorobą .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
XXXIX.	„ śp. Leonarda Wężyka na rzecz szkoły rolniczej w Czernichowie	128	—	—	—	—	—	255	24	—	—	383	24	—	—
XL.	„ bursy imienia ks. Leona Sapiehy dla kandydatów na nauczycieli szkół ludowych	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
XLI.	„ Franciszka Steczkowskiego z Jasła	245	16	—	—	—	—	311	60	—	—	556	76	—	—
XLII.	„ posagowa ś. p. Szczepana Zaręby Skrzyńskiego dla panien szlacheckich	2.134	02	—	—	—	—	2.770	46	—	—	4.904	48	—	—
XLIII.	„ posagowa śp. Szczepana Zaręby Skrzyńskiego dla dziewcząt wiejskich	477	13	—	—	—	—	484	77	—	—	961	90	—	—
XLIV.	„ „Dom ubogich“ w Strzeliskach nowych: mająt. rezerw.: Stan z pocz. r. 32 K. — g. z maj. zarod. 82 „ 10 „	114	10	4.316	74	—	—	132	70	224	40	246	80	4.541	14
XLV.	„ Piotra Krzeczunowicza dla nieuleczalnych chorych i rekonwalescentów	—	02	—	—	—	—	3.088	62	—	—	3.088	64	—	—
XLVI.	„ im. Józefa Kosvitzky'ego:														
XLVII.	1) dla ślepych w Krakowie	124	—	—	—	—	—	124	—	—	—	248	—	—	—
XLVIII.	2) „ wychowank. zakładu sierót pod wezwaniem św. Józefa w Krakowie .	34	—	—	—	—	—	316	54	—	—	350	54	—	—
	3) dla poprawionych zbrodniarzy	124	—	—	—	—	—	124	—	—	—	248	—	—	—
XLIX.	Fundusz zapomogowy im. Henryka Straszewskiego dla ubogich wychowank. w Boguchwale	40	68	—	—	—	—	248	44	—	—	289	12	—	—
L.	„ Ludwiki z hr. Dunin Borkowskich-Niezabitowskiej dla zboru św. Klaudyi	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
LI.	„ emeryt. członków sceny polskiej we Lwowie	1.783	65	—	—	—	—	34.636	—	360	—	36.419	65	360	—
LII.	„ Józefa Krupacza dla c. k. inwalidów wojskowych . . .	33	04	—	—	—		26	—	—	—	59	04	—	—
LIII.	„ propinacyjny	138.900	56	5,149.804	14	—	—	1,232.611	53	1,022.617	53	1,371.512	09	6,172.421	67
LIV.	„ koszar krajowych	55.610	13	—	—	—	—	653.700	78	—	—	709.310	91	—	—
LV.	„ pożyczkowy dla gmin i prywatnych na budowę koszar dla c. i k. wojska	59.751	62	—	—	—	—	597.053	38	—	—	656.805	—	94.111	17
LVI.	„ b. korpusu ochotników wojsk.	—	—	34.312	06	—	—	21.670	59	59.799	11	21.670	59	—	—
LXII.	„ pożyczkowy na cele melioracyjne	3.368	74	82.745	52	—	—	68.716	12	—	—	72.084	86	82.745	52
LVIII.	„ pożyczkowy na budowę szkół	—	—	8.834	48	—	—	134.642	67	69.170	91	134.642	67	78.005	39
LIX.	„ kolejowy	—	—	3,484.000	—	230.674	—	6,938.876	01	3,286.000	—	6,938.876	01	6,770.000	—
LX.	„ Wiktora z Baworowa hr. Baworowskiego	50	88	—	—	43	—	378.601	22	25.000	—	378.652	10	25.000	—
	Do przeniesienia . . .	448.015	07	8,901.765	75	233.747	50	10,940.416	60	4,525.512	89	11,388.431	67	13,427.278	64

jątku obrotowego.

Wydatki w ciągu roku 1900.		Stan z końcem roku 1900.											
		w kasie				należytości						czysty stan	
						czynne							
gotówka	efekta	gotówka	efekta	w bankach		inne		bierne		czynny		bierny	
K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K.	g.	K.	g.	K	g.	K.	g.	K.	g.
842.140 25	42.528 98	206.348 49	154.179 09	952	50	50.273	33	152.766	70	258.986	71	—	—
— —	— —	— —	— —	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
943 58	— —	1.509 79	8 —	—	—	2.836	97	19	20	4.335	56	—	—
1.486 —	— —	743 —	— —	—	—	—	—	—	—	743	—	—	—
1.816 68	1.740 —	137 91	1.637 68	—	—	—	—	—	—	1.775	59	—	—
1.822 51	— —	173 06	— —	—	—	—	—	116	70	56	36	—	—
— —	— —	— —	— —	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
131 24	— —	252 —	— —	—	—	—	—	—	—	252	—	—	—
— —	— —	— —	— —	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
301 57	— —	255 19	— —	—	—	—	—	—	—	255	19	—	—
2.73 14	— —	2.173 34	— —	—	—	—	—	—	—	2.173	34	—	—
481 95	— —	479 95	— —	—	—	—	—	—	—	479	95	—	—
211 04	72 30	35 76	4.468 84	—	—	—	—	—	—	4.504	60	—	—
3.088 62	— —	— 02	— —	—	—	—	—	—	01	—	01	—	—
124 —	— —	124 —	— —	—	—	—	—	—	—	124	—	—	—
316 54	— —	34 —	— —	—	—	—	—	—	—	34	—	—	—
124 —	— —	124 —	— —	—	—	—	—	—	—	124	—	—	—
												—	—
243 64	— —	45 48	— —	—	—	—	—	—	—	45	48	—	—
— —	— —	— —	— —	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
27.320 52	360 —	9.099 13	— —	—	—	30.543	30	660	16	38.982	27	—	—
34 24	— —	24 80	— —	—	—	—	—	—	—	24	80	—	—
1,361.319 47	934.108 71	10.192 62	5,238.312 96	—	—	695.778	29	—	—	5,944.283	87	—	—
708.569 36	— —	741 55	— —	—	—	—	—	2,693.339	57	—	—	2,692.598	02
549.908 01													
21.670 59	— —	106 896 99	— —	—	—	2,801.798	40	—	—	2,908.695	89	—	—
	64.807 66	— —	29.303 51	—	—	89.339	57	—	—	118.643	08	—	—
1.968 —													
134.542 67	— —	70.116 86	82.745 52	—	—	1,078.213	95	6	70	1,231.069	63	—	—
6,926.050 53	35.648 15	100 —	42.357 24	—	—	612.667	63	655.124	87	—	—	—	—
	2,477.300 —	12.825 48	4,292.700 —	—	—	3,571.685	80	6,225.652	11	1,651.559	17	—	—
376.353 56													
	23.000 —	2.298 54	2.000 —	43	40	87.952	70	51.911	06	40.383	58	—	—
10,963.699 71	3,579.565 80	424.731 96	9,847.712 84	995	90	9,021.089	94	9,779.597	08	12,207.531	58	2,692.598	02

Rachunek ma-

Liczba porządkowa	Nazwa funduszu	Stan z początkiem roku 1900. w kasie gotówka K.	g.	w kasie efekta K.	g.	w bankach K.	g.	Dochody w ciągu roku 1900. gotówka K.	g.	efekta K.	g.	Razem gotówka K.	g.	efekta K.	g.
	Z przeniesienia . .	448.015	97	8,901.765	75	233.747	50	10,940.416	60	4,525.512	89	11.388.431	67	13,427.278	64
LXI	Fundusz Ludwiki z hr. Dunin Borkowskich Niezabitowskiej na rzecz „domu pracy“ we Lwowie . .	83	12	38	74	—	—	115	36	85	8	198	48	124	56
LXII.	„ Ludwiki z hr. Dunin Borkowskich Niezabitowskiej na rzecz „tanich kuchni ludowych“ we Lwowie	418	—	418	—	—	—	843	64	1.888	64	1.261	64	2.306	64
LXIII.	„ na zakupno książek dla uczniów niższych zakładów przemysłowych	96	—	—	—	—	—	96	—	—	—	192	—	—	—
LXIV.	„ Tytusa Kielanowskiego dla gminy Kędzierzawce	389	90	—	—	—	—	800	—	—	—	1.189	90	—	—
LXV.	„ Tytusa Kielanowskiego dla gminy Żuratyn	389	90	—	—	—	—	800	—	—	—	1.189	90	—	—
LXVI.	„ Tytusa Kielanowskiego dla nieuleczalnie chorych	—	—	—	—	—	—	4.908	—	—	—	4.908	—	—	—
LXVII.	Fundacya Wacława Tyzenhauza . . .	52	—	—	—	—	—	272	90	—	—	324	90	—	—
LXVIII.	„ ks. Karoliny Lubomirskiej .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
LXIX.	„ Maryi Gewürtzowej	100	80	—	—	—	—	100	40	—	—	201	20	—	—
LXX.	„ Szaflarskiego dla Czarnego Dunajca	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
LXXI.	„ Szaflarskiego dla Dębicy . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
LXXII.	„ Róży hr. Lanckorońskiej . .	195	06	—	—	—	—	3.371	91	—	—	3.566	97	—	—
LXXIII.	„ Konst. i Michaliny Pietruskich	2 895	96	—	—	—	—	12.170	12	11.200	—	15 066	08	11.200	—
LXXIV.	„ Eustachego Szumańskiego ku uczczeniu jubileuszu 50letnich rządów Najjaśniejszego Pana	—	—	4.771	26	—	—	4 800	—	4.728	—	4.800	—	9.499	26
LXXV.	„ im. śp. Ignacego Łukasiewicza na nagrody dla wzorowych wójtów gmin wiejskich . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Suma funduszów samoistnych budżetem nieobjętych . .	452.635	81	8,906.993	75	233 747	50	10,968.694	93	4,543.415	35	11,421.330	74	13,450.409	10
	Rekapitulacya.														
	Suma funduszów dotowanych	1,987.678	30	1,105.733	34	531.900	—	59,695.211	41	23.771	26	61,682.889	71	1,129.504	60
	„ „ samoistnych, budżetem objętych . . .	264	41	105	48	—	—	117.268	53	—	—	117.532	94	105	48
	„ „ samoistnych, budżetem nieobjętych . .	452.635	81	8,906.993	75	233.747	50	10,968.694	93	4,543.415	35	11,421.330	74	13,450.409	10
	Ogólna suma majątku obrotowego	2,440.578	5	10,012.832	57	765.647	50	70,781.174	87	4,567.186	61	73,221.753	39	14,580.019	18

jątku obrotowego.

Wydatki w ciągu roku 1900.		Stan z końcem roku 1900.											
		w kasie		należytości						czysty stan			
				czynne				bierne		czynny		bierny	
gotówka	efekta	gotówka	efekta	w bankach		inne							
K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.
10,963.699 71	3,579.565 80	424.731 06	9,847.712 84	995	90	9,021.089 94		9,779.597 08		12,207.531 58		2,692.598 02	
112 95	— —	85 53	124 56	—	—	—	—	—	—	210 09		—	—
1.261 64	627 —	— —	1.679 64	—	—	—	—	—	—	1.679 64		—	—
96 —	— —	96 —	— —	—	—	—	—	—	—	96 —		—	—
800 —	— —	389 90	— —	—	—	—	—	—	—	389 90		—	—
800 —	— —	389 90	— —	—	—	—	—	—	—	389 90		—	—
4.908 —	— —	— —	— —	—	—	—	—	—	—	— —		—	—
263 90	— —	55 —	— —	—	—	—	—	—	—	55 —		—	—
— —	— —	— —	— —	—	—	—	—	—	—	— —		—	—
100 —	— —	101 20	— —	—	—	—	—	—	—	101 20		—	—
— —	— —	— —	— —	—	—	—	—	—	—	— —		—	—
— —	— —	— —	— —	—	—	—	—	—	—	— —		—	—
3.538 50	— —	28 47	— —	—	—	—	—	—	—	28 47		—	—
15.057 56	526 —	8 52	10 674 —	—	—	—	—	—	—	10.682 52		—	—
4.800 —	— —	— —	9.499 26	—	—	—	—	—	—	9.499 26		—	—
— —	— —	— —	— —	—	—	—	—	—	—	— —		—	—
10,995.444 26	3,580.718 80	425.886 48	9,869.690 30	995	90	9,021.089 94		9,779.597 08		12,230.663 56		2,692.598 02	
59,881.727 11	23.771 26	1,801.162 60	1,105.733 34	15.040	—	12,766.423 61		58,452.638 39		13,451.984 77		56,216.263 61	
115.687 19	— —	1.815 75	105 18	—	—	10.646 38		40.279 84		5.334 53		33.016 76	
10,995.444 26	3,580.718 80	425.886 48	9,869.690 30	995	90	9,021.089 94		9,779.597 08		12,230.663 56		2,692.598 02	
70,992.858 56	3,604.490 06	2,228.894 83	10,975.529 12	16.035	90	21,798.159 93		68,272.515 31		25,687.982 86		58,941.878 39	

Rachunek ma-

Liczba porządkowa	Nazwa funduszu	Stan z początkiem roku 1900.								Dochody w ciągu roku 1900.								Ra	
		w kasie				wartość dóbr i realności		kapitały hipotekowane		w bankach		gotówka		efekta		wartość dóbr i realności		kapitały hipotekowane		gotówka		efekta	
		gotówka		efekta																			
		K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.
	Fundusze dotowane ze środków kraju.																						
1	A. Fundusz krajowy w ściślejszem znaczeniu:																						
	a) Gmach sejmowy . .	—	—	—	—	2,920.682	36	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	b) Szkoła gospodarstwa lasowego we Lwowie	—	—	—	—	81.796	72	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	c) Krajowe zakłady w Dublanach	—	—	5.913	48	684.206	10	—	—	—	—	256	72	271	32	7.387	69	—	—	256	72	6.184	80
	d) Zakład w Czernichowie	—	—	7.075	48	471.621	54	—	—	—	—	168	—	168	—	—	—	—	—	168	—	7.243	48
	e) Szpital św. Łazarza w Krakowie	—	—	—	—	763.522	61	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	f) Krajowa szkoła rolnicza w Horodence .	—	—	—	—	48.550	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	g) Krajowa szkoła rolnicza w Jagielnicy .	—	—	—	—	25.881	31	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	h) Krajowa szkoła rolnicza w Kobiernicach	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	i) Krajowa szkoła ogrodnicza w Tarnowie .	—	—	—	—	400	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	k) Gmach dla c. k. żandarmeryi we Lwowie	—	—	—	—	532.332	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	l) Gmach dla c. k. żandarm. w Czortkowie	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	14.000	—	—	—	—	—	—	—
	ł) Krajowy skład publiczny dla zboża i spirytusu wraz z urządzeniem we Lwowie . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	m) Krajowy skład publiczny dla zboża i spirytusu wraz z urządzeniem w Krakowie	—	—	—	—	388.240	79	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	n) Krajowa niższa szkoła rolnicza w Bereźnicy	—	—	—	—	122.230	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	o) Krajowa niższa szkoła rolnicza w Suchodole	—	—	—	—	117.804	82	—	—	—	—	—	—	—	—	27.859	90	—	—	—	—	—	—
	p) Zakład sadowniczy w Zaleszczykach . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	r) Zamek w Olesku . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2.665	60	—	—	—	—	—	—
	s) Realność dawniej Marconich	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	15.200	—	—	—	—	—	—	—
	B. Była szkoła ogrodnicza w Czernichowie .	—	01	741	31	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	01	741	31
2	Fundusz szkolny krajowy	10	15	1,040.671	56	12.235	89	38.112	56	—	—	24.894	05	28.284	25	—	—	—	—	21.901	20	1,068.955	81
	Krajowy szpital powszechny we Lwowie:																						
3	Oddział chorych	—	—	558	54	792.638	79	—	—	—	—	23	41	23	41	965.916	87	—	—	23	41	581	95
4	„ położnic . . .	2	21	—	—	526.357	53	—	—	—	—	—	—	—	—	41.750	—	—	—	2	21	—	—
5	Fundusz podrzutków we Lwowie	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
6	Krajowy zakład dla obłąkanych w Kulparkowie	—	—	11.625	26	2,310.681	54	—	—	—	—	165	05	5	05	—	—	—	—	165	05	11.630	31
	Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie:																						
7	Oddział chorych	—	01	311.502	78	1,093.472	41	494.663	52	—	—	59.948	38	17.520	86	—	—	301	48	59.948	38	329.023	64
8	„ położnic . . .	—	—	38.650	02	55.505	—	—	—	—	—	6.085	05	4.789	82	—	—	—	—	6.085	05	43.440	44
9	„ syfilitycznych .	—	—	8.104	98	11.398	38	—	—	—	—	346	20	420	—	—	—	—	—	316	20	8.108	88
10	„ obłąkanych . .	—	—	—	—	9.206	02	6.545	44	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
11	Fundusz policyi krajowej	—	—	274.629	54	—	—	54	50	—	—	763	82	804	62	—	—	—	—	763	82	275.434	16
12	Fundusz pożyczki krajowej z r. 1883	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
13	Fundusz pożyczki krajowej z r. 1891	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
14	„ pożyczki krajowej z r. 1893	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Do przeniesienia .	12	38	1,699.473	28	10,968.763	94	539.376	02	—	—	92.950	68	51.871	53	1,071.780	06	301	48	92.963	06	1,751.344	84

jątku zarodowego.

zem		Wydatki w ciągu roku 1900.				Stan z końcem roku 1900.											
						w kasie				należytości				czysty stan			
										czynne							
wartość dóbr i realności	kapitały hipotekowane	gotówka	efekta	wartość dóbr i realności	kapitały hipotekowane	gotówka	efekta	wartość dóbr i realności	kapitały hipotekowane	w bankach	inne	bierne		czynny	bierny
K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.		K. g.	K. g.
3,920.682 36	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	2,920.682 36	— —	— —	— —	— —		2,920.682 36	— —
81.796 72	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	81.796 72	— —	— —	— —	— —		81.796 72	— —
691.592 79	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —		— —	— —
471.621 54	— —	256 72	200 —	918 74	— —	— —	5.984 80	690.675 05	— —	— —	— —	— —		696.659 85	— —
	— —	168 —	— —	— —	— —	— —	7.243 48	471.621 54	— —	— —	— —	— —		478.865 02	— —
763.522 61	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	763.522 61	— —	— —	— —	— —		763.522 61	— —
48.550 —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	48.550 —	— —	— —	— —	— —		48.550 —	— —
25.881 31	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	25.881 31	— —	— —	— —	— —		25.881 31	— —
— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —		— —	— —
400 —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	400 —	— —	— —	— —	— —		400 —	— —
532.332 —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	532.332 —	— —	— —	— —	— —		532.332 —	— —
14.000 —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	14.000 —	— —	— —	— —	— —		14.000 —	— —
— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —		— —	— —
388.240 79	— —	— —	— —	90980 41	— —	— —	— —	297.260 38	— —	— —	— —	— —		297.260 38	— —
122.230 10	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	122.230 10	— —	— —	— —	— —		122.230 10	— —
145.664 72	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	145.664 72	— —	— —	— —	— —		145.664 72	— —
— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —		— —	— —
2.665 60	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	2.665 60	— —	— —	— —	— —		2.665 60	— —
15.200 —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	15.200 —	— —	— —	— —	— —		15.200 —	— —
— —	— —	— —	— —	— —	— —	— 01	741 34	— —	— —	— —	— —	— —		741 35	— —
12.235 89	38.112 56	24.894 05	26.922 52	— —	— —	10 15	1.042 033 29	12.235 89	38.112 56	— —	594.611 90	36.485 81		1,650.517 95	— —
1,758.555 66	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —		— —	— —
568.107 53	— —	23 41	— —	— —	— —	— —	581 95	1,758.555 66	— —	— —	4.000 —	56.322 36		1,706.815 25	— —
— —	— —	— —	— —	— —	— —	2 21	— —	568.107 53	— —	— —	— —	11.080 60		554.029 14	— —
— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —		— —	— —
2,310.681 54	— —	165 05	— —	— —	— —	— —	11.630 31	2,310.681 54	— —	— —	— —	— —		2,322.311 85	— —
1,093.472 41	524.811 88	59 948 39	2.014 41	— —	14.598 58	— —	327.009 23	1,093.472 41	510.213 30	— —	— —	— —		1,930.694 97	— —
55.505 —	— —	6.085 05	3.656 50	— —	— —	— —	39.783 91	55.505 —	— —	— —	24.864 62	— —		120.153 56	— —
11.398 38	— —	346 20	— —	— —	— —	— —	8.108 88	11.398 38	— —	— —	1.760 —	— —		21.267 26	— —
9.206 02	6.545 44	— —	— —	— —	— —	— —	— —	9.206 02	6.545 44	— —	— —	— —		15.751 46	— —
— —	54 50	763 82	559 20	— —	— —	— —	274.874 96	— —	54 50	— —	— —	— —		274.929 46	— —
— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —		— —	— —
— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —		— —	— —
— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —		— —	— —
— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —		— —	— —
12,043.544 —	569.524 38	92.950 69	33.352 63	91899 15	14.598 58	12 37	1,717.992 18	11,951.644 85	551.925 80	— —	625.236 52	106888 80		14.742.922 92	— —

Rachunek ma-

Liczba porządkowa	Nazwa funduszu	Stan z początkiem roku 1900.								Dochody w ciągu roku 1900.								Ra	
		w kasie				wartość dóbr i realności		kapitały hipotekowane		w bankach		gotówka		efekta		wartość dóbr i realności		kapitały hipotekowane		gotówka	
		gotówka		efekta																	
		K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.
	Z przeniesienia . .	12	38	1,699.173	28	10,968.763	94	539.376	02	—	—	92.950	68	51.871	53	1,074.780	06	3014	36	92.963	06
15	Fundusz pożyczkowy na drogi powiat. i gminne	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
16	Fundusz regulacyi rzeki Gniłej Lipy, sekcyi górnej	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
17	Fundusz regulacyi potoku Kisieliny . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
18	Fundusz regulacyi Łęgu	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
19	Fundusz regulacyi Trześniówki	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
20	Fundusz regul. potoku Krzemienicy	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
21	Fundusz regulacyi rzeki Nowego Brnia z dopł.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
22	Fundusz regul. rzeki Białej i obwałowania prawego brzegu Dunajca	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
23	Fundusz na zabudowanie potoków górskich w dorzeczu Skawy . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
24	Fundusz na uzupełnienie obwałowania prawego brzegu Wisły . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
25	Fundusz na zabudowanie potoku górskiego Michałów	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
26	Fundusz na zabudowanie potoku górskiego Niszkówka	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
27	Fundusz regulacyi Bugu	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
28	Fundusz regulacyi Złotej Lipy	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
29	Fundusz osuszenia bagien w pow. Łańcut i Jarosław	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
30	Fundusz regulacyi potoku Dumnego . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
31	Fundusz obwałowania lewego brzegu Dunajca	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
32	Fundusz regulacyi Przegnojówki	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
33	Fundusz osuszenia bagien Stojanowskich .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
34	Fundusz zabudowania potoku Glińsko . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
35	Fundusz zabudowania potoków górskich w dorzeczu Dniestru .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
36	Fundusz regul. środkowej sekcyi Gniłej Lipy	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
37	Fundusz emer. dozorców melioracyjnych . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
38	Krajowy fundusz szkolny emerytalny	—	—	67.100	44	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	67.100
39	Fundusz na zabudowanie potoku Bystra .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
40	Fundusz regulacyi górnego Dniestru . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
41	Fundusz obwałowania Wisły i Wisłoki . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
42	Fundusz obwałow. lewego brzegu Wisły w pow. Krakowskim	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
43	Fundusz konserwacyi obwałow. Wisły i Sanu	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Suma funduszów dotowanych	12	38	1,766.573	72	10,968.763	94	539.376	02	—	—	92.950	68	51.871	53	1,074.780	06	3014	36	92.963	06

jątku zarodowego.

zem		Wydatki w ciągu roku 1900.				Stan z końcem roku 1900.									
						w kasie				należytości				czysty stan	
wartość dóbr i realności	kapitały hipotekowane	gotówka	efekta	wartość dóbr i realności	kapitały hipotekowane	gotówka	efekta	wartość dóbr i realności	kapitały hipotekowane	czynne		bierne	czynny	bierny
										w bankach	inne			
K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.
12.043.544 —	569.524 38	92.950 69	33.352 63	91.899 15	14.598 58	12 37	1,717.992 18	11,951.644 85	554.925 80	— —	625.236 52	106.888 80	14,742.922 92	— —

Rachunek ma-

Liczba porządkowa	Nazwa funduszu	Stan z początkiem roku 1900.								Dochody w ciągu roku 1900.								Ra			
		w kasie				wartość dóbr i realności		kapitały hipotekowane		w bankach		gotówka		efekta		wartość dóbr i realności		kapitały hipotekowane		gotówka		efekta	
		gotówka		efekta																			
		K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.
	Fundusze samofstne (niedotow.) budżetem objęte.																						
1	Fundusz kultury krajowej	—	—	88.824	98	—	—	—	—	—	—	200	—	1.413	60	—	—	—	—	200	—	90.238	58
2	„ stanowy sierociński	—	01	91.309	98	—	—	—	—	—	—	1.950	20	1.483	60	—	—	—	—	1.950	21	92.793	58
3	„ Aleksandra hr. Stadnickiego .	—	—	47.974	74	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	47.974	74
4	„ pożyczki krajowej z r. 1873 .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
5	„ podrzutków w Krakowie . .	521	14	53.690	60	—	—	—	—	—	—	6.612	47	4.762	65	—	—	—	—	7.133	61	58.453	25
	Suma funduszów samoistnych, budżetem objętych	521	15	281.800	30	—	—	—	—	—	—	8.762	67	7.659	85	—	—	—	—	9.283	82	289.460	13

jątku zarodowego.

zem		Wydatki w ciągu roku 1900.				Stan z końcem roku 1900.											
wartość dóbr i realności	kapitały hipotekowane	gotówka	efekta	wartość dóbr i realności	kapitały hipotekowane	w kasie		wartość dóbr i realności	kapitały hipotekowane	należytości			czysty stan		
						gotówka	efekta			czynne		bierne	czynny	bierny	
										w bankach	inne				
K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	
— —	— —	200 —	1.400 —	— —	— —	— —	88.838 58	— —	— —	— —	— —	— —	88.838 58	— —	
— —	— —	1.200 —	1.400 —	— —	— —	750 21	91.393 58	— —	— —	— —	— —	— —	92.143 79	— —	
— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	47.974 74	— —	— —	— —	— —	— —	47.974 74	— —	
— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	
— —	— —	6.708 48	3.102 66	— —	— —	425 13	55.350 59	— —	— —	— —	28.147 28	— —	83.923 —	— —	
— —	— —	8.108 48	5.902 66	— —	— —	1.175 34	283.557 49	— —	— —	— —	28.147 28	— —	312.880 11	— —	

Rachunek ma-

Liczba porządkowa	Nazwa funduszu	Stan z początkiem roku 1900. w kasie gotówka K.	g.	efekta K.	g.	wartość dóbr i realności K.	g.	kapitały hipotekowane K.	g.	w bankach K.	g.	Dochody w ciągu roku 1900. gotówka K.	g.	efekta K.	g.	wartość dóbr i realności K.	g.	kapitały hipotekowane K.	g.	Ra gotówka K.	g.	efekta K.	g.
	Fundusze samoistne (niedotowane), budżetem nieobjęte.																						
1	Fundusz pomnika Tadeusza Kościuszki .	—	01	31.625	04	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	01	31.625	05
2	Fundusze stypendyjne .	—	—	8,304.026	67	940.535	46	21.888	38	—	—	160.285	74	407.957	70	—	—	—	—	160.285	74	8,711.984	37
3	Administracya dóbr Winniki	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
4	Fundusz galicyjski inwalidów wojskowych	—	01	74.516	78	—	—	—	—	—	—	196	84	108	64	—	—	—	—	196	85	74.925	42
5	Fundusz niżankowicki inwalidów wojskowych	—	01	6.059	06	—	—	—	—	—	—	27	54	27	51	—	—	—	—	27	55	6.086	57
6	Fundusz posagowy Jana i Filipiny Komarnickich	—	01	3.668	42	—	—	—	—	—	—	127	24	127	24	—	—	—	—	127	25	3.795	66
7	Zakład narodowy imienia Ossolińskich . .	—	—	824.977	01	—	—	—	—	—	—	129.988	15	152.674	51	—	—	—	—	129.988	15	977.651	52
8	Fundusz zapomogi byłego obwodu tarnowskiego	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
9	Fundusz budowy domu podrzutków we Lwowie	—	—	449	04	14.939	—	—	—	—	—	18	14	18	14	—	—	—	—	18	14	467	18
10	Fundusz Pelagii Russanowskiej dla inwalidów polskich	—	01	127.224	—	—	—	—	—	—	—	5.126	34	5.106	34	—	—	—	—	5.126	35	132.330	34
11	Fundusz szkół ludowych z r. 1872 . .	—	01	203.964	50	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	01	203.964	50
12	Fundusz Wincentego Łodzia Pomińskiego . .	—	—	121.378	28	—	—	—	—	—	—	—	—	200	—	—	—	—	—	—	—	121.578	28
13	Fundusz Franciszka Kochmana dla literatów polskich . . .	—	—	56 944	12	—	—	—	—	—	—	831	08	1.184	18	—	—	—	—	831	08	58.128	30
14	Fundusz Franciszka Kochmana dla dziewcząt służących . . .	721	02	37.456	10	—	—	—	—	—	—	1.683	08	3.382	48	—	—	—	—	2.104	10	40.838	58
15	Fundusz Maryi de Prez Jędrzejowiczowej . .	—	01	16.095	74	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	01	16.095	74
16	Fundusz budowy pomnika Agenora hr. Gołuchowskiego	2.133	74	108.493	94	—	—	—	—	—	—	49.662	—	3.558	98	—	—	—	—	51.795	74	112.052	92
17	Fundacya sandecka „Dom roboczy“ . .	1.182	59	69.960	98	—	—	—	—	—	—	2.953	41	7.241	18	—	—	—	—	4.116	—	77.205	16
18	Fundacya Teresy hr. Weissenwolffowej dla obłąkanych wyzdrowieńców	—	—	4.757	38	—	—	—	—	—	—	187	60	600	—	—	—	—	—	187	60	5.357	98
19	Fundacya ś. p. Piotra hr. Wodzickiego dla zubożałych włościan gmiu Hołhocze, Dobrowody, Wierzbów, Wolica i Zastawce .	—	—	52.271	76	—	—	—	—	—	—	728	08	3.382	23	—	—	—	—	728	08	55.653	99
20	Fundacya Dr. Józefa Malinowskiego, imienia Najjaśn. Pana: 1) ku wspieraniu zubożałych adwokatów i wdów po adwokatach	—	—	46.314	56	—	—	—	—	—	—	800	68	1.453	88	—	—	—	—	800	68	47.768	44
21	2) ku wspieraniu artystów i literatów . .	—	—	43.649	48	—	—	—	—	—	—	189	50	200	—	—	—	—	—	189	50	43.849	48
22	3) ku popieraniu celów Towarzystwa muzycznego we Lwowie .	—	—	41.969	86	—	—	—	—	—	—	233	42	245	62	—	—	—	—	233	42	42.215	48
	Do przeniesienia .	4.037	42	10,175.802	72	965.474	46	21 888	38	—	—	353.018	84	588.071	66	—	—	—	—	357.056	26	10,763.874	38

jątku. zarodowego.

zem		Wydatki w ciągu roku 1900.				Stan z końcem roku 1900.									
						w kasie				należytości				czysty stan	
										czynne		bierne			
wartość dóbr i realności	kapitały hipotekowane	gotówka	efekta	wartość dóbr i realności	kapitały hipotekowane	gotówka	efekta	wartość dóbr i realności	kapitały hipotekowane	w bankach	inne		czynny	bierny
K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.
— —	— —	— —	— —	— —	— —	— 01	31.625 04	— —	— —	— —	— —	— —	31.625 05	— —
940.535 46	21.888 58	156.572 06	181.405 20	— —	— —	3.713 68	8,530.579 17	940.535 46	21.888 38	— —	70.881 08	— —	9,567.597 77	— —
— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —
— —	— —	196 84	243 62	— —	— —	— 01	74.681 80	— —	— —	— —	— —	— —	74.681 81	— —
— —	— —	27 51	— —	— —	— —	— 01	6.086 60	— —	— —	— —	— —	— —	6.086 61	— —
— —	— —	127 24	— —	— —	— —	— 01	3.795 66	— —	— —	— —	— —	— —	3.795 67	— —
— —	— —	129.988 15	60.490 11	— —	— —	— —	917.161 41	— —	— —	— —	— —	9.000 —	908.161 41	— —
— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —
24.939 —	— —	18 14	— —	— —	— —	— —	467 18	24.939 —	— —	— —	— —	— —	25.406 18	— —
— —	— —	5.126 34	4.038 32	— —	— —	— 01	128.292 02	— —	— —	— —	— —	— —	128.292 03	— —
— —	— —	— —	— —	— —	— —	— 01	203.964 50	— —	— —	— —	— —	— —	203.964 51	— —
— —	— —	— —	200 —	— —	— —	— —	121.378 28	— —	— —	— —	— —	— —	121.378 28	— —
— —	— —	831 68	806 06	— —	— —	— —	57.622 24	— —	— —	— —	— —	— —	57.622 24	— —
— —	— —	1.695 80	1.656 10	— —	— —	708 30	39.182 48	— —	— —	— —	— —	— —	39.890 78	— —
— —	— —	— —	— —	— —	— —	— 01	16.095 74	— —	— —	— —	— —	— —	16.095 75	— —
— —	— —	50.545 50	49.972 68	— —	— —	1.250 24	62.080 24	— —	— —	— —	— —	— —	63.330 48	— —
— —	— —	2.840 86	4.277 33	— —	— —	1.275 14	72.947 83	— —	— —	— —	— —	— —	74.222 97	— —
— —	— —	187 60	490 48	— —	— —	— —	4.866 90	— —	— —	— —	— —	— —	4.866 90	— —
— —	— —	728 08	2.876 60	— —	— —	— —	52.777 39	— —	— —	— —	— —	— —	52 777 39	— —
— —	— —	800 68	883 96	— —	— —	— —	46.884 48	— —	— —	— —	— —	— —	46.884 48	— —
— —	— —	189 50	11 28	— —	— —	— —	43.838 20	— —	— —	— —	— —	— —	43.838 20	— —
— —	— —	233 42	100 46	— —	— —	— —	42.115 02	— —	— —	— —	— —	— —	42.115 02	— —
965.474 46	21.888 38	350.108 83	307.432 20	— —	— —	6.947 43	10,456.441 18	965.174 46	21.888 38	— —	70.881 08	9.000 —	11,512.633 53	— —

Rachunek ma-

Liczba porządkowa	Nazwa funduszu	Stan z początkiem roku 1900.								Dochody w ciągu roku 1900.								Ra	
		w kasie				wartość dóbr i realności		kapitały hipotekowane		w bankach		gotówka		efekta		wartość dóbr i realności		kapitały hipotekowane		gotówka		efekta	
		K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.
	Z przeniesienia . .	4.037	42	10,175.802	72	965.474	46	21.888	38	—	—	353.018	84	588.071	66	—	—	—	—	357.056	26	10,763.874	38
	Fundacya Dra Józefa Malinowskiego imienia Najjaśniejszego Pana:																						
23	4) ku wspieraniu ubogich sług prywatnych	—	—	44.114	20	—	—	—	—	—	—	7.001	10	10.543	90	—	—	—	—	7.001	10	54.658	10
24	5) posagowa dla ubogich dziewcząt służących .	—	—	24.009	42	—	—	—	—	—	—	2.642	51	3.258	76	—	—	—	—	2.642	51	27.268	18
25	6) ku wspieraniu ubogich chłopców rzemieślników	—	—	33.473	89	—	—	—	—	—	—	580	66	627	16	—	—	—	—	580	66	34.101	5
26	Fundacya Karola Beliny Brzozowskiego dla bursy stanisławowskiej	123	52	6.316	42	—	—	—	—	—	—	248	—	—	—	—	—	—	—	371	52	6.316	42
27	Fundacya imienia Antoniego Schiffnera .	—	—	4.828	86	—	—	—	—	—	—	229	88	430	22	—	—	—	—	229	88	5.259	08
28	Fundacya Maryi Mochnackiej dla 4 ubogich ciemnych . . .	—	—	9.613	40	—	—	—	—	—	—	139	44	139	44	—	—	—	—	139	44	9.752	84
29	Fundusz ś. p. Edwarda Lewińskiego dla zubożałych włościan .	—	—	67.866	66	—	—	—	—	—	—	205	64	218	74	—	—	—	—	205	64	68.085	40
30	Fundacya „Dom ubogich“ imienia Ludwika i Anny Helclów w Krakowie	—	—	1,888.838	64	1,467.335	10	—	—	—	—	2.864	98	3.672	18	—	—	—	—	2.864	98	1,892.510	52
31	Fundusz „Macierzy polskiej“	—	—	76.920	02	—	—	—	—	—	—	200	—	423	50	—	—	—	—	200	—	77.343	52
32	Fundusz Feliksy Czarkowskiej dla rękodzielników i przemysłowców	—	—	542.199	80	—	—	—	—	—	—	20.293	56	21.762	36	—	—	—	—	20.293	56	563.962	16
33	Fundusz z legatu śp. Józefa Ciemierzyńskiego	—	-	1.148	32	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1.148	32
34	Fundusz ku podniesieniu rybactwa . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
35	Fundacya Teofili i Malwiny Łukowskiej dla osieroconych dziewcząt	—	—	16.864	20	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	16.864	20
36	Fundacya Siemianowskich dla biednych dziewcząt	—	—	43.575	38	—	—	—	—	—	—	196	44	210	04	—	—	—	—	196	44	43.785	42
37	Fundacya Siemianowskich dla wdów po nauczycielach szkół ludowych	—	—	45.919	68	—	—	—	—	—	—	2.140	30	4.492	90	—	—	—	—	2.140	30	50.412	58
38	Fundacya hr. Weissenwolffowej dla dotkniętych wielką chorobą	180	01	14.230	46	—	—	—	—	—	—	691	76	718	30	—	—	—	—	871	77	14.948	76
39	Fundacya ś. p. Leonarda Wężyka na rzecz szkoły rolniczej w Czernichowie . . .	—	—	6.337	82	—	—	—	—	—	—	131	24	169	06	—	—	—	—	131	24	6.506	88
40	Fundacya bursy imienia ks. Leona Sapiehy dla kandydatów na nauczycieli szkół ludowych	753	68	38.044	64	—	—	—	—	—	—	1.643	40	1.918	22	—	—	—	—	2.397	08	39.962	86
41	Fundacya Franc. Steczkowskiego z Jasła .	—	—	6.208	68	—	—	—	—	—	—	298	76	314	36	—	—	—	—	298	76	6.523	04
42	Fundacya posagowa ś. p. Szczepana Zaremby Skrzyńskiego dla panien szlacheckich . .	—	—	45.593	88	—	—	15.909	10	—	—	1.698	16	2.238	56	—	—	—	—	1.698	16	47.832	44
	Do przeniesienia .	5.094	63	13.091.907	09	2,432.809	56	37.797	48	—	—	394.224	67	639.209	66	—	—	—	—	399.319	30	13,731.116	75

jątku zarodowego.

zem				Wydatki w ciągu roku 1900.						Stan z końcem roku 1900.											
wartość dóbr i realności		kapitały hipotekowane		gotówka		efekta		wartość dóbr i realności		kapitały hipotekowane		w kasie		wartość dóbr i realności		kapitały hipotekowane	należytości				czysty stan	
												gotówka	efekta				czynne		bierne		czynny	bierny
																	w bankach	inne				
K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.
965.474	46	21.888	38	350.108	83	307.432	20	—	—	—	—	6.947	43	10,456,441	18	965.474	46	21.883	38	—	—	70.881	08	9.000	—	11,512.633	53	—	—
—	—	—	—	7.001	10	9.984	14	—	—	—	—	—	—	41.673	96	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	41.673	96	—	—
—	—	—	—	2.642	51	2.917	57	—	—	—	—	—	—	24.350	61	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	24.350	61	—	—
—	—	—	—	580	66	124	82	—	—	—	—	—	—	33.976	53	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	33.976	53	—	—
—	—	—	—	248	—	—	—	—	—	—	—	123	52	6.316	42	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6.439	94	—	—
—	—	—	—	220	76	389	30	—	—	—	—	9	12	4.869	78	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4.878	90	—	—
—	—	—	—	139	44	—	—	—	—	—	—	—	—	9.752	84	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	9.752	84	—	—
—	—	—	—	205	64	118	96	—	—	—	—	—	—	67.966	44	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	67.966	44	—	—
1,467.335	10	—	—	2.864	98	2.864	48	—	—	—	—	—	—	1,889.646	34	1,467.335	10	—	—	—	—	—	—	—	—	3,356.981	44	—	—
—	—	—	—	200	—	400	—	—	—	—	—	—	—	76.943	52	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	76.943	52	—	—
—	—	—	—	20.293	56	20.131	20	—	—	—	—	—	—	543.830	96	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	543.830	96	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1.148	32	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1.148	32	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	16.864	20	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	16.864	20	—	—
—	—	—	—	196	44	164	72	—	—	—	—	—	—	43.620	70	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	43.620	70	—	—
—	—	—	—	2.140	30	4.247	40	—	—	—	—	—	—	46.165	18	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	46.165	18	—	—
—	—	—	—	671	77	96	21	—	—	—	—	200	—	14.852	55	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	15.052	55	—	—
—	—	—	—	131	24	37	82	—	—	—	—	—	—	6.469	06	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6.469	06	—	—
—	—	—	—	1.604	72	278	40	—	—	—	—	792	36	39.684	46	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	40.476	82	—	—
—	—	—	—	298	76	—	—	—	—	—	—	—	—	6.523	04	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6.523	04	—	—
—	—	15.909	10	1.698	16	466	38	—	—	—	—	—	—	47.366	06	—	—	15.909	10	—	—	—	—	—	—	63.275	16	—	—
2,432.809	56	37.797	48	391.246	87	349.653	60	—	—	—	—	8.072	43	13,381.463	15	2,432.809	56	37.797	48	—	—	70.881	08	9.000	—	15,922.023	70	—	—

Rachunek ma-

Liczba porządkowa	Nazwa funduszu	Stan z początkiem roku 1900. w kasie gotówka K.	g.	w kasie efekta K.	g.	wartość dóbr i realności K.	g.	kapitały hipotekowane K.	g.	w bankach K.	g.	Dochody w ciągu roku 1900. gotówka K.	g.	efekta K.	g.	wartość dóbr i realności K.	g.	kapitały hipotekowane K.	g.	R a gotówka K.	g.	efekta K.	g.
	Z przeniesienia . .	5.094	63	13,091.907	09	2,432.809	56	37.797	48	—	—	394.224	67	639.209	66	—	—	—	—	399.319	30	13,731.116	75
43	Fundacya posagowa ś.p. Szczepana Zaremby Skrzyńskiego dla dziewcząt wiejskich .	—	—	7.360	76	—		3.181	82	—	—	187	54	403	14	—	—	—	—	187	54	7.763	90
44	Fundacya „Dom ubogich“ w Strzeliskach nowych: Stan z pocz. 821·— przen. do maj. rezer. . . . 82·10	738	90	18.793	82	—	—	—	—	—	—	821	—	—	—	—	—	—	—	1.559	90	18.793	82
45	Fundacya Piotra Krzeczunowicza dla nieuleczalnych chorych i rekonwalescentów .	—	—	77.215	86	—	—	—	—	—	—	—	64	—	64	—	—	—	—	—	64	77.216	50
	Fundacya imienia Józefa Kosvitzky'ego:																						
46	1) dla ślepych w Krakowie	—	—	3.282	56	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3.282	56
47	2) dla wychowanków zakładu sierót pod wezwaniem św. Józefa w Krakowie	—	—	7.225	76	—	—	—	—	—	—	66	54	66	54	—	—	—	—	66	54	7.292	30
48	3) dla poprawionych zbrodniarzy w Krakowie	—		3.281	90	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3.281	90
49	Fundusz zapomogowy im. Henryka Straszewskiego dla ubogich wyrobników w Bogucicach . . .	—	—	5.274	32	—	—	—	—	—	—	81	12	81	12	—	—	—	—	81	12	5.355	44
50	Fundusz Ludwiki z hr. Dunin Borkowskich Niesobitowskiej dla zbor. św. Klaudyi .	361	20	18.367	—	—	—	—	—	—	—	733	—	—	—	—	—	—	—	1.094	20	18.367	—
51	Fundusz emerytury członków sceny polskiej we Lwowie . .	—	—	554.129	46	—	—	—	—	—	—	10.142	—	23.800	—	—	—	—	—	10.142	—	577.929	46
52	Fundacya Józefa Krupaca dla c. i k. inwalidów wojskowych .	—	—	616	50	—	—	—	—	—	—	28	36	8	36	—	—	—	—	28	36	644	86
53	Fundusz ropinacyjny .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
54	„ koszar krajowych	—	—	—	—	2,999.065	57	—	—	—	—	—	—	—	—	81.591	84	—	—	—	—	—	—
55	Fundusz pożyczkowy dla gmin i prywatnych na budowę koszar dla c. i k. wojska . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
56	Fundusz byłego korpusu ochotników wojskowych	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
57	Fundusz pożyczkowy na cele melioracyjne . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
58	Fundusz pożyczkowy na budowę szkół . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
59	Fundusz kolejowy . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
60	„ Wiktora z Baworowa hr. Baworowskiego	—	—	2,402.499	08	—	—	—	—	—	—	22.249	62	47.469	22	—	—	—	—	22.249	62	2,449.963	30
61	Fundusz Ludwiki z hr. Dunin Borkowskich Niesobitowskiej na rzecz „Domu pracy“ we Lwowie . .	—	—	1.694	31	—	—	—	—	—	—	8	86	932	60	—	—	—	—	801	86	2.626	94
	Do przeniesienia .	6.194	73	16,191.648	45	5,431.875	13	40.979	30	—	—	429.336	35	711.991	28	81.591	84	—	—	435.531	08	16,903.639	73

jątku zarodowego.

zem				Wydatki w ciągu roku 1900.						Stan z końcem roku 1900.											
wartość dóbr i realności		kapitały hipotekowane		gotówka		efekta		wartość dóbr i realności		kapitały hipotekowane		w kasie				wartość dóbr i realności		kapitały hipotekowane		należytości						czysty stan			
												gotówka		efekta						czynne				bierne		czynny		bierny	
																				w bankach		inne							
K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.
2,432.809	56	47.797	48	391.246	87	349.653	60	—	—	—	—	8.072	43	13,381.463	15	2,432.809	56	37.797	48	—	—	70.881	08	9.000	—	15,922.023	70	—	—
—	—	3.181	82	187	51	347	27	—	—	—	—	—	—	7.416	63	—	—	3.181	82	—	—	—	—	—	—	10.598	45	—	—
—	—	—	—	738	90	—	—	—	—	—	—	821	—	18.793	82	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	19.614	72	—	—
—	—	—	—	—	64	—	62	—	—	—	—	—	—	77.215	88	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	77.215	88	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3.282	56	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3.282	56	—	—
—	—	—	—	66	54	—	—	—	—	—	—	—	—	7.292	30	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7.292	30	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3.281	90	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3.281	90	—	—
—	—	—	—	81	12	—	—	—	—	—	—	—	—	5.355	44	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5.355	44	—	—
—	—	—	—	732	—	—	—	—	—	—	—	362	20	18.367	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	18.729	20	—	—
—	—	—	—	10.142	—	22.942	—	—	—	—	—	—	—	554.987	40	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	554.987	40	—	—
—	—	—	—	28	36	—	—	—	—	—	—	—	—	644	86	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	644	86	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3,080.657	41	—	—	—	—	—	—	8.220	63	—	—	—	—	—	—	3,072.436	78	—	—	—	—	—	—	—	—	3,072.436	78	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	22.249	62	45.181	20	—	—	—	—	—	—	2,404.787	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2,404.787	10	—	—
—	—	—	—	801	86	379	54	—	—	—	—	—	—	2.247	40	—	—	—	—	—	—	22.632	—	—	—	24.879	40	—	—
5,513.466	97	40.979	30	426.275	45	418.504	23	8.220	63	—	—	9.255	63	16,485.135	50	5,505.246	34	40.979	30	—	—	93.513	08	9.000	—	22,126.129	85	—	—

Rachunek ma-

Liczb. porządkowa	Nazwa funduszu	Stan z początkiem roku 1900.						Dochody w ciągu roku 1900.						Ra	
		w kasie		wartość dóbr i realności	kapitały hipotekowane	w bankach		gotówka	efekta	wartość dóbr i realności	kapitały hipotekowane	gotówka	efekta		
		K.	g.	K.	g.	K	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.
	Z przeniesienia .	6.194	73	16,191.648	45	5,431.875	13	40.970	30	—	—	429.336	35	711.991	28	81.591	84	—	—	435.531	08	16,903.639	73
62	Fundusz Ludwiki z hr. Domin Borkowskich Niezabitowskiej na rzecz „tanich kuchni ludowych“ we Lwowie	—	—	21.056	30	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	21.056	30
63	Fundusz na zakupno książek do czytania dla uczniów niższych zakładów przemysłowych	—	—	2.504	56	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2.504	56
64	Fundusz Tytusa Kielanowskiego dla gminy Kędzierzowce . .	—	—	20.000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	20.000	—
65	Fundusz Tytusa Kielanowskiego dla gminy Żuratyn	—	—	20.000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	20.000	—
66	Fundusz Tytusa Kielanowskiego dla nieuleczalnie chorych chrześcian we Lwowie	—	—	122.714	50	—	—	—	—	—	—	18	05	18	05	—	—	—	—	18	05	122.732	55
67	Fundacya Wacława Tyzenhauza	—	—	6.484	12	—	—	—	—	—	—	201	30	216	90	—	—	—	—	201	30	6.701	02
68	Fundacya ks. Karoliny Lubomirskiej . . .	—	—	36.705	36	—	—	—	—	—	—	1.753	98	228	02	—	—	—	—	1.753	98	36.933	36
69	Fundacya Maryem Gewürtzowej	—	—	2.595	50	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2.595	50
70	Fundacya Szaflarskiego dla Czarnego Dunajca	—	—	1.132	94	—	—	—	—	—	—	40	—	40	—	—	—	—	—	40	—	1.172	94
71	Fundacya Szaflarskiego dla Dębicy	—	—	1.133	38	—	—	—	—	—	—	40	—	40	—	—	—	—	—	40	—	1.173	38
72	Fundacya Róży hr. Lanckorońskiej . .	—	—	79.640	68	—	—	—	—	—	—	168	50	168	50	—	—	—	—	168	50	79.809	18
73	Fundacya Konstantego i Michaliny Pietruskich	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	100	—	127	20	—	—	—	—	400	—	427	20
74	Fundacya Eust. Szumańskiego ku uczczeniu jubileuszu 50-let rządów Najjaś. Pana	—	—	120.000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	120.000	—
75	Fundacya im śp. Ign. Łukasiewicza na nagrody dla wzor wójtów gmin wiejskich	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7.712	92	—	—	—	—	—	—	7.712	92
	Suma funduszów samoistnych budżetem nieobjętych	6.194	73	16.625.615	79	5,431.875	13	40.979	60	—	—	431.958	18	720.842	87	81.591	84	—	—	438.152	91	17,346.458	66

jątku zarodowego.

zem		Wydatki w ciągu roku 1900.						Stan z końcem roku 1900.											
								w kasie				należytości				czysty stan			
												czynne		bierne					
wartość dóbr i realności	kapitały hipotekowane	gotówka		efekta		wartość dóbr i realności	kapitały hipotekowane	gotówka		efekta		wartość dóbr i realności	kapitały hipotekowane	w bankach	inne			czynny		bierny	
K. g.	K. g.	K.	g.	K.	g.	K	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.
513.466 97	40.979 30	426.275	45	418.504	23	8220	66	—	—	9.255	63	16,485.135	50	5,505.246	34	40.979	30	—	—	93.513	08	9.000	—	22,125.129	85	—	—
— —	— —	—	—	—	—	—	—	—	—	21.056	30	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	21.056	30	—	—
— —	— —	—	—	—	—	—	—	—	—	2.504	56	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2.504	56	—	—
— —	— —	—	—	—	—	—	—	—	—	20.000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	20.000	—	—	—
— —	— —	—	—	—	—	—	—	—	—	20.000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	20.000	—	—	—
— —	— —	18	05	—	—	—	—	—	—	122.732	55	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	122.732	55	—	—
— —	— —	201	30	132	40	—	—	—	—	6.568	62	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6.568	62	—	—
— —	— —	1.753	98	201	56	—	—	—	—	36.731	82	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	36.731	82	—	—
— —	— —	—	—	—	—	—	—	—	—	2.595	50	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2.595	50	—	—
— —	— —	40	—	—	—	—	—	—	—	1.172	94	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1.172	94	—	—
— —	— —	40	—	—	—	—	—	—	—	1.173	38	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1.173	38	—	—
— —	— —	168	50	—	—	—	—	—	—	79.809	18	—	—	—	—	—	—	—	—	80.000	—	—	—	159.809	18	—	—
— —	— —	400	—	—	—	—	—	—	—	427	20	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	427	20	—	—
— —	— —	—	—	—	—	—	—	—	—	120.000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	120.000	—	—	—
— —	— —	—	—	—	—	—	—	—	—	7.712	92	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7.712	92	—	—
513.466 97	40.979 30	428.897	28	418.838	19	8.220	66	—	—	9.255	63	16,927.620	47	5,505.246	34	40.979	30	—	—	173.513	08	9.000	—	22,647.614	82	—	—

Rekapitulacya i depozyta.

Liczba porządkowa	Nazwa funduszu	Stan z początkiem roku 1900. w kasie: gotówka	w kasie: efekta	wartość dóbr i realności	kapitały hipotekowane	w bankach	Dochody w ciągu roku 1900.: gotówka	efekta	wartość dóbr i realności	kapitały hipotekowane	Razem: gotówka	efekta	wartość dóbr i realności	kapitały hipotekowane	Wydatki w ciągu roku 1900.: gotówka	efekta	wartość dóbr i realności	kapitały hipotekowane	Stan z końcem roku 1900. w kasie: gotówka	efekta	wartość dóbr i realności	kapitały hipotekowane	należytości: czynne w bankach	należytości: czynne inne	należytości: bierne	czysty stan: czynny	czysty stan: bierny
		K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.
	Rekapitulacya.																										
	Suma funduszów dotowanych	12 38	1,766.573 72	10,968.763 94	539.376 02	— —	92.950 68	51.871 58	1,074.780 06	30148 36	92.963 06	1,818.445 25	12,043.544 —	569.524 38	92.950 69	33.352 63	91.869 15	14.598 58	12 37	1,785.092 62	11.951.644 85	554.925 80	— —	625.236 52	106.888 80	14,810.023 36	— —
	Suma funduszów samoistnych, budżetem objętych	521 15	281.800 30	— —	— —	— —	8.762 67	7.659 85	— —	— —	9.283 82	289.460 15	— —	— —	8.108 48	5.902 66	— —	— —	1.175 34	283.557 49	— —	— —	— —	28.147 28	— —	312.880 11	— —
	Suma funduszów samoistnych, budżetem nieobjętych	6.194 73	16,625.615 79	5,431.875 13	40.979 30	— —	431.958 18	720.842 87	81.591 84	— —	438.152 91	17,346.458 66	5,513.466 97	40.979 30	428.897 28	418.838 19	8.220 63	— —	9.255 63	16.927.620 47	5,505.246 84	40.979 30	— —	173.513 08	9.000 —	22,647.614 82	— —
	Suma majątku zarodowego	6.728 26	18,678.989 81	16,400.639 07	580.355 32	— —	583.671 53	780.374 25	1,156.371 90	30148 36	590.399 79	19,454.364 06	17,557.010 97	610.503 68	529.956 45	458.093 48	100.119 78	14.598 58	10.443 34	18.996.270 58	17.456.891 19	595.905 10	— —	826.896 88	115.888 80	37,770.518 29	— —
	Suma majątku obrotowego	2,440.578 52	10,012.832 57	— —	— —	765.647 50	70,781.174 87	4,567.186 61	— —	— —	73,221.753 39	14,580.019 18	— —	— —	70,992.858 56	3,604.490 06	— —	— —	2,228.894 83	10,975.520 12	— —	— —	16.035 90	21,798.159 93	68,272.515 31	25,687.982 86	58,941.878 39
	Razem	2,447.306 78	28,686.822 38	16,400.639 07	580.355 32	765.647 50	71,314.846 40	5,347.560 86	1,156.371 90	30148 36	73,762.153 18	34,034.383 24	17,557.010 97	610.503 68	71,522.815 01	4,062.583 54	100.119 78	14.598 58	2,239.338 17	29.971.799 70	17.456.891 19	595.905 10	16.035 90	22,625.056 81	68,388.404 11	63,458.501 15	58,941.878 39
	Depozyta.																										
1	Depozyta w ogólności	62.484 90	1,047.210 60	— —	— —	— —	1,121.000 82	1,656.483 40	— —	— —	1,183.485 72	2,703.694 —	— —	— —	1,144.311 78	1,615 250 26	— —	— —	39.173 99	1,088.443 74	— —	— —	— —	— —	1,127.617 78	— —	— —
2	Depozyta szpitala powszechnego we Lwowie	2.933 20	44.171 94	— —	— —	— —	34.296 98	20.043 92	— —	— —	37.230 18	64.215 86	— —	— —	32.058 54	19.049 36	— —	— —	5.171 64	45.166 50	— —	— —	— —	— —	50.388 14	— —	— —
3	Depozyta zakładu dla obłąkanych w Kulparkowie	2.633 61	12.508 54	— —	— —	— —	11.406 91	9.627 58	— —	— —	14.040 52	22.136 12	— —	— —	11.246 85	1.854 65	— —	— —	2.793 67	20.281 47	— —	— —	— —	— —	23.075 14	— —	— —
4	Depozyta szpitala św. Łazarza w Krakowie	3.249 81	43.460 66	— —	— —	— —	43.936 68	42.614 44	— —	— —	47.186 49	86.075 10	— —	— —	46 023 14	38.037 14	— —	— —	1.163 05	48.037 96	— —	— —	— —	— —	49.201 01	— —	— —
5	Depozyta szkoły rolniczej w Dublanach	1.750 47	6.421 68	— —	— —	— —	16.338 46	2 485 66	— —	— —	18.088 93	8.907 34	— —	— —	15.684 12	1.300 —	— —	— —	2.404 81	7.607 34	— —	— —	— —	— —	10.012 15	— —	— —
6	Depozyta folwarku w Dublanach	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —
7	Depozyta szkoły rolniczej w Czernichowie	1.700 —	3.151 40	— —	— —	— —	17.431 75	13.389 16	— —	— —	19.131 75	16.540 56	— —	— —	18.843 29	11.378 —	— —	— —	288 46	5.162 56	— —	— —	— —	— —	5.451 02	— —	— —
8	Depozyta szkoły rolniczej w Horodence	34 84	— —	— —	— —	— —	645 20	— —	— —	— —	680 04	— —	— —	— —	680 04	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —
9	Depozyta szkoły rolniczej w Jagielnicy	— —	— —	— —	— —	— —	361 05	— —	— —	— —	361 05	— —	— —	— —	361 05	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —
10	Depozyta szkoły rolniczej w Kobiernicach	87 11	— —	— —	— —	— —	232 77	— —	— —	— —	319 88	— —	— —	— —	304 77	— —	— —	— —	15 11	— —	— —	— —	— —	— —	15 11	— —	— —
11	Depozyta szkoły rolniczej w Bereźnicy	339 50	— —	— —	— —	— —	320 61	— —	— —	— —	660 11	— —	— —	— —	629 49	— —	— —	— —	30 62	— —	— —	— —	— —	— —	30 62	— —	— —
12	Depozyta szkoły ogrodnicz. w Tarnowie	19 80	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	19 80	— —	— —	— —	19 80	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —
13	Depozyta szkoły rolniczej w Sachodole	110 —	— —	— —	— —	— —	344 22	— —	— —	— —	454 22	— —	— —	— —	454 22	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —
14	Depozyta gmin. serwitut.	4.405 46	651.365 86	— —	— —	— —	53.046 35	56.641 82	— —	— —	57.451 81	708.007 68	— —	— —	54.128 32	44.041 82	— —	— —	3.323 49	663.965 86	— —	— —	— —	— —	667.289 35	— —	— —
	Suma depozytów	79.748 70	1,808.290 68	— —	— —	— —	1,299.361 80	1,801.285 98	— —	— —	1,379.110 50	3,609.576 66	— —	— —	1,324.745 66	1,730.911 23	— —	— —	54.364 84	1,878.665 43	— —	— —	— —	— —	1,983.030 27	— —	— —
	Dotego suma funduszów krajowych	2,447.306 78	28,686.822 38	16,400.639 07	580.355 32	765.647 50	71,314.846 40	5,347.560 86	1,156.371 90	30148 36	73,762.153 18	34,034.383 24	17,557.010 97	610.503 68	71,522.815 01	4,062.583 54	100.119 78	14.598 58	2,239.338 17	29.971.799 70	17.456.891 19	595.905 10	16.035 90	22,625.056 81	68,388.404 11	63,458.501 15	58,941.878 39
	Ogółem	2,527.055 48	30,495.113 06	16,400.639 07	580.355 32	765.647 50	72,614.208 20	7.148.846 84	1,156.371 90	30148 36	75,141.263 68	37,643.959 90	17,557.010 97	610.503 68	72,847.560 67	5.793.494 77	100.119 78	14.598 58	2,293.703 01	31.850.465 13	17.456 891 19	595.905 10	16.035 90	22,625.056 81	70,371.434 38	63,458.501 15	58.941.878 39
	Fundusze administrowane przez Bank krajowy:																										
	a) stały fundusz przem.	55.000 —	— —	— —	— —	— —	189.705 35	— —	— —	— —	244.705 35	— —	— —	— —	188.505 35	— —	— —	— —	56.200 —	— —	— —	— —	— —	1,245.581 19	— —	1,301.781 19	— —
	b) Fundusz pożyczkowy dla Kółek rolniczych	3.460 —	— —	— —	— —	— —	24.283 98	— —	— —	— —	27.743 98	— —	— —	— —	20.458 98	— —	— —	— —	7.285 —	— —	— —	— —	— —	56.333 98	— —	63.618 98	— —
	c) Fundusz pożyczkowy dla przemysłu roln.	107.120 —	— —	— —	— —	— —	72.694 04	— —	— —	— —	179.814 04	— —	— —	— —	32.114 04	— —	— —	— —	147.700 —	— —	— —	— —	— —	257.277 70	— —	404.977 70	— —
	d) Stały fundusz hodowl.	107.980 —	— —	— —	— —	— —	7.584 32	— —	— —	— —	115.564 32	— —	— —	— —	27.164 32	— —	— —	— —	88.400 —	— —	— —	— —	— —	23.574 89	— —	111.974 89	— —
	e) Stały fundusz pożyczkowy dla spółek oszczędn. i pożyczek	40.390 50	— —	— —	— —	— —	146.298 55	— —	— —	— —	186.684 05	— —	— —	— —	186.684 05	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	183.900 —	104.584 —	79.316 —	— —
	Razem	313.950 50	— —	— —	— —	— —	440.561 24	— —	— —	— —	754.511 74	— —	— —	— —	454.926 74	— —	— —	— —	299.585 —	— —	— —	— —	— —	1.766.667 71	104.584 —	1,961.668 71	— —

Uwaga. Czysty stan czynny funduszów krajowych (bez depozytów) wynosi jak wyżej . . . 63,458.501 K. 15 g.
Porównując ten stan czynny z wykazanym stanem biernym w sumie . . . . . 58,941.878 „ 39 „
okazuje się w rezultacie w majątkach fund. kraj. przewyżka stanu czynnego w sumie . 4,516.622 K. 76 g.

Zestawienie

ogólnego stanu majątku obrotowego wraz z majątkiem zarodowym z końcem roku 1900.

(po wyłączeniu skryptów, kart dłużnych i t. p. efektów bez wartości.)

Liczba porządkowa	Nazwa funduszu	Czysty majątek czynny				Razem			
		obrotowy		zarodowy		czynny		bierny	
		K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.
1	a) Fundusz krajowy w ściślejszem znaczeniu	7,717.824	92	3,782.140	34	11,499.965	26	—	—
	b) Szkoła gospodarstwa lasowego we Lwowie: w majątku obrotowym stan bierny 7.220 K. 90 g.; „ „ zarodowym stan czynny 81.796 „ 72 „	—	—	74.575	82	74.575	82	—	—
	c) Kontrolna i doświadczalna stacya botaniczno-rolnicza we Lwowie	55	80	—	—	55	80	—	—
	d) Szkoła rolnicza, folwark, szkoła gorzelnicza i stacya doświadczalna w Dublanach: w majątku obrotowym stan bierny 94.620 K. 36 g.; „ zarodowym „ czynny 696.659 „ 85 „	—	—	602.039	49	602.039	49	—	—
	e) Zakład w Czernichowie: w majątku obrotowym stan bierny 10.537 K. 92 g.; „ „ zarodowym „ czynny 479.606 „ 37 „	—	—	469.068	45	469.068	45	—	—
	f) Szpital św. Łazarza w Krakowie	—	—	763.522	61	763.522	31	—	—
	g) Szkoła rolnicza w Horodence	—	—	48.550	—	48.550	—	—	—
	h) „ „ w Jagielnicy	—	—	25.881	31	25.881	31	—	—
	i) „ „ w Kobiernicach	—	—	—	—	—	—	—	—
	j) Krajowa szkoła ogrodnicza w Tarnowie	97	—	400	—	497	—	—	—
	k) Szkoła rolnicza w Bereźnicy	—	—	122.230	10	122.230	10	—	—
	l) „ „ w Suchodole	—	—	145.664	72	145.664	72	—	—
	m) Zakład sadowniczy w Zaleszczykach	—	—	—	—	—	—	—	—
2	Fundusz szkolny krajowy	2,375.451	45	1,650.517	95	4,025.969	40	—	—
3	Krajowy fundusz szkolny emerytalny: w majątku obrotowym stan bierny 24.547 K. 35 g.; „ „ zarodowym stan czynny 67.100 „ 44 „	—	—	42.553	09	42.553	09	—	—
4	Krajowy szpital powszechny we Lwowie — Oddział chorych	451.017	40	1,706.815	25	2,157.832	65	—	—
	„ „ „ „ „ — „ położnic	67.471	78	554 029	14	621.500	92	—	—
	Fundusz podrzutków we Lwowie	—	—	—	—	—	—	—	—
	Krajowy zakład dla obłąkanych w Kulparkowie	141.016	59	2,322.311	85	2,463.328	44	—	—
	Szpital św. Łazarza w Krakowie — Oddział chorych	148.047	18	1,930.694	97	2,078.742	15	—	—
	„ „ „ — „ położnic	42.542	81	120.153	56	162.696	37	—	—
	„ „ „ — „ syfilitycznych	54.586	54	21.267	26	75.853	80	—	—
	„ „ „ — „ obłąkanych	51.334	68	15 751	46	67.086	14	—	—
	Fundusz policyi krajowej	1.468	70	274.929	46	276.398	16	—	—
	„ pożyczki krajowej z roku 1883.	—	—	—	—	—	—	1.600	—
	„ „ „ „ 1891.	—	—	—	—	—	—	71 200	—
	„ „ „ „ 1893.	—	—	—	—	—	—	55,911.172	56
	„ pożyczkowy na drogi powiatowe i gminne	742.017	28	—	—	742.017	28	—	—
	„ regulacyi rzeki Gniłej Lipy, sekcyi górnej	45.534	83	—	—	45.534	83		
	„ „ potoku Kisieliny	137.399	06	—	—	137.399	06	—	—
	„ „ rzeki Łęgu	26.756	83	—	—	26.756	83	—	—
	„ „ „ Trześniówki	7.865	95	—	—	7.865	95	—	—
	„ „ potoku Krzemienicy z Babulówką i Trześnią	100.433	43	—	—	100.433	43	—	—
	„ „ rzeki Brnia Nowego z dopływami	—	—	—	—	—	—	42.634	99
	„ „ „ Białej i obwałowania prawego brzegu Dunajca	80.488	14	—	—	80.488	14	—	—
	„ na zabudowanie potoków górskich w dorzeczu Skawy	438	97	—	—	438	97	—	—
	„ „ uzupełnienie obwałowania prawego brzegu Wisły	42.427	88	—	—	42.427	88	—	—
	„ „ zabudowanie potoku górskiego Michałów	442	—	—	—	442	—	—	—
	„ „ „ „ „ Niszkówka	1.602	47	—	—	1.602	47	—	—
	„ regulacyi rzeki Bugu	201.818	41	—	—	201.818	41	—	—
	„ „ Złotej Lipy	69.163	98	—	—	69.163	98	—	—
	„ osuszenia bagien w pow. Łańcut i Jarosław	35.474	73	—	—	35.474	73	—	—
	„ regulacyi Potoku Dumnego	17.527	25	—	—	17.527	25	—	—
	„ obwałowania lewego brzegu Dunajca	78.134	—	—	—	78.134	—	—	—
	„ regulacyi Przegnojówki	13.722	62	—	—	13.722	62	—	—
	„ osuszenia bagien stojanowskich	15.597	59	—	—	15.597	59	—	—
	„ zabudowania potoku Glińsko	1.436	23	—	—	1.436	23	—	—
	„ „ potoków górskich w dorzeczu Dniestru	49.255	70	—	—	49.255	70	—	—
	„ regulacyi górnego Dniestru	422.036	22	—	—	422.036	22	—	—
	„ obwałowania Wisły i Wisłoki w powiecie Mieleckim	—	—	—	—	—	—	44.845	95
	„ konserwacyi obwałowania Wisły i Sanu	51.576	94	—	—	51.576	94	—	—
	„ regulacyi środkowej sekcyi rzeki Gniłej Lipy	101.983	84	—	—	101.983	84	—	—
	„ zabudowania potoku Bystry	57.181	94	—	—	57.181	94	—	—
	„ obwałowania lewego brzegu Wisły w powiecie Krakowskiem	84.586	59	—	—	84.586	59	—	—
	„ emerytalny dozorców melioracyjnych	8.283	40	—	—	8.283	40	—	—
	„ kultury krajowej	4.646	34	88.833	58	93.484	92	—	—
	„ stanowy sierociński	—	—	92.143	79	92.143	79	—	—
	„ Aleksandra hr. Stadnickiego	688	19	47.974	74	48.662	93	—	—
	Do przeniesienia	13,449.435	66	14,902.053	94	28,351.489	60	56,071.453	44

Liczba porządkowa	Nazwa funduszu	Czysty majątek czynny: obrotowy K.	g.	Czysty majątek czynny: zarodowy K.	g.	Razem: czynny K.	g.	Razem: bierny K.	g.
	Z przeniesienia . .	13,449.435	66	14,902.053	94	28,351.489	60	56,071.453	44
47	Fundusz pożyczki krajowej z roku 1873.	—	—	—	—	—	—	33.016	76
48	„ podrzutków w Krakowie	—	—	83.923	—	83.923	—	—	—
49	„ pomnika Tadeusza Kościuszki	1.223	14	31.625	05	32.848	19	—	—
50	Fundusze stypendyjne	48.996	05	9,567.597	77	9,616.593	82	—	—
51	Administracya dóbr Winniki	27.974	71	—	—	27.974	71	—	—
52	Fundusz galicyjski inwalidów wojskowych	201	63	74.681	81	74.883	44	—	—
53	„ niżankowicki „ „	24	—	6.086	61	6.110	61	—	—
54	Fuudusz posagowy Jana i Filipiny Komarnickich	43	52	3.795	67	3.839	19	—	—
55	Zakład narodowy imienia Ossolińskich	1 304	67	908.161	41	909.466	08	—	—
56	Fundusz zapomogi byłego obwodu tarnowskiego	15.994	53	—	—	15.994	53	—	—
57	„ budowy domu podrzutków we Lwowie	—	—	25.406	18	25.406	18	—	—
58	„ Pelagii Russanowskiej	259	35	128.292	03	128.551	38	—	—
59	„ szkół ludowych z roku 1872	1.209	98	203.964	51	205.174	49	—	—
60	Fundacya Wincentego Łodzia Ponińskiego	3.529	91	121.378	28	124.908	19	—	—
61	„ Franciszka Kochmana dla literatów polskich	8.506	21	57.622	24	66.128	45	—	—
62	„ Franciszka Kochmana dla dziewcząt służących	—	—	39.890	78	39.890	78	—	—
63	„ Maryi de Prez Jędrzejowiczowej	10	48	16.095	75	16.106	23	—	—
1	„ pomnika Agenora hr. Gołuchowskiego	—	—	63.330	48	63.330	48	—	—
65	„ Sandecka „Dom roboczy“	—	—	74.222	97	74.222	97	—	—
66	„ Teresy hr. Weissenwolffowej dla obłąkanych wyzdrowieńców	193	94	4.866	90	5.060	84	—	—
67	„ ś. p. Piotra hr. Wodzickiego dla zubożałych włościan	2 256	94	52.777	39	55.034	33	—	—
	„ Dra Józefa Malinowskiego:								
68	1) ku wspieraniu zubożałych adwokatów i wdów po adwokatach	501	84	46.884	48	47 386	32	—	—
69	2) ku wspieraniu artystów i literatów	151	46	43.838	20	43.989	66	—	—
70	3) ku popieraniu celów galic. Towarzystwa muzycznego we Lwowie	886	06	42.115	02	43.001	08	—	—
71	4) ku wspieraniu ubogich sług prywatnych	53	63	44.673	96	44.727	59	—	—
72	5) posagowy dla ubogich dziewcząt służących	3.295	17	24 350	61	27.645	78	—	—
73	6) ku wspieraniu ubogich chłopców uczących się rzemiosła	924	98	33.976	53	34.901	51	—	—
74	Fundacya Karola Beliny Brzozowskiego dla bursy stanisławowskiej	—	—	6.439	94	6.439	94	—	—
75	„ imienia Antoniego Schiffnera	—	—	4 878	90	4.878	90	—	—
76	„ Maryi Mochnackiej dla 4 ubogich ciemnych	190	72	9.752	84	9.943	56	—	—
77	„ ś. p. Edwarda Lewińskiego dla zubożałych włościan	2.710	75	67.966	44	70.677	19	—	—
	a) obrotowy	42.554	82		—	—	—	—	—
78	„ Anny Helzlowej na rzecz „Domu ubogich“ w Krakowie b) rezerwowy	46.275	78	—	—	3,445 812	04	—	—
	c) zarodowy	—	—	3,356 981	44	—	—	—	—
79	Fundusz „Macierzy polskiej“	6.235	10	76.943	52	83.178	62	—	—
80	„ Feliksy Czarkowskiej dla rękodzielników i przemysłowców	43.477	34	543.830	96	587.308	30	—	—
81	„ z legatu ś. p. Józefa Ciemierzyńskiego	—	—	1.148	32	1.148	32	—	—
82	„ ku podniesieniu rybactwa	4.335	56	—	—	4.335	56	—	—
83	„ Teofili i Malwiny Łukowskiej dla osieroconych dziewcząt	743	—	16.864	20	17.607	20	—	—
84	„ Siemianowskich dla biednych dziewcząt	1.775	59	43.620	70	45.396	29	—	—
85	„ „ wdów po nauczycielach szkół ludowych	56	36	46.165	18	46.221	54	—	—
86	„ hr. Weissenwolffowej dla dotkniętych wielką chorobą	—	—	15.052	55	15.052	55	—	—
87	„ ś. p. Leonarda Wężyka na rzecz szkoły rolniczej w Czernichowie	252	—	6.469	06	6.721	06	—	—
88	„ bursy im. ks. Leona Sapiehy dla kand. na nauczycieli szkół ludowych	—	—	40.476	82	40 476	82	—	—
89	„ Franciszka Steczkowskiego z Jasła	255	19	6 523	04	6.778	23	—	—
90	„ posagowa ś.p Szczepana Zaremby Skrzyńskiego dla panien szlacheckich	2.173	34	63.275	16	65.448	50	—	—
91	„ „ „ „ „ „ dziewcząt wiejskich	479	95	10.598	45	11.078	40	—	—
92	„ „Domu ubogich“ w Strzeliskach nowych	4.504	60	19.614	82	24.119	42	—	—
93	„ Piotra Krzeczunowicza dla chorych nieuleczalnych i rekonwalescentów	—	01	77.215	88	77.215	89	—	—
	„ im. Józefa Kosvitzky'ego:								
94	1) dla ślepych w Krakowie	124	—	3.282	56	3.406	56	—	—
95	2) „ wychowanków zakładu sierót pod wezw. św. Józefa w Krakowie	34	—	7.292	30	7.326	30	—	—
96	3) „ poprawionych zbrodniarzy w Krakowie	124	—	3.281	90	3.405	90	—	—
97	Fundusz zapomog. im. Henryka Straszewskiego dla ubogich wyrobn. w Boguchwale	45	48	5.355	44	5 400	92	—	—
98	„ Ludwiki z hr. Dunin Borkowskich Niezabitowskiej dla zboru św. Klaudyi	—	—	18.729	20	18.729	20	—	—
99	„ emerytury członków sceny polskiej we Lwowie	38.982	27	554.987	46	593.969	73	—	—
100	„ Józefa Krupacza dla c. i k. inwalidów wojskowych	24	80	644	86	669	66	—	—
101	„ propinacyjny	5,944.283	87	—	—	5,944.283	87	—	—
102	„ koszar krajowych } w majątku obrotowym stan bierny 2,692.598 K. 02 g. „ zarodowym „ czynny 3,072.436 „ 78 „								
103		—		379.838	76	379.838	76	—	—
104	„ pożyczkowy dla gmin i prywatnych na budowę koszar dla c. i k. wojska	2,908.695	39	—	—	2,908.695	39	—	—
105	„ byłego galic. korpusu ochotników wojskowych	118.643	08	—	—	118.643	08	—	—
106	„ pożyczkowy na cele melioracyjne	1,231.069	63	—	—	1,231.069	63	—	—
107	„ pożyczkowy na budowę szkół	—	—	—	—	—	—	—	—
	„ kolejowy	1,651.559	17	—	—	1,651.559	17	—	—
	Do przeniesienia . .	25,616.583	66	31,988.842	27	57,605.425	93	56,104.470	20

Nazwa funduszu	Czysty majątek czynny				Razem			
	obrotowy		zarodowy		czynny		bierny	
	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.
Z przeniesienia . .	25,616.583	66	31,988.842	27	57,605.425	93	56,104.470	20
Fundusz Wiktora z Baworowa hr. Baworowskiego	40.383	58	2,404.787	10	2,445 170	68	—	—
„ Ludwiki z hr. Dunin Borkowskich Niezabitowskiej na rzecz „Domu pracy“ we Lwowie	210	09	24.879	40	25.089	49	—	—
„ Ludwiki z hr. Dunin Borkowskich Niezabitowskiej na rzecz „tanich kuchni ludowych“ we Lwowie	1.679	64	21.056	30	22.735	94	—	—
„ „na zakupno książek do czytania dla uczniów niższych naukowych zakładów przemysłowych w kraju“	96	—	2.504	56	2.600	56	—	—
„ Tytusa Kielanowskiego dla gminy Kędzierżawce	389	90	20.000		20.389	90	—	—
„ Tytusa Kielanowskiego dla gminy Żuratyn	389	90	20.000	—	20.389	90	—	—
„ „ „ „ nieuleczalnie chorych chrześcian we Lwowie	—	—	122.732	55	122.732	55	—	—
Fundacya Wacława Tyzenhausa	55	—	6.568	62	6.623	62	—	—
„ ks. Karoliny Lubomirskiej	—	—	36.731	82	36.731	82	—	—
„ Maryem Gewürzowej	101	20	2.595	50	2.696	70	—	—
„ Szaflarskiego dla Czarnego Dunajca	—	—	1.172	94	1.172	94	—	—
„ „ „ Dębicy	—	—	1.173	38	1.173	38	—	—
„ Róży hr. Lanckorońskiej	28	47	159 809	18	159.837	65	—	—
„ Konstantego i Michaliny Pietruskich	10.682	52	427	20	11.109	72	—	—
„ Eustachego Szumańskiego ku uczczeniu jubileuszu 50-letnich rządów Najjaśniejszego Pana	9.499	26	120.000	—	129.499	26	—	—
„ im. śp. Ign. Łukasiewicza	—	—	7.712	92	7.712	92		
Suma	25,680.099	22	31,940.993	74	60,621.092	96	56,104.470	20
Czysty stan czynny wynosi kwotę jak wyżej					60,621.092	96		
Porównując stan czynny ze stanem biernym, wynoszącym sumę					56,104.470	20		
wynika w funduszach krajowych przewyżka stanu czynnego					4,516.622	76		

Uwaga.

Oprócz wyżej wykazanego majątku istnieją fundusze, oddane w administracyę Banku krajowego, których stan majątkowy wedle zestawienia str. 828/1 wykazuje następujące wyniki:

1) w stałym funduszu przemysłowym . . . . . 1,301.781 K. 19 g.
2) „ „ „ pożyczkowym dla kółek rolniczych . . . . . 63.618 „ 93 „
3) „ „ „ pożyczkowym dla popierania przemysłu rolniczego (b. fundusz domestykalny) . . . . 404.977 „ 70 „
4) „ „ „ hodowlanym . . . . . 111.974 „ 89 „
5) „ „ „ pożyczkowym dla spółek kas oszczędności systemu Raiffeisena . . . . . 79.316 „ — „

Razem . . . 1,961.668 K. 71 g.

Nadto utrzymują się w ewidencyi pretensye niepewne (illiquida), to jest takie, co do których zachodzi wątpliwość, czy kiedykolwiek odezostaną, a mianowicie:

a) przy funduszu szpitala św. Łazarza — Oddział chorych . . . . . 90.000 złp. — gr. czyli 45.000 K. — g.
b) „ „ szkolnym krajowym . . . . . 232.265 „ 22 „ „ 116.132 „ 87 „
c) „ funduszach stypendyjnych 10 sztuk akcyj użytkowania kolei Karola Ludwika, które z powodu wylosowania tychże akcyj nie przynoszą żadnych odsetek, lecz czasami przypadającą na nie dywidendę;
d) przy funduszu ś. p. Anny Holclowej 9 sztuk akcyj użytkowania Tow. c. k. austr. kolei państwowej, które przynoszą j. w., czasami dywidendę.

Wykaz zapasów kasowych z końcem roku budżetowego 1900.

Liczba porządk.	Poszczególnienie	Gotówka K.	Gotówka g.	Efekta im. wartości	
	A. W kasie krajowej.				
1	*a)* Fundusz krajowy w ściślejszem znaczeniu	902.310	68	1,000.000	.
	b) Szkoła rolnicza i była szkoła ogrodnicza w Czernichowie	.	01	7.984	82
	c) „ „ w Dublanach	.	.	5.984	80
2	Fundusz szkolny krajowy	10	15	1,042.033	29
3	Krajowy szpital powszechny we Lwowie — Oddział chorych	.	.	581	95
4	„ „ „ „ „ — „ położnic	2	21	.	.
5	Fundusz podrzutków we Lwowie	.	.	.	.
6	Krajowy zakład dla obłąkanych w Kulparkowie	.	.	11.630	31
7	Szpital św. Łazarza w Krakowie — Oddział chorych	.	.	327.009	23
8	„ „ „ „ — „ położnic	.	.	39.783	94
9	„ „ „ „ — „ syfilitycznych	.	.	3.108	88
10	„ „ „ „ — „ obłąkanych	.	.	.	.
11	Fundusz policyi krajowej	.	.	274.874	96
12	„ pożyczki z roku 1883.	.	.	.	.
13	„ „ „ „ 1891.	.	.	.	.
14	„ „ „ „ 1893.	.	.	99.260	.
15	„ pożyczkowy na drogi powiatowe i gminne	1.400	.	.	.
16	„ regulacyi rzeki Gniłej Lipy, sekcya górna	34.578	13	.	.
17	„ „ potoku Kisieliny	39.835	10	.	.
18	„ „ rzeki Łęgu	13.899	53	476	86
19	„ „ „ Trześniówki	4.939	67	.	.
20	„ „ potoku Krzemienicy z Babulówką i Trześnią	6.749	43	.	.
21	„ „ rzeki Brnia Nowego z dopływami	10.646	86	.	.
22	„ „ „ Białej i obwałowania prawego brzegu Dunajca	79.728	09	.	.
23	„ na zabudowanie potoków górskich w dorzeczu Skawy	438	97	.	.
24	„ „ uzupełnienie obwałowania prawego brzegu Wisły	10.130	44	.	.
25	„ „ zabudowanie potoku górskiego Michałów	442	.	.	.
26	„ „ „ „ „ Niszkówka	1.602	47	.	.
27	„ regulacyi rzeki Bugu	131.248	43	9	08
28	„ „ Złotej Lipy	3.138	02	.	.
29	„ osuszenia bagien w pow. Łańcut i Jarosław	4.836	76	.	.
30	„ regulacyi potoku Dumnego	17.527	25	.	.
31	„ obwałowania lewego brzegu Dunajca	5.722	67	.	.
32	„ regulacyi Przegnojówki	12.722	62	.	.
33	„ osuszenia bagien Stojanowskich	15.597	59	.	.
34	„ zabudowanie potoku Glińsko	1.436	23	.	.
35	„ „ potoków górskich w dorzeczu Dniestru	49.255	70	.	.
36	„ regulacyi środkowej sekcyi rzeki Gniłej Lipy	3 463	98	.	.
37	„ zabudowania potoku Bystra	57.181	94	.	.
38	„ regulacyi górnego Dniestru	264.894	22	.	.
39	„ obwałowania Wisły i Wisłoki w powiecie Mieleckim	11.785	49	.	.
40	„ konserwacyjny obwałowania Wisły i Sanu	51.576	94	.	.
41	„ obwałowania lewego brzegu Wisły w powiecie Krakowskim	61.925	59	.	.
42	„ emerytalny dozorców melioracyjnych	2.147	80	5.987	40
43	„ szkolny krajowy emerytalny (w c. k. kasie rządowej)	.	.	67.100	44
44	„ kultury krajowej	.	.	88.838	58
45	„ stanowy sierociński	813	21	91.393	58
46	„ Aleksandra hr. Stadnickiego	1.782	75	48.080	22
47	„ pożyczki krajowej z roku 1873.	.	.	.	.
48	„ podrzutków w Krakowie	425	13	55.350	59
49	„ pomnika Tadeusza Kościuszki	.	01	32.848	18
50	Fundusze stypendyjne	108.915	36	8,606.527	99
51	Administracya dóbr Winniki	.	.	.	.
	Do przeniesienia	1,913.111	43	11,813.865	10

Liczba porządk.	Poszczególnienie	Gotówka K.	Gotówka g.	Efekta im. wartości	
	Z przeniesienia .	1,913.111	43	11,813.865	10
52	Fundusz galicyjski inwalidów wojskowych	201	64	74.681	80
53	„ niżankowicki „ „	24	01	6.086	60
54	Fundusz posagowy Jana i Filipiny Komarnickich	43	53	3.795	66
55	Zakład narodowy imienia Ossolińskich	352	17	917.161	41
56	Fundusz zapomogi byłego obwodu tarnowskiego	.	01	12.628	15
57	„ budowy domu podrzutków we Lwowie	.	.	467	18
58	„ Pelagii Russanowskiej dla inwalidów polskich	259	36	128.292	02
59	„ szkół ludowych z roku 1872	2.529	99	203.964	50
50	„ Wincentego Łodzia Ponińskiego	.	.	124.908	19
51	„ Franciszka Kochmana dla literatów polskich	1.125	28	65.003	17
52	„ „ „ „ dziewcząt służących	708	30	39.182	48
63	„ Maryi de Prez Jędrzejowiczowej	10	49	16.095	74
64	„ pomnika Agenora hr. Gołuchowskiego	1.250	24	62.080	24
65	Fundacya Sandecka „Dom roboczy“	1.275	14	72.947	83
66	„ Teresy hr. Weissenwolffowej dla obłąkanych uzdrowieńców . .	7	88	5.052	96
67	„ Piotra hr. Wodzickiego dla zubożałych włościan	249	37	54 784	96
	„ Dr. Józefa Malinowskiego:				
68	1) ku wspieraniu zubożałych adwokatów i wdów po adwokatach .	501	84	46.884	48
69	2) „ „ artystów i literatów	151	46	43.838	20
60	3) ku popieraniu celów gal. Towarzystwa muzycznego we Lwowie .	886	06	42.115	02
61	4) ku wspieraniu ubogich sług prywatnych	53	63	44.673	96
62	5) posagowa dla ubogich dziewcząt służących	78	61	27.567	17
73	6) ku wspieraniu ubogich chłopców uczących się rzemiosła . . .	1.284	98	33.976	53
74	„ Karola Beliny Brzozowskiego dla bursy stanisławowskiej . . .	123	52	6.316	42
75	„ imienia Antoniego Schiffnera	9	12	4.869	78
76	„ Maryi Mochnackiej dla 4 ubogich ciemnych	190	72	9.752	84
77	„ ś. p. Edwarda Lewińskiego dla zubożałych włościan	10	75	70.666	44
78	„ „ Ludwika i Anny Helclów na rzecz „Domu ubogich“ w Krakowie { a) obrotowy	42.554	82	.	.
	{ b) rezerwowy	917	83	45.357	95
	{ c) zarodowy	.	.	1,889.646	34
79	Fundusz Macierzy polskiej	6.235	10	76.943	52
70	„ Feliksy Maryi Czarkowskiej dla rękodzielników i przemysłowców .	43.477	34	543 830	96
71	„ z legatu ś. p. Józefa Ciemierzyńskiego	.	.	1.148	32
72	„ ku podniesieniu rybactwa	1.509	79	8	.
83	Fundacya Teofili i Malwiny Łukowskiej dla osieroconych dziewcząt .	743	.	16.864	20
84	„ Siemianowskich dla biednych dziewcząt	137	91	45.258	38
85	„ „ „ wdów po nauczycielach ludowych . . .	173	06	46.165	18
86	„ hr. Weisenwolffowej dla dotkniętych wielką chorobą . . .	200	.	14.852	55
87	„ ś. p. Leonarda Wężyka na rzecz szkoły rolniczej w Czernichowie .	252	.	6.469	06
88	„ bursy im. ks. Leona Sapiehy dla kandydatów na nauczycieli szkół ludowych	792	36	39.684	46
89	„ Franciszka Steczkowskiego z Jasła	255	19	6.523	04
80	„ posagowa śp. Szczepana Zaremby Skrzyńskiego dla panien szlacheckich	2.173	34	47.366	06
81	„ „ „ „ „ „ „ dziewcząt wiejskich	479	95	7.416	63
82	„ „Dom ubogich“ w Strzelnskach nowych { zarodowy . . .	821	.	18.793	82
	{ rezerwowy . . .	35	76.	4.468	84
93	„ Piotra Krzeczunowicza dla nieuleczalnych chorych i rekonwalescentów	.	02	77.215	88
94	„ im. Józefa Kosvitzky'ego: 1) dla ślepych w Krakowie . . .	124	.	3.282	56
95	2) dla wychowanków zakładu sierót pod wezw. św. Józefa w Krakowie	34	.	7.292	30
96	3) „ poprawionych zbrodniarzy w Krakowie	124	.	3.281	90
97	Fundusz zapomogowy im. Henryka Straszewskiego dla ubogich wyrobników w Boguchwale	45	48	5.355	44
98	„ Ludwiki z hr. Dunin Borkowskich Niezabitowskiej dla zboru św. Klaudyi	362	20	18.367	.
99	„ emerytury członków sceny polskiej we Lwowie	9.099	13	554.987	46
100	„ Józefa Krupacza dla c. k. inwalidów wojskowych	24	80	644	86
101	„ propinacyjny	10 192	62	5,238.312	96
	Do przeniesienia . .	2,045.204	23	22,651.196	50

Liczba porządk.	Poszczególnienie	Gotówka K.	g.	Efekta im. wartości	
	Z przeniesienia . .	2,045.204	23	22,651.196	50
102	Fundusz koszar krajowych	741	55	.	.
103	„ pożyczkowy dla gmin i prywatnych na budowę koszar dla c. i k. wojska	106.896	99	.	.
104	„ byłego galicyjskiego korpusu ochotników	.	.	29.303	51
105	„ pożyczki na cele melioracyjne	70.116	86	82.745	52
106	„ pożyczkowy na budowę szkół (w c. k. kasie rządowej) . . .	100	.	42.357	24
107	„ kolejowy	12.825	48	4,292.700	.
108	„ Wiktora z Baworowa hr. Baworowskiego	2.298	54	2,406.787	10
109	„ Ludwiki z hr. Dunin Borkowskich Niezabitowskiej na rzecz „Domu pracy“ we Lwowie	85	53	2.371	96
110	„ Ludwiki z hr. Dunin Borkowskich Niezabitowskiej na rzecz „tanich kuchni ludowych“ we Lwowie	.	.	22.735	94
111	„ na zakupno książek do czytania dla uczniów niższych naukowych zakładów przemysłowych w kraju	96	.	2.504	56
112	„ Tytusa Kielanowskiego dla gminy Kędzierzawce	389	90	20.000	.
113	„ „ „ „ „ Żuratyn	389	90	20.000	.
114	„ „ „ „ nieuleczalnie chorych chrześcian we Lwowie	.	.	122.732	55
115	Fundacya Wacława Tyzenhauza	5	.	6.568	62
116	„ Karoliny ks. Lubomirskiej	.	.	36.731	82
117	„ Maryem Gewürtzowej	101	20	2.595	50
118	„ Szaflarskiego dla Czarnego Dunajca	.	.	1.172	94
119	„ „ „ Dębicy	.	.	1.173	38
120	„ Róży hr. Lanckorońskiej	28	47	79.809	18
121	„ Konstantego i Michaliny Pietruskich	8	52	11.101	20
122	„ Eustachego Szumańskiego „ku uczczeniu jubileuszu 50-letnich rządów Najjaśniejszego Pana“	.	.	129.499	26
123	„ im. śp. Ignacego Łukasiewicza	.	.	7.712	92
124	Depozyta gminne serwitutowe	3.323	49	663.965	86
125	Depozyta	39.173	99	1,082.443	74
	Razem . . .	2,281.835	65	31,718.209	30
	B. W innych kasach.				
	W c. k. kasach rządowych, depozyta	.	.	6.000	.
	„ kasie krajowego szpitala powszechnego we Lwowie, depozyta . .	5.171	64	45 166	50
	„ „ „ zakładu dla obłąkanych w Kulparkowie, depozyta . .	2.793	67	20.281	47
	„ „ szpitali krakowskich „ . .	1.163	05	48.037	96
	„ „ krajowej szkoły rolniczej w Dublanach „ . .	2.404	81	7.607	34
	„ „ funduszu folwarku w Dublanach „ . .	.	.	.	.
	„ „ krajowej szkoły rolniczej w Czernichowie „ . .	288	46	5.162	56
	„ „ „ niższej szkoły rolniczej w Horodence „ . .	.	.	.	.
	„ „ „ „ „ „ w Jagielnicy „ . .	.	.	.	.
	„ „ „ „ „ „ w Kobiernicach „ . .	15	11	.	.
	„ „ „ „ „ „ Bereźnicy „ . .	30	62	.	.
	„ „ „ szkoły ogrodniczej w Tarnowie	.	.	.	.
	„ „ „ niższej szkoły rolniczej w Suchodole	.	.	.	.
	Razem . . .	11.867	36	132.255	83
	Zestawienie sumaryczne.				
	A) W kasie krajowej	2,281.835	65	31,718.209	30
	B) „ innych kasach	11.867	36	132.255	83
	Suma	2,293.703	01	31,850.465	13

Poszczególnienie

papierów wartościowych

według ich rodzaju

z końcem roku 1900.

Liczba porządkowa	Nazwa funduszu	Listy zastawne: Galic. Towarzystwa kredytowego ziemsk.	Listy zastawne: Galicyjskiego Banku hipot.	Listy zastawne: Banku krajowego	Listy zastawne: austr. Zakładu kred. ziemskiego	Obligacye pożyczki krajowej z roku 1873.	Obligacye pożyczki krajowej z roku 1893.
		Wartość					
		K.	K.	K.	K.	K.	K.
1	a) Fundusz krajowy w ściślejszem znaczeniu	—	—	—	—	—	—
	b) Szkoła rolnicza i była szkoła ogrodnicza w Czernichowie	—	—	4.200	—	—	—
	c) Szkoła rolnicza w Dublanach	—	—	2.100	—	—	73.000
2	Fundusz szkolny krajowy	42.800	—	893.500	—	—	—
3	Krajowy fundusz szkolny emerytalny	67.000	—	—	—	—	—
4	„ szpital powszechny we Lwowie — Oddział chorych	—	—	—	—	—	—
5	„ „ „ „ — „ położnic	—	—	—	—	—	—
6	Fundusz podrzutków we Lwowie	—	—	—	—	—	—
7	Krajowy zakład dla obłąkanych na Kulparkowie	—	—	2.000	—	—	—
8	Szpital św. Łazarza w Krakowie — Oddział chorych	68.200	400	234.900	—	—	—
9	„ „ „ „ — „ położnic	800	—	24.500	—	—	—
10	„ „ „ „ — „ syfilitycznych	—	—	8.000	—	—	—
11	„ „ „ „ — „ obłąkanych	—	—	—	—	—	—
12	Fundusz policyi krajowej	—	—	274.600	—	—	—
13	„ pożyczki „ z r. 1873.	—	—	—	—	—	—
14	„ „ „ „ 1883.	—	—	—	—	—	—
15	„ „ „ „ 1891.	—	—	—	—	—	96.900
16	„ „ „ „ 1893.	—	—	—	—	—	—
17	„ pożyczkowy na drogi powiatowe i gminne	—	—	—	—	—	—
18	„ regulacyi rzeki Gniłej Lipy sekcya górna	—	—	—	—	—	—
19	„ „ potoku Kisieliny	—	—	—	—	—	—
20	„ „ rzeki Łęgu	—	—	—	—	—	—
21	„ „ „ Trześniówki	—	—	—	—	—	—
22	„ „ potoku Krzemienicy i Babulówki oraz Trześni	—	—	—	—	—	—
23	„ „ rzeki Nowego Brnia z dopływami	—	—	—	—	—	—
24	„ „ „ Białej i obwałowania prawego brzegu Dunajca	—	—	—	—	—	—
25	„ na zabudowanie potoków górskich w dorzeczu Skawy	—	—	—	—	—	—
26	„ „ uzupełnienie obwałowania prawego brzegu Wisły	—	—	—	—	—	—
27	„ „ zabudowanie potoku górskiego Michałów	—	—	—	—	—	—
28	„ „ „ „ „ Niszkówka	—	—	—	—	—	—
29	„ regulacyi rzeki Bugu	—	—	—	—	—	—
30	„ „ Złotej Lipy	—	—	—	—	—	—
31	„ osuszenia bagien w pow. Łańcut i Jarosław	—	—	—	—	—	—
32	„ regulacyi potoku Dumnego	—	—	—	—	—	—
33	„ obwałowania lewego brzegu Dunajca	—	—	—	—	—	—
34	„ regulacyi Przegnojówki	—	—	—	—	—	—
35	„ osuszenia bagien stojanowskich	—	—	—	—	—	—
36	„ zabudowania potoku Glińsko	—	—	—	—	—	—
37	„ zabudowania potoków górskich w dorzeczu Dniestru	—	—	—	—	—	—
38	„ regulacyi środkowej sekcyi rzeki Gniłej Lipy	—	—	—	—	—	—
39	„ zabudowania potoku Bystra	—	—	—	—	—	—
40	„ regulacyi górnego Dniestru	—	—	—	—	—	—
41	„ obwałowania Wisły i Wisłoki w pow. Mieleckim	—	—	—	—	—	—
42	„ konserwacyi i obwałowania Wisły i Sanu	—	—	—	—	—	—
43	„ obwałowania lewego brzegu Wisły w powiecie Krakowskim	—	—	—	—	—	—
44	„ emerytalny dozorców melioracyjnych	—	—	—	—	—	—
45	„ kultury krajowej	1.200	—	87.600	—	—	3.000
46	„ stanowy sierociński	52.200	—	32.800	—	—	20.700
47	„ Aleksandra hr. Stadnickiego	2.200	—	23.000	—	—	—
48	„ podrzutków w Krakowie	800	—	40.600	—	—	800
49	Fundusz pomnika Tadeusza Kościuszki	5.400	—	15.300	—	—	487.100
50	Fundusze stypendyjne	3,457.400	512.800	3,149.300	1.800	1.200	—
51	Administracya dóbr Winniki	—	—	—	—	—	400
52	Fundusz galic. inwalidów wojskowych	2.400	—	31.600	—	—	6.000
53	„ niżankowicki inwalidów wojskowych	—	—	—	—	—	—
54	„ posagowy Jana i Filipiny Komarnickich	800	—	2.800	—	—	129.300
55	Zakład narodowy im. Ossolińskich.	660.200	400	—	600	—	—
56	Fundusz zapomogi byłego obwodu tarnowskiego	—	—	—	—	—	—
57	„ budowy domu podrzutków we Lwowie	—	—	—	—	—	2.700
58	„ Pelagii Russanowskiej dla inwalidów polskich	—	3.200	—	—	—	10.500
59	„ szkół ludowych z roku 1872	176.200	—	25.000	—	—	—
60	„ Wincentego Łodzia Ponińskiego	200	—	110.400	—	—	—
61	„ Franciszka Kochmana dla literatów polskich	57.400	—	—	—	—	600
62	„ „ „ dla dziewcząt służących	39.000	—	—	—	—	1.700
63	„ Maryi de Prez Jędrzejowiczowej	4.600	—	10.800	—	—	—
64	„ pomnika ś. p. Agenora hr. Gołuchowskiego	1.200	—	59.100	—	—	892.700
	Do przeniesienia	4,640.000	516.800	5,032.100	2.400	1.200	

Obligacye							Akcye kolei		Książeczki Kasy oszczędności, Banku kred. i Banku kr.	Assygnaty kasowe Banku włoskiego	Weksle	Razem	Zapisy dłużne, i inne dokumenta
komunalne Banku krajowego	pożyczki papierskiej	funduszów propinacyjnych	Pożyczki miasta Lwowa	kolejowe Banku krajowego	Renty państwowe	Losy państwowe i inne	Karola Ludwika	węgiersko-północno-wschod. i inne					
imienna													
K.	franki	K.	K.	K.	K. g.	K.	K.	K.	K. g.	K.	K.	K. g.	K. g.
—	—	—	—	—	—	—	—	1,000.000	— —	—	—	1,000.000 —	1,013.528 70
—	—	—	—	—	—	—	—	—	3.784 82	—	—	7.984 82	— —
—	—	1.600	1.000	—	—	—	—	—	1.284 80	—	—	5.984 80	— —
—	—	4.000	—	1.100	6.600	200	—	—	16.333 29	4.500	—	1,042.033 29	— —
—	—	—	—	—	—	—	—	—	100 44	—	—	67.100 44	— —
—	—	—	—	—	—	—	—	—	581 95	—	—	581 95	— —
—	—	—	—	—	—	—	—	—	— —	—	—	— —	— —
—	—	—	—	—	—	—	—	—	— —	—	—	— —	— —
—	—	9.500	—	—	—	—	—	—	130 31	—	—	11.630 31	— —
—	—	23.100	—	—	—	—	—	—	409 23	—	—	327.009 23	1.600 —
—	—	14.400	—	—	—	—	—	—	83 94	—	—	39.783 94	— —
—	—	—	—	—	—	—	—	—	108 88	—	—	8.108 88	— —
—	—	—	—	—	—	—	—	—	— —	—	—	— —	— —
—	—	—	—	—	—	—	—	—	274 96	—	—	274.874 96	— —
—	—	—	—	—	—	—	—	—	— —	—	—	— —	100.000 —
—	—	—	—	—	—	—	—	—	— —	—	—	— —	— —
—	—	—	—	—	—	—	—	—	— —	—	—	— —	— —
—	—	—	—	—	—	—	—	—	2.360 —	—	—	99.260 —	— —
—	—	—	—	—	—	—	—	—	— —	—	—	— —	1,235.623 —
—	—	—	—	—	—	—	—	—	— —	—	—	— —	— —
—	—	—	—	—	—	—	—	—	— —	—	—	— —	— —
—	—	—	—	—	—	—	—	—	476 86	—	—	476 86	— —
—	—	—	—	—	—	—	—	—	— —	—	—	— —

Liczba porządkowa	Nazwa funduszu	Listy zastawne				Obligacye	
		Galic. Towarzystwa kredytowego ziemsk.	Galicyjskiego Banku hipot.	Banku krajowego	austr. Zakładu kred. ziemskiego	pożyczki krajowej z roku 1873.	pożyczki krajowej z roku 1893
		Wartość					
		K.	K.	K.	K.	K.	K.
	Z przeniesienia . .	4,640.000	516.800	5,032.100	2.400	1.200	832.700
65	Fundacya sandecka „Dom roboczy“ . . .	16.200	—	48.000	—	—	8.700
66	„ Teresy hr. Weissenwolffowej dla obłąk. wyzdrowieńców	400	—	1.200	—	—	3.200
67	„ ś. p. Piotra hr. Wodzickiego dla zubożałych włościan	12.800	—	27.100	—	—	10.800
	Fundacya Dra Józefa Kazimierza Malinowskiego imienia Najjaśn. Pana:						
68	1) ku wspieraniu zubożałych adwokatów i wdów po adwokatach	600	—	46.200	—	—	—
69	2) ku wspieraniu artystów i literatów . .	40.000	—	3.800	—	—	—
70	3) ku popieraniu celów galic. Towarzystwa muzyczn. we Lwowie	—	—	42.000	—	—	—
71	4) ku wspieraniu ubogich sług prywatnych .	3.000	—	27.100	—	2.000	8.300
72	5) posagowa dla ubogich dziewcząt służących .	1.000	—	12.400	—	1.200	8.900
73	6) ku wspieraniu ubogich chłopców uczących się rzemiosła	—	—	4.200	—	—	10 700
74	Fundacya Karola Beliny Brzozowskiego dla bursy stanisławowskiej	2.000	—	4.000	—	—	200
75	„ imienia Antoniego Schiffnera	4.800	—	—	—	—	—
76	„ Maryi Mochnackiej dla czterech ubogich ciemnych	8.800	—	600	—	—	200
77	„ ś. p. Edwarda Lewińskiego dla zubożałych włościan	—	—	2.600	—	—	63.100
78	„ „Domu ubogich“ imienia Ludwika i Anny Helzlów w Krakowie a) rezerwowy . .	8.600	—	33.000	—	—	3.000
	b) zarodowy . .	1,381.200	—	398.800	—	—	27.800
79	Fundusz „Macierzy polskiej“	45.400	—	27.400	—	—	600
80	„ Feliksy Maryi Czarkowskiej dla rękodzielników i przemysłowców	311.800	24.000	99.400	—	—	—
81	„ z legatu ś. p. Józefa Ciemierzyńskiego . .	—	—	—	—	—	—
82	„ ku podniesieniu rybactwa	—	—	—	—	—	—
83	Fundacya Teofili i Malwiny Łukowskich dla osieroconych dziewcząt	—	—	16.800	—	—	—
84	„ Siemianowskich dla biednych dziewcząt . .	—	—	6.400	—	—	36.200
85	„ „ „ wdów po nauczycielach szkół ludowych	2.200	—	3.800	—	—	40.000
86	„ hr. Weissenwolffowej dla dotkniętych wielką chorobą	—	—	9.700	—	—	5.100
87	„ ś. p. Leonarda Wężyka na rzecz szkoły rolniczej w Czernichowie	—	—	2.100	—	—	4.200
88	„ bursy im. ks. Leona Sapiehy dla kandydatów na nauczycieli szkół ludowych	12.200	—	26.800	—	—	600
89	„ Franciszka Steczkowskiego z Jasła . . .	2.600	—	3.100	—	—	600
90	„ posagowa śp. Szczepana Zaremby Skrzyńskiego dla panien szlacheckich	3.000	—	41.500	—	—	2.600
91	„ posagowa śp. Szczepana Zaremby Skrzyńskiego dla dziewcząt wiejskich . . .	400	—	6.800	—	—	200
92	„ „Dom ubogich“ w Strzeliskach nowych: a) zarodowy . . .	—	—	15.800	—	—	2.800
	b) rezerwowy . . .	—	—	1.000	—	—	—
93	„ Piotra Krzeczunowicza dla nieuleczalnych chorych i rekonwalescentów	77.200	—	—	—	—	—
94	„ im. Józefa Kosvitzky'ego: 1) dla ślepych w Krakowie	—	—	—	—	—	700
95	2) dla wychowanków zakładu sierót pod wezwaniem św. Józefa w Krakowie . .	—	—	600	—	—	1.700
96	3) dla poprawionych zbrodniarzy w Krakowie	—	—	—	—	—	700
97	Fundusz zapomogowy im. Henryka Straszewskiego dla ubogich wyrobników w Boguchwale . .	4.600	—	600	—	—	—
98	„ Ludwiki hr. Dunin z Borkowskich Niezabitowskiej dla zboru św. Klaudyi	16.000	—	—	—	—	2.300
99	„ emerytury członków sceny polskiej we Lwowie	58.800	—	474.900	—	—	—
100	„ Józefa Krupacza dla c. k. inwalidów wojsk. .	—	—	200	—	—	—
101	Fundusz propinacyjny	516.000	—	3,907.900	—	—	146.300
102	„ koszar krajowych	—	—	—	—	—	—
103	Fundusz pożyczkowy dla gmin i prywatnych na budowę koszar dla c. i k. wojska	—	—	—	—	—	—
	Do przeniesienia . .	7,169.600	540.800	10,327.900	2.400	4.400	1,222.200

Obligacye																			
komunalne Banku krajowego	pożyczki papierskiej	funduszów propinacyjnych	Pożyczki miasta Lwowa	kolejowe Banku krajowego	Renty państwowe	Losy państwowe i inne	Akcye kolei Karola Ludwika	Akcye kolei węgiersko-północno-wschod. i inne	Książeczki Kasy oszczędności, Banku kred. i Banku kr.		Asygnaty kasowe Banku włościańskiego	Weksle	Razem		Zapisy dłużne i inne dokumenta	
imienna																
K.	franki	K.	K.	K.	K	g.	K.	K.	K.	K.	g.	K.	K.	K.	g.	K	g.
178.600	300	245.200	317.000	296.700	138.800	—	5.350	76.440	1,004.000	171.122	24	4.500	5.000	13,168.212	24	2.392.334	37
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	47	83	—	—	72.947	83	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	252	96	—	—	5.052	96	—	—
2.000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2.084	96	—	—	54.784	96	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	84	48	—	—	46.884	48	40.000	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	38	20	—	—	43.838	20	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	115	02	—	—	42.115	02	—	—
—	—	—	1.800	2.400	—	—	—	—	—	73	96	—	—	44.673	96	—	—
—	—	—	—	800	—	—	—	—	—	3·267	17	—	—	27.567	17	—	—
—	—	—	200	—	18.809	53	—	—	—	67	00	—	—	33.976	53	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	116	42	—	—	6.316	42	—	—
—	—	—	—	—	—	—	40	—	—	29	78	—	—	4.869	78	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	152	84	—	—	9.752	84	—	—
—	—	—	2.200	—	—	—	—	—	—	2.766	44	—	—	70.666	44	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	757	95	—	—	45.357	95	—	—
—	—	60.600	21.200	—	—	—	—	—	—	46	34	—	—	1,889.646	34	—	—
—	—	—	3.400	—	—	—	—	—	—	143	52	—	—	76.943	52	—	—
4.000	—	104.200	—	—	—	—	—	—	—	430	96	—	—	543.830	96	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1.148	32	—	—	1.148	32	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8	—	—	—	8	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	64	20	—	—	16.864	20	—	—
—	—	—	—	—	—	—	1.000	—	—	1.658	38	—	—	45.258	38	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	165	18	—	—	46.165	18	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	52	55	—	—	14.852	55	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	169	06	—	—	6.469	06	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	84	46	—	—	39.684	46	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	223	04	—	—	6.523	04	—	—
—	—	—	200	—	—	—	—	—	—	66	06	—	—	47.366	06	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	16	63	—	—	7.416	63	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	193	82	—	—	18.793	82	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3.468	84	—	—	4.468	84	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	15	88	—	—	77.215	88	—	—
—	—	—	—	2.400	—	—	—	—	—	182	56	—	—	3.282	56	—	—
—	—	—	—	4.800	—	—	—	—	—	192	30	—	—	7.292	30	—	—
—	—	—	—	2.400	—	—	—	—	—	181	90	—	—	3.281	90	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	155	44	—	—	5.355	44	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	67	—	—	—	18.367	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	21.200	—	87	46	—	—	554.987	46	—	—
—	—	—	—	—	400	—	—	—	—	44	86	—	—	644	86	—	—
—	—	—	—	666 500	—	—	—	—	—	1.612	96	—	—	5,238 312	96	696.000	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7.936.851	60
184.600	300	410.000	346.000	976.000	158.009	53	6.390	97.640	1,004.000	191.456	97	4.500	5.000	22,651.196	50	10,165.185	97

Liczba porządkow.	Nazwa funduszu	Listy zastawne				Obligacye	
		Galic. Towarzystwa kredytowego ziemsk.	Galicyjskiego Banku hipot.	Banku krajowego	austr. Zakładu kred. ziemskiego	pożyczki krajowej z roku 1873.	pożyczki krajowej z roku 1893.
		Wartość					
		K.	K.	K.	K.	K.	K.
	Z przeniesienia . .	7,169.600	540.800	10,327.900	2.400	4.400	1,222·200
104	Fundusz byłego galicyjskiego korpusu ochotników .	—	—	—	—	—	—
105	„ pożyczkowy na cele melioracyjne	—	—	—	—	—	—
106	„ pożyczkowy na budowę szkół	—	—	—	—	—	—
107	„ kolejowy	—	—	—	—	—	—
108	„ Wiktora z Baworowa hr. Baworowskiego . .	1,373·400	—	152.800	—	—	111.300
109	„ Ludwiki z hr. Dunin Borkowskich Niezabitowskiej na rzecz „Domu pracy“ we Lwowie .	—	—	2.200	—	—	—
110	„ Ludwiki z hr. Dunin Borkowskich Niezabitowskiej na rzecz „tanich kuchni ludowych“ we Lwowie	—	—	20.900	—	—	—
111	„ „na zakupno książek do czytania dla uczniów niższych zakładów naukowych przemysłowych“	—	2.400	—	—	—	—
112	„ Tytusa Kielanowskiego dla gminy Kędzierzawce	20.000	—	—	—	—	—
113	„ „ „ „ „ Żuratyn . .	20.000	—	—	—	—	—
114	„ „ „ „ nieuleczalnie chorych chrześcian we Lwowie	120.600	—	2.100	—	—	—
115	Fundacya Wacława Tyzenhauza	—	—	6.500	—	—	—
116	„ Karoliny ks. Lubomirskiej	—	16.000	2.200	—	—	—
117	„ Maryem Gewürtzowej	—	200	—	—	—	—
118	„ Szaflarskiego dla Czarnego Dunajca . .	—	—	1.000	—	—	—
119	„ „ „ Dębicy	—	—	1.000	—	—	—
120	„ Róży hr. Lanckorońskiej	—	—	—	—	—	—
121	„ Konstantego i Michaliny Pietruskich . .	—	—	400	—	—	—
122	„ Eustachego Szumańskiego	120.000	—	—	—	—	—
123	„ Ignacego Łukasiewicza	—	—	—	—	—	—
	Suma papierów funduszowych . .	8,823.600	559.400	10,517.000	2.400	4.400	1,333.500
	Do tego: Depozyta (ogólne i gminne serwitutowe) .	—	—	—	—	—	—
	Razem . .	8,823.600	559.400	10,517.000	2.400	4.400	1,333.500

Obligacye					Renty państwowe		Losy państwowe i inne	Akcye kolei		Książeczki Kasy oszczędności, Banku kred. i Banku kr.		Asygnaty kasowe Banku włościańskiego	Weksle	Razem		Zapisy dłużne i inne dokumenta	
komunalne Banku krajowego	pożyczki papierowej	funduszów propinacyjnych	pożyczki miasta Lwowa	kolejowe Banku krajowego				Karola Ludwika	węgiersko-północno-wschod i inne								
imiona																	
K.	fr	K.	K.	K.	K.	g.	K.	K.	K.	K.	g.	K.	K.	K.	g.	K.	gr.
184.600	300	410.000	346.000	976.000	158.009	53	6.390	97.640	1,004.000	191.156	97	4.500	5.000	22,651.196	50	10,165.185	97
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	29.303	51	—	—	29.303	51	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	82.745	52	—	—	82.745	52	1,599.591	98
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	42.357	24	—	—	42.357	24	—	—
—	—	—	—	1,312.700	—	—	—	—	2,980.000	—	—	—	—	4,292.700	—	—	—
—	—	649.400	116.600	—	—	—	800	—	—	2.487	10	—	—	2,406.787	10	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	171	96	—	—	2.371	96	24.600	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1.835	94	—	—	22.735	91	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	104	56	—	—	2.504	56	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	20.000	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	20.000	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	32	55	—	—	122.732	55	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	68	62	—	—	6.568	62	—	—
—	—	18.400	—	—	—	—	—	—	—	131	82	—	—	36.731	82	—	—
—	—	—	—	—	2.200	—	—	—	—	195	50	—	—	2.595	50	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	172	94	—	—	1.172	94	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	173	38	—	—	1.173	38	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	79.809	18	—	—	79.809	18	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10.701	20	—	—	11.101	20	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	9.499	26	—	—	129.499	26	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7.712	92	—	—	7.712	92	—	—
184.600	300	1,077.800	462.600	2,288.700	160.209	53	7.190	97.640	3,984.000	458.960	17	4.500	5.000	29,971.799	70	11,789.377	95
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1,878.665	43	—	—
184.600	300	1,077.800	462.600	2,288.700	160.209	53	7.190	97.640	3,984.000	458.960	17	4.500	5.000	31,850.465	13	11,789.377	95

Wykaz dóbr i realności, stanowiących własność funduszów krajowych z końcem roku 1900.

Liczba porząd.	Poszczególnienie	Wartość Szczegół K.	g.	Ogół K.	g.
I.	**Fundusz krajowy** w ściślejszem znaczeniu:				
	1. Realność pod Nr. 717 $^{2}/_{4}$ (gmach sejmowy)	2,920.682	36		
	2. „ „ „ 319, 320 i 336 $^{1}/_{4}$ na umieszczenie szkoły gospodarstwa lasowego we Lwowie	81.796	72		
	3. Szkoły rolnicze i folwark w Dublanach	690.675	05		
	4. Zakład w Czernichowie	471.621	54		
	5. Szpital św. Łazarza w Krakowie (część wartości nowego gmachu szpitalnego Nr. 48 i 49/222 dzieln. II.)	763.522	61		
	6. Szkoła rolnicza w Horodence	48.550	—		
	7. „ „ w Jagielnicy	25.881	31		
	8. „ „ Bereźnicy	122.230	10		
	9. „ „ Suchodole	145.664	72		
	10. Krajowa szkoła ogrodnicza w Tarnowie	400	—		
	11. Gmach dla c. k. Żandarmeryi we Lwowie	532 332	—		
	12. „ „ „ „ w Czortkowie	14.000	—		
	13. Krajowy skład publiczny w Krakowie	297.260	38		
	14. Zamek w Olesku	2.665	60		
	15. Realność dawniej Marconich	15.200	—	6,132.482	39
II.	**Fundusz szkolny krajowy:** Budynek szkolny w Tarnowie			12.235	89
III.	**Krajowy szpital powsz.** we Lwowie: 1. Oddział chorych:				
	a) Gmach popijarski we Lwowie Nr. 349 $^{4}/_{4}$ (stary) Nr. 7 ulica Głowińskiego (nowy) część — 708.583 K. 17 g.				
	b) Pawilon dla zakaźnych, przerobiony z dawnej realności pod Nr. 381/382 $^{4}/_{4}$ (stary) Nr. 59 ulica Piekarska (nowy) nabyty od Schimserowej — 84.055 „ 62 „				
	c) Nowo zbudowane kliniki, dom administracyjny itp. — 958.110 „ 57 „				
	d) Koszt urządzenia dróg i ogrodu przy klinikach — 7.806 „ 30 „	1,758.555	66		
	2. Oddział położnic:				
	a) Gmach popijarski we Lwowie Nr. 349 $^{4}/_{4}$ (stary) Nr. 7. ulica Głowińskiego (nowy) część — 20.207 K. 04 g.				
	b) Grunt zakupiony pod dom położnic pod nazwą „Wulka szpitalna“ — 11.288 „ 53 „				
	c) Grunt zakupiony pod dom położnic (i kliniki) pod nazwą „Wulka kampiańska“ pod l. k. 3.985 $^{4}/_{4}$ przy ul. Pijarów Nr. konskrypc. 771 $^{4}/_{4}$ — 41.750 „ — „				
	d) Gmach nowo zbudowany dla zakładu położnic — 494.861 „ 96 „	568.107	53	2,326.663	19
IV.	**Fundusz budowy domu podrzutków** we Lwowie: Realność pod l. k. 146 i 147 $^{4}/_{4}$ przy ul. Paulinów l. 5.			24.939	—
V.	**Krajowy zakład dla obłąkanych** w Kulparkowie:				
	1. Gmach nowo wybudowany Nr. 38 i 39 wraz z zabudowaniami folwarcznemi, gruntami i cegielniami	2,307.041	54		
	2. Realność z gruntem pod l. k. 768A $^{2}/_{4}$ we Lwowie	3.640	—	2,310.681	54
VI.	**Szpital św. Łazarza** w Krakowie: Gmach szpitalny w Krakowie Nr. 50/221, 48/222 i 49/222, dzieln. VI. na „Wesołej“ z wszystkiemi przynależytościami i zabudowaniami:				
	1. Oddział chorych:				
	a) Część wartości starego wspólnego gmachu Nr. 50/221 — 264.065 K. 40 g.				
	b) Wartość kościoła szpitalnego doń należącego — 170.000 „ — „				
	c) Część wartości nowego gmachu szpitalnego Nr. 48 i 49/222 dz. VI. w Krakowie, łącznie z folwarkiem Blich i II. piątrem (4.700 zł. tj. 9.400 K.) now. pawilonem i budynkami gospodarcz. — 384.707 „ 04 „				
	d) Dobra Tropiszów (w Królestwie polskiem) — 220.500 „ — „				
	e) „ Prądnik czerwony (w W. Ks. Krak.) — 54.200 „ — „	1,093.472	44		
	Do przeniesienia	1,093.472	44	10.807.002	01

Liczba porząd.	Poszczególnienie		Wartość Szczegół K.	g.	Ogół K.	g.
	Z przeniesienia . .		1,093.472	44	10,807.002	01
	2. Oddział położnic wspólnie z funduszem podrzutków w Krakowie:					
	a) Część wartości starego gmachu 50/221		55.505	—		
	3. Oddział syfilitycznych (dawniej szpital św. Ducha) część wartości starego gmachu szpitalnego Nr. 48 i 49/222		11.398	38		
	4. Oddział obłąkanych (dawniej szpital św. Ducha) część wartości nowego gmachu szpitalnego Nr. 48 i 49/222		9.206	02	1,169.581	84
VII.	**Fundusze stypendyjne:** 1. Fundusz Dydyńskiego:					
	a) Dobra Godowa z przynależnościami . . .	79.944 K. — g.				
	b) Realność w Strzyżowie Nr. 97 (nowy gmach) .	54.040 „ 12 „	133.984	12		
	2. Fundusz Głowińskiego: Dobra Winniki z przynależnościami . . .		135.750	06		
	3. Fundusz Dra Jana Towarnickiego:					
	a) realność w Rzeszowie Nr. 7 i 9	75.547 K. 60 g.				
	b) Gmach c. k. seminaryum nauczycielskiego męskiego w Rzeszowie	156.845 „ 48 „				
	c) Gmach internatu przy c. k. seminaryum nauczycielskiem męskiem w Rzeszowie . .	118.408 „ 20 „	350.801	28		
	4. Fundusz Ignacego Marynowskiego: Dobra Kłodzienko		320.000	—	940.535	46
VIII.	**Fundacya „Domu ubogich im. Ludwika i Anny Helclów“ w Krakowie:** Budynek zakładowy z kaplicą i gruntami w Krakowie				1,467.335	10
IX.	**Fundusz koszar krajowych:** Grunta i budynki we Lwowie (na Wulce), w Rawie ruskiej, w Trembowli, w Mostach wielkich, i w Zaleszczykach				3,072.436	78
	Razem . .		—	—	17,456.891	19

Oprócz wyżej wykazanych nieruchomości, posiada fundusz krajowy realność pod l. k. 466¼ we Lwowie, (szkoła weterynaryi) realność w Gródku b. szkoły uprawy lnu, realność na szkołę ślusarską w Sułkowicach, tudzież dwa budynki z ogrodem na krajową szkołę sukienniczą w Rakszawie, których wartość dopiero później będzie mogła być oznaczoną, zaś fundusze stypendyjne posiadają dobra Janowce z przyległościami i realność w Tarnopolu Nr. 1280 własność fundacyi Stanisława Strzałkowskiego; dobra Szypowce z przyległościami własność fundacyi Stupnickiego Marcelego; dobra Kochanówka z przyległościami, własność fundacyi Dra Antoniego Lachowicza; dobra Dzwonowa, własność fundacyi Boznańskiego Leona; dobra Urlów własność w ¾ częściach fundacyi Karola i Reginy Lipińskich; dobra Kuźmina dolna i górna własność fundacyi Ryszarda Pieściorowskiego, dobra położone w powiecie tarnopolskim i trembowelskim a mianowicie: Baworów z Zastawiem, Łuka wielka, Myszkowice, Łoszniów z Zagórzem i Krowinkę, tudzież grunta w Tarnopolu i realność we Lwowie własność fundacyi śp. Wiktora hr. Baworowskiego stanowiące — których wartości nie podaje się, albowiem dotychczas nie zostały oszacowane.

INDEKS

funduszów dotowanych i samoistnych budżetem objętych, tudzież funduszów budżetem nie objętych.

		Str.
Lit. *A.*	Sumaryusz	23
I. a)	Fundusz krajowy	29
b)	„ „ szczegółowe rachunki:	
	1. Zamknięcie rachunku szkoły gospodarstwa lasowego we Lwowie.	121
	2. „ „ stacyi kontrol. i doświadcz. botan.-roln. we Lwowie	124
	3. „ „ krajowej wyższej szkoły rolniczej w Dublanach	126
	4. „ „ „ niższej „ „ „	135
	5. „ „ szkoły gorzelniczej w Dublanach	139
	6. „ „ gorzelni krajowej „	141
	7. „ „ folwarku „	143
	8. „ „ stacyi kontroln. i doświadcz. chem.-roln. w Dublanach	150
	9. „ „ krajowej szkoły średniej rolniczej w Czernichowie	153
	10. „ „ folwarku w Czernichowie	159
	11. „ „ krajowej niższej szkoły rolniczej w Horodence	164
	12. „ „ „ „ „ „ w Jagielnicy	168
	13. „ „ „ „ „ „ w Kobiernicach	172
	14. „ „ „ „ „ „ w Bereźnicy	177
	15. „ „ „ „ „ „ w Suchodole	181
	16. „ „ „ szkoły ogrodniczej w Tarnowie	185
	17. „ „ „ zakładu sadowniczego w Zaleszczykach	188
	18. „ „ „ składu publicznego w Krakowie	191
	19. „ „ „ zawodowych zakładów przemysłowych	195
c)	20. Wykaz należytości czynnych i biernych	241
II. a)	Fundusz szkolny krajowy	249
b)	„ „ „ emerytalny	267
III.	Krajowy szpital powszechny we Lwowie	273
IV.	Fundusz podrzutków we Lwowie	289
V.	Krajowy zakład dla obłąkanych w Kulparkowie	291
VI.	Szpital św. Łazarza w Krakowie	303
VII.	Fundusz policyi krajowej	319
VIII.	„ pożyczki z roku 1873	322
IX.	„ „ „ 1883	324
X.	„ „ „ 1891	326
XI.	„ „ „ 1893	327
XII.	„ kultury krajowej	332
XIII.	„ stanowy sierociński	333
XIV.	„ Aleksandra hr. Stadnickiego	335
XV.	„ podrzutków w Krakowie	337
XVI.	„ pożyczkowy na drogi powiatowe i gminne	339
XVII.	„ regulacyi rzeki Gniłej Lipy	342
XVIII.	„ „ potoku Kisieliny	344
XIX.	„ „ rzeki Łęgu	347
XX.	„ „ potoku Krzemienicy i Babulówki z dopływami	351
XXI.	„ „ rzeki Brnia nowego	355
XXII.	„ „ „ Biały z dopływami i uzupeł. prawego brzegu Dunajca	358
XXIII.	„ zabudowania potoków górskich w dorzeczu Skawy	363
XXIV.	„ dla obwał. prawego brzegu Wisły między Podgórzem a Niepołomicami	366
XXV.	„ regulacyi rzeki Bugu	370
XXVI.	„ zabudowania górskiego potoku Niszkówki	374
XXVII.	„ regulacyi Złotej Lipy	377
XXVIII.	„ osuszenia bagien w powiecie łańcuckim i jarosławskim	380
XXIX.	„ regulacyi potoku Dumnego	382
XXX.	„ obwałowania lewego brzegu Dunajca	384
XXXI.	„ regulacyi potoku Przegnojówki	387
XXXII.	„ osuszenia bagien Stojanowskich	390
XXXIII.	„ dla zabudowania potoków górskich w dorzeczu Dniestru	392
XXXIV.	„ regulacyi środkowej sekcyi Gniłej Lipy	395
XXXV.	„ dla zabudowania potoku Glińsko	399
XXXVI.	„ „ „ „ Bystra	402
XXXVII.	„ regulacyi górnego Dniestru	404
XXXVIII.	„ obwałowania Wisły i Wisłoki w powiecie mieleckim	407
XXXIX.	„ konserwacyi rzeki Trześniówki	411
XL.	„ „ zabudowania górskiego potoku Michałów	414
XLI.	„ obwałowania Wisły i Sanu w powiecie tarnobrzeskim	415
XLII.	„ „ lewego brzegu Wisły w powiecie krakowskim	416
XLIII.	„ emerytury dozorców melioracyjnych	419
Lit. *B.*	Fundusze samoistne, niedotowane, budżetem nie objęte	425
„ *C.*	Fundusz propinacyjny miast	735
„ *D.*	„ koszar krajowych	747
„ *E.*	„ pożyczkowy dla gmin na budowę koszar	753
„ *F.*	„ „ b galic. korpusu ochotników	759
„ *G.*	„ „ na cele melioracyjne	763
„ *H.*	„ „ na budowę szkół	767
„ *I.*	„ kolejowy	771
„ *K.*	Stały fundusz przemysłowy	781
„ *L.*	Fundusz pożyczkowy dla Kółek rolniczych	785
„ *M.*	Stały fundusz hodowlany	787
„ *N.*	Fundusz pożyczkowy dla przemysłu rolniczego	791
„ *O.*	„ „ dla spółek oszczędności i pożyczek	793
„ *P.*	Sumaryczne zestawienie obrotu brutto wszystkich funduszów krajowych w majątkach obrotowych i zarodowych	797

LW. 88482/901.

We Lwowie, dnia 20. grudnia 1901.

Aleg. 3

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie prowizoryum budżetowego na pierwsze cztery miesiące r. 1902.

Wysoki Sejmie!

Z powodu zwołania sesyi sejmowej pod koniec roku, a tem samem niemożności uchwalenia budżetu na r. 1902 przed rozpoczęciem roku budżetowego, Wydział krajowy przedkłada wniosek na uchwalenie czteromiesięcznego prowizoryum budżetowego.

Proponowana uchwała obejmuje upoważnienie do czynienia zwyczajnych wydatków na podstawie budżetu r. 1901 i do pobierania dodatków krajowych według stopy, uchwalonej na r. 1901.

Wprawdzie Wydział krajowy w przedłożeniu budżetowem na r. 1902 wnosi odmienną stopę dodatków krajowych od stopy dodatków r. 1901, wywołaną głównie tem, że opusty w podatkach rządowych przyznane zostały na mocy art. VIII. i IX. ustawy z dnia 25. października 1896 Dz. p. p. Nr. 220 w innej wysokości, niż to dotąd miało miejsce, a tem samem w konsekwencyi uchwał finansowych Wys. Sejmu z dnia 19. lutego 1898, i z dnia 4. maja 1900 spowodować musiały odmienne oznaczenie wysokości dodatków krajowych, to jednak nie chcąc przesądzać woli Wysokiego Sejmu przedstawia w niniejszem prowizoryum wniosek na upoważnienie do pobierania dodatków wedle stopy procentowej z r. 1901.

Wydział krajowy wnosi tedy:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. Sejm upoważnia Wydział krajowy do czynienia wydatków zwyczajnych z funduszu krajowego na rachunek roku budżetowego 1902 na podstawie budżetu z r. 1901;

II. Sejm upoważnia do pobierania na rzecz fuuduszu krajowego dodatków do państwowych podatków bezpośrednich, a mianowicie:

a) dodatku do państwowego podatku gruntowego, domowo-czynszowego, domowo klasowego i 5% podatku od wolnych domów w wysokości 60 groszy od każdej korony całej przypisanej należytości tych podatków;

b) dodatku do państwowych podatków bezpośrednich osobistych, wprowadzonych ustawą z dnia 25. października 1896 Dz. p. p. Nr. 220, z wyjątkiem podatku osobisto-dochodowego, w wysokości 66 groszy od każdej korony całej przypisanej należytości tych podatków;

c) opodatkowani w mieście Krakowie, tudzież w powiatach krakowskim i chrzanowskim opłacać będą dodatek do podatków,

wymienionych w II a. w wysokości 49 groszy, zaś wymienionych w II b. w wysokości 55 groszy, od każdej korony całej przypisanej należytości tych podatków;

III. Upoważnienia powyższe pod I. i II. udzielone obowiązują po dzień 30. kwietnia 1902.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:
A. Potocki w. r.

Sprawozdawca:
Dr. Józef Wereszczyński w. r.
Członek Wydziału krajowego.

Aby 4

Wniosek

posła Tomasza Szajera i towarzyszy w sprawie ograniczenia ustawy o akuszerkach egzaminowanych.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Ustawę o egzaminowanych akuszerkach ogranicza się w tym kierunku, iż w razach nagłych mogą udzielać pomocy położniczej także kobiety wiejskie, które w tym względzie mają praktykę.

Dla uzasadnienia podaje się, że akuszerki egzaminowane mając za wielki okrąg wsi sobie przydany, zbyt często nie są w stanie przybyć na czas z pomocą. Zdarzały się wypadki śmierci, podczas gdy akuszerka egzaminowana zajęta była w przeciwnej stronie przydzielonego sobie okręgu. Również zachodziły wypadki grubiańskiego obchodzenia się z kobietami wiejskiemi ze strony akuszerek egzaminowanych, które uważają się już za coś lepszego.

Lwów, dnia 28. grudnia 1901.

Wnioskodawca:

Szajer w. r.

Szwed, Krempa, Żardecki, Stojałowski, Szponder, Huryk, Kolischer, Oleśnicki, Korol, Mazikiewicz, Ostapczuk, Barwiński, Barabasz, Wilczkiewicz, Romanowicz, Rotter, Bojko, Kramarczyk, Stapiński, Skołyszewski, Glidżuk, Tarnawski, Mogilnicki, Potoczek, Krementowski.

Wniosek

LW. 89.978/901.

Aleg. 5

Sprawozdanie

Wydziału krajowego z propozycyą do uzupełniającego wyboru 6 członków i tyluż zastępców do Komisyi apelacyjnej dla podatku osobisto-dochodowego i do wyboru 4 członków i 5 ich zastępców do Komisyi krajowej powszechnego podatku zarobkowego.

Wysoki Sejmie!

W myśl §§. 22. i 189. ustawy z dnia 25. Października 1896 dz. u. p. Nr. 220. ustępują z końcem bieżącego roku ci wybrani członkowie i zastępcy członków krajowej Komisyi powszechnego podatku zarobkowego, jakoteż Komisyi apelacyjnej dla podatku osobisto-dochodowego, którzy wyszli z wyborów Wysokiego Sejmu w roku 1898 i których funkcya trwa już rok czwarty.

Wobec tego i na skutek reskryptu c. k. Prezydyum Namiestnictwa z dnia 23. grudnia br. L. 15423/pr. Wydział krajowy ma zaszczyt niniejszem przedstawić Wysokiemu Sejmowi do uzupełniającego wyboru na dalszy peryod dotychczasowych członków i ich zastępców do rzeczonych komisyj a mianowicie proponuje:

I. Do krajowej Komisyi powszechnego podatku zarobkowego:

1. Z wielkiej własności:

jako członka: Stanisława Jędrzejowicza, posła na Sejm krajowy i właściciela dóbr.
jako zastępców: Leszka Cieńskiego, posła na Sejm krajowy i właściciela dóbr,
Stanisława Dąmbskiego, posła na Sejm krajowy i właściciela dóbr.

2. Z małej własności:

jako członka: Wojciecha Szweda, posła na Sejm krajowy i właściciela realności.

3. Z kuryi miast i Izb handlowych:

jako zastępcę: Józefa Wczelaka, fabrykanta ze Lwowa.

4. Z całego Sejmu:

jako członków: Dra Władysława Jahla, posła na Sejm krajowy i adwokata z Jarosławia, Leonarda Wiśniewskiego, posła na Sejm krajowy, właściciela realności i przedsiębiorcy.
jako zastępców: Dra Stanisława Olszewskiego, właściciela kopalni nafty,
Adolfa Vayhingera, posła na Sejm krajowy i c. k. notaryusza.

II. Do Komisyi apelacyjnej dla podatku osobisto-dochodowego.

1. Z małej własności:

jako członków: Ks. Jana Czapelskiego, kanonika grem. kapituły gr. kat.
Bolesława Żardeckiego, posła na Sejm krajowy i właściciela realności.
jako zastępcę: Dra Jana Steczkowskiego, dyrektora galic. Kasy Oszczędności we Lwowie.

2. Z wielkiej własności:

jako zastępcę: Stefana Moysę Rossochackiego, posła na Sejm krajowy i właściciela dóbr.

3. Z kuryi miast i Izb handlowych:

jako członka: Dra Wilhelma Bindera, posła do Rady Państwa.
jako zastępcę: Dra Edwarda Stroynowskiego, lekarza we Lwowie.

4. Z całego Sejmu:

jako członków: Augusta Gorayskiego, posła na Sejm krajowy i właściciela dóbr,
Władysława Kraińskiego, właściciela dóbr,
Dra Natana Loewensteina, posła na Sejm krajowy i adwokata.
jako zastępców: Maryana Dydyńskiego, właściciela dóbr,
Albina Rayskiego, właściciela dóbr,
Dra Tadeusza Skałkowskiego, posła na Sejm krajowy i adwokata.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Lwów, dnia 29. Grudnia 1901.

Marszałek krajowy:
A. Potocki w. r.

Sprawozdawca:
Wereszczyński w. r.
Członek Wydziału krajowego.

LW. pr. 172/02.

L. Nam. 14.000 ex 1901.
Pr.

We Lwowie, dnia 1. czerwca 1902.

Aleg. 6

Przedłożenie rządowe.

Do Jaśnie Wielmożnego Pana Dra Andrzeja hr. Potockiego, Marszałka krajowego etc. etc. we Lwowie.

Na mocy Najwyższego postanowienia z 7. listopada 1901, i wskutek reskryptu Pana Ministra rolnictwa z 14. listopada 1901, L. 2824/3289, mam zaszczyt złożyć do laski Marszałkowskiej, jako przedłożenie rządowe w polskim tekscie i ruskiem tłomaczeniu projekt częściowej zmiany ustawy z dnia 8. grudnia 1881, Dz. u. kr. Nr. 71, o używaniu ogierów prywatną własnością będących do stanowienia.

Zmiana proponowana w dołączonym projekcie ustawy ma na celu uchylenie postanowień zawartych w § 11, ust. 1) lit. c) powołanej ustawy dla powiatów kosowskiego i nadwórniańskiego.

Zarazem mam zaszczyt dołączyć sporządzone w Namiestnictwie motywa, objaśniające to przedłożenie.

Upraszam Jaśnie Wielmożnego Pana, aby zechciał to przedłożenie rządowe umieścić na porządku dziennym jednego z pierwszych posiedzeń najbliższej sesyi sejmowej.

Przy tej sposobności proszę przyjąć wyrazy mego wysokiego poważania.

C. k. Namiestnik:
Piniński w. r.

U s t a w a

dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, zaprowadzająca zmianę w ustawie z dnia 8. grudnia 1881, Nr. 71. Dz. u. kr. o używaniu do stanowienia ogierów, będących prywatną własnością.

Zgodnie z uchwałą Sejmu krajowego Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, co następuje:

I.

Postanowienia zawarte w §. 11, lit. c) ustawy z 8. grudnia 1881, Dz. u. kr. Nr. 71 zmieniają się i mają brzmieć, jak następuje:

c) Właściciel, który dopuści, by ogier jego dwuletni lub starszy pasł się razem z klaczami jakiegobądź wieku, podlega grzywnie do 50 złr.

Postanowienie to nie obowiązuje jednak w powiatach politycznych kosowskim i nadwórniańskim.

II.

Wykonanie tej ustawy, która wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia, poruczam moim Ministrom rolnictwa i spraw wewnętrznych.

Do L. Nam. 14.000/pr.

Motywa

do projektu częściowej zmiany ustawy z dnia 8. grudnia 1881, Dz. u kr. Nr. 71, o używaniu do stanowienia ogierów będących prywatną własnością.

Ustawa z 8. grudnia 1881, Dz. u. kr. Nr. 71 zawiera w §. 11. pod lit. c) zakaz paszenia ogierów dwuletnich lub starszych razem z klaczami jakiegobądź wieku, zagrażając zarazem przekroczenie tego przepisu karą pieniężną do wysokości 50 złr.

W ojczyźnie konia huculskiego, rozciągającej się głównie na powiaty kosowski i nadwórniański, wydanie tego zakazu miało ten skutek, iż górale karpaccy, nie mając środków do oddzielnego chowania ogierów, poczęli z obawy przed następstwami karnemi przekroczenia powyższego zakazu, czyścić niemal bez wyjątku ogiery-źrebięta przed dojściem do drugiego roku życia.

Fakt ten nie mógł oczywiście pozostać bez szkodliwych następstw dla utrzymania czystej, a tak cennej rasy konia huculskiego.

Potomstwo konia huculskiego czystej krwi mogło być bowiem w tym stanie rzeczy produkowane tylko w taki sposób, że klacze paszące się na pastwisku razem ze źrebiętami-ogierami mniej niż dwa lata liczącymi, bywają zapłodniane przez takie właśnie niezupełnie jeszcze dojrzałe i rozwinięte płciowo źrebięta-ogiery. Oczywiście na potomstwie taką drogą wyprodukowanem okazywać się musiały wszelkie szkodliwe skutki pochodzenia od ogierów niedojrzałych i niezdolnych jeszcze w zupełności do rozpłodu, a tem samem czysta rasa koni huculskich poczęła karłowacieć i upadać, zmniejszając się zarazem liczebnie.

Gdyby stan ten potrwać miał jeszcze czas dłuższy, musiałoby z pewnością nastąpić zupełne zdegenerowanie, a w dalszem następstwie zaginięcie rasy konia huculskiego.

Z drugiej strony rasa ta w czystym swym typie nie daje się bezwarunkowo utrzymywać, jeśli klacze huculskie zapłodni się regeneratami innej rasy, chociażby doborowymi na podstawie jak najstaranniej skonstatowanego pokrewieństwa typów.

Jedynym więc środkiem utrzymania czystej rasy huculskiej jest uchylenie zakazu paszenia ogierów wspólnie z klaczami w ojczyźnie konia huculskiego.

W tym bowiem razie górale pozbywszy się obawy przed postanowieniami karnemi §. 11. ustawy z 8. grudnia 1881, Dz. u. kr. Nr. 71 przestaną czyścić źrebięta-ogiery, a w ten sposób zapłodnianie klaczy odbywać się będzie przeważnie przez dorosłe, dostatecznie rozwinięte ogiery, które będą mogły płodzić silne, zdolne do dalszego rozwoju potomstwo.

Wprawdzie w takim razie zapłodnianie klaczy odbywać się będzie przeważnie bez wszelkiej kontroli, a tem samem panmiksya (Inzucht) będzie tu miała niezawodnie miejsce i to w znacznej mierze.

Spostrzeżenia jednak poczynione przez gruntownych znawców hodowli koni wykazały, że rasa koni huculskich mimo, iż od najdawniejszych czasów wystawioną była na działanie panmiksyi, nietylko nie okazywała szkodliwych następstw lecz, że przeciwnie czystość, trwałość i zdrowotność rasy utrzymywały się wybornie mimo panmiksyi.

W uwzględnieniu tych okoliczności i na podstawie jednogłośnej uchwały Komitetu doradczego dla spraw chowu koni w Galicyi z dnia 5. października 1900, c. k. Rząd przedkłada dołączony projekt zmiany ustawy z 8. grudnia 1881, Dz. u. kr. Nr. 71.

LW. kr. 82.321/1901.

We Lwowie, dnia 15. maja 1902.

Aleg. 7

SPRAWOZDANIE

WYDZIAŁU KRAJOWEGO

z czynności urzędowych.

Wysoki Sejmie!

W myśl postanowień §. 26. Statutu krajowego przedkłada Wydział krajowy sprawozdanie z czynności swoich za czas od 1. stycznia do końca roku 1901.

Marszałek krajowy:
***A. Potocki**, w. r.*

Sprawozdawca:
***Dr. Józef Wereszczyński** w. r.*
Członek Wydziału krajowego.

SPRAWOZDANIE

Z CZYNNOŚCI

„BIURA PREZYDYALNEGO“

WYDZIAŁU KRAJOWEGO

za czas od 1. stycznia do końca roku 1901.

BIURO PREZYDYALNE.

Kondolencye i gratulacye.

Z powodu zgonu ś. p. Emila Torosiewicza, posła na Sejm krajowy, przesłał Wydział krajowy pozostałej wdowie pismo z wyrazami żalu i współczucia.

Z powodu zgonu bł. p. Dra Bernarda Goldmana, posła na Sejm krajowy, złożył Wydział krajowy u trumny wieniec i przesłał pozostałej wdowie pismo z wyrazami żalu i współczucia.

Z powodu zgonu ś. p. Arcybiskupa obrz. orm. Izaaka Isakowicza, przesłał Wydział krajowy kapitule archikatedralnej ob. orm. pismo z wyrazami żalu i współczucia; — ofiarował do rozporządzenia tejże kapituły kwotę 2.000 K na utrwalenie pamięci zmarłego w katedrze ormiańskiej — a w uroczystości pogrzebowej wziął udział „in corpore“.

Z powodu śmierci ś p. Józefa Soleskiego, posła na Sejm krajowy, wysłał Wydział krajowy do brata zmarłego pismo kondolencyjne, a zamiast wieńca złożył na zakład brata Alberta kwotę 100 K.

Z powodu zgonu ś. p. Ferdynanda Weigla, posła na Sejm krajowy, przesłał Wydział krajowy do wdowy pismo kondolencyjne, a u trumny złożył wieniec z napisem: „Ś. p. Ferdynandowi Weiglowi Wydział krajowy“.

Z okazyi powołania przez Ojca św. Księcia biskupa krakowskiego ks. Dra Jana Puzyny do św. kolegium kardynałów, przesłał Wydział krajowy Księciu biskupowi Puzynie wyrazy hołdu i życzenia.

Z powodu ustąpienia Dra Michała Bobrzyńskiego ze stanowiska Wiceprezydenta c. k. Rady szkolnej krajowej, — wystosował Wydział krajowy do Pana Dra Bobrzyńskiego pismo z wyrazami wdzięczności i podziękowania za Jego działalność i zasługi.

Urlopy Członków Wydziału krajowego i urzędowanie zastępców Członków Wydziału krajowego.

Z dłuższych urlopów korzystali Członkowie Wydziału krajowego: Dr. Stanisław Dąmbski, Adolf Vayhinger, Dr. Damian Sawczak. W czasie ich nieobecności urzędowali zastępcy Dr. Leon Jakliński i Stefan Sękowski.

Zmiany w składzie Wys. Sejmu.

W dniach 5., 11., 12., 17. września przeprowadzone zostały w kraju powszechne wybory do Sejmu ze wszystkich kuryi — w tej mierze przedkłada Wydział krajowy Wys. Sejmowi osobne sprawozdania.

Zmiany w składzie Członków Wys. Sejmu.

W składzie Członków Wysokiego Sejmu, zasiadających na mocy §. 3. lit. *a)* i *b)* statutu krajowego, zaszły następujące zmiany:

Na opróżnioną przez śmierć ks. Arcybiskupa Isakowicza stolicę arcybiskupią ob. orm. we Lwowie wstąpił ks. Teodorowicz Józef, kanonik kapituły ob. orm. we Lwowie.

Rektorem c. k. Uniwersytetu Jagiellońskiego na r. 1901/2 wybrany został Profesor, Dr. Edward Janczewski.

Rektorem c. k. Uniwersytetu Franciszka I. we Lwowie wybrany został Radca Dworu Prof. Dr. Ludwik Rydygier, a

Rektorem c. k. Szkoły Politechnicznej Prof. Roman Dzieślewski.

Nominacye i zmiany w składzie urzędników i sług Wydziału krajowego.

Od ostatniego sprawozdania zaszły następujące zmiany w składzie urzędników i sług Wydziału krajowego.

I. W oddziale konceptowym.

Wacław Kwiatkowski, adjunkt konceptowy, został na własne żądanie z dniem 30. sierpnia 1900 ze służby przy Wydziale krajowym uwolnionym.

Uchwałą z dnia 6. września 1901 l. 60.728, zamianował Wydział krajowy Władysława Waydę prowizorycznie aplikantem konceptowym z niższem adjutum.

Uchwałą z dnia 20. września 1901 LW. 63.103 przeniósł Wydział krajowy koncepistę Bronisława Schäffera z powodu choroby w stały stan spoczynku — i przyznał mu, stosując wyjątkowe policzenie lat, pensyę emerytalną w kwocie 1.091 K 20 gr. rocznie.

Uchwałą z dnia 20. września 1901 LW. 63761 zamianował Wydział krajowy:

1. aplikanta konceptowego, Mieczysława Thulliego koncepistą;
2. aplikanta konceptowego z adjutum niższem, Edwarda Wassunga aplikantem z adjutum wyższem;
3. Wincentego Samolewicza prowizorycznie aplikantem koncep. z adjutum niższem.

Pismem z d. 10. listopada 1901 oznajmił aplikant koncept. Edward Wassung, że ze służby krajowej występuje, co Wydział krajowy przyjął do swej wiadomości.

Uchwałą z dnia 3. grudnia 1901 LW. 81.936 zamianował Wydział krajowy:

1. Jana Bartosińskiego aplikantem konceptowym z adjutum niższem;
2. Dra Antoniego Wereszczyńskiego, aplikanta konceptowego z adjutum niższem, aplikantem konceptowym z adjutum wyższem.

II. W oddziale rachunkowym.

W dniu 13. czerwca 1901 zmarł zastępca dyrektora oddz. rachunkowego, Aureli Urbański. Pozostałej córce przyznał Wydział krajowy kwartał pośmiertny i pensyę sierocińską o rocznych 900 kor.

Uchwałą z dnia 12. lipca 1901 LW. 47.101 zamianował Wydział krajowy:

Rewidenta rach., Wiktora Krobickiego zastępcą dyrektora oddziału rachunkowego;

adjunkta rach., Edmunda Kopaczyńskiego rewidentem;

oficyała rach., Zygmunta Kossowskiego adjunktem,

asystenta rach., Stanisława Nowakowskiego oficyałem.

Uchwałą z dnia 12. lipca 1901 LW. 47.961 przeniósł Wydział krajowy ze względów służbowych asystenta oddz. rachunkowego, Jana Topolnickiego w stały stan spoczynku, przyznając mu pensyę emerytalną w rocznej kwocie 1.634 kor.

Uchwałą z dnia 16. lipca 1901 zamianował Wydział krajowy:

Praktykanta rach., Erazma Ostrowskiego asystentem,

aplikantów rach., Mirosława Czekońskiego i Józefa Urbańskiego praktykantami,

dyetaryuszy rachunk., Antoniego Cieślika i Kazimierza Androchowicza aplikantami.

W dniu 14. listopada 1901 zmarł emerytowany rewident rachunkowy Wydziału krajowego, Karol Żółkiewski, nie pozostawiając osób, uprawnionych do pensyi lub zaopatrzenia. Pozostałej po nim córce wyasygnował Wydział krajowy kwartał pośmiertny w kwocie 950 kor.

Uchwałą z dnia 3. grudnia 1901 do LW. 82.581 przyznał Wydział krajowy zastępcy Dyrektora oddz. rachunkowego, Wiktorowi Krobickiemu dodatek osobisty w rocznej kwocie 400 kor. na tak długo, dopóki jego pobory przez uzyskanie pięciolecia lub posunięcie się na wyższą posadę nie zostaną o tę kwotę zwiększone.

Uchwałą z dnia 17. grudnia 1901 LW. 86.383 zwolnił Wydział krajowy z dniem 20. grudnia 1901 na własne żądanie praktykanta rachunkowego Włodzimierza Telichowskiego z zajmowanej posady.

III. W oddziale kasowym.

Uchwałą z dnia 16. lipca 1901 LW. 48.102 zamianował Wydział krajowy dyetaryusza kasy kraj., Adama Niedzielskiego praktykantem kasowym.

Uchwałami z dnia 24. września 1901 LW. 64.255 i 64.258 przyznał Wydział krajowy dodatki pięcioletnie Dyrektorowi kasy, Władysławowi Silkiewiczowi i jego zastępcy, Franciszkowi Kotiersowi.

IV. W oddziale manipulacyjnym.

Uchwałą z dnia 16. lipca 1901 LW. 48.103 zamianował Wydział krajowy dyetaryuszy manipulacyjnych, Mikołaja Izdebskiego i Konstantego Wójcika aplikantami manipulacyjnymi.

Posada architekty przy Wydziale krajowym

Wykonując uchwałę Wysokiego Sejmu z dnia 8. lipca 1901 LS. 1.970 dotyczącą zawarcia umowy z Architektem, Adolfem Kamienobrodzkim, zawiadomił Wydział krajowy o powziętej w tej mierze przez Wys. Sejm uchwale pana Kamienobrodzkiego pismem do LW. 48.172 i wyasygnował mu wynagrodzenie o rocznych 3.600 K.

Sprawa Wawelu.

Zawarcie ostatecznego układu o opróżnienie Wawelu nie przyszło w ciągu r. 1901 do skutku, z powodu, że władze wojskowe trwają przy żądaniu, aby termin opróżnienia Wawelu uczyniono zawisłym od przyjścia do skutku transakcyi z gminą m. Krakowa co do nabycia gruntów zbędnych dla wojskowości, po dokonaniu projektowanego przesunięcia wału fortyfikacyjnego, — zaś Wydział krajowy trwa na stanowisku, zaznaczonem w piśmie z dnia 12. lutego 1901 l. 8.515, że termina opróżnienia Wawelu winny być w umowie ściśle kalendarzowo oznaczone i że od tych terminów zależą również dokładnie oznaczyć się mające termina wypłaty częściowych rat wynagrodzenia.

Sprawozdanie

z czynności

Departamentu I. Wydziału krajowego

za czas od 1. stycznia 1901 do 30. listopada 1901.

(28 alegatów).

Departament I.

Szef Departamentu: Adolf Vayhinger, członek Wydziału krajowego.

Departament I. przydzielone ma do załatwienia następujące sprawy:

I. Sprawy powiatowe i gminne z odnośnemi fundacyami oraz sprawy policyi ogniowej i straże ochotnicze pożarne;

2. Administracya funduszu koszarowego, pożyczki z tego funduszu i sprawy budowy koszar dla wojska;

3. Sprawy krajowego zarządu sprzedaży soli i kainitu.

4. Sprawdzanie wyborów poselskich.

Niniejsze sprawozdanie obejmuje sprawy powiatowe i gminne z odnośnemi fundacyami i sprawy policyi ogniowej.

Reszta jest przedmiotem osobnych sprawozdań.

A) Ustawy i uchwały podlegające najwyższej Sankcyi.

a) Ustawy sankcyonowane.

Ustawa nadająca statut gminny dla król. stoł. miasta Krakowa.

Najwyższem postanowieniem z dnia 6. października 1901 sankcyonowany został uchwalony przez Wysoki Sejm na posiedzeniu z dnia 4. lipca 1901 projekt ustawy nadającej statut dla król. stoł. miasta Krakowa.

O tem zawiadomił Wydział krajowy Magistrat krakowski rozporządzeniem do l. W. 84.083.

Ustawa o zaliczeniu gminy Jaworzno do kategoryi miejscowości podlegających ustawie gminnej z 3. lipca 1896 Dz. u. kr. Nr. 51.

Najwyższem postanowieniem z dnia 21. września 1901 otrzymał sankcyę uchwalony przez Wysoki Sejm na posiedzeniu z dnia 21. czerwca 1901 projekt ustawy o zaliczeniu gminy Jaworzno powiatu chrzanowskiego do kategoryi miejscowości objętych ustawą z 3. lipca 1896 Dz. u. kr. Nr. 51.

O powyższem postanowieniu zawiadomiło c. k. Prezydyum Namiestnictwa Wydział krajowy odezwą z 24. października 1901 l. 11.954/pr.

Ustawa o wyłączeniu przysiółka Komarów z Horodelcem z Wolicy Komarowej i utworzeniu samoistnej gminy pod nazwą Komarów.

Najwyższem postanowieniem z dnia 6. sierpnia 1901 uzyskał sankcyę uchwalony przez Wysoki Sejm na posiedzeniu z 21. marca 1899 projekt ustawy o wyłączeniu przysiółka Komarów z Horodelcem ze związku gminy Wolica Komarowa i utworzeniu samoistnej gminy administracyjnej pod nazwą Komarów.

Potrzebne do przeprowadzenia rozdziału tego akta i mapy zażądane przez c. k. Sąd krajowy i Dyrekcyę Skarbu, polecił Wydział krajowy Wydziałowi powiatowemu w Sokalu reskryptem z 12. listopada 1901 l. 76.698 jak najspieszniej przedłożyć.

Ustawy zezwalające gminom na pobór opłat gminnych od napojów spirytusowych, piwa, miodu i t. p.

Najwyższem postanowieniem z dnia 1. września 1901 otrzymały sankcyę uchwalone przez Wysoki Sejm na posiedzeniu z dnia 18. grudnia 1900 projekty ustaw, zezwalających na pobór opłat gminnych od napojów spirytusowych, piwa i miodu dla następujących gmin:

Chodorów	przez	lat	10
Kołaczyce	„	„	10
Lutcza	„	„	10
Rudki	„	„	10
Tartaków	„	„	5
Tłumacz	„	„	10

Najwyższem postanowieniem zaś z dnia 25. września 1901 zostały sankcyonowane uchwalone przez Wysoki Sejm na posiedzeniu z 17. względnie 18. czerwca 1901 projekty ustaw o poborze takichże opłat dla gmin:

Dąbrowa	przez	lat	10
Jabłonów	„	„	6
Strusów	„	„	10
Tarnobrzeg	„	„	10

O powyższych postanowieniach zawiadomił Wydział krajowy odnośne gminy.

b) Ustawy i uchwały jeszcze niesankcyonowane.

1. Uchwała Wysokiego Sejmu z dnia 24. czerwca 1901, zezwalająca Reprezentacyi powiatowej w Jarosławiu na pobór w r. 1901 43% dodatków powiatowych do podatków państwowych bezpośrednich.

2. Uchwalony przez Wysoki Sejm na posiedzeniu z dnia 11. kwietnia 1900 projekt ustawy, normującej sposób użycia środków prawnych przeciw postanowieniom Reprezentacyi gminnych i powiatowych

Na zapytanie Wydziału krajowego, w jakiem stadyum znajduje się sprawa wyjednania sankcyi dla tego projektu ustawy, odpowiedziało c. k. Prezydyum Namiestnictwa, że decyzya w tej sprawie jeszcze nie nadeszła. Ostatnie tego rodzaju zapytanie tutejsze z 29. października 1901 l. 74.516 pozostało bez odpowiedzi.

3. Uchwalony przez Wysoki Sejm na posiedzeniu z dnia 24. czewca 1901 projekt ustawy o wcieleniu gminy Ruska wieś i przysiółków gmin Staroniwa i Drabianka do gminy miasta Rzeszowa.

W sprawie powyższego wcielenia zażądało c. k Prezydyum Namiestnictwa odezwą z dnia 10. września 1901 l. 9821/pr. wszystkich aktów sprawy, które też udzielone zostały pismem Wydziału krajowego z 14. września 1901 l. 62.133.

4. Uchwalony na posiedzeniu Wysokiego Sejmu z dnia 1. maja 1900 projekt ustawy o wcieleniu wsi Skole do miasteczka Skole powiatu stryjskiego.

Przesłane c. k. Prezydyum Namiestnictwa akta, tej sprawy dotyczące, zostały zwrócone Wydziałowi krajowemu odezwą c. k. Prezydyum z 27. kwietnia 1901 l. 2.971/pr. Na zapytanie zaś tutejsze, w jakiem stadyum sprawa ta znajduje się, nie otrzymał Wydział krajowy odpowiedzi.

5. Uchwalony przez Wysoki Sejm na posiedzeniu z d. 26. czerwca 1901 projekt ustawy zezwalającej Reprezentacyi powiatowej w Mościskach na zaciągnięcie imieniem powiatu pożyczki w kwocie 116.000 kor. na uporządkowanie finansowej gospodarki powiatu.

W sprawie tej zażądało c. k. Ministerstwo spraw wewnętrznych według komunikatu c. k. Prezydyum Namiestnictwa z 29. października 1901 l. 12.800/pr. bliższych wyjaśnień, zwłaszcza w kierunku, w jaki sposób na przyszłość stosunki majątkowe powiatu zostaną uregulowane.

Odpis tego pisma c. k. Prezydyum Namiestnictwa zakomunikował Wydział krajowy reskryptem z dnia 6. listopada 1901 l. 75.399 Wydziałowi powiatowemu w Mościskach, a odpowiedź jego udzielono c. k. Prezydyum Namiestnictwa pismem tutejszem do L. W. 80152/901.

6. Uchwalony przez Wysoki Sejm na posiedzeniu z dnia 26. czerwca 1901 projekt ustawy o wyłączeniu ze związku gminy Prądnik Biały, osad Górka narodowa i Witkowice i utworzeniu z nich samoistnej gminy administracyjnej.

Na żądanie c. k. Prezydyum Namiestnictwa z dnia 10. sierpnia 1901 l. 9.019, przesłał Wydział krajowy pismem z dnia 20. sierpnia 1901 l. 55.072 wszystkie akta do tej sprawy się odnoszące.

7. Uchwalony na posiedzeniu Wysokiego Sejmu z dnia 4. lipca 1901 projekt ustawy o wyłączeniu ze związku gminy Skowierzyn przysiółka Nowiny i utworzeniu z niego samoistnej gminy administracyjnej pod nazwą „Nowiny".

Zażądane przez c. k. Prezydyum Namiestnictwa pismem z dnia 9. sierpnia 1901 l. 9.020 akta tej sprawy odesłał Wydział krajowy pismem z dnia 20. sierpnia 1901 l. 51.672.

8. Uchwalony przez Wysoki Sejm na posiedzeniu z dnia 6. lipca 1901 projekt ustawy o wyłączeniu przysiółka Józefówka ze związku gminy Kupczyńce powiatu tarnopolskiego i utworzeniu z niego samoistnej gminy administracyjnej.

W sprawie tej zażądało c. k. Prezydyum Namiestnictwa pismem z dnia 29. sierpnia 1901 l. 9.815 wszystkich aktów przedmiotowych, a Wydział krajowy przesłał je Namiestnictwu pismem z dnia 19. września 1901 l. 59.660.

9. Uchwalony przez Wysoki Sejm na posiedzeniu z dnia 5. lipca 1901 projekt ustawy o zezwoleniu Reprezentacyi powiatowej w Grybowie na zaciągnięcie imieniem powiatu pożyczki w kwocie 30.000 K.

Dla zbadania sprawy zażądało c. k. Prezydyum Namiestnictwa pismem z dnia 21. sierpnia 1901 l. 9.755 zamknięć rachunkowych budżetów powiatu, wykazu majątku i długów, tudzież wysokości dotychczasowych dodatków powiatowych.

Żądane dokumenta przesłał Wydział krajowy c. k. Namiestnictwu pismem z dnia 24. sierpnia 1901 l. 55.260.

10. Uchwała Wysokiego Sejmu z dnia 17. czerwca 1901 w przedmiocie zezwolenia gminie Liszna powiatu Sanockiego na pobór w r. 1901 197% dodatków gminnych do podatków bezpośrednich na potrzeby gminne.

11. Przedłożenie do Najwyższej Sankcyi uchwalonego przez Wysoki Sejm na posiedzeniu z dnia 9. kwietnia 1900 projektu ustawy, zezwalającej gminie m. Starego Sącza na pobór przez lat 10 opłat gminnych od napojów spirytusowych, piwa, miodu i t. p., zostało na razie wstrzymane za zgodą Wydziału krajowego, wyrażoną w piśmie do c. k. Namiestnictwa z 3. września 1901 l. 58.327. Jak to Wydział krajowy w swem sprawozdaniu do l. W. 20.644/1900 przedkładając Wysokiemu Sejmowi rzeczony projekt, wykazał, wyłącznym powodem wniesienia tego projektu było zażegnanie powstałego między gminą a polityczną władzą powiatową sporu o dotychczasowe prawo poboru tych opłat. Obecnie jednak spór ten został o tyle zakończony, że c. k. Namiestnictwo w toku instancyi reskryptem z dnia 4. kwietnia 1901 l. 24.900 utrzymało w mocy dotychczasowe uprawnienie gminy do poboru wspomnianych opłat, zastrzegając tylko unormowanie wysokości tychże c. k. Starostwu w drodze osobnego orzeczenia.

B) Uchwały nie podlegające sankcyi.

Reforma ustawy gminnej dla gmin wiejskich.

W dalszym ciągu zeszłorocznego sprawozdania Wydział krajowy donosi Wysokiemu Sejmowi, że praca około zestawienia zebranych przez Biuro statystyczne Wydziału krajowego materyałów dla ocenienia wydatków gmin na cele administracyi, dalej siły podatkowej gmin i t. p. ważnych czynników, nie są jeszcze wykończone, tak z tego powodu jak i z powodu kończącego się z nastaniem nowej kadencyi sejmowej mandatu członków Wydziału krajowego, nie przedkłada Wydział krajowy Wysokiemu Sejmowi sprawy reformy ustawy gminnej dla wsi i urządzeń administracyjnych oraz sprawy poruszonej wnioskiem p. Potoczka i tow. o wcielenie obszarów dworskich do gmin.

Wydział krajowy zaznacza przytem, że i w roku bieżącym nie otrzymał od c. k. Rządu odpowiedzi na zostającą w związku z reformą gminną rezolucyę Wys. Sejmu z 7. lutego 1896, jak również na rezolucyę

Wys. Sejmu do c. k. Rządu z 18. lutego 1898 co do określenia granic poruczonego zakresu działania gmin, tudzież unormowania wynagrodzenia za sprawowanie czynności tego poruczonego zakresu działania.

Ordynacya wyborcza dla 30 miast objętych ustawą z 13 marca 1889.

Przesłany c. k. Namiestnictwu do objawienia zdania projekt Wydziału krajowego co do zmiany ordynacyi wyborczej dla 30 miast, objętych ustawą z 13. marca 1889, nie został i w roku bieżącym Wydziałowi krajowemu zwrócony.

Opieka nad ubogimi.

Sprawa wykonywania opieki nad ubogimi, poruszona uchwałami Wysokiego Sejmu z 18. lutego 1898 i 2. maja 1900, traktowaną jest w osobnem sprawozdaniu z czynności Dep. V. Wydziału krajowego.

Wniosek posła Oleśnickiego w sprawie skuteczniejszego nadzorowania majątków i gospodarki gmin.

Uchwałą z dnia 3. lipca 1901 przekazał Wysoki Sejm Wydziałowi krajowem jako Komisyi wniosek posła Oleśnickiego w sprawie skuteczniejszego wykonywania nadzoru nad majątkiem i gospodarką gmin przez częstsze lustracye i ustanowienie w tym celu odpowiedniej ilości sił urzędniczych.

W tym przedmiocie przedkłada Wydział krajowy Wysokiemu Sejmowi osobne sprawozdanie.

Petycya gminy Zakopane o gwarancyę kraju dla pożyczki 400.000 K na wodociągi i oświetlenie elektryczne.

Uchwałą z dnia 3. lipca 1901 odstąpił Wysoki Sejm Wydziałowi krajowemu do zbadania i przedłożenia wniosków na najbliższej sesyi Sejmowej petycyę gminy Zakopane o poręczenie przez kraj pożyczki 400.000 Koron na wodociągi i elektryczne oświetlenie.

W myśl tego polecenia delegował Wydział krajowy reskryptem z dnia 7. sierpnia 1901 l. 47.473 Komisyę do Zakopanego celem zbadania sprawy na miejscu. Z dochodzeń na miejscu okazało się, że rozwój Zakopanego zawisł głównie od urządzenia wodociągów i kanalizacyi, że natomiast elektryczne oświetlenie nie jest rzeczą nieodzowną. Wydział krajowy oznajmił tedy gminie, że gotów jest poprzeć wobec Wysokiego Sejmu prośbę jej o gwarancyę kraju dla rzeczonej pożyczki, wszakże pod warunkiem, jeżeli pożyczka użytą zostanie wyłącznie na zaprowadzenie wodociągów i kanalizacyi, jeżeli gmina postara się o dokładne kosztorysy i plany tych inwestycyi, a Rada gminna uchwali równocześnie sposób pokrycia rat pożyczki.

Po dzień zamknięcia sprawozdania niniejszego gmina nie przedłożyła odnośnych uchwał, planów i kosztorysów.

Kurs dla pisarzy gmin wiejskich przy Wydziale krajowym.

W myśl uchwały Wysokiego Sejmu z 10. marca 1899 urządził Wydział krajowy trzeci czteromiesięczny kurs dla pisarzy gmin wiejskich w czasie od 17. kwietnia do 17. sierpnia 1901.

O przyjęcie na rzeczony kurs otrzymał Wydział krajowy bardzo znaczną ilość podań, a z pośród zgłaszających się wybrał 57 kandydatów, uwzględniając przedewszystkiem takich kompetentów, którym dotyczący Wydział powiatowy przyznał zasiłek stypendyjny na odbycie kursu.

Nauki na kursie, jak w latach poprzednich udzielało pięciu nauczycieli, powołanych z grona urzędników Wydziału krajowego i nauczyciel pożarnictwa, wyznaczony przez krajowy Związek ochotniczych straży pożarnych. Nauka odbywała się podług dawniejszego programu z tą tylko zmianą, iż na naukę kasowości i rachunkowości użyto większej liczby godzin szkolnych.

Z przyjętych na kurs 57 uczniów dwóch wystąpiło, a dwaj uczniowie całkiem na kurs się nie zgłosili. Ukończyło kurs 53 uczniów, którzy poddali się egzaminowi pisemnemu i ustnemu przed komisyą wyznaczoną przez Wydział krajowy. Wynik tego egzaminu był następujący:

4 uczniów złożyło egzamin z postępem celującym;

17 uczniów z postępem bardzo dobrym;

21 uczniów z postępem dobrym:
11 uczniów z postępem dostatecznym.

Na podstawie powyższego egzaminu uznał Wydział krajowy wszystkich 53 uczniów za uzdolnionych do pełnienia funkcyi pisarza gminy wiejskiej i wydał im stosowne świadectwa kwalifikacyjne, w których oprócz stopnia postępu w naukach i pilności, trzydziestu czterech uczniów uzyskało poświadczenie, że brali udział na kursie także w ćwiczeniach w języku ruskim i posiadają potrzebną do urzędowania znajomość obu języków krajowych w słowie i piśmie.

Poniesione z funduszu krajowego koszta utrzymania trzeciego kursu były następujące:

1. Wynagrodzenie kierownika 400 K i nauczycieli 2.879 K, razem	3.279	K	
2. Stypendya uczniów	4.020	„	
3. Zakupno książek, dzienników ustaw i innych przyborów szkolnych	294	„	75 gr.
4. Koszta administracyjne: obsługa sali szkolnej, stemple do świadectw i t. p.	170	„	50 „
Razem . . .	7.764	K	25 gr.
Z porównania z przyzwolonym kredytem . . .	7.200	„	
okazuje się przekroczenie	564	K	25 gr.

które spowodowała większa liczba uczniów, przyznanie większej ilości stypendyów, aniżeli w latach poprzednich, wreszcie powiększona liczba godzin wykładowych.

Prócz kwoty 4.020 K wydanej uczniom tytułem zasiłków stypendyjnych z funduszu krajowego, otrzymali oni z funduszów powiatowych przyznane przez Wydziały powiatowe a także z funduszów osób prywatnych — stypendya w łącznej kwocie 4290 K. Ogólny zatem koszt urządzenia kursu w r. 1901 wynosił 12.054 K 25 gr.

Ze względu na bardzo znaczną ilość kandydatów na kursa się zgłaszających i dotychczasowe korzystne wyniki nauki, oraz czyniąc zadość prośbom wielu Wydziałów powiatowych o przyjmowanie większej liczby uczniów na kurs pisarzy gminnych, postanowił Wydział krajowy począwszy od r. 1902 urządzać po dwa kursa rocznie, na co Wysoki Sejm, zatwierdzając projekt Wydziału krajowego co do urządzenia kursu uchwałą z dnia 10. marca 1899 w zasadzie już przyzwolił. W tym celu wstawił Wydział krajowy do budżetu krajowego na r. 1902 na urządzenie dwóch kursów kwotę 17.000 K, w czem mieści się wydatek 2.600 K na najem sali szkolnej z oświetleniem i opałem, oraz sprawienie ławek dla uczniów i tablicy.

Alegat I. Dołączonym okólnikiem ·/. z 4. czerwca 1901 l. 34.531 wezwał Wydział krajowy wszystkie Wydziały powiatowe, ażeby zaopiekowały się pisarzami gminnymi, którzy kursa przy Wydziale krajowym ukończyli i zalecały tych pisarzy gminom swego powiatu.

Koszta utrzymania ubogich przyjęte na fundusz krajowy w zastępstwie gmin a pokryte z ryczałtowego kredytu na ten cel przeznaczonego.

Na posiedzeniu z dnia 9. lipca 1901 uchwalił Wysoki Sejm zwyczajny kredyt w ryczałtowej kwocie 4.200 K i nadzwyczajny kredyt w kwocie 5.000 K, razem więc 9.200 K na pokrycie kosztów utrzymania ubogich, jakie wypadnie w zastępstwie gmin przyjąć na fundusz krajowy.

Wydział krajowy przyjął na fundusz krajowy następujące koszta utrzymania w krajowych i zagranicznych zakładach dobroczynnych — osób przynależnych do gmin naszego kraju, a mianowicie:

1. Jana Goca za gminę Kopaliny	134	K	50 gr.
2. Stanisława Laski za gminę Borki . . .	191	„	— „
3. Stefana Lalickiego za gminę Dynów . . .	497	„	20 „
4. Apolonii Hałuszka za gminę Uhorce . . .	575	„	20 „
5. Władysława Martyńca za gminę Krulin . .	110	„	66 „
6. Anny Terech za gminę Fujna	275	„	82 „
7. Antoniny Hill za gminę Lipnica	137	„	70 „
8. Maryi Bękaz za gminę Rudki	170	„	— „

9.	Pasi Góral za gminę Wola Krzywiecka	694 K	— gr.
10.	Franciszki Manasterskiej za gminę Dobrostany	231 „	52 „
11.	Józefa Soroki za gminę Stodółki	280 „	— „
12.	Jana Pasternaka za gminę Zarzecze	72 „	— „
13.	Zofii Pichulik za gminę Saska kameral.	123 „	60 „
14.	Adolfa Froscha za gminę Kołów	126 „	40 „
15.	Zlaty Wurcel za gminę Dębica	709 „	66 „
16.	Jana Kimli za gminę Koszarowa	559 „	24 „
17.	Parańki Łuć za gminę Księży most	238 „	40 „
18.	Joanny Sadowskiej za gminę Ładańce	539 „	30 „
19.	Maksyma Jaremków za gminę Martynów	94 „	80 „
20.	Józefa Denysa za gminę Zagrody	198 „	26 „
21.	Brandli Hartfeld za gminę Chiszewice	279 „	02 „
22	Jana Sitta za gminę Niepołomice	766 „	08 „
23.	Katarzyny Paramuczek za gminę Zwertów	625 „	70 „
24.	Zofii Trzusło za gminę Sobotów	152 „	10 „
25.	Maryi Ulickiej za gminę Witków	787 „	48 „
26.	Wojciecha Zdołecznego za gminę Poznachowice	49 „	52 „
27.	Rozalii Kliszcz za gminę Krulin	48 „	— „
28.	Maryi Hirko za gminę Zarzecze	155 „	40 „
29.	Jana Juhana za gminę Danilcze	234 „	90 „
30.	Anny Malinowskiej za gminę Bieśnik	144 „	20 „
	Razem	9201 K	66 gr.

Koszta te zostały już odnośnym zakładom wypłacone.

Prócz tego uwzględnił Wydział krajowy w r. 1901 jeszcze cały szereg odnośnych petycyi innych gmin a łączna suma wypłacić się mających z tego tytułu kosztów wynosi już obecnie 6.348 K 89 gr. Celem uzyskania funduszów na pokrycie tych zaległych kosztów tudzież kosztów, któreby jeszcze w ciągu bieżącego roku i w ciągu całego następnego roku na fundusz krajowy przyjęte zostały, postanowił Wydział krajowy uchwałą z dnia 8. listopada 1901 l. 73.645 upraszać Wysoki Sejm o przyznanie obok zwyczajnego kredytu 7.000 K jeszcze nadzwyczajnego kredytu 7.000 K i na tej podstawie wstawił do preliminarza funduszu krajowego na r. 1902 odnośne kwoty.

Zezwolenie gminie Milcza na rozdział pastwiska gminnego „Krupówka".

Powzięte przez Wysoki Sejm na posiedzeniu z dnia 1. lipca 1901 uchwały w przedmiocie zezwolenia gminie Milcza powiatu sanockiego na rozdział pastwiska gminnego „Krupówka" między członków gminy do tego pastwiska uprawnionych, tudzież upoważnienia gminy do zeznania dokumentów potrzebnych do przeprowadzenia tego rozdziału, podał Wydział krajowy do wiadomości c. k. Namiestnictwa i Wydziału powiatowego w Sanoku pismem z 12. sierpnia 1901 l. 48.862.

Połączenie gminy i obszaru dworskiego Dolna wieś z m. Myślenice.

W dalszym ciągu zeszłorocznego sprawozdania podaje Wydział krajowy do wiadomości Wysokiego Sejmu, że zażądany od Wydziału powiatowego w Myślenicach projekt uregulowania stosunków posiadania i użytkowania własności gmin połączyć się mających, dotychczas Wydziałowi krajowemu nie został przedłożony.

Wyłączenie kolonii Bretheim ze związku gminy Majdan średni.

W sprawie tej zażądało c. k. Prezydyum Namiestnictwa pismem z 14. czerwca 1901 l. 6.609/pr. uzupełnienia planów po myśli żądań c. k. Dyrekcyi Skarbu. Uzupełnione w ten sposób plany odesłano c. k. Prezydyum Namiestnictwa pismem z 23. października 1901 l 55.465; odpowiedź jednak w tej sprawie dotąd nie nadeszła.

Wyłączenie przysiółka Sajków z gminy Werbiż i przyłączenie do Horożany małej.

W zeszłorocznem swem sprawozdaniu zawiadomił już Wydział krajowy Wysoki Sejm, że wszystkie akta, odnoszące się do wyłączenia przysiółka Sajków z gminy Werbiż i przyłączenia do Horożany małej, pismem z 18. grudnia 1899 L. 85.729 przesłał c. k. Namiestnictwu do objawienia zdania, czy ze względów publicznych nie zachodzą jakie przeszkody w przeprowadzeniu zamierzonej zmiany granic.

W roku bieżącym również nie otrzymał Wydział krajowy z c. k. Namiestnictwa odpowiedzi w tej sprawie.

Sprawozdanie z czynności Dep. I.

Sprawozdanie z czynności Dep. I. Wydziału krajowego za czas od 1 listopada 1899 do końca roku 1900, nie weszło na porządek dzienny Wysokiego Sejmu.

C. Rezolucye do c. k. Rządu.

W minionej sesyi nie powziął Wysoki Sejm żadnych rezolucyi do c. k. Rządu w sprawach odnoszących się do gmin i powiatów.

D. Inne sprawy ważniejsze.

Nadzór nad majątkiem gmin i zakładów gminnych nad działalnością Reprezentacyj gminnych tudzież nad Reprezentacyami powiatowemi.

W okresie od ostatniego sprawozdania dokonał Wydział krajowy lustracyi w następnych gminach:

Z miast objętych ustawą z d. 13/3 1889 w Stryju i Samborze.

Z powodu licznych wadliwości w gospodarce gminnej została Rada miejska w Stryju rozwiązaną i ustanowiono komisarza rządowego.

W Samborze sprawdzono również wiele wadliwości. Sprawa ta jest w toku załatwienia.

Nadto delegował Wydział krajowy komisye z powodu specyalnych spraw, a to do Wieliczki, celem uregulowania budżetu miejskiego i nakłonienia Rady miejskiej do uchwalenia odpowiedniego pokrycia, do Drohobycza w sprawie sprzedaży znaczniejszej przestrzeni drzewostanu w lasach miejskich, do Rzeszowa w sprawie wcielenia do miasta gmin przylegających i do N. Sącza w sprawie budowy koszar dla wojska.

W miejscowościach podlegających ustawie z 3/7 1896 przeprowadzono następujące lustracye:

W Dąbrowie, Mielcu, Mikołajowie, Chyrowie, Bełzie, Zabłotowie, N. Targu, Tłustem i Dobromilu.

W Dąbrowie zarządzono wydalenie sekretarza z powodu udowodnionych malwersacyi; w Mielcu została Rada gminna rozwiązaną i komisarz rządowy ustanowiony; w Nowym Targu wydano orzeczenie dyscyplinarne z powodu sprawdzonych nieprawidłowości. W gospodarstwie gminy Tłustego sprawdzono zakorzenione nieporządki i nadużycia. Sprawa w toku załatwienia. W Zakopanem zarządził Wydział krajowy zbadanie potrzeby pożyczki 400.000 K. za poręką kraju, o którą gmina uprasza i udzielił gminie na podstawie szczegółowych badań wskazówek, jak ma postąpić.

Oprócz tego udzielił Wydział krajowy pomocy rachunkowej bądź z urzędu, bądź na prośbę gminom Podhajce, Ropczyce, Mielec, Żywiec i Lisko.

Dalej delegował Wydział krajowy bądź na prośbę Wydziałów powiatowych bądź wskutek donioślejszych skarg komisye do gmin wiejskich, a to:

do Woli radziszowskiej, Witowa, Matkowa, Kropiwnika, Tustanowic, Mrażnicy, Bohorodczan Starych, Rohatyna, Fujny, Rączyny, Żabiego i Firlejowa.

W Matkowie powiatu turczańskiego sprawdzono rażące nieporządki i jeżeli one usunięte nie zostaną w oznaczonym terminie, przystąpi Wydział krajowy do najsurowszych środków zaradczych.

W gospodarstwie Żabiego posiadającego znaczniejszy zakładowy majątek szczególniej w gruntach, istnieją od lat nieporządki i nadużycia,

których Wydział krajowy w drodze rozporządzeń, karami dyscyplinarnemi, usunięciem wójta i pisarza usunąć nie może. Sprawa ta jest w toku załatwienia. Tak samo w Tustanowicach powiatu drohobyckiego sprawdzono nadużycia i malwersacye. Sprawa jest również w toku załatwienia.

Do Witowa powiatu nowotarskiego delegował Wydział krajowy komisyę jak rokrocznie, celem sprawdzenia rachunków zarządu dóbr Czarnodunajeckich, będących własnością 7 gmin. Administracya ta stoi pod bezpośrednim nadzorem Wydziału krajowego. Administratorem jest Tomasz Mateja, wójt z Witowa, który administracyę i rachunki, jak dotąd, prowadzi wzorowo.

Dalej przeprowadził Wydział krajowy lustracyę Wydziałów powiatowych w Chrzanowie, Turce, Kamionce i Dobromilu. Na podstawie wyniku lustracyi wydalił Wydział powiatowy ze służby jednego funkcyonaryusza, który się nadużyć dopuszczał. Zresztą wydał Wydział krajowy poszczególnym Wydziałom wskazówki i czuwa nad ich spełnieniem.

Nadto udzielił Wydział krajowy Wydziałom powiatowym rachunkowej pomocy celem sprawdzenia rachunków i sporządzenia zamknięć a mianowicie: w Zaleszczykach, Podhajcach, Myślenicach, Cieszanowie i Buczaczu.

Najwięcej zajęcia przysporzyły Wydziałowi krajowemu lustracye w gminach Krakowa i Lwowa, ograniczone jednak do pewnego zakresu a mianowicie do szkontra kas i do zbadania, czyli pożyczki inwestycyjne odpowiednio celowi użyte zostały.

Lustracye przeprowadzał członek Wydziału krajowego, Adolf Vayhinger, przy pomocy przydzielonych mu urzędników.

Lustracya przeprowadzona w gminie Krakowa stwierdziła przedewszystkiem, że pożyczka zaciągnięta przez gminę Krakowa za poręką kraju w kwocie 3,600.000 K na budowę wodociągów użytą została odpowiednio do przeznaczenia, że jednak nie wystarczyła na pokrycie wszystkich wydatków na wymienioną inwestycyę. W toku odbytej lustracyi nie można było jeszcze obliczyć stanowczo niedoboru.

Nadto na podstawie lustracyi wydał Wydział krajowy zarządzenie:

ażeby Magistrat zorganizował rachunkowość i kasowość urzędu akcyzy stosownie do wymagań rachunkowo-kasowych;

ażeby przystąpił do założenia należytego inwentarza zakładowego majątku gminy;

ażeby starał się obniżyć zaległości za dostarczony gaz i urządzenia, które w toku lustracyi 153.297 K 86 h wynosiły i

ażeby refundował kwoty 15.372 K 78 i 177.285 K podjęte w funduszu budowy kanałów i użyte na inne cele gminne.

W końcu zwrócił Wydział krajowy uwagę Magistratu i Rady miejskiej, że budżety miejskie nie mają dostatecznego pokrycia, i gdyby równowaga budżetowa nie była przywróconą, musiałoby nastąpić zwichnięcie gospodarki.

Uznając trudność położenia finansowego gminy, zmuszony był Wydział krajowy przyzwolić na pokrycie najkonieczniejszych inwestycyi nową pożyczką w wysokości 1 miliona koron, a to na rachunek pożyczki w kwocie 7 milionów koron, którą gmina na inwestycyę zaciągnąć zamierza.

Spłata $1^1/_2$ miliona złotych pożyczki ,również przez kraj poręczonej, odbywa się prawidłowo a 17 rata jej zapłaconą została 1. lipca 1901.

W roku bieżącym zarządził Wydział krajowy również lustracyę gospodarstwa gminy miasta Lwowa, delegując rozporządzeniem z 5. marca 1901 L. 15.900 komisyę do Magistratu, w skład której weszli członek Wydziału krajowego, Adolf Vayhinger, jeden urzędnik konceptowy i rewident rachunkowy. Komisya ta przeliczyła zapasy emitowanych lecz jeszcze nie pozbytych i nieemitowanych 4% i $4^1/_2$% obligów komunalnych poręczonej przez kraj pożyczki w kwotach 10 milionów złotych i $6^1/_2$ milona koron i stwierdziła, że gmina miasta Lwowa emitowała istotnie tylko dozwoloną przez Wydział krajowy ilość obligacyi. Dalej

zbadała komisya księgi kasowe Magistratu odnoszące się do powyższych pożyczek komunalnych a to tak co do emisyi obligów, jak i co do wydatków z funduszów pożyczkowych i stwierdziła, że rachunki dotyczących wydatków na inwestycye miejskie, objęte ustawami pożyczkowemi, obciążone są tylko w granicach upoważnienia Rady miejskiej i Wydziału krajowego. Stwierdzono jednak zarazem, że na niektóre inwestycye bądź już poczyniono i tymczasowo pokryto z bieżących dochodów funduszu miejskiego dalsze wypłaty, bądź w przyszłości na zasadzie zawartych umów lub wykonanych robót i dostaw będą musiały być wypłacone dalsze takie należytości, które w kredytach ustawami pożyczkowemi przyzwolonych, nie mają pokrycia.

W szczególności — według zestawienia komisyi — zabraknie pokrycia wydatków:

a) na budowę wodociągów miejskich . . .	200.000 K
b) na budowę teatru	268.248 „
c) na budowę centralnej strażnicy pożarnej . .	21.000 „
d) na budowę centralnej stacyi elektrycznej . .	20.000 „
e) na pokrycie różnicy kursu przy emisyi obligów .	104.618 „
Razem .	613.866 K

Wreszcie zbadała komisya urządzenia kasowe w Magistracie.

Odpis sprawozdania komisyi (akt LW. 36.271/901) przesłał Wydział krajowy Magistratowi do wydania stosownych zarządzeń, zawiadomienia Rady miejskiej o przekroczeniach powyższych kredytów i wezwał Radę, ażeby obmyśliła sposób pokrycia rzeczonych przekroczeń.

Z obydwu powyższych przez kraj poręczonych pożyczek miasta Lwowa przyzwolił Wydział krajowy dotychczas na zasadzie ustawy krajowej z dnia 7. lutego 1895 Dz. u. kr. Nr. 16 oraz ustawy z 11. lipca 1900 Dz. u. kr. Nr. 68 gminie m. Lwowa na następujące wydatki:

A. Pożyczka 10,000.000 zł.

a) Kredyt przeznaczony na urządzenie wodociągów (Art. II. poz. I.) został już poprzednio zupełnie wyczerpany . .	1,500.000 zł.
b) Z kredytu 500.000 zł., przeznaczonego na budowę kanałów i przesklepienie Pełtwi i Pasieki (poz. II.) zezwolił Wydział krajowy już poprzednio użyć . .	200.039 „
c) Kredyt na bruki i regulacyę dróg i ulic (poz. 3.) został już w poprzednich latach w całości wyczerpany	600.000 „
d) Kredyt na budowę rzeźni został już w poprzednich latach w całości wyczerpany	540.000 „
e) Z kredytu 200.000 zł., przeznaczonego na budowę szkół (poz. 5.) przyzwolono już w poprzednich latach	151.606 „
f) Z kredytu 32.000 zł. (poz. 6.) przeznaczonego na budowę przytuliska dla kobiet, zezwolił Wydział krajowy już poprzednio użyć	31.999 „
g) Z kredytu, przeznaczonego na budowę koszar 600.000 zł. (poz. 8.) przyzwolił Wydział krajowy użyć na budowę stajni w koszarach Arcyks. Salwatora . .	1.892 „
poprzednio już przyzwolono	458.917 „
wyczerpano kredyt do wysokości . . .	460.809 zł.
h) Kredyt na budowę teatru (poz. 10.) został już poprzednio wyczerpany	700.000 „
i) Kredyt na wykupno kolei elektrycznej (poz. 11.) został również poprzednio wyczerpany	700.000 „
j) Z kredytu 250.000 zł., przeznaczonego na rozszerzenie gazowni miejskiej (poz. 12.) zezwolił Wydział krajowy już poprzednio użyć	234.314 „

k) Z kredytu 100.000 zł., przeznaczonego na regulacyę ulic (poz. 13.) zezwolił Wydział krajowy użyć na zakupno realności do tego celu i opłatę należytości prawnych łącznie 21.699 zł.
poprzednio zezwolono użyć . . . . . 78.300 „
wyczerpano kredyt do wysokości . . . 99.999 zł.

l) Z kredytu 250.000 zł. przeznaczonego na adaptacyę gmachu ratuszowego (poz. 14) zezwolił Wydział krajowy użyć na rekonstrukcyę wychodków . . . 219 „
poprzednio zezwolono z tego kredytu użyć . 3.000 „
wyczerpano tylko . . . . . 3.219 zł.

ł) Cały kredyt 70.000 zł. przeznaczony na budowę strażnicy pożarnej (poz 15) zezwolił Wydział krajowy już poprzednio na ten cel użyć . . . . . 70.000 „

m) Na konwersyę długów miejskich (poz. 16) przyzwolono już dawniej użyć . . . . . 2,922.685 „

n) Na fundusz rezerwowy dla oprocentowania pożyczki (poz. 17) deponowana na zasadzie dawniejszego przyzwolenia suma wynosi . . . . . 200.000 zł.

o) Z kredytu 635.315 zł. przeznaczonego na pokrycie wydatków połączonych z przeprowadzeniem inwestycyi i zrealizowaniem pożyczki zezwolił Wydział już poprzednio użyć na ten cel . . . . . 596.209 „

Ogólna suma przyzwolonych dotychczas przez Wydział krajowy wydatków z funduszu 10,000.000 zł. pożyczki wynosi przeto . . . . . 9,010.879 „

Na pokrycie powyższych wydatków zezwolił Wydział krajowy odnośnymi reskryptami na emisyę stosownej ilości 4% obligów komunalnych.

B) Pożyczka 6,500 000 Koron.

Już w zeszłorocznem swem sprawozdaniu zawiadomił Wydział krajowy Wysoki Sejm, że całą pożyczkę 6,500.000 K zezwolono użyć na cele wskazane Art. II. ustawy z 11. lipca 1900 Nr 68 Dz. u. kr. i upoważniono Reprezentacyę miejską do wydania obligów komunalnych 4½% w ilości odpowiadającej wysokości pożyczki.

Pożyczki gmin w ich majątku zakładowym.

W ostatnich czasach spostrzegł Wydział krajowy, w wielu wypadkach jednakże po dokonanym fakcie, że gminy zaciągają w swoim własnym zarodowym kapitale pożyczki, których następnie albo wcale nie zwracają albo tylko w ratach zbyt skromnych i nieregularnie, wskutek czego majątek ten narażony jest albo na zupełną, albo też częściową stratę.

Gdy zaś w myśl zasadniczych postanowień ustawodawstwa gminnego, Sejm a w jego zastępstwie Wydział krajowy ma najwyższy nadzór nad całością zakładowego majątku i zakładowego dobra gminy i zakładów gminnych a w przeważnej części wypadków Wydział krajowy nawet niema sposobności uczynienia zadość temu ustawami nań włożonemu obowiązkowi, przeto Rada Wydziału krajowego uchwałą z 13. czerwca 1901 postanowiła sprawę tę uregulować
Aleg. 2. w sposób podany w dołączonym ℓ. okólniku z 22 lipca 1901 LW. 36.264 wystosowanym do wszystkich Wydziałów powiatowych.

Sposób obliczania dodatków powiatowych.

Wskutek uwagi sejmowej Komisyi administracyjnej uczynionej przy sposobności badania prośby jednego z powiatów o ustawowe zezwolenie na zaciągnięcie pożyczki, a przy której to sposobności Komisya spostrzegła niejednostajną normę przy obliczeniu wydatności centa podatkowego dla nałożenia dodatków powiatowych, przypomniał Wydział krajowy
Aleg. 3. okólnikiem ℓ. z dnia 4. września 1901 l. 59.672 obowiązek Wydziałów powiatow. ścisłego stosowania się do postanowień §. 32 ustęp przedostatni tutejszej instrukcyi rachunkowo-kasowej z 4. maja 1897 l. 71.624/96, po-

dług której do ustanowienia wysokości dodatku powiatowego przyjąć należy przeciętną cyfrę rzeczywistego dochodu z dodatków powiatowych w trzech latach ostatnich.

Wymiar i ściąganie taks wojskowych.

Aleg. 4.

Liczne zażalenia gmin na zbytnie obarczanie ich przez c. k. powiatowe władze polityczne rozmaitemi czynnościami przy wymiarze i ściąganiu taks wojskowych, skłoniły Wydział krajowy do pouczenia Wydziałów powiatowych, w jakich granicach przysługuje Władzom rządowym prawo żądania współdziałania organów gminnych w tych sprawach. Mianowicie okólnikiem ·/. z dnia 17. lipca 1901 l. 33.374 podał Wydział krajowy odnośne przepisy i rozporządzenia Ministerstwa skarbu i obrony krajowej do wiadomości Wydziałów powiatowych z wezwaniem zakomunikowania ich gminom swego powiatu.

Wykonanie § 36 ustawy o Reprezentacyi powiatowej

Aleg. 5.

Z powodu coraz częstszego stosowania postanowień §. 36 ust o Repr. pow. nawet w wypadkach, gdzie sprawa nie jest naglącą ze względu na szkodę gminy, wskutek czego skromne i tak atrybucye Rady powiatowej bywały przez sam Wydział powiatowy ścieśniane, zniewolony był Wydział krajowy dołączonym ·/. okólnikiem przypomnieć Wydziałom powiatowym, że postanowienia powyższego paragrafu mogą być przez nie stosowane tylko wyjątkowo w tych wypadkach, w których załatwienie sprawy bez szkody dla gminy lub dla obszaru dworskiego rzeczywiście nie może być odroczone aż do najbliższego zebrania się Rady powiatowej.

Aleg. 6.

Poprawa stosunków zdrowotnych w powiatach.

Okólnikiem ·/. z dnia 27. kwietnia 1901 l. 26.150 podał Wydział krajowy Wydziałom powiatowym do wiadomości zarządzenia c. k. Namiestnictwa, wzywające c. k. Starostwa do bacznego czuwania nad wykonywaniem prac asanacyjnych po powiatach, ułożenia szczegółowych programów odnośnych czynności, powołania do życia powiatowych Komisyi zdrowotnych i t. p. Zarazem zalecił Wydział krajowy Reprezentacyom powiatowym zająć się ze swojej strony poprawą stosunków zdrowotnych i współdziałać w tym względzie ze Starostwami.

Uchylenie długotrwałej suspenzyi członków Zwierzchności gminnej.

Aleg. 7.

Celem usunięcia zdarzającego się niewłaściwego postępowania przy suspenzyach w urzędowaniu członków Zwierzchności gminnej w ten sposób, że po dokonanej suspenzyi, sprawa definitywnego jej załatwienia pozostawioną została w odwłoce nieraz aż do nowych wyborów Reprezentacyi gminnej, wydało c. k. Namiestnictwo za inicyatywą Wydziału krajowego okólnik z dnia 15. czerwca 1901 l. 19.244 do c. k. Starostw z odpowiedniem pouczeniem. Okólnik ten podał Wydział krajowy do wiadomości Wydziałów powiatowych rozporządzeniem z dnia 10 lipca 1901 l. 42.144 ·/. z wezwaniem ścisłego przestrzegania zawartych w okólniku zarządzeń.

Urządzenie trupiarni po gminach.

Aleg. 8.

Aby uchylić liczne niedogodności, jakie powszechnie uczuwać się dają z powodu braku należycie urządzonych trupiarni przy cmentarzach gminnych, wydało c. k. Namiestnictwo rozporządzenie do c. k. Starostw celem pouczenia gmin o ich obowiązku zakładania i utrzymywania takich trupiarni i odniosło się w tej sprawie także do Wydziału krajowego o stosowne zarządzenie.

Okólnikiem ·/. z dnia 15. listopada 1901 l. 42.819 Wydział krajowy uczynił temu życzeniu zadość.

Rozporządzenie wykonawcze do ustawy budowniczej dla wsi.

W dalszym ciągu zeszłorocznego sprawozdania podaje Wydział krajowy do wiadomości Wysokiego Sejmu, że w wykonaniu ostatniego ustępu §. 32 ustawy budowniczej dla wsi i pomniejszych miast i miasteczek z 13. października 1899 Dz. u. kr. Nr. 133, wydał w porozumieniu z c. k. Namiestnictwem stosowne rozporządzenie do wszystkich Wydziałów powiatowych, obecnie zaś prowadzi już tylko inwigilacyę co do samego wykonania odnośnego rozporządzenia ze strony Wydziałów powiatowych.

Ustawa wodociągowa dla miasta Lwowa, oraz przepisy wykonawcze do niej i do ustawy wodociągowej miasta Białej.

Osobnem sprawozdaniem przedłożył Wydział krajowy Wys. Sejmowi projekt noweli do ustawy wodociągowej dla m. Lwowa a to z powodu strat, na jakie gmina ta narażoną została wolnością właścicieli domów do połączenia się z wodociągiem miejskim dopiero w trzechletnim terminie i z powodu wprowadzenia opłaty od metra sześciennego wody w budynkach nie podlegających podatkowi domowo-czynszowemu.

Regulamina do powyższej ustawy wodociągowej, jak i do ustawy wodociągowej m. Białej, zostały zwrócone do przerobienia w myśl uwag przez c. k. Namiestnictwo poczynionych.

Rekursy w sprawach zarządu majątkiem i dobrem gmin i ich zakładów.

W czasie od 1. stycznia 1901 do końca października 1901 wpłynęło do Wydziału krajowego 235 rekursów w przedmiocie administracyi majątkiem i dobrem gmin i ich zakładów. Z tych rekursów uwzględniono w całości lub częściowo 26, nie uwzględniono zaś 209.

W powyższem zestawieniu nie mieszczą się rekursy, które w tymże samym czasie wpłynęły, ale musiały być zwrócone do uzupełnienia.

Rekursy w sprawach budowniczych.

W czasie od 1. stycznia 1901 do końca października 1901 wpłynęło do Wydziału krajowego 231 rekursów budowniczo-policyjnych, nie licząc rekursów tego rodzaju odnoszących się do budowli przy drogach publicznych, załatwionych przez Dep. IV. Wydziału krajowego.

Z tych rekursów uwzględniono 20, a nie uwzględniono 211, w rachubę nie wchodzą tu również rekursa, które z jakichkolwiek powodów zostały zwrócone do uzupełnienia lub wyjaśnienia.

Złożenie z urzędu naczelników gmin.

W r. 1901 po dzień zamknięcia sprawozdania złożyło c. k. Namiestnictwo za zgodą Wydziału krajowego, 22 naczelników gmin na podstawie wyników dyscyplinarnych dochodzeń przeciw winnym przeprowadzonych.

Orzeczenie c. k. Trybunału administracyjnego.

C. k. Trybunał administracyjny odrzucił następujące zażalenia:

1. Jana Jackowskiego i towarzyszy z Buska przeciw orzeczeniu Wydziału krajowego z 20. marca 1900 l. 10.827 w sprawie użycia funduszu ubogich 90 gmin powiatu Kamioneckiego na budowę i utrzymanie jubileuszowego szpitala powiatowego w Kamionce strumiłowej (orzecz. z 3. grudn. 1900 l. 7.382).

2. Michała Horysznyka z Głębokiej przeciw orzeczeniu Wydziału krajowego z 19. czerwca 1900 l. 30.110 w sprawie budowniczej (orzecz. z 7. grud. 1900 l. 8.591).

3. Gwalberta Ziembickiego ze Lwowa przeciw orzeczeniu Wydziału krajowego z 9. lutego 1900 l. 6.303 w sprawie obowiązku uiszczenia gminnego podatku czynszowego we Lwowie (orz. z 24. stycznia 1901 l. 619).

4. Gminy Mikulińce przeciw orzeczeniu Wydziału krajowego z 5. czerwca 1900 l. 35.485, którem uznano, że samo zgłoszenie rekursu c. k. Dyrekcyi galic. funduszu propinacyjnego przeciw nałożeniu na fundusz propinacyjny dodatków gminnych do podatku dochodowego z prawa propinacyi za czas od r. 1893 do r. 1897 w Mikulińcach uważać należy za rekurs i merytorycznie go załatwić. (orzecz. z 30. stycz. 1901 l. 780).

5. Eisiga Raaba z Gródka przeciw orzeczeniu Wydziału krajowego z 29. maja 1900 l. 20.982 w sprawie zamknięcia jatek (orzeczenie z 2. marca 1901 l. 1.604).

6. Gminy Kołaczyce przeciw orzeczeniu Wydziału krajowego z 15. grudnia 1899 l. 81.362 w sprawie prawa patronatu co do rzym.-kat. kościoła w Kołaczycach (orzecz. z 23. lutego 1901 l. 1.397).

7. Petra Steciowa w Łuczanach przeciw orzeczeniu Wydziału krajowego z 27. marca 1900 l. 10.400 w sprawie użytkowania dobra gminnego w Łuczanach (orzecz. z 2. kwietnia 1901 l. 2.554).

8. Samuela Barucha i Cipory Fiuk w Rzeszowie przeciw orzeczeniu Wydziału krajowego z 23. lutego 1900 l. 11.377 w sprawie nakazu pokrycia kosztów przesklepienia rzeczki Mikośka (orzeczenie z 18. maja 1901 l. 3.876).

8. Józefa Diamantsteina z Łąki przeciw orzeczeniu Wydziału krajowego w sprawie użytkowania dobra gminnego w Łące szlacheckiej (orzecz. z 2. lipca 1901 l. 5.256).

10. Gminy Baranów przeciw orzeczeniu Wydziału krajowego z 28. sierpnia 1900 l. 54.375 w sprawie wstawienia do budżetu gminy kosztów ustanowionego komisarza budowlanego (orzeczenie z dnia 17. czerwca 1901 l. 5.600.

11. Firmy braci Grödl w Haliczu przeciw orzeczeniu Wydziału krajowego z 17. grudnia 1900 l. 79.040 i z 22. stycznia 1901 l. 2.995 w sprawie uznania rekursów tej firmy jako spóźnionych (orzeczenie z 24. września 1901 l. 7.140).

12. Samuela Abrahamera w Podgórzu przeciw orzeczeniu Wydziału krajowego z 22. grudnia 1900 l. 80.632 w sprawie nakazu przeniesienia składów węgla z dotychczasowego lokalu w inne bardziej oddalone miejsce.

Natomiast zniósł c. k. Trybunał administracyjny następujące orzeczenia Wydziału krajowego:

1. Orzeczenie z dnia 2. grudnia 1899 l. 66 150, którem uchylono wydany Stowarzyszeniu rękodzielników „Gwiazda“ w Przemyślu, policyjny nakaz Magistratu zbudowania kanału osuszającego, celem ochrony sąsiedniego budynku od wilgoci. Odnośny bowiem rekurs Stowarzyszenia uznał Trybunał jako wniesiony po upływie 14-dniowego nieprzekraczalnego terminu.

2. Orzeczenie Wydziału krajowego z 9. grudnia 1899 l. 80.567 w sprawie budowniczej Sprincy Szudmak w Krakowie. C. k. Trybunał orzekł bowiem, że wniesieniem zwykłego przedstawienia a nie rekursu, został termin rekursu przerwany, należało tedy sprawę merytorycznie załatwić.

3. Orzeczenie Wydziału krajowego z 2. listopada 1900 l. 68.119 w sprawie użytkowania pastwiska gminnego przez Chaima Friedla w Lubinicach. C. k. Trybunał orzekł bowiem, że ogłoszenie odnośnych uchwał Rady gminnej nie było odpowiednie i dlatego nie mogły one stać się prawomocnemi.

Prócz tego zniósł c. k. Trybunał jeszcze cztery tutejsze orzeczenia, polecając sprawę uzupełnić dodatkowemi dochodzeniami.

Rachunki i preliminarze powiatów i gmin.

Zestawione przez Oddział rachunkowy Wydział krajowego wykazy zamknięć rachunkowych i preliminarzy, tudzież wykazy dodatków gminnych do podatków bezpośrednich przedkłada Wydział krajowy Wysokiemu Sejmowi, a mianowicie:

Aleg. A. 1. Wykaz zamknięć rachukowych w dochodach za rok 1900 funduszów powiatowych.

Aleg. B. 2. Wykaz zamknięć rachunkowych w wydatkach za rok 1900 funduszów powiatowych.

Aleg. C. 3. Wykaz zamknięć rachunkowych za rok 1900 w dochodach 30 miast.

Aleg. D. 4. Wykaz zamknięć rachunkowych za rok 1900 w wydatkach 30 miast.

Aleg. E. 5. Wykaz zamknięć rachunkowych za rok 1899 w dochodach gmin małomiejskich i wiejskich.

Aleg. F. 6. Wykaz zamknięć rachunkowych za rok 1899 w wydatkach gmin małomiejskich i wiejskich.

Aleg. G. 7. Wykaz preliminowanych na rok 1901 dochodów funduszów powiatowych

Aleg. H. 8. Wykaz preliminowanych na rok 1901 wydatków funduszów powiatowych.

Aleg. I. 9. Wykaz preliminowanych na rok. 1901 dochodów 30 miast.

Aleg. K. 10. Wykaz preliminowanych na rok 1901 wydatków 30 miast.

Aleg. L. 11. Wykaz preliminowanych na rok 1900 dochodów gmin małomiejskich i wiejskich.

Aleg. M. 12. Wykaz preliminowanych na rok 1900 wydatków gmin małomiejskich i wiejskich.

Aleg. N. 13. Wykaz uchwalonej stopy procentowej dodatków na cele gminne podług budżetów na rok 1900.

Autonomiczne instytucye kredytowe w r. 1899.

Sporządzone przez Oddział rachunkowy Wydziału krajowego wykazy autonomicznych instytucyi kredytowych za rok 1899 przedłada się Wysokiemu Sejmowi, a mianowicie:

Al. I. — IV.

1. Wykaz gminnych kas pożyczkowych.
2. Wykaz powiatowych kas pożyczkowych.
3. Wykaz powiatowych kas oszczędności.
4. Wykz miejskich kas oszczędności.

Dodatki gminne do podatków bezpośrednich.

Z mocy ustawy krajowej z dnia 18. marca 1888 Dz. u. kr. Nr. 36 względnie z mocy §. 82. ustawy z dnia 3. lipca 1896 Dz. u. kr. Nr. 51 i § 86. ustawy z 13. marca 1889 Dz. u. kr. Nr. 24, zezwolił Wydział krajowy w porozumieniu z c. k. Namiestnictwem na pobór wyższych dodatków gminnych do podatków bezpośrednich na rok 1901 następującym gminom:

Powiat Biała.

Biała miasto	95%
Bystra	76 „
Bór łodygowski	100 „
Bór wilkowski	68 „
Bużaków	98 „
Godziska stare	59 „
Hałcnów	100 „
Heczuarowice	58 „
Janowice	76 „
Kobiernice	74 „
Kozy	82 „
Kruki	60 „
Lipnik	62 „
Meszna	74 „
Międzybrodzie lipnickie	51 „
Nowa wieś	52 „
Rybanowice	69 „
Salmopol	57 „
Starawieś	53 „
Straconka	58 „

Powiat Bóbrka.

Bóbrka	57%
Hranki	75 „
Pietniczany	62 „
Reebfeld	92 „
Repechów	64 „

Powiat Brzeżany.

Augustówka	51%
Demnia	52 „
Dworce	72 „
Dmuchowiec	64 „
Kozłów	60 „
Kozowa	84 „
Krasnopuszcza	100 „
Medowa	51 „
Madarażniów	75 „
Narajów miasto	90 „

Narajów wieś	52%
Olesia	54 „
Potoczany	72 „
Plichów z Wolicą	57 „
Pławcze małe	64 „
Rohaczyn	54 „
Rohaczyn wieś	52 „
Szumlany małe	55 „
Teofipólka	75 „
Wiktorówka	69 „
Wybudów	62 „

Powiat Dobromil.

Bogószówka	70%
Dobra rustykalna	69 „
Dobrzanki	64 „
Jureczkowa	55 „
Jasienica sufcz.	58 „
Kropiwnik	56 „
Kołów	51 „
Lachawa	62 „
Lipy	52 „
Leszczawka	55 „
Łopuszanka	100 „
Nowa wieś	53 „
Obersdorf	89 „
Prinzenthal	88 „
Rostoki	53 „
Wolica	75 „

Powiat Dolina

Bubniszcze	75%
Debelówka	59 „
Dubszcza	72 „
Engelsberg	82 „
Hoffnungsau	73 „
Huziejów nowy	53 „
Kniaziowskie	53 „
Luby	84 „
Ludwikówka	85 „
Łużki	56 „
Nowoszyn	55 „
Pechersdorf	96 „
Salamonowa górka	63 „
Teresówka	100 „
Turza mała	71 „

Powiat Drohobycz.

Bania kotowska	90%
Bystrzyca	76 „
Dołhe ad Pobuż	76 „
Königsau	71 „
Łużek dolny	56 „
Monaster dereżycki	54 „
Podmanasterek	63 „
Raniowice	92 „
Rychcice	83 „
Smolna	55 „
Slanyla	61 „
Załokieć	57 „

Powiat Gorlice.

Banica	54%
Czarna	53 „
Długie	70 „
Dominikowice	81 „
Gładyszów	64 „
Hańczowa	55 „
Konieczna	78 „
Lipna	100 „
Ług	60 „
Nieznajowa	66 „
Olszyny	91 „
Wirzbowiec	63 „
Zdynia	55 „

Powiat Grybów.

Grybów	70%

Powiat Husiatyn.

Kociubińce	55%
Suchostaw	59 „
Szydłowce	77 „

Powiat Kałusz.

Słoboda równiańska	62%

Powiat Kraków.

Dziekanowice	92%
Gorlica murowana	60 „
Kocmyrzów	80 „
Łęg	79 „
Przylasek rusiecki	70 „
Trojanowice	62 „

Powiat Nowy Sącz.

Mochnaczka wyżna	60%
Mochnaczka niżna	70 „
Paszyn	90 „

Powiat Podhajce.

Gniłowody	70%
Halicz	75 „
Siółko	73 „

Powiat Przemyślany.

Niedzieliska	65%

Powiat Rawa Ruska.

Einsingen	91%
Huta zielona	80 „
Huta obedyńska	55 „
Olszanka	71 „
Parypsy	74 „

Powiat Sambor.

Glinna	57%

Powiat Sanok.

Falejówka	64%
Posada jaśliska	56 „

Posada jaćmierska	70%
Posada olchowska	60 „
Rączkowa	66 „
Wisłok wielki	60 „
Wola krecowska	60 „
Zawoje	55 „

Powiat Skałat.

Nowosiółka grzymałowska	65%

Powiat Stryj.

Annaberg	54%
Chaszczowanie	55 „
Chromohorb	87 „
Dołhe	70 „
Felizienthal	91 „
Grabowiec skólski	75 „
Hrebenów	68 „
Karlsdorf	98 „
Klimiec	60 „
Kawczykąt	54 „
Ławoczne	78 „
Łukawica wyżna	61 „
Łany sokołowskie	62 „
Łotatniki	60 „
Morszyn	86 „
Rożanka niżna	99 „
Skole wieś	60 „

Powiat Tarnobrzeg.

Antoniów	77%
Baranów	65 „
Brandwica	72 „
Dzików	52 „
Kocmierzów	80 „
Nagnajów	56 „
Motycze szlacheckie	54 „
Orzechów	100 „
Radomyśl	94 „
Rzeczyca	52 „

Powiat Tarnów.

Chojciek	68%
Golanka	59 „
Kielanowice	52 „
Lubinka	63 „
Ryglice	56 „
Uniszowa	51 „
Dąbrówka szczepanowska	62 „

Powiat Trembowla.

Boryczówka	60%
Janów	60 „
Strusów	62 „

Powiat Wadowice.

Ryczów wadowiecki	67 „

Powiat Wieliczka.

Dobczyce	66 „

*

Powiat Żółkiew.

Brzyszcze	70%
Fujna	100 „
Koszelów	83 „
Kupiczwola	93 „
Lipina	65 „
Stanisłówka	70 „
Wiązewa	80 „
Wulka kunińska	60 „

Dodatki gminne do do podatku konsumcyjnego od mięsa i wina.

Z mocy ustawy krajowej z 13. marca 1889 Dz. u. kr. Nr. 24 (§. 86.) i ustawy krajowej z 3. lipca 1896, Dz. u. kr. Nr. 51 (§. 82.), zezwolił Wydział krajowy w porozumieniu z c. k. Namiestnictwem następującym gminom na pobór wyższych dodatków do podatku konsumcyjnego od mięsa i wina:

Gorlice 100% od wina na lat pięć od r. 1901.
Jasło 100% od mięsa na lat 5 począwszy od r. 1901.
Kopyczyńce 100% od mięsa i wina na lat 5 od r. 1901.
Kosów 100% od mięsa i wina na lat 5 od r. 1902.
Krosno 100% od mięsa i wina na lat 5 od r. 1901.
Lisko 80% od mięsa i wina na lat 5 od r. 1902.
Monasterzyska 100% od mięsa i wina na lat 5 od r. 1902.
Wadowice 100% od mięsa i wina na lat 5 od r. 1902.

Opłaty gminne od napojów spirytusowych, piwa, miodu i t. d.

Z mocy postanowień §. 87 ustawy z 13. marca 1889 Dz. u. kr. Nr. 24, jakoteż z mocy postanowień §. 83 ustawy z 3. lipca 1896 Dz. u. kr. Nr. 51, zezwolił Wydział krajowy za zgodą c. k. Namiestnictwa następującym gminom na dalszy pobór opłat gminnych od napojów spirytusowych, piwa, miodu i t p.:

Dębica od r. 1902 do końca r. 1904;
Jarosław od r. 1902 do końca r. 1907;
Kałusz od r. 1902 do końca r. 1906;
Rohatyn od r. 1903 do końca r. 1908.

Fundacye.

Fundacya ś. p. Edwarda Lewińskiego dla zubożałych włościan.

W r. 1901 rozdzielił Wydział krajowy w myśl §. 5 listu fundacyjnego ś. p. Lewińskiego odsetki z majątku zakładowego tej fundacyi w kwocie 2.700 Koron między 27 włościan powiatu Tarnowskiego.

Od r. 1883, w którym fundacya powyższa weszła w życie, otrzymały zapomogi następujące powiaty:

1883 Żydaczów,
1884 Mościska,
1885 Kraków,
1886 Żywiec,
1887 Stary Sambor,
1888 Bochnia,
1889 Turka,
1890 Chrzanów,
1891 Rohatyn,
1892 Wieliczka,
1893 Borszczów,
1894 Brzozów,

1895 Ropczyce,
1896 Przemyślany,
1897 Nowy Targ,
1898 Jaworów,
1899 Dąbrowa,
1900 Cieszanów,
1901 Tarnów.

Fundacya ks. Jabłonowskich dla ubogich w Podkamieniu.

W dalszym ciągu zeszłorocznego sprawozdania Wydział krajowy podaje do wiadomości Wys. Sejmu, że c. k. Prokuratorya Skarbu według swej odezwy z dnia 26. lipca 1901 l. 44.312 wytoczyła pozew właścicielom dóbr Podkamień (ad Rohatyn) o uznanie obowiązku do uiszczania z tych dóbr prestacyi należnych fundacyi książąt Jabłonowskich dla ubogich w Podkamieniu. O skutku tego pozwu Wydział krajowy nie miał dotąd wiadomości.

Fundacya domu ubogich w Strzeliskach nowych ś. p. Stanisława Piotrowskiego.

Z przechowywanych w kasie kraj. w myśl §. 11 stat. domu ubogich w Strzeliskach nowych, kapitałów fundacyjnych tej instytucyi, przesłał Wydział krajowy rozporządzeniem z dnia 3. maja 1901 l. 29.360 Wydziałowi powiatowemu w Bóbrce po strąceniu 10% dochodu za rok 1900 w myśl §. 5 statutu na rzecz majątku zarodowego, kwotę 738 K 90 gr., jako zasiłek przypadający temu Domowi ubogich za r. 1901.

Fundacya na dom roboczy w Nowym Sączu.

Fundacya na Dom roboczy w Nowym Sączu, której kapitał zarodowy administrowany jest przez Wydział krajowy, nie weszła jeszcze w życie. Aktywowanie fundacyi nastąpi, skoro majątek zakładowy wzrośnie do takiej wysokości, że będzie można wybudować dom przeznaczony na zakład przymusowej pracy.

Kapitał tej fundacyi wynosił z końcem r. 1900 w efektach kwotę 72 917 K 83 gr.

Fundacya ś. p. Piotra hr. Wodzickiego dla zubożałych włościan 5 gmin powiatu podhajeckiego.

Według relacyi Wydziału powiatowego w Podhajcach z 1. czerwca 1901 l 768, rozdzielił tenże Wydział w myśl Art. V. aktu fundacyi ś. p. Piotra hr. Wodzickiego, między zubożałych włościan gmin Wierzbów, Wolica, Hołhocze, Zastawce i Dobrowody przypadające na r. 1901 z przechowanego w Wydziale krajowym kapitału tej fundacyi, odsetki w kwocie 1.805 K 54 gr.

Fundacya Apolinarego Hoppena dla ubogich gminy Swaryczów.

W r. 1901 udzieliła Rada gminna w Swaryczowie w myśl Art. IV. i VIII. listu fundacyjnego ś. p. Apolinarego Hoppena 24 ubogim w Swaryczowie odpowiednich zapomóg z tejże fundacyi w łącznej kwocie 243 K 44 gr.

Fundacya ś. p. H. Straszewskiego dla ubogich zarobników w Boguchwale.

Na podstawie przyznanych już poprzednio przez Radę gminną w Boguchwale w myśl Art. VI. aktu fundacyi ś. p. Henryka Straszewskiego dla ubogich zarobników w Boguchwale, pobierają obecnie dwaj zarobnicy dożywotnie zaopatrzenie z tej fundacyi po 80 K rocznie, a mianowicie: Wojciech Prek i Jan Stopyra.

Fundacya imienia Józefa i Maryanny ze Starzewskich Bielaków dla uczącej się młodzieży.

Po pomyślnem ukończeniu rokowań z fundatorami o większe uwzględnienie obrządku łacińskiego przy kompetentach o stypendya z fundacyi małżonków Bielaków i po przyjęciu odnośnych zmian przez Wydział krajowy przesłano ostateczne projekta aktów fundacyjnych pismem z dnia 27. października 1901 l. 61.347 c. k. Namiestnictwu do zbadania i oświadczenia się, czy zgadza się na zeznanie aktów fundacyjnych według tych projektów.

Policya ogniowa.

Subwencya dla krajowego Związku ochotniczych straży pożarnych.

Uchwałą z dnia 9. lipca 1901 przyznał Wysoki Sejm krajowemu Związkowi ochotniczych straży pożarnych stałą roczną subwencyę w kwocie 9.000 K, w miejsce dotychczasowej w kwocie 6.000 K rocznie.

Subwencyę powyższą wypłacił Wydział krajowy na ręce Rady zawiadowczej tego Związku w trzech ratach, a to rozporządzeniami: z 28. grudnia 1900 l. 76.208, z 19. czerwca 1901 l. 40.821 i z 10. sierpnia 1901 l. 51.957.

Obrona pożarna w gminach wiejskich i powiatowe kursa pożarnictwa.

Jak to już Wysokiemu Sejmowi z poprzednich sprawozdań wiadomo, dokładał krajowy Związek ochotniczych straży pożarnych przy pomocy Wydziału krajowego wszelkich starań, aby ułatwić gminom wiejskim naszego kraju zaprowadzenie niezbędnej obrony pożarnej. Ostatecznie liczne okólniki wydane przez Wydział krajowy dla pouczenia o potrzebie i organizacyi takiej obrony, zostały zastąpione bardzo pożyteczną broszurą, wydaną nakładem Związku w 6.000 egzemplarzach p. t. „Obrona pożarna w gminach wiejskich“. W broszurze tej mieszczą się wszelkie wskazówki, jakichby zakładający w gminach straże pożarne potrzebować mogli.

Wydział krajowy ma nadzieję, że cel zamierzony, acz powoli przecież da się urzeczywistnić, byleby tylko Reprezentacye powiatowe szczerze się tą sprawą zajęły i użyczyły swej pomocy i opieki już istniejącym strażom, a z energią zachęcały gminy do tworzenia nowych straży i ułatwiały ich powstawanie.

Tu tylko zaznaczyć wypada, że bardzo skutecznym środkiem do przyspieszenia rozwoju organizacyi obrony pożarnej w gminach wiejskich zwłaszcza w kierunku wykształcenia instruktorów, okazały się powiatowe kursa pożarnictwa, urządzone w r. b. na życzenie niektórych Reprezentacyi powiatowych przez krajowy Związek ochotniczych straży pożarnych.

Program takich kursów przedłożył Wydział krajowy Wysokiemu Sejmowi już w zeszłorocznem swem sprawozdaniu. Program ten został uzupełniony obecnie w tym kierunku, że delegaci Związku będą wygłaszali dla szerszej publiczności odczyty o przyczynach powstawania pożarów i zachowania się publiczności w czasie pożaru, o czem uwiadomiono Wydziały powiatowe okólnikiem ·/. z dnia 16. listopada 1901 l. 77.374.

Aleg. 9.

Kursa powyższe wprowadzone zostały w życie w r. 1901 w następujących powiatach: Drohobycz, Chrzanów, Kraków, mianowicie w gminach: Krowodrza, Rawa ruska, Żółkiew, Jaworów, Kamionka, Nowy Targ, wreszcie w Kętach dla powiatów: Biała, Wadowice i Żywiec. Koszta tych kursów, z wyjątkiem kursów w Nowym Targu i w Kętach, które pokrył Związek z własnych funduszów, poniosły same Reprezentacye powiatowe.

W kursach wzięło udział 249 delegatów gmin wiejskich, a przeważna liczba delegatów uzyskała poświadczenie, że może być użytą na instruktorów obrony pożarnej Wielu z ukwalifikowanych w ten sposób instruktorów zajęło się już według nadsyłanych krajowemu Związkowi ochotniczych straży pożarnych relacyi, założeniem straży pożarnej w swoich gminach. Sam ten fakt, jak niemniej szczere i gorące uznanie, jakie niektóre Wydziały powiatowe wyraziły Związkowi za odbycie kursu i przygotowanie strażaków wskazuje niewątpliwie, że powiatowe kursa

pożarnictwa mogą mieć doniosłe znaczenie w zakładaniu obrony pożarnej w gminach wiejskich, zależą one jednak głównie od opieki i pomocy ze strony Wydziałów powiatowych.

Inspektorowie pożarnictwa.

Zamiar wprowadzenia w życie instytucyi powiatowych inspektorów pożarnictwa musi być na razie zaniechany. Główną przeszkodą do ustanowienia takich inspektorów jest brak funduszów, o czem zresztą Wydział krajowy już w zeszłorocznem swem sprawozdaniu wspominał. Gdy zaś usiłowania Związku kreowania bezpłatnych, niejako honorowych inspektorów, pozostały albo bez skutku albo funkcye te musiałyby być w nieudolne ręce złożone, postanowił Związek odstąpić od pierwotnego swego zamiaru a natomiast częstszemi lustracyami swojemi brak nadzoru i kontroli straży zastąpić.

Lustracye straży pożarnych.

W roku 1901 zlustrował Krajowy Związek ochotniczych Straży pożarnych za pośrednictwem swoich delegatów 53 straży pożarnych w 24 rozmaitych powiatach.

Na podstawie relacyi o wyniku tych lustracyi wydawał Wydział krajowy odpowiednie zarządzenia.

Rewizye ogniowe w miastach i miasteczkach oraz wsiach.

Aleg. 10.

Podobnie jak w poprzednich latach Wydział krajowy i bieżącym roku niejednokrotnie przypominał gminom miejskim i małomiejskim obowiązek odbywania rewizyi ogniowych, wzywając zarazem do przedkładania sprawozdań o wyniku rewizyi i o zarządzeniach, jakie wskutek rewizyi wydano. Odnośne relacye komunikował Wydział krajowy krajowemu Związkowi ochotniczych straży pożarnych.

Nadto na wniosek Związku odniósł się Wydział krajowy okólnikiem ·/. z dnia 11. lutego 1901 l. 5.162 do Wydziałów powiatowych z wezwaniem zaprowadzenia takichże rewizyi także w gminach wiejskich. Do końca września 1901 52 powiatów przedłożyło relacye gmin o odbyciu i skutku rewizyi.

Dla ułatwienia odbywania takich rewizyi tudzież dla dostarczenia wskazówek i pouczeń, co i w jaki sposób ma być przy rewizyi zbadanem na wsi i to tak pod względem policyi ogniowej jak i ustawy budowniczej, przygotowuje Kr. Związek ochotniczych straży pożarnych wydawnictwo instrukcyi pod tytułem „Rewizye ogniowe w gminach wiejskich“. Odnośny projekt instrukcyi po dokonaniu zmian zatwierdził Wydział krajowy reskryptem z 6. sierpnia 1901 l. 41.967.

Statystyka pożarów.

W r. 1900 nawiedził pożar 795 miejscowości, zniszczył ogółem 2.078 domów mieszkalnych , 2·439 budynków gospodarczych i 25 zakładów przemysłowych, ofiar w ludziach było 6.

Rozkładając te cyfry na gminy wiejskie i miejskie, do których zaliczono i małe miasteczka, przypada ilość pożarów na wsie 592, na miasta 203 a więc na wsie prawie 75%. Domów i chat wiejskich spłonęło 1.383, miejskich domów zaś 695. Budynków gospodarskich na wsi zgorzało 1.509, w miasteczkach 930. Nadto pożar zniszczył jeden kościół wiejski. Z wypadków śmierci wskutek pożaru 5 przypada na wsie a 1 na miasta. Ogólną szkodę materyalną obliczono na 8,863.075 K., w tem 2,469.384 K przypada na ludność wiejską a z czego tylko 745.344 K ubezpieczono. Szkoda ubezpieczona w miastach wynosiła 2,713.638 a więc szkoda ubezpieczona razem wziąwszy nie dosięga nawet połowy faktycznej szkody.

Co się tyczy przyczyn pożaru to większa część ich została niezbadaną i takich wypadków liczy statystyka 587. W 55 wypadkach stwierdzono rozmyślne podpalenie, w 93 nieostrożność, w 29 upatrywano wadliwą budowę jako przyczynę a 31 pożarów sprowadził piorun.

Broszurka pod tytułem „Ostrożnie z ogniem“.

Pismem z dnia 16. marca 1901 l. 381 przedłożył Krajowy Związek ochotniczych straży pożarnych broszurę pod tytułem „Ostrożnie z ogniem“ z prośbą o zalecenie jej Wydziałom powiatowym do rozpowszechnienia wśród gmin zwłaszcza wiejskich. Oceniając pożyteczność

Aleg. 11. tej broszury, uczynił Wydział krajowy prośbie tej zadość okólnikiem z 20. maja 1901 LW. 28907.

Petycye przez Wysoki Sejm niezałatwione,

mianowicie:

1. Wydziału Rady powiatowej w Trembowli i Sokalu o zmianę powiatowej ordynacyi wyborczej;
2. takiej samej petycyi Wydziału powiatowego w Zbarażu i Cieszanowie;
3. gminy Żmigród o zaliczenie jej do miejscowości objętych ustawą gminną z 1896 r.;
4. gminy Waryś ad Bielcza o utworzenie samodzielnej gminy;
5. przysiółka Sterkowce o utworzenie samodzielnej gminy;
6. gminy Worochta o utworzenie samodzielnej gminy;
7. gminy Grzegórzki o przyłączenie do miasta Krakowa;
8. miasteczka Cieszanowa o przyłączenie doń przysiółka Wola Nowosielecka;
9. przysiółka Strona Machnowska o wyłączenie z gminy Machnów i przyłączenie do gminy Nowosiółki Kardynalskie;
10. mieszkańców rozparcelowanego obszaru dworskiego w Zagórzu o utworzenie samoistnej gminy z tego obszaru;
11. mieszkańców gminy Partyń i Podhorce o podział gruntów;
12. gminy Łęg o zwolnienie od obowiązku lokowania pieniędzy gminnych w Kasie oszczędności Tarnowskiej;
13. miasta Kuty o wyjednanie u c. k. Rządu przyspieszenia załatwienia skarg w sprawie extabulacyi realności pod l. k. 399 w Kutach;
14. gminy Hoszów w sprawie wynagrodzenia szkody zrządzonej spławianiem drzewa z tartaków br. Poppera;
15. gminy Trzcinica o wywłaszczenie gruntów pod cmentarz;
16. urzędu miejskiego w Bieczu o nadanie tytułu Magistratu;
17. urzędników 30 miast objętych ustawą z r. 1889 o uregulowanie płac;
18. gospodarzy gminy Liszna o zarządzenie płacenia podatków za pastwisko wprost w urzędzie podatkowym bez pośrednictwa wójta;
19. Michała Kondryna i towarzyszy z Turzy wielkiej w sprawie kupna pastwisk dla gminy;
20. Michała Kowalisko i towarzyszy z Bolestraszyc o pożyczkę na zakupno gruntów;
21. Jana Wilkowicza z Protez w sprawie oddania straconych w procesie gruntów.

Wydział krajowy załatwił oznajmieniem, że Wysoki Sejm na petycye te nie powziął żadnej uchwały.

Alegat 1. do sprawozdania z czynności Dep. I. za r. 1901.

Okólnik

Wydziału krajowego z dnia 4. czerwca 1901 l. 34.531 do wszystkich Wydziałów powiatowych.

Niepomyślne stosunki administracyi gminnej w kraju skłoniły Sejm krajowy do urządzenia przy Wydziale krajowym znacznym kosztem kursów dla praktycznego wykształcenia pisarzy gminnych. Praca i ofiary w tym celu poniesione będą jednak bez pożytku, jeżeli kandydaci, którzy kurs ukończyli, tudzież złożyli egzamin i uzyskali świadectwo kwalifikacyjne do pełnienia funkcyj pisarza gminnego, nie oddadzą się temu zawodowi, czyto dla braku posady lub z innej przyczyny.

Przesyłając pod 1/. wykaz uczniów, którzy w latach 1899 i 1900 kurs pisarzy gminnych z dobrym postępem ukończyli, wzywamy więc Wydział powiatowy, ażeby się zaopiekował przedewszystkiem losem uczniów kursu pochodzących z tamtejszego powiatu i ułatwił im uzyskanie stosownych posad. W tym względzie należy wpłynąć na gminy, nieposiadające wcale żadnych lub tylko nieudolnych pisarzy, ażeby przyjęły kandydatów ukwalifikowanych, przyczem należy gminy pouczyć, że dla gmin mniejszych będzie korzystniej, jeżeli wspólnym kosztem jednego dobrego pisarza utrzymywać będą, aniżeliby każda z nich miała utrzymywać wprawdzie osobnego pisarza lecz nieudolnego, jakiego za liche wynagrodzenie dostać można.

D. j. w.

Alegat 2. do sprawozdania z czynności Dep. I. za r. 1901.

Okólnik

Wydziału krajowego z dnia 22. lipca 1901. l. 36.264 do wszystkich Wydziałów powiatowych.

W ostatnich czasach spostrzegł Wydział krajowy coraz częściej powtarzający się fakt zaciągania przez gminy pożyczek we własnym zarodowym majątku, zwłaszcza w wypadkach, gdzie gmina kredyt swój już wyczerpała, albo nawet gdzie gmina nie potrzebowała wcale uciekać się do tego ostatecznego środka, jakim jest zaciąganie pożyczki w swoim własnym zarodowym kapitale.

Wydział krajowy spostrzegł również, że w niektórych wyjątkowych wypadkach Reprezentacye powiatowe, mimo obowiązku swego czuwania nad całością zakładowego majątku gmin i ich zakładów, ze zbytecznym pospiechem i mimo, że nie zachodziła nieodzowna i ostateczna potrzeba tego rodzajo pożyczki, z łatwością na nią zezwalają i to nawet z pominięciem wymaganych ustawą gminną formalności, następnie zaś niemal z reguły nie przestrzegają zwrotu ratalnego tych pożyczek, lub z równą łatwością udzielają delaty w spłacaniu rat, dalej, że niektóre Reprezentacye powiatowe zezwalają nawet na bezzwrotne użycie kapitałów gminnych na rozmaite cele gminne, a wreszcie, że w niektórych wypadkach Reprezentacye powiatowe zezwoliły na tego rodzaju użycie kapitału zarodowego gminy nawet bez poprzedniego uwiadomnienia o tem Wydziału krajowego.

Gdy w myśl zasadniczych postanowień ustaw gminnych z r. 1866., 1889 i z r. 1896. Sejm a w jego zastępstwie Wydział krajowy ma najwyższy nadzór nad całością zakładowego majątku i zakładowego dobra gminy i zakładów gminnych, w celu zaś wykonywania tego nadzoru upoważniony jest Wydział krajowy użyć stosownych środków zaradczych, przeto dla zapobieżenia na przyszłość niebezpieczeństwu, jakie dla całości

zakładowego majątku gminy albo jej zakładu grozić może przez zaciągnięcie w tym majątku pożyczki albo bezzwrotne użycie go na inne cele, postanowiła Rada Wydziału krajowego uchwałą swą z dnia 13. czerwca 1901., co następuje:

I. Uchwalone przez Radę gminną lub Radę miejską zaciągnięcie pożyczki w majątku zarodowym swoim lub zakładu gminnego albo też bezzwrotne użycie części lub całości tego majątku na cele ustawą nieprzewidziane, obowiązaną jest Reprezentacya powiatowa traktować wogóle jako rzecz wyjątkową i tylko po poprzedniem szczegółowem zbadaniu sprawy, pomiędzy innemi zaś głównie w kierunku nieodzowności i bezwzględnej pożyteczności, przedłożyć ją Radzie powiatowej z odpowiednim należycie umotywowanym wnioskiem na zezwolenie lub odmowę zezwolenia, nie spuszczając przytem z oka obowiązku ciężącego na Reprezentacyi powiatowej z mocy postanowień §. 66 alinea pierwsza i §. 98. ustawy gminnej z r. 1896., względnie też §. 72. ustęp pierwszy i §. 101. ustawy gminnej z r. 1889. — o ile sprawa w myśl postanowień ustawy z 13. lipca 1898., Dz. u. kr. Nr. 69., z pod kompetencyi Wydziału powiatowego usuniętą nie została.

II. Pożyczka w majątku zarodowym gminy lub jej zakładu zaciągniętą być może jedynie i wyłącznie na podstawie zeznanego przez Reprezentacyę gminną na rzecz Reprezentacyi powiatowej — jako władzy opiekuńczej nad całością majątku gminy lub jej zakładu — skryptu dłużnego, w formie aktu notaryalnego, z klazulą bezzwłocznej egzekucyi z §. 3. ustawy notaryalnej z 25. lipca 1871., Dz. p. p. Nr. 75., inaczej bowiem nie miałaby Rada powiatowa prawa w myśl §. 70. ustawy gminnej z r. 1866., względnie §. 76. ust. gm. z r. 1889., względnie też §. 71. ust. gm z r. 1896., wstawić z urzędu odnośnych rat do budżetu gminy i nałożyć na ich pokrycie odpowiednich dodatków gminnych.

Od zeznania tego skryptu dłużnego nie może być żadna gmina uwolnioną.

W skrypie podobnym muszą być oczywiście oznaczone raty (najwyżej półroczne) i termina ich płatności, niemniej też obowiązek gminy płacenia tych rat na ręce Wydziału powiatowego.

III. Wydział powiatowy obowiązany jest dla ścisłej kontroli zaprowadzić u siebie książkową ewidencyę wszystkich pożyczek przez gminy powiatu w swoim majątku zaciągniętych, jak nie mniej ewidencyę rat od każdej gminy na spłatę tych pożyczek przypadających i rzeczywiście spłaconych, pilnować ściśle wstawiania ich do budżetów gminnych i rzeczywistej spłaty rat rzeczonych, używając w tym celu nawet środków egzekucyjnych przez zakondykowanie w drodze c. k. Starostwa odpowiedniej części dodatków gminnych, lub w braku tychże innych dochodów, dalej raty spłacane obowiązany będzie Wydział powiatowy przesyłać natychmiast do Wydziału krajowego celem zakupna odpowiednich efektów i zawinkulowania ich na rzecz tego majątku, w którym pożyczka została zaciągniętą.

IV. W razie zbadanej wszechstronnie a nieodzownej i z bezwzględną pożytecznością połączonej potrzeby bezzwrotnego użycia choćby części kapitału zarodowego gminy lub jej zakładu na cel z przeznaczeniem jego niezgodny, obowiązany jest Wydział powiatowy po przechylnem załatwieniu sprawy przez Radę powiatową a przed zakumunikowaniem gminie odnośnej uchwały Rady powiatowej przedłożyć sprawę z aktami Wydziałowi krajowemu do ostatecznej decyzyi.

D. j. w.

Alegat 3. do sprawozdania z czynności Dep. I. za r. 1901.

Okólnik

Wydziału krajowego z dnia 4. września 1901. l. 59.672 do wszystkich Wydziałów powiatowych.

Przy sposobności rozpatrywania przedłożonych przez Wydział krajowy Wysokiemu Sejmowi próśb niektórych Reprezentacyi powiatowych o wyjednanie zezwolenia na zaciągnięcie pożyczek, podniosła sejmowa Komisya administracyjna wa

dliwy sposób obliczania wydatności centa podatkowego przy preliminowaniu dodatków powiatowych, oraz brak jednostajnej normy co do sposobu preliminowania tych dodatków.

W szczególności zwróciła komisya uwagę, że niektóre Reprezentacye powiatowe przypisują dodatki na podstawie ostatniego wyniku wpływu podatków bezpośrednich, bez uwzględnienia możliwych odpisów i opustów podatkowych, inne znów potrącają na możliwe odpisy i opusty zupełnie dowolną kwotę, względnie dowolnie obliczony procent tychże, wskutek czego faktyczny rezultat wpływu dodatków daleko odbiega od kwot preliminowanych.

W skutek powyższych uwag Komisyi sejmowej, jak nie mniej z uwagi na szkodliwe skutki tego rodzaju praktyki przy preliminowaniu dodatków powiatowych Wydział krajowy wzywa Wydział powiatowy, ażeby przy obliczaniu wydatności centa podatkowego zastosował się ściśle do postanowień wydanej rozporządzeniem tutejszem z 4. maja 1897. l. 71.624/96. instrukcyi rachunkowo-kasowej dla Wydziałów powiatowych, mianowicie do §. 32. (ustęp przedostatni) tej instrukcyi, w myśl którego należy do ustanowienia wysokości dodatku powiatowego wziąć przeciętną cyfrę rzeczywistego dochodu z dodatków powiatowych w trzech ostatnich latach.

D. j. w.

Alegat 4. do sprawozdania z czynności Dep. I. za r. 1901.

Okólnik

Wydziału krajowego z dnia 17. lipca 1901. l. 33.374 do wszystkich Wydziałów powiatowych.

Coraz częściej dochodzą do Wydziału krajowego zażalenia z powodu obarczenia gmin przez c. k. władze polityczne rozmaitemi czynnościami przy wymiarze i ściąganie taks wojskowych, jako to:

Sporządzanie co roku w kilku egzemplarzach wykazów osób, obowiązanych do płacenia taksy, przeprowadzanie dochodzenia co do stosunków majątkowych tych osób, ściąganie za pośrednictwem organów gminnych wymienionych taks i to tak od przynależnych do gminy jak i czasowo tylko w niej przebywających, dalej spisywanie protokołów fantowania przy egzekucyi taks, przedkładanie metryk śmierci taksistów i t. d. Wydział krajowy opierając się na wydanem w tej sprawie przez c. k. Namiestnictwo ostatniem roztrzygnięciu z 9. maja 1901 L. 2721. podaje do wiadomości Wydziału powiatowego, że w myśl rozporządzenia c. k. Ministerstwa Skarbu z r. 1890 l. 7.705 i c. k Ministerstwa obrony krajowej z dnia 27. marca 1890 L. 5082/IIa., wszystkie taksy od najwyższego wymiaru aż do 4 zł. włącznie, muszą bezwarunkowo być ściągane przez egzekutorów podatkowych i to przy sposobności ściągania podatków lub innych należytości rządowych i skarbowych.

Taksy najniższego wymiaru po 3 zł., 2 zł. i 1 zł. mogą być ściągane za pośrednictwem Zwierzchności gminnych jednakże tylko wówczas, kiedy gminy dobrowolnie na to się zgodziły.

Podobnie w okólnikach c k. Namiestnictwa do c. k. Starostwa z dnia 19. września 1880 l. 43.607, z 21. grudnia 1880 l 65 354 i z 26. maja 1898 l. 34.336 wyraźnie zaznaczono, że zestawianie spisów jakoteż przeprowadzanie dochodzeń celem sprawdzenia stosunków osób obowiązanych do płacenia taksy należy wyłącznie do zakresu działania politycznych władz powiatowych.

W prawdzie Starostwa winny przeprowadzać takie dochodzenia w porozumieniu z naczelnikami gmin ale czynność wójta w takich razach ogranicza się tylko do udzielania imformacyi a przekazywanie gminom zupełnego przeprowadzanie tych dochodzeń jest bezwarunkowo wykluczone.

Wydział krajowy wzywa przeto Wydział powiatowy, ażeby wydał stosowny okólnik do wszystkich gmin swego powiatu i pouczył je o właściwym sposobie postępowania przy wymiarze i poborze taks. Zarazem należy gminom oznajmić, że w razie przymuszania ich do tego współdziałania lub wogóle poruczania im tego rodzaju agend wbrew ich woli, przysłuża im prawo wniesienia rekursu do c. k. Namiestnictwa w ciągu dni 14-tu.

D. j. w.

Alegat 5. do sprawozdania z czynności Dep. I. za r. 1901.

Okólnik

Wydziału krajowego z dnia 12. marca 1901 l. 8.266 do wszystkich Wydziałów powiatowych

W myśl §. 36 ustawy o Reprezentacyi powiatowej upoważniony jest Wydział powiatowy wejść w atrybucye przysługujące wyłącznie Radzie powiatowej wówczas, jeżeli sprawa, do której według ustaw potrzebne jest przyzwolenie Rady powiatowej, jest tak nagląca, że jej załatwienie bez szkody dla gminy lub dla obszaru dworskiego, nie może być odraczane aż do zebrania się Rady powiatowej. Tymczasem coraz częściej się zdarza, że mimo braku określonych wyżej warunkowo, Wydziały powiatowe nie przedkładają Radzie powiatowej spraw ustawami wyłącznie jej zatwierdzeniu lub uchwale zastrzeżonych, ale same wchodzą w jej atrybucye a tem samem przekraczają zakres swego działania.

Wydział krajowy zniewolony jest z tego powodu zwracać poszczególne sprawy do uzupełnienia wymaganą uchwałą Rady powiatowej, a dopiero zwłoka stąd powstała, może być niekiedy szkodliwszą, aniżeli gdyby Wydział powiatowy załatwienie sprawy powstrzymał był, aż do najbliższego zebrania Rady powiatowej.

Chcąc temu zapobiedz Wydział krajowy wzywa Wydział powiatowy, ażeby wyjątkowo postanowienia §. 36. ustawy o Reprezentacyi powiatowej stosował wyłącznie tylko w wyjątkowych wypadkach nagłości i niebezpieczeństwa dla bieżących interesów gminnych lub obszarów dworskich i zastosowania powyższych wyjątkowych postanowień przy ewentualnem przedkładaniu sprawy Wydziałowi krajowemu należycie usprawiedliwiał.

Wydział krajowy zwraca uwagę Wydziału powiatowego, że do takich spraw nagłych wcale nie należą uchwały podlegające uchwale sejmowej lub Sankcyi cesarskiej, uchwały takie bowiem mogą i powinny być w takim czasie przez Rady gminne powzięte, iżby odnośna uchwała mogła w należytym czasie przejść przez Radę powiatową i Wydział krajowy a ewentualnie przez władze do współdziałania powołane.

Również uchwały postanawiające zaciągać pożyczki w instytucyach finansowych na dłuższy okres czasu, muszą być zatwierdzone przez Radę powiat., gdyż w braku tego mogą te instytucye finansowe, opierając się na postanowieniach ustawy, odmówić zrealizowania pożyczki, i tą zwłoką narazić gminę na znaczną szkodę.

W szczególności nie można ustawowo usprawiedliwić uchwał Wydziałów powiatowych, odmawiających zatwierdzenia uchwały Rady gminnej, podlegającej zatwierdzeniu Rady powiatowej, gdyż w tych wypadkach interesa gmin nie zostaną narażone na większą szkodę — jeśli niezatwierdzenie nastąpi później t. j. aż do zebrania się Rady powiatowej.

W wypadkach takich może Wydział powiat. zawiadomić dotyczącą gminę, ż sprawę przedłoży Radzie powiatowej z wnioskiem odmownym.

W tym celu należałoby także pouczyć gminy, by uchwały potrzebujące wyższego zatwierdzenia, były zawsze wcześnie powzięte i wcześnie Wydziałowi powiatowemu przedkładane.

D. j. w.

Alegat 6. do sprawozdania z czynności Dep. I. za r. 1901.

Odpis

okólnika c. k. Namiestnictwa z dnia 10. kwietnia 1901 l. 37.041 do wszystkich Panów c. k. Starostów.

Przypominając okólniki z 27. marca 1897 L. 25.919 i z 7. czerwca 1899 L. 56.920 c. k. Namiestnictwo wzywa Pana c. k. Starostę, aby wobec nadchodzącej pory, sprzyjającej rozpoczęciu prac asanacyjnych porozumiał się z Wydziałem rady powiatowej co do planu tych prac, które w b. r. mają być wykonane. Prace asanacyjne zmierzają częścią do takich stałych ulepszeń, które wymagają dłuższych prac przygotowawczych, znaczniejszych wydatków i dłuższego czasu, jak np. budowa szpitali, nowych szkół, dróg, melioracya gruntów, odwadnianie moczarów, zalesianie wydm piaszczystych, regulacya rzek, urządzanie wodociągów, regulacya miejscowości, budowa bruków, ścieków i kanałów, budowa dołów kloacznych i wychodków, urządzanie gnojowisk, dalej odpowiednie pomieszczenie ubogiej ludności, robotników fabrycznych i czeladzi dworskiej, urządzanie nowych i rozszerzanie istniejących lecz przepełnionych cmentarzy, budowa trupiarni i t. d. Szczegółowo co do chorób zakaźnych należą tu urządzanie domów izolacyjnych wraz z obsługą i środkami do przenoszenia lub przewożenia chorych, zaopatrzenie gmin w aparaty desinfekcyjne wraz z dobrą obsługą i t. d. Niektóre zaś prace asanacyjne muszą być wykonane peryodycznie jak np. oczyszczanie, naprawa i urządzanie studzień (nowe cembryny, stałe przyrządy do czerpania, zabezpieczenia studzień przed zanieczyszczaniem) utrzymanie czystości na placach, ulicach, podwórzach i w domach i t. p. Pomijając prace na wielką skalę, wykonywane zazwyczaj przez państwo, kraj, stowarzyszenia i spółki, głównie ze względów na podniesienie kultury krajowej, lecz mające także pośrednio donośne znaczenie dla polepszenia zdrowotnych stosunków kraju, z którego to powodu winien lekarz powiatowy utrzymywać w ewidencyi i takie prace jak np. regulacyę rzek, obwałowanie brzegów rzecznych, odwadnianie bagien, zalesianie nieużytków, budowy zakładów dających zarobek okolicznym mieszkańcom i t. d., pozostaje dla działalności władz powiatowych jeszcze dalsze bardzo rozległe pole do prac asanacyjnych, które powyżej zaledwie w ogólnych zarysach i tylko przykładowo naszkicowano. Na podstawie spostrzeżeń i dat niewątpliwych podnosi c. k. Namiestnictwo, że w niektórych powiatach, należących nawet do uboższych w kraju, zdziałano w ostatnich latach wiele dla postępów asanacyi i że wykonano w nich wiele prac, mających trwałe znaczenie dla postępów asanacyi na dowód, że przy dobrych chęciach władz powiatowych, przy rozważnem ułożeniu planu postępowania, przy zgodnem współdziałaniu władzy politycznej i autonomicznej i przy oględnem obracaniu skromnymi środkami, postępy te mogłyby w każdym powiecie, a zwłaszcza w zamożniejszych być o wiele większe i że usprawiedliwianie rzekomem ubóstwem powiatu żadnych lub niewielkich postępów asanacyjnych najczęściej nie zgadza się z istotnym stanem rzeczy. Pan c. k. Starosta zechce urzędownie znieść się z Wydziałem Rady powiatowej w powyższej sprawie i ewentualnie w porozumieniu z tą władzą, a po zasięgnięciu opinii lekarza rządowego omówić plan robót asanacyjnych w powiecie, rozpoczynając od najważniejszych, wreszcie aby tej władzy udzielał zawsze pod tym względem możliwej pomocy.

C. k. Namiestnictwo, licząc się z istotnie niekorzystnymi warunkami materyalnymi kraju, uważa jednak za koniecznie wskazane, aby w każdym powiecie

wypracowano szczegółowy plan prac asanacyjnych, choćby na dłuższy szereg lat rozłożony i aby obie władze powiatowe w porozumieniu i konsekwentnie, choćby nawet powoli plan ten przeprowadzały. Odnosząc się równocześnie do Wydziału krajowego z prośbą o poparcie sprawy asanacyi u Wydziałów powiatowych i o powołanie w życie w całym kraju powiatowych komisyj zdrowotnych na podstawie §. 16. ust. z 2. lutego 1891 dz. u. kr. L. 17 c. k. Namiestnictwo wzywa Pana c. k. Starostę, aby w swoim czasie podał do wiadomości c. k. Namiestnictwa plan asanacyi powiatu, jaki Wydział powiatowy sam lub na podstawie zatwierdzonych wniosków powiatowej komisyi sanitarnej uchwali, wraz z opinią lekarza powiatowego i własnemi uwagami. Rozumie się samo przez się, że z rozpoczęciem prac asanacyjnych w powiecie nie należy czekać aż do czasu, gdy będzie plan uchwalony, lecz zarządzić zaraz wykonanie pilniejszych robót jak np. oczyszczenia i naprawa studzień, dołów kloacznych i t. p. Za c. k. Namiestnika: Lidl w. r.

D. j. w.

Wydział krajowy
L. 26.150.

Lwów 27. kwietnia 1901.

Wydziałowi powiatowemu
w . . . . . .

Wydział krajowy udziela do wiadomości z wezwaniem, by Wydział powiatowy zajął się sprawą poprawienia stosunków zdrowotnych, o ile one nie są pomyślne oraz powołał do życia stałe powiatowe komisye zdrowotne w myśl §. 10. statutu dla tychże komisyi (dz. u. i rozp. kr. Nr. 84 r. 1891), o ile takie komisye nie istnieją dotychczas w tamtejszym powiecie.

Alegat 7. do sprawozdania z czynności Dep. I. za r. 1901.

Odpis

okólnika c. k. Namiestnictwa we Lwowie z dnia 15. czerwca 1901 L. 19.244 do wszystkich Panów c. k. Starostów, podany rozporządzeniem Wydziału krajowego z dnia 10. lipca 1901 l. 42.144 do wiadomości wszystkich Wydziałów powiatowych z wezwaniem ścisłego zastosowania się do zawartych w nim postanowień.

C. k. Namiestnictwo i Wydział krajowy zrobiły niejednokrotnie spostrzeżenie, iż w wielu powiatach wyrobiła się niezgodna z duchem ustawy praktyka, iż c. k. Starostwa, porozumiawszy się z Wydziałami powiatowymi, suspendują od urzędowania naczelników gmin lub innych członków zwierzchności gminnych i pozostawiają ich w suspenzyi miesiącami, nawet latami a niekiedy aż do wyborów nowych reprezentacyi gminnych, nie przedstawiając władzom krajowym wniosków o stanowcze złożenie z urzędu suspendowanych członków zwierzchności gminnej. Takie nieprawidłowe postępowanie uwłacza prerogatywom c. k. Namiestnictwa i Wydziału krajowego, gdyż opóźnia wykonanie przysługującego w myśl ustawy tylko tym władzom prawa stanowczego składania z urzędu członków zwierzchności gminnych a ewentualnie czyni je iluzorycznem a tem samem nie dozwala rzeczonym władzom krajowym w tych ważnych sprawach wywierać ingerencyi ustawą im zastrzeżoej, z drugiej zaś strony może wyrządzić dotkliwą krzywdę osobie, suspenzyą dotkniętej, a w wypadkach, gdyby wynik śledztwa dyscyplinarnego nie dawał podstawy do złożenia z urzędu a przeto suspenzya musiałaby odpaść. Muszę przeto zwrócić uwagę Panów c. k. Starostów na to, że suspenzya członków zwierzchności gminnej oprócz wypadków przewidzianych w §. 25 alin. 3. ustawy gminnej z r. 1866 względnie w §. 20. alin. 3. ustawy gminnej z r. 1889 i §. 19 alin. 2. ustawy gminnej z r. 1896, może być zarządzona w postępowaniu dyscypli-

narnem po myśli przepisów §. 102 w ustępach 2 i 4 ust. gm. r. 1866 w brzmieniu ustawy z 6. grudnia 1883 dz. u. k. Nr. 76 względnie odpowiadających tym przepisom postanowień §. 105 ust. gm. z 13. marca 1889 dz. u. kr. Nr. 24. i §. 101 ust. gm. z 3. lipca 1896 dz. u. k. Nr. 51. Według tych przepisów zawieszenie członka zwierzchności gminnej w urzędowaniu może c. k. Starostwo zarządzić na wniosek Wydziału powiatowego w razie ciężkiego przekroczenia lub ciągłego zaniedbywania obowiązków. Jest to jednak tylko środek tymczasowy, po którego zastosowaniu winno na podstawie przeprowadzonego dochodzenia dyscyplinarnego w miarę wyniku jego nastąpić albo stanowcze złożenie suspendowanego z urzędu przez c. k. Namiestnictwo za zgodą Wydziału krajowego albo też cofnięcie zarządzonej suspensyi i restytucya suspendowanego członka zwierzchności gminnej. Z ducha powołanych przepisów i z natury rzeczy wynika zresztą, że suspenzya w postępowaniu dyscyplinarnem w tych wypadkach zastosowaną być winna, w których członek zwierzchności gminnej z ważnych powodów, jak n. p. z powodu wywołanego publicznego zgorszenia i t. d. dla uchronienienia gminy od szkody lub dla uchylenia utrudnień w dochodzeniu dyscyplinarnem nie może być pozostawiony w urzędzie do czasu ukończenia formalnego dochodzenia dyscyplinarnego, względnie do czasu merytorycznego załatwienia przez władze krajowe wniosku o stanowcze złożenie z urzędu. Rzeczą zatem Panów c. k. Starostów będzie na przyszłość suspensyę członków zwierzchności gminnych zarządzać tylko w wypadkach to zarządzenie usprawiedliwiających, a w razie zarządzenia suspensyi spowodować i dopilnować jak najspieszniejszego przeprowadzenia formalnego dochodzenia dyscyplinarnego, jeżeliby nie było jeszcze dokonane i po jego ukończeniu w miarę wyniku bez zwłoki albo za zgodą Wydziału powiatowego cofnąć suspensyę i zarządzić restytucyę suspendowanego w urzędzie albo w porozumieniu z Wydziałem przedstawić umotywowane wnioski o złożenie zawieszonego w urzędzie członka zwierzchności gminnej a ewentualnie także o uznanie go niezdolnym do sprawowania urzędu członka zwierzchności gminnej przez czas do 3 lat. W końcu zarządzamy, że na przyszłość mają Panowie c. k. Starostowie, zarządzając w postępowaniu dyscyplinarnem zawieszenie w urzędowaniu członka zwierzchmości gminnej, równocześnie donieść c. k Namiestnictwu o tem, przedkładając akta śledztwa dyscyplinarnego, jeżeli będzie już ukończone, ewentualnie wyjaśniając w jakiem stadyum śledztwo się znajduje. — O tem rozporządzeniu zawiadamiam Wydział krajowy w celu wydania stosownego zarządzenia do Wydziałów pow. C. k. Namiestnik: Piniński m. p.

Alegat 8. do sprawozdania z czynności Dep. I. za r. 1901.

Okólnik

Wydziału krajowego z dnia 15. lipca 1901 l. 42.819 do wszystkich Wydziałów powiatowych.

Pismem z dnia 18. czerwca 1901 l. 59.366 udzieliło c. k. Namiestnictwo Wydziałowi krajowemu następujący okólnik:

„Do wszystkich Panów c. k. Starostów. C. k. Prezydyum Sądu krajowego wyższego w Krakowie odezwą z 30. maja 1901. l. 5.700 odniosło się do c. k. Namiestnibtwa z przedstawieniem braku we wielu gminach dobrze urządzonych trupiarni, przytaczając jako przykład, że w lutym b. r. w pewnej gminie z powodu złego zaopatrzenia trupiarni odtajanie przemarzniętych zwłok wymagało dłuższego czasu, a mimo to zwierzchność gminna nie uprzedziła Sądu o zachodzącej przeszkodzie. Wskutek udaremnionej przeto czynności komisyjnej z winy zwierzchności gminnej komisya sądowo-lekarska udać się musiała ponownie do tej gminy, zaś gmina pociągniętą została do zwrotu dość znacznych kosztów udaremnionej komisyi. — Zawiadamiając o tem Pana c. k. Starostę, c. k. Namiestnictwo przypomina okólnik z dnia 14. lutego 1895 l. 7.063 i poleca, aby w porozumieniu z tamtejszym Wydziałem powiatowym zwrócono uwagę wszystkich Zwierzchności gminnych, że gminy

w myśl §. 3. d. ust. z 30. kwietnia 1870 Dz. p. p. l. 68. obowiązane są do zakładania i utrzymywania trupiarni. Trupiarnie na cmentarzach winny być należycie a przedewszystkiem w taki sposób urządzone, iżby zaopatrzone były w dobre piece i zabezpieczone przed dostępem zimnego powietrza w porze zimowej, jeżeli gmina nie chce się narazić na ewentualne ponoszenie stosunkowo wysokich kosztów za udaremnione z przytoczonej przyczyny komisye sądowo-lekarskie. C. k. Namiestnik: Piniński wr."

Powyższy okólnik podaje Wydział krajowy do wiadomości Wydziału powiatowego z wezwaniem, ażeby ewentualnie w porozumieniu z tamtejszem c. k. Starostwem starał się gminy w ich własnym interesie skłonić do urządzenia odpowiednich powyższemu celowi lokalów, zwracając uwagę gmin na skutki, jakie z powodu braku odpowiedniej trupiarni wyniknąć muszą.

D. j. w.

Alegat 9. do sprawozdania z czynności Dep. I. za r. 1901.

Odpis

pisma Krajowego Związku ochotniczych straży pożarnych we Lwowie z dnia 30. października 1901. l. 1.816 do Wydziału krajowego we Lwowie.

Wysoki Wydziale krajowy! Odnośnie do wysokiego rozporządzenia z dnia 3. stycznia 1901 l. 69.121 do wszystkich Wydziałów powiatowych w Galicyi w sprawie organizacyi powiatowych kursów pożarnictwa, donosimy Wysokiemu Wydziałowi krajowemu, że postanowiliśmy przy sposobności tych kursów urządzać bezpłatne a popularne wykłady lub odczyty dla szerszej publiczności o przyczynach powstawania pożarów, o zachowaniu się publiczności w czasie pożaru i o sposobach gaszenia pożarów. Upraszamy Wysoki Wydział krajowy o uwiadomienie Wydziałów powiatowych o tem naszem postanowieniu i o zarządzenie, aby Wydziały powiatowe uzupełniły w tym kierunku ogłoszony regulamin dla powiatowych kursów pożarnictwa, w szczególności zaś, aby przyjęły do wiadomości, iż do obowiązków Komitetu kursu należy także postarać się o salę na wykład względnie na odczyt.

Wydział krajowy.
L. 77.374.

We Lwowie dnia 16. listopada 1901.

Wszystkim Wydziałom powiatowym
w ślad tutejszego reskryptu z 3. stycznia b. r. l. 69.121 Wydział krajowy udziela do wiadomości i dalszego zarządzenia.

D. j. w.

Alegat 10. do sprawozdania z czynności Dep. I. za r. 1901.

Odpis

sprawozdania Krajowego Związku Ochotniczych straży pożarnych w Królestwie Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem we Lwowie z dnia 14. stycznia 1901 L. 76, przedłożonego Wydziałowi krajowemu we Lwowie dnia 26. lipca 1901 L. 5.162.

Rewizye ogniowe budynków są znakomitym środkiem zapobiegawczym przeciwko powstaniu pożarów. — Rewizye ogniowe w miastach i miasteczkach kraju

naszego odbywają się już dzięki rozporządzeniom Wysokiego Wydziału krajowego z dnia 6. grudnia 1898 L. 61.943 i z 10. maja 1899 L. 9.952.

Nie słychać jednak nic o rewizyach ogniowych budynków w gminach wiejskich i rewizye te prawdopobnie się nie odbywają. — Obowiązek odbywania rewizyi (wizytacyi) ogniowych w gminach wiejskich i przedmiot tych rewizyi określone są ustawą policyjno-ogniową dla gmin wiejskich, wydaną dnia 28. lipca 1786 r (zb. Pillera No. LIX str. 282) i powtórnie ogłoszoną rozp. gub. z dnia 4. grudnia 1824 L. 66.210 (Zb. ustaw prowincyonalnych Nr. 156).

W §. 25 rzeczonej ustawy postanowiono, że celem przestrzegania przepisów ustawy „odbywać się mają w zimie dwa razy, w lecie zaś raz rewizye domów co do bezpieczeństwa ognia. Naczelnik gminy te rewizye przedsiębierze z przybraniem radnych i kominiarza, jeżeli się w pobliskości znajduje. Podczas tej rewizyi wszystkie piece, kominy, ogniska dokładnie oglądnąć należy i nakazać usunięcie tego wszystkiego, przez co niebezpieczeństwo pożaru powstaćby mogło. — Zwierzchność gminna nad tem czuwać winna, aby wszystko, co było nakazane lub zakazane przy rewizyi ogniowej, rzeczywiście i dokładnie dopełnione zostało, w ogólności pilnować będzie, aby przeciw przepisom ogniowym nie postępowano.“

Na postawie uchwały IX. Walnego Zjazdu strażackiego udajemy się do Wysokiego Wydziału krajowego z prośbą o polecenie Wydziałom powiatowym, aby przypomniały gminom wiejskim ustawowy obowiązek odbywania rewizyi ogniowych, aby Zwierzchności gmin wiejskich do udziału w rewizyach ogniowych wzywały także naczelników straży pożarnych, o ile straże te istnieją i aby Zwierzchności gmin wiejskich składały Wydziałom powiatowym relacye o przeprowadzeniu tych rewizyi i o ich wyniku.

L. 5.162.

We Lwowie dnia 11. lutego 1901.

Do

Wydziału powiatowego

(do wszystkich).

Podając powyższe pismo do wiadomości, Wydział krajowy wzywa Wydział powiatowy, ażeby o ile możności starał się o zaprowadzenie takich rewizyi w gminach wiejskich swego powiatu a w czasie właściwym zdał sprawę o rezultacie swych zabiegów.

D. j. w.

Alegat 11. do sprawozdania z czynności Dep. I. za r. 1901.

Okólnik

Wydziału krajowego z dnia 20. maja 1901 l. 28.907 do wszystkich Wydziałów powiatowych.

Wydział krajowy przesyła w załączeniu ·/. jeden egzemplarz broszury pod tytułem: „Ostrożnie z ogniem“, celem rozpowszechnienia jej wśród wiejskiej zwłaszcza ludności w myśl wniosku krajowego Związku ochotniczych straży pożarnych.

Wydział krajowy wzywa zarazem Wydział powiatowy, ażeby o tem wydawnictwie zawiadomił wszystkie gminy swego powiatu i zachęcił je do nabycia tego tak pożytecznego dziełka.

Wydział krajowy zaleca tę sprawę szczególniejszej pieczy Wydziału powiatowego z tego powodu, że broszura ta w niemałym stopniu może przyczynić się do ostrożnego obchodzenia się z ogniem i zapobiedz tylu nieszczęściom, których źródłem bywa z reguły brak tej ostrożności.

Cena pojedynczego egzemplarza wynosi 20 h i jest do nabycia bezpośrednio w krajowym Związku ochotniczych straży pożarnych.

Ponieważ przy nabyciu większej ilości egzemplarzy przyznaje Związek nabywcy znaczny, bo 40% wynoszący, opust z ceny kupna, i tak 50 egzemplarzy kosztuje tylko 6 koron, przeto zechce wziąć Wydział powiatowy pod rozwagę, czy nie należałoby zakupić na swój rachunek odpowiedniej ilości egzemplarzy i odsprzedać je następnie gminom i szkołom ludowym.

D. j. w.

Sumaryczne zestawienie

dochodów 74 Wydziałów powiatowych

podług zamknięć rachunkowych za rok 1900.

Liczba porządkowa	Nazwa powiatów	Czynsze z domów i gruntów i inne opłaty	Odsetki od papierów wartościowych, pożyczek i t. p.	Dodatki na cele administracyjne	Dochody rozmaite	Zapas kasowy z roku poprzedniego	Wpływy nadzwyczajne: ze sprzedaży papierów wartościowych	Wpływy nadzwyczajne: z zaciągniętych pożyczek	Wpływy nadzwyczajne: zaliczki otrzymane i zwrócone	Budowle i konserwacye wodne	Dochody na cele komunikacyjne: dodatki do podatków i dotacye na: fundusz dróg powiatowych	Dochody na cele komunikacyjne: dodatki do podatków i dotacye na: powiatowy fundusz dróg gminnych	Dochody na cele komunikacyjne: subwencye na drogi: powiatowe	Dochody na cele komunikacyjne: subwencye na drogi: gminne	Dochody na cele komunikacyjne: pożyczki i otrzymane zaliczki na drogi: powiatowe	Dochody na cele komunikacyjne: pożyczki i otrzymane zaliczki na drogi: gminne	Dochody na cele komunikacyjne: myta drogowe mostowe, przewozowe	Dochody na cele komunikacyjne: wpłaty za niedrobione i nieużyte prestacye w robociźnie i materyale	Dochody na cele komunikacyjne: zwroty za utrzymanie publicznych dojazdów kolejowych	Dochody na cele komunikacyjne: zwrócone zaliczki i dochody rozmaite drogowe	Dochody na cele komunikacyjne: zapas kasowy z roku poprzedniego	Bonifikacya z funduszu propinacyjnego	Razem	Należytości czynne pozostałe z końcem roku	Uwaga
		K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	
1	Biała	2.000 .	. .	24.396 67	3.002 74	18.535 11	. .	. .	17.671 52	. .	21.950 19	35.883 47	. .	. .	. .	10.000 .	4.207 .	2.722 64	734 01	1.293 10	52.579 86	2.276 .	197.252 31	12.527 66	
2	Bóbrka	. .	60 31	13.085 89	2.600 .	100 .	1.600 .	. .	3.490 28	. .	. .	44.584 19	. .	. .	. .	10.000 .	. .	1.330 44	4.254 20	509 80	9.601 74	1.558 .	92.774 85	3.290 45	
3	Bochnia	. .	. .	27.086 95	7.155 27	316 75	. .	20.000 .	20.392 32	. .	7.455 65	64.233 20	. .	. .	. .	5.000 .	17.010 .	833 03	118 90	64.369 23	1.279 29	1.470 .	236.720 59	52.104 03	
4	Bohorodczany	. .	. .	12.995 63	1.188 06	. .	. .	. .	1.506 39	. .	. .	10.419 58	. .	. .	. .	. .	. .	152 24	. .	5.015 76	3.263 24	744 .	35.284 90	19.243 46	
5	Borszczów	. .	. .	18.917 86	394 57	4.616 79	. .	. .	21.466 04	279 10	19.196 87	25.335 66	12.000 .	. .	. .	. .	3.550 04	116 24	. .	14.881 12	16.738 38	1.120 .	138.612 67	38.630 34	
6	Brody	216 .	. .	67.617 36	1.235 54	3.429 13	955 28	. .	8.468 56	. .	30.994 38	26.381 84	19.608 88	22.000 .	2.300 .	. .	8.295 26	1.422 38	3.267 21	651 04	5.046 19	2.082 50	203.971 55	68.948 38	
7	Brzesko	893 14	. .	21.125 56	296 57	86 29	4.200 .	. .	5.302 72	. .	19.163 78	44.438 37	. .	8.000 .	500 .	. .	8.371 29	911 60	. .	3.599 94	2.927 51	1.320 .	121.136 77	6.658 81	
8	Brzeżany	1.467 28	. .	44.857 28	8.300 .	7.893 95	. .	. .	13.153 43	. .	. .	38.916 17	. .	15.000 .	. .	. .	1.375 45	249 50	. .	4.442 60	. .	1.646 .	137.301 66	59.483 85	
9	Brzozów	. .	49 .	9.100 45	408 17	2.078 09	. .	. .	6.029 23	. .	12.956 89	31.629 82	. .	. .	7.000 .	. .	5.692 29	71 98	. .	7.754 77	8.631 79	802 .	92.204 48	21.916 33	
10	Buczacz	. .	. .	66.827 88	1.001 86	9.536 .	1.622 33	. .	2.546 40	. .	6.999 83	68.084 63	. .	33.994 46	. .	12.000 .	5.200 .	708 86	1.531 60	17.243 59	496 31	3.242 .	231.035 75	40.853 83	
11	Chrzanów	1.172 .	. .	25.655 64	1.534 97	1.594 46	. .	13.346 66	11.867 08	. .	43.204 13	36.241 75	. .	27.876 03	. .	. .	25.335 47	6.502 69	8.043 70	16.830 21	76 .	2.976 .	221.756 79	60.589 77	
12	Cieszanów	48 .	. .	16.639 08	689 13	2.051 55	. .	. .	2.512 08	. .	23.647 60	24.075 86	16.025 .	225 60	15.150 38	. .	9.921 90	324 80	. .	7.081 49	9.223 92	1.515 50	129.131 89	15.633 36	
13	Czortków	. .	. .	20.169 82	23 .	2.484 96	2.000 .	. .	6.859 87	. .	5.516 10	19.271 60	. .	. .	. .	. .	9.093 02	728 42	862 70	12.196 93	1.517 87	1.301 50	82.025 79	4.809 40	
14	Dąbrowa	490 20	. .	10.553 59	6.978 25	. .	11.643 16	. .	10.346 34	. .	8.982 17	22.338 51	. .	. .	. .	10.000 .	14.150 74	14 36	. .	11.624 31	6.000 .	. .	113.121 43	34.436 75	
15	Dobromil	400 .	. .	30.217 81	73 84	509 96	. .	. .	7.152 35	. .	. .	27.442 80	. .	2.000 .	. .	16.000 .	1.575 64	2.470 10	6.982 13	452 62	1.466 57	1.310 .	98.053 82	41.468 38	
16	Dolina	. .	792 72	32.071 10	2.060 92	2.809 86	24.614 96	. .	24.298 14	. .	. .	25.211 .	. .	. .	. .	. .	2.120 .	973 66	. .	3.986 20	1.687 84	1.632 .	122.258 40	111.297 82	
17	Drohobycz	400 .	. .	28.285 02	2.110 .	10.559 11	. .	. .	27.014 36	. .	70.052 09	94.122 40	2.000 .	2.000 .	30.000 .	. .	8.162 .	4.546 28	. .	31.553 14	6.037 23	1.522 .	318.363 63	135.433 43	
18	Gorlice	316 17	80 20	23.527 72	457 37	172 18	2.479 58	59.000 .	20.011 .	. .	. .	60.388 44	. .	21.653 66	. .	. .	6.055 10	2.743 50	373 82	1.210 20	1.910 51	1.760 .	202.139 45	14.052 35	
19	Gródek	1.200 .	. .	24.791 33	626 49	7.466 89	. .	69.052 27	11.182 38	. .	. .	25.438 20	1.901 78	7.600 .	. .	. .	6.987 49	4.741 56	. .	100 .	567 04	424 .	162.079 43	16.516 90	
20	Grybów	. .	. .	14.373 26	912 50	392 02	. .	. .	4.549 47	. .	11.111 48	7.890 42	. .	8.000 .	. .	. .	4.993 33	809 58	74 28	467 54	296 39	754 .	54.624 27	9.594 61	
21	Hordenka	. .	. .	32.645 86	4.217 .	. .	. .	. .	3.304 78	. .	1.339 92	27.640 15	5.718 27	. .	. .	. .	2.067 59	15 14	4.707 46	878 94	19.489 69	1.568 .	103.592 80	46.171 28	
22	Husiatyn	240 .	334 91	27.255 32	326 06	1.316 37	. .	25.000 .	9.040 .	. .	19.018 88	27.228 83	17.689 80	. .	. .	. .	3.960 .	26 10	35.876 15	4.449 36	129 12	1.236 .	178.125 90	50.123 13	
23	Jarosław	4.491 76	. .	34.442 16	. .	11.500 62	. .	. .	24.204 49	. .	11.782 46	84.358 50	. .	5.000 .	7.453 43	. .	15.887 76	1.438 99	3.676 01	53.376 01	4.051 25	1.776 .	263.439 44	111.427 55	
24	Jasło	1.369 32	. .	15.942 35	168 92	782 19	. .	. .	40 .	. .	12.784 09	40.415 64	. .	9.000 .	. .	12.003 32	6.480 89	1.084 38	596 16	32.832 05	7.572 67	744 .	141.815 98	1.057 55	
25	Jaworów	450 24	909 50	19.433 23	3.012 86	1.377 16	424 01	. .	2.033 58	. .	. .	13.339 20	20.000 .	11.325 42	. .	. .	7.150 06	1.815 34	. .	9.024 28	6.506 78	924 .	97.725 66	67.640 33	
26	Kałusz	1.700 .	. .	30.440 53	2.100 .	1.130 28	3.434 20	. .	3.304 82	. .	. .	26.305 76	. .	4.000 .	. .	. .	324 .	104 60	. .	20.137 61	1.677 21	1.320 .	95.978 81	35.360 01	
27	Kamionka	346 .	. .	18.221 03	967 21	. .	. .	2.226 27	10.567 71	. .	21.411 98	27.996 15	19.221 07	65.820 18	18.087 97	10.000 .	15.476 03	1.881 18	. .	51.124 51	7.685 72	876 .	271.909 01	67.238 19	
28	Kolbuszowa	. .	. .	13.832 46	485 58	40 20	. .	. .	8.961 96	. .	17.832 47	12.045 78	8.000 .	. .	. .	. .	9.056 15	282 24	. .	7.359 80	8.388 32	982 50	87.267 46	21.342 77	
29	Kołomyja	59 .	1.166 89	60.648 80	209 48	1.299 48	10.745 54	8.000 .	21.263 73	. .	. .	37.662 27	. .	. .	. .	2.000 .	11.023 28	1.747 02	3.385 28	15.226 51	404 18	1.398 .	176.238 96	40.559 19	
30	Kossów	400 .	. .	9.502 38	177 44	6.047 91	. .	. .	2.911 18	. .	29.626 85	14.813 41	. .	. .	. .	. .	. .	483 62	. .	34.632 17	2.443 57	1.796 .	102.634 53	43.547 54	
31	Kraków	190 .	581 35	24.621 16	5.082 50	9.823 82	. .	82.076 20	19.047 97	. .	8.207 04	53.721 40	. .	6.875 92	. .	19.000 .	3.264 10	2.478 76	. .	7.917 74	. .	2.906 .	245.793 96	110.961 68	
32	Krosno	. .	. .	12.992 94	51 .	21.113 69	21.000 43	. .	3.858 70	. .	17.138 04	30.227 95	. .	. .	. .	. .	5.105 92	205 80	174 .	31.465 15	10.490 62	682 .	154.506 24	9.333 50	
33	Limanowa	30 60	. .	29.069 59	. .	. .	3.445 52	. .	8.141 16	. .	12.591 .	18.144 33	. .	6.000 .	. .	12.000 .	3.404 .	331 50	927 43	517 14	2.006 30	1.374 .	97.982 57	4.359 04	
34	Lisko	. .	. .	13.649 40	275 97	738 46	. .	. .	2.733 .	. .	9.749 91	26.151 94	. .	22.000 .	. .	. .	16.585 39	2.616 90	. .	1.113 60	10.274 32	774 .	106.662 89	5.782 29	
35	Lwów	16.175 44	24 45	64.786 52	52 .	12.642 43	. .	. .	16.333 91	. .	. .	78.878 31	. .	8.500 .	. .	8.000 .	. .	4.153 71	. .	13.440 20	5.121 41	2.360 .	230.468 38	72.478 45	
36	Łańcut	. .	89 96	52.363 87	6.977 58	7.282 13	. .	79.800 .	12.558 02	. .	8.246 65	62.212 96	. .	10.000 .	. .	. .	8.430 40	. .	. .	2.647 17	4.696 40	1.160 .	256.465 14	80.213 17	
37	Mielec	. .	. .	20.781 58	5.185 43	. .	. .	4.000 .	9.462 02	. .	6.914 58	19.169 80	. .	10.000 .	. .	9.631 86	14.110 .	610 56	. .	4.233 75	. .	1.078 .	105.127 53	26.669 61	
38	Mościska	500 .	. .	18 155 63	15.152 66	1.154 27	. .	20.000 .	3.392 33	. .	. .	29.180 11	. .	19.200 .	. .	. .	3.221 84	237 66	1.676 60	27.420 57	2.876 51	1.188 .	143.456 18	7.381 85	
39	Myślenice	24 30	180 .	33.187 07	. .	307 15	. .	. .	10.232 88	. .	. .	17.377 26	. .	. .	. .	. .	2.160 .	4.821 51	. .	160 .	393 41	1.536 .	70.879 58	3.264 29	
40	Nadwórna	. .	517 75	45.563 61	7.082 41	4.198 21	23.000 .	. .	18.248 31	. .	6.600 .	45.502 04	4.477 58	4.000 .	. .	. .	6.700 97	8.094 71	9.677 74	2.884 85	3.347 74	973 50	190.869 42	13.445 43	
41	Nisko	800 .	. .	21.603 82	322 18	321 32	. .	. .	4.682 25	. .	16.720 58	16.725 86	. .	. .	. .	3.500 .	3.001 60	892 80	. .	288 94	. .	708 .	69.567 35	9.699 34	
42	Nowy Targ	. .	. .	11.944 96	194 24	17 49	. .	33.000 .	5.789 44	. .	9.772 65	21.607 73	. .	6.000 .	. .	9.000 .	4.833 14	661 72	. .	2.475 85	8.145 13	945 .	114.386 75	18.236 96	
43	Pilzno	. .	. .	31.536 01	119 92	. .	. .	9.141 50	2.333 17	. .	9.010 33	36.378 88	. .	6.393 .	3.295 95	16.000 .	16.558 70	1.428 .	. .	3.250 31	7.848 71	1.554 .	144.843 48	18.423 30	
44	Podhajce	. .	. .	31.452 94	1.266 01	3.140 39	. .	60.600 .	8.890 39	. .	. .	73.642 46	. .	18.268 .	. .	. .	. .	1.585 74	2.241 94	7.127 .	369 26	1.140 .	209.724 13	32.818 68	
45	Przemyślany	. .	. .	12.793 86	1.323 86	. .	. .	. .	877 30	. .	14.293 92	40.349 .	. .	33.000 .	2.783 70	11.906 .	8.617 71	2.429 99	1.488 03	645 40	1 39	1.570 .	132.074 66	25.318 15	
46	Rawa	. .	. .	14.631 06	21 60	. .	. .	24.142 80	24.529 41	. .	11.370 04	29.859 80	51.000 .	34.547 52	2.267 22	33.854 .	2.664 16	1.748 30	. .	19.054 55	9.993 23	1.020 .	260.703 69	72.766 72	
47	Rohatyn	. .	. .	23.264 26	1.802 08	9.264 56	. .	. .	6.830 10	. .	1.764 59	45.554 10	. .	8.000 .	. .	. .	. .	127 20	. .	9.692 .	. .	1.240 .	107.538 89	38.525 03	
48	Ropczyce	. .	. .	14.413 24	1.576 39	92 97	1.000 .	. .	2.610 06	. .	2.053 83	51.414 24	. .	. .	1.025 16	. .	2.760 .	430 50	. .	605 84	9.566 65	1.354 .	88.902 88	11.109 21	
49	Rudki	380 .	. .	9.628 59	85 50	11.792 36	210 52	. .	729 86	. .	8.711 63	15.507 92	. .	. .	. .	. .	2.993 69	1.185 06	. .	343 58	13.875 81	1.341 50	66.786 02	1.857 14	
50	Rzeszów	. .	. .	30.190 18	714 58	246 36	. .	68.410 50	16.649 28	. .	94.204 63	39.764 74	14.000 .	18.895 99	5.000 .	. .	38.643 36	2.280 50	39 18	58.014 98	10.415 22	2.420 45	399.889 95	97.083 32	
51	Sambor	646 .	370 46	20.535 96	377 08	6.674 68	. .	. .	35.573 06	. .	3.500 42	35.386 32	. .	. .	. .	29.350 .	8.566 67	3.052 26	. .	9.968 87	1.285 22	932 .	156.169 .	123.013 11	
52	Sanok	2.924 84	169 94	26.556 48	321 80	7.219 79	. .	. .	6.141 30	. .	. .	31.201 43	. .	13.697 40	. .	16.000 .	4.600 62	654 32	795 29	14.885 14	06	962 .	126.130 41	16.008 62	
53	Sącz nowy	. .	712 01	51.478 25	. .	17.049 40	. .	. .	2.969 93	. .	26.042 35	30.469 16	. .	400 .	. .	. .	15.106 94	143 70	. .	459 34	8.957 35	1.702 .	155.490 43	2.184 74	
54	Skałat	. .	. .	29.796 79	66 .	4.836 62	. .	. .	4.218 65	. .	. .	44.695 18	. .	14.777 16	. .	. .	7.642 .	3.695 20	467 17	922 .	192 85	. .	111.309 62	19.515 96	
55	Sniatyn	. .	. .	31.878 10	1.789 66	3.748 03	. .	5.899 92	28.139 05	. .	10.626 05	18.028 76	14.000 .	14.000 .	. .	. .	13.191 84	763 40	. .	4.956 32	. .	882 50	147.903 63	13.439 46	
56	Sokal	761 .	. .	65.386 18	531 52	1.458 95	. .	43.906 68	5.566 .	. .	23.507 42	34.312 69	44.800 .	. .	. .	. .	8.861 33	502 .	. .	2.745 62	429 71	1.107 .	233.876 10	132.894 88	
57	Stanisławów	155 .	27 92	30.075 87	. .	992 12	. .	. .	12.492 37	. .	. .	42.813 11	. .	. .	. .	. .	4.896 60	661 88	. .	24.581 01	3.026 42	1.156 .	120.878 30	27.123 50	
58	Sambor Stary	1.674 84	. .	16.098 55	237 58	2.937 30	. .	. .	17.194 38	. .	11.751 82	8.884 77	7.215 15	. .	. .	. .	3.350 .	5.652 43	. .	. .	8.262 47	740 .	86.999 29	51.706 51	
59	Stryj	. .	341 14	21.009 12	4.506 08	665 61	. .	. .	12.754 26	. .	11.834 20	42.707 50	34.948 40	5.414 .	. .	. .	7.799 76	320 14	19.034 15	4.349 76	4.761 89	930 .	171.376 01	88.596 73	
60	Tarnobrzeg	. .	. .	19.912 66	1.045 98	. .	. .	6.594 88	6.298 72	. .	21.722 75	28.702 25	. .	5.000 .	. .	. .	15.300 .	1.198 44	. .	12.281 15	6.753 35	1.965 .	126.775 18	40.679 31	
61	Tarnopol	. .	. .	39.852 82	55 88	. .	4.02	. .	12.097 83	. .	4.583 24	1.700 .	. .	110.350 12	. .	24.000 .	12.040 .	4.848 62	1.909 92	25 .	1.499 08	1.782 .	214.783 53	22.109 62	
62	Tarnów	767 .	. .	16.542 18	129 29	8.572 48	. .	. .	2.958 33	. .	26.506 18	30.336 21	. .	. .	. .	. .	19.885 77	4.315 43	. .	4.021 08	36.087 46	342 .	150.463 41	17.384 12	
63	Tłumacz	2.651 .	. .	13.539 76	. .	4.733 62	. .	. .	14.134 58	. .	. .	53.761 08	. .	15.768 13	. .	. .	. .	. .	. .	44.731 70	4.495 24	1.948 .	184.215 89	28.898 12	
64	Trembowla	731 .	. .	35.282 36	804 78	613 97	. .	. .	2.691 98	. .	32.561 43	22.243 29	10.000 .	8.710 .	. .	28.000 .	. .	452 78	. .	17.502 60	379 69	571 26	150.156 07	105.450 40	
65	Turka	. .	706 02	43.410 97	2.855 .	5.715 98	14.608 .	. .	15.141 52	. .	2.600 .	14.109 37	. .	. .	. .	6.500 .	8.251 01	2.898 08	414 62	3.370 90	3.145 72	1.452 .	108.297 76	62.020 41	
66	Wadowice	. .	. .	32.223 39	35.485 13	3.409 78	. .	85.000 .	35.172 .	. .	12.393 67	32.979 30	1.000 .	37.000 .	8.700 .	. .	1.038 28	144 .	. .	3.370 90	3.145 72	1.452 .	310 929 12	123.121 24	
67	Wieliczka	1.040 .	9.550 .	25.168 88	1.090 12	1.855 32	. .	60.000 .	15.217 61	. .	9.554 17	56.821 85	. .	21.699 04	. .	47.028 95	3.124 .	517 80	1.247 40	8.854 31	12.178 20	1.644 14	288.660 95	34.446 95	
68	Zaleszczyki	. .	. .	35.268 42	2.241 54	7.555 06	. .	18.000 .	9.341 44	. .	10.064 50	24.274 89	. .	10.300 .	. .	6.000 .	29.816 50	1.126 75	999 57	4.522 49	1 70	3.168 .	147.332 67	62.788 57	
69	Zbaraż	600 .	104 52	12.726 46	1.306 56	1.505 40	. .	5.500 .	12.172 37	. .	. .	38.637 07	. .	21.500 .	. .	26.181 73	1.740 .	1.116 20	883 17	17.332 .	2.509 45	706 .	142.294 88	42.722 87	
70	Złoczów	5.114 50	. .	86.401 35	3.301 10	6.162 30	262 .	. .	544 34	. .	22.236 35	70.567 12	5.000 .	. .	. .	. .	4.611 64	226 50	. .	15.467 03	1.643 60	612 .	236.059 22	31.968 23	
71	Żółkiew	835 .	. .	19.135 20	8.773 33	2.942 14	3.000 .	. .	5.841 38	. .	. .	45.411 66	. .	12.600 .	. .	6.000 .	7.955 34	. .	21.067 89	1.600 89	3.740 04	2.106 .	135.972 75	13 668 09	
72	Żydaczów	800 .	400 .	13.210 29	1.025 03	1.119 70	. .	12.230 53	11.983 71	. .	9.022 75	16.770 66	4.000 .	. .	711 52	5.296 54	5.915 94	1.786 26	14.287 32	829 54	7.614 98	1.000 .	95.870 59	16.879 92	
73	Żywiec	. .	60 .	11.086 54	64 68	603 12	. .	. .	6 343 19	. .	13.301 56	27.822 03	. .	2.700 .	. .	4.566 18	7.323 96	276 .	. .	6.510 18	4.191 72	998 .	85.253 89	38.173 10	
74	Razem	54.459 63	17.229 05	2,027.178 63	170.349 55	276.142 70	130.249 55	814.428 21	774.098 27	279 10	916.700 09	2,612.727 51	319.303 41	748.791 63	104.275 33	408.818 58	572.682 42	112.887 36	152.058 83	844.136 54	424.417 11	99.100 35	11,580.313 85	.	.

Sumaryczne zestawienie
wydatków 74 Wydziałów powiatowych
podług zamknięć rachunkowych za rok 1900.

Liczba porządkowa	Nazwa powiatów	Pobory funkcyonaryuszów	Emerytury i zaopatrzenia	Koszta kancelaryjne	Utrzymanie budynków, czynsze za najem biur	Podatki	Koszta komisyjne	Subwencye na cele: oświaty, szkolne	Subwencye na cele: sanitarne itp.	Subwencye: na budowle, konserwacye wodne itp.	Wydatki rozmaite	Zapas kasowy z końcem roku	Nadzwyczajne wydatki: kupno gruntów, domów itp.	Nadzwyczajne wydatki: kupno papierów wartościowych	Nadzwyczajne wydatki: spłata długów zasiłków itp.	Nadzwyczajne wydatki: zaliczki udzielone i spłacone	Wydatki na cele komunikacyjne: koszta administracyjne drogowe	Wydatki na cele komunikacyjne: budowa i utrzymanie dróg powiatowych	Wydatki na cele komunikacyjne: budowa i utrzymanie dróg gminnych	Wydatki na cele komunikacyjne: budowa i utrzymanie publicznych dojazdów kolejowych	Wydatki na cele komunikacyjne: spłata długów	Wydatki na cele komunikacyjne: zaliczki udzielone i zwrócone, wydatki rozmaite drogowe	Wydatki na cele komunikacyjne: zapas kasowy pozostały z końcem roku	Hodowla bydła	Razem	Długi i zaległości bierne, pozostałe z końcem roku	Uwaga
		K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	
1	Biała	8.916 80	. .	1.045 92	362 20	139 56	2.071 64	2.399 75	1.154 .	. .	5.179 55	8.902 32	2.866 20	. .	4.950 80	29.093 30	15.569 85	12.110 42	44.735 25	1.838 38	. .	11.281 42	43.835 45	800 .	197.252 31	97.217 74	
2	Bóbrka	7.048 .	1.000 .	610 08	. .	. .	. .	54 90	4.037 01	. .	2.797 48	1.033 99	. .	2.000 .	2.666 66	. .	7.523 84	. .	26.906 23	5.022 62	10.000 .	19.036 52	3.037 52	. .	92.774 85	2.666 70	
3	Boszhia	8.880 .	1.136 .	1.009 36	401 39	62 23	1.969 28	2.780 .	3.118 58	. .	2.270 74	2.006 56	. .	. .	19.005 07	32.773 45	17.848 97	16.438 81	59.895 71	. .	. .	60.113 70	6.002 11	1.008 33	236.720 59	62.146 24	
4	Bohorodczany	6.114 .	. .	640 .	800 .	. .	1.182 31	240 .	2.590 .	. .	2.895 28	. .	. .	. .	1.483 32	302 72	3.944 .	. .	7.509 96	. .	. .	2.954 91	4.441 93	786 .	35.284 90	21.218 19	
5	Borszczów	9.108 .	. .	758 47	1.269 59	. .	1.914 20	1.200 .	1.150 16	. .	2.769 26	. .	. .	. .	26.673 53	1.671 95	10.719 68	33.082 29	22.334 67	356 21	4.700 52	16.415 70	4.448 34	. .	138.612 67	129.819 22	
6	Brody	16.567 28	2.369 70	1.028 11	579 13	144 41	2.120 32	. .	4.040 .	. .	7.767 57	. .	. .	. .	1.608 52	46.494 38	5.732 53	47.770 88	43.869 07	6.668 04	10.133 54	5.241 02	562 .	1.167 07	203.971 55	193.822 19	
7	Brzesko	8.293 24	500 .	769 47	800 .	159 .	985 18	640 .	5.575 .	. .	1.492 28	2.060 25	. .	1.022 30	4.200 .	6.126 92	6.943 66	22.627 67	37.014 81	554 22	9.378 80	5.321 03	5.977 44	700 .	121.136 77	21.233 40	
8	Brzeżany	9.864 .	1.989 36	1.100 .	728 48	. .	872 17	1.500 .	3.216 66	. .	2.339 90	5.207 11	. .	. .	30.182 46	20.317 80	9.086 44	. .	45.206 29	. .	2.000 .	2.024 52	1.066 47	600 .	137.301 66	148.723 18	
9	Brzozów	6.152 .	. .	. .	1.220 .	. .	. .	1.200 .	1.600 .	. .	648 61	852 91	. .	. .	5.000 .	1.072 .	3.040 .	26.083 31	37.386 02	. .	. .	260 16	7.589 61	104 36	92.204 48	18.377 34	
10	Buczacz	10.733 32	. .	1.754 13	2.096 32	. .	986 36	3.738 64	4.002 16	. .	43.026 11	8.572 73	. .	. .	4.200 .	5.066 40	12.820 52	8.393 07	100.325 63	2.964 32	14.436 26	6.410 09	909 39	600 .	231.035 75	74 862 .	
11	Chrzanów	11.680 .	1.410 .	752 60	965 05	380 11	. .	1.601 50	6.819 60	. .	775 64	2.597 08	. .	. .	6.618 66	24.013 69	13.769 94	33.269 41	48.992 19	13.277 07	6.202 52	31.034 15	17.064 70	532 88	221.756 79	112.403 70	
12	Cieszanów	9.527 76	120 .	608 83	750 .	. .	507 18	60 .	1.286 36	. .	2.425 81	1.588 23	. .	. .	5.623 18	957 99	2.662 .	44.407 96	20.551 09	2.176 41	27.425 90	6.818 27	1.634 32	. .	129.131 89	53.340 02	
13	Czortków	6.040 .	771 46	1.604 89	300 .	65 87	314 75	360 .	3.700 .	. .	2.033 80	. .	. .	5.500 .	6.255 .	5.593 38	5.940 .	7.515 52	20.055 22	6.045 02	417 90	5.866 19	3.346 79	300 .	82.025 79	47.101 28	
14	Dąbrowa	6.210 .	900 .	832 69	653 95	. .	809 48	250 .	649 88	. .	695 02	. 42	. .	. .	22.797 63	6.016 23	9.644 28	16.932 54	16.606 21	. .	7.841 89	20.447 30	1.638 87	195 04	113.121 43	54.484 88	
15	Dobromil	11.581 82	400 .	786 47	756 52	141 52	303 60	140 .	5.630 .	. .	489 44	532 81	. .	. .	81 45	18.800 31	5.139 50	. .	14.320 92	6.982 13	25.200 09	5.724 48	1.022 74	20 02	98.053 82	70.081 49	
16	Dolina	8.490 .	. .	1.692 45	2.512 62	88 02	2.621 82	. .	7.729 98	. .	13.853 83	1.356 27	. .	27.001 67	9.853 04	12.880 .	5.676 31	. .	18.749 06	. .	. .	8.798 33	755 .	200 .	122.258 40	72.471 82	
17	Drohobycz	13.632 82	227 60	1.872 19	647 60	445 12	. .	1.500 .	1.399 84	. .	13.522 27	6.675 71	. .	. .	25.987 34	3.580 .	16.060 02	20.436 88	53.362 40	. .	. .	141.056 28	17.557 56	400 .	318.363 63	114.326 17	
18	Gorlice	9.360 .	. .	560 .	1.388 56	75 20	613 20	3.338 .	399 86	. .	12.184 75	78 39	40.423 75	. .	37.692 51	760 .	16.286 15	. .	49.305 48	655 70	1.034 40	27.933 50	. .	50 .	202.139 45	119.485 68	
19	Gródek	7.484 .	400 .	. .	848 07	1.159 88	1.484 84	. .	5.154 73	. .	3.478 55	6.757 99	. .	. .	73.237 96	14.337 34	7.335 80	7.155 42	26.498 38	2.913 80	3.406 59	26 58	. .	400 .	162.079 43	104.020 93	
20	Grybów	4.480 .	1.040 .	493 26	492 .	. .	. .	200 .	2.386 48	4.303 46	1.755 24	444 81	. .	. .	1.666 .	1.480 .	7.269 15	8.150 32	11.229 69	58 70	1.720 .	4.261 11	954 05	2.240 .	54.624 27	29.516 86	
21	Horodenka	9.628 63	800 .	641 61	3.040 64	24 13	276 72	1.540 .	5.498 30	. .	10.807 27	. .	. .	. .	9.278 84	. .	6.460 90	7.010 14	18.900 29	4.707 46	. .	1.454 77	23.323 60	200 .	103.592 80	132.789 24	
22	Husiatyn	8.116 .	. .	830 76	223 60	309 71	1.255 88	. .	. .	. .	5.310 11	266 17	. .	. .	32.617 96	15.818 47	6.925 40	24.339 30	14.123 24	35.819 42	11.761 76	15.125 72	282 40	. .	178.125 90	208.438 12	
23	Jarosław	10.785 78	1.240 .	831 12	6.994 09	777 54	41 68	2.887 .	6.224 12	9.271 72	1.435 17	. .	. .	. .	14.891 02	8.551 60	15.504 76	28.065 49	120.696 35	364 .	6.098 02	3.921 98	24.858 .	. .	263.439 44	384.698 68	
24	Jasło	7.400 .	1.000 .	606 27	1.505 89	. .	. .	720 .	3 200 .	. .	600 .	1.055 93	. .	. .	. .	1.846 15	13.755 98	9.027 60	46.128 01	1.316 05	14.194 42	33.453 29	5.406 39	600 .	141.815 98	6.000 .	
25	Jaworów	5.923 36	320 .	855 34	98 24	. .	. .	. .	1.400 .	. .	4.185 42	1.548 52	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	14.763 92	18.883 04	. .	97.725 66	87.714 49	
26	Kałusz	5.538 02	611 .	525 13	512 61	336 22	1.745 94	600 .	4.500 .	. .	14.119 50	2.287 47	. .	234 20	9.081 56	2.937 98	4.142 .	. .	9.391 88	. .	8.776 16	29.867 34	371 80	400 .	95.978 81	69.310 84	
27	Kamionka	8.067 .	600 .	1.230 14	. .	454 97	496 80	1.965 78	668 24	. .	1.151 84	. .	. .	. .	12.684 86	5.424 40	11.072 80	22.700 89	100.651 53	. .	36.601 86	56.468 92	11.208 79	460 19	271.909 01	174.014 78	
28	Kołbuszowa	7.608 .	1.136 75	787 07	600 .	35 20	790 20	1.184 .	1.709 96	. .	3.024 86	2.265 52	. .	. .	5.161 14	7.926 86	28.008 19	9.087 10	. .	. .	. .	14.879 18	3.063 43	. .	87.267 46	29.620 66	
29	Kołomyja	11.080 .	1.370 36	1.767 43	396 82	53 20	6.382 52	1.931 .	3.725 64	. .	34.163 06	1.158 02	. .	. .	21.925 25	21.368 11	15.101 86	6.248 15	34.233 51	3.333 53	. .	9.059 74	3.472 25	369 01	176.238 96	23.809 96	
30	Kossów	7.840 .	1.796 .	443 83	681 80	. .	329 04	1.630 .	3.541 64	. .	797 63	2.589 92	. .	. .	843 26 .	. .	12.062 81	29.061 14	9.962 30	. .	200 .	15.080 18	15.633 19	141 74	102.624 53	13.972 96	
31	Kraków	12.948 .	2.000 .	1.548 84	2.700 .	196 31	29 68	200 .	4.740 .	. .	43.200 37	13.209 .	. .	. .	2.150 08	60.881 82	15.591 52	8.836 69	70.302 17	. .	. .	6.734 58	. .	260 90	245.793 96	92.764 95	
32	Krosno	5.652 .	1.260 .	641 15	971 42	. .	291 24	1.804 .	1.745 .	. .	1.913 16	1.484 35	20.754 16	19.715 60	3.066 72	. .	. .	. .	9.860 82	17.874 37	20.073 65	3.457 02	10.000 .	399 96	154.506 24	20.218 45	
33	Limanowa	5.160 .	288 .	296 96	380 06	. .	687 67	. .	588 .	. .	21.188 18	3.173 43	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	6.027 07	13.684 30	200 .	97.982 57	39.424 15	
34	Lisko	5.190 .	765 80	84 .	856 20	. .	49 86	. .	310 70	4.860 .	1.049 42	2 249 85	. .	. .	1.884 22	8.214 35	20.922 27	10.301 61	30.613 99	. .	. .	3 262 67	22.015 17	. .	106.662 89	4.103 .	
35	Lwów	13.852 .	. .	2.768 .	16.171 17	122 50	2.185 44	864 .	2.018 84	. .	3.116 44	8.856 14	. .	. .	. .	3.255 .	10.925 09	21.675 14	30.613 99	. .	. .	432 82	3.237 48	340 58	230.468 38	251.305 15	
36	Łańcut	9.778 .	144 .	756 80	1.200 .	. .	126 .	6.220 58	7.595 24	. .	5.127 32	. .	. .	. .	16.058 56	46.110 03	7.825 95	. .	98.016 38	. .	8.492 .	15.992 68	1.119 25	367 58	196.406 48	121.873 09	
37	Mielec	6.286 .	851 66	338 85	1.031 22	. .	. .	1.278 12	. .	. .	93.508 48	318 77	. .	2.000 .	8.007 16	1.749 92	7.880 75	53.612 31	60.215 25	1.723 17	14.789 97	15.992 68	1.119 25	. .	256.465 14	133.333 66	
38	Mościska	7.234 84	1.934 .	933 48	853 70	. .	1.499 88	592 40	3.581 24	. .	3.924 78	. .	. .	. .	32.550 56	22.067 90	7.365 60	8.780 03	72.448 05	200 .	1.000 .	2.216 44	4.223 48	. .	105.127 53	122.698 14	
39	Myślenice	7.480 .	640 .	863 21	150 48	24 52	665 94	1.290 .	5.600 .	. .	1.790 55	3.428 52	. .	. .	18.597 14	805 22	4.666 22	8.957 86	31.793 41	. .	9.798 43	9.454 63	. .	500 .	143.456 18	26.488 27	
40	Nadwórna	10.421 66	. .	. .	. .	. .	2.023 46	6.760 .	4 383 28	. .	2.095 60	450 34	. .	. .	37.000 03	510 24	5.386 86	280 37	65.975 04	1.663 74	. .	7.275 36	3.331 92	100 .	70.879 58	8.933 32	
41	Nisko	7.936 60	. .	1.244 55	461 88	93 40	1.424 74	3.557 .	6.020 40	. .	48.857 63	7.583 01	. .	10.200 .	10.732 88	8.120 18	4.610 .	. .	9.652 98	. .	9.800 .	5.615 17	2.423 30	. .	190.869 42	4.710 56	
42	Nowytarg	8.870 80	272 20	982 57	601 36	. .	1.150 28	580 .	4.175 26	. .	1.880 21	558 54	. .	. .	11.744 54	760 .	655 90	2.618 83	58.007 85	20.661 58	. .	2.875 38	2 34	742 05	69.567 35	12 000 .	
43	Pilzno	4.283 .	. .	379 55	400 .	. .	. .	. .	400 .	. .	577 94	8.970 04	27.661 40	. .	8.624 30	. .	8.076 28	10.438 10	10.297 38	3.440 30	6.000 .	1.788 69	4.988 68	103 66	114.286 75	55.948 48	
44	Podhajce	10.118 40	800 .	617 31	481 86	. .	. .	1.048 60	3.175 .	. .	15.990 72	. .	. .	. .	7.504 96	960 .	5.058 .	14.183 22	27.995 27	. .	8.482 36	3.962 18	9.140 60	. .	144.843 48	96.594 57	
45	Przemyśl	10.100 .	1.800 .	2.582 01	. .	. .	. .	1.050 .	1.266 70	. .	34.821 31	1.678 69	. .	. .	10.815 71	860 .	12.077 39	12.594 64	47.329 53	. .	15.831 54	1.856 45	8 51	. .	209.724 13	64.119 75	
46	Przemyślany	6.428 .	. .	388 40	706 62	. .	415 08	1.300 .	3.600 .	. .	2.738 22	. .	. .	. .	44.781 84	8.414 18	9.065 95	. .	90.070 06	2.233 43	. .	6.150 08	343 37	548 20	132.074 66	154.075 62	
47	Rawa	5.900 .	600 .	. .	. .	276 17	685 70	. .	2.000 .	. .	2.450 85	5.381 94	. .	. .	27.745 37	14.613 91	7.624 .	13.546 89	83.414 06	1.139 66	2.892 08	25.150 16	1.361 10	540 .	107.538 89	3.025 57	
48	Rohatyn	7.576 38	336 60	1.535 17	200 .	. .	1.156 40	1.985 89	3.149 95	. .	11.310 75	8.258 44	. .	. .	2.787 99	2.814 86	4.132 37	87.666 82	24.850 97	3.982 26	47.775 54	. .	. .	. .	280.703 69	132.865 79	
49	Ropczyce	4.419 84	. .	1.185 41	. .	. .	1.847 52	1.615 96	2.334 .	. .	607 94	986 72	. .	100 .	1.330 68	6.918 59	6.457 92	7.147 44	36.478 24	. .	748 57	3.203 07	. .	540 .	107.538 89	3.025 57	
50	Rudki	7.262 56	1.000 .	540 .	. .	309 96	545 08	1.680 .	690 02	. .	760 54	9.485 05	. .	. .	1.024 .	800 .	4.865 50	7.592 72	10.884 03	. .	. .	1.097 26	18.178 18	71 12	66.786 02	22.835 80	
51	Rzeszów	10.819 30	1.699 56	446 .	2.358 09	120 40	545 14	330 .	3.900 60	. .	12.899 56	200 31	40.041 74	. .	34.792 90	9.791 60	22.467 22	79.063 32	46.828 44	6.099 57	34.302 51	79.020 06	13.738 73	424 90	399.889 90	248.350 .	
52	Sambor	16.295 74	1.707 99	1.605 91	251 86	. .	2.020 77	716 .	2.580 30	. .	1.946 88	3861 .	. .	. .	21.054 36	16.450 37	13.769 65	16.370 48	29.167 28	. .	14.232 80	16.960 29	559 26	93 06	156.169 .	113.227 72	
53	Sanok	9.455 16	350 .	726 86	198 89	505 03	239 24	505 .	3.417 85	. .	16.988 22	2.400 33	. .	. .	6.611 50	2.642 .	12.108 66	1.578 92	30.449 29	656 62	20.044 84	16.359 80	636 13	256 07	126 130 41	124.868 70	
54	Sącz nowy	7.970 .	. .	980 57	587 50	. .	1.300 08	9.490 31	. .	. .	27.077 47	15.321 15	5.754 51	. .	2.960 .	2.470 .	15.274 .	31.731 37	30.918 57	. .	. .	3.418 73	236 17	. .	155.490 43	52.054 14	
55	Skałat	8.500 .	400 .	1.040 .	. .	115 72	968 90	1.400 .	1.200 .	. .	11.399 35	4.614 83	. .	. .	7.512 07	1.767 19	13.481 57	. .	56.203 70	467 17	. .	2.103 73	135 39	. .	111.309 62	80.084 69	
56	Śniatyn	7.280 .	960 .	850 51	1.559 54	. .	397 01	2.516 94	3.618 10	. .	5.601 56	. .	17.320 84	. .	28.232 73	4.000 .	10.964 .	11.260 40	18.692 53	. .	. .	33.912 63	736 81	. .	147.908 63	204.260 39	
57	Sokal	12.129 83	1.080 .	2.140 86	1.602 39	231 39	1.042 14	1.300 .	2.199 84	. .	36.343 80	286 42	47.724 69	. .	11.579 45	1.056 52	11.551 90	89.432 31	11.968 90	. .	. .	2.066 42	189 24	. .	233.876 10	178.818 44	
58	Stanisławów	8.708 31	1.820 .	1.528 97	907 67	60 40	613 26	560 .	2.559 42	. .	7.414 28	2.217 93	. .	. .	14.201 60	4.297 44	10.870 70	1.569 72	40.066 08	. .	. .	22.951 37	521 15	. .	120.878 80	66.144 08	
59	Stary Sambor	8.798 43	1.646 .	558 25	115 20	. .	1.379 85	. .	. .	. .	3.112 64	1.145 55	. .	. .	11.651 60	7.780 25	3.031 80	13.807 39	10.088 40	. .	. .	6.050 16	12.138 89	. .	88.999 29	38.163 38	
60	Stryj	12.884 .	1.635 12	976 38	350 37	. .	278 92	1.000 .	1.000 .	4.709 38	5.811 75	211 56	. .	. .	8.341 14	2.100 .	11.549 28	20.623 76	17.975 86	20.209 13	24.656 40	23.108 70	8.336 84	2.527 97	171 376 01	173.591 91	
61	Tarnobrzeg	8.688 .	505 70	875 52	753 69	154 10	697 08	3.923 50	2.901 57	. .	3.436 67	. .	. .	. .	8.754 95	3.808 28	6.820 .	22.871 18	32.492 18	. .	6.362 90	21.820 23	1.909 63	. .	126.775 18	88.412 77	
62	Tarnopol	18.787 66	887 28	528 09	1.065 14	282 87	3.852 71	300 .	4.993 15	. .	5.763 49	. .	. .	. .	9.754 .	6.334 16	17.282 72	10.568 18	72.976 99	3.444 39	45.368 33	7.970 20	4.509 17	120 .	214.783 53	170.181 65	
63	Tarnów	7.254 .	208 .	842 26	2.200 .	. .	. .	4.460 .	1.299 86	. .	2.361 28	6.455 08	. .	. .	. .	1.029 10	13.964 54	52.203 02	30.404 81	. .	12.662 37	5.371 68	6.784 27	293 48	150.463 41	12.160 36	
64	Tłumacz	9.088 .	1.440 .	929 99	325 60	738 60	2.518 80	2.644 .	3.578 .	. .	6.491 43	3.323 92	1.435 38	. .	905 44	2.847 80	10.608 41	. .	67.459 70	. .	8.968 50	47.838 39	12.338 93	740 .	184.215 89	56.909 78	
65	Trembowla	7.933 68	2.513 10	800 .	134 62	159 76	966 72	. .	3.971 94	. .	2.451 77	18 97	. .	. .	11.683 53	9.990 .	7.095 41	15.449 91	48.357 97	369 04	3.800 03	34.402 71	56 91	. .	150.156 07	105.450 40	
66	Turka	8.135 44	2.728 84	1.619 32	. .	. .	3.222 32	2.440 70	2.639 92	. .	6.455 23	3.698 92	1.678 03	15.021 80	16.740 76	19.308 21	3.857 33	2.772 43	9.954 73	. .	. .	5.394 02	2.429 26	200 .	108.297 76	94.261 99	
67	Wadowice	6.670 .	1.000 .	1.121 70	1.200 .	. .	1.656 42	2.332 .	6.996 20	. .	77.938 82	. .	. .	24.046 80	25.605 30	43.516 88	13.308 38	7.218 52	79.126 26	892 87	. .	3.929 12	13.998 45	891 40	310.929 12	159.678 86	
68	Wieliczka	8.560 .	870 .	1.802 26	769 37	379 40	818 98	600 .	1.800 .	. .	33.508 28	59 36	. .	. .	65.987 54	1.000 .	17.480 27	23.528 05	99.719 19	5.443 16	16.654 30	8.648 60	97 45	934 74	288.660 95	407.186 65	
69	Zaleszczyki	9.493 60	1.032 .	1.036 11	1.223 84	20 53	251 72	1.415 .	2.300 .	. .	15.485 15	2.414 57	6.958 80	. .	15.714 86	15.510 18	8.862 01	3.269 50	35.067 74	1.049 70	7.697 98	17.017 48	1.255 80	231 60	147.382 67	181.879 02	
70	Zbaraż	4.920 .	. .	469 63	1.300 .	. .	328 33	400 .	2.561 14	. .	1.041 11	4.057 68	. .	. .	14.401 06	3.726 70	3.520 .	. .	94.913 42	. .	1.960 74	8.247 41	. .	447 86	142.294 88	68.635 42	
71	Złoczów	11.463 30	795 .	1.390 79	2.140 57	1.314 79	1.482 62	500 .	2.160 .	. .	63.947 04	3.254 14	. .	3.762 40	10.412 94	268 .	6.135 58	32.197 31	52.471 62	20.971 20	. .	17.787 06	2.624 86	1.000 .	236.059 22	171.259 87	
72	Żółkiew	7.400 .	1.600 .	724 14	462 48	. .	408 12	600 .	2.000 20	. .	3.648 10	29 08	7.185 14	600 .	11.558 12	5.316 67	5.832 80	. .	54.111 89	13.896 67	3.000 .	5.063 27	12.541 07	. .	135.972 75	66 904 50	
73	Żydaczów	8.880 .	1.800 .	1.315 92	1.377 05	392 87	2.135 79	500 .	2.598 84	. .	1.597 47	767 23	. .	. .	17.982 51	2.424 58	8.492 56	14.228 70	14.599 77	. .	4.077 27	10.276 63	2.433 40	. .	95.870 59	63.977 87	
74	Żywiec	3.853 28	. .	872 99	640 .	. .	782 .	960 .	600 .	. .	6.664 14	242 74	. .	. .	4.566 18	3.810 .	15.747 09	. .	6.847 15	. .	31.468 35	6.566 08	1.638 89	. .	85.258 89	18.766 42	
	Razem	643.015 59	60.509 08	69.302 21	80.314 91	10.350 65	72.529 93	105.091 27	221.362 92	18.285 01	853.784 89	191.120 66	219.799 64	116.960 93	1,005.845 98	654.157 57	693.750 67	1.211.896 09	2,997.268 21	208.732 26	582.060 40	1,109.151 80	480.283 61	24.740 07	11,580.318 85		

Wykaz dochodów

podług zamknięć rachunkowych za rok 1900

30 miast (objętych ustawą z r. 1889).

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28
		Czynsze i opłaty							Z dzierżawy praw i przywilejów					Dodatki na cele ściśle gminne					Wpływy nadzwyczajne							
															konsumcyjne				ze sprzedaży							
Liczba porządkowa	Nazwa gminy	z dóbr	z domów, rzeźni, budek itp.	z gruntów, kamieniołomów itp.	z lasów, wiklin itp.	z fabryk cegieln, wapienników itp.	z koszar i kwaterunku wojska	Odsetki od papierów wartościowych, pożyczek itp.	propinacya i opłaty komunalne	placowe, targowe, straganowe, sprzedaż śmiecia	miary i wagi, polowanie i rybołóstwo	Taksy	Z dzierżawy dodatków krajowych konsumcyjnych	od podatków bezpośrednich	od mięsa	od wina	Dochody rozmaite	Zapas kasowy z roku poprzedniego	gruntów i realności	papierów wartościowych	z pożyczek zaciągniętych	zaliczki otrzymane i zwrócone	Wpływy drogowe	Na cele szkolne: dodatki i inne	Razem	Należytości czynne pozostałe z końcem roku	Uwaga
		K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K. gr.	
1	Biała	. .	21.948 83	344 68	8.359 79	. .	. .	136 92	134.431 80	6.740 34	. .	5.105 14	. .	. .	. .	. .	14.253 11	82.234 58	. .	. .	500.000 .	148.462 60	14.008 98	. .	886.026 77	48.357 89	
2	Bochnia	. .	11.144 03	9.138 28	51 90	. .	7.846 41	2.057 16	105.260 .	16.313 94	150 .	2 695 11	. .	9.504 08	12.799 96	910 .	142.910 19	329 56	. .	79.486 .	. .	6.528 21	. .	953 04	408.077 87	25.747 67	
3	Brody	. .	6.174 .	. .	. .	. .	53.515 72	1.029 07	84.768 08	5.829 18	. .	6.243 14	. .	20.177 54	17.114 .	2.200 .	3.578 07	8.014 64	. .	. .	. .	8.799 68	. .	. .	217.443 12	44.427 49	
4	Brzeżany	. .	26.544 90	. .	. .	. .	13.470 12	71 40	97.491 35	667 90	138 .	145 60	13.290 61	. .	8.800 .	2.333 65	51 90	3.936 57	. .	193.101 .	. .	2.127 82	11.443 63	. .	373.614 45	116 700 71	
5	Buczacz	. .	520 .	. .	. .	. .	. .	40 .	. .	. .	. .	7.505 46	. .	2.441 94	14.146 .	9.848 74	. .	118 11	. .	. .	. .	425 54	16.293 54	12.945 18	64.284 51	965 85	
6	Drohobycz	. .	14.932 75	20 .	1.797 95	. .	. .	17.542 90	108.091 56	2.556 72	92 .	1.539 44	. .	29.159 18	17.287 15	. .	5.183 40	3.775 76	911 20	40 66	. .	18.539 20	21.570 25	. .	243.040 12	24.616 72	
7	Gorlice	. .	82.069 39	63 24	. .	. .	. .	8.571 30	. .	3.912 .	33 .	871 55	14.400 .	. .	. .	1.420 .	4.426 12	36 99	. .	. .	170.364 08	1.056 58	3.307 38	8 40	290.540 03	81.430 04	
8	Gródek	. .	25.535 88	8.672 16	8.117 80	. .	17.498 96	6.875 81	68.361 78	5.835 60	660 60	1.632 40	. .	. .	. .	. .	1.663 22	909 08	60 20	. .	10.130 .	5.284 88	6.647 28	510 37	168.396 02	24.616 64	
9	Jarosław	. .	56.338 41	1.140 66	. .	. .	6.532 50	232 88	200.000 .	22.797 03	251 .	5.890 25	26.319 98	18.768 65	22.000 .	6.412 14	6.172 61	10.643 91	. .	. .	200.000 .	22.030 42	. .	. .	605.530 44	534.395 18	
10	Jasło	. .	10.511 50	823 90	. .	2.294 08	. .	4.241 58	54.400 .	6.919 70	.	. .	. .	10.399 75	5.100 .	705 .	12.527 70	3.539 62	136 88	. .	9.000 .	9.021 76	2.566 80	. .	132.187 77	10.439 61	
11	Jaworów	. .	12.553 09	35 .	14.119 04	1.102 22	1.786 32	14.384 14	30.384 04	2.766 18	142 01	1.440 78	. .	. .	5.082 09	11.519 33	238 90	4.266 56	. .	. .	. .	1.481 49	. .	800 .	102.101 19	23.071 21	
12	Kołomyja	. .	62.116 63	7.709 92	. .	. .	. .	491 35	242.077 10	11.866 39	31 28	846 20	. .	44.495 40	65.743 84	8.330 .	27.382 62	9.909 76	210 .	77.207 56	452.482 18	120.123 04	1.058 50	5.619 54	1,137.701 31	41.712 33	
13	Krosno	4.089 20	8.136 38	5.066 24	. .	. .	. .	1.842 16	70.701 40	5.705 43	40 .	940 56	11.800 .	. .	4.791 64	. .	. .	895 27	9.426 .	9.308 86	546 16	3.256 35	2.184 31	. .	138.729 96	35.216 54	
14	Podgórze	. .	22.226 78	4.198 15	2.013 71	56.007 55	1.633 57	1.247 06	70.971 44	7.268 12	266 10	13.316 42	1.050 .	. .	19.956 48	53.832 56	17.726 91	20 86	. .	. .	. .	32.173 13	17.565 16	. .	321.469 .	38.204 78	
15	Przemyśl	1.000 .	50.679 55	1.583 70	1.020 68	. .	15.037 53	1.189 60	443.813 42	4.647 97	40 .	95.573 62	44.000 .	. .	. .	. .	. .	64.601 01	1.224 48	. .	. .	82.172 74	97 144 15	. .	903.728 45	42.603 12	
16	Rzeszów	. .	64.777 40	1.806 12	. .	. .	79.595 22	2.984 44	8.265 .	980 36	. .	4.468 92	93.855 34	. .	28.910 .	1.920 .	2.068 40	133.948 84	. .	3.680 24	133.770 03	43.379 37	. .	. .	604.409 18	58.769 62	
17	Sambor	. .	60.002 24	4.540 01	. .	. .	. .	6.331 59	101.400 .	3.606 50	. .	14.972 13	. .	23.713 04	11.150 .	284 16	4.189 54	2.341 24	268 80	. .	. .	3.723 52	8.277 83	. .	244.804 60	84.253 65	
18	Sanok	4.372 .	12.683 14	2.220 08	1.594 20	. .	18.441 74	1.162 64	68.260 08	4.517 80	271 .	1.954 63	8.630 60	11.683 05	. .	. .	2.809 03	1.376 27	1.711 52	18.321 68	. .	9.215 36	2.640 .	. .	171.864 82	5.131 42	
19	Sącz nowy	1.825 04	33.907 03	2.448 01	19.571 63	. .	4.206 .	4.658 29	100.403 46	5.962 56	537 90	2.300 60	. .	16.482 36	11.249 62	600 .	14.616 34	4.505 23	. .	29.433 51	. .	33.076 47	35.024 35	3.366 .	324.169 40	37.874 87	
20	Śniatyn	. .	3.643 .	10.044 99	. .	. .	. .	. .	59.280 27	8.547 32	317 64	2.202 16	. .	8.251 48	11.808 75	1.371 77	10.002 16	2.010 86	. .	. .	. .	3.914 25	5.527 91	. .	126.922 56	16.319 75	
21	Sokal	. .	9.041 46	384 10	. .	29 20	80 .	25 .	47.000 .	728 30	482 08	1.238 38	. .	13.462 68	6.309 51	240 .	1.518 30	2.265 .	3.042 .	2.240 .	25.000 .	1.295 65	11.174 35	5.368 51	130.919 52	28.299 85	
22	Stanisławów	7.445 44	51.420 63	670 .	. .	89.444 95	103.674 45	21.771 85	330.872 48	1.474 70	154 32	57.267 96	33.000 .	836 23	87.452 .	5.678 54	14.736 76	11.558 90	532 60	27.600 .	80.000 .	66.209 44	. .	. .	991.801 25	245.233 81	
23	Stryj	11.585 36	35.810 97	5.817 81	6.605 33	. .	11.782 92	4.282 55	166.676 .	6.975 58	162 .	2.015 .	17.604 .	13.145 73	. .	. .	11.545 04	12.006 22	454.948 .	35.264 .	. .	24 888 72	16.092 22	. .	837.157 45	111.880 59	
24	Tarnopol	. .	9.296 48	1.504 20	. .	. .	42.862 .	356 90	184.100 16	7.640 61	480 .	8.015 .	. .	41.324 06	46.800 .	3.862 72	46.154 52	169 36	. .	21.576 93	400.000 .	80.910 58	. .	. .	890 053 52	9.352 89	
25	Tarnów	5.037 17	24.090 .	3.685 10	. .	. .	44.786 15	871 67	246.120 .	5.096 36	135 96	4.929 42	20.000 .	74.604 66	31.860 .	3.410 .	1.383 54	7.519 73	56 .	. .	38.000 .	15.406 84	43.059 04	. .	570.051 64	37.083 31	
26	Trembowla	15.208 36	9.085 99	. .	48.298 68	10.273 40	38.857 98	491 56	32.621 70	2.080 93	132 .	836 22	. .	8.160 87	7.334 .	480 .	1.553 59	1.640 96	. .	. .	. .	54.299 79	9.728 92	. .	241.034 95	23.607 .	
27	Wadowice	. .	9.599 12	1.104 28	5.216 26	. .	347 94	8.152 02	56.000 .	6.520 55	80 .	649 80	11.291 .	7.900 43	9.883 09	. .	55.180 63	408 06	. .	14.130 61	38.000 .	15.311 70	18.550 88	. .	258.326 37	8.499 63	
28	Wieliczka	. .	7.126 50	16.620 97	. .	. .	. .	4.923 15	42.337 08	5.066 58	50 20	15 60	. .	11.916 31	7.656 86	135 .	9.583 30	649 85	454 .	3.342 .	. .	9.193 59	. .	. .	119.070 99	2.314 16	
29	Złoczów	. .	10.582 80	129 70	. .	9.062 67	15.113 54	120 98	94.098 06	5.716 22	.	1.589 60	. .	5.112 87	24.302 69	. .	6.998 69	123 65	. .	. .	. .	11.437 11	. .	. .	184.388 08	10.362 21	
30	Żółkiew	10.993 26	7.528 57	5.599 02	. .	1.500 .	64.648 22	40 .	20.200 .	2.249 60	13 60	1.868 70	. .	. .	12.662 .	51.788 28	2.596 47	41 06	2.940 80	. .	60.000 .	17.594 59	21.136 55	. .	288.400 72	11.204 16	
	Razem	61.555 83	760.027 45	95.370 32	116.766 97	169.714 07	541.867 29	115.920 97	3,268.386 26	170.935 47	4.660 69	248.069 79	295.241 53	371.548 81	490.199 68	167.281 89	421.046 06	323.797 01	475.922 48	514.733 05	2,117.292 45	851.340 42	365.001 53	29.571 04	11 971.246 06		

Wykaz wydatków

podług zamknięć rachunkowych za rok 1900

30 miast (objętych ustawą z r. 1889).

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31
Liczba porządkowa	**Nazwa gminy**	Pobory funkcyonaryuszów	Emerytury i zaopatrzenia	Koszta kancelaryjne	Administracya dóbr, utrzymanie budynków, realności itp.	Czynsze za dzierżawę: prawa propinacyjnego	Czynsze za dzierżawę: krajowych opłat konsumcyjnych	Podatki, ekwiwalenty, opłaty skarbowe	Cele dobroczynne, ubogich i inne	Policya miejscowa	Aresztanci i szupaśnicy	Straż pożarna itp.	Straż polowa i lasowa	Wydatki na cele sanitarne	Oświetlenie miasta	Przedsiębiorstwa gminne	Dyety i koszta podróży	Rekrutacya, kwaterunek i inne cele wojskowe	Wydatki na cele: szkolne i oświaty	Wydatki na cele: parafialne i wyznaniowe	Wydatki na cele: drogowe	Wydatki nadzwyczajne: kupno gruntów, domów, budowli itp.	Wydatki nadzwyczajne: kupno papierów wartościowych	Wydatki nadzwyczajne: spłata długów	Wydatki nadzwyczajne: zaliczki udzielone i spłacone	Wydatki rozmaite	Zapas kasowy z końcem roku	**Razem**	Wszystkie długi i inne należytości bierne, pozostałe z końcem roku	**Uwaga**
		K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	
1	Biała	24.711 99	2.656 65	8.796 99	16.884 77	. .	. .	497 90	8.858 50	15.960 25	424 18	1.100 .	.	24.189 90	8.979 67	. .	. .	912 70	49.264 73	.	16.484 07	454.190 92	. .	28.845 18	148.862 26	12.078 19	62.387 97	886.026 77	58.024 39	
2	Bochnia	32.153 50	4.999 85	1.688 99	2.653 09	15.600 .	. .	19.995 91	480 .	4.158 30	. .	818 92	266 60	1.889 80	3.586 57	2.223 16	203 12	3.651 73	85.358 94	4.168 50	6.296 07	3.100 .	. .	87.699 22	155 717 90	20.985 24	492 46	408.077 87	620.379 79	
3	Brody	22.599 44	4.893 06	3.160 63	. .	6.200 .	.	7.701 46	2.427 20	19.386 91	1.131 92	6.127 20	.	4.746 94	8.155 10	. .	292 10	15.829 66	14.227 26	. .	665 98	1.000 .	. .	58.216 .	16.293 19	20.481 45	4.007 92	217.443 12	866.496 72	
4	Brzeżany	17.667	1.274	2.109 24	7.541 91	49.168 26	18.000 10	6.821 50	1.137 94	13.213 37	42 78	7.140 80	.	28.320 52	2.994 71	399 72	157 28	6.388 20	10.058 33	. .	15.096 41	146.352 74	. .	35.101 .	981 50	6.120 81	2.526 33	373.614 45	593.310 98	
5	Buczacz	7.949 96	.	580 68	2.715 64	. .	. .	225 92	1 648 90	7.806 60	106 10	1.448 16	.	2.650 .	2.883 92	1.367 70	60	. .	1.218	. .	16.293 54	. .		12.942 18	600 .	3.736 18	48 03	64.284 51	144.719 90	
6	Drohobycz	40.085 72	1.600 .	2.194 37	13.091 73		.	19.341 16	9.211 54	18.898 94	268 41	7.948 64	656 66	1.977 49	4.858 22	. .	108 24	556 30	62.059 80	3.842	31.694 44	. .	. .	6.452 70	6.084 40	13.093 89	4.025 97	243.040 12	518.817 93	
7	Gorlice	20.491 58	1.863	1.288 64	2.675 85	32.100 .	12.600 .	9.574 32	574 32	903 28	45 96	1.959 92	. .	985 92	2.317 16	.	200 .	90	12.617 14	340 .	4.279 93	24.882 93	. .	154.075 72	581 91	5.802 01	310 44	290.540 08	266.720 76	
8	Gródek	24.909 99	2.165	5.148 80	8.035 05	7.000 .		13.767 03	4.678 45	6.612 49	185 41	1.530 71	1.504 89	4.149 90	1.605 52	.	510 95	5.897 87	16.949 76	534 24	9.182 94	12.896 40	. .	31.505 50	6.103 14	3.802 74	225 26	168.396 02	408.107 81	
9	Jarosław	36.383 20	3.717 31	6.856 85	13.256 77	3.000 .	26.320 .	47.116 35	500 .	28.728 17	.	22.308 28	.	11.546 57	8.736 27	. .	256 24	8.820 81	23.503 75		27.996 50	165.728 19	32.352 05	55.790 80	17.761 20	59.465 71	10.385 47	605.530 44	1,150.322 38	
10	Jasło	11.883 30	961 .	1.605 39	6.501 09	6.400 .	. .	5.324 07	. .	9.229 56	97 68	1.456 26	. .	4.337 44	3.589 18	. .	580 52	1.173 92	22.166 68	.	24.648 40	8.917 10	2.600 .	7.448 03	4.255 30	6.907 74	2.155 11	182.187 77	259.511 43	
11	Jaworów	15.458 71	1.564 84	950 37	3.289 99	25.670 52	. .	1.225 36	1.491 91	4.296 83	54 84	128 75	1.346 56	2.908 88	668 04	1.215 92	146 28	. .	10.087 22	3 15	2.069 84	. .	.	16.659 74	1.284 26	11.562 70	21 48	102.101 19	131.808 49	
12	Kołomyja	49.732 44	6.575 17	8.198 18	52.977 97	. .	. .	7.710 70	8.551 47	35.973 97	977 80	12.028 16	720	21.207 48	17.764 84	218.054 14	160 20	16.677 89	68.214 01	.	10.000 .	31.510 32	78.844 08	422.326 77	46.683 51	22.726 40	5.090 81	1,137.701 81	2,072.387 89	
13	Krosno	8.547 86	483 30	1.248 66	2.528 62	17.509 94	11.800 .	5.744 61	592 60	4.155 97	160 .	1.579 19	. .	6.298 35	2.863 99	. .	5	286 16	22.504 90	64 26	11.692 59	8.080 .	5.708 21	14.899 80	1.642 92	9.794 04	599 49	138.729 96	259.416 98	
14	Podgórze	33.673 20	6.058 68	7.885 52	13.174 66	. .	. .	18.429 69	7.811 83	21.252 22	59 13	7.538 68	855 .	12.172 21	25.681 10	3.998 22	897 14	1.184 40	22.983 33	4.700	40.964 02	4.700 68	. .	37.899 92	33.070 50	16.523 88	274 99	321.469 .	554.965 04	
15	Przemyśl	70.029 07	4.295 40	8.884 48	20.534 15	. .	44.000 .	14.576 90	4.800	20.576 80	1.800 .	34.515 17	1.650 .	36.642 02	34.882 02	.	. .	29.696 79	52.720 24	600 .	144.443 65	134.726 24	1.412 81	63.066 90	72.536 13	12.128 66	95.271 07	903.728 45	566.327 39	
16	Rzeszów	33.904 49	4.183 54	4.473 35	16.956 63	8.265 .	. .	5.652 63	761 50	19.034 19	154 90	10.256 92	.	9.755 90	608 96	29.843 81	225 80	39.567 88	36 804 81	2.000 .	2.500	148.006 57	133.771 29	67.665 21	19.963 84	8.251 83	2.305 53	604.409 18	1 485.827 44	
17	Sambor	31.482 15	6.355 05	3.078 45	12.977 10	. .	. .	22.767 59	920	12.306 65	136 20	9.651 35	. .	7.996 34	3.090 73	.	400 .	14.400 91	18.557 09	. .	31.228 41	8.110 88	. .	45.075 50	1.781 14	3.358 20	11.140 91	244.804 60	728.236 43	
18	Sanok	22.744 96	894 20	1.379 80	10.548 45	4.800 .	. .	4.829 98	. .	7.812 69	31 80	2.919 .	.	1.255 .	3.619 26	.	. .	4.117 87	16.938 43	1.152 84	10.485 51	25.522 28	6.325 92	34.207 .	3.151 50	4.604 38	4.545 05	171.864 82	600.372 35	
19	Sącz Nowy	42.991 87	9.126 50	5.524 35	11.779 73		.	14.710 03	2.206 50	14.590 26	360 80	11.832 92	1.501 65	8.463 11	7.886 24	1.420 .	244 80	7.376 01	29 376	40 22	44.298 35	55.328 12	10.400 .	17.701 48	9.410 58	11.679 31	5.924 97	324.169 40	522.188 80	
20	Śniatyn	14.171 .	4.545 50	1.639 88	4.380 10	10.863 51	.	13.413 01	1.105 40	12.567 89	728 27	848 05	144	6.250 96	1.609 77	2.054 51	634 48	.	12.792 81	536 .	7.596 05	. .	. .	9.876 18	6.188 07	14.407 74	569 38	126.922 56	141.698 89	
21	Sokal	11.453 68	1.966 50	2.451 48	5.840 45	.	.	4.681 73	2.680 11	5.908 64	400 .	1.169 02	450	6.452 82	1.918 34		376 52	311 90	20.952 46	378	15.657 58	24.829 31	2.240 .	12.219 46	2.884 14	5.429 58	317 80	130.919 52	255.877 93	
22	Stanisławów	68.791 68	6.680 .	9.928 66	13.037 94	57.000 .	33.000	20.620 71	16.660 50	44.727 71	1.234 03	22.268 86		46.096 68	16.237 21	110.771 79	. .	27.183 94	48.632 39	551 62	34.133 20	33.235 85	68.000	212.533 40	66.677 46	28.455 99	10.341 63	991.801 25	2 588.523 39	
23	Stryj	18.779 40	8.104 10	1.858 89	18.338 76	6.000	. .	34.188 70	4.916 35	21.848 11	457 58	14.025 27	2.901 80	12.422 90	6.588 16	.	103 96	.	68.115 02	203 64	26.351 09	124 720 03	46.842 62	367.163 58	23.092 22	22.485 68	7.649 59	837.157 45	683.688 42	
24	Tarnopol	71.304 97	4.482 08	10.908 48	15.297 80	.	.	18.194 65	23.408 32	24.705 60	759 58	14.610 63	1.101	23.038 07	8.084 13	6.958 49	1.200 .	2.724 62	50.167 30	3.632 88	19.894 80	208.368 07	215.000 .	74.768 68	50.217 40	32.073 26	14.167 71	890.053 52	1,596.851 38	
25	Tarnów	36.663 52	9.678 85	3.971 84	10.877 22	.	20.000 .	45.794 35	14.854 47	41.775 96	380 90	14.467 16	. .	26.669 56	28.325 02	. .	702 70	11.648 07	43.871 89	.	57.308 88	38.015 .	.	144.628 56	9.459 18	14.239 93	1.719 08	570.051 64	2,186.048 58	
26	Trembowla	22.595 82	.	1.385 26	20.026 67	.		18.895 16	1.168 33	4.492 25	49 94	10.529 26	2.199 85	3.605 45	1.097 80	130 17	1.024 76	403 84	20.784 90	71 08	12.366 31	15.586 87	. .	52.847 10	24.364 56	14.924 .	12.490 67	241.084 95	934.914 88	
27	Wadowice	27.949 74	416 66	3.810 68	6.246 86	25.000	8.220 .	8.617 66	3.356 99		629 88	1.407 03	. .	832 49	2.742 40	1.688 14	411 20	440 .	16.261 68	. .	25.424 36	68.726 88	27.000 .	10.281 79	8.020 98	10.523 82	5.267 18	258.326 37	265.986 82	
28	Wieliczka	25.111 31	6.862 90	1.788 02	7.118 40	. .	. .	12.267 88	3.880 92	11.200 39	164 90	1.861 58	. .	3.888 53	1.747 07	.	78 22	214 46	14.183 51	1.024 78	743 59	13.121 91	. .	6.369 03	4.944 94	1.417 47	1.086 18	119.070 99	310.066 59	
29	Złoczów	28.871 20	3.673 66	2.853 37	15.923 03	.	. .	3.760 09	3.441 77	9.270 89	134 50	5.003 12	. .	4.129 75	2.177 35	10.708 19	360 31	5.399 48	20.444 07	.	7.838 96	7.757 97	3.273 01	35.072 .	7.851 66	6.397 53	46 17	184.388 08	534.948 78	
30	Żółkiew	25.140 74	1.912 .	1.829 32	12.796 59	7.000 .	.	3.765 12	2.714 80	9.688 92	218 82	615 90	.	1.197 78	1.937 20	. .	525 28	384 18	20.293 36	. .	28.186 55	7.236 83	. .	149.708 14	1.342 66	2.448 76	4.512 77	283.400 72	1,117.732 .	
	Razem	898.182 99	111 938 80	117.318 87	347.957 02	281.577 23	168.940 10	405.162 17	134.820 60	441.028 81	11.180 81	229.084 86	15.298 01	326.068 76	212.230 95	385.783 96	9.860 10	205.339 09	906.609 26	23.822 71	685.752 02	1,769.141 99	633.769 99	2,223.039 52	751.807 95	405.527 07	270.007 92	11,971.246 06		

Wykaz dochodów

podług zamknięć rachunkowych za rok 1899.

gmin małomiejskich i wiejskich.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
Liczba porządkowa	Nazwa gminy	Czynsze i opłaty: z dóbr	z domów, rzeźni, budek itp.	z gruntów, kamieniołomów itp.	z lasów, wiklin itp.	z fabryk cegielń, wapienników itp.	z koszar i kwaterunku wojska	Odsetki od papierów wartościowych, pożyczek itp.	Z dzierżawy praw i przywilejów: propinacya i opłaty komunalne	placowe, targowe, stra-ganowe, sprzedaż śmiecia	miary i wagi, polowanie i rybołóstwo	Taksy	Z dzierżawy dodatków krajowych konsumcyjnych	Dodatki na cele ściśle gminne: od podatków bezpośrednich	konsumcyjne: od mięsa	konsumcyjne: od wina	Dochody rozmaite	Zapas kasowy z roku poprzedniego	Wpływy nadzwyczajne: ze sprzedaży gruntów i realności	ze sprzedaży papierów wartościowych	z pożyczek zaciągniętych	zaliczki otrzymane i zwrócone	Wpływy drogowe: myto drogowe, mostowe, przewozowe, kopytkowe	wartość zużytych prestacyj w robociźnie i materyale, w naturze	subwencye, ekwiwalent, zapas kasowy i inne drogowe	Na cele szkolne: dodatki i inne	Razem	Należytości czynne pozostałe z końcem roku	Uwaga
		zł. ct.	zł. ct.	zł. ct.	zł. ct.	zł. ct.	zł. ct.	zł. ct.	zł. ct.	zł. ct.	zł. ct.	zł. ct.	zł. ct.	zł. ct.	zł. ct.	zł. ct.	zł. ct.	zł. ct.	zł. ct.	zł. ct.	zł. ct.	zł. ct.	zł. gr.	zł. ct.	zł. ct.	zł. ct.	zł. ct.	zł ct.	
1	Biała	2.562 50	6.929 10	12.028 64	7.360 05	2.232 42	1.952 66	10.189 76	6.055 33	5.153 41	2.252 52	9.291 06	. .	47.065 21	3.630 35	801 .	9.775 32	13.919 11	1.037 11	35 05	8.937 04	2.769 36	. .	16.547 99	1.831 87	1.244 03	167.601 19	22.900 84	Mimo licznych urgensów wykazów nie przedłożono.
2	Bóbrka	. .	543 68	8.051 05	269 17	206 75	. .	1.891 12	950 .	3.162 97	1.133 67	819 21	. .	21.254 16	2.059 25	. .	4.083 14	5.192 02	1.552 45	. .	2.190 11	124 14	650 .	9.518 .	8.504 53	7.112 19	79.267 61	2.683 77	
3	Bochnia	9.729 30½	3.415 .	9.613 82	558 99	20 50	. .	6.621 50	. .	4.128 75	1.807 54	2.836 01½	. .	25.209 93½	2.907 29	570 27½	6.619 62½	8.916 32½	579 22	. .	2.210 37½	235 08	436 50	9.069 60	. .	20.158 06	115.643 70½	. .	
4	Bohorodczany	208 82	860 35	3.327 23	59 50	. .	. .	1.107 19	1.500 .	2.433 45	528 98	1.179 62	. .	11.328 68	3.164 50	. .	3.059 08	1.822 77½	. .	. .	718 86	455 11	. .	2.505 34	217 .	172 08	34.643 56½	. .	
5	Borszczów	. .	1.880 06	2.645 19	. .	. .	. .	4.671 69	. .	2.450 65	773 95	895 52	. .	33.780 02½	4.616 39	. .	3.106 35½	10.217 45	1.550 .	. .	7.074 36½	5.208 62	. .	19.995 50	. .	9.666 58½	108.532 85½	. .	
6	Brody	2.107 42½	3.093 25½	2.416 85	10.188 63	101 07	. .	8.995 84	. .	1.191 64½	701 96	218 44	. .	26.186 26½	688 55	. .	1.627 36½	5.643 36	525 .	2.027 19½	7.031 05	70 41	178 30	14.678 13	204 11	8.123 35½	90.948 30½	9.803 76½	
7	Brzesko	. .	4.568 24	8.780 03	5.198 38	1.831 85	. .	10.016 84	. .	6.810 20	1.464 25	3.444 61	. .	27.115 38	2.491 71	1.617 12	935 01	8.653 92	600 .	. .	4.995 37	1.279 51	. .	65 98	. .	5.639 98	95.507 38	3.364 18	
8	Brzeżany	. .	1.727 90	1.166 77	3.087 72	. .	. .	1.494 74	. .	2.448 32	154 43	. .	. .	34.323 95	967 40	. .	580 01	3.192 41½	519 80	. .	1.435 65	952 45	. .	9.874 .	9.440 40	. .	71.315 95½	. .	
9	Brzozów	. .	4.719 53	2.691 79	118 01	. .	. .	2.944 42	313 92	3.275 96	455 05	1.269 77	. .	10.134 52	1.394 31	1.666 99	1.278 59	7.027 55	738 89	3.157 93	2.725 93	457 83	. .	7.101 40	7.964 27	18.098 74	77.535 40	14.465 75½	
10	Buczacz	725 90	1.924 02	8.823 24	611 40	. .	. .	1.747 45	. .	696 67	488 53	1.704 51	. .	31.179 16	4.691 .	210 .	4.166 95	17.251 56	100 .	. .	2.900 17	. .	. .	17.088 55	46.687 74	3.993 60	144.915 45	. .	
11	Chrzanów	. .	4.788 46	5.195 55	1.406 29	72 87	. .	1.407 55	. .	4.079 16	1.754 04	1.877 44	3.000 .	39.367 96	7.963 53	351 50	3.020 87	19.020 25	6.978 81	2.463 91	13.527 55	345 .	. .	10.810 50	13.257 14	20.868 99	161.557 37	7.846 12	
12	Cieszanów	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	
13	Czortków	. .	4.863 06	4.488 98	22 45	530 65	5.357 92	3.598 93	. .	866 77	467 07	1.705 57	. .	24.992 47	5.823 20	215 70	1.473 56	5.115 89	127 .	. .	2.826 69	767 12	. .	. .	. .	1.337 .	64.579 43	. .	
14	Dąbrowa	. .	5.318 .	12.493 62	379 33	767 28	. .	1.420 11	. .	5.308 39	1.381 78	2.164 28½	. .	13.792 78	2.304 50	173 38	1.788 09	5.232 43½	. .	189 17	5.221 22	177 31	. .	12.821 .	. .	461 45	71.394 13	13.885 33	
15	Dobromil	. .	10.591 13	897 35	2.837 26	. .	. .	4.966 70	30.401 66	1.678 42	238 34½	8 .	. .	16.647 99	1.300 58	702 85	1.773 01	10.669 47½	1 78	6.000 .	3.801 09	2.636 38	. .	. .	. .	50 .	95.187 02	. .	
16	Dolina	. .	9.699 32	8.112 78	1.809 63	310 80	. .	12.169 89	5.402 65	2.234 13	1.561 24	2.280 87	. .	40.511 89	794 89	72 57	2.004 78	5.851 60	180 90	58.901 38	1.925 57	21.307 63	80 .	. .	. .	221 44	175.433 96	18.721 86	
17	Drohobycz	14.974 88	4.546 59	4.396 98	2.763 57	13.268 97	. .	3.616 78	. .	300 .	1.388 71	300 12½	. .	42.621 58½	4.855 77	. .	4.299 08½	9.163 09	. .	. .	30 .	2.178 85	. .	23.004 86	. .	. .	131.709 24½	. .	
18	Gorlice	. .	205 .	931 88	1.585 30	397 02	. .	1.986 99	. .	746 89	880 27	1.233 26	. .	12.925 81½	. .	. .	576 48½	8.429 64	. .	. .	1.742 92½	74 .	. .	11.311 35	4.815 84	13.258 30	61.000 46½	. .	
19	Gródek	307 80	655 33	9.368 71	1.028 50	. .	. .	2.412 65	. .	245 .	848 36	. .	. .	16.715 80	817 60	642 34	11.447 99	1.633 72	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	46.123 80	. .	
20	Grybów	. .	4.332 75	1.327 55	1.465 56	. .	. .	2.040 66	9.099 92	2.013 72	181 94	1.265 69	. .	19.991 06	674 13	625 .	2.548 61	2.868 48½	517 22	896 75	843 20	433 41	. .	. .	10 .	822 77	51.958 42½	. .	
21	Horodenka	. .	3.025 42	3.281 35	747 90	. .	. .	2.651 75	. .	4.778 17	572 26	2.460 99½	. .	25.129 98	4.849 69	5 22	993 40	5.973 09½	. .	. .	2.066 88	482 01½	775 .	. .	. .	8.280 30½	66.052 48	. .	
22	Husiatyn	. .	3.577 38	2.282 87	181 27	180 .	. .	4.024 88	. .	4.567 44	301 20	2.483 14	. .	21.463 22	5.800 35	. .	4.378 74	5.883 55½	167 01	. .	10.007 50	1.351 85½	. .	7.619 24	3.274 53	7.831 02	85.370 20	18.782 76½	
23	Jarosław	. .	4.860 .	14.996 88½	2.205 34	44 05	. .	6.641 71	1.530 .	2.694 91	2.587 29	4.972 89	8 98	16.256 21½	2.912 55½	840 92	3.947 88½	5.337 41	25 80	. .	2.917 54	1.671 51	. .	15.592 20	8.196 19	371 49	98.611 77	. .	
24	Jasło	. .	574 88	2.708 74	1.913 34	450 26	. .	4.125 60	1.222 .	3.227 35	1.058 78	298 92	. .	20.840 14	2.469 43	. .	821 32	2.630 46	. .	. .	3.344 87	577 32	. .	17.476 12	. .	10.605 89	74.835 41	. .	
25	Jaworów	. .	102 33	3.104 56½	417 47	. .	. .	2.008 74	400 .	728 86	484 41	823 61	. .	14.690 02	1.113 95	34 .	1.752 36½	5.355 95	55 .	. .	1.342 15½	472 98	. .	6.635 70	2.378 30	9.450 75	51.351 15½	38.965 17	
26	Kałusz	10.354 95	2.129 94½	5.421 59	2.076 55	. .	. .	3.169 68	6.776 96	3.198 39	958 44	1.347 57	. .	16.971 34	. .	. .	6.014 04	3.759 24	18 .	. .	10.898 18	735 85½	165 55½	. .	. .	3.644 71	77.690 94½	37.646 48½	
27	Kamionka	. .	2.521 52	12.888 17½	1.558 26	395 69	. .	6.890 67½	4.386 73	2.524 65	1.864 58	1.695 24	. .	32.784 35½	3.545 54	. .	3.667 75	5.658 75½	64 65	740 99	4.606 11	304 85	803 25	. .	. .	6.357 45	94.781 20	. .	
28	Kolbuszowa	1.212 40	3.985 96	1.378 59	1.102 42	157 58	54 41	1.124 38½	3 56	5.859 85	770 98	2.252 02½	1.941 55½	15.432 06½	1.777 36	60 24	474 80½	2.876 40	292 46	177 80	4.403 25½	1.290 85	. .	. .	. .	620 48½	47.249 48½	4.118 46	
29	Kołomyja	435 31	419 41	16.907 22	. .	. .	. .	1.669 32	. .	6.170 .	792 65	678 18	388 15	33.004 94	1.044 12	. .	3.010 06	9.176 01	1.121 72	701 .	2.108 58	488 50	185 68	9.193 70	. .	11.235 85	98.725 35	. .	
30	Kossów	. .	2.002 58	8.379 51	5.162 52	. .	. .	1.623 62	1.975 .	745 51	178 86	85 80	. .	26.203 93	5.857 .	361 .	5.216 64½	9.454 03	363 38	. .	776 84½	788 42	. .	12.859 91	. .	1.016 57	88.001 08	13.504 99	
31	Kraków	. .	5.797 68	8.473 20	219 60	7 .	. .	827 24	. .	847 98	2.197 88½	3.199 20	. .	25.973 88	2.725 77½	6 .	3.321 50	10.263 47½	. .	170 .	2.401 82½	637 59	. .	. .	. .	24.135 78½	91.195 61½	2.690 89	
32	Krosno	. .	1.170 .	5.027 48½	. .	. .	. .	3.427 85	600 .	1.477 .	649 11½	. .	. .	15.280 81	1.763 .	1.147 58	5.739 43½	. .	. .	. .	5.086 98	424 06	30 .	14.414 70	11.919 91	7.029 24	75.186 61½	. .	
33	Limanowa	. .	2.628 75	300 60	424 76	. .	. .	7.615 90	. .	3.496 10	588 92	729 08	. .	8.118 15	317 59	. .	220 87	1.026 35	. .	. .	. .	2.626 81	. .	. .	10 25	. .	28.099 13	1.784 31	
34	Lisko	. .	2.744 83	. .	238 50	. .	. .	1.354 .	. .	5.437 88	196 80	. .	. .	19.638 86½	5.195 42	. .	2.566 75	947 82	. .	. .	2.881 .	. .	. .	12.318 50	. .	. .	55.519 86½	. .	
35	Lwów	8.715 60½	3.647 58	14.719 41½	2.552 25	170 41	. .	5.006 38	2.570 .	3.842 57½	3.076 14	177 50	. .	53.617 14	3.223 15	. .	10.475 58	7.081 60	4.233 47	. .	13.173 28	693 73½	. .	14.869 89	90.025 45	1.029 66½	182.900 66½	54.744 13½	
36	Łańcut	. .	9.276 94	14.518 35	388 73	481 69	215 12	9.682 66	340 .	5.399 73	1.976 20	6.349 17	. .	35.726 46	7.242 31	6 843 03	4.860 12	14 727 39	153 99	. .	1.688 70	974 64	530 11	11.883 50	. .	. .	133.253 84	9.316 85	
37	Mielec	. .	1.895 05	4.958 59	2.162 24	. .	. .	2.491 99	325 .	2.381 16	1.233 82	1.272 78	. .	17.886 81½	6.204 97½	333 40	3.206 98	1.884 42½	131 50	. .	5.573 14	. .	. .	7.581 60	3.949 48	1.195 .	64.666 89½	5.284 28½	
38	Mościska	. .	4.390 90	9.723 09	1.781 41	564 67	904 71	6.794 27	4.950 03	3.170 45	791 84	1.332 48	. .	18.879 79	2.012 06	145 58	2.704 89	3.854 14	497 43	. .	1.616 12	897 12	. .	7.289 85	4.969 85	. .	77.270 18	37.340 40	
39	Myślenice	. .	8.987 46	1.139 08½	5.245 13	. .	. .	7.764 96½	18.923 .	3.455 73	824 70	1.123 58	1.250 .	18.823 90	. .	150 66	4.471 85½	4.973 45	76 .	1.709 22	4.307 54½	989 51	. .	12.515 50	. .	. .	96.721 24	11.425 03	
40	Nadwórna	. .	3.715 90	8.760 51	423 36	50 .	. .	1.060 75	2.951 46	2.550 40½	1.346 15	839 84	. .	18.321 40	5.118 40	. .	3.054 37½	6.364 44	30 .	38 45	861 82	717 34½	. .	11.702 50	7.611 60	6.633 39½	82.152 10½	8.461 68	
41	Nisko	. .	161 20	3.817 37	1.735 72	562 92	. .	1.163 91	110 05	212 01	1.170 92	. .	. .	15.465 14½	. .	. .	1.169 21	3.274 30½	. .	. .	2.767 51	307 47½	. .	9.278 .	. .	28 13	41.218 87½	. .	
42	Nowytarg	. .	6.276 58½	3.828 67	15.142 39½	727 02	. .	5.657 18	27.152 66	1.214 98	432 17½	1.894 86	. .	19.151 20	1.211 01	300 .	1.000 85½	2.485 95½	199 05	. .	25.150 97	9.353 51	. .	. .	. .	. .	121.179 07½	. .	
43	Pilzno	. .	887 98	687 49	. .	. .	. .	2.489 45	9.540 .	3.535 59	540 43	. .	. .	7.018 98	737 62½	737 62½	5.245 08½	2.061 06	. .	. .	7.940 .	312 .	. .	. .	7.796 55	4.270 50½	53.748 87	2.160 31	
44	Podhajce	. .	985 23	6.911 86	622 74	. .	. .	2.060 94	26 .	1.305 88	277 85	3.642 03	. .	21.762 70	2.980 .	190 50	3.550 89	3.823 62	40 .	1.200 20	1.707 35	1.167 12	. .	12.151 30	. .	456 66	64.862 87	. .	
45	Przemyśl	. .	3.568 80	14.359 08	2.448 70	. .	. .	9.247 93	. .	687 70	1.381 75	53 80	. .	13.476 96½	97 53	814 96	2.006 14	7.134 43	50 .	1.000 57	3.745 50½	831 28½	158 .	. .	. .	. .	61.006 14½	12.862 16½	
46	Przemyślany	. .	3.788 40	11.298 58	3.549 49	288 74	360 .	2.771 62	. .	7.015 94	1.151 16	38 80	4.200 .	49.293 79	1.386 58	. .	7.889 44	5.432 70	. .	. .	3.208 66	722 08	. .	84.956 14	. .	812 40	158.143 72	4.452 38	
47	Rawa	50 .	5.474 37½	6.103 64½	42.511 99	40 .	62 83½	6.726 60	. .	3.141 38½	790 82½	888 96	1.170 .	35.237 60	1.127 76	252 96	10.785 14	2.254 47½	23 .	38.000 .	3.796 07½	404 44	141 03	1.057 47	. .	3.160 99	163.929 60½	. .	
48	Rohatyn	4.136 97	9.573 57	10.218 92	1.061 08	491 99	. .	1.065 23	18.040 .	6.307 84	876 82	4 70	. .	19.764 09	490 .	43 20	8.469 31	9.258 80	1.112 97	20.179 88	8.917 64	5.306 02	155 .	17.009 90	12.379 21	7.640 81	162.538 90	16.910 46	
49	Ropczyce	. .	9.797 70	3.182 42	10 .	. .	. .	3.840 58	400 .	3.984 79	732 86	3.253 60	1.423 .	. .	1.448 20	258 78	2.632 83	2.976 01	. .	. .	172 .	269 .	. .	. .	. .	21.693 30	56.015 07	32 85	
50	Rudki	. .	3.760 73	3 953 81	128 01	. .	. .	2.144 69	. .	3.691 77	623 05	. .	2.217 .	9.820 09	. .	. .	3.720 11	3.879 23	. .	. .	2.400 .	. .	. .	. .	. .	. .	36.338 49	. .	
51	Rzeszów	4.588 43	2.618 85	575 91	252 19	684 38	388 70	4.298 51	812 .	3.303 36	1.955 65	2.777 70	. .	29.688 31	6.681 55	846 95	1.156 87	12.124 70½	700 .	. .	9.391 82½	12.265 52	. .	11.666 23	1.418 88	2.656 61	110.858 07	13.190 05	
52	Sambor	8.989 97	562 87	4.163 96	1.942 21	. .	. .	3.447 11	. .	. .	1.617 63	. .	. .	12.757 49	. .	. .	6.209 84	4.371 34	. .	. .	2.000 .	. .	. .	. .	. .	3.547 99	49.604 41	4.571 16	
53	Sanok	1.309 .	264 16	6.335 49½	3.982 94	317 59	. .	5.045 58	. .	1.909 64	794 82	278 55	881 64	20.153 55	985 66	30 40	3.965 63½	3.870 35	7 95	912 11	2.962 25	1.824 50½	115 21	16.788 80	9.203 89	406 50	82.296 22½	2.976 71½	
54	Sącz nowy	. .	7.879 03	1.310 10	11.627 64	1.261 68	. .	14.084 01	13.100 44	4.158 88	1.071 60	1.757 04	1.344 96	20.345 20	892 88	50 .	1.939 22	6.561 92	218 12	. .	. .	1.347 96	. .	. .	. .	1.256 59	89.702 27	5.269 05	
55	Skałat	. .	1.725 56	2.881 21	. .	. .	. .	5.196 88	2.557 24	3.160 76	62 20	. .	. .	25.093 46	6.207 58	. .	3.470 45	8.768 88	1.381 .	422 24	7.996 43	2.276 46	. .	. .	. .	8.640 05	78.787 85	. .	
56	Śniatyn	10.061 24½	2.788 87	3.760 61	1.316 40	. .	. .	1 483 53½	. .	1.889 73	160 22	95 20	. .	14.708 32	. .	50 .	3.686 64	2.657 21½	889 71	. .	1.378 72	244 71	. .	. .	. .	. .	45.071 12½	5.629 17	
57	Sokal	. .	6.640 56	4.967 37	2.775 27	794 31	320 .	11.607 65	10.280 .	182 43	643 37	1.851 46	. .	37.126 01	2.108 07	. .	2.796 06	13.535 93	469 40	3.280 .	4.088 91	786 41	300 .	. .	. .	20.384 35	124.902 56	. .	
58	Stanisławów	. .	2.623 59	26 817 44	1.477 56	. .	. .	4.498 27	10 03	29 55	2.042 45	1.811 29	. .	25.091 42	6.401 02	134 .	10.981 02	9.924 41	2.653 .	1.318 77	23.016 98	12.036 37	. .	. .	. .	64 55	130.981 72	15.142 98	
59	Stary Sambor	. .	6.093 38	1.852 29	2.681 32	1.819 79	. .	1.528 12	12.209 .	96 62	317 51	. .	. .	12.666 95	1.798 04	. .	1.347 72	4.181 42	. .	5.725 69	2.362 96	551 05	. .	. .	. .	40 85	55.265 66	1.686 .	
60	Stryj	. .	1.637 77	6.197 23	956 44	. .	. .	1.447 55	. .	. .	2.642 03	1.463 51	1.198 15	19.463 06	2.066 37	. .	1.470 67	3.778 18½	. .	. .	200 .	. .	. .	. .	. .	8.414 08	50.990 02½	. .	
61	Tarnobrzeg	. .	9.176 55	17.460 50	3 666 67	649 97	. .	1.933 05	. .	2.141 04½	1.999 90	563 18	. .	15.065 54	4.222 15	130 .	4.616 80	6.171 25½	824 52	. .	2.251 71½	643 31	. .	9.198 60	8.250 59	998 32	78.999 66½	13.659 79½	
62	Tarnopol	. .	1.250 54	8.188 06	1.406 01	300 .	. .	4.750 67	17.858 .	1.301 .	502 41	1.611 26	. .	29.150 16	2.354 26	. .	3.954 19	3.439 41	1.059 .	1.234 13	17.416 40	16.993 73	. .	9.317 25	25.270 32	11.946 73	156.905 78	26.443 54	
63	Tarnów	1.103 51½	3.039 68	1.693 06	733 07	147 70	. .	1.996 25	1.189 65	. .	1.130 06	311 90	. .	8.282 42½	402 70	95 60	1.824 68½	5.949 52	30 .	. .	438 39½	77 12	. .	. .	. .	8.803 84	87.250 17	6.345 90	
64	Tłumacz	. .	3.161 .	3.627 69½	979 02	416 50	. .	2.202 85½	1.922 13	3.396 06	558 90	2.101 86	. .	30.719 68	7.341 99	148 50	2.120 77	2.870 40	. .	. .	5.748 09½	. .	. .	25.257 .	. .	. .	92.572 45½	56.001 99	
65	Trembowla	2.782 18	1.110 50	3.717 67	233 27	. .	. .	1.778 93	. .	1.088 96	519 81	1.044 88	. .	17.615 07	2.512 54	310 32	2.171 98½	7.692 84½	271 19½	300 .	2.242 58½	1.371 33	. .	6.858 20	9.467 52	6.336 96	69.431 75	13.404 70½	
66	Turka	725 45	1.545 23	1.049 32	1.796 94	. .	. .	779 92	. . 40	1.171 37	741 96	. .	. .	15.274 29	8.065 30	. .	1.924 39	3.697 52	. .	385 .	13.374 41½	179 61	. .	12.384 .	9.576 06	. .	67.626 17½	. .	
67	Wadowice	. .	6.485 92	7.692 63	1.739 44	314 54	. .	7.840 02	2.362 74	8.306 30	2.319 17½	846 68	. .	26.527 24½	510 51	2.581 05	3.884 61½	12.479 29½	1.057 50	636 58	2.558 09	803 38	. .	15.057 20	3.238 13	3.958 58	111.140 27	8.505 68	
68	Wieliczka	. .	5.461 98	6.888 42½	306 83	. .	. .	5.938 92	162 .	930 25	1.656 49½	. .	. .	10.876 51	94 .	. .	4.005 64½	12.385 94½	. .	. .	400 .	2.032 35½	. .	12.631 43	4.276 15	13.257 29	80.808 22½	5.580 18½	
69	Zaleszczyki	. .	797 05	1.337 22½	21 80	. .	. .	4.551 08½	2.210 .	425 79	116 21	3.563 91	. .	19.372 54	2.061 26	145 .	1.415 41	6.439 76	698 35	273 17	909 94½	. .	. .	. .	. .	. .	44.336 50½	8.879 46	
70	Zbaraż	. .	590 39	3.121 17½	. .	. .	. .	5.351 66	. .	633 83	86 28½	. .	. .	18.487 08	2.254 .	3.000 .	4.765 62½	3.406 49½	200 .	. .	3.047 76	2.063 10	. .	5.475 75	6.381 06	. .	56.814 18	116 25	
71	Złoczów	. .	2.503 31	11.400 78	2.780 05	818 95	. .	4.198 71	. .	586 04	1.500 39	4.099 08½	1.000 .	40.377 37	1.201 35	. .	1.602 08½	6.089 93½	. .	. .	2.666 20	733 50½	. .	. .	3 90	4.915 90½	86.476 86½	21.562 29	
72	Żółkiew	543 64	412 05	3.289 55	147 43	. .	. .	4.382 45	. .	326 .	913 49	662 01	. .	18.179 32	971 .	. .	750 99	2.955 40	. .	. .	2.392 51	94 .	. .	. .	. .	. .	36.018 84	. .	
73	Żydaczów	153 .	3.397 17	31 144 60	8.144 84	. .	. .	13.767 89	7.100 .	1.260 14	1.912 15	1.208 75	. .	. .	1.401 .	74 10	5.749 31	7.466 39	. .	. .	2.179 27	2.201 98	314 .	. .	. .	21.094 82	109.706 48	14.470 50	
74	Żywiec	45 .	5.457 47	3.052 96	10.464 20	7.488 90	. .	1.999 24	3.871 54	2.937 77	1.217 31	53 84	1.827 08	26.677 95½	114 .	. .	3.096 71	5.164 44½	. .	. .	21.509 41	27.375 67	. .	. .	11 .	25 .	370 14	122.009 14	147 32	
	Razem	85.823 14½	258.058 24	471.917 89	196.303 95½	39.311 50	9.615 80½	308.218 57	230.591 10	188.707 92½	74.129 30	94.220 67	20.652 36½	1,634.822 01½	179.433 86	27.765 25	260.395 76½	455.577 89	34.118 35½	152.171 70½	340.554 96½	160.122 63	5.017 63½	522.237 88	257.453 22	365.823 23½	6,373.143 87		

Wykaz wydatków

podług zamknięć rachunkowych za rok 1899.

gmin małomiejskich i wiejskich.

Liczba porządkowa	Nazwa gminy	Pobory funkcyonaryuszów zł.	ct.	Emerytury i zaopatrzenia zł.	ct.	Koszta kancelaryjne zł.	ct.	Administracya dóbr, utrzymanie budynków, realności itp. zł.	ct.	Czynsze za dzierżawę prawa propinacyjnego zł.	ct.	Podatki, ekwiwalent, opłaty skarbowe zł.	ct.	Cele dobroczynne, ubogich i inne zł.	ct.	Policya miejscowa zł.	ct.	Aresztanci i szupaśnicy zł.	ct.	Straż pożarna itp. zł.	ct.	Straż polowa i lasowa zł.	ct.	Wydatki na cele sanitarne zł.	ct.	Oświetlenie miasta zł.	ct.	Przedsiębiorstwa gminne zł.	ct.	Dyety i koszta podróży zł.	ct.	Rekrutacya, kwaterunek i inne cele wojskowe zł.	ct.	Wydatki na cele: szkolne i oświaty zł.	ct.	parafialne i wyznaniowe zł.	ct.	drogowe: gotówką zł.	ct.	drogowe: Wartość wszelkich z użytych prestacyj zł.	ct.	drogowe: Zapas kasowy drogowy z końcem roku zł.	ct.	Wydatki nadzwyczajne kupno: gruntów, domów, budowli itp. zł.	ct.	kupno: papierów wartościowych zł.	ct.	spłata długów zł.	ct.	zaliczki udzielone i spłacone zł.	ct.	Wydatki rozmaite zł.	ct.	Zapas kasowy z końcem roku zł.	ct.	Razem zł.	ct.	Wszystkie długi i inne należytości bierne, pozostałe z końcem roku zł.	ct.	Uwaga
1	Biała	19.818	81	512	56	2.740	96	7.764	60	.	.	9.889	02	6.204	60	8.011	53	191	12	1.892	28	1.333	28	4.998	72	2.246	82	1.458	24	.	.	828	89	24.988	10	3.852	06	2.282	52	14.919	82	1.177	52	7.163	62	2.194	45	9.893	20	768	93	20.781	90	11.787	64	167.601	19	167.052	67	
2	Bóbrka	11.049	63	15	.	1.647	78	484	06	.	.	5.373	96	340	96	2.921	71	96	89	1.212	82	1.023	73	2.740	46	388	21	589	05	2.396	15	490	77	9.303	23	2.651	28	9.304	33	8.447	39	1.090	67	2.325	54	100	.	5.430	61	447	49	2.991	66	7.004	28	79.267	61	20.761	81	
3	Bochnia	16.369	11	97	79	4.138	00½	1.897	70½	.	.	8.464	24	1.058	11	950	09	383	21	285	45	.	.	116	61	282	79	2.950	33	.	.	529	67	16.556	81	3.601	25	.	.	8.664	75	404	85	.	.	.	.	7.665	14½	602	50	11.375	94½	29.249	34½	115.643	70½	22.765	41½	
4	Borohorodczany	8.251	42	.	.	1.810	94	2.823	23	.	.	2.659	85	394	80	2.598	37	9	69	1.144	42	651	.	160	18	120	60	271	88	.	.	111	12	2.549	18	376	51	.	.	2.697	54	11	60	.	.	.	.	764	10	120	.	3.428	.	2.841	87½	34.643	56½	1.095	54	
5	Borszczów	15.922	07	51	10	2.555	90	619	20	.	.	4.212	04	214	66	4 560	51	88	56	200	31	40	02½	3.341	76	108	01	.	.	1.195	04	12.628	52	382	74	.	.	19.975	56	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	9.262	65	13.474	64	108.582	85½	.	.	
6	Brzeżany	16.784	78	60	.	2.482	57	9.178	38	.	.	5.570	55	302	34½	2.145	65	119	75	1.089	94	1.700	98	1.032	22	66	26	1.645	91	5	16	1.012	68½	8.524	75	5.145	25	305	80	14.662	76	150	97	7.128	17	955	.	4.937	19½	2.758	37½	9.511	59½	4 793	24	90.948	30½	19.257	24½	
7	Brzeżów	12.411	59	6	.	1.664	68	5.440	02	.	.	5.079	15	598	01	1.449	95	264	78	666	69	376	50	1.509	13	456	78	.	.	980	67	17.950	18	9.079	45	.	.	7.101	40	.	.	856	84	252	40	7.024	62	1.233	75	3.600	88	13.104	71	95.507	88	1.524	50	
8	Buczacz	8.987	57½	44	56	932	.	2.258	83½	.	.	2.641	58½	70	03½	878	85	25	95	1.244	43	150	.	2.899	11	.	.	.	.	248	51	10.316	41	247	91	394	03	8.857	90	9.440	80	500	.	200	.	4.241	07	196	29	4.593	57½	2.685	08	71.315	95½	.	.	
9	Chrzanów	15.237	31	51	10	4.769	07	681	75	.	.	1.772	20	98	13	2.804	92	120	29	371	74	309	56	1.986	57	322	63	.	.	591	75½	22.637	95½	.	.	8.020	40	7.101	40	.	.	2.272	08½	1.085	45	3.705	26½	142	63	4.159	44	7.810	01	77.535	40	28.274	89	
10	Cieszanów	14.821	86	22	54	3.882	26	10.176	63	.	.	3.320	10	1.015	57	9.306	52	785	01	2.278	47	898	65	1.611	23	1.753	25	.	.	1.037	83	20.868	99	4.878	53	13.257	14	10.810	50	.	.	.	.	.	.	.	.	575	.	10.695	39	16.554	98	144.915	45	.	.	
11	Czortków	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
12	Dąbrowa	11.918	02	292	.	2.266	56½	7.895	15½	.	.	2.990	57½	198	06	3.216	40	34	17	603	50	2.920	37	278	53	286	75	240	23	1.488	23	773	45	10.281	11	291	90	256	.	.	.	.	.	877	09½	.	.	10.821	10	475	61	2.407	99½	3.776	61½	64.579	43	.	.	
13	Dobromil	10.057	89	.	.	1.577	81	2.263	74	.	.	6.005	24	338	73	2.445	03	120	53	543	.	375	50	3.123	44	264	36	1 212	91	.	.	216	52	5.823	20	1.767	65	12.821	.	.	.	4.618	.	1.250	37	6.256	88	38	45	4.644	78	5.629	10	71.394	13	60.678	81	
14	Dolina	11.609	06	1.575	80	1.096	71	2.698	69	6.038	02	11.077	35	1.343	51	4.520	52	255	21	1.786	75	2.258	40	1.253	84	577	60	.	.	758	74	414	25½	21.839	08	1.040	73½	1.623	41	.	.	.	.	14	67½	120	.	7.321	53	959	90½	4.367	33	10.696	40	95.187	02	.	.	
15	Drohobycz	17.867	04	908	88	2.152	39	6.336	86	.	.	9.476	30	1.239	92	4.831	22	111	21	1.679	39	1.008	96	4.842	13	1.270	04	145	04	1.995	57	562	69	21.014	89	2.586	22	.	.	24.201	25	1.039	95	849	98	36.207	68	25.282	15	1.361	49	6.988	79	1.479	42	175.438	96	70.415	49	
16	Gorlice	17.902	24	416	16	2.196	37	3.345	86½	.	.	23.715	52½	17.307	38	6.540	92	126	27	1.430	15	2.184	56	2 844	86	3.080	96	.	.	2.475	80	263	65½	5.756	35	450	.	759	78	21.613	80	.	.	.	.	7.640	62	268	66	6.864	40	4.524	92	131.709	24½	.	.	
17	Gródek	8.345	86	.	.	705	50	651	66½	.	.	653	20	77	.	1.908	15	30	30	.	.	389	25	22	92	.	.	.	.	.	.	316	16	13.516	36	524	20	4.815	84	11.311	35	.	.	2.658	52½	.	.	2.981	96	.	.	4.139	67	8.008	05½	61.000	46½	1.895	69	
18	Grybów	12.904	31	.	.	684	22	294	25	.	.	6.150	98	.	.	701	77	6	09	58	80	.	.	27	76	158	81	.	.	1.217	44	41	14	791	21	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	19.528	26	3.558	76	46.128	80	.	.	
19	Horodenka	6.819	20	.	.	1.550	32	1.720	15	.	.	3.656	76	314	06	2.915	21	240	11	336	25	677	88	2.606	73	328	09	.	.	798	56	498	96½	12.371	55	630	08	190	50	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	3.865	58	5.268	75	51.958	42½	200	.	
20	Husiatyn	13.670	01	96	12	3.064	87	1.584	35	.	.	5.284	07½	68	22	3.455	48	89	61	2.591	36	283	25	4.215	62	372	05½	776	52	482	21	269	05	7.880	80½	42	21	572	37	.	.	.	.	510	.	1.058	98	5.205	71	391	99	5.738	85½	6.352	62	66.052	43	.	.	
21	Jarosław	11.941	28	58	32	2.371	01½	2.166	16	.	.	2.075	16	84	62	3.216	05	89	32	3.123	41	10	.	6.977	72	563	58	3.596	11	466	59	243	14½	11.537	29½	364	51½	4.499	30	7.465	62	795	89	.	.	3.828	04	.	.	6.188	96½	4.198	92	7.669	84½	5.743	52	85.370	20	68.185	77	
22	Jasło	16.071	09	106	05	1.635	86	3.180	02½	.	.	13.205	02½	15	.	3.507	41	89	58	616	48	795	24	72	32	613	58	.	.	355	22½	7.006	61½	1.072	92	8.161	69	15.480	03	146	67	88	.	.	60	8.668	22½	385	75	10.573	55½	6.755	48	98.611	77	.	.	
23	Kałusz	11.087	97	.	.	1.509	12	4.407	56	.	.	1.888	43	358	92	4.545	91	75	99	598	80	554	83	1.671	06	157	82	.	.	646	46	18.883	09	3.457	99	.	.	17.476	12	.	.	.	.	.	.	3.529	95	743	09	4.589	51	3.159	79	74.335	41	.	.	
24	Kamionka	6.231	62	.	.	488	34	312	70	.	.	4.497	47	164	78	786	28	113	65	1.687	73½	872	30	2.181	36½	41	27	.	.	816	65	8.774	66	.	.	.	.	6.685	70	.	.	.	.	.	.	2.689	66	41	70	7.016	22	3.364	18½	51.351	15½	26.853	16½	
25	Kolbuszowa	12.173	66	46	31	670	24½	6.358	66½	1.654	20	5.898	70	148	47	4.939	04	5	10	1.400	50	777	38	2.347	47	464	43	.	.	193	79	11.824	01½	4.240	53	1.874	93	.	.	.	.	2.310	07½	.	.	6.050	79	162	89	11.178	72	2.661	52½	77.630	94½	49.392	47	
26	Kołomyja	13.524	91	137	67	2.271	06	3.033	24½	.	.	10.646	45	637	47½	4.531	52	105	57	1.152	14	1.410	86	2.778	62½	2.907	67	.	.	577	09	19.337	29	1.020	64	3.373	80	.	.	.	.	2.564	44	1.265	34	5.903	77	1.049	71	5.398	01	8.087	28	94.781	20	.	.	
27	Kossów	11.589	10	139	53	1.905	88	416	01½	.	35	37	1.379	53	371	65	2.021	87½	181	17	354	44	757	05	1.688	48	1.379	70½	78	64½	.	.	606	70½	9.118	43	.	.	.	.	291	91	253	76½	7.653	49	335	72	2.880	55	2 828	44½	47.249	43½	26.823	45	
28	Kraków	14.689	05	.	.	2.184	53	5.015	53	.	.	7.000	25	928	30	2.151	54	44	88	957	57	193	.	1.259	40	.	.	.	.	350	47	14.062	98	.	.	.	.	1.133	70	.	.	2.634	43	2.046	80	9.087	86	588	73	6.888	74	19.562	59	98.725	35	.	.	
29	Krosno	11.694	34	.	.	1.902	85½	657	44	.	.	6.499	49½	302	55	5.256	78	103	37½	787	29	1.852	99	5.300	99	545	42	.	.	209	02	11.536	80	697	42	.	.	12.859	91	.	.	264	98	480	.	2.932	58	904	67	8.056	29	10.726	38½	83.001	08	25.089	85	
30	Lemanowa	12.454	43	.	.	2.415	81	1.563	23	.	.	4.535	59½	652	01	2.842	38	559	84	1.608	49	1.040	25	5.948	16	842	35	.	.	1.050	82	19.093	42	6.166	67½	.	.	.	.	129	73	100	.	8.255	43	1.678	56	9.727	31	10.529	82½	91.195	61½	166.865	11	
31	Lisko	8.767	01	.	.	789	21	400	.	.	.	3.868	29	35	.	1.563	54	10	83	114	13	769	.	437	55	116	.	2.102	50	.	.	343	71	5.662	65½	5.653	25	11.953	47	13.348	50	1.062	64	400	.	.	.	8.944	.	.	.	5.659	55½	3.685	77½	75.186	61½	.	.	
32	Lwów	6.948	68	.	.	1.001	34	883	48	.	.	1.266	84	186	01	1.754	52	172	80	80	.	291	.	115	64	168	10	.	.	321	88	3.639	36	1.253	26	82	84	.	.	.	.	3.007	.	.	.	1.592	32	402	59	2.522	91	852	54	28.099	13	931	77	
33	Łańcut	10.378	.	46	50	1.257	10	1 694	44	.	.	2.993	75	.	.	.	.	2.959	.	.	.	483	.	499	.	1.695	.	302	.	3.489	.	876	61	5.237	50	.	.	.	.	12.318	50	.	.	.	.	.	.	5.041	.	.	.	3.986	46½	268	.	53.519	86½	.	.	
34	Mielec	25.234	58	.	.	3.012	78	7.621	76½	.	.	12.718	67	758	25	3.962	65	171	89	1.056	85	1.800	96	481	07	232	40	158	26	4.846	54	1.842	31	22.447	84	2.006	39	28.949	25	14.869	89	1.076	20	8.395	57	100	.	14.189	43½	334	41	16.053	80½	10.608	98	182.900	60½	63.064	98½	
35	Mościska	19.512	97	654	74	2.038	22	4.507	95	195	.	13.405	08	1.298	34	7.688	58	208	83	1.785	32	988	62	5.770	04	1.646	84	49	92	.	.	1.264	61	23.616	01	3.158	09	3.244	96	11.817	88	65	62	2.978	36	.	.	5.235	73	409	56	8.357	63	18.364	94	133.258	84	27.391	49	
36	Myślenice	13.061	28	87	30	1.046	61	804	76	.	.	3.369	68	323	66	957	61	74	19	842	23	15	.	945	35	.	.	448	69½	461	40	753	68	6.391	17½	1.073	47	3.949	48	7.085	60	496	.	2.518	85	.	.	6.369	00½	1.542	89½	9.717	02	2.342	50½	64.666	89½	27.948	42	
37	Nadwórna	13.517	84	180	.	1.536	60	1.791	05	.	.	10.080	12	767	.	3.596	65	185	19	652	59	1.180	43	2.778	26	529	28	.	.	1.406	29	891	70	7.084	27	4.201	77	4.517	30	7.289	85	452	55	2.280	91	.	.	2.271	19	545	66	4.728	55	4.805	18	77.270	18	38.409	70	
38	Nisko	11.649	55	185	.	883	88	3.805	38½	7.484	.	4.890	14½	754	24	3.004	30½	406	79	1.576	08	246	.	.	.	793	12	.	.	.	.	536	04½	13.015	94½	3.633	17½	.	.	12.515	50	.	.	3.462	10½	2.502	71	5.260	91	3.056	41	7.770	02	9.339	92½	96.721	24	86.788	59½	
39	Nowytarg	13.762	29	.	.	2.006	04	2.949	64	.	.	7.503	10	521	96	5.822	52	116	87½	306	54	1.577	68	555	06	605	44	.	.	.	.	179	03	6.633	39½	280	.	7.611	60	11.702	50	.	.	697	80	62	82	3.233	31	765	.	9.164	47	6.095	03½	82.152	10½	40.973	58	
40	Nowy Sącz	4.071	21½	.	.	409	47	491	41	.	.	4.427	98½	56	14	589	84	97	57	46	.	949	65	2.032	08	.	.	92	70	1.444	15	367	25	8.802	54	568	68	.	.	.	.	.	.	.	.	114	11	2.749	98	.	.	2.148	64	11.759	46½	41.218	87½	3.667	90	
41	Nisko	12.167	76	445	.	1.905	20½	6.089	15	.	.	11.057	02½	549	14	3.501	87	82	54	3.040	01	1.702	06½	270	67½	3.478	19	19.979	09	1.593	58½	750	31½	16.344	79½	2.969	91	2.388	70½	.	.	3 149	45	502	70½	15.708	20	2.361	95½	5.465	75½	5.726	08	121.179	07½	2.754	45	
42	Podhajce	7.357	99½	.	.	363	56	4.645	81½	.	.	2.104	92	505	29	2.848	96	122	68	476	66	32	50	50	.	509	27	.	.	281	08	4.317	22½	1.772	45	7.796	55	.	.	.	.	10.353	21	.	.	2.231	10	2.830	.	3.671	99	1.577	11½	53.748	37	5.921	62½	
43	Przemyśl	14.093	08	.	.	2.138	74	1.702	99½	.	.	4.723	32	505	70	1.918	75	27	44	966	64	.	.	2.506	27	144	38	.	.	244	99	7.528	35½	287	31	500	.	10.681	25	.	.	107	97	768	48	5.198	32	962	49	6.084	34	3.822	07	64.862	87	.	.	
44	Przemyślany	12.980	56	.	.	1.039	95½	2.554	19	.	.	12.907	18½	303	66	1.138	49	180	24	320	42	1.111	92	527	77	226	17	.	.	377	37	6.325	48	2.076	82	97	57	.	.	2.202	71	.	.	3.382	57	1.278	86	5.561	87½	6.414	38	61.008	14½	11.222	48½	
45	Rawa	20.199	42	650	38	2.369	68	1.923	03	.	.	9.956	17	648	97	4.231	72	78	72	162	84	2.827	66	2.389	32	722	22	6.358	95	3.688	71	1.224	46	17.316	45	80	.	.	.	1.468	12	1.140	96	7.079	68	.	.	13.687	43	6.220	37	138.149	72	6.186	32	
46	Rohatyn	19.026	48	.	.	1.481	66	8.757	31	.	.	12 197	71	2.282	60½	4.371	44	281	48	1.236	46	1.798	92	18.148	17½	128	45	35	1½	2.328	57	1.169	18½	6.867	36½	178	27	6.690	57½	.	.	.	.	6.217	49	.	.	46.984	73	9.485	30½	163.329	60½	.	.	
47	Ropczyce	18.961	85	685	38	2.202	63	5.828	88	10.500	.	10.113	82	781	77	2.036	50	242	76	1.165	65	24	66	4.219	61	778	41	9.054	19	2.447	94	549	70	8.023	31	115	34	12.379	21	17.009	90	.	.	144	71	10.289	05	9.796	65	3.295	85	16.585	85	15.305	28	162.538	90	73.258	78	
48	Rudki	10.163	71	.	.	2.576	84	2.105	86	.	.	2.209	08	440	38	3.825	35	424	31	546	30	176	20	.	.	1.033	20	.	.	504	04	10.644	19	1.854	82	.	.	.	.	.	.	515	.	400	.	7.979	92	1.076	21	3.323	06	6.173	10	56.015	07	1.680	39	
49	Rzeszów	6.391	40	.	.	689	46	4.068	59	.	.	3.946	45	105	46	1.962	74	.	.	72	55	586	60	1.033	20	181	31	2.400	.	.	.	621	78	3.042	86	85	.	.	.	.	.	.	.	.	.	8.422	07	.	.	6.040	16	2.991	60	36.338	49	.	.	
50	Sambor	13.864	64	33	12	1.361	17	2.545	92	.	.	3.465	85	448	29	4.733	74	77	62	961	83	99	89	1.835	95	780	93	800	75	.	.	748	50	19.143	72½	4.651	05½	10.341	12	25.498	43	.	.	986	30½	25	.	8.418	46	.	.	110.853	07	.	.	
51	Sanok	7.100	44	.	.	404	17	1.039	25	.	.	10.018	77	224	88	1.778	08	117	49	.	.	775	06	559	13	.	.	1 362	15	1.188	65	374	85	10.208	40	3.351	11	.	.	.	.	.	.	.	.	3.619	81	1.887	91	4.678	70	920	56	49.604	41	5.327	86	
52	Sącz nowy	5.158	60	.	.	1.511	60½	3.087	65	.	.	5.485	33	368	10	2.841	82	63	99	658	91	968	46	279	26	120	14	82	09	2.240	97½	1.206	44	6.563	75	1.882	52	87	73	15.591	75	.	.	1.411	32	3.881	95	6.862	59½	1.558	20	3.919	70	13.084	44	82.296	22½	8.984	25	
53	Sądek	20.083	46	1.237	86	2.886	65	3.658	55	.	.	9.178	80	2.231	87	3.215	45	261	28	681	92	2.267	26	1.971	74	851	53	765	74	1.980	48	667	.	13.129	33	1.357	90	.	.	.	.	3.547	97	.	.	4.241	35	4.888	93	4.746	31	6.355	59	89.702	27	29.148	43	
54	Sanok	11.528	72	60	.	2.449	94	765	06	.	.	3.121	62	.	.	5.921	50	203	50	549	39	.	.	9.546	48	1.433	95	.	.	3.623	89	525	85	8.668	89	964	94	.	.	.	.	3.067	01	.	.	8.881	78	3.646	49	5.447	79	8 088	60	78.787	35	.	.	
55	Skałat	14.034	32	49	16½	1.516	12½	2.727	68½	.	.	5.052	12½	376	38	818	96	2	28	228	20	.	.	541	48	178	21	848	15	1.593	01	202	56	5.655	71	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	3.125	02	706	21½	3.509	83	3.965	80	45.071	12½	29.882	91½	
56	Skole	16.201	93	472	10	2.208	60	10.442	91	.	.	11.836	68½	553	50	3.441	40	83	04	413	14	1.562	86	2.884	77	168	50	.	.	6.603	09½	1.050	75	27.475	43	30	.	215	24	.	.	.	.	.	.	5.958	94	2.688	60	7.125	66½	15.006	79½	124.902	56	.	.	
57	Stary Sambor	14.047	05	894	.	2.751	95	2.547	56	.	.	9.667	77	533	63	5.718	61	23	17	2.340	69	500	14	2.521	03	2.077	49	52	87	.	.	377	16	13.229	97	521	43	.	.	.	.	29.409	62	822	40	4.527	43	10.424	05	15.671	39	12.272	31	130.981	72	22.946	46	
58	Stryj	8.666	09	296	48	591	77	11.193	80	.	.	5.453	35	294	28	2.851	95	103	59	815	79	1.678	40	.	.	370	72	5.000	.	1.496	93	471	61	7.149	18	698	31	.	.	.	.	.	.	.	.	3.246	87	1.795	80	3.090	74	.	.	55.265	66	.	.	
59	Tarnobrzeg	9.331	67	.	.	1.003	46	3.316	99½	.	.	7.611	09	10	20	2.844	83	26	13	673	21	2.256	.	1.870	03	278	11	876	10	.	.	1.671	57	7.914	38	2.501	65	.	.	.	.	1.553	21½	.	.	3.328	20	.	.	2.449	92	1.413	26½	50.930	02½	.	.	
60	Tarnopol	9.683	76	.	.	1.677	51	3.988	29½	.	.	12.141	01	638	73	4.406	93	65	93	962	65	862	23	1.717	48½	478	71	1.281	91	.	.	342	30	7.822	46½	1.612	97	3.289	29	7.121	60	2.038	30	1.314	07	850	.	2.958	43	521	57	8.071	19	5.206	38	78.998	66½	14.473	58	
61	Tarnów	10.221	36	96	65	2.896	66	10.370	14	.	.	5.109	93	466	87	4.256	31	12	65	940	48	268	50	4.444	29	346	34	.	.	.	.	317	38	15.404	98	18.464	09	25.270	32	6.317	25	.	.	628	.	11.448	01	7.888	99	18.510	97	6.556	26	3.618	08	156.305	73

Sumaryczne zestawienie
dochodów 74 Wydziałów powiatowych
podług budżetów na rok 1901.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26
Liczba porządkowa	Nazwa powiatów	Czynsze z domów i gruntów i inne opłaty	Odsetki od papierów wartościowych, pożyczek i t. p.	Dodatki na cele administracyjne	Dochody rozmaite	Zapas kasowy z roku poprzedniego	Wpływy nadzwyczajne: ze sprzedaży papierów wartościowych	Wpływy nadzwyczajne: z zaciągniętych pożyczek	Wpływy nadzwyczajne: zaliczki otrzymane i zwrócone	Budowle i konserwacye wodne	Dochody na cele komunikacyjne: dodatki do podatków i dotacye na fundusz dróg powiatowych	Dochody na cele komunikacyjne: dodatki do podatków i dotacye na powiatowy fundusz dróg gminnych	Dochody na cele komunikacyjne: subwencye na drogi powiatowe	Dochody na cele komunikacyjne: subwencye na drogi gminne	Dochody na cele komunikacyjne: pożyczki i otrzymane zaliczki na drogi powiatowe	Dochody na cele komunikacyjne: pożyczki i otrzymane zaliczki na drogi gminne	Dochody na cele komunikacyjne: myta drogowe mostowe, przewozowe	Dochody na cele komunikacyjne: wpłaty za niedrobione i nieużyte prestacye w robociźnie i materyale	Dochody na cele komunikacyjne: zwroty za utrzymanie publicznych dojazdów kolejowych	Dochody na cele komunikacyjne: zwrócone zaliczki i dochody rozmaite drogowe	Dochody na cele komunikacyjne: zapas kasowy z roku poprzedniego	Bonifikacya z funduszu propinacyjnego	Razem	Wysokość opłacanych w powiecie podatków	Uwaga
		K. gr.	K. gr.	% K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	% K. gr.	% K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	
1	Biała	2.000 —	26 40	5 20.167 71	700 .	500 .	. .	. .	. .	. .	5½ 27.548 .	16 59.738 .	. .	. .	. .	. .	4.084 .	1.700 .	. .	280 .	1.000 .	2.276 .	120.020 11	403.354 22	
2	Bóbrka	. .	. .	7 14.903 28	. .	. .	. .	2.666 66	. .	. .	. .	23 48.967 92	. .	. .	. .	. .	. .	200 .	3.356 .	. .	3.000 .	1.558 .	74.651 86	212.904 .	
3	Bochnia	200 .	. .	9½ 24.700 .	57 76	. .	. .	. .	21.566 24	. .	. .	20½ 51.700 .	. .	21.000 .	. .	. .	23.467 .	600 .	230 .	350 .	6.000 .	1.176 .	151 047 .	287.419 80	
4	Bohorodczany	4.297 20	. .	14 14.297 .	600 32	. .	. .	. .	112 .	. .	. .	10 10.212 37	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	2.691 44	5.424 68	744 .	38.379 01	102.123 74	
5	Borszczów	. .	. .	7 23.856 .	20 .	. .	. .	. .	19.056 66	. .	7 23.856 .	10 34.080 .	3.982 98	. .	. .	. .	3.028 .	50 .	. .	4.475 .	. .	1.120 .	113.524 64	340.804 04	
6	Brody	732 .	. .	29 87.005 51	711 17	50.146 82	. .	. .	6.010 .	. .	15 48.003 04	10 31.807 41	48.574 93	. .	. .	. .	10.336 .	600 .	24.260 87	35.933 02	1.556 59	1.666 .	347 345 36	300.019 02	
7	Brzesko	. .	. .	8 16.800 .	841 57	2.000 .	. .	. .	2.557 94	. .	10 21.000 .	23 48.300 .	. .	9.403 33	. .	. .	8.652 .	850 .	. .	. .	6.200 .	1.320 .	117.924 84	260.881 68	
8	Brzeżany	3.090 .	40 .	9 25.470 .	120 .	. .	. .	. .	23.813 56	. .	. .	17 42.343 .	. .	56.022 42	. .	. .	. .	261 80	48.434 32	4.480 .	. .	1.646 .	205.721 10	283.866 .	
9	Brzozów	720 .	24 .	7 9.800 .	. .	297 64	. .	. .	7.168 .	. .	10 14.000 .	18 25.200 .	. .	. .	. .	. .	7.244 .	300 .	. .	1.000 .	309 71	802 .	66.865 35	152.173 68	
10	Buczacz	4.000 .	. .	27 70.200 .	20 .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	10 26.000 .	. .	42.600 .	. .	. .	5.200 .	1.000 .	. .	3.000 .	. .	3.242 .	155.262 .	260.000 .	
11	Chrzanów	1.422 .	. .	6 19.248 .	6.044 .	. .	. .	. .	6.847 .	. .	9 28.872 .	15 48.120 .	. .	2.000 .	. .	. .	24.000 .	4.500 .	8.926 .	1.367 .	. .	2.976 .	154.322 .	365.483 03	
12	Cieszanów	. .	. .	11 16.500 .	4.100 .	. .	4.024 .	. .	1.260 .	. .	13 19.500 .	10 15.000 .	14.000 .	. .	. .	. .	9.992 .	200 .	2.977 .	5.300 .	. .	866 .	93.719 .	175.383 42	
13	Czortków	. .	. .	11 22.000 .	6 .	. .	. .	. .	887 96	. .	2 4.000 .	10 20.000 .	. .	. .	. .	. .	3.740 .	1.000 .	. .	. .	. .	1.302 .	52.935 96	200.000 .	
14	Dąbrowa	240 .	336 .	6½ 13.000 .	300 .	. .	. .	. .	. .	. .	8 16.000 .	13 26.000 .	800 .	5.922 .	. .	. .	13.797 .	. .	. .	266 .	. .	556 .	78.851 .	200.000 .	
15	Dobromil	2.260 .	. .	10 9.355 .	5.965 .	. .	. .	1.334 .	2.000 .	. .	. .	49 49.640 .	. .	. .	. .	. .	3.500 .	500 .	2.480 .	800 .	. .	1.310 .	77.810 .	104.418 45	
16	Dolina	. .	. .	19 32.300 .	420 .	. .	. .	. .	4.040 .	. .	. .	10 17.000 .	. .	10.000 .	. .	. .	1.800 .	1.000 .	. .	100 .	. .	1.224 .	67.884 .	170.000 .	
17	Drohobycz	400 .	. .	5 32.500 .	7.385 28	. .	. .	. .	5.066 68	. .	12 78.000 .	10 65.000 .	5.000 .	5.000 .	. .	59.075 .	14.000 .	400 .	. .	410 .	. .	1.522 .	273.758 96	650.810 10	
18	Gorlice	400 .	. .	12 33.154 04	8.764 10	1.000 .	. .	. .	6.460 .	. .	14 38.679 72	10 27.628 37	. .	. .	. .	. .	6.941 .	500 .	466 .	10.155 90	. .	1.760 .	135.909 13	276.283 74	
19	Gródek	1.500 .	. .	54 68.430 25	. .	6.757 21	. .	. .	3.438 63	. .	. .	16 18.729 .	7.789 40	35.498 02	. .	3.966 90	4.647 .	2.000 .	. .	1.200 .	. .	848 .	154.804 41	201.265 46	
20	Grybów	300 .	. .	16 12.800 .	100 .	. .	. .	. .	3.488 .	. .	12 9.600 .	10 8.000 .	. .	600 .	. .	. .	5.200 .	100 .	. .	. .	100 .	754 .	41.042 .	82.439 33	
21	Hordenka	264 .	. .	20 58.840 .	629 .	. .	. .	. .	6.840 .	. .	1 2.942 .	10 24.053 65	. .	. .	. .	. .	1.800 .	1.600 .	. .	297 96	24.309 87	1.568 .	123.144 48	294.136 02	
22	Husiatyn	240 .	120 .	10 28.000 .	404 .	. .	. .	. .	. .	. .	6 20.000 .	10 28.000 .	16.000 .	. .	. .	. .	3.720 .	. .	. .	280 .	. .	1.236 .	98.000 .	305.814 85	
23	Jarosław	4.400 .	80 .	8 28.800 .	420 .	. .	. .	. .	2.733 32	450 .	15 53.613 15	30 140.554 11	10.000 .	16.800 .	. .	. .	19.126 .	2 000 .	290 .	7.347 .	. .	1.776 .	252.389 58	385.000 .	
24	Jasło	1.600 .	. .	8 19.840 .	5.652 42	. .	. .	. .	332 14	. .	5 12.400 .	17 42.160 .	. .	. .	. .	. .	5.710 .	200 .	720 .	1.120 .	. .	992 .	90.726 56	248.000 .	
25	Jaworów	390 .	. .	14 25.269 97	4.100 .	11.198 06	. .	. .	1.530 56	. .	. .	10 26.515 12	. .	30.000 .	. .	. .	5.720 .	1.000 .	. .	1.050 .	12.573 51	924 .	120.271 22	165.151 20	
26	Kałusz	1.700 .	. .	15 24.428 22	. .	1.720 .	. .	20.000 .	4.676 .	. .	. .	10 23.332 14	. .	. .	. .	. .	370 .	160 .	. .	750 .	371 80	1.320 .	78.828 16	162.856 50	
27	Kamionka	1.100 .	. .	5 14.234 .	1 224 82	. .	. .	. .	2.424 40	. .	7 19.928 .	10 28.469 .	28.700 .	25.708 .	. .	. .	20.321 .	1.200 .	. .	1.689 .	. .	876 .	145.874 22	284.697 .	
28	Kolbuszowa	. .	. .	9 11.943 .	2.494 .	500 .	. .	. .	2.399 58	. .	13 17.251 .	10 13.240 .	17.239 60	1.450 .	4.000 .	. .	8.796 .	800 .	. .	540 40	5.000 .	786 .	86.469 58	132.792 18	
29	Kołomyja	. .	40 .	24 84.000 .	570 36	387 61	. .	. .	8.537 .	. .	. .	16 31.000 .	. .	16.888 .	. .	. .	9.890 .	2.000 .	2.822 33	2.870 .	3 610 .	1.398 .	164.013 30	378.983 35	
30	Kossów	400 .	. .	7 10.808 .	664 .	300 .	. .	. .	5.200 .	. .	20 30.881 .	10 15.440 .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	2.040 .	. .	1.796 .	67.529 .	154.408 .	
31	Kraków	250 .	581 .	8 22.195 .	. .	. .	. .	. .	19.968 .	. .	3 8.322 .	21 60.416 .	. .	15.874 .	. .	. .	3.314 .	500 .	. .	6.000 .	. .	2.906 .	140.326 .	298.965 .	
32	Krosno	30 .	. .	6 12.000 .	. .	. .	. .	. .	14.123 .	. .	7 14.000 .	14 28.000 .	. .	. .	. .	. .	6.204 .	1.700 .	1.320 .	11.270 .	2.000 .	682 .	103.329 .	272.194 01	
33	Limanowa	. .	. .	8½ 8.954 26	. .	1.300 .	. .	12.000 .	173 92	. .	. .	10 10.200 .	9.804 41	8.500 .	. .	. .	3.403 50	230 .	841 .	. .	14.089 .	1.374 .	58.873 09	108.292 96	
34	Lisko	. .	. .	6 9.300 .	255 .	556 77	. .	. .	8.365 62	. .	5 7.750 .	17 26 350 .	58.000 .	. .	. .	. .	16.067 .	1.200 .	. .	6.096 .	12.500 .	774 .	147.214 39	155.000 .	
35	Lwów	16.691 37	. .	16 66.000 .	1.150 .	6.500 .	. .	. .	11.192 36	. .	. .	10 42.000 .	. .	40 000 .	. .	. .	. .	4.400 .	. .	448 .	3.171 81	2.360 .	193 913 54	414.539 61	
36	Łańcut	. .	. .	6 18.000 .	. .	1.010 .	. .	. .	16.339 02	. .	10 30.000 .	20 60.000 .	3.588 .	200 .	. .	. .	12.664 .	2.000 .	. .	240 .	4.212 40	1.970 .	150.223 42	342.216 90	
37	Mielec	. .	. .	25 51.500 .	40 .	. .	. .	. .	15.545 68	. .	7½ 15.450 .	10 20.600 .	. .	32.720 .	. .	. .	8.993 .	800 .	. .	307 80	. .	1.160 .	147.116 48	206.000 .	
38	Mościska	. .	. .	13 21.784 90	3.291 88	. .	. .	. .	2.727 54	. .	4 6.703 05	10 17.807 62	. .	8.600 .	. .	. .	14.110 .	2.653 40	. .	. .	. .	1.078 .	78.756 39	197.148 46	
39	Myślenice	500 .	. .	10 15.287 04	2.137 90	16.400 .	. .	. .	3.651 32	. .	. .	10 14.000 .	. .	10.000 .	. .	. .	2.160 .	. .	. .	. .	. .	1.180 .	39.156 26	152.871 75	
40	Nadwórna	. .	. .	20 28.000 .	. .	. .	. .	3.333 34	9.482 42	. .	. .	59 51.480 .	. .	. .	. .	. .	5.596 20	5.000 .	2.849 48	400 .	. .	1.298 .	134.270 34	132.000 .	
41	Nisko	. .	. .	39 51.480 .	. .	4.500 .	. .	. .	11.666 66	. .	11 16.940 .	10 15.400 .	. .	. .	. .	. .	3.020 .	500 .	. .	50 .	. .	944 .	75.315 .	154.000 .	
42	Nowy Targ	800 .	. .	15 23.100 .	. .	. .	. .	11.000 .	3.561 .	. .	10 12.463 .	24½ 29.081 .	. .	6.000 .	. .	. .	5.857 46	400 .	. .	1.120 75	4.988 68	540 .	73.355 89	118.769 85	
43	Pilzno	. .	. .	5 5.935 .	. .	6.970 .	. .	. .	. .	. .	. .	4 10.100 .	. .	. .	. .	. .	9.000 .	. .	. .	748 .	. .	999 .	64.421 88	252.000 .	
44	Podhajce	1.000 .	. .	16 40.320 .	90 .	. .	. .	. .	2.164 88	. .	. .	10 52.779 .	. .	29.412 30	. .	. .	. .	7.452 78	. .	750 .	. .	1.140 .	175.126 87	691.404 .	
45	Przemyśl	. .	. .	5 34.500 .	1.605 25	1.673 69	. .	. .	45.813 85	. .	11 18.700 .	11 47.600 .	937 74	200 .	. .	. .	8 440 .	5.482 11	. .	. .	. .	1.570 .	98.229 85	189.391 40	
46	Przemyślany	. .	. .	9 15.300 .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	5 9.500 .	17¼ 32.775 .	4.000 .	6.666 66	. .	. .	3.940 .	17.002 04	4.790 33	8.122 22	. .	1.040 .	116.836 25	223.836 36	
47	Rawa	2.000 .	. .	5¾ 10.618 06	. .	9.381 94	. .	. .	7.000 .	. .	. .	18 49.055 56	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	1.240 .	74.256 88	272.533 69		
48	Rohatyn	320 .	. .	7 19.077 32	1.400 .	1.500 .	. .	. .	. .	. .	. .	23 48.000 .	. .	. .	. .	. .	2.760 .	304 .	. .	. .	4.000 .	1.354 .	73.595 82	208.222 .	
49	Ropczyce	. .	. .	5 10.171 10	200 .	986 72	. .	. .	436 .	. .	2½ 5.384 .	12 18.000 .	5.751 .	. .	. .	. .	2 160 .	400 .	. .	1.622 .	2.288 .	1.342 .	57.665 .	172.000 .	
50	Rudki	380 .	. .	7 10.500 .	. .	7.090 .	. .	. .	2.132 .	. .	4 6 000 .	10 40.000 .	16.600 .	8.000 .	. .	36.000 .	40.881 .	1.000 .	8.300 .	4.586 .	. .	2.088 .	272.152 66	400.000 .	
51	Rzeszów	. .	. .	7 28.000 .	260 .	. .	. .	. .	6.437 66	. .	20 80.000 .	16 49.105 60	. .	. .	. .	. .	9.040 40	2.000 .	. .	2 012 06	. .	932 .	112.210 56	295.470 .	
52	Sambor	470 .	336 .	10 26.415 80	786 .	. .	. .	. .	21.112 70	. .	. .	10 23.000 .	. .	12.500 .	. .	3.000 .	4.496 .	1.000 .	. .	5.646 28	5.780 .	962 .	98.781 28	231.064 .	
53	Sanok	2.904 .	872 .	12 32.721 .	. .	. .	. .	. .	5.900 .	. .	. .	10 28.000 .	1.000 .	2.000 .	. .	. .	15.502 02	200 .	. .	. .	. .	1.702 .	102.704 02	320.000 .	
54	Sącz nowy	300 .	. .	0½ 20.8 0	. .	. .	. .	. .	2.800 .	. .	9½ 30.400 .	15 39.000 .	. .	15.554 96	. .	. .	8.557 .	8.000 .	221 50	160 .	. .	1.670 .	100.283 46	300.471 30	
55	Skałat	. .	. .	8 20.800 .	. .	. .	. .	. .	600 .	. .	. .	10 19.783 .	14.000 .	. .	. .	. .	13.500 .	430 .	. .	1.380 .	. .	706 .	122.273 05	197.855 86	
56	Śniatyn	20 .	. .	17 33.632 09	200 .	5.720 .	. .	. .	. .	. .	7 13.848 .	10 31.410 .	102.000 .	600 .	16.000 .	. .	9.435 .	800 .	. .	900 .	. .	1.476 .	289.208 .	334.193 93	
57	Sokal	32.980 .	. .	19 59.679 .	3.050 .	. .	. .	24.779 96	12.032 .	. .	6 18.846 .	10 12.866 .	. .	. .	. .	. .	5.500 .	. .	. .	9.078 07	539 03	1.156 .	126.163 62	639.000 .	
58	Stanisławów	1.580 .	. .	5½ 35.147 .	4.290 .	2.217 .	. .	. .	17.088 36	. .	12 12.038 20	10 10.032 .	. .	. .	. .	. .	3.384 .	200 .	. .	6.748 .	7.429 .	740 .	80.828 02	100.318 34	
59	Sambor Stary	956 68	. .	21 21.066 78	. .	1.145 .	. .	. .	6.336 .	. .	. .	14 42.850 .	. .	22.460 .	. .	. .	7.800 .	. .	12.900 .	528 .	3.000 .	1.240 .	124.594 .	355.735 43	
60	Stryj	140 .	. .	8 26.800 .	40 .	500 .	. .	. .	7.632 .	. .	12 21.540 .	10 17.950 .	. .	11.000 .	. .	. .	15.300 .	1.500 .	. .	800 .	100 .	1.420 .	103.637 .	179.500 .	
61	Tarnobrzeg	2.020 .	. .	13 23.335 .	1.040 .	. .	. .	. .	16 438 .	. .	6 4.970 .	10 128.990 .	. .	16.000 .	. .	. .	12.040 .	3.850 .	. .	7.238 .	4.508 .	1.780 .	236.748 .	323.472 .	
62	Tarnopol	500 .	. .	8 40.434 .	. .	. .	. .	. .	3.357 74	. .	. .	17 31.830 60	. .	40.490 .	. .	. .	20.051 34	6.300 .	. .	31.762 73	500 .	344 76	160.592 87	358.787 55	
63	Tarnów	767 .	225 62	3½ 12.557 .	. .	6.455 08	. .	. .	4.537 70	. .	. .	16 36.189 01	. .	7.400 .	. .	5.951 .	. .	3.200 .	. .	550 .	10.000 .	1.948 .	123.148 10	226.181 .	
64	Tłumacz	644 .	. .	21 47.498 08	1.181 31	10.000 .	. .	. .	2.520 .	. .	. .	10 20.000 .	. .	20.000 .	. .	. .	7.360 .	1.200 .	. .	10.000 .	. .	1.100 .	112.930 .	225.397 24	
65	Trembowla	600 .	. .	16 32.000 .	150 .	. .	. .	. .	17.155 95	. .	9 18.000 .	10 11.017 .	38.000 .	9.500 .	. .	. .	3 100 .	1.000 .	. .	. .	. .	1.452 .	121.397 88	110.177 91	
66	Turka	. .	. .	41 45.172 98	. .	. .	. .	23.667 74	12.614 65	. .	5 12.337 34	10 23.041 25	2.000 .	17.500 .	. .	. .	3.036 .	400 .	1.362 75	17.535 50	16.200 .	2.542 .	166.735 92	246.746 86	
67	Wadowice	40 .	1.383 44	13 32.077 09	998 16	. .	. .	. .	1.400 .	. .	2 6.400 .	16 51.200 .	. .	. .	. .	. .	29.678 .	1.200 .	3.206 .	1.504 .	. .	1.584 .	113.452 .	344.681 45	
68	Wieliczka	1.040 .	. .	5 16.000 .	240 .	. .	. .	. .	1.000 .	. .	5 12.797 40	15 37.500 .	. .	16.000 .	. .	. .	1.660 .	200 .	. .	. .	. .	706 .	98.814 68	255.948 .	
69	Zaleszczyki	. .	. .	11 28.151 28	800 .	. .	. .	. .	1.000 .	. .	. .	22 42.157 .	. .	21.782 .	. .	. .	4.610 .	200 .	. .	. .	3.000 .	612 .	86.934 .	212.920 77	
70	Zbaraż	. .	. .	7 13.318 .	60 .	200 .	. .	. .	2.280 .	. .	. .	10 36.000 .	. .	37.000 .	. .	. .	2.940 .	. .	. .	. .	. .	2.106 .	181.849 68	362.045 .	
71	Złoczów	10.123 68	200 .	24 91.200 .	. .	. .	. .	. .	1.660 20	. .	. .	18½ 38.850 .	. .	9.600 .	. .	. .	6.516 .	1.000 .	. .	587 29	5.588 18	1.000 .	84.672 08	218.653 92	
72	Żółkiew	960 .	. .	9 18.900 .	. .	65 36	. .	. .	11.105 75	. .	5 7.335 .	10 14.670 .	6.000 .	. .	. .	. .	6.824 .	1.000 .	. .	5.356 99	2.438 40	1.247 50	83 988 26	193.361 20	
73	Żydaczów	800 .	340 .	17 25.158 37	949 98	767 23	. .	. .	702 .	. .	. .	14 33.464 .	. .	. .	. .	. .	. .	240 .	332 .	920 .	. .	1.024 .	48.974 .	239.034 .	
74	Żywiec	. .	. .	5 11.942 .	50 .	300 .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	
	Razem	110.471 93	4.604 46	. 2,089.473 08	76.879 28	160.046 13	4.024 .	98.775 70	491.365 69	450 .	. .	877.461 90	. .	2,503.734 25	408.768 06	704.451 69	20.000 .	107.992 90	563.980 92	109.666 13	131.088 58	229.735 41	180.253 66	99.365 26	8,972.589 03	. .	

Niedobór 38.547 K. 98 gr. będzie pokryty z zaciągnąć się mającej pożyczki w kwocie 116.000 K.

Sumaryczne zestawienie
wydatków 74 Wydziałów powiatowych
podług budżetów na rok 1901.

Liczba porządkowa	Nazwa powiatów	Pobory funkcyonaryuszów	Emerytury i zaopatrzenia	Koszta kancelaryjne	Utrzymanie budynków, czynsze za najem biur	Podatki	Koszta komisyjne	Subwencye na cele: oświaty, szkolne	Subwencye na cele: sanitarne itp.	Subwencye na budowle, konserwacye wodne itp.	Wydatki rozmaite	Nadzwyczajne wydatki: kupno gruntów, domów itp.	Nadzwyczajne wydatki: kupno papierów wartościowych	Nadzwyczajne wydatki: spłata długów zasiłków itp.	Nadzwyczajne wydatki: zaliczki udzielone i spłacone	Wydatki na cele komunikacyjne: koszta administracyjne drogowe	Wydatki na cele komunikacyjne: budowa i utrzymanie dróg powiatowych	Wydatki na cele komunikacyjne: budowa i utrzymanie dróg gminnych	Wydatki na cele komunikacyjne: budowa i utrzymanie publicznych dojazdów kolejowych	Wydatki na cele komunikacyjne: spłata długów	Wydatki na cele komunikacyjne: zaliczki udzielone i zwrócone, wydatki rozmaite drogowe	Wydatki na cele komunikacyjne: zapas kasowy pozostały z końcem roku	Hodowla bydła	Razem	Uwaga
		K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	
1	Biała	9.454 .	. .	700 .	1.000 .	200 .	2.000 .	1.572 .	2.200 .	. .	1.450 .	. .	. .	4.350 60	1.293 31	9.766 .	22.802 .	48.782 .	3.434 .	. .	6.880 .	. .	400 .	116.884 11	
2	Bóbrka	7.096 .	1.000 .	600 .	. .	. .	. .	300 .	6.466 66	. .	2.052 58	. .	. .	. .	. .	7.684 .	. .	46.150 .	2.585 .	. .	117 62	. .	. .	74.651 86	
3	Bochnia	9.000 .	1.136 .	1.000 .	300 .	100 .	2.300 .	3.550 .	4.630 .	. .	1.804 52	. .	. .	23.779 48	. .	21.123 .	18.334 .	62.485 .	. .	. .	905 .	. .	400 .	150.847 .	
4	Bohorodczany	6.864 .	800 .	640 .	800 .	. .	2.600 .	1.440 .	3.560 .	. .	1.200 .	. .	. .	1.433 32	. .	4.280 .	. .	11.648 49	. .	. .	2.400 .	. .	. .	36.665 81	
5	Borszczów	9.108 .	. .	860 .	1.050 .	400 .	2.400 .	2.200 .	1.300 .	. .	4.868 .	. .	. .	3.000 .	18.666 66	9.760 .	26.656 98	23.521 97	760 .	5.200 .	3.573 03	. .	. .	113.524 64	
6	Brody	16.993 40	2.613 51	1.100 .	2.141 41	. .	. .	. .	4.120 .	. .	76.623 04	. .	. .	. .	28.474 16	9.936 .	82.014 60	41.389 12	6.379 66	11.127 84	25.834 79	. .	800 .	311.947 53	
7	Brzesko	10.720 .	. .	. .	. .	200 .	400 .	1.050 .	5.450 .	. .	3.100 .	. .	. .	1.400 .	200 .	6.680 .	25.852 .	53.200 .	. .	4.733 33	5.200 .	. .	200 .	118.385 33	
8	Brzeżany	9.880 .	1.989 36	400 .	2.219 90	. .	1.200 .	1.700 .	3.340 .	. .	43.169 34	. .	. .	14.966 55	. .	10.574 .	. .	82.617 54	26.921 40	2.000 .	1.000 .	. .	1.200 .	203.178 09	
9	Brzozów	6.380 .	. .	. .	2.520 .	. .	270 .	1.200 .	1.500 .	. .	1.300 .	. .	. .	5.000 .	. .	5.855 23	17.247 50	22.697 .	. .	1.000 .	700 .	. .	. .	65 669 73	
10	Buczacz	10.780 .	. .	1.400 .	3.200 .	. .	1.000 .	3.800 .	5.222 16	. .	44.800 .	. .	. .	6.420 .	. .	14.368 .	8.322 40	47.737 83	1.000 .	12.361 26	244 11	. .	800 .	161.455 76	
11	Chrzanów	11.924 .	4.584 .	1.000 .	90 .	310 .	250 .	700 .	6.680 .	. .	3.294 .	. .	. .	7.209 .	. .	14.180 .	28.295 .	45.332 .	9.710 .	2.000 .	18.375 .	. .	350 .	154.283 .	
12	Cieszanów	9.708 .	120 .	500 .	800 .	. .	400 .	240 .	3.700 .	. .	3.044 .	. .	. .	4.000 .	. .	4.370 .	41.990 .	15.006 .	3.946 .	4.400 .	594 .	. .	. .	92.818 .	
13	Czortków	6.820 .	1.500 80	900 .	300 .	100 .	400 .	360 .	3.900 .	. .	5.739 20	. .	. .	1.680 .	. .	5.940 .	6.420 70	16.900 50	. .	. .	200 .	. .	300 .	51.461 20	
14	Dąbrowa	6.660 .	900 .	400 .	. .	. .	800 .	300 .	800 .	. .	1.484 .	. .	. .	3.960 .	. .	9.640 .	23.910 .	23.146 .	. .	5.464 .	987 .	. .	400 .	78.851 .	
15	Dobromil	11.870 .	. .	600 .	. .	160 .	400 .	300 .	6.260 .	. .	1.200 .	. .	. .	. .	. .	5.180 .	. .	19.820 .	. .	31.220 .	700 .	. .	100 .	77.810 .	
16	Dolina	8.690 .	1.440 .	1.100 .	200 .	120 .	1.000 .	. .	8.840 .	. .	5.500 .	. .	. .	. .	10.700 .	7.620 .	880 .	17.660 .	. .	. .	3.740 .	. .	400 .	67.890 .	
17	Drohobycz	11.916 .	1.500 .	1.850 .	600 .	300 .	600 .	3.030 .	3.450 .	. .	5.579 .	. .	. .	17.648 96	. .	15.330 .	16.451 88	105.284 .	. .	2.800 .	87.019 12	. .	400 .	273.758 96	
18	Gorlice	11.060 .	2.000 .	1.380 .	. .	. .	600 .	4.400 .	3.972 14	. .	2.900 .	. .	. .	24.586 .	. .	17.800 .	45.200 .	10.000 .	700 .	1.500 .	10.687 .	. .	640 .	137.425 14	
19	Gródek	8.074 67	. .	1.200 .	1.000 .	. .	1.500 .	1.100 .	4.500 .	. .	9.789 40	. .	. .	51.233 02	2.320 .	4.396 .	10.342 40	54.623 92	. .	. .	10.288 .	. .	200 .	160.567 41	
20	Grybów	4.528 .	1.040 .	. .	972 .	. .	1.600 .	400 .	1.720 .	. .	5 114 .	. .	. .	2.068 .	. .	7.388 .	7.714 20	4.790 .	. .	1.500 .	2.207 80	. .	. .	41.042 .	
21	Horodenka	6.352 .	800 .	600 .	760 .	149 .	800 .	1.880 .	10.453 .	. .	36.876 .	. .	. .	9.271 .	. .	6.660 .	6.959 35	37.081 61	. .	. .	3.302 52	. .	200 .	122.144 48	
22	Husiatyn	8.760 .	. .	1.000 .	600 .	. .	1.600 .	600 .	4.600 .	. .	1.010 .	8.000 .	. .	3.800 .	. .	10.340 .	22.500 .	23.060 .	. .	11.800 .	300 .	. .	. .	98.000 .	
23	Jarosław	12.830 .	1.240 .	840 .	2.618 .	1.488 52	800 .	2.020 .	6.364 .	3.280 .	1.500 .	. .	. .	6.916 .	400 .	17.522 .	47.198 .	88.706 .	440 .	52.442 26	3.000 .	. .	. .	249.604 78	
24	Jasło	7.400 .	5.120 .	480 .	1.500 .	. .	. .	920 .	3.600 .	. .	5.800 .	. .	. .	. .	. .	14.708 .	8.390 .	25.161 .	1.080 .	10.600 .	3.570 71	. .	600 .	88.929 71	
25	Jaworów	7.940 .	928 .	680 .	4.000 .	. .	1.000 .	200 .	1.600 .	. .	1 000 .	839 83	. .	18.482 80	7.741 96	6.348 .	. .	64.968 36	. .	. .	5.542 27	. .	. .	120.271 22	
26	Kałusz	8.750 .	1.000 .	450 .	360 .	330 .	1.120 .	600 .	4.800 .	. .	8.046 49	. .	. .	25.065 58	. .	8.160 .	. .	14.902 19	. .	320 .	2.601 75	. .	400 .	76.786 01	
27	Kamionka	7.240 .	760 .	900 .	500 .	. .	. .	2.008 .	518 26	. .	552 16	. .	. .	5.860 80	. .	13.634 .	47.996 .	39.020 .	. .	13.434 40	11.930 60	. .	400 .	145.874 22	
28	Kolbuszowa	7.808 .	1.120 .	640 .	600 .	60 .	800 .	1.000 .	2.480 .	. .	1.240 .	. .	. .	1.666 67	. .	8.076 .	32.470 50	11.980 .	. .	9.000 .	6.500 .	. .	. .	85.441 17	
29	Kołomyja	11.080 .	1.370 36	1.200 .	442 .	. .	1.300 .	5.990 .	3.920 .	. .	50.461 29	. .	. .	19.169 32	. .	18.758 .	8.750 .	34.450 .	2.822 33	. .	4.300 .	. .	. .	164.013 30	
30	Kossów	7.840 .	1.796 .	440 .	250 .	. .	600 .	1.400 .	4.500 .	. .	993 .	. .	. .	949 .	. .	9.660 .	26.441 .	8.660 .	. .	200 .	3.400 .	. .	400 .	67.529 .	
31	Kraków	14.352 .	. .	1.670 .	2.700 .	180 .	250 .	200 .	4.960 .	. .	1.470 .	. .	. .	17.968 .	2.000 .	15.704 .	9.057 .	64.064 .	. .	2.583 .	3.018 .	. .	150 .	140.326 .	
32	Krosno	6.732 .	820 .	1.400 .	900 .	. .	160 .	3.220 .	7.300 .	. .	5.550 .	. .	4.000 .	7.338 .	920 .	8.162 .	17.500 76	20.128 .	1.450 .	8.063 24	9.200 .	. .	500 .	103.339 .	
33	Limanowa	5.660 .	576 .	320 .	450 .	. .	700 .	100 .	576 .	. .	660 .	. .	. .	1.882 20	. .	5.510 .	8.980 97	28.559 .	844 .	2.400 .	776 94	. .	. .	58.873 09	
34	Lisko	5.340 .	300 .	500 .	860 .	. .	700 .	460 .	2.360 .	. .	47 015 84	. .	. .	65 77	8.005 62	15.696 .	25.040 .	86.600 .	. .	. .	240 .	387 .	. .	147.214 39	
35	Lwów	14.452 .	1.000 .	. .	5.582 57	3.340 .	2.100 .	960 .	2.200 .	. .	6.559 .	. .	. .	26.643 32	. .	8.268 .	. .	12.400 .	. .	7.800 .	61.551 81	. .	600 .	193.913 54	
36	Łańcut	10.326 .	144 .	400 .	1.500 .	. .	200 .	2.250 .	3.700 .	. .	2.729 07	. .	. .	12.000 02	. .	9.112 .	31.800 .	38.805 .	. .	19.527 40	13.660 .	. .	240 .	150.223 42	
37	Mielec	7.700 .	1.820 .	1.650 .	. .	. .	1.600 .	6.154 .	. .	. .	924 12	. .	. .	23.073 61	25.120 .	7.590 .	41.632 52	15.960 .	395 .	1.000 .	12.293 28	. .	. .	147.116 48	
38	Mościska	7.360 .	1.934 .	1.120 .	1.600 .	. .	400 .	1.000 .	4.256 .	. .	2.750 .	. .	. .	18.871 79	400 .	5.844 .	9.664 45	34.868 65	. .	26.017 68	1.343 68	. .	500 .	117.304 37	
39	Myślenice	7.340 .	840 .	1.040 .	200 .	100 .	1.200 .	1.600 .	5.480 .	. .	10.656 .	. .	. .	19.001 32	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	400 .	39.151 32	
40	Nadwórna	9.800 .	. .	600 .	800 .	. .	1.800 .	6.760 .	4.600 .	. .	4.538 .	. .	. .	3.882 42	3.333 34	7.120 .	. .	18.240 .	. .	800 .	. .	. .	720 .	68.511 76	
41	Nisko	6.060 .	240 .	980 .	1.700 .	280 .	1.600 .	3.000 .	200 .	. .	4.170 80	. .	. .	11.666 66	38.280 .	1.608 .	600 .	49.076 35	4.274 22	. .	9.767 11	. .	200 .	134.270 34	
42	Nowytarg	7.260 .	272 20	1.500 .	736 .	364 .	300 .	700 .	4.500 .	. .	309 .	. .	. .	4.822 .	13.280 .	7.128 .	13.461 .	11.200 .	452 .	. .	3.669 .	. .	200 .	75.315 .	
43	Pilzno	4.112 .	. .	800 .	464 .	. .	. .	500 .	1.000 .	. .	500 .	. .	. .	5.660 .	. .	6.398 .	12.918 90	34.624 .	. .	800 .	5.120 75	. .	300 .	73.306 65	
44	Podhajce	10.000 .	4.600 .	600 .	500 .	. .	. .	700 .	1.400 .	. .	17.394 78	. .	. .	22.897 .	2.000 .	3.036 .	. .	16.584 .	. .	. .	500 .	. .	. .	63.267 .	
45	Przemyśl	14.860 .	1.800 .	2.487 60	. .	. .	500 .	1.950 .	2.925 .	. .	860 .	. .	. .	20.400 31	21.608 .	9.600 .	675 12	58.217 .	631 98	12.261 86	10.315 22	. .	. .	175.126 87	
46	Przemyślany	6.572 .	1.700 .	700 .	520 .	. .	1.600 .	1.775 .	3.600 .	. .	4.600 .	. .	. .	. .	. .	8.512 .	14.056 66	45.000 .	1.632 46	8.160 .	3.300 .	. .	400 .	97.288 12	
47	Rawa	5.000 .	600 .	500 .	1.000 .	1.140 .	1.600 .	. .	2.000 .	. .	4.771 02	. .	. .	13.600 .	. .	4.000 .	13.465 80	21.121 30	7.014 41	29.486 92	11.329 02	. .	. .	116.457 45	
48	Rohatyn	8.104 .	360 84	1.052 .	200 .	. .	1.000 .	700 .	4.000 .	. .	1.128 .	. .	. .	. .	. .	4.038 40	2.376 .	44.605 16	1.149 46	. .	700 .	. .	600 .	74.256 88	
49	Ropczyce	4.500 .	200 .	1.00 .	. .	. .	1.000 .	2.000 .	2.600 .	. .	2.108 .	. .	. .	. .	336 .	6.458 .	7.000 .	40.505 23	. .	4.800 .	1.144 .	. .	. .	72.671 23	
50	Rudki	7.640 .	1.000 .	540 .	. .	400 .	1.000 .	1.680 .	2.200 .	4.000 .	1.581 53	1.182 47	. .	1.024 .	3.652 .	5.200 .	15.131 .	14.970 .	. .	. .	651 .	269 .	400 .	57.665 .	
51	Rzeszów	13.388 .	1.400 .	1.700 .	1.400 .	120 .	1.540 .	1.300 .	2.200 .	. .	4.820 42	. .	. .	7.773 66	. .	24.826 .	98.000 .	39.000 .	8.400 .	49.773 .	15.328 .	. .	200 .	273.112 66	
52	Sambor	16.300 .	360 .	1.529 .	168 .	110 .	3.110 .	1.488 .	2.980 30	. .	1.868 .	. .	. .	15.520 08	3.866 70	13.716 .	5.804 .	24 960 .	. .	14.500 .	2.662 16	515 90	. .	112.410 56	
53	Sanok	9.324 .	1.200 .	700 .	605 .	1.460 .	600 .	1.200 .	4.400 .	. .	5.000 .	. .	. .	8.600 .	12.500 .	16.728 .	2.080 .	22.020 .	200 .	10.699 28	5.381 20	. .	300 .	99.865 48	
54	Sącz nowy	7.920 .	2.800 .	. .	2.400 .	800 .	1.600 .	2.300 .	300 .	. .	6.654 96	. .	. .	300 .	. .	15.663 .	37.450 94	21.369 .	. .	. .	2.840 .	. .	800 .	103.402 94	
55	Skałat	8.080 .	1.800 .	880 .	160 .	200 .	800 .	1.400 .	2.200 .	. .	1.000 .	. .	. .	3.815 04	2.000 .	13 200 .	. .	55.751 96	221 50	. .	2.320 .	. .	. .	100.273 46	
56	Śniatyn	7.933 .	960 .	950 .	400 .	400 .	1.000 .	2.400 .	1.944 24	. .	5.550 .	. .	. .	42.944 81	. .	11.300 .	9.406 .	9.848 .	. .	30.273 96	2.000 .	. .	. .	122.160 01	
57	Sokal	12.430 .	1.080 .	1.900 .	31.480 .	80 .	1.800 .	1.300 .	2.200 .	. .	5.232 .	. .	18.000 .	31.620 .	1.000 .	14.215 .	128.345 .	24.450 .	1.903 .	5.000 .	6.235 .	. .	200 .	288.308 .	
58	Stanisławów	11.800 .	1.820 .	1.424 .	490 .	365 .	940 .	5.947 .	5.000 .	. .	3.760 .	. .	. .	14.198 .	2.890 .	780 .	16.955 50	18.706 10	. .	29.774 50	2.691 52	. .	. .	119.388 62	
59	Stary Sambor	9.392 .	480 .	505 60	205 56	162 50	200 .	1.448 .	2.420 .	. .	2.680 .	. .	. .	16.618 .	1.280 .	3.370 .	8.874 .	9.358 .	. .	13.200 .	2.400 .	. .	840 .	78.036 16	
60	Stryj	14.555 .	1.635 12	940 .	300 .	260 .	600 .	540 .	3.620 .	. .	3.431 63	1.500 .	. .	9.523 .	1.600 .	12.702 .	21.700 .	28.478 .	13.010 .	10.868 .	2.780 .	. .	200 .	124.293 62	
61	Tarnobrzeg	8.748 .	600 .	772 .	600 .	336 .	3.600 .	3.775 .	9.540 .	. .	5.650 .	. .	. .	8.540 37	2.000 .	6.580 .	18.700 .	12.500 .	900 .	6.213 .	19.144 .	. .	5.153 .	103.637 .	
62	Tarnopol	15.390 .	2.728 .	600 .	1.740 .	. .	. .	. .	2.400 .	. .	2.400 .	. .	. .	12.084 .	6.198 .	18.228 .	13.329 .	102.959 .	4.031 .	22.611 .	17.604 .	. .	120 .	236.748 .	
63	Tarnów	6.796 .	1.608 .	825 20	2.200 .	. .	1.700 .	4.370 .	12.440 .	. .	5.619 59	24.000 .	. .	2.666 68	. .	14.871 60	30.934 73	58 592 09	. .	23.266 47	9.462 10	. .	200 .	160.592 87	
64	Tłumacz	10.180 .	1.440 .	890 .	. .	400 .	1.000 .	4.100 .	3.600 .	. .	490 .	. .	. .	4.239 50	200 .	11.990 .	. .	34.500 .	. .	6.960 .	3.889 01	. .	600 .	123.148 10	
65	Trembowla	8.848 .	1.700 .	900 .	300 .	150 .	1.200 .	920 .	2.680 .	. .	30.950 .	. .	. .	5.260 .	11.807 .	11.500 .	24.400 .	32.600 .	. .	4.840 .	3.920 .	. .	300 .	112.530 .	
66	Turka	6.010 .	2.120 .	. .	1.000 .	. .	1.900 .	2.100 .	7.245 84	. .	14.200 .	. .	. .	17.200 75	. .	14.936 .	34.124 .	8.200 .	. .	. .	357 .	. .	200 .	121.077 75	
67	Wadowice	6.940 .	1.120 .	650 .	1.750 .	360 .	1.300 .	1.582 .	2.400 .	. .	2.100 .	. .	. .	19.511 12	18.062 34	13.964 .	40.352 75	36.178 .	1.304 12	. .	1.975 75	. .	. .	166.735 92	
68	Wieliczka	9.530 .	470 .	1.800 .	200 .	80 .	1.200 .	1.600 .	2.800 .	. .	2.400 .	. .	. .	. .	. .	16.239 .	21.330 .	44.480 .	5.400 .	. .	6.400 .	. .	900 .	114.509 .	
69	Zaleszczyki	8.908 .	1.032 .	600 .	4.568 .	. .	500 .	2.570 .	4.116 .	. .	1.755 .	. .	. .	3.361 06	. .	6.480 .	2 000 .	49.620 .	. .	6.708 20	800 .	. .	200 .	92.827 26	
70	Zbaraż	5.240 .	. .	600 .	940 .	. .	1.360 .	400 .	10.200 .	. .	. .	. .	. .	1.000 .	. .	3.520 .	. .	64.174 .	. .	3.962 .	467 .	. .	200 .	86.874 .	
71	Złoczów	12.870 .	795 .	. .	4.056 .	1.800 .	900 .	800 .	2.890 .	. .	1.871 56	. .	. .	10.446 .	. .	6.000 .	20.900 .	105.930 .	3.000 .	. .	1.520 .	. .	1.000 .	180.777 .	
72	Żółkiew	7.400 .	600 .	800 .	500 .	400 .	1.600 .	400 .	2.860 .	. .	1.520 .	. .	. .	7.274 .	. .	6.000 .	. .	48.134 80	1.500 .	5.800 .	551 67	. .	600 .	84.622 03	
73	Żydaczów	9.393 33	1.900 .	846 .	500 .	. .	800 .	400 .	1.200 .	. .	600 .	. .	. .	20.949 54	. .	10.133 32	7.465 .	5.847 69	. .	6.716 92	13.687 99	. .	. .	84.219 79	
74	Żywiec	4.960 .	700 .	680 .	1.140 .	. .	. .	1.450 .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	1.614 .	1.800 .	5.000 .	. .	996 .	15.100 .	12.724 .	. .	210 .	48.974 .	
	Razem	669.026 40	83.313 19	62.211 40	105.638 44	17.205 02	75.800 .	123.859 .	279.539 60	7.280 .	563.486 32	56.382 30	4.000 .	738.752 33	253.749 09	713.462 55	1,353.649 61	2,613.914 86	118.487 54	573.069 52	511.820 53	1.171 90	26.023 .	8,951.842 60	

Wykaz dochodów
podług budżetów na rok 1901
30 miast (objętych ustawą z r. 1889).

Liczba porządkowa	Nazwa gminy	Czynsze i opłaty: z dóbr	z domów, rzeźni, budek itp.	z gruntów, kamieniołomów itp.	z lasów, wiklin itp.	z fabryk cegielń, wapienników itp.	z koszar i kwaterunku wojska	Odsetki od papierów wartościowych, pożyczek itp.	Z dzierżawy praw i przywilejów: propinacya i opłaty komunalne	placowe, targowe, straganowe, sprzedaż śmieci	miary i wagi, polowanie i rybołostwo	Taksy	Z dzierżawy dodatków krajowych konsumcyjnych	Dodatki na cele ściśle gminne: od podatków bezpośrednich	konsumcyjne: od mięsa	od wina	Dochody rozmaite	Zapas kasowy z roku poprzedniego	Wpływy nadzwyczajne: ze sprzedaży gruntów i realności	ze sprzedaży papierów wartościowych	z pożyczek zaciągniętych	zaliczki otrzymane i zwrócone	Wpływy drogowe	Na cele szkolne: dodatki i inne	Razem	Wysokość opłacanych w gminie podatków	Uwaga
		K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	% K gr.	% K gr.	% K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	
1	Biała	. .	20.540 .	1.285 .	10.622 .	34.000 .	. .	186 .	12.000 .	6.740 .	.	4.500 .	19.700 .	95 113.961 .	. . .	. . .	36.573 .	. .	. .	22.000 .	. .	. .	. .	. .	282.057 .	119.959 07	
2	Bochnia	. .	9.400 .	9.095 24	50 .	2.000 .	8.970 .	500 .	103.660 .	11.916 .	169 62	5.836 .	. .	20 8.812 61	. 12.800 .	. 910 .	1.180 .	492 46	. .	. .	. .	10.116 .	. .	528 .	186.435 93	44.068 05	
3	Brody	. .	6.380 .	364 .	. .	. .	53.592 22	294 40	84.768 .	5.381 60	. .	5.800 .	. .	50 20.500 .	73½ 17.114 .	100 2.200 .	. .	. .	. .	. .	4.000 .	3.488 .	. .	. .	203.882 22	41.000 .	
4	Brzeżany	. .	26.592 .	. .	. .	. .	14.712 .	3.600 .	110.000 .	700 .	9.644 .	4.120 .	13.600 .	. . .	50 8.800 .	100 2.000 .	500 .	5.006 56	. .	. .	129.424 .	2.260 .	. .	. .	330.958 56	. .	
5	Buczacz	. .	300 .	. .	. .	. .	. .	40 .	. .	. .	. .	7.510 .	9.000 .	38 12.738 .	100 14.146 .	100 904 .	1.100 .	. .	. .	. .	. .	80 .	. .	. .	45.818 .	34.228 11	
6	Drohobycz	. .	16.863 10	2.595 86	57.531 25	. .	. .	15.264 40	108.084 .	4.174 .	32 .	2.760 .	. .	30 29.794 80	50 27.568 .	. . .	3.010 .	. .	. .	. .	. .	1.440 .	. .	. .	259.117 41	99.316 14	
7	Gorlice	. .	24.692 48	63 24	150 .	. .	. .	15.472 44	57.421 20	4.640 .	47 .	600 .	13.800 .	. . .	. . .	. 1.200 .	4.049 12	. .	. .	. .	. .	1.142 27	. .	101 24	123.378 99	. .	
8	Gródek	8.756 .	25.599 .	. .	5.400 .	. .	17.279 .	3.692 .	68.355 .	5.688 .	708 .	3.100 .	. .	. . .	. . .	. . .	513 .	. .	. .	. .	. .	6.084 .	. .	. .	145.170 .	. .	
9	Jarosław	. .	54.137 69	1.342 26	. .	. .	5.854 50	1.128 90	200.000 .	3.088 .	251 .	12.640 .	26.320 .	10 11.966 32	50 22.000 .	100 6.412 .	1.400 .	30.515 96	. .	. .	. .	4.700 .	11.210 .	. .	392.966 63	117.399 46	
10	Jasło	. .	12.738 .	760 .	. .	4.000 .	. .	216 60	61.000 .	7.396 90	16 .	4.050 .	. .	30 12.000 .	100 10.300 .	100 841 50	300 .	. .	420 .	. .	. .	. .	. .	. .	114.039 .	. .	Niedobór 128.163 K 47 gr. będzie pokryty z zaciągnąć się mającej pożyczki w kwocie 400.000 K.
11	Jaworów	. .	11.037 95	47 50	700 .	. .	. .	12.583 54	40.100 .	1.764 .	60 .	3.365 .	. .	50 10.000 .	100 5.000 .	100 400 .	7.300 .	. .	1.565 16	. .	. .	130 .	. .	. .	94.053 15	24.046 .	
12	Kołomyja	6.084 .	4.480 .	424 .	. .	. .	51.645 .	1.000 .	230.000 .	24.016 .	72 .	950 .	. .	40 56.000 .	100 64.144 .	100 8.330 .	300 .	11.000 .	. .	. .	. .	848 .	. .	5.544 .	464.835 .	140 060 .	
13	Krosno	8.938 .	11.469 .	3.150 .	104 .	. .	. .	1.188 .	82.500 .	5.766 .	20 .	3.306 .	. .	. . .	50 4.792 .	50 10.320 .	190 .	320 .	. .	. .	. .	5.619 .	. .	. .	137.682 .	92.000 .	
14	Podgórze	. .	24.592 .	56.810 .	. .	2.000 .	600 .	1.104 .	70.971 44	18.200 .	89 .	21.590 .	54.278 56	. . .	. 20.000 .	. 604 .	9.560 .	. .	200 .	. .	. .	21.592 .	5.400 .	. .	307.591 .	. .	
15	Przemyśl	1.000 .	48.151 .	5.568 .	600 .	. .	15.968 .	2.616 .	444.050 .	12.750 .	68 .	4.920 .	44.000 .	. 76.000 .	. . .	. . .	7.263 .	35.917 .	. .	. .	. .	6.700 .	. .	. .	705.571 .	. .	
16	Rzeszów	. .	36.170 .	1.510 .	. .	54.805 .	100.432 .	58 .	102.564 .	2.618 .	430 .	3.040 .	. .	. . .	100 36.000 .	100 1.920 .	9.300 .	. .	. .	. .	. .	7.574 .	8.618 .	. .	365.089 .	. .	Niedobór 178.248 K będzie pokryty z zaciągnąć się mającej pożyczki.
17	Sambor	. .	52.429 14	6.271 20	. .	. .	. .	2.399 37	101.400 .	4.560 .	. .	13.379 72	. .	20 21.636 20	. 11.750 .	. 310 .	. .	. .	10.000 .	. .	. .	1.185 .	. .	. .	225.320 63	108.181 .	
18	Sanok	3.771 .	25.659 92	2.141 70	1.935 .	. .	3.800 .	2.400 .	68.260 .	4.030 .	136 .	1.350 .	10.040 .	25 10.441 77	. . .	. . .	1.300 .	16.508 .	400 .	. .	60.000 .	1.040 .	. .	. .	213.213 39	41.847 09	
19	Sącz nowy	1.668 84	11.235 40	1.966 90	46.000 .	. .	27.609 96	4.218 44	100.709 .	5.313 10	135 14	3.300 30	. .	15 15.390 .	50 10.880 .	50 600 .	2.000 .	4.892 36	1.000 .	. .	800.000 .	. .	. .	. .	1,036.919 44	102.600 .	
20	Śniatyn	10.973 50	3.084 .	. .	. .	3.727 44	. .	176 .	57.836 31	3.900 17	1.985 44	2.326 58	. .	35 14.000 .	100 10.500 .	100 1.700 .	1.592 50	. .	. .	. .	. .	2 455 06	. .	. .	114.257 .	40.000 .	
21	Sokal	14.560 .	630 .	. .	. .	. .	160 .	. .	47.000 .	4.570 .	725 .	1.200 .	. .	77 25.607 12	. 6.180 .	. 240 .	226 .	. .	24 .	. .	31.000 .	1.600 .	. .	. .	133.722 12	33.256 03	
22	Stanisławów	7.620 .	56.624 .	. .	. .	102.666 .	103.447 .	21.665 .	364.110 .	950 .	. .	72.417 .	. .	. . .	100 87.584 .	100 6.352 .	2.298 .	34 341 .	16.000 .	. .	8.000 .	12.784 .	. .	. .	896.858 .	. .	
23	Stryj	12.781 88	55.593 12	6.268 24	6.204 80	. .	. .	4.044 88	166.676 .	8.498 .	224 .	916 .	. .	10 14.310 .	50 18.000 .	. . .	113 .	7.649 .	. .	. .	. .	8.420 .	. .	. .	309.698 42	141.724 50	
24	Tarnopol	. .	9.652 20	1.420 .	. .	. .	42.350 .	197 40	184.000 .	7.650 .	100 .	3.555 .	. .	45 85.646 05	. 46.800 .	. 3.720 68	8.640 .	. .	. .	. .	. .	6.400 .	. .	. .	400.131 33	191.441 23	
25	Tarnów	4.267 .	24.042 .	3.543 .	. .	. .	41.592 .	815 .	246.540 .	. .	160 .	9.642 .	20.000 .	30 72.979 54	50 31.860 .	50 3.400 .	. .	. .	. .	. .	. .	25.426 .	. .	. .	484.266 54	243.265 14	
26	Trembowla	. .	46.009 04	54.773 83	50.430 70	. .	315 .	281 57	32.600 .	2.036 .	101 .	678 44	. .	. . .	100 7.334 .	50 480 .	1.250 .	13.149 28	. .	. .	. .	1.749 08	723 71	. .	211.911 65	. .	
27	Wadowice	. .	4.105 .	840 80	3.360 .	. .	5.862 17	4.955 87	56.000 .	7.094 66	132 .	630 .	10.000 .	22 8.983 70	. 5.646 .	. 5.645 .	9.246 .	4.000 .	. .	. .	46.400 .	6.280 .	. .	. .	179.181 20	40.835 .	
28	Wieliczka	. .	9.491 .	16.775 .	. .	. .	. .	4.815 88	36.036 .	4.324 .	50 .	1.320 .	9.000 .	80 20.197 .	. 7.800 .	. 540 .	4.750 .	. .	. .	2.000 .	19.000 .	1.392 .	. .	. .	137.490 88	25.247 .	
29	Złoczów	. .	5.000 .	12.727 .	. .	. .	20.864 .	40 .	47.000 .	6.450 .	.	1.000 .	47.000 .	14 6.683 51	50 14.006 .	50 14.000 .	2.865 .	. .	. .	. .	. .	8.375 .	. .	. .	186.010 51	47.739 39	
30	Żółkiew	11.100 .	3.690 .	6.538 .	. .	1.800 .	64.136 .	110 .	70.200 .	1.640 .	13 60	1.532 .	. .	. . .	. 17.000 .	. 1.340 .	6.651 02	4.512 77	16.000 .	. .	. .	3.811 54	. .	. .	210.074 93	. .	
	Razem	91.520 22	640.387 04	196.280 77	183.087 25	204.998 44	579.182 85	105.013 69	3,353.840 95	175.854 43	15.368 80	201.334 04	276.738 56	647.647 62	508.004 .	74.369 18	123.469 64	168.304 39	45.609 16	24.000 .	1,097.824 .	152.690 95	25.951 71	6.178 24	8,897.650 93		

Wykaz wydatków
podług budżetów na rok 1901
30 miast (objętych ustawą z r. 1889).

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28
						Czynsze za dzierżawę													Wydatki na cele			Wydatki nadzwyczajne					
Liczba porządkowa	Nazwa gminy	Pobory funkcyonaryuszów	Emerytury i zaopatrzenia	Koszta kancelaryjne	Administracya dóbr, utrzymanie budynków, realności itp.	prawa propinacyjnego	krajowych opłat konsumcyjnych	Podatki, ekwiwalent, opłaty skarbowe	Cele dobroczynne, ubogich i inne	Policya miejscowa	Aresztanci i szupaśnicy	Straż pożarna itp.	Straż polowa i lasowa	Wydatki na cele sanitarne	Oświetlenie miasta	Przedsiębiorstwa gminne	Dyety i koszta podróży	Rekrutacya, kwaterunek i inne cele wojskowe	szkolne i oświaty	parafialne i wyznaniowe	drogowe	kupno gruntów, domów, budowli itp.	spłata długów	zaliczki udzielone i spłacone	Wydatki rozmaite	Razem	Uwaga
		K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	
1	Biała	28.136 .	3.335 .	7.113 .	8.510 .	. .	. .	1 200 .	25.000 .	17.214 .	940	1.300 .	6.580 .	4.960 .	10.662 .	36241 .	. .	520 .	44.583	5.524	600 .	22.000 .	29.764 .	14.800	13.050	282.032	
2	Bochnia . .	37.737 78	4.584 25	2.088 .	11.427 16	15.600 .	. .	17.559 48	480 .	926	. .	1.524 .	1.000 .	1.600 .	3.733 .	. .	200 .	4.792 .	26.498 .	600	4.934	.	45.390 .	2.100 .	8.775	191.551 62	
3	Brody	28.355 60	. .	2.400 .	8.578 .	6.200 .	. .	7.850 34	3.000 .	23.992	1.200 .	1.600 .	. .	13.620 .	9.000 .	. .	800 .	15.955 .	15.836 66	. .	. .	500 .	57.000 .	. .	7.400	203.287 30	
4	Brzeżany . .	21.666 50	360 .	1.524 40	6.600 .	60.570 .	18.000 .	6.200	1.800 .	10.458 50	40 .	6.440 .	. .	6.174 68	3.600 .	. .	200 .	2.900 .	8.400 .	.	14.020 .	124.000 .	37.936 .	.	5.000	330.890 08	
5	Buczacz . . .	7.920	. .	2.000	.	. .	. .	210	700 .	8.700 .	80 .	1.670 .	. .	5.146 .	3.520 .	. .	100 .	. .	1.200 .	. .	.	. .	10.712	. .	3.762 70	45.720 70	
6	Drohobycz . .	38.875 78	5.149 92	2.571 43	15.010 60	. .	. .	16.764	6.340 .	18.463 40	100 .	13.826 60	480 .	8.147 .	6.776 .	. .	300 .	400 .	56.280 80	1.490	7.090 .	33.777 36	. .	. .	27.274 52	259.117 41	
7	Gorlice . . .	11.190 .	1.839 .	1.392	2.635 48	32.100 .	12.600 .	7.158 51	. .	7.731 .	140 .	2.120 .	360 .	3.840 .	2.400 .	300 .	400 .	90 .	12.496 .	320 .	856 40	1.669 31	16.539 34	1.000 .	4.201 95	123.378 99	
8	Gródek . . .	22.583	2.940 .	3.494 .	4.310 .	7.000 .	. .	16 000 .	2.860 .	4.978 .	172	5.080 .	1.764 .	4.200 .	1.500 .	. .	720 .	6.206 .	19.995 .	1.134 .	3.050 .	. .	32 126 .	. .	5.050 .	145.170 .	
9	Jarosław . . .	35.328 .	3.949 34	6.800 40	9.675 .	3.000 .	26.320 .	26.285 47	2.500 .	27.636	. .	24.018 54	. .	12.587 50	9.800 .	. .	800 .	11.336 .	33.582	35 56	26.385	22.000 .	94.727 82	5.000 .	11.700 .	392.966 63	
10	Jasło	11.748	900 .	1.670 .	4.270 .	6.400 .	. .	7.600 .	300 .	9.500	80 .	1.400 .	. .	3.020	3.900 .	. .	400 .	800 .	22.052	. .	8.860 .	133.050 .	23.212 47	. .	3.540 .	242.202 47	
11	Jaworów . . .	9.530 .	1.526 32	750 .	2.000 .	23.100	. .	3.334 72	6.316 .	4.394	70 .	200 .	1.400 .	4.820 .	480 .	. .	100 .	125 .	3.000 .	1 05	1.700 .	. .	7.296 12	. .	30.451 28	100.594 49	
12	Kołomyja . .	52.769 .	5.506	4.963 .	30.303 .	. .	. .	23.480 .	5.748 .	39.286 .	894 .	11.618 .	. .	7.056 .	3.016 .	1.064 .	600 .	10.440 .	62.969 .	. .	. .	. .	135.647 96	. .	68.593 .	468.952 96	
13	Krosno . . .	8.932 .	600 .	1.436 .	2.500 .	17.500 .	11 800 .	12.731 .	682 .	5.192 .	100 .	2.732 .	300 .	9.064 .	2.800 .	. .	900	212 .	28.330 .	60 .	2.802 .	. .	22.699 .	1.300 .	5.028 .	137.700 .	
14	Podgórze . . .	46.417 .	5.820 .	4.120 .	17.758 .	. .	. .	24.400 .	7.912 .	22.396 .	200 .	8.716 .	700 .	6.930 .	26.600 .	200 .	1.000 .	800	25.600 .	4.660 .	15.700 .	. .	58.378	6.400 .	22.884 .	307.591 .	
15	Przemyśl . .	76.678 .	4.999 .	7.866 .	25.461 .	. .	44.000 .	33.800 .	4.776 .	21.251 .	3.200 .	39.087 .	1.800 .	25.240 .	31.978 .	. .	. .	31.692 .	54.728 .	300 .	27.172 .	138.720 .	60.468 .	50.939 .	21.416 .	705.571 .	
16	Rzeszów . . .	35.417 .	3.820 .	9.332	10.564 .	8.264 .	. .	17.500 .	1.062	20.719 .	228 .	9.359 .	. .	9.710 .	3.500 .	30.839 .	500 .	42.300 .	40 945	. .	800 .	173.347 .	83.220 .	10.500 .	26.361 .	543.287 .	
17	Sambor . . .	33.087 60	6.296 30	6.618 80	15.000 .	. .	. .	20.800	880 .	13.048 .	150 .	11.612 96	. .	5.504 .	3.500 .	. .	. .	14.088 .	20.945 40	. .	9.506 .	. .	48.225 50	10.000 .	3.700 .	222.962 56	
18	Sanok	23.042 .	1.934 20	1.280 .	7.620 .	4.800 .	2.000 .	8.751 20	. .	8.136 80	200 .	1.900 .	800 .	2.200 .	3.600 .	. .	. .	4.200 .	25.545 .	1.252 34	14.800 .	40.000 .	37.200	. .	24.500 .	213.841 54	
19	Sącz Nowy . .	44.715 .	6.942 21	6.740 .	12.741 .	. .	.	15.924 58	2.700 .	22.750 28	650 .	7.518 25	1.732 .	7.804 .	7.500 .	. .	1.000 .	6.774 40	48.095 29	18 80	1.050 .	799.740 .	22.499 15	11.550 .	8.714 48	1,036.659 44	
20	Śniatyn . .	17.636 .	4.578 .	2.866 50	6.119 12	10.800 .	. .	11.862 19	1.044 .	13.027 40	633 70	. .	. .	6.387 20	1.730 .	. .	250 .	.	16.020 28	536 .	1.700 .	1.770 26	9.996 76	1.600 .	5.000 .	113.557 41	
21	Sokal	12.484 .	1.230 50	2.490 .	7.070 .	. .	. .	11.800 .	2.846 .	5.924 .	415 .	864 .	480 .	8.910	2.000 .	. .	500 .	300	11.174	378 .	. .	28.430 .	25.502 18	3.487 18	8.004 14	134.289 .	
22	Stanisławów .	72.571 .	21.210 .	11.712	58.503 .	57.000 .	33.000 .	17.097	19.180 .	44.148 .	1.250 .	31.796 .	. .	17.860 .	18.892 .	112.055 .	750 .	31.263 .	50.254 .	4.570 .	32.000 .	13.000	179.683	4.056 .	58.897 .	890.747 .	
23	Stryj	27.955 40	7.514 40	6.168 12	6.046 .	26.150 .	. .	9.609 05	7.900 .	20.929 50	819 .	17.620 .	2.070 56	14.855 68	8.400 .	884 .	52	7.000 .	65.158 66	218 78	6.392 .	1.840 .	51.325 76	14.375 20	6.100 .	511.039 21	
24	Tarnopol . .	69.870 .	4.522 .	8.652 .	22.859 60	. .	. .	19.210 .	21.640 .	25.448	800 .	13.956 .	1.200 .	32.045 .	13.200 .	6.080 .	400 .	2.620 .	50.267 58	3.888 .	12.109 83	. .	73.853 32	2.000 .	15.510	400.131 33	
25	Tarnów . . .	37.790 .	10.009 .	3.150 .	17.524 .	. .	20.000 .	44.895 38	13.401 .	42.475 06	500 .	14.746 42	. .	22.425 .	22.900 .	. .	600 .	11.142	40.439 67	. .	8.520 .	4.600 .	143.950 .	15.476 .	10.700 .	485.243 53	
26	Trembowla . .	12.631 12	3.931 10	1.656 04	19.246 .	. .	. .	13.544 43	3.300 .	5.564 .	50	3.744 .	6.148 .	5.900 .	1.000 .	. .	1.000 .	800 .	36.736 51	705 54	5.150 .	15.000 .	53.109 80	1.400 .	7.885 91	198.502 45	
27	Wadowice . .	18.888	416 66	1.300 .	10.696 .	25.000 .	8.220 .	2.578 .	3.100 .	1.650 .	400 .	4.050 .	. .	4.333 .	3.000 .	. .	300 .	4.000 .	16.061 66	400 .	4.250 .	47.100 .	10.502 57	400 .	12.100 .	178.745 89	
28	Wieliczka . .	24.481 .	6.630 .	1.880 .	3.246 .	. .	9.000 .	10.777 .	2.377 .	11.400 .	300 .	2.258 .	. .	4.479 .	2.600 .	. .	500 .	300 .	23.333 .	1.033 .	1.200 .	. .	11.703 .	500 .	21.474 32	139.471 32	
29	Złoczów . . .	25.258 .	3.628 .	5.797 .	11.171 .	. .	. .	28.547 .	3.200 .	20.428 .	300 .	1.000 .	. .	6.900 .	2.400 .	6.000 .	800 .	4.660	21.061	400 .	6.154	. .	35.008 .	4.620 .	3.400 .	185.732 .	
30	Żółkiew . . .	19.078 .	3.712 .	1.360 .	11.308 .	7.000 .	. .	6.160 .	3.100 .	9.068 .	200 .	800 .	720 .	12.772 .	2.000 .	. .	900 .	400 .	15.873 .		6.400 .	5.800 .	84.294 54	. .	19.129 89	210.074 93	
	Razem .	912.770 73	127.883 20	121.205 69	368.751 96	310.484 .	179.940 .	438.629 35	154.192 .	486.884 04	13.611 70	242.556 77	27.534 56	277.490 06	225.987 .	193.663 .	13.592 .	215.615 40	897.470 51	27.528 07	223.201 23	1,606.343 93	1,502.570 29	161.503 38	471.652 69	9,201.011 56	

Wykaz dochodów
podług budżetów na rok 1900
gmin małomiejskich i wiejskich.

Liczba porządkowa	Nazwa gminy	Czynsze i opłaty: z dóbr	z domów, rzeźni, budek itp.	z gruntów, kamieniołomów itp.	z lasów, wiklin itp.	z fabryk cegieln, wapienników itp.	z koszar i kwaterunku wojska	Odsetki od papierów wartościowych, pożyczek itp.	Z dzierżawy praw i przywilejów: propinacya i opłaty komunalne	placowe, targowe, straganowe, sprzedaż śmiecia	miary i wagi, połowanie i rybołóstwo	Taksy	Z dzierżawy dodatków krajowych konsumcyjnych	Dodatki na cele ściśle gminne: od podatków bezpośrednich	konsumcyjne: od mięsa	od wina	Dochody rozmaite	Zapas kasowy z roku poprzedniego	Wpływy nadzwyczajne ze sprzedaży: gruntów i realności	papierów wartościowych	z pożyczek zaciągniętych	zaliczki otrzymane i zwrócone	Wpływy drogowe: myto drogowe, mostowe, przewozowe, kopytkowe	wartość zużytych prestacyj w robociźnie i materyale, w naturze	subwencye, ekwiwalent, zapas kasowy i inne drogowe	Na cele szkolne: dodatki i inne	Razem	Wysokość opłacanych w gminie podatków	Uwaga
		K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	
1	Biała		13.258 46	22.004 68	11.789 92	400 .	3.831 28	18.206 42	10.350 .	11.243 62	3.377 42	6.699 72		92.333 44	7.310 46	2.120 .	14.085 43	10.771 56				200 .	240 20	33.796 77	6.433 05	6.497 41	279.249 84	255.803 63	
2	Bóbrka	4.300 .	1.324 10	5.842 64	50 .	191 .		3.564 76	1.900 .	6.601 40	875 82	1.030 .		47.211 93	4.459 40	. .	762 04	220 80					. .	19.629 64	. .	12.729 39	106.392 92	142.576 96	
3	Bochnia	. .	6.368 80	40.339 70	1.139 48	. .	. .	13.497 57	. .	7.331 .	3.672 36	4.668 78	. .	20.863 96	4.252 .	452 .	4.074 .	4.040 35				160 .	803 .	15.785 50	21.703 50	48.224 28	197.376 58	198.974 28	
4	Bohorodczany	. .	5.816 .	5.782 42	534 .	. .	. .	2.843 26	3.000 .	4.917 .	820 32	3.087 36	. .	21.672 23	5.552 36	. .	2.467 99	581 20				5.605 .	. .	12.380 08	945 66	2.338 95	78.344 13	75.536 15	
5	Borszczów	. .	4.523 90	4.199 14	. .	. .	. .	9.162 08	. .	5.465 64	10.436 10	2.280 .	. .	61.670 64	10.358 .	. .	2.051 17	4.630 56				2.000 .	. .	21.586 .	. .	28.677 18	167.060 41	225.575 40	
6	Brody	5.098 78	2.817 .	2.651 .	3.760 89	. .	. .	8.484 14	. .	. .	1.683 14	833 89	. .	54.103 41	4.440 90	. .	3.180 26	5.715 09				. .	. .	39.771 29	. .	23.468 92	163.828 65	172.114 25	
7	Brzesko	1.214 64	16.870 44	21.790 18	5.000 .	480 .	. .	20.377 82	. .	15.748 20	2.997 30	8.214 40	. .	80.904 28	5.074 .	2.500 .	1.940 .	1.891 .			7.819 94	. .	526 .	. .	. .	5.000 .	190.528 26	145 329 32	
8	Brzozów	. .	3.682 40	916 .	2.486 70	200 .	. .	5.312 92	. .	3.235 .	1.039 20	360 .	. .	83.417 .	2.327 50	. .	20 .	156 72			. .	. .	. .	21.711 44	18.081 70	. .	142.946 58	. .	
9	Buczacz	. .	9.751 66	5.016 82	309 26	. .	. .	5.370 68	3.635 .	6.917 60	882 58	2.457 .	. .	27.037 28	1.957 51	1.901 99	1.200 .	10.228 58			2.423 68	232 47	. .	32.425 10	. .	16.253 50	128.000 71	133.058 52	
10	Chrzanów	1.450 .	3.964 .	15.151 41	1.622 .	. .	. .	3.623 72	. .	1.390 90	1.660 10	. .	. .	178.112 15	9.228 .	420 .	7.737 60	7.076 72			. .	. .	. .	33.628 .	76.507 .	. .	341.571 60	. .	
11	Cieszanów	. .	12.416 06	9.596 78	794 20	120 .	. .	1.502 56	. .	7.397 .	2.862 90	6.163 24	6.000 .	60.147 42	13.939 .	1.240 .	5.251 .	2.450 51	314 40	324 .	16.133 68	760 .	. .	26.179 .	32.215 13	54.933 38	260.740 76	231.800 57	
12	Czortków	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	Mimo licznych urgensów wykazów nie przedłożono.
13	Dąbrowa	. .	21.032 .	5.256 88	. .	820 .	10.700 .	4.811 40	. .	. .	. .	. .	. .	58.354 58	12.381 .	385 50	2.659 04	4.591 66			. .	560 .	. .	. .	. .	. .	127.289 36	159.497 33	
14	Dobromil	. .	10.426 76	21.778 54	433 96	586 40	. .	2.936 82	. .	1.501 50	971 32	3.214 98	. .	18.262 61	4.668 .	376 .	1.166 94	2.152 56			1.356 39	. .	. .	19.363 .	1.031 .	14.272 48	115.763 54	127.892 40	
15	Dolina	. .	10.428 40	1.437 19	4.951 84	. .	. .	6.336 49	20.600 .	10.928 30	2.554 90	3.468 98	. .	22.864 42	2.567 38	608 64	1.976 34	1.100 80			1.056 46	1.328 30	. .	. .	. .	. .	89.082 97	81.940 68	
16	Drohobycz	35.641 18	16.706 .	15.338 87	509 80	480 .	. .	23.467 68	10.870 .	1.950 .	1.059 81	16 .	10.800 .	54.895 28	6.738 90	400 .	5.952 40	1.317 67			. .	4.100 .	. .	50.758 .	56 .	21.833 36	224.723 36	180.427 99	
17	Gorlice	. .	6.004 .	6.917 98	9.219 .	10.028 52	. .	7.599 54	. .	5.309 .	1.803 70	4.191 70	. .	118.511 63	9.479 86	. .	15.417 24	1.809 18			. .	4.40	. .	23.263 36	. .	. .	245.862 94	555.788 75	
18	Gródek	. .	80 .	2.175 58	10 .	. .	. .	3.888 68	. .	618 20	1.280 12	68 23	. .	32.566 18	. .	. .	. .	784 28			. .	. .	. .	23.015 20	10.137 03	36.658 51	114.542 74	104.038 78	
19	Grybów	. .	855 .	20.322 90	36 .	. .	. .	5.098 82	. .	1.069 86	1.785 18	2.372 04	. .	34.524 48	. .	. .	10.747 10	84 .			. .	. .	. .	. .	. .	. .	72.874 70	107.682 .	
20	Horodenka	. .	8.072 .	2.444 44	1.058 72	. .	. .	3.718 30	19.000 .	6.110 50	345 12	. .	. .	19.980 33	2.272 .	1.000 .	2.165 60	930 15	400 .	. .	128 .	1.038 32	. .	. .	. .	80 .	68.743 48	. .	
21	Husiatyn	. .	5.096 .	4.936 40	. .	. .	. .	4.435 26	. .	5.602 42	853 70	7.679 .	. .	48.396 21	9.320 .	. .	560 .	948 88			. .	. .	5.000 .	. .	. .	. .	9 998 87	102.826 74	98.343 53	
22	Jarosław	. .	9.478 84	31.059 35	1.416 40	. .	. .	8.015 74	. .	8.546 .	776 80	5.694 68	. .	50 243 96	10.500 .	. .	4.800 .	1.246 06			. .	. .	. .	22.516 40	364 20	20.741 10	148.987 12	193.847 56	
23	Jasło	. .	5.539 38	6.006 62	3.834 30	. .	. .	11.390 55	3.952 .	5.882 24	5.088 31	9.038 80	. .	33.491 22	5.902 .	560 .	2.696 70	780 35			. .	147 20	. .	34.096 .	4.049 88	17.139 28	176.164 12	205.232 22	
24	Jaworów	. .	72 .	5.315 64	102 .	. .	. .	8.398 04	. .	3.656 .	2.026 78	1.530 .	. .	44.035 12	2.464 .	40 .	523 20	6.327 27			9.169 60	400 .	. .	34.567 60	. .	20.641 89	149.159 70	155.409 92	
25	Kałusz	. .	5.384 82	8.722 98	1.069 .	160 .	. .	3.767 40	. .	1.578 20	907 86	2.785 .	800 .	40 481 51	2.142 .	102 .	72 56	441 39			. .	. .	. .	13.622 .	6.236 93	23.788 10	102.209 59	121.388 31	
26	Kamionka	9.394 36	2.834 50	25.093 76	1.298 40	. .	. .	5.368 28	10.676 .	5.904 02	2.047 .	1.921 .	. .	31.081 74	. .	. .	23.902 38	373 98			880 62	64 80	1.000 .	. .	. .	2.428 70	110.374 68	127.815 48	
27	Kołomyja	. .	1.443 32	1.863 10	931 70	25 19	32 20	13.556 24	4.200 .	7.767 40	2.080 31	2.288 80	. .	42.656 45	3.400 10	. .	14.657 21	301 98			3.000 .	. .	. .	. .	. .	54.239 85	177.375 .		
28	Kossów	1.230 .	1.904 .	32.268 54	90 40	. .	. .	2.628 34	14.111 68	9.517 12	2.180 10	3.663 10	389 34	22.360 74	4.752 72	. .	639 84	1.551 20	190 .	. .	1.362 60	833 60	. .	. .	. .	16.839 49	85.941 38	105.031 48	
29	Kraków	. .	3.876 38	16.105 94	3.670 64	. .	. .	1.721 60	4.000 .	4.766 .	1.817 38	1.923 .	. .	42.483 78	4.133 .	333 .	4.414 .	389 78		139 14	. .	200 .	. .	20.889 60	. .	29.109 30	151.812 52	191.540 52	
30	Krosno	. .	15.264 50	15.846 51	. .	. .	. .	1.765 60	5.800 .	1.649 32	1.145 68	120 .	. .	40.585 47	11.764 .	1.258 .	9.524 93	1.004 66			. .	912 .	. .	30.415 .	. .	29.182 64	158.780 26	124.545 42	
31	Limanowa	. .	4.277 .	8.338 04	49 60	. .	. .	2.57 86	1.120 .	1.538 .	4.751 38	4.701 88	. .	47.491 80	5.336 .	34 .	573 05	4.546 35			. .	2.057 12	. .	. .	. .	51.592 19	157.425 64	217.227 51	
32	Lisko	. .	5.852 .	748 66	801 50	. .	. .	6.884 04	. .	2.651 82	1.040 84	. .	1.600 .	28.328 46	3.251 40	2.672 14	5.258 88	8.777 80			133 86	. .	. .	30.490 80	17.878 38	10.901 83	132.479 39	126.529 98	
33	Lwów	. .	4.861 .	. .	404 70	. .	. .	14.212 53	60 .	6.858 10	1.033 53	1.677 46	. .	21.822 63	. .	640 .	20 .	3.919 59			. .	30 .	. .	. .	. .	. .	57.676 .	87.255 24	
34	Łańcut	30.104 30	6.971 74	38.778 78	3.254 92	. .	. .	2.693 33	. .	13.429 60	447 18	. .	. .	39.480 33	9.504 .	. .	3.332 74	166 04			. .	. .	. .	26.682 .	. .	. .	101.000 92	101.588 .	
35	Mielec	. .	13.518 42	24.097 27	1.346 33	476 .	1.642 .	12.042 66	5.340 .	8.550 46	6.764 38	180 .	. .	106.451 15	9.348 60	70 .	9.164 24	12.955 22	274 .	. .	5.995 32	1.100 41	. .	35.536 04	81.668 62	51.990 22	426.486 06	316.443 74	
36	Mościska	. .	4.910 50	8.630 32	244 .	. .	. .	23.111 85	. .	12.652 10	3.407 40	9.747 60	15.631 .	41.318 23	18.380 .	932 20	2.214 45	2.406 67	830 .	. .	851 30	. .	880 22	28.129 72	5.917 52	51.648 33	254.133 61	252.403 94	
37	Myślenice	. .	9.472 .	18.895 18	700 .	840 .	1.620 .	4.774 48	4.000 .	5.047 56	1.973 16	1.838 .	. .	39.057 32	12.676 50	666 80	3.387 44	42 71			60 .	. .	. .	15.159 44	16.588 92	. .	119.057 15	135.709 76	
38	Nadwórna	. .	18.054 02	1.913 58	8.583 .	. .	. .	12.890 20	9.907 28	6.604 62	1.376 36	2.743 20	. .	40.847 03	3.272 .	240 .	4.947 .	1.241 57			. .	492 .	. .	14.690 60	8.442 90	13.989 55	153.211 49	144.420 18	
39	Nisko	. .	9.478 10	17.797 32	760 .	. .	. .	14.181 71	42.566 .	7.467 .	1.662 26	3.777 .	. .	19.911 84	302 .	. .	5.791 85	2.054 28			4.000 .	. .	. .	25.402 20	. .	31.991 82	187.658 56	147.198 48	
40	Nowytarg	. .	220 .	2.185 30	5.432 73	. .	. .	2.178 60	6.000 .	3.979 .	2.619 26	3.948 92	. .	37.081 96	6.542 .	. .	2.714 19	. .			. .	650 .	. .	25.789 .	9.631 58	13.351 92	142.521 85	118.102 .	
41	Pilzno	. .	18.848 60	6.862 06	17.046 44	1.358 .	. .	2.384 50	. .	318 20	1.893 04	. .	. .	24.559 51	. .	. .	216 32	. .			. .	. .	. .	14.977 60	. .	15.165 25	67.352 45	65.049 40	
42	Podhajce	. .	3.032 .	2.412 09	. .	. .	. .	12.016 70	53.604 .	9.344 06	1.050 40	3.812 20	. .	59.513 55	2.422 .	600 .	3.449 42	1.708 64			9.048 .	20 56	. .	. .	. .	. .	200.704 63	157.417 28	
43	Przemyśl	. .	1.884 .	21.127 64	292 .	. .	. .	6.137 04	19.080 .	7.512 08	1.236 68	. .	. .	13.385 43	1.975 34	1.975 34	2.856 02	2.157 35			280 .	1.222 .	. .	. .	. .	11.922 68	75.184 .	78.785 66	
44	Przemyślany	. .	4.566 50	43.462 82	1.093 76	. .	. .	4.148 64	. .	2.801 28	586 74	8.726 48	. .	46.210 22	6.240 .	281 .	1.380 .	2.608 76	100 .	24.700 60	68 90	304 .	. .	24.802 60	. .	. .	146.262 86	158.583 08	
45	Rawa	. .	3.678 20	5.884 82	1.717 20	210 .	. .	15.202 91	. .	71 20	3.493 97	. .	2.043 32	26.630 67	. .	. .	918 56	17.866 22			238 56	579 .	. .	. .	. .	. .	116.167 49	. .	
46	Rohatyn	2.743 .	5.188 .	12.456 68	727 46	80 .	152 .	3.052 .	. .	5.910 40	1.134 13	. .	4.200 .	42.402 71	1.280 .	. .	5.472 50	4.781 34			148 28	. .	. .	14.186 80	. .	25.670 59	119.880 97	137.956 33	
47	Ropczyce	. .	13.481 48	21.164 80	2.042 78	1.600 .	808 84	12.977 60	. .	6.644 72	1.890 20	1.812 20	. .	42.138 89	16.008 22	374 24	24.209 02	18.308 79		2.970 .	. .	. .	. .	400 .	. .	. .	146.934 86	163.768 55	
48	Rudki	. .	23.516 .	5.816 56	80 .	. .	700 .	3.592 68	36.080 .	12.293 40	1.541 68	. .	. .	38.472 07	6.760 .	87 46	8.672 18	994 50			. .	300 .	155 .	17.480 .	12.584 21	16.399 35	197.094 59	183.755 24	
49	Rzeszów	7.404 80	5.840 .	4.635 18	. .	. .	. .	7.188 96	6.846 .	. .	1.649 61	2.476 60	. .	47.535 55	3.210 .	509 96	1.773 40	621 42			200 .	. .	. .	. .	311 24	. .	101.685 30	154.964 41	
50	Sambor	24.065 14	11.308 04	2.101 34	131 90	. .	. .	4.679 20	. .	6.344 .	649 60	5.296 .	. .	29.794 40	4.204 .	110 .	1.822 80	507 28			. .	. .	. .	. .	. .	. .	63.882 46	. .	
51	Sanok	. .	1.823 54	6.907 50	2.522 88	. .	. .	8.301 74	. .	6.027 72	. .	2.991 42	1.200 .	43.628 16	7.456 .	486 .	6.797 04	495 96			400 .	. .	. .	51.268 .	13.128 .	31.702 16	194.828 28	. .	
52	Sącz nowy	. .	846 .	10.247 18	2.132 66	1.098 .	. .	5.300 86	. .	. .	3.089 04	. .	. .	42.201 22	. .	. .	3.519 02	588 20			3.000 .	. .	. .	. .	. .	. .	93.017 40	157.740 18	
53	Skałat	. .	11.893 80	8.129 30	18.003 40	1.220 .	2.549 24	11.659 58	1.773 .	3.727 20	1.523 16	1.614 .	. .	45.427 72	1.871 28	60 80	943 06	104 20			2.156 76	123 34	240 .	. .	. .	. .	85.547 94	134.970 98	
54	Śniatyn	20.087 29	2.843 20	4.149 70	. .	. .	. .	26.334 49	26.200 .	9.542 02	2.201 64	2.627 .	. .	44.694 10	3.890 .	520 .	720 .	1.433 26			. .	1.921 .	. .	. .	. .	. .	161.879 25	165.493 .	
55	Sokal	. .	5.083 .	6.593 84	1.178 .	. .	. .	10.339 .	. .	4.773 .	399 80	. .	. .	60.668 69	13.277 40	. .	3.207 .	2.729 44	600 .	. .	8.000 .	. .	. .	. .	. .	18.432 97	121.420 20	203.029 .	
56	Stanisławów	. .	32.953 58	7.884 .	1.096 .	3.598 48	1.840 .	2.967 40	. .	4.643 .	91 70	. .	. .	29.983 18	. .	100 .	5.658 48	2.628 30	12 .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	8.818 66	95.844 85	132.145 31	
57	Stary Sambor	5.881 54	9.376 30	52.130 10	120 .	100 .	. .	15.340 09	. .	40 .	1.388 54	3.617 .	6.143 20	46.085 97	3.565 .	. .	1.296 80	1.320 .	. .	460 .	515 .	256 48	308 .	. .	. .	54.551 97	182.250 11	188.534 62	
58	Stryj	. .	10.686 70	2.316 72	3.549 32	1.000 .	. .	6.658 .	2.884 .	688 10	3.374 10	1.488 .	. .	59.600 79	12.320 .	268 .	14.069 18	. .			103.313 30	. .	. .	. .	. .	210 12	266.594 99	170.419 38	
59	Tarnobrzeg	. .	2.293 .	12.045 88	1.296 .	70 .	. .	3.197 62	24.420 .	550 .	697 63	. .	. .	17.744 87	3.974 .	. .	463 .	785 56			7.602 89	795 12	. .	. .	. .	. .	83.664 97	66.496 23	
60	Tarnopol	. .	7.009 .	31.610 78	390 .	600 .	. .	2.663 30	. .	4.888 52	2.833 90	1.588 .	. .	46.060 71	2.200 .	. .	1.841 16	250 48			. .	. .	. .	. .	. .	24.850 47	102.881 42	145.931 17	
61	Tarnów	. .	2.106 .	3.613 60	8.487 28	600 .	. .	3.899 29	2.000 .	4.668 .	3.492 72	3.050 60	. .	39.698 01	8.164 .	260 .	4.667 54	781 92			260 .	. .	. .	18.495 40	. .	18.197 46	147.244 72	70.340 09	
62	Tłumacz	. .	7.354 20	7.505 34	500 .	. .	. .	9.691 06	. .	2.840 64	619 90	3.116 86	. .	71.589 73	4.641 40	. .	3.578 16	1.422 24	32 .	. .	. .	. .	. .	18.314 .	. .	30.448 92	161.096 79	207.567 14	
63	Trembowla	4.219 95	5.516 .	5.104 12	. .	58 .	. .	9.957 36	100 .	2.911 40	2.289 76	1.026 .	. .	23.258 63	806 30	568 20	4.719 60	658 38			. .	. .	. .	. .	. .	14.228 81	75.878 48	57.115 12	
64	Turka	6.364 20	3.228 .	5.875 .	260 .	. .	. .	5.656 46	. .	7.565 20	2.581 35	3.968 60	. .	62.391 47	15.434 54	141 .	887 .	. .			. .	. .	. .	51.438 .	. .	24.578 81	189.542 50	118.278 86	
65	Trembowla	. .	1.884 .	3.910 72	751 28	. .	. .	3.821 .	. .	2.643 32	644 04	1.285 10	. .	38.925 39	4.404 .	476 .	1.839 94	534 86			. .	. .	. .	11.893 60	10.084 80	18.458 82	110.738 07	138.735 07	
66	Turka	. .	11.683 48	11.630 70	958 80	40 .	. .	2.659 72	. .	2.604 .	1.638 12	. .	. .	19.834 91	5.612 .	. .	130 .	4.235 70			. .	300 .	. .	24.668 .	1.124 .	13.061 66	81.914 11	89.582 84	
67	Wadowice	. .	10.360 48	10.084 42	234 .	. .	. .	14.629 24	6.204 .	16.450 74	4.097 68	2.236 96	. .	35.646 74	1.000 .	5.763 .	4.654 46	9.566 78		800 .	1.090 28	160 .	. .	32.271 .	8.955 08	40.645 35	205.484 27	155.334 67	
68	Wieliczka	. .	1.784 .	733 08	. .	. .	. .	10.906 91	. .	2.379 50	3.633 11	. .	. .	28.304 98	160 .	. .	6.189 12	16 911 58			400 68	215 20	. .	26.854 04	7.390 04	32.233 63	156.257 69	153.582 44	
69	Zaleszczyki	. .	1.604 .	12.517 06	. .	. .	. .	14.102 32	4.200 .	1.266 34	606 52	4.236 .	. .	43.222 04	4.252 50	480 .	528 50	24 01	45 .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	5.231 74	80.712 05	168.218 82	
70	Zbaraż	. .	6.250 .	26.502 09	3.665 .	. .	. .	6.431 86	. .	1.350 .	295 24	10 .	. .	35.348 .	. .	6.000 .	2.910 24	1.036 08			. .	. .	. .	15.668 30	1.000 .	5.737 94	89.908 66	147.746 82	
71	Złoczów	. .	914 .	2.003 60	70 .	. .	. .	9.295 55	. .	2.820 98	2.628 97	6.018 72	. .	94.009 77	4.673 .	. .	316 61	7.265 54			2.215 38	164 32	. .	. .	. .	1.111 34	166.936 27	247.511 58	
72	Żółkiew	7.173 92	7.022 59	60.338 20	3.525 84	. .	. .	8.860 60	640 .	696 12	1.236 44	1.209 60	. .	30.133 50	2.020 .	. .	198 40	4.254 86			622 06	. .	. .	. .	. .	32.447 58	92.480 18	148.318 64	
73	Żydaczów	250 .	20.287 10	2.302 20	13.201 74	11.853 28	. .	2.973 16	. .	6.660 50	5.869 51	4.119 80	14.200 .	48.288 10	3.000 .	148 20	9.540 98	10.309 15			408 30	3.238 76	628 .	. .	. .	531 08	181.042 17	101.639 12	
74	Żywiec	. .	20.287 10	2.302 20	13.201 74	11.853 28	. .	3.085 08	. .	14.497 38	2.177 22	. .	9.480 .	70.863 99	. .	. .	4.208 24	2.944 97			. .	. .	. .	. .	. .	. .	154.901 20	225.199 90	
	Razem	167.249 10	547.980 09	908.515 34	163.186 13	39.082 87	23.875 56	576.475 03	365.118 96	370.854 72	147.895 55	180.655 90	72.486 86	3,353.273 87	374.807 87	38.161 47	315.702 56	229.794 74	2.797 40	29.393 74	194.334 34	33.001 40	9.245 42	1,048.991 62	372.416 37	1,165.164 78	10,780.425 69		

Wykaz wydatków
podług budżetów na rok 1900
gmin małomiejskich i wiejskich.

Liczba porządkowa	Nazwa gminy	Pobory funkcyonaryuszów	Emerytury i zaopatrzenia	Koszta kancelaryjne	Administracya dóbr, utrzymanie budynków, realności itp.	Czynsze za dzierżawę prawa propinacyjnego	Podatki, ekwiwalenty, opłaty skarbowe	Cele dobroczynne ubogich i inne	Policya miejscowa	Aresztanci i szubrawcy	Straż pożarna itp.	Straż polowa i lasowa	Wydatki na cele sanitarne	Oświetlenie miasta	Przedsiębiorstwa gminne	Dyety i koszta podróży	Rekrutacya, kwaterunek i inne cele wojskowe	Wydatki na cele: szkolne i oświaty	Wydatki na cele: parafialne i wyznaniowe	Wydatki na cele drogowe: gotówką	Wydatki na cele drogowe: Wartość wszelkich z użytych prestacyj	Wydatki na cele drogowe: Zapas kasowy drogowy z końcem roku	Wydatki nadzwyczajne kupno: gruntów, domów, budowli itp.	Wydatki nadzwyczajne kupno: papierów wartościowych	Wydatki nadzwyczajne: spłata długów	Wydatki nadzwyczajne: zaliczki udzielone i spłacone	Wydatki rozmaite	Zapas kasowy z końcem roku	Razem	Uwaga
		K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	
1	Biała	41.529 60	1.026 50	6.470 18	10.757 36	. .	10.383 10	11.004 90	16.398 36	519 56	5.695 .	2.815 .	9.398 10	6.221 42	. .	. .	1.824 82	46.502 74	6.295 23	7.051 53	33.122 29	56 .	1.110 .	. .	16.231 45	200 .	33.580 13	11.057 17	279.249 34	
2	Bóbrka	21.194 .	. .	3.180 50	840 46	. .	7.125 12	.	6.036 .	120 .	1.948 .	2.049 24	2.693 .	800 .	. .	3.686 .	592 80	15.314 23	739 84	3.024 .	19.629 64	. .	1.300 .	. .	9.173 76	. .	6.946 33	. .	106.392 92	
3	Bochnia	34.077 90	. .	7.324 12	1.548 48	. .	18.949 16	2.640 .	2.744 10	525 10	1.126 40	. .	708 90	640 .	3.382 14	. .	830 74	41.608 42	6.615 86	21.419 .	15.785 50	284 50	90 .	50 40	10.908 17	. .	14.649 26	11.533 43	197.376 58	
4	Bohorodczany	18.856 .	. .	3.519 87	2.888 86	. .	7.590 76	956 .	5.608 .	170 55	1.836 .	1.747 .	1.673 44	2.000 .	. .	. .	306 .	5.944 15	. .	625 66	9.298 84	542 58	2.640 .	. .	10.704 66	. .	7.030 53	. .	78.938 98	
5	Borszczów	32.351 25	108 .	4.532 40	997 24	. .	9.019 85	624 .	5.192 .	185 .	410 .	200 .	3.525 .	700 .	136 .	. .	869 96	26.212 42	765 72	. .	21.586 .	. .	7.238 40	. .	9.654 28	. .	17.775 21	. .	150.625 68	
6	Brody	28.492 20	. .	3.620 84	8.333 98	. .	10.708 20	639 .	4.638 .	464 40	2.224 40	1.556 .	6.518 50	790 .	. .	4.013 70	875 86	59.195 18	4.348 74	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	7.288 42	. .	163.449 82	
7	Brzesko	34.876 60	100 .	7.667 12	19.946 22	. .	12.790 66	1.540 .	524 .	76 .	3.641 62	56 .	2.504 24	210 .	. .	704 60	4.377 16	31.838 48	245 60	3.448 68	21.711 44	18.161 70	. .	. .	13.240 38	. .	9.957 33	1.490 87	163.828 65	
8	Brzeżany	27.458 20	. .	2.517 36	4.485 30	. .	5.037 48	100 .	4.383 .	24 .	1.822 .	648 .	3.215 .	1.520 .	. .	. .	450 .	30.960 06	1.500 .	64.038 .	32.159 .	. .	. .	. .	. .	. .	10.884 44	. .	140.923 22	
9	Brzozów	18.567 08	450 90	1.910 90	5.175 07	. .	11.942 64	576 12	5.830 40	158 26	1.625 22	348 .	3.850 54	840 .	. .	. .	898 52	21.733 46	. .	808 .	82.425 10	. .	1.150 .	. .	8.859 20	. .	11.425 74	7.845 18	128.000 71	
10	Buczacz	33.058 20	102 20	10.111 81	902 .	. .	7.191 09	1.068 24	21.029 60	913 42	5.058 .	2.642 .	300 .	3.896 .	. .	. .	1.551 30	54.933 88	2.992 80	. .	26.178 .	32.215 13	14.520 .	. .	11.655 56	. .	11.832 42	96 18	260.730 76	
11	Chrzanów	34.021 04	765 08	5.409 20	22.460 32	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	Mimo licznych urgensów wykazów nie nadesłano.
12	Czortków	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	
13	Dąbrowa	24.746 .	480 .	4.827 70	16.786 70	. .	6.223 31	112 .	7.011 .	102 .	2.908 .	5.964 .	1.080 .	1.940 .	. .	3.436 .	1.403 12	19.175 16	622 10	1.000 .	. .	. .	2.800 .	. .	15.392 .	200 .	11.028 27	. .	127.239 36	
14	Dobromil	18.598 48	. .	3.261 52	3.742 86	. .	11.839 46	680 .	3.407 20	248 .	958 .	600 20	7.119 85	780 .	827 70	. .	442 54	12.254 98	2.017 50	1.081 .	19.363 .	. .	. .	123 10	12.931 37	. .	10.276 88	. .	110.503 44	
15	Dobrzany	21.091 .	1.000 80	1.514 .	2.618 .	6.667 08	16.496 54	1.618 09	5.368 .	308 80	3.430 .	3.668 .	3.255 90	580 .	300 .	1.436 80	803 40	30.903 80	2.704 47	2.600 .	. .	. .	. .	. .	5.262 78	1.440 .	11.706 08	272 67	125.046 21	
16	Dolina	32.491 41	2.225 16	3.538 58	7.249 30	. .	17.008 78	2.616 .	10.368 .	168 .	3.710 .	2.699 .	10.567 28	2.120 .	482 70	3.501 68	922 59	41.622 86	3.302 08	. .	. .	. .	1.702 78	. .	15.710 62	1.200 .	9.641 06	6 .	172.853 38	
17	Drohobycz	36.229 20	1.096 .	4.159 32	8.585 12	. .	45.121 27	1.161 38	14.222 40	333 86	3.310 .	4.582 .	5.779 21	6.300 .	. .	4.389 10	481 40	20.021 88	254 96	. .	23.415 26	. .	50 .	. .	41.489 30	440	15.550 09	. .	236.536 15	
18	Gorlice	17.993 50	. .	1.454 44	2.687 70	. .	1.453 53	. .	4.007 30	56 58	386 .	682 .	. .	. .	. .	. .	636 .	36.658 51	132 .	10.137 03	23.015 20	. .	100 .	. .	4.273 98	. .	10.858 61	10 36	114.542 74	
19	Gródek	21.410 50	. .	1.142 .	780 .	. .	15.123 34	. .	1.304 .	. .	. .	. .	140 .	. .	. .	276 .	337 .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	31.556 20	. .	72.069 04	
20	Grybów	12.413 60	. .	4.663 .	5.146 62	. .	6.331 19	260 .	5.482 04	276 .	771 30	2.092 .	7.008 28	480 .	. .	. .	396 60	19.652 86	784 56	95 .	. .	. .	. .	. .	5.512 88	390 .	6.689 26	. .	78.935 19	
21	Horodenka	39.973 .	56 .	11.088 76	3.640 08	. .	6.621 01	1.570 .	2.730 .	131 .	5.512 .	. .	3.535 46	800 .	. .	. .	549 .	9.998 87	680 .	1.600 .	. .	. .	4.060 .	. .	1.583 80	100 .	8.597 76	. .	102.826 74	
22	Husiatyn	24.651 20	76 .	5.467 70	3.455 72	. .	4.173 14	200 .	7.540 .	124 .	7.143 22	40 .	14.280 60	920 .	. .	. .	523 42	24.271 74	191 58	3.756 .	24.471 .	. .	. .	. .	18.357 20	. .	14.787 66	. .	154.436 18	
23	Jarosław	31.647 60	432 .	2.810 04	5.288 55	. .	26.738 60	683 .	7.048 .	97 .	1.459 68	1.476 32	190 .	1.234 .	. .	. .	602 94	22.083 50	2.027 30	3.551 88	34.206 78	387 22	516 18	. .	19.829 03	405 52	12.646 92	847 85	176.164 91	
24	Jasło	20.691 40	. .	2.511 80	13.879 78	. .	3.700 41	192 20	10.133 40	290 .	1.202 .	1.581 78	4.886 .	200 .	170 .	. .	1.495 08	24.435 98	7.908 52	. .	34.567 60	. .	. .	. .	9.308 55	1.118 90	10.090 20	100 62	148.466 22	
25	Jaworów	13.793 68	. .	1.253 50	967 48	. .	7.764 26	172 .	1.686 .	179 .	5.829 22	1.965 20	6.673 18	120 .	. .	. .	935 69	16.428 76	4.166 18	6.236 93	13.622 .	. .	2.752 54	. .	16.997 62	660 35	102.209 59	
26	Kałusz	20.826 64	. .	2.342 60	18.624 92	. .	8.495 30	. .	9.868 .	. .	4.052 80	2.459 80	4.175 24	1.180 .	. .	458 40	424 04	7.822 16	230 .	2.600 .	. .	. .	200 .	. .	15.909 06	645 80	14.432 12	. .	114.750 88	
27	Kamionka	29.239 40	204 .	3.891 72	4.168 94	. .	20.404 69	1.319 96	15.119 72	199 .	3.577 02	2.796 .	5.582 74	650 .	. .	3.060 88	730 68	54.543 99	425 04	1.000 .	. .	. .	1.572 05	13 80	15.625 86	735 18	12.514 33	. .	177.375 .	
28	Kolbuszowa	23.753 50	17 .	3.266 .	1.775 18	70 .	4.377 74	484 26	3.509 40	202 12	1.197 .	1.206 .	4.747 34	360 .	28 .	. .	554 38	13.396 04	5.147 24	. .	. .	. .	. .	. .	9.183 68	3.038 24	8.276 72	1.309 54	85.941 38	
29	Kołomyja	31.147 80	. .	5.569 42	4.028 28	. .	15.702 42	1.563 .	5.072 .	234 16	2.072 .	190 .	2.709 86	24 .	. .	. .	788 .	29.428 22	. .	. .	20.722 30	. .	2.000 .	. .	15.141 90	100 .	16.657 60	. .	153.153 96	
30	Kossów	24.223 20	376 .	4.450 .	2.820 32	. .	12.159 01	572 .	13.340 .	378 .	1.200 .	4.394 .	10.801 99	1.254 .	100 .	. .	347 40	33.307 14	1.044 86	. .	30.415 .	. .	300 .	. .	4.788 02	100 .	12.403 02	6 30	158.780 26	
31	Kraków	25.835 08	. .	4.107 53	2.468 72	. .	9.219 15	1.225 .	5.548 .	1.125 68	3.087 30	2.325 50	10.985 93	1.552 .	. .	. .	2.293 94	43.138 27	9.334 .	1.200 .	. .	. .	700 .	. .	18.882 68	148 80	14.140 .	. .	157.262 58	
32	Krosno	13.745 82	. .	1.484 34	2.198 41	. .	5.887 30	215 .	3.446 40	20 .	892 .	2.076 80	1.507 50	500 .	8.024 46	. .	755 90	12.311 88	5.048 70	17.878 38	30.490 80	. .	6.096 .	. .	8.262 10	1.759 .	9.529 22	311 50	132.444 51	
33	Limanowa	14.189 64	. .	1.988 86	4.080 56	. .	2.552 52	244 96	3.029 .	110 76	242 .	696 .	152 60	446 .	. .	2.660 80	640 54	11.578 21	3.413 55	428 86	. .	. .	462 .	. .	2.991 48	. .	4.609 78	. .	54.468 12	
34	Lisko	24.397 20	. .	2.566 60	3.304 90	. .	6.188 96	. .	5.098 .	. .	758 .	1.387 .	895 .	876 .	664 .	. .	1.322 20	10.468 28	. .	. .	26.682 .	. .	. .	. .	11.007 64	. .	5.385 14	. .	101.000 92	
35	Lwów	61.778 79	. .	6.171 25	20.316 56	. .	34.871 92	5.877 .	7.521 46	501 28	4.291 60	4.719 18	2.701 70	598 20	720 .	9.589 62	2.553 36	64.330 81	. .	81.668 62	35.536 04	. .	220 .	729 68	48.785 80	400 .	34.751 49	3.227 70	426.486 06	
36	Łańcut	33.998 46	2.868 60	3.818 88	8.763 97	. .	24.174 42	2.850 .	17.569 82	646 .	3.503 20	1.327 .	14.674 64	3.032 .	. .	. .	4.954 70	49.729 76	3.617 68	5.917 52	23.129 72	. .	11.668 29	. .	8.407 99	. .	23.270 .	6.216 46	254.138 61	
37	Mielec	27.089 48	. .	2.003 76	5.278 92	. .	7.561 38	444 .	2.386 .	58 .	2.015 46	. .	2.656 .	800 .	1.196 .	. .	1.167 98	15.979 57	774 88	16.588 92	15.159 44	140 .	. .	. .	7.778 98	118 20	11.054 .	806 18	119.057 15	
38	Mościska	27.012 80	360 .	2.832 .	2.879 88	. .	22.558 37	1.561 26	7.714 .	297 .	2.289 52	2.108 20	2.904 68	1.272 .	. .	2.508 20	853 48	28.644 12	1.007 44	7.574 30	14.690 60	868 60	2.901 88	. .	4.916 44	348 .	15.113 72	. .	153.211 49	
39	Myślenice	25.125 60	626 32	1.818 .	6.408 04	14.968 .	12.861 61	754 .	5.834 .	939 .	2.490 .	2.040 .	. .	1.508 .	. .	. .	1.008 76	32.436 14	14.385 05	. .	25.402 20	. .	1.700 .	. .	21.278 69	. .	17.380 86	. .	185.554 14	
40	Nadwórna	28.939 .	. .	3.201 50	7.444 94	. .	14.198 .	388 .	450 .	. .	2.590 .	1.257 62	2.344 .	. .	. .	. .	335 .	13.351 92	760 .	9.631 38	25.789 .	. .	200 .	. .	8.225 86	200 .	9.599 82	. .	142.521 85	
41	Nisko	9.485 .	. .	968 .	. .	. .	9.178 19	100 .	1.130 .	. .	. .	1.558 .	3.654 57	176 40	. .	2.325 .	451 90	15.165 25	. .	. .	14.977 60	. .	. .	. .	2.652 62	. .	3.989 94	. .	65.820 47	
42	Nowytarg	27.544 97	. .	3.232 14	7.531 20	. .	22.187 16	5.842 .	8.362 .	463 82	7.071 10	3.057 .	848 .	3.520 .	17.010 .	2.821 .	973 60	39.539 46	4.482 02	1.304 .	. .	. .	372 .	. .	48.044 77	1.079 91	9.550 34	. .	214.834 49	
43	Pilzno	16.072 88	. .	883 .	9.393 76	. .	4.211 72	558 .	5.827 .	276 .	1.156 .	58 .	350 .	580 .	. .	. .	284 36	15.806 32	4.154 51	. .	1.000 .	19.124 50	. .	. .	3.520 52	. .	11.567 78	. .	74.674 85	
44	Podhajce	28.881 78	480 .	4.076 04	4.239 20	. .	14.008 93	1.160 .	3.322 .	2.937 20	. .	4.105 82	. .	300 .	. .	. .	340 20	39.621 22	. .	. .	. .	. .	390 .	. .	5.746 24	1.456 58	7.876 78	22 16	139.028 65	
45	Przemyśl	28.940 50	. .	3.610 56	4.473 63	. .	34.331 41	484 20	1.998 68	198 16	915 80	2.933 02	590 .	1.280 .	1.460 .	220 .	760 81	10.081 46	15 02	431 89	. .	. .	465 .	. .	7.390 06	1.208 86	4.918 33	9.485 10	116.167 49	
46	Przemyślany	20.055 60	670 70	2.185 60	1.698 76	. .	8.266 80	64 .	4.322 40	102 .	1.982 .	2.306 .	2.704 .	884 .	6.078 48	3.070 40	796 18	22.561 56	. .	. .	14.186 80	. .	. .	. .	13.943 45	. .	13.649 04	. .	119.477 77	
47	Rawa	39.399 74	. .	2.546 64	3.890 .	. .	16.473 70	389 .	3.846 .	680 64	1.254 84	1.225 .	10.863 .	960 .	. .	3.911 20	1.586 90	4.952 96	. .	14.904 70	. .	. .	1.690 .	. .	13.716 02	. .	22.918 25	1.756 27	146.994 86	
48	Rohatyn	37.427 82	1.067 30	3.650 74	9.480 51	21.000 .	19.377 46	1.836 .	6.883 .	418 80	2.280 .	50 .	6.566 .	1.300 .	1.360 .	4.248 76	605 80	16.180 36	310 50	12.534 21	17.635 .	. .	. .	. .	18.595 85	. .	14.781 48	. .	197.094 59	
49	Ropczyce	21.477 82	. .	4.805 62	4.317 52	. .	4.625 73	920 .	8.450 74	940 .	1.050 .	350 .	486 .	1.569 .	. .	288 .	511 28	23.418 43	4.570 57	. .	. .	. .	808 .	. .	16.902 76	430 .	5.978 22	. .	101.899 69	
50	Rudki	13.093 60	. .	2.006 .	5.475 10	. .	8.822 14	200 .	4.226 .	. .	380 .	1.870 .	1.880 .	400 .	. .	. .	504 .	8.456 .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	8.006 54	. .	8.361 76	201 32	63.882 46	
51	Rzeszów	34.744 86	33 12	2.957 16	4.220 94	. .	6.571 28	593 80	4.748 24	245 32	1.890 78	34 .	630 34	980 .	. .	4.046 50	2.047 06	31.581 74	9.167 02	13.321 90	51.092 .	. .	1.795 36	. .	13.501 26	. .	10.240 56	. .	194.393 24	
52	Sambor	15.417 30	. .	1.334 54	2.721 52	. .	29.247 96	. .	4.543 80	. .	708 .	1.951 66	293 80	. .	3.488 10	2.513 20	834 42	16.299 82	255 .	. .	. .	. .	. .	. .	3.751 72	1.424 76	8.231 80	. .	93.017 40	
53	Sanok	19.161 64	. .	6.200 70	3.700 28	. .	10.063 43	484 .	5.769 .	168 20	2.306 60	1.283 32	659 92	400 .	612 .	3.732 06	2.007 50	11.602 58	471 86	109 28	40 .	. .	. .	. .	10.785 30	. .	4.690 87	. .	84.178 04	
54	Sącz nowy	42 655 90	1.164 .	4.713 25	3.496 40	. .	18.206 45	1.760 20	7.542 .	200 .	1.074 .	4.474 44	1.748 .	1.650 .	600 .	4.517 12	991 56	24.290 59	2.038 59	1.511 24	. .	. .	9.222 .	. .	10.842 11	1.260 .	12.590 40	5.200 .	161.789 25	
55	Skałat	27.872 78	120 .	7.053 56	686 06	. .	6.137 62	. .	13.059 80	306 .	684 .	. .	17.644 38	3.406 .	. .	6.398 .	901 40	18.869 37	1.309 94	. .	. .	. .	1.110 .	. .	6.383 92	1.780 .	5.860 52	. .	120.083 35	
56	Śniatyn	27.567 99	84 .	3.403 21	2.567 47	. .	9.480 62	510 .	2.200 .	15 .	322 .	240 .	1.316 .	320 .	. .	2.605 53	420 08	12.883 38	. .	. .	. .	. .	. .	. .	18.588 54	. .	11.044 51	2.772 52	95.814 55	
57	Sokal	29.348 70	1.540 .	3.546 48	19.288 54	. .	21.163 94	8.501 90	6.687 80	382 .	2.136 .	2.604 .	5.675 .	414 .	200 .	8.910 70	1.071 20	54.088 47	330 .	80 .	805 63	. .	. .	600 .	1.985 .	6.206 02	440 .	12.736 05	1.208 68	182.250 11	
58	Stanisławów	27.568 .	2.028 .	4.627 97	3.601 14	. .	16.885 06	. .	13.794 .	80 74	3.470 14	1.288 .	11.423 98	2.500 .	. .	. .	741 10	144.074 47	397 50	. .	. .	. .	3.400 .	50 .	9.882 58	260 .	18.264 91	. .	264.337 59	
59	Stary Sambor	21.177 66	1.204 .	1.449 40	4.847 14	. .	10.522 60	6.361 60	4.490 .	104 .	2.365 .	1.892 80	970 .	822 .	600 .	2.426 85	657 99	7.657 30	2.958 50	1.000 .	. .	. .	. .	. .	10.945 46	854 55	8.896 38	. .	51.501 73	
60	Stryj	17.941 80	. .	1.931 86	8.738 54	. .	25.287 19	1.050 .	10.772 84	77 .	2.960 40	1.972 24	4.419 62	1.215 .	200 .	738 72	3.965 .	24.831 47	5.203 .	. .	. .	. .	400 .	. .	3.540 78	. .	4.770 92	92 90	102.881 42	
61	Tarnobrzeg	19.864 72	400 .	4.785 74	12.977 48	. .	7.858 18	520 .	7.780 .	58 .	1.858 .	558 .	9.128 52	600 .	. .	9.229 80	321 .	28.955 60	3.635 42	322 .	18.314 .	. .	200 .	. .	10.701 66	. .	19.520 04	. .	147.244 72	
62	Tarnopol	21.023 .	233 30	4.846 38	9.653 28	. .	4.352 66	829 60	3.970 .	236 .	1.320 .	160 .	460 .	544 .	. .	1.718 .	288 .	24.143 .	6.557 01	. .	. .	. .	140 .	. .	5.512 88	390 .	6.689 26	. .	155.109 18	
63	Tarnów	17.151 30	484 .	1.676 .	2.520 .	. .	7.240 40	2.205 68	7.120 .	197 40	2.360 .	1.088 .	9.783 62	1.700 .	. .	3.536 .	997 42	24.501 77	. .	. .	51.438 .	. .	10.292 .	. .	14.411 40	. .	18.177 38	. .	189.625 66	
64	Tłumacz	32.358 80	76 44	2.684 70	2.992 70	. .	4.166 68	246 .	6.016 .	102 84	1.276 .	70 .	4.565 26	260 .	400 .	3.126 .	170 .	27.135 22	737 02	9.941 30	11.776 80	260 30	300 .	. .	4.928 04	331 66	7.720 76	1.783 83	110.738 07	
65	Trembowla	19.710 78	160 .	3.199 80	1.744 22	. .	5.398 09	270 .	2.870 .	30 .	304 .	1.514 .	3.668 40	400 .	180 .	1.735 20	48.496 76	6.541 07	9.555 08	32.271 .	. .	. .	1.071 56	2.277 58	21.409 60	. .	16.085 19	. .	208.484 27	
66	Turka	11.874 20	520 .	2.123 20	1.282 10	. .	7.459 29	2.754 40	7.254 40	1.065 06	1.460 .	734 .	7.878 32	1.660 .	. .	3.126 .	1.016 26	34.115 52	4.049 17	7.757 62	27.872 24	79 80	. .	. .	1.994 .	. .	7.662 50	. .	79.967 69	
67	Wadowice	26.758 54	251 .	3.304 08	5.393 14	. .	4.871 69	2.812 55	251 .	346 22	1.894 64	16 .	374 .	384 .	. .	660 40	308 02	7.864 88	748 42	2.100 .	. .	. .	. .	. .	3.026 26	775 85	11.497 08	5.316 48	156.257 69	
68	Wieliczka	33.322 42	. .	5.041 80	11.078 74	. .	3.968 87	396 .	6.576 .	199 .	2.540 34	. .	1.832 .	800 .	. .	3.304 .	727 .	14.818 80	354 84	5.165 .	11.698 30	. .	1.734 .	. .	3.936 .	. .	8.089 78	. .	80.250 91	
69	Zaleszczyki	23.501 20	. .	3.859 60	1.534 38	. .	4.231 56	2.236 60	4.907 .	122 .	1.758 .	44 .	2.100 .	700 .	. .	. .	1.971 .	15.651 96	686 10	1.698 .	. .	. .	200 .	. .	16.821 47	1.088 36	9.416 50	543 36	83.103 66	
70	Zbaraż	15.082 40	358 .	1.947 60	697 80	. .	5.928 70	1.076 .	7.101 22	281 .	5.806 40	4.150 20	9.562 20	428 .	304 .	6.710 .	1.971 .	15.651 96	686 10	1.698 .	. .	. .	200 .	. .	16.821 47	1.088 36	13.904 78	. .	166.986 27	
71	Złoczów	36.481 34	. .	5.928 70	11.919 07	. .	15.082 78	8 .	3.277 40	225 20	708 .	2.701 .	333 80	. .	. .	3.055 82	811 50	31.492 54	292 44	324 .	. .	. .	2.763 84	. .	3.339 30	817 18	7.637 68	. .	92.480 18	
72	Żółkiew	15.701 80	. .	2.205 22	1.707 18	14.200 .	36.960 27	1.204 .	7.040 .	140 .	6.099 .	2.650 60	2.482 42	6.548 84	200 .	4.250 .	384 .	38.361 26	1.925 20	587 86	. .	. .	. .	. .	2.495 02	138 .	6.706 22	. .	181.042 17	
73	Żydaczów	33.948 50	500 .	3.895 80	9.825 18	. .	11.235 18	501 12	4.595 06	786 18	1.689 46	2.347 .	. .	1.697 08	. .	3.295 02	1.266 02	38.024 46	4.696 08	4.122 52	. .	. .	. .	. .	3.518 16	2.152 77	17.974 40	. .	151.392 82	
74	Żywiec	35.585 20	1.184 .	2.526 54	13.996 62	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	
	Razem	1,894.698 59	24.928 42	266.620 75	439.354 84	56.905 08	919.171 05	75.028 60	282.297 98	22.127 09	160.812 70	122.918 32	294.028 27	88.641 94	52.127 76	132.321 86	78.785 10	1,957.090 74	166.807 40	365.144 09	986.641 31	52.995 88	102.236 34	6.009 56	805.070 80	28.470 89	883.465 46	74.256 04	10,538.946 31	

WYKAZ

uchwalonej stopy procentowej dodatków na cele gminne podług budżetów na rok 1900.

Liczba porządkowa	Nazwa powiatu	Ilość gmin i przeciętna stopa procentowa dodatków gminnych przez nie pobieranych bez dodatku drogowego					Razem gmin		Ogółem gmin	Uwaga
		%					z dodatkami gminnymi	bez dodatków gminnych		
		do 20	od 21—50	od 51—100	od 101 i wyżej	przeciętnie				
1	Biała	10	34	17	2	39½	63	5	68	
2	Bóbrka	15	73	1	—	33½	89	1	90	
3	Bochnia	74	34	2	—	14	110	30	140	
4	Bohorodczany	5	28	1	1	30	35	2	37	
5	Borszczów	22	53	—	—	31	53	—	75	
6	Brody	9	89	—	—	34½	98	4	102	
7	Brzesko	4	18	69	17	69½	108	4	112	
8	Brzeżany	—	42	24	7	56½	73	1	74	
9	Brzozów	11	41	—	—	26	52	4	56	
10	Buczacz	8	54	23	—	—	85	—	85	
11	Chrzanów	11	72	—	—	36½	83	1	84	
12	Cieszanów	—	—	—	—	—	—	—	—	*Mimo licznych urgęsów wykazu nie nadesłano.*
13	Czortków	8	34	3	—	35	45	—	45	
14	Dąbrowa	40	59	—	—	20	89	13	102	
15	Dobromil	8	68	17	—	38½	93	3	96	
16	Dolina	7	43	30	7	50	87	—	87	
17	Drohobycz	12	49	14	—	40½	75	4	79	
18	Gorlice	9	59	18	—	39	86	1	87	
19	Gródek	14	55	—	—	32	69	—	69	
20	Grybów	19	40	13	—	38	72	—	72	
21	Horodenka	15	34	—	—	25	49	—	49	
22	Husiatyn	11	37	1	—	28½	49	2	51	
23	Jarosław	63	36	—	—	17	99	12	111	
24	Jasło	16	47	71	17	58	151	4	155	
25	Jaworów	4	68	—	—	37	72	1	73	
26	Kałusz	17	43	5	—	16½	65	4	69	
27	Kamionka	37	51	—	—	22½	88	4	92	
28	Kolbuszowa	20	37	2	—	25	59	3	62	
29	Kołomyja	25	48	—	—	29	73	2	75	
30	Kossów	4	37	1	—	33	42	3	45	
31	Kraków	20	84	—	—	31½	104	5	109	
32	Krosno	34	42	—	—	22	76	7	83	
33	Limanowa	22	44	17	—	72	83	7	90	
34	Lisko	21	129	1	—	33	151	3	154	
35	Lwów	46	66	5	1	33½	118	13	131	
36	Łańcut	58	37	1	—	17	96	12	108	
37	Mielec	18	78	—	—	32	96	—	96	
38	Mościska	5	70	—	—	36½	75	3	78	
39	Myślenice	34	20	—	—	15½	55	9	64	
40	Nadwórna	1	32	—	—	40½	33	—	33	
41	Nisko	4	27	26	—	46½	57	1	58	
42	Nowy Targ	6	45	24	—	47½	75	—	75	
43	Pilzno	30	28	—	—	22	58	3	61	
44	Podhajce	14	48	1	—	31	63	2	65	
45	Przemyśl	48	47	—	—	18	95	28	123	
46	Przemyślany	15	52	2	—	30½	69	—	69	
47	Rawa	29	36	4	—	10	69	5	74	
48	Rohatyn	31	55	—	—	23½	96	3	99	
49	Ropczyce	17	43	14	2	46½	76	3	79	
50	Rudki	18	51	—	—	26½	69	4	73	
51	Rzeszów	55	2	—	—	21	107	8	115	
52	Sambor	22	58	—	—	27	80	6	86	
53	Sanok	11	97	9	1	35	118	10	128	
54	Sącz nowy	34	110	8	1	30	153	14	167	
55	Skałat	22	41	1	—	30	64	—	64	
56	Śniatyn	11	20	3	—	28	34	6	40	
57	Sokal	13	78	2	—	33½	93	6	99	
58	Stanisławow	6	50	13	—	31	69	5	74	
59	Stary Sambor	7	43	2	—	29	52	6	58	
60	Stryj	16	52	29	2	42	99	2	101	
61	Tarnobrzeg	16	44	9	1	33	70	1	71	
62	Tarnopol	10	70	—	—	35½	80	3	83	
63	Tarnów	18	48	16	—	33	82	3	85	
64	Tłumacz	11	54	—	—	34½	65	—	65	
65	Trembowla	9	30	—	—	28	39	3	42	
66	Turka	4	68	—	—	20½	72	2	74	
67	Wadowice	38	52	—	—	22	90	13	103	
68	Wieliczka	51	80	14	—	25	145	16	161	
69	Zaleszczyki	17	38	—	—	27½	55	2	57	
70	Zbaraż	25	30	1	—	23	56	2	58	
71	Złoczów	25	112	—	—	31	137	3	140	
72	Żółkiew	33	30	4	2	26	69	4	73	
73	Żydaczów	14	35	8	1	32	58	16	74	
74	Żywiec	11	53	6	—	34	70	—	70	

Wykaz

gminnych kas pożyczkowych za rok 1899.

L. porz.	Nazwa powiatu	Ilość gmin	Ilość kas pożyczkowych	Stan kasy z końcem roku 1899. zł.	Stan kasy z końcem roku 1899. ct.	Uwaga
1	Biała	69	—	—	—	Nie ma żadnych kas.
2	Bóbrka	90	64	133.222	23	
3	Bochnia	141	105	69.612	75	
4	Bohorodczany . . .	37	17	20.570	—	
5	Borszczów	75	55	105.174	59	
6	Brody	103	65	91.672	08	
7	Brzesko	112	112	281.251	33	
8	Brzeżany	75	49	103.395	89	
9	Brzozów	56	42	96.258	66	
10	Buczacz	86	77	129.061	23½	
11	Chrzanów	84	2	4.362	08	
12	Cieszanów	69	6	12.136	69	
13	Czortków	45	45	142.133	24	
14	Dąbrowa	105	95	120.618	17	
15	Dobromil	96	2	7.200	23	
16	Dolina	89	52	78.562	58	
17	Drohobycz	79	41	78.289	11	
18	Gorlice	89	76	95.046	40	
19	Gródek	70	2	9.628	69½	
20	Grybów	72	68	76.378	21	
21	Horodenka	50	46	168.107	69½	
22	Husiatyn	51	53	202.681	99	
23	Jarosław	111	90	188.152	63½	
24	Jasło	155	147	151.183	93	
25	Jaworów	73	22	18.209	08½	
26	Kałusz	69	69	147.036	19	
27	Kamionka	92	79	148.639	69½	
28	Kolbuszowa . . .	62	57	133.656	01	
29	Kołomyja	75	61	109.401	34	
30	Kosów	45	12	89.917	76	
31	Kraków	109	—	—	—	Nie ma żadnych kas.
32	Krosno	84	81	132.317	58	
33	Limanowa	90	87	91.531	74	
34	Lisko	154	4	4.524	22	
35	Lwów	130	82	182.022	41	
36	Łańcut	108	84	254.973	94	
37	Mielec	96	93	158.807	94	
38	Mościska	78	17	44.286	52	
39	Myślenice	67	7	11.545	77½	
	Do przeniesienia .	3.341	2.066	3,891.570	62½	

L. porz.	Nazwa powiatu	Ilość		Stan kasy z końcem roku 1899.		Uwaga
		gmin	kas pożyczkowych	zł.	ct.	
	Z przeniesienia .	3.341	2.066	3,891.570	62½	
40	Nadwórna	38	7	15.380	89½	
41	Nisko	60	42	78.536	06	
42	Nowy Targ . . .	76	12	25.325	87½	
43	Pilzno	61	41	62.455	50½	
44	Podhajce	65	54	142.033	20	
45	Przemyśl	123	79	95.265	30	
46	Przemyślany . . .	69	14	34.445	40	
47	Rawa	72	18	89.022	22½	
48	Rohatyn	100	67	122.313	34½	
49	Ropczyce.	79	52	40.217	24½	
50	Rudki	73	7	40.692	13	
51	Rzeszów	116	106	169.196	11½	
52	Sambor	86	21	30.711	92	
53	Sanok	130	48	80.125	34½	
54	Sącz Nowy. . . .	167	54	84.649	67	
55	Skałat	62	64	292.537	84	
56	Śniatyn	41	14	39.058	25½	
57	Sokal	99	70	148.675	14	
58	Stanisławów . . .	75	22	47.007	46	
59	Stary Sambor . .	58	21	33.578	50	
60	Stryj	102	28	87.610	19	
61	Tarnobrzeg	71	63	152.939	99½	
62	Tarnopol	83	85	312.596	63	
63	Tarnów	85	83	161.829	42½	
64	Tłumacz	60	27	62.042	16½	
65	Trembowla	43	30	120.019	03	
66	Turka	74	2	6.480	75	
67	Wadowice	111	4	12.736	51	
68	Wieliczka	156	54	20.598	34	Pozostają częściowo w likwidacyi Wydziału powiatowego.
69	Zaleszczyki	57	36	76.987	77	
70	Zbaraż	62	49	112.511	40	
71	Złoczów	141	98	189.133	70	
72	Żółkiew	74	12	32.091	14	
73	Żydaczów	73	61	194.533	85	
74	Żywiec	70	1	47 767	11½	
	Razem .	6.253	3.512	7,152.676	06	

Wykaz

powiatowych kas pożyczkowych za rok 1899.

L. porz.	Powiat	Stan kasy z końcem roku 1899. zł.	ct.	Uwaga.
1	Brzesko	16.612	06	
2	Borszczów	21.105	44	W likwidacyi.
3	Czortków	1.072	82	W likwidacyi.
4	Dobromil	49.300	33	
5	Drohobycz	106.982	21	
6	Horodenka	48.334	80	
7	Jaworów	20.358	46½	W likwidacyi.
8	Kossów	60.833	64	
9	Nadwórna	21.889	73½	
10	Pilzno	29.433	03	
11	Rzeszów	60.392	35½	
12	Sambor	171.517	50	
13	Turka	53.013	78½	W likwidacyi.
14	Wieliczka	149.331	83	
15	Złoczów	5.322	48½	
16	Żydaczyw	6.774	74	W likwidacyi.
	Razem . .	822.275	22½	

Wykaz

powiatowych kas oszczędności za rok 1899.

L. porz.	Powiat	Wysokość wkładek zł.	ct.	Pożyczki hipoteczne zł.	ct.	Pożyczki komunalne zł.	ct.	Weksle zł.	ct.	Zastaw papierów wartość. zł.	ct.	Fundusz rezerwowy zł.	ct.	Stan z końcem roku 1899. zł.	ct.	Uwaga
1	Bochnia	756.772	02	533.705	92	13.310	—	153.699	—	1.925	—	30.090	27	776 378	73	
2	Bohorodczany .	26.915	66	8 015	50	785	31	18.483	—	29	50	142	43	28.151	29	
3	Brody	192.104	22	104.540	34	5.193	77	50.482	56	15.117	10	9.546	04½	209.047	82½	
4	Dolina	414.598	90	198.945	57	3.453	33	68.245	—	410	—	18.597	78	442.430	72	
5	Horodenka . . .	133.703	39	93.054	87	—	—	43.747	—	885	—	8.273	62½	150.815	64½	
6	Kałusz	406.659	54	157.940	19	15.275	60	145.793	10	4.711	—	13.042	53	428.364	19	
7	Kolbuszowa . .	72.489	75½	59 764	32	—	—	6.305	—	350	—	861	54	74.183	31½	
8	Kraków	6,487.994	59	4,795.501	00½	27.035	47	723.916	94	15.690	—	222.616	37	7,211.674	82½	
9	Myślenice . . .	442.295	40	269.274	23	13.580	50	59.787	—	901	—	18.804	55	468.500	33	
10	Nowy Targ . .	167.476	67	108.741	45½	—	—	58.089	13	2.054	50	1.218	58½	173.250	74½	
11	Ropczyce	365 627	54	262.892	66	—	—	86.402	82	3.954	50	14.482	69½	391.515	95½	
12	Sambor	168.892	07	63.374	81	1.564	64	76.683	30	—	—	14.018	61½	176.297	31½	
13	Tarnobrzeg . . .	99.840	98½	86.124	47	—	—	12.468	—	—	—	—	—	105.293	52	
14	Trembowla . . .	250.991	41½	99.358	47	—	—	111.535	49	3.712	92	23.497	20	282.756	14	
15	Wadowice . . .	1,640.796	74½	914.986	21	17.347	04	376 011	17	19.979	25	116 969	55	1,784.470	49	
16	Wieliczka . . .	1,418.979	25	940 263	28½	—	—	358 904	12	3.095	38	—	—	1,482.204	35	
17	Zaleszczyki . . .	88.746	07½	57.924	83	2.739	92	26.179	68	1.787	22	1 194	51	92.002	64	
	Razem . .	13,134.884	22½	8,754.408	13½	100.285	58	2,376.732	31	74.602	67	493.356	29½	14,277.338	02½	

Wykaz

miejskich kas oszczędności za rok 1899.

L. porz.	Miejscowość	Wysokość wkładek oszczędności zł.	ct.	Pożyczki hipoteczne zł.	ct.	Pożyczki komunalne zł.	ct.	Weksle zł.	ct.	Zastaw papierów wartościow. zł.	ct.	Fundusz rezerwowy zł.	ct.	Stan z końcem roku 1899. zł.	ct.	Uwaga
1	Biała	5,400.612	12½	4,033.472	06	—	—	50.787	31	15.310	—	381.800	47½	5,475.327	29	
2	Bochnia	1,138.113	26½	726.605	46	—	—	259.011	27	10.104	—	91 885	12	1,264.205	59	
3	Drohobycz . . .	444.430	25	121.802	20	—	—	148.584	55	11.030	—	63.321	25½	450.502	77	
4	Jasło	1,013.492	58½	518.009	14	103.156	57	174.533	—	13.819	—	102.232	99	1,046.746	52	
5	Kołomyja . . .	1,979.121	25	1,359.059	99	10.231	85	358.447	70	20.965	53	131.402	65	2,043.365	65	
6	Kraków	13,612.080	78	8,853.347	50	144.883	99	720.174	89	267.422	—	1,123.519	31	15,507.672	85	
7	Rzeszów	1,200.267	49	730.648	71	349	79	340.765	—	2.512	—	179.836	17	1,445.874	59½	
8	Sambor	2,307.532	45	1,410.755	75	272.686	10	295.962	—	9.902	94	190.750	25	2,326.058	36	
9	Sącz Nowy . .	1,943.504	—	1,437.607	58	23.975	48	104.176	61	44 339	—	138.801	57½	1,973.374	29	
10	Śniatyn	102.662	88	30.029	38½	—	—	72.017	50	810	—	1.392	73	110.403	07½	
11	Stanisławów . .	2,792.723	44	2,199.391	11	50.680	—	302.657	68	7.419	—	215.422	69	3,213.665	21	
12	Stryj	504.362	48	211.967	86	18.303	29	138.513	54	6.185	—	31.355	50	555.195	29	
13	Tarnopol. . . .	2,275.222	73	1,340.587	09	104.924	66	616.273	65	70.423	75	265.166	89	2,439.393	21	
14	Tarnów	4,418.033	05	3,168 517	53	—	—	412.623	57	104.165	—	260.512	91½	4.473.355	70	
15	Żywiec	514.988	25	349.334	25	—	—	65.902	75	—	—	28.100	92	532.560	36½	
	Razem . .	39,647.147	02½	26,491.135	61½	729.191	73	4,060.431	02	584.407	22	3,205.501	44	42,857.700	76½	

Sprawozdanie

z czynności

Departamentu II. Wydziału krajowego

za czas od 1. stycznia 1901 do końca grudnia 1901 r.

(z 1 alegatem).

Departament II.

Szef Departamentu: Dr. Józef Wereszczyński, członek Wydziału krajowego.

Sprawy finansowe, Sprawy szkolne, teatralne, Archiwa krajowe i pomniki historyczne, Macierz polska, Proświta, Fundacya Skarbkowska, Zakład narodowy im. Ossolińskich, Sprawy fundacyjne, stypendyjne i wyznaniowe. Towarzystwa dobroczynności i ochronki. Sprawy przemysłowe i górnicze.

I. Ustawy i uchwały podlegające Najwyższej sankcyi.

Uchwała w przedmiocie prowizoryum budżetowego na lipiec i sierpień 1901.

W załatwieniu sprawozdania Komisyi budżetowej o wniosku Wydziału krajowego w sprawie prowizoryum budżetowego na miesiąc lipiec i sierpień 1901 r. powziął Wysoki Sejm na posiedzeniu dnia 21. czerwca 1901 następujące uchwały:

I. Sejm przyjmuje do wiadomości, że Wydział krajowy czynił w II. kwartale roku 1901 wydatki zwyczajne z funduszu krajowego na podstawie budżetu r. 1900 i zatwierdza to postępowanie Wydziału krajowego.

II. Sejm upoważnia Wydział krajowy do czynienia wydatków zwyczajnych z funduszu krajowego na rachunek roku budżetowego 1901 na podstawie budżetu na r. 1900.

III. Sejm upoważnia do pobierania na rzecz funduszu krajowego dodatków do państwowych podatków bezpośrednich, a mianowicie:

a) dodatku do państwowego podatku gruntowego, domowo-czynszowego, domowo-klasowego i do 5% podatku od domów wolnych, w wysokości 60 gr. od każdej korony całej przypisanej należytości tych podatków;

b) dodatku do państwowych bezpośrednich podatków osobistych, ustanowionych ustawą z 25. października 1896 r. Dz. ust. p. Nr. 220, z wyjątkiem podatku osobisto-dochodowego, w wysokości 66 gr. od każdej korony całej przypisanej należytości tych podatków;

c) opodatkowani w mieście Krakowie, tudzież w powiatach chrzanowskim i w krakowskim opłacać będą dodatek do podatków wymienionych w III. a) w wysokości 49 gr., zaś do wymienionych w III. b) w wysokości 55 gr. od każdej korony całej należytości tych podatków.

IV. Upoważnienia powyższe pod II. i III. udzielone obowiązują po dzień 31. sierpnia 1901 r.

Uchwała ta uzyskała Najwyższe zatwierdzenie, o czem c. k. Prezydyum Namiestnictwa zawiadomiło Wydział krajowy pismem z dnia 25. lipca 1901 l. 8.156.

Uchwała finansowa na r. 1901.

W załatwieniu sprawozdania Komisyi budżetowej uchwalił Wys. Sejm na posiedzeniu 9. lipca 1901 budżet funduszu krajowego na rok 1901:

I.

Na rok 1901 ustanawia się wydatki funduszu krajowego w sumie 21,333.224 K., a dochody własne tego funduszu w sumie 5,634.292 K.

II.

1. Na pokrycie niedoboru funduszu krajowego w r. 1901 pobierany będzie dodatek do państwowych podatków bezpośrednich a mianowicie:

a) dodatek do państwowego podatku gruntowego, domowo-czynszowego domowo-klasowego i 5%-wego podatku od domów wolnych, w wysokości 60 h. od każdej korony całej przypisanej należytości tych podatków;

b) dodatek do państwowych bezpośrednich podatków osobistych ustanowionych ustawą z dnia 25. października 1896 Dz. ust. p. Nr. 220. z wyjątkiem podatku osobisto-dochodowego, w wysokości 66 h. od każdej korony całej przypisanej należytości tych podatków.

2. Opodatkowani w mieście Krakowie, tudzież w powiatach krakowskim i chrzanowskim, opłacać będą dodatek do podatków w ust. 1. ad a) wymienionych w wysokości 49 h., zaś do podatków w tymże ustępie ad b) wymienionych 55 h. od każdej korony całej należytości tych podatków.

3. Kwoty przyzwolone na rok 1901 w rubrykach i w pozycyach wydatków budżetu krajowego w znaczeniu ściślejszem, nie mniej w funduszu krajowym w znaczeniu obszerniejszem, jakoteż wszystkich zakładów krajowych, będą wydawane tylko na cele oznaczone w poszczególnych rubrykach i pozycyach, a to osobno w dziale wydatków zwyczajnych, osobno w dziale wydatków nadzwyczajnych.

Przenoszenie zaoszczędzeń dozwolone jest tylko przy następujących pozycyach funduszu krajowego w ściślejszem znaczeniu:

a) w rubryce I. między pozycyami 5, 6, 7 i między pozycyami 8 i 10;

b) w rubryce II. między literami a), b), c), d), pozycyi 23;

c) w rubryce X. między pozycyami 187, 188, tudzież między pozycyami 192, 193, 194;

d) w rubryce XV. między pozycyami 294, 295 tudzież między pozycyami 311 i 314 — dalej w należących do tej rubryki budżetach szkół rolniczych, szkoły gospodarstwa lasowego we Lwowie, szkoły ogrodniczej w Tarnowie i zakładu sadowniczego w Zaleszczykach, między wszystkiemi pozycyami każdej rubryki zwyczajnych wydatków tych szkół;

e) w rybryce XVI. między pozycyami 317—366, między pozycyami 369 i 428, między pozycyami 429 i 432, między pozycyami 426 i 433, wreszcie między pozycyami działów A, B, C, D i F wydatków na szkoły przemysłowe zawodowe, połączone z warsztatami wzorowymi, wszakże tylko w granicach każdego działu z osobna i tylko w wydatkach zwyczajnych.

III.

„Sejm upoważnia Wydział krajowy do zaciągnięcia chwilowej pożyczki w funduszach własnych lub w Banku krajowym w wysokości 1,985.671 K. w gotówce za $4^1/_2$% oprocentowaniem i wstawia w budżet dochodów na rok 1901 kwotę 1,985.671 K. jako dochód z zaciągnąć się mającej pożyczki.

IV.

„Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, aby począwszy od roku 1902 wstawiał przez trzy lata corocznie do wydatków budżetu krajowego odpowiednią kwotę na umorzenie i oprocentowanie tej pożyczki.

V.

„Sejm wzywa c. k. Rząd, ażeby w drodze ustawodawczej zapewnił krajom koronnym udział funduszów krajowych w państwowym podatku konsuncyjnym od piwa w stosunku do konsumcyi tego artykułu w poszczególnych krajach tak, jak to zapewnionem zostało co do podatku konsumcyjnego od wódki, ustawą uchwaloną przez obie Izby Rady państwa w dniu 4. czerwca 1901.

VI.

„Sejm poleca Wydziałowi krajowemu:

1. Zwołać ankietę w celu obmyślenia środków dążących do dostatecznego zaopatrzenia funduszu krajowego i zaprosić do jej składu przedstawiciela c. k. Rządu.

2. Porozumieć się bezwłocznie z Wydziałami krajowymi innych krajów koronnych i wdrożyć wspólnie z nimi akcyę w celu skłonienia rządu do zezwolenia na pobieranie obliczanego według konsumcyi krajowego dodatku do podatku od piwa.

3. Z wykonania powyższych kroków zdać Wysokiemu Sejmowi sprawę na przyszłej sesyi sejmowej".

Uchwała pod II uzyskała Najwyższe zatwierdzenie Cesarskiem rozporządzeniem z dnia 28 września 1901.

Alegat

W wykonaniu uchwał przytoczonych po V i VI. 2, wystosował Wydział krajowy do c. k. Ministerstwa skarbu dnia 23. września 1901 L. 49100 załączony memoryał, który w odpisie przesłano Wydziałom krajowym wszystkich krajów koronnych z zaproszeniem do współudziału w tej akcyi.

Na memoryał ten nie otrzymał Wydział krajowy pomimo ponownego przypomnienia odpowiedzi z c. k. Ministerstwa skarbu.

Co do polecenia, zawartego w uchwale pod VI. 1, to Wydział krajowy zaprosił na 24. marca 1902 ankietę i z przebiegu obrad tej ankiety zda Wysokiemu Sejmowi sprawę w swoim czasie.

II. Sprawy finansowe

Uchwała w sprawie zamknięcia rachunków za r. 1899.

Uchwałę Wysokiego Sejmu, udzialającą Wydziałowi krajowemu absolutoryum z rachunków funduszu krajowego, funduszów dotowanych ze skarbu krajowego i funduszów samoistnych budżetem objętych za rok budżetowy 1899, która to uchwała objęła także absolutoryum dla c. k. rady szkolnej krajowej z działu wydatków kraj. funduszu szkolnego za ten rok, podał Wydział krajowy do wiadomości interesowanych.

III. Sprawy szkolne.

Organizacya szkół wydziałowych.

W ciągu r. 1901 przeprowadziła Rada szkolna krajowa na podstawie ustawy z 23. maja 1895 Nr 57 Dz. u. p. po zaciągnięciu opinii Wydziału krajowego co do ponoszenia zwiększonych z tego powodu wydatków na płace nauczycieli, organizacyę następujących szkół wydziałowych:

1. w Śniatynie przekształcono 6 klasową szkołę pospolitą męską na 3 klasową wydziałową połączoną z 4 klasową pospolitą. Nadwyżkę wydatku na płace nauczycieli ponosi fundusz szkolny krajowy;

2. w Jarosławiu przekształcono 3 klasową szkołę wydziałową żeńską połączoną z 4 klasową pospolitą, na 5 klasową szkołę wydziałową połączoną z 4 klasową pospolitą żeńską. Na pokrycie kosztów utrzymania klasy IV. i V. szkoły wydziałowej obowiązaną jest gmina uiszczać gotówką rocznie 4.000 K.

3. w Stanisławowie przekształcono istniejącą tam 4 klasową szkołę pospolitą żeńską z prowizorycznemi klasami V. i VI. im. królowej Zofii, na 3 klasową szkołę wydziałową połączoną z 4 klasową szkołą pospolitą żeńską.

Powstałą wskutek tego przekształcenia nadwyżkę wydatków na płace nauczycieli pokrywać będzie fundusz szkolny krajowy, jednak tylko po koniec grudnia 1904, poczem nastąpi ponowne zbadanie stosunków majątkowych gminy i na tej podstawie sprawa zostanie na nowo unormowaną;

4. w Sanoku zorganizowano 3 klasową szkołę wydziałową męską połączoną z 4 klasową szkołą pospolitą w miejsce istniejącej tam dotychczas 6 klasowej szkoły pospolitej męskiej. Zwiększony wskutek tego wydatek przyjęto na fundusz szkolny krajowy;

5. w Brodach w miejsce istniejącej tam dotychczas 6 klasowej szkoły pospolitej męskiej zorganizowano 3 klasową szkołę wydziałową połączoną z 4 klasową pospolitą męską. Podwyższony wskutek tego wydatek na płace nauczycieli ponosić będzie fundusz szkolny krajowy;

6. w Drochobyczu w miejsce istniejącej tam 6 klasowej szkoły pospolitej zorganizowano 3 klasową szkołę wydziałową połączoną z 4 klasową pospolitą męską. Wydatek ponosi fundusz szkolny krajowy;

7. w Jaworowie przekształcono 6. klasową szkołę męską na 3. klasową wydziałową połączoną z 4 klasową pospolitą. Wydatek przyjęto na fundusz szkolny krajowy;

8. w Bochni w miejsce istniejącej tam 6 klasowej szkoły pospolitej męskiej zorganizowano 3 klasową szkołę wydziałową połączoną z 4 klasową pospolitą męską. Wydatek ponosi fundusz szkolny krajowy;

Ustanowienie nowych stałych posad nauczycieli religii w szkołach ludowych.

W zeszłorocznem sprawozdaniu z czynności Wydział krajowy podał do wiadomości W. Sejmu dotychczasowy rezultat postanowienia ustawy z dnia 22. czerwca 1899 Nr. 81 Dz. ust. kr. co do tworzenia nowych posad stałych nauczycieli religii w szkołach ludowych a zarazem oznajmił, że z udzieleniem swej opinii co do tworzenia nowych posad postanowił wstrzymać się aż do czasu, gdy W. Sejm poweźmie w tej sprawie uchwałę. Gdy komisya szkolna W. Sejmu dalszego tworzenia posad katechetów w myśl nowej ustawy nie zakwestyonowała, a W. Sejm sprawozdanie tej komisyi przyjął do swej wiadomości, zgodził się Wydział krajowy na utworzenie następujących dalszych posad stałych nauczycieli religii, a mianowicie posady.

1) nauczyciela religii obrz. rzymsko-katolickiego dla 4-klasowej szkoły w Sułkowicach, oraz szkół do parafii Sułkowickiej należących a mianowicie: dla 2 kl. szkoły w Rudniku i 1 klasowych szkół w Biertowicach i Jasienicy.

2) nauczyciela religii rzymsko-katolickiej dla 4-klasowej szkoły w Krowodrzy oraz 2-klasowej szkoły w Bronowicach wielkich i dwóch jednoklasowych szkół w Rząsce i Mydlnikach;

3) nauczyciela religii rzymsko-katolickiej dla 4-klasowej szkoły w Liszkach oraz 1-kl. szkoły w Piekarach i trzech szkół 2-klasowych w Nowej wsi szlacheckiej, Kaszowie i w Rącznej;

4) nauczyciela religii rzymsko-katolickiej dla 4-klasowej szkoły w Grzegórzkach, oraz dwóch szkół 2-klasowych w Dąbiu i Prądniku czerwonym.

5) nauczyciela religii rzymsko-katolickiej dla 4-kl. szkoły w Jordanowie, oraz trzech szkół jednoklasowych w Bystrej, Toporzysku i Wysokiej.

6) nauczycieli religii rzymsko-katolickiej i nauczycieli religii grecko-katolickiej dla szkół w okręgu Skałackim położonych a wszczególności:

A) nauczycieli religii rzymsko-katolickiej.

a) dla 5-klasowej szkoły mięszanej w Skałacie i należących do rzymsko-katolickiej parafii w Skałacie czterech szkół 1-klasowych w Nowosiółce skałackiej, Krzywczu, Kołodziejówce i Panasówce;

b) dla dwóch 4-klasowych szkół, męskiej i żeńskiej w Grzymałowie, oraz trzech szkół 2-klasowych w Hlibowie, Oknie i Ostapiu, do rz. kat. parafii w Grzymałowie należących;

c) dla 5-klas. szkoły mięszanej w Podwołoczyskach i należących do rz. kat. parafii tamże czterech szkół, a to 2-klasowej w Zadnieszówce i 3-ech jednoklasowych w Mysłowie, Bogdanówce i Dorofijówce;

B) nauczycieli religii grecko-katolickiej.

d) dla dwóch szkół 4-klasowych, męskiej i żeńskiej w Grzymałowie.

c) dla 5-klasowej szkoły mięszanej w Podwołoczyskach, oraz należących do grecko-katolickiej parafii tamże szkół, a to 2-klasowej w Zadnieszówce i 1-klasowej w Dorofijówce.

7) nauczyciela religii rzymsko-katolickiej, dla 4-klasowej szkoły w Makowie, oraz czterech szkół 1-klasowych w Makowie przy Suchej, Białej, Grzechyni i Żarnówce;

8) nauczyciela religii rzymsko-katolickiej dla 5-klasowej szkoły mięszanej w Bieczu i dla 1-klasowej szkoły w Strzeszynie.

Udzielając c. k. Radzie szkolnej krajowej powyższych opinij, zaznaczył oraz Wydział krajowy, że na ustanowienie tych 12 nowych posad nauczycieli religii zgodził się w przekonaniu, że na razie niezbędnej potrzebie w tym kierunku zadość się stało.

Ustawa o sposobie pobierania od gmin kwot konkurencyjnych na rzecz funduszów szkolnych miejscowych.

Na posiedzeniu z dnia 5. maja 1900 uchwalił Wys. Sejm ustawę, która postanowia, że kwoty konkurecyjne przypadające od gmin na potrzeby rzeczowe szkół, o ile gminy uiszczają je z dodatków gminnych do dodatków bezpośrednich, mają urzędy podatkowe w miarę wpływania tych podatków wypłacać do rąk przewodnicących Rad szkolnych miejscowych albo ich zastępców.

Ustawa ta nie uzyskała dotychczas Najw. sankcyi a to z powodu, że c. k. Ministerswo podniosło pewne wątpliwości przeciw zaprojektowanym przez Radę szkolną krajową w porozumieniu z c. k. kraj. Dyrekcyą Skarbu zmianom w instrukcyi z 14. lipca 1894, które równocześnie z nową ustawą miałyby wejść w życie.

C. k. Ministerstwo zakwestyonowało w szczególności umieszczone w nowej instrukcyi postanowienie, według którego wpłacone do urzędu podatkowego dodatki gminne miałyby przedewszystkiem być używane na cele szkolne, bez względu na inne wydatki gminy i żąda podziału kwot wpływających w stosunku potrzeb szkolnych do ogółu dodatków gminnych.

Trudności stąd wynikające byłyby od razu usunięte, gdyby urzędom podatkowym wydano polecenie zarachowywania dodatków gminnych na cele szkolne obrębnie do innych dodatków gminnych.

Na to jednak c. k. Ministerstwo Skarbu nie chce się zgodzić, twierdząc że jest to niewykonalnem „ze względów technicznych".

Należy przeto szukać innego sposobu rozwiązania i w tej mierze c. k. Ministerstwo, podając własny projekt, zażądało przedłożenia o nim opinii a względnie innych wniosków w porozumieniu z władzami autonomicznemi i szkolnemi.

Na pismo c. k. Prezydyum Namiestnictwa przedstawiające powyższy stan rzeczy i żądające objawienia zdania, odpowiedział Wydział krajowy, że załatwienie tej sprawy w drodze zwykłej korespodencyi urzędowej zapewne nierychło doprowadziłoby do celu i zaproponował odbycie ustnej konferencyi, w której wzięliby udział reprezentanci kraj. Rady szkolnej, c. k. Dyrekcyi Skarbu i Wydziału krajowego. Na tej konferecyi sprawa ta po dokładnem wszechstronnem wyjaśnieniu zostanie prawdopodobnie ostatecznie załatwioną, poczem, jak się spodziewać należy, nic już nie stanie na przeszkodzie przedłożeniu ustawy do Najw. Sankcyi.

Reforma dyscyplinarnego postępowania z nauczycielami ludowymi.

Uchwałą z dnia 9. lipca 1901 r. polecił W. Sejm Wydziałowi krajowemu, aby w porozumieniu z c. k. Radą szkolną kraj. zastanowił się nad tem, czy artykuły 23—33 ustawy krajowej z dnia 1. stycznia 1889 wymagają zmiany lub uzupełnienia w szczególności co się tyczy toku postępowania dyscyplinarnego i ażeby z wyniku tych badań zdał sprawę na najbliższej sesyi sejmowej.

Rada szkolna krajowa, zapytana pismem Wydziału kraj. z 28. lipca 1901 r. l. 51.125 o zdanie w tej sprawie, oznajmiła pod d. 22. grudnia 1901 r. l. 665, że musi się wstrzymać z wydaniem swojej opinii aż do czasu, „kiedy z będących w toku obrad parlamentarnych w Radzie państwa nad zmianą zasad postępowania dyscyplinarnego, wyłoni się pozytywny rezultat, który, nie przesądzając w niczem autonomii krajowej w zakresie ustawodawstwa krajowego co do szkolnictwa ludowego, może cennego dostarczyć materyału do zamierzonej reformy".

Zakładanie nowych seminaryów nauczycielskich.

Uchwałą z dnia 9. lipca 1901 r. wezwał W. Sejm c. k. Rząd do założenia w najkrótszym czasie dalszych Seminaryów nauczycielskich, zwłaszcza w pierwszym rzędzie w Białej.

Wydział krajowy nie otrzymał dotychczas uwiadomienia, czyli i jaki skutek rezolucya ta odniosła.

Kurs naukowy żeński w Tarnowie.

Tarnowski oddział Towarzystwa pedagogicznego utrzymuje, począwszy od 1. września 1899 r. przy tamtejszej pięcioklasowej szkole wydziałowej żeńskiej prywatny dopełniający kurs naukowy o trzech latach nauki. Celem tego kursu jest wogóle rozszerzyć i pogłębić wiadomości uczennic z szkoły wydziałowej, przedewszystkiem jednak przysposobić uczennice do składania egzaminu dojrzałości w seminaryum nauczycielskiem.

W b. r. szkol. uczęszcza na r. I. 11 uczennic, na r. II. 9, na r. III. 14, razem 34 uczennic.

Kurs subwencyonuje gmina miasta Tarnowa, miejscowa Rada powiatowa i Kasa oszczędności w łącznej kwocie 700 K. Doliczywszy do tej kwoty 3.264 K. płynące z czesnego i wpisowego, otrzymamy kwotę 3964, jako cyfrę dochodów. Rozchody preliminuje Zarząd kursu na 5.590 K. tak, że prawdopodobnie niedobór dosięgnie kwoty 1626 K. Wobec tego zwrócił się Zarząd kursu do Wys. Sejmu z petycyą o subwencyę, którą Wys. Sejm uchwałą z 8. lipca 1901 przekazał Wydziałowi krajowemu do zbadania i przedstawienia ewentualnych wniosków.

Wydział krajowy pismem z d. 5. października 1901 r. LW. 50.054 zwrócił się do c. k. Rady szkolnej z prośbą o objawienie zdania, czy i o ile petycya kursu zasługuje na uwzględnienie.

W odpowiedzi c. k. Rada szkolna doniosła, że kurs ten rozwija się pomyślnie i zasługuje na materyalne poparcie z funduszów krajowych w kwocie 800 K. Ten wynik zbadania przekazanej sobie petycyi Wydział krajowy podaje do wiadomości Wys. Sejmu, nadmieniając, że kwestyi udzielenia subwencyi wobec zamkniętego już preliminarza na r. 1902 na razie nie mógł wziąść pod rozwagę.

Zakład naukowy żeński SS. Urszulanek w Kołomyi.

Dla uczczenia 50-letniej rocznicy panowania Najj. Cesarza Franciszka Józefa I. utrzymała gmina chrześcjańska wspólnie z kasą Oszczędności w Kołomyi fundacyę, na którą złożyły kapitał około 90.000 K. Celem tej fundacyi jest utrzymanie w Kołomyi ochronki dla dzieci ubogich mieszkańców tego miasta, jakoteż wyższego zakładu naukowego żeńskiego z kursem przygotowawczym do Seminaryum nauczycielskiego. Fundacya przeznaczyła dla ochronki osobną realność, a na umieszczenie szkoły wybudowała dom i wprowadziła fudndacyę w życie od września 1899, oddając zarząd ochronki na wieczne czasy SS. Służebniczkom, prowadzenie zaś wyższego Zakładu naukowego żeńskiego, również na wieczne czasy, Siostrom Urszulankom z tym warunkiem, że od dnia objęcia Zakładu utrzymanie tak szkoły jak i realności na jej umieszczenie oddanej, będzie wyłącznym obowiązkiem Sióstr Urszulanek.

Objąwszy Zakład w swój zarząd, postarały się SS. Urszulanki natychmiast o całe wewnętrzne urządzenie budynku na cele szkolne własnym nakładem i z dniem 1. września 1899 otworzyły 7 klas prywatnego swego Zakładu z zamiarem uzupełnienia go z czasem dwiema klasami wyższemi i kursem przygotowawczym dla kandydatek na nauczycielki szkół ludowych.

Temu rozszerzeniu i uzupełnieniu zakładu stoi jednak na przeszkodzie brak lokalności na pomieszczenie wyższych klas, fundacya bowiem oddała Siostrom Urszulankom budynek, w którym tylko 6 ubikacyj na pomieszczenie szkoły użytych być może. Wobec tego okazuje się niezbędnem rozszerzenie istniejącego już budynku przez dobudowanie skrzydła na sąsiednim gruncie, które SS. Urszulanki na własność już nabyły. Wydawszy wszystkie swe fundusze na urządzenie domu i Zakładu, jakoteż na kupno sąsiedniej realności, nie mają już SS. Urszulanki potrzebnych środków pieniężnych na konieczne rozszerzenie budynku, którego koszta obliczono na 40.000 K. i z tego powodu wniosły w czerwcu 1901 petycyę do W. Sejmu o udzielenie bezprocentowej

pożyczki w kwocie 40.000 K., spłacalnej w 20 po sobie następujących ratach rocznych po 2.000 K.

Petycyę tę przekazał Wys. Sejm uchwałą z 8. lipca 1901 Wydziałowi krajowemu do zbadania w porozumieniu z Radą szkolną krajową i do ewentualnego uwzględnienia przy układaniu preliminarza na r. 1902.

Rada szkolna krajowa w piśmie z 30. listopada 1901 r. l. 34.757 stwierdziła wszystkie w powyższej petycyi przytoczone okoliczności i oznajmiła, że Zakład SS. Urszulanek w roku szkolnym 1901/902 obejmuje cztery klasy niższe z planem nauki dla szkół pospolitych czteroklasowych, cztery klasy wyższe i kursa przygotowawcze dla kandydatek na nauczycieli szkół ludowych.

Konwent Urszulanek, sprawując od lat dwóch kierownictwo tego Zakładu z wielką gorliwością i zapobiegliwością, usprawiedliwił w zupełności opinię, jaką w tym względzie cieszy się w kraju. Lustracye Zakładu wykazały znakomity system nauki szkolnej i bardzo dobre tejże rezultaty, w uznaniu czego cztery klasy niższe uzyskały już prawo publiczności na podstawie reskryptu c. k. Ministerstwa wyznań i oświecenia z 13. marca 1901 l. 33.217. Atoli dla należytego rozwoju potrzebuje ten Zakład koniecznie rozszerzenia lokalności szkolnych, na który to cel jednak SS. Urszulanki nie rozporządzają żadnemi funduszami, a potrzeby swoje opędzają ze skromnych opłat szkolnych. Z tych powodów i ze względu na bardzo dobroczynną i dodatnią działalność petycyonującego zgromadzenia, która przy dalszym rozwoju Zakładu może oddać krajowi niemałe usługi, c. k. Rada szkolna popiera petycyę jak najgoręcej z wnioskiem na wyjednanie dla SS. Urszulanek jednorazowego bezzwrotnego zasiłku z funduszów krajowych w kwocie 3.000 K.

Otrzymawszy tę opinię c. k. Rady szkolnej krajowej już po zestawieniu i zamknięciu preliminarza budżetu kraj. na r. 1902, nie mógł Wydział krajowy skorzystać z udzielonemu mu przez Wys. Sejm upoważnienia do uwzględnienia petycyi przy układaniu preliminarza na r. 1902. Nadto nasuwały się Wydziałowi krajowemu wątpliwości co do formy, w jakiej ewentualna subwencya miałaby być przyznaną. Pod tym względem opinia Rady szkolnej proponująca udzielenie jednorazowego bezzwrotnego zasiłku 3.000 K. różni się od petycyi SS. Urszulanek, które proszą nie o zasiłek bezzwrotny ale o pożyczkę 40.000 K. zwrotną w 20 latach. Za udzieleniem takiej pożyczki Wydział krajowy z wielu względów a szczególnie ze względu na stan finansów krajowych przemawiaćby nie mógł.

Również udzielenie bezzwrotnego jednorazowego zasiłku nie wydaje się wskazanem w tym przypadku, chodzi tu bowiem o uzyskanie od razu całej sumy potrzebnej na budowę.

Wobec tego Wydział krajowy sądził, że pomoc kraju mogłaby najsnadniej być udzieloną Zgromadzeniu w formie przyjęcia na fundusz krajowy amortyzacyi i oprocentowania pewnej części pożyczki, jakąby Zgromadzenie zaciągnęło w którejś instytucyi finansowej na hipotekę swej realności. Oświadczył tedy Wydział krajowy SS. Urszulankom, że jeżeliby taką pożyczkę zaciągnęły, przedstawi Wys. Sejmowi wniosek, aby począwszy od r. 1903 wstawiano corocznie przez lat 20 po 300 K. rocznie do budżetu krajowego na oprocentowanie i amortyzacyę takiej pożyczki hipotecznej.

W odpowiedzi na to Zgromadzenie przedłożyło Wydziałowi krajowemu poświadczenie Dyrekcyi kasy Oszczędności m. Kołomyi, że konwent SS. Urszulanek w Kołomyi otrzymał z tejże kasy pożyczkę hipoteczną $5^1/_2\%$ w kwocie 30.000 koron na hipotekę realności objętych wykazami hipotecznymi l. 1410 i 1490 księgi gruntowej dla II. dzielnicy m. Kołomyi, spłacalną w 24 latach w ratach półrocznych po 1.125 K. Wobec tego uchwalił Wydział krajowy, jeżeli Wys. Sejm inaczej nie postanowi, wstawiać do preliminarza budżetu fund. kraj. od r. 1903 począwszy przez lat 20 corocznie po 300 K. na oprocentowanie i amortyzacyę wspomnianej wyżej pożyczki.

Prywatna szkoła średnia żeńska w Krakowie.

Prywatna szkoła gimnazyalna żeńska w Krakowie otrzymująca z funduszu krajowego subwencyę 1.000 K. ma zadanie podawać uczenicom wyższe ogólne, dzisiejszym pojęciom i potrzebom odpowiadające wykształcenie, przysposobić je do należytego spełnienia obowiązków, jakie czekają kobietę w rodzinie i życiu społecznem, przygotować je do studyów uniwersyteckich, ułatwiać tym, które się nauczycielskiemu zawodowi poświęcić zechcą, złożenie egzaminu kwalifikacyjnego na nauczycielki, czy to prywatne czy publiczne w wyższych szkołach, uzdolnić je wreszcie do objęcia posad przystępnych dla kobiet w urzędach i Zakładach tak publicznych jak i prywatnych.

Nauka rozłożoną jest na 5 rocznych kursów, które odpowiadają pięciu wyższym klasom gimnazyalnym. Uczenice, które nie chcą uczyć się języków klasycznych, mogą wstąpić od razu na kurs drugi po złożeniu wstępnego egzaminu z przedmiotów kursu I. oprócz łaciny. Uczenice, które nie zamierzają składać egzaminu dojrzałości, mogą się uwolnić od nauki jednego lub obu języków klasycznych.

Warunki przyjęcia do szkoły są: ukończony 13 rok życia, świadectwo z ukończonej z dobrym postępem przynajmniej 3. klasy szkoły wydziałowej albo odpowiedni egzamin wstępny. Opłata szkolna wynosi 200 K. rocznie w ratach miesięcznych po 20 K.; wpisowe 10 K.

Liczba uczennic z końcem r. szkolnego 1900/901, wynosiła: na kursie I. 33, na II. 21, na III. 18, na IV. 19, razem 91, między niemi 29 wyznania mojżeszowego. Egzamin dojrzałości złożyło 16 uczennic.

Szkoła Sióstr Felicyanek w Uhnowie.

Uchwałą z dnia 8. lipca 1901 przekazał Wys. Sejm petycyę SS. Felicyanek z Uhnowa o sasiłek na wygubienie grzyba w budynku szkolnym Wydziałowi krajowemu do zbadania w porozumieniu z Radą szkolną krajową i do ewentualnego uwzględnienia przy układaniu preliminarza na r. 1902.

Wydział krajowy zwrócił się więc przedewszystkiem do Rady szkolnej kraj. z prośbą o zbadanie sprawy i objawienie zdania, czyli petycya na uwzględnienie zasługuje. W odpowiedzi otrzymał Wydział krajowy następujące przedstawienie stanu rzeczy:

Przed czterema laty pobudowały SS. Felicyanki w Uhnowie dom własny mieszczący oprócz ubikacyj przeznaczonych na mieszkanie zakonnic i kaplicy domowej, także obszerny cztery izby szkolne, które odstąpiły bezinteresownie na pomieszczenie publicznej szkoły ludowej z tego tytułu, że nauczanie w tej szkole jest poruczone zakonnicom ze Zgromadzenia Felicyanek.

Już po upływie dwóch lat ukazał się grzyb domowy, który szerzył się bardzo gwałtownie tak, że dla uratowania budynku od zupełnego zniszczenia, za poradą rzeczoznawcy potrzeba było dawać nowe legary, posadzki, drzwi umieszczać, przewiewy pod posadzką i oczyszczać mury do wysokości jednego metra od posadzki. Adaptacye rozpoczęte w roku ubiegłym mają według obliczenia znawcy spowodować wydatek około 2.400 koron, na pokrycie którego SS. Felicyanki nie miały i nie mają rzeczywiście żadnego funduszu, a najniezbędniejsze wydatki pokrywają z płacy, jaką pobierają jako nauczycielki.

Ze względu na znaczenie tej szkoły i wpływ zbawienny, jaki SS. Felicyanki wywierają pod względem wychowawczym, c. k. Rada szkolna popiera jak najgoręcej powyższą petycyę.

Wobec tej opinii naczelnej władzy szkolnej, Wydział krajowy nie wahałby się był skorzystać z upoważnienia danego mu w uchwale Wys. Sejmu i wstawić już w preliminarzu na r. 1902 odpowiednią subwencyę na cel restauracyi budynku szkolnego. Gdy jednak opinia Rady szkolnej wpłynęła dopiero w drugiej połowie stycznia b. r., kiedy preliminarz na r. 1902 był już w ręku Wys. Sejmu, nie pozostaje nic innego, jak zapreliminować subwencyę dopiero w r. 1903, a to w kwocie 1.200 K., która będzie dla Zgromadzenia SS. Felicyanek wydatną pomocą ze strony kraju i pokryje znaczną część poniesionych na restauracyę wydatków.

Podwyższenie dotacyi na subwencye dla internatów.

Uchwałą z dnia 8. lipca 1901 wstawił Wys. Sejm do budżetu funduszu kraj. na r. 1901 na subwencyę dla istniejących już internatów do rozporządzenia Wydziału krajowego w porozumieniu z Radą szkolną krajową sumę 12.000 K. a zarazem powziął następującą uchwałę:

„Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby ze względu na wzrastającą liczbę internatów i wielką ich użyteczność, w porozumieniu z Radą szkolną krajową zbadał, o ileby dotychczas im przyznaną subwencyę podwyższyć należało i aby na najbliższej sessyi ewentualne wnioski przedstawił".

O tej uchwale zawiadomił Wydział krajowy pod dniem 14. sierpnia 1901 do l. 49.806 Radę szkolną krajową, dołączając prośbę o udzielenie umotywowanej opinii w tej sprawie.

W piśmie z dnia 22. grudnia 1901, l. 34610 c. k. Rada szkolna krajowa nadmienia na wstępie, że już w r. 1899 przemawiała za podwyższeniem subwencyi dla internatów przy seminaryach nauczycielskich, zaznaczając, że w poprzednich latach (od r. 1898) na ten cel przeznaczona kwota 6000 zł. czyli 12.000 K. na potrzeby internatów wystarczyć nie może.

Gdy mimoto w budżecie na rok 1900 znalazła się ta sama niedostateczna kwota 12.000 K., Rada szkolna krajowa z przykrością zaznaczyć musiała, że z tego powodu nietylko nie mogła uwzględnić w swym wniosku słusznych próśb dawnych internatów o podwyższenie dotychczasowej subwencyi, lecz przeciwnie, musiała ją uszczuplić w kilku przypadkach, aby z niezmienionej a szczupłej kwoty, módz wydzielić zasiłek dla internatów nowo powstałych a więc najbardziej potrzebujących zapomogi.

To też odezwą z 24. października 1901 l. 30.824 c. k. Rada szkolna krajowa, powołując się na ten stan rzeczy, podniosła ponownie z naciskiem konieczność podwyższenia dotacyi na internaty, a na umotywowanie tej konieczności przytacza w swej opinii z 22. grudnia 1901 l. 34610, co następuje:

„Kwota 6000 zł. czyli 12.000 K. uchwalana przez Sejm krajowy z roku na rok, nie zmienia się, internatów zaś a w każdym internacie wychowanków przybywa. Chcąc przeto uwzględnić z tej samej kwoty przynajmniej nowo założone cztery internaty o charakterze publicznym i humanitarnym, nie pozostaje nic innego, jak proponować Wydziałowi krajowemu dotkliwe uszczuplenie zasiłków pobieranych dotąd przez dawniejsze internaty. Rzecz oczywista, że zarządy tych internatów, których kierownictwo było przeważnie sprawowane wzorowo, z wielką gorliwością i poświęceniem ze strony osób niem zajętych czują się tem uszczupleniem zniechęcone i tem więcej dotknięte, że wykazując coraz większy rozwój przedsięwzięcia i za nim idącą większą potrzebę funduszów, żywiły słuszną nadzieję wydatniejszego lub przynajmniej nie umniejszonego zasiłku.

Podobnego zawodu doznają i powstające za inicyatywą osób prywatnych internaty, których już zgoła niepodobna w tych warunkach obdzielić, a położenie Dyrekcyi seminaryów jest tu tem trudniejsze, że działając w dobrze zrozumianym interesie swych zakładów i w duchu wskazówek c. k. Rady szkolnej krajowej, która w tej mierze spełnia tylko intencye Sejmu krajowego, dokładają wszelkiego starania, aby chętne i zaufania godne osoby do zakłania miejscowych internatów skłaniać i w tym celu czynią im nadzieję uzyskania dla nich materyalnego poparcia.

Jeżeli zatem opinia, wielokrotnie w Sejmie objawiona a doświadczeniem wszechstronnem niewątpliwie stwierdzona, że należy dążyć do zakładania jak najliczniejszych i o ile możności niezbyt przepełnionych internatów, jest słuszna i na wprowadzenie w czyn w najszerszej mierze zasługuje, to nieuniknionem tego przekonania następstwem jest, że kraj dla urzeczywistnienia tych intencyi winien ofiarność prywatną poprzeć znaczniejszym ze swych funduszów zasiłkiem. Dlatego Rada szkolna krajowa oświadcza się za podwyższeniem dotacyi na ten cel przeznaczonej z kwoty 12.000 K. na 20.000 K. rocznie.

Wydział krajowy, uważając wobec powyższej opinii podwyższenie subwencyi na utrzymanie internatów za niezbędne, a z drugiej strony licząc się ze stanem funduszów krajowych, uchwalił, jeżeli Wys. Sejm inaczej nie posta-

nowi, wstawiać począwszy od r. 1903 do preliminarza fund. kraj. na cel powyższy zamiast dotychczasowych 12.000 K. zasiłek w kwocie 16.000 K. rocznie.

Rezolucye sejmowe w sprawie szkół średnich.

Na posiedzeniu z dnia 4. lipca 1901 powziął W. Sejm przy załatwieniu sprawozdania Komisyi szkolnej o stanie szkół średnich następujące uchwały:

1. Sejm wzywa c. k. Rząd ponownie, aby naukę historyi kraju rodzinnego, uznał za obowiązkową w gimnazyach.

2. Sejm wzywa c. k. Rząd ponownie, aby ustanowił posady lekarzy szkolnych przy szkołach średnich, na razie przynajmniej przy szkołach średnich lwowskich i krakowskich.

3. Sejm wzywa c. k. Rząd, aby przystąpił w bieżącym roku do budowy tych gmachów szkolnych, na które odpowiednie kwoty w budżecie państwa są preliminowane t. j. gimnazyum I. i V. we Lwowie, a nadto aby zarządził budowę gmachu dla gimnazyum w Brzeżanach i dla gimnazyum Franciszka Józefa w Tarnopolu.

4. Sejm wzywa c. k. Rząd, aby w miarę przybywania ukwalifikowanych sił nauczycielskich, przystąpił do założenia nowych szkół średnich, uwzględniając przytem przedewszystkiem potrzebę założenia większej liczby szkół realnych. W tym celu przekazuje się Radzie szkolnej do zbadania i uwzględnienia petycye gmin Nowy Targ, Mielec, Sokal, Czortków, Rzeszów, Żywiec, Rohatyn, Śniatyn i Tarnobrzeg i wniosek posła Skrzyńskiego o założenie szkoły realnej w Gorlicach.

5. Sejm wzywa c. k. Rząd, aby w celu uzyskania większej liczby kwalifikowanych nauczycieli do nauczania języka niemieckiego pomnożył liczbę stypendyów, ustanowionych do kształcenia takich nauczycieli w uniwersytetach pozakrajowych niemieckich, a zarazem, aby pomnożył liczbę i odpowiednio podwyższył kwoty półrocznych stypendyów, wypłacanych za prace konkursowe członkom seminaryów na fakultetach filozoficznych obu krajowych uniwersytetów ustanownionych.

6. Sejm wzywa c. k. Rząd, aby uznał naukę religii za obowiązkowy przedmiot egzaminu dojrzałości w szkołach średnich.

7. Sejm wzywa c. k. Radę szkolną krajową, aby dopilnowała wykonania zakazu uczęszczania młodzieży szkół średnich na te przedstawienia teatralne, które dla niej są niestosowne.

C. k. Rada szkolna oznajmiła Wydziałowi krajowemu, że przedłożyła Panu c. k. Ministrowi wyznań i oświecenia relacyą z 7. stycznia 1901 l. 670 Pr. R. sz. kr. dokładne sprawozdanie o teraźniejszym stanie szkół średnich i przedstawiła celem uchylenia niedostatków, a mianowicie przepełnienia pojedynczych zakładów naukowych program sanacyi, w każdym razie nie normalnych stosunków, w jakich się znachodzą galicyjskie szkoły średnie.

Przedewszystkiem co do utworzenia nowych szkół średnich zwrócono uwagę Ministerstwa na konieczną potrzebę utworzenia z filii przepełnionych zakładów naukowych, szkół samoistnych a mianowicie gimnazyów w Tarnowie i Rzeszowie, jak niemniej przeistoczenie filii lwowskich gimnazyów V. i Franciszka Józefa na samoistne gimnazya, dalej utworzenie z dotychczasowych filii nowych szkół realnych w Lrakowie i Lwowie. Przy omawianiu kwestyi tworzenia nowych szkół średnich w miejscowościach, w których szkół takich dotychczas niema, zaznaczono, że pod tym względem nie powinna być decydującą wysokość ofiarowanych na rzecz szkoły przez petycyonującą gminę prestacyi lecz głównie okoliczność, czy nowa szkoła przyczyni się do odciągnięcia zbytniej ilości uczniów z Zakładów przepełnionych, tudzież faktyczna potrzeba odnośnej części kraju, i poleciła Rada szkolna krajowa do uwzględnienia petycye gmin Gorlice, Mielec, Nowy Targ, Sokal, Śniatyn, Żywiec, Czortków i Wieliczka o założenie szkół średnich, pozostawiając z natury rzeczy stopniowe organizowanie projektowanych szkół, w miarę możności finansowych i wydatności współdziałania gmin petycyonujących mniej lub więcej wczesnemu zrealizowaniu.

Wskazano dalej na konieczną potrzebę systemizowania nowych posad nauczycielskich, a wreszcie na naglącą potrzebę dostarczenia licznym szkołom średnim w kraju wygodniejszych obszerniejszych pomieszczeń.

Załatwiając częściowo wspomnianą relacyę Prezydyum c. k. Rady szkolnej krajowej i petycye gmin miejskich o zakładanie szkół średnich, oznajmił Pan c. k. Minister wyznań i oświecenia reskryptem z 24. stycznia 1902 l. 33.527 ex 1901, że jakkolwiek zupełnie uznaje potrzebę pomnożenia, w stosunku do cyfry ludności i stale rozwijającego się przemysłu istniejących niedostatecznej ilości szkół realnych w Galicyi, obecnie z powodu trudnego finansowego położenia z jednej, a naglącej akcyi co do szkół średnich w innych krajach koronnych z drugiej strony, mógłby tylko stopniowo uwzględnić propozycye mające na celu zakładanie w Galicyi nowych szkół realnych, reflektując na razie na utworzenie w Galicyi jednej państwowej szkoły realnej, przyczem pozostawił tutejszemu ocenieniu, którą z odnośnych petycyi należałoby przedewszystkiem uwzględnić.

Wobec tego stanu rzeczy c. k. Rada szkolna krajowa po dokładnem zbadaniu wszystkich decydujących okoliczności uchwaliła na posiedzeniu gremialnem z 3. marca 1902 poprzeć u Ministerstwa wyznań i oświecenia przedewszystkiem petycyę gminy miasta Śniatyna, o założenie w tej gminie państwowej szkoły realnej, od początku roku szkolnego 1903/4. Odnośne dalsze rokowania z gminą miasta Śniatyna są jeszcze w toku.

W kierunku uznania historyi kraju rodzinnego za obowiązkową w gimnazyach odniosła się c. k. Rada szkolna krajowa do c. k. Ministerstwa wyznań i oświecenia relacyą z 24. stycznia 1902 l. 35.366, w sprawie ustanowienia posad lekarzy szkolnych przy szkołach średnich przynajmniej we Lwowie i w Krakowie relacyą z 9. stycznia 1902 l. 35.381, względem uznania nauki religii za obowiązkowy przedmiot egzaminu dojrzałości w szkołach średnich relacyą z 24. stycznia 1902 l. 35.368, w sprawie uzyskania większej liczby kwalifikowanych nauczycieli języka niemieckiego relacyą z 22. grudnia 1901 l. 35.383.

Co do rezolucyi sejmowej wzywającej c. k. Radę szkolną krajową, aby dopilnowała wykonanie zakazu uczęszczania młodzieży szkół średnich na te przedstawienia teatralne, które dla niej są niestosowne, c. k. Rada szkolna nie widziała potrzeby wydawania w powyższej mierze nowych zarządzeń, ponieważ obowiązujące przepisy szkolne zawierają dostateczne w tym względzie postanowienia i dają dyrektorom szkół średnich możność zakazania młodzieży szkolnej uczęszczania na niestosowne dla niej teatralne przedstawienia.

Przystępując do rezolucyi sejmowej tyczącej się budowy gmachów szkolnych, zauważa się, że ze względów hipotecznych nie zawisłych od c. k. Rady szkolnej krajowej zaledwie teraz dopiero można było zawrzeć kontrakt kupna gruntu pod budowę I. gimnazyum we Lwowie, zawarcie takiegoż kontraktu co do gruntu dla gmachu V. gimnazyum, które również z powodu trudności hipotecznych doznało odwłoki, nastąpi, jak się obecnie spodziewać można, już w najbliższym czasie.

W sprawie budowy nowego gmachu dla gimnazyum w Brzeżanach oświadczył Pan c. k. Minister wyznań i oświecenia reskryptem z 9. stycznia 1902 l. 9.512/900, że ze względów budżetowych nie można sprawy tej rozwiązać przez budowę gmachu kosztem Skarbu Państwa i pozostawia wykonanie tej budowy gminie miasta Brzeżan przy użyciu ofiarowanego swego czasu na utrzymanie gimnazyum kapitału w papierach wartościowych w nominalnej wartości 81.500 K., przyczem administracya Oświecenia uczestniczyć będzie ewentualnie w nadwyżce kosztów budowy. Budynek ten wynajmywałby Skarb Państwa od gminy na pomieszczenie gimnazyum oczywiście za odpowiednim czynszem rocznym.

Rokowania pod tym względem pozostające w związku z proponowanem zniesieniem względnie zreluowaniem dotychczasowych świadczeń w naturze Skarbu dóbr Brzeżan, zostają równocześnie wdrożone.

Co do budowy nowego gmachu dla gimnazyum Franciszka Józefa w Tarnopolu zauważa się, że budowa ta w zasadzie postanowiona, będzie mogła

być rozpoczętą, skoro ukończone zostaną właśnie w toku będące rokowania o zakupno gruntu pod budowę.

Petycya gminy m. Myślenice o ulgi w prestacyi szkolnej.

Uchwałą z dnia 8. lipca 1901 przekazał Wys. Sejm petycyę gminy m. Myślenic o odpisanie zaległych po koniec roku 1900 prestacyj na płace nauczycieli i obniżenie dotychczasowej prestacyi w rocznej kwocie 1800 K z dochodu majątku zakładowego, Wydziałowi krajowemu do zbadauia w porozumieniu z c. k. Radą szkolną kraj. i zdania sprawy na przyszłej sesyi sejmowej.

W wykonaniu tej uchwały odniósł się Wydział krajowy pismem z dnia 1. października l. 66696 do Rady szkolnej krajowej, z prośbą o opinię w tej sprawie.

C. k. Rada szkolna krajowa zarządziła wobec tego rozprawę dla zbadania stosunków majątkowych gminy na dzień 6. listopada 1901 r., a po jej przeprowadzeniu oświadczyła w piśmie z d. 30. listopada 1901 r. l. 33.672 gotowość obniżenia gminie m. Myślenic dotychczas opłacanej prestacyi z dochodu majątku zakładowego, skoro tylko otrzyma w tej mierze opinię Wydziału krajowego.

Komisyjne zbadanie dochodu z majątku zakładowego gminy Myślenice przeprowadzone w dniu 6. listopada 1901 w obecności delegata Wydziału krajowego wykazało następujący stan czystych dochodów gminy z majątku zakładowego:

w r.	1894 . .	3.706 zł.	19	ct.
„ „	1895 . .	9.189 „	77	„
„ „	1896 . .	7.463 „	73½	„
„ „	1897 . .	10.823 „	44	„
„ „	1898 . .	4.212 „	60	„
„ „	1899 . .	5.641 „	98½	„
„ „	1900 . .	4.477 „	45	„
„ „	1901 (wedł. budżetu)	6.795 „	42	„
„ „	1902 (preliminowano)	7.222 „	33	„

Zważywszy, że przy wymiarze obecnie przez gminę opłacanej prestacyi przyjęto za podstawę dochód z majątku w kwocie 11.915 zł. 91 ct., gdy przeciętny dochód wynosił 6.538 zł. 82 ct., zważywszy dalej, że gmina opłaca osobną prestacyę z mocy dobrowolnego zobowiązania w rocznej kwocie 1.361 zł. 50 ct., która przewyższa znacznie 6% prestacyę ustawową, ponieważ wreszcie stosunki majątkowe gminy znajdują się w niepomyślnym stanie, Wydział krajowy oświadczył się zatem, aby gminie m. Myślenice obniżono począwszy od dnia 1. stycznia 1901 (pierwszego) dotychczas opłacaną z dochodu majątku zakładowego prestacyę w kwocie 1800 K. na 1000 (tysiąc) K. rocznie z tem jednakże zastrzeżeniem, że gmina będzie obowiązaną całą po koniec r. 1900 zalegającą prestacyę w zupełności uiścić.

Petycya gminy m. Wieliczki o obniżenie prestacyi szkolnej.

Uchwałą z dnia 8. lipca 1901 przekazał Wysoki Sejm petycyę gminy m. Wieliczki o obniżenie prestacyi z dochodu majątku zakładowego na płace nauczycieli ludowych, oraz z zwrócenie tej gminie różnicy między dotychczasową prestacyą, a nową, za czas od roku 1895 Wydziałowi krajowemu wraz z c. k. Radą szkolną krajową do zbadania z możliwem uwzględnieniem i zdania sprawy na najbliższej sesyi.

W wykonaniu tej uchwały zwrocił się Wydział krajowy pismem z dnia 24 października 1901 l. 48985 do c. k. Rady szkolnej krajowei z propozycyą przeprowadzenia ponownego dokładnego zbadania tak dochodu z majątku zakładowego gminy, jakoteż w ogóle stanu finansowego.

Rozprawa komisyjna, w tym celu zwołana, odbyła się w Wieliczce w obecności delegata Wydziału krajowego i reprezentantów gminy w dniu 5. grudnia 1901.

Na podstawie wyników tego komisyjnego badania, uchwalił Wydział krajowy na Radzie z dnia 7. lutego 1902 zaproponować c. k. Radzie szkolnej krajowej, obniżenie gminie m. Wieliczki prestacyi szkolnej, opłacanej z dochodu majątku zakładowego, za rok 1901 o 4000 K., zaś od 1. stycznia 1902

o 5000 K., a na tej podstawie zmieni c. k. Rada szkolna krajowa swe orzeczenie z dnia 4. lutego 1895 l. 31168/94.

Petycya gminy m. Mielca o odpisanie zaległych prestacyj szkolnych.

Uchwałą z dnia 8. lipca 1901 r. przekazał Wysoki Sejm petycyę gminy m. Mielca o odpisanie zaległych prestacyi szkolnych, Wydziałowi krajowemu do zbadania w porozumieniu z c. k. Radą szkolną krajową i zdania sprawy na przyszłej sesyi sejmowej.

Wydział krajowy zwrócił się do c. k. Rady szkolnej krajowej o opinię w tej sprawie pismem z dnia 1. października 1901 l. 66.697, która, w uwzględnieniu tej okoliczności, że gminie m. Mielca zniżono począwszy od dnia 1. stycznia 1895 prestacyę szkolną z dochodu majątku zakładowego gminy, orzeczeniem c. k. Rady szkolnej krajowej z dnia 10. października 1901 r. l. 28.978, z rocznej kwoty 1.700 K. na rocznych 1.000 K., a to na podstawie komisyjnego dochodzenia, przedsięwziętego w dniu 9. maja b. r. i w myśl pisma Wydziału krajowego z dnia 20. września 1901 r. l. 33.342, uznała petycyę gminy m. Mielca o odpisanie zaległych prestacyj szkolnych za bezprzedmiotową, do którego to zdania Wydział krajowy w zupełności się przychyla.

Petycya gminy miasta Limanowy o obniżenie prestacyi szkolnej.

Uchwałą z dnia 8. lipca 1901 r. przekazał Wys. Sejm petycyę gminy m. Limanowej o uwolnienie od dobrowolnie przyjętej prestacyi na płace nauczycieli w rocznej kwocie 200 K., Wydziałowi krajowemu do zbadania w porozumieniu z Radą szkolną kraj. i zdania sprawy na przyszłej sesyi sejmowej.

Rada szkolna kraj. odezwą z 15. grudnia 1901 r. l. 35.591 oznajmiła Wydziałowi kraj., że mimo przychylnej opinii Wydziału Rady pow. w Limanowej, nie może oświadczyć się za uwzględnieniem tej petycyi, ponieważ powyższa dobrowolna prestacya łącznie z ustawową przedstawia zaledwie 10% podatków bezpośrednich a nadto z powodu że przedłożenie zamknięcia rachunków gminnych z lat 1899 i 1900 wykazuje dość pomyślny stan majątkowy gminy m. Limanowy.

Wobec tej opinii Wydział krajowy nie może Wys. Sejmowi przedstawić wniosku na uwzględnienie powyższej petycyi.

Petycya gminy m. Sanoka o uwolnienie od obowiązku zwrotu wypłaconych przez fundusz szkolny krajowy, w zastępstwie gminy, pensyi wdowich i emerytalnych za czas od r. 1883 po koniec r. 1895.

Wysoki Sejm przekazał uchwałą z dnia 8. lipca 1901 r. petycyę gminy m. Sanoka o uwolnienie od obowiązku zwrotu wypłaconych przez fundusz szkolny krajowy, w zastępstwie gminy, pensyj wdowich i emerytalnych za czas od roku 1883 po koniec r. 1895 Wydziałowi krajowemu do zbadania w porozumieniu z c. k. Radą szkolną krajową i zdania sprawy na przyszłej sesyi sejmowej.

W odpowiedzi na odnośne pismo Wydziału krajowego z dnia 1. października 1901 l. 66.699, odpowiedziała c. k. Rada szkolna krajowa pismem z dnia 27. listopada 1901 l. 29.860, że uważa rozstrzygnięcie tej kwestyi za przedwczesne, jak długo nie zostanie załatwiony rekurs, wniesiony w tej samej sprawie przez gminę m. Sanoka do c. k. Ministerstwa wyznań i oświaty.

Powszechne wykłady uniwersyteckie w Uniwersytecie Lwowskim.

Za przykładem innych uniwersytetów uchwalił senat uniwersytetu lwowskiego w r. 1898 zorganizowanie powszechnych wykładów uniwersyteckich. Wykłady te weszły w życie w roku szk. 1899/1900, w którym urządzono szereg (254) wykładów we Lwowie, Stryju, Tarnopolu i Drohobyczu, z których korzystało razem 29.530 osób, tzn. przeciętnie 116 na jednym wykładzie. W roku następnym 1900/1901 wykładano także w Brodach, Przemyślu, Samborze, Stanisławowie i Złoczowie; prelekcyi było 326, osób na nich 62.515, przeciętnie na jednym wykładzie 192 osób. Wydatki z tymi wykładami połączone opędził w r. 1899/1900 zarząd wykładów z subwencyi c. k. Ministerstwa wyzn. i ośw. w kwocie 4.000 K. i opłaty wstępu, które przyniosły

3.710 K. 19 h., razem 6.710 K. 19 h. tak, że z zamknięciem rachunków pozostało w kasie 563 K. 81 h.

Rok następny 1900/1901 był jednak dla wykładów pod względem materyalnym niekorzystnym mimo zwiększonej frekwentacyi publiczności, mimo ponownej subwencyi c. k. Ministerstwa wyzn. i ośw. w kwocie 4.000 K., okazuje się niedobór 1.823 K. 7 h., który po doliczeniu zużytego zapasu kasowego z r. szk. 1899/1900 w kwocie 563 K. 81 h. wzrośnie do sumy 2.386 K. 88 h. Niedobór ten spowodowany został tem, że Zarząd wykładów więcej urządzał w tym roku wykładów na prowincyi, które naturalnie znacznie więcej kosztów pociągają, niż wykłady we Lwowie. Zarząd wykładów, będąc więc w bardzo krytycznem położeniu, wniósł w grudniu 1900, a następnie także 19. czerwca 1901 do Wysokiego Sejmu petycye o subwencyę, które Wysoki Sejm uchwałą z dnia 8. lipca 1901 przekazał Wydziałowi krajowemu do zbadania i przedstawienia ewentualnych wniosków.

Wydział krajowy z uwagi na bezsprzecznie pożyteczną dla ogółu działalność wykładów i ich świetny rozwój (w drugim roku istnienia wykłady mają wogóle o 33.215 osób, na jednym wykładzie przeciętnie o 76 osób więcej, niż w roku pierwszym) dalej ze względu, że wykłady takie obliczone na audytoryum nawet z ludzi najuboższych w żaden sposób nie mogą się opłacać, (co uznając Sejm dolnoaustryacki udzielił podobnym wykładom uniwersyteckim w Wiedniu subwencyi w kwocie 2.000 K.) wreszcie z uwagi, że wrazie odmówienia zasiłku Zarząd nie mógłby urządzać wykładów w miastach prowincyonalnych, które bezwątpienia więcej podobnych wykładów potrzebują, niż Lwów, postanowił przedstawić Wysokiemu Sejmowi wniosek na udzielenie Zarządowi powszechnych wykładów uniwersyteckich w Uniwersytecie lwowskim zasiłku w rocznej kwocie 1.000 K., i kwotę tę wstawił do preliminarza rubr. VII. wydatków funduszu kraj. na r. 1902.

Fundusz szkolny krajowy.

Zaległości czynne odebrane od byłych funduszów szkolnych okręgowych.

Należytości czynne byłych funduszów szkolnych okręgowych przelane do funduszu szkolnego krajowego, wynosiły z końcem października 1900 wedle ostatniego sprawozdania ogółem . . . . 159.448 K. 47 gr.

Zaległość ta jednak ulega i ulegać będzie ciągłym zmianom, aż do zupełnego jej umorzenia, a to z powodu, że c. k. krajowa Rada szkolna przeprowadza jeszcze dalsze obrachunki ze stronami konkurencyjnemi i na podstawie tych obrachunków prostuje zaległości przez c. k. Urzędy podatkowe pierwotnie wykazane. Na podstawie takich poszczególnych obrachunków odpisano w czasie 1. listopada do końca grudnia 1900 r. od powyższej zaległości ogółem kwotę . 368 K. 69 gr.
natomiast dopisano ogółem kwotę . 959 „ 92 „
czyli w porównaniu dopisano ogółem . . . 591 „ 23 „

Ogółem należytości czynne z powyższego tytułu wynosiły z końcem roku 1900 kwotę . . . 160.039 K. 70 gr.
Na poczet tej należytości spłacono w powyższym czasie 3.397 „ 97 „
pozostało w zaległości z końcem r. 1900 ogółem . 156.641 K. 73 gr.
jak to w zamknięciu rachunków za rok 1900 wykazano, z której wedle budżetu miałaby wpłynąć w roku 1901 kwota 40.000 K.

Na podstawie powyżej wymienionych obrachunków tudzież z powodu przeniesienia do rubryki prestacye szkolne odpisano w ciągu roku 1901 od powyższej zaległości ogółem . . . . . 622 K. 47 gr.

Ogółem należytości czynne z powyższego tytułu wynoszą z końcem października 1901 r. kwotę . . 156.019 K. 26 gr.
Na poczet tej należytości spłacono w roku 1901 po koniec października t. j. do czasu, do którego nadesłane zostały dzienniki kas rządowych . . . 14.961 „ 39 „
pozostaje zatem zaległość z końcem października 1901 141.057 K. 87 gr.

Oprócz tego miał fundusz szkolny krajowy do żądania od miejskiego funduszu szkolnego okręgowego krakowskiego tytułem zwrotu udzielonych z funduszu krajowego po koniec roku 1894 zaliczek kwotę . . 262.490 K. 80 gr.
Z kwoty tej odpisano na podstawie aktu LW. 67882 ex 1900 ogółem kwotę . . . . . 13.184 „ 18 „
pozostała reszta . 249.306 K. 62 gr.

którą Wysoki Sejm uchwałą z dnia 8. lipca 1901 r. przy LW. 48.981 ex 1901 zezwolił spłacić w 20 równych rocznych ratach począwszy od r. 1900.
Na poczet tej należytości zapłaciła gmina Kraków dnia 26. lutego 1901 artykuł dziennika 10 kwotę 7.536 K. 70 gr.
pozostaje przeto z tego tytułu w zaległości z końcem października 1901 r. kwota . . . . . 241.769 K. 92 gr.

Oprócz tego znajduje się na przypisie w księgach kontowych funduszu szkolnego krajowego kwota 69.512 K., jako zwrot zaliczki udzielonej miejskiemu funduszowi szkolnemu okręgowemu krakowskiemu w roku 1895, której płynność wszakże zależną jest od sprawdzenia przez c. k. Radę szkolną krajową zamknięcia rachunków za ten rok, czego jednak dotychczas nie uczyniono pomimo urgensów.

Prestacye szkolne.

Należytość zaległa z początkiem roku 1900 z tytułu wszystkich prestacyi szkolnych wynosiła wedle zamknięcia rachunków za rok 1899 kwotę 891.263 złr. 77 $^1/_2$ ct. w. a. czyli . . . 1,782.527 K. 55 gr.
Należytość bieżąca za rok 1900 wedle zamknięcia rachunków za ten rok wynosiła . . . . 2,870.542 „ 74 „
Razem . 4,653.070 K. 29 gr.
z tego odpisano w ciągu roku 1900 ogółem . . 86.141 „ 44 „
pozostało . . 4,566.928 K. 85 gr.
na to zapłacono w roku 1900 . . . . . 2,735.398 „ 84 „
pozostała zaległość z końcem r. 1900 . . . 1,831.530 K. 01 gr.
a po strąceniu zaległości biernych w łącznej kwocie . 80.591 „ 04 „
właściwa zaległość czynna z końcem r. 1900 wynosi . 1,750.938 K. 97 gr.
Należytość bieżąca prestacyi szkolnych za rok 1901 wynosi wedle budżetu . . . . . 2,715.000 K. — gr.
ogólna należytość na rok 1901 . . . . 4,465.938 K. 97 gr.
Na poczet tej należytości wpłynęło po koniec października 1901 . . . . . 1,991.182 „ 96 „
Niespłacone prestacye z końcem października 1901 r. wynoszą . . . . . 2,474.756 K. 01 gr.

Celem spiesznego i energicznego ściągania tych zaległych prestacyi, o ile one nie są spłacane razem z podatkami, przesyła się co pół roku szczegółowe wykazy wszystkim c. k. Starostwom, a zarazem uprasza się równocześnie Prezydyum c. k. Namiestnictwa o przynaglenie w tej sprawie.
Ostatnie takie zarządzenie, dotyczące stanu zaległości po koniec czerwca 1901 wydano do LW. 71.900/901.
Oprócz tego przeprowadza się liczne specyalne korespondencye w tej mierze.

Zaliczki na budynki szkolne.

Stan niespłaconych zaliczek na budynki szkolne z końcem r. 1899 wynosił 13.381 złr. 70 ½ ct. w. a., czyli . . . 26.763 K. 41 gr.
w roku 1900 odpisano . . . . . 137 „ — „
pozostało . 26.626 K. 41 gr.
natomiast dopisano w r. 1900 z powodu sprostowania . 8 „ 91 „
razem stan . 26.635 K. 32 gr.
na to spłacono w roku 1900 . . . . . 9.341 „ 33 „
stan niespłaconych zaliczek z końcem roku 1900 . 17.293 K. 99 gr.
z której to kwoty wedle budżetu miałoby wpłynąć w r. 1901 4.970 K.
W ciągu r. 1901 do końca października spłacono . 2.705 „ 68 „
stan niespłaconych zaliczek z końcem października 1901 14.588 K. 31 gr.

Od czasu utworzenia po myśli uchwały Wysokiego Sejmu z 22. września 1892 osobnego funduszu pożyczkowego na budowę szkół nie udziela się już zaliczek z funduszu szkolnego krajowego, lecz tylko ściąga się raty dotychczas niespłacone.

Pretensye do do Skarbu Królestwa Polskiego.

Sprawa rewindykacyi kapitałów od rządu rosyjskiego, należących się funduszowi szkolnemu krajowemu, mimo urgensów wniesionych do c. k. Namiestnictwa dotychczas załatwioną nie została.

Taksy szkolne.

Zaległe należytości taks spadkowych przypadające na rzecz krajowego funduszu szkolnego wynosiły z początkiem r. 1900 ogółem 59.180 K. 01 gr.
Należytość za rok 1900 . . . . 121.853 „ 81 „
razem . 181.033 K. 82 gr.
z tego odpisano w roku 1900 ogółem . . . 3.251 „ 52 „
pozostałość . 177.782 K. 30 gr.
w roku 1900 spłacono . . . . . 95.235 „ 39 „
zaległość z końcem roku 1900 wynosiła . . . 82.546 K. 91 gr.
kwota preliminowana na rok 1901 . . . . 85.000 „ — „
razem . 167.546 K. 91 gr.
na co spłacono po koniec października 1901 . . 91.512 „ 88 „
a więc stan niespłaconych taks spadkowych z końcem października 1901 wynosi . . . . . 76.034 K. 03 gr.

Odezwą Wydziału krajowego do LW. 20.475/901 i 25.160/901 przesłano wszystkim c. k. Starostwom szczegółowe wykazy zaległych z końcem roku 1900 taks szkolnych z wezwaniem ściągnięcia tychże, a równocześnie proszono Prezydyum c. k. Namiestnictwa o przynaglenie Starostw do tej czynności.

Oprócz tego prowadzi się w tej sprawie z c. k. Sądami, Starostwami, Urzędami podatkowymi, Dyrekcyami skarbowemi i Magistratem lwowskim bardzo liczne korespondencye, które się ustawicznie wzmagają.

Inne należytości funduszu szkolnego krajowego.

Inne należytości czynne wynosiły z końcem roku 1900, a to:
Odsetki od kapitałów . . . . . 1.987 K. 86 gr.
Dochody z dóbr i realności i innych praw . . . 5.736 „ 27 „
Daniny . . . . . 358 „ 14 „
Rozmaite wpływy . . . . . 27.944 „ 78 „
razem . 36.027 K. 05 gr.

Należytości bieżące na rok 1901 wedle budżetu:
Odsetki od kapitałów . . . . . 68.751 „ — „
Dochody z dóbr, realności i innych praw . . . 43.418 „ — „
Daniny . . . . . 704 „ — „
Zysk ze sprzedaży książek szkolnych . . . 5.670 „ — „
Dodatek z c. k. Skarbu Państwa . . . . 109.886 „ — „
Rozmaite wpływy . . . . . — „ — „
Ogółem należytość przypadająca do spłaty w r. 1901 wynosi 264.456 K. 05 gr.

Z tego odpisano w ciągu r. 1901 do 31. października .	25.377 K.	62 gr.
pozostało .	239.078 K.	43 gr.
Na to wpłynęło do końca października 1901 . .	186.079 „	54 „
Pozostaje do pobrania z końcem października 1901 .	52.998 K.	89 gr.

Zaległości te w znacznej części wpłyną po koniec roku 1901 zwłaszcza odsetki od kapitałów i zysk ze sprzedaży książek szkolnych, które to należytości płatne są w grudniu, tudzież dodatek z c. k. Skarbu Państwa płatny w ratach miesięcznych.

Fundusz szkół ludowych z roku 1872.

Majątek tego funduszu wynosił z końcem roku 1900 w gotówce 1 gr., w efektach nominalnej wartości 203.964 K. 51 gr.

Odsetki od efektów w roku 1901 przyniosły dochodu około 8.100 K., z którego rozdzielono tytułem bezzwrotnych zasiłków na budowę szkół, a to:

po 800 K. gminom: Januszowa, Krasiejów, Ropa, Szebnia i Spytkowice razem	4.000 K.
gminie Budki nieznanowskie . . .	600 „
„ Brzyska Wola	500 „
„ Butyny	440 „
po 400 K. gminom: Czerniława, Królik polski, Królik wołoski, Równia i Sienków razem	2.000 „
gminie Przedrzymichy wielkie . . .	300 „
„ Byków	200 „
razem rozdzielono .	8.040 K.

IV. Sprawy teatralne.

Teatr polski we Lwowie.

Komisya ustanowiona przez Reprezentacyę miejską do czuwania nad kierownictwem teatru miejskiego we Lwowie w zakresie artystycznym i administracyjnym przedłożyła Radzie miejskiej pierwsze swe sprawozdanie, obejmujące okres od 4. października 1900 (data otwarcia nowego teatru miejskiego) do 30. września 1901 r. Sprawozdanie to w swej części administracyjnej zawiera zestawienie wydatków i przychodów teatru miejskiego w powyższym okresie, które dla informacyi W. Sejmu o stosunkach finansowych teatru tu zamieszczamy.

Wynik zamknięcia rachunków przedstawia się, jak następuje:

W y d a t k i:

1. Czynsz dzierżawny	20.000 kor.	—	hal.
2. Płace artystów, honoracye, tantyemy autorów, koszta zwyczajne wieczorne	575.147 „	90	„
3. Płaca i pauszal Dyrektora	18.000 „	—	„
4. Płace personalu kancel.	11.286 „	68	„
5. Wydatki kancel.	1.674 „	37	„
6. Płace maszynistów i mechaników	23.029 „	—	„
7. Płace służby, krawców, fryzyera	23.775 „	38	„
8. Światło i opał	42.328 „	65	„
9. Asekuracya od ognia i wypadków	3.140 „	15	„
10. Kasa chorych	2.244 „	05	„
11. Podatek zarobkowy od przedsiębiorstw . . .	988 „	—	„
12. Konserwacya inwentarza	3.628 „	15	„
13. Ogólne wydatki rozmaite.	14.200 „	27	„
14. 6% od włożonego przez dzierżawcę kapitału . .	3.293 „	06	„
15. Koszta powiększenia inwentarza	60.000 „	—	„
razem .	782.725 kor.	70	hal.

Przychody:

1. Abonamenty, wpływy ze sprzedaży biletów, szatni, programów	609.489	kor. 85	hal.
2. Subwencya Sejmu	48.400	„ —	„
3. Czynsz za bufet	2.300	„ —	„
4. Dochody przygodne	14.568	„ 30	„
razem .	674.758	kor. 15	hal.
Z porównania wydatków wynoszących	782.725	„ 70	„
z przychodami	674.758	„ 15	„
okazuje się niedobór w kwocie . . .	107.967	kor. 55	hal.

który dyrektor teatru p. Pawlikowski pokrył z własnych funduszów.

O stronie artystycznej teatru miejskiego we Lwowie, komisya teatralna tak się wyraża:

„Przystępując do oceny artystycznej działalności nowego teatru, komisya zaznacza, iż pod tym względem zadanie jej jest w wysokim stopniu ułatwione. Powszechne zainteresowanie wywołane niezwykłym rozkwitem sztuki polskiej na deskach nowego wspaniałego budynku sprawiło, iż wszystkie poważne dzienniki nietylko szczegółowo oceniały każdą wystawioną sztukę, — a to zarówno z działu dramatu jak i opery, ale ponadto z końcem ubiegłego sezonu w łamach swych poumieszczały obszerne, całoroczne sprawozdania, pióra wytrawnych znawców, często nawet osób zajmujących zaszczytne stanowisko w literaturze polskiej. Powołując się przeto na powyższe sprawozdania, możemy powiedzieć, iż opinia publiczna naszego grodu utwierdziła się w przekonaniu, iż teatr stołeczny jest nietylko miejscem godziwej rozrywki, urozmaicającej szare tło życia codziennego, ale jest przybytkiem sztuki, która wywołując w widzach zadowolenie artystyczne, wpływa dodatnio na kulturę społeczeństwa, któremu służy. Że teatr lwowski temu zadaniu sprostał, na to wszyscy, nawet najbardziej sceptyczne usposobieni krytycy, jednogłośnie się godzą.

Złożyło się na to kilka czynników. Najprzód znakomity dobór artystów, których usilna praca kulminowała nietyle w wyróżnieniu się osobistem, ile raczej w wykonaniu całości. Niejednokrotnie też byliśmy świadkami tego niezwykłego na innych scenach zjawiska, iż wytrawni i utalentowani artyści występowali w rolach epizodycznych, byleby tylko wartość sztuki podnieść i dodać jej nowego blasku. Komisya teatralna nie może też sobie odmówić tej przyjemności, by nie wyrazić swego pełnego uznania całemu personalowi teatralnemu, biorącemu udział tak w dramacie, jak orkiestrze, operze i operetce. Drugim czynnikiem współdziałającym w wytwornem wykonaniu przedstawień teatralnych były niewątpliwie prześliczne dekoracye, stylowe kostiumy i pełne dobrego smaku zastosowania różnych efektów scenicznych. Reszty dokonała znakomita reżyszerya i ten wyższy nastrój artystyczny, które osoba dyrektora umiała wlać w swe otoczenie, zespalając je w harmonijnie działającą całość. To też miasto Lwów słusznie szczyci się swym teatrem, który może śmiało iść w zawody z najlepszemi scenami światowemi; — w ziemiach zaś polskich nie ma sobie równego.

A teraz jeszcze jedna strona działalności kierownictwa nowego teatru miejskiego, na którą komisya spoglądać może ze szczerem zadowoleniem. Teatr polski w rozumieniu p. Pawlikowskiego, jak to z całorocznej jego działalności niewątpliwie wynika, nie tylko budzi zadowolenie artystyczne w widzach, nietylko odtwarza spółczesne prądy, przebijające się w kulturze europejskiej, do której zbudowania i my naszą pracą się przykładamy, ale nadto służy on sztuce swojskiej, rodzimej. Dzięki temu pojęciu nie tylko widzieliśmy w ciągu jednego roku dwie zupełnie nowe opery polskie, uprzedzając w tem nie jedną ze stolic światowych, ale nadto przesunęła się przed oczyma publiczności cała plejada pisarzy dramatycznych polskich. A przyznać należy, że dyrektor teatru nie hołdował żadnym uprzedzeniom i skwapliwie otwierał przybytek muz wielkim dziełom talentów rodzimych.

Dzięki temu w niedługim przeciągu czasu, po krótkim przeglądzie głównych dzieł ojców naszej twórczości dramatycznej Zabłockiego, Bogusławskiego i Fredry, ujrzeliśmy utwory Kasprowicza, Rydla, Przybyszewskiego, Rossowskiego, Wyspiańskeigo, Sienkiewicza, Konczyńskiego, Zapolskiej, Rakowskiego i wielu innych, jakby odbicie wszystkich prądów nurtujących w naszem społeczeństwie i w naszej najnowszej literaturze. Każdy talent rodzimy znajdował w p. Pawlikowskim gorącego poplecznika, a że dzięki takiemu zrozumieniu zadania dyrektora polskiego narodowego teatru, rozwój naszej literatury dramatycznej wzrasta, komisya teatralna uważała za swój obowiązek zaznaczyć to i podkreślić."

Między temi na pozór tak sprzecznemi rezultatami działalności nowego teatru miejskiego co do prowadzenia teatru pod względem artystycznym a wynikiem finansowym zachodzi ścisły związek przyczynowy. Podniesienie sceny na wyżynę artystyczną wymaga prócz kwalifikacyi intelektualnej, zapału dla sztuki i wytężonej pracy, nadto także nakładu znacznych sum pieniężnych a to bez oglądania się na wynik finansowy nakładu. Ten wynik finansowy pierwszego roku działalności nowego teatru, to deficyt przeszło 100.000 koron, pomimo przychodu 675.000 koron. Deficyt ten jest miarą wysokiej skali, na jaką teatr lwowski obecnie jest prowadzony, a zarazem miarą do ocenienia stanowiska zajętego przez kierownika tej instytucyi, stanowiska krzewiciela sztuki a nie przedsiębiorcy. Ale na takie stanowisko wznieść się może tylko człowiek oddany sztuce całą duszą, w niej zamiłowany i w niej wyłącznie szukający zadowolenia i nagrody za swe trudy i ofiary materyalne.

Wydział krajowy w wyższej jeszcze mierze niż miejska komisya teatralna uważa się powołanym do podniesienia i zaznaczenia tej znamiennej właściwości obecnego kierownictwa, mając bowiem na względzie jedynie rozwój artystyczny sceny polskiej, popierany subwencyą przez W. Sejm uchwalaną, może mniej zwracać uwagi na materyalne powodzenie teatru. Obowiązkiem Wydziału krajowego jest stwierdzić, że zasiłek z funduszu krajowego teatrowi lwowskiemu udzielany, nie idzie na marne ale służy rzeczywiście celowi, na jaki jest przeznaczony, t. j. celowi popierania rozwoju sztuki dramatycznej polskiej. Cel ten obecne kierownictwo ma przedewszystkiem na oku a to w obu głównych działach teatru w dramacie i operze. Nigdy może dotychczas nie poświęcano w teatrze lwowskim tyle uwagi nowym utworom swojskich autorów dramatycznych, nigdy nie wystawiano ich z większą starannością. Zaś w dziale opery, której charakter polski przestrzegany jest z wszelką możliwą skrupulatnością, wystawienie w przeciągu półtora roku czterech nowych oper polskich *(Janek, Manru, Urwasi, Pan Wołodyjowski)* jest faktem równie niezwykłym jak chlubnym, który podkreślić się godzi jako dowód szczerych usiłowań zmierzających do podniesienia tej, mało dotychczas rozwiniętej, gałęzi sztuki polskiej.

Teatr polski w Krakowie.

O stanie teatru miejskiego w Krakowie otrzymał Wydział krajowy od czasu ostatniego swego sprawozdania, dwie relacye Komisyi teatralnej, za I. i II. półrocze 1901 roku. Z obu wynika, że teatr krakowski pomimo dotkliwego uszczuplenia personalu, zwłaszcza męskiego, jakiego doznał w ostatnich czasach skutkiem konkurencyi teatrów lwowskiego i warszawskiego, zdołał utrzymać się na artystycznym poziomie odpowiednim znaczeniu i stanowisku miasta Krakowa. Jest w tem niezawodnie dużo zasługi obecnej dyrekcyi, że potrafiła zespolić pozostałe z dawnego świetnego *ensemblu* siły z nowo pozyskanemi i że doborowym repertuarem, zasilanym często arcydziełami literatury polskiej i obcych, umiała nadać scenie krakowskiej cechę przybytku prawdziwej sztuki. Usiłowania te ocenia, jak należy, publiczność krakowska; frekwencya teatralna, pomimo braków w personalu, nietylko nie osłabła, ale wzmogła się nawet; doborowy literacki repertuar wpłynął na uszlachetnienie smaku publiczności, atrakcyą dla niej, mówi Komisya, stał się raczej autor niż aktor. Jest to z pewnością sukces, jakim niewiele tylko teatrów poszczycić się może.

Ten stan rzeczy należy nietylko podtrzymać i utrwalić ale dążyć wy-

pada do dalszego pomyślnego rozwoju sceny, która sztandar sztuki trzyma tak wysoko i tak szczytnie misyę swoją pojmuje. Rozwój sceny zależnym jest jednak w przeważnej mierze od środków materyalnych, których niedostateczność nawet już osiągnięte rezultaty może osłabić i zakwestyonować. Teatr krakowski pokrywa wprawdzie swe wydatki dotychczasowemi dochodami, — ale wydatki ciągle rosną, a sytuacya teatru zdaniem komisyi będzie coraz trudniejszą, jeżeli nie nastąpi znaczne podwyższenie subwencyi krajowej. „Dotychczasowa subwencya, pisze Komisya, dawana od lat 26, nie wystarcza już dzisiaj, gdy wydatki na utrzymanie teatru podwoiły się w ciągu tego czasu. Dlatego Komisya teatralna co roku wykazywała potrzebę podniesienia subwencyi, a obecnie ponownie tę potrzebę uzasadnia i zaznacza konieczność przychylenia się do prośby, wniesionej przez dyrektora teatru do Sejmu. Wobec coraz bardziej wzmagających się wymagań publiczności i artystów i konkurencyi innych scen, mogących płacić większe gaże, scena krakowska potrzebuje koniecznie podwyższenia subwencyi, jeżeli nie ma upaść i przestać być szkołą wykształcenia sztuki aktorskiej w Polsce".

Na posiedzeniu z dnia 9. lipca 1901 przekazał W. Sejm petycyę p. Józefa Kotarbińskiego, dyrektora teatru miejskiego w Krakowie, o podwyższenie subwencyi dla tegoż teatru do wysokości 24.000 K. rocznie — Wydziałowi krajowemu do zbadania i sprawozdania.

Otrzymawszy opinię Komisyi co do prośby o podwyższenie dnia 26. lipca 1901, a przeto już po dacie uchwały W. Sejmu, uważał Wydział krajowy zarządzenie dalszego badania w tej sprawie za zbyteczne tem bardziej, że mogłoby ono odbywać się tylko za pośrednictwem tejże samej Komisyi, która opinię swą na podstawie dokładnego zbadania stosunków już wydała. Opinia ta powtarzana od całego szeregu lat przedstawia znaczne podwyższenie subwencyi jako konieczny warunek nietylko już rozwoju, ale wprost przyzwoitej egzystencyi teatru krakowskiego, któremu po prostu brak środków, aby co do gaż aktorskich mógł skutecznie rywalizować z innymi pierwszorzędnymi teatrami polskimi. Z taką opinią Wydział krajowy liczyć się musiał, — a biorąc z drugiej strony na uwagę stosunki finansowe kraju, postanowił do preliminarza budżetu kraj. na r. 1902 wstawić wyższą o 4.000 K. subwencyę dla teatru miejskiego w Krakowie, preliminując zamiast dotychczasowych 16.000 K. subwencyę stałą w kwocie 20.000 K.

Teatr ruski.

W r. 1900 wydział „Besidy ruskiej" we Lwowie i komisya ustanowiona przez Wydział krajowy dla artystycznego nadzoru teatru ruskiego wniosły do Wys. Sejmu petycyę o podwyższenie przyznawanej temu teatrowi corocznie subwencyi 14.500 K. na 30-40.000 K

Petycyę tę uchwałą sejmową z 3. maja 1900 odstąpiono do zbadania Wydziałowi krajowemu, który rezultat zbadania przedstawił Wys. Sejmowi w sprawozdaniu z czynności Dep. II. za rok 1900, ograniczając się na stwierdzeniu, że teatr ruski w miarę środków spełnia należycie swe zadanie i zasługuje w zupełności na dalsze poparcie z funduszów krajowych. Komisya szkolna Wys. Sejmu, załatwiając to sprawozdanie, oświadczyła, że podziela to zapatrywanie Wydziału krajowego, ale postawienie formalnego wniosku pozostawia komisyi budżetowej.

Gdy w budżecie na rok 1901, uchwalono dla teatru ruskiego subwencyę w dotychczasowej w kwocie 14.500 K., wniosła „Ruska Besida" w grudniu 1901 na ręce Wydziału krajowego ponowną petycyę o podwyższenie stałej subwencyi na 25.000 K. i przyznanie jednorazowej zapomogi w kwocie 5000 K. na pokrycie niedoboru.

W tej petycyi jak również w dodatkowem podaniu wniesionem do Wydziału krajowego dnia 14. kwietnia 1902 l. 26.779 wykazuje Wydział Besidy ruskiej przyczyny niedoboru i przedstawia niepomyślne stosunki finansowe teatru ruskiego w ciągu ostatnich lat 5. Niedobór z końcem roku 1901 wynoszący 3.644 K. 24 h. datuje się od r. 1896, w którym to roku musiano ponieść nadzwyczajny wydatek około 2000 K. na sprawienie nowych dekoracyi a zwłaszcza garderoby, zupełnie już sponiewieranej, i przyznać personalowi teatralnemu dodatki do

płacy na pokrycie nadzwyczajnych wydatków przy przenoszeniu się z miejsca na miejsce. Dochody teatru w roku 1896 wynosiły 31.765 K. a z doliczeniem subwencyi w kwocie 14.500 K. razem 46.265 K., wydatki zaś 49.564 K., skutkiem czego okazał się z końcem tego roku niedobór w kwocie 3.299 K.

Z początkiem r. 1897 rozpisał wydział Besidy konkurs na objęcie teatru ruskiego w przedsiębiorstwo, a tym razem dzięki sprawieniu nowej garderoby i dekoracyi znalezli się kandydaci oświadczający gotowość do objęcia przedsiębiorstwa na własne ryzyko.

W styczniu 1897 oddał Wydział Besidy dyrekcyę teatru pp. Poliszczukowi i Olszańskiemu, zastrzegając sobie jedynie kontrolę artystyczną nad prowadzeniem sceny. Atoli już z końcem grudnia 1897 zmuszony był wydział Besidy objąć teatr napowrót w zarząd własny, przedsiębiorcy bowiem, dla braku dochodów nie byli w możności dopełnić swych zobowiązań względem członków drużyny teatralnej. Rozpisano więc ponowny konkurs i oddano przedsiębiorstwo teatralne p. Łopatyńskiemu, który jednak już po 6 miesiącach w lipcu 1898 zrzekł się dyrekcyi a Wydział Besidy zmuszony był objąć teatr znowu w swój własny zarząd,bo rozpisane konkursy pozostały bez rezultatu.

W własnym zarządzie prowadził Wydział Besidy teatr przez dwa lata i w tym czasie udało mu się zredukować niedobór, z końcem r. 1900 do kwoty 2961 K. Dochody teatru zwiększyły się w r. 1899 do 36 826 K. z samych przedstawień, ale zwiększyły się równocześnie także wydatki, bo wypłacono 34.731 K. samej gaży, a nadto z powodu wycieczek teatru do Czerniowiec i Krakowa musiano sprawić garderobę za 1200 K., a za najem sal zapłacono w tym roku 5.132 K.

W r. 1900 objął dyrekcyę p. Dr. Hryniewiecki pod warunkiem sprawienia nowej garderoby i dekoracyj za 2.400 K. Mimo że ten warunek spełniono, i mimo rozmaitych innych ułatwień, jakie nowemu dyrektorowi poczyniono, zrezynogwał on wkrótce z dyrekcyi, a Wydział Besidy oddał dyrekcyę w r. 1901, p. Michałowi Hubczakowi, który dotychczas teatrem zarządza.

Powtarzające się prawie co roku zmiauy w osobach przedsiębiorców teatru ruskiego są wymownym dowodem, że teatr ruski przy obecnych dochodach nie przedstawia korzystnego interesu. Ale ciągłe te zmiany w osobach kierowników teatru, nie mogą, rzecz oczywista, nie odbić się także na wewnętrznej wartości sceny ruskiej, do czego przyczyniają się także częste dezercye najlepszych sił personalu, korzystających z każdej sposobności, aby przenieść się do innych teatrów zapewniających lepsze warunki egzystencyi. Dziwić się temu trudno, jeżeli się zważy, jak niskie gaże aktorowie teatru ruskiego pobierają. Najwyższa gaża wynosi 140 K. miesięcznie, a w całym personalu liczącym 26 aktorów, i 8 muzykantów, jest zaledwie sześć osób pobierających po 100 K. miesięcznie; przeciętna gaża sięga zaledwie 70 K.

Jeżeli się nadto zważy, że teatr ruski co najmniej 10 razy do roku zmienia miejsce pobytu i że ma do walczenia z wszystkiemi trudnościami takiego wędrownego bytu, to rzeczywiśście podziwiać trzeba, iż mimo to wszystko zdoła się utrzymywać na pewnej artystycznej wyrzynie i zdobywać uzuanie nawet u wybredniejszej publiczności miast większych.

W czasie od 1. października 1900 r. do końca września 1901 r. dał teatr ruski ogółem 225 przedstawień w następujących miejscowościach: we Lwowie, Brodach, Tarnopolu, Złoczowie, Brzeżanach, Rohatynie, Stryju, Czerniowcach, Kocmaniu, Serecie, Radowcach, Śniatynie, ponownie we Lwowie, Jaworowie, Lubaczowie, Jarosławiu i Rzeszowie.

Repertuar składał się przeważnie ze sztuk ludowych, komedyj i operetek, a z pomiędzy nowo wystawionych sztuk wymieniamy: obrazek sceniczny Sienkiewicza „Zagłoba swatem“, komedyę Fredry: „Jaki chory tacy doktorzy“, Gutzkowa „Uriel Akosta“ i operetkę Dellingera „Don Cezar.“

Z uwagi, że teatr narodowy ruski pomimo ciężkich warunków spełnia dotychczas w miarę możności swe ważne dla narodowości ruskiej zadanie, zważywszy, że wykazany dostatecznie brak środków nie pozwala mu na dalszy odpowiedni rozwój i paralizuje jego działalność, zważywszy że dotychczasowa subwencya uchwalona przed 10 laty obecnie już okazuje się niewystarczającą, uchwalił Wydział krajowy, jeżeli Wys. Sejm inaczej nie postanowi

wstawiać do preliminarza funduszu kraj. począwszy od r. 1903 subwencyę dla teatru ruskiego w kwocie o 4.000 K. wyższej, t. j. w kwocie 18.500 K. (zamiast dotychczasowych 14.500 K.)

Natomiast nie mógł Wydział krajowy uwzględnić prośby o wyjednanie zasiłku dla pokrycia niedoboru teatru ruskiego a to nietylko z zasadniczego powodu, że subwencya przeznaczoną jest dla poparcia rozwoju samej instytucyi teatralnej, nie zaś dla pokrywania strat przy administracyi teatru poniesionych, ale także i z tego względu, że Wydział krajowy, subwencyonując trzy teatry, musiał unikać niebezpiecznego precedensu, jakiby uróść mógł z pokrycia niedoborów jednego z subwencyonowanych teatrów.

Konkurs na oryginalne ruskie utwory sceniczne.

Ponieważ na rozpisanym w r. 1899 konkursie na oryginalne utwory sceniczne w języku ruskim, Komisya konkursowa nie przyznała żadnemu z nadesłanych utworów nagrody, przeto Wydział krajowy uchwałą z dnia 24. lipca 1900 r. LW.: 47.292 rozpisał ponowny konkurs z terminem do końca sierpnia 1901 r.

Na konkurs ten nadesłano 13 utworów, które rozdano między zaproszonych członków komisyi konkursowej.

Dnia 16. marca 1902 r. odbyło się posiedzenie komisyi, na którem żadnemu z nadesłanych utworów nie przyznano pierwszej nagrody w kwocie 500 K., drugą zaś nagrodę w kwocie 400 K. otrzymał p. Iwan Steszenko, literat z Kijowa, za dramat historyczny „W narodi“, trzecią w kwocie 300 K. p. Grzegorz Cegliński, dyr. gimn. rus. w Przemyślu, za dramat ludowy „Kara sowisty“, czwartą wreszcie nagrodę w kwocie 300 K. przyznano p L Janowskiej, literatce z Łubien na Ukrainie, za komedyę p. t: Nr 1.222.

Wszystkie nagrodzone utwory stały się własnością towarzystwa „Ruska Besida“ we Lwowie z wyłącznem prawem przedstawiania ich na scenie, a przyznane nagrody wyasygnował Wydział krajowy autorom, utwory zaś nie nagrodzone zwrócone zostały według podanych adresów, sam zaś wynik konkursu ogłoszony w dziennikach krajowych.

Wydział krajowy uchwalił również na posiedzeniu dnia 21. marca 1902 r. odbytem, by nieprzyznaną nagrodę pierwszą w kwocie 500 K. pozostawić na powiększenie funduszu premiowego przyszłego konkursu.

Fundacya hr. Róży Lanckorońskiej dla artystów sceny lwowskiej.

Zmarła w r. 1895 ś. p. hr. Róża Lanckorońska zapisała swą realność we Lwowie przy ulicy 3. Maja położoną, na fundacyę dla artystów dramatu i opery teatry Lwowskiego, postanawiając, aby z odsetek kapitału, uzyskanego ze sprzedaży realności, wypłacano potrzebującym leczenia stałym członkom personalu dramatycznego i operowego zasiłki jednorazowe w kwotach od 100—300 K. Realność powyższa została przez Wydział krajowy w r. 1897 sprzedaną za cenę 160.000 K., której połowę, w kwocie 80.000 K. kupujący p. Józef Ehrlich złożył przy podpisaniu kontraktu, drugą połowę zaś zobowiązał się wypłacić najdalej do 24. października 1901 r. Po złożeniu pierwszej połowy ceny kupna wygotował Wydział krajowy akt fundacyjny, który uzyskał zatwierdzenie c. k. Namiestnictwa dnia 6. lutego 1898 do l. 2.401, poczem fundacya za zgodą c. k. Namiestnictwa została od r. 1899 częściowo wprowadzoną w życie. W styczniu 1902 złożył kupujący drugą połowę ceny kupna wraz z umorzonemi odsetkami zwłoki, tak, że fundacya rozporządza już obecnie procentami całego kapitału, wynoszącymi przeszło 6.000 K. rocznie.

Mało który teatr poszczycić się może tego rodzaju fundacyą, a korzyści, jakie przysparza aktorom, przyczynią się niewątpliwie do podniesienia sceny Lwowskiej, ściągając do niej lepsze siły artystyczne.

V. Utrzymanie pomników historycznych.

Zamek w Olesku

Na dalszą restauracyę Zamku królewskiego w Olesku uchwalił Wysoki Sejm w budżecie krajowym na r. 1901, kwotę 2000 k., którą Wydział krajowy wyasygnował do rąk grona c. k. konserwatorów we Lwowie.

Według sprawozdania złożonego Wydziałowi krajowemu w listopadzie 1901 r., grono c. k. Konserwatorów rozpoczęło zaraz w lipcu r. 1901 restauracyę tej sali w Zamku Oleskim, w której według tradycyi miał się urodzić król Jan III. i w której zachowało się jeszcze najwięcej śladów dawnej świetności tej rezydencyi królewskiej. W sali tej znajdowały się na suficie malowidła na płótnie, które koło Konserwatorów już w roku ubiegłym kazało z własnych funduszów odrestaurować. Umieszczenie tych malowideł okazało się na razie nie możliwem, bo właśnie nad tą częścią Zamku dachówkowe pokrycie dachu zostało mocno uszkodzonem przez wichry, a zaciekająca woda deszczowa mogłaby łatwo uszkodzić odrestaurowane malowidła. Wskutek tego doniesienia Wydział krajowy polecił swemu architektowi, aby bezzwłocznie na miejscu zbadał stan dachu i całego budynku i przedłożył kosztorys niezbędnych robót około naprawy dachu i konserwacyi całego budynku.

Kosztorys przedłożony przez architekta obejmujący nietylko naprawę dachu ale i inne najnaglejsze roboty konserwacyjne, opiewa na sumę 1750 K. a Wydział krajowy upoważnił swojego architekta, aby w granicach tej sumy przedsięwziął potrzebne roboty konserwacyjne, które, gdy w budżecie r. 1901 niema odpowiedniego kredytu, spowodują przekroczenie poz. 154 Rubr. VIII. Gdy zaś posiadanie Zamku połączone jest z koniecznością stałego konserwowania go, przeto Wydział krajowy zmuszony będzie od roku 1903 wstawiać do preliminarza funduszu kraj. corocznie odpowiednią na ten cel kwotę.

Kościół św. Mikołaja w Krakowie

Petycyę komitetu parafialnego przy kościele św. Mikołaja w Krakowie przekazał Wysoki Sejm uchwałą z 9. lipca 1901 Wydziałowi krajowemu do zbadania.

Według opinii grona c. k. Konserwatorów Galicyi zachodniej, do którego Wydział krajowy zwrócił się w tej mierze, kościół św. Mikołaja w Krakowie w dzisiejszym swoim stanie nie przedstawia wielkiej wartości ze stanowiska konserwatorskiego i historyi sztuki. Przedstawia natomiast znaczną wartość pamiątkową jako siedziba jednej z najstarszych parafij (pierwotna budowa z wieku XII). i zawiera szereg cennych zabytków sztuki opisanych szczegółowo w „Inwentaryzacyi zabytków m. Krakowa“ przez p. Juliana Pagaczewskiego. Między temi zabytkami wymienić należy kilka cennych nagrobków, słynny tryptyk, ołtarz z pięknym obrazem Czechowicza, starożytne i kunsztownego wyrobu złotniczego naczynia liturgiczne wreszcie także paramenta i części szat liturgicznych, należące do najrzadszych i najstarszych w Krakowie.

Budynek, który tym wszystkim zabytkom służy za schronienie, znajduje się w stanie opłakanym. Dachy są dziurawe, woda leje się po sklepieniu i po gzemsach, mury zamakają i wymagają spiesznego ratunku. Brak jest odpowiedniego schowku na cenniejsze zabytki sztuki i przedmioty nieznoszące wilgoci, czemu tylko urządzenie skarbca może skutecznie zapobiedz.

Ze względów ściśle konserwatorskich przemawia Grono c. k. konserwatorów za przyznaniem subwencyi na restauracyę zabytków sztuki w kwocie 1500 K. Restauracya samego kościoła i budynków plebańskich, które znajdują się w stanie graniczącym z ruderą, jest rzeczą konkurencyi kościelnej. Stojąc na tem stanowisku i nie mogąc ze względu na stan finansów krajowych proponować wyższej subwencyi, postanowił Wydział krajowy, gdy preliminarz na r. 1902 jest już w ręku W. Sejmu, wstawić dopiero w preliminarz na r. 1903 kwotę 1500 K. na restauracyę zabytków sztuki w kościele świętego Mikołaja w Krakowie.

Kościół farny w Krośnie

Uchwałą z dnia 9. lipca 1901 przekazał Wysoki Sejm petycyę komitetu kościelnego o subwencyę na restauracyę kościoła farnego w Krośnie, Wydziałowi krajowemu do zbadania.

Grono c. k. Konserwatorów w Krakowie, do którego Wydział krajowy zwrócił się z prośbą o zbadanie petycyi i wyrażenie o niej swej opinii, oznajmiło Wydziałowi krajowemu pismem z 31. grudnia 1901 l. 432, że kościół parafialny w Krośnie należy do najważniejszych zabytków w zachodniej części kraju. Presbyteryum zachowało się prawie w zupełności tak wewnątrz jak i ze-

wnątrz w stanie, w jakim je w wieku XIV. wybudowano, nawa zaś została przebudowaną w wieku XVII. W roku 1899 rozpoczęto z funduszów składkowych restauracyę kościoła za wskazówkami i pod kierunkiem c. k. Konserwatora. Wykonano roboty niezbędne około presbyteryum, odrestaurowano wielki ołtarz, stalle, obrazy i pomalowano wnętrze presbyteryum według zasad sztuki. W r. 1900 przystąpiono do robót około nawy głównej i około kaplic Porcyuszów, wszystkie te roboty zostały prawidłowo wykonane. Ze względu na znaczną wartość artystyczną kościoła i zabytków w nim pomieszczonych, grono konserwatorskie przemawia usilnie za udzieleniem subwencyi na dalszą restauracyę kaplic i sprzętów, w szczególności zaś na restauracyę wielkiego obrazu na płótnie przedstawiającego „Sąd Piłata“. Obraz ten nader cenny dla historyi kultury okrywał niegdyś całą ścianę kaplicy Matki Boskiej i dopiero przed kilku laty został wyrzucony na strych. Co do wysokości subwencyi, Grono konserwatorskie, oceniając jedynie moment konserwatorski, proponuje przyznanie 5000 koron.

Podając powyższy wynik zbadania petycyi do wiadomości Wysokiego Sejmu i uważając restauracyę kościoła farnego w Krośnie za godną poparcia z funduszu krajowego, zamierza Wydział krajowy do preliminarza na r. 1903 wstawić subwencyę w kwocie 5000 K. na cel restauracyi ze szczególnem uwzględnieniem wspomnianego powyżej cennego malowidła.

Cerkiew św. Jura w Drohobyczu

Komitet i parafianie cerkwi św. Jura w Drohobyczu wnieśli w czerwcu 1901 do Wysokiego Sejmu petycyę o zapomogę na odnowienie i restauracyę tej cerkwi, a Wysoki Sejm uchwałą z 9. lipca 1901 przekazał petycyę Wydziałowi krajowemu do zbadania.

Według opinii koła c. k. konserwatorów Galicyi wschodniej nadesłanej Wydziałowi krajowemu 12. stycznia 1902 cerkiew św. Jura w Drohobyczu należy do najpiękniejszych zabytków drewnianego budownictwa w kraju. Połączenie w niej form gotyckich i renesansowych wskazuje, że powstała w połowie XVI. wieku, należy zatem do najstarszych zabytków tego rodzaju u nas i z tego względu ze wszechmiar zasługuje na umiejętną konserwacyę, która polegać musi na pokryciu cerkwi nowym dachem gontowym, wzmocnieniu części rozluźnionych i wstawieniu nowych okien. To samo odnosi się i do dzwonnicy cerkwi. Upiększenie wewnątrz, czego domaga się komitet, może objąć tylko ołtarze i ikonostas, wewnętrzne zaś ściany cerkwi muszą bezwarunkowo zachować swą starą, oryginalną surowość a pokrycie ich lub zasłonięcie jakiemikolwiek nowemi malowidłami byłoby prawdziwem barbarzyństwem. Stan cerkwi w ogóle jest taki, że po przeprowadzeniu pod okiem c. k. konserwatora wskazanych robót konserwacyjnych można ją jeszcze zachować na długie lata. Koło c. k. konserwatorów uważa, że udzielenie w tym przypadku jednorazowej subwencyi w kwocie 600 koron byłoby zupełnie usprawiedliwionem i wskazanem.

Ze względu na powyższą opinię i wobec tego, że rozpoczęcie restauracyi już w roku bieżącym byłoby wobec stanu budynku cerkiewnego bardzo wskazanem, Wydział krajowy nie byłby się wahał wstawić proponowaną subwencyę już do preliminarza na r. 1902. Gdy jednak opinia c. k. konserwatorów nadeszła dopiero w styczniu 1902, kiedy preliminarz na r. 1902 był już w rękach W. Sejmu, postanowił Wydział krajowy subwencyę 600 K. na restauracyę cerkwi św. Jura w Drohobyczu wstawić do preliminarza fund. kraj. na r. 1903.

Subwencya na restauracyę starożytnej bramy i baszty w Bieczu.

W roku 1901 wpłynęła do Wysokiego Sejmu petycya p. Ksawerego Służewskiego, właściciela realności w Bieczu, o subwencyę na restauracyę starożytnej bramy i baszty w Bieczu; petycyę tę uchwałą z dnia 9. lipca 1901 przekazał W. Sejm Wydziałowi krajowemu do zbadania.

Grono c. k. konserwatorów Galicyi zachodniej w Krakowie, zapytane o opinię w tej sprawie, oświadczyło Wydziałowi krajowemu, że owa brama i baszta należą do cenniejszych zabytków archeologicznych i że należałoby je bezwarunkowo ocalić od zniszczenia. Koszt ich odrestaurowania wyniósłby około 1000 K., a grono konserwatorów stawia wniosek o udzielenie subwen-

cyi w takiej wysokości na ten cel z zastrzeżeniem, że subwencya będzie wypłaconą na ręce Grona a restauracya dokonaną zostanie pod kierunkiem konserwatora.

Ze względu na tę opinię postanowił Wydział krajowy, jeżeli Wysoki Sejm nie poweźmie innej uchwały, wstawić do preliminarza budżetu fund. kraj. na r. 1903 kwotę 1000 K. tytułem subwencyi na restauracyę starożytnej bramy i baszty w Bieczu.

Muzeum narodowe w Krakowie.

Do budżetu krajowego na rok 1902 wstawił Wydział krajowy dla Muzeum narodowego w Krakowie kwotę 3.000 K. tytułem subwencyi zamiast dotychczasowej o rocznych 1600 K.

Jest to bowiem jedyna instytucya publiczna, mieszcząca zabytki sztuki i kultury, z której korzysta rocznie około 40.000 zwiedzających.

Obecnie z powodu rozszerzenia tego Muzeum, zwiększyły się też znacznie koszta jego utrzymania, ponoszone przez gminę m. Krakowa. Przedewszystkiem zwiększono znacznie wskutek nieodzownej potrzeby, lokal Muzeum, przez zajęcie ubikacyi, odnajmowanych dotąd od gminy m. Krakowa przez Towarzystwo przyjaciół sztuk pięknych za rocznym czynszem 4.400 K.

Prócz tego wzrosły znacznie wskutek reorganizacyi i zwiększenia zakresu Muzeum, płace personalu, koszta utrzymywania zbiorów i restauracyi zabytków, a niemniej wydatki na zakupno dzieł sztuki, tak że stałe wydatki roczne Muzeum zwiększyły się obecnie o kwotę 26.197 K,

Wskutek rozszerzenia Muzeum narodowego okazała się potrzeba odnowienia lokalności muzealnych i sprawienia niektórych niezbędnych sprzętów, tak że gmina miasta Krakowa musiała ponieść na ten cel wydatek 25.000 K.

Te wszystkie względy skłoniły Wydział krajowy do wstawienia do budżetu krajowego na rok 1902 wyższej kwoty 3.000 K. na subwencyę dla Muzeum narodowego w Krakowie.

Rozszerzenie lokalu kraj. Archiwum aktów grodzkich i ziemskich w Krakowie.

W tej sprawie odniósł się Wydział krajowy do Prezydyum wyższego Sądu kraj. w Krakowie z prośbą o dodatkowe oddanie na użytek Archiwum przynajmniej jeszcze dwóch sal, które za czasów, gdy Archiwum znajdowało się pod zarządem c. k. Sądu krajowego, do Archiwum należały, a przy oddaniu Archiwum w zarząd Wydziału krajowego nie zostały oddane.

Regulacya płac funkcyonaryuszy kraj. Archiwów aktów grodzkich i ziemskich.

W tej sprawie przedkłada Wydział krajowy osobne sprawozdanie.

VI. Zasiłki i rozmaite inne sprawy.

Zasiłki dla kształcących się w naukach i sztukach.

W budżecie na rok 1901 przeznaczył Wysoki Sejm uchwałą z dnia 9. lipca 1901 ryczałt w kwocie 6.000 K. do rozporządzalności Wydziału kraj. na zasiłki dla kształcących się w naukach i sztukach.

Z powyższej kwoty przyznał Wydział krajowy następujące zasiłki:

a) na kształcenie się w malarstwie: Bronisławie Janowskiej we Lwowie 400 K., Franciszkowi Zajchowskiemu za granicą 400 K., Modestowi Sosenko w Monachium 300 K., Leopoldowi Gottliebowi w Monachium 300 K., Janowi Grondalczykowi w Krakowie 300 K., Zdzisławowi Skwirczyńskiemu we Lwowie 300 K., Juliuszowi Polowi w Krakowie 300 K., Uszerowi Zeligowi 2 im. Deligtischowi w Krakowie 300 K., Helenie Flakowiczównej 200 K. i Zofii Skrochowskiej 200 K.;

b) na kształcenie się w rzeźbiarstwie: Grzegorzowi Kuźniewiczowi w Rzymie 300 K.;

c) na kształcenie się w muzyce: Zygmuntowi Jareckiemu we Lwowie 300 K.;

d) na kształcenie się w śpiewie: Helenie Ruszkowskiej we Lwowie 1000 K, Modestowi Męcińskiemu w Frankfurcie n. M. 300 K., Oktawii Rojekównej we Lwowie 300 K., Hilaremu Kozakowi we Wiedniu 200 K., Hugonowi Zatheyowi w Krakowie 200 K., Zofii Gralewskiej we Lwowie 150 K., Apolonii Ogrodnikównej 150 K., Wandzie Tarnawieckiej 150 K. i Leontynie Borkowskiej we Lwowie 100 K.

Zasiłki dla Internatów istniejących przy seminaryach nauczycielskich.

Wysoki Sejm uchwałą z dnia 8. lipca 1901 wstawił do budżetu krajowego na rok 1901 kwotę 12.000 K. na zasiłki dla istniejących już Internatów przy seminaryach nauczycielskich.

Z kwoty tej udzielono, na wniosek c. k. Rady szkolnej krajowej, zasiłków następującym Internatom:

Zarządowi Internatu dla kandydatów nauczycielskich pod wezwaniem św. Jozafata we Lwowie 800 K.

Zarządowi Internatu pod kierownictwem SS. Rodziny Maryi dla kandydatek żeńskiego seminaryum nauczycielskiego we Lwowie 800 K.

Zarządowi Internatu dla kandydatów męskiego seminaryum nauczycielskiego w Krakowie, pod kierownictwem komitetu, którego przewodniczącym jest dr. Stanisław Tomkiewicz, 1.600 K.

Zarządowi Internatu dla kandydatek żeńskiego seminaryum nauczycielskiego w Krakowie, utrzymywanego przez SS. Nazaretanki, 1.400 K.

Zarządowi Internatu dla kandydatów męskiego seminaryum nauczycielskiego w Rzeszowie, utrzymywanego przez fundacyę ś. p. Jana Towarnickiego, 1.000 K.

Zarządowi Internatu dla kandydatów męskiego seminaryum nauczycielskiego w Tarnowie, utrzymywanego przez komitet, pod przewodnictwem adwokata dr. Forysta, 1.400 K.

Zarządowi Internatu dla kandydatów męskiego seminaryum nauczycielkiego w Stanisławowie 500 K.

Zarządowi Internatu dla kandydatów męskiego seminaryum nauczycielskiego w Samborze 1.500 K.

Zarządowi Internatu dla kandydatów męskiego seminaryum nauczycielskiego w Sokalu 800 K.

Zarządowi Internatu dla kandydatów męskiego seminaryum nauczycielskiego w Zaleszczykach 700 K.

Zarządowi Internatu dla kandydatów żeńskiego seminaryum nauczycielskiego w Przemyślu, utrzymywanego przez SS. Felicyanki, 1.000 K.

Zarządowi Internatu dla kandydatów męskiego seminaryum nauczycielskiego w Krośnie 500 K.

Budowa domów dla internatów.

W kudżecie krajowym na rok 1901 przeznaczył Wysoki Sejm uchwałą z dnia 8. lipca 1901 ryczałt w kwocie 40.000 K. na budowę domów dla Internatów przy seminaryach nauczycielskich.

Ryczałt ten rozdzielił Wydział krajowy w sposób następujący:

Dla komitetu Internatu:

w Krakowie (męski)	5.000 K.
w Krakowie (żeński)	2.000 „
we Lwowie (II. intern.) . . .	2.000 „
w Samborze	15.000 „
w Sokalu	8.000 „
w Tarnopolu	2.000 „
w Tarnowie	2.000 „
w Zaleszczykach	4.000 „

Internat ks. Zmartwychwstańców we Lwowie.

Uchwałą z dnia 8. lipca 1901 przeznaczył Wysoki Sejm dla Internatu ks. Zmartwychwstańców we Lwowie do rozporządzenia Wydziału krajowego subwencyę w kwocie 9.000 K.

Wydział krajowy, wyasygnowując powyższą subwencyę do wypłaty w 2 równych ratach na ręce przełożonego zgromadzenia ks. Zmartwychwstańców we

Lwowie, zażądał zarazem wykazu uczniów, oraz sprawozdania o tej instytucyi. Przełożony Internatu przedłożył Wydziałowi krajowemu listę 15 uczniów narodowości ruskiej, którzy byli umieszczeni w Internacie w roku szkolnym 1900/1 na funduszu, wyznaczonym przez Wysoki Sejm. W ten sposób wyczerpaną została całkowicie subwencya Wysokiego Sejmu, gdyż utrzymanie ucznia kosztuje 600 K.

Z uczniów, utrzymywanych kosztem funduszu krajowego, 3 uzyskało świadectwo dojrzałości, wszyscy zaś inni przeszli do klas wyższych, między tymi 3 z odznaczeniem, reszta z bardzo dobrym lub z dobrym postępem. Prócz tych 15, utrzymywał zakład jeszcze 17 uczniów zupełnie bezpłatnie, a 15 poczynił znaczne zniżki w opłacie rocznej.

Zakład miał w roku szkolnym 1900/1 126 uczniów, z których 8 zdało maturę; 6 uczniów tylko otrzymało świadectwo drugiego stopnia, wszyscy zaś inni przeszli z dobrym postępem do klas wyższych.

Subwencya dla Towarzystw sokolich na prowincyi.

Uchwałą z dnia 9. lipca 1901 polecił Wysoki Sejm Wydziałowi krajowemu, aby zbadał stosunki poszczególnych Towarzystw Sokolich i ewentualnie przedłożył Sejmowi wniosek celem podwyższenia subwencyi.

Wydział krajowy zwrócił się do Związku polskich gimnastycznych Towarzystw Sokolich we Lwowie z prośbą a podanie mu bliższych szczegółów o stanie i stosunkach towarzystw gimnastycznych w Galicyi i otrzymał pod dniem 23. grudnia 1901 memoryał zawierający cenne daty statystyczne oraz obraz czynności i stosunków majątkowych całego Sokolstwa. Według tej relacyi istnieje w Galicyi ogółem 93 polskich Towarzystw Sokolich, które z wyjątkiem trzech, wszystkie należą do Związku. Liczą one razem 9.434 członków, z których 1202 przypada na miasto Lwów, 912 na miasto Kraków; wyżej 300 członków liczą miasta: Przemyśl i Stanisławów, wyżej 200 Tarnów, Bochnia, Rzeszów i Kołomyja, wyżej 100 członków mają miasta: Krosno, Jarosław, Podgórze, Wadowice, Tarnopol, Nowy Sącz, Stryj, Sanok, Brzesko, Borszczów, Złoczów, Gorlice, Łańcut, Jaworów, Sambor, Rohatyn, Brzeżany i Buczacz, Reszta Towarzystw ma niżej 100 członków.

Głównem źródłem dochodów tych wszystkich Towarzystw są wkładki członków, które w każdem Towarzystwie wynoszą przeciętnie po 8 K. rocznie, i które w r. 1900 przyniosły Towarzystwom ogółem 76.837 K. dochodu. Oprócz tych stałych dochodów, starają się niektóre Towarzystwa, zwłaszcza w większych miastach, przysporzyć sobie dochodów przygodnych przez urządzanie festynów, przedstawień teatralnych i t. p. Dochód ogólny z tego źródła w r. 1900 wynosi 11.877 K. Dalszem źródłem są subwencye otrzymywane od reprezentacyi gminnych, powiatowych i od W. Sejmu; subwencyi takich otrzymało w r. 1900 31 towarzystw w ogólnej kwocie 23.538 K. czyli średnio licząc po 759 K. na jedno. Kilkanaście (13) towarzystw, w których siedzibie uczniowie szkół średnich i ludowych nie mają szkolnych sal gimnastycznych, otrzymało za używanie swoich sal a względnie za udzielanie nauki gimnastyki, remuneracyę w ogólnej kwocie 10.768 K. — a oprócz tego 20 towarzystw pobrało tytułem opłaty za naukę gimnastyki członków i własnych uczniów — kwotę 19.364 K.

W 22 towarzystwach pobierało naukę gimnastyki 1.294 dziewcząt, a w 30 towarzystwach 10.049 chłopców, z tych połowa (5.023) uczniów szkół ludowych bezpłatnie, w myśl rezolucyi W. Sejmu z 18 lutego 1898.

Sal gimnastycznych, które obok swego właściwego przeznaczenia są zwykle oraz ogniskami życia towarzyskiego i narodowego, wybudowano w kraju naszym dotychczas 27, Towarzystwa zaś, które własnych sal jeszcze nie mają, zbierają na ten cel skrzętnie fundusze; po koniec r. 1900 uzbierano już w 34 towarzystwach ogółem 91.670 K. Możność wybudowania sal obecnie istniejących zawdzięcza Sokolstwo polskie przeważnie ofiarności reprezentacyi gminnych, które odstępowały bezpłatnie grunta pod budowę. Na tych gruntach budowano domy przy pomocy kredytu hipotecznego, który przez długie jeszcze lata obciążać będzie te nieruchomości i uszczuplać dochody Towarzystw, wynosi bowiem 1,001.930 K. na ogólną sumę kosztów budowy 1,483.325 K. Ze

względu właśnie na ten ciężar utrudniający Towarzystwom w wysokim stopniu spełnianie należyte zadania i osiągnięcie celów w statutach wytkniętych, uważa Związek za rzecz konieczną udzielanie Towarzystwom wydatniejszej pomocy i kończy swe przedstawienie prośbą o wyjednanie u Wys. Sejmu począwszy od r. 1902 rocznej subwencyi w kwocie 10.000 K., zamiast dotychczasowych 4.000 K.

Wydział krajowy, podając do wiadomości Wys. Sejmu powyższy wynik badań, zaznacza, że przy obecnym stanie finansów krajowych, pomimo całego uznania dla pożytecznej działalności Sokolstwa polskiego nie uważał za rzecz możliwą przedstawiać Wys. Sejmowi wniosku na podwyższenie subwencyi dla Towarzystw Sokolich.

Wysoki Sejm przeznaczył w budżecie krajowym na rok 1901 ryczałt w kwocie 4000 K. do rozporządzenia Wydziału krajowego na zasiłki dla polskich i ruskich Towarzystw gimnastycznych „Sokół".

Z ryczałtu tego przyznał Wydział krajowy, po zasięgnięciu opinii „Związku polskich gimnastycznych Towarzystw Sokolich" następujące zasiłki:

Towarzystwom „Sokół" w Przemyślu i Rzeszowie po 400 K.; w Stanisłowowie i Bochni po 300 K.; w Białej, Horodence, Jarosławiu, Kołomyi, Stryju i Wadowiczach po 200 K.; w Brzeżanach i w Jaworowie po 150 K.; w Bóbrce, Chrzanowie, Dolinie, Gorlicach, Podgórzu, Śniatynie, Żółkwi i ruskiemu Towarzystwu „Sokił" we Lwowie po 100 K.; wreszcie Towarzystwom w Jordanowie, Kopyczyńcach, Łańcucie, Przeworsku, Wojniczu i Zagórzu po 50 K.

Zasiłki dla stowarzyszeń akademickich.

Wysoki Sejm przeznaczył uchwałą z dnia 8. lipca 1901 kwotę 2.800 K., jako ryczałt dla stowarzyszeń akademickich, do rozporządzenia Wydziału krajowego.

Z ryczałtu tego przyznał Wydział krajowy następujące zasiki:

po 300 K.:

„Bratniej Pomocy" słuchaczów wszechnicy lwowskiej, „Czytelni Akademickiej" we Lwowie i „Bratniej Pomocy" słuchaczów politechniki lwowskiej;

po 200 K.:

Towarzystwu wzajemnej pomocy uczniów uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie, Bibliotece słuchaczów prawa w Krakowie, Towarzystwu „Dom słuchaczów lwowskiej politechniki," Towarzystwu „Akademiczna Hromada" we Lwowie, i Stowarzyszeniu akademickiemu „Ognisko" we Wiedniu;

po 150 K.:

„Czytelni Akademickiej im. Adama Mickiewicza" w Krakowie, Bibliotece słuchaczów prawa we Lwowie, Bibliotece uczniów wydziału lekarskiego w Krakowie, i „Bratniej Pomocy" słuchaczów Akademii weterynaryjnej we Lwowie.

po 100 K.:

Towarzystwu „Kuchnia Akademicka" w Krakowie, Towarzystwu „Osnowa" słuchaczów politechniki we Lwowie i „Czytelni polskiej" akademików górniczych w Leoben.

Subwencya dla galic. Towarzystwa muzycznego we Lwowie.

Galicyjskie Towarzystwo muzyczne we Lwowie wniosło do Wydziału krajowego podanie o podwyższenie subwencyi rocznej z 6.000 K. na 12.000 K.

Na poparcie swej prośby przytacza Towarzystwo daty z ostatniego dziesięciolecia, które z jednej strony świadczą o znacznym rozwoju, z drugiej jednak wskazują na niedostateczność środków pieniężnych, jakiemi Towarzystwo rozporządza. I tak, liczba uczniów we wszystkich działach muzyki wynosiła w r. 1889 — 221.

Liczba ta, wzrastając ciągle, doszła w r. 1899 do cyfry 422, od tego czasu zaś jeszcze wzrosła i dochodzi obecnie do cyfry około 500 uczniów.

Wzrosła również liczba nauczycieli lecz nie w tym stosunku, bo gdy w roku 1889 było nauczycieli 17, to w r. 1900 liczba ich wynosiła 21, która to cyfra nie stoi w odpowiednim stosunku do wrostu liczby uczniów.

Co do strony finansowej to w r. 1889 suma dochodów łącznie z subwencyą sejmową wynosiła . 11.356 zł. 50 ct.
zaś wydatki . . . . . 12.386 „ 76 „

a przeto niedobór . . . . . 1.030 zł. 26 ct.

W r. 1901 zaś dochody wynosiły wprawdzie . 26.634 zł. 08 ct.
ale wydatki wzrosły do . . . . . 29.283 „ 91 „

wskutek czego niedobór wynosił . . 2.649 zł. 83 ct.
a przeto przekroczył zdwojoną sumę deficytu z przed laty 10.

Cyfry te wskazują, że Towarzystwo walczy z brakiem funduszów, który tamuje należyty rozwój utrzymywanego przez nie konserwatoryum. Przedewszystkiem nie może Towarzystwo wskutek braku funduszów, pozyskać na nauczycieli wybitniejszych sił muzycznych, nie może rozwinąć, jakby należało szkoły dętych instrumentów ani szkoły deklamacyi, nie może utworzyć szkoły operowej, ani zaprowadzić działu muzycznej pedagogii, bez którego o wychowaniu sił fachowych nie ma mowy, nie może wreszcie pomyśleć o zakupnie lepszych instrumentów i najęciu odpowiedniejszego lokalu na szkołę.

Zważywszy, że subwencya w kwocie 6000 K., jaką Towarzystwo obecnie z funduszu krajowego pobiera, uchwaloną została jeszcze w r. 1881 a przeto przed 20 laty, i że od tego czasu wobec znacznego rozwoju Towarzystwa przybyło mu wiele wydatków, którym ono z własnych dochodów sprostać nie zdoła, postanowił Wydział krajowy przedstawić Wysokiemu Sejmowi wniosek na podwyższenie subwencyi o 2.000 K. i wstawił do preliminarza funduszu kraj. w Rubr. VII. wydatków zamiast dotychczasowej subwencyi 6.000 K., kwotę 8.000 K.

Subwencya dla czasopisma „Architekt".

Krakowskie Towarzystwo techniczne wydające od 1. kwietnia 1900 czasopismo „Architekt", wniosło 12. czerwca 1901 do Wysokiego Sejmu petycyę o subwencyę dla wyżej wymienionego pisma. Wysoki Sejm uchwałą z dnia 8. lipca 1901 przekazał tę petycyę Wydziałowi krajowemu „do zbadania i przedstawienia Sejmowi ewentualnych wniosków".

W załatwieniu tego zlecenia udał się Wydział krajowy do Rektoratu szkoły politechnicznej we Lwowie z prośbą o objawienie zdania, czy pismo „Architekt" zasługuje na subwencyę ze względu na swą fachową wartość i równocześnie wezwał Wydział krakowskiego towarzystwa technicznego o dokładne podanie dat co do kosztów wydawnictwa „Architekta" jakoteż co do funduszów, jakiemi redakcya rozporządza. Rektorat politechniki pismem z dnia 17. października 1901 a Redakcya „Architekta" pismem z dnia 25. października 1901 nadesłały żądane wyjaśnienia, na podstawie których cała sprawa przedstawia się, jak następuje:

W roku administracyjnym 1900/901 (od 1. kwietnia 1900 r. do 1. kwietnia 1901 r.) miała Administracya „Architekta" rozchodów około 12.800 K., dochodów zaś tylko 12.100 K., tak że w tym roku deficyt wynosił około 700 K. Większą część dochodów stanowiły subwencye: Krakowskiego Towarzystwa technicznego w kwocie 1600 K. i kwota 5.100 K. pochodząca z „kół zawodowych". Całą więc swą egzystencyę zawdzięcza „Architekt" ofiarności prywatnej, która jest źródłem bardzo niepewnem i łatwo zawieść może. „Architekt" jest prowadzony z nadzwyczajną oszczędnością, redaktor naczelny pobiera honoraryum w kwocie rocznej tylko 1200 K.; autorowie artykułów umieszczanych w „Architekcie" nie pobierają wcale żadnych honoraryów. Redakcya „Architekta" nie ma jednak nadziei, by to się nadal dało utrzymać, skutkiem czego deficyt roczny będzie się zwiększał, zwłaszcza ze względu na to, że „Architekt" jako pismo ściśle fachowe nie może liczyć na znaczne zwiększenie się ilości prenumeratorów.

Co się zaś tyczy wartości fachowej „Architekta“, to o niej wyraża się Rektorat politechniki jak najpochlebniej: „Architekt“ (według opinii Rektoratu) ma przedewszystkiem tę zasługę, że będąc jedynem fachowem pismem polskiem, zapoznaje czytelników z najbardziej wartościowemi zabytkami architektonicznemi wszystkich ziem polskich, jak i wszystkiemi najnowszemi pracami artystów polskich; informuje dalej o rozwoju architektury zagranicznej tak, że wytrąca z rąk polskich pisma zagraniczne. Słowem „Architekt“ stosownie do swej treści spełnia swe zadanie w zupełności.

Wobec tego Wydział krajowy uznał, że wydawnictwo czasopisma „Architekt“ zasługuje na poparcie z funduszu krajowego i wstawił do preliminarza funduszu krajowego na rok 1902 kwotę 400 K. tytułem subwencyi dla tego czasopisma.

Pomnik hr. Agenora Gołuchowskiego.

Uroczyste odsłonięcie pomnika Agenora hr. Gołuchowskiego odbyło się dnia 27. czerwca 1901. Pomnik dłuta Cypryana Godebskiego, jest cennem dziełem sztuki i przyczynił się niemało do przyozdobienia ogrodu Jezuickiego, w którym jest ustawiony. Koszt pomnika wraz z ustawieniem wynosi 131.204 K. 28 g. i pokryty został z funduszu uzbieranego ze składek całego kraju, który wraz z narosłemi odsetkami wynosił 113.066 K. 30 g. oraz datkiem złożonym przez rodzinę hrabiów Gołuchowskich w kwocie 18.137 K. 98 g. Koszta połączone z odsłonięciem pomnika pokrył Wydział krajowy z funduszu dyspozycyjnego.

Petycya sejmowa Zgromadzenia Córek Miłości Bożej w Krakowie.

Uchwałą z dnia 8. lipca 1901 przekazał Wysoki Sejm petycyę Zgromadzenia Córek Miłości Bożej w Krakowie o zapomogę na częściowe spłacenie długu hipotecznego, ciążącego na budynku szkolnym, Wydziałowi krajowemu do zbadania w porozumieniu z c. k. Radą szkolną i ewentualnego uwzględnienia przy układaniu preliminarza na r. 1902.

W wykonaniu tej uchwały zwrócił się Wydział krajowy pismem z dnia 17. października 1901 l. 72214 do c. k. Rady szkolnej z prośbą o opinię w tej sprawie.

C. k. Rada szkolna krajowa poparła prośbę tego Zgromadzenia w piśmie z dnia 18. grudnia 1901 l. 37.194, a to ze względu na przykre stosunki finansowe Zgromadzenia, i z tego powodu, że w szkole tej udzielaną jest także nauka języka polskiego.

W załatwieniu tej opinii c. k. Rady szkolnej krajowej, postanowił Wydział krajowy na radzie z dnia 14. stycznia 1902 zdać Wysokiemu Sejmowi sprawozdanie z wyniku badania, nie wstawiając żadnej kwoty na ten cel do budżetu na rok 1902, a to z powodu, że odpowiedź c. k. Rady szkolnej krajowej przyszła już po zamknięciu preliminarza budżetu.

Petycya SS. Bożej Miłości w Białej.

Wysoki Sejm przekazał uchwałą z dnia 8. lipca 1901 petycyę SS. Bożej Miłości w Białej o zapomogę na szkołę św. Hildegardy, Wydziałowi krajowemu do zbadania w porozumieniu z c. k. Radą szkolną krajową i ewentualnego uwzględnienia przy układaniu preliminarza na rok 1902.

W wykonaniu tej uchwały odniósł się Wydział krajowy pismem z dnia 17. października 1901 l. 72.212 do c. k. Rady szkolnej krajowej z prośbą o opinię w tej sprawie.

Rada szkolna krajowa poparła probę tę w piśmie z dnia 24. listopada 1901 l. 34.561, jak najusilniej, wnosząc o udzielenie Zgromadzeniu wydatnego zasiłku z funduszu krajowego, a to z powodu, że szkoła ta — która jest obecnie 3-klasową wydziałową, połączoną z 4-klasową pospolitą ludową i ma ogródek froeblowski dla dzieci, które nie dosięgły wieku szkolnego, — odpowiada rzeczywistej potrzebie, a nauka w niej odbywa się według planów, dla szkół tego rodzaju przepisanych, z szczególnem uwzględnieniem języka polskiego.

Naukę pobiera w tej szkole 219 dziewcząt, z których zaledwie połowa uiszcza opłatę od 50 gr. do 4 K. miesięcznie, tak że miesięczny dochód

z opłat wynosi 180 K., gdy wynagrodzenie katechety i nauczyciela dla języka polskiego wynosi 140 K.

Innych nauk udziela 8 sióstr, z których 3 ma kwalifikacyę dla szkół wydziałowych, a 5 do szkół ludowych. Prócz tego utrzymuje Zgromadzenie 43 pensyonarek, z których 3 bezpłatnie, resztę za opłatą 20 do 30 K. miesięcznie.

Wogóle zaś mają stosunki finansowe Zgromadzenia znajdować się w dość opłakanym stanie.

W załatwieniu tej opinii c. k. Rady szkolnej krajowej, postanowił Wydział krajowy na Radzie z dnia 14. stycznia 1902 zdać Wysokiemu Sejmowi sprawozdanie z wyniku badania, nie wstawiając żadnej kwoty na ten cel do budżetu na r. 1902, a to z powodu, że odpowiedź c. k. Rady szkolnej krajowej przyszła już po zamknięciu preliminarza budżetu.

„Macierz Polska".

W ostatnich paru latach zaniechał Wydział krajowy zamieszczania osobnego ustępu o „Macierzy Polskiej" w swem dorocznem sprawozdaniu, ponieważ „Macierz Polska" nadsyłała co roku drukowane sprawozdanie o swych czynnościach, które wszystkim pp. posłom podczas Sesyi sejmowej bywało rozdawane.

Gdy w koku zeszły „Macierz Polska" takiego sprawozdania nie nadesłała, powziął Wysoki Sejm na posiedzeniu z dnia 5. lipca 1901 r. uchwałę wzywającą Wydział krajowy, aby w swem sprawozdaniu o czynnościach Departamentu II. umieszczał zawsze odpowiednią wzmiankę o „Macierzy Polskiej".

Wskutek tej uchwały zawezwał Wydział krajowy pismem z dnia 30. października 1900 l. 47.700 Radę Wykonawczą „Macierzy" do przedłożenia sprawozdań i rachunków, i na tej podstawie przdkłada Wysokiemu Sejmowi następujące sprawozdanie:

W składzie zarządu „Macierzy Polskiej" zaszły w ciągu roku 1901 znaczne zmiany. Kuratorem został marszałek krajowy, hrabia Andrzej Potocki, w miejsce dotychczasowego kuratora JE. Stanisława hr. Badeniego. Godność zastępcy kuratora opróżniła się przez śmierć ś. p. ks. Arcybiskupa Izaaka Isakowicza. W Radzie nadzorczej pozostali: hr. Mieczysław Rey, książę Andrzej Lubomirski i ks. Feliks Zabłocki, dwaj ostatni jako zastępcy. Przewodniczącym Rady Wykonawczej został wybrany dr. Ludwik Finkel, a oprócz niego wchodzą w skład tej Rady: dr. Tadeusz Pilat, jako zastępca przewodniczącego, tudzież dr. Tadeusz Skałkowski, ks. arcybiskup Józef Teodorowicz, prof. Władysław Tyniecki i Mieczysław Zaleski; sekretarzem „Macierzy" jest dr. Konstanty Wojciechowski, a redaktorem „Niedzieli" dr. Karol Falkiewicz.

Z wydawnictw „Macierzy" najgłówniejszem jest „Biblioteka Macierzy". Obejmuje ona 4 działy: 1) praktyczno-gospodarski, 2) historyczny, 3) przyrodniczy, 4) rozrywkowy.

W r. 1901 powiększyła się Biblioteka o 4 książeczki a to Tadeusza Piniego: Władysław Syrokomla; K. T. Astronomia, czyli nauka o wszechświecie; dr. K. Wojciechowskiego: Wolne chwile, powiastki i gawędy różnych autorów polskich i dr. Merczyńskiego: Zdrowie dzieci.

Zarząd Macierzy zawarł umowę z zarządem Wykładów Powszechnych Uniwersytetu lwowskiego, na podstawie której będzie Macierz nabywać odpowiednie prelekcye po 50 koron za arkusz druku i ogłaszać je w swej Bibliotece.

Oprócz tego wydała Macierz nowych 10.000 egzemplarzy Pana Tadeusza, które sprzedawano po 20 h.

Encyklopedya „Macierzy Polskiej", wydana w 5000 egzemplarzy jest niemal na wyczerpaniu.

Wogóle wydawnictwa „Macierzy“ zdołały sobie wyrobić znaczne koło czytelników w pośród ludu, tak że wiele książeczek rozkupiono w tym roku w zupełności.

Co do „Niedzieli“, to poziom tego czasopisma podniósł się znacznie od chwili objęcia redakcyi przez dr. Falkiewicza, a liczba prenumeratorów wzrosła o 113, tak że obecnie wynosi 1231.

Postanowiła też „Macierz“ wydawać własny kalendarz, któryby obok innych działów zawierał najpotrzebniejsze wiadomości z zakresu gospodarstwa rolnego i domowego.

Wreszcie zajmowała się Rada Wykonawcza „Macierzy“: Fundacyą Kościuszki, a mianowicie przygotowuje się na teraz wydanie dwóch dzieł: „Żywot Tadeusza Kościuszki“ i „Polska obrazy i opisy“.

To ostatnie wydawnictwo będzie opracowane przez licznych autorów a ma zawierać następujące działy: 1. Krajobraz ogólny, 2. Geografia fizyczna i historyczna, 3. Etnografia, 4. Historya Polski przed i porozbiorowa, 5. Ustrój państwowy, 6. Rolnictwo, przemysł i handel, 7. Literatura, 8. Sztuka, 9. Stan dzisiejszy w poszczególnych dzielnicach.

Oba te wydawnictwa będą bogato ilustrowane.

Funduszami „Macierzy“ administruje Wydział krajowy.

Stosownie do przepisu art. 26. aktu fundacyi „Macierz Polska“ przedkłada Wydział krajowy z zarządu majątku zakładowego tej Fundacyi, następujące sprawozdanie:

Rok 1901.

A. Dochody:

	Gotówka:	Efekta:
1. Subwencye i datki dobrowolne:		
a) subwencya z funduszu krajowego	10.000 K. — gr.	
b) subwencya od gminy m. Lwowa	400 „ — „	
c) „ „ Rady pow. m. Stanisławowa	24 „ — „	
2. Dochód ze sprzedaży wydawnictw własnych	11.924 „ 41 „	
3. Odsetki od efektów . . .	1671 „ — „	
Suma dochodów .	24.019 K. 41 gr.	
4. Do tego zapas z początkiem r. 1901	6.235 „ 10 „	76.943 K. 52 gr.
Razem .	28.254 K. 51 gr.	76.943 K. 52 gr.

B. Wydatki:

1. Koszta wydawnictw własnych . .	20.015 K. 67 gr.	
2. Koszta administracyi . . .	5.356 „ 59 „	
3. Zasiłki naukowe dla dzieci niezamożnych rodziców . . .	1.020 „ — „	
4. Odsetki bierne i podatek rentowy od kuponów	15 „ 72 „	
Suma wydatków .	26.407 K. 98 gr.	
5. Do tego zapas z końcem roku 1901	1.846 „ 53 „	76.943 K. 52 gr.
Razem .	28.254 K. 51 gr.	76.943 K. 52 gr.

Wykazany powyżej pod poz. 5 wydatków zapas z końcem r. 1901 w gotówce 1.846 K. 53 gr. jest zapasem majątku obrotowego; zaś w efektach 76.943 K. 52 gr. jest zapasem majątku zarodowego fundacyi.

Fundacya im. Tadeusza Kościuszki.

Dla uczczenia pamięci Tadeusza Kościuszki zawiązał się w r. 1894 we Lwowie komitet, który przystąpił do zbierania składek na fundusz pamiątkowy przeznaczony na cele oświaty polskiego ludu. Zadaniem fundacyi jest szerzyć oświatę między młodzieżą opuszczającą szkoły ludowe, wzmacniać w niej poczucie religijne, utrwalać moralność, budzić ducha narodowego, wpływać w tym samym kierunku i na starsze pokolenia, zasilać instytucye pracujące na polu oświaty ludowej, wspierać usiłowania ludności polskiej w tych okolicach, gdzie ludność ta walczy o utrzymanie swej narodowości. Do spełnienia tych zadań dążyć będzie fundacya przez wydawanie tanich książek dla ludu w języku polskim, tudzież przez rozdawanie bezpłatne swoich wydawnictw. Majątek zarodowy fundacyi składa się z walorów nominalnej wartości 67.331 K. 80 gr. oraz z kapitału 30.000 K. wypożyczonego Towarzystwu szkoły ludowej w Krakowie na hipotekę realności szkoły polskiej w Białej.

Zarząd zarodowego majątku fundacyi spoczywa w ręku Wydziału krajowego, administracyę zaś dochodów fundacyi sprawuje komitet administracyjny, w którego skład wchodzą wszyscy członkowie Rady wykonawczej „Macierzy Polskiej“ oraz dwaj członkowie Zarządu głównego Towarzystwa pedagogicznego delegowani przez ten Zarząd na wezwanie Wydziału kraj. Komitet administracyjny fundacyi urzęduje pod przewodnictwem prezesa „Macierzy Polskiej“, ma on obowiązek przedkładania corocznie Wydziałowi krajowemu sprawozdania ze swych czynności i ogłoszenia ich drukiem, a Wydział krajowy podawać będzie to sprawozdanie do wiadomości W. Sejmu.

Akt fundacyi, którego główne postanowienia powyżej zamieściliśmy, został już przez c. k. Namiestnictwo zatwierdzony a fundacya po dopełnieniu niektórych jeszcze formalności, wejdzie w życie jeszcze w ciągu bieżącego roku.

Budowa Schroniska dla uauczycielek we Lwowie.

Uchwałą z dnia 8. lipca 1901 przekazał Wysoki Sejm petycyę Związku koleżańskiego byłych seminarzystek i nauczycielek o subwencyę na budowę schroniska, — Wydziałowi krajowemu do zbadania i przedstawienia ewentualnych wniosków.

Wydział krajowy, po dokładnem zbadaniu tej sprawy i zebraniu materyałów, zamierza w tym przedmiocie jeszcze w ciągu bieżącej sesyi przedłożyć Wysokiemu Sejmowi osobne sprawozdanie z wnioskiem na udzielenie wydatniejszej pomocy petycyonującemu Towarzystwu, skoro otrzyma wiadomość o rezultacie toczących się właśnie rokowań o zawarcie z innem pokrewnem Towarzystwem układu, umożliwiającego korzystanie ze schroniska także członkom tego drugiego Towarzystwa.

Towarzystwo „Proświta“.

Towarzystwo „Proświta“ we Lwowie przedłożyło Wydziałowi krajowemu sprawozdanie z swej działalności w ostatnich 3 latach t. j. w r. 1899 1900 i 1901.

Według tego sprawozdania Towarzystwo „Proświta“ zajmowało się w tych latach wydawnictwem popularnych dziełek odpowiadających wymaganiom i potrzebom narodu ruskiego, dalej zakładaniem czytelń po gminach i filij po powiatach, przeprowadzaniem lustracyi gospodarstw włościańskich i urządzaniem popularnych wykładów o sprawach gospodarskich i ekonomicznych, urządzaniem wieców, na których fachowi referenci występowali z odczytami i referatami o sprawach oświaty, gospodarstwa i ekonomii społecznej, zastosowanemi do potrzeb danego powiatu. Na tych wiecach rozdawano bezpłatnie doborowe nasiona roślin polnych i ogrodowych, szczepy drzew

owocowych, sztuczne nawozy i ulepszone narzędzia gospodarskie w celu rozpowszechnienia ich użycia.

W szczególności:

W r. 1899 wydało Towarzystwo 12 książeczek dla swoich członków, a oprócz tego wydało własnym nakładem 5 książeczek religijnych i do nabożeństwa, a nadto ruskie druki gminne, sądowe i metryki szkolne.

Nowych członków pozyskało Towarzystwo w tym roku 944.

Założono 112 czytelń, których z końcem tego roku było wogóle w kraju 816. Przy czytelniach zakłada Towarzystwo sklepiki, szpichlerze, kasy oszczędności i pożyczkowe i inne spółki.

Filij „Proświty“ przybyło w r. 1899 dwie, a ogółem było z końcem tego roku filij 19 w powiatach Brzeżańskim, Bóbreckim, Brodzkim, Husiatyńskim, Złoczowskim, Kamioneckim, Kołomyjskim, Kosowskim, Lwowskim, Przemyskim, Podhajeckim, Rawskim, Rohatyńskim, Samborskim, Sokalskim, Stanisławowskim, Stryjskim, Tarnopolskim i Tłumackim.

Filie urządzały czytelnie i wiece gospodarskie z odczytami w swych powiatach, na których rozdano między członków za 401 K. 50 g. nasion, szczepów i narzędzi rolniczych.

Główny zarząd Towarzystwa ustanowił jeszcze w r. 1896 wędrownego nauczyciela gospodarstwa wiejskiego a zarazem lustratora czytelń, którego zadaniem jest objeżdżać powiaty i pouczać ludność wiejską o sprawach gospodarskiej kultury. Nauczycielem takim jest p. Wasyl Korol, agronom teoretycznie i praktycznie wykształcony, który w r. 1899 zlustrował 8 powiatów, gdzie w 111 gminach miał wykłady przy ogólnym udziale 5.369 słuchaczy.

W r. 1900 Towarzystwo wydało dla swych członków znowu 12 książeczek a nadto książeczkę p. t. „Kolędy“.

Członków przybyło w tym roku 1.182, czytelń założono 118; poczyniono starania około założenia filij w Dolinie, Żydaczowie i Kałuszu. Filie jak co roku, urządzały wiece dla narady nad sprawami gospodarskiemi, na których wędrowny nauczyciel rolnictwa miewał wykłady o sprawach rolniczych. Na tych wiecach rozdano między członków Towarzystwa bezpłatnie nasion, szczepów i innych przedmiotów gospodarskich za kwotę ogólną 872 K. 50 g. Z wykładów korzystało 4.785 osób.

W r. 1901 wydało Towarzystwo dla swych członków 12 dziełek, a nadto wydało swoim nakładem „Spiewnik ruski“ z nutami.

Z całej liczby książeczek, jakie Towarzystwo od czasu swego założenia w r. 1868 aż do teraz wydało, na własność nabyło, albo darem otrzymało, rozeszło się po koniec roku 1901 pomiędzy lud ruski przeszło dwa miliony egzemplarzy.

Członków nowych pozyskało Towarzystwo 780, czytelń założono 109, a liczba wszystkich czytelń „Proświty“ dosięgła z końcem r. 1901 cyfry 1033. Filii założono dwie: w Starym Samborze i w Komarnie.

Na wiece gospodarskie urządzane przez filie w r. 1901 rozesłał główny Zarząd Towarzystwa celem bezpłatnego rozlosowania między członków nasiona, szczepy, nawozy sztuczne i narzędzia rolnicze za 352 K. 64 g. Ogółem wydało Towarzystwo na zakupno tych przedmiotów celem rozdania bezpłatnego między członków — kwotę 1.626 K. 64 g.

Działalność wędrownego nauczyciela rolnictwa nie mogła, dla braku funduszów, być w r. 1901 tak skuteczną, jak w latach poprzednich. Zlustrował on tylko 34 gmin w trzech powiatach i miał wykłady gospodarskie przy udziale 873 słuchaczy. Zarząd „Proświty“ podnosi w swem sprawozdaniu, że będzie musiał zwinąć tę posadę, jeżeli na nią nie uzyska osobnej subwencyi od Wysokiego Sejmu i kończy swe sprawozdanie prośbą o podwyższenie subwencyi na wydawnictwo książeczek dla ludu z 6.000 K. na 12.000 K. a nadto o wyznaczenie osobnej subwencyi 8.000 K. na utrzymanie dwóch wędrownych nauczycieli rolnictwa.

Subwencya dla Towarzystwa „Proświta“.

W budżecie na r. 1901 uchwalił Wysoki Sejm dla Towarzystwa „Proświta“ na wydawnictwo dzieł ludowych do rozporządzenia Wydziału krajowego z zastrzeżeniami wyrażonemi w uchwałach Wysokiego Sejmu z 13. lutego 1897 i 3. maja 1900 subwencyę w kwocie 6000 koron.

Uchwała z dnia 13. lutego 1897 opiewa: „Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby czuwał nad tem, by przeznaczone dla ludu wydawnictwa ruskie subwencyonowane były z funduszów krajowych tylko wówczas, jeżeli zachowywaną będzie w nich pisownia dla szkół przyjęta“.

Uchwała zaś z 3. maja 1900 zawiera zastrzeżenie: „że subwencya dla Towarzystwa „Proświta“ wypłaconą być ma z dołu i po przekonaniu się, że wszystkie wydawnictwa Towarzystwa są pożyteczne, nie zawierają szkodliwych tendencyj i odpowiadają warunkom ustanowionym w uchwale Wysokiego Sejmu z dnia 13. lutego 1897“.

Gdy Wysoki Sejm wypłatę subwencyi za r. 1901 uczynił zależną od warunków w powyższych uchwałach przytoczonych, przeto Wydział krajowy przed powzięciem decyzyi co do wypłaty subwencyi na r. 1901 uchwalonej, podobnie jak w latach ubiegłych, przystąpił do zbadania wydawnictw Towarzystwa Proświty, celem przekonania się, czyli one czynią zadość wspomnianym warunkom.

Rezultat tego badania jest następujący:

Towarzystwo „Proświta“ przedłożyło Wydziałowi krajowemu 12 tomików swego wydawnictwa z r. 1901.

Wszystkie te wydawnictwa odpowiadają co do pisowni warunkom uchwały sejmowej z 13. lutego 1897. Co do treści, to książeczki oznaczone liczbami 1—3 i 6—12 nie nastręczają Wydziałowi krajowemu żadnych niekorzystnych uwag, natomiast książeczka oznaczona liczbami 4 i 5 wykracza — zdaniem Wydziału krajowego — stanowczo przeciw zastrzeżeniom, w uchwale sejmowej z dnia 3. maja 1900 zamieszczonym.

W książeczce tej, zatytułowanej «Ruś-Ukraina i Moskowszczyna“ przedstawia autor dzieje Rusi od początków historycznych aż do czasów najnowszych. Główną tendencyą autora, na co zresztą sam tytuł książeczki wskazuje, zdaje się być przeciwstawienie Rusi, — Rossyi i wykazanie niewątpliwego zresztą faktu, że naród ruski jest narodem od rossyjskiego odrębnym. W toku jednak swego opowiadania autor przy każdej sposobności objawia tendencyę wprost wrogą nietylko dla narodowości polskiej, ale także dla unii kościelnej, którą zestawia razem i traktuje na równi z pańszczyzną, przeciwstawiając unii „naszu ruśku prawosławnu wiru“, podnosi hasło wydane rzekomo przez Chmielnickiego, aby: „prohnaty Lachiw, Jezuitiw ta Żydiw aż po San riku“, hajdamaczyźnie z r. 1768 nadaje znaczenie ruchu narodowego a hersztów hajdamackich Żeleźniaka i Gontę przedstawia jako bojowników za prawa narodowe Rusinów; o rzezi humańskiej, w której jak mówi „hajdamaki wyrizały 40 tysiacz paniw i żydiw“ — wspomina mimochodem, jakby o zwykłym epizodzie wojennym, nie znajdując słowa potępienia dla popełnionych tam okrucieństw i gwałtów.

W ostatniej części dziełka, traktującej o czasach najnowszych, przedstawia autor zasługi Dragomanowa dla narodu ruskiego i solidaryzuje się w zupełności z jego propagandą antispołeczną, podnosząc, że za przykładem Dragomanowa młodzież rusko-ukraińska zaczęła głosić, że należy dążyć do tego, aby wytworzyć niezawisłe rusko-ukraińskie państwo: „de by nasz robuczyj lud, se je chłopy i robitnyki, mały wsiu uprawu i wsiu własť w swoich rukach“. W rekapitulacyi wreszcie stwierdza, że naród ruski w Galicyi i na Ukrainie staje do walki z obcymi (czużyńciami) i ich pomocnikami żydami, ażeby zdobyć dla siebie napowrót „swoju — neswoju zemlu“.

Wobec takich ustępów, zawartych w książeczce oznaczonej ll. 4. i 5. wydawnictwa „Proświty“ — nie mógł Wydział krajowy związany wzmianko-

wanemi uchwałami Wysokiego Sejmu „wszystkich wydawnictw“ „Proświty“ (jak uchwała sejmowa opiewa) uznać za pożyteczne i niezawierające szkodliwych tendencyi, i zmuszony był mimo pożyteczności innych dziełek wypłaty subwencyi Towarzystwu „Proświta“ za rok 1901 odmówić.

W końcu Wydział krajowy pozwala sobie poddać pod rozwagę Wys. Sejmu, czyliby w sposobie przyznawania Towarzystwu „Proświta“ subwencyi na wydawnictwa ludowe nie należało na przyszłość zaprowadzić pewnej zmiany.

Zastrzeżenie decyzyi co do wypłaty subwencyi — Wysokiemu Sejmowi, mianowicie w tej formie, że nie, jak dotychczas, wypłata z dołu byłaby zastrzeżoną, ale samo przyznanie subwencyi następowałoby dopiero po upływie roku, za który subwencya miałaby być przyznaną, — nie poddawałoby wydawnictw „Proświty“ pod ocenienie Wydziału krajowego, jako władzy wykonawczej. Wydział krajowy od takiej kontroli bynajmniej się nie uchyla, sądzi jednak, że taki sposób przyznawania subwencyi, dawałby może większą gwarancyę, że Towarzystwo „Proświta“ w wydawnictwach swoich do intencyi Wys. Sejmu się zastosuje.

Zakład narodowy im. Ossolińskich.

W myśl §. 41. i 58. ustawy fundacyjnej Zakładu narod. im Ossolińskich kasa krajowa Wydziału krajowego przechowuje majątek zarodowy zakładu w efektach, pobiera dochody działu bibliotecznego, z których na podstawie asygnat kuratora literackiego daje zasiłki w miarę potrzeby kasie podręcznej, będącej pod zarządem tegoż kuratora.

Kontrolę rachunkową wykonuje Wydział krajowy.

Obrót pieniężny w r. 1900 był następujący:

A. Stan ogólny majątku z końcem roku 1899 wynosił:

a) w papierach wartościowych . .		824.977 K. 01 gr.	
a po strąceniu wydzielonego kapitału w myśl statutu na rzecz funduszu rezerwowego	53.497 K. 53 gr.		
kaucyi dzierżawcy .	8.000 „ — „		
i depozytu tymczasowego kuratoryi ekonomicznej	18.187 „ 14 „	79.684 „ 67 „	
pozostaje jako majątek zakładowy			745.292 K. 34 gr.
b) w kapitałach hipotekowanych zapisy:			
Chołoniewskiego . .	6.300 K. — gr.		
Neronowicza . . .	1.050 „ — „		
Pawlikowskiego . .	4.725 „ — „		12.075 K. — gr.
c) w funduszach bibliotecznych:			
1. dobra i realności .	685.887 K. 33 gr.		
2. zbiory . . .	327.406 „ 65 „		
3. nakłady . . .	50.795 „ 02 „		
4. sprzęty . . .	12.208 „ 82 „	1,076.297 „ 82 „	
d) w gotówce i należytościach czynnych: . .		13.554 „ 72 „	
Razem .		1,847.219 K. 88 gr.	

Tenże majątek wynosił z końcem r. 1900:

a) w papierach wartociowych . .		917.161 K. 41 gr.	
a po potrąceniu wydzielonego kapitału w myśl statutu, na rzecz funduszu rezerwowego	58.073 K. 26 gr.		
kaucyi dzierżawcy .	9.000 „ — „		
i depozytu tymczasowego kuratoryi ekonomicznej . . .	18.833 „ 31 „	85.906 „ 57 „	
pozostaje jako majątek zakładowy			831.254 K. 84 gr.
b) w kapitałach hipotecznych (jak w r. 1899) .			12.075 „ — „
c) we funduszach bibliotecznych:			
1) dobra i realności . .		685.887 K. 33 gr.	
2) zbiory		333.481 „ 92 „	
3) nakłady . . .		47.604 „ 62 „	
4) sprzęty . . .		12.327 „ 18 „	1,079.301 „ 05 „
d) w gotówce i należytościach czynnych . .			27.789 „ 20 „
Razem .			1,950.420 K. 09 gr.
Po potrąceniu należytości biernych			14.151 „ 84 „
okazuje się stan majątku z końcem roku 1900 .			1,936.268 „ 25 „
Z porównania stanu majątku z końcem roku 1899 z takimże stanem z końcem roku 1900 okazuje się ogólny przyrost majątku o			89.048 K. 37 gr.

Z porównania stanu pojedynczych rubryk tego funduszu z końcem lat 1899 i 1900 okazuje się przyrost lub ubytek, jak następuje:

a) stan majątku zakładowego w efektach wynosił z końcem roku 1899	745.292 K. 34 gr.	
z końcem zaś roku 1900 wynosił . .	831.254 „ 84 „	
okazuje się zatem przyrost o . .		85.962 K. 50 gr.
b) stan kapitałów hipotekowanych bez zmiany.		
c) stan funduszów bibliotecznych:		
1. dobra i realności bez zmiany.		
2. zbiory w r. 1899	327.406 K. 65 gr.	
„ „ „ 1900	333.481 „ 92 „	
przyrost o		6.075 „ 27 „
3. nakłady w r. 1899	50.795 K. 02 gr.	
„ „ 1900	47.504 „ 62 „	
ubytek o		3.190 K. 40 gr.
4. sprzęty w r. 1899	12.208 K. 82 gr.	
„ „ 1900	12.327 „ 18 „	
przyrost o		118 K. 36 gr.

d) w gotówce i należytościach czynnych:

w r. 1899	13.554	K.	72	gr.		
„ 1900	27.789	„	20	„		
przyrost o			14.234	„	48	„
razem przyrosty w sumie			106.390	K.	61	gr.
od tego ubytek j. w. pod c) 3.			3.190	„	40	„
zostaje czysty przyrost			103.200	K.	21	gr.
a po potrąceniu należ. biernych w sumie			14.151	„	84	„
Okazuje się tedy ogólny przyrost jak wyżej						89.048 K. 37 gr.

B. Obroty netto w majątku obrotowym wynosiły w r. 1900.

A. Dochody:

a) dochody w gotówce:

I. Rzeczywiste:

Rata od kuratora ekonomicznego	12.600	K.	—	gr.		
Czynsz z gmachu i rozmaite	2.643	„	—	„		
Dochód z dóbr Rakowca i z lasu	624	„	31	„		
Odsetki od kapitałów	18.254	„	—	„		
„ „ legatów	658	„	—	„		
Odsetki od gotowizny lokow. w Banku	122	„	—	„		
Ze sprzedaży własnych wydawnictw	3.190	„	40	„		
Stała roczna opłata od wydawnictwa książek szkolnych	20.000	„	—	„		
Zwrot za zgubione książki	23	„	04	„	58.114 K.	75 gr.

II. Przenośne

Subwencya sejmowa na ochronę zabytków historycznych	1.000	K.	—	gr.		
Zwrot zaliczkowo zapłaconych kosztów kancelaryjnych za Administracyę dóbr funduszowych	17	„	22	„		
Pobrano na rzecz Zakładu dalszą część zysków osiągniętych z wydawnictwa książek szkolnych	74.000	„	—	„		
Pobrano z gotówki lokowanej w Banku krajowym	2.078	„	—	„	77.095 „	22 „
Suma					135.209 K.	97 gr.
Zapas kasowy z dniem 1. stycznia 1900					2.682 „	— „
Razem					137.891 K.	97 gr.

b) Dochody w efektach:

Dobra własne Rakowce z lasem	167	K.	—	gr.
Depozyt kuratoryi ekonomicznej	328	„	30	„
Fundusz ks. Sanguszkowej Izabeli	227	„	60	„
„ zapasowy	85.239	„	60	„
„ rezerwowy	4.575	„	73	„
Depozyt tymczasowy kuratora ekonomicznego	646	„	17	„
Kaucye dzierżawców	1.000	„	—	„
Suma	92.184	K.	40	gr.

Zapas kasowy z dniem 1. stycznia 1900 . . .			824.977 K. 01 gr.
		Razem	917.161 K. 41 gr.

B. Wydatki:

a) wydatki w gotówce:

I. Rzeczywiste:

Zakupno książek i manuskryptów .	4.026 K. 15 gr.		
Prenumerata czasopism . . .	2.116 „ 79 „		
Oprawa książek, czasopism i manuskryptów	1.896 „ 54 „		
Drobne wydatki na bibliotekę . .	464 „ 27 „		
Naprawy i ulepszenia w gmachu .	1.499 „ 80 „		
Ekwiwalent i podatki od gmachu zakładowego	2.495 „ 41 „		
Asekuracya gmachu . . .	108 „ 84 „		
Koszta administracyjne . . .	1.259 „ 92 „		
Opał i światło	3.557 „ 44 „		
Płace urzędników i sług łącznie z podatkiem od płac . .	29.253 „ 60 „		
Remuneracye, zapomogi i emerytalne pensye	3.040 „ 29 „		
Koszta kancelaryjne . . .	1.580 „ 94 „		
Płace stypendystów . . .	4.545 „ — „		
Drobne muzealne wydatki . .	191 „ 31 „		
Zakupione medale . . .	52 „ 58 „		
Ruchomości biurowe i biblioteczne .	728 „ 80 „		
Wypłacone stypendyum A. Małeckiego	600 „ — „		
Zakupiony obraz	50 „ — „		57.467 K. 68 gr.

II. Przenośne:

Zakupione przedmioty za subwencyę sejmową	852 K. 48 gr.		
Wydano na zakupno efektów dla funduszu zapasowego . . .	74.000 „ — „		74.852 „ 48 „
		Suma	132.320 K. 16 gr.
Zapas kasowy z dniem 31. grudnia 1900 . . .			5.571 „ 81 „
		Razem	137.891 K. 97 gr.

b) Wydatki w efektach:

Zapas kasowy z dniem 31. grudnia 1900 . . .		917.161 K. 41 gr.
	Zgodnie z dochodami .	917.161 K. 41 gr.

C. Zaległości czynne wynoszą:

1. Na rachunku bieżącym w Banku krajowym . .		952 K. 50 gr.
2. W czynszach dzierżawnych: od Michalewskiego Konstantego . . .		21.123 „ 50 „
3. Za asekuracye budynków dworskich: od Michalewskiego Konstantego . . .		88 „ 89 „
4. Z zapisu Neronowicza		52 „ 50 „
	Razem	22.217 K. 39 gr.

D. Zaległości bierne:

1. Opłata za drukarnię wydawnictwa książek szkolnych:

zaliczka na rachunek opłaty .	14.000 K.	— gr.	
2. Zaliczka sejmowa na ochronę zabytków historycznych . .	151 „	84 „	14.151 „ 84 „
Nadwyżka należytości czynnych z końcem roku 1900 .			8.065 K. 55 gr.

Fundacya Stanisława hr. Skarbka.

W tej sprawie przedkłada Wydział krajowy osobne sprawozdanie.

VII. Sprawy fundacyjne, stypendyjne i religijne, Towarzystw dobroczynności i ochronek.

Sprawa utworzenia i udotowania stacyi parafialnej obrz łać. w Dołhej Wojniłowskiej.

Pismem z dnia 5. marca 1901 l. 21.192 oznajmiło c. k. Namiestnictwo, że c. k. Prokuratorya Skarbu nie przedstawiła jeszcze w niniejszej sprawie potrzebnych wniosków.

Uchwałą z dnia 24. czerwca 1901 l. s. 37 odstąpił Wysoki Sejm ponowną petycyę urzędu parafialnego obrz. łać. w Wojniłowie c. k. Rządowi do spiesznego odpowiedniego załatwienia, to jest, aby stacya samoistna parafialna w Dołhej Wojniłowskiej jak najspieszniej mogła być utworzoną i systemizowaną.

Dotąd nie nadeszła jeszcze w tej sprawie żadna odpowiedź.

Sprawa expozytury w Skomielnej białej.

Pismem z dnia 23. października 1901 l. 111.810 oznajmiło c. k. Namiestnictwo, że nie może udzielić żądanych wyjaśnień, ponieważ potrzebne do tego akta nie wróciły jeszcze z Trybunału administracyjnego.

Sprawa uregulowania płac dyaków i organistów.

Uchwałą z dnia 24. czerwca 1901 przekazał Wysoki Sejm Wydziałowi krajowemu jako komisyi wniosek posła Brunickiego o uchwalenie noweli do ustawy o konkurencyi kościelnej w tym duchu, iżby na utrzymanie sług kościelnych wyznaczono ryczałt 240 K. rocznie. Uchwałą zaś z dnia 26. czerwca 1901 przekazał również Wysoki Sejm Wydziałowi krajowemu jako komisyi petycyę organistów i dyaków galicyjskich o ustawowe uregulowanie ich bytu.

W czasie od 25. czerwca do 9. lipca 1901 wobec nawału prac w Wysokim Sejmie Wydział krajowy nie mógł zdać Wysokiemu Sejmowi sprawy o wniosku posła br. Brunickiego i o powyższej petycyi. Wobec tego polecenie powyższe Wysokiego Sejmu, udzielono Wydziałowi krajowemu jako komisyi, należy uważać za zgasłe. Z powodów w zeszłorocznem sprawozdaniu z czynności przytoczonych Wydział krajowy tego wniosku do projektu ustawy nie może podnieść jako wniosek własny i nie przedstawia go Wysokiej Izbie do uchwały. Temsamem uważa także Wydział krajowy za załatwioną petycyę stowarzyszenia wzajemnej pomocy dyaków gr. kat. dyecezyi stanisławowskiej w tym samym przedmiocie, która to petycya w Wysokim Sejmie nie była załatwioną i wedle wniosku komisyi petycyjnej miała być również odstąpiona Wydziałowi krajowemu jako komisyi.

Zarazem podaje Wydział krajowy do wiadomości W. Sejmu, że akcya podjęta w kieruku wskazanym w sprawozdaniu komisyi petycyjnej W. Sejmu L. S. 746/98 t. j. iżby rząd zaczął napowrót wypłacać gr. kat. parochom z funduszu religijnego po 32 zł. 38 kr. m. k. na potrzeby kościelne, przez co ryczałt składany przez parafian stałby się wolnym od tego ciężaru i mógłby służyć w całości na wynagrodzenie dyaków, nie doprowadziła do pomyślnego rezultatu. Odezwą z dnia 23. grudnia 1901 l. 23.865 oznajmiło c. k. Namiestnictwo wskutek reskryptu c. k. Ministerstwa wyznań i oświaty z dnia 3. lutego 1900 l. 12.859, że sposób pokrywania potrzeb kościelnych jest prawnie uregulowany, a przyczynianie się funduszu religijnego, już i tak przeciążonego, nie jest możliwe.

Sprawa utworzenia i udotowania samoistnego probostwa w gminie Krzeczów w powiecie myślenickim.

Odezwą z dnia 26. czerwca 1901 l. 66.924 oznajmiło c. k. Namiestnictwo, że, jak przeprowadzone dochodzenie wykazuje, gmina Krzeczów odnosiła się wprawdzie około roku 1877 do c. k. Prokuratoryi Skarbu, a ta władza do c. k. Namiestnictwa o wyjednanie wyłączenia Krzeczowa ze związku parafialnego w Łubniu i utworzenia w Krzeczowie samoistnej stacyi duszpasterskiej ob. łać., że jednak reskryptem z dnia 10. lutego 1878 l. 5.725 załatwiono tę probę odmownie z powodu, iż ofiarowany przez gminę datek nie zabezpieczał dotacyi osobnego duszpasterza. Potem nie wznawiano więcej tej prośby.

Erekcya probostwa może nastąpić, skoro kościół i plebania są zbudowane, dotacya probostwa rocznych 1.200 K. zapewniona i odpowiedni kapitał na pokrywanie potrzeb kościelnych zabezpieczony.

Na cel powyższy istnieje w Krzeczowie zapis ś. p. ks. Kałuskiego, przynoszący rocznego dochodu 208 K.

Petycya Zgromadzenia św. Karola Boromeusza w Wielkich Oczach przekazana do szczególnego uwzględnienia z ryczałtu na ochronki.

Petycyę tę uwzględnił Wydział krajowy przy rozdziale ryczałtu na ochronki, o czem zdaje sprawę poniżej.

Petycya O. Jeremiasza Łomnickiego o zapomogę na budowę nowicyatu SS. Służebniczek w Krystynopolu.

Uchwałą z dnia 8. lipca 1901 przekazał Wysoki Sejm tę petycyę Wydziałowi krajowemu do zbadania i ewentualnego uwzględnienia w przyszłym preliminarzu. Wskutek tego zażądał Wydział krajowy od konsystorza metropolitalnego obrz. gr. kat. we Lwowie i od konsystorza biskupiego obrz. gr. kat. w Przemyślu opinii co do tej petycyi, a gdy opinia ta wypadła bardzo przychylnie, gdyż stwierdzono bardzo pożyteczną działalność SS. Służebniczek i potrzebę pomocy na dokończenie budowy domu na nowicyat, wstawił Wydział krajowy na ten cel w rubr. VI. wydatków preliminarza na rok 1902 kwotę 2.000 K. jako datek jednorazowy.

Petycya Prowincyała OO. Bazylianów w Dobromilu o subwencyę na dokończenie budowy domu dla nowicyatu OO. Bazylianów w Krechowie.

Petycyę tę przekazał Wysoki Sejm uchwałą z dnia 8. lipca 1901 Wydziałowi krajowemu do zbadania i ewentualnego uwzględnienia w przyszłym preliminarzu. Wskutek tego odniósł się Wydział krajowy do konsystorza biskupiego obrz. gr. kat. w Przemyślu z prośbą o przeprowadzenie tego badania i zakomunikowania jego rezultatu Wydziałowi krajowemu. Otrzymawszy odpowiedź, że potrzeba nowego budynku jest konieczną i że fundusze na tę budowę są niedostateczne, wstawił Wydział krajowy na cel niniejszy w rubr. VI. wydatków preliminarza na rok 1902 kwotę 2.000 koron jako datek jednorazowy.

Petycya SS. Felicyanek w Krakowie na Blichu o subwencyę na przebudowę przytuliska dla ubogich starszek.

Petycyę tę przekazał Wysoki Sejm uchwałą z dnia 8. lipca 1901 Wydziałowi krajowemu do zbadania i ewentualnego uwzględnienia w preliminarzu na rok przyszły. Wskutek tego odniósł się Wydział krajowy do konsystorza książęco-biskupiego w Krakowie i do magistratu krakowskiego o objawienie zdania. Otrzymawszy od Konsystorza książęco-biskupiego w Krakowie przychylną opinię, wstawił Wydział krajowy na cel niniejszy w rubr. VI. wydatków preliminarza na rok 1902 kwotę 2.000 K. jako datek jednorazowy.

Sprawozdanie o rozdaniu ryczałtu 6000 K. wyznaczonego w

Po zasięgnięciu opinii konsystorzów rozdzielił Wydział krajowy ten ryczałt uchwałą z dnia 29. listopada 1901 l. 79.626, przeznaczając dla archidyecezyi lwowskiej obrz. łać. 800 K., dla dyecezyi krakowskiej 1000 K., dla dyecezyi tarnowskiej 800 K., dla dyecezyi przemyskiej obrz. łać. 800 K., dla

rubr. XVII. p. 448 budżetu krajowego z r. 1901 na misye katolickie.

archidyecezyi lwowskiej obrz. gr. kat. 1.400 K., dla dyecezyi stanisławowskiej obrz. gr. kat. 600 K., dla dyecezyi przemyskiej obrz. gr. kat. 600 K.

Sprawozdanie o rozdziale ryczałtu 3.600 K., wyznaczonego w rubr. VI. poz. 54 budżetu krajowego na r. 1901 na zasiłki dla ochronek.

Ryczałt ten rozdzielił Wydział krajowy uchwałami z dnia 30. sierpnia 1901 l. 48.413 i z dnia 29. października 1901 l. 72.297, przyznając z niego komitetowi ochron dla małych dzieci w Krakowie 1.100 K., zakładowi sierót im św. Heleny we Lwowie 100 K., ochronce SS. Serafitek pod imieniem św. Józefa w Stryju 100 K., ochronce Towarzystwa dam dobroczynności w Śniatynie 100 K., ochronce SS. Józefitek w Krosinie 100 K., ochronce im. Leona XIII. w Rzeszowie 100 K., ochronce SS. Nazaretanek w Wadowicach 100 K., ochronce i szwalni SS. Felicyanek we Lwowie przy ulicy Żółkiewskiej 100 K., zakładowi wychowania sierót izraelickich w Krakowie 100 K., ochronce im. św. Wojciecha w Gorlicach 100 K., ochronce w Wielkich Oczach 100 K., ochronce w Podgórzu 100 K., Towarzystwu ochronek chrześcijańskich we Lwowie 1000 K., ochronce SS. Służebniczek w Peczeniżynie 100 K., ochronce SS. Felicyanek w Tarnowie 300 K.

Masa spadkowa ś. p. Wiktora hr. Baworowskiego.

Postępowanie spadkowe po ś. p. fundatorze nie zostało dotąd zakończone i Sąd pertraktacyjny nie mógł jeszcze wydać dekretu przyznania spadku, albowiem spór wytoczony przez brata fundatora, Włodzimierza hr. Baworowskiego po tegoż zaś śmierci przez jego spadkobierców kontynuowany, a zmierzający do obalenia wszystkich testamentów fundatora, nie został jeszcze zakończony. Ponieważ spór ten, utrudniający administracyę spadku, według dawnej procedury cywilnej mógłby był jeszcze trwać bardzo długo, zgodził się Wydział krajowy uchwałą z dnia 10. maja 1901 l. 17.338 na przeprowadzenie go według nowej procedury cywilnej i złożył wobec sądu odpowiednie oświadczenie.

W myśl zasad tymczasowej administracyi spadku po ś. p. Wiktorze hr. Baworowskim asygnowano kuratorowi od 1. stycznia 1901 wynagrodzenie za pełnienie obowiązków kuratora w podwyższonej kwocie 20.000 K. rocznie. Ostateczne uregulowanie wynagrodzenia kuratora nastąpi przy ukonstytuowaniu fundacyi.

Uporządkowanie biblioteki i zbiorów fundatora postępuje naprzód. Zajmuje się niem p. o. bibliotekarza, Dr. Józef Korzeniowski przy pomocy dwóch wolontaryuszów. Biblioteka jest już definitywnie urządzona, przystąpiono też do spisania katalogu szczegółowego, kartkowego, urządzonego według najlepszych wzorów wielkich bibliotek francuskich. Dotychczas skatalogowano 11 szaf, zawierających 1.388 dzieł w 3.889 tomach, wreszcie wydzielono wszystkie dublety, z których skatalogowano dotychczas 375 dzieł w 530 tomach. Praca nad katalogiem rękopisów, tudzież nad innymi pomniejszymi katalagami, oprócz miejscowego, który prowadzono równolegle z katalogiem głównym, musiała być z konieczności wstrzymaną, ze względu na zużytkowanie wszystkich sił na posunięcie katalogu głównego, kartkowego.

W początkach października 1900 otwarto pracownię do użytku publicznego. Projekt definitywnego regulaminu dla tej pracowni został już przez p. o. bibliotekarza ułożony i na jego podstawie nastąpi wydanie takiego regulaminu w ciągu roku 1902. Tymczasowy wydano jeszcze przed otwarciem pracowni.

Wobec tego można twierdzić, że instytucya biblioteki ś. p. Wiktora hr. Baworowskiego weszła już w życie, a nie da się zaprzeczyć, że mimo swego ściśle erudycyjnego charakteru i przez to ograniczonego zakresu zainteresowała ogół i przynosi pożytek społeczeństwu. Od października 1900 po koniec roku 1901 korzystało z pracowni 28 osób 173 razy z 68 druków, 234 rękopisów i 5 tek rycin. Biblioteka była otwarta w przepisanych godzinach cztery razy na tydzień, dla zamiejscowych zaś (pracowali tu między innymi pp. Ptaszycki z Petersburga, Radzimiński z Wołynia, Gorczak ze Sławuty i Tiłow z Kijowa) była otwarta i po za godzinami urzędowemi. Kilka prac naukowych powstało lub powstaje na podstawie dostarczonych przez bibliotekę środków naukowych i tak Akademia Czeska im. Cesarza Franciszka Józefa

w Pradze wydaje zbiór powieści czeskich z r. 1472 z rękopisu biblioteki ś. p. Wiktora hr. Baworowskiego. Towarzystwo Miłośników historyi m. Krakowa ogłasza testamenty mieszczan krakowskich z XVI. wieku według jednego z kodeksów tejże biblioteki, prof. C. Studziński wydał w „Zapiskach Towarz. im. Szewczenki: „Z korespondencii Denysa Zubryćkoho“, zachowanej w zbiorach biblioteki, dr. Fr. Piekosiński, ogłasza Herbarz szlachty polsko-pruskiej, posiłkując się rękopisem biblioteki fundacyjnej, wreszcie Akademia umiejętności w Krakowie korzystała przez dłuższy czas z nieznanego dotychczas tekstu ustawodawstwa Kazimierza Wielkiego oraz z najstarszego rękopisu Statutu litewskiego I. redakcyi, obu należących do zbioru fundacyi.

Zbiory muzealne urządzono, odrestaurowano prawie wszystkie zniszczone obrazy olejne, w liczbie 76. Są to cenne obrazy szkoły włoskiej i niderlandzkiej oraz historycznie lub rodzajowo ważne obrazy polskie. Wskutek przeszło pięćdziesięcioletniego zaniedbania poprzednich właścicieli były one bardzo zniszczone, brudne, o wykruszonych farbach, a w wielu miejscach niedbałą lub złośliwą ręką podziurawione lub przez robactwo pogryzione. Obecnie zrestaurowano je starannie i dokładnie. Nadto odrestaurowano przeważną ilość artystycznych mebli i odczyszczono rzeźby marmurowe. Nieznaczne powiększenie zbiorów bibliotecznych powstało w drobnej części wskutek zakupna książek, przeznaczonych do biblioteki podręcznej, w większej zaś wskutek darów osób prywatnych. Zakupiono ogółem 8 dzieł w 48 tomach, otrzymano zaś darami 195 dzieł w 412 tomach.

Najbliższem i najważniejszem zadaniem personalu bibliotecznego będzie doprowadzenie do skutku katalogów zwłaszcza głównego miejscowego i inwentarza, oraz dwóch katalogów naukowych t. j. rękopisów i rycin.

Uporządkowanie masy spadkowej postąpiło o tyle, że niektóre spory zakończyły się wyrokami, przeważnie niepomyślnymi dla fundacyi. Pretensye te, jak również nieliczne zgłoszone jeszcze pozasądownie, a należycie wykazane pretensye pazaspakajano, również załatwiono kilka sporów w drodze ugodowej.

Gospodarkę w dobrach fundacyjnych prowadził Wydział krajowy łącznie z kuratorem fundacyi wedle zasad administracyi, ułożonych w porozumieniu z nim, a przyjętych przez sąd pertraktacyjny. Dobra fundacyjne i młyny są wydzierżawione, we własnej administracyi pozostają tylko lasy, zagospodarowane wedle nowego planu, który Wydział krajowy w r. 1898 zatwierdził. Sprzedaż odbywa się na podstawie cennika, ustanowionego przez Wydział krajowy uchwałą z d. 4. stycznia 1901 l. 86.915/900.

W dobrach fundacyjnych zarządzono w r. 1901 następujące dalsze budowle i restauracye: budowę nowych domów mieszkalnych dla dzierżawców w Łoszniowie i Łuce wielkiej i dla zarządcy ekonomicznego w Łoszniowie, odbudowanie kuźni w Łuce wielkiej i wywiercenie studni w Łuce wielkiej Nadto prowadzono w dalszym toku budowę młynów w Myszkowicach i w Krowince, których wydzierżawienie było już z góry zapewnione. Pierwszy z tych młynów jest już ukończony i skollaudowany; oprócz tej kollaudacyi przeprowadzono także dodatkową kollaudacyę gorzelń w Łoszniowie i Baworowie.

W realności pod l. 2 ul. Kornela Ujejskiego wykonano budowę terasy od ul. Sykstuskiej i inne roboty, potrzebne wskutek obniżenia poziomu ulicy. Przeprowadzono też kollaudacyę tych robót i robót wykonanych w r. 1900, a dotąd nieskollaudowanych. Również założono i skollaudowano w tej realności urządzenia wodociągowe.

Wedle zamknięć rachunków za rok 1900 wydano w roku 1900 na inwestycye i konserwacye 83.592 K. 89 gr., na spłatę kapitałów i odsetek dłużnych 1.890 K. 50 gr., na podatki 24.734 K. 27 gr., na daniny, konkurencye i t. p. ciężary 6.030 K. 50 gr. na spłatę dawnych prestensyi 3.237 K. 22 gr.

Budżet na rok 1901, ustanowiony przez Wydział krajowy na wniosek kuratora, wykazuje dochody (łącznie z pozostałością z r. 1900, która wynosiła 32.875 kor. 89 gr.) w kwocie 348.429 K. 15 gr., wydatki w kwocie 302.143 K. 02 gr., nadwyżkę dochodów w kwocie 46.286 K. 13 gr. W dochodach stanowią czynsze dzierżawne z dóbr i gruntów oddzielnie wydzierżawionych 124.084 K. 40 gr., czynsze dzierżawne z karczem i domów 414 K. 70 gr., z młynów 24.991 K. 92 gr., dochody z lasów

36.000 K., odsetki od kapitałów fundacyjnych 95.574 K. W wydatkach wynoszą płace łącznie z honoraryum syndyka i p. o. bibliotekarza 28.090 K., gracye 2.748 K., raty długów i odsetki od kapitału hipotekowanego 3.890 K., konkurencye i ciężary 4.400 K., podatki (z zaległościami w kw. 5.000 K.) 31.000 K., asekuracya budynków 6.000 K., wydatek na lasy (robocizna, kultury, naprawa dróg i rowów) 5.700 K., zwrot długów dawnych 18.000 K., wydatki inwestycyjne 167.337 K. 4 gr.

I w tym roku zatem polegać będzie przyrost majątku głównie na zwiększeniu wartości nieruchomości przez inwestycye. Przyrost ten będzie znaczny.

W końcu podaje Wydział krajowy do wiadomości Wys. Sejmu, że jeden z byłych oficyalistów fundatora, pobierający z tego tytułu pensyę dożywotnią. Jan Piotrowski, zmarł w ciągu r. 1901.

Fundacye stypendyjne i dobroczynne.

Fundacye aktywowane w ciągu roku 1900/1.

W ciągu roku 1900/1 wprowadziliśmy w życie następujące fundacye:

1) fundacyę im. Ryszarda Pieściorowskiego. W fundacyi tej istnieją dwa stypendya, których kwota wynosi w szkole ludowej po 600 koron, w szkole średniej po 800 koron, a w szkole wyższej po 1.000 koron rocznie. Stypendya te są przeznaczone dla uczniów należących do rodziny fundatora, w ich zaś braku dla uczniów pochodzących z dawnej szlachty polskiej, wyznania rz. kat. Rozdawnictwo wykonywa Wydział krajowy po wysłuchaniu wniosku kuratora fundacyi. Aktywowanie nastąpiło tylko prowizorycznie, gdyż ukonstytuowanie fundacyi wskutek wniesionych rekursów uległo zwłoce.

2) fundacyę imienia Pietruskich. W fundacyi tej instnieją, a) cztery pensye dla podupadłej szlachty z pierwszeństwem dla rodziny fundatorki śp. Michaliny z Ruckich Pietruskiej i jej męża śp. Konstantego Pietruskiego, a to dwie pensye po 1.000 koron rocznie dla mężczyzn i dwie po 900 koron rocznie, dla kobiet; b) dwa stypendya po 600 koron rocznie dla młodzieży płci obojej pochodzenia szlacheckiego, z pierwszeństwem dla uczniów z rodziny Pietruskich, Ruckich, Dzieduszyckich, Puzynów i Chojeckich, bez względu na nazwisko; c) dwa stypendya po 300 K. rocznie, przeznaczone dla ubogich dzieci mieszkańców Rudy z Kochawiną, Hanowiec i Juseptycz, a w braku tychże dla ubogich dzieci mieszkańców Stańkowa i Falisza, które kształcą się w obrębie kraju w instytucie gospodarczym dla rolników mniejszej własności (szkołach rolniczych.)

Rozdawnictwo wykonywa Wydział krajowy po wysłuchaniu wniosków kuratora fundacyi.

3) Fundacyę imienia Władysława Riegera dla uczennic szkoły ludowej w Warzycach. W fundacyi tej istnieje jedno stypendyum, w kwocie 40 K. przyznawane corocznie uczennicy, która naukę w szkole ludowej warzyckiej właśnie ukończyła, wyznania chrześciańskiego, obrz. łac. lub grec. k.

Stypendyum nadawane jest warunkowo, wypłata następuje dopiero wtedy, gdy obdarzona wyszedłszy za mąż lub doszedłszy do pełnoletności a względnie usamowolnienie wykaże, iż umie czytać i pisać po polsku i rachować i zna pierwsze zasady religii.

Rozdawnictwo należy do fundatora, na przedstawienie osobnej dla tej fundacyi ustanowionej rady. Po tegoż najdłuższem życiu przejdzie rozdawnictwo na Wydział krajowy.

4) Fundacyę posagową imienia Eustachego Szumańskiego. Dwuletnie dochody tej fundacyi mają być co dwa lata przyznawane jako posag ubogim pannom w wieku od 17 do 30 roku życia, pochodzącym w prostej linii od rodzeństwa fundatora, a jeżeliby takich nie było, pochodzącym w prostej linii od rodzeństwa jego matki ś. p. Antoniny z Strzyżowskich Szumańskiej. Na równi z pannami mogą kompetować także mężatki, które w chwili zawarcia małżeństwa powyższą kwalifikacyę posiadały, a zawarły małżeństwo po upływie terminu poprzedzającego konkurs.

Ewentualnie interkalarya obracać ma Wydział krajowy począwszy od piątego roku na tworzenie nowych fundacyi imienia fundatora dla kato

lików obrz. rzym. a narodowości polskiej. Rozdawnictwo posagów należy do Wydziału krajowego. Majątek fundacyi wynosi 120.000 K. w efektach.

Fundacye aktywowane z początkiem roku 1901/2.

Z początkiem roku szkolnego 1901/2 wprowadziliśmy w życie następujące fundacye:

1) Fundacyę ś. p. Teofila i Hersylii Januszewskich. W fundacyi tej istnieje 8 stypendyów po 600 K. rocznie. Stypendya są przeznaczone dla ubogiej uczącej się młodzieży narodowości polskiej, wyznania chrześciańskiego, nietylko z teraźniejszego królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, ale i ze wszystkich części dawnego Królestwa polskiego. Ubiegać się o te stypendya mogą 1) młodzieńcy, którzy z dobrym postępem ukończyli naukę w szkołach technicznych we Lwowie, Krakowie lub w innych prowincyach polskich, a w celu dalszego kształcenia się w zawodzie technicznym zamierzają udać się do innych wyższych zakładów po za obrębem Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, czy to w monarchi austryacko-węgierskiej, czy za granicami tejże leżących 2) młodzieńcy, którzy po ukończeniu wspomnianych powyżej zakładów naukowych w celu praktycznego wykształcenia udają się na praktykę do jakiegokolwiek zakładu rękodzielniczego lub przemysłowego czyto w kraju, czy zagraniczą, ażeby potem na ziemi ojczystej przyczynić się do podniesienia rękodzieł i przemysłu. Nadanie następuje na dwa lata, w obu wypadkach, korzystawszy z fundacyi pod warunkami po 1) wskazanymi można uzyskać pozostawienie stypendyum na dwa lata pod warunkami jak 2).

Rozdawnictwo należy do Wydziału krajowego.

2) Fundacyę imienia Władysława Łozińskiego. W fundacyi tej istnieją dwa stypendya po 400 K. rocznie, przeznaczone dla uczniów krajowych szkół średnich, zawodowych lub wyższych, spokrewnionych z fundatorem. W ich braku mogą stypendya te otrzymać w kwocie do 300 K. rocznie zredukowanej spokrewnione z fundatorem uczennice powyższych szkół. Jeżeliby i tych zabrakło, zostanie cała dyspozycyjna kwota podzielona na stypendya po 200 K. rocznie, które będą nadane uczęszczającym do powyższych szkół dzieciom biednych polskich prywatnych oficyalistów.

Rozdawnictwo należy do kuratorów fundacyi, którymi są każdoczesny proboszcz obrz. łać. w Pstrągowej i jeden członek rodziny fundatora, na teraz Wny Władysław Jarecki, właściciel dóbr w Pstrągowej.

Fundacye ukonstytuowane w r. 1900/1.

W ciągu roku szkolnego 1900/1 ukonstytuowaliśmy fundacye im. Władysława Łozińskiego, im. Michała Morawieckiego, imienia Pietruskich i imienia Władysława Riegera. Wszystkie te fundacye, z wyjątkiem fundacyi Michała Morawieckiego weszły już w życie.

Sprawozdanie o dawniejszych fundacyach dotąd nieaktywowanych.

Nawiązując do dawniejszych naszych sprawozdań za czas od 1. lipca 1890 r. do końca grudnia 1900 r. podajemy w dalszym ciągu, co następuje:

Fundacya ś. p. Dyonizego Bertolego.

Ukonstytuowanie tej fundacyi i wprowadzenie jej w życie nastąpi, skoro majątek jej (książeczka gal. Banku krajowego na 1.084 K. 40 gr.) urośnie przez kapitalizacyę do takiej wysokości, iżby z Jego dochodów można było utworzyć odpowiednie stypendyum dla młodzieży polskiej, kształcącej się w muzyce. Należytość rządowa jest już zapłacona.

Fundacya ś.p. Ezechiela Berzewiczego.

Majątek tej fundacyi jest już zrealizowany, a należytość rządowa zapłacona. Ułożony przez Wydział krajowy projekt aktu fundacyjnego znajduje się obecnie u rozdawcy; po nadejściu oświadczenia tegoż przedłoży Wydział krajowy rzecz c. k. Namiestnictwu.

Fundacya stypendyjna im. Karola Bielawskiego.

Dziedzic fundatora nie złożył dotąd w Wydziale krajowym żadnej kwoty na poczet kapitału fundacyjnego w kwocie 40.000 K. płatnego dnia 5. czerwca 1903 r. Kapitał ten został zabezpieczony w stanie biernym dóbr Nehrybka i Sielec. C. k. Prokuratorya Skarbu kwestyonuje dostateczność tego

zabezpieczenia, wskutek tego otrzymał dziedzic ponowne polecenie sądowe, aby niniejszy legat zabezpieczył.

Należytość rządowa została już wymierzona. O zapłacenie jej na rachunek fundacyi odniosła się c. k. Prokuratorya Skarbu do dziedzica.

Fundacya ś. p. Józefa Blicharskiego na utrzymanie nauczyciela przy szkole ludowej w Jamnicy.

Część majątku fundacyjnego, wynosząca 14.900 K. w efektach, znajduje się już w Wydziale krajowym, odsetki od niej służą w myśl woli fundatora na częściowe pokrycie płacy nauczyciela szkoły ludowej w Jamnicy.

Akcya w sprawie zrealizowania reszty majątku fundacyjnego jest w toku, wedle ostatnich informacyi jednak zachodzi obawa, że odniesie ona skutek tylko w nieznacznej mierze, i że nieściągnięte dotąd pretensye wypadnie odpisać, z powodu niemożności wywalczenia a względnie ściągnięcia.

Fundacya ś. p. Edwarda Chrzanowskiego.

Majątek tej fundacyi jest już zrealizowany i znajduje się w depozycie sądowym, należytość rządowa od niej jest już zabezpieczona przez wydzielenie z masy odpowiedniego funduszu. Wydanie majątku w zarząd Wydziału krajowego, ukonstytuowanie fundacyi i wprowadzenie jej w życie nastąpi prawdopodobnie dopiero po śmierci brata fundatora, Władysława, któremu służy dożywotnie prawo pobierania odsetek od majątku fundacyjnego i obracania ich wedle swego uznania na cele dobroczynne i nabożne.

Fundacya ś. p. Kazimierza Czarniakowskiego.

Majątek tej fundacyi jest już oddawna zabezpieczony. Ukonstytuowanie jej i aktywowanie nie może nastąpić, gdyż nie zgasły jeszcze dożywocia, któremi cały majątek jest obciążony.

Fundacye ś. p. Jana Drelichowskiego.

Majątek tych fundacyi jest już zrealizowany i przypadająca od nich należytość rządowa zapłaconą. Wypracowane przez Wydział krajowy projekty aktów fundacyjnych znajdują się obecnie w c. k. Namiestnictwie. Wobec tego spodziewać się należy, że w ciągu r. 1901/1902 obie fundacye zostaną ukonstytuowane. Aktywowanie fundacyi dla politechniki mogłoby w takim razie nastąpić od r. 1902/1903, natomiast co do fundacyi dla lwowskiej szkoły realnej zajdzie zapewne potrzeba odroczenia aktywowania z powodu, że dochody fundacyi tej nie wystarczą prawdopodobnie na wypłatę dwóch stypendyów po 500 K. w myśl woli fundatora.

undacya ś. p. Izabeli Duszyńskiej.

Kapitał fundacyjny miała c. k. Prokuratorya Skarbu polikwidować do ceny kupna, uzyskanej ze sprzedaży realności l. w. h. 365 w Haliczu. Czy się to już stało i o ile ewentualnie postąpiła sprawa zrealizowania majątku fundacyjnego, nie wiadomo Wydziałowi krajowemu, wedle ostatniego wyjaśnienia c. k. Prokuratoryi Skarbu, które ma datę 7. czerwca 1901 r., nie uległ stan sprawy po ten czas żadnej zmianie.

Fundacya ś. p. Michała Gątkiewicza.

Fundacya ta, której majątek jest już zrealizowany, ma wedle woli fundatora wejść w życie po śmierci jego żony, Anny. Na teraz kapitulizuje się dochody fundacyi.

Fundacya ś. p. Dra Kornela Hofmana.

Stan rzeczy nie uległ zmianie, gdyż dożywotniczka, Amalia Kozakiewicz, pozostaje jeszcze przy życiu.

Fnndacye ś. p. Angieliki Hoffmann de Sternhort

Majątek obu fundacyi jest już zrealizowany i przypadająca od nich należytość rządowa uiszczoną. Wypracowane przez Wydział krajowy projekty obu aktów fundacyjnych są obecnie w c. k. Namiestnictwie, można się zatem spodziewać, że ukonstytuowanie obu fundacyi nastąpi w ciągu r. 1901/1902, aktywowanie zaś w r. 1902/1903.

Fundacye ś. p. Leopoldyny z Rylskich Horodeńskiej.

C. k. Namiestnictwo wydało już decyzyę co do wypracowanych przez Wydział krajowy projektów aktów obu fundacyi. Wobec tego, gdy kurator na decyzyę tę się zgodził, zostaną obie fundacye w ciągu r. 1901/1902 ukon-

stytuowane, poczem będzie można jedną z nich t. j. fundacyę imienia fundatorki aktywować z początkiem r. 1903. Aktywowanie drugiej fundacyi (imienia Rylskich) musiałoby zostać odroczone, jeżeliby przy objęciu majątku w zarząd Wydziału krajowego (co dotąd nie nastąpiło) skonstatowano potrzebę znaczniejszych inwestycyi w dobrach fundacyjnych.

Fundacya ś. p. Ludwika Jaukowskiego

Legat fundacyjny, płatny po śmierci żony fundatora jako dożywotniczki, został jeszcze w r. 1877 na dobrach Bożyków z przyl. zaintabulowany. Dożywotniczka pozostaje przy życiu.

Fundacya ś. p. Fani Kapeluszowej.

Majątek fundacyi jest już zrealizowany, a należytość rządowa od niej zapłacona. Wygotowanie aktu fundacyjnego, którego projekt c. k. Namiestnictwo już zatwierdziło, jest w toku, a zatem czynność ukonstytuowania fundacyi zostanie niewątpliwie w r. 1901/1902 ukończona. Aktywowanie nastąpi najpóźniej z początkiem r. 1902/1903.

Fundacya ś. p. Stanisława Kurzykiewicza.

Zrealizowanie majątku niniejszej fundacyi potrwa w myśl zawartego już kontraktu dzierżawy a raczej sprzedaży spadkowej apteki i realności do końca r. 1911, do tego bowiem czasu wpłynąć ma ratami cena kupna. Raty wpływają obecnie do Wydziału krajowego. Ukonstytuowanie i aktywowanie fundacyi nastąpi po całkowitem zrealizowaniu jej majątku.

Fundacya ś. p. Franciszka Kochmana dla dziewcząt służących.

Aktywowanie tej fundacyi nastąpi w myśl art. 21. aktu fundacyjnego dopiero wtedy, gdy z jej dochodów można będzie po odtrąceniu 10% na pomnożenie majątku zakładowego wypłacać corocznie trzy posagi w kwotach 1.000 K., 800 K. i 600 K. Aż do tej chwili, która nadejdzie, skoro czyste stałe dochody fundacyi dosięgną kwoty 2.666 K. 66 gr., będą dochody kapitalizowane. Na teraz wynoszą one 1.592 K. rocznie.

Fundacya kopca Unii lubelskiej.

Aktywowanie tej fundacyi nastąpi w myśl art. III. aktu fundacyjnego dopiero wtedy, gdy dochody wystarczą na wypłatę jednego stypendyum o rocznych 240 koronach. Obecnie wynoszą dochody 148 koron rocznie.

Fundacya ś. p. Wojciecha Kucharskiego

Zrealizowanie majątku fundacyi jest w toku i potrwa dłużej, gdyż należące do niego wierzytelności ściąga się pozasądownie w ratach. Czy c. k. Prokuratorya przedstawiła już c. k. Namiestnictwu zapowiedziane tegoż pismem z d. 30. stycznia 1901 l. 3.649 wnioski względem przyspieszenia ściągnięcia tych wierzytelności, niewiadomo Wydziałowi krajowemu, gdyż na wystosowane w tym względzie dwukrotne zapytanie nie otrzymał dotąd żadnej odpowiedzi.

Fundacya ś. p. Leona Jana Kantego z 2. im. Kuczyńskiego.

Majątek fundacyi jest już zupełnie zrealizowany, a przypadająca od niej należytość rządowa zapłacona. Wydział krajowy odniósł się już do c. k. Namiestnictwa pismem z d. 21. października 1901 l. 61.231 o wydanie mu reszty majątku fundacyjnego. Skoro to nastąpi, ułoży Wydział krajowy projekt aktu fundacyjnego i poczyni dalsze kroki w celu ukonstytuowania i aktywowania fundacyi.

Fundacya imienia Teofila Lenartowicza.

Fundacya ta jest już ukonstytuowaną, wprowadzenie jej w życie nastąpi w myśl art. XV. aktu fundacyjnego dopiero wtedy, gdy z jej dochodów, wynoszących na teraz 192 K. rocznie, będzie można po opędzeniu innych wydatków wypłacać jedno stypendyum w rocznej kwocie 200 koron.

Ewentualna fundacya ś. p. Józefa Lityńskiego.

Wedle ostatniej wiadomości z d. 11. kwietnia 1901 l. 36.501 została zarządzona przez władze sądowe rozprawa niesporna w celu oznaczenia zachowku dziedziczek koniecznych wprawdzie dwukrotnie rozpisaną, ale nie zdołano jej przeprowadzić. C. k. Prokuratorya Skarbu poczyniła zatem kroki w celu przyspieszenia sprawy.

Fundacye ś. p. Józefa Majewskiego.

Majątek tych fundacyi jest już zrealizowany. Wypracowane przez Wydział krajowy projekty aktów wszystkich trzech fundacyi znajdują się już w c. k. Namiestnictwie, ukonstytuowanie nastąpi zatem w ciągu r. 1901/2. Aktywowanie będzie możliwem dopiero wtedy, gdy stan dochodów pozwoli na wypłatę stypendyów w oznaczonej przez fundatora wysokości po 240 K. rocznie.

Fundacya ś. p. Dra Kajetana Maramorosza

Ukonstyuowanie i aktywowanie obu tych fundacyi, ubezpieczonych na teraz na znajdujących się w depozycie sądowym papierach wartościowych masy spadkowej nastąpi dopiero po zgonie dożywotniczek i zapłaceniu należytości rządowej.

Fundacya ś. p. Ignacego Marynowskiego.

Ukonstytuowanie i aktywowanie tej fundacyi nastąpi w myśl woli fundatora, dopiero po uporządkowaniu nabytego na jej rzecz majątku ziemskiego Kłodzienko i po umorzeniu znacznej części długu.

Fundacya Zygmunta i Fryderyki Michalewiczów.

Ukonstytuowanie fundacyi tej nie nastąpiło jeszcze, gdyż rekurs Wydziału krajowego od decyzyi c. k. Namiestnictwa w przedmiocie projektu aktu fundacyjnego nie został dotąd załatwiony.

Fundacya śp. Michała Missberga.

Uchwałą z d. 17. listopada 1900 L. IV 352/40/97 uznał c. k. Sąd, obwodowy zabezpieczenie zapisanej na niniejszą fundacyę renty rocznej 2.000 K. przez zaintabulowanie jej na dobrach Koniuchy za niedostateczne i wezwał spadkobierczynię, aby przez spłacenie poprzedzających ciężarów z dóbr Koniuchy lub przez uzyskanie dla fundacyi ustępstw pierwszeństwa hipotecznego albotéż przez ubezpieczenie fundacyi także na innym majątku spadkowym zapewniła jej należyte bezpieczeństwo i wykazała to wobec sądu szczegółowem obliczeniem.

Odezwą z dnia 30. marca 1900 l. 18.276 prosiła c. k. Prokuratorya Skarbu o przynaglenie spadkobierczyni do wykonanin powyższego polecenia. Czy to nastąpiło i z jakim rezultatem, niewiadomo Wydziałowi krajowemu, gdyż na wystosowane w tym względzie zapytanie nie otrzymał żadnej odpowiedzi.

Fundacya niniejsza ma wejść w życie dopiero po zgonie wdowy po fundatorze pozostałej.

Fundacya śp. Antoniego Monsona.

Stan rzeczy nie uległ zmianie, gdyż wedle ostatniej wiadomości, otrzymanej przez Wydział krajowy w listopadzie 1901 wdowa po fundatorze, której służy prawo dożywotniego użytkowania majątku fundacyjnego pozostaje jeszcze przy życiu.

Fundacya familijna ś. p. Dra Adama Morawskiego

W myśl §. 5. aktu fundacyjnego nastąpi reaktywowanie niniejszej fundacyi, skoro jej dochody wystarczą na wypłatę jednego stypendyum o rocznych 210 K. Obecnie wynoszą dochody 192 K. rocznie i będą kapitalizowane, dokąd wymaganej wysokości nie dosięgną.

Fundacya. imenia Najjaśniejszego Pana na zakupno pni pszczół i szczepek drzewek owocowych dla ukończonych uczniów szkół ludowych powiatu turczańskiego.

Majątek tej fundacyi znajduje się już w Wydziale krajowym. Projektu aktu fundacyjnego nie udzielono dotąd Wydziałowi krajowemu do objawienia zdania.

Fundacya śp. Adama Jelity Neronowicza.

Ukonstytuowanie i aktywowanie tej już zrealizowanej fundacyi ma nastąpić w myśl woli fundatora i decyzyi c. k. Namiestnictwa dopiero po śmierci

żony fundatora, Anny z Gaszyńskich Neronowiczowej, w każdym zaś razie nie wcześniej, jak w r. 1916.

Fundacya śp. Ignacego Ohanowicza. Ukonstytuowanie i aktywowanie tej fundacyi nastąpi po śmierci dożywotnika Grzegorza Ohanowicza, brata fundatora i zapłaceniu należytości rządowej.

Fundacya śp. Magdaleny Pasieczańskiej. Stan rzeczy nie uległ zmianie, gdyż wedle ostatniej wiadomości, otrzymanej przez Wydział krajowy w listopadzie 1901 Marya Mokłowska, Joanna Nowak, Malwina Kulczycka i Karolina Łukasiewicz, którym z woli fundatorki służy dożywotnie prawo poboru odsetek od zrealizowanego już majątku niniejszej fundacyi, pozostają jeszcze przy życiu. Na zapytanie wystosowane w tym względzie w listopadzie 1901 nie nadeszła jeszcze odpowiedź.

Fundacya imienia śp. Ryszarda Pieściorowskiego. O prowizorycznem aktywowaniu tej fundacyi donieśliśmy już powyżej. Ukonstytuowanie jej nie mogło jeszcze nastąpić, gdyż przeciw decyzyi c. k. Ministerstwa wyznań i oświecenia, przychylającej się całkowicie do rekursu Wydziału krajowego w przedmiocie projektu aktu fundacyjnego, wniosła strona przeciwna zażalenie do Trybunału administracyjnego, dotąd nierozstrzygnięte.

Fundacya śp. Ignacego Pierzchały. Aktywowanie tej fundacyi, ukonstytuowanej jeszcze w r. 1892/3 nastąpi w myśl art. IV. aktu fundacyjnego z początkiem roku szkolnego 1906/7 jako jedenastego roku szkolnego od roku, z którego dochodów należytość rządową ostatecznie umorzono. Aż do tego czasu będą dochody kapitalizowane.

Fundacya śp. Oktawa Pietruskiego. Fundacya ta nie może być jeszcze ukonstytuowaną z powodu, że bliższe określenie jej przeznaczenia ze strony dawców jeszcze nie nastąpiło. Na razie kapitalizuje się dochody fundacyi.

Fundacya śp. Dra Tytusa Przesmyckiego. Majątek tej fundacyi jest już zrealizowany.

Pismem z dnia 29. sierpnia 1901 l. 13305 odniósł się Wydział krajowy do c. k. Namiestnictwa z prośbą, ażeby zaraz po wymierzeniu i zapłaceniu należytości rządowej zarządziło zawinkulowanie pozostałej reszty majątku fundacyjnego i wydało ten majątek Wydziałowi krajowemu bez względu na ciężącą na nim rentę dożywotnią Emilii Wyspiańskiej w rocznej kwocie 1200 K., gdyż wypłata tej renty może się odbywać także w Wydziale krajowym.

Zarazem prosił Wydział krajowy o zezwolenie, ażeby mógł po otrzymaniu majątku fundacyjnego aktywować fundacyę prowizorycznie na czas życia p. Emilii Wyspiańskiej na zasadach w rozporządzeniu ostatniej woli fundatara określonych.

Ewentualna fundacya śp. Zygmunta br. Romaszkana. Fundacya ta jest tylko ewentualną i została już należycie zabezpieczoną przez zaintabulowanie na spadkowych dobrach.

Fundacya bursy imienia ks. Leona Sapiehy. Stan rzeczy nie uległ zmianie. Dochody kapitalizuje się na razie, dokąd nie dojdą do odpowiedniej wysokości.

Fundacya śp. ks. Aleksandra Słowińskiego. Majątek tej fundacyi jest już zrealizowny a c. k. Namiestnictwo oddało jej zarząd Wydziałowi krajowemu. Wypracowany przez Wydział krajowy projekt aktu fundacyjnego został już przyjęty przez grono profesorów gimnazyum nowosądeckiego. W najbliższej przyszłości przeszle go Wydział krajowy c. k. Namiestnictwu do zbadania. Ukonstytunowanie fundacyi nastąpi prawdopodobnie w ciągu r. 1901/2, a wprowadzenie jej w życie dopiero po zapłaceniu należytości rządowej z bieżących dochodów.

Fundacya p. n. stypen- Wedle odezwy c. k. Namiestnictwa z dnia 24. października 1901

dyum imienia Eligiusza i Karoliny Sobolewskich.

l. 77450 czynność zrealizowania majątku niniejszej fundacyi jest już na ukończeniu.

Fundacya śp. Franciszka Stachiewicza.

Fundacya ta ukonstytuowana jeszcze w r. 1895/6 wejdzie w życie w myśl art. XII. aktu fundacyjnego dopiero wtedy, gdy jej dochody, wynoszące na teraz 512 K. rocznie, wystarczą na wypłatę jednego stypendyum o rocznych 600 koronach. Na razie kapitalizuje się dochody fundacyi.

Fundacya imienia śp. Edwarda Adama hr. Stadnickiego.

Majątek tej fundacyi jest już w całości zrealizowany. Wobec tego wypracował Wydział krajowy projekt aktu fundacyjnego i przesłał go opiekunowi małoletniego rozdawcy do zbadania. Po nadejściu odpowiedzi prześle Wydział krajowy rzecz całą c. k. Namiestnictwu. Ukonstytuowanie fundacyi może wobec tego nastąpić już w ciągu r. 1901/2, aktywowanie jej natomiast przypadnie dopiero później, przedtem bowiem trzeba będzie z bieżących dochodów zapłacić należytość rządową, która od niniejszej fundacyi wymierzoną zostanie.

Fundacya imienia Magdaleny i Bonifacego Stillerów.

Majątek tej fundacyi jest już zupełnie zrealizowany, a wedle ostatniej odezwy c. k. Namiestnictwa z d. 24. października 1901 l. 111185 odniosło się już ono do c. k. Sądu krajowego cywilnego we Lwowie o wydanie tego majątku. Wobec tego można się już w niedalekiej przyszłości spodziewać ukonstytuowania i aktywowania niniejszej fundacyi.

Fundacya imienia Stupnickich i Jankowskich, utworzona przez ś. p. Marcelego Stupnickiego.

Fundacya niniejsza jest już od roku 1884/5 prowizorycznie aktywowaną. Otrzymawszy po długiem wyczekiwaniu opinię kuratora co do ostatecznego projektu aktu fundacyjnego, przedstawił Wydział krajowy sprawę ukonstytuowania niniejszej fundacyi pismem z d. 20. września 1901 l. 50775 ponownie c. k. Namiestnictwu. Ponieważ między Wydziałem krajowym a kuratorem nie przyszło do zupełnego porozumienia, przeto zachodzi obawa, iż sprawy nie będzie można załatwić ostatecznie już w pierwszej instancyi. Temsamem nie ma nadziei, iżby ukonstytuowanie fundacyi już w ciągu roku 1901/2 nastąpić mogło.

Fundacya stypendyjna ks. Jana Szaflarskiego i Franciszki Ksawery Czajkowskiej.

Fundacya ta jest już ukonstytuowaną, wejdzie zaś w życie, skoro jej dochody wystarczą na wypłatę jednego stypendyum w rocznej kwocie 240 kor. Dyspozycyjny dochód powinienby dojść do tej kwoty z początkiem r. 1902/3.

Fundacye ks. Jana Szaflarskiego i Franciszki Ksawery Czajkowskiej dla Czarnego Dunajca i dla Dębicy.

W myśl woli fundatora kapitalizuje się dochody obu tych fundacyi, dokąd ich majątki, wynoszące pierwotnie po 1000 koron, nie urosną każdy do sumy 512.000 koron. Potem dopiero ma nastąpić ukonstytuowanie i aktywowanie tych fundacyi.

Ewentualna fundacya Leopolda Szmoniewskiego.

Zabezpieczenia tej fundacyi nie można żądać, ponieważ żona testatora ma z tegoż woli nieograniczone prawo rozporządzania przeznaczonym na fundacyę majątkiem aktami między żyjącymi.

Fundacya ś. p. Dra Józefa Trybulca.

Od poprzedniego sprawozdania nie otrzymał Wydział krajowy żadnego zawiadomienia o przebiegu akcyi w sprawie zrealizowania majątku niniejszej fundacyi.

Fundacya śp. Juliusza i Filomeny z Mamczyń-

Hipotecznie zabezpieczono niniejszą fundacyę już w r. 1899. Jej ukon-

skich małżonków Weberów.

stytuowanie i aktywowanie może nastąpić dopiero po zgonie żony fundatora, której służy dożywotnie użytkowanie całego majątku.

Fundacya imienia Konrada Wilczyńskiego.

W myśl art. IV. aktu niniejszej fundacyi wynosić ma stypendyum 360 koron rocznie. Obecnie wynoszą dochody 352 koron rocznie i będą kapitalizowane, dokąd do potrzebnej wysokości nie dojdą.

Fundacya śp. Antoniego Zawiszy.

Pismem z d. 6. września 1901 l. 78248 oświadczył Wydział krajowy c. k. Namiestnictwu, że przyjmuje zarząd niniejszej fundacyi. Zarazem załączył Wydział krajowy projekt aktu fundacyjnego.

Pismem zaś z d. 25. września 1901 l. 63583 odniósł się Wydział krajowy do c. k. Namiestnictwa z prośbą o wydanie mu już teraz majątku niniejszej fundacyi w celu spieniężenia walorów zagranicznych, które ten majątek stanowią i zastąpienia ich walorami krajowymi, dającymi bezpieczeństwo pupilarne.

W obec tego stanu rzeczy mogłaby czynność należytego ulokowania majątku fundacyi i jej ukonstytuowania być już w r. 1901/2 całkowicie przeprowadzoną. Dla sprawy aktywowania fundacyi jest to jednak rzeczą obojętną, ileże nawet w razie, jeżeliby — co jest prawdopodobnem — uznano tę fundacyę za wolną od opłaty należytości rządowej, nie możnaby przystąpić do do rozdawnictwa, gdyż prawdopodobne dochody fundacyi nie mogą wystarczyć na wypłatę stypendyów w oznaczonej przez fundatora wysokości, a zatem zajdzie potrzeba kapitalizowania dochodów, dokąd do wymaganej kwoty nie dojdą.

Fundacya Jędrzeja i Maryi Zemłów.

O postępie akcyi w sprawie zrealizowania majątku niniejszej fundacyi otrzymał Wydział krajowy od ostatniego sprawozdania tylko tę wiadomość, że zrealizowanie majątku po śp. Maryi Zemła jest w toku, a spadek po niej nie został jeszcze dziedziczącym fundacyom przyznany.

Fundacye nowo przybyłe i nowo powstałe.

Fundacya śp. Antoniego Bielskiego.

Zmarły w Chyrowie dnia 23. maja 1901 śp. Antoni Bielski, właściciel realności w Chyrowie, zapisał 6000 koron na stypendyum dla uczniów lub uczennic religii katolickiej, narodowości polskiej lub ruskiej, z pierwszeństwem dla ubogich krewnych fundatora. Rozdawnictwo tej fundacyi poruczył fundator Wydziałowi krajowemu.

Uchwałą z d. 13. września 1901 l. 59274 przyjął Wydział krajowy wszystkie ofiarowane mu co do niniejszej fundacyi prawa i obowiązki i przesłał c. k. Namiestnictwu projekt aktu fundacyjnego. Projekt ten został przez c. k. Namiestnictwo już przyjęty. Zeznanie aktu fundacyjnego i aktywowanie fundacyi nastąpi zaraz po zrealizowaniu majątku fundacyjnego i zapłaceniu należytości rządowej, która wszelakoż wedle woli fundatora ma być pokrytą nie z zasobów fundacyi tylko z ogólnych funduszów masy spadkowej.

Fundacya śp. Dra Jana Buszka.

Zmarły w Krakowie dnia 11. lipca 1901 śp. Dr. Jan Buszek, fizyk miasta Krakowa, legował ustępem 3. swego testamentu z daty Kraków 14. maja 1900 kwotę 15000 koron na fundacyę stypendyjną, postanawiając, że kapitał ten ma się tak długo procentować, dokąd nie przyniesie rocznego procentu 600 kor. Stypendyum to ma pobierać uczeń, należący do rodziny Buszków, uczęszczający do szkoły, gdy będzie miał postęp dobry. W braku takiego, otrzyma je uczeń, pochodzący z Muszyny, katolik, a gdyby i takiego nie było, uczeń medycyny wszechnicy Jagiellońskiej, pochodzący z Krakowa. Udzielać ma to stypendyum Wydział krajowy.

Pismem z d. 7. września 1901 l. 56985 zawiadomił Wydział krajowy o tej fundacyi c. k. Namiestnictwo i prosił o zarządzenie stosownych kroków w celu zrealizowania jej majątku. Zarazem oświadczył Wydział krajowy, że

przyjmuje rozdawnictwo tej fundacyi i że jest gotów przyjąć także jej zarząd, służący z tytułu prawa publicznego c. k. Namiestnictwu.

Fundacya śp. ks. Franciszka Foxa.

Ś. p. ks. Franciszek Fox, emer. profesor i katecheta c. k. gimnazyum w Nowym Sączu, złożył 26. września 1895 do rąk Kuratoryi fundacyi p. n. Bursa tarnowska Św. Kazimierza kwotę 10730 k. 90 gr. na fundacyę swego imienia, postanawiając, że dochody służyć mają na utrzymanie w tejże bursie jednego a względnie dwóch uczniów gimnazyalnych religii katolickiej obrz. łac., mających zamiar poświęcić się stanowi duchownemu. Pierwszeństwo zastrzegł fundator krewnym, w ich braku uczniom rodem z Willamowic, jeżeliby i tych zabrakło, uczniom rodem z Nowego Sącza. Jeżeliby i takich kandydatów nie było, korzystać mogą z fundacyi uczniowie tarnowskiego gimnazyum w ogóle. Rozdawnictwo sprawuje Kuratorya fundacyi ewentualnie na propozycyę zwierzchności gminnej i urzędu parafialnego w Willamowicach, a względnie Magistratu i urzędu parafialnego w Nowym Sączu, a co do uczniów gimn. tarnowskiego w ogóle na propozycyę urzędu parafialnego w Tarnowie. Zarząd fundacyi spoczywa w ręku Kuratoryi Bursy Św. Kazimierza w Tarnowie i Wydziału krajowego, jako jej zwierzchniczej władzy.

Pismem z d. 30. sierpnia 1901 l. 16852 przesłał Wydział krajowy projekt aktu tej fundacyi wraz z oświadczeniami wszystkich interesowanych c. k. Namiestnictwu do zbadania. Ukonstytuowanie fundacyi przeciągnie się prawdopodobnie na r. 1902/3, albowiem wygotowanie aktu, który musi mieć na sobie potwierdzone przez przełożone władze klauzule przyjęcia praw i obowiązków ze strony wszystkich do współudziału powołanych czynuików wymagać będzie w każdym razie dłuższej korespondencyi. Aktywowanie nastąpi z początkiem najbliższego roku szkolnego po zatwierdzeniu aktu fundacyjnego, gdyż fundusze na zapłacenie należytości rządowej są już przygotowane.

Fundacya imienia Izydora Kowalewskiego.

Stowarzyszenie pocztmistrzów, pocztexpedyentów i pocztexpedytorów Galicyi, Bukowiny i W. Ks. Krakowskiego uchwaliło na walnem zgromadzeniu z d. 6. października 1900 utworzyć fundacyę dla podupadłych bez własnej winy pocztmistrzów, pocztexpedyentów i pocztexpedytorów Galicyi i W. Ks. Krakowskiego obojga płci, a w uczczeniu zasług długoletniego swego prezesa Izydora Kowalewskiego nadać tej fundacyi jego imię.

Wedle złożonego przez Towarzystwo zarysu aktu fundacyjnego, który Wydział krajowy bez zmiany przyjął, należy zarząd fundacyi do Wydziału krajowego, a rozdawnictwo do W-go Izydora Kowalewskiego, po tego zaś zgonie do towarzystwa, które fundacyę utworzyło. Majątek fundacyi, złożony już w Wydziale krajowym, wynosi na teraz 17.000 koron w efektach, połowa dochodu ma być kapitalizowana tak długo, dokąd cały kapitał do sumy 40.000 koron im. wart. nie urośnie.

Projekt aktu fundacyjnego znajduje się już w c. k. Namiestnictwie, ukonstytuowanie fundacyi nsstąpi zatem prawdopodobnie w ciągu r. 1901/2.

Fundacya śp. Michała Morawieckiego.

Zmarły w Krakowie dnia 15. sierpnia 1883 c. k. notaryusz lwowski, śp. Michał Morawiecki zapisał cały swój majątek matce swej na dożywocie, a po tejże zgonie na fundacyę sierót podrzutków we Lwowie, postanawiając, że dochody z kapitału mają być takim sierotom wyznania chrześciańskiego na ich najniezbędniejsze potrzeby udzielane. Zarząd i rozdawnictwo tudzież bliższe określenie fundacyi zastrzegł fundator Wydziałowi krajowemu. Zrealizowanie majątku fundacyi zajęło dłuższy czas, ile że matka fundatora, zgłosiwszy żądanie części obowiązkowej, zmarła i zaszła potrzeba zawarcia w tym względzie ugody z jej spadkobiercami. Wskutek tego nastąpiło przyznanie spadku dopiero w r. 1900, a wydanie majątku do rąk Wydziału krajowego w listopadzie 1901. Fundacya ta została już ukonstytuowaną w r. 1900/1, o czem donieśliśmy powyżej. Wprowadzenie jej w życie nastąpi w r. 1901/2, gdyż należytość rządowa jest już zapłacona. Majątek fnndacyi stanowią znajdujące się w Wydziale krajowym efekta imiennej wartości 66.674 K. i efekta

w im. wartości 12.000 K. obciążone dożywociem, przechowywane w depozycie sądowym.

Fundacya Karoliny Remerowej.

Zmarła w Krakowie d. 10. marca 1892 śp. Karolina z Kochów Remerowa, właścicielka realności, zapisała swój dom pod l. 35 przy ulicy Karmelickiej w Krakowie na cele fundacyjne, a mianowicie postanowiła, że z dochodów tego domu ma się wypłacać jedno stypendyum o rocznych 800 koronach dla doktorów medycyny, pragnących się dalej kształcić, zwłaszcza przez wyjazd za granicę, z prawem pierwszeństwa dla członków rodziny Doboszyńskich, reszta zaś tych dochodów ma posłużyć na utworzenie w szpitalu św. Łazarza w Krakowie łóżka na oddziale dla chorób wewnętrznych. Tę fundacyę łóżka dla ubogich chorych ustanowiła też fundatorka swą uniwersalną dziedziczką. Zarząd obu tych fundacyi, których majątek jest już zrealizowany, przelało c. k. Namiestnictwo na Wydział krajowy. Rozdawnictwo stypendyum zostanie prawdopodobnie przekazane Wydziałowi krajowemu na propozycyę Grona profesorów wydziału lekarskiego w uniwersytecie Jagiellońskim, rozdawnictwo łóżka zaś dyrektorowi Szpitala św. Łazarza.

Wydział krajowy ułożył w tym duchu projekty aktów obu fundacyi. Projekty te zostały już przyjęte przez Grono profesorów wydziału lekarskiego w Krakowie i przez Dyrektora szpitala św. Łazarza i zostaną w najbliższej przyszłości przedłożone c. k. Namiestnictwu do zbadania.

Ukonstytuowanie obu fundacyi nastąpi zatem prawdopodobnie jeszcze w ciągu roku 1891/2, aktywowanie fundacyi stypendyjnej — o ileby się nie otrzymał wniosek tymczasowego jej aktywowania już teraz — z początkiem najbliższego roku szkolnego po zatwierdzeniu aktu fundacyjnego, gdyż należytość rządowa jest już zapłacona. Fundacya łóżka zaś wejdzie w każdym razie w życie dopiero później, gdyż teraźniejsze jej dochody nie wystarczają na utworzenie łóżka.

Fundacya śp. Józefa Soleskiego.

Zmarły we Lwowie d. 24. maja 1901 śp. Józef Soleski, emer. profesor gim. i poseł sejmowy, zapisał dwie kamienice we Lwowie przy ul. Zyblikiewicza na stypendya po 400 koron dla synów oficyalistów prywatnych (ekonomów i leśniczych) wyznania rz. kat., wykazujących ubóstwo i postęp co najmniej dobry. Pismem z dnia 8. listopada 1901 l. 72394 oświadczył Wydział krajowy c. k. Namiestnictwu, że przyjmuje ofiarowane mu przez fundatora rozdawnictwo tej fundacyi i gotów jest przyjąć także jej zarząd.

Zarazem prosił Wydział krajowy o wydanie stosownych zarządzeń celem zabezpieczenia, a względnie zrealizowania majątku niniejszej fundacyi.

Fundacya śp. Bazylego Wolana.

Zmarły w Wiedniu 28. października 1899 Bazyli Wolan, profesor uniwersytetu w Czerniowcach, przeznaczył legat w kwocie 12000 koron na utworzenie fundacyi stypendyjnej w Przemyślu dla dwóch ubogich uczniów Rusinów, z zastrzeżeniem rozdawnictwa stypendyów dla kollegium profesorów oraz z zastrzeżeniem pierwszeństwa dla krewnych fundatora, w pobliżu Przemyśla zamieszkałych. Na zapytanie c. k. Namiestnictwa, oświadczył Wydział krajowy pismem z dnia 28. września 1901 l. 63594, że zarząd tej fundacyi przyjmuje. Zarazem prosił o wydanie mu majątku tej fundacyi i nadesłanie materyałów potrzebnych do ułożenia aktu fundacyjnego.

Stan majątku zarodowego funduszów stypendyjnych.

A. W efektach.

1. Zapas z dniem 1. stycznia 1901 r. z wyłączeniem fundacyi:

a) Brześciańskiej Kunegundy;
b) Bodziocha Tomasza;
c) Bohdanowicza Dominika;
d) Jeleńskiego Napoleona I.
e) „ „ II.

f) Krzeczunowicza Ignacego;
g) „ Waleryana;
h) Kucharskiego Jana, które należą do departamentu III.
i) Cesarza Franciszka Józefa I. jubileuszowej, należącej do departamentu VI., wynosił . . . . 8,247.776 K. 95 gr.
2. Zakupiono po dzień 31. października 1901 . . 137.087 „ 58 „
3. Wpłynęło po dzień 31. października 1901 na rzecz nowo przybyłych fundacyi . . . . 42.747 „ 20 „
razem . 8,427.611 K. 73 gr.
4. Spieniężono po dzień 31. października 1901 . . 47.107 „ 39 „
pozostaje . 8,380.504 K. 34 gr.

B. W realnościach i dobrach:

Winniki z przyległościami . .		135.750 K. 06 gr.	
Godowa		79.944 „ — „	
Realność w Strzyżowie . . .		54.040 „ 12 „	
Realność w Rzeszowie . . .		75.547 „ 60 „	
Gmach c. k. Seminaryum nauczycielskiego męskiego w Rzeszowie .		156.845 „ 48 „	
Gmach internatu przy temże seminaryum w Rzeszowie . .		118.408 „ 20 „	
Kłodzienko		320.000 „ — „	
Szypowce . .	dotychczas nie oszacowano	— „ — „	
Kochanówka .		— „ — „	
Kuźmina dolna i górna		— „ — „	
Dzwonowa . .		— „ — „	
Urlów (3/4 części) .		— „ — „	
Jacowce . .		— „ — „	
Realność w Tarnopolu		— „ — „	940.535 „ 46 „

C. W należytościach czynnych:

Fundacya Lipińskich, wierzytelności od Konstantego Lipińskiego . . .	1.239 K. 18 gr.	
„ hr. Łosia kapitał hipotekowany na dobrach Werchrata	12.727 „ 29 „	
„ Olszewskiego kapitał hipotekowany na dobrach Sietnica z przyległościami .	8.400 „ — „	
„ Głowińskiego kapitał hipotekowany na realności Popijarskiej:		
a) od funduszu obłąkanych	56.322 „ 39 „	
b) „ położnic .	14.080 „ 60 „	92.769 „ 46 „
Ogółem wynosi stan majątku zarodowego funduszów stypendyjnych po koniec października 1901 . .		9,413.809 K. 26 gr.
Z końcem grudnia 1900 r. wynosił stan majątku zarod.		9,269.980 „ 81 „
W porównaniu zatem z rokiem ubiegłym zwiększył się majątek zarodowy w czasie od 1. stycznia do 30. października 1901 o		143.828 K. 45 gr.

II. Stan majątku zarodowego funduszów naukowych, dobroczynnych i pomnikowych.

A. W efektach:

Fundusz „Macierzy Polskiej“	76.943 K. 52 gr.
„ Beliny Brzozowskiego dla bursy stanisławowskiej	6.316 „ 42 „
do przeniesienia .	83.259 K. 94 gr.

	z przeniesienia .	83.259 K. 94 gr.
Fundusz	Maryi Mochnackiej dla czterech ubogich ciemnych żebrać się wstydzących . . .	9.755 „ 56 „
„	Ludwiki Niezabitowskiej dla zboru św. Klaudyi	18.367 „ — „
„	Aleksandra hr. Stadnickiego . . .	47.974 „ 74 „
„	pomnika Kościuszki w Krakowie . . .	31.625 „ 04 „
„	Komarnickich	3.862 „ 56 „
„	Jędrzejowiczowej	16.287 „ 15 „
„	Russanowskiej	128.586 „ 57 „
„	stanowy sierociński	92.694 „ 91 „
„	Ludwika i Anny Helclów	1,890.261 „ 70 „
„	Siemianowskich III. (dla wdów po nauczycielach szkół ludowych)	46.237 „ 14 „
„	Siemianowskich IV. (posagowa dla ubogich dziewcząt)	43.696 „ 31 „
„	Bursy im. ks. Leona Sapiehy „dla kandydatów na nauczycieli szkół ludowych“ . . .	41.412 „ 32 „
„	Skrzyńskiego (dla panien szlacheckich) . .	48.567 „ 86 „
„	„ (dla dziewcząt wiejskich) . .	7.446 „ 58 „
„	Kośvitzky'ego Józefa II. dla wychowanków zakładu sierót pod wezwaniem św. Józefa w Krakowie	7.341 „ 90 „
„	Niezabitowskiej Ludwiki:	
	a) dla „domu pracy pod godłem Opatrzności“ we Lwowie 2.779 K. 49 gr.	
	b) dla „tanich kuchni ludowych“ we Lwowie . . . 21.056 „ 30 „	23.835 „ 70 „
„	z legatu Józefa Ciemierzyńskiego . .	574 „ 16 „
„	Tytusa Kielanowskiego dla gminy Kędzierzawce	20.000 „ — „
„	Tytusa Kielanowskiego dla gminy Żuratyn .	20.000 „ — „
„	Wacława Tyzenhauza	6.623 „ 62 „
„	Mariem Gewürtz dla ubogich izraelitów miasta Dębicy	2.595 „ 50 „
„	Karoliny z ks. Ponińskich Lubomirskiej „na utrzymanie i wychowanie dwunastu sierót w zakładzie św. Heleny“ we Lwowie . .	51.600 „ — „
„	Antoniego Schiffnera	4.878 K. 90 gr.
„	Franciszka Kochmana	
	a) dla literatów polskich . . .	59.049 „ 43 „
	b) posagowa dla dziewcząt służących .	39.948 „ 31 „
„	ks. Jana Szaflarskiego i Franciszki Ksawery Czajkowskiej:	
	a) dla Czarnego Dunajca . . .	1.192 „ 94 „
	b) dla Dębicy	1.193 „ 38 „
„	Maryi Feliksy Czarkowskiej dla rzemieślników pochodzenia polskiego	559.933 „ 48 „
„	Wincentego Łodzia Ponińskiego dla czeladników rzemieślniczych	121.378 „ 28 „
„	Teofili z Łukowskich Wirth i Malwiny z Łukowskich dla osieroconych dziewcząt . .	16.864 „ 20 „
„	Franciszka Steczkowskiego z Jasła . .	6.818 „ 23 „
	na zakupno książek do czytania dla uczniów szkół przemysłowych	2.504 „ 56 „
„	Dr. Józefa Kazimierza dw. im. Malinowskiego:	

Dział I.	„ku wspieraniu zubożałych adwokatów i wdów po adwokatach“ .	47.514 „ 32 „
„ II.	„ku wspieraniu artystów i literatów“	44.005 „ 66 „
„ III.	„ku popieraniu celów galicyjskiego Towarzystwa muzycznego“ . .	42.215 „ 28 „
„ IV.	„ku wspieraniu ubogich sług pryw.“	44.903 „ 50 „
„ V.	„posagowy dla ubogich dziewcząt służących“	25.106 „ 35 „
„ VI.	„ku wspieraniu ubogich chłopców uczących się rzemiosła“ . .	34.981 „ 51 „
Fundusz	Józefa Krupacza dla c. i k. inwalidów . .	653 „ 82 „
„	Pietruskich	427 „ 20 „
„	Eustachego Szumańskiego	120.000 „ — „
„	Łukasiewicza	9.079 „ 71 „
„	Kralewskiego Izydora	17.000 „ — „
„	jub. Ces. Franc. Józefa I. na zakupno pni pszczół	3.268 „ 88 „
	Razem w efektach .	3,845.534 K. 20 gr.

B. W należytościach czynnych:

Fundusz Skrzyńskiego (dla panien szlacheckich) kapitał hipotekowany na dobrach Łużna z przyległościami	15.909 K. 10 gr.	
Fundusz Skrzyńskiego (dla dziewcząt wiejskich) kapitał hipotekowany na dobrach Łużna z przyległościami	3.181 „ 82 „	
Fundnsz Ludwiki Niezbitowskiej dla „domu pracy pod godłem „Opatrzności“, pożyczka udzielona na budowę własnego domn . .	22.140 „ — „	
Razem w należytościach czynnych . .		41,230 K. 92 gr.

C. W realnościach.

Fundusz Ludwika i Anny Helclów, kapitały wyłożone na budowę i urządzenie „domu ubogich“ w Krakowie	1,467.335 K. 10 gr.
Ogółem wynosi majątek zarodowy funduszów naukowych, dobroczynnych i pomnikowych w efektach, należytościach czynnych i realnościach z końcem października 1901	5,354.100 K. 22 gr.
Z końcem października 1900 wynosił majątek zarodowy powyższych funduszów w efektach, należytościach czynnych i realnościach	5,382.912 „ 62 „
Z porównania tedy z rokiem poprzednim okazuje się zmiejszenie tych funduszów o . . .	28.812 „ 40 „
Do wyżej wykazanego stanu funduszów dobroczynnych, naukowych i pomnikowych . . .	5,354.100 „ 22 „
Doliczywszy stan majątków zarodowych funduszów stypendyjnych	9,413.809 „ 26 „
Okazuje się, że kapitały, efekta, wartości dóbr fundacyj, departamentowi II. przydzielone, wynoszą ogółem	14,767.909 „ 48 „
a gdy w roku 1900 z końcem października ogół tych majątków wynosił	14,652.893 „ 43 „
przeto w porównaniu z rokiem poprzednim zwiększył się o	115.016 „ 5 „

Doliczywszy do wykazanego powyżej stanu majątków zarodowych funduszów przydzielonych departamentowi II, w sumie . . . . . 14,767.909 „ 48 „

stan majątków zarodowych z końcem października 1901 dwudziestu jeden funduszów dobroczynnych i stypendyjnych, przydzielonych innym departamentom*) a pozostających w zarządzie Wydziału krajowego w łącznej sumie . . . . . 638.589 „ 91 „

okazuje się ogólny stan majątków zarodowych funduszów stypendyjnych, dobroczynnych i pomnikowych w sumie . . . . . 15,406.499 „ 39 „

VIII. Sprawy przemysłowe i górnicze.

Sprawy przemysłowe. W tym przedmiocie przedkłada Wydział krajowy osobne sprawozdanie.

Sprawy górnicze. W tym przedmiocie przedkłada Wydział krajowy osobne sprawozdanie.

---

*) Departament I. fund. dóbr Edwarda Lewińskiego . 68.179 K. 42 gr.
„ „ „ „ Piotra hr. Wodzickiego . 53.284 „ 78 „
„ „ „ „ Stanisława Piotrowskiego dla domu ubogich w Strzeliskach nowych . . . . 18.793 „ 82 „
„ „ „ „ Sącz „dom roboczy“ . . 75.581 „ 53 „
„ „ „ „ Straszewskiego dla ubogich robotników w Boguchwale . 5.416 „ 52 „
„ III. „ „ Wężyków . . . 6.611 „ 66 „
„ „ „ styp. Brześciańskiej Kunegundy . 10.520 „ 38 „
„ „ „ „ Bodziocha Tomasza . . 35.122 „ 18 „
„ „ „ „ Bohdanowicza Dominika . 24.070 „ 22 „
„ „ „ „ Jeleńskiego Napoleona dla szkoły rolniczej w Czernichowie . . . . 57.929 „ 45 „
„ „ „ „ Krzeczunowicza Ignacego . 33.301 „ 59 „
„ „ „ „ „ Waleryana 18.444 „ 41 „
„ „ „ „ ks. Kucharskiego Jana . 16.407 „ 64 „
„ „ „ dóbr Weissenwoffowej dla obłąkanych uzdrowieńców . 4.966 „ 34 „
„ „ „ „ Weissenwolffowej na rzecz przytułku dla dotkniętych wielką chorobą . . 15.283 „ 75 „
„ „ „ „ Koświtzky'ego dla ciemnych w Krakowie . . 3.282 „ 56 „
„ VI. „ „ galic. inwalidów wojsk. . 74.853 „ 19 „
„ „ „ „ niżankowicki inw. wojsk. 6.110 „ 60 „
„ „ „ „ Koświtzky'ego dla popraw. złoczyńców . . . 3.281 „ 90 „
„ „ „ styp. Jubil. ces. Franciszka Józefa I. . . . . 107.147 „ 97 „
Razem jak wyżej . 638.589 K. 91 gr

Odpis

pisma Wydziału krajowego z dnia 23. września 1901. L. 49100 do c. k. Ministerstwa Skarbu we Wiedniu.

K. k. Finanz Ministerium in Wien.

Der galizische Landtag hat in seiner Sitzung vom 9. Juli 1901 nachstehenden durch die hierortige k. k. Landesstelle zur Kenntniss der k. k. Regierung gebrachten Beschluss gefasst.

Die k. k. Regierung wird aufgefordert, den im Reichsrathe vertretenen Königreichen und Ländern einen entsprechenden Antheil an dem Ertrage aus der staatlichen Biersteuer nach Massgabe des Verbrauchs dieses Getränkes in einzelnen Ländern im gesetzlichen Wege zu sichern, so wie dies mit dem am 4. Juni 1901 votirten Reichsgesetze was anbelangt den Ertrag aus der erhöheten Branntweinabgabe gesichert wurde.

Gleichzeitig hat der Landtag den gefertigten Landesasschuss beauftragt, sich unverzüglich mit den Landesausschüssen der übrigen Kronländer ins Einvernehmen zu setzen, um mit denselben gemeinschaftliche Schritte zu unternehmen behufs Erwirknng bei der k. k. Regierung der Einführung und Einhebung eines Landeszuschlages zu der staatlichen Biersteuer, und dem Landtage darüber in der nächsten Session Bericht zu erstatten.

Indem der gefertigte Landesausschuss sich beehrt, diese Landtagbeschlüsse dem k. k. Finanzministerium seinerseits zur Kenntniss zu bringen, erlaubt er sich auf seine am 1. August 1899 Zl. 52521 vorgelegte Denkschrift zu berufen, worin er dem k. k. Finanzministerium die missliche Lage der galizischen Landesfinanzen geschildert und zugleich Mittel in Vorschlag gebracht hat, wodurch seiner Ansicht nach möglich wäre, das Gleichgewicht in galizischen Landesbudget wenigstens auf einige Zeit einzuführen.

Durch die Erhöhung der Branntweinabgabe um 20 K. per Hektoliter absoluten Alkohols und die Zuwendung des durch diese Erhöhung gewonnenen Mehrertrages an die Landesfonde der Kronländer nach Massgabe des Verbrauches, sowie dies der gefertigte Landesausschuss in seiner vorerwähnten Denkschrift gefordert hat, ist den galizischen Landesfinanzen, wie aus dem Nachstehenden ersichtlich ist, nur theilweise geholfen worden.

Das diesjährige vom Landtage genehmigte Budget beziffert die Ausgaben mit 21,345,624 K., welche durch eigene Landeseinkünste, durch Überweisungen aus dem Erträgnisse der staatlichen Personalsteuer, durch den für 4 Monate entfallenden Ertrag (bekanntlich trat das betreffende Reichsgesetz mit dem 1. September in Kraft) aus der erhöheten Branntweinabgabe, durch das Erträgniss aus den Landesverbrauchsauflagen und schliesslich durch Einkünfte aus den Landeszuschlägen gedeckt werden sollen.

Die Gesammtsumme der aufgezählten Einnahmen bei Einhaltung der sonst in Österreich unbekannten Höhe der Landeszuschläge mit 60% von den directen Realsteuern und 66% von den directen Personalsteuern mit Ausnahme der Personaleinkommensteuer belauft sich auf 19,347.553 K.

Aus dem Vergleiche

der Ausgaben im Betrage von . .	21,345.624 K.
mit den Einnahmen im Betrage von .	19,347.553 „
ergibt sich ein Entgang von .	1,998.071 K.,

welchen der Landtag durch Aufnahme einer schwebenden in drei Jahren zu tilgenden Schuld zu decken genehmigte.

Das nächstjährige Budget pro 1902 wird zwar erhöhete Einnahmen aufweisen, da das Erträgniss aus den Verbrauchsauflagen infolge erhöheter Baanntweinabgabe das diesjährige um 3,085.000 K. übersteigen wird so, dass die Gesammtsumme aller Einnahmen mit 22,432.500 K. angenommen werden kann.

Stellt man dieser Einnahmensumme gegenüber:

die Ausgaben nur in der diesjährigen Höhe	21,345.624 K.
die Tilgungsrate der heuer aufgenommenen schwebenden Schuld sammt Jahreszinsen	700.000 K.
und das bereits bekannte Mehrerfordernis des Landes-Schul-Fond	616.000 „
Zusammen .	22,661.624 K.,

so resultirt ein unbedeckter Fehlbetrag von rund 229.000 K., wobei nicht unbemerkt sein darf, dass nur die ordentlichen Ausgaben in diesem Vorauschlage pro 1902 und ohne Rücksicht auf die normale Steigerung eingestellt wurden, und dass bei approximativer Berechnung dieser Steigerung in jenen Ausgabeposten, die das Wirtschaftliche, Kulturalle und Sanitäre betreffen, auf $^1/_2$ Million K, der ganze unbedeckte Fehlbetrag $^3/_4$ Millionen K. betragen wird.

Eine weitere Erhöhung des Zuschlages zu den directen Steuern behufs Deckung des Defizits erscheint aus Gründen, die der gef. Landesausschuss in der vorerwähnten Denkschrift angeführt hat und angesichts der dermaligen in anderen Kronländern unbekannten Höhe dieses Zuschlages als unzulässig; es wurde demnach nur erübrigen, die jährlich wiederkehrenden Defizite durch ausserordentliche Einnahmen, durch Schuldaufnahmen zu deken, was angesichts der dermaligen Conjuncturen auf dem Geldmarkte sich selbst mit grossem Verlust, Kaum realisieren und vom steuerpolitischen Standpunkte aus sich gar nicht rechtfertigen liesse, oder aber in der Ergiebigkeit einer anderen dem Lande zugänglichen Steuerquelle die Bedekung für den Fehlbetrag zu suchen.

Die auf Grund des Landesgesetzes vom 4. Juli 1899 L. G. Bl. Nr. 93 eingehobene Verbrauchsauflage auf Bier im unzulänglichen Ausmasse von 1 K. pro Hektoliter bringt — da das Recht wegen zu kostpieliger Verwaltungskosten, die in keinem Verhältnisse zu den Brutto einnahmen stünden, an Meistbietende verpachtet wurde — dem Landesfond bei einer Consumtion von über 1,100.000 Hl. kaum 700.000 K. somit 63.6%.

In der vorerwähnten Denkschrift vom 1. August 1899 Zl. 52521, sowie in seinen folgenden Noten vom 12. Dezember 1899 Zl. 81808 und vom 16. März 1900 Zl. 16114 war der Landesausschuss bestrebt darzuthun, dass das bisherige Ausmass der Auflage unzureichend ist und eine Aenderung in der dermaligen, bereits überall aufgelassenen Einhebungsform unbedingt eintretten müsse, damit dem Landesfond der ungeschmälerte Ertrag aus dieser Steuerquelle zufliesse.

Trotz zusagender Erklärung, die der Regierungsvertreter in der im November 1899 im k. k. Finanzministerium abgehaltenen Conferenz der autonomen Candes-Chefs auf die Anfrage des galizischen Landmarschalls in Angelegenheit der vom Landesausschusse beantragten Aenderung in der Einhebung der Bierauflage abgegeben hat, hat sich das k. k. Finanzministerium doch nicht bewogen gefunden, auf diesen Antrag, welcher die Einführung einer von Staatsorganen einzuhebenden Landesbierverschleissabgabe bei gleichzitiger Aufhebung der dermaligen Verbrauchsauflage bezweckte, wegen finanztechnischer Schwierigkeiten, die dem entgegenstehen sollen, einzugehen. Da nun dies nach der Ansicht des k. k. Finananzministeriums undurchführbar sein soll und dem Lande dennoch ausreichende Mittel zur Bestreitung seiner ordentlichen Ausgaben geboten werden müssen, so verbleibt nur, den vom galizischen Landtage in der eingangs angeführten Resolution angedeuteten Weg zu betreten.

Durch Aufhebung der dermaligen Auflage und gleizeitige Einführung eines der budgetären Lage des Landes angepassten, somit das dermalige Ausmass der Auflage um das Doppelte übersteigenden und eine Auflage von 2 K. aequivalirenden Zuschlages zur

staatlichen Biersteuer würden die bisherigen Erhebungskosten wegfallen, der ungeschmälerte Ertrag dem Landesfond zufliessen und die Deckung des Fehlbetrags ermöglicht sein.

Ob die Verwirklichung dieses landtäglichen Postulats blos in Form eines Landeszuschlages zur staatlichen Biersteuer oder in Gestalt der Erhöhung der staattlichen Steuer und der Zuwendung des Mehrertrages an die Landesfonds sämtlicher Kronländer analog der Branntweinbesteuerung eintretten sollte, lässt der gefertigte Landesauschuss dahingestellt sein; er erlaubt sich nur das höfliche Ersuchen zu stellen, das k. k. Finanzministerium wolle ihm bald möglich bekannt geben, in welcher Form, die Erledigung des citierten Landtagsbeschlusses zu gewärtigen sei, und dem entsprechend weitere Weisungen ertheilen.

Zum Schlusse erlaubt sich der gefertigte Landesauschuss zu bemerken, dass das im diesem Sinne hergestellte Gleichgewicht im galizischen Landeshaushalte, wobei nur die ordentlichen, unaufschiebbaren Ausgaben ihre Deckung finden werden, nicht länger als zwei Budgetjahre 1902 und 1903 dauern wird, da ja nicht übersehen werden darf, dass das Land vom Jahre 1904 angefangen neue ausserordentliche Ausgaben wird zu bestreiten haben. In diesem Jahre sollen nämlich die grossen Wasserbauten: der Bau der Wasserstrassen und die Regulirung Karpathischer Zuflüsse in Angriff gennomen und binnen zwanzig Jahren zu Stande gebracht werden. Zu den auf 200 Millionen K. berechneten Baukosten der Wasserstrassen soll der Landesfond $12^1/_2\%$, zu den auf 38,680.000 K. präliminirten Regulirungskosten 40% d. i zusammen 40,472.000 K. in 20 Jahren, somit 2,023.600 K. jährlich im Zeitraume 1904—1923 an Beitrag leisten. Es braucht nicht näher auseinandergesetzt zu werden, dass das Land ausser Stande sein wird, mit den im dermalen zu Gebote stehenden Mitteln sein Auskommen zu finden und dass eine durchgreifende zur endgilligen Regelung der Finanzwirthschaft des Landes führende Reform wird platzgreifen müssen, soll das Land jenen Pflichten gerecht werden, die ihm gesetzlich auferlegt wurden.

Lemberg, am 23. September 1901.

Sprawozdanie

z czynności

Departamentu III. Wydziału krajowego

za czas od 31. grudnia 1900 do 1. stycznia 1902 r.

(z 1 załącznikiem).

Departament III.

Szef departamentu w czasie objętym sprawozdaniem: Mieczysław Onyszkiewicz, członek Wydziału krajowego; jego zastępca: Stanisław Brykczyński.

Sprawy kultury krajowej i melioracye. Szkoły rolnicze. Bank krajowy. Sprawy kredytu włościańskiego i Spółek oszczędności i pożyczek. Krajowy skład publiczny w Krakowie. Sprawy agrarne.

Departament III. przedkłada osobne sprawozdania w następujących przedmiotach:

1. Sprawozdanie o krajowych Zakładach naukowych rolniczych, gorzelni i folwarku w Dublanach.
2. Sprawozdanie o krajowej średniej szkole rolniczej i folwarku w Czernichowie.
3. Sprawozdanie o krajowej szkole gospodarstwa lasowego we Lwowie.
4. Sprawozdanie o krajowych niższych szkołach rolniczych.
5. Sprawozdanie o krajowej szkole ogrodniczej w Tarnowie.
6. Sprawozdanie o krajowym Zakładzie sadowniczym w Zaleszczykach.
7. Sprawozdanie o krajowych rolniczych szkołach zimowych i o czynnościach nauczycieli wędrownych.
8. Sprawozdanie o założeniu szkoły mleczarskiej.
9. Sprawozdanie o czynnościach, dotyczących podniesienia mleczarstwa w kraju.
10. Sprawozdanie o czynnościach dotyczących hodowli bydła.
11. Sprawozdanie w przedmiocie zmiany etatu płac nauczycieli szkół rolniczych.
12. Sprawozdanie o Banku krajowym.
13. Sprawozdanie z czynności biura Patronatu Wydziału krajowego nad spółkami oszczędności i pożyczek systemu Raiffeisena.
14. Sprawozdanie o krajowym składzie publicznym w Krakowie.
15. Sprawozdanie o kredycie melioracyjnym na podstawie ustawy państwowej „o pożyczkach melioracyjnych“ (Dz. u. p. N. 144 z r. 1896).
16. Sprawozdanie o utworzeniu w etacie urzędników Wydziału krajowego posady Dyrektora Biura Patronatu dla spółek oszczędności i pożyczek w Wydziale krajowym.
17. Sprawozdanie w przedmiocie przywrócenia „obrotu mlewem“.
18. Sprawozdanie o popieraniu kultury krajowej na polu budowli wodnych.
19. Sprawozdanie o krajowym kursie praktycznym dozorców drenarskich.
20. Sprawozdanie z czynności w sprawach podniesienia rybactwa.
21. Sprawozdanie o organizacyi pośrednictwa pracy.

Nadto w razie, gdyby odpowiedzi c. k. Rządu co do sprawy udzielenia Najwyższej Sankcyi uchwalonym przez Wys. Sejm projektom ustaw nadeszły, przedłoży Departament III., ewentualnie następujące sprawozdania:

1) Sprawozdanie o projektach ustaw: o zalesieniach ochronnych i o zarządzeniach policyjnych leśnych i wodnych;

2) Sprawozdanie o projektach ustaw o tworzeniu włości rentowych.

Ustawy i uchwały podlegające Najwyższej Sankcyi.

Ustawy: o tworzeniu włości rentowych i o czasowej niepodzielności posiadłości rolniczych średnich rozmiarów, korzystających z kredytu rentowego.

Uchwalone przez Wys. Sejm na posiedzeniu z d. 8 lipca 1901 r. projekty ustaw: 1) „o tworzeniu włości rentowych“, 2) „o czasowej niepodzielności posiadłości rolniczych średnich rozmiarów, korzystających z kredytu rentowego“ zostały pismem Marszałka krajowego z d. 8 lipca 1901 r. L. s. 1365 przesłane wraz z brzmieniem równocześnie uchwalonych zezolucyj do c. k. Rządu JE. P. Namiestnikowi dla przedłożenia ich do Najwyższej Sankcyi.

Pismem z d. 18. października 1901 r. L. W. 55330. odniósł się Wydział krajowy do Prezydyum c. k. Namiestnictwa z poparciem i przedstawieniem sprawy stosownie do postanowienia §. 15 instrukcyi przez Wys. Sejm dla Wydziału krajowego uchwalonej.

Do chwili wygotowania niniejszego sprawozdania nie nadeszła od c. k. Rządu odpowiedź, któraby określała jego stanowisko w tej sprawie.

Ustawa: o zmianie niektórych postanowień ustawy o licencyonowaniu buhajów.

Uchwalony przez Wys. Sejm na posiedzeniu z d. 2. lipca 1901 r. projekt ustawy zmieniającej niektóre postanowienia ustawy z d. 20. lipca 1892 r. Dz. u. kr. Nr. 51 „o licencyonowaniu buhajów“ został przesłany pismem Marszałka krajowego z d. 2. lipca 1901 r. L. s. 1099 JE. P. Namiestnikowi dla przedłożenia go do Najwyższej Sankcyi. Do chwili wygotowania niniejszego sprawozdania nie otrzymał Wydział krajowy zawiadomienia o decyzyi c. k. Rządu w tej sprawie.

Ustawy: o zalesieniach ochronnych i niektórych zarządzeniach policyjnych leśnych i wodnych.

Uchwalone na posiedzeniu Wys. Sejmu z d. 6. lipca 1901 r. projekty ustaw: 1) „o zalesieniach ochronnych“, 2) „o niektórych zarządzeniach policyjnych leśnych i wodnych“, przedłożone do Najwyższej Sankcyi nie uzyskały jej do chwili wygotowania niniejszego sprawozdania.

Ustawy: w sprawach regulacyi rzek i melioracyi.

O projektach ustaw w sprawach melioracyjnych, uchwalonych na sesyi Wys. Sejmu z r. 1901 zdaje Wydział krajowy sprawę w przedłożeniu: „O popieraniu kultury krajowej na polu budowli wodnych“.

Uchwała: w sprawie zaciągnięcia pożyczki hipotecznej na Dublany.

O udzieleniu Najwyższej Sankcyi uchwale Wys. Sejmu z d. 21. grudnia 1900 r. i o jej wykonaniu zdaje Wydział krajowy sprawę w przedłożeniu: „o krajowych zakładach naukowych rolniczych, gorzelni i folwarku w Dublanach“.

Uchwały nie podlegające sankcyi i inne sprawy.

Sprawa akcyi sadowniczej w kraju.

Rozpoczęta od kilku lat na tem polu szersza działalność Wydziału krajowego natrafiła na grunt niezwykle podatny. Co raz liczniejsze petycye powiatów i towarzystw o subwencyę na cele zakładania szkółek drzew owocowych, kursów dopełniających ogrodniczych przy szkołach ludowych, urządzanie wystaw owoców i. t. p. są wyraźnym dowodem rzetelnego zainteresowania się sadownictwem w całym kraju oraz zrozumieniem realnego znaczenia tej tak ważnej gałęzi gospodarstwa. Cechą całego tego ruchu jest przedewszystkiem dążenie do skierowania sadownictwa dotychczas u nas po amatorsku traktowanego na drogę, w naszych warunkach jedynie racyonalną, wytworzenia z owoców przedmiotu regularnego handlu na obszerniejszy rozmiar.

Dobór owoców.

Pierwszy i niezbędny warunek zapewnienia produkcyi owoców handlowego zbytu, polega niewątpliwie na unormowaniu doboru owoców i na tymże opartej masowej produkcyi.

Dwuletnia praca nad przygotowaniem tego doboru, opierająca się na przeprowadzonych przez specyalistów badaniach materyału zebranego po całym kraju, już jest na ukończeniu. W sprawozdaniach departamentu za ubiegłe dwa lata przedstawiliśmy szczegółowo tok całej sprawy, obecnie skreślimy tylko to, co uczyniono w tym kierunku w roku ubiegłym.

Strefa I, (zachodnia) opracowana przez pp. Janczewskiego, Brzezińskiego i Golińskiego już jest ukończoną; wykaz proponowanych gatunków był nawet wystawionym na ostatniej wystawie w Wiedniu.

Co do strefy drugiej (północno wschodniej) i trzeciej (środkowo-wschodniej) przydzielonej do referatu pp. Ciesielskiemu, Konczewskiemu, Piątkowskiemu i Tynieckiemu, mimo zapytań, nie mamy bliższych wyjaśnień. Strefa IV. (południowo-wschodnia) w referacie pp. Rozwadowskiego, Brzezińskiego i Tynieckiego jest opracowaną oddzielnie w swych dwóch bardzo charakterystycznych częściach. Porozumienie ostateczne referentów nastąpić może dopiero na zwołanej ankiecie, to samo odnosi się i do strefy V. (okolice górskie) w opracowaniu pp. Brunickiego, Ciesielskiego, Janczewskiego i Rozwadowskiego, która ze względów klimatycznych i terytoryalnych najrozmaitsze przedstawia warunki. Z powodu obowiązkowych zajęć niektórych referentów zwołanie ankiety, zapowiedzianej na jesień, musi być odłożonem aż do wiosny a to tembardziej, iż ta nader ważna sprawa, która ma dać podstawę dalszego rozwoju całego sadownictwa w kraju, przy bliższem rozpatrzeniu, natrafia na pewne wątpliwości, po których zupełnem wyjaśnieniu będzie można dopiero przystąpić do wypowiedzenia ostatecznego zdania.

Handel owocami.

Znaczna już dziś produkcya owoców w naszym kraju, zajmująca co do ilości drugie miejsce w Austryi, zmusza prócz pracy nad jej unormowaniem do pomyślenia także w przyszłości o dopomożeniu w zbycie tego, co już dziś produkujemy.

Zbieranie, gatunkowanie owocu, jego pakowanie i przesyłka są po największej części tak jeszcze nieumiejętnie prowadzone, że zrażają kupców krajowych, nie mówiąc już o tem, że uniemożliwiają wywóz za granicę kraju. Wynikiem tego jest fakt, że nasi kupcy wielkomiejscy sprowadzają z za granicy nawet takie owoce, jakie kraj nasz produkuje w obfitości, a tłumaczą to trudnością nabywania miejscowego owocu, odpowiadającego choćby skromnym wymaganiom potrzeb handlu. Aby umożliwić konkurencyą z zagranicą, postanowił Wydział krajowy zbadać tamtejsze stosunki i dopiero na dokładnem dostosowaniu ich do miejscowych warunków oprzeć u nas akcyą odpowiedniego zorganizowania handlu owocami. W tym też celu wysłał Wydział krajowy dr. Golińskiego, kraj. instruktora ogrodnictwa, do Tyrolu, którego gorliwe studya w tym właśnie kierunku, już zaczynają się uwidaczniać w zachodniej części kraju.

Działalność kraju nad podniesieniem wiedzy i produkcyi ogrodniczej rozdziela się na organa i instytucye krajowe lub przez kraj subwencyonowane. Działalność pierwszych a mianowicie instruktorów ogrodnictwa dla powiatów lwowskiego i krakowskiego, szkoły ogrodniczej w Tarnowie i zakładu sadowniczego w Zaleszczykach przedstawiamy szczegółowo w osobnych sprawozdaniach, tutaj wspomnimy tylko o instytucyach już subwencyonowanych przez kraj i o tych, które dla wydatnie zapowiadającej się działalności należałoby finansowo wesprzeć.

Zakład sadowniczy w Krakowie.

Zakład sadowniczy krakowski, założony przez tamtejsze towarzystwo ogrodnicze, a zostający pod opieką komitetu c. k. towarzystwa rolniczego, dzięki bardzo wydatnej subwencyi Wysokiego Sejmu, powołany został do życia w takich warunkach, które zapewniają mu pomyślny ze wszech miar rozwój w przyszłości. Ministerstwo rolnictwa, dopełniając swego dawniej już udzielonego przyrzeczenia, przyznało zakładowi temu subwencyę na przeciąg sześciu lat od r. 1901 w rocznej kwocie 6.000 kor., przez co też dopełniony został warunek, pod jakim Wysoki Sejm uchwalił subwencyę dla tego zakładu. Kuratorami zakładu zostali mianowani przez Wydział krajowy p. p. dr. Gustaw Romer, tegoż zastępcą p. Stan. Chrząszczewski, nadinżynier biura melioracyjnego; ze strony c. k. Rządu delegat namiestnictwa p. radca dwowu, Laskowski, tegoż zastępcą Władysław Kowalikowski, komisarz powiatowy; zaś ze strony komitetu c. k. Towarzystwa rolniczego p. poseł dr. Jan Hupka, a tegoż zastępcą p. dr. Adam Krzyżanowski, sekretarz towarzystwa. Kierownikiem zakładu zamianowano p. Karola Jakimionka, znanego już w szerszych kołach praktycznego ogrodnika.

Szczęśliwy wybór miejsca pod ogród, odpowiednie kierownictwo przy

łatwem zbyciu wyprodukowanych jarzyn na miejscu dały odpowiednie podstawy do rozwoju tego zakładu. Jest też nadzieja, że zakład ten odda w przyszłości poważne usługi krajowi przez dostarczanie dobrych, tanich a dla naszych warunków odpowiednich szczepów owocowych oraz, że dochód uzyskiwany ze sprzedaży szczepów i z handlu jarzynami dozwoli zakładowi temu po upływie zapewnionej przez Wysoki Sejm i c. k. Rząd subwencyi samodzielnie się dalej rozwijać.

Szkółki w Kołomyi.

Oddział kołomyjski galicyjskiego zjednoczonego towarzystwa dla pszczelnictwa i ogrodnictwa założył w Kołomyi w r. 1898 przy pomocy znaczniejszej subwencyi ze strony władz powiatowych oraz ofiarności miasta powiatowy zakład sadowniczy, który postawił sobie za zadanie oprócz produkcyi drzewek owocowych także szerzenie wiedzy i zamiłowania do sadownictwa wśród ludu za pomocą kursów urządzanych dla żołnierzy, tamże stacyonujących, a rekrutujących się głównie z włościan okolicznych powiatów. Oddany na ten cel przez miasto grunt wielkości dwa i pół morga, subwencya rady powiatowej w kwocie 6.000 kor. na koszta założenia ułatwiły doprowadzenie myśli tej do skutku a to tem bardziej, iż myśl kursów sadowniczych dla żołnierzy znalazła wielkie uznanie i poparcie u miejscowych władz wojskowych. Rzecz przedstawiała się też w roku 1899 tak dobrze, że Wydział krajowy po zbadaniu zakładu tego na miejscu celem utrwalenia całej tej nader pożytecznej akcyi wstawił do preliminarza budżetu na rok 1901, kwotę równającą się 25% kosztów utrzymania szkółek drzew owocowych i kursów sadowniczych dla wojska w Kołomyi pod warunkiem, jeżeli c. k. Rząd przyczyni się taką samą kwotą do kosztów założenia, co i powiat (6.000 kor.) i na koszta utrzymania udzieli również subwencyę do wysokości 25%, zaś Rada miasta Kołomyi odda bezpłatnie do użytku potrzebny na ten cel grunt, a tamtejszy Wydział powiatowy wystara się ze swej strony o pokrycie reszty t. j. 50% kosztów rocznego utrzymania tych szkółek.

Sprawa tak dobrze się zapowiadająca wskutek nieprzewidzanego zakazu ministerstwa wojny, brania udziału żołnierzy w pouczeniach sadowniczych, uległa już w roku następnym znacznej zmianie na niekorzyść. Ubytek dobrych, karnych i bezpłatnych sił roboczych, zwichnięcie najgłówniejszego celu musiało wpłynąć na zmianę charakteru całego zakładu. Wydział krajowy widział się też zmuszonym wypłatę subwencyi wyznaczonej przez Wysoki Sejm na rok 1900 wstrzymać aż do wyjaśnienia stosunku, w jakim stoją Rada powiatowa i oddział towarzystwa pszczelniczo-ogrodniczego do tego zakładu oraz do chwili uzyskania rękojmi, że obecnie, bez pomocy sił wojskowych, dalsze prowadzenie szkółek tych będzie możliwem.

Z nadesłanego w tej sprawie sprawozdania Wydziału powiatowego wynika, że tak istnienie jak i rozwój dalszy szkółek tych są zupełnie zapewnione. W skład bowiem Wydziału towarzystwa wchodzi delegat rady powiatowej z głosem decydującym, prowadzeniem zaś szkółek zajmuje się dalej z całem poświęceniem p. Piotrowski, inicyator i założyciel tychże, któremu do do pomocy dodanym jest ogrodnik płatny z funduszów Rady.

Szkółka założoną została z drzewek owocowych i ozdobnych. W szkółce drzewek owocowych jest obecnie przeszło 11000 szczepków, 17000 dziczków, razem wartości przeszło 5600 koron, w szkółce drzewek ozdobnych około 4000 sztuk wartości 400 kor. Ogólna wartość całego materyału wynosi przeszło 6000 kor. Koszta prowadzenia szkółki pokrywa częściowo subwencya Rady powiatowej, w kwocie 800 kor., miasta, w kwocie 100 kor., wkładki członków oraz dochód ze sprzedaży. Wobec tego, że dochód ze sprzedaży nie może być znaczny, większą bowiem część drzewek rozdaje się pomiędzy włościan, jeżeli nie zadarmo to przynajmniej za pół darmo, towarzystwo ma zawsze do walczenia z niedoborem. Oprócz produkcyi tanich a dla tamtejszych warunków odpowiednich drzewek owocowych zadaniem tego towarzystwa było urządzanie kursów i pouczeń sadowniczych. Kursów takich odbyło się dwa, jeden dla starszej młodzieży szkolnej, który prowadził p. Piotrowski na mocy upoważnienia c. k. Rady szkolnej krajowej, drugi krótki dla włościan. Na kurs pierwszy zapisanych było 65

uczniów a nauka odbywała się raz na tydzień po południu. Kurs trwał rok cały, w zimie odbywała się nauka teoryi, w lecie zaś pracowali uczniowie w ogrodzie. Oprócz tego urządziło towarzystwo jeszcze wystawę owoców i dwie misye sadownicze na przedmieściach Kołomyi.

Ten przegląd czynności towarzystwa dowodzi, że wkład pracy i kapitału przy nader staranej opiece ze strony Rady powiatowej nie został stracony. Rzecz sama w zasadzie dobra, dobrze zorganizowana i dobrze poprowadzona musiała uledz tylko w założeniu swem pewnej zmianie. Zamiast urządzania kursów dla wojska, urządza się kursa dla starszej młodzieży szkolnej i okolicznych włościan. Znaczna produkcya drzewek owocowych zapewni przez swój zbyt w przyszłości pewniejsze podstawy zakładowi na podstawach skromniejszych wprawdzie niż pierwotnie projektowano ale mimo tego dla kraju niemiej korzystnych. Wydział krajowy widząc te usiłowania, udzielił na ten cel w r. b. subwencyę w kwocie 400 kor. do dyspozycyi mu przyzwolonych, na rok przyszły zaś preliminuje w rub. XV. wydatków krajowych 600 kor.

Szkółki w Olesku.

Wydział krajowy, opiekując się rozwojem i postępem sadownictwa w kraju, spieszy przedewszystkiem z pomocą tam, gdzie u miejscowej ludności objawia się szczególniejsze zamiłowanie do sadownictwa a zwłaszcza, gdzie ta ludność umiała stworzyć sobie z tegoż pewną już poważniejszą gałęź dochodu oraz w tych miejscowościach, gdzie specyalne warunki wyjątkowo sprzyjają temu. Tu i ówdzie rozrzucone po kraju większe sady w gminach są u nas najczęściej śladem działania ludzi dobrej woli, którzy sami zamiłowani w sadownictwie umieli rozbudzić to zamiłowanie wśród okolicznego ludu. Jedną z najstarszych siedzib sadownictwa u nas jest Olesko i tegoż okolica.

Sady tam są bardzo stare, o odmianach pomologom prawie nie znanych, wyrodzonych z wybornych typów sprowadzanych z Francyi jeszcze przez króla Jana. Mimo bardzo pierwotnych gatunków owoców i nieumiejętnego chodzena koło sadów poważny dziś już dochód, bo wynoszący rocznie około pół miliona koron, najlepiej świadczy o doniosłości tej produkcyi dla okolicy Oleska. Według szczegółowych wykazów przesłanych przez posła JW. Władysława Gniewosza z Kontów, który ruchem sadowniczym w całej okolicy nader szczerze się zaopiekował, w trzech tylko gminach: Olesko, Huciska Oleskie i w Podhorcach znajdowało się w roku 1896 sadów handlowych 670, o łącznej powierzchni 539 mor. 1073 sąż. kw. a mianowicie:

W Olesku 432 sadów łącznej powierzchni 352 morg. 194 sąż. kwad.

W Podhorcach 169 sadów o łącznej powierzchni 136 morg. 492 sąż. kwad.

W Hucisku oleskiem 69 sadów o łącznej powierzchni 51 morg. 387 sąż. kwad.

Są to wyłącznie sady włościańskie, gdyż dworskich sadów do wykazu nie wpisano, jak również i tych parcel, na których bardzo mało było drzew owocowych. Gminy Olesko, Hucisko oleskie i Podhorce wybrano dlatego, że są one w pewnej mierze gminami typowemi, w których handel owoców najwięcej się rozwinął i w których dobrobyt ludności w znacznej części na dochodzie ze sadów się opiera. Od roku 1896 zwiększyła się bardzo znacznie powierzchnia poszczególnych sadów w Olesku, tak iż obecnie już trzy i czteromorgowe sady nie są rzadkością. Ożywiony ten ruch sadowniczy wpłynął znacznie na cenę ziemi, która pod sady dochodzi za morg do 3000 kor., podczas gdy cena gruntu rolnego i to w wyjątkowych tylko wypadkach dochodzi do 1600 kor. Cyfry te i powyższe wykazy wymownie świadczą o znaczeniu sadownictwa dla tamtejszej okolicy. Dowodem zrozumienia znaczenia tej sprawy jest podanie gminy miasta Olesko do Wydziału krajowego z prośbą o przysłanie fachowej siły sadowniczej, którąby zbadała tamtejsze warunki lokalne i doradziła, w jaki sposób podnieść tam można sadownictwo do dawnej świetności. Wysłany w tym celu przez Wydział krajowy p. K. Brzeziński, kierownik zakładu sadowniczego w Zaleszczykach, po szczegółowem obejrzeniu miejscowych sadów przedłożył sprawozdanie, w którem stwierdza, że sady w Olesku i okolicy imponują prawdziwie rozmiarem i liczbą drzew, że warunki dla umiejętnego rozwoju sadownictwa są tam bardzo dobre, że dalej strona handlowa jest już dziś dobrze

uregulowaną, sadów się bowiem nie wydzierżawia ale owoce sprzedają włościanie z wolnej ręki, uważając dochód ten jako podstawę całego gospodarstwa.

Omawiając jednak stan samych sadów, dodaje, że obecnie sady są bardzo źle prowadzone albo raczej wcale nie prowadzone i że odmiany tam hodowane nie odpowiadają dzisiejszym wymogom handlu, uważa też za konieczne założenie tam małego wzorowego sadu oraz szkółki drzewek owocowych, któraby dostarczała okolicznym włościanom odpowiednich odmian drzewek dobrych i tanich.

Podnosząc myśl rzuconą przez p. Brzezińskiego, zarząd kółka rolniczego w Olesku zwrócił się z prośbą do Wydziału krajowego o założenie na gruntach do zamku oleskiego należących z funduszów krajowych szkółki drzewek owocowych i o wydelegowanie p. Brzezińskiego w celu ułożenia planu gospodarczego dla tej szkółki. Zarząd kółka rolniczego oświadcza gotowość zarządzania tą szkółką aż do chwili, gdy tamtejsza szkoła ludowa uzupełnioną zostanie dopełniającym kursem ogrodniczym, poczem gotów jest odstąpić ją na żądanie Wydziału krajowego szkole, zapewniając sobie tylko bezpłatnie pewną nie wielką ilość szczepów dla swoich członków. Propozycya ta zdaniem Wydziału krajowego zasługuje na uwzględnienie. Zamierzone utworzenie kursu sadowniczego, odpowiednie kierownictwo oraz szczera opieka na miejscu, jakiej sprawa ta doznaje, dają niejaką gwarancyę pomyślnego rozwoju zaprojektowanej szkółki.

Do zamku w Olesku, którego część oddaną została na pomieszczenie szkoły ludowej, przynależy kilkadziesiąt morgów gruntu, częścią dobrego, częścią nieużytków. Z najlepszej części tegoż ofiarował Wydział krajowy cztery morgi dla kursu dopełniającego rolniczego oraz jeden morg dla towarzystwa „Selski hospodar.“ Z reszty dziś wydzierżawionej z łatwością dałoby się jeszcze wybrać półtora morgi na sad wzorowy i szkółkę. Rozchodzi się tylko o koszta założenia i utrzymania przez lat kilka, przy wielkiem bowiem zapotrzebowaniu drzewek w całej okolicy jest nadzieja, że szkółka ta później będzie się mogła sama utrzymać. W celu przyprowadzenia tej ze wszech miar zdrowej i pożytecznej myśli do skutku preliminuje Wydział krajowy na pokrycie pierwszych potrzeb mającej się założyć szkółki w Olesku w rubryce XV wydatków na rok 1902 1000 koron w tej nadziei, że także c. k. Rząd i Wydział powiatowy pomocy finansowej na założenie i utrzymanie tej szkółki nie odmówią.

Szkółki w Łańcucie.

Powiatowy zarząd kółek rolniczych w Łańcucie wniósł do Wysokiego Sejmu podanie o subwencyonowanie tamtejszego zakładu hodowli drzewek owocowych, którego zadaniem jest zaopatrywanie włościan z powiatów łańcuckiego i przeworskiego w drzewka owocowe bezpłatnie lub po bardzo zniżonych cenach oraz dostarczanie drzewek do obsadzania dróg publicznych. Petycyę tę przekazał Wysoki Sejm Wydziałowi krajowemu do załatwienia.

Szkółka drzewek owocowych w Łańcucie założoną została już w roku 1899 pod bardzo umiejętnem kierownictwem tamtejszego ogrodnika pałacowego. Wybór miejsca jest bardzo dobry, szkółki staraunie oparkanione i tak zorganizowane, że mogą wydawać rocznie od 8.000 do 10.000 drzewek uszlachetnionych. Zasób obecny wynosi 15.000 szczepków i około 80.000 dziczków. Wydział krajowy po wysłuchaniu zdania stałej sekcyi Komisyi rolniczej w uznaniu pożytecznej działalności zakładu tego dla sąsiednich powiatów a nadewszystko powodując się tem, że dobre kierownictwo na miejscu zapewnia nie tylko tanią ale i wyborową produkcyę, wstawił na ten cel 400 kor. do rubr. XV. preliminarza na rok 1902.

Szkółki w Lanckoronie.

Gmina Lanckorona zwróciła się za pośrednictwem tamtejszej Rady powiatowej do Wydziału krajowego z prośbą o udzielenie subwencyi na szkółkę drzewek owocowych założoną przy tamtejszej szkole ludowej, która uzupełnioną została w roku 1899 przez c. k. Radę szkolną krajową dopełniającym kursem sadowniczym.

Położenie gminy Lanckorona na wyniosłej górze o gruncie kamienistym, wystawie południowej, jest wybornem miejscem dla rozwoju sadownictwa, które też dziś już jest prawie jedynem źródłem zarobku miejscowej ludności. Sadownictwo to jednak jest w stanie bardzo pierwotnym i wymaga skutecznej poprawy. W tym celu też korzystają z większej ofiarności ze strony gminy

i pewnej pomocy Rady powiatowej, przystąpiono do założenia szkółki drzewek owocowych. Wydział krajowy uznając pożyteczność tego przedsięwzięcia, udzielił ze swej strony za poradą stałej sekcyi Komisyi rolniczej subwencyę w kwocie 300 kor. na zakupno narzędzi dla chłopców pracujących w zakładzie.

Oprócz wyżej wymienionych subwencyi, których Wydział krajowy udzielił na cele sadownicze lub które przedstawia niniejszem Wysokiemu Sejmowi do uwzględnienia, wpłynęło jeszcze kilka podań ze strony różnych gmin o zapomogi na zakładanie szkółek drzewek owocowych. Próśb tych jednak nie uznał Wydział krajowy za polecenia godne, sądzi bowiem, iż tego rodzaju mniejsze zakłady tam tylko powinny być subwencyonowane, gdzie jest pewność, że lokalne czynniki będą je umiały wzorowo prowadzić. Szkółki złe lub słabo prowadzone wpływają raczej na zahamowanie sadownictwa, niż na tegoż rozwój. Wieśniacy zawiedzeni w swych nadziejach po kilkuletnich wyczekiwaniach rezultatów wyłożonego kapitału i pracy zazwyczaj na zawsze zniechęcają się do sadownictwa. Rozdrobnienie też szkółek tem mniej jest wskazanem, że dwa wielkie zakłady krajowe w Zaleszczykach i Krakowie, obok wielu innych tak powiatowych, jak i prywatnych, na razie naszej potrzeby zaspokoić dobrze mogą.

Spółki handlowo-owocarskie.

Spółek handlowych, założonych dla przeróbki i handlu owocami, mamy obecnie trzy. Najstarsza w Nadwórnie, której Wydział krajowy przez udzielenie odpowiedniej pożyczki z funduszu przemysłowo-rolniczego umożliwił zakupno gruntu pod fabryczkę, ma zamiar przystąpić obecnie do wykonania potrzebnej budowy. Druga w Tarnowie założoną została przez tamtejsze towarzystwo ogrodnicze. Trzecia w Zaleszczykach, powstała z inicyatywy prywatnej ale podlega w myśl upoważnienia Wydziału krajowego opiece i kontroli tamtejszego zakładu sadowniczego.

Wszystkie te spółki handlowe są jeszcze bardzo młode, w początkach swojej działalności, to też notując tylko z obowiązku powstanie tych spółek, sąd o nich pozostawiony być musi przyszłości.

Wystawy ogrodnicze.

Produkcya sadownicza naszego kraju miała w roku sprawozdawczym sposobność przedstawić owoce swej pracy na dwóch wielkich wystawach, a to w Paryżu i w Wiedniu. Z powodu wielkiej odległości do Paryża wysłano niewiele, ale same rzeczy wyborowe. Ostatnia wystawa wiedeńska, która skupiła płody ogrodnicze całej monarchii, była wobec możliwości liczniejszego obesłania i lepszej organizacyi chlubnem polem popisu dla naszej produkcyi. Tak owoce, jak i jarzyny przez kraj nasz wystawione, wywarły na sędziach tak doborem jak i obfitością gatunków bardzo korzystne wrażenie. Wpośród też wszystkich krajów koronnych chlubnie wyszczególniający kraj nasz wyrok sędziów był najlepszym dowodem nietylko naszej zapobiegliwości i pracy, ale mógł także przekonać c. k. Rząd o rzetelnem wykorzystaniu nawet tych małych subwencyi, jakich nam na ten cel udziela.

Krajowa Komisya dla spraw rolniczych.

W ciągu roku 1901 sekcya stała krajowej komisyi dla spraw rolniczych odbyła sześć posiedzeń a mianowicie w dniach: 19. stycznia, 13. marca, 17. maja, 31. lipca, 25. i 26. października, wreszcie 15. i 16. listopada. Przedmiotem obrad było 116 spraw, które Wydział krajowy odstąpił sekcyi do zaopiniowania, jak niemniej i te sprawy odnoszące się do kraj. niższych szkół rolniczych, w których sekcya powołaną jest do objawienia swej opinii, jako kuratorya tych szkół. Pozatem pełna komisya rolnicza odbyła dwa posiedzenia: w dniu 18. maja i 16. listopada, załatwiając ośm ważniejszych spraw będących na porządku dziennym obu posiedzeń.

Oprócz kilkudziesięciu próśb osób prywatnych i stowarzyszeń o stypendya, zasiłki lub pożyczki z funduszu przemysłowo-rolniczego, co do których wydała komisya swoją opinię, załatwiono niemniej kilkanaście spraw ważnych, zostających w ściślejszym związku z rozwojem rolnictwa krajowego i hodowli. Należy do nich:

1. Projekt normalnego statutu dla spółek mleczarskich.

2. Program akcyi celem zabezpieczenia obór zarodowych i prywatnych od choroby tuberkulicznej po dokonanem szczepieniu rozpoznawczem.

3. Sprawa zaprowadzenia zimowych kursów rolniczych przy kraj. niższych szkołach rolniczych.

4. Sprawa założenia kraj. szkoły mleczarskiej.

5. Sprawa utrudnień w kredycie melioracyjnym.

6. Sprawa kraj. subwencyi hodowlanej na dalsze dziesięciolecie.

W tym roku upłynął sześcioletni okres działalności Komisyi rolniczej w dotychczasowym jej składzie. Wydział krajowy wezwał zatem te towarzystwa, które w myśl §. 3 statutu Komisyi dla spraw rolniczych, uprawnione są do wyboru delegatów, aby wybrały ich na następne sześciolecie.

Rozdawnictwo pożyczek ze stałego funduszu pożyczkowego dla przemysłu rolniczego.

Przedłożone w sprawozdaniu Wydziału krajowego „o zamknięciu rachunków funduszów krajowych“ za rok 1900, zamknięcie rachunku stałego funduszu pożyczkowego dla przemysłu rolniczego, wykazuje stan tego funduszu z dniem 31. grudnia 1900 r., jak następuje:

1. Należytości czynne	257.277 K.	70 gr.
2. Zapas kasowy na lokacyi w Banku krajowym	147.700 „	— „
Czysty stan funduszu	404.977 K.	70 gr.

Dochody funduszu wynosiły:

1. Zwroty udzielonych pożyczek	60.512 K.	98 gr.
2. Odsetki od pożyczek	7.194 „	65 „
3. Odsetki zwłoki	155 „	61 „
4. Odsetki od lokacyi w Banku krajowym	4.830 „	80 „
Razem	72.694 K.	04 gr.

Wydatki funduszu były:

1. Pożyczki udzielone	32.000 K.	— gr.
2. Koszta administracyi	114 „	04 „
Razem	32.114 K.	04 gr.

Zapas kasowy ulokowany w Banku krajowym z końcem r. 1900 wynosił zatem kwotę: 40.580 K., a gdy do niej dodamy zapas kasowy z początkiem roku 1900 ulokowany w kwocie: 107.120 K., uzyskamy z końcem r. 1900 stan lokacyi w Banku krajowym w kwocie 147.700 K.

Za rok 1901 przedłożone przez Bank krajowy zamknięcie rachunków wykazuje stan funduszów, jak następuje:

Stan majątku z końcem r. 1900:

1. Należytości czynne	257.277 K.	70 gr.
2. Zapas kasowy na lokacyi w Banku krajowym	147.700 „	— „
Razem	404.977 K.	70 gr.

Dochody w ciągu roku 1901 wynosiły:

1. Zwroty udzielonych pożyczek	53.286 K.	— gr.
2. Odsetki pobrane od dłużników	6.879 „	17 „
3. Odsetki zwłoki	172 „	99 gr.
4. Drobne dochody	5 „	— „
5. Odsetki od lokacyi w Banku	3.738 „	34 „
6. Zapas kasowy z r. 1900	147.700 K.	— „
Razem	211.781 K.	50 gr.

Wydatki w ciągu r. 1901:

1. Pożyczki udzielone w r. 1901	85.200 K.	— gr.
2. Koszta administracyi w Banku	5.135 „	50 „
3. Chwilowa pożyczka udzielona funduszowi kraj.	80.000 „	— „
Razem	170.335 K.	50 gr.

Zapas kasowy z końcem r. 1901 wynosił: 41.442 K.

W powyższem zestawieniu zauważyć należy, że wstawiona w wydatkach roku 1901 pozycya: chwilowa pożyczka, udzielona funduszowi krajowemu ma swe wyjaśnienie w zamknięciu rachunków tegoż funduszu za rok 1901, zaciągnięta bowiem została w myśl uchwały Wydziału krajowego z d. 18 października r. 1901 na pokrycie chwilowego niedoboru w dochodach tegoż funduszu. Nie chcąc dla pokrycia tego niedoboru uciekać się do zaciągania pożyczki dozwolonej w uchwale Wysokiego Sejmu z dnia 9. lipca 1901 r. w kwocie 1,985.671 K. pokrył go Wydział krajowy pożyczkami zaciągniętemi w funduszach własnych, między innemi pożyczając na ten cel wówczas znajdującą się na lokacyi w Banku krajowym za opłatą 3% gotówkę funduszu pożyczkowego dla przemysłu rolniczego. Pożyczka ta nie mogła być zwróconą do dnia 31 grudnia 1901 r., dlatego też w powyższem zestawieniu dokonanem z tym terminem, wykazaną być musiała, chociaż spłaconą została już w ciągu pierwszych dni 1902 r. Również uderzać musi w powyższem zestawieniu brak w dochodach funduszu r. 1901 dotacyi w kwocie 60.000 K., jaką fundusz krajowy winien był wypłacić funduszowi pożyczkowemu dla przemysłu rolniczego, a to w myśl uchwały Wys. Sejmu z d. 9 lipca 1901 r., którą wydatek ten na r. 1901 w Rubr. XV. poz. 309 preliminarza wydatków funduszu krajowego na r. 1901 był wstawiony. Wypłatę tej dotacyi wstrzymał Wydział krajowy chwilowo swą wyżej powołaną uchwałą dla niezwiększania przez nią deficytu krajowego i uskutecznił ją dopiero po dniu 31. grudnia 1901 r., nie mogła ona więc być uwzględnioną w powyższym rachunku dochodów funduszu pożyczkowego dla przemysłu rolniczego.

W ciągu czasu od 31. grudnia 1900 r. po 31. grudnia 1901 r. wpłynęło do Wydziału krajowego 21 podań o pożyczki z funduszu pożyczkowego dla przemysłu rolniczego. Suma żądań w podaniach tych zawartych, wynosiła: 290.000 K. Mianowicie żądano w:

a) 7 podaniach pożyczek na założenie, względnie rozszerzenie mleczarni, a łączna kwota tych żądań dawała sumę: 37.000 K.;

b) 3 podaniach pożyczek na założenie, względnie rozszerzenie zakładów i przedsiębiorstw sadowniczo-ogrodniczych, przyczem łączna suma żądań wynosiła 28.000 K.;

c) 4 podaniach pożyczek na założenie względnie rozszerzenie młynów rolniczych, przyczem łączna suma żądań wynosiła 63.000 K.

d) 1-em podaniu na założenie krochmalarni (żądana kwota 40.000 kor.);

e) 1-em podaniu na założenie fabryki cegieł i dachówek (żądana kwota 24.000 kor.);

f) 1-em podaniu na założenie fabryki rurek drenarskich (żądana kwota 5.000 kor.);

g) 1-em podaniu na budowę gorzelni (żądana kwota 32.000 kor.);

h) 1-em podaniu na rozszerzenie fabryki nawozów sztucznych (żądana kwota 50.000 kor.);

i) na rozszerzenie składu maszyn rolniczych i wypożyczalnię ich (żądana kwota 10.000 kor.);

j) na eksploatacyę i kulturę torfowisk (żądana pożyczka 1000 kor.).

Z tych podań uwzględnił Wydział krajowy po zasięgnięciu opinii sekcyi stałej krajowej Komisyi dla spraw rolniczych 11 próśb, odmówił udzielenia pożyczki w 8 wypadkach, dwie prośby zaś wymagające bliższego zbadania, którego do końca r. 1901 nie można było przeprowadzić, przeszły na rok następny. Ogół żądań zawartych w prośbach załatwionych odmownie wynosił sumę 139.800 kor., stanowiącą 48·20% sumy ogólnej zgłoszonych żądań, a jeśli z tej sumy potrącimy sumę przedstawiającą żądania zawarte w dwóch prośbach, które nie zostały w ciągu r. 1901 merytorycznie załatwione, to jest kwotę 39.000 kor., otrzymamy, że reszta próśb uwzględnionych przy rozdawnictwie w całości lub części przedstawiała sumę żądań w kwocie łącznej 111.200 kor. Żądania te zostały przez Wydział krajowy na podstawie opinii wspomnianego

już organu doradczego zredukowane do sumy 95.200 kor., która stanowi 85·61% żądań zawartych w prośbach uwzględnionych, zaś 32·82% ogólnej sumy żądań zgłoszonych w 21 prośbach.

W 11 wydanych promesach przyznano:

a) 3 pożyczki na mleczarnie dworskie, względnie spółkowe, w łącznej kwocie 9.200 kor.;

b) 3 pożyczki na zakłady sadowniczo-ogrodnicze, w łącznej kwocie 18.000 kor.;

c) 1 pożyczkę na założenie krochmalarni w kwocie 30.000 kor.;

d) 1 pożyczkę na fabrykę cegieł i dachówek w kwocie 20.000 kor.

e) 1 pożyczkę na fabrykę rurek drenarskich w kwocie 5000 kor.;

f) 1 pożyczkę na uprawę torfowisk w kwocie 1.000 kor.;

g) 1 pożyczkę na rekonstrukcyę młyna rolniczego w kwocie 12.000 kor., razem tedy 11 pożyczek w kwocie łącznej, jak wyżej wykazano, 95.200 kor.

W ciągu czasu objętego niniejszem sprawozdaniem wypłacił Bank krajowy z funduszu pożyczkowego dla przemysłu rolniczego 11 pożyczek, (z tych dwie na podstawie promes wydanych jeszcze w roku 1900) opiewających na łączną sumę 85.000 kor., reszta zaś promes oczekuje zrealizowania.

Pięciu dłużnikom funduszu, którzy wnieśli prośbę o udzielenie prolongat w spłacie pożyczek lub zmianę pierwotnie ustanowionych warunków, zezwolił Wydział krajowy na nieznaczne zmiany terminów spłaty, zastosowane do stwierdzonych potrzeb przedsiębiorstw, na króre były udzielone pożyczki.

Suma kapitału rozpożyczonego wynosi z końcem roku 1901 kwotę 289.191 kor. 70 gr., a rozdzieloną jest na 50 przedsiębiorstw.

Subwencye na cele kultury krajowej.

W wykonaniu uchwał Wysokiego Sejmu, wyasygnował Wydział krajowy następujące kredyty przez Wysoki Sejm na cele kultury krajowej przyznane:

1. Na popieranie celów Towarzystwa ogrodniczego w Krakowie (zwyczajne) 1.300 K. (LW. 50.732) i pierwszą ratę (z sześciu) na zakupno gruntu dla zakładu sadowniczego na Prądniku pod Krakowem (nadzwyczajne) 6.000 K. (LW. 47.486).

2. Komitetowi c. k. Towarzystwa gospodarskiego galic. we Lwowie (LW. 21.495 i 50.735) 8.000 K.

3. Komitetowi c. k. Towarzystwa rolniczego krakowskiego (LW. 33905 i 50.736) 8.000 K.

4. Krajowemu Towarzystwu chowu drobiu, gołębi i królików (LW. 50.719) 600 K.

5. Krakowskiemu Towarzystwu rolniczemu na wydawnictwo „Tygodnika rolniczego“ (LW. 50.759) 1.000 K.

6. Galicyjskiemu Towarzystwu leśnemu na wydawnictwo organu Towarzystwa „Sylwan“ (LW. 50.760) 400 K.

7. Redakcyi czasopisma „Bartnik postępowy“ (LW. 50.717) 600 K.

8. Towarzystwu weterynarskiemu galic. na wydawnictwo „Przeglądu weterynarskiego (LW. 50.717) 600 K.

9. Towarzystwu ogrodniczemu w Krakowie na wydawnictwo organu Towarzystwa „Ogrodnictwo“ (LW. 50.717) 600 K.

10. Towarzystwu gorzelników polskich na wydawnictwo „Gorzelnika“ (LW. 50.717) 400 K.

11. Na popieranie celów zjednoczonego Towarzystwa dla ogrodnictwa i pszelnictwa we Lwowie (LW. 46.699 i 50.745) zwyczajne 1.300 K. i nadzwyczajne 1.226 K. —

12. Dołkowskiemu Henrykowi na produkcyę ziemniaków nasiennych (LW. 50.766) 2.000 K.

13. Na utrzymanie szkółki drzew owocowych w Dżurowie (LW. 50.765) 800 K.

14. Towarzystwu „Selskij Hospodar“ w Olesku subwencya nadzwyczajna (LW. 50.764) 300 K.

Po zasięgnieniu opinii krajowej Komisyi dla spraw rolniczych, udzielił nadto Wydział krajowy:

1. Komitetowi c. k. Towarzystwa gospodarskiego we Lwowie na 4 stypendya dla uczniów szkoły chmielarskiej w Starem Siole (LW. 21.210) 1.000 K.

2. Zarządowi głównemu Towarzystwa Kółek rolniczych we Lwowie zasiłek na wydawnictwo „Przewodnika“ (LW. 21.212) 1.000 K.

3. Towarzystwu chowu drobiu i królików w Jarosławiu na podniesienie chowu drobiu w kraju (LW. 36.826) 400 K.

4. Towarzystwu ogrodniczemu w Wadowicach (LW. 28.975) 600 K.

5. Wydziałowi powiatowemu w Wadowicach zasiłek dla gm. Lanckorony na urządzenie ogrodu szkolnego (LW. 70.687/900) 300 K.

6. Kołomyjskiemu Oddziałowi Towarzystwa dla ogrodnictwa i pszczelnictwa (LW. 35.499) 400 K.

7. Komitetowi c. k. Towarzystwa rolniczego Krakowskiego na nagrody dla kierowników szkół ludowych na wystawie ogrodniczej (LW 27.970) 100 K.

8. Bialskiemu okręgowemu c. k. Towarzystwu rolniczemu na urządzenie wystawy w Kętach (LW. 52.086) 200 K.

9. Krakowskiemu Towarzystwu ogrodniczemu na przedstawienie kraj. produkcyi na wystawie ogrodniczej państwowej we Wiedniu (LW. 43.505) 800 K.

10. Dyrekcyi kraj. szkoły ogrodniczej w Tarnowie zasiłek dla szkoły na koszta obesłania wystawy ogrodniczej w Wiedniu (LW. 62.851) 500 K.

11. Dyrekcyi szkół roln. w Dublanach na założenie sadu szkolnego (LW. 77.381) 400 K.

12. Profesorowi botaniki w Dublanach Drowi Raciborskiemu na urządzenie ogrodu botanicznego (LW. 41.368) 750 K.

13. Kierownikowi stacyi botaniczno-rolniczej we Lwowie Dr. Szyszyłowiczowi na przeprowadzenie prób z uprawą ziemniaków (LW. 19.538) 600 K.

14. Kierownikowi szkoły zimowej w Niewiarowie Sittauerowi na nagrody dla uczniów (LW. 17.023) 40 K.

15. Komitetowi c. k. Towarzystwa gospodarskiego zasiłek na wydawnictwo „Rolnika“ i „Przeglądu mleczarskiego“ (LW. 50.707) 1000 K.

16. Redakcyi „Głosu rolniczego“ w Tarnowie zasiłek jednorazowy (LW. 77.398) 300 K.

17. Syniewskiemu Wiktorowi, docentowi szkoły gorzelniczej w Dublanach zasiłek na wydawnictwo „Mikrobiologia fermentacyjna“ (LW. 6.509) 600 K.

18. Dr. Tadeuszowi Rylskiemu, kraj. instruktorowi mleczarstwa zasiłek jednorazowy na podróż naukową celem zwiedzenia szkół mleczarskich w Tyrolu i Szwajcaryi (LW. 46.661) 400 K.

19. Szarkowi Stanisławowi, kierownikowi szkoły ludowej w Dąbiu pod Krakowem, zasiłek na podróż naukową za granicę w zakresie sadownictwa (LW. 47.588) 150 K.

20. Sittauerowi Oskarowi, kierownikowi szkoły zimowej w Niewiarowie, zasiłek na odbycie kursu weterynarskiego w szkole roln. w Bereźnicy (LW. 27.162) 200 K.

21. Bąkowi Tadeuszowi zasiłek na praktykę w Rudniku na kulturach torfowych (LW. 62.430) 500 K.

22. Szaneckiemu Janowi, słuchaczowi akademii leśnej we Wiedniu, jednorazowy zasiłek na wycieczkę naukową (LW. 21.208) 100 K.

23. Rygorozantom c. k. Akademiii weterynaryi we Lwowie: Dr. Mańkowskiemu Henrykowi, Stachurskiemu (2 im.) Longinowi Maryanowi, Baczyńskiemu (2 im.) Adamowi Włodzimierzowi i Schwarcowi Stefanowi, każdemu po 240 K. tytułem jednorazowego zasiłku na opłacenie taksy egzaminu ścisłego (LW. 52087 i 64379).

24. Adamowskiemu Kazimierzowi i Röstlerowi Marcinowi, czeladnikom kowalskim, na kursie kucia koni w c. k. Akademii weterynaryi we Lwowie, każdemu zasiłek po 60 K. (LW. 64.378) na utrzymanie podczas kursu.

Stypendya A) Stypendya dla kandydatów na nauczycieli gospodarstwa rolnego w krajowych szkołach rolniczych.

Na posiedzeniu z dnia 9. lipca 1901 uchwalił Wysoki Sejm w Rubr. XV. budżetu krajowego na rok 1901 następujący wydatek:

Poz. 277. Stypendya dla kandydatów kształcących się na nauczycieli szkół średnich i niższych rolniczych 8.000 K.

Jeszcze w roku 1896 polecił Wysoki Sejm Wydziałowi krajowemu, ażeby w miarę potrzeby przedłożył wnioski w sprawie pomnożenia ilości stypendyów dla kandydatów kształcących się na nauczycieli szkół rolniczych i wstawił do preliminarza odpowiednią kwotę. Stosując się do tego polecenia, wstawił Wydział krajowy w roku 1897 kwotę 5.000 zł. na stypendya, w dwa lata później jednak stosownie do rzeczywistej potrzeby obniżył żądanie tego kredytu do kwoty 4.000 zł., czyli 8.000 koron. Obecnie jednak okazuje się potrzeba podniesienia tego kredytu do pierwotnie projektowanej wysokości, siły bowiem nauczycielskie kraj. szkół rolniczych zmniejszają się już to z tego powodu, że niektórzy nauczyciele fachowi otrzymując lepiej sytuowane posady w seminaryach nauczycielskich, zakłady nasze opuszczają bądź też dla tego, że starsi nauczyciele po dosłużeniu się emerytury wkrótce będą musieli być zastąpieni nauczycielami innymi. Przeto Wydział krajowy musi zawczasu przez udzielanie w większej ilości stypendyów zapewnić sobie dostateczny zasób nowych sił nauczycielskich, których zapotrzebowanie wzrosło ze względu na nowo powstające zakłady naukowe. Tymi względami usprawiedliwia Wydział kraj. swój wniosek podwyższenia kredytu na stypendya dla kandydatów nauczycielskich z 8-miu na 10 tysięcy koron i wstawienie tej kwoty do budżetu kraj. na rok 1902.

Poniżej przedstawia Wydział krajowy sposób zużycia funduszu stypendyjnego, wyniki starań o pozyskanie młodych sił nauczycielskich.

W bieżącym roku skończyli następujący kandydaci swoje studya:

Ignacy Kosiński, który po ukończeniu studyów i zdaniu egzaminów z odznaczeniem (summa cum laude) otrzymał tytuł doktora filozofii na Uniwersytecie w Lipsku. Obecnie pracuje na Uniwersytecie Jagiellońskim, jako asystent botaniki.

Wiktor Syniewski, który po uzupełnieniu studyów za granicą z dziedziny nauki o fermentacyi otrzymał docenturę dla bakteryologii (gorzelniczej) i mikologii w c. k. szkole politechnicznej we Lwowie, a zarazem docenturę przy szkole gorzelniczej w Dublanach.

Na studyach pozostają jeszcze:

Bolesław Strusiewicz, który po odbyciu praktyki rolniczej otrzymał przedłużenie i podwyższenie pobieranego stypendyum do kwoty 2000 koron, dla wykształcenia się za granicą (w Getyndze) w dziedzinie hodowli bydła.

Tadeusz Chrząszcz, który otrzymał przedłużenie stypendyum 2000 koron jeszcze na rok szkolny 1901/2 w celu ukończenia studyów w przemysłach fermentacyjnych.

Tadeusz Gołogórski, który po ukończeniu wydziału budowy maszyn na politechnice we Lwowie, pełnił od 1899 obowiązki asystenta przy katedrze inżynieryi rolniczej na Uniwersytecie Jagiellońskim, otrzymał stypendyum w kwocie 2000 koron na rok jeden celem należytego wykształcenia się w dziale mechaniki rolniczej za granicą w Niemczech.

Karol Huppeuthal, asystent w kraj. stacyi doświadczalnej chemiczno-rolniczej, otrzymał stypendyum w kwocie 2000 koron na odbycie studyów i praktyki laboratoryjnej w dziedzinie rolnictwa w wyższych naukowych zakładach za granicą a w pierwszym rzędzie na Uniwersytecie we Wrocławiu.

Ludwik Romanowski, ukończony słuchacz wyż. szkoły rolniczej w Dublanach z bardzo dobrym postępem, otrzymał na rok 1901/2 stypendyum w kwocie 1000 koron na odbycie praktyki rolniczej, dla rozszerzenia wiedzy fachowej teoretycznie w szkole nabytej.

Franciszek Nowak, ukończony słuchacz wyż. szkoły rolniczej w Dublanach z dobrym postępem, otrzymał na rok 1901/2 stypendyum w kwocie 1000 koron na odbycie praktyki rolniczej dla rozszerzenia wiedzy fachowej teoretycznie w szkole nabytej.

B) Stypendya dla leśników.

Z abituryentów kończących szkołę lasową w bieżącym roku, nie znalazł się żaden uczeń, któregoby Dyrekcya mogła była polecić na stypendyum dla leśników.

C) Stypendya ogrodnicze.

W bieżącym roku nie przyznał Wydział krajowy żadnego stypendyum kandydatom chcącym się kształcić w zawodzie ogrodniczym na nauczycieli kraj. szkół ogrodniczych.

D) Stypendya mleczarskie.

Trzech stypendystów, których wymieniliśmy w zeszłorocznem sprawozdaniu, ukończyło z dobrym postępem czteromiesięczne kursa mleczarskie w Hammeln i objęli natychmiast po przybyciu do kraju, kierownictwo spółek mleczarskich. Obecnie na studyach za granicą pozostaje jeden stypendysta Teofil Piotrowski, który po ukończeniu studyum rolniczego w Krakowie i złożeniu egzaminów z postępem celującym pełnił przez dwa lata obowiązki asystenta przy katedrze hodowli i mleczarstwa. Dla umożliwienia wykształcenia się praktycznego i teoretycznego w zawodzie mleczarskim za granicą otrzymał stypendyum w kwocie 1000 koron na przeciąg pięciu miesięcy. Jako zakład, w którym ma ukończyć kurs mleczarski, przeznaczył mu Wydział krajowy szkołę mleczarską w Hammeln, następnie ma polecone zwiedzanie spółek mleczarskich nadreńskich a w końcu dla dokładnego obznajmienia się z budową i montowaniem centryfug ma przebyć czas krótki w Towarzystwie akcyjnem Alfa-Separator w Wiedniu.

E) Fundacye stypendyjne dla uczniów kraj. szkół rolniczych.

Z fundacyi stypendyjnych przeznaczonych dla uczniów krajowych szkół rolniczych, które przydzielone zostały Departamentowi III., otrzymali następujący uczniowie stypendya:

Z fundacyi ś. p. Bodziocha Tomasza, uczniowie szkoły Czernichowskiej: Jan Paweł (2 im.) Kobylański z III. roku, Stefan Feliks Franciszek (3 im). Mieczkowski z I. roku i Jan Władysław (2 im.) Dąbrowski z I. roku, każdy po 200 koron. Z fundacyi ś. p. Jeleńskiego Napoleona uczniowie szkoły Czernichowskiej: Józef Rapacki z II. roku, Witold Plewiński z II. roku, Władysław Ludwik (2 im.) Massalski z I. roku i Tadeusz Biernawski z I. roku, każdy po 400 koron. Z fundacyi ś. p. Krzeczunowicza Ignacego, uczeń szkoły Dublańskiej: Włodzimierz Bzowski z II. roku 400 koron. Z fundacyi ś. p. Waleryana Krzeczunowicza, uczniowie szkoły Dublańskiej: Edward Zabłocki z I. roku i Gustaw Pomorski z II. roku, każdy po 280 koron. Z fundacyi ś. p. ks. Kucharskiego Jana uczeń szkoły Dublańskiej: Bronisław Sadowski z II. roku 600 koron.

Na rok szkolny 1901/2 zawakowały następujące stypendya:

Z fundacyi ś. p. Bohdanowicza Dominika trzy po 200 koron rocznie. Z fundacyi ś. p. Krzeczunowicza Ignacego dwa po 400 koron rocznie. Z fundacyi ś. p. Bodziocha Tomasza jedno à 200 koron rocznie.

Konkursa na stypendya z powyższych fundacyi ogłoszone zostały w swoim czasie, a nadanie stypendyów nastąpi w miesiącu grudniu, jak to się co roku dzieje.

F) Stypendya dla uczniów c. k. Akademii weterynaryi we Lwowie.

Na posiedzeniu z dnia 9. lipca 1901 uchwalił Wys. Sejm w Rubr. XV. następujący wydatek: Na stypendya dla uczniów c. k. Akademii weterynaryi we Lwowie 1000 koron.

Wydział krajowy, zawiadamiając Rektorat c. k. Akademii weterynaryi o powyższej uchwale Wys. Sejmu, zażądał równocześnie przedłożenia wniosków tak co do wysokości udzielać się mających stypendyów z przyznanej na rok 1901 kwoty, jak również co do warunków i sposobu wypłacania.

Po porozumieniu się więc z Rektoratem postanowił Wydział krajowy, że o stypendya te ubiegać się mogą maturzyści z świadectwem pomyślnie złożonego egzaminu dojrzałości w jednej z państwowych szkół średnich (gimnazyum, szkoła realna) a pierwszeństwo mieliby maturzyści z świadectwem dojrzałości celującem albo też słuchacze wyższych lat. Podania zaopatrzone w metrykę, świadectwo dojrzałości, ewentualnie świadectwo z egzaminów rocznych lub

kollokwia, w świadectwo ubóstwa i rewers, którym kandydat zobowiąże się studyować weterynaryę a w razie dobrowolnego wystąpienia zwrócić pobrane kwoty, zaś po otrzymaniu dyplomu praktykować w kraju co najmniej lat 5, mają być należycie zaopiniowane przez grono profesorów c. k. Akademii weterynaryi i Wydziałowi krajowemu w terminie w konkursie ogłoszonym przedstawione.

Co do sposobu wypłaty Wydział krajowy trzymać się będzie tej reguły, że stypendya przyznane uczniom I. roku płatne będą w dwóch ratach półrocznych z dołu t. j. po upływie każdego półrocza i po przedłożeniu z końcem zimowego półrocza świadectwa przynajmniej dwóch kollokwiów a z końcem letniego półrocza świadectwa z pomyślnie złożonego egzaminu przejściowego. Stypendya zaś słuchaczy lat wyższych (II. III. i IV. roku) wypłacać będzie kasa krajowa w miesięcznych ratach za kwitami ostemplowanymi i przez c. k. Rektorat Akademii weterynaryi koramizowanymi. Z końcem każdego półrocza stypendyści ci byliby obowiązani składać co najmniej dwa kolokwia względnie egzamina roczne z pomyślnym wynikiem. Na podstawie powyższych postanowień ogłosił Wydział krajowy na rok szkolny 1901/2 z przyznanej kwoty konkurs na dwa stypendya każde po 500 koron.

Do czasu zamknięcia niniejszego sprawozdania Rektorat c. k. Akademii weterynaryi nie nadesłał jeszcze podań kandydatów wraz z opinią grona profesorów o kandydatach.

G) Zasiłki dla uczniów kursu kucia koni.

Do rubryki XV. wydatków budżetu krajowego wstawia Wysoki Sejm co roku kwotę 600 koron na cztery stypendya dla uczniów szkoły kucia koni.

Przy rozprawach nad tą rubryką w r. 1901 powziął Wysoki Sejm uchwałę polecającą Wydziałowi krajowemu, aby sprawę stypendyów dla uczniów szkoły kucia koni zbadał i na najbliższej sesyi wnioski przedłożył.

Pragnąc wywiązać się z danego polecenia, odniósl się Wydział kraj. przedewszystkiem do Rektoratu c. k. Akademii weterynaryi z prośbą o udzielenie potrzebnych dat statystycznych i wyjaśnień odnoszących się do tej sprawy, a w szczególności zażądał krótkiego sprawozdania z kilku lat ostatnich o liczbie uczniów, pobierających naukę podkuwania koni, o ich postępach w naukach, jak również i o opłatach, jakie uiszczać winni uczniowie przy wstąpieniu do szkoły. Sprawozdanie dostarczone przez Rektorat, odstąpił Wydział krajowy krajowej Komisyi dla spraw rolniczych do zaopiniowania, Komisya jednak z konkretnymi wnioskami w tej sprawie jeszcze nie wystąpiła, sprawa więc ta jest jeszcze w toku.

Na przedstawienie Rektoratu c. k. Akademii weterynaryi we Lwowie, udzielił Wydział krajowy 4 stypendya po 150 koron, następującym czeladnikom kowalskim przyjętym na sześciomiesięczny kurs podkuwania: Grzegorzowi Cyrolowi, Józefowi Demskiemu, Józefowi Erdtowi i Leonowi Tomaszewskiemu. Nadto bardzo ubogim uczniom Kazimierzowi Adamowskiemu i Marcinowi Köstlerowi udzielił Wydział krajowy zasiłku po 60 koron z funduszu krajowego.

Krajowy nauczyciel weterynaryi.

Obowiązki krajowego nauczyciela weterynaryi pełni stale p. Teofil Sochaniewicz. W zakres jego czynności wchodzi głównie nauka weterynaryi i hygieny zwierzęcej w krajowych niższych szkołach rolniczych. Kurs nauki tej trwa w każdej szkole około 6 tygodni.

Prócz tego obowiązany jest krajowy nauczyciel weterynaryi przedkładać Wydziałowi krajowemu fachowe opinie w sprawach, wchodzących w zakres wiedzy weterynarskiej, dokonywać badań i szczepień rozpoznawczych na gruźlicę u bydła rogatego w oborach zarodowych, celem podtrzymania w tychże zdrowego i pewnego materyału hodowlanego, wreszcie w wolnym czasie od zajęć wyżej wymienionych urządzać popularne wykłady z zakresu weterynaryi i hygieny zwierzęcej.

Kursa nauki weterynaryi i hygieny przeprowadził p. Sochaniewicz w czasie od 1. lutego do 1. lipca 1901 w trzech kraj. niższych szkołach rolniczych, a mianowicie: w Suchodole, Bereźnicy i Horodence wedle z góry ułożonego i zatwierdzonego planu w takim samym zakresie, jak w latach poprzednich.

Najdłużej trwała nauka w kraj. niższej szkole rolniczej w Suchodole, gdzie p. Sochaniewicz wykładał na urządzonym tam jednorocznym kursie rolniczym dla nauczycieli szkół ludowych, oddzielnie od nauki udzielanej uczniom tejże szkoły, zasady nauki o budowie i życiu ciała zwierzęcego (anatomia i fizyologia) oraz weterynaryi gospodarskiej, uzupełniając naukę teoretyczną odpowiedniemi ćwiczeniami praktycznemi i demonstracyami.

Na kursie rolniczym dla nauczycieli nauka anatomii i fizyologii objęła 38 godzin wykładowych, nauka weterynaryi 40 godzin, wreszcie ćwiczenia praktyczne i demonstracye 20 godzin. Razem 98 godzin wykładów i ćwiczeń. Po ukończeniu kursu złożyli frekwentanci egzamin z nauki anatomii, fizyologii i weterynaryi, a wynik egzaminu tak uczestników kursu rolniczego jak i uczniów z wyż wymienionych szkół rolniczych był zupełnie zadowalniający.

Krajowy nauczyciel weterynaryi opracował w roku 1901 na polecenie Wydziału krajowego fachową opinię w sprawie zmian i uzupełnień ogólnej ustawy o chorobach zaraźliwych zwierzęcych z dnia 29. lutego 1880 r., oraz wyczerpujące sprawozdanie o dotychczasowych wynikach walki z gruźlicą u bydła rogatego w kraju wraz z projektem programu tejże na najbliższe lata.

Znaczną część upłynionego roku poświęcił nauczyciel weterynaryi badaniom i szczepieniom rozpoznawczym tuberkuliną obór zarodowych w obrębie działalności Komitetu c. k. Towarzystwa gospodarskiego we Lwowie i w porozumieniu z tym komitetem dokonał zbadanie i szczepienie rozpoznawcze:

w grudniu	1900	w oborach	w	Klebanówce	109	sztuk
„ styczniu	1901	„	„	Tłusteńkiem	12	„
„ „	1901	„	„	Strzałkach	19	„
„ „	1901	„	„	Żuklinie	29	„
„ kwietniu	1901	„	„	Mikulicach	59	„
„ sierpniu	1901	„	„	Brześcianach	58	„
„ „	1901	„	„	Orelcu	28	„
we wrześniu	1901	„	„	Wysocku i Moszczanach	147	„
w październiku	1901	„	„	Zarszynie i Wróbliku	180	„
„ „	1901	„	„	Jaćmierzu	63	„
„ „	1901	„	„	Trześniowie i Bukowie	97	„
„ listopadzie	1901	„	„	Leszczowatem	99	„
„ „	1901	„	„	Firlejówce i Skniłowie	101	„
„ „	1901	„	„	Bełzcu	61	„
„ „	1901	„	„	Pietryczach	49	„
				Razem	1.111	sztuk.

Ogółem po koniec listopada 1901 zbadał i szczepił krajowy nauczyciel weterynaryi 1.111 sztuk bydła rogatego w 28 oborach, rozmieszczonych w 19 miejscowościach.

Prócz tego przy sposobności pobytu w szkole rolniczej w Suchodole zbadał i szczepił tamtejszą oborę złożoną z 13 sztuk, wobec czego ogólna liczba sztuk bydła rogatego zbadanego i zaszczepionego w ciągu ubiegłego roku wynosi 1.124.

Szczegółowe sprawozdanie z tegorocznej akcyi tępienia gruźlicy u bydła rogatego przedkładamy w sprawozdaniu o podniesieniu hodowli bydła.

Czynności krajowego nauczyciela weterynaryi pełni p. Teofil Sochaniewicz od dnia 15. grudnia 1893 i za pełnienię swych obowiązków pobiera tytułem stałej płacy 2.600 koron, dodatek aktywalny w kwocie 480 koron, oraz ryczałt na objazdy w kwocie 1.000 koron, nadto przysługuje mu prawo do pięcioleleci w wysokości 400 koron.

Dnia 12. grudnia 1894 stabilizowany został na posadzie tej z wliczeniem lat spędzonych w służbie państwowej od 10. września 1886, a od 15. grudnia 1898 ma sobie przyznany dodatek pięcioletni w kwocie 400 koron. Gdy po podwyższeniu płac profesorom kraj. szkoły gospodarstwa lasowego we Lwowie w r. 1900 uregulowane zostały płace wszystkich urzędników i funkcyonaryuszów krajowych mieszkających stale we Lwowie z jedynym wyjątkiem

kraj. nauczyciela weterynaryi, a równocześnie c. k. Rząd przedłożył Radzie państwa wniosek regulacyi płac weterynarzy państwowych, wniósł p. Sochaniewicz do Wydziału krajowego prośbę o polepszenia i jemu poborów służbowych unormowanych w r. 1893.

Uchwałą swą z dnia 2. października 1900 r. Wydział krajowy odroczył rozpatrzenie tej sprawy do czasu przeprowadzenia regulacyi płac weterynarzy państwowych. Skoro jednak regulacya ta już nastąpiła i dnia 27. października bieżącego roku otrzymała Najwyższą sankcyę, postanowił Wydział krajowy zgodnie z opinią stałej sekcyi krajowej Komisyi dla spraw rolniczych z dniem 1. stycznia 1902 r. podwyższyć pobory p. Sochaniewicza, jeśli Wysoki Sejm udzieli na to swego zezwolenia i wstawioną tym celem do preliminarza roku 1902 wyższą kwotę raczy uchwalić.

Obecne pobory p. Sochaniewicza, wraz z jednem pięcioleciem, (na drugie ma już lat trzy), wynoszą 3.480 koron i 1.000 koron, jako ryczałt na wyjazdy do szkół rolniczych. Wydział krajowy proponuje podwyższenie płacy o 400 koron rocznie i dodatku aktywalnego o 120 koron rocznie, razem więc o 520 koron — z pozostawieniem ryczałtu 1.000 koron na objazdy; natomiast pięciolecia ogranicza do trzech po 400 koron. Tak więc zamiast pobieranych 3.480 koron, otrzymałby krajowy nauczyciel weterynaryi z dniem 1. stycznia 1902 r. kwotę 4.000 koron i cyfrę tę wstawił Wydział krajowy do preliminarza roku 1902.

Sprawy podniesienia hodowli koni.

Na posiedzeniu z dnia 9. lipca 1901 uchwalił Wysoki Sejm w Rubr. XV. budżetu krajowego na rok 1901 następujący wydatek: Poz. 298. „Na subwencyonowanie ogierów prywatnych, w celu podniesienia chowu koni włościańskich i roboczych gospodarskich do dyspozycyi c. k. Towarzystw gospodarskich w porozumieniu z Komitetem doradczym dla spraw chowu koni przy c. k. Namiestnictwie“ V. rata z sześciu od r. 1897 począwszy 10.000 koron.

Wykonując powyższą uchwałę Wysokiego Sejmu, wyasygnował Wydział krajowy po przedłożeniu sprawozdań za rok 1900 z czynności około podniesienia chowu koni przyznaną subwencyę obydwom krajowym Towarzystwom gospodarskim w stosunku jak 2 do 1, podobnie jak to c. k. Rząd uczynił. W zeszłorocznem sprawozdaniu przedstawiliśmy Wys. Sejmowi obraz działalności obydwóch Towarzystw gospodarskich na polu podniesienia hodowli koni, jaką one rozwinęły dzięki trzechletniej subwencyi ze strony kraju i państwa. Obecnie zaznaczywszy tylko, że z końcem roku 1902 kończy się okres sześcioletni, na który subwencya krajowa przyznaną została, podamy w krótkości te czynności Komitetów, które dokonane zostały na tem polu w ostatnim roku sprawozdawczym.

Komitet Towarzystwa gospodarskiego, uznając, iż program czynności na polu podniesienia hodowli koni zakreślony przez Rząd ze względu na udzielaną subwencyę, jest zbyt ciasny i niskością udzielanych subwencyi ograniczony, dozwala bowiem tylko używać tej subwencyi na subwencyonowanie licencyonowanych ogierów i premiowanie klaczy, oraz źrebiąt przy klaczach, — starał się wyjednać u c. k. Ministerstwa rolnictwa na dłuższy szereg lat dodatkową subwencyę na zakupno rozpłodników dla klaczy włościańskich i roboczych w wysokości 20.000 koron rocznie. Równocześnie w memoryale wystosowanym do c. k. Ministerstwa rolnictwa w tej sprawie upraszano, aby z funduszów subwencyjnych wolno było zakupywać odpowiednie ogiery na stacye prywatne. C. k. Ministerstwo rolnictwa załatwiło jednak obydwie te sprawy odmownie.

W roku 1900 zakupił Komitet dwa ogiery arabskie, mianowicie „Dukah“ od p. Ujejskiego z Denysowa i „Hetmana“ od Witołda księcia Czartoryskiego z Pełkiń i umieścił je na stacyach prywatnych. Obecnie jest 7 ogierów, które stanowią własność Towarzystwa gospodarskiego Ogierów licencyonowanych, które były w roku 1900 subwencyonowane było 24, a łącznie z 7ma ogierami będącymi własnością Towarzystwa odstanowiono tymi ogierami ogółem 882 klaczy. Komitet zastanawiał się w tym roku nad sprawą subwencyonowania młodych prywatnych ogierków i doszedł do przekonania,

że akcya ta nie przynosi takich rezultatów, jakich po niej oczekiwał. Ulegając także wyraźnemu zakazowi Rządu, który swoich funduszów na ten cel użyć nie pozwala, postanowił komitet nie subwencyonować w r. 1900 żadnych młodych ogierków.

W roku 1900 urządził komitet pięć wystaw przeglądowych koni włościańskich, połączonych z premiowaniem i rozdaniem medali udzielonych przez Rząd. Wystawy te odbyły się w Żabiu, Rymanowie, Rawie ruskiej, Przemyślanach i Jaworowie, i dały sposobność do przypatrzenia się materyałowi rozpłodowemu klaczy włościańskich i ocenieniu zalet, które dadzą się spożytkować należycie, jeżeli tylko postaramy się o dobre ogiery pół krwi oryentalnej.

Komitet Towarzystwa rolniczego krakowskiego zastanawiał się w r. 1900 nad sposobem wytknięcia najodpowiedniejszego kierunku hodowli koni włościańskich. Poważniejsza jednakowoż akcya w tym kierunku nie została podjętą, gdyż roczna subwencya krajowa i państwowa jest tak szczupłą, że nie dozwala na wykonanie projektów, które sekcya chowu koni do zatwierdzenia Komitetowi podawała. Jedną z ważniejszych czynności Komitetu było wniesienie do c. k. Ministerstwa rolnictwa petycyi, aby ministerstwo zmieniło warunki subwencyonowania licencyonowanych ogierów przepisane reskryptem z dnia 10 sierpnia 1896 l. 15.452 w ten sposób, iżby Komitetowi dozwolonem było jednego i tego samego ogiera subwencyonować przez przeciąg czasu dłuższy jak trzy lata — a mianowicie Komitet prosił, aby termin ten mógł być przedłużonym do lat pięciu. Komitet uzasadniał petycyę tem, że większość włościan posiadających licencyonowane, a przez Towarzystwo rolnicze subwencyonowane ogiery, sprzedaje je po trzech latach, a więc z chwilą kiedy się kończy subwencya. A ponieważ subwencyonowane dobre ogiery znajdują chętnych nabywców między handlarzami z zagranicy, w ten więc sposób najlepsze włościańskie reproduktory wychodzą po trzech latach ich subwencyonowania za granicę, na czem cierpi w bardzo dotkliwy sposób właśnie hodowla koni włościańskich, której popieranie jest przedewszystkiem celem subwencyi rządowej i krajowej.

Dopiero wskutek powtórnego przedstawienia sprawy Ministerstwu rolnictwa, został Komitet powiadomionym, że w przyszłości przysługuje mu prawo jednego i tego samego ogiera licencyowanego subwencyonować, jeżeli na to zasługuje, przez lat pięć zamiast jak dotąd, tylko przez lat trzy. Ze subwencyi rządowej zużył Komitet w r. 1900 kwotę 1.600 koron na subwencyowanie 8 ogierów licencyowanych. Natomiast z funduszów subwencyjnych krajowych zużył kwotę 2000 koron na zakupno 2 ogierów subwencyjnych na stacye. Do zakupionych przeto ogierów 7 przybyło w r. 1900 dwa, a mianowicie kasztanowaty ogier „Korespondent“ zakupiony u bar. Romaszkana w Horodence, który został umieszczony u hr. Janusza Tyszkiewicza w Weryni i drugi maści wilczatej „Żuk“ zakupiony u p. Włodzimierza Siemiginowskiego w Torskiem a umieszczony na stacyi subwencyjnej w Porębie wielkiej u hr. Antoniego Wodzickiego. Obydwa te konie zakupione zostały przez Komitet w cenie po 1.000 koron każdy. Ogółem ogierów subwencyjnych umieszczonych na stacyach Komitetu było po koniec r. 1900 piętnaście.

W roku 1900 odbyły się w zachodniej części kraju cztery premiowania rządowe a mianowicie: w Mielcu, Bochni, Nowym Sączu i Strzyżowie. Przy okazyi premiowań rządowych mogą hodowcy przedstawiać swe licencyowane ogiery, celem ubiegania się o subwencye Towarzystwa rolniczego. Komitet miał w tych czterech miejscowościach swego delegata, który miał dokładnie obejrzeć ogiery i zaproponować Komitetowi do subwencyonowania te ogiery, po których możnaby się spodziewać, że ich potomstwo będzie dobrym i użytkowym koniem roboczym lub włościańskim. Jednak z przedstawionych 14 ogierów nie zasługiwał ani jeden na subwencyę krajową.

Komitet z własnych funduszów subwencyjnych premiował w r. 1900 konie w dwóch miejscowościach, a to w Szczyrzycu i Wadowicach. W Szczyrzycu przedstawiono 170 koni. Z tych otrzymały 2 ogiery premie po 35 kor., klasztorowi OO. Cytersów w Szczyrzycu przyznała komisya za 2 letniego o-

giera dyplom uznania a p. Wojciechowi Bochenkowi z Krasnego za 4-letniego kasztanowatego ogiera przyznała komisya premiująca 300 kor. subwencyi krajowej. W dziale „klacze“ rozdała komisya 10 klaczom nagrody pieniężne w kwocie 255 kor., a w dziale „źrebce“ rozdanych zostało sześć premii pieniężnych w łącznej w kwocie 175 koron.

W Wadowicach przedstawiono 52 koni. Komisya rozdała w dziale „ogiery“ dwie premie w łącznej kwocie 70 kor., w dziale „Klacze“ dziesięć premii w łącznej kwocie 200 kor. i w dziale „źrebce“ trzy premie 80 kor.

Na premiowanie koni wydał zatem Komitet w roku 1900 z funduszów subwencyjnych 850 kor. i to w Szczyrzycu 500 a w Wadowicach 350 kor.

B) Jarmarki na konie (remonty).

Aby hodowcom koni ułatwić korzystną sprzedaż koni Skarbowi wojskowemu z pominięciem pośredników postanowiło c. k. Ministerstwo obrony krajowej podobnie jak w poprzednich latach z wiosną i w jesieni r. 1901 zakupić remonty, a to wyłącznie dla c. k. obrony krajowej na jarmarkach, które odbyły się według z góry ułożonego programu w różnych miejscowościach Galicyi. Jarmarki te odbyły się na wiosnę w czasie od 4 do 23 marca w 26 miejscowościach, w których miano zakupić około 800 remont w cenie przeciętnej po 650 kor. W jesieni odbyły się te jarmarki w czasie od 10 września do 1 października również w 26 miejscowościach, na których miano zakupić 800 remont i to konie w wieku od ukończonych 4 do 7 lat, miary 158 do 166 cm. za cenę przeciętną 650 kor. Za konie, które komisya uznała za „doskonałe“ otrzymywał hodowca jeszcze premię w kwocie 20 kor. Wydział krajowy powiadomiony przez c. k. Namiestnictwo o terminach jarmarków, zawiadamiał o tem interesowanych za pośrednictwem Wydziałów powiatowych, polecając jak najszersze opublikowanie tych ogłoszeń, aby zachęcić hodowców koni do licznego obesłania jarmarków.

C) Premiowanie koni.

C. k. Namiestnictwo podawało do wiadomości Wydziału krajowego programy wiosennego i jesiennego premiowania koni w r. 1901 w połączeniu z subwencyonowaniem prywatnych ogierów licencyonowanych.

Premiowania wiosenne odbyły się w Galicyi zachodniej w czterech miejscowościach a mianowicie: w Łańcucie, w Sanoku, w Nowym Sączu i w Krakowie w czasie od 10-14 czerwca. Jako nagrody państwowe rozdano nagrody pieniężne w kwocie 500 kor. oprócz srebrnych medali państwowych za chów koni.

Premiowania zaś jesienne odbyły się w czterech miejscowościach Galicyi wschodniej: w Gródku, w Stryju, w Kossowie i w Tarnopolu w czasie od 5 do 17 września, gdzie rozdano nagrody pieniężne również w kwocie 500 kor. i srebrne medale państwowe za chów koni.

Sprawa podniesienia uprawy tytoniu w kraju.

Na posiedzeniu z dnia 9 lipca 1901 uchwalił Wysoki Sejm w Rubr. XV budżetu krajowego na rok 1901 następujący wydatek:

Poz. 292. „Towarzystwu dla podniesienia uprawy tytoniu w Galicyi II. rata z trzechlecia 6.000 kor.“ W miarę zapotrzebowania funduszów ze strony Komitetu Towarzystwa uprawy tytoniu w Śniatynie, wyasygnował Wydział krajowy temuż Komitetowi całą subwencyę krajową w kilku ratach. Komitet Towarzystwa uprawy tytoniu przedłożył, jak co roku, z końcem roku kalendarzowego udokumentowany rachunek z użycia subwencyi rządowej i krajowej, wypłaconych Komitetowi w roku 1900 na cele podniesienia uprawy tytoniu w kraju, który w ogólnych cyfrach przedstawia się, jak następuje:

A) Dochody:

Zapas kasowy z r. 1899	797 K.	18 gr.
Zwrot zaliczki na płacę	90 „	— „
Zaliczka udzielona Komitetowi na kursa dla nauczycieli ludowych	2.480 „	— „
Zaliczka do wyrachowania	6.000 „	— „
Razem	9.367 K.	18 gr.

B) Wydatki	6.959 K. 67 gr.
Po strąceniu wydatków pozostaje . . . . jako zapas kasowy na r. 1901.	2.407 K. 51 gr.

Komitet z początkiem każdego roku przedstawia preliminarz wydatków i dochodów na rok cały, który po zasięgnięciu opinii krajowej Komisyi dla spraw rolniczych Wydział krajowy zatwierdza. Preliminarz ten na r. 1901 przedstawia się, jak następuje:

A) Dochody:

1. Zapas kasowy z r. 1900	2.407	K. 51	gr.
2. Subwencya krajowa	6.000	„ —	„
3. Subwencya rządowa	4.000	„ —	„
Suma dochodów .	12.407	K. 51	gr.

B) Wydatki:

1. Płaca i ryczałt na objazdy instruktora . . .		3.400	K. —	gr.
2. Płaca i ryczałt na objazdy dozorcy . . .		960	„ —	„
3. Zakupno rozsadników i przyrządów do suszenia tytoniu dla małych plantatorów		4.800	„ —	„
4. Kurs popularny dla włościan:				
a) stypendya	1.000 K.			
b) honoraryum prelegenta . .	200 „	1.200	„ —	„
5. Badania bakteryologiczne		1.000	„ —	„
6. Stacya doświadczalna w Zabłotowie . . .		200	„ —	„
7. Kancelarya		400	„ —	„
8. Wydatki rozmaite i nieprzewidziane . . .		447	„ 51	„
Suma wydatków .		12.407	K. 51	gr.

Staraniem Komitetu Towarzystwa uprawy tytoniu odbył się w czasie od 27. lipca do 3. sierpnia 1901 w Zabłotowie, zaś od 4. do włącznie 10. sierpnia w Horodence popularny kurs o uprawie tytoniu dla naczelników gmin i pisarzy gminnych.

Celem kursu jest przez szerzenie wiedzy o prawidłowej uprawie tytoniu między ludem wiejskim podnieść tę rentowną gałęź gospodarstwa rolnego.

Na prelegenta wyznaczyła c. k. generalna Dyrekcya monopolu tytoniowego p. Włodzimierza Siekirskiego, dyrektora fabryki tytoniu w Zabłotowie.

Przedmiotem wykładów były główne zasady racyonalnej uprawy tytoniu i przepisy prawne odnoszące się do uprawy tytoniu. Wykłady zastosowane były do poziomu inteligencyi słuchaczów. Uczestnicy kursu otrzymali zasiłki po 20 koron na koszta podróży i utrzymanie podczas trwania kursu. Komitet nie zaniedbał i w tym roku używać tych wypróbowanych przez dłuższy szereg lat środków działania ku podniesieniu uprawy tytoniu, jakimi się dotąd skutecznie posługiwał. A więc udzielał przedewszystkiem subwencyi tym plantatorom, którzy trudnili się pielęgnowaniem rozsady i zakładali rozsadniki, z których korzystali inni włościanie. Komitet wyposażał włościan w przyrządy, umożliwiające im racyonalną uprawę i należyte suszenie liści tytoniowych, rozdzielając skrzynie na rozsadniki, daszki, konwie i eksykatory i t. d.

Komitet utrzymuje od szeregu lat stacyę doświadczalną w Zabłotowie i na ten cel wydaje corocznie kwotę 200 koron. Kierownikiem stacyi jest p. Adam Zarewicz, który wywiązuje się ze swego obowiązku ku zadowoleniu Komitetu.

Instruktorowie uprawy tytoniu i dozorcy tytoniowi.

Blisko przez cały rok 1901 funkcye instruktora uprawy tytoniu pełnił tymczasowo Hilary Rewakowski, długoletni dozorca uprawy tytoniu, który nabywszy wielkiej rutyny przy ś. p. Dzielskim, z pożytkiem mógł udzielać nauki uprawy tytoniu i wypełniać te funkcye, które mu Komitet w zastępstwie instruktorów powierzał. Działalność Komitetu powyżej skreśloną utrudniał brak

instruktorów uprawy tytoniu. Dopiero bowiem z początkiem listopada 1901 zatwierdził Wydział krajowy na posadzie instruktora uprawy tytoniu p. Antoniego Macka, który wskutek rozpisanego konkursu na tę posadę się zgłosił. Wskutek konkursu wpłynęło do Komitetu 18 podań. Z pomiędzy kompetentów wybrał Komitet na posiedzeniu z dnia 18. września 1901 p. Antoniego Macka, ukończonego ucznia szkoły rolniczej w Czernichowie i długoletniego zawodowego rolnika i przedstawił nominacyę jego do zatwierdzenia Wydziałowi krajowemu.

Za tym kandydatem przemawiała długoletnia rutyna w uprawie tytoniu — wiedza teoretyczna i znana członkom Komitetu sumienność i gorliwość w pełnieniu obowiązków. Te zalety kandydata skłoniły Komitet do nadania mu posady instruktora uprawy tytoniu. Do posady tej przywiązaną jest płaca roczna w kwocie 2.400 koron i ryczałt na koszta podróży w rocznej kwocie 800 koron.

Uchwały w sprawie Towarzystwa Kółek rolniczych i sprawy tego Towarzystwa dotyczące.

W ubiegłej sesyi powziął Wysoki Sejm w sprawach Kółek rolniczych następujące uchwały:

I. Na posiedzeniu z dnia 9. lipca 1901 r. wśród rozpraw nad preliminarzem budżetu funduszu krajowego przyznał Wysoki Sejm w poz. 280. Rubr. XV. wydatków tegoż budżetu Towarzystwu Kółek rolniczych następujące subwencye:

1.	Na koszta zakładania i lustracye Kółek . .	10.000 K.	— gr.
2.	Na utrzymanie lustratorów handlowych sklepików wiejskich	4.000 „	— „
3.	Na utrzymanie praktycznych kursów handlowych dla sklepikarzy Kółek rolniczych	2.400 „	— „
4.	Na ogólne cele rozwoju rolniczej i handlowej działalności Kółek rolniczych pod kierunkiem i nadzorem Zarządu Towarzystwa, jako trzecią i ostatnią ratę z trzechlecia	4.000 „	— „
5.	Na urządzenie prób doświadczalnych i demonstracyjnych na gospodarstwach włościańskich (wydatek nadzw.). .	1.500 „	— „
	Razem .	21.900 K.	— gr.

II. Wśród tychże rozpraw powziął Wysoki Sejm także następującą uchwałę:

„Sejm uznaje wielką pożyteczność Towarzystwa Kółek rolniczych i potrzebę trwałego popierania tej instytucyi“.

W wykonaniu uchwały przytoczonej pod I. wyasygnował Wydział krajowy przyznane subwencye Towarzystwu Kółek rolniczych, a mianowicie w ten sposób, że opierając się na uchwale Wysokiego Sejmu z dnia 21. grudnia 1900 r. o prowizoryum budżetowem, wypłacił uchwałą z d. 22. lutego 1901 LW. 7.850 z stałych subwencyi Towarzystwu przyznawanych, kwoty przypadające za pierwszy kwartał r. 1901 w łącznej kwocie 5.100 koron, uchwałą z dnia 2. kwietnia 1901 roku LW. 21.034 takąż kwotę za drugi kwartał tegoż roku, a wreszcie uchwałą z d. 16. lipca 1901 r. LW. 46.911 kwotę 10.200 koron jako resztę stałych subwencyi na rok 1901 przypadających. Uchwałą z d. 14. września 1901 r. LW. 50.716 zarządził Wydział krajowy wypłatę kwoty 1.500 koron przyznanej na rok 1901 tytułem nadzwyczajnej subwencyi uchwalonej na urządzenie prób doświadczalno-demonstracyjnych wymienionej wyżej pod 5. W ten sposób wypłacone zostały wszystkie subwencye przyznane przez Wysoki Sejm Towarzystwu Kółek rolniczych, na ręce Zarządu głównego tegoż Towarzystwa we Lwowie. Nadto przyznał Wydział krajowy, podobnie, jak to uczynił w r. 1900 na skutek uchwały Wysokiego Sejmu powziętej na posiedzeniu z dnia 3. maja 1900 r. w załatwieniu petycyi Zarządu głównego Towarzystwa Kółek rolniczych, subwencyę jednorazową w kwocie 1.000 koron na wydawnictwo „Przewodnika Kółek rolniczych“, uwzględniając w ten sposób prośbę w tej mierze przez Towarzystwo wniesioną, a przez sekcyę

stałą krajowej Komisyi dla spraw rolniczych przychylnie zaopiniowaną. Subwencya ta wypłaconą została z Rubr. XV. poz. 295. budżetu funduszu krajowego, to jest z kredytu, przyznawanego do dyspozycyi Wydziału krajowego na zasiłki, mające na celu podniesienie wiedzy rolniczej. Łącznie tedy wypłacone w r. 1901 subwencye dla Towarzystwa Kółek rolniczych dają sumę 22.000 koron.

Uchwała pod II. przytoczona, a zawierająca uznanie ze strony Wys. Sejmu pożyteczności Towarzystwa Kółek rolniczych i uznanie potrzeby trwałego popierania tej instytucyi, została, o ile chodzi o rok 1901, wykonaną przez wypłacenie powyższych subwencyi, o ile zaś zawiera wskazówkę na dalszą przyszłość, to Wydział krajowy sądzi, że przedstawiając Wys. Sejmowi w preliminarzu budżetu funduszu krajowego na r. 1902 wnioski wydatnego podniesienia subwencyi dla tego Towarzystwa, daje najwłaściwszy wyraz zastosowania się do dyrektywy, jaka się mieści w powyższej uchwale.

Z kolei przystępuje Wydział krajowy do treściwego przedstawienia, na podstawie sprawozdania przedłożonego nam przez zarząd główny Towarzystwa, szczegółów o działalności jego w ciągu r. 1900, zwłaszcza w działach subwencyonowanych przez Wys. Sejm, a zarazem do uzasadnienia wniosków podwyższenia subwencyi krajowych, o które to podwyższenie Zarząd Towarzystwa upraszał w swem podaniu z d. 25. października 1901 r. L. 7.080 (LW. 74.131), a które Wydział krajowy po dokładnem rozważeniu dezyderatów Towarzystwa i jego potrzeb w wspomnianych wnioskach budżetowych częściowo uwzględnił.

O działalności Towarzystwa i kierunkach, jakie ono w ciągłym rozwoju swym przybiera, świadczą następujące dane zaczerpnięte z sprawozdania Towarzystwa.

Szczegółowy rachunek funduszów Towarzystwa, obejmujący też subwencye przyznane na r. 1900 przez Wys. Sejm przedstawia się, jak następuje:

Przychody:

1.	Subwencya Wys. Sejmu na cele ogólne	10.000 K.	— h.
2.	„ „ „ dodatkowa	4.000 „	— „
3.	„ „ „ na lustracye handl.	4.000 „	— „
4.	„ „ „ na kursa handlowe	2.400 „	— „
5.	„ ck. Rządu p. ck. Tow. gosp. na lustracye rolnicze	6.750 „	— „
6.	„ ck. Rządu p. ck. Tow. gosp. na wzorowe gnojarnie	500 „	— „
7.	„ ck. Rządu p. Wydział kraj. na cele rolnicze	2.000 „	— „
8.	„ ck. Rządu p. Wydział kraj. na lustracye i kursa handlowe	6.400 „	— „
9.	„ pow. Kasy oszcz. w Krakowie	200 „	— „
10.	„ Związku handl. Kółek rol. w Krakowie	400 „	— „
11.	„ Tow. wzaj. ubezpieczeń w Krakowie	600 „	— „
12.	„ Bazaru Kółka r. w Czernichowie	—	— „
13.	„ Fundacyi im. śp. Dra Towarnickiego	2.000 „	— „
14.	„ Rad powiatowych	365 „	— „
15.	Wkładki członków założycieli i wspierających	2.226 „	— „
16.	Odsetki z chwilowej lokacyi gotówki	357 „	48 „
17.	Ze sprzedaży Przew. handl. i wydawnictw	327 „	77 „
18.	Przewodnik Kółek rolniczych	4.548 „	76 „
19.	Subwencya Wydz. kraj. na Przewodnik	800 „	— „
20.	Saldo z r. 1899	2.393 „	50 „
	Suma	50.268 K.	51 h.

Rozchody:

1. Najem lokalu	1.272	K. 60	h.
2. Opał i światło	106	„ 80	„
3. Druki i litografie	2.652	„ 53	„
4. Portorya, stemple i ogłoszenia	1.135	„ 64	„
5. Utensylia kancelaryjne	496	„ 32	„
6. Nadzwyczajne	1.427	„ 71	„
7. Urzędnicy biura	5.319	„ 96	„
8. Koszta lustracyi gospodarczych i płace lustratorów	5.665	„ 44	„
9. Subwencye na wzorowe gnojarnie	178	„ 50	„
10. Subwencye na nasiona, nawozy i pola doświadczalne	3.039	„ 26	„
11. Kursa handlowe	5.000	„ —	„
12. Lustracye handlowe, płace i koszta podróży	6.955	„ 75	„
13. Książki i czasopisma	1.120	„ 56	„
14. Subwencye dla zarządów powiatowych	90	„ —	„
15. Wydawnictwo Przewodnika	6.623	„ 17	„
16. Podróże delegatów	666	„ 14	„
17. Koszta ogólnej Rady	796	„ 52	„
18. Wydawnictwo Towarzystwa	597	„ 14	„
19. Na rachunkach u Kółek	36	„ 46	„
20. Zwrot wkładek Zarządu powiatowego	32	„ —	„
21. Saldo na r. 1901	7.056	„ 01	„
Razem	50.268	K. 51	h.

Ogólna liczba Kółek w r. 1900 istniejących wynosiła 1516 kółek, z których w r. 1900 powstało: 76 w 44 powiatach. Sprawozdanie Zarządu za r. 1900 podaje po raz pierwszy wykaz Kółek, które od początku istnienia Towarzystwa upadły, a wykaz ten obejmuje 251 Kółek, na które składa się 69 powiatów kraju.

Materyały do statystyki Kółek za rok 1900 nadesłało 723 Kółek, podczas gdy w r. 1899 statystyka ta obejmowała materyały jedynie z 528 Kółek. Kółka objęte statystyką tegoroczną liczyły członków: 34.296, odbyło w nich w ciągu roku sprawozdawczego zebrań ogólnych: 2.985, zebrań zwyczajnych: 6.487, posiedzeń zarządów: 3.985. Wartość budynków Kółek objętych statystyką wynosi: 346.091 K. Biblioteki Kółek tych liczą: 47.385 dzieł, a Kółka prenumerowały w roku sprawozdawczym: 1813 egzemplarzy czasopism. Przechodząc do danych gospodarczych, podać należy ze statystyki następujące daty: Kółka objęte nią sprowadziły w r. 1900: nasion za kwotę 78.820 K., nawozów sztucznych za kwotę 160.247 K., maszyn i narzędzi rolniczych za kwotę: 12.224 K., drzew owocowych za kwotę 988 K. Drenowania przeprowadzono w 13 Kółkach na powierzchni łącznej 1482 morgów. Z 723 Kółek posiadało spichlerze 11, mleczarnie spółkowe 12, piekarnie spółkowe 7, rzeźnie spółkowe 107, kasy pożyczkowe 38, ochotnicze straże pożarne 63, sikawki 78. Dziesięć Kółek dzierżawiło myta. Kółka objęte statystyką liczyły sklepów prowadzonych w własnym zarządzie 410, oddanych w dzierżawę 170, prywatną własność stanowiących, ale pod firmą Kółka prowadzonych 59. Kółek nie mających sklepików (na 723) było 112. Udziały złożone na przedsiębiorstwa handlowe, w Kółkach objętych statystyką wynosiły w r. 1900, 384.667 K., a z dzierżawy sklepików wydzierżawionych (170) miały Kółka dochodu w tymże roku 21.504 K. Trafiki miało 257 sklepików, sprzedaż wina lub wyszynk prowadziło 319 sklepików, prawo sprzedaży napojów słodzonych miało 103 sklepików, dzierżawę propinacyi objęło 22 Kółek. W Kółkach zakupiono zboża za 22.506 K., towary złożone w sklepikach zaasekurowane były na kwotę 403.255 K. Z objętych statystyką Kółek złożyło 75 Kółek na cele kościelne, względnie cerkiewne, sumę łączną 15.600 K., a 54 Kółek na inne cele dobra publicznego przeznaczyło kwotę 4.793 K.

Cyfry powyższe illustrując lokalną działalność Kółek rolniczych, prawie 60% ogólnej liczby Kółek należących do Towarzystwa, dają też obraz

rezultatów pracy zbiorowej w tych ogniskach ekonomicznego i moralnego dźwigania się ludności włościańskiej.

Działalność Zarządu Głównego Towarzystwa ma za zadanie pracą tych ognisk kierować, działalność ich wspierać i rozwijać, wykonywać nad nią nadzór i kontrolę a wreszcie dawać inicyatywę do podejmowania wspólnej, zbiorowej akcyi w tych sprawach, których podjęcie odpowiada ekonomicznym i moralnym interesom ogółu jednostek, gromadzących się w Kółkach, a zatem także interesom kraju. Wskutek tego czynności Zarządu głównego dają się podzielić na działy: rolniczy, handlowy, ogólno-ekonomiczny, obejmujący sprawy: kredytowe, asekuracyjne, sprawę organizacyj stowarzyszeń i przedsiębiorstw przez poszczególne kółka tworzonych, i t. p., wreszcie dział podniesienia oświaty wśród członków Kółek. Kolejno należy nam przedstawić wyniki w tych działach osiągnięte, a w sprawozdaniu Zarządu głównego za r. 1900 podane.

W dziale czynności Zarządu głównego, mającym za przedmiot sprawy rolnicze, podnosi wspomniane sprawozdanie przedewszystkiem, że w pierwszej połowie r. 1900 dokonano lustracyi gospodarczych w 82 miejscowościach (w 8 powiatach), połączonych z odpowiedniemi pouczeniami, z których korzystało 5555 słuchaczów. Lustracye te i pouczenia zamknęły okres nauki wędrownej rolnictwa i gospodarstwa w Towarzystwie Kółek rolniczych, jak bowiem wiadomo z zeszłorocznego sprawozdania Wydziału krajowego o tem Towarzystwie, postanowił Zarząd główny jeszcze w r. 1899 przystąpić z rokiem 1900 do przeprowadzenia reformy krzewienia wiedzy rolniczej wśród członków Kółek, zastępując pouczenia, udzielane przez wędrownych nauczycieli i lustratorów gospodarczych, organizacyą całego szeregu pól doświadczalnych i demonstracyjnych przy Kółkach rolniczych, pod nadzorem i kontrolą organów Zarządu głównego, zakładanych i prowadzonych. Reforma ta, o której wynikach w pierwszych zaraz miesiącach po jej wprowadzeniu podaliśmy już nieco szczegółów w zeszłorocznem sprawozdaniu, natrafiła na nader życzliwe przyjęcie wśród członków Kółek i włościaństwa w ogóle, zarówno bowiem próby z działalnością nawozów sztucznych na łąkach (78 zgłoszeń), jak z uprawą jęczmienia i owsa (265 zgłoszeń), z których Zarząd mógł uwzględnić tylko 125, na obszarze 116½ morga, (w czem 47¼ morga przypada na jęczmień, a 69 na owies) wywołały żywe zainteresowanie się sprawą, przebiegiem doświadczeń i ich wynikami. Próby na polach doświadczalnych robiono w 114 miejscowościach (w 41 powiatach) u 182 posiadaczy gruntów. Do prób ze zbożami użyto: żyta ozimego: Elite, Kościuszko, Petkus, Polskie regenerowane, Szlansztedzkie, Szampańskie, Tryumf, Waza-Tryumf; pszenicy ozimej: Danusia, Epp, Ghirka, Bastardka, Hors concours, Ostka galicyjska, Perłówka, Tryumf Podola; jęczmienia: Chevalier ang., Czwórniak galicyjski, Goldenmelon, Goldfoil-Bahlsena, Goldfoil reprod., Hanna oryg., Hanna kraj., Imperial, Premier, Probstejski oryg.; owsa: Anderbeck, Bezeler, Duński, Dupawski oryg., i krajowy, Kanadyjski, Kanarek oryg., Szkocki i krajowy, Ligowo, Probsztejski oryg. i krajowy, Sybirski, Szatiłowski, Szymoradzki, Szwedzki, Tatrzański i Węgierski.

Użyto do doświadczeń z:

I. żytem:			
nasienia	960 kg.	za	156 K. 70 gr.
superfosfatu amon.	240 kg.	za	35 K. 23 gr.
zużli	500 kg.	za	36 K. 68 gr.
kainitu	150 kg.	za	5 K. 99 gr.
		razem	234 K. 60 gr.
II. pszenicą:			
nasienia	800 klg.	za	161 K. 30 gr.
superfosfatu kost.	480 klg.	za	65 K. 28 gr.
		razem	226 K. 58 gr.

III. jęczmieniem:

nasienia	4700 kgl.	za	1161 K. 39 gr.
superfosfatu	1575 klg.	za	179 K. 35 gr.
		razem	1340 K. 74 gr.

IV. owsem:

nasienia	6800 klg.	za	1244 K. 63 gr.
superfosfatu	2125 klg.	za	255 K. 67 gr.
amon. superfosfat.	500 klg.	za	65 K. 80 gr.
		razem	1566 K. 10 gr.
zakupno nawozów sztucznych:			62 K. 38 gr.

IV. hreczką:

Razem tedy wyniosły koszta zakupna nasion i nawozów dla tych prób sumę: 3430 K. 40 gr. — a łączny wydatek na nie podnoszą jeszcze koszta transportu, opakowania i t. p., które łącznie czynią 570 K. 69 gr. tak, że koszt doświadczeń przeprowadzonych w r. 1900, nie licząc wydatku Zarządu centralnego na personal i jego koszta podróży i dyety, wyniósł: 4001 K. 09 gr.

Nadto przeprowadzono szereg prób i doświadczeń z użyciem nawozów sztucznych na łąkach, na obszarze 75.000 m², do czego użyto 75 ctn. metr. kainitu i 37½ ctn. metr. żuzli, ofiarowanych Towarzystwu bezpłatnie tak, że jedynie koszt transportu ono pokryło w kwocie 130 K. 77 gr.

Obok tej akcyi zakładania pól doświadczalnych, rozrzuconych dość gęsto po okolicach kraju, w których rozwinęły się Kółka rolnicze, a dających możność poznania odpowiednich do gleby i klimatu danej okolicy odmian zbóż, pośredniczył nadto Zarząd Towarzystwa w zakupnie nasion roślin pastewnych, mając na oku głównie w tej sprawie jej znaczenie dla podniesienia produkcyi zwierzęcej gospodarstw włościańskich. Przy tem pośrednictwie starał się Zarząd główny o dostarczenie Kółkom nasion doborowych, kontrolowanych przez krajową stacyę rolniczo-botaniczną, nabywanych u krajowych firm. Na subwencyonowanie nasion Zarząd główny mógł przeznaczyć stosunkowo nieznaczną kwotę, bo 1600 koron. Przy jej pomocy sprowadziło 133 Kółek (z 45 powiatów) nasion za kwotę 26.920 K. 54 gr., w czem wyżej wspomniany fundusz służył do przyznania ulg w cenach nasion, uznanych za najpożyteczniejsze, a to zniżek sięgających znacznie po za zniżki cen, jakie Zarząd uzyskać zdołał u firm kupieckich przy swych zbiorowych zamówieniach. Obok starań łożonych w celu upowszechnienia używania nasion doborowych wśród członków Kółek i nabywania ich pod jak najkorzystniejszymi warunkami, należy też zaznaczyć starania Zarządu o wyjednanie jak najdalej sięgających ulg dla przewozu kolejowego przesyłek, starania, które uwieńczone zostały uzyskanemi zniżkami.

Podobne zadanie, jak przy pośrednictwie w sprowadzaniu nasion, mogłoby przypaść w udziale Towarzystwu Kółek rolniczych w sprowadzaniu nawozów sztucznych. Zadania tego nie mógł dotychczas Zarząd Towarzystwa spełniać raz dla braku funduszu, z któregoby mógł subwencyonować Kółka sprowadzające nawozy sztuczne przez przyznawanie pewnych zniżek procentowych, powtóre z powodu, że zakupno nawozów w wielu Kółkach, zwłaszcza zachodniej części kraju, bardzo już upowszechnione, odbywa się u firm i przedsiębiorstw, które wśród Kółek umiały sobie wyrobić i zjednać klientelę, które im nawet przyznają znaczne udogodnienia, (n. p. co do kredytowania ceny nawozów sztucznych nawet do roku), których Zarząd zwłaszcza w początkach bez ryzyka dla siebie nie mógłby udzielać. Wobec tego Zarząd był zmuszonym poprzestać na rozpowszechnieniu przestróg co do tego, w jaki sposób należy nabywać nawozy sztuczne, pragnąc uchronić Kółka od wyzysku spekulantów i nieuczciwych firm. Wydana przez Towarzystwo broszurka prof. Mikułowskiego-Pomorskiego, zawierająca odpowiednie pouczenie i przestrogi, rozeszła się w znacznej ilości egzemplarzy, niestety jednak — jak to podnosi sprawozdanie Zarządu głównego Towarzystwa — nie powiodło się w dostatecznej

mierze zachęcić interesowanych do nadsyłania próbek nabywanych nawozów dla zbadania ich w stacyi doświadczalnej.

Zarząd główny pośredniczył też w nabywaniu maszyn i narzędzi rolniczych, nawiązawszy odpowiednie stosunki z krajowemi firmami. Cyfry zamówień uskutecznianych za pośrednictwem Zarządu wzrastają stale. Kiedy w roku 1897 zamówienia wpłynęły tylko od 12 Kółek na kwotę 1.550 koron, to w r. 1898 zgłosiło się Kółek 18 na kwotę 2.934 koron, w roku 1899 40 Kółek na kwotę 7.578 koron, w roku 1900 60 Kółek na kwotę 9.904 koron. Zakupno odbywało się bądź za gotówkę za strąceniem 2% sconta, bądź na raty miesięczne lub kwartalne z kredytem do 4 lub 6 miesięcy bezprocentowym, oraz z opustami z cen normalnych, które to opusty wynosiły od 5—20%. W roku objętym sprawozdaniem wyniosły te opusty: 1984 kor. 4 gr., czyli przy cenie zamówionych przedmiotów 9.904 kor. przeniosły 20%. Zarząd główny zarządził, nie poprzestając na pośredniczeniu w nabywaniu narzędzi rolniczych, badania i dochodzenia, jakich narzędzi używają u nas mali rolnicy, gdzie i u kogo i w jakiej jakości je nabywają. Sprawozdanie Towarzystwa zawiera, jako wynik tych badań, zajmujące dane, oparte na nadesłanych przez Kółka sprawozdaniach. Wzmianką o założeniu 4 gnojarni wzorowych, kosztem 214 kor. 54 gr. kończymy sprawozdanie o działalności Zarządu głównego w dziale rolniczym.

O czynnościach Zarządu w dziale spraw handlowych ściśle, albo raczej w dziale czynności mających na celu opiekę nad sklepikami Kółek, zawiera sprawozdanie Towarzystwa wiele szczegółów, z których przytaczamy jedynie najważniejsze, to jest uzupełniające ten zarys działalność na tem polu, jaki sobie można utworzyć z wyżej przytoczonych dat statystycznych o sklepikach Kółek, wiadomością o kontroli i nadzorze, względnie o pomocy, jakiej poszczególne Kółka doznają od Zarządu centralnego, w tym celu, by rzecz, która się tak silnie przy Kółkach rolniczych rozwinęła, jak sklepiki wiejskie, mogła być korzystnie a uczciwie prowadzoną. Tu przedewszystkiem podnieść należy, że w roku objętym sprawozdaniem, które tu omawiamy, przeprowadzili lustratorowie z ramienia Zarządu głównego wysyłani 247 lustracyi. Lustracye te wykonywane były na zarządzenie Zarządu głównego jużto w celu systematycznego skontrolowania sklepików Kółek w całych powiatach, (tak zlustrowane zostały sklepiki w powiatach: Dąbrowa, Jasło, Gorlice, Grybów, Rohatyn i Trembowla, a nadto część sklepików w powiatach: Jarosław i Złoczów), już to na życzenie interesowanych, (za zwrotem przez nie części lub całych kosztów lustracyi, a tak zlustrowano 15 sklepików), już to z powodu próśb, jakie Kółka wnoszą o pożyczki z funduszu pożyczkowego utworzonego przez Wysoki Sejm dla podniesienia handlowej działalności Kółek rolniczych, jużto wreszcie w celach pouczeń, tam, gdzie Kółka przystępowały do utworzenia jakiegoś nowego przedsiębiorstwa handlowego, a gdzie zachodziła potrzeba zbadania poprzód miejscowych warunków i stosunków, by Kółka mogły swe przedsiębiorstwa oprzeć odrazu na zdrowych i silnych podstawach. Jak wspomniano, cyfra wszystkich lustracyi wyniosła 247. Z tych stwierdzili lustratorowie, że 43 Kółek, uważanych w Zarządzie za istniejące, uważać należy za zupełnie upadłe, dalej 10 lustracyi przeprowadzono jedynie dla sprawdzenia skuteczności poprzedniej lustracyi, wreszcie 21 lustracyi podjęto dla udzielenia informacyi przy założeniu, zostaje więc 173 Kółek, w których dokonano właściwej lustracyi przedsiębiorstw handlowych. W tych 173 Kółkach było sklepów we własnym zarządzie Kółek 109 czyli 63%, wydzierżawionych 33 czyli 19%, sklepów zaś prywatnych pod firmą Kółka 25 czyli 14½%, Kółek zaś nie mających sklepików 6 czyli 3½%.

W stu dziewięciu sklepikach prowadzonych w własnym Zarządzie Kółek stwierdziły lustracye następujący stan aktywów tych przedsiębiorstw:

Gotówka w kasie	39.655	K. 88	gr.
Wartość towarów	240.650	„ 42	„
Wierzytelności	146.834	„ 64	„
Wartość inwentarza i budynków . .	103.729	„ 16	„
Łącznie tedy wynosiły aktywa tych sklepików	530.870	K. 10	gr.

Pasywa przedstawiają się, jak następuje:

Udziały	142.076	K.	12 gr.
Fundusze rezerwowe	72.411	„	29 „
Długi towarowe i pieniężne . . .	226.184	„	15 „
Razem przeto .	440.671	K.	56 gr.

Suma nadwyżek, które wykazały bilanse 90 sklepików, które wśród owych 109 sklepików, znalazły lustracye w stanie prawidłowego rozwoju, wynosiła 109.591 K. 72 gr., suma zaś niedoborów, które wykazały lustracye w 19 przedsiębiorstwach handlowych, wynosiła 19.393 K. 18 gr. Niedobory te wykazały przedewszystkiem 4 przedsiębiorstwa, założone i prowadzone na większe już rozmiary, przechodzące miarę zwykłych przedsiębiorstw Kółek. Straty w nich poniesione, a stanowiące lwią część owej sumy niedoborów, (bo blisko 16.000 K.), były wynikiem jużto nieuczciwej już wadliwej gospodarki, w połączeniu z brakiem skutecznej kontroli. Reszta owej sumy niedoborów, (zatem niespełna 4.000 K.), wynikła z mylnego sposobu bilansowania W bilanse, układane bez udziału lustratorów Zarządu głównego, wstawiano mianowicie w dawniejszych latach wartość zapasów w towarach, licząc ich pełną cenę sprzedaży i w ten sposób wykazywano zyski, których faktycznie w tej wysokości nie było, a które były następnie podstawą rozdziału zysków. Gdy obecnie przy lustracyach bilanse sprostowano przez odpisanie z wartości towarów 20% ceny sprzedażnej, musiały się okazać owe niedobory, gdyż dochody bieżące nie mogły starczyć na pokrycie różnicy wynikłej z mylnego bilansowania.

Suma obrotów rocznych w 109 sklepikach wynosiła 2,693.910 K.

W sklepikach wydzierżawionych (było ich 33) wynosiły:

Udziały członków	10.889	K.
Wartość nieruchomości	20.380	„
Czynsz dzierżawny	5.675	„
Obroty roczne	355.200	„

Obok lustracyi handlowych przedsiębiorstw z ramienia Zarządu głównego Towarzystwa przez 2 lustratorów handlowych, lustracyi, których wyniki powyżej streszczone zostały, starał się Zarząd główny wpływać na działalność handlową Kółek i usunięcie z działalności tej rozlicznych nieprawidłowości przez wypracowanie i wprowadzenie w życie instrukcyi dla sklepów Kółek rolniczych, nadającej sklepom Kółek stałe normy, regulującej ich stosunek prawny do Kółek, usuwającej anomalie sklepów prowadzonych „pod firmą“ Kółka, a prywatną własność stanowiących, obejmującej wreszcie treściwie zestawione przepisy o prowadzeniu sklepików. Instrukcyę tę, której poddanie się zależy od uchwały Kółek poszczególnych, wprowadza Zarząd główny stopniowo w życie, a zupełne jej przeprowadzenie i wykonanie kontroli nad tem, czy sklepiki jej postanowień przestrzegają, będzie rzeczą dalszego postępowania i środków, jakiemi Zarząd Towarzystwa będzie mógł w tej sprawie rozporządzać.

Drugą sprawą wchodzącą w ramy działalności Zarządu głównego na polu podniesienia handlu wśród ludności włościańskiej, jest sprawa utrzymania praktycznych kursów handlowych w Czernichowie, kształcących sklepikarzy wiejskich. Szkoła ta w roku 1900 rozwijała się prawidłowo kosztem 5.600 K. Uczniów było w r. 1900 24. Z tych ukończyło cały kurs 4-miesięczny 19, pierwszy oddział kursu (t. j. 2-miesące nauki) 2, przeszło na drugi oddział nauki z d. 1. stycznia 1901 2, wydalono w ciągu nauki jednego. Z uczniów tych 5 było w chwili wygotowania sprawozdania w domach rodziców, nie znaleźli bowiem zajęcia; 12 znalazło zatrudnienie w sklepach Kółek rolniczych; 2 było zajętych w sklepach w miastach; 3 pozostało na kursach, jednego wydalono, a jeden wystąpił.

Zarząd Towarzystwa nie mógł w r. 1900 zorganizować drugich stałych praktycznych kursów handlowych w Galicyi wschodniej, a to dla braku koniecznych funduszów, a również sprawa utworzenia wędrownego kursu handlowego w jednym z powiatów kraju rozbiła się o niedostateczność środków finansowych.

Poniżej przedstawiamy sprawę rozdawnictwa pożyczek, z pożyczkowego funduszu, utworzonego przez Wys. Sejm, dla podniesienia działalności handlowej wśród ludności włościańskiej, tu więc poprzestajemy na zaznaczeniu tylko, że i ten środek oddziaływania na podniesienie handlowej działalności Kółek rolniczych stanowił przedmiot działalności Zarządu Towarzystwa w ciągu roku objętego tem sprawozdaniem.

Jak wyżej zaznaczono, zajmował się Zarząd główny Towarzystwa obok tych 2 już omówionych głównych działów czynności Towarzystwa Kółek rolniczych, to jest obok działu rolniczego i handlowego, także krzewieniem zdrowych pojęć w sprawach ogólno ekonomicznego znaczenia dla ludności włościańskiej, I tak mianowicie nie ustawał Zarząd główny Towarzystwa w swej dawnej już rozpoczętej działalności mającej na celu upowszechnianie wśród członków Kółek myśli zakładania Spółek oszczędności i pożyczek systemu Raiffeisena, pracując w tej sprawie zgodnie i w porozumieniu z Biurem Patronatu dla tychże Spółek utworzonem przy Wydziale krajowym; zajmował się sprawą upowszechnienia assekuracyi gospodarstw włościańskich w instytucyach krajowych pod jak najkorzystniejszymi warunkami dla ubezpieczających, a wreszcie zwrócił też swą uwagę na sprawę, będącą na porządku obrad Rady Państwa, a dla włościaństwa pierwszorzędnego znaczenia, to jest sprawę organizacyi zawodowych stowarzyszeń rolniczych. Nadto w sprawie wysoce aktualnej, zakazów i ograniczeń handlu świniami z powodu zarazy świńskiej i stosowania przepisów dotyczących ustaw, wystąpiło Towarzystwo Kółek rolniczych z odpowiedniemi przedstawieniami do Władz centralnych i krajowych, stając w obronie zagrożonych interesów włościaństwa.

Towarzystwo Kółek rolniczych ma zadanie podnoszenia oświaty wśród ludności rolniczej. Cel ten osięga, pomijając już demonstracye i pouczenia na polach doświadczalnych w zakresie rolnictwa i lustracye i pouczenia w zakresie handlu wiejskiego, przez: 1. Wydawnictwa Towarzystwa a to: a) dziełek treści ekonomicznej, b) Przewodnika Kółek rolniczych, 2. popieranie rozwoju Czytelń i biblioteczek przy Kółkach, ułatwiając Kółkom nabywanie pożytecznych wydawnictw i zaopatrując je w odpowiednie dla ich bibliotek książki. W roku objętym ostatniem sprawozdaniem wydało Towarzystwo 5 broszur w języku polskim, mianowicie:

1) „Jak się starać o trafiki i jak je prowadzić“, napisał K. Sieprawski; 2) „O uprawie buraków“, napisał B. Gurski; 3) „W jaki sposób należy kupować nawozy sztuczne“, napisał J. Mikułowski-Pomorski; 4) „O łąkach“, napisał T. J. P.; 5) „O opustach podatku gruntowego z powodu klęsk elementarnych“, napisał K. Sieprawski. Po rusku wydano broszurę B. Gurskiego „O użyciu nawozów sztucznych“. Broszury te sprzedawane po cenach nader przystępnych (od 4 gr. do 20 gr.) rozeszły się w znacznej ilości egzemplarzy. Wydawnictwo dwutygodnika pod tytułem: „Przewodnik dla Kółek rolniczych“ rozwinęło się znacznie w ciągu roku objętego sprawozdaniem, jak o tem świadczy ciągle wzrastający dochód z prenumeraty, który — acz nie starczy na pokrycie kosztu wydawnictwa — przecież może być dobrym miernikiem wzrastającej poczytności pisma. Zarząd Towarzystwa i ustanowiona z jego ramienia redakcya, starają się uczynić z „Przewodnika“ fachowe pismo rolnicze dla ludu, zawierające porady i wskazówki we wszystkich sprawach rolniczych, nie pomijając jednak przytem spraw ogólnie ekonomicznych, zwłaszcza handlowych, a także prawnych i administracyjnych. W miarę uwzględniania potrzeb Koła czytelników rosną też z roku na rok, mimo braku funduszów na ten cel, liczba nakładu pisma i rozmiary jego. Gdy rocznik z r. 1897 obejmował tylko 24 arkuszy druku i 1.200 egzemplarzy bitych, to rocznik z roku 1900 liczył 57 arkuszy druku i 2.400 egzemplarzy. Obok polskiego wydania wychodzi też dodatek w języku ruskim dla uczynienia zadość potrzebom członków Kółek ruskiej narodowości. Co do zasilania biblioteczek Kółek książkami podnosi Zarząd w swem sprawozdaniu, że brak funduszów nie pozwala stale spełniać tego zadania i jest powodem, że Zarząd może jedynie nowo powstającym Kółkom przesyłać na zawiązek biblioteczki pewną ilość książeczek, przeważnie treści rolniczej, dalsze zaś ich powiększenie musi pozostawiać staraniu samych

Kółek. Licząc się z tym brakiem środków, postanowił Zarząd, pragnąc zachęcić członków Kółek do nabywania książek gospodarczych, godnych zalecenia, pośredniczyć między niemi a nakładcami w ten sposób, iżby zapewnić możność uzyskania takich książek po zniżonych cenach. W tym celu zakupił Zarząd w roku objętym sprawozdaniem 5 wydawnictw za łączną kwotę 1.421 K. 71 gr., a gdy z odsprzedaży w tymże roku uzyskano kwotę 201 K. 15 gr., przeto zaangażowany w to pośrednictwo fundusz Towarzystwa wynosi jeszcze 1.120 K. 56 gr.

Przedstawiwszy w streszczeniu powyższem działalność Towarzystwa Kółek rolniczych w r. 1900, jako tym, za który sprawozdanie Zarządu Towarzystwa zostało już złożone i przez powołane czynniki zatwierdzone, przechodzi Wydział krajowy do uzasadnienia wniosków, jakie Wys. Sejmowi przedstawia w preliminarzu budżetu funduszu krajowego na rok 1902, mianowicie w Rubr. XV. poz. 283 wydatków tegoż preliminarza, co do dalszego subwencyonowania Towarzystwa Kółek rolniczych.

Z rokiem 1901 upływał okres czasu, na który Wysoki Sejm uchwałą z dnia 29. marca 1899 r. przyznał Towarzystwu Kółek rolniczych obok subwencyi stałych: 1) na koszta zakładania i lustracyi Kółek w kwocie 10.000 K.; 2) na utrzymanie lustratorów handlowych w kwocie 4.000 K.; 3) na utrzymanie kursów handlowych dla sklepikarzy w kwocie 2.400 K., także subwencyę „na ogólne cele rozwoju rolniczej i handlowej działalności Kółek pod kierunkiem i kontrolą Zarządu“ na trzy lata, począwszy od roku 1899 uchwaloną, a 4.000 K. wynoszącą. Subwencya ta miałaby tedy obecnie Towarzystwu odpaść. Również subwencya uchwalona na posiedzeniu Wys. Sejmu z dnia 9. lipca 1901, w kwocie 1.500 K. na urządzenie prób doświadczalno-demonstracyjnych na gospodarstwach włościańskich, wstawiona w budżet r. 1901 jako wydatek nadzwyczajny, winnaby obecnie, jako subwencya jednorazowo przyznana, odpaść. Z rokiem zatem 1902 miałoby towarzystwo ubytek w zasiłkach otrzymywanych od kraju w kwocie 5.500 K.

Wobec tego wniósł Zarząd Towarzystwa w podaniu z d. 25. października 1901 r. L. 7.080 (LW. 74.121/1901) obszerne uzasadnienie podwyższenia dotąd przyznawanych Towarzystwu subwencyi, podwyższenia bardzo znacznego, bo do sumy 57.000 K rocznie. Uzasadnienie to, nader wyczerpujące a rzucające też wiele światła na rozwój czynności Towarzystwa, ma Wydział krajowy zaszczyt przedłożyć Wysokiemu Sejmowi, jako załącznik niniejszego sprawozdania, w odpisie ·/. Rzecz prosta, że Wydział krajowy mimo uznania dla pożytecznej działalności Towarzystwa Kółek rolniczych, uznania popartego uchwałą Wys. Sejmu z d. 9. lipca 1901 roku, w której Wys. Sejm uznał „potrzebę trwałego popierania tej instytucyi“, nie mógł, mając na względzie zasoby funduszu krajowego, uwzględnić w pełnej mierze postulatów przez Towarzystwo przedstawionych, lecz musiał je bardzo znacznie zredukować. Opierając się na ścisłem zbadaniu potrzeb, a pragnąc uniknąć spowodowania zastoju w użytecznej działalności Towarzystwa, mając dalej nadzieję, że także c. k. Rząd przyjdzie Towarzystwu z wydatniejszą pomocą finansową, niż dotąd, postanowił Wydział krajowy uchwałą z d. 26. listopada 1901 r. LW. 74.131 przedstawić Wys. Sejmowi wnioski w preliminarzu zawarte. Suma subwencyi wnioskami tymi objęta: 32.000 K., jest wobec subwencyi dotąd z funduszu krajowego wypłacanych w kwocie łącznej 21.900 K., wyrazem wymownym uznania pożytecznej działalności Kółek rolniczych, a winna przy oględnem, jak dotąd, gospodarowaniu funduszami Towarzystwa, jeśli Towarzystwo zdoła nadto podnieść własne dochody przez wprowadzenie stosownych, acz nie wysokich opłat, od Kółek z działalności Towarzystwa korzystających, zapewnić Towarzystwu możność rozwijania skutecznej czynności na wszystkich polach jego działania.

Alegat

W szczególności proponuje Wydział krajowy w preliminarzu podwyższenie w poz. 283 a) subwencyi na koszta zakładania i lustracyi Kółek o 2000 K. (zamiast dotychczasowych 10000 K. 12000 K.) uwzględnia bowiem znaczne podwyższenie wydatku na biuro Towarzystwa, konieczne ze względu na ciągły wzrost agend tego biura. Podobnie podnosi Wydział krajowy subwencyę przyznawaną na koszta handlowych lustracyj sklepików wiejskich i in-

nych handlowych przedsiębiorstw Kółek (w poz. 283 b) preliminarza) z kwoty 4000 K. na 8000 K., uwzględnia tu bowiem Wydział krajowy konieczność powiększenia liczby lustratorów handlowych tak, iżby lustracye mogły być dokonywane częściej, a sądzimy, że znaczny rozwój sklepikarstwa wiejskiego i suma zaangażowanych w te przedsiębiorstwa funduszów, wkładają na kraj obowiązek dopomożenia Towarzytwu do wykonywania nad tą gałęzią czynności Kółek skutecznej kontroli, zdolnej uchronić Kółka i ich członków od strat, na jakie mogłyby być narażone jużto wskutek braku odpowiednich pouczeń fachowych, a wskutek tego nieumiejętnego prowadzenia przedsiębiorstw, już to wskutek braku wczesnej kontroli nad niemi, a wskutek tego możliwej nieuczciwości. Wydział krajowy proponując w tej pozycyi podwyższenie dotychczasowej subwencyi o *alterum tantum*, sądzi, że w bardzo znacznym stopniu ułatwi Zarządowi dopięcie celu, t. j. utrzymanie znaczniejszej liczby lustratorów zwłaszcza wobec tego, że c. k. Rząd przyznał na ten sam cel subwencyę w kwocie 6400 K. na r. 1901, (jak o tem c. k. Namiestnictwo oznajmiło Wydziałowi krajowemu pismem z dnia 20. grudnia 1901 r. L. 12008 pr.) i że zapewne w przyszłości subwencyę tę podnieść zechce Do potrzebnej wedle obliczenia Zarządu Towarzystwa kwoty 21000 K. na cel powyższy braknie więc już teraz w razie przyjęcia przez W. Sejm powyższego wniosku tylko sumy 6600 K., która winna znaleść pokrycie we własnych funduszach Towarzystwa. W poz. 283 c.) proponuje Wydział krajowy subwencyę na utrzymanie kursów handlowych w Czernichowie w kwocie 4000 K. zamiast dotychczasowych 2400 K. Podwyższenie subwencyi o 1600 K. wnosi Wydział krajowy, uwzględniając fakt, że koszta utrzymania kursów handlowych w Czernichowie wynoszą w r. 1901 6800 K., a nadto, że zachodzi uzasadniona potrzeba utworzenia także we wschodniej części kraju podobnie zorganizowanego zakładu. Oszczędność zatem, jaką Zarząd Towarzystwa będzie mógł uzyskać w swych funduszach, dzięki podwyższonej subwencyi dla kursów czernichowskich będzie można zużyć na zorganizowanie drugiego takiego kursu. W poz. 283 e), „na koszta działalności Towarzystwa w celu podniesienia wiedzy i techniki rolniczej wśród ludności włościańskiej", wnosi Wydział krajowy miasto dotychczasowych subwencyi 4000 K. i 1500 K., subwencyę 8000 K. Zarząd główny Towarzystwa wykazał w swem przedstawieniu potrzebę subwencyonowania tego działu kwotą przynajmniej 16000 K., stwierdzając, że koszta w tym dziale wynosić będą w najbliższym już czasie 27000 K., na których pokrycie Towarzystwo ma pomoc jedynie w subwenyi rządowej w kwocie 11000 K. pobieranej. Wydział krajowy, mając na oku fakt, że każdy z działów czynności Towarzystwa powinien być przez kraj — o ile za użyteczny zostanie uznanym — jedynie popieranym, jedynie subwencyonowanym, a nie może spadać na kraj i inne subwencyonujące czynniki całym swym kosztem, bo wtedy więcej wskazanemby było przejęcie całego zadania wprost na kraj, — nie mógł żądania Zarządu głównego uwzględnić w całej pełni, uznając jednakże doniosłość działalności rozwiniętej przez Towarzystwo Kółek rolniczych na polu doświadczeń i demonstracyi, mających na celu podniesienie wiedzy rolniczej i techniki gospodarczej, uznając trafność obranej w tym celu przez Towarzystwo drogi, nie wahał się przedstawić Wys. Sejmowi wniosku o tak wydatne podniesienie na ten cel subwencyi krajowej.

W pozycyi 283 d), która dotąd obejmowała wydatek 6000 K., jako resztę z kwoty 18000 K., o którą Sejm w r. 1899 postanowił powiększyć fundusz pożyczkowy dla Kółek rolniczych przeznaczony, nie preliminuje Wydział krajowy na r. 1902 żadnego wydatku, jak to bowiem poniżej wykazane będzie, nie ma obecnie potrzeby dalszego podwyższenia tego funduszu.

Rozdawnictwo pożyczek z funduszu pożyczkowego dla Kółek rolniczych.

W sprawozdaniu z czynności Dep. III. Wydziału krajowego za czas od 15. listopada 1899 po dzień 31. grudnia 1900 r. (Al. 17 sprawozdania stenograficznego VI. sesyi VII. peryodu sejmowego) podano daty o rozdawnictwie pożyczek z funduszu pożyczkowego, utworzonego przez Wys. Sejm dla podniesienia handlowej działalności Kółek rolniczych i o stanie tegoż funduszu w czasokresie objętym powyższem sprawozdaniem. Obecnie przedstawia Wydział krajowy dane z r. 1901.

Stan funduszu zgodnie z przedłożonem Wys. Sejmowi równocześnie sprawozdaniem Wydziału krajowego o zamknięciu rachunkowem funduszów krajowych za r. 1900, przedstawił się z dniem 31. grudnia 1900 r., jak następuje:

1. Należytości czynne u Kółek rolniczych .	56.333 K. 93 gr.
2. Gotówka ulokowana w Banku krajowym .	7.285 „ — „
Razem czysty stan czynny	63.618 K. 93 gr.

Dochody funduszu w r. 1900 były następujące:

1. Dotacya z funduszu krajowego . . .	6.000 K. — gr.
2. Zwroty pożyczek udzielonych Kółkom . .	18.060 „ 09 „
3. Odsetki zwłoki od dłużników . . .	— „ 26 „
4. Odsetki od lokacyi w Banku krajowym	223 „ 63 „
Razem .	24.283 K. 98 gr.

Wydatki w tymże czasie były:

1. Pożyczki udzielone Kółkom . . .	20.400 K. — gr.
2. Koszta administracyi w Banku . . .	58 „ 98 „
Razem .	20.458 K. 98 gr.

Gdy zapas kasowy na lokacyi w Banku umieszczony z początkiem roku 1900 w kwocie 3.460 K. doliczymy do sumy dochodów, tedy uzyskamy z końcem r. 1900 zapas kasowy na lokacyi w Banku w sumie: 7.285 K., który w zamknięciu wykazano.

Bilans funduszu przedłożony przez Bank krajowy z dniem 31. grudnia 1901 r. wykazuje następujące cyfry:

1. Należytości czynne u Kółek .	47.843 K. 40 gr.
2. Zapas kasowy na lokacyi w Banku	21.908 „ — „
Stan majątku zatem:	69.751 K. 40 gr.

na który złożyły się:

1. Dotacya krajowa w kwocie .	68.000 K. — gr.
2. Przyrost dotacyi . . .	1.751 K. 40 gr.
razem, jak wyżej .	69.751 K. 40 gr.

Dochody funduszu w ciągu r. 1901 wynosiły:

1. Dotacya z funduszu krajowego . .	6.000 K. — gr.
2. Zwroty pożyczek udzielonych Kółkom .	20.490 „ 53 „
3. Odsetki zwłoki	1 „ 90 „
4. Odsetki od lokacyi w Banku . .	536 „ 84 „
Razem .	27.029 K. 27 gr.

Wydatki w tymże czasie były:

1. Pożyczki udzielone Kółkom . . .	12.000 K. — gr.
2. Koszta administracyi w Banku . .	406 „ 27 „
Razem .	12.406 K. 27 gr.

Nadwyżka dochodów wynosiła zatem: 14.623 K., a gdy do niej dodamy zapas kasowy z końcem r. 1900 ulokowany w Banku w kwocie 7.285 K., otrzymamy stan lokacyi w Banku z końcem r. 1901 21.908 K.

Kapitał rozpożyczony Kółkom wynosił z końcem r. 1901 47.843 K. 40 gr. w 112 pożyczkach.

W roku 1900 z dniem 31. grudnia wynosił stan pożyczek 56.333 K. 93 gr., spłaty zaś w r. 1901 uskutecznione przyniosły 20.490 K. 53 gr., wyniosły zatem 36·37% kapitału rozpożyczonego.

Z funduszu pożyczkowego wystawił Wydział krajowy w okresie czasu objętym niniejszem sprawozdaniem następujące promesy na pożyczki dla Kółek rolniczych w:

w	Bestwinie (pow. Biała) na . . .	1.500 K.
„	Brzanie górnej (pow. Grybów) na . .	500 „
„	Chorostkowie (pow. Hustatyn) . . .	2.000 „
„	Chorzowie (pow. Jarosław) na . . .	400 „
„	Czeluśnicy (pow. Jasło) na . . .	400 „
„	Dobczycach (pow. Wieliczka) na . .	1.000 „
„	Dobrej (pow. Limanowa) na . . .	2.000 „
„	Dobromilu (pow. Dobromil) na . . .	3.000 „
„	Haczowie (pow. Brzozów) na . . .	1.000 „
„	Hołosku wielkiem (pow. Lwów) na . .	600 „
„	„ „ „ „ „ . .	5.000 „
„	Jezupolu (pow. Stanisławów) na . . .	600 „
„	Kamienicy (pow. Limanowa) na . . .	800 „
„	Miechowicach małych (pow. Dąbrowa) na .	500 „
„	Mikulińcach (pow. Tarnopol) na . .	2.000 „
„	Ołpinach (pow. Jasło) na	600 „
„	Podegrodziu (pow. Nowy Sącz) na . .	800 „
„	Poroninie (pow. Nowy Targ) na . .	1.500 „
„	Targowisku (pow. Bochnia) na . . .	600 „
„	Tryńczy (pow. Łańcut) na . . .	300 „
„	Tyśmienicy (pow. Stanisławów) na . .	1.000 „
„	Wiśniczu Starym (pow. Bochnia) na . .	400 „
„	Zagórzu (pow. Sanok) na	3.000 „
	Razem .	29.500 K.

Nadto wystawił Wydział krajowy następujące promesy dla Czytelni Proświty:

w	Busku (pow. Kamionka Str.) na . .	1.000 K.
„	Knihiniczach (pow. Rogatyn) na . .	600 „
„	Komarnie (pow. Rudki) na . . .	1.000 „
„	Mizuniu starym (pow. Dolina) na . .	800 „
„	Olszanica (pow. Tłumacz) na . . .	600 „
„	Wołczuchach (pow. Gródek) . . .	600 „
„	Wołczyńcu (pow. Stanisławów) na . .	500 „
„	Wyszatycach (pow. Przemyśl) na . .	1.000 „
„	Żurowie (pow. Rohatyn) na . . .	900 „
	Razem . .	7.000 K.

Łącznie tedy na podania o pożyczki, które wpłynęły w r. 1901, wydano 32 promes na łączną sumę 36.500 K. Prośby wniesione w liczbie 32 zawierały żądanie łącznej sumy pożyczek 47.500 K., żądania te zatem zostały znacznie zredukowane, bo o sumę 11.000 K., czyli przeszło 23%, przyczem Wydział krajowy trzymał się prawie ściśle propozycyi Zarządu głównego Towarzystwa Kółek rolniczych, względnie centralnego Wydziału Towarzystwa „Proświta“ we Lwowie, które w myśl przepisów dla funduszu pożyczkowego każdą prośbę o pożyczkę badają i Wydziałowi krajowemu wnioski swe przedstawiają. Wnioski obu wspomnianych korporacyi co do próśb wniesionych w r. 1901 opiewały na łączną kwotę 37.500 K., a gdy promesy przez Wydział krajowy wystawione wynoszą 36.500 K., przeto wnioski te zredukowane zostały o nieznaczną kwotę 1.000 K., czyli niespełna 3% sumy proponowanej, a redukcya ta uzasadnioną była w każdym poszczególnym wypadku przystósowaniem wysokości pożyczek do zasobów Kółek względnie Czytelń proszących o pożyczki.

W ciągu roku 1901 nie było, jak z powyższego zestawienia wynika, ani jednej prośby, którąby nie została uwzględnioną.

Od chwili zamknięcia zeszłorocznego sprawozdania w niniejszym przedmiocie wypłacił Bank krajowy następujące pożyczki:

a) na podstawie promes z roku 1900:

Kółku rolniczemu w Szymbarku	2.000	K.
„ „ „ Lisiej górze	1.000	„
Razem	3.000	K.

b) na podstawie promes z r. 1901:

1. Kółku rolniczemu w Brzanie	500	K.
„ „ „ Chorzowie	400	„
„ „ „ Czeluśnicy	400	„
„ „ „ Dobrej	2.000	„
„ „ „ Hołosku wielkim	600	„
„ „ „ Jezupolu	600	„
„ „ „ Miechowicach małych	500	„
„ „ „ Podgrodziu	800	„
„ „ „ Targowiskach	600	„
	6.400	K.
2. Czytelni „Proświty“ w Busku	1.000	„
„ „ „ Komarnie	1.000	„
„ „ „ Wołczuchach	600	„
Razem	2.600	K.
czyli łącznie Bank krajowy wypłacił pożyczki w kwocie	12.000	„

Ta nie znaczna w stosunku do wydanych promes wypłata jest wynikiem faktu, że główna ilość podań o pożyczki wpłynęła dopiero z końcem roku 1901, promesy więc dotyczące nie mogły być zrealizowane przed 1. stycznia 1902 r., a zatem wypłaty po tym terminie dokonane nie wchodzą też w ramy niniejszego sprawozdania.

Prolongat w spłacie pożyczek udzielił Wydział krajowy w pięciu wypadkach zasługujących na uwzględnienie. Przeciwko 7 Kółkom, które obowiązkom w skryptach dłużnych zaciągniętym nie czyniły zadość, wdrożone zostały i są w toku kroki egzekucyjne.

Z rokiem 1901 upłynęło trzechlecie, na które Sejm uchwałą z 29. marca 1899 r. przyznał roczną dotacyę w kwocie 6.000 K. na powiększenie funduszu pożyczkowego dla Kółek rolniczych. Wobec faktu, że obecny stan funduszu, jak wyżej wykazano, 69.751 K. 40 gr. przedstawiający, przy szybkim obrocie i regularnych spłatach, wystarcza, jak tego dowodzi sprawozdanie powyższe, na uczynienie zadość potrzebom kredytowym Kółek w sprawach handlowych, Wydział krajowy postanowił nie przedkładać Wys. Sejmowi obecnie wniosku w sprawie dalszego podwyższenia tego funduszu.

Oprocentowanie pożyczek zaciągniętych przez powiaty z powodu klęsk elementarnych w r. 1900 i 1901.

Uchwałą z dnia 21. grudnia 1900 r. postanowił Wys. Sejm wstawić w Rubr. XVII wydatków budżetu krajowego na r. 1901. kwotę 40.000 koron do rozporządzenia Wydziału krajowego na pokrycie odsetek od pożyczek zaciągniętych w ciągu b. roku przez Reprezentacye powiatowe względnie przez gminy lub jednostki za gwarancyą Reprezentacyi powiatowych, dla złagodzenia skutków klęsk elementarnych z r. 1900. Wydział krajowy, zawiadamiając okólnikiem z dnia 10. lutego br. LW. 9.433 wszystkie Wydziały powiatowe o powyższej uchwale Wys. Sejmu, wezwał zarazem, te powiaty, które klęskami elementarnemi w r. 1900. nawiedzone zostały i które chcą korzystać z przyznanej przez kraj pomocy, aby wniosły swe podania do Wydziału krajowego najdalej do dnia 15. kwietnia br.

W oznaczonym terminie zgłosiło się pięć Wydziałów powiatowych z prośbą o zezwolenie Wydziału krajowego na zaciągnięcie pożyczek i oprocentowanie ich z funduszu krajowego, mianowicie wniosły takie podania Wydziały powiatowe: w Zbarażu, Brzesku, Myślenicach, Krośnie i Pilźnie. Po zbadaniu obecnego stanu obdłużenia tych powiatów na podstawie zamknięć rachunkowych, Wydział krajowy po myśli § 24. Ustawy o Repr. powiatowych zezwolił Wydziałowi powiatowemu w Zbarażu zaciągnąć pożyczkę do wysoko-

ści 40.000 K., w Brzesku 50.000 K., w Myślenicach 10.000 K., i w Krośnie 20.800 K., jednocześnie zaś przyjął na siebie zobowiązanie opłacania od tych pożyczek odsetek przez lat sześć wprost Bankowi krajowemu, gdzie powyższe pożyczki zaciągnięte zostały. Dyrekcya Banku krajowego, udzielając pożyczki, zawiadomiła Wydział krajowy, iż na razie pobierać będzie od nich tylko 5%, zastrzegła sobie jednak możność ewentualnego podwyższenia tej stopy procentowej do 6. od sta, gdyby w ciągu sześcioletniego okresu amortyzacyjnego stopa procentowa przyjęta w Banku krajowym podwyższoną została.

Ponieważ Wydział powiatowy w Krośnie, uzyskawszy zezwolenie na zaciągnięcie pożyczki i oprocentowanie jej do wysokości 20 800 K., faktycznie zaciągnął w Banku krajowym pożyczkę tylko w kwocie 19.400 koron, gdyż jedna z gmin tamtejszego powiatu w ostatniej chwili nie chciała korzystać z dobrodziejstwa bezprocentowego kredytu, skutkiem tego ogólna kwota pożyczek, od których Wydział krajowy przyjął zobowiązanie opłacania procentów przez lat sześć w myśl uchwały Wys. Sejmu z dnia 21. grudnia 1900, r. wynosi łącznie dla czterech wymienionych wyżej powiatów 119.400 koron.

Gdy w czerwcu b. roku burze i grady w kilkunastu powiatach wyrządziły znaczniejsze szkody w ziemiopłodach, Wysoki Sejm w uwzględnieniu nadchodzących petycyi i w załatwieniu wniosków posłów Styły i Nowakowskiego, powziął na posiedzeniu w dniu 9. lipca 1901 z następującą uchwałę:

„Sejm upoważnia Wydział krajowy w granicach kredytu 40.000 K. przeznaczonego uchwałą Sejmową z dnia 21. grudnia 1900 r. na oprocentowanie pożyczek zaciągniętych z powodu klęsk elementarnych z r. 1900 do udzielania pożyczek na warunkach wskazanych powyższą uchwałą na cele pomocy z powodu klęsk elementarnych z r. 1901.

Z pomocy jednak w tej formie udzielonej tak, jak to Wydział krajowy przewidywał, powiaty nawiedzone klęskami w roku 1901 skorzystać nie mogły, gdyż stan finansowy powiatów nie pozwolił na dalsze obdłużenie ich w granicach 50%.

Dwa tylko powiaty, z pośród kilkunastu, w których w b. roku grady i wylewy poczyniły znaczniejsze spustoszenia, zwróciły się do Wydziału krajowego z prośbą o zezwolenie im na zaciągnięcie pożyczek i oprocentowanie ich, a to pow. mościski pragnący zaciągnąć pożyczkę w wysokości 15.000 K., i pow. doliński 200.000 K.

W obu jednak wypadkach Wydział krajowy był zniewolony dać odmowną odpowiedź, gdyż obdłużenie wspomnianych powiatów nie zezwalało na dalsze obarczenie, ponadto zaś pow. doliński nie był w tym roku klęskami elementarnemi w tym stopniu nawiedzonym, aby tak wysoka pomoc z funduszu krajowego była w tym wypadku usprawiedliwioną.

Z tych powodów pomoc krajowa przy oprocentowaniu pożyczek zaciągniętych przez powiaty z powodu klęsk elementarnych w r. 1900 i 1901, ogranicza się do czterech tylko powiatów poprzednio wymienionych i do kwoty 119.400 K., od której przypadające na rok 1902 odsetki w kwocie 5.970 K., wstawił Wydział krajowy do preliminarza budżetu krajowego na r. 1902. w Rubr. XVII wydatków.

Zalesienie wydm piaszczystych.

W odpisie podajemy nadesłane nam przez c. k. Namiestnictwo sprawozdanie c. k. krajowego Inspektoratu lasowego z d. 20. listopada 1901 r. Sprawozdanie to brzmi:

W roku 1900 zalesiono wydmy piaszczyste w 8 powiatach a w szczególności w Cieszanowskim, Jarosławskim, Jaworowskim, Mieleckim, Mościskim, Niskim, Sokalskim i Tarnobrzeskim w myśl programu zatwierdzonego przez c. k. Ministerstwo rolnictwa dnia 9. lutego 1895 l. 25183.

Roboty połączone z zalesieniem wydm w roku 1900 przeprowadzono na podstawie szczegółowego dla każdej wydmy odrębnie sporządzonego projektu uprawy, którego jeden egzemplarz dla użytku c. k. Namiestnictwa, drugi taki sam egzemplarz dla użytku Wydziału krajowego przedkłada się w załączeniu.

W projekcie lewa strona przedstawia projekt, prawa zaś wykazuje wykonanie zalesień uskutecznionych w roku 1900.

Zalesienie wydm w roku 1900 zostało wykonane na wiosnę jednolatkami sosny pospolitej, przy którem osiągnięto zadowalający rezultat.

Taki pomyślny stan plantacyi trwał do lipca 1900. W sierpniu 1900 po kilkunastu dniach posuchy zaczął się stan plantacyi pogarszać a już w początkach września 1900 skonstatowano, że wskutek wyschnięcia zniszczało około 20% z ogólnej ilości sadzonek wysadzonych na wydmach w roku 1900.

Następna zima 1900/1901 z powodu braku śniegu nie była w ogóle dla roślinności sprzyjającą a w szczególności ostre północne mrozy spowodowały wymarznięcie sadzonek, których korzonki przez wiatr zostały odsłonięte przez zwianie okrycia piaszczystego.

Dalszego zniszczenia w plantacyach założonych na wydmach w roku 1900, które da się obliczyć na 25%, dokonał pędrak chrząszcza majowego, który, jak wiadomo z poprzednich sprawozdań, jest stałą plagą i wyrządza w kulturach ogromne zniszczenie, któremu człowiek nie może zaradzić.

Główną przeszkodą w postępie zalesień na wydmach są pędraki, które przyjęte plantacye w drugim, trzecim roku zwykle niszczą.

Należy zatem uwzględnić trudności, z jakiemi organa prowadzące akcyę zalesienia wydm mają walczyć i nie policzać na ich karb, jeżeli zalesienie wydm nie postępuje tak szybko, jakby to było pożądane.

Oprócz trudności natury elementarnej napotyka się jeszcze na inne, które wprawdzie przy dobrej woli stron interesowanych dałyby się usunąć, lecz niestety tej dobrej woli dotychczas nie potrafiono jeszcze wyrobić do tego stopnia, iżby z całą pewnością dało się powiedzieć; lody przełamane, teraz wszystko pójdzie naturalnym biegiem.

Pod temi ostatniemi należy rozumieć ludność miejscową, w której interesie się uskutecznia zalesienie wydmy, a która nie pojmuje świadczonego dobrodziejstwa i staje w poprzek intencyom najlepiej rozumianym.

Wprawdzie obojętność ta nie jest równa we wszystkich powiatach, jednakowoż istnieje ona w dość sporym procencie u ludności wiejskiej, której ani pouczenie ze strony organów inspekcyi leśnej, ani premiowanie najlepszych zalesień przez galic. Towarzystwo leśne, ani udzielanie subwencyi na zalesienia ze strony c. k. Rządu i Wydziału krajowego, ani wreszcie słowa zachęty płynące obficie z Wydziałów powiatowych i Starostw nie mogły zasadniczo zaradzić.

Należy się jednak pocieszać, że ludność miejscowa zechce zrozumieć własny interes i powoli zmniejszać się będzie procent ludzi obojętnych dla sprawy zalesienia nieużytków, gdy z czasem się namacalnie przekonają, że z przestrzeni, która latami przedstawiała pustkowie i zwiejny piasek, po zalesieniu zaledwie za dwadzieścia lat powstał las przynoszący korzyść właścicielowi.

Wedle mego zdania nie należy się zrażać przeciwnościami i zalesienia wydm wedle sił i srodków nietylko kontynuować, lecz w roku 1902/3 rozszerzyć na powiat Rawski, gdzie znajduje się sporo nieużytecznych wydmisk piaszczystych.

W tym celu będzie wskazanem siedzibę pomocnika lasowego obecnie stacyonowanego w Nisku przenieść do Rawy ruskiej w celu wdrożenia akcyi zalesienia wydm w obrębie powiatu Rawskiego, albowiem zalesienie wydmisk w powiecie Niskim powinno być ukończone w roku 1902.

Obecnie przystępuję do ogólnego przedstawienia wyniku robót uskutecznionych przy zalesieniu wydm w roku 1900.

Jak to z załączonych szczegółowych wykazów powziąć można ogólna przestrzeń zalesień uskutecznionych w roku 1900 wynosi razem 239·13 ha.

Z tego przypada:

a) na nowe zalesienia . . .	98·85 ha
b) na poprawki, uzupełnienia dawniejszych zalesień zniszczonych przez suszę, wiatry, mrozy i pędraki . . .	140·28 „
Porównawszy wynik zalesienia wykonanego w roku 1900 na obszarze	239·13 „

z projektem zalesienia za ten sam rok 1900, wedle którego miano zalesić obszar . . . . 272·75 „

Okazuje się, że w roku 1900 zalesiono mniej o . 33·62 ha

Powód tego niekorzystnego wyniku znajduje się w braku potrzebnego robotnika, którego gminy mimo na nich ciążącego obowiązku nie mogły lub nie chciały dostarczyć, pomimo próśb i usilnych starań ze strony organów inspekcyi leśnej.

Ogólne koszta zalesienia wydm w roku 1900 przedstawiają się następująco:

1. Zakupno potrzebnych do zalesienia nasion, rekwizytów, materyałów, gałęzi, łat, kołów i t. p. kosztowało . . . . . 1569·09 K.

2. Koszta robocizny użytej przy założeniu i pielęgnowaniu szkółek, zwózka gałęzi, materyałów, kółków, ogrodzenie szkółek wynoszą . . . . . 1966·23 „

Razem 3535·32 K.

Która to kwota została zapłaconą z subwencyi udzielonej przez Sejm krajowy na zalesienie wydm piaszczystych.

3. Koszta utrzymania i koszta podróży służbowych 4 pomocników lasowych, ustanowionych do nadzoru i pielęgnowania plantacyi na wydmach w powiatach: Niskim, Tarnobrzeskim, Cieszanowskim i Jaworowskim, tudzież remuneracya dla leśnika za nadzór i prowadzenie zalesienia na wydmie w gminie Parchaczu powiatu Sokalskiego, wypłacona z subwencyi rządowej udzielonej przez c. k. Ministerstwo rolnictwa, wynoszą razem 6.400. K.

Wydatki gotówką, jakie na cele zalesienia wydm w roku 1900 poniesiono, wynoszą razem . . . . . 9935·32 K.

4. Doliczywszy do powyższej sumy kosztów poniesionych przez Skarb państwa i kraju i wartość idealną robocizny dostarczonej do plantacyi przez interesowane gminy w roku 1900 a w szczególności 104 dni ciągłych po 2 K. . . . . 228·00 K.

7335 dni pieszych po 40 h. . . . . 2934·00 K.

Okaże się, że koszta zalesienia uskutecznionego w roku 1900 na wydmach piaszczystych w Galicyi wynoszą ogółem . 13.098·32 K.

Wziąwszy teraz za podstawę do obliczenia całą przestrzeń wydm zalesionych w roku 1900 o obszarze 239·13 ha i sumę łącznych kosztów wydanych na zalesienie wydm w roku 1900, które wynoszą w gotówce . 9935·32 K.

w robociźnie . . . . . 3162·00 K.

Razem . 13.097·32 K.

okaże się, że zalesienie jednego jednego hektara przestrzeni na wydmie piaszczystej kosztowało:

a) w gotówce wypłaconej z subwencyi . . 41·56 K.

b) w robociźnie dostarczonej przez gminy . . 13·23 „

Razem . 54·79 K.

Z pominięciem zaś idealnej wartości robocizny, którą bezpłatnie dostarczyły gminy, kosztowało zalesienie 1 hektara przestrzeni wydmy przeciętnie gotówką . . . . . 41·56 K.

z której przypadnie:

a) na koszta nadzoru i kierownictwa ustanowionego przez Rząd, które ponosi wyłącznie Skarb państwa . . . . . 26·77 K.

b) na koszta robocizny, zakupno materyałów, nasion, rekwizytów, potrzeb kancelaryjnych, pielęgnowanie szkółek, które ponosi fundusz krajowy razem . . . . . 14·79 K.

Do zalesienia użyto na wydmach w ciągu roku 1900 sadzonek, wychowanych we własnych szkółkach, ogółem 5,103.500 sztuk, w szczególności zaś,

sosny pospolitej . . . 5,092.000 sztuk

olchy czarnej . . . . 6.000 „

akacyi . . . . . 5.500 „

Na cele połączone z zalesieniem wydm, jak obsianie szkółek założonych na wydmach bądź też na gruntach udzielonych na ten cel przez gminy, względnie obszary dworskie, których obszar w roku 1900 wynosił we wszystkich powiatach ogółem 5·6 hektarów, użyto razem 233 kilogramów nasienia drzewnego, z którego przypada na:

sosnę pospolitą	kilogramów	.	.	190
olchę czarną	„	.	.	14
brzozę	„	.	.	12
akacyę	„	.	.	17

Nasienie to zostało zakupione u firmy krajowej w Zassowie pod Czarną, którego jakość nic nie pozostawiała do życzenia.

Oprócz nasion wyżej wykazanych, użyto do ochrony gleby piaszczystej na wszystkich wydmach 45 kilogramów żarnowca, który bardzo dobrą usługę oddaje przy ustaleniu rowów granicznych.

Celem ubezpieczenia plantacyi od uszkodzeń przez ludzi, zwierzęta tudzież w celu ochrony sadzonek od szkodliwego działania wiatrów i od zasypywania piaskiem, było się zmuszonym w sąsiednich lasach zakupić 122 fur gałęzi i 175 łat sosnowych.

Subwencya państwowa, jaką w roku 1900 na cele zalesienia wydm, względnie na utrzymanie służby udzieliło c. k. Ministerstwo rolnictwa, wynosi razem 6.400 K.

Na cele zalesienia wydm udzielił Wydział krajowy w roku 1900 z funduszów przeznaczonych przez Sejm krajowy subwencyę w kwocie 4.200 K., z której otrzymał Wydział powiatowy w Cieszanowie 400 K., Jarosławiu 200 K., Jaworowie 600 K., Mielcu 600 K., Mościskach 600 K., Nisku 400 K., Sokalu 1000 K., Tarnobrzegu 400 K.

Powyższe kwoty zostały w miarę potrzeby użytemi na pokrycie kosztów połączonych z zalesieniem wydm w roku 1900, o ile do bezpłatnego dostarczenia robocizny nie były obowiązane poszczególne gminy interesowane.

Wypłatę uskuteczniały Wydziały powiatowe, a reszta pieniędzy, pozostałych z końcem roku 1900 na dalsze zalesienie wydm znajduje się w przechowaniu dotyczących Wydziałów powiatowych.

Załączone szczegółowe projekty zalesień, względnie wyniki wykonanych zalesień za rok 1900 są przeznaczone dla Wydziału krajowego w tym celu, aby przy ich pomocy mogli delegaci powiatowi przekonać się na miejscu o postępie zalesienia, względnie poinformować się o stosunkach miejscowych i o mozolnych, niekiedy bezskutecznych usiłowaniach funkcyonaryuszów inspekcyi leśnej.

W końcu nie mogę pominąć milczeniem trudności, na jakie napotyka zalesienie na wydmach z powodu braku robotnika, którego z wielkiemi trudnościami musi się po prostu zdobywać, jakkolwiek gminy są obowiązane do bezpłatnego dostarczania ludzi potrzebnych do sadzenia.

Znane są powszechnie stosunki, panujące przy pozyskaniu robotnika w gospodarstwie rolnem, które z tej przyczyny z roku na rok staje się uciążliwsze.

Otóż takie same trudności napotyka się w gospodarstwie leśnem względnie przy zalesianiu wydm, a nawet są one o tyle gorszemi, o ile rozchodzi się o dostarczenie robotnika bezpłatnego, czyli tak zwanego szarwarcznego.

Zdaje się, iż w tym wypadku, gdyby zalesienie nieużytków przybrało szersze rozmiary, musianoby zrezygnować z rzekomego dobrodziejstwa bezpłatnej robocizny, którą zwykle gminy chętnie ofiarują, lecz tylko z największemi trudnościami i nieprzyjemnościami dostarczają, a nierzadko odmawiają.

Wykonanie innych uchwał Sejmowych.

O wykonaniu innych uchwał sejmowych do zakresu czynności departamentu III. wchodzących, a stojących w związku z przedmiotami objętymi sprawozdaniem Wydziału krajowego, które u wstępu, jako osobne przedłożenia wymieniono, zdaje Wydział krajowy sprawę w tychże przedłożeniach.

ODPIS

pisma Zarządu głównego Towarzystwa „Kółek rolniczych“ we Lwowie z dnia 25. października 1901 L. 7080 do Wydziału krajowego we Lwowie.

Zarząd główny Towarzystwa Kółek rolniczych ma zaszczyt przedłożyć Wysokiemu Wydziałowi krajowemu pod 1/. XVIII sprawozdanie z czynności Towarzystwa Kółek rolniczych za rok 1900, a składając wyrazy głębokiej wdzięczności za poparcie instytucyi, zwraca się z uprzejmą prośbą o udzielenie na rok 1902, nie tylko dotychczasowej pomocy, lecz o znaczne jej podwyższenie, by Towarzystwo spełniać mogło skutecznie i z korzyścią dla kraju te liczne zadania, jakie ze względu na potrzeby ludności włościańskiej, skupiającej się w Kółkach rolniczych, niezbędnemi się okazały, a którym to zadaniom obecnie dla braku materyalnych środków podołać nie może.

W obec różnorodnych potrzeb Kółek rolniczych, które w bieżącym roku, w myśl ułożonego programu działania zaspokoić musieliśmy, a wobec uszczuplenia preliminowanych dochodów fundusze Towarzystwa tak są wyczerpane, że zaledwie z wielkim trudem przetrwamy do końca roku, pozostając na rok przyszły bez wszelkiej pozostałości kasowej a nawet z zaległościami w rachunkach. W tem smutnem finansowem położeniu, które w nas budzi trwogę o przyszłe losy Towarzystwa, nadziei i otuchy dodaje nam jedynie uchwała Wysokiego Sejmu, powzięta na posiedzeniu z dnia 9. lipca 1901 r., którą Wysoki Wydział krajowy podał nam do wiadomości reskryptem z d. 14. września 1901 r. L. 50.716. Uznanie przez Wysoki Sejm wielkiej pożyteczności Kółek rolniczych i potrzeby trwałego popierania tej instytucyi pozwala się nam spodziewać, że Wysoki Wydział krajowy raczy uwzględnić życzenia, jakie pozwolimy sobie przedłożyć, i wniesie do Wysokiego Sejmu o wydatniejszą pomoc dla Towarzystwa. Jak konieczną zaś jest ta pomoc, wykaże następujące zestawienie dochodów i potrzeb Towarzystwa.

Zarząd główny Towarzystwa Kółek rolniczych otrzymał w 1901 r. następujące subwencye z Wysokiego Wydziału krajowego:

A. Na rachunek Rubr. XV. poz. 280 wydatków funduszu krajowego:		
1. Na koszta zakładania Kółek	10.000	K.
2. Na utrzymanie lustratorów handlowych	4.000	„
3. Na utrzymanie praktycznych kursów handlowych dla sklepikarzy wiejskich	2.400	„
4. Na ogólne cele rozwoju handlowej i rolniczej działalności Kółek rolniczych	4.000	„
Razem .	20.400	K.
B. Na rachunek Rubr. XV. poz. 295: jednorazową subwencyę na wydawnictwo Przewodnika Kółek rolniczych na r. 1901 . . .	1.000	K.
C. Nadzwyczajną subwencyę na urządzanie prób doświadczalno-demonstracyjnych na gospodarstwach włościańskich	1.500	„
Razem .	22.900	K.

Ze subwencyi tych tylko pozycye, wyliczone pod A 1-3 są stałe, i rok rocznie przyznawane. Subwencya pod A. 4 w kwocie 4.000 K. przyznana została tylko na trzechlecie 1899-1901; subwencye pod B. i C. są jednorazowe. Tak więc wobec 16.400 K. stałej subwencyi jednorazowe względnie krótkookresowe zasiłki w kwocie 6.500 K. wykazują stosunek jak 2:5. Stosunek taki uniemożliwia ułożenie na kilka lat naprzód konsekwentnego planu działania i zmusza nas niejednokrotnie albo do nagłego przeprowadzania zmian w ułożonym programie, albo do tymczasowych zarządzeń bez pewności, że dalej w tym samym kierunku pracować będziemy mogli. Nie da się zaprzeczyć, że ta ustawiczna trwoga o fundusze, ciągłe krępowanie się troską, czy spodziewane źródła dochodu dopiszą, czy osiągniemy je w tej wysokości, w jakiej prosiliśmy lub poprzednio otrzymaliśmy, tamuje ogromnie normalny rozwój Towarzystwa i tak samo niekorzystnie nań oddziałuje, jak nieprawidłowy obieg krwi na organizm ludzki. U nas tem więcej to jest niebezpieczne, że nietylko nie opływaliśmy nigdy w nadmiar dochodów, lecz przeciwnie w skutek niedostatecznego napływu potrzebnych nam funduszów jesteśmy tak osłabieni, iż każdy choćby drobny ubytek podwójnie odczuwamy.

Obok subwencyi Wysokiego Sejmu, powyżej wymienionych, korzysta Towarzystwo dotąd stale ze subwencyi udzielanych przez c. k. Ministerstwo rolnictwa i to z kwoty 9.000 K. udzielanej za pośrednictwem c. k. Towarzystwa gospodarskiego galicyjskiego i 2.000 K. udzielanych przez c. k. Towarzystwa rolnicze w Krakowie. W roku 1900 otrzymaliśmy ponadto po raz pierwszy, zasiłek z c. k. Ministerstwa rolnictwa na cele handlowe za pośrednictwem Wysokiego Wydziału krajowego w kwocie 6.400 K. W przekonaniu, że zasiłek ten nie jest jednorazowym, wstawiliśmy tę samą kwotę w preliminarz budżetu na rok 1901 i odnośnie do tego preliminowaliśmy rozchody, lecz niestety nie uzyskaliśmy spodziewanej subwencyi i popadliśmy przez to w to krytyczne położenie finansowe, w jakiem obecnie się znajdujemy.

Trzecie źródło dochodów tworzą zasiłki z innych źródeł uzyskane, jak z fundacyi ś. p. Dra Towarnickiego (2.000 K.), z Rad powiatowych (400 K.), Towarzystwa wzajemnych ubezpieczeń w Krakowie (600 K.), Związku handlowego w Krakowie (400 K.), Bazaru kółka rolniczego w Czernichowie (600 K.), w łącznej kwocie 4.000 K.

Wreszcie dołączają się do tego własne dochody Towarzystwa i to z wkładek członków wspierających (1.800 K.), z prenumeraty i ogłoszeń Przewodnika Kółek rolniczych (4.200 K.), ze sprzedaży Przewodnika handlowego i wydawnictw (200 K.), i z odsetek od chwilowej lokacyi gotówki (w roku bieżącym 300 K.) razem 6500 K.

Tak więc Towarzystwo dysponuje ogólnym przychodem w kwocie 44.400 K., z czego jednakowoż jak dotąd tylko 37.900 K., względnie stałym nazwać możemy.

Zanim po zestawieniu dochodów przystąpimy do preliminarza tych wydatków, jakie obecnie Zarząd główny uważa za niezbędne celem zapewnienia Kółkom rolniczym należytej opieki i pomocy, koniecznej w tym celu, by spełniały one skutecznie zadanie w statucie im wyznaczone, podnosiły moralnie i materyalnie włościaństwo, działały uśmierzająco wśród rozognionej walki stronnictw i stanowiły skuteczną zaporę przeciw dochodzącym pod strzechy włościańskie hasłom przewrotu, zaznaczyć musimy, że żądania nasze, aczkolwiek znaczne, tworzyć będą jedynie uzupełnienie do pracy bezpłatnej i dobrowolnie dla idei podjętej, jaką już obecnie wykonują i z pewnością na przyszłość wykonywać będą setki, a nawet tysiące osób różnych stanów, upatrujące całkiem słusznie w Kółkach rolniczych najodpowiedniejsze pole działania w myśl tradycyi przekazanych społeczeństwu Konstytucyą Trzeciego Maja. Tak członkowie Zarządu głównego jak i jego Wydziału wykonawczego, którzy od lat tylu i pracy i trudów na świadome celu kierownictwo i bezinteresownie, nieraz z uszczerbkiem własnych interesów poświęcają swój czas Towarzystwu i na koszta się narażają, nie cofną się, uzyszkawszy znaczniejszą pomoc ze strony kraju, od dobrowolnie spełnianych obowiązków, lecz przeciwnie w znaczniejszej pomocy, w myśl ich życzeń przyznanej znajdą zachętę do tem gorliwszego zajęcia się sprawą, której dotąd mimo przeciwności wytrwale służyli. Tak samo ożywczy duch wstąpi w organizacye pośrednie, w Zarządy powiatowe i okręgowe, które stoją jedynie pełną poświęcenia pracą jednostek. Wydatne usługi tych łączników między Zarządem głównym a poszczególnymi Kółkami, z których korzystamy tak przy urządzeniu zgromadzeń i wystaw powiatowych jak i przy nadzorze gospodarki w Kółkach rolniczych, ich inicyatywa w różnych sprawach lokalnego znaczenia, zastępują pracę kilkudziesięciu urzędników płatnych, oszczędzają Towarzystwu znaczny nakład kosztów, a zarazem dają gwarancyę, że działalność ich skierowana jest w duchu obywatelskim i narodowym. Wreszcie u sa-

mych podstaw naszej organizacyi wśród tych osób, które stoją na czele Kółek, znajdujemy tyle objawów prawdziwie mrówczej pracy w imię wspólnego dobra, tyle starania i zabiegów o spełnienie zadań stowarzyszenia, tyle poświęcenia dla sprawy, że wartość tych czynników nie zdołałyby zastąpić nawet bardzo wysokie subwencye. Tej wytrwałej codziennej pracy ożywionego duchem obywatelskim duchowieństwa, nauczycielstwa i oświeceńszego włościaństwa zawdzięczamy wyniki, jakie przez Kółka rolnicze już osiągnęliśmy, a przy tem chętnem i dzielnem współpracownictwie, jakie na szczęście kraju w wielu miejscowościach znajdujemy, mogłyby one być znacznie większe, gdyby Zarząd główny był w możności nieść zawsze skuteczną pomoc, jaka w poszczególnem Kółku konieczną się okazała.

Krótkie powołanie się na tę bezinteresowną pomoc, z jakiej organizacya nasza dzięki idei przez siebie reprezentowanej wśród wszystkich sfer naszego społeczeństwa korzysta, na której rzeczywiście się opiera i bez której istniećby nie mogła, było koniecznem ze względu na zarzut, jakie Towarzystwo nieraz spotyka, że utrzymuje się jedynie subwencyami. Wprawdzie własne dochody Towarzystwa wpływające z wkładek członków wynoszą zaledwie nieco więcej niż 2% otrzymywanych subwencyi, jeżeli jednakowoż weźmiemy w rachubę ten ogrom pracy bezpłatnej wykonywanej dla Towarzystwa, a mającej nie tylko materyalne, ale i społeczne znaczenie, to stosunek własnych nakładów do subwencyi okaże się zapewne wprost odwrotny. W XVIII. Sprawozdaniu rocznem mieliśmy ponadto sposobność szczegółowo wykazać, że z pomocą Kółek rolniczych połowa ogółem uzyskanych przez nas subwencyi zostaje zwracaną na cele dobra publicznego. Kwota 20.393 K., jaką Kółka ze swych dochodów poświęciły w r. 1900 na potrzeby kościołów i cerkwi, na szkoły, szpitale, stypendya jest tylko o kilka koron niższa od subwencyi krajowej.

Miło nam się powołać na ten dodatni objaw działalności Kółek; lecz choćby nawet za ich pośrednictwem żadne zwroty subwencyi się nie odbywały, to już dla tego samego zasługiwałyby na poparcie i wybitną pomoc ze strony Kraju, że tworzą one podstawę i zawiązek do wyższych organizacyi, że są głównym rozsadnikiem między włościaństwem postępowej wiedzy rolniczej, że na polu drobnego handlu przeprowadziły zupełny prawie przewrót dawnych anormalnych stosunków. Na to jednak, by Kółkom wskazać nowe drogi działania na innych polach, by je zapoznać z ostatnimi wynikami wiedzy rolniczej, by nad różnemi przedsiębiorstwami Kółek roztoczyć należytą opiekę i zapewnić im fachową pomoc, wreszcie, by utrzymać szkołę handlową dla sklepikarzy wiejskich, nie wystarcza praca bezinteresowna osób skupiających się w Kółkach rolniczych, gdyż mimo najlepszych chęci i zamiarów jako ludzie odmiennych zawodów nie posiadają oni dostatecznych fachowych wiadomości potrzebnych do należytego wykonania zadań, ciążących na Kółkach rolniczych. Jako uzupełnienie więc do tej dobrowolnej pracy okazała się konieczną stała pomoc, jakiej dostarczyć możemy przez fachowo wykształconych i do czynności im wyznaczonych należycie przysposobionych urzędników, którzy pod kierunkiem i za wskazówkami Zarządu głównego, jego Wydziału wykonawczego oraz referentów, służą częściowo jako organa kontrolujące Kółka, częściowo jako pomocnicy w tych pracach, zmierzających do podniesienia dobrobytu włościańskiego, które wymagają fachowej wiedzy i stałego się nimi zajęcia. Na ten to głównie cel potrzebujemy pomocy i o nią zwracamy się do Wysokiego Wydziału krajowego, bo uznajemy jej konieczność, jeżeli Kółka rolnicze nie popaść w zastój, — lecz we wszystkich kierunkach na pożytek kraju mają się rozwijać.

Przechodząc do poszczególnych naszych życzeń, przedstawimy je w odniesieniu do poszczególnych pozycyj przyznawanych Towarzystwu subwencyi.

Z pozycyi na koszta zakładania Kółek w kwocie 10.000 K. korzystać musieliśmy przedewszystkiem na pokrycie tych wydatków, które stoją w łączności z utworzeniem biura przeznaczonego do utrzymywania ewidencyi Kółek, do przeprowadzenia ich statystyki, do przygotowywania materyału dla Zarządu głównego i jego Wydziału, do prowadzenia rachunków, do informowania Kółek zawiązujących się i do udzielania w wszelkich sprawach wyjaśnień i pouczeń istniejącym Kółkom, tak jak to wszystko §. 37. Statutu wskazuje. Wiążą się więc z tem następujące pozycye preliminarza budżetu Towarzystwa na r. 1901 (str. 45 sprawozdania za r. 1900). Grupa A. Najem lokalu (1.440 K.), opał i światło (120 K.), druk sprawozdania rocznego, inne pomniejsze druki i litografie (2.000 K.), portorya, stemple, ogłoszenia (1.100 K.), utensylia kancelaryjne (500 K.) i pensye urzędników (6.000 K.) — razem 11.160 Koron. Grupa B. Dalej w ścisłym związku z pozycyą tą po-

zostają: Koszta zakupna książek dla biblioteczek Kółek (1.200 K.), zwroty kosztów poniesionych przez Zarządy powiatowe (300 K.), zwroty kosztów podróży dla niezamożnych członków Zarządu głównego według §. 36. Statutu (700 K.), koszta połączone z ogólną Rada Towarzystwa (800 K.) i wreszcie koszta popularnych wydawnictw dla włościan (1.000 K.). Wydatki te w łącznej kwocie 4.000 K., dają razem z poprzednio wymienionymi kwotę 15.160 K.

Niektóre z tych pozycyi preliminarza z konieczności zostaną przekroczone w bieżącym roku, a mianowicie: „portorya", „utensylia kancelaryjne" i „druki". Pochodzi to stąd, że agendy biura coraz więcej wzrastają; świadczą o tem następujące cyfry:

w roku	1897	było ekshibitów	2.910
„ „	1898	„ „	3.901
„ „	1899	„ „	5.134
„ „	1900	„ „	5.879
a w roku	1901	mamy po dzień 24. października ekshibitów	7.021

Od 1. stycznia b. r. po dzień 24. października wysłano z biura według szczegółowych wykazów pocztą:

listów	4.846
kart korespondencyjnych	1.342
przysyłek pocztowych	965
przekazów	123
telegramów	43

oprócz pism do Władz i Urzędów we Lwowie doręczanych przez woźnego.

Mimo rosnącej z dnia na dzień czynności siły biurowe od 1897 r. pozostały te same, a pensye nadzwyczaj niskie bez jakiegokolwiek zapewnienia emerytury, nieznacznie tylko podwyższono odpowiednio do panującej obecnie drożyzny. Właściwe biuro — o oddziale rolniczym i handlowym następnie podamy informacye — składa się z kierownika (pensya 3.000 K.), pomocnika (pensya 1.500 K.), dwóch urzędników manipulacyjnych (pensya po 50 K. miesięcznie) i woźnego (25 K. miesięcznie). Trudno wprost znaleść w jakiejkolwiek instytucyi skromniejsze wynagrodzenia urzędników i jeżeli dotąd urzędnicy nasi mimo widocznego przeciążenia pracą, wydołali ku zupełnemu naszemu zadowoleniu obowiązkom, to zawdzięczamy to jedynie temu, iż przejęci są szczerą życzliwością dla Towarzystwa i ideą, która je ożywia. Dalsze przeciąganie struny uznajemy jednak za niemożliwe. Kółka rolnicze i ich członkowie przywykli do tego, że obecnie w każdej sprawie, w jakiej się do nas odnoszą, otrzymują szczegółowe i wyczerpujące objaśnienia i to o ile możności odwrotnie. Tem pośpiesznem załatwianiem spraw zjednaliśmy sobie zaufanie Kółek rolniczych i dlatego starać się musimy utrzymać tę samą ścisłość i akuratność także nadal. Da się zaś to osiągnąć jedynie za polepszenia bytu dotychczasowych urzędników i powiększenia personalu o jedną siłę konceptową. Na ten cel okazuje się potrzeba najmniej 3.000 K., zaś na pokrycie zwiększonych wydatków, o których powyżej wspomnieliśmy, a) na portorya, b) na utensylia kancelaryjne, c) druki, razem 1.500 K. Na wydatki zatem objęte grupą A., konieczne są zamiast dawnych 11.160 K. co najmniej 15.660 K.

W grupie B. fundusze, które dotąd mogliśmy przeznaczać na zasilenie bibliotek Kółek rolniczych, są wprost niedostateczne. Czynność nasza z konieczności ograniczyć się musiała na przesyłaniu kilkudziesięciu książek dla nowo-powstających Kółek, o powiększeniu dawniej założonych bibliotek nie można przy tych funduszach myśleć. Tymczasem każde Kółko rolnicze potrzebuje pewnego zapasu książek treści rolniczo-ekonomicznej, by w razie zapytań w sprawach gospodarczych można było wskazać członkom, gdzie w przesłanych im dziełkach mogą znaleść uzupełniającą odpowiedź w tych kwestyach, o które się odnosili. Oprócz tego czerpać musimy fundusze z tej pozycyi, aby zakupywać takie książki, których rozszerzenie między włościaństwem za pożytecze uznajemy, i rozsprzedawać je po zniżonej cenie. O akcyi w tym kierunku i o książkach na ten cel wybranych podajemy bliższe szczegóły w sprawozdaniu za rok 1899 str. 33 i w sprawozdaniu za r. 1900 str. 33.; w bieżącym roku postępujemy tak samo, niestety jednak brakiem środków ogromnie jesteśmy krępowani. Podwyższenie zatem tej pozycyi do 2.400 K. jest konieczne.

Tak samo wymaga podwyższenia i to znacznego podwyższenia pozycya: zwroty kosztów poniesionych przez Zarządy powiatowe. Wobec tego, że członkowie Zarządów

powiatowych nie są wprost w możności pokrywania z własnej kieszeni korespondencyi kosztów kontroli Kółek, kosztów zgromadzeń powiatowych, a zasiłki, jakie od lokalnych instytucyi otrzymują, są za niskie na pokrycie wydatków, Zarząd główny powinien im służyć wydatniejszą pomocą szczególniej wtedy, gdy uzna, że Zarząd powiatowy z pożytkiem swą działalność rozwija. Na poparcie akcyi Zarządów powiatowych drobna kwota 300 K. nie wystarcza; na ten cel corocznie najmniej 3.000 K. wstawić potrzeba.

Ogólne więc wydatki grupy B. stanowić będą 7.900 K. a grupy A i B razem 23.560 K.

Przekonani jesteśmy, że Wysoki Wydział krajowy uzna, iż oznaczając nasze potrzeby odnośnie do tej pozycyi staraliśmy się sami ograniczyć je do minimum i podnieśliśmy jedynie to wszystko, co za niezbędne uważamy.

Zwracamy się przeto z gorącą prośbą: Wysoki Wydział krajowy raczy wstawić w budżet na rachunek Rubr. XV. na koszta zakładania Kółek oraz na ogólne cele Towarzystwa zamiast dotychczasowych 10.000 K. kwotę 20.000 K.

Na utrzymanie lustratorów handlowych otrzymaliśmy dotąd subwencyę 4.000 K. O ogromnej doniosłości lustracyi handlowych dla Kółek rolniczych i o potrzebie ich rozszerzania nie będziemy się powtarzali, gdyż wykazaliśmy to w XVIII. sprawozdaniu rocznem za rok 1900 str. 23 i sq. (Handlowa działalność Kółek). Dotychczasowi dwaj lustratorowie handlowi (posada trzeciego w obec nieotrzymania subwencyi z c. k. Ministerstwa rolnictwa musiała zostać w ciągu b. r. zwiniętą) stanowczo nie wystarczają, Przypuściwszy, że nie istnieje więcej sklepów we własnym zarządzie Kółek jak tylko 410, to jest tyle, ile zestawienie ze 723 Kółek na str. 77. Sprawozdania wykazuje i przypuściwszy, że jeden lustrator zdoła rocznie 100 takich sklepów zlustrować, a w niejednem trwa przeprowadzenie imwentury, zbadanie szczegółowe rachunków, zestawienie bilansu 4-8 dni, wyjątkowo tylko da się w jednym lub dwu dniach załatwić, to każdy z tych sklepów przy obecnych warunkach mógłby być tylko raz na dwa lata poddany zbadaniu, podczas gdy w normalnych warunkach lustracya spółkowych sklepów co pół roku powinna być zarządzona. Jakie nieobliczalne szkody przynosi krajowi, społeczeństwu, idei stowarzyszeń niedostateczność fachowej kontroli nad spółkowemi przedsiębiorstwami, to widzimy dokładnie, wnikając głębiej w sprawozdania składane przez lustratorów. Każda korona ofiarowana przez Kraj na lustracye handlowe wraca się mu pośrednio ze stokrotnym procentem.

Co gorsza, przy obecnym stanie rzeczy, wobec ciągłych zgłoszeń o lustracye z dawniej istniejących sklepów, wobec konieczności zbadania stanu przedsiębiorstwa w nietkniętych jeszcze przez lustratorów powiatach nie możemy wysyłać do każdego z nowopowstających sklepów lustratora handlowego, aby pouczył choć pobieżnie o prowadzeniu sklepu, aby wskazał, jak należy prowadzić książkowość i kontrolę, mimo że konieczność tego od dawna uznajemy.

Z rachunku przez nas wyżej podanego wynika, że zamiast dwóch potrzeba do kontroli spółkowych sklepów najmniej 8 lustratorów a do wprowadzania w życie nowych przedsiębiorstw dziewiątego. Koszta jednego lustratora wynoszą rocznie 4.200 K. mianowicie 1.600 K. pensya a 2.600 K. dyety i zwrot kosztów podróży. Upraszamy: Wysoki Wydział krajowy raczy wyznaczyć z funduszów krajowych Zarządowi głównemu Towarzystwa Kółek rolniczych, na koszta lustracyi handlowej przedsiębiorstw Kółek rolniczych za pomocą lustratorów handlowych w liczbie 5 kwotę 21.000 K. i raczy wpłynąć na to, by Wysokie c. k. Ministerstwo rolnictwa udzieliło Zarządowi głównemu subwencyi na 4 lustratorów w kwocie 16.800 K.

Na szkołę handlową dla sklepikarzy wiejskich, urządzoną i prowadzoną staraniem Towarzystwa przy Bazarze Kółka rolniczego w Czernichowie, korzystamy z subwencyi w kwocie 2400 K. Rzeczywiste koszta tej szkoły przedstawiają się zaś następująco:

pensya kierownika kursów	720 K.
pensya 2 nauczycieli po 1600	3200 „
stypendya dla 20 uczniów po 100	2000 „
czynsz za mieszkanie	660 „
opał	80 „
przybory naukowe i t. d.	200 „
Razem .	6860 K.

Szkoła ta, której instrukcyą organizacyjną wraz z regulaminem dla uczniów przedkłamy pod 2/., oddaje handlowi wiejskiemu wielkie usługi, dostarczając praktycznie

i teoretycznie wykształconych sklepikarzy, jakich brak ciągle jeszcze odczuwać się daje. Wskutek tego już kilkakrotnie na Walnych Zgromadzeniach podnoszono żądanie o urządzenie drugiej takiej szkoły we wschodniej części kraju. Jak długo jednak do obecnie istniejącej szkoły a utrzymywanej w interesie kraju starać się musimy o pokrycie z innych źródeł, tak długo wprowadzić w życie drugiej szkoły nie możemy. Tak samo nie dały się urzeczywistnić wędrowne kursa handlowe, ponieważ bez udzielenia kandydatom subwencyi na utrzymanie podczas kursów, zebranie potrzebniej liczby uczniów przeprowadzić się nie da. Wobec tego upraszamy Wysoki Wydział krajowy raczy na kursa handlowe udzielić Zarządowi głównemu Towarzystwa Kółek rolniczych, subwencyę roczną w kwocie 6000 K., aby fundusze z innych źródeł pochodzące można użyć na utrzymanie drugich praktycznych kursów handlowych we wschodnej części kraju, albo na przeprowadzenie corocznie dwóch lub trzech wędrownych kursów handlowych. Ze względu na to, że dodatkowa subwencya „na ogólne cele rozwoju Kółek“ w kwocie 4000 K. przyznaną została tylko na trzechlecie 1899-1901, i w nadziei, że Wysoki Wydział krajowy uwzględni życzenia nasze co do poprzednich pozycyi, przez co potrzeby nasze, zaspokajane z dodatkowej subwencyi, pokryte zostaną — przechodzimy do przedstawienia akcyi naszej na polu rolniczem, na którą otrzymaliśmy w roku bieżącym dwa zasiłki, jeden „jednorazowy“ w kwocie 1000 K. drugi „nadzwyczajny“ w kwocie 1500 K.

Następstwem pozycyi otrzymywanych subwencyi zmuszeni zostaliśmy mówić o rolniczej działalności Towarzystwa na końcu, chociaż ze względu na „rolniczy“ charakter stowarzyszenia należało przedstawić działalność naszą na tem polu i podnieść potrzeby odnoszące się do tej akcyi na samym czele. Uważamy za konieczne to zaznaczyć, gdyż do działalności rolniczej szczególną przywiązujemy wagę.

Program tej działalności ogłoszony został w Sprawozdaniu z czynności Towarzyza rok 1899, a sprawozdanie za rok 1900 (str. 6—23) podaje szczegóły co do wykonania programu. Z tego powodu ponownie ich Wysokiemu Wydziałowi krajowemu nie przedkładamy. Z czynności zaś Oddziału rolniczego w bieżącym roku w krótkości podnieść musimy, co następuje.

Pierwszy punkt prac oddziału rolniczego t. j. zakładanie pól doświadczalnych na gruntach małej własności, które to przedsięwzięcie w pierwszej chwili w miarodajnych latach budziło pewne wątpliwości co do możliwości pomyślnych wyników, przetrwało szczęśliwie ogniową próbę. Sprawozdania, jakie otrzymaliśmy od członków przeprowadzających próby, złożyły nam najlepszy dowód, że mała własność rozumnie i należycie ocenia wartość tych doświadczeń, chętnie podaje się warunkom, oznaczonym przez oddział rolniczy i w wykonaniu ich z niezwykłą starannością i akuratnością podaje daty dotyczące zbiorów oraz wszelkie dane, odnoszące się do pola doświadczalnego. Przeprowadzone doświadczenia budziły ogólne żywe zainteresowanie nietylko u właściciela dotyczącego pola, ale także u innych włościan z tej samej gminy i zachęciły już do podjęcia działania na własną rękę w większych rozmiarach. Dotychczasowe wyniki stwierdziły nam to, co przypuszczaliśmy, to jest, że mała własność, pragnąc wydobyć ze swego małego kawałka ziemi jak największy dochód, podejmie się bardzo chętnie doświadczeń, skoro jej się do tego pomocy i wskazówek użyczy, a w chęci stwierdzenia ich pożyteczności i zbadania, czy na przyszłość opłaci się je stosować, z drobiazgową ścisłością prowadzić je będzie. Małorolny przeto gospodarz, chciwy zysku w ziemi a przytem sam z dnia na dzień doglądający swego pola, obserwujący ciągle stan swych ziemiopłodów i pracujący przy wszystkiem własnemi rękami, tworzy pod odpowiedniem kierownictwem doskonały materyał na prowadzącego pole doświadczalne, lepszy nawet od najgruntowniej wykształconego właściciela wielkiej posiadłości, który obarczony innemi czynnościami troskę nad polem doświadczalnem zdać musi na różnych zastępców a prac nad niem ani sam wykonać, ani stale doglądać nie może.

Stwierdziwszy pożyteczność akcyi przez nas rozpoczętej, urządziliśmy na jesieni roku bieżącego 31 pól doświadczalnych ze zbożami ozimemi i 71 prób z użyciem nawozów sztucznych na łąkach. Szczegółowy ich wykaz podany jest w Nr. 20. „Przewodnika“ z r. 1901 str. 414 i 415.

Drugi punkt programu działalności oddziału rolniczego tworzy urządzanie konkursów gospodarstw włościańskich. Dla braku sił nie mogliśmy go w roku ubiegłym i w początkach bieżącego wprowadzić w życie, obecnie jako działanie wstępne ogłaszamy w Nr. 21. „Przewodnika“ konkursowe pytanie, dotyczące obchodzenia się z obornikiem u włościan. Spodziewamy się, że przyniesie ono pomyślne wyniki i pozwoli zbadać do-

kładniej tę podstawową kwestyę gospodarczą, a nadzieję naszą opieramy na tem, że pytania, postawione w Nr. 24. „Przewodnika“ z r. 1900, dały nam poważną liczbę odpowiedzi ze strony członków Towarzystwa, a między niemi takie, które do puklikowania w naszym organie się nadawały. Co do trzeciego punktu działania, to urządzone zostały w bieżącym roku wystawy powiatowe Kółek rolniczych w Ujściu solnem pow. bocheńskiego i w Zaleszanach pow. tarnobrzeskiego, przy współudziale oddziału rolniczego.

Nadzwyczaj żywą i wydatną była pomoc oddziału rolniczego przy udzielaniu informacyi członkom Kółek w sprawach, dotyczących gospodarstwa wiejskiego, którą wykonywano już to za pomocą „Przewodnika Kółek rolniczych“ w sprawach mających ogólne znaczenie, już to za pomocą listownych wyjaśnień, a w niektórych wypadkach za pomocą zbadania na miejscu. Ponadto oprócz pośrednictwa w zakupnie doborowych nasion i narzędzi rolniczych, które stale Towarzystwo przeprowadzało, podjął oddział rolniczy mimo trudności, jakie sprawa nastręczała, a o których szczegółowo na str. 19. sprawozdania za rok 1900 mówimy, pośrednictwo w nabywaniu nawozów sztucznych, aby stawić wedle możności tamę różnym nadużyciom, a zarazem udzielić wyjaśnień, jeżeli skądkolwiek przesyłano zamówienie nieodpowiednie do warunków tamtejszej gleby. Usunąwszy trudności dotyczące kredytu umową ze Związkiem handlowym dla Kołek rolniczych w Krakowie i uzyskawszy ponadto dodatkowy opust, rozpoczęto próbne działanie, które pomyślnym zostało uwieńczone wynikiem, gdyż przeprowadzono zamówień na przeszło 50 wagonów żużli, superfosfatów i mąki kostnej. Korespondencye, jakie w tej sprawie z zamawiającemi Kółkami przeprowadzono, dowiodły nam, jak wskazaną i konieczną była ta akcya, a zarazem jak pożyteczną dla włościańskiej ludności. Przy tej sposobności bowiem sprostowano niejedno mylne zapatrywanie co do użycia nawozów sztucznych, wykazano korzyści zbiorowego zamawiania, podano przy mniejszych zamówieniach źródło najkorzystniejszego nabycia, przy spóźnionych zamówieniach i braku żużli wskazano odpowiedni sposób postąpienia, słowem dano te informacye, którychby skład nawozów, mający przedewszystkiem zrobienie interesu na względzie, nigdy nie udzielił. Czynności te pośredniczące przyczyniły oddziałowi rolniczemu znaczną ilość pracy, gdyż nieraz zamówienie na jeden wagon wymagało przeprowadzenia kilka lub i kilkonastokrotnej obszernej korespondencyi, jak na to Wysokiemu Wydziałowi krajowemu na żądanie przedłożyć możemy dowody.

Kończąc na tem krótkie nasze sprawozdanie o działalności oddziału rolniczego w bieżącym roku, nadmieniamy, że oprócz czynności powyżej wymienionych oddział rolniczy opracował dwie monografie na podstawie szczegółowych badań na miejscu, które wydane zostaną wraz ze sprawozdaniem z czynności za rok 1901.

Obecnie zajętych jest w oddziale rolniczym dwóch inspektorów gospodarstw włościańskich (z pensyą roczną po 3.000 K.), z których każdy posiada ukończoną wyższą szkołę roluiczą i dłuższą praktykę gospodarczą, oraz asystenta dla spraw sadownictwa i ogrodownictwa (z płacą roczną 1.600 K.). Ostatnia posada obsadzona jest dopiero od 1. lipca b. r.

Siły dotychczasowe, jakiemi w oddziale rolniczym rozporządzamy, nie są w możności wydołać pracy we wszystkich tych kierunkach, jakie ze względu na potrzeby włościańskiej ludności pod względem rolniczym za wskazane uważamy.

Obszerny program działania, jaki sobie wytknęliśmy, da się jednak przez Kółka rolnicze na pożytek krajowego rolnictwa z łatwością wykonać, byleby tylko brak funduszów zamierzonej akcyi nie krępował. W przekonaniu, że Wysoki Wydział krajowy uzna dotychczasową naszą działalność za odpowiednią i skuteczną wobec potrzeb drobnych gospodarstw i dalszy jej rozwój raczy umożliwić, pozwalamy sobie przedstawić preliminarz naszych potrzeb celem podniesienia wydajności gospodarstw włościańskich.

Dla spełnienia programu działalności rolniczej uważamy za konieczne powiększyć oddział rolniczy o posadę jednego inspektora. Oddział rolniczy składać się zatem będzie z trzech inspektorów i jednego asystenta.

Koszta z tem połączone są następujące:

Pensye trzech inspektorów po 3.000 K. rocznie	9.000	K.
Zwroty kosztów podróży i dyety po 2.000 K. rocznie	6.000	„
Pensya asystenta	1.600	„
Koszta podróży i dyety	1.400	„
Koszta połączone z urządzeniem pól doświadczalnych oraz prób nawozowych na polach i łąkach	6.000	„
Razem .	24.000	K.

Oprócz wymienionych potrzeb, nasuwa się jako konieczność udzielanie subwencyi na zakupno doborowych nasion, szczególniej roślin pastewnych. Stwierdzonym jest faktem, że między włościańską ludność rozchodzi się ogromna ilość koniczyny zanieczyszczonej kanianką, że nasiona buraków, marchwi pastewnej i t. p. sprzedawano przez przekupniów małomiasteczkowych są nieraz bez wartości, — chodzi więc o to, aby wedle możności temu przeciwdziałać. Dotychczasowe doświadczenia wskazały nam jako odpowiednią do tego drogę, udzielanie drobnych subwencyi przy zakupnie, za pomocą których koncentrujemy zamówienia Kółek rolniczych w Zarządzie głównym, a uskuteczniamy je potem u firm, dających gwarancyę czystości towaru. Tym tylko sposobem ludność włościańska odzwyczaja się zwolna od zakupna nasion u małomiasteczkowych handlarzy, nawyka do uskuteczniania zamówień zbiorowych i uczy się należycie oceniać wartość łącznego działania. Skupianie zatem zamówień, jest czynnikiem wychowawczym ludności do assocyacyjnej pracy, i dlatego zaniechać go nie możemy. Na cel powyższy uważamy kwotę 3.000 K. za względnie dostateczną.

Łączne zatem potrzeby nasze na należyte podtrzymanie i kierowanie działalnością rolniczą, wśród Kółek rolniczych, na udzielanie fachowych wiadomości z każdego zakresu gospodarstwa, na prowadzenie pośrednictwa w zakupnie nasion, narzędzi rolniczych i nawozów sztucznych, na zbieranie dat o stanie i rozwoju gospodarstw włościańskich, preliminujemy w minimalnej kwocie 27.000 K. Ponieważ na cele te otrzymujemy z Wysokiego c. k. Ministerstwa rolnictwa za pośrednictwem obu c. k. Towarzystw rolniczych kwotę 11.000 K., a na resztę pokrycia nie mamy, przeto upraszamy:

Wysoki Wydział krajowy raczy wstawić w budżet krajowy dla Zarządu głównego Towarzystwa Kółek rolniczych stałą roczną subwencyę na cele rolnicze 16.000 K.

Oprócz tych stałych dotacyi, o które niniejszem podaniem upraszamy, zwracamy się do Wysokiego Wydziału krajowego o łaskawe wyasygnowanie jednorazowej subwencyi na r. 1902 na urządzenie wystaw powiatowych Kółek rolniczych z funduszu na cel wystaw rolniczych przeznaczonego, kwoty 2.000 K. Gdy z pomocą tej subwencyi będziemy w możności udzielania pieniężnych nagród dla wystawców, spowodujemy częstsze urządzanie lokalnych wystaw i nie będziemy zmuszeni ograniczyć się do dwóch lub trzech powiatów w kraju, jak to dotychczas miało miejsce.

Wreszcie mamy zaszczyt przedłożyć pod 3/. 20 numerów „Przewodnika Kółek rolniczych“ z bieżącego roku do łaskawego ocenienia. Pozostawiając szczegółowe sprawozdanie z użycia przyznanej subwencyi do końca roku, składamy na razie wyrazy głębokiego podziękowania za łaskawe przyznanie subwencyi w kwocie 1.000 K. i upraszamy, by Wysoki Wydział krajowy na rok przyszły odpowiednim zasiłkiem wydawnictwo nasze poprzeć raczył.

Przedłożenie nasze o wyznaczenie stałych subwencyi na cele Kółek rolniczych w łącznej kwocie 57.000 K. zdawać się może wobec otrzymywanych dotąd subwencyi wygórowanem i zbyt śmiałem. Zmuszeni jednak byliśmy przedstawić nasze najniezbędniejsze potrzeby, gdyż przy obecnych funduszach Towarzystwo Kółek rolniczych nie jest w stanie spełniać wszystkich zadań, jakie mu statut wskazuje, nie jest w stanie oddziaływać na podniesienie dobrobytu włościańskiej ludności tak, jak tego postęp rolnictwa u sąsiadów, obecne nasze społeczne stosunki i dobro kraju wymaga.

Przedstawiliśmy zaś Wysokiemu Wydziałowi krajowemu minimum naszych potrzeb tem śmielej, że dotąd wszelkiemi udzielanemi nam subwencyami szafowaliśmy nadzwyczaj oględnie i oszczędnie, że staraliśmy się je możliwie jak najlepiej wyzyskać na poparcie i podniesienie bezinteresownej pracy osób, skupiających się w Kółkach rolniczych.

Złożywszy dotychczasową naszą gospodarką dowód, że nie uroniliśmy ani grosza na marne, lecz że przeciwnie w stosunku do środków zdziałaliśmy nawet więcej po nad możność, ufamy, że Wysoki Wydział krajowy powierzy nam z całą ufnością znaczniejsze fundusze, uznając porówno z Wysokim Sejmem, że Towarzystwo Kółek rolniczych ze względu na pożyteczną swą działalność zasługuje na skuteczniejsze, trwałe poparcie.

Lwów, dnia 25. października 1901 r.

Zarząd główny Towarzystwa Kółek rolniczych:

Sekretarz:
Dr. Kulczycki.

Wiceprezes:
Głąbiński.

Sprawozdanie

z czynności

Departamentu IV. Wydziału krajowego

w zakresie dróg

za czas od 1. listopada 1900 do 31. października 1901

(z 6 alegatami).

Departament IV.

Szef Departamentu: Antoni Jaksa Chamiec, członek Wydziału krajowego i zastępca Marszałka krajowego w Wydziale krajowym.

A.

Ustawy i uchwały, podlegające Najwyższej sankcyi.

a) Ustawy i uchwały sankcyonowane.

Ustawa o udzieleniu gminie m. Tarnowa koncesyi do poboru opłat kopytkowych.

Najwyższem postanowieniem z dnia 11. lipca 1901 otrzymał sankcyę projekt ustawy, którym udzielono gminie miasta Tarnowa prawo do poboru myta kopytkowego.

Uchwały o udzieleniu koncesyi na pobór myt.

Najwyższemi postanowieniami z dnia 17. lutego 1901, z dnia 25. czerwca 1901 i z dnia 17. sierpnia 1901 zatwierdzone zostały uchwały Wysokiego Sejmu, któremi udzielono koncesyi na pobór myta:

Wydziałom powiatowym w Złoczowie i Kamionce strumiłowej na drodze gminnej Krasne-Gliniany;

Wydziałowi powiatowemu w Bochni na drodze gminnej I. klasy Nadwiślańskiej;

Radzie powiatowej w Myślenicach na drodze powiatowej Głogoczowskiej;

Wydziałowi powiatowemu w Nadwórnej na drodze gminnej Nadwórna-Markowce;

Wydziałowi powiatowemu we Lwowie na drodze gminnej I. klasy Jaryczów nowy-Podliski małe;

Wydziałowi powiatowemu w Przemyślanach na drodze gminnej I. klasy Przemyślańsko Pomorzańskiej;

Radzie powiatowej w Czortkowie na drodze powiatowej Jagielnica-Ułaszkowce;

Wydziałowi powiatowemu w Czortkowie na drodze gminnej I. klasy Wygnanka-Probużna;

Wydziałowi powiatowemu w Brzesku na drodze gminnej I. klasy Mokrzyska-Radłów;

Radzie powiatowej w Tarnowie na drodze powiatowej tuchowsko-ryglicko jodłowskiej;

Wydziałowi powiatowemu w Tarnowie na drodze gminnej Tarnów-Wałki;

Wydziałowi powiatowemu w Tarnowie na drodze gminnej Tarnów-Zakliczyn;

Wydziałowi powiatowemu w Tarnowie na drodze gminnej Niwka-Bobrowniki-Radłów;

Wydziałowi powiatowemu w Złoczowie na drodze gminnej Krasne-Gołogóry;

Gminie Leżajsk od przewozu przez rzekę San pod Starem miastem;

Gminie Dobra szlachecka od przewozu przez rzekę San;

Obszarom dworskim Ordynacyi łańcuckiej od przewozów przez rzekę Wisłok w Gniewczynie łańcuckiej, Czarnej, Białobrzegach i Budach łańcuckich;

Obszarowi dworskiemu ordynacyi przeworskiej od przewozu przez rzekę Wisłok w Korniaktowie;

Obszarowi dworskiemu w Bereźnicy radwańskiej wspólnie z obszarem dworskim w Czernichowie od przewozu przez rzekę Wisłę w przysiołku Pasieka;

Obszarowi dworskiemu w Brzozdowcach od przewozu przez rzekę Dniestr w Podhorcach;

Obszarowi dworskiemu w Chodorowie od przewozu przez rzekę Dniestr w Bukawinie;

Probostwu w Leżajsku od przewozu przez rzekę San w Rzuchowie;

Radzie powiatowej w Łańcucie od mostu na rzece Wisłoku w Dąbrówkach, od mostów na rzece Mleczce w Kańczudze, od mostu na rzece Trzebośni w Rudzie i od mostu na rzece Mleczce w Gniewczynie łańcuckiej;

Wydziałowi powiatowemu w Gorlicach na drodze gminnej I. klasy Biecz-Golanka;

Radzie powiatowej w Łańcucie na drodze powiatowej Łańcut-Leżajsk;

Radzie powiatowej w Łańcucie na drodze powiatowej Łańcut-Kańczuga;

Wydziałowi powiatowemu w Rawie ruskiej na drodze gminnej I. klasy Lubycza-Józefówka;

Radzie powiatowej w Bochni od przewozu przez rzekę Rabę między Ujściem solnem a Niedarami;

Radzie powiatowej w Stanisławowie od mostu na rzece Bystrzycy pod Czerniejowem;

Radzie powiatowej w Horodence na drodze powiatowej Niezwiska-Obertyn-Kamionki;

Radzie powiatowej w Nowym Targu na drodze powiatowej Nowy Targ-Suchahora w Czarnym Dunajcu;

Gminie w Mizuniu od dwóch mostów na rzece Mizuńce w Mizuniu;

Gminie w Horodyszczu bazyliańskiem od przewozu przez rzekę Bug między Horodyszczem bazyliańskiem a Wołświnem;

Radzie powiatowej w Nowym Sączu na drodze powiatowej Stary Sącz-Piwniczna-Mniszek;

Obszasowi dworskiemu w Siedliskach od przewozu przez rzekę Wisłok w Siedliskach;

Radzie powiatowej w Brzozowie na drodze powiatowej Brzozowsko-Rymanowskiej z odnogą do Krościenka;

Obszarowi dworskiemu w Rozdole od przewozu przez rzekę Dniestr pod Brzeziną;

Gminie Kaczorowy od przewozu przez rzekę Wisłokę w Kaczorowy;

Obszarowi dworskiemu w Horodnicy od przewozu przez rzekę Dniestr;

Obszarowi dworskiemu w Chwałowicach od przewozu przez rzekę Wisłę w Chwałowicach;

Obszarowi dworskiemu w Skowierzynie od przewozu przez rzekę San w Skowierzynie;

Obszarowi dworskiemu we Wrzawach od przewozu przez rzekę San we Wrzawach;

Obszarowi dworskiemu w Krystynopolu od przewozu przez rzekę Bug w Krystynopolu;

Radzie powiatowej w Tarnopolu na drodze powiatowej Tarnopol-Brody;

Radzie powiatowej w Rzeszowie na drodze powiatowej Rzeszów-Strzyżów-Tułkowice;

Radzie powiatowej w Rzeszowie na drodze powiatowej Rzeszów-Głogów;

Radzie powiatowej w Cieszanowie na drodze powiatowej Lubaczów-Hruszów;

Wydziałowi powiatowemu w Brodach na drodze gminnej I. klasy Podkamień-Pieniaki;

Radzie powiatowej w Rzeszowie na drodze powiatowej Rzeszów-Tyczyn-Ujazdy;

Wydziałowi powiatowemu w Jarosławiu na drodze gminnej I. klasy Bystrowice-Przeworsk;

Obszarowi dworskiemu w Ułaszkowcach od mostu na rzece Serecie w Ułaszkowcach;

Obszarowi dworskiemu w Kornalowicach od mostu na rzece Dniestrze w Kornalowicach;

Obszarowi dworskiemu w Hordyni od dwóch mostów na rzece Dniestrze w Hordyni;

Radzie powiatowej w Tarnowie na drodze powiatowej Tarnowsko-Zakliczyńskiej;

Obszarowi dworskiemu w Komarnie od mostu na rzece Wereszycy w Komarnie;

Obszarowi dworskiemu w Wołcniowie od przewozu przez rzekę Stryj w Wołcniowie;

Radzie powiatowej w Pilznie od przewozów przez rzekę Wisłokę pod Przeczycą i Błażkową;

Radzie powiatowej w Tarnowie na drogach powiatowych Tarnów-Tuchów-Gromnik i Tarnów-Czyżów;

Wydziałowi powiatowemu w Rzeszowie od przewozu przez rzekę Wisłok w Terliczce na drodze gminnej I. klasy Łańcut-Terliczka-Zaczernie;

Obszarowi dworskiemu w Kolankach od przewozu przez rzekę Dniestr między Kolankami a Lataczem.

Uchwała o rozciągnięciu §. 43 ust. drog. na gminy Lipnik i Oświęcim.

Najwyższem postanowieniem z 19. października 1901 została uchwała Wysokiego Sejmu z 2. lipca 1901 r. zaliczająca gminy Lipnik i Oświęcim do gmin, w których obowiązują postanowienia §. 43 ust. drog. z 5. lipca 1897 Dz. u. kr. Nr. 43, o czem zawiadomiono Wydział powiatowy w Białej rozporządzeniem z 12. listopada 1901 l. 76.411.

b) Ustawy i uchwały jeszcze niesankcyonowane.

Ustawa dla Nowego Sącza w sprawie kopytkowego.

Uchwalona przez Wysoki Sejm na posiedzeniu z dnia 2. lipca 1901 ustawa o udzieleniu gminie miasta Nowego Sącza koncesyi na pobór myta kopytkowego jeszcze nie otrzymała Najwyższej sankcyi

Według odezwy c. k. Prezydyum Namiestnictwa z dnia 18. listopada 1901 L. 13.454/pr. przedłożoną została relacyą z dnia 7. listopada 1901 L. 9.757/pr. P. Ministrowi spraw wewnętrznych celem wyjednania Najwyższej sankcyi.

Koncesya dla Rady powiatowej w Samborze na pobór myta od mostu w Biskowicach.

W sprawie uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 18. grudnia 1900 o udzieleniu Radzie powiatowej w Samborze koncesyi do pobierania opłat mytnic ych od mostu na rzece Strwiążu w Biskowicach zażądało c. k. Prezydyum Namiestnictwa odezwą z dnia 20. sierpnia 1901 L. 8.303/pr. wyjaśnień, wymaganych reskryptem c. k. Ministerstwa spraw wewnętrznych z dnia 12. lipca 1901 L. 19.516. Po otrzymaniu w tym względzie z Wydziału powiatowego w Samborze relacyi z dnia 12. października 1901 L. 2.695 Wydział krajowy odpowiedział c. k. Prezydyum Namiestnictwa odezwą z dnia 21. października 1901 L 70.628.

Inne koncesye mytnicze.

Również nie otrzymały dotychczas Najwyższego zatwierdzenia następujące uchwały sejmowe o udzieleniu koncesyi mytniczej:

1. z dnia 17. czerwca 1901.

Wydziałowi powiatowemu w Przemyślanach na drodze gminnej I. klasy przemyślańsko-pomorzańskiej;

Wydziałowi powiatowemu w Tarnopolu na drodze gminnej tarnopolsko-grzymałowskiej;

Radzie powiatowej w Rzeszowie od przewozu przez rzekę Wisłok w Babicy;

Radzie powiatowej w Brodach na drodze powiatowej Brody-Leszniów-Szczurowice;

Radzie powiatowej w Wieliczce na drodze powiatowej Dobczyce-Szczyrzyce, od mostu powiatowego na rzece Rabie w Dobczycach i na drodze powiatowej Wieliczka Dobczyce;

Wydziałowi powiatowemu w Bochni na drodze gminnej I. klasy Wiśnicz-Lipnica murowana;

Radzie powiatowej w Rawie ruskiej na drodze powiatowej Rawa-Niemirów;

Gminie Sielce od mostu na rzece Racie;

Obszarowi dworskiemu w Dobrzechowie od mostu na Wisłoku pod Dobrzechowem;

Obszarowi dworskiemu w Łuce od przewozu przez rzekę Dniestr pod Łuką;

Gminie Nadbrzezie od przewozu przez rzekę Wisłę między Nadbrzeziem a Sandomierzem w Królestwie polskiem;

2. z dnia 3. lipca 1901.

Radzie powiatowej w Kolbuszowej na drodze powiatowej Kolbuszowa-Mielec;

Obszarowi dworskiemu w Sufczynie od dwóch mostów na rzece Stubnicy w Sufczynie;

3. z dnia 5. lipca 1901.

Wydziałowi powiatowemu w Myślenicach od dwóch mostów na rzece Skawie i potoku Bystrzance w Bystrej;

Wydziałowi powiatowemu w Wieliczce na drodze gminnej I. klasy Świątniki-Swoszowice;

Obszarowi dworskiemu w Piekarach od przewozu przez rzekę Wisłę między Piekarami a Tyńcem;

4. z dnia 9. lipca 1901.

Radzie powiatowej w Sokalu na drodze powiatowej Sokal-Tartaków-Perespa.

Odezwą z dnia 18. listopada 1901 L. 13.642/pr. oznajmiło c. k. Prezydyum Namiestnictwa Wydziałowi krajowemu, że wszystkie powyższe uchwały przedłożone zostały relacyą z dnia 9. listopada 1901 L. 9.851/pr. P. Ministrowi spraw wewnętrznych celem wyjednania Najwyższego zatwierdzenia.

Uchwała w sprawie inkamerowania przez ck. Rząd dróg autonomicznych, tudzież w sprawie wyjednania stałej dotacyi państwowej na drogi powiatowe i gminne.

W załatwieniu sprawozdania komisyi drogowej o sprawozdaniu z czynności Wydziału krajowego w sprawach drogowych Wysoki Sejm na posiedzeniu z dnia 6. lipca 1901 powziął między innemi następującą uchwałę:

Sejm wzywa Wydział krajowy:

1. ażeby dążył do uzyskania od c. k. Rządu:

a) uznania za państwowe tych dróg, które mają dla państwa doniosłe znaczenie pod względem wojskowym i ekonomicznym;

b) zapewnienia w drodze ustawodawczej stałej dotacyi ze skarbu Państwa na budowę i utrzymanie dróg powiatowych i gminnych;

2. ażeby przedłożył memoryał c. k. Rządowi, uzasadniający żądania pod a) i b) wymienione.

Ta uchwała Wysokiego Sejmu jest odnowieniem dawniejszych uchwał w tym przedmiocie z dnia 30. stycznia 1896, z dnia 8. lutego 1898, z dnia 22. marca 1899 i z dnia 2. maja 1900 a sprawy poruszone w tych uchwałach były przedmiotem usilnych lecz zawsze bezskutecznych starań Wydziału krajowego od szeregu lat O tych czynnościach Wydział krajowy zdawał Wysokiemu Sejmowi sprawę w corocznych sprawozdaniach z czynności w zakresie dróg. W szczególności w wyczerpującem sprawozdaniu za czas od 15. listopada 1898 do 1 listopada 1899 Wydział krajowy podał między innemi do wiadomości Wysokiego Sejmu, że wystosował do c. k. Rządu memoryał z dnia 20. czerwca 1899 l. 20.176, w którym na podstawie przedstawionych tam uzasadnień i wykazów zażądał od c. k. Rządu w myśl uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 22. marca 1899:

I. 1. inkamerowania:

a) 23 dróg krajowych ważnych pod względem wojskowym, o łącznej długości 1.197 km;

b) 18-tu dróg autonomicznych utrzymywanych kosztem Państwa; a mimo to za państwowe nie uznanych o długości 399 km;

c) dróg autonomicznych utrzymywanych częściowo kosztem Państwa; tudzież

2. inkamerowania

d) dróg powiatowych i gminnych (26 dróg), na które c. k. Rząd szczególniejszą zwraca uwagę;

e) dróg powiatowych i gminnych, prowadzących do granicy Państwa lub kraju (8 dróg);

f) dróg o łącznej długości 1.275 km., do których budowy c. k. Rząd przyczynił się subwencyą ze skarbu Państwa, na których prawidłowe utrzymanie brak środków, w łącznej kwocie rocznej 272.000 K, a których przyprowadzenie do prawidłowego stanu wymaga jednorazowego wydatku w kwocie 1,272.000 K, o ile drogi te wymienione pod d) e) f) mają donioślejsze znaczenie pod względem ekonomicznym i wojskowym;

II. wyjednania stałej rocznej dotacyi ze skarbu państwa w kwocie miliona Koron na subwencyonowanie budowy i utrzymania tych dróg powiatowych i gminnych w kraju, ważnych pod względem ekonomicznym i wojskowym, które nie zostaną uznane za drogi państwowe.

Zarazem Wydział krajowy upraszał c. k. Rząd o zezwolenie na odbycie konferencyi wspólnej delegatów c. k. Rządu i Wydziału krajowego celem szczegółowego rozpatrzenia sprawy powyższej.

Memoryał z dnia 20. czerwca 1899 l. 20.176 Wydział krajowy przesłał w odpisie p. Ministrowi dla Galicyi i poselskiemu Kołu polskiemu w Wiedniu z prośbą o poparcie sprawy u c. k. Rządu centralnego.

Ponieważ nie było odpowiedzi c. k. Rządu na memoryał wspomniany, Wydział krajowy wskutek uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 2. maja 1900 ponowił żądania wyżej przedstawione w piśmie do c. k. Rządu z dnia 1. sierpnia 1900 l. 33.904, na co otrzymał pismem c. k. Prezydyum Namiestnictwa z 26. października 1900 l. 8.986/pr. odpowiedź, którą w całej osnowie Wydział krajowy podał do wiadomości Wysokiego Sejmu w poprzedniem sprawozdaniu z czynności w sprawach drogowych.

Pismem tem c. k. Rząd nie uwzględnił żądań kraju przedstawianych od r. 1895 i popartych szczegółowemi datami. Odpowiedź ta wskazuje, że c. k. Rząd nie zmienił wcale zajętego już dawniej stanowiska wobec żądań kraju co do komunikacyj, nie wchodzi nawet w bliższy ich rozbiór, lecz zbywa je ogólnikami. Takie załatwienie sprawy nie świadczy bynajmniej o dobrych intencyach c. k. Rządu dla spraw krajowych. Tak n. p. w sprawie inkamerowania 23 dróg krajowych, ważnych dla celów wojskowych, oświadcza c. k. Rząd, że sprawa ta może być załatwioną od wypadku do wypadku po zbadaniu stanu rzeczy co do każdej drogi z osobna, czy mianowicie ze względu na kierunek i położenie można przyznać znaczenie dróg eraryalnych, nie wydał jednak żadnego

zarządzenia, ażeby te badania przeprowadzić, a nawet nie zapowiedział podobnych zarządzeń, pomimo, że Wydział krajowy już z góry upraszał o takie zarządzenie. W ten sposób sprawa ze stadyum zasadniczego nie przejdzie nigdy w stadyum praktyczne, chociaż c. k. Rządowi nawet bez żadnych szczegółowych dochodzeń wiadomo, że w liczbie powyższych 23 dróg krajowych znajdują się drogi, które mają znaczenie dróg eraryalnych, gdyż łączą centra wewnętrznej komunikacyi kraju z granicą państwa, a to drogi: Kraków-Chełmek, Tarnów-Szczucin, Dembica-Nadbrzezie, Rzeszów-Nadbrzezie, Jarosław Bełzec, Lwów-Stojanów, Zborów-Załoźce, Tarnopol-Podwołoczyska, Husiatyn-Kopyczyńce.

Wskutek uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 6. lipca 1901 Wydział krajowy w piśmie do L. W. 52.344/01 ponowił żądanie przedstawione w memoryale wyżej wspomnianym, upraszając zarazem c. k. Rząd o zarządzenie, ażeby jak najrychlej zostały przeprowadzone badania co do owych 23 dróg krajowych uznane przez c. k. Rząd za konieczne dla uzyskania podstawy do załatwienia sprawy.

Wydział krajowy wystosował równocześnie do Koła Polskiego memoryał, w którym przedstawił szczegółowo przebieg sprawy, począwszy od r. 1895 i uprasza o poparcie sprawy.

Uchwała wskutek petycyi Wydziału powiatowego w Bohorodczanach o podwyższenie subwencyi na budowę drogi z Chlebówki do Sołotwiny.

Uchwałą z 3. lipca 1901 podwyższył Wysoki Sejm subwencyę z funduszu krajowego na budowę drogi gminnej I. klasy Chlebówka-Sołotwina z 50% na 65% rzeczywistych kosztów budowy, o czem zawiadomiono Wydział powiatowy w Bohorodczanach rozporządzeniem z 16. sierpnia 1901 l. 47.492.

Uchwała w sprawie podwyższenia subwencyi na budowę drogi Niżniów-Jazłowiec.

Uchwałą z 9. lipca 1901 przyznał Wysoki Sejm Reprezentacyi powiatu buczackiego na dokończenie budowy drogi powiatowej Niżniów-Jazłowiec subwencyę w wysokości 60% rzeczywistych kosztów budowy, a to począwszy od roku 1901 — o czem zawiadomiono Wydział powiatowy w Buczaczu rozporządzeniem z 23. sierpnia 1901 l. 51.786.

Uchwała w sprawie petycyj: drożników drogi krajowej Jarosław-Bełzec o polepszenie bytu, Augusty Baranowskiej, wdowy po inżynierze krajowym, o jednorazową zapomogę, i Maryi Jaworníkowej, wdowy po inżynierze-adjunkcie, o udzielenie daru z łaski.

W załatwieniu wymienionych obok petycyj, przekazanych Wydziałowi krajowemu do załatwienia uchwałą Wysokiego Sejmu z dnia 9. lipca 1901, Wydział krajowy rozporządzeniem z dnia 28. sierpnia 1901 l. 50.453, przyznał Auguście Baranowskiej jednorazową zapomogę w kwocie, 100 K, zaś petycyi p. Maryi Jaworníkowej nie uwzględnił, a drożnikom drogi kraj. Jarosławsko-Bełzeckiej oznajmił, iż w myśl uchwały sejmowej z dnia 21. stycznia 1898 r. zapewnione zostało na starość zaopatrzenie dla drożników dróg krajowych.

Uchwała w sprawie petycyi Natalii Łuniewskiej, wdowy po inżynierze Wydziału krajowego, o zapomogę.

W załatwieniu petycyi Natalii Łuniewskiej, wdowy po inżynierze Wydziału krajowego, o zapomogę, przekazanej uchwałą Wysokiego Sejmu z dnia 6. lipca 1901 Wydziałowi krajowemu do załatwienia, Wydział krajowy rozporządzeniem z dnia 2. sierpnia 1901 l. 50.454 przyznał p. Natalii Łuniewskiej jednorazową zapomogę w kwocie 100 K.

Uchwała o petycyach Pelagii Białkowskiej, wdowy po drogomistrzu powiatowym w Żółkwi, Bronisławy Sokulskiej, wdowy po inżynierze powiatowym w Brzeżanach i Ferdynanda Baczyńskiego, emerytowanego konduktora dróg krajowych.

Wysoki Sejm uchwałą z 9. lipca 1901 przeszedł do porządku dziennego nad petycyami:

1. Pelagii Białkowskiej, wdowy po drogomistrzu powiatowym w Żółkwi, o udzielenie zapomogi;

2. Bronisławy Sokulskiej, wdowy po inżynierze powiatowym w Brzeżanach, o udzielenie zapomogi;

3. Ferdynanda Baczyńskiego, emerytowanego konduktora dróg krajowych, o podwyższenie emerytury;

o czem zawiadomiono petentów za pośrednictwem odnośnych Wydziałów powiatowych.

C.

Petycye przez Wysoki Sejm niezałatwione.

Następujące petycye nie zostały przez Wysoki Sejm załatwione:

1. Petycya Bolesława Bergera, konduktora drogowego, o zaliczkę na płacę;

2. Petycya gmin Wulka Turebska, Turbia i Majdan zbydniowski o przyznanie subwencyi na rekonstrukcyę drogi gminnej z Turbi do Woli Turebskiej;

3. Petycya Wydziału powiatowego w Bohorodczanach o udzielenie subwencyi na budowę dróg gminnych;

4. Petycya Jędrzeja Dadaka i innych o zwrot nadpłaconych podatków gruntowych za grunta zajęte pod budowę drogi strategicznej Przeworsk Sieniawa;

5. Petycya Wydziału powiatowego w Ropczycach o zasiłek na pokrycie wydatków celem przywrócenia przerwanej komunikacyi na drogach gminnych;

6. Petycya Iwana Kurdziasa, drożnika drogi krajowej Horodenka-Załucze, o policzenie lat służby;

7. Petycya Wydziału powiatowego w Brodach w sprawie ukończenia budowy drogi Załoźce-Mszaniec;

8. Petycya Stanisława Pola, dyetaryusza oddziału technicznego drogowego, o *veniam aetatis et studiorum*;

9. Petycya Wydziału powiatowego w Pilznie o zapomogę na rekonstrukcyę dróg powiatowych i gminnych;

10. Petycya gmin Zabawa, Podwale i Zdarzec o zasiłek na rekonstrukcyę drogi;

11. Petycya Wydziału powiatowego w Gorlicach o subwencyę na budowę drogi Zagórzany-Kobylanka;

12. Petycya gminy Wilcza Wola i Wola rusinowska o subwencyę na budowę mostu na rzece Łęg;

13. Petycya gmin Golanka i Gromnik w sprawie mostu na rzece Białej;

14. Petycya mieszkańców powiatu kossowskiego i nadwórniańskiego o ukrajowienie drogi z Worochty do Żabiego;

15. Petycya Wydziału powiatowego we Lwowie o ukrajowienie drogi Lwów-Szczerzec;

16. Petycya obszarów dworskich, urzędów gminnych i parafialnych, ze wschodniej części powiatu zbarazkiego w sprawie budowy drogi Zbaraż-Podwołoczyska;

17. Petycya gminy Żurawienko i innych o zbudowanie drogi między Żurawnem a Żurawienkiem;

18. Petycya gminy m. Halicza o zniesienie myta mostowego na drodze krajowej pod Haliczem;

19. Petycya Wydziału powiatowego w Brzeżanach o zmianę §§. 15. 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, i 24, ustawy drogowej;

20. Petycya gminy Wola otałęzka o uznanie drogi do Łysakowa i Ziempniowa za publiczną;

21. Petycya obszaru dworskiego i gminy Bonarówki w sprawie rekonstrukcyi drogi dojazdowej;

22. Petycya obszaru dworskiego w Pstrągowy i gmin okolicznych o zarządzenie otwarcia drogi zamkniętej przez obszar dworski w Czudcu;

23. Petycya Wydziału powiatowego w Wieliczce o podwyższenie subwencyi na budowę drogi Podgórze-Bonarka-Swoszowice i Świątniki-Siepraw;

24. Petycya Reprezentacyi powiatowej w Rzeszowie o subwencyę na budowę drogi gminnej Łańcut Nowa wieś zaczerska;

25. Petycya Wydziału powiatowego w Śniatynie o podwyższenie subwencyi na budowę drogi gminnej Dżurów-Iliińce;

o czem powiadomił Wydział krajowy strony interesowane.

D.

Drogi krajowe.

Utrzymanie dróg krajowych

Utrzymanie dróg krajowych, i ich stan w roku 1901 można w ogóle uważać jako normalne; tegoroczne powodzie jednak spowodowały szkody elementarne szczególniej w okręgach: Nowotarskim i Sądeckim, w których były znaczniejsze uszkodzenia; w mniejszych zaś rozmiarach były w okręgach: Stanisławowskim i Brzeżańskim.

Ogólny koszt napraw tych uszkodzeń wynosi około 32000 K.

Pomniejszych mostów drewnianych i przepustów zamieniono na stałe (murowane kryte płytami lub o żelaznych trawersach i sklepione względnie betonowe) sztuk 127.

Średni koszt utrzymania jednego kilometra dróg krajowych w r. 1900 wynosił 478 K.

Rekonstrukcye dróg krajowych

W przedmiocie rekonstrukcyi dróg krajowych Wydział krajowy zdaje sprawę, jak następuje:

1. Roboty przy przełożeniu 430 *mb* drogi krajowej Tyśmienica-Kołomyja w Ottynii zostały ukończone wraz z budową mostu o konstrukcyi żelaznej 20 *m* światła.

2. Przełożenie drogi krajowej Buczacz-Tłuste w Koszyłowcach na długości 400 *mb* znajduje się na ukończeniu, gdyż roboty ziemne zastały w zupełności wykonane a szutrowanie odroczono do r. 1902 ze względu na osiadanie nasypów.

3. Przełożenie drogi krajowej Zakliczyn-Sącz Niedzica między Zbyszycami a Dąbrową, wykonywane przy udziale subwencyi państwowej, prowadzono na dalszej przestrzeni (osobny ustęp sprawozdania Dep. IV.)

4. Wskutek budowy ścieków względnie chodników uregulowano drogi krajowe:

a) Jarosław-Bełzec	w Jarosławiu	na dług.	40	*m*
	w Oleszycach	„ „	40	„
	w Cieszanowie	„ „	380	„

b) Przemyśl-Sanok w Birczy na dług. 60 *m*
c) Dynów-Sanok w Dynowie „ „ 282 „
d) Przeworsk-Dynów w Przeworsku „ „ 52 „
w Kańczudze „ „ 130 „
e) Kopeczyńce-Husiatyn w Husiatynie „ „ 340 „
f) Dębica-Nadbrzezie w Tarnobrzegu „ „ 490 „
g) Buczacz-Monasterzyska w Buczaczu „ „ 40 „
(wykupiono realność pod rozszerzenie drogi)
h) Czorsztyn-Chabówka w Nowym Targu (ulica Waksmundzka) rozpoczęte uregulowanie 561 *m* drogi ukończono.
i) Zakliczyn-Sącz-Niedzica rekonstrukcya dla odwodnienia drogi w 49 *km* na długości 200 *mb.*
k) Przemyśl-Sanok rekonstrukcya dla odwodnienia drogi w *km* 67 na długości 170 *m.*

5. Zbudowano większe mosty:
a) na drodze Dynów-Sanok w Nozdrzcu założono konstrukcyę żelazną 17 *m* światła.
b) na drodze Nowy Targ-Zakopane nowy most drewniany na Dunajcu 52 *m* światła.

Rezultat licytacyi wydzierżawienia stacyi mytniczych na drogach krajowych

Z dniem 31. grudnia 1900 upłynął zwyczajny termin dzierżawy dla 97 stacyi mytniczych na drogach krajowych.

Na dzierżawę tych myt rozpisał Wydział krajowy licytacyę.

Cena wywołania przyjęta do tej licytacyi w wysokości dotychczasowego czynszu wynosiła łączną kwotę . . . . 299.710 K

Licytacya 93 stacyi mytniczych przyniosła w rezultacie łączną kwotę . . . . . 315.630 „

czterech zaś nie wydzierżawiono, pozostawiając pobór opłat mytniczych w zarządach odnośnych Wydziałów powiatowych, a pod nadzorami inżynierów okręgowych dla wypróbowania dochodów mytniczych. Cena wywołania tych myt w kwocie . . . . . 11.196 „

mieści się już w podanej wyżej kwocie . . . . 299.710 „

Z wyż wspomnianych 93 stacyi mytniczych wydzierżawiono:

56 wyżej ceny wywołania
15 w wysokości pobieranego czynszu
22 niżej ceny wywołania.

Rezultat ogólny administracyjny myt krajowych.

Dochód z myt na drogach krajowych w roku 1899, wedle zamknięć rachunkowych z tego roku, w rzeczywistości uczynił kwotę 475.387 K 63 g

Że zaś dochód z dzierżawy tych myt w roku 1898 przyniósł . . . . . 456.651 „ 68 „

przeto był większy w roku 1899 o kwotę . . . . 18.735 K 95 g

Dochód mytniczy preliminowano na rok 1900 w kwocie . . . . . 464.000 K — g

a według zamknięć rachunkowych z tego roku przyniósł w rzeczywistości kwotę . . . . . 472.193 „ 62 „

zatem w porównaniu z rokiem 1899 zmniejszył się o kwotę 3.194 K 01 g

Podług kontraktów dzierżawnych na rok 1901 ogólna cyfra dochodu z wydzierżawionych myt na drogach krajowych wynosi kwotę . . . . . 476.954 „ — „

Domki mytnicze

Przedsięwzięto budowę nowych domków mytniczych na stacyach w Kaszowie i Ottynii.

Zarządzono odbudowanie spalonego częściowo domku mytniczego w Nowym dworze ad Krystynopol oraz naprawy domków mytniczych na stacyach: w Założcach, Niedzicy, Jaworniku polskim, Iwaniu pustem, Nowosielcu, Jarosławiu, Zapałowie, Staremmieście, Ropicy, Porzeczu, Magórze, Miechocinie, Rozwadowie, Chołojowie, Błotni, Iwankowie i Repechowie.

Sprzedano stare domki mytnicze: w Podwołoczyskach, Łapajówce, Stawczanach, Sielcu vel Błotni, Obidowej i Horodyszcu.

Zaległości w dochodach mytniczych

Zaległość z końcem roku 1899 wynosiła . .		49.710 K 76 g
z której odpisano	774 K 50 g	
ściągnięto	16.362 „ 07 „	17.136 „ 57 „
pozostała zatem w rzeczywistości zaległość w kwocie .		32.574 K 19 g

Zaległość ta przedstawia się szczegółowo w następujący sposób:

a) cięży na zawodnych dzierżawcach myt a mianowicie:

w Bagienicy . . .	2.585 K 04 g
„ Birczy i Grabownicy .	4 „ 86 „
„ Bohutynie i Rozhadowie	9.255 „ 41 „
„ Miechocinie . . .	662 „ 38 „
„ Niedzicy . . .	1.453 „ 32 „
„ Raszkowie i Serafińcach	4.931 „ 56 „
„ Repechowie i Szpilczynie	1.550 „ 56 „
„ Suchostawie . . .	4.548 „ 82 „
„ Żydatyczach (Podliskach małych) . . .	2.437 „ 62 „

b) Pochodzi z dzierżawy myt na drodze krajowej Jarosław-Bełzec . . . . . 2.188 K 26 g
i z dzierżawy myta w Żółkwi . . . . . 956 „ 36 „

c) Pochodzi z opustu czynszu z myt na drodze krajowej Zator-Sucha w kwocie . . . . . 2.000 „ — „
którą przypisano do zwrotu Towarzystwu akcyjnemu kolei Siersza-Trzebinia-Skawce, a której wywalczenie jest w toku.

Przeciw dzierżawcom ad c) wdrożono kroki sądowe, dzierżawcom zaś ad b) zezwolono na ratalną spłatę należytości.

Domki drożnicze

Wybudowano dwa nowe domki drożnicze a mianowicie:
1. w Zdyni przy drodze krajowej Gorlice-Konieczna,
2. w Posadzie olchowskiej przy drodze krajowej Przemyśl-Sanok.

Rewizya i regulacya myt na drogach krajowych.

Na podstawie §. 10. ustęp 2. ustawy z dnia 25. grudnia 1871, Nr. 18. dz. u. kr. z r. 1872, Wydział krajowy po porozumieniu z c. k. Namiestnictwem zarządził ustawienie zapory ochronnej na bocznej drodze dla zapobieżenia objeżdżaniu myta pod Zbarażem.

Również po porozumieniu z c. k. Namiestnictwem postanowił Wydział krajowy przenieść myto w Ottynii na przełożoną część drogi krajowej.

Na podstawie postanowienia §. 10. ustęp 1. powyższej ustawy Wydział krajowy zniósł od 1. stycznia 1901 zaporę ustawioną dla poboru myta drogowego na Obidowej (w Rdzawce) i równocześnie zarządził pobór tego myta przy istniejącej zaporze w Nowym Targu.

Po przeprowadzeniu dochodzenia, zaniechano zamierzonego przeniesienia rogatki w Maliniu i Jezierzanach.

Wdrożoną została pertraktacya zmierzająca do przeniesienia zapory mytniczej w Dąbiu.

Alegat I.
Sprawa datków dobrowolnych deklarowanych na budowę dróg krajowych.

Według załączonego ·/. wykazu datków dobrowolnych na budowę dróg krajowych pozostała do spłacenia z końcem roku 1900 jeszcze należytość wynosi 11.987 K 92 g.

Spłata tej należytości wpływać ma do funduszu krajowego ratami a mianowicie:

1. Na drogę krajową Lwów-Stojanów.

a) Rada powiatowa w Kamionce strumiłowej należytość 7.000 K — g spłaca w ratach rocznych po 1.000 K;

b) gmina Kamionka strumiłowa — należytość 4.736 K — g, spłaca rocznie po 500 K;

2. Na drogę Rzeszów-Nadbrzezie gmina Sokołów spłacić ma resztę należytości w kwocie 251 K 92 g w ciągu roku 1901, na mocy zezwolenia danego przez Wydział krajowy do LW. 48.557/1901.

Zmiany w etacie służby dróg krajowych.

1. Dekretem z dnia 28. stycznia 1901 r. LW. 6.758, mianował Wydział krajowy tytularnego starszego inżyniera p. Stanisława Grzegorzewskiego, kierującego okręgiem Borszczowskim, etatowym starszym inżynierem oddziału techniczno-drogowego.

Grzegorzewski wszakże dla braku zdrowia wniósł prośbę o przeniesienie go w stan spoczynku.

Wydział krajowy rozporządzeniem z dnia 5. lutego 1901 r. LW. 7761 przeniósł p. Grzegorzewskiego w stały stan spoczynku, przyznając mu emeryturę za 35 lat służby w kwocie rocznej 4.800 K.

2. Równocześnie dekretem z dnia 5. lutego 1901 r. LW. 7.761, mianował Wydział krajowy dotychczasowego inżyniera I. klasy Kajetana Strońskiego, kierującego okręgiem Nowo-Sądeckim, — etatowym starszym inżynierem w oddziale techniczno-drogowym.

3. Dekretem z dnia 20. lutego 1901 r. LW. 8559, mianował Wydział krajowy p. Witolda Jakimowskiego praktykantem technicznym II. klasy z adjutum o rocznych 1.200 K.

4 Dekretem z dnia 22. lutego 1901 r. LW. 9.054 mianował Wydział krajowy inżynierów II. klasy, pp. Szczęsnego Barzykowskiego i Franciszka Barańskiego etatowymi inżynierami I. klasy, zaś inżynierów-adjunktów, pp. Bolesława Bronikowskiego i Michała Stróżeckiego inżynierami II. klasy.

5. Rozporządzeniem z dnia 9. lutego 1901 r. LW. 10061, przeznaczył Wydział krajowy inżyniera II. kl. w oddziale techniczno-drogowym, p. Juljusza Orzelskiego do prowadzenia zarządu technicznego dróg krajowych w okręgu Nowo-Sądeckim.

6. Rozporządzeniem z dnia 9. lutego 1901 r. LW. 10.062, poruczył Wydział krajowy inżynierowi II. klasy w oddziale techniczno-drogowym p. Władysławowi Ziemińskiemu zarząd techniczny dróg krajowych okręgu Borszczowskiego.

7. Rozporządzeniem z dnia 16. marca 1901 r. LW. 18.578 Wydział krajowy przeniósł inżyniera I. kl. p. Ignacego Kurniewicza w stały stan spoczynku, przyznając mu emeryturę za 29 lat służby krajowej w kwocie rocznej 3.338 K 40 g.

8. Dekretem z dnia 5. kwietnia 1901 r. LW. 23.565 mianował Wydział krajowy inżyniera II. klasy, p. Kazimierza Engla, etatowym inżynierem I. klasy, pozostawiając go nadal na stanowisku inżyniera okręgu Nowo-Tarskiego.

9. Dekretem z dnia 12. lipca 1901 r. LW. 35.746 mianował Wydział krajowy absolwowanego słuchacza inżynieryi, p. Kazimierza Janiczka praktykantem technicznym II. kl. z adjutum o rocznych 1.200 K.

10. Dekretem z dnia 7. sierpnia 1901 r. LW. 49.532 mianował Wydział krajowy ukończonego słuchacza inżynieryi, p. Franciszka Jakubika praktykantem technicznym II. klasy z adjutum o rocznych 1.200 K.

11. Dekretem z dnia 5. listopada 1901 r. LW. 75.843 mianował Wydział krajowy prowizorycznego inżyniera-adjunkta, p. Leona Grocha etatowym inżynierem-adjunktem.

12. Dekretem z dnia 5. listopada 1901 r. LW. 75.841 mianował Wydział krajowy inżyniera I., kl. p. Edwarda Konstantego Biernackiego, prowadzącego zarząd techniczny okręgu Przemyskiego, — etatowym starszym inżynierem Wydziału krajowego, przydzielając go zarazem do oddziału techniczno-drogowego w Wydziale krajowym.

13. Tymże dekretem nadał Wydział krajowy inżynierowi I. kl., Władysławowi Turskiemu, prowadzącemu zarząd techniczny okręgu krakowskiego, tytuł starszego inżyniera Wydziału krajowego i przyznał mu dodatek osobisty po 400 K rocznie, począwszy od dnia 1. grudnia 1901, pozostawiając go nadal na dotychczasowym stanowisku.

14. Dekretem z dnia 5. listopada 1901 r. L. W. 75 843 mianował Wydział krajowy:

a) inżyniera II. kl., p. Mikołaja Czajkowskiego etatowym inżynierem I. klasy;

b) inżyniera-adjunkta, p. Karola Zinkiewicza i

c) inżyniera-adjunkta, p. Józefa Oxińskiego, obu etatowymi inżynierami II. klasy;

15. Rozporządzeniem z dnia 19. listosada 1901 r. L. W. 79.699 przeznaczył Wydział krajowy starszego inżyniera w oddziale techniczno-drogowym, p. Felicyana Pintowskiego czasowo do prowadzenia zarządu technicznego dróg krajowych okręgu przemyskiego z siedzibą w Jarosławiu;

16. W dniu 29. grudnia 1900 r. zmarł konduktor dróg krajowych I. kl., Alfred Van Roy w Wadowicach. Pozostałej po nim wdowie pani Anieli Van-Roy przyznał Wydział krajowy pensyę wdowią w kwocie 800 koron rocznie i dodatki na wychowanie trojga dzieci po 160 koron rocznie dla każdego aż do osiągnięcia wieku normalnego;

17. Dekretem z dnia 12. kwietnia 1901 r. L. W. 24.901 mianował Wydział krajowy konduktora II. kl., pana Bolesława Bergera konduktorem I. klasy;

18. Rozporządzeniem z dnia 12. kwietnia 1901 r. L. W. 24.902 przeniósł Wydział krajowy starszego konduktora, p. Stanisława Komorowskiego ze Skałatu do Wadowic, poruczając mu dozór nad drogą krajową Zator-Sucha w miejsce zmarłego konduktora I. kl. ś. p. Alfreda Van Roya;

19. Rozporządzeniem z dnia 7. czerwca 1901 r. L. W. 37.801 przeniósł Wydział krajowy konduktora I. kl., p. Stanisława Baumana z Nowego Targu do Tarnopola, poruczając mu dozór nad drogami krajowemi Tarnopol-Podwołoczyska i Tarnopol Zbaraż;

20. Dekretem z dnia 25. października 1901 r. L. W. 72.921 mianował Wydział krajowy ukończonych uczniów szkoły konduktorów drogowych, prowizorycznymi konduktorami III. klasy:

1. Jana Bojarskiego,
2. Józefa Buczyńskiego,
3. Ludwika Farbowskiego,
4. Bazylego Łopatyńskiego,
5. Józefa Marka,
6. Franciszka Piotrowskiego,
7. Edwarda Podlewskiego,
8. Franciszka Sołowkowa,
9. Stanisława Wilka,
10. Romana Wojtowicza,
11. Józefa Zuba.

E.

Drogi powiatowe i gminne.

O ogólnym stanie budowy dróg powiatowych i gminnych tudzież o pomocy technicznej udzielonej powiatom.

O ogólnym stanie budowy dróg powiatowych i gminnych tudzież o pomocy technicznej udzielonej powiatom przedłożymy osobne sprawozdanie.

SUBWENCYE

udzielone na budowę, rekonstrukcyę i utrzymanie dróg powiatowych i gminnych w ciągu roku 1900.

L. p.	Powiat	Droga	Szczegół Kor.	Szczegół gr.	Ogół Kor.	Ogół gr.
1	Bóbrka	Na budowę drogi gminnej Bryńce-Choderkowce	4.000	—		
		„ budowę drogi gminnej j. w. koszta pomocy technicznej	112	97	4.112	97
2	Bochnia	„ budowę mostów betonowych			2.000	—
3	Bohorodczany	„ budowę drogi gminnej Sołotwina-Dźwiniacz-Chlebówka			4.000	—
4	Borszczów	„ budowę drogi powiatowej Jezierzany-Ułaszkowce	8.000	—		
		„ budowę drogi powiatowej Perejmy-Szyszkowce	4.000	—	12.000	—
5	Brody	„ budowę drogi powiatowej Brody-Leszniów-Szczurowice	16.108	88		
		„ budowę drogi gminnej Mszaniec-Założce	10.000	—		
		„ budowę drogi gminnej j. w. koszta pomocy technicznej	1.016	14	27.125	02
6	Brzesko	„ budowę drogi gminnej Mokrzyska-Radłów			8.000	—
7	Brzeżany	„ budowę drogi gminnej Horodyszcze Kozłów			15.000	—
8	Brzozów	„ budowę drogi gminnej Brzozów-Nozdrzec	12.000	—		
		„ budowę drogi gminnej j. w. koszta pomocy technicznej	1.508	04	13.508	04
9	Buczacz	„ budowę drogi gminnej Jazłowiec-Niżniów	20.000	—		
		„ budowę drogi gminnej j. w. koszta pomocy technicznej	1.245	82		
		„ budowę drogi gminnej Zadarów-Monasterzyska	4.000	—		
		„ budowę drogi gminnej Buczacz-Skomorochy, koszta pomocy techn.	42	—	25.287	82
10	Chrzanów	„ utrzymanie dróg gminnych			3.000	—
11	Cieszanów	„ budowę drogi powiatowej Oleszyce-Cewków			16.025	—

L. p.	Powiat	Droga	Szczegół Kor.	Szczegół gr.	Ogół Kor.	Ogół gr.
12	Dobromil	Na budowę drogi powiatowej Krościenko-Kuźmina . . .			2.000	—
13	Drohobycz	„ budowę drogi gminnej Wygoda-Medenica i powiatowej Lipowiec-Litynia	4 000	—		
		„ budowę drogi gminnej Opary-Medenice, koszta pomocy technicznej	362	05		
		„ budowę drogi gminnej Stebnik-Truskawiec j. w.	181	02		
		„ budowę drogi gminnej Stebnik-Truskawiec i Opary-Medenice j. w.	28	56	4.571	63
14	Gorlice	„ budowę drogi gminnej Gładyszów-Ujście ruskie	3.500	—		
		„ budowę drogi gminnej Biecz-Racławice	4.000	—	7.500	—
15	Gródek	„ budowę drogi gminnej Gródek-Dobrzany			4.000	—
16	Grybów	„ budowę drogi gminnej Króżlowa-Chodorowa-Wojnarowa . .			1.000	—
17	Horodenka	„ budowę drogi powiatowej Nieźwiska-Obertyn	5.718	27		
		„ budowę drogi powiatowej j. w. koszta pomocy technicznej .	136	—		
		„ budowę drogi powiatowej j. w. ubezpieczenie robotników . .	49	09	5.903	36
18	Husiatyn	„ budowę drogi powiatowej Husiatyn-Probużna i Husiatyn Postołówka	12.389	80		
		„ budowę drogi powiatowej Probużna-Dębówka	5.000	—		
		„ budowę drogi powiatowej j. w. odciski litograficzne . .	14	—		
		„ regulacyę rynku i ułożenie chodników w Husiatynie, koszta pomocy technicznej . . .	79	04	17.482	84
19	Jarosław	„ budowę drogi gminnej Bystrowice-Przeworsk	10.712	50		
		„ budowę drogi gminnej j. w. koszta pomocy technicznej . . .	434	02	11.146	52
20	Jasło	„ budowę drogi gminnej Kąty-Desznica-Roztajne . . .			9.000	—
21	Jaworów	„ budowę drogi powiatowej Jaworów-Niemirów-Rawa . . .	20.000	—		
		„ budowę drogi gminnej Hruszów-Okopy, koszta trasowania .	302	78	20.302	78
22	Kałusz	„ budowę drogi gminnej Kałusz-Kopanka			4.000	—
23	Kamionka	„ budowę drogi gminnej Nowosiółki-Lisko	2.400	—		
		„ budowę drogi gm. w Streptowie	1.200	—		

L. p.	Powiat	Droga	Szczegół Kor.	Szczegół gr.	Ogół Kor.	Ogół gr.
		Na budowę drogi strategicznej Busk-Toporów	5.400	—	9.000	—
24	Kolbuszowa	„ budowę drogi powiatowej Kolbuszowa-Mielec . . .			8.000	—
25	Kossów	„ budowę drogi powiatowej Kossów-Jasionów górny . . .	46 000	—		
		„ budowę drogi powiatowej j. w. koszta pomocy technicznej .	1.975	65	47.975	65
26	Kraków	„ rekonstrukcyę drogi powiatowej z Nowej wsi narodow. do Krowodrzy	300	—		
		„ utrzymanie dróg gminnych .	6 000	—	6.300	—
27	Krosno	„ budowę drogi dojazdowej do zakładu kąpielowego w Iwoniczu .			2.000	—
28	Limanowa	„ budowę drogi gminnej Kasinka mała-Mszana dolna . . .	8.000	—		
		„ budowę drogi gminnej Młynne-Ujanowice	2.000	—		
		Kolaudacya dróg subwencyonowanych	55	28	10.055	28
29	Lisko	Na budowę drogi gminnej Lutowiska-Cisna	10.000	—		
		„ budowę drogi gminnej j. w. koszta pomocy technicznej . . .	1.680	30	11.680	30
30	Lwów	„ budowę drogi gminnej Lwów-Brzuchowice po potrąceniu datków Wydziału Rady powiatowej i Magistratu miasta Lwowa .	26.377	—		
		„ budowę drogi gminnej j. w. koszta pomocy technicznej . . .	1.920	—		
		„ budowę drogi gminnej Jaryczów-Podliski małe	5.000	—		
		„ budowę drogi gminnej Zboiska-Barszczowice	3.000	—		
		„ budowę drogi gminnej Lwów-Szczerzec	5.500	—		
		„ ukończenie rekonstrukcyi drogi dojazdowej do Kulparkowa .	1.500	—	43 297	—
31	Łańcut	„ budowę drogi gminnej Przeworsk-Markowa	8.000	—		
		„ budowę drogi gminnej j. w. koszta pomocy technicznej . . .	316	66		
		„ budowę drogi gminnej Przeworsk-Maćkówka	6.000	—	14.316	66
32	Mielec	„ budowę drogi gminnej Mielec-Borowa			8.000	—
33	Mościska	„ budowę drogi gminnej Rudki-Sądowa Wisznia . . .	3.000	—		
		„ budowę drogi gminnej Pakość-Hussaków-Radochońce . .	7.000	—		
		„ budowę drogi gminnej j. w. koszta pomocy technicznej . . .	1.063	52	11.063	52

L. p.	Powiat	Droga	Szczegół Kor.	Szczegół gr.	Ogół Kor.	Ogół gr
34	Myślenice	Na budowę drogi gminnej Biertowice-Zembrzyce			16.500	—
35	Nadwórna	„ budowę drogi gminnej Nadwórna-Łańczyn Winograd i Delatyn-Łuczki, koszta pomocy technicznej	2.259	18		
		„ budowę drogi gminnej Delatyn-Łuczki, mapy i odciski litogr.	206	47	2.465	65
36	Nisko	„ budowę drogi gminnej Majdan-Stany-Rozwadów	24.000	—		
		„ budowę drogi gminnej j. w. koszta pomocy technicznej	342	08		
		„ budowę drogi gminnej j. w. ubezpieczenie robotników	190	96		
		„ budowę drogi gminnej Nisko-Przyszów	4.000	—		
		„ budowę drogi gminnej Jeżów-Nart	2.000	—	30 533	04
37	Nowy Targ	„ budowę drogi gminnej Łysa Polana Morskie Oko	40.000	—		
		„ budowę drogi gminnej j. w. koszta pomocy technicznej	2 294	58		
		„ budowę drogi gminnej j. w. ubezpieczenie robotników	320	54		
		„ konserwacyę drogi gminnej Jaszczurówka-Łysa Polana	4.207	44		
		„ konserwacyę dróg gminnych w Zakopanem	14 741	64		
		„ konserwacyę dróg gminnych j. w. koszta pomocy technicznej	2.023	56		
		„ konserwacyę drogi gminnej Chabówka - Sieniawa - Nowy Targ, koszta pomocy technicznej	73	73	63.661	49
38	Pilzno	„ budowę drogi gminnej Pilzno-Wielopole	6 000	—		
		„ budowę mostu na rzece Grabince na drodze gminnej Chotowa-Borowa	5.000	—	11.000	—
39	Podhajce	„ budowę dróg gminnych Podhajce Bożyków i Podhajce Denysów			8.393	—
40	Przemyśl	„ budowę drogi gminnej Chałupki medyckie-Nienowice	10.000	—		
		„ budowę drogi gminnej Stroniowice-Popowice, koszta komisyjne	61	54	10.061	54
41	Przemyślany	„ budowę drogi gminnej Przemyślany-Pomorzany	18 000	—		
		„ budowę drogi gminnej j. w. koszta pomocy technicznej	667	24	18.667	24
42	Rawa	„ budowę drogi powiatowej Rawa-Niemirów	50.000	—		
		„ budowę drogi gminnej Lubycza-Józefówka	27.880	86	77.880	86

L. p.	Powiat	Droga	Szczegół Kor.	Szczegół gr.	Ogół Kor.	Ogół gr.
43	Rohatyn	Na budowę drogi gminnej Rohatyn-Potok-Czercze	6.000	—		
		„ budowę drogi gminnej j. w. koszta pomocy technicznej	112	26		
		„ budowę drogi gminnej Puków-Stratyn	2.000	—		
		„ budowę drogi gminnej Zołczów-Rohatyn, koszta komisyjne	269	51	8.381	77
44	Rzeszów	„ budowę drogi powiatowej Tyczyn-Jawornik	21.947	02		
		„ budowę drogi gminnej Przybyszówka-Zgłobień	4.895	99		
		„ budowę mostu na Wisłoku pod Dobrzechowem	5.428	—		
		„ budowę mostu j. w. koszta pomocy technicznej	444	08		
		„ budowę mostu j. w. ubezpieczenie robotników	49	10	32.764	19
45	Sanok	„ częściowe przełożenie drogi gminnej Pisarowce Szczawne w gminie Karlikowa			2.000	—
46	Skałat	„ budowę drogi gminnej Podwołoczyska-Krasne			7.977	16
47	Śniatyn	„ budowę drogi powiatowej Zabłotów-Rożnów	14.000	—		
		„ budowę drogi gminnej Dżurów-Ilińce	14.000	—	28.000	—
48	Sokal	„ budowę drogi powiatowej Sokal-Tartaków i Bełz-Warężż			35.000	—
49	Stary Sambor	„ budowę drogi powiatowej Ławrów-Mszaniec	7.215	15		
		„ budowę drogi powiatowej j. w. koszta pomocy technicznej	3.425	20	10.640	35
50	Stryj	„ budowę drogi powiatowej Słobódka-Sokołów			14.000	—
51	Tarnobrzeg	„ budowę drogi gminnej Radomyśl-Nowiny-Chwałowice	5.000	—		
		„ budowę drogi gminnej Gorzyce-Czekaj, koszta komisyjne	63	32	5.063	32
52	Tarnopol	„ budowę drogi gminnej Tarnopol-Grzymałów i Iwaczów dolny-Obarzańce			16.000	—
53	Tarnów	„ budowę drogi gminnej Tarnów-Ryglice	10.000	—		
		„ budowę drogi gminnej Koszyce-Wierzchosławice	1.000	—	11.000	—
54	Tłumacz	„ budowę drogi gminnej Tłumacz-Bohorodyczyn	17.568	13		
		„ budowę drogi gminnej Niżniów-Koropiec, reszta	200	—		

L. p.	Powiat	Droga	Szczegół Kor.	Szczegół gr.	Ogół Kor.	Ogół gr.
54	Tłumacz	Na budowę drogi gminnej Niżniów-Petryków, koszta komisyjne	189	65		
		„ budowę drogi gminnej Niżniów-Tłumacz-Otynia j. w.	167	04	18.124	82
55	Trembowla	„ budowę drogi gminnej Janów-Kobyłowłoki			2.000	—
56	Turka	„ budowę drogi powiatowej Turka-Czarna			15.000	—
57	Wadowice	„ budowę drogi gminnej Biertowice-Zembrzyce	16.000	—		
		„ budowę drogi gminnej Brody-Skawinki	1.500	—		
		„ budowę drogi powiatowej Brzeźnica-Pasieki	1.000	—		
		„ budowę drogi gminnej Ryczów-Łączany	1.500	—	20.000	—
58	Wieliczka	„ budowę drogi gminnej Prokocim-Bieżanów	400	—		
		„ budowę drogi gminnej Świątniki-Swoszowice	4.000	—	4.400	—
59	Zaleszczyki	„ budowę drogi gminnej Tłuste-Lisowce			8.000	—
60	Zbaraż	„ budowę drogi gminnej Zbaraż-Podwołoczyska i Berezowica	16.000	—		
		„ budowę drogi gminnej Zbaraż-Berezowica-Ruda zbaraska	4.000	—	20.000	—
61	Złoczów	„ budowę drogi powiatowej Złoczów-Dunajów			5.000	—
62	Żółkiew	„ budowę drogi powiatowej Żółkiew-Kamionka strumiłowa	8.000			
		„ budowę drogi powiatowej j. w. koszta pomocy technicznej	934	75	8.934	75
63	Żydaczów	„ budowę drogi powiatowej Stryj-Żurawno			4.000	—
64	Żywiec	„ budowę drogi gminnej Lachowice-Jeleśna			2.000	—
		Razem			906.103	57
		Do tego:				
		Koszta budowy i utrzymania drogi powiatowej Hubicze-Schodnica, będącej w bezpośrednim zarządzie Wydziału krajowego			74.410	87
		Razem			980.514	44
		Po potrąceniu:				
		a) datku dobrowolnego od Wydziału powiatowego w Kolbuszowej na budowę drogi Majdan-Stany-Rozwadów	200	—		

L. p.	Powiat	Droga	Szczegół Kor.	Szczegół gr.	Ogół Kor.	Ogół gr.
		b) zwrotu reszty z zaliczki udzielonej w roku 1899 konduktorowi Baranowi z powodu budowy drogi Brzozów-Nozdrzec . .	14	28		
		c) zwrotu reszty z zaliczki udzielonej w roku 1899 inżynierowi Żebrowskiemu z powodu budowy drogi Horodnica-Touste . .	21	20		
		d) zwrotu od szkoły konduktorów kosztów powrotu uczniów przydzielonych do budowy dróg subwencyonowanych . . .	179	—	414	48
		Pozostają wydatki **netto** jak zamknięcie rachunków za rok 1900 .			980.099	96

Zakładowy fundusz pożyczkowy na drogi powiatowe i gminne.

Zakładowy fundusz pożyczkowy na budowę dróg powiatowych i gminnych wynosił od roku 1897 po koniec roku 1899 . 680.000 K — g

Dotacya z funduszu krajowego II. rata z przyznanych 15 rat (Uchwała Sejmu z 17. lutego 1898 roku) . 40.000 „ — „

Razem . 720.000 „ — „

Po koniec roku 1899 udzielono Wydziałom powiatowym pożyczek w sumie . . . . . 1,548.100 „ — „

W roku 1900 udzielono pożyczek a to: Wydziałowi powiatowemu:

w Borszczowie . . .	10.000 K	
„ Brzozowie	7.000 „	
„ Cieszanowie . .	10.000 „	
„ Drohobyczu . . .	20.000 „	
„ Husiatynie . . .	8.000 „	
„ Krakowie	8.000 „	
„ Lwowie	33.623 „	
„ Krośnie	8.000 „	
„ Nowym Targu . . .	10.000 „	
„ Pilznie	4.000 „	
„ Podhajcach . . .	16.000 „	
„ Rawie	4.000 „	
„ Sanoku	6.000 „	
„ Tarnobrzegu . . .	4.000 „	
„ Złoczowie	40.000 „	
„ Żółkwi	6.000 „	194.623 „ — „
Razem 74 Wydziałom powiatowym . .		1,742.723 K — g

Na rachunek tych pożyczek spłacono po koniec roku 1899 kwotę . . 893.146 K 68 g
a w roku 1900 . . . . . 110.881 „ 56 „

Ogółem spłacono 1,004.028 » 24 g

Po porównaniu z sumą udzielonych pożyczek j. w. pozostaje do zwrotu w latach następnych . . . 738.694 „ 76 „

Od ulokowanej rozporządzalnej gotówki na 3% rachunku bieżącym uzyskano odsetki po koniec roku 1899 . 17.946 K 04 g
a w roku 1900 . . . . . 1.107 „ 65 „
razem uzyskano . . . . . 19.053 K 69 g

Od Wydziałów powiatowych otrzymano z tytułu 6% odsetek zwłoki za niedotrzymanie terminu spłaty rat pożyczkowych po koniec roku 1899 . 4.097 K 48 g
a w roku 1900 . . . . . 724 „ 37 „
Razem . . 4.821 „ 85 „

Bilans z końcem roku 1900.

Należytości czynne.

1. Od Wydziałów powiatowych:
a) z tytułu zwrotu kapitału . . . 738 694 K 76 g
b) „ „ 6% odsetek zwłoki . . 6 „ 50 „ 738.701 „ 26 „
2. Na 3% rachunku bieżącym funduszu krajowego 1.916 „ 02 „
Suma należytości czynnych . 740.617 K 28 g
Należytości bierne . . . . . — „ — „
Czysty stan czynny . . . 740 617 K 28 g

Z końcem roku 1899 czysty stan czynny wynosił 700.304 K 64 g
a że, jak wyżej wykazano, takiż stan wynosi z końcem roku 1900 . . . . . 740.617 „ 28 „
z porównania okazuje się przyrost majątku w roku 1900 o kwotę . . . . . 40.312 K 64 g

Zasiłki udzielone powiatom na naprawę dróg uszkodzonych klęskami elementarnemi.

Na podstawie uchwały Wysokiego Sejmu z 21. grudnia 1900 wstawioną została do budżetu krajowego na r. 1901 pod Rub. X. poz. 189 b) wydatków kwota 80.000 K. jako stały roczny zasiłek dla powiatów, a przeważnie dla nawiedzonych powodzią w r. 1900 na utrzymanie i naprawę dróg powiatowych i gminnych w myśl §. 28. ustawy drogowej.

Stosując się do powyższej uchwały, udzielił Wydział krajowy w roku bieżącym z powyższego funduszu następującym powiatom zasiłki na naprawę dróg uszkodzonych klęskami elementarnemi.

Wydziałowi powiatowemu:

w Buczaczu	2.000 K
„ Brzozowie	3.000 „
„ Grybowie	3.000 „
„ Limanowej	3 000 „
„ Myślenicach	3.000 „
„ Nadwórnie	5.000 „
„ Nisku	2.000 „
„ Nowym Targu	2.000 „
„ Pilźnie	5.000 „
„ Nowym Sączu	5.000 „
„ Wieliczce	2.000 „
Razem	38.000 K

Nadto, o ile w tych powiatach prowadzono budowę dróg subwencyonowanych z funduszu krajowego, przyznawał Wydział krajowy na rzecz tych dróg w roku bieżącym wyższe zasiłki.

W następnem sprawozdaniu z czynności Dep. IV. przedłożymy szczegółowe zestawienie wszystkich zasiłków udzielonych z powyższej kwoty 80.000 K po koniec roku bieżącego na podstawie §. 28. ust. drog. — podobnie jak to dotychczas w sprawozdaniach z czynności wykazujemy.

Ewidencya miejscowych i powiatowych funduszów dróg gminnych.

W załączeniu pod 2 przedkładamy wykaz dochodów i wydatków miejscowych funduszów dróg gminnych za r. 1899, zaś pod 3. wykaz wynikłości zamknięć rachunkowych powiatowych funduszów dróg gminnych za r. 1899.

Alegat 2.
Alegat 3.

Sprawa uznania dróg za drogi gminne I. klasy.

W roku bieżącym uznał Wydział krajowy — na wniosek dotyczących Wydziałów powiatowych — jako drogi gminne I. klasy.

W powiecie	Bohorodczańskim	jedną	drogę	dług.	8,0	km
„	Limanowskim	„	„	„	14,0	„
„	Nowosądeckim	„	„	„	11,4	„
„	Przemyślańskim	„	„	„	3,2	„
„	Rawskim	„	„	„	28,0	„
„	Żółkiewskim	„	„	„	3,4	„

F.

Publiczne dojazdy kolejowe.

W czasie od 1. listopada 1900 roku do dnia zamknięcia niniejszego sprawozdania przedstawiają się dalsze wyniki w urządzeniu publicznych dojazdów kolejowych, jak następuje:

1. W powiecie Chrzanowskim.

a) Wydział powiatowy w Chrzanowie przygotowuje akcyę przedwstępną w celu uznania potrzeby publicznego dojazdu kolejowego od stacyi Jaworzno kolei lokalnej Piła-Jaworzno do drogi powiatowej Wrocławskiej.

b) Publiczny dojazd kolejowy Szczakowa-Jaworzno, którego budowa rozpoczętą została w roku 1899, przez Wydział powiatowy w Chrzanowie, dotychczas nie został jeszcze skolaudowany.

2. W powiecie Cieszanowskim.

Wydział krajowy pismem z dnia 30. maja 1901 r. do LW. 18271, odniósł się do c. k. Namiestnictwa z prośbą o objawienie zdania, czyli c. k. Namiestnictwo zgodziłoby się w zasadzie na uznanie potrzeby budowy dojazdu kolejowego Horyniec-Narol o długości 18,032 klm, projektowany przez Wydział powiatowy w Cieszanowie.

Dojazd ten prowadziłby od stacyi kolejowej w Horyńcu przez miejscowości Puhacze, Podemszczyzna, Rudka, Brusno nowe, Łówcza, Płazów i Krupiec do drogi krajowej pod Narolem.

Dotychczas wszakże Wydział krajowy nie otrzymał odpowiedzi od c. k. Namiestnictwa.

3. W powiecie Gródeckim.

Sprawa uznania za publiczny dojazdu kolejowego od stacyi kolei w Rodatyczach na linii kolei Lwów-Kraków, do gościńca państwowego w Rodatyczach, przedłożona ponownie w r. b. c. k. Namiestnictwu, celem uzyskania potrzebnego orzeczenia, dotychczas jeszcze nie została przez c. k. Namiestnictwo załatwioną.

4. W powiecie Husiatyńskim.

Publiczny dojazd kolejowy od stacyi w Hadyńkowcach do miasteczka w Probużnej, — z powodu nieuregulowanego stosunku z właścicielem obszaru dworskiego w Hadynkowcach, co do obowiązku rekonstruowania i przyszłej konserwacyi, istniejącej szluzy i grobli, — pozostaje dotychczas niewykończonym, właśnie na przestrzeni grobli w Hadyńkowcach.

5. W powiecie Kołomyjskim.

Wydział powiatowy w Kołomyi nie przedłożył wcale Wydziałowi krajowemu wyniku przeprowadzonej w roku 1900 rozprawy konkurencyjnej

w przedmiocie urządzenia drugiego publicznego dojazdu kolejowego od stacyi w Kołomyi linii kolei Czerniowce-Lwów do miasta Kołomyi.

6. W powiecie Łańcuckim.

a) Sprawa uznania potrzeby budowy dojazdu kolejowego od stacyi w Grodzisku na linii kolei Przeworsk-Rozwadów do miasteczka w Grodzisku, znajduje się w stadyum przygotowawczem, — natomiast

b) sprawa zaprojektowanego przez Wydział powiatowy w Łańcucie w r. 1900, nowego dojazdu kolejowego od stacyi w Łańcucie linii kolei Kraków-Lwów do miasta w Łańcucie, została zaniechaną.

7. W powiecie Lwowskim.

Dojazd kolejowy od stacyi kolejowej „Szczerzec stacya“ linii kolei Lwów-Stryj-Ławoczne do miasta Szczerca został uznany za publiczny.

8. W powiecie Nadwórniańskim.

Sprawa urządzenia publicznego dojazdu kolejowego od stacyi kolei w Nadwórnie, linii kolei Stanisławów-Woronienka do gościńca państwowego w Nadwórnie, znajduje się w stadyum przygotowawczem.

9. W powiecie Niskim.

Projektowany przez Wydział powiatowy w Nisku w r. 1900 dojazd do stacyi w Łętowni linii kolei Przeworsk-Rozwadów, uległ zmianie co do pierwotnego kierunku i dlatego sprawa tego dojazdu dotychczas jeszcze pozostaje w stadyum przygotowawczem.

10. W powiecie Nowotarskim.

Dojazdy kolejowe na linii Chabówka-Zakopane do stacyi a) w Nowym Targu, b) w Białym Dunajcu i c) w Poroninie zostały wybudowane.

11. W powiecie Rawskim.

Sprawa rozszerzenia dotychczasowego publicznego dojazdu kolejowego od stacyi w Rawie ruskiej, linii kolei Lwów-Bełzec do miasta w Rawie, znajduje się w stadyum przygotowawczem.

12. W powiecie Rzeszowskim.

a) Sprawa rozszerzenia dytychczasowego dojazdu kolejowego od stacyi w Staroniwie linii kolei Rzeszów-Jasło do miasta w Rzeszowie, została przedłożoną c. k. Namiestnictwu dla wydania orzeczenia;

b) sprawa dwóch dojazdów kolejowych od stacyi w Rzeszowie:

α) do gościńca państwowego w m Rzeszowie,

β) przez Ruską wieś do drogi krajowej w mieście Rzeszowie

zostanie niebawem przedłożoną c. k. Namiestnictwu z wnioskiem o wydanie orzeczenia;

c) sprawa drugiego dojazdu kolejowego od stacyi w Strzyżowie na linii kolei Rzeszów-Jasło do miasta w Strzyżowie, została przedłożoną c. k. Namiestnictwu dla wydania orzeczenia.

13. W powiecie Wadowickim.

Dojazd kolejowy od stacyi w Mucharzu kolei lokalnej Trzebinia-Skawce do drogi krajowej Zator-Sucha został uznany za publiczny i jest w toku budowy.

14. W powiecie Złoczowskim.

Sprawa odwodnienia istniejącego dojazdu kolejowego Ożydów-Olesko w miasteczku Olesku została przedłożoną c. k. Namiestnictwu jeszcze w r. 1900, w celu uzyskania potrzebnego orzeczenia i dotychczas nie została przez c. k Namiestnictwo załatwioną.

G.

Inne ważniejsze sprawy.

Szkoła praktyczna konduktorów drogowych.

O wynikach III. roku nauki (1900—1901), w „Szkole praktycznej konduktorów drogowych“, jak i w rozpoczęciu nauki I. roku (1901—1902) drugiego triennium w tejże szkole przedkładamy następujące sprawozdanie:

Dnia 16. listopada 1900 r. po powrocie uczniów z praktyki letniej II. roku szkolnego zamknięto klasę II. i wpisano uczniów do klasy III.

Naukę zimową klasy III. rozpoczętą 16. listopada 1900 r. zakończono 15. kwietnia 1901 r. po egzaminach kursowych. Udzielano następujących przedmiotów. Projektowanie dróg z ćwiczeniami, utrzymanie dróg, roboty sztuczne z ćwiczeniami, rysunek techniczny i kaligrafia, przepisy administracyi drogowej, język polski, historyę i geografię Polski i Rusi, język ruski, w końcu dodatkowo szczegółowe objaśnienia i przepisy, tyczące się praktyki.

Z 26 uczniów, t. j. 22 zwyczajnych i 4 nadzwyczajnych (dyurnistów biura techniczno-drogowego) wpisanych do klasy III., pozostało do czasu zamknięcia nauki zimowej tejże klasy 24 uczniów, gdyż dwóch uwolniono z powodu nieodpowiedniego postępu w naukach i zachowania się.

Po egzaminach kursowych wysłano powyższych uczniów na praktykę letnią klasy III. do robót drogowych, prowadzonych pod kierownictwem inżynierów krajowych i powiatowych, jak to uwidoczniono
Alegat 4. w załączowem */. zestawieniu. W tem samem zestawieniu wykazano ogólny wynik egzaminów kursowych klasy III., dalej ostateczną ilość punktów, osiągniętą przez cały czas nauki zimowej klasy III. za wszystkie obowiązki uczniów, wzięte zbiorowo z wynikami egzaminów kursowych (postępy, pilność, zachowanie się, ścisłość i staranność w pracach i ćwiczeniach szkolnych), w końcu ogólny wynik praktyki letniej klasy II., który w poprzedniem sprawozdaniu nie mógł być jeszcze przedłożonym.

O lokacyi ucznia przez czas nauki zimowej stanowi osiągnięta przez niego zbiorowa ilość punktów, uwidoczniona w czwartej rubryce zestawienia.

Przytem zaznaczyć należy, że w III. klasie nauki maximum możliwe dla uczniów zwyczajnych wynosiło 504 punktów, zaś minimum dostatecznych stopni 252 punktów; dla uczniów nadzwyczajnych cyfry te redukują się do maximum 372 i minimum 186 punktów ze względu na mniejszą liczbę obowiązkowych dla nich przedmiotów szkolnych.

Z uczniów, wymienionych w powyższem zestawieniu ubyli: Głogowski i Świtlik. Pełniący od r. 1900 obowiązki konduktorów dróg krajowych: Wojtowicz i Marek, uczęszczali na naukę zimową III. klasy. Wobec tego szkoła miała 20 zwyczajnych i 4 nadzwyczajnych, razem 24 uczniów.

Nauka zimowa klasy III. obejmowała następujące przedmioty, których udzielanie pod kierownictwem star. inżyniera p. M. Świtkowskiego poruczono: Rysunek techn. i kaligrafię inżynierowi p. F. Barańskiemu, utrzymanie dróg star. inżynierowi p. J. Kinelowi, projektowanie dróg wraz z odnośnymi rysunkami inżynierowi p. M. Stróżeckiemu, roboty sztuczne i mosty star. inżynierowi p. H. Czaplickiemu, zadanie i rysunki do robót sztucznych i mostów inżynierowi p. J. Orzelskiemu, przepisy administracyi drogowej adj. rachunkowemu p. Z. Kossowskiemu, język polski oraz historyę, geografię i statystykę Galicyi nauczycielowi gimn. p. J. Mazurkowi, jezyk ruski prof. Seminaryum naucz. p. G. Wrecionie.

W myśl §. 24. regulaminu szkoły przeprowadzono w dniach od 23. do 26. września włącznie egzamin kwalifikacyjny, do którego oprócz 24 uczni zwyczajnych i nadzwyczajnych wyżej wymienionych, przypuszczono Podlewskiego, który jako uczeń nadzwyczajny uczęszczał na I. i II. rok szkolny nauki zimowej.

Z uczniów zwyczajnych nie zgłosił się do egzaminu kwalifikacyjnego Przybylski bez podania motywów. Wynik tego egzaminu zamieszczono w III. rubryce dołączonego zestawienia, z którego się okazuje, iż wszyscy uczniowie zostali uznani za uzdolnionych do służby konduktorów drogowych.

Z 24 uczniów po zdaniu egzaminu kwalifikacyjnego — 11 zostało zamianowanych konduktorami dróg krajowych, jednego przyjęto jako dyurnistę w biurze drogowem, jeden, jako stypendysta Wydziału pow. w Gorlicach, otrzymał tam posadę, dwaj odbywają obowiązkową służbę wojskową, a pozostali dziewięciu przeważnie zostali rozmieszczeni jako konduktorzy drogowi przy Wydziałach pow. i Magistratach miast.

Z dniem 16. listopada r. b. otworzono nowy 3 letni kurs w Szkole konduktorów drogowych, na który skutkiem ogłoszonego konkursu do L. W. 36.421/1901, zgłosiło się 68 kandydatów.

Dla braku odpowiedniej kwalifikacyi nie przypuszczono do egzaminu wstępnego 8 kandydatów, z pozostałych zaś 60 kandydatów, wykazało się nauką odbytą:

w szkołach realnych od klasy III. do VII. włącznie .	13
„ gimnazyach od klasy III. do VI. włącznie . .	21
„ seminaryum naucz.	6
„ niższych szkołach rolniczych	6
„ innych szkołach równorzędnych według wymagań konkursu	10
„ szkołach ludowych i prywatnie	3
tylko prywatnie	1
Razem j. w.	60 kand.

między tymi było 18 wysłużonych wojskowych.

Z 60 kandydatów, przypuszczonych do egzaminu wstępnego, poddało się temu egzaminowi 51; z tych uznano 42 jako dostatecznie przygotowanych do słuchania wykładów szkolnych.

Ponieważ miejsce w sali szkolnej jest tylko dla 35, zatem taką liczbę uczniów przyjęto do szkoły, z których 15 otrzymuje stypendya z funduszu krajowego, jeden jest stypendystą Wydziału pow. w Chrzanowie, reszta zaś 19 uczniów pozostaje na własnym koszcie, lecz znajdują się między nimi bardzo ubodzy, którzy pomimo niedostatku oddają się nauce z całym zapałem. Bez odpowiednich zapomóg trudno im będzie ukończyć szkołę, a jest to materyał dobry, który w razie ukończenia szkoły mógłby być bardzo korzystnie zużytkowanym w służbie drogowej.

Wobec braku osobnego funduszu na takie zapomogi Wydział krajowy podobnie jak dotychczas będzie udzielać w przyszłości zapomóg z ewentualnych oszczędności z funduszów przeznaczonych na utrzymanie szkoły, ażeby w ten sposób przynajmniej częściowo uczynić zadość koniecznej potrzebie przyjścia z pomocą ubogim uczniom.

Pomiędzy kandydatami, przyjętymi do szkoły, jest 12 wysłużonych wojskowych.

Z powodu spensyonowania star. inżyniera i byłego kierownika szkoły, p. M. Świtkowskiego poruczono jej kierowictwo star. inżynierowi, p. J. Kinelowi. Wynik egzaminu kwalifikacyjnego świadczy, że działalność p. Świtkowskiego jako kierownika szkoły była dodatnią.

Nauka zimowa w I. klasie obejmuje następujące przedmioty, których udzielanie poruczono: materyały budowlane, ciesielstwo i murarstwo inżynierowi p. M. Stróżeckiemu, rysunek techn. i kaligrafię inżynierowi p. M. Borowiczce, naukę o drogach star. inżynierowi p. K. Strońskiemu, wiadomości przyrodnicze i stosowane inżynierowi p. M Czajkowskiemu, miernictwo inżynierowi p. L. Grochowi, geometryę wykreślną i rysunek geometryczny star. inżynierowi p. H. Czaplickiemu, planimetryę i stereometryę inżynierowi p. E. Libańskiemu, arytmetykę i algebrę praktykantowi biura drog. p. K. Pielechowi, język polski profesorowi gimn. p. F. Bostelowi, język ruski emerytowanemu kierownikowi szkoły lud., p. M. Sawickiemu.

Ze względu na ukończone pierwsze triennium szkoły i dla zestawienia całkowitych kosztów utrzymania jednego ucznia w tejże, Wydział krajowy przedstawia trzechletni wydatek na szkołę, t. j. począwszy od jej założenia w r. 1898 po dzień 15. listopada 1901 na podstawie zestawienia do LW. 85.205/1901. jak następuje:

1. Wynadgrodzenie za wykłady . .	11802·50 K
2. Stypendya uczniów	11800·— „
3. Zapomogi uczniów	1191·— „
Do przeniesienia .	24793·50 K

	Z przeniesienia .	24793·50 K
4.	Urządzenie szkoły i wszelkie potrzeby szkolne, t. j. modele, podręczniki, rysunki, przybory, oraz koszta wyjazdów uczni na praktyki letnie .	6963·18 „
5.	Obsługa	300·— „
6.	Remuneracya kierownika szkoły (od 1/IX.—15/XI. 1901)	125·— „
	Razem	32181·68 K
	od czego odjąć własne dochody, zasiłki od Wydziałów powiatowych dla uczniów szkoły w piewszem triennium	1167·— „
	pozostaje całkowity wydatek na szkołę w powyższym czasie wraz z jej urządzeniem	31014·68 K

Ponieważ ukończyło szkołę w r. b. i otrzymało świadectwa kwalifikacyjne 24 uczniów, zatem koszt wykształcenia jednego ucznia w czasie pierwszego trzechlecia wraz z urządzeniem szkoły wynosi 1.292·28 K. czyli rocznie na jednego ucznia wydano z funduszu krajowego wraz z urządzeniem szkoły 430·76 K.

Przeciętny koszt wykształcenia ucznia zmniejszy się w przyszłości, gdyż odpadnie wydatek na urządzenie szkoły.

Na rok szkolny 1901/1902, t. j. od 16. listopada 1901 znajduje się pozostałość kasowa w kwocie 3.985·32 K, która zostanie przeniesioną na dochód roku szkolnego 1901/1902, na utrzymanie szkoły, tudzież na pokrycie potrzeb szczególnych, jako to: zapomóg dla biednych uczniów, nie pobierających stypendyów, zwłaszcza w pierwszym roku szkolnym, kiedy liczba uczniów jest znacznie większą, dalej kosztów wydawania w miarę możności odpowiednich dla uczniów podręczników autografowanych do nauki i użytku praktycznego, w końcu kosztów sporządzania (rysowania i malowania) dużych wzorów ściennych, potrzebnych do zrozumienia wykładów.

Dotychczas wydane podręczniki wyszczególniono w sprawozdaniu szkolnem za r. 1900.

Wniosek p. ks. Stojałowskiego w sprawie myt na drogach publicznych niepaństwowych.

Na posiedzeniu z dnia 21. czerwca 1901, odstąpił Wysoki Sejm Wydziałowi krajowemu — jako Komisyi — do sprawozdania na najbiższej sesyi następujący wniosek p. ks. Stojałowskiego:

„Wysoki Sejm raczy uchwalić“.

„1. Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby wziął pod rozwagę zniesienie myt krajowych a porozumiał się z Wydziałami powiatowymi w przedmiocie zniesienia myt powiatowych.

2. Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby wciągając do współdziałania Wydziały powiatowe, jak długo myta istnieć będą, takowe nie wydzierżawiał w wielkich partyach, ułatwiając w ten sposób dzierżawę obcym kapitalistom, lecz wydzierżawiał myta pojedyńczo, uwzględniając przedewszystkiem chrześcian — dzierżawców.

3. Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby prośby o koncesye na myta, wnoszone przez prywatnych właścicieli, ściśle badał i dążył do ukrajowienia wszystkich środków przewozowych“.

Podczas kadencyi, która obecnie mija, Wysoki Sejm na podstawie sprawozdań Komisyi drogowej trzykrotnie przeszedł do porządku dziennego nad wnioskami o zniesienie myt na drogach publicznych niepaństwowych.

Ponieważ powody, dla których Wysoki Sejm te uchwały powziął, nadal istnieją i nie ma widoków, by one rychło usunięte być mogły, Wydział krajowy nie może oświadczyć się za zniesieniem myt.

*

Co do dzierżawy myt, poruszonej w 2-im punkcie powyższego wniosku, Wydział krajowy zaznacza, że jej w wielkich partyach nikomu nie oddaje. Również nie czynią tego i Wydziały powiatowe już chociażby dlatego, ponieważ wiele z nich myt nie posiadają.

Wreszcie w sprawie próśb o udzielenie nowej koncesyi mytniczej dla prywatnych właścicieli wydał Wydział krajowy okólnikiem z dnia 17. grudnia 1897 LW. 78.453 szczegółowe przepisy, do których każdy petent ściśle stosować się musi.

W miarę postępu budowy dróg zwiększa się liczba publicznych objektów na tych drogach a tem samem maleje liczba objektów prywatnych i prywatnych koncesyj. W ten sposób, bez znacznych wydatków na wywłaszczenie, wszystkie koncesye prywatne z czasem ustać mogą.

Sprawa przemiany przepustów i mostów drewnianych na stałe.

W sprawie przemiany przepustów i mostów drewnianych na stałe Wydział krajowy przedkłada Wysokiemu Sejmowi osobne sprawozdanie.

Krajowe warstaty dla wyrobów betonowych.

Od roku 1899 do końca roku 1900 założono 5 krajowych warstatów do wyrobów betonowych, a mianowicie: w Jarosławiu, Rzeszowie, Żółkwi, Kamionce Strumiłowej i Borszczowie. — W roku 1901 założono warstat w Krzemiennej pod Dynowem dla powiatu brzozowskiego, — jako filię warstatu jarosławskiego.

Koszta założenia filii w Krzemiennej i uzupełnienia dawnych warstatów, oraz koszta wyrobów betonowych w roku 1901 do 1. listopada przedstawiają się, jak następuje:

1. Na założenie filii w Krzemiennej i na uzupełnienie dawnych warstatów wydano . . . . . 8.152 K 10 g
2. Na wyroby betonowe wydano . . . . 69.191 „ 33 „

Wyrobiono:

a) rur	13.018	sztuk
b) krawężników i t. p. . .	15.165	„
razem .	28.183	sztuk

Sprzedano (z pozostałych wyrobów betonowych z roku 1900 i wyprodukowanych w roku 1901)

a) rur	10.382	sztuk	
b) krawężników i t. p. . .	17.030	„	
razem .	27.030	sztuk	
Dochód ze sprzedaży wynosi			81.345 „ 70 „

Pozostało w warstatach:

a) rur	5.049	sztuk	
b) krawężników i t. p. . .	7.246	„	
razem .	12 295	sztuk	
wartości . .			33.811 „ 11 „
c) materyały surowe			2.129 „ 98 „

Koszta założenia pomienionych warstatów, oraz koszta wyrobów betonowych od roku 1899, — to jest od założenia warstatów, — do 1. listopada 1901 roku, przedstawiają się, jak następuje:

1. Na założenie warstatów wydano . . . 29.669 „ 71 „
2. Na wyroby betonowe „ . . . 122.190 „ 03 „

Wyrobiono:

a) rur	19.923	sztuk
b) krawężników i t. p. . .	30.651	„
razem .	50.574	sztuk

Sprzedano:

a) rur	14.874	sztuk
b) krawężników i t. p. . .	23.405	„
Razem .	38.279	sztuk

Dochód ze sprzedaży wynosi . . . . 119.946 K 12 g

Nadwyżka wartości pozostałych wyrobów i materyałów przedstawia:

z roku 1900 . .	10.049 „ 04	g
„ 1901 . .	23.648 „ 17	„
Razem .	33.697 K 21	g

przeznaczona na pokrycie kosztów dalszej produkcyi, administracyi, amortyzacyi i t. p.

Przytem zaznacza się, że w roku 1902 ceny wyrobów betonowych zostaną odpowiednio obniżone.

Najwięcej rozwinęły się dwa warstaty, a mianowicie: w Jarosławiu i Rzeszowie.

W jarosławskim warstacie wraz z filią w Krzemiennej wyrobiono w roku 1901 rur 4.740 i 5.003 sztuk krawężników, płyt i t. p., co stanowi 641 m. sz. betonu.

Sprzedano zaś 565 m^3 wyrobów betonowych.

Na wyroby te wydano 28.333 K 04 g.

W rzeszowskim zaś warstacie wyrobiono 4.608 rur i 10.162 sztuk krawężników i t. p, co stanowi 571·6 m^3 betonu.

Sprzedano zaś 479·5 m^3 wyrobów betonowych.

Na wyroby te wydano 19.365 K 57 g.

Ze sprzedanych rur betonowych w roku 1901 wybudowano kanałów, przyjmując średnią długość 7·00 m około . . 1.500 sztuk

Ze sprzedanych zaś rur w roku 1900 wybudowano kanałów . . . . . 500 „

Razem . . 2.000 sztuk

Krawężników ułożono w roku 1901 około . . 3.600 m. b.

a w roku 1900 ułożono . . . . . 2 675 m. b.

Razem . . 6.275 m. b.

Projekt ustawy o sadzeniu i ochronie drzew przydrożnych.

Podczas ubiegłej sesyi przedłożył Wydział krajowy Wysokiemu Sejmowi projekt ustawy o sadzeniu i ochronie drzew przydrożnych. Odnośne jednak sprawozdanie z 22. lutego 1901 l. 13.360 nie zostało przez Wysoki Sejm załatwione. Odezwą z 26. sierpnia 1901 l. 9.412/pr. udzieliło nam c. k. Prezydyum Namiestnictwa odpis reskryptu c. k. Ministerstwa spraw wewnętrznych z 2. sierpnia 1901 l. 8.383, według którego c. k. Ministerstwo spraw wewnętrznych, nie przesądzając na razie, jakie stanowisko zajmuje c. k. Rząd wobec projektu tej ustawy, przez Wysoki Sejm uchwalić się mającego, oświadczyło, że wogóle zgadza się z zasadami zawartemi w przejrzanym projekcie pierwotnym, zarazem jednak poczyniło swoje uwagi a w szczególności co do dróg państwowych, jak i co do poszczególnych postanowień projektu ustawy, tyczących się dróg innych kategoryi.

Zarazem zwróciło c. k. Prezydyum Namiestnictwa egzemplarz projektu ustawy przesłanego naszą odezwą z dnia 28. lipca 1899 l. 16.800 z pośbą o wprowadzenie zmian do tego projektu w myśl odnośnych uwag c. k. Ministerstwa.

Następną odezwą z 5. października 1901 l. 54 895 zwróciło nam c. k. Namiestnictwo projekt ustawy o sadzeniu i ochronie drzew przydrożnych, udzielony pismem z 22. lutego 1901 l. 13.360 c. k. Namiestnictwu, i przedłożony sprawozdaniem z tej samej daty Wysokiemu Sejmowi —

przyczem powołało się na uwagi c. k. Ministerstwa spraw wewnętrznych, zawarte w wspomnianym wyżej reskrypcie z 2. sierpnia 1901 l. 8.383.

Ponieważ jednak projekt ustawy z 22. lutego 1901 do L. W. kr. 13.360 zawierał niektóre postanowienia odmienne zasadniczo od projektu pierwotnego z 28. lipca 1899 l. W. kr. 16.800, przeto odezwą z 28. października 1901 L. 59.086 zwróciliśmy uwagę c. k. Prezydyum Namiestnictwa na powyższą okoliczność, upraszając zarazem o dodatkowe objawienie opinii c. k. Rządu co do odnośnych postanowień zmienionego projektu.

Sprawa budowy drogi z Brodów do Sokala względnie do Krystynopola.

W sprawozdaniu z czynności Wydziału krajowego za rok 1900 Wydział krajowy podał do wiadomości Wysokiego Sejmu, że wskutek uchwały sejmowej z 4. maja 1900 o petycyach Wydziałów powiatowych w Brodach, Kamionce Strumiłowej i Sokalu w sprawie budowy drogi z Brodów do Sokala względnie do Krystynopola, odniósł się reskryptem z 7. lipca 1900 l. 31.596 do tych Wydziałów powiatowych z wezwaniem przedłożenia uchwał Rad powiatowych i deklaracyj stron interesowanych co do udziału w kosztach budowy i przyszłego utrzymania wspomnianej drogi. Otrzymane wskutek tego reskryptu deklaracye Wydziałów powiatowych i stron interesowanych były przeważnie warunkowe i nie wyczerpujące, tak, że ścisłe ocenienie wartości tychże nie dało się dokładnie zestawić, a nadto mogły wyniknąć znaczne trudności w zrealizowaniu niektórych deklaracyj.

Wobec tego Wydział krajowy uchwałą z dnia 27. marca 1901 r. L. W. 4 757 postanowił przyznać Reprezentacyom powiatowym w Brodach, Kamionce Strumiłowej i Sokalu subwencyę z funduszów krajowych na budowę drogi, z Brodów na Radziechów, Witków do Krystynopola, w wysokości 50% kosztów budowy pod warunkami:

a) że Reprezentacye powiatowe wraz ze stronami interesowanemi zabezpieczą pokrycie reszty kosztów budowy tej drogi na swojem terytoryum;

b) że zabezpieczą koszta utrzymania tej drogi w miarę postępu budowy jak również po zupełnem ukończeniu tejże, obowiązując się do uiszczania datku stałego na ten cel po 200 K rocznie od kilometra.

Zarazem oznajmił Wydział krajowy Wydziałom powiatowym, że w razie przyjęcia tych warunków, przedstawi Wysokiemu Sejmowi wniosek o uznanie drogi Brody-Radziechów-Witków-Krystynopol za drogę krajową; długość wynosiłaby około 80 km a przybliżony koszt budowy około 1,400.000 K.

Wskutek powyższego postanowienia otrzymano od interesowanych Wydziałów powiatowych następujące oświadczenia:

A) Reprezentacya powiatowa w Kamionce Strumiłowej przedłożyła do L. W. 40.147/901 następującą uchwałę:

„1. Rada powiatowa obstaje przy uchwale swojej z 3. stycznia 1901, co do budowy pomienionej drogi o tyle, iż w razie budowania drogi tej jako drogi krajowej obowiązuje się przyczynić do kosztów budowy datkiem pieniężnym w wysokości 25% rzeczywistych kosztów budowy w granicach powiatu kamioneckiego, w 10 równych rocznych ratach spłacić się mającym, jakoteż datkiem w wysokości 25% rocznych wydatków na utrzymanie tej drogi do kosztów utrzymania jej się przyczynić,— względnie

2. Rada powiatowa obowiązuje się wybudować drogę tę w granicach powiatu, jako drogę powiatową o pokładzie ceglanym najwyżej 4 metry szerokim, pod warunkiem, że na rzecz tej drogi przyznaną zostanie bezzwrotna subwencya z funduszu krajowego w wysokości 50% rzeczywistych kosztów budowy, przyczem datki mające się uzyskać od stron interesowanych przypadną na rzecz tutejszej Rady powiatowej i z zastrzeżeniem, że budowa tej drogi w tym wypadku nastąpi dopiero po wykończeniu rozpoczętej już budowy drogi Lisko-Streptów, po ukończeniu budowy drogi Radziechów-Kulików i po wybudowaniu drogi Streptów-Kamionka“.

B) Wydział powiatowy w Sokalu pod datą 11. października 1901 L. W. 69.348 zawiadomił, że zamierza w miesiącu grudniu b. r. przedłożyć pełnej Radzie powiatowej w sprawie powyższej następujący wniosek:

„Ze względu, że powiat zaangażowany jest w budowie drogi Uhrynowskiej i Bełzko-Warężkiej, a połowa kosztu budowy drogi z Krystynopola na Rozdziatów do Witkowa wraz z budową grobli i mostu na Bugu wyniesie około 200.000 K, którego to wydatku powiat w obecnych stosunkach finansowych pokryć nie może, przeto Rada powiatowa nie przyjmuje obowiązku pokrycia 50% kosztów budowy tej drogi".

C) Wydział powiatowy w Brodach, w sprawozdaniu przy L. W. 79 177/901 przedłożonem zaznacza, że deklaracyę swoją w sprawie tej drogi z d. 25. września 1900 (przedłożoną przy L. W. 64.521/900) utrzymuje nadal bez zmiany.

Deklaracya ta opiewa:

„1. Przyczynić się do kosztów budowy drogi Brody-Łopatyn-Radziechów Sokal w granicy powiatu brodzkiego datkiem w wysokości 25% kosztów tej budowy.

2. Pokrywać rokrocznie koszta utrzymania tej drogi w powiecie brodzkim również w wysokości 25%.

3. Uiścić przyjęte zobowiązania w miarę dyspozycyjnych funduszów osobną uchwałą zapewnić się mających".

Z powyższego zestawienia oświadczeń interesowanych powiatów okazuje się, że nie dają one obecnie dostatecznej podstawy do przedstawienia wniosku Wys. Sejmowi w sprawie tej budowy; oświadczenia te bowiem nie określają sposobu i czasu budowy jakoteż dokładnego oznaczenia zabezpieczenia kosztów.

Sprawa budowy drogi dojazdowej do przewozu na Wiśle pod Nadbrzeziem.

W dalszym ciągu zeszłorocznego sprawozdania nadmieniamy, że według odezwy c. k. Namiestnictwa z 13. grudnia 1900 l. 111.869 sprawa rekonstrukcyi drogi dojazdowej do przewozu na Wiśle pod Nadbrzeziem nie była wówczas jeszcze zadecydowaną.

Obecnie odnieśliśmy się do c. k. Namiestnictwa o zawiadomienie, w jakiem stadyum znajduje się ta sprawa.

Rekonstrukcya drogi krajowej Zakliczyn-Sącz-Niedzica między Dąbrową a Zbyszycami na długości 6·00 km.

Odnośnie do zeszłorocznego sprawozdania oznajmiamy, iż ukończono rekonstrukcyę drogi na przestrzeni 1.100 m. b. w gminie Zbyszyce, według projektu przyjętego przez c. k. Prezydyum Namiestnictwa odezwą z dnia 5. października 1900 r. L. 10.845. W dalszym zaś ciągu wykonano roboty ziemne i przepusty na długości 1.900 m. b., oraz przygotowano część kamienia na szuter dla tej przestrzeni. Roboty te wykonano według projektu przyjętego przez c. k. Prezydyum Namiestnictwa odezwą z dnia 2. maja 1901 r. L. 4 422.

Na rzecz tej rekonstrukcyi asygnowano dotychczas 60.000 K. Powolny postęp budowy jest spowodowany wyjątkowo trudnymi warunkami technicznymi, a mianowicie z powodu usuwistych gruntów nad Dunajcem, przez które droga prowadzi.

Sprawa budowy drogi od granicy Szląska pruskiego w Jawiszowicach przez Łęki, Osiek do Wadowic.

W dalszym ciągu zeszłorocznego sprawozdania oznajmiamy, że według odezwy c. k. Prezydyum Namiestnictwa z 5. października 1901 l. 10.819/pr. przyznało c. k. Ministerstwo spraw wewnętrznych na budowę drogi z Wadowic przez Frydrychowice — Głębowice — Osiek — Łęki i Jawiszowice do Wisły pod Guhran na Szlązku pruskim zasiłek w kwocie 70.000 K, pod warunkiem, że budowa będzie wykonaną według jednolitego programu w obu powiatach bialskim i wadowickim, oraz że ogólne koszta budowy i przyszłe utrzymanie drogi mają być zabezpieczone na podstawie prawnie ważnych zobowiązań interesowanych powiatów z zrzeczeniem się jakichkolwiek dalszych datków ze skarbu państwa.

Powyższą decyzyę zakomunikowaliśmy rozporządzeniem z 22. października 1901 l. 68.669 interesowanym powiatom do oświadczenia się i przedłożenia odnośnych uchwał.

Sprawa budowy drogi Gorzyce-Czekaj.

Odnośnie do zeszłorocznego sprawozdania oznajmiamy, że odezwą c. k. Prezydyum Namiestnictwa z 14 stycznia 1901 l. 114/pr. przyznaną została na budowę drogi Gorzyce-Czekaj subwencya z funduszów państwowych w kwocie 24.000 K, wobec czego przystąpił Wydział powiatowy w Tarnobrzegu w roku bieżącym do budowy tej drogi pod kierownictwem technicznem inżyniera Wydziału krajowego.

Rachunki funduszu pro praeterito budowy dróg krajowych i powiatowych. **Aleg. 5.**

Podług załączonego pod ·/. wykazu funduszów pro praeterito budowy dróg krajowych i powiatowych po koniec roku 1900 sporządzonego na podstawie rachunków przedłożonych przez c. k. Namiestnictwo a zatwierdzonych przez Wydział krajowy przedstawiają się wynikłości zachunków 13 dróg w 8 powiatach, jak następuje:

Należytości od stron konkurencyjnych . .		146.492 K 59 g
Zapas gotówką i efektami		6.297 „ 29 „
Razem . .		152.789 K 88 g
Należytości bierne przypadające stronom konkurencyjnym do wypłaty za przerobne		187.339 „ 79 „
Po strąceniu zaś nadwyżki . .	12.400 K 30 g	
od niedoboru	46.950 „ 21 „	
okazuje się niedobór .		34.549 K 91 g
który od niedoboru, wykazanego w sprawozdaniu za rok 1899 w kwocie		34.548 „ 73 „
zwiększył się o kwotę .		1 K 18 g

Natomiast nadwyżka nie uległa żadnej zmianie.

Z należytości czynnych odpisano w ciągu roku 1900 z powodu, że pierwotne przypisy w księgach likwidacyjnych były niejasne i zbyt ogólnikowe, łączną kwotę wykazaną w sprawozdaniu za r. 1899 1.852 K 79 g.

Z tych samych przyczyn podniesionych w poprzednich sprawozdaniach (za lata 1897, 1898 i 1899) odpisano w roku 1901 (po koniec listopada 1901) — na podstawie zatwierdzonego już przez Wydział krajowy aktu (L. W. 47.649/1901) — z funduszu pro praeterito budowy drogi krajowej Przemyśl-Sanok kwotę 277 K 69 g.

Stan zebranych dotychczas zapasów na pokrycie niedoboru funduszu pro praeterito budowy drogi krajowej Jarosław-Bełzec, tudzież niedobór ewentualnie innych pro praeterito dróg krajowych i powiatowych, wynosił — w wykazanych w sprawozdaniu za rok 1899 — książeczkach Banku krajowego wraz z narosłymi procentami po koniec czerwca 1900 r, a przechowanych tymczasowo w depozytach funduszu krajowego (L. W. 53.975/1900) numer:

a) 8.229 w kwocie		11.029 K 34 g
b) 9.556 „		11.762 „ 66 „
razem . .		22.792 K — g

Doliczając do tego narosłe od obydwu książeczek procenta za:

α) drugie półrocze 1900 r. (L. W. 3 837/1901) w kwocie . . .	455 K 83 g	
β) pierwsze półrocze 1901 r. (L. W. 47.660/901) w kwocie	464 „ 94 „	920 „ 77 „
wynosi stan rzeczonych zapasów po koniec czerwca 1901 (L. W. 47.660/1901) kwotę		23.712 K 77 g
Gdy niedobór funduszu pro praeterito budowy drogi krajowej Jarosław-Bełzec wynosi wedle powołanego wyżej wykazu i poprzednich sprawozdań. kwotę . .		8.841 „ 90 g
przypada na pokrycie innych ewentualnie niedoborów .		14.870 K 87 g

Zaznacza się zarazem, że c. k. Nawiestnictwo — mimo kilkukrotnych wezwań ze strony Wydziału krajowego — co podniesiono w sprawozdaniu z czynności z r. 1900 — aby, w myśl uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 14 listopada 1889, zarządziło energiczniejsze ściąganie zaległych należytości, dążyło do ostatecznego sfinansowania wlokącej się od tylu lat sprawy funduszu pro praeterito budowy wszystkich dróg — nie dokłada pod tym względem należytych starań. Prócz rachunków funduszu pro praeterito budowy drogi powiatowej Grzymałów-Skałat-Smykowce za rok 1900, udzielonych do LW. 37.315/1901, żadnych innych rachunków takich lub sprawozdań za rok 1900 do dnia zamknięcia sprawozdania Wydziałowi krajowemu nie przedłożono.

Ubezpieczenia robotników i drożników od wypadków.

Zgodnie z ustawą z dnia 28. grudnia 1887 (Dz. p. p. z r. 1888, Nr. 1.) — ubezpieczono w roku 1900 tych robotników i drożników na drogach krajowych i subwencyonowanych, którzy byli użyci przy robotach drogowych prowadzonych we własnym zarządzie.

Z tego zobowiązania wynikłe koszta poniesiono z funduszu krajowego:

1. Na roboty zwyczajne wykonywane przy utrzymaniu dróg krajowych w kwocie . . . . . 384 K 13 g

2. Na roboty nadzwyczajne (przy budowie mostów w kamieniołomach, i cegielniach) a to:

a) na drogach krajowych . . 623 K 73 g

b) „ „ subwencyonowanych i dojazdach kolejowych . . . . 1.696 „ 35 „ 2.320 „ 08 „

Razem . 2.704 K 21 g

Z porównania z rokiem 1899 w kwocie . . 2.185 „ 82 „

okazuje się, że koszt z tego tytułu wynosił w roku 1900 więcej o . . . . . 518 K 39 g

spowodowany większą ilością robót we własnym zarządzie.

Przedłużenie udzielonych koncesyi mytniczych.

Na podstawie postanowienia §. 9. ust. 5. ustawy drogowej Wydział krajowy w porozumieniu z c. k. Namiestnictwem, przedłużył koncesyę na dalszych lat pięć do pobierania opłat mytniczych a mianowicie:

Radzie powiatowej w Limanowej na drodze powiatowej Kamienica-Stopnica;

Radzie powiatowej w Sokalu na drodze powiatowej Sokal-Krystynopol;

Wydziałowi powiatowemu w Sokalu od mostu publicznego dojazdu kolejowego w Sokalu na rzece Bugu;

Radzie powiatowej w Mielcu na drodze powiatowej Mielec-Radomyśl;

Radom powiatowym w Mielcu i w Tarnowie na drodze powiatowej Radomyśl-Lisia góra;

Radzie powiatowej w Trembowli na drodze powiatowej Trembowla-Iławcze-Skałat;

Radzie powiatowej w Grybowie na drogach powiatowych Grybów-Zborowice i z Grybowa do Krzyżówki oraz od mostu na rzece Białej między Wilczyskami a Wojnarową;

Radzie powiatowej w Mościskach na drodze powiatowej Hodyńsko-Samborskiej;

Radzie powiatowej w Brodach na drodze powiatowej Brody-Załoźce-Tarnopol;

Radzie powiatowej w Rawie ruskiej na drodze powiatowej Rawa-Uhnów;

Radzie powiatowej w Husiatynie na drodze powiatowej z Husiatyna do Probużny;

Radzie powiatowej w Przemyślanach na drodze powiatowej Gliniany-Zadwórze;

Radzie powiatowej w Chrzanowie na drogach powiatowych z Chrzanowa do Oświęcima, z Trzebini do Lgoty, z Chrzanowa do Alwerni, z Jaworzna do Wysokiego Brzegu i na drodze powiatowej Wrocławskiej z Chrzanowa do Jaworzna;

Wydziałowi powiatowemu w Sanoku od mostu na rzece Szanoczku w Trepczy na drodze gminnej I. klasy Sanok-Mrzygłód;

Wydziałowi powiatowemu w Wieliczce na drodze gminnej I. klasy Wieliczka-Świątniki;

Radzie powiatowej w Wieliczce na drodze powiatowej Wielicko-Gdowskiej i od mostu na rzece Stradomce pod Zegartowicami na drodze gminnej I. klasy Dąbie-Kępanów;

Radzie powiatowej w Stryju na drodze powiatowej Słobódka-Sokołów;

Radzie powiatowej w Nadwórnej od mostu powiatowego na rzece Prucie;

Wydziałowi powiatowemu w Skałacie na drodze gminnej I. klasy Grzymałów-Touste;

Gminie Cikowice od przewozu przez rzekę Rabę w Cikowicach.

Nadto przedłużył Wydział krajowy po porozumieniu z c. k. Namiestnictwem na przeciąg dalszych lat trzech gminie miasta Jarosławia koncesyę do pobierania myta kopytkowego.

Kontrola nad miastami pobierającemi kopytkowe.

Tak jak w latach poprzednich wykonywał Wydział krajowy kontrolę nad miastami, które na mocy specyalnych ustaw uprawnione są do pobierania myta kopytkowego, a w szczególności w Brodach, Brzeżanach, Jarosławiu, Kołomyi, Nowym Sączu, Przemyślu, Rzeszowie, Stanisławowie, Tarnopolu, Tarnowie i Żółkwi, jakoteż nad Wydziałem powiatowym w Buczaczu pobierającym powyższą opłatę w zastępstwie gminy m. Buczacza.

Wydział powiatowy buczacki i Magistraty innych pomienionych miast przedłożyły preliminarze drogowe na rok bieżący, które były na miejscu komisyjnie badane, a następnie przedmiotem odpowiednich zarządzeń Wydziału krajowego. W podobny sposób załatwione zostały rachunki drogowe za rok ubiegły z miast: Brzeżany, Jarosław, Nowy Sącz, Przemyśl, Stanisławów, Tarnopol, Tarnów, i Żółkiew. Nie przedłożono zaś tych rachunków z miast Brodów, Kołomyi, Rzeszowa i Stanisławowa, co przypomnieliśmy odnośnym Wydziałom powiatowym.

Subwencye państwowe na budowę i rekonstrukcyę dróg powiatowych i gminnych z r. 1901.

W załączeniu przedkładamy Wysokiemu Sejmowi wykaz zezwolonych w r. 1901 kredytów ze skarbu państwa na budowę i rekonstrukcyę dróg krajowych, powiatowych i gminnych.

Aleg. 6.

Orzeczenia c. k. Trybunału administracyjnego.

C. k. Trybunał administracyjny odrzucił następujące zażalenia:

1. zażalenie Markusa Garfunkla w Brodach przeciw orzeczeniu Wydziału krajowego z 13. kwietnia 1900 l. 21.365, którem nałożono na niego osobny datek za niezwykłe zużywanie dróg gminnych w Czernicy transportem drzewa;

2. zażalenie Józefa Anlaufa w Bystrowicach i Zdzisława Wolskiego w Siennowie przeciw orzeczeniu Wydziału krajowego z 3. lipca 1900 l. 24.602, którem nałożono na nich przymusowe datki na budowę drogi Bystrowice-Przeworsk;

3. zażalenie Romana hr. Potockiego w Łańcucie przeciw orzeczeniu Wydziału krajowego z 20. maja 1900 l. 18.022, którem uznano obowiązek jego jako właściciela kilku majątków położonych w powiecie przemyślańskim, do uiszczenia zaległych datków drogowych z r. 1887 włącznie do r. 1897;

4. zażalenie miejscowego zarządu drogowego w Knihininie przeciw orzeczeniu Wydziału krajowego z 2. czerwca 1899 l. 26.796, którem uznano, iż więźniowie zakładu karnego w Stanisławowie, leżącego na terytoryum gminy Knihinin, nie są obowiązani do uiszczania prestacyi drogowych;

5. nadto odrzucił c. k. Trybunał administracyjny bez dalszego postępowania zażalenie Fanny Braunfeld z Niedzicy przeciw orzeczeniu Wydziału krajowego z 22. grudnia 1900 l. 73.275 w sprawie zatwierdzenia rozprawy ofertowej mającej na celu wydzierżawienie myta na drodze krajowej Nowy Sącz Niedzica, z powodu, że zażalenie powyższe dotyczy pretensyi prawno-prywatnej.

C. k. Trybunał administracyjny natomiast zniósł:

1. orzeczenie Wydziału krajowego z 9. stycznia 1900 l. 69.084/99, którem uznano obowiązek firmy A. I. Strisower w Jarosławiu do uiszczania datku na rzecz utrzymania drogi gminnej w Radawie;

2. orzeczenie Wydziału krajowego z 29. lipca 1900 l. 35.157, którem ze względów formalnych odrzucono rekurs zwierzchności gminnej w Dobrowlanach przeciw orzeczeniu Wydziału powiatowego w Kałuszu z 2. marca 1900 l. 237, uznającemu istniejącą w Dobrowlanach drogę jako drogę publiczną;

3. orzeczenie Wydziału krajowego z 9. stycznia 1900 l. 68.903, którem nałożono na Herscha Estleina i tow. w Łańcucie datek za nadzwyczajne zużywanie drogi gminnej w Uniszowie;

4. orzeczenie Wydziału krajowego z 30 marca 1900 l. 9.722, którem nałożono na Towarzystwo Austro-Belge de Petrole w Stryju datek za nadzwyozajne zużywanie części drogi powiatowej Brzozów-Domaradz oraz dróg gminnych Trześniów-Bzianka i Humniska-Turzepole.

Nie zostało dotychczas rozstrzygnięte:

zażalenie Schai Guttera przeciw orzeczeniu Wydziału krajowego z 2. listopada 1900 l. 68.380 w sprawie osobnego jednorazowego datku na doprowadzenie do pierwotnego stanu dróg gminnych w obrębie gmin Jabłonicy, Lipnicy górnej, Bączala górnego, Lisowa i Skołyszyna, zniszczonych wywozem drzewa.

Urzędy pocztowe.

C. k. Dyrekcya poczt i telegrafów zawiadomiła nas o utworzeniu

1. nowych urzędów pocztowych:

w	Porohach	powiat	Bohorodczany
„	Germakówce	„	Borszczów
„	Skowiatynie	„	Borszczów
„	Buszczu	„	Brzeżany
„	Ropicy ruskiej	„	Gorlice
„	Stawczanach	„	Gródek
„	Monasterzu	„	Łańcut
„	Rabie wyżnej	„	Myślenice
„	Toustobabach	„	Podhajce
„	Siedliskach	„	Przemyśl
„	Koniuszkach siemianowskich	„	Rudki
„	Kalinowie	„	Sambor
„	Podhorzu	„	Stryj
„	Nastasowie	„	Tarnopol
„	Płotyczach	„	Tarnopol
„	Jasionce masiowej	„	Turka
„	Przeciszowie	„	Wadowice

2. nowych składnic pocztowych:

w	Woronie	urząd poczt.	Ottynia
„	Mieczyszczowie	„	Brzeżany
„	Dobropolu	„	Chmielówka
„	Długoszynie	„	Szczakowa
„	Grochowcach	„	Pikulice

w Gniewczynie łańcuckiej	urząd poczt.	Przeworsk
„ Bielczy	„	Biadoliny
„ Żołczowie	„	Rohatyn
„ Mokrzyskach	„	Słotwina
„ Tylmanowy	„	Łącko
„ Nowosiółkach	„	Hoczów
„ Suchodole	„	Chlebowice
„ Szczyczynie	„	Skrzydlna
„ Hujsku	„	Dobromil
„ Kalinkowie	„	Krakowiec

Nadto powiadomiła nas c. k. Dyrekcya, iż ponownie weszły w życie czasowo zwinięte urzędy pocztowe:

w Ochotnicy	powiat	Nowy Targ
„ Sokołówce	„	Kosów

Przeniesiono urząd pocztowy z Rudy-Kochawiny na dworzec kolejowy Hnizdyczów-Kochawina.

Zwinięto urząd pocztowy:
w Zaszkowie powiat Żółkiew.

Akademia im. Maryi Teresy we Wiedniu

Odezwą z 20. marca 1901 l. 30.081 zawiadomiło nas c. k. Namiestnictwo o opróżnieniu jednego miejsca funduszowego w Akademii im. Maryi Teresy w Wiedniu.

Po rozpisaniu konkursu przez Wydział krajowy z 27. marca 1901 r. do l. 20.119, uczyniono następnie przedstawienie do Najwyższego Tronu.

Najwyższem postanowieniem z 15. lipca 1901 nadał Najjaśniejszy Pan, zgodnie z wnioskiem Wydziału krajowego, miejsce funduszowe Adamowi Szołayskiemu.

Następnemi odezwami z 1 października 1901 l. 103.762 i 4. października 1901 l. 106.155 zawiadomiło c. k. Namiestnictwo Wydział krajowy, że wskutek wykluczenia z Akademii dwóch uczniów, oraz z powodu wystąpienia jednego ucznia, opróżnione zostały trzy miejsca funduszowe na rok szkolny 1901/1902. Zarazem upraszało c. k. Namiestnictwo o przedstawienie propozycyi co do ponownego obsadzenia tych miejsc.

Wobec tego rozpisał Wydział krajowy ponowny konkurs z 11. października 1901 do l. 67.350, poczem uczynił przedstawienie do Najwyższego Tronu.

Sprawy szlachectwa i zmiany nazwisk.

W czasie od 1. listopada 1900 do 31. października 1901 udzielił Wydział krajowy c. k. Namiestnictwu we Lwowie opinii w 91 sprawach tyczących się zmiany nazwisk. W powyższym czasie załatwił Wydział krajowy 16 próśb w sprawie staropolskiego szlachectwa, wniósł 7 próśb do Tronu w imieniu petentów o zatwierdzenie staropolskiego szlachectwa, co do których rezolucye jeszcze nie nadeszły, wydał 37 certyfikatów szlachectwa, wreszcie załatwił 77 spraw, odnoszących się wogóle do szlachectwa.

WYKAZ

datków dobrowolnych deklarowanych na budowę dróg krajowych po koniec roku 1900.

L. porz.	Przedmiot	Należytość						Odpisano		Pozostaje		Uiszczenie		Pozostała należytość					
		zaległa		bieżąca		Razem								z lat ubiegł.		z roku bież.		Razem	
		K	g	K	g	K	g	K	g	K	g	K	g	K	g	K	g	K	g
	1. Droga Lwów-Stojanów:																		
1	Rada powiatowa w Kamionce strumiłowej	8.000	—	—	—	8.000	—	—	—	8.000	—	1.000	—	7.000	—	—	—	7.000	—
2	Gmina Kamionka strumiłowa	5.236	—	—	—	5.236	—	—	—	5.236	—	500	—	4.736	—	—	—	4.736	—
	2. Droga Rzeszów-Nadbrzezie:																		
1	Gmina Sokołów	501	92	—	—	501	92	—	—	501	92	250	—	251	92	—	—	251	92
	Suma .	13.737	92	—	—	13.737	92	—	—	13.737	92	1.750	—	11.987	92	—	—	11.987	92

WYKAZ

wynikłości zamknięć rachunkowych powiatowych funduszów dróg gminnych za rok 1899.

L. porz.	Nazwa powiatu	Dochody		Wydatki		Zapas kasowy				Uwaga
		K	g	K	g	K	g			
1	Biała	48.620	29	37.531	91	11.088	38	—	—	
2	Bóbrka	63.829	83	54.228	09	9.601	74	—	—	
3	Bochnia	85.983	01	85.878	64	104	37	—	—	
4	Bohorodczany	17.748	40	15.352	96	2.395	44	—	—	
5	Borszczów	35 324	52	22.088	49	13.236	03	—	—	
6	Brody	53.758	43	53.166	09	592	34	—	—	
7	Brzesko	72.570	32	69.933	19	2.637	13	—	—	
8	Brzeżany	61.325	71	61.325	71	—	—	—	—	
9	Brzozów	32.822	53	29 267	42	3.555	11	—	—	
10	Buczacz	121.158	60	120.683	84	474	76	—	—	
11	Chrzanów	45.109	96	45.101	74	8	22	—	—	
12	Cieszanów	25.269	45	25.269	45	—	—	—	—	
13	Czortków	39.095	70	39.095	70	—	—	—	—	
14	Dąbrowa	95.934	81	89.934	81	6.000	—	—	—	
15	Dobromil	90.458	—	88.736	28	1.721	72	—	—	
16	Dolina	42.157	50	40.469	66	1.687	84	—	—	
17	Drohobycz	132.025	30	128.561	17	3.464	13	—	—	
18	Gorlice	90.206	36	88.295	85	1.910	51	—	—	
19	Gródek	61.331	74	61.331	74	—	—	—	—	
20	Grybów	19.126	68	18.946	40	180	28	—	—	
21	Horodenka	31.884	85	15.838	08	16.046	77	—	—	
22	Husiatyn	32.931	71	32.913	58	18	13	—	—	
23	Jarosław	140.494	13	140.493	09	1	04	—	—	
24	Jasło	74.226	36	69.433	76	4.792	60	—	—	
25	Jaworów	25 597	93	19.091	15	6.506	78	—	—	
26	Kałusz	56.473	30	54.796	09	1.677	21	—	—	
27	Kamionka	195.518	20	191.300	66	4.217	54	—	—	
28	Kolbuszowa	17.561	52	10.654	16	6.907	36	—	—	
29	Kołomyja	41.247	63	41.150	81	96	82	—	—	
30	Kossów	27.760	81	27.109	49	651	32	—	—	
31	Kraków	81.670	10	81.670	10	—	—	—	—	
32	Krosno	41.299	44	40.849	08	450	36	—	—	
33	Limanowa	30.907	84	29.644	60	1.263	24	—	—	
34	Lisko	51.042	64	43.487	38	7.555	26	—	—	
35	Lwów	101.745	63	93.363	58	8.382	05	—	—	
36	Łańcut	73.953	86	53.676	30	20.277	56	—	—	
37	Mielec	74.746	69	73.512	90	1.233	79	—	—	
38	Mościska	—	—	—	—	—	—	—	—	Zamk. rach. przesłane ck. Namiestnictwu do LW. 44.237/01 i dotąd zwrócone nie zostało.
39	Myślenice	60.805	56	58.934	13	1.871	43	—	—	
40	Nadwórna	20.596	05	20.202	64	393	41	—	—	

L. porz.	Nazwa powiatu	Dochody		Wydatki		Zapas kasowy				Uwaga
		K	g	K	g	K	g			
41	Nisko	56.683	66	53.335	92	3.347	74	—	—	
42	Nowy Targ	28.536	07	28.536	07	—	—	—	—	
43	Pilzno	36.419	13	29.717	48	6.701	65	—	—	
44	Podhajce	70.079	21	62.230	50	7.848	71	—	—	
45	Przemyśl	67.477	79	67.108	53	369	26	—	—	
46	Przemyślany	104.965	58	104.965	58	—	—	—	—	
47	Rawa	82.467	36	82.467	36	—	—	—	—	
48	Rohatyn	45.236	76	45.236	76	—	—	—	—	
49	Ropczyce	54.044	09	45.815	45	8.228	64	—	—	
50	Rudki	18.309	87	12.175	18	6.134	69	—	—	
51	Rzeszów	107.867	91	107.535	46	332	45	—	—	
52	Sambor	51.406	77	51.266	74	140	03	—	—	
53	Sanok	51.200	56	48.200	56	3.000	—	—	—	
54	Sącz nowy	43.505	46	34.548	11	8.957	35	—	—	
55	Skałat	68 704	01	68.511	16	192	85	—	—	
56	Śniatyn	54.440	02	54.440	02	—	—	—	—	
57	Sokal	65 504	98	65.478	50	26	48	—	—	
58	Stanisławów	86.560	66	83.862	38	2.698	28	—	—	
59	Stare miasto	12.492	86	9.421	84	3.071	02	—	—	
60	Stryj	45.479	68	45.479	66	—	02	—	—	
61	Tarnobrzeg	27.692	27	26.072	34	1.619	93	—	—	
62	Tarnopol	116.246	10	114.988	14	1.257	96	—	—	
63	Tarnów	46.248	42	30.829	34	15.419	08	—	—	
64	Tłumacz	69.374	30	64.879	06	4.495	24	—	—	
65	Trembowla	63.688	75	63.675	40	13	35	—	—	
66	Turka	16.592	90	13.501	88	3.091	02	—	—	
67	Wadowice	55.440	75	47.857	28	7.583	47	—	—	
68	Wieliczka	104.707	28	104.705	90	1	38	—	—	
69	Zaleszczyki	35.991	23	34 841	35	1.149	88	—	—	
70	Zbaraż	77.237	62	75.594	02	1.643	60	—	—	
71	Złoczów	63.804	55	61.807	36	1.997	19	—	—	
72	Żółkiew	98.692	64	91.077	66	7.614	98	—	—	
73	Żydaczów	23.298	15	23.073	11	225	04	—	—	
74	Żywiec	36.585	46	30.937	32	5.648	14	—	—	
	Razem	4,401.314	24	4,157.506	14	243808	10	—	—	

W y

stanu funduszów pro praeterito budowy dróg krajowych

Liczba porz.	**Fundusz pro praeterito budowy drogi**	Administruje c. k. Starostwo w	Z należytości czynnych z końcem r. 1899 wykazanych w kwocie K	g	odpisano kwotę K	g
1	Lwów-Rohatyn	Bóbrce	10.666	57	—	—
2	Czortków-Skała	Czortkowie	4.392	83	—	—
3	Czortków-Monasterzyska					
4	Czortków-Monasterzyska	Buczaczu				
5	Strussów-Buczacz					
6	Przemyśl-Sanok	Sanoku	1.987	51	1.170	57
7	Sanok-Rzeszów		1.940	37	412	62
8	pow. Tarnawa-Radoszyce		269	60	269	60
9	pow. Tarnopol-Brody	Tarnopolu	20.933	54	—	—
10	kraj. Brzeżany-Podwołoczyska . . .		25.166	46	—	—
11	„ Brzeżany-Tarnopol		391	59	—	—
12	Strussów-Buczacz		24.584	54	—	—
13	Jarosław-Bełzec	Jarosławiu	—	—	—	—
14	pow. Grzymałów-Skałat-Smykowce . .	Skałacie	56.990	60	—	—
15	Drogi obwodowe byłego obwodu nowosądeckiego	Limanowej	31	85	—	—
		Razem . .	147.355	46	1.852	79

kaz

i powiatowych z końcem roku 1900 względnie 1899.

Wynikłości z końcem roku 1900												Uwagi
Aktywa						Pasywa		Z porównania okazuje się				
Należytości czynne od stron konkurencyjnych		Zapas kasowy gotową i efektami		Razem		Należytości bierne od stron konkurencyjnych		Zwyżka		Niedobór		
K	g	K	g	K	g	K	g	K	g	K	g	
10.666	57	2.461	50	13.128	07	10.578	65	2.549	42	—	—	Brak rachunków, zatem wpisano wynikłości z. r. 1899.
4.392	83	939	38	5 332	21	1.889	44	3.442	77	—	—	
1.987	51	28	60	2.016	11	—	—	2.016	11	—	—	Jak wyżej, a zapas kasowy w łącznej kwocie 5.696 K 37 g. dolokowany jest do książeczki Banku krajowego Nr. 9.556 (L. W. 33.097/897).
1.940	37	29	74	1.970	11	—	—	1.970	11	—	—	
269	60	—	—	269	60	—	—	269	60	—	—	
20.933	54	12	04	20.945	58	19.626	17	1.319	41	—	—	Brak rachunków, wpisano więc wynikłości z r. 1899.
25.166	46	774	95	25.941	41	39.549	42	—	—	13.608	01	
391	59	409	44	801	03	—	—	801	03	—	—	
24.584	54	203	—	24.787	54	45.432	62	—	—	20.645	08	
—	—	—	—	—	—	8.841	90	—	—	8 841	90	Jak w roku 1899.
56.127	73	1.438	64	57.566	37	61.421	59	—	—	3.855	22	(LW. 37.315/1901).
31	85	—	—	31	85	—	—	31	85	—	—	Jak w roku 1899.
146.492	59	6.297	29	152.789	88	187.339	79	12.400	30	46.950	21	
										34.549	91	

Alegat 6 do sprawozdania z czynności Dep. IV. Wydziału kraj. za rok 1900/1901.

WYKAZ

zezwolonych w roku 1901 kredytów ze skarbu Państwa na budowę i rekonstrukcyę dróg krajowych, powiatowych i gminnych.

L. porz.	Nazwa drogi	Droga położona w powiecie	Długość drogi w kilometrach	Zezwolone kredyty: koszta budowy ewentualnie wysokość zasiłku	Zezwolone kredyty: do końca roku 1900	Zezwolone kredyty: na rok 1901	Uwaga
				Koron			
	I. Budowy wykonywane przez c. k. Rząd.						
1	Droga Żurawno-Knihinicze i most na Dniestrze	Rohatyn i Żydaczów	21.700	200.880	200.000	—	Most na Dniestrze w Żurawnie wybudowany; budowa drogi na ukończeniu.
	I. Suma . .		21.700	200.880	200.000	—	
	II. Zasiłki udzielone lub przyznane Wydziałowi krajowemu lub Wydziałom powiatowym.						
1	Podliski małe-Jaryczów nowy-Żelechów wielki	Lwów-Kamionka strumiłowa	24.971	203.000	—	40.000	Z tego zasiłku przypada: na powiat lwowski 75.000 K na pow. kamionecki 128.000 K.
2	Blażowa-Rzeszów	Rzeszów	9.118	20.000	—	10.000	
3	Gorzyce-Czekaj wrzawski	Tarnobrzeg	5.200	24.000	—	10 000	
4	Uporządkowanie dróg w obrębie fortecy krakowskiej	Kraków, Podgórze i Wieliczka	—	67.600	44.800	22.800	
5	Busk-Żelechów	Kamionka strumiłowa i Złoczów	9.142	119.200	40.000	20.000	
6	Jaworów-Niemirów-Rawa ruska . . .	Jaworów i Rawa ruska	37.975	240.000	60.000	40.000	
7	Zembrzyce-Biertowice	Wadowice i Myślenice	16.150	48.000	36.000	12.000	
8	Sieniawa-Bukowiec	Jarosław	15.647	60.000	20.000	10.000	
9	Majdan-Stany-Rozwadów	Tarnobrzeg, Nisko i Kolbuszowa	34.895	200.000	180.000	20.000	
		II. Suma	153.098	981.000	380.800	184 800	
		Do tego I. Suma .	21.700	200.880	200.000	—	
		Razem . . .	174.798	1,181.880	580.800	184.800	

WYKAZ

miejscowych dochodów i wydatków powiatowych funduszów dróg gminnych za rok 1899.

Liczba porządkowa	Powiat	Długość dróg gminnych w *klm*	Ilość rodzin obowiązanych do prestacyi	Wartość prestacyi		Dochody w gotówce: Dotacya z pow. funduszu dróg gminnych		Należytość w czynszach z myta		Inne dochody gotówką		Razem		Zużyte dni pieszych ciągłych prestacyi		Wydatki w gotówce		Z końcem roku pozostałość w nieodrobionych prestacyach		Zapas kasowy w gotówce z końcem roku		Uwaga
				K	g	K	g	K	g	K	g	K	g	K	g	K	g	K	g	K	g	
1	Biała	496.438	12.449	35.313	70	11.335	64	—	—	2.450	02	13.785	66	31.548	—	7.839	86	3.765	70	5.945	80	
2	Bóbrka	896.314	11.897	19.035	20	16.388	42	1.300	—	620	64	18.309	06	1.168 15.760	50 26	17.622	76	2.106	44	686	30	
3	Bochnia	628.966	16.277	16.277	50	10.594	46	—	—	2.847	08	13.441	54	15.984	75	13.441	54	292	75	—	—	
4	Bohorodczany	453.000	10 315	24.756	—	9 899	56	—	—	—	—	9.899	56	24 670	80	9.899	56	85	20	—	—	
5	Borszczów	514 622	21.594	21.594	—	—	—	—	—	—	—	—	—	19.996	50	—		1.597	50	—	—	
6	Brody	995.269	19.410	31.056	—	24.611	84	—	—	—	—	24.611	84	29.721	74	24.611	84	1 334	26	—	—	
7	Brzesko	645.392	14.302	22.883	20	9.767	26	—	—	568	52	10.335	78	20.891	20	10.060	90	1.992	—	274	88	
8	Brzeżany	588.887	12.496	19.993	60	18.071	20	—	—	—	—	18.071	20	17.594	12	18 071	20	2.399	48	—	—	
9	Brzozów	288.690	13.799	14.202	80	2.783 13 144	68 86	—	—	—	—	2.783 13.144	68 86	14.202	80	15.928	54	—	—	—	—	
10	Buczacz	769.800	18.145	36.290	—	—	—	—	—	—	—	—	—	33.630	54	—	—	2.659	46	—	—	
11	Chrzanów	459.100	12.853	25.706	—	19.511	94	—	—	7.460	58	26.972	52	21.621	—	26.514	28	4.085	—	458	24	
12	Cieszanów	760.376	12.290	14.748	—	2.440	—	—	—	—	—	2.440	—	14.236	60	2.440	—	511	40	—	—	
13	Czortków	461.000	12.547	17.565	80	1.774	24	—	—	—	—	1.774	24	15.838	34	1 575	84	1.727	46	198	40	
14	Dąbrowa	629.223	9.185	18.979	40	3.649	95	—	—	—	—	3.649	95	18.809	90	3.649	95	169	50	—	—	
15	Dobromil	344.000	10.795	23 966	—	11.599	22	—	—	—	—	11.599	22	18.599	48	11.599	22	5.366	52	—	—	
16	Dolina	530.529	17.381	49.400	20	9.471 10.020	82 —	—	—	—	—	19.491	82	44.942	30	19.491	82	4 457	90	—	—	
17	Drohobycz	591.010	19.258	46.008	72	—	—	—	—	—	—	—	—	43.227	60	—	—	2.781	12	—	—	
18	Gorlice	376.970	12.117	25.209	20	34.457	48	5.973	—	900	—	41.330	48	22.031	10	41.330	48	3.178	10	—	—	
19	Gródek	612.011	9.245	20.518	06	4.827	98	—	—	—	—	4.827	98	19.779	26	4.827	98	738	80	—	—	
20	Grybów	376.025	7.468	12.571	32	18.045	98	—	—	—	—	18.045	98	11.678	64	18.045	98	892	68	—	—	
21	Horodenka	544.167	16.261	21 079	60	8.990	08	—	—	1.724	20	10.714	28	14 543	30	8.274	42	770 5.765	80 50	286 2.153	28 58	odpisano
22	Husiatyn	742.057	16.265½	19.622	40	—	—	—	—	2.964	10	2.964	10	16.514	24	2.480	68	3.108	16	483	42	
23	Jarosław	964.880	16.835	33.670	—	15.836	48	—	—	179	30	16.015	78	31.344	—	15.834	94	2.326	—	180	84	
24	Jasło	683.126	16.938	34 493	80	38.509	56	1.440	—	23.688	90	63.638	46	33.822	—	58.373	52	671	80	5.264	94	
25	Jaworów	724.645	11.362	13.634	40	4.756	60	—	—	—	—	4.756	60	13.248	60	4.756	60	385	80	—	—	
26	Kałusz	564.241	15.391	26 997	46	475	—	440	—	133	26	1.048	26	26 897	70	967	72	99	76	80	54	
27	Kamionka	744.250	16.571	33.142	—	8.384	60	—	—	11 151	82	19.536	42	28.297	50	19.040	84	4.844	50	495	58	
28	Kolbuszowa	521.871	12.326	16 512	76	5.765	48	—	—	1.127	58	6.893	06	14 481	22	6.890	70	2.031	54	2	36	
29	Kołomyja	391 000	19.409	20.581	10	18.178	38	—	—	—	—	18 178	38	18.267	40	18.178	38	2.313	70	—	—	
30	Kossów	709.000	14.739	29.478	—	—	—	59	52	4.085	62	4 145	14	21.557	—	4.145	14	7.921	—	—	—	
31	Kraków I. kl.	97.200	4.790	11.496	—	30.134	51	—	—	—	—	30.134	51	6.236	80	30.134	51	5.259	20	—	—	
	Kraków II. kl.	349 063	14 329	22.677	60	24.753	62	—	—	—	—	24.753	62	20.151	20	24.753	62	2.526	40	—	—	
32	Krosno	371.923	12.225	29.690	25	19 309	66	60	—	5.646	99	25.016	65	29.189	85	23 349	33	500	40	1.667	32	
33	Limanowa	563.395	12.297	14.756	40	29 568	20	—	—	694	60	30.262	80	13.588	60	28.501	98	1.167	80	1.760	82	
34	Lisko	611.433	13.340	26.680	—	10.265	18	—	—	—	—	10.265	18	26.680	—	10.265	18	—	—	—	—	
35	Lwów	1055.590	20.285	34.832	80	70.855	06	166	—	6.448	86	77.469	92	28.899	10	63.463	60	5.933	70	14.006	32	
36	Łańcut	1035.400	23.767	23.767	—	40.188	72	1.458	—	647	92	42.294	64	23.635	76	41.734	04	131	24	560	60	
37	Mielec	888.316	12.636	15.163	20	24.665	96	—	—	—	—	24.665	96	14.171	20	24.665	96	992	—	—	—	
38	Mościska	541.202	12 904	15.484	80	3.539	74	—	—	5.494	86	9.034	60	14 579	70	9.034	60	905	10	—	—	
39	Myślenice	450.300	14.597	25.031	—	—	—	—	—	—	—	—	—	25.061	—	—	—	—	—	—	—	
40	Nadwórna	453.543	13.410	26 820	—	11.132	64	—	—	4.603	06	15.735	70	24.855	—	15.579	94	1.965	—	155	76	
41	Nisko	512.700	10.808	17.292	80	1.849	20	—	—	463	60	2.312	80	10.968	44	2.312	80	6.324	36	—	—	
42	Nowy Targ	571.400	14.547	36 816	40	19.333	37	—	—	3.600	16	3 600 19.333	16 37	34.521	60	22.933	53	2.294	80	—	—	
43	Pilzno	272.894	7.933	9.519	60	15.593	10	—	—	—	—	15.593	10	8.762	60	15.593	10	757	—	—	—	
44	Podhajce	825.629	11.610	25.367	11	—	—	—	—	—	—	—	—	21.709	69	—	—	3.657	42	—	—	
45	Przemyśl	—	14.819	29.638	—	—	—	—	—	—	—	—	—	27.712	50	—	—	1.925	50	—	—	
46	Przemyślany	738.201	11.822	14.186	40	21.069	74	—	—	—	—	21.069	74	13 072	72	21.069	74	1.113	68	—	—	
47	Rawa	663.000	17.391	20 869	20	—	—	—	—	—	—	—	—	19 105	20	—	—	1.764	—	—	—	
48	Rohatyn	744.000	17.047	34.960	80	25 068	42	310	—	—	—	25.378	42	33.707	—	25.378	42	1.253	80	—	—	
49	Ropczyce	592.033	12.796	15 896	40	45.815	45	—	—	—	—	45.815	45	14.473	—	45.815	45	1.423	40	—	—	
50	Rudki	610.635	11.729	16 420	60	8.500	—	330	62	1 250	58	10.081	20	15.484	76	7.851	72	935	84	2.229	42	
51	Rzeszów	889.800	25.314	50.628	—	34.471	92	—	—	—	—	34.471	92	49.501	—	34 471	92	1.127	—	—	—	
52	Sambor	494.558	14 236	22.777	60	20.140	72	—	—	—	—	20.140	72	21.448	—	20.140	72	1.329	60	—	—	
53	Sanok	500.735	14.400	39.426	16	20.935	78	—	—	—	—	20.935	78	36.289	70	20.935	78	3.136	46	—	—	
54	Sącz nowy	895.259	17.516	34.249	60	19.604	78	11.130	48	3.260	26	33.995	52	31.891	60	33.995	52	2.358	—	—	—	
55	Skałat	604.500	14.606	17.527	20	13.689	24	—	—	—	—	13.689	24	9.713	—	13.689	24	7.814	20	—	—	
56	Śniatyn	342.300	13.949	22.692	20	1.658	45	—	—	—	—	1.658	45	19.199	54	1.658	45	3.492	66	—	—	
57	Sokal	816.600	16.891	17.835	—	58.634	78	—	—	—	—	58.634	78	16.244	50	58.634	78	1.590	50	—	—	
58	Stanisławów	325.400	18.368	24.455	—	—	—	—	—	1.693	89	1.693	89	21.018	20	1.648	90	3.436	80	44	99	
59	Stary Sambor	260.280	8.241	13.185	60	5.190	80	—	—	1.390	10	1.390 5.190	10 80	12.476	40	6.580	90	709	20	—	—	
60	Stryj	915.100	14.073	30.172	80	24.568	10	538	28	—	—	25.106	38	29 086	80	24.568	10	1.086	—	538	28	Niedobór 2.296 K 80 g znajdzie pokrycie w niezużytych prestacyach jak LW. 78.868/00.
61	Tarnobrzeg	592.273	12.598	18.477	20	1.457	38	—	—	2.727	10	4.184	48	14 400	40	6.481	28	4.076	80	—	—	
62	Tarnopol	1075.000	16.912	17.022	20	50.560	64	—	—	—	—	50.560	64	12.633	—	50.560	64	4.389	20	—	—	
63	Tarnów	691.908	11.943	19.119	40	18.693	60	—	—	—	—	18.693	60	13.556	04	18.693	60	5.563	36	—	—	
64	Tłumacz	536.184	19.248	30.812	80	64.879	06	—	—	—	—	64.879	06	28 871	10	64.879	06	1.941	70	—	—	
65	Trembowla	348.300	11.422	13.706	40	16.424	68	—	—	9.581	82	26.006	50	11.625	94	24.971	34	2.080	46	1.035	16	
66	Turka	489.550	12.134	24.268	—	6.150	12	—	—	13.000	—	19.150	12	24.268	—	19.150	12	—	—	—	—	
67	Wadowice	786.265	18.189	33.199	80	12 281	34	—	—	—	—	12.281	34	33 019	30	12.281	34	180	—	—	—	
68	Wieliczka	822.030	15.219	28.947	90	8 639	18	—	—	—	—	8.639	18	27.665	22	8.639	18	1.282	68	—	—	
69	Zaleszczyki	887 648	14.175	17.009	40	6.860	—	—	—	—	—	6.860	—	15 440	80	6.860	—	1.568	60	—	—	
70	Zbaraż	677.314	10.785	11.168	20	12.662	—	—	—	—	—	12.662	—	10.967	70	12.662		200	50	—	—	
71	Złoczów	1430.490	26.643	30.087	60	3.609	96	—	—	64	—	3.673	96	26 817	90	2 854	46	3.269	70	819	50	
72	Żółkiew	940.200	18.089	18.099	—	22.897	70	—	—	—	—	22.897	70	15.161	50	22.897	70	2.937	50	—	—	
73	Żydaczów	483.700	10.654	14 885	80	13.114	90	—	—	204	—	13.318	90	14.699	30	13.318	90	186	50	—	—	
74	Żywiec	453.245	16.926	29.856	80	24.990	06	—	—	1	—	24.991	06	28.877	60	24.888	86	979	20	102	20	
	Razem	46213.355	1,087.533	1,792.262	24	1,197.049	47	23.205	90	120.674	42	1,340.929	79	1,626.315	15	1,303.795	06	165.176	29	39.145	25	
	Odpisano poz. 21																	770	80	286	28	
	Razem																	165.947	09	39.431	53	
	Po potrąceniu niedoboru poz. 61																	—	—	2 296	80	
	Rzeczywista pozostałość																	165.947	09	37.134	73	

Zestawienie

klasyfikacyjne uczniów szkoły praktycznej konduktorów drogowych

za rok szkolny 1900—1901.

Numer lokacyi egzaminu kwalifikacyjnego	Nazwisko, imię i rok urodzenia ucznia	Ostateczna ilość punktów z egzaminu kwalifikacyjnego	Rok szkolny 1900—1901 (klasa III.)			Ogólny wynik praktyki letniej **w roku poprzednim** (klasie II.)	Uwagi
			Nauka zimowa		Roboty drogowe, do których przydzielono ucznia na praktykę letnią.		
			Ostateczna ilość pnkt. za wszystkie obowiązki zbiorowo	Ogólny wynik egzaminów kursowych			
	Uczniowie zwyczajni:						
1	**Zub Józef** (styp.) 1874 . . .	200	463	bardzo dobry	Odbył praktykę w okręgu drog. lwowskim przy drodze Lwów-Brzuchowice i w biurze tech.-drog.	bardzo dobry	
2	**Wilk Stanisław** (styp.) 1881 .	200	462	bardzo dobry	Odbył praktykę w biurze tech.-drog. i w okręgu drog. nowotarskim.	więcej niż dobry	
3,4	**Sołowków Franc.** (styp.) 1874	180	433	bardzo dobry	Odbył praktykę w biurze tech.-drog, przy trasie drogi Bryńce-Chuderkowce i przy bud. drogi Krościenko-Kuźmina	bardzo dobry	
	Łopatyński Bazyli (styp) 1876	180	425	bardzo dobry	Odbył praktykę w biurze techn.-drog. i jako zastępca konduktora w okr. tarnopolskim	więcej niż dobry	
5	**Niemkiewicz Leon** (styp.) 1881	180	369	więcej niż dobry	Przy budowie drogi Rzeszów-Nozdrzec	więcej niż dobry	
6	**Piątkowski Józef** (styp.) 1878 .	170	388	więcej niż dobry	Przy budowie i konserw. dróg przy Wydziale pow. husiatyńskim	więcej niż dostateczny	
7	**Kwaśniewski Antoni** (styp.) 1880	170	341	dobry	W służbie Wydz. pow. w Nadwórnie	dobry	
8	**Cieślik Roman** (styp.) 1879 .	160	380	więcej niż dobry	Przy bud. w lwowskim okręgu drog.	dobry	
9	**Hycza Jacenty** (styp.) 1878 .	160	371	więcej niż dobry	Przy bud. dróg gm. w pow. Mościskim Pakość-Hussaków-Radochońce i Rudki-Sądowa-Wisznia	dobry	
10	**Tomanek Władysław** (styp.) 1880	160	330	więcej niż dostateczny	Przy konserw. dróg przy Magistracie w Nowym Sączu	więcej niż dostateczny	
11	**Farbowski Ludwik** (styp) 1879	150	391	więcej niż dobry	Przy kraj. warstacie robót betonowych w Jarosławiu	dostateczny	
12	Iwański Antoni 1880 . . .	150	369	więcej niż dobry	Przy robotach konserw. i budowl. w Magistracie w Stanisławowie	więcej niż dostateczny	
13	**Juński Czesław** (styp.) 1876 .	140	379	więcej niż dobry	Przy warstacie wyrobów beton. w Żółkwi i przy kons. drogi kraj. Żółkiew-Krystynopol	dobry	
14	**Weiss Feliks** (styp.) 1871 . .	140	364	dobry	Przy bud. drogi gm. Wygoda-Opary-Medenice w Wydziale pow. w Drohobyczu	dobry	
15	Malinowski Edward 1878 . .	140	336	więcej niż dostateczny	Jako konduktor dróg pow. przy Wydziale pow. w Łańcucie	dobry	
16	**Bojarski Jan** (styp.) 1872 . .	130	365	dobry	Przy konserw. drogi kraj. Smykowce Suchostaw	więcej niż dobry	
17	Dzikiewicz Leon 1873 . .	130	300	dostateczny	Jako prowizor. konduktor przy Wydziale powiat. w Gorlicach	dostateczny	Konduktor drog. Wydziału pow. Gorlickiego
18	**Wikiera Karol** (styp.) 1879 .	130	300	dostateczny	Przy konserw. i bud. dróg przy Wydz. pow. w Złoczowie i przy bud. mostu na Pełtwi w Kutkorzu	więcej niż dostateczny	
19	Romaszko Józef 1874 . . .	120	327	dostateczny	Przy Wydziale pow. w Tarnopolu	dostateczny	
	Uczniowie nadzwyczajni:						
1	Buczyński Józef 1868 . . .	150	367	bardzo dobry	Przy kraj. warstacie wyrobów beton. w Rzeszowie	bardzo dobry	
2	Marek Józef 1874	150	272	więcej niż dostateczny	Jako konduktor dróg kraj. w okręgu borszczowskim	dobry	
3	Podlewski Edward 1873 . .	150	—		Jako konduktor dróg kraj. w Krościenku	dobry	Nie uczęszczał na naukę zimową
4	Wójtowicz Roman 1874 . .	140	309	dobry	Jako p. o. konduktora przy drodze kraj. Kopyczyńce-Husiatyn	dobry	
5	Jamrozik Kazimierz 1871 . .	120	226	dostateczny	Przy Wydziale pow. w Stanisławowie	więcej niż dostateczny	
	Nie przystąpił do egzaminu:						
	Przybylski Julian 1869 . .	—	341	dobry	Przy budowie drogi Stebnik-Truskawiec	dobry	

SPRAWOZDANIE

z czynności

Departamentu IV. Wydziału krajowego

b) w sprawach kolejowych

za czas od 1. grudnia 1900 do 30. listopada 1901.

Z drukarni i litogr. Pillera i Sp. we Lwowie.

Departament IV.

(Sprawy kolejowe).

Szef departamentu: *Antoni Jaxa Chamiec*, **członek Wydziału krajowego i zastępca Marszałka krajowego w Wydziale krajowym.**

Część I.

Poglądowe sprawozdanie z czynności Wydziału krajowego na polu popierania budowy kolei niższorzędnych za czas od r. 1895 do r. 1901.

Uchwałą z dnia 29. listodada 1900. r. polecił Wysoki Sejm Wydziałowi krajowemu, by wziął pod rozwagę ułożenie norm co do warunków, pod którymi kraj mógłby udzielać poparcia budowie kolei niższorzędnych. W wykonaniu tej uchwały po przeprowadzeniu obszernych studyów przedłożył Wydział krajowy Wysokiemu Sejmowi na sesyi w r. 1893 projekt ustawy o popieraniu kolei tego typu

Celem ustawy było zachęcić powiaty, okolice, gminy, pojedyncze grupy przemysłowe lub gospodarcze do budowy kolei lokalnych i wytworzyć przekonanie, że pod pewnymi warunkami mogą liczyć na poparcie kraju. Uchwalona ustawa uzyskała Najwyższą sankcyę dnia 17. lipca 1893 i została obwieszczona dnia 25. sierpnia 1893 w dzienniku ustaw i rozporządzeń krajowych Nr. 42. Główne postanowienia tej ustawy są następujące:

1. Kraj popiera budowę tych kolei niższorzędnych, których potrzebę i użyteczność Wysoki Sejm uzna.

2 Dla osiągnięcia takiego poparcia niezbędnem jest przyczynienie się stron interesowanych i państwa do kosztów budowy łącznie przynajmniej w $^1/_3$ części kapitału.

3. Wysoki Sejm w każdym poszczególnym wypadku orzeka, czy, w jaki sposób i w jakiej mierze udzieli poparcia.

4. Wysokiemu Sejmowi względnie Wydziałowi krajowemu zastrzeżono nadzór i ingerencyę w budowie i eksploatacyi wszystkich kolei lokalnych przez kraj popartych.

5. Dla sprawowania agend kolejowych ustanowiono przy Wydziale krajowym »Krajowe biuro kolejowe«.

Równocześnie z tą ustawą i w związku z nią powziął Wysoki Sejm szereg uchwał, z których najważniejsza z dnia 13. maja 1893 częściowo zmieniona uchwałą z dnia 15. lutego 1894 ustanowiła na cele poparcia budowy niższorzędnych kolei roczną dotacyę z funduszu krajowego w kwocie 600.000 kor.

Raty tej dotacyi lokuje się w Banku krajowym na 3% rachunku bieżącym; w ten sposób utworzony został krajowy fundusz kolejowy.

Na podstawie tej ustawy i powziętych uchwał przystąpił Wydział krajowy do ułożenia pierwszego programu poparcia i budowy poszczególnych linii.

Nie da się zaprzeczyć, że teoretycznie wskazanem było opracować na podstawie dat statystycznych i odpowiednich studyów komercyalnych, ogólny program budowy kolei niższorzędnych w miarę stopnia ich użyteczności i popierać takie tylko z projektowanych przez pojedyncze powiaty lub okolice kolei lokalnych, które się w tym programie zmieszczą i to w porządku w programie wskazanym. Opracowanie takiego programu przy zastosowaniu do szczupłych funduszów a więc przy nader szczupłym zasobie sił biura kolejowego i przy niekompletnym materyale statystycznym opóźniłoby jednak bardzo właściwą akcyę, której kraj żywo wyczekiwał. Nadto zachodziła poważna wątpliwość, czy przy teoretycznej wartości podobnego programu wprowadzenie go w życie byłoby możliwe. Prócz tego naglił i c. k. Rząd, żądając przedłożenia konkretnych wniosków co do poszczególnych linii przed otwarciem sesyi Rady państwa.

Wobec powyższego stanu rzeczy ograniczył się Wydział krajowy na rozpatrzeniu przedłożonych mu projektów, które objęły 16 nowych kolei lokalnych o łącznej długości 783 kilometrów z kosztorysem na ogólną sumę 65·6 milionów kor.

Przy wyborze poprzeć się mających kolei kierował się Wydział krajowy nie tylko ich użytecznością ekonomiczną i znaczeniem ich w gospodarstwie krajowem, lecz także i tą okolicznością, ażeby osiągnąć można już w najbliższym czasie jak najdalej idące zużytkowanie zasobów finansowych na ten cel przez Wysoki Sejm przeznaczonych. Musiał przeto wybrać takie linie, których by rentowność mogła zapewnić zwolnienie w jak najprędszym czasie krajowego funduszu kolejowego z ciężarów wynikających z ich poparcia. Nadto był Wydział krajowy zmuszony przy wyborze linii obracać się w ramach szczupłych zasobów rocznej dotacyi, która reprezentowała kapitał okrągło 14,200.000 kor.

Po przeprowadzeniu studyów pod względem technicznym, komercyalnym i finansowym przedstawił Wydział krajowy Wysokiemu Sejmowi wnioski, przyjęte uchwałami z dnia 8. lutego 1895, 8. lutego 1896 i 15. lutego 1897, któremi postanowiono poprzeć następujące linie kolejowe o łącznej długości 295·5 kilometrów:

a) z Borek Wielkich do Grzymałowa,
b) z Łupkowa do Cisny (wąski tor))
c) z Trzebinii na Wadowice do Skawiec,
d) z Chabówki do Zakopanego,
e) z Delatyna na Kołomyję, Horodenkę do Stefanówki i
f) z Piły (Bolęcina) na Chrzanów do Jaworzna.

Powyższemi uchwałami udzielono również subwencyę na budowę kolei państwowych z Rozwadowa do Przeworska i z Podwysokiego do Chodorowa.

Wreszcie uchwałą z dnia 28. marca 1899 upoważnił Wysoki Sejm do objęcia imieniem kraju akcyi zakładowych kolei lokalnych Kraków-Kocmyrzów w nominalnej wartości 200 000 kor.

Przedsiębiorstwom kolejowym powyżej pod *a)* – *f)* wymienionym udzielił kraj w ten sposób poparcia, że co do kolei miejscowej Łupków-Cisna objął fundusz krajowy dwie trzecie kapitału zakładowego w akcyach pierwszeństwa, innym zaś kolejom udzielił gwarancyą dochodu, potrzebnego do umorzenia i oprocentowania co najwyżej dwóch trzecich części kapitału zakładowego, dostarczonego przez zaciągnięcie pożyczki pierwszeństwa.

Doprowadzenia do skutku tych sześciu kolei podjął się z upoważnienia Wysokiego Sejmu Wydział krajowy z tytułu poparcia finansowego. W szczególności poruczono przeprowadzenie powyższego programu krajowemu biuru kolejowemu, które podjęło tak część techniczną, badania przedłożonych przez konsorcya prywatne projektów i naczelnego kierownictwa budowy, jako też i część administracyjną, nawiązując z c. k. Rzą-

dem rokowania koncesyjne, jak również i rokowania co do objęcia przez koleje państwowe ruchu na wybudować się mających kolejach.

Szczegółowy opis tych czynności, a mianowicie przeprowadzonych pertraktacyi z c. k. Rządem i przeprowadzenia budowy tych sześciu linii kolejowych znajduje się w dorocznych sprawozdaniach z czynności za czas od roku 1895.

Uchwałą z dnia 8. lutego 1895 (punkt 10) zastrzegł Wysoki Sejm, że »upoważnienia do przyjęcia imieniem kraju zobowiązań finansowych »udzielone Wydziałowi krajowemu w tej uchwale, gasną z końcem »roku 1897.« Gdy nadto ustawą z dnia 19. czerwca 1895 Dz. u. p. Nr. 83. zapewniony został udział państwa dla kolei pod *a*) *c*) *d*) *e*) *f*) wymienionych, przeto Wydział krajowy spowodowany został do jak najszybszego przystąpienia do budowy tych linii kolejowych. Pierwsza była budowa kolei lokalnej Borki wielkie-Grzymałów podjętej w lecie r. 1896. ostatnią zaś budowa kolei lokalnej Piła-Jaworzno, którą rozpoczęto w jesieni r. 1898 a ukończono w październiku 1900 r.

Równoczesne podjęcie budowy sześciu kolei w rozmaitych częściach kraju położonych było niezmiernie ciężkiem zadaniem dla świeżo zorganizowanego z różnorodnych elementów a szczupłego ilościowo personalu biura kolejowego. Słusznie nadto podnosi kolejowa Komisya Wysokiego Sejmu w sprawozdaniu z dnia 30. czerwca 1901., że nie jest łatwą rzeczą pozyskać odpowiedne siły tak dla biura kolejowego, jak i dla kierownictw budowy. Wytrawni i doświadczeni technicy niechętnie przechodzą z większych administracyi kolejowych, gdzie zyskali sobie już pewne zasługi i gdzie mają widoki awansów, do małych administracyi, jaką jest nasze biuro kolejowe.

Mimo trudności, wywołanych prawie równoczesną budową sześciu linii, oddano je z wyjątkiem kolei Piła-Jaworzno w terminach przewidzianych koncesyami.

Do trudności w budowie przyłączyły się nadto niekorzystne stosunki atmosferyczne, jakie panowały w lecie roku 1899, a w szczególności klęska powodzi lipcowa z tego roku, która wyrządziła wielkie szkody na budujących się linach Trzebinia-Skawce, Chabówka-Zakopane i Piła-Jaworzno.

Głównem zadaniem Wydziału krajowego w przeprowadzeniu pierwszego programu było wybudowanie zaprojektowanych kolei lokalnych jak najmniejszym kosztem i następnie prowadzić na nich ruch, przy zastosowaniu wszelkich oszczędności.

Państwowa ustawa z dnia 31. grudnia 1894 Dz. u. p. Nr. 2. z roku 1895 przewiduje cały szereg ulg i ułatwień mających na celu poparcie kolei lokalnych; uzyskanie ich i zastosowanie natrafia jednakże często na wielkie trudności. Z jednej strony bowiem ustawa dopiero co powołana zastrzega wojskowości wpływ na budowę i urządzenie kolei lokalnych: z tytułu tedy interesów ogólno-państwowych stawiane bywają żądania, których urzeczywistnienie wpływa w wielkiej mierze na podwyższenia kosztów budowy, a które jako zupełnie zbędne dla celów kolei lokalnej stanowią obciążenie kapitałów zakładowych, utrudniające uzyskanie odpowiedniego ich oprocentowania.

Z drugiej strony zaś brak zapowiedzianego swego czasu rozporządzenia wykonawczego dla pomienionej państwowej ustawy o kolejach niższorzędnych powoduje częstokroć nierównomierne zastosowanie wiejej postanowień i niemożliwość uzyskania ulg i ułatwień w mierze przedzianej ustawą. Jakkolwiek w tym względzie Wydział kraj. nie uważa przyznanych już ulg za granicę nie dającą się przekroczyć, lecz przeciwnie ma wszelką nadzieję urzeczywistnienia nie jednego ze swych postulatów, to przecież musi na tem miejscu zaznaczyć, że w wielu bardzo wypadkach uwzględniono dane stosunki w c. k. Ministerstwie kolei żelaznych i c. k. Zarządzie kolei państwowych.

W szczególności podnieść tu wypada starania i zarządzenia c. k. Ministerstwa kolei żelaznych w zastosowaniu sposobu prowadzenia ruchu

odpowiedniego dla celów i potrzeb kolei lokalnych. Należy się w tej mierze spodziewać już w przyszłym roku pomyślniejszych wyników.

Wydział krajowy nie zapoznaje, że z rozmaitych powodów nie osiągnięto może w samej budowie kolei lokalnych w takiej mierze rezultatów i oszczędności, jakich osiągnięcie położył sobie za cel i zadanie, nie zapoznaje również, że między innemi należy je szukać w przyczynach, których usunięcie będzie mógł Wydział krajowy we własnym zakresie spowodować, korzystając z doświadczenia uzyskanego przy przeprowadzeniu pierwszego programu.

Z zestawienia jednak kosztów budowy kolei niższorzędnych w Galicyi z kosztami budowy w innych krajach koronnych, (sprawozdanie z czynności Wydziału krajowego Departamentu IV. b) w sprawach kolejowych za czas od 10. listopada 1899 do 30. listopada 1900) wynika, że u nas wybudowano koleje pierwszego okresu taniej, niż w innych krajach.

Wyniki eksploatacyjne za pierwsze lata do r. 1900. włącznie przedstawione są szczegółowo w niniejszem sprawozdaniu w części II-giej punkt 24—30.

Te wyniki eksploatacyjne nie mogą jeszcze stanowić podstawy do osądzenia rezultatów akcyi kraju na polu kolejnictwa, gdyż rok 1900 był dopiero pierwszym rokiem eksploatacyjnym dla trzech najgłówniejszych linii pierwszego okresu, ruch więc na nich nie mógł się jeszcze rozwinąć, a tem mniej ustalić: a co do kolei lokalnej Delatyn-Kołomyja-Stefanówka tem bardziej nie może być wzięty pod rozwagę, gdyż ruch na jej części między Delatynem a Łanczynem wskutek klęsk elementarnych wstrzymany był przez przeciąg pięciu miesięcy (od 11. lipca do 13. grudnia 1900). Z tego powodu możemy tu podać ogólne tylko następujące porównawcze zestawienie:

Dochody na 1 kilometr wynosiły w r. 1900 na kolei lokalnej:

Borki Wielkie-Grzymałów	kor. 3.921
Łupków-Cisna	» 2.910
Trzebinia-Skawce	» 5.476
Chabówka-Zakopane	» 6.272
czyli przeciętnie na tych 4 liniach na 1 kilometr	» 4.978
w tym samym roku wynosiły dochody przeciętnie na 1 kilometr na kolejach lokalnych w Czechach .	» 3.162

Rozchody zaś dosięgły na 1 kilometer w r. 1900 na kolei lokalnej:

Borki wielkie Grzymałów	kor. 2.760
Łupków-Cisna	» 2.626
Trzebinia-Skawce	4.296
Chabówka-Zakopane	3.655
czyli przeciętnie na tych 4 liniach na 1 kilometr .	3.556
w tym samym roku wyniosły rozchody przeciętnie na 1 kilometer na kolejach lokalnych w Czechach .	3.213

Przeciętny stosunek wydatków do dochodów w roku 1900 na kolejach lokalnych:

w Galicyi	71·43%
w Czechach	101·6%
na kolejach państwowych	80·2%

Ogólny pogląd na wyniki naszych kolei lokalnych w tym pierwszym okresie ich eksploatacyi daje porównawcze zestawienie rocznego nominalnego obciążenia kraju z tytułu poparcia kolei lokalnych pierwszego okresu z rzeczywiście w roku 1900 przez krajowy fundusz kolejowy z tego tytułu poniesionymi wydatkami. Roczne raty oprocentowania i umorzenia pożyczek przez kraj dla poparcia kolei lokalnych zaciągniętych wynosiły ogółem w roku 1900, po strąceniu dodatku administracyjnego i należy-

tości stemplowych, które zalicza się na rachunek eksploatacyi . . . . . kor. 725.229·96

Udziały kraju w budowie kolei państwowych Chodorów-Podwysokie i Przeworsk Rozwadów są niezwrotne. pożyczki więc na ten cel zaciągnięte obciążają bezwarunkowo i stale krajowy fundusz kolejowy roczną kwotą . 109.191·00

tak, że tylko co do resztującego rocznego obciążenia w kwocie okrągłej . . . . . 616.000·00

spodziewane być może zwolnienie przez dochody kolejowe. W roku 1900 dopłacił tedy krajowy fundusz kolejowy tytułem tych zobowiązań kwotę okrągłą . . . » 412.000·00

gdyż resztę okrągło . . . . . kor. 204.000·00

pokryły czyste dochody kolejowe.

Zaznaczając ponownie z całym naciskiem, że zestawienie to nie może dać podstawy do osądzenia rezultatów podjętej i dotychczas przeprowadzonej akcyi kraju na polu poparcia kolei niższorzędnych, to przecież podnieść możemy, że te wyniki, wykazujące już w pierwszym czasie zwolnienie krajowego funduszu kolejowego w 33·1%, a więc prawie w jednej trzeciej części pozwalają spodziewać się pomyślnego rozwoju wybudowanych już linii, jak wogóle rozwoju dalszego krajowej akcyi na tem polu.

W końcu dla uzupełnienia nadmienia się, że pierwotną dotacyę funduszu kolejowego w kwocie 600.000 kor. podniósł Wysoki Sejm uchwałą swą z dnia 17. marca 1899 r. na 750.000 koron Na tej podstawie upoważnił Wysoki Sejm uchwałami z 20. marca i 30. grudnia 1899 roku Wydział krajowy do udzielenia imieniem kraju poparcia kolei lokalnej Przeworsk-Bachórz.

Z czynności swej w tej mierze zdaje szczegółową sprawę Wydział krajowy w części II. niniejszego sprawozdania.

Część II.

Szczegółowe sprawozdanie z czynności za czas od 1. grudnia 1900 do 30. listopada 1901.

A) Uchwały Wysokiego Sejmu powzięte w czasie sesyi 1900/1901.

1. Uchwały z d. 4. lipca 1901 w sprawie programu dalszej akcyi kraju na polu popierania kolei niższorzędnych.

Na posiedzeniu z dnia 4. lipca 1901. powziął Wysoki Sejm następujące uchwały:

I.

„*Uznaje się ze względu na ogólne interesy kraju następujące koleje lokalne za użyteczne i potrzebne*:

1. *ze stacyi c. k. kolei państwowych* **Nowy Sącz** *lub* **Stary Sącz** *do* **Szczawnicy** (*tor wąski*);
2. *ze stacyi c. k. kolei państwowych* **Borysław** *do* **Stebnika** (*tor normalny*);
3. *ze stacyi c. k. kolei państwowych* **Tarnów** *do* **Szczucina** (*tor wąski*);
4. *ze stacyi c. k. kolei państwowych* **Tarnopol** *do* **Zbaraża** (*tor normalny*);
5. *z* **Podgórza** *na* **Myślenice** *do* **Lubienia** (*tor wąski*);
6. *ze stacyi kolei lokalnej Lwów Janów,* **Janów** *do* **Jaworowa.**

II.

Upoważnia się Wydział krajowy do udzielenia imieniem kraju dla kolei 1, 2 i 3 na czas do końca 1968 roku, począwszy od dnia udzielenia koncesyi, gwarancyi rocznego dochodu, równającego się rocznej sumie potrzebnej do oprocentowania, najwyżej po cztery od sta (4%) – i umorzenia pożyczek pierwszeństwa zaciągnąć się mających przez przedsiębiorstwo kolejowe.

Udzielenie gwarancyi zależnem jest od warunku, że połowa imiennego kapitału zakładowego każdej z tych kolei dostarczona będzie przez państwo i interesentów miejscowych w zamian za pełno wpłacone akcye zakładowe zawiązać się mających dla tych kolei Towarzystw akcyjnych.

III.

Upoważnia się Wydział krajowy do objęcia akcyi zakładowych zawiązać się mającego Towarzystwa akcyjnego kolei **Tarnopol-Zbaraż** *w sumie nie wyższej niż 600.000 koron, oraz objęcia akcyi zakładowych istniejącego Towarzystwa* **Lwów-Janów** *(w razie budowy kolei Janów-Jaworów) w sumie nie wyższej niż 300.000 koron.*

Reszta kapitałów zakładowych tych dwóch kolei dostarczoną ma być części wo przez interesentów miejscowych, częściowo przez uzyskanie zasobów pieniężnych, na podstawie przyznać się mającej przez c. k. Rząd zwłoki dla należytości za prowadzenie ruchu na rzecz oprocentowania i umorzenia kapitałów pierwszeństwa po myśli postanowień art. IX. ustawy z d. 31. grudnia 1894, Dz. u. p. l. 2 z roku 1895.

IV.

Upoważnia się Wydział krajowy do objęcia akcyi zakładowych zawiązać się mającego Towarzystwa akcyjnego dla kolei **Myślenice-Podgórze-Lubień** *w sumie nie wyższe i niż 500.000 koron.*

Reszta kapitału zakładowego tej kolei dostarczoną być ma częściowo przez interesentów miejscowych, częściowo przez uzyskanie zasobów pieniężnych, na podstawie przyznać się mającej przez c. k. Rząd zwłoki dla należytości za prowadzenie ruchu na rzecz oprocentowania i umorzenia kapitałów pierwszeństwa, po myśli postanowień art. IX. ustawy z dnia 31. grudnia 1894 roku Dz. u. p. Nr 2 z roku 1895.

V.

Wszystkie pod 1, 2, 3, 4, 5 i 6 wymienione koleje są co do prawa pierwszeństwa postawione równorzędnie, ale mają być budowane nie jednocześnie, lecz jedna po drugiej. Porządek, w jakiem budowa ma postępować, oznaczy Wydział krajowy, kierując się następującymi względami:

a) wcześniejsze wypełnienie przez strony interesowane i c. k. Rząd warunków stawianych im przez kraj;

b) korzystniej obliczona rentowność kolei;

c) większe stosunkowo przyczynienie się stron interesowanych miejscowych:

d) mniejszy stopień ryzyka dla krajowego funduszu kolejowego.

Kolej Borysław-Stebnik może być budowaną równocześnie z inną koleją.

Dążyć należy do rychłego wybudowania jednej z kolei, dla których przyznaną zostanie przez c. k. Rząd zwłoka należytości za prowadzenie ruchu.

VI.

Wszystkie powyżej wymienione przyczynienia się kraju zależnemi są od stanu rozporządzalnych zasobów funduszu kolejowego, który ma być obliczany na podstawie wszystkich zobowiązań i każdocześnie wiadomych rezultatów. Skoro by tylko Wydział krajowy przyszedł do przeświadczenia, że zasoby tego funduszu są wyczerpane, ma być na razie dalsza akcya wstrzymaną Sejm również zastrzega sobie prawo uchwalenia i wybudowania kolei programem niniejszym nie objętych przed którąkolwiek koleją pod 1, 2, 3, 4, 5 i 6 wywienioną.

VII.

O ileby według uznania Wydziału krajowego zachodziła potrzeba zamiast wpłaty na akcye pod koleje pod 1 do 6 wymienione przez interesowane ciała autonomiczne przyjąć ich gwarancyę oprocentowania i umorzenia pewnej części kapitału akcyjnego, upoważnia się Wydział krajowy do objęcia w ich zastępstwie odpowiedniej liczby akcyi i pokrycia wydatku z zasobów krajowego funduszu kolejowego, a to po zawarciu z gwarantującemi ciałami autonomicznemi umów zabezpieczających fundusz ten od wszelkich strat.

Odnośne postanowienia mają być podawane do wiadomości Sejmu.

VIII.

Wydział krajowy ustanowi kurs spieniężenia pożyczek pierwszeństwa, zaciągnąć się mających przez przedsiębiorstwa kolejowe linii pod 1—3 wymienionych

Wszelkie akcye zakładowe utworzyć się mających Towarzystw akcyjnych wpłacane być mają w pełnej imiennej wartości.

Akcyom zakładowym nie przysługują procenta interkalarne przez czas trwania budowy.

IX.

Przyznanie powyższych gwarancyi względnie objęcie akcyi przez kraj czyni się zależnem od warunku, że c. k. Rząd na rzecz wszystkich wymienionych kolei przyzna w myśl ustawy państwowej z dn. 31. grudnia 1894 Dz. u. p. Nr. 2 z roku 1895 takie ulgi, ułatwienia i korzyści, jakie Wydział krajowy uzna za potrzebne.

X.

Kapitały budowy kolei wymienionych ustanowi Wydział krajowy w porozumieniu z koncesyonaryuszami z zastrzeżeniem zatwierdzenia przez c. k. Ministerstwo kolejowe.

XI.

Warunki koncesyi ułożone być mają w porozumieniu i za współudziałem Wydziału krajowego, a koncesya bez przyzwolewia Wydziału krajowego nie może być na trzecią osobę przeniesiona.

XII.

Upoważnia się Wydział krajowy do zawarcia z koncesyonaryuszami kolei wymienionych pod 1—3 kontraktów gwarancyjnych, a z koncesyonaryuszami kolei wymienionych pod 4—6 kontraktów spółkowych, w których oprócz poszczególnych postanowień zawartych w powyższych artykułach mają być zastrzeżone następujące postanowienia:

a) budowa wszystkich kolei wymienionych przysądzoną będzie w porozumieniu z Wydziałem krajowym na podstawie operatu sprawdzonego przez Wydział krajowy na zasadzie ograniczonego lub publicznego rozpisania zaproszenia do złożenia ofert;

b) co do objęcia ruchu na kolejach wymienionych pod 1- 5 przeprowadzi Wydział krajowy w myśl postanowień §. 7. i 12. powołanej ustawy krajowej rokowania z c. k. Zarządem kolei państwowych. Jeżeliby porozumienie w tym względzie między Wydziałem krajowym a c. k. Zarządem kolei państwowych nie przyszło do skutku, ustanowienie Zarządu ruchu na tych kolejach zarządzone będzie w porozumieniu i za współudziałem Wydziału krajowego;

c) statuta mającego założyć się Towarzystwa akcyjnego dla każdej z kolei będą ułożone w porozumieniu z Wydziałem krajowym, tak ażeby zapewnić dla kraju należyty wpływ w Radzie zawiadowczej Towarzystwa;

d) rozdział dochodów Towarzystwa ustanowiony będzie w porozumieniu z Wydziałem krajowym.

Uchwały powyższe zakomunikowane zostały przez kancelaryę sejmową pismem z dnia 4. lipca Ls. 1354. c. k. Namiestnictwu a Wydział krajowy przedkłada z poczynionych dotychczas zarządzeń zmierzających do wykonania tych uchwał następujące sprawozdanie, w którem omawianą będzie każda z linii osobno w następstwie wynikającym z uchwały l

A) Kolej Stary lub Nowy Sącz-Szczawnica

Uchwały dotyczące poparcia tej kolei przesłał Wydział krajowy konsorcyum starającemu się o koncesyę na ręce P. Władysława Głębockiego, Prezesa Rady powiatowej w Nowym Sączu, pismem z dnia 14. sierpnia 1901 l. 49.748 z wezwaniem, aby przedłożył plan dalszej akcyi celem połączenia kolejowego między Sączem, Szczawnicą a koleją państwową a w szczególności oświadczył się co do punktu złączenia, to jest czy ma nim być Stary czy też Nowy Sącz, przyczem zwrócono uwagę, że sejmowa Komisya kolejowa oświadczyła się za Nowym Sączem a to ze względu na korzystniejszą rentowność tego połączenia.

Zarazem zaznaczył Wydział krajowy w powyższem piśmie, że ze względu na interesa krajowe budowa kolei tej pod tym tylko warunkiem będzie mogła być przez kraj finansowo poparta, jeżeli nie będzie kończyć się, jak to pierwotnie zamierzono, w Krościenku lecz zbliżoną zostanie o ile możności do Szczawnicy i wezwał konsoryum, by dla zyskania na czasie jak najspieszniej przystąpiło do wypracowania projektu wstępnego oraz ustalenia trasy i kosztów budowy.

W odpowiedzi na to oświadczyło się konsorcyum pismem wniesionem do Wydziału krajowego dnia 10. października 1901 zgodnie z Akademią umiejętności, jako właścicielką uzdrowiska Szczawnicy oraz z Wydziałem powiatowym w Nowym Sączu i innemi interesowanemi stronami za Nowym Sączem jako punktem wyjścia dla projektowanej kolei oraz za zastosowaniem typu normalnotorowego dla tej kolei, jako jedynie odpowiedniego dla potrzeb miejscowych.

Na warunek przedłużenia projektowanej kolei do Szczawnicy zgodziło się pomienione konsorcyum, a zarazem wniosło do Wydziału krajowego prośbę, by Wydział krajowy polecił rychłe sporządzenie projektu i kosztorysów dla kolei Nowy Sącz-Szczawnica tak na tor normalny jak i na tor wąski kosztem krajowego funduszu kolejowego, aby następnie na podstawie tego projektu i porównawczego kosztorysu czynić można było u Wysokiego Sejmu starania o uzyskanie zatwierdzenia typu normalnotorowego dla projektowanej kolei Nowy Sącz-Szczawnica.

Wydział krajowy, chcąc przyjść z pomocą konsorcyum i interesentom miejscowym w przyspieszeniu urzeczywistnienia pomienionej kolei,

zarządził zbadanie terenu, przez który projektowana kolej przechodzić ma, przez wicedyrektora krajowego biura kolejowego, a następnie postanowił mimo spóźnionej pory przychylić się do prośby tegoż konsorcyum i przystąpić do opracowania projektu wstępnego dla toru normalnego i wąskiego kolei Nowy Sącz-Szczawnica przez techniczne siły krajowego biura kolejowego tak, aby roboty na terenie przed nadejściem zimy ukończyć, pod warunkiem, że starający się o koncesyę zeznają wobec Wydziału krajowego prawomocne oświadczenie, zapewniające zwrot kosztów projektu w wysokości 12.000 kor.

a) z kapitału budowy proj. kolei w razie jej dojścia do skutku i uzyskania koncesyi na budowę i eksploatacyę;

b) z własnego majątku w razie przeciwnym a to najpóźniej do 31 grudnia 1904.

Deklaracyę taką przedłożyli starający się o koncesyę Wydziałowi krajowemu na dniu 4. listopada 1901 i na tej podstawie zarządził Wydział krajowy wypracowanie projektu kolei lokalnej Nowy-Sącz Szczawnica przez krajowe biuro kolejowe, która to czynność z początkiem listopada rozpoczętą została.

Po przeprowadzeniu rewizyi trasy i ostatecznem ustaleniu kosztów budowy, przystąpić będzie mógł Wydział kraj. do dalszej akcyi w sprawie powyższej kolei.

B) Kolej Borysław-Truskawiec-Stebnik.

Uchwały dotyczące poparcia tej kolei zakomunikował Wydział krajowy konsorcyum z tą uwagą, że według oświadczenia komisyi kolejowej czyni się przyznanie gwarancyi krajowej zależnem od dopełnienia ze strony konsorcyum warunku, by kolej Borysław-Truskawiec przedłużoną była do Stebnika a to z tego powodu, że saliny w Stebniku zapewniłyby projektowanej kolei znaczne a stałe transporta.

Wskutek tego wdrożyło konsorcyum pertraktacye z Zarządem salin za pośrednictwem c. k. Ministerstwa skarbu, które zażądało od c. k. krajowej Dyrekcyi skarbu we Lwowie wyjaśnień i fachowych obliczeń cyfrowych co do korzyści, jakie skarb państwa odniesie przez budowę tejże kolei. Zarazem poleciło pomienione Ministerstwo Dyrekcyi skarbowej, aby porozumiała się również z c. k. Dyrekcyą domem i lasów i przy zestawianiu ostatecznego rezultatu wzięła także pod uwagę korzyści, któreby Skarb państwa odniósł jako dostawca drzewa do salin a również jako właściciel lasów, przez któreby projektowana kolej przechodziła.

W końcu zażądało Ministerstwo opinii co do korzyści, jakieby wynikły dla skarbu państwa przez budowę kolei ze Stebnika do Bolechowiec t. j. wprost do linii Drohobycz-Stryj zamiast przez Truskawiec do Borysławia.

Na prośbę konsorcyum przeprowadził Wydział krajowy dotyczące badania komercyalne, które wykazały, że połączenie Stebnika z Borysławiem tak dla skarbu państwa jako właściciela salin i lasów, jak i dla interesentów miejscowych oraz dla konsorcyum projektowanej kolei znacznie większe przedstawia korzyści niż połączenie Stebnika z Bolechowcami, które to ostatnie połączenie dla miejsca kąpielowego Truskawiec nie miałoby żadnego znaczenia.

Rezultaty badań swych udzielił Wydział krajowy do wiadomości konsorcyum dla dalszego użytku. Nadmienia się nadto, że równocześnie z badaniami Wydziału krajowego przeprowadzone zostały na skutek polecenia Ministerstwa kolei żelaznych analogiczne badania ze strony c. k. Dyrekcyi kolei państwowej we Lwowie — a ponieważ miejscowe zarządy dóbr skarbowych oraz salin w Stebniku przedłożyły również swoim przełożonym władzom sprawozdanie — przeto spodziewać się należy w naj-

bliższej przyszłości oświadczenia się skarbu państwa — jako interesenta — co do udziału w kosztach budowy połączenia kolejowego do Stebnika.

Dalsza akcya w sprawie urzeczywistnienia tej kolei zależy w pierwszej linii od postanowień, jakie poweźmie c. k. Ministerstwo Skarbu, następnie od ustalenia kosztorysu na podstawie projektu wstępnego.

C. Kolej Tarnów-Szczucin.

Uchwały dotyczące poparcia projektowanej kolei Tarnów-Szczucin przesłano konsorcyum tejże kolei z wezwaniem do jak najspieszniejszego dopełnienia warunków zastrzeżonych poszczególnymi artykułami tychże uchwał.

Zarazem wezwał Wydział krajowy Wydziały powiatowe w Tarnowie i Dąbrowie do oświadczenia się, jakim udziałem powiaty interesowane zamierzają się przyczynić do kosztów budowy projektowanej kolei oraz do zebrania prawomocnych deklaracyi od interesentów miejscowych co do ofiar na rzecz tej kolei.

Konsorcyum — nie chcąc tracić na czasie — przystąpiło do wypracowania projektu wstępnego. Projekt ten opracowany został pod kontrolą i nadzorem krajowego biura kolejowego a na koszta odnośne złożył Wydział powiatowy w Dąbrowie imieniem konsorcyum kwotę 15.000 koron do dyspozycyi Wydziału krajowego.

Cały operat wstępny przedłożony został w drugiej połowie października b. r. Ministerstwu kolei żelaznych dla zarządzenia rewizyi trasy i komisyi stacyjnej, które to czynności komisyjne prawdopodobnie przeprowadzone zostaną z początkiem roku 1902.

W przedmowie zastosowania toru wąskiego dla projektowanej kolei wniosło tak konsorcyum jak i Wydział powiatowy w Dąbrowie — ten ostatni imieniem wszystkich interesowanych stron — przedstawienie do Wydziału krajowego, z tem że w razie budowy kolei Tarnów-Szczucin o torze wąskim uchylają się wszyscy od jakiegokolwiek finansowego udziału na rzecz tej kolei, gdyż uważają ze względu na miejscowe stosunki jedynie tor normalny za odpowiedni dla ekonomicznych interesów tamtejszych.

Wydział krajowy po dokładnem rozpatrzeniu całej sprawy, zbadaniu warunków miejscowych tak pod względem technicznym jak i ekonomicznym doszedł do przekonania, że powyższe przedstawienia stron interesowanych są uzasadnione; konfiguracya terenu bowiem przeciętego przez projektowaną trasę jest tego rodzaju, że przy zastosowaniu toru wąskiego nie dałoby się ani przez użycie łuków o mniejszych promieniach ani też przez zastosowanie maksymalnych spadków — żadnych oszczędności osiągnąć, a w każdym razie nie w tej mierze, aby równoważyły niekorzyści wynikające z toru wąskiego.

Na podstawie kosztorysu porównawczego przedstawiają się koszta budowy kolei Tarnów-Szczucin o torze wąskim w kwocie okrągło koron 2,550.000, podczas gdy koszta budowy jej o torze normalnym wynoszą okrągło koron 2.650.000.

Wobec tego stanu rzeczy postanowił Wydział krajowy, pomimo że krajowa rada kolejowa na posiedzeniu z dnia 27. listopada 1901 r. doradza zastosowanie toru wąskiego, przychylić się do żądania stron interesowanych i przedstawi osobnem sprawozdaniem Wysokiemu Sejmowi umotywowane wnioski co do zmiany uchwały sejmowej z 4. lipca 1901 w tym kierunku, aby projektowana kolej Tarnów-Szczucin budowaną była o torze normalnym.

Koszta budowy projektowanej kolei Tarnów-Szczucin o torze normalnym wynoszą nominalnie na podstawie projektu wstępnego około 2,650.000 koron.

Dostarczenie kapitału na podstawie powołanej uchwały Wysokiego Sejmu z 4. lipca 1901 — nastąpićby miało w sposób następujący:

a)	Udział kraju $^3/_6$ t. j. . . .	1,325.000 K.
b)	„ państwa $^2/_6$ t. j. . . .	884.000 „
c)	„ interesentów miejscowych $^1/_6$ t. j.	441.000 „
	Razem .	2,650.000 K.

Co do udziału interesentów to zdeklarowano dotychczas ze strony Wydziału powiatowego w Dąbrowie 225.000 koron, zaś ze strony miasta Dąbrowy 50.000 koron: co do zebrania pozostałych 166.000 koron, prowadzi już konsorcyum pertraktacye z powiatem Tarnowskim i gminą miasta Tarnowa oraz interesowanymi właścicielami obszarów dworskich i zdaje się, nie ulegnie wątpliwości, że przy zapobiegliwości — z jaką konsorcyum nad urzeczywistnieniem projektowanej kolei pracuje — uzupełnienie datków interesentów w niedalekiej przyszłości zapewnionem zostanie.

Z pertraktacyami z Rządem co do subwencyi państwowej wstrzymywał się Wydział krajowy na razie ze względu na brak uchwały Wysokiego Sejmu co do zastosowania normalnego toru.

D. Kolej Tarnopol-Zbaraż.

Uchwały dotyczące poparcia kolei Tarnopol-Zbaraż udzielił Wydział krajowy starającemu się o koncesyę Dr. Tadeuszowi Niementowskiemu z uwagą, że przyznanie subwencyi krajowej nastąpić może dopiero po zbadaniu projektu i kosztorysu przez krajowe biuro kolejowe, które do tego zadania przystąpić może nie wprzód jak po przeprowadzeniu zmian projektu zarządzonych przez Ministerstwo kolei żelaznych na podstawie wyniku komisyi obchodowej.

Zarazem wezwał Wydział krajowy starającego się o koncesyę, aby przedłożył prawomocne deklaracye w przedmiocie zapewnienia udziału interesentów miejscowych jak niemniej i definitywne zapewnienie c. k. Ministerstwa kolei żelaznych co do przyznania zwłoki należytości za eksploatacyę, na podstawie której to ulgi projektowane jest dostarczenie kapitału pierwszeństwa.

Do chwili zamknięcia niniejszego sprawozdania nie uczyniono zadość powyższemu wezwaniu; Ministerstwo kolejowe uwiadomiło zaś Wydział krajowy pismem z 11. listopada 1901 l. 5.549/2, że Zarząd kolei państwowych w zasadzie skłonny jest przyznać pierwszeństwo pokrywaniu z dochodów tej kolei rat umorzenia i oprocentowania najwyżej po $4^1/_2$% od sta kapitału pierwszeństwa w kwocie nie wyższej niż 1,200.000 koron i w tym celu zwłokę w uiszczaniu należytości za prowadzenie ruchu.

E. Kolej Podgórze-Myślenice-Lubień.

Wydział krajowy udzielił uchwałę Wysokiego Sejmu z dnia 4. lipca r. 1901 dotyczącą poparcia tej kolei do wiadomości starającego się o koncesyę na jej budowę i exploatacyę z tą uwagą, iż zdaniem Wydziału krajowego kapitał preliminowany w kwocie 3,000.000 koron wydaje się być za niski i że z tego powodu po otrzymaniu protokołu rewizyi trasy i po orzeczeniu c. k. Ministerstwa kolei żelaznych co do tego protokołu, oraz po uzupełnieniu projektu szczegółowego wedle tych zmian, jakie na podstawie wyniku rewizyi trasy toż c. k. Ministerstwo ewentualnie postanowi, zarządzi Wydział krajowy zbadanie warunków projektu a to w szczególności celem strutynowania kosztorysu.

Zarazem został wezwany starający się o koncesyę, by przedłożył Wydziałowi krajowemu wniosek w przedmiocie dostarczenia Bankowi kra-

jowemu zabezpieczenia dla pożyczki pierwszeństwa w sumie 2,200.000 koron zaciągnąć się mającej bez gwarancyi kraju, a na podstawie spodziewanego przyznania przez c. k. Zarząd kolei państwow. pierwszeństwa dla pokrycia rat tej pożyczki z dochodów kolei przed pokryciem kosztów eksploatacyi oraz, by przedłożył prawomocne wedle wzorów odnośnej instrukcyi Wydziału krajowego zeznane deklaracye interesentów zapewniające dostarczenie części kapitału zakładowego ponad pożyczkę i udział kraju, a to po myśli uchwały Wysokiego Sejmu powziętej w tym przedmiocie dnia 4. lipca r. 1901.

Pismem przedłożonem Wydziałowi krajowemu we wrześniu r. 1901 wniósł prośbę starający się o koncesyę, by Wydział krajowy nie czekając zatwierdzenia przez Ministerstwo kolei żelaznych wyniku rewizyi trasy, polecił zarządzić zbadanie kosztorysu budowy kolei Podgórze-Myślenice-Lubień, następnie by celem zapewnienia kapitału pierwszeństwa i udzielenia Bankowi krajowemu wymaganego statutowo zabezpieczenia dla zaciągnąć się mającej pożyczki pierwszeństwa wyjednał Wydział krajowy u Wysokiego Sejmu dodatkową gwarancyę kraju w tej wysokości, dla jakiej rząd przyzna zwłokę należytości za koszta prowadzenia ruchu.

W sprawie zapewnienia kapitału budowy w sumie 3,000.000 koron potrzebnego dla sfinansowania kolei Podgórze-Myślenice-Lubień oznajmił starający się o koncesyę, iż oprócz kwoty 2,200.000 koron mającej być sfinansowaną na podstawie kredytowania przez Rząd należytości za prowadzenie ruchu, oraz 500.000 koron wpłacić się mających przez kraj na mocy uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 4. lipca r. 1901 na akcye zakładowe, są nadto zapewnione wpłaty przez miejscowych interesentów w łącznej sumie 500.000 koron, a mianowicie: przez powiat Myślenicki, przez gminę Myślenice i przez starającego się o koncesyę, Kazimierza ks. Lubomirskiego, a to bądź w formie gwarancyi bądź przez wpłatę efektywną na akcye.

Gdy przy rewizyi trasy i komisyi stacyjnej odbytej w czerwcu r. 1901 w sprawie projektu wstępnego linii kolejowej Podgórze-Myślenice-Lubień żądane były z różnych stron zmiany co do trasy i położenia stacyi, zaś Ministerstwo kolei żelaznych dotychczas nie powzięło decyzyi w tej mierze, z tych więc powodów nie mógł Wydział krajowy przeprowadzić zbadania warunków projektu budowy, a temsamem i strutynowania kosztorysu.

F. Kolej Janów-Jaworów.

Uchwały dotyczące poparcia kolei Janów Jaworów przesłał Wydział krajowy Radzie zawiadowczej kolei lokalnej Lwów-Kleparów Janów jako starającej się o koncesyę na jej budowę z zawiadomieniem, że ostateczne przyznanie udziału finansowego kraju nastąpić będzie mogło po wykazaniu rzeczywistej potrzeby tej wpłaty i po zadośćuczynieniu warunkom zawartym w uchwałach Wysokiego Sejmu.

Warunki te dotychczas dopełnione nie zostały.

2. Uchwała z d. 4 lipca 1901 r. w sprawie przedłużenia kolei Przeworsk-Bachórz przez Dynow do Brzozowa.

W powyższej sprawie powziął Wysoki Sejm na posiedzeniu dnia 4-go lipca 1901 następującą uchwałę:

XIII.

„Wzywa się Wydział krajowy, aby przystąpił do badania przedłużenia kolei Przeworsk-Bachórz przez Dynów do Brzozowa i rozpoczął z c. k. Rządem i stronami interesowanemi odnośne rokowania.“

Uchwałę powyższą udzielił Wydział krajowy pismem z dnia 15 sierpnia 1901 r. l. 49.753 Księciu Andrzejowi Lubomirskiemu jako starającemu się o koncesyę na kolej Przeworsk-Bachórz celem zasięgnięcia od-

powiednich informacyi u interesentów miejscowych, czyby i w jakich kwotach byli skłonni przyczynić się finansowo do budowy przedłużenia do Brzozowa.

Książe A. Lubomirski wdrożył bezzwłocznie odnośne rokowania za pośrednictwem Wydziału powiatowego w Brzozowie, jak dotąd jednak bezskutecznie, gdyż do chwili zamknięcia niniejszego sprawozdania nie przedstawiono w tej sprawie żadnych wniosków ze strony interesentów, co przypisać należy prawdopodobnie tej okoliczności, że interesenci widząc, na jakie trudności natrafia przez lat przeszło 7 urzeczywistnienie kolei Przeworsk-Bachórz, stracili zupełnie wiarę w możliwość budowy nie tylko przedłużenia do Brzozowa ale wogóle i linii Przeworsk-Bachórz.

3. Uchwała z dnia 4 lipca r. 1901 w sprawie utworzenia oddziału kierownictwa budowy w etacie biura kolejowego

Na posiedzeniu z dnia 4. lipca 1901 powziął Wysoki Sejm następującą uchwałę:

„Wzywa się Wydział krajowy, aby na najbliższej sesyi przedstawił wniosek na powiększenie etatu biura kolejowego o jeden oddział kierownictwa budowy.“

W wykonaniu tego wezwania przedkłada Wydział krajowy osobnem przedłożeniem swe wnioski dotyczące etatu krajowego biura kolejowego.

4. Uchwała z 4 lipca 1901 o zarachowywaniu kosztów biura kolejowego na ciężar pojedynczych kolei lokalnych.

Wysoki Sejm powziął dnia 4. lipca 1961 następującą uchwałę:

„Wzywa się Wydział krajowy, aby pobierał od każdej poszczególnej kolei lokalnej tylko te koszta biura kolejowego, które wyłącznie w interesie odnośnej kolei poniesione zostały i aby wszystkie inne wydatki pokrywał z funduszu krajowego.“

Wydział krajowy od początku akcyi kolejowej wychodził z tej zasady, że Towarzystwa kolejowe mają zwracać tylko rzeczywiście w ich interesie poniesione koszta administracyjne. Jakkolwiek w r. 1900 nie było żadnej budowy, to przecież krajowe biuro kolejowe po zwinięciu kierownictw budowy pojedynczych linii objęło na ich koszt finalizacyjną czynność, a więc n. p. wypracowanie planów wykonania budowy i planów wykupna gruntów, wypracowanie operatów potrzebnych do przeprowadzenia kolaudacyi państwowych i przeprowadzenie tych kolaudacyj. W tej też okoliczności znajduje usprawiedliwienie obciążenie za ten rok Towarzystw kolejowych wydatkiem personalnym stosunkowo większym.

Wydział krajowy zatosowując się do powołanej uchwały Wysokiego Sejmu, zarządził w bieżącym roku zaliczenie płac dwóch urzędników czasowych biura kolejowego na ciężar dwóch posad etatowych, nie obsadzonych dotąd definitywnie, nie przekraczając tem zarządzeniem wysokości wydatków przewidzianych budżetem krajowym na rok 1901.

Nadto po myśli tej uchwały Wydział krajowy przewidział w preliminarzu budżetu krajowego na rok 1902 mniejsze zwroty od Towarzystw kolejowych na pokrycie płac personalu nieetatowego. Albowiem funkcyonaryusz biura kolejowego zajęty sprawdzaniem rachunków eksploatacyjnych, zarachowywany był dotychczas Towarzystwom kolejowym: gdy jednakowoż różnice znalezione przez tego funkcyonaryusza w pierwszym rzędzie wychodzą na dobro krajowego funduszu kolejowego, zwalniając go częściowo od zobowiązań wynikających z tytułu gwarancyi, przeto słuszną rzeczą jest, by płacę tego funkcyonaryusza ponosił krajowy fundusz.

Podobnie i płacę urzędnika rachunkowego biura kolejowego jako urzędnika nieetatowego zarachowywano na ciężar Towarzystw kolejowych ze względów jednak na zajęcie tego urzędnika ogólnej natury, wywołane stanowiskiem Wydziału krajowego, jako kontrolującego organu, jest Wydział krajowy zdania, że jego płaca również winna być zaliczana na ciężar funduszu krajowego.

Również płaca pomocnika konsulenta dla spraw taryfowych i komercyalnych nie może obciążać pojedynczych kolei.

Z tych powodów Wydział krajowy osobnem przedłożeniem wnosi utworzenie tych 3 posad etatowych w krajowem biurze kolejowem.

W końcu zaznacza się, że płace dwóch stróżów kraj. biura kolejowego refundowane dotychczas przez Towarzystwa kolejowe wstawione są w preliminarz budżetu krajowego na r. 1902.

5. Uchwała z 4. lipca 1901 wzywająca c. k. Rząd w sprawie umów o prowadzenie ruchu na kolejach lokalnych.

Uchwała Wysokiego Sejmu z dnia 4. lipca 1901, mocą której wezwany został c. k. Rząd, aby w umowach o prowadzenie ruchu na kolejach lokalnych przez kraj popartych, klucz na obliczenie wozokilometrów przez wagony kolei lokalnych, przebytych na tychże kolejach, był korzystniej ułożony, niż to miało miejsce co do kolei lokalnej Delatyn-Kołomyja-Stefanówka i niż to jest zamierzone dla kolei lokalnych Trzebinia-Skawce: Chabówka-Zakopane i Piła-Jaworzno — udzielona została z kancelaryi sejmowej panu c. k. Namiestnikowi do dalszego zarządzenia.

Nadto Wydział krajowy ze swej strony odniósł się do c. k. Ministerstwa kolei żelaznych pismem z dnia 17. sierpnia 1901 L. 24786 odnośnie do kolei lokalnej Trzebinia-Skawce, pismem z 17. sierpnia 1901 L. 24553 odnośnie do kolei Chabówka-Zakopane i pismem z dnia 20. września 1901 L. 62203 i przedstawił szczegółowo niesłuszność klucza używanego przez c. k. Zarząd kolei państwowych dla tego obliczenia ryczałtowego przebytych przestrzeni przez wagony towarowe kolei lokalnych.

Powołanemi pismami poruszono nadto szereg innych punktów umów o prowadzenie ruchu, które Wydział krajowy nie był w możności zalecić Towarzystwom kolejowym do przyjęcia w stylizacyi przez c. k. Ministerstwo kolejowe proponowanej, albo które Wydział krajowy ze swej strony zaproponował do przyjęcia przez c. k. Zarząd kolei państwowych.

6. Uchwała z 4. lipca 1901 wzywająca c. k. Rząd do wprowadzenia w życie przepisów o instradowaniu posyłek jak najkrótszą drogą.

Uchwała ta powziętą została w tym celu, by kolejom lokalnym, które w pewnych wypadkach stanowią najkrótsze połączenie szlaków głównych, zapewnić ruch przejściowy czyli t. zw. transitowy. Tutaj rozróżnić należy dwie ewentualności a mianowicie:

1) Posyłka kolejowa nie wychodzi z obrębu c. k. kolei państwowych, zatem dyspozycya o jej instradowaniu zależy wyłącznie od c. k. Zarządu kolei skarbowych.

2) Posyłka pochodzi ze stacyi lub też jest przeznaczoną do stacyi innej kolei austryackiej, węgierskiej lub zagranicznej, w takim razie kwestya instradowania takiej przesyłki zależną jest od umowy zawartej w ramach dotyczącego związku taryfowego, czyli kartelu.

Otóż dla rodzaju posyłek pod 1) wymienionego sprawa instradowania posyłek najkrótszą rutą została już przez c. k. Ministerstwo kolejowe w myśl będącej w mowie uchwały sejmowej uregulowaną, a to rozporządzeniami c. k. Ministerstwa kolejowego z dnia 22. lutego 1901 l. 3851, przepis taryfowy nr. 57 i z dnia 30. kwietnia 1901 l. 9691, przepis taryfowy nr. 141 oraz interpretacyą tychże rozporządzeń z dnia 6. maja 1901 l. 9208 T. A. B. przyznającą ten sam sposób instradowania także i w ruchu związkowym, jednakże z zatrzymaniem przejścia przesyłki przez stacyę graniczną kartelowej rucie odpowiadającą.

Co się tyczy przesyłek pod 2), to uzyskanie instradowania absolutnie najkrótszą rutą — okazało się jako naturze kolejowych kartelów przeciwne rzeczą niewykonalną, natomiast starano się uzyskać udział w obsłudze relacyi związkowych, wyznaczony według norm kartelowych. Udział ten w ruchu wewnętrznym państwa austryackiego uzyskano już istotnie zawarciem korzystnej umowy kartelowej z c. k. uprz. koleją północną, tak że obecnie dotyczące koleje lokalne przewożą już w ruchu wewnętrznym posyłki transitujące bądź to z tytułu najkrótszej ruty, bądź też na podstawie kartelowych przepisów.

Tylko w ruchu zagranicznym a zwłaszcza do cesarstwa Niemieckiego i odwrotnie szlaki kolei lokalnych nie zostały jeszcze uwzględnione, ponieważ nowa umowa kartelowa z zagranicznemi kolejami nie przyszła jeszcze do skutku. Sprawę tę urgowano w krótkiej drodze w c. k. Ministerstwie kolejowem i otrzymano wyjaśnienie, że umowa przypuszczająca koleje lokalne do obsługi ruchów zagranicznych przyjdzie do skutku na

na najbliższej konferencyi związku taryfowego »galicyjsko-północno-niemieckiego«.

7. Uchwała z 4. lipca 1901 wzywająca Wydział krajowy do wdrożenia rokowań z c. k. Rządem w sprawie pokrycia niedoborów eksploatacyjnych.

Dnia 4. lipca 1901 powziął Wysoki Sejm następującą uchwałę:

»*Wzywa się Wydział krajowy, aby wdrożył rokowania z c. k. Rządem co do pokrycia deficytów eksploatacyjnych kolei Jaworzno-Piła i Delatyn-Kołomyja-Stefanówka, a to na zasadzie, że kraj, który odnośnemi uchwałami oznaczył ściśle granice finansowej pomocy dla tych kolei do dalszych świadczeń, a więc i do przejmowania deficytów tych kolei pociąganym być nie może*«.

Powyższą uchwałę zakomunikowano c. k. Rządowi: nadto zainicyowano ze strony Wydziału krajowego w c. k. Ministerstwie kolei żelaznych porozumienie się w sprawie tą uchwałą poruszonej. Odnośne pertraktacye są w toku.

Zaznacza się, że dla kolei Delatyn-Kołomyja-Stefanówka i Piła-Jaworzno przyznano ze strony c. k. Rządu pięcioletnią zwłokę w pokryciu niedoborów eksploatacyjnych: gdy tedy pierwszy rok obrachunkowy dla tych kolei upływa z 31. grudnia 1900 względnie z 31. grudnia 1901. przeto dopiero po upływie roku 1904 i 1905 miałaby na podstawie umów eksploatacyjnych stanąć umowa między ck. Rządem, Wydziałem krajowym a Towarzystwem kolejowem w sprawie pokrycia ewentualnie z końcem roku 1904 względnie 1905 niewyrównanych jeszcze niedoborów.

Kolej lokalna Delatyn-Kołomyja-Stefanówka wykazała w pierwszym roku deficyt i to znaczny, bo w kwocie 164.026·32 koron. W roku 1901 stosunki na tej linii znacznie się poprawiły przez wzmożenie się ruchu, a w szczególności przez założenie w jej okolicy dwóch fabryk cukru. Jakkolwiek obecnie nie mamy podstaw do cyfrowo choć w przybliżeniu oznaczyć się mogącego wyniku za ten rok, to przecież możemy z całą stanowczością stwierdzić już teraz, że wynik ten będzie znacznie korzystniejszy od wyniku za rok 1900.

8. Uchwała z dnia 4 lipca 1901 wzywająca c.k. Rząd do budowy kolei: Lwów-Stojanów, Dębica-Jasło i Jasło-Konieczna.

W sprawie powyższych kolei powziął Wysoki Sejm na posiedzeniu z dnia 4. lipca 1901 następującą uchwałę:

XIX.

„*Wzywa się c. k. Rząd, aby w najbliższej przyszłości przystąpił do wybudowania kolei:*

Lwów-Stojanów,
Dębica-Jasło i
Jasło-Żmigród-Konieczna“.

Uchwała powyższa zakomunikowaną została c. k. Namiestnictwa dla dalszego zarządzenia.

9. Uchwała z dnia 4. lipca 1901 odstępująca Wydziałowi krajowemu petycyę gminy Zagórze.

Na posiedzeniu z dnia 4. lipca 1901 uchwalił Wysoki Sejm pod poz. l. XX., jak następuje:

„*Petycyę gminy Zagórze, l. 160, odstępuje się Wydziałowi krajowemu do załatwienia*“.

Zarzuty podniesione w petycyi gminy Zagórze przeciwko prowadzeniu projektowanej trasy kolei Przeworsk-Bachórz przez pomienioną gminę, zostały podczas komisyi obchodowej poddane szczegółowemu zbadaniu i na podstawie tych badań oznajmiono petentom za pośrednictwem Wydziału powiatowego, że odsunięcie trasy od domostw w myśl żądań petentów bliżej ku potokowi Mleczka jest ze względu na konfiguracyę terenu oraz ze względu na to, iż korpus kolejowy byłby narażony na zalewy wysokich wód i pochodzące stąd niebezpieczeństwo dla istnienia kolei — wprost niedopuszczalne.

Celem możliwego jednak uwzględnienia życzeń stron interesowanych, przyjął koncesyonaryusz na siebie obowiązek, że podczas budowy przedsięwzięte zostaną szczegółowe badania, czy i o ile nie da się jakichś nieznacznych przesunięć trasy w obrębie domostw w Zagórzu przeprowadzić, i jeżeli się to tylko możliwem okaże — w takim razie w porozumieniu z interesentami przeprowadzonem zostanie.

10 Uchwała z 4. lipca 1901 w przedmiocie budowy kolejowego połączenia z Jarosławia wzgl. Przemyśla do Krościenka.

W załatwieniu sprawozdania komisyi kolejowej w sprawie petycyi o budowę kolei Jarosław-Pruchnik-Nienadowa-Bircza Krościenko i kolei Przemyśl-Pruchnik powziął Wysoki Sejm na posiedzeniu z dnia 6. lipca 1901 następującą uchwałę:

»Wzywa się Wydział krajowy, aby przeprowadził studya tak pod względem technicznym jak komercyalnym i finansowym co do budowy kolejowego połączenia Jarosławia do Krościenka i przedstawił wyniki przeprowadzonych badań z odpowiednim wnioskiem na najbliższej sesyi sejmowej.“

Uchwałę powyższą przesłał Wydział krajowy pismem z dnia 23. lipca b. r. l. 47.639 Wydziałom powiatowym w Przemyślu, Jarosławiu i Dobromilu z wezwaniem do zasięgnięcia informacyi u miejscowych czynników interesowanych w budowie pomienionej kolei i oświadczenia się, czy uważają budowę kolei rzeczonej za pożądaną ze względu na rozwój ekonomiczny odnośnej części powiatu, oraz jaki kierunek miałaby pomieniona kolej mieć w obrębie każdego z pomienionych powiatów, nakoniec czy dla przyjścia do skutku tej kolei przyczyniłyby się czynniki miejscowe jakiemiś datkami.

Do chwili zamknięcia niniejszego sprawozdania wpłynęło jedynie oświadczenie Wydziału powiatowego w Przemyślu przeciwko budowie kolei Jarosław-Krościenko a to z tego powodu, że nie może uważać projektowanej kolei za korzystną dla powiatu przemyskiego, gdyż budowa ta nie miałaby prawie żadnego znaczenia dla tego powiatu, gdyż przechodziłaby tylko przez dwie gminy t. j. Hucisko nienadowskie i Nienadowa i dlatego powiat sam nie mógłby się żadnym datkiem do budowy tej kolei przyczynić.

Powiat Jarosławski i Dobromilski jak również konsorcya zawiązane dla urzeczywistnienia projektowanej kolei nie nadesłały dotąd mimo wezwania ze strony Wydziału krajowego żadnych oświadczeń, wobec czego nie mógł Wydział krajowy względnie krajowe biuro kolejowe przystąpić do zaleconych przez Wysoki Sejm studyów i badań.

11 Uchwała z 6. lipca 1901 w przedmiocie budowy kolei z Cisny do Strzyłek.

W sprawie powyższej kolei powziął Wysoki Sejm na posiedzeniu z dnia 6. lipca 1901 następującą uchwałę:

„Wzywa się Wydział krajowy, aby rospoczęte studya, tak pod względem technicznym, jak komercyalnym i finansowym co do budowy kolei wąskotorowej z Cisny do Strzyłek dalej prowadził, swojem współdziałaniem poparł u c. k. Rządu starania konsorcyum o zrealizowanie projektu i pomoc finansową dla tejże kolei, a wyniki tych rokowań przedstawił ze swoimi wnioskami na najbliższej sesyi sejmowej.“

Uchwałę powyższą udzielił Wydział krajowy interesowanym Wydziałom powiatowym w Turce i Lisku oraz konsorcyum projektowanej kolei Cisna-Lutowiska-Strzyłki, temu ostatniemu celem powiadomienia Wydziału krajowego o dotychczasowych staraniach konsorcyum co do zrealizowania projektu jak również z wezwaniem o informowanie Wydziału krajowego o wszelkich w tej sprawie przez konsorcyum czynionych krokach.

Do chwili zamknięcia niniejszego sprawozdania nie otrzymał Wydział krajowy żadnej relacyi w powyższej sprawie, wobec czego niemożliwem było przystąpić do jakichkolwiek badań w przedmiocie powyższej kolei.

12 Wezwanie do c. k. Rządu z 8. lipca 1901, aby zarządził zbadanie torów kolejowych w pobliżu rzek leżących.

Na posiedzeniu z dnia 4 lipca r. 1901 na wniosek posła Oleśnickiego powziął Wysoki Sejm następującą uchwałę:

„Wzywa się c. k. Rząd, aby zarządził jaknajrychlejsze badania wszystkich torów kolejowych w pobliżu rzek leżących w okolicach powodzią nawiedzanych i spowodował potrzebne w celu zapobieżenia zbierania się wody, pomnożenia przepustów kolejowych względnie powiększenie i rozszerzenie przepustów już istniejących.“

Powyższa uchwała została udzieloną c. k. Rządowi.

13 Rezolucya do c. k. Rządu z 8 lipca 1901 w sprawie otwarcia stacyi kolejowej w Rodatyczach.

Dnia 8. lipca 1901 powziął Wysoki Sejm następującą uchwałę:

„Wzywa się c. k. Rząd, aby stacyę kolejową Rodatycze na linii Kraków-Lwów obecnie dla użytku publicznego zamkniętą otworzył dla ruchu towarowego i osobowego i w tym celu przystąpił do wniosku Wydziału krajowego w sprawie budowy dojazdu kolejowego opartego na postanowieniach krajowej ustawy z dnia 9 marca 1888 Nr. 38 Dz. u. kr.; na razie zaś zanim sprawa dojazdu kolejowego będzie uregulowaną, otworzył tę stacyę dla ruchu osobowego.“

Uchwała ta zakomunikowaną została c. k. Rządowi przez kancelaryę sejmową. Nadto odniósł się Wydział krajowy odezwą z 10 października 1901 L. 66597 do c. k. Namiestnictwa z prośbą o uwiadomienie o zarządzeniach poczynionych w tej mierze, do chwili zamknięcia niniejszego sprawozdania nie otrzymał Wydział krajowy uwiadomienia o decyzyi c. k. Rządu.

14 Uchwały z 5. lipca 1901. o projektowanej kolei Lwów-Brzeżany-Podhajce.

W załatwieniu sprawozdania komisyi kolejowej o petycyach w sprawie popierania przez kraj budowy kolei Lwów-Winniki-Przemyślany-Brzeżany-Podhajce powziął Wysoki Sejm na posiedzeniu z dnia 5. lipca 1901 następujące uchwały:

„1. Sejm uznaje projektowaną kolej Lwów-Winniki-Przemyślany-Brzeżany-Podhajce jako potrzebną i użyteczną dla interesów kraju.

2. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu:

a) aby wyjednał u c. k. Rządu uzyskanie zagwarantowania przez Państwo oprocentowania i amortyzacyi kapitału pierwszeństwa w sumie przynajmniej 10,000.000 koron.

b) aby przeprowadził rokowania z interesentami o pokrycie nadwyżki potrzebnego do budowy kapitału, we formie akcyi zakładowych, lub ewentualnie akcyi pierwszeństwa.

3) Sejm upoważnia Wydział krajowy do objęcia agend konsorcyum projektowanej kolei, a to tak co do starań o uzyskanie koncesyi na budowę i exploatacyę, jak i co do przeprowadzenia powyż wspomnianych rokowań z c. k. Rządem, z poleceniem przedłożenia wniosku na najbliższej sesyi sejmowej, co do sposobu pokrycia nadwyżki kapitału potrzebnego do przeprowadzenia budowy.“

Uchwały powyższe zakomunikował Wydział krajowy pismem z dnia 31-go lipca b. r. l. 47.640 konsorcyum starającemu się o koncesyę na kolej lokalną Lwów-Podhajce z wezwaniem o przesłanie sprawozdania o staraniach pomienionego konsorcyum w sprawie zrealizowania pomienionego projektu kolejowego.

Równocześnie odniósł się Wydział krajowy do interesowanych w dojściu do skutku pomienionej kolei Wydziałów powiatowych we Lwowie, Przemyślanach, Brzeżanach i Podhajcach oraz do Reprezentacyi stoł król. miasta Lwowa z zapytaniem, czy celem zapewnienia dojścia do skutku pomienionej kolei wyż wymienione korporacye autonomiczne oraz gminy i obszary dworskie, jak niemniej osoby prywatne, zakłady lub przedsiębiorstwa przemysłowe przyczyniłyby się do kosztów budowy w mo-

wie będącej kolei a to bądź przez objęcie pewnej ilości akcyi, bądź też przez zapewnienie gwarancyi dla pewnej części kapitału.

Dotychczas oświadczyła się jedynie gmina miasta Lwowa z gotowością udzielenia gwarancyi dla kapitału w wysokości 300.000 koron. oraz Wydział powiatowy przemyślański dla kapitału 100.000 koron.

Wydział krajowy spodziewa się, iż tak od pomienionych dwu korporacyi autonomicznych jak i od innych interesowanych czynników uda się uzyskać znaczniejsze przyczynienie się do kosztów budowy tej doniosłe znaczenie dla miejscowych interesów ekonomicznych mającej kolei, wstrzymuje się jednak z dalszą akcyą w tej sprawie aż do wyniku rewizyi trasy. oraz ostatecznego ustalenia tak całego kapitału budowy jak i wysokości subwencyi państwowej.

Konsorcyum zawiązane dla urzeczywistnienia tej kolei zajęło się bardzo gorąco akcyą przygotowawczą i tak postarało się w pierwszej linii o uzyskanie zezwolenia na podjęcie przedwstępnych robót technicznych. następnie zebrało fundusze potrzebne na opracowanie projektu wstępnego i poruczyło opracowanie tego projektu inżynierowi Gwalbertowi Ziembickiemu ze Lwowa.

Projekt wstępny przedłożony został z końcem miesiąca października w drodze Wydziału krajowego c. k. Ministerstwu kolei żelaznych we Wiedniu celem zarządzenia rewizyi trasy i spodziewać się należy, że ta czynność komisyjna jeszcze w ciągu miesiąca grudnia b. r. przeprowadzoną zostanie.

Równocześnie rozpoczęło już konsorcyum starania celem uzyskania jak najwydatniejszego finansowego poparcia projektowanej kolei ze strony Rządu.

Długość projektowanej kolei wedle projektu przedłożonego przez konsorcyum — wynosi około 129 klm. — przy przyjęciu trasy idącej z Kozielnik przez Łyczaków na Winniki do Podhajec t. j. trasy odpowiadającej interesom miasta Lwowa.

Kupitał potrzebny do przeprowadzenia budowy tej kolei — obliczony na podstawie projektu wstępnego, wynosi efektywnie ogółem 15,838.740 koron czyli na 1 kilometr 122.100 koron, zaś nominalnie po doliczeniu procentów interkalarnych w kwocie 600.000 koron, funduszu rezerwowego w kwocie 200.000 koron, oraz kosztów sfinansowania w kwocie 1,663.000 — ogółem **18,300.000 koron**.

Po przeprowadzeniu wstępnych pertraktacyi w przedmiocie uzyskania subwencyi państwowej — wdrożone zostaną w najbliższej przyszłości rokowania koncesyjne oraz rokowania z interesentami miejscowymi co do zdeklarowania finansowego udziału tychże na rzecz kolei Lwów-Podhajce

15. Uchwała z dnia 6. lipca 1901 w przedmiocie uzupełnienia i zmian w etacie kraj. biura kolejowego.

Wysoki Sejm powziął na posiedzeniu z dnia 6. lipca 1901 następującą uchwałę:

„Z dniem 1. stycznia 1901 ustanawia się w etacie krajowego biura kolejowego ponad dotychczasowy stan tegoż biura:

a) posadę starszego inżyniera z płacą roczną	4.800	*K*
dodatkiem aktywalnym	840	„
i trzema dodatkami pięcioletnimi po . . .	400	„
b) posadę konsulenta dla spraw taryfowych i komercyalnych z roczną płacą . . .	3.600	„
dodatkiem aktywalnym	720	„
i trzema dodatkami pięcioletnimi po . . .	400	„
c) 2 posady inżynierów II. klasy z roczną płacą po	2.800	„
dodatkiem aktywalnym po	600	„
i trzema dodatkami pięcioletnimi po . . .	200	„

d) posadę adjunkta konceptowego z roczną płacą 2.800 „
dodatkiem aktywalnym . . . . . 600 „
i trzema dodatkami pięcioletnimi po . . . 200 „

Wydział krajowy zdaje sprawę z wykonania powyższej uchwały w punkcie 33. niniejszego sprawozdania »Krajowe biuro kolejowe«.

B) Dalszy tok spraw przedstawionych w zeszłorocznem sprawozdaniu

I. Sprawy budowy.

16. Kolej lokalna Borki wielkie-Grzymałów.

W ciągu bieżącego roku przeprowadzono komisyjnie ostateczne oddanie interesentom dróg i ścieków urządzonych z powodu budowy tej kolei wzdłuż całej linii kolejowej.

Finalizacyjne czynności wykupna gruntów znajdują się na ukończeniu i niebawem nastąpi definitywne założenie księgi kolejowej.

17. Kolej miejscowa Łupków-Cisna.

Finalizacyjne czynności wykupna gruntów pozostają na ukończeniu i wkrótce zarządzonem zostanie otwarcie stanowczego wykazu hipotecznego dla księgi kolejowej kolei miejscowej Łupków-Cisna.

W bieżącym roku przyszła ostatecznie do skutku umowa między rządem austryackim a węgierskim, normująca stosunki prawne dla części linii położonej na węgierskiem terytoryum Na podstawie tej umowy wniesiono też do król. węg. centralnego urzędu hipotecznego w Peszcie operat wykupna gruntów celem weryfikacyi i wpisu do księgi kolejowej tej części linii.

18. Kolej lokalna Trzebinia-Skawce.

Sporządzony ostateczny obrachunek z przedsiębiorstwem budowy tej kolei nie został uznany przez przedsiębiorstwo, które rości sobie z różnych tytułów znacznie większe pretensye. Ugodowe załatwienie tej sprawy nie doszło dotychczas do skutku.

W sprawie oddania interesentom dróg i ścieków urządzonych wzdłuż linii kolejowej Trzebinia-Skawce. przeprowadzone zostało przez powiatową władzę polityczną w Chrzanowie i Wadowicach dodatkowe, uzupełniające dochodzenie celem ustalenia okoliczności co do przyszłego utrzymywania takowych. O wyniku powyższych komisyonalnych dochodzeń ma powziąć ostateczną decyzyę c. k. Ministerstwo kolei żelaznych, poczem zarządzoną zostanie przez c. k. Ministerstwo kolejowe państwowa kolaudacya budowy linii kolejowej.

Otwarcie przystanku osobowego w Woźnikach nastąpiło w maju r. 1901, zaś przystanku osobowego i ładowni w Mucharzu 15. listopada r. 1901.

Czynności wykupna gruntów znajdują się w stadyum finalizacyjnem a z początkiem roku 1902 wniesione zostaną podania tabularne do c. k Sądów powiatowych w Chrzanowie, Wadowicach i Zatorze, celem wydzielenia nabytych pod kolej przestrzeni gruntowych z dotychczasowych ciał hipotecznych i przepisania takowych do założyć się mającej księgi kolejowej.

Dla mostu prowizorycznego w Radoczy, wybudowanego w miejsce zniszczonego w r. 1899 przez wysokie wody, uzyskane zostało zezwolenie c. k. Ministerstwa kolejowego utrzymania go do czasu dokonania regulacyi Skawy, a to pod warunkiem wzmocnienia. Dotyczący projekt został przedłożony c. k. Ministerstwu kolei żelaznych

Zastąpienie tego prowizorycznego mostu stałym mostem o konstrukcyi żelaznej, będzie mogło nastąpić po przeprowadzeniu wspomnianej regulacyi koryta rzeki Skawy, skutkiem której to regulacyi będzie potrze-

bnem wybudowanie w Radoczy stałego mostu o mniejszej rozpiętości w porównaniu z mostem pierwotnie wybudowanym.

Zamknięcie rachunków nie mogło dotychczas nastąpić z powodu bądź niesfinalizowanych dotychczas lub w toku jeszcze będących czynności i świadczeń, bądź z powodu nierozwikłanych lub spornych obrachunków jak również z powodu że pozostają jeszcze do wykonania różne roboty uzupełniające budowę, dla których przeprowadzenie studyów i sporządzenie planów dopiero zostało ukończone.

Niemożliwem jest przeto jeszcze wykazanie i umotywowanie cyfry potrzebnego powiększenia kapitału budowy, a tem samem przedłożenie Wysokiemu Sejmowi wniosków w tej mierze.

Po myśli uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 4. maja r. 1900 przeprowadził Wydział krajowy rokowania z c. k. Rządem o dalsze przyczynienie się państwa do kosztów budowy kolei lokalnej Trzebinia-Skawce, wynikiem zaś tych rokowań jest, iż ustawą z dnia 1. lipca r. 1901 dz. u. p. l. 85 zapewnioną została dodatkowa wpłata ze strony państwa w kwocie 309 000 koron na rzecz wspomnianej kolei.

Co do wypłaty tego udziału przeprowadzone zostały rokowania, które wedle otrzymanych w krótkiej drodze informacyi osiągną korzystny rezultat.

19. Kolej żelazna Chabówka-Zakopane.

Obrachunek z przedsiębiorstwem budowy został ukończony, pozostaje tylko do wypłacenia kwota 36.000 koron, która stanowi kaucyę mającą być wydaną po zupełnem sfinalizowaniu przez przedsiębiorstwo budowy wykupna gruntów.

Przedsiębiorstwo budowy wniosło we wrześniu r. 1901 podania tabularne do c. k. Sądów powiatowych w Nowym Targu i Jordanowie o zarządzenie postępowania rozpoznawczego co do gruntów nabytych pod kolej — celem założenia księgi kolejowej dla kolei żelaznej Chabówka-Zakopane.

20. Kolej lokalna Delatyn-Kołomyja-Stefanówka.

Komisyjne oddanie interesentom dróg i ścieków, urządzonych z powodu budowy tej kolei nie nastąpiło dotychczas tylko w gminach Kułaczkowce, Ostapkowce i Ostrowiec, przeprowadzenie tej czynności zostanie zarządzone jeszcze w ciągu bieżącego roku przez dotyczącą powiatową władzę polityczną.

W roku 1901 został otwarty w klm. 72 linii kolejowej Delatyn-Kołomyja-Stefanówka przystanek dla ruchu osobowego w Ostrowcu; projektowane jest nadto urządzenie przystanku osobowego w gminie Winograd, w której to sprawie nie złożyli jeszcze interesenci miejscowi stanowczego oświadczenia co do pokrycia kosztów urządzenia tego przystanku.

Dopłaty za grunta zajęte pod kolej lokalną Delatyn-Kołomyja-Stefanówka zostały już z nieznacznymi wyjątkami uskutecznione. Podania tabularne o zarządzenie dochodzeń w celu rozpoznania gruntów kolejowych i wpisania tychże do definitywnego wykazu hipotecznego dla pomienionej kolei zostaną wniesione w ciągu roku 1902 do c. k. Sądów powiatowych w Nadwórnie, Kołomyi, Gwoździcu, Horodence i Zastawnie.

Roboty około rekonstrukcyi zniszczonej przez wielkie wody przestrzeni kolejowej t. j. w klm. 2·3 do 6·5 zostały całkowicie ukończone natomiast dodatkowo przez c. k. Ministerstwo kolei żelaznych postanowione roboty ochronne na potoku Lubiżna w klm. $2^1/_4$ kolei lokalnej Delatyn-Kołomyja Stefanówka są obecnie na ukończeniu.

Co do pokrycia kosztów rekonstrukcyi powyższej kolei zaznaczyć należy, że na polecenie c. k. Ministerstwa kolei żelaznych przeprowadza obecnie c. k. Dyrekcya kolei państwowych w Stanisławowie rozdział kosztów celem wypośrodkowania kwot, z których jedna ma przypaść na kapitał budowy, zaś druga na rachunek eksploatacyi.

Z powodu nie przeprowadzenia dotychczas przez c. k. Dyrekcyę kolei państwowych w Stanisławowie rzeczonego rozdziału, następnie z powodu nie sfinalizowanych czynności wykupna gruntów, wreszcie z powodu nieukończonych obrachunków z c. k. Administracyą państwową za dalsze świadczenia i z c. k. Dyrekcyą kolei państwowych w Stanisławowie za uzupełnienia budowy — nie może Wydział krajowy przedstawić Wysokiemu Sejmowi przy niniejszem sprawozdaniu wniosku w przedmiocie potrzebnego powiększenia kapitału budowy tej kolei.

W końcu zauważa się, że częściowe pokrycie zwiększonych kosztów budowy zostało już zapewnione w ten sposób, iż z mocy ustawy z dnia 1. lipca 1901 r. dz. u. p. Nr. 85 państwo przyczyni się do dalszych kosztów budowy tej kolei kwotą 365 000 koron.

Rokowania przeprowadzone w celu unormowania warunków wpłaty tego udziału są już ukończone z odpowiednim rezultatem, a Wydział krajowy oczekuje tylko na urzędowe zawiadomienie w tej mierze c. k. Ministerstwa kolejowego.

21. Kolej lokalna Piła-Jaworzno

Kierownictwo budowy kolei lokalnej Piła-Jaworzno w Chrzanowie zostało rozwiązane z dniem 1 stycznia 1901 r. a czynności tegoż, które pozostawały jeszcze do uregulowania, objęło Krajowe Biuro kolejowe i po kończyło.

Wskutek upływu w miesiącu października r. 1901 jednorocznej gwarancyi przedsiębiorstwa budowy za niektóre kategorye robót został przeprowadzony w czasie od 15. do 18. października r. 1901 ostateczny odbiór robót od przedsiębiorstwa budowy a to równocześnie z państwową kolaudacyą przy udziale delegatów c. k. Ministerstwa kolei żelaznych, c. k. Dyrekcyi kolei państwowych w Krakowie, Wydziału krajowego i przedsiębiorstwa budowy.

Braki, jakie przy obu powyższych czynnościach stwierdzono, zostały oszacowane na łączną kwotę 4.903 koron. Usunięcie tych braków objęła c. k. Dyrekcya kolei państwowych w Krakowie, a kwota na ten cel potrzebna potrąconą zostanie z kaucyi przedsiębiorstwa budowy.

Dopłaty za grunta zajęte pod kolej pozostają do uskutecznienia zaledwie w kilkudziesięciu pozycyach, co jeszcze w bieżącym roku zostanie w zupełności przeprowadzone.

Podania tabularne o założenie księgi kolejowej dla kolei lokalnej Piła-Jaworzno zostaną wniesione do c. k. Sądu powiatowego w Chrzanowie i Jaworznie w pierwszej połowie roku 1902.

W celu podniesienia rentowności tej kolei przez skierowanie transportów węgla z kopalni Gwarectwa Jaworzyńskiego a głównie węgla przeznaczonego dla c. k. kolei państwowych, powzięło towarzystwo zamiar przedłużenia kolei aż do tej kopalni i założenia tamże stacyi, z którejby i miasto Jaworzno korzystało.

Sporządzony obrachunek z przedsiębiorstwem budowy nie został uznany przez to przedsiębiorstwo, które sprawę swych dodatkowych pretensyi poddało do rozstrzygnięcia sądowi polubownemu, wskutek czego obrachunek z przedsiębiorstwem dotychczas nie jest zakończony.

W wykonaniu uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 4. maja 1900 r. dotyczącej pokrycia wydatków budowy kolei lokalnej Piła-Jaworzno przewyższających kapitał zakładowy tej kolei ustanowiony uchwałą sejmową z dnia 8. lutego 1896, przeprowadził Wydział krajowy rokowania z c. k. Rządem o przyczynienie się państwa do zwiększonych kosztów budowy kolei lokalnej Piła-Jaworzno.

Wynikiem tych rokowań jest ustawa z dnia 1. lipca 1901 Dz. u. p. Nr 85, która zapewniła dalszą wpłatę przez państwo na rzecz budowy tej kolei w kwocie 133.000 koron.

Wydział krajowy nie może jeszcze uczynić zadość powyżej przytoczonej uchwale Wysokiego Sejmu, o ile takowa poleca Wydziałowi krajowemu przedłożenie Wysokiemu Sejmowi wniosku załatwiającego definitywnie sprawę uregulowania wysokości kapitału zakładowego kolei lokalnej Piła-Jaworzno, gdyż dotychczas nie mogło nastąpić zamknięcie rachunków budowy tej kolei z powodu niesfinalizowanego wykupna gruntów, następnie z powodu nieprzedłożonego obrachunku świadczeń przez c. k. Administracyę państwową, wreszcie z powodu spornych, dodatkowych pretensyi przedsiębiorstwa budowy.

Wydział krajowy przeprowadził rokowania z Rządem co do sposobu wpłaty powyższego udziału 133.000 koron z pomyślnym rezultatem: oczekuje obecnie na urzędowe uwiadomienie w tej mierze.

22. Kolej lokalna Przeworsk-Bachórz

Na podstawie projektu szczegółowego wypracowanego przez krajowe biuro kolejowe, zarządziło ck. Ministerstwo kolei żelaznych reskryptem z dnia 13. maja br. l. 17.443 3 przeprowadzenie komisyi reambulacyjnej dla kolei Przeworsk-Bachórz.

Komisya ta przeprowadzoną została w czasie od 26. czerwca do 15. lipca 1901 z tym wynikiem, że uzyskano konsens budowy *ex commissione* dla przestrzeni km. 0·0—33·8 z zastrzeżeniem, że konsens ten ma moc obowiązującą dopiero z chwilą udzielenia koncesyi na budowę i exploatacyę kolei Przeworsk-Bachórz.

Dla dalszej przestrzeni a mianowicie km. 33·8 — 41·5 poleciła komisya wypracowanie alternatywy skrócającej długość linii o prawie 4 km. za pomocą przeprowadzenia trasy przez dział wód w Jaworniku polskim i Szklarach tunelem zamiast projektowanego prowadzenia trasy serpentynami, zaś dla przestrzeni końcowej projektowanej linii zarezerwowała komisya ostateczną decyzyę Ministerstwu kolei żelaznych a to ze względu na różne sprzeczne żądania miejscowych stron interesowanych co do sytuowania stacyi Bachórz-Dynów.

Na podstwie takiego wyniku komisyi, przystąpił Wydział krajowy jako sprawujący agendy konsorcyum starającego się o koncesyę do natychmiastowego opracowania projektu szczegółowego dla alternatywy tunelowej i przedłożył projekt odnośny w miesiącu wrześniu 1901 ck. Ministerstwu kolei żelaznych wraz z porównawczym kosztorysem obu tras dla tej przestrzeni t. j. z tunelem i bez tunelu — celem ostatecznej decyzyi Ministerstwa kolejowego.

Pismem z dnia 5. listopada 1901 L. 49879 3 oświadczyło ck Ministerstwo kolei żelaznych, że ze strony wojskowości szczególną wagę na to kładą, by dla tej kolei wybrać taką trasę, któraby w danym razie umożliwiła uczynienie kolei niezdolną do ruchu. Z tego powodu postawił ck. Rząd żądanie budowy linii tunelowej: wobec jednak trudności powstałych przez zwiększenie kosztów budowy tej linii oświadczył, że byłby skłonny przychylić się do trasy serpentynowej pod warunkiem, że kolej będzie wybudowana w taki sposób, któryby umożliwiał bez trudności skuteczne jej zniszczenie. Ku temu celowi miałaby być wybudowana kolej o torze 70 cm. i możliwie jak najlżej, a mianowicie przy zastosowaniu systemu szyn 10 kg. wagi na metr bieżący i konstrukcyi lokomotyw o maksymalnem ciśnieniu 2·5 ton na jedną oś. Wydział krajowy nie mógł się na taką budowę kolei zgodzić z następujących względów: Podczas kampanii buraczanej przy budowie kolei o torze 76 cm. i przy konstrukcyi lokomotyw o ciśnieniu 6·4 ton na jedną oś, jak to pierwotnie projektowano, wystarczyłoby 3 do 4 pociągów dziennie w kierunku do Przeworska: na wypadek budowy kolei wedle żądania wojskowości musianoby dla przewiezienia tej samej ilości buraków puścić w ruch dziennie około 18 w kierunku do Przeworska.

Okoliczność ta spowodowałaby znaczne powiększenie taboru kolei, a nadto niepomierne podrożenie prowadzenia ruchu. Dla tych powodów

stała się budowa kolei tej o trasie serpentynowej zupełnie niemożliwa i Wydział krajowy musiał się kategorycznie oświadczyć przeciw kolei o tym lekkim typie i wybrać budowę linii tunelowej. Równocześnie jednak zaznaczył Wydział krajowy, że pierwotnie preliminowane koszta budowy wedle wszelkiego prawdopodobieństwa nie wystarczą na budowę kolei z tunelem i postawił żądanie pokrycia nadwyżki kosztów tunelem spowodowanej z funduszów państwowych.

W końcu zauważa się, że pertraktacye koncesyjne co do tej budowy są już przeprowadzone a wydanie koncesyi jest spodziewane w najbliższej przyszłości.

II. Prowadzenie ruchu.

23. Ogólne uwagi

Wydział krajowy miał ciągle na uwadze zmniejszenie kosztów eksploatacyjnych na kolejach lokalnych będących w zarządzie kolei państwowych, tembardziej, że znaczne wydatki z poprzednich lat spowodowane częściowo przez konsolidowanie się nowo wybudowanych kolei nie zmniejszały się, owszem zestawione przez c. k. Dyrekcyę kolejową preliminarze wydatków na rok 1902 okazały się jeszcze zawsze za wysokie.

Krajowe biuro kolejowe przeto po zbadaniu preliminowanych wydatków przyszło do przekonania, że dadzą się zaprowadzić oszczędności, uwzględniając tylko niezbędne potrzeby pojedynczych kolei lokalnych.

Z tego też powodu odniósł się Wydział krajowy odezwą z 2. lipca br. l. 44072 do c. k. Ministerstwa kolejowego o wydelegowanie fachowego referenta, któryby wspólnie z delegatem krajowego biura kolejowego, przy udziale odnośnych c. k. Dyrekcyi kolei państwowych, po przepatrzeniu na miejscu i objechaniu kolei lokalnych zadecydował, jakie oszczędności zaprowadzić potrzeba. W odezwie tej podniesionem zostało, że prowadzenie ruchu kolejowego odbywać się powinno na kolejach lokalnych podług zupełnie innych norm jak na kolejach głównych, zatem instrukcye obowiązujące na kolejach lokalnych powinny uledz takiej zmianie, któraby umożliwiła wprowadzenie wszechstronnego zmniejszenia wydatków.

Ponieważ krajowe biuro kolejowe swoimi fachowo uzasadnionymi wnioskami przeprowadziło w drodze urzędowej ze skutkiem zaprowadzenie znacznych oszczędności w wydatkach na kolejach lokalnych pierwotnie wybudowanych i już kilka lat w ruchu będących, t. j. na kolei Borki wielkie-Grzymałów i Łupków-Cisna, przeto było również dążeniem Wydziału krajowego wyjednanie u c. k. Ministerstwa kolejowego i dla później wybudowanych kolei lokalnych zmniejszenia preliminowanych wydatków już na rok 1902.

Odnośny objazd kolei lokalnych odbył się w drugiej połowie września br. i z niego nabrał Wydział krajowy przekonania, że c. k. Ministerstwo kolei żelaznych dąży do zredukowania kosztów eksploatacyjnych przez zarządzenia, które zaprowadzone będą przez udzielenie ck. Dyrekcyom kolejowym znacznie zmniejszonych kredytów na rok 1902, również i przez wydanie odrębnej instrukcyi dla kolei lokalnych pod zarządem państwa pozostających, przez co okaże wynik rezultatów eksploatacyjnych na rok 1902 a po części już na rok 1901 znaczne oszczędności w porównaniu do lat ubiegłych. Dotyczące rozporządzenie ministerialne nie doszło jeszcze do wszystkich kolei lokalnych do rąk Wydziału krajowego do chwili zamknięcia niniejszego sprawozdania.

Wyniki eksploatacyjne krajowych kolei lokalnych za rok 1900 względnie za czas pierwszego roku obrachunkowego, przedstawiają się następująco:

1. Kolej lokalna Borki wielkie - Grzymałów.

24. Kolej lokalna Borki-wielkie Grzymałów

Wynik eksploatacyjny za rok 1900:

I. Dochody z przewozu.

1.	Za przewóz osób cywilnych	27069.63 k.
2.	„ „ „ wojskowych	625.99 „
3.	„ „ pakunków	390.83 „
4.	„ „ towarów przesyłkami pospiesznemi	9340.43 „
5.	„ „ „ „ zwykłemi	85441.49 „
	Suma dochodów	122.868.37 k.
	II. Dochody różne	2613.31 „
	Razem suma dochodów	125.481.68 k.

I. Wydatki.

1.	Zarząd ogólny	3779.31 k.
2.	Nadzór i konserwacya kolei	24579.17 „
3.	Obsługa ruchu i spraw komercyalnych	15730.16 „
4.	„ parowozów i warsztatów	35276.88 „
	Suma wydatków	79365.52 k.
	II. Wydatki różne*)	8971.29 „
	Razem suma wydatków	88336.81 k.
	Pozostaje nadwyżka dochodu	37144.87 k

2. Kolej wąskotorowa Łupków - Cisna.

25. Kolej wąskotorowa Łupków-Cisna

Wynik eksploatacyjny za rok 1900:

I. Dochody z przewozu.

1.	Za przewóz osób cywilnych	5067.06 k.
2.	„ „ „ wojskowych	52 „
3.	„ „ pakunków	74.69 „
4.	„ „ towarów przesyłkami pospiesznemi	344.23 „
5.	„ „ „ „ zwykłemi	66633.44 „
	Suma dochodów	72119.94 k.
	II. Dochody różne	646.61 „
	Razem suma dochodów	72766.55 k.

I. Wydatki.

1.	Zarząd ogólny	2903·65 k.
2.	Nadzór i konserwacya kolei	28121 94 „
3.	Obsługa ruchu i spraw komercyalnych	13511 36 „
4.	Obsługa parowozów i warsztatów	16139.60 „
	Suma wydatków	60976.55 k.
	II. Wydatki różne**)	4692.56 „
	Razem suma wydatków	65669.11 k.
	Pozostaje nadwyżka	7097.44 „

*) Podatek domowy wraz z dodatkami, opłaty do zakładów humanitarnych, najem parowozów i wozów, ubezpieczenie personalu od wypadków, biuro centralnego zarządu Towarzystwa, pożyczki pierwszeństwa i t. d.

**) jak odnośnik do pozycyi 24.

3. Kolej lokalna Trzebinia-Skawce

26. Kolej lokalna Trzebinia-Skawce

za czas pierwszego roku obrachunkowego t. j. od dnia 24. sierpnia 1898 do dnia 31. grudnia 1900.

I. Dochody z przewozu.

1.	Za przewóz osób cywilnych	29826.57 k.
2.	„ „ „ wojskowych	626.57 „
3.	„ „ pakunków	294.47 „
4.	„ „ towarów przesyłkami pospiesznemi	243.31 „
5.	„ „ „ „ zwykłemi	279256.39 „
	Suma dochodów	310247.31 k.
	II. Dochody różne	18315.79 „
	Razem suma dochodów	328563.10 k.

I. Wydatki.

1.	Zarząd ogólny	10405.84 k
2.	Nadzór i konserwacya kolei	81525.00 „
3.	Obsługa ruchu i spraw komercyalnych	71028.27 „
4.	Obsługa parowozów i warsztatów	55488.57 „
	Suma wydatków	218447.68 k
	II. Wydatki różne*)	39325.62 „
	Razem suma wydatków	257773.30 k
	Pozostaje nadwyżka	70789.80 „

4. Kolej lokalna Chabówka-Zakopane

27. Kolej lokalna Chabówka-Zakopane

za czas pierwszego roku obrachunkowego t. j. od dnia 25. października 1899 r. do dnia 31. grudnia 1900 r.

I. Dochody z przewozu.

1.	Za przewóz osób cywilnych	129909 86 k
2.	„ „ „ wojskowych	4037 37 „
3.	„ „ pakunków	9286.55 „
4.	„ „ przesyłek pospiesznych	8850.14 „
5.	„ „ zwykłych	136416.04 „
	Suma dochodów	288499.93 k.
	II. Dochody różne	9141.94 „
	Razem suma dochodów	297641.87 k.

I. Wydatki.

1.	Zarząd ogólny	8127 07 k.
2.	Dozór i utrzymanie kolei	75195.46 „
3.	Służba ruchu i komercyalna	45341.55 „
4.	Obsługa parowozów i warsztatów	41145.69 „
	Suma wydatków	169809.77 k.
	II. Wydatki różne**)	7518.65 „
	Razem suma wydaków	177328.42 „
	Pozostaje czysty dochód	120313.98 „

*) Koszta współużywania dworców prywatnych kolei, zresztą jak odnośnik do pozycyi 24.

**) jak odnośnik do pozycyi 24.

28. Kolej lokalna Delatyn-Kołomyja-Stefanówka

5. Kolej lokalna Delatyn - Kołomyja-Stefanówka

za czas pierwszego roku obrachunkowego, to jest od dnia 17. listopada 1899 do dnia 31. grudnia 1900 r.

I. Dochody z przewozu.

1.	Za przewóz osób cywilnych	89138.57 k
2.	„ „ „ wojskowych	5820.30 „
3.	„ „ pakunków	1300.91 „
4.	„ „ towarów przesyłkami pospiesznemi	8991.82 „
5.	„ „ „ „ zwykłemi	108717.78 „
	Suma dochodów	213969.38 k.
	II. Dochody różne	10556.25 „
	Razem suma dochodów	224525.63 k.

I. Wydatki.

1.	Zarząd ogólny	13741.79 k.
2.	Nadzór i konserwacya kolei	137313.83 „
3.	Obsługa ruchu i spraw komercyalnych	50042.19 „
4.	Obsługa parowozów i warsztatów	84789.44 „
	Suma wydatków	285887.25 k.
	II. Wydatki różne *)	102664.70 „
	Razem suma wydatków	388551.95 k.
	Pozostaje niedobór	164026.32 „

29. Kolej lokalna Piła-Jaworzno

6. Kolej lokalna Piła - Jaworzno.

Kolej lokalna Piła-Jaworzno otwartą została 27. października 1900 r. i jak się z dotychczasowych wyników eksploatacyjnych okazuje, to kolej ta okaże w pierwszym roku znaczny niedobór z powodu słabego ruchu towarowego.

Celem zwiększenia ruchu jest w toku przedłużenie tej kolei do Jaworzna miasta.

30. Kolej lokalna Kraków-Kocmyrzów

7. Kolej lokalna Kraków - Kocmyrzów

za czas pierwszego roku obrachunkowego, to jest od dnia 11. grudnia 1899 do dnia 31. grudnia 1900.

I. Dochody z przewozu.

1.	Za przewóz osób cywilnych	17928.33 k.
2.	„ „ „ wojskowych	279.03 „
3.	„ „ pakunków	119.90 „
4.	„ „ towarów przesyłkami pospiesznemi	1588.56 „
5.	„ „ „ „ zwykłemi	53712.55 „
	Suma dochodów	73628.37 k.
	II. Dochody różne	3576.74 „
	Razem suma dochodów	77205.11 k.

*) Koszta dowozu węgla i innych materyałów zarachowane przez ck. Dyrekcyę kolejową na tem miejscu zamiast w grupie 4. wydatków, nadto koszta obsługi wspólnych stacyi kolei prywatnych, zresztą jak odnośnik do pozycyi 24.

I. Wydatki.

1. Zarząd ogólny . . .	2798.60 k.
2. Nadzór i konserwacya kolei . .	9468 82 „
3. Obsługa ruchu i spraw komercyalnych	24026.11 „
4. Obsługa parowozów i warsztatów .	22479.77 „
Suma wydatków . .	58773.39 k.
II. Wydatki różne . .	4196.14 „
Razem suma wydatków . .	63369.53 k.
Pozostaje nadwyżka . .	13835.58 „

31 Koleje lokalne wschodnio galicyjskie.

8. Koleje lokalne wschodnio galicyjskie.

Wynik exploatacyjny za rok 1900.

Tarnopol - Kopyczyńce, Biała - czortkowska - Wygnanka - Zaleszczyki. Skała-Teresin. Iwanie puste.

I. Dochody z przewozu.

1. Za przewóz osób cywilnych 2. „ „ „ wojskowych	325830·14 K.
3. „ „ „ pakunków	5762·10 K.
4. „ „ towarów przesyłkami „ „ pospiesznemi	563791·48 K.
Suma dochodów	895383·72 K.
II. Różne dochody	35596·84 K.
Razem suma dochodów	930980·56 K.

I. Wydatki.

1. Zarząd ogólny	37110·27 K.
2. Nadzór i konserwacya kolei	270075·05 „
3. Obsługa ruchu i spraw komercyalnych .	192903·56 „
4. „ parowozów i warsztatów	264859·08 „
Suma wydatków	764947·96 K.
II. Różne wydatki	121074·59 „
Razem suma wydatków	896022·55 K.
Pozostaje nadwyżka	34958.01 K.

Zestawienie

wyniku eksploatacyi kolei lokalnych pierwszego okresu i obciążenia kraju z tytułu poparcia tych kolei za rok 1900.

Kolej lokalna	2	3	4			5		6	7		8		9	10
			Roczne nominalne obciążenie funduszu krajowego z tytułu udziału kraju			Nadwyżka eksploatacyjna		Niedobór eksploatacyjny	Użycie nadwyżki eksploatacyjnej		Wypłacone z funduszu kraj. z tyt. nom. obciążenia jak rub. 4.		Z końcem roku 1900 niepokryty niedobór eksploatacyjny	
	Długość eksploatacyjna w kilom.	otwarta dnia	przez objęcie gwarancyi dodatkowych w koronach	przez objęcie akcyi pierwszeństwa lub zakładowych w koronach	łącznie koron	kwota koron	w stosunku procent. do rocznego nominalnego obciążenia	kwota koron	na pokrycie niedoborów eksploatacyjnych z lat poprzedn. koron	na oprocentowanie i umorzenie pożyczek pierwszeństwa lub akcyi objętych przez kraj	koron	w stosunku procent. do rocznego nom. obciążenia	koron	Uwaga
Borki w.-Grzymałów	32·638	12/8 1897	50.656·30	—	50.656·30	37.144·87	73·32	—	—	37.144·87	13.144·52	25·94	—	
Lupków-Cisna	24·9415	22/1 1898	—	46.084·20	46.084·20	7.097·44	16·37	—	7.097·44	—	43.338·32	100%	42.871·96	Na dodatkowo objęte akcye pierwszeństwa skutkiem powiększenia kapitału zakładowego zaciągnięte w r. 1900 pożyczkę, od której w tym roku przypadała tylko jedna półroczna rata do spłaty.
Trzebinia-Skawce	59·783	15/3 1899	140.033·56	12.169·36	152.802·92	70.789·80	48·24	—	—	70.789·80	75.928·44	51·76	—	Jak wyżej
Chabówka-Zakopane	43·284	30/10 1899	96.818·—	—	96.818·—	99.127·02	102·38	—	—	96.818·—	—	—	—	Pierwszy rok obrachunkowy Towarzystwa według postanowienia Statutu obejmuje czas od 30/10 1899 do 31/12 1900, za który to czas zapłacił Wydział krajowy z tytułu gwarancyi kwotę koron 4807·78.
Delatyn-Kołomyja-Stefanówka	111·977	15/11 1899	220.538·08	—	220.538·08	—	—	164.026·32	—	—	220.538·08	100%	176.290·20	
Piła-Jaworzno	21·287	27/10 1900	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Pierwszy rok obrachunkowy skończy się dopiero z dniem 31. Grudnia 1901
Kraków-Kocmyrzów	19·947	11/12 1899	—	8.690·88	8.690·88	*) 13.835·58	—	—	—	—	4.345·44	50%	29.783·43	Od zaciągniętej celem objęcia akcyi zakładowych pożyczki przypadała w r. 1900 tylko jedna półroczna rata do spłaty.

Uwaga do rubryki 5 i 8: O ile cyfry rubryki 5. i 8. łącznie nie pokrywają w zupełności cyfry rubryki 4, użyte zostały dla uzupełnienia pokrycia odsetki od funduszów dotyczącego Towarzystwa, lokowanych w Banku krajowym.

*) Nadwyżka eksploatacyjna kolei lokalnej Kraków-Kocmyrzów użytą została na pokrycie zobowiązań dotyczących kapitału pierwszeństwa: kraj partycypuje w kapitale zakładowym.

33. Pożyczki na budowę kolei oparte na rocznej dotacyi krajowego funduszu kolejowego.

III. Krajowy fundusz kolejowy.

Stan tych pożyczek tej tylko uległ zmianie w niniejszym okresie sprawozdawczym, iż już zaciągniętą została gwarantowana imieniem kraju z mocy uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 8. lutego 1896 r. (zatwierdzonej Najwyższem postanowieniom z dnia 1. czerwca 1896 r.) pożyczka pierwszeństwa na kolej lokalną Piła-Jaworzno, a to przez emisyę własnych obligacyi pierwszeństwa tej kolei. Obligacye te zrealizowane zostały po kursie 92%, a na ich umorzenie i oprocentowanie potrzebną jest przeciętnie kwota 20.025 koron półrocznie.

Reasumując ze sprawozdań za lata poprzednie i z niniejszego sprawozdania, pożyczki dotychczas zaciągnięte na budowę kolei objętych programem akcyi kraju pierwszego okresu, oparte na pierwotnej dotacyi funduszu kolejowego po koron 600.000 rocznie i na zasobach tego funduszu, zestawiamy poniżej łącznie:

	Suma imienna pożyczki	Raty półroczne pożyczki
I. Pożyczki imieniem kraju zaciągnięte na pokrycie subwencyj bezzwrotnych:	Koron	Koron
a) na rzecz kolei Chodorów-Podwysokie	2,000.000	43 508·—
b) „ „ „ Przeworsk-Rozwadów	500.000	10.915·
Suma I. . . .	2,500.000	54.423·
II. Pożyczki gwarantowane przez kraj:		
c) na kolej Borki wielkie-Grzymałów . .	1,200.000	26.076·–
d) „ „ Trzebinia-Skawce	3,320.000	72.389·28
e) „ „ Chabówka-Zakopane	2.260.000	49.362·38
f) „ „ Delatyn-Kołomyja-Stefanówka .	5,200.000	113.516·—
g) „ „ Piła-Jaworzno	928.000	20.035·—
Suma II. . . .	12,908.000	281.378·66
*III Pożyczki kraju na pokrycie wpłat na objęte przez kraj:**)		
h) akcye pierwsz kolei Łupków-Cisna . .	930.000	20.296·22
i) akcye zakł. kolei Kraków-Kocmyrzów w sumie imiennej 200.000 koron, tudzież akcye pierwsz. kolei Trzebinia-Skawce w sumie imiennej 266.000 koron (z powodu powiększenia kapitału zakładowego) i akcye pierwsz. kolei Łupków-Cisna w sumie imiennej 120.000 koron (podobnież z powodu powiększenia kapitału zakładowego)	600.000	13.176·—
Suma III. . . .	1.530.000	33.472·22
Sumy I., II. i III. łącznie . .	16,938.000	369.273.88

* Nie wykazuje się tu zaciągniętej przez kraj w sumie 1.574.000 koron pożyczki celem zastąpienia gwarantujących interesentów kolei Delatyn-Kołomyja-Stefanówka w objęciu i wpłacie akcyi tej kolei. Raty tej pożyczki wynoszą półrocznie koron 34.336·94. Gwarancya tych rat jest pewna, raty wpływają, — chociaż więc i za tę pożyczkę odpowiada fundusz kolejowy, nie wynika z niej stały ciężar dla tego funduszu.

Z powyższego zestawienia wynika, że z łącznej sumy rat półrocznych przypada:

1-o na raty stale kraj obciążające (od pożyczek na pokrycie bezzwrotnych subwencyi) — — — — koron 54 423·—

2-o na raty jedynie gwarantowane przez kraj, których ciężar dla krajowego funduszu kolejowego zależy zatem od rentowności odnośnych kolei lokalnych z której to cyfry rat strącić atoli należy mieszczący się w nich dodatek administracyjny, ponieważ jest on wliczalny do kosztów eksploatacyjnych; że zaś dodatek administracyjny zmniejsza się corocznie w miarę umarzania pożyczki, przeto należy strącić jego przeciętną, wynoszącą — — — — — — — — — — — „ 281.378·66

„ 4.888·30

pozostaje koron 276.490·36

jako kwota z tytułu gwarancyi ciążąca na funduszu kolejowym.

3-o na raty stale kraj obciążające, lecz mogące mieć ewentualne pokrycie (dywidenda od akcyi), zależne od rentowności odnośnych kolei — — — — koron 33.472·22

Łącznie od 1-o, 2-o i 3-o raty pożyczek ciążących na funduszu kolejowym wynoszą półrocznie — koron 364·385·58

34 Zestawienie zasobów i dotacyi funduszu kolejowego ze zobowiązaniami tegoż

Do niniejszego zestawienia muszą być przyjęte podstawy odmienne od tych, jakie służyły do takichże zestawień w latach poprzednich, albowiem uwzględnić w nich należy trzy nowe momenty, którymi są:

1-o zmieniona wysokość dotacyi krajowego funduszu kolejowego. Uchwałą Wysokiego Sejmu z dnia 17 marca 1899 r. dotacya ta podwyższona z 600.000 koron na 750.000 koron, zawieszona na r. 1900, począwszy od r. 1901 ma być aż do r. 1968 włącznie stale preliminowaną w krajowym budżecie wydatków;

2-o bliskie już prawdopodobnie uzyskanie koncesyi na budowę kolei lokalnej wąskotorowej Przeworsk-Bachórz (Dynów). W myśl uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 30. grudnia 1899 r. gwarantować się ma imieniem kraju pożyczka pierwszeństwa na tę kolej w wysokości $^2/_3$ części imiennego na jej budowę potrzebnego kapitału. Wobec kosztorysu tej kolei na sumę imienną 3.400.000 koron, pożyczka pomieniona wynosić będzie 2.266.000 koron. Raty tej pożyczki, preliminowane w kwocie okrągłej po 100.000 koron rocznie, w niniejszem zestawieniu wstawić zatem już należy do zobowiązań krajowego funduszu kolejowego;

3-o zwiększone koszta budowy kolei lokalnych Delatyn-Kołomyja-Stefanówka, Trzebinia-Skawce i Piła-Jaworzno. Z powodów na właściwem miejscu niniejszego sprawozdania wyłuszczonych, nie może być jeszcze wykazaną ostateczna rzeczywista wysokość tych zwiększonych kosztów budowy, — wobec czego uwzględnić je należy w niniejszem zestawieniu na razie w tych preliminowanych cyfrach, które służyły za podstawę uchwałom Wysokiego Sejmu z dnia 4. maja 1900 w przedmiocie ich tymczasowego pokrycia przez otwarcie kredytu dla kolei lokalnej Delatyn-Kołomyja-Stefanówka do wysokości 820.800 koron, dla kolei lokalnej Trzebinia-Skawce do wysokości 900.000 koron, dla kolei lokalnej Piła-Jaworzno do wysokości 340.000 koron, z zastrzeżeniem przeprowadzenia z c. k. Rządem rokowań o częściowe pokrycie przez państwo tych zwiększonych kosztów budowy. Gdy zatem ustawą z dnia 1. lipca 1901 r. Dz. u. p. Nr. 85 zapewnionem już zostało dalsze przyczynienie się państwa do kosztów budowy pomienionych kolei, a to:

co do kolei lokalnej	Delatyn-Kołomyja-Stefanówka	w kwocie	365.000 koron
„ „ „ „	Trzebinia-Skawce	„ „	309.000 „
„ „ „ „	Piła-Jaworzno	„ „	133.000 „
		razem w kwocie	807.000 koron,

przeto tytułem prawdopodobnego pokrycia przez kraj zwiększonych kosztów budowy tychże kolei wstawiamy do niniejszego zestawienia kwoty następujące:

na kolej lokalną Delatyn-Kołomyja-Stefanówka —		455.800 koron
„ „ „ Trzebinia-Skawce —		591.000 „
„ „ „ Piła-Jaworzno —		207.000 koron
	razem	1,253.800 koron

Z uwzględnieniem trzech powyższych momentów zastawienie zasobów i dotacyi krajowego funduszu kolejowego z jednej strony, a zobowiązań tegoż funduszu z drugiej strony, przedstawia się, jak następuje:

Stan zasobów pomienionego funduszu wynosi w dniu 20. października 1900 r.:

w 4% obligacyach kolejowych Banku krajowego na sumę imienną 983.900 koron, nabytych po kursie 97%	koron	954.383·—
na lokacyi tymczasowej w Banku krajowym — —	„	499.795·19
w zaliczkach dla poszczególnych kolei — — — —	„	1,779.836·08
w oprocentowanych przez gwarantów akcyach pierwszeństwa kolei Chabówka-Zakopane — — — — —	„	370.000·—
w zaległych ratach interesentów — — — — — —	„	44.324·17
Suma — —	„	3 648.338·44

strącając z tego:

różne należytości bierne — —	koron	68.820		
przewidywany udział w zwiększonych kosztach budowy kolei Detyn-Kołomyja-Stefanówka, Trzebinia-Skawce i Piła-Jaworzno	„	1,253.800	„	1,322.620· —
pozostaje stan zasobów —			koron	2.325.718·44

Na pokrycie zobowiązań funduszu kolejowego służą:

a) dotacya roczna tego funduszu po koron 750.000 rocznie,

b) odsetki od zasobów tegoż funduszu.

Wykazane powyżej pod pozycyą 30 jako już ciążące na funduszu kolejowym, raty pożyczek wynoszą półrocznie koron 364.385·58.

czyli rocznie — — — — — — — — — — — — koron 728.771·16

raty gwarantować się mającej imieniem kraju pożyczki pierwszeństwa na kolej lokalną Przeworsk - Bachórz (Dynów) wynosić będą rocznie okrągło — — — — „ 100.000·—

razem na dotacyi i zasobach funduszu kolejowego ciąży rocznie — — — — — — — — — — — — koron 828.771·16

Na pokrycie tych ciężarów preliminuje się dochody stałe tego funduszu na okres do końca 1968 r. (przyjmując roczne oprocentowanie zasobów tego funduszu po 4%), jak następuje:

dotacya roczna po — — — — — —			koron	750.000·—
4% odsetki od zasobów wykazanych powyżej w sumie — — — — — —	koron	2,325.718·44	„	93.028·—
			razem koron	843.028·—

Czyli, że pokrycie przewyższa zobowiązania funduszu kolejowego już zaciągnięte i zaciągnąć się jeszcze mające a dotychczas wiadome.

IV. Krajowa Rada kolejowa.

35. Sesya jesienna 1900 r.

Druga zwyczajna sesya krajowej Rady kolejowej w trzecim okresie trzechletniej krajowej Rady kolejowej (1900/1902) odbyła się dnia 10. grudnia r. 1900 pod przewodnictwem J. E. Marszałka krajowego, Stanisława hr. Badeniego.

Na posiedzeniu tem podał Wydział krajowy do wiadomości Rady kolejowej zarządzenia poczynione skutkiem uchwał Rady kolejowej powziętych na poprzedzającem posiedzeniu odbytem dnia 2. czerwca r. 1900. poczem Rada kolejowa uchwaliła:

1) Rada kolejowa doradza Wydziałowi krajowemu, aby zawezwać c. k. Dyrekcyę kolei państwowych w Krakowie do poczynienia takich zmian w rozkładzie jazdy pociągów osobowych na przestrzeni Kraków-Chabówka z uwzględnieniem połączeń do Zakopanego i z Zakopanego w ten sposób, aby krzyżowanie pociągów nocnych między Krakowem a Zakopanem zbliżyć o ile możności ku stacyi Chabówka.

2) Rada kolejowa doradza Wydziałowi krajowemu, by odniósł się do c. k. Ministerstwa kolei żelaznych, aby w razie zaprowadzenia nieograniczonego ruchu nocnego na linii Chabówka-Zakopane, odstąpiło od wymogów zwykle w takich razach stawianych (jako to: urządzenia budek strażniczych oraz zapór zamykanych przy wszystkich przejazdach w poziomie szyn), gdyż odnośne inwestycye obciążyłyby niepomiernie fundusz budowy pomienionej kolei, — a faktycznie są zbyteczne ze względu na małą chyżość pociągów kursujących oraz ze względu na stosunkowo słaby ruch wozowy i ze względu na lokalne stosunki.

3 Rada kolejowa doradza Wydziałowi krajowemu, by czynił starania w c. k. Ministerstwie kolei żelaznych dla uzyskania zezwolenia na podniesienie chyżości pociągów na kolejach lokalnych w ogólności a w szczególności na linii Chabówka-Zakopane, oraz, aby wywarł odpowiedni wpływ w tym kierunku, by zarządy kolei państwowych prowadzące ruch na krajowych kolejach lokalnych, traktowały każdą z kolei lokalnych indywidualnie z uwzględnieniem dotyczących warunków lokalnych i potrzeb ruchu, a nie szablonowo.

4. Rada kolejowa uprasza Wydział krajowy, ażeby zbadał koszta budowy, oraz rentowności projektowanych połączeń kolejowych Szczawnicy z istniejącemi kolejami tj. tak z Nowym Targiem, jak i z Nowym Sączem i przedstawił na najbliższej sesyi Rady kolejowej wyniki odnośnych badań.

5) Rada kolejowa doradza Wydziałowi krajowemu, aby się odniósł do poszczególnych Dyrekcyi kolei państwowych z żądaniem przeprowadzenia studyów, czy nie byłoby pożądanem dla ułatwienia ruchu osobowego zaprowadzić na niektórych krajowych kolejach lokalnych prócz regularnego ruchu pociągów towarowych względnie mięszanych, ruch automobilowy (t. j. pojedyńczych wozów z motorem) a to wyłącznie dla ruchu osobowego.

6) Rada kolejowa oświadcza się za tem, ażeby Wydział krajowy przeprowadził potrzebne rokowania z interesentami i władzami, oraz ażeby poczynił wszelkie inne zarządzenia w tym kierunku, by linia Podgórze-Myślenice-Lubień mogła być objętą najbliższym programem krajowej akcyi kolejowej, względnie aby budowę tej kolei przy ewentualnej finansowej pomocy kraju jak najprędzej można było rozpocząć.

7) Rada kolejowa doradza Wydziałowi krajowemu, aby przeprowadził studya co do potrzeby i rentowności linii Tarnów-Szczucin oraz co do kierunku, i by prowadził tę kolej celem objęcia takowej najbliższym programem krajowej akcyi kolejowej.

8) Rada kolejowa uprasza Wydział krajowy, ażeby poparł petycyę, jaką towarzystwo kolei lokalnej »Lwów-Kleparów-Janów« wnosi do Wysokiego Sejmu w sprawie finansowego poparcia przez kraj projektowanego przedłużenia tej kolei z Janowa przez Jaworów do Radymna.

9. Rada kolejowa doradza Wydziałowi krajowemu, aby odniósł się do c. k. Ministerstwa kolei żelaznych, aby takowe skłoniło Zarząd kolei północnej do zaprowadzenia bezpośredniego połączenia dla pociągów pospiesznych pomiędzy Krakowem a Warszawą, t. j. na przestrzeni Kraków-Granica.

10. Rada kolejowa doradza Wydziałowi krajowemu, ażeby za pośrednictwem c. k. Ministerstwa kolei żelaznych zażądał od Zarządu kolei północnej zaprowadzenia pociągu osobowego między Krakowem a Wiedniem, któryby wychodził około godziny szóstej wieczorem z Krakowa, gdyż przy dzisiejszym rozkładzie jazdy, zmuszeni są wszyscy podróżni przyjeżdżający od wschodu do Krakowa czekać całą noc na połączenie pociągiem osobowym ku Wiedniowi, natomiast Zarząd kolei północnej nie chce zadość uczynić zupełnie słusznym pod tym względem żądaniom podróżującej publiczności.

11 Rada kolejowa uprasza Wydział krajowy, aby odniósł się do c. k. Dyrekcyi kolei państwowych we Lwowie o wyjednanie dogodniejszego połączenia Lwowa via Przemyśl z Sanokiem i Krosnem (Iwoniczem,

Rymanowem), a mianowicie przy pociągach przedpołudniowych, gdyż na obecne połączenia okolica Sanoka bardzo się użala.

36. Sesya wiosenna 1901 r.

Na trzeciej zwyczajnej sesyi krajowej Rady kolejowej odbytej dnia 15. maja 1901 przyjęte zostały do wiadomości zarządzenia Wydziała krajowego poczynione w przedmiocie powyższych uchwał a zarazem zostały powzięte następujące uchwały:

I. Rada kolejowa doradza Wydziałowi krajowemu, by na najbliższej sesyi przedstawił Wysokiemu Sejmowi wnioski co do poparcia finansowego następujących kolei lokalnych:

1. Szczawnica-Stary Sącz lub Nowy Sącz,
2. Borysław-Truskawiec lub też połączenia Truskawca z innym punktem kolei państwowych,
3. Tarnów-Szczucin.
4. Tarnopol-Zbaraż,
5. Podgórze-Myślenice-Lubień,
6. Janów-Jaworów, a w szczególności:

a) dla projektowanego wąskotorowego połączenia kolejowego Szczawnicy z Starym Sączem lub Nowym Sączem: (pozostawiając wybór punktu wyjścia czy to Nowy czy Stary Sącz Wydziałowi krajowemu) udzielić gwarancyi w wysokości 50% całego kapitału tj za kwotę 1,800.000 koron dla pożyczki pierwszeństwa zaciągnąć się mającej przez koncesyonaryuszów z zastrzeżeniem, że pozostałe 50% pokryte będą przez państwo i interesentów przez objęcie akcyi zakładowych a mianowicie przez państwo w wysokości $^2/_6$ całego kapitału tj. w kwocie 1,200.000 koron, zaś przez interesentów miejscowych w wysokości $^1/_6$ całego kapitału, tj. w kwocie 600.000 koron:

b) dla projektowanej normalnotorowej kolei Borysław-Truskawiec lub też dla połączenia kolejowego Truskawca z innym punktem kolei państwowych, pozostawiając wybór punktu złączenia z istniejącą koleją w porozumieniu Wydziału krajowego z koncesyonaryuszami, udzielić gwarancyi w wysokości 50% całego kapitału tj. na kwotę 250.000 koron dla pożyczki pierwszeństwa zaciągnąć się mającej przez koncesyonaryuszów, z zastrzeżeniem, że pozostałe 50% pokryte zostaną przez państwo i interesentów przez objęcie akcyi zakładowych, a mianowicie przez państwo w wysokości $^2/_6$ części całego kapitału tj. w kwocie 166.500 koron, zaś przez interesentów w wysokości $^1/_6$ całego kapitału t. j. w kwocie 83.500 koron:

c) dla projektowanej normalnotorowej kolei Tarnów-Szczucin udzielić gwarancyi również w wysokości 50% całego kapitału t. j. na kwotę 1,500.000 koron dla pożyczki pierwszeństwa zaciągnąć się mającej przez koncesyonaryuszów z zastrzeżeniem, że pozostałe 50% pokryte zostaną przez państwo i interesentów w zamian za akcye zakładowe, a mianowicie: przez państwo w wysokości $^2/_6$ części całego kapitału t. j. w kwocie 1,000.000 koron, zaś przez interesentów miejscowych w wysokości $^1/_6$ całego kapitału t.j. w kwocie 500.000 koron:

d) dla projektowanej normalnotorowej kolei lokalnej Tarnopol Zbaraż udzielić subwencyę krajową przez zakupno z krajowego funduszu kolejowego akcyi pierwszeństwa tej kolei za kwotę 300.000 koron:

e) dla wąskotorowej kolei lokalnej Podgórze Myślenice-Lubień udzielić poparcia przez zakupno z krajowego funduszu kolejowego akcyi zakładowych tej kolei za kwotę 500.000 koron:

f) dla normalnotorowej kolei lokalnej Janów-Jaworów udzielić poparcia przez zakupno z krajowego funduszu kolejowego akcyi zakładowych tej kolei za kwotę 100.000 koron.

II. Rada kolejowa uprasza Wydział krajowy o poparcie starań koncesyonaryuszów ubiegających się o koncesye na koleje ad 4., 5. i 6. wymienione, u c. k. Rządu w przedmiocie uzyskania ulgi administracyjnej przewidzianej ustawą państwową z 31. grudnia r. 1894 Dz. u. p. Nr. 2 z r. 1895 w formie kredytowania należytości za exploatacyę przez cały czas trwania koncesyi (Stundung der Betriebsgebühren für die Concessions-

dauer), na podstawie której to ulgi zamierzone jest sfinansowanie tychże kolei przez odnośne konsorcya.

III. Krajowa Rada kolejowa uznaje wielką ważność kolei Lwów-Przemyślany-Brzeżany-Podhajce dla ekonomicznych interesów kraju.

IV. Rada kolejowa doradza Wydziałowi krajowemu, aby odniósł się do c. k. Ministerstwa kolei żelaznych o poczynienie potrzebnych ku temu zarządzeń celem jak najspieszniejszego podniesienia chyżości pociągów osobowych na linii Sucha-Skawina.

V. Krajowa Rada kolejowa uprasza Wydział krajowy, aby wyjednał u c. k. Dyrekcyi kolei państwowych we Lwowie zaprowadzenie stałego pociągu dla przewozu osób na linii Łupków-Cisna a to przynajmniej w pewnych stale oznaczonych dniach tygodnia, gdyż obecnie tamże zaprowadzony ruch nie odpowiada potrzebom miejscowym.

W uwzględnieniu uchwał krajowej Rady kolejowej ad I. i II. wymienionych przedłożył Wydział krajowy Wysokiemu Sejmowi sprawozdanie w przedmiocie podjęcia i ułożenia programu dalszej akcyi kraju na polu popierania budowy kolei niższorzędnych przy równoczesnem dołączeniu odpowiednich wniosków, na podstawie którego to sprawozdania jakoteż sprawozdania sejmowej komisyi kolejowej powziął już Wysoki Sejm dnia 4. lipca r. 1901 szereg uchwał, któremi został ustanowiony program budowy w uchwale ad I. krajowej Rady kolejowej wymienionych sześciu nowych linii kolejowych.

37. Sesya jesienna 1901 r.

Czwarta zwyczajna sesya krajowej Rady kolejowej w III trzechleciu 1900 1902 odbyła się dnia 27-go listopada 1901 pod przewodnictwem Marszałka krajowego, Andrzeja hr. Potockiego.

Na sesyi tej podał Wydział krajowy do wiadomości krajowej Rady kolejowej uchwały powzięte przez Wysoki Sejm na sesyi 1901 w przedmiocie popierania kolei niższorzędnych oraz przedstawił dalszy dotychczasowy postęp dotyczącej akcyi kraju jak niemniej i zarządzenia poczynione wskutek uchwał Rady kolejowej z poprzednich jej sesyi.

Sprawozdanie dotyczące przyjęła krajowa Rada kolejowa do wiadomości i powzięła nadto następujące uchwały:

1. Krajowa Rada kolejowa uprasza Wydział krajowy, aby odniósł się ponownie do c. k. Ministerstwa kolei żelaznych i domagał się z całym naciskiem za pośrednictwem tegoż Ministerstwa u Zarządu kolei północnej:

a) utworzenia bezpośrednich pospiesznych połączeń pociągów między *Krakowem a granicą dla udogodnienia komunikacyi z Warszawą*;

b) zaprowadzenia pociągu *osobowego* między *Krakowem a Wiedniem*, któryby odchodził z Krakowa wieczorem między godziną 8 a 10 wieczorem i przybywał do Wiednia rano a to dla udogodnienia komunikacyi uboższej publiczności nie mogącej korzystać z pociągów pospiesznych. Galicya i Bukowina nie ma bowiem żadnego połączenia z Krakowa do Wiednia pociągiem osobowym od 2. po południu do 6. rano. Jest tylko jeden pociąg pospieszny, przy którym taryfa osobowa wynosi o 50% więcej niż przy pociągu osobowym:

c) zaprowadzenia pociągów lokalnych osobowych na przestrzeni *Oświęcim-Kraków* zwłaszcza w sezonie letnim dla ułatwienia komunikacyi letnikom mieszkającym w Rudawie, Zabierzowie i Krzeszowicach z Krakowem.

Miejscowości powyższe nie mają od godziny 9. rano do 5. po poł. żadnego połączenia z Krakowem.

2. Krajowa Rada kolejowa doradza Wydziałowi krajowemu, aby wyjednał u Zarządu kolei północnej zaprowadzenie dogodniejszych po-

ciągów, łączących *Bogumin z Wrocławiem i Berlinem przy pociągach zdążających ze Lwowa względnie Krakowa.*

3. Krajowa Rada kolejowa doradza Wydziałowi krajowemu, aby wyjednał u Zarządu kolei państwowych zaprowadzenie *dogodniejszych połączeń pociągowych między linią Dębica-Rozwadów a linią główną Kraków-Lwów*, a to w obydwu kierunkach, gdyż obecnie istniejące połączenia nie odpowiadają wcale potrzebom miejscowym.

4. Krajowa Rada kolejowa uprasza Wydział krajowy, by starania koncesyonaryuszów w sprawie budowy kolei *Lwów-Podhajce* popierał wszelkimi do dyspozycyi będącymi środkami.

5. Krajowa Rada kolejowa uprasza Wydział krajowy, aby zechciał jeszcze przed zebraniem się Sejmu zwołać Radę kolejową na nadzwyczajną sesyę w celu omówienia ewentualnych wniosków Wydziału krajowego w przedmiocie poparcia kolei Lwów-Podhajce oraz dalszych projektów kolei lokalnych:

6. Krajowa Rada kolejowa doradza Wydziałowi krajowemu, aby na najbliższej sesyi sejmowej przedstawił wniosek o udzielenie ze strony kraju gwarancyi dla kolei lokalnej *Podgórze-Myślenice-Lubień* w takiej wysokości, w jakiej przyznanem zostanie ze strony Rządu kredytowanie należytości za prowadzenie ruchu na tej kolei, a to celem umożliwienia doprowadzenia do skutku tej tak ważnej dla kraju linii kolejowej.

Nadto zgłoszono szereg wniosków w sprawach taryfowych oraz wniosek w sprawie centralizacyi trzech dyrekcyi c. k. kolei państwowych w jedną przynajmniej w sprawach taryfowych oraz wniosek o wyjednanie u Rządu przychylniejszego traktowania krajowych obligacyi kolejowych.

Zarządzenia, jakie Wydział krajowy wskutek uchwał poczyni, podane będą do wiadomości krajowej Rady kolejowej na następnej sesyi.

V. Sprawy ogólne.

38. Krajowe biuro kolejowe

Krajowe biuro kolejowe miało w czasie będącym przedmiotem niniejszego sprawozdania wielorakie zadanie: albowiem było zajęte finalizacyą czynności budowlanych linii pierwszego okresu, czynnościami prowadzenia ruchu na tychże liniach, następnie to biuro wypracowało projekt szczegółowy dla kolei lokalnej Przeworsk-Bachórz, przedłożyło Wysokiemu Sejmowi program dalszej akcyi kraju na polu popierania budowy kolei niższorzędnych, a wreszcie przygotowywało podjęcie tejże dalszej akcyi.

Dnia 1. maja 1901 zmarł dyrektor, Kazimierz Zaleski, przez co biuro kolejowe straciło fachowego i wytrawnego, pierwszego swego kierownika.

Etat krajowego biura kolejowego uzupełniony uchwałą Wysokiego Sejmu z dnia 6. lipca 1901 (patrz punkt 14. niniejszego sprawozdania) obejmuje obecnie następujące posady zestawione wedle oddziałów pojedyńczych tego biura:

I. Dyrekcya.

1 dyrektor (posada nieobsadzona):
1 zastępca dyrektora (posada prowizorycznie obsadzona):
1 oficyał administracyjny.

II. Oddział techniczny.

2 starszych inżynierów (1 posada dotychczas prowizorycznie inżynierem I. klasy obsadzona):
1 inżynier I. klasy:
2 inżynierów II. klasy:
2 inżynierów-adjunktów (1 posada nieobsadzona, zajmuje ją czasowy urzędnik):
1 inspicyent-rysownik.

III. Oddział administracyjny.

1 referent administracyjny (w randze sekretarza):
1 sekretarz:
1 adjunkt konceptowy:
1 koncepista (posada nieobsadzona):
1 konsulent dla spraw taryfowych i komercyalnych:
1 oficyał rachunkowy (posada nieobsadzona, zajmuje ją czasowy urzędnik):
1 asystent rachunkowy:
1 asystent manipulacyjny:
1 woźny.

Nadmienia się na tem miejscu, że Wydział krajowy osobnem przedłożeniem wnosi po myśli uchwały Wysokiego Sejmu z 4. lipca 1901 r. (punkt 2. niniejszego sprawozdania), jakoteż z powodów wyłuszczonych w punkcie 3-cim niniejszego sprawozdania uzupełnienie i zmiany w etacie krajowego biura kolejowego.

Z powodu zamknięcia w przeważnej części czynności finalizacyjnych około linii pierwszego okresu zwolniono w ciągu roku 1901 z personalu nieetatowego zatrudnionego na podstawie kontraktów służbowych dwóch funkcyonaryuszy technicznych i dwóch funkcyonaryuszy administracyjnych.

W czasie objętym niniejszem sprawozdaniem przydzielono biuru kolejowemu do załatwienia aktów Wydziału krajowego sztuk . 3059
nadto w tymże czasie miało biuro kolejowe jako organ prowadzący administracyę Towarzystw kolejowych, do załawienia aktów kolei lokalnej:

Borki wielkie-Grzymałów	150
Łupków-Cisna	326
Trzebinia-Skawce	222
Chabówka-Zakopane	101
Delatyn-Kołomyja-Stefanówka	478
Piła-Jaworzno	256
Przeworsk-Bachów (Dynów)	29
i aktów biura kolejowego	162
łącznie	4783

39. Działalność kr. biura kolejowego pod względem komercyalnym i taryfowym

Najwybitniejszą czynnością w tym kierunku były komercyalne studya tych projektów, które weszły w skład II. programu krajowej akcyi kolejowej.

Po przeprowadzeniu odnośnych badań wygotowano sprawozdania komercyalne i obliczenie rentowności dla następujących projektowanych kolei lokalnych:

Tarnów-Szczucin
Sącz-Szczawnica
Nowy Targ-Szczawnica

Borysław-Stebnik
Stebnik-Bolechowce-Neudorf
Podgórze-Lubień
Tarnopol-Zbaraż
Lwów-Winniki-Brzeżany-Podhajce

i dla przedłużenia kolei lokalnej:

Piła-Jaworzno.

Obok tego nie można było spuścić z oka spraw komercyalnych i taryfowych istniejących już krajowych kolei lokalnych. Z działalności na tem polu zasługuje na uwagę uregulowanie taryfy towarowej kolei żelaznej Chabówka-Zakopane przez generalne znaczne obniżenie tejże taryfy.

Sprawy komercyalne i taryfowe ogólno krajowego znaczenia były również przedmiotem skrzętnych badań, konsulent taryfowy wziął udział w kilku taryfowych konferencyach w c. k. Ministerstwie kolejowem w Wiedniu i w I. Zjeździe przemysłowym w Krakowie. Z ważniejszych memoryałów wystosowanych do c. k. Rządu w sprawach komercyalnych i taryfowych wymienić należy memoryał o zniżkach taryfowych niezbędnych dla popierania przemysłu cukrowego w Galicyi i na Bukowinie, memoryał w sprawie uregulowania taryf dla przywozu i przewozu zboża rosyjskiego i rumuńskiego, a wreszcie memoryał domagający się zniżek taryfowych dla materyałów przeznaczonych do budowy i konserwacyi dróg publicznych i regulacyi rzek.

Z ubolewaniem zaznaczyć musimy fakt, że usiłowania nasze sanacyi stosunków taryfowych nie odnoszą pożądanych rezultatów.

Do tego czasu życzenia nasze tylko w kwestyi taryf dla eksportu drzewa i to w małej części zostały uwzględnione, na inne zaś memoryały otrzymujemy zwykle odpowiedź, że życzeniom i postulatom taryfowym kraju z »zasadniczych względów« zadość uczynić nie można, pomimo, że przedkładając te życzenia, postępujemy z całą wstrzemięźliwością i względnością na finanse państwa.

W roku ubiegłym, tak jak i przedtem prowadziło krajowe biuro kolejowe ewidencyę wszystkich austro-węgierskich i ważniejszych zagranicznych taryf oraz taryfowych zniżek ogłaszanych w dzienniku rozporządzeń dla dróg żelaznych i żeglugi.

40. Komisye urzędowe

Komisye urzędowe w sprawach nowo projektowanych lub też istniejących linii kolejowych, które odbyły się przy udziale delegatów krajowego biura kolejowego, wyszczególnione są poniżej:

1. Dnia 23. października 1900 kolaudacya strażnicy wojskowej przy moście na Wiśle w Okleśnej na linii Trzebinia-Skawce.

2. Od 20. października do 2. listopada 1900 kolaudacya państwowa stacyi wodnych kolei żelaznej Chabówka-Zakopane.

3. Od 15. do 25. listopada 1900, oraz od 15. do 20. grudnia 1900 ostateczny odbiór budowli podlegających rocznej gwarancyi od Przedsiębiorstwa budowy »Szymberski, Uderski i Breiter« na linii Delatyn-Kołomyja-Stefanówka oraz państwowa kolaudacya tej kolei.

4. Dnia 16. listopada 1900 roku komisya obchodowa w sprawie projektowanego urządzenia przystanku osobowego w gminie Woźniki w km. 23·0 kolei lokalnej Trzebinia-Skawce.

5. Od 11. do 14. grudnia 1900 techniczno-policyjne zbadanie przez generalną Inspekcyę zrekonstruowanej przestrzeni km. 0·0 6·0 linii Delatyn-Kołomyja-Stefanówka.

6. Dnia 29. grudnia 1900 odbiór agend kierownictwa budowy kolei Piła-Jaworzno w Chrzanowie z powodu zwinięcia tego kierownictwa.

7. D. 7. i 8. stycznia 1901 konferencya w c. k. sekcyi konserwacyi w Podwołoczyskach w sprawie ostatecznego uregulowania spraw budowlanych kolei lokalnej Borki wielkie-Grzymałów.

8. Odbiór budowli podlegających rocznej gwarancyi przedsiębiorstwa na stacyi Sucha dnia 9. stycznia 1901.

9. Dnia 29. stycznia 1901 rozprawa konkurencyjna w Wadowicach dla budowy drogi dojazdowej do ładowni Muchacz na linii Trzebinia-Skawce.

10. Dnia 5. lutego 1901 komisya lokalna w sprawie ubezpieczenia mostu na Białym Dunajcu na linii Chabówka-Zakopane.

11. Dnia 15. kwietnia 1901 komisya w sprawie robót uzupełniających na szlaku Trzebinia-Siersza.

12. Dnia 19. kwietnia 1901 komisya reambulacyjna dla odwodnienia stacyi Kołomyja.

13. Dnia 23. kwietnia 1901 kolaudacya i ostateczny odbiór przełożonej części gościńca pokuckiego w Horodence w km. 91¾ kolei lokalnej Delatyn-Kołomyja-Stefanówka.

14. Od 7. do 10. maja 1901 kolaudacya państwowa stacyi wodnych i taboru na linii Delatyn-Kołomyja-Stefanówka.

15. Dnia 7. maja 1901 rozprawa konkurencyjna w sprawie regulacyi Skawy przy moście w Woźnikach.

16. Dnia 9. maja 1901 komisya lokalna w sprawach komunikacyi drogowych w km. 11·12 kolei Piła-Jaworzno.

17. Dnia 17. maja 1901 komisya w sprawie odwodnienia rowów materyałowych na stacyi Wadowice.

18. D. 1. czerwca 1901 reambulacya w sprawie rozszerzenia stacyi Trzebinia.

19. Od dnia 29. do 31. maja 1901 rewizya trasy i komisya stacyjna dla linii Janów-Jaworów.

20. Od 4. do 6. czerwca 1901 rewizya trasy i komisya stacyjna linii Podgórze-Myślenice-Lubień.

21. Od 9. do 14. czerwca 1901 ponowne oddanie dróg i ścieków w powiecie chrzanowskim na linii Trzebinia Skawce.

22. Od 14. do 21. czerwca 1901 komisya reambulacyjna dla projektowanej kolei Nowy Targ-Suchahora.

23. D. 17. czerwca 1901 oddanie dróg i ścieków w gminie Borki wielkie na linii Borki wielkie-Grzymałów.

24. Od 24. czerwca do 15. lipca 1901 komisya reambulacyjna dla projektowanej kolei lokalnej Borki wielkie-Grzymałów.

25. D. 23. lipca 1901 komisya reambulacyjna dla projektowanej budowli ochronnej na potoku Lubieżna w km. 2¼ kolei Delatyn-Kołomyja-Stefanówka.

26. D. 28. lipca 1901 kolaudacya robót ubezpieczających przy moście w Białym Dunajcu na linii Chabówka-Zakopane.

27. D. 14. sierpnia 1901 rozprawa konkurencyjna w Chrzanowie w sprawie budowy drogi ze stacyi Regulice linii Trzebinia-Skawce do kopalni w Grojcu.

28. Dnia 26 sierpnia 1901 konferencya w c. k. sekcyi konserwacyi w Chabówce w sprawie ostatecznego uregulowania braków przy drogach równoległych i ściekach na linii Chabówka-Zakopane.

29. Dnia 29 sierpnia 1901 konferencya w Wydziale powiatowym w Dąbrowie w sprawie trasy Tarnów-Szczucin.

30. Od 2-go do 7-go września 1901 oddanie dróg i ścieków na linii Borki wielkie-Grzymałów.

31. Od 12-go do 26-go września 1901 oddanie ponowne dróg i ścieków w powiecie Wadowickim na linii Trzebinia-Skawce.

32. Od 20. do 27. września 1901 objazd linii Piła-Jaworzno, Trzebinia-Skawce, Chabówka-Zakopane, Delatyn-Stefanówka i Borki wielkie-Grzymałów przez delegata c. k. Ministerstwa kolei żelaznych dla możliwej redukcyi kosztów exploatacyjnych.

33. Dnia 7. i 8. października 1901 rewizya trasy i komisya stacyjna dla projektowanego przedłużenia kolei Piła-Jaworzno do gwarectwa Jaworznianskiego.

34. Od 15. do 22. października 1901 ostateczny odbiór budowli podlegających rocznej gwarancyi od Przedsiębiorstwa budowy „Olewiński i Bogucki“ na linii Piła - Jaworno oraz państwowa kolaudacya tejże kolei.

35. Dnia 23. października 1901 superkolaudacya strażnicy wojskowej w Okleśnej przy moście na Wiśle na linii Trzebinia-Skawce.

36. Dnia 28. października 1901 komisya lokalna w sprawie usytuowania stacyi Lwów-Łyczaków linii Lwów-Podhajce oraz objazd trasy tej kolei w obrębie miasta Lwowa.

37. Od 12. do 16. listopada 1901 komisya w sprawie robót wykonanych na stacyach złączenia kolei Trzebinia-Skawce z koleją północną w Wadowicach i Trzebini.

Wyż wykazane komisye urzędowe zajęły przeszło 115 dni a wymagały częstokroć obecności dwu i więcej delegatów krajowego biura kolejowego.

Prócz powyższych komisyi uczestniczyli delegaci krajowego biura kolejowego w rozlicznych konferencyach urzędowych w poszczególnych c. k. Dyrekcyach kolei państwowych, c. k. Ministerstwie kolei żelaznych, na posiedzeniach Rad zawiadowczych i walnych zebraniach poszczególnych Towarzystw kolejowych oraz na licznych zebraniach interesentów w sprawie nowo projektowanych kolei.

Na tem miejscu zaznacza się również, że - z powodu braku personalu musiał Wydział krajowy niejednokrotnie odstąpić od wysłania delegatów krajowego biura kolejowego do komisyi na liniach c. k. kolei państwowych bądź to nowo projektowanych bądź też istniejących, jak to miało miejsce między innemi i przy kolei Lwów-Sambor-granica węgierska oraz przy licznych komisyach w sprawie przebudowy lub powiększeń istniejących już stacyi kolejowych.

Udział stały krajowego biura kolejowego przy takich komisyach byłby bardzo pożądany tak dla sprawy samej — jak i dla nabrania rutyny przez organa tegoż biura.

VI. Petycye w sprawach kolejowych przez Wysoki Sejm Wydziałowi krajowemu do załatwienia przekazane.

40

Petycya gminy Zagórze o zmianę trasy kolei lokalnej Przeworsk-Bachórz.

Odstąpioną przez Wysoki Sejm Wydziałowi krajowemu petycyę gminy Zagórze w przedmiocie zmiany trasy kolei lokalnej Przeworsk-Bachórz załatwił Wydział krajowy w sposób szczegółowo przedstawiony w ustępie 8. niniejszego sprawozdania.

Spis rzeczy.

I. Część.

Strona

Ogólny pogląd . . . . . 3—7

II. Część.

Szczegółowe sprawozdanie z czynności za czas od 1. grudnia 1900 r. do 30. listopada 1901 r.

A. Uchwały Wysokiego Sejmu.

1. Uchwały z 4/VII. 1901 w sprawie programu dalszej akcyi kraju na polu popierania kolei lokalnych 7
A. Kolej Stary lub Nowy Sącz-Szczawnica . . . 10
B. Kolej Borysław-Truskawiec-Stebnik 11
C. Kolej Tarnów-Szczucin 12
D. Kolej Tarnopol Zbaraż 13
E. Kolej Podgórze-Myślenice Lubień 13
F. Kolej Janów-Jaworów 14
2. Uchwała z 4/VII. 1901 w sprawie przedłużenia kolei Przeworsk-Bachórz przez Dynów do Brzozowa 14
3. Uchwała z 4/VII. 1901 w sprawie utworzenia oddziału kierownictwa budowy w etacie biura kolejowego 15
4. Uchwała z 4/VII. 1901 o zarachowywaniu kosztów biura kolejowego na ciężar pojedyńczych kolei lokalnych . . . 15
5. Uchwała z 4/VII. wzywająca c.k. Rząd w sprawie umów o prowadzenie ruchu na kolejach lokalnych 16
6. Uchwała z 4/VII. 1901 wzywająca c. k. Rząd do wprowadzenia w życie przepisów o instradowaniu posyłek jak najkrótszą drogą 16
7. Uchwała z 4/VII. 1901 wzywająca Wydział krajowy do wdrożenia rokowań z c. k. Rządem w sprawie pokrycia niedoborów eksploatacyjnych 17
8. Uchwała z 4/VII. 1901 wzywająca c. k. Rząd do budowy kolei: Lwów-Stojanów, Dębica-Jasło i Jasło-Żmigród . . 17
9. Uchwała z 4/VII. 1901 odstępująca Wydziałowi krajowemu petycyę gminy Zagórze 17
10. Uchwała z 4/VII. 1901 w przedmiocie budowy kolejowego połączenia z Jarosławia wzgl. Przemyśla do Krościenka . . 18
11. Uchwała z 6/VII. 1901 w przedmiocie budowy kolei z Cisny do Strzyłek 18
12. Wezwanie do c. k. Rządu z 8/VII. 1901, aby zarządził zbadanie torów kolejowych w pobliżu rzek leżących . . . 19

Strona

13. Rezolucya do c. k. Rządu z 8|VII. 1901 w sprawie otwarcia stacyi kolejowej w Rodatyczach 19
14. Uchwały z 5|VII. 1901 o projektowanej kolei Lwów-Brzeżany-Podhajce 19
15. Uchwała z 6|VII. 1901 w przedmiocie uzupełnienia i zmian w etacie krajowego biura kolejowego 20

B. Dalszy tok spraw przedstawionych w zeszłorocznem sprawozdaniu.

I. Sprawy budowy.

16. Kolej lokalna Borki wielkie-Grzymałów 21
17. „ „ Łupków-Cisna 21
18. „ „ Trzebinia-Skawce 21
19. „ „ Chabówka-Zakopane 22
20. „ „ Delatyn-Kołomyja-Stefanówka 22
21. „ „ Piła Jaworzno 23
22. „ „ Przeworsk-Bachórz (Dynów) 24

II. Prowadzenie ruchu.

23. Ogólne uwagi 25
24—30. Wyniki eksploatacyjne poszczególnych kolei lokalnych 26—29
31. Koleje lokalne wschodnio-galicyjskie 29
32. Zestawienie wyniku eksploatacyi i obciążenia kraju za r. 1900. . 30

III. Krajowy fundusz kolejowy.

33. Pożyczki na budowę kolei oparte na rocznej dotacyi krajowego funduszu kolejowego 31
34. Zasoby funduszu kolejowego 32

IV. Krajowa rada kolejowa

35. Sesya jesienna 1900 r. 33
36. Sesya wiosenna 1901 r. 35
37. Sesya jesienna 1901 r. 36

V. Sprawy ogólne.

38. Krajowe biuro kolejowe 37
39. Działalność krajowego biura kolejowego pod względem komercyalnym i taryfowym 38
40. Komisye urzędowe 39

VI. Petycye. 42

Sprawozdanie

z czynności Departamentu V. Wydziału krajowego

za czas od 1. listopada 1900 do 31. października 1901.

(z 9 alegatami).

Departament V.

Szef departamentu: Dr. Stanisław Dąmbski, członek Wydziału krajowego.

Wydatki na cele zdrowia publicznego Al. I.

W r. 1900 wydał fundusz krajowy na cele zdrowia publicznego 2,546.646 K., kwota ta jest większą od kwoty preliminowanej budżetem o 272.962 K., od kwoty zaś wydanej w 1899 o 41.892 K.

W szczególności wypłacił fundusz krajowy:

z rubr.	III.	za koszta leczenia	2,420.030 K.
„ „	IV.	za szczepienie ochronne . . .	177.940 „
„ „	V.	za leki podczas epidemii . . .	76.470 „
„ „	VI.	na zasiłki dla zakładów leczniczych . .	9.200 „
„ „	XI.	na dotacye zakładów	65.180 „
		Razem .	2,748.820 K.

W ciągu roku wpłynęło:

z rubr.	IV.	Nadwyżka od szpitala w Krakowie . .	65.869 K.
		od zakładu w Kulparkowie . .	85.727 „
„ „	V.	Zwroty: od szpitali prowincyonalnych . .	49.820 „
		od gmin	16 „
		za sprawdzanie rachunków aptekarskich	742 „
		Razem .	202.174 K.

Po strąceniu tej kwoty od wypłaconych 2,748.820 K. pozostaje czysty wydatek 2,546.646 K. W porównaniu z r. 1899 wypłacono w Rubr. III. funduszu krajowego za koszta leczenia ubogich 39.306 K. więcej; z Rubr. IV. o 22.654 K. więcej; z rubr. V. za koszta podczas epidemii i urządzenie okręgów sanitarnych o 6.250 K. więcej; wreszcie z Rubr. XI. na dotacye zakładów o 24.068 K. mniej; wogóle zaś o 43.142 K. więcej aniżeli w roku poprzednim.

W dochodach wpłynęło do funduszu krajowego nadwyżek: od szpitala św. Łazarza w Krakowie o 1.453 K. mniej, a od zakładu umysłowo-chorych w Kulparkowie o 335 K. więcej aniżeli w r. 1899. Zwroty od gmin za zaległe koszta leczenia z lat przed 1875 rokiem (kiedy jeszcze gminy ponosiły połowę kosztów leczenia za swoich ubogich) o 384 K. mniej niż było preliminowanem i o 384 K. mniej aniżeli w r. 1899.

Al. 2. Wszystkie szpitale publiczne w kraju rozporządzały 5199 łóżkami. Chorych pielęgnowano we wszystkich naszych zakładach leczniczych wraz z klinikami 68,798; to jest o 2048 więcej aniżeli w roku poprzednim. Dni le-

czenia było 1,793.684 to jest o 69.232 więcej aniżeli w r. 1899. Umarło 4998 to jest o 238 więcej aniżeli w roku poprzednim. W szczególności odsetek śmiertelności chorych wynosił w szpitalach krajowych z klinikami 8.5, u położnic wraz z ginekologicznemi 1.2, u obłąkanych 13.0, u dzieci wraz z oseskami 18.8, w szpitalach prowincyonalnych 6.1; wogóle zaś we wszystkich zakładach leczniczych 7.2. Cała kuracya chorego trwała w szpitalach krajowych przeciętnie 20.4 dni; w prowincyonalnych 22.5, w zakładach położnic 18.3; w zakładach dla umysłowo-chorych 164 dni; w szpitalach dla dzieci 26.8, w klinikach 16.7. Ilość chorych leczonych w szpitalach krajowych wraz z klinikami wynosiła dziennie 1209; w szpitalach prowincyonalnych 2456; w zakładach położnic 162, w zakładach dla umysłowo-chorych 915 w szpitalach dla dzieci 179; wogóle zaś we wszystkich zakładach leczniczych 4925.

Wydatki wynosiły we wszystkich szpitalach razem 2,490.839 K., z tego wypada na szpitale krajowe 794.206 K, na zakłady położnic 135.827 K, na zakłady obłąkanych 485.965 K., na szpitale prowincyonalne 998.007 K., oprócz tego fundusz krajowy subwencyonował szpitale dla dzieci kwotą 64.000 K.

Cała kuracya chorego kosztowała przeciętnie w szpitalach krajowych 37 K. 42 gr.; w prowincyonalnych 25 K.; w zakładach położnic 42 K. 45 gr. w zakładach dla umysłowo-chorych 239 K. 15 gr. Koszt dnia leczenia wynosił w zakładach krajowych 1 K. 83 gr., w prowincyonalnych 1 K. 11.3 gr., w zakładach położnic 2 K. 32 gr., w zakładach dla obłąkanych 1 K. 45·5 gr. Żywienie chorych kosztowało w szpitalach krajowych 58·6 gr., w prowincyonalnych 39·8 gr., w zakładach dla położnic 62·2 gr., w zakładach dla obłąkanych 52·5 gr.

W r. 1900 fundusz krajowy wypłacił za utrzymanie podrzutków i płace żywicielek:

Za	3	dzieci	we Lwowie . . .	192 K.	— gr.
„	26	„	w Krakowie . . .	2.860 „	12 „
„	332	„	w Wiedniu . . .	38.983 „	20 „
„	15	„	w Pradze . . .	2.027 „	42 „
„	29	„	w Bobrku u ks. Ogińskiej	3 174 „	60 „
			Razem .	47.237 K.	34 gr.

Zapomogi dla położnic udzielono we Lwowie 13.068 K., w Krakowie 6.312 K.

Al. III. i III. a. Wykaz III. i III. a. wydatków w trzech naszych zakładach krajowych w r. 1900 porównuje te wydatki, które wpływają na koszta prawdziwego utrzymania chorego i dają dokładny obraz gospodarności zarządów.

Żywienie samo kosztowało w szpitalu lwowskim 38.43 gr., na oddziałach klinicznych w tymże szpitalu 1 K. 22 gr., w szpitalu św. Łazarza w Krakowie 52·93 gr., a w zakładzie dla umysłowo chorych w Kulparkowie 50.92. Dla porównania kosztów wiktuałów w trzech zakładach krajowych załączamy

Al. IV. wykaz IV.

Wydatki w rubr. III. budżetu krajowego na koszta leczenia ubogich, które wynosiły w roku 1872 — 247.514 zł. a w 1875, gdy były przyjęte koszta leczenia ubogich w całości na fundusz krajowy — 291.611 zł. w 27 lat urosły do kwoty 2,420.030.

Zaległości kosztów leczenia wynoszą w szpitalu lwowskim 395.412 K., w krakowskim 285.324 K., w kulparkowskim zakładzie 128.448 K., w prowincyonalnych szpitalach 433.282 K. razem 1,114.018 kor.

Dla porównania przedstawiamy jak w latach poprzednich tablicę kosztów leczenia ubogich chorych w pięciu najludniejszych prowincyach monarchii według dat rządowych za pięć lat.

Koszta leczenia ubogich chorych od r. 1894 do r. 1898 — podług Oesterreichische Statistik „Sanitätswesen".

Rodzaj szpitala	Galicya					Czechy					Dolna Austrya					Styrya					Tyrol b. Vorarlbergu				
	Ilość szpitali	Leczono	Dni leczenia	Koszt	Na dzień	Ilość szpitali	Leczono	Dni leczenia	Koszt	Na dzień	Ilość szpitali	Leczono	Dni leczenia	Koszt	Na dzień	Ilość szpitali	Leczono	Dni leczenia	Koszt	Na dzień	Ilość szpitali	Leczono	Dni leczenia	Koszt	Na dzień
Szpitale powszechne	26	45.659	1,053.500		0·61	69	66.866	1,568.373		0,81	24	71.629	1,844 938		0,22	14	26.539	683.680		0.82	24	13.724	445.880		0.85
Zakłady obłąkanych	2	1.802	283.912		0.81	5	5.609	1,340.693		0,65	5	3.705	885.282		0.10	2	1.600	407.303		0.76	2	816	188.324		0.64
Zakłady położnic	2	1.755	25 726		0 81	1	3.722	75.514		1.41	1	10.592	150.956		1.39	1	575	11.082		1.62	1	694	18.448		1.45
1894.	30	49.216	1,463.138	942.727		75	76.197	2,984.585	2.310.267		31	85.917	2,881,076	3,359.933		17	28 714	1,102,065	901.382		27	15.234	652.662	595.234	
Szpitale powszechne	26	49.144	1,094.475		0.61	70	69.883	1,617.072		0 85	25	72 855	1,805.781		1.11	14	27.944	724.186		0 80	24	14.297	489.788		0.85
Zakłady obłąkanych	2	1.843	286.134		0.76	5	5 884	1,368.598		0.66	5	3.651	837.838		1.02	2	1,620	411.772		0.52	2	812	190.749		0,86
Zakłady położnic	2	1.881	29.107		0.86	1	3 719	79.714		1.41	1	10.360	150.298		1.38	1	564	10.924		1.24	1	656	17.958		1.49
1895.	30	52.868	1,409.716	983.946		76	79.486	2,065.384	2,463.610		31	86 866	2,793.917	3,695.910		17	30.128	1,146,882	884.793		27	15.765	698.495	633.818	
Szpitale powszechne	26	46.801	1,114 168		0 61	73	67 694	1,749.322		0.94	26	70.338	1,878.682		1.39	14	26.051	720.992		0.81	24	13.023	499.341		0.86
Zakłady obłąkanych	2	1.877	293.665		0 74	5	6.283	1,417.695		0.69	5	4.396	988.739		0.98	2	1.711	429.662		0.64	2	800	185.793		0.85
Zakłady położnic	2	2.100	32 526		0.71	1	3 872	86.276		1.44	1	10.893	161.151		1.29	1	588	12.363		1.18	1	650	17.427		1.54
1896.	30	50 778	1,440,359	947.173		79	77.849	3.253.293	2.810.865		32	85 627	2,028.572	3,723.351		17	28.350	1,163.017	907.258		27	14 473	702.561	635.468	
Szpitale powszechne	27	51.857	1,143.071		0.61	73	80.611	1,864.993		0,92	28	76.570	1.859.147		1.18	14	29 622	739.751		0.83	24	15.347	521.907		0.86
Zakłady obłąkanych	2	1.833	294.733		0.76	5	6.244	1,468.854		0.72	5	4.026	910.090		1.00	2	1.733	441.408		0.62	2	821	188.911		0.92
Zakłady położnic	2	2.205	29.917		0.92	1	3 941	93.893		1.46	1	10 810	161.734		1.29	1	555	10 205		1.50	1	731	18.997		1.63
1897.	31	55.895	1,467,721	975.308		79	90.796	3,427.740	2,956.083		34	91.406	2.930.971	3,323.991		17	31.910	1,191.364	939.602		27	16.899	729.815	652.312	
Szpitale powszechne	28	56.307	1,198.790		0.62	75	86.624	1,927.972		0 98	28	80.007	1,912.803		1.24	15	31.275	750.728		0.88	24	15.740	516.436		0.88
Zakłady obłąkanych	2	1.914	301.949		0.78	5	6 272	1,507.325		0.76	5	4.033	928.724		1.00	2	1.854	460.995		0.59	2	883	200.318		0.89
Zakłady położnic	2	2.327	35.491		0.91	1	3.533	82.151		1.73	1	11.551	167.291		1.29	1	652	11.092		1.43	1	783	19.753		1.40
1898.	32	60.548	1,536.230	1,026.572		81	96.429	3,517.448	3,252.703		34	95.641	3,003.818	3,520.238		18	33.781	1,222.815	991.539		27	17.406	736 507	687.709	

Budowa nowego zakładu położniczego w Krakowie.

Wysoki Sejm na posiedzeniu dnia 5. lipca b. r. powziął następującą uchwałę:

„Wzywa się Wydział krajowy, by celem zrealizowania uznanej za potrzebną budowy zakładu położnic w Krakowie rozpoczął na podstawie przedłożonych komisyi sanitarnej planów i kosztorysów rokowania z c. k. Rządem co do udziału rządu w pokryciu kosztów budowy tego zakładu i przedstawił swe wnioski".

Spełniając uchwałę, Wydział krajowy przesłał c. k. Namiestnictwu kosztorysy budowy Zakładu położniczego w Krakowie wraz z planami, które wypracowane były w porozumieniu z profesorem krakowskiej c. k. kliniki ginekologiczno-położniczej. Koszta budowy tego zakładu, składającego się z budynku głównego i pawilonu dla zakaźnych obliczone zostały na kwotę 1,010.000 K. Jako miejsce najodpowiedniejsze dla tej budowy przyjęto grunt szpitala św. Łazarza przy ulicy Grzegorzeckiej, obok zakładu patologicznego. Koszta budowy wypaść musiały tak wysoko głównie dlatego, że ze względu na tegoczesne wymagania nauki, obszerne pomieszczenie znaleść ma w nowym budynku c. k. klinika ginekologiczno-położnicza, c. k. szkoła położnych i internat dla położnych. Stosunkowo mały obszar przeznaczony jest dla celów szpitala św. Łazarza. Według załączonych planów obszar, przeznaczony w głównym budynku dla celów klinicznych i naukowych wynosi 4,368 m. kw., obszar przeznaczony dla celów szpitalnych (oddział ginekologiczny szpitalny i pomieszczenie chorych na raka) wynosi tylko 476_{62} metr. kw.; w pawilionie zaś dla zakaźnych trzecią część zajmie szpital dla swoich chorych, a dwie trzecie części służyć będą celom klinicznym. O tyle więc, o ile nowo projektowany zakład służyć będzie potrzebom szpitala św. Łazarza, mógłby fundusz krajowy przyczynić się do pokrycia kosztu budowy tego zakładu. W stosunku do zajętej na cele szpitala powierzchni udział funduszu krajowego w kosztach budowy wyniósłby sumę 136.000 K. LW. 76.787/1900.

Odpowiedzi na tę odezwę do 1. grudnia nie otrzymaliśmy.

Budowa schroniska dla umysłowo-chorych.

Stosując się do polecenia Wysokiego Sejmu z dnia 5. czerwca 1901 r., przedstawiamy w osobnem sprawozdaniu projekt budowy schroniska dla umysłowo-chorych nieuleczalnych w Kulparkowie.

W sprawie utworzenia dwóch nowych szkół dla akuszerek.

Powołując się na uchwałę Wysokiego Sejmu i odezwę z dnia 15. listopada 1900 l. 78.326, wezwaliśmy ponownie c. k. Namiestnictwo o możliwie rychłe oznajmienie, o ile postąpiły czynności przygotowawcze w kierunku utworzenia w kraju naszym dwóch nowych szkół akuszerek, tudzież w przedmiocie zmiany przepisów tyczących się opłaty taksy egzaminacyjnej. LW. 60.562/901.

Odpowiedzi do 1. grudnia nie otrzymalismy.

W sprawie budowy szpitala w Kosowie i Nadwórnej

Wydział krajowy, opierając się na przyrzeczeniu zawartem w odezwie z d. 12. listopada 1901. l. 97.7[illegible]2, zwrócił się do c. k. Namiestnictwa z prośbą o rychłe oznajmienie, jaki skutek odniosło przedstawienie c. k. Namiestnictwa do Ministerstwa co do udzielenia subwencyi ze skarbu państwa na budowę szpitali w Kosowie i Nadwórnie, względnie o uzyskanie subwencyi na budowę tych szpitali w kwocie przynajmniej 40.000 K., która łącznie z udziałem funduszów powiatów i równomierną dotacyą z funduszów krajowych umożliwiłaby dopiero budowę tych szpitali.

Pomimo ponownego wezwania do LW. 60.564/901 odpowiedzi dotychczas nie otrzymano.

W sprawie petycyi Stowarzyszenia »Dzieciątka Jezus«

Wysoki Sejm przy rozprawach nad rubr. VI wydatków budżetu krajowego powziął w dniu 8. lipca 1901. r. następującą uchwałę:

„Petycyę Stowarzyszenia opieki nad podrzutkami pod wezwaniem „Dzieciątka Jezus" we Lwowie przekazuje się Wydziałowi krajowemu do zbadania i postawienia wniosku, celem umożliwienia zaciągnięcia pożyczki na budowę domu dla zakładu stowarzyszenia.

W sprawie tej Wydział krajowy przedstawia osobne sprawozdanie.

Sprawa budowy zakładu dla pokąsanych przez wściekłe zwierzęta.

C. k. Namiestnictwo uwiadomiło nas d. 8. marca 1901 L. 22.398., że c. k. Ministerstwo spraw wewnętrznych odmówiło żądaniu Wydziału krajowego, aby rząd wybudował zakład dla pomieszczenia osób pokąsanych przez zwierzęta wściekłe i leczonych metodą Pasteur'a.

Wobec tej odmowy i trudności umieszczania w szpitalu św. Łazarza poddających się ochronnemu szczepieniu, wezwaliśmy Dyrektora szpitala św. Łazarza w Krakowie, aby porozumiał się z profesorem Dr. Bujwidem, czy i pod jakimi warunkami byłby skłonny, przy pomocy kraju i c. k. Rządu, założyć zakład prywatny, w którym mogliby znaleść umieszczenie ochronnie przeciw wściekliźnie leczeni tak dorośli jak i dzieci. LW. 18.349/901.

Ponieważ dowiedzieliśmy się, iż w blizkości szpitala św. Łazarza znajduje się dom do najęcia za kwotę 5.000 K. rocznie, według opinii prof. Dr. Bujwida kwalifikujący się na umieszczenie w nim jego zakładu, przeto uwiadomiliśmy Dyrekcyę, iż Wydział krajowy byłby skłonny wynająć tę realność i za pomieszczenie w niej na drugim piętrze osób potrzebujących ochronnego szczepienia, które obecnie są przyjmowane w szpitalu św. Łazarza, opłacać z funduszu tegoż szpitala rocznie 1667 K. jako czynsz za $^1/_3$ część tego domu w stosunku do całego czynszu 5.000 K., ale tylko w takim razie, jeżeli p. prof. Dr. Bujwid w porozumieniu z c. k. rządem urządzi zakład produkcyi szczepionki w parterze i na I. piętrze tego domu za opłatą $^1/_3$ części całego czynszu t. j. za opłatą kwoty 3.333 K. rocznie. Subwencyę z funduszu krajowego o rocznych 2.000 K. otrzymywałby p. prof. Dr. Bujwid i nadal na utrzymanie tego zakładu. C. k. Namiestnictwu przedłożyliśmy również ten projekt wspólnego najmu domu LW. 69.921/901. — Odpowiedzi jednak dotąd nie otrzymaliśmy.

Podrzutki.

Po otrzymaniu sprawozdania Inspektora szpitali o stanie zakładu podrzutków w Bobrku i po zbadaniu warunków, postawionych przez J. O Księżnę Maryę Ogińską co do przyjęcia dzieci z zakładów podrzutków w Wiedniu i Pradze do zakładu w Bobrku, postanowiliśmy zabrać do kraju wszystkie dzieci przynależne do Galicyi, a pomieszczone dotąd w zakładach pozakrajowych i oddać je na utrzymanie i pielęgnacyę do zakładu w Bobrku aż do wieku normalnego t. j. do 10. roku życia. — Zgodziliśmy się na przyjęcie podanego przez JO. księżnę kosztu utrzymania dziecka w Bobrku w kwocie 14 K. miesięcznie za każde dziecko bez różnicy wieku, przyczem jednak zastrzegliśmy, że ten nowy układ nie zmienia postanowień Art. IX. układu zawartego dnia 18. marca 1896, na mocy którego dawniej 26 dzieci odebrano z Wiednia i umieszczono w Bobrku.

Al. V.

Dnia 18. września została podpisaną umowa Księżny Maryi Ogińskiej z Wydziałem krajowym. Umowę tę jako alegat przyłączamy do sprawozdania. Zakład obecnie istniejący w Bobrku, może pomieścić zwyż 200 dzieci. Księżna Ogińska ma zamiar w najbliższym czasie przystąpić do budowy jeszcze jednego pawilonu o dwóch piętrach, który okazuje się koniecznym wobec liczby 350 dzieci, znajdujących się w zakładzie wiedeńskim i 26 podrzutków krakowskich, których księżna zamierza także przyjąć do swego zakładu. Dnia 14. września przybyła do Bobrka pierwsza partya podrzutków odebranych z zakładu wiedeńskiego w liczbie 26 urodzonych w latach 1892 i 1893, druga partya 4. października, trzecia w połowie października, następne zaś partye przewożone będą w przyszłym roku. Każda partya odbioru wynosi mniej więcej 30 dzieci i tylko w takim razie jest mniejsza, jeżeli przed transportem do Bobrka zgłoszą się matki po odebranie dziecka. Dotąd odebrały matki 60 dzieci.

Na razie nie posiada zakład w Bobrku potrzebnych przygotowań do przyjęcia osesków i z tego powodu odbierane są tylko dzieci już odkarmione. JO. księżna oświadczyła jednak, iż niebawem urządzenia potrzebne dla oddziału niemowląt w Bobrku wprowadzi. Nauka szkolna i rzemiosł będzie należycie zorganizowaną. Uczą dzieci obecnie Siostry Miłosierdzia; prócz tego dzieci uczą się gimnastyki i śpiewu. Dzieci znajdujące się już w zakładzie wyglądają dobrze i daleko lepiej od tych, które przybyły z Wiednia.

Budynek przeznaczony na pomieszczenie zakładu jest dwupiątrowy, składający się z traktu środkowego i dwóch bocznych skrzydeł, w budynku urządzają się wodociągi i oświetlenie elektryczne. W parterze lewego skrzydła mieszczą się: łazienki, umywalnie i piekarnie. Nad niemi jest pomieszkanie SS. Miłosierdzia, dozorujących dzieci, sypialnie dla dzieci i kuchnia. W prawem skrzydle budynku mieszczą się duże sale dla zabaw i na jadalnię i pobyt dzieci w ciągu dnia. Na pierwszem i drugiem piątrze środkowej części gmachu znajdują się pokoje sypialne. Odrębnie od głównego gmachu zakładu znajduje się budynek, który mieści szkołę i dwie sale sypialne. Zakład posiada swego własnego lekarza, mieszkającego w zakładzie. Na szpitalik dla dzieci będzie adaptowany osobny budynek położony w pobliskim ogrodzie. Dla rozrywki i nauki dzieci jest wydzielona część ogrodu, a oprócz tego dla zabaw i przebywania na świeżem powietrzu służy lasek tuż przy głównym budunku znajdujący się. Miejscowość, na której stoi zakład, wokoło jest zdrenowaną dla uchronienia budynku od wilgoci. LW. 64.839/901.

O pomieszczeniu kliniki dla chorób gardła i uszu w szpitalu lwowskim.

C. k. Namiestnictwo odezwą z dnia 23. kwietnia b. r. l. 39.954 wezwało nas, abyśmy na podstawie umowy, zawartej z rządem, dali w gmachu szpitala powszechnego we Lwowie pomieszczenie dla kliniki chorób gardła i nosa. W odpowiedzi na to oświadczyliśmy, iż tylko przy najdalej idącem ścieśnieniu oddziałów szpitalnych moglibyśmy oddać na pomieszczenie kliniki chorób gardła i uszu siedm lub ośm pokoi, o ogólnej powierzchni około 240 m^2 w gmachu głównego szpitala. Sala zaś wykładowa mogłaby być wspólną z kliniką okulistyczną. Zastrzegliśmy przy tem, iż koszta adaptacyi i stosownych przeróbek tych ubikacyj dla kliniki wyżej wymienionej pokryte być mają w zupełności z c. k. Skarbu państwa. W przekonaniu, iż c. k. Namiestnictwo uznać zechce, że ofiarowane pomieszczenie dla nowej kliniki stanowi istotnie granicę, której ze względu na potrzeby szpitala przekroczyć niepodobna, upraszaliśmy o oświadczenie, czy pomieszczenie dla kliniki chorób gardła i uszu w granicach powyżej określonych przyjęte zostanie, poczem przedłożylibyśmy zarys planów i robót, jakie dla adaptacyi sal szpitalnych przeznaczonych na cele nowej kliniki potrzebne się okażą. Co się tyczy kosztów leczenia i utrzymania chorych przyszłej kliniki, Wydział krajowy oznajmił, iż z uwagi na poczynione doświadczenia, zniewolonym jest domgać się zwrotu z c. k. Skarbu Puństwa całej różnicy wydatków, jaka wyniknie z porównania kosztu leczenia chorego na klinice, a takiegoż wydatku na oddziale szpitalnym a nie tylko kwoty, która przekracza taksę dzienną po 1 K. 60 gr., uważamy bowiem za konieczne, w interesie funduszu krajowego, ażeby koszta leczenia i utrzymania takich chorych, którzy nie kwalifikują się do leczenia w szpitalu, a przyjęci zostaną na klinikę dla celów naukowych, pokrywane były w całości przez c. k. Skarb Państwa. W nadwyżce kosztów zaś, jaką c. k. Skarb państwa zwraca, nie mieści się wydatek ponoszony z funduszu krajowego, spowodowany dłuższem przebywaniem chorych na klinikach, aniżeliby to miało miejsce w szpitalu.

Wreszcie z uwagi na okoliczność, iż koszta utrzymania lokalów naukowych, jakoto: laboratoryów, muzeów, sal wykładowych tudzież mieszkań asystentów są znacznie wyższe aniżeli wydatki na utrzymanie zwykłych ubikacyi szpitalnych, upraszać musimy o wyznaczenie osobnego ryczałtu na powyższe potrzeby. LW. 32.543/901.

Odpowiedzi nie otrzymaliśmy.

W sprawie kliniki psychiatrycznej w Krakowie.

Już w r. 1894, uznając potrzebę istnienia kliniki psychiatrycznej przy Uniwersytecie Jagiellońskim, zrobiliśmy propozycyę oddania do dyspozycyi c. k. rządu obecnego pawilonu dla umysłowo-chorych na cele tej kliniki z tem, żeby c. k. Rząd kosztem funduszu edukacyjnego rozszerzył i przerobił go odpowiednio do żądań krakowskiego Wydziału lekarskiego.

W r. 1898, na zapytanie c. k. Namiestnictwa, kiedy będzie wykonaną budowa nowego zakładu dla umysłowo-chorych w Krakowie, w którejby umieszczoną była klinika uniwersytecka, odpowiedzieliśmy, że nie zamierzamy

przedstawiać Wysokiemu Sejmowi wniosku co do budowy i powtórzyliśmy propozycyę z r. 1894.

Na to otrzymaliśmy pismo dnia 11. lipca 1901, w którem c. k. Namiestnictwo, udzielając relacyę Dziekanatu Wydziału lekarskiego, odrzucającą naszą ofertę i żądającą budowy kliniki psychiatrycznej na gruntach szpitala św. Łazarza, upraszało o rychłe nadesłanie oświadczenia, co zamierzamy uczynić ze względów, iż sprawa urządzenia kliniki psychiatrycznej jest naglącą, albowiem według §. 9. rozp. Min. z dnia 21. grudnia 1899. L 34.951 (Nr. 271. dz. p. p.) psychiatrya zaliczoną została do obowiązkowych przedmiotów wykładu i ścisłych egzaminów lekarskich. Zarazem c. k. Namiestnictwo upraszało o wyjaśnienie, czy i jakie kroki poczynione zostały w sprawie budowy zakładu dla obłąkanych w zachodniej Galicyi, uznanego za potrzebny rezolucyą sejmową z dnia 21. marca 1899.

Na tę ostatnią odezwę odpowiedzieliśmy, że Wydział krajowy niema zamiaru przedstawić W. Sejmowi wniosku na budowę zakładu dla umysłowochorych w zachodniej Galicyi, co do budowy kliniki psychiatrycznej w Krakowie, Wydział krajowy zgoła w tej kwestyi ingerencyi nie ma, budowa bowiem klinik przy Uniwersytecie Jagiellońskim w Krakowie leży w zakresie zadań c. k. Rządu LW. 47.704/901.

O odstąpieniu klinice syfilitycznej w Krakowie 20 łóżek szpitalnych.

Wydział lekarski krakowskiego Uniwersytetu wniósł w grudniu 1900 r. prośbę do nas o przydzielenie do c. k. kliniki syfilitycznej jeszcze 20 łóżek ze szpitala św. Łazarza, motywując tę prośbę potrzebą szybszej wymiany materyału naukowego. Po porozumieniu się z Dyrekcyą szpitala św. Łazarza, oświadczyliśmy c. k. Namiestnictwu, iż Wydział krajowy jest skłonnym uczynić zadość życzeniu krakowskiego Wydziału lekarskiego pod następującymi warunkami: *a*) Żadne siły lekarskie etatowe (sekundaryusze i adjutowani praktykanci nie będą przydzielone do tak powiększonego oddziału klinicznego, w którym służbę lekarską pełnić będzie wyłącznie personal lekarski rządowy, (asystenci, elewi płatni); *b*) Kierownik klinicznego oddziału, któryby się wtedy składał z 30 łóżek klinicznych i 50 szpitalnych (rezerwowych), nie będzie remunerowany za ordynowanie na tych 50 łóżkach, czynności te bowiem mogłyby być spełniane jak dotąd przez prymaryusza i dwóch sekundaryuszy szpitala. *c*) Urządzenie sal szpitalnych, nowoprzydzielonych, i wszelkie adaptacye dokonane będą wyłącznie kosztem c. k. Skarbu. *d*) Wydatki na utrzymanie i leczenie chorych ponad normę szpitalną pokryje c. k. fundusz naukowy najdalej w trzy miesiące po przedłożeniu odnośnego rachunku. Rozszerzenie to, oddziału klinicznego może być przez Wydział krajowy odwołanem w chwili, jaką Wydział krajowy za stosowną uzna. LW. 31.093/901.

Warunki postawione przez Wydział krajowy zostały przyjęte i rozszerzenie kliniki wprowadzone.

W sprawie pomieszkania drugiego asystenta kliniki ocznej we Lwowie.

C. k. Namiestnictwo uwiadomiło nas dnia 6. lipca b. r. L. 70.727., że Ministerstwo wyznań i oświaty nie uwzględniło prośby Dyrektora kliniki okulistycznej prof. Macheka o przyzwolenie drugiemu asystentowi tej kliniki, nie mającemu mieszkania w gmachu szpitala krajowego, dodatku na pomieszkanie na rachunek funduszu naukowego i pozostawiło c. k. Namiestnictwu przeprowadzenie z Wydziałem krajowym rokowań o przyznanie takiego dodatku wspomnianemu asystentowi z funduszu krajowego, o ile nie mogłoby mu być oddane do dyspozycyi mieszkanie w naturze. Wskutek tej decyzyi ministeryalnej c. k. Namiestnictwo odniosło się do Wydziału krajowego z przedstawiem o wyznaczenie drugiemu asystentowi kliniki okulistycznej mieszkania w gmachu szpitalnym, a gdyby to okazało się niemożliwem, o przyznanie mu odpowiedniego ekwiwalentu.

Na to oświadczyliśmy, że wobec notorycznego braku pomieszczenia dla chorych w głównym gmachu szpitala, Wydział krajowy nie może wyznaczyć pomieszkania dla drugiego asystenta kliniki ocznej, nadto oznajmiliśmy, iż ze względu na służbę szpitalną nie zachodzi potrzeba zamieszkania drugiego asystenta kliniki okulistycznej w gmachu szpitala, jak to bowiem z wykazu ruchu chorych wynika, pielęgnowano w szpitalu na oddziale ocznym dziennie w r. 1899 r. — 61 chorych, a w 1900 r. — 55. Na klinice zaś

ocznej w 1899 r. — 31, a w r. 1900 — 32 chorych. Taka liczba chorych w szpitalu nie wymaga większych sił lekarskich, jak są obecnie. LW. 46.447/901.

W sprawie czynszu za pomieszczenie szkoły akuszerek w kr. zakładzie położniczo-ginekologicznym.

Oświadczyliśmy c. k. Namiestnictwu, iż zgadzamy się na wynagrodzenie w kwocie 2.000 K. rocznie, począwszy od dnia 1. stycznia 1902 r. za umieszczenie w gmachu krajowego zakładu dla położnic, rządowej szkoły akuszerek, oraz za dostarczenie dla tej szkoły opału, oświatlenia, obsługi lokalności szkolnych, mydła do mycia rąk, szczotek, i środków desinfekcyjnych. Nadto dodaliśmy, iż stosownie do podanego w odezwie naszej z dnia 11. kwietnia 1899 r. do L. 20.193 szczegółowego rozkładu ubikacyj zajętych przez c. k. szkołę położnych należy również do tej szkoły pokój przeznaczony na kancelaryę, muzeum i pracownię profesora. Zaznaczyliśmy jednak zarazem, iż stałego zobowiązania co do dostarczania c. k. szkole położnych wyżej wymienionych ubikacyj i potrzeb za wynagrodzeniem 2000 K., rocznie przyjąć nie możemy i w miarę zwiększenia odnośnych potrzeb, lub ewentualnej zmiany dotychczasowych warunków pomieszczenia w kraj. zakładzie położnic, zastrzedz sobie musimy dalsze porozumienie w tym kierunku z c. k. Namiestnictwem po upływie roku przedmiotowego. LW. 32.788/901.

W sprawie kliniki dermatologicznej.

Dnia 31. maja b. r. c. k. Namiestnictwo we Lwowie wystosowało do Wydziału krajowego pod L. 39.491. następującą odezwę: Kolegium profesorów wydziału lekarskiego c. k. Uniwersytetu we Lwowie przedstawiło c. k. Ministerstwu wyznań i oświecenia w podaniu z dnia 18. marca 1901 r. L. 452 wniosek o wybudowanie osobnego gmachu dla kliniki dermatologicznej, motywując go tem, że braki i wadliwości obecnego pomieszczenia tej kliniki w lokalnościach szpitala krajowego są tak liczne i znaczne, że niema możności zupełnego usunięcia ich i stworzenia lepszych warunków umieszczenia. Udzielając to podanie w odpisie Wydziałowi krajowemu, c. k. Namiestnik podniósł, że c. k. Rząd, przyjmując w swoim czasie lokalności oddane przez Wydział krajowy w myśl umowy z r. 1892 w gmachu szpitalnym na umieszczenie klinik chorób ocznych i skórnych, mimo już wówczas widocznych i podnoszonych braków, był do pewnego stopnia w położeniu przymusowem; wobec bowiem istniejącego ogólnego braku miejsca w gmachu szpitala krajowego, a z drugiej strony wobec bliskiego terminu otwarcia wspomnianych klinik, niepodobna było wówczas kwestyonować stosowności dostarczonych lokalności. Rząd jednak liczył na to, że Wydział krajowy, uznawszy braki, panujące w tych klinikach, nie omieszka z czasem zarządzić, co potrzeba, aby je usunąć i aby zobowiązaniu swemu przyjętemu powołaną wyżej umową, co do do dostarczenia klinice okulistycznej i dermatologicznej umieszczenia o d p o w i e d n i e g o, zadość uczynić w całej rozciągłości. Obecnie zatem, gdy przedstawione w dołączonem podaniu warunki pomieszczenia kliniki dermatoligicznej nadal utrzymywane być nie mogą bez oczywistej szkody dla nauki klinicznej, wskutek reskryptu p. Ministra wyznań i oświecenia z dnia 1. kwietnia br. L. 8463 i powołując się na stypulacyę odnośną powołanej wyżej umowy, c. k. Namiestnik uprasza Wydział krajowy, aby ze względu, że usunięcie przedstawionych przez kolegium profesorów wydziału lekarskiego braków w lokalnościach kliniki dermatologicznej jest w pierwszym rzędzie kwestyą asanacyi jej jako oddziału szpitalnego, zechciał zarządzić zmierzające do tego celu stosowne zmiany, adaptacye i ulepszenia w tych lokalnościach. Gdyby zaś taka gruntowna asanacya okazać się miała niewykonalną, c. k. Namiestnik uprasza Wydział krajowy o oświadczenie się, czy nie uważałby za potrzebne przystąpić do budowy osobnego gmachu, w którym klinika dermatologiczna, ewentualnie także klinika okulistyczna znalazłaby pomieszczenie odpowiednie; c. k. Namiestnik oświadcza przytem, że skarb państwa nie uchylałby się w zasadzie od ewentualnego przyczynienia się do kosztów akcyi asanacyjnej, względnie do kosztów budowy osobnego gmachu dla klinik chorób skórnych i ocznych.

Na odezwę tę odpowiedzieliśmy, iż Wydział krajowy co do pomieszczenia kliniki chorób skórnych i wenerycznych uczynił zadość zobowiązaniom przyjętym Art. III. ustęp *b* umowy z c. k. Administracyą państwa w r. 1892 zawartej, a nadto na skutek domagania się delegatów c. k. Namiestnictwa i c. k. Uniwersytetu wniesionych do protokołu z dnia 10. czerwca 1897, spi-

sanego w przedmiocie pomieszczenia kliniki dermatologicznej w gmachu szpitala, zgodził się na wydzielenie z ubikacyj szpitalnych osobnej sali wykładowej dla tej kliniki, która według wyraźnego brzmienia umowy posiadać miała razem z kliniką okulistyczną tylko jedną wspólną salę wykładową.

Odezwa nasza z dnia 12. lipca 1898 L. 39.147 zawiera też dokładne i wyczerpujące przedstawienie stanu rzeczy co do umieszczenia kliniki chorób skórnych i wyszczególnienie ustępstw, jakie Wydział krajowy poczynił na cele wymienionej kliniki ponad obowiązek umową przyjęty, tudzież wyjaśnienie, iż redukcya ilości łóżek z 40 na 32 nastąpiła na żądanie ze strony delegatów c. k. Namiestnictwa w zamian za dostarczenie osobnej sali wykładowej i innych ubikacyj naukowych.

Nie możemy też pominąć tu skonstatowania, iż kwestya wydzielenia ubikacyi głównego szpitala dla kliniki chorób skórnych i wenerycznych była przedmiotem licznych narad i rokowań z delegatami c. k. Rządu i Uniwersytetu, a jak to odnośne akta i protokoły znajdujące się w rękach c. k. Namiestnictwa udowadniają, Wydział krajowy poczynił w tym względzie możliwie najdalej idące ustępstwa, nawet z ujmą dla potrzeb szpitala. Kierownictwo zaś robót około wewnętrznego urządzenia kliniki prowadził, stosownie do życzenia wyrażonego w odezwie dnia 20. grudnia 1897 do L. 102.577, delegat wyznaczony z ramienia c. k. Namiestnictwa.

Również zaopatrzył Wydział krajowy klinikę chorób skórnych w przewidziane umową urządzenia wewnętrzne, których koszt, jak to c. k. Namiestnictwu w odezwie naszej z dnia 24. lipca 1899 do L. 45.780 oznajmiliśmy, przekroczył znacznie ryczałt udzielony na ten cel przez c. k. Ministerstwo oświaty.

Z powodów wyżej przytoczonych Wydział krajowy nie uznaje potrzeby asanowania ubikacyi kliniki dermatologicznej jako oddziału szpitalnego. Nie przesądzając atoli wymogom nauki lekarskiej klinicznej, którym zadośćuczynienie należy do c. k. Administracyi Państwa, Wydział krajowy oświadcza gotowość do zezwolenia na wszelkie nadzwyczajne urządzenia i roboty asanacyjne podjąć się mające dla celów naukowych w wymienionej klinice, o ile one uznane i zaproponowane zostaną ze strony c. k. Rządu, do wykonania kosztem c. k. Skarbu Państwa. Co się zaś tyczy budowy osobnego gmachu dla klinik chorób skórnych i ocznych, Wydział krajowy, kierując się motywami przedstawionymi w odezwie z dnia 3. marca 1891 do L. 7.572 tudzież odnośną rezolucyą Wysokiego Sejmu, na ubiegłej sesyi powziętą, oświadcza niniejszem gotowość do poczynienia u Wysokiego Sejmu starań o wyjednanie na ten cel odpowiedniego zasiłku w granicach kwoty, na jaką stan i siły finansów krajowych dozwolą, skoro przedłożone zostaną Wydziałowi krajowemu ze strony c. k. Rządu plany i kosztorysy tej budowy wraz z oświadczeniem przeprowadzenia onej i pokrycia kosztów przez Skarb państwa. LW. 40.412/901.

Oddział laryngologiczny w szpitalu św. Łazarza.

C. k. Namiestnictwo uwiadomiło nas, że prof. Dr. Pieniążek, kierujący oddziałem laryngologicznym szpitala św. Łazarza w Krakowie, przedstawił c. k. Ministerstwu wyznań i oświecenia, poparty przez Wydział lekarski wniosek o podniesienie tego oddziału szpitalnego do rzędu klinik Uniwersytetu w Krakowie i urządzenie jej na tych samych zasadach i warunkach, na jakich istnieje klinika dermatologiczna. Wskutek reskryptu ministeryalnego dnia 19. grudnia 1899 L. 34.863 c. k. Namiestnictwo udało się do nas, o oświadczenie się co do powyższego wniosku, a w szczególności co do sposobu, w jaki miałaby być pokrywaną przez skarb państwa nadwyżka wydatków na żywienie, leczenie chorych klinicznych i na inne potrzeby lekarskie, tudzież wydatek na wewnętrzne urządzenie kliniki; zarazem upraszało c. k. Namiestnictwo o wyjaśnienie, ile łóżek oddział laryngologiczny obecnie posiada, jaki był ruch chorych na tym oddziale w przeciągu z ostatnich pięciu lat, względnie ile było dni leczenia w każdym roku z osobna.

Po zaczerpnięciu opinii Dyrektora szpitala św. Łazarza, odpowiedzieliśmy c. k. Namiestnictwu, iż Wydział krajowy oddział powyższy skłonnym jest oddać celom naukowym na tych samych warunkach, na jakich oddany zo-

stał oddział położniczo-ginekologiczny tegoż szpitala c. k. szkole położnych, a mianowicie aby:

1) Nadwyżka wydatków na żywienie i leczenie chorych (żywność, wino, pieczywo, apteka, opatrunki) w oddziale laryngologicznym ponad wydatek odnośny w oddziale chirurgicznym, którego część niejako oddział larynkologiczny stanowi, byłaby wykazywaną corocznie do zwrotu z c. k. Skarbu państwa.

2) Kierownik oddziału miałby zupełną swobodę w przepisywaniu żywności, leków i opatrunków i byłby za ewentualne przekroczenie kwoty na ten cel do budżetu Ministerstwa oświaty wstawionej, odpowiedzialny przed władzami uniwersyteckiemi i Ministerstwem oświaty. Aby zaś mógł każdej chwili wiedzieć, jaka część kwoty na nadwyżkę przyzwolonej wyczerpaną została, otrzymałby co miesiąc od Dyrektora szpitala wykaz nadwyżek za żywienie i leczenie chorych.

3) Instrumentarium chirurgiczne (częstokroć kosztowne i ustawicznie zmieniane przyrządy) byłoby tak jak dotąd pokrywane wyłącznie przez Profesora z dotacyi rządowej na ten cel mu wyznaczonej. Potrzebne do celów instrumentaryum posiada oddział chirurgiczny szpitala.

Inne potrzeby jak sprzęty, bielizna, pościel, łóżka i t. p. byłyby uzupełnione w sposób czyniący zadość celom szpitalnym.

Koszta wewnętrznego urządzenia ponadto, jakie obecnie istnieją, musiałby c. k. Rząd pokryć, obecne bowiem urządzenie oddziału celom szpitalnym odpowiada w zupełności, a wszelkie surplus potrzebnem być może tylko ze względu na cele naukowe. LW. 1.603/901.

W sprawie zmiejszenia kosztów za szczepienie ospy.

W celu zapobieżenia nadmiernemu wzrostowi wydatków za szczepienie krowianki, wystosowaliśmy do c. k. Namiestnictwa następujące wezwanie:

Wzrastające nadmiernie wydatki funduszu krajowego na pokrywanie kosztów podróży i dyet, spowodowanych szczepieniem ospy, które to wydatki pomimo corocznego podwyższania w preliminarzu odnośnej rubryki budżetu, przekraczają znacznie kredyta na ten cel przeznaczone, zniewoliły Wydział krajowy do zbadania przyczyn tego anormalnego stanu rzeczy, względnie podjęcia usiłowań w kierunku obniżenia powyższych wydatków.

Według zamknięć rachunkowych za r. 1900 wynoszą wydatki funduszu krajowego w tym roku na koszta podróży i dyet 155.197 koron, czyli w porównaniu z preliminowanym i uchwalonym na ten cel kredytem 133.000 koron, przekroczyły ten kredyt o sumę 22.197 koron. W roku 1900 to jest przed wprowadzeniem w życie ustawy z d. 2. lutego 1891 Nr. 17 o organizacyi służby zdrowia w gminach i obszarach dworskich, wynosiły wydatki z tytułu powyższego kwotę 116.692 koron i odtąd wzrastają w ciągłej progressyi. Wzrost ten ciężarów funduszu krajowego tem bardziej zastanowić musi, że po wprowadzeniu w życie ustawy wyżej powołanej słusznie spodziewać się należało obniżenia wydatków w tej rubryce budżetu krajowego, a to wobec postanowień §. 14. tej ustawy, iż lekarze okręgowi i gminni obowiązani są do bezpłatnego szczepienia ospy w miejscu swej siedziby urzędowej, za szczepienie zaś w gminach, do okręgu przydzielonych, pobierają lekarze okręgowi tylko dyety, bez kosztów podróży, które z ryczałtów objazdowych pokrywane być winny. Liczba utworzonych okręgów sanitarnych wynosi dotąd 132, każdy okręg zaś obejmuje w przecięciu 15—20 gmin. Wynika z tego, iż po doliczeniu do powyższej cyfry jeszcze lekarzy gminnych, szczepienie ospy w kilkuset gminach odbywa się bezpłatnie, w miejscowościach zaś przyłączonych do okręgów sanitarnych, których liczba sięga niemal 2.000, wydatki na szczepienie o tyle są mniejsze, o ile czynność tę wykonują lekarze okręgowi, pobierający tylko dyety. Gdy jednak pomimo to koszta szczepienia nie tylko się nie obniżają lecz ciągle wzrastają, przyczyny tego faktu szukać należy w złym ustroju okręgów szczepienia.

Okręgi szczepienia powinny być ułożone według zasad podziału okręgów sanitarnych przy należytem uwzględnieniu siedzib lekarzy i warunków komunikacyi w ten sposób, iżby okręgi szczepienia były stałe, możliwie zastosowane do okręgów sanitarnych, a zawsze skonfigurowane topograficznie

tak, by jaknajmniejsze odległości dzieliły miejscowości do okręgu szczepienia przydzielone od siedziby lekarza, który szczepienie przeprowadza.

Ponieważ wysokość dyet komisyjnych wpływa w znacznej mierze na zwiększenie wydatków w tej rubryce budżetu, zwrócić się musimy do c. k. Namiestnictwa z usilną prośbą, ażeby do czynności szczepienia ospy delegowani byli c. k. lekarze młodsi (asystenci sanitarni) i lekarze okręgowi, a tylko wyjątkowo c. k. lekarze powiatowi o wyższej randze. Nadmieniamy przytem, iż Wydział krajowy postanowił, ażeby lekarzom okręgowym obliczano dyety za szczepienie ospy w gminach po za obrębem siedziby okręgu położonych po 6 koron dziennie, to jest według skali stosowanej do c. k. lekarzy powiatowych I. klasy, a nie jak dotąd po 7 koron dziennie, które pobierają lekarze wolnopraktykujący. Lekarze okręgowi bowiem uważani być winni w spełnianiu powyższej czynności w gminach do ich okręgu należących jako funkcyonaryusze urzędowi. Obliczanie dyet według normy powyższej dokonywanem będzie począwszy od roku 1902. Dla obniżenia zaś wydatków na koszta podróży przy szczepieniu ospy, względnie zredukowania onych do usprawiedliwionych granic, uważamy również za konieczne i uzasadnione, ażeby obliczenie tych kosztów ze strony c. k. lekarzy powiatowych opierało się na taryfie poczty zwykłej, a nie jak dotąd według taksy ekstrapoczty.

Jako dalszą przyczynę zwiększenia wydatków rubr. IV. budżetu krajowego uważać musimy koszta ponoszone za szczepienie z konieczności, które w roku 1900 wynosiły kwotę 2.225 koron. Podnosząc tę pozycyę wydatków, Wydział krajowy zaznaczyć musi, iż jakkolwiek koszta te nie były dotąd kwestyonowane, atoli zdaniem naszem ponoszenie onych z funduszu krajowego jest niesłusznem i nie da się uzasadnić postanowieniami odnośnej instrukcyi. Fundusz krajowy bowiem ponosić ma tylko koszta dorocznego szczepienia ochronnego, podczas gdy do szczepienia z konieczności jako spowodowanego epidemią stosowane być winny postanowienia i przepisy o tłumieniu chorób epidemicznych, a wydatki z tem połączone przypaść na c. k. Skarb państwa. Przestrzegać także ściśle należy, by szczepienie z konieczności odbywało się tylko w razie stwierdzenia epidemii ospy, a nie innej epidemicznej choroby. LW. 19.077/901.

W załatwieniu tej odezwy c. k. Namiestnictwo oznajmiło, iż odtąd koszta szczepienia względnie rewakcynacyi z konieczności będą pokrywane ze skarbu państwa w myśl postanowień §. 2. ustawy z 30. kwietnia 1870 d. p. p. l. 68. LW. 71.689/901.

W sprawie elektrycznego oświetlenia klinik

C. k. Namiestnictwo w odezwie z d. 22. października 1900 r. do l. 3056 odniosło się do nas o udzielenie mu szczegółowych dat i wyjaśnień, zebranych z doświadczeń, poczynionych pod względem kosztów elektrycznego oświetlenia lokalności naukowych w klinikach w przeciągu ostatnich trzech lat.

Odpowiedzieliśmy, iż koszta oświetlenia lokalności klinicznych wykazywane są dotąd w ogólnych kosztach leczenia i utrzymania chorych klinicznych i mieszczą się w nadwyżce tych kosztów, przypadającej w myśl umowy do zwrotu z c. k. Skarbu Państwa. Obliczenie zaś kosztów oświetlenia elektrycznego, względnie rozdzielenie onych na szpital i kliniki, dokonywanem jest przez Dyrekcyę szpitala na podstawie zegarów kontrolnych, wskazujących ilość amperów, spotrzebowanych przez odnośną klinikę. Sposób ten obliczenia, a następnie wstawienia do wydatków klinicznych kosztów oświetlenia elektrycznego z końcem roku uważamy za najodpowiedniejszy. Z uwagi bowiem na zmieniające się co roku wyniki cyfrowe kosztów oświetlenia, z powodu większych zapotrzebowań klinik i ustanawiania w nich dodatkowych aparatów, zużywających siłę elektryczną, okazuje się niemożliwem, oznaczenie pewnej stałej i odrębnej cyfry udziału c. k. skarbu państwa w powyższych kosztach.

Na dowód ciągłego zwiększania zapotrzebowania klinik w tym względzie, przytoczyliśmy cyfrowe zestawienie kosztów w ostatnich trzech lat.

W roku 1898 spotrzebowały kliniki chirurgiczna i medyczna oświetlenia elektrycznego za 3.992 koron. W r. 1899 koszt oświelenia elektrycznego, dostarczanego dla wszystkich pięciu klinik, wynosił 4.113 koron W roku 1900 zaś wzrosło spotrzebowanie światła elektrycznego przez kliniki już

niemal w dwójnasób, a koszt ogólny wyprodukowania siły elektrycznej, wyłącznie dla klinik, przedstawia się w cyfrze 8.033 koron.

W skutek tak znacznego wymagania klinik, które spotrzebowują niemal całą produkcyę elektryczności, zachodzi też uzasadniona obawa zbyt szybkiego zużycia i zniszczenia maszyn, oraz urządzeń instalacyjnych, które według pierwotnych rokowań z c. k. Namiestnictwem nie były obliczone na takie rozmiary potrzeb, — skutkiem czego maszyny te pracują ponad siłę i w stosunkowo krótkim czasie ulegną zniszczeniu. Gdyby zatem zapotrzebowanie klinik w przyszłości przez ciągłe pomnażanie świateł, ustawianie rozmaitych aparatów w laboratoryach nawet w dotychczasowych rozmiarach konsumowało produkcyę oświetlenia elektrycznego — bylibyśmy zniewoleni domagać się z c. k. Skarbu państwa odpowiedniego udziału w kosztach instalacyi nowych maszyn, ewentualnie upraszać c. k. Namiestnictwo o przeprowadzenie układu z gminą miasta Lwowa na podstawie którego światło elektryczne dla lokalności naukowych, kancelaryj i laboratoryów klinicznych, dostarczoneby zostało z centralnej elektrycznej stacyi miasta. Nadmieniliśmy zarazem, iż kwestya zwiększenia produkcyi światła elektrycznego jest w toku badań fachowych i wkrótce przedłożone zostaną odnośne wnioski i oferty, które zakomunikujemy w swoim czasie c. k. Namiestnictwu. LW. 8.608/901.

W pięć miesięcy po wysłaniu tej odezwy byliśmy zmuszeni oznajmić c. k. Namiestnictwu, że według relacyi Dyrekcyi szpitala powszechnego we Lwowie, opartej na fachowem zbadaniu obecnego stanu instalacyi elektrycznej w gmachu szpitalnym, zachodzi nieodzowna i pilna konieczność jaknajrychlejszego przystąpienia do rekonstrukcyi, względnie znacznego wzmocnienia i rozszerzenia motorów i maszyn, jeżeli takowe podołać mają coraz to zwiększającym się wymogom oddziałów klinicznych pod względem dostarczania siły elektrycznej dla oświetlenia klinik.

Już w poprzedniej wyżej przytoczonej odezwie Wydział krajowy przedstawił obawy, że wykonana według pierwotnego projektu instalacya oświetlenia elektrycznego na mniejsze rozmiary, skutkiem przeciążenia maszyn szybko ulegnie zniszczeniu i upraszał zarazem c. k. Namiestnictwo o podjęcie rokowań, zmierzających do uzyskania światła elektrycznego dla lokalności naukowych, kancelaryi i rozlicznych laboratoryów z miejskiej stacyi centralnej, uwiadamiając przytem, iż zarządził zebranie ofert na roboty rekonstrukcyjne celem wzmocnienia i rozszerzenia dotychczasowej instalacyi.

Przedłożone nam oferty w powyższym kierunku zawierały trzy alternatywy i projekta, a to:

1. Naprawa i uzupełnienie istniejących instalacyj kosztem 34.203 K.
2. Nowe urządzenie stacyi elektrycznej kosztem . . 47.988 „
3. Połączenie stacyi szpitalnej z centralną stacyą miejską kosztem . . . . . 18.290 „

a w następstwie pobieranie siły elektrycznej z tej stacyi za opłatą, która według zasięgniętych informacyj wynosiłaby dla szpitala po 6 halerzy za jedną amper godzinę. Według opinii fachowej przedstawia się ta ostatnia alternatywa jako najodpowiedniejsza do przyjęcia, uwalnia bowiem raz na zawsze od ciężaru rekonstrukcyi machin i instalacyj, które po pewnym szeregu lat ulegają zużyciu i muszą być odnawiane.

Przesyłając oferty powyższe c. k. Namiestnictwu, upraszaliśmy o polecenie strutynowania szczegółów przez organa fachowe i zakomunikowanie nam w możliwie najkrótszym czasie decyzyi swojej co do wyboru jednej z powyższych alternatyw, oraz oświadczenia co do wyjednania ze skarbu państwa potrzebnego kredytu na pokrycie wynikających stąd wydatków. W razie gdyby c. k. Namiestnictwo postanowiło pobierać siłę elektryczną dla klinik z miejskiej stacyi elektrycznej, upraszaliśmy o oznajmienie, czy roboty mające na celu połączenie klinik ze stacyą powyższą przeprowadzone zostaną we własnym zarządzie, tudzież czy obrachunek należytości za spotrzebowane światło dla klinik regulowanym będzie bezpośrednio z Magistratem, względnie Dyrekcyą miejskiej stacyi elektrycznej.

Oświadczyliśmy zarazem, iż na żądanie c. k. Namiestnictwa gotowi jesteśmy do pokrywania sposobem zaliczkowym należytości za dostarczone światło elektryczne dla klinik, przy wykazywaniu zwrotu odnośnego wydatku w rachunkach kosztów utrzymania chorych klinicznych.

Z uwagi na okoliczność, iż przeprowadzenie połączenia klinik z centralną stacyą elektryczną wymagać będzie co najmniej 4—5 tygodni, tudzież w obec faktu, iż stan dzisiejszy instalacyi w szpitalu lwowskim co najwyżej tylko przez dwa miesiące pozostawionym być może, z całym naciskiem upraszaliśmy o rychłą odpowiedź na odezwę LW. 68.383/901; odpowiedzi tej do 1. grudnia nie otrzymaliśmy.

Umowa z Towarzystwem szpitala św. Zofii dla dzieci.

Towarzystwo szpitala św, Zofii dla dzieci z ukończeniem terminu ostatniej umowy przedstawiło żądanie, aby mu podwyższono ryczałt obecny, albo płacono taksę za każde oddane ze szpitala lwowskiego dziecko, albo nareszcie żeby kraj uznał ten szpital za powszechny i publiczny i wziął go w swój zarząd.

Po rozpatrzeniu zamknięć rachunkowych tego szpitala Wydział krajowy przyszedł do przekonania, że w ciągu trzech ostatnich lat Towarzystwu brakowało po 1600 koron na utrzymanie skrofulicznych dzieci w Iwoniczu i że w szpitalu jest brak bielizny, sprzętów, chirurgicznych narzędzi i potrzebne są różne restauracye w budynku. W skutek tego zaproponowaliśmy Towarzystwu nową ugodę na trzy lata na podstawie następujących warunków: że szpital otrzyma corocznie prócz dotychczasowego ryczałtu z funduszów lwowskiego szpitala w sumie 32.000 koron kwotę 1600 koron na utrzymanie skrofulicznych dzieci w Iwoniczu i jednorazowo na przyprowadzenie budynków do porządku i uzupełnienie inwentarza 4 tysiące koron z funduszu krajowego. Jakkolwiek nie otrzymaliśmy jeszcze odpowiedzi, mamy jednak nadzieję, że umowa będzie ponownie na trzy lata zawartą. Wyżwspomniane kwoty zostały wstawione w odpowiednie rubryki preliminarza budżetu krajowego na r. 1902. LW. 71.899/901.

Pouczenie, jak postępować należy w chorobach wenerycznych.

Nakładem funduszu krajowego wydaliśmy krótkie popularne pouczenie w chorobach wenerycznych w polskim i ruskim języku, zawierające wskazówki dla ludu, jak wystrzegać się tych chorób i poleciliśmy Wydziałom Rad powiatowych, aby tę broszurkę rozpowszechniły pomiędzy ludnością. LW. 64.320/901.

Sprawa ustanowienia przy szpitalu lwowskim ambulatoryjnego leczenia chorób usznych, nosa, gardła i krtani.

Jak wiadomo ze sprawozdań naszych z lat poprzednich, przy oddziale chirurgicznym lwowskiego szpitala z biegiem czasu wytworzyło się ambulatoryum dla chorób uszu, nosa, gardła i krtani. Ambulatoryum to prowadził Dr. Spalke, który w tym celu odbył specyalne studya za granicą. Wskutek prośby tego lekarza, popartej gorąco przez lekarza ordynującego na oddziale chirurgicznym i przez Dyrektora szpitala, zamianowaliśmy Dra Spalkego bezpłatnym kierownikiem i ordynaryuszem tego ambulatoryum. LW. 30.168/901.

SPRAWOZDANIA
INSPEKTORA SZPITALI.

W 1895 r. przedstawiłem sprawozdanie o rozwoju szpitali prowincyonalnych z krótkim poglądem historycznym na przeszłość ich od chwili, gdy z rąk rządu przeszły w zarząd krajowy. Obecnie przed złożeniem relacyi o każdym szpitalu osobno za r. 1900 dopełniam obraz ten przedstawieniem historycznego rozwoju trzech krajowych zakładów leczniczych, lwowskiego, krakowskiego i kulparkowskiego, oddanych d. 1. października 1866 roku przez Ministerstwo spraw wewnętrznych pod zarząd reprezentacyi krajowej.

Szpital lwowski. Zakład ten w r. 1866 przedstawiał się bardzo smutnie. Ilość lekarzy była niedostateczna dla obsłużenia wszystkich chorych w należyty sposób. Pomiędzy ordynującymi lekarzami i dozorcami chorych nie było nikogo, ktoby mógł dopilnować, czy zlecenia lekarzy zostały ściśle spełnione. Na barkach dyrektora leżała zbyt wielka odpowiedzialność i tyle obowiązków, że niepodobna było podołać wszystkim. Brakowało bielizny, pościeli, ubrania i obuwia dla chorych. Służba była zła i zdemoralizowana. Pożywienia chorym dostarczał restaurator a norma żywienia składająca się z porcyi (całej, pół, ćwierć i dyety) a także z dodatków, była tak źle ułożona, że potrzeba było żywić chorych prawie samymi dodatkami, co niezmiernie powiększało koszt utrzymania chorych. Służby nie żywiono w zakładzie, lecz płacono każdemu po 12 zł. miesięcznie, dlatego zaś, aby mogła kupić pożywienie, zaprowadzono w samym szpitalu nieopodal od kuchni wyszynk piwa, wódki i t. d. W ekspedycyi leków był nieład ogromny. Koszt utrzymania jednego chorego w 1866 roku wynosił 78·5 ct., a żywienie bez wina i pieczywa 36 ct., czyli prawie połowę tego, co kosztowało całe utrzymanie, wtedy, gdy zwykle powinno wynosić nie więcej nad trzecią część. Pomimo to pożywienie chorych nie było dobre, ale za to nie szczędzono lekarstw chorym.

Po przejściu zarządu szpitala w zakres czynności władz autonomicznych wprowadzono natychmiast Siostry Miłosierdzia, powierzając im prowadzenie kuchni, przygotowywanie prostszych leków i utrzymywanie bielizny w czystości. Następnie wydano statut normujący stosunki służbowe w zakładzie, a także etat znacznie powiększony posad i płac lekarzy i służby administracyjnej; uregulowano nadzór lekarski nad chorymi przez zaprowadzenie stałych dyżurów; polecono lekarzom ordynującym składanie sprawozdań naukowych; po wybudowaniu prosektorium zaprowadzono sekcye naukowe, dla sprawdzania dyagnozy postawionej przez lekarzy podczas choroby; zaprowadzono też poszukiwania chemiczne, tak konieczne w czasie leczenia. Ułożono nową i odpowiednią normę żywienia na podstawie naukowych wyników i starannych badań fizyologicznych. Ułożono nową formę lekarskich kart wizytowych, dającą

możność wglądnięcia w sposób leczenia. Udzielono nowej formy dla dzienników lekarskich i kart na przyjęcie zmarłych w trupiarni. Służbie nakazano dawać wikt w szpitalu, aby odjąć wszelki powód do krzywdzenia pod tym względem chorych. Ułożono instrukcye dla lekarzy i zarządu, przepisy żywienia i pielęgnowania chorych, oświetlenia, opalania sal, postępowania z chorymi na zakaźne choroby, wydano przepisy posyłania chorych do robót, wydawania kąpieli, rozdawania leków i zachowania się chorych w szpitalu.

Ponieważ wszystkie grunta dawniej należące do szpitala (Wulka szpitalna) zostały przez dawny zarząd sprzedane prywatnym osobom, jako niby niepotrzebne szpitalowi, Wydział krajowy w 1873 i 1875 musiał odkupić za drogie pieniądze od nabywców kilka placów dla rozszerzenia terytoryum szpitalnego, na urządzenie ogrodu dla spaceru chorych, na pomieszczenie lodowni, posługi gospodarczej, chlewów, a w 1892 kupiono plac na pomieszczenie klinik uniwersyteckich, zaś w r. 1893 plac z budynkiem dla pomieszczenia chorych zakaźnych.

Przy zmianie dachu w r. 1875 podniesiono drugie piętro i przekształcono, go przyłączając szerokie korytarze do sal chorych; w tymże czasie zbudowano prosektorium i chemiczne laboratorium, pralnię, łazienki, przerobiono miejsca ustępowe i kanały, przybudowano całe niedokończone skrzydło, przerobiono dawny dom przedpogrzebowy na dom mieszkalny dla rządcy, urządzono wodociągi i gazowe oświetlenie, postawiono nową lodownię i urządzono osobny oddział obserwacyjny dla umysłowo-chorych.

Po wybudowaniu domu administracyjnego, mieszczącego kuchnię, pralnię, piekarnię, magazyny i szwalnię, dawną pralnię, po przerobieniu, oddano na pomieszkanie dla urzędników szpitalnych. Około tegoż domu został urządzony piec do spalania słomy z sienników, na których chorzy pomarli lub z pod dotkniętych chorobami zakaźnemi. Przerobiono salę przyjęcia chorych, kaplicę, kancelaryę, pokój dla dyżurnego lekarza, w korytarzach zamiast drewnianej podłogi położono terrazzo. Na placu otaczającym szpital z południowej strony stanął pawilon na 12 łóżek dla chorych chirurgicznych w czasie lata, osobny domek na pomieszczenie nafty i drugi na piłę cyrkularną. W piwnicy domu administracyjnego urządzono doskonały aparat dezynfekcyjny, a na placu ze strony ulicy Piekarskiej stanął aparat elektryczny do pompowania wody do rezerwoaru znajdującego się nad domem administracyjnym.

Oprócz klinik chorób wewnętrznych, chirurgicznej i położniczo-ginekologicznej, a także szkoły położnych, szpital dał pomieszczenie w murach swoich klinice ocznej i dermatologicznej. Konieczność ustąpienia znacznej ilości sal dla potrzeb naukowych niezmiernie ścieśniła oddziały czysto szpitalne i spowodowała wielkie przepełnienie, wskutek którego potrzeba było wynieść aptekę do opróżnionego prosektorium, a ubikacye dawniej zajmowane przez aptekę po ich należytem urządzeniu oddano do użytku 3-go oddziału chorób wewnętrznych. Kupiono dla szpitala maszynę do czyszczenia i dezynfekcyonowania pierza w poduszkach. Sutereny w zachodniem skrzydle urządzono tak dobrze, że w nich się mieszczą oprócz łazienek, dwie sale dla chorób ocznych, i wielka ubikacya dla pomieszczenia służby szpitalnej. Naokoło szpitala i klinik urządzono ładne klomby kwiatowe i spacerowe aleje dla chorych, a na gruntach otaczających oddział zakaźnych założono ogród warzywny przynoszący szpitalowi niezły dochód.

Zaprowadzenie własnej parowej pralni opłaciło się zupełnie; pranie bowiem, które dawniej kosztowało do 12 tys. zł. rocznie, obecnie pomimo zwiększenia się ilości chorych i częstości prania kosztuje zaledwie 7 tysięcy zł. Żywienie chorych bez wina i pieczywa kosztuje obecnie zaledwie 20 ct. na dzień i chorego, a leki 5 ct.

Wszystkie ważniejsze zarządzenia dotyczące czy to hygieny szpitalnej, czy leczenia i pielęgnowania chorych, czy nareszcie układania nowych instrukcyj i norm, odbywały się po rozpatrzeniu ich w komisyach, do których powoływani byli lekarze i ludzie fachowo z tem obznajomieni.

Wszelkie zdobycze naukowe i urządzenia potrzebne dla chorych zostały wprowadzone i zastosowane do leczenia, a następstwem tego jest zwiększenie zaufania ludności do szpitala i zmniejszenie śmiertelności, wtedy bowiem gdy procent umierających w 1871 r. wynosił 14·3%, obecnie wynosi 6·8%.

W końcu przedstawiam wykaz kosztów, które poniósł kraj na budowle, rekonstrukcye i zakupna gruntów od chwili przejścia szpitala w zarząd autonomiczny.

Rok	1873.	Kupno gruntu na ogród dla chorych . . .	5.710 zł.
„	1873/4.	Budowa prosektorium	37.862 „
„	1874.	Przebudowa dawnej trupiarni na pomieszkanie . .	1.479 „
„	1875.	Rekonstrukcya II. piętra	99.306 „
„	1875.	Zakupno gruntu, na którym stanęła lodownia. .	5.644 „
„	1875.	Urządzenie wodociągów	1.084 „
„	1875.	Przerobienie parteru i I. piętra	11.230 „
„	1875.	Budowa domu dla służby domowej i chlewów. .	7.633 „
„	1876.	Budowa pralni	24.589 „
„	1876.	Budowa nowego i naprawa starego kanału . .	1.166 „
„	1876.	Rekonstrukcya miejsc ustępowych . . .	28.134 „
„	1876.	Gazometry i gazowe oświetlenie	9.541 „
„	1885/6.	Budowa prawego skrzydła	67.851 „
„	1886.	Rekonstrukcya łazienek	1.394 „
„	1888.	Przerobienie sali operacyjnej na oddz. chirurgicznym	1.487 „
„	1889.	Budowa lodowni	5.100 „
„	1891.	Kupno gruntu pod zakład położniczy . . .	22.875 „
„	1892/3.	Budowa zakładu położnic	177.432 „
„	1893.	Rekonstrukcya kanałów i latryn	3.400 „
„	1894.	Kupno realności i urządzenie oddziału zakaźnych .	41.000 „
„	1894.	Na roboty przygotowawcze do budowy klinik. .	3.000 „
„	1895.	Na adaptacyę domu dla zakaźnych. . . .	1.028 „
„	1895.	Na pogłębienie studni	2.020 „
„	1895/7.	Na budowę kliniki chorób wewnętrznych i chirurg.	365.917 „
„	1896.	Przeistoczenie dawnej pralni na pomieszkanie .	7.800 „
„	1897.	Wymiana zniszczonych schodów drewnianych . .	1.300 „
„	1897.	Odnowienie i rozszerzenie kaplicy	1.500 „
„	1898.	Dom na pracownię bakteryologiczną i koszta adaptacyi	32.446 zł.
„	1899.	Rozprowadzenie gorącej wody po gmachu i motor elektryczny	6.571 „
„	1899.	Sprawienie piły cyrkularnej	1.701 „
„	1899/900	Akumulatory i zegary kontrolne	2.322 „
„	1899.	Dokończenie budowy klinik	11.950 „
„	1900.	Jeszcze na dokończenie klinik	1.630 „
		Razem .	993.102 zł.

Szpital S. Łazarza w Krakowie. Z objęciem administracyi szpitala S. Łazarza i S. Ducha w Krakowie zaprowadzono tak w zarządzie jak i w dyrekcyi pomienionych zakładów język polski jako urzędowy w miejsce dotychczas używanego niemieckiego.

Zarząd gospodarczy i dostarczanie wszelkich potrzeb dla pielęgnowania chorych w szpitalu S. Łazarza i S. Ducha był w rękach Sióstr Miłosierdzia za wynagrodzeniem dziennem od osoby. Wydział krajowy zostawił pielęgnowanie chorych, zawiadywanie kuchnią i praniem Siostrom Miłosierdzia, a dla prowadzenia administracyi zakładu ustanowił zarząd cywilny. Dla opieki zaś i kontroli nad zarządem szpitali utworzył Komitet administracyjny, mający do pewnego stopnia zastąpić Wydział krajowy.

Wysoki Sejm uchwalił nowy statut i etat dla szpitala; Wydział krajowy zaś wydał instrukcye odpowiednio do nowego stanu rzeczy.

Dla rozszerzenia szpitala i lepszego pomieszczenia chorych wybudowano drugie piętro nad oddziałem położnic. Następnie zbudowano cztery pawilony dla pomieszczenia oddziałów chorób wewnętrznych, obłąkanych i administracyi; potem pawilon gospodarczy, mieszczący w sobie maszynę parową, kuchnię, pralnię, piekarnię, łazienki; urządzono wodociągi w starym gmachu i kanalizacyę. Wkrótce potem postawiono nową trupiarnię, magazyn na wiktuały, lodownię, gazownię, stajnię, wozownię. Zrestaurowano kościół S. Łazarza, urządzono pomieszczenie dla zakaźnych, nareszcie zbudowano pawilon dla chirurgicznych chorych według wszelkich wymogów lecznictwa; przekształcono mieszkanie Dyrektora szpitala na oddział oczny i pomieszczenie kancelaryi lekarskiej chorób wewnętrznych, a sutereny oddziału chirurgicznego na oddział laryngologiczny. Stary zaś gmach po przeniesieniu oddziału chirurgicznego do nowego pawilonu został przerobiony i przysposobiony do lepszego pomieszczenia oddziału syfilitycznego, kliniki syfilitycznej, oddziału ginekologiczno-położniczego i Sióstr Miłosierdzia. Na podwórzu oddziału chirurgicznego postawiono otwartą galeryę dla umieszczenia chorych na czystem powietrzu w czasie lata. Na wieży kościoła S. Łazarza urządzono rezerwoary wodne. Ogród obszerny szpitala został splantowany, zdrenowany i urządzony w części dla użytku rekonwalescentów, a w części na posadzenie warzywa. Zakupiono bardzo dobry aparat dezynfekcyjny i dla pomieszczenia jego zbudowano osobny domek.

Część placu zakupionego od Sióstr Miłosierdzia za kwotę 24 tysięcy zł. uchwałą Wysokiego Sejmu została odstąpioną bezpłatnie na budowę kliniki chorób wewnętrznych, a część ogrodu szpitalnego od ulicy na Grzegórzkach także bezpłatnie odstąpiono na budowę zakładu anatomo-patologicznego.

Wydatki poczynione w tym szpitalu dla przeprowadzenia jego do porządku były następujące:

Rok	1872	Budowa II. piętra	52.450 zł.
„	1881	Budowa pawilonu administracyjnego	70.861 „
„	1881	Budowa pawilonu dla obłąkanych	108.470 „
„	1881	Budowa dwóch pawilonów dla chorych	138.143 „
„	1881	Budowa domu gospodarczego	92.201 „
„	1881	Zakupno gruntu od Sióstr Miłosierdzia	24.006 „
„	1881	Budowa lodowni	1.455 „
„	1881	Kanalizacya	10.678 „
„	1881	Urządzenie gazowni i przewodów gazowych	5.817 „
„	1885	Restauracya wież w kościele św. Łazarza	5.632 „
„	1886	Urządzenie wodociągów w starym gmachu	9.661 „
„	1887	Urządzenie kuchni zapasowej	218 „
„	1887	Nowa trupiarnia	1.182 „
„	1887	Budowa magazynu wiktuałów	4.122 „
„	1887	Przebudowanie suteren na oddział oczny	1.538 „
„	1888	Restauracya kościoła	5.200 „
„	1888	Zasypanie stawku na Blichu	6.178 „
„	1889	Budowa muru i sztachet wzdłuż ulicy Kopernika	3.325 „
„	1889	Przebudowanie magazynu na oddział zakaźny	4.581 „
„	1891	Budowa pawilonu chirurgicznego	125.000 „
„	1893	Urządzenie wodociągów w pawilonie chirurgicznym	3.206 „
„	1893	Urządzenia mechaniczne	17.250 „
„	1893	Koszta adaptacyi starego gmachu	11.615 „
„	1893	Urządzenie ogrodu dla obłąkanych	1.200 „
„	1893	Restauracya kościoła	1.080 „
„	1894	Reparacya gzymsów i rekonstrukcya latryn	2.600 „
„	1894	Budowa muru granicznego	700 „

„	1896	Budowa werandy przy pawilonie chirurgicznym . .	1.371 „
„	1897	Odnowienie pawilonów i domu administracyjnego .	2.379 „
„	1898	Dalsza naprawa muru granicznego	980 „
„	1899	Pokrycie dachu blachą w starym budynku szpitala .	3.561 „
„	1900	Dalsze pokrycie starego gmachu szpitalnego blachą .	1.460 „
		Razem	718.120 zł.

Zakład dla umysłowo-chorych w Kulparkowie. Umysłowo-chorzy przy oddaniu szpitala lwowskiego w zarząd kraju byli umieszczeni w ubikacyach na parterze tego szpitala. Wielka jednak ilość umysłowo-chorych w kraju i nieodpowiednie pomieszczenie ich w szpitalu lwowskim zmusiło do jaknajprędszego wybudowania nowego zakładu dla tych nieszczęśliwych. Budowa zakładu w Kulparkowie, ukończona w 1875 roku, kosztowała 1,006.585 zł. Oprócz tego wybudowano dom administracyjny kosztem 44.959 zł., prosektoryum, lodownię, krowiarnię, przekształcono środkową część budynku w taki sposób, iż osiągnięto możność pomieszczenia większej ilości chorych, jak poprzednio się przypuszczało, wybudowano pomieszczenie na warsztaty, dom dla jednego z urzędników, dom dla odźwiernego i oparkaniono cały zakład.

Ponieważ napływ umysłowo-chorych był bardzo wielki, Wydział krajowy zdecydował się w r. 1876 przenieść część umysłowo-chorych nieuleczalnych lecz niebezpiecznych do szpitala żółkiewskiego, a część chorych kobiet tejże kategoryi do szpitala w Przemyślu. Miało to stronę bardzo korzystną, bo utrzymanie chorych na prowincyi było prawie o połowę mniej kosztowne. Trwało to jednak tylko do r. 1878, kiedy polecono nieuleczalnych odesłać do gmin przynależności, a szczególnie niebezpiecznych zwrócono do centralnego zakładu. W 1892 r. zbudowano dwa pawilony dla niespokojnych i krzykliwych, kosztem 59.664 zł. Wszystkie więc budowle i przekształcenia w Kulparkowie kosztowały 1,145.265 zł.

Ankieta znawców, zwołana w 1886 r., wskutek nieszczęśliwego wypadku, który się stał w zakładzie, przejrzała wydane dla zakładu instrukcye i wytknęła kierunek, w jakim należy prowadzić zakład, a Sejm polecił utworzenie osobnej komisyi opieki nad obłąkanymi, mającej na celu ścisłą kontrolę nad obchodzeniem się z obłąkanymi i nad ich pielęgnowaniem. W r. 1894 komisye te przestały funkcyonować, gdyż potrzeba ich minęła.

Cała przestrzeń gruntu należącego do zakładu w ilości 106 morgów 179 s. jest uprawianą przez chorych, którzy oprócz rolnictwa i pracy w ogrodzie zajmują się szewstwem, krawiectwem, wyrobem plecionek i kapeluszy słomianych, stolarstwem i dopomagają w gospodarstwie, a kobiety w szyciu bielizny, kuchni i pralni.

W r. 1866 ilość umysłowo-chorych pielęgnowanych w lwowskim szpitalu doszła w ciągu roku zaledwie do 600 osób, w 1900 zaś wynosiła 1605 chorych.

Wydatki kraju na różne budowle w zakładzie kulparkowskim były następujące:

Rok	1875	Budowa zakładu	1,006.585 zł
„	1878/9	Budowa prosektoryum	6.563 „
„	1879	Budowa domu administracyjnego . . .	44.959 „
„	1885	Budowa lodowni	1.906 „
„	1887	Budowa krowiarni	4.346 „
„	1791	Dom dla umieszczenia jednego urzędnika . .	4.500 „
„	1892	Oparkanienie zakładu i dom dla odźwiernego .	2.250 „
„	1892/3	Budowa dwóch pawilonów dla niespokojnych .	59.664 „
„	1892/3	Urządzenie warsztatów	12.410 „
„	1893	Przekształcenie środkowej części budynku . .	2.082 „

Rok	1893/4	Na wewnętrzne urządzenie dwóch nowych pawilonów	5.261 zł.
„	1894	Wentylator w kuchni i dach nad kotłownią .	2.428 „
„	1895/900	Naprawa dachu i lakierowanie . . .	11.709 „
„	1898/9	Sprawienie rezerwoarów na wodę i postawienie pieca piekarskiego	4.215 „
„	1899	Naprawa i postawienie parkanów . . .	375 „
„	1899	Naprawa cokołów kamiennych w głów. budynku .	3.100 „
„	1900	Naprawa wózków i suszni w pralni . . .	2.100 „
		Razem .	1,174.453 zł.

Z tego krótkiego sprawozdania widać, że od czasu objęcia w swój zarząd szpitali kraj nie żałował wydatków na podniesienie tych zakładów pod wszelkimi względami, i że Wydział krajowy, spełniając polecenie Sejmu, zreformował wszędzie gospodarstwo, dał zakładom wykształconych lekarzy, dostarczył szpitalom dobrej i w dostacznej ilości bielizny, naprawił budynki, a gdzie nie można było ograniczyć się samą naprawą, wybudował nowe, odpowiednie do obecnych wymogów nauki i lecznictwa. Dość powiedzieć, że od chwili objęcia szpitali powszechnych w zarząd autonomiczny na same tylko budowle szpitalne, w zakładach krajowych wydano 5,771.350 K., nie licząc w to wydatków na zaopatrzenie szpitali we wszystko, co jest potrzebne dla należytego ich funkcyonowania.

Następstwem tych ulepszeń było to, że nie tylko uboga ludność, ale i zamożniejsi zaczęli garnąć się do szpitali, widząc, że we własnym domu nie znajdą takiej skuteczniej opieki, leczenia i pielęgnowania, jak w szpitalu. Z drugiej strony ma to i pewne niedogodności, albowiem napływ chorych sprowadził prawie wszędzie przepełnienie. Napływ ten zwiększył się zwłaszcza od chwili, gdy Wysoki Sejm w 1875 r. przyjął na koszt kraju wydatki za leczenie ubogich. Jest to wielki ciężar dla kraju, ale od tego czasu została zabezpieczona przyszłość szpitali wszystkich pod względem materyalnym.

Szpitale prowincyonalne. W sprawozdaniu z r. 1895 przedstawiłem krótki rys rozwoju szpitali prowincyonalnych od chwili oddania ich przez rząd krajowi aż do roku 1895. Obecnie dla dopełnienia obrazu muszę zdać sprawę z rozwoju prowincyonalnych szpitali w ciągu ostatnich lat sześciu, jest to bowiem peryod bardzo silnego ich rozwoju, w latach tych bowiem powstały nowe szpitale w pięciu powiatach: w Cieszanowskim (Lubaczowski szpital) w Przemyślańskim, Husiatyńskim i Krośnieńskim. W mieście Brzeżanach hr. Iz. Potocka zbudowała szpital według wszelkich wymogów nowoczesnych i darowała go gminie miasta; dzięki pomocy Wysokiego Sejmu stanęły nowe szpitale w Sokalu, Śniatynie, Tarnopolu i Wadowicach, buduje się zaś w Samborze. Prawie we wszystkich szpitalach zrobiono znaczne wydatki na inwestycye. I tak, w Białej przybudowano dwie sale, z których jedna mieści 10 łóżek, a druga salę operacyjną i sterylizatory, a oprócz tego zbudowano werandę dla użytku rekonwalescentów w czasie lata. W Brodach ogrodzono całe terytoryum szpitalne, zbudowano dom przedpogrzebowy i szopy gospodarcze; w Bochni urządzono kaplicę; w Jaśle dano nowy dach blaszany i przebudowano korytarze; w Podhajcach zbudowano nowy pawilon, w którym się mieszczą Siostry Miłosierdzia, chore kobiety, kancelarya lekarska, sala operacyjna, a także urządzono część budynku na oddział zakaźnych; w Przemyślu urządzono kaplicę, lodownię, dom przedpogrzebowy; w Rzeszowie — dom dla chorych zakaźnych; w Sanoku przykupiono kawał gruntu i urządzono bardzo ładną salę operacyjną; w Stanisławowie kosztem 13.000 zł. wybudowano dom administracyjny, w którym znalazły pomieszczenie Siostry Miłosierdzia, kuchnia, pralnia, spiżarnia i szwalnia, a oprócz tego dom przedpogrzebowy i urządzono pomieszczenie dla zakaźnych; w Stryju przekształcono miejsca ustępowe i łazienki, a także urządzono salę operacyjną; w Tarnowie odnowiono kaplicę,

urządzono łazienki, salę operacyjną, dom dla zakaźnych i salę porodową; w Zaleszczykach zbudowano dom dla pomieszczenia Sióstr Miłosierdzia; w Żółkwi odbudowano spalony dom administracyjny, urządzono oddział zakaźnych, odnowiono dach na oddziale kobiet; w Żywcu zbudowano bardzo ładny pawilon dla zakaźnych, odnowiono dach, zbudowano lodownię, chlewy, przykupiono kawał gruntu i zrobiono kanalizacyę. Oprócz tego Wydział krajowy rozpoczął pertraktacye o kupno u gminy drohobyckiej domu, w którym obecnie szpital się znajduje, na własność tegoż szpitala; a Kołomyja i Przemyśl przystąpiły do obmyślenia środków do zbudowania nowych szpitali.

Obecnie są tylko cztery szpitale potrzebujące nowych budynków a mianowicie: Kołomyja, Złoczów, Przemyśl i Nowy Sącz. Powiaty Turecki, Kałuski, Doliniański i Jarosławski już wybudowały nowe szpitale, którym Wys. Sejm obiecał udzielić prawa publiczności i powszechności; będą też zbudowane szpitale w powiecie Skałackim, w Borszczowskim (w Skale) i w Tarnobrzeskim.

Przy wydaniu nowej ustawy z dnia 28. lipca 1897 dz. u. k. Nr. 47 urządzającej prawne stosunki szpitali powszechnych i publicznych, dano większą samoistność tym zakładom przez ustanowienie komitetów szpitalnych i większą łatwość rozwoju. Wprowadzenie służby zakonnej do zarządów szpitalnych i do obsługi chorych wpłynęło bardzo dodatnio na ulepszenie administracyi i gospodarstwa, na obsługę i pielęgnowanie chorych, na utrzymanie pożądanej czystości i porządku w zakładach, nareszcie zmniejszyły ilość nadużyć, które zdarzały się dość często przy dawnem prowadzeniu gospodarstwa szpitalnego. Jeszcze pozostaje wprowadzenie w życie zamiaru Wydziału krajowego zastąpienia pisarzy szpitalnych zakonnicami, przyuczonemi do czynności kancelaryjnych.

We wszystkich nowych szpitalach zastosowują się wymogi hygieny nowoczesnej, stawią się osobne pawilony dla oddzielenia chorych zakaźnych, wszędzie zaprowadzają się aparaty desynfekcyjne, należytą kanalizacyę i wodociągi, a przy każdym szpitalu oprócz ogrodu przeznaczonego dla spaceru chorych jest jeszcze ogród warzywny do użytku kuchni.

Wydatki kraju na różne potrzeby inwestycyjne w szpitalach prowincyonalnych były następujące:

Szpital w Białej.

Rok 1874	Przybudowano lewe skrzydło szpitalne kosztem .	19.044 zł.
„ 1899	Dobudowano dwie wielkie sale, werandę, łazienki przerobiono	4.352 „

Szpital w Bochni.

„ 1898	Naprawa dachu, latryn i łazienek	3.000 „

Szpital w Brodach.

„ 1896	Urządzenie trupiarni, szop	1.000 „

Szpital w Brzeżanach.

„ 1896	Urządzenie wewnętrzne szpitala	2.850 „
„ 1900	Urządzenie wodociągów	2.800 „

Szpital w Drohobyczu.

„ 1899	Urządzenie sali operacyjnej.	500 „

Szpital w Husiatynie.

„ 1900	Przebudowanie zakaźnego pawilonu i trupiarni .	1.000 „

Szpital w Jaśie.

Rok	1875	Na restauracyę szpitala	2.000 zł.
„	1878	Na przybudowanie dwóch skrzydeł piątrowych .	6.000 „
„	1882	Na budowę kanału odpływowego	3.000 „
„	1899	Na postawienie nowego dachu i przerobienie korytarzy	2.322 „

Szpital w Kołomyi.

„	1874/5	Na wybudowanie domu administracyjnego . .	2.000 „
„	1890	Na przebudowę miejsc ustępowych . . .	1.263 „
„	1898	Na naprawę domu administracyjnego i zniszczenie grzyba	660 „

Szpital w Lubaczowie.

„	1898	Na powiększenie ilości łóżek	750 „

Szpital w Podhajcach.

„	1875	Na budowę pralni, drewutni i kanału . . .	2.000 „
„	1876	Zakupno kawału ogrodu dla rozszerzenia szpitala .	850 „
„	1879	Na przebudowanie kuchni i pralni . . .	900 „
„	1884	Na wybudowanie miejsc ustępowych . . .	500 „
„	1893	Na pokrycie szpitala blachą cynkową . . .	2.000 „
„	1899	Na powiększenie ilości łóżek	2.000 „
„	1899/900	Na budowę nowego pawilonu	7.500 „

Szpital w Przemyślu.

„	1872	Wybudowanie nowego skrzydła i restauracya całego budynku	29.158 „

Szpital w Rzeszowie.

„	1887	Na budowę szpitala pozwolono użyć fundusz rezerwowy szpitala	5.311 „

Szpital w Sanoku.

„	1876/91	Na budowę szpitala nowego	16.000 „
„	1899	Kupno gruntu dla rozszerzenia ogrodu szpitalnego .	400 „

Szpital w Śniatynie.

„	1899	Na budowę szpitala nowego	24.200 „

Szpital w Sączu-Nowym,

„	1870	Na restauracyę budynku szpitalnego . . .	2.000 „

Szpital w Sokalu.

„	1875	Subwencya bezzwrotna na kupno szpitala . . .	3.000 „
„	1899	Na budowę nowego szpitala pawilonowego . .	23.000 „

Szpital w Stanisławowie.

„	1893	Nowy dach na szpitalu	1.000 „
„	1898/9	Wybudowanie pawilonu administracyjnego, trupiarni, pomieszczenia zakaźnych	13.000 „

Szpital w Stryju.

Rok	1877	Na budowę szpitala nowego	26.000 zł.
„	1886	Na restauracyę tegoż budynku dotkniętego grzybem	1.400 „
„	1889	Na budowę miejsc ustępowych i łazienek . .	1.200 „
„	1890/91	Wybudowanie domu administracyjnego . . .	1.265 „
„	1892	Na pokrycie dachu blachą w szpitalu . . .	600 „

Szpital w Tarnopolu.

„	1896	Zakupno gruntu na budowę nowego szpitala . .	8.000 „
„	1899/900	Budowa nowego szpitala	56.000 „

Szpital w Tarnowie.

„	1870	Na restauracyę szpitala	2.000 „
„	1888	Na odbudowanie północnej części szpitala . .	13.000 „
„	1889	Na budowę kanału	2.041 „
„	1898	Na różne przekształcenia w szpitalu . . .	9.500 „

Szpital w Wadowicach.

„	1895	Na budowę szpitala	24.000 „

Szpital w Zaleszczykach.

„	1898/9	Budowa domu na pomieszczenie Sióstr Miłosierdzia	4.160 „
„	1891	Budowa kanału	1.000 „

Szpital w Złoczowie.

„	1892/3	Na budowę kanału odpływowego	2.600 „

Szpital w Żółkwi.

„	1876	Na budowę osobnego powilonu	8.000 „
„	1895	Przebudowanie miejsc ustępowych	624 „
„	1900	Budynek administracyjny	2.000 „
„	1901	Wybudowanie kanału odprowadzającego nieczystości szpitalne	3.500 „

Szpital w Żywcu.

„	1998	Udzielono na potrzeby szpitalne zaliczki . .	1.130 „

Szpitale dla dzieci.

„	1874	Subwencya na budowę szpitala św. Ludwika dla dzieci w Krakowie	10.000 „
„	1878	Subwencya na budowę szpitala św. Zofii dla dzieci we Lwowie	10.000 „
		Razem .	373.580 zł.

Dla porównania wezmiemy dwa lata 1871, wtedy bowiem zaczęto zbierać daty statystyczne, i 1900.

	Szpitale krajowe				Szpitale prowincyonalne				Zakłady położnic				Zakłady obłąkanych				Szpitale dla dzieci				O g ó ł e m				
	Łóżek	Chorych	Dni leczenia	Zmarło	Łóżek	Chorych	Dni leczenia	Zmarło	Łóżek	Chorych	Dni leczenia	Zmarło	Łóżek	Chorych	Dni leczenia	Zmarło	Łóżek	Chorych	Dni leczenia	Zmarło	Łóżek	Chorych	Dni leczenia	Zmarło	% Śmiertelności
1871	760	7.799	219 862	859	1400	10.430	284.491	1261	55	741	17.761	20	350	620	116.765	63	30	173	12.096	16	2595	19.763	650.975	2219	11.2
1900	1639	21.222	442.074	1813	2336	39.999	896.736	2424	227	3.200	59.642	39	767	2.032	334.125	264	230	2.435	65.389	458	5199	68.798	1,797.966	4998	7.2

Na same inwestycye wydał kraj 3,259.255 zł. czyli 6,518.510 K.

Szpital powszechny krajowy we Lwowie.

Ruch chorych w lwowskim szpitalu powsz. w r. 1900 według oddziałów był następujący.

Oddziały szpitalne	Ilość łóżek	Leczono	Dni leczenia	Średni pobyt	Śmiertelność		Leczono dziennie
					Liczbowa	%	
I. Od. chorób wew.	91	2267	24.257	10.9	300	14.4	66
II. „ „ „	103	2084	24.023	11.5	298	14.1	67
III. „ „ „	47	835	11.456	13.7	46	5.5	31
Od. chorób zakaź.	49	103	4228	41.0	16	15.5	11
„ chirurgiczny	138	1732	46.423	21.0	135	7.7	127
„ kiłowo-skór. męs.	137	1613	32.587	20.2	6	0.3	89
„ kiłowo-skór. kob.	116	1319	37.224	28.2	14	1.0	102
„ oczny	80	1262	20 167	15.9	—	—	55
„ ginekologiczny	31	349	6809	19.5	9	2.5	18
„ położniczy	48	837	12.274	13.6	9	1.0	33
Razem .	840	12.401	219.737	19.1	833	7.2	599,
w r. 1899 było	840	12.749	235.637	19.2	780	6.1	645
Szpital św. Zofii dla dzieci	110	1186	31.440	26.5	219	18.4	86
Klinika chorób wew.	59	514	12.538	24.4	37	7.3	34
„ chirurgiczna	59	440	13.220	32.0	23	5.1	36
„ wener.-skórna	35	186	8.397	45.1	2	1.0	23
„ oczna	46	834	11.950	14.3	—	—	32
„ położ.-ginekol.	88	782	15.102	22.5	11	1.3	40
Razem na klinikach	287	2760	61.240	22.2	73	2.6	167

Część administracyjna. W roku ubiegłym w szpitalu lwowskim dokonano następujących ulepszeń: Na pierwszym oddziale chorób wewnętrznych w dwóch salach i kancelaryi postawiono piece nowe kaflowe, a w tej ostatniej w miejsce zbutwiałej podłogi zrobiono posadzkę parkietową, a w korytarzu tego oddziału postanowiono kuchenkę kaflową.

Na drugim dziale chorób wewnętrznych w separatce przyległej do kancelaryi urządzono pracownię chemiczną dla użytku wszystkich oddziałów szpitalnych. Do tej pracowni doprowadzono wodę i postawiono piec kaflowy. Na oddziale weneryczno-skórnym męskim naprawiono miejsca ustępowe, wprowadzając klosety steingutowe, spłukiwane i zamykane wodą i część podłogi pokryto terazzo, które zapobiegnie cuchnięciu tych miejsc.

Oddział weneryczno-skórny żeński cały gruntownie odrestaurowano, urządzono kancelaryę, której dawniej nie było i doprowadzono do sal wodę. W kancelaryi instalowano umywalnię marmurową, w jednej sali zmieniono zniszczone okno, a w trzech salach dano nowe drzwi. W całym korytarzu w miejsce starej drewnianej podłogi położono posadzkę terazzo, rozświetlono drugą część korytarza przez wyrzucenie zbytniego muru i urządzono dogodniejsze wejście do tego oddziału; nareszcie w dwóch salach postawiono piece kaflowe na miejsce dawnych, przepalonych, kamyczkowych. W szkole położnych urządzono poczekalnię dla zgłaszających się chorych, pokój ordynacyjny i kancelaryę dla przyjęcia chorych. W pokoju ordynacyjnym zainstalowano stałą marmurową umywalnię i doprowadzono do tejże wodę zimną i gorącą. Na drugiem piętrze naprzeciwko sali operacyjnej w składziku urządzono łazienkę dla lekarzy przystępujących do wielkich operacyj; zakupiono wannę polewaną i zrobiono tusz. W klinice dermatologicznej zamieniono ścianę drewnianą na

oszkloną, a w korytarzu oddziału kobiecego położono posadzkę z terazzo w miejsce starej i zużytej drewnianej, przy tem przedłużono korytarz, dodając mu dwa okna, przez co ten ostatni uzyskał dużo światła i ułatwioną wentylacyę. W klinice ocznej oprócz zwykłych konserwacyjnych robót w dużej sali dla chorych kobiet po operacych, dano posadzkę z terazzo w miejsce starej drewnianej. W klinice chorób wewnętrznych i chirurgicznej polakierowano na nowo sale wykładowe i ambulatorya, a nadto w pierwszej z nich polakierowano małą pracownię na parterze. W klinice położniczo-ginekologicznej zrobiono posadzkę z terazzo w muzeum; w pomieszkaniu służącego dano nową podłogę, a w pomieszkaniu dozorczyni — nowe podwójne okno. Urządzono gazony przed klinikami, w ten sposób, by drzewa na nich posadzone tworzyły naturalne altany, aby chorzy mogli wypoczywać pod cieniem drzew. Urządzono osobny ogródek dla kliniki położniczo-ginekologicznej, obracając na ten cel część ogrodu warzywnego. Wybrukowano drogę okalającą dom administracyjny, i zrobiono chodnik wzdłuż tej drogi. Drogi przed klinikami, wysypano spalonym węglem kamiennym i wywałkowano, przez co osiągnięto tę korzyść, że nie ma tych drogach błota, gdyż woda deszczowa i z tajania śniegu pochodząca spływa z łatwością do kanałów.

Zakupiono maszynę do prania pierza za pomocą pary i dla pomieszczenia jej postawiono osobny domek murowany. Aparat ten oddaje wielkie usługi szpitalowi, gdyż w drugiem tylko półroczu 1900 r. dezynfekcyonowano pierze z 280 poduszek, przyczem pierze z maszyny wychodzi nazwyczajnie czyste, puszyste i pozbawione tłuszczu, nieczystości zaś, i skruszone pierze aparat ten oddziela zupełnie. Zaprowadzenie własnej piekarni i szwalni na propozycyę rządcy, przyniosło znaczne korzyści szpitalowi. I tak w piekarni wypieczono w r. 1900 chleba 54.441 kil. po 15 gr. za kilogram, a bułek 40.571 kil. po 25.73 gr. W porównaniu z cenami, które brali przedsiębiorcy, szpital miał czystego zysku 3748 Koron 91 gr. W szwalni szpitalnej, którą prowadzi się we własnym zarządzie, uszyto wowej bielizny sztuk 7.402, koszt uszycia tej bielizny oddawanej szwaczkom w mieście wynosił 2.257 K. 90 gr., we własnym zaś zarządzie kosztował tylko 1.649 K. 52 gr., przytem w tej kwocie mieści się koszt naprawy 5.918 sztuk starej bielizny. Że prowadzenie szwalni we własnym zarządzie jest korzystnem, a dokładna naprawa bielizny ogromnie przyczynia się do oszczędności, dowodzą tego następujące cyfry. W dawnych latach wydatek na sprawienie bielizny dla samego szpitala wynosił rocznie 20.000 K.; obecnie pomimo przyłączenia klinik, szpital zredukował potrzebę bielizny na 14.666 koron rocznie.

W pralni szpitalnej w r. 1900 wyprano ogółem bielizny 635.002 sztuk, a ponieważ ogólny koszt prania bielizny wynosi 13875 K., zatem wypranie jednej sztuki przeciętnie bez względu na wielkość kosztowało 2·2 gr. Przed rokiem 1897 koszt prania bielizny w samym tylko szpitalu kosztował zwyż 17.400 K, obecnie zaś pomimo, że są kliniki i szpital tak znacznie się rozszerzył, wydatek na pranie nie przewyższa 14.000 K.

Elektryczne oświetlenie. W r. 1900 dynamo-maszyna wyprodukowała 240.078 ampero-godzin. Wydatek w tym dziale wynosił ze wszelkiemi potrzebami 10.920 K., czyli jedna ampero-godz. kosztowała 4.55 gr. (w 1899 —3.32). W porównaniu z r. 1899 cena elektrycznego oświetlenia znacznie się podniosła wskutek podrożenia węgla kamiennego, a także z tej przyczyny, że w r. 1899 maszyna dynamo pracowała do g. 6. wieczorem, to jest do czasu pędzenia kotłów parowych dla obsługi kuchni i pralni, czyli, że opał pod kotły był rozdzielony między te trzy działy. W roku zaś 1900, z powodu zaprowadzenia elektrycznego oświetlenia w klinice ocznej i dermatologicznej, akumulatory nie są w stanie obsłużyć tak zwiększonego zapotrzebowania i trzeba prowadzić ruch machiny do 10 g. wieczorem, czyli palić pod kotłami od 6—10 g. specyalnie dla wyprodukowania elektryczności, co naturalnie ogromnie podnosi koszt światła. Muszę oddać sprawiedliwość obecnemu zarządowi, iż jest bardzo zapobiegliwym pod każdym względem. I tak bardzo mnogie nieużytki i doły, które były na terytoryum szpitalnem zostały usunięte przez zniwelowanie terenu, dokonane z pomocą chorych i służby szpitalnej. Wsku-

tek tego, szpital nietylko uzyskał znaczną przestrzeń ogrodów spacerowych dla chorych, ale nadto posiada około 5.000 m² przestrzeni pod uprawę jarzyn dla kuchni szpitalnej, z czego ma zysk 450 K. rocznie. Ze sprzedaży odpadków kuchennych szpital pobiera 100 K. miesięcznie, czyli 1200 K. rocznie. Czystość i schludność, ład i porządek, sprężystość i rygor, z jakim się utrzymuje cała służba szpitalna, są widoczne na każdym kroku i świadczą bardzo pochlebnie o czynnościach administracyjnych Dyrekcyi i Zarządu.

Wikt chorych badałem w kuchni i znalazłem go bardzo dobrym i smacznie sporządzonym. Wiktuały w magazynie najlepszej jakości. Wino dla chorych doskonałe. Skład sprzętów i magazyn główny we wzorowym porządku. Wszystkie potrzeby swoje szpital kupuje u krajowych producentów, jako to: płótno, drelichy, koce, sukno i t. p. Wszystkie maszyny tak w pralni, jak i w pokoju dla produkcyi elektryczności w porządku. Dynamo maszyna jednak pracuje zbyt natężająco, co może ją doprowadzić do rychłego zużycia. Szpital potrzebuje większej ilości wody, bo ta, która jest, nie zaspokaja wszystkich potrzeb.

Część lecznicza. W r. 1900 leczono w szpitalu na oddziałach chorych 11.564 osób, na oddziale położnic 875, w pierwszych w przeciągu 200.654 dni, w ostatnim w ciągu 19.033. Leczono na choroby organów oddechowych wogóle 2.330 osób, w tej liczbie na zapalenie płuc 310 (umarło 81), na suchoty 1046 (umarło 246 t. j. 23·4%), na choroby krążenia krwi 428, trawienia 733, choroby dróg moczowych 749, choroby nerwowe i umysłowe 784; choroby organów ruchu 442, zaburzenia w odżywianiu 138, choroby skórne 941, choroby weneryczne 1815. Z chorób zakaźnych leczono na odrę 8, szkarlatynę 10, ospę 6, błonicę 8; tyfus brzuszny 163. Porodów odbyło się w zakładzie 875. Na oczy leczono 1205, przyczem w szpitalu dokonano 70 operacyj; na oddziale chirurgicznym dokonano: 300 mniejszych i 523 większych, w agonii przywieziono do szpitala 59.

Na I. oddziale chorób wewnętrznych znalazłem 83 chorych. Do obsługi ich jest 2 sekundaryuszów na oddziale. Wśród chorych była wielka ilość suchotników potrzebujących pomocy lekarskiej. Prymaryusz oddziału uskarżał się, że badanie chemiczne różnych płynów i wydzielin chorych obecnie są w wysokim stopniu utrudnione z powodu, iż do tych czynności w chemicznem laboratoryum niema stałego lekarza i badania te obecnie robią się tylko z łaski. Aby nie być pozbawionym tego potężnego środka dyagnozy, prymaryusz był zmuszony ofiarować z płacy swojej miesięczne wynagrodzenie asystentowi w pracowni chemicznej uniwersytetu, aby mieć możność korzystania z wskazówek, które dają te badania.

Oddział II. chorób wewnętrznych. Dzięki zezwoleniu W. Wydziału kraj. oddział ten otrzymał wagę do ważenia chorych, a przez to uzyskał doskonały środek do przekonania się, jaki jest rezultat leczenia przy użyciu tych lub owych leków, a zwłaszcza przy leczeniu gruźlicy, w której przybywanie wagi świadczy najlepiej, czy leczenie doprowadziło do wyników dodatnich. Wobec bardzo wielkiej ilości reumatyzmów, szpital ma wielką wadę, że nie posiada parni.

Oddział III. chorób umysłowych i nerwowych. Na oddział ten w roku ubiegłym zakupiono bardzo ładny aparat do zastosowania prądu stałego i przerywanego.

Oddział chirurgiczny. W roku ubiegłym na oddziale tym zrobiono 823 operacyj, w ostatnim czasie zaczęto używać dla znieczulenia 2% roztworu kokainy, wstrzykiwanego w otoczkę mlecza pacierzowego; zabieg ten co do efektu jest zdumiewający i mniej przedstawia niebezpieczeństwa aniżeli chloroformowanie. Ambulatoryum urządzone przy oddziale oddaje chorym i szpitalowi nieocenione usługi, nie potrzeba bowiem przyjmować do szpitala tych, którzy mogą się leczyć w domu.

Oddziały weneryczno-skórne. Na oddziałach tych przepełnienie jest stałe. Prymaryusz oddziału kobiecego uprasza o mikroskop, którego oddział nie posiada.

Na oddziale ocznym znalazłem 68 chorych. Operacye odbywają się na klinice. Na klinice chorób wewnętrznych proszono o urządzenie wentylacyi w jednej pracowni. Na klinice chirurgicznej żądano przebicia w ścianie

otworu na drzwi do pokoju sąsiedniego do sali dla laparatomii. Na klinice położniczo-ginekologicznej żądano zamalowania szkła w oknach, obróconych na południe w sali operacyjnej. Wszystkie te żądania zakomunikowałem p. Dyrektorowi szpitala z prośbą o zadośćuczynienie tym żądaniom przy wykonaniu robót konserwacyjnych. Apteka szpitalna utrzymana we wzorowym porządku. Ekspedycya leków bez zarzutu. Zaległości kosztów leczenia z roku na rok zwiększają się pomimo wszelkich wysiłków, przeważnie z powodu trudności ściągnięcia świadectw co do stanu majątkowego i przynależności. O ogromie pracy można sądzić z tego, że w kancelaryi w roku ubiegłym było 17 tysięcy pozycyj, a każda składa się przynajmniej z 5 numerów.

Szpital Św. Zofii dla dzieci. Chorych dzieci znalazłem 86. Wśród leczonych była bardzo wielka ilość dzieci tuberkulicznych i chorych na oczy. Pawilon prawy, gdzie się mieszczą dzieci z chorobami wewnętrznemi, jest już za ciasny dla pomieszczenia wszystkich zgłaszających się. Pawilon chirurgiczny odpowiedniejszy. Instrumentaryum jest dostateczne; bielizny i sprzętów mało; potrzebną jest wydatniejsza pomoc, bo szpital od lat kilku stale zamyka rachunki niedoborem.

Wskutek podania się do dymisyi naczelnej praczki p. Witoszyńskiej, na miejsce jej przyjęto dwie Siostry Miłosierdzia, które objęły nadzór i czynności w pralni. LW. 54.329.

Polecono Dyrektorowi szpitala, aby przeprowadził przynajmniej raz w rok rewizyę apteki szpitalnej przy pomocy aptekarza lub farmaceuty z poza grona funkcyonaryuszy apteki szpitalnej. LW. 69.716/900.

Szpital krajowy św. Łazarza w Krakowie.

Ruch chorych według oddziałów w r. 1901 był następujący:

Nazwa oddziałów		Ilość łóżek	Leczono	Dni leczenia	Średni pobyt	Łóżko było zajęte dni	Śmiertelność liczbowa	Śmiertelność procentowa	Leczono dziennie
Oddział chorób	wewnętrznych . .	222	3.748	72.237	19·2	325·39	787	20·9	197·9
	zakaźnych	28	97	1.485	15·3	53.04	10	10·3	4·0
	chirurg. i laryngolog.	126	1.853	47.221	25·4	374·91	128	6·9	129·2
	ocznych	20	314	7.087	22·5	358·35	1	0·3	19·1
	położniczo-ginekolog.	30	675	15.302	24·1	543·40	5	0·7	44·6
	weneryczno-skórnych	130	1.269	42.317	33·2	324·74	5	0·3	115·6
	umysłowych . . .	115	427	50.080	117·3	435·48	45	10·5	137·2
Szkoła położnych . .		30	557	9.155	16·4	305·10	5	0·8	25·0
Klinika wener.-skórna .		65	966	16.780	17·3	258·15	4	0·4	45·9
Razem .		766	9.906	261.664	26·4	341·59	999	9·99	716·8
Dzieci w szpitalu św. Ludwika		108	1.019	27.521	27·1	254·82	157	15·4	75·3
Oseski i mamki w tymże szpitalu *) . . .		12	230	11.301	27·9	535·66	82	35·4	17·6
Razem .		120	1.249	33.949	27·1	282·90	239	18·1	93·2

*) W tej liczbie dni utrzymania mamek 4.843, a osesków 6.458.

Z chorób zakaźnych leczono w szpitalu S. Łazarza w r. 1900: na szkarlatynę 10, na ospę 23, na błonicę 7, na tyfus wysypkowy 24, na tyfus brzuszny 73, na choroby weneryczne 1.108, na różę 94, na suchoty 461; z tych ostatnich zmarło 185, a zatem zwyż 40%; na choroby skóry leczono 1.106; porodów zwykłych odbyło się 776, a z pomocą lekarską 130, chirurgicznych operacyi mniejszych dokonano 1.090, większych 992.

W szpitalu dla dzieci S. Ludwika w Krakowie w r. 1900 leczono od r. 1 do 12 lat — 1.019; dzieci zaś przy piersi 280, a zatem 1.299 osób w ciągu 38.027 dni pobytu. Średni czas leczenia wynosił u dzieci starszych 27 dni, a u dzieci karmionych piersią 37·4. Udzielono porady lekarskiej ambulatoryjnie 4.712. Do karmienia osesków utrzymywano niewiast 136 z liczbą 4.844 dni żywienia, czyli, że każda niewiasta karmiła w szpitalu dzieci przeciętnie przez dni 35·5; koszta utrzymania szpitala wynosiły 45.685 kor., czyli na jeden dzień leczenia chorych dzieci (38.027) przypada w przecięciu 1 kor. 20 h. Samo żywienie kosztowało 17.173 kor., leki i narzędzia kosztowały 4.358 kor. Służby było: 11 Sióstr Miłosierdzia i 24 niższej posługi. Operacyj dokonano 226; z chorób zakaźnych leczono na szkarlatynę 34, na dyfteryę 187, na różę 17, na koklusz 57, na ospę 8. W kolonii leczniczej w Rabce leczono 94 dzieci w ciągu 3.092 dni. Według bardzo ściśle prowadzonych dat statystycznych w ciągu 22 lat śmiertelność od dyfteryi i krupu do wprowadzenia serum antidifterytycznego była 50%, po wprowadzeniu zaś leczenia za pomocą serum antidifterytycznego tylko 20%. Na oddziale osesków znalazłem 14 mamek i 28 dzieci, a były dnie, kiedy liczba mamek dochodziła do 20, a dzieci do 40 i wszystko to mieściło się w jednej większej sali i w trzech niewielkich separatkach, tuż obok oddziału szkarlatynowego. W szpitalu w roku ubiegłym, w suterenach, urządzono bardzo ładną i praktyczną susznię.

Jak widać z ruchu chorych szpitala S. Łazarza, w roku ubiegłym stale przepełnionymi były oddziały chorób chirurgicznych, umysłowych i położniczo-ginekologicznych. Na oddziałach chorób wewnętrznych prymaryusze uskarzają się na brak wentylacyi, zwłaszcza w zimie, gdy te oddziały zwykle są przepełnione. Ponieważ z zaprowadzeniem wodociągów niepotrzebnym będzie aparat gazowy, używany dotychczas do pompowania, możnaby użyć gazu tego (250—300 m.^{3} dziennie) na ulepszenie wentylacyi, zwróciłem na to uwagę p. Dyrektora i radziłem mu, aby zastanowił się, czy nie możnaby przeprowadzić tego jeszcze do zimy. Co do wody p. Dyrektor sądzi, że da się zastosować do szpitala inne obliczenie, a mianowicie: uważając szpital jako dom czynszowy, z 237 ubikacyi istniejących, nie dałoby się osiągnąć wyższego czynszu nad 20.000 zł., licząc zaś po 4% od tej sumy, jak to ma miejsce w całem mieście, szpital musiałby płacić rocznie 800 zł. Dyrektor sądzi, że Rada miasta zgodzi się na to zapatrywanie i zmodyfikuje swe żądania. Obecnie jeden tylko oddział chirurgiczny otrzymuje wodę z wodociągów miejskich; według obrachunku dokonanego na moje polecenie na dobę oddział bierze około 19.000 litrów. Odmowa rządu przyjęcia na siebie obowiązku dostarczenia pomieszczenia dla ludzi pokąsanych przez wściekłe zwierzęta, postawiła szpital w bardzo trudnem położeniu. W dniu inspekcyi było tych chorych — kobiet 13, mężczyzn 16; spią oni na siennikach położonych na ziemi, w korytarzach oddziału chorób wewnętrznych i trzy razy dziennie idą do zakładu prof. Bujwida dla zastrzyknięcia leku. Chorzy ci wchodząc i wychodząc tyle razy i spiąc na korytarzu, wnoszą straszny nieład i nieporządek na tych oddziałach, a oprócz tego powodują braki w inwentarzu bielizny. Widziałem się z prof. Bujwidem i prosiłem go o możliwie prędsze przysłanie przez Dyrekcyę projektu swego co do urządzenia oddziału pokąsanych przez wściekłe zwierzęta.

Oprócz corocznie powtarzających się robót konserwacyjnych wykonano w 1900 r. we własnym zarządzie:

a) zrobiono 30 żelaznych łóżek dla wymiany drewnianych, zupełnie zużytych i zanieczyszczonych;

b) sprawiono dwa łóżka osiatkowane dla umysłowo chorych;

c) naprawiono maszynę do prania bielizny z dodaniem nowych drzwiczek miedzianych i klamr do zamykania i zawiasów mosiężnych;

d) naprawiono motor gazowy w pawilonie chirurgicznym z dodaniem nowego tłoku;

e) naprawiono dwa kotły parowe przy kaloryferach w pawilonie chirurgicznym z dodaniem 72 sztuk nowych rur płomiennych w miejsce przepalonych. Roboty przy motorze i kotłach wykonane były przez rzemieślników krajowych;

f) postawiono nowy parkan sztachetowy wypokostowany w celu odgraniczenia pawilonu chorób zakaźnych od pawilonu chirurgicznego;

g) w starym budynku część dachu pokryto nową blachą tak, że obecnie cały stary gmach jest pokryty nową blachą cynkową;

h) rezerwoary wodne szpitalne, znajdujące się w wieży budynku ekonomicznego, na wieży kościelnej i nad pawilonem chirurgicznym są połączone z wodociągiem miejskim i postawiono dwie studzienki, jedną przed budynkiem administracyjnym, a drugą w podwórzu przed pawilonem chirurgicznym. Wody jednak z wodociągów miejskich używa tylko pawilon chirurgiczny, inne zaś części otrzymują wodę ze studzien szpitalnych.

W roku ubiegłym wyprano 405.080 kilogr. bielizny, czyli 857.312 sztuk kosztem 12.944 kor. 28 gr., zatem wypranie jednej sztuki bielizny kosztowało 1·509 gr. Susznia zimowa urządzona na strychu jest bardzo niedostateczną; prosiłem więc p. Dyrektora, aby rozmówił się z fachowymi ludźmi, czy nie dałoby się urządzić na tem miejscu suszarni obszerniejszej i praktyczniejszej, bo według słów Sióstr Miłosierdzia, obecna jest bardzo niedostateczna, a bielizna suszy się powoli. Węgle kamienne dostarczał Kwiatkowski z kopalni Siersza po cenie 1 K. 73 gr. za 100 kilogramów, a w kopalni w Königsgrubbe do opalania kotłów parowych po 2 K. 20 gr., z kopalni zaś Krystyna do opalania kaloryferów po 1 K. 90 gr.

Płótno sprowadzane było z towarzystwa tkaczy w Korczynie; płócienka i drelichy z fabryki Grünspana w Andrychowie; koce i sukno od Strzygowskiego w Białej. Bielizny szpital wogóle posiada dość mało i często jest w kłopocie przy większem przepełnieniu.

Na oddziale chirurgicznym potrzeba będzie zezwolić na zakupno miednic, które, jak przekonałem się na miejscu, są bardzo potrzebne. Na oddziale tym rocznie otrzymuje pomoc przynajmniej 3.000 chorych, leczonych ambulatoryjnie; jest to właśnie przyczyna, że sanitarne wydatki są większe, jak się preliminują zwykle; jednak takie leczenie oszczędza większych wydatków szpitalowi.

Mur oddzielający dom anatomii patologicznej od ogrodu szpitala św. Łazarza, jest już ukończony, przy mnie zakładano furtkę, która będzie stale zamykaną. Mur odgradzający klinikę chorób wewnętrznych jeszcze dotychczas nie jest nawet zaczęty.

W pomieszczeniu posługi i warsztatów nie zaszła dotychczas żadna pomyślniejsza zmiana, a pomieszczenie to jest prawdziwie fatalne, jak miałem zaszczyt złożyć relacyę jeszcze przed dwoma laty.

W zarządzie i w kancelaryi szpitalnej pracują: rządca, dwaj oficyałowie, trzej pisarze, aplikant i siedmiu dyetaryuszy. Zaległości kosztów leczenia z końcem ubiegłego roku wynosiły 240.373 koron i 74 gr. Uskarzano się w kancelaryi na niepraktyczność i ogrom książek zarządowych, zaprowadzonych według wzorów przysłanych z Wydziału krajowego i kosztowność tych nowych druków.

Dyrekcya ma zamiar zrobić w tym względzie przedstawienie i prosić o pozwolenie wrócenia do dawnej formy, która była praktyczniejszą, tańszą i dawała możność łatwiejszej kontroli.

Na miejsce ś. p. Zarewicza, zmarłego prymaryusza szpitala S. Łazarza w Krakowie, mianowano Dra Eugeniusza Bożęckiego lekarzem ordynującym na oddziale weneryczno-skórnym.

Komitet krakowskiego Towarzystwa opieki szpitalnej dla dzieci uwiadomił, iż zgadza się na przedłużenie na dalsze trzechlecie ugody co do pomieszczenia mamek i osesków w szpitalu S. Ludwika, nadesłanych ze szpitala S. Łazarza, lecz jednocześnie wypowiedział ugodę tę po ekspiracyi owego trzechletniego jej przedłużenia.

Zakład dla umysłowo-chorych w Kulparkowie.

Ruch chorych w zakładzie dla umysłowo-chorych w Kulparkowie w ostatnich sześciu latach był następujący:

Rok	Ilość łóżek	Leczono	Ilość dni leczenia	Opuściło zakład				Śmierteln.		Średni pobyt	Leczono dziennie
				Wyleczonych	Za rewersem	Do innych zakładów	Zbiegło	Liczbowa	Procentowa		
1895	572	1364	239.198	242	273	12	4	141	10.3	175	655
1896	572	1427	245.933	240	83	13	2	154	10.7	172	673
1897	572	1387	245.944	211	312	3	—	178	12.8	178	673
1898	652	1453	251.580	240	66	8	2	168	11.5	173	689
1899	652	1565	261.751	272	369	10	1	184	11.7	167	717
1900	652	1605	284.045	248	325	9	—	219	13.6	176	778

Część lecznicza: Leczono w zakładzie 1605 chorych, a mianowicie: Na idyotyzm 18; niedołęstwo umysłu wrodzone 48; zadumę 58; szaleństwo gwałtowne 36; obłąkanie ostre 462; pomięszanie umysłu 187; chorobę okresową umysłu 59; niedołęstwo umysłu okresowe 298; chorobę umysłową z porażeniami 145; chorobę umysłową z padaczką 144; chorobę umysłową z histeryą 21; chorobę umysłową z nerwicami 23; chorobę umysłową ze zmianami ogniskowemi w mózgu 24; obłęd opilczy 82.

Z tych opuściło zakład wyleczonych 248; wyleczeni przeważnie należeli do kategoryi dotkniętych obłąkaniem ostrem, szałem, zadumą, chorobą umysłową okresową i obłędem opilczym. Zmarło najwięcej wśród porażeńców (62); w obłąkaniu ostrem (49); pomiędzy dotkniętymi niedołęstwem umysłu postępowem (48). Zostało w leczeniu na rok 1901 — 838. Najczęstszemi przyczynami choroby umysłowej były: alkoholizm (108); gwałtowna namiętność (77); obciążenie dziedziczne (74); porody (67); nerwice (58); anemia (50); nędza (32); ekscesy in venere (24).

W końcu ubiegłego wieku lekarze zajmujący się leczeniem zboczeń umysłowych, przyszli do przekonania, że te ostatnie najczęściej są następstwem złego odżywiania mózgu, otrucia jego alkoholem albo wpływu chorobliwego stanu innych organów ustroju.

Na tej podstawie z chorobami umysłowemi zaczęto postępować zupełnie tak samo jak z innemi chorobami cielesnemi i każdego umysłowo chorego nawet bardzo niespokojnego kładziono do łóżka. Jak niegdyś zarządzenie dr. Pinela, który pierwszy zdjął łańcuchy z obłąkanych, tak i ta próba dała zdumiewające rezultaty i najniespokojniejsi bowiem w stosunkowo krótkim czasie uspokajają się, właśnie przez to, że leżą w łóżku, bo to ich przekonuje, że są chorymi i potrzebują leczenia, a wskutek tego stają się łagodniejszymi i uleglejszymi oraz łatwo poddającymi się zabiegom leczniczym bez żadnej potrzeby używania dawniejszych środków przymusowych, które zwykle drażniły chorych, pobudzając ich do gwałtownych czynów. Obecnie każdy chory przyjęty do zakładu idzie do łóżka, a gdy leżeć nie chce i zrywa się, obwijają go w mokre prześcieradło i koc, a potem układając na łożu, przymocowują do łóżka lekko suchemi na płask złożonemi prześcieradłami. Po ogrzaniu się chory, czując się dobrze, leży spokojnie, nawet bez przymocowywania, albo zasypia, a po przebudzeniu i obmyciu chłodną wodą, chętnie już i spokojnie

zostaje w łóżku. Dla uspokojenia gwałtownych służą także kąpiele letnie około godziny trwające i pod wieczór udzielane, które sprowadzają sen naturalny i spokojny. Jeżeli to wszystko nie pomaga niespokojnym, podają się leki narkotyczne wewnętrznie lub podskórnie. W wypadkach jednak gdy ci ostatni stają się niebezpiecznymi dla siebie lub otoczenia, bywają pomieszczani w separatkach, w których niema nic, czemby chory mógł zaszkodzić sobie. Osamotnienie zastosowuje się czasami i u tych chorych, których każde towarzystwo rozdrażnia i niepokoi, jednak takie odosobnienie nie trwa długo w jednym ciągu, aby nie wyrodzić wstrętu do towarzystwa i zdziczenia; najdłużej to trwa 4 lub 5 dni bez przerwy, a zwykle ogranicza się na jedną lub kilka godzin dziennie. System osamotnienia najczęściej bywa zastosowywany z padaczkowymi lub dotkniętymi okresowymi napadami szaleństwa, bo takie osobistości są najwięcej groźne dla otoczenia. Obecnie więc w Kulparkowskim zakładzie leczenie chorób umysłowych opiera się na trzech zasadach: leżeniu w łóżku, chwilowem odosobnieniu, nareszcie odpowiedniem do rozwoju i usposobieniu zajęciu leczonego. Zresztą leczy się każdy, jak fizycznie chory, to jest używają się środki te, które są w stanie usunąć przyczynę choroby. Chorzy niższego społecznego stanowiska zajmują się zwykle sprzątaniem sal, myciem naczyń kuchennych, maglowaniem bielizny, robotami w polu lub ogrodzie, rzemieślnicy w warsztatach; ludzie wykształceni piszą w kancelaryi, przepisują różne akta urzędowe, karty żywienia, czytają gazety i książki, udzielone im z zakładowej biblioteki, grają w domino, warcaby, szachy, karty bilard lub zajmują się muzyką, rysowaniem, malowaniem. W zimie w czasie karnawału urządzają się tańce, w których biorą udział chorzy spokojniejsi, których ta rozrywka nie rozstraja. W leczeniu często bywają zastosowywane zabiegi wodolecznicze i leki nasenne, gdyż w chorobach umysłowych bezsenność jest bardzo pospolitym objawem, bardzo niekorzystny wpływ wywierającym na leczenie tych chorych. Liczba wypadków uszkodzeń cielesnych od czterech lat zmalała co do liczby i ważności, wskutek oddzielenia niespokojnych i krzykliwych do osobnego pawilonu. Rezultaty leczenia po zbudowaniu pawilonów mających na celu oddzielenie uleczalnych od nieuleczalnych będą bez wątpienia lepsze, gdyż wspólne pożycie pierwszych z drugimi bardzo niekorzystnie wpływa na leczenie, a nieraz pozbawia nawet możliwości polepszenia zdrowia pierwszych. W r. 1900 pracowało 110 mężczyzn i 117 kobiet w ciągu 15.796 dni i zapracowali 2.117 kor. 26 gr. po strąceniu w myśl §. 22. statutu zakładu dla obłąkanych 705 kor. 84 gr. wypłacono chorym 1.411 kor. 42 gr. (W warsztacie krawieckim sprawiono 200 bluz dla dozorców, 300 par kalesonów, 204 par spodni, 241 spencerów, 20 ubrań przymusowych dla furjatów i t. d. W warsztacie szewskim sprawiono 150 par nowych trzewików, naprawiono 136 par butów, 312 trzewików, 21 pantofli i t. d.).

Część administracyjno-gospodarska: Oprócz corocznych robót konserwacyjnych wykonano w zakładzie, co następuje: dach nad gmachem w czwartej części pokryt blachą żelazną pocynkowaną; naprawiono suszarnię, zdrenowano część parku, w kuchni postawiono drugi duży kocioł na 400 litrów do gotowania jarzyn; obok kotłów parowych ścianę na wysokość 2 metrów wyłożono kaflami, przez co zapobiegło się ciągłemu zawilgacaniu murów i odpadaniu tynków na długie lata. W bramach podwórzy wewnętrznych wyłożono podłogę płytkami szamotowemi na miejsce asfaltowej już bardzo zniszczonej i nie dającej się utrzymać w porządku, wybetonowano w dalszym ciągu korytarze w gmachu głównym i sień w budynku folwarcznym, wymalowano w gmachu tak na oddziale kobiet jak mężczyzn 15 sal i dwa korytarze, co zmniejszy na dłuższy czas koszt corocznego bielenia.

W ciągu 1900 roku wyniki gospodarstwa były następujące:

1. Gospodarstwo polne. Z 20 morgów, obsianych trawami i koniczyną, zebrano 40.000 kil. siana, mniej jak w latach poprzednich zpowodu wymarznięcia koniczu. Z 10 morgów obsianych owsem i trawami zebrano ziarna 10.608 kil. i słomy 10.320 kil. Z 10 morgów zielonej paszy dla bydła zebrano 287.500 kil. Z 5 morgów buraków pastewnych zebrano 100.000 kil.

Z 5 morgów kartofli zebrano dla kuchni 31.790 kg. drobnych zaś dla trzody chlewnej 3.711 kg.

2. Gospodarstwo ogrodowe prowadzone było na przestrzeni 7 morgów.

3. Gospodarstwo mleczne. W roku 1900 utrzymywano przeciętnie 32 krów, z których wyprodukowano 74.159 litrów mleka. Dochód z mleka wynosił 10.382 K. 26 g. (licząc po 14 gr. za litr niezbieranego mleka). Wyrobiono we własnym zarządzie 384 kg. masła i 143 kg. sera.

4. Gospodarstwo trzody chlewnej. Trzody chlewnej w ubiegłym roku było 165 sztuk.

5. W roku 1900 zakupiono 16 sztuk wołów, które po obrobieniu roli, wywiezieniu nawozów, zwiezieniu siana i płodów rolniczych sprzedano.

Czysty zysk z tych pięciu działów gospodarstwa wynosił w roku 1900 9.464 K. 11 h.

Bilans gospodarstwa folwarcznego przedstawia się jak następuje:

Dochody	Kor.	gr.	Wydatki	Kor.	gr.
Z uprawy pól . . .	6.333	11	Na uprawę pól . .	3.791	88
Z gospodarstwa mlecznego	13.073	50	Na gospodarstwo mleczne	10.619	61
Z chowu trzody . .	7.223	10	Na chów trzód . . .	4.813	76
Z zakupna wołów . .	4.225	12	Na zakupno wołów .	4.141	90
Z ogrodów warzywnych	4.482	80	Na ogrody warzywne	2.261	11
			Podatek gruntowy .		
			Asekuracya inwentarza i krescencyi .	110	85
				134	41
			Saldo zysku wszytkich działów	9.464	11
	35.377	63		35.337	63

A zatem czysty zysk z uprawy pól wynosił . . . 2541 K. 23 gr.
z gospodarsta mlecznego . . 2453 „ 89 „
z chowu trzody . . . . . 2409 „ 34 „
z zakupna wołów . . . . . 83 „ 22 „
z ogrodów . . . . . 2221 „ 69 „
9709 K. 37 gr.

Z tego zapłacono za asekuracyę i podatek gruntowy 245 K. 26 gr. Czysty więc zysk z gospodarstwa wynosił 9464 K. 11 gr. W roku 1900 opuściło służbę w zakładzie na własne żądanie 28 dozorców i 20 dozorczyń, razem 48, wydalono jako niezdolnych 21 dozorców i 4 dozorczynie, a razem 25, odstawiono do sądu 1 dozorcę.

Wikt chorych bardzo dobry i dostateczny; wszystkie wiktuały najlepszej jakości. Czystość jak w zakładach tak też i w magazynach i składach wzorowa.

Najważniejszą ujemną stroną zakładu jest brak dobrej wody do picia i do gotowania. Woda pompowana ze studni zakładowej zawiera wiele gipsu, rosoły więc, zupy, barszcze i kleik przygotowane na tej wodzie są gorzkie, jarzyny twarde nie dające się dobrze zgotować, herbata zaś nie naciąga. Do kotłów parowych potrzeba wodę wozić ze stawu, woda bowiem ze studni tworzy wielki osad, niszcząc kosztowne kotły parowe. Na drobne potrzeby wodę przywozi się ze studzienki znajdującej się na granicy pól zakładowych z koleją czerniowiecką, lecz często i tam wody niema podczas suchego lata lub mrozów, studnia ta bowiem jest właściwie zbiornikiem wody deszczowej. W roku

1900 często zdarzało się, że nic nie wypompowano. Założenie wodociągów we Lwowie daje sposobność przeprowadzenia wody do zakładu, choćby i znacznym kosztem, jednak zaopatrzyłoby się zakład stale tak niezbędnym artykułem dla każdego, a w szczególności dla zakładu leczniczego, jakim jest zakład dla umysłowo chorych.

Ze względu na zamierzone rozszerzenie zakładu byłoby też wskazanem zaprowadzenie światła elektrycznego, które tylko na razie wymaga znaczniejszego kosztu, później zaś jest tańszem aniżeli naftowe, a oprócz tego lepszem pod względem zabezpieczenia od ognia. Mając maszynę parową do pompowania wody, ulepszenie to nie byłoby bardzo kosztownem.

Brak wagi pomostowej daje się nieraz uczuwać dotkliwie, zwłaszcza przy odbiorze słomy, siana, ziemniaków, węgli kamiennych i t. d. Sprawienie takiej wagi byłoby bardzo korzystnem dla zakładu, opłaciłoby się zupełnie tak, jak to okazało się w praktyce w szpitalu lwowskim.

Droga od szosy do wnętrza zakładu, po której przechodą ciężary, a zwłaszcza drzewo i węgiel, pomimo nieustannej konserwacyi nie daje się utrzymać w należytym stanie. Wybrukowanie tej drogi zapewniłoby zakładowi dogodny dowóz i ułatwiłoby utrzymanie porządku; konserwacya zaś nie wymagałaby znacznego wydatku.

Zakład kulparkowski nie posiada szopy na skład sprzętów gospodarczych jak wozów, pługów, bron, które stojąc cały rok na dworze, są narażone na prędkie zniszczenie wskutek działania zmian atmosferycznych. Wystawienie takiej szopy na słupach 16 m długiej a 4 m szerokiej da możność przechowania sprzętów gospodarczych, zabezpieczy ich od zniszczenia i ułatwi utrzymanie porządku w zakładzie.

Na radzie 1. kwietnia 1901 przyjęto do wiadomości.

Biała. — Niezmiernie smutne wrażenie robi szpital ten na zachodnich kresach Galicyi. Idąc za przykładem Prus, w Bielsku utworzyło się towastwo Nordmark Geselschaft z filią w Białej, mające na celu germanizowanie słowiańskiej ludności, a szczególnie dzieci i służby. Chęć złamania wszystkiego, co stoi na przeszkodzie urzeczywistnieniu tych celów, kieruje wszystkiemi czynnościami zarządu miejskiego, składającego się z Niemców i renegatów polskiej narodowości. Nawet szpital, ten przybytek nędzy ludzkiej i cierpienia, nie jest wolnym od zakusów germanizacyjnych. Wszystko się robi, aby utrudnić urzędowanie Dyrektorowi, który nie jest Niemcem. Każde ulepszenie, wszelki postęp jest hamowany rekursami, oporem, lub nieposłuszeństwem władzom przełożonym automomicznym. Ileż to razy Wydział krajowy chciał rozszerzyć szpital, aby zadość uczynić potrzebom miejscowej ludności, lecz w tym dążeniu zawsze się spotkał z oporem zwierzchności gminnej, albo stawianiem takich warunków, których żadna władza szanująca siebie przyjąć nie mogła. Aby utrudnić przyprowadzenie szpitala do porządku, odzywały się nawet w Radzie miejskiej głosy, aby wymówić szpitalowi pomieszczenie w obecnym budynku na podstawie tego, że niby budynek ten jest własnością miejską. W roku bieżącym burmistrz miasta, który według ustawy jest członkiem Komitetu szpitalnego, oświadczył, że nie będzie chodzić na posiedzenia Komitetu, motywując to powodami, których fałszywość została stwierdzoną wiarygodnymi świadkami i dotychczas nie chce uczęszczać na posiedzenia administracyjne. Kasyer miejski, któremu fundusz szpitalny płaci remuneracyę za spełnianie czynności kasyera szpitalnego a który ma tylko wykonywać polecenia przewodniczącego Komitetu, oznaczone w asygnacyach, odmówił wypłaty zaliczki Dyrektorowi, któremu udzielił ją Wydział krajowy. Postępek ten niższego urzędnika Magistratu, niepodobna przypisać czemu innemu jak wskazówkom jego przełożonej władzy, zawsze wrogo odnoszących się do władz autonomicznych. Ze względu że podobne postępo-

wanie mogłoby się powtórzyć, uważam za obowiązek zaproponować przeniesienie kasy szpitalnej z Magistratu do kasy Wydziału powiatowego.

Co do budynku szpitalnego mam zaszczyt donieść, że jeszcze przed dziesięciu laty budowniczy miejski po starannem zbadaniu sufitów i dachu orzekł, że stary budynek jest *bau- und feuergefärlich*. Z poprzednich moich doniesień i z relacyi Komitetu szpitalnego Wysoki Wydział krajowy wie, jaki jest smutny stan tego budynku. W kontrakcie zawartym z przełożoną władzą Sióstr Boromeuszek przyrzeczono im należyte pomieszczenie i kaplicę domową. Tymczasem dano tylko jeden pokoik na 7 łóżek, gdzie na jedną osobę przypada nie więcej nad 10 metrów sześciennych powietrza. W ciągu tak długiego czasu gniotły się one w tej ciasnej izdebce, ale w początku tego roku zachorowała ciężko przełożona i jeszcze jedna Siostra zakonna. Jęki ich nie dawały spać innym, zmęczonym całodzienną pracą uciążliwą i wyczerpującą. Położenie stało się wprost rozpaczliwem. Aby temu zapobiedz choć częściowo, Komitet zrobił przedstawienie do Wydziału krajowego, aby dwa pokoiki, w których mieszkał dawniej rządca i gdzie mieści się obecnie pięć łóżek, przeznaczonych dla brzemiennych, oddać Siostrom zakonnym. Popieram jak najmocniej tę propozycyę, bo i w Bielsku szpital nie przyjmuje brzemiennych, a w nagłych przypadkach szpital da sobie radę z rodzącemi.

Ponieważ miejsce, na którem obecnie stoi szpital, nie odpowiada najskromniejszym wymogom hygieny, a przytem ulepszenie pomieszczenia tego spotyka się z taką niechęcią i oporem Rady gminnej, mnie się zdaje, że byłoby najlepiej przystąpić do budowy nowego szpitala i na odpowiedniejszem miejscu. Wprawdzie będzie to kosztować nieco drożej, ale na zawsze postawi szpital w niezależne położenie od kaprysów Rady gminnej i nieuzasadnionego niczem oporu do polepszenia zakładu leczniczego. Budynek na 150 łóżek będzie kosztować wraz z zakupnem gruntu około 180 tys., ale według ustawy z r. 1898 gmina będzie musiała pokryć połowę tego wydatku. Sąsiedztwo wielkiego szpitalu w Bielsku przynosi ogromną szkodę funduszowi krajowemu, bo za ubogich chorych tam leczonych płaci kraj po 90 ct., wtedy gdy w szpitalu bialskim tylko 57 ct., tak że fundusz szlązki robi bardzo dobry interes, lecząc w swoim szpitalu naszych chorych, a swoich odsyłając do naszego szpitala. Zastanawiając się nad tem, jak zapobiedz temu wyzyskowi, przyszedłem na myśl, że najlepszym środkiem byłoby oświadczenie szpitalowi bielskiemu, że za naszych chorych będziemy płacić tylko 57 ct., bo niema powodu, by nasi chorzy leczyli się w szpitalu bielskim, wtedy gdy między tym szpitalem a bialskim jest zaledwo kilkaset kroków oddalenia. Sprawa ta jest podobną do sporu między szpitalem lwowskim i kasą chorych tarnopolską; spór ten w zupełnie takiej sprawie został rozstrzygnięty na korzyść Kasy chorych.

W kancelaryi książki znalazłem w porządku ale pracy jest taki nawał, że jedna zakonnica nie może sobie dać rady, gdyż ilość chorych rocznie wynosi 1500. Komitet szpitalny będzie prosić o pozwolenie przyjęcia jeszcze jednej zakonnicy do pomocy w kancelaryi. Upraszam nie odmówić tej prośbie, jest ona bowiem zupełnie słuszną. Zaległości kosztów leczenia wynosiły tu z końcem ubiegłego roku 11.388 K a kasa chorych od roku już nie płaci za swoich chorych, pomimo ciągłych odwoływań się do starostwa, które bagatelizuje sprawy szpitala.

W roku ubiegłym zrobiono w szpitalu łazienkę dla chorych zwykłych i klasowych, urządzono lepiej miejsca ustępowe, ulepszono salę operacyjną, rozszerzono ogród spacerowy dla chorych, przyprowadzono wodociąg do sali operacyjnej i ulepszono oświetlenie w sali sąsiedniej. Bielizny szpital posiada ilość dostateczną. Płótno sprowadza z Wilamowic. Żywienie dobre i smacznie przyrządzone kosztuje od 22—22·5 ct. na dzień i na chorego. Wiktuały odpowiedniej dobroci.

Chorych znalazłem 96, umieszczenie chorych kobiet syfilistycznych na strychu domu starego jest wprost niemożliwe. W ubiegłym roku leczono na tyfus wysypkowy 6, na choroby weneryczne 110, operacyi większych i mniej-

szych dokonano 277, porodów było 36, na gruźlicę leczono 68, z tych ostatnich zmarło 20. Ordynacya jest oszczędna, a leczenie chorych bardzo umiejętni ludzkie. Siostry zakonne pracują przy chorych i gospodarstwie bardzo sta rannie i sumiennie.

Na radzie 16. lipca 1901 przyjęto do wiadomości. Uchwalono zażądać od Szląskiego Wydziału krajowego zniżonej taksy dla naszych chorych leczonych w Bielsku.

Bochnia. — Pomiędzy wszystkiemi szpitalami prowincyonalnemi jest to jedyny zakład, którego rozwój jest niemożliwy nawet przy najlepszych warunkach. Dom zbudowany na willę bogatego człowieka, mieści sześć małych pokoików i jedną wielką salę, przeznaczoną do tańców lub do koncertów, gdyż ma wysokość 6 metrów i galeryę przeznaczoną dla muzykantów. We wszystkich tych pokojach można pomieścić najwyżej 40 łóżek, tymczasem etatowa ilość łóżek wynosi 55 a bywa czasami do 80, jak obecnie. Ma się rozumieć że dom budowany przed kilkudziesięciu laty niema innej wentylacyi jak przez drzwi i okna. Kuchnia i pralnia, zbudowane w suterenach są ciemne i chłodne a w czasie gotowania lub prania, gdy para napełni pokój, widzieć nic nie można. Rozkład pokojów jest taki, że odosobnienie zakaźnych od zwykłych chorych jest niemożliwe; niepodobnym jest także podział chorych na kategorye. Dom jest położony na wzgórzu mającym bardzo stromy spad ku stronie koleji żelaznej. Podwórze bardzo małe i ogródek nie wielki są nierówne i pagórkowate. Na tem podwórzu stoi rodzaj altany przerobionej dla chorych kobiet. Dawna oficyna bez piwnic, zawilgocona mocno, została oddaną na pomieszczenie sióstr zakonnych. Szpital studni nie posiada, musi więc do prania, gotowania i na kąpiele przywozić wodę w beczkach. O jakiejkolwiek dobudowie dla rozszerzenia szpitala mowy być nie może, bo miejsca nie ma. Dom, gdzie są pomieszczone zakonnice, za parę lat musi być opróżniony, bo zawali się. Taki jest stan budynku. Do tych smutnych miejscowych warunków dodać należy, że w ciągu całego swego istnienia szpital ten nie doznał przychylnej opieki, czy to ze strony gminy czy też Rady powiatowej, chociaż oddawał wielkie usługi jak miastu tak też i okolicy. Muszę wyznać, że nigdy nie wydał mi się ten szpital tak nędznym jak w czasie obecnego przepełnienia chorymi. Wszystkie łóżka zajęte; na salach powietrze duszne i ciężkie, w magazynie bielizny już niema ani jednej koszuli na zmianę, bo reszta suszy się na strychu a schnięcie w zimie jest bardzo powolne. Wśród tego przepełnienia chorzy na tyfus leżą obok innych chorych a przenieść ich nigdzie nie można, bo miejsca na odpowiednie odosobnienia niema. Jednem słowem szpital ten przedstawia się tak, jak przedstawiały się przed trzydziestu laty wszystkie szpitale prowincyonalne pod dozorem i opieką władz rządowych. Wprowadzenie Sióstr Miłosierdzia wprawdzie oddziałało dodatnio pod względem czystości i schludności całego zakładu ale pod względem finansowym wtrąciło go w kłopoty niezmierne. Już samo wprowadzenie ich pochłonęło cały fundusz rezerwowy, jaki jeszcze do tego czasu istniał i zaciężyło na innych rubrykach gospodarstwa. Potem osoba nieszczęśliwie wybrana na przełożoną Sióstr Miłosier. nie znając się na racyonalnej gospodarce, zamówiła 50 łóżek żelaznych odrazu i zakupiła opałowe i kuchenne zapasy prawie na rok cały, wyczerpując wszelką gotówkę tak, że nie było nawet z czego wypłacić zasługi służbie. Potrzeba było prosić nieustannie o zaliczki, a chociaż podniesiono tu taksę leczenia bardzo znacznie i zmieniono przełożoną, dawna zła gospodarka jeszcze dotychczas nie dała się naprawić tem więcej, że drożyzna w Bochni jest większą aniżeli we Lwowie i Krakowie albo w sąsiednim Tarnowie. Kilo masła kosztuje 1 zł. 30 ct., jedno jajo 4 ct., litr mleka zbieranego 7 ct. i t. d. Z powyższego opisu widać, że szpital ten można uważać za dom przytułku i pomocy dla cierpiących, ale nigdy ten zakład nie stanie na tej wysokości, na której dzięki opiece i hojności Wys. Sejmu i Wydziału krajowego stanęły inne szpitale prowincyonalne. Ży-

wienie chorych, które kosztowało 23 ct., jest dobre i smacznie przyrządzone; w żadnej sali chorzy pytani przezemnie nie zanieśli skargi na wikt. Pielęgnowanie chorych staranne, a lekarze sumiennie spełniają swój obowiązek. W roku ubiegłym leczono na tuberkuły 86, na kiłę 78, na tyfus 5, na dyfteryę i krup 16, na skarlatynę 7. Operacyj dokonano 43. Koszt na leki i opatrunki wynosił 11.2 hel. Śmiertelność 7.4%. Pod tym względem w Bochni panują te same stosunki jak w Tarnowie, to jest, że ludność okoliczna, dla uniknięcia kosztów pogrzebu umierających odsyła do szpitala i temu zaradzić szpital nie może, bo musi przyjąć takiego chorego. W roku ubiegłym przywieziono do szpitala w stanie agonii 7 chorych.

Na radzie d. 27. lutego przyjęto do wiadomości.

W skutek przedstawienia Inspektora szpitali i Komitetu szpitalnego o konieczności budowy nowego domu administracyjnego i trupiarni, Wydział krajowy, zamierzając udać się do Wys. Sejmu z prośbą o udzielenie potrzebnego według planów i kosztorysu kredytu na te budowy w kwocie 15.500 koron, wezwał Magistrat miasta Bochni, aby ze swej strony postarał się o uchwałę rady miejskiej, któraby zapewniła taką samą kwotę z funduszów gminy.

Brody. — Szpital ten jak zawsze jest utrzymany w wzorowym porządku i czystości, która przyjemnie uderza każdego wchodzącego do zakładu. Sale chorych mają ściany lakierowane od dołu na półtora metra, mogą być więc zmywane w razie potrzeby. Piece wszędzie kaflowe z wyjątkiem korytarzy, które są ogrzewane żelaznymi piecykami, pokój operacyjny bardzo dobrze urządzony, instrumentaryum dostateczne i utrzymane należycie, ogród przed wejściem do szpitala i za budynkiem, pod względem urządzenia nic nie pozostawia do życzenia. Bielizny szpital posiada dostateczną ilość; płótno sprowadza z Korczyny, opatrunki zaś lekarskie z lwowskiej fabryki „Tlen". W roku ubiegłym naprawiono część dachu, na której żelazną blachę rdza przejadła i naprawiono ogrodzenie, otaczające zakład. Zresztą nic się więcej nie zrobiło oprócz corocznego bielenia i zwykłych corocznych napraw, bo taksa 54 ct. (1.08) zaledwo jest wystarczającą na pokrycie koniecznych potrzeb. O jakichkolwiek ulepszeniach potrzebujących znaczniejszego nakładu, mowy niema, chociaż szpital potrzebuję pewnych inwestycyi, zwłaszcza przekształcenia wadliwie zbudowanych miejsc ustępowych i zbudowania domu dla zakaźnych, bez czego żaden szpital obecnie obejść się nie może. Wprawdzie zakład ma, w kasie oszczędności 7243 K, ale tego kapitału komitet nie chce użyć, aby nie być pozbawionym środków na wypadek jakiejś katastrofy, a w ogóle dla utrzymania prawidłowego gospodarstwa.

Dyrektor Dr. Sołtysik wszystko trzyma w swoich rękach i wszystkiem kieruje z energią i stanowczością, nie dopuszczając nigdzie do przekroczenia przepisów instrukcyi lub zaniedbania obowiązków. W szpitalu zastałem 55 chorych na 70 łóżkach; przepełnienia tu prawie nigdy nie ma, bo lekarz przyjmuje tylko takich chorych, którym przyjęcia odmówić nie można, za to w szpitalu urządzono ambulatorym, oddające wielkie usługi miastu i okolicy, w ubiegłym bowiem roku leczono tu ambulatoryjnie 3810 chorych, a w bieżącym już 753.

Żywienie chorych kosztuje od $18^1/_2$—19 ct. dziennie.

Wszystkie wiktuały w spiżarni znalazłem w dobrym gatunku; licytacya rozpisana w tym roku nie przyniosła oczekiwanych rezultatów, przeciwnie wszystkie produkta są znacznie droższe, szczególnie drzewo opałowe, które tu w okolicy leśnej jest tak drogie jak we Lwowie. Ordynowanie leków jest bardzo oszczędne. Pielęgnowanie chorych ludzkie i ojcowskie. Śmiertelność wynosiła 5.9%. Dezynfektor jest wspólny z miastem. W roku ubiegłym w szpitalu leczono 2 na szkarlatynę, 3 na ospę i 18 na tyfus wysypkowy i brzuszny,

49 na choroby weneryczne, operacyi chirurgicznych dokonano 138. Na suchoty leczono 49, z nich umarło 12 t. j. 24%, kancelarya w porządku zupełnym. Zaległości 6.099. I tu jak wszędzie, użalano się mocno na starostwa, że sprawy kosztów leczenia załatwiają nadzwyczaj powolnie.

Na radzie d. 21. maja przyjęto do wiadomości.

Brzeżany. — Szpital brzeżański w roku ubiegłym otrzymał dwa ważne ulepszenia. Pierwszem z nich jest urządzenie wodociągów dostarczających ciepłej i zimnej wody do łazienek i do sali operacyjnej. Zimną wodę pompuje się ze studni do rezerwoaru znajdującego się na strychu i mogącego pomieścić do trzech metrów sześciennych wody, a stamtąd woda rozchodzi się rurami po gmachu, do ogrzewania zaś urządzono kocioł, postawiony w nowo wykopanej piwnicy pod skrzydłem, w którem znajduje się kuchnia. Dwie pompy, ustawione w łazienkach, pompują wodę ciepłą do wanien.

Drugiem ulepszeniem jest przekształcenie miejsc ustępowych w sposób praktyczniejszy, zastosowany do zwyczajów ludu naszego. Zresztą budynek ten niedawno zbudowany przedstawia się ładnie i jest utrzymany czysto i schludnie. Wydział krajowy zezwolił na ogrodzenie szpitala z czoła żelaznemi sztachetami, które zaczną stawiać w tych dniach. Widziałem rysunek i znajduję, iż kosztorys jest umiarkowany, a ogrodzenie tak potrzebne dla zakładu, będzie wielkiem upiększeniem budynku. Roboty będą dokonane we własnym zarządzie, aby otrzymać wszelkie możliwe oszczędności. Szpital posiada bielizny na pięć zmian, a oprócz tego w magazynie jest jeszcze dość wiele płótna niewyrobionego. Szyciem zajmują się Siostry zakonne; tylko jedne koszule oddaje się szwaczkom do szycia po cenie 18 ct. od sztuki. Wszystkie wiktuały w spiżarni w bardzo dobrym gatunku; jedno mięso było gorsze aniżeli w sąsiednim szpitalu, ale dyrektor mówił mi, że całe miasto niema lepszego. Szpital utrzymuje krowę i dwie świnki a z ogrodu zbiera warzywa, które starczą na rok cały.

Pielęgnowanie chorych, których było w dniu inspekcyi 80, bardzo staranne. Większych i miejszych operacyj chirurgicznych dokonano w tym roku 43. W roku ubiegłym leczono 1.119 chorych w ciągu 30.106 dni leczenia. Przeciętnie leczono dziennie 82, co odpowiada zupełnie etatowej liczbie łóżek; średni pobyt wynosił 26·9 dni, śmiertelność 6.7%. W przeszłym roku leczono na błonicę 14, na tyfus wysypkowy i brzuszny 13, na choroby weneryczne 124. Operacyi chirurgicznych dokonano 219, porodów było 15. Sala operacyjna urządzona bardzo dobrze, instrumentaryum dostateczne i utrzymane w wielkiej czystości, opatrunki sprowadzają się z Krakowa.

Kancelarya jest prowadzona bardzo porządnie, obecnym pisarzem szpitalnym jest p. Tomaszewski, dobrze obznajomiony z manipulacyą i pracowity. Zaległe koszta leczenia z początkiem roku wynosiły 14.094 K. Szpital posiada 1000 zł. złożone na książeczkę Kasy oszczędności jako fundusz rezerwowy. Długów zakład żadnych nie ma, tak, że gospodarstwo jego przychodzi do zupełnego porządku.

Na radzie dnia 21. maja 1901 przyjęto do wiadomości.

Drohobycz. — W roku ubiegłym w szpitalu zostały naprawione latryny i zniszczone gzymsy, dach połatano w niektórych miejscach, urządzono należycie pokój operacyjny, gdzie dano nową betonową podłogę, okno dobrze oświetlające pokój i lampę, sterylizator, stół do mniejszych operacyj i stoliki do narzędzi lekarskich, nareszcie sprowadzono z Dortmundu bardzo dobry sterylizator prostej konstrukcyi a zatem łatwy do obsługi, kosztem 600 marek,

oprócz tego polakierowano podłogi i łóżka na nowo, wybielono wszystkie sale i kupiono dwie żelazne kołyski dla dzieci, sprawiono dość dużo bielizny, tak że obecnie nie ma kłopotu z przebieraniem chorych w bieliznę szpitalną, jak to było poprzednio. W pomieszkaniu Sióstr zakonnych po raz czwarty pojawił się grzyb i w niektórych miejscach dach zaczął pruchnieć. Ze względu, iż Siostry zakonne pracują tu bardzo ciężko w skutek nieustannego przepełnienia i że już trzecia zakonnica dostaje tuberkuł, prosiłem zarząd miejski, aby w pierwszych dniach wiosny zerwał podłogi zajęte grzybem, wybetonował te przestrzenie i na betonie położył nowe deski, aby zakonnice przynajmniej w miejscu odpoczynku miały czyste i zdrowe powietrze. Komisarz rządowy obiecał mi dokonania tych zmian i naprawy dachu.

W szitalu zanalazłem 112 chorych na 80 etatowych łóżkach. W roku ubiegłym leczono 1976 chorych w ciągu 40.706 dni. Średni pobyt wynosił 206 dni, przeciętnie leczono dziennie w ciągu roku 111. Śmiertelność była bardzo mała, wynosiła bowiem tylko 3.7‰. W szpitalu tym dokonano bajeczną ilość operacyj, bo 61 mniejszych a 304 większych, w liczbie tych ostatnich operacyj różnych nowotworów 54, tracheofomij 9, herniotomij 16, laparotomij 13, herniolaparatomij 13, sekcyę Cezara i t. p. Pomimo zakazu noszenia wiktu koszernego procent leczących się żydów jest dość wielki, bo zręczność, umiejętność i sława lekarza stanowią tu nadzwyczajnie wielką przynętę. Żywienie, jakkolwiek kosztuje zaledwo 17.5 ct. dziennie, jest bardzo dobre i chorzy pytani we wszystkich salach odzywali się o niem z zadowoleniem. Wiktuały w spiżarni w bardzo dobrym gatunku, słonina z wieprzy własnego chowu. Rachunki gospodarcze prowadzone są dobrze.

Z powodu wielkiego przypełnienia szpitala i ogromnego ruchu chorych potrzeba będzie przyzwolić na przyjęcie szóstej siostry zakonnej i dać stałego pomocnika pisarzowi, bo trudno mu podołać takiemu nawałowi pracy zwłaszcza, że niema wiktu w szpitalu, musi więc kilka godzin tracić na drogę do miasta. Potrzeba też stabilizować pisarza p. Żylskiego, którego komitet już kilkakrotnie przedstawiał do stabilizacyi, gdyż tu prawdopodobnie nigdy nie da się dostać siostry zdolnej do prowadzenia kancelaryi, obsługują bowiem chorych siostry służebniczki, bardzo sumiennie spełniające te ostatnie obowiązki ale nie obeznane z czynnościami kancelaryjnemi. Ponieważ w roku ubiegłym bieliznę sprowadzono z Czech, prosiłem przewodniczącego komitetu, aby w tym roku sprowadził płótno z Korczyny. Po południu na prośbą moją zebrał się komitet szpitalny w zabudowaniu szpitalnem dla przeprowadzenia dyskusyi co do sprzedaży domu, w którym się szpital znajduje. Przedewszystkiem chodziło o to, czy teraźniejszy prowizoryczny zarząd miejski prowadzony przez komisarza rządowego p. Napadjewicza, ma prawo przystąpić do sprzedaży. Okazało się, iż jest to zupełnie możliwem, istnieje bowiem formalna uchwała Rady miejskiej z dnia 10. lipca 1897, zapisana w księdze uchwał Rady F. III. 371 poz. 1784, w której upoważniono magistrat do zawarcia umowy z Wydziałem krajowym w sprawie sprzedaży budynku szpitalnego, z tą dyrektywą, aby uzyskać cenę kupna, z której procenta dawałyby dochód w wysokości dotychczasowego czynszu. W rachunkach budowy szpitala tego odnalazłem, że koszta wynosiły 650 zł. za grunt, 36.307 za budowę, i 7727 zł. 79 ct. za urządzenie wewnętrzne a razem 44.685 zł. Magistrat zaproponował Wydziałowi krajowemu kupno tego budynku za 30.000 zł. a komisarz oświadczył mi, że ta cyfra nie jest ostateczna i może zrobić pewne ustępstwa; ustępstwa te, jak przekonałem się z rozmowy, mogą wynosić 2—3 tys. zł. Obecnie płacimy rocznego czynszu 1350 zł. i podatek 430 zł. a zatem 1780 zł. Ze względu, iż miasto zgadza się na spłatę sumy umówionej w 15—20 latach tranzakcya ta przedstawia się bardzo korzystnie dla szpitala zakład bowiem posiada własnego rezerwowego kapitału 8 tys. zł., który można będzie oddać natychmiast miastu jako zadatek, zostawiając do spłaty 19—20 tys. ratami rocznie przez 15 lat, rachując 4% od kapitału, jak tego wymaga miasto. W ten sposób, nie zaciągając żadnej pożyczki, a tylko nie zmiejszając taksy, szpital przyjdzie prędko do własnego budynku, bo nie będzie płacić czynszu i podatku, które wynoszą, jak powiedziałem wyżej, 1780 zł. Była jedna bardzo ważna okoliczność stojąca na zawadzie do kupna

tego budynku a mianowicie brak kanalizacyi ale i tu miasto przychodzi z pomocą, bo posiada w tabuli drogę polową prowadzącą do młynówki i zezwala na przeprowadzenie wzdłuż niej kanału. Długość jego będzie wynosić 412 metr. Według kosztorysu przedstawionego przez przedsiębiorstwo, kanał ten o przekroju 15 cm. z glazurowych rur kamionkowych z położeniem i z wykopem po 2.80 za metr. będzie kosztować 1153 zł. 60 ct.; jest to więc wydatek nie wielki, który naprawi główną wadę budynku. Obecnie więc nic już nie stoi na przeszkodzie dla rozpoczęcia układów z miastem. Gdyby udało się kupić realność tę za 25 tys. zł., to w jednym roku możnaby spłacić czwartą część długu i przeprowadzić tak potrzebny dla szpitala kanał.

Na radzie d. 29. stycznia uchwalono rozpocząć rokowauie z gminą o kupno budynku szpitalnego, a kanalizacyę przeprowadzić.

Gorlice. — Ze względu na kłopoty finansowe tego szpitala udałem się do Gorlic najwcześniej, aby się przekonać, czy nie można wprowadzić do gospodarstwa jakich oszczędności lub zmian, któreby zdołały zmniejszyć ciągłe utyskiwania i skargi. Szpital gorlicki obecnie przechodzi przez epokę najtrudniejszą w istnieniu każdego nowego zakładu. Zbudowany tak, że może bez trudności pomieścić do 100 chorych, ma urządzenia szpitalne tylko na 40 łóżek; tymczasem w drugiem półroczu i obecnie ilość chorych prawie nieustannie dochodzi 60 i wyżej a zatem dla 20 brakuje łóżek, bielizny, sprzętów i t. d. Szpital, nie mając żadnego rezerwowego kapitału i otrzymując koszta leczenia ubogich nie z góry a z dołu, musi żądać zaliczek, strącanych mu przy każdym kwartalnym rachunku, co zmusza zarząd do szukania kredytu u dostawców. Większa zaś ilość chorych nad etat sprowadza prędkie zużycie sprzętów i bielizny w skutek nieustannego prania i wymaga nietylko zwiększenia ilości służby, ale i wysiłków, aby całe gospodarstwo utrzymać w równowadze. Chociaż Dyrektor mieszka w zakładzie, zajmując tam dwa małe pokoiki, lecz mając przeważnie chorych chirurgicznych, nie może poświęcić więcej czasu administracyi i gospodarstwu i spuszcza się na przełożoną Sióstr Miłosierdzia. Tym czasem i pod tym względem szpital doznał wielkiej krzywdy, przełożeństwo bowiem duchowne Sióstr odebrało mu energiczną, zapobiegliwą i doskonale znającą administracyę przełożoną, która była tu od samego otwarcia szpitala i znała wszelkie jego braki i środki, jak im zaradzić, a na jej miejsce przysłano inną, zupełnie nieobeznaną z miejscowymi stosunkami, a zatem pomimo najlepszej woli bezradną i potrzebującą dłuższego czasu na naukę tem więcej, że ona też musiała objąć dział prowadzenia kancelaryi, ściągania kosztów leczenia i zapisywania gospodarczych rachunków, które wymagają nakładu znacznego czasu i pracy.

W szpitalu znalazłem 59 chorych, z których 19 leżało na siennikach rozciągniętych na ziemi. Ponieważ Dyrektor słynie jako bardzo zdolny i zręczny chirurg, prawie u połowy chorych były wypadki chirurgiczne, niektóre bardzo ciężkie, wymagające szczególnie starannej pielęgnacyi i wielkiego zużycia kosztownych materyałów opatrunkowych. Obawiając się przepełnienia w szpitalu, któremu nie mógłby podołać, Dyrektor urządził ambulatoryum, któremu poświęca dużo czasu, a które także wymaga nakładu, bo szpital musi kosztem swoim dostarczyć chorym opatrunków, jeżeli nie chce mieć jeszcze większych wydatków, przyjmując chorych na leczenie do zakładu. Żeby nie twierdzić gołosłownie o wielkiej pracy lekarza, dodam, że w ciągu ubiegłego roku, tylko z pomocą zakonnic i dozorcy starszego, wykonał w szpitalu 140 większych operacyj chirurgicznych. Śmiertelność zaś w tym szpitalu wynosiła 4%. W zakładzie wszędzie znalazłem czystość pożądaną. Chorzy pytani na każdej sali oświadczyli, że z pożywienia są zupełnie zadowoleni i że ilość jadła jest dostateczna.

Oprócz 5 sióstr zakonnych jest 9 osób niższej posługi. Badałem zajęcia każdego z nich, aby się przekonać, czy nie dałoby się zmniejszyć liczby

ich. Szpital jest piątrowy i obszerny, dlatego też potrzebuje większej obsługi, czterej są przy chorych, jedna dozorczyni przy pawilonie dla zakaźnych, praczka podkuchenna i dwóch stróżów, którzy mają dość do roboty, bo pompowanie, do rezerwoaru, z którego woda rozchodzi się po całym zakładzie, rąbanie drzewa i palenie w licznych piecach, czyszczenie i karmienie konia, posyłki do miasta, oddalonego prawie o dwa kilometry i t. d. Rozpatrzywszy się więc, musiałem przyznać, że ilość posługi nie da się zmniejszyć. Aby przyjść w pomoc szpitalowi i dać mu możność rozwoju normalnego przy panującej tu wielkiej drożyźnie, jest to bowiem centrum wielkiego przemysłu naftowego, poradziłem przewodniczącemu komitetu szpitalnego, aby ułożył zamknięcie rachunków za drugie półrocze ubiegłego roku i przedstawiwszy wszystkie potrzeby należycie uzasadnione, prosił Wydział krajowy o podwyższenie taksy, bez czego szpital nie będzie mógł przyjść do porządku i zakupić wszystkiego, co potrzeba dla pomieszczenia większej ilości chorych, którzy swoją koleją więcej dochodów przysporzą zakładowi.

Na radzie d. 27. lutego przyjęto do wiadomości.

Husiatyn. — Szpital ten dzięki opiece i munificencyi szczególnej Rady powiatowej i jej przewodniczącego hr. Adama Gołuchowskiego co roku otrzymuje coś takiego, co służy do rozwoju jego i ulepszenia bytu chorych i warunków leczenia. W roku ubiegłym dla rozszerzenia zakładu, który okazał się zbyt szczupłym dla pomieszczenia wszystkich zgłaszających się doń, dawny pawilon dla zakaźnych został przekształcony na pawilon dla chorób wewnętrznych a dawny dom przedpogrzebowy przerobiono na pawilon dla chorych zakaźnych, mogący pomieścić najmniej 4 do 5 łóżek, co, jak kilkuletnie doświadczenie wykazało, jest zupełnie dostatecznem dla tej małej ilości chorych zakaźnych, których tam potrzeba pomieścić. Nowy zaś dom przedpogrzebowy, mający pokój sekcyjny, pokój dla pomieszczenia dezinfektora i pokój dla wystawy ciał stanął w północno-zachodnim krańcu terenu należącego do szpitala. Główny zaś budynek został obrócony na pomieszczenie chorych chirurgicznych i wenerycznych tak mężczyzn jak i kobiet. Jest więc to szpital pawilonowy. W roku ubiegłym w korytarzu pawilonu administracyjnego, gdzie są pomieszczone siostry miłosierdzia, kuchnia, pralnia, spiżarnia, magazyn bielizny i kapliczka zakładowa, urządzono dwoje drzwi wahadłowych po obu stronach kaplicy, a wskutek tego szkodliwe przeciągi zostały usunięte zupełnie; w tymże pawilonie naprawiono betonową podłogę w pralni, tak, że obecnie cała woda natychmiast spływa do kanału; przez urządzenie zaś kurka, odosobniającego rezerwoar wodny od rur wodociągowych, usunięto niebezpieczeństwo zalania sufitów i ścian. Pozostaje tu tylko zastąpić piecami kaflowymi piece kamyczkowe w ubikacyach zajętych przez siostry zakonne, gdyż te ostatnie były tak źle zbudowane, że niepodobna było ogrzać pokojów w zimie wyżej nad 5°C. Wydatek ten został wstawiony po preliminarza na rok 1902, ale prawdopodobnie już w ciągu lata tego piece kaflowe staną na miejscu kamyczkowych. Studnia została zupełnie naprawiona i zabudowana, tak, że odpadnie zupełnie potrzeba wiercenia drugiej studni, natomiast byłoby bardzo do życzenia dla oszczędzenia pracy ludzkiej sprawić motor benzynowy albo wiatrakowy do pompowania wody. Za kwotę darowaną przez hr. Gołuchowskiego urządzono wodociąg w korytarzu pawilonu chirurgicznego. Wydział Rady powiatowej, tytułem ostatecznego wyposażenia szpitala, udzielił mu 4300 K, które poszły na zakupno dość wielu narzędzi potrzebnych do sali operacyjnej, kupiono brakujące na powiększenie szpitala łóżka żelazne, bieliznę i sprzęty i popłacono wszystkie dawne długi. Jednem słowem wyprawa szpitala tego została ukończoną i przedstawia się bardzo imponująco. Co najwięcej godnem zazdrości dla drugich szpitali prowincyonalnych, to ta pieczołowitość, którą Wydział Rady powiatawej otacza

nieustannie to swoje tak udałe dziecko, bo niestety są szpitale, które nie mają żadnej opieki i żadnej pomocy czy to od gminy czy od powiatu, w których oddają tyle usług ludności.

Dla dostarczenia szpitalowi możności rozszerzenia swego ogrodu warzywnego, Wydział Rady powiatowej husiatyńskiej odniósł się do Zwierzchności gminnej miasta z prośbą o darowanie szpitalowi pasma gruntu leżącego na północnej stronie szpitala za murem okalającym terytoryum szpitalne. Nie podlega wątpliwości, że miasto przychyli się do tego żądania a wówczas przybędzie około $^3/_4$ morga gruntu do ogrodu warzywnego.

Chorych w szpitalu znalazłem 78 a bywały dnie, gdy pielęgnowano do 95, szpital bowiem nęci nie tylko swem urządzeniem, ale i umiejętną pomocą lekarską, jaką tu znajduje, a przytem na wyobraźnię ludu oddziaływują przedewszystkiem wyniki szczęśliwych operacyj leczniczych, których nie można przypisać leczeniu samej natury.

Operacyj tych lekarz ordynujący dokonał w 1900 r. 185, w tym zaś roku już ich było 63. Jedna z sal pawilonu chorób wewnętrznych została obróconą na ambulatoryum, druga zaś na salę leczenia osób z pogranicznej straży, którzy płacą za siebie; leczenie ich przyniosło w roku ubiegłym 1258 K a w roku bieżącym, ze względu na większą ilość chorych leczących się, przyniesie jeszcze więcej.

Wikt chorych dobry i smacznie przyrządzony, jak mi oświadczyli chorzy, pytani w różnych salach. Wiktuały w dobrym gatunku. Koszt żywienia wynosił w roku poprzednim 37 gr. na dzień i chorego. Gospodarstwo domowe na razie ogranicza się na utrzymaniu 3 sztuk trzody chlewnej i ogrodu warzywnego. Byłoby do życzenia, aby ten ostatni był oddzielony sztachetami od części ogrodu przeznaczonej do spaceru i przebywania rekonwalescentów, bo w szpitalach znajdują się zawsze szkodnicy, którzy nie umieją oszacować cudzej pracy i cudzego dobra.

Obsługa chorych dobra, zwłaszcza na oddziale chorób kobiecych. Kancelaryę prowadzi zakonnica bardzo dobrze.

Zaległości wynoszą 6191 K. Do pomocy dodano jej pracownika najętego, gdyż nie mogłaby sama podołać wielkiej korespondencyi.

Na radzie d. 31. maja przyjęto do wiadomości.

Jasło. — W roku ubiegłym w jasielskim szpitalu kuchnię, która była bardzo szczupła, niedogodna i tak gorąca, iż pracować w niej nie było możności, przerobiono w taki sposób, że połączono ją z sąsiednią spiżarnią, a dawny skład na rupiecie obrócono na spiżarnię. Oprócz tego z pokoju nad kuchnią na piętrze zrobiono kapliczkę, gdzie ksiądz katecheta gimnazyalny codziennie ma mszę dla Sióstr i chorych, którzy przyjść mogą na nabożeństwo.

Dyrektor szpitala stara się o zaoszczędzenie takiej kwoty, któraby dała możność wybudowania pawilonu dla zakaźnych, bo szpital nie posiada tego tak potrzebnego budynku i musi mieścić chorych zakaźnych pod jednym dachem z innymi, co już było kilkakrotnie powodem zakażenia w samym zakładzie chorych dotkniętych innem cierpieniem. Ze względu na bardzo oszczędną gospodarkę mam nadzieję, że Dyrektor dopnie celu tego, jak doszedł do kosztownej zmiany dachu i przekształceń ważnych w szpitalu, nie żądając żadnej pomocy.

Otwarcie szpitala w Gorlicach wpłynęło bardzo niekorzystnie na frekwencyę szpitala jasielskiego, ilość bowiem chorych, szukających pomocy lekarskiej zmalała a jeszcze więcej zmaleje po otworzeniu szpitala w sąsiedniem Krośnie. W szpitalu tak w salach jak w magazynach i składach zastałem czystość wzorową. Obchodząc chorych, przekonałem się, że nie było ani jednego, któryby nie kwalifikował się do leczenia szpitalnego. Chorzy pytani na wszyst-

kich salach oświadczyli, że z ilości i jakości pożywienia są zupełnie zadowoleni. W spiżarni wszystkie wiktuały były w dobrym gatunku. Licytacya na dostawy na r. 1901 przyniosła dość sporą oszczędność zwłaszcza na mące i kaszach, jedno mięso nieco podrożało.

Bielizny posiada szpital ilość dostateczną, płótna zakupują się w Korczynie. Utrzymanie wieprzków przynosi szpitalowi rocznie do 400 K dochodu, który idzie na polepszenie wiktu. Żywienie w roku ubiegłym kosztowało 41 gr. Chorych w szpitalu znalazłem 69. Wypadków chirurgicznych było dużo i operacye w ogóle miały wynik bardzo szczęśliwy. W roku ubiegłym dokonano 4 operacye położnicze, 40 operacyi chirurgicznych większych (resekcyj, amputacyj, laporatomii i hermiotomii) i 20 operacyi mniejszych. Przecięcie ropni, wyskrobanie kości, wyłuszczenie małych nowotworów nie wchodzi w ten rachunek.

Śmiertelność w tym szpitalu, pomimo iż kilku ludzi było przywiezionych w agonii, wynosiła zaledwo 5.5%. Średni pobyt chorych w szpitalu wynosił 24·8 dni, chorych bowiem było 958 a dni leczenia 23.934. Ilość leczonych dziennie w przeciągu roku była 65. Ordynacya lekarska bardzo oszczędna, koszt bowiem na leki i opatrunki wynosił 9 hal. Narzędzi chirurgicznych potrzeba będzie nieco przykupić, bo niektóre już się zużyły, a do tego potrzeba będzie sprawić sterylizator.

Szpital ma wielki kłopot z pisarzami, nie może bowiem dostać porządnego człowieka do kancelaryi. Prosiłem wizytatorkę Sióstr Miłosierdzia, aby postarała się o przygotowanie kilku zakonnic, któreby mogły objąć czynności pisarzy i zdjęły z Dyrektorów troskę, żeby nie było nadużyć i krzywdzenia chorych. Ściąganie kosztów leczenia było zawsze w tym szpitalu bardzo energiczne, bo dyrektor jest doskonałym administratorem i nie dopuszcza do zaległości, ale starostowie bardzo niechętnie zajmują się sprawami szpitalnemi szczególnie starosta krośnieński, który na dziesiątki próśb i urgensów nawet nie odpowiada zarządowi szpitala.

W dniu inspekcyi w kasie szpitalnej znalazłem 2067 K. 69 hal.

Na radzie dnia 27. lutego przyjęto wiadomości.

Kołomyja. — Pierwszą rzeczą po przyjeździe do Kołomyi było zbadanie skargi komitetu szpitalnego na samowolne postępowanie Siostry przełożonej w sprawie zakupna magla korbowego i źrebięcia. Sprawa ta nie przedstawiła mi się w tak jaskrawem świetle, w jakiem przedstawił ją komitet. Przedewszystkiem muszę zaznaczyć, że szpital nie poniósł najmniejszej szkody finansowej, bo wydatek, który Siostra zrobiła, dokonany został z tej sumy, którą ta przysporzyła zakładowi pracą swoją w gospodarstwie, które nigdy nie było prowadzone w taki sposób. Gospodarka ta przyniosła w 1900 r. następujące dochody:

Z ogrodu, za kartofle, cebulę, kapustę, buraki i t. d. .	123	K 28	gr.
Z trzody chlewnej 280 k. mięsa i 145 k. smalcu . .	487	„ 86	„
Z drobiu 2096 jaj	78	„ 90	„
Koń zapracował, wożąc księży, zmarłych i różne dost. .	152	„ 88	„
Razem . .	842	K 84	gr.

Wydatek w tymże czasie:

Utrzymanie trzody chlewnej	153	K 62	gr.
Ziarno dla drobiu	24	„ 30	„
Pasza dla konia, utrzymanie wozu, uprząż . . .	352	„ 96	„
Wydano na zakupno maglu korbowego	301	„ 81	„
Na latarnie dla chorych	27	„ 60	„
Razem . .	860	K.	

Przekroczono więc zaledwie o 17 K a gdyby nie zakupiono latarek dla chorych, to i tego przekroczenia nie byłoby. Reszta wartości magla korbowego została zapłaconą w bieżącym roku. Źrebię zostało kupione u chłopa za 20 K, na wykarmienie nie wykazano żadnego wydatku, a wartość jego dziś jest najmniej 30 zł., więc na zakupnie jego złego interesu szpital także nie zrobił. Winą przełożonej było to, iż uważała dochód z gospodarstwa jako rzecz, którą może rozporządzać sama, bez zapytania komitetu. Niema wątpliwości, że magiel korbowy dla takiego wielkiego szpitala jest bardzo potrzebny, bo oszczędza pracy i wydatku na służbę, magiel więc korbowy powinien pozostać a zwykły magiel może być sprzedany za cenę kupna albo z małą stratą. Źrebię także może być sprzedane albo pozostawione, aby mogło zastąpić starego konia szpitalnego. Co do krowy, która została darowana przełożonej, oświadczyłem, iż ma być sprzedana szpitalowi albo osobie prywatnej, bo w interesie Sióstr samych obecny sposób obrachunku musi być zaniechanym. Przytem poleciłem, żeby na przyszłość jak dochód tak i wydatek z tej rubryki były umieszczone w budżecie i żeby żadnego wydatku Siostra Przełożona nie robiła z tej rubryki, bez poprzedniego zapytania Dyrektora. Komitet zaś prosiłem, aby na wszystkie posiedzenia swoje zapraszał Przełożoną, aby ta wiedziała dokładnie o zarządzeniach kierującej władzy. Sądzę, że w ten sposób dalsze nieporozumienia zostaną na zawsze usunięte. Przy tegorocznej licytacyi na wiktuały otrzymano dość znaczną zniżkę, a mianowicie 10%, ale wiktuały są gorsze, mąka nr. 5 bardzo ciemna, kukurudziana kasza nie dość czysta, grysik jakiś popielaty, pencak nierówny, kasza jęczmienna nie dość sucha, kasza hreczana pełna mąki, a groch źle się gotuje. Wpisałem do książki posiedzeń komitetu prośbę, aby na podstawie § 3. kontraktu z dostawcą zwrócono mu wszystkie produkta, które uznane zostaną za nieodpowiednie. W roku ubiegłym naprawiono cały dom administracyjny, zniszczono grzyb i zmieniono podłogi, w kuchni postawiono piec nowy; wmurowano na nowo zbiorniki nieczystości i naprawiono, ile dało się, pawilon, w którym mieszczą się mężczyźni weneryczni. Na 76 chorych, których znalazłem w szpitalu, 53 było syfilitycznych, to jest 70%, w tej liczbie było 4 dzieci. Zwróciłem uwagę lekarza ordynującego, iż chorzy potrzebujący operacyi zbyt długo czekają na nią, bo po 6 tygodni, a nawet po parę miesięcy, wrzekomo dla nabrania większych sił. Bielizny szpital posiada ilość dostateczną. Zaległości kosztów leczenia w styczniu b. r. wynosiły 13.014 K. uiszczono do 15. maja 8.984 K, 84 gr., pozostaje więc zaległość 4.029 K. 28 gr. Pisarz szpitalny, R. Wowkonowicz kancelaryę prowadzi dobrze i pilnie, zasługnje więc na stabilizacyę, o którą prosi komitet szpitalny. Po obejrzeniu szpitala udałem się z dyrektorem w celu wyboru jednego z czterech placów, który może być kupionym na budowę nowego szpitala. Wszystkie przedstawione mi place znalazłem zupełnie odpowiadającymi warunkom dobrego placu na budowę szpitala, wszystkie bowiem są równe, dość suche, mają wodę nie zbyt głęboko, a kanalizacya dość łatwa i mało kosztowna, a następnie z p. burmistrzem i jego zastępcą omówiliśmy dalszą akcyę, którą przeprowadzić potrzeba dla osiągnięcia funduszów potrzebnych na budowę.

Na radzie z dnia 31. kwietnia 1901 przyjęto do wiadomości. Zarządzenia co do gospodarstwa i co do maglu korbowego potwierdzono i polecono zawiadomić o tem komitet. Mianowano delegatem p. Wołoszyńskiego, radcę sądu obwodowego.

Krośno. — Według aktu fundacyjnego, zatwierdzonego przez c. k. Namiestnictwo i Wys. Wydział krajowy trzy instytucye: „Rada powiatowa w Krośnie, Rada gminna i Towarzystwo zaliczkowe w Krośnie, postanowiły wystawić dla uczczenia jubileuszu cesarskiego szpital, pod wezwaniem błogosławionego Jana z Dukli. W tym celu miasto ofiarowało grunt obszaru 1840 kw. sążni i 12.000 koron, Rada powiatowa 12.000 koron i Towarzystwo zaliczkowe 6.000 koron. Oprócz tego instytucye te obowiązały się: „Gdyby kwota

30.000 koron nie miała wystarczyć na wybudowanie szpitala na 15 łóżek wraz z całem urządzeniem wewnętrznem i całkowitem utrzymaniem w pierwszem półroczu, po myśli ustawy z d. 28 lipca 1897, to instytucye, akt zeznające, dopełnią brakującą kwotę, w stosunku, do obecnie złożonych ofiar, a zatem na każde brakujące 150 koron, Rada kr. wolnego miasta Krosna i Rada powiatowa złożą po 60 koron, a Towarzystwo zaliczkowe w Krośnie 30 koron; w ten sposób obowiązują się te instytucye ponosić koszta budowy nowego, odbudowy lub rozszerzenia gmachu, tudzież wewnętrznego urządzenia dobudowanej części w myśl §. 15 ust. z d. 28 lipca 1897". Z powodu takiego brzmienia aktu fundacyjnego, dotychczas nie jest jeszcze zdecydowane, kto obejmie kierownictwo szpitala: Rada powiatowa, czy też Magistrat, a dozorem nad budową zajmował się komitet, złożony z przedstawicieli tych trzech instytucyi. Szpital stanął prawie w dwóch kilometrach za miastem, na małem wzniesieniu wśród pola. Jest to budynek parterowy, zbudowany według planu szpitala lubaczowskiego na 24 łóżek dla zwykłych, i 8 dla zakaźnych chorych; w razie potrzeby, można pomieścić do 40 chorych. W tym głównym budynku, oprócz chorych, mają pomieszczenie: Siostry zakonne, kaplica, kuchnia, pralnia, łazienki, kancelarya zarządowa i kancelarya lekarska, pokój odźwiernego i sala operacyjna, a pod lewem skrzydłem znajdują się dwie obszerne piwnice, przeznaczone na spiżarnie i warzywa. Budynek czołem jest obrócony na południe; na północnej stronie, prawie w samym środku, jest studnia z bardzo czystą i dobrą wodą do picia. Ze wschodniej strony, w bardzo niewielkiem oddaleniu, znajduje się drewniana lodownia, murowana trupiarnia z salą sekcyjną a pod jednym dachem choć z osobnemi wejściami pomieszczenie na desynfektor, magiel i mieszkanie stróża. Za temi zabudowaniami jest jeszcze pół morga gruntu dobrego na ogród warzywny. Całe terytoryum szpitalne jest otoczone sztachetowem ogrodzeniem. Główny budynek jest zupełnie ukończony; na strychu znajduje się rezerwoar, mogący pomieścić do 4 m^3 wody, a rury wodociągowe są przeprowadzone do kuchni, pralni, łazienek, ustępów, sali operacyjnej i korytarzy. W pralni są dwa kotły parowe do gotowania bielizny; w łazienkach piecyki do ogrzewania wody, a w ustępach klozety spłókiwane wodą. W sali operacyjnej, kuchni, pralni, łazienkach i ustępach podłogi z betonu. Roboty murarskie, ślusarskie i stolarskie dokonane dobrze. Trupiarnia, maglownia i pomieszkanie stróża są pod dachem, ale jeszcze nie tynkowane. Kanalizacya urządzona należycie. Wewnętrznego urządzenia dla pomieszczenia chorych i posługi nie ma, a z całego personalu szpitalnego, jest tylko dyrektor, mianowany przez komitet, dr. Karol Kaczkowski. Po obejżeniu wspólnie z komitetem budowy całego budynku we wszystkich szczegółach, wskazaniu niektórych usterek i tego, co jeszcze należy zrobić, udałem się do kancelaryi Rady pow. i tam z planem w ręku podyktowałem, co ma być sprawione w każdym pokoju, gdzie i co można nabyć najlepiej i najtaniej i jak należy postąpić, aby można było uzyskać dla szpitala prawo powszechności. Z powodu braku funduszów, sprzęty, bielizna, pościel itd. będą sprawione zgodnie z aktem fundacyjnym tylko na 15 chorych z odpowiednią posługą i Siostrami zakonnemi. Jakie zakonnice będą wezwane do kierowania szpitalem, jeszcze komitet nie zdecydował się. Udzieliłem wzoru kontraktu zawartego z Siostrami Miłosierdzia w Samborze. Nim więc można będzie przedstawić Wys. Sejmowi wniosek na uznanie szpitala krośnieńskiego na 15 łóżek za publiczny i powszechny, należy:

1. Zażądać, aby zacydowano, kto ma na przyszłość objąć kierownictwo szpitalem: Wydział Rady powiat. czy Magistrat.
2. Zakupić wszystko to, co podyktowałem do wykazu, a co jest konieczne dla prawidłowego funkcyonowania zakładu.
3. Dokonać obrukowania budynku głównego, które nie jest jeszcze zrobione.
4. Urządzić daszek nad schodami przy wejściu do szpitala.
5. Poprawić płóczkarnię według wskazówek danych na miejscu.
6. Zbudować chlewek na 3 sztuki nierogacizny i kurnik.

7. Urządzić drogi dla komunikacyi pomiędzy oddzielnemi częściami i ogród dla spaceru chorych.
8. Sporządzić inwentarz wszystkiego, co będzie sprawionem dla szpitala.

Na radzie d. 29. stycznia 1901 przyjęto do wiadomości; uchwalono: wnioski Inspektora szpitali; polecono napisać do komitetu budowy szpitala, że Wydział krajowy domaga się zupełnego urządzenia na 30 łóżek, to jest tyle, ile budynek według planu zawiera.

Lubaczów. — W początku tego roku, prawie jednocześnie, cały zarząd szpitala lubaczowskiego został zmieniony, bo Dyrektor przeszedł do innej służby, Prezydujący w Komitecie szpitalnym podał się do dymisyi, a przełożona Sióstr zakonnych została wysłaną na inną posadę. Nic więc dziwnego, że szpital nie mógł się tak przedstawić, jak się żąda od starszych szpitali prowincyonalnych, mających już pewną tradycyę i wrobionych funkcyonaryuszów, wiedzących dokładnie, co się od nich wymaga. To też robiłem inspekcyę nadzwyczajnie drobnostkowo, zwiedzając szpital od strychu do piwnicy, wskazując Dyrektorowi i przełożonej zakonnic wszelkie usterki, dając wskazówki, co i jak robić należy, objaśniając, jakie stosunki powinny łączyć wszystkich funkcyonarynszów szpitalnych i jaka jest treść obowiązków każdego. Następnie byłem przy całej wizycie lekarskiej nowego Dyrektora i przekonałem się, że w zupełności odpowie zadaniu i położonemu w nim zaufaniu jak pod względem wiedzy lekarskiej, tak też pod względem taktu i umiejętności obchodzenia się z chorymi i z posługą. Nareszcie wspólnie z Dyrektorem rozpatrzyliśmy stan obecny szpitala, jego braki i ułożyliśmy preliminarz dochodów i wydatków na rok następny.

Rada powiatowa cieszanowska, wobec strasznego pożaru, który zniszczył prawie doszczętnie miasteczko Oleszyce, jest tak przeciążona pracą, że dotychczas nie mogła przystąpić do spełnienia tak solennie danej obietnicy, że dokończy, czego jeszcze nie zrobiła w sprawie dotacyi szpitala t. j. przeprowadzi kanał odpływowy i urządzi w odpowiednich miejscach zlewy, obrukuje szpital, aby go uchronić od wilgoci, urządzi dom przedpogrzebowy, kupi desynfektor i stół operacyjny, którego szpital niema dotychczas. Dowiedziawszy się, że Rada powiatowa dla oszczędności ma zamiar wybudować kanał dość małej objętości, udałem się do Cieszanowa, do sekretarza Rady powiatowej z prośbą, aby kanał miał przynajmniej 30 cm. w świetle, aby uchronić go od zatkania i żeby mógł z łatwością odprowadzić całą ilość wód gospodarczych i deszczowych, nawet w czasie nawalnicy, a oprócz tego, żeby roboty były przyspieszone, bo te braki, których usunięcie zależy od Rady powiatowej, powodują psucie się szpitala.

W szpitalu znalazłem 56 chorych na 50 etatowych łóżkach, bywało tu jednak po 70 i więcej chorych tak, że dawny Dyrektor, korzystając z położenia części przeznaczonej dla pomieszczenia zakaźnych, odebrał tym ostatnim po dwa pokoje na dole i na piątrze, a przez to powiększył pojemność szpitala przeznaczonego dla zwykłych chorych. Dla zakaźnych zaś zostały dwie sale, każda na 4 łóżka, co zupełnie będzie dostatecznem na tak niewielki szpital.

Wśród chorych zastałem bardzo wielką liczbę ciężką chorobą oczną dotkniętych, dla których szpital jest zbawieniem, bo bez niego z pewnością wzroku by utracili.

Szpital posiada bardzo mało bielizny, a i ta, która jest, wskutek nieustannego prania, zniszczona mocno; potrzeba więc będzie znacznie wzmocnić pozycyę tę w budżecie na rok 1902.

Zaległości kosztów leczenia w końcu ubiegłego roku wynosiły 9.748 koron 20 gr., a po odciągnięciu należytości za IV kwartał u. r., zostaje tylko 3.537 koron. Zakonnica, prowadząca kancelaryę, zna się na tych czynnościach ale uskarżała się na Kasy chorych, które nie płacą należytości całemi latami.

Wikt chorych dobry. Spiżarnia zimna, komunikująca się z ciepłą kuchnią, jest bardzo zawilgocona parą, a wskutek tego potrzeba było wszystkie wiktuały przenieść na strych. Szpital utrzymuje sześć wieprzków i konia z wózkiem dla wożenia księży i lekarzy z miasta, oddalonego prawie o dwa kilometry, dla wożenia Sióstr zakonnych do kościoła i zakupna wiktuałów do kuchni; ogród warzywny dostarcza warzywa szpitalowi prawie na rok cały. W lodowni lód przechowuje się dość dobrze.

Leki i opatrunki kosztują dość tanio. Narzędzi chirurgicznych na razie jest ilość zupełnie wystarczająca.

W roku ubiegłym leczono 1.008 chorych w ciągu 22.020 dni, w tej liczbie na tyfus leczono 65, na błonicę 3, na choroby weneryczne 57, chirurgicznych operacyi mniejszych i większych dokonano 126, na gruzlicę leczono 60 (zmarło 11). Ogólna śmiertelność w szpitalu wynosiła 5%; przeciętny pobyt chorego w szpitalu 21.8. Średnia ilość chorych leczonych na 50 etatowych łóżkach była 60.3.

Na radzie dnia 26. lipca przyjęto do wiadomości. Wezwano Wydział powiatowy do zrobienia kanalizacyi, obrukowania, do zakupna desynfektora, stołu operacyjnego i urządzenia wewnętrznego do domu przedpogrzebowego.

Przemyślany. — Po otrzymaniu odmownej odpowiedzi od pełnomocnika hr. Romana Potockiego co do przeprowadzenia wody ze źródła leżącego na jego gruntach do budynku szpitalnego, poszukiwania wody nie ustawały ale bezskutecznie, albo przedstawiało się jako rzecz bardzo kosztowna. W skutek tego prosiłem p. Marszałka pow., który już tyle zdziałał dla szpitala, aby korzystając z tego, że Wydział krajowy z budżetu szpitalnego przeznaczył pewną kwotę na wodociągi, wziął tę sprawę w ręce swoje i nie wątpię, że szpital wodę będzie mieć wktótce. Pierwszym krokiem będzie naprawa istniejącej pompy i studni wierconej, które szpital posiada, aby dostarczyć wody do prania, do kąpieli i do spłókiwania miejsc ustępowych, które niepodobna utrzymać w porządku bez wody. Studnia ta ma 44 m. głębokości. Następnie potrzeba będzie przeprowadzić wodę do picia ze źródła istniejącego na sąsiednim, do szpitala gruncie p. Strychawki, z którego całe miasto wodę pobiera, a którego właściciel godzi się udzielić szpitalowi ilości potrzebnej do picia i gotowania za 40 zł. rocznie. Miasto, mające kontrakt zawarty z właścicielem, już się zgodziło na to, z warunkiem, że dostawa ta wody może być powstrzymaną w chwili, gdyż miasto samo zacznie cierpieć na brak wody. W roku bieżącym cały teren naokoło szpitala został obrócony na pole i ogrody. Na obszernym placu, leżącym przed budynkiem szpitala, zasiano pszenicę, owies i koniczynę; na polu, z tyłu budynku, gdzie wykorczowano drobny zagajnik, posadzono ziemniaki, a na placu leżącym za pawilonem dla zakaźnych urządzono ogród warzywny. Wszystkie te czynności przedsięwzięto w celu pokrycia wydatków spowodowanych utrzymaniem dwóch koni, krowy i dziesięciu prosiaków, na które budżet szpitalny nic nie preliminuje. Dochody z gospodarstwa w r. 1901 wynosiły 1310 koron, wydatki 1.204, czysty więc dochód 106 koron będzie użyty na potrzeby kaplicy szpitalnej, dla której w budżecie także niema preliminowanej kwoty. Szpital przemyślański oddaje bardzo wielkie usługi miastu i okolicy. W roku ubiegłym w tym małym szpitalu leczyło się więcej chorych, aniżeli w szpitalu rzeszowskim, mianowicie 1468 w ciągu 22500 dni. W tym zaś roku napływ chorych jest tak wielki, że w dniu inspekcyi znalazłem 99 chorych na 44 etatowych łóżkach. Ilość chorych na oczy jest tu bardzo wielka, bo prawie 50% i to w takim stanie, że gdyby ich nie leczono, to wszyscy staliby się kalekami i powiększyliby ilość żebraków w kraju. Od początku roku jest prawie nieustannie 100 ludzi, tak, że w każdej sali leżą na siennikach rozciągniętych na ziemi. Do maja b. r. leczono 608 chorych, w tym czasie dokonano, według prowadzonego tu bardzo szczegółowo dziennika, 84 większych

i mniejszych operacyi. Lekarzowi w tych ostatnich dopomaga dr. Bardag. Lekarz ordynujący zyskał sławę dobrego operatora, dlatego też ludzie garną się do szpitala bardzo ochoczo. Obsługą chorych i gospodarstwem szpitalnem zajmują się Siostry zakonne (Serafitki). Jedna z nich kiernje kuchnią i pralnią, jedna jest przy chorych, a dwie w kancelaryi, bo jedna rady sobie dać nie może z powodu wielkich zaległości; nareszcie przełożona zajmuje się prowadzeniem rachunków i całem gospodarstwem. Wszędzie wielkie są skargi na starostwa, że nie ściągają kosztów, albo nie odpowiadają na wezwania co do przynależności. Zaległości kosztów leczenia w przemyślańskim szpitalu było 5.996 kroron. Średni pobyt chorych w szpitalu wynosi 15·3, co dowodzi, że chorzy nie przetrzymują się w zakładzie. Śmiertelność wynosiła 41 osób t. j. 2·7% jest to najniższy procent, jaki przedstawiają szpitale prowincyonalne, pomimo nieustannego i wielkiego przepełnienia. Wiktuały w spiżarni znalazłem bardzo dobre, ale licytacya nie udała się tu wcale, bo przedsiębiorcy, zmówiwszy się, podnieśli cenę o 2½%. Pomimo to koszt żywienia wynosi około 19 ct. Bielizny w magazynie znalazłem mało; płótno sprowadza się z Korczyny, a opatrunki z Krakowa. Sala operacyjna urządzona bardzo dobrze; narzędzi chirurgicznych ilość dostateczna i utrzymane czysto. Leki przypisują się bardzo oszczędnie. Przy nadzwyczajnym rozwoju szpitala, ilość posługi 7 jest niedostateczną i komitet ma zamiar proszenia o powiększenie jej o jedną jeszcze posługaczkę.

Na radzie 21. maja przyjęto do wiadomości.

Podhajce. — Ze wszystkich szpitali prowincyonalnych najwięcej cierpią na przepełnienie trzy szpitale: przemyski, drohobycki i podhajecki, w pierwszym bowiem, ilość leczonych dziennie w przecięciu jest wyższą, aniżeli łóżek, o 33, w drugim o 31, w podhajeckim o 27. Świadczy to o potrzebie tych zakładów i zaufaniu ludności do kierowników, ale zarazem jest ciągłą troską, aby przepełnienie to nie wywołało jakiej epidemii, którąby mogła wylać się i na zewnątrz. Dwa pierwsze z tych szpitali mają przynajmniej dobrze uregulowane gospodarstwo domowe i nie walczą z ciągłym niedostatkiem, wtedy gdy ostatni znajduje się w nieustannych kłopotach finansowych i nie jest w stanie wypłacić w swoim czasie za wzięte wiktuały, lub zasługi służbie szpitalnej. Kiedy wskutek mianowania obecnego, bardzo zdolnego, pracowitego i sumiennego dyrektora szpitala, napływ chorych nadzwyczajnie się zwiększył, powiat wspólnie z fund. kraj. wybudował pawilon, gdzie pomieszczono oddział kobiet, zakonnice, kaplicę, kancelaryę dyrektora i salę operacyjną. Budowa była ukończoną w r. 1899. Następnie za zezwoleniem Wydziału kraj. przystąpiono do przekształceń w starym budynku, celem odosobnienia chorych zakaźnych. Na tę robotę zaciągnięto pożyczkę w podhajeckiej kasie zaliczkowej. W ten sposób szpital przyjął na siebie następujące zobowiązania:

1) Spłatę czterech rat amortyzacyjnych z procentami od pożyczki 14 tys. koron w galicyjskiej Kasie oszczędności po 430 koron 80 hal. kwartalnie czyli rocznie . . . . . 1.723 koron

2) Spłatę 7% pożyczki zaciągniętej w podhajeckiej Kasie zaliczkowej 7.922 koron rocznie po . . . . . 2.000 „

3) Spłatę zaliczek otrzymanych z Wydziału kraj. na wewnętrzne urządzenia nowych budynków rocznie . . 1.480 „

Razem więc rocznie 5.203 K.

Równocześnie, aby szpital mógł spełnić te zobowiązania, Wydział kraj. podniósł taksę na 55 ct., to jest o 7 centów. Na potrzeby więc szpitala pozostało jak dawniej 48 ct., to jest mniej, aniżeli którykolwiek z szpitali prowincyonalnych dobrze urządzonych posiada. Nic więc dziwnego, że przy ciągle wzmagających się trudnościach wydobycia kosztów leczenia, za-

kład ten musi walczyć z nieustannymi niedoborami, aby tylko istnieć, wtedy gdy inne szpitale nie mające tych trudności rozwijają się prawidłowo. Braków tu jest bardzo wiele. Przedewszystkiem bielizny jest tylko na dwie zmiany, tak, że chorzy muszą pozostawać w swojej własnej, zrąb drewnianej studni zgnił zupełnie, wskutek czego doskonała dawniej woda psuć się zaczyna; nowe obmurowanie studni będzie kosztować kilkaset zł. Lekarz nie posiada dość wielu narzędzi chirurgicznych i musi operować pożyczanemi; niema sterylizatora i lampy, niema stolika, krzesła i sofki do badania w kancelaryi jego, niema porządnego magla, ogrodzenie całego szpitala potrzebuje naprawy, ustępowe miejsca i kanał także wymagają gruntownej naprawy. Prezes komitetu szpitalnego, ks. kanonik Nowosad, udał się do mnie z prośbą zaradzenia temu. Musiałem go odesłać do Wydziału kraj., gdyż nie widzę innej możności przyjścia w pomoc szpitalowi, jak przez podwyższenie taksy leczenia przynajmniej do 60 ct., aby go zrównać pod względem poborów z innymi szpitalami, bo zakład ten w zupełności na to zasługuje, tu bowiem oszczędność jest posunięta do najdalszych granic i nic się nie marnuje. W roku bieżącym z oszczędności gospodarczych, cały ogród warzywny został otoczony sztachetami i zakupiono znaczną ilość płyt kamiennych, dla ułożenia chodników pomiędzy oddzielnemi częściami szpitala, bo wskutek niskiego terenu w słotę i roztopy dostęp do niektórych staje się w wysokim stopniu utrudnionym. Żywienie chorych dobre i smacznie przyrządzone; produkta żywienia w bardzo dobrym gatunku, koszt wiktu wynosił 17·5 ct. dziennie. W roku ubiegłym leczono 1927 chorych w ciągu 40908 dni leczenia; śmiertelność wynosiła 5.1%, średni pobyt w szpitalu 21.2 dni, leczono zaś na 85 łóżkach przeciętnie 112 chorych, a były dnie w tym roku, gdy szpital musiał mieścić do 140 chorych. Badałem wszystkich chorych i nie znalazłem ani jednego, któryby nie kwalifikował się do szpitalnego leczenia. W roku ubiegłym leczono tu na tyfus brzuszny i wysypkowy 10, na błonicę 3, na choroby weneryczne 169, porodów odbyło się 30 siłami natury a 9 z pomocą lekarską, operacyi chirurgicznych dokonano 262, na suchoty leczono 119. Kancelarya w porządku. Zaległości kosztów leczenia wynosiły 1. stycznia b. r. 14.174 koron.

Na radzie dnia 24. maja 1901 przyjęto do wiadomości; kwestyę podwyższe nia taksy szpitalnej polecono oddziałowi rachunkowemu zbadać przy zamknięciu rachunków szpitala podhajeckiego.

Przemyśl. — W dniu inspekcyi znalazłem 195 chorych, a zatem o 20 więcej, aniżeli jest łóżek. Przechodząc zaś od łóżka do łóżka, przekonałem się, że nie było ani jednego, któryby nie kwalifikował się do szpitalnego leczenia. Przepełnienie w szpitalu tym jest stałe, tak, że w ubiegłym roku na 175 łóżkach leczono przeciętnie 208. Oprócz Dyrektora i trzech sekundaryuszów dr. Dolińskiego, Ciechańskiego, Stankiewicza, jest bezpłatny praktykant dr. Margulies. Praca przy chorych jest rozdzielona pomiędzy sekundaryuszami w taki sposób, że pierwszy z nich ma sobie oddane chirurgiczne przypadki u kobiet, weneryczny oddział kobiecy i położnice; drugi chirurgiczne choroby u mężczyzn, oddział syfilityczno-skórny mężczyzn i chorych na oczy, trzeci zaś oddziały chorób wewnętrznych męski i kobiecy, nareszcie dr. Marguliesowi oddani są chorzy zakaźni i dzieci. Dr. Ciechański, oprócz oddziału ocznego, prowadzi ambulatoryum oczne, przez które przesunęło się w roku ubiegłym 305 chorych w ciągu 7920 wizyt. Oddział ten jest wielkiem dobrodziejstwem dla miasta i okolicy, bo w mieście niema żadnego innego okulisty, a w szpitalu udają się bardzo trudne operacye, tak naprzykład w roku ubiegłym dokonano 11 operacyj katarakty i wszystkie, z wynikiem dodatnim. Od lat dwóch, jest tu także osobna sala dla dzieci, co uważam także za postęp nie mało ważny. Na oddziale chorych kobiet w roku przeszłym zrobiono siłami miejscowemi bardzo dobre krzesło do badań i operacyj za 48 koron. W. r.

1900 z ważniejszych chorób leczonych w szpitalu wymienię: tyfus 33 wypadków, tuberkuloza 138, carcinoma 37, pneumonia 95, peritonitis 22, choroby wenerycznej natury 654, szkarlatyny 7, morbili 20, róży 29, marasmus skomplikowany 19. Śmiertelność w tym szpitalu wynosiła 7·8%. Jakkolwiek pawilon dla zakaźnych jest niedogodny i pozostawia wiele do życzenia, jednak nie małe usługi oddaje szpitalowi. W szpitalu dokonano około 250 operacyj chirurgicznych, między któremi było 11 herniotomij i 8 laparatomij. Jak dla szpitala prowincyonalnego, jest to liczba nie mała, to też pracy w szpitalu lekarze mają bardzo dużo i prawie codziennie pozostają w nim od 8 rano do 1 popołudniu.

Gospodarstwo prowadzi się bardzo oszczędnie i racyonalnie. Komitet zbiera się raz na miesiąc i załatwia bieżące sprawy. Rezultat licytacyi tegorocznej dał bardzo dobre wyniki, bo ceny przeszłoroczne przyjęte były za podstawę do licytacyi, otóż prawie na wszystkich dostawach otrzymano pewny opust; na samym mleku oszczędność wynosi 150 koron. Pomimo niskiej taksy (98 h.), szpital ma w rezerwowym kapitale 6.254 K., a w pozostałości kasowej na r. 1901 7.644 koron. Zaległości kosztów leczenia, pomimo trudności wydobycia ze starostw żądanych dokumentów, po odtrąceniu czwartego kwartału, wynoszą niecc więcej aniżeli 5.000 koron. Pisarz Zarządu, p. Gustaw Dycowski, według świadectwa Dyrektora, zna rzecz swoją, jest pilny i staranny. Od roku przeszłego nastąpiła pewna bardzo korzystna zmiana w rozkładzie ubikacyj. W prawem skrzydle urządzono kaplicę, a salę obszerną zajętą poprzednio przez kobiety weneryczne, po jej oczyszczeniu, przeznaczono na sypialnię dla 10 Sióstr zakonnych, które dawniej miały pomieszczenie na dole niedogodne, bo bardzo niskie i ciemne, a wskutek tego często chorowały. Obecnie pomieszczenie to oddano dla kobiet wenerycznych, które, pozostając w szpitalu czas zwykle ograniczony leczeniem, nie cierpią na tem. Czystość na salach wzorowa, wikt dobry i tani, bo kosztuje 39 h. dziennie; chorzy pytani, na wszystkich salach oświadczyli, że są zadowoleni z jedzenia, wiktuały w spiżarni w bardzo dobrym gatunku, a wszystkie potrawy próbowane przezemnie, były bardzo smacznie przyrządzone. Najsłabszą częścią w szpitalu są latryny, umieszczone w drewnianej przybudówce, gdzie wszystkie płyny w czasie zimy zamarzają i dlatego utrzymanie tych ubikacyj w czystości jest bardzo trudne; pralnia i łazienki są pomieszczone w suterenach sklepionych, ale zmienić tego nie można, bo nie ma innego odpowiedniejszego pomieszczenia. Służba staranna. Ilość jej wynosi 16 osób. Badałem zajęcia każdego, aby, jeżeli można, zmniejszyć tę ilość, ale przekonałem się, że każdy ma tyle zajęcia, że więcej wykonać nie może. Przy szpitalu jest 10 Sióstr Serafitek, z których dwie pracujące w kancelaryi już dobrze poznajomiły się z manipulacyą kancelaryjną.

Płótno zakupywane w Korczynie, jest dobre, ale bielizny szpital ma mało, zwłaszcza gdy napływ chorych się zwiększa, a częste pranie niszczy ją bardzo. Przy zatwierdzaniu preliminarza budżetu na r. 1902 potrzeba będzie zezwolić na zakupno większej ilości płótna.

Na radzie dnia 27. lutego przyjęto do wiadomości.

Rzeszów. — Szpital rzeszowski ma bardzo wielką wadę, a mianowicie brak studni z dobrą wodą do picia, do prania, gotowania i jedzenia. Utrzymanie ludzi, przywożących codziennie wodę beczkami, kosztuje drogo i byłoby bardzo wskazanem spróbować w obejściu szpitalnem wywiercić studnię i dobyć wodę z warstw głębszych, bo są w mieście studnie, w których woda jest smaczną do picia i nie zawiera żelaza lub innych składników nieodpowiednich. W roku ubiegłym w zakaźnym pawilonie zerwano podłogę betonową i na jej miejsce zrobiono podłogę drewnianą, gdyż dawna była bardzo zimną i wywoływała nieustannie skargi chorych. Oprócz tego z dawnego magazynu bielizny i drugiego takiegoż na sprzęty najniestosowniej umieszczonego

w suterenie obok pralni, zrobiono maglownię, a magazyn bielizny przeniesiono do drugiej sutereny obszerniejszej i zupełnie suchej.

Miejsca ustępowe i kanalizacya stanowią najsłabszą stronę szpitala, bo nie tylko cuchną mocno, ale widocznie rury spadowe są zepsute, bo zaciekają; oprócz tego latryny na dole są wspólne dla mężczyzn i kobiet, co usunąć potrzeba koniecznie, przez przebicie innego wejścia dla kobiet. W pralni też podłoga niema odpowiedniego spadu, a wskutek tego praczki muszą pracować, stojąc w wodzie po kostki. W pawilonie dla zakaźnych jeden pokój obrócono na pomieszczenie Sióstr Miłosierdzia, dla których nie ma miejsca w głównym budynku. Poleciłem, aby jedna z kancelaryj była oddaną Siostrom, i żeby łóżka ich z pawilonu zakaźnego były przeniesione do głównego budynku, nie można bowiem dopuścić, aby Siostry zakonne narażały się na ciągłe niebezpieczeństwo bez potrzeby. Pawilon jest oddalony o kilkanaście kroków od szpitala, więc w razie potrzeby dozorująca zakonnica może być w nocy wezwana każdej chwili. Bez kancelaryi zaś dla lekarza ocznych chorób obejść się będzie można. W kancelaryi zaległości kosztów leczenia są bardzo znaczne, wynoszą bowiem jeszcze 24.891 koron. Sama rzeszowska Kasa chorych jest dłużną 2.409 koron i pomimo ciagłych upominań i odnoszenia się do Starostwa nie uiszcza się z długu, a wskutek tego szpital ciągle walczy z brakiem gotówki. Bielizny szpital posiada obecnie ilość dostateczną, a płótno sprowadza z Korczyny i jest bardzo z niego zadowolony. Wiktuały w spiżarni znalazłem bardzo dobre; rozpisanie jednak licytacyi nie przyniosło oczekiwanych oszczędności. Koszt żywienia wynosi tu około 20 ct. (40 h); chorzy chwalili wikt jak pod względem ilości tak i jakości. Siostra przełożona prosiła o pozwolenie dawania chorym na śniadanie zamiast kleików, których chorzy nie lubią — kawę. Zgodziłem się na to, z warunkiem, że ogólna cyfra kosztu żywienia na dzień i chorego nie będzie wyższą jak obecnie. Szpital utrzymuje kilka sztuk trzody chlewnej, z której dochód idzie na polepszenie wiktu chorych i posługi. Wskazałem Siostrze przełożonej, jak powinny być prowadzone rachunki dochodów i wydatków z gospodarstwa ogrodowego i chlewnego. W szpitalu zastałem 111 chorych. W roku ubiegłym leczono tu 1.374 chorych w ciągu 36.407 dni. Średni pobyt był 26.4 dni, przeciętna ilość leczonych dziennie 99, śmiertelność 7·5. Na choroby weneryczne leczono 203, na choroby skórne 128. Operacyj większych i mniejszych dokonano 259, ocznych zaś 101, porodów było 16 bez pomocy lokarskiej a 4 z pomocą. Z chorób zakaźnych leczono na szkarlatynę 7, na dyfteryę 12, na tyfus brzuszny 14. Ilość narzędzi chirurgicznych dostateczna, ale sala operacyjna pozostawia wiele do życzenia. Koszt na leki umiarkowany.

Wnioski: 1. Żądać od miasta, jako właściciela budynku, naprawienia latryn, kanałów i podłogi w pralni; 2) dostarczenia szpitalowi wody godnej do picia, komitetowi zaś polecić przeniesienie zakonnic z pawilonu dla zakaźnych do głównego budynku.

Na radzie dnia 22. marca przyjęto do wiadomości i polecono wezwać Magistrat miasta, do potrzebnych napraw w budynku szpitalnym i dostarczenia wody szpitalowi godnej do picia. Komitetowi szpitalnemu polecono przenieść zakonnice obecnie pomieszczone w pawilonie dla zakaźnych do głównego budynku.

Sambor. — Od chwili sprowadzenia tu Sióstr Miłosierdzia, szpital jest utrzymany tak czysto, schludnie i porządnie, że znane dobrze wady budynku, nawet przy nieustannem przepełnieniu jego, nikną i czuć się mniej dają, tak chorym jak i zwiedzającym szpital. Harmonia istniejąca pomiędzy wszystkimi pracującymi w Zakładzie, jest także bardzo godna uwagi i pochwały. W dniu inspekcyi znalazłem 65 chorych, jakkolwiek niema tu miejsca więcej nad 45 łóżek. W pośród nich nie było ani jednego, któryby nie

kwalifikował się do pielęgnowania w szpitalu. Wikt chorych dobry i niekosztowny, wynosił bowiem zaledwie 18.8 ct. na dzień i chorego. Chorzy pytani we wszystkich salach, oświadczyli, że są zupełnie zadowolnieni z pożywienia. W szpiżarni znalazłem wiktuały w bardzo dobrym gatunku; dostawa mięsa według słów zakonnic, jest także dobra. Licytacya rozpisana na dostawę, przyniosła pewne zyski szpitalowi. Bielizny ilość jest mała, z powodu przepełnienia szpitala i prędkiego jej zużycia, zwłaszcza w porze zimowej, gdy suszenie jej jest trudne. Rachunki gospodarcze zakonnice prowadzą dobrze. Ściąganie kosztów leczenia jest energiczne i staranne, ale jak wszędzie spotyka się z wielką indolencyą starostw, zwłaszcza drohobyckiego i staromiejskiego. W roku ubiegłym leczono tu 890 chorych w ciągu 23.728 dni leczenia, przeciętny pobyt chorych w szpitalu był 26.6 dni; leczono dziennie 65 chorych; śmiertelność wynosiła 9.5% z powodu wielkiej ilości przywożonych do szpitala w stanie agonii i chronicznych ciężkich chorób, którym szpital nie mógł odmówić przyjęcia. Na tuberkuły w ubiegłym roku leczono tu 60 chorych, na tyfus 11, na różę 17, na choroby weneryczne 105. Większych i mniejszych operacyj wykonano 111.

Ponieważ burmistrz miasta wyjechał na dni kilka, nie mogłem więc porozumieć się z nim co do budowy nowego szpitala, ale od sekretarza dowiedziałem się, że Rada miejska życzyłaby spłacić część swoją na budowę szpitala w dwóch ratach, połowę w tym roku, na wiosnę, a drugą połowę w r. 1902 także na wiosnę. Co do samej pożyczki, Rada już uzyskała promesę z samborskiej Kasy oszczędności. Prosiłem Dyrektora szpitala, aby postarał się o przyspieszenie odpowiedzi, na zapytanie Wys. Wydziału kraj. w tej sprawie. Słyszałem utyskiwania, że dr. Drejfach, lekarz okręgowy w Łące, zupełnie nie zna się na położnictwie, a wskutek tego, tak ważnego braku wykształcenia lekarza, okręg ten jest zupełnie pozbawiony pomocy w trudniejszych wypadkach porodów. Czy nie należałoby polecić mu dopełnić swego lekarskiego wykształcenia w jednej z klinik uniwersyteckich, bo bez tego nie może on oddać tych usług, które są od niego wymagane instrukcyą. Po przybyciu do Lwowa, otrzymałem list od p. sekretarza Magistratu, że Kasa osczędności w Samborze uchwaliła udzielić pożyczkę 60 tysięcy koron; sprawa ta ma być jeszcze na Wydziale Kasy zatwierdzoną. Magistrat dnia 23. stycznia 1901 r. zgodził się na wypłacenie 1. maja b. r. pierwszej połowy, zaś 1. maja 1902 drugiej połowy.

Na radzie dnia 29. lutego uchwalono: oddać budowę szpitala p. Lewińskiemu i zawrzeć z nim kontrakt, z uwzględnieniem rat spłaty części przypadającej na gminę w terminach podanych w sprawozdaniu. Sprawę lekarza okręgowego podać do wiadomości inspektoratu sanitarnego c. k. Namiestnictwa.

Sanok. — Po przybyciu do sanockiego szpitala, starałem się przedewszystkiem sprawdzić doniesienie miejscowego fizyka powiat. do c. k. Namiestnictwa o zaniedbaniu, w jakiem się znajduje szpital i chorzy, tak pod względem lekarskim, jak też i pod względem pielęgnowania i żywienia. Mogę donieść z przyjemnością, że z wyjątkiem braków, znanych już Wys. Wydziałowi krajowemu t. j. niemożności należytego pomieszczenia chorych zakaźnych i potrzeby przerobienia latryn i łazienek, wszystkie inne obwinienia nie mają najmniejszej podstawy. Owszem, muszę oddać jak największą pochwałę Dyrektorowi, dr. Nowakowi, że pod jego kierunkiem, szpital zyskał ogromne zaufanie okolicznej ludności, tak, że obecnie jest prawie nieustannie przepełniony, że zaprowadził w szpitalu ambulatoryum, które przychodzi w pomoc ubogiej ludności, bez żadnego obciążania funduszu szpitalnego, że umiał tak oddziałać na społeczność powiatu sanockiego, iż ta oddała w rozporządzenie jego 1.300 zł. zebranych na jednej z większych publicznych zabaw, z której to sumy dr. Nowak przykupił za 500 zł. długi pas gruntu, przylegający do ogrodu szpitalnego i tym sposobem osiągnął od dawna upragnione rozszerzenie ogrodu szpitalnego,

które pozwoli zbudować na odpowiedniem miejscu pawilon dla zakaźnych, jak tylko będą środki ku temu, a za resztę udzielonych mu pieniędzy, kazał wyłożyć korytarz płytami cementowemi i urządził taką ładną salę operacyjną ze wszystkiem, co się w niej znajdować powinno, że szpital sanocki pod tym względem nie ma potrzeby zazdrościć żadnemu szpitalowi, najlepiej urządzonemu. Co do żywienia, pomimo iż koszt jego wynosi zaledwo 17 ct. dziennie, chorzy są z niego zupełnie zadowoleni. Pytałem o to we wszystkich salach nie jednego, ale wielu chorych, i nie usłyszałem żadnej skargi, żadnego utyskiwania, czy to na jakość, czy to na ilość, owszem chwalili bardzo zmianę, którą Siostry zakonne zaprowadziły w zakładzie, za zgodą moją, dając na śniadanie zamiast zupy, której chorzy nie lubią — kawę z mlekiem i chlebem.

Co do zaniedbywania Zakładu przez Dyrektora, dla prywatnej praktyki Siostra przełożona zaświadczyła, że nie było dnia żadnego, aby Dyrektor nie odwiedził szpitala, nie zbadał nowo przybyłych, nie zaordynował potrzebnych im leków i nie wskazał dozorującej zakonnicy, jak ma ich pielęgnować, zresztą przeciwko temu obwinieniu świadczy napływ chorych do szpitala, jakiego od początku istnienia jego nie było; przeciętnie w roku ubiegłym leczono tu na 80 łóżkach 79.4 chorych, średni pobyt w zakładzie był nie długi, bo zaledwo 23·7 dni, a śmiertelność wynosiła 5.5%. Ambulatoryjnie leczono 489 chorych, operacyi większych i mniejszych dokonano w szpitalu 268. W tej liczbie większych operacyi było 91, a między nimi jedna, bardzo trudna, mianowicie: operacya wola była wykonaną 36 razy i ani jeden z operowanych nie uległ następstwom tego trudnego rękoczynu. Nie umiem więc objaśnić, co spowodowało lekarza rządowego, do takiego ujemnego przedstawienia czynności Dyrektora sanockiego szpitala, który za swoją niezmordowaną pracę, sumienność, zapobiegliwość i zamiłowanie, z jakiem się oddaje obowiązkom, zasługuje na zupełne uznanie.

W roku ubiegłym oprócz wyżej wymienionych zmian odnowiono obramowanie studni i pogłębiono ją o dwa metry, wskutek czego otrzymano dobrą wodę i w ilości obfitej, kupiono 10 nowych żelaznych łóżek, postawiono trzy nowe kaflowe piece. W dniu inspekcyi znalazłem 91 chorych, a zatem o 11 więcej, aniżeli jest etatowych łóżek. Książki gospodarcze i inwentarze prowadzą się dobrze, ale Siostra znajdująca się w kancelaryi nie może sobie dać rady ze wszystkiem. Dyrektor ma zamiar dodać jej na czas pewien dyurnistę, który pracował poprzednio w szpitalu, aby załatwiał zaległości wtedy, gdy zakonnica prowadzić będzie korespondencyę bieżącą. Sprawa wybudowania lepszych łazienek i latryn, a także domu dla zakaźnych, była omawianą wspólz Dyrektorem przezemnie i będzie poruszona w komitecie szpitalnym, który się zbiera akuratnie raz na miesiąc, a po ułożeniu planu i kosztorysu będzie przedstawioną Wys. Wydziałowi krajowemu.

W roku ubiegłym w szpitalu tym leczono na tyfus 19, tuberkuły 59 szkarlatynę 4, różę 8, na kiłę 118.

Na radzie dnia 2. lutego przyjęto do wiadomości.

Nowy Sącz. — Jest to jeden ze szpitali, który w niedalekiej przyszłości musi być przeniesiony w inne miejsce, stoi bowiem w środku ulicy, której obie strony zabudowują się. Stan budynku, jak już donosiłem, jest bardzo smutny, bo mury są nasiąknięte wilgocią; dach, okna i drzwi ze starości spróchniały i potrzebują zamiany, pomieszczenie jest niedostateczne, dla wielkiej ilości szukających tu zdrowia lub ulgi w cierpieniu, brak odpowiedniego miejsca na kuchnię, pralnię, łazienki, składy i spiżarnię; brak jakiegokolwiek ogrodu, gdzieby mogli chorzy i Siostry zakonne, które ich pielęgnują, użyć choć trochę świeżego powietrza; prymitywne urządzenie miejsc ustępowych i jeszcze prymitywniejsza kanalizacya; jednem słowem, jest to budynek, w którym można obaczyć wszystkie wady, jakich nie powinno być w Zakładzie leczni-

czym. Kilka pożarów, które dotknęło miasto, odbudowa spalonych domów, budowa koszar dla wojska i szkoły, pogrążyły miasto w wielkie długi, które jeszcze lat kilka nie pozwolą pomyśleć o lepszem pomieszczeniu szpitala. Lecz jeżeli pod względem pomieszczenia szpital ten jest niżej wszelkiej krytyki, za to pod względem administracyi, gospodarstwa i rozwoju części leczniczej, jest jednym z lepszych szpitali prowincyonalnych, na czele bowiem jego stanął młody, zdolny, energiczny, sumienny i nadzwyczaj ludzki dyrektor; częścią gospodarczą zawiadują zapobiegliwe, oszczędne i oddane zupełnie chorym zakonnice; pisemną zaś część prowadzi p. Runge, człowiek bardzo pracowity i dobrze znający manipulacyę kancelaryjną. Szpital ten, niejednokrotnie zrujnowany niesumienną gospodarką dawnych rządców, był pogrążony w długach do tego stopnia, że nie chciano mu nawet udzielić kredytu. Dzięki podniesieniu taksy i dobremu kierownictwu gospodarstwa, obecnie wszystko przychodzi do porządku; długi się spłacają, szpital ma dostateczną ilość bielizny, posiada chirurgiczny arsenał dość bogaty, a ilość chorych, szukających pomocy jest zawsze bardzo wielka, bo znaczcna ilość bardzo szczęśliwie dokonanych uleczeń i zręcznych operacyj chirurgicznych nauczyły okoliczną ludność, gdzie szukać pomocy w cierpieniach. Dyrektor Zakładu wprowadził ambulotoryjne leczenie w szpitalu, z czego korzysta znaczna ilość chorych na oczy; jest to nie małe dobrodziejstwo, bo bardzo wiele dzieci traci wzrok wskutek niedbalstwa i niezaradności rodziców, a ilość cierpiących na oczy w kraju jest bardzo wielka. W dniu inspekcyi w szpitalu znalazłem 71 chorych na 60 etatowych łóżkach; trzecia część chorych była dotkniętą wenerycznemi chorobami, u reszty zaś przeważnie były wypadki chirurgiczne i cięższe oczne. W roku ubiegłym na 843 leczonych było 129 wenerycznych, 9 chorych na tyfus, a 21 na gruźlicę; dokonano 120 większych i mniejszych operacyj chirurgicznych, było 55 porodów. Śmiertelność wynosiła 7.0%. Przeciętny pobyt chorych 24.4 dni. Leki przepisują się nadzwyczaj oszczędnie, bo wszystko, co może być przygotowane przez posługę, robi się w szpitalu. Czystość i porządek wszędzie wzorowe. Wikt dobry i smacznie przyrządzony a koszt dzienny żywienia na chorego wynosi 18 ct. Szpital utrzymuje sześć wieprzków, które wiele korzyści przynoszą zakładowi, zmniejszając wydatki na omastę. Posługa nie zła, a pielęgnowanie chorych bardzo staranne i ludzkie.

Na radzie dnia 26. lipca przyjęto do wiadomości. Sprawa budowy nowego szpitala w niedalekiej przyszłości została przedstawioną gminie z wezwaniem, aby Rada gminna wzięła ją pod obrady i obmyśliła program dla urzeczywistnienia przyszłej budowy nowego gmachu szpitalnego w N. Sączu.

Śniatyn. — Szpital ten nowy jest prawdziwem upiększeniem miasta i dobrodziejstwem dla okolicy, bo ludność uboga, zachęcona szczęśliwymi wynikami operacyj i leczenia garnie się doń z zaufaniem. W roku ubiegłym w szpitalu leczyło się dziennie w przecięciu 53 chorych na 42 etatowych łóżkach, bywało jednak i po 75 chorych tak, że musiano odmawiać przyjęcia wielu, którzy potrzebowali opieki szpitalnej. Lekarz ordynujący, chcąc przyjść w pomoc jak można większej ilości ludności, zaprowadził ambulatoryjne leczenie dla ubogich; codziennie więc przychodzi po poradę do szpitala 30 do 40 chorych z miasta i okolicy. Pomiędzy nimi prawie połowa jest chorych na oczy, którzyby bez tego mogli stać się kalekami i ciężarem dla społeczeństwa. Szpital ten służy nie tylko dla ubogiego prostego ludu, ale i dla inteligencyi, dla której w zakładzie jest kilka separatek, bardzo ładnie i z komfortem urządzonych. Rezultaty leczenia są tu bardzo piękne, bo na 784 chorych, leczonych w roku ubiegłym w ciągu 19.329 dni leczenia, zmarło zaledwie 21, to jest 2.6%, a przeciętny czas leczenia był 24·5 dni. Z chorób zakaźnych leczono tu na tyfus brzuszny i wysypkowy 7 razy, syfilis 92, suchoty 23. Chirurgicznych operacyj dokonano 326, szczęśliwy wynik tych ostatnich, uderzając wyobraźnię ludu, przysparza sławy szpitalowi. W zakładzie znalazłem wzorową czystość i

porządek wszędzie. Szpital ten urządzony według wszelkich wymogów hygieny, może służyć za przykład dla innych szpitali prowincyonalnych, tem więcej, że urządzenie to kosztowało mniej, aniżeli można było spodziewać się dzięki zapobiegliwości i nieustannemu dozorowi p. Marszałka powiatowego, burmistrza miasta i lekarza ordynującego, którzy nie szczędzili czasu ani trudów, aby dopatrzyć wszystkiego i nie dopuścić do jakiegokolwiek bądź zaniedbania. Chcąc przetrwać zwykle ciężkie chwile pierwszego rozwoju każdego zakładu, p. Marszałek uzyskał u Wydziału krajowego znaczną zaliczkę (14.000 koron), spłacalną w 30 kwartalnych ratach, a wskutek tego zakład niema kłopotów finansowych, chociaż zaliczki tej używa z wielką oszczędnością, uważając ją jako kapitał rezerwowy. Bielizny w magazynie było na sześć zmian na etatową ilość łóżek. Płótno sprowadza się z Korczyny, a szyją bieliznę same siostry zakonne. Wiktuały w spiżarni znalazłem w dobrym gatunku a chorzy, pytani przezemnie, oświadczyli, że są zupełnie zadowoleni z wiktu, który dziennie kosztuje 35 gr. Gospodarstwo domowe dotychczas ogranicza się na wykarmieniu kilku sztuk trzody chlewnej, drobiu i uprawie dość obszernego warzywnego ogrodu. Nie wielka kapliczka, w której odbywa się msza tygodniowo, jest urządzona i pomalowana bardzo gustownie. Jedna tylko lodownia okazała sią niepraktyczną, bo lód w niej topnieje i nie może być dobrze przechowany, tak, że Dyrektor zamierza dać jej inne przeznaczenie. Szpital ma własny desynfektor i należycie urządzony dom przedpogrzebowy, ale niema osobnego domu dla zakaźnych, co nawet spowodowało miejscowego fizyka do starania się, aby szpital nie mógł być otwartym. Łazienki są z betonu, a jedna nawet z kafli porcelanowych. Zimna i gorąca woda do nich przychodzi za pomocą rur. Sala operacyjna nie pozostawia nic do życzenia, a narzędzi chirurgicznych jest ilość dostateczna. Lekarz pomocniczy dotychczas mieszkał w samym zakładzie, ale zmuszony szukać praktyki, rzadko bywał w domu. Po naradzie więc z p. Dyrektorem uważałem za korzystne zezwolić mu, aby zamieszkał w pobliżu szpitala, jeżeli p. Marszałek powiatowy nie będzie temu przeciwny, sądzę, że będzie to z dobrem zakładu, bo łatwiej będzie można znaleść go w domu, a wrazie potrzeby będzie przychodzić na nocleg do szpitala. Zaległości kosztów leczenia wynoszą około 2.600 koron, roczny dochód od samopłacących 900.

Na radzie dnia 31. maja 1901 przyjęto do wiadomości.

Sokal. — Od chwili ostatniej inspekcyi w szpitalu sokalskim, zrobiono następujące ulepszenia: obrukowano wszystkie budynki szpitalne dla uchronienia ich od wilgoci, urządzono rynsztoki i wyszutrowano wszystkie drogi łączące szpital z gospodarskiemi zabudowaniami; we wszystkich salach położono na podłodze chodniki z linoleum, na kurytarzach pawilonów dla chorych postawiono żelazne majdingerowskie piece; dla uchronienia rur wodociągowych od zamarzania w zimie w miejscach ustępowych pomieszczono piecyki naftowe, potrzebujące bardzo mało paliwa, osztachetowano całą realność szpitalną, urządzono chlewek dla czterech sztuk trzody i odgrodzono go od innych zabudowań; nad studnią i pompą postawiono ozdobny kiosk, aby uchronić studnię od zanieczyszczania; na korytarzach pawilonów chorych zawieszono zegary bijące, aby chory wiedział, kiedy ma przyjąć lekarstwo; sporządzono bardzo dobry i praktyczny śmietnik; wyposażono bardzo ładnie kaplicę szpitalną, dla której sprowadzono z Monachium artystycznie wykonany witraż zrobiony na tle motywów narodowych. Cała kaplica urządzona została ofiarnością okolicznych obywateli; ogrody szpitalne dla odpoczynku chorych i na zasadzenie różnego rodzaju warzywa, urządzają się obecnie, przy czem dawny emerytowany rządca podjął się kierownictwa robót, dając wskazówki, jak i co ma być wykonane; około 500 drzewek już jest posadzonych na różnych miejscach. Ma się rozumieć, że duszą wsystkich tych ulepszeń jest dyrektor szpitala, dr. Łuszczkiewicz, który wszystkie swobodne chwile od pracy zawodowej spędza w szpitalu, oddając mu swą wiedzę, kiernjąc wszystkiem i oszczędzając fundusz szpitalny od niepotrzebnych wydatków. Wiele jednak pozostaje do zro-

bienia jak w każdym nowym budynku, a braki te są następujące: trzeba sprawić nosze dla chorych i dla przenoszenia ciał zmarłych, ławki dla chorych w ogrodzie i na otwartej galeryi łączącej pawilon administracyjny z pawilonami chorych, stół sekcyjny. Bielizny jest tak mało, że nie wystarczy na trzy zmiany dla etatowej ilości łóżek, a tymczasem napływ chorych zwiększa się nieustannie; niema też dostatecznej ilości ubrania dla tych chorych, którzy wychodzą do ogrodu; potrzeba kupić przynajmniej 10 materaców dla ciężko chorych i klasowych, sprawić szafy na rzeczy chorych przechowywane na strychu, narzędzia sekcyjne, maszynę do prania; lodownię przy spiżarni i t. d. Wogóle szpital potrzebuje jeszcze dość znacznego nakładu dla ostatecznego uporządkowania i dlatego komitet szpitalny ma zamiar prosić Wydział krajowy o zaliczkę od 1000—1500 zł. spłacalnych ratami w dwóch latach. Wielka liczba chorych świadczy, że zaliczka ta może być spłaconą z łatwością.

Kanał odprowadzający wody deszczowe i gospodarcze dotychczas nie jest zrobiony, bo Wydział Rady powiatowej prowadzi pertraktacye z rządem o zbudowanie kanału tego wspólnym kosztem, rząd bowiem potrzebuje go dla mającego się budować seminaryum. Długość kanału wynosić będzie 900 metrów. Byłoby bardzo do życzenia, aby Rada powiatowa przystąpiła do budowy tego kanału jeszcze w tym roku, bo za wywóz zużytej wody ze szpitala zakład płaci rocznie 500 zł.

Ponieważ szpitalowi może zagrażać przepełnienie, poleciłem dyrektorowi porozumieć się z miastem, czy nie pozwoli zwłoki zmarłych składać w domu przedpogrzebowym miejskim, oddalonym od szpitala o kilkadziesiąt kroków a trupiarnię przerobić na pomieszczenie chorych zakaźnych, gdzie będzie można pomieścić sześć łóżek, pawilon zaś zakaźnych może być przekształcony na oddział dla chorych na oczy, których tu bardzo wiele. Chorych w dniu inspekcyi było 91. Żywienie według słów dyrektora i chorych jest bardzo dobre i dostateczne a koszt jego wynosi 19 ct. na dzień i na chorego. Produkty w spiżarni należytej dobroci. Bielizny, jak wyżej powiedziałem, jest bardzo mało.

Rezultaty leczenia wyśmienite. Na 2.172 chorych leczonych w ciągu 28.202 dni, śmiertelność wynosiła 3·1%, a średni pobyt w szpitalu 12·9. Leki są tanie. Jedna z Sióstr Józefitek, wykształcona w szkole dozorczyń we Lwowie, oddaje wielkie usługi szpitalowi. W roku ubiegłym leczono na tyfus 40, na szkarlatynę 4, na choroby weneryczne 84, dokonano większych i mniejszych operacyi 226, porodów było 3, na suchoty leczono 84.

Dyrektor bardzo sobie chwali wyniki leczenia gruźlicy za pomocą hetolu (cynamonianu sody).

Na radzie dnia 26. lipca 1901 przyjęto do wiadomości.

Stanisławów. — Jest to zakład zupełnie urządzony i uporządkowany pod wszelkimi względami i należy do najlepszych naszych zakładów leczniczych na prowincyi. Pomieszczenie dogodne i bardzo schludne, obsługa chorych staranna, ludzka i umiejętna, żywienie chorych dostateczne i smacznie przyrządzone, pomoc lekarska szybka i dokładna, administracya oszczędna, gospodarstwo zapobiegliwe, umiejące wyzyskać jak najkorzystniej pola, należące do szpitala, dla utrzymania krowiarni, pary koni i kilkunastu świnek, które przynoszą zuaczną korzyść szpitalowi. I tak w roku ubiegłym ogód i łąki przyniosły czystego dochodu . . . . . 849 K 70 gr.
Krowiarnia dająca do 700 litrów miesięcznie mleka . . 158 „ 06 „
Trzoda chlewna . . . . . 358 „ 22 „
Drób . . . . . 144 „ 20 „

Z dochodów gospodarskich utrzymano konie kosztem 485 K 22 gr., a pomimo to jeszcze czystego dochodu było 1026 K. Pole jest uprawione bar-

dzo dobrze, a dla prowadzenia gospodarstwa tak rolnego jak i krowiarni jest osobna Siostra Miłosierdzia dobrze z tem obznajomiona. Cały szpital jest utrzymany w wzorowej czystości i porządku, a dyrekcya zakładu energiczna, taktowna, spokojna lecz stanowcza i zapobiegliwa. W roku ubiegłym cały kurytarz na parterze został wyłożouy cegiełkami sztejngutowemi, a ustępowe miejsca urządzone bardzo dobrze i praktycznie. W tym roku będzie wyłożony cegiełkami kurytarz na pierwszem piętrze, a na miejsce drewnianych schodów głównych będą zrobione kamienne. Wogóle tak sale chorych, jak budynek szpitalny i całe jego otoczenie robi bardzo miłe wrażenie. W magazynie bielizny znajduje się na 5 zmian; płótno, koce i obówie sprowadza się z fabryk krajowych, to samo — narzędzia lekarskie i opatrunki.

Pawilon dla zakaźnych, jakkolwiek dość szczupły, wystarcza na potrzeby szpitalne i jest dokładnie odosobniony i zabezpieczony od zetknięcia z innymi chorymi. Książki gospodarskie Siostra przełożona prowadzi według przepisów instrukcyi. Żaden najmniejszy wydatek nie robi się bez poprzedniego podpisu asygnaty przez Dyrektora i ten porządek ściśle przestrzegany, zabezpiecza zakład od wszelkich możliwych zarzutów. Pieniądze składane przez chorych odbiera Siostra Przełożona lub Dyrektor i natychmiast odsyła do kasy szpitalnej. Komitet szpitalny zbiera się co miesiąc i załatwia sprawy administracyjne. W kancelacyi książki utrzymane w porządku; zaległości kosztów leczenia w końcu 1900 r. wynosiły 21.919 K 88 gr. Dyrektor prosił, aby oddział rachunkowy Wydziału kraj. nie żądał dochodzenia gminy przynależności, bo to często jest rzeczą wprost niemożliwą, gdyż gminy dotychczas jeszcze obawiają się, aby nie przyszło im płacić za chorych leczonych w szpitalach i dlatego często nie przyznają się do nich.

W dniu inspekcyi znalazłem na 120 etatowych łóżkach 144 chorych, pomimo to przepełnienia nie było widać. Pomiędzy chorymi nie było ani jednego nie kwalifikującego się do leczenia szpitalnego. Przysłani z asenterunku z chronicznemi zapaleniami oczu za dni kilka będą wydaleni. Chorzy są podzieleni na dwa oddziały, męski i kobiecy, z których każdy jest obsłużony przez jednego sekundaryusza. Leczono w roku ubiegłym 2561 chorych w ciągu 49.533 dni; przeciętny pobyt wynosił 19·3 dni. Dziennie leczono przeciętnie 135 chorych. Śmiertelność wynosiła 6·5%. Taksa leczenia 1.04. Z chorób zakaźnych leczono na tyfus wysypkowy i bruszny 32, na błonicę 3, na ospę 2. Na choroby weneryczne 741, na gruźlicę 150. Chirurgicznych operacyj większych i mniejszych dokonano 368, porodów było 38.

Arsenał chirurgiczny dostateczny, sala operacyjna bardzo dobrze i praktycznie urządzona; sterylizator i desynfektor funkcyonują prawidłowo. Koszt na leki i opatrunki minimalny.

Na radzie dnia 21. maja przyjęto do wiadomości.

Stryj. — Największą niedogodnością i prawdziwem utrapieniem naszych szpitali prowincyonalnych jest prowadzenie gospodarstwa bez możności oznaczenia, na jaką ilość wpływów pieniężnych mogą te instytucye stale liczyć, ściąganie bowiem kosztów leczenia jest zależnem od sił urzędniczych w starostwach i od zajęć, któremi te starostwa są obarczone. Mając sobie polecone przedewszystkiem pobory rekrutów, zabezpieczenie potrzeb wojskowości i utrzymanie spokoju i porządku w czasie wyborów, Starostwa patrzą na odezwy szpitalne o koszta leczenia lub o przyznanie przynależności zupełnie obojętnie a nawet niechętnie, bo to są rzeczy dające wiele do czynienia, wiele kłopotu, a przytem wchodzące jako coś dodatkowego do zwykłych prac biurowych tak, że często urzędnicy załatwiają je, dając byle jaką odpowiedź, nie stanowiącą rozwiązania sprawy. Prowadzi to do niezmiernych zaległości i rostroju gospodarstwa szpitalnego. Zaległości te rosną z roku na rok i niewiadomo co się z nimi stanie nareszcie, bo strata ich będzie prawdziwą ruiną dla szpitali.

Szpital stryjski ma taksę dostateczną, wielką ma ilość chorych i dzielną administracyę, mógłby więc pod względem gospodarczym stanąć bardzo dobrze, gdyby nie zaległości kosztów leczenia wzmagające się z roku na rok. I tak w r. 1899 zaległości te wynosiły 11.854 K, w r. 1900 zaś 17.600 K a zatem urosły prawie o 6000 K. Gdyby szpital miał tę gotówkę w ręku, to mógłby naprawić dach kryty żelazną blachą pomalowaną, który już jest dziurawy w wielu miejscach tak, że po każdym deszczu, na strychu jest wiele miejsc zalanych wodą; mógłby postawić nowe i obszerniejsze szopy gospodarskie, bo obecne już tak zgniły i zbutwiały od starości, że przy silnym wietrze jest obawa, że się zawalą i mogą stać się przyczyną wielkich szkód; mógłby naprawić parkan szpitalny, który zgnił i wali się, dając dostęp osobom niepowołanym; dałby możność zamiany starych okien na nowe, naprawienia sufitów w kilku pokojach, gdzie belki są zmurszałe i potrzebują zmiany, nareszcie dałby możność zakupna większej ilości bielizny, której szpital ma zaledwie na trzy zmiany. Nakoniec potrzebnym tu jest pawilon izolacyjny, o który c. k. Namiestnictwo dobija się od tak dawna.

Badałem szczegółowo kancelaryę szpitalną i przekonałem się, że zaległości te utworzyły się nie z zaniedbania, bo każda pozycya była urgowana po kilka razy ale bezskutecznie. Kasa chorych w Stryju zalega z kwotą 2.089 K, które już zobowiązała się zapłacić. Taż sama kasa chorych dłużna jeszcze około 3.000 K za leczenie chorych, którzy powinni byli być członkami tej kasy i dla których odmówiono wydania asygnaty. Taż sama kasa chorych będzie musiała zapłacić 308 K., jeżeli firma Schlos i Halpern nie zechce zapłacić; fabryczna kasa chorych firmy br. Popper w Wygodzie winna za swych członków 597 K i t. d. Poleciłem Dyrektorowi, aby zaskarzył sądownie tę ostatnią i przymusił ją do regularnej spłaty za swoich członków.

W szpitalu zastałem wszędzie czystość wzorową. W roku przeszłym przeciętnie dziennie leczono 132 chorych a zatem o 33 chorych więcej aniżeli szpital powinien mieścić. W bieżącym roku cyfra ta wzmogła się jeszcze dość znacznie, przepełnienie to jednak nie wpływa ujemnie na utrzymanie ładu, czystości i porządku. Rachunki gospodarcze Przełożona Sióstr Miłosierdzia prowadzi bardzo dobrze. Licytacya na produkta potrzebne szpitalowi nie przyniosła żadnych korzyści, owszem mięso teraz jest nieco droższe, jednak chorzy są żywieni dobrze a koszt dzienny żywienia wynosi 36 groszy. Szpital utrzymuje dwie krowy i dwie sztuki nierogacizny. Dochód z tego i z zasianego pola wynosi rocznie około 200 zł. Wszystkie produkta kuchenne znalazłem w dobrym gatunku a przygotowanie potraw bardzo smaczne. Kuchnia, pralnia i łazienki potrzebują naprawy. Pole otaczające szpital jest już uprawione i zasiane. Śmiertelność w tym szpitalu w roku ubiegłym wynosiła 5%. Leczono 1925 chorych w ciągu 48.473 dni. Szpital więc ten należy do największych szpitali prowincyonalnych a na jednego lekarza przypada 66 chorych dziennie do pielęgnowania. Z chorób zakaźnych w roku ubiegłym leczono tu 26, na tyfus brzuszny i 5 na tyfus wysypkowy, na choroby weneryczne 523, na skarlatynę 1, na ospę 1. Jakkolwiek szpital pawilonu dla zakaźnych nie posiada, jednak zakażenia się innych chorych lub służby w budynku nie było. Chirurgicznych operacyj dokonano 319, ocznych 7, porodów było 18, z których 2 z pomocą lekarską. Narzędzi chirurgicznych szpital posiada ilość dostateczną.

Na radzie dnia 10. maja przyjęto do wiadomości.

Tarnopol. — Pomimo niektórych braków szpital tarnopolski nazwać można pierwszym pod względem budowy pomiędzy zakładami prowincyonalnymi, jest to bowiem gmach prawdziwie wspaniały jak zewnątrz tak i wewnątrz, zwłaszcza obecnie, gdy za zezwoleniem Wydziału kraj. postawiono ładne żelazne sztachety, oddzielające szpital od ulicy i cały mur okalający zakład nakryto płytami kamiennemi, chroniącemi ten mur od wilgoci, a podwórze szpi-

tala obrócone na ogród kwiatowy lub warzywny. Sale chorych, zwrócone na wschód i południe są jasne, obszerne, wysokie i aż lśnią od czystości; korytarze obszerne, opalane, wyłożone płytkami kamiennemi, schody szerokie, wygodne i eleganckie; pawilon zakaźny zbudowany dogodnie i praktycznie; kaplica szpitalna skromna ale ładnie wymalowana i urządzona; nawet dom przedpogrzebowy jest tak dobrze usytuowany, że w zupełności odpowiada usposobieniu ludu naszego, który tak wielką wagę przypisuje oddaniu czci zmarłym. Bielizna na chorych i na pościeli czysta, koce nowe, jednem słowem zakład robi bardzo przyjemne wrażenie i budzi uczucie wdzięczności dla kraju za postawienie tego pięknego przybytku dla cierpiących. Z wad budynku podnieść muszę pompę postawioną nad głęboką wierconą studnią, która jest zbyt słaba i wymaga wielkich wysiłków, aby napełnić rezerwoar stojący na strychu zakładu, z którego się rozchodzą rury wodociągowe po całym szpitalu, same rury wodociągowe są słabe, bo już parę razy pękały i woda zalewała to sufit to ściany. Drugą wadą jest urządzenie pralni w suterenie, jest to bowiem źródłem zawilgocenia budynku i pomieszczeniem niezdrowem dla praczek z braku należytej wentylacyi i czystego powietrza. Największą zaś wadą szpitala są długi przedsiębiorcom, Wydziałowi krajowemu i miastu, które spłacać należy, nie mając dostatecznych dochodów, gdyż od chwili zbudowania szpitala w Husiatynie ilość chorych zmniejszyła się dość znacznie; zbudowanie zaś szpitala w Skałacie zmniejszy tę ilość jeszcze więcej, a koszta leczenia chorych są jedynem źródłem utrzymania tego szpitala. Ponieważ zauważyłem tendencyę przełożonych Sióstr zakonnych do czynienia wydatków nieodpowiednich do środków szpitala, oświadczyłem przełożonej iż na przyszłość żadnego wydatku zrobić nie może bez przedstawienia poprzedniego asygnaty do podpisu dyrektora, a temu ostatniemu poleciłem, aby bardzo śledził za tem i nie podpisywał asygnat na rzeczy zakupione bez jego wiedzy. Zarządziłem jak największą oszczędność we wydatkach, aby doprowadzić gospodarstwo szpitalne do równowagi finansowej, stan bowiem kasy w maju był następujący: za płótno dostarczone jeszcze w 1900 r. szpital jest dłużny 831 K 60 gr.; za koce 300 K; aptekarzowi 3145 K 96 gr.; Magistratowi za wywóz nieboszczyków 240 K, za wagon węgli 212 K. Za trzechletnią naprawę pompy i łazienek 558 K 96 gr., zwrot za sprawdzanie recept 54 K 67 gr. Zaliczka wzięta z magistratu 2000 K, za wino dla chorych i do kaplicy 250 K 41 gr., za płótno w 1901 r. 786 K 26 gr. Razem więc długu 8.579 K 86 gr. Dochód roczny szpitala wynosi 21.000 K (33.000 dni leczenia po 64 ct.), z tego na zapłatę długu zaciągniętego na budowę zakładu Wydział krajowy zatrzymuje 7.205 K rocznie. Ten bilans wskazuje, jak jest trudnem położenie gospodarstwa zakładowego; dyrektor wziął gospodarstwo w swe ręce i muszę oddać mu sprawiedliwość, iż tak go zręcznie prowadzi, że ze wszystkiem daje sobie radę. Ilość bielizny wystarcza na cztery zmiany na etatową ilość łóżek. Płótno sprowadza się z Korczyny. Żywienie chorych dobre, a potrawy są smacznie przyrządzone, wszystkie wiktuały w spiżarni dobrego gatunku. Leczenie nic nie pozostawia do życzenia. Sala operacyjna ładnie urządzona, instrumentaryum dostateczne. Przy szpitalu odbywa się codzienne ambulatoryjne leczenie, zwłaszcza dla chorych ocznych, których tu jest ilość bardzo wielka. W roku ubiegłym leczono tu 1333 chorych w ciągu 33.097 dni leczenia, przeciętna ilość leczonych dziennie wynosiła 90; średni pobyt 24·8, śmiertelność 7·9% Z zakaźnych chorób leczono na tyfus brzuszny i wysypkowy 8, na błonicę 3, na ospę 1, na choroby weneryczne 223, na suchoty 62 (z tych zmarło 23 a zatem zwyż 34%). Operacyj chirurgicznych dokonano 61. Porodów w zakładzie było 11. Pielęgnowanie chorych bardzo staranne i ludzkie, wogóle pod tym względem ostatnim szpitale nasze odgrywają nie małą rolę cywilizacyjną dla ludności.

Na radzie dnia 14. czerwca 1901 przyjęto do wiadomości.

Tarnów. — Szpital tarnowski, słynny niegdyś z niezgody w nim pracujących, z nieporządków i nadużyć, zupełnie zerwał z przeszłością i dzięki zmianom, które nastąpiły w personalu służbowym, a także pomocy materyalnej udzielonej przez W. Wydział kraj., jest już na tem stanowisku, na jakiem stać powinien drugi co do wielkości szpital prowincyonalny. Część lekarska i administracyjna są w takiem porządku, że wymagać więcej nie można, gospodarstwo jednak zrujnowane dawnymi czasy, nie może się jeszcze stanowczo poprawić, ogromne bowiem zaległości kosztów leczenia, wskutek trudności znalezienia odpowiednich sił kancelaryjnych i niechęci starostw do spraw szpitalnych, nie pozwalają doprowadzić zakładu do równowagi finansowej. Komitet szpitalny pod przewodnictwem księdza Infułata Walczyńskiego, zbiera się często i wchodzi w najdrobniejsze szczegóły gospodarstwa, ale pomimo najlepszych chęci swoich nic zrobić nie może, bo szpital ten potrzebujący znacznego nakładu na utrzymanie swoje, ma w zaległościach zwyż 19.000 K, których ściągnięcie mogłoby odrazu postawić gospodarstwo na najlepszej stopie. Niestety, jak powiedziałem, w kancelaryi byli ludzie mało dbający o ten najważniejszy dział gospodarstwa, bo o nervus rerum, i dlatego dopuścili się tak wielkich zaległości. Wprowadzenie Sióstr zakonnych do kancelaryi nie odrazu będzie mogło wszystko naprawić, bo te nowe siły nie są jeszcze dobrze obeznane z tokiem spraw i ze samą manipulacyą, ale mam nadzieję, że i ta część przyjdzie do zupełnego porządku przy energicznem współdziałaniu młodego, pełnego najlepszych chęci i pracowitego dyrektora i jednej z najlepszych Sióstr Miłosierdzia, jakie szpitale prowincyonalne posiadają. Stosownie do życzenia p. przewoduiczącego komitetu wyrażonego w piśmie do Wydziału krajowego uwiadomiłem go o moim przyjeździe i odbywaniu inspekcyi w szpitalu, widziałem się z nim i przedstawiłem, że mimo najlepszej woli, wiele rzeczy, których szpital wymaga, ze względu na brak pokrycia w budżetach nie mogą być zrobione w ciągu roku, jeżeli nie były przewidziane, da się to jednak uzupełnić później przy układaniu nowego preliminarza, zwłaszcza, że taksa ustanowiona dla tarnowskiego szpitala jest tak wysoka, iż pozwala nietylko pokryć wszelkie potrzeby, ale i zaoszczędzić stosownie do rozporządzenia ministeryaluego jakąś sumę na reparacyę budynków, które ze względu na ich starość są dość częste.

Za nowej dyrekcyi były dokonane następujące ulepszenia: Na parterze tuż obok kancelaryi zarządu urządzono ambulatoryum dla ubogich, w którym w r. 1900 udzielono porady kilkuset chorym i dokonano 215 mniejszych operacyi; urządzono osobny oddział dla położnic i pokój dla rodzących; urządzono pracownię chemiczną i bakteryologiczną; uporządkowano oddział dla zakaźnych. We wszystkich korytarzach postawiono piece dla ich ogrzania. Na salach chorych zamieniono 9 pieców kamyczkowych na kaflowe; wszystkie łóżka drewniane zastąpiono żelaznymi, a 5 łóżek mają siatki druciane dla ciężkich chorych; wszystkie podłogi są wypokostowane i położono na nich chodniki; wszystkie dzbanki, kubki i menażki są blaszane emaliowane; zakupiono bardzo znaczną ilość narzędzi chirurgicznych; w pralni urządzono zbiornik na wodę i pompę; w kuchni ulepszono palenisko. Stosownie do żądania c. k. Namiestnictwa w apteczce szpitalnej przygotowują się tylko takie lekarstwa, które są dozwolone, aptekarze zaś zgodzili się na opust 10% od taksy zatwierdzonej przez Ministerstwo.

Z ważniejszych braków szpitalnych są następujące: Dach nad kuchnią jest tak stary, że potrzebuje zupełnej zmiany. Wodociąg dostarczający wody do łazienek zepsuł się przed dwoma miesiącami i nie może być obecnie naprawiony z powodu mrozów, wodę więc na kąpiele potrzeba nosić konewkami a kąpieli takich wydaje się 50—60 tygodniowo; potrzebaby powiększyć szpital przez nadbudowanie piętra nad bocznym budynkiem, przebudowanie wychodków jest bardzo potrzebne, a jak to zrobić tanim kosztem, dałem wskazówki na miejscu, parkan otaczający ogród szpitalny jest zupełnie spróchniały i musi być zastąpiony nowym. W szpitalu znalazłem 131 chorych. Śmiertelność wynosiła 8·3%. Na zapytanie moje, dlaczego procent teu jest tak wielki, dyrektor odpowiedział, że jak okolica tak i miasto Tarnów przyjęło za zwyczaj

odsyłać ubogich umierających do szpitala, a wobec groźnego stanu, w którym się znajdują, nie może im odmówić przyjęcia. Co gorzej, magistrat tarnowski nie chce przyjmować ze szpitala tych nieuleczalnych, których na podstawie instrukcyi szpital trzymać nie może, a gdy dyrektor dwa razy odesłał do Magistratu takich chorych, ściągnął na siebie oburzenie zwierzchności gminnej i skargę do Wydziału krajowego.

Czystość w szpitalu wzorowa wszędzie, ilość bielizny nie jest dostateczna, zwłaszcza koszul niema na trzy zmiany. Wiktuały w spiżarni bardzo dobre. Chorzy na wszystkich salach oświadczyli, że są zadowoleni z jakości i ilości pożywienia. Szpital hoduje na odpadkach 5 sztuk nierogacizny. Pielęgnowanie chorych bardzo staranne, koszt na leki i sanitarne potrzeby umiarkowany. W roku ubiegłym w szpitalu dokonano 306 większych operacyi, wśród których 14 laparatomij i 17 hermiotomij z bardzo dodatnim rezultatem. Jak na szpital prowincyonalny są to cyfry bardzo pokaźne.

Na radzie dnia 27. lutego przyjęto do wiadomości.

Wadowice. — Zmarły przewodniczący komitetu szpitalnego, ś. p. dr. Gedl zajął się bardzo energicznie naprawą usterek i zaniedbań przy budowie nowego szpitala, a zarazem wyniszczeniem grzyba, który wżarł się w podłogi i w futryny drewniane, a nawet zaatakował mury i sklepienia, grożąc całemu budynkowi. Naprawy były bardzo znaczne a koszt ich wynosił około 14.000 K. I tak: w piwnicach wyjęto futryny drewniane, a mur oczyszczono i wyprawiono, sklepienie w lewym korytarzu zaatakowane grzybem zburzono i zastąpiono nowem; toż samo zrobiono w kurytarzu bocznem pod kaplicą i pod mieszkaniem zakonnic; zrobiono 9 okienek piwnicznych i przeprowadzono kanał z piwnicy do głównego ścieku. W parterze 9 pieców kamyczkowych zastąpiono kaflowymi. W kuchence dano podłogę betonową, a piec zrobiono kaflowy. Zerwano wszystkie podłogi i legary, stare rumowisko wyrzucono, a na miejsce jego użyto cegłę nową tłuczoną. Skropiono to wszystko kwasem siarkowym, a podłogę dano modrzewiową. Sklepienia pod podłogą były oczyszczone jak zarówno i ściany do wysokości pół metra i wyprawiono na nowo cementem. Pod podłogą we wszystkich salach dla wentylacyi urządzono kanaliki wentylacyjne, skomunikowane z jednej strony z powietrzem zewnętrznem, a z drugiej z piecami. Wszystkie futryny u drzwi z dołu zostały ucięte i nadsztukowane, a progi dano nowe. Dano posadzkę płytkową w korytarzach na miejsce dawnej drewnianej, toż samo w kaplicy, która została pomalowaną. Drzwi wszystkie w parterze zostały ponownie polakierowane. W miejscach ustępowych podłogi wybetonowano. Piątro: postawiono pięć nowych pieców i kuchenkę kaflową, urządzono pokoik dla rodzących, ustępowe miejsca wybetonowano. W budynku gospodarczym postawiono nową kuchnię, pomalowano ją olejno, drzwi i okna odświeżono, zbudowano też nowy śmietnik. Zewnętrzne ściany budynku głównego, pawilonu zakaźnego i gospodarczego wybielono, zrestaurowano wszędzie zepsute schody, dach na wszystkich budynkach pomalowano minium; w stronie zewnętrznej głównego budynku zrobiono kanał powietrzny i zaopatrzono go żelaznemi balaskami; wszyskie kanały oczyszczono. Przy regulowaniu ulicy Trybunalskiej szpital uzyskał od miasta duży kawał ziemi, który od ulicy został odgrodzony murem. Na podwórzu szpitalnem urządzono dobrą drogę dojazdową do budynków gospodarczych i rowki dla ścieku wody; studnia także została naprawiona i oczyszczona. Ponieważ rachunki nie były jeszcze zebrane, prosiłem p. przewodniczącego komitetu, aby je zebrał jak najspieszniej i przesłał W. Wydziałowi krajowemu dla powzięcia decyzyi, w jaki sposób ma być pokryty ten niespodziewany, a konieczny wydatek. Potrzebne jeszcze będą inne urządzenia dla grzania wody na kąpiele, bo istniejący kocioł okazał się bardzo niepraktycznym, gdyż wymaga nadzwyczaj wielkiej ilości opału; potrzebne jest również urządzenie zlewów, a także naprawa podłogi w sali operacyjnej i gzymsów okiennych ze strony panujących wiatrów.

W szpitalu było 52 chorych: między nimi znajdowała się jedna Marya Chomel, o której już kilkakrotnie pisano do gminy, aby ją zabrała i zawsze bezskutecznie. Wogóle jednak przeciętny pobyt chorych w szpitalu nie przekracza 18 dni. W roku ubiegłym leczono tu 715 chorych w ciągu 20.361 dni. Śmiertelność wynosiła 5·8%. Z chorób zakaźnych leczono na tyfus brzuszny 9, na błonicę 7, na choroby weneryczne 77. Dokonano większych i mniejszych operacyi 62, porodów było 9, leczonych na gruźlicę było 41, z tego zmarło 10.

Upraszam W. Wydział krajowy o polecenie komitetowi szpitalnemu:

1. Aby obmyślił sposób mniej kosztowny dostarczania ciepłej wody do kąpieli i zajął się jak najprędszem naprawieniem zepsutych zlewów.

2. Aby sprawił wózek dla wywożenia zmarłych w szpitalu.

3. Aby rozszerzył nieco gospodarstwo domowe, które w tym jednym szpitalu nie przynosi żadnego dochodu.

Na radzie dnia 26. lipca przyjęto do wiadomości i zgodzono się na wnioski inspektora.

Zaleszczyki. — Sprawa kanału w szpitalu zaleszczyckim jest rzeczą niezmiernie ważną dla tego zakładu. Poprzednio kanał ten był w komunikacyi z kanałem idącym z browaru br. Brunickiego. Przy urządzaniu ogrodu zakładu ogrodniczego, kanał szpitalny został zawalony gruzem i ziemią, a gdyby nawet został otwarty, wody gospodarskie nie mogłyby spływać do niego, bo dno jego stoi obecnie wyżej, aniżeli dno kanału szpitalnego. Na odprowadzenie tych wód według planu p. inżyniera Maślanki i jego kosztorysu z rezerwowego funduszu szpitala Wys. Wydział krajowy asygnował 1000 zł., zakupiono rury betonowe w ilości 100 i na tem wszystko się skończyło. Tymczasem przy każdej ulewie wody deszczowe, zmięszane z wodami gospodarczemi, nie mogą spływać w kierunku dawnej tłoki miejskiej, bo z tej strony stanął parkan ogrodu zakładu sąsiedniego, płyną wprost na budynek szpitalny, zawilgacają go zupełnie a czasami nawet wtargają do sieni i do sal chorych. Wskutek tego grzyb zniszczył podłogę, a nogi u łóżek drewnianych i sienniki gnić zaczęły, chorzy zaś w szpitalu, leżąc w łóżku, dostają reumatyzmu i ciężkich katarów. Upraszam o polecenie p. inżynierowi Maślance, aby ukończył zaczęte roboty kanałowe, bo tak zostawać dłużej nie może ze względów sanitarnych i ze względów ludzkości. Tymczasem zarządziłem oczyszczenie kanału szpitalnego w obrębie ogrodzenia terytoryum zakładowego, aby przynajmniej zgromadzone tam nieczystości, a rozpuszczone w wodzie w czasie ulewy, nie dostawały się do szpitala, ale jest to tylko małe zmniejszenie niebezpieczeństwa. Za oczyszczenie zaś każdorazowe jamy miejsc ustępowych, zapełniających się obecnie bardzo prędko płynami, nie mającemi innego odpływu, szpital musi płacić przedsiębiorcy, jedynemu, który tu istnieje, po 50 zł., co jest rujnującem dla gospodarstwa szpitalnego. W szpitalu znalazłem 76 chorych prawie w połowie syfilitycznych, następnie wypadki chirurgiczne i ciężkie wypadki chorób ocznych. Lekarz ordynujący nie przyjmuje do szpitala większej ilości chorych, obawiając się przy obecnym stanie kanału wybuchu jakiej epidemii, był bowiem już jeden wypadek zakażenia tyfusem i śmierci chorego, który był leczony na zupełnie inną chorobę. Starosta otrzymawszy o tem doniesienie, wezwał Dyrektora, aby przynajmniej jedną salę oddzielił dla zakaźnych, ale w tak szczupłym szpitalu i przy takim napływie chorych, którym nie można odmówić przyjęcia, jest to rzecz zupełnie niemożliwa. Niepodobna wyobrazić sobie, jak tu jest trudnem utrzymanie czystości i porządku w salach, w których ustawiono tyle łóżek, że zaledwie przejść między niemi można, jakiej pracy szalonej potrzeba, aby operować, opatrywać i leczyć chorych w tej ciasnocie, a przecież dr. Sołowski daje sobie radę, całe ranki, przesiadując w szpitalu, zajmuje się nie tylko chorymi, ale administracyą i kancelaryą, to też lekarz ten zasłużył sobie na największe uznanie za tak wzorowe pełnienie obowiązku. Szkoda, że zakład, któ-

rym kieruje, jest tak nędznym i nieodpowiednim, bo praca jego mogłaby przynieść większy pożytek. Nawet w tak niekorzystnych warunkach śmiertelność w szpitalu wynosi 5·1%, zatem jest bardzo małą. Zakład ten ma niską taksę, bo zaledwie jedną koronę 2 grosze, a pomimo to tak jest prowadzony gospodarnie, że ma zawsze pewną większą kwotę złożoną na książeczce kasy oszczędności i obecnie ten zapas wynosi 4.220 K. Bielizny i narzędzi lekarskich szpital posiada ilość zupełnie dostateczną. Płótno sprowadza się z Korczyny a bieliznę szyją same siostry. Żywienie chorych dobre i należycie przyrządzone. Koszt jego dziennie wynosi 17½ ct. na chorego. Wszędzie tu panuje czystość wzorowa, z wyjątkiem tych miejsc, o których wyżej wspomniałem. Domek zbudowany dla pomieszczenia Sióstr Miłosierdzia, kaplica i magazyny nic nie pozostawiają do życzenia. W roku ubiegłym leczono tu 1232 chorych w ciągu 27.521 dni. Na same weneryczne choroby leczono 250 osób. Na tuberkuły 87. Dokonano większych i mniejszych operacyi 159.

Na radzie dnia 9. czerwca 1901 przyjęto do wiadomości. Polecono inż. Maślance wykończenie kanału odprowadzającego wody od szpitala jaknajprędzej. W piśmie do dyrektora szpitala wyrażono uznanie, uwiadamiając go, iż Wydział krajowy szczegóły sprawozdania inspektora o usilnej i skutecznej pracy dyrektora, mimo trudnych warunków, w jakich szpital się znajduje, z zadowoleniem przyjął do wiadomości.

Złoczów. — Szpital złoczowski przerobiony ze zwykłego domu mieszkalnego ma nadzwyczajnie wiele wad: Wszystkie sale z małym wyjątkiem są obrócone na północ, tak że słońce nie ma dostępu do łóżek chorych; wpływ więc leczniczy promieni słonecznych jest zupełnie usunięty a wentylacya utrudniona. Dalej niema żadnego korytarza, któryby rozdzielał sale w należyty sposób, wskutek czego rozsegregowanie chorych według przyjętych podziałów jest niemożliwe. Niema osobnego budynku dla zakaźnych, szpital więc przy tak wadliwym rozkładzie sal jest ciągle narażony na wybuch epidemii, tem więcej, że sale są dość niskie i pozbawione innej wentylacyi jak przez okna i drzwi. Dodać należy, że tu jest prawie nieustanne przepełnienie, bo według sześciennej objętości powietrza w budynku tym nie powinno być więcej nad 50 łóżek, tymczasem przeciętnie leczy się tu dziennie 75 a często bywa jeszcze więcej. Od paru lat z północno-zachodniej strony, zdaje się z powodu sąsiedztwa łazienek, mury sąsiedniej sali na parterze zostały zawilgocone prawie na wysokość człowieka, tak, że potrzeba było usunąć łóżka chorych od ścian a przez to jeszcze silniej zmniejszyć ilość wolnej przestrzeni. Dach gontowy także w niektórych miejscach potrzebuje naprawy, która będzie bardzo kosztowna, obecnie bowiem krycie gontami w miastach jest wszędzie wzbronione. Miejsca ustępowe są oddalone od głównego budynku tak, iż chorzy latem i zimą muszą chodzić przez podwórze bez względu na pogodę, narażając się na łatwe przeziębienie.

Budynek administracyjny, gdzie są pomieszczone zakonnice, pomimo naprawy jest wilgotny i także kryty gontem, który obecnie już w wielu miejscach przegnił. Kocioł, dostarczający wodę do łazienek, pochłania zbyt wielką ilość paliwa, co przy drożyźnie opału wpływa bardzo niekorzystnie na gospodarstwo szpitalne; nareszcie kanalizacya jest wadliwie urządzona tak, że wody gospodarskie w rurach zamarzają, powodując pękanie tych ostatnich. Wszystkie te wady szpitala mogłyby fatalnie oddziałać na rezultaty leczenia i na gospodarstwo szpitalne, gdyby temu nie zapobiegała wielka praca i oddanie się szpitalowi obecnego dyrektora szpitala, który całą administracyę, do najdrobniejszych szczegółów wziął w swoje ręce i tak kieruje zakładem, że wady szpitalne nie są tak szkodliwe, jakby się stać mogły. Jednak muszę wyrazić przekonanie, iż budynek ten z biegiem czasu i ze starości stał się zupełnie nieodpowiednim i będzie musiał być porzuconym, jak budynki w Nowym Są-

czu, Samborze, Kołomyi i Zaleszczykach. W roku ubiegłym naprawiono nakrycie dachu w domu administracyjnym a wszystkie szopy nakryto dachem blaszanym; w jednym z pokojów obróconych na południe urządzono dość dogodną salę operacyjną i połączono ją z wodociągiem zakładowym; dokupiono większą ilość bielizny, spłacono bardzo znaczną część długów ciążących na szpitalu, tak, że obecnie z wyjątkiem 2000 zł. dłużnych Wydziałowi krajowemu wszystkie inne są spłacone i za parę lat szpital żadnych długów mieć nie będzie, chociaż budżet jest obciążony znacznym wydatkiem na emerytów, około 1200 zł. W gospodarstwie szpitalnem widać wszędzie bardzo wielką oszczędność i ścisłą rachunkowość. Dla zmniejszenia ilości leczonych w szpitalu zaprowadzono ambulatoryjne leczenie, przyczem każdy chory za opatruuek lub za lekarstwo udzielone składa po kilka centów do puszki, znajdującej się pod kluczem dyrektora i uzbierane pieniądze idą na różne potrzeby szpitala, na przykład narzędzia do operacyi. W kuchni zaprowadzono książkę, w której dyrektor codziennie wpisuje uwagi swoje co do przyrządzania wiktu dla chorych. Żywienie dobre i kosztuje dziennie na chorego około 19 ct. Licytacya dała tu nieco lepsze wyniki co do wiktuałów aniżeli w roku ubiegłym. Leki, o ile możność pozwala, przygotowują się w samym szpitalu przez Siostrę Miłosierdzia, która dawniej pracowała w aptece szpitala św. Łazarza a wskutek tego wydatek na leki jest mały. Narzędzi chirurgicznych szpital posiada ilość dostateczną. W kancelaryi lekarskiej prowadzi się księga dokonanych operacyi, księga ambulantów, którzy otrzymali pomoc szpitalną i ile zebrano pieniędzy za poradę i pomoc lekarską. Według świadectwa dyrektora pisarz szpitalny p. Bogusz pełni bardzo starannie obowiązki swoje. Zaległości wynoszą 4145 K, ale nie z winy szpitala, bo wszystkie pozycye są urgowane po razy kilka. W roku ubiegłym leczono w szpitalu na tyfus 5, na błonicę 2, na choroby weneryczne 193, na suchoty 61, z tych ostatnich zmarło 26 t. j. 42%; dokonano mniejszych i większych operacyi chirurgicznych 122, ocznych 2, porodów odbyło się 22. Panującemi chorobami w okolicach są reumatyzmy, ziemnica i nieżyty płucne.

Na radzie dnia 31. maja przyjęto do wiadomości.

Żółkiew. — Szpital ten rozwija się zupełnie prawidłowo. Przed 27 laty było tu tylko ośmiu chorych na 24 łóżkach, obecnie zaś jest przeciętnie 138 chorych na 120 etatowych łóżkach, a pod względem ilości chorych szpital ten jest drugim w Galicyi wśród zakładów prowincyonalnych. Główny budynek, w którym się mieszczą chorzy mężczyźni, jest w dobrym stanie; drugi budynek, gdzie są chore kobiety, pozostawia już wiele do życzenia. Dom administracyjny wykańcza się obecnie i we wrześniu można go będzie już zająć; tymczasem dwie ubikacye uporządkowane, są użyte na kancelaryę i na magazyn bielizny. Kanalizacya, zarządzona przez Wysoki Wydział krajowy, bardzo wiele przyczyni się do podniesienia szpitala pod względem hygienicznym, gdyż brak tego urządzenia ciężko się odczuwał, zwłaszcza podczas deszczów. Gospodarskie budynki i dom przedpogrzebowy są w zupełnym porządku, tak jak i pawilon dla chorób zakaźnych.

Zamknięcia rachunkowe funduszu szpitalnego w Żółkwi już od szeregu lat wykazują przekroczenia rubryk preliminarza, wskutek corocznego bardzo znacznego obcinania budżetu, pomimo wzrastania ilości chorych i dni leczenia. Następstwem tego stanu jest to, iż przy największej oszczędności niedobory kasowe przenoszą się z roku na rok, ale zachodzi obawa, że, gdy fundusz szpitalny z bieżących dochodów nie może pokryć wydatków, niedobory kasowe urosną tak wysoko, iż wcześniej lub później będą musiały być wyrównane jakimś nadzwyczajnym dochodem, a mianowicie bezprocentową znaczniejszą subwencyą funduszu krajowego. Szpital oprócz bardzo niskiej taksy nie rozporządza żadnym innym dochodem, a jest obciążony różnymi wydatkami inwestycyjnymi, a mianowicie budową domu administracyjnego, koszt którego obrachowano na 8.000 K, budową kanału za 8.000 K a nareszcie ko-

nieczną budową studni, na co preliminowano 1700 K; a wszystko to ma być pokryte z kosztów utrzymania chorych. Aby uzyskać równowagę budżetu wobec nadzwyczajnych wydatków inwestycyjnych, potrzeba, aby budżet był ułożony według faktycznych potrzeb, mających realne pokrycie. Potrzeba będzie podwyższyć taksę tak, aby pokryć niedobory kasowe, a zarazem wydatki inwestycyjne rozłożyć na pewien szereg lat. Ład i porządek znalazłem wszędzie. Ilość bielizny jest dostateczna, nawet przy większej ilości chorych. Płótno sprowadzano z Łańcuta. W spiżarni wszystkie wiktuały w dobrym gatunku. Wikt według słów dyrektora i chorych jest dostateczny i smacznie przyrządzony. Koszt dnia żywienia wynosił w roku ubiegłym 18 ct. Szpital utrzymuje konia i wózek. Książki w kancelaryi w porządku; zaległości kosztów lecenia wynosiły z końcem ubiegłego roku: 17.433 K, a po strąceniu czwartego kwartału 7105 K. W zarządzie uskarzano się nadzwyczajnie na Starostwo rawskie, które całemi latami nie odpowiada na wezwania szpitala. Rezultaty leczenia są bardzo dobre, bo śmiertelność w roku ubiegłym wynosiła zaledwie 5·5%. Instrumentarvum jest zupełnie dostateczne. Z zakaźnych chorób leczono w roku 1900 na tyfus brzuszny 34, na błonicę 37, na skarlatynę 2, na gruźlicę 129, na choroby weneryczne 148. Większych i mniejszych operacyi chirurgicznych dokonano 235, porodów w szpitalu było 22. Posługa dobra.

Na radzie dnia 2. sierpnia przyjęto do wiadomości.

Żywiec. — O szpitalu w Żywcu nie wiele mam do powiedzenia, bo przyszłoby powtarzać to, co donosiłem tylokrotnie, a mianowicie, że jest to szpital, jeden z najlepiej urządzonych i administrowanych, korzystający z opieki najdostojniejszych osób a z sympatyi i życzliwości całej ludności. I tu jak w Białej, ludność jest mieszana, a jednak nic tu nie zakłóca zgody, spokoju, pracy i sąsiedzkich dobrych stosunków nieludzkiemi zachciankami hakatystycznemi jak w Białej. To też można tu widzieć corocznie przybytek ludowego bogactwa, rozrost miasta i rozwój tutejszego szpitala. W tym ostatnim co rok przybywa jakieś ulepszenie, jakaś nowa budowa, dokupno gruntu, dla rozszerzenia terytoryum szpitalnego itd., tak, że zwiedzającym nic nie pozostaje, jak dziękować Komitetowi, Zarządowi dóbr arcyksiążęcych, kierującym zakładem i reprezentacyi tutejszej ludności.

W roku bieżącym urządzono bardzo ładne łazienki dla kobiet i mężczyzn, kupiono trzy lampy gazolinowe do sali operacyjnej, na wypadek nocnych operacyi, lampy te mają siłę oświetlenia dwustu stearynowych świec, urządzono bardzo ładne ogródki kwiatowe na froncie budynku, sprawiono kilkanaście doskonałych żelaznych łóżek dla ciężko chorych, sprawiono maszynę do prania z wyżymaczką za 128 zł. 70 ct.; uprawiono i urządzono ogród z tyłu budynku, a w obecnej chwili pokrywa się dach nową żelazną, cynkowaną blachą, bo dawny żelazny pokostowany został przez rdzę zniszczony i przeciekał w wielu miejscach. Dach ten kosztowałby o kilkaset złotych więcej, gdyby nie życzliwość fabryki arcyksiążęcej, która podjęła się roboty, jedynie za cenę materyału i robotnika, „bo to się robi dla szpitala“, gdzie tyle ludzi znajduje pomoc i opiekę.

Gospodarstwo w tym szpitalu zawsze było wzorowe. Zakład oprócz ogrodu warzywnego utrzymuje wieprzki i dość znaczną ilość drobiu; w spiżarni wszystkie produkta znałazłem w dobrym gatunku, chorzy wikt chwalili; żywienie kosztuje po 20 ct. na dzień i chorego. Bielizna dobra, dobrze uszyta i wyprana; płótna sprowadzają się z Rychwałdu, a ilość jej jest zupełnie dostateczną. Czystość i porządek wszędzie wzorowe. Leczenie bardzo staranne i ludzkie. Prymaryusz w tym roku przy operacyi zaciął sobie palec i dostał zakażenia krwi tak, że musiał dwukrotnie poddać się operacyi i przechorował 10 tygodni.

W roku ubiegłym z chorób zakaźnych leczono na tyfus 6, błonicę 30; syfilitycznych 76, porodów 21, chirurgicznych operacyi większych i mniejszych było 143, na tuberkuły leczono 163, z tych zmarło 34. W pawilonie zakaźnym znalazłem 7 chorych.

Szpital ten przyjmuje na leczenie dzieci i z tego względu jest niezmiernie wielkiem dobrodziejstwem dla okolicznej ludności.

Na radzie 26. lipca przyjęto do wiadomości.

Sprawozdanie z podróży do Tarnobrzegu 22. stycznia.

Plac obrany pod mający budować się szpital, znajduje się za miastem po drodze ku Dembicy w zagajniku, zasadzonym na piaskach. Wielkość jego nie jest oznaczona, ale właściciel hr. Zdzisław Tarnowski oświadczył, że da tyle ziemi, ile potrzeba będzie dla zakładu. Pod piaskiem leży warstwa marglu, dlatego też grunt jest moczarowaty i potrzebuje zdrenowania, dla odprowadzenia wód zaskórnych i deszczowych. Wody gospodarskie mogą być wpuszczone do rowu, którym odpływają takież wody z miasta.

Po opatrzeniu placu z p. budowniczym Kamieniobrodzkim wyznaczyliśmy miejsce, gdzie ma stanąć szpital, aby sale chorych mogły być wystawione na południowe światło i przystąpiliśmy do rozpatrzenia planów i kosztorysu budowli. Na nieszczęście, hr. Tarnowski zachorował na influenzę tak ciężko, że nie mógł sam przyjąć udziału w tych debatach. Musieliśmy więc zadowolnić się wskazówkami p. Gaweckiego, pełnomocnika, który nam zakomunikował życzenia hr. Tarnowskiego.

Przedewszystkiem muszę zwrócić uwagę na potrzebę tego szpitala w północno-zachodniej części Galicyi, która z powodu nieurodzajności gruntu i częstych powodzi należy do najuboższych; ubóstwo zaś i choroba idą zwykle w parze. Od pierwszego objęcia w swój zarząd szpitali w kraju, Wydział krajowy nieustannie zwracał uwagę na przestrzeń w widłach między Wisłą i Sanem, ale mnóstwo innych zadań tejże natury nie pozwoliły udać się do Wys. Sejmu o pomoc dla zbudowania szpitala powszechnego. Obecnie znalazł się dobroczyńca, który ofiaruje 30 tysięcy złotych na budowę szpitala w Tarnobrzegu z jednym warunkiem, aby miał prawo sześciu chorych z dóbr swoich umieszczać w tym szpitalu.

Komisya sanitarna Wys. Sejmu ostatni ten warunek uważała za uciążliwy. Pod tym względem jednak p. hr. Tarnowski zgadza się na pewne modyfikacye co do ilości łóżek. Zresztą sprawa ta musi być usuniętą, bo Rada powiatowa chce złożyć cały fundusz karny, zebrany w ciągu lat wielu w powiecie i wynoszący około 10 tysięcy zł. (9.300) zł. dla pokrycia tych kosztów. Ale wystąpiła druga trudność.

Dzisiejsze wymogi budowlane dla szpitali są daleko większe, aniżeli były przed paru dziesiątkami lat i wzrosła cena materyałów o tyle, że niepodobna budować tak tanio, jak dawniej. Przybliżony kosztorys głównego budynku, zrobiony przez p. budowniczego, wykazuje, że sam budynek dla chorych na 40 łóżek, wyniesie około 32 tys. zł., nie licząc w to budynku gospodarczego (5 tys. zł.), domu przedpogrzebowego, szop, lodowni, oparkanienia, urządzenia ogrodu i miejscowości około szpitala, obrukowania tego ostatniego, zdrenowania i kanalizacyi, które pochłoną kilka tysięcy, nareszcie wewnętrznego urządzenia i sprowadzenia Sióstr zakonnych, które także będą kosztować 5—6 tysięcy zł.

Skąd więc wziąć resztę pieniędzy potrzebnych na dokończenie szpitala, gdyż hr. Tarnowski nie może ofiarować więcej.

Zmniejszenie budynku nie doprowadzi do pożądanego rezultatu, gdyż skasowanie paru pokojów, mogących pomieścić 10, a nawet 20 łóżek, przyniesie zaledwie kilkutysięczną oszczędność na budowie, ale za to stosunek wy-

datków na administrscyę do ilości leczonych wzmoże się bardzo znacznie. Wogóle pod względem finansowym, budowa małych szpitali jest bardzo niekorzystną dla kraju, bo im zakłady te są mniejsze, tem droższą jest administracya i potrzeba zwiększać taksę leczenia.

Wskutek tego potrzeba będzie robić jeszcze studya, czy nie da się obniżyć kosztów budowy, chociaż badania na miejscu wykazały, że niektóre materyały są droższe, aniżeli we Lwowie, bo wtedy na przykład, gdy w tym ostatnim tysiąc cegieł obecnie kosztuje 11 zł., w Tarnobrzegu ta sama ilość kosztuje 16 zł.

Przed odjazdem zostawiłem wykaz wszystkich potrzeb szpitala na 40 łóżek i doręczyłem pełnomocnikowi.

Na radzie dnia 27. lutego przyjęto do wiadomości.

Zakłady subwencyonowane.

1. Poliklinika lwowska. W 1886 r. grono lekarzy założyło „Lecznicę powszechną“, która następnie przyjęła nazwę „Polikliniki“. W piętnaście lat istnienia swego instytucya ta rozwinęła nadzwyczajną czynność, bo według ksiąg prowadzonych bardzo starannie w tym czasie udzielono pomocy i porady 151.037 chorym, a zatem więcej aniżeli 10 tysięcom rocznie. Obok „Towarzystwa ratunkowego“ jest to jedna z najhumanitarnieszych instytucyi, oddająca ogromne usługi stolicy i krajowi, bo zmniejsza ilość chorych, którzy bez niej musieliby szukać opieki szpitali, już i bez tego niezwykle przepełnionych i pochłaniających bardzo wielkie kwoty ze skromnego budżetu krajowego. Pomoc chorym nie ogranicza się na samej poradzie i przepisaniu recepty, bo w Poliklinice odbywają się bardzo liczne operacye i zakładają się opatrunki nieraz bardzo kosztowne. I tak w r. 1900 dokonano tam 476 operacyi chirurgicznych i założono 1740 opatrunków. Dziewiętnaście lekarzy, znanych we Lwowie ze swej wiedzy, pracowitości, sumienności i zręczności obsługuje Poliklinikę codziennie z wyjątkiem niedzieli od godziny 8. do 2. rano i od 5. do 7. po południu, a zatem w ciągu 8 godzin dziennie, bez jakiegobądź wynagrodzenia, owszem przyczyniając się nie tylko pracą ale i kieszenią własną do utrzymania tej instytucyi w dobrym stanie.

Ordynującym w dziale chorób wewnętrznych są: Dr. Pisek, Zgórski i Wechsler; chorób nerwowych: Dr. Feuerstein i prof. Prus; w dziale chorób dzieci: Dr. Szydłowski i Kucharski; chorób chirurgicznych: docent Dr. Barącz i prof. Wehr; chorób kobiecych: Dr. Skałkowski, Sielski i Hojnacki; chorób krtani i nosa: Dr. Mahl i Trzcieniecki: chorób ocznych Dr. Kicki i Szulisławski; chorób jamy ust: Dr. Gońka i Bieńkowski; nareszcie chorób wenerycznо-skórnych: Dr. Tatarczuch.

Poliklinika mieści się w domu, kupionym przez grono tychże lekarzy za kwotę 28.000 zł., ale na domie zaintabulowano dług hipoteczny wynoszący 25.000 zł. Administracya roczna kosztuje 3.050 zł., a mianowicie lokal 1400 zł., służba 400 zł., opał i światło 150 zł., leki i opatrunki 600 zł., narzędzia chirurgiczne 500 zł. Dochody wynoszą zaledwie 2.000 zł., a mianowicie subwencya Wys. Sejmu 1000 zł., gminy 1000 zł.; resztę zaś lekarze muszą pokryć własnym przemysłem, a przedewszystkiem z własnej kieszeni. Poliklinika zajmuje pierwsze i drugie piętro domu i składa się na każdem piętrze z trzech pokoi frontowych i dwóch tylnych, parter jest wynajęty, ale dochód z najmu nie pokrywa podatków i rocznej raty, którą Towarzystwo płacić musi do banku za pożyczkę. Na utrzymanie biblioteki lekarze ordynujący składają miesięcznie po 3 K.

Umeblowanie polikliniki jest bardzo skromne, a jeszcze skromniejsze i zupełnie niedostateczne instrumentarium, które, jak wiadomo, jest bardzo kosztowne. Wielu narzędzi wcale niema, zwłaszcza dla chorób kobiecych, cho-

rób jamy ustnej, nosa i uszu, a sama naprawa tego niedostatecznego i starego instrumentaryum rocznie kosztuje zwyż 120 K.

Takim jest stan obecny urządzenia Polikliniki. Potrzebuje ona skuteczniejszego poparcia, ciągłe bowiem obmyślanie, jak pokryć niezbędne wydatki i może zniechęcić pracujących i pozbawić stolicę takiej użytecznej instytucyi.

2. Lwowskie Towarzystwo ratunkowe. Założone w roku 1893 do końca 1899 roku udzieliło pomocy w 20.000 wypadkach. Jest to najlepszem dowodem potrzeby istnienia tej instytucyi i zarazem dowodem zaufania, jakiem go obdarza społeczeństwo. Obecnie jest umieszczone w nowej strażnicy miejskiej. Nieustającą służbę pełnią tylko lekarze dyplomowani, którzy odbyli dłuższą praktykę szpitalną. Gmina miasta Lwowa oprócz subwencyi oddała do dyspozycyi Towarzystwa jedną parę koni. Duszą Towarzystwa jest Dr. Edward Strojnowski. Wydatek roczny na utrzymanie służby sanitarnej, opłatę dyżurów lekarskich, leków, opatrunków, woźnicy i na wydatki kancelaryjne wynosi około 4.000 zł.

3. Galicyjski zakład dla głuchoniemych. Na rok szkolny 1899/1900 zapisanych było chłopców 57, dziewcząt 40, razem 97, w tej liczbie dochodzących było 13. Opuściło zakład w 1899 r. 20 i tyleż przyjęto na rok 1900.

Na podstawie uchwalonej przez Wys. Sejm d. 27. marca 1899 pożyczki 18.000 K na budowę drugiego piętra, budowa ta już została oddaną do użytku z początkiem nowego roku szkolnego 1900/1901. Przybyły dwa pokoje o trzech oknach, sześć o 2 oknach i jeden o 1 oknie. Obecnie więc mogłoby znaleść pomieszczenie 40 wychowanków więcej, gdyby dyrekcya rozporządzała odpowiednimi funduszami na powiększenie personalu nauczycielskiego i utrzymanie większej liczby dzieci. Utrzymanie jednego dziecka kosztowało 270 zł. rocznie. Głuchoniemych zdatnych do nauki znajduje się w Galicyi około 2.000, a zakład może utrzymać tylko 85. Z każdym rokiem mnożą się podania, w tym roku było 70 a miejsc jest 15, więc reszcie potrzeba będzie odmówić. Utrzymanie zakładu dla głuchoniemych jest rzeczą bardzo kosztowną, gdyż najwyżej na 12 wychowanków w klasie potrzebny jest osobny nauczyciel, a to dlatego, bo z każdym uczniem musi pracować oddzielnie. Nauczycieli i nauczycielek obecnie jest 10, oprócz tego dwóch instruktorów rzemiosł, dozorca uczniów, dozorczyni uczenic, ekonom, dwóch stróżów, jedna służąca i jedna praczka. Budżet na r. 1900 preliminował w wydatkach 25.450 zł. w pokryciu 23.408, niedobór zaś 2.042 miał być pokryty spodziewanymi w ciągu roku darami i legatami.

Porównanie

rzeczywistych wydatków na cele zdrowia publicznego w roku 1900 z takimiż wydatkami w roku 1899.

Rubryka	Pozycya	Zamknięcie rachunków	1900			1899	
		Wydatki	Wydano	Preliminowano	Różnica	Wydano	Różnica
			K.	K.	K.	K.	K.
III.	36	Koszta leczenia	2,420.030	2,100.000	+ 320.030	2,380.724	+ 39.306
IV.	37—38	„ szczepienia	177.940	157.000	+ 20.940	155.286	+ 22.654
V.	39—41	„ sanitarne	76.470	89.200	— 12.730	70.220	+ 6.250
VI.		Zasiłki dla zakładów dobroczynności (leczniczych):					
	42	Szpitale SS. Miłosierdzia w Czerwonogrodzie, Rozdole i Bursztynie . . . 1.800 K.					
	43	Szpital SS. Miłosierdzia w Nowosiółkach . . 600 „					
	50	Zakład św. Józefa we Lwowie . . . . . 2.000 „					
	51	Kolonia lecznicza w Rymanowie . . . . 1.000 „					
	53	„ „ w Rabce . . . . . 600 „					
	52	Lecznica lwowska . . . . . 2.000 „					
XVII.	420	Towarzystwo ratunkowe w Krakowie . . . 600 „					
	419	„ „ we Lwowie . . . 600 „	9.200	9.200	—	10.200	— 1.000
		Dotacye zakładów:					
XI.	195	Kraków, szpital św. Łazarza: oddział położnic	2.006	12.894	— 10.888	2.846	— 840
	196	„ podrzutki	6.312	6.600	— 288	6.384	— 72
		Lwów, oddział chorych . . . . . 31.480 K.	—	—	—	34.082	— 34.082
	192	„ „ położnic . . . . . 8.944 „	40.424	31.358	+ 9.066	31.334	+ 9.090
	194	„ podrzutki	16.438	14.130	+ 2.308	14.602	+ 1.836
	193	Kulparków	—	—	—	—	—
		Razem	2,748.820	2,420.382	+ 328.438	2,705.678	+ 43.142
		Dochody	Wpłynęło	Preliminowano	Różnica	Wpłynęło	Różnica
			K.	K.	K.	K.	K.
IV.	12	Nadwyżka od szpitala w Krakowie:					
		Oddział chorych . . . . . 21.452 K.					
		„ syfilitycznych . . . . . 28.923 „					
		„ obłąkanych . . . . . 15.494 „	65.869	28.066	+ 37.803	67.322	— 1.453
	13	Nadwyżka od szpitala we Lwowie oddział chorych	—	36.326	— 36.326	—	—
	14	„ od zakładu w Kulparkowie	85.727	50.986	+ 34,741	85.392	+ 335
V.	18	Zwroty od szpitali prowincyonalnych	49.820	30.000	+ 19.820	46.870	+ 2.950
	19	„ od gmin	16	400	— 384	400	— 384
XI.	51	„ za rachunki aptekarskie	742	920	— 178	940	— 198
		Razem	202.174	146.698	+ 55.476	200.924	+ 1.250
		Wydatek rzeczywisty	2,546.646	2,273.684	+ 272.962	2,504.754	+ 41.892

Ruch chorych i koszta w naszych zakładach leczniczych w roku 1900.

Poszczególnienie	Ilość: łóżek dla chorych	Ilość: chorych	Ilość: zmarłych	Ilość: dni leczenia	Procent śmiertelności	średni czas leczenia	Wydatki na chorych		Koszta: całej kuracyi jednego chorego		Koszta: jednego dnia leczenia	Koszta: jednego dnia wiktu chorych i służby	Koszta: sanitarne leki z utrzymaniem apteki, narzędzia chir. i przybory opatrunkowe na 1 dzień	Taksa: od dorosłych	Taksa: od dzieci
						dni	K.	gr.	K.	gr.	gr.	gr.	gr.	gr.	gr.
A. Szpitale powszechne:															
krajowy we Lwowie oddział chorych	761	10.215	815	200.654	7·98	19·6	333.129	83	32	61	166	49·4	14·7	160	80
„ „ „ kliniki	287	2.760	73	46.138	2·61	16·7	160.687	80	58	22	348	132·6	77·0	160	160
„ „ Krakowie	591	8.247	925	187.127	11·20	22·7	300.388	88	36	42	161	50·3	14·7	160	160
Suma A.	1.639	21.222	1.813	433.919	8·54	20·4	794.206	51	37	42	183	58·6	21·3	126	126
B. Szpitale prowincyonalne:															
gminy w Białej	105	1.470	104	38.883	7·1	26·5	51.156	95	34	80·1	131·6	47·8	15·5	114	60
„ „ Bochni	55	989	72	21.505	7.3	21·7	28.135	02	28	44·8	130·8	47·2	10·6	134	68
„ „ Brodach	70	836	50	19.553	6	23·4	22.551	48	25	74·9	110	41·5	11·2	104	52
„ „ Brzeżanach	82	1.119	75	30.106	6·7	26·9	30.661	08	27	40	101·8	37·1	10·7	118	60
„ „ Drochobyczu	80	1.976	74	40.772	3·7	20·6	46.049	39	23	30·4	112·9	37·2	17·1	132	66
powiatowy w Gorlicach (½ roku)	40	261	8	8.754	3·1	33·5	8.312	40	31	84·8	95	30·8	3·1	120	60
gminny w Husiatynie	60	884	35	23.848	4	27	20.861	38	24	30·1	90·08	39·5	14·7	120	60
„ „ Jaśle	100	958	76	23.934	7·9	25	24.954	50	26	04·8	104	41·7	8	124	60
„ „ Kołomyi	90	1.053	46	27.557	4·4	26	29.921	07	28	41·5	108·6	38·7	15·4	104	52
powiatowy w Lubaczowie	50	1.008	51	22.020	5	21·8	22.321	71	22	54·6	103·2	40·1	12·7	120	60
gminny w Nowym Sączu	60	843	59	20.585	7	24·4	23.744	82	28	16·7	115·4	42·7	7·8	134	68
powiatowy w Podhajcach	85	1.927	99	40.908	5·1	21·2	35.247	02	21	99·2	103·6	38	20·6	110	56
gminny w Przemyślu	175	3.330	262	76.157	7·9	22·9	73.232	38	22	—	96·2	39·3	14·4	98	50
powiatowy w Przemyślanach	44	1.468	41	22.500	2·8	15·3	30.606	73	18	85·6	123	37·1	15·3	120	60
gminny w Rzeszowie	116	1.374	104	36.407	7·6	26·5	50.359	27	36	65·2	138·3	51·5	11·5	128	64
„ „ Samborze	62	890	85	23.728	9·6	26·7	27.449	67	30	84·2	115·6	39·6	16·3	120	60
„ „ Sanoku	80	1.221	68	28.988	5·6	23·7	33.040	67	27	06	114	37·6	15·9	130	64
„ „ Śniatynie	42	784	21	19.399	2·7	24·8	23.879	66	35	35·2	142·3	35·8	15·6	156	78
powiatowy w Sokalu	96	2.172	67	28.202	3·1	13	33.002	90	15	19·4	117	27·3	11·6	120	60
gminny w Stanisławowie	120	2.561	168	49.533	6·6	19·3	57.511	04	20	09·1	103·9	43·5	9·9	104	80
„ „ Stryju	99	1.925	98	48.473	5·1	25	33.104	20	27	58·9	109·6	39·3	16·9	140	70
„ „ Tarnopolu	100	1.333	106	33.097	7·9	24·8	42.571	84	31	93·6	128·6	46·7	13·7	128	64
„ „ Tarnowie	140	2.362	210	54.618	8·9	23·1	60.974	58	25	81·4	111·6	44·5	8·9	124	62
„ „ Wadowicach	41	715	42	20.361	5·9	28·5	24.084	68	33	68·5	118·3	40·4	11·8	152	76
„ „ Zaleszczykach	52	1.232	63	27.521	5·1	22·5	23.065	96	18	72·2	83·8	29·7	15·4	102	52
powiatowy w Złoczowie	80	1.349	89	27.628	6·6	20·5	28.098	60	20	83	101·7	41·8	6·6	116	58
gminny w Żółkwi	120	2.457	136	50.684	5·5	20·6	61.446	53	21	65·7	105	37	11·9	1—	50
powiatowy w Żywcu	92	1.412	115	31.015	8·1	21·9	31.661	18	22	42	102	40	12·2	106	54
Suma B.	2.336	39.909	2.424	896.736	6·1	22·5	998.006	71	25	00·7	111.3	39·8	12·7	—	—
C. Zakłady położnicze:															
krajowy we Lwowie oddział szpitalny	79	1.186	18	19.083	1·5	16·1	45.809	91	38	63	240	48·6	26·5	160	80
„ „ „ klinika poł. gin.	88	782	11	15.102	1·4	19·3	49.447	36	63	23	327·4	90·5	69·4	160	160
„ w Krakowie	60	1.232	10	24.457	0·8	19·9	40.570	59	32	93	165·9	55·3	19·6	126	126
Suma C.	227	3.200	39	58.642	1·2	18·3	135.827	86	42	45	232	62·2	34·6	—	—
D. Zakłady dla obłąkanych:															
krajowy w Kulparkowie	652	1.605	219	284.045	13·6	177·—	404.352	08	251	93	142·4	50·9	4·5	160	160
„ „ Krakowie	115	427	45	50.080	10·5	117·3	81.613	68	191	13	162·9	61·4	5·4	160	160
Suma D.	767	2.032	264	334.125	13·0	164·5	485.965	76	239	15	145·5	52·5	4·7	—	—
E. Szpitale dla dzieci:															
Szpital św. Zofii we Lwowie	110	1.186	219	31.440	18·4	26·5	32.000	—	26	98	101·8	—	—	—	—
„ „ Ludwika w Krakowie	108	1.019	157	27.521	15·4	27·0	32.000	—	31	40	116·3	—	—	126	126
Oddział osesków z mamkami	12	230	82	* 11.301	35·6	49·1	12.832	88	55	70	113·6	—	—	126	126
Suma E.	230	2.435	458	70.262	18·8	28·8	76.832	88	31	55	109·3	—	—	—	—
Suma A., B., C., D. i E.	5.199	68.798	4.998	1,793.684	7·3	26·1	2,490.839	72	—	—	—	—	—	—	—

*) Z wykazanej ilości dni leczenia przypada na oseski 6.458 dni, zaś na mamki 4.843 dni.

WYKAZ

wydatków w dwóch szpitalach krajowych w r. 1900.

Liczba porządkowa	Poszczególnienie	Kraków	Kulparków	Kraków	Kulparków
		Ilość dni leczenia w r. 1900		na dzień leczenia przypada	
		261.664	284.045		
		K.	K.	gr.	gr.
1	Żywienie chorych (Rubr. VII. od żywienia do wina)	138.492	144.644	52·93	50·92
2	Bielizna	20.009	17.361	7·64	6·11
3	Pranie	12.957	12.907	4·95	4·54
4	Opał sal, korytarzy tudzież pędzenie motoru benz.	16.567	19.515	6·33	6·97
5	Oświetlenie naftą i elektrycznością	8.971	5.367	3·43	1·90
6	Leki z utrzymaniem apteki i potrzeby sanit. z laborat.	32.199	961	12·30	0·33
7	Instrumenta chirurgiczne	2.118	11.266	0·81	3·96
8	Szczudła, buty i opaski	473	—	0·19	—
9	Wina stare	—	—	—	—
10	Sprzęty i naczynia domowe	4.062	4.669	1·55	1·64
11	Słoma do sienników	961	1.718	0·36	0·60
12	Utrzymanie kapelanów 2 obrząd. i kaplic dwie	3.291	3.891	1·26	1·36
13	Utrzymanie koni	1.245	2.816	0·48	0·99
14	Utrzymanie ogrodów i pól	2.687	26.477	1·03	9·32
15	Koszta pogrzebowe	244	604	0·09	0·21
16	Utrzymanie budynków (asekuracya, kominiarze i drogi)	9.442	15.959	3·61	5·61
17	Utrzymanie dyrektora, lekarzy, akuszerek, stypendya akuszerek, wikt dla lekarza i akuszerki dyżurnej i wynagrodzenie za spisywanie protokołów sekcyjnych, aptekarzy, pomocników	50.303	21.925	19·23	7·71
18	Utrzymanie zarządu t. j. rządcy z całym personalem urzędniczym i funkcyonaryuszami kancel.	26.870	20.259	10·27	7·13
19	Utrzymanie Sióstr Miłosierdzia	14.563	11.354	5·57	3·99
20	Służba wyższa i niższa (służba maszynowa przy motorze)	44.022	61.900	16·82	21·79
21	Maszyny, wodociągi wraz ze służbą maszynową, maszynista	2.568	4.953	0·98	1·74
22	Koszta kancelaryjne	2.332	1.123	0·89	0·39
23	Pensye i emerytury	13.062	6.793	4·99	2·39
24	Zaopatrzenia i dary z łaski i odprawy kwart. pośm.	2.772	206	1·06	0·07
25	Remuneracye i zapomogi	4.400	2.000	1·68	0·70
26	Odsetki od kapitałów dłużnych	—	—	—	—
27	Zapisy, podatki i wydatki z prawa patronatu, koszta podróży	2.198	280	0·84	0·08
28	Koszta utrzymania dzieci na oddziale położnic	1.119	—	0·43	—
29	Rozmaite	4.646	5.404	1·77	1·90
	Razem	422.573	404.352	161·49	142·35
	Do tego:				
	Zaliczki na płace (Rubr. I.)	1.056	1.590	—	—
	Koszta utrzymania dzieci w szpitalu	44.833	—	—	—
	Nadzwyczajne budowle kliniczne	3.800	17.150	—	—
	Ogólny wydatek	472.262	423.092	—	—

UWAGA. Taki sam wykaz z lwowskiego szpitala z powodu połączenia jego z klinikami przedstawia się na Aleg. III a).

Alegat III a) do sprawozdania z czynności Dep. V. Wydz. kraj. za rok 1900/1901.

WYKAZ

wydatków w kraj. szpitalu powszechnym we Lwowie wraz z klinikami za r. 1900.

Liczba porządkowa	Poszczególnienie	Ogólna ilość dni leczenia 280 977, w tej liczbie 61.240 dni leczenia w klinikach			Ogólna przeciętna w całym szpitalu wraz z wydatkami w klinikach	Z obok wymienionej przeciętnej przy 280.977 dniach przypada		W klinikach było 61.240 dni, co wynosi w stosunku do ogólnej ilości 45·88, zatem dzień kosztował 45·88 × przez wykazaną przeciętną*)	219.737 dni w stosunku do 280.977 daje 0.78.2, zatem w szpitalu dzień leczenia kosztuje 0.78.2 × przez wykazaną przeciętną*)
		Ogólny wydatek roczny w całym szpitalu wraz z klinikami	Z obok wymienionego ogólnego wydatku przypada						
			na utrzymanie klinik z dopłatą 1 kor. 60 gr. z fund. szpit.	na utrzymanie chorych w oddziałach szpitalnych		na utrzymanie chorych w klinikach	na utrzymanie chorych w szpitalu		
		K.	K.	K.	gr.	gr.	gr.	gr.	gr.
1	Żywienie chorych (Rubr. VII od żywienia do wina)	182.802	74.838	107.964	65·06	*26·63*)	38·43*)	*122·17*	41·43
2	Bielizna	15.823	4.147	11.676	5·63	*1·47*	4·16	*6·74*	4·49
3	Pranie	13.960	4.777	9.183	4·96	*1·70*	3·26	*7·80*	3·62
4	Opał sal, korytarzy, tudzież pędzenie motoru benzyn.	32.516	18.360	14.156	11·56	*6·53*	5·03	*29·96*	5·43
5	Oświetlenie naftą i elektrycznością	14.680	8.057	6.623	5·21	*2·87*	2·34	*13·17*	2·53
6	Sprzęty i naczynia domowe	7.590	2.667	4.923	2·70	*0·95*	1·75	*4·35*	1·89
7	Słoma do sienników	977	—	977	0·35	—	0·35	—	0·35
8	Leki z utrzymaniem apteki i potrzeby sanitarne z laborator.	72.249	45.120	27.829	25·95	*16·06*	9·89	*73·68*	10·66
9	Instrumenta chirurgiczne	5.340	2.180	3.160	1·90	*0·78*	1·12	*3·58*	1·20
10	Szczudła, buty i opaski	4.108	232	3.876	1·45	*0·08*	1·37	*0·37*	1·48
11	Wina stare	1.170	1.170	—	0·42	*0·42*	—	*1·93*	—
12	Utrzymanie 2 kapelanów i kaplic dwie	3.800	798	3.002	1·35	*0·28*	1·07	*1·28*	1·10
13	„ koni	—	—	—	—	—	—	—	—
14	„ ogrodów i pól	1.416	294	1.122	0·50	*0·11*	0·39	*0·50*	0·41
15	Koszta pogrzebowe	3.014	630	2.384	1·07	*0·22*	0·85	*1·01*	0·93
16	Utrzymanie budynków (asekur., komin. i drogi)	19.854	6.099	13.755	7·06	*2·17*	4·89	*9·96*	5·27
17	Utrzymanie dyrektora, lekarzy, akuszerek, stypendya akuszerek, wikt dla lekarza i akuszerki dyżurnej i wynagr. za spisywanie protokołów	51.810	1.123	50.687	18·44	*0·40*	18·04	*1·84*	19·44
18	Utrzymanie rządcy z całym personalem urzędników i funkcyonaryuszy kancelar.	27.289	6.072	21.217	9·71	*2·16*	7·55	*9·91*	8·14
19	Utrzymanie Sióstr Miłosierdzia	15.975	4.456	11.519	5·69	*1·59*	4·10	*7·29*	4·43
20	Służba wyższa i niższa (służba maszyn. przy mot.)	60.786	19.621	41.165	21·63	*6·98*	14·65	*32·02*	15·80
21	Maszyny, wodociągi wraz ze służbą maszyn.	10.221	2.493	7.728	3·64	*0·89*	2·75	*4·08*	2·96
22	Koszta kancelaryjne	3.141	1.300	1.841	1·12	*0·46*	0·66	*2·12*	0·71
23	Pensye i emerytury	27.074	3.960	23.114	9·64	*1·41*	8·23	*6·47*	8·88
24	Zaopatrzenia i dary z łaski i odprawy kwart.	1.054	149	905	0·37	*0·05*	0·32	*0·23*	0·35
25	Remuneracye i zapomogi	2.400	504	1.896	0·85	*0·20*	0·65	*0·92*	0·70
26	Odsetki od kapitałów dłużnych	3.520	—	3.520	1·35	—	1·35	—	1·35
27	Podatki i daniny	43	21	22	—	—	—	—	—
28	Koszta utrzymania dzieci na oddziale położniczym	21	12	9	—	—	—	—	—
29	Rozmaite	3.101	594	2.507	1·10	*0·21*	0·89	*0·96*	1·03
	Razem	586.434	209.674	376.760	208·71	*74·62*	134·09	*342·36*	144·57
	Do tego:								
	Zaliczki na płace	2.328							
	Koszta utrzymania dzieci w szpitalu św. Zofii	32.000							
	Nadzwyczajne budowle kliniczne	5.581							
	Połowa kosztów utrzymania szkoły dla dozorczyń	2.558							
	Ogólny wydatek	628.901							

zgodny z zamknięciem rachunków za rok 1900.

WYKAZ

spotrzebowanych ważniejszych produktów i artykułów gospodarczych w trzech zakładach krajowych w r. 1901 z oznaczeniem miary, wagi i przeciętej ceny.

PRODUKTA	Lwów	Kraków	Kulparków	Lwów		Kraków		Kulparków	
	Dni leczenia			Ceny					
				K.	gr.	K.	gr.	K.	gr.
Mięsa wołowego klgr.	32.482	30 221	61.325		98	1	06		98
„ cielęcego „	32.279	21.542	13.613		98	1	02		98
„ wieprzowego „	—	—	3.914		—		—		98
„ baraniego „	—	—	2.506		—		—		58
Masła „	4.957	3.970	2.010	1	95	1	68	1	93·2
Smalcu „	1.715	1.165	2.859	1	36	1	24·5	1	26·7
Słoniny „	5 150	6.041	8.136	1	36	1	13·5	1	13·2
Mleka niezbieranego litr	211 654	134.555	—		14		13·29		—
„ zbieranego „	26.900	46.355	—		7		6·89		—
Mąki pszennej Nr. 1 klgr.	9 200	1.931	2 493		26·7		26·58		26·1
„ „ „ 2 „	14.500	—	13.479		25·7		—		24·1
„ „ „ 4 „	8.200	8.579	—		23·6		23·79		—
„ „ „ 6 „	4.609	3.199	—		21·5		22·64		—
„ kukurudzianej „	2 575	1.907	—		18·0		—		18·1
„ hreczanej „	319	—	—		19 6		—		—
Bułek „	40.571	43.561	33.988		25 7		26·54		26 3
Chleba „	54.447	44.154	112.168		15·0		15·2		15·1
Cukru „	4.411	5.716	3.945		86·0		84·5		85·7
Kawy „	3.622	1.922	1.758	3	34	2	22	2	18·0
Ryżu „	6.952	8.087	10.322		38		35·2		32·7
Krup jęczmiennych „	4.119	8.440	10.891		22 6		19·54		21·0
„ jaglanych „	3.759	5.691	7.143		20·2		24·6		22·3
„ hreczanych „	4 387	206	6.526		29·0		31·5		34·3
„ pszennych „	6.000	3.396	—		27·6		27·97		—
„ perłowych „	4.134	5.127	—		32·3		21·09		—
„ krakowskich „	615	738	406		45·4		53·8		52·6
Nafty litr.	9.285	6.796	11.876		41·0		40·4		43·5
Owsa centn.	—	2 056	11.430		—	13	90	10	—
Siana „	—	7.035	73.620		—	5	60	5	60
Słomy „	26.346	28.652	124.159		43	3	38	4	20
Węgla kamiennego „	14.850	13.396	711.150	3	0·5	1	65	2	70
Mydła kilogr.	2.930	4.861	2.019		56		56		61
Drzewa buk. 4 metr. saż.	938	58	270	7	40	27	99	30	—
„ brzozowego „	—	—	50		—		—	24	—
„ sosnowego „	237	—	292	5	—		—	21	—
Wina biał. i czerw. litr.	9.605	8.167	1.464		79·0		72·13		79·7
Ziemniaków cetnarów .	131.396	100.159	179.339	5	—	3	64	3	05

LW. kr. 64.839/901.

Odpis.

Układ zawarty między Wydziałem krajowym Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem imieniem funduszu krajowego działającym z jednej strony, a Jaśnie Oświeconą Maryą z hr. Potulickich Księżną Ogińską, właścicielką dóbr w Bobrku, w przedmiocie utrzymania nieślubnych dzieci przynależnych do Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, a umieszczonych w wiedeńskim Zakładzie podrzutków „Niederösterreichische Findelanstalt". Art. I. W wiedeńskim Zakładzie podrzutków „Niederösterreichiches Findelhaus" znajduje się obecnie około 350 dzieci przynależnych do Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem. Jaśnie Oświecona Marya z hr Potulickich Księżna Ogińska obowiązuje się tak wszystkie obecnie w tymże Zakładzie podrzutków we Wiedniu utrzymywane dzieci przynależne do Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem jakoteż te, które w latach następnych do tego zakładu podrzutków jako dzieci do Galicyi przynależne oddane zostaną, a to bez różnicy narodowości i wyznania, w swoim zakładzie dla opuszczonych dzieci w dobrach jej w Bobrku urządzonym utrzymywać, to znaczy żywić, ubierać, pielęgnować i wychowywać — aż do ich dziesiątego roku życia włącznie. Art. II. Przewiezienie każdego dziecka z Wiednia do Bobrku nastąpi wyłącznie kosztem i staraniem J. O. Księżnej Maryi Ogińskiej, która z tytułu kosztów tych nie ma prawa regresu do funduszu krajowego. Odbiór dzieci galicyjskich dotychczas w Zakładzie wiedeńskim umieszczonych rozpocząć się ma od 1. września r. b., odbiór zaś tych dzieci, które następnie w rzeczonym zakładzie się urodzą i przewiezienie ich do Bobrku następować ma w czasie najkrótszym względnie natychmiast po otrzymaniu uwiadomienia z zakładu podrzutków w Wiedniu, iż dziecko przewiezionem być może. W miarę rozporządzalnego pomieszczenia w Zakładzie w Bobrku, obowiązuje się J. O. Ks. Marya Bogdan Ogińska odbierać i utrzymywać w swym zakładzie również dzieci zrodzone w Zakładzie podrzutków w Pradze, a to pod warunkami niniejszą umową ustanowionymi. Art. III. Jaśnie Wielmożna Księżna Marya Ogińska wychowywać będzie dzieci te moralnie i hygienicznie, w lokalnościach odpowiednich pod należytym dozorem a w stosownym czasie kształcić je w naukach elementarnych, bądź w zakładzie bądź też w miejscowej szkole ludowej, w każdym razie stosownie do obowiązujących w tym kierunku ustaw szkolnych. Art. IV. W czasie choroby, dzieci mają być leczone i pielęgnowane kosztem J. O. Księżnej Ogińskiej a w razie śmierci kosztem jej pochowane. O zaszłej śmierci dziecka zawiadomi J. O. Ks. Ogińska bezzwłocznie Wydział krajowy pismem. Art. V. Wydział krajowy obowiązuje się imieniem funduszu krajowego opłacać Jaśnie Oświeconej Księżnie Ogińskiej za wszystkie powyższe świadczenia od każdego dziecka począwszy od dnia przyjęcia dziecka do zakładu aż do 10. roku życia dziecka włącznie po 14 wyraźnie czternaście koron miesięcznie. Wynagrodzenie to płatnem będzie w kwartalnych ratach z dołu na podstawie rachunków i wykazu dzieci z końcem każdego kwartału przedkładanych Wydziałowi krajowemu przez J. Oświeconą Księżnę Ogińską. Art. VI. Rachunki te obowiązuje się Księżna Marya Ogińska składać z końcem każdego kwartału w sposób przez Wydział krajowy wskazany i wedle wzorów, które Wydział krajowy udzieli. Prócz tego obowiązaną jest Ks. Marya Ogińska prowadzić dokładny imienny wykaz dzieci, a nadto zawiadamiać Wydział krajowy osobnem pismem o przyjęciu dziecka do zakładu.

Art. VII. Układ niniejszy może być rozwiązany za jednorocznem wypowiedzeniem ze strony J. O. Ks. Maryi Ogińskiej, lub Wydziału krajowego. Jednakże dzieci już do zakładu w Bobrku do dnia wypowiedzenia przyjęte względnie dzieci pomieszczone na mocy umowy 18. marca 1896 zawartej mają mimo wypowiedzenia pozostać i będą utrzymywane w Zakładzie wedle powyższych warunków aż do ukończenia 10. roku życia, wyjąwszy, gdyby Wydział krajowy zażądał wcześniejszego oddania tych dzieci. Art. VIII. J. Oświecona Księżna Marya Ogińska obowiązuje się oddawać dzieci każdego czasu matce, skoro matka tego zażąda, po odbiór się zgłosi i jako matka dziecka przed J. O. Księżną należycie się wylegitymuje. Art. IX. J. O. Księżna Marya Ogińska przyjmuje na siebie obowiązek bezwarunkowy opiekowania się powierzonemi sobie dziećmi przez przez czas pobytu ich w zakładzie, a nadto oświadcza gotowość opiekowania się temi dziećmi także po opuszczeniu przez nie zakładu o tyle, że będzie się starała umożliwić im przygotowanie się do jakiegoś pożytecznego zawodu. Art. X. Koszta sporządzenia niniejszego kontraktu, koszta notaryalne i stemplowe, oraz należytość skarbową, jeśliby od tego kontraktu o celu humanitarnym była wymierzona, obowiązuje się ponieść J. O. Księżna Ogińska z własnych funduszów. Art. XI. Obie strony kontraktujące zrzekają się nastawania na ważność tej umowy z jakiejkolwiek przyczyny, a w szczególności z powodu błędu i pokrzywdzenia ponad połowę, na wypadek zaś jakichkolwiek sporów z interesu niniejszą umową objętego poddają się obie strony wyłącznie jurysdykcyi c. k. Sądu powiatowego S. I. we Lwowie. Art. XII. Wskutek układu dnia 18. marca 1896 r. między temisamemi stronami zawartego, wychowuje J. O. Marya Księżna Ogińska dzieci. Otóż strony kontraktujące oświadczają wyraźnie, że układ niniejszy nie obejmuje tych dzieci, których spis imienny z chwilą wejścia w życie niniejszego układu sporządzonym zostanie, lecz że odnośnie do wynagrodzenia za te dzieci pozostają w mocy postanowienia art. II. układu z dnia 18. marca 1896 r. Art. XIII. J. O. Ks. Ogińska obowiązuje się we wszystkich sprawach utrzymywania i wychowywania powierzonych sobie niniejszą umową dzieci zastosować się do poleceń i wskazówek Wydziału krajowego oraz zezwala, ażeby Wydział krajowy przez swoje organa wykonywał kontrolę nad jej zakładem opuszczonych dzieci w Bobrku. Art. XIV. Mając wzgląd na to, że w Bobrku czasem będzie miejsca mało i że okolica bardzo droga, wymawia sobie J. O. Księżna Ogińska możność przeniesienia części zakładu do innej miejscowości w Galicyi, której na razie wymienić nie może, ale gdzie dzieci by się również jak w Bobrku chowały i pod dozorem Wydziału krajowego były. — Termina wypłaty wynagrodzenia za utrzymywanie dzieci w Bobrku zmienia się w ten sposób, iż wynagrodzenie to stypulowane art. V. wypłacać będzie Wydział krajowy w ratach miesięcznych z dołu, na podstawie rachunków przedkładanych z końcem każdego miesiąca. Oświęcim dnia 18. września 1901. Z hrabiów Potulickich Księżna Marya B. Ogińska, w. r. — L. R. 3293. (Stempel na 1 K.) Niniejszem poświadczam, że osobiście mi znana Jaśnie Oświecona Marya z hr. Potulickich Księżna Ogińska, właścicielka dóbr, w Bobrku zamieszkała, powyższy dokument wobec mnie własnoręcznie podpisała. Oświęcim dnia ośmnastego września roku tysiąc dziewięćset pierwszego. T. 2 K. zapł. Marceli Gorączko c. k. notaryusz w. r. L. S. LW. kr. 64 839/901. Wydział krajowy Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem. We Lwowie dnia 10. października 1901. — Pieczęć Wydziału krajowego i własnoręczne podpisy zastępcy Marszałka krajowego i dwóch członków Wydziału krajowego.

Alegat VI. do sprawozdania z czynności Dep. V. za rok 1900/901.

WYKAZ

dochodów rzeczywistych w szpitalach prowincyonalnych w roku 1900 według zatwierdzonych zamknięć rachunkowych.

Liczba porząd.	Szpitale	Koszta leczenia od galicyjskiego funduszu krajowego		Koszta leczenia od obcych funduszów krajowych		Koszta leczenia od samopłacących		Dochody własne i rozmaite wraz z zapasem kasowym		Razem		Zaległe koszta leczenia z końcem roku 1900	
		K.	gr.	K.	gr.	K.	gr.	K.	gr.	K.	gr.	K.	gr.
1	Biała . . .	25.725	44	5.181	84	9 515	18	5.868	68	46 291	14	16.659	02
2	Bochnia . .	27.036	01	—	—	1.427	94	144	20	28.608	15	3.127	13
3	Brody . .	18.827	24	402	48	658	34	243	23	20.231	29	6.099	74
4	Brzeżany .	24.821	08	681	72	678	64	3.190	80	29 372	24	22.411	92
5	Drohobycz .	52.065	92	881	58	3.256	84	12.152	24	68 356	58	20.980	30
6	Gorlice . .	2.136	—	—	—	716	—	—	—	2.852	—	—	—
7	Husiatyn .	19.709	40	—	—	1.426	40	109	62	21 245	42	7.656	50
8	Jasło . . .	27.028	08	694	96	503	40	502	80	28.729	24	6.286	98
9	Kołomyja .	27.375	34	3.310	02	600	36	2.373	92	33.659	64	13.012	84
10	Lubaczów .	23.822	40	457	56	—	—	72	82	24.352	78	11.940	—
11	Nowy Sącz.	23.439	60	1.793	86	171	42	1.269	89	26.674	77	19.669	44
12	Podhajce .	32 820	38	16	50	1.378	32	46	51	34.261	71	8.874	—
13	Przemyśl .	62.782	12	—	—	6.479	92	1.655	16	70.867	20	33.701	70
14	Przemyślany	23 077	80	—	—	790	90	6.270	—	30.138	70	11.996	70
15	Rzeszów . .	42.355	20	2.313	26	761	76	282	61	45.712	83	24.891	24
16	Sambor . .	28 940	04	398	20	296	20	517	96	30.152	40	13.827	26
17	Sanok . .	30 870	20	—	—	2.558	64	75	20	33.504	04	16.640	02
18	Śniatyn . .	19 657	12	924	14	301	94	126	65	21.009	85	18.861	18
19	Sokal . .	29.425	54	746	12	128	70	2 683	92	32.984	28	14.373	39
20	Stanisławów	44.444	85	1.090	40	6.924	17	6.497	10	58 956	52	33.477	94
21	Stryj . . .	46 107	78	9.525	68	834	10	1 293	46	57.761	02	27.471	32
22	Tarnopol .	37 117	96	318	88	2.600	84	12.673	76	52.711	44	14.666	60
23	Tarnów . .	60.258	16	4.427	09	824	60	280	34	65.790	19	28 715	92
24	Wadowice .	28.904	04	1.156	72	452	96	4.224	95	34 738	67	10 210	92
25	Zaleszczyki.	24.474	98	2.313	84	1.115	64	534	88	28.439	34	13.001	94
26	Złoczów . .	29.533	10	92	72	1.357	04	1.803	50	32.786	36	11.997	56
27	Żółkiew . .	52.360	—	626	80	224	50	4.006	55	57 217	85	17.433	98
28	Żywiec . .	26 666	20	3.367	92	1.180	64	3.175	50	34.390	26	5.288	72
	Razem .	891.831	98	40.722	29	47.165	39	72 076	25	1,051.795	91	433.282	26

WYKAZ

chorób, leczonych w szpitalach powszechnych w Galicyi w 1900 roku.

Szpitale	Leczono chorych	Choroby organów oddechowych				Choroby organów krążenia	Choroby organów trawienia	Choroby organów moczowych	Choroby nerwowe	Choroby umysłowe	Choroby skórne	Choroby ruchu	Zaburzenia w odżywianiu	Porody		Zatrucia	Choroby uszne	Choroby oczne		Choroby chirurg.		Przywieziono w stanie agonii	Choroby zakaźne								Choroby weneryczn.		Ogółem	Procent śmiertelności wzgl. do ubyłych
		Ogółem	W tej liczbie											Zwykłe	Z pomocą			Bez operacyi	Z operacyą	Oper. mniejsze	Oper. większe		Odra	Skarlatyna	Ospa	Krup	Dyfterya	Koklusz	Róża	Tyfus wysypk.	Tyfus brzuszny	Zimnica	Tryper i wrzody miękkie	Syfilis		
			Pneumon.	Tubercul.	Influenza																														
Krajowy lwowski . . .	11.564	2330 / 374	310 / 81	1046 / 246	184 / 1	428 / 110	733 / 49	749 / 46	471 / 35	313 / 3	941 / 39	442 / 4	138 / 2	875 / 5	—	—	61 / 6	1205	70	300	523	59 / 59	8 / 1	10	6	—	8	—	96 / 4	—	163 / 17	56 / 1	921	894 / 1	11076 / 814	7·3
Krajowy krakowski . .	9.906	1430 / 367	171 / 62	461 / 185	—	435 / 129	668 / 79	901 / 74	195 / 33	295 / 45	1106 / 30	593 / 22	546 / 30	776 / 7	130	22 / 1	25 / 3	300	1	1090	992	96 / 52	3	10	28 / 3	—	7	—	94 / 7	24 / 2	73 / 19	59 / 1	1108		9252 / 991	10·7
Biała	1.470	148 / 10	26 / 12	68 / 20	—	51 / 21	178 / 19	93 / 11	44 / 4	6	318	145	28	24	12	7	7	42	—	213	64	6 / 6	—	1	—	—	—	—	6 / 1	6	—	21	74	36	1362 / 104	7·6
Bochnia	989	109 / 3	35 / 12	86 / 25	1	23 / 7	56 / 6	63 / 5	34 / 3	8 / 1	99	56	5 / 1	9 / 1	4 / 1	—	9	52	11	56	—	—	1	7	—	5 / 1	—	—	4	—	5	8	23	55	919 / 72	7·8
Brody	836	117 / 5	33 / 4	49 / 12	29	7 / 2	73 / 9	49 / 11	9	6	61	76 / 1	14 / 2	2	4	4 / 4	3	67	24	93	45	—	5	2	3	—	12 / 1	—	7	2	16	14	19	30	795 / 50	6·2
Brzeżany	1.119	100 / 10	8 / 2	39 / 9	—	12 / 6	123 / 10	71 / 5	20 / 3	6	70 / 1	44 / 2	—	15	1	—	9	132	—	181 / 11	38 / 6	—	—	1 / 1	—	—	14 / 3	—	14 / 1	3 / 1	10 / 1	10	124		972 / 75	7·7
Drohobycz	1.976	232 / 5	39 / 4	74 / 8	19	51 / 15	186 / 9	132 / 2	48 / 3	—	281 / 6	182 / 1	164 / 7	31	9 / 2	2	4	169	7	61	304 / 8	1 / 1	—	—	—	10 / 2	27 / 1	—	—	1	26 / 6	10	34	128	1887 / 74	3·9
Gorlice	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Husiatyn	884	152 / 17	7	82 / 10	2	28 / 6	58 / 3	49 / 2	20	1	94 / 2	75 / 2	20	—	1	—	13	139	11	80	85	1 / 1	—	—	1	—	—	—	2	—	7	—	70		816 / 35	4·2
Jaslo	958	71 / 13	18 / 5	69 / 16	8	21 / 5	82 / 23	49 / 8	34	—	75	49 / 3	22	11	4	1	1	62	—	204		—	—	—	—	—	—	3	—	7 / 1	4	30	55 / 2	923 / 76	8·2
Kołomyja	1.053	65 / 12	13 / 5	26 / 13	6	6 / 1	63 / 2	61 / 2	29 / 3	2	87 / 2	37	13	5	3	1	1	27	—	105		1 / 1	—	—	—	—	—	—	2	7 / 2	—	1	73	342 / 3	977 / 46	4·5
Lubaczów	1.008	98 / 2	17 / 7	60 / 11	7 / 2	26 / 8	92 / 6	55 / 4	39 / 3	4	190 / 1	79 / 1	15 / 1	1	—	—	4	117	—	126		—	—	—	—	—	8 / 1	—	2	38 / 4	27	—	3	54	934 / 51	5·4
Podhajce	1.927	244 / 3	80 / 7	119 / 22	2	73 / 23	139 / 7	123 / 19	50 / 4	4	175	48	26 / 3	30	9	—	9	201	4	262 / 5		—	—	2	—	7 / 1	3	1	13	1	9	—	33	136	1818 / 99	5·4
Przemyśl	3.330	394 / 14	95 / 38	138 / 66	17	84 / 39	402 / 42	131 / 20	96 / 17	17	238	170	2	62	18 / 1	7 / 3	14	191	16	161	120 / 4	—	20	7	—	10 / 6	5 / 2	—	29	3 / 1	30 / 8	11	438	214	9186 / 262	8·3
Przemyślany	1.468	243 / 4	21 / 2	94 / 9	17	33 / 5	197 / 5	39 / 5	41 / 3	1	294 / 5	137	2	1	9	1	18	192	12	159	121	—	—	—	—	18 / 2	—	—	—	4	6	9	17	1410 / 41	2·9
Rzeszów	1.374	76 / 13	22 / 13	39 / 15	—	40 / 14	110 / 8	34 / 5	36 / 4	1	128 / 1	31	17 / 6	16	4	—	12	214	101	115	144	4 / 4	3	7 / 2	—	12 / 2	12	—	21	—	14 / 2	3	138	65 / 1	1281 / 104	8·1
Sambor	890	98 / 2	38 / 10	50 / 21	18	9	54 / 16	41 / 2	12 / 2	1	92 / 3	31 / 1	19 / 1	14 / 2	6	2 / 1	—	80	1	73 / 8	34	2 / 2	2	—	—	5 / 3	—	—	27 / 5	2	9 / 6	13 / 3	32	73	842 / 85	10·8
Sanok	1.221	68 / 3	22 / 3	34 / 7	14	20 / 4	108 / 6	69 / 3	43 / 5	1	209 / 2	90 / 2	27 / 2	11 / 1	3 / 2	—	9	88	—	176	92	2 / 2	1	6 / 2	—	8 / 2	—	—	8	—	23 / 4	3	37	81	1140 / 68	5·9
Sącz Nowy	843	40 / 2	22 / 8	26 / 8	—	15 / 4	67 / 8	60 / 5	18 / 6	—	93 / 2	53	22	45	10 / 2	1	2	37	—	120		6 / 6	—	1	—	—	—	—	4	—	9 / 2	15	129		789 / 59	7·4
Śniatyn	784	46	14	23	2	39 / 6	57 / 4	35 / 1	39 / 4	11	157 / 2	73 / 1	81	1	—	—	2	37	—	283	43	1 / 1	—	—	—	—	—	—	8	1	6 / 1	13	30	62 / 1	738 / 21	2·8
Sokal	2.172	397 / 5	39 / 11	84 / 8	4 / 1	30 / 6	421 / 11	87 / 7	51 / 4	8	293 / 2	72	43	2	1	3	16	174	—	142 / 1	84 / 1	1 / 1	—	4	—	5	—	—	—	—	40 / 9	15	84		2094 / 67	3·2
Stanisławów . . .	2.561	305 / 59	20 / 7	150 / 40	44 / 2	89 / 40	85 / 13	90 / 5	65 / 9	10	260 / 10	91	69 / 2	33	5 / 1	3	5	106	6	321 / 1	47 / 3	6 / 6	—	1	9	1	3 / 1	7	24 / 3	3 / 1	29 / 2	3	185	556	2419 / 168	6·9
Stryj	1.925	145 / 12	103 / 20	14 / 4	57 / 1	19 / 4	85 / 3	126 / 15	17 / 1	5 / 2	361 / 16	172 / 7	1	8	16 / 2	2 / 1	7	79	—	319		1 / 1	—	1	1	7 / 1	1	—	12	5 / 2	26	5	144	379 / 2	1799 / 98	5·4
Tarnopol	1.333	126 / 16	24 / 5	63 / 23	47	9 / 3	105 / 15	84 / 10	51 / 9	2	232 / 5	109 / 4	20 / 4	7	4	5 / 2	—	97	—	61		7 / 7	—	2	1	—	—	—	12 / 1	2	6 / 1	4	114	109	1245 / 106	8·3
Tarnów	2.362	224 / 8	44 / 20	197 / 57	13 / 2	105 / 27	268 / 17	219 / 15	72 / 6	5	309	91	108 / 1	70	17	8	7	86	13	211	306	37 / 37	—	3	—	34 / 6	—	—	8	—	28 / 6	15	215 / 2		2218 / 210	9·4
Wadowice	715	66 / 4	18 / 5	41 / 10	4 / 1	23 / 6	38 / 5	19 / 2	16 / 2	3	122 / 1	48	8	9	—	1	5	44	—	27	35	4 / 4	—	—	—	7	—	2	4	7	9 / 1	53	54	23	665 / 42	6·3
Zaleszczyki	1.232	71 / 8	15 / 3	87 / 16	—	14 / 4	76 / 6	49 / 8	40 / 1	2	180	87 / 1	61 / 3	2	1	4	4	112	7	127	32	3 / 3	—	—	—	—	—	—	4 / 1	—	—	2	45	205	1163 / 63	5·4
Złoczów	1.349	150	58 / 9	61 / 26	22	48 / 21	104 / 9	68 / 7	41 / 4	1	87	101	65 / 4	18	4	—	2	58	5	90	32	5 / 5	—	—	—	2	—	—	10	2	3	18	84	109	1270 / 89	7·0
Żółkiew	2.457	300 / 10	64 / 17	129 / 27	—	71 / 21	286 / 15	122 / 10	104 / 6	2	294	140 / 3	65 / 1	16	6 / 2	4	3	191	—	126	108 / 4	6 / 6	2	2 / 2	1	19 / 2	37 / 7	—	13	—	34 / 2	17	46	102 / 1	2311 / 136	5·8
Żywiec	1.412	197 / 5	20 / 4	163 / 34	—	74 / 26	133 / 9	81 / 7	43 / 5	7	115 / 2	134	82	9	12	4 / 1	2	94	21	143		5 / 5	1	2	—	—	30 / 7	9	13 / 3	—	6	14	32	44	1321 / 115	8·7

Górna liczba oznacza ilość leczonych, **dolna** ilość zmarłych.

Zamknięcia rachunków

z obrotów funduszów szpitali prowincyonalnych zatwierdzone przez Wydział krajowy za rok 1900.

Poszczególnienie	Biała	Bochnia	Brody	Brzeżany	Drohobycz	Gorlice	Husiatyn	Jasło	Kolomyja	Lubaczów	Nowy Sącz	Podhajce	Przemyśl	Przemyślany	Rzeszów	Sambor	Sanok	Śniatyn	Sokal	Stanisławów	Stryj	Tarnopol	Tarnów	Wadowice	Zaleszczyki	Złoczów	Żółkiew	Żywiec	Razem
	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.
Wydatki.																													
a) Rzeczywiste:																													
Czynsz najmu	— —	— —	— —	2.000 —	2.700 —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	3.600 —	800 —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	
Bielenie i restauracya zwykła	47 80	932 65	467 00	472 39	1.337 60	43 36	312 92	255 34	2.300 —	435 90	392 11	1.160 66	782 90	1.120 52	184 69	263 99	1.899 87	100 47	497 67	4.976 30	959 12	628 48	2.976 42	159 87	454 80	700 30	2.342 34	955 15	
Budowy nadzwyczajne	6.776 60	— —	1.025 08	4.005 —	75 —	— —	— —	1.074 46	2.138 42	— —	— —	— —	513 52	2.925 34	— —	— —	1.424 41	— —	— —	— —	2.050 46	15.172 69	— —	10.622 65	— —	— —	8.235 20	720 —	
Podatki	1 21	305 89	27 21	— —	1.094 —	— —	— —	— —	8 12	— —	— —	55 69	1 59	2.189 41	1 95	31 23	— —	— —	— —	26 47	— —	23 30	12 42	— —	— —	2 36	4 01	25 90	
Asekuracya od ognia	70 94	37 23	51 74	— —	44 —	— —	114 59	38 89	59 15	67 60	13 99	93 89	80 50	349 87	7 20	36 59	45 53	50 84	56 71	119 36	37 38	79 33	82 50	20 86	47 24	77 39	276 33	44 15	
Czyszczenie kominów	— —	19 52	67 08	17 60	48 —	80 —	80 —	30 —	30 —	37 50	25 00	102 —	75 —	86 —	— —	30 —	88 76	15 —	20 —	120 96	160 —	100 —	120 —	21 50	36 —	38 —	120 —	48 —	
Czyszczenie i desinfekcya kanałów i kloak	— —	93 60	280 00	99 54	250 —	92 —	30 86	— —	250 —	56 —	7 65	254 14	64 88	193 20	— —	23 —	43 —	32 —	746 —	6 80	135 —	800 —	107 68	96 70	124 —	85 —	330 —	43 80	
Żywność chorych, S. S. Miłosierdzia, rządcy i służby	18.250 12	11.990 08	9.328 20	12.614 29	16.640 10	4.325 87	10.462 83	12.319 86	11.871 51	9.656 47	4 164 534	11.701 31	32.039 89	9.803 99	21.573 97	11.507 36	11.323 19	9 481 38	8.503 43	25.747 22	22.479 77	17 667 05	27.139 84	9.374 63	9.016 41	12.842 25	22.723 99	13.712 11	
Wino, piwo i wódka	1.119 28	325 36	— —	45 18	292 40	62 88	393 08	201 —	191 90	280 69	79 63	216 49	1.315 99	179 81	754 40	467 09	291 20	37 15	297 76	590 03	408 48	542 97	904 03	482 22	139 68	389 42	395 04	942 60	
Lekarstwa	3.026 97	1.427 15	1.395 20	1.915 44	3.521 62	— —	2.140 45	1.702 09	3.576 98	1.841 43	439 124	6.644 11	8.686 62	1.512 95	2.551 44	3.033 50	2.485 52	1.981 79	1.537 77	1.862 86	2.967 43	3.758 70	2.930 17	1.854 88	2.984 93	1.287 17	2.904 08	2.568 32	
Sanitarne	1.557 16	416 66	418 02	22 06	1.847 37	269 50	897 38	24 60	292 92	800 96	360 83	248 18	1.735 52	1.675 42	1.504 46	927 41	1.326 99	640 87	1.287 56	1 155 53	4.611 82	235 35	1 269 28	494 14	1.121 56	333 69	3.004 64	904 14	
Koszta pogrzebowe (trumny i wywóz zmarłych)	883 —	169 70	231 90	333 50	205 70	8 60	89 10	156 20	314 70	122 54	68 80	291 40	1.653 80	235 26	740 50	330 —	310 37	20 10	367 60	574 80	324 —	806 20	339 18	281 60	202 80	388 80	557 40	383 48	
Bielizna, pościel i odzież	2.422 70	1.559 80	1.096 14	113 67	4.683 29	21 36	319 —	688 —	1.209 27	660 37	27 72	1.872 31	4.443 86	1.028 99	4.000 —	1 067 64	1.687 69	2.564 82	1.772 97	3.081 15	2.475 11	687 66	4.086 59	1.760 60	1.058 36	1.2 4 45	3.312 46	1.670 93	
Pranie	247 14	194 28	76 66	55 46	321 52	94 22	126 22	179 88	182 73	494 72	38 43	442 88	454 02	176 06	473 66	164 48	175 54	142 37	38 17	402 59	259 60	467 56	307 79	116 04	132 80	112 30	689 80	222 36	
Sprzęty	1.398 46	1.246 54	183 58	209 98	1.238 67	200 55	170 08	236 56	823 08	439 02	75 87	946 83	1.621 52	965 50	824 67	338 72	431 88	376 70	4.889 36	1.030 22	687 78	352 75	1.139 08	691 54	222 66	622 82	441 16	1.022 32	
Opał	1.442 03	1.477 82	1.313 60	1.101 84	1.120 46	825 —	1 557 10	1.790 18	1.506 60	1.362 13	466 00	1.432 60	3.422 70	1.189 39	3.465 13	2.544 50	1.396 38	2.614 —	1.850 54	3.033 60	2.548 —	3.090 29	4.643 40	1.760 59	824 —	1.407 68	4.427 70	1.440 20	
Światło	2.053 39	92 38	239 68	182 70	473 26	256 60	251 75	255 77	230 96	461 15	126 43	426 87	772 87	364 24	468 53	215 94	288 14	222 29	169 —	614 72	456 52	656 54	880 05	317 32	127 94	306 46	1.304 —	487 01	
Słoma	142 80	181 98	96 00	40 62	62 02	68 28	57 60	65 —	99 64	389 12	15 00	235 —	387 80	312 62	146 70	107 11	74 17	78 —	235 51	357 64	235 —	36 46	401 72	181 46	41 —	80 90	388 65	155 28	
Potrzeby kancelaryjne	445 18	229 65	361 13	208 48	429 14	29 37	231 —	95 76	93 37	192 16	73 76	237 83	703 35	390 37	289 26	124 17	243 32	119 70	486 54	413 54	515 30	209 41	580 06	159 64	257 37	526 73	489 —	275 36	
Instrumenty chirurgiczne	846 02	21 04	1 04	785 56	1.607 58	— —	10 40	173 40	369 10	105 70	— —	22 40	546 17	259 78	112 50	185 22	103 65	402 02	444 05	1.882 37	623 77	525 81	674 06	45 20	127 34	190 58	596 17	328 70	
Płaca dyrektora	2.000 —	1.600 15	1.600 —	1.600 —	1.600 —	700 —	1.400 —	1.600 —	1.600 —	1.400 —	700 00	1.599 84	2.400 —	1.400 —	1.800 —	1.400 —	1 600 —	1.400 —	1.599 84	2.000 —	1.600 —	1.800 —	2 000 —	1.400 —	1.600 —	1.600 —	1.800 —	1.600 —	
„ sekundaryuszów	1.200 —	1.000 07	1.000 —	1.000 —	1.000 —	— —	— —	1.000 —	1.000 —	916 61	400 00	999 84	2.400 —	200 —	1.999 90	800 —	1.083 33	744 45	999 85	2.400 —	1.000 —	1.000 —	2.400 —	— —	1.270 —	1.000 —	2.000 —	1.000 —	
„ akuszerki i cyrulika	212 —	76 —	40 —	90 —	190 —	— —	4 —	49 98	40 —	— —	173 25	66 —	308 —	56 —	162 82	18 —	130 —	20 —	20 —	126 —	120 —	115 —	328 —	40 —	28 —	95 28	94 —	48 —	
„ S. S. Miłosierdzia (rządcy)	1.120 —	640 —	1.200 —	600 —	800 18	400 —	960 —	640 —	640 —	600 —	320 00	786 —	1.036 —	800 —	1.120 —	640 —	640 —	640 —	909 88	1.120 —	640 —	800 —	800 —	800 —	640 —	640 —	1.200 —	960 —	
„ pisarza	— —	— —	— —	916 63	999 90	— —	— —	840 —	1.200 —	— —	500 —	999 84	1.200 —	— —	— —	1.000 —	1.000 —	1 000 —	969 96	1.200 —	1.000 04	1.000 —	1.000 —	— —	1.000 —	950 04	— —	— —	
„ dyurnistów	200 —	— —	700 16	— —	240 —	— —	— —	— —	— —	— —	100 —	— —	540 —	— —	810 —	— —	— —	— —	— —	720 —	480 —	730 —	730 —	— —	— —	600 —	— —	
Wynagrodzenie urzędników gminnych lub powiatow.	200 —	200 —	200 —	200 —	200 —	— —	200 —	240 —	200 —	300 —	150 —	100 —	400 —	200 —	360 —	200 —	100 —	200 —	200 —	200 —	200 —	160 —	400 —	200 —	— —	100 —	240 —	200 —	
Płaca kapelanów	110 —	160 —	100 —	100 —	75 —	— —	98 08	20 —	100 —	100 —	— —	150 —	270 —	200 —	50 —	80 —	137 —	100 —	160 —	200 —	96 50	142 60	300 —	50 —	100 —	160 —	260 —	160 —	
„ Służby szpitalnej niższej	1.104 —	1.586 —	914 —	864 —	784 —	642 —	840 —	1.077 —	1.152 —	780 —	320 —	1.050 —	2.736 —	1.010 —	1.716 —	1.192 —	1.056 —	774 64	1.216 —	1.913 —	1.800 —	1.648 —	2.172 —	862 —	676 —	744 —	1.780 —	1.248 —	
Zwrot za sprawdzanie recept	33 90	13 32	18 76	24 52	35 64	— —	— —	23 53	25 08	11 81	10 57	24 37	63 05	7 95	75 80	19 01	20 67	15 51	23 14	46 64	32 87	58 22	45 15	15 67	26 11	— —	41 20	27 42	
Odprawy, prowizye i emerytury	333 30	1.350 06	— —	250 —	1.476 —	— —	— —	1.056 —	— —	— —	590 20	653 32	1.880 —	— —	874 99	378 76	1.154 —	— —	290 —	1.177 —	2.171 50	476 —	1.616 —	280 —	709 32	1.712 15	528 —	— —	
Remuneracye	— —	70 —	— —	— —	70 —	— —	50 —	90 —	250 —	60 —	35 —	100 —	160 —	400 —	180 —	70 —	80 —	— —	— —	90 —	120 —	210 —	150 —	— —	40 —	310 —	— —	90 —	
Relutum za pomieszkanie, opał i wikt	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	216 66	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	400 —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	
Spłata długów w kapitale	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	1.183 90	— —	821 81	— —	— —	1.119 36	— —	2.583 52	— —	721 50	— —	— —	596 06	— —	— —	— —	— —	
„ odsetek	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	1.045 58	— —	1.102 35	— —	378 —	774 18	— —	— —	2.784 —	180 —	2.555 56	— —	1.875 14	— —	— —	— —	— —	
Ciężar fundacyjny	— —	— —	— —	— —	51 46	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	353 —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	
Rozmaite drobne	643 19	718 11	119 30	22 24	3 96	37 10	64 94	105 46	87 30	749 81	40 80	103 74	183 74	249 90	510 70	75 95	106 52	105 56	830 07	322 24	410 87	387 10	399 16	147 02	57 64	170 83	361 36	377 95	
Opłata telefonów	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	100 —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	
Utrzymanie konia	— —	— —	— —	— —	531 52	155 71	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	
Suma wydatków rzeczywistych	47.887 19	28.135 02	22.551 48	29.950 70	46.049 39	8.312 40	20.861 38	26.028 96	32.059 49	22.321 71	9.714 70	35.247 02	73.232 38	31.406 73	50.359 27	27.449 67	33.040 67	23.879 66	33.002 90	57.511 04	54.570 82	57 744 53	60.934 58	34.707 33	23.065 96	28.098 60	61.446 53	31.661 18	1,011 231 29
b) Przenośne.																													
Zwrot zaliczek funduszowi krajow., powiatow. gmin.	— —	1.731 53	— —	2.180 —	2.400 —	400 —	2.033 —	2.140 —	200 —	2.040 90	1.587 50	12.402 42	— —	5.287 04	1.000 —	1.200 —	2.538 80	10.330 —	— —	4.000 —	2.040 —	2.500 —	4.800 —	2.000 —	1.333 28	2.000 —	3.500 —	376 90	70.021 37
Zaliczki do wyrachowania	3.600 —	2.300 —	120 —	13.540 —	2.600 —	— —	18.019 60	720 —	2.600 —	— —	1.750 —	— —	6.500 —	7.100 —	1.700 —	4.850 —	5.650 —	— —	— —	3.167 19	— —	15.703 80	900 —	1.340 —	— —	— —	— —	— —	92.160 59
„ na płace	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	14 40	— —	— —	— —	— —	600 —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	614 40	
Gotówka na zakupno efektów	998 44	— —	271 84	— —	12.000 —	— —	— —	— —	135 36	— —	— —	46 51	1.030 93	— —	— —	— —	— —	7.000 —	200 —	5.000 —	507 72	— —	— —	13.000 —	4.000 —	— —	— —	3.142 56	47.333 36
Zwrócone kaucye i depozyta	7 50	— —	— —	— —	193 36	— —	— —	2.014 52	458 30	— —	30 63	— —	— —	— —	— —	957 80	— —	60 —	— —	— —	151 68	1.555 30	— —	— —	— —	28 80	— —	5.457 89	
Przeprowadzenia rachunkowe	6.467 20	— —	— —	— —	— —	— —	5.100 —	— —	1.239 04	— —	434 27	25 60	205 —	— —	— —	— —	29 10	— —	58 80	45 60	— —	54 20	— —	644 38	50 —	67 50	— —	— —	14.420 69
Wydatki ogólne	58.960 33	32.166 55	22.943 32	45 670 70	63.242 75	8.712 40	46.013 98	30.903 48	36.692 19	24 362 61	13.517 10	47.721 55	80 968 31	36.693 77	58.459 27	31.321 87	40.458 57	46.919 66	33.261 70	69.723 83	57 870 22	77.557 83	66.634 58	51.691 71	28.449 24	30.166 10	64.975 33	35.180 64	1,241.239 59
Dochody ogólne	59.133 40	32.166 55	22.944 13	45.712 24	71.149 94	10 852 —	48.079 80	31.949 24	39.156 98	24.393 68	13.614 54	47.721 55	81.170 20	36.693 77	58.871 57	32.703 80	40.535 93	48.037 85	33.261 76	71.690 53	58.396 70	78 259 03	66.640 19	52.468 61	28.489 34	32.853 86	64.997 85	35.190 26	1,267.135 30
Od tego potrąciwszy dochody przenośne	12.842 26	3.558 40	2.712 84	16.340 —	2.793 36	8.000 —	26.834 38	3 220 —	5.497 34	40 90	1.687 40	13.459 84	10.303 —	6.555 07	13.158 74	2.551 40	7.031 89	27.028 —	277 48	12.734 01	635 68	25 547 59	850 —	17.729 94	50 —	67 50	7.780 —	800 —	230.087 02
Okazują się dochody rzeczyw.	46.291 14	28.608 15	20.231 29	29.372 24	68.356 58	2.852 —	21.245 42	28.729 24	33.659 64	24.352 78	11.927 14	34.261 71	70.867 20	30.138 70	45.712 83	30.152 40	33.504 04	21.009 85	32.984 28	58.956 52	57.761 02	52.711 44	65.790 19	34.738 67	28.439 34	32.786 36	57.217 85	34.390 26	1,037.048 28

Budżety

szpitali prowincyonalnych zatwierdzone przez Wydział krajowy na rok 1902.

Poszczególnienie	Biała	Bochnia	Brody	Brzeżany	Drohobycz	Gorlice	Husiatyn	Jasło	Kołomyja	Krosno	Lubaczów	Nowy Sącz	Podhajce	Przemyśl	Przemyślany	Rzeszów	Sambor	Sanok	Śniatyn	Sokal	Stanisławów	Stryj	Tarnopol	Tarnów	Wadowice	Zaleszczyki	Złoczów	Żółkiew	Żywiec	Razem
	Koło													Powiat																
Dochody.																														
Z własnych dochodów:																														
Z dóbr realności, gruntów legatów, zapisów, datków, odsetek od efektów etc.	—	524	122	210	721	400	200	400	320	—	400	100	200	500	6.800	190	100	208	150	260	2.654	410	150	1.000	—	210	820	6	150	—
Z kosztów leczenia:																														
Od galicyjskiego funduszu krajowego, samopłacących i obcych funduszów	43.890	26.800	21.600	35.400	44.000	26.613	31.200	27.000	28.600	12.750	25.000	27.750	41.800	72.520	26.400	46.590	29.400	37.500	30.100	33.600	54.200	65.800	42.240	60.700	30.400	27.000	32.480	50.684	32.860	—
Rozmaite dochody	40	—	10	20	20	360	—	20	50	50	100	50	50	50	—	20	5	52	—	—	50	100	50	100	100	10	60	50	40	—
Suma dochodów	43.930	27.124	21.732	35.630	44.741	27.373	31.400	27.420	28.970	12.800	25.500	27.750	42.050	73.070	33.200	46.800	29.505	37.760	30.250	33.860	56.904	66.310	42.440	61.800	30.500	27.220	33.360	50.740	33.050	1,083.189
Wydatki.																														
Czynsz najmu	—	—	—	2.000	2.700	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3.600	600	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Bielenie i restauracya zwykła	500	400	500	300	900	700	300	250	800	100	450	400	600	800	700	300	100	300	300	250	600	900	600	1.000	300	400	200	650	700	—
Budowy nadzwyczajne	3.200	—	—	1.200	—	—	3.574	—	450	—	—	200	—	1.365	—	—	—	2.000	—	—	866	5.200	—	1.580	1.380	—	1.283	1.200	1.600	—
Podatki	6	45	30	—	860	6	—	8	10	20	—	—	30	4	1.335	2	50	40	20	—	30	40	10	13	1	13	2	4	26	—
Asekuracya od ognia	70	37	40	30	40	80	200	38	60	74	70	130	90	80	350	8	36	50	80	186	120	50	55	90	22	50	78	276	96	—
Czyszczenie kominów	50	20	70	20	50	80	100	30	24	40	30	50	100	75	100	20	50	90	60	40	120	160	80	160	70	36	40	70	48	—
Czyszczenie i desinfekcya kanałów i kloak	600	100	280	100	250	100	40	30	250	90	120	90	250	65	200	130	50	50	50	500	50	140	640	135	100	150	80	220	44	—
Żywność chorych, SS. Miłosierdzia i służby	18.250	11.000	8.710	13.000	17.300	10.200	11.800	11.000	11.840	5.006	10.100	10.100	16.200	32.500	9.900	17.200	10.600	12.790	8.300	11.260	23.720	22.000	16.800	25.000	10.100	10.300	13.025	20.700	14.000	—
Wino, piwo i wódka	1.200	200	40	100	300	300	400	180	200	100	300	300	220	1.000	250	800	400	300	200	350	600	450	550	600	500	250	400	400	800	—
Lekarstwa	3.000	1.400	1.500	2.400	3.350	1.200	2.100	1.200	3.300	850	1.680	900	3.000	7.000	1.800	2.900	2.360	2.300	1.500	2.240	2.600	3.800	2.500	3.180	2.000	2.700	1.300	2.870	2.500	—
Sanitarne	1.200	400	400	600	1.660	900	1.000	100	300	425	840	1.000	1.500	1.800	900	1.400	400	1.200	750	1.300	1.500	2.000	1.500	1.710	500	1.080	400	2.600	900	—
Koszta pogrzebowe (trumny i wywóz zmarłych)	900	170	240	350	350	200	200	200	320	200	150	440	300	1.100	250	500	300	280	150	400	600	450	700	200	300	200	400	500	400	—
Bielizna, pościel i odzież	1.000	1.200	1.000	1.200	1.800	1.600	800	840	1.020	500	1.000	820	1.300	5.000	1.600	2.000	500	2.150	800	1.200	3.000	2.650	1.000	4.000	2.300	1.500	1.500	2.500	700	—
Pranie	250	300	100	100	350	200	200	190	180	120	300	200	500	500	200	400	200	250	300	160	400	300	400	300	200	150	140	377	240	—
Sprzęty	1.290	500	200	300	600	1.110	200	200	880	50	350	120	500	1.200	600	800	200	800	980	400	1.200	740	600	1.000	600	500	1.000	780	800	—
Opał	1.200	1.000	1.400	1.400	1.200	2.000	2.000	1.700	1.360	650	1.000	1.100	1.600	3.000	1.200	2.500	1.200	1.550	1.500	2.000	2.800	2.200	2.500	3.000	1.600	1.000	1.400	3.620	1.500	—
Światło	840	150	300	200	450	600	350	250	230	250	350	400	400	700	370	470	250	320	250	300	630	450	500	800	300	150	260	800	500	—
Słoma	200	200	150	80	120	200	100	75	100	80	200	100	200	400	300	200	150	200	50	250	360	250	100	400	180	75	120	300	160	—
Potrzeby kancelaryjne	500	200	300	300	450	250	300	150	200	150	150	200	250	600	400	400	150	260	200	500	400	400	250	500	160	250	300	450	300	—
Instrumenty chirurgiczne	540	100	100	500	500	220	100	200	100	150	360	200	250	300	900	400	200	250	400	200	600	400	300	600	150	200	300	500	200	—
Płaca dyrektora	2.400	1.600	1.600	1.600	1.600	1.400	1.600	1.600	1.600	1.400	1.400	1.400	1.600	2.400	1.400	1.800	1.400	1.600	1.400	1.600	2.000	2.000	1.800	2.000	1.400	1.600	1.600	2.000	1.600	—
» sekundaryuszów	1.200	1.000	1.000	1.000	1.000	300	300	1.000	1.000	—	1.000	1.000	1.000	3.400	500	2.000	800	1.000	1.000	1.000	2.400	1.200	2.400	—	1.000	1.000	2.800	1.000	—	—
» akuszerki i cyrulika	250	100	100	120	200	60	60	48	24	100	12	300	70	350	100	160	—	80	20	40	140	120	100	328	72	50	120	100	50	—
» Sióstr zakonnych (rządcy)	960	640	1.200	800	960	800	800	640	640	640	800	1.200	800	1.332	800	1.120	640	800	640	640	1.280	960	960	1.280	800	640	800	1.200	1.120	—
» pisarza	1.000	—	—	1.000	1.000	—	120	1.000	1.200	—	—	640	1.000	1.200	—	—	1.000	—	1.000	1.000	1.200	1.000	1.000	—	—	1.000	1.000	—	—	—
» dyurnistów	—	—	600	—	600	—	—	—	—	—	—	400	300	—	—	730	—	—	—	100	720	—	—	300	—	—	—	720	—	—
Wynagrodzenie urzędników gminnych lub powiatowych	200	200	200	200	200	200	200	240	200	100	200	200	100	400	200	360	200	200	200	200	200	200	160	400	200	100	200	240	200	—
Płaca kapelanów	160	100	100	100	100	100	100	30	100	100	100	100	150	240	200	100	80	100	100	160	200	100	100	200	50	100	100	160	160	—
» służby szpitalnej niższej	1.104	1.464	912	1.008	1.080	1.392	1.176	1.008	1.152	936	840	1.008	1.056	2.736	1.056	1.680	1.200	1.152	960	1.536	2.424	1.944	1.560	2.040	1.008	720	960	2.256	1.224	—
Za sprawdzanie recept	40	20	20	20	35	—	20	25	30	10	12	30	25	70	20	35	24	20	10	30	60	40	50	50	18	30	20	45	28	—
Odprawy, prowizye i emerytury	334	1.332	—	250	1.476	—	—	1.056	—	—	—	1.117	1.120	1.880	—	840	144	1.624	—	660	1.177	2.234	596	1.616	280	710	2.180	528	—	—
Remuneracye	160	70	160	170	180	90	100	160	160	50	70	170	180	260	80	150	170	80	160	100	300	220	300	140	70	150	180	150	90	—
Relutum za pomieszkanie, opał i wikt	—	—	—	—	—	—	—	—	200	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Spłata długów w kapitale	—	1.600	—	400	2.000	1.000	2.000	900	—	400	—	—	3.297	—	2.964	2.000	5.400	1.890	6.584	3.200	2.000	7.536	2.254	4.800	2.653	400	2.000	1.600	—	—
» odsetek	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	426	—	—	—	306	—	—	—	—	—	3.316	—	2.218	—	—	—	—	—
Ciężar fundacyjny	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	354	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Rozmaite drobne	500	150	60	20	500	600	100	100	100	50	600	815	120	100	300	150	200	140	100	300	280	300	400	200	200	90	100	300	300	—
Na utrzymanie kaplicy	100	100	—	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	—	—	—
Opłata telefonów	—	—	—	—	75	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	100	—	150	—	—	—	—	—	—	—
Suma wydatków	43.204	25.798	21.312	30.968	44.336	25.988	30.440	24.548	28.130	12.741	22.584	25.230	38.634	72.311	29.075	45.255	29.440	33.966	28.164	32.142	54.777	60.534	42.431	60.122	29.832	25.694	32.588	50.316	31.286	1,031.846

SPRAWOZDANIE

z czynności

Departamentu VI. Wydziału krajowego

za czas od 16. listopada 1900 do końca października 1901

(z 6 alegatami).

Departament VI.

Szef Departamentu: Dr. Damian Sawczak, Członek Wydziału krajowego.

W zakresie czynności tego Departamentu nie zaszły żadne zmiany i załatwiane były działy, jakie w poprzedniem sprawozdaniu za czas od 16. listopada 1899 do 15. listopada 1900 wykazano.

W czasie od 16. listopada 1900 do końca października 1901 wpłynęło do Departamentu VI. 7.091 exhibitów, z których wszystkie zostały załatwione.

Sprawy terytoryalne.

Sąd powiatowy w Zakliczynie.

Odezwą z 1. grudnia 1900 r. L. 13.295 c. k. Prezydyum Namiestnictwa zawiadomiło Wydział krajowy, że na mocy rozporządzenia c. k. Ministerstwa sprawiedliwości z 16. listopada 1900 L. 22.874 rozpocznie ustanowiony reskryptem tegoż c. k. Ministerstwa z 24. września 1899 D. p. p. N. 190. sąd powiatowy w Zakliczynie swą działalność z dniem 1. stycznia 1901.

Sprawa kreowania nowych sądów.

Na posiedzeniu z 6. lipca 1901 powziął Wysoki Sejm następującą uchwałę:

Sejm Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem wzywa ponownie c. k. Rząd, aby w interesie ludności i należytego toku wymiaru sprawiedliwości z kreowaniem i otwarciem postanowionych już sądów kolegialnych i powiatowych w kraju naszym działał w tym kierunku tak, jak w innych krajach koronnych, w szczególności zaś, aby:

a) zarządził bezwłocznie otwarcie sądu obwodowego w Czortkowie i sądów powiatowych w Bołszowcach i Jabłonowie, które już cesarskiem rozporządzeniem z dnia 18. września 1899 są ustanowione;

b) po myśli uchwał sejmowych z dnia 15. lutego 1897, 10. marca 1899 i 28. kwietnia 1900 roku poczynił jak najspieszniej przygotowania do utworzenia sądów obwodowych w Biały, Bochni, Nowym-Targu, Mielcu, Jarosławiu i Żółkwi, tudzież sądów powiatowych w Baranowie, Majdanie, Rudniku, Jagielnicy, Jezierzanach, Krasnej, Podkamieniu, Strzeliskach nowych, Uścierykach i Zawałowie, tak iżby corocznie przynajmniej jeden sąd obwodowy i dwa sądy powiatowe w życie wprowadzone być mogły;

c) bezzwłocznie przystąpił do przeniesienia siedziby c. k. sądu powiatowego w Ślemieniu do Suchy.

Na powyższą rezolucyę nie było dotychczas odpowiedzi Rządu, natomiast otrzymał Wydział krajowy od c. k. Prezydyum Namiestnictwa na odezwę swą z 15. lutego 1901, którą w wykonaniu

uchwały Wysokiego Sejmu z 28. kwietnia 1900 odniósł się do c. k. Prezydyum Namiestnictwa o poparcie powyższych spraw i o zawiadomienie, w jakiem stadyum takowe się znajdują. — odezwą z 15. czerwca 1901 L. 5.333/pr. następującą odpowiedź: — „Odwołując się do pisma z 15. lutego 1901 L. 2.140 mam zaszczyt wskutek reskryptu c. k. Ministerstwa sprawiedliwości z 8. maja b. r. L. 7.958/1 oznajmić, co następuje:

Ku swemu ubolewaniu nie było c. k. Ministerstwo sprawiedliwości dotąd w możności wydania szczegółowych zarządzeń w sprawie poruszonej w rezolucyi galic. Sejmu krajowego z 28. kwietnia 1900, a odnoszącej się do kreowania względnie aktywowania nowych sądów w Galicyi.

Ministerstwo sprawiedliwości zapowiedziało już w roku 1898 zgodnie z opinią Sejmu galicyjskiego z dnia 19. lutego 1897 kreowanie w pierwszym rzędzie uznanych za niezbędne sądów obwodowych w Bochni, Czortkowie, Jarosławiu i Żółkwi, tudzież sądów powiatowych w Zakliczynie, Rudniku, Bołszowcach, Jabłonowie, Jagielnicy, Krasnem Podkamieniu, Strzeliskach nowych, Uścierykach i Zawałowie i wdrożyło natychmiast odpowiednie rokowania z Ministerstwem skarbu, przyczem jednak tak z rzeczowych jak i finansowych względów zamierzono aktywowanie tych sądów rozłożyć na przeciąg kilku lat.

Z uwagi na trudne finansowe położenie Państwa, Ministerstwo Skarbu zgodziło się dotąd ostatecznie tylko na najnaglejsze żądania t. j. utworzenia sądów w Czortkowie, Zakliczynie, Bołszowcach i Jabłonowie, a równoczośnie odroczyło swą decyzyę w sprawie kreowania reszty sądów do późniejszego odpowiedniego czasu.

Wskutek tego ogłoszono rozporządzeniami Ministerstwa sprawiedliwości z 24. września 1899 Dz. p. p. N. 188—191 tylko kreowanie sądu obwodowego w Czortkowie i sądów powiatowych w Zakliczynie, Bołszowcach i Jabłonowie, a z dniem 1. stycznia 1901 aktywowano sąd powiatowy w Zakliczynie.

Przygotowania do aktywowania sądu obwodowego w Czortkowie i sądów powiatowych w Bołszowcach i Jabłonowie niestety nie wiele się dotychczas naprzód posunęły, gdyż mimo gorliwych usiłowań nie powiodło się jeszcze Ministerstwu sprawiedliwości uzyskać kredytu na wykonanie nowych, kosztownych budynków sądowych.

Ministerstwo sprawiedliwości z pewnością nie omieszka nalegać na przyznanie powyższego kredytu i w miarę tegoż przyspieszyć ile możności wystawienie potrzebnych nowych budynków, względnie aktywowanie wspomnianych trzech sądów, niemniej podejmie niebawem w dalszym ciągu rokowania z Ministerstwem Skarbu w sprawie projektowanych sądów w Bochni, Jarosławiu, Żółkwi, Rudniku, Jagielnicy, Krasnej, Podkamieniu, Strzeliskach nowych, Uścierykach i Zawałowie.

Przed aktywowaniem tych 13 sądów, co i tak wymagać będzie bardzo znacznego nakładu pieniężnego, nie może Ministerstwo sprawiedliwości wziąć pod rozwagę dalszych wniosków, poczynionych w rezolucyach Sejmu z 19. lutego 1897 i 28. kwietnia 1900 r., a domagających się kreowania w Galicyi nowych sądów, które po części nie są niezbędnie potrzebne, albo których potrzeba nie jest przynajmniej tak nagłą".

Przydzielenie gminy i obszaru dworskiego Bonarówka do okręgu sądu powiatowego w Strzyżowie i wydzielenie jej z okręgu sądowego w Krośnie.

Za tem wydzieleniem Wysoki Sejm oświadczył się uchwałą z 8. marca 1899.

W myśl tej uchwały zostały też gmina i obszar dworski w Bonarówce na mocy rozporządzenia c. k. Ministerstwa sprawiedliwości z 30. listopada 1900 L. 17.151 i Spraw wewnętrznych

z 7. września 1900 L. 5.251/M. I. z dniem 1. maja 1901 wyłączone z okręgu c. k. sądu powiatowego w Krośnie, c. k. sądu obwodowego w Jaśle i c. k. Starostwa w Krośnie a przydzielone do okręgu c. k. sądu powiatowego w Strzyżowie, c. k. sądu obwodowego w Rzeszowie i c. k. Starostwa w Strzyżowie.

Uchwała Wys. Sejmu z 7 lipca 1901 w sprawie wyłączenia przysiółków Bortniki i Kuliki ze związku gminy administracyjnej Stołpin, powiatu brodzkiego i przyłączenia jej do gminy Bołożynów powiatu złoczowskiego.

Odezwą z 26. sierpnia 1901 L. 9.814/pr. Prezydyum c. k. Namiestnictwa we Lwowie zażądało przedłożenia wszystkich aktów tej sprawy dotyczących, które przesłane zostały odezwą Wydziału krajowego z 17. września 1901 LW. 58.823.

Uchwała Wys. Sejmu z 6. lipca 1901 w sprawie wyłączenia gminy Pozowice z okręgu sądu powiatowego w Kalwaryi i Starostwa w Wadowicach i przydzielenia jej do okręgu sądu powiatowego w Skawinie i Starostwa w Podgórzu.

Odezwą z 21. sierpnia 1901 L. 8.638 zażądało c. k. Prezydyum Namiestnictwa również przedłożenia aktów dotyczących tej sprawy, które przesłane zostały c. k. Prezydyum Namiestnictwa odezwą z 17. września 1901 LW. 57.792.

Petycya gmin Złotniki, Chatki, Sokołów i innych o przeniesienie siedziby c. k. sądu powiatowego z Wiśniowczyka do Złotnik.

Co do tej petycyi przesłanej jako przez Wys. Sejm niezałatwionej na dniu 29. lipca 1901 Wydziałowi krejowemu, zarządziliśmy rozporządzeniem z 20. września 1901 LW. 51.457 dochodzenie przez Wydział powiatowy w Podhajcach.

Petycya gminy Byszów z 21 grudnia 1900 o wyłączenie jej z okręgu sądowego i Starostwa w Podhajcach z przydzielenia do okręgu sądowego w Haliczu i Starostwa w Stanisławowie (niezałatwiona przez Wys. Sejm).

W tej sprawie zarządziliśmy dochodzenie rozp. z 30. września 1901 L. 65.820 przez Wydział powiatowy w Podhajcach.

Petycya gminy Krynica w przedmiocie uznania tej miejscowości za gminę miejską, utworzenia tamże sądu powiatowego i urzędu podatkowego.

Petycya ta jako niezałatwiona przez Wysoki Sejm została przesłaną Wydziałowi krajowemu, który rozporządzeniem z 24. września 1901 LW. 51.455 zarządził właściwe dochodzenie przez Wydział powiatowy w Nowym-Sączu.

Petycya Wydziału powiatowego w Dolinie o kreowanie sądu powiatowego w Wełdzirzu.

Z powodu tej petycyi wniesionej na dniu 27. czerwca 1901 do Wys. Sejmu, która jako niezałatwiona przesłaną została Wydziałowi krajowemu, odnieśliśmy się odezwą z 20. września 1901 LW. 52.968 do c. k. Prezydyum Namiestnictwa przy dołączeniu tej petycyi, odwołując się do uchwał Wys. Sejmu z 15. lutego 1897 i z 22. marca 1899, któremi Wys. Sejm oświadczył się juz raz za utworzeniem w Wełdzirzu sądu powiatowego, z prośbą o poparcie tej sprawy w Ministerstwie sprawiedliwości.

cPetycya Piotra Stupniskiego i towarzyszy w sprawie wybudować się mającego gmachu dla pomieszczenia sądu powiatowego w Bóbrce.

Co do tej petycyi Wys. Sejm nie powziął żadnej uchwały, o czem uwiadomiliśmy petenta przez Wydział powiatowy w Bóbrce pod dniem 2. sierpnia 1901 do LW. 51.453.

Petycya miasteczka Alwerni o ustanowienie w tej miejscowości sądu powiatowego.

Petycya ta jako niezałatwiona przez Wys. Sejm została przesłaną Wydziałowi krajowemu, który o tem zawiadomił pod dniem 20. września 1901 L. 52.893 interesowaną gminę za pośrednictwem Wydziału powiatowego w Chrzanowie.

Petycya gminy Uście zielone o kreowanie w Uściu zielonem sądu powiatowego.

Co do tej petycyi nie powziął Wys. Sejm żadnej uchwały, o czem zawiadomiliśmy interesowaną gminę za pośrednictwem Wydziału powiatowego w Buczaczu rozporządzeniem z 20. września 1901 LW. 53.541.

Petycya gmin i obszarów dworskich powiatu Horodeńskiego o kreowanie sądu powiatowego w Czernelicy powiatu horodeńskiego.

Petycya ta nie została przez Wys. Sejm załatwioną, a Wydział krajowy nie widział się spowodowany zarządzać co do tej petycyi jakiego dochodzenia.

Petycya gmin Hucisko i Widaczów o wydzielenie ich z powiatu politycznego w Rzeszowie i sądowego w Tyczynie, a przyłączenie do okręgu politycznego i sądowego w Przeworsku.

Petycya ta jako niezałatwiona przez Wys. Sejm została przesłaną Wydziałowi krajomemu na dniu 31. lipca 1901, który rozporządzeniem z 20. września 1901 do LW. 51.879 zarządził w tej sprawie dochodzenie i zbadanie stanu rzeczy przez Wydział powiatowy w Rzeszowie.

Petycya gminy i obszaru dworskiego w Brylińcach o wyłączenie z okręgu sądu powiatowego i urzędu podatkowego w Niżankowicach a przyłączenie do sądu powiatowego i urzędu podatkowego w Przemyślu.

Co do tej petycyi przesłanej Wydziałowi krajowemu jako przez Wysoki Sejm niezałatwionej zarządziliśmy rozporządzeniem z 2. sierpnia 1901 L. 51.451 dochodzenie przez Wydział powiatowy w Przemyślu.

Petycya gminy Furmany o utworzenie z niej samoistnej gminy katastralnej i odłączenie od gminy Zupawa.

Niezałatwioną tę petycyę przesłaną na dniu 29. lipca 1901 Wydziałowi krajowemu załatwiliśmy w ten sposób, że odezwą z 27. września 1901 do LW. 51.465 przesłaliśmy ją c. k. krajowej Dyrekcyi Skarbu we Lwowie do właściwego zarządzenia.

Petycya gminy Tyszycy o wyłączenie z okręgu sądowego sokalskiego, a przydzielenie do okręgu sądowego w Kamionce strumiłowej.

Na sesyi sejmowej z 1900 r. wniosła była gmina Tyczyca petycyę do Wys. Sejmu o wydzielenie z powiatu politycznego i sądowego sokalskiego, a przydzielenie do powiatu politycznego i sądowego w Kamionce strumiłowej, która jako niezałatwiona przez Wys. Sejm przesłaną została Wydziałowi krajowemu na dniu 25. maja 1900 r. Rozporządzeniem z 29. maja 1901 do LW. 35.178 zarządziliśmy w tej sprawie dochodzenie i zbadanie stanu rzeczy przez Wydział powiatowy w Sokalu i wyższy sąd krajowy we Lwowie.

Wynik tego dochodzenia wypadł dla petycyonującej gminy niekorzystnie. Tak Rada powiatowa w Sokalu jakoteż władze sądowe, a w szczególności sądy powiatowe w Sokalu i Kamionce strumiłowej, Prezydyum sądu obwodowego w Złoczowie i Sądu krajowego we Lwowie, wreszcie Prezydyum wyższego sądu krajowego w odezwie swej z 18. czerwca 1901 L. $\frac{8.811}{3\ Z.}$ (LW. 42.630/1901) oświadczyło się przeciw temu wydzieleniu a tylko Rada powiatowa w Kamionce strumiłowej zajęła przychylne dla tej sprawy stanowisko. Wyższy sąd krajowy we Lwowie przytem oświadczył, iż w razie połączenia Tyszycy z Kamionką z powodu braku mostu na Bugu i wynikającej stąd corocznie kilkakrotnej przerwy w komunikacyi powstałyby poważne trudności i oznajmił, że odległość Trybunału

pierwszej instancyi we Lwowie właściwego dla Tyszycy jest znacznie mniejszą jak od Złoczowa, do którego to okręgu należy Kamionka strumilowa, co ze względu na tok instancyi powstały skutkiem wprowadzenia nowych ustaw sądowych jeszcze większej nabiera doniosłości.

Wobec takiego rezultatu Wydział krajowy oświadcza się także przeciw temu wydzieleniu i postanowił sprawy petycyi gminy Tyszycy o to wydzielenie przed Wys. Sejmem nie popierać.

Nowe wydzielenia.

Osobnemi sprawozdaniami wnosi Wydział krajowy na wydzielenie 1) gminy katastr. Dobra szlachecka i Dobra rustykalna z okręgu politycznego i sądowego w Birczy, a przyłączenie do okręgu sądowego i politycznego w Sanoku; 2) gminy Błożew górny o wydzielenie z okręgu sądowego w Starej Soli i ze Starostwa w Starym Samborze, a przyłączenie do okręgu sądowego i politycznego w Dobromilu.

Sprawa przyjścia z pomocą włościanom gminy Zielona w powiecie husiatyńskim.

Na posiedzeniu z 26. czerwca 1901 powziął Wysoki Sejm następujące uchwały:

1) Celem przyjścia z pomocą ludności włościańskiej gminy Zielona w powiecie husiatyńskim przeznacza się z funduszów krajowych na zakupno od p. Honorata Wachowicza majętności Zielona z przyległościami w przestrzeni około 460 morgów jako bezzwrotną subwencyę — połowę tej kwoty, jaką na ten sam cel udzieli c. k. Skarb Państwa z zastrzeżeniem, że subwencya krajowa nie może być wyższą jak 50.000 koron.

2) Poleca się Wydziałowi krajowemu, ażeby kwotę 50.000 koron wstawił do budżetu krajowego na r. 1902.

Uchwale powyższej Wys. Sejmu stało się zadość; odezwą bowiem z 26. lipca 1901 L. 80.841 c. k. Namiestnictwo zawiadomiło Wydział krajowy, że według reskryptu c. k. Ministerstwa spraw wewnętrznych z 26. czerwca 1901 L. 23.078 zgodziły się interesowane władze centralne, aby włościanom gminy Zielonej w celu nabycia majętności tej samej nazwy, obliczając wszystkie koszta i wydatki — najwyżej na 300.000 koron, udzielono z funduszów państwowych bezzwrotną subwencyę w kwocie 100.000 koron pod warunkiem, że kraj udzieli na ten sam cel subwencyę w kwocie 50.000 koron i interesowani włościanie dla pokrycia drugiej połowy wszystkich kosztów i wydatków zaciągną za interwencyą Wydziału krajowego pożyczkę hipoteczną w galicyjskim Banku krajowym. O tem zawiadomiło również c. k. Ministerstwo spraw wewnętrznych reskryptem z 26. sierpnia 1901 L. 29.700 c. k. Namiestnictwo we Lwowie z tem, że dla przeprowadzenia całej akcyi stawia do rozporządzalności c. k. Namiestnictwa na rachunek wyznaczonego kredytu kwotę 100.000 koron i że równocześnie otrzymała c. k. Dyrekcya Skarbu we Lwowie z Ministerstwa finansów polecenie zaasygnowania c. k. Namiestnictwu w głównej kasie krajowej we Lwowie powyższej kwoty, która w miarę potrzeby ma być wydatkowaną. Reskryptem tym zastrzegło zarazem c. k. Ministerstwo spraw wewnętrznych, iż ze względu na wysokość udzielić się mającej ze Skarbu Państwa pomocy pieniężnej uważa za potrzebne przeprowadzenie oszacowania zakupić się mającego od Honorata Wachowicza obszaru przez dwóch ocenicieli Banku krajowego przy interwencyi c. k. Starosty w Husiatynie i zastępcy Wydziału krajowego, a następnie o wypośrodkowanie przez c. k. Namiestnictwo i zastępcę Wydziału krajowego z Honoratem Wachowiczem ceny kupna.

Zarazem wypowiedziało c. k. Ministerstwo w tym reskrypcie swoje zapatrywanie co do sporządzenia i zawarcia częściowych kon-

traktów każdego ze 160 włościan w Zielonej osobno z Wachowiczem, co do sporządzenia planu parcelacyjnego, co do bonifikacyi za zebrane urodzaje, co do sporządzenia map katastralnych, to wszystko przez specyalną do tego wyznaczyć się mającą komisyę, do czego ze strony Ministerstwa wyznaczony został techniczny inspektor dla agrarnych operacyj w Bernie, Antoni Jelinek i t. d.

W myśl powyższego żądania c. k. Ministerstwa zarządził Wydział krajowy przedewszystkiem przez dwóch ocenicieli Banku krajowego oszacowanie należących do Honorata Wachowicza dóbr, Zielonej z przyległościami. Czynność ta została przeprowadzona na miejscu na dniu 16. i 17. września 1901, z której sporządzony został akt oszacowania. Przy komisyi, jaka w dniach tych miała miejsce w Zielonej, wystąpili włościanie a względnie ich zastępcy z Zielonej z wnioskiem, ażeby przy rozdziale zakupić się mających gruntów rozdział ten nastąpił według równej użytkowej wartości t. j. w równej mierze pomiędzy wszystkie rodziny, które w Austryi posiadały samoistne gospodarstwa bez względu na przestrzeń ziemi, którą w Rosyi dzierżawiły.

Wydział krajowy ze swej strony na to żądanie włościan z Zielonej się zgodził i o tem zawiadomił c. k. Namiestnictwo, uważając je za słuszne i uzasadnione.

W dalszym ciągu Wydział krajowy dąży do uregulowania stanu tabularnego tak dóbr Zielony z przyległościami, jakoteż pojedyńczych włościan.

W ogólności sprawa cała pozostaje w toku dochodzenia, a obecnie traktowane jest omówienie z właścicielem Zielonej p. Honoratem Wachowiczem przez c. k. Namiestnictwo przy interwencyi zastępcy Wydziału krajowego i Banku krajowego warunków kupna dóbr Zielonej z przyległościami i ewentualnego ułożenia punktacyj przedugodnych i jest nadzieja, że ta sprawa w r. 1902 korzystnie dla włościan w Zielonej zrealizowaną zostanie.

W końcu oznajmiamy, żeśmy wstawili w budżet na r. 1902 stosownie do uchwały Wysokiego Sejmu z 26. czerwca 1901 kwotę 50.000 koron.

Zandarmerya.

Sprawy administracyjne. Wodociągi w gmachu żandarmeryi.

Pod dniem 12. kwietnia 1901 do LW. 23027 zarządził Wydział krajowy połączenie wodociągu w gmachu krajowej komendy żandarmeryi z wodociągiem miejskim i poruczył wykonanie robót w tym względzie inżynierowi i przedsiębiorcy Władysławowi Niemekszy. Tem samem ustał z końcem lutego 1901 r. wydatek na użycie prądu elektrycznego ze stacyi elektrycznej miejskiej do motoru dla pędzenia wodociągów w gmachu żandarmeryi.

Połączenia tego podjął się inżynier Niemeksza za wynagrodzeniem w kwocie 400 koron za dwuletnią gwarancyą. Prócz tego wydatku okazał się nadto wydatek w kwocie 800 koron na urządzenie muszli wodociągowych w ośmiu kuchniach gmachu żandarmeryi.

Pod dniem 14. listopada 1901 LW. 77.627 wydał Wydział krajowy zarządzenia i wskazówki dla obchodzenia się z urządzeniami wodociągowemi w gmachu żandarmeryi w zimowych miesiącach i odniósł się w tym względzie do komendy żandarmeryi i do własnych organów zarządzających gmachem o ścisłe przestrzeganie wydanych zarządzeń celem ochrony wodociągów w gmachu żandarmeryi od zamarznięcia.

Wynagrodzenie ze Skarbu Państwa za mieszkania bezpłatnie na koszary żandarmeryi ofiarowane.

Reskryptem z 19. kwietnia 1901 L. 5.462 oznajmiło c. k. Ministerstwo obrony krajowej, że wynagrodzenie po 7 hal. od jednego żandarma po myśli § 40 ustawy o żandarmeryi z 25. grudnia 1894 D. p. p. Nr. 1. z r. 1895 tylko w takim razie może być żądane i zaliczone, jeżeli mieszkanie rzeczywiście przez dotyczący fundusz krajowy zostało dostarczone. — Za mieszkanie więc, które bezpłatnie ofiarowane było, wynagrodzenie tylko w takim razie dla funduszu krajowego żądane być może, jeżeli ze spisanej w tym względzie protokolarnej deklaracyi niewątpliwie wynikać będzie, że mieszkanie to na korzyść funduszu krajowego bezpłatnie ofiarowane zostało.

Rozporządzenie to obowiązywać ma od 1. stycznia 1902 r.

W Galicyi było bezpłatnie na cele kwaterunku żandarmeryi odstąpione mieszkanie tylko w trzech miejscowościach, z tych po przeprowadzonem przez Wydział krajowy dochodzeniu okazało się, że w dwóch miejscowościach odstąpione były one na rzecz Skarbu państwowego, a tylko w jednej miejscowości na rzecz funduszu krajowego, lecz skończyło się ono z 31. października 1901.

Zmiana terminów do ogłoszeń na mieszkania dla posterunków c. k. żandarmeryi.

Rozporządzeniem z 4. października 1901 L. 47.789 na żądanie c. k. 5-tej komendy krajowej żandarmeryi zmienił Wydział krajowy termin do ogłoszeń za mieszkaniami dla posterunków c. k. żandarmeryi i wezwał Wydziały powiotowe okólnikiem, ażeby ze względu, że ogłoszenia za mieszkaniami dla c. k. żandarmeryi i przedkładanie wniesionych ofert c. k. komendom oddziałowym przez Wydziały powiatowe odbywa się zawsze w tak spóźnionym terminie, że ani c. k. komenda żandarmeryi ani też Wydział krajowy nie mają możności wytężenia należytego starania dla uchronienia funduszu krajowego przed wyzyskiem i przed wygórowanymi czynszami, na przyszłość odmiennie od dotychczasowego postępowania zarządzały zawsze ogłoszenia za mieszkaniami dla c. k. żandarmeryi i za wniesieniem ofert na nowe najmy najpóźniej na 9 miesięcy przed ukończeniem terminów najmu mieszkań, a wniesione oferty przedkładały zawsze najpóźniej na 6 miesięcy przed upływem tych terminów c. k. komendom oddziałowym żandarmeryi.

Sprawa pozostawienia c. k. komendy oddziałowej żandarmeryi w Buczaczu.

Ze strony gminy w Czortkowie czynione były w Namiestnictwie i w Wydziale krajowym zabiegi za przeniesieniem 10-ej komendy oddziałowej c. k. żandarmeryi począwszy od r. 1901 z Buczacza do Czortkowa.

Prezydyum c. k. Namiestnictwa oznajmiło odezwą z 22. stycznia 1901 L. 14.310, że prośba Zwierzchności gminnej w Czortkowie nie może być popartą. Z jednej strony bowiem okoliczność, że w Czortkowie nie ma odpowiedniego dla tej komendy pomieszczenia, która w roku 1894 wywołała właśnie konieczność jej przeniesienia z Czortkowa do Buczacza, dotąd nie uległa zmianie, z drugiej zaś strony obecne stosunki służbowe za żądanem przeniesieniem nie przemawiają.

Pomnożenie stanu żandarmeryi w Galicyi.

Rozporządzeniem Ministerstwa obrony krajowej z 24. sierpnia 1900 L. $\frac{26.563/III.}{3.909}$ i z 30. października 1900 L. $\frac{34.709/III.}{3.137}$ pomnożony został stan komendy żandarmeryi w Galicyi o 2 nadporuczników, 2 poruczników, 15 postenführerów i 25 żandarmów, a to z dniem 1. marca 1901.

Z pomnożenia stanu oficerów wzmocnione zostały po jednym oficerze komendy oddziałowe w Samborze, Nowym Sączu i Wadowicach, czwarty oficer przydzielony został do sztabu we Lwowie. 12 żandarmów użyto do wzmocnienia 6 istniejących posterunków

i utworzono 14 nowych posterunków, 1 sierżant (postenführer) przydzielony został do sztabu we Lwowie jako pomocnik rachunkowy.

Odpowiednio do tego wzmocnienia podniósł się w budżecie na r. 1901 i koszt sprawienia sprzętów koszarowych i kuchennych z 1. marca 1901 o 3.717 koron 59 hal. Odezwą zaś z 13. września 1901 zawiadomiła komenta żandarmeryi, że na mocy rozporządzenia c. k. Ministerstwa obrony krajowej z 24. sierpnia 1900 L. $\frac{26.563/III.}{3\,909}$ z dniem 1. października 1900 powiększono stan tutejszej komendy żandarmeryi o dwóch pomocników rachunkowych (postenführerów), natomiast zmniejszono o jednego wachmistrza rachunkowego.

Według listy dyslokacyjnej c. k. żandarmeryi przedłożonej nam przez c. k. 5. komendę krajowej żandarmeryi we Lwowie na dniu 1. lipca 1901 wynosił stan żandarmeryi w Galicyi z dniem 1. lipca 1901: 5 sztabowych oficerów, 57 oficerów, 2.739 żandarmów, 26 komend oddziałowych, 555 posterunków żandarmeryi, a to: 482 większych, 6 o 2 żandarmach i 64 posterunków o 1 żandarmie.

Jeden rotmistrz żandarmeryi przydzielony został do Ministerstwa obrony krajowej.

Preliminarz żandarmeryi na r. 1902.

Na postawie przedłożonych przez komendę żandarmeryi i sprostowanych projektów preliminarza potrzeb kwaterunkowych żandarmeryi na r. 1902 zestawiono do LW. 34.020/1901 rubrykę IX. wydatków »Kwaterunkowe żandarmeryi“ w kwocie . 537.230 K.

Rubr. XIII. dochody „z kwaterunku żandarmeryi“ w kwocie . . . . . 201.962 „

W porównaniu z r. 1901 preliminuje się w wydatkach na r. 1902 więcej o . . . . . 32.505 „ zaś w dochodach więcej o . . . . . 454 „

Preliminarz na r. 1902 jest zatem niekorzystniejszym od budżetu uchwalonego na r. 1901 o . . . . . 32.051 K.

Przyczyną podniesienia się wydatków jest ta okoliczność, że w 93 dawnych posterunkach podwyższone zostały czynsze o 14.752 K., a w 20 nowo utworzonych posterunkach wynoszą czynsze 9.470 K. razem o 24.222 K. zwiększył się koszt kwaterunku żandarmeryi, zniżone zaś zostały czynsze w 10 posterunkach o 480 K. W miarę otwarcia nowych i zwiększenia dawnych posterunków zwiększyły się też ryczałty na poszczególne pozycye, jak czyszczenie koszar, oświetlenie, sprzęty i t. d. i t. d.

W tym roku znaczny wydatek stanowić będzie wydatek za wodę z wodociągu miejskiego, bo 6.700 koron, licząc po 60 hal. za metr kubiczny wody, którego to wydatku w poprzednich latach nie było. Wydatek ten się jednak obniży do kwoty 2.800 koron, jeżeli metr kubiczny wody będzie liczony po 25 hal., zaczem oświadczyło się c. k. Namiestnictwo do LW. 58.463/1901.

Sprawa ustanowienia taryfy za wodę z wodociągów miejskich dotychczas nie jest rozstrzygniętą.

Sprawa kwaterunku żandarmeryi w Istryi.

Odezwą z 31. października 1900 L. 5.221 zawiadomił nas Wydział krajowy Istryi, że Sejm istryjski na posiedzeniu z 26. lipca 1900 powziął następującą rezolucyę:

„Przyjmując do wiadomości stan rzeczy w sprawie kwaterunku żandarmeryi w tutejszym kraju i z uwagi na ciężary, które z tej przyczyny ponosić musi fundusz krajowy i ciągły wzrost z roku na rok, Sejm istryjski wyraża życzenie, ażeby celem zmodyfikowania istniejących przepisów zechciał Rząd wydać ustawę, że koszta kwaterukowe dla żandarmeryi mają być pokryte z funduszu rządowego, ewentualnie za częściowem wynagrodzeniem (Beitrag) z funduszów

krajowych i poleca Wydziałowi krajowemu powiadomić Wysoki Rząd o tej swej rezolucyi, ażeby zechciał jak najszybciej podać dotyczący projekt ustawy celem konstytucyjnej pertraktacyi".

Zawiadamiając o tem Wysoki Sejm, nadmieniamy, że jak to już w sprawozdaniu naszem z czynności Dep. VI. za rok poprzedni t. j. za czas od 16. listopada 1899 do 15. listopada 1900 zdaliśmy sprawę w tej sprawie, Wydział krajowy odezwą z 22. października 1900 L. 65.989 wystosował przedstawienie do c. k. Prezydyum Namiestnictwa we Lwowie z żądaniem, ażeby c. k. Rząd przeprowadził zmianę istniejącej ustawy o kwaterunku c. k. żandarmeryi w tym duchu, iżby kwaterunek ten i koszta z tem połączone, jak to się dzieje z wszystkiemi innemi kosztami, były ponoszone przez c. k. Skarb Państwa, albo przynajmniej, ażeby fundusz krajowy był obowiązany przyczyniać się do tych kosztów tylko z pewną proporcyonalną kwotą, na co dotychczas nie otrzymaliśmy żadnej odpowiedzi.

Sprawy propinacyjne.

Zmiany w składzie Dyrekcyi propinacyjnej.

Z końcem maja 1901 skończył się drugi sześcioletni okres funkcyi członków c. k. Dyrekcyi galic. funduszu propinacyjnego i ich zastępców unormowany §. 35. ustawy z 22. kwietnia 1889 Dz. u. kr. Nr. 30.

Na dalszy peryod sześciolotni powołał Wydział krajowy w zastosowaniu §. 4. powyższej ustawy pod dniem 13. czerwca 1901 LW. 38.597 z ramienia swego na członków:

Dr. Józefa Wereszczyńskiego, Członka Wydziału kraj. i
Klemensa Torosiewicza, Prezesa Rady powiatowej w Kamionce strumiłowej.

Na zastępców:

Dr. Alojzego Rybickiego, Członka Rady nadzorczej Banku krajowego we Lwowie i
Henryka Czajkowskiego, właściciela dóbr w Bóbrce.

Zarazem przedstawił Wydział krajowy c. k. Prezydyum Namiestnictwa do składu Dyrekcyi na ten peryod na członków z pośród właścicieli dóbr, z którymi prawo propinacyi dotychczas było połączone, Dr. Gustawa Romera z Krakowa i Wincentego Gnoińskiego, Prezesa Rady powiatowej w Złoczowie, zaś na zastępców pp. Stanisława Tarnowskiego ze Śniatynki i Stanisława Brykczyńskiego ze Lwowa.

Odezwą z 24. czerwca 1901 r. L. 7.048/pr. (LW. 44.619/1901) zawiadomio c. k. Prezydyum Namiestnictwa, że stosownie do przedstawienia Wydziału kraj. z 15. czerwca 1901 LW. 38.597 powołało w skład Dyrekcyi galic. funduszu propinacyjnego na dalsze sześciolecie przedstawionych przez Wydział krajowy w powyższem piśmie członków względnie zastępców z pośród właścicieli dóbr, z którymi prawo propinacyi było połączone, a na podstawie §. 4. ustępu 4. ustawy mianuje równocześnie członkami tejże c. k. Dyrekcyi na ten dalszy okres czasu pp. Stanisława Gniewosza i Antoniego Jaegermanna, zaś zastępcami pp. Hipolita Bohdana i c. k. Starostę Gustawa Brücknera.

Stan funduszu propinacyjnego miast.

Z końcem roku 1900 wynosił majątek miast funduszu propinacyjnego . . . . . 5,944.283 K. 87 hal.
w porównaniu z rokiem 1899 w sumie . 5,411.892 „ 16 „
zwiększył się o . . . 532.391 K. 71 hal.

Z powyższego zestawienia okazuje się, że fundusz propinacyjny miast zwiększa się prawidłowo.

Odezwą do LW. 37.833/1901 odniósł się Wydział krajowy do c. k. Prezydyum Namiestnictwa o zarządzenie energicznego ściągania opłat propinacyjnych.

Wniosek posła Skałkowskiego w sprawie uznania handlu słodzonymi napojami spirytusowymi za przemysł koncesyonowany.

Co do tej sprawy powziął Wysoki Sejm na posiedzeniu z dnia 9. lipca 1901 uchwałę, którą wezwał:

1) c. k. Rząd, aby drobiazgową sprzedaż napojów spirytusowych w naczyniach zamkniętych zawierających pięć litrów napojów, lub mniejszą ilość uznał jako przemysł koncesyonowany w myśl §. 24. ustawy przemysłowej z dnia 23. lutego 1897,

2) aby przy udzielaniu takich koncesyi uwzględniał przedewszystkiem Kółka rolnicze.

Uchwała ta zakomunikowaną została c. k. Rządowi przez kancelaryę sejmową, skąd nie otrzymaliśmy w tej sprawie żadnej odpowiedzi.

Petycya stowarzyszenia Jedność we Lwowie i innych o uchwalenie ustawy zaprowadzającej monopol wódczany.
Taka sama petycya Stowarzyszenia drobnych kupców chrześcijańskich.

Petycye te nie zostały przez Wysoki Sejm załatwione.

Petycya Izby handlowej i przemysłowej w Krakowie z przedstawieniem w sprawie opłat miejskich od spirytusu denaturowanego w Krakowie pobieranych.

Co do tej petycyi Wysoki Sejm nie powziął żadnej uchwały.

Petycya Komitetu dzierżawców galic. prawa propinacyi o wzięcie ich w obronę wobec uprawianych nadużyć przez posiadaczy handlów korzennych i mieszanych przez sprzedaż słodzonych napojów.

Petycya ta nie została przez Wysoki Sejm uchwaloną.

Sprawy szupasowe.

Uchwała Sejmu w sprawie szupaśnictwa.

Na posiedzeniu z 6. lipca 1901 powziął Wysoki Sejm następującą uchwałę:

Wzywa się c. k. Rząd, aby jak najrychlej uregulował prawne stosunki szupaśnictwa, ze względu na szupaśników, nadsyłanych z Węgier a mianowicie w tym kierunku, by stacye szupasowe w Galicyi nie były obowiązane do przyjmowania szupaśników z Węgier, szupasowanych bez dokumentów, albo tylko z dokumentami, wystawionymi w języku węgierskim, albo z takimi dokumentami, z którychby nie wynikało jasno miejsce przynależności odnośnego szupaśnika, dalej żeby na stacyach szupasowych nie ciężył obowiązek badania miejsca przynależności szupaśników i utrzymania ich do czasu, gdy to miejsce zostanie zbadane, a w końcu, by stacyom szupasowym zaliczane były nietylko ryczałty, ale i wszystkie koszta na szupaśników i ich utrzymanie przez cały czas ich pobytu w gminie wydane, a względnie wydać się mające.

Odpowiedzi na powyższą rezolucyę ze strony c. k. Rządu nie otrzymaliśmy.

Petycya gminy Mieczyszczów o uwolnienie jej od płacenia kosztów szupasowych za r. 1898.

Petycyę tę przekazał Wysoki Sejm na posiedzeniu z 24. czerwca 1901 Wydziałowi krajowemu do zbadania i możliwego uwzględnienia.

W wykonaniu tej uchwały Wydział krajowy po zbadaniu wynikłości budżetowych tej gminy na r. 1900, z których się okazało, że gmina Mieczyszczów pobierała w r. 1900 — 64% czyli 931 koron 81 hal. dodatku gminnego od podatków bezpośrednich opłacanych w kwocie 1455 koron 96 hal., przyjął wyjątkowo koszta szupasowe w kwocie 65 kor. 87 hal. narosłych w r. 1898 za szupaśników przynależnych do tej gminy a przypisanych do zwrotu od tej gminy rozp. Wydziału krajowego z 11. listopada 1900 r. L. 75.576 na fundusz krajowy i zwolnił gminę Mieczyszczów od ich zapłacenia.

Sprawa wydalania szupaśników pod strażą.

Na skutek odezwy Wydziału krajowego z 26. czerwca 1900 L. 39.996 w sprawie nieprzestrzegania przez Dyrekcyę Policyi we Lwowie i Krakowie tudzież komisaryat Policyi w Przemyślu przepisu ostatniego ustępu §. 3 ustawy szupasowej z 27. lipca 1871 Dz. p. p. N. 88 co do stosowania przy wydawaniu orzeczeń szupasowych prawie wyłącznie wydalania pod strażą, zamiast za pomocą paszportu przymusowego, oznajmiło c. k. Namiestnictwo odezwą z 24. maja 1901 L. 6751 (LW. 36490/1901), że zarządziło w tej sprawie dochodzenia, z których się okazuje, że o ile względy na porządek i bezpieczeństwo publiczne pozwalają, to Dyrekcye policyi w Krakowie, Lwowie i Przemyślu dążą do zmniejszenia liczby wydaleń pod strażą, — że jednakowoż stosowanie jednakowego postępowania do osób kwalifikujących się do szupasowania w miastach dużych t. j. we Lwowie, Krakowie i Przemyślu zarówno ze Złoczowem i Stanisławowem jest niemożebne, w mniejszych miastach bowiem włóczęga obcy z trudnością uchodzi baczności władz bezpieczeństwa, gdy przeciwnie we Lwowie, Krakowie a nawet Przemyślu o wiele łatwiej ukrywać się może przed okiem władzy, a mimo wydalenia wraca napowrót, znajdując łatwiejszą sposobność do kradzieży i innych występków. Mimo tego oznajmiło c. k. Namiestnictwo, iż poleca równocześnie władzom policyjnym we Lwowie, Krakowie i Przemyślu, aby o ile względy bezpieczeństwa i porządku publicznego pozwolą, przez ograniczenie liczby wydaleń pod strażą dążyły do zmniejszenia ciężarów wypływających z szupaśnictwa dla funduszu krajowego i gmin.

Transportowanie szupaśników z aresztów do stacyi kolejowej lub nadmorskiej w Tryeście w zamkniętych wózkach zamiast pieszo.

Magistrat miasta Tryestu oznajmił, iż powodując się poczuciem ludzkości i obowiązku postanowił, aby zarówno jak to się praktykuje w głównych miastach Monarchii także i w tamtejszej prowincyi transport szupaśników z aresztów do stacyi kolejowej, lub nadmorskiej (okrętowej) odbywał się zamiast pieszo zapomocą zamkniętego wózka w celu uchylenia ich przed ciekawością publiczności, który to transport wózkiem kosztować będzie 1 koronę od osoby.

Wydział krajowy ze względu, że liczba tutejszo-krajowców przechodzących szupasem przez Tryest jest stosunkowo nieznaczną, zgodził się na to zarządzenie i odezwą z 19. czerwca 1901 L. 32519 upoważnił Magistrat miasta Tryestu do zarachowania powstałych stąd kosztów na fundusz krajowy.

Wyrok c. k. Trybunału państwowego z 19. stycznia 1901 L. 496 w przedmiocie pozwu niższo-austryackiego Wydziału krajowego przeciw gal.

W kwestyi kosztów szupasowych uzyskał Wydział krajowy zasadnicze orzeczenie Trybunału Państwa korzystne dla funduszu krajowego.

Wydział krajowy galic. odmówił niższo-austryackiemu Wydziałowi krajowemu zwrotu kosztów szupasowych za osoby szupasowane

funduszowi krajowemu o zwrot kosztów szupasowych urosłych za szupaśników z Węgier za lata 1895, 1896 i 1897.

na podstawie orzeczeń władz węgierskich, a to za lata 1895 1896 i 1897 w kwocie 187 koron 22 halerzy, wychodząc z tego założenia, że szupasowanie na podstawie statutu węgierskiego może mieć zastosowanie tylko w granicach Węgier, w Przedlitawii zaś obowiązuje ustawa szupasowa z 27. lipca 1871 N. 88 D. p. p.

Przeciwko odmówieniu odezwą galic. Wydziału krajowego z 28. kwietnia 1899 L. 22175 zwrotu powyższych kosztów wniósł niższo-austryacki Wydział krajowy na dniu 23. października 1900 skargę do c. k. Trybunału państwowego, który pismem z 1. listopada 1900 udzielił tę skargę gal. Wydziałowi krajowemu dla wniesienia obrony do końca listopada 1900 r. a na odbytej na dniu 19. stycznia 1901 rozprawie wydał wyrok, którym zgodnie z wywodami obrony gal. Wydziału krajowego. oddalił niższo austr. Wydział krajowy z pozwem i zasądził go na zapłacenie gal. Wydziałowi krajowemu kosztów sporu w kwocie 100 koron.

Trybunał państwowy w motywach wyroku orzekł, że warunki zwrotu tych kosztów w myśl ustawy szupasowej z 27. lipca 1871 D. p. p. L. 88 nie zachodzą tu zupełnie i że rzekoma wzajemność między Węgrami i Austryą co do wykonania orzeczeń szupasowych, gdyby nawet była między rządami umówiona, nie może zmienić ustawowych warunków, od których jest zależny obowiązek zwrotu kosztów szupasowych między krajami koronnymi i stosunków kraju między sobą wcale nie dotyczy.

Co zaś do rzekomej umowy zawartej w r. 1875 między Wydziałami krajowymi, niższo austryackim i galicyjskim, to taka umowa wcale nie przyszła do skutku, gdyż Wydział krajowy niższo-austryacki wtedy na propozycye Wydziału krajowego gal. się nie zgodził. Na rozprawie zastępywał Wydział krajowy gal. adwokat wiedeński Dr. Kornfeld.

Ze względu na powyższy wyrok Trybunału administracyjnego, Wydział krajowy odezwą z 19. marca 1901 LW. 18406 odniósł się do c. k. Namiestnictwa z żądaniem, aby gal. fundusz krajowy nie był zobowiązany do zwrotu także kosztów narosłych za osoby szupasowane na mocy orzeczeń władz węgierskich w innych krajach jak na Morawii lub Szląsku.

Likwidacya.

W roku 1901 przeprowadzono likwidacyę kosztów szupasowych narosłych w r. 1899. Na podstawie wyników likwidacyi wykazano do zwrotu funduszowi krajowemu od dotyczących gmin i funduszów innych krajów z ogólnej sumy 37.044 koron, część w łącznej kwocie 11.347.

Taka sama likwidacya za r. 1900 jest w toku.

Preliminarz szupaśnictwa na r. 1902.

Preliminarz wydatków na szupaśnictwo, uchwalony przez Wydział krajowy na r. 1902 na posiedzeniu z 23. lipca 1901 do LW. 49089 wykazuje zapotrzebowanie w kwocie . 46 500 koron i jest mniejszy od budżetu na r. 1901 o kwotę . 3.500 „

Preliminarz dochodów ze zwrotu wydatków szupasowych opiewa na kwotę . . . . 14.500 „ równa się więc budżetowi z r. 1901.

Morskie Oko.

Sprawa sporu granicznego przy Morskiem Oku.

Na posiedzeniu z 6. lipca 1901 Wysoki Sejm powziął następującą uchwałę:

Sejm wzywa ponownie c. k. Rząd, aby stosownie do ustawy z dnia 25. stycznia 1897 N. 32 D. p. p., mocą której spór graniczny między Węgrami a Galicyą o Morskie Oko, roztrzygniętym

być ma przez sąd polubowny — spowodował jak najspieszniejsze ukonstytuowanie się tegoż sądu polubownego, rozpoczęcie dochodzeń i wydanie orzeczenia.

Na powyższą rezolucyę nie otrzymaliśmy dotychczas żadnej odpowiedzi ze strony c. k. Rządu.

Z powodu wiecu Towarzystwa tatrzańskiego, jaki się odbył na dniu 30. lipca 1901 i powziętych na nim rezolucyj, a podanych do wiadomości Wydziału krajowego telegraficznie, wystosował Wydział krajowy na dniu 1. sierpnia 1901 do LW. 51801 do Jego Ekscelencyi Ministra dla Galicyi i c. k. Prezydyum Namiestnictwa przedstawienie, w którem, odwołując się już do powyższej rezolucyi uchwalonej przez Wysoki Sejm na dniu 6. lipca 1901 i do uchwał wiecu Towarzystwa tatrzańskiego, napiętnował postępowanie ze strony władz węgierskich i żandarmeryi węgierskiej przy Morskiem Oku, jako akt wysokiej samowoli, mogącej słusznie poruszyć najszersze warstwy mieszkańców kraju naszego, a przy wzburzeniu umysłów wywołać na spornem terytoryum poważne następstwa, których uniknąćby można, gdyby ze strony węgierskiej z należytym spokojem wyczekiwano orzeczenia sądu polubownego tak, jak to z tej strony ma miejsce.

W konsekwencyi Wydział krajowy w swem przedstawieniu domagał się od Jego Ekscelencyi Ministra dla Galicyi, ażeby zechciał wziąć w obronę neutralność spornego terytoryum przy Morskiem Oku, położył kres napaściom na granice kraju i spowodował jak najrychlejsze zebranie się sądu polubownego, a c. k. Prezydyum Namiestnictwa prosił Wydział krajowy, ażeby zechciało wydać zarządzenia dla zbadania faktu zajęcia obszaru Galicyi przy Morskiem Oku przez żandarmeryę węgierską, zarządziło, co potrzeba, do najspieszniejszego usunięcia siły zbrojnej z granic Galicyi i spowodowało ukonstytuowanie się jak najrychlejsze sądu polubownego.

Wniosek posła A. hr. Potockiego o zmianę przedłożonego Radzie Państwa obowiązkowego ubezpieczenia pensyjnego urzędników prywatnych.

Na posiedzeniu z 6. lipca 1901 powziął Wysoki Sejm uchwałę, którą wezwał c. k. Rząd, aby:

1) przedłożony na posiedzeniu Izby posłów Rady Państwa dnia 21. maja 1901 projekt dotyczący obowiązkowego ubezpieczenia pensyjnego urzędników prywatnych zmienił, opierając go na krajowych autonomicznych związkach;

2) aby przygotował i przedstawił sposób zapewnienia członkom istniejących Towarzystw pensyjnych, a w szczególności członkom galicyjskiego Towarzystwa wzajemnej pomocy urzędników prywatnych nabytych już praw przy tworzeniu projektowanych związków.

Uchwała ta podaną została przez kancelaryę sejmową do wiadomości c. k. Rządu, skąd Wydział krajowy nie otrzymał żadnej odpowiedzi.

Przymusowe ubezpieczenie od ognia.

Sprawa przymusowego ubezpieczenia od ognia nie przestaje być ciągle jedną z najbardziej aktualnych spraw krajowych. Na posiedzeniu z 4. maja 1900 Wysoki Sejm powziął rezolucyę wzywającą c. k. Rząd, ażeby jak najspieszniej przedłożył do parlamentarnego traktowania projekt ustawy o powszechnem przymusowem ubezpieczeniu. Na sesyi w r. 1901 rezolucya taka ponowioną została, gdyż sprawozdanie Komisyi administracyjnej w przedmiocie przymusowego ubezpieczenia budynków od ognia i sprawozdanie Wydziału krajowego o przymusowem ubezpieczeniu budynków od ognia spadło z porządku dziennego.

Wydział krajowy mając na względzie, jak bardzo tą sprawą interesują się wszystkie warstwy społeczeństwa naszego i pomny uchwalanych przez Wysoki Sejm do c. k. Rządu tylekrotnych rezo-

lucyj a w szczególności z 26. listopada 1889, z 23. marca 1892, z 20. maja 1893, z 8. listopada 1894, z maja 1900, co roku prawie przypomina tę sprawę c. k. Rządowi i domagając się poparcia jej i zawiadomienia, dlaczego c. k. Rząd nie przedkłada jej do parlamentarnego traktowania. — I tak odniósł się Wydział krajowy do c. k. Prezydyum Namiestnictwa w r. 1899 odezwą z 13. lipca 1899 LW. 46.201, w r. 1900 odezwą z 12. grudnia 1900 LW. 74.820, w r. 1901 odezwą z 19. października 1901 LW. 53.537.

Pod dniem 25. stycznia 1901 L. 121/pr. Prezydyum Namiestnictwa odpowiedziało, jak następuje: „Na odezwę z 12. grudnia „1900 L. 74.820 zawiadamiam Wydział krajowy, że odezwę Wy„działu krajowego z 13. lipca 1899 L. 46.201 i rezolucyę Sejmu „krajowego z 4. maja 1900, wzywającą Rząd do wniesienia projektu „ustawy o powszechnem przymusowem ubezpieczeniu od ognia, „przedłożyłem w swoim czasie P. c. k. Ministrowi spraw we„wnętrznych, decyzyi dotąd nie otrzymałem".

Petycya Wydziału powiatowego w Dąbrowej w sprawie reformy administracyi państwowej.

Co do tej petycyi nie powziął Wysoki Sejm żadnej uchwały.

Wniosek posła Okuniewskiego i towarzyszy o zmianę ustawy o lichwie w kierunku zapobieżenia spekulacyi gruntami.

Na posiedzeniu z 8. lipca 1901 powziął Wysoki Sejm uchwałę, że wniosek posła Okuniewskiego i tow. do L. s. 1.100/1901 odstępuje się Wydziałowi krajowemu celem zbadania i przedłożenia sprawozdania na jednej z najbliższych sesyi sejmowych.

W wykonaniu tej uchwały Wydział krajowy odniósł się okólnikiem z 23. lipca 1901 LW. 49.010 do wszystkich Wydziałów powiatowych z wezwaniem o objawienie mu co do sprawy wnioskiem p. Okuniewskiego poruszonej swego zdania a mianowicie, czy rzeczywiście w powiecie tamtejszym zdarzają się wypadki podobnych spekulacyj gruntami we wniosku opisane, czy takowe wykonywane są przez jedną i tę samą osobę i czy dzieje się to w sposób zarobkowy przez te osoby.

Z takiem samem zapytaniem odniósł się Wydział krajowy do Prezydyum Wyższego Sądu krajowego w Krakowie i we Lwowie z prośbą o dostarczenie mu dat statystycznych do tej sprawy się odnoszących i czy istotnie przy obecnym stanie postanowień ustawowych najżyczliwszy nawet dla włościaństwa sędzia w takich wypadkach jest bezsilnym. — Na powyższe wezwanie otrzymaliśmy dotychczas odpowiedź z Wyższego Sądu krajowego w Krakowie i z kilkunastu Wydziałów powiatowych.

Wyższy Sąd krajowy w Krakowie odezwą z 14. listopada 1901 L. 11.719 przedłożył Wydziałowi krajowemu zebrany z podległych mu okręgów sądowych materyał i oznajmił, że postawiony przez posła Okuniewskiego i towarzyszy wniosek uważa za słuszny i na czasie i że zebrany pod tym względem materyał faktyczny czyni zdaniem Prezydyum tegoż sądu konieczność wdrożenia odpowiednich kroków celem zapobieżenia w drodze ustawodawczej na przyszłość podobnym nadużyciom. Nierzetelna spekulacya gruntami pojawia się wedle oznajmienia Wyższego Sądu krakowskiego dość często w czterech okręgach sądów kolegialnych szczególnie w okręgu rzeszowskim, gdzie nawet zaczęła przybierać charakter niedwuznacznie zarobkowy. Wolne są od niej w zupełności tylko okręgi sądów obwodowych w Wadowicach i Tarnowie.

Wyzysku ludności wiejskiej przez spekulacyę gruntami dopuszczają się bez wyjątku izraelici bądź to pojedynczo bądź też łącząc się w zawiązane ku temu celowi spółki (Nisko) i to przeważnie w tych powiatach sądowych, w których ludność jest stosun-

kowo najmniej oświeconą i w których równocześnie ruch emigracyjny najsilniej jest rozwinięty tak, iż wykupno przez izraelitów części idealnych nieruchomości miało miejsce przeważnie w wypadkach, w których właściciele owych idealnych części za ocean wyemigrować postanowili. Również oznajmiło Prezydyum Wyższego Sądu krakowskiego, iż przy istniejących postanowieniach ustawowych nawet najżyczliwiej dla włościaństwa usposobiony sędzia nie jest w możności wspomnianym spekulacyom gruntami skutecznie zapobiedz, albowiem powszechna ustawa cywilna, ustawy zasadnicze, wreszcie ustawa z 6. lutego 1869 Nr. 18. D. p. p. pozostawiają właścicielom choćby idealnych części posiadłości zupełną swobodę w rozporządzaniu swą własnością, a jedynie w razie pokrzywdzenia ponad połowę wartości strona pragnąca zawartą umowę zerwać, mogłaby w myśl §. 934 k. c. żądać sądownie zniesienia umowy i przywrócenia do pierwotnego stanu, o ile strona sama nie zrzekła się poprzednio w myśl §. 935 k. c. przysługującego jej w tym względzie z mocy ustawy prawa, a co niezawodnie w każdym pojedyńczym wypadku kupna zachodzi.

Ponieważ sprawa cała pozostaje jeszcze w toku dochodzenia, przeto wnioski w tym względzie Wydział krajowy będzie w możności przedstawić Wysokiemu Sejmowi dopiero po otrzymaniu odpowiedzi z Wyższego Sądu krajowego we Lwowie i od reszty Wydziałów powiatowych.

Uchwała z 9. lipca 1901 w przedmiocie interpretacyi §. 79. regulaminu sejmowego.

W tej sprawie na wniosek posła Romanowicza, uchwalił Wys. Sejm dodatek do §. 79 regulaminu sejmowego tej treści: »Sejm postanowi, czy wskutek odpowiedzi c. k. Namiestnika lub tegoż zastępcy na interpelacyę lub też odmówienia odpowiedzi, nastąpić ma rozprawa bądź natychmiast, bądź też na najbliższem posiedzeniu Sejmu Uchwałę tę poweźmie Sejm bez wszelkich rozpraw na wniosek poparty przez 15 posłów, uczyniony na temże posiedzeniu, na którem była daną odpowiedź na interpelacyę lub oświadczenie odmówienia odpowiedzi. Przy rozprawie nad odpowiedzą na interpelacyę nie wolno czynić wniosków«.

Gmach sejmowy.

Połączenie wodociągów w gmachu sejmowym z wodociągiem miejskim.

Przez zaprowadzenie we Lwowie wodociągów miejskich gmach sejmowy, a względnie istniejące obecnie w gmachu sejmowym wodociągi musiały być połączone z wodociągami miejskimi. Ponieważ jednak nacisk wody w wodociągach miejskich jest nierównie silniejszy od tego, jaki istniał w wodociągach gmachu sejmowego, i ponieważ rury w gmachu sejmowym przez upływ czasu uległy już zupełnie zepsuciu tak, że ustawicznie zaciekały, niszczyły mury i wymagały ciągle kosztownych restauracyj, Wydział krajowy był zniewolony z powodu zamierzonego połączenia wodociągów w gmachu sejmowym z wodociągiem miejskim zaprowadzić nowe rurociągi.

W tym celu wezwane zostały ważniejsze firmy, trudniące się we Lwowie instalacyą wodociągów i wniesiono ofert na zaprowadzenie w gmachu sejmowym nowych rurociągów i po dokładnem technicznem zbadaniu i obliczeniu, przyjęto na dniu 6. września 1901 do LW. 55701 najniższą ofertę inżyniera i instalatora wodociągów Wacława Reklewskiego. Roboty ukończone zostały z końcem października b. r. i z dniem 1. listopada 1901 oddane zostały po przeprowadzonej próbie i kollaudacyi do użytku. Koszt ogólny tych robót wyniósł 17.587 koron 55 halerzy, z której jednak potrąci się uzyskaną kwotę za sprzedany stary materyał w kwocie 219 kor. 20 hal. Roboty wodociągowe oddane zostały p. Reklewskiemu za

dwuletnią gwarancyą, a na zabezpieczenie ściągnięto z wypłaconej należytości p. Ryklewskiego 10% w kwocie 1748 koron.

Sprawy wojskowe.

Uchwała Wysokiego Sejmu z dnia 6. lipca 1901 wzywająca c. k. Rząd do przeprowadzenia w drodze ustawy:

„1) ażeby rekruci, rezerwiści i landwerzyści otrzymali zupełne odszkodowanie i zwrot kosztów za podróże do odbycia przepisanej służby wojskowej i z powrotem do domu we wszystkich wypadkach stawiennictwa“.

„2) aby wszelkie szkody materyalne, jakie ponosi wojskowy przezto, jeżeli się nie z własnej winy podczas służby wojskowej nabawi choroby lub kalectwa, były jemu względnie rodzinie jego, ze skarbu wojskowego w zupełności wynagrodzone.“

„3) ażeby wszyscy obowiązani do służby wojskowej synowie rolników byli na czas żniw zwalniani od służby, a do ćwiczeń wojskowych powoływani tylko w czasie wolnym od zasiewów i żniw. Osobliwie, ażeby ciężkie stosunki gospodarskie czy rodzinne wystarczały do zwolnienia zupełnego urlopnika od ćwiczeń wojskowych“.

„4) aby urlopnikom biednym, którzy odbyli 2 lub 3 letnią służbę wojskową, dawano w chwili urlopowania stare mundury wojskowe, zamiast je sprzedawać za bezcen przekupniom“.

Na uchwałę tę Wysokiego Sejmu nie otrzymał Wydział krajowy żadnej odpowiedzi ze strony c. k. Rządu.

Pospolite ruszenie.

Rezultat starań Wydziału krajowego w r. 1901 o uwolnienie urzędników i funkcyonaryuszów autonomicznych od służby w pospolitem ruszeniu na wypadek mobilizacyi, przedstawia się następująco:

Proponowano		Z tej liczby uzyskało uwolnienie		Nie uwolniono zatem wcale
c. k. Komendzie obrony krajowej	w ilości	po koniec marca 1902	do 15-go dnia mobilizacyjnego	
we Lwowie . .	67	67	—	—
w Krakowie . .	14	13	—	1
w Przemyślu . .	23	3	14	6
Ogółem .	104	83	14	7

Galicyjski fundusz inwalidów wojskowych z r. 1866.

Skutkiem śmierci jednego inwalidy nadano opróżnione tym sposobem dożywotnie wsparcie o rocznych 50 kor. począwszy od roku 1901 innemu godnemu kandydatowi. Nadto gdy wedle preliminarza tego funduszu na r. 1901 z porównania dochodów z wydatkami, okazała się do dyspozycyi nadwyżka w kwocie 34 kor. użył Wydział krajowy nadwyżkę tę — w myśl §-fu 5 listu fundacyjnego — na podwyższenie od r. 1901 trzem inwalidom pobieranego dotąd rocznego wsparcia dożywotniego, a to: dwom inwalidom podwyższono z kwoty 40 kor. na kor. 50, a jednemu inwalidzie z kwoty 50 kor- na kor. 60. Obecnie więc z fundacyi tej korzysta 58 inwalidów z kwotami rocznemi po 50 kor., a 1 inwalida z kwotą roczną 60 kor., razem 59 inwalidów.

Fundacya ku wsparciu okaleczonych w wojnie z r 1866 żołnierzy przynależnych do dawnego powiatu Niżankowieckiego.

We fundacyi tej od roku zeszłego niema żadnej zmiany. Ci sami trzej inwalidzi pobierają dalej wsparcia dożywotnie po 72 koron rocznie.

Fundusz inwalidów wojskowych z lat 1813—1815.

Odezwą z dnia 20. kwietnia 1901 L. 28.017 oznajmiło c. k. Namiestnictwo we Lwowie Wydziałowi krajowemu, że przed ostatecznem załatwieniem sprawy podziału gal. funduszu inwalidów wojskowych z lat 1813—1815 i oddania go w zarząd Reprezentacyi kraju koniecznem jest dowiedzieć się, na jakich podstawach oznaczono zaprojektowany przez c. i k. Komendę XI-go korpusu podział tego funduszu w takim stosunku, że na Galicyę przypadłyby $^{11}/_{12}$ części, a na Bukowiuę jedna dwunasta część, oraz ilu inwalidów, przynależnych w Bukowinie, pobiera obecnie zapomogi z tego funduszu i w jakiej wysokości.

Po otrzymaniu tych dat od c. i k. Komendy XI. korpusu nastąpi dalsze zarządzenie celem sfinalizowania sprawy, co jednak dotąd nie nastąpiło jeszcze.

Fundacya jubileuszowa im. Najjaśniejszego Pana dla utrzymywania kształcących się w zakładach wojskowych (w akademiach).

Na rok szkolny 1901/1902 opróżnionych było z fundacyi tej 9 miejsc bezpłatnych. Na skutek rozpisanego przez Wydział krajowy konkursu zgłosiło się na powyższe miejsca tylko trzech kandydatów, którzy wszyscy Najwyższem postanowieniem z dnia 1. lipca 1901 przyjęci zostali do Terezyańskiej akademii wojskowej, a mianowicie: Roman Proskurnicki, Stefan Barański i Włodzimierz Janiga.

W myśl art. III. aktu fundacyjnego udzielił Wydział krajowy ryczałtów na koszta podróży do akademii wojskowej w Wiener-Neustadt po 80 kor. wszystkim trzem wymienionym wyżej kandydatom, jako niezamożnym.

Galicyjskie miejsca funduszowe w c. i k. wojskowych zakładach wychowawczych i naukowych (niższe realne szkoły wojskowe).

Miejsc tych bezpłatnych zawakowało na rok szkolny 1901/1902 pięć. Do konkursu rozpisanego przez Wydział krajowy, zgłosiło się 13 ukwalifikowanyoh kandydatów, a z tych w myśl propozycyi Wydziału krajowego i na mocy Najwyższego postanowienia Jego ces. i król. Apostolskiej Mości z dnia 8. lipca 1901 przyjęci zostali:

a) ze stanu szlacheckiego:

Maxymilian Henryk Starzewski, na I. rok niższej wojskowej szkoły realnej w Koszycach i Stanisław Jan Białoskórski, na III. rok takiejże szkoły w Eisenstadt;

b) ze stanu nieszlacheckiego:

Eugeniusz Klemens Kordzik, na I. rok niższej wojskowej szkoły realnej w Koszycach, Alojzy Józef Tölwetzky, — tak samo — i Ignacy Maryan Stanisław Flaczkiewicz, na III. rok niższej wojskowej szkoły realnej w Eisenstadt.

Zarazem zezwolił Najjaśniejszy Pan, aby na wypadek, jeśliby który z tych aspirantów, z jakiejkolwiek przyczyny nie mógł być przyjęty, nadano to miejsce fundacyjne Stanisławowi Emilowi Stahlbergerowi ewentualnie Henrykowi Eitelbergowi.

Doręczanie przez gminy w poruczonym zakresie działania kart powołujących, rekrutom lub urlopnikom poza granicami Państwa przebywającym.

Wydział powiatowy Tarnobrzeski wniósł do Wydziału krajowego dnia 6. grudnia 1900 podanie, w którem żalił się, że c. k. Starostwo przesyła karty powoławcze dla osób obowiązanych do służby wojskowej, a przebywających za granicami Państwa Zwierzchnościom przynależnych gmin, celem doręczania.

Wskutek tego Zwierzchności gminne muszą ponosić niewłaściwie koszta na portoryum za takie listy urzędowe w sprawach poruczonego zakresu działania.

Wydział krajowy uznając zażalenie to Wydziału powiatowego tarnobrzeskiego jako uzasadnione, przesłał je odezwą z 10. grudnia 1900 LW. 82.746 c. k. Namiestnictwu, z prośbą o uchylenie określonego wyżej niewłaściwego stanu rzeczy, czemu też stało się zadość wedle załączonego ·/. w odpisie okólnika c. k. Namiestnictwa z dnia 7. stycznia 1901 L. 124.160/1900 wydanego do wszytkich c. k. Starostw, a który to okólnik reskryptem z 22. stycznia 1901 do LW. 3.835 podał Wydział krajowy do wiadomości wszystkim Wydziałom powiatowym celem zakomunikowania go Zwierzchnościom gminnym.

Alegat 1.

Podwody.

Rezolucyą z dnia 6. lipca 1901 wezwał Wysoki Sejm c. k. Rząd już poraz piąty, aby nie czekając na ustawodawcze uregulowanie sprawy wynagrodzenia za dostarczane podwodu na cele wojskowe i publiczne, które to ustawodawcze działanie dłuższego wymaga czasu, wobec jawnego rozgoryczenia ludności przystąpił bezzwłocznie w drodze administracyjnej do odpowiedniego podwyższenia tegoż wynagrodzenia i usunął nareszcie tę rażącą krzywdę, jaką ponosi ludność wiejska z istotną ujmą powadze rządowej.

Na rezolucyę powyższą Wysokiego Sejmu nie otrzymał dotąd Wydział krajowy żadnej odpowiedzi ze strony c. k. Rządu.

Sprawy tyczące się ustawodawstwa cywilnego i karnego.

Petycya Andrzeja Czerwonki i towarz. o przyznanie im dyet za pełnienie obowiązków sędziów przysięgłych w c. k. sądzie obwodowym w Rzeszowie.

O petycyi tej nie powziął Wysoki Sejm żadnej uchwały, o czem też zawiadomił petentów Wydział krajowy reskryptem z 2. sierpnia 1901 do LW. 51.454.

Obowiązek gmin do doręczania pism sądowych w sprawach karnych.

Na skutek zażalenia gminy m. Jarosławia wniesionego przeciw nałożonemu na nią w toku instancyj obowiązkowi doręczania pism sądowych w sprawach karnych, orzekł c. k. Trybunał administracyjny pod dniem 1. maja 1901 Nr. 3.421, że obowiązkowi temu nie mogą podlegać gminy będące zarazem siedzibą c. k. Sądów.

Reskryptem z dnia 7. sierpnia 1901 do LW. 44.847 zwrócił Wydział krajowy uwagę c. k. Prezydyów Wyższych Sądów krajowych we Lwowie i w Krakowie na powyższe, a tu w odpisie załączone ·/. orzeczenie c. k. Trybunału administrasyjnego z prośbą, by Prezydya te wspomniane orzeczenie — dla zastosowania się doń na przyszłość — zechciały podać do wiadomości podwładnym sobie c. k. Sądom.

Alegat 2.

O orzeczeniu tem c. k. Trybunału administracyjnego powiadomił Wydział krajowy także wszystkie Wydziały powiatowe celem pouczenia stosownego gmin będących zarazem siedzibą c. k. Sądów.

Fundacya ś. p. Józefa Kosvitzky'ego dla poprawionych złoczyńców wypuszczonych z domu karnego w Krakowie.

Jednorazowe wsparcie z fundacyi tej, wynoszące za r. 1901 kwotę 124 koron nadał Wydział krajowy uchwałą z 24. maja 1901 do LW. 34.401 — na wniosek c. k. Sądu krajowego karnego w Krakowie — Maryannie ze Szczygłów Osmanowej, wdowie i zarobnicy w Sierakowie p. Dobczyce.

Poczty i telegrafy.

Uchwała Wys. Sejmu z dnia 6. lipca 1901, którą wezwano c. k Rząd, aby dał odpowiedź na rezolucyę Wys. Sejmu z 5. maja 1900:

a) w przedmiocie obniżenia opłaty za telegramy wysyłane do Rosyi i zrównania jej z należytością opłacaną za telegramy wysyłane do Niemiec;

b) w przedmiocie zniesienia zaprowadzonej kaucyi przy nadawaniu telegramów do takich miejscowości, w których telegram ma być doręczony przez posłańca, a zaprowadzenia natomiast stałej opłaty na posłańca.

Na wezwanie to Wysokiego Sejmu nie nadeszła dotąd żadna odpowiedź od c. k. Rządu.

Petycya m. Mielca o zaprowadzenie tamże eraryalnego urzędu pocztowego i telegraficznego.

O petycyi tej nie powziął Wysoki Sejm żadnej uchwały, o czem zawiadomił Wydział krajowy petenta reskryptem z 2. sierpnia 1901 LW. 51.456.

Instytucya listonoszów wiejskich i składnice pocztowe.

Przy sposobności załatwienia zażalenia jednego z Wydziałów powiatowych wniesionego za pośrednictwem Wydziału krajowego w sprawie urządzeń pocztowych, c. k. galic. Dyrekcya poczt i telegrafów odezwą z dnia 7. lutego 1901 L. 121.597/V. zwróciła ponownie uwagę na cel i ułatwienia, jakie dla ludności przedstawia instytucya listonoszów wiejskich i składnice pocztowe i prosiła Wydział krajowy, by zechciał o tem pouczyć odpowiednio wszystkie Wydziały powiatowe Czyniąc temu zadość, rozesłał Wydział krajowy do wszystkich Wydziałów powiatowych załączony ·/. w odpisie okólnik z dnia 15. lutego 1901 LW. 10.798.

Alegat 3.

W tej samej sprawie mianowicie co do korzystania z instytucyi listonoszów wiejskich i co do taryfy dla tychże listonoszów obowiązującej, otrzymał Wydział krajowy następnie załączoną ·/. w odpisie odezwę c. k. Dyrekcyi poczt z dnia 10. czerwca 1901 L. 108.930/V., którą okólnikiem z dnia 14. czerwca 1901 LW. 39.430 podał również do wiadomości wszystkim Wydziałom powiatowym.

Alegat 4.

Opłata pocztowa przesyłek pieniężnych Wydziału krajowego do Magistratu m Tryestu.

W dniu 4. lutego 1901 nadała Kasa krajowa w c. k. głównym Urzędzie pocztowym we Lwowie list urzędowy do LW. 4.157/1901 wystosowany przez Wydział krajowy do Magistratu m. Tryestu, a zawierający przytem kwotę 45 koron 75 gr. jako należący się temu Magistratowi z ustawy zwrot kosztów szupasowych za II-gi kwartał 1900 i za przynależne do tutejszego kraju indywidua.

Wbrew postanowieniom art. II. 2. i art. VIII. ustawy z dnia 2. października 1865 Nr. 108. dz u. p. o korespondencyach i przesyłkach wolnych od opłaty pocztowej, zażądał i pobrał c. k. Urząd pocztowy lwowski od Wydziału krajowego porto 54 gr. od powyższej przesyłki pieniężnej z kosztami szupasowemi; a gdy Wydział krajowy zażądał zwrotu rzeczonego porta, odmówiła temu żądaniu c. k. Dyrekcya poczt pismem z dnia 4. maja 1901 L. 45.917/III. oznajmiając, że przesyłki pieniężne ze zwrotami kosztów szupasowych w myśl reskryptu c. k. Ministerstwa handlu z dnia 1. lutego 1877 L. 90 nie są wolne od opłaty pocztowej.

Wydział krajowy jednak nie poprzestał na tej odmownej rezolucyi i uzasadniając rzecz szczegółowo odnośnemi postanowieniami prawnie obowiązującemi, wniósł przeciw powołanemu orzeczeniu c. k. Dyrekcyi poczt załączony */. w odpisie rekurs z dnia 11. maja 1901 LW. 31.143, wskutek którego dopiero Władza ta zwróciła Wydziałowi krajowemu wspomnianą opłatę pocztową nienależnie i wbrew ustawie pobraną.

Alegat 5.

Sprawy tyczące się podatków i należytości.

Uchwała Wysokiego Sejmu z dnia 6. lipca 1901 wzywająca c. k. Rząd do odpowiedzi na uchwałę sejmową z d 5 maja 1900 ażeby:

a) mianując w myśl §. 179. ustawy z dnia 25. października 1896 l. 220 dz u. p. członków Komisyi do podatków osobistych, mianował tylko ludzi niewątpliwie niezawisłych, o ile możności, jak najmnej czynnych urzędników skarbowych;

b) aby stanowczo zabronił organom skarbowym agitowania i wogóle mięszania się do wyboru rzeczonych Komisyj i aby takowe — po myśli §. 183. powołanej ustawy — przeprowadzał nie c. k. urzędnik skarbowy, lecz c. k. urzędnik polityczny właściwego Starostwa przy pomocy Komisyi wyborczej złożonej z czterech członków kontrybuentów.

Na uchwałę tę Wysokiego Sejmu nie odpowiedział dotąd c. k. Rząd.

Uchwała Wysokiego Sejmu z dnia 6. lipca 1901:

I) Wnioski posłów Tad. Skałkowskiego i Wład. Czaykowskiego w sprawie wadliwego wykonywania ustaw i przepisów skarbowych, tudzież wniesioną dnia 1. bm. do Ls. 1.362 petycyę grona obywateli w tym samym przedmiocie, przesyła Sejm Wydziałowi krajowemu z poleceniem, aby sprawy we wnioskach i w petycyi

Uważając sprawę poruszoną niniejszą uchwałą przez Wysoki Sejm Wydziałowi krajowemu do załatwienia wielkiej doniosłości i wagi dla kraju i tak podatkami i opłatami publicznemi nader przeciążonego, postanowił przedewszystkiem Wydział krajowy, postępując zresztą wedle wskazówki Wysokiego Sejmu, złożyć ankietę z osobistości kompetentnych i fachowych, i zasięgnąć zdania tej ankiety, w jaki sposób najwłaściwszy do celu wiodący mogłaby niniejsza uchwała Wysokiego Sejmu być wykonaną.

To też reskryptem z dnia 4. października 1901 do LW. 67.448 w skład tej ankiety zaprosił Wydział krajowy 20 członków przeważnie z grona posłów sejmowych pochodzących, która to ankieta odbywszy posiedzenie swoje w dniu 10. października 1901 w sprawie wadliwego zastosowywania i wykonywania ustaw i przepisów

objęte zbadał, a po zasięgnięciu zdania osób kompetentnych przedłożył Sejmowi wnioski swoje na najbliższej sesyi sejmowej.

II) Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby wziął pod rozwagę, jakie przepisy prawne wydać należy, aby Sejm krajowy w myśl § 24. statutu krajowego mógł wykonywać przyznany mu statutem wpływ spółdziałający i nadzorujący w sprawach podatkowych.

podatkowych i należytościowych przedłożyła Wydziałowi krajowemu wniosek na oddanie referatów opracować się mających w poszczególnych działach podatkowych i należytościowych 13-tu z pośród swego grona obranym członkom.

Wniosek ten ankiety przyjął Wydział krajowy do swej zatwierdzającej wiadomości i zawiadamiając o tem dotyczących pp. referentów upraszał ich reskryptem z dnia 13. października 1901 LW. 69.874, ażeby przydzielone im referaty zechcieli — z uwagi na ważność i nagłość sprawy — w jak najkrótszym czasie opracować, poczem Wydziałowi krajowemu z swoimi wnioskami bez zwłoki przedłożyć, tak iżby Wydział krajowy referaty te, w miarę, jak wpływać będą, poddawać mógł pod obrady pełnej ankiecie w tym celu zwoływać się mającej.

Prócz tego odezwami z dnia 27. października 1901 do LW. 70.315 odniósł się Wydział krajowy — w poruszonej przez posła Czaykowskiego sprawie wymierzania należytości spadkowych, do c. k. wyższych Sądów krajowych we Lwowie i w Krakowie z prośbą o dostarczenie dat, z którychby wynikało, że władze skarbowe w ostatnich latach z reguły nie przyjmują wymiaru wartości przedłożonego przez spadkobierców z zastosowaniem iloczynu podatkowego, lecz domagają się sądowego oszacowania spadków.

Skoro zatem Wydział krajowy w oznaczony wyżej sposób zbierze materyał potrzebny nieodzownie dla niniejszej sprawy, zajmie się niezwłocznie studyami nad tą sprawą, a o wyniku przedłoży Wysokiemu Sejmowi oddzielne sprawozdanie wraz z wnioskami swoimi.

Petycya gminy Jelna w pow. łańcuckim o zwrot nadpłaconych podatków.

W sprawozdaniu z czynności Departamentu VI. za czas od 16. listopada 1898 do 15. listopada 1899 na str. 19. oznajmił był Wydział krajowy, że petycyę gminy Jelna o zwrot nadpłaconych podatków, która to petycya przez Wysoki Sejm nie została załatwioną, przesłał c. k. Prezydyum Namiestnictwa do zbadania i możliwego uwzględnienia.

W odpowiedzi na to przesłało c. k. Prezydyum Namiestnictwa Wydziałowi krajowemu odezwą z dnia 23. kwietnia 1901 L. 4.345/pr. akta dochodzenia w tej sprawie przeprowadzonego, z których okazało się:

1) że na mocy rezolucyi c. k. kraj. Dyrekcyi skarbu z dnia 6. sierpnia 1898 L. 62.779 wydanej w załatwieniu prośby członków gminy Jelna powstała w r. 1883 na rzecz tej gminy nadpłata:

w podatku	gruntowym	713 zł. 07	ct.
„	domowym	11 „ 12	„
w dodatku	krajowym	98 „ 23	„
„	indemniz.	110 „ 06 ½	„
„	powiatowym	126 „ 71	„
„	szkolnym	46 „ 89	„
razem nadpłata w kwocie		1106 zł. 08 ½	ct.

wydaną została w dzienniku rozchodów podatków stałych dnia 5. wrześn. 1884 do art. 109, za kwitem podpisanym przez Sebastyana Kozygrę, ówczesnego wójta, Marcina Kanię i Michała Kostka, ówczesnych radnych i opatrzonym pieczęcią gminną i równocześnie zarachowaną w rejestrze przeprowadzonych nadpłat pod poz. 65 na pokrycie zaległości tej gminy i

2) że w protokole spisanym w Urzędzie podatkowym w Leżajsku dnia 12. lutego 1900 wskutek polecenia c. k. Starostwa w Łańcucie z 30. stycznia 1900 l. $\frac{18374}{4104}$ członkowie gminy: Jelna Franciszek Zygmunt, Piotr Leśko, Michał Kańczyk i Michał Ko-

stek, którzy w petycyi do Wys. Sejmu wniesionej w r. 1899 domagali się zwrotu rzekomej nadpłaty w podatku gruntowym za lata 1881/3, zrzekli się swych żądań.

Petycya Juliana i Anastazyi Staszewiczów z Dobranowic z zażaleniem na nacisk podatkowy i w sprawie kamieniołomu.

Petycyę tę przez Wys. Sejm niezałatwioną, przesłał Wydział krajowy odezwą z dnia 28. sierpnia 1901 LW. 51.820 c. k. Namiestnictwu do dalszego urzędowania.

Petycya Magdaleny Weber z Reichsheim pow. Mieleckiego, z zażaleniem na nieprawne przypisanie jej do zapłaty podatku domowo-klasowego.

Petycyę tę, nad którą Wys. Sejm nie powziął żadnej uchwały, przesłał Wydział krajowy pismem z dnia 30. sierpnia 1901 LW. 53.540 c. k. kraj. Dyrekcyi skarbu do dalszego odpowiedniego urzędowania, celem uchylenia nieprawidłowego stanu rzeczy, o ile takowy istnieje.

Projekt zaprowadzenia samoistnych podatków od poborów służbowych na cele autonomiczne.

O sprawozdaniu Komisyi podatkowej w przedmiocie tego projektu złożonem, nie powziął Wysoki Sejm w ubiegłej sesyi żadnej uchwały. Gdy w sprawozdaniu tem Komisya Wys. Sejmu podzieliła zdanie Wydziału krajowego, że podatku samoistnego od poborów służbowych na cele autonomiczne, w danych okolicznościach zaprowadzać nie należy, przyjął to Wydział krajowy do wiadomości i postanowił sprawy tej ze swej strony nie wznawiać.

Utworzenie nowego c. k. Urzędu podatkowego w Zakliczynie.

Urząd ten utworzony został na mocy Najwyższego postanowienia z dnia 10. października 1900, a czynność swoją urzędową rozpoczął dnia 1. stycznia 1901.

Dwukrotne ostemplowanie kwitów na jeden i ten sam zasiłek udzielony w r. 1898 gminie Kęty na budowę szkoły.

Odnośnie do ostatniego sprawozdania z czynności Departamentu VI-go za czas od 16. listopada 1899 do 15. listopada 1900 (str. 20 i 21) Wydział krajowy oznajmia, że — na skutek wniesionego w tej sprawie w r. 1900 przedstawienia do c. k. krajowej Dyrekcyi skarbu — uzyskał przychylną rezolucyę; c. k. Ministerstwo skarbu bowiem reskryptem z dnia 8. maja 1901 L. 19.721 zezwoliło na zwrot należytości stemplowej w kwocie 60 kor. uiszczonej niewłaściwie znaczkami stemplowymi na kwicie Wydziału powiatowego w Białej na podjęty w c. k. głównym Urzędzie podatkowym w Białej zasiłek 19.000 kor. z kraj. funduszu szkolnego dla gminy Kęty na budowę szkoły.

Wobec powyższego zasadniczego rozstrzygnięcia sprawy, odniósł się Wydział krajowy reskryptem z dnia 29. maja 1901 LW. 35.389 do c. k. Rady szkolnej krajowej z uwagą, że zasiłki udzielane gminom z kraj. funduszu szkolnego na budowę szkół należy w przyszłości asygnować tymże gminom, względnie Wydziałom powiatowym za kwitami niostemplowanymi, a nie, jakto miało miejsce w powyższym wypadku, za kwitami ostemplowanymi.

Podania Wydziałów powiatowych w Buczaczu i w Gorlicach, wniesione do Wydziału krajowego o wyjednanie:

1) ażeby w komisyach szacunkowych dla podatku osobisto-dochodowego zasiadali delegaci Reprezentacyj powiatowych i

2) ażeby członkom rzeczonych komisyj przyznano odpowiednie dyety.

W sprawie tej popartej także przez inne liczne Wydziały powiatowe, jednakże wymagającej zmiany odnośnych ustaw państwowych i ich rozporządzeń wykonawczych, nie uważał się Wydział krajowy za umocowanego i kompetentnego czynić ze swej strony dalsze kroki.

Odmówienie ze strony c. k. Władzy skarbowej zwrotu odpisanego z tytułu wolności ustawowej i nienależnie zatem uiszczonego podatku domowo-klasowego z dwóch domów należących do kraj. zakładu dla obłąkanych w Kulparkowie.

Odezwą z dnia 8. września 1901 Lp. 14.660 oznajmiło c. k. Starostwo we Lwowie Wydziałowi krajowemu w załatwieniu dwuletnich jego przeszło starań, że c. k. krajowa Dyrekcya skarbu reskryptem z dnia 21. sierpnia 1901 l. 93.948 zezwoliła na odpisanie podatku domowo-klasowego za lata 1883 do 1897 włącznie z domów pod lk. 38*a* i 38*b* w Kulparkowie położonych, należących dawniej do Antoniego Schaka, obecnie zaś do kraj. zakładu dla obłąkanych w Kulparkowie, jako z budynków wolnych prawnie od podatku domowego z tytułu przeznaczenia, a mianowicie z domu lk. 38*a* z rocznych 60 kor. w łącznej kwocie 900 kor. i z domu lk. 38*b* z rocznych 3 kor. 40 gr. w łącznej kwocie 51 kor. Ponieważ — wedle tego samego zawiadomienia c. k. Starostwa lwowskiego — zarządzono równocześnie w c. k. gł. Urzędzie podatkowym we Lwowie, odpisanie wyż rzeczonych kwot podatkowych w łącznej kwocie 951 kor. wraz z dodatkami wynoszącymi 725 kor. 39 gr. — a kraj. zakład dla obłąkanych w Kulparkowie względnie fundusz krajowy powyższe kwoty podatkowe w łącznej sumie 1676 kor. 39 gr. nieprawnie uiścił, przeto Wydział krajowy — odwołując się do odezwy swej z dnia 13. maja 1899 LW. 30.115 — odniósł się ponownie do c. k. Starostwa we Lwowie o zarządzenie zwrotu funduszowi krajowemu pobranych wyżej nienależnie kwot.

Żądaniu temu Wydziału krajowego odmówiło jednak c. k. Starostwo we Lwowie odezwą z dnia 30. października 1901 L. 17.206, motywując odmowę swoją uwagi godnymi tymi powodami, że powyższe kwoty podatkowe nie mogą być na razie zwrócone, gdyż Wydział krajowy zalega z podatkiem domowym przy gminie Dublany od budynków należących do krajowych szkół rolniczych w Dublanach, więc oznaczone wyżej kwoty przypadające do zwrotu Wydziałowi krajowemu z Kulparkowa, mogą być zarachowane na pokrycie zaległości w podatku domowym od budynków Dublańskich.

Wydział krajowy jednak;

1) nie znajdując prawnie obowiązujących przepisów (należycie ogłoszonych), któreby z jednej strony pozwalały na odmawianie kontrybuentom zwrotu kwot podatkowych nie należących się z ustawy i wbrew ustawie — nawet co w niniejszym wypadku miało miejsce — pod rygorem egzekucyi przez c. k. władzę skarbową żądanych i pobranych; z drugiej strony któreby kazały używać z urzędu takich zatrzymanych nieprawnie zwrotów podatkowych na pokrycie innych, lub innych objektów tyczących się należytości podatkowych;

2) mając na uwadze dalej:

a) że kwoty należące się do zwrotu kontrybuentowi — wedle wyrażenia się c. k. Starostwa w powołanej wyżej odmownej rezolucyi — mogą być użyte na pokrycie innych zaległości podatkowych, z czego wynika, że nie muszą, a więc żadnego w tym względzie prawnego obowiązku, ani na władzę skarbową, a tem mniej na kontrybuenta nie nałożono;

b) że wreszcie kraj. zakład dla obłąkanych w Kulparkowie jest wedle statutu swojego zakładem samoistnym, odrębnie budżetowanym i administrowanym, że zatem z funduszów jego nie wolno pokrywać potrzeb i wydatków innych w ogólności zakładów krajowych; nie podzielił powyższego zapatrywania c. k. Starostwa i przeciw jego orzeczeniu wniósł w dniu 5. listopada 1901 do LW. 75.287 rekurs do c. k. krajowej Dyrekcyi skarbu, upraszając o zniesienie tego orzeczenia i o zarządzenie zwrotu Wydziałowi krajowemu kwot podatkowych wyżej omówionych, a to tem więcej, że przeciw niewłaściwemu opodatkowaniu domów kraj. szkół rolniczych w Dublanach, wniesiono również już dawno przedstawienie,

domagając się uwolnienia tych domów od podatku domowego, jakie im z ustawy przysługuje.

Należytości prawne wedle poz. tar. 40. ustawy z d. 13. grudnia 1862 dz. u. p Nr. 89. od posad służbowych urzędników i sług krajowych.

Wymiary należytości tych, dokonywane od r. 1889 bezpośrednio przez Wydział krajowy, wyniosły w dalszym ciągu:

1) za II. półrocze 1900 . . . . 5.350 kor. 18 gr
2) „ I. „ 1901 . . . . 2.489 „ 14 „

Z kwot tych pokrył fundusz krujowy — na mocy uchwał Wys. Sejmu z dnia 20. października 1882 i z dnia 15. października 1883 — tytułem połowy tych należytości:

ad 1) kwotę . . . . 2.450 kor. 20 gr.
ad 2) „ . . . . 1.078 „ — „

Zakłady pracy przymusowej i poprawcze.

Projekt zaprowadzenia w kraju osady poprawczej dla nieletnich chłopców.

Na rezolucyę Wys. Sejmu z dnia 6. lipca 1901 wzywającą c. k. Rząd, aby powziął decyzyę co do przyczynienia się z funduszów państwowych do kosztów ufundowania i utrzymywania osady poprawczej ola nieletnich chłopców, nie nadeszła dotąd żadna odpowiedź ze strony c. k. Rządu.

Zapomogi i subwencye.

Z rubr. VI. budżetu.

Udzielone przez Wys. Sejm uchwałami z dnia 8. lipca 1901 subwencye:

1) Towarzystwu Miłosierdzia pod godłem „Opatrzności“ we Lwowie w kwocie 2400 kor.

2) Stowarzyszeniu opieki nad uwolnionymi więźniami we Lwowie w kwocie 200 kor. i

Z rubr. VII budżetu.

3) dla ks. Kazim. Siemaszki na „Dom schronienia i dobrowolnej pracy dla opuszczonych i moralnie zaniedbanych chłopców“ w Krakowie w kwocie 1600 kor.; wypłacił Wydział krajowy Towarzystwu ad 1) na ręce sekretarza rozporządzeniem z 23. lipca 1901 do LW. 48486., Stowarzyszeniu ad 2) na ręce dyrektora ks. Wiktora Ignacego Piotrowicza rozp. z dnia 23. lipca 1901 do LW. 48.495; wreszcie ad 3) ks. Siemaszce rozp. z dnia 26. lipca 1901 LW. 49.880.

Z rubr. XVII. funduszu krajowego (fund. dysp.)

1) Udzielone przez Wys. Sejm uchwałami z dnia 3. i 9. lipca 1901 wsparcia dla pogorzelców.

a) gminy Dwory w pow. Bialskim, w kwocie 300 kor. i
b) gminy Uhnów w pow. Rawskim, w kwocie 3000 kor. i
c) dla m. Sokala w kwocie 2000 kor.

wyasygnował Wydział krajowy rozp. z dnia 5. i 26. lipca 1901 do LW. 45.061 i 50.306 na ręce dotyczących Wydziałów powiatowych.

2) Z ryczałtu zaś 8.200 kor. udzielonego uchwałą Wys. Sejmu z dnia 9. lipca 1901 rozdzielił i wyasygnował Wydział krajowy rozp. z dnia 10. sierpnia 1901 do LW. 51.689 wsparcia dla pogorzelców następująco:

a) m. Oleszyc w pow. Cieszanowskim, w kwocie 5.740 kor.
b) gm. Radomyśl w pow. Mieleckim, w kwocie 2.000 kor.,
c) gm. Wołczyszczowice w pow. Mościskim, w kwocie 80 kor.,
d) gm. Mistycze w tymże powiecie, w kwocie 40 kor.,
e) gm. Wołcze w pow. Turka, w kwocie 220 kor. i
f) gm. Dziedziłów w pow. Kamionka, w kwocie 120 kor.

3) W załatwieniu odesłanych Wydziałowi krajowemu przez

Wys. Sejm uchwałą z 28. czerwca 1901 petycyj pogorzelców o zapomogi, a mianowicie:

gminy Mielnica w powiecie Borszczów
„ Wróblówki w powiecie Nowytarg i
„ Żuków w powiecie Brzeżańskim,

udzielił i asygnował Wydział krajowy uchwałą z 16. lipca 1901 do LL. 46.843, 47.301 i 47.303 następujące wsparcia:

ad 1) w kwocie . . . . . 130 kor.
ad 2) „ . . . . . 60 „
ad 3) „ . . . . . 60 „

4) wreszcie wskutek wniesionych bezpośrednio do Wydziału krajowego próśb pogorzelców o wsparcia, udzielił Wydział krajowy z funduszu dyspozycyjnego pogorzelcom:

gminy	Kniesioło	w pow.	Bobreckim	70	kor.
„	Stoki	„	Bobreckim	360	„
„	Dudyń	„	Brodzkim	200	„
„	Posuchów	„	Brzeżańskim	400	„
„	Folwarki	„	Buczackim	170	„
„	Balin	„	Chrzanowskim	400	„
„	Oleszyce	„	Cieszanowskim	2.000	„
„	Cewków	„		250	„
„	Lubaczów	„		500	„
„	Paportno	„	Dobromilskim	100	„
„	Jaworów	„	Jaworowskim	280	„
„	Peratyn	„	Kamioneckim	30	„
„	Milatyn	„		400	„
„	Zarudce	„	Lwowskim	400	„
„	Mielec	„	Mieleckim	500	„
„	Borowa	„		400	„
„	Małnów	„	Mościskim	680	„
„	Toustobaby	„	Podhajeckim	160	„
„	Pletenice	„	Przemyślańskim	120	„
„	Janczyn	„		50	„
„	Meryszczów	„		220	„
„	Poździacz	„	Przemyśl	80	„
„	Rohatyn	„	Rohatyńskim	80	„
„	Koropuż	„	Rudki	410	„
„	Jakimczyce	„		240	„
„	Mrowla	„	Rzeszowskim	60	„
„	Liski	„	Sokalskim	250	„
„	Delejów	„	Stanisławowskim	50	„
„	Krehowce	„		610	„
„	Stararopa	„	Stary Sambor	400	„
„	Turbia	„	Tarnobrzeskim	400	„
„	Hleszczowa	„	Trembowelskim	70	„
„	Zarudzie	„	Zbarazkim	100	„
„	Mitulin	„	Złoczowskim	250	„
„	Lubela	„	Żółkiewskim	310	„
„	Lutynka	„	Żydaczowskim	200	„
			razem	11.200	kor.

Krajowe opłaty konsumcyjne.

1) Dochód z krajowych opłat konsumcyjnych zabezpieczony, jak już w zeszłorocznem sprawozdaniu wspomniano, na nowy okres 5-letni 1900—1904 przedstawia się następująco:

za rok 1900:

a) według zawartych z dniem 1. stycznia 1900 umów dzierżawnych zabezpieczony temi umowami dochód z samoistnych kraj. opłat konsumcyjnych wynosił . . . 1,500.133 kor. 20 gr.
A gdy, jak już zaznaczono w zeszłorocznem sprawozdaniu na str. 26 — musiano w dwóch wypadkach czynsz stosunkowo obniżyć, zaś w jednym wypadku kontrakt rozwiązać i na nowo rozpisać dzierżawę, przyczem uzyskano czynsz niższy, przeto skutkiem tego obniżył się ogólny powyższy dochód o . . . 3.950 kor. — gr.
wyniósł zatem tylko . . . . . 1,496.183 kor. 20 gr.
b) Z miasta Krakowa na podstawie przedłożonych rachunków uzyskano w roku 1900 czysty dochód w kwocie . . . 113.269 „ 71 „
c) z Zakładu Kulparkowskiego wedle przedłożonych rachunków uzyskano . . 303 „ 40 „
d) 30% dodatek krajowy do podatku od wina przyniósł w r. 1900 dochodu . . 63.110 „ 83 „
rarem więc wynosi dochód za rok 1900 . 1,672.867 kor. 14 gr.

za rok 1901:

Ponieważ, jak wiadomo, ustawą z dnia 18. sierpnia 1901 Nr. 60 dz. u. kraj. zniesione zostały z dniem 31. sierpnia 1901 samoistne kraj. opłaty konsumcyjne od spirytusu i słodzonych wódek, a pozostały nadal w mocy aż do dnia 31. grudnia 1904 zaprowadzone ustawą z d. 4. lipca 1899 dz. u. kr. Nr. 93:
30%-wy dodatek krajowy do podatku od wina i samoistna krajowa opłata konsumcyjna tylko od piwa w kwocie jednej korony od hektolitra; przeto wspomniane wyżej umowy dzierżawne tudzież pobór kraj. opłat konsumcyjnych wedle taryfy i na rachunek funduszu krajowego w m. Krakowie i na obszarze Zakładu Kulparkowskiego, na zasadzie powołanej ustawy znoszącej opłaty od spirytusu i słodzonych wódek, zgasły z dniem 31. sierpnia 1901.
Dlatego dochód stąd pochodzący należy na rok 1901 obliczyć tylko po koniec sierpnia 1901 (za 8 miesięcy), gdyż od 1. września 1901 rozpoczął się nowy peryod poboru względnie dzierżawy tylko kraj. opłaty konsumc. od piwa, o czem Wydział krajowy zdaje sprawę Wys. Sejmowi osobno do LW. 81.563/1901.
Otóż jak już wyżej wykazano
a) zabezpieczony ostatecznie na rok 1900 kontraktami dochód ograniczył się do kwoty . . . . 1,496.183 kor. 20 gr.
Z dniem 31. grudnia 1900 zgasł kontrakt zawarty tylko na r. 1900 o dzierżawę poboru kraj. opłat konsumc. w okręgu sądowym Nisko z czynszem rocznym 7.440 kor. Przy ponownem wydzierżawieniu tego okręgu uzyskano czynsz roczny tylko w kwocie 5.500 kor., zatem zmniejszył się powyższy dochód na rok 1901 o kwotę . . . 1.940 „ — „
czyli pozostał ten dochód roczny w ogólnej sumie . . . . . 1,494.243 kor. 20 gr.
z którejto sumy rocznej przypada za 8 miesięcy r. 1901 kwota . . . . . 996.162 „ 14 „
b) z miasta Krakowa na podstawie przedłożonych rachunków uzyskano po koniec sierpnia 1901 . . . . . 74.663 „ 90 „

c) z Zakładu Kulpawskiego wedle przedłożonych rachunków uzyskano za ten sam czas . . . . . 200 kor. 51 gr.

d) spodziewany dochód z 30% dodatku do podatku od wina (po koniec sierpnia 1901 wyniósł 43.563 kor. 81 gr.) . . . . 62.000 „ — „

e) gdy wreszcie dodamy dochód, o czem mowa w osobnem sprawozdaniu, z wydzierżawienia i poboru kraj. opłaty konsumcyjnej od piwa za czas od 1. września do 30. grudnia 1901 (4 miesiące) w kwocie około . 235.606 „ 46 „

otrzymamy spodziewany dochód z tych opłat za rok 1901 ogółem około . . . . 1,368.633 kor. 01 gr.

2) Co się tyczy nakoniec zaległości czynszowych wykazanych w poprzedniem sprawozdaniu za lata dawniejsze t. j. 1895, 1896, 1897 i 1899, to takowe w ogólnej kwocie 34.990 koron 45 groszy (w czem pretensya 31.052 kor. 50 gr do Jakóba Korna, zbiegłego do Ameryki) musiały być po bezskutecznem wyczerpaniu wszelkich środków egzekucyjnych odpisane.

Inne wykazane wówczas zaległości zostały zaspokojone, tak iż wedle stanu obecnego — pozostały jedynie następujące zaległości czynszowe w toku egzekucyi sądowej będące:

za rok 1899 w kwocie	169 kor.	48 gr
„ „ 1900 „	321 „	97 „
„ „ 1901 po koniec sierpnia w kwocie .	2.145 „	33 „
razem . . .	2.636 kor.	78 gr.

Emigracya.

Komunikaty c. k. Rządu o stosunkach wychodźców galicyjskich do Ameryki.

Odezwami z dnia 12. stycznia 1901 L. 14.170/pr., z dnia 19. czerwca 1901 L. 6.722/pr., z dnia 10. sierpnia 1901 L. 8.169 i z dnia 24. września 1901 L. 11.617/pr., udzieliło c. k. Prezydyum Namiestnictwa Wydziałowi krajowemu do przejrzenia:

1) sprawozdanie c. i k. generalnego Konzulatu w Rio de Janejro wraz z petycyą emigrantów o stosunkach bezpieczeństwa publicznego i prawnych w stanie Parana;

2) sprawozdanie c. i k. konzulatu w Kurytybie o stanie emigracyi w Paranie w r. 1900 wraz z pismem c. i k. Ministerstwa spraw zewnętrznych, wystosowanem w tej sprawie do c. k. Ministerstwa spraw wewnętrznych.

3) raport c. i k. Konzulatu w Kurytybie o kolonizacyi w Paranie i

4) sprawozdanie argentyńskiego urzędu emigracyjnego o stanie wychodźtwa polskiego w Argentynie.

Alegat 6. Odpisy powyższych relacyj załącza Wydział krajowy pod ·/.

Biura pośrednictwa pracy.

Projekt ustawy zaprowadzającej publiczne biura pośrednictwa pracy.

Na posiedzeniu dnia 6. lipca 1901 odesłał Wysoki Sejm §. 1 projektu ustawy zaprowadzającej publiczne biura pośrednictwa pracy do komisyi administracyjnej z poleceniem przedłożenia wniosku jeszcze w ciągu ubiegłej sesyi sejmowej. Komisya żądanego sprawozdania nie przedłożyła i powyższa ustawa nie została uchwaloną.

Wobec tego postanowił Wydział krajowy sprawę niniejszą, jako ze wszech miar ważną i żywotną, ponownie wziąć pod rozwagę i skoro tylko otrzyma opinie zażądane w tym przedmiocie jeszcze

od krajowych Komisyj dla spraw rolniczych i przemysłowych, nie omieszka o projekcie niniejszym przedłożyć Wysokiemu Sejmowi osobnego sprawozdania swojego wraz z wnioskami.

Powiatowe biuro pośrednictwa pracy w Tarnobrzegu.

W zeszłorocznem sprawozdaniu z czynności Departamentu VI-go na str. 29. podał Wydział krajowy Wysokiemu Sejmowi do wiadomości projekt statutu dla tego biura utworzonego przez Wydział powiatowy w Tarnobrzegu.

Postanowieniem z dnia 20. lutego 1901 L. 15.202 zatwierdziło c. k. Namiestnictwo rzeczony statut, a nadto — wskutek wniesionej prośby Wydziału powiatowego Tarnobrzeskiego, przez Wydział krajowy poparteį — odniosło się c. k. Namiestnictwo do c. i k. Ambasady w Berlinie, do c. i k. Poselstw w Bukareszcie i Kopenhadze, wreszcie do c. i k. generalnego Konzulatu w Warszawie z prośbą o pomoc i poparcie dla powiatowego biura pracy w Tarnobrzegu, oraz o odpowiednie pouczenie podległych c. i k. urzędów konzularnych.

Okólnik

c. k. Namiestnictwa we Lwowie z dnia 7 stycznia 1901 l. 124.160 do wszystkich P. P. c. k. Starostów.

Wydział krajowy pismem z dnia 10. grudnia 1900 l. 82.746 udzielił c. k. Namiestnictwu zażalenie jednego z Wydziałów rady powiatowej, że Starostwo przesyła karty powoławcze dla osób obowiązanych do służby wojskowej a przebywających za granicami państwa, zwierzchnościom przynależnych gmin celem doręczenia.

Wskutek tego zwierzchności gminne muszą ponosić koszta na „portoryum“ za takie listy urzędowe w sprawach poruczonego zakresu działania, gdyż według obowiązujących przepisów bez opłaty należytości pocztowej — przyjęcie i wysłanie korespondencyi za granicę urzędom pocztowym jest wzbronione. Z odwołaniem się na okólniki z dnia 12. sierpnia 1893 l. 65.094 i z dnia 19. czerwca 1894 l. 48.255 c. k. Namiestnictwo przypomina Panu c. k. Staroście ścisłe przestrzeganie postanowień §§. 26: 3 i 4, 28: 1, 29: 1, 30: 2 i 32 przepisów wyk. do ustawy wojskowej część III, według których w razie potrzeby doręczania kart powoławczych przebywającym za granicą nieczynnym żołnierzom uskutecznić to należy z pominięciem zwierzchności gmin za pośrednictwem osób, które powołani żołnierze przed opuszczeniem kraju władzy wymienili a jeżeli takich zastępców nie ustanowili, bezpośrednio przez dotyczącą władzę polityczną I. instancyi, która uiściwszy zaliczkowo przypadające portoryum z ryczałtu urzędowego, ściągnie je w swoim czasie od strony do zwrotu obowiązanej.

Tak będzie Pan c. k. Starosta postępował odtąd a zarazem pouczy zwierzchności gmin powiatu „że otrzymane karty powołania dla wojskowych przebywających za granicą winne natychmiast zwracać Starostwu z odpowiedniem doniesieniem celem zarządzenia w myśl wyżej powołanych przepisów prawnych“.

Nr. 3421 ex 1901
V. G. H.

Abschrift.

Im Namen Seiner Majestät des Kaisers. Der k. k. Verwaltungsgerichtshof hat unter dem Vorsitze des k. k. Senats-Präsidenten Dr. Ritter von Alter, in Gegenwart der Räthe der k. k. Verwaltungsgerichtshofes Dr. Zistler, Dr. Kluberg, Fruxa und von Neukirchen, dann des Schriftführers k. k. Bezirks-Commissärs Freihern von Weigelsperg über die Beschwerde der Stadtgemeinde Jaroslau, gegen die Entscheidung des k. k. Ministeriums des Innern vom 10. August 1900, Z. 28.185, betreffend die Verpflichtung zur Besorgung gerichtlicher Zustellungen in Strafsachen, nach der am 1. Mai 1901 durchgeführten öffentlichen mündlichen Verhandlung, und zwar nach Anhörung des Vortrages des Referenten sowie der Ausführungen des Dr. Wladislaus Jahl Advocaten in Jaroslau, in Vertretung der Beschwerde, dann der Gegenausführungen des k. k. Ministerialsecretärs Ritter von Decykiewicz, in Vertretung der belangten Behörde zu Recht erkannt: Die angefochtene Entscheidung wird als gesetzlich nicht begründet aufgehoben: Endscheidungsgründe Mit der angefochtenen Entscheidung wurde im Instanzenzuge unter Berufung des §. 213 des kaiserlichen Patentes vom 3. Mai 1853, R. G. Bl. Nr. 81 des §. 26 der Strafprocesordnung und des § 21 der Vollzugsvorschrift zu derselben die Gemeinde Jaroslau verpflichtet, die derselben vom Bezirksgerichte in Jaroslau übergebenen Zustellungen in Strafsachen anstandslos besorgen zu lassen. In der Beschwerde wird eingewendet, dass die Gemeinde nach §. 24 der Gemeindeordnung vom 13. März 1889, L. G. Bl. Nr. 24, im übertragenen Wirkungskreise nur zu solchen Leistungen herangezogen werden können welche ihnen durch die Gesetze vorgeschrieben werden; es bestehe aber überhaupt kein Gesetz, welches die Gemeinde verpflichten würde, Zustellungen in Strafsachen zu besorgen. Zur Begründung einer solchen Verpflichtung können insbesondere die in der angefochtenen Entscheidung citieren Vorschriften nicht berufen werden; dann im §. 26 der Strafprocessordnung werde bloss allgemein bestimmt, dass die Staats-Landes-und Gemeindebehörden verbunden sind, die Strafgerichten hilfreiche Hand zu bieten und den Ersuchschreiben derselben zu entschprechen, und müsse schon aus der weiteren Bestimmung dieses Paragraphen wornach die Strafgarichte auch mit den königlich ungarischen Behörden sowie mit denen Fremder Staaten zu gleichem Zwecke in unmittelbaren Verkehr treten können, geschlossen werden, dass durch die gedachte gesetzliche Bestimmung alle diese Behörden nicht etwa zur Leistung von Kanzlei- und Manipulationsdiensten, als welche die Besorgung von Zustellungen sich darstellt, herangezogen werden wollten. §. 21 der Vollzugsvorschrift zur Strafprocesordnung können schon aus dem Grunde nicht angerufen werden, weil diese Vollzugsschrift kein Gesetz, sondern bloss eine Verordnung des Justizministers ist, und weil auch abgesehen davon in diesem Paragraphen bloss die Rede von der Zustellung einer Vorladung an den Beschuldigten, keineswegs aber von der Pflicht zur Besorgung aller gerichtlichen Zustellungen die Rede ist. Die Berufung auf §. 213 des kaiserlichen Patentes vom 3. Mai 1853, sei aber ganz unzulässig, weil dieser Paragraph heute nicht mehr zu Recht besteht, nachdem derselbe mit Artikel II. der Verordnung des Justizministers vom 5. Mai 1897 R. G. Bl. Nr. 112 ausdrücklich ausser

Kraft gesetzt worden ist. Was nun die letzte Einwendung anbelangt, so konnte dieselbe nicht als stichhältig befunden werden. Es ist zwar richtich, dass im zweiten Absatze des Artikel II. dieser Verordnung ausgesprochen wird, dass die Vorschriften der mit derselben erlassenen Geschäftsordnung für die Gerichte I. und II. Instanz mit 1. Jänner 1898 an die Stelle der dort bezeichneten, insbesondere auch an Stelle der §§. 184 bis 255 des kaiserlichen Patentes vom 3. Mai 1853 treten; die Beschwerde übersieht jedoch, dass in dem ersten Satze desselben Artikels in Einklange mit §. 98 des Gesetzes vom 27. November 1896 R. G. Bl. Nr. 217, zum Ausdrucke gebracht ist, dass nur jene in kaiserlichen Vorordnungen, Ministerial-Verordnungen etc. enthaltenen Bestimmungen ihre Kraft verlieren; welche Gegenstände betreffen, die durch die nachfolgende Geschäftsordnung (beziehungsweise durch das citierte Gesetz) geregelt sind. Nun regelt diese Geschäftsordnung die Zustellungen in Strafsachen nicht, vielmehr haben nach §. 348 ibidem die bestehenden Vorschriften über die Bewirkung von Zustellungen in Strafsachen unberührt zu bleiben. Hirnach war zu untersuchen, ob die der beschwerdeführenden Gemeinde auferlegte Verpflichtung, die ihr vom Bezirksgerichte übergebenen Zustellungen in Strafsachen anstandslos zu besorgen, in jenen in der neuen Geschäftsordnung nicht näher bezeichneten bestehenden Vorschriften begründet ist, oder nicht. Diese Frage wer jedoch zu verneimen. Als Vorschriften, welche die angefochtene Entscheidung stützen sollen werden die §§. 26 der Strafprocessordnung, §. 21 der Vollzugsschrift zur Strafprocessordnung, schliesslich der §. 213 des kaiserlichen Patentes vom 3. Mai 1853 R. G. Bl. Nr. 81 angeführt. Was nun die Strafprocessordnung betrifft, so ist zu bemerken, dass dieselbe überhaupt und insbesondere auch im VIII. Hauptstücke, welches von der Bekanntmachung und respective Zustellung der gerichtlichen Verfügungen handelt, bezüglich der Organe, durch welche die Zustellungen zu besorgen sind, keine ausdrüklichen Anordnungen enthält. Aber auch durch den in der Entscheidung citierten §. 26 der Strafprocessordnung wurden nach seinem Wortlaute offenbar im Interesse einer raschen Strafrechtspflege die Strafgerichte bloss ermächtigt, unmittelbares Vernehmen mit allen Staats-Landes und Gemeindebehörden, eventuell auch mit den königlich ungarischen Behörden, sowie mit denen fremder Staaten zu pflegen, und wurde in demselben bloss im Allgemeinen als Grundsatz ausgesprochen, dass sämmtliche Behörden des Inlandes den an sie gelangten Ersuchen der Strafgerichte mit möglichster Beschleunigung zu entsprechen haben. Es mag ohne weiteres zugegebem werden, dass unter Umständen in einem concreten Falle das Strafgericht auch genätigt sein oder es im unmittelbaren Interesse der Strafrechtspflege für geboten finden kann, zur Besorgung einer bestimmten Zustellung die Mitwirkung einer Gemeinde ebenso wie einer Staats- oder Landesbehörde auf Grund des zitierten Paragraphen anzusprechen, in welchem Falle die angerufene Behörde gesetzlich verpflichtet ist, dem Ersuchen scheunigst zu entsprechen, oder dem Strafgerichte die etwa entgegenstehenden Hindernisse sogleich anzuzeugen. Keineswegs aber kann daraus die der beschwerdeführenden Gemeinde auferlegte Verpflichtung zur regelmässigen Besorgung der Zustellungen in Strafsachen deduziert werden. Ebensowenig kann §. 21 der Vellzugsvorschrift zur Strafprocessordnung für die Zwecke der angefochtenen Entscheidung harangezogen werden, da in demselben bloss von Verladungen an den Beschuldigten die Rede ist und die beschwerdeführende Gemeinde die ihr aus dieser Anordnung erwachsenden Verpflichtungen nicht bekämpft. Dagegen war der Gerichtshof conform mit dem Ausspruche der angefochtenen Entscheidung der Ansicht, dass bezüglich der gerichtlichen Zustellungen in Strafsachen allerdings die Bestimmungen des §. 213 des kaiserlichen Patentes vom 3. Mai 1853 R. G. Bl. Nr. 81, zur Anwendung zu gelangen haben, vermochte jedoch die Auslegung der Bestimmungen dieses Paragraphen nicht zu denselben Schlussfolgerungen zu gelangen, wie die angefochtene Entscheidung. Nach dieser Gesetzstelle haben die Zustellungen im Gerichtsorte durch den beeidigten Gerichtsdiener ausserhalb desselben in der Regel durch die Post zu geschehen. Doch können die Zustellungen an Parteien, welche ausser dem Gerichtsorte, aber in dem Bezirke des Gerichtes wohnen, auf ausdrückliches Verlangen oder wenn das Gericht es zur Sicherheit erforderlich findet, auch durch den Gerichtsdiener vorgenommen werden. Zur Zustellung sowohl in als ausser dem Gerichtsbezirke kann sich das Gericht auch der Gemeindevorsteher bedienen, oder das Bezirksgericht, in dessen Bezirk die Zustellnng geschehen soll, darum ersuchen. Hiernach unterscheidet das Gesetz strenge zwischen der Art der Bewirkung von Zustellungen im

Gerichtsorte selbst und ausserhalb des Gerichtsortes. Während Zustellungen ausserhalb des Gerichtsortes in der Regel durch die Post zu geschehen haben, jedoch die Beurtheilung der Zweckmässigkeit einer anderen Zustellungsweise und insbesondere die Inanspruchnahme der Gemeindevorsteher für diesen Zweck in das Ermessen der Gerichte gestellt erscheint, wird in Bezug auf Zustellungen im Gerichtsorte ausdrücklich der beeidete Gerichtsdiener als dasjenige Organ bezeichnet, welches die Zustellung zu besorgen hat. Dem kann nicht etwa entgegengestelt werden, dass in dem letzten Absatze dieses Paragraphen das Gericht ermächtigt wird, zur Zustellung sowohl in als ausser dem Gerichtsbezirke auch der Gemeindevorsteher sich zu bedienen, da in den vorangehenden Sätzen stets die Zustellungen an Parteien, welche in dem Gerichtsorte wohnen, jenen, welche ausser dem Gerichtsorte, aber in dem Bezirke des Gerichts wohnen, gegenüber gehalten werden, daher auch unter Zustellungen in dem Bezirke nur jene verstanden werden können, welche zwar innerhalb des Gerichtsbezirkes, aber ausserhalb des Gerichtortes vorgenommen werden sollen, und weil es auch hiesse, dem Gesetzgeber einem Widerspruch zumuthen zu wellen, falls angenommen werden sollte, dass er in einem Zuge einerseits die ausnahmslose Zustellung durch den Gerichtsdiener im Gerichtsorte decretieren, anderseits aber die Wahl der Zustellungsweise in dem Gerichtsorte dem unbeschränkten Ermessen der Gerichte überlassen, beziehungsweise in das Belieben derselben stellen wollte, weil ja dann doch die erstere Anordnung ganz illusorisch und überflüssig wäre.

Für obige Auslegung des §. 213 des kaiserlichen Patentes vom 3. Mai 1853 spricht auch noch der Umstand, dass nach der bis dahin bestandenen Vorschrift des §. 18 der Verordnung des Justizministers vom 28. Juni 1850 R. G. Bl. Nr. 256 der Gemeindevorsteher die Zustellung aller jener Vorladungen zu besorgen hatte, die er im Ciwil- und Strafverfahren vom Gerichte erhält und hiezu ein verlässliches Individuum zu bestellen hatte. An Stelle dieser, die Berutheilung der Zweckmässigkeit der Zustellungsweise ausschliesslich in das Ermessen der Gerichte stellenden Verordnung sind die Bestimmungen des §. 213 des citierten kaiserlichen Patentes getreten mit welchen in Bezug auf die Zustellungen dieses freie Ermessen eben dahin beschränkt wurde das in dem Gerichtsorte die Zustellungen durch den Gerichtsdiener zu geschehen haben. Im gegebenen Falle ist also die Frage der Zustellungsort kraft der vorerwähnten gesetzlichen Vorschrift präzise normirt und darf über diese gesetzlichen Bestimmungen sich die Behörde nicht hinaus setzen namentlich auch nicht eine andere Art der Zustellung verfügen, wie eine solche im Gesetze vorgesehen ist. Darum in dem gegebenen Falle mit der angefochtenen Entscheidung die beschwerdeführende Gemeinde im Widerspruche mit den Bestimmungen des §. 213 des kaiserlichem Patentes vom 3. Mai 1853 zur Besorgung der gerichtlichen Zustellungen in Strafsachen im Gerichtsorte selbst verpflichtet wurde, musste die angefochtene Entscheidung als im Gesetze nicht begründet nach §. 7 des Gesetzes vom 22. October 1875 R. G. Bl. Nr. 36 ex 1876 aufgehoben werden.

Wien, am 1. Mai 1901.

Alter m. p.

Odpis

okólnika Wydziału krajowego z dnia 15. lutego 1901 L. W. kr. 10798/01 do wszystkich Wydziałów powiatowych z wyjątkiem Krakowa.

Przy sposobności załatwienia zażalenia jednego z Wydziałów powiatowych, wniesionego za pośrednictwem Wydziału krajowego w sprawie urządzeń pocztowych c. k. galic. Dyrekcya poczt i telegrafów odezwą z dnia 7. b. m. L. 121.597/V. zwróciła panownie uwagę na cel i ułatwienia, jakie dla ludności przedstawia instytucya listonoszów wiejskich i składnice pocztowe, oznajmiając, co następuje:

Instytucya listonoszów wiejskich zbyt mało u nas znana i stąd też wcale jeszcze należycie nie oceniona, zastąpić może w takich razach zupełnie dobrze urząd pocztowy. Listonosz wiejski nie tylko w Belgii, Francyi, Szwajcaryi, w Niemczech i t. d. ale także w zachodnich prowincyach Austryi od dawna funkcyonuje jako ruchomy urząd pocztowy. Podczas swego marszu listonosz ten nie tylko doręcza i zbiera nadane listy i t. p. przesyłki, ale nadto przyjmuje podczas odpowiedniego zatrzymywania się w poszczególnych miejscowościach przesyłki wartościowe do kwoty 1000 koron włącznie, oraz przekazy, wkładki czekowe i na książeczki pocztowej kasy oszczędności jakoteż pakiety do wagi 3 kg. (ewentualnie i cięższe), również doręcza względnie wypłaca przekazy zwykłe i przekazy pocztowej kasy oszczędności. Listonosz wiejski składa przysięgę służbową i jest ściśle kontrolowanym co do wystawianych przezeń pokwitowań, zresztą zakład pocztowy gwarantuje za jego czynności tak jak za czynności Urzędów pocztowych. Co do doręczania rezolucyj sądowych również znajduje się instytucya listonoszów wiejskich w rzędzie organów pocztowych powołanych do sprawowania tychże doręczeń, co przez c. k. Ministerstwo handlu w porozumieniu z c. k. Ministerstwem sprawiedliwości wyraźnie postanowionem zostało przy zaprowadzeniu nowego sposobu doręczeń uchwał sądowych (§. 1. rozp. 28602 z 22/5. 1897 d. r. dla poczt i tel. Nr. 63 z r. 1897). Gdy nadto równocześnie z regulacyą taryfy pocztowej od 1/1 1900 zniesiono opłatę za doręczanie listowej poczty przez listonoszów wiejskich, a opłaty za doręczenie przez nich reszty przesyłek (wartościowych, przekazów i t. d.) prawie zrównano z należytościami za doręczenie w miejscach siedziby urzędów pocztowych, zachodzi już tylko różnica między posługiwaniem się urzędem pocztowym a listonoszem wiejskim, że temuż ostatniemu płacić potrzeba za nadawane listy polecone, pieniężne, pakiety i przekazy.

Należytości te wynoszą:

Za listy polecone i pieniężne przekazy 5 hal.
za pakiety 15 hal. od sztuki.

Jeżeli się atoli zważy korzyści przy nadawaniu innych przesyłek i przy odbiorze mianowicie sądowych uchwał (bez opłaty za doręczenie), to zdaje się, że te opłaty nadawcze nie zbyt wiele zaważyć powinny. Listonosz wiejski na to upoważniony jest do zajmowania się przy sposobności swoich marszów służbowych prywatnymi sprawunkami, o ile one nie kolidują z jego obowiązkami służbowymi. Co do składnic pocztowych

w końcu zauważa się, że służyć one mają jako zawiązki do przyszłych urzędów pocztowych a nadto do ułatwienia służby listonosza wiejskiego w miejscowościach zbyt rozległych. Składnice bowiem trudnić się mają li tylko zbieraniem i odesłaniem do najbliższej poczty listów zwykłych, tudzież rozdzielaniem adresatom takichże listów tudzież awizów na przesyłki za recepisem odebrać się mające przez samą stronę w dotyczącym urzędzie pocztowym. Pośredniczenie w nadawaniu przesyłek rekomendowanych i wartościowych przez prowadzącego składnice odbywać się może jedynie z woli nadawcy i na jego koszt i niebezpieczeństwo.

Odnośnie do okólnika tut. z dnia 20. czerwca 1900 L. W. 7777 Wydział krajowy podaje powyższy komunikat c. k. galic. Dyrekcyi poczt Wydziałowi powiatowemu do wiadomości z tem, by Wydział powiatowy w interesie ludności starał się powyższe stosunki, przedewszystkiem instytucyę listonoszów wiejskich, przedstawiać we właściwem świetle, ażeby w danym razie nie napotykano nadal w tej żywotnej kwestyi na opór ludności wiejskiej z jej własną szkodą.

Odpis

odezwy c. k. Dyrekcyi poczt i telegrafów we Lwowie z dnia 10. czerwca 1901 l. 108.930/V do Wydziału krajowego.

Przy zwrocie załącznika cennej odezwy z dnia 11. października 1900 l. 66.964 c. k. Dyrekcya poczt i telegrafów ma zaszczyt upraszać, by Wydział krajowy zechciał tak pytającemu się Wydziałowi powiatowemu w Chrzanowie jak i wszystkim innym Wydziałom powiatowym udzielić do wiadomości, że w razie zaprowadzenia dla danej miejscowości listonosza wiejskiego nikomu nie jest wzbronionem odbierać swoją korespondencyę nadal w przynależnym urzędzie pocztowym za opłatą fachowego 2 koron miesięcznie — tudzież, że w siedzibach urzędów pocztowych w ogóle nie zaprowadza się instytucyi listonoszów wiejskich, to też taryfa odnosząca się do tychże nie znajduje nigdy zastosowania w miejscach, gdzie są urzędy pocztowe.

Taryfa zaś listonosza wiejskiego jest następująca:

I. Doręczenie przesyłek:

a) Za zwykłe i polecone listy prywatne lub urzędowe a więc także za cywilno-sądowe, gazety, korespondentki, przesyłki z wzorami, telegramy pocztą nadeszłe, recepisy zwrotne lub awiza kolejowe, za zlecone pocztą dokumenta lub za dotyczące awiza, dalej za doręczanie dokumentów i korespondencyj z zagranicy, tudzież korespondencyj pocztowej kasy oszczędności nie płaci się (prócz ewentualnej opłaty porta od nieopłaconych z góry przedmiotów) żadnej należytości.

b) Za list pieniężny lub wartościowy, przekaz pocztowy wraz z przekazaną kwotą płaci się 10 h.

c) Za pakiet 15 h.

d) Za awizo na pakiet lub list pieniężny (wartościowy) 3 h.

II. Przyjmowanie przesyłek:

Za przyjęcie niepoleconych listów, przesyłek pod opaską i przesyłek z wzorami, korespondentek, telegramów i wkładek oszczędnościowych do 10 K. nie ściąga się żadnej należytości, również za korespondencye urzędowe.

Za listy polecone, przekazy, listy pieniężne, wkładki oszczędnościowe ponad 10 K. i za wkładki czekowe płaci się 5 h., — za pakiety 15 h. Od płacenia tych należytości nie może być nikt uwolniony.

Odpis

odezwy c. k. Dyrekcyi poczt i telegrafów we Lwowie z dnia 4. maja 1901 L. 45.917/III do Wydziału krajowego.

Odnośnie do odezwy z dnia 3. marca 1901 l. 15.017 c. k. Dyrekcya poczt i telegrafów zawiadamia Wydział krajowy, że przesyłki pieniężne z zwrotami kosztów szupasowych w myśl reskryptu c. k. Ministerstwa handlu z dnia 1. lutego 1877 l. 90 nie są wolne od opłaty pocztowej.

Z tego też powodu żądanie zwrotu kwoty 54 h., uiszczonej tytułem należytości portowych za list pieniężny z kwotą 45 K. 75 h., nadany przez Wydział krajowy w dniu 4 lutego 1901 w tutejszym głównym c. k. Urzędzie pocztowym do Magistratu w Tryeście uwzględnione być nie może.

Załączniki wspomnianej na wstępie tamtejszej odezwy zwraca się.

Zur Zl. 3.090/901.

N. XXVIII f., 15 Brasilien 7, Rio de Janeiro den 12. September 1900 61.412 pr. 20/X 1900.

An das hohe k. u. k. Ministerium des k. u. k. Hauses und des Äussern in Wien.

Hochgeborener Graf.

Die Berichterstattung des k. u. k. Consuls Pohl in Curityba verzeichnet in der letzten Zeit eine beunruhigende Verschlechterung der öffentlichen Sichersheit und Rechtzustände in Parana, unter welchen auch unsere Colonisten arg zu leiden haben. So erreignete sich am 14. Juni in der Colonie General Carneiro (Jangada) ein blütiger Vorfall dem zwei Bauern zu Opfer fielen, während drei andere schwer verwundet worden sind. Nachdem mit dem grüchisch katholischen Missionär Pater Martyniuk aufgenommenen Protocoll trug sich die Sache folgendenmassen zu. Nach Mitternacht am 14. Juni erschienen zehn Soldaten vor dem Hause eines der Colonisten und wollten mit Gewalt in dasselbe eindringen. Die Bauern setzten sich zur Wehre und schlugen dabei einen der Soldaten betäubt zu Boden. Hierauf verliessen die Soldaten den Schauplatz, um gleich darauf mit einem Lieutenant an der Spitze zwölf Mann hoch vor das Haus zurückzukehren und dasselbe ohne Weiteres zn beschiessen. Die Bauern flohen theils aus der Hütte, theils versteckten sie sich in der selben, die Soldaten holten sie heraus und tödteten zwei Bauern, verwundeten drei. In zwei Klageschriften wendete sich die Gemeindevertretung der Colonie an das Consulat um Schutz und Hilfe, welches auch sogleich beim Districtcommandanten intervenirte. Diese drückte sein Bedauern über die durch betrunkenen Soldaten geschehene Blutthat aus versprach für die Sicherheit der Colonisten vor Wiederholung eines ähnlichen Überfalles Sorge zu tragen und theilte gleichzeitig mit, dass der schuldige Officier und fünf Mann bereits in Haft genommen worden seien und der gerechten Strafe werden zugeführt werden. Schwieriger dürfte die Frage des Schadenersatzes und der Gewährung der Subsistenz-Mittel der um ihre Ernährer beraubten zwei Familien und der Angehörigen der Schwerverwundeten zu erledigen sein. In das hat Konsul Pohl die Hoffnung diese Anspruche durchzusetzen. Folgendes sind die Namen der Opfer. Getödtet, Mihityła Stefan aus Butyn Bezirk Żółkiew (Galizien), Łuha Laskowski aud Nestorowiec B. id. Verwundet: Karp Muzyka aus Butyn, Hryj Chas eben daher Onufry Horodecki aus Łyszczewa Bez. Trembowla. Ein zweiter Fall der auch in einer Beschwerde der betroffenen Colonisten zur Kenntnis des Consulates gebraucht wurde ist folgender. Der österreichische Staatsangehörige Korzan aus Podhorce derzeit Kaufmann und Müller in der Colonie Rio Claro (Rio Azul) der gegen deu dortigen Polizeisubcommissär wegen Mishandlung Bedrohung seines Lebens und Beraubung von Rs. 1990 N000 Klage geführt und durch Vermittlung des k. u. k. Consulates auch die Enthebung desselben erreicht hatte, wurde eine Woche später von dem gedachten Polizeisubcommissär im Walde aufgelauert und fiel auch in dessen Hände. Sein Begleiter Narewacz brachte die Nachricht davon in die Colonie, aus der einige Bauern sich bewaffnet zur Befreiung des Korzan aufmachten. Es entspann sich ein Handgemenge indem

Letzterer entfloh. Nun aber wendete sich die Wuth des abgesetzten Polizeicommissärs gegen Narewacz, vor dessen Haus er am 24. Juni mit einem anderen Geselellen bewaffnet erschien. Sie versuchten in das Haus einzudringen das sie beschossen. Aus dem Fenster jedoch traf den Hauptangreifer ein Schuss des Narewacz in den Kopf, der ihn auch sofort tödtete. Narewacz Strafe fürchtend floh und mit ihm noch 50 Bauern der Colonie in den Wald. Auch jetzt interwenirte Consul Pohl begehrte vom Gonverneur die Entsendung einer Polizeiabtheilung in die Colonie und den Schutz der geflohenen Colonisten, die er zur Rückkehr aufforderte; — Consul Pohl, hofft auch in diesem Falle auf Erfolg seiner Reclamation, die er jedoch nur bezüglich des Narewacz aufrecht erhielt, da Koczan in der Wählerliste als wahlberechtigter Bürger von Rio Claro eingetragen war. Weitere Blutthaten meldet ein Bericht des Consuls Pohl, vom 22. August. Im April würde der Slovene Kogoj in Rio Claro auf dem Wege zur Bahnstation erschlagen. Im Mai der Galizíener Josef Kozłowski, er wurde in seinem Hause ermordet aufgefunden. Am 18. August wurde der Tyroler Johann Bliggi von dem Mitarbeiter der Regierungszeitung „A Republica", Abel de Hamoultaudo mit Hilfe eines brasilienischen Dieners erschlagen und die Leiche auf dem Wege liegen gelassen. Der Mörder wurde zwar verhaftet, Consul Pohl befürchtet aber, dass derselbe, da er ein einflussreicher Mann in der Gegend ist, schliesslich doch frei aus, gehen dürfte. Dieser Fall hat in der Stadt die grösste Aufregung herforgerufen und wird in der Presse von Parana mit den Angriffen auf die elenden Justiz und Polizei-Zustände commentirt. Der Consul zieht diesen Fall in eine Paralelle mit der Ermordung des Deutsch-Brasilianers Adam durch einen Officier im Jahre 1898, welcher nach allerlei Ausflüchten erst über Intervention der deutschen Vertretung in Rio de Janeiro zu 24 Jahren Gefängniss verurtheilt, im Februar d. J. aber von dem abgetretenen Räsidenten von Parana begnadigt und aus der Haft entlassen wurde. Herr Pohl schildert die Verwaltung des abgetretenen Präsidenten als eine der abscheulichsten Willkühr und Brutalität und bemerkt, dass am Beklagenswerthesten an der selben die entsetzliche Demoralisation sei, welche das System im Lande zurückgelassen habe und die naturgemässfortvalte und zum Theile die Erklärung der jetzt gemeldeten Gewaltthaten gebe. Genehmigen Euer Exellenz den Ausdruck meiner tüfsten Erfurcht — E. Kuczyński wr.

Odpis

do LW. 3090/901. Najjaśniejsza c. k. Ministerio!

W pokorze podpisana gmina Colonii Gencial Carneiro z Brazylii, prowincyi Parany, udajemy się z prośbą do swojej Ojczyzny, do Najjaśniejszej Waszej Excelencyi i c. k. Ministerii i Najjaśniejszego Pana Franc Josyfa I-go, jako naszego Ojca prosimy Was Najjaśniejsze Państwo wasza Excelencyo i c. k. Ministerio o łaskawą pomoc i zabezpieczenie naszej biednej Colonii. Ponieważ dnia $^{14}/_{6}$ 1900 przybył do nas ksiondz Misionarz, imieniem Antonij Martyniuk i odprawił nabożeństwo i spowiedź, której to spowiedzi ludzi czekali już 4 lata, nie wiadomo z jakiej przyczyny w pół nocy napadli na kolonii 10 Soldatów i jeden Oficer z karabinami z pałaszami i gdzie najwięcej ludzi nocowało, poczęli dawać ogień ostrymi patronami, nasze ludzie uciekli wszystki do lasu i w lesi z dziećmi nocowali, a nie mieli się czym bronić, bo nawet żadnej przyczyny my do nich nie mieli, żadnej sprzeczki z nimi nikt z naszech ludzi nie miał, zabili na śmierci Stefana Myhityłu rodem z Butyn, powiatu żółkiewskiego, dostał trzy kuli, a gdy już był nieżywy, to jeszcze go po śmierci mordowali, poprzebijali go nożami 8 razy i głowy mu porębali, pozostała po nim biedna wdowa z trzema dziećmi bez opieki i bez

żadnego otrzymania, dzieci drobne 1-szy syn 7 lat, 2-gi syn 2 lata i curka 15 lat. Matka ma lat 40, lecz tu w Brazylii żadnej rady sobie nie mozy dać, jeżeli nie będzie poszkodowana i wynadgrodzona. 2-gi Hryi Chas jest po wszystkim cieli okropnie poprzebijany, rodem z Butyn pow. Żółkiew. 3-ci Karp Muzyka dostał kuli w bok piersi, rodem z Butyn pow. Żółkiew i dziecko jego syn 2 roky, ma rozciętą twarz. 4-ty Łuka Laskowski dostał kuli w nogi, połamała mu kości, ten umarł lat 18. 5-ty Onufry Horodeckij dostał kuli w nogi, ciężko raniony, lat 18, rodem z Łyszczewa pow. Trembowla i jeszcze jest więcy ludzi pokaliczony, co nie tak dużo ich tu nie opisuje. O najjaśniejsze nasze Państwo Austryackie, wasza Excelencyo i c. k. Ministeryo i nasz Najjaśniejszy Panie Monarcho, Ojcze nasz my wasze dzieci i waszemi poddanymi. Chot' my jesteśmy w obcem kraju ale zawsze nie zapominamy na swoje Awstryjskie Państwo. prosimy i błagamy waszej pomocy, ażeby nas uwolnić od takich napadów strasznych. Prosimy was Najjaśniejsze nasze Państwo Awstryjskie wstawić się za nami biednemi i odpisać do tutejszych Urzędników, żeby im to zabronić, żeby nasze ludzi mogli spokojnie w swoich domach nocować, bo ludzi już dwa tygodni po lasach nocują, dzieci nam poprzymarzali, posłabli od zimna. Tak samo prosimy, żeby nie mieli do nas pretensyi, jak my będziemy stawić Cerkiew, bo być może, że to stego im poszło, że my zaczęli budować cerkiew. Z największem uszanowaniem. Błagamy waszej pomocy c. k. Ministeryo.

Do LW. 42518/1901. Odpis pisma c. i k. Ministerstwa spraw zewnętrz. z dnia 1. marca 1901 do c. k. Ministerstwa spraw zewnętrznych.

Das k. u. k. Ministerium des Aeussern beehrt sich dem löbl. Ministerium im Anschlusse die mit einer siatistischen Tabelle belegte Abschrift eines Berichtes des k. u. k. Consulates in Curityba von 31. December v. J. Nr. LXI an die k. u. k. Gesandschaft iu Rio de Janeiro die Laga unserer Emigranten in Parana betreffend, mit dem Ersuchen um baldige Rückstellung ergebenst zu übermitteln. Wie das löbliche Ministerium aus diesem Schriftstücke entnehmen wolle, sind die Zustände in dem genannten Staate für die fremden Colonisten äusserst ungünstige und kann daher von der Auswanderung nach jenen Gegenden nur eindrücklichst abgerathen werden. Was nun speciel den im Consulatsberichte erwähnten Überffall österreichischer Colonisten in Taganda (Colonie General Carneiro) durch reguläres brasilianisches Militär betrifft — auf den sich die h. o. Note vom 23. October v. J. Nr. 61412 bezog — beehrt sich das k. u. k. Ministerium des Äussern mitzutheilen, dass laut einer kürzlich her eingelangten Meldung der k. u. k. Gesandschaft in Rio de Janeiro über ihr Einschreiten die Schadens — Erhebungen seitens der brasilianischen Militär — Behörden endlich erfolgt sind. Die k. u. k. Gesandschaft wird nunmehr auf Grund der Ersteren mit allen verfügbaren Mitteln eine baldige Endschädigung der Hinterbliebenen unserer ermordeten Staatsangehörigen zu erreichen sich bemühen. — Bezüglich des in dem Consulatsberichte weiters besprochenen Ueberfalles wilder Indianer auf die von österr. Ruthenen bewohnte Colonie Lucena hat die k. u. k. Gesandschaft sich nach Erhebung des Thatbestandes durch einen zu diesem Zwecke und behufs dringendster Hilfeleistung in jene Niederlassung entsendeten k. u. k. Vice-Consul mit dem Ersuchen an das brasilianische auswärtige Amt gewendet, die geeigneten Schutzmassregeln zur künftigen Hintanhaltung derartiger Vorfälle zu treffen. Nachdem dieser erste Schrift der k. u. k. Gesandschaft erfolglos geblieben war, ist dieselbe wie sie kürzlich meldete, unterm 12. December v. J. neuerlich in dieser Angelegenheit an die brasilianische Regierung herangetreten und wird es auch weiter an Bemühungen nicht fehlen lassen, damit, seitens der competenten Behörden die zur Sicherung der Ansiedlungen unserer Auswanderer in jenen Gegenden nothwendigen Vorkehrungen getrof-

fen werden. Ein Erfolg der diesbezüglich unternommenen und ewentuell noch zu unternehmenden Schritte ist jedoch bei der grossen Unabhängikeit der Verwaltung der einzelnen Unionsstaaten von der Centralregierung der Republik immerhin zweifelhaft.

Odpis

do l. 42518/1901. Abschrift des Berichtes des k. u. k. Consulates in Curityba ddo 31. December 1900, Zl. LXI. an die hochlöbliche k. u. k. Gesandtschaft in Petropolis.

In der Anlage beehre ich mich die Statistik der Emigranten-Bewegung in Parana im Jahre 1900 ergebent vorzulegen. Darnach ist die Einwanderung aus unserer Monarchie hierher in der zweiten Jahreshäfte fast versiegt. Und verstummt sind auch die Gerüchte über zu erwartenden neue Zuzüge, von welchen es bis Ende 1899 im ganzen Lande geschwirrt hat. Ich kann die Thatsache nur mit Befriedigung verzeichnen. Meine Gründe dafür enthalten die Berichte, welche ich Euer Hochwolgeboren im Laufe des Jahres zu dem Gegenstande vorzulegen in dem Falle war. Ich will dieselben hier resummiren. Der Herr Gonverneur, welcher seit dem 25, Februar d. J. im Amte ist, hat sich die Ordnung der ganz und gar zerrütteten Finanzen des Staates zur Haptaufgabe gemacht, und diese schliesst jede kolonisatorische Arbeit, weil mit Ausgaben verbunden, aus. Damit ist seine Haltung in der Sache gegeben. Die Kolonien leiden an dem capitalen Uebel der Weglosigkeit, sind deshalb in ihrer wirthschaftlichen Entwicklung behindert: das Uebel bleibt aber unbehoben. Wegen vollständigen Verfalles der Strasse zu der Colonie Castelhano im Küstengebirge sind in diesem Jahre die letzten 23 von dem 120 ruthenischen Familien, mit welchen dieselbe 1896 gegründet worden war, von dort fortgezogen. Die Frucht 2 bis 4 jähriger Kultarbeit der Bauern ist damit verloren gegeben. Es herrscht Noth an Grundstücken, in der Colonie Rio Claro, wohin die meisten der Einwanderer aus den letzten 2 Jahren gezogen sind, wirttschaften 2 und 3 Familien auf einem Lot; aber neues Land wird nicht vermessen. Für die Aufnahme neuer fremder Ansiedler ist Nichts vorgesorgt. Die Regierung hat Nichts für die bestestehenden Colonien und Nichts für eine Fortsetzung der Colonisation übrig vielmehr sind es jetzt die Colonisten, welche von ihr für Sanierung der Finanzen in den Dienst gezogen werden dadurch, dass sie die fälligen Landablösungsarten von denselben eintreiben lässt und dies mit solchem Eifer und Nachdruck,dass viele der Schuldner in harter Weise betroffen sind, denn in den Colonien herrscht höchste Geldnoth. Ich hehe wohl kaum fehl, wenn ich annehme, dass in jenen Gemeinden in Galizien, welche die Colonisten hierher geschickt haben, diese Zustände gut bekannt sind und nicht minder auch die blutigen Vorfälle, deren Schauplatz die Colonien hier in diesem Jahre gewesen sind, den vorüber die Bauern hier vor Amt Klage führen, das schreiben sie wohl auch hinüber. Zu dem Sorge auch die hier erscheinende „Gazeta Polska w Brazylii“ für die Bekanntmachung derselben in der Heimat; sie hat es sich wie es scheint zur Aufgabe gemacht, alle die Schäden der Paranaenser Kolonisation an den Pranger zu stellen. Ihre Berichte haben leider! nur Thatsachen gemeldet. In Rio Claro hatte der Polizei-Subcomissär einen veritablen Raubzug unternommen und die Colonie förmlich in Belagerungszustand versetzt, der Wochen verhielt und erst nach energischester h. a. Reclamation behoben wurde. Ber Wütherich ist dabei durch einen im Verzweiflung getriebenen Bauer aus Nothwehr erschossen worden. In Jangada hat eine trunkene Soldateska unter Führung ihres Lieutenants zur Nacht friedlich ein einer Hütte versammelte Bauern überfallen und dabei

zwei Menschen ermordet und drei schwer verwundet. Die Reclamation wegen Schadloshaltung der Familien ist noch im Zuge. In Lucena wurden 10 unserer Kolonisten durch wilde Indianer überfallen und massakrirt. Seit 1896 war das bereits der dritte Überfall und doch ist seitens der Regierung noch Nichts zum Schutze der Ansiedler vorgekehrt. In Rebonkas, beim Eisenbahnbau beschäftigte Arbeiter, unter welchen aber am kritischen Tage zufällig kein österreichischer Staatsangehöriger sich befand, wurden, weil sie sich des Bauleiters, der ihnen den Lohn seit Monaten vorenthielt, bemächtigten und ihn zum Mitthun bei der Karrenarbeit und zum Mitthungern zwingen wollten, durch aus Curityba beruffene Polizei mit Säbelhieben abgelohnt. Dieses Bild der hierländigen Sicherheits- und Rechtszustände, könnte ich mit dem Berichte über minder grave Beschwerden, namentlich wegen schreiender Besitzstörungen der Kolonisten durch Brasilianer, noch weiter ausführen, doch scheinen mir die bezogenen Facta schon kennzeichnend genug. Dass die Kenntnis davon bei unseren Bauern auf ihre Auswanderungslust hierher abschreckend wirken muss, liegt auf der Hand, ich bin geneigt, derselben das Versiegen der Immigration hier zuzuschreiben.

Verstummt sind auch die Gerüchte von den privaten Colonisationsunternehmungen durch Einheimische und durch Fremde. Es haben wohl einige der hierländigen Grossgrundbesitzer in dem k. u. k. Amte vorgesprochen mit der Bitte, ihnen Einwanderer zu der Ansiedlung auf ihr Land zuzuweisen, doch hat bis heute nicht Einer von ihnen die daran geknüpften Bedingungen erfüllt d. i. das Land parzellirt und mit einer Copie der Karte davon den Typus der an die Ansiedler bei ihrer Aufnahme zu vertheilenden, die Rechte und Pflichten beider Theile beschreibenden provisorischen Besitztitel vorgelegt. Die Herren möchten die Bauern, aber nicht als Kolonisten mit dem Rechte auf Erwerb des Landes ins Eigenthum, sondern als Tagwerker übernehmen; die Verhandlungen mit ihnen haben mich dies klar durchblicken lasseu. Ich bin deshalb recht zufrieden, nicht in der Zwangslage gewesen zu sein, ihrem Ansinnen entsprechen zu müssen; ich wäre in der Zwangslage gewesen, wenn eine starke Einwanderung stattgehabt hätte. Was die fremden Unternehmungen anbelangt, so hat unsere Lemberger Colonisations-Gesellschaft offenbar auf die Landconcession, welche sie mittels des Vertrages vom 4. Mai d. J. von der Regierung erworben hat, Verzicht geleistet. Ich schliesse dies daraus, weil sie es unterlassen hat, die Caution von 5000 Milreis für Ausführung des Vertrages zu erlegen, wofür der Termin aus 4. November d. J. abgelaufen war, und weil seits der im Mai von hier erfolgten Abreise des gesellschaftlichen Vertreters dem k. u. k. Amte keine Nachricht mehr von derselben zugekommen ist. Der Verzicht war vorausgesehen. Ich habe denselben dem Herrn Gouverneur sowohl, wie dem Colonisations-Staatsserkretär s. z. in Anssicht gestellt, als ich beiden gegenüber den Vertrag wegen seiner in dem zum Gegenstande vorgelegten Berichte relevirten onerosen Bestimmungen für die Geselschaft als unannehmbar gekennzeichnet habe. In der Sache hat sich der Gouverneur nicht nur entgegenkommend, sondern direkt ablehnend verhalten. Und nicht viel bessere Erfahrungen hat auch die mailänder handelsgeographische Gesellschaft zu verzeichnen, welche, wen es wahr ist[1]) gleichfalls die Colonisation in Parana plant. Ihr Mitglied und Vertreter Herr Tonissi, hat sich in Curityba für die Dauer etablirt unterhandelt aber mit der Regierung schou lange nicht mehr. Wie er mir letzthin mitgetheilt, hat es der Gouverneur allerdings nicht an den Worten fehlen lassen ihn seiner Geneigtheit für Förderung des Unternehmens zu versichern, doch kann er sich deshalb noch keiner Zusage seinerseits von irgend welchem Werthe berühmen. Dessen ungeachtet hält Herr Tonissi unentwegt fest an seinen Plänen in Parana, rechnet aber mehr damit das Land von den Grossgrundbesitzern in der Nähe der Bahnen und fahrbaren Wege zu erwerben, und die Einziehung genauester Informationen über die Lage solcher käuflichen Ländereien ihren Wald, Wasser, Culturbestand, Preise etc. bildet die Aufgabe seines Aufenthaltes im Lande. Aus dem Vorstehenden resultirt, dass die Regierung nicht im Stande ist, selbst zu kolonisiren, und dass sie auch nicht geneigt ist, die Colonisirung durch fremde Unternehmungen zu fördern, und dies trotz ihrer gegentheiligen Behauptung. Die Wahrheit liegt dort, dass sie die Mehrung der fremdsprachigen Bevölkerung des Landes nicht wünscht.

---

[1]) Im November d. J. schrieb der Präsident der Gesellschaft Herr Vigoni a Tonissi, dass sein Programm die Genehmigung erlangt habe, dass aber an die practische Behandlung desselben vor Abschluss der Wirren i Ostasien wegen der Aussichtslosigkeit auf Beschaffung der dafür erforderlichen Capitalien nicht geschritten werden könne.

Diese zählt heute an die 100.000 Seelen (60.000 Polen und Ruthenen, 20.000 Italiener und 20.000 Deutsche u. a.) d. i. fast ein Drittel der Gesammtbevölkerung Paranas wenn ihre Schätzung auf 350.000 richtig ist. Die Regierung schätzt freilich die Zahl der Fremden viel niedriger, auf 50.000 etwa, weil sie die Naturalisirten zu den Eingeborenen zählt, aber die Naturalisierung hier ist weit davon entfernt gleichbedeutend zu sein mit der Assimilirung. Diese ist nirgends sichtbar, nicht in den Städten, wo doch das brasilianische Volk massirt ist und sein Einfluss auf die Fremden direkt wirkt und erst recht nicht auf dem Lande, wo die Brasilianer dünn gesäet sind. Sichtbar dagegen ist, dass die Deutschen, Polen und Italiener überall dort, wo sie in grösserer Zahl sesschaft sind, Sprache und Sitten bewahren, ihre Schulen unterhalten und trotz Kenntniss des Brasilianischen abseits von den Brasilianern leben. Und in den Colonien, welche seit 1890 herwärts gegründet worden sind, wo die Brasilianer in der Masse der polnischen und ruthenischen Kolonien verschwinden, dort ist die Assimilirung der Letzteren und dies trotz Mangels an einigen Schulen ausgeschlossen, schon deshalb, weil die Wenigsten die Sprache des Landes lernen. Das sieht natürlich auch die Regierung und sie schaut auf die Dinge durch die Brille des Stativisums, dem es an Vertretern auch in weiteren Kreisen nicht fehlt. Sie weiss freilich auch, dass aus dem heutigen Zahlenverhältnisse der fremdsprachigen zu der eingeborenen brasilianischen Bevölkerung dieser auch nicht der Schatten einer Gefahr für ihre vorherrschende Stellung droht, eine solche wäre auch beim äquivalenten Zahlenverhältnisse nicht zu besorgen in Ansehung des absoluten Mangels an höheren Intelligenzen unter den Bürgern der fremden Zungen, welche fähig wären die Massen zu politischen Einfluss zu führen, aber es ist nicht wegzulengnen, die Regierung ist nicht gewillt, ihrer seits Etwas hinzuzuthun, um das Verhältnis zu Gunsten der Fremden weiter zu verschieben. Und vor diesem politischen Motive tritt für sie das wirthschaftliche, das in der Förderung der Fortbesiedlung des Landes mit productiwen fremden Elementen liegt, in den Hintergrund. Genehmigen etc. . . . Für die richtige Abschrift: Wien am 10. Juni 1901 der kaiserl. Rath und Expedits-Direktor im k. k. Ministerium des Innern, Fromm (m. p.)

Zl. 15911. K. u. k. Consulat in Curityba.

Ausweis

über die Immigranten-Bewegung in Parana im Jahre 1900.

Eingewandert sind im	Österreicher: Familien	Österreicher: led. Männer	Österreicher: Zusammen Menschen	Aus	Totale	via Hafen	Heimgereist sind im	Familien	ledige Männer	Summa der Menschen
Jänner	2	2	9	Preussen 1	10	Genua	Jänner	—	1	1
Februar	6	1	31	—	31	„	Februar	2	—	8
März	16	1	80	—	80	Bremen	März	8	4	35
April	6	—	26	—	26	10 aus Bremen 19 „ Esp. Santo	April	1	1	4
Mai	3	—	18	—	18	Bremen	Mai	—	—	—
Juni	1	—	2	—	2	„	Juni	—	—	—
Juli	3	1	10	Russland 27	37	„	Juli	—	1	1
August	—	—	—	—	—	—	August	—	—	—
September	2	—	6	—	6	via Hamburg	September	—	—	—
October	1	1	4	—	4	aus S. Paulo herübergesiedelt, wo sie sich 4 Jahre aufgehalten haben	October	—	1	1
November	—	—	—	—	—	—	November	—	—	—
December	—	—	—	—	—	—	December	—	—	—
Summa	40	6	186	28	214			11	8	50

Curityba, 31. December 1900.

Für die richtige Abschrift
Wien, am 10. Juni 1901
der kaiserl. Rath und Expedits-Director im k. k. Ministerium des Innern

Fromm m. p.

L.S.

Der. k. u. k. Consul.

Odpis.

LW. 55720/01. Copie eines Berichtes des k. u. k. Consulates in Curityba ddo 26. März 1901 Nr. XXX.

Der Staats-Secretär für Bauten u. Colonisation in Parana hat seinen Bericht pro 1900 ausgegeben. Das Relatorium zählt die gemachten Wegbauten auf. Es ist das nicht viel in Ansehung der Strassenmihere im Lande, in den Colonien selbst ist nichts geschehen, aber das Wenige verdient Anerkennung. Die vorige Regierung hat auch soviel nicht gethan. Die Mittel für die ausgeführten Arbeiten wurden zum geringsten Theile blos aus den budgetmässigen Einnahmen genommen. An dem neuen Wege von Prudentopolis nach Guarapnava 40 km. arbeiteten die dortigen Bauern Colonisten für Rechnung ihrer Landschuld; der zweite neue Weg von Imbituvinha-Siedlung zwischen Ponta-Grossa und Prudentopilis nach Fernandes Pinneiro, an die S. Paulo-Rio Grande Bahn wird von dem Unternehmer für Rechnung der Peage, die im für 12 Jahre zugeschprochen ist, gebaut, und wegen Bedeckung der Kosten für die Strassenarbeiten im Kreise der Hauptstadt wurde der Wagenverkehr daselbst durch Errichtung von Mautschranken in besondere Contribution gesetzt. Blos die Reconstruction des 57 km langen Weges von Pirahy nach Jagnariahyva im Kreise von Castro ist aus der Staatskassa gezahlt worden. Die Regierung hat aber mit diesen Arbeiten ihre Fürsorge für Besserung der desolalen Communications-Verhältnisse bethätigt und nach der Richtung sie unterscheidet sich der vorliegende Bericht vortheilhaft von seinen Vorgängern. Das Capitel „Colonisation" hingegen sieht sich darin recht erbarmlich an. Der Staats-Secräter konstatirt, dass die Einwanderung sensivelemente abgenommen hat, beklagt den für Parana daraus resultirenden Nachtheil und beglückwünscht sich in demselben Athem zu dem enormen Vortheil, der dem Staate aus der Ersparniss von Geldopfern erwachse für speculative Vermittler, welche fremde Vagabunden und Abenteuerer oder durch fabelhafte Versprechungen ins Garn gelockte Bauern hereinführen und deshalb nicht selten zu extravaganten Reclamationen Anlass geben. Nachdem die Annahme ausgeschlossen ist, als müsste es der Staats-Secretär nicht, dass noch keine Regierung Paranas weder selbst noch durch Vormittler jemals auf ihre Kosten aus Europa Immigranten eingefürt hat, dass also noch keine derselben in dem Falle war, deshalb schlechte Erfahrungen zu machen, auch nur 1 Milreis zu verlieren, oder eine Reclamation entgegenzunehmen sind seine speculativen Vermittler Vagabunden, Abenteuerer und Reclamationen offenbar nur die Redewendung dafür, dass die Regierung die Einwanderung überhaupt nicht wünscht und eine nachträgliche grobe Abfertigung an die Adresse der Lemberger-Colonisations-Gesellschaft. Er registrirt nähmlich die Caduc-Erklärung der Land-Concesion an die Gesellschaft auf S. 30 des Berichtes und imputirt dabei derselben speculative Absichten bei Erwerbung der Concession, obgleich er es ganz genau weiss, dass sie nur wegen der onorosen Vertragsbestimmungen auf dieselbe verzichtet hat, unter welchen auch dieseiuige figurirt, welche ihr die Rolle eines Vermittlers für die Einführung von Colonen zu diktirte und gegen welche aller Einspruch vergeblich war. Die Regierung wagt nicht es gerade heraus zusagen, dass die fremde Einwanderung nicht wünscht und thut es deshalb auf Umwegen. Die Vagabunden des Staats-Secretärs und die Botschaft des Gouverneurs vom 1. Februar d. J. an die Congress-deputation darin er sich als Gegner der Colonisation auf Staatskosten bekannte sind übrigens eine genug deutliche Sprache. Sie bekennen sich freulich Beide zu der Bereitwilligkeit dem Bauer die Erde gegen langsichtige Bezahlung ihres Wertes zu geben und man solle deshalb meinen, dass die Herren das Staatsland im Lots vermessen und durch einen Weg zugänglich gemacht irgendwo, für die Aufnahme von Colonen parat halten. Ja wenn das wahr wäre! Aber die Regierung hat nichts vorbereitet. Sie hat 20 unbesoldete Landcommissäre in ebensoviel Bezirken bestellt. An den Commissär muss sich der eingewanderte Bauer um die Erde wenden, dieser führt ihn dann

hinaus, meilenweit aus der Colonie, auf Staatsland, vermisst ihm dort das Lot natürlich gegen Bezahlung und beschafft ihm nachträglich den grovisorischen Besitztitel. Solcher wurden, wie der Bericht meldet im v. J. 228 in 16 verschiedeneu Bezirken vergeben an Brasilianer ein kleiner Theil davon auch an unsere Einwanderer u. zw. an die unzureichend Bemittelten unter den 36 galiz. Familien, welche im Jahre 1900 hier eingetreten sind, die Bemittelten haben auf die Ansiedlung auf weit entlegenen unzugänglichen Staatsland verzichtet und haben Privatland in den Colonien Rio Claro und Prudentopolis gekauft. Wenn ich noch aus dem Berichte heraushebe, dass die Einnahme des Bauten und Colonisationsamtes pro 1900 in dem Betrage von 195.214 Milreis um 53.421 Milreis diejenigen des Jahres 1899 überwagen und dass 92.160 Milreis der Einnahme von den Colonen aus dem Titel ihrer Landschuld an den Staat erhoben wurden, so habe ich damit den uns interessirenden Theil derselben, glaube, ich erschöpft.

L. W. kr. 65487/ex 1901. Memoria de la Direction de Immigration 1898 Capitule IV. Seite 197 bis 203. Uebersetzung.

Kurzer Bericht ueber die Oesterreichisssche-Polnische Einwandernng (aus Galizien) und die Russisch-Israelitiche.

Im Jahre 1897, waehrend der Wintermonate (Juli-September) begannen zahlreiche Oesterreichische Polen nach der Republik zu kommeu. Zum Unterschiede von den Immigranten aus anderen Laendern, kamen dieselben fast immer mit ihren oft aus vielen Personen bestehenden Familien. Aus Gruenden, welche weiter unten verständlich werden, beschloss die Direktion die Ursachen zu erfahren, welche diesen Einwanderungs-Strom hervogerufen, denn es handelt sich da um sinen wahrhaftigen Strom, der mit der Absicht kann sich auf unserem Territorium dauernd anzusiedeln. Die seitens des Arbeitsvermittlungs-Bureaus wie auch des Einwanderungs-Amtes in Laplata geflogenen Erhebungen ergaben, dass derselbe in Folge der ueberaus aktiven Propaganda der Bremer nnd Hamburger Schiffs-Agenten entstanden ist. Viele der Leute kamen versehen mit Landkarten der Republik, welche auch Daten ueber das Land enthielten, ziemlich richtige ueber die Vorzuge die das Land den Imigranten bietet, sehr uebertriebene jedoch bezueglich der vom Staate officiell gewaehrten Unterstuetzung. So wird da beispielweise gesagt, dass die Regierung Grund und Boden gratis vertheile, was nicht richtig ist, wenn auch derselbe zu so guenstigen Bedingungen abgegeben wird, dass ihn jederman erwerben kann, auch wenn er noch so geringe Mittel besitzt. (Gesetz vom 3. November 1882) Dieser Umstand erklärt, zum Theile wenigstens die Schwierigkeiten, mit welchen die Direktion zu kaempfen hatte, um diese Leute unterzubringen, infolge der vielfachen Anspruche derselben. Die nachstehende Znsammenstellung zeigt die Anzahl der hier in der Zeit vom 1897-98 eingetroffenen Austro-Polen

1897 I. Semester	456
Id. II. Id.	548
Total .	1004
1898. I. Semester	270
Id. II. Id.	132
Total .	402

Im Jahre 1897 begann diese Enwanderung mit dem Eintreffen von 10 Eamilien und 13 Unverheirateten, zusammen 51 Personen, im Immigranten Hotel zu Cordoba Man unterhandelte wegen Unterbringung derselben in Catamarca, diese Bemüshungen scheiterten jedoch, nachdem die Leuten absolut der Mittelbaarwaren, diese ihnen ermöglicht hätten, Land zur erwerben und bis zur naechsten Ernte auszuhalten. Von diesem Momente ab hatte diese Direktion mit ernsten Schwierigkeiten zu kaempfen, um die Polnischen Immigranten zu placiren, welche weit entfernt davon durch guten Willen

diese Aufgabe zu erleichtern. dieselbe nur noch schwierger machten, sei es durch ellerei Anspruche, sei es wieder durch den Zustand, in dem sie sich befanden. In der Folge konnte man klar die Ursachen erkennen, die es so schwierig machten diese Leute zu befriedigen. Es waren dies vorallem der absolute Mangel an Huelfsmittel, ihr Widerstand getrennt und einzeln untergebracht zu werden und ueberdies die Schwierigkeit ihrer Sprache, die hierzulande gerade unbekannt ist. Diese Schwierigkeiten bewirken, dass wenn einerseit die Leute selbst verlangten nur zusammen in grossen Gruppen placirt zu werden sowie ganz exceptirnelle Bedingungen stellten, anderseits wieder die Besitzer von landwirtschaftlichen und industriellen Unternehmungen die Aufnahme der selben verweigerten schon mit Ruecksicht auf die Schwierigkeit sich mit ihnen zu verstaendigen wie auch auf den grossen Kindersegen der Leute. Die Polnischen Immigranten, die im Immigrations - Hotel zu Cordoba auf ihre Bitte untergebracht worden waren, zeigten sich unzufrieden und verlangten auf Staatskosten nach Parana oder Diamante befördert zu werden. Die Direktion weigerte sich diesem Wunsche nachzukommen, um so von vornherein dem unruhigen Geiste dieser Leute einen Riegel vorzuschieben. Die Direktion sollte noch vielerlei Schwierigkeiten zu bekaempfen haben. Es versteht sich wohl von selbst, dass wenn diese Leute gewollt haetten, auf eigene Kosten die Reise zu machen, man sie daran nicht gehindert hätte, sie hatten jedoch erklaert ohne Hilfsmittel zu sein. Indessen erfuhr die Direktion spaeterhin, dass nicht alle sich in so duerftiger Lage befanden. Es scheint, dass sie aus Misstrauen ihre Hilfsmittel verheimlichten, was ihnen selbst zu grossem Nachtheil gereichte, da sie leicht ausgezeichnetes Land zu sehr guenstigen Bedingungen haetten kaufen koennen. Schliesslich gelang es, die Leute noch ganz gut in der Provinz Cordoba unterzubringen. Indessen fuhr die Einwanderunng von Polnischen Familien fort. Sowohl durch die zuletzt angokommenen Polen, wie durch die schon in frueheren Zeiten einzeln Eingewanderten, wusste die Direktion ganz genau, woran sie mit dieser Sorte von Immigranten daran war, sie trat sofort in eifrige Verbindung mit den Immigrations Bureaux und den Hilfs - Comissionen den ganzen Republik, um ihnen Stellung und Arbeit zu verschaffen. Es begann da eine schwere Arbeit, welche das ganze Jahr 1897 dauern sollte. Die Bemuehungen der Direktion und deren Organe im Innern stiessen fortwaehrend auf die angedeutenten Schwierigkeiten, die Leute mussten untergebracht wrduen und so werden dan die Anstrengungen vordoppelt. Einige Familien wurden in San Juan, Mendeza, Cordoba, Rio Negre Entre Ries und Santa Fe placirt. Die Nachfrage war natuerlich eine sehr geringe mit Ruecksicht auf die Nachteile und Fehler des polnischen Einwanderers. Die Direhtion wandte sich vertraulich an die Gouvernere einiger Provinzen und Territorien sowie an andere Provinzial Behoerden, um so ein weiteres Aktionsgebiet zu gewinnen. Trotzdem war das Ergebniss wenig erfreulich und konnten nur wenig Leute untergebracht werden. Man musste grosse Hindernisse ueberwinden und konnte doch nur geringe Resultate erreichen. Der Gouverneur von Missiones Hr. Lanusse hat früer den Fortschritt des Teritoriums bedacht, antwortete auf unsere Anfrage, die Leute koenten dort vortheilhaft angesiedelt werden, wenn sie Mittel besaessen um einiges Land anzukaufen, von dem vielen, welches daselbst zum Preiss von 2 Pesos Papier per Hektar zahlbar, in 10 Jahren angeboten wird. Die Direktion trat hierauf mit diesem thaetigen Beamten in Verhandlung und gelangt es ihr, unterstützt durch die dortbestehende Huelfs - Commission eine Anzahl Familien unterzubringen. Zu all dem kam hinzu, dass die Direktion auch noch die in den Immigrations Hotel der verschiedenen Provinzen untergebrachten Polen zu placiren hatte. Viele von den in San Juan und in Mendoza placirt gewesen kehrten zu den Immigrations Hotels zurück, indem sie eklaerten, dass es ihnen dort nicht gut gegangen, dass sie vereinigt zu bleiben wuenschten und dass sie sich mit der Beveolkerung nicht haben verstaendigen koennen. Diese Leute bewiesen hiebei einen Mangel an Gediegenheit und an Bestaendigkeit, welcher ihre Stellung und auch die dieser Direktion sehr erschwehrte. Ja es war in einigen Faellen sogar noethig gewesen, dass mehrere Familien einige Male nach dem Immigrations-Hotel der Hauptstadt zurückkehren. Trotz dieser so zahlreichen und so vielfaeltigen Hindernisse wurden die Polen nach und nach placirt. Der Einwanderungs - Strom dauerte fort und wenn derselbe auch keine grossen Proportionen angenomen hatte, so hatte er doch eine gewisse Bedeutung, wenn man bedenkt, wie schwierig die Leute zu placiren waren. Die im Immigrations - Hotel der Hauptstadt Aufgenommenen uebten einen Einfluss auf jene aus die spaeter eintrafen, indem sie ihnen riethen sich nicht getrennt placirt zu lassen, was doch noch die einzige Art war sie unterbringen zu koennen. Infolge dessen beschloss die

Direction unterm 9. Juni 1897 dass die spaeter Ankommenden im Immigrations-Hotel von Laplata untergebracht wurden, um so vom ihren schlecht gesinnten Connationalen gertrennt zu werden, die in der Hauptstadt blieben. Zu jener Zeit wurden die Nachforschungen angeordnet ueber die Ursachen dieses Einwanderungstromes ueber die weiter oben bereits berichtet wird. Es ist bereits hervorgegehoben worden, dass die Polen bei der Unterbringung schlechten Willen zeigten. So Z. B. schlugen sie die ihnen in Cordoba von verschidenen Landwirthen und Industruellen sowie auch vom Gouwerneur der Prowinz selbst gemachten Vorschlag aus, im Vorstradt Gebiet 25 de Mayo eine Colonie zu gruenden, zu welchem Behufe ihnen Terrain Saamen und Arbeitsgeräthe angetragen wurden, was eine auessert guenstige Proposition war. Indem sich nun tausenderlei gar nicht zu erzaehlende Incidenzfalle ergaben, berichtete die Commission aus Santa Fe, dass die im dortigen Immigrations-Hotel angenommen Familien in der Sagomuehle bei der Station Vera placirt werden sind. Dies war eine gute Nachricht mitten unter den Schlechten, die der Direktion aus allen Orten der Republik zukamen. Ungefaehr hundert Familien fanden in diesem Industrie-Unternehmen Aufnahme. Die in San Juan Untergebrachten suchten von da auf jede Weise wegzukommen ohne so vie jene in Cordoba auf die überaus günstigen Propositionen zu hoeren, welche ihnen gemacht wurden auch vom Gouverneur der Provinz selbst, der von patriotichen Absichten geleitet diese Leute in der Provinz sesshaft machen wollte. Dasselbe wiederholte sich auch in Mendoza mit den in Tupungate aufgenommenen. Die schlechten Meldungen liefen fortwaehrend ein. Der Sekretaer der Commission von Mendoza hat von der Strasse sechs Familien aufgenommen, die von San Juan gekommen waren, von Cordoba traf ein Telegram mit der Nachricht ein, dass da verschiedene auf den Strassen bettelnd herumziehen, ein anderes Telegramm des Praesidenten der Commission in Wiedma meldet, dass in Folge der mangelhaften Hygiene der Immigranten die Massern ausgebrochen seien. So entstanden taeglich tausend neu Schwierigkeiten, welche zu ueberwinden die Direktion sich alle Muehe gab, ohne Anstrengungen und Opfer zu scheuen. Nach und nach gelang es die Situation zu klaeren und die Polen wurden in den Prowinzen und Territorien untergebracht. Diese ersten Schwierigkeiten traten im Jahre 1898 nicht mer so häufig auf entsanden aber immer hin noch oft genug um diese Immigrantion zur Genuege zu charakterisiren. Es vergieng kein Tag im Jahre 1897 ohne dass die Direction zahlreiche Telegram und Noten erhalten und abgesendet haette an die verschiedenen Provinzial-Regierungen sowie an alle jene Behörden, die ihr bei ihrem schwierigen Werke behälflich sein konnten, dessen Geschichte hier in kurzen Zuegen skizzirt wird. Den ersten Polen die der Direction erklaerten und bewiesen, dass sie ueber Geldmittel verfuegen wurde das Missienes Territorium angewiesen wo dieselben zu den bekannten vortheilhaften Bedingungen Land erwarben. Sie erfreuten sich da sofort der vollkommenen Protektion des Gouwerneurs und der lokalen Huelfs-Commission. Als Aufenthaltsort, wurde ihnen ein Platz angewiesen de „Apostoles“ heisst und da legten sie den Grund für die gegenwärtigt blühende (?) Colonie dieses Namens. Dieses bereits gegründet erste Polonische Heim hat die weitere Ansiedelung erleichtert. Diejenigen, welche bereits da angesiedelt sind und ihren Boden bebauen können denjenigen, die spaeter kommen und die keine Hülsmitten besitzen und Grund und Boden anzukaufen. Arbeit geben, bis es auch diesen wieder gelingt ihrerseits Land anzukaufen. Der Gouverneur Lanusse hat erklärt, dass er mit der Aufführung der Leute zufrieden sei, was gewissermassen mit der in Wiederspruch zu stehen scheint, was weiter oben über diese Leute gesagt wird. Der Polonische Einwanderer ist im Ganzen ein guter Landarbeiter und sehr ausdauernd für die Arbeit, jedoch damit diese guten Eingenschaften zur Geltung kommen, ist die Erfüllung gewisser Vorbedingung notwendig. Sie verlangen stets vereint zu bleiben und ist deshalb die Direction bemühet einige Centren für diese Nationalität zu creiren, wie die bereits in Missiones gescheen ist, weiters sie gegen sich die grosse Schwierigkeit der Sprache.

Dann sind sie allzu conserwativ und fuegen sich nicht leicht den Anforderungen, die ein so verschiedenes Wille an sie stellt von demjenigen, in welchem sie bisher gelebt hatten. Sie giengen sogar so weit sich ueber die Nahrungsmittel zu beklageu, die hier landeueblich in dem die viel ordineren Speisen vorziehen, die ihnen in ihrer Heimat zugebote standen. Fuegt man noch hinzu, dass sie schwer zu befridigen sind und erpicht auf ihr Wohlergehen, so wie sie es verstehen starrkoepfig und misstrauisch, so hat man ein getreues Bild dieser Einwanderer und der Schwirigkeiten, die bei ihren

Unterbringung zu ueberwinden waren. Man moege jedoch nicht glauben, dass alle hier eintreffenden polnischen Immigranten in Missiones concentrirt worden seien. Einigen Familien ist es gelungen sich mehr oder minder abgesondert an anderen Punkten sesshaft zu machen und die Direction thut ihr Moeglichstes um, sie zerstreut anzusiedeln, in Faelen jedoch, wo dies nicht durchffuehrbar ist, schickt sie dieselben nach Apostoles, wo es ihnen gut geht und wo sie prosperiren. Die Polen bilden aber keine isolirte und rebellische Gruppe. Sie schicken ihre Kinder in die Lokal-Schulen, wo diese die Landessprache lernen, wodurch der Band mit der neuen Heimat enger geknuepft wird. Die Direction erhaelt diesbezueglich guenstige Informationen.

Ueberigens giebt es in Apostoles Colonisten anderer Nationalitaet, die vereint mit denjenigen, welche fortwaehrend nachkommen, ebenso viele Elemente bilden zur Verschmelzung der verschiedenen etnischen Typen, die unsere Repuklik bevoelkern. Nach und nach durch die Macht der Schule, der Institutionen des Handelsverkehrs der herschenden Sprache und des siocalen Lebens nimmt unserer Zeit die Oberhand ueber alle von auswaerts mitgebrachten Tendenzen. Der polnische Immigrant bedarf zu seiner Acclimatisirung ganz specieller Vorbedingungen, sind diese vorhanden und dies ist ja schliesslich nicht unerreichbar, so verwandelt er sich in einen guten Arbeiter, der zum Ackerbau sehr geeignet ist. Memoria de la Direction de Immigration. L. 899. Capitulo I. (Seite 11).

Uebersetzung.

Die Einwanderung im Jahre 1899.

Es sind auch 950 Österreicher eingewandert zum grössten Theile Polen. In Rechenschafts Berichte des vergangenen Jahres hat die Direction ueber die Schwirigkeiten berichtet, welche diese Immigration durchzumachen hatte. Der Strom hat abgenommen und zeigt die Tendenz sich in bescheideren Ziffern zu bewegen.

Der polnische Immigrant vereinigt keine grossen Vorzuege. Nichts destoweniger findet derselbe Dank den Colonien, welche in Missiones und Entreries zu gruenden gelungen ist. Stuetzpunkte, so dass es nunmehr leichter ist diese Leute ohne allzugrosse Schwierigkeiten unterzubringen. Auf diese Weise kann jetzt gesagt werden, dass diese Einwanderung fuer das Wohl des Landes nicht abtraeglich ist. Einmal untergebracht, ist der Pole gehorsam nuechtern und arbeitsam. Seine Cultur ist mangelhaft aber dies wird durch siene Eingeschaften compensirt. Zumeist kommt derselbe ohne Huelfsmittel und mit der Absicht sich dauernd niederzullassen. Viele sind aus Brasilien hergekommen von ihren Landleuten hergerufen, die in Missiones etablirt sind oder in Entrerios.

LW. 18.101/902. We Lwowie, dnia 30. kwietnia 1902.

Aleg. 8

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie przyznania daru z łaski dla Michała Orłowicza, byłego stróża w gmachu sejmowym.

Wysoki Sejmie!

Czwarty raz z rzędu w ciągu ostatnich lat dziesięciu przychodzi Wydział krajowy z prośbą o zaopatrzenie w formie daru z łaski dla długoletniego sługi biurowego, niezdolnego już do dalszej służby.

Prosimy mianowicie tym razem o stały dar z łaski w kwocie rocznych 360 koron dla Michała Orłowicza. Orłowicz przyjęty został do posług w biurach Wydziału krajowego dnia 8. marca 1876 i dziś po 26 latach wiernej i nieskazitelnej służby, w części z powodu wieku, liczy bowiem lat 66, a jeszcze więcej z powodu braku sił nadwątlonych chorobami w szczególności uporczywą astmą, niezdolnym jest do dalszej pracy i obowiązków swych już nie pełni, dla tego prosimy o przyznanie Orłowiczowi na dalsze lata jego życia zasiłku w tej samej wysokości, jaki już poprzednio uchwałą z 7. lutego 1895 i uchwałą z 24. marca 1899 przyznał Wys. Sejm kilku innym stróżom ustępującym ze służby Wydziału krajowego.

Wspomnieliśmy wyżej, że czwarty to raz z rzędu przychodzimy o podobny dar z łaski. Mając na uwadze, że mija czterdzieści lat od początku organizacyi Wydziału krajowego i jego biur, trzeba przyznać, że ten dział najniższej służby, służby niestałej nie zaciążył dotychczas znacznym wydatkiem na funduszu krajowym. Uznania godne wypadki doznały łaskawego uwzględnienia ze strony Wys. Sejmu, zaszły one wszystkie w ostatnich latach dziesięciu, w czem leży jednak wskazówka, że zbiegiem czasu mnożyć się będą te potrzeby odwołania się do wyjątkowego przyznawania dożywotnich wsparć, w gronie bowiem pracowników w tej kategoryi naszej służby niestałej jest kilku starszych nawet wiekiem i stanem służby od dotychczasowych gracyalistów, pełniących wprawdzie dotychczas służbę, którym jednak sił rychło zabraknąć może. Mając na uwadze te faktyczne stosunki a nadewszystko mając na uwadze, że zapewnienie naszej służbie niższej bytu na starsze lata i zaopatrzenie dla ich rodzin dałoby Wydziałowi krajowemu możność pozyskania w przyszłości jeszcze więcej doborowego personalu, sądzimy, iż byłaby pora do ustalenia norm, któreby i tej najniższej warstwie sług krajowych dały pewne prawa emerytalne i odejmując troskę o przyszłość własną i rodziny, były zachętą do tem gorliwszego spełniania obowiązków służby. Podnosząc tę myśl, nie chcielibyśmy nałożyć znacznych ciężarów na fundusz krajowy. Nie myślimy więc o znacznie wydatniejszem zaopatrzeniu, jak Wys. Sejm przyznał już pokrewnym kategoryom służby (n. p. drożnikom przy

drogach krajowych, służbie zakładu kulparkowskiego), sądzimy nawet, że do funduszu zaopatrzenia winni się w pewnej mierze przykładać i ci, którzy z tego funduszu kiedyś korzystać mają, bo współudział ich ulży ciężaru funduszowi krajowemu zawsze a będzie zarazem podnietą do poważniejszego pojmowania obowiązków służby, do przywiązania się do niej i do szanowania służby, w którą się prócz osobistej pracy włożyło także pewną, choćby małą część zarobku. Konkretne wnioski w tej mierze odkładamy do przyszłości, pragniemy bowiem podjęte w tej mierze dochodzenia rozszerzyć jeszcze ewentualnie z wciągnięciem w rachubę zabezpieczania naszej służby w Towarzystwie Wzajemnych Ubezpieczeń, by znów na tej drodze oszczędzić funduszowi krajowemu część z pełnego ciężaru zaopatrzenia a natomiast obowiązek zaopatrzenia przenieść w pewnej mierze na zabezpieczającą instytucyę finansową. Obecnie pragniemy mianowicie tylko pozyskać upoważnienie do postawienia wniosków na podstawie tych uwag i dodając jeszcze jedno, że regulacya zaopatrzenia dla wysłużonej najniższej warstwy służby krajowej, liczącej przy Wydziale krajowym kilkanaście osób, nie będzie połączoną ze znacznym nakładem funduszu krajowego a będzie ostatniem potrzebnem ogniwem w szeregu tych zarządzeń, które Reprezentacya krajowa już wydała w intencyi, by pracującym w służbie kraju zapewnić utrzymanie na starsze lata, Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Sejm przyznaje dla Michała Orłowicza, wysłużonego stróża przy Wydziale krajowym, tytułem stałego daru z łaski rocznie po 360 koron a to począwszy od 1. stycznia 1903 roku.

2. Upoważnia się Wydział krajowy, by na jednej z najbliższych sesyj przedłożył projekt stosownego zaopatrzenia dla wysłużonych stróżów Wydziału krajowego i ich rodzin, oparty na przyczynkach, jakieby w ciągu służby składali interesowani, na dotacyach z funduszu krajowego ewentualnie także na wpływach, jakieby można zapewnić sobie posiłkowo z Instytucyi Wzajemnych ubezpieczeń przez wpisanie interesowanych w poczet ubezpieczających się członków.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:

A. Potocki *w. r.*

Sprawozdawca:

Dr. Józef Wereszczyński *w. r.*

Członek Wydziału krajowego.

LW. 44.709/901.

We Lwowie, dnia 3. grudnia 1901.

Aleg. 9

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie wykonywania nadzoru nad gminami i reprezentacyami powiatowemi w myśl obowiązujących ustaw.

Wysoki Sejmie!

Posłowie Dr. Oleśnicki, Wójcik, Stojałowski i towarzysze przedłożyli dnia 2. lipca 1901 Wys. Sejmowi między innymi następny wniosek:

„Poleca się wydziałowi krajowemu, by gruntownie zbadał, czy nie zachodzi konieczna potrzeba powiększenia etatu urzędników konceptowych i rachunkowych przy Wydziale krajowym celem skutecznego i systematycznego wykonywania naczelnego nadzoru nad gminami wiejskiemi, małomiasteczkowemi i miejskiemi, tudzież nad reprezentacyami powiatowemi wedle obowiązujących ustaw i żeby swe wnioski przedłożył na następnej sesyi sejmowej.“

Wniosek ten przekazany został uchwałą Wys. Sejmu z d. 3. lipca 1901 Wydziałowi krajowemu jako komisyi. Prawie równocześnie przedłożyła komisya gminna Wys. Sejmowi sprawozdanie z d. 6. lipca 1901 Ls. 2643 o czynnościach Wydziału krajowego w zakresie nadzoru nad gminami i powiatami. W sprawozdaniu tem komisya zwraca przedewszystkiem uwagę na cały ogrom zadania Wydziału krajowego w wykonywaniu nadzoru nad gminami i powiatami, stojący w dosyć jaskrawem przeciwieństwie ze siłami, jakiemi dla tych czynności dysponuje.

W szczególności opierając się na datach statystycznych, podnosi komisya, że sam obrót kasowy gmin i powiatów — nie wliczając w to stołecznych miast Lwowa i Krakowa, których sprawy pieniężne także nie mało dają do czynienia Wydziałowi krajowemu, wynosi rocznie: 68,961.500 kor.

Majątek zakładów gminnych i powiatowych reprezentuje wartość 138,693.902 K.

Nadto posiadają gminy 505.742 morgów gruntów (w tem lasów 117328 m.) w wartości co najmniej 200,000.000 K.

Ważność agend Wydziału krajowego w tym zakresie nie objawia się jednak całkowicie i wyłącznie w cyfrach pieniężnych, objęte pozycyami pieniężnemi sprawy są wyrazem życia i działalności autonomicznych zarządów gmin i powiatów tudzież ich stanu kultury. Porządna gospodarka w gminie i powiecie dowodzi należytego pojmowania praw i powinności obywatelskich u szerokiego ogółu ludności i wpływa dobroczynnie na wszystkie stosunki ekonomiczne danych miejscowości i okolic i daje silny impuls zdrowemu ruchowi postępowemu w całej masie ludności.

Komisya gminna stwierdza na podstawie zbadania czynności Dep. I., że do załatwienia zadań bez pośredniego nadzoru ma Departament prawie tylko jednego urzędnika konceptowego i dwóch rachunkowych, co w żadnym stosunku do zadań nie stoi.

Następnie podnosi komisya gminna, co zresztą wielokrotnie w Wys. Sejmie wypowiedziano i z czem się Wydział krajowy w zupełności godzi, że interwencya Wydziału krajowego, nie powinna ograniczać się jak dotychczas — do rażących wypadków nieporządków i do zbierania niejako materyału dla c. k. Prokuratora, lecz winna być prewencyjną, pouczającą, usuwającą błędy i nieporządki w zarodzie. W obec tego społecznie tak doniosłego zadania względy oszczędnościowe nie mogą być decydujące.

Komisya gminna zakończa swoje sprawozdanie życzeniem, ażeby Wydział krajowy, przedkładając Wys. Sejmowi sprawozdanie na najbliższej sesyi sejmowej na tle wniosku posła dr. Oleśnickiego uwzględnił te uwagi, które tę samą wypowiadają myśl, jaka tkwi we wniosku dr. Oleśnickiego i tow.

Wydział krajowy, wykonując przytoczoną uchwałę Wys. Sejmu z d. 3. lipca 1901 jak niemniej stosując się do uwag komisyi gminnej, które w zupełności podziela, składa następne sprawozdanie:

Zorganizowanie w myśl obowiązujących ustaw stałego systematycznego nadzoru nad reprezentacyami gminnemi i powiatowemi z cechą prewencyjną, porządkującą i doradczą zupełnie po myśli komisyi gminnej, było wielokrotnie przedmiotem głębszego zastanowienia się Wydziału krajowego, a jeżeli Wydział krajowy tylko w małej części zamierzony cel osiągnął, to powodem tego był brak środków.

Wydział krajowy przedłożył Wys. Sejmowi sprawozdanie z dnia 11. listopada 1893 L. 34946 o wykonywaniu nadzoru nad gminami i reprezentacyami powiatowemi. W sprawozdaniu tem podniósł Wydział krajowy, że podstawą samorządu jest k o n t r o l a i to kontrola z g ó r y przez wyższe organa samorządu krajowego w myśl postanowień ustaw i kontrola z d o ł u przez ogół obywateli gmin i powiatów, znajdująca wybitny wyraz w postanowieniu ustaw, że budżety i roczne rachunki winny być wyłożone i że każdemu obywatelowi przysługuje prawo przeglądać je i czynić swe uwagi, które przy ostatecznem załatwieniu budżetu i zamknięć pod rozwagę wzięte być muszą.

Z tego nader cennego prawa kontroli robią członkowie gmin i powiatów bardzo mało użytku, wyjątkowo przy rozwiniętej agitacyi wyborczej.

Czem słabszą jest kontrola od dołu, tem silniejszą musi być z góry. To też Wys. Sejm uchwalił cały szereg nawet rezolucyi zaostrzających kontrolę i polecających Wydziałowi krajowemu, ażeby takową w jego zastępstwie wykonywał.

Wys. Sejm nakładając na Wydział krajowy nowelami i rezolucyami liczne obowiązki, nie dał mu jednak odpowiednich sił do wykonywania tych obowiązków. Wydział krajowy wyłuszczając przeto program swych czynności, zakończył sprawozdanie następnym wnioskiem:

„Celem skutecznego, systematycznego wykonywania nadzoru nad gminami i reprezentacyami w myśl ustaw Sejm ustanawia etat urzędników złożony w dziale konceptowym z jednego radcy, jednego sekretarza, dwóch wicesekretarzy i jednego adjunkta a w dziale rachunkowym z dwóch adjunktów, z dwóch oficyałów i trzech asystentów.“

Proponując osobny etat inspekcyjny, chciał Wydział krajowy wytworzyć sobie sobie samemu niejako zaporę, ażeby przyznane przez Wys. Sejm siły nie były na inne cele coraz silniej rozwijającej się administracyi użyte.

Wysoki Sejm tylko w małej części przychylił się do wniosku i zwiększył dotychczasowy etat urzędników konceptowych o jednego sekretarza i jednego wicesekretarza a w dziale rachunkowym o jednego adjunkta i jednego asystenta. Stało się to, co było prawie nieuniknione, bardzo szczupłe pomnożone siły weszły w ogólny etat i musiały być użyte do celów ogólnej administracyi, stale zwiększającej się.

Liczba przedłożeń sejmowych wzrosła na ostatniej sesyi do 77 obejmujących 365 arkuszy druku, nie licząc sprawozdań pisanych i litografowanych, a przeważna część takowych wymagała głębszych studyów, badań a nawet podróży urzędowych. Obok tego musiały być załatwione sprawy bieżącej administracyi.

Ilość exhibitów wzrosła od roku 1893 do 1900 z 69774 na 88455 a zatem o 18681 exhibitów.

Na tem rozszerzeniu służby wewnętrznej przy Wydziale krajowym, musiała ucierpieć służba na zewnątrz i doszło do tego, co otwarcie przyznać musimy, że uchwalone

pilne i ważne lustracye musiały czekać na załatwienie nawet po pół roku i dłużej, albowiem delegowanie jakiejkolwiek Komisyi wywoływało stagnacyę w załatwianiu spraw i zaległości. Stan ten wytwarzał nieustanny pospiech, nie zawsze korzystny przy załatwianiu spraw.

Obecnie Wydział krajowy zawezwany wnioskiem posłów należących do rozmaitych stronnictw Wys. Izby a nadto sprawozdaniem komisyi gminnej, przedstawia wniosek na pomnożenie etatu w dziale konceptowym o jednego radcę i sekretarza, a w dziale rachunkowym o jednego adjunkta.

Stawiając wniosek na pomnożenie etatu urzędnikami najwyższej rangi, miał Wydział krajowy na uwadze, że w stosunkach z reprezentacyami powiatowemi i magistratami większych miast używać może tylko urzędników najwyższej rangi. Wymaga tego powaga Wydziału krajowego, względna godność i stanowisko społeczne osób zasiadających w reprezentacyach powiatowych, magistratach i przewodniczących takowym. Z resztą taki urzędnik winien posiadać wielkie doświadczenie, gruntowną znajomość ustaw i przepisów, znajomość potrzeb ekonomicznych powiatu i być w niejednym wypadku dobrym doradcą reprezentacyi gmin i powiatów.

Przedkładając wniosek na uzupełnienie etatu, Wydział krajowy już z góry w tem miejscu oświadczyć musi, że w razie uzyskania potrzebnych sił bezpośredni nadzór będzie już o wiele systematyczniejszy i prewencyjny jak dotychczas, jednak zawsze jeszcze w najskromniejszych rozmiarach.

Udowadnia to następujący wywód.

W myśl obowiązujących ustaw i rezolucyi Wys. Sejmu Wydział krajowy w zastępstwie Wys. Sejmu wykonuje:

a) bezpośredni nadzór nad gospodarstwem stołecznych miast Lwowa i Krakowa, który to nadzór dał szczególniej w ostatnich czasach wiele do czynienia;

b) bezpośredni nadzór nad 74 reprezentacyami powiatowemi;

c) naczelny nadzór nad 30-toma miastami objętymi ustawą z dnia 13. marca 1889;

d) naczelny nadzór nad 132 miastami, miasteczkami objętemi ustawą z dnia 3. lipca 1896.

Co się tyczy gmin wiejskich, to bezpośredni nadzór nad takowymi musi być pozostawiony Wydziałom powiatowym w regule. Wydział krajowy stwierdza jednak na podstawie swoich spostrzerzeń, że coroczne przelustrowanie wszystkich gmin powiatu należy do wyjątków, mimo tego że Wydział krajowy na to nieustannie nalega. Jest to koniecznie potrzebne, ze względu na brak rutyny, a czasem i niższy stopień inteligencyi Zwierzchności gminnych. Nadto obowiązany jest Wydział powiatowy, względnie lustrator powiatowy być pomocnym wójtom przy układaniu budżetów, zamknięć rachunkowych i w innych ważniejszych czynnościach.

Z powyższego wywodu okazuje się, że Wydziały powiatowe, wykonując nadzór nad gminami wiejskiemi, mają bardzo wiele do czynienia, jeżeli swemu obowiązkowi należycie zadość uczynić zechcą.

e) W wyjątkowych jednak wypadkach, a te wyjątki są dosyć częste, musi Wydział krajowy delegować komisyę i ze swego ramienia do gmin wiejskich. Dzieje się to najprzeważniej na prośbę Wydziałów powiatowych, w razie różnicy zapatrywań na gospodarkę gminną pomiędzy Wydziałem a Starostwem, który to wypadek jest dosyć rzadki, w razie bardzo powikłanych rachunków gminnych, w wypadkach, w których Wydział powiatowy ma pewne wątpliwości, czy lustrator lustracyę należycie przeprowadził, a w końcu jeżeli wójt jest członkiem Wydziału powiatowego. Nadto zdarzają się wypadki, w których Wydział krajowy ze względu na ważne interesa interweniować musi, jak np. przy sprzedaży wielkich drzewostanów, przy wydzierżawianiu wielkich terenów naftowych, należących do gmin, przy zakupnie przez gminy, jako takie, obszarów dworskich i t. d. W końcu zdarzają się w ciągu roku nadzwyczajne wypadki, w których Wydział krajowy delegować musi bezzwłocznie komisyę.

Po wyłuszczeniu zadań Wydziału krajowego, przystępujemy z porządku do wyliczenia sił, jakie do tych czynności są potrzebne.

Lustracye Wydziałów powiatowych odbywać się winny co trzeci rok. Dłuższe odstępy nie są wskazane, ponieważ w takim razie lustracye muszą trwać dłuższy czas, nie mogą być należycie dokładne i Wydział krajowy traci należyty pogląd na działalność powiatów.

Według zebranych długoletnich doświadczeń lustracya taka, wliczając w to podróż tam i z powrotem, przedwstępne czynności, skonstrum kas trwa przynajmniej 6 do 7 dni.

Doliczając 52 niedziel, uroczyste święta, a we wschodniej Galicyi święta według gr. kat. obrządku, w których ani urzędów ani stron zatrudniać nie wypada, doliczając czas na spisywanie sprawozdań i załatwienia takowych, okaże się, że w ciągu jednego roku może jeden urzędnik co najwyżej 28—30 Wydziałów przelustrować, a zatem dla jednego turnusu potrzeba $2^1/_2$ roku względnie 3 lat, w razie urlopu, lub choroby urzędnika. Lustracya większych Magistratów łącznie ze skontrem kas, które same często kilka dni czasu wymagają i łącznie z podróżą wymaga 10—12 dni czasu.

Na lustracyę Magistratów 30-tu miast w okresie 3 letnim, wglądnięcie choćby od czasu do czasu w finansową gospodaskę miast Lwowa i Krakowa, tudzież na nadzwyczajne wypadki, w których zawsze starszego urzędnika delegować trzeba, potrzebny jest koniecznie jeden starszy urzędnik.

Pozostaje 132 miast i miasteczek, tudzież wyjątkowe lustracye w gminach wiejskich.

Na ten cel będzie się starał Wydział krajowy przeznaczyć dwóch wicesekretarzy.

O systematycznej kontroli niema mowy i Wydziały powiatowe muszą i tutaj pomagać, o ile posiadają odpowiednie siły i o ile nie pozostają w kolizyi w razie gdy wpływowy członek Zwierzchności gminnej zasiada w Wydziale powiatowym.

Urzędników rachunkowych wyrobionych potrzebuje Wydział krajowy co najmniej trzech, a to do poprawiania zamknięć rachunkowych, zakładania ksiąg i do likwidacyi.

Uzasadniwszy potrzebne pomnożenie etatu i przedstawiwszy Wys. Sejmowi program działalności.

Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm raczy powziąść załączoną ·/. uchwałę.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:
A. Potocki w. r.

Sprawozdawca:
Adolf Vayhinger w. r.
Członek Wydziału krajowego.

Do LW. 44.709/901.

Uchwała.

Celem skutecznego wykonywania systematycznego naczelnego nadzoru nad gminami i reprezentacyami powiatowemi w myśl obowiązujących ustaw i rezolucyi sejmowych zwiększa się etat urzędników konceptowych o jednego radcę i jednego sekretarza, a w dziale rachunkowym o jednego adjunkta i upoważnia się Wydział krajowy do obsadzenia tych posad.

Aleg. 10

L. 53394/1901. We Lwowie, dnia 20. sierpnia 1901.

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie prośby gminy król. stoł. miasta Lwowa o wyjednanie ustawy co do przymusowego łączenia kanałów domowych z miejskimi i opłat gminnych za to połączenie.

Wysoki Sejmie!

Sprawozdaniem z dnia 12. marca 1901 LW. 10464 (Aleg. sten. spr. Nr. 12, z r. 1900/1901) przedłożył Wydział krajowy Wysokiemu Sejmowi petycyę gminy król. stoł. miasta Lwowa z 31. stycznia 1901, l. 24014/95 o wyjednanie ustawy w sprawie przymusowego łączenia kanałów domowych z miejskimi i opłat gminnych za to połączenie.

Zarazem podał Wydział krajowy dosłownie projekt ustawy uchwalony przez Radę miejską dnia 15. i 29. listopada 1900 i uzasadnił zarówno potrzebę rzeczonej ustawy jak i zmiany, jakie do powyższego projektu wprowadził. Sprawozdanie to Wydziału krajowego nie weszło na porządek dzienny Wysokiego Sejmu. Sprawa ta jest jednak dla gminy król. stoł. miasta Lwowa ważną zarówno ze względów sanitarnych jak i finansowych i dlatego ponawia ją Wydział krajowy, powołując się na szczegółowe motywa podane w powołanem na wstępie sprawozdaniu swojem, jak nie mniej w sprawozdaniu Komisyi gminnej z 6. lipca 1901, Ls. 2644/901 (Aleg. sten. spr. Nr. 204 z r. 1900/1901), która przyjęła zmieniony przez Wydział krajowy projekt ustawy z wyjątkiem §. 7.

W paragrafie rzeczonym projektował Wydział krajowy zupełne uwolnienie od opłaty gminnej tych właścicieli realności, którzy własnym kosztem kanał publiczny zbudowali, natomiast Komisya gminna przychyliła się do wniosku Magistratu i zaproponowała wprowadzenie i w tym wypadku opłaty chociaż w połowie jej zwykłej wysokości za połączenie domowego kanału z powyższym publicznym, uzasadniając opłatę rzeczoną potrzebą wynagrodzenia gminy za jej obowiązek konserwacyi takich kanałów

Wydział krajowy jednak z uwagi że projektowana obecnie normalna opłata gminna za połączenie kanałów względnie zbiorników domowych z kanałem miejskim nowym czy też starym, powinna i będzie mniej wynosić, aniżeli odnośny koszt budowy samego kanału miejskiego (we wszystkich bowiem miastach, gdzie opłaty gminne za takie połączenie wprowadzono, przyjęto za zasadę, iż opłata gminna winna pokryć mniej więcej połowę kosztów budowy odnośnego kanału a drugą połowę kosztów ponosi gmina), że zatem właściciele realności pobudowawszy własnym kosztem kanał publiczny, już tem samem ponieśli większy koszt, aniżeli byliby zapłacili w formie opłaty gminnej za połączenie swego domowego kanału z kanałem publicznym, wyraża zdanie, że obciążenie tych właścicieli realności jeszcze choćby połową zwykłej opłaty gminnej, byłyby niesłuszne ani też usprawiedliwione wobec tych wszystkich, którzy kanałów publicznych własnym kosztem nie budowali i tylko zwykłą opłatę uiścili.

Z tych powodów przedkłada Wydział krajowy Wysokiemu Sejmowi ponownie projekt swój niezmieniony i wnosi:

Wysoki Sejm raczy dołączony ·/. projekt ustawy uchwalić.

·/.

Z Rady Wydziału Kraj. Król. Galicyi i Lodomeryi wraz z W. Ks. Krakowskiem.

Marszałek krajowy

St. Badeni *m. p.*

Sprawozdawca

Adolf Vayhinger *m. p.*

Członek Wydziału krajowego.

USTAWA

z dnia . . . . . o obowiązku właścicieli domów w król stoł. mieście Lwowie połączenia domowych zbiorników kloacznych z kanałami miejskimi publicznymi oraz o opłatach gminnych za to połączenie.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam, co następuje:

§. 1.

W obrębie gminy król. stoł. miasta Lwowa obowiązany jest każdy właściciel realności przylegającej do ulicy lub placu, gdzie kanał publiczny istnieje lub zostanie wybudowany, połączyć zbiornik kloaczny swego domu z powyższym kanałem za pomocą kanału odciekowego, przestrzegając przytem postanowień ustawy budowniczej z 21. kwietnia 1885 Dz. u. kr. Nr. 31.

W razie uzasadnionej względami publicznymi potrzeby wybudowania nowego a zaniechania istniejącego kanału publicznego, z którym zbiorniki kloaczne poszczególnych domów są już połączone, zbiorniki te mają być połączone z nowo wybudowanym kanałem publicznym, dawne zaś połączenie ma być zaniechane.

To samo odnosi się i do tych wypadków, gdzie wychodki nie mają zbiorników kloacznych a wybudowane są nad kanałem publicznym.

§. 2.

Koszta budowy kanału odciekowego aż do 10 metrów, licząc od zewnętrznej granicy realności do najbliższego kanału publicznego, ponosi właściciel realności względnie domu, nadwyżkę zaś kosztów ponad 10 metrów ponosi gmina.

Gdyby jednak ze względu na stosunki miejscowe okazało się korzystniejszem, aby budowę kanału odciekowego poprowadzić przez obcą realność, właściciel jej obowiązany jest za odpowiedniem odszkodowaniem zezwolić na taką budowę kanału odciekowego na swej realności.

Przy oznaczeniu odszkodowania zastosowane być mają przepisy ustawy z 14. marca 1875 Dz. u. kr. Nr. 38.

Odszkodowanie i koszta ewentualnego wywłaszczenia na rzecz kudowy kanału odciekowego (alinea 1.), ponosi właściciel domu obowiązany do budowy kanału.

§. 3.

Gminie król. stoł. miasta Lwowa przysługuje prawo pobierania opłat za połączenie w §. 1. określone, właściciele domów zaś obowiązani są do uiszczania tych opłat.

W wypadku jednak przewidzianym w §. 1. ustęp. drugi, właściciele domów wolni są od rzeczonych opłat.

§. 4.

Wysokość opłat ustanawia się podług zabudowanej powierzchni, pomnożonej ilością kondygnacyi:

a) przy prywatnych domach mieszkalnych i gmachach publicznych po 30 halerzy od metra kwadratowego;

b) przy fabrykach, pracowniach i budynkach gospodarczych po 20 halerzy od metra kwadratowego.

Podziemia i strychy, o ile w całości lub w przeważnej części służą na cele mieszkalne, fabryczne lub gospodarcze, podlegają powyższej opłacie.

Jeżeli dom zawiera więcej zbiorników kloacznych, wówczas za każde osobne połączenie zbiornika z kanałem publicznym uiścić należy tylko odpowiednią część opłaty przypadającej od całego domu

§. 5.

Radzie miejskiej przysługuje prawo uwalniania od opłaty właścicieli takich budynków, których przeznaczenie i używanie wyklucza odprowadzanie z nich nieczystości płynnych do kanału publicznego.

§. 6.

Od domów, po wejściu w życie niniejszej ustawy, przebudowanych, dobudowanych lub w miejsce starych – nowo wybudowanych, należy się opłata (§. 4) mimo dawniejszego połączenia z kanałem publicznym.

Jeśli jednak właściciel domu za to połączenie uiścił już bądź dawniej opłatę jako datek dobrowolny, bądź też opłatę w myśl niniejszej ustawy, wówczas przy nowym wymiarze uwzględnić należy datek ten zapłacony, względnie opłatę już uiszczoną, tak że tylko nadwyżkę wymiaru obowiązany jest właściciel domu uiścić.

§. 7.

Jeżeli kanał publiczny zbudowany został kosztem właścicieli sąsiednich realności. właściciele ci względnie ich prawonabywcy wolni są od opłat niniejszą ustawą objętych.

§. 8.

Do wymiaru opłat powołany jest Magistrat miasta.

Nieuiszczone w terminie opłaty mają być ściągnięte w sposób ustanowiony w §. 94. statutu miasta Lwowa dla ściągania należytości gminnych.

§. 9.

Przeciw wydanym na podstawie niniejszej ustawy zarządzeniom Magistratu przysługują środki prawne przewidziane statutem miasta. Rekurs przeciw wymiarowi opłaty nie ma mocy wstrzymującej.

§. 10.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

§. 11.

Wykonanie niniejszej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

LW. 89.863/01

We Lwowie, dnia 21. marca 1902.

Aleg. II

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie zaliczenia gminy Krynicy do miejscowości, podlegających ustawie gminnej z 3. lipca 1896 Nr. 51 dz. u. kr.

Wysoki Sejmie!

Istniejący na gruntach obszaru dworskiego zakład zdrojowy „Krynica“ graniczy z trzech stron z gminą wiejską Krynicą a sąsiedztwo to oddziałało na stosunki gminy wiejskiej. Pozostajacy w administracyi c. k. Rządu zakład zdrojowy rozwinął się w ostatnich kilkunastu latach tak dalece, że corocznie przeszło 6000 gości tak z kraju, jak i z zagranicy zjeżdża do zdrojowiska dla poratowania zdrowia, bądź dla wypoczynku w uroczej górskiej okolicy. Gdy szczupły obszar dworski, obejmujący zresztą park, kościół, łazienki, budynki administracyjne, teatr, dom zdrojowy itp. już od dawna nie jest w stanie pomieścić gości zdrojowych i zakładów przemysłowych, których znaczna liczba powstała dla umożliwienia i uprzyjemnienia gościom pobytu, zabudowanym został znaczny obszar sąsiednich gruntów na terytoryum gminy Krynica willami, hotelami i domami najczęściej piętrowymi. służącymi bądź na mieszkanie dla gości, bądź dla pomieszczenia licznych zakładów przemysłowych. Obecnie $^{9}/_{10}$ wszystkich gości zdrojowych mieszka we wsi, co oczywiście połączone jest z korzyścią członków gminy.

Niestety stosunki sanitarne budowlane i ogniowe na wspomnianem terytoryum gminy wiejskiej, jak dowodzi wynik przeprowadzonej rewizyi ze strony Wydziału powiatowego i c. Starostwa w Nowym Sączu, są bardzo wadliwe i wymagają niezbędnie poprawy i uregulowania. Stwierdzonem bowiem zostało, że z przyczyny coraz ściślejszego zabudowania przestrzeni gruntów i niehigienicznych urządzeń po domach, bezpieczeństwo zdrowia i mienia mieszkańców jest zagrożonem, a że stosunki te z każdym rokiem się pogarszają, zachodzi obawa o dalszy rozwój pierwszorzędnego zdrojowiska.

Gdy uregulowaniu policyi miejscowej w Krynicy stoi w znacznej mierze na przeszkodzie fakt, że gmina ta podlega ustawie gminnej z 12. sierpnia 1866 r. obowiązującej tylko w gminach najniższej kategoryi, w których wymagania także co do wykonywania policyi budowlanej, ogniowej i sanitarnej są małe, uznało c. k. Namiestnictwo, a zapatrywanie to podziela także Wydział krajowy, iż konieczną jest rzeczą zaliczyć Krynicę do miejscowości, w których obowiązuje ustawa gminna z 3. lipca 1896 Nr. 51 dz. u. kr. Ustawa ta zapewnia bowiem naczelnikowi gminy i władzom przełożonym dostateczne środki do poprawy stosunków miejscowych a nadto w §. 108 dopuszcza ustanowienie osobnego organu dla wykonywania policyi miejscowej na terytoryum całej gminy lub też pewnej jej części.

Czysty majątek gminy Krynicy po strąceniu nieznacznych długów wynosi podług inwentarza z roku 1899 60.367 K. i składa się z 82 morgów gruntu przeważnie leśnego, obligacyi na 1500 K. i rozpożyczonego kapitału w kwocie 8.700 K.

Budżet gminy wykazuje roczne wydatki w kwocie przeszło 10.000 K., które pokrywane bywają częściowo dochodami z własnego majątku, jak czynszem z wynajętych budynków, dochodem z rzeźni i opłatami targowymi, częściowo dodatkami a to w wysokości 50% do podatku konsumcyjnego od mięsa i wina i 33% do podatków bezpośrednich. Z dochodów bywa znaczna kwota corocznie obracaną na inwestycye gminne, w ten sposób pobudowano rzeźnię, targowicę, piątrowy dom na urząd gminny, sprawiono sikawki pożarne, lampy do oświetlania ulic i ulokowano kilka tysięcy koron na urządzenie wodociągów i kanałów. Siła podatkowa jest dość znaczną, w roku 1899 wynosił dochód z 33% dodatków kwotę 4.908 K. 58 gr. Gmina utrzymuje lekarza gminnego z płacą roczną 1.200 K, sekretarza kosztem 1.400 K., policyantów i stróżów nocnych kosztem 1.080 K., opłaca nadto weterynarza, straż pożarną itp.

W ogóle na cele administracyi wydaje gmina znacznie więcej, aniżeli niejedno miasteczko.

Gdy więc gmina Krynica posiada wszelkie warunki dalszego rozwoju i już obecnie w znacznej swej części straciła cechy typowej gminy wiejskiej, Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić dołączony ·/. projekt ustawy.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:

A. Potocki, *w. r.*

Sprawozdawca:

Dr. Józef Wereszczyński, *w. r.*

Członek Wydziału krajowego.

L. 89863.

USTAWA

z dnia . . . . . zaliczająca gminę Krynica, powiatu Nowosądeckiego, do miejscowości, podlegających ustawie gminnej z dnia 3. lipca 1896 dz. u. kr. Nr. 51.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, postanawiam, co następuje:

Art. I.

Gmina Krynica, powiatu Nowosądeckiego, zostaje zaliczoną do miejscowości podlegających ustawie gminnej z dnia 3. lipca 1896 dz. u. kr. Nr. 51.

Art. II.

Wykonanie niniejszej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

LW. 17251/1902.

Lwów, dnia 28. lutego 1902.

Aleg. 12

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie wcielenia gminy Załubińcze, powiatu nowosądeckiego, do gminy miasta Nowego Sącza.

Wysoki Sejmie!

Sprawozdaniem z dnia 6 listopada 1900 l. 65.789/00 przedłożył Wydział krajowy Wysokiemu Sejmowi sprawę wcielenia gminy Załubińcze do miasta Nowego Sącza wraz z projektem ustawy.

Aleg. Sprawozdanie to przekazał Wysoki Sejm Komisyi administracyjnej, która, uznając powody przez Wydział krajowy przytoczone, oświadczyła się w dołączonem sprawozdaniu z dnia 20. czerwca 1901 L. s 1328 za przyjęciem projektu ustawy łączącej Załubińcze z Nowym Sączem w brzmieniu przez Wydział krajowy proponowanem.

Sprawozdanie Komisyi administracyjnej nie weszło jednak pod obrady Wysokiego Sejmu z powodu nawału innych spraw.

Wobec powyższego stanu rzeczy przedkłada Wydział krajowy ponownie swe sprawozdanie:

Gmina Załubińcze, powiatu nowosądeckiego, graniczące z miastem Nowym Sączem, jest w ten sposób położona, że wciska się w terytoryum Nowego Sącza, który je ulicami i posiadłościami z trzech stron otacza.

Część terytoryum jest pomiędzy oboma gminami sporna, a spór ten trwa, jak akta udowadniają, od lat kilkudziesięciu. Część Załubińcza przylegająca do miasta i dosyć charakterystycznie „Piekło“ przezwana, ma wygląd małego, gęsto zabudowanego miasteczka, rażącego na pierwszy rzut oka zaniedbaniem policyi budowniczej, ogniowej, sanitarnej, drogowej, porządku i czystości.

To za nadto bliskie sąsiedztwo Załubińcza i zaniedbania wszystkich gałęzi policyi miejscowej w tej gminie nieposiadającej nawet środków do jej wykonania, wywołuje od lat nieustanne skargi Magistratu w Nowym Sączu. Magistrat w Nowym Sączu, skreślając ujemne stosunki w Załubińczu, które szkodliwie na miasto Nowy Sącz oddziałują, podnosi między innemi, że tamże chroniąc się przed okiem policyi i władz, gromadzą się wszystkie pijaki, włóczęgi, złodzieje i prostytutki i że tam jest gniazdo złego, na co się nawet Komenda wojskowa i organa sanitarne c. k. Władzy politycznej użalają

Do powyższego ustępu skargi dodać należy, że gmina Załubińcze preliminuje nawet w osobnej rubryce budżetu dochód z nocnych szynków.

Następnie użala się Magistrat, że w Załubińczu biją bydło po domach bez dozoru weterynarza, a mięso stamtąd przechodzi z łatwością do miasta.

W końcu zwraca Magistrat uwagę na niebezpieczeństwo zagrażające mieniu mieszkańców Nowego Sącza wskutek niedostatecznej policyi ogniowej w Załubińczu.

Do skarg Magistratu w Nowym Sączu przyłączyła się c. i k. Komenda korpusu w Krakowie, zwracając uwagę Wydziału krajowego pismem z dnia 16. maja 1898 L. 115, że na Załubińczu dzieją się jak największe ekscesa pomiędzy wojskowymi i cywilnymi i że przy takiej sposobności jeden żołnierz został zabity, a jeden ranny.

W końcu i c. k. Starostwo w Nowym Sączu wystąpiło w tej sprawie i relacyą z dnia 13. października 1899 L. 21626 przedstawiło c. k. Namiestnictwu

ujemne stosunki w Załubińczu pod względem wykonywania policyi miejscowej z wnioskiem na wcielenie tej gminy do Nowego Sącza, — gdyż to jest jedyny racyonalny środek celem uchylenia złego. Wniosek ten udzieliło c. k. Namiestnictwo Wydziałowi krajowemu odezwą z d. 28 listopada 1899 L. 46543 z powołaniem się na §. 100 ust. z d. 13. marca 1889, według którego gmina granicząca z miastem może być ze względu na policyę miejscową do miasta wcieloną w drodze dobrowolnej ugody, lub w drodze ustawy krajowej. Wydział krajowy, zastosowując powyżej przytoczone postanowienia ustawy, wdrożył pertraktacye celem połączenia tych gmin w drodze dobrowolnej ugody, zarządzając zarazem zebranie materyałów, wyjaśniających stosunki tych gmin, celem połączenia takowych w drodze przymusowej, gdyby ugodowe pertraktacye skutku nie odniosły. Z wyniku pertraktacyi i badań na miejscu okazało się, co następuje:

Sprawa połączenia gminy Załubińcze z miastem Nowym Sączem stoi na porządku dziennym od całego szeregu lat.

Ostatecznie Rada miejska w Nowym Sączu na wniosek specyalnej komisyi dla tej sprawy wybranej, uchwaliła na posiedzeniu z d 31. marca 1898 (w kompleciе 30 członków 27 głosami) oświadczyć się za przyłączeniem całego terytoryum gminy Załubińcze do miasta Nowego Sącza. Zarazem uchwaliła Rada miejska nie zastrzegać żadnych praw do majątku miasta, który po włączeniu terytoryum Załubińcza będzie stanowił własność dawnego miasta i nowo przyłączonych terytoryów. Dopuszczając Załubińcze do korzystania ze znacznego majątku miasta i tegoż zakładów, złożyła Rada miejska dowód, że w danym wypadku nie chodzi jej o nic innego tylko o względy publiczne, a nadto nie mogło być jej tajnem, że obejmując zaniedbane terytoryum Załubińcza, będzie musiała porobić znaczne wkłady, ażeby tę dzielnicę do porządku doprowadzić

Rada gminna w Załubińczu zajmuje odporne stanowisko i uchwałą z dnia 5. maja 1898, jak niemniej uchwałą z 18. marca 1900, powziętą w obecności naszego komisarza, sprzeciwiła się połączeniu i odmówiła współudziału w pertraktacyach. Powodów tego oporu szukać należy w tem, że członkom Zwierzchności i Rady gminnej żal pobieranych płac i innych dochodów. Nadto Załubińcze korzysta ze wszystkich urządzeń większego w rozwoju będącego miasta bez przyczynienia się w czemkolwiek do utrzymania tych urządzeń.

Ponieważ pertraktacye ugodowe skutku nie odniosły, przeto zdaniem Wydziału krajowego, należy przystąpić do połączenia i uregulowania stosunków majątkowych w drodze ustawodawczej. Uregulowanie stosunków majątkowych jest nadzwyczaj łatwe, jedna gmina posiada znaczny majątek, co do którego nie robi żadnych zastrzeżeń, druga gmina nie ma prawie nic.

Bliższe szczegóły odnoszące się do obu gmin są następujące:

Nowy Sącz obejmuje obszar 2.039 morgów 1.090 sążni i posiada ludności według konskrypcyi z r. 1890 12722.

Majątek gminy wynosi według inwentarza z końcem 1898:

stan czynny	907.904 zł.
stan bierny . .	270.339 „
czysty stan czynny . . .	637.565 zł.

czyli 1,275 131 Koron.

Oprócz tego posiada gmina samoistny fundusz ubogich składający się z realności, gruntów i kapitałów w łącznej wartości 74.058 Koron.

Budżet gminy na rok 1899 pokrywały własne dochody i 15% dodatków do podatków i 50% dodatku konsumcyjnego od mięsa i wina.

Suma podatków bezpośrednich uiszczanych w gminie wynosi 103.910 Koron.

Gmina Załubińcze według konskrypcyi z r. 1890 posiada 2.857 mieszkańców, z tego na gruntach niegdyś dominikalnych porozrzucanych w gminie 573. domów na gruntach gminnych i niegdyś dominikalnych 263.

Inwentarza majątku nie posiada gmina żadnego. Majątek gminy stanowią dwa zapisy długu państwa 76.721 i 76.417 po 50 zł. razem 100 zł.

Fundusz ubogich (z grzywien) Załubińcza administrowany przez Wydział powiatowy wynosi 2.441 Koron.

Oprócz tego posiada gmina mały budynek szkolny, na którego wystawienie pożyczkę w kwocie 7 000 zł. zaciągnęła.

Powyższy majątek gminy obciążony jest długami, które w czasie badania wynosiły:

Reszta długu do banku krajowego 1.669 K 50 h., reszta długu do Rady szkolnej krajowej 2.100 Koron.

Na pokrycie wydatków gminnych i szkolnych pobierała gmina w roku 1899 — 26% dodatków do podatków, a na ten sam cel w roku 1900 — 23% a oprócz tego 20% dodatku konsumcyjnego od mięsa.

Suma podatków bezpośrednich uiszczanych w gminie (wliczając parcele niegdyś dominikalne) wynosi 9.056 Koron.

Rada gminna w Załubińczu składa się z 18 radnych (z tego 10 izraelitów). Gmina Załubińcze należy do parafii w Nowym Sączu. Prawo propinacyi w Nowym Sączu należy do gminy i takowa wydzierżawiła to prawo p. Zygmuntowi Marsowi, który propinacyę wódczaną i miodową poddzierżawił p. Maurycemu Dattnerowi.

Prawo propinacyi w Załubińczu wydzierżawiła Dyrekcya propinacyjna p. Maurycemu Dattnerowi. Oczywiście, że linia demarkacyjna pomiędzy oboma propinacyami, jaka dzisiaj istnieje, musi być i nadal utrzymaną

Zestawiwszy daty potrzebne do ocenienia stanu rzeczy w obu gminach, podnieść musi Wydział krajowy na zakończenie, że w gminie Załubińcze istnieje obszar dworski, który z czasem rozdrobniony został i części takowe należą obecnie do kilkunastu osób. Objętość tych parcel dworskich należących do poszczególnych właścicieli jest w hektarach i arach (bez ułamków) następna: 42 *a*, 51 *ha*, 53 *ha*, 27 *ha*, 11 *ha*, 28 *ha*, 8 *a*, 6 *ha*, 46 *a*, 25 *ha*, 13 *a*, 8 *a*.

Ponieważ § 100 ust. z d. 13. marca 1889 zawiera postanowienie tylko o połączeniu dwóch gmin, bez wzmianki o obszarach dworskich, przeto i projekt ustawy o wcieleniu Załubińcza do Nowego Sącza, nie czyni wzmianki o obszarach dworskich, co do których po dokonanem wcieleniu Załubińcza do miasta Nowego Sącza zastosowany będzie ostatni ustęp §. 1 ustawy z d. 21. marca 1888 (Dz. ust. kraj. Nr. 41) zmieniającej ustawę o obszarach dworskich z d. 12. sierpnia 1866.

Wobec przedstawionego stanu rzeczy Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić załączony ⅞. projekt ustawy

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy;

A. Potocki, *w. r.*

Sprawozdawca:

Dr. Józef Wereszczyński, *w. r.*

Członek Wydziału krajowego.

Alegat do sprawozdania Wydziału kraj. L. 17.251/01.

Odpis sprawozdania

komisyi administracyjnej z dnia 29. czerwca 1901 l. s. 1328/01 o przedłożeniu Wydziału krajowego w przedmiocie wcielenia gminy Załubińcze pow. Nowosądeckiego do gminy miasta Nowego Sącza.

Wysoki Sejmie!

Wydział krajowy przedłożył w swem przedstawieniu polecającem połączenie Nowego Sącza z gminą Załubińcze, tak przekonywujące dowody za tem połączeniem przemawiające, że Komisya administracyjna musi je za słuszne uznać i za motywujące konieczność połączenia tychże gmin.

Bo jakżeż może być należytem spełnianie policyi bezpieczeństwa, mienia i policyi ogniowej, jeżeli znaczna i gęsto zabudowana część Załubiniec, tak zwane „Piekło“, leży zewsząd Nowym Sączem okolone. Jak może być mowa o należytym nadzorze policyjnym, gdzie istnieje tak gęsto domami zasiany okręg sporny, do którego tak Nowy Sącz jak i Załubińcze roszczą sobie prawa.

Uznało to Starostwo, które kilkakrotnie donosiło Namiestnictwu, że gmina Załubińcze nie jest w stanie sprostać swemu zadaniu co do sprawowania nadzoru policyjnego.

Prosiła o to Komenda wojskowa, motywując przedstawienie swe tem, że wskutek braku policyi jeden żołnierz w bójce zabitym a drugi rannym został.

Pod względem etycznym przyłączona gmina tylko zyska, gdy jako mieszkańcom Nowego Sącza dla ich dziatwy otwarte będą wrota szkół nowosądeckich, co według ustawy mogłoby być przez Sącz w szkołach przez miasto utrzymywanych zabronionem.

Cząstkowi właściciele obszaru dworskiego Załubiniec, stracą na razie wysoki czynsz dzierżawny za karczmy na ich gruntach stojące, ale bez porównania więcej zyskają przez podniesienie się wartości ich gruntów, gdy do miasta będą przyłączeni.

Gdy się nadto zważy, że Nowy Sącz posiada majątek czysty przeszło 120.000 koron wynoszący a Załubińcze tylko trochę ponad 400 koron;

Gdy się zważy, że na przyłączeniu Załubińcze tylko tak materyalnie jak moralnie zyskają a Nowy Sącz na razie tylko wydatki finansowe ponieść musi, którym sprostać jest jednak w możności;

Komisya administracyjna wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić ustawę łączącą Załubińcze z Nowym Sączem w brzmieniu przez Wydział krajowy proponowanem.

Przewodniczący: *Szeptycki* m. p. Sprawozdawca: *Dr. Jabłoński* m. p.

Ustawa

z dnia . . . . . wcielająca gminę Załubińcze powiatu nowosądeckiego do gminy miasta Nowego Sącza.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, co następuje:

Art. I.

Gmina Załubińcze, powiatu nowosądeckiego wcieloną zostaje w myśl §. 100 ust. z d. 13. marca 1889 (Dz. ust. kraj. Nr. 24) do gminy miasta Nowego Sącza.

Art. II.

Majątek gminy Załubińcze włączony zostaje do majątku gminy Nowego Sącza Gmina Nowego Sącza przyjmuje na siebie wszystkie zobowiązania gminy Załubińcze.

Art III.

Ustawa wchodzi w wykonanie z dniem jej ogłoszenia i w tym czasie będą obie reprezentacye gminy rozwiązane, a tymczasowy zarząd złączonych gmin aż do przeprowadzenia wyborów obejmie burmistrz miasta Nowego Sącza, któremu dodaną będzie tymczasowa Rada złożona z 6 członków, których c. k. Namiestnictwo w porozumieniu z Wydziałem krajowym ustanowi.

Art. IV.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

LW. 63.436/1901. Aleg. 13

We Lwowie, dnia 13. grudnia 1901.

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie zezwolenia Reprezentacyi powiatowej w Cieszanowie na udzielenie imieniem powiatu poręki dla wkładek w założyć się mającej powiatowej Kasie Oszczędności do wysokości 200.000 K.

Wysoki Sejmie!

Uchwałą z dnia 20. maja 1901. postanowiła Rada powiatowa w Cieszanowie założyć powiatową Kasę Oszczędności, a celem uzyskania zupełnej pewności dla interesentów składających swe oszczędności w tej kasie, udzielić imieniem powiatu gwarancyi za ten zakład wogóle, a w szczególności za wkładki, i ich statutom odpowiednie oprocentowanie do wysokości 200.000 K.

Według inwentarzy i zamknięć rachunkowych za rok 1901 długi powiatu wynoszą:

1) Reszta z pożyczki zaciągniętej w Banku krajowym na budowę szpitala powiatowego w Lubaczowie 47.496 K. 30 h.

2) Reszta z zezwolonej ustawą z 10. kwietnia 1898 dz. u. kr. Nr. 29. pożyczki zaciągniętej w Banku krajowym na budowę drogi powiatowej Oleszyce-Cewków 78.386 K. 91 h. Razem 125.883 K. 21 h.

Do tego zaległości bierne w poszczególnych funduszach powiatu w kwocie 4.786 K. 83 h.

Suma obciążenia powiatu wynosi więc ogółem 130.670 K. 04 h.

Suma przypisanych w powiecie podatków bezpośrednich wynosi 194.137 K. 97 h. z czego 50% — 97.068 K. 98 h.

Zezwolenie przeto na gwarancyę powiatu dla wkładek i ich oprocentowania aż do sumy 200.000 K. udzielone być może w myśl §. 24. ustawy o Repr. pow. tylko w drodze ustawy krajowej. Wydział krajowy uznając niewątpliwą korzyść, jaką ludność powiatu odniesie z założenia powiatowej Kasy Oszczędności w Cieszanowie, tudzież uznając potrzebę założenia podobnej instytucyi w rzeczonym powiecie, zwłaszcza, że odpowiada to kilkakrotnie powziętym uchwałom Wysokiego Sejmu, zachęcającym powiaty i gminy do zakładania kas oszczędności, przedkłada Wysokiemu Sejmowi wniosek:

Wysoki Sejm raczy uchwalić załączony pod ·/. projekt ustawy.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:
A. Potocki m. p.

Sprawozdawca:
A. Vayhinger m. p.
Członek Wydziału krajowego.

Do LW. 63.436/1901.

Ustawa

z dnia . . . . . zezwalająca Reprezentacyi powiatowej w Cieszanowie na przyjęcie imieniem powiatu gwarancyi za wkładki i ich należyte oprocentowanie w założyć się mającej powiatowej Kasie Oszczędności w Cieszanowie do wysokości 200.000 K.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam, co następuje:

Art. I.

Reprezentacyi powiatowej w Cieszanowie zezwala się na przyjęcie imieniem powiatu gwarancyi za wkładki i ich należyte oprocentowanie w założyć się mającej powiatowej Kasie Oszczędności w Cieszanowie do wysokości 200.000 K.

Art. II.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

Art. III.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

LW. 82237/901.

We Lwowie. dnia 9. grudnia 1901.

Alegat. 14

Sprawozdanie

Wydziału krajowego o kraj. funduszach pożyczkowych na budowę koszar dla wojska za czas od 1. stycznia do 30. listopada 1901.

Wysoki Sejmie!

Uchwałą z dnia 2. lipca 1901 przyjął Wysoki Sejm do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego o kraj. funduszach pożyczkowych na budowę koszar dla wojska za czas od 1. grudnia 1899 do 31. grudnia 1900.

W czasie od 1. stycznia do 30. listopada 1901 zmienił się stan rzeczy, jak następuje:

I. Krajowy fundusz pożyczkowy dla gmin i osób prywatnych:

W ciągu roku 1901 wypłacono dalsze pożyczki:

1) Gminie Stanisławów na budowę koszar dla artyleryi .	80.000 K.	— h.
2) Feiwlowi Rohatynowi budowę koszar dla obrony kraj. w Złoczowie, pierwsza połowa (z r. 1897)	80.000 „	— „
Razem .	160.000 K.	— h.
(Gmina Tarnów nie podniosła dotąd reszty pożyczki w kwocie	100.000 „	— „)
Doliczając do powyższych	160.000 „	— „
wykazaną w zamknięciu rach. za r. 1900 należytość z tego samego tytułu u gmin i osób prywatnych	2,801.798 „	40 „
wyniesie suma należytości	2.961.798 K.	40 h.
Na poczet tej sumy wpłacono w r. 1901	262.970 „	08 „
pozostaje przeto na pożyczkach z 30. listopada 1901 . . .	2,698.828 K.	32 h.

prócz zapasu kasowego w kwocie 210.065 K. 75 h. i odsetek z chwilowej lokacyi, które to odsetki jednak obliczone być mogą dopiero z końcem roku 1901.

Dotacye funduszu tego wynosiły 2,783.000 K.

W roku 1901 zniewolony był Wydział krajowy nadprogramowo wskutek interwencyi c. i k. Komendy korpusu i c. k. Prezydyum Namiestnictwa przyznać i wypłacić gminie m. Stanisławowa bezprocentową zwrotną w 12 latach pożyczkę w kwocie

80.000 K. na rozszerzenie normalnych koszar dla pułku dywizyjnego artyleryi polnej Nr. 31. Gminie miasta Przemyśla zaś wskutek uzasadnionej potrzeby podwyższył Wydział kraj. promesę z 6. maja 1892 LW. 19882 względnie z d. 29. listopada 1895 LW. 72278 z kwoty 200.000 K. na kwotę 220.000 K z terminem wypłaty 120.000 K. w dniu 15. lipca 1903, reszty zaś 100.000 K. w dniu 15. lipca 1904.

Natomiast odmówił Wydział kraj. przyznania pożyczki gminie m. Nowego Sącza w kwocie 200.000 K. zamiast dawniej już przyrzeczonych 60 000 K. (LW. 39905/1901), gminie Rzeszów ponownie 100.000 K. (LW. 58462/1901), Seligowi Rubinsteinowi w Stanisławowie ponownie 120.000 K. (LW. 11731/1901), oraz ponownie na koszary dla dywizyi bateryi konnej w Stanisławowie w kwocie 490.000 K. (LW. 34781/1901), wreszcie gminie Chrzanów 316.000 K. na koszary dla 3 szwadronów konnicy (LW. 42152/1901).

II. Krajowy fundusz pożyczkowy byłego galic. korpusu ochotników z r. 1859, na budowę koszar i szpitali dla wojska, zmienił się tylko o tyle, że gmina Gródek, która z funduszu tego uzyskała pożyczkę w kwocie 100.000 K., spłaciła raty zapadłe w roku bieżącym i że w funduszu tym narosły odsetki z lokacyi dyspozycyjnej gotówki.

Początkowy stan tego funduszu wynosił, jak wiadomo 103.498 K, z dniem zaś 30. listopada 1901 stan jego wynosi 118.643 K. 08 h. prócz wspomnianych wyżej odsetek.

III. Krajowy fundusz na budowę koszar krajowych dłużny jest funduszowi propinacyjnemu z dniem 30. listopada kwotę 2,564.200 K. Na rok 1902 preliminuje Wydział kraj. dalszą spłatę kapitału w kwocie 113.700 K., czyli o kwotę 2.100 koron mniejszą, aniżeli spłata w r. 1901 wynosiła; taka bowiem kwota pozostaje do dyspozycyi z powodu potrzeby wstawienia do preliminarza funduszu koszar krajowych na rok 1902 w myśl upoważnienia Wys. Sejmu z 2. lipca 1901 kwoty 14.000 K. na budowę stajni dla 24 remont w koszarach na Wulce we Lwowie.

W zeszłorocznem sprawozdaniu zaznaczył Wydział krajowy, że z powodu wprowadzenia od 1. stycznia 1901 na podstawie obwieszczenia Ministerstwa obrony krajowej i Ministerstwa skarbu z 14. grudnia 1900 dz. p. p. Nr. 214, zmienionej taryfy wojskowej i zmienionego zaklasowania gmin, odniósł się Wydział krajowy do tutejszej c. i k. Komendy XI. korpusu pismem z 27. marca 1901 LW. 21176 o przyznanie funduszowi krajowemu za dostarczone kosztem kraju koszary dla wojska wynagrodzenia zmienionego podług powyższego obwieszczenia.

Jak to zaś komisya administracyjna w swem sprawozdaniu z 25. czerwca 1901 Ls. 1072 zaznaczyła, odmówiła rzeczona Komenda tutejszemu żądaniu pismem z 16. kwietnia 1901 L. 2089, twierdząc, że w myśl §. 31. noweli do ustawy kwaterunkowej z dnia 25. czerwca 1895 dz. p. p. Nr. 100 (ogłoszona 16. lipca 1895), wynagrodzenie dotychczasowe ma pozostać niezmienione przez cały czas używania koszar przez wojskowość.

Przeciw tej odmowie wniósł Wydział krajowy przedstawienie do c. i k. Państwowego Ministerstwa wojny z dnia 17. maja 1901 LW. 26493, opierając się na faktach podanych szczegółowo w powołanem wyżej sprawozdaniu komisyi administracyjnej a głównie na faktach, że umowa o dostawę koszar na zawartą między Wydziałem krajowym i wojskowością, z dnia 25. maja 1895, zawartą została wyłącznie na podstawie ustawy kwaterunkowej z 11. czerwca 1879 dz. p. p. Nr. 93. oraz, że żadna ustawa wstecz nie działa.

Pismem z 28. sierpnia 1901 I. Nr. 5614 zakomunikowała tutejsza Komenda korpusu Wydziałowi krajemu odmowną odpowiedź c. i k. Państwowego Ministerstwa wojny z 17. sierpnia 1901 oddział 11. Nr. 3077., w której Ministerstwo to przyznaje, że co do koszar krajowych zastosowaną ma być wprawdzie ustawa kwaterunkowa z r. 1879, jednakże skoro Wydział krajowy mimo świadomości o będącej w toku w r. 1895 zmianie rzeczonej ustawy, nie zastrzegł sobie w umowie prawa do wynagrodzenia podług każdocześnie obowiązującej taryfy wojskowej, przeto żądanie tutejsze o przyznanie takiego wynagrodzenia zmienionego od r. 1901, z ustawowych powodów uwzględnione być nie może.

Z tego powodu Wydział krajowy uchwałą z 3. września 1901 LW. 58958 oddał całą sprawę syndykowi swemu do zbadania, czyli istnieje prawna podstawa do wytoczenia skarbowi wojskowemu pozwu o uznanie ze strony tegoż skarbu obowiązku uiszczania funduszowi krajowemu wynagrodzenia za oddane wojskowości do 25-letniego użytku koszar krajowych podług każdocześnie obowiązującej taryfy wojskowej i podług każdocześnie obowiązującego zaklasowania gmin, w których te koszary się znajdują, w danym razie bezzwłocznego wytoczenia i przeprowadzenia tego pozwu ewentualnie przez wszystkie instancye, w razie zaś braku podstawy prawnej do wytoczenia pozwu, złożenia Wydziałowi krajowemu szczegółowo umotywowanego sprawozdania.

Do chwili zamknięcia niniejszego sprawozdania nie nadeszło jeszcze zawiadomienie syndyka co do dalszych kroków w tej sprawie ewentualnie przedsięwziąć się mających.

W sprawie sporu zapowiedzianego przez skarb wojskowy funduszowi krajowemu o ewentualne odszkodowanie przedsiębiorców budowy koszar krajowych w Trembowli, Wydział krajowy idąc za radą swego syndyka, nie przyłączył się do obrony skarbu wojskowego przeciw powyższym przedsiębiorcom (LW. 53400/1901), nie otrzymał też żadnych dalszych do tego sporu odnoszących się uchwał sądowych.

Stan tabularnej własności gruntów zajętych pod krajowe koszary w Mostach wielkich dla batalionu strzelców, oddziału pionierów i pod szpital wojskowy, z powodów od Wydziału kraj. nie zależnych, nie został dotąd uregulowanym. Dlatego też nie zapłacił Wydział krajowy dotychczas odnośnej ceny kupna, uwidocznionej w preliminarzu koszar krajowych na rok 1902 z umówionemi 3·5% odsetkami od dnia objęcia tych gruntów w posiadanie.

Warunki, pod którymi Wydział kraj. w piśmie swem z 19. października 1900 LW. 70.021 zgodził się na dostawę stajni na 24 remont w krajowych koszarach kawalerzyckich na Wulce, zostały podług pisma tutejszej Komendy korpuśnej z 16. marca 1901 B. A. Nr. 499 i z 6. maja 1901 B. A. Nr. 1065 przez c. i k. Państwowe Ministerstwo wojny reskr. Oddział 8. H. B. Nr. 3978 z roku 1900 z 20. lutego 1901 przyjęte.

Budowa tej stajni jest już ukończoną, koszta zaś jej budowy wypłaci Wydział krajowy w myśl upoważnienia Wysokiego Sejmu z 2. lipca 1901, dopiero po przedłożeniu sprawdzonego przez właściwe władze wojskowe rachunku.

Na tej podstawie Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm raczy powziąć uchwałę: Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego o funduszach pożyczkowych na budowę koszar dla wojska za czas od 1. stycznia do 30. listopada 1901.

Z Rady Wydziału kraj. Król. Galicyi i Lodomeryi wraz w Wielkiem Ks. Krakowskiem.

Marszałek krajowy:
***A. Potocki**, w. r.*

Sprawozdawca:
***Adolf Vayhinger** w. r*
Członek Wydziału krajowego

LW. 36.912/902.

We Lwowie, dnia 3. czerwca 1902.

Aleg. 15

Sprawozdanie

Wydziału krajowego o rachunkach galic. Kasy oszczędności we Lwowie za rok 1901.

Wysoki Sejmie!

Wydział krajowy w ślad sprawozdania swego z d. 3. grudnia 1901 r. LW. 77.677
Aleg. przedkłada ·/. Wysokiemu Sejmowi w myśl N. 37. ustęp drugi statutu galic. Kasy oszczędności we Lwowie, rachunki tejże Kasy za rok 1901.

Rachunki te sporządził naczelny buchalter Kasy, a sprawdziła je szczegółowo Dyrekcya Kasy i Komisya kontrolująca z trzech członków, wybranych z grona Wydziału Kasy, — mianowicie sprawdzono rzeczone rachunki szczegółowo z księgą główną i bilansową, z księgami kontroli i inwentarzem, poczem Wydział kasy przyjął je na posiedzeniu swem z 12. kwietnia 1902 r. i uchwalił wniosek do walnego zgromadzenia Towarzystwa Kasy o udzielenie zarządowi Kasy absolutoryum, walne zgromadzenie zaś na posiedzeniu z 22. kwietnia 1902 r., przyjmując powyższe rachunki, uchwaliło wniosek do Wysokiego Sejmu na udzielenie rzeczonego absolutoryum.

Zarazem uchwaliło walne Zgromadzenie zmianę §. 2. w ustępie trzecim statutu w tym kierunku, iżby wysokość gwarantowanej przez kraj sumy wkładek wynosiła zamiast dotychczasowych 70 milionów koron sumę 100 milionów koron, ewentualnie zaś taką podwyższoną sumę, jaką Wysoki Sejm uchwalić raczy.

Sprawę podwyższenia gwarancyi kraju dla wkładek oszczędności przedstawił już Wydział krajowy Wysokiemu Sejmowi powołanem na wstępie sprawozdaniem z wnioskiem na podwyższenie wspomnianej gwarancyi z dotychczasowych 70 na 80 milionów koron, stosownie zaś do tego, jaką pod tym względem Wysoki Sejm powźmie uchwałę, nastąpi w konsekwencyi także odpowiednia zmiana § 2. ustęp trzeci statutu obok projektowanej przez Wydział krajowy w powołanem wyżej sprawozdaniu zmiany Art. IV. uchwały Wysokiego Sejmu z 27. lutego 1899 r. (Dz. u. kr. Nr. 35).

Wydział krajowy przeto wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1) Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego z 3. czerwca 1902. LW. 36.912.

2) Sejm udziela Zarządowi galic. Kasy oszczędności we Lwowie absolutoryum z rachunków tejże Kasy za rok 1901.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:

A. Potocki w. r.

Sprawozdawca:

Dr. Józef Wereszczyński w. r.

Członek Wydziału krajowego.

ZAMKNIĘCIE RACHUNKÓW

GALICYJSKIEJ

KASY OSZCZĘDNOŚCI

WE LWOWIE

za rok

1901.

SPRAWOZDANIE WYDZIAŁU.

L. 2.188
I /1902

Szanowne Zgromadzenie!

W myśl § 44. punkt 1. i § 51. punkt 6. statutu galicyjskiej Kasy oszczędności we Lwowie Wydział Kasy przedkłada Szanownemu Zgromadzeniu sporządzone przez Dyrekcyę a sprawdzone w myśl §. 58. statutu przez Komisyę rewizyjną Wydziału rachunki galic. Kasy oszczędności we Lwowie za rok 1901. i uprasza:

Szanowne Zgromadzenie raczy uchwalić następujący wniosek do Wysokiego Sejmu:

Walne Zgromadzenie Członków Towarzystwa galicyjskiej Kasy oszczędności we Lwowie, przyjmując do wiadomości rachunki galicyjskiej Kasy oszczędności we Lwowie za rok 1901., wnosi: Wysoki Sejm raczy w myśl §. 38. statutu udzielić Zarządowi galicyjskiej Kasy oszczędności we Lwowie absolutoryum z rachunków za rok 1901.

We Lwowie, dnia 12. kwietnia 1902.

Z Wydziału galic. Kasy oszczędności we Lwowie:

Przewodniczący:
Stanisław Niezabitowski wlr.

SPRAWOZDANIE DYREKCYI.

L. 1756.
I. /1902.

Szanowny Wydziale!

W przedłożonem Szanownemu Wydziałowi zamknięciu rachunków za rok 1901. tak, jak w bilansach za trzy poprzednie lata, fundusz rezerwowy użytym być musiał na pokrycie strat przed rokiem 1899. powstałych. Ostatnie zamknięcie wyczerpuje zupełnie ten fundusz, lecz ujawnia w szczegółach normalny i korzystny rozwój Gal. Kasy oszczędności oraz znaczny wzrost nadwyżki z obrotu.

Dochody roku 1901.. bez uwzględnienia odzyskanych strat i niezrealizowanego zysku na kursie papierów wartościowych funduszu obrotowego, wynoszą . . . . . K. 3,253.380·37
zaś wydatki bez wliczenia strat . . „ 3,194.589 13
z czego okazuje się nadwyżka . . K. 58.791·24

mimo, że cały dochód z przedsiębiorstw naftowych, objętych rachunkiem interesów w likwidacyi, więc od kwoty K. 8,564,478·49, w rachunek zysków i strat nie wchodzi, lecz użytym został na zmniejszenie tej pozycyi aktywów

Trudne stosunki pieniężne, brak gotówki, niskie kursa papierów wartościowych, które charakteryzowały rok 1899. i 1900., trwały i w roku zeszłym ; ułatwiły nam osiągnięcie korzystnego, w danych warunkach, wyniku z obrotu, ale nie powstrzymały napływu gotówki do Gal. Kasy oszczędności. Wprawdzie zwroty z książeczek przewyższyły wkładki o kwotę K. 681.367·09, lecz wzrosły natomiast lokacye instytucyi o K. 3,019.583·30 głównie przez przeniesienie znacznych kwot z wkładek książeczkowych na rachunki bieżące.

Ruch wkładek zwiększył się znów w porównaniu z rokiem poprzednim, i w dziale tym pobrano:

od stron . . . 88.265 . . K. 32,354.893·52
wypłacono stronom . 96.555 . . „ 33,036.260·61
załatwiono stron . 184.820, a obrót kapitału wkładkowego wynosił . K. 65,391.154·13
zaś łączny obrót kasowy dosięgnął kwoty „ 194,942.266·24

Korzystając z niskich kursów, zakupiliśmy do funduszu obrotowego papierów wartościowych za kwotę K. 4,052,829·20, a sprzedaliśmy tylko za K. 538.744·70, i wykazujemy z końcem roku 1901. niezrealizowaną zwyżkę kursową w efektach funduszu obrotowego w kwocie K. 33.689·10, która po myśli §. 14. statutów nie wchodzi w rachunek zysków i strat, lecz tworzy osobny fundusz rezerwowy dla wyrównania różnic kursowych.

W ciągu roku 1901. podano do eskontu weksli na K. 45,622.653.05
przyjęto . . . . . „ „ 38,733.702·98
a stan portfelu zwiększył się o K. 907.930·82 i wynosił z dniem 31. grudnia 1901. K. 10,412.022·76.

Stan pożyczek hipotecznych i komunalnych wynosił
z końcem roku 1901. . . . . K. 40.435.325·68
co w porównaniu ze stanem z 31. grudnia 1900. . . „ 39.557.897·55
przedstawia przyrost . . . . . K. 877.428·13

W ciągu roku 1901. zaliczono nowych pożyczek:

hipotecznych na dobra	sztuk 5	na . . .	K.	418.500·—
„ „ realności	„ 80	„	„	1 888 900 —
komunalnych . . .	„ 3	„	„	197.000·
razem	sztuk 88	na . . .	K.	2.504.400·—

A ponieważ w tym samym czasie

spłacono doraźnie .	sztuk 12	na K.	192 045·28	
spłacono amortyzacyą .	sztuk 18	„ „	751.472 07	
przeniesiono na rachunek dóbr i realności nabytych . .	sztuk 17	„ „	683.454·52	„ 1,626.971·87
przeto pozostał wykazany wyżej przyrost .				K. 877.428 13

Zaległości procentowe od powyższych pożyczek zmniejszyły się w r. 1901. o K. 168.866·63 w porównaniu z r. 1900., i wynoszą obecnie K. 513 955·01, to jest 1¼% kapitału pożyczek.

Z końcem r. 1900. było 43 hipotek w egzekucyi. W ciągu r. 1901. dano do egzekucyi 49 hipotek; a ponieważ w tymże samym czasie z powodu częściowego lub całkowitego wyrównania zaległości ratalnych cofnięto 34 spraw egzekucyjnych, zaś przymusową sprzedażą nieruchomości załatwiono 32, przeto z końcem r. 1901. pozostało w egzekucyi 26 hipotek.

Z powyższego okazuje się pewien zwrot ku lepszemu w płaceniu rat hipotecznych, jakkolwiek w uwzględnieniu trudnych stosunków, w jakich część naszych dłużników hipotecznych znajdowała się, postępowaliśmy przy ściąganiu zaległości ratalnych z jak największą oględnością.

Pozycya bilansu „Dobra i realności nabyte“, zwiększyła się w porównaniu z r. 1900. o K. 674.855·25, i wynosi obecnie K. 1,335.112·55; natomiast weksle w procesie zmniejszyły się o K. 703.978·24, i wynoszą K. 1,022.071·87

Jestto wyrazem dalszej realizacyi kredytów wekslowych, zabezpieczonych na różnych realnościach, a po dawnym zarządzie Zakładu objętych I tak, dla ratowania naszych wierzytelności z powyższego tytułu, musieliśmy w ciągu r. 1901. nabyć 28 realności, przeważnie we Lwowie i w Zamarstynowie położonych, co z realnościami, nabytemi po koniec r. 1900. w liczbie 28, daje razem 56 realności.

W ciągu r. 1901. sprzedaliśmy 11 realności, zostało zatem w naszem posiadaniu z końcem roku 1901. realności 45, w czem 14 domków robotniczych w Zamarstynowie, 5 gruntów budowlanych, 4 drogi dojazdowe i 22 kamienic czynszowych.

Likwidacya nabytych dawniej dóbr Bratkowice postąpiła o tyle, że sprzedaliśmy lasy i zabudowania folwarczne wraz z 60 morgami gruntów folwarcznych. Parcelacya reszty folwarku jest na ukończeniu i spodziewać się należy, że z tego majątku wyjdziemy ze stratą tylko na procentach. Natomiast dobra Brzostek, kupione w grudniu 1901. na licytacyi, pozbyliśmy z zyskiem, który zostanie uwzględniony w zamknięciu rachunkowem za rok 1902.

Dobra i realności nabyte wprowadziliśmy do bilansu z wartościami, na podstawie naszego własnego szacunku wypośrodkowanemi. Nie jest jednak wykluczoną strata z odsprzedaży tych objektów wobec trwającej dotąd pewnej stagnacyi w obrotach nieruchomościami i wobec mniej korzystnego położenia większej części nabytych przez nas realności

Dochody z dóbr i realności nabytych figurują w rachunku strat i zysków z kwotą K. 20.305·11, a więc z sumą bardzo małą w stosunku do wysokości odpowiedniego aktywum bilansu. Pochodzi to stąd, że znaczną część realności nabytych objęliśmy w posiadanie dopiero w drugiej połowie r 1901 , a dobra Brzostek, figurujące w bilansie z kwotą K. 254 933·98, dopiero w grudniu 1901., wskutek czego powyższa kwota K 20.305·11 jest dochodem tylko z części r. 1901.

„Interesa w likwidacyi", t. j. nasze wierzytelności do ś. p Stanisława Szczepanowskiego i do firmy W. Wolski i K. Odrzywolski, zmniejszyły się w roku 1901. o kwotę K. 342.917·56, pozostałą z potrącenia dalszych nieodzownych wkładów w te przedsiębiorstwa od sumy uzyskanej z netto dochodów.

W połowie r. 1901. zwinęliśmy centralną administracyę tych przedsiębiorstw, która miała swoją siedzibę we Lwowie, i przenieśliśmy ją ze znacznem zaoszczędzeniem kosztów do Schodnicy, a dnia 28. grudnia 1901. nabyliśmy na własność Zakładu kopalnię Schodnicką. Uczyniliśmy to dla uniknięcia znacznych ciężarów podatkowych i dla uzyskania swobodnej dyspozycyi tym objektem.

Trudność sprzedaży ropy, wywołana jej nadprodukcyą, wskutek czego mieliśmy z końcem r. 1901. nagromadzone na kopalni zapasy niesprzedanej ropy, a z drugiej strony konieczność inwestycyi w kopalnię Borysławską, Kosmacką i Grążiowską, bez czego te tereny musiałyby być utracone, spra-

wiły, że Interesa w likwidacyi, w całości wzięte, nie dały takiego netto dochodu, jakiegoby w normalnym biegu rzeczy oczekiwać można.

Sprzedaż w mowie będących przedsiębiorstw nie postąpiła wcale naprzód, mimo pertraktacyi z różnymi reflektantami prowadzonych, co przypisać należy głównie temu, że ogólne stosunki pieniężne i przemysłowe nie były i nie są jeszcze dla tego rodzaju transakcyi pomyślne.

We Lwowie, dnia 18. marca 1902.

Dyrekcya Galicyjskiej Kasy oszczędności we Lwowie:

Antym Nikorowicz w. r. *Dr. Jan Kanty Steczkowski* w. r.

Dr. Edward Stroynowski w. r.

A.

FUNDUSZ OBROTOWY.

Spis załączników

do zamknięcia rachunków funduszu obrotowego z dniem 31. grudnia 1901.

1. Ruch kasy za rok 1901.
2. Wykaz efektów funduszu obrotowego.
3. Zestawienie ruchu za rok 1901. w poszczególnych rachunkach bilansu oraz ich stanu z dniem 31. grudnia 1901.
4. Zamknięcie rachunku strat i zysków za rok 1901.
5. Bilans z dniem 31. grudnia 1901.

Ruch Kasy za rok 1901.

Wyszczególnienie	Pobory		Wypłaty	
	w walucie koronowej			
Zapas gotówki z dnia 1. stycznia 1901.	165.036	05	—	—
Dobra i realności nabyte	277.177	19	560.192	05
Efekta funduszu obrotowego	387.958	80	2,501.993	50
Interesa w likwidacyi	83.064	20	85.746	40
Koszta utrzymania Zakładu	177	39	232.953	66
Koszta utrzymania gmachu	—	—	7.264	21
Lokacye w bankach	4.160.925	52	6,400.918	63
Lombard efektów własnych	4,987.000	—	4,257.808	47
Podatki i należytości rządowe	136	14	61.522	08
Pożyczki hipoteczne na dobra	459.032	61	418.500	—
Pożyczki hipoteczne na realności	595.774	42	1,888.900	—
Pożyczki gmin i powiatów	97.821	72	197.000	—
Pożyczki towarzystw zarobkowych i gospodarczych	800	—	—	—
Pożyczki spółek oszczędności i pożyczek	2.300	—	76.000	—
Procenta	2 871.637	47	174.475	88
Prowizye	116.004	46	457	25
Rachunki różne	5,872.574	36	5,509.513	42
Ruchomości	4.382	15	4.339	69
Stacya elektryczna	23.281	15	41.170	74
Weksle	35,831.655	45	37.009.522	71
Weksle w procesie	648.639	90	9.883	58
Wkładki oszczędności	32,354.893	52	33,036.260	61
Wkładki na rachunek bieżący	8,617.272	41	4,775.129	74
Zaliczki na papiery wartościowe	147.888	68	152.316	08
Pozostałość gotówki z dniem 31. grudnia 1901.	—	—	303.564	89
	97.705.433	59	97,705.433	59

Zestawienie:

Pobory w roku 1901.	97.540.397·54
Wypłaty w roku 1901.	97.401.868·70
Obrót kasowy w roku 1901.	194,942.266·24

Wykaz efektów funduszu obrotowego.

Wyszczególnienie efektów	Pierwszy kupon płatny dnia	Wartość imienna wal. koron. kor.	h.	Wartość po kursie % kor.	h.	Wartość obiegowa w walucie koronowej kor.	h.	Wartość kuponu bieżącego do 31/12. 1901. kor.	h.
4·2% austryacka jednolita renta papierowa	1/5. 1902.	1,400.000	—	98.95	1,385.300	—		9.636	66
4·2% austryacka jednolita renta papierowa	1/2. 1902.	100.000	—	98.90	98.900	—		1.738	33
4% austryacka renta koronowa	1/3. 1902.	250.000	—	95.95	239.875	—		3.305	55
4% obligacye galicyjskiej pożyczki krajowej	1/5. 1902.	10.000	—	93.70	9.370	—		65	55
4% obligacye galicyjskiego funduszu propinacyjnego	30/6. 1902.	288.500	—	97.30	280.710	50		—	—
4% obligacye pożyczki miasta Lwowa	1/5. 1902.	901.000	—	87.75	790.627	50		5.906	55
4½% obligacye pożyczki miasta Lwowa	1/3. 1902.	500.000	—	97.50	487.500	—		7.437	50
4% listy zastawne Banku austro-węgierskiego 50-letnie	1/4. 1902.	200.000	—	99.00	198.000	—		1.977	78
4% listy zastawne galicyjskiego Towarzystwa kredytowego ziemskiego 56-letnie	30/6. 1902.	865.200	—	92.00	795.984	—		—	—
4½% listy zastawne Banku krajowego	30/6. 1902.	310.000	—	99.00	306.900	—		—	—
4% listy zastawne Banku krajowego	30/6. 1902.	900.200	—	92.00	828.184	—		—	—
5% obligacye komunalne Banku krajowego II. emisyi	1/4. 1902.	168.200	—	101.25	170.302	50		2.079	14
4½% obligacye komunalne Banku krajowego III emisyi	1/4. 1902.	425.200	—	98.75	419.885	—		4.730	35
4% obligacye komunalne Banku krajowego IV. emisyi	1/4. 1902.	100.000	—	92.50	92.500	—		988	89
4½% listy hipoteczne galicyjskiego Banku hipotecznego	1/5. 1902	1.172.800	—	97.75	1,146.412	—		8.649	40
		7,591.100	—		7,250.450	50		46.515	70
Z doliczeniem wartości kuponów bieżących do 31. grudnia 1901.						46.515	70		
efekta funduszu obrotowego z dniem 31. grudnia 1901. przedstawiają wartość						7.296.966	20		

Zestawienie

ruchu za r. 1901. w poszczególnych rachunkach bilansu oraz ich stanu

z dniem 31. grudnia 1901.

Pozycya bilansu		W walucie koronowej			
		kor.	h.	kor.	h.
	Stan czynny.				
I.	**Kasa:**				
	Pozostałość z dniem 31. grudnia 1901. (patrz ruch kasy str. 2).			303.564	89
II.	**Gmach własny:**				
	Z dniem 1. stycznia 1901. przeniesiono z funduszu rezerwowego			2,110.476	10
III.	**Rozszerzenie stacyi elektrycznej:**				
	Stan z dnia 1. stycznia 1901.. przeniesiony z funduszu rezerwowego	45.911	46		
	W ciągu roku 1901. zaliczono na ten rachunek	24.697	67		
	łącznie	70.609	13		
	W tymże czasie pobrano	56	—		
	Stan z dniem 31. grudnia 1901.			70.553	13
IV.	**Pożyczki hipoteczne na dobra:**				
	Stan z dnia 1. stycznia 1901. . . sztuk 158	17,189.485	05		
	W ciągu roku 1901. zaliczono . » 5	418.500	—		
	łącznie . . . sztuk 163	17,607.985	05		
	W ciągu roku 1901. spłacono . . » 2	459.032	61		
	Stan z dniem 31. grudnia 1901. sztuk 161			17,148.952	44
V.	**Pożyczki hipoteczne na realności:**				
	Stan z dnia 1. stycznia 1901. . . sztuk 1454	19.935.938	34		
	W ciągu roku 1901. zaliczono . 80	1,888.900	—		
	łącznie . . . sztuk 1534	21,824.838	34		
	W ciągu roku 1901. spłacono . . » 43	1,070.117	54		
	Stan z dniem 31. grudnia 1901. . sztuk 1491			20,754.720	80
	Do przeniesienia			40,388.267	36

Pozycya bilansu				W walucie koronowej kor.	h.	kor.	h.
	Z przeniesienia			. .	.	40.388.267	36
VI.	**Reszty cen kupna dóbr i realności odsprzedanych:**						
	Przy hipotece dóbr i realności, w ciągu roku 1901. odsprzedanych, pozostawiono . . .	sztuk	11	302.000	—		
	W ciągu roku 1901. spłacono . .	»	—	7.500	—		
	Stan z dniem 31. grudnia 1901. .	sztuk	11	. .	.	294.500	—
VII.	**Pożyczki gmin i powiatów:**						
	Stan z dnia 1. stycznia 1901. . .	sztuk	52	2,432.474	16		
	W ciągu roku 1901. zaliczono .	»	3	197.000	—		
	łącznie . . .	sztuk	55	2,629.474	16		
	W ciągu roku 1901. spłacono . .	»	2	97.821	72		
	Stan z dniem 31. grudnia 1901.	sztuk	53	. .	.	2.531.652	44
VIII.	**Pożyczki towarzystw zarobkowych i gosp.:**						
	Stan z dnia 1. stycznia 1901. . .	sztuk	2	8.300	—		
	W ciągu roku 1901. spłacono . .	»	—	800	—		
	Stan z dniem 31. grudnia 1901. .	sztuk	2	. .	.	7.500	—
IX.	**Pożyczki spółek oszczędności i pożyczek:**						
	W ciągu roku 1901. zaliczono .	sztuk	13	76.000	—		
	W ciągu tegoż roku spłacono .	»	—	2.300	—		
	Stan z dniem 31. grudnia 1901. .	sztuk	13	. .	.	73.700	—
X.	**Zaliczki na zastaw terminowy efektów:**						
	Stan z dnia 1. stycznia 1901. . . .	stron	49	44.587	49		
	i podkład w efektach wartości imiennej . . . 66.315·—						
	W ciągu roku 1901. zaliczono dla	»	85	74.270	—		
	i przyjęto efekta wartości imiennej . . . . . 110.414·33						
	Do przeniesienia . . 176.729·33	stron	134	118.857	49	43.295.619	80

Pozycya bilansu		W walucie koronowej kor.	h.	kor.	h.
	Z przeniesienia . 176.729·33 stron 134	118.857	49	43.295.619	80
	W ciągu roku 1901. pobrano od 51	59.000	24		
	i wydano efekta wartości imiennej . . . . . 94.947·38				
	Stan z dniem 31. grudnia 1901. . . . . stron 83	. .	.	59.857	25
	i podkład w efektach wartości imiennej . . . 81.781·95				
XI.	**Rachunki bieżące pokryte efektami:**				
	Stan z dnia 1. stycznia 1901. . . . . rach. 22	162.753	50		
	i podkład w efektach wartości imiennej . . 1.000.048·95				
	W ciągu roku 1901. zaliczono	78.097	83		
	dopisano procentów	8.492	78		
	i przyjęto efekta wartości imiennej . . 79.810·05				
	łącznie . . 1.079.859·— rach. 22	249.344	11		
	W ciągu roku 1901. pobrano na spłatę	84.363	11		
	zwinięto rachunków 3				
	i wydano efekta wartości imiennej . . . . . 304.913·83				
	Stan z dniem 31 grudnia 1901. . . . . rach. 19	164.981	—		
	w czem 16 stron winno	. .	.	165.337	—
	zaś 1 strona ma do żądania	356	—		
	i podkład w efektach wartości imiennej . . . 774.945·17				
XII.	**Eskontowane obce:**				
	W ciągu roku 1901. eskontowano efekta wylosowane i kupony w kwocie	6.137	24		
	W tymże czasie zrealizowano	5.816	74		
	Stan z dniem 31. grudnia 1901.	. .	.	320	50
	Do przeniesienia	. .	.	43,521.134	55

Pozycya bilansu		W walucie koronowej			
		kor.	h.	kor.	h.
	Z przeniesienia	. .	.	43,521.134	55
XIII.	**Weksle**:				
	Stan z dnia 1. stycznia 1901. . sztuk 5.256	9.421.482	33		
	W ciągu roku 1901. eskontowano » 23.991	38,733.702	98		
	łącznie . . sztuk 29.247	48,155.185	31		
	W ciągu roku 1901. ubyło:				
	przez spłatę szt. 21.495 34.172.544·42				
	przez reeskont . . . » 2.101 2,915.607·43				
	przez przeniesienie na rk. weksli w procesie » 118 906.428·— » 23.714	37,994.579	85		
	Stan z dniem 31. grudnia 1901.:				
	w portfelu . . . . . sztuk 5.533	10,160.605	46		
	w reeskoncie . . . . . » 199	251.417	30		
	łącznie . . . sztuk 5.732	. .	.	10,412.022	76
XIV.	**Efekta funduszu obrotowego**:				
	Stan z dnia 1. stycznia 1901. . nom. 4,020.700	3,868.372	60		
	W ciągu roku 1901.:				
	zakupiono . . . . . » 4,336.800	4,052.829	20		
	zyskano:				
	na wylosowaniu . . . 3.582·—				
	na spieniężeniu . . . 3.849·50				
	na zwyżce kursu dnia 31. grudnia 1901. 33.689·10	41.120	60		
	łącznie . . . nom. 8,357.500	7,962.322	40		
	W ciągu roku 1901.:				
	spieniężono nom. 583.600 za 538.744·70				
	zrealizowano wylosowane » 73.200 » 73.200·—				
	przeniesiono do funduszu rezerwowego . . » 109.600 » 99.927·20 » 766.400	711.871	90		
	Do przeniesienia nom. 7,591.100	7,250.450	50	53,933.157	31

Pozycya bilansu		W walucie koronowej kor.	h.	kor.	h.
	Z przeniesienia:				
	Stan efektów z d. 31. grudnia 1901. nom. 7,591.100	7,250.450	50	53,933.157	31
	Z doliczeniem wartości kuponów bieżących do dnia 31. grudnia 1901.	46.515	70		
	wartość efektów wynosi łącznie, jak wykaz szczegółowy strona 3.	. .	.	7 296.966	20
XV.	**Lokacye w bankach:**				
	Stan z dnia 1. stycznia 1901.	1.546.111	30		
	W ciągu roku 1901. ulokowano w bankach .	7,767.295	25		
	z procentów dopisanych przybyło	119.999	23		
	łącznie . . .	9,433.405	78		
	W ciągu roku 1901. podjęto z banków . . .	8,194.578	78		
	Stan z dniem 31. grudnia 1901.	. .	.	1,238.827	—
XVI.	**Procenta zaległe z dniem 31. grudnia 1901.:**				
	od pożyczek hipotecznych na dobra	233.039	60		
	od pożyczek hipotecznych na realności . . .	277.587	07		
	od reszt ceu kupna	2.270	84		
	od pożyczek gmin i powiatów	3.328	34		
	od zastawów	114	30		
	Stan zaległości procentowych z dniem 31. grudnia 1901.	. .	.	516.340	15
XVII.	**Dobra i realności nabyte:**				
	Stan z dnia 1. stycznia 1901.	660.257	30		
	W ciągu roku 1901. na zakupno dóbr i realności, obciążonych wierzytelnościami Zakładu, wydano	1,445.071	15		
	łącznie	2,115.328	45		
	W ciągu roku 1901. pobrano na rachunek odsprzedaży dóbr i realności nabytych . . . . . 736.973·59				
	odpisano przez rachunek strat i zysków za rok 1901. . . . 44.599·99	781.573	58		
	Do przeniesienia	1,333.754	87	62,985.290	66

Pozycya bilansu		W walucie koronowej kor.	h.	kor.	h.
	Z przeniesienia:				
	Stan z dniem 31. grudnia 1901.	1,333.754	87	62,985.290	66
	Na to saldo składają się dłużnicy z kwotą .	. .	. .	1,335.112	55
	zaś pozostałość na rachunku dóbr i realności odsprzedanych, przeznaczona na pokrycie reszty wydatków z tytułu nabycia i posiadania tych hipotek, wynosi . . .	1.357	68		
XVIII.	**Weksle w procesie:**				
	Stan z dnia 1. stycznia 1901.	1,725.867	06		
	W ciągu roku 1901. oddano do zaskarzenia 118 weksli na kwotę	906.428	—		
	wyłożono na koszta kwotę	49.221	41		
	i dopisano tytułem procentów kwotę	36.510	15		
	łącznie	2,718 026	62		
	W ciągu roku 1901. pobrano:				
	na spłatę kapitału i kosztów . . 1,184.314·79				
	na spłatę procentów . . . . 36.510·15				
	odpisano przez rachunek strat i zysków za rok 1901. . . 261.198·78				
	odpisano z rezerwy na pokrycie dubiosów . . . . . 215.000·—	1,697.023	72		
	Stan z dniem 31. grudnia 1901.	1,021.002	90		
	Na to saldo składają się dłużnicy z kwotą .	. .	. .	1,022.071	87
	zaś pozostałość na wekslach spłaconych, przeznaczona na pokrycie kosztów procesowych, wynosi	1.068	97		
XIX.	**Interesa w likwidacyi:**				
	Stan z dnia 1. stycznia 1901.	8,907.396	05		
	W ciągu roku 1901. zaliczono	510.214	21		
	łącznie	9,417.610	26		
	W tymże czasie pobrano	853.131	77		
	Stan z dniem 31. grudnia 1901.	. .	. .	8,564.478	49
	Do przeniesienia . . .	. .	. .	73,906.953	57

Pozycya bilansu		W walucie koronowej kor.	h.	kor.	h.
	Z przeniesienia	. .	.	73,906.953	57
XX.	**Różni dłużnicy**:				
	związek galicyjskich producentów ropy . . .	224.224	70		
	skup obcych pretensyj hipotecznych	136.664	22		
	wadya licytacyjne	4.800	—		
	rachunek żyrowy w Banku austr.-węg. . . .	1.000	—		
	rachunek czekowy w pocztowej Kasie oszczędności	35.809	87		
	zaliczki na płace urzędników i woźnych . . .	14.235	30		
	zaliczki syndyka na koszta procesowe	1.735	88		
	zaliczki do kasy podręcznej	369	11		
	protesty wekslowe	40	—		
	rachunki różnych osob	173.152	33		
	Stan z dniem 31. grudnia 1901.	. .	.	592.031	41
XXI.	**Ruchomości**:				
	Stan z dnia 1. stycznia 1901.	59.946	85		
	W ciągu roku 1901. dokupiono za kwotę . .	2.694	40		
	łącznie	62.641	25		
	W tymże czasie pobrano od stron za druki .	4.621	02		
	Stan z dniem 31. grudnia 1901.	. .	.	58.020	23
XXII.	**Rachunki przechodnie**:				
	zwrot należny z tytułu nadpłaconych podatków	69.701	73		
	wyrównany w roku 1901. wydatek na rachunek utrzymania Zakładu za rok 1902.	37	05		
	zaległe należytości od konsumentów światła elektrycznego	20.393	60		
	zainkasowane w roku 1902. dochody z dóbr i realności nabytych, przypadające na dobro roku 1901.	12.345	36		
	zaległe należytości za przechowanie depozytów obcych	102	72		
	Stan z dniem 31. grudnia 1901.	. .	.	102.580	46
XXIII.	**Strata za rok 1901.**:				
	patrz rach. strat i zysków za rok 1901. str. 15.	. .	.	213.653	53
	Stan czynny bilansu z dniem 31. grudnia 1901.	. .	.	74,873.239	20

Pozycya bilansu		W walucie koronowej kor.	h.	kor.	h.
	Stan bierny.				
XXIV.	**Wkładki oszczędności:**				
	Stan z dnia 1. stycznia 1901. książecz. 77.154	67,089.936	59		
	W ciągu roku 1901.:				
	przyjęto wkładki od 88.265 stron	32,354.893	52		
	i wydano nowych książeczek 26.820				
	dopisano do kapitału nieodebrane z dniem 30. czerwca i 31. grudnia 1901. procenta	2,523.918	91		
	łącznie . . . książeczek 103.974	101,968.749	02		
	W tymże czasie:				
	zwrócono 96.555 stronom	33,036.260	61		
	i ściągnięto z obiegu książeczek . . 22.219				
	Stan z dn. 31. grudnia 1901. książeczek 81.755	. .	. .	68,932.488	41
	W ciągu roku 1901. załatwiono ogółem 184.820 stron.				
XXV.	**Wkładki na rachunek bieżący:**				
	Stan z dnia 1. stycznia 1901.	789.669	77		
	W ciągu r. 1901. pobrano . . 11.367.239·41				
	i dopisano procentów . . . . 132.499·17	11.499.738	58		
	łącznie	12,289.408	35		
	W tymże czasie wypłacono	8,480.155	28		
	Stan z dniem 31. grudnia 1901.	. .	. .	3.809.253	07
XXVI.	**Giro-obligo z weksli reeskontowanych:**				
	Stan z dnia 1. stycznia 1901. . . sztuk 58	82.609	61		
	W ciągu roku 1901. reeskontowano » 2.101	2,915.607	43		
	łącznie . . . sztuk 2.159	2.998.217	04		
	Do dnia 31. grudnia 1901. wykupiono » 1.960	2,746.799	74		
	Z dniem 31. grudnia 1901. pozostało w reeskoncie . . . . sztuk 199	. .	. .	251.417	30
XXVII.	**Lombard efektów własnych:**				
	W ciągu roku 1901. na lombard efektów własnych pobrano	4,987.000	—		
	W tymże czasie spłacono	4,237.000	—		
	Stan z dniem 31. grudnia 1901.	. .	. .	750.000	—
	Do przeniesienia	. .	. .	73,743.158	78

Pozycya bilansu		W walucie koronowej kor.	h.	kor.	h.
	Z przeniesienia	. . .		73.743.158	78
XXVIII.	**Rezerwy specyalne:**				
	na pokrycie różnicy kursu efektów: nadwyżkę zysku rachunkowego na różnicy kursu efektów z dn. 31. grudnia 1901. . . . . 39.454.10				
	ponad stratę rachunkową . . 5.765·—				
	w myśl §. 14. statutu przelano do odrębnego funduszu	33.689	10		
	na pokrycie dubiosów: z rezerwy wynoszącej dnia 1. stycznia 1901. . . . . 552.000·—				
	w ciągu roku 1901. użyto: na umorzenie weksla zaginionego w roku 1899. . . . . 160.000·—				
	na częściowe umorzenie strat za rok 1901. na wekslach w procesie 215.000·— 375.000·—				
	a na nowy rok przeniesiono resztę w kwocie .	177.000	—		
	Stan z dniem 31. grudnia 1901.	. . .		210.689	10
XXIX.	**Różni wierzyciele:**				
	fundusz dyspozycyjny dyrekcyi	109	24		
	fundusz sporny dawnej fundacyi pamiątkowej	332.890	65		
	wierzyciele z rków bieżących pokrytych efektami, jak pod pozycyą XI.	356	—		
	rachunki bieżące z pożyczek hipotecznych .	9.765	21		
	kaucye z pożyczek hipotecznych	110.727	70		
	kaucye wekslowe	8.372	41		
	pozostałość na rku dóbr i realności odsprzedanych, jak pod pozycyą XVII.	1.357	68		
	pozostałość na rku weksli w procesie spłaconych, jak pod pozycyą XVIII.	1.068	97		
	należytości stemplowe od zastawów	14	10		
	rachunki różnych osób	129.902	44		
	Stan z dniem 31. grudnia 1901.	. . .		594.564	40
	Do przeniesienia	. . .		74.548.412	28

Pozycya bilansu		W walucie koronowej			
		kor.	h.	kor.	h.
	Z przeniesienia	. . .		74,548.412	28
XXX.	**Rachunki przechodnie:**				
	przypadające do uregulowania w roku 1902. wydatki za rok 1901.:				
	na rachunek utrzymania Zakładu . 2.192·48				
	na rachunek utrzymania gmachu . 287·60				
	na rachunek ruchu stacyi elektrycznej . . . . . 3.075·32				
	procent należny od lombardu do dnia 31. grudnia 1901. . . . 356·25	5.911	65		
	pobrane w roku 1901. należytości przypadające na rok 1902.:				
	z rachunku dóbr i realności nabytych . . . . . 2.737·19				
	z rachunku prowizyj . . . . . 22·74	2.759	93		
	Stan z dniem 31. grudnia 1901	. . .		8.671	58
XXXI.	**Procenta pobrane na rok 1902.:**				
	od pożyczek hipotecznych na dobra . . .	69.651	42		
	od pożyczek hipotecznych na realności . .	126.698	44		
	od reszt cen kupna	455	33		
	od pożyczek gmin i powiatów	32.812	02		
	od pożyczek towarzystw zarobkowych i gospodarczych	69	37		
	od pożyczek spółek oszczędności i pożyczek .	1.177	19		
	od zastawów	273	81		
	od weksli	85.017	76		
	Stan z dniem 31. grudnia 1901.	. . .		316.155	34
	Stan bierny bilansu z dn. 31. grudnia 1901.	. . .		74.873.239	20

Zamknięcie rachunku

za rok

Wydatki		W walucie koronowej koron	h.	koron	h.
Procenta wypłacone i dopisane:					
od wkładek oszczędności:					
wypłacone w ciągu roku 1901.	124.869·64				
skapitalizowane dnia 30. czerwca i 31. grudnia 1901.	2.523.918·91	2,648.788	55		
od wkładek na rachunek bieżący		132.499	17		
od rachunków bieżących i kaucyj z pożyczek hipotecznych		5.178	74		
od weksli reeskontowanych		10.120	25		
od lombardu efektów własnych		21.164	72	2,817.751	43
Prowizye wypłacone				331	80
Koszta utrzymania Zakładu:					
płace stałe i dodatki funkcyjne		145.516	64		
koszta ogólne		125.942	91	271.459	55
Koszta utrzymania gmachu				11.238	09
Koszta ruchu stacyi elektrycznej				39.582	53
Podatki i należytości rządowe:					
podatek rentowy	40.948·77				
podatek osobisto-dochodowy i pensyjny za funkcyonaryuszów	5.554·24				
należytość ekwiwalentowa od majątku nieruchomego	5.600·—				
podatki od gmachu własnego	2.122·72	54.225	73		
od tego zwroty otrzymane:					
w podatku zarobkowym	33.273·93				
w należytości stemplowej od zmian w etacie	77·50	33.351	43	20.874	30
Straty i odpisy:					
na dobrach i realnościach nabytych		44.599	99		
na skupie obcych pretensyj hipotecznych		10.383	58		
na wekslach:					
straty odpisane	261.198·78				
straty odzyskane w ciągu roku 1901.	10.386·15	250.812	63	305.796	20
				3,467.033	90

Kasyer:
Wiktor Osiadacz.

Likwidator:
Leopold Wilimowski.

We Lwowie, dnia

Komisya rewizyjna Wydziału:

Eugeniusz Pierożyński. *Dr. Jarosław Kułaczkowski.*

Dr. Adolf Lilien.

strat i zysków

1901.

Dochody	W walucie koronowej			
	korcn	h.	koron	h.
Procenta pobrane:				
od pożyczek hipotecznych na dobra	800.402	02		
od pożyczek hipotecznych na realności	1,021.225	94		
od reszt cen kupna dóbr i realności odsprzedanych	7.932	74		
od pożyczek gmin i powiatów	118.308	11		
od pożyczek towarzystw zarobkowych i gospodarczych	386	40		
od pożyczek spółek oszczędności i pożyczek	2.095	02		
od zastawów	2.436	47		
od rachunków bieżących pokrytych efektami	8.492	78		
od weksli	659.868	10		
od efektów funduszu obrotowego	288.721	11		
od lokacyi w bankach	119.999	23		
od różnych rachunków	1.692	76	3,031.560	68
Prowizye pobrane:				
od wkładek niewypowiedzianych	26.241	54		
od rat hipotecznych i komunalnych za zwłokę	87.142	84		
różne	8.867	58	122.251	96
Czynsze z gmachu własnego			12.360	—
Dochody stacyi elektrycznej			59.471	12
Dochody z dóbr i realności nabytych			20.305	11
Zysk zrealizowany na różnicy kursu efektów			7.431	50
Strata za rok 1901.			213.653	53
			3,467.033	90

31. grudnia 1901.

Naczelny buchalter:
Karol Czauderna.

Dyrekcya Gal. Kasy Oszczędności:

Antym Nikorowicz
Dyrektor.

Dr. Jan Kanty Steczkowski
Dyrektor.

Dr. Edward Stroynowski
zastępca Dyrektora.

Bilans

z dniem 31.

Pozycya bilansu	Stan czynny		Koron	h.
I.	Kasa		303.564	89
II.	Gmach własny		2,110.476	10
III.	Rozszerzenie stacyi elektrycznej		70.553	13
IV.	Pożyczki hipoteczne na dobra		17,148.952	44
V.	Pożyczki hipoteczne na realności		20.754.720	80
VI.	Reszty cen kupna dóbr i realności odsprzedanych		294.500	—
VII.	Pożyczki gmin i powiatów		2,531.652	44
VIII.	Pożyczki towarzystw zarobkowych i gospodarczych		7.500	—
IX.	Pożyczki spółek oszczędności i pożyczek		73.700	—
X.	Zaliczki na zastaw terminowy efektów		59.857	25
XI.	Rachunki bieżące pokryte efektami		165.337	—
XII.	Eskontowane obce		320	50
XIII.	Weksle:			
	w portfelu	10,160.605·46		
	w reeskoncie	251.417·30	10.412.022	76
XIV.	Efekta funndszu obrotowego		7.296.966	20
XV.	Lokacye w bankach		1,238.827	—
XVI.	Procenta zaległe z dniem 31. grudnia 1901.		516.340	15
XVII.	Dobra i realności nabyte		1,335.112	55
XVIII.	Weksle w procesie		1,022.071	87
XIX.	Interesa w likwidacyi		8,564.478	49
XX.	Różni dłużnicy		592.031	41
XXI.	Ruchomości		58.020	23
XXII.	Rachunki przechodnie		102.580	46
XXIII.	Strata za rok 1901.		213.653	53
			74,873.239	20

Kasyer:
Wiktor Osiadacz.

Likwidator:
Leopold Wilimowski.

We Lwowie, dnia

Komisya rewizyjna Wydziału:

Eugeniusz Pierożyński. *Dr. Jarosław Kutaczkowski.*

Dr. Adolf Lilien.

Zakładu

grudnia 1901.

Pozycya bilansu	Stan bierny		Koron	h.
XXIV.	Wkładki oszczędności		68,932.488	41
XXV.	Wkładki na rachunek bieżący		3,809.253	07
XXVI.	Giro-obligo z weksli reeskontowanych		251.417	30
XXVII.	Lombard efektów własnych		750.000	—
XXVIII.	Rezerwy specyalne:			
	na pokrycie różnicy kursu efektów	33.689·10		
	na pokrycie dubiosów	177.000·—	210.689	10
XXIX.	Różni wierzyciele		594.564	40
XXX.	Rachunki przechodnie		8 671	58
XXXI.	Procenta pobrane na rok 1902		316.155	34
			74,873.239	20

31. grudnia 1901.

Naczelny buchalter:
Karol Czauderna.

Dyrekcya Galic. Kasy Oszczędności:

Antym Nikorowicz
Dyrektor.

Dr. Jan Kanty Steczkowski
Dyrektor.

Dr. Edward Stroynowski
zastępca Dyrektora.

B.

FUNDUSZ REZERWOWY.

Spis załączników

do zamknięcia rachunków funduszu rezerwowego z dniem 31. grudnia 1901.

1. Wykaz efektów funduszu rezerwowego.
2. Zestawienie ruchu za rok 1901. w poszczególnych rachunkach bilansu oraz ich stanu z dniem 31. grudnia 1901.
3. Rachunek strat i zysków za rok 1901.
4. Bilans z dniem 31. grudnia 1901.

Wykaz efektów funduszu rezerwowego.

Wyszczególnienie efektów	Pierwszy kupon płatny dnia	Wartość imienna wal. koron. kor.	h.	Wartość po kursie %	Wartość obiegowa w walucie koronowej kor.	h.	Wartość kuponu bież. do 31. 12. 1901. kor.	h.
4% austryackie losy państwowe z roku 1860:								
a) sztuki po kor. 1000 —	15. 1902.	25.000	—	141.75	35.437	50	203	22
b) sztuki po kor. 200 —	15. 1902.	6.000	—	171.25	10.275	—		
Akcye Banku austro-węgierskiego (sztuk 20)	II. 1901.	28.000	—	1,692*)	31.800	—	696	11
4% listy zastawne galic. Towarz. kredytowego ziem. 56-letnie .	30/6. 1902.	144.000	—	92.00	132.480	—	—	—
		203.000	—		209.992	50	899	33
Z doliczeniem wartości kuponów bieżących do 31. grudnia 1901. .	. .	. .	.	. .	899	33		
efekta z dniem 31. grudnia 1901. przedstawiają wartość . .	. .	. .	.	. .	210.891	83		

*) za sztukę.

ZESTAWIENIE

ruchu za r. 1901. w poszczególnych rachunkach bilansu oraz ich stanu

z dniem 31. grudnia 1901.

Pozycya bilansu			W walucie koronowej			
			kor.	h.	kor.	h.
	Stan czynny.					
I.	**Kasa** w rachunku bieżącym u Zakładu:					
	Stan z dnia 1. stycznia 1901.		20.571	80		
	W ciągu roku 1901. wpłynęło:					
	za efekta wylosowane	464·—				
	za kupony od efektów	8.098·—				
	za procent od rachunku bieżącego	1.094·25				
	na rachunek strat odzyskanych z przyznanej sądownie kaucyi służbowej	9.086·97				
	za aktywa przeniesione do funduszu obrotowego z walutą dnia 31. grudnia 1900.:					
	gmach własny	2,110.476·10				
	rozszerzenie stacyi elektrycznej	45.911.46				
	należytości od konsumentów światła elektrycznego . . .	8.865·66	2,183.996	44		
	łącznie		2,204.568	24		
	W tymże czasie wypłacono:					
	na zakupno efektów	109.403·28				
	na podatki	79·30				
	na wyrównanie zaległych należytości z roku 1900. z tytułu utrzymania gmachu i ruchu stacyi elektrycznej	1.042·03				
	funduszowi obrotowemu z walutą dnia 31. grudnia 1900.:					
	na pokrycie straty bilansowej za rok 1900.	2.088.601·63				
	i kaucyę z rachunku rozszerzenia stacyi elektrycznej . .	2.000·—	2,201.126	24		
	Stan z dniem 31. grudnia 1901.		. .	. .	3.442	—
	Do przeniesienia . . .		. .	. .	3.442	—

Pozycya bilansu		W walucie koronowej kor.	h.	kor.	h.
	Z przeniesienia . . .	. .	. .	3.442	—
II.	**Efekta funduszu rezerwowego:**				
	Stan z dnia 1. stycznia 1901. . nom. 84.800	101.736	—		
	W ciągu roku 1901.:				
	zakupiono . . . . . » 118.600	108.234	20		
	na zwyżce kursu z dniem 31. grudnia 1901. zyskano	680	30		
	łącznie . . . nom. 203.400	210.650	50		
	W ciągu roku 1901. zrealizowano wylosow. nom. 400 za 464·—				
	ze stratą . . . . . 194·— » 400	658	—		
	Stan z dniem 31. grudnia 1901. . nom. 203.000	209.992	50		
	Z doliczeniem wartości kuponów bieżących do dnia 31. grudnia 1901.	899	33		
	wartość efektów z dniem 31. grudnia 1901. wynosi łącznie jak wykaz szczegółowy str. 21.	. .	. .	210.891	83
	Stan czynny bilansu z d. 31. grudnia 1901.	. .	. .	214.333	83
	Stan bierny.				
III.	**Fundusz rezerwowy:**				
	Stan z dnia 1. stycznia 1901.	2,285.420	94		
	W roku 1901. przybyło:				
	z nadwyżki dochodów własnych . 8.020·55				
	ponad wydatki i straty własne . 273·30	7.747	25		
	z realizacyi przyznanej sądownie kaucyi służbowej	9 086	97		
	łącznie	2,302.255	16		
	W roku 1901. wydano funduszowi obrotowemu na umorzenie straty bilansowej za rok 1900.	2,088.601	63		
	Stan z dniem 31. grudnia 1901.	. .	. .	213.653	53
IV.	**Rezerwa na pokrycie różnicy kursu efektów:**				
	nadwyżkę zysku rachunkowego, otrzymaną z przeliczenia wartości efektów z dniem 31. grudnia 1901.	2.720	30		
	ponad stratę rachunkową, z tegoż tytułu wynikłą	2.040	—		
	w myśl §. 14. statutu przelano do funduszu odrębnego	. .	. .	680	30
	Stan bierny bilansu z dn. 31. grudnia 1901.	. .	. .	214.333	83

Rachunek strat i zysków funduszu rezerwowego

za rok 1901.

WYDATKI	Wal. koron. kor.	h.	DOCHODY	Wal. koron. kor.	h.
Podatki i należytości rządowe . . .	79	50	Procent od rachunku bieżącego . . .	1.094	25
Strata na różnicy kursu efektów . . .	194	—	Kupony od efektów	6.926	30
Strata bilansowa funduszu obrotowego za rok 1900.	2,088 601	63	Straty odzyskane	9.086	97
			Strata przez ubytek funduszu za rok 1901. .	2,071.767	41
	2 088.874	93		2.088.874	93

Bilans funduszu rezerwowego

z dniem 31. grudnia 1901.

Poz. bilansu	Stan czynny	Wal. koron. kor.	h.	Poz. bilansu	Stan bierny	Wal. koron. kor.	h.
I.	Kasa	3.442	—	III.	Fundusz rezerwowy	213.653	53
II.	Efekta funduszu rezerwowego . .	210.891	83	IV.	Rezerwa na pokrycie różnicy kursu efektów	680	30
		214.333	83			214.333	83

We Lwowie dnia 31. grudnia 1901.

Kasyer: *Wiktor Osiadacz.*

Likwidator: *Leopold Wilimowski.*

Komisya rewizyjna Wydziału:
Eugeniusz Pierożyński. Dr. Jarosław Kulaczkowski. Dr. Adolf Lilien.

Dyrekcya gal. Kasy Oszczędności:
Antym Nikorowicz, Dr. Jan Kanty Steczkowski, Dyrektor.
Dr. Edward Strojnowski, Zastępca dyrektora.

Naczelny buchalter: *Karol Czanderna.*

C.

FUNDUSZ EMERYTURY.

Spis załączników

do zamknięcia rachunków funduszu emerytury z dniem 31. grudnia 1901.

1. Wykaz efektów funduszu emerytury.
2. Zestawienie ruchu za rok 1901. w poszczególnych rachunkach bilansu oraz ich stanu z dniem 31. grudnia 1901.
3. Rachunek strat i zysków za rok 1901.
4. Bilans z dniem 31. grudnia 1901.

Wykaz efektów funduszu emerytury.

Wyszczególnienie efektów	Pierwszy kupon płatny dnia	Wartość imienna wal. koron kor.	h.	Wartość po kursie %	Wartość obiegowa w walucie koronowej kor.	h.	Wartość kuponu bież. do 31.12.1901. kor.	h.
4% austryackie losy państwowe z roku 1860.:								
a) sztuki po koron 1000·—	1|5. 1902.	4.000	—	141.75	5.670	—	53	75
b) sztuki po koron 200·—	1|5. 1902.	4.200	—	171.25	7.192	50		
4·2% austryacka jednolita renta papierowa z roku 1868.	1|5. 1902.	14.000	—	98.95	13 853	—	96	36
4% obligacye pożyczki miasta Lwowa z roku 1896.	1|5. 1902.	7 000	—	87.75	6.142	50	45	88
4½% obligacye pożyczki miasta Lwowa z roku 1900.	1|3. 1902.	10.200	—	97.50	9.945	—	151	72
4% obligacye galicyjskiego funduszu propinacyjnego	30|6. 1902.	80.000	—	97.30	77.840	—	—	—
4% listy zastawne galic. Tow. kredytowego ziem. 56-letnie	30|6. 1902.	284.000	—	92.00	261 280	—	—	—
5% obligacye komunalne Banku krajowego II. emisyi	1|4. 1902.	200.000	—	101.25	202 500	—	2.472	22
4½% obligacye komunalne Banku krajowego III. emisyi	1|4. 1902.	45.000	—	98.75	44.437	50	500	62
4½% listy hipoteczne galicyjskiego Banku hipotecznego	1|5. 1902.	190.000	—	97 75	185.725	—	1.401	25
		838.400	—		814.585	50	4.721	80
Z doliczeniem wartości kuponów bieżących do 31. grudnia 1901.					4.721	80		
efekta z dniem 31. grudnia 1901. przedstawiają wartość					819.307	30		

ZESTAWIENIE

ruchu za r. 1901. w poszczególnych rachunkach bilansu oraz ich stanu

z dniem 31. grudnia 1901.

Pozycya bilansu	Stan czynny.	W walucie koronowej koron	h.	koron	h.
I.	**Kasa** w rachunku bieżącym u Zakładu:				
	Stan z dnia 1. stycznia 1901.	4.342	03		
	W ciągu roku 1901. wpłynęło do kasy:				
	od dyrektorów, urzędników i woźnych wpłaty . . . . . 4.449·20				
	za efekta spieniężone i wylosowane . . . . . 27.316·—				
	za kupony od efektów . . . . 36.033·50				
	za procent od rachunku bieżącego . . . . . 637·60				
	od funduszu obrotowego zwrot dodatku do pensyi jednego emeryta za lata 1899. i 1900. 2.0 ·3·33	70.469	63		
	łącznie	74.811	66		
	W tymże czasie wypłacono:				
	na pensye emerytów, wdów i sierót . . . . . 20.775·99				
	na zakupno efektów 45.532 46				
	na podatki i należytości rządowe . . . . . 357·71	66.666	16		
	Pozostałość na rachunku bieżącym z dniem 31. grudnia 1901.	. .	.	8.145	50
II.	**Efekta** funduszu emerytury:				
	Stan z dnia 1. stycznia 1901. . nom. 818.200	794.244	—		
	W ciągu roku 1901.:				
	zakupiono 47.400	45.299	10		
	zyskano:				
	na wylosowaniu . . . 183·—				
	na spieniężeniu . . . 54·—				
	na zwyżce kursu dnia 31. grudnia 1901. . . 2.121·40	2.358	40		
	łącznie . . . nom. 865.600	841.901	50		
	W tymże czasie:				
	zrealizowano wylosowane nom. 21.200 za 21.232·—				
	spieniężono . . 6.000 » 6.084·— 27.200	27.316	—		
	Stan z dniem 31. grudnia 1901. . nom. 838.400	814.585	50		
	Z doliczeniem wartości kuponów bieżących do dnia 31. grudnia 1901.	4.721	80		
	wartość efektów z dniem 31. grudnia 1901. wynosi łącznie, jak wykaz szczegółowy str. 27.	. .	.	819.307	30
	Do przeniesienia	. .	.	827.452	80

Pozycya bilansu		W walucie koronowej			
		koron	h.	koron	h.
	Z przeniesienia	. .	.	827.452	80
III.	**Rachunek przechodni:**				
	należne za rok 1901. wpłaty do funduszu. przypadające do ściągnięcia w roku 1902. .	. .	.	400	—
	Stan czynny bilansu z dniem 31. grudnia 1901.	. .	.	827.852	80
	Stan bierny.				
IV.	**Fundusz emerytury:**				
	Stan z dnia 1. stycznia 1901.	803.120	33		
	Przyrost. jak rachunek strat i zysków za rok 1901. str. 30	24.732	47		
	Stan z dniem 31. grudnia 1901.	. .	.	827.852	80
	Stan bierny bilansu z dniem 31. grudnia 1901.	. .	.	827.852	80

Rachunek strat i zysków funduszu emerytury

za rok 1901.

WYDATKI	Wal. koron. kor.	h.	DOCHODY	Wal. koron. kor.	h.
Pensye emerytów, wdów i sierót . .	18.742	66	Wpłaty dyrektorów, urzędników i woźnych .	4.849	20
Podatki i należytości rządowe . . .	357	71	Kupony od efektów	35.987	64
Przyrost z nadwyżki doch. własnych za r. 1901.	24.732	47	Zysk na różnicy kursu efektów . . .	2.358	40
			Procent od rachunku bieżącego . .	637	60
	43.832	84		43.832	84

Bilans funduszu emerytury

z dniem 31. grudnia 1901.

Pozycya bilansu	Stan czynny	Wal. koron. kor	h.	Pozycya bilansu	Stan bierny	Wal. koron. kor.	h.
I.	Kasa	8.145	50	IV.	Fundusz emerytury	827.852	80
II.	Efekta funduszu emerytury . . .	819.307	30				
III.	Rachunek przechodni	400	—				
		827.852	80			827.852	80

We Lwowie, dnia 31. grudnia 1901.

Kasyer:
Wiktor Osiadacz.

Likwidator:
Leopold Wilimowski.

Komisya rewizyjna Wydziału:

Eug. Pierożyński. Dr. Jarosław Kulaczkowski.
Dr. Adolf Lilien

Dyrekcya galic. Kasy oszczędności:

Antym Nikorowicz Dyrektor. *Dr. Jan Kanty Steczkowski* Dyrektor.

Dr. Edward Strogowski
zastępca Dyrektora.

Naczelny buchalter:
Karol Czauderna.

D.

FUNDUSZE ODRĘBNE

i

DEPOZYTA OBCE.

Spis załączników.

1. Fundusze odrębne, zostające pod zarządem Zakładu.
2. Depozyta obce.
3. Wykaz depozytów obcych według kategoryi efektów i rodzaju depozytu.

Fundusze odrębne,

zostające pod zarządem Zakładu.

Oznaczenie funduszu		W walucie koronowej			
		kor.	h.	kor.	h.
1. Fundacya nagród dla sług lwowskich imienia F. K. Laskowskiego:					
Stan z dnia 1. stycznia 1901.:					
4½% listy hipoteczne gal. Banku hipotecznego im. wart. kor. 20.200 po kursie 98·50%		19.897	—		
W ciągu roku 1901. przybyło:					
za kupony od efektów	909·—				
za procent od lokacyi na rku bieżącym .	14·90				
zysk na wylosowaniu 4½% listu hipotecznego galic. Banku hipotecznego im. wart. kor. 20.000	300·—				
ze zwyżki kursu z dniem 31. grudnia 1901.	149·10	1.373	—		
łącznie . . .		21.270	—		
W tymże czasie wypłacono na nagrody dla sług. .		890	—		
Stan fundacyi z dniem 31. grudnia 1901.:					
4½% listy hipoteczne galic. Banku hipotecznego im. wart. kor. 20.800 po kursie 97·75%	20.332·—				
gotówka na rachunku bieżącym u Zakładu	48·—	. . .		20.380	—
2. Fundacya stypendyjna dla dzieci urzędników i sług Zakładu:					
Stan z dnia 1. stycznia 1901.: książeczka wkładkowa Zakładu Nr. 28856		18.296	14		
W ciągu roku 1901. przybyło z procentu od wkładki .		729	33		
łącznie . .		19.025	47		
W tymże czasie wypłacono na stypendyum . .		400	—		
Stan fundacyi z dniem 31. grudnia 1901. na książeczce wkładkowej Zakładu		. . .		18.625	47
Stan funduszów odrębnych z dniem 31. grudnia 1901.		. . .		39.005	47

Depozyta obce.

Rodzaj depozytu	Wartość imienna efektów	
1. Kaucye urzędników	8.000	—
2. Efekta przyjęte na zastaw	81.781	95
3. Efekta na pokrycie rachunków bieżących . . .	774.945	17
4. Depozyta w przechowaniu	855.248	83
5. Depozyta różne	1,720.710	57
Stan depozytów obcych z dniem 31. grudnia 1901 . .	3,440.686	52

We Lwowie, dnia 31. grudnia 1901.

Kasyer: *Wiktor Osiadacz.* Likwidator: *Leopold Wilimowski.* Naczelny buchalter: *Karol Czauderna.*

Dyrekcya Gal. Kasy Oszczędności:

Antym Nikorowicz.
Dyrektor.

Dr. Jan Kanty Steczkowski.
Dyrektor.

Dr. Edward Stroynowski.
zastępca Dyrektora.

Komisya rewizyjna Wydziału:

Eugeniusz Pierożyński. *Dr. Jarosław Kulaczkowski.*
Dr. Adolf Lilien.

Wykaz depozytów obcych

według kategoryi efektów i rodzaju depozytu.

Nazwa efektu	z kuponem płatnym	Rodzaj depozytu					Razem
		kaucye urzędników	zastawy	podkład rków bieżących	depozyta w przechowaniu	depozyta różne	
Akcye galic. Banku hipotecznego	1/1. 1902.				7.200—		7.200—
Akcye galic. Banku kredytowego						36.000—	36.000—
Akcye Banku anglo-austryackiego	1/1. 1902.			12.000—			12.000—
Akcye wiedeńskiego Banku związkowego	1/1. 1902.			14.800—			14.800—
Akcye Banku austro-węgierskiego	II. 1901.				1.400—		1.400—
Akcye austr. Zakładu kredytowego dla h. i p.	1/1. 1902.			20.000—			20.000—
Akcye kolei lwowsko-czerniowieckiej	1/5. 1902.			10.000—			10.000—
Akcye kolei koszycko-bogumińskiej	1/1. 1902.			45.600—			45.600—
Akcye kolei północnej cesarza Ferdynanda	1/1. 1902.			39.200—			39.200—
Akcye kolei Elbethal	1/1. 1902.			19.600—			19.600—
Akcye wschodnio-czeskiego towarz. górniczego	1/1. 1902.				1.600—		1.600—
Akcye fabryki papieru »Steyrermühl«	1/1. 1902.			3.000—			3.000—
4% listy zastawne galic. Tow. kred. ziem. nieokresowe	30/6. 1902.			60.000—			60.000—
Do przeniesienia				224.200—	10.200—	36.000—	270.400—

Nazwa efektu	z kuponem płatnym	Rodzaj depozytu					Razem
		kaucye urzędników	zastawy	podkład rków bieżących	depozyta w przechowaniu	depozyta różne	
Z przeniesienia				224.200 —	10.200 —	36 000 —	270.400 —
4% listy zastawne galic. Tow. kred. ziem. 41-letnie	30/6. 1902.			8.000 —			8.000 —
4% listy zastawne galic. Tow. kred. ziem. 56-letnie	30/6. 1902.		15.400 —	188.800 —	445.000 —	122.000 —	771.200 —
4½% listy zastawne Banku krajowego	30/6. 1902.		400 —	6.800	28.200 —		35.400 —
4% listy zastawne Banku krajowego	30/6. 1902.		3.100 —	62.700 —			65.800 —
5% listy hipoteczne galic. Banku hipotecznego	1/3. 1902.			2.000 —		60.000 —	62.000 —
4 listy hipoteczne galic. Banku hipotecznego	1/5. 1902.		1.400 —	26.200 —	76.800 —	800.000 —	904.400 —
4% listy hipoteczne galic. Banku hipotecznego	1/5. 1902.			4.000 —		110.000 —	114.000 —
4% listy zastawne Banku austro-węg. 40½-letnie	1/4. 1902.				400 —		400 —
4% listy zastawne Banku austro-węg. 50-letnie	1/4. 1902.					60.000 —	60.000 —
5% listy zastawne domen państwowych	1/3. 1902.			2.640 —			2.640 —
4% austr. losy państwowe z roku 1860.	1/5. 1902.		3.200 —	600 —	200 —		4.000 —
Austr. losy państwowe z roku 1864.			600 —	400 —			1.000 —
Węgierskie losy państwowe z roku 1870.			2.000 —	200 —	300 —		2.500 —
Węgierskie losy Basilika z roku 1886.			10 —				10 —
4% losy Cisy z roku 1880.	1/4. 1902.		1.000 —	400 —	200 —		1.600 —
Do przeniesienia			27.110 —	526.940 —	561.300 —	1,188.000 —	2,303 350 —

Nazwa efektu	z kuponem płatnym	Rodzaj depozytu					Razem
		kaucye urzędników	zastawy	podkład rków bieżących	depozyta w przechowaniu	depozyta różne	
Z przeniesienia . .	. .	. . .	27.110 —	526.940 —	561.300 —	1,188.000 —	2.303.350 —
Losy austr. Czerwonego krzyża z roku 1882. .	. .	. . .	100	. . .	500 —	. . .	600 —
Losy węgier. Czerwonego krzyża z roku 1882. .	. .	. . .	50 —	. . .	250 —	. . .	300 —
Losy włoskiego Czerwonego krzyża z roku 1885. .	. .	. . .	175 —	. . .	1.100 —	. . .	1.275 —
5% losy regulacyi Dunaju z roku 1870. . .	1/1. 1902.	. . .	. . .	200 —	. . .	. . .	200 —
Austr. losy kredytowe z roku 1858. . . .	. .	. . .	2.400 —	600 —	200 —	. . .	3.200 —
3% losy ogóln. austr. Zakładu kred. ziem. I. emisyi z roku 1880.	1/6. 1902.	. . .	5.400 —	5.600 —	2.600 —	. . .	13.600 —
3% losy ogóln. austr. Zakładu kred. ziem. II emisyi z roku 1889.	1/2. 1902.	. . .	6.200 —	10.400 —	1.000 —	. . .	17.600 —
4% losy węgier. Banku hipotecznego z roku 1884. .	1/6. 1902.	. . .	3.600 —	. . .	200 —	. . .	3.800 —
Losy fundacyi Rudolfa z roku 1864. . . .	. .	. . .	. . .	40 —	. . .	. . .	40 —
Losy miasta Budy z roku 1859. . . .	. .	. . .	80	. . .	. . .	. . .	80 —
Losy miasta Krakowa z roku 1872. . . .	. .	. . .	1.360 —	160 —	320 —	. . .	1.840 —
Losy miasta Wiednia z roku 1874. . . .	. .	. . .	1.000 —	. . .	. . .	. . .	1.000 —
2% losy serbskie z roku 1881.	1/1. 1902.	. . .	. . .	. . .	200 —	. . .	200 —
4% obligacye galic. pożyczki krajowej z roku 1893. .	1/5. 1902.	. . .	. . .	30.000 —	2.000 —	. . .	32.000 —
Do przeniesienia . .	. .	. . .	47.475 —	573.940 —	569.670 —	1,188.000 —	2,379.085 —

Nazwa efektu	z kuponem płatnym	Rodzaj depozytu					Razem
		kaucye urzędników	zastawy	podkład rków bieżących	depozyta w przechowaniu	depozyta różne	
Z przeniesienia . .	. .	. . .	47.475 —	573 940 —	569.670 —	1,188 000 —	2,379 085 —
4% obligacye galic. funduszu propinacyjnego . .	30/6. 1902.	. . .	2.400 —	16.400 —	43 600 —	. . .	62.400 —
4½% obligacye propinacyjne węgierskie . .	1/1. 1902.	. . .	. . .	22 000 —	. . .	. . .	22.000 —
4½% obligacye pożyczki miasta Lwowa z r. 1900. .	1/3. 1902	. . .	2 200 —	4.100 —	. . .	. . .	6.300 —
4% obligacye pożyczki miasta Lwowa z r. 1896 .	1/5. 1902.	. . .	10 000 —	. . .	. . .	. . .	10.000 —
4% obligacye indemnizacyjne węgierskie . .	1/5. 1902.	. . .	. . .	2 000 —	2.000 —	. . .	4.000 —
5% obligacye komunalne Banku krajowego II emisyi	1/4. 1902.	. . .	200 —	24 000 —	57 000 —	. . .	81.200 —
4½0% obligacye komunalne Banku krajowego III. emisyi	1/4. 1902.	. . .	. . .	2 600 —	. . .	. . .	2.600 —
4% obligacye kolejowe Banku krajowego . .	1/4. 1902.	. . .	. . .	15.200 —	. . .	. . .	15.200 —
4% obligacye pożyczki kolei Rudolfa z roku 1893. .	1/1. 1902.	. . .	. . .	800 —	. . .	. . .	800 —
6% obligacye pożyczki bułgarskiej z roku 1889. .	1/4. 1902.	. . .	. . .	. . .	500 —	. . .	500 —
4% pryorytety kolei Rudolfa z roku 1884 . .	1/4. 1902.	. . .	. . .	7.600 —	800 —	. . .	8 400 —
4% pryorytety kolei Karola Ludwika . . .	1/1. 1902.	. . .	. . .	. . .	400 —	. . .	400 —
4% pryorytety kolei lwowsko-czerniowieckiej nieopodatkowane	1/5. 1902.	. . .	3.600 —	. . .	600 —	. . .	4.200 —
4% pryorytety I. węgiersko-galicyjskiej kolei z r. 1887.	1/1. 1902.	. . .	. . .	. . .	800 —	. . .	800 —
Do przeniesienia . .	. .	. . .	65.875 —	668 640 —	675.370 —	1,188.000 —	2.597.885 —

Nazwa efektu	z kuponem płatnym	Rodzaj depozytu					Razem
		kaucye urzędników	zastawy	podkład rków bieżących	depozyta w przechowaniu	depozyta różne	
Z przeniesienia . .	. .	. . .	65.875 —	668.640 —	675.370 —	1.188.000 —	2,597 885 —
4% pryorytety kolei północnej cesarza Ferdynanda z roku 1886.	1/8. 1902.	. . .	. . .	. . .	800 —	. . .	800 —
4% pryorytety kolei Pilsen-Priesen z roku 1894. .	1/1. 1902.	. . .	. . .	. . .	300 —	. . .	300 —
4·2% austr. jednolita renta papierowa z roku 1868.	1/2. 1902.	. . .	200 —	1.800 —	1.000 —	. . .	3.000 —
4·2% austr. jednolita renta papierowa z roku 1868.	1/5. 1902.	. . .	3.400 —	4.000 —	7.200 —	. . .	14.600 —
4·2% austr. jednolita renta srebrna z roku 1868. .	1/1. 1902.	. . .	. . .	1.200 —	400 —	. . .	1.600 —
4% węgierska renta złota	1/1. 1902.	. . .	. . .	21.600 —	. . .	. . .	21.600 —
4% węgierska renta koronowa	1/6. 1902.	4.000 —	6.000 —	4.000 —	2.200 —	. . .	16.200 —
Książeczki wkładkowe i oszczędności . .	. .	4.000 —	6.306 95	73.705 17	167.978 83	532.710 57	784 701 52
Razem . .		8.000 —	81.781 95	774.945 17	855.248 83	1,720.710 57	3,440,686 52

WYKAZ

ruchu wkładek, zysków i stanu funduszów:

rezerwowego i emerytury

od powstania zakładu

po dzień 31. grudnia 1901. roku.

Wy-

ruchu wkładek, zysków i stanu

od powstania zakładu po

	Ruch wkła											
	Wkładki				Zwrócenia				Stan kapitału włożonego po zważeniu wkładek ze zwróceniami i po dopisaniu prowizyi narosłej			
		mon. konw.				mon. konw.				mon. konw.		
	stron	Zł.	kr.	dr.	stron	Zł.	kr.	dr.	stron	Zł.	kr.	dr.
W roku 1844	10.062	1,092.852	15	1	1.620	152.601	26	1	7.771	955.278	21	.
„ „ 1845	11.496	1,254.205	30	.	5.864	544.584	05	1	13.731	1,707.994	38	3
„ „ 1846	11.986	1,148.946	03	.	9.520	895.373	13	3	17.091	2,021.836	23	1
„ „ 1847	11.839	1,017.916	38	.	10.644	858.736	39	1	19.412	2,255.281	50	.
„ „ 1848	4.958	420.468	22	.	12.665	1,183.470	31	3	14.188	1,549.604	42	.
„ „ 1849	5.972	775.541	17	2	5.980	551.752	37	2	13.487	1,832.291	36	1
„ „ 1850	5.058	689.842	12	2	6.704	741.623	28	.	12.273	1,846.091	51	3
„ „ 1851	5.604	724.084	34	.	6.366	713.356	31	1	11.953	1.923.812	49	2
„ „ 1852	7.356	1.136.221	47	.	6.371	703.483	24	1	12.929	2,433.166	.	.
„ „ 1853	8.231	1,429.076	50	.	7.167	940.560	39	3	13.900	3,021.945	40	1
„ „ 1854	7.060	1,104.421	01	.	9.186	1,390.058	42	.	12.518	2,840.836	40	3
„ „ 1855	7.427	1,395.558	43	.	7.543	1,101.586	46	1	12.791	3,246.873	04	.
„ „ 1856	7.265	1,061.516	06	2	8.222	1,291.589	32	2	12.490	3,130.138	17	.
„ „ 1857	8.054	1,033.513	52	.	7.255	1,047.486	45	2	13.076	3,234.489	18	3
„ „ 1858	8.664	979.303	07	3	7.190	1,009.115	59	3	14.013	3,325.201	01	1
Do przeniesienia .	121.032	15,263.468	19	02	112.297	13,125.380	17	.				
czyli w austr. wal . . .		16,026.641	74	.		13,781.649	30	.				

KAZ

funduszów: rezerwowego i emerytury

dzień 31. grudnia 1901.

dek						Wykaz zysków						Stan funduszów					
Prowizya przez wkładających uzyskana						Straty			Zyski								
skapitalizowana			wypłacona			funduszu rezerwowego					obrotowego	rezerwowego			emerytury		
mon. konw.			mon. konw.			mon. konw.			mon. konw.			mon. konw.			mon. konw.		
Zł.	kr.	dr.	Zł.	kr.	dr.	Zł.	kr.	dr.	Zł.	kr.	dr.	Zł.	kr.	dr.	Zł.	kr.	dr.
15.027	32	.	855	36	.	.	.	.	458	25	3	2.830	48	1	13.674	44	.
43.094	53	.	3.754	13	3	.	.	.	551	.	.	9.553	02	1	23.922	25	1
60.268	55	1	5.544	53	.	.	.	.	966	27	3	6.633	14	3	31.522	07	3
74.265	28	.	6.319	27	2	.	.	.	1.273	29	2	11.670	45	3	44.466	23	.
57.325	01	3	9.562	11	2	.	.	.	1.796	27	.	16.078	31	.	62.341	21	.
58.898	14	1	3.674	06	.	.	.	.	2.518	35	1	4.462	10	.	68.322	06	1
65.581	31	.	4.675	51	.	.	.	.	2.760	12	3	7.117	21	2	78.199	40	2
66.992	55	.	4.780	58	.	.	.	.	3.159	15	2	6.717	21	3	87.076	17	3
76.614	47	3	4.059	23	2	.	.	.	3.767	03	.	8.679	09	1	99.522	30	.
100.263	30	.	5.808	05	.	.	.	.	4.187	47	.	16.266	31	3	109.976	48	3
104.528	41	2	8.079	01	1	.	.	.	4.333	16	.	18.166	52	2	132.476	57	1
112.064	20	2	6.884	47	2	14.300	44	2	.	.	.	10.578	36	3	128.754	49	2
113.338	39	.	8.197	41	.	3.482	30	.	.	.	.	15.361	09	2	140.633	29	.
118.323	55	1	6.417	01	2	.	.	.	4.457	47	2	16.706	39	1	161.797	55	3
120.524	34	2	6.139	23	2	.	.	.	6.870	51	1	12.943	12	2	181.611	59	2
1,187.112	58	3	84.732	40	.	17.783	14	2	37.100	38	1	163.765	26	3			
1,246.468	63	.	88.969	30	.	18.672	40	.	38.955	67	.	171.953	71	.	190.692	59	.

Powstał w roku 1860.

(Ciąg

Ruch wkła

	Wkładki			Zwrócenia			Stan kapitału włożonego po zważeniu wkładek ze zwróceniami i po dopisaniu prowizyi narosłej		
		wal. austr.			wal. austr.			wal. austr.	
	stron	Zł.	kr.	stron	Zł.	kr.	stron	Zł.	kr.
Z przeniesienia .	121.032	16,026.641	74	112.297	13,781.649	30	.	.	.
W roku 1859	7.992	987.339	50	7.969	1,164.611	95	14.190	3,437.058	73
„ „ 1860	8.991	1,159.301	98	7.885	1,055.347	59	15.284	3,672.835	01
„ „ 1861	8.492	931.673	57	8.681	1.203.193	54	15.606	3,532.409	36
„ „ 1862	8.752	1,018.777	54	9.184	1,182.619	86	15.705	3,496.834	85
„ „ 1863	7,850	780.714	10	8.393	1,042.541	70	15.191	3,360.739	24
„ „ 1864	8.352	825.809	24	8.029	1,016.178	56	15.194	3,292.705	65
„ „ 1865	7.111	545.066	49	8.932	1,050.634	38	14.038	2,898.895	73
„ „ 1866	10 496	1,348.005	79	9.314	1,168.208	85	14.801	3,216.425	66
„ „ 1867	14.745	1,826.213	15	9.736	1.192.401	06	17.916	4,023.550	15
„ „ 1868	13.798	1,630 026	87	11.890	1,408.179	21	19.359	4,435.684	82
„ „ 1869	16.035	2.196.056	15	12.270	1,624.708	66	21.722	5,230.285	12
„ „ 1870	17.638	2,283.201	40	16.952	2,282.174	30	22.868	5,478.627	86
„ „ 1871	20.719	2,831.039	59	19.115	2,383.131	88	24.463	6,200.115	43
„ „ 1872	22.181	2,877.938	27	21.460	2,821.081	73	25.495	6,551.062	29
„ „ 1873	22.897	3,291.711	75	22.925	3.208.314	23	25.885	6,937.945	11
„ „ 1874	27.554	3,884.572	28	22.454	3.318.084	41	28.445	7,841.120	44
„ „ 1875	29.054	4,612.705	37	25.057	3,823.148	63	30.651	9,018.306	92
„ „ 1876	28.921	5,176.495	90	29.376	5,148.521	52	31.185	9,457.521	05
„ „ 1877	28.145	4.380.405	27	28.519	4,326.987	20	32.097	9,958.015	75
„ „ 1878	29.924	4,721.115	90	28.770	4,480.746	90	33.284	10,677.273	.
„ „ 1879	31.034	4,066.762	29	28.552	3,792.507	84	35.363	11,474.927	33
„ „ 1880	28.093	2,229.725	55	26.466	2,451.878	23	36.377	11,804.417	24
„ „ 1881	27.614	3,193.956	02	26.586	3,077.889	72	37.278	12,396.418	43
„ „ 1882	30.961	4,767.383	11	29.629	4,169.220	58	38.980	13,487.801	40
„ „ 1883	30.885	4,481,798	51	33.955	4,932.936	89	38.974	13,539.957	01
„ „ 1884	35.372	5,880.902	20	38.695	5,800.712	12	40.629	14,135.761	78
„ „ 1885	36.942	5,715.256	72	39.389	5,642.114	38	42.354	14,744.971	89
„ „ 1886	39.214	6.493.447	54	41.008	5,688.051	98	44.731	16,135.396	56
„ „ 1887	40.027	7,267.282	46	41.577	7,133.569	90	46.290	16,874.447	83
„ „ 1888	41.764	8,059.701	29	42.905	6,754.388	07	49.086	18,837.432	96
„ „ 1889	45.339	7,986.053	99	46.724	7.367.520	99	52.351	20,188.872	24
Do przeniesienia .	847.924	123,477.081	53	824.694	115,493.256	16			

d a l s z y.)

dek		Wykaz zysków				Stan funduszów			
Prowizya przez wkładających uzyskana		Straty		Zyski		rezerwowego		emerytury	
skapitalizowana	wypłacona	funduszu rezerwowego			obrotowego				
Zł. kr.	Zł. kr.	Zł. kr.		Zł. kr.	Zł. kr.	Zł. kr.		Zł. kr.	
1,246.468 63	88.969 30	18.672 40		38.955 67	171.953 71				
122.870 11	8.043 27	3.790 11		. .	14.070 52·5	199.973	00·5		
131.821 89	6.936 49	. .		15 651 98·5	24 120 53	159.204	08	28.065	84
131.094 32	6.412 41	. .		4.511 20	20.159 36	179.216	47	35.980	06
128.267 81	7 866 97	. .		11.212 80	22.468 62·5	200.725	89·5	46.306	96
125.731 99	6.403 66	7.039 33·5		. .	18.497 94	201.409	50	58.225	48
122.335 73	6.335 45	. .		8.493 01	17.395 39·5	215.153	90·5	69.920	87
111.757 97	6.205 72	10.944 47·5		. .	16 178 02	215.938	61	79.311	66
137.732 99	9.138 43	. .		16.692 83	22.108 89	253·440	33	83.398	42
173.312 40	9.399 33	. .		19.633 21	18.574 39	285.047	93	76.620	10
190.287 1	11.395 11	. .		11.929 39	29 234 25	312.411	57	82.247	18
223.252 81	14.321 59	. .		23.585 33·5	27.328 81	361.040	60·5	88.334	66
247.315 64	18.912 75	. .		11.738 22·5	27.898 96	308.347	31	101.285	24
273.579 86	19.888 26	. .		20 888 30	32.474 63·5	416.322	07	108.494	86
294.090 32	22.557 58	. .		6.335 84	34.970 37	406.779	48	115.373	04
303.485 30	26.268 50	. .		13.616 83	5.534 52	408.408	16	120.625	77
336.687 46	26.399 58	. .		21 269 76	67.607 12	432.998	63	132.610	83
387.629 74	31.493 99	. .		37.063 29	53.029 51·5	507.019	14	148.711	13
411.239 75	44.399 99	9·143 32		. .	8.409 06	528.008	72	156.108	07
447.076 63	34.154 70	. .		46.932 21	79.401 46	587.805	62	168.328	66
478.888 25	35.444 21	. .		38.983 15	66.491 .	669.333	44	181.665	91
523.399 88	27.196 94	. .		81.849 23	137.317 54	794.715	01	206.805	61
551.642 59	18.088 16	. .		56.647 44	127.885 44	892.910	02	218.567	26
475.934 89	21.359 23	. .		57.134 31	138.562 05	1,000.030	91	228.833	94
493.220 44	26.716 84	. .		16 078 52	76.875 92	1,119.391	57	234.985	25
503.293 99	32.415 18	. .		48.848 84	104.998 69	1,423.138	43	243.131	10
515.614 69	32.814 87	. .		86.696 17	69.041 31	1,535.494	13	266.875	67
536.067 77	35.015 63	. .		91.971 99	70.922 10	1,617.678	96	275 761	82
585.029 11	33.089 33	. .		61.818 19	83.388 52	1,656.585	30	284.231	64
605.338 71	44.502 66	6.945 54		. .	60.157 35	1,647.406	47	285 705	56
657.671 91	38.594 63	. .		146.825 25	131.139 25	1,840.496	36	300.927	56
732.906 28	44.003 93	. .		133.206 01	121.764 43	2,034.914	78	312.813	22
12,205.046 87	794.744 69	56.535 18		1.128.568 98·5	1,899.959 68·5				

(Ciąg

	Ruch wkła								
	Wkładki			Zwrócenia			Stan kapitału włożonego po zważeniu wkładek ze zwróceniami i po dopisaniu prowizyi narosłej		
		wal. austr.			wal. austr.			wal. austr.	
	stron	Zł.	kr.	stron	Zł.	kr.	stron	Zł.	kr.
Z przeniesienia . . .	847.924	123,477.081	53	824.694	115,493.256	16	.	.	.
w roku 1890.	47.299	8,992.362	40	47.779	7,862.308	02	56.167	22,114.705	45
„ „ 1891.	48.871	8,738,568	47	50.777	8,355.093	19	59.206	23,358.637	53
„ „ 1892.	54.428	9,510.636	59	59.854	9,585.299	03	61.531	24,173.497	97
„ „ 1893.	61.276	10.551.460	33	62.090	10,008.532	59	65.356	25,658.149	36
„ „ 1894.	60.918	10,592.125	53	66.953	9,940.017	88	67.415	27.300.539	25
„ „ 1895.	64.170	11,447.473	31	72.049	11,694.436	71	69 510	28,081.738	61
„ „ 1896.	69.972	12,587.636	87	75.530	11,716.655	83	73.669	30.050,121	88
„ „ 1897.	73.976	13,452.663	67	81.872	12,650.056	26	76.675	32,022.248	45
„ „ 1898.	72.877	13,516.698	58	86.380	13,513.508	52	78.973	33,250.555	19
„ „ 1899.	68.863	18,290.015	41	87.725	21,196.195	92	73.789	31,446.338	84
		241,156.722	69		232,015,360	11			
w walucie koronowej		koron	h.		koron	h.		koron	h.
		482,813.445	38		464,030.720	22			
w roku 1900.	78.108	29,342.659	96	86.872	27,609.506	96	77.154	67 089.936	59
„ „ 1901.	88.265	32,354.893	52	96.555	33,036 260	61	81.755	68,932.488	41
	1,636.947	544.010.998	86	1,699.130	524,676.487	79			
Dodawszy do zwróceń wkładki				1,636.947	544,010.998	86			Dodawszy obie
okazuje się 57-letni obrót				3,336 077	1 068,687.486	65			Okazuje się zysk wkła-

d a l s z y.)

d e k				Wykaz zysków i strat						Stan funduszów			
Prowizya przez wkładających uzyskana				Straty		Zyski		Straty		Zyski		rezerwowego		emerytury	
skapitalizowana		wypłacona		funduszu rezerwowego				funduszu obrotowego							
Zł.	kr.	Zł.	kr.	Zł.	kr.	Zł.	kr.	Zł.	kr.	Zł.	kr.	Zł.	kr.	Zł.	kr.
12,205.046	87	794.744	69	56.535	18	1,128.568	98·5	.		1,899.959	68·5	.	.	.	.
795 778	83	44.943	07	.	.	127.972	60	.	.	120·352	82	2,162.069	41	323.760	80
860.456	80	49 923	69	.	.	118.994	08	.	.	135.133	18	2,339.059	88	330.141	82
889.522	88	53.435	73	.	.	131.061	04	.	.	115.102	76	2,478.110	08	339.376	91
941 723	65	59.480	66	.	.	111.415	33	.	.	104.521	61	2,584.051	65	348.728	68
990 282	24	53.212	14	.	.	160.444	08	.	.	150.713	01	2,733.282	12	355.643	59
1,028.162	76	74.339	64	.	.	113.624	61	.	.	138.841	58	2,853.395	39	363.508	27
1,097.402	23	64.328	97	.	.	145 399	50	.	.	158.048	.	3,004.577	79	373 575	82
1,169.519	16	68.932	42	.	.	145.634	15	.	.	169.931	13	3,150.211	94	383.845	32
1,225.116	68	72.465	83	.	.	119.662	69	1,990.989	53	.	.	4,106.063	40	391.047	18
1,101.964	16	128.903	33	.	.	6.867	12·5	975.661	10·5	.	.	2,121.940	99·5	391.653	93
22,304.976	26	1,464.715	17	56.535	18	2,309.644	19	2,966.650	63·5	2,992.603	77·5				
koron	h.	koron	h.	koron	h.	koron	h.	koron	h.	koron	h.	koron	h.	koron	h.
44,609.952	52	2,929.430	34	113.070	36	4,619.288	38	5,933.301	27	5,985 207	55				
2,464.105	91	129.086	18	7.138	84	. . .		2 088 601	63	. . .		2,285.420	94	803.120	33
2,523 918	91	124.869	64	.	.	16.834	22	213.653	53	. . .		213.653	53	827.852	80
49,597.977	34	3,183 386	16	120.209	20	4,636 122	60	8,235.556	43	5,985.207	55				
prowizye		49.597.977	34					od tego straty		8,235.556	43				
dających		52,781.363	50					strata funduszu obrotowego		2,250.348	88				
Od tego: straty				120.209	20										
pożyczka ciążąca na gmachu				542.124	38	662.333	58								
						3,973 789	02								
Do tego: dary i zwroty od kosztów utrzymania						154.816	83								
Zyski funduszu rezerwowego						4,128.605	85								
Ze stratami funduszu obrotowego zestawiwszy zyski funduszu rezerwowego										4,128.605	85				
okazuje się nadwyżka zysków w ogóle										1,878.256	97				
a z doliczeniem:															
straty funduszu obrotowego za rok 1901., od funduszu rezerwowego jeszcze nie potrąconej								213.653·53							
i wartości szacunkowej gmachu								2,110.476·10		2,324.129	63				
								łącznie		4,202.386	60				
Z tego użyto: *a*) na dary dobroczynne								623.444·59							
b) do dyspozycyi Dyrekcyi na różne cele humanitarne								721.548·56							
c) na wyposażenie różnych funduszów								2,495.903·48							
d) na ratę od pożyczki ciążącej na gmachu								147.836·44		3,988.733	07				
Stan funduszu rezerwowego, jak wykaz										213.653	53				

TOWARZYSTWO
GALICYJSKIEJ KASY OSZCZĘDNOŚCI
WE LWOWIE.

*1. Dr. Władysław Abraham
*2. Julian Abrysowski
3. Stanisław Agopsowicz
4. J. E. Stanisław hr. Badeni
5. Dr. Oswald Balzer
6. Aleksander Barwiński
7. Dr. Edward Bauch
8. J. E. Dr. Leon Biliński
*9. Jerzy hr. Borkowski
*10. Mieczysław hr. Borkowski
11. Leon Bratkowski
*12. Stanisław Ciuchciński
13. Dr. Stanisław Dobiecki
*14. Ignacy Drexler
*15. Dr. Władysław Dulęba
*16 Edmund Duniewicz
17. Dr. Jan Dylewski
*18. Alfred Dzikowski
*19. Dr. Józef Ekielski
20. Dr. Edward Festenburg
*21. Aleksander Getritz
22. Józef Gizowski
*23. Dr. Stanisław Głąbiński
*24. Wincenty Gnoiński
25. Roman hr. Gostkowski
*26. Ferdynand Gross
*27. Władysław Gubrynowicz
28. Seweryn Henzel
29. Antoni Jaegermann R. Dworu
*30. Zygmunt Kędzierski
31. Dr. Henryk Kolischer
32. Karol Kropiowski
33. Dr. Jarosław Kułaczkowski
*34. Kazimierz Laskowski R. Dworu
*35. Ks. Zygmunt Lenkiewicz
*36. Jan Lerski
*37. Dr. Adolf Lilien
38. J. E. Herman hr. Loebl
39. J. O. ks. Andrzej Lubomirski
40. Rafał Łępkowski
41. Dr. Godzimir Małachowski
42. Dr. Antoni Małecki
*43. Stanisław Markiewicz
44. Edmund Mochnacki
45. Franciszek Mozer
46. Józef Mysłowski
47. Julian Niedźwiecki
*48 Stanisław Niezabitowski
49. Zdzisław Onyszkiewicz
50. Dr. Wiktor Opolski
*51. Dr. Józef Pająk
*52. Eugeniusz Pierożyński
53. J. E. Dr. Leonard Piętak
54. Dr. Tadeusz Pilat R. Dworu
*55. Dr. Edward Podlewski R. Dworu
56. Stanisław Przyłuski
57. Dr. Bronisław Radziszewski
58. Albin Rayski
*59. Edmund Riedl
60. Dr. Emanuel Roiński
61. Tadeusz Romanowicz
62. Dr. Erazm Romanowski
*63 Andrzej Romaszkan
64. Dr. Józef Rożański
*65. Dr. Rudolf Różycki
66. Dr. Romuald Schubert
67. Jan Schulz
*68. Karol Sklepiński
69. Gustaw Seyfarth
*70. Dr. Zygmunt Skowroński
*71. Dr. Tadeusz Sołowij
72. Ks. Jan Stopczyński
*73. Dr. Edward Stroynowski
*74 Leon Syroczyński
75. Albert Szkowron
76. Władysław Tustanowski
*77. Narcyz Ulmer
78. Ludwik Winiarz
*79. Korneli Winter
80. Ks. Feliks Zabłocki

* Oznaczeni gwiazdką byli obecni na Walnem Zgromadzeniu dnia 22. kwietnia 1902.

Zarząd Galicyjskiej Kasy oszczędności we Lwowie.

A. **TOWARZYSTWO** j. w.

B. **WYDZIAŁ.**

Przewodniczący: *Stanisław Niezabitowski*, j. w.

Zastępca przewodniczącego: *Dr. Józef Pająk*, j. w.

CZŁONKOWIE j. w.

Dr. Władysław Abraham
Ignacy Drexler
Dr. Stanisław Głąbiński
Dr. Jarosław Kułaczkowski
Dr. Adolf Lilien
Eugeniusz Pierożyński
Jan Schulz
Karol Sklepiński
Dr. Zygmunt Skowroński
Dr. Edward Stroynowski

C. **DYREKCYA.**

Dyrektorowie:

Antym Nikorowicz
Dr. Jan Kanty Steczkowski

Zastępca Dyrektora:

Dr. Edward Stroynowski, j. w.

Komisarz rządowy: *Jan Adam Czeżowski*, *Radca c. k. Namiestnictwa.*

Zastępca Komisarza rządowego: *Stanisław Zimny*, *Radca c. k. Namiestnictwa.*

Syndyk: *Dr. Paweł Dąbrowski*, *Adwokat krajowy.*

URZĘDNICY.

Naczelny Buchalter: Karol Czauderna

Kasyer: Wiktor Osiadacz

Likwidator: Leopold Wilimowski

Rewidenci I. kl.:
- Eugeniusz Grużewski
- Jan Pazirski
- Zygmunt Szulakiewicz

Sekretarz: Adam Bartkowski

Rewidenci II. kl:
- Jan Górski
- Franciszek Żmudziński
- Walery Struszkiewicz

Referent hipoteczny: Filibert Czaykowski

Adjunkci I. kl.:
- Jan Czabański
- Henryk Grabiński

Adjunkci II. kl.:
- Walery Kaszyński
- Wincenty Zieniewski
- Piotr Tustanowski
- Emil Müller
- Antoni Królikowski

Asystenci I. kl.:
- Juliusz Starkel
- Kazimierz Pepłowski
- Emil Sarnicki
- Stefan Bobowski

Asystenci II. kl.:
- Bronisław Radziszewski
- Edward Kienzler
- Michał Przestrzelski
- Józef Piórkiewicz
- Feliks Merunowicz

Asystenci III. kl.:
- Antoni Liske
- Stanisław Czernicki

PRAKTYKANCI.

Józef Czarnecki
Witołd Linhardt
Józef Jägermann
Bolesław Żołyński
Leon Zagórski

SŁUŻBA.

Maszynista:	Teofil Liebich
Woźny I. kl.:	Józef Waszkoryk
Woźni II. kl.:	Karol Hofman Aleksander Kawecki Jan Czapla
Woźni III. kl.:	Andrzej Hanusek Józef Falkiewicz Jan Wilfahrt

LW. 89.535/901. We Lwowie, dnia 3. czerwca 1902.

Aleg. 16

Sprawozdanie

Wydziału krajowego z przedłożeniem sprawozdania Rady szkolnej krajowej o stanie wychowania publicznego w szkołach ludowych za r. 1900/901.

Wysoki Sejmie!

Rada szkolna krajowa nadesłała Wydziałowi krajowemu swe sprawozdanie o stanie wychowania publicznego w szkołach ludowych i seminaryach nauczycielskich w roku szkolnym 1900/1901.

Sprawozdanie to Wydział krajowy ma zaszczyt przedłożyć niniejszem Wysokiemu Sejmowi.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy
A. Potocki w. r.

Sprawozdawca:
Dr. Józef Wereszczyński w. r.
Członek Wydziału krajowego.

LW. 89.535/901. We Lwowie, dnia 3. czerwca 1902.

Alegat. 17

Sprawozdanie

Wydziału krajowego z przedłożeniem sprawozdania Rady szkolnej krajowej o stanie szkół średnich za r. 1900/901.

Wysoki Sejmie!

Rada szkolna krajowa nadesłała Wydziałowi krajowemu sprawozdanie o stanie szkół średnich galicyjskich w roku szkolnym 1900/1901.

Sprawozdanie to Wydział krajowy ma zaszczyt przedłożyć niniejszem Wysokiemu Sejmowi.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:
A. Potocki w. r.

Sprawozdawca:
Dr. Józef Wereszczyński w. r.
Członek Wydziału krajowego.

LW. 89.535/901. We Lwowie, dnia 3. czerwca 1902.

Aleg. 18

Sprawozdanie

Wydziału krajowego z przedłożeniem sprawozdania Rady szkolnej krajowej o stanie szkół przemysłowych i handlowych w roku szkolnym 1900/901.

Wysoki Sejmie!

Rada szkolna krajowa nadesłała Wydziałowi krajowemu sprawozdanie o stanie szkół przemysłowych i handlowych w roku szkolnym 1900/1901.

Sprawozdanie to Wydział krajowy ma zaszczyt przedłożyć niniejszem Wysokiemu Sejmowi.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:
A. Potocki, *w. r.*

Sprawozdawca:
Dr. Józef Wereszczyński *w. r.*
Członek Wydziału krajowego.

L. W. 57.404/1901.

We Lwowie, dnia 7. lutego 1902.

Aleg. 19

Sprawozdanie

Wydziału krajowego z wnioskiem na przedłużenie czasu trwania funduszu pożyczkowego na budowę szkół ludowych.

Wysoki Sejmie!

Uchwałą z dnia 22. września 1892 utworzył Wysoki Sejm fundusz pożyczkowy dla gmin wiejskich na budowę szkół ludowych, postanawiając, co następuje:

I.

Począwszy od dnia 1. stycznia 1893 ustanawia się fundusz pożyczkowy na budowę szkół ludowych, z którego udzielane będą gminom wiejskim zasiłki zwrotne na budowę nowych, albo też na przebudowywanie dawnych budynków szkolnych.

Fundusz ten będzie pozostawał pod zarządem Rady szkolnej krajowej, która udzielać będzie Wydziałowi krajowemu po upływie każdego roku zamknięcia rachunków tego funduszu. Czas trwania tego funduszu ustanawia się na lat 20 od 1. stycznia 1893 do 31. grudnia 1912.

Bliższe określenie zasad i sposobu rozdawnictwa zasiłków i warunków ich zwrotu pozostawia się Radzie szkolnej krajowej w porozumieniu z Wydziałem krajowym.

Do majątku funduszu pożyczkowego wpłyną oprócz uchwalonej dla niego równocześnie jednorazowej dotacyi wszystkie kwoty, które z tytułu zwrotu udzielanych z niego zasiłków uiszczane będą.

Po rozwiązaniu funduszu pożyczkowego t. j. z dniem 1. stycznia 1913 przechodzi cały jego majątek na własność krajowego fuduszu szkolnego.

II.

Z majątku zarodowego krajowego funduszu szkolnego wydziela się z dniem 1. stycznia 1893 wszystkie należące do jego składu efekta, a mianowicie 6% listy zastawne Zakładu kredytowego ziemskiego w Krakowie w imiennej wartości 6.000 złr.; 4% listy zastawne galicyjskiego Towarzystwa kredytowego ziemskiego w imiennej wartości 600 zł., 4½% listy zastawne tegoż towarzystwa w imiennej wartości 83.000 zł.,

$4^1/_2\%$ listy zastawne galicyjskiego Banku krajowego w imiennej wartości 11.900 zł., $4^1/_2\%$ obligacye galicyjskiej pożyczki krajowej z r. 1883 w imiennej wartości 40.600 zł., takież obligacye z r. 1884 w imiennej wartości 71.100 zł., takież obligacye z r. 1888 w imiennej wartości 600 zł., 4% książeczkę Banku krajowego na 181 zł. 5 ct. i 9.500 zł. wynoszącą dnia 1. grudnia 1892 płatną ratę kapitału pożyczkowego funduszowi krajowemu, razem przeto efekta w łącznej imiennej wartości 224.281 zł. 5 ct., a względnie efekta, któreby w miejsce tych efektów przed dniem 1. stycznia 1893 zakupione zostały, przeznacza się je na uposażenie funduszu pożyczkowego na budowę szkół.

III.

Kraj zobowiązuje się spłacać funduszowi szkolnemu krajowemu od 1. stycznia 1893 do 31. grudnia 1912 corocznie taką kwotę, jaką wydzielone z majątku zarodowego tegoż funduszu na rzecz funduszu pożyczkowego na budowę szkół efekta w chwili ich wydzielenia corocznie tytułem odsetek przynosiły.

Kraj poręcza, iż z rozwiązaniem funduszu pożyczkowego na budowę szkół w dniu 1. stycznia 1913 zostaną z funduszu pożyczkowego, a o ileby tenże nie wystarczał, z funduszu krajowego zwrócone funduszowi szkolnemu krajowemu na rzecz jego majątku zarodowego takie same efekta, jakie z niego na rzecz funduszu pożyczkowego wydzielone zostały albo ich wartość w gotówce wedle kursu z dnia wydzielenia.

Uchwałą z dnia 16. lutego 1894 powiększył Wysoki Sejm powyższy fundusz pożyczkowy, wcielając doń z dniem 1. stycznia 1894 resztę efektów i gotówki, należących do majątku zarodowego funduszu szkolnego krajowego w łącznej sumie 68.035 zł. 80 ct. a. w. i przyjmując na fundusz krajowy zobowiązanie do płacenia funduszowi szkolnemu krajowemu po koniec grudnia 1912 takiej kwoty, jaką wydzielone z tego funduszu dalsze efekta w chwili ich wydzielenia rocznie przynosiły — tudzież do płacenia odsetek po 4% rocznie od wydzielonej gotówki.

Zarazem przyjął Sejm imieniem kraju gwarancyę, że z rozwiązaniem funduszu pożyczkowego na budowę szkół w dniu 1. stycznia 1913 zostaną funduszowi szkolnemu krajowemu na rzecz jego majątku zarodowego zwrócone takie same efekta, jakie z niego dla funduszu pożyczkowego zostały wydzielone, albo ich wartość w gotówce według kursu z dnia wydzielenia, tudzież cała kwota wydzielona w gotówce.

Na podstawie powyższych uchwał, które uzyskały Najw. Sankcyę, oddano do dyspozycyi c. k. Rady szkolnej krajowej na uposażenie funduszu pożyczkowego na budowę szkół, cały majątek zarodowy funduszu szkolnego krajowego — po spieniężeniu walorów — w gotówce, a w szczególności:

w roku 1893 sumę	228.692 zł. 30 ct.
zaś w roku 1894	67.322 „ 33 „
razem więc sumę	296.014 zł. 63 ct.

Suma ta została w latach 1893 i 1894 rozdaną między gminy wiejskie tytułem bezprocentewych pożyczek na budowę szkół, a również i wpływające raty zwrotu pożyczek były i po koniec roku 1902 będą używane na udzielanie gminom dalszych pożyczek. Od roku 1903 ustać ma w myśl uchwały Wysokiego Sejmu udzielanie pożyczek, a spłacane raty pożyczkowe mają od tej pory być pobierane jedynie na zwrot kapitału funduszu pożyczkowego, który do końca roku 1912 zostałby w zupełności spłacony. Według odezwy c. k. Rady szkolnej krajowej z 16. sierpnia 1901 l. 16.250 korzystało z tego funduszu 463 gmin, które dzięki temu mają obecnie zupełnie odpowiednie budynki szkolne. Znajduje się jednak w kraju jeszcze 235 szkół zorganizowanych a nie czynnych dla braku budynku, 464 zaś szkół mają budynki nieodpowiednie. Gdy zaś brak odpowiedniego budynku pociąga za sobą niemożność należytego rozwoju szkoły, bo nie dopuszcza liczniejszej frekwencyi i sprawia, że nauczyciele uważają swój pobyt w danej szkole za chwilowy i starają się o przeniesienie do szkoły, posiadającej odpowiednie budynki, proponuje c. k. Rada szkolna krajowa przedłużenie czasu trwania wspomnianego funduszu pożyczkowego na budowę szkół ludowych wiejskich na dal-

szych lat dziesięć t. j. od 1. stycznia 1913 do 31. grudnia 1922, tak, że od 1. stycznia 1903 do 31. grudnia 1912 wpływające raty pożyczkowe byłyby jeszcze używane na udzielanie gminom dalszych pozyczek bezprocentowych, a dopiero raty wpływające od 1. stycznia 1913 aż po 31. grudnia 1922 pobieranoby na wzrot kapitału pożyczkowego.

Tak co do sposobu administrowania tego funduszu, jak i gwarancyi kraju, tak co do płacenia odsetek od użytego kapitału funduszowi szkolnemu krajowemu, jak i co do zwrotu tegoż kapitału miałyby obowiązywać w czasie od 1. stycznia 1903 do 31. grudnia 1922 zasady obowiązujące dotychczas co do tego funduszu pożyczkowego w myśl uchwał Wysokiego Sejmu z dnia 22. września 1892 i z dnia 16. lutego 1894.

Z dat przez c. k. Radę szkolną krajową przytoczonych, okazuje się, jak wielkie korzyści przyniosło szkolnictwu krajowemu utworzenie funduszu pożyczkowego na budowę szkół przeznaczonego, daty te świadczą jednak oraz, że cel przy utworzeniu tego funduszu przez Wysoki Sejm zamierzony, nie mógł być dotychczas w zupełności osiągniętym. Potrzeba udzielenia gminom wiejskim pomocy przy budowaniu szkół nie zmniejszyła się, jak o tem świadczą liczne petycye wpływające nieustannie do Wys. Sejmu, do Wydziału krajowego i do Rady szkolnej krajowej.

Gdy zaś potrzebie tej bez nowego obciążenia finansów krajowych można choć w części zaradzić przedłużeniem okresu trwania funduszu pożyczkowego, przeto Wydział krajowy popiera jak najusilniej propozycyę c. k. Rady szkolnej i wnosi

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1) Czas trwania funduszu pożyczkowego na budowę skół ludowych, uchwałą sejmową z dnia 22. września 1892 ustanowiony na lat 20 od 1. stycznia 1893 do do 31. grudnia 1912, przedłuża się o lat 10 t. j. do końca roku 1922.

2) Przyjęte uchwałami sejmowemi z 22. września 1892 i z 16. lutego 1894, zobowiązanie kraju do opłacania funduszowi szkolnemu krajowemu przez czas trwania funduszu pożyczkowego na budowę szkół, takiej kwoty, jaką wydzielone z majątku zarodowego funduszu szkolnego krajowego na rzecz tegoż funduszu pożyczkowego walory, w chwili ich wydzielenia, corocznie tytułem odsetek przynosiły, od wydzielonej zaś gotówki, odsetek po 4% rocznie, trwać będzie aż do końca r. 1922.

3) Kraj poręcza, że z rozwiązaniem funduszu pożyczkowego na budowę szkół w dniu 1. stycznia 1923 r. zostaną z funduszu pożyczkowego, a o ileby tenże nie wystarczał, z funduszu krajowego, zwrócone funduszowi szkolnemu krajowemu na rzecz jego majątku zarodowego takie same walory, jakie z niego na rzecz funduszu pożyczkowego wydzielone zostały, albo ich wartość w gotówce wedle kursu z dnia wydzielenia, a oraz cała kwota wydzielona w gotówce.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:
A. Potocki w. r.

Sprawozdawca:
Dr. Józef Wereszczyński w. r.
Członek Wydziału krajowego.

LW. 84562/901.

We Lwowie, dnia 7. marca 1902.

Aleg 20

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie przyznania Gabryeli Mayerównej, tymczasowej kierowniczce kursu praktycznego robót kobiecych przy szkole wydziałowej żeńskiej w Rzeszowie *ad personam* praw i charakteru stałej nauczycielki.

Wysoki Sejmie!

Gabryela Mayerówna, tymczasowa kierowniczka kursu robót kobiecych przy szkole wydziałowej żeńskiej im. św. Scholastyki w Rzeszowie, wniosła w czerwcu 1901 roku do c. k. Rady szkolnej krajowej we Lwowie podanie o udzielenie jej stałej posady kierowniczki kursu robót przy wyżej wymienionej szkole.

C. k. Rada szkolna krajowa w piśmie do Wydziału krajowego z dnia 14. lipca 1901 l. 17 398 oświadczyła się za uwzględnieniem tej prośby.

Ponieważ jednak stoi temu na przeszkodzie statut tej szkoły, uchwalony przez Wysoki Sejm 22. stycznia 1889, zawierający postanowienie, że posady na kursie robót praktycznych są na razie tymczasowe (§. 16. statutu), przeto Rada szkolna krajowa zaproponowała zarazem zmianę statutu w ten sposób, aby posada kierowniczki kursu praktycznego robót kobiecych przy szkole wydziałowej w Rzeszowie była uznaną za posadę stałą.

Zmiana ta pociągnęłaby za sobą podwyższenie stałego wydatku o sto dwadzieścia koron rocznie.

Wydział krajowy oznajmił c. k. Radzie szkolnej krajowej pismem z dnia 14. listopada 1901 l. 48.977 gotowość przedstawienia Wysokiemu Sejmowi wniosku na przyznanie Gabryeli Mayerównej *ad personam* charakteru i praw stałej nauczycielki a to ze względu na jej bardzo wydatną pracę nauczycielską.

Sprzeciwił się natomiast systemizowaniu przy tej szkole posady stałej nauczycielki robót kobiecych w miejsce tymczasowej, aby nie tworzyć precedensu co do takiejże zmiany statutów innych szkół wydziałowych żeńskich, które co do posad nauczycielek kursu praktycznego zawierają takie same postanowienia, jak statut szkoły wydziałowej Rzeszowskiej.

C. k. Rada szkolna krajowa zgodziła się na tę propozycyę Wydziału krajowego, a wobec tego Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Gabryeli Mayerównej, tymczasowej kierowniczce kursu praktycznego robót kobiecych przy szkole wydziałowej żeńskiej w Rzeszowie przyznaje się począwszy od 1. września 1902 r. *ad personam* charakter i prawa stałej nauczycielki.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:

***A. Potocki**, w. r.*

Sprawozdawca:

***Dr. Józef Wereszczyński**, w. r.*

Członek Wydziału krajowego.

LW. 35.106/902. We Lwowie, dnia 30. maja 1902.

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie petycyj nauczycieli i nauczycielek tudzież wdów po nauczycielach o podwyższenie emerytury, względnie udzielenie pensyi wdowiej lub daru z łaski.

Wysoki Sejmie!

Uchwałą z dnia 8. lipca 1901 przekazał Wysoki Sejm kilka petycyj nauczycieli ludowych o podwyższenie emerytury, względnie udzielenie daru z łaski, Wydziałowi krajowemu do zbadania w porozumieniu z Radą szkolną krajową i zdania sprawy.

Na równi z petycyami, objętemi poleceniem powyższem, traktował Wydział krajowy jak i po inne lata także petycye, co do których nie zapadła wprawdzie uchwała Wysokiego Sejmu, które jednak zostały załatwione przez Komisyę szkolną i tylko z powodu zamknięcia sesyi sejmowej pod rozprawy w Wysokiej Izbie nie przyszły.

Po otrzymaniu opinii od Rady szkolnej krajowej co do tych wszystkich petycyj, Wydział krajowy ma zaszczyt przedłożyć następujące sprawozdanie:

1. Podhajny Jędrzej, nauczyciel szkoły ludowej w Niemiłowie, wniósł petycyę do Wysokiego Sejmu o przyznanie mu pełnej emerytury. Podhajny rozpoczął służbę w zawodzie nauczycielskim w r. 1846, — służy zatem, jeżeli się uwzględni 3-letnią przerwę w służbie, — lat 52. W myśl art. 38. i 49. ustawy z dnia 2. maja 1873 Dz. u. kr. Nr. 251 Rada szkolna krajowa rozporządzeniem z dnia 25. sierpnia 1888 l. 10.671 uznała za policzalny do emerytury czas jego służby tylko od 10. września 1873. Z końcem września 1901 ukończył zatem Podhajny 28 lat służby i w czasie przeniesienia go w stan spoczynku otrzymałby po myśli art. 40. ustawy z 16. czerwca 1898 Dz. u. kr. Nr. 54. emeryturę równającą się $^{28}/_{40}$ częściom jego obecnej płacy. Ze względu na długoletnią, zawsze skuteczną pracę Podhajnego na polu szkolnictwa ludowego, ze względu dalej, że nie policzono mu do emerytury 24 lat służby w zawodzie nauczycielskim, Wydział krajowy zgodnie z opinią Rady szkolnej krajowej, przemawia za uwzględnieniem jego prośby i policzeniem mu owych 24 lat służby nie wchodzących w rachubę przy wymiarze emerytury za 2 lata służby policzalnej, tak, by mógł otrzymać przy przeniesieniu w stan spoczynku pełną emeryturę za 30 lat służby.

2. Jaremko Jan, emerytowany nauczyciel szkoły ludowej w Żuratynie, wniósł prośbę o policzenie mu w drodze łaski czasu służby od 3 października 1865 do 1. marca 1878.

Petent rozpoczął służbę nauczycielską dnia 3. października 1865 i pełnił ją do końca października 1901 z przerwami od 1. maja 1870 do 30. września 1872 i od 1. września 1876 do końca października 1877. Przy przeniesieniu w stan spoczynku policzono mu lata służby tylko od czasu uzyskania patentu kwalifikacyjnego t. j. od 1. marca 1878 i wymierzono pensyę emerytalną w kwocie 747 K. 50 gr. Rada szkolna krajowa ze względu na postanowienia art. 39. ustawy z 1. stycznia 1889 Nr. 16. Dz. u. kr. nie popiera prośby Jaremki o policzenie do emerytury 13 lat służby spędzonych przez niego poprzednio w zawodzie nauczycielskim. Natomiast jednak, uwzględniając znakomitą aplikacyę służbową petenta, oraz mając na uwadze,

że dotknięty nieuleczalną chorobą płuc nie jest w stanie podjąć jakiegokolwiek zajęcia dla powiększenia dochodów na utrzymanie swoje i 5-ga niezaopatrzonych dzieci, Rada szkolna krajowa oświadcza się za podwyższeniem mu emerytury w drodze łaski do kwoty 1.000 koron.

Wydział krajowy zgodnie z opinią Rady szkolnej krajowej wniosek taki ze swej strony Wysokiemu Sejmowi przedkłada.

3 Komarnicki Hilary, emerytowany nauczyciel młodszy 6-cio klasowej szkoły ludowej męskiej w Stryju wniósł prośbę do Wysokiego Sejmu o wliczenie mu do emerytury czasu służby spędzonego w szkołach średnich.

Komarnicki rozpoczął służbę w zawodzie nauczycielskim dnia 14. lutego 1868 jako zastępca nauczyciela w c. k. gimnazyum w Samborze. — Na posadzie tej zostawał do lutego 1870, w którym to czasie dla braku enegii został od obowiązków uwolniony. Następnie ponownie przyjęty do służby w zawodzie nauczycielskim dnia 13. września 1871, służył w charakterze zastępcy nauczyciela przy szkołach średnich do 5. września 1876. — W tym dniu z powodu nie całkiem odpowiednej aplikacyi, i przebytej w roku 1875 choroby umysłowej został uwolniony od obowiązków. Dnia 15. listopada 1877 po raz trzeci rozpoczął Komarnicki służbę jako tymczasowy nauczyciel szkoły filialnej w Rudańcach i obowiązki nauczycielskie w szkołach ludowych pełnił już bez przerwy do końca listopada 1900. — Z powodu stwierdzonej przez lekarza powiatowego niezdolności do dalszego pełnienia obowiązków zawodowych został Komarnicki z końcem listopada 1900 przeniesiony w czasowy stan spoczynku, przyczem ze względu na 23 lat służby (od listopada 1877 do listopada 1900) w publicznych szkołach ludowych, przyznaną mu została na mocy art. 39 i 40 ustawy z dnia 1. stycznia 1889 dz. u. kr. Nr. 16. emerytura w kwocie rocznej 575 koron. — Czas służby spędzonej w charakterze zastępcy nauczyciela w szkołach średnich nie został policzony Komarnickiemu przy wymiarze emerytury.

Ze względu na podeszły wiek petenta, dość skuteczną pracę jego na polu szkolnictwa ludowego, tudzież ze względu, że nie z własnej winy okazał się nieudolnym do pełnienia obowiązków w szkołach średnich, Rada szkolna krajowa oświadcza się za uwzględnieniem jego prośby.

Wydział krajowy zgodnie z opinią Rady szkolnej krajowej przedstawia Wysokiemu Sejmowi odpowiedni wniosek.

4. Kozak Jan, emerytowany nauczyciel szkoły ludowej w Czerminie wniósł petycyę do Wys. Sejmu o podwyższenie emerytury. Przy przeniesieniu w stan spoczynku wymierzono Kozakowi w roku 1882 za 23 lat służby emeryturę w kwocie 186 zł. 87½ ct. Ze względu na podeszły wiek petenta, tudzież ze względu na niskość pobieranej przez niego emerytury Rada szkolna oświadcza się za uwzględnieniem jego prośby. Zgodnie z tą opinią Wydział krajowy przedstawia odpowiedni wniosek.

5. Gawliński Marceli, emerytowany nauczyciel ludowy, wniósł petycyę o podwyższenie emerytury w drodze łaski, z kwoty 472 K 50 h do kwoty 720 K rocznie. Na własną prośbę, z powodu fizycznej nieudolności, przeniesiono Gawlińskiego w roku 1885 w stały stan spoczynku, przyczem przyznano mu w myśl art. 39. ustawy z 2. maja 1873 Nr. 251 dz. u. kr. za 21 lat służby, emeryturę w rocznej kwocie 236 zł. 25 ct. a. w.

Ze względu że Gawliński w zawodzie nauczycielskim pracował zawsze gorliwie i z dobrym skutkiem, ze względu dalej na jego podeszły wiek i przykry stan majątkowy, Rada szkolna krajowa oświadcza się za uwzględnieniem jego prośby. Wydział krajowy zgodnie z opinią Rady szkolnej krajowej przedstawia Wysokiemu Sejmowi odpowiedni wniosek.

6. Zieliński Roman, emerytowany kierownik 4-klasowej szkoły męskiej w Wieliczce, wniół do Wysokiego Sejmu petycyę o podwyższenie mu w drodze łaski emerytury. Zieliński z powodu podeszłego wieku, po 43 letniej służbie zawodowej, rozporządzeniem Rady szkolnej krajowej z dnia 20. listopada 1900 L. 28 316 przeniesiony został w stały stan spoczynku, przyczem przyznano mu pełną emeryturę w kwocie 2.100 K. — Płacy najwyższego stopnia w II. klasie szkół pospolitych, nie można było przyznać petentowi a to ze względu na postanowienia art. 12. ustawy z 6. lipca 1899 Nr. 85. dz. u. kr., ponieważ nie był kierownikiem 5-cio lub więcej klasowej szkoły, ani też nie posiadał egzaminu kwalifikacyjnego dla szkół wydziałowych.

Za długoletnią wzorową pracę otrzymał Zieliński uznanie c. k. Rady szkolnej krajowej, medal honorowy 40 letniej służby i srebrny krzyż zasługi z koroną. Stosunki majątkowe tego nauczyciela są bardzo przykre wskutek kilkuletniej choroby żony, Rada szkolna krajowa jednak, aby nie stwarzać na przyszłość precedensu, oświadcza się przeciw uwzględnieniu prośby o podwyższenie emerytury, która w porównaniu z poborami innych nauczycieli, będących na emeryturze, jest dość wysoką. Natomiast przemawia za wyjednaniem u Wysokiego Sejmu dla Zielińskiego jednorazowej zapomogi w kwocie 200 koron. Wydział krajowy ze swej strony wniosek ten popiera.

7. Pasławska Józefa, emerytowana starsza nauczycielka 6-cio klasowej szkoły żeńskiej w Jarosławiu, wniosła prośbę o podwyższenie jej w drodze łaski emerytury.

Pasławska rozporządzeniem c. k. Rady szkolnej krajowej z 21. lutego 1894 L. 1.008 po 16-tu latach służby w zawodzie nauczycielskim, z powodu choroby umysłowej, została z końcem lutego 1894 przeniesioną w czasowy stan spoczynku, przyczem przyznano jej emeryturę 300 zł. a. w. rocznie. — Przy wymiarze emerytury wzięto za podstawę płacę 700 zł. i jeden dodatek 5-cio letni w kwocie 50 zł. — przyznany jej od 1. kwietnia 1889. — Gdyby petentka o jeden miesiąc później została była przeniesioną w stan spoczynku, należałby się jej z dniem 1. kwietnia 1894 już drugi dodatek pięcioletni, i wtedy emerytura wynosiłaby 320 zł. a. w.

Ponieważ Pasławska znajduje się w przykrem położeniu materyalnem, ponieważ dalej przeniesienie jej w stan spoczynku nie nastąpiło z jej winy, Rada szkolna krajowa oświadcza się za policzeniem tej nauczycielce, w drodze łaski, brakującego miesiąca służby w celu przyznania jej drugiego pięcioletniego dodatku w kwocie 100 K rocznie, względnie odpowiedniego podwyższenia pobieranej emerytury z kwoty 600 K do kwoty 640 K rocznie.

Zgodnie z opinią Rady szkolnej krajowej Wydział krajowy przedstawia Wysokiemu Sejmowi odpowiedni wniosek.

8. Medwecka Władysława, wdowa po nauczycielu szkół ludowych, wniosła petycyę o przyznanie w drodze łaski pensyi wdowiej i dodatku na wychowanie dzieci.

Mąż petentki Władysław Medwecki, starszy nauczyciel 3 kl. szkoły ludowej w Niżankowicach, nie nabył prawa do emerytury, gdyż rozpoczął służbę nauczycielską, policzalną do emerytury, dnia 22. lutego 1892 a zakończył życie dnia 11. czerwca 1901, — miał zatem w dniu śmierci tylko 9 lat, 3 miesiące i 19 dni służby policzalnej do emerytury. — Pozostała po nim wdowa nie uzyskała przeto w myśl art. 43. ustawy z 1. stycznia 1889 Nr. 16. dz. u kr. prawa do pensyi wdowiej i dodatku na wychowanie małoletnich dzieci.

Ze względu jednak, że ś. p. Medwecki pozostał w służbie nauczycielskiej faktycznie od r. 1888 i pełnił przez 13 lat i 4 miesiące bez przerwy obowiązki swe zawsze bardzo gorliwie i z dobrym skutkiem, a nie posiadając żadnego majątku, pozostawił żonę z siedmiorgiem dzieci niezaopatrzonych, Rada szkolna krajowa oświadcza się za przedłożeniem jej petycyi Wysokiemu Sejmowi z wnioskiem na przyznanie Medweckiej w drodze łaski pensyi wdowiej w kwocie 433 K 33 h rocznie oraz dodatków na wychowanie siedmiorga niezaopatrzonych małoletnich sierót w łącznej kwocie 216 K 67 h.

Wydział krajowy wniosek ten ze swej strony popiera i Wysokiemu Sejmowi przedkłada.

9. Stebnicka Albina, wdowa po nauczycielu ludowym, wniosła do Wysokiego Sejmu petycyę o udzielenie w drodze łaski pensyi wdowiej i dodatku na wychowanie dzieci.

Zmarły 6. stycznia 1896 mąż petentki służył w zawodzie nauczycielskim w charakterze tymcz. nauczyciela szkół ludowych bez przerwy od roku 1867 aż do dnia śmierci. W r. 1878 uzyskał on wprawdzie patent na nauczyciela, z powodu jednak nienależytej aplikacyi służbowej otrzymać nie mógł stałej posady, wskutek czego pozostała po nim wdowa wraz z 6-giem dzieci nie ma prawa do stałego zaopatrzenia. Uwzględniając przykre położenie materyalne wdowy, przyznał jej Wysoki Sejm uchwałą z dnia 15-go lutego 1897 stały dar z łaski w kwocie 200 kor. rocznie.

Stebnicka znajduje się w opłakanych stosunkach materyalnych, będąc chorą, sama zarabiać nie może i utrzymuje się z 6-giem dzieci z pracy ręcznej dwóch star-

szych córek. Uwzględniając powyższe nader przykre położenie, Rada szkolna krajowa oświadcza się za wyjednaniem dla Stebnickiej choćby najskromniejszego daru z łaski na wychowanie czworga najmłodszych dzieci.

Zgodnie z tą opinią Wydział krajowy przedstawia odpowiedni wniosek.

10. Pollowa Leopoldyna, była nauczycielka ludowa w Wiszence, wniosła prośbę o przyznanie pensyi emerytalnej.

Z końcem marca 1900 przeniesiono Pollowę, z powodu urzędownie stwierdzonej niezdolności fizycznej do dalszej pracy, w stały stan spoczynku a gdy nie miała jeszcze 10-ciu lat służby policzalnych do emerytury, na podstawie art. 39. ustawy z 1. stycznia 1889 Nr. 16 Dz. u. kr. i art. 40 w brzmieniu ustawy z 22. czerwca 1898 Nr. 54 Dz. u. kr. przyznano jej odprawę w kwocie 1350 K. równającą się $1^1/_2$ rocznej płacy.

Leopoldyna Pollo wstąpiła wprawdzie w r. 1878 do zawodu nauczycielskiego i w zawodzie tym pozostawała do czasu przeniesienia w stan spoczynku, służbę swą jednak kilkakrotnie przerywała; i tak trwała przerwa od r. 1888–1890 dwa lata i pięć miesięcy, w r. 1893 przeszło pięć miesięcy, a w 1896 miesięcy dziewięć i 15 dni. Przerwy te nie zostały usprawiedliwionemi. Stałą nauczycielką zamianowano petentkę w r. 1899.

Za udzieleniem Pollowej pensyi emerytalnej przemiawia jej wiek sędziwy (71 lat) i ubóstwo.

Wydział krajowy odpowiedni wniosek Wysokiemu Sejmowi przedstawia.

11. Karolina recte Keila Baslerowa, wdowa po Pinkasie Baslerze, nauczycielu religii mojżeszowej przy szkole wydziałowej żańskiej w Tarnowie, wniosła do Wysokiego Sejmu petycyę o przyznanie w drodze łaski pensyi wdowiej i dodatku na wychowanie niezaopatrzonych dzieci.

Mąż petentki pełnił od roku 1878 do r. 1890 obowiązki tymczasowego nauczyciela religii mojżeszowej w publicznych szkołach ludowych w Tarnowie. Po uzyskaniu patentu kwalifikacyjnego zamianowany został od dnia 1. lipca 1890 stałym nauczycielem religii mojżeszowej w szkole wydziałowej żeńskiej, na której to posadzie pozostawał do swej śmierci t. j. do dnia 3. kwietnia 1899.

Ponieważ Basler był od roku 1878 do r. 1890 tylko pomocniczym nauczycielem, a służba policzalna do emerytury od dnia 1. lipca 1890 nie wynosiła 10 lat, przeto pozostała po nim wdowa z dziećmi nie miała w myśl przepisów ustawy z 1. stycznia 1889 Dz. u. kr. Nr. 16 prawa do stałego zaopatrzenia i otrzymała jedynie odprawę. Ze względu na 21-letnią, gorliwą i skuteczną służbę Baslera w zawodzie nauczycielskim, oraz ze względu na przykre położenie materyalne, w którem rodzina jego pozostaje, Wydział krajowy zgodnie z opinią Rady szkolnej krajowej oświadcza się za udzieleniem Baslerowej w drodze łaski stałego zaopatrzenia w rocznej kwocie 400 K i dodatków na wychowanie czworga niezaopatrzonych dzieci po 60 koron rocznie, aż do ukończenia przez nie 20 lat życia, lub uzyskania innego zaopatrzenia.

12. Ludwińska Gabryela, wdowa po nauczycielu ludowym w Balicach, wniosła prośbę o podwyższenie zaopatrzenia wdowiego.

Jedyne zaopatrzenie Ludwińskiej stanowi t. zw. porcya ubogich w kwocie 102 K., przyznana jej na podstawie przepisów dawnej ustawy szkolnej, jako wdowie po nauczycielu ludowym Szczepanie Ludwińskim, który służył od r. 1848 do 1868. Kwota powyższa nie może wystarczyć na najnędzniejsze nawet utrzymanie petentki, obecnie 76-cioletniej staruszki, niezdolnej do żadnej pracy. Ze względu na nader przykre położenie materyalne Ludwińskiej, oraz ze względu na 20-letnią służbę nauczycielską zmarłego jej męża Rada szkolna krajowa przemawia za wyjednaniem u Wysokiego Sejmu dla Ludwińskiej stałego daru z łaski w rocznej kwocie 100 koron.

Wydział krajowy wniosek ten ze swej strony popiera.

13. Skwirzyńska Stefania, wdowa po inspektorze szkolnym okręgowym, wniosła petycyę o pokwyższenie pensyi wdowiej. Mąż petentki ś. p. Julian Skwirzyński służbę w zawodzie nauczycielskim rozpoczął w r. 1860 i pełnił ją bez przerwy przez 29 lat. Prowizorycznym inspektorem szkolnym okręgu stryjskiego był od 15. maja 1871 do 15. marca 1889. Aż do końca r. 1892 inspektorowie szkolni okręgowi byli prowizorycznie ustanowieni i pobierali płacę przywiązaną do posady, z której na stanowisko inspektorów powołani zostali, wyznaczano im tylko ryczałt tytułem dyet i kosztów podróży. Skwirzyński zmarł przed wejściem w życie ustawy z 8. czerwca 1892 Dz. u. p. Nr. 92 o stabilizacyi inspektorów i zaliczeniu ich w poczet urzędników państwowych, wdowie więc po nim przyznała c. k. Rada szkolna

krajowa pensyę wdowią w kwocie 283 złr. 33 ct. równającą się tylko $^1/_3$ części ostatniej płacy, pobieranej przez niego, jako nauczyciela a nie jako inspektora. Dla każdego z pozostałych 6-ga dzieci przyznała Rada szkolna krajowa tytułem dodatku na wychowanie po 23 zł. 61 ct. a. w. Gdy troje z tych dzieci osiągnęło wiek normalny, Rada szkolna krajowa zezwoliła przenieść utracony przez nie dodatek na pozostałe dzieci.

Z znajdującego się w aktach świadectwa lekarskiego okazuje się, że ś. p. Skwirzyński padł ofiarą swego zawodu, wskutek nadmiernego przeciążenia pracą, — spełniał on bowiem obowiązki inspektora naraz w 3-ech powiatach: stryjskim, żydaczowskim i doliniańskim. Jak znakomitą była kwalifikacya służbowa ś. p. Skwirzyńskiego, tego dowodem 12 dekretów pochwalnych, które otrzymał w ciągu 29-letniej służby za gorliwą i skuteczną pracę. Z tych względów, jakoteż ze względu na przykre położenie materyalne pozostałej wdowy, która dotknięta chorobą chroniczną nie może zarabiać i ograniczoną jest wyłącznie do swej emerytury, Rada szkolna krajowa prośbę jej jak najgoręciej popiera, a Wydział krajowy przedkłada Wysokiemu Sejmowi wniosek na podwyższenie Skwirzyńskiej pensyi wdowiej do kwoty 766 koron 66 g.

14. Kobiałkiewiczowa Stefania, wdowa po emerytowanym nauczycielu szkół ludowych, wniosła do Wysokiego Sejmu prośbę o podwyższenie pensyi wdowiej.

Ponieważ petentka nie posiada żadnego majątku, a z powodu nadwątlonego zdrowia nie może zarabiać na utrzymanie, i ograniczoną jest wyłącznie na pensyę wdowią w kwocie 640 koron rocznie, z której utrzymuje siebie i dwie córki (jedna z córek ma dyurnum 50 Kor. miesięcznie), — uwzględniając dalej że zmarły jej mąż służył przy szkołach ludowych przez 40 lat sumiennie i gorliwie, — Rada szkolna krajowa prośbę jej popiera, a Wydział krajowy przedstawia Wysokiemu Sejmowi odpowiedni wniosek.

15. Maziarski Józef, kierownik szkoły w Padwi, wniósł prośbę o wynagrodzenie za 3 lata nadobowiązkowej służby.

Rozporządzeniem z dnia 5. sierpnia 1901 L. 19.973 przeniosła c. k. Rada szkolna krajowa Józefa Maziarskiego na własną jego prośbę w stały stan spoczynku i przyznała mu emeryturę w kwocie 1600 K. równającą się całej płacy wraz z policzalnym do emerytury dodatkiem. Nauczyciel ten wstąpił do zawodu nauczycielskiego 1. września 1858, liczył zatem z dniu przejścia w stan spoczynku 43 lat służby zawodowej. Aplikacya służbowa i zachowanie się Maziarskiego były przez cały czas służby pod każdym względem wzorowe, mimo to Rada szkolna krajowa petycyi jego nie popiera, gdyż pozostając po skończeniu 40 letniej służby obowiązkowej w dalszej czynnej służbie, korzystał petent z wszystkich poborów do posady przywiązanych, a nadto po ukończeniu 40 lat służby wstrzymano dalszy pobór od niego wkładek emerytalnych.

Ze względu jednak, na długoletnią wzorową służbę petenta, oraz uwzględniając jego przykre położenie materyalne, w które popadł z powodu dłuższej choroby w domu, Wydział krajowy oświadcza się za udzieleniem Maziarskiemu jednorazowej zapomogi w kwocie 200 K.

16. Głowacka Adolfina, sierota po zmarłym w r. 1881 kierowniku szkoły normalnej w Zaleszczykach, wniosła do Wysokiego Sejmu petycyę o udzielenie stałego daru z łaski.

Głowacka z powodu podeszłego wieku nie może sama zapracować na utrzymanie i znajduje się na łasce obcych w wielkiej nędzy. — Jakkolwiek z tytułu prawnego nie należy się petentce zaopatrzenie, to jednak z uwagi, że jest sierotą po nauczycielu, oraz uwzględniając jej wielkie ubóstwo, Wydział krajowy oświadcza się za udzieleniem Głowackiej jednorazowego daru z łaski w kwocie 100 K.

17. Michalski Michał, nadetatowy nauczyciel jedno klasowej szkoły w Tęgoborzy, wzniósł do Wysokiego Sejmu petycyę o zaopatrzenie w drodze łaski.

Petent pozostaje w zawodzie nzuczycielskim jako tymczasowy nauczyciel prawie przez 35 lat, i z powodu fizycznej niezdolności z końcem bieżącego roku szkolnego będzie musiał być uwolniony z zajmującej posady. — Dla braku egzaminu kwalifikacyjnego Michalski nie mógł uzyskać stałej posady.

Jakkolwiek Michalski nie nabył prawa do emerytury, to jednak gdy długoletnią, gorliwą a skuteczną pracą w szkole zasłużył sobie na wyjątkowe traktowanie, Wydział krajowy zgodnie z opinią Rady szkolnej krajowej przedkłada Wysokiemu

Sejmowi w niosek na udzielenie Michalskiemu, w drodze łaski, dożywotnego zaopatrzenia w rocznej kwocie 400 K.

18. Wojnarowski Błażej, emerytowany nauczyciel ludowy w Sieniawie, wniósł prośbę o przyznanie w drodze łaski czwartego dodatku pięcioletniego i o udzielenie zapomogi.

Rozporządzeniem Rady szkolnej krajowej z 22. września 1897 L. 15.250 przeniesiono Wojnarowskiego z powodu fizycznej niezdolności do dalszej służby w stały stan spoczynku, przyczem przyznano mu emeryturę za 31 lat służby w kwocie 775 K. rocznie. — Przy wymiarze emerytury wzięto za podstawę ostatnią płacę petenta i trzy dodatki pięcioletnie, — czwartego zaś dodatku za czas od 1. września 1892 do 31. sierpnia 1897 nie uwzględniono, gdyż w tym czasie praca Wojnarowskiego nie była skuteczną. — Z tego też powodu Rada szkolna krajowa nie popiera prośby Wojnarowskiego o przyznanie 4-go dodatku pięcioletniego, przemawia natomiast za udzieleniem mu jednorazowej zapomogi, ponieważ petent ze swej emerytury, nie wystarczającej na najniezbędniejsze potrzeby życia, utrzymuje jeszcze kilkoro dzieci. Wydział krajowy zgodnie z tą opinią Rady szkolnej krajowej przedstawia Wysokiemu Sejmowi odpowiedni wniosek.

19. Bosak Franciszek, nauczyciel kierujący dwuklasowej szkoły ludowej w Mokrzyskach, prosi o dodatkowe przyznanie dodatku pięcioletniego za czas służby nauczycielskiej od 1. lipca 1885 do 30. czerwca 1890.

Wysoki Sejm uchwałą z dnia 27. marca 1899 policzył już nauczycielowi Bosakowi w drodze łaski powyższe lata służby — nie było tylko przedmiotem uchwały uznanie tego czasu za stałą służbę w zawodzie nauczycielskim, policzalną do wymiaru dodatków pięcioletnich

Ze względu na zadowalniającą pod każdym względem aplikacyę służbową petenta, Rada szkolna krajowa oświadcza się za uwzględnieniem jego prośby. Wydział krajowy wniosek ten ze swej strony popiera i Wysokiemu Sejmowi przedkłada.

20. Koczyndyk Piotr, emerytowany nauczyciel ludowy, wniósł do Wysokiego Sejmu petycyę o podwyższenie w drodze łaski emerytury.

Z powodu śmierci petenta prośba ta stała się bezprzedmiotową.

21. Więckowski Dymitr, emerytowany nauczyciel ludowy, wniósł petycyę o udzielenie stałego daru z łaski na wychowanie trojga sierót.

Gdy sieroty te, dla których Więckowski prosi o dar z łaski, są dziećmi jego zmarłej córki zamężnej za prowiz. inżynierem miejskim w Przemyślu, i do udzielenia im z funduszu szkolnego zapomogi nie ma żadnego tytułu, Wydział krajowy zgodnie z opinią Rady szkolnej krajowej sądzi, że prośbie Więckowskiego odmówić należy.

Na podstawie powyższego sprawozdania Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Podhajnemu Jędrzejowi, nauczycielowi szkoły ludowej w Niemiłowie, policza Sejm w drodze łaski do emerytury dwa lata służby, spędzonej w zawodzie nauczycielskim tak, by tenże mając 30 lat służby policzalnej, mógł po myśli art. 40. ustawy z 16. czerwca 1898 Dz u. kr. Nr. 54, otrzymać przy przeniesieniu w stan spoczynku pełną emeryturę.

2. Jaremce Janowi, emerytowanemu nauczycielowi szkoły ludowej w Żuratynie, podwyższa Sejm w drodze łaski, począwszy od r. 1902 pobieraną przez niego emeryturę z kwoty 747 kor. 50 gr. do kwoty 1000 koron rocznie.

3. Komarnickiemu Hilaremu, emerytowanemu nauczycielowi szkoły ludowej w Stryju, policza Sejm w drodze łaski do emerytury 6 lat służby spędzonej w zawodzie nauczycielskim w charakterze zastępcy nauczyciela w szkołach średnich i podwyższa mu emeryturę z kwoty 575 K. na kwotę 725 K. rocznie.

4. Kozakowi Janowi, emerytowanemu nauczycielowi szkoły ludowej w Czerminie, podwyższa Sejm w drodze łaski, począwszy od r. 1902, emeryturę z kwoty 373 K. 75 g. na 480 K. rocznie.

5. Gawlińskiemu Marcelemu, emerytowanemu nauczycielowi szkół ludowych, podwyższa Sejm w drodze łaski począwszy od r. 1902, emeryturę z kwoty 472 K. 50 g. do kwoty 700 K. rocznie.

6. Zielińskiemu Romanowi, emerytowanemu kierownikowi szkoły ludowej w Wieliczce, udziela Sejm na pokrycie kosztów leczenia chorej żony jednorazową zapomogę w kwocie 200 K.

7. Pasławskiej Józefie, emerytowanej starszej nauczycielce 6-klasowej szkoły żeńskiej w Jarosławiu, policza Sejm do emerytury jeden miesiąc służby — i podwyższa, począwszy od r. 1902, pobieraną przez nią emeryturę z kwoty 600 K. na kwotę 640 K. rocznie.

8. Medweckiej Władysławie, wdowie po nauczycielu szkół ludowych, przyznaje Sejm w drodze łaski od 1. stycznia 1902 pensyę wdowią w kwocie 433 K. 33 g. rocznie, oraz dodatek na wychowanie siedmiorga dzieci 216 K. 67 g. aż do czasu dojścia najmłodszego z nich do 20. roku życia lub do wcześniejszego zaopatrzenia wszystkich.

9. Stebnickiej Albinie, wdowie po nauczycielu szkół ludowych, przyznaje Sejm w drodze łaski, od 1. stycznia 1902 r. dar z łaski na wychowanie czworga dzieci, a to: Władysława, Alfreda, Eugenii i Leona, w kwocie rocznej 100 K., aż do dojścia najmłodszego z nich do 20. roku życia lub wcześniejszego zaopatrzenia wszystkich dzieci.

10. Pollowej Leopoldynie, b. nauczycielce ludowej, udziela Sejm jednorazowy dar z łaski w kwocie 50 K.

11. Baslerowej Karolinie recte Keili, wdowie po nauczycielu religii mojżeszowej, przyznaje Sejm w drodze łaski począwszy od 1. stycznia 1902 stałe zaopatrzenie w kwocie 400 K. rocznie, oraz dodatek na wychowanie czworga niezaopatrzonych dzieci po 60 K. rocznie dla każdego aż do ukończenia przez najmłodsze dziecko 20 lat życia, lub uzyskania innego zaopatrzenia.

12. Ludwińskiej Gabryeli, wdowie po nauczycielu ludowym, przyznaje Sejm, w drodze łaski począwszy od 1. stycznia 1902 stałe zaopatrzenie w rocznej kwocie 100 K.

13. Skwirzyńskiej Stefanii, wdowie po inspektorze szkolnym okręgowym, podwyższa Sejm w drodze łaski od roku 1902 począwszy, pensyę wdowią z kwoty 566 K. 66 g. na kwotę 766 K. 66 g. rocznie.

14. Kobiałkiewiczowej Stefanii, wdowie po emerytowanym nauczycielu ludowym, podwyższa Sejm w drodze łaski, od roku 1902 począwszy, pensyę wdowią z kwoty 640 K. na 840 K. rocznie.

15. Maziarskiemu Józefowi, kierownikowi szkoły w Padwi, udziela Sejm w drodze łaski jednorazowy zasiłek w kwocie 200 K.

16. Głowackiej Adolfinie, sierocie po kierowniku szkoły ludowej w Zaleszczykach, udziela Sejm jednorazowy dar z łaski w kwocie 100 K.

17. Michalskiemu Michałowi, nadetatowemu nauczycielowi szkoły ludowej w Tęgoborzy, przyznaje Sejm w drodze łaski począwszy od roku 1902 stałe zaopatrzenie w rocznej kwocie 400 K. rocznie.

18. Wojnarowskiemu Błażejowi, emerytowanemu nauczycielowi szkoły ludowej w Sieniawie, udziela Sejm jednorazowy dar z łaski w kwocie 100 K.

19. Bosakowi Franciszkowi, kierującemu nauczycielowi szkoły ludowej w Mokrzyskach, policza Sejm w drodze łaski do wymiaru dodatku pięcioletniego czas jego służby w zawodzie nauczycielskim od 1. lipca 1885 do 31. maja 1890.

20. Sejm przechodzi do porządku dziennego nad petycyą Dymitra Więckowskiego o udzielenie stałego daru z łaski na wychowanie 3-ga sierót.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:
A. Potocki w. r.

Sprawozdawca:
Dr. Józef Wereszczyński w. r.
Członek Wydziału krajowego.

Aleg. 22

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie regulacyi płac urzędników i sług krajowych archiwów aktów grodzkich i ziemskich we Lwowie i w Krakowie.

Wysoki Sejmie!

Uchwałą z dnia 9. lipca 1901 przekazał Wysoki Sejm petycyę adjunktów krajowych Archiwów aktów grodzkich i ziemskich we Lwowie i Krakowie, Wydziałowi krajowemu do zbadania i postawienia wniosku celem zmiany etatu.

Stosownie do tej uchwały przedkłada Wydział krajowy następujące sprawozdanie:

Uchwałą z dnia 3. lutego 1896 przekazał Wysoki Sejm sprawę reorganizacyi krajowych Archiwów aktów grodzkich i ziemskich Wydziałowi krajowemu do zbadania w porozumieniu z c. k. Akademią Umiejętności w Krakowie i do przedłożenia wniosków w tej mierze.

Akademia Umiejętności wyraziła opinię, że należałoby utworzyć przy obu archiwach krajowych po jednej posadzie z rangą i płacą koncepisty Wydziału krajowego, a we Lwowie nadto jedną posadę z rangą i płacą asystenta Wydziału krajowego, a prócz tego, że należałoby zrównać adjunktów archiwalnych z adjunktami Wydziału krajowego co do rangi i płacy.

Wydział krajowy, licząc się ze stanem finansów krajowych, uwzględnił we wniosku przedłożonym Wysokiemu Sejmowi dnia 6. października 1896 l. W. 58.474 opinię Akademii Umiejętności tylko częściowo, a mianowicie zaproponował utworzenie w obu archiwach krajowych po jednej posadzie adjunkta II. klasy z płacą 900 złr., dodatkiem aktywalnym 200 złr rocznie i prawem do 3 dodatków pięcioletnich po 100 złr.

Komisya szkolna Wysokiego Sejmu oświadczyła się w sprawozdaniu swem z dnia 8. lutego 1897 l. 2.692 za wnioskami Wydziału krajowego, wyrażając jednak zdanie, że później gdy przyjdzie regulacya płac urzędników Wydziału krajowego na porządek dzienny, trzeba będzie przeprowadzić także zrównanie urzędników archiwalnych z urzędnikami Wydziału krajowego pod względem płacy i dodatków.

Wydział krajowy, zważywszy, że regulacya płac urzędników Wydziału krajowego nie objęła urzędników archiwalnych, zważywszy dalej, że do uzyskania posady adjunkta archiwalnego wymagane są oprócz doktoratu prawa lub filozofii pewne wyższe kwalifikacye naukowe, zważywszy wreszcie, że oba archiwa mają swe siedziby w dwóch głównych miastach Galicyi, gdzie panuje znaczna drożyzna, postanowił przedstawić Wysokiemu Sejmowi wniosek na zrównanie adjunktów archiwalnych I klasy z adjunktami, zaś adjunktów II klasy z koncepistami Wydziału krajowego, co do płacy, dodatków aktywalnych i dodatków pięcioletnich.

Ponadto proponuje Wydział krajowy przyznanie stróżom archiwalnym dodatków na mundur po 100 kor. rocznie, prócz tego prawo do 5 dodatków pięcioletnich po 60 kor., z tem jednakowoż zastrzeżeniem, że zaczną się one liczyć dopiero od dnia 1. stycznia 1902.

Ten ostatni wniosek Wydziału krajowego jest tem uzasadniony, że od kandydatów na posady stróżów archiwalnych wymaga się znacznie więcej, aniżeli od innych sług biurowych, co podniosła już w swej opinii z roku 1996 c. k. Akademia Umiejętności w Krakowie i co potwierdzają obaj dyrektorowie krajowych archiwów. Słusznem natomiast wydawało się Wydziałowi krajowemu, aby pobory stróżów archi-

walnych były nieco niższemi od poborów woźnych Wydziału krajowego, które to posady powinny i nadal pozostać najwyższemi w etacie sług krajowych.

Proponowane przez Wydział krajowy zmiany pociągnęłyby obciążenie budżetu krajowego w roku 1902 kwotą o 2.080 koron wyższą niż dotychczas, w ogóle zaś różnica ta, w razie wypłacania wszystkich dodatków pięcioletnich mogłaby dojść do kwoty 3.280 koron rocznie.

Na podstawie tego sprawozdania

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. Etat płac funkcyonaryuszy krajowych Archiwów aktów grodzkich i ziemskich we Lwowie i Krakowie, ustanowiony uchwałami Wysokiego Sejmu z dnia 21. sierpnia 1877 i z dnia 12. lutego 1897 uchyla się.

II. Ustanawia się natomiast następujący etat:

1.	Dyrektor archiwum we Lwowie		2.400 K
2.	Dyrektor archiwum w Krakowie		2.400 „
3.	Adjunkt I. klasy we Lwowie:		
	a) płaca	2.800 K	
	b) dodatek aktywalny	600 „	
	c) 3 dodatki pięcioletnie po 200 K.		
4.	Adjunkt I. klasy w Krakowie:		
	a) płaca	2.800 K	
	b) dodatek aktywalny	600 „	
	c) 3 dodatki pięcioletnie po 200 K.		
5.	Adjunkt II. klasy we Lwowie:		
	a) płaca	2.200 K	
	b) dodatek aktywalny	480 „	
	c) 3 dodatki pięcioletnie po 160 K.		
6.	Adjunkt II. klasy w Krakowie:		
	a) płaca	2.200 K	
	b) dodatek aktywalny	480 „	
	c) 3 dodatki pięcioletnie po 160 K.		
7.	Stróż we Lwowie:		
	a) płaca	840 K	
	b) dodatek na mundur	100 „	
	c) 5 dodatków pięcioletnich po 60 K.		
8.	Stróż w Krakowie:		
	a) płaca	840 K	
	b) dodatek na mundur	100 „	
	c) 5 dodatków pięcioletnich po 60 K.		
9.	Aplikanci (2 we Lwowie i 1 w Krakowie, adjuta po 600 K).		

III. Do budżetu wydatków funduszu krajowego na rok 1902 wstawia się pobory według norm ustanowionych w powyższym etacie.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:
A. Potocki, *w. r.*

Sprawozdawca:
Dr. Józef Wereszczyński, *w. r.*
Członek Wydziału krajowego.

LW. 46.791/901.

We Lwowie, dnia 7. czerwca 190[illegible].

Aleg. 23

Sprawozdanie

Wydziału krajowego o zamknięciu rachunków fundacyi Stanisława hr. Skarbka za rok 1900.

Wysoki Sejmie!

A) B) Wydział krajowy przedkłada Wysokiemu Sejmowi pod *A)* zamknięcie rachunków majątku obrotowego fundacyi ś. p. Stanisława hr. Skarbka za rok 1900, tudzież pod *B)* wykaz stanu majątkowego za tenże rok wszystkich, pod zarządem fundacyi Skarbkowskiej zostających funduszów z następującem sprawozdaniem:

Na rok 1900 preliminowano w majątku obrotowym:

dochody *netto* w sumie		592.868 K. 82 gr.
wydatki *netto* w sumie		595.923 „ 24 „
preliminowano przeto niedobór w kwocie		3.054 K. 42 gr.

który powstał skutkiem uchwalenia przez Radę administracyjną kredytów dodatkowych w łącznej kwocie 3.231 K. pierwotny bowiem preliminarz, zatwierdzony przez Wydział krajowy, wykazywał nadwyżkę dochodów . . . . . 176 K. 58 gr.

Zamknięcie rachunków majątku obrotowego za rok 1900 przedstawia następujące wyniki:

Dochody rzeczywiste *brutto* wynosiły sumę	796.838 K. 37 gr.	
wydatki rzeczywiste *brutto* . . .	872.136 „ 78 „	
Z porównania sumy wynikłości dochodów ze sumą wydatków okazuje się nadwyżka wydatków w kwocie		75.298 K. 41 gr.
a w rezultacie wynik niekorzystniejszy od budżetu o . . .		72.243 „ 99 „

spowodowany wyższą ponad preliminarz spłatą pożyczek, umożliwioną zapasami kasowymi, które o powyższą sumę zmniejszyły się z końcem roku 1900.

Gdy bowiem wynik dochodów podług zamknięcia rachunków wynosi . . . . . 796.838 K. 37 gr.
podług budżetu zaś . . . . . 592.868 „ 82 „
przeto było dochodów więcej niż preliminowano o . . . . 203.969 K. 55 gr.

a wynik wydatków podług zamknięcia . 872.136 K. 78 gr.
podług budżetu . . . . . 595.923 „ 24 „
przeto wydatki były większe od preliminowanych o . . . 276.213 K. 54 gr.

Z porównania okazuje się wynik kasowy w roku 1900 w ogóle niekorzystniejszy jak wyżej o . . . . . 72.243 K. 99 gr.

Z zestawienia dochodów i wydatków poszczególnych rubryk w porównaniu z preliminarzem otrzymamy wyniki korzystniejsze od preliminarza w następujących rubrykach:

w rubr.	I. „Zarząd centralny“ o . . .	3.752 K.	66 gr.
„	III. „Gmach teatru“ o . . .	374 „	46 „
„	V. „Dobra ziemskie“ o . . .	11.026 „	76 „
„	IX. „Prowizye czynne“ o . . .	5.505 „	52 „
„	XII. „Przygodne“ o . . .	6.618 „	73 „
	Razem . .	27.278 K.	13 gr.

niekorzystniejsze zaś:

w rubr.	VII. „Realności lwowskie“ o . .	697 K.	61 gr.	
„	VIII. „Pożyczki“ o	98.599 „	72 „	
„	X. „Prowizye bierne“ o . .	5 „	— „	
„	XI. „Zakład w Drohowyżu“ o . .	219 „	79 „	99.522 K. 12 gr.

Z porównania okazuje się wynik niekorzystniejszy, jak wyżej o 72.243 K. 99 gr

---

Do głównych, wyżej poszczególnionych różnic podała Kuratorya fundacyi Wydziałowi krajowemu w sprawozdaniu z dnia 11. lipca 1901 r. L. 1274/1901 następujące wyjaśnienia:

Rubryka I.. „Zarząd centralny“. Według zamknięcia rubryka ta wykazuje korzystniejszy wynik o 3.752 K. 66 gr., który powstał przez zredukowanie preliminowanych wydatków na administracyę o kwotę . . . . 3.140 K. 14 gr.
a nadto wskutek zwrotu kosztów kancelaryi syndyka . . . 612 „ 52 „
razem j. w. 3.752 K. 66 gr.

Wyniki tej rubryki wraz z wynikami rubryki II. „Legaty i gracye“ stanowią właściwe koszta zarządu, a wynoszą netto:

w rubr.	I. „Zarząd centralny“ . . .	52.229 K. 34 gr.
„	II. „Legaty i gracye“ . . .	30.650 „ — „
	Razem .	82.879 K. 34 gr.

Rubryka III. „Gmach teatru“ wykazuje w zamknięciu:

dochody		87.043 K. 58 gr.
wydatki		52.336 „ 32 „
	czysty dochód .	34.707 K. 26 gr.

preliminowano zaś:

dochody w kwocie . . .	71.748 K. — gr.	
wydatki „	37.415 „ 20 „	
zatem czysty dochód		34.332 K. 80 gr.

Z porównania okazuje się wynik korzystniejszy o kwotę 374 K. 46 gr., ponieważ byli lokatorowie gmachu wpłacili o tyle więcej na rachunek zaległych czynszów, aniżeli preliminowano. Zaległości w czynszach z gmachu teatralnego wynosiły z końcem roku 1899 . . . . . 4.750 K. 70 gr.
w ciągu roku 1900 wpłynęło . . . 974 K. 46 gr.
odpisano . . . . . 641 „ 86 „ 1.616 „ 32 „
pozostało z końcem roku 1900 w zaległości . . . . 3.134 K. 38 gr.

W rubryce IV. „Przedsiębiorstwo teatralne“ nie było w roku 1900. żadnych wynikłości.

Rubryka V/VI „Dobra ziemskie“. Według budżetu miał wynosić w roku 1900 dochód . . . . . 453.364 K. 02 gr.
wydatek . 247.023 „ 68 „
przeto spodziewano się czystego dochodu z dóbr . . . 206.340 „ 34 „
gdy zaś uzyskano w dochodach . . 480.501 K. 60 gr.
a wydano . . . . . 263.134 „ 50 „ 217.367 „ 10 „
czysty dochód był zatem większy o . . . . . 11.026 K. 76 gr.
Z porównania dochodów preliminowanych w kwocie . . . . 453.364 K. 02 gr.
z uzyskanymi w kwocie . . . . 480.501 „ 60 „
okazuje się wynik korzystniejszy o . . . . . 27.137 K. 58 gr.
a z porównania wydatków preliminowanych w kwocie . . . . 247.023 „ 68 „
z rzeczywistymi w kwocie . . . . 263.134 „ 50 „
okazuje się wynik mniej korzystny o . . . . 16.110 „ 82 „
W rezultacie wynik pomyślniejszy jak wyżej o . . . . 11.026 „ 76 „

Korzystniejsze wyniki od preliminarza wykazują następujące pozycye w tej rubryce:

1) Kulików o . . . . . 1.046 K. 20 gr.
2) Ostałowice o . . . . . 660 „ 24 „
3) Rożniatów-Duba o . . . . 4.672 „ 16 „
4) Smorze-Klimiec o . . . . 2.939 „ 57 „
5) Żabie o . . . . . 3.079 „ 02 „
6) Przedsiębiorstwo w dobrach o . . 1.478 „ 35 „
7) Rozmaite o . . . . . 848 „ 69 „ 14.724 K. 23 gr.

niekorzystniejsze zaś:

8) Brzozdowce o . . . . . 1.920 K 71 gr.
9) Drohowyże o . . . . . 115 „ 34 „
10) Opary i Słońsko o . . . . 912 „ 26 „
11) Żydaczów o . . . . . 749 „ 16 „ 3.697 „ 47 „
W rezultacie wynik korzystniejszy jak wyżej . . . . 11.026 K. 76 gr.

1) Dobra Kulików wykazują wynik korzystniejszy głównie z powodu wyższych wpływów aniżeli preliminowano na poczet ceny kupna realności „Kapitanówka“ o 1.412 K. 50 gr., a mniejszego natomiast dochodu o 300 K. z dzierżawy łąk, ponieważ wydzierżawiono te łąki od $^1/_5$ 1900 za niższy czynsz roczny, wreszcie z powodu innych mniej znacznych różnic bądź to na korzyść bądź na niekorzyść budżetu.

2) Dobra Ostałowice. Na korzystniejszy wynik w tej pozycyi składają się same drobne różnice a mianowicie, z jednej strony większe wpływy na poczet zaległego czynszu z dzierżawy dóbr, zwroty reszty zaliczek danych na restauracyę budynków dzierżawnych, większy dochód ze sprzedaży drzewa i zwroty kosztów wyrębu stosów deputatowych, z drugiej strony niższe datki konkurencyjne, mniejsze wydatki na kultury, budynki i wyrąb stosów.

3) Dobra Rożniatów-Duba. Powodem korzystniejszego wyniku w stosunku do preliminarza, pomijając drobniejsze różnice, były wpływy na poczet zaległych czynszów dzierżawnych: a to z dóbr Różniatów 1.303 K. 95 gr. z gruntów naftodajnych 728 K. 19 gr., z parcel i realności 616 K., z karczem i młynów 848 K., wyższy dochód o 1.847 K. 30 gr., ze sprzedaży drzewa i o 229 K. z polowania wreszcie nie preliminowany dochód uzyskany ze zwrotu reszty zaliczek danych na restauracyę budynków dzierżawnych na kultury i utrzymanie budynków leśnych, na wyrąb stosów i na tlenie węgli a wynoszący ogółem 824 K. 81 gr.

Wyniki te jednak rekuduje zapłacony, wyższy o 553 K. 29 gr. podatek domowo-czynszowy z „Zamku“ w Rożniatowie, wyższy o 133 K. 75 gr. koszt utrzymania tego zamku, większe wydatki na budowle wodne o 209 K. 30 gr. spowodowane wylewami, większe o 70 K. 85 gr. wydatki na utrzymanie budynków zarządu dóbr, wreszcie większe wydatki na asekuracyę budynków o 99 K. 20 gr. Do różnic tych nie podano żadnych wyjaśnień.

4) Dobra-„Smorze-Klimiec“, wykazują wynik korzystniejszy głównie z powodu uzyskania większego dochodu z dzierżawy pasz leśnych o 1.360 K. 64 gr.,

ze sprzedaży drzewa i wiatrołomów o 1.351 K. 90 gr., tudzież wpływu nie preliminowanego dochodu 200 K. za dzierżawę gruntu pod tartak parowy w Smorzu.

5) Dobra „Żabie". Z dzierżawy pasz leśnych uzyskano ponad preliminarz kwotę 1.973 K., ze sprzedaży zaś drzewa kwotę 622 K. 37 gr., a gdy się uwzględni nadto oszczędność w zapłaconych podatkach 308 K. 80 gr., w datkach konkurencyjnych 55. K. 20 gr., tudzież w płacach służby lasowej 280 K., okaże się w rezultacie, po odbiciu drobniejszych różnic, wynik korzystniejszy jak wyżej o 3.079 K. 2 gr.

6) „Przedsiębiorstwo w dobrach". Głównym powodem korzystniejszego wyniku tej pozycyi, jest wyższy dochód od preliminowanego o 1.366 K. 79 gr., uzyskany ze sprzedaży ryb ze stawów we własnym zarządzie fundacyi będących. Dochód ten pochodzi z roku 1899 a ponieważ w zamknięcie wprowadzony został dopiero w roku 1900, przeto wpłynął na korzystniejszy rezultat tej pozycyi.

7) „Rozmaite" Na korzystniejszy wynik w tej pozycyi wpłynęły przedewszystkiem znaczniejsze dochody z lasów a mianowicie: z kar leśnych i z pniowego.

Wprawdzie są i inne znaczniejsze różnicze w dochodach tej pozycyi, te jednak równoważą się wzajemnie z odpowiedniemi pozycyami wyższych wydatków, tak że na ostateczny rezultat prawie nie wpływają.

8) Dobra „Brzozdowce" Przez wypłatę, nadzwyczajnego datku do kosztów przykupna gruntu pod budynek szkolny i kosztów budowy szkoły pięcioklasowej w Brzozdowcach — na mocy orzeczenia c. k Starostwa w Bóbrce, przekroczono wydatki z tytułu datków konkurencyjnych o 3.384 K. 32 gr., nadto przekroczono wydatki na rębanie i zwózkę stosów w rewirze Brzozdowce o 237 K. 90 gr. a w rewirze Iłów o 226 K. 40 gr., zaoszczędzono natomiast na podatkach kwotę 354 K. 01 gr., na budynkach i kulturach leśnych 897 K. 65 gr., na płacach służby lasowej w rewirze Brzozdowce 172 K. 16 gr. a w rewirze Iłów 154 K. 96. gr., wobec czego po uwzględnieniu innych pomniejszych różnic in plus i minus okaże się wynik mniej korzystny w kwocie 1.920 K. 71 gr., jak wyżej wykazano.

9) Dobra „Drohowyże". Wprawdzie ostateczny rezultat tej pozycyi daje w stosunku do preliminarza wynik mniej korzystny tylko o 115 K. 34 gr., jednak w szczegółach okazują się znaczniejsze różnice pomiędzy preliminarzem. Mianowicie, przekroczono wydatki z tytułu podatków o 1.388 K. 87 gr., gdyż dla braku wykazu parcel z c. k. krajowej Dyrekcyi Skarbu we Lwowie, nie mógł być w roku 1900 przeprowadzony opust w kwocie 1.341 K. 26 gr., przyznany z powodu wylewu Dniestru, z tytułu datków konkurencyjnych o 918 K. 93. gr., z powodu wypłaty datku na odbudowę spalonego dachu na cerkwi w Rozwadowie, na mocy orzeczenia c. k. Starostwa w Żydaczowie, wreszcie na wyrąb stosów o 317 K. 80 gr., skutkiem czego jednak uzyskano wyższy dochód, że sprzedaży drzewa z rewirów Rozwadów i Stulsko. Suma jednak powyższych przekroczeń zmaleje znacznie, skoro się uwzględni zaoszczędzenie w wydatkach na utrzymanie budynków zakładu stadników w Drohowyżu w sumie 271 K. 10 gr., na utrzymanie budynków dzierżawnych w sumie 368 K. 66 gr., na płace służby lasowej w sumie 334 K. 58 gr., i inne drobniejsze oszczędności a nadto wyższe od preliminowanych dochody ze sprzedaży drzewa o 914 K. 30 gr., z dzierżawy realności i parcel o 278 K. i wreszcie z dzierżawy dóbr Drohowyże o 280 K. 30 gr. i z młynów o 188 K. 98 gr. Po uwzględnieniu wszystkich powyższych tudzież reszty drobniejszych różnic okaże się wogóle wynik końcowy niekorzystniejszy o kwotę 115 K. 34 gr.

10) Dobra Opary i Słońsko, wykazują wynik niekorzystniejszy od preliminarza o 912 K. 26 gr.

Powodem takiego wyniku, pomijając drobniejsze różnice, były niższe o 1.166 K. 68 gr., dochody z dzierżawy dóbr Opary. Rada administracyjna bowiem przyznała p. Juliuszowi Freyowi opust za 200 morgów łąk „Buczały" odjętych od dzierżawy, a to na podstawie uchwały z dnia 26. listopada 1900 l. p. p. 599 zatwierdzonej przez Wydział krajowy reskryptem z dnia 12. lutego 1901 LW. 2.340.

Dalszym powodem był większy wydatek z tytułu podatków o 1.039 K. 81 gr., bez wyjaśnienia przyczyny, tudzież o 581 K. 62 gr. z tytułu datków konkurencyjnych do kosztów restauracyi budunków parafialnych w Ropczycach w myśl orzeczenia c. k. Starostwa w Drohobyczu.

Większe natomiast o 1 336 K. 49 gr. dochody wpłynęły ze sprzedaży drzewa z rewiru Opary, uzyskano bowiem wyższe ceny przy drobnej sprzedaży drzewa, a nadto zaoszczędzono na płacach służby lasowej kwotę 361 K. 48 gr.

11) Dobra Żydaczów. Niekorzystniejszy o 749 K. 16 gr. wynik tej pozycyi w porównaniu z preliminarzem spowodowały większe o 560 K. 28 g., podatki skutkiem wyższego wymiaru, wyższe o 406 K. 18 g., datki konkurencyjne do kosztów restauracyi budynków probostwa w Żydaczowie na podstawie orzeczenia tamtejszego c. k. Starostwa, większy o 64 K. wydatek na asekuracyę budynków dzierżawnych, wreszcie nieprelimi-nowany wydatek na płacę kominiarza w kwocie 12 K.

Strącając od sumy powyższych przekroczeń wyższy dochód z realności w Żydaczowie o 293 K. 30 g., okaże się ostateczny wynik niekorzystniejszy jak wyżej o kwotę 749 K. 16 gr.

Czysty dochód z poszczególnych dóbr przedstawia się, jak następuje:

1) Kulików	11.020 K.	20 gr.
2) Brzozdowce	36.859 „	97 „
3) Drohowyże	59.947 „	62 „
4) Opary i Słońsko	33.064 „	80 „
5) Ostałowice	9.028 „	18 „
6) Rożniatów-Duba	16.981 „	96 „
7) Smorze-Klimiec	17.386 „	07 „
8) Żabie	17.444 „	62 „
9) Żydaczów	19.572 „	84 „
10) Przedsiębiorstwo w dobrach	4.032 „	15 „
Razem	225.338 K.	41 gr.
a po strąceniu nadwyżki wydatków pod pozycyą „Rozmaite“	7.971 „	31 „
czysty dochód wynosił, jak wyżej wykazano	217.367 K.	10 gr.

W myśl polecenia Wysokiego Sejmu podała Kuratorya następujące uzasadnienia różnic w czystych dochodach z dóbr za lata 1898, 1899 i 1900, a mianowicie:

1) Z dóbr Kulików był w roku 1898 czysty dochód 10.621 K. 62 gr., w 1899 roku 9.302 K. 42 gr., w 1900 roku 11.020 K. 20 gr. Większy dochód roku 1898 w stosunku do roku 1899, uzasadniony został w sprawozdaniu za rok 1899 tem, że w roku 1898 zapłacili dzierżawcy łąk zaległy czynsz za rok 1897, a dochód ten odpadł w roku 1899, zwiększenie się zaś dochodów roku 1900 spowodowane zostało częściową spłatą ceny kupna realności w Kulikowie, zwanej „Kapitanówka“.

2) Z dóbr Brzozdowce wynosił czysty dochód w 1898 roku 43.956 K. 98 gr., w 1899 roku 32.354 K. 24 gr., w 1900 roku 36.859 K. 97 gr., Powodem lepszego wyniku roku 1898 w stosunku do lat następnych była spłata w tym roku zaległych należytości za dostarczone drzewo z rewirów Brzozdowce i Iłów, co podniesiono w sprawozdaniu za rok 1899, w roku zaś 1899 niższy czysty dochód powstał skutkiem wzrostu datków konkurencyjnych z tytułu kosztów budowy cerkwi w Brozdowcach, tudzież wydatków na wyrąb stosów. Ponieważ wydatki z tego tytułu były w roku 1900 niższe aniżeli w roku 1899, skutkiem tego też i czysty dochód w stosunku do roku 1899 był wyższy.

3) Z dóbr Drohowyże uzyskano czysty dochód w 1898 roku 76.327 K. 54 gr., w 1899 roku 67.839 K. 24 gr., w 1900 roku 59.947 K. 62 gr. Korzystniejszy wynik roku 1898 powstał stąd, że dzierżawcy łąk naddniestrzańskich w Rozwadowie i Uściu wpłacili w tym roku czynsz za rok 1897, zmniejszenie się zaś czystego dochodu roku 1900 powstało wskutek zapłacenia wyższych o 1.813 K. 37 gr. podatków, tudzież z powodu zwiększonych o 4.666 K. 82 gr., — w stosunku do roku 1899 — kosztów restauracyi budynków dzierżawnych.

4) Dobra Opary i Słońsko wykazują w roku 1898 niedobór 3.629 K. 84 gr., czysty zaś dochód w 1899 roku 6.779 K. 32 gr. i w 1900 roku 33.064 K. 80 g.

W roku 1898 wydano na melioracye w celu osuszenia łąk w Oparach, zwanych „Buczały“ kwotę 14.713 K. 60 gr., która pokrytą została częściowo pożyczką zaciągniętą z majątku zarodowego w sumie 13.300 K. i to był główny powód niedoboru w roku 1898. Mniejszy dochód roku 1899 znajduje usprawiedliwienie w tem, że dzierżawca dóbr Opary pozostał dłużnym z tytułu czynszu dzierżawnego za ten rok kwotę 8.659 K. 32 gr., która częściowo dopiero w roku 1900 wyrównaną została, a ponieważ w roku 1900 wpłynął większy dochód o 22.571 K. 51 gr. ze sprzedaży dębów, przeto i wynikłość tego roku okazała się tak znacznie różną od wynikłości lat poprzednich.

5) Z dóbr Ostałowice przedstawia się czysty dochód w 1898 roku w kwocie 4.988 K. 88 gr., w roku 1899 w kwocie 4.868 K. 50 gr., wreszcie w roku 1900 w kwocie 9.028 K. 18 gr. Uwzględniwszy spłatę zaległego z lat dawniejszych czynszu dzierżawnego przez dzierżawcę dóbr Ostałowice w kwocie 1.401 K. 70 gr., tudzież mniejsze o 3.285 K. 96 gr. wydatki na restauracyę budynków dzierżawnych, otrzyma się czysty dochód roku 1900 zbliżony do dochodów z lat 1898 i 1899.

6) Z dóbr Rożniatów wynosił czysty dochód w roku 1898 22.690 K. 06 gr., w 1899 roku 14.188 K. 78 gr., w 1900 roku 16.981 K. 96 gr. Różnice powyższe powstały z tego powodu, że dzierżawcy dóbr Rożniatów i Duba wyrównali w roku 1898 zaległe czynsze dzierżawne za rok 1897, zaś w roku 1900 zaległe czynsze dzierżawne za rok 1899.

7) Z dóbr Smorze-Klimiec wykazano czysty dochód w roku 1898 w kwocie 27.921 K. 74 gr., w roku 1899 w kwocie 30.816 K. 62 gr., w roku 1900 w kwocie 17.386 K. 07 gr.

Ponieważ w roku 1899 zapłacono zaległy czynsz dzierżawny za grunta folwarcze w Smorzu tudzież za pasze leśne w rewirach Smorze i Klimiec, przeto i dochód czysty w tym roku wyższy był od dochodu roku 1898, natomiast rok 1900 dał niekorzystniejszy wynik w porównaniu z rokiem 1899 raz dlatego, że odpadł powyżej wymieniony dochód roku 1899, powtóre z powodu, że w roku 1900 uzyskano niższy o 7.113 K. 08 gr. dochód ze sprzedaży drzewa spławnego, a natomiast zwiększyły się o 1.514 K. 01 gr. wydatki na kultury leśne.

8) Dobra Żabie dały czystego dochodu w 1898 roku 42.957 K. 76 gr., w 1899 roku 33.185 K. 28 gr., w 1900 roku 17.444 K. 62 gr. Mniejszy czysty dochód roku 1899 spowodowany został znaczniejszymi wydatkami na budowę naszego domu mieszkalnego dla naczelnika c. k. Sądu powiatowego w Żabiu (6 120 K. 92 gr.) tudzież większym o 4.566 K. 32 gr. niż w roku 1898 wydatkiem na kultury leśne w rewirze Żabie. W roku 1900 uzyskano ze sprzedaży drzewa budulcowego mniej o 15.755 K. 49 gr., aniżeli w roku 1899, wydano zaś na kultury i budynki więcej o 5.222 K. 28 gr., przeto i czysty dochód w tym roku okazał się niższy od dochodu lat poprzednich.

9) Z dóbr Żydaczów okazał się czysty dochód w roku 1898 w kwocie 13.881 K. 84 gr., w roku 1899 w kwocie 18.124 K. 66 gr., w roku 1900 19 572 K. 84 gr. Powody mniejszego dochodu w roku 1898 podano już w sprawozdaniu za rok 1899, a mianowicie; z dochodów bieżących przykupiono od Berezowskiego dwie realności w Żydaczowie za sumę 12.700 K., mniejszy zaś dochód roku 1899 w porównaniu z rokiem 1900 powstał skutkiem tego, że w roku 1899 wydano więcej na podatki, datki konkurencyjne i na utrzymanie budynków.

Należytości czynne w rubryce „Dobra ziemskie“ zmniejszyły się w ciągu roku 1900 o 15.047 K. 77 gr., gdy bowiem z końcem roku 1899 wynosiły 67.447 K. 44 gr., to z końcem roku 1900 (po strąceniu odpisów w kwocie 4.610 K. 68 gr.) wynoszą 52.399 K. 67 g., a mianowicie dzierżawcy tudzież inne strony winny były z końcem tegoż roku:

1.	z dobr Kulików	5.099 K. 56 gr.
2.	„ „ Brzozdowce	270 „ — „
3.	„ „ Drohowyże	11.925 „ 44 „
4.	„ „ Opary i Słońsko . . .	12.622 „ — „
5.	„ „ Ostałowice	4.283 „ 54 „
6.	„ „ Rożniatów	5.257 „ 31 „
7.	„ „ Smorze-Klimiec . . .	4.149 „ 92 „
8.	„ „ Żabie	1.034 „ — „
9.	„ „ Żydaczów	7.044 „ — „
10.	z przedsiębiorstwa w dobrach . .	466 „ 24 „
11.	w dziale „Rozmaite“	247 „ 66 „
	Razem jak wyżej .	52.399 K. 67 gr.

Rubryka VII. „Realności lwowskie“. Dochody tej rubryki preliminowano

w kwocie	13.872 K. — gr.
wydatki w kwocie	1.612 „ 60 „
Czysty więc spodziewany dochód miał wynosić	12.259 K. 40 gr.

a gdy uzyskano w dochodach . . .	13.813 K. 50 gr.	
wydano zaś	2.251 „ 71 „	11.561 K. 79 gr.
uzyskano zatem mniej o		697 K. 61 gr.

głównie skutkiem wyższych o 639 K. 31 gr. podatków.

Rubryka VIII. „Pożyczki“. Stan pożyczek zaciągniętych przez majątek obrotowy fundacyi przedstawia się, jak następuje:

1. Do majątku zarodowego dłużną była fundacya z początkiem roku 1900		354.267 K. 80 gr.
do tego dług dzierżawców		40.800 „ — „
	Razem	395.067 K. 80 gr.
Od tego:		
a) częściowe umorzenie pożyczek zaciągniętych przez majątek obrotowy	14.740 K. — gr.	
b) częściowe umorzenie pożyczek zaciągniętych przez dzierżawców	8.100 „ — „	22.840 K. — gr.
pozostaje do majątku zarodowego dług		372.227 K. 80 gr.
z czego na dzierżawców przypada		32.700 „ — „
na fundacyę zaś reszta		339.527 K. 80 gr.
2. Do depozytów wynosił dług z początkiem roku 1900	100.539 K. 90 gr.	
w ciągu roku 1900 dopożyczono . .	50.000 „ — „	
Razem	150.539 K. 90 gr.	
w roku 1900 spłacono	120.539 „ 90 „	
pozostaje dług do depozytów		30.000 K. — gr.
3. Do funduszu Władysława hr. Skarbka dług z początkiem roku 1900 w kwocie	28.000 K. — gr.	
w ciągu roku spłacono cały dług w kwocie .	28.000 „ — „	— K. — gr.
Ogółem więc długi majątku obrotowego fundacyi wynoszą z końcem roku 1000 sumę		369.527 K. 80 gr.
a ponieważ z początkiem roku 1900 wynosiły		482.807 „ 70 „
zmniejszyły się przeto o kwotę		113.279 K. 90 gr.

Przytem nadmienia się, że z końcem roku 1900 pozostała w zapasie kasowym majątku obrotowego suma ogólna 55.077 K. 14 gr.

Rubryka IX. „Prowizye czynne“ wykazuje w porównaniu z preliminarzem dochód większy o 5.505 K. 52 g., z tego powodu, że wpłynęły nieprelimiowane odsetki z chwilowej lokacyi zapasowej gotówki.

Rubryka X. „Prowizye bierne“ nie nasuwa żadnych uwag, oprócz tej okoliczności, że w wydatkach tej rubryki preliminowała Kuratorya — bez upoważnienia ze strony Wydziału krajowego kredyt dodatkowy w kwocie 560 K. na pokrycie 4% odsetek za I. półrocze 1900 od pożyczki w kwocie 28.000 K. zaciągniętej z majątku zarodowego Władysława hr. Skarbka.

Rubryka XII. „Przygodne“. Dochody tej rubryki preliminowano na rok 1900 w kwocie . . . . . 1.400 K. — gr.
wydatki w kwocie . . . . . 4.670 „ — „

preliminowany więc niedobór miał wynosić . . . . 3.270 K. — gr.
Gdy zaś uzyskano w dochodach . . 9.383 K. 12 gr.
a wydano . . . . . 6.034 „ 40 „

czysty dochód przeto wynosił . . . . . 3.348 K. 73 gr.

Ogólny zatem wynik tej rubryki był korzystniejszy o . . . 6.618 K. 73 gr.

Wynik taki spowodowany został wyższymi dochodami z tytułu odsetek zwłoki od niewpłaconych w terminie rat czynszów dzierżawnych o 1.348 K. 64 gr., tudzież w dziale nieprzewidziane o 5.270 K. 09 gr., w którym główny dochód stanowią przelane na mocy uchwały Rady administracyjnej z dnia 17. września 1900 L. p. p. 591, z kasy depozytów kaucye w sumie 4.939 K. 90 gr., złożone przed trzydziestu kilku laty jeszcze za czasów rządowej administracyi, przez ówczesnych dzierżawców objektów fundacyjnych, które to kaucye z tytułu przedawnienia stały się własnością fundacyi.

Wynik obrotów w Zakładzie Drohowyskim.

Z przedłożonego sprawozdaniem Dyrekcyi zakładu drohowyskiego z dnia 4. czerwca 1901 r. zamknięcia rachunków za rok 1900 okazuje się rezultat gospodarki w Zakładzie w porównaniu z preliminarzem dochodów i wydatków niekorzystniejszy o kwotę 219 K. 79 gr. Gdy bowiem w roku 1900 wydano na utrzymanie Zakładu
kwotę . . . . . 290.483 K. 27 gr.
a preliminowano . . . . . 195.369 „ 76 „

wydano przeto więcej o . . . . . 95.113 K. 51 gr.
lecz po uwzględnieniu wypłaconych przez Zakład na rachunek Kasy centralnej różnych należytości w kwocie . . . . 94.893 „ 72 „

okaże się rzeczywiste przekroczenie j. w. w kwocie . . . 219 K. 79 gr.

Koszt utrzymania Zakładu wynosił w r. 1900 sumę 195.589 K. 55 gr.; a mianowicie: wydatki netto w rubrykach:

I.	Administracya . .	29.604 K. 96 gr.	
II.	Żywność . . .	76.356 „ 10 „	
III.	Odzież . . .	24.336 „ 11 „	
IV.	Opał i oświetlenie .	6.376 „ 55 „	
V.	Pranie . . .	5.058 „ 62 „	
VI.	Łazienki . . .	244 „ 18 „	
VII.	Apteka i szpital . .	5.679 „ 76 „	
VIII.	Kaplica i cmentarz .	1.481 „ 88 „	
IX.	Szkoła . . .	42.622 „ 97 „	
X.	Utrzymanie budynków .	14.415 „ 93 „	
XI.	Ogród . . .	955 „ 14 „	
XVII.	Rozmaite . . .	4.757 „ 29 „	211.889 K. 49 gr.

dochody netto w rubrykach:

XII.	Folwark . . .	5.056 K. 57 gr.	
XIII.	Piekarnia . . .	2.327 „ 11 „	
XIV.	Pracownia krawiecka żeńska	3.020 „ 95 „	
XV.	Młyn i rzeźnia . .	1.136 „ 34 „	
XVI.	Warstaty . . .	4.758 „ 97 „	16.299 „ 94 „

Koszt zatem utrzymania Zakładu netto wynosi . . . 195.589 K. 55 gr.
a w porównaniu z preliminowaną dotacyą . . . . 195.369 „ 76 „

okazuje się przekroczenie jak wyżej o . . . . 219 K. 79 gr.

Według zamknięcia rachunków Zakładu za rok 1900 wykazuje Dyrekcya:

A) Zaoszczędzenia w rubrykach:

I.	Administracya . .	105 K. 18 gr.	
II.	Żywność . . .	369 „ 60 „	
III.	Odzież . . .	2.925 „ 59 „	
IV.	Opał i oświetlenie . .	188 „ 65 „	
VI.	Łazienki . . .	141 „ 02 „	
X.	Utrzymanie budynków .	208 „ 87 „	
XII.	Folwark . . .	2.807 „ 89 „	
XIII.	Piekarnia	527 „ 11 „	
XV.	Młyn i rzeźnia . .	176 „ 34 „	7.450 K. 25 gr.

B) Przekroczenia w rubrykach:

V.	Pranie . . .	715 K. 62 gr.	
VII.	Apteka i szpital . .	147 „ 76 „	
VIII.	Kaplica i cmentarz .	41 „ 88 „	
IX.	Szkoła . . .	1.868 „ 27 „	
XI.	Ogród	684 „ 14 „	
XIV.	Pracownia krawiecka żeńska . . .	979 „ 05 „	
XVI.	Warsztaty . . .	1.841 „ 03 „	
XVII.	Rozmaite . . .	1.392 „ 29 „	7.670 K. 04 gr.

z porównania z zaoszczędzeniami wynika ogólne budżetowe przekroczenie, jak wyżej wykazano . . . . . 219 K. 79 gr.

Według podanych przez Dyrekcyę wyjaśnień, powody znaczniejszych różnic są następujące:

Do rubr. I. „Administracya“. Wydatki ogółem w rubryce I. przekroczono o kwotę 222 K. 45 gr., ponieważ jednak nieprelimiowane dochody wynosiły 327 K. 63 gr., w porównaniu więc z budżetem zaoszczędzono właściwie w tej rubryce nieznaczną sumę 105 K. 18 gr.

Do rubr. II. „Żywność“. Ogólne zaoszczędzenie w wydatkach . . . . . 881 K. 80 gr.
po strąceniu niedoboru w dochodach . . . . . 512 „ 20 „
redukuje się do kwoty . . . . . 369 K. 60 gr.

Zaoszczędzenie powyższe jest jednak tylko pozorne, zaoszczędzono bowiem w wydatkach na opał kuchni, natomiast w pralni, będącej również pod zarządem SS. Felicyanek przekroczono koszta opału, z czego okazuje się, że drzewo pokwitowane na pralnię, używane było w kuchni.

Do rubr. III. „Odzież“. Znaczne zaoszczędzenie w wydatkach tej rubryki wykazuje pozycya odzieży dla chłopców i starców, a powstała ona przez to, że natrafiono na trwałe sukno, skutkiem czego mniejsze było zapotrzebowanie odzieży, a nadto warsztaty nie mogły wykonać potrzebnej ilości ubrań, to też zapasy tychże się wyczerpały, a chłopcy mieli z końcem roku lichą odzież.

Do rubr. IV. „Opał i oświetlenie“. Wydatki na opał przekroczono kwotą . . . . . 82 K. 20 gr.
oszczędzono natomiast w kosztach oświetlenia kwotę . . . 270 „ 85 „
przeto zaoszczędzenie w tej rubryce wynosi ogółem . . . 188 K. 65 gr.

Do rubr. V. „Pranie“. Wydatki na pranie przekroczono o kwotę . . . . . 477 K. 22 gr.
w dochodach okazał się niedobór . . . . . 238 „ 40 „
zatem ogólny wynik niekorzystniejszy w porównaniu z preliminarzem wynosi . . . . . 715 K. 62 gr.

Przekroczenie wydatków tej rubryki jest pozorne, obciążono bowiem niesłusznie pralnię kosztem opału przeznaczonego dla kuchni (rubr. II.), niedobór zaś dochodów powstał z tego powodu, że w roku 1900 podniesiono preliminowany dochód z pralni o 200 K., to jest do sumy 600 K., której nie można było uzyskać.

Do rubr. VI. „Łazienki“. Zaoszczędzenie powstało wskutek niższych wydatków na urządzenie łazienek i parni, tudzież konserwacyę urządzeń, wreszcie na opał łazienek.

Do rubr. VII. „Apteka i szpitale“. Powodem przekroczenia wydatków tej rubryki o łączną kwotę 147 K. 76 gr. były wyższe wydatki skutkiem epidemii szkarlatyny i kosztów leczenia sierót i starców w szpitalu powszechnym we Lwowie.

Do rubr. VIII. „Kaplica i cmentarz“. Nieznaczne stosunkowo przekroczenie 41 K. 88 gr. nie wymaga bliższych wyjaśnień.

Do rubr. IX. „Szkoła“. Płace personalu nauczycielskiego przekroczono o kwotę 571 K., gdyż powiększony został etat personalu, a mianowicie: z dniem 1. września 1900 przyjęto nauczyciela rysunków technicznych z roczną płacą 1200 K. i wiktem a nadto etat SS. Felicyanek zwiększono o jedną osobę. Wydatki powstałe z tego powodu nie były objęte budżetem na rok 1900. Przyczyną znaczniejszego przekroczenia wydatków na przybory szkolne w kwocie 901 K. 92 gr. jest niedostateczny kredyt przyznany na rok 1900, a nadto z pozycyi tej zapłacono taksy od wychowanków składających egzamina w Mikołajowie, poniesiono koszta udziału nauczycieli zakładowych w konferencyi nauczycielskiej, wreszcie sprawiono większą ilość książek szkolnych, których zapas, skutkiem oszczędności w w roku 1899 znacznie się wyczerpał. Wydatki na przybory muzyczne przekroczono o 110 K. 81 gr. z powodu bowiem przyjęcia nauczyciela muzyki trzeba było zupełnie zniszczone instrumenta muzyczne zastąpić nowymi, a mniej zniszczone naprawić. Przeznaczona budżetem kwota 100 K. na urządzenia szkolne i konserwacyę w klasach szkoły chłopców, szkoły żeńskiej, salach rysunkowych i gabinecie była niewystarczającą i dlatego przekroczona została o 176 K. 39 gr. Za materyały do obróbki zaprowadzonej w V. i VI. klasie wydano w roku 1900 220 K. 50 gr., a ponieważ wydatek ten nie był budżetem przewidziany, przeto cały jest wykazany jako przekroczenie. Uwzględniając przy tem drobniejsze różnice między preliminarzem a rzeczywistymi wynikami, tak w dochodach jak i wydatkach okaże się ostateczny wynik tej rubryki, jako przekroczenie wydatków w kwocie 1.868 K. 27 gr.

Do rubr. X. „Konserwacya“. Przekroczenie o 934 K. 96 g. kosztów konserwacyi gmachu i domków powstało skutkiem za niskiej dotacyi na ten cel budżetem przeznaczonej. Natomiast we wszystkich innych pozycyach tej rubryki starano się osiągnąć możliwe oszczędności, które spowodowały, że ogólny wynik daje zaoszczędzenie 208 K. 89 gr.

Do rubr. XI. „Ogród“. W wydatkach na ogród okazuje

się przekroczenie	174 K. 28 g.
w dochodach niedobór	509 „ 86 „
w ostatecznym więc rezultacie przekroczenie budżetowe, a względnie niedobór dochodów	684 K. 14 g.

Szczegółowy bilans ogrodu wykazuje stratę 262 K. 94 g.

Że ogród zakładowy zysków dawać nie może, a przynajmniej bardzo małe, składają się na to następujące czynniki: 1) lichy grunt, skutkiem czego kosztowna uprawa a mierne plony, 2) trudność łatwego i korzystnego zbytu produktów poza Zakładem, 3) utrzymanie parku i kwiatów to jest działu wymagającego tylko wydatków, a nie przynoszącego żadnych dochodów.

Do rubr. XII. „Folwark“. W poszczególnych pozycyach tak wydatków jak i dochodów znajdują się wprawdzie znaczne różnice, lecz ogólny wynik jest pomyślny.

Ogólne przekroczenie wydatków	2.504 K. 06 g.
porównane z nadwyżką dochodów	5.311 „ 95 „
daje jako wynik nadwyżkę dochodów w wysokości . . .	2.807 K. 89 g.
Czysty zysk według bilansu folwarku wynosi w roku 1900 . .	5.463 K. 57 g.

Do rubr. XIII. „Piekarnia“. Z powodu mniejszego ruchu w piekarni, skutkiem rekonstrukcyi pieca piekarskiego, powstało

w wydatkach zaoszczędzenie	2.503 K. 99 g.
w dochodach natomiast niedobór	1.976 „ 88 „
w ostatecznym więc rezultacie zaoszczędzenie budżetowe . .	527 K. 11 g.

Przedłożony szczegółowy bilans piekarni wykazuje czysty zysk 2.327 K. 11 g.

Do rubr. XIV. „Pracownia krawiecka żeńska“. Z powodu słabszej od przewidzianej budżetem produkcyi wyrobów okazują się w wydatkach ua szwalnię we wszystkich pozycyach zaoszczędzenia, których suma wynosi . 1.249 K. 24 g.
ale i dochody w porównaniu z preliminowanymi są mniejsze o . 2.228 „ 29 „
ogólny zatem dochód mniejszy jest od preliminowanego o . . 979 K. 05 g.
Bilans pracowni wykazuje w roku 1900 czysty zysk w wysokości 3.020 K. 95 g.

Do rubr. XV. „Młyn i rzeźnia“. Obydwa działy dają
w wydatkach zaoszczędzenie . . . . . 8.180 K. 15 g.
w dochodach niedobór . . . . . 8.003 „ 81 „
rezultat ogólny zatem korzystniejszy od preliminowanego o . . 176 K. 34 g.

W poszczególnych działach wyniki są następujące:

a) w młynie:
w wydatkach zaoszczędzenie . 1.916 K. 77 g.
w dochodach niedobór . . 1.103 „ 13 „
w rezultacie zaoszczędzenie . . . . 813 K. 64 g.

b) w rzeźni:
w wydatkach zaoszczędzenie . 6.263 K. 38 g.
w dochodach niedobór . . 6.900 „ 68 „
w rezultacie niedobór w dochodach . . . 637 „ 30 „
ostateczny wynik ogółem korzystniejszy j. w. o . 176 K. 34 g.
Według bilansu czysty zysk z młyna wynosi . . . 1.113 K. 64 g.
z rzeźni . . . . . 22 „ 70 „
razem . 1.136 K. 34 g.

Mały dochód z rzeźni tłómaczy się tem, że bydło na rzeź drogo kosztowało, zato jednak Zakład miał tę korzyść, że otrzymywał mięso dobre, ze zdrowych sztuk pochodzące.

Do rubryki XVI. „Warsztaty“. W wydatkach na warsztaty zaoszczędzono . . . . . 8.549 K. 35 g.
natomiast w dochodach powstał niedobór . . . . . 10.390 „ 38 „
końcowy więc wynik przedstawia się jako niedobór dochodów w wysokości . . . . . 1.841 K. 03 g.
Przedłożony przez Dyrekcyę Zakładu bilans wykazuje czysty zysk 5.914 K. 97 g.

Z powyższych zaoszczędzeń w wydatkach, skutkiem czego powstał też i niedobór w dochodach, okazuje się, że produkcya wyrobów warsztatowych była mała. Nadto nadmienić należy, że od 8. marca 1900 ustał ruch maszyny parowej z powodu zepsucia się tejże, przez co powstało znaczne zaoszczędzenie w opale, a maszynista stał się zbytecznym, używano go więc jako czeladnika w warsztacie ślusarskim i jako instruktora przy nauce chłopców. Palacza użyto do pompowania wody, a wydatki na jego płacę od 8. marca 1900 jakoteż wydatki na przynajem robotników do pompowania wody zwracano warsztatom.

Do rubr. XVII. „Rozmaite“. Przekroczenie preliminowanych wydatków całej rubryki XVII. . . . . 32.323 K. 98 g.
porównane z nadwyżką dochodów . . . . . 30.931 „ 69 „
wykazuje ostateczne przekroczenie budżetowe w wysokości . . 1.392 K. 29 g.
a nastąpiło ono z powodu przeprowadzanych w tej rubryce odpisów zaległości z lat dawniejszych. Znaczne różnice tak w wydatkach, jak i w dochodach, powstały z powodu uskutecznianych w tej rubryce przeprowadzeń rachunkowych, które wzajemnie się równoważą.

Stan utrzymywanych w roku 1900 sierót i prebendaryuszów.

	Stan z roku 1899		Przybyło w r. 1900		Ubyło w r. 1900		Stan z końcem r. 1900
1) Sieroty chłopcy	232	—	22	—	27	—	227
2) Sieroty dziewczęta	129	—	8	—	28	—	109
3) Prebendaryusze	42	—	1	—	7	—	36
4) Prebendaryuszki	37	—	—	—	3	—	34
Razem	440	—	31	—	65	—	406

Stan więc utrzymywanych osób zmniejszył się o 25 sierót, o 6 prebendaryuszów i 3 prebendaryuszki.

Koszta utrzymania sierót i prebendaryuszów wynosiły, jak wyżej wykazano, netto . . . . . 195.589 K. 55 g.
a po strąceniu wydatków nadzwyczajnych, nie wchodzących we właściwe koszta utrzymania, w łącznej sumie . . . . 10.227 „ 02 „
pozostaje jako właściwy koszt utrzymania w roku 1900 suma . 185.362 K. 53 g.

Ilość dni utrzymywanych osób wynosiła 149.246, przeto utrzymanie jednej osoby kosztowało dziennie 1 K 24 g., czyli rocznie 452 K. 60 g., w porównaniu z rokiem 1899 więcej o 2·84 groszy dziennie a rocznie o 10 K. 36 g.

Ogólny stan majątku fundacyi wraz z należącymi do niej funduszami wykazuje z końcem roku 1900 sumę . . . . . 6,564.139 K. 40 g.
a gdy stan ten z końcem roku 1899 wynosił sumę . . . 6,531.543 „ 11 „
okazuje się przyrost w roku 1900 w sumie . . . . 32.596 K. 29 g.

Powyższy przyrost spowodowany został:

a) zwiększeniem się majątku:

1) zarodowego fundacyi o . .	6.291 K. 55 g.	
2) obrotowego . . .	16.616 „ 03 „	
3) rezerwowego funduszu Władysława hr. Skarbka o . .	13.381 „ 36 „	
4) funduszu asekuracyi własnej o	3.707 „ 80 „	
5) funduszu emerytury urzędników	365 „ 96 „	
razem . . .		40.362 K. 70 g.

b) zmniejszeniem się natomiast:

6) majątku zarodowego funduszu Władysława hr. Skarbka o		7.766 „ 41 „
w rezultacie przyrost jak wyżej		32.596 K. 29 g.

Przyrost w majątku zarodowym spowodowany został:

a) złożeniem przez majątek obrotowy reszty gotówki pozostałej po zakupnie efektów		108 K. 72 g.
a) przykupnem efektów im. wart.	127.400 K. — g.	
za gotówkę . . .	117.929 „ 17 „	9.470 „ 83 „
razem przyrost . . .		9.579 K. 55 g.
po potrąceniu straty na kursie przy sprzedaży efektów im. wart.	41.800 K.	
za kwotę	38.512 „	3.288 „ — „
okaże się przyrost jak wyżej		6.291 K. 55 g.

Przyrost w majątku obrotowym spowodowany został:

a) zwiększeniem się zapasu gotówki o . . .	43.117 K. 24 g.
b) wzrostem wartości inwentarza o	1.908 „ 87 „
c) zmniejszeniem się należytości biernych o . .	121.261 „ 44 „
Razem . .	166.287 K. 55 g.

Po potrąceniu ubytków:

a) przez zmniejszenie się zapasu efektów o . . .	115.090 K. 86 g.	
b) przez zmniejszenie się stanu aktywów Zakładu w Drohowyżu o	4.170 „ 35 „	
c) przez odpisanie należytości czynnych	6.614 „ 54 „	
d) przez zmniejszenie się zaległych należytości czynnych o . .	17.795 „ 77 „	
e) przez sprzedanie realności w Kulikowie zwanej „Kapitanówka“	6.000 „ — „	149 671 K. 52 g.
okaże się przyrost majątku obrotowego, jak wyżej w sumie .		16.616 K. 03 g.

W celu utworzenia w myśl §. V. listu fundacyjnego osobnego funduszu rezerwowego Władysława hr. Skarbka, wydzielono z majątku zarodowego Władysława

sława hr. Skarbka trzecią część reszty dochodów — jaka pozostała po strąceniu renty Kozłowskiego — przypadającą za czas od 1. stycznia 1895 w kwocie 13.381 K. 36 g., skutkiem czego okazuje się przyrost majątku w tej samej właśnie kwocie.

Fundusz asekuracyi własnej powiększył się o 3.707 K. 80 g., a mianowicie stan lokacyj zwiększył się o . . 14.000 K. — g.
należytości czynne wzrosły o . . . 1.206 „ 42 „ 15.206 K. 42 g.
zmniejszył sie natomiast zapas gotówki o . . . . 11.498 „ 62 „
w rezultacie przyrost jak wyżej . . . . . 3.707 K. 80 g.

Przyrost funduszu emerytury urzędników fundacyi Stanisława hr. Skarbka powstał wskutek wzrostu zapasu o . . . . 563 K. 97 g.
a ubytku należytości czynnych w sumie . . . . . 198 „ 01 „
w rezultacie przyrost jak wyżej . . . . . 365 K. 96 g.

Ubytek w majątku zarodowym funduszu Władysława hr. Skarbka w sumie 7.766 K. 41 g. powstał z powodu wydzielenia z tego majątku kapitału na utworzenie samoistnego funduszu rezerwowego.

Co do powyższych funduszów zauważa się jeszcze, co następuje:

1) Majątek zarodowy składa się:

a) z dóbr ziemskich w wartości		2,573 448 K. 99 g.
b) z realności lwowskich w wartości		1,230.403 „ 58 „
c) z Zakładu sierót w Drohowyżu w wartości . .		1,074,071 „ 12 „
d) z efektów imiennej wartości		1,011.800 „ — „
e) z należytości czynnych w sumie		372.227 „ 80 „
f) z gotówki		377 „ 16 „
razem .		6,262.328 K. 65 g.
Po strąceniu długów hipotecznych		683 „ 17 „
wynosi czysty stan czynny majątku zarodowego sumę . .		6,261.645 K. 48 g.

2) Majątek obrotowy wykazuje w stanie czynnym:

a) zapas kasowy w gotówce . .	54.677 K. 14 g.	
„ „ w efektach . .	400 „ — „	55.077 K. 14 g.
b) aktywa Zakładu w Drohowyżu		84.736 „ 15 „
c) wartość ruchomości		194.053 „ 51 „
d) inwentaryalna wartość dóbr Kulików . . .		12.112 „ 13 „
e) należytości czynne		93.573 „ 17 „
Razem .		439.552 K. 10 g.
Po strąceniu od powyższej cyfry należytości biernych w sumie .		404.201 „ 65 „
przedstawi się czysty stan czynny w sumie		35.350 K. 45 g.

Rada administracyjna zezwoliła na odpisanie w należytościach czynnych kwoty 6.614 K. 54 g., a mianowicie: W rubryce III. odpisano kwotę 641 K. 86 g. jako nieściągalny czynsz od 5 byłych lokatorów gmachu teatralnego, — w rubryce V. i VI. odpisano kwotę 4.610 K. 68 g., częścią na podstawie dobrowolnych umów, częścią zaś z powodu niedotrzymania ze strony fundacyi warunków umowy, tyczącej się sprzedaży drzewa dzierżawcom gruntów naftodajnych, — w rubryce IX. odpisano 1.200 K., gdyż Rada administracyjna zwolniła dzierżawcę p. Freya od płacenia zaległych 4% odsetek od kapitału wydanego przez fundacyę na melioracyę łąk „Buczały“, wreszcie w rubryce „Przenośne“ odpisano nieściągalną z powodu ubóstwa wdowy zaległą resztę zaliczki na płacę b. nadleśniczego fundacyi Waleryana Maryańskiego w kwocie 162 K.

3) Fundusz własnej asekuracyi składa się:

a) z zapasu kasowego w gotówce	11.269 K. 34 g.
b) „ „ w efektach	15.521 „ 64 „
c) z należytości czynnych	2.140 „ 22 „
Czysty stan czynny . .	28.931 K. 20 g.

4) Fundusz zarodowy Władysława hr. Skarbka składa się:

a) z zapasu gotówki	797 K. 43 gr.
b) z zapasu efektów	179.000 „ — „
Czysty stan czynny	179.797 K. 43 gr.

Zauważa się, że w roku 1900 wypłacono z tego funduszu siedmiu byłym wychowankom Zakładu po 400 do 800 K. tytułem zapomóg na założenie samoistnych warsztatów.

5) Fundusz rezerwowy Władysława hr. Skarbka składa się:

a) z zapasu gotówki	281 K. 36 gr.
b) z zapasu efektów	13.100 „ — „
Czysty stan czynny	13.381 K. 36 gr.

6) Fundusz emerytury urzędników fundacyi Stanisława hr. Skarbka składa się:

a) z gotówki w kasie	2.597 K. 59 gr.
b) z efektów	40.900 „ — „
c) z należytości czynnych	1.535 „ 89 „
Czysty stan czynny	45.033 K. 48 gr.

Depozyta obce wynoszą z końcem roku 1900:

a) gotówką	4.372 K. 39 gr.
b) efektami	234.797 „ 64 „
c) należytościami czynnemi	30.000 „ — „
razem kwotę	269.170 K. 3 gr.

Według zamknięć rachunkowych wynosi zapas gotówki z końcem roku 1900:

a) w majątku zarodowym	377 K. 16 gr.
b) w majątku obrotowym	54.677 „ 14 „
c) w funduszu zarodowym Władysława hr. Skarbka	797 „ 43 „
d) w funduszu rezerwowym „ „ „ „ „	281 „ 36 „
e) w funduszu asekuracyi własnej	11.269 „ 34 „
f) w funduszu emerytury urzędników fundacyi	2.597 „ 59 „
g) w depozytach	4.372 „ 39 „
razem	74.372 K. 41 gr.

Zapas zaś efektów:

a) w majątku zarodowym	1,011.800 K. — gr.
b) w majątku obrotowym	400 „ — „
c) w funduszu zarodowym Władysława hr. Skarbka	179.000 „ — „
d) w funduszu rezerwowym Władysława hr. Skarbka	13.100 „ — „
e) w funduszu emerytury urzędników fundacyi	40.900 „ — „
f) w depozytach	234.797 „ 64 „
g) w funduszu własnej asekuracyi	15.521 „ 64 „
Razem	1,495.519 K. 28 gr.

Stan zatem zapasów z końcem roku 1900 po dodaniu do tej sumy zapasu w gotówce 74.372 „ 41 „

wynosi 1,569.891 K. 69 gr.

Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm raczy zamknięcie rachunków fundacyi Stanisława hr. Skarbka za rok 1900 przyjąć do wiadomości.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:

A. Potocki w. r.

Sprawozdawca:

Dr. Józef Wereszczyński w. r.

Członek Wydziału krajowego.

Al. A. do sprawozdania Wydziału kraj. LW. 46.791/1901.

Dochody.

Zamknięcie rachunku majątku obrotowego

Liczba porządk.	Nazwa rubryki	Należytość zaległa K.	h.	Należytość bieżąca K.	h.	Należytość razem K.	h.	Uiszczenie K.	h.	Zaległość ostateczna K.	h.	Kwota budżetem uchwalona K.	h.	W porównaniu uiszczenia z budżetem okazuje się wynikłość mniejsza K.	h.	większa K.	h.
	A) Rzeczywiste.																
I.	Zarząd centralny . . .	352	34	682	74	1.035	08	612	52	422	56	—	—	—	—	612	52
II	Legaty i gracye . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
III.	Gmach teatru: należytość zaległa 4.750 K. 70 h. odpisano 641 „ 86 „	4.108	84	86.069	12	90.177	96	87.043	58	3.134	38	71.748	—	—	—	15.295	58
IV.	Przedsiębiorstwo teatralne	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
V/VI.	Dobra ziemskie: należytość zaległa 67.447 K. 44 h. odpisano 4.610 „ 68 „	62.836	76	470.064	51	532.901	27	480.501	60	52.399	67	453.364	02	—	—	27.137	58
VII.	Realności lwowskie . .	—	—	13.813	50	13.813	50	13.813	50	—	—	13.872	—	58	50	—	—
VIII.	Pożyczki:																
	gotówką	40.600	—	50.000	—	90.600	—	57.900	—	32.700	—	7.900	—	—	—	50.000	—
	efektami	—	—	2.600	—	2.600	—	2.600	—	—	—	—	—	—	—	2.600	—
IX.	Prowizye czynne: należytość zaległa 600 K. — h. należytość bież. 50.690 „ 32 „ razem . 51.290 K. 32 h. odpisano 1.200 „ — „	—	—	50.090	32	50.090	32	50.090	32	—	—	44.584	80	—	—	5.505	52
X.	Prowizye bierne . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
XI.	Zakład w Drohowyżu .	—	—	94.893	72	94.893	72	94.893	72	—	—	—	—	—	—	94.893	72
XII.	Przygodne	651	—	9.383	13	10.034	13	9.383	13	651	—	1.400	—	—	—	7.983	13
	Razem { gotówka	108.548	94	774.997	04	883.545	98	794.238	37	89.307	61	592.868	82	58	50	204.028	06
	Razem { efekta .	—	—	2.600	—	2.600	—	2.600	—	—	—	—	—	—	—	203.969	56
	B) Przenośne.																
	a) gotówka: należytość zaległa 3.582 K. odpisano 162 „	3.420	—	223.206	53	226.626	53	222.360	97	4.265	56	—	—	—	—	—	—
	b) efekta	—	—	48.087	85	48.087	85	48.087	85	—	—	—	—	—	—	—	—
	Zestawienie.																
A)	Dochody rzeczywiste:																
	a) gotówka	108.548	94	774.997	04	883.545	98	794.238	37	89.307	61	—	—	—	—	—	—
	b) efekta	—	—	2.600	—	2.600	—	2.600	—	—	—	—	—	—	—	—	—
B)	Dochody przenośne:																
	a) gotówka	3.420	—	223.206	53	226.626	53	222.360	97	4.265	56	—	—	—	—	—	—
	b) efekta	—	—	48.087	85	48.087	85	48.087	85	—	—	—	—	—	—	—	—
	Ogółem { gotówka	111.968	94	998.203	57	1,110.172	51	1,016.599	34	93.573	17	—	—	—	—	—	—
	Ogółem { efekta .	—	—	50.687	85	50.687	85	50.687	85	—	—	—	—	—	—	—	—
	Do tego:																
	1) Zapas z początkiem roku 1900: a) w gotówce 11.559 K. 90 h. b) w efektach 115.490 „ 86 „ razem 127.050 K. 76 h.																
	2) Wartość materyałów i wyr. Zakładu w Drohowyżu 88.906 K. 50 h.							215.957	26								
	Zgodnie ze sumą wydatków							1,283.244	45								

fundacyi Stanisława hr. Skarbka za rok 1900.

Wydatki.

Liczba porządk.	Nazwa rubryki	Należytość: zaległa K.	h.	bieżąca K.	h.	razem K.	h.	Uiszczenie K.	h.	Zaległość ostateczna K.	h.	Kwota budżetem uchwalona K.	h.	W porównaniu uiszczenia z budżetem okazuje się wynikłość: mniejsza K.	h.	większa K.	h.
	A) Rzeczywiste.																
I.	Zarząd centralny	—	—	52.841	86	52.841	86	52.841	86	—	—	55.982	—	3.130	14	—	—
II.	Legaty i gracye	399	11	30.650	—	31.049	11	30.650	—	399	11	30.650	—	—	—	—	—
III.	Gmach teatru	—	—	52.336	32	52.336	32	52.336	32	—	—	37.415	20	—	—	14.921	12
IV.	Przedsiębiorstwo teatralne	36	24	—	—	36	24	—	—	36	24	—	—	—	—	—	—
V/VI	Dobra ziemskie	1.222	80	263.252	96	264.475	76	263.134	50	1.341	26	247.023	68	—	—	16.110	82
VII.	Realności lwowskie	—	—	2.251	71	2.251	71	2.251	71	—	—	1.612	60	—	—	639	11
VIII.	Pożyczki:																
	gotówką	521.007	70	52.459	82	573.467	52	171.239	72	402.227	80	20.240	—	—	—	150.999	72
	efektami	2.600	—	—	—	2.600	—	2.600	—	—	—	2.400	—	—	—	200	—
IX.	Prowizye czynne	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
X.	Prowizye bierne	—	—	565	—	565	—	565	—	—	—	560	—	—	—	5	—
XI	Zakład w Drohowyżu	109	68	290.483	27	290.592	95	290.483	27	109	68	195.369	76	—	—	95.113	51
XII.	Przygodne	—	—	6.034	40	6.034	40	6.034	40	—	—	4.670	—	—	—	1.364	40
	Razem gotówka	522.775	53	750.875	34	1,273.650	87	869.536	78	404.114	09	593.523	24	3.140	14	279.153	68
	Razem efekta	2.600	—	—	—	2.600	—	2.600	—	—	—	2.400	—	—	—	276.013 200	54
	B) Przenośne.																
	a) gotówka	87	56	108.115	67	108.203	23	108.115	67	87	56	—	—	—	—	—	—
	b) efekta	—	—	163.178	71	163.178	71	163.178	71	—	—	—	—	—	—	—	—
	Zestawienie.																
A)	Wydatki rzeczywiste:																
	a) gotówka	522.775	53	750.875	34	1,273.650	87	869.536	78	404.114	09	—	—	—	—	—	—
B)	b) efekta	2.600	—	—	—	2.600	—	2.600	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Wydatki przenośne:																
	a) gotówka	87	56	108.115	67	108.203	23	108.115	67	87	56	—	—	—	—	—	—
	b) efekta	—	—	163.178	71	163.178	71	163.178	71	—	—	—	—	—	—	—	—
	Ogółem gotówka	522.863	09	858.991	01	1,381.854	10	977.652	45	404.201	65	—	—	—	—	—	—
	Ogółem efekta	2.600	—	163.178	71	165.778	71	165.778	71	—	—	—	—	—	—	—	—
	Do tego:																
	1) Zapas z końcem roku 1900:																
	a) w gotówce 54.677 K. 14 h.																
	b) w efektach 400 „ — „																
	razem 55.077 K. 14 h.																
	2) Wartość materyałów i wyrobów Zakładu w Drohowyżu: 84.736 K. 15 h.							139.813	29								
	Zgodnie ze sumą dochodów							1,283.244	45								

Stan majątków fundacyjnych Stanisława hr. Skarbka z końcem roku 1900.

I. Stan majątku zarodowego z końcem roku 1900.

Stan czynny:

1. Wartość dóbr ziemskich	2,573.448 K. 99 gr.	
2. Realności lwowskie	1,230.403 „ 58 „	
3. Zakład w Drohowyżu	1,074.071 „ 12 „	
4. Efekta imiennej wartości	1,011.800 „ — „	
5. Należytości czynne (pożyczki dane majątkowi obrotowemu)	372.227 „ 80 „	
6. Zapas w gotówce	377 „ 16 „	6,262.328 K. 65 gr.
Stan bierny:		
Długi hipoteczne		683 „ 17 „
Czysty stan czynny		6,261.645 K. 48 gr.
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1899		6,255.353 „ 93 „
okazuje się przyrost		6.291 K. 55 gr

II. Stan majątku obrotowego z końcem roku 1900.

Stan czynny:

1. Zapas kasowy w gotówce	54.677 K. 14 gr.	
2. Zapas kasowy w efektach	400 „ — „	
3. Ruchomości	194.053 „ 51 „	
4. Aktywa Zakładu w Drohowyżu	84.736 „ 15 „	
5. Inwentaryalna wartość dóbr Kulików	12.112 „ 13 „	
6. Należytości czynne	93.573 „ 17 „	439.552 K. 10 gr.
Stan bierny: Należytości bierne		404.201 „ 65 „
Czysty stan czynny		35.350 K. 45 gr.
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1899		18.734 „ 42 „
okazuje się przyrost		16.616 K. 03 gr.

III. Stan majątku własnej asekuracyi z końcem roku 1900.

Stan czynny:

1. Gotówka w kasie	11.269 K. 34 gr.		
1. Efekta	15.521 „ 64 „	26.790 K. 98 gr.	
3. Należytości czynne (zaległe premie)		2.140 „ 22 „	28.931 K. 20 gr.
Stan bierny			— „ — „
Czysty stan czynny			28.931 K. 20 gr.
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1899			25.223 „ 40 „
okazuje się przyrost			3.707 K. 80 gr.

IV. Stan majątku zarodowego funduszu Władysława hr. Skarbka z końcem roku 1900.

Stan czynny:

1. Gotówka w Kasie	797 K. 43 gr.	
2. Efekta	179.000 „ — „	179.797 K. 43 gr.
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		179.797 K. 43 gr.
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1899		187.563 „ 84 „
okazuje się ubytek		7.766 K. 41 gr.

V. Stan majątku rezerwowego funduszu Władysława hr. Skarbka z końcem roku 1900.

Stan czynny:

1. Gotówka w kasie	281 K. 36 gr.	
2. Efekta w kasie	13.100 „ — „	13.381 K. 36 gr
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		13.381 K. 36 gr.
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1899		— „ — „
okazuje się przyrost		13.381 K. 36 gr.

VI. Stan funduszu emerytury urzędników fundacyi Stanisława hr. Skarbka z końcem roku 1900.

Stan czynny:

1. Gotówka w kasie	2.597 K. 59 gr.		
2. Efekta w kasie	40.900 „ — „	43.497 K. 59 gr.	
3. Należytości czynne		1.535 „ 89 „	45.033 K. 48 gr.
Stan bierny:			— K. — gr.
Czysty stan czynny			45.033 „ 48 „
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1899			44.667 „ 52 „
Okazuje się przyrost			365 K. 96 gr.

Zestawienie.

Stan czynny:

I.	Majątek zarodowy Stan. hr. Skarbka	6,262.328 K. 65 gr.	
II.	„ obrotowy „ „ „	439.552 „ 10 „	
III.	Fundusz własnej asekuracyi	28.931 „ 20 „	
IV.	Majątek zarodowy funduszu Wład. hr. Skarbka	179.797 „ 43 „	
V.	„ rezerwowy „ „ „ „	13.381 „ 36 „	
VI.	Fundusz emerytury urzędników fundacyi Stanisława hr. Skarbka	45.033 „ 48 „	6,969.024 K. 22 gr.

Stan bierny:

I.	Majątek zarodowy Stan. hr. Skarbka	683 K. 17 gr.	
II.	„ obrotowy „ „ „	404.201 „ 65 „	
III.	Fundusz własnej asekuracyi	— „ — „	
IV.	Majątek zarodowy funduszu Władysława hr. Skarbka	— „ — „	
V.	Majątek rezerwowy funduszu Wład. hr. Skarbka	— „ — „	
VI.	Fundusz emerytury urzędników fundacyi Stanisława hr. Skarbka	— „ — „	404.884 K. 82 gr.
	Czysty stan czynny		6,564.139 K. 40 gr.

W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1899		6,531,543 K. 11 gr.
okazuje się przyrost		32.596 K. 29 gr
a mianowicie przyrost:		
1. w majątku zarodowym fundacyi Stanisł. hr. Skarbka	6.291 K. 55 gr.	
2. w majątku obrotowym fundacyi Stanisł. hr. Skarbka	16.616 „ 03 „	
3. w funduszu własnej asekuracyi	3.707 „ 80 „	
4. w majątku rezerwowym funduszu Władysława hr. Skarbka	13.381 „ 36 „	
5 w funduszu emerytury urzędników fundacyi Stanisława hr. Skarbka	365 „ 96 „	40.362 K. 70 gr.
ubytek zaś:		
6. w majątku zarodowym funduszu Władysława hr. Skarbka . . .		7.766 „ 41 „
W rezultacie ogólny przyrost jak wyżej		32.596 K. 29 gr.

LW. 48.595/901.

We Lwowie, dnia 25. maja 1902.

Aleg. 24

Sprawozdanie

Wydziału krajowego o petycyi Towarzysywa tanich mieszkań dla robotników katolickich w Krakowie względem udzielenia gwarancyi Kraju dla pożyczki w kw. 40.000 K. na hipotekę realności pod l. k. 11. w Krowodrzy, zaciągnąć się mającej.

Wysoki Sejmie!

Istniejące w Krakowie od r. 1897 Towarzystwo tanich mieszkań dla robotników katolików zakupiło w r. 1897 przy rogatkach krakowskich w gminie Krowodrzy trzymorgową realność pod l. k. 11 tamże, za cenę 90.000 K., przerobiło znajdujące się na tym gruncie trzy budynki na mieszkania robotnicze i wzniosło na nim trzy dalsze domy parterowe, przeznaczone do tego samego użytku.

Aby sobie umożliwić budowę dalszych dwóch, a ewentualnie trzech domów parterowych, czyniło Towarzystwo starania o pożyczkę w kwocie 40.000 koron na hipotekę rzeczonej swej realności, a Wysoki Sejm uchwałą z dnia 3. maja 1900 l. r. l. 3.457 przyjął w uznaniu pożytecznego celu Towarzystwa opłatę 4% od tej pożyczki w kwocie 1600 K. rocznie przez lat dziesięć na fundusz krajowy.

Tymczasem zaciągnięcie pożyczki tej, któraby musiała przypaść w hipotece już na drugiem miejscu, po pożyczkach, zaciągniętych przez poprzednich właścicieli w Kasie oszczędności miasta Krakowa, okazało się niemożliwem, ponieważ realność Towarzystwa leży w obrębie rejonu fortyfikacyjnego i wzniesione na niej domy są obciążone rewersami demolacyjnemi, a tem samem przy ocenianiu bezpieczeństwa hipotecznego wcale w rachubę nie wchodzą.

Wobec tego odniosło się Towarzystwo do W. Sejmu z prośbą o umożliwienie mu zaciągnięcia pożyczki przez udzielenie gwarancyi Kraju.

Petycyę tę przekazał Wysoki Sejm uchwałą z d. 8. lipca 1901 r., l. 1970 Wydziałowi krajowemu do zbadania. Uczyniwszy to, przyszedł Wydział krajowy do przekonania, że petycya ta zasługuje na uwzględnienie, gdyż działalność Towarzystwa godną jest wszelkiego poparcia, z drugiej zaś strony przyjęcie gwarancyi nie nakłada na kraj żadnego ciężaru, ile że Towarzystwo prosi tylko o poręczenie, nie zaś o amortyzacyę pożyczki. Również niema obawy, iżby gwarancya ta naraziła fundusz krajowy na jakiś faktyczny wydatek, mogłoby się to stać tylko w nieprawdopodobnym wypadku, jeżeliby domy rzeczywiście poburzono. Tymczasem jest rzeczą wielce prawdopodobną, że w niedalekiej przyszłości nastąpi przesunięcie wałów i realność Towarzystwa będzie wolną od obowiązku wynikłego z rewersów demolacyjnych. Jeżeli zaś do gruntu doliczy się wartość bu-

dynków już na nim istniejących i tych, które Towarzystwo wzniesie na nim przy pomocy zaciągnąć się mającej pożyczki, to pożyczka ta będzie miała nawet pupilarne bezpieczeństwo.

Wydział krajowy wnosi przeto:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. Sejm udziela imieniem Kraju poręki dla spłaty kapitału pożyczki w kwocie czterdziestu tysięcy (40.000) Koron przez Towarzystwo tanich mieszkań dla robotników katolików w Krakowie na hipotekę realności pod l. k. 11. w Krowodrzy (l. w. h. 11) w Zakładzie ubezpieczenia robotników od wypadków dla Galicyi i Bukowiny we Lwowie, ewentualnie w Galicyjskim Banku krajowym, lub w innej finansowej instytucyi zaciągnąć się mającej.

II. Sejm upoważnia Wydział krajowy do zeznania imieniem Kraju odpowiedniego dokumentu.

III. Uchwała z dnia 3. maja 1900. l. s. 3457 przyjmująca na Kraj oprocentowanie tej pożyczki w stosunku czterech od sta rocznie przez lat dziesięć pozostaje w mocy.

Marszałek krajowy:
A. Potocki w. r.

Sprawozdawca:
Dr. Józef Wereszczyński w. r.
Członek Wydziału krajowego.

LW. 40.462/1902. We Lwowie, dnia 9. czerwca 1902.

Aleg. 25

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie prowizoryum budżetowego na miesiąc lipiec 1902.

Wysoki Sejmie!

Uchwałą z dnia 30. grudnia 1901 upoważnił Wys. Sejm przez czas od 1. stycznia 1902 do końca kwietnia 1902:

a) Wydział krajowy do czynienia wydatków zwyczajnych z funduszu krajowego na rachunek roku budżetowego 1902 na podstawie budżetu z r. 1901;

b) do pobierania na rzecz funduszu krajowego dodatku do państwowych podatków bezpośrednich według wymiaru, oznaczonego na rok 1901.

Gdy termin powyższą uchwałą zakreślony dobiegał do końca, a nie było widoków, aby c. k. Rząd, pomimo rezolucyi Wys Sejmu z 30. grudnia 1901, wzywającej go do zwołania Sejmu na dłuższą sesyę w ciągu miesiąca marca 1902, miał zamiar zadosyć uczynić temu słusznemu żądaniu, Wydział krajowy pismem z dnia 9. kwietnia b. r. L. 25.399 odniósł się do Prezydyum c. k. Namiestnictwa z żądaniem wyjednania zwołania Wys. Sejmu dla powzięcia w pierwszym rzędzie uchwały finansowej na rok bieżący, a dalej dla spełnienia tych zadań, które są jego kompetencyi zastrzeżone. Zarazem jednak dodał Wydział krajowy, żeby na wypadek, gdyby zwołanie Wys. Sejmu przed upływem miesiąca kwietnia okazało się z ważnych powodów niemożliwem, Prezydyum c. k. Namiestnictwa wyjednało Cesarskie rozporządzenie, upoważniające do pobierania w ciągu maja i czerwca dodatku krajowego w wysokości, ustanowionej przez Wys. Sejm dla pierwszych czterech miesięcy.

Przewidując, że c. k. Rząd przed uchwaleniem budżetu państwowego nie zechce Rady państwa odraczać dla zwołania Sejmów krajowych, a z drugiej strony mając na uwadze, że z końcem kwietnia 1902 ustałby faktycznie wpływ dodatku krajowego, a tem samem stanęłaby cała administracya krajowa, gdyż nie byłoby z czego pokrywać najniezbędniejszych wydatków na cele szkolne, sanitarne, kultury krajowej i t. d., Wydział krajowy zamieścił w wyżej powołanej odezwie to ewentualne żądanie, aby przynajmniej tym sposobem zapobiedz grożącemu zastojowi.

Mając zaś zapewniony wpływ z dodatku — gdyż Najjaśniejszy Pan przyzwolił z zastrzeżeniem konstytucyjnego uchwalenia budżetu krajowego na prowizoryczny pobór w ciągu maja i czerwca dodatku krajowego w wysokości, ustanowionej w uchwale sejmowej z 30. grudnia 1901, mógł tem samem Wydział krajowy pokrywać wydatki, jakie w normalnym biegu spraw są nieuniknione, trzymając się jednak w tem granicy, zakreślonej przez Wys. Sejm w uchwale, przytoczonej na wstępie pod *a)*.

Gdy czas, dzielący dzień zebrania się Wys. Sejmu od terminu, w którym się kończy prowizoryum budżetowe, okaże się prawdopodobnie za krótkim, aby Wys. Sejm zdołał już powziąć uchwałę finansową, Wydział krajowy pozwala sobie we wnioskach pod II - IV. zaproponować dalsze prowizoryum budżetowe na miesiąc lipiec 1902 z dotychczasową stopą procentową, a zarazem we wniosku pod I. upraszać o przyjęcie do wiadomości poczynionych w maju i czerwcu wydatków na rachunek roku 1902 w granicach budżetu r. 1901.

W końcu pozwala sobie Wydział krajowy zaznaczyć, że pobieranie dodatku krajowego na mocy wyjednanego Najwyższego rozporządzenia odbyło się od nastania ery autonomicznej w bieżącym roku po raz piąty, mianowicie w latach 1868, 1871, 1880 i 1901 (Dz. u. kr. Nr. 5 ex 1868, Dz. u. kr. Nr. 14 ex 1871, Dz. u. kr. Nr. 3 ex 1880 i Dz. u. kr. Nr. 42 ex 1901).

Na podstawie powyższego przedstawienia Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. Sejm przyjmuje do wiadomości, że Wydział krajowy czynił w miesiącach maju i czerwcu 1902 wydatki zwyczajne z funduszu krajowego na podstawie budżetu r. 1901.

II. Sejm upoważnia Wydział krajowy do czynienia wydatków zwyczajnych z funduszu krajowego na rachunek roku budżetowego 1902 na podstawie budżetu z roku 1901.

III. Sejm upoważnia do pobierania na rzecz funduszu krajowego dodatków do państwowych podatków bezpośrednich, a mianowicie:

a) dodatku do państwowego podatku gruntowego, domowo-czynszowego, domowo-klasowego i 5% podatku od wolnych domów w wysokości 60 groszy od każdej korony całej przypisanej należytości tych podatków;

b) dodatku do państwowych podatków bezpośrednich osobistych, wprowadzonych ustawą z 25. października 1896 Dz. p. p. Nr. 220 z wyjątkiem podatku osobisto-dochodowego w wysokości 66 groszy od każdej korony całej przypisanej należytości tych podatków;

c) opodatkowani w mieście Krakowie, w powiatach krakowskim i chrzanowskim opłacać będą dodatek do podatków:

wymienionych w III. a) w wysokości 49 gr., zaś wymienionych w III. b) w wysokości 55 gr. od każdej korony całej przypisanej należytości tych podatków.

IV. Upoważnienia pod II. i III. udzielone obowiązują po dzień 31. lipca 1902.

Z Rady Wydziału krajowego

Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:

A. Potocki *w. r.*

Sprawozdawca:

Tadeusz Romanowicz *w. r.*

Członek Wydziału krajowego.

LW. 34616/902. We Lwowie, dnia 12. czerwca 1902.

Aleg. 26

Sprawozdanie

dodatkowe Wydziału krajowego o budżecie krajowym na rok 1902.

Wysoki Sejmie!

W grudniu r. 1901 przedłożył Wydział krajowy Wysokiemu Sejmowi sprawozdanie o budżecie krajowym na rok 1902 z wnioskiem o uchwalenie dodatków krajowych do podatków bezpośrednich: dla podatku gruntowego 60 gr. od korony, domowego 62 gr., dla podatku 5%-wego od domów wolnych 71 gr. i dla zarobkowego 71 gr. Sprawozdanie to z powodu opóźnionego zwołania Sejmu na dalszą sesyę, dotąd nie jest załatwione — a na podstawie uchwalonego przez Wysoki Sejm prowizoryum budżetowego, które następnie za zezwoleniem Najjaśniejszego Pana zostało przedłużone, pobiera się dodatki do podatków w wymiarze z r. 1901 tj. 60% od podatków realnych a 66% od podatków osobistych.

W tym czasie jednak zaszły okoliczności, które Wydziałowi krajowemu w chwili układania preliminarza na rok 1902 nie mogły być wiadome, a przynajmniej nie były jeszcze rachunkowo stwierdzone — a które wywierają taki wpływ na budżet roku 1902, że Wydział krajowy widzi się zniewolonym przedłożyć Wysokiemu Sejmowi niniejsze dodatkowe sprawozdanie o budżecie.

Okoliczności te są:

1. Znacznie wyższy dochód z dodatków do podatków bezpośrednich, które zyniosły za rok 1901 . . . . . 15,485.616 K.
zamiast preliminowanych . . . . . 13,713.261 K.
czyli więcej o . . . . 1,772.355 K.

Powodem tego wyższego dochodu jest prawdopodobnie silniejsze w latach przednich ściąganie zaległości, tak, że nie można przypuszczać, ażeby i w latach ępnych dochód z dodatków utrzymał się na tej samej wysokości.

2. Znacznie wyższy dochód z krajowych opłat konsumcyjnych, a zwłaszcza podwyższonego na rzecz krajów podatku od wódki. Już po wypłaceniu przez Skarb państwa udziału kraju naszego w tym podwyższonym podatku za rok 1901, płynęła w ciągu r. b. dodatkowo kwota 583.051 Koron. Zaznaczamy i tutaj, że nie ma widoków, ażeby i w przyszłości dochód ten utrzymał się na tej nieprzewidywanej wprzódy wysokości, zwyżka ta bowiem pochodzi z przeprowadzonego we wrześniu 1901 opodatkowania zapasów.

Te dwie tak znaczne zwyżki dochodów po nad preliminarz, wynoszące razem 2,355.406 Koron, wywarły oczywiście wpływ bardzo korzystny na zamknięcie rachunków funduszu krajowego za rok 1901. Zamknięcie to jest już w swych wynikach zestawione — a chociaż nie jest to jeszcze zestawienie ostatecznie stwierdzone, jednakowoż gdyby się jeszcze przypadkowo okazała jaka różnica, będzie ona tak minimalna, że na wynik ogólny nie wywrze wpływu.

Wysoki Sejm preliminował na rok 1901 wydatki w kwocie 21,345.624 K.
dochody wraz z dodatkami do podatków . . . . . 19,347.553 K.
pozostał zatem niedobór . 1,985.671 K.,
który z uchwały Wysokiego Sejmu miał być pokryty pożyczką, spłacalną w trzech równych rocznych ratach, w latach 1902, 1903, i 1904.

Wynik zaś rzeczywisty przedstawia się, jak następuje:

Dochody	21,920.027 K.
Wydatki	21,741.546 K
nadwyżka	178.481 K

Według przyjętych przez Wysoki Sejm norm budżetowych, będzie Wydział krajowy przy sprawozdaniu o zamknięciu rachunków za rok 1901 wnosił w przeniesienie tej nadwyżki do dochodów roku 1903 — na razie stwierdza fakt, że zamknięcie to zamiast przewidzianego niedoboru dało nadwyżkę — skutkiem czego odpadła potrzeba zaciągania pożyczki, przez Wysoki Sejm uchwalonej.

W dalszem następstwie odpada potrzeba wstawienia do budżetu na rok 1902 preliminowanej przez Wydział krajowy w rubryce XIV. pozycya 242 kwoty 721.461 K. na oprocentowanie i częściową spłatę pożyczki, jaka w roku 1901 miała być zaciągnięta — a preliminarz przedstawiałby się w ogólnych cyfrach, jak następuje:

Wydatki preliminowano na	23,265.158 K.
Od tego pozycya 242 — j. w.	721.461 K.
pozostaje	22,543.697 K.
Dochody własne	8,845.642 K.
pozostaje do pokrycia dodatkami do podatków	13,698.055 K.
zamiast preliminowanych .	14,419.516 K.

Doszedłszy do tego wyniku, Wydział krajowy oczywiście nie może obecnie doradzać Wysokiemu Sejmowi uchwalenia bez zmiany wniosków budżetowych, opracowanych i wniesionych wtedy, gdy jeszcze musiano się liczyć z wydatkiem 721.461 K., który obecnie odpada. Wziął zatem pod dojrzałą rozwagę pytanie, w jakim kierunku wnioski te zmienić należy.

Były do wyboru trzy drogi:

Możnaby całą uzyskaną oszczędność obrócić na zniżenie dodatków do podatków. Wobec wydatności grosza dodatku, przyjętej na 230.000 K. możnaby obniżyć dodatki o całe 3 groszy od korony t. j. pobierać od podatku zarobkowego 68% zamiast projektowanych pierwotnie 71 — skutkiem czego przy opuście 15% w państwowym podatku gruntowym a 12½% w domowym, wypadłoby na gruntowy 58% a na domowy 59½% dodatku krajowego. Obniżenie dochodu wyniosłoby około 690.000K. tak, że z powyższej nadwyżki pozostałoby do rozporządzenia jeszcze 31.461 K.

Tego jednak Wydział krajowy Wysokiemu Sejmowi nie doradza. Gdy bowiem na rok 1903 a jeszcze bardziej na 1904 przewidywany jest znaczny wzrost wydatków, przeto po obecnej zniżce dodatków o 3 gr. musiałoby zaraz znowu nastąpić podwyższenie, w interesie opodatkowanych zaś leży, ażeby ile możności dojść do pewnego ustalenia stopy dodatków i unikać częstych zmian.

Druga droga byłaby — zużyć całą kwotę 721.461 K. na podwyższenie preliminowanych na rok 1902 wydatków i zatrzymać wniesioną w pierwotnym preliminarzu stopę dodatków o 2 gr. wyższą od tej, jaką w roku 1901 pobierano.

W całym szeregu rubryk i pozycyj budżetu znalazłby Wydział krajowy bardzo łatwo pożądane nawet podwyższenia wydatków, któreby wyczerpały całkowicie ową zaoszczędzoną kwotę. Tego jednak Wydział krajowy nie doradza — z dwóch powodów: taki nagły skok w wydatkach, w jednym roku, nie dla jakiejś programowej, przez Wysoki Sejm już rozważonej i ku jednemu celowi skierowanej akcyi, ale w różnych rubrykach i pozycyach budżetu wykonanej z tego powodu, że się przypadkowo okazała większa oszczędność, byłby zboczeniem z tej drogi przezornej gospodarki, jaką reprezentacya kraju kroczyć musi, jeżeli nie ma skarbowej gospodarki kraju na zbyteczne wystawiać hazardy. Powtóre zaś, jeżeli nie doradzamy zniżenia dodatków do podatków z tą świadomością, iż na następny rok znowu musiałoby się je podnieść, to i z drugiej strony nie można doradzać ich podwyższania, jeżeli nie zachodzi nieunikniona tego konieczność. W r. 1901 pobierano dodatki na zasadzie 66 gr. od korony — w grudniu 1901 wydawało się koniecznem pobieranie dodatku po 71%, co wskutek opustów uczyniłoby dla podatku gruntowego 60% a dla domowego 62%. Wniosek ten był oparty na przypuszczeniu, że potrzebny będzie wydatek 721.461 K. na spłatę uchwalonej na r. 1901 pożyczki; obecnie, gdy to przypuszczenie odpadło, odpada także i potrzeba podwyższenia dodatków.

Wydział krajowy przeto pozostaje tylko w konsekwencyi swoich dawnych wniosków, gdy proponuje drogę pośrednią, pozostania przy stopie dodat-

ków, jakie były pobierane w r. 1901 i jakie w bieżącym roku na podstawie prowizoryum budżetu są dotąd pobierane — a użycia zwyżki, jaka się stąd okaże, na takie, w preliminarzu grudniowym nieprzewidziane wydatki, które albo z administracyjnej konieczności wynikają, albo były już zamierzone ale zostały odłożone na później, żeby nie zaszła konieczność jeszcze znaczniejszego podwyższenia dodatków.

W ten sposób wnioski obecne Wydziału krajowego w dwojakim kierunku zmieniają te wnioski, które Wydział krajowy stawiał w pierwotnem swem sprawozdaniu o budżecie krajowym na rok 1902:

I. Co do stopy dodatków do podatków.

II. Co do kredytów dodatkowych w granicach zwyżki, jaka się okaże przy poborze dodatków w zeszłorocznej wysokości.

I. Powracając do zeszłorocznej stopy dodatków, w której za podstawę przyjęto 66 gr. od korony podatku — Wydział krajowy świadom jest trudności, jaką stwarza zmiana w wysokości opustów w państwowych podatkach realnych, t. j. gruntowym i domowym.

Gdy te opusty nie są uwzględniane przy przypisie, ale dokonywane bywają dopiero po sprawdzeniu dochodu z podatku osobisto-dochodowego — zaś opust podatku zarobkowego i innych osobistych nastąpił już przy samem oznaczeniu ryczałtowej sumy, jest zatem w przypisie uwzględniony, przeto Wysoki Sejm w r. 1898 przyjął zasadę, ażeby dodatki pobierać w rozmaitej stopie dla tych różnych rodzajów podatków. Skoro bowiem ten, kto opłaca podatek gruntowy lub domowy według przypisu, potem dostaje opust, to pobierając od niego dodatki od przypisu, pobierałoby się od faktycznie, z uwzględnieniem odpisu opłacanego podatku, stopę procentową wyższą, aniżeli od tego, któremu jak przy podatku zarobkowym, ulga w podatku państwowym jest z góry już, przy przypisie uwzględniona. Jeżeli stopa dodatków ma wynosić 66%, to gdy od podatku zarobkowego, który ma w przypisie uwzględnioną ulgę, pobrać 66 K. od przypisanych 100 K. państwowego podatku, pobierze się faktycznie 66%. Ale jeżeli na podatek gruntowy przypisanych jest 100 K. a potem z dołu nastąpił odpis np. 10%, to faktycznie opłaconych będzie 90 K., a wtedy pobierając 66 K. dodatku, pobrałoby się już nie 66% jak przy zarobkowym ale 73%. W interesie zatem równomierności opodatkowania, przyjął Sejm w roku 1898 zasadę różnej stopy dodatków, a według ówczesnej skali opustów po 10% przy podatku gruntowym i domowym, wypadło z obliczenia. iż należy pobierać 60 gr. od korony przy tych podatkach realnych, a 66 gr. przy podatku zarobkowym i innych osobistych, ulegających obłożeniu dodatkami autonomicznemi.

Konsekwencyą tego jednak jest, że gdy się zmienia skala opustów w podatkach realnych państwowych, zmienia się także stosunek stopy procentowej dodatków krajowych na różne podatki nakładanych. Im większy opust rządowy w podatkach realnych — tem wyższa nominalnie stopa dodatku krajowego do podatku zarobkowego, w stosunku do dodatku, opłacanego od podatków realnych.

W ten sposób, gdy opusty w podatkach realnych doszły już do swej maksymalnej ustawą przewidzianej wysokości 15% przy podatku gruntowym a 12·5% przy domowych, Wydział kraiowy obliczył, że przy uwzględnieniu tych większych opustów i przy zamierzonem podwyższeniu dodatków, musianoby pobierać na r. 1902:

od podatku gruntowego	60%
od domowych.	62%
od zarobkowego i innych osobistych	71%

Różnica zatem nominalna między dodatkiem do podatku gruntowego a zarobkowego, która pierwotnie wynosiła 6 gr., wzrosła już do 11 gr.

Wszakże mimo tego wyniku, do którego Wydział krajowy doszedł przy układaniu pierwotnego preliminarza na rok 1902, a który zasadniczo zgodny jest z poprzedniemi uchwałami Wysokiego Sejmu a rachunkowo jest najściślej uzasadniony — wnosi Wydział krajowy obecnie, ażeby na rok bieżący posostać już nie tylko przy dotychczasowej stopie dodatków, ale także i przy tym stosunku, jaki był między dodatkami do podatków realnych a do podatku zarobkowego, t. j. 60% dla pierwszych a 66% dla drugiego.

Do uczynienia wniosku tego powoduje Wydział krajowy znaczne spóźnienie w zwołaniu tegorocznej sesyi sejmowej (które właściwie jest dokończeniem sesyi zeszłorocznej), a skutkiem tego znaczne opóźnienie uchwalenia budżetu. W dniu uchwalenia niniejszego sprawozdania, 9. czerwca, jeszcze Wydziałowi krajowemu nie jest wiadomy termin zwołania Sejmu. W najlepszym zatem razie można zaledwie liczyć na to, że budżet na rok 1902 będzie przez Wysoki Sejm uchwalony około połowy miesiąca lipca. Gdy zaś dodatki do podatków pobiera się dotychczas według stopy zeszłorocznej, t. j. 60 i 66%, przeto w razie uchwalenia stopy odmiennej, musiałyby urzędy podatkowe wszystkie przypisy przerobić i pod koniec roku w czwartym kwartale, zacząć pobierać dodatki według tej odmiennej stopy.

Nie kładziemy nacisku na trudności techniczne, jakie z takiej zmiany stopy podatkowej w ciągu roku za cały rok powstają dla władz podatkowych — bo ostatecznie jest to rzecz podrzędnego znaczenia. Ale idzie tu głównie o interes opodatkowanych.

Jedną z głównych skarg, jakie się u nas podnoszą przeciw całemu systemowi skarbowemu jest, że nigdy opodatkowany nie wie, ile właściwie ma zapłacić. Zmiana stopy dodatków krajowych w ciągu roku jeszcze dolegliwość tę zwiększa — co byłoby tem gorsze, że pochodziłoby to od władzy autonomicznej, która przecież powinna świecić dobrym przykładem w kierunku uwzględniania słusznych skarg opodatkowanych.

Gdybyż jeszcze ta zmiana, z końcem roku za cały rok dokonana, szła w kierunku zniżenia, jak to się stało w ciągu roku 1901, kiedy pobierano z początku dodatki krajowe według stopy wyższej z roku 1900, a dopiero po uchwale budżetowej Wysokiego Sejmu z dnia 9. lipca 1901 powrócono do niższej stopy z roku 1899. Ale tutaj dla całej wielkiej kategoryi opodatkowanych, płacących te podatki osobiste, które podlegają opodatkowaniu autonomicznemu, nastąpiłoby podwyższenie dodatku o 5 gr. od korony, a przy uwzględnieniu mniejszej potrzeby, jaka obecnie się okazała, o 3 gr. od korony. Przyjmując bowiem zniżenie projektowanego w grudniowym preliminarzu naszego dodatku o 2 gr. i uwzględniając różnicę, zaszłą w opustach państwowego podatku — musielibyśmy pobierać 58% od gruntowego, 60% od domowych, a 69% od zarobkowego. Doznałby zatem podatek gruntowy w porównaniu z tem, co obecnie płaci, ulgi o 2 gr. od korony, domowy pozostałby przy dotychczasowej stopie a zarobkowy zostałby podwyższony o 3 gr. od korony. Byłoby w tem wyższe obciążenie tej właśnie gałęzi produkcyi, której wydatne poparcie i podźwignięcie jest w tej chwili programem całego kraju, t. j. przemysłu. A należy jeszcze zauważyć, że spadłoby to najsilniej na tę znowu gałęź przemysłu, której brak u nas największy, t. j. na przemysł wielki — bo jak wiadomo, według ustawy podatkowej z r. 1896 pierwsza, najwyższa klasa opodatkowanych nie doznała żadnej ulgi, druga średnia tylko niewielką a prawie cała ulga została przyznana klasie trzeciej. Byłyby więc w razie dalszego zróżniczkowania dodatków skargi w ogóle na niepewność co do tego, ile się ma płacić — byłyby skargi ze strony opłacających podatek zarobkowy o coraz wyższe opodatkowanie przemysłu. Ci, którzy opłacali w r. 1901 i płacą dotąd dodatek 60 gr. od korony podatku gruntowego nie uczują się dotkniętymi tem, że i nadal w tej samej wysokości płacić będą, gdy przemysłowcy i rękodzielnicy odczują podwyższenie dodatku do podatku zarobkowego a powodu tego podwyższenia inaczej sobie nie wytłómaczą jak tylko tem, że dzieje się to w celu obniżenia dodatku innym opodatkowanym.

Z tych więc powodów Wydział krajowy mniema, że najlepiej będzie pozostać przy tej samej stopie dodatków, jaką się obecnie pobiera, przez co bynajmniej nie chce przesądzać stanowiska, jakie Wysoki Sejm w sprawie zróżniczkowania nominalnej stopy dodatków krajowych przy uchwalaniu budżetu na rok 1903 zajmie. Obecny wniosek jest przejściowy, tylko względem na spóźnioną porę uchwalania budżetu spowodowany.

II. W razie przyjęcia tego wniosku wynik finansowy przedstawi się, jak następuje:

Zgodnie ze sprawozdaniem z dnia 14. grudnia 1901, L. W. kr. 68.700 przyjmujemy wydatność grosza dodatków na 230.000 K.

Wypadnie wtedy dochód:

I. Podatek gruntowy **9,101.858 K.**

Na Galicyę wschodnią i zachodnią od 93% podatku, t. j. od sumy	8,464.728 K.	60%	—	5,078.837 K.
Na W. Ks. Krakowskie od 7% podatku, t. j. od sumy	637.130 „	49%	—	312.194 „
II. Podatek domowo-czynszowy i domowo-klasowy i 5% podatek od domów wolnych . . . . . **8,207.502 K.**				
Na Galicyę wschodnią i zachodnią od 93% podatku, t. j. od sumy	7,632.976 „	60%	—	4,579.785 „
Na W. Ks. Krakowskie od 7% podatku, t. j. od sumy	574.526 „	49%	—	281.517 „
III. Podatek zarobkowy i inne osobiste opłacające dodatki autonomiczne **5,690.640 K.**				
Na Galicyę wschodnią i zachodnią od 93% podatku, t. j. od sumy	5,292.295 „	66%	—	3,492.915 „
Na W. Ks. Krakowskie od 7% podatku t. j. od sumy.	398.345 „	55%	—	219.090 „
Razem od podatków .	23,000.000 K.	dochód		13,964.338 K.

Że zaś, jak wyżej wykazano, po potrąceniu z wydatków preliminowanych w pierwotnym preliminarzu kwoty 721.461 K., pozostało do pokrycia dodatkami do podatków . . . . . 13,698.055 „

przeto zostaje nadwyżka w kwocie . . . . 266.283 K.

Wobec tej zwyżki Wydział krajowy przedstawia Wysokiemu Sejmowi wniosek o uchwalenie kredytów dodatkowych na niektóre takie wydatki, które albo były już poprzednio przewidywane, ale dla uniknięcia niedoboru zostały odłożone na później, albo ze względów administracyjnych koniecznie uczynione być muszą.

Te dodatkowe kredyty są:

1. W rubryce II. „koszta zarządu“ pozycya 34 m. na stacyę elektryczną w gmachu sejmowym jako wydatek nadzwyczajny . . . . . 30.000 K. ponieważ koniecznem się okazało sprawienie drugiej maszyny. Wydatek ten będzie osobnem sprawozdaniem uzasadniony.

2. W rubryce X. — II. w wydatkach na koleje żelazne — dodatek osobisty dla kierownika biura kolejowego p. Kułakowskiego, według umowy na mocy upoważnienia Wysokiego Sejmu zawartej, z rocznych 6000 K. za czas od 1. marca do końca grudnia 1902 . . 5.000 K.

3. W rubryce XIII. na budowy wodne i melioracye — nowa pozycya 233 jako wydatek nadzwyczajny na powiększenie funduszu pożyczkowego dla spółek wodnych — pierwsza rata z 10-lecia według osobnego sprawozdania. 100.000 K.

4. W rubryce XV. A. — na cele rolnictwa — w pozycyi 246. „Akademia rolnicza w Dublanach“ na pokrycie przekroczeń w kosztach budowy domów na mieszkania dla profesorów . . . 16.000 K. i pozycya nowa 315 b. ryczałt na polepszenie płac nauczycieli niższych szkół rolniczych od 1. października 1902, co w latach następnych wejdzie do budżetów poszczególnych szkół . . . . . 1.780 K.

razem . . 17.780 K.

5. W rubryce XVI. — przemysł — pozycya 447 a. na jednorazowe zasilenie pożyczkowego funduszu przemysłowego — jako wydatek nadzwyczajny według osobnego sprawozdania . . . . . 100.000 K.

Ogół kredytów dodatkowych . . . . . 252.780 K.
Że zaś wyżej wykazana zwyżka wynosi . . . 266.283 „

przeto pozostaje nadwyżka . . 13.503 K.

Jeżeli Wysoki Sejm do powyższych wniosków przychylić się raczy, ostateczne zestawienie budżetu na rok 1902 przedstawi się, jak następuje:

Wydatki według sprawozdania z dnia 14. grudnia 1901 L. W. kr. 68760	23,265.158 K.
Od tego pozycya 272 na spłatę uchwalonej a niezaciągniętej pożyczki z r. 1901	721.461 „
zostaje . .	22,543.697 K.
Do tego dodatkowe kredyty j. w.	252.780 „
Ogół wydatków budżetu na rok 1902 . . .	22,796.477 K.
Dochody własne jak w sprawozdaniu z 14. grudnia 1901	8,845.642 K.
Pozostaje do pokrycia dodatkami	13,950.835 K.
Dochód z dodatków przyniesie	13,964.338 „
Pozostaje zwyżka . .	13.503 K.

Na podstawie powyższych wywodów Wydział krajowy cofa swój wniosek o wstawienie do rubryki XIV. pozycya 242. budżetu krajowego na rok 1902 kwoty 721.461 K. na częściową spłatę pożyczki z r. 1901 i wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. 1. W rubryce II. budżetu krajowego na rok 1902 wstawia się przy pozycyi 34 m. na stacyę elektryczną w gmachu sejmowym jako wydatek nadzwyczajny . . . . . 30.000 K.

2. W rubryce X. pozycya 196 a) dodatek osobisty dla dyrektora biura kolejowego . . . . . 5.000 „

3. W rubryce XIII. pozycya nowa: na zasilenie funduszu pożyczkowego dla spółek wodnych wydatek nadzwyczajny . . . . 100.000 „

4. W rubryce XV. A. na cele rolnictwa a) w pozycyi 251 na budowle w Dublanach, wydatek nadzwyczajny na pokrycie przekroczeń w budowlach . . . . . 16.000 „

b) jako nową pozycyę — na polepszenie płac nauczycieli niższych szkół rolniczych od 1. października 1902 . . . . . 1.780 „

5. W rubryce XVI pozycya 147 a) na zasilenie funduszu przemysłowego, jako wydatek nadzwyczajny . . . . . 100.000 „

II. Wydział krajowy cofa swoje wnioski w sprawozdaniu z dnia 14. grudnia 1901 L. W. 68760, pod 2—1 a), b), c), d) i 2 zamieszczone, a natomiast wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Na pokrycie niedoboru funduszu krajowego w r. 1902 pobierany będzie dodatek do państwowych podatków bezpośrednich a mianowicie:

a) dodatek do państwowego podatku gruntowego, do państwowego podatku domowo-czynszowego, domowo-klasowego i 5% owego podatku od domów wolnych po 60 gr. od każdej korony całej przypisanej należytości tych podatków;

b) dodatek do państwowych bezpośrednich podatków osobistych wprowadzonych ustawą z dnia 25. października 1896 Dz. u. p. Nr. 220 z wyjątkiem podatku osobisto-dochodowego, w wysokości 66 gr. od każdej korony całej przypisanej należytości tych podatków.

2. Opodatkowani w mieście Krakowie tudzież w powiatach Krakowskim i Chrzanowskim opłacać będą dodatek do podatków w ustępie 1. ad a) wymienionych w wysokości 49 gr. zaś do podatków w tymże ustępie ad b) wymienionych po 55 gr. od każdej korony całej należytości tych podatków.

Z Rady Wydziału krajowego

Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem

Marszałek krajowy:

A. Potocki *w. r.*

Sprawozdawca:

Romanowicz *w. r*

Członek Wydziału krajowego.

LW. 84.221/1901.

We Lwowie, dnia 3. grudnia 1901.

27

Sprawozdanie

Wydziału krajowego o krajowej sprzedaży soli.

Wysoki Sejmie!

Na posiedzeniu z dnia 5. lipca 1901 przyjął Wysoki Sejm sprawozdanie Wydziału krajowego o sprzedaży produktów solnych z dnia 28. lutego 1901 L. 6978 do wiadomości, a zarazem uchwalił następujące rezolucye:

I. Sejm wzywa c. k. Rząd, ażeby uchylił obowiązek ubezpieczania przez Wydział krajowy kredytu, udzielonego mu w poborze soli z salin wekslami.

II. Sejm wzywa c. k. ponownie, ażeby w porozumieniu z królewskim rządem węgierskim dążył do obniżenia fiskalnych cen soli — a w pierwszym rzędzie cen soli dla bydła.

III. Wzywa się c. k. Rząd, ażeby rozszerzył ulgi, ułatwiające ludności rolniczej w okolicach, położonych w pobliżu źródlisk słonych, korzystania z tego naturalnego bogactwa przyrody dla użytku chowu bydła.

IV. Sejm wzywa c. k. Rząd, ażeby przystąpił wreszcie do odbudowania spalonej saliny w Dolinie.

V. Sejm wzywa c. k. Rząd, ażeby bezzwłocznie zarządził budowę toru dowozowego do stacyi c. k. kolei państwowej, do salinarnych magazynów soli w Kałuszu.

Rezolucye te zakomunikowano c. k. Rządowi. Dotychczas otrzymał Wydział krajowy odpowiedź tylko na pierwszą a mianowicie w sprawie sposobu zabezpieczania kredytu na sól. Reskryptem z dnia 11. listopada 1901 L. 58988 oznajmiło nam c. k. Ministerstwo Skarbu, że nie może uwzględnić prośby naszej o zwolnienie od obowiązku składania weksli na pokrycie kredytowanej ceny kupna za sól warzonkę, że jednak wydaje odpowiednie zarządzenia, aby Wydział krajowy nie był zmuszony opłacać wygórowanej kwoty za stempel, któraby przyznaną nam korzyść z przedłużonego nam terminu kredytowego czyniła iluzoryczną.

Wobec tego będzie Wydział krajowy opłacał tylko dwukrotną wysokość dzisiejszego stempla t. j. około 12000 koron, nie zaś, jak się początkowo zdawało, 54000 koron.

Wydział krajowy jest mniemania, że spełnienie życzenia Wysokiego Sejmu w tym kierunku było niemożliwem, sądząc bowiem z dowodów przychylności, jakich krajowa

akcya solna od czasu, w którym jej użyteczność dla ludności stała się widoczną, doznawała ze strony c. k. władz skarbowych, przypuszcza, że odmowa nie byłaby nastąpiła, gdyby inne załatwienie sprawy było możliwem. Dlatego też nie czynił Wydział krajowy dalszych starań w tym kierunku.

Co do sprawy odbudowania spalonej saliny dolińskiej wiadomo jest Wydziałowi krajowemu, że c. k. Skarb z całą energią nad przywróceniem saliny tej pracuje i że roboty przedwstępne już się rozpoczęły.

W sprawie kolejki kałuskiej odbyło się dnia 3. sierpnia b. r. obejście trasy i oględnięcie miejsc przeznaczonych na stanowiska wagonów, przeznaczonych do załadowywania, do której to czynności został wydelegowany z zarządu solnego kontrolor tego Zarządu, p. Kazimierz Sędzimir. Wobec tego, że głównym artykułem wywozu z saliny kałuskiej będzie kainit, zażądał delegat Zarządu przedłużenia dojazdu aż na drugi brzeg Siwki do magazynu kainitowego. Dalszych wiadomości o postępie tej sprawy nie mamy.

Sól warzonka

W r. 1901 pobraliśmy następujące ilości soli warzonki:

w miesiącu	styczniu	39.000 mc.
„	lutym	38.000
„	marcu	39.500
„	kwietniu	36.900
„	maju	40.800
„	czerwcu	36.900
„	lipcu	45.000
„	sierpniu	49.200
„	wrześniu	45.300
„	październiku	49.500
„	listopadzie	48.872
	razem	468.972

W roku zeszłym w tym samym okresie czasu pobraliśmy 467.266 cm.

Sprawę opakowania soli warzonki w papierowe kartony, omówioną obszernie w ostatniem naszem sprawozdaniu, posunął Wydział krajowy o tyle naprzód, że w chwili, kiedy sprawozdanie to znajdzie się w rękach Wysokiego Sejmu, część soli będzie już dochodzić do konsumentów w tem opakowaniu.

Papier, którego obecnie Wydział krajowy użył, zakupuje Wydział w papierniach zakrajowych. Nie jest to ten gatunek papieru, który Wydział krajowy pragnął mieć początkowo do opakowania soli i który mógłby mieć z krajowej, specyalnie w tym celu urządzonej fabryki — Wydział krajowy otrzymał jednak z jednej fabryki zakrajowej papier z masy drzewnej z przymieszką cellulozy, który mimo swej cienkości dostateczną przedstawia wytrzymałość.

Wydział krajowy nie zaniedbał jednak starań celem uzyskania papieru krajowego i gotów jest udzielić materyalnej pomocy w formie niskoprocentowej pożyczki dla przedsiębiorcy, któryby zapewnił Wydziałowi krajowemu dostawę odpowiedniego papieru z krajowej fabryki pochodzącego. Sprawa znajduje się obecnie w tem stadyum, że Wydział krajowy ma nadzieję zapewnienia sobie papieru w kraju produkowanego. Fabrykacyę kartonów do opakowania soli powierzył Wydział krajowy p. Aleksandrowi Miziewiczowi w Kołomyi, który w swoim czasie przedstawił Wydziałowi krajowemu karton swojego pomysłu, po przeprowadzeniu licznych prób za praktyczny uznany. O ile nam wiadomo, przed laty dziesięciu nosił się Zarząd salinarny z myślą opakowywania soli topkowej w papier — i w tym celu udano się do specyalnych fabryk z żądaniem praktycznego projektu. Pomimo licznych prób musiano sprawy tej zaniechać, gdyż przedłożone projekty nie okazały się praktycznymi. Składały się one z kilku kawałków papieru, sklejanych ze sobą, co ze względu na higroskopijność soli groziło niebezpieczeństwem łatwego rozlepienia się. Karton pomysłu p. Miziewicza jest wycięty z jednego kawałka papieru, odpowiednią maszyną tak sprasowany, że daje się bez trudności w formę topki zwinąć i zeszyty na specyalnych maszynach drucianemi klamerkami, które oczywiście na wilgoć nie reagują. Fabryka tych kartonów, których dziennie wyrobić musi 165.000 sztuk, założoną została kosztem około 50.000 złr.

w Dziatkowcach pod Kołomyją i zatrudnia około 100 robotników. Na założenie tej specyalnie dla użytku Wydziału krajowego urządzonej fabryki, udzielił Wydział krajowy p. Miziewiczowi 4% pożyczki w kwocie 30.000 złr. Założenie tej fabryki jest wprowadzeniem do kraju rodzaju przemysłu jeszcze w kraju nowego i fundusz solny zastąpił tu do pewnego stopnia krajowy fundusz przemysłowy, zapewniając sobie zarazem potrzebny mu produkt.

Mamy nadzieję, że jeszcze przed rozejściem się Wysokiego Sejmu będziemy mogli razem z zamknięciem funduszu solnego za rok 1901 przedłożyć rachunki opakowania w papier soli z pewnego okresu czasu, dla udowodnienia, że akcya ta, choć, jak już w zeszłorocznem sprawozdaniu zaznaczyliśmy i co wyraźnie komisya solna w swojem ostatniem sprawozdaniu podniosła, bardzo trudna do przeprowadzenia, nie przechodzi sił funduszu solnego.

Mamy także nadzieję, że c. k. władze skarbowe, które opakowaniem soli w papier bardzo się zainteresowały ze względu na zdrowotne znaczenie tego opakowania dla konsumenta, poczynią nam wszelkie ułatwienia przy samej manipulacyi pakowania na salinach, a mianowicie w tym kierunku, aby sól wprost ze stosów w magazynie ustawionych mogła być do kartonów pakowaną — aby pewien zapas kartonów mógł być na salinach przechowany — aby forma topek była na wszystkich salinach zupełnie do siebie podobną i aby sól była jak najstaranniej formowaną.

Sól kamienna

W roku zeszłym pobrał Wydział krajowy do dnia 30. listopada soli kamiennej w salinach w Bochni i Wieliczce razem 5395 mc., w roku bieżącym 13619 mc. t. j. więcej niż w dwójnasób tyle. Widoczny ten postęp zawdzięczać należy urządzeniu młyna solnego w Bochni, o którem zdaliśmy sprawę w zeszłorocznem sprawozdaniu i wprowadzonym w nim kosztem 3500 złr. ulepszeniom, które pozwoliły na to, że obecnie możemy naszym zastępstwom dostarczyć soli tak dobrze zmielonej, jak prywatne, konkurencyjne młyny. Wprowadzony przez krajowy Zarząd sprzedaży soli kilogramowe kartony ze zmieloną solą kamienną przyjmują się i rozpowszechniają coraz więcej. Konkurencya stara się jednak wszelkiemi siłami zwalczać sprzedaż soli kamiennej, wskutek czego musi krajowy Zarząd sprzedaży soli sprzedawać sól kamienną po cenie bardzo niskiej, nieraz nawet niższej, niż własne koszta nabycia. Powtarza się tu to samo, co było przy wprowadzaniu sprzedaży soli warzonki i co obecnie jeszcze się dzieje we wschodniej Galicyi w wypadkach, w których konkurencya głowę podnosi i stara się zaszkodzić krajowej organizacyi sprzedaży soli. Mamy wszelkie powody do mniemania, że sprzedaż soli kamiennej i organizacya krajowych zastepstw i filii w zachodnich powiatach i nadal takie same czynić będzie postępy.

Kainit.

Do dnia 30. listopada 1901 pobraliśmy 54600 mc. kainitu, w roku zeszłym w tym samym okresie 47100 mc.

Sól dla bydła

Do dnia 30. listopada 1901 wydano soli bydlęcej 6195 mc. to jest, w porównaniu z tym samym okresem roku zeszłego o 20 mc. więcej. Krajowe Biuro spedycyi soli i w tym roku zajmowało się bezpłatnie spedycyą odpadków soli, udzielonych przez c. k. Rząd jako zapomoga dla ludności wiejskiej, zamieszkującej okręgi dotknięte brakiem pracy.

Zmiany w personalu. Sprawy osobiste

W miejsce aplikanta, p. Władysława Zembaczyńskiego zamianował Wydział krajowy aplikantem uchwałą z dnia 21. września b. r. L. 64484 p. Konrada Majewskiego — posada praktykanta po p. Janie Dworskim nie została do dnia niniejszego sprawozdania obsadzoną.

P. Ludwik Marcinkiewicz, adjunkt Biura solnego, wniósł na ręce nasze prośbę do Wysokiego Sejmu o udzielenie mu zaliczki na płacę w kwocie 4000 koron, płatnej w stu równych ratach i za odpowiedniem zabezpieczeniem policą. Ze względu na to,

że chodzi tu o przyjście w pomoc zdolnemu i spełniającemu sumiennie swoje obowiązki urzędnikowi, który z przyczyn niezależnych od siebie popadł w przykre położenie finansowe, postanowił Wzdział krajowy uchwałą z dnia 3. grudnią b. r. prośbę tę predłożyć Wysokiemu Sejmowi z przychylnym wnioskiem.

Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Sejm przyjmuje niniejsze sprawozdanie do wiadomości.
2. Sejm upoważnia Wydział krajowy do udzielenia adjunktowi Biura solnego, p. Ludwikowi Marcinkiewiczowi z funduszu solnego zaliczki na płacę w kwocie 4000 koron, spłacalnej w 100 ratach miesięcznych i zabezpieczonej policą asekuracyjną w odpowiedniej wysokości.

Z Rady Wydziału kraj. Król. Galicyi i Lodomeryi wraz w Wielkiem Ks. Krakowskiem.

Marszałek krajowy:
***A. Potocki**, w. r.*

Sprawozdawca:
***Adolf Vayhinger** w. r*
Członek Wydziału krajowego

LW. 39.641/902. We Lwowie, dnia 7. czerwca 1902.

442423
D 1901/02
18-213

Aleg. 28

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie wydania nowego statutu Komisyi krajowej dla spraw przemysłowych.

Wysoki Sejmie!

Statut Komisyi krajowej dla spraw przemysłowych, uchwałą Wysokiego Sejmu z dnia 19. stycznia 1888 nadany — w ciągu lat okazał się niedostatecznym, a w niektórych szczegółowych postanowieniach wadliwym. Działalność Komisyi rozszerza się w miarę, jak ofiarność Wysokiego Sejmu na cele podniesienia przemysłu krajowego i rozwinięta w granicach tej ofiarności akcya Wydziału krajowego i Komisyi przemysłowej, stwarza zarodki przemysłu, zdolne do większego rozwinięcia. Rośnie też w kraju poczucie i zrozumienie niezbędnej potrzeby wzmocnienia znacznego dotychczasowej akcyi, rozciągnięcia jej na szersze pole, a zwłaszcza na wielki przemysł fabryczny. Silny wzrost ludności, który w miarę polepszenia się stosunków zdrowotnych wzmagać się będzie, wydaje wiele rąk do pracy, które już na roli zajęcia i zarobku znaleźć nie mogą. Wytworzenie wielkiego przemysłu dałoby tym rękom zarobek i powstrzymałoby uszczuplenie sił narodowych i społecznych, jakiem jest stała a coraz wzrastająca emigracya zamorska. Bilans handlowy i płatniczy tak straszliwie dla naszego kraju niekorzystny, polepszyłby się znacznie, gdybyśmy nasze potrzeby zaspokajać mogli własnemi, krajowemi wyrobami, zamiast towarem sprowadzanym z zagranicy. Z polepszeniem bilansu tego wzrastałaby zamożność kraju a z nią i jego siła podatkowa i finansowa, ten pierwszorzędny warunek siły politycznej — a w równej mierze wzrastałaby możność coraz pełniejszego zaspakajania kulturnych potrzeb ludności — przedewszystkiem na polu szkół i oświaty.

A gdy tak najżywotniejszy interes kraju i wzrastające w szerokich kołach ludności zrozumienie tego interesu, prze ku intensywnej akcyi na polu wielkiego przemysłu; gdy jest niewątpliwe, że w akcyi tej kraj nasz przeważnie tylko na siebie, na własną ofiarność i własną organizacyę liczyć musi, bo akcyi państwowej na rzecz naszego kraju staje zawsze w poprzek źle zrozumiany interes prowincyj zachodnich o wysoko rozwiniętym przemyśle, mających w naszym kraju wygodne pole zbytu i pragnących to pole zbytu, chociażby za cenę zupełnej ekonomicznej ruiny tego największego w państwie kraju, dla siebie zachować — przeto staje przed nami kwestya zastosowania zarówno środków pieniężnych jak i organizacyi ku prowadzeniu tej akcyi, do coraz mnożących się i rosnących zadań.

Obecnem sprawozdaniem obejmujemy tylko jedną stronę tej rozszerzonej akcyi, mianowicie stronę organizacyjną, pozostawiając z konieczności do przyszłego budżetu krajowego kwestyę wydatniejszego pomnożenia środków pieniężnych na rzecz tej akcyi. Musi bowiem przedewszystkiem organ, mający spełniać ważną funkcyę ciała doradczego Wydziału krajowego w akcyi przemysłowej, być zastosowany do rosnącej wielkości zadania. Tym organem jest Komisya krajowa dla spraw przemysłowych, która wraz z poczynającym się nowem sześcioleciem Wysokiego Sejmu w nowym składzie rozpoczyna nowy okres urzędowania.

Wydział krajowy nie może pominąć tej sposobności, ażeby członkom Komisyi przemysłowej nie wyrazić najgorętszego uznania za ich gorliwą, prawdziwie ofiarną pracę, którą tem wyżej cenić należy, że ją spełniają obywatele obarczeni wielkiemi

BIBLIOTEKA JAGELL

zawodowemi obowiązkami a mimo to poświęcający zupełnie bezinteresownie wiele czasu swego i trudu na pracę w Komisyi, której jedyną nagrodą jest poczucie dobrze spełnionego obowiązku.

Przy układaniu nowej listy członków Komisyi, Wydział krajowy już w samym jej składzie starał się uwzględnić konieczną potrzebę objęcia pracami Komisyi szerszych niż dotąd zakresów i dlatego powołał do Komisyi więcej sił fachowych nie tylko na polu techniczno-przemysłowem ale i na polu ekonomicznem, handlowem, komunikacyjnem, taryfowem itp. Liczba członków Komisyi wzrosła wskutek tego do 34, a chociaż na pozór wydać się ona może zbyt wielką, to jednak przy odpowiedniej organizacyi da się uniknąć połączonych z tem niedogodności, które zresztą nie idą w porównanie z korzyściami, jakie da pozyskanie dla tej pracy tylu sił fachowych.

Tak złożona Komisya rozpoczęła w marcu b. r. swoje czynności — a jedną z pierwszych był wybór Komisyi organizacyjnej, mającej krytycznie ocenić dotychczas obowiązujący statut i regulamin Komisyi krajowej dla spraw przemysłowych i ewentualnie przedłożyć projekt ich zmiany. Na posiedzeniu Komisyi pełnej z dnia 4 czerwca b. r. projekt zmiany statutu i regulaminu, na podstawie referatu Komisyi organizacyjnej, przyszedł pod obrady i został z małemi zmianami uchwalony.

Wydział krajowy na posiedzeniu z dnia 7. czerwca projekt ten przyjął — i przedkłada go obecnie Wysokiemu Sejmowi do zatwierdzenia.

Zmiany statutu, w obecnem przedłożeniu projektowane, wynikają po części z potrzeby usunięcia pewnych niejasności i sprzeczności w obowiązującym statucie, po części zaś mają one służyć wskazanemu powyżej rozszerzeniu zakresu działania Komisyi.

Samo stanowisko Komisyi przemysłowej było w dotychczasowym statucie niejasno określone. Była ona po części organem doradczym Wydziału krajowego, po części zaś jakoby samodzielną władzą wykonawczą. Ta samodzielność jednakże i ten charakter władzy — były tylko pozorne. Gdy bowiem sama odpowiedzialność Wydziału krajowego wobec Wysokiego Sejmu nakazywała zastrzedz, że Komisya przemysłowa sama żadnego wydatku czynić nie może, ale każdy wydatek wymaga uchwały Wydziału krajowego, została Komisya przez to pozbawiona jednego z głównych atrybutów władzy t. j. mocy rozporządzania funduszami. W ten sposób stanowisko jej było w dawnym statucie określone niejasno i połowicznie.

Przy układaniu nowego statutu — wychodziła Komisya z tego zupełnie słusznego zapatrywania, że niejasność tę i połowiczność koniecznie usunąć należy — a usunęła je w ten sposób, iż przyznała sobie charakter tylko organu doradczego Wydziału krajowego. Gdy bowiem wobec Wys. Sejmu jedynie odpowiedzialny jest Wydział krajowy, gdy w nim koncentrować się musi pełnia władzy autonomicznej, nie można obok niego stawiać drugiego organu, mającego również charakter rządzący ale Sejmowi nieodpowiadzialnego. Mogłyby stąd wyniknąć tarcia i kolizye, które tylko w ten sposób uniknąć się dadzą, że Wydziałowi krajowemu przyzna się pełnię władzy, Komisyi zaś ściśle tylko charakter organu doradczego. Ta myśl jest w całym statucie konsekwentnie przeprowadzona. Ażeby jednak i ten doradczy charakter Komisyi nie stał się iluzorycznym — coby stać się mogło, gdyby Wydział krajowy miał prawo zasięgania opinii Komisyi lub nie — przeto stylizacya projektu zmierza do usunięcia tej wątpliwości tak, ażeby zasięganie opinii Komisyi było dla Wydziału krajowego zawsze obowiązkowe. Nie uwłacza to prawu Komisyi do inicyatywy (§. 4) w stawianiu wniosków.

Co do zakresu działania Komisyi (§. 2 dawnego i nowego statutu) — to jest on w projekcie znacznie rozszerzony, głównie ze względu na wielki przemysł. Odpowiadają temu głównie ustępy *d) e) f)* i *g)* w §. 2 projektu. Uwzględniono też konieczną potrzebę rozciągnięcia opieki kraju nad handlem — jednak nie nad całym handlem krajowym i jego wszystkiemi gałęziami, lecz tylko o tyle, o ile handel ma być przemysłowi pomocny, dla zapewnienia mu zbytu jego wyrobów.

Nowością w tym projekcie jest instytucya korespondentów Komisyi. Wprawdzie była w dotychczasowym statucie zrobiona mimochodem (§. 14) wzmianka o korespondentach, a mianowicie o zwrocie wydatków poniesionych przy spełnianiu poruczonych im czynności — ale gdy wprzódy nigdzie nie powiedziano, że instytucya taka ma istnieć, kto korespondentów mianuje i jakie są ich funkcye — przeto instytucya ta pozostała tylko na papierze. Komisya w projekcie nowego statutu

lukę tę wypełnia — mianowanie korespondentów pozostawia Wydziałowi krajowemu na wniosek Komisyi i określa ich atrybucye (§. 7.). Wydział krajowy podziela w zupełności zapatrywanie Komisyi, że mianowanie takich członków korespondentów w całym kraju może się bardzo dobrze przyczynić do wzmocnienia akcyi przemysłowej. Stworzy się przez to ściślejszą łączność Komisyi z krajem i poszczególnemi jego okolicami; stworzy się rodzaj organizacyi, w której korespondenci odegrają rolę miejscowych organów; zachęci się i zainteresuje szersze koła do sprawy podnoszenia przemysłu krajowego.

Inne zmiany zmierzają do tego, aby drobniejsze usterki kodyfikacyjne i stylizacyjne usunąć, uchylić niejasności i dwuznaczności, wyłączyć ze statutu to wszystko, co należy do regulaminu i w statucie jest zbyteczne.

Gdy Wydział krajowy zgadza się zupełnie z przewodnią myślą i ze szczegółami projektowanych zmian statutu a uchwalony równocześnie regulamin nie wymaga zatwierdzenia Wysokiego Sejmu, przeto wnosi:

1/1 Wysoki Sejm raczy uchwalić załączony ·/. statut Komisyi krajowej dla spraw przemysłowych.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy
A. Potocki w. r.

Sprawozdawca:
Tadeusz Romanowicz w. r.
Członek Wydziału krajowego.

Dotychczasowy statut.

STATUT

Komisyi krajowej dla spraw przemysłowych.

§. 1.

Zadaniem Komisyi krajowej dla spraw przemysłowych, działającej przy Wydziale krajowym, jest podniesienie przemysłu krajowego w ogóle, dalej opieka nad przemysłem domowym i rękodzielniczym, w szczególności zaś udoskonalenie i rozpowszechnienie fachowej nauki przemysłowej.

§. 2.

Sprawami tyczącemi się fachowej nauki przemysłowej w szkołach zakładanych i utrzymywanych kosztem kraju, lub subwencyonowanych z funduszów krajowych, zawiaduje Komisya w zastępstwie Wydziału krajowego, mianowicie:

a) Postanawia w granicach budżetu krajowego przez Sejm uchwalonego o zakładaniu fachowych szkół przemysłowych i warsztatów naukowych, utrzymywanych kosztem kraju, powiatów i gmin, towarzystw lub osób prywatnych. Przeprowadza w tym celu z temi korporacyami i osobami rokowania względem przykładania się do kosztów założenia i utrzymywania tych zakładów, dalej względem ich urządzenia, zatwierdza statuta, regulamina, plany nauk dla tych szkół i warsztatów. Powołuje nauczycieli dla szkół, utrzymywanych z funduszu krajowego, zatwierdza wybór nauczycieli dla szkół, zakładanych przez gminy i powiaty, a zasilanych z funduszu krajowego, o ile według statutu organizacyjnego założyciele mają zastrzeżone mianowanie nauczycieli. Sprawuje nadzór i zwierzchne kierownictwo tych zakładów, jużto przez członków, których wysyła z grona swego dla inspekcyi, jużto przez osobnych, na wniosek Komisyi krajowej przez Wydział krajowy mianowanych inspektorów krajowych, których zakres czynności i obowiązki określą osobny regulamin i instrukcya, i zdaje o stanie tych szkół i warsztatów naukowych sprawę Sejmowi krajowemu za pośrednictwem Wydziału krajowego.

b) Udziela zasiłki z kredytu rocznego, jakie Sejm przyzwoli na cele nauki przemysłowej dla fachowych szkół przemysłowych i warsztatów naukowych, założonych przez c. k. Rząd i utrzymywanych kosztem skarbu Państwa, i przeprowadza w tym celu poprzednie rokowania z c. k. Rządem.

Projekt nowego statutu.

STATUT

Komisyi krajowej dla spraw przemysłowych.

§. 1.

Komisya krajowa dla spraw przemysłowych jest organem doradczym Wydziału krajowego w wykonywaniu wszelkich jego czynności ku podniesieniu przemysłu w kraju.

§. 2.

Sprawy, w których Wydział krajowy zasięgać będzie opinii Komisyi, obejmują wszelkie środki bezpośredniego lub pośredniego popierania przemysłu ze strony kraju i państwa i wszystko to, co na stan i rozwój przemysłu wpływ wywrzeć może — a w szczególności:

a) zakładanie, organizacya, i zarząd szkół przemysłowych wszelkiego rodzaju i stopnia; mianowanie i uwalnianie personalu tych szkół i wszelkie sprawy osobiste tego personalu; nadzór naukowy i pedagogiczny nad szkołami przemysłowemi, który Komisya wykonywa z ramienia Wydziału krajowego przez swoich delegatów albo przez stałych lustratorów, co nie uwłacza prawu ogólnego nadzoru ze strony kraju i państwa;

b) udzielanie stypendyów lub zasiłków uczniom szkół przemysłowych lub innym osobom dla uzupełnienia wykształcenia zawodowego w kraju i zagranicą; piecza nad wykształceniem uczniów rękodzielniczych; ogłaszanie konkursów na wzorowe wyroby przemysłowe; zarządzanie lub popieranie wydawnictw bądź to dla szkół

Dotychczasowy statut.

c) Urządza wystawy krajowych wyrobów przemysłu, w szczególności wystawy wyrobów szkół i warsztatów, o których mowa w ustępie a) i wystawy wzorów, modeli i narzędzi rękodzielniczych.

d) Udziela stypendya lub zasiłki uczniom szkół i warsztatów naukowych, oraz osobom, posiadającym wiadomości techniczno-przemysłowe dla uzupełnienia wykształcenia zawodowego w kraju lub za granicą.

e) Bada stosunki i potrzeby przemysłu domowego i rękodzielniczego w kraju, zbiera daty statystyczne i wysyła ludzi zawodowych za granicę dla poznania warunków obcej produkcyi przemysłowej.

f) Ma staranie o rozwój muzeów przemysłowych w kraju.

§. 3.

W sprawach, w których chodzi o popieranie interesów wykształcenia przemysłowego przez Państwo, i jeśli Rząd zasięga osobnych informacyj, albo Komisya uważa za potrzebne wyrazić c. k. Rządowi swoje zapatrywania i życzenia, korespondencya i porozumienie się następuje za pośrednictwem Namiestnika.

§. 4.

We wszystkich sprawach i czynnościach, podejmowanych dla popierania przemysłu innymi środkami jak wyliczonymi w §. 2., służy Komisya Wydziałowi krajowemu jako organ doradczy, przedewszystkiem zaś w sprawach rozdawnictwa pożyczek i zapomóg na cele popierania przemysłu z przeznaczonych na to w budżecie krajowym funduszów.

Komisyi służy prawo przedstawiania Wydziałowi krajowemu wniosków i opinii we wszelkich sprawach, tyczących się rozwoju przemysłu.

Wydział krajowy będzie podawał do wiadomości Komisyi wszystkie akta, odnoszące się do spraw przemysłowych.

§. 5.

Komisya zestawia swój budżet i przedkłada go Wydziałowi krajowemu co do wniosków

Projekt nowego statutu.

przemysłowych bądź dla szerzenia wiadomości techniczno-przemysłowych, kształcenia smaku i t. p.;

c) zasilanie muzeów przemysłowych, urządzanie lub popieranie wystaw pewnych gałęzi przemysłu, wystaw robót uczni szkół przemysłowych, wzorów, modeli, motorów, maszyn roboczych, narzędzi i t. p.;

d) wszelkie szczegóły bezpośredniego popierania przedsiębiorstw przemysłowych, przez stosowanie ustawy o uwolnieniach od dodatków autonomicznych, przez udzielanie pożyczek, zasiłków, gwarancyi, przez udział w zakładaniu i finansowaniu przedsiębiorstw, tudzież czuwanie nad sposobem użycia tej pomocy kraju i jej skuteczności;

e) sprawy organizacyi krajowej pracy wytwórczej i zbytu jej produktów, jak sprawy dostaw, zaspokajania wyrobami krajowymi potrzeb kraju i krajowych albo przez kraj subwencyonowanych zakładów, agentury handlowe i t. p.;

f) sprawy ustaw i rozporządzeń administracyjnych, odnoszących się do przemysłu, handlu, taryf, ceł, komunikacyi, kredytu i t. p.;

g) sprawy korzystania na rzecz przemysłu krajowego z instytucyi i funduszów państwowych, przeznaczonych dla przemysłu.

§. 3.

Komisya bada stosunki i potrzeby przemysłu krajowego we wszystkich jego gałęziach i rodzajach, zbiera daty statystyczne, udziela opinii co do wysyłania ludzi zawodowych za granicę dla poznania warunków obcej produkcyi przemysłowej, sposobów popierania przemysłu w innych krajach i wyniku tej akcyi — i czyni do Wydziału krajowego wnioski co do sposobów prowadzenia tej akcyi w naszym kraju, jej rozszerzenia i ulepszenia.

§. 4.

We wszelkich sprawach w §§. 1 do 3 wymienionych, Komisya ma prawo przedkładania wniosków Wydziałowi krajowemu z własnej inicyatywy.

§. 5.

Komisya przygotowuje co roku i przedkłada Wydziałowi krajowemu projekt prelimi-

Dotychczasowy statut.

względem wysokości rocznej dotacyi z funduszu krajowego, potrzebnej na pokrycie wydatków, połączonych z czynnościami w §. 2. wyszczególnionemi, w celu wyjednania przyzwolenia Sejmu.

Przyzwolonemi funduszami zarządza Komisya i zdaje z nich liczbę.

Wszakże każdy wydatek przez Komisyę uchwalony, potrzebuje zatwierdzenia Wydziału krajowego.

§. 6.

W skład Komisyi wchodzą:

a) Marszałek krajowy jako przewodniczący;

b) Członek Wydziału krajowego, to jest szef Departamentu, do którego należą sprawy przemysłowe;

c) Osoby, powołane na członków stałych przez Wydział krajowy.

Komisya krajowa, tak złożona, ma prawo powołać drugie tyle członków do grona swego, ilu ich mianował Wydział krajowy.

Po upływie kadencyi sejmowej i z rozpoczęciem nowej kadencyi, ustępują członkowie, powołani czy to przez Wydział krajowy, czy też przez Komisyą, — jeżeli na nowo wybranymi nie zostaną.

§. 7.

Marszałek krajowy jest prezesem Komisyi.

Zastępuje go w razie przeszkody pierwszy lub drugi wice-prezes, których wybiera Komisya.

Na wypadek nieobecności i tychże, przewodniczy i urzęduje zamiast nich, członek Wydziału krajowego, zasiadający w Komisyi.

§. 8.

Do ważności uchwał potrzeba obecności prezesa lub jego zastępcy i najmniej sześciu członków.

Uchwały zapadają absolutną większością głosów obecnych na posiedzeniu członków, a w razie równości głosów rozstrzyga przewodniczący.

§. 9.

Komisya krajowa ma prawo:

a) Wyznaczyć z grona swego stałe sekcye dla pewnych działów czynności;

b) tworzyć z członków swych Komisye dla zbadania i przygotowania spraw;

c) powoływać osoby z poza grona swego na delegatów do prowadzenia czynności, przez Komisyę wskazanych, w jej zastępstwie.

Projekt nowego statutu.

narza wydatków z funduszu krajowego na cele popierania przemysłu i handlu krajowego, podnoszenia wiedzy zawodowej, przemysłowej i handlowej i na utrzymanie biura Komisyi.

Wszelkie wydatki z przyzwolonych przez Sejm na te cele funduszów, uchwala i asygnuje Wydział krajowy po wysłuchaniu Komisyi.

§. 6.

W skład Komisyi wchodzą:

a) Marszałek krajowy jako przewodniczący;

b) członek Wydziału krajowego, a mianowicie szef Departamentu, do którego należą sprawy przemysłowe;

c) osoby powołane przez Wydział krajowy.

Komisya krajowa tak złożona, powołuje tylu członków do grona swego, ilu ich mianował Wydział krajowy.

Po upływie kadencyi sejmowej i z rozpoczęciem nowej, ustępują członkowie, powołani czy to przez Wydział krajowy, czy też przez Komisyę, jeżeli na nowo wybrani nie zostaną.

Komisya urzęduje w dawnym składzie aż do ukonstytuowania się nowo wybranej.

§. 7.

Prócz członków stałych, wymienionych w §. 6, mianuje Wydział krajowy na wniosek Komisyi członków korespondentów.

Korespondenci informują Komisyę o stanie i warunkach rozwoju przemysłu miejscowego, udzielają na jej żądanie opinii w sprawach jej zakresu działania, spełniają czynności, do których Komisya ich zaprosi i mają prawo przedkładania jej wniosków i projektów z własnej inicyatywy.

§. 8.

Marszałek krajowy jest prezesem Komisyi.

Na posiedzeniach zastępuje nieobecnego prezesa pierwszy lub drugi wiceprezes, wiceprezesów wybiera Komisya.

Nieobecnych prezesa lub wiceprezesa zastępuje członek Wydziału krajowego, zasiadający w Komisyi z mocy §. 6.

§. 9.

Do ważności uchwał potrzeba obecności prezesa lub jego zastępcy i najmniej $^1/_3$ członków.

Uchwały zapadają absolutną większością głosów obecnych na posiedzeniu członków a w razie równości głosów rozstrzyga przewodniczący.

Dotychczasowy statut.

Wydział krajowy powołuje w miarę potrzeby w poszczególnych wypadkach znawców zawodowych z grona profesorów, techników, z Izb handlowych i przemysłowych, z towarzystw technicznych lub pedagogicznych, albo też z przemysłowców fachowych — do udziału w naradach Komisyi z głosem doradczym.

§. 10.

Zwyczajne zebrania Komisyi odbywają się cztery razy do roku, mianowicie: w styczniu, kwietniu, czerwcu i październiku każdego roku.

Biuro Komisyi ma rozesłać członkom na 14 dni przed każdem posiedzeniem porządek dzienny obrad.

Nadzwyczajne zebrania Komisyi zwołuje jej przewodniczący, ilekroć uzna potrzebę, lub jeżeli zażąda tego najmniej trzech członków z oznaczeniem spraw, dla których domagają się nadzwyczajnego zebrania Komisyi.

W sprawach mniej ważnych, a nie cierpiących zwłoki, może przewodniczący zwołać posiedzenie nadzwyczajne, złożone tylko z członków miejscowych.

§. 11.

Biuro Komisyi zostaje pod kierownictwem szefa Departamentu II. Wydziału krajowego (§. 6. b). Dla spraw Komisyi ustanowiony będzie osobny sekretarz, którego Komisya mianuje, i którego obowiązki w instrukcyi zakreśla.

§. 12.

Pisma, wychodzące z Komisyi, mają być zaopatrzone podpisem prezesa, jednego z zastępców, lub kierownika jej biura.

Z władzami w kraju koresponduje Komisya bezpośrednio, z Wydziałem krajowym zaś znosi się Komisya w krótkiej drodze.

§. 13.

Członkowie, wykonujący czynności z polecenia Komisyi poza miejscem zamieszkania, otrzymują dyety 5 zł. za każdy dzień użyty do czynności i jako zwrot kosztów podróży: za podróż koleją żelazną opłatę I. kl., a za podróż drogą pocztową po 1 zł. 50 ct. za miriametr.

§. 14.

Delegaci i korespondenci mają prawo żądać zwrotu wydatków, poniesionych z powodu poruczonej czynności. Korespondentom mogą być przyznawane remuneracye w kwotach ryczałtowych, według uznania Komisyi.

Projekt nowego statutu.

§. 10.

Komisya ma prawo:

a) wyznaczać z grona swego komitety stałe dla pewnych działów czynności;

b) tworzyć z członków swych komisye przygodne dla zbadania i przygotowania pewnych specyalnych spraw;

c) powoływać z poza grona swego delegatów do czynności przez Komisyę im wskazanych;

d) powoływać w poszczególnych wypadkach znawców zawodowych do udziału w obradach Komisyi z głosem doradczym.

§. 11.

Zwyczajne zebrania Komisyi odbywają się raz na kwartał.

Nadzwyczajne zebrania Komisyi zwołuje jej przewodniczący, ilekroć uzna to za potrzebne, lub jeżeli zażąda tego najmniej pięciu członków z oznaczeniem spraw, dla których domagają się nadzwyczajnego zebrania Komisyi.

§. 12.

Dla załatwiania spraw Komisyi ustanowiony będzie osobny personal, mianowany przez Wydział krajowy na przedstawienie Komisyi. Biuro to zostaje pod kierownictwem szefa tego Departamentu Wydziału krajowego, któremu sprawy przemysłowe są przydzielone.

§. 13.

Pisma wychodzące z Komisyi, mają być zaopatrzone podpisem prezesa lub kierownika biura.

§. 14.

Członkowie zamiejscowi, przybywający na posiedzenia, tudzież członkowie, wykonujący czynności z polecenia Komisyi poza miejscem zamieszkania, otrzymują dyety 10 koron za każdy dzień użyty do czynności i jako zwrot kosztów podróży: za podróż koleją żelazną opłatę I. klasy, a za podróż drogą pocztową po 3 korony za miriametr.

Dotychczasowy statut.	*Projekt nowego statutu.*
	Delegaci i korespondenci mają prawo żądać zwrotu wydatków, poniesionych z powodu poruczonych im czynności.
§. 15.	§. 15.
Mianowani przez Wydział krajowy lub przez Komisyę członkowie, którzy nie wzięli udziału w trzech po sobie następujących posiedzeniach Komisyi i nie usprawiedliwili swej nieobecności, przestają być członkami Komisyi, a w ich miejsce powoła Wydział krajowy, a względnie Komisya, na resztę kadencyi, innego członka.	Mianowany przez Wydział krajowy lub przez Komisyę członek, który nie wziął udziału w trzech po sobie następujących posiedzeniach Komisyi i nie usprawiedliwił swej nieobecności, przestaje być członkiem Komisyi a w jego miejsce powoła Wydział krajowy, względnie Komisya innego członka na resztę kadencyi.
	§. 16.
	Komisya uchwala a Wydział krajowy zatwierdza regulamin czynności Komisyi i instrukcyę dla jej biura.
	§. 17.
	Komisya przedkłada corocznie Sejmowi za pośrednictwem Wydziału krajowego sprawozdanie ze swoich czynności.

L. W. 12.620.1902.

We Lwowie, dnia 25. lutego 1902.

Aleg. 29

Sprawozdanie

Wydziału krajowego o krajowych zakładach rolniczych, o gorzelni i folwarku w Dublanach.

Wysoki Sejmie!

Załatwiając poprzednie sprawozdanie Wydziału krajowego w tym przedmiocie powziął Wysoki Sejm na posiedzeniu w dniu 2. lipca 1901 r. następujące uchwały:

I. Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego o zakładach naukowych rolniczych w Dublanach.

II. Sejm zmienia dotychczasową nazwę wyższej szkoły rolniczej na nazwę »Akademia rolnicza w Dublanach« i poleca Wydziałowi krajowemu staranie o uznanie tej zmiany ze strony c. k. rządu.

W wykonaniu tego polecenia Wydział krajowy zawiadomił c. k. ministerstwo rolnictwa o uchwale Wys. Sejmu upraszając zarazem o zatwierdzenie wynikających wskutek tej uchwały formalnych zmian w statucie organizacyjnym szkoły. Ministerstwo rolnictwa reskryptem z d. 20. listopada 1901 l. 28.435 przyjęło do wiadomości zmianę nazwy szkoły dublańskiej i zatwierdziło zmiany w statucie.

W dniu 10. grudnia 1901 odbyła się po raz pierwszy uroczysta immatrykulacya uczniów nowo wstępujących do Akademii rolniczej w Dublanach.

W dalszym ciągu zdajemy kolejno sprawę o zakładach dublańskich za rok 1900|1901, wyjąwszy stacyę doświadczalną chemiczno-rolniczą, którą w myśl uwag komisyi gospodarstwa krajowego objęliśmy osobnem sprawozdaniem pospołu ze stacyą botaniczno-rolniczą.

I. Akademia rolnicza w Dublanach.

W roku szkolnym 1900/1901 wpisanych było ogółem 49 uczniów, z tej liczby 12 opuściło zakład z upływem roku szkolnego po ukończeniu studyów, 7 zaś uczniów przerwało studya dla odbycia służby wojskowej lub z innych powodów, reszta t. j. 30 wpisała się na II. względnie III. rok nauki. Na I. rok przyjęto 27 uczniów nowych; 24 na podstawie egzaminu dojrzałości, 3 na podstawie egzaminu wstępnego. Akademia liczy więc obecnie 57 uczniów, wśród nich 31 uczniów pochodzących z Galicyi.

Internat rozszerzony dopiero przed rokiem jest już w tej chwili przepełnionym, a przyszły rok nie zdoła wszystkich uczniów pomieścić. Z ciągłego i nadspodzianie szybkiego wzrostu frekwencyi, po chwilowym spadku w roku 1896/7, wnosić można niemal na pewne, że napływ uczniów jeszcze się spotęguje, zważywszy zwłaszcza, że w okresie od r. 1883 do 1890 miała szkoła po 66 do 83 uczniów w każdym roku. Gdyby nawet frekwencya pozostała na dotychczasowym poziomie i o przyjęcie na przyszły rok szkolny zgłosiło się znowu 27 uczniów, jak w roku ubiegłym, to i dla tej liczby po ustąpieniu 16 uczniów III. roku braknie częściowo pomieszczenia. Mimo skonstatowania potrzeby rozszerzenia internatu i mimo przekonania, że bezwzględne ograniczenie frekwencyi wpłynęłoby, jak to podnieśliśmy w jednem z poprzednich sprawozdań, niekorzystnie na rozwój szkoły, nie przedstawiamy na razie Wys. Sejmowi stanowczego wniosku w tej sprawie, głównie ze względu na inne jeszcze pilniejsze inwestycye w dalszym ciągu sprawozdania uzasadnione. Tymczasowo zapobiegnie się niedostatecznej pojemności internatu przeniesieniem infirmeryi i pokoju gościnnego z gmachu internatowego do innego odpowiednio przygotowanego budynku zakładowego. Prowizoryczne to zarządzenie nie zrobi wyłomu w obowiązujących przepisach, a po pewnej zwłoce będzie można tem ściślej zastosować potrzeby zakładu do więcej już ustalonej frekwencyi.

W b. r. szkolnym zaczął obowiązywać nowy program nauk różniący się w części teoretycznej nieznacznie tylko od programu dotychczasowego, jak to bliżej określiliśmy w poprzedniem sprawozdaniu. Praktyczne ćwiczenia uczniów w gospodarstwie szkolnem zorganizowane będą rodzajem próby w ciągu drugiego półrocza.

Przy układaniu zasad organizacyi zajęć praktycznych należało mieć szczególnie na względzie, ażeby zajęcia te, obok przepisanych dotychczasowym planem nauki zwykłych ćwiczeń i demonstracyj w laboratoryach i gospodarstwie, były istotnem dopełnieniem wiadomości ucznia w kierunku praktycznym, lecz nie uszczuplały zarazem zakresu nauki, nie absorbowały energii ucznia, który w ciągu trzechlecia ma stosunkowo dużo materyału naukowego do przerobienia. Kierując się tą zasadą, postanowił Wydział krajowy zmodyfikować określony w naszem poprzedniem sprawozdaniu program ćwiczeń i zamiast kolejnych dyżurów na folwarku, zorganizować systematyczne ćwiczenia praktyczne uczniów w gospodarstwie szkolnem w okresach wolnych od nauki tj. podczas feryi wielkanocnych i letnich. Ćwiczenia praktyczne będą obowiązkowe dla uczniów II. r. posiadających już dostateczne przygotowanie z nauk przyrodniczych, a nie zajętych jeszcze przygotowaniami do końcowego egzaminu głównego. W ciągu ćwiczeń, które trwać będą około czterech tygodni w jednym i drugim okresie, podczas najważniejszych robót polowych na wiosnę, następnie podczas żniw i uprawy jesiennej, będą uczniowie zajęci wyłącznie w polu i na folwarku, a systematyczne codzienne demonstracye pod kierunkiem dyrektora i profesorów zapoznają ich z całym tokiem gospodarstwa dublańskiego. Tak przedstawia się ogólny zarys organizacyi ćwiczeń praktycznych, w najbliższej przyszłości wydane będą na podstawie zebranych doświadczeń szczegółowe i stanowczo obowiązujące przepisy.

Także w innym kierunku starano się wprowadzić do programu nauki praktyczne ulepszenia. Wydzielono więc odpowiedni obszar pola, na którym sami

uczniowie przeprowadzają doświadczenia z uprawą i nawożeniem roślin według metod przez profesora wskazanych; wprowadzono do planu nauki praktyczne ćwiczenia w użyciu i obsłudze maszyn i narzędzi rolniczych; urządzono w ubiegłym roku mleczarnię, która przerabiać będzie cały udój folwarku; założono wreszcie sad owocowy dla praktycznej nauki sadownictwa. Sądzimy tedy, że cel zamierzony przy rewizyi programu nauki, podjętej i przeprowadzonej w myśl uchwał Wys. Sejmu, został osiągnięty.

Skutecznemu wykonaniu nowego programu nie stoi nic na przeszkodzie, zwłaszcza, że w ubiegłym roku pozyskał zakład odpowiednie siły nauczycielskie na dwie opróżnione w r. 1900 katedry rolnictwa i hodowli. Na profesora hodowli powołał Wydział krajowy p. Stanisława Chaniewskiego, który po ukończeniu studyów rolniczych w politechnice rygskiej zarządzał od r. 1894 własnym majątkiem w Radzimowicach, w powiecie mławskim, biorąc czynny udział w pracach Sekcyi rolnej warszawskiego Tow. dla popierania przemysłu, jako przewodniczący Sekcyi hodowlanej. Obowiązki profesora w szkole dublańskiej objął p. Chaniewski w listopadzie z. r. — Profesorem rolnictwa zamianował Wydział krajowy dr. Kazimierza Miczyńskiego, docenta rolnictwa w politechnice lwowskiej, przyznając mu dla wyrównania poborów nadzwyczajny dodatek do płacy w kwocie 400 k. — W lipcu zeszłego roku wniósł p. Tomasz Rylski, prof. inżynieryi wiejskiej prośbę o przeniesienie go po 35-letniej czynnej służbie nauczycielskiej w stały stan spoczynku. Wydział kraj. uczynił zadość tej prośbie i poczynił równocześnie kroki celem pozyskania odpowiedniego następcy. Tymczasem podjął się p. Rylski zastępstwa prof. inżynieryi za wynagrodzeniem w kwocie 3.280 k. rocznie, które znajdzie pokrycie w wynikłem *intercalare*.

Etat nauczycielski szkoły dublańskiej uchwalony w r. 1894, przystosowany do ówczesnych potrzeb zakładu, nastręcza zawsze trudności, ilekroć zależy na stałem zatrzymaniu wyrobionej siły nauczycielskiej na skromnie dotowanem stanowisku profesora adjunkta lub docenta. Posady te mogą być uważane tylko jako przejściowe, zwłaszcza po regulacyi i podwyższeniu płac nauczycieli w państwowych zakładach naukowych. Dbałość o dobór sił nauczycielskich skłania Wydział krajowy do przedłożenia Wys. Sejmowi wniosku na powiększenie etatu nauczycieli szkoły dublańskiej o jedną posadę profesora z płacą 2600 k. i dodatkiem aktywalnym 480 k. z równoczesnem zwinięciem jednej posady docenta z płacą 1600 k. Projektowana zmiana etatu, przewidziana już w preliminarzu budżetu szkoły na r. 1902, podwyższy wydatki ledwo o 1480 k., da zaś Wydziałowi krajowemu możność zatrzymania wyrobionej siły nauczycielskiej z prawdziwą korzyścią dla zakładu. — Na wniosek Kolegium profesorów zapreliminował Wydział krajowy w budżecie Akademii na rok 1902 zwyczajny wydatek 1200 k. na roczne wynagrodzenie asystenta rolnictwa. Wniosek swój uzasadniło Kolegium profesorów zwiększoną liczbą uczniów, którzy partyami tylko mogą być zajęci w pracowni rolniczej, co wymaga większego nakładu czasu i pracy ze strony profesora i czyni pomoc asystenta wielce pożądaną. Potrzebę utworzenia na nowo posady asystenta rolnictwa, która istniała poprzednio w zakładzie, a zwiniętą została w r. 1897, ponieważ ówczesny profesor rolnictwa zrezygnował z asystenta, podniosła również komisya gospodarstwa krajowego w obradach swych nad rozszerzeniem programu ćwiczeń praktycznych, które zwiększą znacznie zakres obowiązków profesora rolnictwa. Wydział krajowy podziela te zapatrywania i uznając użyteczność asystenta jako pomocnika przy udzielaniu nauki i w pracach naukowych profesora uprasza Wys. Sejm o uchwalenie zwyczajnego kredytu w kwocie 1200 k. tytułem rocznej płacy asystenta przy katedrze uprawy roli i roślin. Do preliminarza płac profesorów i docentów wstawiliśmy nadto wydatek 200 k. na wynagrodzenie lekarza zakładowego za wykłady o ratowaniu w nagłych wypadkach i o hygienie. Wysoki Sejm uchwalił w r. z. nadzwyczajny wydatek 100 k. na wynagrodzenie za wykłady o ratowaniu w nagłych wypadkach, ponieważ zaś do wykładu dodano obecnie naukę hygieny, zwiększamy wydatek do kwoty 200 k.

Bliższe szczegóły o rozwoju zakładu, o postępach uczniów, o pracach naukowych i podróżach profesorów zawiera załączone 1. sprawozdanie dyrekcyi zakładów dublańskich.

Wskazując na to sprawozdanie przechodzimy w dalszym ciągu do spraw administracyjnych.

Preliminarz budżetu Akademii na rok 1902 wykazuje niedobór do pokrycia z funduszu kraj. w kwocie 111.701 k., wyższy od niedoboru zeszłorocznego o 12.600 k. Na zwiększenie niedoboru wpływa wzrost wydatków w rubryce V. pensye i emerytury, w rubryce VII. potrzeby naukowe, w rub. VIII. spłata długu hipotecznego, i w rub. XI. utrzymanie internatu. Do uzasadnień umieszczonych w przedłożonym Wys. Sejmowi preliminarzu dodajemy następujące jeszcze wyjaśnienia. Wśród wydatków na potrzeby naukowe preliminujemy po raz pierwszy w b. r. kwotę 1430 k. na utrzymanie mleczarni jako środka naukowego obu szkół rolniczych, zaliczając tu roczne wynagrodzenie laboranta, uzupełnienie przyrządów i inne bieżące wydatki. Koszt ruchu mleczarni przeprowadzony będzie rachunkowo w obrębie administracyi folwarku, mianowicie płacić będzie mleczarnia po 10 g. za litr mleka funduszowi folwarku, a nadwyżka osiągnięta przy sprzedaży produktów mleczarskich wykazaną będzie jako osobna pozycya dochodów funduszu Akademii. Takie budżetowanie będzie najodpowiedniejsze dla małych rozmiarów mleczarni, nie wpłynie wcale na budżet folwarku, a pozwoli ocenić rentowność ruchu mleczarni.

Wzrost wydatków na utrzymanie internatu tłumaczy się zwiększeniem frekwencyi. Liczba uczniów podniosła się z 46 na 57, należało zatem zakupić w ubiegłym roku zupełne urządzenia do 11 pomieszkań uczniów, nadto do pokoju gościnnego i trzech infirmeryi, ponieważ zaś ten nieprzewidziany wydatek wynoszący 3840 k. poniesiono zaliczkowo bez budżetowego pokrycia, upraszamy Wys. Sejm o przyznanie w br. nadzwyczajnego kredytu, wstawionego w wymienionej sumie do preliminarza budżetu Akademii. Inne wydatki na utrzymanie internatu są zrównoważone wyższym w b. r. dochodem z opłat uczniów.

W rub. VIII. preliminarza wstawiliśmy zwyczajny wydatek 4.650 k. tytułem pierwszej raty rocznej na spłatę pożyczki hipotecznej zaciągniętej w Banku krajowym na podstawie uchwały Wys. Sejmu z d. 21. grudnia 1900 r. Przy zrealizowaniu uczyniła pożyczka, po strąceniu dyferencyi kursu listów zastawnych, 91.000 k. po odjęciu następnie należytości skarbowej i raty wstępnej osiągnęliśmy n e t t o 87.326 k. Z tej sumy przypada do zwrotu funduszowi krajowemu 41.519 k. wydanych w r. 1900 i 1901 na budowę i wewnętrzne urządzenie nowego skrzydła internatu, reszta w kwocie 45.807 k. posłuży na pokrycie kosztów budowy piątrowego domu mieszkalnego i części kosztów kanalizacyi zakładów dublańskich. Wymieniony budynek będzie ukończonym w b. r. i oddanym do użytku na mieszkania czterech funkcyonaryuszów, zajmujących dotąd frontową część zabudowania niższej szkoły, i na mieszkanie profesora fizyki, który tymczasem musiał zamieszkać we Lwowie.

Nowy budynek piątrowy przybywa tedy w miejsce zniszczonej zębem czasu części zabudowania niższej szkoły, nie przysparza jednak nowych pomieszkań. Dla usunięcia faktycznego braku w tym względzie konieczne są dalsze inwestycye, co zaznaczyliśmy już u wstępu naszego sprawozdania. Dwa pomieszkania opróżnione poprzednio wskutek ustąpienia profesorów rolnictwa i hodowli, zajęli prof. Chaniewski i docent dr. Pańkowski, który dotychczas pobierał relutum na pomieszkanie. Dla nowomianowanego profesora rolnictwa zabrakło pomieszkania, Wydział krajowy przyznał mu zatem relutum na pomieszkanie we Lwowie. Ten stan rzeczy powinien być jak najrychlej usuniętym, gdyż pomijając koszt i uciążliwość dojazdów do zakładu, powinien profesor rolnictwa z mocy swych obowiązków mieć stałą siedzibę w Dublanach. Z uwagi na to, Wydział krajowy udaje się do Wys. Sejmu z prośbą o przyznanie na r. b. nadzwyczajnego kredytu w kwocie 15.000 k. na budowę domu mieszkalnego dla jednego profesora Akademii rolniczej w Dublanach. Wyszczególniony kredyt preliminujemy osobno w rub. XV. budżetu krajowego, ponieważ plan i kosztorys budowy wygotowano już po zamknięciu preliminarza budżetu szkół rolniczych w Dublanach. W razie uchwalenia środków na budowę domu Wydział krajowy zwróciłby się również do c. k. rządu z prośbą o subwencyę na częściowe pokrycie kosztów budowy, a oczekiwać można, że rząd nie odmówi jednorazowego zasiłku.

W rub. XV. budżetu krajowego preliminujemy również nadzwyczajny wydatek w kwocie 3.612 k. na uzupełnienie kanalizacyi zakładów dublańskich. Wydział

krajowy zarezerwował wprawdzie na ten cel 3.000 k. z funduszu uzyskanego przez zaciągnięcie pożyczki, atoli szczegółowy kosztorys sporządzony po ustaleniu trasy kanałów w r. 1901 przewyższa zarezerwowaną kwotę o 3.632 k. Upraszając Wys. Sejm o przyznanie środków na przeprowadzenie kanalizacyi, powołujemy się na sprawozdanie z r. 1900, gdzie uzasadniliśmy szczegółowo potrzebę tej inwestycyi.

Wobec czynnego udziału profesorów Akademii rolniczej w pracach Tow. gospodarskiego, Zarządu Kółek rolniczych, tutejszych Towarzystw naukowych, pożądanem było od dawna telefoniczne połączenie zakładów dublańskich ze Lwowem. Przemawiają zatem także inne względy praktyczne, że wymienimy potrzebę doraźnego niejednokrotnie porozumienia się z docentami dojeżdżającymi ze Lwowa lub z dostawcami materyałów budowlanych i innych artykułów, szczególnie zaś ułatwienie dla coraz większej liczby korzystających z usług stacyi doświadczalnej chemiczno-rolniczej, pozostającej znowu w ścisłym związku z Tow. gospodarskiem i firmami handlowemi. Wymiana zdań za pomocą telegramów bywa za kosztowną i nie jest dość dogodną — telefoniczne połączenie zbliży istotnie zakłady dublańskie do stolicy. Gdy obecnie Komitet Tow. gospodarskiego zwrócił się do Wydziału krajowego z prośbą o urządzenie w Dublanach stacyi telefonicznej w interesie Tow. gospodarskiego i oświadczył gotowość przyczynienia się do pokrycia kosztów kwotą 600 k. z własnych funduszów, postanowił Wydział krajowy uczynić zadość tej dawno odczutej potrzebie, skoro tylko uzyska upoważnienie od Wys. Sejmu. Koszt połączenia telefonicznego wyniesie ogółem 2000 k., które mogą być uiszczone w czterech rocznych ratach Potrącając 600 k. zaofiarowanych przez Tow. gospodarskie, poniósłby fundusz krajowy, w razie uchwalenia przedstawionego Wys. Sejmowi wniosku, jednorazowy wydatek 1.400 k., które zapreliminujemy w trzech rocznych ratach po 470 k. od r. 1903 począwszy.

W kwestyi dostarczenia zakładom dublańskim dobrej wody użytkowej nie możemy i w tym roku przedstawić Wys. Sejmowi stanowczych wniosków. Doprowadzenie wody z odległych o 10 km źródeł grzybowickich jest stosunkowo bardzo kosztownem i musi wobec innych niezaspokojonych potrzeb zakładów ustąpić na plan dalszy, mimo ukończenia pomiarów i badań wstępnych. Praktyczniejszym może się okazać wygotowany przez Dyrekcyę szkół dublańskich projekt instalacyi przyrządów uwalniających wodę od związków żelaza, głównej wady zaskórnych wód miejscowych. Przedłożony kosztorys takich urządzeń opiewa na 14.000 k. niemniej przeto wskazaną jest oględność. Dopiero po przeprowadzeniu prób i wszechstronnem zbadaniu projektu Dyrekcyi będzie mógł Wydział krajowy wystąpić z dojrzałymi wnioskami.

II. Niższa szkoła rolnicza.

Przebieg nauki w roku szkolnym 1900/1901 był normalnym. Frekwencya utrzymuje się na tym samym zadowalniającym poziomie, a ograniczoną jest tylko liczbą miejsc w internacie. Na rok bieżący zgłosiło się 44 nowych kandydatów, w miarę miejsca przyjęto tylko 16, razem z wpisanymi na II. i III. rok nauki 40 uczniów.

Po ukończeniu budowy domu mieszkalnego i usunięciu pomieszkań funkcyonaryuszy z drewnianej, najwięcej zniszczonej części zabudowania niższej szkoły zaprojektuje Wydział krajowy zapowiedzianą już gruntowną restauracyę tego zabudowania.

Preliminarz wydatków niższej szkoły na r. 1902 zamknięto niedoborem 22.400 k mniejszym o 900 k. od niedoboru zeszłorocznego.

III. Szkoła gorzelnicza i gorzelnia.

Na kurs gorzelniczy 1901/2 zapisało się 32 uczniów. Do programu nauk wprowadzono nowy wykład o fermentach, uwzględniany dotąd w szczupłym zakresie przy ogólnej nauce gorzelnictwa. Wobec rozwoju i postępu w przemyśle fermentacyjnym należało rozszerzyć dział nauki o fermentach i objąć go osobnym wykładem, który poruczył Wydział krajowy p. Syniewskiemu, docentowi politechniki lwowskiej za wynagrodzeniem 300 k. rocznie.

Budżet gorzelni na rok 1902 nie wykazuje w wydatkach zwyczajnych żadnych różnic w porównaniu z r. 1901. W wydatkach nadzwyczajnych preliminujemy 500 k. na naprawę rynien i dachu gorzelni, tudzież na różne drobniejsze adaptacye w izbie aparatowej, fermentacyjnej i słodowni.

IV. Folwark.

Preliminarz budżetu folwarku na r. 1902 zamknięto małą nadwyżką w dochodach. Zestawiono tu jednak tylko bieżące wydatki i dochody folwarku, osobny kredyt nadzwyczajny w kwocie 12.000 k. na budowę domu mieszkalnego dla rządcy folwarku preliminuje Wydział krajowy w rub. XV. budżetu krajowego, ponieważ kosztorys budowy zatwierdzono już po zamknięciu preliminarza folwarku. W poprzedniem sprawozdaniu podnieśliśmy, iż budowa ta jest rzeczą nie cierpiącą zwłoki. Mieszkanie rządcy mieści się pospołu z mieszkaniem służby szkolnej, z kuchnią i spiżarnią czeladną w drewnianym budynku, pamiętającym czasy założenia szkoły, utrzymywanym w ostatnich latach z trudem tylko w jakim takim stanie mieszkalnym. Budynek ten stał się jednak ruderą, dalsze naprawy są już niewykonalne, nie możliwą także choćby gruntowniejsza restauracya, gdyż powały i ściany są doszczętnie zbutwiałe.

Ponieważ koszt postawienia nowego budynku, który objąłby wszystkie części składowe obecnego, o 300 m. kw. powierzchni zabudowanej, obliczono na 20.000 k. projektujemy ze względu na wysokość wydatku rozebranie w b. r. tylko jednej części budynku, obejmującej mieszkanie rządcy, kuchnię i spiżarnię czeladną — i odbudowanie tej części kosztem 12.000 k. Budowę zarządzi Wydział krajowy bezzwłocznie po uchwaleniu kredytu i dołoży starań, aby pod zimę można ją oddać do użytku.

Szczegółowy obraz toku gospodarstwa szkolnego w r. 1900|1901 podaje za-
Alegat 2 łączone sprawozdanie administratora folwarku.

Na podstawie powyższego sprawozdania Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego o kraj. zakładach rolniczych, o szkole gorzelniczej, gorzelni i folwarku w Dublanach.

II. Sejm zwiększa etat nauczycieli Akademii rolniczej w Dublanach o jedną posadę profesora z płacą 2.600 k. i dodatkiem aktywalnym 480 k. rocznie.

III. Sejm otwiera Wydziałowi krajowemu na r. 1902 kredyt w łącznej sumie 30.632 k., mianowicie a) 15.000 k. na budowę domu mieszkalnego dla jednego profesora Akademii rolniczej w Dublanach, b) 12.000 k. na budowę domu mieszkalnego dla rządcy folwarku, c) 3.632 k. na uzupełnienie kanalizacyi zakładów dublańskich.

IV. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, ażeby poczynił starania u c. k. rządu o przyznanie zasiłku z funduszów państwowych na pokrycie połowy kosztów budowy domu mieszkalnego dla jednego profesora.

V. Sejm upoważnia Wydział krajowy do urządzenia w Dublanach stacyi telefonicznej i połączenia jej ze stacyą centralną we Lwowie kosztem 1400 k. rozłożonym na trzy lata od r. 1903 począwszy.

Z Rady Wydziału krajowego król. Galicyi i Lodomeryi z W. Ks. Krakowskiem.

Marszałek krajowy:
A. Potocki w. r.

Sprawozdawca:
Tadeusz Pilat w. r.
Członek Wydziału krajowego.

Sprawozdanie

Dyrekcyi kraj. szkół rolniczych w Dublanach

za czas od 1. października 1900 do dnia 30. września 1901.

I. Akademia rolnicza.

W roku szkolnym 1900/1 uczęszczało 49 uczniów zwyczajnych a mianowicie:

pozostałych w zakładzie z roku 1898/9 i 1899/900		32
przyjętych w roku 1900/1		17
	Razem	49
Z tych było na I. roku		17
» » » » II. »		18
» » » » III. »		14
	Razem	49
Stosownie do odbytych studyów było:		
z wyższych zakładów naukowych		14
przyjęto na podstawie egzaminu dojrzałości		25
» » » » wstępnego		10
	Razem	49
Według stanu rodziców było:		
Synów właścicieli większych posiadłości ziemskich		17
» dzierżawców » » »		10
» właścicieli mniejszych » »		7
» przemysłowców, urzędników i innych		15
	Razem	49

Na rok szkolny 1901/902 wpisało się ogółem 56 uczniów zwyczajnych.

Egzamina

Uczniowie Akademii rolniczej składają:

1. egzamina szczegółowe z poszczególnych nauk zasadniczych i pomocniczych w I. i II. roku studyów;
2. egzamin główny z rolnictwa, chemii rolniczej, hodowli i administracyi z końcem III. roku studyów.

Egzaminów szczegółowych złożono:

ze stopniem celującym	62
» » bardzo dobrym	81
» » dobrym	60
» » dostatecznym	48
Razem	251

Według nauk złożono:

z fizyki	47
z chemii	30
» mineralogii, petrografii i geologii	47
» botaniki ogólnej i szczegółowej i fizyolog. rośl.	27
» zoologii i anatomii	44
» inżynieryi wiejskiej	27
» ekonomii	29
Razem	251

Obowiązujących kollokwiów złożono w bieżącym roku szkolnym 107.

Do egzaminu pisemnego klauzurowego przedwakacyjnego zgłosiło się 9 kandydatów, do egzaminu powakacyjnego 1 kandydat.

Do egzaminu głównego ustnego przed i po wakacyjnego zgłosiło się z dwunastu uczniów III r. (dwóch wystąpiło ze szkoły z początkiem 6-go półrocza) którzy ukończyli studya, dziewięciu. Na egzaminatorów zaproszono: Ks. Witołda Czartoryskiego, hr. Stanisława Stadnickiego, JW. Tadeusza Langiego, Władysława Struszkiewicza, Dra Władysława Żeleńskiego i Dra Emila Godlewskiego. Ponieważ egzamin trwał przez dwa dni, a to w czasie posiedzeń sejmowych, przybyli tylko pp.: Władysław Struszkiewicz i Tadeusz Langie, przeto w skład komisyi wchodzili: jako przewodniczący pierwszego dnia p. Tadeusz Langie, drugiego zaś dnia p. Władysław Struszkiewicz, jako zastępcy nieobecnych: Dyrektor Juliusz Frommel i prof. Józef Mikułowski-Pomorski, a z grona Kollegium profesorów: Dr. Stefan Pawlik, Dr. Kazimierz Miczyński i docent Dr. Mieczysław Pańkowski. Egzamin odbył się w obecności reprezentanta Wydziału krajowego, p. Oktawa Sali, członka Komisyi Sejmowej gosp. kraj. p. Dra Mikołaja Krzysztofowicza, i Radcy Wydziału krajowego, Dra Ignacego Szyszyłowicza, tudzież Radcy Namiestnictwa, p. Bogumiła Szeligowskiego, jako Komisarza rządowego.

Komisya egzaminacyjna przyznała 2 kandydatom stopień celujący, 3 bardzo dobry, 3 dobry, 1 dostateczny.

Miejsca funduszowe i stypendya.

W roku szkolnym 1900/1 nadano z fundacyi przeznaczonych dla uczniów krajowej Wyższej Szkoły rolniczej w Dublanach na podstawie dekretów Wysokiego Wydziału krajowego, Wysokiego c. k. Namiestnictwa i Świetnego c. k. galicyjskiego Towarzystwa gosp., ogółem 11. stypendyów w łącznej kwocie 3.926 Koron.

Nadto nadał Wydział krajowy 12 uczniom miejsca funduszowe.

Wycieczki.

Oprócz zwykłych wycieczek odbywających się co tygodnia pod kierunkiem profesorów rolnictwa i hodowli, i jednej wycieczki z docentem gospodarstwa rybnego do Opar, urządzono w roku sprawozdawczym pod przewodnictwem profesorów Dra Romana Wawnikiewicza, Dra Stefana Pawlika, Józefa Mikułowskiego-Pomorskiego i docenta Dra Mieczysława Pańkowskiego, z uczniami II, i III. r. wycieczkę na Śląsk pruski mianowicie w dniu 19 i 30 maja do dóbr ordynackich Ks. Henryka Pless, a 31. maja i 1. czerwca do dóbr Kuchelna, własności Karola Lichnowskiego.

W dobrach Ks. Pless mieli uczniowie sposobność oglądnąć słynne melioracye łąk i torfowisk, jedne z najstarszych na kontynencie, z różnymi systemami polowymi i przemysłem rolnym. (Wielki browar w Tychowie).

W dobrach Kuchelna zwiedziła wycieczka najnowsze systemy gospodarskich budowli, domy mieszkalne dla parobków i robotników, parową orkę, zaś w Helwetihof motory parowe dla wszystkich machin na folwarku, a w Welikunt motory elektryczne; następnie cukrownię, bardzo obszerną produkcyę buraków cukrowych, hodowlę bydła rogatego, tudzież koni i trzody chlewnej. Obszerniejsze sprawozdanie z wycieczki ogłosił prof. Pawlik w »Rolniku« 1901.

Grono nauczycielskie.

Juliusz Frommel, dyrektor zakładu, przewodniczący Kollegium profesorów

Profesorowie:

Pańkowski Kazimierz, profesor hodowli zwierząt gospodarskich (zmarł dnia 13. lipca 1901 r.

Rylski Tomasz, profesor inżynieryi wiejskiej.

Wawnikiewicz Roman, Dr. profesor chemii i technologii, dyrektor szkoły gorzelniczej.

Raciborski Maryan, Dr. profesor botaniki, anatomii i fizyologii roślin.

Mikułowski-Pomorski Józef, profesor rolnictwa i chemii rolniczej, kierownik stacyi doświadczalnej chemiczno-rolniczej.

Pawlik Stefan, Dr. profesor administracyi wiejskiej.

Pawlikowski Jan Gwalbert, Dr. profesor ekonomii politycznej, statystyki i ustaw rolniczych.

Miczyński Kazimierz, Dr. profesor uprawy roli i roślin.

Profesorowie adjunkci:

Manasterski Piotr, prof. mineralogii, petrografii i geologii.

Kowalewski Mieczysław, Dr. profesor morfologii, fizyologii i systematyki zwierząt.

Szulc Kazimierz, prof. fizyki, geografii fizycznej, meteorologii i klimatologii, Sekretarz Kollegium profesorów.

Docenci:

Pańkowski Mieczysław, Dr. docent hodowli zwierząt gospodarskich.
Kubicki Józef, docent weterynaryi z tytułem profesora.
Sokołowski Stanisław, docent leśnictwa.
Sawczyński Henryk, Dr. praw, docent historyi i literatury polskiej.
Blauth Jan, starszy inżynier, docent melioracyi rolniczych.
Rozwadowki Tadeusz, inżynier, docent rybactwa.

Kapelani zakładowi.

Ks. Jaszowski Błażej obrz. rzym.-kat. Dr. św. Teologii, prof. uniwersytetu we Lwowie.

Ks. Konowalec Włodzimierz, obrz. gr.-kat.

Kancelarya Dyrekcyi.

Dyrektor j. w.
Sekretarz: Wieleżyński Bolesław.
Kasyer-rachmistrz: Popowicz Józef.
Mundant: Świątecki Antoni.

Lekarz zakładowy i kierownik apteki

Dr. Trzciński Bogusław.

Administracya domu zakładowego.

Połowicz Michał, administrator, 1 magazynier, 1 portyer, 2 służących, 2 stróżów.

Służba zakładowa.

1 woźny, 1 dozorca i 2 stróżów.

Pracownie, zbiory i muzea.

Pracownia botaniczna.

Kierownik: prof. Dr. Raciborski Maryan.
Asystent: Krzemieniewski Seweryn.
Laborant: Rzemykowski Józef.

Ogród botaniczny.

Kierownik: prof. Dr. Raciborski Maryan.
Asystent: Krzemieniewski Seweryn.
Ogrodnik: Mentzel Emil.
Pomocnik ogrodn. Wieczorkowski Marek.

Pracownia i muzeum zoologiczne

Kierownik: prof. adj. Dr. Kowalewski Mieczysław.
Preparator: Znatowicz Eugeniusz.
Laborant: Salak Ignacy.

Gabinet fizyczny.

Kierownik: prof. adj. Szulc Kazimierz.
Laborant: Śliwa Józef.

Pracownia chemiczna.

Kierownik: prof. Dr. Wawnikiewicz Roman.
Adjunkt, pełniący obowiązki asystenta: Manasterski Piotr.
Laborant: Hrapp Stefan.

Gabinet mineralogiczny.

Kierownik: prof. adjunkt Manasterski Piotr.
Laborant: Hrapp Jan.

Pracownia chemii rolniczej.

Kierownik: prof. Mikułowski-Pomorski Józef.
Laborant: Robak Jan.

Pracownia rolnicza i muzeum.

Kierownik: prof. Dr. Miczyński Kazimierz.
Laborant: Robak Jan.

Muzeum inżynieryi wiejskiej.

Kierownik: prof. Rylski Tomasz.
Laborant: Śliwa Józef.

Pracownia mleczarska.

Kierownik: prof. Pańkowski Kazimierz.
Docent: Dr. Pańkowski Mieczysław.
Laborant: Sałak Ignacy.

Stacya meteorologiczna.

Kierownik: prof. adj. Szulc Kazimierz.
Laborant: Śliwa Józef.

Zbiory administracyjne.

Kierownik: prof. Dr. Pawlik Stefan.

Zbiory melioracyi rolnych, leśnictwa, rybactwa, fizyologii zwierząt i anatomii powierzono opiece miejscowych docentów.

Biblioteka i czytelnia profesorska.

Kierownik: prof. adjunkt Szulc Kazimierz.

Podróże i prace członków grona nauczycielskiego.

Profesor Dr. Maryan Raciborski urządził szereg wycieczek po kraju dla badania chorób roślinnych w kraju, tudzież zajmował się badaniem uprawy tytoniu w Galicyi. Ogłosił drukiem: *Ueber die Keimung der Tabacksamen* (Bull. de l' Institut Bot. de Buitenzorg Nr. VI). *Ueber die Verzweigung* (Annales du Jardin bot. de Buitenzorg 1901). Rozwój botaniki w XIX. stuleciu zagranicą, i u nas (Kosmos. Lwów 1901).

Profesor Józef Mikułowski-Pomorski brał udział w zjeździe przyrodników czeskich w Pradze, na którym wygłosił odczyt: „O wpływie czynników zewnętrznych na działanie nawozów«. — Uczestniczył w 73cim zjeździe niemieckich przyrodników w Hamburgu. Na zaproszenie Towarzystwa rolniczego poznańskiego wygłosił odczyt na zebraniu tego Towarzystwa w dniu 16 października p. t. Przechowywanie i użycie obornika w świetle nowych badań. Odbył wycieczkę po W. Księstwie Poznańskiem dla zbadania stosunków rolniczych.

Ogłosił drukiem:

V. Sprawozdanie stacyi chemiczno-rolniczej w Dublanach. — „*Der Einfluss der Vertheilung des Düngers auf seine Wirkung*“ (Zeitschrift f. landw. Versuchswesen in Oesterreich).

Prof. Dr. Stefan Pawlik uzyskawszy zasiłek od Wydziału krajowego, zwiedził wystawę rolniczo-przemysłową w Lublinie nadto dzięki uprzejmości właścicieli miał sposobność szczegółowego zaznajomienia się z zakładami przemysłowymi w Lublinie i w okolicy. — I tak zwiedził młyn parowy oraz magazyny warantowe Braci Krause, fabrykę narzędzi i machin rolniczych Wolskiego i Spki, garbarnię Braci Domańskich, oraz cukrownię akcyjną »Lublin«. — Sprawozdanie szczegółowe z tej wycieczki podał w »Rolniku«.

W czasie feryi zwiedził gospodarstwa mniejsze i większe na Śląsku austryackim. Z wycieczki dorocznej z uczniami ogłosił obszerniejsze sprawozdanie w Rolniku p. t. „Z wycieczki naukowej Dublańczyków na Śląsk pruski«.

Brał udział w I Zjeździe Przemysłowców polskich w Krakowie, gdzie przedłożył referat p. t. Fabryczny wyrób artykułów masarskich na eksport.

Prócz tego ogłosił drukiem: Przyczynek do znajomości handlu nasionami w naszym kraju.

Profesor Dr. Kazimierz Miczyński redagował czasopismo »Rolnik« organ urzędowy c. k. galic. Towarzystwa gospodarskiego.

Na zlecenie komisyi fizyograficznej krakowskiej Akademii Umiejętności przeprowadzał wspólnie z p. Konradem Mościskim badania gleby w okolicy Cieszanowa, w gminach Oleszyce, Zabioła, Stare sioło, Licha wola, Lipiny na obszarze ogólnym około 50 kwadr. klmtr. i wypracował mapę pedologiczną (gleboznawczą) tych okolic.

Ogłosił drukiem między innemi następujące prace i artykuły:

O mieszańcach zbożowych. »Kosmos« 1900.

W czasopiśmie »Rolnik« od 1. października 1900 do 30. października 1901. Kongres międzynarodowy dla sprzedaży zboża w Wersalu 1900, Kongres rolniczy w Paryżu 1900 r. Nieco ze stosunków Danii. Nowe poglądy na znaczenie wyboru ziarna do siewu. O uprawie łąk w jesieni Wpływ nawozów zielonych na urodzajność roli. Szkodniki na zbożach: drutowce, zbożówka rolnicza, łokoś garbatek. Oziminy na wiosnę. Wystawa maszyn rolniczych w Przeworsku. O potrzebach nawozowych chmielu. Zużytkowanie spirytusu pozakontyngentowego. Znaczenie gęstości siewu.

Prof. adjunkt Kazimierz Szulc prowadził w dalszym ciągu spostrzeżenia meteorologiczne, których wyniki były drukowane w »Sprawozdaniach Komisyi Fizyograficznej Akademii Umiejętności w Krakowie". w Jahrbücher der k. k. Centralanstalt für Meteorologie und Erdmagnetismus in Wien« i w „Jahrbücher des k k. hydrographischen Central-Bureau's«.

Zwiedził w czerwcu 1901 wystawę przemysłowo-rolniczą w Lublinie, i należał do komitetu sędziów działu naukowego »instrumenty fizyczne«.

Docent Dr. Mieczysław Pańkowski zastępował w półroczu zimowem roku szkolnego 1900/1 częściowo, w letniem zaś całkowicie, profesora hodowli w wykładach i konwersatoryach w Szkole Wyższej. Brał udział w wycieczce, urządzonej staraniem oddziału lwowskiego c. k. Towarzystwa gospodarczego galicyjskiego do Drohowyża — w celu zwiedzenia stacyi rządowej ogierów, jak również w wycieczkach słuchaczów Wyższej Szkoły do Tarnowa dla zwiedzenia stadniny arabskiej p. Łobosia i do Prus dla poznania obory bydła fryzyjskiego p. Krzeczunowicza. Uczestniczył również w dorocznej większej wycieczce profesorów i uczniów Szkoły dublańskiej na Śląsk pruski do Pszczyny (Pless) i Raciborza.

Przedłożył Wydziałowi krajowemu obszerne sprawozdanie pisemne z odbytej w roku ubiegłym dłuższej podróży naukowej do Francyi, Danii i Anglii.

Ogłosił drukiem: „Wystawa inwentarzy żywych w Paryżu (Tygodnik rolniczy 1901) „Szkice z podróży« (odbitka z Tygodnika rolniczego 1901).

Nadinżynier Jan Blauth ogłosił drukiem:

Nawodnianie w południowej Rosyi. Torf w Przemyśle. Torf na opał.

Biblioteka Akademii rolniczej.

W ciągu roku 1900/1 przybyło do biblioteki Akademii rolniczej w Dublanach dzieł 124, tomów 139, a mianowicie:

w dziale nauk fachowych	dzieł 66	tomów	72
» » przyrodniczych . . .	» 47	„	55
» » społecznych	» 5	»	5
» bibliografii i rozmaitości . .	» 6	»	7
	Razem dzieł 124	tomów	139

Z tej liczby:

W języku polskim	dzieł 27	tomów 40
» niemieckim	» 86	» 88
» francuskim	» 1	» 1
» angielskim	» 6	» 6
» rosyjskim	» 2	» 2
» łacińskim	» 2	» 2
	Razem dzieł 124	tomów 139

Ogółem z dniem 1. października 1901 liczyła biblioteka dzieł 4.167, tomów 6.577.

W ciągu roku 1900/1 otrzymała biblioteka czasopism i roczników 66 a mianowicie:

w dziale nauk fachowych	26	w tem bezpłatnie 7
» » przyrodniczych	22	» » 7
» » społecznych	2	» » 1
» bibliografii i rozmaitości	11	» » 9
	Razem 66	w tem bezpłatnie 24

Z tego: w języku polskim	25
» niemieckim	40
» angielskim	1
Razem	66

Ogród botaniczny.

Z wiosną 1901. skopano i założono część naukową zupełnie na nowo. Podzielono ją na dział systematyczny, dział biologiczny i dział roślin użytecznych. Do tych ostatnich doliczyć wypada dział zbóż w około 200 odmianach, wysiewy po za ogrodem botanicznym i pole doświadczalne z tytoniem, również po za ogrodem. Że można było w ogrodzie — przy bardzo małych funduszach — plan powyższy przeprowadzić, zawdzięczamy pomocy licznych ogrodów botanicznych krajowych i obcych, które nieszczędziły bezpłatnego nadsyłania roślin i nasion.

Pracownia i muzeum botaniczne.

Do pracowni zakupiono duży mikroskop i mikrotom, nieco przyrządów fizyologicznych, oraz przyrządy do badań nad chorobami roślin.

Dla założenia muzeum zakupiono słoje i zaczęto je wypełniać materyałem demonstracyjnym w alkoholu i formolu; zarazem zebrano materyał do ćwiczeń dla uczniów.

Muzeum mechaniczne.

Do muzeum mechanicznego zakupiono model spichrza »Silo«, żniwiarkę jednokolną, i siewnik rzędowy.

Muzeum i pracownia zoolog.-zootom.

W roku bieżącym muzeum zoologiczne uzupełnione zostało kilkoma okazami zwierząt wypchanych i kilkoma preparatami robaków pasożytnych.

Pracownia zoologiczna nabyła 1 duży mikroskop Zeissa najnowszej konstrukcyi dla robót precyzyjnych, oraz kilkanaście dzieł dla biblioteki podręcznej.

Stacya meteorologiczna.

Zakupiono samopiszący anemometr Robinsona, termometr Max. i Min. barometr metalowy, nową chorągiewkę Wilda w miejsce starej, zużytej. Stacya otrzymywała bezpłatnie codzienne sprawozdania o stanie pogody w Europie, wydawane przez wiedeński instytut meteorologiczny. Z wiosną r. 1902 stacya zacznie prowadzić spostrzeżenia magnetyczne z pomocą przyrządów, które będą przeniesione do Dublan z Obserwatoryum Politechniki lwowskiej.

W prowadzeniu spostrzeżeń meteorologicznych brali udział słuchacze I. r.

Gabinet fizyki.

Zakupiono wagę hydrostatyczną, kalorymetr Weinholda, przyrząd Tyndall'a do doświadczeń nad ciepłem gatunkowem.

Muzeum hodowlane i pracownia mleczarska.

Do muzeum zakupiono szafę dla pomieszczenia zbiorów wełn, tablice Pussha do oceny budowy bydła rogatego, 40 fotografii różnych zwierząt gospodarskich, premiowanych na rozmaitych wystawach niemieckiego towarzystwa rolniczego, kagańce dla bydła do przeprowadzania doświadczeń z żywieniem zwierząt, automat do odmierzania alkoholu amylowego przy oznaczaniu tłuszczu w mleku metodą Gerbera i kilka pomniejszych przyrządów do analiz mleka.

W oborze folwarcznej przeprowadził doc. Dr. Mieczysław Pańkowski przypomocy słuchaczów Akademii porównawcze doświadczenia ze zmianą stosunków karmowych w paszy 3 krów oldenburskich i 3 anglerskich, jak również porównawcze doświadczenia z użyciem na karmę dla krów mlecznych otrąb pszennych i żytnich.

Muzeum mineralogiczne.

Sprowadzono w r. 1901 następujące okazy: Model uniwersalny do demonstracyi układów krystalograficznych za 20. K. Dalszy ciąg modeli do wykazania układu złożenia i wzajemnego stosunku skał pomiędzy sobą.

Apteka zakładowa.

Do apteki zakładowej zakupiono dzieło z tablicami Dra Hornera i przybory do wykładów pierwszej pomocy w nagłych wypadkach, przyrząd aspiracyjny do wypuszczania płynu z klatki piersiowej, trokar, narzędzia do tracheotomii, maszynki elektryczne z prądem stałym i przerywanym, nadto inne drobniejsze przyrządy.

Kronika zakładu.

Szkoła dublańska poniosła w b. r. bolesną stratę przez zgon nieodżałowanego profesora ś. p. Kazimierza Pańkowskiego. Chcielibyśmy także w tem miejscu poświęcić kilka słów szczerego żalu pamięci zmarłego, który około szkoły i rolnictwa krajowego niespożyte położył zasługi.

W roku szkolnym 1900/1 zaszczycili Akademię kilkakrotnie swemi odwiedzinami: Jego Excelencya Pan Marszałek krajowy hr. Stanisław Badeni, Radca Dworu J. W. Pan Dr. Weinzierl, Radca Sekc. Dr. Zimmerauer, c. k. Radca Dworu J. W. Pan Władysław Struszkiewicz , J. W. P. P. członkowie Wydziału krajowego Mieczysław Onyszkiewicz, Stanisław Brykczyński i Dr. Józef Wereszczyński; członkowie Kuratoryi: J. W. Pan Tadeusz Langie, J. W. P. Pan hr. Stanisław Stadnicki, Radca c. k. Namiestnictwa J. W. Pan Bogumił Szeligowski.

Wycieczkę do Dublan urządzili pomiędzy innymi profesorowie i uczniowie c. k. Akademii weterynarskiej, szkoły lasowej we Lwowie i szkoły rolniczej w Czerniowcach.

Stosunki zdrowotne na obszarze dworskim Dublany w roku sprawozdawczym przedstawiały się następująco: najwięcej panowała influenza, której było 68 wypadków; szkarlatyny, panującej w tym roku we wsi Dublany, na obszarze dworskim były tylko dwa wypadki u służby zakładowej, mieszkającej na wsi. Z innych chorób było 8 wypadków silniejszej zimnicy i 2 dysenteryi.

Kończąc na tem sprawozdanie o Akademii rolniczej uważa Dyrekcya za swój obowiązek zwrocić ponownie uwagę Wysokiego Wydziału krajowego na trzy dotkliwe braki, których usunięcie leży w interesie zakładów dublańskich i ich dalszego rozwoju, a mianowicie na:

1. Brak dobrej wody w dostatecznej ilości.
2. Brak połączenia telefonicznego Dublan ze Lwowem.
3. Brak regularnej komunikacyi pomiędzy Lwowem i Dublanami.

II. Niższa szkoła rolnicza.

Na rok szkolny 1900/1 przyjęto ogółem 41 uczniów mianowicie:

na rok III.	. 13
„ „ II.	. 11
„ „ I.	. 17
Razem .	. 41

W ciągu roku wydalono 2 uczniów, uwolniono 4 uczniów, z końcem roku było zatem 35 uczniów. Dwunastu uczniów ukończyło cały trzyletni kurs nauki i otrzymało świadectwo uzdolnienia na pisarzy ekonomicznych i dozorców, mianowicie 3 z postępem bardzo dobrym, 7 z postępem dobrym, 2 z postępem dostatecznym. Pozostałych na I. i II, roku 23 uczniów przyjęto na rok II. i III. O przyjęcie do szkoły na r. 1901/2 zgłosiło się 44 nowych kandydatów, z tego po złożeniu egzaminu wstępnego przyjęto do zakładu 14 uczniów na I. rok, 2 na II. rok nauki.

Oprócz nowo przyjętych w b. r. przybył na III. roku dawny uczeń, wysłużywszy trzy lata w wojsku. — Obecny stan szkoły przedstawia się zatem następująco:

Na roku III. uczniów . . .	. 12
„ „ II. „ . . .	. 14
„ „ I. „ . . .	. 14
Razem . .	. 40

Z przyjętych na I. rok wykazali się świadectwami:

szkoły ludowej . . .	. 9
„ tkackiej . . .	. 2
„ wydziałowej i przemysłowej . .	. 3
gimnazyum I. klasy . . .	. 2
Razem .	. 16

Podług wieku posiada szkoła:

z ukończonym 15 rokiem uczniów . .	. 2
od 16 do 18 lat uczniów . . .	. 23
„ 19 „ 20 „ „ . . .	. 9
„ 21 „ 30 „ „ . . .	. 6
Razem .	. 40

Według wyznania:

rzymsko-katolickiego	28
grecko-katolickiego	10
ewangelickiego	2
Razem	40

Według pochodzenia:

synów rolników	20
„ rzemieślników i przemysłowców	3
„ oficyalistów prywatnych	10
„ nauczycieli	3
„ rodziców innych zawodów	4
Razem	40

Stan zdrowia był w roku sprawozdawczym dobry.

Dyrekcya zaznacza ponownie, iż postawienie nowego budynku dla niższej szkoły w jak najbliższej przyszłości jest nieodzowną potrzebą.

Dyrekcya kraj. szkół rolniczych w Dublanach.

Dublany, w listopadzie 1901.

Juliusz Frommel
dyrektor.

Sprawozdanie administracyjne

gospodarstwa folwarku Dublany za rok 1900/1.

I. Gospodarstwo rolne.

W roku 1900/1 oddał folwark dwa morgi na pole ćwiczeń, na szkółkę drzew, na ogrody funkcyonaryuszów i pod budynki (dom dla parobków). — Z powodu rozszerzenia doświadczeń w r. 1901 oddano dalsze 4 morgi katedrze rolnictwa na pole doświadczalne.

Zasianem i zasadzonem było w roku	1896/7	1897/8	1898/9	1899 1900	1900/1	Uwaga do roku 1900/1
	m o r g i					
Żytem	22½	23	31	30	33	
Pszenicą ozimą	32	27½	27½	30	40	
» jarą	11	½	½	½	—	
Jęczmieniem	5	5	5	5	5	
Owsem	26	21½	23½	28	27	
Grochem	4	4	2	—	—	
Bobikiem	4	6	5	17½	6	
Wyką na nasienie	3½	3	2½	5	2½	
» na paszę i zielony nawóz	—	—	—	—	5	
Esparcetą	—	—	—	—	—	
Łubinem	5½	5½	5½	—	—	
Rzepakiem	wymarzł	20	20	4	10	
Makiem	—	—	—	4	—	
Soją	—	—	—	1	—	
Ziemniakami	25	20	27	22	29*)	*) więcej z powodu zniszczenia części pszenicy na R. VI. gł. r.
Burakami	6	6	5½	5	5	
Marchwią	1½	1½	2¼	1½	1½	
Koniczyną szwedzką z trawami 1-roczn.	12½	12½	12½	10	12½	
Koniczyną szwedzką » 2-letnią	10	10	10	10	10	
» czerwoną z trawami	12½	10	10	10	10	
» białą	10	10	10	10	10	
Różnem nasieniem	1	1	2½	3½	3	
Zieloną paszą	9	4	5½	6¼	4	
» » w rzepaczysku	—	10	10	4	10	
Ugorem leżało	23	26½	20	14	10	
Wydzierżawiono na krótki czas	17½	17½	17½	14½	8	
Razem	241½	234½	244½	243½	241½	

Rok 1900/1 należy do niekorzystnych dla gospodarstwa rolniczego w Dublanach.

W jesieni 1899 wyrządziły myszy — jak to już zaznaczono w Sprawozdaniu za rok 1899/1900 — ogromną szkodę w oziminach, w koniczynie, w stertach i stodołach, zaś na wiosnę 1900 (w marcu) wymroziły zimne wiatry północne przy 10° R. mrozu na polach niepokrytych śniegiem, rzepak i część ozimin, tudzież koniczyny. Rzepaku — z 20 morgów — zostawiono 4 morgi tylko dla przekonania się i demonstracyi dla uczniów, resztę podorano i zasiano makiem $3^1/_2$ morga, bobikiem $12^1/_2$ morgów. Nie dość na tych klęskach; w lipcu uszkodził grad znacznie różne zboża, po części już na pokosach, bobik, mak i buraki, i wskutek tego plony roku 1900 były o wiele mniejsze niż w latach poprzednich i oczywiście czysty dochód z gospodarstwa był gorszy.

Z powodu posuchy i późnych mrozów w maju posuchy w lipcu, tak pierwszy jak i drugi pokos łąk i koniczyny był mały co do ilości, za to jednak pod względem jakości nadzwyczaj dobry. Ziemniaki dały dobry plon w roku 1900, dla buraków zaś i marchwi było za sucho.

Miarą szkód wyrządzonych przez myszy, mróz i grad, jest to, iż na piaskach (za Baranem) gdzie nie było gradu i myszy, dało żyto w roku 1900 niebywale wielkie plony ziarna, tak iż przeciętny plon żyta na całym folwarku, pomimo powyżej wspomnianych szkód, jest dobry.

WYKAZ

produkcyi gospodarstwa rolnego na folwarku Dublany.

L. porząd.	Płody	1896/7 z jednego morga		1897/8 z jednego morga		1898/9 z jednego morga		1899/1900 z jednego morga		w roku gospodarskim 1900/1									
													celne		średnie		poślad		z 1 morga
		kóp	ziarna q.	kóp	ziarna q.	kóp	ziarna q.	kóp	ziarna q.	morgów	kóp	snopów	q.	klg.	q.	klg.	q.	klg.	kóp	ziarna q.
1	Żyto [1]	17·7	11·68	9.41	5·50	7·30	13·70	10·50	13·87	30	262	07	406	16	—	—	14	28	9·20	14·02
2	Pszenica ozima [2]	15·8	12·80	12·27	5·03	11·37	12·43	15·88	11·27	30 1/3	228	04	183	09	20	85	18	03	7·52	7·32
3	Jęczmień	8·37	12·28	8·48	8·59	8·54	13·07	10·60	13·75	5	37	45	52	32	—	—	5	90	7·55	11·64
4	Owies	8·4	8·76	5·48	4·88	7·85	12·41	9·76	12·67	28	231	37	234	88	—	—	—	—	8·97	8·39
5	Groch		5.80	7·75	4·04	—	3·93	—	4·17	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
6	Bobik [3]	11	8·93	6·40	4·02	10·40	6·85	9·76	6·32	17 1/2	136	31	91	69	—	—	—	—	7·80	5·23
7	Wyka na nasienie [3]	4·38	2·94	6·71	2·87	—	8·07	—	3 77	5	24 fur		10	22	—	—	—	03	—	2·04
8	Rzepak [4]	—	8.64	wymarzł		—	14·26	—	12·31	4	30 fur		15	75	—	—	1	09	—	4·21
9	Różne trawy z koniczyną i esparcetą	—	4·32	—	—	—	1·40	—	0·60	6	—	—	19	73	—	—	—	—	—	3·29
10	Biała koniczyna [5]	—	—	—	—	—	—	—	—	10	57 fur		8	64	—	—	1	40	—	1·00
11	Ziemniaki	—	95·5	—	104	—	131	—	145	22	—	—	2795	62	—	—	—	—	—	128
12	Buraki	—	448	—	307	—	399	—	366	5	—	—	1665	49	—	—	—	—	—	333
13	Marchew	—	—	—	145	—	332	—	212	1 1/2	—	—	258	92	—	—	—	—	—	172·62
14	Mohar na nasienie	—	—	4·33	4·20	4	5·10	4·5	4·45	1 1/2	7	52	9	13	—	—	3	26	5·02	8·26
15	Soja na nasienie	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	9	18	—	—	—	—	—	9·18
16	Mak [6]	—	—	—	—	—	—	—		4	—	—	7	18	—	—	—	—	—	1·79

[1]) Zebrano przed gradobiciem; [2]) po części grad; [3]) grad zniszczył najwięcej: bobik, mak, owies i wykę; [4]) wymarzł; [5]) spalone z powodu posuchy w lipcu; [6]) zniszczone gradem.

Na zmniejszenie plonu buraków przyczyniła się oprócz gradu także ta okoliczność, iż nie sieje się jak poprzednio wodnistych (Mammutów, Oberndorfskich, Eckendorfskich, Askońskich) lecz bogate w cukier i białko »Piloty«. — Ziemniaki na wiosnę 1901, były tak niskie w cenie po 1 k. 40 gr. za 100 kg. loco Lwów, iż po pokryciu potrzeby gorzelni, zamiast sprzedaży korzystniej było 300 q. zakisić jako paszę dla krów na zimę 1901/2.

II. Gospodarstwo łąkowe.

W gospodarstwie łąkowem nie zaszła żadna zmiana.

			I. pokos	II. pokos	
W roku 1900 dało	27	morgów łąk międzypokosowych	167 q.	166 q.	= 333 q.
» » »	42	» melior. torfowych	354 »	447 »	= 801 »
				Razem	1134 q.
				W roku poprzednim było	1414 q.

III. Inwentarz żywy.

Stan ogólny nie zmienił się prawie. Produkcya mleka cokolwiek jeszcze się podniosła.

Od krów Oldenburskich było:

Od 17 sztuk ważących 10.486 kg. ż. w. 49.940 kg. mleka, **na 1.000 kg. żywej wagi** wypada 4.762 kg. **czyli 5 236 litr mleka**. Na 1 krowę **Anglerską** przeciętnej żywej wagi 616 8 kg. wypada 3.084·61 litr mleka

Od krów Anglerskich było:

Od 16 sztuk ważących 7.854 kg. ż. w. 39.149 kg. mleka, **na 1.000 kg. żywej wagi** wypada 4.987 kg. **czyli 5.236 litr mleka** Na 1 krowę **oldenburską** przeciętnej żywej wagi 490·9 kg. wypada 2.570·35 litr mleka, a przeto znowu okazało się, iż Anglerskie bydło **w stosunkach dublańskich** lepiej spienięża paszę niż Oldenburskie.

Młodych buhajów Oldenburskich sprzedano i w tym roku 6 sztuk, w wieku od 12 do 17 miesięcy, po 650 do 820 koron.

Stan zdrowotny bydła rogatego był zadowalniający i prawie od 3 lat t. j. **od stycznia 1899 ustały poronienia krów dublańskich.**

Z powodu zaszlamowania stawów dublańskich — gdyż w budżecie nie ma kredytu na wyszlamowanie tychże — sposób nienormalnego gospodarstwa rybnego, a m. zarybiania na wiosnę stawów kupionym, półtorarocznym zarybkiem i wyławiania tegoż przed zimą — musi być i nadal prowadzony tak jak w przeszłym roku. Ma to — oprócz innych ujemnych stron — także tę niekorzyść, iż jesteśmy zupełnie zawiśli od dobrej woli hodowcy ryb, sprzedającego nam taki zarybek, a w jesieni trudno osiągnąć dobrą cenę, ponieważ musimy bezwarunkowo wyłowić ryby przed większymi mrozami.

Porównanie wartości inwentarza żywego z dnia 1. lipca 1900 z wartością tegoż z dnia 1. lipca 1901 przedstawia się następująco:

Dnia 1. lipca 1900

(Patrz sprawozdanie folwarczne z roku 1899/1900]

		Koron	gr.
1. Konie.			
3 sztuk		778	60
1 „		144	—
6 „		1260	60
7 „		1248	40
2 „		292	60
4 „		566	—
1 „		90	—
25 koni	4.435 k. 20 gr.		
10% potr.	443 „ 52 „	3991	68
2. Bydło rogate.			
a) **Oldenburskie.**			
1 buhaj „Radbod“ (7-letni)		1411	80
1 buhaj „Bohun“ importowany 32		1200	—
15 krów 9359 klg po 1·20		11230	80
2 krowy półkrwi 1127 klg. po 80 gr.		901	60
16 jałówek 4723 klg. po 1·20		5667	60
6 buhajów młodych 801 klg. po 1·60		1281	60
2 młode buhaje 15 miary		1280	—
b) **Anglerskie.**			
1 buhaj „Felix“		748	80
1 buhaj „San“ importowany z Angler		—	—
3 krowy importowane		1255	—
14 krów 7.222 klg. po 70 gr.		5055	40
13 jałówek 3.925 klg. po 70 gr.		2747	50
1 młody buhaj		167	—
3 sztuk Simmenthal		1235	60
5 sztuk opasowych		738	—
Bydło rogate razem		34929	70
3. Owce.			
3 barany i 10 matek „Czuszek“			
2 barany, 1 skop, 16 matek	350 Koron		
10 jagniąt	160 Koron	510	—
4. Trzoda chlewna.			
1 knur	120 Koron		
4 lochy	637 „		
2 krajowe	—		
2 młode	160 „	859	—
Razem		40281	38

Dnia 1. lipca 1901

		Koron	gr.
1. Konie.			
3 po potrąceniu 10%		700	74
6 po potrąceniu 10%		1134	54
7 „ „ „		1123	56
1 „ „ „		146	—
3 „ „ „		420	—
1 „ „ „		81	—
3 „ „ „		540	—
1 „ „ „		180	—
1 „ „ „		60	—
25 koni	4.483 k. 50 gr.		
10% potr.	448 „ 35 „	4035	15
2. Bydło rogate.			
a) **Oldenburskie.**			
1 ten sam po strąc. 30%— 432 k. 54 gr.		988	26
1 ten sam po strąc. 30% — 450 klg.		840	—
17 krów 10.859 klg. po 1·20		13030	80
2 krowy półkrwi 1.130 klg. po 80 gr.		904	—
18 jałówek 4.988 klg. po 1·20		5984	60
6 takich 1.050 klg. po 1·60		1680	—
2 takie 947 klg. po 1·60		1515	20
b) **Anglerskie.**			
1 ten sam po potrąc. 20%—149 k. 76 g.		599	04
1 ten sam 630 klg. po 1·20		756	—
3 te same po potr. 30%—376 k. 20 g.		878	50
13 krów 6653 klg. po 70 gr.		4657	10
18 jałówek 5003 klg. po 70 gr.		3502	10
2 młode buhaje 535 klg. po 80 gr.		428	—
3 sztuk opasowych 1390 klg. po 48 gr.		667	20
Bydło rogate razem		36431	80
3. Owce.			
3 barany i 10 matek „Czuszek“			
5 baranów, 4 skopy, 21 matek	480 Koron		
20 jagniąt	320 „	800	—
4. Trzoda chlewna.			
2 knury	220 Koron		
4 lochy	360 „		
2 krajowe	—		
19 prosiąt	342 „	922	—
Razem		42188	95

Zestawienie.

Wartość inwentarza żywego z dniem 1. lipca 1900	40281 K. 38 gr.
Wartość inwentarza żywego z dniem 1. lipca 1902	42188 » 95 »
Różnica na korzyść roku 1900/1 . .	1907 K. 57 gr.

IV. Porównanie

wartości remanentów folwarcznych z dnia 1. lipca 1900 z wartością remanentów z dnia 1. lipca 1901.

A) W ziarnie i mące:

1	25·24	klg.	żyta celnego	po	10	K.	—	gr.	302 K. 88 gr.
2.	6·79	»	żyta średniego	»	10	»	—	»	67 » 90 »
3.	28·93	»	pszenicy celnej	»	15	»	—	»	448 » 50 »
4.	5·05	»	pszenicy pośledniej	»	12	»	—	»	60 » 60 »
5.	24·98	»	jęczmienia celnego	»	12	»	50	»	312 » 25 »
6.	1·73	»	jęczmienia średniego	»	10	»	—	»	17 » 30 »
7.	125·76	»	owsa	»	13	»	50	»	1697 » 76 »
8.	13·45	»	bobiku	»	12	»		»	161 » 04 »
9.	5·22	»	wyki celnej	»	16	»	—	»	93 » 52 »
10.	0·03	»	wyki pośledniej	»	10	»	—	»	— » 30 »
11.	12·01	»	moharu	»	24	»	—	»	288 » 24 »
12.	0·24	»	nasienia buraków	»	100	»	—	»	24 » — »
13.	4·44	»	» koniczu białego . .	»	70	»	—	»	300 » 80 »
14.	16·81	»	» koniczu czerwonego	»	100	»	—	»	1681 » — »
15.	0 10	»	» maku	»	48	»	—	»	4 » 80 »
16	1·00	»	» rzepaku	»	23	»	—	»	23 » — »
17.	8·90	»	» soji	»	16	»	—	»	142 » 40 »
18.	5·17	»	» różne	»	100	»	—	»	517 » — »
19.	26·22	»	otrąb	»	8	»	80	»	230 » 73 »
20.	80·13	»	makuchów	»	14	»		»	1121 » 82 »
21.	7·45	»	kartofel	»	1	»	60	»	11 » 92 »
22.	0·07	»	mąki żytniej	»	—	»	14	»	— » 98 »
23.	0·54	»	mąki pszennej	»	—	»	16	»	8 » 64 »

B) Pasza i prosta słoma:

24.	571·00	ctn.	paszy z r. 1990	po	3	K.	—	gr.	1713 K. — gr.
25.	228·00	»	koniczyny	»	3	»	—	»	684 » — »
26.	421·16	»	otawy dwuletniej na ściółkę	»	1	»	60	»	34 » 34 »
27.	55·00	»	mięszanki	»	3	»	—	»	165 » — »
28.	765 00	kóp	powróseł	»	—	»	20	»	153 » — »

C) Nawozy pomocnicze:

29.	34·72	klg.	żużli	po	8	K.	—	gr.	277 K. 76 gr.
30.	49·75	»	kajnitu	»	2	»	60	»	129 » 35 »
31.	5·37	»	soli potasowej	»	10	»	40	»	55 » 85 »
32.	10·00	»	wapna	»	2	»	40	»	24 » — »

D) Drzewo:

33.	517 m. $1^1/_2$ 2″ desek	po — K. 35 gr.	180 K. 95 gr.
34.	17 sztuk oszwarów	» — » 40 »	6 » 80 »
35.	8 » słupów dębowych	» 6 » — »	48 » — »
36.	28 sągów drzewa opałowego	» 22 » — »	616 » — »

E) Różne:

37.	296 ctn. kwaszy z kartofel	po 1 K. 60 gr.	473 K. 60 gr.
	Wartość remanentów z dnia 1. lipca 1901		12079 K. 03 gr.
	Wartość remanentów z dnia 1. lipca 1900		4946 » 22 »
	Różnica na korzyść roku 1900/1		7132 K. 81 gr.

V. Inwentarz martwy.

W inwentarzu martwym i w budynkach nie zaszła zmiana.

Dom dla rządcy folwarku, w którym mieszka także służba Wyższej Szkoły rolniczej, zarazem mieści się kuchnia i spiżarnia czeladna, tudzież nasieniarnia ogrodu i sala gimnastyki Niższej Szkoły, nie może stać już dłużej i musi być koniecznie zastąpiony nowym budynkiem.

Krowiarnia i stajnia końska, następnie gnojarnia wymagają gruntownej restauracyi, fundusz bowiem 500 koron, wyznaczony **na konserwacyę wszystkich budynków i ogrodzeń folwarcznych,** nie może pokryć nawet w połowie potrzebnych wydatków na ten cel, a to tem mniej, ponieważ z tej szczupłej kwoty administracya folwarku musi także pokrywać — oprócz konserwacyi właściwych budynków folwarcznych — wydatek czyszczenia kloaków, kominiarza, utrzymania karczmy, domu mieszkalnego i szopy na torfowisku.

Z tego powodu **rekonstrukcyę gnojarni, wybrukowanie części dziedzińca folwarku,** wstawienie nowych okien w stajniach, odkładano przez szereg lat z jednego roku na drugi, obecnie zaś roboty te nie dadzą się już absolutnie odłożyć.

VI. Zestawienie

rachunku pieniężnego od 1. lipca 1897 do 30 czerwca 1901.

Wydatki	1897/8		1898/9		1899/00		1900/1	
	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.
Dziesięć procentowa amortyzacya za zakupione narzędzia i machiny	226	94	241	14	379	24	379	24
Rubryka I.								
Poz. 1. Płace i zasługi	5826	76	5511	28	5030	89	4684	97
» 2. Najem robotnika	9465	98	8950	26	9768	81	10138	16
» 3. Zmiana nasion	77	78	635	46	581	16	976	—
» 4. Dokupno nawozów pomocniczych	3491	82	2658	06	2271	86	2826	90
» 5. Dokupno karmy	6420	20	7865	12	9500	82	8301	81
» 6. Zastąpienie zużytych koni . . .	1700	20	59	38	595	31	825	18
» 7. Utrzymanie budynków i ogrodzeń	13	94	555	10	569	28	515	54
a) 4% amort. przebudow szopy	—		—		—		150	83
» 8. Utrzymanie narzędzi i machin, kucie koni	1112	84	819	80	904	07	1123	38
» 9. Utrzymanie rowów i dróg . . .	100	44	39	94	—	—	431	12
» 10. Amortyzacya melioracyi łąk i drenowanie pól	618	44	1359	04	1359	04	1359	04
a) Łąki, utrzymanie narzędzi . .	—		—	—		—	156	94
» 11. Łąkowy	—	—	400		400	—	400	—
» 12. Zabezpieczenie od pożaru i gradu	1068	44	1130	76	1146	32	1115	43
» 13. Kuchnia folwarczna	694	46	850	26	735	16	879	22
» 14. Światło i smarowidło	58	64	67	12	125	80	192	68
» 15. Rogatki, posyłki i jazdy	255	96	84	66	232	—	237	18
» 17. Kultura lasu i plantacye nieużyt.	—	-	345	08	405	05	—	-
» 18. Koszta kancelaryjne	49	70	118	36	86	66	29	40
» 19. Dokupno inwentarza żywego i bydła opasowego	—	-	9259	34	—	-	-	
Rubryka V.								
» 24. Koszta leczenia, tępienia myszy i owadów, ochrona roślin i rozmaite	679	62	725	64	496	24	679	95
Różnica wartości inwentarza żywego . .	1048	20	-	-	18	66	—	—
Różnica wartości remanentów	—	—	1259	14	—	—	—	—
Razem .	33029	36	42834	47	34606	37	35402	97

Dochody	1896|7		1897|8		1898|9		1899|00		1900|1	
	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.
Rubryka I.										
Poz. 1. Sprzedaż ziemiopłodów	12537	02	11552	26	20802	50	22750	48	5927	82
» 2. Z wynajętych łąk . .	4115	84	2302	58	2779	10	2964	20	2071	80
Z tychże należy się 1|7 1901	—	—	—	—	667	80	789	60	1489	10*
Od Stacyi botan. za pole	—	—	—	—	320	—	320	—	—	—
» 3. a) α) za mleko . . .	6903	28	6678	82	7329	68	9146	46	6453	84
β) przychowek . .	1006	04	2357	84	1124	84	5047	30	4599	45
γ) braki i opasy .	1642	04	2454	84	1101	70	2285	80	2628	90
b) Nierogacizna . . .	952	20	221	28	515	70	750	26	1431	—
c) Owce	308	—	125	16	76	—	160	72	211	87
d) Zysk z wytuczenia .	890	42	1582	42	4541	12	922	—	76	64
e) Szkoła wyższa rycz.	2000	—	2000	—	2000	—	2000	—	2000	—
» 4. Z lasu i stawów . . .	547	40	358	84	543	10	57	10	440	62
Rubryka III.										
» 7. Z polowania	50	—	50	—	50	—	50	—	50	—
Rubryka IV.										
» 8. Rozmaite: z wynajętych koni i t. p. . . .	93	60	200	58	373	94	1264	25	1257	17
Rubryka V.										
Różnica w wartości inwentarza żywego	12382	—	—	—	7076	14	—	—	1907	57
Rubryka VI.										
Różnica w wartości remanen.	1276	22	1508	02	—	—	1125	72	7132	81
Dochody razem . .	44704	06	31392	64	49301	62	49629	89	37678	59
Odtrącając wydatki .	35476	18	33029	36	42834	47	34606	37	35402	97
Pozostaje czysty dochód . . .	9227	88			6467	15	15023	52	2275	62
Niedobór			1636	72						

Przeciętny czysty dochód od 1. lipca 1896 do 30. czerwca 1901 rocznie 6271 K. 49 gr.

*) Zaległe.

Ponieważ w tym roku poszczególne pozycye wydatków i dochodów w porównaniu z poprzedniemi latami okazują znaczną różnicę, przeto motywuję to jak następuje:

Co do wydatków:

Poz. 4. Ponieważ dawniej kupowano nawozy pomocnicze u firm prywatnych, płacąc za nie dopiero po 6 miesiącach, zaś od r. 1889, gdy się sprowadza nawozy te od komitetu c. k. gal. Towarzystwa gospod. we Lwowie, zapłata musi być uiszczona najdalej 1 miesiąc po otrzymaniu. To obciąża znacznie rok gospodarski 1900/1.

Co do dochodów:

Do 5.927 k. 12 gr. **Rubryka I. 1.** trzeba doliczyć różnicę wartości remanentów w kwocie 7.132 k. 81 gr. a przeto dochód za ziemiopłody wypada wogóle w kwocie 13.059 kg. 93 gr., zawsze mniejszy od dwóch lat poprzednich, większy zaś od lat: 1896|7 i 1897|8. Przyczyna niskiej kwoty osiągniętej ze sprzedaży ziemiopłodów została powyżej umotywowaną.

Do **Rubryki I. 2.** Parcele pojedyncze, dawno do karczmy należące, następnie łąka na t. zw. Ibianowce, w lecie 1901 nie były wydzierżawione, ostatnia z tego powodu, iż została sprzedana p. Niemiłowiczowi.

Rubryki I. 3. *a. α.* Za sprzedaż mleka było mniej niż w roku poprzednim, z powodu wychowu więcej cieląt i ponieważ obcy robotnicy, (mazury) otrzymywali mleko w naturze, w wartości wyżej 700 k.

Do **Rubryki I. 3.** *a. β.* trzeba doliczyć Rubryka V. 1.907 k. 57 gr. różnica wartości inwentarza żywego, przyczem zwraca się uwagę, iż przy koniach odtrącono od dawnych koni 20, od nowodokupionych zaś 10%. Od wartości buhajów i sprowadzonych krów odtrącono 20 i 30% na amortyzacyę; od tej kwoty jest także odtrąconą correlatywnie kwota 967 k. 14 gr. za kupno buhaja »San« przez c. k. gal. Towarzystwo gospodarcze we Lwowie, podczas gdy w remanencie figuruje kwota 756 kor.

Rubryki I. 3. d. Zysku z wytuczenia w r. 1900 1 prawie nie było, ponieważ dla braku paszy, a przedewszystkiem słomy i koniczyny nie można było wytuczyć dokupionego bydła.

Powtarzając tu te same dezyderata, jakie już od pięciu lat podnoszę, tyczące się powiększenia kontyngentu dla gorzelni, drenowania reszty pól, wywożenia stawarki ze stawów i zaopatrzenia Dublan dobrą wodą, konstatuje, iż — w stosunku do niekorzystnych pod każdym względem warunków gospodarstwa folwarku Dublany tak co do produkcyi rolnej i zwierzęcej jak i co do oczyszczania roli z chwastów i do siły nawozowej, okazuje się znaczny postęp. W gospodarstwie zakładowem, prowadzonem przedewszystkiem jako wzór dla demonstracyi dla uczniów, wykazanie czystego, wysokiego dochodu jest rzeczą arcyważną, ważniejszem jednak jest jeszcze ażeby budynki, inwentarz i wszystkie środki gospodarskie były w zupełnym porządku utrzymywane, a to pod przystosowaniem wszystkich nowych wynalazków, przydatnych dla stosunków krajowych i miejscowych. Wiele zrobiono już w tym kierunku, lecz wiele jeszcze pozostaje do zrobienia.

Dublany, w listopadzie 1901.

Juliusz Frommel
Dyrektor i administrator folwarku.

Z drukarni i litografii Pillera i Spółki

L. W. 81.309/1901.

Lwów dnia 29. listopada 1901.

Aleg. 30

Sprawozdanie

Wydziału krajowego o krajowych stacyach doświadczalnych, chemiczno-rolniczej w Dublanach i botaniczno-rolniczej we Lwowie.

Wysoki Sejmie!

Komisya gospodarstwa krajowego przedstawiając Wys. Sejmowi na ubiegłej sesyi swe wnioski o sprawozdaniu Wydziału krajowego w przedmiocie zakładów naukowych rolniczych w Dublanach wyraziła życzenie, ażeby na przyszłość nie łączyć stacyj doświadczalnych w jednem sprawozdaniu z zakładami naukowymi w Dublanach, lecz traktować je oddzielnie, jako zakłady o odrębnym zakresie działania. Stosownie do tych uwag przedstawiamy Wysokiemu Sejmowi osobne sprawozdanie o czynności tych instytucyj za czas od 1. października 1900 do 1. października 1901.

a) Stacya doświadczalna chemiczno-rolnicza w Dublanach.

Alegat 1. Z załączonego ·/. jako alegat 1. sprawozdania kierownika stacyi wyjmujemy tu w streszczeniu następujące szczegóły:

W okresie sprawozdaniem objętym wykonała stacya ogółem 1354 rozbiorów chemicznych (w obec 1140 w r. z.) na żądanie 225 osób, a to zarządów dóbr, kółek rolniczych i 13 firm handlowych. Ilość próbek nawozów sztucznych, nadesłanych do analizy wyniosła 713 (w obec 653 w r. z.), z tego nadesłali rolnicy 392, kupcy 321 próbek. Zestawienie tych liczb z ilością rozbiorów wykonanych w okresie poprzednim stwierdza trwały wzrost czynności stacyi w kierunku analiz kontrolnych, szczególnie zaś dodatnim objawem jest wzrost ilości przeróbek, nadesłanych przez rolników.

Czynność stacyi w kierunku doświadczalnym przedstawia się również korzystnie. Oprócz ścisłych doświadczeń wazonowych prowadziła stacya cały szereg doświadczeń polowych, kładąc główny nacisk na systematyczne doświadczenia w fermach, założonych staraniem stacyi na typowych glebach w różnych miejscowościach w kraju, z planem doświadczeń wytkniętym na szereg lat, uwzględniającym nie tylko kwestyę stosowania nawozów, lecz także sposób samej uprawy roli i roślin. Do istniejących już 6 ferm, które zakładała stacya począwszy od r. 1898, przybyły 2 fermy nowe, w Radrużu koło Rawy i w Kalnikowie koło Mościsk. Stacya prowadzi więc doświadczenia

na 8-miu fermach, zajmujących łącznie około 80 morgów obszaru. Obecnie toczą się układy o założenie dalszych ferm w powiecie brodzkim, rohatyńskim, sokalskim i w okolicy Nowego Targu.

Wyniki doświadczeń z nawożeniem łąk, prowadzonych przez stacyę przez kilka lat z rzędu, mogły przekonać dostatecznie świat rolników o korzyściach ztąd wynikających, stacya uważa więc zadania swe w tym kierunku w głównej mierze za ukończone, pozostawiając dalszą akcyę towarzystwom rolniczym i inicyatywie prywatnej. Natomiast zajmie się stacya innem ważnem zagadnieniem programowem, t. j. kwestyą żywienia inwentarza, działem dotychczas nieuwzględnianym z obawy rozprószenia małych środków i sił, jakimi stacya w początkach swego istnienia mogła rozporządzać. Obecnie po zorganizowaniu większych pól doświadczalnych przystąpi stacya do organizowania zbiorowych prób z żywieniem inwentarza i rozpowszechnienia w tej drodze racyonalnych podstaw hodowli.

Kończąc na tem krótki przegląd czynności stacyi nadmieniamy, że stacya przygotowała już do druku swe szóste z rzędu wyczerpujące sprawozdanie z szczegółowem przedstawieniem toku i wyników doświadczeń za r. 1900.

W składzie personalu stacyi zaszły w okresie sprawozdawczym następujące zmiany: w wykonaniu uchwały Wys. Sejmu z dnia 2. lipca b. r. ustanawiającej w stacyi chemicznej w Dublanach jedną stałą posadę asystenta, zamianował Wydział krajowy dotychczasowego nieetatowego asystenta, p. Adama Karpińskiego, asystentem etatowym z płacą w kwocie 2000 K i dodatkiem aktywalnym w kwocie 200 K, zwijając równocześnie jedną posadę nieetatową. W miejsce asystenta p. Karola Huppenthala, który z pomocą udzielonego mu z funduszów krajowych stypendyum udał się na uniwersytet wrocławski celem uzupełnienia studyów w zakresie chemii rolniczej, zamianował Wydział krajowy trzecim asystentem p. Benjamina Cybulskiego, ukończonego ucznia studyum rolniczego w Krakowie.

Preliminarz budżetu stacyi doświadczalnej w Dublanach na r. 1902 wykazuje niedobór 20.070 K, jest więc o 4.000 K większy w porównaniu z rokiem zeszłym. Mianowicie preliminuje Wydział krajowy dotacyę zwyczajną na utrzymanie stacyi, na doświadczenia polowe i połączone z tem koszta podróży funkcyonaryuszów stacyi, w kwocie łącznie o 2.000 K większej jak w roku 1900 i usprawiedliwia ten wzrost wydatków rozwojem czynności stacyi w kierunku kontrolnym i doświadczalnym.

W wydadkach nadzwyczajnych preliminujemy 360 K jako dodatek do płacy laboranta Wdowickiego, zajętego w stacyi od sześciu lat, w uwzględnieniu wydatności jego służby i fachowych kwalifikacyi jako mechanika, wykonującego nawet skomplikowane instalacye i naprawy w urządzeniach stacyi. Nadto preliminujemy w budżecie stacyi nadwydzajny kredyt w kwocie 1500 K jako pierwszą ratę na zakupno pompy dla ułatwienia filtrowania. Cały koszt tego przyrządu wyniesie: motor cieplikowy Buschbauma (bez pary i benzyny, więc zupełnie bezpieczny) 1.400 K, pompa ssąca powietrzna 1.200 K, przewody i instalacya 400 K. razem 3.000 K. Wydatek to za duży, aby ze zwyczajnej dotacyi mógł być pokrytym, ponieważ jednak wspomniany przyrząd jest niezbędnym, jeżeli stacya bez zwiększenia personalu ma podołać coraz liczniejszym rozbiorom chemicznym, upraszamy Wysoki Sejm o przyznanie na ten cel nadzwyczajnego kredytu w kwocie 3.000 K, w dwu ratach częściowych.

b) Stacya doświadczalna botaniczno-rolnicza we Lwowie.

Przyjmując do wiadomości poprzednie sprawozdanie Wydziału krajowego z czynności stacyi botanicznej, powziął Wysoki Sejm na posiedzeniu swem w d. 2. lipca 1901 r. następującą uchwałę:

„Sejm znosi dotychczasowy etat asystentów w stacyi doświadczalnej botaniczno-rolniczej we Lwowie i ustanawia etat następujący:

1) Asystent etatowy z stałą płacą w kwocie 2.000 K i dodatkiem aktywalnym w kwocie 200 K rocznie.

2) Dwóch asystentów nieetatowych, każdy z płacą w kwocie 1.200 K i dodatkiem na pomieszkanie w kwocie 478 K rocznie".

W wykonaniu tej uchwały zamianował Wydział krajowy jednego z dotychczasowych asystentów stacyi, p. Bronisława Janowskiego, asystentem stałym, trzecim zaś asystentem zamianował Wydział krajowy w drodze rozpisanego konkursu p. Matyldę Goldflussównę, dr. nauk przyrodniczych uniwersytetu w Genewie, zajętą w czasie ogłoszonego konkursu w laboratoryum botanicznem uniwersytetu w Warszawie.

Zwiększenie personalu stacyi umożliwiło już w b. r. szersze rozwinięcie czynności w kierunku doświadczalnym. Próbne uprawy zbóż prowadzone kosztem gal. Tow. gospodarskiego przeszły w b. r. częściowo z zakresu prób właściwych na drogę wykorzystania tych wyników, które nabyła stacya w ciągu kilkuletnich doświadczeń, oprócz bowiem dalszych prób na małą skalę prowadzonych, w miejscowościach o warunkach lokalnych mniej znanych lub z nowemi odmianami, zajęła się stacya reprodukcyą już wypróbowanych odmian pszenicy i żyta, celem rozpowszechnienia wyborowych odmian po kraju. Miejscowości, w których prowadzono doświadczenia, wyszczególnione są w załączonem Alegat 2. sprawozdaniu administracyjnem kierownika stacyi.

Rozpowszechniająca się w kraju uprawa buraków pastewnych, tudzież zapotrzebowanie nasion buraków cukrowych spowodowały stacyę do podjęcia doświadczeń w jednym i drugim kierunku. Zorganizowane próby z uprawą 22 gatunków buraków pastewnych mają na celu zbadanie, które z zalecanych odmian uznać należy za najodpowiedniejsze w warunkach miejscowych, prócz tego wysłano także dwie odmiany buraków pastewnych dla reprodukcyi nasienia do dóbr W. P. Krzysztofowicza w Załuczu i ks. Sapiehy w Krasiczynie. Doświadczenia z burakami cukrowymi mają stwierdzić, czy i o ile warunki nasze odpowiadają produkcyi nasion buraków cukrowych i czy buraki wyprodukowane z krajowego nasienia są równej wartości, jak otrzymane z nasienia sprowadzanego.

Urządziwszy w latach poprzednich ogród doświadczalny dla badań nad poprawą połonin w wschodnich Karpatach, przystąpiła stacya w b. r. do przeprowadzenia zakreślonego planu, obejmującego doświadczenia w praktycznym i teoretycznym kierunku nad poprawą połonin pod względem pastewnym i nad ogólną poprawą gospodarstwa połoninowego Metodę zorganizowanych doświadczeń i rezultaty już osiągnięte objaśnia bliżej załączone sprawozdanie kierownika.

W budżecie stacyi na r. 1902 preliminuje Wydział krajowy wydatek na utrzymanie pracowni w kwocie o 400 K wyższej, t. j. 1700 K zamiast 1300 K w r. z. i wstawia nadzwyczajny kredyt 300 K na zakupno maszyny do pisania. Preliminarz nie przedstawia zresztą innych różnic w porównaniu z budżetem tegorocznym.

O bezskuteczności usilnych starań Wydziału krajowego uzyskania wydatniejszej subwencyi z funduszów państwowych na cele utrzymania obu stacyj doświadczalnych, wspomnieliśmy już w sprawozdaniu przedstawionem Wys. Sejmowi w ubiegłej sesyi.

Na podstawie powyższego sprawozdania Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego o krajowych stacyach doświadczalnych, chemiczno-rolniczej w Dublanach i botaniczno-rolniczej we Lwowie.

Z Rady Wydziału krajowego Król. Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:
***A. Potocki**, w. r.*

Sprawozdawca:
***Mieczysław Onyszkiewicz** w. r.*
Członek Wydziału krajowego.

Sprawozdanie administracyjne

krajowej stacyi doświadczalnej chemiczno-rolniczej w Dublanach

za czas od 1. października 1900 r. do 1. października 1901.

Stan osobowy stacyi.

Kierownik: Prof. Józef Mikułowski-Pomorski.
Asystenci: Adam Karpiński, Karol Huppenthal (do 12-go października 1901) Zygmunt Chmielewski, inżynier chemik.
Laborant: Waleryan Wdowicki.
Służący: Piotr Tusznicki i Iwan Tusznicki.

Działalność stacyi.

1. Rozbiory chemiczne.

W przeciągu roku 1900/1901 zbadano w stacyi następujące ilości próbek:

Gleb	44
Nawozów sztucznych	713
Pasz skoncentrowanych	25
Wody, wapieni, torfów itp.	14
Buraków cukrowych, kartofli, kukurudzy	16
Produktów mleczarskich	3
Rozmaitych	19
Dla celów doświadczeń, prowadzonych przez stacyę	520
zbadano ogółem	1354 próbek

nadesłanych przez 225 osób, zarządy dóbr, Kółka rolnicze i 13 firm handlowych.

Kontrola nawozowa.

Z nawozów sztucznych nadesłano:

Superfosfatów	93
„ amoniakalnych	9
Mąki kostnej preparowanej	16
„ „ parzonej i odklejonej	43
Żużli Thomasa	540
Nawozów potasowych	10
Saletry	2
ogółem	713 próbek

Z tego nadesłali rolnicy	392
„ „ kupcy	321
Razem j. w. .	713

Porównywując te liczby z przeszłorocznemi stwierdzić możemy bardzo dodatni fakt wzrostu liczby próbek nadsyłanych przez rolników. Ilość rolników korzystających z usług stacyi wzrosła o 65, a liczba próbek nadesłanych przez rolników o 53.

Umowę co do kontroli nawozowej, stosownie do uchwalonego przez Wysoki Wydział krajowy regulaminu, zawarli w roku sprawozdawczym:

C. k. Towarzystwo gospodarskie galicyjskie we Lwowie, Józef Karrach Lwów, (jako reprezentant biura sprzedaży mączki fosfatowej w Wiedniu). Ernest Bahlsen w Krakowie; Pierwsze akcyjne Towarzystwo dla przemysłu chemicznego we Lwowie. Podobnie jak i w latach poprzednich stacya miała sposobność skonstatować wielokrotnie nadużycia w handlu nawozowym, których ofiarą pada mniej wykształcony rolnik. Ciekawym tego rodzaju przykładem jest następujący:

P. Pępiak Wawrzyniec, włościanin z Bełzca, zachęcony przez wędrującego właściciela pewnej ogłaszającej się firmy z Nowego Sącza, zakupił od tejże firmy 2 wagony nawozów dla rozsprzedaży pomiędzy sąsiadów. Próbki nawozów przysłał p. P. do stacyi i okazało się, że dwa produkta nazwane superfosfatem zawierają wszystkiego: jeden 2·74%, a drugi 4·30% kwasu fosforowego rozpuszczalnego w wodzie. Doliczając wartość kwasu fosforowego w wodzie nie rozpuszczalnego i azotu, pierwszy z tych nawozów wart jest najwięcej 4 K 77 gr.; drugi 5 K. 63 gr. Zapłacone zaś zostały po blisko 11 koron, czyli o połowę mniej.

P. Pępiak ma zamiar wystąpić na drogę sądową. Ciekawem będzie rozpatrywanie sądu, gdyż gwarancyi kupiec ściśle określonej nie dał, odwołuje się na cennik, którego dostać trudno.

2. Doświadczenia prowadzone przez stacyę w r. 1899/900.

a) Doświadczenia wazonowe.

1. Doświadczenia nad potrzebami nawozowemi gleby z Załucza (pow. Sniatyński).
2. „ „ „ „ „ z Baszni (pow. Cieszanowski).
3. „ „ „ „ „ z Woli dołhołuckiej (p. Stryjski).
4. „ „ „ „ „ z Strzałek pow. Bobrecki).
5. „ „ „ „ „ z Kutkorza (pow. Złoczowski).
6. „ „ „ „ „ z Bereźnicy (pow. Stryjski).
7. „ „ „ „ „ z Dublan za Baranem
8. „ „ „ „ „ „ Karczunek.
9. „ „ wpływem rozdzielenia nawozów na buraki sadzone i siane.
10. „ „ względną wartością nawozów fosforowych.
11. „ „ działaniem nawozów przy ograniczonem parowaniu.
12. „ „ wpływem rozmaitych soli na działanie superfosfatu mąki kostnej i żużli Thomasa.
13. „ „ pytaniem, czy roślina pobiera z jednakową łatwością pokarmy z większej i mniejszej objętości ziemi.
14. „ „ działaniem gipsu na ziemię z Załucza na groch i koniczynę inkarnatkę.
15. „ „ wrażliwością gleby z Wołowego na kwas fosforowy.
16. „ „ rozdzieleniem azotu pomiędzy ziarno i słomę, przy rozmaitym siewie co do czasu.
17. „ „ wpływem rozdzielenia nawozów na brukiew
18. „ „ „ „ „ „ kukurudzę.
19. „ „ „ „ „ „ na koniczynę inkarnatkę.
20. „ „ zużytkowaniem pokarmów przez rośliny częściej i rzadziej przycinane.
21. „ „ potrzebami nawozowemi roślin skarłowaciałych na pastwiskach włościańskich.

b) Doświadczenia polowe.

Pole doświadczalne należące do stacyi.

Przeprowadzono próbę nad skutkami obornika, dawanego na jesieni i bezpośrednio na wiosnę i rozpoczęto próby nad wzbogaceniem ziemi w azot. Cztery parcele będą traktowane w następujący sposób:

Jedna pozostanie stale ugorującą: druga, podobna, otrzymywać będzie alinit; trzecia będzie co roku obsiewaną łubinem na zielony nawóz; wreszcie czwarta otrzyma co roku silną dawkę obornika, pozostaje przytem nieobsianą.

Fermy.

W roku bieżącym przybyły dwie fermy: w Radrużu (powiat rawski) pod kierownictwem Dr. L. Majewskiego i w Kalnikowie pod kierownictwem p. Bolesława Orzechowicza. Łącznie z poprzedniemi stacya posiada 8 ferm, a mianowicie:

1. Zahajpol	pow.	kołomyjski	czsrnoziem cięższy
2. Sosolówka	„	czortkowski	żółta lössowa glinka podolska
3. Załucze	„	śniatyński	czarnoziem lżejszy
4. Wierzbna	„	jarosławski	żółta glinka lössowa trudnoprzep.
5. Bereźnica	„	stryjski	bielicowata glina
6. Humieniec	„	samborski	zwięzła glina
7. Radruż	„	rawski	bielicowaty piasek
8. Kalników	„	mościski	gliniasty piasek.

Oprócz tego toczą się układy o założenie fermy w brodzkiem, rohatyńskiem, sokalskiem i w okolicy Nowego Targu.

Dzisiaj już fermy stacyi zajmują blisko 80 morgów gleb typów rozmaitych i na podstawie zyskanego doświadczenia, twierdzić możemy, że są praktyczną formą przeprowadzania prób rolniczych.

Przy dzisiejszym personalu stacyi, niemożliwem byłoby urządzenie większej liczby ferm nad 12.

Doświadczenia z nawożeniem łąk.

Przeprowadzane przez kilka lat z rzędu doświadczenia łąkowe przekonać mogły dostatecznie nasz świat rolniczy o korzyściach nawożenia łąk kainitem i tomasyną. Z tego względu możemy uważać nasze zadania w tym kierunku za zakończone i pozostawić towarzystwom rolniczym itp. dalszą propagandę. Za naszą inicyatywą w roku bieżącym Biuro rolnicze Kółek rolniczych, przeprowadziło tego rodzaju prośby w 70 miejscach Galicyi. Stacya stawia sobie obecnie za zadanie zbadanie:

1° Czy i do jakiego stopnia, można zastąpić tomasynę innymi nawozami fosforowymi? Pytanie jest ważnem z tego względu, że niekorzystne warunki przemysłu hutniczego sprowadzą niezawodnie zmniejszenie się i podrożenie mąki żużlowej.

2° Badanie działania kompostów na łąki. Melioracya ta, mało u nas stosowana ma wielkie widoki powodzenia specyalnie na łąkach torfowych.

3° Systematyczne badanie tych miejscowości, gdzie nawożenie łąk pozostało bez skutku. Takich miejscowości jest na ogół nie wiele. Nieskutkowanie nawozów jest ważnem zarówno ze względów praktycznych, dla danej miejscowości, jak i ze względów teoretycznych.

4° Inicyowanie prób nawozowych łąkowych w tych okolicach, gdzie brak inicyatywy miejscowej.

Próby wykonywano tego roku:

Prowadzący doświadczenie:	Miejscowość:	Powiat:
P. A. Siemiradzki	Annaberg	stryjski
p. St. Tustanowski	Żurów	rohatyński
p. B. Orzechowicz	Kalników	mościski
p. O. Sittauer	Niewiarów	bocheński

Prowadzący doświadczenie:	Miejscowość:	Powiat:
ks. Mikołajczuk	Kuliczków	bełzki
p. B. Seniów	Chłopy	rudecki

oraz w Dublanach na łąkach torfowych, na których kompost dał zwyżkę plonu w tym stosunku, że 1q użytego kompostu, dał prawie 1q zwyżki plonu siana. Ogólna zwyżka plonu wynosiła 43·5q. przedstawiając wartość minimalnie 130·5 koron. Mierząc wartość 100 kg. kompostu wycenić je możemy na blisko 3 korony skutku.

Doświadczenia nad potrzebami nawozowemi gleb itp.

Kładąc główny nacisk na fermy, przeprowadza stacya doświadczenia na mniejszą skalę tylko wyjątkowo w tych miejscowościach, gdzie zachodzi specyalna potrzeba początkowania prób, zoryentowania się co do charakteru prób, które mają być wykonane na większą skalę, lub też niemożliwemi są większe próby:

Prowadzący doświadczenie:	Miejscowość:	Powiat:
Dyrekcya szkoły rolniczej	Kobiernice	Biała
ks. Mikołajczuk	Kuliczków	bełzki
Kółko rolnicze	Koniaków	(Szląsk)
p. Oskar Sittauer	Niewiarów	bócheński

3. Wykłady i publikacye.

Kierownik stacyi miał na podstawie prac stacyi następujące wykłady na zebraniach publicznych:

Na walnem zgromadzeniu oddziałów c. k. Towarzystwa gospodarskiego w Kołomyi p. t. „O wynikach dwuletnich prób na fermach doświadczalnych w Zahajpolu i Załuczu".

W Czortkowie: p. t. Wskazówki co do nawożenia gleb podolskich.

Na zjeździe czeskich przyrodników i lekarzy w Pradze: „O wpływie warunków zewnętrznych na działanie nawozów".

Na zaproszenie Poznańsko-szamotulskiego Towarzystwa rolniczego, wygłosił odczyt w Poznaniu. „O przechowywaniu i użyciu obornika w świetle nowych badań".

Ogłosił drukiem:

Doświadczenia z nawożeniem łąk Rolnik 1901
Kilka ciekawych wyników nawożenia pól i łąk Rolnik 1901

Sprawozdania o doświadczeniach za rok 1900 (sprawozdanie VI.) stacya dotychczas nie wydała z powodu, iż rok ten był klęskowym dla ferm i wyniki nie nadawały się dla osobnej publikacyi. Wydane ono zostanie z końcem roku 1901.

Dalszy rozwój stacyi.

Wypełniając program skreślony przy założeniu stacyi zajmowaliśmy się dotychczas tylko pierwszą jego częścią tj. kwestyami nawozowemi. Druga część programu tj. kwestya żywienia inwentarza pozostała dotychczas przez nas nietkniętą, gdyż uważaliśmy, że słabych naszych sił i środków rozpraszać się nie godzi. Obecnie zorganizowawszy szereg większych pól doświadczalnych, które mają wytknięty już cel przed sobą, zamierzamy organizować zbiorowe próby z żywieniem inwentarza, sądząc, podobnie jak i przy naszej akcyi w kierunku nawożenia, że tylko tą drogą dadzą się rozpowszechnić racyonalne podstawy postępowania w szerszych zastępach rolników.

Dublany dnia 31. października 1901 r.

Józef M. Pomorski.
Kierownik Krajowej stacyi chem.-roln. w Dublanach.

Sprawozdanie administracyjne

krajowej stacyi doświadczalnej botaniczno-rolniczej we Lwowie

za czas od 1. października 1900 do 1. października 1901.

Stan osobowy stacyi w roku 1900/1901.

Kierownik: Dr. Ignacy Szyszyłowicz.
Asystent pierwszy: Bronisław Janowski.
„ drugi: Kazimierz Langie.
Laborant: Szymon Wojciechowski.
Służący: Jan Dyki.

1. Działalność kontrolna.

W związku kontrolnym ze stacyą pozostawało 17 firm handlowych, mianowicie:

Bank galicyjski dla handlu i przemysłu we Lwowie i Krakowie; Bank rolniczy we Lwowie; Dom dla ziemian we Lwowie; Dom handlowy dla rolnictwa i przemysłu Konst. Adamowicza we Lwowie; Dom rolniczo-produkcyjny Ernesta Bahlsena w Krakowie; Dom komisowo-rolniczy Stan. Komornickiego i Sp. we Lwowie; Handel koniczyny i tymotki E. Krausa we Lwowie; Handel nasion E. Mauthnera w Budapeszcie; Handel chrześciański „Praca“ w Tarnowie; Krajowa kultura nasion Borowna J. Bulsiewicza w Bochni; Kultura nasion leśnych w Zasowie pod Czarną; Oddział stryjsko-żydaczowski c. k. galic. Tow. gospod. w Stryju; Pierwsza krajowa produkcya nasion T. Łuckiego w Mełnej; Towarzystwo rolnicze okręgowe w Rzeszowie; Towarzystwo rolnicze okręgowe w Wieliczce; Zakład ogrodniczy i handel nasion L. Freegego w Krakowie; Związek handlowy dla Kółek roln. w Krakowie, Lwowie, Rzeszowie i Wieliczce.

Ilość firm kontrolowanych wzrosła w porównaniu do roku 1899/1900 o trzy — od czasu założenia stacyi wzrost firm kontrolowanych przedstawia się następująco:

w	roku	1895/6	było	firm	kontrolowanych	przez	stacyę	7
„	„	1896/7	„	„	„	„	„	10
„	„	1897/8	„	„	„	„	„	9

w roku	1898/9	było	firm	kontrolowanych	przez	stacyę	10
„ „	1899/00	„	„	„	„	„	14
„ „	1900/1	„	„	„	„	„	17

Warunki, na jakich firmy te zostały w roku sprawozdawczym przyjęte do związku kontrolnego ze stacyą, nie uległy żadnej zmianie, a mianowicie firmy te, podobnie jak w latach poprzednich, musiały się zobowiązać do:

1) poddawania wszystkich nasion rolniczych i leśnych ocenie stacyi,

2) zapewnienia kupującym przez wręczenie listu gwarancyjnego, na blankiecie przez stacyę wydanym, prawdziwości, pochodzenia, czystości, siły kiełkowania nasion, brak kanianki lub oznaczenia ilości w jednym kilogramie towaru,

3) odpowiedniego odszkodowania kupujących, w razie pokazania się różnicy między wartością gwarantowaną a rzeczywistą towaru.

W zamian korzystały firmy kontrolowane z opieki i reklamy stacyi oraz 50-cio procentowej zniżki od taryfy stacyjnej za badanie nasion.

Wydawane przez firmy kontrolowane listy gwarancyjne upoważniają kupujących przynajmniej za 100 K tego samego towaru, zbóż zaś za 250 K, do powtórnej oceny w stacyi na koszt firm kontrolowanych, kupujących zaś za mniejsze kwoty do zniżki 50 procent taryfy stacyi.

Z przywileju tego korzystało zaledwie kilkunastu rolników, przysyłając ogółem 68 próbek do kontroli powtórnej, co w porównaniu z latami ubiegłymi przedstawia się następująco:

w latach	1895/8	nie przesłano	żadnych	próbek
„ „	1899/00	przesłano . .	75	„
„ „	1900/1	„ . .	68	„

To zmniejszenie ilości przesyłek przysłanych w roku bieżącym do kontroli powtórnej w porównaniu z rokiem poprzednim należy tłómaczyć znacznie słabszym ruchem handlowym w roku sprawozdawczym. Powyższy powód wpłynął również niekorzystnie i na drugą formę gwarancyi dobroci towaru, a mianowicie na plombowanie nasion.

I tak w roku sprawozdawczym zaplombowała stacya ogółem tylko 600 worków o wadze 73.975 kg., a średniej wartości pieniężnej 110.962 K, co w porównaniu z latami ubiegłymi, przedstawia się następująco:

w roku	1895/6	plombowano	worków	10	o wadze	700	kg.	wartości	1050 K
„ „	1896/7	„	„	46	„	3900	„	„	5850 „
„ „	1897/8	„	„	52	„	4100	„	„	6150 „
„ „	1898/9	„	„	843	„	66015	„	„	99000 „
„ „	1899/00	„	„	1034	„	74180	„	„	125970 „
„ „	1900/1	„	„	600	„	73975	„	„	110962 „

Worki plombowano z polecenia 5-ciu lwowskich firm handlowych, a mianowicie:

Banku rolniczego	worków	320	wagi	46975 kg.	średniej wartości	69112 K
E. Krausa . .	„	73	„	7300 „	„ „	10950 „
Domu dla ziemian	„	96	„	9500 „	„ „	14250 „
Związ. Kół. roln.	„	99	„	9900 „	„ „	14850 „
Komornickiego .	„	12	„	1200 „	„ „	1800 „

Ogółem oceniła stacya, nie licząc towaru w workach plombowanych w roku sprawozdawczym 1429 próbek, wykonując 5716 analiz, co w porównaniu z latami ubiegłymi, przedstawia się następująco:

Rok	Oceny płatne						Oceny bezpłatne			Razem		
	ilość nadsyłających		ilość przesyłek		ilość poszczególnych analiz		ilość nadsyłających	ilość przesyłek	ilość poszczegól. anal.	ilość nadsyłających	ilość przesyłek	ilość poszczegól. anal.
	rolnicy	sprzedający	rolnicy	sprzedający	rolnicy	sprzedający						
1895/6	30	8	48	165	75	581	2	191	794	40	404	1450
1896/7	20	12	83	190	252	559	8	145	706	40	418	1517
1897/8	26	10	35	459	80	1437	89	329	1603	125	823	3120
1898/9	35	11	81	303	210	1132	163	530	2397	209	914	3529
1899/900	187	24	194	654	776	2616	64	530	2120	275	1378	5512
1900/901	175	38	82	256	328	2104	160	821	3284	373	1429	5716

Przeglądając powyższą tabelkę spostrzegamy znaczny wzrost ilości przesyłek w ostatnich dwóch latach, a mianowicie od czasu przeniesienia stacyi z Dublan do Lwowa. Przeniesienie to wpłynęło korzystnie na rozwój działalności stacyi zarówno w kierunku kontrolnym jak i doświadczalnym. Mały stosunkowo wzrost ilości przesyłek i wykonanych analiz w roku sprawozdawczym, w porównaniu do lat poprzednich, tłómaczyć należy, jak to zwyż wspomnianem było, słabym ruchem handlowym w roku bieżącym, powtóre szczupłemi siłami pomocniczemi w porównaniu do obszaru pola działalności stacyi, skutkiem czego stacya była zmuszoną zaniechać pewnej części swych badań i doświadczeń, by módz wymaganiom ze strony rolników i handlarzy na czas zadość uczynić.

W przeglądzie powyższym spostrzegamy wzrost ilości nadsyłających oceny bezpłatnie, jak również przesyłek od nich pochodzących. Dowodzi to szerszego zainteresowanin się działalnością stacyi warstw włościańskich i Kółek rolniczych, od których znaczna część owych przesyłek pochodzi. Stacya bowiem na podstawie rozporządzenia Wydziału krajowego ocenia próbki przysyłane przez włościan, za pośrednictwem Kółek rolniczych lub urzędów gminnych, bezpłatnie.

W skład powyższych bezpłatnych ocen wchodzą również analizy wykonane dla c. k. komitetu gospodarczego we Lwowie i Towarzystwa rolniczego w Krakowie, jak i analizy z doświadczeń stacyi. Od firm handlowych otrzymała stacya ogółem 526 przesyłek, z czego na firmy kontrolowane wypada 474, a mianowicie:

Bank galicyjski	16	próbek
Bank rolniczy	90	„
Dom dla ziemian	35	„
Dom handlowy dla rol. i przem. K. Adamowicza .	1	„
Dom rol. prod. E. Bahlsena	60	„
Handel chrześc. „Praca“ w Tarnowie	10	„
Dom komis. rol. S. Komornickiego i Sp. . . .	23	„
Handel koniczyny i tymotki E. Krausa . . .	17	„
Handel nasion E. Mauthnera w Peszcie . . .	53	„
Krajowa kultura nas. Borowna J. Bulsiewicza w Bochni	37	„
Kultura nasion w Zassowie pod Czarną . . .	4	„
Oddział stryj.-żyd. c. k. gal. Tow. gosp. w Stryju .	36	„
Pierwsza krajowa prod. nasion T. Łuckiego w Mełnej	16	„
Tow. roln. okręg. w Rzeszowie	9	„
Tow. roln. okręg. w Wieliczce	26	„
Zakład ogr. i handl. nas. L. Freegego	24	„
Związ. handl. dla Kółek roln. w Krakowie i Lwowie	17	„

Szczegółowy przegląd próbek przedstawia się następująco:

Koniczyna czerwona	271
Reszta koniczynowatych	82
Trawy	283
Buraki pastewne i cukrowe	101
Zboża	292
Nasiona leśne	17
Nasiona warzywne przemysłowne i inne	264
Ziemniaki	209
Różne oceny	18

W skład ocen różnych wchodzą: dwa przepisy na mieszankę, jedna analiza mikroskopowa paszy treściwej, pięć oznaczeń botanicznych.

Prócz tego wykonała stacya cały szereg badań i oznaczeń botanicznych zarówno nasion, roślin, oraz chorób roślinnych w celach własnych doświadczeń i informacyi.

2. Działalność doświadczalna

obejmowała w roku sprawozdawczym następujące próby:

a) Uprawy porównawcze zbóż.

W roku bieżącym doświadczenia prowadzone przez stacyę kosztem komitetu c. k. Tow. gosp. zeszły już częściowo z zakresu właściwych prób, a weszły na drogę wykorzystywania tych wyników, które przez kilkuletnie doświadczenie nabyła stacya.

Oprócz przeprowadzania prób na małą skalę w miejscowościach nowych, o warunkach lokalnych mniej znanych, lub z nowemi odmianami, stacya zajęła się reprodukcyą na większą skalę już wypróbowanych najlepszych odmian pszenicy i żyta. Na tej drodze otrzymane nasiona w warunkach klimatycznie i lokalnie dla nas najodpowiedniejszych, stworzą materyał do dalszego rozpowszechniania po cenach znacznie przystępniejszych tych wyborowych odmian po kraju.

a) Owies w odmianach: Leutowicki, Probstejski, Düppawski, Willkommen, Duński, Szatiłowski, Kanadyjski.

Próby przeprowadzono u pp.: ks. Wład. Sapiehy w Oleszycach, J. br. Brunickiego w Podhorcach i dr. Strojnowskiego w Leśniowicach.

b) Pszenica ozima w odmianach (próby na większą skalę do reprodukcyi): Triumf Podola, Dańkowska, Genealog. biała Wysoko-litewska, Genealog. czerwona Wysoko-litewska, Wysoko-litewska, Ostka galicyjska regener.

Próby przeprowadzono u pp.: Turnaua w Mikulicach, M. Krzysztofowicza w Załuczu, A. Ożarowskiego w Strzałkach, R. Godlewskiego w Krasówce, St. hr. Stadnickiego w Krysowicach, B. Biskupskiego w Gwoździcu.

c) Żyta ozime w odmianach (próby na większą skalę do reprodukcyi): Schlanstaedt oryg., Schlanstaedt z Wysokiego litewskiego, Polskie regener., Petkus oryg., Petkus z Wysokiego litewskiego, Pirnau.

Próby przeprowadzono u pp.: J. Turnau w Mikulicach, W. Gołębskiego w Krasnolesiu, ks. Wład. Sapiehy w Oleszycach, St hr. Stadnickiego w Krysowicach, w Akademii rolniczej w Dublanach.

Próby porównawcze na mniejszą skalę z odmianami żyta: Schlanstaedt oryg., Schlanstaedt reprod., Petkus org., Pirnau oryg., Selekcyjne oryg., Trzcinowe reprod., Polskie regener..

Próby przeprowadzono u pp.: Emila Brajera w Suchej Woli, St. Górskiego w Petrance, K. hr. Romera w Brzuchowicach, Dr. Strojnowskiego w Leśniowicach.

b) Buraki.

a) Buraki pastewne.

Coraz bardziej rozpowszechniająca się u nas hodowla buraków pastewnych, nawet u mniejszych właścicieli ziemskich, zmusiła stacyę do przeprowadzenia po-

równawczych prób w celu z jednej strony przekonania się, które z nich w warunkach naszych są najodpowiedniejsze, z drugiej strony w celu ustrzeżenia rolników praktycznych przed wyzyskiem handlarzy reklamujących towar nowy często w bardzo nieuczciwy sposób. Drugim momentem, który zachęcił stacyę do prób tych, był nowy punkt widzenia, jaki w postępowej kulturze buraków pastewnych objawił się dziś za granicą, Pierwotnym kierunkiem kultury było dążenie do wytworzenia jak największej masy buraków, w czem też doszli niektórzy hodowcy niemal do szczytu. Ściślejsze badania naukowe wykazały jednak, że nie bezwzględna wielkość buraka decyduje o tegoż wydatności pożywnej, ale li tylko jego waga suchej masy. To był drugi punkt widzenia, który kierował doświadczeniami stacyi, z punktu hódowlanego również ważny.

Próby przeprowadzono z następującymi odmianami buraków:

1) Géante blanche, 2) Géante rose, 3) Géante de Vauriac, 4) Disette d'Allemagne, 5) Disette Mammouth, 6) Disette Corne de boeuf, 7) Disette Negrese, 8) Disette blanche à collet vert, 9) Disette d'Argent, 10) Disette rouge globe, 11) Disette jaune globe, 12) Disette à petite feuille, 13) Disette Tankard, 14) Disette de Barres, 15) Disette d'Allemagne rose, 16) Kirsche „Ideal", 17) Leutowitz, 18) Tannenkrug roth, 19) Tannenkrug gelb, 20) Select-geant-long-rent, 21) Eckendorf gelb, 22) Eckendorf roth.

Próby przeprowadzono u pp.: Dr. Strojnowskiego w Leśniowicach, ks. A. Sapiehy w Krasiczynie, w szkole rolniczej w Jagielnicy, w dobrach Dydiatycze, M. Krzysztofowicza w Załuczu, Akad. roln. w Dublanach, J. Turnaua w Mikulicach.

Prócz tego wysłano bur. pastewne na nasienie specyalnie w celu reprodukcyi, a to dwie odmiany: Géante blanche demi-sucriere i Géante rose demi-sucriere do M. Krzysztofowicza w Załuczu i ks. A. Sapiehy w Krasiczynie.

β. Buraki cukrowe.

Wzrost cukrownictwa w kraju, zapotrzebowanie wielkie nasion buraków cukrowych, szczególnie w Rosyi, gdzie stale klęski elementarne coraz bardziej wyniszczają plantacye nasienne, spowodował stacyę do przekonania się doświadczalnie o ile warunki nasze odpowiadają produkcyi nasion buraków cukrowych i czy buraki wyprodukowane z krajowego nasienia są równej wartości, jak z nasienia sprowadzanego.

Nie wytłómaczone, ale silne przekonanie, panujące w naszych miarodajnych czynnikach cukrowniczych, iż nasz burak cukrowy wyprodukowany z krajowego nasienia jest małej wartości, było główną przeszkodą do rozwinięcia u nas nader pod każdym względem zyskownej produkcyi nasiennej. Doświadczenia też swoje przeprowadza stacya w dwóch kierunkach, raz w kierunku przygotowania materyału do produkcyi nasienników, drugie w celu wyprodukowania z nasienia krajowego buraków cukrowych.

Dzięki uprzejmości p. Zenowicza otrzymała stacya z Królestwa, a więc z warunków z naszymi równorzędnych, nasiona macierzyste buraków cukrowych i nasiona zwykłe dla produkcyi buraków. Nasiona te rozdzieliliśmy:

a) po 50 kg. do pp. J. Turnau'a w Mikulicach, O. Schnella w Firlejówce, Dr. M. Krzysztofowicza w Załuczu, T. Federowicza w Klebanówce, J. Fromla w Głębokiej i do dyrekcyi dóbr hr. R. Potockiego.

b) po 5 kg. do uprawy buraków macierzystych do dyrekcyi dóbr hr. R. Potockiego. p. M. Krzysztofowicza w Załuczu, J. Turnau'a w Mikulińcach.

γ. Próbne doświadczenia przeprowadzone w Leśniowicach.

W Leśniowicach założono 14-cie małych poletek z trawami pastewnemi w celu produkcyi nasienia.

Prócz tego założono kilka poletek z mieszankami dla porównania i trzy poletka z koniczyną czerwoną amerykańskiego pochodzenia.

Obok tego urządziła stacya na małych parcelach selekcyę najlepszych gatunków zbóż, a to pszenicy i owsa, w celu utrzymania wyborowego ziarna, oraz dalszej reprodukcyi danego gatunku. Również jak poprzednich lat przeprowadziła Stacya próbne uprawy porównawcze z różnych gatunków ziemniaków a mianowicie: z 32-ma

odmianami Dołkowskiego — reprodukowanemi na folwarku w Dublanach. Osobno dla przekonania się o wartości wczesnych ziemniaków zagranicznych, sprowadziła Stacya 36 odmian z Niemiec, ze znanej stacyi ziemiaczanej Hedwigsbergu.

c) Doświadczenia nad poprawą połonin we Wschodnich Karpatach.

Podobnie jak lat poprzednich pracowała Stacya w roku sprawozdawczym w dalszym ciągu nad poprawą alpejskich i podalpejskich połonin we wschodnich Karpatach, przeprowadzając cały szereg odpowiednich prób i doświadczeń we własnym ogrodzie górskim na połoninie Porzyżewskiej w pasmie Czarno-Hory. Praca lat poprzednich ograniczać się głównie musiała do najprostszych robót nad urządzeniem tego ogrodu, tak że dopiero w bieżącym roku mogła Stacya zwrócić się do poszczególnych punktów zakreślonego planu.

Plan ten obejmuje studya i badania, tak nad poprawą połonin pod względem pastewnym, jak i nad ogólną poprawą gospodarstwa połoninowego i dzieli się na dwa główne kierunki tj. praktyczny, zdążający wprost do podniesienia zysków tamtejszej ludności, i teoretyczny, zajmujący się więcej zapytaniami naukowej treści.

Kierunek pierwszy obejmuje działy:

1) Produkcya nasion roślin pastewnych miejscowych, w celu uzyskania materyału do obsiewu licznych połonin i przeprowadzenia prób porównawczych na równinach.

2) Produkcya roślin pastewnych zamiejscowych w celu wprowadzenia tychże na tutejszych połoninach.

3) Uprawy próbne mięszanek dla łąk i pastwisk.

4) Doświadczenia nawozowe.

5) Próby leśno-ekonomiczne w celu rozpowszechnienia cennych gatunków drzew w tutejszych lasach.

6) Studya nad przemysłem mleczarskim i całem gospodarstwem połoninowem.

7) Ogólne badania ekonomiczne.

Kierunek teoretyczny obejmuje:

1) Badania florystyczne ze szczególnem uwzględnieniem roślin pastewnych, ich rozmieszczenie i ugrupowanie.

2) Studya nad roślinami pastewnemi, co do zmienności ich pod wpływem klimatu i warunków miejscowych, tak pod względem morfologicznym — jak i ekonomicznym.

3) Uszlachetnianie roślin pastewnych.

4) Badania meteorologiczne, fenologiczne i klimatyczne.

Wedle powyższego planu zaprowadziła Stacya w roku bieżącym poszczególne kultury na odpowiednio przygotowanych parcelkach w ogólnej liczbie 537 i to zarówno pod najważniejsze trawy i inne rośliny pastewne, jak i pod porównawcze próby z jarzynami i doświadczenia nawozowe. Równocześnie z pracami temi przeprowadzała Stacya inne studya i badania wedle powyższego planu, a mianowicie nad przemysłem mleczarskim, warunkami klimatycznemi, florystycznemi i ekonomicznemi

Prace powyższe przyniosły w roku sprawozdawczym pewne pozytywne rezultaty, tak że już dziś może Stacya odpowiedzieć na wiele pytań w zasadniczym planie postawionych. Wyniki te da się streścić w następujących punktach:

Obecny lichy stan połonin zależy w pierwszym rzędzie od złego systemu zagospodarowania tychże, nieracyonalnego wypasania, marnowania produkowanego na miejscu obornika, rozmnażania się wskutek niedbałości właścicieli połonin, bezpożytecznych, lub co gorsza szkodliwych chwastów, szkód, jakie sprawiają dzikie potoki i wreszcie z powodu lichego, co do jakości pastewnej całego stanu roślinnego.

2) Przemysł mleczarski, ograniczający się li tylko do wyrobu bryndzy z mleka owczego lub mięszanego z krowiem, cierpi wiele wskutek stałego a bardzo drogiego pośrednictwa i wyzysku dzierżawców połonin.

3) Zarówno poprawienie samych połonin, jak i systemu gospodarstwa, można poprawić przez odpowiedni rozdział połonin, czasowe ugorowanie ich, rozdział bydła, przez obsiew mieszankami lichych pod względem pastewnym połonin, racyonalne nawożenie miejscowym obornikiem lub, gdzie są odpowiednie warunki, żużlami i kai-

nitem, tępienie chwastów, oczyszczanie przestrzeni pastewnych z kamieni i szutru, zabezpieczanie miejscowym materyałem przed wylewem dzikich potoków — wreszcie przez usunięcie pośrednictwa, a wprowadzenie racyonalnych podstaw hodowli i wypasu zwierząt domowych.

4) Ponieważ na razie wszelkie próby inwestycyjne w tym kierunku rozbijają się o upór i niezrozumienie rzeczy u tutejszych właścicieli i dzierżawców połonin, przeto należy zdążać do celu bezpośrdenio, a więc zaprowadzając na połoninach — będących w posiadaniu większych właścicieli np. dóbr państwowych, wzorowe połoniny, na którychby wedle wskazówek Stacyi prowadzone były racyonalne gospodarstwa. Stacya ma nadzieję, że właśnie ta druga droga doprowadzi z czasem do celu a to dzięki wielkiej uprzejmości c. k. Dyrekcyi domen i lasów państwowych, która usiłowania Stacyi nader energicznie popiera, i nie cofając się nigdzie z swą pomocą obiecała wszystko to z czasem w czyn wprowadzić, co doświadczenie i próby Stacyi wykażą jako korzystne dla poprawy połonin.

3. Wykłady i publikacye.

Kierownik stacyi miał następujące wykłady: Na walnem zgromadzeniu oddziału c. k. Tow. gospodarskiego w Samborze. „O znaczeniu rolniczych ferm doświadczalnych". Na Radzie ogólnej c. k. Tow. gosp. we Lwowie: „O rozwoju sadownictwa w kraju- Ogłosił drukiem „Sprawa rozwoju sadownictwa w kraju". Asystent pierwszy p. Janowski umieścił w „Tygodniku rolniczym": „O wpływie ciężaru i ziarna zbóż na jakość i ilość plonu". „Materyały ściółkowe".

Lwów, w listopadzie 1901.

Dr. Ign. Szyszyłowicz
kierownik kraj. stacyi doświad. botaniczno-rolniczej.

LW. 37.911/902. We Lwowie, dnia 30. maja 1902 r

Aleg. 31

Sprawozdanie

Wydziału krajowego o krajowej średniej szkole rolniczej i folwarku w Czernichowie za rok 1900/901.

Wysoki Sejmie!

Na wniosek Komisyi gospodarstwa krajowego przyjął Wysoki Sejm do wiadomości uchwałą z dnia 24 czerwca 1901, zeszłoroczne sprawozdanie Wydziału krajowego o kraj. szkole czernichowskiej, nie dając specyalnych poleceń, któreby należało w ciągu ubiegłego roku wykonać. Przedkładając zatem, jako osobny alegat, szczegółowe sprawozdanie Dyrekcyi o zakładzie i folwarku, Wydział krajowy w krótkości tylko wspomni o kilku ważniejszych szczegółach, świadczących o normalnym rozwoju tego krajowego Zakładu i o nowych zarządzeniach, które w ciągu ubiegłego roku uznał za potrzebne wydać, aby frekwencyę w Zakładzie podnieść i polepszyć warunki hygienicznego wychowania młodzieży.

W roku szkolnym 1900/901 zapisało się do kraj. szkoły w Czernichowie 40 uczniów, a zatem frekwencya, w porównaniu z poprzednim rokiem nie powiększyła się, a nawet, jeżeli weźmiemy na uwagę I. rok nauki, to się okaże, że liczba nowozapisanych uczniów spadła z 18 na 15. Powodem tego bynajmniej nie był brak zgłaszających się kandydatów, gdyż z początkiem roku szkolnego wpłynęło do Dyrekcyi 54 podań o przyjęcie na I. rok, ale z tej liczby tylko $^1/_4$ część posiadała warunki, wymagane do przyjęcia. Okazało się, że w znacznej liczbie wypadków jedyną przeszkodą przyjęcia do szkoły był przekroczony 18 rok życia, oznaczony w dotychczasowych przepisach szkolnych, jako wiek maksymalny dla zgłaszających się kandydatów. Wprawdzie Wydział krajowy w poszczególnych wypadkach udzielał pozwolenia na przyjmowanie uczniów starszych, jednakże dla wielu to ograniczenie wieku w przepisach szkolnych było już dostatecznym powodem niezgłaszania się do szkoły Czernichowskiej. Z tego powodu Dyrekcya przedłożyła Wydziałowi krajowemu potrzebę zmiany odnośnych przepisów szkolnych ze względu na wiek kandydatów, podnosząc przytem i ten ważny szczegół, że przez napływ uczniów starszych i bardziej już rozwiniętych szkoła tylko zyskać może w doborze odpowiedniejszego materyału, o czem się już w praktyce szkolnej niejednokrotnie przekonano. Jedna tylko okoliczność przemawiałaby za tem, aby nie ułatwiać zbytnio warunków przyjęcia dla uczniów starszych, gdyż w ten sposób stwarza się znaczniejsze różnice wiekowe wśród młodzieży i przez to samo wprowadza pewne utrudnienia w kształceniu jej i wychowywaniu, zwłaszcza w internacie; tem bardziej, że, jak wspomina Dyrekcya w swojem sprawozdaniu, trudności te już istnieją w szkole Czernichowskiej skutkiem nierównomiernego przygotowania naukowego uczniów. Jeżeli zatem, zgodnie z opinią wyrażoną przez kuratoryę szkoły Czernichowskiej, Wydział krajowy reskryptem z dnia 15. listopada 1901 r. LW. 10.031 zmienił odnośny ustęp w przepisach szkolnych, rozszerzając waru-

nek przyjęcia aż do nieprzekroczonego 20 roku życia, to w tej myśli jedynie, że korzystać z niego będą tylko jednostki ze wszech miar zasługujące na przyjęcie do Zakładu.

Niemniej i drugi ustęp wspomnianych przepisów, wymagający od kandydatów przedłożenia świadectwa szkolnego z ukończenia w kraju niższego gimnazyum, lub innego równorzędnego zakładu naukowego z dobrym postępem, uznał Wądział krajowy za stosowne w myśl propozycyi Dyrekcyi i Kuratoryi zmienić o tyle, aby uczniowie z ukończonym równorzędnym zakładem naukowym zagranicznym mogli być przyjmowani do szkoły Czernichowskiej bez potrzeby zdawania egzaminu wstępnego, jak to było dotychczas, pomimo, iż ci właśnie kandydaci w znacznej ilości zgłaszali się, z ukończoną 5. i 6. klasą równorzędnego zakładu naukowego.

Ułatwiając w ten sposób warunki przyjęcia ze względu na wiek i rodzaj studyów, Wydział krajowy jednocześnie uznał za potrzebne obostrzyć przyjęcie w tych wypadkach, gdyby kandydat chciał wstąpić do Zakładu po dłuższej jak jednorocznej przerwie w naukach — wymagając w takim razie od niego bez względu na jakość świadectwa szkolnego, złożenia egzaminu wstępnego, do którego byłby dopuszczonym tylko za wyjątkowem zezwoleniem Wydziału krajowego.

Powyższe zmiany, obok innych ważniejszych, które w ostatnich latach zaszły na korzyść kraj. szkoły rolniczej w Czernichowie, przywracając jej dawną renomę wzorowego zakładu naukowego, powinny niewątpliwie wpłynąć na zwiększenie się frekwencyi, przynajmniej do liczby uczniów, jaką ten zakład już posiadał i jaką pomieścić może, tj. 60. Skutkiem zmiany w kierownictwie Zakładu, po uzupełnieniu grona nauczycielskiego, przyjęciu drugiego prefekta, wreszcie po dokonanych adaptacyach i urządzeniu parku dla młodzieży, Wydział krajowy ze spokojem oczekiwać może tego zwiększonego napływu uczniów, chociażby nawet starszych, niepłonną mając nadzieję, że ten sam ład, karność i harmonia panować będą w zakładzie, jak w ciągu ostatnich trzech lat.

Nadobowiązkowa nauka języka francuskiego, śpiewu i muzyki dotąd nie mogła być jeszcze zaprowadzoną w szkole przedewszystkiem dlatego, że liczba uczniów chcących korzystać z tych nauk okazała się za małą, aby można było z opłat w ten sposób uzyskanych pokryć koszta docentów, jakto było przewidzianem w budżecie szkoły. Staraniem Wydziału krajowego będzie począwszy od nowego roku szkolnego zorganizować w pierwszym rzędzie naukę śpiewu choralnego, dlatego też wydane zostało w tym względzie odnośne polecenie Dyrekcyi.

W programie nauk wykładanych w szkole pominięta była dotychczas „nauka hygieny i pomocy w nagłych wypadkach“, przedmiotu, który w fachowej szkole rolniczej okazuje się potrzebnym, bo przyszły rolnik nie jednokrotnie przy wykonywaniu swego zawodu z wiadomości tych może korzystać. To też przedmiot ten jest wykładany w zagranicznych szkołach rolniczych, a u nas zaprowadzony już został w krajowej Akademii rolniczej w Dublanach i w szkole gospodarstwa lasowego we Lwowie. Z tych powodów Wydział krajowy przychylając się do prośby Dyrekcyi, popartej przez Kuraktoryę szkoły, postanowił zaprowadzić i w kraj. szkole Czernichowskiej naukę hygieny i pomocy w nagłych wypadkach, tem bardziej, że da się to uskutecznić stosunkowo bardzo niewielkim kosztem, bo wydatkiem 200 koron rocznie na opłacenie docenta. Przedmiot wykładany będzie w dwóch godzinach tygodniowo w połroczu letniem dla uczniów roku III-go. W przedłożonym Wys. Sejmowi preliminarzu szkoły na r. 1902 został wstawiony wydatek na powyższy cel w kwocie 200 K., w rubr. I. poz. 6.

Przystępujemy z kolei do omówienia robót, które w Zakładzie wykonać trzeba było, aby ten zakład wychowawczy i naukowy doprowadzić raz do należytego porządku i czystości, stworzyć w nim warunki dogodne dla nadzoru, a ze względów hygienicznych wskazane. Stało się to już w ciągu ostatnich trzech lat, dzięki ofiarności Wysokiego Sejmu i subwencyi c. k. Rządu. Nakreślony program robót rekonstrukcyjnych i adaptacyjnych został już prawie w całości wykonany, park jako miejsce zabawy dla młodzieży przygotowany, a tylko pozostały jeszcze pomniejsze roboty dodatkowe, które bez wielkich już kosztów w najbliższej przyszłości wykonane być mogą. Z chwilą, gdy to nastąpi kraj. szkoła w Czernichowie odnowiona i przebudowana będzie posiadać warunki, jakimi wzorowy zakład wychowawczy rozporządzać powinien i od których jego dalszy rozwój zależy.

W ciągu roku 1901 zostały wykonane w dalszym ciągu roboty adaptacyjne w pomieszkaniach profesorów obliczone w kosztorysie na kwotę 1.532 K., ponadto zaś wykonano zejście do parku i wybudowano werandę kosztem około 2.600 K. Do wyko-

nania zaś w r. 1901 pozostały jeszcze następujące roboty, które ze zwyczajnego kredytu na konserwacye pokryte być nie mogą. Mianowicie:

a)	pomniejsze adaptacye w pomieszkaniach profesorów, w budynku szkolnym internatowym i t. d.	1.048 K.
b)	ogrodzenie parku od strony drogi, zniwelowanie szkarpy, przedłużenie kanału i t. d.	908 „
c)	odnowienie fasady windfang i. t. d.	1.270 „
	razem .	3.250 K.

Kwota ta wstawioną została do preliminarza szkoły na r. 1902 jako nadzwyczajny wydatek w rubr. VI. poz. 27.

Dokończenie robót melioracyjnych w parku powierzył Wydział krajowy inż. Boziewiczowi. W ciągu miesiąca czerwca, lipca aż do połowy sierpnia uzupełniono wykop sadzawki 1.450 m^3, które zużyto na nasyp 50 m bieżących wału i 5 ramp, oraz na uzupełnienie nasypu wału na długości 150 m. Pogłębiono przytem zamulone dno młynówki od ujścia do Wisły na długości 360 m, i obrukowano szkarpę sadzawki na długości 90 m. Ponadto zbudowano śluzę o trzech zastawach dla nawodnienia stawu, założono klapy i zastawki, ustawiono mnicha i t. d., w ogóle wykonane zostały wszelkie roboty, aby miejsce pod park wraz z sadzawką do zamierzonego użytku przygotować. Obecnie pozostaje jeszcze porobić drogi i ścieżki, wysypać je żwirem, obsiać i odarniować szkarpy, zasadzić łozinę i t. d., na jaki to cel wstawił Wydział krajowy kredyt nadzwyczajny 1.000 K., do preliminarza w rubr. VI poz. 29.

Wreszcie w preliminarzu szkody na r. 1902 musiały być wstawione w kilku pozycyach rubr. IV i rubr. VII cokolwiek wyższe kwoty na wynagrodzenie służby zakładowej. Nadwyżka z tego powodu dla 12 ludzi dochodzi zaledwie 632 K., a była konieczną wobec podrożenia pracy i trudności, na jakie napotyka Dyrekcya, pragnąc znaleść i utrzymać wzorową służbę w zakładzie.

W preliminarzu folwarku okazała się potrzeba wstawić w nadzwyczajnych wydatkach 210 K. na zakupno tyczek w chmielarni i 500 K. na dokupno koni.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm przyjmuje sprawozdanie Wydziału krajowego o krajowej średniej szkole rolniczej w Czernichowie do wiadomości.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:
A. Potocki m. p.

Sprawozdawca:
Dr. Tadeusz Pilat m. p.
Członek Wydziału krajowego

Sprawozdanie

Dyrekcyi krajowej średniej szkoły rolniczej w Czernichowie za rok szkolny 1900/901.

Szkoła czernichowska znajduje się w fazie reform i niezaprzeczonego rozwoju, ale pomimo, że w ostatnich dwóch latach szkolnych zrobiono wiele, wiele jeszcze pozostaje do zrobienia, bo niejedno trzeba zmienić, a niejedno uzupełnić.

Sprawa planu nauk i ułożenie regulaminów jeszcze ukończoną nie jest. W obydwu tych sprawach Dyrekcya wspólnie z gronem nauczycielskiem przyszła do przekonania, że lepiej jest odłożyć ostatecznie ułożenie planu nauk i regulaminów do chwili, gdy poczynione zmiany w szczegółach będą przez pewien czas sposobem próby badane. Na podstawie takich prób zdobyte doświadczenie okaże najlepiej, czy zmiany te mają racyę bytu i czy zasługują na to, aby je w nowych planach, czy regulaminach pomieścić. Sprawa nadobowiązkowej nauki języka francuskiego i nauki muzyki śpiewu załatwiona przychylnie przez Wydział krajowy, nie mogła być w minionym roku szkolnym wprowadzoną w życie. Dwa lata temu zgłaszała się znaczniejsza ilość kandydatów do nauki języka francuskiego, w ubiegłym roku zgłosiło się tylko paru uczniów, a ponieważ Wydział krajowy pozwolił wprowadzić tę naukę dopiero wtedy, gdy ilość zgłoszonych kandydatów wynosić będzie przynajmniej $^1/_3$ część wszystkich uczniów w Zakładzie, więc tem samem kwestya wprowadzenia nadobowiązkowej nauki języka francuskiego w roku ubiegłym upadła. Sprawa niedoszłej w ubiegłym roku szkolnym nauki muzyki i śpiewu przedstawia się inaczej. I tutaj warunek postawiony przez Wydział krajowy, aby wprowadzić tę naukę, gdy przynajmniej $^1/_3$ część wszystkich uczniów zgłosi się do niej, był warunkiem przynajmniej w początku bardzo utrudniającym sprawę. Przedewszystkiem jednak wysokość opłaty ustanowionej przez Wydział krajowy za naukę muzyki i śpiewu była powodem, dla którego uczniowie do nauki tej się nie zgłaszali.

W pierwotnem swem przedstawieniu z 2. marca 1900 r. l. 144 Dyrekcya proponowała podniesienie opłat w szkole do 800 k. rocznie, głównie dlatego, aby przez uzyskanie stąd kwoty 2000 k. rocznie było czem pokryć koszta nauki języka francuskiego, oraz muzyki i śpiewu, a nauki te, aby były udzielane bez oddzielnych dopłat. Ta propozycya Dyrekcyi poparta przez kuratoryę szkoły nie uzyskała sankcyi Wydziału krajowego.

Dodatkową opłatę za naukę języki fancuskiego musi każdy uznać za słuszną. Natomiast nauka muzyki, a przedewszystkiem śpiewu choralnego, bo o ten głównie chodziło, będzie mogła być zaprowadzoną i utrzymywaną tylko wtedy, jeśli będzie dla uczniów bezpłatną a Wydział krajowy pokryje jej koszta z osobnego na ten cel kredytu.

Uznając wielką doniosłość nauki muzyki a zwłaszcza choralnego śpiewu przy wychowaniu młodzieży, Dyrekcya pozwala sobie na tem miejscu raz jeszcze sprawę tę poddać rozwadze Wydziału krajowego i prosić o umożliwienie wprowadzenia tej nauki do tutejszego zakładu.

Kwestya wiktu uregulowaną została w zupełności. Przez cały ciąg roku szkolnego Dyrekcya nie miała ani jednej skargi od uczniów; drobne jakieś uchybienia ze strony dzierżawcy, lub kaprysy ze strony uczniów załatwione zostały bez odnoszenia się do Dyrekcyi przez interwencyę pp. prefektów.

Sprawa zmiany nieodpowiadającego celowi umundurowania, w drobnej tylko części załatwioną została. W miejsce dotychczasowych granatowych bluzek na codzień wprowadzone zostały bluzki szaraczkowe bez żadnych oznak, a w miejsce czerwonych podszewek przy płaszczach i mundurach, czarne podszewki. Wreszcie w miejsce lichych czapek, jednej kortowej, a jednej słomianej, jedna porządna kortowa czapka, starcząca dobrze na rok cały.

Przechodząc od tych szczegółów do poglądu na naukę i zachowanie się uczniów, Dyrekcya stwierdzić musi, że prócz nielicznych wyjątków sprawy te w ogóle szły normalnie, o czem świadczy ostateczny wynik egzaminów rocznych i głównego (p. Frekwencya uczniów). Trudności, jakie za sobą pociąga sprawa nauczania i traktowania młodzieży, o różnem przygotowaniu i wychowaniu, są dla wszystkich, zajmujących się tą sprawą, rzeczą dobrze znaną i nie potrzebującą wyjaśnień. W Zakładzie Czernichowskim są prócz tych trudności jeszcze inne, czysto miejscowe, które tu poruszyć należy, bo muszą one być usunięte lub zmniejszone, jeżeli szkoła ma istnieć i przynosić krajowi pożytek. Największą trudność stanowi wspomniana nierówność w przygotowaniu młodzieży, czyli nierówność kwalifikacyi naukowych nowowstępujących kandydatów. Każdego musi uderzyć fakt, że do szkoły czernichowskiej wstępują kandydaci z ukończoną czwartą, piątą, a nawet szóstą klasą gimnazyalną, a obok tego tacy, którzy mając tylko dwie, lub trzy klasy gimnazyalne, dostają się do szkoły na podstawie egzaminu wstępnego. Zdawaćby się mogło, że ten ostatni modus przyjmowania do szkoły rozwiązuje kwestyę nierównego przygotowania kandydatów, a tymczasem tak nie jest z powodu, że przepisy z r. 1898 nie każą pytać przy egzaminie wstępnym z nauk przyrodniczych i fizyki. Zmiana pod tym względem wydaje się potrzebną.

Ukończeni uczniowie szkoły mają prawo do jednorocznej służby wojskowej, ale prawo to udzielonem zostało pod warunkiem, że za trzy lata pobytu swego w szkole uczniowie nauczą się z religii, języka polskiego i niemieckiego, matematyki i fizyki i. t. d. tyle, ile uczą się uczniowie czterech wyższych klas gimnazyów. Ponieważ wreszcie szkoła rolnicza w Czernichowie kształci swych wychowanków na samodzielnych gospodarzy, słusznem wiec jest wymaganie, aby im dała także ogólne wykształcenie, jakie otrzymują uczniowie kończący szkoły średnie.

Podobnie jak w sprawie nauczania tak i w sprawie zachowania się uczniów pierwszorzędną trudnością jest rozmaitość wieku i wychowania młodzieży. Młodzież przychodzi do szkoły wychowana dobrze, lub źle i jeżeli w ciągu trzyletniego pobytu w szkole dobrze wychowani nie popsują się, źle wychowani pozbędą się najgorszych narowów, a wszyscy przyuczą się do spełnienia obowiązków, to zadanie szkoły pod tym względem osiągnięto. Więcej zrobić się nie da, zważywszy, że wiek wychowańców szkoły czernichowskiej waha się między 16. a 22. rokiem życia.

Rozumie się samo przez się, że młodzież dobrze wychowana i rozsądniejsza, dając dobry z siebie przykład, w pierwszej linii przyczynia się do poprawienia kolegów gorzej wychowanych, nierozsądnych, lub co gorzej z gruntu złych, bo i tacy się przytrafiają. Jest to objaw zupełnie naturalny i dobrze w pedagogice znany, ale ponieważ złe prędzej jest naśladowane niż dobre, więc zdarza się i odwrotnie, szczególniej jeżeli złe nie jest wcześnie dostrzeżone i w porę usunięte przez władzę szkolną. Co więcej w szkole takiej jak czernichowska, gdzie uczniowie jednego kursu przebywają z sobą ciągle, w jednej sali muszą się uczyć, we wspólnych salach po 12 i więcej sypiać, zły przykład szybko może oddziałać i jeżeli nawet przekroczenie jest na pozór małe, to jednak spełnione przez większą ilość uczniów, prowadzi do rozprzężenia dyscypliny szkolnej i internatowej. W jednym mianowicie względzie zły przykład, nieukrócony od razu, oddziaływa na ogół uczniów szkodliwie.

Spóźnianie się uczniów z przyjazdu po feryach weszło swego czasu w taki ogólny zwyczaj, że w pierwszym, a nawet i drugim tygodniu po świętach Bożego Narodzenia, lub Wielkiej Nocy, lekcye trzeba było odbywać z dwoma, trzema, lub co najwięcej pięcioma uczniami. Wobec tego Dyrekcya, poparta przez Kuratoryę, uzyskała pozwolenie Wydziału krajowego na wykreślenie spóźniających się po feryach uczniów. Uczniowie ci mieli prawo ponownego zapisania się po uwzględnieniu ich prośby na wniosek Dyrekcyi przez Kuratoryę, ale byli zmuszeni do ponownej opłaty czesnego. Środek ten okazał się skutecznym i przez półtora roku trwania tego obostrzenia przepisów uczniowie punktualnie na termin się stawiali.

Przepisy wydane z d. 2. kwietnia 1898 obostrzenie to zniosły, wprowadzając na to miejsce „upomnienie 3-go stopnia“. Skutek zniesienia tego obostrzenia zaraz się objawił ponownem opóźnieniem się uczniów z przyjazdem po feryach. Z początku robi to jeden, dwóch, a reszta widząc, że opoźnienie się z przyjazdem na termin pociąga za sobą tylko upomnienie, powoli zaczyna tych pierwszych „odważnych“ naśladować i liczne opóźnienia poczynają na nowo być chorobą chroniczną. Karanie opóźnień w powrocie z feryi wykreśleniem z listy uczniów i powtórnem płaceniem czesnego, przez tych, którzy uzyskają prawo ponownego zapisu, jest jedynem lekarstwem na tę chorobę. Kara trafia tych, co w pierwszym rzędzie zawinili t. j. rodziców, którzy nie umieją, czy nie chcą współdziałać z władzą szkolną w sprawie przyuczania młodzieży do ścisłego spełniania obowiązków i na opóźnienie przyjazdu, bez słusznej przyczyny, zezwalają. Że te opóźnienia wprowadzają nieład w internacie i szkole, że osłabiają karność i narażają powagę rozporządzeń władz szkolnych, że wreszcie przyuczają młodzież do lekceważenia obowiązków, to nie ulega najmniejszej wątpliwości. Wobec tego pozostaje nic innego, jak powrócić do kary wykreślania uczniów za spóźnione przyjazdy po feryach, bez należytego usprawiedliwienia.

Kuratorya szkoły.

w roku 1900/1.

1. Wodzicki hr. Antoni, c. k. tajny Radca, marszałek powiatu Chrzanowskiego, poseł na Sejm krajowy i do Rady państwa, właściciel dóbr, prezes kuratoryi szkoły;
2. Laskowski Kazimierz, delegat c. k. Namiestnictwa, c. k. Radca dworu i c. k. podkomorzy, członek Kuratoryi szkoły;
3. Milieski Witołd, Dr. praw, właściciel dóbr, członek Kuratoryi szkoły;
4. Badeni hr. Stanisław, właściciel dóbr, zastępca członka Kuratoryi szkoły;
5. vacat.
6. vacat.

Skalski Jan, kasyer Rady powiatowej w Krakowie, sekretarz Kuratoryi szkoły.

Grono nauczycielskie.

Skład grona nauczycielskiego uległ o tyle zmianie, że profesor J. F. Sikorski, pełniący obowiązki Dyrektora, został zamianowany stałym Dyrektorem szkoły, docent Dr. Stefan Surzycki prowizorycznym nauczycielem, a p. Jan Piętka, b. suplent gimnazyalny, profektem internatu. Skład grona tym sposobem był następujący:

Dyrektor.

1. Sikorski Jan Feliks, dypl. agronom, b. asystent i docent krajowej wyższej szkoły rolniczej w Dublanach, nauczyciel rolnictwa i chemii rolnej, przewodniczący kolegium nauczycielskiego, przełożony internatu i zakładów krajowych w Czernichowie, zawiadowca muzeum i pracowni rolniczej, udzielał nauki w 7 godzinach tygodniowo w półroczu zimowem, a w 6 godzinach, w letniem.

Profesorowie.

2. Ks. Jelonek Władysław, kapelan i katecheta, kanonik exp., nauczyciel religii i języka polskiego, prefekt internatu szkolnego, zawiadowca kaplicy zakładowej i biblioteki szkolnej, udzielał nauki w 10 godzinach tygodniowo w półroczu zimowem, a w 9 godzinach w letniem.

3. Birkenmajer Ludwik, Dr. fil., członek koresp. Akademii Umiejętności w Krakowie, członek c. k. komisyi fizyograficznej, nadzw. profesor c. k. Uniwersytetu

Jagiellońskiego, nauczyciel matematyki i fizyki wraz z meteorologią i klimatologią, zawiadowca gabinetu fizycznego i miejscowej stacyi meteorologicznej, udzielał nauki w 11 godzinach tygodniowo w półroczu zimowem, a w 7 godzinach, w letniem.

4. Kuhl Konrad, inżynier architekt, b. asystent c. k. szkoły politechnicznej we Lwowie i c. k. Szkoły realnej we Lwowie, nauczyciel rysunków, budownictwa wiejskiego, miernictwa, melioracyi i mechaniki rolniczej, zawiadowca muzeum mechaniki i budownictwa wiejskiego, udzielał nauki w 9 godzinach tygodniowo w półroczu zimowem, a w 14 godzinach, w letniem.

5. Nowakowski Leon, Dr. fil., b. nauczyciel szkół średnich rząd. w Królestwie Polskiem, b. kierownik szkoły technicznej w Lublinie, nauczyciel botaniki, zoologii, mineralogii i geologii, zawiadowca zbiorów przyrodniczych i ogrodu botanicznego szkolnego, udzielał nauki w 8 godzinach tygodniowo w półroczu zimowem, a w 10 godzinach, w letniem.

6. Wojciechowski Mikołaj, b. kierownik kraj. niższej szkoły rolniczej w Kobiernicach, nauczyciel administracyi i organizacyi gospodarstw oraz ekonomii społecznej, udzielał nauki w 11 godzinach tygodniowo w półroczu zimowem, a w 9 godzinach, w letniem.

7. Radziewanowski Kornel, inżynier-technolog, b. asystent katedry chemii przy c. k. Uniwersytecie Jagiellońskim w Krakowie, nauczyciel chemii i technologii, zawiadowca pracowni chemicznej i technologicznej, udzielał nauki w 11 godzinach tygodniowo w półroczu zimowem i w 11 godzinach, w letniem.

8. Malsburg Karol, b. docent kraj. wyższej szkoły rolniczej w Dublanach, nauczyciel hodowli zwierząt, mleczarstwa i rybactwa oraz anatomii i fizyologii zwierząt, zawiadowca muzeum hodowlanego, udzielał nauki w 11 godzinach tygodniowo w półroczu zimowem, a w 8 godzinach, w letniem.

9. Dziama Leszek, b. suplent c. k. gimnazyum Franciszka Józefa we Lwowie i św. Jacka w Krakowie, nauczyciel języka polskiego, niemieckiego, historyi i geografii, zawiadowca zbiorów geograficznych, udzielał nauki w 15 godzinach tygodniowo w półroczu zimowem, a w 11 godzinach, w letniem.

10. Surzycki Stefan, Dr. fil., nauczyciel rolnictwa, rachunkowości i statystyki rolniczej, zawiadujący ogrodem demonstracyjnym, udzielał nauki w 9 godzinach tygodniowo w półroczu zimowem i w 13 godzinach, w letniem.

Docenci.

11. Remin Stanisław, zarządca lasów hr. Tenczyńskiego, nauczyciel encyklopedyi leśnictwa, zawiadowca zbiorów dla nauki leśnictwa i administrator gospodarstwa lasowego w Czernichowie, udzielał nauki w 3. godzinach tygodniowo w półroczu letniem.

12. Rużyczka Alojzy, zawiadowca ogrodu pomologicznego i warzywnego, chmielarni i kultur łozy koszykarskiej w Czernichowie, nauczyciel sadownictwa i warzywnictwo, oraz uprawy chmielu i łozy koszykarskiej, udzielał nauki w 2 godzinach tygodniowo w półroczu letniem.

13. Rutkowski Kazimierz, Dr. med., c. k. weterynarz powiatowy, nauczyciel weterynaryi, udzielał nauki w 2 godzinach tygodniowo przez obydwa półrocza.

Nauczyciel instruktor do robót praktycznych.

14. Ancuta Władysław, zawiadowca folwarku w Czernichowie, nauczyciel zajęć praktycznych, udzielał praktyki gospodarskiej w 5 godzinach tygodniowo w półroczu zimowem i w 6 godzinach, w letniem.

Prefekci internatu.

1. Rożański Mieczysław, b. nauczyciel szkół ludowych, b. nauczyciel kraj. niższej szkoły rolniczej w Kobiernicach, nauczyciel gimnastyki i szermierki, prefekt internatu.

2. Piętka Jan, b. suplent c. k. gimnazyum św. Jacka i c. k. szkoły realnej w Krakowie, prefekt internatu.

Lekarz zakładowy.

Malinowski Gustaw, Dr. med., zarządzający infermeryą szkolną.

Kancelarya Dyrekcyi.

Dyrektor: Sikorski J. F. j. w.
Kasyer: Terlikiewicz Jan.
Pisarz: Skalski Maryan.

Wizytacye Zakładu.

W okresie roku szkolnego 1900/901 odbyli wizytacye zakładu następujący przedstawiciele władz szkolnych:

24. września 1900. Dr. W. Milieski, członek Kuratoryi szkoły;

26. września 1900. M. Onyszkiewicz, członek Wydziału krajowego;

18 i 19. października 1900. W. Struszkiewicz, c. k. Radca Dworu, F. von Zimmerauer, c. k. szef sekcyjny przy c. k. Ministeryum rolnictwa, Dr. W. Milieski, członek kuratoryi szkoły i Dr. J. Szyszyłowicz, radca Wydziału krajowego.

6. listopada 1900. Dr. W. Milieski j. w.

11 i 12. lutego 1901. Dr. J. Szyszyłowicz j. w.

15. marca 1901. W. Struszkiewicz j. w.

11. lipca 1901. Dr. J. Szyszyłowicz j. w.

12. lipca 1901. Dr. J. Szyszyłowicz j. w., Dr. W. Milieski j. w. i Dr. E. Godlewski, profesor c. k. Uniwersytetu Jagiellońskiego i Dyrektor studyum rolniczego jako delegat Kuratoryi do egzaminu głównego.

Ważniejsze rozporządzenia Władz szkolnych.

Wydział krajowy pismem z dnia 4. września 1900 l. 59 i 23 upoważnia Dyrekcyę do drobnych zmian w dotychczasowem umundurowaniu uczniów.

Tenże rozp. z d. 28. września 1900 poleca polepszenie wiktu dla uczniów przy odpowiedniem podniesieniu opłat za to polepszenie dla dzierżawcy kuchni zakładowej.

Tenże rozp. z 13. czerwca 1901 zawiadamia Dyrekcyę, że trzy nagrody z fundacyi ś. p. Napoleona Jeleńskiego przeznaczone dla uczniów kończących szkołę w bieżącym roku szkolnym wynoszą 240 K.

Personalia.

Wydział krajowy dekretem z 11. września 1900 l. 60.010 mianuje p. Maryana Skalskiego prowizorycznie pisarzem Dyrekcyi.

Tenże rozporządzeniem z 25. września 1900 l. 46.552 zgadza się na przedstawienie kuratoryi szkoły, aby z funduszu na podręczniki szkolne wypłacić p. Reminowi subwencyę w kwocie 100 K. za wydanie litografowanego podręcznika do nauki Encyklopedyi leśnictwa.

Tenże dekretem z 2. października 1910 l. 64.636 mianuje prowizorycznie p. Jana Piętkę prefektem internatu.

Tenże dekretem z 23. października 1900 l. 70.450 mianuje p. J. F. Sikorskiego stałym dyrektorem szkoły, a docenta dra S. Surzyckiego prowizorycznie nauczycielem rolnictwa, rachunkowości i statystyki rolniczej.

Tenże dekretem z 2. listopada 1000 przyznaje prof. K. Radziewanowskiemu pierwszy dodatek pięcioletni.

Tenże dekretem z 14. grudnia 1900 l. 82.869 przyznaje p. Ancucie trzeci dodatek pięcioletni.

Tenże dekretem z 14. grudnia 1900 l. 82.873 przyznaje ks. kapelanowi W. Jelonkowi pierwszy dodatek pięcioletni.

Tenże pismem z 4. stycznia 1901 l. 84.449 uwalnia od opłaty czesnego za I-sze półrocze 8 uczniów tutejszej szkoły.

C. k. Starostwo w Krakowie przy piśmie z d. 15. lutego l. 42 przysyła dekret nadający p. Alojzemu Rużyczce krzyż zasługi z koroną.

Wydział krajowy dekretem z 14. maja 1901 l. 29.969 przyznaje prof. M. Wojciechowskiemu trzeci dodatek pięcioletni.

Tenże pismem z 7. czerwca 1901 l. 22.785 przyznaje dr. Surzyckiemu zasiłek w kwocie 400 K. na podróż naukową po kraju w czasie wakacyi.

Tenże pismem z 13. czerwca 1901 l. 33.601 uwalnia od opłaty czesnego za II-gie półrocze 12 uczniów tutejszej szkoły.

Tenże pismem z 10. lipca 1901 udziela p. A. Rużyczce 8-mio tygodniowego urlopu.

Prace grona nauczycielskiego.

Grono nauczycielskie odbyło w roku szkolnym 1900/901 15 posiedzeń, z tego 12 zwyczajnych, a 3 nadzwyczajne. Na pierwszych zajmowało się grono klasyfikacyą uczniów, przedstawieniem zasługujących na to do uwolnienia od opłat czesnego i na stypendya. Na posiedzeniach nadzwyczajnych zajmowało się grono omawianiem regulaminów szkoły.

Frekwencya uczniów.

Daty dotyczące liczby uczniów, ich wyznania, pochodzenia, wieku, przygotowania naukowego przed wstąpieniem do szkoły, egzaminów i pobieranych stypendyów.

1. Zapisano z początkiem roku szkolnego 1900/901:

na kurs	I.	20
„ „	II.	14
„ „	III.	6
	Razem	40

2. Z tych było: a) religii rzymsko-katolickiej 40
3. Między nimi było synów:

a) właścicieli ziemskich	25	czyli 62·5	%
b) dzierżawców dóbr ziemskich	2	„ 5·0	„
c) prywatnych urzędników	2	„ 5·0	„
d) urzędników krajowych, lub państwowych	4	„ 10.0	„
e) przemysłowców	3	„ 7·5	„
f) właścicieli posiadłości miejskich	1	„ 2·5	„
g) b. właścicieli dóbr	1	„ 2·5	„
h) innych zawodów	2	„ 5·0	„
Razem	40	czyli 100	%

4. Wiek uczniów zapisanych:

na kursie I. z pomiędzy 20 uczniów:

16 lat skończonych miało	1	czyli 5	%
17 „ „ „	4	„ 20	„
18 „ „ „	9	„ 45	„
19 „ „ „	3	„ 15	„
20 „ „ „	3	„ 15	„

na kursie II. z pomiędzy 14 uczniów:

18 lat skończonych miało	6	czyli 42·85	%
19 „ „ „	3	„ 21·42	„
20 „ „ „	3	„ 21·42	„
21 „ „ „	1	„ 7·14	„
22 „ „ „	1	„ 7·14	„

nakursie III z pomiędzy 6 uczniów:

19 lat skończonych miało . . .	2	czyli	33·33 %
20 „ „ „ . . .	2	„	33·33 „
21 „ „ „ . . .	2	„	33·33 „

5. Kwalifikacye naukowe nowowstępujących uczniów:

Z pomiędzy 15 nowo zapisanych na kurs I. było:

a) z ukończonem niższem gimnazyum, lub niższą szkołą realną .	9	czyli	60 %
b) z ukończoną 5 klasą gimnazyum lub szkoły realnej . .	5	„	33·33 „
c) z ukończoną 6 klas gimnazyum	1	„	6·66 „
6. Przyjęto na kurs I. na podstawie:			
a) przedłożonych świadectw szkolnych	4	czyli	26·66 „
b) egzaminu wstępnego	11	„	73·33 „
7. Wystąpiło w ciągu roku szkolnego:			
z kursu I.	1		
z kursu II.	1		
8. Przystąpiło do egzaminów z końcem roku szkolnego			
na kursie I z pozostałych 19 uczniów . . .	17	czyli	89·47 %
na kursie II z pozostałych 13 „ . . .	11	„	84·65 „
na kursie III z 6 uczniów	6	„	100·00 „
9. Z 17 uczniów kursu I. złożyło egzamin przepisany:			
a) z wyszczeglnieniem	2	czyli	12·33 „
b) z postępem dobrym	11	„	64·74 „
c) do egzaminu poprawczego po wakacyach dopuszczono	3	„	17·61 „
d) reprobowano z prawem powtarzania kursu I-go .	1	„	5·88 „
10. Z 11 uczniów kursu II. złożyło egzamin przejściowy:			
a) z wyszczególnieniem	2	czyli	18·18 %
b) z postępem dobrym	8	„	72·72 „
c) reprobowano z prawem powtarzania kursu II. .	1	„	9·81 „
11. Z 6 uczniów kursu III. złożyło egzamina roczne .	6	„	100·00 „
12. Z 6 ukończonych uczniów kursu III. przystąpiło do egzaminu głównego	6	„	100·00 „
a) złożyło egzamin główny z wyszczególnieniem . .	1	„	16·66 „
b) „ „ „ z postępem dobrym . .	3	„	50·00 „
c) „ „ „ „ „ dostatecznym .	2	„	33·33 „

Stypendya.

Pobierało ogółem 13 uczniów, a mianowicie:
na kursie I. uczniów 5;
na kursie II. uczniów 6;
na kursie III. uczniów 2;

a) z fundacyi ś. p. Jana Maciąga o rocznych . .	600 K.	3	stypendya	1800 K.
b) „ „ Tomasza Bodziocha o rocznych .	200 „	6	„	1200 „
c) „ „ Napoleona Jelenskiego „ .	400 „	5	„	2000 „
d) „ „ Prus-Petryczyna „ .	250 „	4	„	1000 „
			w łącznej sumie	6000 K.

Od opłaty czesnego uwolnił Wydział krajowy:
w I. półroczu 8 uczniów kursu II. i III.
w II. półroczu 12 „ „ I. II. i III.

Zaznaczyć należy, że zarówno ze strony rodziców, jak i ze strony uczniów samych wszelkie należytości uiszczone zostały w swoim czasie.

Kronika zakładu.

W dniu 17. i 18. września 1900 odbyły się egzamina wstępne i poprawcze, w dniu 19. września odbyło się uroczyste nabożeństwo na rozpoczęcie roku szkolnego a w dniu 20. września rozpoczęła się nauka.

Zamiana szatni na salę sypialną, a ciasnego i zbyt niskiego pomieszczenia gimnastyki na szatnię okazała się dogodną i zupełnie dobrze odpowiadającą potrzebie. Przez zmianę tę uzyskało się wygodną, jasną i dużą salę na sypialnię dla uczniów.

Do bardzo kardynalnych zmian zaliczyć należy usunięcie niestetycznych, a co najważniejsza wysoce niehygienicznych rur ogrzewalnych z sal sypialnych i kurytarzy. Postawione w to miejsce radiatory zaspakajają ogrzewanie sal w zupełności, przyczyniły się do zwiększenia objętości sal, do ich czystości i pozwoliły radykalnie wygubić robactwo, które bezkarnie gnieździło się w parapetach drewnianych, osłaniających dawniej rury ogrzewające. Dziś sale sypialne dają się utrzymać w należytym porządku i czystości, a przedewszystkiem nie dają sposobności do chronicznych zaziębień i bólu głowy, które były plagą od początku założenia tych niefortunnych rur ogrzewających. Skoro znajdą się jeszcze fundusze na danie nowych, twardych podłóg w salach sypialnych, staną się one w zupełności odpowiadającemi celowi i choć nie będą urządzone z komfortem, to jednak będą się odznaczać schludnością i pożądanymi warunkami hygieny.

Sala rekreacyjna uzyskała nowy bilard, cieszący się wielu zwolennikami i nową, zgodną z całem umeblowaniem sali, szafę dębową na rekwizyty do szermierki.

Zmyślne skądinąd skombinowanie salki bilardowej ze sceną, wywołane brakiem miejsca na oddzielne pomieszczenie jednego i drugiego, okazuje się przecież wielce niedogodnem. Amatorowie urządzający przedstawienia teatralne, ustawiając scenę nad bilardem, uniemożliwiają grę w bilard na cały czas trwania prób i przedstawienia.

Inne rozwiązanie tej trudnej kwestyi nie da się jednak pomyśleć bez nowych przemian i kosztów, które do lepszych czasów odłożyć trzeba.

Pilniejszą i niedogodniejszą okazuje się inna okoliczność. Sala rekreacyjna ma służyć tylu bogom, że w rezultacie staje się jakąś przysłowiową bożnicą, bo gdy w jednym jej rogu grają na fortepianie, lub innych instrumentach, w drugim odbywa się gra w karambola, w trzecim czytają gazety i śpiewają, w czwartym uprawiają grę w szachy, a pośrodku sali tańczą; to ostatecznie sala ta podobniejszą się staje do sali tortur towarzyskich, niż do sali rekreacyjnej. Uzyskanie pomieszczenia na czytelnię i na gry takie, jak szachy, warcaby i t. p. wymagające spokoju, okazuje się bardzo pilną i niezbędną potrzebą. Urządzenie i oddanie do użytku łazienki zasługuje również na zaznaczenie jako krok naprzód w rozwoju i udogodnieniach instytucyi internatowej. Wobec braku funduszów na urządzenie poczekalni jako tako ogrzanej przed łazienką, niemożliwem się okazuje korzystanie z łazienki w mroźne dni zimy, dopiero z nastaniem łagodniejszej pory staje się możliwem wydawanie kąpieli. Koszt przyrządzenia kąpieli obciąża dosyć znacznie pozycyę opału, dziennie mogą być wydane tylko cztery kąpiele, przy większej więc niż dotąd ilości uczniów, dwie wanny okażą się bardzo niewystarczającemi.

Tyle co do zmian zaszłych w urządzeniach internatu w ubiegłym roku szkolnym.

Podobnie, jak w latach poprzednich uczniowie tutejszej szkoły przystępowali do św. spowiedzi z początkiem roku szkolnego w dniach 25, 26. i 27. października, oraz odbyli rekollekcye pod przewodnictwem prowincyała OO. Zmartwychwstańców ks. Bakanowskiego w dniach 30. i 31. marca, oraz 1, 2. i 3. kwietnia.

Monotonne życie internatowe urozmaicone było przedstawieniami amatorskiemi uczniów w dniach 20. października, 31. listopada, 16. i 24. marca, prócz tego były dwa wieczorki artystyczne, urządzone przez p. Piasecką, artystkę dramatyczną. Doroczny obchód rocznicy powstania listopadowego i wieczorek Mickiewiczowski przypadły w ubiegłym roku na dzień 7. grudnia. Szczere i pełne poświęcenia, zajęcie się wypełnieniem bogatego programu tego obchodu i bądź co bądź artystycznego przystrojenia sali, świadczyło o wznioślejszych uczuciach młodych inicyatorów i wykonawców.

Tradycyjny wieczorek z tańcami odbył się w dniu 16. lutego i trwał jak zawsze do białego dnia. I przy tej zabawie wszyscy, dekoratorowie sali i aranżerowie zabawy okazali tyle pomysłowości i dobrego smaku, że zasłużyli na powszechne podziękowanie za swe trudy i niezmordowaną ochoczość.

Obok tych niezbędnych rozrywek znalazł się czas i na poważniejsze zajęcia.

Zainicyowane przed rokiem odczyty uczniów na temat podany, czy wybrany, połączone z publiczną nad ich treścią dyskusyą znalazły naśladowców w ubiegłym roku

szkolnym. Wszyscy prawie uczniowie kursu III. mieli takie odczyty, a tematy były następujące:

1. 7. lutego: Jak zaradzić brakowi obornika spowodowanemu nieurodzajem słomy. (uczeń K. Murzynowski).
2. 21. lutego: Siew rzędowy o nierównych odstępach (uczeń T. Zarzycki).
3. 9. marca: O właściwem postępowaniu ze ścierniskami (uczeń S. Nawrocki).
4. 23. marca: O niszczeniu chwastów (uczeń S. Żórawski).
5. 20. kwietnia: O wymarzaniu ozimin (uczeń J. Kobylański).
6. 27. kwietnia: O niszczeniu mchów i sitów na łąkach. (uczeń K. Murzynowski).

Pierwsze dwa odczyty wygłoszone były tylko wobec uczniów kursu III, cztery ostatnie wobec uczniów wszystkich i współudziałe Dyrektora i Profesorów.

Podczas Zielonych świąt kilkunastu uczniów pod przewodnictwem p. Piętki zrobiło wycieczkę na Babią górę, przynosząc stamtąd prócz miłych wrażeń, liczne okazy flory i fauny do swych studenckich zbiorów.

W ciągu roku szkolnego 1900/1901 odbyło się 5 wycieczek naukowych z uczniami II. i III. kursu.

W dniu 3. października 1900 uczniowie II. i III. kursu z Dyrektorem i profesorem K. Malsburgiem zwiedzili wystawę bydła i koni w Wadowicach.

W dniach 5. i 6. października 1900 uczniowie kursu III. w towarzystwie Dyrektora J. T. Sikorskiego, prof. Kuhla i Dra Surzyckiego zwiedzili klucz Izdebnicki, gdzie prócz gospodarstwa rolnego zapoznali się z zakładami przemysłowymi dóbr Izdebnickich. Dyrektor tych dóbr, p. Ludwig Seeling nie szczędził trudu, aby młodych adeptów gospodarstwa wiejskiego wtajemniczyć we wszystkie działy techniki i administracyi rolniczo-przemysłowej.

W dniach 30. i 31. października 1900 uczniowie kursu III. pod przewodnictwem prof. K. Malsburga, K. Radziewanowskiego i M. Wojciechowskiego zwiedzili dobra ks. Radziwiła w Balicach i ks. Lubomirskiego w Aleksandrowicach. Prócz gospodarstwa rolnego zwiedzili uczniowie urządzenie gorzelni i rafineryi spirytusu w Balicach.

W dniu 12. marca 1901. uczniowie III. kursu pod przewodnictwem prof. Malsburga zwiedzili jarmark na konie w Krakowie.

W dniu 30. kwietnia 1901 uczniowie III. kursu odbyli pod przewodnictwem prof. Malsburga i Radziewanowskiego wycieczkę do Tenczynka dla zapoznania się z browarami i do Krzeszowic dla zwiedzenia tamtejszej obory i stajni. Szczegółowy opis objektów demonstracyjnych na tych wycieczkach podany był w sprawozdaniu Dyrekcyi za r. szk. 1899/1900.

Wreszcie w dniach od 28. maja do 2. czerwca 1901 odbyła się wycieczka uczniów III. kursu pod przewodnictwem prof. Malsburga i Dra Surzyckiego do majątków we wschodniej stronie kraju położonych.

W dniu 28. maja znaleźli się uczestnicy wycieczki w Rudzie Rożanieckiej br. Ludwika Wattmana, gdzie zapoznali się z gospodarstwem łubinowem na piaskach i łąkami murszowemi w kulturze. Bardzo pouczającem było zwiedzenie obory rasy Oberintalskiej, krzyżowanej z Jersejami (90 krów i 5 buhai) oraz stajni koni roboczych (18 klaczy) rasy Pinzgau. Stajnia opasowa liczy 60 wołów. Prócz tego stajnia dworska posiada 6 par koni. Chlewnia przeszło 60 opasów. W dalszym ciągu zwiedzono mleczarnię parową, gdzie prowadzi się wyrób masła deserowego bardzo renomowanego z pastenryzacyą i zakwaszaniem kulturami czystemi. Wreszcie zwiedzono pstrągarnię i gospodarstwo stawowe z wychowem karpi i linów. Dla maszyn rolniczych motor elektryczny na turbinie, światło elektryczne, w dalszym ciągu zwiedzono tartak, częścią wodny, częścią parowy, chmielarnię i szkółkę traw nasiennych.

W dniu 29. maja zwiedzono Nowe Sioło p. Jana Gnoińskiego. Tutaj oglądano ogród warzywny, sad, szkółkę drzew ozdobnych, inspekta i cieplarnię. Dalej: gospodarstwo stawowe karpi i linów; drenowanie parceli 120 morgowej; stajnię końską ze słynnego stada Sadowskiego. Obora posiada krajowe bydło czerwone z Bierzanowa, obecnie przechodzi na Oldenburgi.

W tymże dniu zwiedzono Basznię, własność p. A. hr. Gołuchowskiego. Tutaj objektem demonstracyjnym była głośna ferma doświadczalna, zostająca pod kierunkiem Dyrektora dóbr, p. L. Moszyńskiego. Zwiedzanie fermy pouczyło nietylko o zasługach jej i korzyści dla okolicznych rolników, ale również o możliwości tego rodzaju doświadczeń w zwykłych warunkach gospodarskich.

Z Baszni udano się do Pełkiń ks. W. Czartoryskiego. Najpierw zwiedzono cegielnię parową z wyrobem dachówek i drenów w Szówsku. W dalszym ciągu serkarnię, oborę oldenburgów (60 krów i 2 buhaje) i stadninę hucułów (6 matek, ogier i młodzież.)

W dniu 30. maja zwiedzono trzykośne łąki na murszach w pięknej kulturze, a w dalszym ciągu pepinierę pełnej krwi orientalnej (matki w liczbie przeszło 20 pochodzenia sławuckiego, jaryczowskiego i taurowskiego, ogier z wirtemberskiej stadniny i stado anglo-arabów). Wreszcie oglądano lokomobilę i warsztat mechaniczny. Stąd udano się do Wierzbna, gdzie zwiedzono pola z próbnym obsiewem żyta w pasy systemem Owsińskiego, oraz pola doświadczalne, zostające pod kierunkiem stacyi dublańskiej. W dalszym ciągu zwiedzono plantacye buraków cukrowych na przestrzeni 300-sta morgowej dla cukrowni w Przeworsku, wreszcie wyrównaną już prawie zupełnie oborę półkrwi Simentalskiej z importowanym buhajem czystej krwi.

Stąd udano się do ordynacyi Przeworskiej księcia A. Lubomirskiego, gdzie przewodnictwo wycieczki objął hr. J. Mycielski, dyrektor dóbr. Zwiedzono uprawę buraków cukrowych na folwarkach w Dolny, Dębowie, Białobokach, Grzęskiej i Nowosielcu w łącznej przestrzeni 500 morgów, dalej łąki na przestrzeni 300 morgów, doprowadzane obecnie do kultury. W dalszym ciągu zwiedzono obory: oldenburskie i simentalskie półkrwi, po 50—60 krów i jałownika po 20 sztuk na każdym folwarku. Buhaje importowane.

Stąd udano się do mleczarni parowej z przeróbką dzienną 4000 litrów na śmietankę, masło i sery mięko-tłuste, deserowe do Lwowa, gdzie są cztery expozytury.

W Nowosielcu zwiedzono stadninę półkrwi angielskiej. Matki używane do fornalki, ogiery półkrwi angielskiej, przychówek 1, 2 i 3-letni około 50 sztuk.

W dniu 31. maja demonstrowano rachunkowość podwójną w kancelaryi ordynacyi a w dalszym ciągu zwiedzono cukrownię, przerabiającą dziennie 8000 q buraków.

Stąd udano się do Mikulic p. Jerzego Turnau. Tu prócz głównej rotacyi, opartej na nawożeniu obornikiem zwiedzono pola oddalone od folwarku i nawożone jedynie zielonym pognojem i nawozami pomocniczymi. Wszystkie zboża w rzędowej (na 20 cm), uprawie, motyczone ręcznie na akord. Uprawa wikliny na rowach i nieużytkach bardzo dobrze opłacająca się. Eksploatacya torfu na opał, przeróbka ręczna na akord. Łąki, służące przemiennie na pastwisko. Pola doświadczalne zbożowe. W dalszym ciągu zwiedzono oborę zarodową półkrwi oldenburskiej (40 krów) z buhajem importowanym czystej krwi. Mleczność b. wysoka. Konie fornalskie krajowe. W d. 1. czerwca udano się do ordynacyi Łańcuckiej. Tu pod przewodnictwem dyrektora dóbr p. K. Madejskiego zwiedzono oborę holenderską (80 krów) z wychowem materyału rozpłodowego męskiego i żeńskiego głównie do Królestwa Polskiego. W dalszym ciągu zwiedzono stajnię pałacową: 50 koni zaprzężnych i wierzchowych. Są tu irlandzkie huntery, konie angielskie i oryentalne pełnej krwi. W końcu zwiedzono pałac z mnóstwem pamiątek historycznych i cennymi skarbami sztuki.

Wycieczka ta, jak widać z pobieżnego wyliczenia objektów demonstracyi, należała do najbardziej pouczających i przyniosła uczestnikom obfite korzyści naukowe, prócz nader miłych i na długie lata pamiętnych wrażeń.

Za prawdziwie tradycyjną polską gościnność w podejmowaniu uczestników wszystkich w tym roku szkolnym odbytych wycieczek, za trudy poniesione przy demonstracyach, wszystkim P. T. właścicielom dóbr, oraz wszystkim P. T. administratorom Dyrekcya szkoły raz jeszcze na tem miejscu składa serdeczne „Bóg zapłać!“.

W dniach 9, 11, 12, 13. i 14. lutego b. r. odbyły się egzamina na kursie II. i III. z przedmiotów, których nauka w tym czasie ukończoną została, a mianowicie z chemii, fizyologii roślin, matematyki, fizyki i anatomii i fizyologii zwierząt na kursie II, oraz z technologii i ustaw agrarnych na kursie III. Przy egzaminach tych w dniu 11. i 12. lutego obecny była radca Wydziału krajowego p. Dr. J. Szyszyłowicz. Egzamina wypadły w ogóle dobrze: na kursie III. wszyscy przystępujący do egzaminów złożyli je, na kursie II reprobowano do poprawek po wakacyach po jednym uczniu z fizyki, chemi i botaniki.

Egzamina roczne odbyły się w terminie przepisanym t. j. od 1 do 9 lipca, w dniu 10 lipca odbyła się klasyfikacya roczna, a w dniu 11. lipca po uroczystem nabożeństwie w kaplicy zakładowej, Dyrektor w obecności gospodarzy kursów rozdał świadectwa szkolne uczniom I. i II. kursu.

Z 17 uczniów kursu I. złożyli egzamin przejściowy:

1. Biernawski Tadeusz
2. Bronikowski Józef
3. Dąbrowski Jan
4. Kocięcki Antoni

5. Lipiński Kostanty
6. Lobert Zygmunt
7. Massalski Władysław
8. Mieczkowski Stefan
9. Mikułowicz Jan z wyszczególnieniem.
10. Rudnicki Antoni
11. Skórzewski Stanisław z wyszczególnieniem
12. Turski Jan
13. Wróblewski Kazimierz.

Trzem pozwolono składać poprawkę po wakacyach, a jednego reprobowano z prawem powtarzania kursu I.

Z 10 uczniów kursu II. złożyli egzamin przejściowy:

1. Białosuknia Witold
2. Boski Wacław z wyszczególnieniem.
3. Jarzębski Władysław
4. Lityński Zygmunt
5. Plewiński Witold
6. Ponikiewski Henryk
7. Rapacki Józef
8. Rupniewski Franciszek z wyszczególnieniem.
9. Szaniawski Zbigniew
10. Zbrożek Andrzej.

Dwóch z powodu dłuższej choroby pozwolono składać egzamina po wakacyach, jednego reprobowano z prawem powtarzania kursu II.

Do egzaminu głównego w dniu 12. lipca przystąpiło 6 ukończonych uczniów. Przy egzamine tym prócz komisyi egzamicyjnej i Dyrektora obecni byli: radca Wydziału krajowego, Dr. J. Szyszyłowicz, członek kuratoryi szkoły. Dr. W. Milieski i delegat kuratoryi, prof. Dr. E. Godlewski, dyrektor studyum rolniczego przy Uniwersytecie Jagiellońskim.

Egzamin główny złożyli:

1. Kobylański Jan z Czarnocina, z wyszczególnieniem.
2. Murzynowski Konstanty z Szczytnik.
3. Nawrocki Stanisław z Jaroch
4. Przybojewski Bronisław z Kukowa.
5. Żarzycki Tadeusz z Chotylubia.
6. Żórawski Stanisław ze Szczuk.

Po odbytej klasyfikacyi członek kuratoryi, p. Dr. W. Milieski w myśl jednogłośnej uchwały komisyi egzamicyjnej wręczył dwie nagrody z fundacyi ś. p. Napoleona Jeleńskiego p. Kobylańskiemu Janowi, jako takiemu uczniowi, który prócz celujących postępów z nauk zasadniczych i zawodowych odznaczał się w nauce historyi literatury polskiej.

W myśl §. 20. statutu organizacyjnego szkłoy uzyskali w ubiegłym roku szkolnym świadectwa główne po odbytej praktyce następujący b. uczniowie szkoły czernichowskiej:

1. Bronikowski Witold ukończył szkołę w r. 1899.
2. Maziarski Stanisław „ „ „ 1899.
3. Nowakowski Adam „ „ „ 1897.
4. Andrzejewski Jakób „ „ „ 1899.
5. Tański Tadeusz „ „ „ 1899.
6. Murzynowski Jerzy „ „ „ 1897.
7. Grodecki Franciszek „ „ „ 1893.
8. Grodecki Mieczysław „ „ „ 1894.
9. Cieszewski Zygmunt „ „ „ 1897.

Zbiory, muzea i laboratorya.

1. Laboratoryum chemii ogólnej i technologii.

W laboratoryum chemii ogólnej pracowali uczniowie I. i II. kursu. Uczniowie kursu II. odbywali ćwiczenia w jakościowem badaniu ciał złożonych, występujących w roli, lub nawozach. Ćwiczenia te zajmowały jedną godzinę tygodniowo w półroczu zimowem, druga przeznaczona była na repetytorya z chemii nieorganicznej i organicznej.

W półroczu letniem uczniowie I. kursu pracowali w 4 godzinach tygodniowo, a ćwiczenia ich polegały na wykrywaniu pojedynczych zasad i kwasów, a w dalszym ciągu na badaniu sztucznie przygotowanych mięszanin soli mineralnych.

Prócz tego w jednej godzinie tygodniowo przez cały rok odbywały się demonstracye, lub ćwiczenia z technologii rolniczej na kursie II. i III.

Do laboratoryum chemii i technologii zakupiono w ubiegłym roku szkolnym znaczną ilość preparatów chemicznych, a prócz tego z ważniejszych przyrządów: bateryę galwaniczną chromową, parownice mosiężne, łaźnię olejną żelazną, chłodnicę niklowaną kulistą, dyalizator i stelarz do filtrowania niklowany.

Z dotacyi na laboratoryum prenumerowano: Chemisches Centralblatt B. Arendta i Berichte der deutschen chemischen Gesellschaft i zakupiono następujące książki: Prąd elektryczny, Lutosławski, część I. Chemiker kalender 1900; Chemię nieorganiczną i organiczną J. Remsen'a i Technologie der Fette und Oele, C. Schadler.

2. Zbiory dla nauk przyrodniczych.

Ważniejsze nabytki do tych zbiorów w ubiegłym roku szkolnym są następujące: Model przyrządu gębowego owadów i pająków (z masy papierowej), przyrząd żądłowy u pszczoły; model pszczoły do rozbierania; 8 okazów wypchanych szkodników z gromady ssących, a mianowicie: Crossopus fodiens, Sorex vulgaris, Arvicola arvalis, Ar. amphibius, Cricetus frumentarius, Mus decumanus, Mus musculus, i Mus sylvaticus Prócz tego z kredytu nadzwyczajnego zakupiono jednę oszkloną szafę na zbiory.

3. Muzeum rolnicze i pracownia rolnicza.

Do zbiorów muzeum i pracowni rolniczej zakupiono w ubiegłym roku szkolnym 4 mapy geolog. rolnicze; Aparat do kiełkowania według prof. Fischera; wagę do oznaczania skrobi według Reimana, 4 lupy, wagę do analiz technicznych, ciężarki do 2.000 gr. i wiele drobniejszych przyrządów i naczyń. Prócz tego z kredytu nadzwyczajnego podwójną szafę dla muzeum.

4. Pole doświadczalne.

Prócz poletek demonstracyjnych z różnemi kulturami dla obznajomienia się uczniów z niemi, uprawiano w ubiegłym roku 10 odmian owsów, 6 odmian jęczmienia dwurzędowego i 2 odmiany pszenicy ozimej dla poznania użyteczności tych nowych odmian. Dla krajowej stacyi botaniczno-rolniczej we Lwowie uprawiano również trzy parcele koniczyny czerwonej pochodzenia amerykańskiego i 16 gatunków traw.

5. Muzeum hodowli i mleczarstwa.

Do zbiorów w tym dziale zakupiono: Maszynę do strzyżenia zwierząt; 4 modele gipsowe koni Landsberga; model krtani, stawu przedstępia kolanowego i skokowego; model nogi bydlęcej i wymienia. Prócz tego 5 przyrządów mniejszych mleczarskich.

6. Muzeum narzędzi rolniczych i budownictwa.

W ubiegłym roku do tych zbiorów zakupiono: Centryfngę do sortowania ziarna zbóż Kaysera; kultywator amerykański i siewnik do nawozów pomocniczych Melichara.

7. Biblioteka i czasopisma.

Z końcem roku szkolnego 1899/900 biblioteka zawierała 2.825 dzieł, w ubiegłym roku przybyło w działach:

	dzieł	tomów
I. Teologia i filozofia	2	2
III. Język, literatura i sztuka	4	4
IV. Beletrystyka	62	109
V. Historya powszechna i polska	14	20
VI. Geografia	1	1
VIII. Nauki przyrodnicze	14	16
IX. Gospodarstwo wiejskie	26	27
XI. Weterynarya	2	2
XIII. Ekonomia, statystyka i prawo	18	21
XIV. Podręczniki	8	8
XV. Wydawnictwa peryodyczne	14	15
XVII. Atlasy	1	1
razem	166	226

tym sposobem z końcem roku szkolnego 1900/901 zawiera biblioteka 2.991 dzieł.

Jak przedstawia wykaz szczegółowy przybytków, najwięcej przybyło w dziale IV., dzięki ofiarności uczniów, bo na dział ten nie ma zupełnie funduszów. Fakt ten najwymowniej popiera wnioski Dyrekcyi co do ustanowienia opłat na bibliotekę od nowowstępujących uczniów w kwocie 10 koron i przeznaczenia uzyskanej stąd sumy na zakupno książek w dziale IV, III. i V. Dział III. i V. ma dotacyę bardzo szczupłą, powiększa się głównie przez ofiarność Akademii Umiejętności, podobnie jak dział XV, a przecież przy szkole połączonej z internatem książki z działu III, IV. i V. powinny się znajdować w bibliotece szkolnej, aby mogły służyć sprawie wychowania i wspierać tę działalność szkoły.

Na tem miejscu Dyrekcya szkoły poczuwa się do miłego obowiązku złożenia serdecznego podziękowania wszystkim ofiarodawcom dla biblioteki zarówno z grona profesorów szkoły, jak uczniów, a niemniej Akademii Umiejętności w Krakowie, która od szeregu lat przesyła swe publikacye tutejszej bibliotece.

Sprawozdanie lekarza zakładowego.

Podczas panowania płonicy (szkarlatyny) w Czernichowie uległ tejże jeden uczeń tutejszej szkoły. Wprawdzie przebieg choroby był łagodny i nie przedstawiał żadnego niebezpieczeństwa dla chorego, sam jednak wypadek nastręczył ogromne trudności w odosobnieniu chorego, gdyż infimeryę szkolną musiano pozostawić dla innych chorych. Druga ważna niedogodność polegała na przeprowadzeniu desynfekcyi w braku odnośnego aparatu. Ze względu na wielką odpowiedzialność Dyrekcyi w razie rozniesienia zakaźnej choroby należałoby obmyśleć sposób urządzenia takiej odosobnionej izby używanej zresztą do innych celów, którą w razie epidemii możnaby zamienić na pokój dla chorego, położony zdala od całego ruchu zakładowego, a powtóre okazuje się rzeczą niezbędną zakupienie skromnego aparatu desynfekcyjnego, mogącego oddać znaczne usługi i w innych mniej niebezpiecznych chorobach.

Co do odosobnionej izby, to Dyrekcya już od dwóch lat kołacze o fundusze na przegrodzenie sali VIII, z której powstaną dwa pokoje przedzielone kurytarzem. Jeden z nich byłby przeznaczony na bibliotekę i salę posiedzeń, drugi byłby rozmównicą dla rodziców i opiekunów, przyjeżdżających do zakładu, a w razie wypadku nadawałby się bardzo na taką odosobnioną infimeryę. Niestety funduszu potrzebnego na tę przeróbkę dotychczas uzyskać nie można.

Wśród zgłaszających się o poradę lekarską chorych zauważyć się daje znaczna liczba chorób narządu pokarmowego i to przeważnie nabytych przed wstąpieniem do Zakładu. Ponieważ wypadki takie z powodu szczególnych przepisów dyetetycznych nastręczają zarządowi szkoły wiele kłopotów i są przyczyną nieporządków, tudzież zbytniej samowoli w wyborze potraw, przeto postanowił lekarz zakładowy w przyszłości usilnie starać się o jaknajwcześniejsze usuwanie takich chorych, obciążonych chronicznem cierpieniem żołądka, a rozpoczynających dopiero studyum rolnicze.

W ubiegłym roku szkolnym zostały otwarte łazienki z ogromnym pożytkiem i zadowoleniem młodzieży, a w ten sposób zaspokojony został jeden z największych hygienicznych braków.

Ogród warzywny.

W ogrodzie warzywnym uprawiano warzywa na potrzeby internatu i na sprzedaż miejscową i zamiejscową, dochód ogrodu wynosił 346 K. Dla praktycznej nauki warzywnictwa zakłada się w roku 9 skrzyń inspektowych, w których uprawia się warzywa, oraz wczesne rozsady na grunt przeznaczone. Wobec zupełnego zniszczenia skrzyń i okien okazuje się potrzeba sprawienia nowych, to też odpowiednia kwota została przez Dyrekcyę zaproponowaną w preliminarzu budżetu na r. 1902.

Sad i szkółki.

Z powodu różnorodnych potrzeb zakładu sad i szkółki uległy i muszą ulegać przenoszeniu i kasowaniu, to też racyonalna gospodarka pod tym względem wiele ucier-

piała i będzie mogła istnieć dopiero wtedy, gdy odpowiednia przestrzeń gruntu na nowo do sadu i pod szkółki przeznaczoną zostanie.

W ubiegłym roku sprzedano drzewek i owoców za 500 K. Posłano p. Traczewskiemu z rozporządzenia Wydziału krajowego za 44 K.

Zbiory ogrodnicze.

Dla założenia szkółek w celu ćwiczeń i demonstracyi z uczniami zakupiono drzewek za 56 koron, resztę dotacyi przeznaczono na zakupno narzędzi ręcznych niezbędnych do praktyki.

Chmielarnia.

Nowo założona w r. 1899 chmielarnia prosperuje dobrze i tegoroczny plon dobrze się zapowiada. Na rok przyszły okazuje się potrzeba nowych tyk i w tym celu zaproponowała Dyrekcya odpowiednią kwotę do preliminarza budżetu na r. 1902.

Plantacye wikliny.

Wobec zmniejszonego do połowy od lat trzech funduszu na pielęgnacye kultur łozy koszykarskiej zarosły one chwastami i dziko rosnącymi krzewami, a i na tępienie szkodników braknie środków. W relacyi swej z dn. 17. maja b. r. l. 303 Dyrekcya przedstawiła ujemne strony dziś obowiązującego kontraktu dzierżawy i płynącą stąd obniżkę czynszu dzierżawnego, który w roku 1901 wynosi zaledwie nieco więcej, niż połowę preliminowanego.

Folwark.

Posuszny rok przyczynił się w wysokim stopniu do obniżenia plonów.

Zebrano:	pszenicy (ziarna) . . .	64·64 q
	żyta „ . . .	10·35 „
	jęczmienia „ . . .	27·05 „
	owsa „ . . .	66·65 „
	bobiku „ . . .	6·00 „
	soji „ . . .	2·44 „
	ziemniaków (głąbi) . . .	108·00 „
	buraków (korzeni) . . .	399·00 „
	marchwi (korzeni) . . .	21·00 „
	siana z koniczyny . . .	152·42 „
	„ z mięszanek . . .	16·00 „
	końskiego zębu (suszonego) .	30·00 „
	różnej paszy zielonej . .	420·00 „

Zebrane plony służyły w części na siew, ordynaryę i paszę dla inwentarza, w części zostały sprzedane. Wobec braku słomy i paszy zużyto całą dotacyę przeznaczoną na to, a mimo to utrzymanie inwentarza pozostawiało wiele do życzenia i odbiło się bardzo na mleczności krów.

Stan bydła rogatego nie uległ zmianie. Udój roczny wynosił 15.405 litrów od 10 krów. Sprzedano mleka 13.823 litrów.

Stan obory z 1. lipca 1900 wynosił .	22	sztuk
dokupiono . . .	1	„
z wycielenia . .	12	„
w przychodzie . .	35	sztuk
sprzedano . . .	13	„
pozostało na r. 1901	22	sztuk

a w tem: 1 buhaj, 11 krów, 5 jałówek starszych i 5 cieląt.

Stan fornalki wynosił z 1. lipca 1900 r. 6 sztuk, dokupiono 2 sztuki, sprzedano 1 sztukę, pozostaje 7 sztuk.

Wobec zwinięcia chlewni utrzymuje się nierogaciznę tylko dla demonstracyi.

Z dniem 1. lipca 1900 było . . .	8	sztuk
przybyłyło z wyprosienia . .	10	„
w przychodzie . .	18	sztuk
sprzedano . . .	12	„
zginęło . . .	3	„
pozostało . . .	3	sztuk

a w tem 2 lochy i 1 prosię.

Owce również utrzymuje się tylko dla celów demonstracyjnych, jest ich sztuk 5, w tem 1 baran, 1 matka i 3 jagniąt.

Czernichów, dnia 12. sierpnia 1902.

L. W. 83.260/901.

Lwów, dnia 21. grudnia 1901.

Aleg. 32

Sprawozdanie

Wydziału krajowego o krajowych niższych szkołach rolniczych.

Wysoki Sejmie!

W poprzedniem sprawozdaniu w tym przedmiocie, na ubiegłej sesyi sejmowej przez Wysoki Sejm nie załatwionem, podnieśliśmy, że ilość uczniów w r. szkolnym 1900/901 w pięciu niższych szkołach rolniczych, z wyłączeniem szkoły w Dublanach, objętej osobnem sprawozdaniem, dosięgła liczby 200. W bieżącym roku szkolnym napływ uczniów jeszcze się spotęgował tak, że mimo bardzo ścisłego wyboru przy egzaminach wstępnych przyjęto ogółem 81 nowych uczniów na I. rok nauki. Ogólna suma uczniów we wszystkich niższych szkołach z wyjątkiem Dublan wynosi liczbę 211. Mianowicie liczy szkoła w Bereźnicy ogółem 42 uczniów, w Horodence 42, w Jagielnicy 39, w Kobiernicach 41, wreszcie najobszerniejsza szkoła w Suchodole 47 uczniów. Wszystkie miejsca w internatach są zajęte, zakłady są więc szczelnie zapełnione. Podania, które wpłynęły w terminie późniejszym, zostały nieuwzględnione.

Z porównania frekwencyi za kilka lat wstecz, okazuje się, że w ciągu ostatniego pięciolecia t. j. od r. 1896/7 ilość uczniów w niższych szkołach rolniczych wzrosła w dwójnasób. Jestto najlepszą miarą rozwoju tych zakładów; na szybki wzrost frekwencyi wpływa wprawdzie bezpłatne utrzymanie w internatach, (w b. r. na 211 uczniów jest 5 na własnym koszcie, 2 na koszcie gmin i fundacyj) to wzgląd ten jednak nie umniejsza użyteczności szkół rolniczych w kierunku naukowym i wychowawczym, zwłaszcza, że one z założenia swego przeznaczone są dla ubogich warstw ludności.

Z 48 uczniów, którzy w r. 1901 ukończyli cały kurs nauki, ogółem w pięciu zakładach, 6 wróciło na ojcowiznę, 32 przyjęło obowiązki oficyalistów prywatnych, zawsze bardzo poszukiwanych wśród wychowanków niższych szkół rolniczych, 9 wzięto do wojska, jednemu zaś uczniowi ze szkoły w Horodence udzielił Wydział krajowy stypendyum ustanowione na wniosek c. k. Ministerstwa rolnictwa w kwocie 500 K, w połowie z funduszów krajowych i państwowych, na odbycie praktyki w stacyi uprawy torfów i traw nasiennych w Rudniku.

Nauka odbywała się we wszystkich zakładach prawidłowo i bez przerwy. Kurs rolniczy dla kandydatów na nauczycieli na kursach dopełniających rolniczych, otwarty w d. 1. lutego b. r. w szkole suchodolskiej, prowadzony na podstawie nowego programu przy pomocy sił miejscowych i dojezdnych, zapowiada dobre wyniki. Oprócz nauki teoryi kandydaci brali czynny udział i w ćwiczeniach praktycznych i wykazywali tak w jednym jak i drugim kierunku postępy zupełnie odpowiednie.

Jedna z największych przeszkód prawidłowego nauczania i uczenia się — to jest brak odpowiednich podręczników — jest w drodze do pomyślnego załatwienia.

Wskutek konkursu ogłoszonego na napisanie podręczników do nauki w niższych szkołach rolniczych przedłożono z chwilą zamknięcia konkursu, t. j. z dniem 30. kwietnia 1901 ośm prac z zakresu rolnictwa, hodowli i nauk przyrodniczych.

Oprócz tego poza konkursem wpłynął rękopis podręcznika rachunków i obliczań geometrycznych. Szczegółowa ocena i wybór przedstawionych prac będzie załatwioną w początkach przyszłego roku.

W składzie personalu nauczycielskiego nie było żadnych zmian w okresie sprawozdawczym Wydział krajowy podnosi szczegół ten z zadowoleniem, bo ustalenie grona nauczycieli jest rękojmią spokoju i ładu w zakładach, zarazem głównym warunkiem systematycznej ciągłości nauki. Atoli i w tym okresie, jak wogóle od dłuższego już czasu, nie możemy skonstantować żadnego przyrostu młodszych sił nauczycielskich, bardzo pożądanych nie tylko do pomocy nauczycielom stałym wobec tak licznej frekwencyi, lecz, co ważniejsza, dla zastąpienia ewentualnego ubytku w obecnym składzie grona nauczycieli, nie wykazującym żadnego funkcyonaryusza nadliczbowego. W poprzedniem sprawozdaniu przedstawiliśmy Wys. Sejmowi, że gdy z końcem 1900 r. jeden z nauczycieli fachowych przeniósł się na korzystniejszą posadę do seminaryum nauczycielskiego, Wydział krajowy nie miał wówczas ukwalifikowanego następcy, nadmieniliśmy zaś, że to powtórzyć się może w miarę tworzenia nowych seminaryów nauczycielskich.

Przyszedłszy do przekonania, że trudność przygotowania młodszych sił nauczycielskich, mimo ciągłej zachęty ze strony Wydziału krajowego i materyalnego poparcia z funduszów stypendyjnych dla kandydatów do zawodu nauczycielskiego, że tak samo trudność zatrzymania wyrobionych już sił nauczycielskich na stałe w szkole rolniczej przypisać należy jedynie miernemu w stosunku do wymaganych kwalifikacyi wynagrodzeniu i nie dość zachęcającym widokom na przyszłość, Wydział krajowy przygotował projekt regulacyi płac nauczycieli kraj. niższych szkół rolniczych i po wysłuchaniu opinii stałej sekcyi krajowej komisyi dla spraw rolniczych postanowił wnioski swe w tej mierze przedstawić Wys. Sejmowi do uchwały. Ponieważ jednak regulacya płac odnosi się zarazem do innych pokrewnych zakładów, Wydział krajowy łączy swe wnioski w osobnem szczegółowem sprawozdaniu.

W ubiegłym roku zamianował Wydział krajowy nauczycielem uprawy roślin włóknistych w szkole rolniczej w Suchodole p. Jana Górskiego, byłego nauczyciela wędrownego uprawy lnu z ramienia Komitetu gal. Towarzystwa gospodarskiego i byłego nauczyciela w kraj. szkole uprawy lnu w Gródku. Pan Górski mimo dłuższej służby krajowej, począwszy od r. 1890, nie może być mianowany stałym nauczycielem, gdyż przekroczył wiek wymagany od wstępujących do służby krajowej.

Dla usunięcia tej przeszkody upraszaliśmy Wys. Sejm w poprzedniem sprawozdaniu o udzielenie p. Janowi Górskiemu *veniam aetatis* w uznaniu jego długoletniej i skutecznej służby nauczycielskiej, i o zezwolenie na przyjęcie lat służby p. Górskiego, spędzonych w szkole w Gródku, jako wliczalnych do emerytury. Ponieważ poprzednie sprawozdanie nasze pozostało na ubiegłej sesyi niezałatwione, przedstawiamy Wys. Sejmowi przy końcu niniejszego sprawozdania ponownie ten sam wniosek do uchwały.

Aleg. 1—5. Załączając ℣. jako alegat 1., 2., 3., 4., 5., szczegółowe sprawozdania kierowników szkół rolniczych za rok szkolny 1900/901, dodajemy w dalszym ciągu następujące uwagi o stanie i potrzebach każdego zakładu z osobna.

1. Szkoła w Bereźnicy.

Wskutek wprowadzenia do programu szkoły nauki uprawy lnu okazała się potrzeba lokalu na pomieszczenie warstatów do wyprawy lnu. Ponieważ zakład nie posiadał również dotychczas odpowiedniego schowku na statki gospodarskie i narzędzia rolnicze, przeznaczył Wydział krajowy resztę z zaoszczędzeń funduszu uchwalonego w swoim czasie na budowę szkoły, wynoszącą 4.300 K, na postawienie budynku gospodarskiego, który pomieści warstaty do wyprawy lnu i zarazem wozownię i szopę na narzędzia rolnicze. W ciągu zimy przygotowane będą materyały, budowa będzie ukończoną w ciągu nadchodzącej wiosny.

Gospodarstwo szkolne i obora prowadzone są wzorowo, czysty dochód za rok 1900/901 podniósł się do kwoty 1.648 K t. j. 53 K z morga, po odliczeniu zarobku uczniów na poczet dochodów szkoły.

W budżecie szkoły na r. 1902 preliminujemy nadzwyczajny wydatek w kwocie 200 K na przestawienie kilku zużytych pieców kamyczkowych w zakładzie. Nieznaczne zmiany w zwyczajnych wydatkach uzasadnione są w preliminarzu.

2. Szkoła w Horodence.

Uchwalając budżet szkoły na r. 1901, przeznaczył Wys. Sejm na adaptacye w budynkach zakładu nadzwyczajny kredyt 1.400 K i 800 K na wykopanie studni. Adaptacye wykonano w tym roku w myśl projektu Wydziału kraj. Wykopania studni zaniechano, gdyż próbne wiercenie dało rezultat ujemny. Uchwalony kredyt miał być przeto zaoszczędzonym. Inna pilna potrzeba zakładu zadecydowała jednak inaczej. W październiku spłonął mianowicie murowany budynek zakładu, mieszczący stajnię, wozownię i pomieszkanie nauczyciela i instruktora. Pożar powstał prawdopodobnie z komina pralni znajdującej się również w tym budynku. Koszt odrestaurowania budynku, co musiało być bezzwłocznie zarządzonem, obliczono na 4.900 K. Doliczywszy do tego 700 K tytułem kosztu postawienia drewutni i miejsc ustępowych, które mieściły się także w spalonym budynku, musiały być jednak ze względu na hygienę i porządek przy sposobności usunięte, doliczywszy wreszcie koszt naprawy i uzupełnienia ruchomości ogniem zniszczonych, w kwocie około 400 K, wyniesie cały wydatek odrestaurowania spalonego domu 6.000 K. Wydatek ten pokryto częściowo z premii wypłaconej przez Towarzystwo wzajemnych ubezpieczeń w kwocie 2.636 K, częściowo z zaoszczędzonego nadzwyczajnego kredytu 800 K, przeznaczonego, jak wyżej powiedzieliśmy, na wykopanie studni, resztę zaś t. j. 2.564 K wydał Wydział krajowy zaliczkowo w b. r., wstawiając tę kwotę 2.564 K jako nadzwyczajny kredyt do budżetu szkoły na r. 1902. Restauracyę ukończono w listopadzie, wyjąwszy zewnętrzne otynkowanie, które odłożono do wiosny 1902 r.

Zarazem upraszamy Wys. Sejm o przyznanie następujących jeszcze kredytów nadzwyczajnych wstawionych do preliminarza w łącznej kwocie 2330 K, mianowicie: a) na postawienie lodowni, niezbędnej wskutek objęcia kuchni szkolnej w własny zarząd szkoły, 650 K; b) na zupełne odnowienie sufitu w największej sali internatu i na nowe wyprawienie i wzmocnienie sufitów w 4 innych salach szkolnych 1200 K; c) odnowienie okien i drzwi w budynku szkolnym i administracyjnym 200 K; d) ułożenie nowych podłóg w kancelaryi i w pomieszkaniu jednego nauczyciela 280 K. Niezbędność i pilność tych potrzeb stwierdził Wydz. kraj. przy sposobności lustracyi zakładu.

Wreszcie preliminuje Wydział krajowy nadzwyczajny wydatek 200 K na wydzierżawienie, w myśl niejednokrotnie wyrażonych życzeń Komisyi gospodarstwa krajowego, 4 do 5 morgów gruntu na użytek szkoły, nieposiadającej dotąd własnego gospodarstwa. Po wydzierżawieniu małego przynajmniej obszaru pola będzie mogła szkoła utrzymać kilka sztuk bydła w interesie praktycznej nauki chowu zwierząt domowych. Mały wydatek znajdzie w przyszłym roku pokrycie w dochodach z wydzierżawionego gruntu.

3. Szkoła w Jagielnicy.

Załączone jako alegat 3. sprawozdanie kierownika daje dokładny pogląd na stan i rozwój zakładu w ubiegłym roku szkolnym.

Wydział krajowy, uznając pod każdym względem wzorowe prowadzenie tak szkoły, jak i gospodarstwa szkolnego, nie ma w tym względzie nic do nadmienienia.

Do preliminarza budżetu szkoły na r. 1902 wstawiamy po raz pierwszy na wniosek p. kierownika wydatek w kwocie 300 K na utrzymanie ucznia praktykanta podobnie jak we wszystkich innych kraj. niższych szkołach rolniczych.

4. Szkoła w Kobiernicach.

W poprzedniem sprawozdaniu przedstawiliśmy Wys. Sejmowi, że budynki szkolne znajdują się w bardzo złym stanie, że zwłaszcza dom, służący na pomieszkanie nauczycieli, wymaga jak najrychlej gruntownej i kosztownej stosunkowo restauracyi, którą możnaby jednak wówczas dopiero zarządzić, gdyby właściciel Kobiernic zgodził się na przedłużenie dzierżawy upływającej z końcem 1904 r., na nowy przynajmniej 30 to letni okres. Tymczasem Zarząd dóbr oznajmił na wniesione zapytanie, że dzier-

żawa mogłaby być przedłużoną na lat 10 zaledwie i pod warunkami, niecotrudniejszemi jak dotychczas. Jakkolwiek w dalszym toku rokowań, właściciel Kobiernic okazał się skłonnym do zawarcia umowy dzierżawnej na dłuższy okres czasu, nie można jeszcze uważać ich za ukończone. Nie mając pewności co do dalszego trwania dzierżawy, Wydział krajowy postanowił zaprojektować na nadchodzący rok, mimo istotnie znacznie większych i bardzo pilnych potrzeb, tylko takie adaptacye, jakich chociażby tylko utrzymanie budynków w obecnym stanie, bez dalszego pogorszenia koniecznie wymaga, i uprasza Wys. Sejm o przyznanie na ten cel ryczałtowej kwoty 3.000 K jako wydatek nadzwyczajny zapreliminowany dodatkowo już po zamknięciu budżetu szkoły w rubr. XV. poz. 258 preliminarza budżetu krajowego na r. 1902.

Na żądanie Konwentu O. O. Reformatów w Kentach, sprawujących przez swych kapłanów obowiązki katechety w szkole kobiernickiej, preliminuje Wydział krajowy w budżecie szkoły na r. 1902 z tytułu wynagrodzenia katechety 500 K zamiast dotychczasowych 300 K, z tego powodu, że kapłan dojeżdżający do szkoły oprócz udzielania nauki religii odprawia także w niedziele mszę św. w miejscowej kaplicy dla uczniów i funkcyonaryuszów zakładu. Wydatki z powodu nabożeństwa preliminujemy w kwocie o 100 K wyżej, przeznaczając nadwyżkę na pokrycie kosztów, jakie ponosi kierownik szkoły, podejmując przez całą dobę co tygodnia dojeżdżającego do zakładu księdza katechetę.

Inne drobne zmiany w budżecie uzasadnione są w przedłożonym preliminarzu.

5. Szkoła w Suchodole.

W b. r. odbył się po raz pierwszy egzamin główny i pierwsza serya w liczbie 7 uczniów opuściła zakład po ukończeniu całego 3 letniego kursu. Wszyscy otrzymali pomieszczenie jako pomocnicy w większych gospodarstwach.

Na bieżący rok szkolny przyjęto ogółem 47 uczniów, z tego 18 na I. r. nauki.

Gospodarstwo szkolne, objęte w r. 1897 w zarząd szkoły w stanie zaniedbanym, doprowadzono do równowagi, zupełne uporządkowanie wymaga jeszcze odrenowania gruntów, trudno przepuszczalnych, w części podmokłych. Drenowanie zaprojektuje Wydział krajowy na r. 1903 po wygotowaniu planu i kosztorysu. Gospodarstwo szkolne nie mogło dotychczas produkować na małym stosunkowo obszarze 25 morgów pól ornych dostatecznej ilości karmy dla inwentarza i słomy, Wydział krajowy skorzystał więc w b. r. z nadarzonej sposobności i wydzierżawił od gminy Krosna dalszy kompleks gruntów w obszarze 14 morgów przyległych bezpośrednio do pól szkolnych, za rocznym czynszem po 32 K od morga na przeciąg sześciu lat. Za powiększeniem gospodarstwa przemawiały także względy dydaktyczne, mianowicie potrzeba dostarczenia szkole przy znacznej frekwencyi większego objektu do praktycznych zajęć uczniów. Czynsz za wydzierżawiony dodatkowo kompleks gruntów w kwocie 462 K preliminuje Wydział kraj. w nadzwyczajnych wydatkach budżetu szkoły na r. 1902. Suma wydatków na gospodarstwo, wynosząca 4.862 K znajduje zupełne pokrycie w dochodach preliminowanych na 5.000 K po odliczeniu zarobku uczniów jako osobnego dochodu szkoły.

Na adaptacye w budynkach szkolnych, nie znajdujące pokrycia w szczupłym zwyczajnym kredycie 600 K na utrzymanie budynków, preliminujemy wydatek w kwocie 1.400 K, mianowicie 700 K na usunięcie grzyba w 4 pokojach parterowych budynku mieszkalnego i 700 K na cały szereg napraw około okien, drzwi i pieców w całym zakładzie.

Kończąc na tem sprawozdanie, nadmieniamy jeszcze, że z zestawienia preliminowanych na r. 1902 wydatków i dochodów wszystkich pięciu niższych szkół rolniczych wynika niedobór do pokrycia z funduszu krajowego w łącznej kwocie 108.479 K. W porównaniu z niedoborem preliminowanym na r. 1901 w kwocie 105.551 K wynosi nadwyżka zaledwie około 3.000 K mimo rozwoju tych zakładów i wyższych kosztów utrzymania w internacie większej liczby uczniów.

Na podstawie powyższego sprawozdania Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego o kraj. niższych szkołach rolniczych.

II. Sejm udziela p. Janowi Górskiemu, prowizorycznemu nauczycielowi uprawy roślin włóknistych w szkole rolniczej w Suchodole, *veniam aetatis* i upoważnia Wydział krajowy do przyjęcia lat służby p. Górskiego, spędzonych w kraj. szkole uprawy lnu w Gródku, jako wliczalnych do emerytury.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:
A. Potocki w. r.

Sprawozdawca:
Mieczysław Onyszkiewicz w. r.
Członek Wydziału krajowego.

Alegat 1. do sprawozdania Wydziału krajowego L.W. 83.260/1901.

Sprawozdanie

Dyrekcyi krajowej niższej szkoły rolniczej w Bereźnicy za rok szkolny 1900/901.

Ogólne wiadomości o szkole.

Rok bieżący to piąty rok istnienia szkoły. Celem szkoły jest kształcenie synów włościan na uzdolnionych praktycznych gospodarzy. Uczniowie kończący zakład są bardzo poszukiwani i znajdują natychmiast pomieszczenie, jako funkcyonaryusze niższej kategoryi do większych majątków, co jest oczywistym dowodem dodatniej działalności szkoły.

Nauka trwa lat trzy. Rok szkolny rozpoczyna się 1. lipca a kończy w drugiej połowie czerwca następnego roku.

Przy końcu roku szkolnego zdaje uczeń egzamin z przerobionego materyału przed wyznaczoną komisyą. Wynik dobry rozstrzyga o przejściu ucznia na wyższy rok nauki. Rodzice lub opiekunowie bywają o wyniku pisemnie przez Dyrekcyę zawiadamiani. Po ukończeniu trzeciego roku składa uczeń egzamin z całości nauk fachowych i otrzymuje świadectwo, w którem uwidoczniony jest ogólny postęp w naukach.

Skład grona nauczycielskiego.

1. Henryk Rozwadowski, kierownik zakładu i nauczyciel fachowy, uczył rolnictwa, botaniki, zarządu, ogrodnictwa i sadownictwa, uprawy łąk i rachunkowości gospodarczej jakoteż wydawał dyspozycye folwarczne codziennie. Do kierownika należała administracya zakładu, zarząd gospodarstwa i internatu szkolnego jakoteż prowadzenie kancelaryi szkolnej. Przez połowę roku prowadził mleczarnię szkolną.

2. Stanisław Dzierżbicki, nauczyciel fachowy, uczył nauk przyrodniczych, hodowli, mleczarstwa, pszczelnictwa, rysunków i historyi kraju rodzinnego na wszystkich trzech latach nauki. Prócz tego przez rok cały kontrolował prowadzenie spiżarni szkolnej przez uczniów i czuwał nad oborą szkolną.

3. Nauczyciel do nauk elementarnych, Karol Błaszkiewicz, udzielał nauk elementarnych i kaligrafii a za osobnem wynagrodzeniem pomagał przy prowadzeniu kancelaryi szkolnej.

4. Obowiązki instruktora pełnił Karol Nowak do końca maja b. r.

W miejsce instruktora pozwolono Dyrekcyi przyjąć w miarę potrzeby jednego lub dwóch praktykantów gospodarczych, którzyby kierownikowi w prowadzeniu praktyki gospodarczej i w nadzorze uczniów pomagali.

5. Nauki religii dla uczniów obrządku rz. kat. udzielał ks. Zdzisław Łuczycki, dla uczni obrządku grecko katolickiego ksiądz Grzegorz Komarzański.

Nauki w szkole udzielane.

Nauka dzieliła się na naukę teoretyczną i na naukę praktyczną.

a) Plan i rozkład godzin nauki teoretycznej podała Dyrekcya w sprawozdaniu zeszłorocznem. W maju 1901 odbył się kurs weterynaryi wyłożony przez nauczyciela weterynaryi p. Teofila Sochaniewicza.

b) Nauka praktyczna opierała się o gospodarstwo szkolne. Wykonanie wszelkich robót w gospodarstwie powierzone było uczniom pod dozorem bądź instruktora, bądź praktykanta, zawsze pod kierunkiem kierownika zakładu, który na miejscu sposób wykonywania robót wskazywał i objaśniał. W ciągu zimy uczyli się uczniowie II. i III. roku naprawy statków gospodarskich przy pomocy najprostszych narzędzi.

Sposoby wykonywania tych robót pokazywał uczniom wiejski stelmach. Wprawa, jaką w tej robocie w stosunkowo krótkim czasie uczniowie nabyli, była dosyć znaczna i przy dobrej chęci wystarczyłaby w zupełności małemu gospodarzowi wiejskiemu. Nauka ta była jednak utrudniona z powodu braku większego lokalu na urządzenie warstatu, wskutek czego część uczniów w stajni, część w składzie na narzędzia pracować musiała.

Środki naukowe.

Głównym środkiem naukowym jest gospodarstwo szkolne prowadzone na 30 morgowym obszarze własnym i na 30 morgach donajętych, częścią na pastwisko, częścią dla produkcyi potrzebnego dla szkoły siana. Na polu okazowem na przestrzeni 1 morga uprawia się oprocz różnych odmian zbóż i roślin gospodarskich i przemysłowych także jarzyny i prowadzi się małą szkółkę owocową. W tym roku założyła Dyrekcya na $^1/_8$ morga chmielarnię. Do zbiorów szkolnych zakupiono w b. r. siewnik 5-cio rzędowy ręczny systemu Siederslebena jako przyrząd do demonstracyi i jako narzędzie do obsiewania mniejszych parcel. Dalej zakupiono grabarkę konną systemu Pucka bez siedzenia dla woźnicy dla ułatwienia zbiórki. Książek w tym roku nie kupowano. Z gazet trzymała szkoła: Gazetę rolniczą berlińską, Gazetę lwowską, jako pismo codzienne, i „Niedzielę“ jako pismo ludowe. Gazetę rolniczą warszawską i Tygodnik rolniczy otrzymywała szkoła od Redakcyi bezpłatnie, za co wyraża Dyrekcya redakcyom na tem miejscu w imieniu szkoły najserdeczniejszą podziękę. Rolnika dostarczał kierownik szkoły Rozwadowski.

Frekwencya uczniów.

W roku szkolnym 1900/901 było 32 uczniów na wszystkich trzech latach nauki. Na pierwszy rok przyjęto 14 uczniów, w ciągu roku uwolniono trzech, po roku z powodu zbyt małego postępu w nauce jednego, przeszło zatem na rok drugi nauki 10 uczniów. Na drugim roku było uczni 11, z tego w ciągu roku wydalono jednego z powodu nieodpowiedniego zachowania się, przeszło na następny rok uczniów dziesięciu. Na roku trzecim było uczniów 8, wszyscy zdali egzamin końcowy. Z tych 5 przyjęło miejsce w większych gospodarstwach, jeden idzie w jesieni do wojska, dwóch zaś pozostaje w domu. Ze względu na miejsce urodzenia i zamieszkania było: z powiatu lwowskiego 3, rohatyńskiego 2, żydaczowskiego 3, jarosławskiego 4, brodzkiego 2, przemyślańskiego 2, żółkiewskiego 2, brzeżańskiego, sokalskiego, kałuskiego, radziechowskiego, samborskiego, rudeckiego, drohobyckiego, skałackiego po jednym. Wiek uczniów wahał się od 15 do 20 lat. Przeważnie byli to synowie ubogich włościan i kilku synów sług dworskich. Z uczniów, którzy w roku poprzednim naukę ukończyli, 9 poszło do praktyki w większych majątkach, 2 odbyło kurs mleczarski a z tych jeden pracował w mleczarni dworskiej, drugi w mleczarni szkoły tutejszej; jeden zaś służy w wojsku. Z uczni dawniejszych: jeden pozostał nadal w Zatorze jako stawniczy, jeden służy w wojsku, jeden wstąpił do seminaryum nauczycielskiego w Zaleszczykach na rok trzeci, jeden pozostaje na własnem gospodarstwie, trzech było w większych gospodarstwach.

Sprawy internatu.

W zabudowaniu szkolnem sześć sal poświęconych jest dla uczniów, trzy na dole dla nauki i rekreacyi, trzy na pierwszem piętrze na sypialnie. Pościel składa się: z siennika, poduszki napchanej sieczką, dwóch koców (letniego i zimowego) czterech prześcieradeł, dwóch ręczników i dwóch poszewek. Uczniowie dostają w ciągu roku jedno ubranie sukienne, dwa kompletne ubrania kortowe, dwa ubrania na lato drelichowe, jedną bundę do drogi, jedną burkę ciepłą, na zimę kożuszek niepokryty suknem do roboty, 1 parę rękawiczek, kapelusz filcowy i słomkowy, 1 czapkę włóczkową. Prócz tego dostarcza im szkoła papieru do pisania, piór, ołów-

ków, szczotek do czyszczenia i czernidła na buty, mydła do mycia, nici i t. p. Żywienie odbywało się we własnym zarządzie wedle następującego porządku:

Dzień	Śniadanie	Drugie śniadanie	Obiad	Podwieczorek	Kolacya	Uwaga
Poniedziałek	Kasza jaglana na mleku	25 dkg. chleba w lecie z omastą, — w zimie bez omasty.	Barszcz zabielany z fasolą, perłówka z omastą	25 dkg. chleba z omastą.	Kasza hreczana z mlekiem i omastą	
Wtorek	Grysik jęczmienny na mleku		Rosół z kartoflami, mięso z ryżem		Pierogi z kartoflami i omastą	
Środa	Grysik pszenny na mleku		Zupa kartoflana, kluski z serem		Kukurudzianka z mlekiem i omastą	
Czwartek	Kasza hreczana na mleku		Rosół z ryżem, mięso z fasolą na kwaśno		Prażucha z mlekiem i omastą	
Piątek	Kasza kukurudziana na mleku		Zupa grochowa z grzankami z chleba, pierogi z kartoflami		Kasza jaglana na mleku	
Sobota	Grysik pszenny na mleku		Kapuśniak z grochem, kluski z serem		Kasza hreczana z mlekiem i omastą	
Niedziela	Mleko pełne i chleb		Rosół z drobną kaszką, mięso ze śliwkami i kartoflami		Pierogi z kartoflami i omastą	

Mleko do śniadania i wieczerzy otrzymywali uczniowie po odtłuszczeniu na wirówce, tylko w niedzielę mleko pełne. Na omastę do chleba otrzymywali kolejno: smalec, masło, powidła lub ser. Mąki i kasze zakupywano w większych ilościach wprost u producentów. W ciągu roku wydano 13.962 racyj dziennych dla uczniów i czeladzi, 356 racyj dziennych dla instruktora, wiktującego się za osobnem wynagrodzeniem w kuchni zakładowej a koszt jednej racyi wedle dziennika kasowego szkolnego wynosił 48½ groszy. Stąd roczny koszt żywienia jednej osoby bez opału i światła, ale wraz z kosztem utrzymania służby i prania bielizny = 172 K 66 gr. Koszt ubrania ucznia roczny = 57½ korony, bez butów i bielizny. Stan zdrowotności był bardzo dobry, bo oprócz jednego zapalenia płuc zwyczajnego i dwóch wypadków poważniejszego skaleczenia innych chorób nie było.

Budynki szkolne

starała się Dyrekcya utrzymać w odpowiednim stanie. W b. r. naprawiono mury naokoło gnojowni i przejazdy. Rok bieżący znowu jednak dowiódł, że niezbędną dla gospodarstwa jest szopa na narzędzia i pomieszczenie na warstaty do wyprawy lnu.

Gospodarstwo szkolne

prowadzono dalej w obranym kierunku, dążącym do poprawy pól i wzbogacenia ich w próchnicę. W tym celu prócz nawozu rozpoczęto uprawę nawozów zielonych z pomyślnym rezultatem; nawet ścierń żytnia obsiana łubinem dała w jesieni jeszcze dosyć dużą do przeorania masę. Chów bydła również dalej pomyślnie się rozwija i mała obora szkolna sprzedała w tym roku dwa roczne buhajki, uzyskując za nie 540 koron; przychowano też dwie cielice. Dla ułatwienia jednak chowu doprowadziła Dyrekcya za zgodą Wydziału krajowego do skutku zakupno buhajka, pełnej krwi Simenthal, w spółce z komitetem c. k. Towarzystwa gospodarczego, co może się znacznie przyczynić do wyrównania i poprawy produktów stajni tutejszej. Doświadczeń na polu szkolnem w tym roku szkoła nie robiła oprócz doświadczenia z uprawy 6 odmian ziemniaków produkcyi Dołkowskiego, zarządzonego przez stacyę botaniczno-rolniczą we Lwowie. Doświadczenie dało małe rezultaty i niekompletne, bo część parcel zniszczyły dziki. Za to więcej czasu poświęcono przygotowaniu do uprawy na fermie powiatowej w nadziei, że przyszły rok w rezultaty o wiele obfitszym będzie.

Kronika szkoły.

W tym roku zwiedził szkołę kilkakrotnie Radca Wydz. kraj., dr. Szyszyłowicz. Kierownik szkoły, korzystając z okazyi wystawy bydła w Żydaczowie, miał tam pogadankę z włościanami o nawozach sztucznych, ich zakupnie i użyciu. Takąż pogadankę urządził dla kolonistów w Annaberg, gdzie równocześnie wytyczył i zarządził przeprowadzenie doświadczenia nad nawożeniem łąki żużlami i kainitem.

Wykaz stanu majątkowego gospodarstwa szkoły rolniczej w Bereźnicy za rok 1900/1901.

Porównanie inwentarzy gospodarskich.

1. Inwentarz żywy.

a) Konie.

d. 1/7 1900 r.		*d. 1/7 1901 r.*	
1. Szpak m. 14½ l. 7. wartość	100·00	1. Klacz siwa deresz. l. 9. m. 15½	150·00
2. Wałach m. 15½ l. 5. „	250·00	2. Wałach kasztan brud. l. 6. m. 15½	280·00
Razem	350·00	Razem	430·00

b) Krowy.

d. 1/7 1900 r.		*d. 1/7 1901 r.*	
1. Dziesięć krów według ceny inwentarza	2627·00	1. Dziesięć krów według ceny inwentarza	2706·80
2. Cztery sztuki jałownika, ceny inwentarza	397·00	2. Pięć sztuk jałownika	483·50
		3. Połowa buhaja „Wiarusa“	300·00
Razem	3024·00	Razem	3490·30

c) Świnie.

d. 1/7 1900 r.		*d. 1/7 1901 r.*	
1. Pięć loch, 2 knury, 2 loszki, ogółem	735·00	1. Jeden knur, pięć loch i troje młod. wagi żywej 1.242 kg. à 70 gr.	869·40
2. Cztery prosięta po 18 K	72.00		
Razem	807·00		

d) Owce.

d. 1/7 1900 r.		*d. 1/7 1901 r.*	
1. Jedenaście starych á 12 K	132·00	1. Siedm starych po 12 K	84·00
2. Siedm młodych á 8 K	56·00	2. Troje młodych „ 8 „	24·00
Razem	188·00	Razem	108·00

e) Woły.

d. 1/7 1900 r.		*d. 1/7 1901 r.*	
1. Para wołów wartość inwent.	510·00		

2. Inwentarz martwy.

d. 1/7 1900 r.		*d. 1/7 1901 r.*	
Stan inwentarza martwego	4590·00	Stan inwentarza martwego	4767·08

Zapasy w materyałach.

d. 1/7 1900 r.		*d. 1/7 1901 r.*	
1. Ściółka 16·15 po 2 K	32 30	1. Ściółka 13·94 po 2 K	27·88
2. Koniczyna 72·32 po 3·20	231·42	2. Koniczyna 61·36 po 3·50	214·76
3. Słoma w okłot. 2·00 po 3·00	6·00	3. Słoma w okłot. 4·80 po 3·00	14·40
4. Żyto poślad 0.32 po 14·00	4·48	4. Owies 3·28 po 14	45·92
5. Owies 16 88 po 10·50	177·24	5. Pszenica celna 120 po 16	19·20
6. Łubin 3·04 po 16	48·64	6. Groch 11 kg. po 20	2·20
7. Ziemniaki 2·00 po 2·00	4·00	7. Koński ząb 0·15 po 16	2·40
8. Kukurudzianka 0 04 po 16	0·64	8. Ziemniaki 7 K po 2	14·00
9. Otręby 2·12 po 7·50	15·90	9. Otręby 0·78 po 8	6·24
10. Makuchy 0·15 po 14	2·10	10. Makuch 0·18 po 16	2·88
11. Sól 0·18 po 12	2 16	11. Sól 0·40 po 12	4·80
12. Torf 50 q. po 3·24	162·00	12. Torf 50 q. po 3·18	159·00
13. Groch 18 po 20	1·60		
Razem	688·48	Razem	513·68

Obroty bieżące w ciągu roku 1900 na 1901.

1. Rachunek produkcyi zwierzęcej.

a) Konie robocze.

Dochody:

Gotówką.	K
Za sprzedanego konia Szpaka	55·00
Porachunkiem:	
Za dostawę zakł. szkoln. drzewa	184·00
We własnem gospodarstwie:	
Roboczych dni parokonnych 245	
Produkcya nawozu 250 ctm.	
Razem	239·00

Rozchody:

Gotówką.	K
Kucie koni, kupno ocyli itp.	41·90
Kupno klaczy siwej	147·30
Torf 10 ctn. po 3·18	31·80
Porachunkiem obsługa	20·00
Z własnego gospodarstwa:	
Słoma . . . 17·29 ctn.	
Konicz . . . 21·34 „	
Owies . . . 34·61 „	
Sól . . . . 0·265 „	
Potraw i siano . 41·08 „	
Marchew i poślad 9·92 „	
Razem	241·00

b) Krowy.

Dochody:

Gotówką.	
Za stanowienie krów	57·00
„ 2 cieląt sprzedanych	46·96
„ krowę „Sojkę“	200·00
„ byczka „Icka“	220·00
„ „ dla Towarz. gosp.	280·00
Porachunkiem:	
Za 12612·25 l. mleka po 12 gr.	1513·47
„ 7233·50 „ „ „ 10 „	723·35
We własnem gospodarstwie:	
Wyprodukow. nawozu 2.000 ctn.	
Razem	3040·78

Rozchody:

Gotówką.	
Kupno krowy „Czajki“	190·00
„ buhaja „Wiarusa“	201·66
Wydatki przy sprzedaży krów i byczka	13·73
Naprawa inwent. krowiarni	18·44
Najęcie pastucha	72·00
„ pastwiska	240·00
Lekarstwa i weterynarz	12·00
Dokupno paszy:	
Owsa 15·33 ctn. à 12·50	191·62
Soli 1·99 à 12	23.88
Otrąb 52·55 po 8·73	458.76
Makuchu 7·81 po 16	124.96
Bobiku 6·10 po 13·08.	79·79
Torfu 35·00 po 3·18	111·30
Porachunkiem:	
Mleczarni za produkta mleczar	120·00
Praca uczniów	100·00
Z własnego gospodarstwa:	
Słomy . . . 113 55 ctn.	
Koniczyny . . 115·70 „	
Buraków . . 125·00 „	
Ziemniaków . . 75 82 „	
Marchwi . . 31·64 „	
Potrawu . . 32·20 „	
Owsa . . . 18·60 „	
Razem	1958·14

c) Woły.

Dochody:

Gotówką.	K
Za sprzedanych parę wołów .	601·00
We własnem gospodarstwie:	
Wyprodukowano nawozu 80 ctm.	
Dni roboczych na parę wołów 90	

Rozchody:

Gotówką.	K
Przy sprzedaży wołów . .	9·52
Dokupno paszy:	
Otręby 2·48 po 8·73 . . .	21·65
Sól 0·20 po 12	2·40
Makuch 1·41 po 16 . . .	22·56
Torf 10 ctm. po 3·18. . .	31·80
Z własnego gospodarstwa:	
Słoma . . . 12 55 ctn.	
Koniczyna . . 36·28 „	
Owies . . . 6·84 „	
Ziemniaki . . 41·44 „	
Porachunkiem:	
Obsługa przez uczniów . .	40·00
Razem	127·93

d) Owce.

Dochody:

Sprzedaż 11 sztuk owiec . .	280·00
„ 55 kg. wełny . .	34·00
We własnem gospodarstwie:	
Wyprodukowano nawozu 80 ctm.	
Razem	314·00

Rozchody:

Gotówką.	
Przy sprzedaży i wysyłce owiec	1·44
Za dokupioną paszę:	
Otręby 0·50 po 8·73 . . .	4·36
Sól 48 kg. po 12 gr. . . .	5·76
Torfu 10 ctm. po 3.18 . .	31·70
Porachunkiem:	
Obsługa uczniów	40·00
Z własnego gospodarstwa:	
Słomy . . . 6·70 ctn.	
Koniczyny . . 1·00 „	
Potrawu i siana . 4·74 „	
Ściernianki . . 18·00 „	
Razem	83·36

e) Świnie.

Dochody:

Gotówką.	
Za skoki knura	22 00
„ prosięta od loch szkolnych	618·20
„ lochę	120·00
„ wieprza	180·00
„ lochę na targu . . .	147·20
Z własnego gospodarstwa:	
Wyprodukowano nawozu 90 ctm.	
Razem	1087·40

Rozchody:

Gotówką.	
Przy sprzedaży prosiąt i loch .	5·28
Kastracya knura	7·10
Za dokupioną paszę:	
Kukurudzianki 10·94 po 14·56	159·29
Otrąb 16·41 po 8·73 . . .	143·26
Bobiku 0·23 po 13·08 . .	3·01
Ziemniaków 99·93 . . .	251·61
Do przeniesienia	569·55

Rozchody:

Z przeniesienia	569·55
Porachunkiem:	
Mleczarni za produkta mleczar.	143·66
Z własnego gospodarstwa:	
Słoma . . . 31·74 ctn.	
Poślad . . . 1·10 „	
Ospa . . . . 1·38 „	
Owies i groch . . 0·98 „	
Ziemniaki . . . 17·59 „	
Razem	713·21

Mleczarnia:

Dochody:

Gotówką.	K
Od zamiejscowych za produkta mleczarskie	1358·13
Od kierownika Rozwadowskiego	136·68
„ nauczyciela Błaszkiewicza	162·21
„ „ Kaweckiego .	19·57
„ „ Sochaniewicza	13·75
„ ks. Komarzańskiego . .	141·79
„ „ Rudnickiego . . .	18·12
Porachunkiem:	
Od kuchni szkolnej . . .	1065·33
„ stajni i chlewni . . .	263·66
Razem	3179·24

Rozchody:

Gotówką.	K
Za przybory do pakowania .	84·84
„ mleko od ks. Komarzańskiego	259·06
„ „ „ „ Rudnickiego .	33·00
„ tłuszcz z mleka od JW. Bar. Brunickiego	225·00
Za masło z Podhorzec . .	12·00
Porachunkiem:	
Za mleko z krowiarni . .	2236·82
Razem	2850·72

B) Rachunek produkcyi roślinnej.

Dochody:

Za 58·52 ctm. żyta . . .	922·57
„ 4·29 „ ziemniaków .	8·58
„ 50·50 „ „ dla kuchni zakładowej . .	146·60
Za owies i siano od kier. Rozwadowskiego . . .	1·65
Za 25 kg. przenicy dla kuch. zakł.	4·00
„ 2·35 ctn. łubinu . . .	33·25
„ 10 kg. lnu rygskiego . .	5·60
„ 70 „ otrąb	13·60
Wynagrodzenie za pobity gradem owies i ziemniaki .	296·86
Za żywienie koni administr. .	518·30
Razem	1951·01

Rozchody:

Gotówką.	
Kupno 26·87 ctm. owsa po 12·50	335·87
Rymarzowi za naprawę uprzęży	57·04
Stelmachowi za naprawę wozów	47·22
Kowalowi za okucie wozu .	80·00
„ „ naprawę narz. rol.	55·33
Zwrot zadatku za kupione siano	40·00
Za 14 fur kupionego nawozu	28·00
„ 20 ctm. słomy w okłotach	64·00
„ najem robotników . .	157·30
„ czynsz dzierżawny pola .	510.00
„ najem koni do zwózki zboża	12·30
„ ubezpieczenia	73·64
„ kainit w Tow. gósp. . .	7·88
„ myto drogowe . . .	22·80
„ 250 kg. łubinu . . .	37·72
„ 21 litrów nasienia lnu .	4·20
„ 60 kg. siemienia rygskiego	36·90
„ 20 „ nasienia koniczyny	34·80
„ nasiona i nawozy sztuczne	546·66
Do przeniesienia	2153·66

Rozchody:

Z przeniesienia	2153·66
Za zmielenie ospy . . .	1·60
„ 400 kg. superfosfatu . .	44·95
„ 23 kg. konopi do siewu .	6·04
„ rozsadę brukwi i buraków	15·00
„ smarowidło do wozów .	6·20
„ naprawę inwent. martwego	128·45
„ 15 kg. bobiku po 13·08 .	2·06
„ 15 „ grochu po 16 gr .	2·40
„ 10 ctm. torfu dla koni adm.	31·80
Porachunkiem:	
Za pracę uczniów . . .	420·00
We własnem gospodarstwie:	
Robocizna sprzężajowa dni 335	
Wyprodukowano nawozu 2500 ctm.	
Razem	2810·16

Zestawienie.

	Dochody.		Rozchody.	
	K	gr.	K	gr.
I. Stan inwentarza żywego:				
a) konie robocze . . .	430	—	350	—
b) krowy	3490	30	3024	—
c) świnie	869	40	807	—
d) owce	108	—	188	—
e) woły	—	—	510	—
II. Stan inwentarza martwego	4767	08	4590	—
III. Zapasy w płodach i produktach rolnych . . .	513	68	688	48
A) Rachunek produkcyi zwierzęcej: *a)* konie robocze . .	239	—	241	—
b) krowy . . .	3040	78	1958	14
c) woły . . .	601	—	127	93
d) owce . . .	314	—	83	36
e) świnie . . .	1087	40	713	21
f) mleczarnia . .	3179	24	2850	72
B) Rachunek produkcyi roślinnej	1951	01	2810	16
Razem	20590	89	18942	—

Z porównania dochodów z rozchodami, w które wliczono 620 K za pracę uczniów, pozostaje nadwyżka w dochodach 1648 K 89 gr. **czyli z 1-go morga 53 K 96 gr.**

Z Dyrekcyi krajowej niższej szkoły rolniczej w Bereźnicy.

Bereźnica, 2. sierpnia 1901

Henryk Rozwadowski.

Alegat 2. do sprawozdania Wydziału krajowego LW. 83.260/901.

Sprawozdanie

Dyrekcyi krajowej niższej szkoły rolniczej w Horodence za r. szkolny 1900/901.

I. Ogólne wiadomości o szkole.

Krajowa niższa szkoła rolnicza w Horodence, założona w r. 1885 staraniem Wydziału krajowego, wspartem ofiarnością JWnego barona Jakóba Romaszkana, ma na celu przedewszystkiem kształcenie pomocników, t. j. niższych organów wykonawczych dla gospodarstw większych.

Cel ten dla szkoły horodeńskiej wytkniętym został na podstawie warunków, w jakich ona się znajduje. Szkoła ta bowiem nie posiada własnego gospodarstwa, jedynie obejście szkolne i ogród 4-morgowy, a opartą jest o wzorowo prowadzone gospodarstwo rolne bar. Romaszkana, obejmujące 3661 morgów obszaru. Uczniowie szkoły horodeńskiej korzystać mogą ze wszystkich działów tego gospodarstwa.

Szkoła, nie posiadając jednak prócz 4-morgowego ogrodu własnego gospodarstwa, nie jest w stanie utrzymywać choćby parę sztuk krów i kilka sztuk trzody chlewnej do chowu, coby dało możność uczniom nabycia gruntownej praktycznej nauki o wychowie, żywieniu i pielęgnowaniu zwierząt gospodarskich. Dotychczas napotykała i napotyka nauka praktyczna chowu zwierząt domowych na znaczne trudności, gdyż w gospodarstwie, o które szkoła jest opartą, uczniowie w stajniach tylko jako służbowi kolejno czynnościom tam przedsiębranym przypatrywać się mogą.

Ażeby tym niedogodnościom zapobiedz, ma Dyrekcya zamiar w przyszłości wydzierżawić 4—5 morgów gruntu, by zabezpieczyć się w potrzebną ilość paszy, a po rozszerzeniu stajni utrzymywać przynajmniej 4 sztuki bydła i 4 sztuki trzody chlewnej dla prowadzenia nauki praktycznej chowu zwierząt domowych.

Nauka teoretyczna i praktyczna obejmuje przedmioty objęte statutem szkoły i rozłożona jest na lat 3. Rok szkolny rozpoczyna się z dniem 1. lipca a kończy się z dniem 30. czerwca każdego roku. Dla szkoły horodeńskiej są przeznaczone: z funduszów Rady powiatowej horodeńskiej 3 stypendya po 100 złr. i 1 stypendyum po 150 złr. rocznie, nadto z funduszów gminy miasta Horodenki (dla młodzieży przynależnej do tego miasta) 1 stypendyum o rocznych 100 złr.

Z końcem roku szkolnego składają uczniowie egzamina roczne ze wszystkich przedmiotów nauki przed komisyą egzaminacyjną, stosownie do postanowienia §. 14. statutu szkoły. O wyniku egzaminu, który stanowi o przejściu ucznia na rok wyższy, zawiadamia Dyrekcya listownie rodziców względnie opiekunów uczniów. Po ukończeniu całego trzechletniego kursu nauk, jest każdy uczeń zobowiązany złożyć egzamin końcowy z całości nauki zawodowej przed komisyą egzaminacyjną. W razie pomyślnego wyniku tego egzaminu, otrzymuje uczeń „Świadectwo ukończenia nauk“, w którem jest podany ogólny postęp w naukach stopniami: bardzo dobry, dobry i dostateczny, a zachowanie się stopniami: zupełnie odpowiednie, odpowiednie lub zaledwie odpowiednie

II. Skład grona nauczycieli:

1. Przemysław Cholewa, kierownik szkoły i nauczyciel fachowy, uczył chowu zwierząt domowych, mleczarstwa, nauki zarządu, zoologii, miernictwa i rachunkowości. Oprócz tego prowadził administracyę zakładu, tudzież kierował praktyką gospodarczą.

2. Jan Horbań, zastępca nauczyciela fachowego, uczył zasadniczych wiadomości z nauk przyrodniczych, rolnictwa i rysunków.

3. Ludwik Zub, nauczyciel do nauk elementarnych, uczył języka polskiego i ruskiego, rachunków, geografii i historyi ojczystej, oprócz tego pomagał w prowadzeniu kancelaryi szkolnej.

4. Adolf Jasiński, zastępca instruktora i dozorca uczniów, uczył wykonywania robót gospodarczych.

5. Ks. Zygmunt Scherff, wikary przy kościele parafialnym, udzielał nauki religii uczniom obrz. rzym.-kat.

6. Ks. Sofron Hlibowicki, wikary przy cerkwi parafialnej, udzielał nauki religii uczniom obrz. gr.-kat.

7. Teofil Sochaniewicz, krajowy nauczyciel wędrowny weterynaryi, uczył weterynaryi w ciągu kursu 4-tygodniowego.

8. Zygmunt Jakliński, kontrolor c. k. fabryki tytoniu w Jagielnicy, odbywając 14-dniowy kurs uprawy tytoniu dla nauczycieli ludowych, urządzony staraniem Komitetu uprawy tytoniu w Śniatynie, udzielał równocześnie dla uczniów tut. szkoły nauki o uprawie tytoniu przez dwa tygodnie.

III. Nauki w szkole udzielane.

Nauka w kraj. niższej szkole rolniczej w Horodence jest teoretyczna i praktyczna. Zakres i treść każdego przedmiotu w porównaniu do lat poprzednich nie uległy zasadniczej zmianie.

Nauka teoretyczna trwa od 1. października do końca czerwca; w czasie jednak najważniejszych robót, jak siewów wiosennych, sadzenia ziemniaków, zbioru siana, bywa chwilowo przerywaną, by wszystkich uczniów z pracami temi gruntownie zapoznać. W czasie żniw i robót jesiennych, t. j. od 1. lipca do 1. października są wszyscy uczniowie wyłącznie praktycznie zajęci. Sposób udzielania nauki praktyki gospodarczej jest następujący:

Uczniów roku I. uczy się przeważnie poprawnego wykonywania wszelkich robót ręcznych przy użyciu narzędzi ręcznych, (kopania, motyczenia, żęcia, koszenia, wiązania i t. p.), i niektórych robót narzędziami zaprzężnemi (orania, walcowania, włóczenia). W drugim roku nauki używa się uczniów przeważnie do wykonywania prac narzędziami zaprzężnemi lub poruszanemi motorami (orania, młócenia, pielenia, płużkowania, grabienia grabarką, cięcia sieczki i t. p.), a w czasie żniwa do zbioru i dozoru przy zbiorze, jako pomocników uczniów roku III., w końcu do zwózki i składania stert; w III. roku do pracy maszynami (siewnikami, młocarnią parową), i jako dozorców poszczególnych robót. Uczniowie roku III. pełnią kolejno służbę pisarza tokowego i służbę ekonoma. Dla wyuczenia pielęgnowania inwentarza wyznacza się przez cały rok po kolei co tydzień 2 uczniów (jeden z II.-go i jeden z I.-go roku) do obsługi krowiarni, wołowni i fornalki pod nadzorem ucznia roku III.-go, pełniącego służbę włodarza.

W okresie zimowym pełni po 2 uczniów tygodniowo służbę w gorzelni, a ci sami są w miarę wolnego czasu zajęci w kuźni i stelmacharni.

Z wszelkich wykonywanych, względnie dozorowanych prac, składają uczniowie służbowi tygodniowe raporta kierownikowi szkoły, który wszelkie czynności przez nich wykonywane omawia i błędy wytyka. Na obejściu szkolnem, ogrodzie i pólku szkolnem wszystkie czynności wykonują uczniowie sami.

W ubiegłym roku szkolnym urządzono dla uczniów trzy kursy specyalne, a to kurs weterynaryi, kurs mleczarstwa i kurs uprawy tytoniu.

Kurs nauki weterynaryi przeprowadził z uczniami roku III. krajowy nauczyciel weterynaryi, p. Teofil Sochaniewicz. Kurs ten trwał 4 tygodnie.

Kurs nauki mleczarstwa odbył w miesiącach zimowych z uczniami roku III. p. Przemysław Cholewa, kierownik szkoły, dokładając starań, by uczniów wykształcić praktycznie w obchodzeniu się z nabiałem. Kurs ten trwał 6 tygodni.

Kurs uprawy tytoniu przeprowadził w 2 tygodniach z uczniami roku III. p. Zygmunt Jakliński, kontrolor c. k. fabryki tytoniu w Jagielnicy.

IV. Środki naukowe.

1. Głównym środkiem naukowym do praktycznej nauki gospodarstwa wiejskiego we wszystkich jego działach jest wzorowo prowadzone gospodarstwo JW. Jakóba barona Romaszkana, o które szkoła jest opartą.

2. Pole szkolne, pólko do uprawy roślin okazowych, pólko warzywne, nadto mały ogródek botaniczny i kwiatowy. Rozłożenie całego do szkoły należącego obszaru pozostało niezmienione. Pole szkolne podzielone jest na 10 poletek po 13 arów

na których zaprowadzone jest na okres 10-letni zmianowanie roślin. Oprócz tego znajduje się w ogrodzie kilka poletek nie należących do głównego płodozmianu, na których uprawia się warzywa dla kuchni szkolnej, buraki pastewne, marchew, lucernę i t. p. Wszystkie płody uzyskane z pola szkolnego, albo bezpośrednio się spienięża, lub też po cenie możliwie najniższej we własnym zarządzie na potrzeby kuchni lub stajni zarachowuje. Uzyskany dochód z tego małego zbiorku wyniesie po spieniężeniu wszystkich płodów około 700 Kor.

Na pólkach do uprawy roślin okazowych uprawia się najrozmaitsze gatunki zbóż i innych roślin uprawianych w celu umożliwienia uczniom zapoznania się z niemi. Poletek okazowych obsianych najrozmaitszemi roślinami było w b. r. 335 po 2 m^2.

W ogródku małym botanicznym uprawiano najrozmaitsze trawy i zioła, również różnego rodzaju rośliny pożyteczne i szkodliwe, z któremi uczniowie ciągle się spotykają i zapoznają. Na poletkach wyłączonych z głównego płodozmianu uprawia się lucernę, marchew, buraki na paszę dla koni, tudzież warzywa na potrzeby kuchni szkolnej. Dla upiększenia obejścia szkolnego służy skromny ogródek kwiatowy; nadto zabudowania szkolne, o ile fundusze na to pozwalają, bywają różnego rodzaju krzewami ozdobnemi i kwiatami obsadzane z zamiarem wyrabiania w uczniach, choć w części, poczucia piękna i porządku. Wszelkie te prace w obrębie zakładu przedsiębrane wykonywali sami uczniowie.

3. Biblioteka szkolna powiększyła się w ciągu roku o 80 dziełek treści rolniczej, częścią treści nadającej się bardzo dobrze do nauki i czytania dla uczniów. Z czasopism prenumerowano 1 dziennik polityczny i 6 czasopism treści rolniczej.

V. Frekwencya uczniów.

Z początkiem roku szkolnego 1900/1901 zgłosiło się do szkoły 23 nowych kandydatów, z tych 5 przydzielił Wydział krajowy do innych szkół rolniczych, 18 kandydatów wezwano do egzaminu wstępnego, 15 przyjęto na I rok nauki.

Z zapisanych z początkiem roku 1900/1901 na I. rok nauki 15 uczniów, jeden opuścił zakład na żądanie rodziców, 2 zaś zostało wydalonych, pozostało zatem przy końcu roku szkolnego 12, z których na rok II. nauki przeszło 11, 1 uczeń musiał dla niedostatecznych postępów zakład opuścić.

Na II. rok nauki wpisano z początkiem roku szkolnego 16 uczniów, z których wszyscy przy końcu roku otrzymali promocyę na III. rok nauki.

Na rok III. nauki wpisano z początkiem roku szkolnego 1900/1901 14 uczniów, z tych ukończyło i składało egzamin główny 12, gdyż jeden z nich wskutek zupełnej nieudolności do nauki i pracy w ciągu roku został z zakładu wydalony, drugi zaś z powodu choroby na własne żądanie ze szkoły uwolniony.

Ogółem wpisano na początku roku szkolnego 45, w ciągu roku opuściło zakład 2, 3 wydalono; przy końcu roku szkolnego zatem było 40 uczniów.

Z tych 40 uczniów było: 9 synów oficyalistów prywatnych, 22 synów gospodarzy wiejskich, 9 synów rzemieślników, urzędników, nauczycieli i księży obrz. gr.-kat.

Obrządku rzym.-kat. było uczniów 28, gr.-kat. 12.

Przygotowanie naukowe posiadało: 34 uczniów szkołę ludową, 1 uczeń szkołę uprawy lnu w Gródku, 1 uczeń kurs przygotowawczy seminaryum nauczycielskiego, 1 uczeń kurs szkoły zawodowej przemysłu drzewnego, 3 uczniów pierwsze klasy szkół średnich.

Według wieku było: w wieku od 15—18 lat 20 uczniów, od 19—21 lat 19 uczniów, w wieku 25 lat 1 uczeń.

Egzamina końcowe odbyły się w dniach 14. i 15. czerwca b. r. w obecności p. Dra Ignacego Szyszyłowicza, radcy Wydziału krajowego. Jedenastu uczniom roku III. na podstawie egzaminu końcowego z uwzględnieniem postępów z nauk, w czasie ich 3-letniego pobytu w szkole i praktycznego uzdolnienia do zawodu gospodarczego, wydano świadectwa ukończenia nauk, jeden zaś otrzymał świadectwo ukończenia nauk z postępem niedostatecznym.

Z tych 12 uczniów Feuereisel Teodor został wzięty do wojska i w październiku rozpocznie służbę wojskową, Bąk Tadeusz, otrzymawszy stypendyum Wysokiego Wydziału krajowego, udał się do Rudnik celem przysposobienia się na dozorcę kul-

tur torfowych, Mazurka Teofila zatrzymała Dyrekcya jako ucznia praktykanta, Kallus Włodzimierz udał się na własne gospodarstwo, reszta zaś w liczbie 8 udali się z rekomendacyi Dyrekcyi na posady pomocników gospodarczych do gospodarstw większych.

Podobnie jak w latach poprzednich nie była Dyrekcya w stanie zaspokoić wychowankami tutejszej szkoły służbodawców, gdyż popyt był o wiele większy niż podaż.

Zabiegi i starania Dyrekcyi w celu zebrania wiadomości o byłych uczniach tut. szkoły są te, że przeważna ich część znajduje się przy gospodarstwach, a mała tylko i nieznaczna ich liczba poświęciła się innym zawodom.

VI. Sprawy internatu.

Uczniowie pomieszczeni są w 4 sypialniach, 1 czytelni, 2 salach naukowych i 1 jadalni.

Regulamin internatu, przedstawiony w zeszłorocznem sprawozdaniu nie uległ żadnej zmianie.

Kuchnia zakładowa prowadzoną była jak w roku ubiegłym we własnym zarządzie i dostarczała uczniom za stosunkowo niewielką kwotę, 18 Kor. miesięcznie za jednego ucznia wynoszącą, dostateczną ilość pożywienia.

Koszt ubrania i oprania jednego ucznia wypadł w roku 1900/1901 okrągło na 60 Koron.

Stan zdrowotny uczniów w ubiegłym roku szkolnym pozostawiał wiele do życzenia. Uczniowie zapadali często na różne choroby z zaziębienia pochodzące i na chorobę ócz. Z ciężkich wypadków notuje Dyrekcya jeden wypadek tyfusu i zapalenia płuc.

VII. Budynki szkolne.

Prócz zwykłych napraw w budynkach szkolnych, pokrycia budynku administracyjnego blachą i wstawienia okien w pomieszkaniu kierownika szkoły i nauczyciela fachowego, nie przedsiębrano w tychże żadnych innych zmian i czynności.

VIII. Kronika szkoły.

W roku szkolnym 1900/1901 zwiedzali szkołę JWP.: inspektor kultury krajowej, c. k. Radca dworu, Władysław Struszkiewicz, baron Romaszkan, jako opiekun szkoły, kilkaktrotnie, Radca Wydziału krajowego Dr. Ignacy Szyszyłowicz dwukrotnie; zresztą zwiedzało tutejszą szkołę okoliczne obywatelstwo i włościanie.

Z Dyrekcyi krajowej niższej szkoły rolniczej w Horodence.

Horodenka, dnia 18. września 1901.

Przemysław Cholewa.

Alegat 3. do sprawozdania Wydziału krajowego L. W. 83.260/901.

Sprawozdanie

Dyrekcyi krajowej niższej szkoły rolniczej w Jagielnicy za rok 1900/901.

I. Ogólne wiadomości o szkole.

Krajowa niższa szkoła rolnicza w Jagielnicy założona staraniem Wysokiego Wydziału krajowego i ofiarnością JE. Karola hr. Lanckorońskiego, ma na celu wychowanie i kształcenie na uzdolnionych gospodarzy praktycznych przedewszystkiem synów włościańskich, którzyby w przyszłości, osiadłszy na ojcowiznie, mogli wzorem swym przyczyniać się do podniesienia gospodarstwa włościańskiego.

W przyjęciu też do szkoły mają pierwszeństwo ci synowie włościan, których obszerniejsza i zamożniejsza ojcowizna daje rękojmię, że po ukończeniu szkoły pozostaną na własnem gospodarstwie.

II. Skład grona nauczycieli.

1. Antoni Świeżawski, kierownik zakładu i nauczyciel fachowy, uczy rolnictwa, zarządu gospodarskiego, rachunkowości gospodarskiej, tudzież ustaw mających związek z gospodarstwem, a nadto prowadzi całe gospodarstwo szkolne.
2. Włodzimierz Grodzki, drugi nauczyciel fachowy, uczy hodowli zwierząt domowych i wstępnych wiadomości z nauk przyrodniczych.
3. Michał Zając, nauczyciel do nauk elementarnych ogólnie kształcących, uczy języka polskiego i ruskiego, rachunków i geometryi, geografii i historyi, kaligrafii i rysunków, nadto sadownictwa i pszczelnictwa.
4. Obowiązki instruktora pełnili dwaj praktykanci, którzy pod kierunkiem nauczycieli fachowych uczyli wykonywania wszelkich prac ręcznych i dozorowali uczniów przy robotach gospodarskich.
5. Ks. kanonik Eliasz Matkowski, gr. kat. poboszcz w Świdowej, uczy religii w 2 godzinach tygodniowo na I. i II. roku nauki.
6. Ks. kanonik Józef Gliński, rz. kat. proboszcz w Jagielnicy, uczy religii na III. roku 1 godzinę tygodniowo.
7. Zygmunt Jakliński, kontrolor c. k. fabryki tytoniu, uczył szczegółowej uprawy tytoniu po 2 godziny tygodniowo w okresie wiosennym i jesiennym.
8. Strzelecki Kazimierz, naczelnik straży ogniowej w Czortkowie, odbył kurs ćwiczeń dla szkolnej straży pożarnej w sierpniu i wrześniu dwa razy tygodniowo po 2 godziny.

III. Nauki w szkole udzielane.

a) Nauka teoretyczna.

Rodzaj i treść nauk wszystkich podane zostały w sprawozdaniu z roku 1890/891.

Na I. roku przeważają nauki elementarne ogólnie kształcące i podstawowe a także rozpoczynają się już na tym roku wstępne wiadomości z nauk przyrodniczych.

Na roku II. obok elementarnych i przyrodniczych rozpoczynają się nauki zawodowe i te na roku III. przeważają.

b) Nauka praktyczna ma swą główną podstawę w gospodarstwie szkolnem. Uczniowie są zajęci codziennie w gospodarstwie, mianowicie przez 9 miesięcy (t. j. od 1. października do końca czerwca) uczniowie tylko jednego roku lub 2 lat naprzemian, a przez 3 miesiące letnie uczniowie wszystkich 3 lat. Oprócz tego ko-

lejno po 6 uczni obsługuje przez cały tydzień inwentarz żywy a 1 pełni służbę gumiennego. Uczniowie III. roku są przewodnikami w tych robotach, a oprócz tego prowadzą kolejno rachunkowość gospodarstwa szkolnego przez zapisywanie poszczególnych dat w dzienniku robocizny, w rejestrach gospodarskich, w dzienniku kasowym i księdze kontowej i sporządzają raporta tygodniowe obrotów gospodarstwa szkolnego. Nauczyciele fachowi i instruktor wskazują uczniom poprawne wykonywanie robót gospodarskich, ich właściwy cel, skutek, zależnie od stosownej pory wykonania.

Nauczyciel rolnictwa a zarazem dyrektor szkoły kieruje całem gospodarstwem i dozoruje bezpośrednio uprawy roślin, nauczyciel zaś hodowli zwierząt domowych dozoruje bezpośrednio inwentarza żywego gospodarstwa szkolnego i obchodzenia się z nabiałem. Instruktor jest nietylko nauczycielem robót ręcznych, ale także głównym dozorcą pracujących w gospodarstwie uczniów, przyczem w razie dalszego rozrzucenia robót bywa posiłkowany przez nauczycieli fachowych w czasie wolnym od nauki szkolnej.

Tym sposobem uczą się uczniowie pod okiem nauczycieli i obrabiają całe gospodarstwo szkolne sami bez najemnego robotnika, a przez cały 3-letni peryod nauki ma każdy uczeń dosyć sposobności do nabrania należytej wprawy w wykonywaniu wszelkich prac w gospodarstwie.

IV. Środki naukowe.

1. Głównym środkiem naukowym jest gospodarstwo szkolne na obszarze 31 morgów z odpowienimi budynkami i z własnym inwentarzem (O gospodarstwie dalej pod IX.).

Nadto służą do demonstracyj i ćwiczeń przy nauce:

2. Pólko do uprawy roślin okazowych, na którym na małych grządkach uprawia się te z ważniejszych roślin, których nie ma na polu należącem do gospodarstwa.

3. Zbiory środków nuukowych.

4. Biblioteka obejmująca obenie 1 341 dzieł. Nadto prenumeruje się: 1 gazetę polityczną, Encyklopedyę rolniczą, Gazetę rolniczą, Ziemianina, Rolnik, Tygodnik rolniczy, Poradnik gospodarski, Bartnika, Land. Unterrichtszeitung, Prakt. Landwirt, Oekonom, Prakt. Ratg. im Obstbau, Ogrodnictwo, 10 pism rolniczych: Niedzielę, Gazetę świąteczną, Przewodnik kółek roln., Powściągliwość i pracę, Przewodnik katolicki i Wydawnictwo dziełek ludowych polskie i ruskie.

5. Do nauki i zajęcia uczniów w porach roku, w których przy gospodarstwie mniej zatrudnienia — służy warstat stolarski i kołodziejski z tokarnią, na których uczniowie wykonują naprawki narzędzi gospodarskich.

V. Frekwencya uczniów.

W roku szkolnym 1900/901 było na I. roku uczniów 15, na II. r. 13, a na III. r 11, czyli razem 39. W ciągu roku wystąpiło 2 (1 z I. a 1 z II. r.) — zostało więc z końcem r. 37.

Według wieku było mających 16 lat 6 uczniów, 17 lat 10 uczniów, 18 lat 9 uczniów, 19 lat 6 uczni, 20 lat 6 uczniów. Z uczniów tych ukończyło przed wstąpieniem do tutejszej szkoły: szkołę ludową 35 uczniów, a 2 uczniów uczyło się prywatnie.

Według powiatów było: z czortkowskiego 12 uczniów, z buczackiego 7, z borszczowskiego 4, z zaleszczyckiego 3, a po 1 uczniu z następujących powiatów: Husiatyn, Przeworsk, Cieszanów, Jarosław, Rohatyn, Przemyśl, Kamionka Str., Trembowla, Brody, Zbaraż i 1 z Rosyi.

Z 12 uczniów II. roku wszyscy przeszli na rok III., z 14 uczniów I. roku wszyscy przeszli na II. rok, zaś na bieżący rok szkolny przyjęto 13 uczniów nowych.

Cały kus nauk 3-letni w ubiegłym roku szkolnym 1900/901 ukończyli następujący uczniowie: 1. Bryłkowski Kazimierz, 2. Dyczkowski Michał, 3. Janczyń

ski Stefan z dobrym postępem. 4. Babiak Wasyl, 5. Bojko Wasyl, 6. Florków Franciszek, 7. Haik Marcin, 8. Podgórski Antoni, 9. Sapiszczuk Piotr, 10. Słocki Franciszek, 11. Zając Bazyli z postępem dostatecznym.

VI. Wiadomości o byłych uczniach.

Z uczniów, którzy ukończyli szkołę w roku 1900/901 jeden Dyczkowski jako sierota objął ojcowiznę w Zazdrości w własny zarząd, a będąc jeszcze uczniem, gospodarstwo swe zaopatrzył w doborowe nasiona z gospodarstwa szkolnego, także pierwszy w swej okolicy zaczął użyźniać swe pola nawozami zielonymi. Z tej warstwy trzech wzięto do wojska a reszta umieściła się w gospodarstwach większej własności.

Z dawniejszych uczniów w b. r. w samym tylko Czortkowie wzięto do wojska 10, a służba wojskowa bardzo wielu uczniów wykoleja z ich właściwego stanowiska. Skutecznie zaradzićby temu można, gdyby uczniów niższych szkół rolniczych wziętych do wojska przydzielano do rezerwy, której żołnierze tylko 2 miesiące pozostają przy wojsku a później tylko na ćwiczenia wojskowe powoływani bywają, tym sposobem nie byliby odrywani od roli na 3 lata i pozostaliby w swoim zawodzie gospodarskim. Wielu uczniów niższych szkół rolniczych po ukończeniu trzyletniej służby wojskowej zaciąga się do żandarmeryi. Według relacyi ich zwierzchników, działalność ich tam jest bardzo skuteczną, bo właśnie z wielką korzyścią dla włościan rozpowszechniają między nimi wiadomości zawodowe nabyte w szkole rolniczej. Doświadczenie wykazało także, że uczniowie niższych szkół rolniczych są bardzo dobrym i stosownym materyałem do seminaryów nauczycielskich. W szkole ludowej na wsi potrafią oni swą tu nabytą wiedzę i poprawne wykonanie robót gospod. bardzo korzystnie między włościanami rozprzestrzenić a sami w ciągu nauki przyzwyczajeni do wsi i skromnego sposobu życia, przytem sami, pracując skutecznie w obranym kierunku, nie będą ustawicznie rozmyślali o innym zawodzie lub posadzie w mieście a owszem przywiążą się do wsi i do działalności między wiejskim ludem.

Takim już przed 2 laty ukończonym seminarzystą z postępem celującym jest były uczeń naszej szkoły, Karol Wojewoda, który po odbyciu jednorocznej służby wojskowej był przez rok nauczycielem ludowym — a obecnie po przeznaczeniu p. Zająca przez Wydział krajowy na studja pomologiczne jest przeznaczonym do objęcia w naszej szkole posady nauczyciela do nauk elementarnych. Zarząd monopolu tytoniowego nadał posady dozorców uprawy tytoniu 6 uczniom naszej szkoły, a ci mając wiele ciągłej styczności z włościanami, powinniby korzystnie wpłynąć na rozszerzenie między nimi pożytecznych wiadomości gospodarskich.

Z dawniejszych uczniów zajmują w naszej szkole posadę praktykantów: Remboch i Geleta, którzy bardzo skutecznie używani bywają do dozoru uczniów i pilnowania w wykonywaniu robót gospodarskich, a tak właściwiej i korzystniej zastępują instruktora, bo dwie siły dokładniej dozorowanie wykonywać mogą.

Jako wibitniejsi pracownicy, zasługujący na pochwałę swych służbodawców, odznaczają się: Danyłko u P. Noëla w Sosolówce, Harmacki u P. br. Heidla w Beremianach, Lipowicz u p. Bohdanowicza w Oszehlibach. Zasługuje też na wzmiankę Skrzepiński, który ukończył kurs meloracyjny i jest używany przez Wydział krajowy przy robotach melioracyjnych. Na mniejszych gospodarstwach gospodaruje samoistnie na osieroconej ojcowiźnie Żeglin w Ostrowie koło Krystynopola, a Byk w Baryszu pozostaje przy ojcu na 40 morgowej własności gruntowej; obydwaj wpłynęli już na poprawę ojcowizn zbudowaniem stajen, zastosowanych do utrzymywania nawozu pod bydłem, wprowadzili troskliwe suszenie koniczyny na kozłach i kuczkowaniem, chroniące od szkód przez opady deszczowe wyrządzanych, oraz zadziwiają sąsiadów uzyskaniem wyższych plonów z pastewnych buraków i t. p. a tym sposobem przyczyniają się do wskazywania korzystniejszego gospodarowania.

VII. Sprawy internatu.

Przez rozszerzenie sal sypialnych pomieściło się i utrzymało w roku ubiegłym 39 uczni (2 wystąpiło). Sale sypialne są cały dzień zamknięte (z otwartemi

oknami) a uczniowie przebywają w dzień, o ile nie są w gospodarstwie zatrudnieni, w 3 salach naukowych.

Koszt ubrania i oprania jednego ucznia wynosił w r. 1900/901 120 K 80 gr.

Stołowanie uczniów odbywa się w własnym zarządzie. Jest to najtańszy sposób wyżywienia uczniów i bardzo odpowiedni przy własnem gospodarstwie, bo produkta tegoż dają się należycie spieniężyć. Wdraża się też w ten sposób uczniów w oszczędne gospodarstwo domowe, bo każdy kolejno pełni przez miesąc służbę szafarza, wydając do kuchni artykuły spożywcze na wagę podług przepisu. Uczniowie sami zajmują się przeróbką mleka i tym sposobem mają najlepszą naukę praktycznego i należytego obchodzenia się z nabiałem i użycia separatora, tudzież innych poprawnych przyrządów w gospodarstwie nabiałowem używanych. Koszt wyżywienia jednego ucznia wynosił w roku 1900/901 157 K 51 gr., t. j. miesięcznie 13 K 12 gr. Nadzór bezpośredni w internacie wykonuje kierownik szkoły przy pomocy obu nauczycieli i praktykantów.

Stan zdrowotny uczniów był pomyślny, ciężkich bowiem i epidemicznych chorób nie było żadnych.

Wizyt lekarskich było 115. Koszt lekarza wyniósł 246 K a apteka 127 K.

VIII. Budynki szkolne.

W ubiegłym roku budynki niezmienione oprócz zwykłych napraw, poszyto tylko na nowo szopę, kuchnię i upiększono też dziedziniec szkolny żywym płotem z ligustru, oraz zasadzeniem kilkudziesięciu krzaków róż i bzów.

IX. Gospodarstwo szkolne.

1. Obszar ziemi o powierzchni 31 morgów do gospodarstwa szkolnego należący obejmuje tylko samą rolę a to 21 morgów obok budynków szkolnych w jednym kawałku (własność J. E. Karola Lanckorońskiego) i 10 morgów w 4 parcelach blisko siebie w obrębie gminy Ułaszkowce położonych, oddalonych około 3 kilometry od budynków szkolnych a zakupionych na własność szkoły kosztem funduszu krajowego. Tu udało się przez usypanie 2 grobel rękami uczniów wydobyć z nieużytku półmorgowy kawałek ziemi od zalewającego jeziora, który do roli przyłączono a częścią został jeszcze pod zasadzoną przed kilku laty łoziną. W zaprzeszłym roku, korzystając z tej okoliczności, że wskutek bezśnieżnej zimy na jeziorze znaczna część ziemi była od początku wiosny odkryta, umocniono zewnętrzną groblę zasadzeniem łoziny i ziemią z obszaru jeziora wypełniło się za niskie miejsca na rolę między groblami tak, że poziom wzniósł się do metra wysokości i tym sposobem w przedłużeniu uprawnych parceli uzyskało się około morga roli już nie narażony na zalew z wiosną przez wezbranie wody jeziora z topniejących śniegów. W bieżącym roku rozszerzono groblę i usypano nowe granicami pola szkolnego, które przy zakupnie były pod wodą. Całe to dość kosztowne ulepszenie wykonuje się tylko robotą uczniów bez użycia gotówki. W pozaprzeszłym roku zakupiono też w tych polach przy jeziorze 1 morg 60^{02} roli przytykającej do posiadanego już pola bez użycia na to osobnego funduszu z Wysokiego Sejmu przyznaczonego. Zakupno to uskuteczniono własnemi funduszami szkoły uzyskanemi ze sprzedaży dawnego siewnika za ciężkiego dla włościańskiego gospodarstwa w kwocie 100 złr. i 78 złr. 50 ct. z bieżących dochodów gospodarstwa szkolnego. Tym sposobem powiększyła się własność funduszu krajowego o 1 morg 60^{02} w wartości 178 złr. 50 ct. (357 K) i gospodarstwo szkolne posiada obecnie tym sposobem 31 morgów uprawnej roli. Z nowo przybyłego morga zebrały się już plony w bieżącym roku 1901.

2. Budynki gospodarskie oprócz stodoły i szopy zostały przed 5 laty właściwiej przekształcone i w dogodniejsze miejsce przeniesione, tak że stanowią odrębne obejście gospodarskie. Pierwotnie mieściły się stajnia i komora na paszę oraz chlewy w 3 odrębnych budynkach, podzielonych na ciasne zaduszne klatki, przez co utrudniony był dozór a bardzo niedogodne roznoszenie paszy zawsze możliwe tylko przez dziedziniec. Obecnie w jednej stajni na 4 metry wysokiej mieści się

cały inwentarz żywy, a tak dozór w żywieniu i obchodzeniu inwentarza, jakoteż rozdawanie paszy bardzo ułatwione, bez narażenia się jak poprzednio na szkodliwe wpływy niepogody, zawieji i wichrów. Krowiarnia jest urządzona bardzo wygodnie do przechowania gnoju pod bydłem, skąd wprost z samej stajni nawóz furami może być wywożony; tła tak w krowiarni jak i pod trzodę chlewną są betonowane. Urządzono też na dworze w cieniu drzew odrębne obory na jałownik i trzodę chlewną, jakoteż zbudowano wzorową gnojarnię obmurowaną i otoczoną poręczami tak, że nawóz może być tratowanym przez wypuszczone na nią bydło.

3. Do inwentarza martwego, używanego w gospodarstwie szkolnem dokupiono w bieżącym roku spulchniacz i dwuskibowy pług, przystosowane do grządziela pługa uniwersalnego, które wybornie działają.

4. Inwentarz żywy składa się z koni roboczych, bydła rogatego i trzody chlewnej. Owiec z braku pastwisk nie utrzymuje się.

a) Koni roboczych, zwykłych fornalskich, zakupywanych w miarę potrzeby utrzymuje się sztuk 4.

b) Bydła rogatego utrzymuje się 6–8 krów; 3—4 jałówek, 1—2 cieląt, oraz 1 buhaja subwencyjnego Simmenthal (teraźniejszy pochodzi z Horodenki). Do utrzymania krowiarni w należytej ilości i dla odmłodnienia jej przysadza się co roku 1 lub 2 cieliczki, co roku też przybywa 1 krowa pierwiastka a najstarszą lub mniej mleczną sprzedaje się.

Dwuletnie jałówki przyucza się do pociągu, aby później jako krowy mogły być użyte do zaprzęgu w pomocniczych sprzężajnych robotach. Buhaja subwencyjnego rasy Simmenthalskiej, który jest obecnie licencyonowany, dopuszcza się według instrukcyi Tow. gospodarskiego do krów włościan za opłatą, która wraz z subwencyą koszta utrzymania buhaja pokrywa. Buhaja używa się także umiarkowanie do pociągu a to do dowózki paszy zielonej, snopów, drew, wywózki gnoju i t. p. Mleka od 6 krów otrzymuje się w przecięciu 12.000 litrów — w r. 1900/901 17.078 litrów. Mleko oddaje się na rachunek stołowania uczniów w cenie po 9 groszy za jeden litr. W tej samej cenie bywa sprzedawane zbywające mleko także stronom.

Mleko i wyroby nabiałowe wystarczają nietylko na potrzeby zakładu, ale pozostaje jeszcze pewna ilość do spieniężenia mianowicie od czasu zaprowadzenia separatora (Alfa Baby), przy pomocy którego usyskuje się masło wyborowej jakości.

Trzoda chlewna składa się z knura, 5 macior i kilku prosiąt dla odnowienia chlewni. Knura rasy Yorkschire według instrukcyi Towarzystwa gospodarskiego do macior włościan za dopłatą. Hodowla świń skierowaną jest na sprzedaż prosiąt odsanych, mały dochowek materyału żeńskiego i na opas dla własnej potrzeby. Podstawę żywienia świń stanowią w zimie drobne ziemniaki z gospodarstwa własnego, a z kuchni oskrobiny ziemniaczane, zaś dla stosownego unormowania paszy dokupuje się grysu; w lecie znowu głównem pożywieniem jest lucerna, odpadki kuchenne i nabiałowe (mleko zbierane, serwatka).

Etatu służby gospodarskiej nie ma żadnego, bo uczniowie sami obrabiają i obsługują całe gospodarstwo szkolne, które porachunkiem opłaca zarobek uczniów (800 K. rocznie).

Koszt ten obrobienia gospodarstwa szkolnego przez uczniów co roku uwidoczniony jest cyframi w rozchodach gospodarstwa szkolnego (obecnie obsługa koni 26 K, obsługa bydła 111·65 K, obsługa trzody chlewnej 8 K, robocizna folwarczna 808·10 K, robocizna na polu tytoniowem 47·60 K) razem w całym roku koszt robocizny uczniów wynosił 1.001 K 35 gr. Bliższe szczegóły odnoszące się do gospodarstwa szkolnego objęte są osobnym planem gospodarskim, który podała Dyrekcya w sprawozdaniach z lat poprzednich.

Wynik z gospodarstwa rolnego w ubiegłym roku 1900/901 był następujący:

Gatunek płodu	Powierzchnia		Plon							Plon z 1 morga w klgr.
			w ziarnie			w słomie i plewie	w sianie	w głąbiach	w liściach	
	morgi	sąż.	czelny	średni	pośl.					
			Kilogramy							
żyto	1	1466	1616	.	42	3727	.	.	.	846 kg
pszenica	4	1265	3101	.	59	7044	.	.	.	668 „
jęczmień	1	1450	1318	.	39	2413	.	.	.	693 „
owies	3	1431	1779	.	.	4131	.	.	.	456 „
groch wiktorya	1	1125	374	.	.	1856	.	.	.	208 „
kukurudza cinq.	3	159	5376	.	.	7895	.	.	.	1739 „
fasola	.	300	150	.	.	105	.	.	.	800 „
wyka	.	400	51	.	.	274	.	.	.	204 „
ziemniaki	1	1078	.	.	.	.	.	25549	.	16628 „
buraki	1	679	.	.	.	.	.	40216	.	28326 „
marchew	.	285	.	.	.	.	.	3000	.	16842 „
mieszanka nasien.	1	.	.	.	.	.	1700	.	.	1700 „
konicz, siano i nas.	4	1300	65	.	.	600	7184	.	.	ziarna 130 „ s'an. 2176 „
trawy nas.	.	100	14	.	.	82	.	.	.	224 „
kapusty 25	.	200	.	.	.	.	.	2131	.	16948 „
tytoń	.	600	.	.	.	.	.	.	298	.
zielona pasza	3	762	.	.	.	.	629	.	.	.
okazowe pole	.	200	.	.	.	.	.	.	.	.
	31		13844		140	29127	9513	70896	298	

2. *W dziale produkcyi zwierzęcej.*

a) Krowiarnia: Stan 30. czerwca 1901 roku 7 krów 1 jałówka 2 roczna, 2 cieliczki 9 miesięczne, 1 buhaj subwencyjny.

W ciągu roku sprzedano 1 chorą krowę Wściubę a zakupiono natomiast 1 młodą krowę.

Udoje mleka.

Ośm krów dało mleka razem 17.078 litrów.

Wartość 17.078 ltr. mleka po 9 groszy	=	1.537 K	02 gr.
Sprzedano 6 cieląt 275½ kg. za . .		107 „	56 „
„ chorą krowę za . . .		50 „	— „
Razem		1.694 K	58 gr.

Na wirówce oddzielono mleka 5.708¼ l., z czego uzyskano masła 227·13 kg. zatem na 1 kg. masła wypada 25·12 l. mleka w przecięciu. Na przeróbkę używa się tylko południowe i część rannego mleka, którego zawartość tłuszczu jest mniejsza niż mleka wieczornego.

b) *Trzoda chlewna.* Stan 30. czerwca 1901 r.: 4 prosięta 3½ miesięczne, t. j. 1 knurek i 3 loszki. Wskutek pomoru świń wybito całą chlewnię szkolną w wrześniu 1900, za co uzyskano tytułem odszkodowania 1.284·36 K.

Wartość trzody chlewnej wynosiła w początku roku 770 K, więc przy tem wybiciu chlewni straty nie było. Zaraza zawleczoną została przez lochy włościańskie, które przyprowadzono do knura subwencyonowanego. Z tego względu szkolne gospodarstwo subw. knura utrzymywać nie może.

Nawozem stajennym wyprodukowanym od powyżej wymienionego inwentarza żywego i 4 koni roboczych wygnojono ogółem 10½ morga.

Nawóz stajenny utrzymuje się ciągle w stajni pod bydłem i podściela się codziennie nawozem końskim i świńskim. Sposób ten przechowywania nawozu stajennego wynagradza się znaczną jego ilością i znakomitą jakością tak, iż pozwala utrzymać pola szkolne w wysokiej żyzności i dostatecznej wilgoci, której powszechnie w suchym podolskim klimacie brakuje tutejszym bardzo przepuszczalnym gruntom. Chwilowo utrzymuje się także nawóz stajenny na gnojarni dla wskazania uczniom, jak się w takim razie z nawozem obchodzić powinno. Nawozów sztucznych nie używa się w gospodarstwie szkolnem, bo ma się dostateczną ilość nawozu stajennego, a przy bardzo częstej posusze w klimacie podolskim nawozy sztuczne często zawodzą. Pomimo tego wykonano na polach szkoły rolniczej próby z nawozami sztucznymi pod kierunkiem stacyi chemiczno rolniczej w Dublanach wykazane w jej sprawozdaniach.

Pod względem finansowym przedstawia się wynik gospodarstwa szkolnego w roku 1900/901, jak następuje:

Rozchody: **Przychody:**

I. Ogólne.

	K		K
Podatek z pola B	20·42		
Ubezpieczenie budynków gospod.	79·20		
Czynsz za grunta skarbowi Jagielnickiemu	100 38		
Utrzymanie budynków gospod. .	20·94		
Razem	220·94		

II. Inwentarz martwy

1) Maszyny i narzędzia

Wartość inwentarza $^{1}/_{7}$ 1900 .	1057·82	Wartość maszyn i narzędzi $^{30}/_{6}$ 1900	996·94
Przykupno, odnowienie i utrzymanie	296·26	Razem	996·94
Razem	1354·08		

2) Uprząż

Wartość uprzęży z dniem $^{1}/_{7}$ 1900	59·16	Wartość uprzęży $^{30}/_{6}$ 1901 .	56·52
Przykupno, utrzymanie i odnowienie	26·81	Razem	56·52
Razem	85 97		

III. Inwentarz żywy

a) konie robocze

Wartość $^{1}/_{7}$ 1900 (1=140, 1=100, 1=230, 1=20)	490·—	Wartość $^{30}/_{6}$ 1901 (1=120, 1=100, 1=220, 1=20)	460·—

b) bydło rogate

Wartość $^{1}/_{7}$ 1900:				Wartość $^{30}/_{6}$ 1901:	kg.		
6 krów	3229 kg.	3869 × 40		7 krów o wadze	3412	4132 × 40	
1 jałówka	420 „			1 jałówka „	405		
1 cielę 9 mies.	220 „		1547·60	3 ciel. (187+155+73)	315		1652 80
Razem			1547·60	Razem			1652·80

Rozchody:	K	Przychody:	K
c) nierogacizna:			
Wartość trzody chlewnej 1/7 1900		Wartość trzody chlewnej 30/6 1901	
		prosięta 3 miesięczne	
		1 knurek }	
		3 loszki } 140 kg. . . .	128·60
Razem	770·80	Razem	128·60

IV. Zapasy płodów rolnych

Pozostałość 1/7 1900 r.:		Wartość zboża pozostałego z 30/6 1901:	
żyta 1810×11	199·10	żyta 10·03×12·8	128·38
pszenicy 2389×15	356·34	pszenicy 428×15	64·20
grochu 530×16	84·80	owsa 63×12	7·56
owsa śr. 364×10	36·40	kukurudzy 4560×13 . . .	592·80
kukurudzy czelnej 6119×13·10	801·58	kukurudzy średniej 72×10·6 .	7·63
kukurudzy średniej 365×11 .	39·94	poślad 77×6	4·62
fasoli 472×16	39·04	koński ząb 375×26 . . .	9·75
brzanki 32×30	9·60	brzanki 27×30	8·10
wyki 11×10	1·10	marchwi nasien. 0·25 . . .	—·50
bobiku 78×10	7·80	bobik 73×10	7·30
grysu 160×7·5	12·—	koniczyny 23·5×80 . . .	19·04
buraków ćwikłowych 250×2 .	5·—	moharu 10·5×20	3·70
Razem	1592·70	grysu 26·5×8	2·12
		ziemniaków 900×2	18·—
		buraków ćwikłowych 100×2 .	2·—
		Razem	875·70

V. Obroty bieżące

1) *Na rachunek produkcyi zwierzęcej*

a) konie robocze:

Gotówką:		Z własnego gospodarstwa		We własnem gospodarstwie	
Kucie koni	52·10	ziarna . . . . 678 kg.		Roboczych dni parokonnych 234	
Przykupno ziarna . . 5666	598·45	Na paszę siana . . 1760 „		Produkcya gnoju 300 q.	
„ słomy . . 275	4·40	marchwi . . . 1200 „			
Drobne sprzęty (batogi, szczotki)	7·88	ziemniaków . . 3200 „			
porachunkiem: obsługa 130 dni	26·—	Słomy na paszę i ściółkę 6928 „			
		Razem	688·83		

b) bydło rogate

Gotówką:			
Odnowienie inwentarza martw.	11·38	Za mleko 16244·5×9 . . .	1461·97
Ubezpieczenie buhaja . . .	3·66	6 cieląt 275·5 kg.	107·56
Dokupno 1 krowy 400×40 .	160.—	1 chora krowa	50·—
Mleka dla cieląt 303×9+169×4	34·01	skokowe 86×1	86·—
Serwatki 92 l.	—·46	Subwencya za buhaja . . .	120·—
Dokupno karmy: ziarna 700 kg.	74·20	Za kukurudzę dla koni 404 .	42·82
grysu . . 2199½ „	176·48	Razem	1868·35
makuchu . 1354 „	94·78		
soli . . . 150 „	20·90		
słomy . . 2136 „	34·84		
porachunkiem: obsługa 557 3/4 dni	111·65		
Razem	722·36		

Rozchody:	K	Przychody:	K
Z własnego gospodarstwa		We własnem gospodarstwie	
ziarna . . . . . 2281 kg.		gnoju 1100 q.	
siana . . . . . 5812 „			
słomy . . . . . 20450 „			
buraków . . . . 37347 „			
ziemniaków . . . 2339 „			
plew . . . . . 989 „			

c) trzoda chlewna

Gotówką:			
Koszta sprzedaży	4·82	Sprzedaż 5 sztuk prosiąt . .	142·—
Dokupno karmy: grysu 252 kg.	18·76	„ 2 loszek	64·—
ziarna . . . 300 „	36·—	Dopuszczanie knura 2×1 . .	2·—
Mleka zbieranego 106·5 litra .	4·30	Za grys dla bydła 151·5 kg. .	12·12
porachunkiem: obsługa 40 dni .	8·—	Za wybitych z powodu zarazy 15 świń — ze Starostwa .	1078·36
Zakupno 3 loszek i 1 knurka waga 89×140+transport 8·53	137·13		
Drobne sprzęty	2·70		
Razem	211·71	Razem	1298·48

Z własnego gospodarstwa	We własnem gospodarstwie
ziarna . . . . . 518 kg.	produkcya gnoju 50 q.
słomy i plew . . . 1391 „	
ziemniaków . . . 254 „	

2) *Na rachunek produkcyi roślinnej*

a) folwarcznej:

Gotówką:		gotówką ze sprzedaży i porachunkiem		
Zakupno nasion	119·76	żyta	2250 kg.	292·20
Ubezpieczenie zbóż od ognia i gradu	153·48	pszenicy	4610 „	691·50
Dzierżawa ½ morga gruntu .	20·—	pośladu pszennego .	59 „	6·25
Gips nawozowy	11·20	jęczmienia . . .	1112 „	141·94
porachunkiem: robocizna 4040½ dnia	808·10	kukurudzy . . .	5163·7 „	674·59
We własnem gospodarstwie		grochu	690 „	110·40
robocizna sprzężajna parokonnych dni 231		fasoli	353 „	56·11
nawozu stajennego użyto 2100 q.		ziemniaków . . .	12638 „	257·03
		buraków ćwikłowych	1800 „	26·—
		buraków nasiennych	1·25 „	1·25
		kapusty 25 kóp		100·—
Razem	1112·54	Razem		2357·27

We własnem gospodarstwie spotrzebowano na siew i paszę

	siew	pasza
żyta	173 kg.	
pszenicy	382 „	
jęczmienia	147 „	
owsa	200 „	7½ kg.
grochu	284 „	6 „
wyki	46 „	98 „
kukurudzy	59 „	48 „
koniczu		41½ „
traw		13 „
fasoli	45 „	
ziemniaków	3298 „	
buraków		13·5 „
marchwi		0·75 „
końskiego zębu		60 „
moharu		31·5 „
sorga		4·7 „

Karma podana przy inwentarzu żywym.

*

Rozchody:			Przychody:	
b) pole tytoniowe				
	K			K
Gotówką: szpagat	9·40			
porachunkiem: robocizna 238 dni	47·60	Za 298 kg. liścia tytoniowego		123·84
Razem	57·—		Razem	123·84

Z własnego gospodarstwa:
gnoju 150 q.
robocizna sprzężajna dni 3.

Zamknięcie.

	Dług		Mienie	
	Kor.	gr.	Kor.	gr.
I. Ogólne	220	94	.	.
II. Inwentarz martwy 1) Maszyny i narzędzia . .	1354	08	996	94
2) Uprząż	85	97	56	52
III. Inwentarz żywy *a)* konie robocze . . .	490	—	460	—
b) bydło rogate	1547	60	1652	80
c) trzoda chlewna . . .	770	80	128	60
IV. Zapasy płodów rolnych	1592	70	875	70
V. Obroty bieżące w roku 1900/901				
1) Na rachunek produkcyi zwierzęcej				
a) konie robocze	688	83	.	.
b) bydło rogate	722	36	1868	35
c) trzoda chlewna	211	71	1298	48
2) Na rachunek produkcyi roślinnej				
a) folwarcznej	1112	54	2357	27
b) pole tytoniowe	57	—	123	84
Razem . .	8854	53	9818	50
Po strąceniu wydatków (w czem robocizna uczni 1001·35 K)		.	8854	53
Zostaje czysty dochód . .	.	.	963	97

czyli z 1 morga: 31 K 09 gr.

X. Kronika szkoły.

W ciągu roku szkolnego 1900/901 zwiedzali szkołę: Radca Wydziału krajowego, dr. Ignacy Szyszyłowicz i Radca dworu, J. W. Władysław Struszkiewicz, a przy egzaminach rocznych byli obecni: Radca Wydziału krajowego, dr. I. Szyszyłowicz i pełnomocnik dóbr J. E. Karola hr. Lanckorońskiego, W. P. Józef Krokowski.

Z Dyrekcyi krajowej niższej szkoły rolniczej w Jagielnicy 30. sierpnia 1901 r.

Antoni Świeżawski w. r.

Alegat 4. do sprawozdania Wydziału krajowego LW. 83.260/901.

Sprawozdanie

Dyrekcyi krajowej niższej szkoły rolniczej w Kobiernicach za rok szkolny 1900/1901.

I. Ogólne wiadomości o szkole.

Krajowa niższa szkoła rolnicza w Kobiernicach, założona staraniem Wydziału krajowego i ofiarnością JW. Dra Hermana barona Czecza, kształci synów włościan na uzdolnionych gospodarzy praktycznych, a również z pożytkiem pomocników do większych gospodarstw, którzy są tak poszukiwani, że Dyrekcya musiała w b. r. kilka zapytań odmownie załatwić, z powodu braku wychowanków.

II. Skład grona nauczycielskiego.

1. Adolf Poniński, kierownik zakładu i nauczyciel fachowy, uczy rachunkowości gospodarskiej, ustaw mających styczność z gospodarstwem, hodowli, weterynaryi, nadto prowadzi administracyę gospodarstwa szkolnego.
2. Nauczyciel fachowy, Ludwik Kawecki, uczył rolnictwa, nauk przyrodniczych, ogrodnictwa, mleczarstwa, miernictwa, zarządu i prowadził mleczarnię i ogród szkolny.
3. Nauczyciel do nauk elementarnych Józef Zageczek, udzielał nauk elementarnych, nadto rysunków i kaligrafii i pomagał w prowadzeniu kancelaryi szkolnej, biblioteki i kasy uczniów.
4. Instruktor Jan Kamiński, uczy wykonywania prac ręcznych i dozoruje uczniów przy robotach gospodarskich, nadto prowadzi roboty kołodziejskie z uczniami i ćwiczenia gimnastyczne.
5. Katecheta ks. Gabryel Bobrowski, OO. Reformat, udzielał nauki religii i odprawiał nabożeństwa dla uczniów w każdą niedzielę w kościele miejscowym.

III. Nauki w szkole udzielane.

a) Na I. roku nauki przeważają nauki elementarne, ogólnie kształcące i podstawne przedmioty przyrodnicze.

Na II. roku obok elementarnych i przyrodniczych rozpoczyna się naukę przedmiotów zawodowych, które już na III. roku przeważają.

b) Nauka praktyczna opiera się na gospodarstwie szkolnem, ogrodzie i mleczarni.

Wszelkie roboty gospodarskie wykonują uczniowie sami pod dozorem instruktora i pod kierunkiem nauczycieli fachowych, którzy przy każdej robocie udzielają potrzebnych wskazówek, tak że uczeń w ciągu 3 lat pobytu w szkole obznajamia się dokładnie z wszelkiemi robotami w gospodarstwie.

W czasie zimowym zajmowali się uczniowie w skromnym zakresie kołodziejstwem i stolarstwem, o ile na to pozwalał zapas materyału i narzędzi. Brak odpowiedniego lokalu nie pozwalał jednak na szersze traktowanie tych ćwiczeń.

Wiklinę szkolną, której z powodu zbyt niskich ofiarowanych cen nie opłaciło się spieniężyć, wyzyskano w ten sposób, że uczniowie wyrobili ją na koszyki i półkoszki. W ten sposób pokryło się zapotrzebowanie szkoły.

IV. Środki naukowe.

a) Głównym środkiem naukowym jest gospodarstwo szkolne o obszarze 50 morgów z odpowiednimi budynkami i własnym inwentarzem.

b) Ogród szkolny, położony między zakładem a starem łożyskiem rzeki Soły, mierzący w całości około 2 morgi, dzieli się na dwie części, a mianowicie: na park ocieniony drzewami szpilkowemi i liściastemi i krzewami, poprzecinany ścieżkami, służący za miejsce przechadzek i gimnastyki w razie rekreacyi, (w nim mieści się strażnica pożarna i boisko gimnastyczne), oraz na ogród okazowy i doświadczalny. Park zajmuje w całości około $^1/_4$ część ogrodu.

Część ogrodu szkolnego zajmuje chmielarnia dawniej założona i na tykach prowadzona, oraz nowo założony chmielnik w r. 1901, prowadzony na rusztowaniu drutowem. Pole drugie podzielone jest na poletka okazowe, na których uprawia się różne rośliny gospodarskie.

Pewna część ogrodu przeznaczoną jest bądźto do rozmnażania i wypróbowania nowo wprowadzonych roślin uprawnych, bądźto doświadczeń nawozowych.

Wreszcie znajduje się tu ogródek warzywny do produkcyi warzyw kuchennych na użytek kuchni zakładowej.

Ścieżki, dzielące ogród na pojedyncze pola obsadzone są drzewami owocowemi, szpalerowemi i karłowemi.

Wszelkie prace w ogrodzie szkolnym wykonują uczniowie pod nadzorem i kierownictwem nauczyciela fachowego p. Kaweckiego, który od września z. r. ogrodem tym z całą starannością i zamiłowaniem się zajmuje.

Z wiosną w r. przyszłym założy p. L. Kawecki w ogrodzie szkolnym szkółkę drzew i krzewów owocowych, ku czemu ma już materyał przygotowany. Szkółka ta będzie służyła w pierwszym rzędzie do wyprodukowania drzewek i krzewów potrzebnych dla szkoły, nadwyżka zaś będzie sprzedaną miejscowym włościanom.

Na tem miejscu ośmiela się Dyrekcya podnieść niektóre braki, uniemożliwiające lub co najmniej utrudniające skuteczną pracę w ogrodzie szkolnym. Najdotkliwiej daje się czuć brak należytego ogrodzenia, wskutek czego ogród szkolny graniczący z 2 stron z gospodarstwami włościańskiemi, narażony jest na liczne szkody.

c) Mleczarnia szkolna jest środkiem naukowym i częścią składową gospodarstwa szkolnego. Jako środek naukowy służy przez cały rok szkolny w ten sposób, że uczniowie do służby w mleczarni przydzielani wykonują wszelkie prace mleczarskie, jak odbiór mleka, przechowanie tegoż, przeróbkę na masło i sery, oddzielanie na wirówce, wydawanie mleka i produktów nabiałowych. Z powodu, że teoretyczna nauka mleczarstwa trwa na roku III. przez półrocze zimowe i letnie, służy mleczarnia w ciągu tej nauki jako środek demonstracyjny do nauki zbiorowej.

Uczniowie III. roku szkolnego korzystają z teoretycznej i praktycznej nauki mleczarstwa o tyle, że w danym razie potrafią prowadzić mleczarnię gospodarską, i już kilku uczniów prowadzi rzeczywiście mleczarnię na prywatnych posadach.

Jako braki mleczarni szkolnej podnosi Dyrekcya nieodpowiednie pomieszczenie i niedostateczne zaopatrzenie w przybory mleczarskie.

d) Zbiory naukowe, jak fizykalne, zoologiczne, botaniczne, są szczupłe i wymagają uzupełnienia i odnowienia.

e) Biblioteka składa się z dzieł rolniczych i treści ogólnej dla uczniów, a zawiera ogółem 480 dzieł; w ubiegłym roku przybyło 25 książek nowych.

Nadto prenumeruje się Rolnik, Tygodnik rolniczy, Gazetę rolniczą, Rolnika szląskiego, które to pisma redakcye bezpłatnie przysyłały, a Dyrekcya składa także na tem miejscu redakcyom serdeczne podziękowanie. Oprócz tych pism prenumerowano: Ziemianina, Przewodnika Kółek rolniczych, Wiener-Landwirtschaftliche-Zeitung i Gazetę Lwowską.

Dla zaznajomienia się uczniów z innemi gospodarstwami, zwiedzają oni pod kierunkiem nauczycieli fachowych okoliczne gospodarstwa, targi i wystawy, w roku zeszłym wystawę okręgową w Wadowicach i Szczyrzycach, a oprócz tego zrobiono większą wycieczkę na Szląsk austryac. pod kierownictwem p. Ludwika Kaweckiego. Program wycieczki był następujący:

Dnia 1. czerwca przed południem zwiedzenie gospodarstwa włościańskiego p. Józefa Cieńciały w Aleksandrowie pod Bielskiem. Tu mieli uczniowie sposobność dokładnego poznania na miejscu systemu gospodarowania, użycia nawozów sztu-

cznych, odchodów ludzkich sprowadzanych w ilości 400—500 beczek rocznie z Bielska, zastosowania maszyn jak: młocarni konnej, kopaczki do ziemniaków, kosiarki i t. p. w średniem gospodarstwie włościańskiem. Właściciel tego gospodarstwa przedstawił całe swe gospodarstwo szczegółowo, rozbierał i składał w obecności uczniów maszyny, oraz dawał szczegółowe wyjaśnienia tak co do sposobu gospodarowania, jak i strony rachunkowej tegoż.

Z Aleksandrowa udali się uczniowie tego samego dnia do Puńcowa, własności p. Dra Zaleskiego i zwiedzili gospodarstwo prowadzone w trudnych warunkach, na terenie górzystym, gruncie ciężkim, nieprzepuszczalnym, który w ostatnich latach zdrenowano. Widzieli tu również spożytkowanie części pól suchych, o bardzo płytkiej warstwie urodzajnej i podglebiu kamienistem za pomocą esparzety. Tego samego dnia. t. zn 1. czerwca udali się uczniowie do Cieszyna, gdzie zwiedzili w ruchu będącą cegielnię, fabrykę dachówek i rurek drenowych, będącą własnością posła Jerzego Cieńciały. Fachowi urzędnicy tej fabryki objaśniali całą manipulacyę techniczną uczniom, począwszy od wydobywania gliny aż do okazania gotowych już wyrobów.

W niedzielę 2. czerwca po wysłuchaniu mszy św. w kościele cieszyńskim udali się uczestnicy wycieczki do Mistrzowic, wsi o 10 km. od Cieszyna odległej, w celu zwiedzenia gospodarstwa włościańskiego p. Jerzego Cieńciały i szkółek drzew owocowych i ozdobnych p. Pawła Cieńciały. Tu skorzystali również wiele, poznali bowiem, czego można pracą i wytrwałością, oraz znajomością rzeczy dokazać nawet w trudnych warunkach gleby, jakie właśnie przedstawia grunt p. Jerzego Cieńciały. Poznali tu dokładnie płodozmian do warunków gleby i klimatu zastosowany, właściwe użycie nawozów sztucznych, racyonalną hodowlę i dobrą uprawę mechaniczną.

Więcej czasu poświęcono zwiedzaniu szkółek drzew owocowych p. Pawła Cieńciały.

Przedmiot był godnym widzenia, a gospodarz okazał owoce swej długoletniej pracy z wszelką gotowością i wielką znajomością rzeczy, pouczając jak najdokładniej o wszystkiem i demonstrując praktycznie sposoby uszlachetniania drzewek owocowych.

Po zwiedzeniu szkółek i ogrodu demonstrował p. Paweł Cieńciała swoją pasiekę, ule poprawnej konstrukcyi, ul z wagą, służącą do okazania przybytku lub ubytku miodu, zwykłe i ulepszone narzędzia pasiecznicze i t. p.

Dyrekcya zarządziła, by z notatek podczas wycieczki zbieranych ułożył każdy uczeń sprawozdanie. W końcu swego sprawozdania nie może Dyrekcya pominąć i tego, że Wny poseł Jerzy Cieńciała, jako prezes Towarzystwa Rolniczego, i p. Tepper, jako sekretarz tego Towarzystwa, przewodniczyli przez cały czas wycieczce, opiekując się jak najgorliwiej jej uczestnikami. Uczestnicy wycieczki znaleźli wszędzie serdeczne przyjęcie i gościnność, za co też wszystkim dotyczącym właścicielom gospodarstw i zakładów zwiedzanych podziękowała Dyrekcya jak najuprzejmiej.

V. Frekwencya uczniów.

W roku szkolnym 1900/1901 było uczniów 43 na wszystkich 3 latach nauki. Na rok I. przyjęto uczniów 14; z tych uwolniono z powodu braku postępu w naukach w ciągu roku 2, zostało przeto 12, z których 10 skończyło naukę z postępem dobrym, 2 z postępem złym.

Na roku II. było 18 uczniów; w ciągu roku opuścił zakład dobrowolnie 1, a 16 ukończyło naukę z postępem dobrym, jeden z postępem złym.

Na roku III. było uczniów 11; z tych jeden został wydalony za złe prowadzenie się; skończyło zakład 10, trzech z postępem bardzo dobrym, 2 z postępem dobrym, 5 z postępem dostatecznym.

Po ukończeniu zakładu zostało umieszczonych zaraz na posadach 5-ciu, trzech poszło do wojska, a dwóch wróciło na własne gospodarstwo.

Ze względu na miejsce urodzenia i zamieszkania było z tych 43 uczniów:

Z powiatu Biała 8; Wadowice 6; Kraków i Tarnów po 4; Chrzanów, Dąbrowa, N. Sącz, Rzeszów po 2; Bochnia, Brzesko, Brzozów, Limanowa, Myślenice, Pilzno, Sokal, Zaleszczyki po 1; z Litwy i z Król. polskiego 5, razem 43.

Wiek uczniów wahał się pomiędzy 16—24 lat.

Według stanu rodziców było z tych 43 uczniów: z rodzin włościańskich 28-u (= 65%), z domów oficyalistów pryw. 15-tu (= 35%).

Z uczniów, którzy w roku zeszłym ukończyli zakład, 3 wróciło na własne gospodarstwo, 2 odsługuje czynność wojskową, a 7 jest na posadach w większych majątkach.

W ubiegłym roku szkolnym 2 uczniów było na koszcie własnym, 1 otrzymuje stypendyum z Rady powiatowej chrzanowskiej, a jeden otrzymał z Rady powiatowej w Wadowicach 40 Kor. zasiłku; Rada powiatowa bialska stale udziela 3 stypendya

Jak z tego wykazu widocznem, frekwencya uczniów wzrasta stale i podnieść Dyrekcya musi, że z tut. gminy Kobiernice jeden uczeń właśnie ukończył tutejszą szkołę, a 2 nowo przyjęto.

VI. Sprawy internatu.

W prowadzeniu internatu nie zaszły żadne zasadnicze zmiany.

Kuchnia szkolna była prowadzona we własnym zarządzie, a uczeń przydzielony do służby w śpiżarni codziennie wydawał według wykazu sporządzonego. Spiżarnią zawiadywał p. Józef Zageczek, nauczyciel do nauk elementarnych. Koszt stołowania jednego ucznia (bez służby i naczyń) wynosił w roku ubiegłym szkolnym 1900/1901 211 Kor. 21 gr., czyli miesięcznie przeciętnie 17 Kor. 60 gr ; koszt ubrania i prania przeciętnie rocznie 80 Kor. 46 gr.

Stan zdrowotny uczniów był dość pomyślny, bo z wyjątkiem dwukrotnie epidemicznie pojawiającego się „mumsa“, cięższych chorób w zakładzie nie było; jeden uczeń z powodu „abscesu“ w szczęce górnej musiał być oddany na 2 tygodnie do szpitala w Białej, skąd też zupełnie zdrów wyszedł. Nadzór nad internatem wykonuje kierownik przy pomocy obydwóch nauczycieli i instruktora.

VII. Budynki szkolne i gospodarcze.

W ubiegłym roku szkolnym pokryto główny budynek dachówką, przyczem prawie całe wiązanie dachowe przyszło nowe, jak i powała i sufity nad sypialniami, nadto okna wszystkie i 3 piece nowe. Jednakże pozostają w tym budynku jeszcze do restauracyi drzwi i okna, podłoga w kancelaryi i sieni, część schodów przez grzyb zjedzonych, gdzie podłoga pod nogami się załamuje, jak i w 2 pokojach kierownika.

W bardziej jeszcze złym stanie znajduje się dom ze stajni przerobiony, a przeznaczony na mieszkanie pp. nauczycieli, na którym dach gontowy już jest kompletnie zniszczonym a podłoga i drzwi przez grzyb zjedzone, cały dom jest zniszczony. Również i budynki gospodarcze wymagają niektórych naprawek, gdyż beton w oborze, chlewni i mleczarni jest już kompletnie starty.

Brak większej izby na pracownię gospodarską, jak to już Dyrekcya wspomniała, bardzo daje się odczuwać najsilniej w porze zimowej, kiedy to właściwie można uczniów w tej robocie zatrudniać.

VIII. Gospodarstwo szkolne.

Do gospodarstwa szkolnego należy obszar 50-morgowy, z czego odpadają $^3/_4$ morga na wiklinę i $^1/_2$ morga na nieużytek. Pola rozdzielone są w 2 działach; dział jeden o ziemi lepszej, dział drugi o ciężkiej gliniastej glebie, podglebiu nieprzepuszczalnem, iłowatem. Dział ten bardzo ciężki do uprawy wymaga silniejszego i liczniejszego inwentarza pociągowego i inwentarza żywego. Ziemie to nie ubogie, nie dają jeszcze takich plonów, jakie wydawać powinny, a to z powodu bardzo złego stanu fizykalnego, który zaczyna się poprawiać dzięki drenom, a również lepszej mechanicznej uprawie i odpowiedniemu następstwu roślin.

Dział ten rozdzielony na kilkanaście poletek połączono w poletka większe po $4^1/_4$—$4^1/_2$ morga, tworząc pól sześć z następującą rotacyą:

1) buraki—ziemniaki XX;
2) owies z koniczyną i trawami (pod owies wapno);
3) koniczyna—trawy;
4) pastwisko;
5) pszenica na nawozie sztucznym, żużlach i kainicie; w pszenicy łubin lub po pszenicy groch;
6) owies.

Z działu tego 5 morgów wydzielono, które będą zamienione na łąkę, tak, że gospodarstwo szkolne będzie posiadało 8 morgów łąk.

Na tych ciężkich ziemiach przeprowadził nauczyciel fachowy, p. Ludwik Kawecki doświadczenie z nawożeniem pod oziminę i owies, według przepisów stacyi doświadczalnej w Dublanach, a wynik tychże doświadczeń będzie ogłoszony drukiem w sprawozdaniu tejże stacyi.

W dziale ziem lżejszych, tak zwana „Zawieźnica“ jest podzieloną na 5 pól po $2^1/_2$ morga; z tych wydzielono 1 na lucernik, pozostały 4 z następującą rotacyą:

1) ziemniaki na nawozie stajennym;
2) owies;
3) mieszanki, częściowo na paszę zieloną, częściowo na przeoranie;
4) żyto, żużle Thomasa (po życie groch, jako międzyplon).

Pole lucernowe rozdzielono na 2 poletka po $1^1/_2$ morga.

1) lucerna;
2) ziemniaki XX, koński ząb, mieszanki.

W ubiegłym roku gospodarczym znawożono 7 morgów w ilości 350 q gnoju na morg.

Dotychczas gospodarstwo stale cierpiało na niedostateczną ilość słomy pasznej, w obecnym jednakże roku gospodarczym 1901/2 ilość słomy będzie wystarczająca, tak że tej nie trzeba będzie dokupywać, tylko ściółkę. Z powodu zbyt wysokich cen słomy w tut. okolicy zakupuje się na stawach szuwar, a pod konie używa się trocin.

Dyrekcya ma jednakże nadzieję, że uregulowawszy pola w roku przyszłym, już połowę tylko tej ilości ściółki będzie potrzebowała dokupić, jaką dotychczas się dokupywało; w ten sposób i ten znaczny wydatek ubędzie i gospodarstwo się nie obciąży.

Inwentarz żywy roboczy składa się z 4 koni i 4 wołów, zakupionych w r. 1901 na wiosnę. Dokupno wołów umożliwia należytą i częstą uprawę ziemi, czego właśnie tutejsze grunta tak bardzo potrzebują. Na wołach gospodarstwo straty nie poniesie, gdyż woły po skończeniu robót podpasie się i sprzeda, tak że kwota na nie wydana, zwrócić się musi, a na wiosnę znowu się je do robót kupi.

Obora zarodowa czerwonego bydła polskiego liczy 10 krów, 3 jałówki, 1 buhaja, 3 byczki, 3 cieląt. Co roku przychowuje się 2—3 jałówki dla własnej potrzeby i 3—4 byczki, które idą na sprzedaż, a które bardzo dobrze się opłacają i pokaźny dochód przynoszą.

Obora ta rozwija się pomyślnie i podnosi się pod względem mleczności. Z pomiędzy trzydziestu kilku obór zarodowych w kraju zajmuje co do mleczności i zawartości tłuszczu miejsce naczelne. Zyskała też na wystawie okręgowej w Kentach w r. 1901 srebrny i bronzowy medal państwowy.

Wydajność mleka:	średnia	najwyższa	najniższa
	2.070 l.	2.500 l.	1.650 l.
przy średniej żywej wadze	380 kg.	455 kg.	328 kg.

wypada na 1 q żywej wagi 5·5 l. mleka, ze średnią zawartością tłuszczu 4·9%.

Obora jest wpisaną do głównej księgi zarodowej Towarzystwa hodowców czerwonego bydła. W ubiegłym roku wybrakowano 3 krowy, cieląt sprzedano na rzeź 14, a buhajków do rozpłodu sprzedano 3.

Obrót nabiałem za czas od $^1/_7$ 1900 do $^{30}/_6$ 1901 przedstawia się tak:

Udojono 19.199 l., z tego odeszło dla cieląt 1.962 l., na wirówce oddzielono 8.553 l., z czego otrzymano 7.418 mleka chudego i 1.137 l. śmietany.

Na masło przerobiono 873·5 l. śmietany, z czego otrzymano 239 kg. masła; przeciętnie na 1 kg. masła spotrzebowano 26 l. mleka. Na sery przerobiono mleka chudego 1.585 l., mleka pełnego 413 l., śmietany 8·625 l., maślanki 367 l.; z tego uzyskano: 234 kg. sera w różnych gatunkach

Głównym konsumentem nabiału była kuchnia szkolna, gdyż w tym czasie pobrała z mleczarni szkolnej: mleka pełnego 3.733 l., mleka chudego 5.557 l., śmietany 26·75 l., maślanki 37 l., serwatki 80·75 l., sera 141·08 kg.

Resztę nabiału i produktów nabiałowych pobrali tytułem kupna funkcyonaryusze szkoły i odbiorcy zamiejscowi, tytułem ordynaryi służba szkolna, a odpadki mleczarskie oddawano pod rachunkiem chlewni i krowiarni.

Trzoda chlewna składała się z 1 lochy ang., 2 loch pół krwi polskiej i takiegoż knura. Opasiono 5 wieprzy i oddano pod rachunkiem kuchni zakładowej, oprócz tego sprzedano 49 prosiąt. Chlewni dotychczas brak dobrego knura, a Dyrekcya ma nadzieję uzyskać go od komitetu c. k. Towarzystwa rolniczego.

Służby folwarcznej niema żadnej, gdyż uczniowie sami obrabiają i obsługują całe gospodarstwo. Koszt robocizny przedstawiony jest cyfrowo w finansowym wyniku gospodarstwa.

IX. Kronika szkoły.

W roku ubiegłym hospitował szkołę dwukrotnie Radca Wydziału krajowego, Dr. Ignacy Szyszyłowicz i był obecnym na egzaminie; również hospitował szkołę Radca Dworu, Władysław Struszkiewicz i opiekun szkoły, baron Herman Czecz.

X. Zestawienie finansowe gospodarstwa za r. 1900/1901.

1. Ogólne:

Czynsz dzierż. za r. 1900/1901	1708·24 K
Asekuracya płodów	27·74 „
	1735·98 „

II. Inwentarz martwy:

1. maszyny i narzędzia:

Wartość inwentarza 30/6 1901	1574·— K	Wartość inwentarza 30/6 1900	1644·— K
Podniesiona wartość przez przykupno i odnowienie	700·— „		
	2274 — K		1644·— K

2. a) uprząż końska:

Wartość 30/6 1901	110·— K	Wartość z 30/6 1900	110·— K
Dokupno nowej	110·— „		
	220·— K		110·— K

3. b) uprząż na woły:

kompletna uprząż na 4 woły sprawiona w marcu	43·47 K
	43.47 K

III. Inwentarz żywy

a) konie robocze:

Wartość 30/6 1901.	K	Wartość 30/6 1900.	K
Skarogniady wałach „Węgier“ lat 7	275·—	Skarogniady wałach „Węgier“ lat 6	285·—
Kasztanowaty „ „Szarga“ „ 7	275·—	Kasztanowaty „ „Szarga“ „ 6	285·—
„ „ „Berek“ „ 6	296·—	„ „ „Berek“ „ 5	304·—
Siwa klacz „Kaśka“ lat 9	171·—	Siwa klacz „Kaśka“ lat 8	176·—
Źrebię, klaczka kara 3-miesięczna	80·—		
	1097·		1050·—
Suma dochodu:	3634·47	Suma rozchodu:	4539·98

b) bydło rogate:

Wartość 30/6 1901.		Wartość 30/6 1900.	
11. krów klasy I.	4159 × 52 = 2162·68	5 krów klasy I.	1800 × 52 = 936·—
2 „ „ II.	790 × 40 = 316·—	1 „ „ II.	408 × 40 = 163·20
1 buhaj Nr. 2.	374 × 100 = 379·—	3 „ „ III.	950 × 34 = 319·—
1 jałowica	340 × 80 = 272·—	1 jałówka	100·—
2 cieliczki	144 × 80 = 115·—	1 „	160·—
1 byczek	44 × 80 = 35·—	4 jałowice cielne	1100 × 66 = 732·60
		1 buhaj	520 × 66 = 343·20
		2 byczki $^1/_2$ roczne	335 × 80 = 268·—
	3279·68		3022·—

c) trzoda chlewna:

Wartość 30/6 1901.		Wartość 30/6 1900.	
2 lochy $^1/_2$ krwi polsk.	230 × 60 = 138·—	2 lochy $^1/_2$ krwi polsk.	120 × 60 = 72·—
1 „ „ „ ang.	140 × 60 = 84·—	2 „ „ „ ang.	250 × 60 = 150·—
2 loszki $^1/_2$ „ polsk.	56 × 80 = 44·80	1 knur „ „ polsk.	70 × 65 = 45·50
1 knur rasy „	180 × 60 = 108·—	5 prosiąt	100 × 80 = 80·—
1 „ $^1/_2$ krwi Meisn.	85 × 60 = 51·—		
	425·80		347·50

d) woły:

4 woły wagi 1750	1194·24

III. Zapasy płodów rolnych i pasz:

Stan 30/6 1901:				Stan 30/6 1900:			
Pszenicy	225	kg. × 18	= 40·50	Pszenicy	100	kg. × 18	= 18·—
Żyta	300	„ × 16	= 48·—	Żyta	263	„ × 16	= 42·08
Jęczmienia	221	„ × 13	= 28·73	Owsa	2030	„ × 10	= 203·—
Owsa	1763 $^1/_4$	„ × 10	= 176·32	Ziemniaków	367	„ × 4	= 14·68
Ziemniaków	2500	„ × 4	= 100·—	Słomy	1419	„ × 2	= 28·38
Słomy	2873	„ × 2	= 57·46	Ściółki	7492	„ × 1	= 74·92
Ściółki	7107	„ × 1	= 71·07	Makuchu ln.	170	„ × 14·40	= 24·48
Ospy	457	„ × 13	= 59·41	Wyki	197	„ × 18	= 35·46
Makuchu ln.	1455 $^1/_4$	„ × 14·40	= 213·73	Soli bydl.	17	„ × 12	= 2·04
Kukurudzy	1537 $^1/_2$	„ × 13·50	= 207·56	Siana	19348	„ × 3	= 481·44
Otrąb	509	„ × 10·60	= 53·95				
Grochu	450	„ × 19	= 85·40				
Wyki	30	„ × 18	= 5·40				
Soli bydl.	23	„ × ·12	= 2·76				
Siana	22520	„ × 3	= 675·60				
Mąki mięsz.	23 $^1/_2$	„ × 28	= 6·58				
Trocin	3 wozy	× 4·44	= 13·32				
			1845·79				924·48

IV. Zestawienie produktów rolnych i pasz za r. 1900/1901.

Gatunek ziemiopłodu	Zbiór	Ze zmielenia	Dokupno	Stan 30/6 1900	Razem było	Spasiono	Sprzedaż	Na zmielenie	Wysiew	Suma rozchodu	Stan 30/6 1901
1. pszenica	3212	.	100	100	3412	221	616	2100	250	3187	225
2. żyto	1837	.	200	263	2300	406	1214	180	200	.	300
3. jęczmień	2799	.	.	2030	2799	2499	54	.	25	.	221
4. owies	8470	.	3200	3130	14800	10272 3/4	1152	.	1612	13036 3/4	1763 1/4
5. ziemniaki	29623	.	.	367	.	.	.	.	.	.	2500
6. słoma drob.	7458	.	10000	.	41988	39115	.	.	.	30106	2873
7. ściółka	30569	.	28200	1419	35692	28585	.	.	.	.	7107
8. ospa	.	2811	.	7492	2811	2185	169	.	.	.	457
9. makuch ln.	.	.	3504	.	3674	2218 3/4	.	.	.	.	1455 1/4
10. kukurudz.	.	.	3430	170	3430	1826 1/2	30	.	.	.	1537 1/2
11. Otrąb	.	479	5000	.	5479	4860	110	.	.	.	509
12. groch	.	.	938 1/2	.	938 1/2	157 1/2	1	.	330	488 1/2	450
13. wyka	.	.	600	197	797	.	.	.	767	767	30
14. sól bydl.	.	.	100	17	117	94	.	.	.	.	23
15. kiełków	.	.	2240	.	2240	2240	.	.	.	2240	.
16. buraki	33660	.	.	.	33660	33660	.	.	.	33660	.
17. siano	26800	.	.	19348	.	.	656	.	.	.	22520
18. sól kam.	.	.	45	.	45	45	.	.	.	45	.
19. trociny	.	.	18 f.	.	18 f.	15 f.	.	.	.	15	3 f.
20. mąka miesz.	.	.	200	.	200	176 1/2	.	.	.	176 1/2	23 1/2
21. fasola	1208	.	.	.	1208	.	1063	.	145	1208	.
22. mąka psz.	.	1537	.	.	1537	.	1537	.	.	1537	.
23. „ żytnia	.	140	.	.	.	.	.	.	.	.	.

V. Obroty bieżące:

a) Rachunek bydła rogatego:

	K
Za wybrakowane krowy . . .	322·—
„ buhaja „Starościca“ . . .	393·60
„ 3 byczki do rozpłodu . . .	760·—
„ 11 cieląt sprzed. rzeźnikowi.	197·36
„ skokowe	4·50

Sprzedano nabiału miejscowym, zamiejsc. i kuchni:

Mleka płn.	8064·50 × 10 =	806·37
„ chud.	5564·49 × 6 =	333·80
Śmietany	224·10	121·78
Maślanki	118·5	6·97
Masła	235·78	495·34
Sera kwaśnego	141·08	102·51
Serków słodkich 150 sztuk . .		37·52
		1904·29

Karma:			K
Siana	2520	× 3	= 7560·60
Owsa	1371	× 13	= 178·23
Ospy	110	× 13	= 14·30
Makuch ln.	2218 2/4	× 14·40	= 319·50
Kiełków	2240		194·20
Otrąb	3883	10·60	411·59
Słomy	27654	. 2	553·08
„	4500	. 1	45·—
Soli	94	12	11 28
„ kam.	11 1/2	. 24	2·76
Grochu	143 1/2	16	22·96
Ściółki	26510	1	265·10
Buraków	32540	. 1	325·40
Ziemniaki	2160	. 2	43·20
Paszy ziel.	808	. 50	404·—
Karma zwrot produkcyi rolnej			. 2866·20

		K
Trzoda za nabiał:		
Mleka płn,	$95\frac{1}{2} \times 10 =$	9·50
„ chud.	$256\frac{1}{2} \times 5 =$	12·82
Maślanki	$90\frac{2}{4} \times 4 =$	3·63
Serwatki	$1504 \times 1 =$	15·04
		41 04
Cielęta:		
1962·25 l.		196·25
Razem za nabiał		2141·58
Od gospodarstwa za nawóz . .		500·—
Zapas nabiału:		
Mleka chud. 1·62		
Masła 5·40	10·80	
Ser tylż.	$3 \times 3 \cdot = 9 \cdot —$	
„ Romad.	$19 \times 36 = 6 \cdot 84$	
„ śniadank.	$11 \times 4 = 44$	
	27·17	
	4346·21	

	K
Obsługa uczniów	100·—
Oświetlenie i opał (mleczarni) .	42·08
Wkładka do Tow. i paszporty .	12 24
Łańcuch, naczynia do mleczarni.	6·74
Opakowanie i wysyłka masła .	8 56
Transport krów	32·—
Cielęta, nabiał $1962\frac{1}{4}$ l. mleka płn.	196 25
	3264 07

b) Rachunek trzody chlewnej:

Karma:

Ziemiaków	$137·38 \times 1 =$	137·38
Grochu	$14 \times 16 =$	2 24
Otrąb	$79 \times 10·6 =$	8·37
Kukurudzy	$286\frac{1}{2} \times 13 =$	37·24
Owsa	$59\frac{3}{4} \times 13 =$	7·76
Buraków	415	4·15
Ospy	$1515\frac{1}{2} \times 13 =$	197·01
Żyta	$10 \times 16 +$	1·60
Mąki mięsn.	$176\frac{1}{2} \times 28 =$	49·42
Ściółki	4530	45·30
Trocin	$5 \times 4·44 =$	22·20
	Razem	512·67

	K
Sprzedaż:	
Prosiąt 49	382·—
Wieprzy 4	332·—
Locha 1 rok 1	135·—
Skokowe.	4·20
Od prod. rośl. za nawóz . . .	70·—
Razem dochód	923·20

	K
Czyszczenie knurków	4·80
Transport i cena knurka $\frac{1}{2}$ krwi Meissner	19·30
Paszporty	—·04
Obsługa uczniów	80·—
Oświetlenie	5·04
Zwrot oborze za nabiał . . .	41 04
Suma rozchodu	662·89

c) Rachunek koni roboczych:

Karma:

Siana	$129·64 \times 3 =$	388·92
Owsa	$56·18 \times 13 =$	730·34
Słomy	$9\,18 \times 2 =$	18·36
Trocin	5	22·20
	Do przeniesienia	1159·82

			K
	Z przeniesienia		1159·82
Soli	33½		8·14
Kukurudzy	870	13	113·10
Otrąb	627	. 10·60 =	66·46
Ospy	266	13 =	34·58
Buraków	270		2·70
Ziemniaków	350		3·50
			1428·98

Zwrot za nawóz	75·—	Stanowienie klaczy „Kaśki“ . .	4·—
„ „ pracę	1466·38	Obsługa uczniów	100·—
		Oświetlenie 20 l. nafty . . .	8·40
	Razem 1541·38	Suma rozchodu	1541·38

d) Rachunek wołów od lutego:

Karma:

Siana	1920	× 3 =	57·60
Słomy	5587	× 2 =	111·74
Ospy	259½	=	33·73
Ziemniaków	1505	× 2 =	30·10
Buraków	435		4·35
Kukurudzy	320	× 13 =	41·60
			279·12

Gospodarstwo za pracę . . .	279·12	Razem	279·12
			1194·24
			1473·36

e) Rachunek produkcyi rolnej i pasz:

Sprzedano:

Żyta 1214	168·10
Pszenicy 616	110·20
Owsa 1152	137·24
Jęczmienia 54	7·02
Ospy 169	21·97
Kukurudzy 30	3·90
Otrąb 110	11·65
Grochu 1	—·20
Siana 656	29·28
Fasoli 1063	212·60
Mąki żytn. 140	24·50
„ pszen. 1537	444·80
Ziemniaków 9966	398·30
Wikliny	8·—
Za stare żelaziwo	23·77
	1601·53
Konie zwrot za karmę . . .	1428·98
Woły „ „ „ . . .	279·12
Trzoda „ „ „ . . .	512·67
Bydło „ „ „ . . .	2866·20
Konie szkolne „ „ . . .	440·—
	7128·50

Dokupno:

Grochu 938½		171·93
Otrąb 5000		530·—
Kukurudzy 3430		445·90
Makuch 3504		507·04
Owsa 3200		443·—
Żyta flor. 200		45·—
Pszenicy 100 (kujawki) . . .		33·59
Mąka mięsn. 200		56·—
Kiełków 2240		194·20
Koński ząb 50		11·—
Wyki 600		98·88
Słomy 100		494·—
Szuwaru 282		282·—
Trocin 18 fur		68·10
Ziemia z rowów	6·—	
Wapna	36·40	
Tomasyny 16	91·20	
Kości 15	51·40	184·—
Sól kam. 45		10·80
„ bydl. 100		12·30
Mielenie mąki		35·40
Mielenie pośladu		47·90
Szpagat do wiązania		13·—
Nasiona traw, koniczyn, buraków		232·52
Myta i transporty		126·73
Smarowidło		25·32
Do przeniesienia		4068·61

	K
Z przeniesienia	4068·61
Naprawa uprzeży i nowe przykupno	122·98
Kucie koni z mytami	96·47
Roboty kowalskie i kołodziejskie	351·72
Dokupno: beczki na gnojówkę, łopat, kopaczek, wideł, grabi, kosisk, kos, gwoździ, młotków, babek, osełek, zagrzebek, mioteł	225·30
Za robociznę uczniów zwrot . .	680·—
„ nawóz inwentarzowi „ .	645·—
„ pracę „ „ .	1745·50
Razem	7935·58
Do uprzęży	38·47

Zestawienie całkowite 1900/1901:

I. Ogólne.		Czynsz dzierżawny z asekuracyą	1735·98
II. Inwentarz martwy:			
1. maszyny-narz. . . .	2274·—		1644·—
2. uprząż	263·47		110·—
III. Inwentarz żywy:			
1. konie robocze . . .	1097·—		1050·—
2. bydło	3279·68		3022·—
3. trzoda	425·80		347·50
4. woły	1194·24		
IV. Zapasy:	1184·79		924·48
V. Obroty bieżące:			
a) rachunek obory . . .	4346·21		3264·07
b) „ trzody . .	923·20		662·89
c) „ koni . . .	1541·38		1541·38
d) „ wołów . .	279·12		1473·36
VI. Rachunek produkcyi rośl. .	7128·50		7974·05
	23937·39		23749·71

Okazuje się nadwyżka 187 K 68 gr.

Dyrekcya krajowej niższej szkoły rolniczej w Kobiernicach

dnia 30-go września 1901.

Adolf Poniński.

Alegat 5. do sprawozdania Wydziału krajowego L.W. 83.260/1901.

Sprawozdanie

Dyrekcyi krajowej niższej szkoły rolniczej w Suchodole za rok szkolny 1900/901

Ogólne wiadomości o szkole.

W roku tym szkoła wypuściła pierwszą seryę swych wychowanków w liczbie 7, którzy umieszczeni zostali jako pomocnicy gospodarscy w większych majątkach. Jak zwykle każdy początek jest trudny, tak też i szkole naszej niełatwo było tych pierwszych wychowanków poprowadzić i wykształcić tak, jakbyśmy tego sobie życzyli, to jednak Dyrekcya z przyjemnością zaznaczyć musi, że ta szczupła liczba uczniów, którzy w tym roku szkołę opuścili, dali dowód, że pomimo ciężkiej pracy fizycznej, jaka przeważnie na nich przypadała, nie odstraszyła ich od obranego zawodu — wytrwali do końca. Jakkolwiek ze szczupłej tej garstki nie wszyscy otrzymali końcowe świadectwo bardzo dobre, to jednakże Dyrekcya jest przekonaną, że w przyszłości stwierdzą oni, iż w szkole nauczyli się przynajmniej uczciwie i wytrwale pracować.

Skład grona nauczycielskiego.

1. Edmund Bielski, nauczyciel fachowy zarazem kierownik zakładu, uczył na II. i III. roku rolnictwa, zarządu i rachunkowości gospodarczej 11 godz. tygodniowo, nadto prowadził administracyę gospodarstwa szkolnego i zakładu, tudzież kancelaryę szkolną.

2. Józef Froń, drugi nauczyciel fachowy, uczył: nauk przyrodniczych na I. i II. r. godzin 8, hodowli zwierząt na II. i III. roku, ustaw roln., mleczarstwa i miernictwa. Pod jego kierunkiem pozostawał ogród warzywny, szkółki drzew owocowych i pola okazowe.

3. Jan Górski, nauczyciel fachowy uprawy roślin włóknistych, uczył: uprawy lnu na III. r. w półr. zimowem, kaligrafii i rysunków na I. i II. roku. Oprócz tego pouczał uczni II. i III. roku o praktycznem obchodzeniu się z lnem od chwili zasiewu aż do przerobienia go na włókno.

W czasie urlopu udzielonego przez Wydział krajowy odbył p. Górski z ramienia Komitetu c. k. Towarzystwa gospod. we Lwowie 6 tygodniową wędrowną naukę z dziedziny uprawy lnu we wschodniej części kraju.

4. Roman Sygnarski, nauczyciel do nauk elementarnych, uczył: rachunków na I. II. i III. roku, języka polskiego, geografii i historyi, śpiewu. Spełniał nadto obowiązki pomocnika kancelaryjnego.

5. Jan Juszczuk, instruktor, uczył wykonywania wszystkich robót gospodarskich oraz nadzorował uczniów przy zajęciach praktycznych.

6. Ks. Józef Ramocki, wikary z Krosna, udzielał nauki religi.

Kurs weterynaryi dla uczniów III. roku przeprowadził p. Teofil Sochaniewicz, kraj. nauczyciel weterynaryi, w ciągu trzech miesięcy.

Nauki w szkole udzielane.

Nauki w niższych szkołach rolniczych udzielane podzielone są na naukę teoretyczną i na naukę praktyczną. Pierwsze przeważają w okresie zimowym t. j. w czasie od $^1/_{10}$—$^1/_4$, gdzie każdy rok ma tygodniowo po 4 dni nauki w klasach a tylko po 2 dni zajęć praktycznych, — drugie w okresie letnim t. j. od $^1/_4$ do $^1/_{10}$, gdzie przeciwnie każdy rok ma 4 dni a względnie 8 półdzionków zajęć i nauki praktycznej a tylko 2 dni a względnie 4 półdzionki nauki teoretycznej.

Środki naukowe.

Głównym środkiem do demonstracyi, nauki i ćwiczeń praktycznych jest gospodarstwo szkolne, które szkoła objęła w r. 1898 w posiadanie. Z chwilą objęcia gospodarstwa tego można było na niem widzieć wszelkie możliwe błędy i wady a przedewszystkiem złą, niedbałą i niewłaściwą uprawę gruntu, zaniedbane w wysokim stopniu łąki i pastwiska, opuszczone i zdziczałe ogrody, niemożliwe drogi i dojazdy i t. d. Przejście z jednej uprawy do drugiej, stała walka z chwastami, gromadzenie wszelkich materyałów nawozowych, aby wycieńczonym gruntom przyjść z pomocą, dały bardzo dobrą sposobność nauczenia się wiele dla pierwszych uczniów.

Dziś gospodarstwo szkolne przedstawia zupełnie inny obraz, aniżeli przed 3 laty, to też i rezultaty z niego będą i muszą być lepsze aniżeli w początkach.

W bieżącym roku na mocy zezwolenia Wydziału krajowego wydzierżawiła Dyrekcya od miasta Krosna jeszcze dalszych 14 morgów gruntu, przytykających do poprzednio wydzierżawionych za cenę 462 K rocznego czynszu czyli po 33 K za morg.

Zbiory muzealne w bieżącym roku szkolnym wzbogaciły się znacznie, Wydział krajowy bowiem przyznał na ten cel nadzwyczajną dotacyę w kwocie 2000 K.

Frekwencya uczniów.

Z początkiem roku szkolnego t. j. d. 1. lipca 1900 r. było uczniów na roku III. 8, na roku II. 17, przyjęto na rok I. 17, razem 42. W ciągu roku wydaliła Dyrekcya 2 uczniów I. roku, jeden uczeń został uwolniony na żądanie rodziców, jeden uczeń III. roku, pomimo wszelkich starań ze strony Dyrekcyi, która udała się aż do Ministeryum wojny z prośbą o zwolnienie tegoż ucznia od służby wojskowej aż po ukończeniu szkoły, zmuszony był z dniem 1. października 1900 r. wstąpić do służby wojskowej. Ś. p. Wojciech Duźniak, uczeń II. roku, po ciężkiej zapalnej chorobie zmarł dnia 21. maja b. r.

Pozostało zatem z końcem roku szkolnego t. j. d. 30. czerwca b. r.

na roku III.	uczniów . . .	7
„ „ II.	„ . . .	16
„ „ I.	„ . . .	14
	Razem . .	37

Po odbytych egzaminach rocznych i końcowych opuściło zakład ze świadectwem ukończenia nauk 7, otrzymało promocyę z roku II. na III. uczniów 16, a z roku I. na II uczniów 14.

Mieliśmy więc dnia 1. lipca 1901 r:

	na roku III. uczniów . . .	16
	„ „ II. „ . . .	14
przyjęto	„ rok I. „ . . .	18
	Razem . .	48

uczni na rok szkolny 1901/902. Z liczby tej pozostaje 1 uczeń na własnym koszcie, reszta zaś 47 na koszcie funduszu krajowego.

Obecni uczniowie pochodzą z powiatów: jarosławskiego 11, z brzozowskiego i lwowskiego po 4, z cieszanowskiego, kamioneckiego i strzyżowskiego po 3, z kolbuszowskiego, łańcuckiego, rzeszowskiego, przemyślańskiego po 2, z niskiego, mieleckiego, jasielskiego, horodeńskiego, rohatyńskiego, tarnobrzeskiego, tarnopolskiego, sokalskiego, kałuskiego i przemyskiego po jednym, 2 z Królestwa polskiego.

Z liczby 48 obecnych uczniów jest synów włościańskich 34, synów urzędników i służby niższej kategoryi 14.

Przed wstąpieniem do zakładu ukończyło 41 uczniów szkołę ludową, 1 uczeń kurs przygotowawczy seminar. naucz., 6 uczniów niższe klasy szkół średnich.

Pod względem wieku jest: 13 w wieku od 19—21 lat, 21 w wieku od 16 do 18 lat, 4 z ukończonym 15 rokiem życia.

Sprawy internatu.

Z chwilą otwarcia III. roku nauki zajęta została i do użytku oddana 3. sala naukowa i 3. sala sypialna. W trybie utrzymania wychowanków nie zaszły żadne zmiany, to samo umundurowanie, taki sam wikt i ten sam tryb życia jak i w roku poprzednim, chociaż koszt utrzymania jest w roku szkolnym 1900/901 wskutek podrożenia wiktuałów i materyałów na ubrania nieco wyższy od roku poprzedniego.

Koszt wyżywienia jednego ucznia wynosi przeciętnie 196 K 48 gr. czyli miesięcznie 16 K 37 gr.

Koszt umundurowania wraz z praniem bielizny dla jednego ucznia wynosił rocznie 96 K 52 gr., razem przeto utrzymanie roczne dla 1 ucznia wynosiło 293 K.

Budynki szkolne.

W bieżącym roku szkolnym uskuteczniono budowę mleczarni, lodowni, przeprowadzono wewnętrzne urządzenie stajen, urządzono gnojarnię, kanalizacyę, odrenowanie budynków i drobne adaptacye w budynkach szkolnych. Wszystkie te roboty zostały przeprowadzone we własnej administracyi z wyjątkiem kanalizacyi, którą uskutecznił akordowo budowniczy z Krosna p. Wiktor Sikorski. Nadzór nad robotami, przysposobienie materyałów wszelkiego rodzaju oraz prowadzenie wszystkich rachunków poruczył Wydział krajowy kierownikowi szkoły.

Gospodarstwo szkolne.

Z ogólnej przestrzeni około 40 morgów od miasta Krosna wydzierżawionych gruntów przypada właściwie na rzecz gospodarstwa szkolnego $30^3/_4$ morga, resztę stanowią obejście zakładowe, place pod budynkami, ogrody zakładowe i dla nauczycieli oraz pola okazowe, doświadczalne i szkółki drzewek owocowych.

Z przestrzeni $30^3/_4$ morga odpada na zabagnioną łąkę 3 morgi, na pastwiska, drogi i rowy $2^1/_4$ morga, razem przeto $5^1/_4$ morga, reszta t. j. $25^1/_2$ morga jest polem ornem.

Grunta orne rozłożone są w 3 odrębnych kawałkach. I. pole tak zwane „na Widaczu“ ma $14^3/_4$ mg. (8 ha) i podzielone zostało na 7 pól każde po 1·2 ha.

Na polu tem zaprowadzony będzie następujący płodozmian:

1. Okopowe na nawozie stajennym (500 q na 1 ha).
2. Zboża jare ($^1/_2$ jęczmienia $^1/_2$ owsa) podsiane koniczem.
3. Konicz.
4. Pszenica (200 kg. superfosfatu).
5. Bobik (na $^1/_2$ nawozu stajennego 200 q).
6. Żyto (300 kg. żużli Thomasa).
7. Owies.

II. Pole tak zwane „za Zakładem“ ma przestrzeni z górą 7 morgów czyli okrągło 4 ha i jest podzielone na 4 pola po 1 ha z następującym płodozmianem:

1. $^1/_2$ koński ząb, $^1/_2$ kapusta } na nawozie stajennym 500 q.
2. Owies podsiany koniczyną.
3. Konicz.
4. Żyto na nawozie sztucznym (300 kg. żużli Thomasa).

III. Pole tak zwane „koło karczmy“ ma przestrzeni około $3^1/_2$ mg. obrócone będzie w przyszłości na pastwisko sztucznie założone dla bydła.

Pole to przytyka do pastwiska naturalnego, które szkoła posiada. Obecnie przestrzeń cała obsiana już jest koniczynami i trawami.

IV. pole. Wkońcu Dyrekcya nadmienia, że pole, które w bieżącym roku zostało wydzierżawione i od 15 września w posiadanie wzięte, ma przestrzeni 14 mg. czyli 8 ha, na której zaprowadzony będzie w przyszłości następujący 4 polny płodozmian:

1. Mieszanki na zielono i siano zbierane (na oborniku 800 q).
2. Żyto na sztucznym nawozie (300 kg. żużli Thomasa).
3. Ziemniaki na sztucznym nawozie (300 kg. kainitu).
4. Owies.

Zestawienie obrotu ważniejszych produktów rolnych oraz pasz własnych i przykupionych w r. 1900/1901.

Gatunek	Stan 1/7 1900	Zbiory i przychody								Rozchody				Stan 1/7 1901
		ziarna		słomy	siana i pasz. ziel.	łodygi lnu	głąbie	dokupiono	Razem	sprzedano	zużyto	wysiano	Razem	
		celne	odjemne											
	Kilogramów													
Pszenica ozima celna	—	1512	—	—	—	—	—	150	1662	1153	—	170	1323	339
„ „ poślednia	—	—	60	—	—	—	—	—	60	—	60	—	60	—
Żyto ozime celne	154	3753	—	—	—	—	—	50	3957	3435	—	522	3957	—
„ „ poślednie	82	—	330	—	—	—	—	—	412	—	412	—	412	—
Jęczmień celny	84	780	—	—	—	—	—	50	914	—	756	50	806	108
„ pośledni	—	—	30	—	—	—	—	—	30	—	30	—	30	—
Owies	1620	1935	—	—	—	—	—	6850	10405	2468	6747	406	9621	784
Bobik	826	220	—	—	—	—	—	—	1046	—	821	161	982	64
Wyka	1000	—	—	—	—	—	—	250	1250	900	15	125	1040	210
Fasola	—	35	—	—	—	—	—	10	45	14	—	31	45	—
Groch	—	—	—	—	—	—	—	300	300	45	—	210	255	45
Kukurudza	—	—	—	—	—	—	—	340	340	—	340	—	340	—
Soja	—	124	—	—	—	—	—	—	124	—	—	—	—	124
Łubin	—	55	—	—	—	—	—	—	55	—	—	—	—	55
Len celny	—	90	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	90
„ łodygi surow. 820, mocz. 723	—	—	—	—	—	1543	—	—	—	—	—	—	—	820 723
Ziemniaki	—	—	—	—	—	—	19862	1509	21371	13768	5488	1820	21076	295
Buraki	—	—	—	—	—	—	24700	—	24700	—	24700	—	24700	—
Brukiew	—	—	—	—	—	—	5400	—	5400	—	5400	—	5400	—
Rzepa	—	—	—	—	—	—	675	—	675	—	675	—	675	—
Konicz siano	—	—	—	—	12300	—	—	—	12300	4170	8032	—	12202	98
Siano łąkowe	—	—	—	—	4600	—	—	—	4600	1600	3000	—	4600	—
Potraw	—	—	—	—	1000	—	—	—	1000	133	867	—	1000	—
Mieszanki	—	—	—	—	3600	—	—	—	3600	—	3600	—	3600	—
Słoma rozmaita	1090	—	—	14070	—	—	—	20522	35682	2130	33096	—	35226	456
Pasza zielona	—	—	—	—	81621	—	—	—	81621	—	81621	—	81621	—
Otręby żytnie i pszenne	511	—	—	—	—	—	—	6800	7311	—	7112	—	7112	199
Makuchy lniane	223	—	—	—	—	—	—	3662	3885	—	2712	—	2712	1173
Sól	21	—	—	—	—	—	—	100	121	12	99	—	111	10
Wyprodukowano:														
zboża na mg. 10	—	8504	420	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
głąbi „ „ 4	—	—	—	—	—	—	50637	—	—	—	—	—	—	—
paszy suchej „ „ 6+3 łąk	—	—	—	—	21500	—	—	—	—	—	—	—	—	—
„ zielonej „ „ $3^1/_2$	—	—	—	—	81621	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Tym sposobem całe gospodarstwo szkolne obejmujące 22¼ ha. gruntów ornych będzie miało następujące roczne obsiewy:

Pszenicy ozimej P. I.	1·2 ha
Żyta ozimego P. I., II. i IV.	4·2 „
Jęczmienia P. I.	0·6 „
Owsa P. I., II. i IV.	4·8 „
Bobiku P. I.	1·2 „
Koniczyny P. I. i II.	2·2 „
Mieszanek P. IV.	2·0 „
Ziemniaków P. IV.	2·0 „
Buraków P. I.	1·2 „
Końskiego zębu P. II.	0·5 „
Kapusty P. II.	0·5 „
Pastwiska sztucznego P. III.	2·0 „
Razem	22 ha 40 arów

Potrzeba będzie rocznie:

obornika na P. I.	700 q	
„ P. II.	500 „	
„ P. IV.	800 „	2000 q
superfosfatu na P. I.	240 q	240 q
żużli Thomasa na P. I.	360 kg	
„ P. II.	300 „	
„ P. IV.	600 „	1260 kg
kainitu na P. IV.	300 kg	3000 kg

Załączone zestawienie (str. 43.) obrotu produktów rolnych i pasz przedstawia obraz zbiorów za rok gospod. 1900/1901.

Ostateczny wynik z gospodarstwa szkol. za rok gosp. 1900/1901.

1. Inwentarz żywy:

A) Wartość inwentarza żywego z dniem 1-go lipca 1900.

a) koni 4 szt. (1—360 K, 1—320 K, 1—100 K, 1—150 K,)			930·— K
b) bydło rogate 1 buhajek 8 mies.		120 K	
	7 krów à 160 K	1120 „	
	1 cieliczka 3 mies.	50 „	1290·— „
Nadto była obora zarodowa c. k. Tow. rol. Krakow.			
	1 buhajek 1 roczn.		
	4 krowy		
c) świnie	2 loszki 6 mies.		100·— K
	Wartość inwent. razem		2320 K

B) Wartość inwentarza żywego z dniem 30-go czerwca 1901.

a) konie 4 szt. (1—340 K, 1—300 K, 1—80 K, 1—130 K)			850·— K
b) bydło rogate 1 buhajek 10 mies. (waga 334 kg × 50 h)		167 K	
	5 krów ogól. wagi 2171 kg × 50 h	1085 „	
	2 jałówki „ „ 565 „ × 50 „	282 „	
	1 cieliczka „ 34 „ × 50 „	17 „	1551·— „
c) świnie	1 knurek 96 „ × 75 „	72 „	
	4 lochy I. 184, II. 184, III. 157, IV. 140 kg	498 „	
	1 wieprzak 40 kg × 60	24 „	
	2 loszki 90 „ × 75	68 „	662·— K
	Wartość inwentarza razem		3063 K
Wartość przeto inwentarza żywego podniosła się o			**743** „

2. Zapasy płodów rolniczych i pasz.

A) Wartość z dniem 1-go lipca 1900 r.

154	kg	żyta à 13 K	20·02 K
82	„	„ pośladu à 6 K	4·92 „
84	„	jęczmienia à 12 K	10·08 „
1620	„	owsa à 13 K	210·60 „
826	„	bobiku à 12 K	99·12 „
1000	„	wyki à 12 K	120·— „
1090	„	słomy à 3 K	32·70 „
511	„	otrąb à 10 K	51·10 „
223	„	makuchów à 12 K	26·76 „
21	„	soli bydlęcej à 12 K	2·52 „
		Razem	577·80 K

B) Wartość z dniem 30-go czerwca 1901.

339	kg	pszenicy à 16 K	54·24 K
108	„	jęczmienia à 12 K	12·96 „
784	„	owsa à 15 K	117·60 „
64	„	bobiku à 12 K	7·68 „
210	„	wyki à 12 K	25·20 „
124	„	soli à 16 K	19·84 „
295	„	ziemniaków à 4 K	11·80 „
456	„	słomy à 4 K	18·14 „
267	„	otrąb à 11 K	29·37 „
1173	„	makuchów à 12 K	140·76 „
10	„	soli à 12 K	1·20 „
90	„	nasienia lnu à 30 K	27·— „
820	„	lnu łodyg surowych à 8 K	65·60 „
723	„	„ „ moczonych à 12 K	86·76 „
		Razem	618·15 K

Wartość produktów rolnych i pasz z końcem roku wyższa jest (618·15 K — 577·80) o **40 K 35 h.**

3. Obroty gotówki a względnie porachunków w ciągu roku.

A) **Rozchody:**

Przykupno nasienia	555·04 K
„ karmy i paszy dla inwentarzy	1443·39 „
„ słomy na podściół	860·74 „
„ nawozów	224·18 „
„ inwentarzy żywych	124·56 „
„ sprzętów i ruchomości	91·54 „
„ druków gospodarczych	32·— „
Asekuracya	55·04 „
Utrzymanie budynków	26·50 „
Opał, światło, smarowidło i t. p.	204·20 „
Weterynarz i lekarstwa	41·09 „
Roboty kowalskie	99·32 „
„ stelmachskie	60·60 „
„ rymarskie	29·60 „
Robocizna przynajęta	29·60 „
Stanowienie krów, loch i klaczy	11·28 „
Razem	3888·68 K

B) **Dochody:**

Ze sprzedaży 18474½ litrów mleka	1811·21 K
„ „ inwentarzy żywych	1032·70 „
Skokowe buhaja	6·40 „
Ze sprzedaży produktów rolnych	2159·90 „
Razem	5010·21 K

W dochodach przewyżka (5010·21 K — 3888·68 K) 1121 K 53 h.

Zestawienie:

I. Powiększona wartość inwentarzy	743·— K
II. Nadwyżka zapasów końcowych	40·35 „
III. Obroty w dochodach wyższe o	1121·53 „
Zwyżka razem	1904·88 K

Od czego potrąciwszy:

Czynsz dzierżawny	1000·— K
Praca 37 uczniów à 24 K	888·— „
Razem	1888·— K

Pozostałby dochód z gospodarstwa 16 K 88 h. Mały dochód z gospodarstwa usprawiedliwia Dyrekcya następującymi okolicznościami:

1. Mały obszar bo niespełna 31 morg. ziemi będącej we właściwem zagospodarowaniu, — w czem policzone są mokre i nieproduktywne łąki oraz zupełnie nieużyteczne pastwisko, — opłacać musi cały dość wysoki roczny czynsz dzierżawny, stanowiący dość pokaźną kwotę 1000 K, co czyni z morga 32 K.

2. Drugą bardzo poważną przyczyną małych dochodów a nawet i możliwych strat, jakie gospodarstwo szkolne daje i w przyszłości dawać może, jest ta okoliczność, iż przeważna część gruntów jest mokra i nieprzepuszczalna a stąd tak w latach mokrych jak i w latach suchych narażone jest gospodarstwo na słabe urodzaje. Pomimo wszelkich zabiegów, pomimo najstaranniejszej uprawy, mieliśmy tego dowody w roku mokrym 1899 i w roku suchym 1900, w pierwszym wskutek mokrego lata i jesieni, w drugim wskutek nadzwyczaj suchej wiosny, wszystkie prawie plony chybiły.

Przykupno zaś w tutejszej okolicy wszelkiego rodzaju paszy a nawet słomy na ściółkę, gdzie przeciętnie 100 kg słomy kosztuje 4 K, musi zawsze niekorzystnie wpłynąć na rezultat z gospodarstwa.

Kronika szkoły.

W ciągu roku szkolnego 1900/1901 zwiedzali i hospitowali z urzędu szkołę: JW. Radca dworu, Władysław Struszkiewicz, Waleryan Stawiarski, opiekun szkoły, dwukrotnie, — Dr. Ignacy Szyszyłowicz, Radca Wydziału krajowego również dwukrotnie, — Przewielebny ks. Prałat Marcin Uzarski, delegat konsystorza, przy egzaminach końcowych i rocznych.

Dnia 28 i 29 maja przeprowadzał skontrum kasy, inwentarze, i wszelkich zapasów produktów, urzędnik Wydziału krajowego w obecności Radcy Dr. Ignacego Szyszyłowicza.

Jako goście zwiedzili szkołę: JW. Jan Trzecieski, poseł na Sejm krajowy, Stanisław Ostaszewski, prezes okręgowego Tow. rolniczego, Wny Pan Kazimierz Piliński, wice-prezes okręgowego Tow. rol., Wincenty Jabłoński, poseł do Rady państwa i wielu innych.

I w bieżącym roku szkolnym urządziła szkoła tutejsza wystawę produktów rolnych a liczny zastęp zwiedzających utwierdził Dyrekcyę w przekonaniu, że ludność rolnicza okoliczna zainteresowała się tak samą wystawą jak niemniej szkołą i gospodarstwem szkolnem.

Z dniem 1. lutego 1901 na mocy rozporządzenia Wydziału krajowego z dnia 20. stycznia 1901 r. został otwarty przy szkole tutejszej całoroczny kurs rolniczy dla 10 nauczycieli szkół ludowych. Kierownictwo tego kursu powierzył Wydział krajowy podpisanemu sprawozdawcy, — udzielanie zaś nauki wedle z góry naznaczonego programu poruczono następującym docentom: p. Edmundowi Bielskiemu rolnictwo, administracyę gospod. włościań., p. Józefowi Froniowi nauk przyrodniczych szczegółową hodowlę zwierząt, sadownictwo i warzywnictwo, miernictwo, p. Teofilowi Sochaniewiczowi, krajow. nauczycielowi weterynaryi, anatomię i fizyologię zwierząt, zasad weterynaryi, p. Dr. Tadeuszowi Rylskiemu, kraj. instr. mleczarstwa, ogólną hodowlę zwierząt, mleczarstwo, p. Dr. Dyonizemu Mazurkiewiczowi, lekarzowi zakład., ratowanie w nagłych wypadkach i hygienę w 8 godz.

Oprócz nauki teoretycznej udzielanej frekwentantom kursu rolniczego, obowiązani byli pp. docenci do przeprowadzenia demonstracyi i ćwiczeń praktycznych, każdy w swoim zakresie. Dyrekcya w tem miejscu zaznacza z całą przyjemnością, iż frekwentanci kursu rolniczego pracowali chętnie i z całem zamiłowaniem przy wszystkich zajęciach gospodarczych; obznajamianie się zaś ich z wszelkiego rodzaju robotami i czynnościami gospodarczemi, daje gwarancyę prawdziwych korzyści dla przyszłych kursów rolniczych dopełniających, a tem samem i dla kraju.

Z Dyrekcyi krajowej niższej szkoły rolniczej w Suchodole,

dnia 25-go października 1901 r.

Edmund Bielski.

LW. 33.802/02.

We Lwowie, dnia 13. maja 1902.

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w sprawie unormowania płac nauczycieli krajowych niższych szkół rolniczych i krajowej szkoły ogrodniczej w Tarnowie.

Wysoki Sejmie!

Komisya gospodarstwa krajowego w sprawozdaniu swem do Wysokiego Sejmu z dnia 7. lipca 1901 o krajowych niższych szkołach rolniczych, zastanawiając się nad brakiem kandydatów na nauczycieli, pisze:

„Na znaczniejsze trudności napotyka Wydział krajowy przy pozyskaniu nowych sił nauczycielskich. Wydział krajowy zwraca wprawdzie na to szczególniejszą uwagę i nie szczędzi zachęty i poparcia materyalnego z funduszów stypendyjnych dla kandydatów do zawodu nauczycielskiego, liczba kandydatów jest mimo to mała, a z tych niewielu, zwraca się jeszcze pewna część po uzupełnieniu studyów fachowych do zawodów lepiej płatnych, niż stanowisko nauczyciela niższej szkoły rolniczej i przedstawiających lepsze widoki na przyszłość. Zaradzenie tym niedostatkom uważa komisya gospodarstwa krajowego za rzecz pierwszorzędnej wagi, bo wartość każdej szkoły zależy od doboru sił nauczycielskich więcej, niż od organizacyi i bogactwa w środkach naukowych. To też nie ma prawie ofiary, którąby była za wielką, gdzie idzie o pozyskanie lub utrzymanie dobrych sił nauczycielskich. Tymczasem ze sprawozdania Wydziału krajowego wnosić można, że właśnie niska stosunkowo płaca nauczycieli szkół rolniczych i niedogodne warunki egzystencyi ich rodzin są powodem powtarzającego się braku nauczycieli. W przeciągu kilku lat ustąpiło trzech nauczycieli fachowych ze swych posad w niższych szkołach rolniczych, przyjmując lepiej płatne posady w seminaryach nauczycielskich, a wątpić nie można, że powtórzyć się to może w miarę tworzenia nowych seminaryów. Komisya gospodarstwa krajowego wyraża zatem życzenie, ażeby Wydział krajowy sprawę tę wziął pod rozwagę i jeżeli regulacyę płac uzna za potrzebną, wnioski swe w tej mierze Wysokiemu Sejmowi przedstawił“.

Wydział krajowy stosując się do życzenia komisyi gospodarstwa krajowego, przedstawia niniejsze sprawozdanie, uważa bowiem, iż pomyślne załatwienie sprawy regulacyi płac jest niezbędnym warunkiem dla normalnego rozwoju tak niższych szkół rolniczych, jak i szkoły ogrodniczej w Tarnowie.

Krajowe niższe szkoły rolnicze w ostatniem dziesięcioleciu t. j. od czasu, w jakim nastąpiła ostatnia regulacya płac, przeszły różne fazy swego rozwoju, które nietylko odbiły się w samej organizacyi tychże, ale i w ilości personalu i tegoż wynagrodzenia.

Personal niższych szkół rolniczych i szkoły ogrodniczej w Tarnowie stanowią kierownik, nauczyciel fachowy i nauczyciel dla nauk elementarnych, zaliczeni do urzędników krajowych i mający prawo do emerytury, oraz instruktor jako funkcyonaryusz niestały.

Pierwotnie przy zakładaniu szkół w Horodence i Jagielnicy (w roku 1883) etat składał się z kierownika z płacą 2.400 kor., z dod. akt. 280 kor. i trzema pięcioleciami po 400 kor. i nauczyciela fachowego z płacą 1.440 kor. dod. akt. 120 kor. i pięcioleciami po 200 kor. Z powodu trudniejszych miejscowych warunków przy założeniu szkoły w Kobiernicy (w r. 1884) ustanowiono pobory dla kierownika: płaca 2.600 kor., dod. akt. 480 kor. i trzy pięciolecia po 400 kor., dla nauczyciela fachowego zaś podobnie, jak w Horodence i Jagielnicy.

W roku 1892 unormował Wysoki Sejm płacę tę dla wszystkich niższych szkół z wyjątkiem Dublan a mianowicie dla: Kierownika płaca 2.600 kor., dod. akt. 280 kor. i trzy pięciolecia po 400 kor., dla nauczyciela fachowego 2.000 kor., dod. akt. 200 kor. i 3 pięciolecia po 200 kor.

W roku 1896 uchwalił Wysoki Sejm zamiast trzech pięcioleci, pięć w takiej samej jak poprzednio wysokości tak dla kierowników, jak i nauczycieli fachowych.

Nauczyciel dla przedmiotów elementarnych z chwilą założenia szkół niższych (w r. 1883) pobierał tylko remuneracyę w kwocie 300 kor. rocznie, pełniąc równocześnie obowiązki swe w miejscowej szkole ludowej. Ponieważ z rozwojem szkół niższych, a mianowicie rozszerzenia kursu dwuletniego na trzyletni a więc i zwiększenia się zajęć nauczyciela dla przedmiotów elementarnych tego rodzaju łączenie stanowisk okazało się niepraktycznem, wyznaczono dla rzeczonego nauczyciela w r. 1890 jako płacę rocznie 760 kor. i 240 kor. na wikt. Po roku już jednak okazało się uposażenie to za małem a to dlatego, iż nauczyciele traktowali posadę tę jako przejściową i po zdaniu egzaminu kwalifikacyjnego przenosili się do szkół ludowych.

Wysoki Sejm uchwalił też w roku 1891 dla nauczycieli elementarnych płacę roczną w kwocie 1000 k., dod. akt. 100 kor. i pięciolecia po 100 kor.

Obecny stan płac nauczycieli niższych szkół rolniczych jest więc następujący:

Kierownik: płaca 2600 kor., dod. akt. 280 kor., 5 pięcioleci po 400 kor. Płaca dochodzi po 25ciu latach służby do kwoty 4880 kor.

Nauczyciel fachowy: płaca 2000 kor., dod. akt. 200 kor., i 5 pięcioleci po 200 kor. Płaca dochodzi po 25 latach służby do 3200 kor.

Nauczyciel elementarny: płaca. 1000 kor., dod. akt. 100 kor., i 5 pięcioleci po 100 kor. Płaca dochodzi po 25 latach służby do kwoty 1600 kor.

W niższej szkole rolniczej w Dublanach wynagrodzenie funkcyonaryuszy jest nieco inne.

Kierownikiem szkoły jest dyrektor akademii rolniczej, który pobiera za to wynagrodzenie roczne w kwocie 800 kor.. Nauczyciel fachowy ma płacę 2000 kor., dod. akt. 280 kor. i pięciolecia po 200 kor.; nauczyciel elementarny ma płacę 1400 kor., dod. akt. 200 kor. i pięciolecia po 160 kor.

Oprócz tego wszyscy funkcyonaryusze w niższych szkołach rolniczych mają wolne pomieszkanie i kawałek ogrodu.

Po różnych nieudanych próbach wymaga się obecnie od kierownika i nauczyciela fachowego, jako przygotowania szkolnego ukończenia akademii rolniczej w Dublanach, lub równorzędnego zakładu naukowego, kilkuletniej praktyki oraz zdania egzaminu nauczycielskiego. Od nauczyciela przedmiotów elementarnych wymaga się zdania egzaminu kwalifikacyjnego oraz kilkuletniej praktyki szkolnej.

Co do rodzaju zajęć, praca tak kierownika, jak i nauczycieli fachowych jest bardzo intenzywną i wyczerpującą, nie ogranicza się bowiem tylko na nauce. Obowiązkiem ich jest także prowadzenie ćwiczeń praktycznych tak na polu jak i na obejściu gospodarskiem. Prócz tego kierownik ma rozliczne zajęcia administracyjne, które w zakładzie połączonym z gospodarstwem własnem, oraz z internatem, muszą być dość znaczne. Nauczyciel elementarny zajęty jest głównie nauką w szkole, dozorowaniem uczniów w internacie, a często i prowadzeniem spiżarni. Godzin w szkole ma on tygodniowo od 30 do 36 t. j, 5 do 6 godzin dziennie, a więc maximum, jakie jest w ogóle możliwem.

Wielki brak kandydatów na nauczycieli fachowych, obawa utraty nauczycieli, zajętych obecnie w szkołach z powodu zapotrzebowania przez c. k. Radę szkolną krajową tego rodzaju kandydatów w semiuaryach nauczycielskich, gdzie są nauczyciele znacznie lepiej płatni, podniesienie płac nauczycieli szkół ludowych połączone z widokami wię-

kszych awansów, wywołuje potrzebę podniesienia płacy wszystkim tym funkcyonaryuszom, a to tembardziej, iż wskutek intenzywnego zajęcia w szkole i lokalnych warunków o jakimś ubocznym zarobku nawet myśleć nie mogą.

Miarą podwyższenia płac funkcyonaryuszów tych powinny być z jednej strony stosunki, w jakich żyją i ich potrzeby z biegiem czasu, z drugiej strony widoki, jakie mogliby mieć na równorzędnych stanowiskach w kraju.

Miarą taką dla nauczycieli fachowych byłyby posady w seminaryach nauczycielskich, na które to prawie zawsze szukała c. k. Rada szkolna krajowa kandydatów wśród nauczycieli fachowych kraj. niższych szkół rolniczych.

Obecne wynagrodzenie profesora seminaryum nauczycielskiego wynosi: płaca 2800 kor., dod. akt. 200 do 300 kor., a to w miarę miejsca pobytu, i 5 pięcioleci, z których dwa pierwsze wynoszą po 400 kor., trzy ostatnie po 600 kor. Mieszkania wolnego nie ma. Profesor seminaryum po 25-letniej służbie dochodzi do kwoty 5.400 kor., nie licząc w to dodatku aktywalnego, który w klasie IX-tej wynosi 400, 500 i 600, w klasie VIII-ej 480, 600 i 720 koron, a w VII-mej, do której profesor taki dojść może, 560, 700 i 840 koron.

Co do rodzaju i ilości zajęć, czynności te są bez porównania lżejsze od zajęć nauczycieli fachowych w niższych szkołach rolniczych.

W celu wyrównania tej, tak znacznej różnicy w płacach, stworzenia lepszych warunków dla krajowych nauczycieli, a przez to i umożliwienia stałego zatrzymania ich Wydział krajowy, za radą sekcyi stałej kraj. komisyi rolniczej, proponuje następujące podniesienie płac:

Dla nauczyciela fachowego: płaca 2400 kor., dodatek aktyw. 240 kor. i 5 pięcioleci, z których dwa pierwsze po 300 kor., trzy ostatnie po 400 koron.

Dla kierownika: płaca 3000 kor., dodatek aktyw. 300 kor. i 5 pięcioleci, z których dwa pierwsze wynoszą po 400 kor., trzy ostatnie po 600 kor.

Polepszenie to byłoby w porównaniu z obecną płacą większe u kierownika o 420 kor., u nauczyciela fachowego o 440 kor.

Pobory te projektowane dla nauczycieli fachowych w porównaniu z płacą profesorów seminaryum (z uwzględnieniem dodatków aktywalnych) byłyby mniejsze z początkiem służby o 360 do 460 kor., po 25 latach służby o 1160 do 1380 kor., dla kierownika z początkiem służby większe o 200 do 300 kor., po 25 latach o 180 do 300 kor.

Mimo mniejszych na razie poborów nauczycieli fachowych przy projektowanej regulacyi płacy w porównaniu z nauczycielami seminaryum, nie powinna już grozić obawa opuszczania przez tychże zakładów krajowych w celu poprawy bytu, mają bowiem przed sobą zawsze otwarty awans na kierowników, których płaca jest lepszą od nauczycieli seminarym. Z innych zakładów krajowych, w których od funkcyonaryuszy wymaga się prawie równorzędnego przygotowania, płaca profesora w Czernichowie odpowiada mniej więcej płacy kierownika niższej szkoły rolniczej, tam bowiem, tak jak i tu widoki awansu są prawie zupełnie zamknięte.

Pobory nauczycieli przedmiotów elementarnych w szkołach rolniczych z ostatnią organizacyą płac nauczycieli szkół ludowych znacznie różnią się na ich niekorzyść. Obecnie płace nauczycieli szkół ludowych podzielone są na cztery klasy: 1 klasa od 1600 do 1800 kor, w Krakowie i Lwowie, 2 klasa od 1200 do 1600 kor, reszta miast i miasteczek 3 klasa od 1000 do 1400 kor., szkoły wiejskie 4 klasa od 800 do 1000 koron.

Oprócz tego mają wszyscy dodatki pięcioletnie po 100 kor. i na mieszkanie 10 % płacy. Kierownicy mają wolne pomieszkanie i osobne wynagrodzenie za kierownictwo w kwocie 100 kor. do 200 kor. Nauczyciele nieposiadający egzaminu kwalifikacyjnego mogą zajmować posady tylko czwartej klasy.

Wobec tego, iż od wszystkich nauczycieli elementarnych przyjmowanych do niższych szkół rolniczych wymaga Wydział krajowy kilkuletniej praktyki nauczycielskiej oraz egzaminu kwalifikacyjnego, nie mają zaś przed sobą możliwości jakiegokolwiek awansu przy stosunkowo wielkich wymaganiach, jakie się do nich stawia, proponuje Wydział krajowy na wniosek sekcyi stałej komisyi rolniczej jako kuratoryi tych szkół podniesienie poborów na: płaca 1400 kor., dod. akt. 140 kor. i 5 pięcioleci po 160 kor.

Polepszenie to poborów w stosunku do obecnej płacy wyniosłoby: przy nominacyi 440 koron, po 25 latach służby 740 koron.

Materyalne położenie nauczycieli w kraj. szkole ogrodniczej w Tarnowie jest jeszcze trudniejsze, niż nauczycieli niższych szkół rolniczych, z wyjątkiem bowiem kierownika

reszta niema pomieszkania w zakładzie, wzrastająca zaś coraz bardziej drożyzna w Tarnowie tak środków pożywnych, jak i pomieszkań stan ten z każdym rokiem pogarsza.

Obecny etat szkoły z bardzo małemi zmianami datuje się od czasów jej przeniesienia z Czernichowa do Tarnowa. Wysoki Sejm uchwałą z dnia 16. stycznia 1888 roku utworzył dwie posady nauczycieli stałych, (kierownik i nauczyciel fachowy), i posady niestałe, (kapelan i docenci). Kierownik szkoły otrzymał wolne pomieszkanie i płacę roczną w kwocie 2400 kor., dodatek aktywalny 240 kor., i trzy pięciolecia po 400 kor., nauczyciel fachowy pomocniczy prócz wolnego pomieszkania płacę w kwocie 1440 kor., dodatek aktywalny 120 kor., i trzy pięciolecia po 200 kor.,

W obec trudności znalezienia odpowiednich nauczycieli niestałych dla przedmiotów elementarnych Wysoki Sejm ustanowił w roku 1892 stałą posadę etatową dla tych przedmiotów z płacą 1000 kor., dodatkiem aktywalnym 200 kr. i pięcioleciami po 100 kor. Częste zmiany nauczyciela fachowego, wywołane głównie za skromnem udotowaniem tej posady, wpłynęły na zwiększenie tych poborów. Wysoki Sejm ustanowił w roku 1894 dla nauczyciela fachowego roczną płacę w kwocie 1600 koron z dodatkiem aktywalnym 200 kor. i pięcioleciami po 200 kor.

Dzisiejsze pobory nauczycieli kraj. szkoły ogrodniczej w Tarnowie są więc następujące: kierownik płaca 2400 kor., dod. akt. 280 k., pięciolecia po 400 kor. i wolne pomieszkanie; nauczyciel fachowy pomocniczy płaca 1600 kor., dod. akt. 200 kor., pięciolecia po 200 kor. i ryczałt na pomieszkanie 400 kor.; nauczyciel do nauk elementarnych płaca 1000 kor., dod. akt. 200 kor., dodatki pięcioletnie po 100 kor. i ryczałt na pomieszkanie 360 kor.

Wobec zupełnej równorzędności ogrodniczej szkoły w Tarnowie z niższemi szkołami rolniczemi, tak co do nauki jak i zajęć nauczycielskich, równej wysokości poziomu wykształcenia fachowego, jakiej wymaga się od nauczycieli, Wydział krajowy, idąc za radą sekcyi stałej komisyi rolniczej, uważa za słuszne, aby równorzędnie z płacami funkcyonaryuszów niższych szkół rolniczych zrównać też i płace ciała nauczycielskiego szkoły ogrodniczej w Tarnowie.

Na podstawie powyższego sprawozdania Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm uchwalić raczy:

I. Dla kierowników i nauczycieli kraj. niższych szkół rolniczych i kraj. szkoły ogrodniczej w Tarnowie ustanawia się następujące pobory:

dla kierowników płacę 3000 kor., dod. akt. 300 kor. i pięć pięcioleci, z których dwa pierwsze po 400 kor., trzy ostatnie po 600 kor.;

dla nauczycieli fachowych płacę 2400 kor., dod. akt. 240 kor. i pięć pięcioleci, z których dwa pierwsze po 300 kor., trzy ostatnie po 400 kor.;

dla nauczycieli elementarnych płaca 1400 kor., dod. akt. 140 kor. i pięć pięcioleci po 160 kor.

II. Jak długo nauczyciel fachowy i nauczyciel nauk elementarnych w szkole ogrodniczej w Tarnowie nie będą mieć mieszkania w naturze, pobierać będą i nadal dodatek na mieszkanie niewliczalny do emerytury w kwocie: pierwszy 400, drugi 360 koron rocznie.

III. Powyższe podwyższenie poborów wchodzi w życie od 1. października 1902 r.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:
A. Potocki w. r.

Sprawozdawca:
Tadeusz Pilat w. r.
Członek Wydziału krajowego.

LW. 84.846/1901.

We Lwowie, dnia 8. grudnia 1901.

Alw 34

Sprawozdanie

Wydziału krajowego o krajowym zakładzie sadowniczym w Zaleszczykach.

Wysoki Sejmie!

W załatwiemiu sprawozdania Komisyi gospodarstwa krajowego o kraj. zakładzie sadowniczym w Zaleszczykach powziął Wysoki Sejm na posiedzeniu dnia 6. lipca 1901 następujące uchwały:

„Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego o krajowym zakładzie sadowniczym w Zaleszczykach".

„Sejm poleca Wydzałowi krajowemu, aby czynił dalsze usilne starania u c. k. Rządu o uzyskanie subwencyi państwowej na założenie i utrzymanie zakładu sadowniczego w Zaleszczykach w wysokości 50% ogólnych kosztów".

„Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, aby przeprowodził rokowania o dokupno 4 morgów gruntu w celu rozszerzenia ogrodu zakładu sadowniczego w Zaleszczykach i przedłożył odnośne wnioski na najbliższej sesyi".

Spełniając polecenie Wysokiego Sejmu, Wydział krajowy zwrócił się ponownie do c. k. Rządu o subwencyę na założenie i utrzymanie zakładu sadowniczego w Zaleszczykach. Starania te tym razem nie pozostały bez rezultatu; c. k. Rząd przyjmując koszt założenia w ryczałtowej sumie 100.000 koron, przyznał ze swej strony na ten cel subwencyę w kwocie 40.000 koron, która będzie wypłaconą w pięciu ratach po 7.000 koron w latach 1901—1905 i w jednej racie w kwocie 5.000 koron w roku 1906.

Na koszt utrzymania zakładu, udzielono jako subwencyę państwową, począwszy od roku 1901, rocznie po 5.000 koron jednak tylko na lat pięć.

Przyznając subwencyę na koszta założenia w stosunku 40.000 koron do przyjętych kosztów 100.000 koron odstąpił c. k. Rząd od praktykowanej dotąd normy przyczyniania się z funduszów państwowych do kosztów założenia zakładów rolniczych w stosunku 50 procentowym, skutkiem czego musiał też spaść znaczniejszy wydatek na fundusz krajowy.

Przyznanie subwencyi państwowej na koszta utrzymania w sumie 5.000 koron i to tylko na lat pięć, nie odpowiedziało również naszym oczekiwaniom. Koszta utrzymania zakładu wynoszą już obecnie około 12.000 kor., z chwilą nominacyi nowej siły fachowej podniosą się prawie do 15.000 koron, subwencya więc 5.000 kor. (o 1.000 kor. mniej, jak przyznane subwencye dla niższych szkół rolniczych i szkoły ogrodniczej w Tarnowie) pokrywać więc będzie zaledwie $^1/_3$ część wydatków. Nowością, którą c. k. Rząd wprowadził, jest ograniczenie sybwencyi tylko na lat pięć. Byłoby to słusznem, gdyby zakład zaleszczycki nie miał innych celów, jak tylko produkcyę drzewek owocowych, a więc zorganizowanym był, podobnie jak ogrody handlowe. Ponieważ jednak zakład zaleszczycki, mimo ściśle praktycznego charakteru swej działalności, musi się nietylko

zajmować produkcyą drzew owocowych, ale też produkcyę do statutem określonych zadań zakładu dostosować a nadewszystko pracując głównie nad podniesieniem sadownictwa wśród włościan, część drzewek w przyszłości po cenach własnych kosztów zbywać, po za tem jeszcze zajmować się teoretycznemi pouczeniami i nauką przeróbki owoców i t. p., traktowanie zakładu tego przez c. k. Rząd, jako zakładu pracującego wyłącznie na dochód, jest zupełnie niesłusznem, Wydział krajowy ma też nadzieję, że c. k. Rząd, oceniając działalność zakładu nad podniesieniem tak poważnej gałęzi gospodarstwa krajowego, po upływie pięciolecia subwencyi tej nie tylko nadal nie odmówi, ale stosownie do wzrastających potrzeb ją powiększy.

Zalecone Wydziałowi krajowemu w trzeciej uchwale rokowanie o dokupno czterech morgów gruntu w celu rozszerzenia ogrodu zakładu sadowniczego są w toku i rokują pomyślny wynik.

Rokowania te wdrożył Wydział krajowy z właścicielem Zaleszczyk br. Brunickim, który zgadza się na odstąpienie zakładowi czterech morgów gruntu. Zawarcie formalnej umowy opóźnia się tylko z powodu pewnych trudności, jakie wywołała konieczność usunięcia polnej drogi, dzielącej grunt ten od ogrodu zakładu. Ponieważ trudności te nie są poważniejszej natury a usunięcie ich wziął na siebie właściciel Zaleszczyk, Wydział krajowy ma nadzieję, że sprawa ta jeszcze przed wiosną stanowczo załatwioną zostanie. Na cel ten wstawił też Wydział krajowy do preliminarza wydatków na rok 1901, jako wydatek nadzwyczajny do Rubr. XV. 12.500 kor., a mianowicie 8.000 koron na zakupno czterech morgów gruntu i 2.500 kor. na ogrodzenie i przygotowanie gruntu pod właściwe kultury.

Przechodząc do działalności zakładu, musimy zazuaczyć, że skutkiem rozumnie obmyślanego i racyonalnie przeprowadzonego planu założenia, zakład rozwija się pomyślnie, czego najlepszym dowodem jest to powszechne zainteresowanie się, jakie wśród okolicznej ludności obudził. Po dokonanem dnia 15. czerwca b. r. poświęceniu zakładu, w której to uroczystości oprócz reprezentantów władz i duchowieństwa obu obrządków wzięli udział okoliczni właściciele ziemscy i wielu włościan, zakład oficyalnie rozpoczął swą działalność. Działalność ta polega na razie na udzielaniu praktycznych pouczeń trwale w ogrodzie zakładowym zatrudnionym pracownikom, następnie na peryodycznie przeprowadzanych teoretycznych kursach sadowniczych, wreszcie na poradzie i pomocy udzielanej przez kierownika zakładu, tak na miejscu jak i w okolicy.

Pouczenia praktyczne w zakładzie odbywają się stale. W myśl bowiem statutu organizacyjnego wszyscy trwale w zakładzie pracujący muszą przechodzić kilkakrotnie praktyczny kurs sadowniczy, zachętą tej pracy jest z jednej strony stopniowe polepszenie płacy, z drugiej widoki otrzymania świadectwa po ukończeniu dwóch lat na uzdolnionego praktycznego sadownika. Stale pracujących w zakładzie było w b. r. sześciu chłopców, z których jeden pochodził z samych Zaleszczyk, pięciu zaś z powiatów zaleszczyckiego i borszczowskiego.

Kursy teoretyczne odbyły się w roku sprawozdawczym trzy. Pierwszy w czasie od 3. grudnia do 22. grudnia r. 1900 dla chłopców stale zajętych w zakładzie t. j. tych, którzy pracowali od chwili założenia, i miał za przedmiot ogólne zasady sadownictwa. Kurs drugi od 1. lutego do 9. marca b. r., traktujący ten sam przedmiot ale nieco obszerniej, był urządzonym głównie dla obcych. Uczestników było 58, z tego 40 uczniów miejscowego seminaryum nauczycielskiego, 3 synów włościańskich ze Starych Zaleszczyk, 6 chłopców stale zajętych w zakładzie, 1 lekarz, 1 mieszczanin, 1 ogrodnik. Teoretyczne pouczania odbywały się cztery razy tygodniowo, wieczorem od godziny 6-ej do 7-ej, praktyczne demonstracye dwa razy tygodniowo od 11-ej do 12 ej w południe. Wobec braku jeszcze materyału do praktycznych pouczeń w ogrodzie zakładowym odbywały się ćwiczenia praktyczne w ogrodzie p. br. Brunickiego. Trzeci kurs o uprawie warzyw wyłącznie tylko dla chłopców pracujących w zakładzie, odbył sie od 1. do 31. lipca b. r.

Wyjazdy kierownika dla udzielania porady właścicielom sadów musiały się ograniczyć na razie do tych wypadków, gdzie tej porady żądano, z powodu bowiem nie obsapzenia jeszcze drugiej posady fachowej oraz licznych zajęć w zakładzie nie mogły te wyjazdy zbyt często się powtarzać. Potrzeba drugiej siły fachowej, której głównem zadaniem oprócz pomocy przy dozorze w ogrodzie, jest nauka i ćwiczenia praktyczne z przeróbką owoców i wyrobów win owocowych, daje się coraz bardziej odczuwać. W uznaniu tej potrzeby Wydział krajowy poszukiwał za odpowiednimi kandydatami, starania te były jednak bezowocne, nie mamy bowiem w kraju nikogo, któryby znał gruntownie teoretycznie

i praktycznie przeróbkę owoców. Na wniosek sekcyi stałej komisyi rolniczej postanowił przeto Wydział krajowy odpowiednią siłę fachową wykształcić. Z pomiędzy wszystkich kandydatów najodpowiedniejszym okazał się p. Zając, nauczyciel przedmiotów elementarnych w niższej szkole rolniczej w Jagielnicy, który ma już w tym kierunku bardzo dobre praktyczne przygotowanie i po którym można oczekiwać, że po dopełnieniu teoretycznych wiadomości zadaniu swemu dobrze odpowie. W najbliższej też przyszłości zamierza Wydział krajowy wysłać p. Zająca za granicę dla odbycia specyalnych kursów przeróbki owoców i ćwiczeń praktycznych w zakładach wyrobów win owocowych.

Ze spraw administracyjnych oprócz rozszerzenia ogrodu, najważniejszą a dla pomyślnego rozwoju zakładu najżywotniejszą jest zaopatrzenie tegoż we wodę. W przeszłorocznem sprawozdaniu szczegółowo przedstawiliśmy projekt zaradzenia tej potrzebie w drodze umowy, zawartej z administracyą kolei państwowych o korzystanie ze zbiorników kolejowych. W trakcie rokowań z Dyrekcyą kolei wpłynęła do Wydziału krajowego oferta właściciela Zaleszczyk, który podjął się dostawy wody dla zakładu z własnego wodociągu, pod warunkami ogólnie biorąc korzystniejszymi, niż powyżej wspomniany projekt, dlatego też Wydział krajowy, nie zrywając w niczem go nie zobowiązującej umowy z zarządem kolei, ofertę p. br. Brunickiego przyjął. Zasadnicze warunki projektowane przez p. br. Brunickiego są następujące: Br. Brunicki zobowiązuje się własnym kosztem ze swego wodociągu dostarczyć każdą zapotrzebowaną ilość wody po cenie 15 groszy za każdy metr sześcienny wody. Wydział krajowy zobowiązuje się pobrać co najmniej 4.000 metrów sześciennych wody rocznie i wypłacać z tego tytułu br. Brunickiemu roczną należytość 600 koron. Ilość pobranej wody stwierdzać się będzie wodomierzem, który br. Brunicki własnym kosztem ustawi. Przeprowadzenie wodociągu po ogrodzie i tegoż utrzymanie w dobrym stanie należy do p. br. Brunickiego. Za każdy ustawiony hydrant płaci tylko Wydział krajowy po 250 kor. Umowa ma obowiązywać obydwie strony na przeciąg lat trzydziestu. Ponieważ równocześnie br. Brunicki chciał zaciągnąć zobowiązanie dostarczania wody wojsku i zarządowi miasta, dlatego sprawa ta musiała się nieco odwlec, straty jednak na tem zakład żadnej nie poniósł, przez ten bowiem cały czas zobowiązał się p br. Brunicki dostarczać wody do tegoż bezpłatnie. Pertraktacye te nie wpłynęły jednak wcale na zerwanie z koleją, Wydział krajowy zastrzegł sobie ostateczną decyzyę do wiosny roku 1902. Umowy p. br. Brunickiego ze stronami oraz zfinansowanie całej sprawy w ostatnich czasach tak dalece jednak już postąpiło, iż umowa z p. br. Brunickim niebawem zapewne dojdzie do skutku.

Na podstawie niniejszego sprawozdania Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm uchwalić raczy:

Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego o krajowym Zakładzie sadowniczym w Zaleszczykach.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:
A. Potocki w. r.

Sprawozdawca:
Mieczysław Onyszkiewicz w. r.
Członek Wydziału krajowego.

LW. 37.041/902.

We Lwowie, dnia 27. maja 1902.

Aleg. 35

Sprawozdanie

Wydziału krajowego o zarządzeniach w sprawie tępienia pomoru świń i zapobiegania szerzeniu się tej zarazy.

Wysoki Sejmie!

Panująca w krajach austryackich od lata roku 1895 zaraza pomoru u świń spowodowała c. k. Rząd, iż w roku 1899, pragnąc zapewnić możność skutecznej walki z tą klęską gospodarczą, wydał na zasadzie §. 14. ustawy o Reprezentacyi państwa rozporządzenie cesarskie z d. 2. maja 1899 (Dz. u. p. Nr. 81), o tępieniu pomoru u świń i zapobieganiu szerzeniu się tej zarazy, które wkładając na skarb państwa finansowo ciężki obowiązek wypłacania wynagrodzeń za sztuki wybite jako chore, jako podejrzane o pomór, lub podejrzane o możność zarażenia się pomorem, przyznawało Rządowi prawo bezwarunkowego wybijania wszystkich sztuk, wyżej określonych kategoryi, dawało mu więc w ręce, jako się zdawało, najskuteczniejszy środek wytępienia zarazy i zapobiegania jej dalszemu rozszerzaniu się. Usterki tej ustawy, jakie wykazało stosowanie jej w praktyce, usunęło rozporządzenie cesarskie z dnia 15. września 1900 r. (Dz. u. p. Nr. 154), wydane również na podstawie §. 14. ustawy o reprezentacyi państwa, które wprowadziło słuszniejsze, interesa hodowców nierogacizny więcej uwzględniające, normy obliczania wynagrodzeń należnych za sztuki wybite i rozciągnęło obowiązek Państwa do wypłacania wynagrodzeń za zabite sztuki pomorem zarażone na cały czas trwania zarazy, podczas gdy w myśl rozporządzenia cesarskiego z r. 1899, obowiązek ten ciężyć miał na państwie jedynie w czasie pierwszych sześćdziesięciu dni obowiązywania tegoż rozporządzenia.

Oba te rozporządzenia, stanowiące dowód należytego ocenienia ważności pod względem gospodarczym, sprawy szybkiego stłumienia zarazy, nie dały spodziewanych wyników: zaraza — mimo znacznych ofiar ze skarbu Państwa — trwa dalej a zwłaszcza w kraju naszym siła jej czasowo tylko — w ciągu czasu obowiązywania obu rozporządzeń — słabła, by niebawem wystąpić z dawną siłą.

Ten stan rzeczy wywołał ze strony c. k. Rządu centralnego zarządzenia specyalne, dotyczące wykonywania postanowień wspomnianych rozporządzeń w Galicyi, objęte w reskrypcie c. k. Ministerstwa spraw wewnętrznych z d. 4. grudnia 1901 r. l. 22.190 i obwieszczeniach c. k. Namiestnictwa z d. 10. grudnia 1901 r. l. 135.005 i 6. stycznia 1902 r. l. 3.067. Przepisy te wprowadziły podział kraju naszego na 3 strefy, w których kolejno ma być akcya tępienia pomoru przeprowadzaną intenzywnie, postanowiły dalej znaczne ograniczenia obrotu świń wewnątrz kraju, to jest między poszczególnemi strefami, a skoncentrowały intenzywną działalność władz rządowych w sprawie tępienia zarazy na razie w jednej tylko strefie, zarządzając dla niej lepszą organizacyę służby weterynarskiej, tudzież obostrzenia przepisów paszportowych dla świń.

Zarówno sam fakt uporczywego trwania zarazy w kraju naszym, jak stwierdzenie w powołanym co dopiero reskrypcie ministeryalnym nie dostatecznej skuteczności dotychczasowego sposobu wykonywania wspomnianych ustaw u nas, jak wreszcie licznie wśród interesowanych w tej sprawie warstw ludności podnoszące się żale i utyskiwania na sposób wykonywania przepisów ustaw, jak wreszcie głosy krytyki, jakie wywołały zarządzenia zawarte w powołanym reskrypcie Ministerstwa spraw wewnętrznych, skłoniły Wydział krajowy do zwrócenia bacznej uwagi na tę doniosłą dla gospodarstwa krajowego w ogóle, a w szczególności dla ludności włościańskiej naszego kraju, sprawę.

Pragnąc ją zbadać należycie a zarazem zasięgnąć co do niej opinii swego organu doradczego, to jest, krajowej Komisyi dla spraw rolniczych, polecił Wydział

krajowy wypracowanie w sprawie tej referatu jako substratu do obrad na posiedzeniu tejże Komisyi, zwołanem na dzień 6. marca 1902, a obok tego przeprowadził ankietę, w której przesłuchał przedstawicieli handlarzy nierogacizną, zaproszonych z różnych stron kraju na dzień 24. lutego 1902 r.

Aleg. Wspomniany referat, wraz z jego załącznikami, wśród których znajduje się też protokół przesłuchania przedstawicieli handlarzy nierogacizną, załącza /. Wydział krajowy jako alegat niniejszego sprawozdania.

Krajowa Komisya dla spraw rolniczych, przeprowadziwszy nad referatem i sprawami w nim objętemi dyskusyę na swem posiedzeniu w dniu 6. marca 1902, poleciła swej Sekcyi stałej ostateczne sformułowanie opinii w tej sprawie i przedłożenie jej Wydziałowi krajowemu. Poleceniu temu uczyniła Sekcya stała zadość po obradach przeprowadzonych na posiedzeniu z d. 30. kwietnia 1902, na którem przyjęto szereg uchwał, podanych w dosłownem brzmieniu w powołanym alegacie niniejszego sprawozdania (str. 34—5 alegatu).

W opinii swej wychodziła krajowa Komisya rolniczą z tego zapatrywania, iż postanowienia wyżej wspomnianych rozporządzeń cesarskich nie wymagają zmian lub uzupełnień, stoją bowiem na wysokości dzisiejszych wymogów nauki i odpowiadają doświadczeniom poczynionym w całej Europie; że również i zarządzenia zawarte w reskrypcie Ministerstwa spraw wewnętrznych z dnia 4 grudnia 1901 r. L. 22.190, acz chwilowo dla kraju ciężkie, nie nastręczają sposobności do uwag krytycznych wobec tego zwłaszcza, że są wypływem szczerze życzliwej dla kraju chęci jak najrychlejszego stłumienia zarazy i usunięcia jej szkodliwych następstw zarówno dla jednostek bezpośrednio wskutek klęski tej cierpiących, jak i dla gospodarstwa krajowego, a dalej wobec tego, że o skuteczności tych zarządzeń nie podobna z góry przesądzać: że jednakże w wykonaniu postanowień owych rozporządzeń zachodziły i zachodzą usterki, których usunięcie jest koniecznem dla zapewnienia skuteczności tej akcyi, dalej, że zarówno przepisy o paszportach świń jak i o handlu domokrążnym obecnie obowiązujące, są niedostateczne, a wreszcie, że zarówno fakt tak długiego trwania zarazy jak środki stosowane dla jej tępienia sprowadziły dla hodowli świń w kraju i dla handlu świniami następstwa, których usunięcie winno być przedmiotem troski państwa i kraju.

Usterek w wykonaniu rozporządzeń cesarskich, o których mowa, dopatruje się krajowa Komisya dla spraw rolniczych w następujących okolicznościach:

1. W zbyt późnem wymierzaniu i wypłacaniu wynagrodzeń należnych za sztuki wybite, jako zarażone pomorem, podejrzane o pomór lub podejrzane o możność zarażenia się pomorem. Nie wypłacanie tych wynagrodzeń natychmiast lub jak najrychlej po wybiciu jest powodem u ludności braku zaufania do postanowień ustawy, jej przystępności dla agitacyi podburzającej przeciw poddawaniu się postanowieniom ustawy, tudzież jej niechęci do zgłaszania wypadków zarazy, co wszystko utrudnia wykonanie ustawy i osiągnięcie jej celu.

2. W fakcie, iż słuszny wymiar wynagrodzenia, które należy w myśl ustawy wymierzać wedle wagi zwierzęcia, jest niemożliwym wobec braku w gminach wiejskich wag, na którychby zwierzęta, czy żywe, czy martwe, ważyć można.

3. W niedostatkach i wadach służby weterynarkiej w naszym kraju.

4. W zbyt oszczędnem, a wskutek tego niedającem rękojmi skuteczności, przeprowadzaniu dezinfekcyi zapowietrzonych zagród.

5. W interpretacyi ustaw, o ile chodzi o transporty świń przeznaczone do rzeźni, niesłusznej i intencyi ustawodawcy nie odpowiadającej.

6. W nieodpowiedniem oznaczaniu okręgów uznawanych za zapowietrzone i wskutek tego ogłaszanych za zamknięte dla obrotu, wskutek czego na zamknięciu cierpią miejscowości i gospodarstwa klęską niedotknięte a ścisłe przestrzeganie zamknięcia jest illuzorycznem.

Odnośnie do sprawy ujęcia w karby obrotu świń wewnątrz kraju czyli wykonywania sanitarnej kontroli nad handlem świń zwróciła Komisya w swej opinii uwagę na zupełną niedostateczność obowiązujących przepisów o paszportach dla świń tudzież na zgubny wpływ nieograniczonej swobody domokrążnego skupywania świń.

Odnośnie wreszcie do sprawy następstw długiego trwania zarazy i wykonywania postanowień rozporządzeń cesarskich o tępieniu pomoru dla hodowli nierogacizny i handlu tym przedmiotem produkcyi zaznaczyła Komisya dla spraw rolniczych konieczność przyjścia okolicom i miejscowościom, w których wskutek zarazy i wykonywania ustaw tępiących zarazę nastąpił zupełny upadek hodowli nierogacizny

z pomocą dla odnowienia tej hodowli, tudzież z pomocą dla zapewnienia handlowi świń korzystniejszych warunków rozwoju przez reformę taryf kolejowych i podjęcie starań w celu wyzwolenia go z zawisłości od targów obcych, ewentualnie przez utworzenie w Krakowie targowicy handlowej dla nierogacizny.

Opierając się na opinii powyżej streszczonej, a uznając w całej pełni doniosłość sprawy rychłego uwolnienia kraju od klęski, jaką dlań stanowi trwanie zarazy od lat już blisko 8, wystosował Wydział krajowy w myśl swej uchwały z d. 13 maja 1902 r. LW. 37.040/902 przedstawienie w tej sprawie do c. k. Prezydyum Namiestnictwa, w którem upraszał o poparcie i wyjednanie u c. k. Rządu uwzględnienia postulatów odnoszących się do zmian w sposobie wykonywania ustaw, względnie do do reformy przepisów dotyczących paszportów dla świń i handlu domokrążnego, które poniżej streszczamy.

Na pierwszem miejscu podniósł Wydział krajowy — podobnie jak to uczyniła krajowa Komisya dla spraw rolniczych — konieczność rychłego wydania zarządzeń, któreby spowodowały szybszy tok urzędowania w sprawie orzekania o wynagrodzeniach należnych za świnie wybite, względnie przez Komisye pomorowe na licytacyi sprzedane, lub na rzecz państwa zawłaszczone, i ich wypłatę całkowitą w terminie ustanowionym w §. 8 rozp. ces. z dnia 2. maja 1899 r., a w szczególności wydanie zarządzenia, by na poczet tych wynagrodzeń mogły być wypłacane bezzwłocznie przez przedstawiciela rządu w Komisyi pomorowej w wypadkach, w których przyznanie wynagrodzenia nie może podlegać wątpliwości, (nie zachodzą bowiem okoliczności przewidziane w §§. 5 i 6 tego rozporządzenia), zaliczki w wysokości co najmniej $^3/_4$ należnego wynagrodzenia. Uczynienie zadość temu postulatowi uczyniłoby wykonanie ustaw i osiągnięcie ich celu znacznie łatwiejszem, ludność bowiem otrzymując za wybite, względnie zabrane jej świnie $^3/_4$ wartości tych sztuk tytułem zaliczki natychmiast, a resztę w przeciągu krótkiego stosunkowo czasu 28 dni, bo taki termin ustanawia powołany §. rozporządzenia cesarskiego, nie tyko nie stawiałaby oporu wykonaniu ustawy, jak to się niestety obecnie nieraz zdarza, ale zostałaby skutecznie zachęconą do oznajmiania władzom wcześnie o podejrzanych o zarazę wypadkach a przez to zyskałaby cała akcya tępienia poparcie czynnika dla jej powodzenia niezbędnego.

Wydział krajowy rozszerzył tu żądanie podniesione w opinii krajowej Komisyi dla spraw rolniczych, która domagała się wypłaty za „świnie wybite na miejscu“ urzędowania Komisyi, żąda bowiem w tym postulacie wynagrodzenia zarówno za sztuki wybite na miejscu, to jest te, które znaleziono zarażonemi, (a za które Rząd płaci tylko 50% wartości), jak i za sztuki sprzedane przy licytacyi lub zawłaszczone przez państwo, to jest podejrzane o zarażenie się lub o możność zarażenia (za które należy się wynagrodzenie równe 95%, względnie nawet 120% wartości). Rozszerzenie to odpowiada, sądzimy, interesom producentów. Natomiast nie domaga się Wydział krajowy — jak to w opinii kraj. Komisyi dla spraw rolniczych miało miejsce — wypłaty zupełnego wynagrodzenia należnego przez Komisye pomorowe a poprzestaje na żądaniu upoważnienia przedstawiciela Rządu w Komisyi pomorowej do wypłacania, w wypadkach nieulegających wątpliwości, zaliczek w wysokości $^3/_4$ należnej kwoty. Modyfikacya ta jest wynikiem brzmienia ustawy, która orzecznictwo o wysokości wynagrodzeń i ich należności przyznaje c. k. Namiestnictwu, sposób więc proponowany przez Wydział krajowy wypłacania zaliczek, pozwala uniknąć kolizyi z tem postanowieniem ustawy, którąby spowodowało żądanie w stylizacyi opinii krajowej Komisyi dla spraw rolniczych wyrażone. Gdy zarządzenie wypłaty zaliczek, jak tego się domaga Wydział krajowy w swym postulacie, jest możliwem i dopuszczalnem bez zmiany dziś obowiązującej ustawy, to żądanie przyznania Komisyom pomorowym orzecznictwa o wynagrodzeniach mogłoby być uwzględnionem dopiero po przeprowadzeniu zmiany ustawy, a zmiany tej trudno się spodziewać, sam bowiem skład Komisyi pomorowych nie przemawia za przyznaniem im orzecznictwa w tej sprawie.

W dalszym rzędzie podniósł Wydział krajowy potrzebę zaopatrzenia organów fungujących przy Komisyach pomorowych w wagi do ważenia zwierząt wybitych, niezbędne do słusznego obliczenia wartości zwierząt wybijanych, a więc sprawiedliwego wymiaru wynagrodzenia za nie i usunięcia nadużyć, jakie mogą zachodzić z powodu braku wag.

Z kolei, powołując się na wywody referatu, stanowiącego załącznik niniejszego sprawozdania, domagał się Wydział krajowy pomnożenia liczby weterynarzy rządo-

wych w kraju odpowiednio do jego rozległości i liczebnego stanu bydła i trzody, podniesienia stopnia fachowego wykształcenia tychże weterynarzy a to przez utworzenie przy c. k. Akademii weterynaryjnej we Lwowie zakładów dla badań naukowych istoty chorób zakaźnych zwierzęcych, a wreszcie zorganizowania dla tej gałęzi służby inspekcyi, umożliwiającej stałe kontrolowanie jej urzędowania na prowincyi. Postulat ściślejszego niż dotąd, a zgodnego z obowiązującemi przepisami przeprowadzania desinfekcyi w zapowietrzonych zagrodach, jako warunek skuteczności akcyi na przyszłość a dalej postulat, by przy ogłaszaniu miejscowości za zamknięte z powodu stwierdzonej zarazy przestrzegano ściśle zasady zamykania tylko tych terytoryów, w których rzeczywiście potrzeba zamknięcia zachodzi, kończą szereg żądań, które Wydział krajowy podniósł ze względu na wykonanie ustawowych postanowień, dotyczących specyalnie tępienia pomoru świń, w wyżej powołanem piśmie do c. k. Prezydyum Namiestnictwa.

Nadto zgodnie z opinią krajowej Komisyi dla spraw rolniczych podniósł też Wydział krajowy żądanie przeprowadzenia reformy przepisów o paszportach dla świń tak, iżby świnie były znaczone a znak pozwalał stwierdzić miejscowość i powiat, z których świnie pochodzą, tudzież, że paszporty dla tych świń były wystawione, które właściciel legitymuje paszportami. Reforma taka, obok wydania na czas trwania akcyi tępienia pomoru zakazu domokrążnego skupywania świń, jest zdaniem Wydziału krajowego, koniecznym warunkiem zapobiegania rozwlekaniu zarazy a nadto jedynym środkiem położenia tamy tym nadużyciom, jakie się dziś dzieją przy wykonywaniu przepisów paszportowych.

Wreszcie podniósł Wydział krajowy w powołanem piśmie, że stosownie do opinii wyrażonej przez krajową Komisyę dla spraw rolniczych, uznaje potrzebę podjęcia akcyi zarówno w celu przyjścia z pomocą miejscowościom zagrożonym zupełnym upadkiem hodowli świń, jak w celu stworzenia dla handlu świniami warunków, któreby pozwoliły temu źródłu bogactwa krajowego dźwignąć się z obecnego upadku i że zastrzega sobie możność przedłożenia c. k. Rządowi odpowiednich postulatów kraju, w chwili, kiedy sprawy te dojrzeją do odpowiedniego sformułowania żądań. Obecnie nie mógł Wydział krajowy żądań tych sformułować, obie te kwestye bowiem wymagają jeszcze szczegółowych prac przygotowawczych. Dla ich przeprowadzenia zwrócił się Wydział krajowy w myśl swej uchwały z dnia 13. maja 1902 r. l. 37.040 do Komitetów obu krajowych Towarzystw rolniczych z prośbą, by w sprawie obmyślenia środków odnowienia hodowli świń w okolicach zagrożonych jej upadkiem zechciały wypracować programy postępowania, tudzież, by w sprawie utworzenia targowicy świńskiej w Krakowie, którą to myślą się już zajmowały, udzieliły Wydziałowi krajowemu zebranych przez się materyałów i spostrzeżeń. Dopiero na podstawie tych materyałów jakoteż studyów, które Wydział krajowy w tej sprawie podejmuje, będzie można po szczegółowem zbadaniu obu spraw, podjąć dalszą akcyę.

Równocześnie polecił Wydział krajowy swemu referentowi spraw taryfowych w Biurze kolejowem, wypracowanie memoryału w sprawie zmian w sposobie wymiaru i wysokości opłat przewozowych, jakie byłyby potrzebne dla ożywienia handlu nierogacizną, zwłaszcza dla transportów do rzeźni i miejscowości pozakrajowych, do których wywóz jest obecnie dozwolony.

Skoro te prace będą wykończone, nie omieszka Wydział krajowy podjąć starań właściwych dla urzeczywistnienia powyższych postulatów.

Przedstawiwszy w powyższym zarysie działalność Wydziału krajowego w ważnej dla dobrobytu kraju sprawie, Wydział krajowy ma zaszczyt przedłożyć wniosek:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm przyjmuje powyższe sprawozdanie do wiadomości.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:
A. Potocki w. r.

Sprawozdawca:
Dr. Tadeusz Pilat w. r.
Członek Wydziału krajowego.

Sprawa pomoru świń

w Galicyi.

Referat zestawiony przez Dr. H. Sawczyńskiego, wicesekretarza Wydz. kraj., dla krajowej Komisyi dla spraw rolniczych, obejmujący uchwały tejże Komisyi powzięte w tej sprawie na posiedzeniu z dnia 30. kwietnia 1902 r.

I. Pomór świń, jego rozpowszechnienie i znaczenie ekonomiczne tej klęski.

Zaraza świńska i choroba zwana pomorem świńskim u nas także pomorkiem, po niemiecku Schweineseuche i Schweinepest, to dwie choroby dotąd ściśle od siebie nieodróżnione, (do niedawna uważane przez znaczną część weterynarskiego świata za to samo, co róża wąglikowa) a równie dla rozwoju hodowli nierogacizny niebezpieczne i groźne, jednako się udzielające i jednako objawiające. Wedle dotychczasowej teoryi są one wynikiem działania bakcylów, które dostawszy się do organizmu, powodują zapalenie płuc i zapalenie jelit, oddziaływają też na serce i wątrobę i najczęściej powodują zgubę zwierzęcia.

Choroby te występują zwykle bardzo ostro, mają przebieg krótki, rzadziej przechodzą w stan chroniczny a mają wtedy przebieg powolniejszy. W obu razach są równie zaraźliwe. Szerzą się mianowicie równie przez zetknięcie się zwierząt z sztukami choremi, jak przez śluz i exkrementa zwierząt chorych, jak wreszcie przez odzież osób, które z chorem zwierzęciem miały do czynienia, są więc bardzo trudne do stłumienia a łatwe do rozszerzenia się, wyrządzają też hodowli nierogacizny ogromne szkody. Dokładnej statystyki tych szkód niepodobna prawie zebrać, dość zaznaczyć, że pojawienie się tej różnie zwanej grupy chorób regestrują badacze zaraz świńskich już od pierwszej połowy 19 w. jako wybitne klęski gospodarcze, wyrażające się w olbrzymich sumach.

Zanim podamy bodaj kilka cyfr o tem świadczących, podnieść musimy jako rys charakterystyczny zarazy, że nie ma dla jej występywania żadnych reguł. Niekiedy zniszczywszy trzody, wśród których wybuchła, w krótkim czasie stosunkowo, nie rozszerza się na znaczne terytorya, lecz w pierwotnem ognisku wygasa, już po kilkunastu miesiącach; niekiedy trwa lata całe, oddziałując niszcząco na hodowlę. Występuje też bez względu na porę roku i klimatyczne warunki, dotyka świń w każdym stopniu wieku i rozwoju, nie oszczędza żadnej rasy. Pierwotne mniemania, jakoby jakieś warunki geograficzne dawały pewną gwarancyę, że zaraza ta się nie przyjmie i nie rozwinie, jakoby więc pewne kraje były stanowczo wolne od tej zarazy, okazały się mylnemi, czego drastycznym przykładem może być Austrya a w niej i Galicya, które aż po rok 1895/6 uchodziły za niepodlegające tej zarazie.

Na pytanie, zkąd zaraza ta do Europy się dostała, czy z Wschodu, czy z Zachodu, nie umie nauka dać odpowiedzi ścisłej. Faktem jest, że we Francyi północno-zachodniej, (Côtes du Nord) znano ją już w roku 1846, podobnie w Belgii i Szwajcaryi, acz występowała tam tylko sporadycznie, że w Ameryce szerzyła się już w roku 1833 w stanie Ohio i że w ciągu 25 lat objęła Stany: Illinois, Indyanę, Pensylwanię i Nowy York, wyrządzając w latach 1870—1880 ogromne szkody. Później objęła zaraza także inne Stany.

W Anglii obserwowano ją naukowo po raz pierwszy w roku 1862 a w latach 1870 - 1880 przybrała tam takie rozmiary, że ustawodawstwo angielskie było pierwszem, które wydało specyalne ustawy, mające na celu zwalczanie tej zarazy. Z Anglii dostała się zaraza, jak się zdaje, do Danii i krajów skandynawskich a także do Holandyi, wreszcie ztamtąd, jak chcą niektórzy, przeszła do Niemiec około schyłku dziewiątego dziesięciolecia zeszłego wieku, jak zaś inni twierdzą, była ona w Niemczech już od roku mniej więcej 1868, uważano ją jednak za różę, od której nie umiano jej odróżnić. Nakoniec w roku 1895 wybuchła ta zaraza w zakładzie tuczenia świń w Koebanya-Steinbruch na granicy zachodniej Węgier, a ztąd ogarnęła wkrótce Węgry całe, Serbię, Rumunię, Morawy, Galicyę i Dolną Austryę. Do Galicyi weszła przez powiat nowotarski — więc węgierska jej proweniencya nie może u nas ulegać wątpliwości. Od tego czasu trwa ta zaraza wszędzie, gdziekolwiek wystąpiła mimo wszystkich środków, jakie przeciw niej podjęto.

O tem, jak się zaraza w wspomnianych krajach szerzyła i jakie wyrządziła szkody, jakie są charakterystyczne znamiona jej trwałości, mogą dać pewne przynajmniej wyobrażenie cyfry podane poniżej.

W Anglii zapadło na zarazę sztuk: w r. 1879: 17074, w r. 1882: 14763, w r. 1885: 38798, w r. 1888: 32241, w r. 1889: 25885, w r. 1890: 20092, w r. 1891: 32369, w r. 1892: 13957, w r. 1893: 21662. Od roku 1894 obowiązuje ustawa podobna do naszych przepisów z roku 1899 i 1900, t. j. przepisująca wybijanie świń zapadłych na zarazę i podejrzanych o możność zarażenia się. Cyfry ilustrujące oddziaływanie tej ustawy są:

w r.	1894	wybito	świń	56290
„ „	1895	„	„	69931
„ „	1896	„	„	79586
„ „	1897	„	„	40436
„ „	1898	„	„	43756.

Liczba ognisk zarazy w roku 1895: 6305, spada w r. następnym na 5166, w r. 1897: na 2155, już jednak rok 1898 wykazał znowu pewną podwyżkę. bo 2517 ognisk. Obok świń wybitych w myśl postanowień ustawy angielskiej nie obojętną rzeczą może będą cyfry świń padłych na zarazę. Otóż w r. 1894 padło 7231 sztuk, w r. 1895: 10917 sztuk, cyfry z lat 1896—1898 nie można było znaleść.

W Ameryce w czasie największego natężenia zarazy ginęło w wyżej wymienionych Stanach nawet 80% całego stanu nierogacizny. Straty ceniono w r. 1870 na 100 milionów franków, w r. 1877 na 83 milionów, w r. 1884 na 100 milionów, w r. 1885 na 125 milionów fr., w r. 1892 na 68 milionów fr. Przyjmują, że w owym okresie czasu padło 45,000.000 świń w wartości 1.130,000.000 fr., co o tyle jest prawdopodobnem, że w samej Nebrasce padło w latach 1882 do 1890 2,711.000 sztuk a w r. 1895 obliczono stratę na ten rok przez zarazę wyrządzoną na 12½ miliona fr., w Stanie Jowa zaś za rok 1896 liczono tę stratę na 50 milionów fr.

Francya w r. 1897 doznała tej klęski w południowo — wschodnich departamentach i w samym departamencie Bouches du Rhône straciła 25 tysięcy sztuk. Ponowny wybuch zarazy w r. 1892 miał łagodniejszy przebieg: zaraza objęła tylko 47 zagród, liczba ich wzrosła w ciągu krótkiego czasu do 109, w końcu w roku 1893 spadła na 41, z końcem roku 1894 wzrosła do 125, z końcem roku 1895 wynosiła tylko 37, podczas gdy w sierpniu tegoż roku obejmowała 199 zagród. W końcu roku 1896 były już tylko 4 zagrody zarażone, z końcem r. 1897 było ich 8.

W Holandyi: panowała zaraza początkowo tylko w pewnej ściśle określonej części tego kraju, od r. 1885 po r. 1888 rozszerzała się stopniowo, (w r. 1898: 9771 świń zarazą dotkniętych), poczem wygasła zupełnie. Podobny przebieg miała zaraza w Danii.

Przychodzimy wreszcie do Niemiec. Tu zaraza, o której mowa, zagnieździła się przeważnie we wschodnich częściach królestwa Pruskiego, obejmując obwody: Wrocławski, Lignicki i Opolski na Szlązku, dalej Poznańskie i Prusy zachodnie i wschodnie. Sam obwód Wrocławski utracił w r. 1894 17386 świń (padło 12215 a wybito 4871 sztuk).

W r. 1897 była w Niemczech zaraza w 11420 zagrodach a 1704 gminach. W r. 1901, a mianowicie z jego końcem, była zaraza w 449 gminach i 572 zagrodach (najwyższy stan zarazy w ciągu r. 1901 był w miesiącu czerwcu i wtedy zaraza panowała w 619 gminach i 831 zagrodach).

Co do Austro-Węgier wobec niemożności przedstawienia całej szczegółowej statystyki, zajęłoby to bowiem zbyt wiele miejsca, wystarczy podać następujące dane:

Zaraza pojawiła się tu, jak wspomniano, po raz pierwszy w zakładzie tuczenia świń w Steinbruch w kwietniu 1895 a wybuchła u kilku sztuk zaledwie. Wobec niedbalstwa władz węgierskich wzrosła zaraza tak, że już w maju tegoż roku padało w tym zakładzie 42—400 sztuk dziennie. W dniu 26. czerwca 1895 było już 87 miejscowości na Węgrzech, w których zarazę stwierdzono; cyfra ta wzrosła do 31 lipca 1895 r. do 327, w sierpniu tegoż roku wynosiła 535, we wrześniu 736, 30. października 921, a 20. listopada dosięgła 1000 gmin. Obliczają, że w drugiej połowie roku 1895 padło na Węgrzech

na pomór 337.018 sztuk, w r. 1896: 639.765 sztuk, która to cyfra miała w r. 1897 spaść na 360.860 sztuk. Liczba miejscowości zarażonych z końcem roku 1896 była 1119 (we wrześniu 1896 było ich 2204), w r. 1897 w grudniu było miejscowości zarażonych 808 (we wrześniu 1807). Z końcem roku 1901 było na Węgrzech miejscowości zarażonych 309 (w sierpniu 1901 wynosił stan w tymże roku najwyższy 1082 gmin).

W Przedlitawii stosunki były nieco pomyślniejsze. Z końcem roku 1895 liczono 263 miejscowości dotkniętych zarazą, (największa liczba przypadała na sierpień tegoż r.: 1395 miejscowości), z końcem r. 1896 było 282 miejscowości zarażonych (najwyższa liczba w lipcu 535). Z końcem roku 1897 liczba miejscowości zarażonych spadła na 141 (w październiku było ich jeszcze 327). W r. 1901 spada liczba miejscowości zarażonych do 67 i 190 zagród, (najwyższy stan w tymże roku był z końcem lipca i wynosił 154 miejscowości i 735 zagród i w połowie sierpnia, kiedy liczba miejscowości wynosiła 220 i 1418 zagród). W drugim tygodniu stycznia 1902 była zaraza świńska w 47 powiatach w Przedlitawii, obejmowała 75 miejscowości i 231 zagród, w czem Galicya uczestniczyła cyfrą 13 powiatów, 18 miejscowości i 144 zagród. W tydzień później była zaraza w 47 powiatach, 69 miejscowościach, 111 zagrodach a z tego na Galicyę przypadało 11 powiatów, 13 miejscowości i 36 zagród. W pierwszym tygodniu lutego r. 1902 podają wykazy tę samą cyfrę powiatów Przedlitawskich nawiedzonych zarazą: 47, w nich liczba miejscowości wzrasta, bo wynosi 78, liczba zagród zaś 421. Z cyfr tych przypada na na nasz kraj 16 powiatów, 25 miejscowości i 286 zagród. Straty, jakie poniosła Przedlitawia wskutek pomoru i zarazy świńskiej, przedstawiają następujące cyfry:

w r. 1895:	32204	sztuk
„ „ 1896:	24734	„
„ „ 1897:	5930	„
„ „ 1898:	10642	„
„ „ 1899:	14430	„
razem .	87940	sztuk.

Z cyfry, przedstawiającej stratę r. 1899 przypada więcej niż $^1/_3$ na Galicyę, bo 5161 sztuk, podczas gdy w r. 1898 stosunek ten był znacznie gorszy, bo w sumie 10642 sztuk, było sztuk z Galicyi 5845, zatem więcej niż połowa.

W czasie od 19. maja 1899 po dzień 31. grudnia 1901, to jest w czasie obowiązywania rozporządzeń cesarskich z r. 1899 i 1900 wybito w Przedlitawii sztuk: 102.769, w tem chorych na pomór: 27.998 sztuk, zdrowych zaś: 74.771 sztuk.

Szkody, jakie pomór świń zrządził w Galicyi w latach: 1895 do końca roku 1900, przedstawia następująca tabelka:

Rok	Ilość powiatów	Ilość zapowietrzonych		Stan w zapowietrzonych zagrodach w chwili stwierdzenia zarazy wynosił sztuk	Zachorowało sztuk	Z tych			Ogólna strata zwierząt wyniosła sztuk
		miejscowości	zagród			wyzdrowiało	padło	wybito	
1895	43	398	5.730	19 746	14.806	3.371	11.051	384	11.435
1896	47	487	7.057	23.412	18.882	3.820	14.593	469	15.062
1897	49	447	8.027	28.310	20.269	4.913	14.987	369	15.356
1898	54	259	2.627	10.154	7.271	1.426	5.643	202	5.845
1899	45	268	1.615	5.825	3.106	212	1.494	3.677	4.881
1900	55	567	6.691	25.831	12.063	113*	10.978	24.306	35.284**
				113.278	76 397	13.855	58 746	29.407	87.863

*) Przed urzędowem stwierdzeniem zarazy, w r. 1900 obowiązywało już bowiem rozporządzenie cesarskie z r. 1899 a następnie z r. 1900, świnie więc chore musiały być wszystkie wybite.

**) Cyfra ta acz wyższa, niż cyfra stanu trzody w zapowietrzonych zagrodach, jest prawdziwą, obejmuje bowiem wszystkie sztuki padłe na pomór, gdy rubryka „stan sztuk“ przedstawia ilość sztuk, jakie komisye pomorowe zastały w chwili stwierdzenia zarazy.

II. Ustawodawstwo w sprawie zapobiegania pomorowi świń i jego tępienia.

Przytoczone cyfry, dając niejakie podstawy do ocenienia rozmiarów klęski i jej opornej natury, każą zrozumieć konieczność dla państwa zajęcia się sprawą zapobieżenia takim klęskom gospodarczym, usprawiedliwiają zarządzenia, ograniczające w wysokim stopniu prawa jednostek, narażające nieraz dobro tych jednostek na chwilowe straty, ze względu na dobro publiczne.

Ustawy o tępieniu pomoru świń, nawet o ile są odrębnemi ustawami, co nie wszędzie ma miejsce, są zawsze tylko cząstką ustawodawstwa zapobiegającego chorobom zaraźliwym zwierząt, wszędzie opierają się one na zasadniczych postanowieniach ustaw ogólnych traktujących o zwalczaniu wszelkich zaraz zwierzęcych i stanowią z niemi nierozłączną całość. Mając więc choćby pobieżnie tylko porównać ustawodawstwa obowiązujące w różnych państwach, trzeba najpierw przedstawić owe ogólne przepisy stanowiące niejako tło ustaw o zarazie pomorowej traktujących.

Środki, jakie ustawy wprowadzają do walki z zaraźliwemi chorobami zwierząt, dają się podzielić na dwa działy: środki ogólne i specyalne.

A. Środki ogólne.

Do pierwszych zaliczają te postanowienia ustawodawstwa, które mają na celu zapobieżenie zawleczeniu zarazy z zewnątrz państwa i rozszerzeniu jej wewnątrz terytoryum państwowego, jeśli się doń dostanie. Tu należy obok środków takich, jak zamknięcie granic państwa dla dowozu z zarażonego państwa sąsiedniego, jak ograniczenie przewozu i handlu zewnętrznego, także jako główna podstawa dalszej działalności państwa w tej sprawie ustawą nałożony obowiązek każdego obywatela a przedewszystkiem właściciela zwierzęcia, które okazuje objawy zachorowania, doniesienia o tem bezwłocznie organom, które ustawy powołują do przyjmowania takich doniesień. Obowiązek ten, niewątpliwie najkardynalniejszy warunek dalszej akcyi organów powołanych do wykonywania ustaw o zapobieganiu chorobom zaraźliwym zwierzęcym i o tępieniu takich chorób, zdawałoby się łatwy do spełnienia, bo leżący w dobrze zrozumianym interesie ogółu, nie znajduje należytego ocenienia u ludności interesowanej, koliduje bowiem z interesami jednostki w licznych punktach. Zgłoszony wypadek podejrzany ściąga w myśl ustaw na właściciela szereg nieprzyjemności: komisye, oględziny i obserwacye, zamknięcie stajni, niemożność pozbycia legalnie już nietylko chorego zwierzęcia ale i innych sztuk, które z niem razem stają się podejrzanemi, wreszcie obawę zabicia chorej sztuki bez wynagrodzenia lub za wynagrodzeniem wprawdzie, lecz zdaniem interesowanych niedostatecznem, (jak n. p wedle ustawy austryackiej z dnia 29. lutego 1830 Dz. u. p. Nr. 35 (§§. 37 i 38). Nadto pamiętać trzeba, że te wszystkie skutki uczynionego doniesienia spadają z reguły, nie zawsze słusznie, ale wskutek ryczałtowego postępowania przy wykonaniu ustaw, prawie zawsze, nie tylko na samego właściciela chorego zwierzęcia, że dotykają one jego sąsiadów, mieszkańców tej samej miejscowości, u których jeszcze objawów podejrzanych wśród ich inwentarzy nie było, powodują bowiem cały szereg ograniczeń: zamknięcie stajni, pastwisk, zakaz używania wspólnych studni, zakaz wyprowadzania na targi, zamknięcie targów i t. d., które to wszystkie zarządzenia narażają donoszącego na liczne ze strony sąsiadów nieprzyjemności. Sprawia to, że ów kardynalny, na oko tak prosty obowiązek natychmiastowego doniesienia o podejrzanych objawach zarazy, jest prawie wszędzie niepopularnym, że ludność go spełnia niechętnie, że się w spełnieniu go ociąga, że wreszcie, nie chcąc się narażać na skutki doniesienia, woli się pozbyć podejrzanych sztuk ze stratą własną, usunąć je przez sprzedaż lub zabicie i spożycie, choćby z niebezpieczeństwem rozszerzenia zarazy lub narażenia siebie i swoich na chorobę. Dzieje się tak wszędzie a chyba nie potrzeba dowodzić, że dzieje się i u nas, gdzie stan oświaty i poszanowanie prawa, nie może się równać z stosunkami np. w Anglii, gdzie przecież ludność obowiązkowi doniesienia o zarazie niechętnie czyni zadość.

a) Obowiązek doniesienia o podejrzanych wypadkach wśród trzód.

Ustawy tedy, wkładając ten obowiązek, musiały się liczyć z tem usposobieniem interesowanych warstw i pragnąc władzom zapewnić te informacye,

zawierają postanowienia wkładające na władze lokalne, na zwierzchności gminne i ich organa, na żandarmeryę i policyę obowiązek czuwania nad stanem zdrowotnym inwentarzy w gminach i obowiązek donoszenia o podejrzanych wypadkach. Nadto wzmacniają ustawy wszystkich państw obowiązek ciężący na obywatelach zastrzeżeniem kar na wypadek stwierdzenia, iż ktoś tego obowiązku nie wypełnił. Pierwszy sposób czuwania władz nad tą sprawą, supplowanie przez nie czynności interesowanych, jest skutecznym środkiem w tych społeczeństwach, w których władze gminną policyę sprawujące stoją na wysokości swego zadania; gdzie tego warunku nie ma, tam oczywiście te postanowienia ustawy nie wiele pomagają, władze powołane do zapobiegania szerzeniu się zarazy i jej tępienia, dowiadują się o niej zapóźno, bo dopiero wtedy, kiedy jej już ukryć nie można. Podobnie ma się rzecz z karami ustanowionemi na tych, którzy obowiązkowi doniesienia nie czynią zadość. Wymaga to sprężystości władzy, zrozumienia w niej ważności sprawy dla ogólnego dobra, rychłego wyszukania winnego i ukarania go, a ma tę ujemną stronę, że nie cofnie szkody, jaka dla dobra ogólnego z zaniedbania wypełnienia obowiązku wynikła, szkody tej nie naprawi. Obie te więc gwarancye wypełnienia obowiązku donoszenia o podejrzanych objawach: czujność władzy z jednej, karanie zaniedbujących wypełnienie tego obowiązku z drugiej strony, oddawna uznano za niedostateczne i oddawna też zastanawiano się nad sposobem, któryby wypełnienie tego obowiązku uczynił ludności sympatyczniejszym, obowiązek ten uczynił popularniejszym. Jako drogę ku temu wiodącą najpewniej uznano wprowadzenie do ustaw o tępieniu zaraz i zapobieganiu szerzenia się ich, postanowień, któreby odebrały doniesieniu o podejrzanych objawach wśród inwentarzy cechę czynu, będącego dla właściciela tych inwentarzy, a więc dla obowiązanego do doniesienia niebezpiecznym, groźnym, któreby zatem zapewniły temu najbezpośredniej intererowanemu, zupełne wynagrodzenie szkody, jaka ztąd dlań wyniknąć może, a więc: 1. wynagrodzenie z funduszów państwa za sztuki inwentarzy w myśl ustaw zabite dla stwierdzenia zarazy lub zapobieżenia jej dalszemu rozszerzaniu się; 2. zupełną bezpłatność urzędowania organów władzy wykonujących nadzór nad choremi zwierzętami, przeprowadzających komisye, rewizye, oględziny, których to czynności koszta pokrywają fundusze publiczne; 3. pokrycie z funduszów publicznych kosztów desinfekcyi i oczyszczenia budowli, w których zaraza wybuchła, wynagrodzenia szkód przy tem zrządzonych i t. p. W ten sposób sądzono, odpadnie u interesowanych przynajmniej jeden z bardzo silnych motywów chęci zatajenia wybuchającej zarazy, to jest obawa przed stratami materyalnemi. Postanowienia takie wprowadzono na razie tylko do ustaw, do których skutecznego przeprowadzenia szczególną ze względu na dobro publiczne przywiązywano wagę. Tak np. w Niemczech zawiera je ustawa o zapobieganiu księgosuszowi i tępieniu tej zarazy, wydana dla północno-niemieckiego Związku dnia 7. kwietnia 1867 r. a zamieniona w r. 1872 w ustawę obowiązującą w całem państwie niemieckiem. Podobnie ma te postanowienia austryacka ustawa o księgosuszu z dnia 29. lutego 1880 r. (Dz. u. p. Nr. 37), która wprowadza jeszcze (§. 15) nagrody za doniesienia o wybuchu tej zarazy.

Zaznaczyć trzeba, że w ustawie równocześnie, bo pod tym samym dniem wydanej: „o zapobieganiu chorobom zwierzęcym zaraźliwym i o ich tępieniu“ (Dz. u. p. Nr. 35), ustawie zasadniczo normującej sprawę tępienia zaraz zwierzęcych, wynagrodzenie za zabite zwierzęta pozwolono przyznawać tylko wyjątkowo (§. 19, §. 29 i §. 37 tejże ustawy), co świadczy, że zarazy zwierzęce inne prócz księgosuszu, spodziewano się wytępić bez obciążania skarbu państwa obowiązkiem zwracania wartości sztuk wybitych. Podobnie analogiczna ustawa niemiecka z 23. czerwca 1880 r. nie inne zajmuje stanowisko w tej sprawie, czyniąc wyjątek jedynie dla księgosuszu. Austryi przyznać należy w sprawie wprowadzenia postanowień o wynagrodzeniu wartości sztuk wybitych do ustawodawstwa sanitarnego przewodnią rolę, w rzędzie państw europejskich, bo oto już w r. 1892 wprowadziła ona te postanowienia w ustawie z dnia 17. sierpnia 1892 (Dz. u. p. Nr. 142) „o tępieniu zarazy płucnej u bydła“ ponownie w zastosowanie i dzięki im, w niemałym stopniu zdołała stłumić zarazę tę w stosunkowo krótkim przeciągu czasu. Za jej przykładem poszła Anglia, która, jak już wspomniano, w r. 1894 wprowadziła pierwsza powyższe

postanowienia w ustawie o wybijaniu świń zarażonych pomorem, nie szczędząc na wynagrodzenia funduszów państwa (50.000 funtów rocznie). Po niej chronologicznie idzie ustawa niemiecka z dnia 1. maja 1894, która jakkolwiek nie jest ustawą, jak angielska, specyalnie dla tępienia zarazy świńskiej wydaną lecz jedynie nowelą do ustawy z 23. czerwca 1880 r. o tępieniu zaraz zwierzęcych, i nie wymienia nawet zarazy świńskiej między zarazami, o których jej postanowienia traktują, zastrzega jednak dla władzy (Kanclerza państwa, Rady związkowej) prawo wydawania rozporządzeń zaliczających także choroby w ustawie nie wymienione do rzędu tych, do których ustawa stosowaną być może. §§. 57 - 64 tej ustawy wprowadzają wynagrodzenie za zwierzęta z urzędu wybite (w wysokości $^3/_4$ lub $^4/_5$ wartości szacunkowej), nie zawierają jednakże przymusu zabijania sztuk podejrzanych o możność zarażenia się, z wyjątkiem zarazy płucnej. W Austryi rozp. z r. 1895 „o zarazie świń“ (Dz. u. p. Nr. 79) nie wprowadziło jeszcze postanowień o przymusowem wybijaniu wszystkich sztuk podejrzanych o zarazę i wynagradzaniu ich wartości ze skarbu państwa. Dopiero rozporządzenie cesarskie z dnia 2. maja 1899 (Dz. u. p. Nr. 81) „o zapobieganiu pomorowi świń (i zarazie świńskiej) i jej tępieniu“ i rozporządzenie ministerstwa spraw wewnętrznych, sprawiedliwości, handlu, kolei i rolnictwa z dnia 6 maja 1899 (Dz. u. p. Nr. 82), którem ponownie zaliczono pomór świń do chorób zaraźliwych w rozumieniu ustawy z dnia 29. lutego 1880 Nr. 35 Dz. u. p. a nadto wydano zarządzenia wykonawcze do wspomnianego rozporządzenia cesarskiego, wreszcie rozporządzenie cesarskie z dnia 15. września 1900 r. (Dz. u. p. Nr. 154) zmieniające niektóre postanowienia z 2. maja 1899, wprowadzają przymusowe wybijanie świń, dotkniętych zarazą świńską, dalej świń podejrzanych o zarazę a wreszcie podejrzanych o zarażenie się, to znaczy takich, które w ciągu ostatnich dni 40 zetknęły się z świniami dotkniętemi zarazą wskutek: wspólnego pomieszczenia w stajniach, używania wspólnych pastwisk, wspólnego transportowania koleją, statkiem lub wozem, a to za wynagrodzeniem właścicielowi pełnej lub częściowej wartości tych świń wybitych.

Już tutaj należy zaznaczyć, że w tych przepisach austryackiego ustawodawstwa dokonano znacznego postępu, uwzględniając zarówno doniosłość jak najszybszego uwolnienia państwa od klęski wyrządzającej milionowe straty jak i położenie ludności i potrzebę hodowli nierogacizny. Dosyć w tej mierze podnieść, że międzynarodowy kongres weterynarski, który w r. 1899 w Baden-Baden obradował, zalecił w jednomyślnej uchwale ustawodawstwom państw europejskich drogę, na którą Austrya w tych ustawach wstąpiła, jako drogę najskuteczniejszą wobec dzisiejszego stanu wiedzy weterynarskiej dla zwalczenia tej zarazy, a zalecił ją na podstawie referatu z jednej strony pruskiego weterynarza państwowego: dr. Preuss'a z Gdańska, z drugiej strony referatu francuskiego uczonego Leclainche'a, profesora akademii weterynarskiej w Tuluzie, którzy obaj zarówno ze stanowiska weterynarskiego, jak ze stanowiska polityki administracyjnej i słuszności, za tym sposobem wzmocnienia „obowiązku donoszenia“ o zarazie przemawiali.

Obok obowiązku „donoszenia“ o zarazie niemniej ważnym ogólnym środkiem administracyjnego, w ustawodawstwie unormowanego, przeciwdziałania zarazie jest ścisła weterynarsko-policyjna kontrola handlu świniami Przez handel rozwleka się zarazę i pomór. Postanowienia ustaw o zarazach dotyczą tylko zasad głównych tego nadzoru, zawierają uprawnienia dla władz wykonawczych do wykonywania tej kontroli, wydawania zarządzeń dotyczących przewozu, przepędu świń, ograniczenia handlu przez zamknięcie targów, uniemożliwienia wywozu, zamykania gmin, powiatu dla handlu. Szczegółów szukać należy w zarządzeniach władz wykonawczych a nadmienić potrzeba, że o ile w samych ustawach państw europejskich sprawa ta przedstawia się jednolicie, o tyle w postanowieniach urządzających wykonanie rzeczy panuje wielka rozmaitość. Postanowienia np. ustawodawstwa niemieckiego i austryackiego w tej sprawie są zupełnie analogiczne, w wykonaniu jest jednak wielka różnica. Niepodobna jej tutaj przedstawić już choćby ze względu na to, że w każdem państwie niemieckiej rzeszy stosunki te są do pewnego stopnia odrębnie normowane, że nawet w Prusiech samych panuje tu pewna odrębność prowincyi, dotyczące bowiem przepisy wydaje władza prowincyonalna. Są obwody, gdzie

b) Kontrola handlu.

obowiązują rozporządzenia bardzo daleko idące, np. rozporządzenia stanowiące, że wielcy handlarze świń mają nie tylko poddawać swe trzody do handlu przeznaczone peryodycznej kontroli weterynarza ale nadto muszą utrzymywać księgę kontroli, w której każda świnia ma być zapisaną, w razie sprzedaży wykreśloną, a przed wpisem i wykreśleniem zbadaną przez weterynarza. Przy codzień zmieniającej się liczbie świń, która idzie często w tysiące, rozporządzenie to, rzecz prosta, nie może mieć żadnej praktycznej doniosłości. W innych obwodach unikają rozporządzeń tak drobiazgowych a niewykonalnych. Znane są w Prusiech także paszporty dla świń — nie więcej u pruskich handlarzy warte, jak u naszych, bo nie wprowadzono dotąd — o ile wiadomo — sposobu indywidualizowania paszportów tak, aby kontrola była ścisłą a możliwą do wykonania. Kontrola sanitarno-policyjna skuteczna polega w Niemczech na wykonywaniu: rewizyi stajni handlarzy, kontroli na jarmarkach i targach, ścisłego przeprowadzania desinfekcyi stajen targowych, wagonów, wozów i targowic — a nadto na ścisłem przestrzeganiu zakazu przepędu i wywozu, jeśli taki zakaz wydany zostanie. Przepisów wykonawczych w tej materyi wydanych we Francyi nie znamy a byłyby one z tego względu ciekawe, że we Francyi już kilkakrotnie pomór wybuchał — jak o tem wyżej mówiono — i zawsze umiano go skutecznie zlokalizować, może więc było to wynikiem jakiejś racyonalnej kontroli nad handlem. Zamykając na tem uwagi o tym środku mającym zapobiedz rozszerzaniu i zawlekaniu zarazy, wspomnieć jeszcze trzeba, że w Niemczech o zamknięciu dowozu z prowincyi do prowincyi rozstrzyga minister, z państwa zaś do drugiego państwa, kanclerz Rzeszy, że więc prawo, które sobie arrogowały władze polityczne krajowe poszczególnych krajów austryackich na podstawie mylnej interpretacyi ustawy z r. 1880, tam nawet państwom nie służy. Prezes prowincyi a rząd w państwie rzeskiem wydają tylko normy dla handlu i obrotu wewnętrznego tej prowincyi lub tego państwa.

Stwierdziwszy, że o ile chodzi o ogólne ustawodawcze środki, jakie poszczególne państwa Europy wprowadziły w swe ustawy, by z zarazą świńską walczyć, ustawodawstwo austryackie nie różni się od ustawodawstw państw europejskich z wyjątkiem postanowień dotyczących sprawy przymusowego wybijania sztuk zarażonych lub o zarażenie się podejrzanych za wynagrodzeniem, w których wyprzedziło ustawodawstwa inne, przechodzimy do omówienia środków specyalnych.

B) Środki specyalne.

Środkami specyalnemi nazywają pisarze o przedmiocie tym traktujący, te środki, które ustawy przepisują, na wypadek stwierdzenia wybuchu zarazy w jakiejś zagrodzie, czy miejscowości, w celu zapobieżenia rozszerzeniu się zarazy z pierwotnego ogniska i w celu stłumienia jej w tem ognisku, o ile możności, na zawsze.

1. Zamknięcie zagrody, miejscowości i. t. d. i czas zamknięcia.

Tu należą przedewszystkiem: 1) przepisy uprawniające do zamknięcia zagrody, pastwisk i t p., (§. 20. ustawy z r. 1880) wykluczenie używania studni, zamknięcie miejscowości lub jej części. Przepisy, jakie w tej sprawie zawiera ustawa austryacka, są zupełnie identyczne z niemieckiemi i innemi ustawami. Możnaby tylko podnieść, że wykonanie ich u nas pozostawia wiele do życzenia. W Niemczech nie wolno n. p. do zamkniętych stajen nikomu wstępować prócz służby domowej a już stanowczo nie może się tam pokazać handlarz lub rzeźnik, bo nie tylko grozi mu za to kara wyznaczona ustawą, ale kara ta nań rzeczywiście spada. Nowe przepisy austryackie z r. 1899 i 1900 określają czas trwania zamknięcia zagrody, gminy lub miejscowości, stosownie do obecnych teoryi naukowych o okresie inkubacyjnym zarazy i pomoru i pod tym tylko względem różnią się od ustawy z r. 1880.

2. Usuwanie padliny i przedmiotów szerzących zarazę.

2) Odpowiednie usuwanie padliny, sztuk zabitych z miejsca zamkniętego, jako też podściółki, gnoju, odpadków mięsa, skór i t. p. Przepisy ustaw austryackich są tu zupełnie analogiczne z przepisami innych znanych ustaw, jedynie zauważyćby można ze stanowiska *legis ferendae*, że obecnie zakopywanie padliny nie jest już uważane za odpowiednie zabezpieczenie, lecz że zalecają powszechnie palenie tych wszystkich substancyi, co do mięsa zaś gotowanie go w wysokiej temperaturze.

3. Wybijanie sztuk zarażonych lub o zarażenie się podejrzanych.

3) Wybijanie sztuk zarażonych lub takich, które się zarazić mogły za zwrotem ich wartości. Jest to środek, powszechnie za jeden z najskuteczniejszych środków, zapobiegających szerzeniu się zarazy pomoru i jej zaaklimatyzowaniu się, uznany. Oczywiście skuteczność środka tego zależy od ścisłego wykonania, t. j. od tego, by rzeczywiście wszystkie sztuki zarażone i te, które wskutek zetknięcia się z niemi lub z przedmiotami mogącemi zarazę przenieść mogły się zarazić, były wybite. Zależy to więc od ścisłego wykonania nakazu zamknięcia i izolacyi zwierząt zarażonych, od przestrzegania więc przepisów pod 1) omówionych, boć rzecz jasna, że niepodobna w razie nieprzestrzegania tych przepisów wszystkich świń wybić, zarówno ze względu na hodowlę, jak i ze względu na skarb państwa. Ale skuteczność tego środka zależy też od ścisłości wykonania ustawy w tym względzie, by przewidziane w ustawie oszacowanie i klasyfikacya sztuk do wybicia przeznaczonych były przeprowadzone słusznie a więc, by wynagrodzenie wartości było słusznem. Inaczej środek nie osiąga owego ogólnego celu, o którym wyżej mówiono, a chybia też celu specyalnego, bo właściciel zarażonej trzody, nie mogąc liczyć na słuszne wynagrodzenie wartości sztuk, które muszą być wybite, będzie się starał pokątnie uchylić je od wybicia, nielegalnie wyprowadzić je z obejścia i w ten sposób rozszerzy zarazę. Bliżej o postanowieniach ustaw austryackich w tej sprawie będzie mowa poniżej.

4. Dezinfekcya stajni i przedmiotów, z któremi zwierzęta zarażone miały styczność.

4) Dezinfekcya zarażonej stajni i wszelkich przedmiotów, z któremi zwierzęta miały styczność. Przepisy ustaw austryackich odpowiadają przepisom innych państw co do tej sprawy. Ze stanowiska naukowego zarzucają im jednak, że nie nakazują dezinfekcyi pastwisk i wygonów, na które chore świnie się wypędza, wskutek czego nawet po kilku miesiącach może się w trzodzie na nowo zaraza pojawić.

5. Szczepienie zarazy.

5) Jako środek wreszcie ostatni, podnoszą niektórzy badacze zarazy świńskiej i pomoru, żądanie przepisania w ustawie obowiązkowego szczepienia tej zarazy. Nie znamy ustawy, któraby ten środek przymusowo kazała stosować, szczepienie bowiem, o ile wiemy, jest dopiero w stadyum prób i doświadczeń. Niemiecka ustawa z 1. maja 1894 dozwala krajowym ustawom unormować tę sprawę co do zarazy płucnej i za padłe wskutek szczepienia tej zarazy sztuki każe zwracać wynagrodzenie. We Włoszech rząd popiera, ale nie wiemy, czy ustawodawczo, czy przymusowo, szczepienie podług metody Perroncito-Bruschettini i w Lombardyi, gdzie zaraza od kilku lat panuje, osiągano podobno pomyślne rezultaty. Podobne próby przedsiębrano na Węgrzech pod kierownictwem Preissa i w Bośnii pod kierunkiem Karlińskiego, początkowo z dobrymi wynikami. Wspomniany kongres weterynarski nie uznał sprawy tej za dostatecznie dojrzałą i zbadaną mimo referatu samego Dra Perroncita i zalecił jedynie dalsze jej badanie.

Na podstawie tego ogólnego poglądu na ustawodawstwo w państwach europejskich i w Austryi dotyczące omawianej zarazy przechodzimy do omówienia szczegółowego obu rozporządzeń z r. 1899 i 1900, tudzież ich wykonania.

III. Rozporządzenia cesarskie z r. 1899 i 1900 i wydane do nich przepisy wykonawcze.

1. Rozporządzenie cesarskie z r. 1899. Przymus wybijania świń zarażonych i podejrzanych.

Rozporządzenie z dnia 2. maja 1899 (Dz. u. p. Nr. 31), obecnie już częściowo zmienione, wprowadziło zasadę, że należy „w celu najszybszego tępienia zarazy świńskiej (pomoru) zarządzić wybijanie świń“: 1) dotkniętych tą zarazą, 2) podejrzanych o zarazę, a wreszcie świń“: 3) podejrzanych o zarażenie się, („an Schweinepest kranke“, „der Schweinepest verdächtige“ i „ansteckungsverdächtige Schweine“), to jest takich, które z choremi albo o zarazę

podejrzanemi świniami przebywały w zagrodzie, w chlewie lub na pastwisku. Tak samo winny być, w myśl §. 1. powołanego rozporządzenia, traktowane świnie wspólnie pędzone, transportowane koleją, na statkach lub wozami, wśród których skonstatowaną zostanie zaraza świńska.

2. Rozporządzenie cesarskie r. 1900. Uzupełnienie postanowień o przymusie wybijania świń zarażonych i podejrzanych.

Niedokładna stylizacya tego §. 1. rozporządzenia została następnie artykułem I. rozporządzenia z dnia 15. września 1900 zmieniona. Dodano mianowicie w nowem rozporządzeniu bliższe określenie, wyjaśniając, że tylko takie świnie uważać należy za „ansteckungsverdaechtige“, które w przeciągu ostatnich dni 40 zetknęły się z świniami zarażonemi pomorem a to wskutek: pomieszczenia w stajniach niezupełnie oddzielonych, używania wspólnych pastwisk lub wskutek tego, że były razem pędzone lub transportowane.

Wyjątek od zasady wybijania świń podejrzanych o zarazę.

Prócz tej zmiany wprowadziło nadto rozporządzenie powołane dodatkowe postanowienie, czyniące wyłom w kategorycznem brzmieniu rozporządzenia poprzedniego. Rozporządzenie pierwsze nie znało wyjątków od reguły wybijania określonych: chorych, podejrzanych o chorobę lub o zarażenie się chorobą, sztuk. rozporządzenie drugie wyjątek wprowadza w dodatkowem do §. 1. postanowieniu, w myśl którego świnie mające wszelkie warunki do wybicia je kwalifikujące, może władza polityczna krajowa pozostawić przy życiu, jeśli ztąd nie trzeba się obawiać dalszego rozszerzenia się zarazy a zwłaszcza, wtedy, gdy chodzi o cenne, przeznaczone do chowu zwierzęta. Władza na wyjątek taki zezwolić może już to na prośbę i życzenie właściciela, już to na wniosek komisyi pomorowej. Zwierzęta niewybite mają w takim razie pozostać przez 40 dni odosobnione, w sposób uchylający możność rozszerzenia zarazy i winny podlegać obserwacyi weterynarskiej. W sprawie tej można od decyzyi Namiestnictwa rekurować do Ministerstwa spraw wewnętrznych i dopóki ten rekurs nie będzie rozstrzygniętym, czekają sztuki zarażone pod obserwacyą. Jest to postanowienie nie małej obecnie wagi, umożliwia ono bowiem jedno z donioślejszych zarządzeń objętych reskryptem Ministerstwa spraw wewnętrznych z d. 4. grudnia 1901 r., co do sposobu ich wykonywania ustawy o tępieniu zarazy świńskiej w Galicyi. Paragraf 2. rozporządzenia z r. 1899 nakazujący, by świnie na zarazę padłe, tudzież uznane przy komisyi pomorowej za zarażone pomorem, były natychmiast po sekcyi w obecności komisyi niszczone, zwierzęta zaś, które po zabiciu okazałyby się zdrowemi, by były możliwie jak najkorzystniej dla skarbu spieniężane, pozostał niezmieniony także w nowem rozporządzeniu.

Klasyfikacya sztuk wybitych a zdrowych ze względu na wynagrodzenie i obliczenie wynagrodzenia.

Zmianom uległy także postanowienia §§.: 3. i 4. rozporządzenia z r. 1899 i to zmianom dość doniosłym. Postanowienia te traktowały o klasyfikacyi świń zabitych, których sekcya wykazała, że nie były zarażone pomorem, i o sposobie obliczania należnego za nie właścicielowi wynagrodzenia (§. 3.) tudzież o obowiązku skarbu państwa do wynagradzania wartości zabitych świń, które w wykonaniu ustawy wybito i znaleziono zarażonemi pomorem (§. 4). Postanowienie (§. 3.), traktujące o świniach zabitych a zdrowych, kazało rozróżniać świnie przeznaczone do konsumcyi (Consumschweine) i świnie przeznaczone do chowu (Zuchtschweine). Za pierwsze miał skarb państwa płacić wynagrodzenie wynoszące 95 % średniej ceny targowej 1 kilograma, która w poprzednim miesiącu była urzędownie notowana w stolicy odnośnego kraju jako cena świń rzeźnych (Schlachtschweine). Obliczenie wagi świń miało następować na podstawie zważenia całej sztuki po zabiciu z nieodłączonemi płucami, sercem, przeponą, wątrobą, nerkami i tłuszczem nerkowym tudzież kiszkowym. Za świnie drugiej kategoryi, t. j. przeznaczone do chowu, ustanawiał tenże paragraf wynagrodzenie obliczone tak samo, jak w pierwszej kategoryi, z dodatkiem jedynie 25 % wynagrodzenia obliczonego wedle powyżej podanego sposobu. Klasyfikacyę na świnie do konsumcyi a do chowu przeznaczone ma przeprowadzać komisya pomorowa, złożona w myśl §. 18. ustawy „o zarazach“ z r. 1880, a więc złożona z weterynarza rządowego i naczelnika gminy, względnie przełożonego obszaru dworskiego. Klasyfikacya miała się odbywać wedle tej zasady, że wszystkie świnie „tłuste“ i „tuczne“ jako też wszystkie zwierzęta nie nadające się do chowu, zatem wszystkie wieprzaki trzebione, należy zaliczać do świń przeznaczonych do komsumcyi, wszyst-

kie zaś wieprze, lochy prośne lub karmiące, tudzież wszelkie młode świnie oczywiście należeć miały do kategoryi świń przeznaczonych do chowu.

Co do wynagrodzenia za świnie zabite a przy sekcyi uznane za zarażone pomorem świńskim, ustanawiał §. 4. rozporządzenia z dnia 2. maja 1899 zasadę, że skarb państwa za takie sztuki wypłacać będzie wynagrodzenie tylko w czasie pierwszych 60 dni obowiązującej mocy tego rozporządzenia, po upływie zaś tego terminu obowiązek ten na skarbie ciężyć już nie miał. Dalej postanawiał tenże paragraf, że wynagrodzenie to wypłacane być miało na podstawie martwej wagi zwierzęcia i to po zupełnem jego wypatroszeniu i usunięciu zeń wszelkich wnętrzności. Wynagrodzenie, które rozporządzenie kazało obliczać, przyjmując za podstawę cenę targową 1 klgr. mięsa wieprzowego notowaną w ostatnim miesiącu w stolicy kraju, wynosić miało tylko 50 % tego obliczenia.

Postanowienia codopiero streszczonych paragrafów rozporządzenia z r. 1899 uległy zmianom w rozporządzeniu z dnia 15. września 1900 r. (Dz. u. p. Nr. 155) i to bardzo znacznym. Przedewszystkiem okazało się, że klasyfikacya na dwie kategorye: świnie przeznaczone do konsumcyi i do chowu, nie odpowiada interesom tak chodowców, jak i handlarzy, a dalej, że definicya tych kategoryi, podana w rozporządzeniu z r. 1899 nie jest szczęśliwą, zostawia pole dla dowolności, jest więc źródłem sporów między władzami a interesowanymi, sporów, które zresztą łatwo było można przewidzieć, bowiem wobec przyznawania za zdrowe świnie wybite, a do chowu przeznaczone znacznie wyższego (o 25%) wynagrodzenia, niż za świnie rzeźne, każdy interesowany w wypadku, gdzie tylko zachodzić mogła wątpliwość co do tego, czy zabita sztuka nie mogłaby być przeznaczoną do chowu, pragnął uzyskać wynagrodzenie wyższe. Rozporządzenie tedy z r. 1900 zmienia postanowienie §. 3., codopiero omówione, w ten sposób, że klasyfikacya świń zdrowych a wybitych przez komisyę pomorową ma się odbywać nie na dwie, lecz na trzy kategorye: 1) świnie rzeźne, 2) świnie użytkowe, 3) świnie do chowu przeznaczone, (Schlacht- Nutz- u. Zucht-Schweine). Świnie rzeźne, wedle rozporządzenia cesarskiego z dnia 15. września 1900 r. (Dz. u. p. Nr. 154) i rozporządzenia ministeryalnego z 18. września 1900 (Dz. u. p. Nr. 155) to świnie tuczne i mięsne dojrzałe do rzeźi, to znaczy takie, których „dalsze trzymanie w stajni ze względu na ich stan rozwoju nie przedstawia dla posiadacza widoków, iżby się ich wartość w przyszłości podnieść mogła". Za takie świnie wybite płaci skarb państwa w myśl art. I. §. 3. *a)* nowego rozporządzenia wynagrodzenie równe 95 % średniej ceny targowej 1 klgr. mięsa, która w poprzednim miesiącu była notowaną w stolicy kraju jako cena świń bitych, jakiejkolwiek kategoryi. Podstawę obliczenia stanowi martwa waga zwierzęcia z nieodłączonemi płucami, sercem, przeponą, wątrobą, nerkami, tłuszczem nerkowym i kiszkowym.

Druga kategorya: świnie użytkowe, to świnie „niedojrzałe do rzezi", których zabicie dokonane z urzędu, o tyle „musi być uważane za przedwczesne wedle zasad racyonalnego gospodarstwa, że dalsze trzymanie tych zwierząt ze ze względu na ich stan rozwoju przedstawia dla ich właściciela uzasadnioną nadzieję, że ich wartość w przyszłości podniosłaby się, nie licząc nawet na ewentualne spekulacyjne zmiany cen targowych". Obliczenie wynagrodzenia za takie świnie jest nieco więcej skomplikowaną sprawą. W myśl postanowień art. I. §. 3. *b)* podstawę obliczenia ma stanowić żywa waga zwierzęcia. Należy więc taką świnię jeszcze żywą zważyć. Ale, jeśli wagi do ważenia żywych zwierząt nie ma, natenczas, w myśl wyżej powołanego rozporządzenia wykonawczego do rozporządzenia cesarskiego z r. 1900 należy świnię, która ma być zabitą, zarżnąć przed zważeniem, przyczem jednak krew ma być zebrana. Zważenie więc ma być dokonane natychmiast po zarznięciu przed sparzeniem a waga zwłok z doliczeniem wagi krwi, która spłynęła, daje wagę żywą. Mając tę wagę, można przystąpić do obliczenia wynagrodzenia. Przeprowadza się to obliczenie na podstawie taryfy wartości, którą ustanawia co kwartał Namiestnictwo w porozumieniu z korporacyą rolniczą za kilogram wagi, uwzględniając różnice wieku i rasy zwierząt i inne czynniki mogące mieć wpływ na cenę. Wynagrodzenie uzyskuje się tu w pełnej kwocie, która wynika z pomnożenia

liczby kilogramów stwierdzonej żywej wagi zwierzęcia przez oznaczoną w taryfie cenę 1 kg. mięsa.

W ten sam sposób oblicza się wynagrodzenie za zabite, a zdrowe sztuki świń przeznaczonych do chowu, przy nich jednak podwyższa się uzyskaną w myśl powyżej określonego postępowania sumę o 25 procent i w tej podwyższonej kwocie przyznaje się wynagrodzenie. Za świnie przeznaczone do chowu, każe ustawa uważać: wieprze stadne, maciory prośne lub karmiące i świnie młode „dowodnie“ do chowu przeznaczone.

Tak samo, jak co do §. 3. uznano też potrzebę zmiany §. 4. rozporządzenia cesarskiego z d. 2. maja 1899 r. i przeprowadzono ją w rozporządzeniu cesarskiem z 15. września 1900 r. Optymistyczne zapatrywanie autorów rozporządzenia z r. 1899, iż w 60 dniach od wejścia tego rozporządzenia zostaną wybite wszystkie pomorem zarażone sztuki, zawiodło. W rozporządzeniu więc z r. 1900 odrzucono zasadę, że wynagrodzenie za wybite sztuki pomorem zarażone ma być płacone tylko w jakimś przejściowym okresie wykonywania tej ustawy, a przyjęto na skarb państwa obowiązek wypłacania tego wynagrodzenia stale. Ma ono być wymierzane wedle martwej wagi zwierzęcia po zupełnem wypatroszeniu i ma wynosić 50% kwoty wynagrodzenia, obliczonego w myśl postanowień poprzednio omówionego brzmienia §. 3., a więc z uwzględnieniem okoliczności, czy zwierzę należało do kategoryi świń rzeźnych, użytkowych, czy hodowlanych. Wynagrodzenie to w każdej kategoryi będzie oczywiście niższe niż 50% obliczonych w myśl §. 3. wynagrodzenia, bo podstawa obliczenia: waga zupełnie wypatroszonego zwierzęcia, jest niższą niż waga, wskazana za podstawę w postanowieniach *a*) *b*) i *c*) §. 3ciego.

Reszta rozporządzenia z r. 1899 pozostała niezmieniona, zawiera zaś postanowienia nie małego znaczenia.

Przewidziane w rozporządzeniu cesarskiem z roku 1899 powody zupełnego lub częściowego odmówienia wynagrodzenia za zabite sztuki.

Na pierwszem wśród nich miejscu wspomnieć należy o postanowieniu zawartem w §. 6. tego rozporządzenia. Postanowienie to odmawia wynagrodzenia za zabite świnie, czy to zdrowe, czy zarażone wtedy, gdy między sztukami wybitemi z powodu pomoru, znajdzie się choćby jedna świnia sprowadzona w ciągu ostatnich 40 dni wbrew istniejącemu zakazowi z krajów, w których ces. rozporządzenie o zapobieganiu pomorowi nie obowiązuje, a więc z zagranicy. Ten co stał się winym sprowadzenia takiej świni, traci prawo do jakiegokolwiek odszkodowania za wszystkie wybite świnie.

Podobnie wspomnieć należy o postanowieniach §. 5., które redukują i ograniczają obowiązek państwa do wypłacenia wynagrodzenia w oznaczonej w ustawie wysokości, względnie, traktują o powodach uprawniających władzę do przyznania jedynie częściowego wynagrodzenia. Wypadki te są: prawo do pełnego wynagrodzenia za zabitą świnię traci przedewszystkiem ten: 1. kto został ukarany za tajenie zarazy, czyli nie wypełnił obowiązku doniesienia o jej wybuchu, nałożonego ustawą z d. 29 lutego 1880 Dz. u. p. Nr. 36 (§. 15. u. 1 — 5); 2) kto dopuści się sam lub przez swego zastępcę lub sługę zawleczenia zarazy przez sprowadzenie świni z okręgu lub miejscowości, które uznano urzędownie za zapowietrzone, albo, kto wbrew zakazowi wprowadził świnie do gminy zamkniętej; 3. kto sprowadził do gminy świnię z krajów, w których rozporządzenie cesarskie nie obowiązuje a stwierdzonem zostanie, że ta świnia przed upływem 40 dni od wprowadzenia zachorowała albo już zarażona padła, a nie będzie udowodnionem, że się zaraziła dopiero po przybyciu. W tych wszystkich wypadkach należy się interesowanemu w myśl §. 5. powołanego rozporządzenia nie wynagrodzenie w wysokości określonej w art. I §. 3 rozp. z d. 15. września 1900, lecz jedynie w wysokości kwoty, jaką się uzyska przy licytacyi świni i to po potrąceniu w odpowiedniej części kosztów, jakie wynikły dla skarbu państwa z tłumienia pomoru w danej miejscowości. To częściowe wynagrodzenie może w tych wyżej przytoczonych wypadkach otrzymać właściciel świń, rzecz prosta, tylko za świnie wybite a niezarażone, za świnie zarażone, których mięsa się nie sprzedaje na licytacyi lecz zakopuje, nie otrzyma on oczywiście nic.

Rekursy przeciw orzeczeniom o wysokości lub odmówieniu wynagrodzenia.

O przyznaniu wynagrodzenia, jego wysokości lub jego odmówieniu, rozstrzyga w myśl §. 7. rozp. z r. 1899 w pierwszej instancyi Namiestnictwo a przeciw jego orzeczeniu można wnieść rekurs do Ministerstwa spraw wewnętrznych, zarówno w wypadkach za niskiego w stosunku do wartości wymiaru wynagrodzenia, jak w wypadkach odmówienia zupełnego a przyznania

tylko częściowego wynagrodzenia w myśl §. 5., jak wreszcie w wypadkach, w których komisya pomorowa orzeknie, iż nie ma nastąpić wybicie sztuk podejrzanych o zarażenie się, lecz ich wzięcie pod obserwacyę. Termin do wnoszenia rekursów wynosi 4 tygodnie. Rekurs ma moc odraczającą wykonanie orzeczenia, przeciw któremu został wniesiony:

1. w wypadkach, gdzie chodzi o rozstrzygnięcie, czy trzoda ma być wybitą lub oddaną pod obserwacyę;

2. w wypadkach orzeczeń karnych n. p. w razie zaniedbania doniesienia o wybuchu zarazy.

W innych wypadkach rekursy nie wstrzymują wykonania orzeczenia.

Termin wypłacenia wynagrodzenia.

W myśl §. 8. rozp. z dnia 2. maja 1899, (które nie uległo zmianie w rozp. z dnia 15. września 1900 r.), ma być wynagrodzenie należne możliwie rychło (mit moeglichster Beschleunigung) a najpóźniej w ciągu 4 tygodni, t. j. 28 dni, od ukończenia postępowania desinfekcyjnego wypłacone interesowanym.

Termin ten zaczyna więc biedz prawie bezpośrednio po dokonaniu całej akcyi tępienia pomoru w miejscu wybuchu, bo w myśl §. 9. rozp. ces. z dnia 2. maja 1899 natychmiast po wybiciu wszystkich świń w zagrodzie lub stanowisku się znajdujących, winien urzędujący weterynarz przeprowadzić jak najgruntowniejsze oczyszczenie chlewów, stanowisk, gnojówki, podściółki i urządzenia wewnętrznego chlewów, ramp kolejowych i t. p., a w danym razie ich zniszczenie zarządzić.

Desinfekcya.

Desinfekcyą przeprowadza się na koszt skarbu, właściciel świń ma jedynie dostarczyć bezpłatnie rąk i siły pociągowej, potrzebnych do jej przeprowadzenia. Robota ta, acz bardzo szczegółowe są pod tym względem przepisy zawarte w rozporządzeniu wykonawczem z dnia 6. maja 1899 r. (Dz. u. p. Nr. 82.), może dla jednej zagrody i zwykłego obejścia gospodarskiego zająć najwyżej kilkanaście godzin czasu, mniej więcej zatem w miesiąc po wybiciu nierogacizny najpóźniej, winienby gospodarz w myśl przepisów ustawy mieć w rękach gotówkę za wybite sztuki.

Czas zamknięcia miejscowości.

Dalszy ustęp §. 8. cesarskiego rozporządzenia z r. 1899 nakazuje po ukończeniu desinfekcyi 8 dni wietrzyć desinfekcyonowane chlewy a dopiero po upływie dalszych 40 dni, jeśli w ciągu ich nie zajdzie nowy wypadek pomoru, pozwala uznać zarazę za wygasłą w tej zagrodzie i miejscowości. Okres ten czasu redukuje postanowienie §. 10. tegoż rozporządzenia do dni 21 dla tych miejscowości, gdzie wszystkie świnie zostały wytępione.

Kary za przekroczenia.

Paragraf 11. rozporządzenia postanawia, że przekroczenia powyższych przepisów, względnie zarządzeń na ich podstawie wydanych, (o ileby nie podpadały pod postanowienia ustawy z 29. lutego 1880 (Dz. u. p. Nr. 35.), względnie ustawy z dnia 24. maja 1882 r. (Dz. u. p. Nr. 51.) o karach za przekroczenie ustawy o zapobieganiu zarazom zwierzęcym i ich tępieniu), winny być karane przez starostwa karami pieniężnemi, nie niższemi niż 5 złotych, nie wyższemi niż 100 złotych na rzecz skarbu państwa, lub aresztem od 24 godzin do 20 dni.

Poznawszy postanowienia ustaw normujących zasadnicze postępowanie mające na celu zapobieganie zarazie świńskiej i pomorowi tudzież ich tępienie, możemy z kolei zapytać, jak ułożyły się stosunki w życiu, w praktyce, na ich podstawie.

3. Przebieg postępowania w sprawie tępienia pomoru świń na podstawie rozporządzeń cesarskich z r. 1899 i 1900.

Tu przedewszystkiem będzie wskazanem dać bodaj w głównych zarysach obraz przebiegu czynności powołanych do działania czynników, da on bowiem najłatwiej sposobność dostrzeżenia braków i luk, słabych stron działania na podstawie owych ustaw, w zasadniczych swych postanowieniach słusznych i odpowiadających potrzebom gospodarczym kraju.

a) Doniesienie do władz o podejrzanym wypadku.

Otóż w jakiejś miejscowości dostrzega właściciel nierogacizny wśród niej objawy, które, czy to na podstawie znajomości pouczenia dołączonego do rozporządzeń cesarskich i wykonawczych, czy na podstawie własnych wiadomości, uważa za podejrzane. Donosi o nich natychmiast zwierzchności gminnej, względnie przełożonemu obszaru dworskiego, (nie oglądaczowi bydła, bo ten nie zawsze jest upoważnionym do przyjmowania takich zgłoszeń — i można być traktowanym jako winny zatajenia zarazy, chociaż się doniesienie do oglądacza zrobiło), o ile możności bierze na to doniesienie poświadczenie protokolarne i ma zarządzić, co uważa za stosowne, by chore przypuszczalnie zwierzęta odosobnić. Zwierzchność gminna, względnie przełożony obszaru dworskiego, ma zaraz o tem doniesieniu zawiadomić starostwo. Doniesienie winno być zrobione jak najrychlej. Zwierzchność gminna, doniósłszy starostwu o zgłoszeniu a względnie o stwierdzonym przez się bez zgłoszenia z czyjejkolwiek strony wypadku podejrzanym, ma obowiązek zbadać, czy właściciel podejrzane zwierzęta odosobnił, jeżeli zaś które z nich padło, ma zarządzić przeniesienie padliny na grzebowisko. Starostwo otrzymawszy doniesienie winno natychmiast delegować komisarza pomorowego, t. j. weterynarza rządowego, ewentualnie z asystencyą, na miejsce wypadku. On wraz z naczelnikiem gminy, względnie przełożonym obszaru dworskiego, tworzą komisyę pomorową i winni natychmiast rozpocząć urzędowanie.

b) Delegacya komisyi pomorowej.

c) Zadania komisyi pomorowej.

Według obowiązujących rozporządzeń wykonawczych ma komisya spełnić następujące główne zadania:

1. Zbadać, czy w danym wypadku zaraza i pomór rzeczywiście wybuchły, skąd mogły być zawleczone i czy właściciele świń nie są winnymi przekroczeń, które powodują jużto zupełną utratę prawa do wynagrodzenia za świnie, jużto ograniczenie tego prawa. W celu wywiązania się z tego zadania musi ów weterynarz przesłuchać protokolarnie naczelnika gminy, względnie przełożonego obszaru dworskiego i świadków, by stwierdzić: kiedy i gdzie zaszły owe podejrzane wypadki i objawy, jakie to były objawy, skąd świnie pochodziły, kiedy były wprowadzone, czy sztuki podejrzane miały jaką styczność z innemi świniami i t. p.

Dalej musi przeprowadzić rewizyę świń zdrowych, podejrzanych i chorych i spisać je w konsygnacyi, poczem ma dla ostatecznego stwierdzenia stanu rzeczy dokonać sekcyi, jużto zwierzęcia padłego, jużto — jeśli takiego nie ma — wybrać z pośród zwierząt okazujących objawy choroby jedno i zważyć je, ocenić do jakiej kategoryi świń wybrana sztuka należy, oczywiście to wszystko w protokole uwidocznić, poczem przystąpić może do zabicia i sekcyi. Jeśli świnie chore nie objawiają takich oznak, któreby kazały niewątpliwie przypuszczać, że chore są na świńską zarazę (pomór), nie może weterynarz żadnej z nich zabić i sekcyonować, musi dopiero oczekiwać pozwolenia i decyzyi starostwa, bo w takim wątpliwym wypadku nie rozporządzenie cesarskie z r. 1899 lub 1900 ma mieć zastosowanie lecz §. 19. ustawy z dnia 29. lutego 1880, w myśl którego zabicie nastąpić może tylko za zezwoleniem starostwa a wynagrodzenie wymierza się wedle wartości szacunkowej. Bijąc więc świnię bez zezwolenia starostwa, ryzykowałby weterynarz, jeśliby sekcya wykazała, że ona nie była chorą na pomor, że z własnej kieszeni zapłaci wynagrodzenie. Jeśli sekcya wykaże, że świnia zabita była zdrową, może ona być zwróconą właścicielowi w naturze ale wartości, względnie wynagrodzenia właściciel nie otrzyma. I tu oczywiście musi być spisany protokół, który — jeśli zabicie nastąpiło na podstawie ustawy z r. 1880 — musi obejmować protokół oszacowania przeprowadzonego przez 3 znawców.

Jeśli wynik sekcyi nie jest pewny i jasny, nie stwierdza pewno, że świnia była zarażona pomorem, ale przecież nie usuwa całkiem wątpliwości w tej mierze, winien weterynarz część objektów z sztuki sekcyonowanej przesłać do departamentu weterynarskiego w Ministerstwie spraw wewnętrznych dla dalszych badań, a zbadawszy, z któremi świniami owa świnia się stykała, świnie te poznaczyć, spisać i oddać pod obserwacyę, dopóki nie nadejdzie rezultat badań z Wiednia.

Jeśli sekcya wykazała pomór, winna komisya zbadać, zkąd pochodzą świnie chore, czy stykały się z innemi, czy nie, od kiedy są sprowadzone, a to na podstawie przesłuchania właściciela, jego sąsiadów i świadków, dla tem lepszego stwierdzenia wiarygodności zeznań, wreszcie winna też komisya stwierdzić, kiedy uczyniono doniesienie i czy nie usiłowano zarazy zataić. Rezultat tych dochodzeń stwierdza komisya protokolarnie, podając winnych, ilość sztuk świń, jakie u nich mają być wybite i bliższe okoliczności zatajenia, na podstawie bowiem tego operatu ma starostwo wydać orzeczenie karzące, względnie odstąpić sprawę sądowi do ukarania, na tej też podstawie wydać ma Namiestnictwo orzeczenie o przyznaniu lub odmówieniu wynagrodzenia za sztuki wybite. Tu jeszcze, w myśl postanowienia art. I. §. 1. rozp. ces. z dnia 15. września 1900, które pozwala w danych wypadkach niestósowania zasady wybijania, lecz zastępowania jej oddaniem zwierząt w 40-dniową obserwacyę weterynarską na koszt właściciela, jeśli on tego zażąda, musi weterynarz, jeśli sam uważa odstąpienie od wybicia za wskazane, lub jeśli właściciel świń o to prosi, przedstawić Namiestnictwu odpowiedni wniosek.

2. Drugiem zadaniem komisyi pomorowej jest: Zarządzić po wypełnieniu tych wszystkich wstępnych czynności, wybicie świń chorych, podejrzanych o chorobę i podejrzanych o zarażenie się chorobą.

Wobec postanowień ustawy z 15 września 1900 musi teraz komisya przeprowadzić podział świń na te właśnie trzy kategorye przed przystąpieniem do ich wybicia, a nadto także podział na świnie: rzeźne, użytkowe i hodowlane. Wynik tej klasyfikacyi musi być zaciągnięty do przepisanego rozp. ministeryalnem wykazu. Teraz przeprowadza się wybijanie i ważenie świń. Jeśli jest waga odpowiednia, winno się świnie uznane za hodowlane zważyć przed zabiciem, inne świnie waży się po zabiciu. Waga musi być w protokole ściśle zapisana Jeśli w jednym dniu nie można zabić wszystkich świń do wybicia przeznaczonych, winny być świnie poznaczone, znaki ich w protokole uwidocznione i świnie spisane. Świnie chore bije się na grzebisku. Świń zdrowych a podejrzanych o to, że się zaraziły, można nie bić na miejscu, jeśli tam nie ma rzeźni, lecz można je zawieźć do rzeźni, zachowując jedynie odpowiednie ostrożności zapobiegające zawleczeniu zarazy. Weterynarz musi każdą zabitą sztukę oglądnąć, wynik oględzin w protokole zapisać i podać też w wykazie wiek i rasę sztuk wybitych.

Z wybiciem łączy się dla komisyi dalsza czynność, mianowicie zakopanie padliny, to jest świń chorych zabitych, po polaniu jej naftą, karbolem lub czemś podobnem. Komisya winna być przy tem obecną i tylko w razie rzeczywistej niemożności przeprowadzenia tej czynności wolno jej się oddalić, zostawiając żandarmowi lub zaprzysięgłemu członkowi zwierzchności gminnej przeprowadzenie tej czynności.

3. Z kolei jest zadaniem komisyi pomorowej spieniężyć jak najkorzystniej mięso ze świń wybitych, które po zabiciu okazały się zdrowemi. Świnie podejrzane o to, że się zaraziły, ale nie objawiające jeszcze żadnych objawów choroby winny być właściwie w myśl intencyi ustawy wybijane na miejscu. Intencyę tę, t. j. wytępienie zarazy, paraliżuje wzgląd na wynik finansowy. Państwo pragnie część przynajmniej wydatków ponoszonych na wypłatę wynagrodzenia wartości sztuk wybitych odbić, zbywając mięso tych zdrowych po największej części sztuk. Paragraf 2. rozp. ces. z dnia 2. maja 1899 wyraźnie każe mięso to sprzedawać pod możliwie najkorzystniejszymi warunkami: „die gesund befundenen Schweine sind best moeglichst zu verwerthen". Zwrot ten powtarza się we wszystkich rozporządzeniach wykonawczych, we wszyskich reskryptach ministeryalnych. Zasadniczo nie można tej dbałości o interes skarbu państwa żadną miarą potępić, byle by nie opóźniała osiągnięcia celu ustawy i akcyi i nie uwłaczała prawom, jakie ustawa interesowanym przyznała. Otóż ten interes skarbu jest powodem, że owych świń podejrzanych o zarażenie się najczęściej nie wybija się na miejscu zarazy, bo tam rzadko znajdą się nabywcy, którzyby za mięso dawali cenę dobrą. Wskutek tego urządza się licytacyę na nie gdzieindziej: do niedawna w Krakowie, dokąd te sztuki przewożono, kłóto w rzeźni na Prądniku i mięso sprzedawano; obecnie w myśl reskryptu Namiestnictwa z dnia 8. października 1901 L. 105634 odbywają się wprawdzie licytacye na miejscu, ale na towar żywy, nie na

mięso, z warunkiem, że towar żywy będzie przywieziony do rzeźni i tam bezzwłocznie zabity. Towar nabyty wywozi się więc do jednej z rzeźni, połączonych z torem kolejowym szynami, tam się go bije i sprzedaje. Oczywiście transport odbywa się na koszt nabywcy, również i koszt bicia on ponosi, o tyle więc państwo mniejsze ma wydatki. Na te licytacye wzywa rząd handlarzy z całej Galicyi, którzy tylko o takie wezwanie prosili i oświadczyli gotowość ponoszenia kosztu telegraficznych uwiadomień. Przeprowadzenie licytacyi, spisanie z niej protokołu, a jeśli towar na licytacyi nie znajdzie nabywców, rozporządzenie nim odpowiednie, zarządzenie wysyłki do jednej z rzeźni, do których wywóz jest dozwolony, to także zadanie komisyi pomorowej, a w niej weterynarza rządowego.

Już to zaznaczyć należy, że wskutek takiego postępowania właściciel świni bitej gdzieś zupełnie gdzieindziej nie w miejscu jego pobytu, nie może być przy kłuciu, ważeniu i sekcyi lub oględzinach obecnym, nie może tych aktów kontrolować, nad niemi czuwać, a skutkiem tego ewentualnych praw swych dochodzić.

4. Wreszcie ostatniem zadaniem komisyi pomorowej, zadaniem, które w jednym ciągu z poprzednio omówionemi spełnić musi, a ważnem ze względu na cel ustawy, jest przeprowadzenie desinfekcyi chlewów, ramp i przedmiotów, które miały styczność z zwierzętami zarażonemi i odzieży osób, które koło nich chodziły. Przepisy wykonawcze do ustaw z r. 1899 i 1900 zawierają pod tym względem bardzo szczegółowe instrukcye, które świadczą o tem, że ich autorowie zdawali sobie sprawę z doniosłości tego aktu dla powodzenia tępienia zarazy i dla zapobiegania jej szerzeniu się i odradzaniu niejako. Poniżej będzie sposobność wypowiedzieć zdanie, czy organa wykonawcze liczą się u nas w kraju z brzmieniem owych instrukcyi. Z dokonaniem desinfekcyi kończą się prace komisyi pomorowej.

d) Dalsze postępowanie po zamknięciu komisyi pomorowej.

Operat przez Komisyę wypracowany z całym plikiem protokołów czynności komisyi, przesłuchań i wykazów, przechodzi przez Starostwo do Namiestnictwa, gdzie staje się podstawą orzeczeń o wysokości wynagrodzeń, należnych właścicielom sztuk wybitych względnie skonfiskowanych, bo chyba tak nazwać trzeba objęcie przez komisyę pomorową w czasowe posiadanie państwa świń podejrzanych o zarażenie się a na miejscu nie wybitych.

Wnioski i relacye weterynarza o stanie rzeczy, jaki w miejscu urzędowania komisyi zastał, przedłożone Starostwu, stają się podstawą wydania przez Starostwo zakazów przewidzianych w ustawie z 29. lutego 1880 Dz. u. p. Nr. 35, a więc: zakazu wywozu i przywozu świń do miejscowości zarażonej, względnie do ustanowionego w obrębie jej rejonu, nakazu zamknięcia stajni, miejscowości lub okręgu całego, nakazu ustawienia owych tablic z znanym napisem: „pomór świń“, postawienia wart, zakazu wybijania świń nawet na własny użytek, bez poprzedniego zawiadomienia i oględzin, nakazu wydawania paszportów i t. p. dalszych zarządzeń ochronnych. Przekroczenie tych zakazów, jak wiadomo, pociąga za sobą groźne dosyć, przynajmniej na papierze, kary w myśl ustawy cytowanej powyżej i noweli do niej z r. 1882. Zarządzenia powyższe mają moc i znaczenie, dopóki zaraza nie zostanie uznaną za wygasłą. Nastąpić to może w wypadkach wytępienia wszystkich świń w miejscowości w 21 dni od początku 9tego dnia po ukończeniu desinfekcyi, albo — jeśli nie wszystkie świnie w miejscowości danej wybito — dopiero w 40 dni od tegoż dnia i to tylko w takim razie, jeśli w ciągu tego czasu zaraza ponownie nie wystąpi.

Zbędne dodawać, że w myśl przepisów ustawy z dnia 29. lutego 1880 i wykonawczych do niej rozporządzeń, wybuch zarazy w jakiejś miejscowości musi być nie tylko podany do wiadomości Ministerstwu, ale także publicznie urzędownie ogłoszony i sąsiednim krajom zakomunikowany, co pociąga za sobą ten skutek, że kraje te na podstawie §. 3. wspomnianej ustawy zamykają dowóz świń z okręgów lub krajów zarażonych do siebie. W tej drodze został dla świń galicyjskich od chwili wybuchu zarazy pomorowej zamknięty dowóz do zachodnich krajów monarchii, tak, że towar galicyjski może szukać zbytu jedynie w bardzo ograniczonej liczbie miejsc, mających targowice połączone z rzeźniami, do których jedynie wolno z Galicyi dowozić świnie na rzeź prze-

znaczone, pod warunkiem, że muszą one tam być wybite w określonym terminie 3 dni.

Taki jest tok rzeczy na podstawie ustaw z lat 1899 i 1900 i wydanych do nich rozporządzeń wykonawczych. Wspomnieć nam tylko jeszcze potrzeba o najnowszych rozporządzeniach władz, które wprowadzają ważne zmiany w tych stosunkach i niewątpliwie w znacznej mierze wpłyną na odmienne ukształtowanie się stanu rzeczy.

4. Reskrypt Ministerstwa spraw wewnętrznych z dnia 4. grudnia 1901 r. i rozporządzenia galicyjskiego Namiestnictwa na nim oparte.

Mówimy o reskrypcie Ministerstwa spraw wewnętrznych z dnia 4. grudnia 1901 r. L 22.190, który stał się powodem dwu ostatnich obwieszczeń c. k. Namiestnictwa z dnia 10. grudnia 1901 r. L. 135.005 i z dnia 6. stycznia 1902 L. 3.067. Obwieszczenia te omawiamy, trzymając się toku myśli reskryptu ministerialnego w odwrotnym porządku, niż one chronologicznie wydane zostały, a toku myśli owego reskryptu trzymać się możemy, jest on bowiem w obszernym wyciągu opublikowany w dodatku poświęconym sprawom administracyi weterynaryjnej a wychodzącym przy „Dzienniku rozporządzeń Ministerstwa spraw wewnętrznych".

Ministerstwo stwierdza przedewszystkiem u wstępu reskryptu, że zaraza świńska, pomimo energicznie od $2^1/_2$ lat prowadzonej akcyi tępienia jej, trwa w Galicyi prawie w niezmienionej sile, i że nie ma widoków, by przy dalszem trwaniu obecnych stosunków, można ją wytępić w dającym się obliczyć okresie czasu. Trwanie zarazy tej i innych jest główną przeszkodą utrzymania i rozwinięcia zdolności eksportowej kraju, warunkiem bowiem tego rozwoju, jest oczyszczenie kraju z panujących zaraz i uchronienie go od zaraz w przyszłości. Dla osiągnięcia tego celu decyduje się Ministerstwo wprowadzić tępienie świń w Galicyi na nowe tory przez następujące postanowienia:

a) Podział Galicyi na 3 strefy ze względu na pomór świński.

1. Niepodobna wśród obecnych warunków sanitarnych trzód w kraju dopuścić wolnego wywozu świń użytkowych i hodowlanych, nie można bowiem nawet myśleć o zniesieniu zakazów w tej mierze wydanych przez władze krajowe ościennych krajów koronnych a będzie to możliwem dopiero wtedy, gdy akcya tępienia zarazy znaczniejsze w kraju wykaże postępy. Ministerstwo stwierdza, że wśród trzód w Galicyi zachodniej inne i odrębne panują stosunki sanitarne, jak w Galicyi wschodniej, gdzie zwłaszcza północno-wschodnie powiaty wykazują intenzywniejszy rozwój zarazy i gdzie mniej nierogacizny trzyma się w stajniach i chlewach a więcej na wspólnych pastwiskach. Ztąd sądzi Ministerstwo, że należy racyonalnie uwzględnić te właściwości i stosownie podzieliwszy kraj, rozpocząć od intenzywnego tępienia zarazy na zachodzie kraju a potem stopniowo posuwać tę działalność ku wschodowi.

Dlatego zaleca Ministerstwo Namiestnictwu wydanie obwieszczenia na podstawie §. 3. ustawy z dnia 29. lutego 1880 r. Dz. u. p. Nr. 35, w którem kraj winien być podzielonym na 3 strefy:

I. Strefę zachodnią (22 pow. i m. Kraków)*).
II. Strefę środkową (26 pow. i m. Lwów)**).
III. Strefę wschodnią (30 pow.)***).

b) Obrót świń w obrębie stref.

Do strefy pierwszej zakazany jest dowóz jakichkolwiek świn z II. i III. strefy, czy to hodowlanych, czy użytkowych, czy świń rzeźnych. Ten ostatni rodzaj świń z II. i III. strefy może być przez strefę I. przepuszczany transito jedynie w wagonach plombowanych a nadto mogą być transporty świń rzeźnych

---

*) Należą tu powiaty polityczne: Biała, Bochnia, Brzesko, Chrzanów, Dąbrowa, Gorlice, Grybów, Jasło, Kraków i Kraków miasto, Krosno, Limanowa, Mielec, Myślenice, Nowy Targ, Nowy Sącz, Podgórze, Pilzno, Ropczyce, Tarnów, Wadowice, Wieliczka, Żywiec.

**) Należą tu powiaty polityczne: Brzozów, Dobromil, Dolina, Drohobycz, Gródek, Jarosław, Jaworów, Kałusz, Kolbuszowa, Lwów oraz miasto Lwów, Lisko, Łańcut, Mościska, Nisko, Przemyśl, Przeworsk, Rudki, Rzeszów, Sambor, Sanok, Stary Sambor, Stryj, Strzyżów, Tarnobrzeg, Turka i Żydaczów.

***) Należą tu powiaty polityczne: Bóbrka, Bohorodczany, Borszczów, Brody, Brzeżany, Buczacz, Cieszanów, Czortków, Horodenka, Husiatyn, Kamionka, Kołomyja, Kossów, Nadwórna, Peczyniżyn, Podhajce, Przemyślany, Rawa ruska, Rohatyn, Sokal, Skałat, Śniatyn, Stanisławów, Tarnopol, Tłumacz, Trembowla, Zaleszczyki, Zbaraż, Złoczów i Żółkiew.

dowożone kolejami do rzeźni publicznych celem wybicia ich w ciągu 48 godzin w następujących 10 miejscowościach strefy I.: Biała, Bochnia, Brzesko, Jasło, Kraków - Grzegórzki, Kraków - Prądnik, Piaski Wielkie, Podgórze, Tarnów, i Wieliczka. Jeśli rzeźnia nie jest połączona szynami z torem kolejowym, mają być świnie przewożone ze stacyi do rzeźni na wozach pod konwojem wyznaczonym z urzędu na koszt strony. Obwieszczenie każe weterynarzom w tych rzeźniach fungującym czuwać nad wybiciem świń w przepisanym terminie, prowadzić ich spis, donosić Starostwu o wybiciu nadesłanych z II. i III. strefy transportów a przepisy te mają trwać aż do zupełnego wygaśnięcia zarazy w I. strefie, poczem będzie dozwolony wywóz z tej strefy wszystkich kategoryi świń do innych krajów.

c) Stosowanie postanowień rozporządzeń cesarskich z r. 1899 i 1900 w poszczególnych strefach.

Jeszcze jedno bardzo doniosłe zarządzenie zawiera rozporządzenie Ministeryalne odnośnie do strefy I. W strefie tej będą postanowienia rozp. ces. z r. 1900 o wybijaniu sztuk zarażonych, podejrzanych o zarazę, t. j. objawiających oznaki zarażenia, wreszcie podejrzanych o zarażenie się, stosowane z całą ścisłością. Tylko w wypadkach, gdyby szło o szczególnie cenny materyał rozpłodowy można zaniechać wybicia świń a to za osobnem zezwoleniem Ministerstwa.

Dla strefy II. i III. odrębne są przepisy.

Obrót świń w obrębie tych 2 stref, które jak długo pierwsza strefa nie będzie uznaną za wolną od zarazy, tworzą właściwie jedną strefę, ma być zupełnie wolny. Rozporządzenie z r. 1900 ma mieć w obrębie tych 2 stref zastosowanie, na razie jednak mają być w tych strefach wybijane tylko świnie chore i objawiające oznaki zarazy, do innych zaś świń zapowietrzonych miejscowości, o ileby nie zachodziły szczególne okoliczności uzasadniające także wybicie tych świń — zastosowane być mają postanowienia ustawy o zarazach zwierzęcych i postanowienia §. 1. ustępu 2. rozp. ces. z r. 1900 40-dniowa kontumacya pod nadzorem weterynarskim). Wyjątkowe w myśl tego przepisu wybijanie świń podejrzanych o zarażenie się w strefach II. i III. ma być post factum (nachtraeglich) oznajmione Ministerstwu. Przepisy dla strefy I. wydane obowiązywać będą w strefie II., skoro w strefie I. zaraza zupełnie wygaśnie, po wygaśnięciu zarazy w strefie II. zaczną obowiązywać w strefie III.

d) Zaostrzenia przepisów o paszportach dla świń i zarządzenia mające na celu utrudnienie przemycania świń.

Dla uniemożliwienia zawlekania zarazy ze strefy II. i III. do I. przez niedozwolony obrót nierogacizny a przedewszystkiem przez przemycanie będą w pierwszej strefie wydawane paszporty na świnie na odrębnej barwy blankietach, nadto zaś postanawia obwieszczenie Namiestnictwa, że w granicznym pasie 10-kilometrowym, po jednej i drugiej stronie granicy strefy I. od drugiej po 5 klm., winna być prowadzona ewidencya wszystkich świń w tym pasie się znajdujących, po myśli rozporządzenia Namiestnictwa z 2. sierpnia 1900 (Dz. u. kr. Nr. 20).

e) Kierownictwo akcyi tępienia pomoru świń w strefie I.

Nadto poleca Ministerstwo oddanie prowadzenia akcyi w strefie I. doświadczonemu i zaufanemu weterynarzowi, któryby akcyę prowadził systematycznie i wykonywał kontrolę nad weterynarzami Starostw należących do tej strefy a sam znosił się wprost z Namiestnictwem. Zadaniem tego kierownika akcyi będzie starać się wszelkiemi siłami o powstrzymanie (obrotu) ruchu świń użytkowych i hodowlanych między strefą I. a dwoma innemi, dalej winien on przestrzegać ściśle przepisów o dozwolonym obrocie świniami rzeźnemi i czuwać nad ścisłem wykonaniem przepisów o zamknięciu gmin i miejscowości. Dla tem ściślejszego wypełnienia tych zadań mają mu iść na rękę nie tylko Starostwa położonych nad granicą strefy powiatów, ale także wszyscy rządowi weterynarze, gminy i komendy żandarmeryi.

f) Zarządzenia reskryptu ministeryalnego co do spieniężania świń przeznaczonych

Obok tych zarządzeń jawnych i oficyalnych, które też ujęte zostały w obwieszczeniu Namiestnictwa z dnia 6. stycznia 1902 w urzędową formę przepisów, obejmuje tenże reskrypt wskazówki ze sprawą powyższą związane a natury już nieco więcej poufnej.

„Ministerstwo oczekuje szczególniej“ — są słowa reskryptu — „że kierownik akcyi wszelkich dołoży starań (dass der Beamte alles aufbieten werde), by także tę stronę sprawy do zadowalniającego rozwiązania dopro-

do wybicia a podejrzanych tylko o zarażenie się.

wadzić, która polega na odpowiedniem spieniężeniu zwierząt przez państwo wywłaszczonych, a która to sprawa tu jest tem większej doniosłości, że w toku akcyi tępienia zarazy w strefie I. a następnie i w 2 dalszych o ile możności wszystkie podejrzane o zarażenie się świnie mają być wybijane.“ Dalej Ministerstwo zaznacza, że niepodobna z góry dać wiążących dyrektyw co do wysokości cen, jakie należy się starać uzyskać, daje jednakże jako ogólną zasadę postępowania wskazówkę, że bezwarunkowo należy działać w tym kierunku, by różnicę między wynagrodzeniem, jakie państwo płaci, a cenami sprzedaży, jakie uzyskuje za te sztuki, o ile możności zmniejszyć. Jeśli się to nie da uzyskać w kraju, winien ów kierownik akcyi zarządzić, by zwierzęta, które mają być sprzedane już to żywe już zabite przesyłane były do rzeźni: „Productiv-gesellschaft der Fleischselcher“ w Wiedniu, a jeśliby transport miał być zbyt duży tak, że zachodziłaby obawa, iż ceny wskutek jego przybycia spadną, winien mniejsze partye adresować także do rzeźni publicznych, w Bernie lub Pradze-Holeszowicach.

g) Postanowienia reskryptu ministeryalnego o wywozie świń z Galicyi do innych krajów monarchii.

II. W dalszym ciągu reskryptu, wyrażając nadzieję, że »ścisłe wykonanie powyższych przepisów, doprowadzi do uwolnienia w ciągu 3 miesięcy $^1/_3$ kraju, a w ciągu dalszych 3—4 miesięcy do uwolnienia $^2/_3$ części kraju od zarazy, czuje się ministerstwo spowodowanem przecież tymczasem (einstweilen) ulżyć warunkom wywozu świń rzeźnych z Galicyi do innych krajów koronnych«, znieść ograniczenia niekonieczne, (alle nicht unbedingt nothwendigen Beschränkungen beheben) i wydaje zarządzenia, przez które, »przy troskliwem przestrzeganiu gospodarczych i sanitarnych interesów krajów koronnych wywóz wspomniany dozna istotnego poparcia (Beförderung)«. W tym celu poleca ministerstwo krajowym władzom politycznym w: Wiedniu, Lincu, Salzburgu, Gracu, Celowcu, Insbruku, Pradze, Bernie, Opawie i Czerniowcach, ażeby wydane dawniej zakazy i organiczenia dowozu świń z Galicyi w następujący sposób zmieniły: 1. Z wszystkich gmin Galicyi wolnych od zarazy wolno świnie przeznaczone na rzeź natychmiastową dowozić do następujących miejscowości krajów koronnych:

a) na targi trzody w Wiedniu;

b) do rzeźni publicznych w rozporządzeniu wymienionych (razem 129; a mianowicie: w Dolnej Austryi 1, w Górnej Austryi 3, Salzburgu 1, w Styryi 8, w Karyntyi 3, w Tyrolu 1, na Bukowinie 1, na Szlązku 8, na Morawach 27, w Czechach 76 *).

c) Nadto do miejscowości pod *b)* nieobjętych, a które są siedzibą starostwa lub magistratu uprawnionego do pełnienia agend politycznej władzy I. instancyi, (w Austryi dolnej 21, w Austryi Górnej 10, w Salzburgu 4, w Styryi 15, w Karyntyi 3, w Krainie 11, w Pobrzeżu 12, w Tyrolu 21, Voral-

*) Rzeźnie te są: w Austryi dolnej: w Wiener Neustadt; w Austryi górnej: w Gmunden, Ischl, Linc; w Salcburgu: Salcburg; w Styryi: Aussee, Cilli, Fürstenfeld, Graz, Leoben, Lichtenwald, Pettau, Weiz; w Karyntyi: Celowiec, St. Weit i Villach; w Tyrolu i Voralbergu: Bregencya; w Czechach: Asch, Aussig, Beneschau, Bilin, Böhm. Brod, Böhm. Leipa, Böhm. Skalitz, Braunau, Brüx, Budweis, Chrast, Chotebor, Chlumetza C., Deutsch Brod, Dobris, Dobrzan, Dux, Eger, Ellbogen, Falkenau, Friedland, Gablonz, Görkau, Grulich, Horitz, Hunpoletz, Jucin, Kaaden, Karbitz, Karlsbad, Kladno, Klattau, Kolin, Komotau, Königgrätz, Königinhof, Königsstadtl, Landskron, Laun, Leitmeritz, Leitomischl, Marienbad, Melnik, Nachod, Neubydschof, Neuhaus, Neustadl, Niemes, Oberleutensdorf, Pardubitz, Pilgram, Pilsen, Pisek, Podiebrad, Policka, Prachatitz, Prag-Holeschowitz, Prelouc, Pribram, Raudnitz, Rokycan, Rumburg, Saaz, Schlan, Schluckenau, Schüttenhofen, Semil, Sobotka, Starkenbach, Strakonitz, Taus, Teplitz-Settenz, Tetschen, Trautenau, Turnau, Warnsdorf, Weipert, Wildenschwert; w Morawii: Boskowitz, Brünn, Fulnek, Gross-Messeritsch, Hohenstadt, Holleschau, Iglau, Kremsir, Leipnik, Lundenburg, Mähr. Ostrau, Mähr. Schönberg, Mähr. Trübau, Mistek, Müglitz, Neutitschein, Olmütz, Rosnitz, Roznau, Sternberg, Ung. Brod, Wall. Meseritsch (Krasne), Witkowitz; na Szląsku: Bielsko, Freudenthal, Friedek, Jägerndorf, Skotschau, Cieszyn, Opawa, Wagstadt; na Bukowinie: Czerniowce.

bergu 2, w Czechach 38, na Morawach 17, na Szląsku 2, na Bukowinie 8, w Dalmacyi 13) — razem do 177 miejscowości *).

2. W rzeźniach muszą być takie świnie zabite najpóźniej do 5 dni po wyładowaniu, o ile nie zostaną w ciągu tego czasu sprzedane do innej miejscowości z miejscowości mających rzeźnie publiczne a wymienionych pod 1. *b*). W tej ostatniej rzeźni, zkąd świń w stanie żywym nie wolno wyprowadzać, muszą one być zabite bezwarunkowo w ciągu 4 dni, licząc od ostatniego wyładowania.

3. Świnie wprowadzone do miejscowości podanych pod 1. *c*) muszą tam być wybite najpóźniej wciągu 3 dni po wyładowaniu.

4. Transporty świń, w którychby znaleziono na targu trzody chlewnej w Wiedniu, w rzeźni publicznej (pod 1. *b*), w stacyi wyładowania albo w miejscu przeznaczenia (punkt 1. lit. *c*) jedną lub więcej świń dotkniętych pomorem lub podejrzanych o pomór, będą wybite natychmiast na koszt i niebezpieczeństwo strony bez zastósowania do nich postanowień ces. rozp. z r. 1899 i 1900 o wynagrodzeniu wartości świń wybitych zdrowych

Tem rozporządzeniem zostają uchylone wszelkie dalej idące ograniczenia wywozu świń rzeźnych z Galicyi do innych krajów koronnych, pozostają zaś w mocy zakazy co do wywozu świń użytkowych i handlowych.

Rozporządzenie to ogłoszone obwieszczeniem Namiestnictwa z 10. grudnia 1901 r. L. 135.005 obowiązuje od 15. grudnia wspomnianego roku.

h) Zapobieżenie przemycania świń z zagranicy.

III. Reskrypt ministeryalny z d. 4. grudnia 1901 zawiera wreszcie także polecenie dla Namiestnictwa wypracowania przepisów, któreby miały skutecznie zapobiedz przymycaniu świń z Rosyi z wezwaniem, by projekt takich przepisów przedłożono do pierwszych dni marca b. r.

Na tem kończymy zestawienie obowiązujących w Austryi przepisów co do zapobiegania zarazie świńskiej i pomorowi, i tępienie tych chorób.

IV. Wyniki stósowania omówionych przepisów, uwagi o ich wykonywaniu i postulaty w tej sprawie.

Omawiane ustawy, odpowiadające, jak to z powyższego przedstawienia wynika, dzisiejszym wymogom nauki i doświadczeniom zebranym za granicą, stojące zatem na wyżynie postępu w ustawodawstwie europejskiem tej sprawy dotyczącem, obowiązują od $2^1/_2$ lat przeszło, a jak to stwierdza Ministerstwo

---

*) Miejscowości te są: W Austryi dolnej: Amstetten, Baden, Bruck n. L., Florisdorf, Unt. Gänsendorf, Gmünd, Hietzing, Ob. Hollabrunn, Horn, Korneuburg, Krems, Lilienfeld, Melk, Mistelbach, Mödling, Neunkirchen, Poggstall, St. Pölten, Scheibbs, Tuln, Waidhofen n. T.; w Austryi górnej: Braunau, Freistadt, Kirchdorf, Perg, Ried, Rohrbach, Schärding, Steyr, Vocklabruck, Wels; w Salcburgu: Hallein, St. Johann, Tamsweg, Zell am See; w Styryi: Bruck, Deutsch-Landsberg, Feldbach, Gröbming, Hartberg, Judenburg, Leibnitz, Lietzen, Luttenberg, Marburg, Murau, Radkersburg, Rann, Veitsberg, Windischgraz; w Karyntyi: Spital, Völkermarkt, Wolfsberg; w Krainie: Adelsberg, Gottschee, Gurkfeld, Krainburg, Lublana, Littai, Laitsch, Radmannsdorf, Rudolfswert, Stein, Tschurnembl; w Pobrzeżu: Capo d'Istria, Görz, Gradyska, Lussin, Mitterburg, Parentz, Pola, Setana, Tolmein, Volosca, Tryest, Rovigno; w Tyrolu: Ampezzo, Borgo, Bozen, Brixen, Bruneck, Caralese, Cles, Imst, Innsbruck, Kitzbüchel, Kufstein, Landek, Lienz, Meran, Primiero, Reutte, Rive, Roveredo, Schwatz, Tione, Trient; w Voralbergu: Bludenz, Feldkirch; w Czechach: Bischofteinitz, Blatna, Caslau, Chrudin, Dauba, Gabel, Graslitz, Hohenelbe, Hohenmauth, Horowic, Joachimsthal, Jungbunzlau, Kaplitz, Karolinenthal, Kralowitz, Krumau, Kuttenberg, Ledetsch, Luditz, Mies, Moldauthein, Mühlhausen, Münchengrätz, Plan, Podersam, Preslitz, Rakonitz, Reichenau, Reichenberg, Selcan, Senftenberg, Smichów, Tabor, Taschau, Tepl, Kgl. Weinberge, Wittingau, Ziżków; na Morawach: Auspitz, Budwirtz, Datschitz, Gaya, Göding, Ung. Hradisch, Kromau, Littau, Neustadt, Nikolsburg, Przerów, Römerstadt, Tischnowitz, Trebitsch, Weisskirchen, Wischau, Znaim; na Szląsku: Freistadt, Freiwaldau: na Bukowinie: Gurahumora, Kimpolung, Kocman, Radowce, Seret, Storożyniec, Suczawa, Wyżnica: w Dalmacyi: Benkowac, Cattaro, Curzola, Iroski, Krim, Lesina, Makarska, Metkovic, Ragusa, Sebenico, Simij, Spalato i Zara.

spraw wewnętrznych w omówionym reskrypcie z d. 4. grudnia 1901 nie wydały spodziewanego wyniku mimo znacznych kosztów, jakie spowodowały dla skarbu państwa a także mimo znacznych strat, jakie zaraza sprowadza dla interesowanej warstwy ludności i dla gospodarstwa krajowego. Zaraza jest i szerzy się dalej, wedle wykazów dwutygodniowych już z pierwszych miesięcy roku 1902, występuje ona w górnej i dolnej Austryi, Styryi, Karyntyi, Pobrzeżu, Tyrolu, Czechach, Morawii i na Bukowinie, a kraj nasz w rzędzie tych krajów, zarazą dotkniętych, niestety najgorsze zajmuje miejsce. Dołączona tabela czasu trwania pomoru świń w Galicyi, opracowana przez krajowego weterynarza w Wydziale krajowym, Teofila Sochaniewicza, jako też tabela wykazująca rozpowszechnienie pomoru świń w Galicyi w roku 1901, przez tegoż weterynarza zestawiona, wreszcie graficzne przedstawienie stanu rozwoju zarazy w kraju naszym w ciągu roku 1901, oparte na urzędowych wykazach, dają obraz stanu rzeczy w roku wspomnianym. Tabela przedstawiająca stan zarazy w poszczególnych krajach koronnych w pierwszych miesiącach roku 1902 dowodzi, że zaraza — acz w rozmiarach mniejszych niż w pierwszych latach po swem wystąpieniu — trwa uporczywie, i że w kraju naszym, biorąc bezwzględnie, najsilniej i najliczniej występuje.

Ofiary skarbu państwa spowodowane tym stanem rzeczy, łatwo się dają obliczyć.

Wedle urzędowych sprawozdań wybito od 19. maja 1899 r., to jest od dnia wejścia w życie rozporządzenia cesarskiego z dnia 2. maja 1899, po dzień 27. września 1900 r., to jest dzień wejścia w życie rozporządzenia cesarskiego z dnia 15. września 1900 r., następujące ilości świń chorych, podejrzanych o chorobę lub podejrzanych o zarażenie i wypłacono za nie wynagrodzenia:

Wybito sztuk świń:		o wadze w klgr.:	zapłacono odszkodowanie:
Zarażonych . . .	4.157	47.972·51	20.293 K. — gr.
Zdrowych użytkowych	10.625	267 317·27	236.435 „ 42 „
„ hodowlanych	5.385	222.590·10	289.162 „ 62 „
razem przeto .	20.167	537.879·88	545.891 K. 04 gr.

Do tej sumy wydatku państwa doliczywszy koszta koszta komisyi, bicia świń, przewozu i desinfekcyi w kwocie 80.441 K. 39 gr., otrzymamy wydatek państwa brutto w sumie: 626.332 K. 43 gr., a po potrąceniu kwoty 233.423 K 28 gr., uzyskanej ze sprzedaży mięsa świń wybitych zdrowych, otrzymujemy wydatek państwa netto w pierwszym okresie akcyi tępienia pomoru w sumie: 392.909 K. 16 gr.

W okresie czasu od 27. września 1900 r. po dzień 31. grudnia 1901 r.

wybito sztuk świń:		o wadze w klgr.:	zapłacono odszkodowania:
A. Chorych na zarazę:			
a) rzeźnych . . .	899	32.289·5	18.701 K. 60 gr.
b) użytkowych . .	16.733	276.176·67	120.270 „ 11 „
c) hodowlanych .	6.209	225.125·07	119.754 „ 38 „
B. Podejrzanych o zarazę a zdrowych:			
a) rzeźnych , . .	1589	82.229·5	92.452 „ 57 „
b) użytkowych . .	11.515	240.561·3	180.384 „ 85 „
c) hodowlanych .	5.632	317.287·25	341.571 „ 17 „
C. Podejrzanych o zarażenie się a zdrowych:			
a) rzeźnych . . .	2.655	144.424·63	159.066 „ 15 „
b) użytkowych . .	23.100	582.526·22	514.093 „ 55 „
c) hodowlanych ,	14.270	840.753·98	904.447 „ 37 „
razem . .	82.606	2,741.374·12	2,450 741 K. 75 gr.

Do tego wydatku państwa w sumie: 2,450.741 K. 75 gr. dodać należy wydatek ze skarbu państwa poniesiony na koszta bicia świń, komisyi, transportów i desinfekcyi w kwocie: 241.037 K. 78 gr., a otrzymamy wydatek państwa brutto: 2,691.779 K. 53 gr. Gdy sprzedaż mięsa sztuk wybitych zdrowych przyniosła: 459.208 K. 49 gr., przeto wydatek netto wynosi w tym

okresie działalności w sprawie tępienia pomoru: 2,232.571 K. 04 gr. Łącznie z pierwszym okresem, w którym skarb państwa wydał: 392.909 K. 16 gr., czyni cały nakład państwa: 2,625.480 K. 20 gr.

Obok tych ofiar państwa podnieść należy straty producentów. Łącznie wybito sztuk: 102.769, zapłacono zaś za nie: 2,996.632 K 79 gr., przeciętnie zatem wypada za sztukę: 29 K. a za 1 kilogram mięsa: 91 gr. Cyfry wypadną tem korzystniej dla producentów, gdy w rachunku opuścimy całkowicie sumę wypłaconą tytułem wynagrodzenia za sztuki zarażone faktycznie, które więc właściwie żadnej wartości nie przedstawiały. W takim razie należy z sumy sztuk wybitych potrącić sztuk: 27.998, o wadze 581.563·75 klgr. a z sumy wypłaconej interesowanym przez państwo należy potrącić: 279 019 K. 9 gr. Wskutek tego dojdziemy do cyfry zdrowych sztuk wybitych: 74.771 o wadze: 2,697.690 25 klgr. i sumy wypłaconego wynagrodzenia wartości: 2,717.613 K. 70 gr., za sztukę zdrową zatem wypadnie przeciętne wynagrodzenie w kwocie 36 K. 37 gr. a za 1 klgr. wagi przeciętnie 1 koronę przeszło (1 007 K). Wobec cen panujących na targu wiedeńskim dla świń mięsnych (Fleischschweine), to jest galicyjskich, które to ceny w roku 1899 wynosiły średnio przeciętnie (mittlerer Durchschnittspreis) 72—94 gr., w r. 1900 spadły na 60—85·5 gr., w r. 1901 59·5—88 gr. za kilogram, nie podobna nie uznać, że wynagrodzenie przyznawane przez państwo uwzględnia rzeczywistą wartość produktu i że przez to w znacznym bardzo stopniu łagodzi straty, na jakie naraża fakt istnienia zarazy producentów trzody. Uznając to na podstawie powyższych cyfr, z których niestety nie można było wysegregować kwot i cyfr dotyczących Galicyi, sprawozdania bowiem w tej sprawie ogłoszone podają cyfry ryczałtem dla całej monarchii, a na przeciętne z tych cyfr wyprowadzone wpływać mogą stosunki innych krajów tak, że przeciętne te przedstawiają się może za korzystnie dla kraju naszego, nie podobna nie uznać, że mimo tego łagodzącego działania ustaw, fakt istnienia pomoru w kraju naraża ludność, gospodarstwo krajowe, na straty nie dające się wprost obliczyć. Wystarczy przypomnieć, że świnie stanowiły jeden z najważniejszych artykułów exportu naszego kraju na targi zachodnich prowincyi monarchii, nie mówiąc już o targach państwa niemieckiego, które dlań jeszcze przed zawleczeniem pomoru do Galicyi zostały zamknięte. Export ten (do zachodnich prowincyi monarchii) jeszcze w roku 1897 i 1898 poważne miał rozmiary, jak tego dowodzą cyfry przewozu świń liniami galicyjskich kolei w czasie od 1. lipca 1897 r. po dzień 30. czerwca 1898 r. Wówczas wywieziono z Galicyi do Wiednia:

na targi wtorkowe . .	222.639 sztuk świń,	to jest	3.732 wozów
na targi czwartkowe .	31.292 „	„ „	577 „
razem przeto .	253.931 sztuk świń,	to jest	4.309 wozów.

Do Morawy i Szląska wywieziono . . .	55.675 sztuk świń,	t. j.	1.150 wozów
Przez Wiedeń transito „ . . .	39.618 „ „	„	795 „
Do Pragi „ „ . . .	288.215 „ „	„	4 546 „
„ Czech bez Pragi (via Ołomuniec-Bubno)	37.414 „ „	„	996 „
„ „ „ „ (via Ołomuniec-Chotzen)	34.551 „ „	„	904 „
Razem tedy wywieziono .	709.404 sztuk świń,	t. j.	12.700 wozów.

W obliczeniu tem nie uwzględniono towaru nadanego na stacyach kolei północnej położonych w Galicyi. Cyfr bowiem odnośnych nie posiadamy.

Jest to wywóz już w czasie trwania zarazy pomoru w kraju, nie wątpliwie więc znacznie niższy od przeciętnego wywozu w czasie, kiedy tej klęski nie było, a przecież wiadomą jest rzeczą, że wywóz ten wskutek trwania zarazy pomoru jeszcze znacznie się obniżył i to nie tylko wskutek ubytku w towarze, jaki spowodowała zaraza, ale także wskutek zakazów dowozu świń z naszego kraju na targi sąsiednich krajów monarchii. Nadto pamiętać należy, że nie tylko sam fakt zmniejszenia się wywozu przynosi straty ludności, deprecyonując ceny produktu na miejscu, ale że istnienie zarazy w kraju, deprecyonuje ten towar także na tych nielicznych rynkach zbytu, jakie dlań pozostały otwarte, (targowice połączone z rzeźniami a głównie targowica wiedeńska), na których musi być sprzedawanym za cenę, jaką dają, bo wobec zarazy nie może wyjść żywym z targu, nie może szukać gdzieindziej korzystniej-

szych warunków. Straty spowodowanej tym stanem rzeczy nie podobna obliczyć cyfrowo, podobnie jak nie podobna ująć w cyfry mnogich innych sposobów ujemnego oddziaływania faktu istnienia zarazy w kraju na ekonomiczne stosunki warstwy ludności, dla której sprzedaż świń, jest najważniejszą prawie pozycyą dochodu w gotówce, a którą fakt istnienia zarazy w kraju pozbawia możności korzystnego zbycia tego produktu, powodując najpierw zamknięcie targów najbliższej okolicy, następnie dalszych krajowych, a w końcu zamknięcie się targów obcych przed galicyjskim produktem, umożliwiając na tych targach wyzyskiwanie jej położenia w obniżce cen i deprecyacyi towaru. Jak bardzo interesowane warstwy to oddziaływanie czują, dowodzi fakt, że nie ma dla ludu drażliwszej sprawy, jak właśnie sprawa zaraz na nierogaciznę i odnośnego ustawodawstwa.

Trwanie uporczywe zarazy, mimo zastosowanych środków, które w zasadzie za najodpowiedniejsze uznajemy, wkłada na powołane czynniki obowiązek rozważenia, czy w warunkach zewnętrznych wykonywania ustaw, nie leżą przyczyny ich nie dość skutecznego oddziaływania w sprawie bezpośredni cel tych ustaw stanowiącej, to jest, w sprawie tępienia zarazy i zapobiegania jej szerzeniu się.

Przystępując do tego zadania niepodobna pominąć okoliczności powszechnie wprawdzie znanych, ale nie dość może uwzględnianych przy ocenianiu skuteczności ustaw w ogóle, a specyalnie ustaw będących przedmiotem niniejszego referatu, wymagających intenzywnej działalności władz je przeprowadzających. Należą tu przedewszystkiem warunki wprost przyrodzone kraju naszego, jak: jego rozległość, jego pod wielu względami niekorzystne położenie geograficzne, jego na znacznych przestrzeniach otwarte granice, które to wszystkie okoliczności, nie da się zaprzeczyć, utrudniają ścisłe wykonanie ustaw w znacznej mierze. Należą tu nadto także czynniki innej już natury, również jednak niestety jakby właściwości kraju naszego stanowiące: nieodpowiedni podział administracyjny kraju, bo obejmujący zbyt rozległe okręgi działania władz administracyjnych pierwszej instancyi, niższy stopień oświaty ludności w kraju, niedozwalający jej w własnym interesie dostatecznie popierać zarządzeń władz, wreszcie wynikające ztąd niedołęstwo czynnika powołanego w pierwszym rzędzie do wykonywania ustaw zapobiegających zarazom u zwierząt, czynnika u nas do zadania tego niedorosłego, to jest zwierzchności gminnej, mającej w gminie wykonywać policyę sanitarną.

O czynnikach tych wspominamy tu jedynie krótko, dla zaznaczenia, że mamy je na pamięci omawiając poniżej oddziaływanie ustaw o pomorze świń w kraju naszym, rzecz jednak prosta, że nie może być zadaniem niniejszego referatu wskazywanie środków, któreby powyższe stosunki zmienić mogły, zadanie jego bowiem ogranicza się do zwrócenia uwagi na te jedynie usterki i wady wykonywania wspomnianych ustaw, względnie rozporządzeń wykonawczych, które nie wymagając daleko idących reform z łatwością usunąć można, zapewniając przez to skuteczniejsze wykonywanie ustaw a tem samem i korzyść dla interesowanych warstw ludności.

Przechodząc do spełnienia tego zadania należy przedewszystkiem zadać pytanie, czy wprowadzenie do ustawodawstwa o tępieniu zarazy pomoru u świń zasady wynagradzania wartości wybitych sztuk wydało spodziewane wyniki, czy spełniając, jak powyżej przedstawiono, zadanie łagodzenia skutków klęski dla dotkniętych nią gospodarstw przez wypłatę odpowiednio do wartości sztuk wybitych wymierzonego wynagrodzenia, osiąga też drugi swój cel, to jest zachęca ludność do spełniania obowiązku donoszenia o podejrzanych objawach a względnie o wybuchu zarazy, czy, — jak się tego spodziewano, — przyczynia się do wykorzenienia zwyczaju, czy skłonności, ludu do tajenia zarazy, obchodzenia przepisów władzy, w następstwie rozszerzającego zarazę.

Na pytania te nie podobna nam dać odpowiedzi całkiem ścisłej, Wydział krajowy bowiem, nie współdziałając w wykonaniu ustaw omawianych, nie ma w swych aktach materyału, któryby mógł dać podstawę do odpowiedzi nie zostawiającej wątpliwości, cyfry zaś które zawdzięczamy uprzejmości c. k. krajowego referenta weterynaryjnego w c. k. Namiestnictwie, dotyczące tej

kwestyi, podane w uwadze*), zawierają tylko częściowy materyał do tej odpowiedzi, obejmują bowiem tylko wyniki orzecznictwa władz politycznych nie obejmują zaś kar nałożonych wyrokami sądów, a nadto nie pozwalają wysnuć pewnego wniosku, co do wpływu wejścia w życie rozporządzeń cesarskich w r. 1899 i 1900 na sprawę, o którą chodzi. Ilość przekroczeń ukaranych grzywną maleje wprawdzie w tych dwu latach, ale maleje nieznacznie tylko a nadto fakt ten nie zdaje się sprawy rozstrzygać wobec tego, że zarówno władze ustawy wykonujące, jak i opinia publiczna w kraju, stwierdzają, iż zaraza szerzy się obecnie podobnie, jak przedtem, głównie wskutek nie zgłaszania, tajenia, wskutek pokątnego sprzedawania sztuk chorych lub zarażonych, wskutek usuwania ich z pod obserwacyi i wreszcie wskutek nadużyć paszportowych.

Jeśli postanowienia rozporządzeń cesarskich w tym kierunku zawiodły nadzieje w nich pokładane, mimo że wymiar wynagrodzeń za sztuki wybijane odpowiada ich wartości, a pod tym względem nie podnoszono u nas skarg lub zarzutów, to nasunąć się musi myśl, iż w wykonaniu dotyczących postanowień, w praktyce władz, do których należy wydanie orzeczenia o wysokości wynagrodzenia i asygnowania kwoty należnej, tkwi przyczyna tego zawodu. Jakoż praktyka u nas jest taka, jak gdyby nie obowiązywało naszych władz postanowienie §. 8. rozporządzenia cesarskiego z d. 2. maja 1899, w myśl którego wynagrodzenie ma być z całym możliwym pospiechem a najpóźniej w ciągu 28. dni od ukończenia postępowania desinfekcyjnego interesowanym wypłacone. U nas droga, jaką akta komisyi pomorowej muszą przebyć za nim się dostaną do orzekającej władzy, to jest do Namiestnictwa, zapewne wymaga dłuższego czasu niż ów maxymalny w ustawie oznaczony termin, bo za nim interesowany uzyska pieniądze mu należne, upływa najczęściej kilka miesięcy. Nie małym powodem tej zwłoki miał być do niedawna brak odpowiedniej ilości sił w rachunkowem biurze w Namiestnictwie. Zwlekanie z wypłatą należnych wynagrodzeń za sztuki wybite, fakt, że włościanin, któremu jego świnie wybito, pieniędzy za nie przez ciąg kilku długich miesięcy nie otrzymuje mimo, że mu je komisya pomorowa obiecuje w najbliższych tygodniach, zachwiał zaufanie włościan, wyrobił w nich przekonanie, że są to tylko obietnice dla uspokojenia chwilowego czynione a to tem więcej, że weterynarz przeprowadzający komisyę pomorową nie może interesowanych zapewnić ani co do wysokości kwoty, jaka im przyznaną będzie, ani co do czasu jej płatności.

Zmiana postępowania w tej sprawie, przyspieszenie wypłaty wynagrodzeń możliwie najdalej idące, może nawet uprawnienie delegata rządu w komisyi pomorowej do wypłacania w wypadkach, gdzie przyznanie wynagrodzenia nie może ulegać wątpliwości, zaliczkowo przynajmniej części przypadających wynagrodzeń, wywarłoby w tej sprawie nader pomyślny wpływ na usposobienie ludności, przywróciłoby zaufanie i pozwoliłoby — zdaniem wszystkich znających stosunki w kraju — osiągnąć ów drugi cel postanowień rozporządzeń cesarskich o wynagradzaniu sztuk wybitych, zachęciłoby ludność do wczesnego donoszenia o wypadkach podejrzanych, dałoby więc władzom możność tępienia zarazy wcześnie, a więc i skutecznie.

Znający stosunki wiejskie podnoszą nadto, że urzeczywistnienie powyższego postulatu, usunęłoby wogóle wrogie często usposobienie ludności dla komisyi pomorowych, usposobienie, które jest powodem, że komisye nieraz urzę-

*) Przekroczenia ustaw o tępieniu zaraz zwierzęcych w Galicyi i grzywny wymierzane przez władze polityczne z ich powodu przedstawiają się w sześciuleciu 1896—900 jak następuje:

W roku:	Ilość przekroczeń:	Grzywny wymierzone i ściągnięte:
1895	13.429	19.143 K. 92 gr.
1896	16.191	23.764 „ 94 „
1897	15.498	21.259 „ 94 „
1898	15.503	20.870 „ 94 „
1899	13.912	15.890 „ 26 „
1900	12.376	20.163 „ 04 „
	Razem 86.909	121.091 K. 24 gr.

dować muszą pod osłoną żandarmeryi, a w znanych wypadkach stało się powodem rozruchów i smutnych, bo krwawych, zajść.

Środkiem ułatwiającym czynnikom nieładu agitacyę było w tych wypadkach właśnie to późne wypłacanie wynagrodzeń za sztuki wybite, agitatorom bowiem nie trudno było powołaniem się na przykłady miejscowości, w których włościanie pomimo upłynięcia kilku miesięcy czasu od wybicia świń nie otrzymali jeszcze wynagrodzenia, przekonać włościan, do których trzód obecnie miała być zastósowaną ustawa, że wynagrodzenia nigdy nie otrzymają.

Nadto podnieść trzeba, że położenie stało się tem drażliwszem obecnie, kiedy w myśl rozporządzeń władz wykonawczych, najczęściej na miejscu zarazy wybija się tylko świnie rzeczywiście, nie wątpliwie, chore, świnie zaś podejrzane o zarazę i podejrzane o zarażenie się bądźto wywozi się, do miejscowości mającej rzeźnię, bądźto po odbytej na miejscu licytacyi oddaje się je nabywcy do wywiezienia, właścicielom zaś tych zwierząt nie wypłaca się nic, skazując ich na czekanie kilkomiesięczne bez pewności, czy i jakie, (bo nie wiadomo, czy po zabiciu świnia nie okaże się zarażoną) i kiedy wynagrodzenie otrzymają. Nieufny z natury, zachwiany w przeświadczeniu o wypłacaniu przez rząd wynagrodzeń przykładami, że tam i ówdzie, w sąsiedztwie, przed kilku miesiącami, świnie wybito, a nikt jeszcze wynagrodzenia nie otrzymał, ma włościanin spokojnie patrzyć, jak jego świnie zupełnie zdrowe komisya pomorowa sprzedaje, jak je nabywca po licytacyi zabiera i wywozi. Proceder ten oburza go każdym swym szczegółem, obraża go w poczuciu prawa własności, czyni go tem więcej nieufnym wobec całego postępowania i chyba nie dziw, że zdarzają się wypadki poturbowania nabywców świń i że dla uniknięcia tego »zabrania« świni, włościanie pokątnie sprzedają świnie, które miały styczność z zarażonemi sztukami, za bezcen, byle ich nie dać zabrać za darmo. Temu stanowi rzeczy może zapobiedz jedynie szybkie wypłacanie wynagrodzeń, i jeśli nie pełne, natychmiastowe i definitywne na miejscu przez weterynarza rządowego — to przynajmniej zaliczkowe, częściowe wręczenie interesowanym kwot pewnych w tych wypadkach, gdzie nie zachodzą żadne takie okoliczności, któreby w myśl rozporządzenia cesarskiego z 2 maja 1899 wykluczały całkiem lub częściowo wynagrodzenie.

Pierwszą słabą stroną wykonania w Galicyi rozporządzeń cesarskich o pomorze świń, jest tedy późne wymierzanie a w następstwie i późna wypłata wynagrodzeń, przez nie bowiem chybiają postępowe postanowienia rozporządzeń cesarskich z roku 1899 i 1900 jednego z swych celów, a postulat, jaki podnosimy ze względu na tę słabą stronę, postulat obmyślenia szybszego wymiaru wynagrodzeń i wypłacania ich przynajmniej cześciowo i zaliczkowo natychmiast przy urzędowaniu komisyi, winien i może być uwzględnionym, jako warunek skuteczności ustawy, a to tem snadniej, że dla skarbu państwa nie pociągnie on zwiększenia wydatków.

Drugiej przyczyny niedostatecznego oddziaływania omawianych rozporządzeń cesarskich, szukać należy w niedostatecznej co do jakości i ilości organizacyi służby weterynarskiej w kraju naszym.

Z ustępów niniejszego referatu traktujących o znaczeniu ekonomicznem klęski pomoru świńskiego, widoczna, jak doniosłą jest sprawą zapewnienienie państwu sił fachowo wykształconych a uzdolnionych do prowadzenia walki tak z tą zarazu, jak i z innemi chorobami zwierzęcemi, dla uchronienia gospodarstwa społecznego od takich strat olbrzymich, niczem niepowetowanych, jakie zarazy dlań sprowadzają. Do walki tej winni zapaśnicy występować uzbrojeni we wszystkie środki, jakich dostarcza postęp nauki oparty na ciągłych badaniach, doświadczeniach i próbach, przeprowadzanych w odpowiednio zorganizowanych laboratoryach naukowych, zakładach i instytutach. Wedle powszechnej opinii brak takich zakładów i urządzeń w kraju naszym, szczupła dotacya c. k. Akademii weterynaryjnej we Lwowie, jest powodem, że wykształcenie fachowe większej części sił weterynarskich, jakiemi rząd dysponuje, nie stoi na wysokości odpowiedniej. Zachodzi więc konieczna potrzeba reformy w tym kierunku, nieodzowność udotowania ze skarbu państwa, odpowiednich zakładów przy wspomnianej akademii w kraju naszym, w celu podniesienia poziomu fachowego wykształcenia weterynarzy, otwarcia im możności samo-

dzielnej pracy naukowej, koniecznych warunków ich uzdolnienia do prowadzenia skutecznie walki zarówno z pomorem u świń, jak i z innemi zarazami zwierzęcemi, które niestety tak licznie i tak często kraj nasz nawiedzają.

Obok tego postulatu postawić trzeba i drugi z nim ściśle związany. W rozdziale III. referatu, omawiając tok urzędowania komisyi pomorowej, urzędującej w miejscu wybuchu zarazy przedstawiono, jak liczne i ważne obowiązki wkładają ustawy i przepisy na weterynarza prowadzącego taką komisyę. Stan zdrowia świń zbadać, dójść źródła zarazy, pochwycić jej ognisko, winę tych, co zarazę zawlekli lub zataili, wyświecić, sekcyę przeprowadzić, klasyfikacyę świń uskutecznić, ważenia świń dokonać, ludność odpowiednio pouczyć, padlinę i rozsadniki zarazy zniszczyć, desinfekcyę przeprowadzić ściśle, a przy tem tak wiele protokołów, wykazów i rachunków spisać — mięso sztuk zdrowych spieniężyć lub je do rzeźni przewieść kazać: oto krótki rejestr najgłówniejszych zadań i czynności, które weterynarz ma w możliwie najkrótszym przeciągu czasu spełnić. By temu podołać musi on być nie tylko w swym zawodzie biegłym, ale musi być zarazem urzędnikiem rutynowanym i wprawnym a przytem prawym i sumiennym. W ręku jego jest mienie często kilkudziesięciu włościan, los miejscowości na czas dni mniej więcej 50; odeń zależą — bo od jego przedstawienia sprawy — ewentualnie rozprawy sądowe i kryminalne i administracyjne dotkliwe kary, — musi więc to być człowiek obok wszystkich wyżej wymienionych przymiotów jeszcze wytrawny, drażliwość swego zadania pojmujący i rozumiejący swe obywatelskie obowiązki tem skrupulatniej, że działa właściwie bez kontroli, samodzielnie zupełnie. Jeśli ten człowiek, jest lekkomyślnym w pełnieniu obowiązków, jeśli jest dostępny pokusom materyalnej natury — to zrządzić może ogromne szkody już nie jednostkom ale znacznym okolicom kraju.

Jakie pod tym względem są u nas stosunki, jaka panuje o bardzo wielu przedstawicielach zawodu weterynarskiego opinia, jest rzeczą znaną, ściśle jednak do tematu niniejszego referatu właściwie nie należącą, poprzestać przeto wolno na zaznaczeniu, że wedle dość rozpowszechnionego w kraju zapatrywania jest uporczywe trwanie zarazy pomoru w niemałym stopniu wynikiem nie dość skutecznej, dzielnej, umiejętnej, taktownej i obywatelskiej działalności weterynarzy na komisyach pomorowych.

Nadto podnieść należy, że liczba weterynarzy, jakimi rząd w kraju naszym rozporządzać może jest w stosunku do rozległości kraju za mała.

W służbie rządowej jest w Galicyi 85 lekarzy weterynaryjnych, odliczywszy w tej liczbę personal biura centralnego we Lwowie nie przypadnie na powiat po jednym lekarzu weterynaryjnym. Nadto jest w kraju 147 lekarzy-weterynarzy miejskich i prywatnych, któremi się rząd w swej działalności posługuje i 9 lekarzy weterynarzy, którzy są zajęci w Akademii weterynaryi we Lwowie. Razem przeto siły, któremi dysponować można, dają cyfrę 241 ludzi.

Należy tedy żądać powiększenia liczby weterynarzy rządowych w kraju i należytej organizacyi ich działalności w tym kierunku, by mogła być zorganizowaną stała inspekcya nad urzędowaniem weterynarzy na prowincyi przez delegowane do tego fachowe organa.

Reskrypt ministeryalny z dnia 4. grudnia 1901, którego zarządzenia o podziale kraju na 3 strefy i o czasowem zawieszeniu poniekąd ścisłego wykonywania rozporządzeń cesarskich z r. 1899 i 1900 w 2 strefach są wynikiem uznania, że rząd nie ma dostatecznej ilości sił weterynarskich dla skutecznego walczenia z pomorem w całym kraju, pozwala mieć nadzieję, że postulat powyższy reorganizacyi służby weterynarskiej, acz jego uwzględnienie pociągnąćby za sobą musiało powiększenie wydatków państwa, nie natrafi na zasadniczą opozycyę c. k. Rządu.

Przy reorganizacyi tej należy też zwrócić uwagę na sprawę reformy instytucyi weterynarzy gminnych. Zawisłość weterynarzy gminnych od rad gminnych, w których często przeważny wpływ wywierają przedstawiciele zazawodów w sprawach weterynarskich bezpośrednio interesowanych, (w miastach i miasteczkach naszych rzeźnicy i handlarze świń, jak wiadomo, zwykle w reprezentacyach mają głos dominujący), jest powodem trudnego położenia tych funkcyonaryuszy, albo bowiem muszą dla wypełnienia obowiązku narażać się tym, od których byt ich i rodzin ich zależy, albo zaniedbać obo-

wiązku, jaki na nich cięży w myśl ustaw. Na Węgrzech, gdzie podobne stosunki zachodziły, upaństwowiono całą służbę weterynaryjną, pragnąc jej dać zupełną niezależność w obec czynników interesowanych. W interesie sprężystszego i skuteczniejszego działania na polu wykonywania ustaw o tępieniu zaraz zwierzęcych w kraju naszym będzie niewątpliwie wskazanem przy reorganizacyi rządowej służby weterynaryjnej, zwrócić także uwagę na aktualność sprawy reformy stanowiska weterynarzy gminnych.

Dalszego powodu nie dość skutecznego oddziaływania rozporządzeń cesarskich o pomorze świń na wytępienie zarazy w kraju naszym dopatrują się ci, co wykonanie przepisów ustaw obserwują zbliska, w niedość ścisłem wykonywaniu przepisów o przeprowadzeniu desinfekcyi. Już powyżej zaznaczono, że postanowienia austryackiego ustawodawstwa i rozporządzenia władz w tej sprawie odpowiadają wymogom nauki a są nawet bardzo szczegółowe, jeśli nie drobiazgowe. Niestety, wykonanie ma nie odpowiadać tym przepisom, desinfekcye ma się przeprowadzać możliwie powierzchownie tak, że akt ten na wsi robi wrażenie parodyi przepisanych czynnosci. W kilku miejscach maże się ściany wapnem, podłubie się łopatą koło podłogi chlewa, żakadzi się w chlewie i na tem koniec. O niszczeniu gnojownika, podściółki z pod zarażonych zwierząt, części drzewnych chlewów lub stajen, odzieży ludzi, co z zarażonemi zwierzętami mieli styczność, mowy u nas nie ma, tak, że patrzący na przeprowadzenie desinfekcyi podejrzywali, iż weterynarz przeprowadzający je otrzymuje na koszta desinfekcyi ryczałt i że wskutek tego leży w jego interesie przeprowadzenie tej czynności, jak najoszczędniej. Podejrzenie zupełnie niesłuszne, weterynarz bowiem na kosztach desinfekcyi osobiście nic nie może zarobić a powodem tak oszczędnego postępowania jest zapewne tylko zbyt szczupło wymierzony na ten cel kredyt, zbyt mała zaliczka, za którą niepodobna uczynić zadość potrzebie i przepisom rozporządzeń. Źle przeprowadzona desinfekcya to źródło nowej zarazy, nowych strat dla rolnika, nowego znaczniejszego wydatku dla państwa — oszczędność więc w tej sprawie, jest błędem, za który skarb państwa później pokutuje. Postulat przeprowadzenia desinfekcyi racyonalnie, nie szczędząc na to kosztów, jest żądaniem uzasadnionem, a jego uwzględnienie może się przyczynić znacznie do poprawienia szans skuteczności całej akcyi tępienia pomoru w kraju naszym.

Fakt, iż przepisy ustawowe, od których wykonania zawisło opanowanie przez administracyę sanitarno-policyjną obrotu świń w kraju, poddanie go ścisłej kontroli, są u nas niepraktyczne i nie skuteczne, to dalszy powód trwania i szerzenia się zarazy w kraju. Należą tu przedewszystkiem przepisy o paszportach świńskich, zupełnie nieskuteczne, z jednej bowiem strony służą one tylko do wymuszania na interesowanej ludności nielegalnych opłat, z drugiej do ulegalizowania nadużyć. Kontrola, na dzisiejszych paszportach oparta a polegająca tylko na sumarycznem przeliczeniu przedłożonych paszportów i liczby ładowanych sztuk świń, oczywiście nie daje żadnej rękojmi sanitarnej. Jest więc koniecznem wprowadzenie reformy, któraby polegała na znaczeniu świń tak, iżby paszport pozwalał stwierdzić, że ma się przed sobą tę samą świnię, na którą paszport wystawiono, jest też koniecznem znaczenie świń takie, iżby po znaku można dojść, skąd ona weszła w obrót, gdzie dla niej paszport wydano. Reformy te są niezbędnym warunkiem odpowiedzialności za wydanie paszportu, możności zapobiegania nadużyciom w tej mierze popełnianym i ich dochodzenia. Doniosłości tych reform dla sprawy szerzenia zaraz w kraju zbędna dowodzić, wiadomo bowiem powszechnie, że dziś im więcej podejrzana sztuka, tem ma legalniejszy paszport i tem bezpieczniej może szerzyć zarazę.

Obok przeprowadzenia tej reformy przepisów paszportowych, należy poddać ścisłej kontroli domokrążny handel świń, czynnik sprzyjający już z natury rozszerzaniu zarazy na coraz nowe miejscowości przez wprowadzanie w obrót świń usuwanych z pod obserwacyi i kontumacyi. Ograniczenie możności domokrążnego skupywania świń przez wydanie zakazu, od którego wyjątki byłyby dopuszczalne jedynie na podstawie legitymacyi osobistych, byłoby reformą nader pożądaną, ze względów sanitarno-policyjnych a dla ludności byłoby też pożytecznem, uwalniałoby ją bowiem od pośredników w zbycie

produktu dość kosztownych, nie wahających się wyzyskiwać jej nieznajomości cen, wprowadzać ją w błąd co do stosunków i konjunktur targowych, straszyć przymusowem wybiciem świń i t. p.

Ścisłe przeprowadzenie kontroli sanitarnej na targowicach, na placach i stanowiskach, gdzie się świnie gromadzą, racyonalna desinfekcya tych miejsc, rzeczy dziś w kraju naszym prawie nigdzie nie wykonywane dla braku odpowiedniej kontroli ze strony weterynarzy rządowych, to także niezbędny warunek, by obrót, czyli handel, świniami nie był takim czynnikiem rozszerzania zarazy, jak obecnie.

Wreszcie przewidziany w ustawie z r. 1880 o zapobieganiu szerzenia się zaraz zwierzęcych i ich tępieniu środek: „zamknięcie“ zagrody lub miejscowości, lub okręgu, w których zarazę stwierdzono, dla obrotu, zasługuje także na omówienie. Do niedawna władze nasze zwykły były szafować tym środkiem hojnie a nieskutecznie, nieskutecznie w kierunku, o który głównie chodzi, to jest w celu zamknięcia ruchu wewnętrznego w kraju. Z miejscowości zamkniętych łatwo wyprowadzano świnie raz dlatego, że miejscowości te i terytorya nie były dość dobrze i ściśle strzeżone, powtóre dlatego, że obejmując zbyt wielkie powierzchnie nie mogły być ściśle pilnowane. Zamknięcia takie chybiały celu Zbyt wielki rejon zamknięcia dotykał i krzywdził nieraz mieszkańców bez słusznego powodu, sprzyjał rozszerzeniu się zarazy w tym całym rejonie a ludność zachęcał niejako do obchodzenia zakazu, który uważała za niesłuszny. Zamknięcia te miały ten skutek, że w obrocie wewnętrznym krajowym, nie grały żadnej roli, natomiast w obrocie zewnętrznym dotykały interesów znacznych mas ludności. Dość powiedzieć, że zaraza w jednej gminie, bywała powodem zamknięcia wywozu świń do krajów zachodnich monarchii z całego powiatu sądowego. W ostatnich dopiero czasach można zaznaczyć pewien postęp w postępowaniu władz w tej sprawie, objawiający się w dążności do obejmowania zamknięciem jedynie terytoryów rzeczywiście zarażonych. Mimo to, w interesie skuteczności tego środka ustawowego, sądzimy, że należy w razie potrzeby zamykania zagród. miejscowości i okręgów, trzymać się jak najściślej zasady, iż granice zamknięcia powinny obejmować tylko terytoryum faktycznie zarażone, a dalej, że przestrzegania tego zamknięcia należy jak najskrupulatniej pilnować i nadużycia karać. Tabela rozpowszechnienia pomoru w r. 1901 wykazuje, że zawsze najgęściej i najuporczywiej trwała zaraza w powiatach nadgranicznych, mających od krajów należących do państwa rosyjskiego granicę suchą. Ztąd nasuwa się wniosek, że przemycanie świń z zakordonu, jest powodem tego stanu rzeczy, czyli że granica z naszej strony nie jest dostatecznie ściśle strzeżoną. Należy tedy żądać, by zalecone już w reskrypcie Ministerstwa spraw wewnętrznych z dnia 4. grudnia 1901 zaostrzenie przepisów, zapobiegających przemycaniu świń, jak najrychlej weszło w życie, w ten bowiem sposób uchyli się jeden z czynników, który we wschodniej części kraju powoduje także niemożność stłumienia zarazy.

Takie są postulaty dotyczące dobrego wykonania ustaw i rozporządzeń, zmierzające do zapewnienia ich skuteczności, do umożliwienia stłumienia zarazy jak najszybciej. Zarządzenia wydane na podstawie omówionego reskryptu Ministerstwa spraw wewnętrznych z dnia 4. grudnia 1901 r. mając ten sam cel na oku, idą w tym samym przeważnie co powyższe postulaty kierunku, a jeśli starają się je osiągnąć nieco odmienną drogą, to jest to wynikiem stanowiska, jakie rząd centralny do pewnego stopnia zajmować musi, stanowiska podyktowanego względem na oszczędzenie skarbowi państwa konieczności podwyższenia wydatku, czy to na powiększenie i zreformowanie służby weterynarskiej w kraju naszym, czy na intenzywniejsze stosowanie przepisów obowiązujących. Ztąd sprawę pierwszą rozwiązuje Ministerstwo czasowem ograniczeniem działalności na terytoryum jednej z zaprowadzonych trzech stref, powołaniem specyalnego kierownika dla tej akcyi, sprawę drugą, intenzywne stosowanie przepisów ustaw w $^2/_3$ częściach kraju odracza do chwili wytępienia zarazy w I. strefie, ztąd, zarządzając obostrzenie przepisów paszportowych, nie sięga do istoty rzeczy lecz zadowalnia się środkiem połowicznym, wprowadzeniem paszportów odrębnego koloru i zaprowadzeniem pasu granicznego między strefami, ztąd wreszcie pozwala na obrót wewnętrzny i zewnętrzny świń jedynie do miejscowości mających targi i rzeźnie lub będących siedzibą władz, których

urzędowanie daje pewne rękojmie czuwania nad przestrzeganiem przepisów ustaw. Zarządzenia te mogą tedy wydać pomyślny skutek, wywołać na razie poprawę stanu rzeczy, jednak sądzimy, że trwale zmienić niepomyślny stan rzeczy zdoła jedynie uwzględnienie uwag i postulatów powyżej przedstawionych.

Z kolei należy zwrócić uwagę na szereg postulatów wynikających z ekonomicznych skutków panowania zarazy od tak długiego czasu (obecnie rok ósmy jej trwania w kraju liczymy) i stosowania środków, przeciw niej wymierzonych. Oba te czynniki pociągają za sobą jako naturalny skutek upadek hodowli świń w kraju i upadek handlu nierogacizną.

Ubytek świń ginących na zarazę a dalej ubytek świń wybijanych w za stósowaniu postanowień ustawy, zmniejsza stan nierogacizny, zwłaszcza lokalnie bardzo znacznie, a nadto zniechęca ludność do tej gałęzi hodowli, przy czem nie małą rolę gra późna wypłata wynagrodzeń za sztuki wybite w wykonaniu przepisów ustawy, włościanie bowiem nie otrzymując wynagrodzenia wcześnie, to jest w chwili, kiedy po uznaniu zarazy za wygasłą mogliby zastąpić ubytki w trzodzie, wydają później otrzymane wynagrodzenia, przywykłszy przez czas kilkumiesięczny do obchodzenia się bez świń a mając wydatki gotówkowe, na spłatę długu, spłatę podatku i t. p. tak, że pieniądze te nie bywają już obracane na zakupno nierogacizny. Temu stanowi rzeczy, temu oddziaływaniu zarazy i wykonania ustaw pomorowych, pozornie tylko zaprzecza wynik spisu świń, dokonany w r. 1900, wykazujący znaczny przyrost świń w kraju naszym w porównaniu ze spisem z r. 1890. Mianowicie wykazało obliczenie z r. 1900 liczbę świń w Galicyi: 1,253.949 sztuk,

a w r. 1890 tylko . 780.337 „

przyrost zatem wynosi: . 473 612 sztuk.

Przedewszystkiem cyfry te uległyby niewątpliwie znacznej zmianie, gdyby można uwzględnić cyfrę świń galicyjskich, które w chwili spisu w r. 1890 znajdowały się na otwartych wówczas dla nich targach: Wiednia, Pragi, Berna i t. d., a z drugiej strony uwzględnić fakt, że w r. 1900 targi te były dla świń galicyjskich zamknięte, że więc na przyrost wynikający z zestawienia powyższych cyfr składają się sztuki, zatrzymane w kraju wskutek zastoju w handlu spowodowanego zarazą pomoru. Gdyby nawet jednak cyfry powyższe wytrzymały tę próbę, to jeszcze nie byłoby to argumentem przeciw faktowi, że w miejscach, gdzie zaraza wybuchła i gdzie zastósowano postanowienia ustawy o wybijaniu świń, hodowla upaść musiała i upadła, są bowiem w kraju okolice, wsie całe, gdzie świń nie ma wcale. Wobec tego leży w interesie gospodarstwa krajowego obmyślenie środków odnowienia w tych miejscowościach hodowli, zachęcenia ludności do podjęcia jej na nowo, ułatwienia jej przez dostarczanie odpowiedniego materyału hodowlanego. W kierunku tym jest nieodzowną pomoc ze skarbu państwa, który odpowiednią subwencyą powinien przyjść krajowi z pomocą dla rozwiązania tej sprawy. Przykładów podobnej działalności ze strony państw nie braknie, że tu wymienimy tylko działalność w tym kierunku rządu węgierskiego, a u nas jest ona tem więcej wskazaną, że znane położenie funduszu krajowego nie pozwoli krajowi samemu w najbliższej przyszłości łożyć na tę sprawę dla ludności wiejskiej pierwszorzędnego znaczenia.

Fakt istnienia zarazy w kraju i jej tępienia dotykając hodowlę nierogacizny wpływa też ujemnie, jak to naturalne, na handel tym produktem, dwie te bowiem gałęzie gospodarstwa krajowego stoją ze sobą w najściślejszym związku. Handlowi dają się też najbardziej we znaki zarządzenia mające na celu zapobieganie rozszerzeniu zarazy przez obrót świń, zwłaszcza tam, gdzie handel ten jest tak, jak u nas handel nierogacizną, wyłącznie exportowym. Wyżej przedstawiono, omawiając zarządzenia zawarte w reskrypcie Ministerstwa spraw wewnętrznych z dnia 4. grudnia 1901 r., ulgi, jakie Ministerstwo reskryptem tym wprowadziło dla exportu świń z Galicyi do sąsiednich krajów monarchii, a sądzimy, że znając te ulgi można sobie do pewnego przynajmniej stopnia odtworzyć obraz tego, jakie to czasy przeszedł handel świniami w Galicyi przed przyznaniem mu owych ulg. Ten sam reskrypt ministeryalny wprowadza daleko idące ograniczenia handlu między strefą pierwszą a dwoma dal-

szemi strefami kraju, a jakkolwiek słuszność i trafność tego zarządzenia w interesie jak najszybszego stłumienia pomoru świń w Galicyi uznajemy, to jednakże nie daje się zaprzeczyć, że dla wewnętrznego handlu nierogacizną między powiatami bezpośrednio się z sobą stykającymi jest ono dotkliwem tem bardziej, że ścisłe wykonywanie rozporządzeń cesarskich o tępieniu pomoru, wybijanie wszystkich sztuk podejrzanych w strefie I-szej stwarza tam stosunki sprzyjające rozwojowi handlu, powoduje bowiem brak nierogacizny i podwyżkę znaczną cen, objaw, o którym już obecnie donoszą, podczas gdy w 2 innych strefach właśnie wskutek zastoju w ruchu świń, spowodowanego zarządzeniami reskryptu ministeryalnego, ceny spadają. Jest to tylko przykład przytoczony na poparcie wyżej wypowiedzianego zdania, jak silnie oddziaływują zarządzenia sanitarne w dziedzinie handlu, nie dla podniesienia jednakże postulatu, zniesienia zarządzeń, których trafność już wyżej uznano.

Ale nie tylko zarządzenia mające na celu zapobieganie zawleczeniu zarazy i jej rozszerzaniu, nie tylko owe zamykania targów miejscowych, paraliżujące handel lokalny i wewnętrzny i zamykania się krajów ościennych przed towarem z Galicyi jako towarem zarażonym, dotykają ciężko handel galicyjski nierogacizną, wytwarzając przymusowe położenie dla tego towaru na tych nielicznych targach, na których wolno mu się pojawiać. Handel ten cierpi nadto wskutek interpretacyi postanowień cesarskich z r. 1899 i 1900 ze strony władz powołanych do ich wykonania.

I tak w myśl §. 1., czy to w brzmieniu ustanowionem rozporządzeniem cesarskiem z dnia 2. maja 1899, czy w brzmieniu zmienionem w myśl rozporządzenia z dnia 15. września 1900 r., mają być wybijane świnie chore, podejrzane o zarazę i podejrzane o możność zarażenia się przez zetknięcie się z świniami zarażonemi, zetknięcie się, czyto przy wspólnem pomieszczeniu w stajni, czy przez używanie wspólnych pastwisk, czy przez wspólne gnanie lub transportowanie koleją, na statkach lub wozach.

Gdy §. 3. rozporządzeń wspomnianych powiada, że za wszystkie świnie wybite płacić będzie skarb państwa odpowiednie, w rozporządzeniach bliżej określone wynagrodzenie, przeto rzecz jasna, że, jeśli w ciągu transportu świń koleją padnie jedna sztuka w wagonie na pomór, należy zarządzić wybicie wszystkich sztuk, które w tym wagonie wieziono, i wymierzyć za nie wynagrodzenie, którego wypłaty odmówićby można tylko w takim razie, gdyby udowodnione zostały właścicielowi świń okoliczności (przewidziane w §§. 5. i 6. rozporządzenia cesarskiego z dnia 2. maja 1899), które wykluczają przyznanie wynagrodzenia całkiem lub pozwalają na wynagrodzenie jedynie częściowe. Mimo jasnego brzmienia tych postanowień praktyka wyrobiła interpretacyę inną. Aż do 19. lutego 1901 r. (a więc 21 miesięcy od wejścia w życie rozporządzeń) w wypadkach stwierdzenia pomoru w wagonie kolejowym, zatrzymywano taki wagon na stacyi pojenia i zarządzano wybicie sztuk wszystkich, zawiadamiając o tem właściciela, z oznajmieniem, że mięso sztuk wybitych a zdrowych jest na stacyi do jego dyspozycyi. Przesłuchiwani przez Wydział krajowy w dniu 24. lutego 1902 r. przedstawiciele handlarzy świń, których oświadczenia obejmuje protokół do niniejszego referatu dołączony, twierdzili, że u nas w ten sposób postępuje się i obecnie jeszcze, że za wybite sztuki właściciel transportu nie otrzymuje żadnego wynagrodzenia i że mięso oddane właścicielowi do dyspozycyi najczęściej jest dlań straconem, na stacyi bowiem nie ma na nie nabywców, nie ma też odpowiednich wagonów, w którychby je można przewieźć dalej do korzystniejszego miejsca zbytu. Sprawa ta uregulowana została rozporządzeniem Ministerstwa spraw wewnętrznych z dnia 19. lutego 1901 r. L. 4573. wydanem w porozumieniu z Ministerstwem rolnictwa, jako wskazówka i pouczenie, jak w tej sprawie interpretować ustawę. Wyjaśnia tu Ministerswo, że tendencyą rozporządzeń cesarskich o tępieniu pomoru jest tępienie tych świń, które, gdyby ich nie zabito, mogłyby szerzyć zarazę. Obawy tej nie ma w tych wypadkach, gdzie zaraza wybuchła wśród świń, które właściciel już przeznaczył do jakiejś rzeźni, które więc bądźto już się w rzeźni znajdują, jużto są w drodze do rzeźni lub targowicy z rzeźnią połączonej, gdzie mają i muszą być zabite. Postanowienia zatem rozporządzeń cesarskich o tępieniu pomoru, nie mają być w takich wypadkach zastosowywane, a wystarczy, jeśli weterynarz przypilnuje, by świnie natychmiast w rze-

żni były wybite. W reskrypcie powiedziano też w końcu odnośnie do sprawy transportów świń z Galicyi do Czech, że, gdy transport ten w myśl obwieszczenia Namiestnictwa w Pradze możliwym jest tylko do rzeźni i na natychmiastową rzeź, to, jeżeli w takim transporcie zostanie stwierdzony pomór, należy świnie niewątpliwie chore wybić w miejscu stwierdzenia pomoru a resztę skierować na miejsce przeznaczenia, z napisem na wozie, iż to transport podejrzany o zarazę i o tem zawiadomić władzę w miejscowości, do której wagon adresowano. Na tem samem stanowisku stoi też Ministerstwo w reskrypcie z dnia 4. grudnia 1901 i Namiestnictwo galicyjskie w ogłoszeniu z dnia 10. grudnia 1901 r. L. 135005, powiedziano bowiem w tych zarządzeniach, że „transporty nierogacizny, w których znaleziono jedną lub więcej świń dotkniętych pomorem lub podejrzanych o pomór, czyto w drodze do miejscowości, do których wywóz nierogacizny rzeźnej jest w myśl tego rozporządzenia dozwolony, czy już na miejscu, będą wybite natychmiast na koszt i niebezpieczeństwo strony bez zastosowania do nich postanowień rozporządzeń cesarskich“ o pomorze z r. 1899 i 1900. Interpretacya, której wyrazem są powyższe orzeczenia, oparta na nie zupełnie trafnem zrozumieniu tendencyi tylokrotnie powołanych rozporządzeń cesarskich, ma za sobą po pierwsze: interes skarbu państwa, powtóre: fakt, że stosowanie w tych wypadkach postanowień rozporządzeń cesarskich w całej rozciągłości byłoby premiowaniem wywozu zarażonych świń do sąsiednich krajów, co oczywiście nie byłoby zgodnem z intencyą owych rozporządzeń. Sądzimy jednak, że interpretacya owa nie jest słuszną a to przedewszystkiem dlatego, że nie liczy się z brzmieniem owych ustaw czyli rozporządzeń, w których wyraźnie powiedziano, że świnie w §. 1. określone, a wśród nich jest mowa o świniach wspólnie transportowanych koleją, statkiem lub wozem, mają być przymusowo wybijane, w §. zaś 3. jest powiedziane, że za świnie przymusowo wybite ma być z skarbu państwa płacone wynagrodzenie, chybaby zachodziły okoliczności uwalniające skarb od tego obowiązku. Pamiętać należy, że — w myśl ogólnych postanowień ustawy z r. 1880 „o tępieniu zaraz zwierzęcych“ z krajów, w których jakaś zaraza panuje wolno jest wywozić zwierzęta zarazie tej podlegające tylko na rzeź — hodowlanych zwierząt wywóz jest zakazywanym w takich wypadkach — kiedyż więc mogłoby mieć zastosowanie wyżej omówionych postanowień rozporządzeń cesarskich, postanowień traktujących o świniach wspólnie transportowanych, gdyby interpretacya Ministerstwa była słuszną i gdyby one nie miały mieć zastósowania do transportów skierowanych do rzeźni i na rzeź przeznaczonych, skoro do innych miejsc i z innem przeznaczeniem świń w czasie pomoru wysyłać nie wolno? — Po prostu nigdy, a w takim razie na cóż te postanowienia zamieszczono? Tendencya rozporządzeń cesarskich nie jest w powołanym wyżej reskrypcie ministeryalnym trafnie zrozumianą, bo jest zdaniem naszem zaciasno określona. Gdyby tendencya ta była taką, jak ów reskrypt stwierdza, wystarczyłyby postanowienia wprowadzające przymusowe wybijanie sztuk chorych na pomór, podejrzanych o chorobę lub podejrzanych o zarażenie się, bez wynagrodzenia ich wartości ze skarbu państwa a chociaż byłaby taka ustawa drakońską, to jednak nie byłaby zupełnie niemożliwą. Ustawodawca miał jednak obok tendencyi wytępienia zarazy, i zapobieżenia jej szerzeniu się także na względzie gospodarcze znaczenie klęski zarazy pragnął złagodzić jej gospodarcze skutki dla jednostek ciężkie przez rozłożenie ich na ogół i dlatego wprowadził do ustawy tak daleko idące postanowienia o sprawiedliwym skrupulatnym wymiarze wynagrodzenia za sztuki wybite. W obec tak zrozumianej intencyi ustawy oczywiście wystąpić musi mylność interpretacyi, jaką zawiera reskrypt ministeryalny odnośnie do transportów świń wysyłanych do rzeźni i targowic z rzeźniami połączonych, ustąpić też musi na drugi plan interes skarbu państwa w tej sprawie.

Zarówno brzmienie ustawy jak i jej intencye i cele przemawiają zatem, iż postanowienia rozporządzeń cesarskich winny być stosowane do świń objętych transportami kolejowemi. I okaże się słuszność tego zapatrywania, wystąpi jasno, jeśli weźmiemy na uwagę taki wypadek. Jeśli w stajni handlarza świń n. p. w Rzeszowie wybuchnie pomór a nie będzie udowodnionem, iż zaszły okoliczności uzasadniające odmówienie wynagrodzenia, świnie będą na koszt państwa wybite i wypłacone mu będzie przepisane wynagrodzenie. Gdyby on dzień przed wybuchem świnie te wysłał n. p. do Pragi i zaraza wystąpiła dopiero w dro-

dze, to wynagrodzenia nie otrzyma. Rozstrzygałby tu tylko wypadek, tylko fakt wysyłki.

Jak bardzo na takiej interpretacyi rozporządzeń cesarskich, jaka znalazła wyraz w postępowaniu przed 19. lutego 1901 r., a następnie zmodyfikowaną została w reskrypcie ministeryalnym z tegoż dnia, ucierpiał i cierpi handel nierogacizną, zbędna obszerniej dowodzić. Handlarze zostali tu do pewnego stopnia wyjęci z pod prawa, traktuje się ich, jak gdyby wszyscy wprowadzali w obrót przemycane, zarażone świnie, a przecież skupują oni swój towar na podstawie paszportów wydanych przez organa od państwa do ich wydawania upoważnione, w zaufaniu do tych organów, ładują świnie na podstawie kontroli sanitarnej wykonywanej znowu przez organ do tego upoważniony i nie podobna odmawiać im ryczałtem dobrej wiary i przypisywać chęci obchodzenia przepisów. Wyżej żądana reforma przepisów paszportowych i ograniczenie domokrążnego skupywania świń da pod względem możebności nadużyć w wprowadzaniu w handel świń podejrzanego pochodzenia, rękojmie, jakich dzisiejsza interpretacya ustaw nie daje, sądzimy tedy, że należy domagać się dla samej słuszności zarówno jak dla podniesienia i ożywienia podupadłego wskutek zarazy i jej tępienia handlu nierogacizną odstąpienia od dzisiejszej interpretacyi, żądać stósowania postanowień rozporządzeń cesarskich z r. 1899 i 1900 także do transportów świń wysyłanych na rzeź do miejscowości, do których wywóz jest dozwolony. Jeśli przy postępowaniu w takich wypadkach będą ściśle przeprowadzane dochodzenia co do proweniencyi świń chorych i ewentualnej winy właściciela wprowadzenia do transportu świń chorych, odpadnie obawa nadania wypłacie wynagrodzeń cechy premii za wywóz świń chorych lub podejrzanych a raczej nabierze ona znaczenia premii dla handlarzy, którzy przestrzegać będą w swym zawodzie postanowień ustaw sanitarnych.

Zachwianie handlu świńskiego w kraju, wskutek tak długo trwającego i tak ograniczonego co do miejsc i co do warunków zakazu wywozu świń wkłada na państwo i kraj obowiązek przyjścia tej gałęzi gospodarstwa krajowego z pomocą środkami administracyjnemi w tych kierunkach, w których ona dotąd jest upośledzoną. Załączony protokół przesłuchania przedstawicieli handlarzy nierogacizną zawiera umotywanie ich postulatów. Zmiana taryf kolejowych dla transportów świńskich tak, iżby wysokość opłaty taryfowej zastosowaną była do wagi i wartości towaru a nie ustanowioną dowolnie, jak to dziś ma miejsce; utworzenie w Krakowie targowicy centralnej na nierogaciznę, wyposażonej w odpowiednie przewileje targowe i handlowe, połączonej ewentualnie z rzeźnią; wreszcie uwzględnienie w większej mierze niż dotąd krajowych kupców przy sprzedaży przez Rząd nierogacizny i mięsa świń zawłaszczonych przez państwo przy tępieniu pomoru w Galicyi: to postulaty główne, których obszerniejsze uzasadnienie wymagałoby ze względu na ich doniosłość osobnych referatów, których słuszność jednak w zasadzie nie może ulegać wątpliwości, wobec bowiem smutnego położenia tej gałęzi handlu krajowego, należy koniecznie otoczyć ją życzliwą opieką.

Opierając się na powyższym referacie, powzięła krajowa Komisya dla spraw rolniczych następujące uchwały:

I. Krajowa komisya dla spraw rolniczych wyraża opinię, że jest pożądanem podjęcie ze strony Reprezentacyi kraju akcyi mającej na celu zmianę postępowania władz wykonywujących rozporządzenia ces. z r. 1899 i 1900 o zapobieganiu zarazie świń i jej tępieniu w następujących kierunkach:

1. Komisya sądzi, iż należy obmyśleć szybsze niż dotychczas postępowanie władz w sprawie przyznawania i wypłaty wynagrodzeń za świnie wybite w wykonaniu wspomnianych ustaw. W szczególności za sztuki wybite na miejscu, za które należy się wynagrodzenie, należy wypłacić je bezzwłocznie przy komisyi. Komisye pomorowe mają być zaopatrzone w wagi dla ważenia zwierząt zabitych.

2. Komisya sądzi, iż postanowienia powyżej powołanych ustaw o wynagrodzeniu za sztuki wybite jako podejrzane o zarażenie się, co do których stwierdzonem zostało sekcyą, iż są od zarazy wolne, winny być stosowane także do transportów świń wysyłanych na targowicę wiedeńską, do rzeźni publicznych w ościennych krajach koronnych lub do miejscowości wymienionych w obwieszczeniu c. k. Namiestnictwa z dnia 10. grudnia 1901 r. L. 135.005 pod *B)*, o ile w czasie transportu koleją zajdzie wśród nich wypadek zarazy;

3. Komisya sądzi, iż należy domagać się od Rządu: *a)* hojniejszego udotowania c. k. Akademii weterynaryi we Lwowie przez utworzenie przy niej zakładu dla badania naukowego istoty chorób zaraźliwych zwierzęcych; *b)* powiększenia liczby lekarzy weterynaryjnych w służbie rządowej i obmyślenia odpowiedniej organizacyi tej gałęzi służby, tak iżby wykonywanie ustaw o zwierzęcych chorobach zakaźnych mogło się stać skuteczniejszem; *c)* zorganizowania stałej inspekcyi przez delegowane organa fachowe nad urzędowaniem lekarzy weterynaryjnych na prowincyi;

4. Komisya uważa za pożądane ściślejsze niż dotąd przeprowadzanie desinfekcyi w zagrodach i w miejscowościach zapowietrzonych pomorem i wykonywanie nad tą czynnością organów wykonawczych ścisłej kontroli;

5. Komisya uważa za pożądane obmyślenie takiej zmiany przepisów o paszportach dla świń, iżby oznaczenie w paszporcie i znak dokonany na świni pozwalały stwierdzić, że paszport dla tej świni został wystawiony;

6. Komisya uważa za pożądane wydanie zakazu domokrążnego skupywania świń, na czas trwania akcyi tępienia pomoru zarządzonej rozporządzeniem minister. z 4. grudnia 1901.

7. Komisya uważa za pożądane zwrócenie uwagi c. k. Rządu, iż w razie zamykania zapowietrzonych zagród, miejscowości i okręgów, należy granice zamknięcia określać ściśle wedle potrzeby a unikać zamykania terytoryów zbyt obszernych.

II. Komisya dla spraw rolniczych wyraża opinię, iż należy obmyślić środki odnowienia hodowli w miejscowościach, w których wskutek wykonania wyżej przytoczonych ces. rozporządzeń zagraża upadek hodowli trzody.

III. Komisya dla spraw rolniczych wyraża opinię, że należy handel nierogacizną w obec jego dzisiejszego położenia otoczyć opieką i zwraca uwagę:

1. iż byłoby wskazanem podjąć starania o wyjednanie zniżek taryfowych a względnie zmianę taryf kolejowych dla transportów świń do rzeźni publicznych i targowic w krajach koronnych ościennych;

2. iż należy wziąć pod rozwagę sprawę utworzenia w Krakowie targowicy świńskiej, połączonej z rzeźnią, wyposażonej w przywileje handlowe i taryfowe.

Tablica przedstawiająca stan rozszerzenia pomoru w Austryi

w czasie od 1. stycznia do 21. marca 1902.

Kraj	Ilość ogólna w kraju:		W czasie od — do	Powiaty	Miejsca	Dwory
	Powiatów politycznych	Miejscowości				
Niższa Austrya	26	4153	1/1 — 14/1 1902	9	18	29
			14/1 — 21/1 „	9	18	27
			21/1 — 14/2 „	9	17	23
			14/2 — 28/2 „	9	18	22
			28/2 — 7/3 „	11	23	29
			7/3 — 21/3 „	14	38	33
Wyższa Austrya	14	6649	1/1 — 14/1 1902	2	3	3
			14/1 — 21/1 „	4	6	7
			21/1 — 14/2 „	5	5	6
			14/2 — 28/2 „	2	2	2
			28/2 — 7/3 „	1	2	2
			7/3 — 21/3 „	3	3	7
Salcburg	6	859	1/1 — 14/1 1902	—	—	—
			14/1 — 21/1 „	1	1	1
			21/1 — 14/2 „	—	—	—
			14/2 — 28/2 „	—	—	—
			28/2 — 7/3 „	—	—	—
			7/3 — 21/3 „	—	—	—
Karyntia	8	2956	1/1 — 14/1 1902	2	2	7
			14/1 — 21/1 „	1	1	1
			21/1 — 14/2 „	1	1	1
			14/2 — 28/2 „	1	1	2
			28/2 — 7/3 „	3	3	4
			7/3 — 21/3 „	3	7	10
Kraina	12	3263	1/1 — 14/1 1902	—	—	—
			14/1 — 21/1 „	1	1	1
			21/1 — 14/2 „	3	7	31
			14/2 — 28/2 „	3	11	29
			28/2 — 7/3 „	4	10	70
			7/3 — 21/3 „	5	21	80
Pobrzeże	13	1121	1/1 — 14/1 1902	1	1	4
			14/1 — 21/1 „	1	1	4
			21/1 — 14/2 „	3	8	54
			14/2 — 28/2 „	4	18	138
			28/2 — 7/3 „	5	20	151
			7/3 — 21/3 „	5	20	133
Tyrol	26	1889	1/1 — 14/1 1902	2	5	11
			14/1 — 21/1 „	1	3	3
			21/1 — 14/2 „	—	—	—
			14/2 — 28/2 „	3	3	3
			28/2 — 7/3 „	3	3	3
			7/3 — 21/3 „	1	1	1
Voralberg	3	188	1/1 — 14/1 1902	—	—	—
			14/1 — 21/1 „	—	—	—
			21/1 — 14/2 „	—	—	—
			14/2 — 28/2 „	—	—	—
			28/2 — 7/3 „	1	—	—
			7/3 — 21/3 „	—	—	—
Czechy	96	13286	1/1 — 14/1 1902	6	9	9
			14/1 — 21/1 „	6	6	6
			21/1 — 14/2 „	2	2	3
			14/2 — 28/2 „	4	7	7
			28/2 — 7/3 „	5	8	8
			7/3 — 21/3 „	6	8	9
Morawia	40	3374	1/1 — 14/1 1902	5	8	9
			14/1 — 21/1 „	5	8	9
			21/1 — 14/2 „	3	4	5
			14/2 — 28/2 „	—	—	—
			28/2 — 7/3 „	3	4	11
			7/3 — 21/3 „	4	4	8
Szlązk	12	721	1/1 — 14/1 1902	—	—	—
			14/1 — 21/1 „	—	—	—
			21/1 — 14/2 „	—	—	—
			14/2 — 28/2 „	—	—	—
			28/2 — 7/3 „	—	—	—
			7/3 — 21/3 „	—	—	—
Galicya	80	11376	1/1 — 14/1 1902	13	18	144
			14/1 — 21/1 „	11	13	36
			21/1 — 14/2 „	16	25	286
			14/2 — 28/2 „	18	27	280
			28/2 — 7/3 „	9	17	101
			7/3 — 21/3 „	12	22	125
Styrya	24	3955	1/1 — 14/1 1902	6	10	13
			14/1 — 21/1 „	6	10	14
			21/1 — 14/2 „	4	7	10
			14/2 — 28/2 „	4	7	12
			28/2 — 7/3 „	3	5	9
			7/3 — 21/3 „	4	6	9
Bukowina	10	712	1/1 — 14/1 1902	1	1	2
			14/1 — 21/1 „	1	1	2
			21/1 — 14/2 „	1	1	2
			14/2 — 28/2 „	—	—	—
			28/2 — 7/3 „	—	—	—
			7/3 — 21/3 „	—	—	—
Dalmacya	13	841	1/1 — 14/1 1902	—	—	—
			14/1 — 21/1 „	—	—	—
			21/1 — 14/2 „	—	—	—
			14/2 — 28/2 „	—	—	—
			28/2 — 7/3 „	2	2	13
			7/3 — 21/3 „	2	2	14

Tablica I.

Czas trwania i szerzenia się pomoru świń

w Galicyi w poszczególnych powiatach politycznych: w r. 1901.

(Zestawienie z 48 tygodniowych wykazów c. k. Namiestnictwa ogłaszanych w r. 1901).

Czas trwania zarazy ogółem bez względu na wielokrotność wybuchu.	Ilość powiatów	Nazwy powiatów:
Nie było cały rok	12	Kraków miasto — Chrzanów — Wadowice — Bochnia — Żywiec — Limanowa — Nowy Sącz — Grybów — Krosno — Lisko — Brzozów — Żydaczów.
1 tydzień	11	Lwów miasto — Dąbrowa — Brzesko — Jasło — Rzeszów — Przeworsk — Nowy Targ — Peczyniżyn — Kossów — Sanok Myślenice.
2 tygodnie	5	Ropczyce — Łańcut — Dolina — Przemyśl — Brzeżany.
3 „	1	Strzyżów.
4 „	1	Wieliczka.
5 „	2	Drohobycz — Kałusz.
6 „	2	Dobromil — Trembowla.
7 „	2	Zaleszczyki — Śniatyn.
8 „	3	Kolbuszowa — Biała — Horodenka.
9 „	3	Kraków — Gorlice — Podhajce.
10 „	3	Mielec — Pilzno — Tarnopol.
11 „	2	Stary Sambor — Rawa.
12 „	3	Tarnobrzeg — Stryj — Lwów.
13 „	2	Podgórze — Tarnów.
14 „	2	Bohorodczany — Kołomyja.
15 „	3	Turka — Cieszanów — Buczacz.
16 „	1	Żółkiew.
18 „	3	Sambor — Gródek — Przemyślany.
20 „	3	Złoczów — Husiatyn — Zbaraż.
21 „	3	Tłumacz — Jaworów — Czortków.
22 „	1	Nadwórna.
23 „	1	Kamionka strumiłowa.
25 „	1	Rudki.
26 „	1	Bóbrka.
27 „	1	Rohatyn.
28 „	2	Nisko — Jarosław.
31 „	2	Mościska — Brody.
33 „	1	Stanisławów.
35 „	1	Borszczów.
37 „	1	Skałat.
41 „	1	Sokal.
	80	

Tablica II.

Natężenie pomoru świń w Galicyi w r. 1901.

wedle ilości gmin równocześnie zapowietrzonych w każdym poszczególnym powiecie.

W 1 gminie: Lwów miasto — Kraków — Dąbrowa — Jasło — Myślenice — Ropczyce — Rzeszów — Strzyżów — Łańcut — Przeworsk — Nowy Targ — Gorlice — Dolina — Peczeniżyn — Kossów — Sanok — Dobromil — Przemyśl — Brzeżany — Podhajce — Horodenka.

W 2 gminach: Mielec — Kolbuszowa — Biała — Brzesko — Pilzno — Turka — Stryj — Bohorodczany — Kołomyja — Mościska — Rudki — Kałusz — Cieszanów — Jaworów — Złoczów — Kamionka — Tarnopol — Zaleszczyki — Śniatyn.

W 3 gminach: Wieliczka — Drohobycz — Żółkiew — Bóbrka — Przemyślany — Zbaraż — Trembowla — Czortków.

W 4 gminach: Nisko — Podgórze — Tarnów — Sambor — Gródek — Stanisławów — Rawa — Buczacz.

W 5 gminach: Nadwórna — Lwów.

W 6 gminach: Tarnobrzeg — Jarosław — Stary Sambor — Tłumacz — Rohatyn.

W 7 gminach: Husiatyn.

W 8 gminach: Brody — Borszczów.

W 10 gminach: Sokal.

W 13 gminach: Skałat.

Tablica III.

Graficzne przedstawienie rozwoju pomoru świń w Galicyi

w czasie od 1 stycznia 1901 r. do 21 marca 1902 r.

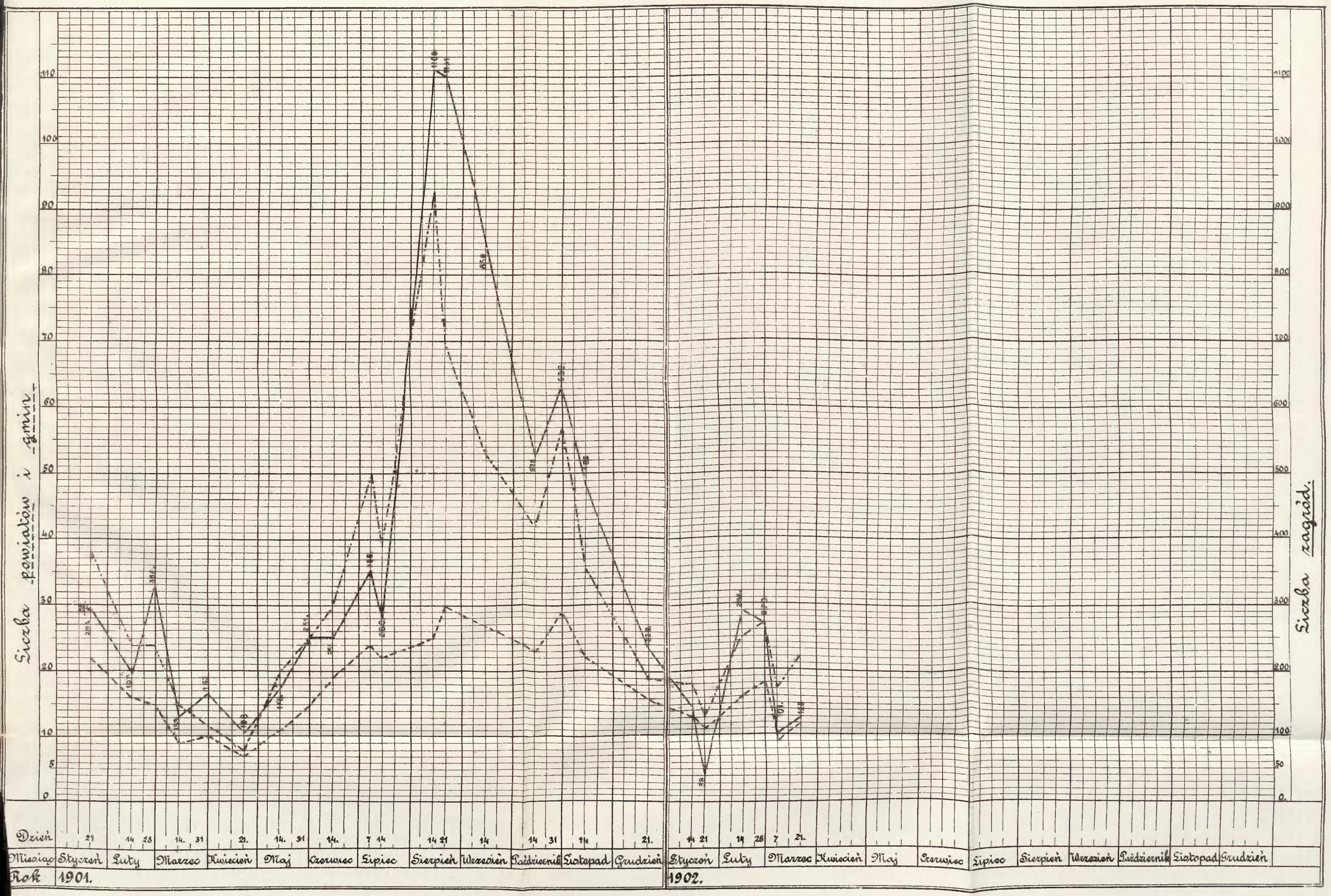

LW. 15.259/1902.

Protokół

przesłuchania przedstawicieli handlarzy nierogacizną

w sprawie

oddziaływania ustaw o tępieniu pomoru u świń na hodowlę nierogacizny i handel nią,

z dnia 24. lutego 1902.

Przesłuchujący: Szef Departamentu III.: **Dr. Tadeusz Pilat.**

Zaproszeni:

Jan Ryniewicz, wspólnik p. Leona Staniszewskiego w Tarnopolu;
Antoni Zajączek w Stanisławowie;
Roman Wyżykowski, wspólnik p. Uzarskiego w Rzeszowie.

Obecni:

Wiceprezes Tow. gospodarskiego we Lwowie: **Stanisław Brykczyński**;
Inspektor hodowli w Tow. gospodarskiem we Lwowie: **Zakrzewski.**
Protokół spisuje: **Dr. H. Sawczyński**, Wicesekretarz Wydziału krajowego.

Początek przesłuchania o godzinie 9. minut 30 rano.

Pierwszy z zaproszonych stawił się p. Jan Ryniewicz, wspólnik p. Leona Staniszewskiego z Tarnopola.

Po wyjaśnieniu przez Szefa Departamentu III. celu przesłuchania zabiera p. Ryniewicz głos i w obszerniejszym wywodzie przedstawia położenie zarówno chowu nierogacizną jak i handlu nią w kraju. Zdaniem p. Ryniewicza obecnie panujące stosunki, a przez nie rozumie on nie tylko stosunki wytworzone przez ustawy o tępieniu pomoru świń, lecz ogół stosunków dotyczących produkcyi i handlu nierogacizną, wiodą nieuchronnie do upadku zarówno chowu jak i handlu. Już dziś są całe wsie, gdzie świń nie ma, n. p. w powiecie Skałackim i Borszczowskim. Z Skałackiego powiatu wymienia dla przykładu gminę Chorośnicę. Jest to wynikiem po części ustaw weterynarskich, a zwłaszcza ustaw o tępieniu pomoru, bo ludność wiejska chowem świń się zajmująca nie używa funduszów, uzyskanych tytułem wynagrodzenia za świnie w myśl przepisów ustawy wybite, na zakupno nowych sztuk, lecz na inne cele i wydatki bieżące a jest za biedną, by potem z innych źródeł uskładać potrzebną na zakupno nowych sztuk gotówkę. Chowem świń nie zajmują się gospodarze majętniejsi, kilkunastumorgowi; tej gałęzi produkcyi oddają się gospodarze zaledwie

kilka morgów ziemi mający, a dalej chałupnicy, komornicy, wyrobnicy i służba folwarczna, dla tych ludzi świnia, jest jakby skarbonką, odebranie im jej przez zabicie świń połączone z niemożnością zakupienia natychmiast nowej sztuki, (a to już dla nieszerzenia zarazy jest niemożliwem), zmusza niejako do obrócenia gotówki na inne cele. Później już nie ma za co świń kupić, przynajmniej nie prędko.

Przyczynami upadku chowu są z jednej strony zarazy i dla ich stłumienia wydawane przepisy, ograniczenia handlu, wskutek ograniczenia wywozu, z drugiej strony upadek handlu. Upadek handlu illustruje mowca, wymieniając szereg upadłych firm handlarskich: n. p. zbankrutowały firmy: Josz, Bajorek, Szymański (w Brzeżanach), Jakubowski i wielu innych, a wielu los ten obecnie jeszcze grozi. Upadek firm, zmniejszając konkurencyę, zmniejsza możność korzystnego zbytu trzody przez producentów, zmniejsza popyt na nierogaciznę na targach, powoduje więc także zastój w hodowli.

Mowca zaznacza, że obok przepisów samych ustaw weterynarskich i wynikających z nich ograniczeń handlu, których potrzebę uznaje, przyczyniają się do upadku handlu także: brak jakiejkolwiek opieki nad tym handlem ze strony powołanych czynników, brak zrozumienia jego ważności dla kraju, brak obrony jego interesów w kraju i zagranicą kraju wobec licznych „sekatur“.

Jako przykład takiego krzywdzącego handel nierogacizną braku opieki przytacza mowca sprawę taryf kolejowych dla nierogacizny. Mowca twierdzi, że koszt przewozu wagonu świń na przestrzeni n. p. Lwów-Wiedeń, wynoszący mniej więcej 160 zł., jest o 40 zł. droższym niż koszt przewozu na tę samą odległość z Węgier do Wiednia i to obojętna, czy się ładuje wedle ilości sztuk, czy też wedle powierzchni zajętej w wozie (Bodenfläche). Porównanie taryf dla przewozu wołów a świń jest zdaniem mowcy dobitnym przykładem niesłuszności taryf dla świń, taryfa bowiem dla świń, (wedle zajętej w wozie powierzchni obliczona (nach der Bodenfläche) jest dwa razy droższa niż dla wołów. Wóz może zmieścić 13 wołów, ciężar ich da około 7.000 kg., a woły te przedstawiają wartość mniej więcej 2.400 zł. Koszt transportu wynosi: 80 zł. Na ten sam wagon ładuje się sztuk świń 90 o wadze mniej więcej 60 kg., obciążenie więc czyni 5.400 kg. Wartość zaś towaru: 1.400 zł. Koszt transportu mimo mniejszego ciężaru, mniejszej wartości towaru, mniej znacznego przy przewozie świń niszczenia wagonu, mniejszego kłopotu w drodze, wynosi przecież 2 razy tyle, co koszt transportu wołów. Wynik to zdaniem mowcy, zupełnego braku opieki nad tą gałęzią handlu, opieki, którą interesowani w handlu wołami umieli sobie wyjednać i zapewnić.

Z kolei omawia mowca ograniczenie wywozu świń hodowlanych i użytkowych po za granice kraju, do innych krajów koronnych. Do Czech, Morawy, Austryi wolno nam wysyłać jedynie sztuki rzeźne, jedynie do rzeźni, tj. na targi połączone z rzeźniami. Węgrom, gdzie zaraza panuje w wyższym stopniu niż u nas, skąd ta zaraza do nas przyszła, wolno wysyłać towar rzeźny nietylko na owe targowiska z rzeźniami połączone, — ale także do wszystkich stacyi kolejowych, gdzie tylko są urządzone tak zwane „stacye wyładowania“. Jest to okoliczność nie małego znaczenia w handlu, bo przez ten przepis nasz towar koncentruje się na targowiskach i w rzeźniach większych miejscowości, gdzie dowóz i tak jest większy, węgierski towar szuka nabywcy także i w miejscowościach mniejszych, nie zależy więc w takim stopniu od targowic centralnych, jak nasz. Okoliczność ta jest też ważną z innego jeszcze powodu. Galicyjski towar przywieziony na taką targowicę połączoną z rzeźnią, uznany za zdrowy, — może na niej oczekiwać kupca przez 3—5 dni — z upływem tego terminu musi być wybitym w rzeźni, nie wolno mu tej targowicy opuścić w stanie żywym, nie można go stamtąd wycofać, przesłać na inny targ. Kupcy, masarze kupują go tedy w stanie martwym, jako mięso, płacą go gorzej, bo

im odpadki przepadają a nadto muszą to mięso transportować do siebie, do mniejszych miast i miasteczek, wozem lub koleją. W lecie pogarsza to ogromnie szansę zbycia towaru. Zdaniem mowcy Węgrom wolno swój towar zdrowy wycofać z tych targowic i wysłać do miejsc mających stacye wyładowania, — węgierskie chude świnie bowiem są wolne w handlu, a przecież pod względem sanitarnym Galicya lepiej stoi niż Węgry.

Z kolei podnosi mowca upośledzenie towaru galicyjskiego przy opłacie akcyzy. Akcyza jest płatną od sztuki, nie od wagi, po 2 zł. 70 ct. Węgry eksportują towar ciężki, sztuka po 200—300 kg., Galicya wysyła towar lekki po 35—70 kg. Węgry płacą więc akcyzę po mniej więcej 2 ct. od kg., my po 8 ct. od kg. Nie małym powodem upadku handlarzy jest przepis zwracania transportów zarażonych z targowic centralnych na miejsce załadowania na koszt wysyłającego. Dzieją się przy tem rozliczne nadużycia i szykany. Dla zdeprecyonowania towaru uznaje się go za zarażony i pod grozą zwrócenia transportu wymusza się zgodę kupca na sprzedaż za bezcen. Na tym procederze robią instytucye i ludzie majątki kosztem naszego kraju. Mowca przedstawia przypadek z własnego doświadczenia. Wysłał znaczniejszy transport świń z Bukaczowiec na zamówienie do Neutitschein w Czechach. Transport zwrócono mu, jako zarażony. Mowca wyrobił sobie u Ministerstwa pozwolenie na zatrzymanie transportu w Krakowie, i tam poddał go oględzinom 3-ch weterynarzy, którzy jednomyślnie orzekli, że transport jest najzupełniej zdrowy.

Przepis ustawy o wągrach jest też powodem dotkliwych strat. Wągry dają się na pewno stwierdzić dopiero po zabiciu zwierzęcia. Otóż kupujący wymawiają sobie zwrot ceny zapłaconej na wypadek stwierdzenia wągrów. Mowca tytułem takich zwrotów płaci około 10.000 zł. rocznie a środka uchronienia się od tej straty nie ma żadnego, bo stwierdzenie wągrów przez weterynarza jest tu zupełnym dowodem.

Do tych wszystkich okoliczności dodać jeszcze należy wyzysk komisyonerów, brak wszelkiej kontroli nad ich postępowaniem. Handlarze nasi posługiwać się nimi muszą; targów centralnych z wyjątkiem Wiednia nie znają, oryentować się na nich nie umieją, a ci, którzy się chcieli od komisyonerów wyzwolić, źle na tem wyszli, mając ich przeciwko sobie. Komisowe wynosi 2 zł. od sztuki. Pobierając tak wysokie wynagrodzenie, komisyoner handlarzowi za nic nie odpowiada, nawet mu nie przedkłada szczegółowego rachunku tylko całkiem ryczałtowy i ogólny. Jedynie z Wiednia rachunki szczegółowe przychodzą, bo tam cała Geldgebahrung przeprowadza Fleisch-Kassa. Wiedeń jednak i jego targ jest w wywozie naszej nierogacizny nieznaczną stosunkowo pozycyą wobec Czech, Moraw i Szląska, a z targów w tych krajach nie dają komisyonerzy nawet stwierdzonej wagi zwierzęcia i ceny na wagę obliczonej. Dopuszczają się oni nadto nadużyć: w transportach wykrywają sztuki „uszkodzone“, „okaleczałe“, za które rzekomo nie dostali żadnej ceny; często też zawiadamiają handlarza, że mu „oddają towar do dyspozycyi“, bo „brzydki“, by tylko handlarza zmusić do obniżenia ceny, o jakie 200 lub 300 zł. Brak jest w tej sprawie najzupełniejszy jakiejkolwiek opieki, jakiejkolwiek kontroli — a straty i szkody stąd wynikają wprost nieobliczalne.

Mowca widziałby lekarstwo na ten stan rzeczy w założeniu na granicy kraju: w Krakowie lub Białej, (albo w obu tych miastach), przymusowych targów eksportowych. Żądanie utworzenia takich targów upadło wskutek zabiegów komisyonerów w sprawie tej bardzo interesowanych. Należy zwrócić tylko uwagę, że prowizye, jakie oni pobierają od galicyjskich handlarzy, robią rocznie 1,250.000 zł. Do tego należy dodać to, co zarabiają na „sztuczkach“, na nieścisłych rachunkach. A straty kraju, po za temi ofiarami są jeszcze większe. Pamiętać trzeba, że przez transport do Wiednia lub Pragi traci każda sztuka 7—9 a nawet niekiedy do 11 kg. na wadze, podczas kiedy do Krakowa traci tylko 2—4 kg., zysk więc wynosi tu mniej

więcej 5 kg., to jest mniej więcej 5 zł. na sztuce, w tygodniu czyni to 50.000 zł. a w roku 2,500.000 zł., nie licząc, że wiele delikatniejszych sztuk traci na wadze więcej lub nawet ginie w drodze, że więc i te straty mogłyby odpaść. Mowca jest przekonany, że targi przymusowe byłyby licznie nawiedzane przez nabywców z krajów monarchii, kraje te bowiem bez naszego towaru obejść się nie mogą, potrzebując go do wyrobów massarskich, do których się węgierski towar zgoła nie nadaje. Nasi handlarze na targach tych mogliby się obejść bez komisyonerów, oryentowaliby się łatwiej, a podróż do Krakowa ani tyle czasu, ani tyle pieniędzy by nie wymagała, co podróż do Wiednia lub Pragi.

Mowca zestawia następujący rachunek zrobiony dla transportu 40 świń i na tydzień czasu:

Wydatki w Wiedniu:

1. Prowizya komisyonerowi (liczona tanio bo tylko 50 ct. od sztuki)	20 zł.
2. Prowizya Fleischcassy	11 „
3. Placowe i wagowe	8 „
4. Karma i słoma (liche)	17 „
5. Opłata ludzi, portorya telegramów i t. p.	6 „
6. Strata na wadze (po 35 ct. za kg.)	64 „
Razem . .	126 zł.

Dla Krakowa, licząc czas potrzebny na 48 godzin, liczy:

1. Placowe, wagowe, słoma i karma	40 zł.
2. Koszta drogi handlarza tam i napowrót i pobyt	25 „
otrzymuje sumę . .	65 zł.

przyczem sprzedając towar „w żywie“ za „wągry“ nie odpowiada.

Ileż korzystniej przedstawi się rachunek dla transportów znaczniejszych n. p. 1.600 sztuk?

By podnieść chów w kraju upadający, trzeba, zdaniem mowcy, podnieść handel a do tego przyczynić się może uwzględnienie następujących postulatów:

1. Zmiany taryfy kolejowej;

2. Wykluczenie zarazy pyskowo-racicowej z pod „zarazowej ustawy“, bo skoro wolny jest eksport tylko świń rzeźnych, to zaraza ta jako nie wpływająca na jakość mięsa, nie powinna tamować eksportu;

3. Wprowadzenie przymusowych targów w Krakowie i Białej z dwudziestoczterogodzinnem przeładowaniem, z tem, żeby świnie rzeźne podejrzane o możliwość zarażenia się można było z tych targów ładować i przesyłać na targowice połączone z rzeźniami do natychmiastowego wybicia, towar zaś zdrowy, by było stamtąd wolno ładować do stacyi wyładowania, tak, jak to wolno dla świń węgierskich czynić obecnie;

4. Ustanowienie premii dla hodowców macior rozpłodowych podobnie jak w Czechach, gdzie hodowcy świń otrzymują subwencye i premie;

5. Do Komisyi radzących czy to w Sejmie czy w Radzie państwa w sprawach weterynaryjnych powoływanie przedstawicieli handlarzy nierogacizną, by mogli przedstawić swe potrzeby i uzyskać dla tak ważnej gałęzi produkcyi i handlu w kraju opiekę i ochronę.

Na pytanie, czy podniesienie się u nas n. p. we Lwowie cen wyrobów masarskich, należy przypisać oddziaływaniu ustaw o tępieniu pomoru świń, odpowiada, że powodem tego podniesienia się cen może być w części ogólny upadek hodowli nierogacizny — a po przemówieniu p. Brykczyńskiego — przyznaje, że może to także być wynikiem naśladowania ze strony naszych masarzy masarzy czeskich, którzy ceny swych wyrobów podnieśli.

Na pytanie: jaki wpływ wywarły rozporządzenia z r. 1899 i 1900 na handel tudzież jakie skutki dlań może mieć najnowsze rozporządzenie ministeryalne z grudnia 1901, dzielące kraj pod względem wykonywania ustaw o tępieniu pomoru u świń na 3 strefy, odpowiada p. Ryniewicz, powołując się na to, co u wstępu swego przemówienia w tej sprawie powiedział. Rozporządzenia z r. 1899 i 1900 przyczyniły się do upadku hodowli w kraju przez wyniszczenie znacznej ilości trzody, której nie zastąpiono nowemi sztukami. Samo tępienie sztuk zapadłych na pomór powodować musi zastój hodowli. Mowca widział n. p. w Kocmyrzowie (w pow. Krakowskim) przypadek, gdzie wybito 40 loch prośnych, strata stąd dla hodowli jednorazowa wyniosła 400 prosiąt. Dalej wiadomą jest rzeczą, że młode warchlaki najmniej są odporne przeciw zarazie pomoru, najczęściej się je wybija a jest to materyał dla przyszłości hodowli najważniejszy. Podział kraju na 3 względnie 2 strefy uważa za korzystny, w ten bowiem sposób przynajmniej $^1/_3$ część kraju będzie mogła być uwolnioną od tych wszystkich ograniczeń, jakie kraj gniotą. Co się tyczy wynagrodzeń płaconych za wybite sztuki, zaznacza mowca, że w transportach handlarzy nie bywają sztuki wybite wynagradzane ze skarbu państwa. Czy to było tak od wejścia w życie rozporządzenia z r. 1899, czy jest wynikiem ostatnich rozporządzeń, mowca nie wie. Faktycznie obecnie, jeśli w transporcie sztuka padnie a sekcya wykaże pomór, zatrzymuje się cały transport, z ramienia rządu wybija się wszystkie sztuki, o tem zawiadamia się handlarza, oddając mu do dyspozycyi mięso sztuk wybitych (a zdrowych). Jest to klęską, bo co na takiej stacyi potem zrobić z tem mięsem, zwłaszcza jeśli się to stanie w lecie? — trzeba je wprost za bezcen pozbyć lub nawet zakopać. Mowca sądzi, że byłoby pożądanem, by handlarzom rząd wypłacał bodaj jakiś procent wartości zniszczonego towaru podobnie, jak wynagradza w myśl ustaw hodowców, godzi się jednak na wynagrodzenie tylko w pewnym procencie wartości, bo uznaje, że przyznanie pełnego wynagrodzenia mogłoby być zachętą do kupowania tanio świń z miejscowości zarazą dotkniętych, zamkniętych i puszczania ich w handel ze szkodą oczywistą skarbu państwa.

Nadto żąda, by transportów, w których zajdzie wypadek zarazy, nie wstrzymywano na stacyach, gdzie to spostrzeżonem zostanie, lecz godząc się na zatrzymanie a raczej wydzielenie z transportu sztuk padłych dla sekcyi i zniszczenia, żąda dalszej ekspedycyi transportu z oznaczeniem, że wóz ten jest podejrzany o zarazę. Wywóz bowiem jest tylko dozwolony do targowic połączonych z rzeźniami i do rzeźni mających połączenie kolejowe, towar w nich ma być i tak wybitym, bo rzeźni w stanie żywym opuścić nie może, dlaczegoż więc ma handlarz ponosić stratę przez zatrzymanie i wybicie sztuk w miejscu, gdzie zbytu nie ma, skoro wobec wyżej omówionych zarządzeń i przepisów niebezpieczeństwa zawleczenia zarazy nie ma, byłaby zaś możność zbycia mięsa sztuk zdrowych pod lepszymi warunkami, niż w miejscu zatrzymania transportu. Należy żądać tej zmiany lub też zmiany rozporządzeń ostatnich w tym duchu, by handlarzom za sztuki wybite w transporcie, jako podejrzane o zarażenie się, a zdrowe, zwracano przynajmniej połowę tego wynagrodzenia, jakie się płaci gospodarzom.

Z kolei przystąpiono do przesłuchania p. Antoniego Zajączka, handlarza nierogacizny ze Stanisławowa tudzież firmy: Uzarski w Rzeszowie reprezentowanej przez p. Romana Wyżykowskiego, handlującego w Rzeszowie i Strzyżowie.

P. Zajączek widzi powód upadku handlu nierogacizną a w następstwie powód upadku chowu nierogacizny w zamknięciu zagranicy dla wywozu świń galicyjskich, zamknięciu najzupełniej nieusprawiedliwionem. Zamknięcie to jest powodem, że jesteśmy zdani na łaskę i niełaskę targów w Wiedniu i Pradze. Co się tyczy targów w Krakowie i Białej, to mowca był w roku zeszłym za myślą utworzenia takich targów, obecnie jednak oświadcza się przeciw, sądzi bowiem, że taniej jest, gdy towar idzie wprost za granicę i nie powoduje kosztów zatrzymania go w Krakowie

lub Białej, oględzin, kwarantanny 5 dniowej, wyzysku ze stron przedsiębiorstwa takiego targu. Przyznaje że gdyby towar miał reekspedycyę do dalszych pozakrajowych targowic i rzeźni, gdyby targowica nie była połączona z kwarantanną, to takie skoncentrowanie handlu na targu mogłoby przynieść korzyści, zwłaszcza mogłoby się przyczynić do uwolnienia handlu nierogacizną od konkurencyi żydowskiej. Konkurencya ta staje się coraz dotkliwszą, wykonują ją kupcy żydowcy przez podstawionych chrześcian a wprowadzają do handlu nieuczciwość i sztuczki obliczone na wyzysk producenta. Za przymusowymi targami w Krakowie lub Białej nie może się oświadczyć, mimo wyjaśnień p. Ryniewicza, iż targi takie nie byłyby połączone z konfinicyą, nie wierzy bowiem, by się powiodło uzyskać dla towaru wychodzącego z takiego targu wolny obrót, to jest możność wysyłki na targowice krajów zachodnich bez dzisiejszych ograniczeń.

Odnośnie do sprawy rozporządzeń z r. 1899 i 1900 zaznacza, że zgadza się z zapatrywaniem p. Ryniewicza, podnosi tylko z naciskiem, że rozporządzenia w ostatnich czasach wydane a wprowadzające tę nowość, iż wartość sztuk wybitych w transportach nie bywa zwracaną właścicielom a oddaje się im tylko mięso sztuk zdrowych do dyspozycyi, mogą zupełnie zniszczyć handlarzy. Mowca podnosi, że zaraza pomoru występuje silnie, objawia się niekiedy po dłuższej chorobie, w czasie której występują pewne objawy każące przypuszczać zarazę, niekiedy wybucha nagle i niespostrzeżenie tak, że zwierzę załadowane zupełnie zdrowe, w drodze po kilkunastu godzinach pada. Niepodobna się tedy ustrzedz, choćby przy wielkiej ostrożności, wypadków, iż w transportach znajdą się zwierzęta zarażone, które padają — a dla właścicieli jest ogromną krzywdą, iż się do nich nie stosuje postanowienia ustawy o wynagrodzeniu za wybite sztuki. Domaga się tedy przyznania wynagrodzeń za wybite sztuki zdrowe, żąda też zniesienia przymusowych wstrzymywań transportów, wśród których zaraza wystąpiła, w stacyach pojenia i pośrednich.

Z rozprawy, jaka się nad tą sprawą wywiązała a w której zabierali głos pp.: Ryniewicz, Wyżykowski i Brykczyński, okazuje się, że takie wstrzymanie transportu miewa zwykle miejsce w stacyach pojenia, a więc u nas: w Przemyślu, Oświęcimie i na Morawach w Ołomuńcu a trwa zazwyczaj 2—3 dni.

P. Zajączek, odpowiadając na pytanie, jak się zapatruje na rozporządzenie ministeryalne z 4. grudnia 1901, dzielące kraj na trzy strefy dla ściślejszego wykonywania ustaw o tępieniu pomoru świń, — oświadcza, że rozporządzenie to uważa obecnie za zbędne, — zaraza bowiem „zaaklimatyzowała“ się u nas, straciła ostry i gwałtowny charakter, obecnie gaśnie a on w skuteczność zaprowadzonych rozporządzeń paszportowych nie wierzy.

Z kolei przemawia zastępca i spólnik firmy p. Uzarskiego z Rzeszowa, p. Wyżykowski. Zgadzając się z poprzednikami w zapatrywaniach, oświadcza się w sprawie postulatu utworzenia targów przymusowych w Krakowie, za zdaniem p. Ryniewicza, a przeciw p. Zajączkowi; — sądzi bowiem, że targi takie doprowadziłyby do bardzo pożądanej organizacyi handlu nierogacizną, wyzwoliłyby nas od zawisłości od targu wiedeńskiego i utrudniłyby konkurencyę żydowskim handlarzom.

Z kolei poruszył p. inspektor Zakrzewski sprawę zamierzonej reformy przepisów o paszportach dla świń, a mianowicie zamierzonego znaczenia świń tak, iżby paszporty mogły zawierać takie określenie świni, na którą paszport wydano, by nie było możliwem transportowanie jej pod fałszywym, dla innej sztuki wydanym paszportem. Miałoby się to dać przeprowadzić przez wybijanie odpowiednich znaków na uszach (lub spinki) a znaki te wskazywałyby powiat i gminę, z której świnia pochodzi. W dyskusyi nad tą sprawą zabiera głos najpierw p. Wyżykowski i oświadcza, iż skuteczniejszym sposobem byłoby zakazanie domokrążnego skupywania świń, domokrążcy bowiem są po największej części powodem odchodzenia przepisów sani-

tarnych i paszportowych. Zakaz handlu domokrążnego, z dozwolonym wyjątkiem dla dworów, byłby jego zdaniem najskuteczniejszym sposobem zapobieżenia nadużyciom.

P. Ryniewicz oświadcza się przeciw proponowanym innowacyom. Znaczenie świń musiałoby się odbywać przez oglądaczy, a ci nie dają rękojmi rzetelnego wykonania i przeprowadzenia. Nadto sądzi mowca, że kontrolowanie paszportów ze znakami u świń byłoby wprost niemożliwem Byłoby ono niemożliwem na targu, gdzie większy handlarz zakupuje całe partye po kilkaset sztuk liczące i gdzie na wykonanie kontroli — czy paszporty odpowiadają znakom świń nabytych — braknie czasu, byłoby tem więcej niemożliwem przy ładowaniu na stacyach kolejowych. — Dziś kontrola paszportów odbywa się tu ryczałtowo, poprostu liczy się sztuki i liczy się paszporty i to już zabiera sporo czasu, cóżby było dopiero, gdyby należało ściśle porównać znaki z paszportami i w kilkuset paszportach wyszukać te, które odpowiadają znakom. Jeśliby znaleziono sposób rozwiązania tej trudności, to mowca byłby za tą proponowaną zmianą. Co do zniesienia domokrążnego skupywania świń, wydania zakazu w tej mierze, mowca oświadcza się za tem z zatrzymaniem jednak wyjątków mianowicie dla obszarów dworskich, które produkcyi swej na targi nie wysyłają, lecz zbywają ją zgłaszającym się handlarzom.

P. Zajączek nie przywiązuje wielkiego znaczenia do zamierzonych zmian. Sądzi on, że jeśliby zaprowadzono przymusowe znaczenie świń tak, jak wyżej wspomniano, paszporty stałyby się zbędnemi. Co się tyczy zakazu skupywania świń przez domokrążców sądzi on, że taki zakaz bezwzględny byłby szkodliwym, bo w takim razie skupywanie odbywaćby się musiało wyłącznie na targach, a to byłoby dla gospodarzy połączone ze stratą czasu i kosztem. Są pory w gospodarstwie, gdzie gospodarz na targ udać się nie może, bo by przez to zaniedbał roboty pilne i zwłoki nie cierpiące. Są też gospodarstwa, mianowicie obszary dworskie, które prawie nie biorą udziału w targach. Trzebaby więc chyba obok zakazu dopuścić wyjątków, — może wprowadzić wydawanie certyfikatów, uprawniających do skupywania domokrążnego, — to jednak mogłoby łatwo prowadzić do nadużyć. Oświadcza się więc przeciwko zakazowi.

Pp. Ryniewicz i Wyżykowski oświadczają się za zakazem domokrążstwa z jedynym dopuszczalnym wyjątkiem dla obszarów dworskich, podnosząc, że stratę czasu spodowaną udaniem się na targ, wynagrodzić może gospodarzowi możność poznania na targu ceny, wartości towaru i t. p., podczas gdy sprzedając domokrążcy często pada gospodarz ofiarą oszukańczych wybiegów domokrążców, którzy za bezcen towar od nich wyłudzają.

Na tem przesłuchanie zakończono.

P. Ryniewicz dziękuje Wydziałowi krajowemu za danie kołom interesowanym sposobności zabrania głosu i przedstawienia potrzeb tej gałęzi handlu krajowego, oświadczając imieniem tych kół gotowość stawienia się na wezwanie, ilekroć tego będzie potrzeba.

Szef Departamentu III. dziękuje zaproszonym za przybycie i udzielenie wyjaśnień w sprawie tak dla kraju ważnej.

Koniec o godzinie 12. minut 30 po południu.

Dr. H. Sawczyński.

L. W. 85842/901.

We Lwowie, dnia 27. maja 1902.

Alegat 36

Sprawozdanie

Wydziału krajowego o popieraniu gospodarstwa rybnego.

Wysoki Sejmie!

W dwu poprzednich sprawozdaniach, przedłożonych Wys. Sejmowi na sesyach w r. 1900 i 1901 starał się Wydział krajowy przedstawić zupełny obraz tego, co w kraju od roku 1894 zrobiono dla podniesienia gospodarstwa rybnego i uregulowania stosunków rybołowstwa.

Sprawozdania te nie weszły na porządek dzienny obrad Wys. Sejmu. Kiedy zaś od czasu, w którym Wysoki Sejm po raz ostatni (w marcu 1899) zajmywał się sprawami rybactwa — stosunki gospodarstwa rybnego i rybołowstwa w kraju nie uległy znacznym zmianom i kwestye podniesione w poprzednich sprawozdaniach pozostały do dziś aktualnemi, Wydział krajowy powołuje się przedewszystkiem na sprawozdania poprzednie, by uniknąć w ten sposób powtórnego omawiania tych samych szczegółów.

Jedną atoli kwestyę zasadniczego znaczenia dla gospodarstwa rybnego musimy tu podnieść ponownie, zwrócić mianowicie szczególniejszą uwagę Wys. Sejmu na konieczność przyspieszenia podziału rzek na rewiry rybackie w myśl ustawy o rybołowstwie z dnia 31. października 1887 r.

Trzykrotne uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 3. lutego 1896, 10. lutego 1898 i 21. marca 1899, wzywające c. k. Rząd do przyspieszenia tworzenia rewirów rybackich na rzekach krajowych, a tem samem wprowadzenia w życie w całym kraju ustawy o rybołowstwie, nie odniosły dotąd należytego skutku. Mimo upływu p i ę t n a s t u l a t od czasu sankcyonowania dziś obowiązującej ustawy o rybołowstwie, a d w u n a s t u l a t od jej ogłoszenia, ustawa wprowadzoną jest dotąd zaledwie w j e d n e j t r z e c i e j części kraju. — Z dwudziestu jeden dorzeczy przyjętych przez c. k. Namiestnictwo za podstawę podziału rzek kraju na rewiry rybackie dotąd zaledwie o ś m ma uregulowane stosunki rybactwa — w innych dorzeczach ustawy rybackiej jeszcze nie wprowadzono, to znaczy, że dorzecza 15 rzek w kraju, jak to poniżej szczegółowo wyliczymy, nie mają od roku 1890 pod względem rybackim żadnej ochrony prawnej, bo na wodach tych nie obowiązują ani przepisy dawnej ustawy z r. 1882, ani też przepisy nowej ustawy z r. 1887.

Sprawa wprowadzenia w życie ustawy o rybołowstwie z roku 1887 przedstawia się obecnie jak następuje:

I. Na ośmiu dorzeczach obejmujących razem 27712 klm.² powierzchni — przeprowadzono podział rewirów rybackich i utworzone rewiry wydzierżawiono — a mianowicie:

W roku 1895 w dorzeczach Skawy i Raby, w latach 1896 i 1897 w dorzeczach Wisły, Bugu i Dunajca, w latach 1899 i 1900 w dorzeczach Soły i Stryja, w r. 1901 w dorzeczu Wisłoki.

II. W pięciu dorzeczach o łącznej powierzchni 37439 klm.² wprowadzenie ustawy rybackiej jest w toku, a to w dorzeczach Prutu z Czeremoszem, Sanu z Wisłokiem, Dniestru ze Strwiążem, Styru i Świcy.

III. W ośmiu dorzeczach, a mianowicie w dorzeczach Łomnicy, Bystrzycy złotej, Bystrzycy czarnej, Gniłej Lipy, Złotej Lipy, Strypy, Seretu i Zbrucza — obejmujących razem 13898 klm.² powierzchni, nie rozpoczęto jeszcze wcale czynności rozgraniczenia rewirów rybackich.

Z porównania tego zestawienia z datami w poprzednich sprawozdaniach przytoczonymi okaże się wprawdzie, że tworzenie rewirów rybackich postępuje trochę raźniej, faktyczny postęp jest jednak nadzwyczaj powolny. Gospodarstwo krajowe cierpi na tem podwójnie, raz dlatego, że tam, gdzie nie wprowadzono w życie ustawy o rybołowstwie, nie może być mowy o racyonalnem gospodarstwie rybnem, powtóre zaś dlatego, że rybostan rzek na znacznej przestrzeni dwóch trzecich części kraju, na której nie utworzono jeszcze rewirów, pozbawiony ochrony, ulegnie wskutek dzikiego rybołowstwa zupełnemu zniszczeniu, jeżeli stan obecny nie dozna rychłej poprawy. Przyspieszenie tworzenia rewirów uważamy zatem za rzecz pierwszorzędnej wagi dla gospodarstwa rybnego.

Wydział krajowy świadom jest trudności, jakie napotyka c. k. Namiestnictwo przy przeprowadzeniu podziału rzek na rewiry rybackie — jednakże to nie usprawiedliwia jeszcze przewlekania w dziesiątki lat wykonania ustawy i tem usilniej starać się należy, aby c. k. Rząd z przyjętego na siebie obowiązku i w interesie gospodarstwa krajowego usunął trudności stojące w drodze wprowadzeniu w życie ustawy o rybołowstwie i dostarczył władzy politycznej krajowej dostatecznych środków do wykonania ustawy.

Wydział krajowy uprasza zatem, ażeby Wys. Sejm, ponawiając swe poprzednie trzykrotne uchwały, wezwał znowu z naciskiem c. k. Rząd, aby przyspieszył utworzenie rewirów rybackich na rzekach krajowych w myśl ustawy o rybołowstwie z dnia 31. października 1887.

Na niektórych przestrzeniach naszych wód płynących, w dorzeczach, gdzie obowiązującą ustawę o rybołowstwie przed kilku wprowadzono laty — widzi się już dziś skuteczność ustawy w znacznem zwiększeniu się rybostanu i w istotnem polepszeniu stosunków rybołowstwa w ogólności. Jednakowoż wzorowo zagospodarowane przestrzenie wód bieżących są dziś jeszcze wyjątkowemi. — Ogół ludności nie zdaje sobie sprawy z doniosłości tej gałęzi gospodarstwa, nie widzi potrzeby zastosowania się do przepisów ustawy i wymogów racyonalnego rybołowstwa.

Dzierżawcy rewirów rybackich wyjątkowo tylko wykonują rybołowstwo sami — a w przeważnej części poddzierżawiają je na poszczególnych częściach rewiru różnym partyom rybaków, którzy dla uzyskania z zadzierżawionej przestrzeni jak największego dochodu, prowadzą rybołowstwo rabunkowe w całem znaczeniu tego słowa.

Zwalczanie tego ogólnie prawie przyjętego systemu poddzierżawiania rewirów rybackich, stanowiącego główną przeszkodę w podniesieniu się gospodarstwa rybnego na rzekach, jest przy dziś obowiązujących postanowieniach ustawy prawie niemożliwem.

Wydział krajowy zarządza co roku kontrolne objazdy wód rewirowych, przy których zwraca się szczególną uwagę na to, czy dzierżawcy rewirów swoich nie poddzierżawiają — a o skonstatowanych nadużyciach donosi się Starostwom, które powołane są do czuwania nad przestrzeganiem ustawy.

Jednakże ck. Starostwa zamiast przeprowadzić ze swej strony dochodzenia i ukarać winnego, poprzestają najczęściej na wysłaniu zakazu poddzierżawienia, co zazwyczaj ma tylko ten skutek, że dzierżawca nadaje cichej poddzierżawie pozory lub formy takie — żeby w przyszłości stosunek poddzierżawy nie mógł być skonstatowanym, mimo, iż w istocie nadal istnieje. Sprawozdania fachowego referenta z dokonanych lustracyi rewirów stwierdzają taki stan rzeczy całym szeregiem przykładów.

Zresztą nawet energiczne zarządzenia c. k. Starostw, mające na celu usunięcie poddzierżawy, nie zawsze są skuteczne, gdyż wobec tego, że dzierżawcy mogą dziś bez żadnego ograniczenia, wydawać legitymacye dla swych pomocników w rybołowstwie — bardzo trudno stwierdzić, czy ten, który przedstawia się jako pomocnik, jest nim rzeczywiście, czy też cichym poddzierżawcą. Usunięcie poddzierżawy trudnem jest także z tego powodu, że podział rzek na rewiry rybackie przeprowadzono we wielu wypadkach bez należytego uwzględnienia stosunków lokalnych, używanych w danej okolicy sposobów łowienia ryb, potrzeb gospodarstwa itd., przez co stworzono warunki uniemożliwiające jednolitą administracyę rewiru — niemniej wreszcie dlatego, że rewiry rybackie wydzierżawiono przeważnie takim oferentom, którzy rybołowstwem osobiście się nie zajmują.

Wydział krajowy domagał się kilkakrotnie od Namiestnictwa, aby stosowie do stosunków naszego kraju, nie tworzono rewirów zbyt rozległych — i aby przy wydzierżawieniu rewirów rybackich dawano pierwszeństwo tym, którzy osobiście rybołowstwo wykonywaćby mogli, z szczególnem uwzględniem ludności miejscowej — dotychczasowe zarządzenia władz politycznych każą jednak wnosić, że żądania Wydziału krajowego pozostały bez wpływu.

Z podobnem żądaniem wystąpił na ostatniej sesyi sejmowej podczas obrad nad Rub. XV. poz. 291 preliminarza wydatków krajowych na rok 1901 poseł Wójcik, stawiając następującą rezolucyę:

„Sejm wzywa c. k. Rząd, aby rewiry rybackie wydzierżawiał tylko zawodowym rybakom i na krótszy termin, niż obecnie“.

Wysoki Sejm uchwałą z dnia 9. lipca 1901 odesłał rezolucyę tę Wydziałowi krajowemu do rozpatrzenia.

Powyżej naprowadzone motywa, uzasadniają dostatecznie to, czego domaga się wnioskodawca w pierwszej części swej rezolucyi i tę pierwszą część rezolucyi przedkłada Wydział krajowy Wysokiemu Sejmowi. jako osobny wniosek do uchwały, z tą tylko zmianą, że słowa „zawodowym rybakom“ zastąpiono słowami: „takim oferentom, którzy dają gwarancyę, że rybołowstwo osobiście wykonywać będą“.

Na drugą część rezolucyi nie mógłby się Wydział krajowy zgodzić, gdyż skrócenie okresu dzierżawnego oddziałaćby mogło szkodliwie na sprawę zagospodarowania wód bieżących.

Mówiąc o wykonywaniu ustawy rybackiej, należy podnieść, że c. k. Namiestnictwo w ostatnich dwóch latach o wiele więcej uwagi sprawom tym poświęcało, a niektóre ważniejsze rozporządzenia wydane w r. 1901., przyczynią się bezwątpienia do poprawy stosunków rybactwa w kraju.

Wydział krajowy nie ustaje również ze swej strony w staraniach, by gospodarstwo rybne na wodach bieżących podnieść i uregulować, uważając zaś zwiedzanie wód rewirów rybackich za jeden z najwłaściwszych środków do uzyskania wpływu na dzierżawców rewirów i do ujednostajnienia w tej drodze gospodarstwa rybnego, Wydział krajowy zarządził także w okresie sprawozdawczym zwiedzenie pewnej części wód rewirowych. W wykonaniu tego polecenia zwiedził referent fachowy dla spraw rybactwa rewiry rybackie Stryja — jako też znaczną część rewirów Soły, Skawy, Wisły i Dunajca.

Dla tem skuteczniejszego współdziałania z władzami politycznemi nad podniesieniem gospodarstwa rybnego wypracował Wydział krajowy projekt ustawy, wprowadzającej do ustawy rybackiej z d. 31. października 1887 r. niektóre zmiany i uzupełnienia, któreby z jednej strony zapewniły Wydziałowi krajowemu większy wpływ na urządzenie i administracyę gospodarstwa rybnego w rzekach krajowych, z drugiej zaś strony wprowadziły postanowienia utrudniające omijanie przepisów dziś obowiązującej ustawy.

Projekt nowej ustawy przedstawialiśmy dwukrotnie Wys. Sejmowi do uchwały, wnioski nasze nie przyszły jednak na porządek dzienny obrad sejmowych. Ponieważ zaś w chwili przygotowania niniejszego sprawozdania zawiadomiło nas c. k. Namiestnictwo, że c. k. Ministerstwo rolnictwa zasadniczo się sprzeciwia projektowanym zmianom ustawy, natomiast doradza zmianę rozporządzeń wykonawczych wydanych przez c. k. Namiestnictwo, Wydział krajowy weźmie sprawę tę ponownie pod rozwagę i wnioski swe przedstawi Wys. Sejmowi na najbliższej sesyi jesiennej.

Snbwencyonowany z funduszów krajowych Zakład chowu ryb w Oparach rozwija się normalnie. W roku bieżącym objął Zakład dalszych 30 morgów stawów tak, że rozporządza obecnie prawie 40-to morgową przestrzenią stawów, które wraz z odpowiednio urządzoną wylęgarnią będą mogły dostarczyć dla wód naszych znacznej ilości narybku. Dotąd dostarczał zakład ten tylko małych ilości narybku, (pstrąga i karpia) gdyż nie miał jeszcze swoich tarlaków t. j. ryb do rozpłodu zdolnych, od roku 1903 zacznie się już produkcya narybku z tarlaków zakładu.

Wychowany w roku 1901 narybek pstrąga użyto do zarybienia rzeki Stryja.

Sprawa utworzenia w zachodniej części kraju podobnego zakładu chowu ryb jak w Oparach — jednakże przeznaczonego wyłącznie dla chowu ryb łososiowatych, znajduje się obecnie w stadyum układów między Wydziałem krajowym a właścicielami gruntów, na których zakład mógłby powstać — na podstawie wypracowanych już planów i kosztorysów.

Układy te w chwili zamknięcia sprawozdania nie znajdują się jeszcze w tem stadyum, aby można było przedstawić Wysokiemu Sejmowi wnioski konkretne, sądzimy jednak, że zasadnicza w tej mierze uchwała Wys. Sejmu wzywająca zarazem c. k. Rząd do przyznania odpowiedniej subwencyi na założenie takiego zakładu ułatwiłaby całą akcyę i doprowadzenie do skutku podjętych układów.

Rozwój gospodarstwa stawowego nie zaznaczył się w roku sprawozdawczym zbyt wybitnie. Wydział krajowy udzielił wprawdzie i w tym roku właścicielom gruntów pomocy fachowej przy projektowaniu i zakładaniu stawów jakoteż przy urządzaniu gospodarstw stawowych, było jednak w ogóle mniej zgłoszeń, jak w latach poprzednich, co tłumaczyć należy głównie niekorzystnym stanem ekonomicznym właścicieli gruntów, który nie pozwala im na większe wkłady. Szczegółowy wykaz robót wykonanych około założenia stawów podano w sprawozdaniu Wydziału krajowego o melioracyach — tu wymieniamy tylko, że w roku ubiegłym prócz kilku małych gospodarstw stawowych powstało jedno większe, 80-cio morgowe w dobrach zakładu narodowego im. Ossolińskich w Zgórsku w powiecie mieleckim, a dalej dwa włościańskie gospodarstwa stawowe — jedno 30-to morgowe w powiecie Lwowskim (w Wulce hamuleckiej) a drugie 3 morgowe w Raniżowie. Obu właścicielom tych włościańskich gospodarstw stawowych, udzielił Wydział krajowy, w załatwieniu wniesionych do Wys. Sejmu petycyi, po zbadaniu stawów na miejscu odpowiednie zasiłki, mianowicie: Mikołajowi Wasyliszynowi w Wulce hamuleckiej w kwocie 600 K a Błażejowi Lisowi w Raniżowie w kwocie 80 K.

Wniesiona na ostatniej sesyi Wys. Sejmu petycya Towarzystwa rybackiego w Krakowie o subwencyę na cele badania chorób ryb, nie została podobnie jak inne sprawy rybactwa tyczące, przez Wysoki Sejm załatwioną, jednakże Komisya gospodarstwa krajowego w sprawozdaniu swem z dnia 2. lipca 1901 Ls. 1961 podniosła, jak ważnem, dla rozwoju gospodarstwa stawowego byłoby utworzenie stacyi biologicznej dla ryb, której najważniejszem zadaniem byłoby badanie chorób ryb — i zaznaczyła, że usilnie dążyć należy do tego, by stacya taka w kraju powstała.

Wydział krajowy podziela najzupełniej zapatrywanie Komisyi, sądzi jednak, że z uwagi na ściśle naukowy charakter badań tego rodzaju stacya biologiczna powstać może tylko przy jednym z wyższych zakładów naukowych w kraju, — przez c. k. rząd utrzymywanych, bo Akademia rolnicza w Dublanach dotowana z funduszów krajowych, nie mogłaby zapewnić nowej instytucyi dostatecznego wyposażenia w środki naukowe ani też warunków rozwoju już wskutek braku dobrej wody, potrzebnej do zasilania akwaryów i zbiorników wody, jakiemi stacya rozporządzać musi, pomijając tę okoliczność, że nauka rybactwa w rzędzie nauk wykładanych w Akademii Dublańskiej z natury rzeczy tylko uboczne zajmować może miejsce. Wychodząc z tego założenia, postanowił Wydział krajowy przedłożyć Wysokiemu Sejmowi wniosek do uchwały wzywającej c. k. Rząd, do utworzenia przy jednym z wyższych zakładów naukowych stacyi biologicznej dla ryb, której głównym zadaniem byłoby badanie chorób ryb.

W zakończeniu niniejszego sprawozdania nie od rzeczy będzie podnieść, że dnia 17. grudnia 1901 w c. k. Ministerstwie rolnictwa we Wiedniu obradowała Rada rolnicza nad środkami podniesienia hodowli ryb i rybołowstwa i w sprawie tej powzięła następujące uchwały:

1. Starać się jak najusilniej, ewentualnie w drodze przedłożeń rządowych, o wprowadzenie nowych ustaw rybackich w tych krajach, w których jeszcze nie istnieją i w projektach takich ustaw uwzględnić zapatrywania Rady rolniczej; zarazem poddać rewizyi wydane w drodze rozporządzeń wykonawczych do obowiązujących ustaw krajowych przepisy o policyi rybackiej pod względem czasu ochrony dla ryb i zakazów co do pewnych sposobów i środków łowienia ryb.

2. W nowych ustawach wodnych wydać surowe zakazy szkodliwego dla ryb zanieczyszczania wód, w ogóle otoczyć rybactwo skuteczniejszą niż dotąd opieką i ochroną, zabezpieczyć w drodze ustawodawczej zakładanie przepławek, przeprawek i przepustów, jako też miejsc ochronnych dla ryb przy regulacyi rzek i umacnianiu brzegów, a przy odnośnych rozprawach i komisyach zarządzać przesłuchanie rzeczoznawców w sprawach rybactwa.

3. Zastanowić się nad środkami ochrony rybactwa wobec spławu drzewa.

4. Z państwami sąsiedniemi nawiązać rokowania, celem ujednostajnienia na rzekach granicznych czasów ochronnych, urządzeń łownych i innych stosunków rybackich w szczególności zaś zakazów nieograniczonego podziału uprawnień do rybołowstwa.

5. Dostarczyć większych i wydatniejszych środków na podniesienie hodowli ryb i użyć ich do hojniejszego subwencyonowania wystaw rybackich, Towarzystw rybackich i zakładów hodowli ryb.

6. Starać się o to, aby we wszystkich szkołach rolniczych i leśniczych nauka rybactwa i zagospodarowania wód była przedmiotem obowiązkowym i z pomocą państwowych stypendyów dostarczać środków do praktycznego wykształcenia wszechstronnie uzdolnionych hodowców ryb i stawniczych.

7. Istniejące i powstające ichtyologiczne zakłady doświadczalne i naukowe popierać obfitemi zasiłkami.

8. W c. k. Ministerstwie rolnictwa zamianować doradcę w sprawach rybactwa i starać się o ustanowienie inspektorów rybactwa w tych krajach, gdzie ich dotąd nie wprowadzono a to w porozumieniu z autonomicznemi reprezentacyami tych krajów.

9. Popierać zakładanie spółek rybackich dla hodowli i sprzedaży ryb.

10. Przy zawieraniu nowych traktatów handlowych bronić energicznie poważnie zagrożonych interesów tutejszego rybactwa.

11. Wdrożyć energiczne starania o odpowiednią reformę sposobu przewożenia ryb.

Uchwały te rady rolniczej powitać musimy jak najgoręcej i wyrazić życzenie, by c. k. Rząd dla dobra kraju — jak najprędzej przystąpił do ich urzeczywistnienia.

Nadmieniamy wreszcie, że przedstawione do uchwały wnioski pod III. i VI. powtarzamy ze sprawozdania poprzedniego z r. 1901., gdzie podaliśmy również ich uzasadnienie.

Na podstawie powyższego sprawozdania Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego o popieraniu gospodarstwa rybnego.

II. Sejm ponawiając swoje uchwały z dnia 3. lutego 1896, 10. lutego 1898 i 21. marca 1899, wzywa c. k. Rząd, aby jak najprędzej ukończył tworzenie rewirów rybackich na rzekach krajowych — w myśl ustawy o rybołowstwie z dnia 31. października 1887. (Dz. ust. kraj. Nr. 37. z roku 1890.) — a tem samem ustawę tę w całym kraju w życie wprowadził.

III. Sejm wzywa c. k. Rząd, aby wziął w obronę prawa własności a w szczególności prawa rybołowstwa gmin położonych nad Białką tatrzańską, Dunajcem i Popradem, uszczuplone wskutek roszczeń ze strony węgierskiej.

Zarazem wzywa Sejm c. k. Rząd, by wziął w obronę rybaków wykonujących rybołowstwo na granicznej przestrzeni rzeki Wisły i w drodze dyplomatycznej upo-

mniał się u rządu rosyjskiego, by neutralność pasu granicznego, w danym wypadku koryta Wisły przez graniczną straż rosyjską szanowaną była.

IV. Sejm wzywa c. k. Rząd, aby utworzył w jak najkrótszym czasie przy jednym z wyższych państwowych zakładów naukowych w kraju *stacyę biologiczną dla ryb*, której głównym zadaniem byłoby badanie chorób ryb.

V. Sejm wzywa c. k. Rząd, by przy wydzierżawianiu prawa rybołowstwa na rewirach rybackich oddawał pierwszeństwo tym oferentom, którzy dają gwarancyę, że prawo rybołowstwa osobiście wykonywać będą — przy czem ludność miejscowa danego rewiru przedewszystkiem uwzględnianą być winna.

VI. Sejm wzywa c. k. Rząd, aby z mocy obowiązujących ustaw wydał odpowiednie zarządzenia zdolne zapobiedz zanieczyszczaniu wód płynących odpadkami fabrycznemi (rafineryi i kopalni nafty, papierni, tartaków i t. p.).

Z Rady Wydziału kraj. Król. Galicyi i Lodomeryi z W. Ks. Krakowskiem.

Marszałek krajowy:

A. Potocki *w. r.*

Sprawozdawca:

Dr. Tadeusz Pilat *w. r.*

Członek Wydziału krajowego:

LW. 17.718/1902. We Lwowie, dnia 13. maja 1902.

alog. 37

Sprawozdanie

Wydziału krajowego o wykonywaniu Patronatu nad Spółkami oszczędności i pożyczek w roku 1901.

Wysoki Sejmie!

W załatwieniu poprzedniego sprawozdania Wydziału krajowego o wykonywaniu Patronatu nad Spółkami oszczędności i pożyczek powziął Wysoki Sejm na posiedzeniu z dnia 6. lipca 1901 r. następujące uchwały:

1. Sprawozdanie Wydziału krajowego o działalności przy zakładaniu Spółek oszczędności i pożyczek i popieraniu ich rozwoju w r. 1900 przyjmuje Sejm do wiadomości.

2. Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby przedstawił c. k. Rządowi potrzebę zmiany postanowień prawnych o ulgach należytościowych dla Spółek oszczędności i pożyczek w tym kierunku, aby ułatwione zostało korzystanie z tych ulg i uiszczanie należnych opłat.

3. Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby ponowił starania u c. k. Rządu celem uzyskania pomocy finansowej dla akcyi na polu zakładania i rozwoju Spółek oszczędności i pożyczek.

Wykonując uchwały ad 2. i 3., wystosował Wydział krajowy do Prezydyum c. k. Namiestnictwa we Lwowie odezwę z dnia 23. września 1901 l. 47.742. W tej odezwie przedstawił Wydział krajowy przedewszystkiem potrzebę zmiany rozporządzenia wykonawczego do ustawy z dnia 1. czerwca 1889 (Dz. p. p. Nr. 91.) i do ustawy z dnia 11. czerwca 1894 (Dz. p. p. Nr. 91.) w tym kierunku, aby z ulg należytościowych, przyznanych temi ustawami, mogły Spółki korzystać z chwilą rozpoczęcia swych czynności to jest od razu po otrzymaniu rezolucyi o sądowem zarejestrowaniu. Następnie zaś uzasadnił Wydział krajowy potrzebę uwolnienia zupełnego Spółek oszczędności i pożyczek, odpowiądających wymaganiom ustawy z dnia 1. czerwca 1889 od opłacania należytości od udziałów jakoteż od procentów wypłacanych w rachunku bieżącym, ze względu na to, że koszt i zachód połączony z uiszczaniem tych należytości jest tak dla spółek jak i dla administracyi skarbowej większym, aniżeli całkiem nieznaczny dochód z tych opłat.

Równocześnie zaś ponowił Wydział krajowy w dalszym ciągu tejże odezwy żądanie, aby c. k. Rząd do wydatków Patronatu przyczyniał się coroczną subwencyą w kwocie 10.000 K., jednorazowo zaś przyznał nadto zasiłek 1.000 K. na pokrycie kosztów podróży kierownika Biura Patronatu do Austryi dolnej i do Niemiec w celu zbadania organizacyi i działalności Spółek magazynowo-rolniczych jakoteż centralnych organizacyj dla Spółek rolniczych. Powołując się na swą poprzednią niezałatwioną dotychczas odezwę z dnia 23. listopada 1900 r. LW. 28.262 (przytoczoną dosłownie w przeszłorocznem sprawozdaniu sejmowem jako alegat III.) przedstawił Wydział krajowy dalsze postępy akcyi krajowej w celu popierania rozwoju Spółek oszczędności i pożyczek i wskazał na rosnące z tego powodu wydatki, które do tej pory wyłącznie kraj ponosi, pomimo zawartej w reskrypcie c. k. Ministerstwa rolnictwa z dnia 23. października 1899 zapowiedzi wydatnego popierania funduszami państwowymi rozwoju Spółek rolniczych.

Dopiero w marcu b. r. otrzymał Wydział krajowy reskrypt c. k. Prezydyum Namiestnictwa we Lwowie z dnia 17. marca 1902 l. 1.140/pr., zawierający odpowiedź

c. k. Ministerstwa rolnictwa na odezwy Wydziału krajowego z dnia 23. listopada 1900 l. 25.631 co do przyczyniania się Skarbu państwa do wydatków krajowego Patronatu dla Spółek oszczędności i pożyczek i l. 82.458 w sprawie współdziałania Wydziału krajowego z c. k. Ministerstwem rolnictwa w popieraniu rozwoju Spółek
Aleg. I. rolniczych w Galicyi. (Aleg. I. do niniejszego sprawozdania).

Zamiast żądanych przez Wydział krajowy 11.000 K. przyznało c. k. Ministerstwo rolnictwa subwencyę rządową na r. 1901 w kwocie 10.000 K. na koszta lustracyi Spółek rolniczych, urządzenie kursów praktycznych dla kasyerów i kierowników Spółek, na koszta publikacyj i na koszta podróży Dra Stefczyka. Gdy jednak subwencya ta przyznaną została tylko na jeden rok (1901) a z natury rzeczy wydatki na cele popierania rozwoju Spółek rolniczych nietylko mają stały charakter ale także muszą wzrastać, przeto Wydział krajowy przedkłada poniżej wniosek o wezwanie c. k. Rządu, aby na następne także lata udzielał z funduszów państwowych subwencyj na cele Patronatu dla Spółek oszczędności i pożyczek w wymiarze odpowiadającym dalszemu wzrostowi wydatków Patronatu z funduszów krajowych.

Sprawę współdziałania Wydziału krajowego z c. k. Rządem w popieraniu rozwoju Spółek rolniczych w Galicyi omówi Wydział krajowy w końcowym ustępie niniejszego sprawozdania po przedstawieniu dotychczasowej akcyi kraju na tem polu.

Zadanie powierzone sobie Patronatu nad Spółkami oszczędności i pożyczek starał się Wydział krajowy spełniać w ciągu roku 1901 w tym samym kierunku i z tą samą usilnością, jak w latach poprzednich. Z najważniejszych zaś na tem polu czynności swoich jakoteż z rozwoju Spółek w ciągu roku 1901 ma zaszczyt Wydział krajowy złożyć poniżej sprawę.

I. Działalność Biura Patronatu.

1. Współdziałanie w zakładaniu Spółek. Podług przyjętej od początku zasady nie występował Wydział krajowy nigdzie z inicyatywą do zawiązania Spółki lecz pozostawił zupełnie swobodne pole inicyatywie prywatnej a wkraczał dopiero wówczas, gdy do tego uzyskał podstawę w zgłoszeniu czynników miejscowych po odpowiednich z ich strony przygotowaniach wstępnych do zawiązania Spółki. Co więcej nawet, Biuro Patronatu, zajęte głównie czynnościami organizacyjnemi i wykonywaniem nadzoru nad Spółkami, nie było w możności w tym stopniu wpływać na rozpowszechnienie wiadomości o urządzeniach i pożytkach Spółek Raiffeisenowskich, jakby to było pożądanem. Tylko dwie konferencye powiatowe w Wadowicach i w Chrzanowie, urządzone przez Biuro Patronatu w styczniu 1901, służyły temu celowi. Zaznaczyć zaś tutaj należy, iż w innych krajach, gdzie się rozwinął na większą skalę ruch zakładania Spółek Raiffeisenowskich np. w Austryi dolnej i górnej, w Czechach i na Morawach, przyczyniła się do tego w znacznej mierze praca wędrownych nauczycieli gospodarstwa wiejskiego, którzy prowadzili podług ułożonego z góry planu systematyczną a energiczną propagandę za Spółkami Raiffeisena, pobudzając tym sposobem prywatną inicyatywę i przysposabiając dla niej grunt wśród rolniczej ludności owych krajów. Dolnoaustryacki Wydział krajowy utrzymuje nawet oprócz kilku lustratorów, osobnego nauczyciela wędrownego dla pouczania o urządzeniach, działalności i pożytkach Spółek rolniczych, niezależnie od wędrownych nauczycieli rolnictwa przez kraj utrzymywanych.

Poprzednie sprawozdanie swoje zamknął Wydział krajowy cyfrą 86 Spółek oszczędności i pożyczek, zorganizowanych po koniec roku 1901 i przyjętych — lub mających przyrzeczenie przyjęcia — do Patronatu Wydziału krajowego. Prócz tego pozostało z roku 1900 niezałatwionych 21 podań, wniesionych przez Komitety założycielskie projektowanych Spółek z prośbą o pomoc w założeniu Spółki i o przyjęcie do Patronatu. W ciągu roku 1901 wpłynęło w dalszym ciągu 85 takichże podań. Razem tedy miał Wydział krajowy w okresie sprawozdawczym do załatwienia 106 podań w sprawie projektowanych Spółek. W 17 wypadkach odmówił Wydział krajowy bądź pomocy w zawiązaniu Spółki bądź przyjęcia jej do swego Patronatu z powodu braku warunków dla trwałego i zdrowego rozwoju. W 13 wypadkach sami inicyatorowie na razie odstąpili od zamiaru zawiązywania Spółki wskutek udzielonych im na miejscu przez delegata Patronatu wyjaśnień. Z pomocą Biura Patronatu zawiązało się rzeczywiście i uzyskało przyjęcie (lub przyrzeczenie przyjęcia) do Patronatu 52

nowych Spółek oszczędności i pożyczek. Pozostało wreszcie do załatwienia 23 zgłoszeń o pomoc w zawiązaniu Spółki.

W sprawie zawiązania nowych Spółek interweniował na miejscu dla zbadania stosunków i udzielenia wyjaśnień kierownik Biura Patronatu w 64 wypadkach. Zaznaczyć przytem wypada, że nawet tam, gdzie na razie nie znalazły się warunki wystarczające do zapewnienia Spółce prawidłowego i trwałego rozwoju, interwencya delegata Patronatu nie była bezużyteczną, gdyż wyjaśnienia udzielone ludności na zebraniach niekiedy wcale licznych przyczyniały się do należytego zrozumienia sprawy i w niejednym wypadku zachęciły ludność do dalszych starań nad wytworzeniem i przygotowaniem lepszych warunków dla zawiązania i rozwoju projektowanej Spółki. W odbytych w okresie sprawozdawczym zebraniach w celu zawiązania Spółek w obecności delegata Patronatu uczestniczyło ogółem 3—4000 osób.

Po doliczeniu 52 Spółek nowozorganizowanych pod opieką Wydziału krajowego w ciągu roku 1901 do wykazanych w poprzedniem sprawozdaniu 86 Spółek (podług stanu w dniu 31. grudnia 1900) otrzymuje się ogółem 138 Spółek oszczędności i pożyczek, które po dzień 31. grudnia 1901 należały do Patronatu Wydziału krajowego.

Sądowe rejestrowanie Spółek odbywało się bez trudności i przeszkód z wyjątkiem Spółek należących do obwodu Sądu handlowego w Stryju. Przeciw odmownej decyzyi tego Sądu, zatwierdzonej przez c. k. Wyższy Sąd krajowy we Lwowie wniosła Spółka w Lisowicach rekurs do Najwyższego Trybunału w Wiedniu, którego orzeczenie z dnia 2. października 1900 do l. 11.510 ma zasadnicze znaczenie dla określenia warunków potrzebnych do uzyskania sądowego zarejestrowania. Wprawdzie Trybunał Najwyższy nie przychylił się do wniosku Spółki o zniesienie odmownej uchwały c. k. Sądu stryjskiego, lecz nie uznał powodów przytoczonych w orzeczeniu tego Sądu a tylko dopatrzył się innej nieformalności w przedłożonem przez Spółkę podaniu. Z motywów zawartych w orzeczeniu Najwyższego Trybunału wynika, że praktykowany przez Biuro Patronatu tani i dogodny sposób wyjednywania Spółkom wpisu do sądowego rejestru odpowiada zupełnie obowiązującym przepisom prawnym. Wspomniane zaś w poprzedniem sprawozdaniu Wydziału krajowego rekursy Spółek w Kalnem i w Markopolu przeciw odmownej decyzyi Sądu złoczowskiego zostały przez c. k. Wyższy Sąd krajowy we Lwowie uwzględnione i Spółki te na podstawie pierwotnie wniesionych podań uzyskały rzeczywiście sądowe zarejestrowanie. W ogólności zostało dotychczas zarejestrowanych i definitywnie przyjętych do Patronatu 136 Spółek zawiązanych po koniec 1901 roku, zarejestrowanie zaś dwóch Spółek zawiązanych także w roku 1901 jest jeszcze w toku.

Tytułem zasiłków na koszta założenia wypłacił Wydział krajowy w ciągu 1901 roku 58 Spółkom łączną kwotę 23.100 koron.

2. Udzielanie informacyj, wydawnictwa i praktyczne kursa naukowe. Czynności Biura Patronatu jako organu doradczego dla Spółek wzmagają się w miarę wzrostu ilości Spółek i rozwoju ich działalności. O poradę i wyjaśnienia zgłaszają się osoby interesowane coraz częściej osobiście w Biurze Patronatu a jeszcze znaczniej rośnie korespondencya Biura w sprawach informacyjnych. Tem się głównie tłómaczy wzrost numerów protokołu podawczego w Biurze z 1850 w roku 1900 na na 2.822 w r. 1901.

Ważny środek informacyjny i łącznik między Spółkami a Patronatem stanowiły „Okólniki“ wydawane w dalszym ciągu w formie czasopisma. W r. 1901 wydało Biuro Patronatu 6 numerów „Okólnika“ (od Nr. 4—9).

W tych „Okólnikach“ ogłaszane są w myśl życzenia wypowiedzianego przez sejmową Komisyę bankową w jej ostatniem sprawozdaniu o Patronacie, kwartalne sprawozdania wszystkich Spółek należących do Patronatu z ruchu członków i z obrotów pieniężnych w głównych działach czynności Spółki. Wobec wzrostu Spółek, objawiającego się zainteresowania dla wydawnictwa „Okólnika“ wśród szerszej publiczności i potrzeby częstszej wymiany myśli między Biurem Patronatu a Spółkami okaże się prawdopodobnie w niedalekiej przyszłości potrzeba zamienienia „Okólników“ na czasopismo miesięczne.

Wydawnictwa Biura Patronatu w celach informacyjnych powiększyły się w r. 1901 o dwie broszury: „Pouczenie o postępowaniu sądowem przeciw dłużnikom Spółek oszczędności i pożyczek z powodu niezapłacenia pożyczki“ i „Pouczenie o prowadzeniu rachunku bieżącego z Patronatem“. Pierwsza broszura ma na celu uchronić Spółki i ich członków od zbytecznych wydatków w tych razach, gdy użycie pomocy sądowej przeciw dłużnikom

okaże się wskazanem lub koniecznem. Druga broszura, będąca po części odbitką z artykułów „Okólnika“, zawiera szczegółowe objaśnienie o znaczeniu, korzyściach i sposobie prowadzenia rachunku bieżącego Spółek z Patronatem, o którego zaprowadzeniu zawiera niniejsze sprawozdanie bliższe wyjaśnienia na str. 7. i n.

Dla systematycznego kształcenia sił uzdolnionych do pracy w Spółkach należących do Patronatu, urządził Wydział krajowy w r. 1901, podobnie jak w latach poprzednich dwa praktyczne kursa naukowe (IV. i V.) i to zgodnie z wskazówką zamieszczoną w ostatniem sprawozdaniu sejmowej Komisyi bankowej o Patronacie, jeden w Krakowie w czasie od 10. do 22. czerwca a drugi we Lwowie w czasie od 9. do 21. grudnia.

O przyjęcie na kurs letni w Krakowie wpłynęło 65 podań a przyjętych zostało i uczęszczało 32 uczniów z 26 Spółek. Na kurs zimowy we Lwowie wpłynęło 79 podań a przyjętych zostało i uczęszczało 30 uczniów z tyluż Spółek. Razem tedy w roku 1901 odbyło praktyczne kursa nauki 62 uczniów z 56 Spółek. Z wyjątkiem dwóch wszyscy otrzymali zasiłki na koszta podróży i utrzymania się w czasie nauki (po 50 K) w łącznej kwocie 3.000 koron. Przyjmowanie większej naraz ilości uczniów uważa Wydział krajowy za niemożliwe, jeżeli nie ma na tem cierpieć praktyczny kierunek kursów, na co właśnie Wydział krajowy od samego początku położył najsilniejszy nacisk. Już bowiem podwyższenie cyfry uczniów (o 10) tak na IV. jak i na V. kursie w porównaniu z poprzedniemi wymagało; zwłaszcza wobec różnorodności w przygotowaniu uczniów, znacznego wytężenia tak ze strony docentów jak i uczniów kursu. Nauki udzielali na obu kursach kierownik i lustratorowie Biura Patronatu (w Krakowie p. Drozdowicz, we Lwowie p. Pietruszewicz).

3. Dostarczanie druków i książek Spółkom. W interesie Spółek należących do Patronatu zajmowało się Biuro Patronatu także w roku 1901 dostarczaniem Spółkom potrzebnych im druków oraz książek. Zbiór druków uzupełniony został w tym roku formularzami skarg sądowych przeciw dłużnikom, jakoteż drukami odnoszącymi się do prowadzenia zbiorowego rachunku bieżącego Spółek z Patronatem (por. niżej str. 7.). Pomimo znacznego podrożenia papieru powiodło się Biuru Patronatu utrzymać bez zmiany pierwotne, dla Spółek nader przystępne ceny dostarczanych druków i książek. Ogółem wykonało Biuro Patronatu 330 ekspedycyj na łączną kwotę 16.209 K 44 h.

Spółkom nowoprzyjętym do Patronatu dostarczało Biuro Patronatu także żelaznych kas ogniotrwałych. Wyrobu i dostarczania kas dla Spółek, mających siedzibę na wschód od Lwowa, podjęła się fabryczna pracownia ślusarska Wojciecha Kosiby we Lwowie po tej samej cenie, po jakiej tych kas dostarcza fabryka wiedeńska dla Spółek położonych na zachód od Lwowa, z doliczeniem frachtu Wiedeń-Lwów. Wyrób kas żelaznych w pracowni p. Kosiby odbywa się pod życzliwym a bezinteresownym nadzorem p. Ignacego Drewnowskiego, naczelnika warsztatów kolejowych we Lwowie, jako członka krajowej komisyi przemysłowej. Wyrobione przez pracownię a przeznaczone dla Biura Patronatu kasy przed ostatecznem wykończeniem badane są przez rzeczoznawcę i na podstawie jego atestu kasy te zakupuje Biuro Patronatu dla Spółek. Dostarczania żelaznych kas dla zachodnich Spółek nie mogła się na razie podjąć ta sama firma i dlatego zakupuje się je nadal u wiedeńskiej firmy, której wyrób wytrzymał próbę ogniową w czasie pożaru w Oleszycach w maju 1901; żelazna kasa należąca do tamtejszej Spółki znajdowała się przez kilka godzin w ogniu lecz uchroniła znajdującą się w niej gotówkę (około 1.200 K), dokumenta i księgi Spółki od zniszczenia. Biuro Patronatu czyni starania, aby potrzeby kas bez ujmy dla jakości zaspakajały wyłącznie firmy krajowe.

4. Dostarczanie Spółkom funduszów obrotowych. Po wkładkach oszczędności najważniejszem źródłem, z którego czerpały Spółki patronackie obrotowy kapitał, stanowił krajowy fundusz pożyczkowy dla Spółek oszczędności i pożyczek. Fundusz ten wynosił:

1. z dniem 1. stycznia 1901	K	80.000·—
2. dotacya z funduszu krajowego za r. 1901 . . .	„	40.000·—
3. narosłe w r. 1901 procenta	„	326·22
Razem w dniu 31. grudnia 1901 . . .	K	120.326·22

Z tego funduszu jakoteż zaliczek udzielanych w myśl uchwały Wysokiego Sejmu z 16. marca 1899 przez Bank krajowy na poczet dalszych rat tego funduszu, otrzymało w 1901 roku 68 Spółek 82 pożyczek w łącznej kwocie 297.600 koron, a mianowicie:

Jordanów	K	4.000
Kamionka strumiłowa	„	3.000
Radomyśl	„	4.000
Radochońce (II. poż.)	„	4.000
Balińce	„	4.000
Trofanówka	„	4.000
Felsztyn (II. poż.)	„	2.000
Mariahilf	„	4.000
Jagielnica stara	„	4.000
Mszana	„	4.000
Hnatkowice	„	4.000
Pilipy	„	4.000
Łętownia	„	4.000
Lubliniec nowy	„	4.000
Kościelniki	„	4.000
Albigowa	„	4.000
Magierów (II. poż.)	„	3.000
Ostrów (II. poż.)	„	4.000
Wysocko	„	4.000
Komarniki	„	4.000
Gawłuszowice	„	6.000
Ryczów (II. poż.)	„	4.000
Błozew górna (II. poż.)	„	2.000
Basznia dolna	„	4.000
Oleszyce	„	4.000
Winniki ad Żółkiew	„	2.000
Szmańkowce	„	4.000
Szczawnica wyżna	„	2.000
Kurzany (II. poż.)	„	2.000
Prusy	„	4.000
Rumno	„	2.000
Synowódzko wyżne	„	10.000
Bratkowice	„	4.000
Jaryczów stary	„	4.000
Podmichale	„	4.000
Plebanówka	„	4.000
Jezupol	„	4.000
Trembowla	„	4.000
Zameczek	„	4.000
Bożyków	„	4.000
Rzochów	„	4.000
Wyszatyce (III. poż.)	„	4.000
Szczurowice (II. poż.)	„	2.000
Skała nad Zbruczem	„	4.000
Janów k. Trembowli	„	4.000
Bieniawa	„	4.000
Błudniki	„	2.000
Kryłos	„	2.000
Iwanikówka	„	2.200
Kurzany (III. poż.)	„	2.000
Mariahilf (II. poż.)	„	4.000
Sobolów	„	4.000
Liszki (II. poż.)	„	4.000
Wojniłów	„	4.000
Kamienica	„	2.000
Macoszyn (II. poż.)	„	3.000
Delejów	„	2.000
Kalne	„	4.000
Rzochów (II. poż.)	„	4.000
Św. Józef	„	4.000
Do przeniesienia	K	219.200

Z przeniesienia . .	K	219.200
Nawojowa	„	4.000
Trembowla (II. poż.)	„	5.000
Strzeliska nowe	„	4.000
Trofanówka (II. poż)	„	2.400
Ryczów (III. poż.)	„	3.000
Zaleszany	„	4.000
Iławcze	„	4.000
Św. Józef (II. poż.)	„	6.000
Podmichale (II. poż.)	„	4.000
Czchów	„	4.000
Wojniłów (II. poż.)	„	4.000
Rożniatów	„	2.000
Stupnica	„	4.000
Bircza	„	4.000
Wierzbica	„	4.000
Winniki ad Żółkiew (II. poż.) . .	„	2.000
Strzeliska nowe (II. poż.) . . .	„	2.000
Rożniatów (II. poż.)	„	2.000
Hussaków (III. poż.)	„	3.000
Hnatkowice (II. poż.)	„	3.000
Nidek	„	4.000
Handzlówka	„	4.000
Razem 82 pożyczki w kwocie . . .	K	297.600·—
Ponieważ zaś po koniec roku 1900 wypłacono 54 pożyczek w łącznej kwocie	K	185.000·—
przeto po koniec 1901 r. otrzymało z krajowego funduszu pożyczkowego 93 Spółek 136 pożyczek w łącznej kwocie . . .	K	482.600·—
Z tej kwoty zwróciły Spółki w 88 ratach razem . . .	„	39.918·78
tak że w dniu 31. grudnia 1901 r. pozostały ogółem winne . .	K	441.581·22
Jeżeli od tej kwoty potrącimy	„	120.326·22
jako stan krajowego funduszu pożyczkowego (j. w.) w dniu 31. grudnia 1901 r. pozostanie	K	321.255·—

która to kwota stanowiła w dniu 31. grudnia 1901 dług funduszu pożyczkowego w Banku krajowym.

Do wykazanego wyżej stanu krajowego funduszu pożyczkowego dla Spółek z dniem 31. grudnia 1901 r. w kwocie	K	120.326·22
należy jednak doliczyć należne od Spółek po dzień 31. grudnia 1901 procenta płatne z dołu od zaciągniętych pożyczek a wynoszące. .	„	9.315·57
tak, że istotny stan funduszu tego z końcem 1901 r. wynosił .	K	129.641·79
Na tę sumę złożyły się zatem dotacye roczne (po 40.000 K) z funduszu krajowego w kwocie	„	120.000·—
a reszta w kwocie.	K	9.641·79

jest przyrostem z odsetek za $2^1/_2$ lata.

Podnieść tutaj należy, że spłata rat pożyczkowych przez Spółki odbywała się tak dalece regularnie, iż w dniu 31. grudnia żadna Spółka nie zalegała z zapłatą raty pożyczkowej. Regularnej spłaty pilnuje Biuro Patronatu w ten sposób, że mniej więcej na 2 tygodnie przed terminem zapłaty przypomina Spółce obowiązek uiszczenia raty pożyczkowej.

Cennej pomocy w zaopatrywaniu Spółek patronackich w fundusze obrotowe udzieliła także Gal. Kasa oszczędności we Lwowie, która Spółkom należącym do Patronatu otwarła kredyt dłużejterminowy w formie pożyczek (na skrypta dłużne) spłacalnych w 20 półrocznych ratach. W ciągu r. 1901 udzieliła Gal. Kasa oszczędności 11 Spółkom pożyczek w łącznej kwocie 72.000 K. Od tych pożyczek opłacają Spółki po $5^1/_2\,\%$ (z góry). Przy tej stopie procentowej korzystają z tego źródła kredytu przeważnie wschodnio-galicyjskie Spółki, mające więcej trudności w zaopatrywaniu się w potrzebny kapitał obrotowy. Spłata rat pożyczkowych odbywa się także w stosunkach Spółek z Gal. Kasą oszczędności jak najregularniej.

Coraz częściej zdarza się także, iż gminy należące do okręgu Spółki powierzają jej fundusze pożyczkowych Kas gminnych bądź to w formie po-

życzek bądź zwykle jako wkładkę oszczędności. Dzieje się to oczywiście za zezwoleniem Wydziałów powiatowych. Tym sposobem odbywa się tu i ówdzie likwidacya nienależycie administrowanych gminnych Kas pożyczkowych albo fundusze gminnej Kasy, administrowane przez Wydział powiatowy, wracają do gminy, dla zasilenia kapitału obrotowego istniejącej tam Spółki oszczędności i pożyczek. Wydział krajowy nie wywiera w tym kierunku żadnego nacisku, pozostawiając to swobodnemu uznaniu gmin, względnie Wydziałów powiatowych. Nie dopuszcza się tylko do tego, żeby Spółki konwertowały pożyczki poudzielane przez gminne Kasy pożyczkowe; Spółka może tylko gotówkę gminnej Kasy pożyczkowej przyjąć jako wkładkę oszczędności.

Największej jednak doniosłości dla uregulowania kredytowych stosunków Spółek oszczędności i pożyczek, należących do Patronatu Wydziału krajowego było zaprowadzenie w Banku krajowym tak zwanego „zbiorowego rachunku bieżącego Spółek oszczędności i pożyczek z Patronatem Wydziału krajowego“. Potrzebę tej nowej pomocy dla Spółek zaznaczył i uzasadnił Wydział krajowy już w poprzedniem sprawozdaniu swojem o wykonywaniu Patronatu nad Spółkami. Rozchodziło się mianowicie o takie urządzenie, któreby zapewniało Spółkom naszym przynajmniej najważniejsze z tych korzyści i ułatwień, jakie przynoszą w innych krajach Spółkom Raiffeisenowskim zakładane dla nich „centralne Kasy“. Tworzenie jednak odrębnej tego rodzaju instytucyi uważał Wydział krajowy w naszych stosunkach za przedwczesne a nawet poniekąd za zbyteczne. Z drugiej zaś strony uznał Wydział krajowy konieczną potrzebę dalszej pomocy dla Spółek w dwóch kierunkach. Przedewszystkiem chodziło o ułatwienie Spółkom dogodnej i korzystnej lokacyi zbędnych chwilowo funduszów. Pomiędzy Spółkami patronackiemi nie brak już bowiem, — mimo krótkiego przeważnie ich istnienia — nawet takich, które działalność swą rozwinęły głównie w kierunku oszczędnościowym tak dalece, że posiadają więcej funduszów, aniżeli ich same w sposób właściwy są w stanie na miejscu zużytkować. Niekiedy więc zmuszone były odmawiać przyjęcia wkładek oszczędności albo przyjmowały je na razie jako depozyta bezprocentowe aż do chwili zużytkowania tych depozytów do obrotu w Spółce. Przeważna część Spółek nie ma wprawdzie jeszcze stałego nadmiaru funduszów ale częstokroć w pewnych porach roku posiada chwilowo także znaczniejsze zapasy kasowe, leżące bez oprocentowania. Lokowanie zbędnej gotówki w okolicznych instytucyach finansowych odbywa się tylko wyjątkowo, gdyż nastręcza wątpliwości co do zupełnego bezpieczeństwa takich lokacyj a powtóre nie opłaca się Spółkom z powodu utrudnień w wycofaniu doraźnem znaczniejszych kwot jakoteż z powodu sposobu oprocentowania, obliczanego zwyczajnie półmiesięcznie a nie za każdy dzień. O ile zaś Spółka, stosując się do instrukcyi, zapytuje Patronat o radę co do bezpieczeństwa lokacyi, znajduje się Biuro Patronatu niekiedy w kłopotliwem położeniu, gdyż udzielenie rady nakłada pewną odpowiedzialność a odpowiedź wymijająca nie miałaby celu. Na lokowanie zbędnej gotówki w Banku krajowym rzadko się Spółki decydowały ze względu na niskie oprocentowanie po 4%, podczas gdy tylko mała część Spółek płaci od wkładek oszczędności po $4^1/_2$%, większość zaś 5% a część Spółek nawet więcej ($5^1/_2$—6%).

Równocześnie zaś często zdarzały się wypadki nagłego a chwilowego zapotrzebowania gotówki w razie wypowiedzenia wkładek w niedogodnej dla Spółki chwili albo w razie potrzeby szybkiej, doraźnej pomocy kredytowej dla członków, zanim jeszcze spodziewane wpływy z rat pożyczkowych albo nowych wkładek nastąpią.

Stwierdzenie takich stosunków w Spółkach patronackich naprowadzało samo przez się na myśl wymiany gotówki pomiędzy Spółkami, z których jedne mogą mieć właśnie wtenczas zbędne fundusze, gdy ich inne Spółki potrzebują. Biuro Patronatu pośredniczyło niekiedy w takich razach pomiędzy Spółkami w ten sposób, że niektóre Spółki umieszczały swoje fundusze w innych Spółkach jako wkładki oszczędności za trzechmiesięcznem wypowiedzeniem Ale tak forma tych lokacyj jak i samo pośredniczenie przedstawiało liczne niedogodności a niezupełnie odpowiadało celowi.

Wskutek tego Biuro Patronatu opracowało projekt zaprowadzenia w Banku krajowym tak zwanego „zbiorowego rachunku bieżącego Spółek oszczędności i pożyczek z Patronatem Wydziału krajowego“. Wydział krajowy zasięgnął co do tego projektu opinii Dyrekcyi Banku krajowego, proponując zarazem przyznanie przez Bank wyjątkowego oprocentowania dla lokacyj Spółek po $4^1/_2$%. Dyrekcya Banku krajowego oświadczyła się w zasadzie za projektowanym „rachunkiem zbiorowym“

ale uznała za niemożliwe przyznanie od lokacyj Spółek wyjątkowego oprocentowania po $4^1/_2\,\%$. Wówczas Wydział krajowy wydał „Instrukcyę o prowadzeniu w Banku krajowym zbiorowego rachunku bieżącego Spółek oszczędności i pożyczek zostających pod Patronatem Wydziału krajowego“ z dnia 27. września 1901 L. 63.886 (Aleg. II. do niniejszego sprawozdania). Na podstawie tej instrukcyi może każda Spółka uzyskać otwarcie: 1) depozytowego rachunku bieżącego i 2) w pewnych warunkach także kredytu w rachunku bieżącym. Otwarcie depozytowego rachunku uprawnia Spółkę do lokowania w Banku krajowym na „zbiorowy rachunek“ zbędnej gotówki za oprocentowaniem po $4^1/_2\,\%$ (za każdy dzień). Spółka zaś, której Wydział krajowy otwarł także kredyt w rachunku bieżącym, może nietylko wycofać swoje wkładki ale nadto pobrać każdej chwili zaliczki na kredyt aż do granicy ustanowionej dla każdej Spółki z osobna; od kredytu płaci Spółka $5\,\%$.

Aleg. II.

Chcąc umożliwić oprocentowanie depozytów Spółek na „zbiorowym rachunku“ po $4^1/_2\,\%$, zobowiązał się Wydział krajowy wynagradzać Bankowi krajowemu ewentualną różnicę, wynikającą z wyższego o $^1/_2\,\%$ oprocentowania lokacyj Spółek w porównaniu z obowiązującą w Banku krajowym stopą procentową. Pokrycie zupełne dla tej różnicy spodziewa się Wydział krajowy znaleść w wyższych o $^1/_2\,\%$ odsetkach, jakie Spółki płacić będą od kredytu w rachunku bieżącym. Lokowane bowiem w Banku krajowym na zbiorowym rachunku z Patronatem depozyta Spółek będą stanowiły główne źródło dla udzielonego kredytu w rachunku bieżącym. W razie zaś wyczerpania depozytów udzielać będzie Bank krajowy „zbiorowemu rachunkowi“ chwilowych zaliczek na tych samych warunkach, jak ich udziela w celu wypłacenia ratalnych pożyczek, przyznanych Spółkom. Wysokość tych zaliczek dla „zbiorowego rachunku“ ograniczył jednak Wydział krajowy na razie do 50.000 K.

Szczegółowe warunki, pod jakimi Spółki mogą uzyskiwać kredyt w rachunku bieżącym i z niego korzystać, są określone osobnemi przepisami, wydanemi przez Wydział krajowy z dnia 14. listopada 1901, L. 78.161 (Alegat III. do niniejszego sprawozdania). Oczywiście kredyt w rachunku bieżącym jest z natury swej krótkoterminowym i musi być najpóźniej w przeciągu roku spłaconym przez Spółkę. Umowa o kredyt w rachunku bieżącym przychodzi do skutku w ten sposób, że Spółka wnosi podanie do Wydziału krajowego na formularzu w tym celu odpowiednio wystylizowanym a zawierającym także przedruk instrukcyi o „zbiorowym rachunku“ i przepisów o „warunkach kredytu w rachunku bieżącym“; tym warunkom i przepisom poddaje się Spółka w swojem podaniu. W odpowiedzi otrzymuje zawiadomienie, zawierające także przedruk tychże instrukcyj i przepisów a skoro Spółka potwierdzi odbiór zawiadomienia na przeznaczonej do tego karcie korespondencyjnej, uważa się umowę za zawartą. Ten sposób postępowania, uznany także przez Dyrekcyę Banku krajowego za dobry i praktyczny, ma nadto tę zaletę, że oszczędza Spółkom kosztów, albowiem wszelkie podania Spółek do władz niesądowych są według ustawy z 1. czerwca 1899 zupełnie wolne od opłaty stempla.

Aleg. III.

Cały obrót pieniężny „zbiorowego rachunku“ koncentruje się w Banku krajowym, który przyjmuje wpłaty bezpośrednio od Spółek i uskutecznia wprost pod ich adresem wypłaty. Pierwotnie zamierzył Wydział krajowy ułatwić Spółkom wpłacanie i odbieranie pieniędzy przez pocztową kasę oszczędności (na kwity depozytowe i czeki). To pośrednictwo pocztowej kasy oszczędności okazało się jednak na razie niemożliwem, ponieważ Bank krajowy nie utrzymuje rachunku bieżącego z pocztową kasą oszczędności. Zresztą wynikałyby stąd dla Spółek także niektóre niedogodności, jak strata na procencie, opóźnienie w wypłacie gotówki przez niezasobne urzędy pocztowe i t. p. Chcąc wszakże w ułatwieniach dla Spółek iść jak najdalej, postanowił Wydział krajowy, że wysyłka pieniędzy ma się odbywać zawsze na koszt wysyłającego a mianowicie Spółki, która przesyła pieniądze do Banku, a Patronatu, jeżeli Bank krajowy wypłaca Spółce gotówkę z zbiorowego rachunku Patronatu. Bank krajowy prowadzi bowiem tylko jeden wspólny „zbiorowy rachunek Patronatu dla Spółek oszczędności i pożyczek“, natomiast szczegółowe rachunki z pojedyńczemi Spółkami prowadzi Biuro Patronatu. Dla ułatwienia Spółkom stosunku z tytułu rachunku zbiorowego wydane zostały odpowiednie formularze, mianowicie karty korespondencyjne z zleceniami na wypłatę, potwierdzenia odbioru gotówki i t. p. jakoteż osobno szczegółowe „Pouczenie o prowadzeniu zbiorowego rachunku bieżącego z Patronatem“.

5. Wykonywanie nadzoru nad Spółkami. Obok współdziałania przy organizowaniu nowych Spółek najważniejszą czynnością Biura Patronatu było wykonywanie nadzoru nad przyjętemi do Patronatu Spółkami. Do ułatwienia tego nadzoru i utrzymywania niejako ciągłej ewidencyi rozwoju Spółek służą kwartalne sprawozdania, których nadsyłania pilnuje Biuro Patronatu. Już przez to wywiera się poniekąd nacisk na Zarządy Spółek, aby załatwione zostały niektóre porządkowe czynności w Spółce, któreby może czasem były zaniedbane. Sprawozdania kwartalne dają też niekiedy podstawę do zwrócenia baczności Spółki na spostrzeżone usterki.

Nader pomocnym środkiem kontroli Spółek jest sprawdzanie rocznych zamknięć rachunkowych i bilansów każdej Spółki przez Biuro Patronatu przed ich przedłożeniem Radzie nadzorczej i Walnemu zgromadzeniu do zatwierdzenia. Każda Spółka jest obowiązaną przygotowane zamknięcie rachunkowe wraz z inwentarzami przysłać do Biura Patronatu, gdzie sprawdza się szczegółowo każdą pozycyę i sprawdzone lub poprawione zamknięcie zwraca się Spółce z odpowiedniemi wyjaśnieniami.

Do wykonywania nadzoru nad Spółkami służą jednak przedewszystkiem lustracye Spółek, przeprowadzane na miejscu przez Biuro Patronatu. Według instrukcyi, wydanej przez Wydział krajowy każda Spółka musi być przynajmniej raz na rok dokładnie zlustrowaną. Wskutek tego okazała się potrzeba z pomnożeniem się Spółek zwiększenia sił Biura Patronatu. Na podstawie zatem ogłoszonego konkursu zamianował Wydział krajowy drugim lustratorem w Biurze Patronatu p. Walentego Drozdowicza, buchaltera firmy Gross i Ziembicki we Lwowie. W ciągu roku 1901 przeprowadziło Biuro Patronatu ogółem 134 lustracyj w 110 Spółkach, przyczem w 7 Spółkach odbyła się lustracya trzykrotna a w 10 Spółkach dwukrotna. Kierownik Biura, Dr. Stefczyk przeprowadził 17 lustracyj, lustrator p. Pietruszewicz 32, a lustrator p. Drozdowicz 84 lustracyj. Największy nacisk kładzie się przy lustracyach na zbadanie, czy kasa Spółki prowadzoną jest prawidłowo, czy pożyczki są należycie zabezpieczone i regularnie spłacane i czy zamknięcia roczne, zwłaszcza inwentarze są zgodne z księgami i dokumentami Spółki. Obok tego jednak wnika się nietylko w całą rachunkowość i w wszystkie czynności manipulacyjne, aby usterki wytknąć i o ile możności doraźnie poprawić, ale także w właściwą działalność Spółki dla przekonania się, czy odpowiada jej celowi i duchowi. W dzienniku lustracyjnym zaprowadzoną jest ewidencya najważniejszych usterek, zauważonych w Spółce i co do takich usterek wyznacza się Spółce termin do ich usunięcia i zdania o tem sprawy Biuru Patronatu.

Całkiem złych stosunków, w szczególności zaś nieuczciwego postępowania, nie stwierdziły lustracye w żadnej Spółce patronackiej. W kilku — nielicznych zresztą wypadkach — było Biuro Patronatu zniewolone energiczniej wkroczyć z powodu zauważonych znaczniejszych zaniedbań w czynnościach, przekraczania statutu i instrukcyj albo rozterek w łonie Spółki. W takim razie zarządzane były dwukrotne albo nawet trzykrotne w ciągu roku lustracye, aby dopilnować uregulowania stosunków; jednakże tylko w 4-ech wypadkach uznało Biuro Patronatu za konieczne spowodować zmianę w osobie kierownika lub kasyera Spółki. Także w razie przypadkowego, niepożądanego ustąpienia kierownika Spółki, czuwało Biuro Patronatu nad tem, aby dalszy Zarząd Spółki dostał się w odpowiednie ręce i w razie potrzeby wysyłało swego delegata na Walne zebranie Spółki. W ogólności wszakże stwierdzić można, że Zarządy Spółek wraz z kasyerami pracują dobrze i z biegiem czasu nie następuje w Spółkach cofanie się pod względem staranności w gospodarce i umiejętności w załatwianiu spraw Spółki lecz owszem widoczny i stateczny postęp, niewątpliwie w znacznej części pod wpływem praktycznych kursów naukowych i lustracyj. Najważniejszym ogólnym niedostatkiem w Spółkach jest nienależyte jeszcze funkcyonowanie Rad nadzorczych. Tylko w mniejszej części Spółek spełniają Rady nadzorcze dobrze swoje zadanie; po większej zaś części czynności ich są zbyt pobieżne i z niewystarczającą znajomością rzeczy wykonywane. Naprawa stosunków w Spółkach pod tym względem może jednak tylko stopniowo i powoli postępować, mimo usilnych starań Biura Patronatu, gdyż to zależy od wzrostu wykształcenia i poczucia obowiązku u ludności miejscowej, tymczasem zaś niedostateczna praca Rad nadzorczych musi być uzupełniana tem częstszemi i dokładniejszemi lustracyami.

II. Działalność Spółek oszczędności i pożyczek.

W ostatniem sprawozdaniu swojem o czynnościach Wydziału krajowego, wynikających z wykonywania Patronatu nad Spółkami oszczędności i pożyczek wyraziła sejmowa Komisya bankowa życzenie, aby Wydział krajowy wydawał roczniki Spółek na wzór roczników wydawanych przez biuro Związku stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych i takie roczniki dołączał do swoich sprawozdań dla Wysokiego Sejmu. Do życzenia tego ma zamiar Wydział krajowy zastosować się i już w bieżącym roku wydać pierwszy rocznik Spółek oszczędności i pożyczek za rok 1901. Wydanie rocznika za rok 1900 uznał Wydział krajowy dlatego za zbyteczne, że główne daty, dotyczące statystyki i działalności Spółek w 1900 r. pomieszczone już zostały w poprzedniem sprawozdaniu Wydziału krajowego o wykonywaniu Patronatu. Daty te uzupełnia się w niniejszem sprawozdaniu przytoczeniem w aleg. IV. „Zamknięć rachunkowych“ Spółek patronackich za rok 1900. Cyfry obrotów kasowych za ten rok były wprawdzie podane już w poprzedniem sprawozdaniu (w aleg. VI.), ale opierały się wówczas na tymczasowych sprawozdaniach Spółek za IV. kwartał 1900 r. przed ostatecznem za ten rok zamknięciem rachunków, przed dopisaniem skapitalizowanych procentów od wkładek i przed sprawdzeniem zamknięć rachunkowych w Biurze Patronatu. Dlatego obecnie przytoczone cyfry, oparte na sprawdzonych w Biurze zamknięciach rachunkowych, różnią się w niektórych pozycyach od poprzednich.

Aleg. IV.

Materyały potrzebne do wydania rocznika za każdy rok ubiegły, nie dadzą się wcześniej skompletować jak w ciągu 5 pierwszych miesięcy następnego roku tak, że roczniki mogą być dopiero w letnich miesiącach każdego roku wydawane. Rocznik pierwszy za 1901 będzie można zatem dołączyć dopiero do następnego sprawozdania Wydziału krajowego dla Wysokiego Sejmu. Ażeby jednak już obecnie umożliwić zoryentowanie się w rozwoju Spółek w ciągu 1901 r., przytacza Wydział krajowy poniżej i w aleg. VI., przynajmniej najważniejsze daty oparte na tymczasowych materyałach a przedewszystkiem na sprawozdaniach Spółek za IV. kwartał 1901 r.

1. Rozsiedlenie Spółek. Z końcem roku 1900 należało do Patronatu 86 Spółek oszczędności i pożyczek. W ciągu r. 1901 przybyło w 37 powiatach 52 Spółek (51 nowych i 1 Spółka dawniejsza, zreorganizowana). Wykaz szczegółowy tych Spółek mieści się w aleg. V. do niniejszego sprawozdania. Ogółem należało zatem do Patronatu z końcem 1901 r. 138 Spółek, które w ten sposób są rozmieszczone po powiatach politycznych:

Aleg. V.

8 Spółek w powiecie kołomyjskim;
6 „ „ stanisławowskim;
po 5 Spółek w 4 powiatach: Bochnia, Nowy Sącz, Jarosław, Trembowla;
„ 4 Spółki w 5 powiatach: Wadowice, Myślenice, Limanowa, Rzeszów, Dolina;
po 3 Spółki w 11 powiatach: Brzesko, Mielec, Sanok, Cieszanów, Turka, Sambor, Gródek, Żółkiew, Brody, Kałusz, Podhajce;
po 2 Spółki w 16 powiatach: Kraków, Wieliczka, Nowy Targ, Tarnobrzeg, Ropczyce, Łańcut, Brzozów, Przemyśl, Dobromil, Stare Miasto, Mościska, Rawa ruska, Lwów, Bóbrka, Złoczów, Czortków;
po 1 Spółce w 19 powiatach: Chrzanów, Podgórze, Gorlice, Grybów, Dąbrowa, Nisko, Krosno, Przeworsk, Stryj, Rudki, Jaworów, Kamionka strumiłowa, Sokal, Brzeżany, Skałat, Bohorodczany, Nadwórna, Borszczów, Zaleszczyki.
Żadnej Spółki nie było w 18 powiatach: Biała, Żywiec, Tarnów, Pilzno, Jasło, Kolbuszowa, Strzyżów, Lisko, Drohobycz, Żydaczów, Przemyślany, Rohatyn, Tarnopol, Zbaraż, Buczacz, Kosów, Śniatyn, Horodenka.

Dzieląc Galicyę co do rozsiedlenia Spółek na 3 rejony (podobnie jak w poprzedniem sprawozdaniu) otrzymujemy w rejonie zachodniej Galicyi 56 Spółek (1900 było 33 Spółek, przybyło 23), w rejonie środkowej Galicyi 49 Spółek (1900 było 37, przybyło 12 Spółek), w rejonie wschodniej Galicyi 33 Spółek (1900 Spółek 16, przybyło 17).

2. Okręgi działalności 52 Spółek nowozawiązanych i przyjętych do Patronatu w roku 1901 obejmują razem 232 gmin z ludnością 225.931 (podług spisu z r. 1890); przeciętnie zatem przypada na 1 Spółkę 4—5 gmin z ludnością 4.322 głów. Wszystkie zaś Spółki (138) należące z końcem 1901 r. do Patronatu, obejmują swojemi

okręgami działalności 578 gmin z ludnością 535.825, co stanowi 9·26% ilości gmin a 8·18% ilości mieszkańców kraju. Przeciętnie przypadają na 1 Spółkę 4 gminy z 3.883 mieszkańcami.

3. Poręka. W ciągu 1901 r. zawiązało się 49 nowych Spółek z nieograniczoną poręką, jedna dawniejsza Spółka (Gać) oparta także na statucie z nieograniczoną poręką, poddała się w r. 1901 Patronatowi Wydziału krajowego a 2 nowozawiązane Spółki patronackie przyjęły poręke ograniczoną. Ogółem przeto należało do Patronatu z końcem 1901 roku 5 Spółek oszczędności i pożyczek z ograniczoną poręką a 133 Spółek z nieograniczoną poręką.

4. Członkowie. Z pomiędzy 138 Spółek przyjętych po koniec 1901 r. do Patronatu Wydziału krajowego było tylko 116 Spółek czynnych w tymże roku
leg. VI. i do tych Spółek odnoszą się przytoczone niżej oraz w aleg. VI. do niniejszego sprawozdania daty o członkach i obrotach kasowych.

Z końcem r. 1901 liczyły wszystkie czynne Spółki patronackie
(116) ogółem . . . . . 16.883 członków
Ponieważ zaś z końcem 1900 wykazało 63 Spółek patronackich
wówczas czynnych . . . . . 7.716 „
przeto przybyło w ciągu 1901 r. . . . . 9.167 „
z czego na nowoprzyjęte i czynne w r. 1901 Spółki w liczbie
53 przypada . . . . . 5.708 „
a reszta, to jest . . . . . 3.459 „
stanowi przyrost ilości członków w 63 dawniejszych (już w 1900 r. czynnych) Spółkach patronackich. W tych zatem Spółkach przyrost członków za jeden rok (1901) wynosi 45%, podczas gdy ogólny przyrost ilości członków w czynnych Spółkach patronackich wynosi za 1901 rok 119%. W przecięciu wypadało w r. 1900 na jedną Spółkę 122 członków, w r. 1901 wypada 145 członków, więc w przecięciu więcej o 23 członków.

5. Udziały.

Z końcem 1901 r. wykazało 116 czynnych Spółek patronackich
stan udziałów w kwocie . . . . . 99.522 K 27 h
podczas gdy z końcem 1900 r. stan udziałów w 63
wówczas czynnych Spółkach wynosił . . . 39.823 „ 08 „
Z przyrostu za rok 1901 w kwocie . . . . . 59.699 „ 19 „
przypada na 53 Spółek nowoprzyjętych do Patronatu
i. w r. 1901 czynnych . . . . . 28.065 „ 20 „
reszta zaś w kwocie . . . . . 31.633 K 99 h
jest przyrostem udziałów w 63 dawniej czynnych Spółkach. Porównując kwotę udziałów z ilością członków, stwierdzamy, że wpłaty na udziały odbywały się w sposób dosyć zadawalniający. Przeciętnie bowiem wypadało z końcem 1901 r. na każdego członka w 116 czynnych Spółkach po 5 K 97 h udziału wpłaconego, podczas gdy w r. 1900 przeciętna kwota wpłaconego udziału jednego członka wynosiła 4 K 83 h. Nadmienić jednak należy, iż Spółka Gać, licząca 747 członków, zatrzymała za zezwoleniem Wydziału krajowego pierwotną statutową wysokość udziału w kwocie 2 K. Jeżeli więc wykluczymy z obliczenia tę Spółkę, to wypadnie w przecięciu 6 K 15 h jako wpłacony udział przeciętny jednego członka w r. 1901. Jak postępuje wpłata rat udziałowych, najlepiej można ocenić z porównania cyfr, odnoszących się do 63 Spółek czynnych już od r. 1900. Podczas gdy przeciętna kwota wpłaconego udziału jednego członka w tych 63 Spółkach wynosiła z końcem 1900 r. 4 K 83 h, to z końcem 1901 r. podniosła się w tych samych 63 Spółkach na 6 K 35 h. Znaczy to, że przeciętny członek dawniejszy wpłacił na swój udział w r. 1901 K 1 h 52 zamiast po 2 korony, jak przepisuje statut. Ta różnica tłómaczy się zaległością w dalszych wpłatach na udział głównie ze strony tych członków założycieli, którzy nie pozostają ze Spółką w stosunku dłużników.

6. Wkładki oszczędności.

Stan wkładek oszczędności w dniu 31. grudnia 1900 r. wynosił
w 63 czynnych wówczas Spółkach patronackich ogółem 641.756 K 53 h
W ciągu 1901 r. wpłynęło nowych wkładek:
a) do tychże 63 Spółek 851.042 K 66 h
b) do 53 nowoprzyjętych Spółek 398.468 „ 34 „ 1,249.501 „ — „
Z tych wpływów w ogólnej sumie . . . . . 1,891.257 K 53 h

*

zwróciły:

a) dawniejsze Spółki (63)	338.756 K 73 h	
b) nowoprzyjęte Spółki (53)	67.288 „ 53 „	406.045 K 26 h
tak, że stan wkładek oszczędności z końcem 1901 r. w wszystkich 116 czynnych Spółkach wynosił ogółem		1,485.212 K 27 h
w porównaniu więc ze stanem w r. 1900 . .		641.756 „ 53 „
wzrósł o kwotę		843.455 K 74 h
Z tego przypada na dawniejsze Spółki (63) . . .		512.285 „ 93 „
a reszta w kwocie		331.169 K 81 h

stanowi przybytek wkładek oszczędności w 53 Spółkach, które w r. 1901 były czynne i przyjęte do Patronatu.

Przeciętny stan wkładek w jednej Spółce patronackiej wynosił w r. 1900 K 10 186, w r. 1901 podniósł się na 12.803 K, zatem o 2 617 K czyli o 26%. Jeżeli zaś uwzględnimy tylko wzrost stanu wkładek w samych dawniejszych 63 Spółkach patronackich, które już za rok 1900 zamykały rachunki, to w tych Spółkach przeciętny stan wkładek jednej Spółki wynosił z końcem 1901 r. 18.318 K, a zatem w ciągu jednego roku wzrósł o 8.132 K czyli o 80%. Trzy Spółki nowozawiązane w ciągu 1901 r. (Jabłonów, Iławcze i św. Józef) nie wykazały za ten rok żadnej jeszcze wkładki; natomiast największy stan wkładek posiada Spółka w Gaciu (powiat Przeworsk), która zawiązaną została przed 11 laty ale dopiero w ubiegłym roku poddała się Patronatowi Wydziału krajowego i wykazała z dniem 31. grudnia 1901 r. stan wkładek w kwocie 152.093 K 47 h.

7. **Pożyczki zaciągane.** Obok wkładek oszczędności najwydatniejszym źródłem dla obrotowych funduszow Spółek były zaciągane pożyczki.

Stan zaciągniętych pożyczek wynosił z końcem 1900 r. we wszystkich (63) Spółkach patronackich ogółem . .		202.159 K 80 h
W ciągu r. 1901 zaciągnęły Spółki nowych pożyczek:		
a) z funduszów Patronatu na kwotę	297.600 K — h	
b) z Gal. Kasy oszczędności	72.000 „ — „	
c) z innych źródeł	27.515 „ 85 „	397.115 „ 85 „
Z ogólnej zaś kwoty zaciągniętych pożyczek		599.275 K 65 h
spłaciły w ciągu roku 1901		136.518 „ 42 „
tak, że z końcem 1901 r. były winne z tego tytułu .		462.757 K 23 h
W porównaniu zatem ze stanem w dniu 31. grudnia 1900 .		202.159 „ 80 „
podniósł się stan pożyczek z dniem 31. grudnia 1901 o		260.597 K 43 h

Stan wkładek oszczędności do stanu pożyczek zaciągniętych przedstawiał się z końcem 1900 r. jak 3·17 : 1; z końcem zaś 1901 r. jak 3·21 : 1. Stosunek więc prawie się nie zmienił, to znaczy, że wkładki oszczędności wzrastają w tem samem tempie, jak się zwiększa pomoc udzielana Spółkom w formie pożyczek. Przytem zaś wkładki oszczędności są przeciętnie przeszło 3 razy obfitszem źródłem funduszów obrotowych aniżeli pożyczki z zewnątrz zaciągane przez Spółki.

8. **Fundusze rezerwowe.** Fundusze rezerwowe Spółek tworzą się z opłat wstępnych (po 1 K od członka) i z czystych zysków Spółki (po potrąceniu dywidendy, przyznanej od udziałów). Z końcem 1900 r. wynosiły fundusze rezerwowe Spółek — jak wykazuje Aleg. IV. tablica II. do niniejszego sprawozdania — 10.258 K. Wzrost funduszów rezerwowych w ciągu 1901 r. będzie można dokładnie obliczyć dopiero na podstawie zamknięć rocznych za ten rok, dotychczas niekompletnych. Już teraz jednak na podstawie sprawdzonych dla większej części Spółek zamknięć rachunkowych za 1901 r. można tymczasowo w przybliżeniu oszacować, że fundusze rezerwowe Spółek wzrosły:

a) z zysków 1900 roku, które wynosiły ogółem .	22.835 K — h
(aleg. III.), po potrąceniu dywidendy około ,	20.000 K — h
b) z opłat wstępnych od 9.165 członków . .	9.165 „ — „
c) z narosłych procentów około	2.000 „ — „
razem w przybliżeniu	31.165 K — h
a po dodaniu stanu z dniem 1. stycznia 1901 w kwocie	10.258 „ — „
ogółem w przybliżeniu	41.423 K — h

9. Stosunek kapitałów własnych do obcych. Na podstawie powyższych dat można obliczyć co prawda tylko w dosyć dokładnem przybliżeniu (w myśl wyjaśnienia podanego na wstępie tego rozdziału o działalności Spółek), że kapitały własne Spółek z końcem 1901 wynosiły:

a) w udziałach	99.522 K
b) w funduszach rezerwowych około	41.423 „
razem około	140.945 K

oprócz zysków za r. 1901, które w przeważnej części, to jest po potrąceniu skromnej dywidendy od udziałów należą się funduszowi rezerwowemu.

Natomiast obce kapitały w Spółkach składały się ze stanu:

a) wkładek oszczędności w kwocie	1,485.212 K
b) zaciągniętych pożyczek	462.757 „
więc wynosiły ogółem	1,947.969 K

Stosunek kapitałów własnych do obcych przedstawiał się zatem jak 1 : 13·8.

Tymczasem z końcem r. 1900 wynosiły własne kapitały:

a) w udziałach	39.823 K
b) w funduszach rezerwowych	10.258 „
razem . . .	50.081 K

Obce zaś kapitały:

a) w wkładkach oszczędności	641.756 „
b) w zaciągniętych pożyczkach	202.159 „
razem . . .	843.915 K

a więc stosunek własnych do obcych kapitałów z końcem 1900 r. przedstawiał się jak 1 : 16·8; jest więc widoczny i jak na jednoroczny przeciąg czasu dosyć znaczny postęp na korzyść własnych funduszów.

10. Udzielane pożyczki. Wierzytelności Spółek z powodu udzielanych członkom pożyczek wynosiły w kapitale pożyczkowym z końcem 1900 r. ogółem . . . . . 853.296 K 09 h

W r. 1901 udzielono w 116 Spółkach nowych pożyczek ogółem na . . . . . 1,792.637 „ 67 „

razem . . .	2,645.933 K 76 h
Z tej kwoty spłacili członkowie w ciągu 1901 r. .	639.370 „ 81 „
a pozostali winni z końcem roku 1901 ogółem . . .	2,006.562 K 95 h

Stosunek więc spłat do kapitału wypożyczonego przedstawia się jak 1 : 4·14, przyczem zważyć należy, iż w Spółkach nowozawiązanych w ciągu 1901 roku został znaczny kapitał rozpożyczony a tylko nieznaczna część mogła wpłynąć ze spłat, które odbywają się najczęściej w rocznych albo półrocznych ratach. Jeżeli zaś weźmiemy pod uwagę tylko te 63 Spółek, które już także w 1900 roku były czynne, to przekonamy się, że kiedy w r. 1900 spłacono tylko 17% całej sumy udzielonych pożyczek, to w r. 1901 w tych samych 63 Spółkach wynosiły

a) Salda z r. 1900	853.296 K 09 h
b) udzielone w r. 1901 pożyczki . .	1,123.416 „ 56 „
razem . . .	1,976.712 K 65 h
z czego spłacono w r. 1901 . . .	530.467 „ 46 „
pozostałość więc u dłużników wynosiła .	1,446.245 K 19 h

Spłaty stanowiły więc blisko 26 7% kapitału dłużnego, to znaczy, że przeciętnie bywają pożyczki spłacane w ciągu okresu 3 – 4 letniego. Rzeczywiście najczęściej udzielają Spółki pożyczek na spłatę do 4 lat. Sprawozdania zaś lustracyjne stwierdzają, to co wynika też powyższych dat, że w przeważnej części Spółek spłata pożyczek odbywała się zupełnie regularnie; nie rzadkie są takie Spółki, gdzie nie ma żadnych zaległości albo tylko nieznaczne, kilkudniowe. W Spółkach dawniejszych, które powstały przed utworzeniem Patronatu zauważono większe zaległości, które się jednak pod wpływem lustracyj i wywieranego przez Biuro Patronatu nacisku na Zarządy Spółek stopniowo zmniejszają.

11. Koszta administracyjne. Wysokość kosztów administracyjnych można na razie ocenić tylko na podstawie zamknięć rachunkowych za rok 1900 (aleg. III. tablica 1.) w tych 63 Spółkach patronackich, które za ten rok zamykały rachunki.

Otóż ogólne koszta administracyjne w tych wszystkich Spółkach za rok 1900 wynosiły 12.166 K 18 h czyli w przecięciu na 1 Spółkę 193 K. W porównaniu z obrotem kasowym stanowią koszta administracyjne tylko 0·56%; właściwszem jest wszakże porównanie z pasywami Spółek wynoszącemi z końcem 1900 roku 898.187 K 76 h; od tej zaś kwoty stanowią koszta administracyjne 1·3%. Byłoby to stosunkowo dosyć dużo, lecz zważyć należy, iż na te koszta składają się głównie wydatki założycielskie (koszta zarejestrowania Spółki, zakupno druków, książek i różnych przedmiotów użytkowych), gdyż przeważna część Spółek, do których odnosi się powyższe obliczenie kosztów administracyjnych dopiero właśnie w r. 1900 rozpoczęła swe czynności i wydatki założycielskie odrazu zamortyzowała w całości Właściwe zatem ocenienie wysokości wydatków administracyjnych będzie mogło nastąpić dopiero na podstawie dalszych zamknięć rachunkowych. Przypuszczać należy, iż w następnych latach działalności obniżać się będą wydatki administracyjne Spółek w stosunku do kapitału obrotowego mniejwięcej do tej miary, jaką zauważyć można u kilku dawniejszych Spółek, zawiązanych przed powstaniem patronatu a następnie przyjętych pod opiekę Wydziału krajowego np. w Gawłuszowicach, gdzie wydatki administracyjne stanowią 0·77% aktywów, w Nowem Mieście (0·68%), w Dobrej (0·42%), w Gdowie (0·21%).

12. Obrót kasowy. Obroty kasowe wszystkich (116) Spółek za rok 1901 wynosiły wraz z przeniesionem z roku poprzedniego saldem bilansowem w ogólności . . . . . 6,665.179 K 56 h
a po potrąceniu Salda z poprzedniego roku . . . . 1,858.961 „ 57 „
okazuje się jako właściwy obrót kasowy za sam 1901 rok . 4,806.217 K 99 h
Z tego obrotu przypada na tych 63 Spółek patronackich, które w r. 1900 były czynne . . . . . 3,192.338 „ 10 „
a reszta w kwocie . . . . . 1,693.879 K 89 h
stanowi obrót kasowy Spółek przyjętych do Patronatu w r. 1901.

Przeciętny obrót kasowy jednej Spółki wynosił tedy w 1901 roku 41.432 K podczas gdy w roku 1900 wynosił tylko 34.961 koron, wzrósł zatem o 6.471 koron czyli o 18%.

W tych obrotach nie mieszczą się zapasy kasowe w gotówce, które z dniem 31. grudnia 1901 wynosiły ogółem 63.124 K 58 h czyli przeciętnie 544 K w jednej Spółce, podczas gdy w roku 1900 przeciętny zapas gotówki w jednej Spółce wynosił 525 koron.

III. Inne Spółki rolnicze.

W ślad za Spółkami oszczędności i pożyczek i po części jako naturalny wynik budzącego się pod ich wpływem ruchu asocyacyjnego wśród ludności rolniczej zaczynają się tworzyć inne także Spółki rolnicze z własnej inicyatywy kół interesowanych.

Już w poprzedniem sprawozdaniu swojem o wykonywaniu Patronatu nadmienił Wydział krajowy o zawiązaniu się z końcem stycznia 1901 roku pierwszej „Spółki dla kultury torfów w Wolicy baryłowej“ (powiat Kamionka strumiłowa). Działalność tej Spółki obejmuje 2 gminy położone nad kanałem Stojanowskim. Za przykładem tej Spółki zawiązała się w kilka miesięcy później (z końcem listopada 1901) druga taka sama Spółka w Podliskach małych (powiat Lwów) obejmująca działalnością swoją 6 gmin położonych nad kanałem Jaryczowskim. Obie Spółki opierają się na jednakowych statutach opracowanych przez Biuro
Aleg. VII. Patronatu (Aleg. VII.). Są to zatem stowarzyszenia sądownie zarejestrowane podług ustawy z 9. kwietnia 1873 z poręką ograniczoną w ten sposób, że za każdy deklarowany udział w kwocie 2 korony odpowiadają członkowie Spółki za jej zobowiązania w obec osób trzecich kwotę 100 koron. Zadaniem tych Spółek jest zatem popieranie kultury rolniczej na gruntach torfowych. W tym celu Spółka może przedsiębrać wspólne melioracye gruntów torfowych, sprowadzać na rachunek członków nawozy sztuczne, nasiona i inne artykuły gospodarskie, udzielać członkom zapomóg i kredytu w celu prowadzenia kultury torfów itp. Wydział krajowy przyjął te Spółki do swojej opieki, przyznał każdej z nich zasiłek bezzwrotny po 400 koron jakoteż pożyczki bezprocentowe po 1.000 K a nadto poparł prośby tych Spółek o subwencye z funduszów państwowych; jakoż c. k. Ministerstwo rolnictwa przyznało już Spółce w Wolicy baryłowej subwencyę w kwocie 1.000 koron. Zarazem wydaną została dla

tych Spółek instrukcya administracyjno-rachunkowa, która reguluje w sposób możliwie prosty ich czynności, a wykonywanie nad niemi nadzoru ze strony Wydziału krajowego podług analogii postanowień zawartych w rozdziałach III. V. i VIII. instrukcyi o wykonywaniu Patronatu nad Spółkami oszczędności i pożyczek powierza Biuru Patronatu dla tych Spółek. Biuro Patronatu wydało też dla tych Spółek torfowych potrzebne im do manipulacyi (nieliczne) formularze i książki. Spółka w Wolicy baryłowej sprowadziła już na wiosnę 1901 r. za pośrednictwem Biura Patronatu $2^1/_2$ wagona nawozów sztucznych na wspólny rachunek i dla użytku swoich członków. Obecnie zaś t. j. na wiosnę 1902 sprowadziły obie spółki po 3 wagony nawozów sztucznych dla uprawy torfów. Jakkolwiek przytem zrozumienie zadań i pożytków Spółki nie jest jeszcze wśród ogółu ludności w okręgach obu już czynnych Spółek dla kultury torfów należycie rozpowszechnione, to jednak w każdej z tych Spółek znajduje się po kilka osób dosyć żywo się interesujących sprawami Spółki i dających rękojmię, że Spółki te zwalczając stopniowo uprzedzenia, rozwiną przy pomocy krajowej opieki pożyteczną działalność.

Do zawiązania Spółki producentów chmielu w powiecie brodzkim, o której zaprojektowaniu zamieścił Wydział krajowy wzmiankę w poprzedniem sprawozdaniu, jeszcze dotychczas nie przyszło. Wydział krajowy bowiem uznaje wprawdzie wielką potrzebę i doniosłość poparcia produkcyi i ulepszenia warunków zbytu chmielu w powiecie brodzkim, zwłaszcza zaś w rejonie toporowskim, gdzie ta gałęź produkcyi jest podstawą bytu i utrzymania licznej rzeszy drobnych producentów. Z drugiej wszakże strony świadom jest Wydział krajowy tego, że w tej sprawie należy z szczególniejszą postępować ostrożnością a zawiązanie i działalność takiej Spółki poprzeć dopiero wówczas, gdy się uzyska dostateczne rękojmie jej prawidłowego rozwoju. Takich rękojmi nie powiodło się znaleść i na razie przynajmniej myśl zawiązania odrębnej Spółki magazynowej chmielarskiej musiała być porzuconą. Mimo to nie zaniechał Wydział krajowy starań, aby na innej drodze cele projektowanej Spółki poprzeć.

W Bochni zawiązała się za inicyatywą tamtejszego Wydziału powiatowego w dniu 17. marca b. r. *„Rolnicza Spółka magazynowa“*. Jej głównem zadaniem jest zorganizowanie wspólnej sprzedaży głównych produktów rolniczych, przedewszystkiem zboża (dostawy wojskowe itp.) a obok tego wspólne sprowadzanie różnych artykułów gospodarskich. Statut opracowało Biuro Patronatu, które też w dalszym ciągu jest pomocnem w przeprowadzaniu wstępnych czynności i całej organizacyi tej Spółki. Na razie przystąpiło — na założycielskiem zebraniu — 41 członków (większych i mniejszych rolników), którzy deklarowali 275 udziałów po 10 K (przy 10. krotnej poręce) i związali się w komitet dla propagandy i przeprowadzenia innych wstępnych czynności. Stanowcze ukonstytuowanie Spółki ma nastąpić w maju br.

W Porąbce uszewskiej, w powiecie brzeskim, zawiązała się w styczniu br. Spółka owocarska z inicyatywy tamtejszej bardzo pomyślnie rozwijającej się Spółki oszczędności i pożyczek a przy pomocy Biura Patronatu i Zarządu głównego Towarzystwa Kółek rolniczych. W tamtej bowiem okolicy istnieje znaczna i bardzo rozpowszechniona produkcya owoców zwłaszcza jabłek, które stanowią przedmiot eksportowego handlu, i śliw, które po części są przerabiane na powidła Statut Spółki opracowało Biuro Patronatu, do Spółki przystąpiło na razie 35 członków, którzy deklarowali 327 udziałów po 10 K. czyli kwotę 3.270 Koron, co stanowi dowód dość znacznego zainteresowania się Spółką ze strony tamtejszej włościańskiej ludności. Wydział krajowy zamierza przyjąć tę Spółkę pod swoją opiekę i oświadczył gotowość udzielenia materyalnej pomocy w formie zasiłku a względnie bezprocentowej pożyczki, pod warunkiem, że Spółka bliżej określi potrzebę i sposób użycia funduszów zasiłkowych.

Powstało już także kilka właściwych *Spółek mleczarskich* prowadzonych na wspólny rachunek członków a po części zorganizowanych jako stowarzyszenia zarobkowe i gospodarcze na podstawie ustawy z 9. kwietnia 1873 i sądownie zarejestrowanych. Rozchodzi się wszakże o to, żeby te i dalsze Spółki były dobrze urządzone i należycie administrowane, gdyż tylko wtenczas odpowiedzą swemu przeznaczeniu. Obok uwzględnienia lokalnych stosunków w pojedyńczych Spółkach potrzebną jest także pewna jednolitość w ich urządzeniach zwłaszcza, jeżeli mają stanowić podstawę dla wspólnej akcyi handlowej.

Z przytoczonych wyżej faktów wynika, że już także w naszym kraju zaczyna się wśród rolniczej ludności krzewić naturalnym sposobem ruch assocyacyjny w postaci różnego rodzaju Spółek rolniczych. Objaw to niewątpliwie bardzo pomyślny i pożądany. Doświadczenie bowiem innych krajów, zwłaszcza zaś Niemiec, ale także

zachodnich krajów austryackich najwyraźniej przekonywa, że ludność rolnicza, przedtem ekonomicznie i społecznie rozbita i pozbawiona potrzebnego w działaniu łącznika, zaczyna w ostatnich czasach zdobywać sobie przez te właśnie Spółki rolnicze różnego rodzaju materyalne korzyści, i organizując się na podstawach nowożytnych, dźwiga skutecznie swoje położenie a zapewnia interesom rolnictwa należyte uznanie i poparcie. Ale rozwój Spółek rolniczych w tych krajach odbywa się od samego początku pod bardzo staranną opieką i ścisłym nadzorem bądź to autoryzowanych związków bądź Wydziałów krajowych (w Austryi górnej i dolnej). Opieka ta, przez specyalne organy wykonywana, przynosi Spółkom wszelkiego rodzaju ułatwienia, zapobiega zboczeniom i niepotrzebnemu marnowaniu sił, umożliwia jednolite postępowanie i wzajemne popieranie wspólnych interesów jakoteż wymianę i zużytkowanie nabywanego doświadczenia.

Tem bardziej u nas byłoby wskazanem zaraz w początkach budzącego się w rolnictwie ruchu assocyacyjnego roztoczenie nad Spółkami starannej opieki i ściślejszego nadzoru. Byłoby to bowiem wprost zgubnem nietylko dla rozwoju samego ruchu assocyacyjnego rolniczego ale w ogóle bardzo dla kraju szkodliwem, gdyby wypadki niepowodzenia i ruiny zakładanych Spółek rolniczych stawały się częstemi. Niepowodzenia bowiem niedosyć, że przynoszą straty materyalne, ale co ważniejsza demoralizują. Nadto Spółki rolnicze wymagać będą wydatnego poparcia z funduszów publicznych a Wydział krajowy ma nadzieję, że Wysoki Sejm tego poparcia nie odmówi. Ale takie poparcie jest usprawiedliwione i pożyteczne tylko wówczas, jeżeli się łączy z dostateczną rękojmią, zarówno co do właściwego zużytkowania udzielonej pomocy z funduszów publicznych jak i co do prawidłowego w ogóle rozwoju popartej instytucyi. A te rękojmie tkwić muszą nietylko w należytem urządzeniu Spółki ale zarazem w umiejętnem czuwaniu nad jej działalnością.

Nie sądzi przytem Wydział krajowy, żeby zachodziła potrzeba tworzenia odrębnego w Wydziale krajowym organu do wykonywania opieki i nadzoru nad temi Spółkami, które się temu nadzorowi poddadzą i uzyskają pomoc z krajowych funduszów i środków. Wystarczy bowiem rozszerzenie zakresu działania Krajowego Biura patronackiego dla Spółek oszczędności i pożyczek na inne także rodzaje Spółek rolniczych, przyjętych pod opiekę Wydziału krajowego. Atoli w rzeczach zawodowych musiałoby Krajowe Biuro mieć zapewnione współdziałanie odpowiednio uzdolnionych sił fachowych, przynajmniej o tyle i na tak długo, dopókiby dana grupa Spółek nie znalazła dostatecznego oparcia w „Związku“ utworzonym przez nie dla wzajemnego wspierania się w zawodowych czynnościach i zadaniach.

Gotowego planu akcyi, mającej na celu popieranie rozwoju innych także Spółek rolniczych oprócz Spółek oszczędności i pożyczek nie przedstawia jeszcze Wydział krajowy teraz Wysokiemu Sejmowi głównie dlatego, ponieważ korespondencya z c. k. Rządem a względnie z Ministerstwem rolnictwa co do programu akcyi w sprawie popierania rozwoju Spółek rolniczych w Galicyi nie jest jeszcze zakończoną. W nawiązanych między Wydziałem krajowym a c k. Rządem rokowaniach rozchodzi się właśnie o porozumienie co do zasad współdziałania czynników krajowych i rządowych w akcyi, której celem ma być popieranie rozwoju Spółek rolniczych jakoteż o utworzenie wspólnej Komisyi dla wydawania opinii w sprawach dotyczących Spółek rolniczych. Zanim to zaś nastąpi, uważał Wydział krajowy za wskazane zawczasu podjąć studya przygotowawcze nad urządzeniem i działalnością Spółek rolniczych w innych krajach. W tym celu wysłał Wydział krajowy kierownika Biura Patronatu, Dr. Stefczyka w lecie 1901 r. w podróż naukową do Austryi dolnej i do Niemiec tak dla zbadania centralnych organizacyj dla Spółek rolniczych w tych krajach, jak w szczególności także urządzenia i działalności Spółek rolniczych magazynowych. Sprawozdanie Dr. Stefczyka z tej podróży stanowi Aleg. VIII. do niniejszego sprawozdania. Nadto napisał Dr. Stefczyk wydaną przez Zarząd główny Towarzystwa Kółek rolniczych broszurę o „Rolniczych Spółkach magazynowych“ przedstawiającą popularnie organizacyę, działalność i korzyści tych Spółek ze stanowiska potrzeb i warunków ich rozwoju w naszym kraju. Wydział krajowy sądzi jednak, że dalszą przygotowawczą czynnością do zamierzonej akcyi w sprawie rozwoju Spółek rolniczych powinno być wydanie książki (podręcznika) traktującej o Spółkach rolniczych a zawierającej oprócz przedstawienia organizacyi, działalności jakoteż osiągniętych już gdzieindziej przez Spółki rolnicze rezultatów także wzory statutów i o ile możności instrukcyj administracyjnych dla wszystkich ważniejszych typów Spółek rolniczych.

Aleg. VIII.

Na następną zaś sesyę sejmową zamierza Wydział krajowy, po osiągnięciu porozumienia z c. k. Rządem, przygotować plan akcyi dla popierania rozwoju Spółek rolniczych w naszym kraju.

* * *

Wydatki na koszta zakładania Spółek, utrzymania Biura Patronatu i praktyczne kursa dla funkcyonaryuszy Spółek preliminuje Wydział krajowy na rok 1902 w kwocie łącznej 52.700 K. to jest o 3.200 K. wyżej od ryczałtu przyznanego przez Wysoki Sejm na rok 1901 w kwocie 49.500 K. Podwyższka preliminowana na rok 1902 znajduje usprawiedliwienie w naturalnym rozwoju czynności, połączonych z wykonywaniem Patronatu nad zwiększającą się dość szybko ilością Spółek.

W szczególności zaś podług przybliżonego obliczenia ma służyć żądany kredyt na pokrycie następujących wydatków:

I. Utrzymanie Biura:

1. Płace:		
a) kierownik	K.	5.000
b) lustrator I.	„	2.400
„ II.	„	2.400
„ III. (od 1/7 1902)	„	1.200
c) pisarz i praktykant rach.	„	1.000
d) magazynier i eksped.	„	800
e) służący	„	500
razem	K.	13.300
2. Podróże lustracyjne i inne w spawach Patronatu	„	9.000
3. Wydawnictwa (Okólnik itp.)	„	2.000
4. Sprzęty, przybory pisarskie etc.	„	1.000
5. Portorya	„	400
razem	K.	12.400

II. Zasiłki dla Spółek osz. i poż.

60 Spółek po 400 K.	„	24.000

III. Praktyczne kursa:

Dwa kursa (letni i zimowy) po 1.500 K.	„	3.000
Razem	K.	52.700

Na wzrost preliminowanego kredytu o 3.200 K. w porównaniu z poprzednim rokiem składa się wydatek na trzeciego lustratora w kwocie 1.200 K. obliczony za drugą połowę 1902 r., wydatek 500 K. na służącego dla Biura Patronatu i zwiększony o 1.500 K. wydatek na podróże lustracyjne i inne w sprawach Patronatu. Te wydatki tłumaczą się nietylko wzrostem ilości Spółek lecz także rozszerzeniem działalności Biura Patronatu na nowe działy ozynności (zbiorowy rachunek bieżący ze Spółkami, spółki torfiarskie itp.)

Powyższym preliminarzem nie są wszakże objęte spodziewane wydatki na zasiłki dla innych Spółek rolniczych, oprócz Spółek oszczędności i pożyczek. Zasiłków tych udzielał dotychczas Wydział krajowy wyjątkowo w braku innych funduszów odpowiednich z swojego funduszu dyspozycyjnego. Gdy wszakże właściwe przeznaczenie tego funduszu jest odmienne, przeto Wydział krajowy radby uzyskać inne źródło na zasiłki dla tych Spółek rolniczych, któreby powstały jeszcze przed uregulowaniem akcyi krajowej w celu ich popierania, a na zaopiekowanie się i pomoc ze strony Wydziału krajowego rzeczywiście zasługiwały.

Zdaniem Wydziału krajowego najodpowiedniejszem na razie przynajmniej na ten cel źródłem byłby dochód z odsetek od krajowego funduszu pożyczkowego dla Spółek oszczędności i pożyczek. W myśl uchwały Wysokiego Sejmu z d. 16. marca 1899 r. fundusz ten ma wynosić 2,000.000 K., a powstać z rocznych przez 50 lat dotacyj po 40.000 K. Przyrost z tego funduszu z odsetek nie został uwzględniony i pozostaje do dyspozycyi. Po koniec 1901 r. narosłe procenta od tego funduszu wynoszą 9.315 K. i możnaby je uważać na razie za rezerwę ewentualnych strat funduszu pożyczkowego. W ciągu 1902 r. spodziewanym jest wpływ z odsetek od tegoż funduszu w kwocie około 6.000 K. i tę zatem kwotę — bez wszelkiego obciążenia budżetowego — pragnie mieć Wydział krajowy do rozporządzenia swego na koszta wydania podręcznika o Spółkach rolniczych, jako-też na zasiłki dla Spółek rolniczych. Takie przeznaczenie na razie jednorocznych tylko

dochodów funduszu pożyczkowego byłoby tem właściwsze, iż dochód ten płynie z procentów płaconych przez Spółki oszczędności i pożyczek, więc wracałby niejako do swojego źródła przez udzielanie z tego dochodu zasiłków dla innych Spółek rolniczych.

Na podstawie powyższego uzasadnienia Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. Sprawozdanie Wydziału krajowego o wykonywaniu Patronatu nad Spółkami oszczędności i pożyczek w r. 1901 przyjmuje się do wiadomości.

II. Do rozporządzenia Wydziału krajowego wstawia się w Rubr. XV. p. 310 wydatków budżetu krajowego na rok 1902 kwotę 52.700 K. na koszta utrzymania Biura Patronatu dla Spółek oszczędności i pożyczek, na urządzenie praktycznych kursów dla ich funkcyonaryuszów, oraz na koszta zakładania i lustracyi Spółek.

III. Sejm upoważnia Wydział krajowy do użycia aż do wysokości 6.000 K. dochodu z odsetek narosłych w funduszu pożyczkowym dla Spółek oszczędności i pożyczek za rok 1902 na cele wydania podręcznika o Spółkach rolniczych i udzielania zasiłków dla Spółek rolniczych przyjętych pod opiekę Wydziału krajowego.

IV. Wzywa się c. k. Rząd, aby popierał akcyę Wydziału krajowego na polu zakładania i rozwoju Spółek oszczędności i pożyczek przez udzielanie subwencyj z funduszów państwowych stale, poczynając od r. 1902, w wymiarze odpowiadającym wysokości i wzrostowi wydatków na te cele z funduszów krajowych.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:
A. Potocki w. r.

Sprawozdawca:
Dr. Tadeusz Pilat w. r.
Członek Wydziału krajowego.

Alegat I. do sprawozdania Wydziału krajowego 17.718/902.

Lwów, dnia 17. marca 1902.

Odpis

odezwy c. k. Prezydyum Namiestnictwa z dnia 17. marca 1902 l. 1.140/pr. do Wydziału krajowego.

Na odezwy z dnia 23. listopada 1900 l. 25.631 i 82.458 oznajmiam Wydziałowi krajowemu, że w sprawozdaniu mojem z 28. kwietnia 1901 l. 778/pr. przedstawiłem c. k. Ministerstwu rolnictwa szczegółowo stan dotychczasowej akcyi kraju dla popierania Spółek rolniczych w Galicyi, poczem reskryptem z 22. stycznia 1902 l. 11.875/2.862 z roku 1901 przyjęło c. k Ministerstwo rolnictwa do wiadomości treść pomienionego sprawozdania, opartego na bogatym materyale przez Wydział krajowy dostarczonym, wyrażając zarazem zadowolenie, że Wydział krajowy w istotnych częściach zgodził się z zasadami programu akcyi dla popierania galicyjskich Spółek rolniczych, projektowanym c. k. Ministerstwu.

Co się tyczy niektórych punktów, w których zapatrywania Wydziału krajowego odstępują od zasad wyrażonych w programie c. k. Ministerstwa, to sprzeczność ta jest niewątpliwie tylko pozorną.

Wydział krajowy zwrócił bowiem w odezwach swoich uwagę na konieczność przezornego i stopniowego tylko postępowania przy rozwijaniu akcyi kraju, podczas gdy w programie ułożonym przez c. k. Ministerstwo naszkicowano już obecnie ostateczne cele, do których osiągnięcia zdąża Rząd na równi z Wydziałem krajowym. Biuro Patronatu powołane przez Sejm galicyjski dla opieki nad Spółkami włościańskiemi, które już obecnie rozwinęło wydatną działalność, będzie zapewne do czasu najwłaściwszym i najodpowiedniejszym organem dla popierania interesów tychże Spółek i wykonywania nad niemi kontroli. Niemniej dążyć należy zdaniem c. k. Ministerstwa (za przykładem innych krajów, gdzie także biura również istniały albo nawet jeszcze istnieją) do nader pożądanego utworzenia związku Spółek, który to związek przedstawia się jako naturalna i logiczna konsekwencya rozwoju Spółek zarobkowych i gospodarczych na wyższym stopniu organizacyi będących, a ze względu na rozpowszechniającą się coraz bardziej ideę assocyacyi i wzmagającą się zdolność poszczególnych Spółek do samorządu, tudzież wobec coraz wzrastającej potrzeby pieniężnego wyrównania w kasach, wprowadzenia interesu hurtownego sprowadzania towarów i t. p. przedstawia się także jako najracyonalniejsza i bardzo pożądana forma zogniskowania działalności poszczególnych Spółek.

Co się tyczy kwestyi utworzenia komisyi opiniującej, oznajmiło c. k. Ministerstwo rolnictwa, że nie ma nic przeciw temu, aby na razie (dopóki organizacya Spółek nie postąpi naprzód i dopóki nie przyjdzie do skutku założenie związku Spółek) należało wydawanie opinii o stowarzyszeniach do Biura Patronatu w sprawach należących do jego zakresu działania, zaś do stałej sekcyi krajowej komisyi rolniczej w sprawach innego rodzaju, któreby nie należały do agend Biura Patronatu.

Opinie przedkładane byłyby za pośrednictwem Wydziału krajowego i c. k. Namiestnictwa, przyczem jednak statut krajowej komisyi rolniczej musiałby być odpowiednio uzupełniony, a stosowne wnioski w tym względzie przedłożone c. k. Ministerstwu rolnictwa. Rozumie się samo przez się, że uwzględnione także będzie życzenie Wydziału krajowego, ażeby przy sposobności propagowania idei assocyacyi rolniczych za pośrednictwem Władz politycznych I. instancyi i wykonaniem dotyczących poleceń c. k. Ministerstwa rolnictwa, zawartych w ustępach *a)* i *b)* reskryptu z 23. października 1899 L. 22.519 i ustępie I. udzielonych tymże reskryptem „Zasad“ (Grundsätze), upraszam Wydział krajowy o podanie bliższych szczegółów co do propagandy ze strony tak władz politycznych, jak kościelnych i szkolnych, jaką w myśl życzeń Wydziału krajowego należałoby rozwinąć i o wskazanie stosownie

do końcowego ustępu odezwy z 23. listopada 1900 l. 82.458, na jakich publikacyach krajowego Biura Patronatu, propaganda ta miałaby się opierać.

W końcu oznajmiam Wydziałowi krajowemu, że c. k. Ministerstwo rolnictwa, uznając potrzebę energicznego popierania i kontroli spółek włościańskich i ze względu na dotychczasową skuteczną działalność Wydziału krajowego na tem polu, udzieliło Wydziałowi krajowemu następujących subwencyj za rok 1901:

1.	na koszta lustracyi spółek rolniczych	5.000 K
2.	na urządzenie kursów praktycznych dla kasyerów i kierowników Spółek	2.000 „
3.	na koszta publikacyi	2.000 „
4.	na koszta podróży Dra Stefczyka	1.000 „
	Razem w sumie . . .	10.000 K

Równocześnie polecam c. k. Namiestnictwu, aby tę kwotę zaasygnowało Wydziałowi krajowemu za kwitem, w zwykły sposób ostemplowanym.

Zarazem upraszam Wydział krajowy, aby zechciał w swoim czasie przesłać dowody użycia przyzwolonych subwencyi, przedstawiając przy tej sposobności szczegółowo sposób, w jakim faktycznie przedsiębrane bywają lustracye spółek, oraz wykazując, którzy urzędnicy lustracye przeprowadzali.

Za c. k. Namiestnika:

Lidl m. p.

Alegat II. do sprawozdania Wydziału krajowego L. 17.718/902.

LW. kr. 63.886/901.

Instrukcya

o prowadzeniu w Banku krajowym zbiorowego rachunku bieżącego Spółek oszczędności i pożyczek zostających pod Patronatem Wydziału krajowego.

§. 1. Instrukcya niniejsza ma na celu: *a)* ułatwić Spółkom oszczędności i pożyczek, należącym do Patronatu Wydziału krajowego, oprocentowanie i wzajemną wymianę chwilowo zbędnych zapasów gotówki;

b) zabezpieczyć tym Spółkom w razie doraźnej potrzeby kredyt w rachunku bieżącym.

§. 2. Każda Spółka, należąca do Patronatu Wydziału krajowego, może swoją gotówkę umieszczać w Banku krajowym na zbiorowym rachunku „Patronatu dla Spółek oszczędności i pożyczek we Lwowie“. Wpłata gotówki winna być przez Spółkę uskutecznioną osobiście lub przez Urząd pocztowy zawsze wprost do Kasy Banku krajowego.

§. 3 Wkładki Spółek na rachunek bieżący Patronatu oprocentowane będą podług stopy procentowej $4^1/_2\,\%$, dopóki Bank krajowy po poprzedniem porozumieniu się z Wydziałem krajowym stopy tej nie zmieni. Procent oblicza się od dnia, w którym Bank krajowy otrzymał gotówkę albo potwierdzenie pocztowej kasy oszczędności o wpłacie na zbiorowy rachunek „Patronatu“, aż do dnia poprzedzającego zwrot wkładki przez Bank krajowy.

§. 4. Bank krajowy prowadzi tylko zbiorowy rachunek „Patronatu dla Spółek oszczędności i pożyczek“, a o każdej uskutecznionej na ten rachunek wpłacie zawiadamia bezzwłocznie Biuro Patronatu, które prowadzi szczegółowe rachunki bieżące z pojedynczemi Spółkami i potwierdza im każdą wpłatę przez Bank krajowy zawizowaną.

§. 5. Wierzytelnością swoją na zbiorowym rachunku Patronatu Spółka swobodnie rozporządza i może każdej chwili zażądać zwrotu gotówki pod własnym lub wskazanym adresem albo przeniesienia całej lub części swej wierzytelności na inny rachunek (innej Spółki albo na pokrycie raty pożyczkowej itp.) Każde zlecenie na wypłatę, względnie przekazanie kwoty pieniężnej ze swego na inny rachunek winna Spółka przesłać pisemnie pod adresem Biura Patronatu, a Bank krajowy uskutecznia wypłaty tylko na podstawie zleceń otrzymanych od Biura Patronatu. Zlecenia Biura Patronatu muszą być podpisane przez kierownika Biura (lub jego zastępcę) oraz urzędnika Biura Patronatu, który prowadzi bieżący rachunek Spółki. Zlecenia otrzymane od Spółki przed południem winny być przez Biuro Patronatu i Bank krajowy tegoż dnia załatwione; zlecenia zaś popołudniowe najpóźniej w ciągu następnego dnia (z wykluczeniem niedziel i świąt). O uskutecznionej wypłacie lub przeniesieniu na inny rachunek zawiadamia Bank krajowy bezzwłocznie Biuro Patronatu, które obciąża rachunek Spółki, zawiadamiając ją o tem równocześnie.

§. 6. Spółkom, należącym do Patronatu Wydziału krajowego, będzie Wydział krajowy otwierał nadto kredyt w rachunku bieżącym ponad własne lokacye Spółki. Otwarcie i ustanowienie najwyższej granicy kredytu w rachunku bieżącym wymaga w każdym wypadku osobnego orzeczenia Wydziału krajowego. Kwotą przyznanego kredytu może Spółka w ten sam sposób jak swemi wkładkami dysponować.

§. 7. Spółka, starająca się o uzyskanie kredytu w rachunku bieżącym, ma wystawić odpowiedni dokument, określający zobowiązanie Spółki co do korzystania z kredytu w rachunku bieżącym.

§. 8. Wysokość kredytu w rachunku bieżącym stosować się będzie z reguły do wysokości stanu wkładek oszczędności każdej Spółki w ten sposób, iż wykazany stan wkładek oszczędności powinien przewyższać najmniej 4-krotnie najwyższą kwotę otwartego Spółce kredytu w rachunku bieżącym. Suma zaś wszystkich otwartych

kredytów w rachunku bieżącym nie może przewyższać każdoczesnego stanu lokacyj Spółek na zbiorowym rachunku bieżącym Patronatu więcej niż o 50.000 K., dopóki Wydział krajowy granicy tej nie podniesie.

§. 9. Otwarty Spółce kredyt w rachunku bieżącym ma na celu doraźne zaspokojenie chwilowej potrzeby gotówki w nagłych wypadkach, zanim Spółka potrzebne fundusze uzyska z zwyczajnych przewidywanych wpływów; otrzymany kredyt w rachunku bieżącym winna zatem Spółka jak najrychlej wyrównać, aby nim ponownie w razie nagłej potrzeby mogła rozporządzać. Zaczerpnięty z rachunku bieżącego kredyt musi być najpóźniej w ciągu jednego roku wkładkami Spółki na rachunek bieżący wyrównany; w przeciwnym razie następuje zamknięcie i wypowiedzenie albo zniżenie granicy dozwolonego kredytu.

§. 10. Od kwot pobranych na kredyt w rachunku bieżącym i dłużnych opłacać będzie Spółka o $^1/_2\%$ więcej aniżeli wynosi równoczesna stopa procentowa dla lokacyj na rachunek bieżący.

§. 11. Ilekroć wkładki Spółek na zbiorowy rachunek bieżący „Patronatu“ w Banku krajowym nie wystarczą na pokrycie zapotrzebowania kredytu w rachunku bieżącym, zaliczać będzie Bank krajowy zbiorowemu rachunkowi bieżącemu Patronatu brakujące do wypłaty dla Spółek kwoty z kredytu otwartego uchwałą Sejmu krajowego z d. 16. marca 1899 dla zasilenia funduszu pożyczkowego dla Spółek oszczędności i pożyczek aż do łącznej wysokości 50.000 K., dopóki Wydział krajowy granicy tej nie zmieni. Wpływające na zbiorowy rachunek Patronatu wkładki mają być zawsze używane przedewszystkiem na spłatę zaliczek obciążających zbiorowy rachunek Patronatu.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Lwów, dnia 27. września 1901 r.

L. W. 78.161.

Warunki korzystania z kredytu

w rachunku bieżącym z Patronatem dla Spółek oszczędności i pożyczek.

W wykonaniu instrukcyi z dnia 27. września 1901 r. L. W. 63.886 o prowadzeniu w Banku krajowym zbiorowego rachunku bieżącego Spółek oszczędności i pożyczek, zostających pod patronatem Wydziału krajowego wydaje się następujące przepisy o warunkach, pod jakimi Spółki oszczędności i pożyczek mogą uzyskiwać od Wydziału krajowego kredyt w rachunku bieżącym z Patronatem dla Spółek oszczędności i pożyczek, jako też z otwartego kredytu korzystać:

§. 1. Tylko Spółki przyjęte do Patronatu Wydziału krajowego mogą mieć otwarty kredyt w rachunku bieżącym z Patronatem.

§. 2. Spółka, która życzy sobie uzyskać kredyt w rachunku bieżącym, winna wnieść na ręce Biura Patronatu dla Spółek oszczędności i pożyczek przy Wydziale krajowym we Lwowie podanie o otwarcie jej kredytu w rachunku bieżącym. Podanie to ma się opierać na uchwale Zarządu, zatwierdzonej uchwałą Rady nadzorczej Spółki, co winno być w podaniu stwierdzonem. Przez wniesienie tego podania poddaje się Spółka niniejszym warunkom korzystania z kredytu w rachunku bieżącym, których dokładna znajomość ma być w podaniu Spółki poświadczoną. W podaniu należy także wymienić kwotę najwyższego podług życzenia Spółki kredytu. Do podania, które winno być należycie przez Spółkę podpisane, dołącza się:

a) uwierzytelnione przez Zwierzchność gminną podpisy własnoręczne wszystkich członków Zarządu i kasyera, oraz

b) wykaz obrotów kasowych po koniec miesiąca poprzedzającego wniesienie podania.

§. 3. O otwarciu i wysokości kredytu w rachunku bieżącym orzeka dla każdej Spółki oszczędności i pożyczek z osobna Wydział krajowy we Lwowie, a o orzeczeniu tem zawiadamia Spółkę Biuro Patronatu dla Spółek oszczędności i pożyczek przy Wydziale krajowym we Lwowie. Spółka winna potwierdzić Biuru Patronatu odebranie jego zawiadomienia o orzeczeniu Wydziału krajowego.

§. 4. Na rachunek otwartego kredytu może Spółka aż do ustanowionej wysokości pobierać każdego czasu zaliczki i niemi rozporządzać. Każde zlecenie na wypłacenie Spółce zaliczki z otwartego jej kredytu musi być przez Spółkę wystawione pisemnie pod adresem Biura Patronatu dla Spółek oszczędności i pożyczek przy Wydziale krajowym we Lwowie na dostarczonych w tym celu przez Biuro Patronatu formularzach.

§. 5. Wszelkie wpłaty na umorzenie kredytu, zaczerpniętego w rachunku bieżącym z Patronatem, winna Spółka uiszczać wprost do kasy Banku krajowego na rachunek „Patronatu dla Spółek oszczędności i pożyczek“.

§. 6. Każda kwota pobrana przez Spółkę na kredyt w rachunku bieżącym winna być o ile możności najrychlej, ale w każdym razie najpóźniej w przeciągu roku od dnia wypłaty wyrównaną wpłatami Spółki na jej rachunek bieżący z Patronatem. Niespłacone z upływem tego terminu kwoty stają się natychmiast płatne i wymagalne.

§. 7. Od kwot wypłaconych Spółce na kredyt w rachunku bieżącym obowiązaną jest Spółka płacić odsetki podług stopy procentowej każdocześnie przez Wydział krajowy dla kredytów w ruchunku bieżącym Spółek z Patronatem ustanowionej. Odsetki oblicza się od dnia wypłacenia zaliczki przez Bank krajowy, a wynikające z obliczenia dłużne kwoty odsetek winna Spółka z końcem każdego roku kalendarzowego uiścić.

§. 8. O ile wpłaty i wypłaty na rachunek bieżący Spółki z Patronatem nie odbywają się przez pocztową kasę oszczędności, ponosi Spółka koszta przesyłki pieniędzy. Spółka jest także obowiązaną opłacać wszelkie opłaty stemplowe, podatkowe i sądowe, wynikające z otwartego jej kredytu w rachunku bieżącym.

§. 9. Wydział krajowy może Spółce każdego czasu zamknąć albo zniżyć kredyt w rachunku bieżącym, jakoteż niezależnie od postanowienia zawartego w ustępie §. 6. wypowiedzieć Spółce kredyt udzielony jej w rachunku bieżącym z Patronatem. W tym ostatnim razie winna Spółka dług swój w tym rachunku spłacić najpóźniej w ciągu 3-ech (trzech) miesięcy od dnia wypowiedzenia. Gdyby jednak Wydział krajowy uznał, że bezpieczeństwo kredytu Spółce udzielonego jest zagrożonem, może zażądać zwrotu wypowiedzianego kredytu w ciągu 8-miu dni.

§. 10. W razie sporu z tytułu stosunku kredytowego Spółki w rachunku bieżącym z Patronatem względnie Wydziałem krajowym, przyznaje Spółka korzystająca z kredytu w tym rachunku księgom rachunkowym Biura Patronatu dla Spółek oszczędności i pożyczek przy Wydziale krajowym we Lwowie jako też Banku krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem we Lwowie moc zupełnego dowodu i poddaje się wyłącznej kompetencyi c. k. Sądu powiatowego dla spraw cywilnych we Lwowie tak w roli powoda jak i w roli pozwanego.

§. 11. We wszystkich sprawach dotyczących kredytu Spółki w rachunku bieżącym z Patronatem koresponduje Spółka bezpośrednio z Biurem Patronatu dla Spółek oszczędności i pożyczek, jako organem Wydziału krajowego we Lwowie.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Lwów, dnia 14. listopada 1901 r.

Zamknięcie rachunków

Spółek oszczędności i pożyczek

należących do Patronatu Wydziału krajowego

za rok 1900.

Tablica I. **Obroty kasowe za rok 1900.**
Tablica II. **Bilanse**

Tablica I. (do zamknięcia rachunków za rok 1900).

Obroty kasowe

Spółek oszczędności i pożyczek

zostających pod Patronatem Wydziału krajowego

za rok 1900.

Liczba porz.	Siedziba Spółki	Liczba członków	Przychody								Rozchody								Obrót kasowy		Gotówka 31. grudnia 1900 r.		Liczba porz.
			Udziały	Wkładki oszczędności	Rachunek bieżący i pożyczki zaciągnięte	Pożyczki spłacone przez Członków	Procenta	Inne	Razem		Udziały	Wkładki oszczędności	Rachunek bieżący	Udzielone pożyczki	Procenta	Koszta administracyjne	Inne	Razem					
			K h	K h	K h	K h	K h	K h	K h		K h	K h	K h	K h	K h	K h	K h	K h	K h		K h		
1	Brzezie	76	178 50	7.384 38	3.000 —	1.318 34	295 09	105 42	12.281 73		— —	1.100 58	— —	9.980 —	192 —	45 96	— —	11.318 54	23.600 27		963 19		1
2	Żegocina	215	453 —	23.782 44	4.000 —	4.748 73	484 27	669 30	34.137 74		2 —	2.242 38	— —	30.848 —	597 58	196 17	220 85	34.106 98	68.244 72		30 76		2
3	Porąbka uszewska	127	1.045 —	17.543 45	— —	4.182 09	460 04	566 58	23.797 16		— —	2.184 —	— —	19.100 —	495 —	281 83	272 77	22.333 60	46.130 76		1.463 56		3
4	Trzciana	210	556 —	18.276 31	6.000 —	3.850 04	562 95	642 40	29.887 70		— —	2.165 14	— —	25.300 95	467 44	300 10	236 04	28.469 67	58.357 37		1.418 03		4
5	Wielowieś	175	981 60	23.491 01	6.000 —	4.858 50	842 82	611 19	36.785 12		— —	2.710 80	— —	32.798 —	665 78	354 26	238 71	36.767 55	73.552 67		17 57		5
6	Tęgoborza	128	237 —	26.102 45	4.000 —	1.704 16	261 74	546 60	32.851 95		2 —	4.932 39	— —	24.624 —	475 02	263 06	299 63	30.596 10	63.448 05		2.255 85		6
7	Hussaków	126	1.109 —	5.901 67	8.000 —	5.965 —	443 89	735 26	22.154 82		— —	656 —	— —	19.640 —	208 40	370 33	340 97	21.215 70	43.370 52		939 12		7
8	Ostrów	110	538 50	19.748 03	6.042 10	6.432 82	1.114 23	742 04	34.617 72		3 —	8.094 91	3.295 42	21.235 96	1.093 26	288 20	432 78	34.443 53	69.061 25		174 19		8
9	Szczyrzyc	101	495 30	16.513 72	— —	1.530 09	369 18	507 40	19.415 69		— —	— —	— —	17.910 —	637 72	229 69	231 48	19.008 89	38.424 58		406 80		9
10	Zameczek	91	445 —	6.563 93	— —	1.738 —	189 35	496 16	9.432 44		— —	1.420 —	— —	7.060 —	203 05	122 —	259 40	9.064 45	18.496 89		367 99		10
11	Radochońce	199	702 80	7.834 42	— —	4.743 44	795 —	678 56	14.754 22		6 60	2.364 32	— —	11.307 16	613 24	250 20	210 40	14.751 92	29.506 14		2 30		11
12	Łukowica	156	818 16	6.858 07	4.263 82	2.179 54	351 86	484 20	14.955 65		10 —	1.092 86	263 82	11.860 —	218 91	178 32	264 29	13.888 20	28.843 85		1.067 45		12
13	Uście solne	127	388 —	32.606 66	— —	4.873 75	707 14	553 10	39.128 65		— —	4.309 —	— —	33.040 —	905 28	158 94	238 61	38.651 83	77.780 48		476 82		13
14	Toporów	182	782 —	10.417 29	6.000 —	5.711 48	554 87	1.189 68	24.655 32		— —	4.098 53	2.000 —	17.602 —	369 09	275 04	206 —	24.550 66	49.205 98		104 66		14
15	Rabka	191	1.811 —	33.451 08	4.000 —	800 —	28 16	567 —	40.657 24		— —	3.100 —	— —	35.880 —	911 87	214 34	234 —	40.340 21	80.997 45		317 03		15
16	Wielopole skrzyńskie	54	261 —	4.887 58	— —	944 09	80 66	466 17	6.639 50		— —	140 —	— —	5.730 —	144 18	174 54	206 —	6.394 72	13.034 22		244 78		16
17	Wiązownica	92	735 —	5.197 91	7.000 —	2.424 50	127 85	509 40	15.994 66		— —	1.458 —	4.000 —	9.480 —	78 28	141 95	243 06	15.401 29	31.395 95		593 37		17
18	Niegowić	116	483 —	18.393 03	4.000 —	1.668 48	289 85	506 39	25.340 75		— —	6.806 22	— —	17.722 —	228 28	164 35	208 —	25.128 85	50.469 60		211 90		18
19	Korczyna	89	704 —	7.226 98	4.000 —	1.001 18	104 01	485 82	13.521 99		— —	420 —	— —	12.410 —	129 10	193 46	248 97	13.401 53	26.923 52		120 46		19
20	Liszki	203	1.971 —	44.761 38	16 361 07	4.930 —	562 47	608 69	69.194 61		— —	9.883 30	1.361 07	54.600 —	782 01	174 85	237 64	67.038 87	136.233 48		2.155 74		20
21	Krasna	78	693 —	914 15	6.000 —	1.355 41	199 89	519 01	9.681 46		10 —	803 90	— —	8.309 20	11 08	238 19	308 22	9.680 59	19.362 05		— —		21
22	Macoszyn	79	391 —	1.790 40	4.000 —	1.100 25	79 41	494 40	7.855 46		— —	19 92	— —	7.180 —	16 40	176 04	215 60	9.607 96	15.463 42		247 50		22
23	Bieńkówka	146	501 —	13.055 52	6.700 60	1.823 66	237 75	576 63	22.895 16		— —	750 —	4.600 —	14.942 88	275 95	272 12	232 30	21.073 25	43.968 41		1.821 91		23
24	Ryczów	150	465 —	22.993 17	4.000 —	2.468 81	359 41	590 26	30.876 65		— —	342 30	400 —	29.012 —	471 62	169 16	330 50	30.725 58	61.602 23		151 07		24
25	Łoszniów	110	899 36	14.735 93	6.000 —	2.200 84	122 29	515 —	24.473 42		— —	2.700 —	— —	20.722 —	329 34	164 05	266 78	24.182 17	48.655 59		291 25		25
26	Szczawnica wyżna	93	364 —	4.871 48	2.000 —	484 —	166 82	490 30	8.376 60		— —	2.100 —	— —	4.340 —	43 48	126 07	256 11	6.865 66	15.242 26		1.510 94		26
27	Wyszatyce	142	365 —	6.188 28	6.000 —	2.619 50	245 47	566 26	15.984 51		2 —	1.163 —	— —	13.702 —	219 03	194 21	403 67	15.683 91	31.668 42		300 60		27
28	Szówsko	87	795 —	681 12	4.000 —	2.042 90	149 80	562 94	8.231 76		— —	— —	— —	7.692 —	15 12	198 07	211 —	8.116 19	16.347 95		115 57		28
29	Kamienica	126	470 —	3.836 09	4.000 —	1.003 74	186 74	560 94	10.057 51		6 —	100 —	— —	9.240 —	66 23	198 51	247 08	9.857 82	19.915 33		199 69		29
30	Łącko	101	838 —	5.822 90	4.000 —	930 03	188 40	514 20	12.293 53		10 —	320 —	— —	11.220 —	166 66	178 46	247 94	12.143 06	24.436 59		150 47		30
31	Jezupol	79	679 —	4.896 19	4.000 —	1.195 —	158 40	484 42	11.413 01		— —	216 —	— —	10.610 —	30 51	160 42	254 27	11.271 20	22.684 21		141 81		31
32	Stupnica	158	946 —	7.773 30	4.000 —	1.579 79	102 35	587 56	14.989 —		— —	3.078 77	— —	10.802 —	78 51	183 26	304 72	14.447 26	29.436 26		541 74		32
33	Szczucin	244	2.496 —	54.437 76	— —	4.062 84	849 27	690 10	62.535 97		— —	9.341 —	— —	50.590 —	1.211 78	148 88	313 36	61.610 02	124.145 99		925 95		33
34	Rumno	84	718 —	534 17	4.000 —	1.551 20	103 38	511 10	7.417 85		— —	— —	— —	6.745 —	4 17	201 69	267 30	7.218 16	14.636 01		199 69		34
35	Szczurowice	66	319 —	593 52	2.000 —	695 86	65 35	498 17	4.171 90		— —	— —	— —	3.727 —	9 52	149 49	264 70	4.150 71	8.322 61		21 19		35
36	Kamionka strumiłowa	84	238 —	2.346 17	— —	438 52	20 51	483 —	3.526 20		— —	633 —	— —	2.442 —	27 —	207 48	215 —	3.494 48	7.050 68		1 72		36
37	Szymbark	51	290 —	7.468 73	— —	1.783 33	120 55	461 59	10.124 20		— —	1.690 —	— —	7.260 —	160 35	154 64	295 97	9.560 96	19.685 16		563 24		37
38	Subotów	70	580 —	103 48	4.000 —	150 —	8 35	483 20	5.325 03		— —	60 —	— —	4.825 —	- 48	186 10	253 10	5.324 68	10.649 71		— 35		38
39	Borynia	72	818 84	1.703 88	2.000 —	370 09	76 75	470 25	5.439 81		— —	200 —	— —	4.700 —	76 01	224 89	215 75	5.416 65	10.856 46		23 16		39
40	Muszyna	153	76 —	2.996 22	4.000 —	3.786 86	527 72	387 30	11.774 10		— —	1.382 16	— —	9.554 —	414 38	221 94	— —	11.586 48	23.360 58		187 62		40
41	Janów	120	638 —	2.461 43	4.000 —	1.185 27	98 44	569 78	11.752 92		— —	900 —	— —	10.234 —	53 34	206 63	273 —	11.666 97	23.419 89		85 95		41
42	Łąka	60	316 42	5.932 12	— —	595 22	66 59	460 90	7.371 25		— —	110 —	— —	6.360 —	130 37	89 21	289 79	6.979 37	14.350 62		391 88		42
43	Felsztyn	90	275 —	1.598 56	4.000 —	— —	— —	552 60	6.426 16		— —	- —	— —	5.971 —	28 56	210 37	206 —	6.415 93	12.842 09		10 23		43
44	Magierów	88	448 —	4.926 54	4.000 —	— —	— —	510 60	9.885 14		— —	40 —	— —	9.344 —	75 17	170 46	251 74	9.881 37	19.766 51		3 77		44
45	Tłuczań górna	53	141 —	8.880 78	— —	115 —	12 05	461 —	9.609 83		— —	1.381 12	— —	7.480 —	66 66	153 68	211 —	9.292 46	18.902 29		317 37		45
46	Halicz	77	839 —	1.994 54	8.000 —	40 —	3 —	495 90	11.372 44		40 —	120 —	— —	10.610 —	19 88	320 50	227 75	11.338 13	22.710 57		34 31		46
47	Bożyków	68	647 —	2.308 55	4.000 —	200 —	— —	468 —	7.623 55		42 —	71 —	— —	7.076 —	17 55	130 99	285 77	7.623 31	15.246 86		— 24		47
48	Zgłobień	146	794 —	6.198 73	4.000 —	3.093 25	262 93	552 80	14.901 71		14 —	728 98	— —	13.488 46	223 37	157 52	244 35	14.855 68	29.758 39		45 03		48
49	Jordanów	138	270 —	4.852 17	4.000 —	416 29	6 43	540 56	10.035 45		— —	404 01	— —	9.204 —	31 89	157 39	236 39	10.033 68	20.119 13		51 77		49
50	Jaryczów stary	98	259 —	3.156 74	4.000 —	50 —	3 20	493 20	7.962 14		— —	420 —	— —	6.922 —	25 24	141 80	249 —	7.758 04	15.720 18		204 10		50
51	Bereźnica szlachecka	62	540 —	121 32	4.000 —	120 —	— 59	462 —	5.243 91		— —	20 —	— —	4.730 —	1 32	162 76	262 17	5.176 25	10.420 16		67 66		51
52	Odrzechowa	79	324 —	6.262 39	— —	50 —	— 68	495 24	7.132 31		— —	— —	— —	6.210 —	27 14	136 95	246 96	6.621 05	13.753 36		511 26		52
53	Kurzany	47	115 —	607 43	2.000 —	580 68	30 —	454 61	3.787 72		— —	224 51	— —	3.076 —	3 42	143 26	253 76	3.700 95	7.488 67		86 77		53
54	Suchodół	48	103 —	603 03	2.000 —	— —	— —	443 90	3.149 93		— —	— —	— —	2.695 —	4 03	178 06	255 93	3.133 02	6.282 95		16 91		54
55	Wesoła	260	371 50	3.512 35	4.000 —	3.851 94	502 76	494 35	12.732 90		23 —	649 —	— —	10.931 —	281 86	256 60	493 95	12.635 41	25.368 31		97 49		55
56	Kryłos	101	673 —	500 —	— —	— —	— —	501 56	1.674 56		— —	— —	— —	1.240 —	— —	135 62	273 19	1.648 81	3.323 37		25 75		56
57	Basznia dolna	87	220 —	1.798 68	— —	178 08	12 06	504 70	2.713 52		— —	20 —	— —	2.110 40	30 77	115 81	245 04	2.522 02	5.235 54		191 50		57
58	Gawłuszowice	425	1.478 —	41.860 34	— —	25.744 63	4.310 97	506 44	73.900 38		4 —	18.330 92	— —	47.842 —	2.939 66	542 86	109 78	69.769 22	143.669 60		4.131 16		58
59	Radomyśl	63	139 —	5.162 27	1.200 —	65 —	— 93	476 50	7.043 70		— —	20 —	— —	6.468 —	45 30	132 53	244 80	6.910 63	13.954 33		133 07		59
60	Błożew górna	79	157 —	2.861 99	4.000 —	9 99	— 49	496 26	7.525 73		— —	— —	— —	7.080 —	19 99	205 30	210 —	7.515 29	15.041 02		10 44		60
61	Nowe miasto	138	86 —	5.236 26	— —	6.802 47	347 84	193 62	12.666 19		14 40	1.433 66	— —	9.748 —	289 20	66 86	217 21	11.769 33	12.666 19		896 86		61
62	Dobra	192	50 —	21.323 57	— —	6.791 36	2.361 71	1.147 86	31.674 50		10 —	18.944 99	— —	8.784 07	1.662 87	146 59	244 59	29.793 11	31.674 50		1.881 39		62
63	Gdów	258	227 —	25.859 60	3.912 79	15.618 76	1.350 24	1.663 28	48.631 67		14 —	8.749 16	2.296 13	32.845 13	1.179 83	73 17	435 94	45.593 36	48.631 67		3.038 31		63
	Razem	7.716	36.747 98	655.503 64	210.480 38	162.754 80	21.964 95	35.063 65	1,122.515 40		232 —	136.645 83	18.216 44	886.192 21	20.200 53	12.166 18	15.901 08	1,089.554 27	2,212.069 67		32.961 13		

Bilansy Spółek oszczędności i pożyczek

zostających pod Patronatem Wydziału krajowego

za rok 1900.

Liczba porz.	Siedziba Spółki	Stan czynny														Stan bierny												Wynik ogólny		Liczba porz.
		Gotówka		Pożyczki członkom udzielone		Rachunek bieżący z bankami		Ruchomości		Procenta przenośne		Inne		Razem		Udziały		Wkładki oszczędności		Pożyczki zaciągnięte		Fundusz rezerwowy		Inne		Razem		Zysk		
		K	h	K	h	K	h	K	h	K	h	K	h	K	h	K	h	K	h	K	h	K	h	K	h	K	h	K	h	
1	Brzezie	963	19	9.741	66	12	23	187	60	144	70	—	—	11.049	38	290	50	7.216	95	3.000	—	305	31	126	30	10.939	06	110	32	1
2	Żegocina	30	76	26.099	27	—	—	198	77	614	26	—	—	26.943	06	451	—	21.540	06	4.000	—	237	—	140	—	26.368	06	575	—	2
3	Porąbka uszewska	1.463	56	14.917	91	—	—	241	64	264	79	—	—	16.887	90	1.045	—	15.359	45	—	—	129	—	—	—	16.533	45	354	45	3
4	Trzciana	1.418	03	21.450	91	—	—	212	44	331	62	—	—	23.413	—	556	—	16.111	17	6.000	—	211	—	150	55	23.028	72	384	28	4
5	Wielowieś	17	57	27.939	50	—	—	214	84	410	93	—	—	28.582	84	981	60	20.780	21	6.000	—	181	—	181	66	28.124	47	458	37	5
6	Tęgoborza	2.255	85	22.919	84	—	—	269	67	603	73	—	—	26.049	09	235	—	21.170	06	4.000	—	129	—	140	—	25.674	06	375	03	6
7	Hussaków	939	12	13.675	—	—	—	277	70	289	05	—	—	15.180	87	1.109	—	5.245	67	8.000	—	133	—	265	56	14.753	23	427	64	7
8	Ostrów	174	19	23.301	32	—	—	186	53	497	—	307	01	24.466	88	657	50	16.352	62	6.959	80	87	01	—	—	24.056	93	409	95	8
9	Szczyrzyc	406	80	16.379	91	—	—	208	33	454	57	—	—	17.449	61	495	30	16.513	72	—	—	101	—	—	—	17.110	02	339	59	9
10	Zameczek	367	99	5.322	—	—	—	233	47	117	33	—	—	6.040	79	445	—	5.143	93	—	—	91	—	—	—	5.679	93	360	86	10
11	Radochońce	2	30	15.453	64	—	—	189	36	536	11	60	—	16.241	41	1.054	20	10.448	74	4.000	—	70	82	138	23	15.711	99	529	42	11
12	Łukowica	1.067	45	11.697	80	—	—	213	62	225	52	—	—	13.204	39	1.155	40	7.403	47	4.000	—	97	72	127	35	12.783	94	420	45	12
13	Uście solne	476	82	28.166	25	—	—	214	81	552	27	—	—	29.410	15	388	—	28.297	66	—	—	130	—	—	—	28.815	66	594	49	13
14	Toporów	104	66	14.697	14	—	—	185	40	217	38	—	—	15.204	58	920	—	9.655	17	4.000	—	113	91	133	50	14.822	58	382	—	14
15	Rabka	317	03	35.080	—	—	—	210	60	1.471	54	—	—	37.079	17	1.811	—	30.351	08	4.000	—	167	—	100	—	36.429	08	650	09	15
16	Wielopole skrzyńskie	244	78	4.785	91	—	—	185	40	103	81	—	—	5.319	90	261	—	4.747	58	—	—	54	—	—	—	5.062	58	257	32	16
17	Wiązownica	593	37	7.055	50	1.000	—	194	46	129	42	38	26	9.011	01	735	—	3.739	91	4.000	—	89	—	126	68	8.690	59	320	42	17
18	Niegowić	211	90	16.053	52	—	—	187	20	208	13	—	—	16.660	75	483	—	11.586	81	4.000	—	115	—	93	38	162.78	19	382	56	18
19	Korczyna	120	46	11.408	82	—	—	224	07	237	09	—	—	11.990	44	704	—	6.806	98	4.000	—	73	75	100	—	11.684	73	305	71	19
20	Liszki	2.155	74	49.670	—	—	—	213	88	723	55	—	—	52.763	17	1.971	—	34.878	08	15.000	—	207	99	104	44	52.161	51	601	66	20
21	Krasna	—	87	6.953	79	—	—	277	41	60	08	—	—	7.292	15	683	—	110	25	6.000	—	80	—	126	58	6.999	83	292	32	21
22	Macoszyn	247	50	6.079	75	—	—	192	24	115	64	—	—	6.635	13	391	—	1.770	48	4.000	—	79	—	106	68	6.347	16	287	97	22
23	Bieńkówka	1.821	91	13.119	22	1.899	40	208	50	274	93	—	—	17.323	96	501	—	12.305	52	4.000	—	136	—	111	28	17.053	80	270	16	23
24	Ryczów	274	49	26.543	19	400	—	202	95	424	36	105	87	27.950	86	465	—	22.650	87	4.000	—	148	87	23	20	27.287	94	662	92	24
25	Łoszniów	291	25	18.521	16	—	—	240	11	520	26	—	—	19.572	78	899	36	12.035	93	6.000	—	110	—	270	—	19.315	29	257	49	25
26	Szczawnica wyżna	1.510	94	3.856	—	—	—	204	89	34	81	—	—	5.606	64	364	—	2.771	48	2.000	—	81	—	48	24	5.264	72	341	92	26
27	Wyszatyce	300	60	11.082	50	—	—	255	90	131	60	100	—	11.870	60	363	—	5.025	28	6.000	—	134	—	81	73	11.604	01	266	59	27
28	Szówsko	115	57	5.649	10	—	—	168	80	37	81	—	—	5.971	28	795	—	681	12	4.000	—	82	—	97	80	5.655	92	315	36	28
29	Kamienica	199	69	8.236	26	—	—	222	30	100	09	—	—	8.758	34	464	—	3.736	09	4.000	—	125	—	97	—	8.422	09	336	25	29
30	Łącko	150	47	10.289	97	—	—	223	15	177	70	—	—	10.841	29	828	—	5.502	90	4.000	—	102	—	116	68	10.549	58	291	71	30
31	Jezupol	141	81	9.415	—	—	—	228	74	40	98	—	—	9.826	53	679	—	4.680	19	4.000	—	74	—	101	99	9.535	18	291	35	31
32	Stupnica	541	74	9.222	21	—	—	274	25	149	91	—	—	10.188	11	946	—	4.694	53	4.000	—	158	—	91	67	9.890	20	297	91	32
33	Szczucin	925	95	46.527	16	—	—	282	02	1.556	90	—	—	49.292	03	2.491	—	45.096	76	—	—	245	—	—	—	47.832	76	1.459	27	33
34	Rumno	199	69	5.193	80	—	—	185	40	48	08	61	30	5.688	27	718	—	534	17	4.000	—	85	—	108	33	5.445	50	242	77	34
35	Szczurowice	21	19	3.031	14	—	—	185	94	25	92	—	—	3.264	19	319	—	593	52	2.000	—	66	—	66	02	3.044	54	219	65	35
36	Kamionka strumiłowa	1	72	2.003	48	—	—	193	50	25	22	—	—	2.223	92	238	—	1.713	17	—	—	83	—	—	—	2.034	17	189	75	36
37	Szymbark	563	24	5.476	67	—	—	260	98	70	75	—	—	6.371	64	290	—	5.778	73	—	—	48	—	—	—	6.116	73	254	91	37
38	Subotów	—	35	4.675	—	—	—	227	79	85	47	—	—	4.988	61	580	—	43	48	4.000	—	70	—	66	64	4.760	12	228	49	38
39	Borynia	23	16	4.329	91	—	—	204	97	59	11	—	—	4.617	15	803	—	1.500	09	2.000	—	70	—	—	—	4.373	09	244	06	39
40	Muszyna	187	62	13.470	68	—	—	204	19	354	07	—	—	14.216	56	348	—	9.244	74	4.000	—	365	74	134	56	14.093	04	123	52	40
41	Janów	85	95	9.048	73	—	—	245	70	87	16	—	—	9.467	54	638	—	4.361	43	4.000	—	120	—	66	68	9.186	11	281	43	41
42	Łąka	391	88	5.764	78	—	—	260	82	113	83	—	—	6.531	31	316	42	5.822	12	—	—	50	—	—	—	6.188	54	342	77	42
43	Felsztyn	10	23	5.971	—	—	—	185	40	156	19	—	—	6.322	82	275	—	1.598	56	4.000	—	91	—	83	32	6.047	88	274	94	43
44	Magierów	3	77	9.344	—	—	—	201	42	143	46	—	—	9.692	65	448	—	4.886	54	4.000	—	83	—	30	68	9.448	22	244	43	44
45	Tłuczań górna	317	37	7.365	—	—	—	189	90	93	70	—	—	7.965	97	141	—	7.499	66	—	—	53	—	—	—	7.693	66	272	31	45
46	Halicz	34	31	10.570	—	—	—	204	98	146	47	9	16	10.964	92	799	—	1.874	54	8.000	—	77	—	90	60	10.841	14	123	78	46
47	Bożyków	—	24	6.876	—	—	—	185	40	71	49	—	—	7.133	13	605	—	2.237	55	4.000	—	68	—	17	04	6.927	59	205	54	47
48	Zgłobień	45	03	10.395	21	—	—	219	91	176	04	—	—	10.836	19	780	—	5.469	75	4.000	—	151	—	41	66	10.442	41	393	78	48
49	Jaryczów stary	204	10	6.872	—	—	—	224	10	105	43	—	—	7.405	63	259	—	2.736	74	4.000	—	93	—	58	32	7.147	06	258	57	49
50	Jordanów	51	77	8.787	71	—	—	201	85	101	78	—	—	9.143	11	270	—	4.448	16	4.000	—	113	—	37	80	8.868	96	274	15	50
51	Bereźnica szlachecka	67	66	4.610	—	—	—	235	95	76	02	—	—	4.989	63	540	—	101	32	4.000	—	62	—	58	32	4.761	64	227	99	51
52	Odrzechowa	511	26	6.160	—	—	—	222	26	53	29	—	—	6.946	81	324	—	6.262	39	—	—	79	—	—	—	6.665	39	281	42	52
53	Kurzany	86	77	2.495	32	—	—	228	38	18	39	—	—	2.828	86	115	—	382	92	2.000	—	54	61	52	50	2.605	03	223	83	53
54	Suchodół	16	91	2.695	—	—	—	230	34	39	18	—	—	2.981	43	103	—	603	03	2.000	—	41	—	—	—	2.747	03	234	40	54
55	Wesoła	97	49	12.455	84	—	—	229	29	228	79	687	07	13.698	48	816	—	7.845	49	4.000	—	687	07	41	64	13.390	20	308	28	55
56	Kryłoś	25	75	1.240	—	—	—	245	89	13	50	—	—	1.525	14	673	—	500	—	—	—	101	—	3	75	1.277	75	247	39	56
57	Basznia dolna	191	50	1.932	32	—	—	217	66	29	75	—	—	2.371	23	220	—	1.778	68	—	—	80	—	20	80	2.099	48	271	75	57
58	Gawłuszowice	4.131	16	65.671	09	—	—	241	—	—	—	—	—	70.043	25	2.102	—	64.659	82	—	—	2.092	64	—	—	68.854	46	1.188	79	58
59	Radomyśl koło Mielca	133	07	6.403	—	—	—	220	32	37	93	—	—	6.794	32	139	—	5.142	27	1.200	—	63	—	—	—	6.544	27	250	05	59
60	Błozew górna	10	44	7.070	01	—	—	189	—	44	56	—	—	7.314	01	157	—	2.861	99	4.000	—	82	—	10	54	7.111	53	202	48	60
61	Nowe Miasto	896	86	8.600	73	—	—	54	73	108	44	176	80	9.837	56	299	80	9.149	18	—	—	176	80	—	—	9.625	78	211	78	61
62	Dobra	1.881	39	31.807	53	—	—	238	—	1.203	06	—	—	35.129	98	384	—	33.761	79	—	—	259	11	—	—	34.404	90	725	08	62
63	Gdów	3.038	31	31.668	93	—	—	—	—	427	99	515	13	35.650	36	505	—	33.953	98	—	—	515	13	—	—	34.974	11	676	25	63
	Razem	33.083	95	853.296	09	3.312	23	13.366	12	15.903	77	1.980	60	921.022	76	39.823	08	641.756	53	202.159	80	10.258	48	4.189	70	898.187	59	22.835	17	

Alegat V. do sprawozdania Wydziału krajowego L. 17.718/1902.

Wykaz
Spółek oszczędności i pożyczek
zorganizowanych lub zreorganizowanych przy współudziale Patronatu
w czasie od 1. stycznia 1901. do 31. grudnia 1901. roku

Liczba porządkowa	Siedziba Spółki	Powiat polityczny	Okrąg działalności Spółki obejmuje: gmin	Okrąg działalności Spółki obejmuje: mieszkańców (spis z roku 1890)	Statutowa kwota najmniejszego udziału koron	Wysokość poręki	Rok, miesiąc, dzień: zawiązania (statutu Spółki)	Rok, miesiąc, dzień: (rozpoczęcia) (czynności) data zarejestrowania sądowego	Uwaga
87	Gać	Przeworsk	6	10.249	2	nieogr.	7/12 1890	27/12 1890	
88	Wojniłów	Kałusz	5	5.999	10	„	3/1 1901	18/3 1901	
89	Podmichale	Kałusz	1	2.254	10	„	4/1 1901	18/2 1901	
90	Albigowa	Łańcut	1	1.661	10	„	8/1 1901	9/2 1901	
91	Bratkowice	Rzeszów	1	2.707	10	„	9/1 1901	30/3 1901	
92	Wysocko	Jarosław	1	913	10	„	10/1 1901	16/2 1901	
93	Ławcze	Trembowla	1	2.810	10	„	4/2 1901	11/5 1901	
94	Szmańkowce	Czortków	4	2.465	10	„	5/2 1901	23/3 1901	
95	St. Józef	Kołomyja	4	2.563	10	„	9/2 1901	26/3 1901	
96	Błudniki	Stanisławów	5	2.066	10	„	11/2 1901	1/4 1901	
97	Rzochów	Mielec	6	4.567	10	„	3/3 1901	12/4 1901	
98	Trembowla	Trembowla	4	9.826	10	„	25/3 1901	20/4 1901	
99	Janów k. Trembowli	Trembowla	2	4.451	10	„	26/3 1901	20/4 1901	
100	Plebanówka	Trembowla	3	3.233	10	„	27/3 1901	20/4 1901	
101	Prusy	Lwów	3	2.356	10	„	3/4 1901	20/4 1901	
102	Kalinów	Sambor	2	1.080	10	„	10/4 1901	4/5 1901	
103	Sobolów	Bochnia	9	2.841	10	„	13/4 1901	11/5 1901	
104	Nidek	Wadowice	4	5.630	10	„	14/4 1901	14/5 1901	
105	Skała n. Zbruczem	Borszczów	8	13.572	10	„	21/4 1901	11/5 1901	
106	Delejów	Stanisławów	2	2.218	10	„	22/4 1901	21/5 1901	
107	Nawojowa	Nowy Sącz	10	3.069	10	„	28/4 1901	8/7 1901	
108	Zaleszany	Tarnobrzeg	6	4.855	10	„	5/5 1901	12/7 1901	
109	Wierzbica	Rawa ruska	1	1.321	10	„	6/5 1901	4/7 1901	
110	Poręba Żegoty	Chrzanów	8	5.978	10	„	10/5 1901	5/7 1901	
111	Czchów	Brzesko	7	5.634	10	„	12/5 1901	12/7 1901	
112	Strzeliska nowe	Bóbrka	3	4.069	10	„	19/5 1901	11/7 1901	
113	Handzlówka	Łańcut	1	1.042	10	„	1/6 1901	17/8 1901	
114	Bircza	Dobromil	14	9.285	10	„	2/6 1901	16/9 1901	
115	Wysocko wyżne	Turka	1	2.157	10	„	5/6 1901	16/9 1901	
116	Sędziszów	Ropczyce	12	10.380	10	26-krotna	13/9 1901	14/10 1901	
117	Korolówka	Kołomyja	1	485	10	nieogr.	20/9 1901	15/1 1902	
118	Piadyki	Kołomyja	2	1.848	10	„	20/9 1901	31/3 1902	

Liczba porządkowa	Siedziba Spółki	Powiat polityczny	Okrąg działalności Spółki obejmuje		Statutowa kwota najmniejszego udziału koron	Wysokość poręki	Rok, miesiąc, dzień		Uwaga
			gmin	mieszkańców (spis z roku 1890)			zawiązania (statutu Spółki)	(rozpoczęcia) (czynności) data zarejestrowania sądowego	
119	Uścieczko	Zaleszczyki	3	5.002	10	nieogr.	$^{21}/_{9}$ 1901	$^{9}/_{11}$ 1901	
120	Jabłonów	Kołomyja	4	5.362	10	„	$^{23}/_{9}$ 1901	$^{31}/_{10}$ 1901	
121	Bierzanów	Wieliczka	5	3.200	10	„	$^{30}/_{9}$ 1901	$^{5}/_{10}$ 1901	
122	Wróblowice	Podgórze	5	3.633	10	„	$^{1}/_{10}$ 1901	$^{19}/_{11}$ 1901	
123	Posada olchowska	Sanok	8	5.959	10	„	$^{11}/_{10}$ 1901	$^{24}/_{12}$ 1901	
124	Wojakowa	Brzesko	6	2.055	10	„	$^{14}/_{10}$ 1901	$^{14}/_{1}$ 1902	
125	Sielec bełzki	Sokal	2	3.921	10	„	$^{15}/_{10}$ 1901	$^{13}/_{11}$ 1901	
126	Czarny Dunajec	Nowy Targ	7	8.164	10	„	$^{20}/_{10}$ 1901	$^{30}/_{11}$ 1901	
127	Podegrodzie	Nowy Sącz	11	5.549	10	„	$^{21}/_{10}$ 1901	$^{30}/_{11}$ 1901	
128	Jeżowe	Nisko	6	8.325	10	10 krotna	$^{27}/_{10}$ 1901	$^{30}/_{11}$ 1901	
129	Rodatycze	Gródek	2	2.894	10	nieogr.	$^{1}/_{11}$ 1901	$^{3}/_{12}$ 1901	
130	Horożanka	Podhajce	5	4.642	10	„	$^{14}/_{11}$ 1901	$^{7}/_{2}$ 1902	
131	Mystków	Grybów	4	2.421	10	„	$^{21}/_{11}$ 1901	$^{14}/_{1}$ 1902	
132	Sąsiadowice	Sambor	5	3.934	10	„	$^{23}/_{11}$ 1901	$^{28}/_{12}$ 1901	
133	Fehlbach	Jaworów	3	2.489	10	„	$^{24}/_{11}$ 1901	$^{21}/_{12}$ 1901	
134	Jasionów	Brzozów	5	2.722	10	„	$^{26}/_{11}$ 1901	$^{1}/_{2}$ 1902	
135	Pomorzany	Złoczów	4	7.322	10	„	$^{15}/_{12}$ 1901	$^{7}/_{2}$ 1902	
136	Skałat	Skałat	4	9.129	10	„	$^{22}/_{12}$ 1901	$^{18}/_{1}$ 1902	
137	Wieprz	Wadowice	1	2.897	10	„	$^{29}/_{12}$ 1901	$^{1}/_{3}$ 1902	
138	Rokietknica	Jarosław	4	3.987	10	„	$^{30}/_{12}$ 1901	$^{25}/_{1}$ 1902	

Tymczasowe obroty kasowe

(na podstawie sprawozdań za IV. kwartał 1901 r.)

Spółek oszczędności i pożyczek, należących do Patronatu Wydziału krajowego

za rok 1901.

L. p.	Siedziba Spółki	Liczba członków	Przychody													Rozchody													Obrót kasowy		Gotówka 31. grudnia 1901		L. p.
			Udziały		Wkładki oszczędności		Rachunek bież.		Pożyczki		Procenta		Inne		Razem		Udziały		Wkładki oszczędn.		Rachunek bież.		Udzielone pożyczki		Procenta		Inne		Razem					
			K	h	K	h	K	h	K	h	K	h	K	h	K	h	K	h	K	h	K	h	K	h	K	h	K	h	K	h	K	h	
1	Brzezie	103	538	50	12242	89	3012	50	3384	17	790	25	169	51	20137	82	12	—	1583	36	600	—	17011	66	579	72	109	43	19901	17	40038	99	236	65	1
2	Żegocina	337	1261	—	50208	19	4000	—	20928	59	2220	19	408	36	79026	33	—	—	6543	66	800	—	69380	27	2090	78	204	46	79019	17	158045	50	7	16	2
3	Porąbka uszewska	209	2048	—	41924	42	—	—	12454	14	1281	73	171	84	57880	13	2	—	4310	44	—	—	50991	25	1384	37	246	19	56934	25	114814	38	945	88	3
4	Trzciana	191	981	—	20628	50	14000	—	8812	49	1516	35	146	64	46084	98	1	—	5454	57	1400	—	37490	91	1460	58	227	04	46034	10	92119	08	50	88	4
5	Wielowieś	253	2061	20	51632	45	13400	—	18410	36	2795	71	148	75	88448	47	49	—	17855	55	2900	—	65112	50	2201	—	310	69	88428	74	176877	21	19	73	5
6	Tęgoborza	165	534	—	33772	72	4000	—	8491	13	1454	90	81	83	48334	58	—	—	7566	91	800	—	38275	84	751	15	287	42	47681	32	96015	90	653	26	6
7	Hussaków	187	1896	—	21638	79	11000	—	24332	48	1629	72	503	14	61000	13	114	—	4029	78	1600	—	51945	—	1037	30	318	45	59044	48	120044	61	1955	65	7
8	Ostrów	139	206	17	4664	13	7400	—	9960	31	1502	03	357	29	24099	93	—	—	9704	34	900	—	10641	40	1234	18	731	91	23211	83	47311	76	888	10	8
9	Szczyrzyc	191	1372	74	45636	09	—	—	9260	40	1532	88	159	33	57961	44	10	—	9698	64	—	—	46140	41	353	85	76	74	56279	64	114242	08	1681	80	9
10	Zameczek	107	918	—	9635	90	7000	—	4469	—	370	89	173	54	22567	33	19	—	2431	32	3000	—	15917	—	303	33	121	10	21791	75	44359	08	775	58	10
11	Radochońce	248	2060	42	20837	72	13000	—	6884	57	1321	87	171	36	44275	94	22	42	9325	63	800	—	32730	90	1060	37	316	55	44256	07	88532	01	19	87	11
12	Łukowica	194	1632	—	16723	20	9204	70	8095	79	1120	96	134	37	36911	02	—	—	4805	72	1148	70	29849	04	951	17	130	52	36885	15	73796	17	25	87	12
13	Uście solne	193	733	—	80410	09	—	—	18668	98	2733	90	262	65	102808	62	3	—	15984	49	15000	—	67884	25	2429	31	566	66	101867	71	204676	33	940	91	13
14	Toporów	262	1947	—	23567	98	4600	—	13585	63	1515	95	204	34	45420	90	17	—	4313	42	2000	—	37595	14	901	16	351	91	45178	63	90599	53	242	27	14
15	Rabka	245	1371	—	43907	62	4000	—	11510	11	2396	19	336	91	64521	83	—	—	8995	33	800	—	52870	—	1301	72	337	19	64304	24	128826	07	117	59	15
16	Wielopole skrzyńskie	83	458	—	6482	68	—	—	2572	48	444	38	129	71	10087	25	—	—	404	45	—	—	9445	91	139	58	76	02	10065	96	20153	25	21	29	16
17	Wiązownica	121	994	—	9966	91	4000	—	7883	48	686	53	212	45	23743	37	12	—	1882	65	800	—	18097	50	241	07	229	36	21262	08	45005	91	2480	79	17
18	Niegowić	200	901	—	27986	79	4000	—	7920	49	1298	11	234	77	42341	16	—	—	6904	05	800	—	32206	77	1033	38	129	02	41073	22	83414	38	1267	94	18
19	Korczyna	145	1276	—	24015	05	4000	—	6730	63	1031	50	141	31	37194	49	—	—	3727	50	3000	—	29545	12	378	58	490	32	37141	52	74336	01	52	97	19
20	Liszki	317	3155	—	96633	97	21000	—	15276	24	3383	12	329	44	139777	77	42	—	21917	06	13800	—	97120	—	3120	58	501	26	136500	90	276278	67	3276	87	20
21	Krasna	107	1028	—	4502	75	6000	—	4349	51	708	76	70	06	16669	08	20	—	59	38	1000	—	14897	39	498	54	193	18	16668	49	33337	57	—	59	21
22	Macoszyn	106	672	—	3457	79	7000	—	4798	58	448	64	189	20	16566	21	21	—	1011	62	800	—	14329	08	210	05	79	89	16451	64	33017	85	114	57	22
23	Bieńkówka	200	680	67	31391	43	10624	16	4825	46	1163	63	163	03	48848	38	—	—	7995	81	13272	16	25587	22	292	52	243	23	47390	94	96239	32	1457	44	23
24	Ryczów	222	1181	—	50635	32	10600	—	13758	82	2104	35	203	06	78482	65	1	—	10214	71	800	—	61926	19	1660	78	1003	87	75506	55	153989	10	2976	—	24
25	Łoszniów	159	1336	—	21462	46	6000	—	10261	62	1494	91	168	67	40723	66	32	—	3622	74	1200	—	34442	16	888	05	245	07	40430	04	81153	70	293	62	25
26	Szczawnica wyżna	141	620	—	5904	20	4000	—	3952	50	344	56	181	12	15002	38	50	—	1936	14	400	—	11686	—	152	34	183	27	14507	65	29510	03	494	73	26
27	Wyszatyce	183	939	—	9578	68	10800	—	7554	93	1025	82	173	68	30072	11	1	—	3823	25	1500	—	23557	50	566	13	192	19	29640	07	29712	18	432	04	27
28	Szówsko	122	1242	—	6247	75	4000	—	8002	60	591	16	258	57	20342	08	—	—	1445	55	1000	—	17589	10	183	44	101	20	20319	29	40661	37	22	79	28
29	Kamienica	172	909	—	7010	08	6000	—	2835	78	751	34	187	75	17693	95	112	—	1345	98	800	—	14076	26	323	52	137	30	16795	06	34489	01	898	89	29
30	Łącko	136	1311	—	15840	04	4392	50	5504	76	875	42	1509	64	29433	36	60	—	1000	—	1200	—	23206	05	790	38	1345	66	27602	09	57035	45	1831	27	30
31	Jezupol	111	1160	—	8326	28	8000	—	7687	—	870	55	132	58	25376	41	—	—	1107	15	800	—	22575	—	559	01	84	16	25125	32	50501	73	251	03	31
32	Stupnica	194	1586	—	17944	17	8000	—	9110	29	800	—	176	48	37616	94	—	—	9734	98	800	—	26608	21	175	75	66	26	37385	20	75002	14	231	74	32
33	Szczucin	393	3935	—	94425	07	—	—	22919	40	3659	77	417	76	125357	—	42	—	25588	25	—	—	93182	16	2329	91	179	61	121316	93	247673	93	3040	07	33
34	Rumno	121	1051	—	2257	19	6000	—	4379	60	499	43	2198	41	16385	63	10	—	644	88	800	—	12240	30	241	04	2240	14	16176	36	32561	99	209	27	34
35	Szczurowice	84	506	—	1335	52	4000	—	2027	71	227	62	116	88	8213	73	25	—	764	—	600	—	6299	14	136	66	109	15	7933	96	16147	69	289	77	35
36	Kamionka strumiłowa	176	687	—	5091	15	4500	—	5214	06	159	31	160	01	15911	53	—	—	1928	91	1800	—	11784	48	130	05	188	23	15830	67	31742	20	80	86	36
37	Szymbark	94	622	—	28417	54	1400	—	4855	19	387	37	100	38	34782	48	10	—	3961	16	10300	—	20011	17	68	46	22	30	34373	09	69155	57	409	38	37
38	Subotów	109	1041	—	4433	22	4000	—	3330	69	404	37	111	16	13320	44	—	—	69	88	800	—	11925	—	292	26	139	66	13226	80	26547	24	93	64	38
39	Borynia	97	1096	84	4402	42	2000	—	2082	35	311	62	59	40	9952	63	61	39	443	96	400	—	8791	91	134	43	70	04	9901	83	19854	36	50	90	39
40	Muszyna	187	745	—	16133	76	4000	—	6963	77	1115	34	598	50	29555	37	7	—	1514	—	1000	—	25018	68	1054	68	345	57	28939	93	58486	30	624	44	40
41	Janów	163	1100	—	15753	39	4000	—	7696	95	750	71	211	71	29512	76	21	—	5008	78	400	—	23484	73	522	31	74	88	29511	70	59024	46	1	06	41
42	Łąka	88	500	42	12405	13	—	—	2740	57	442	91	137	51	16226	54	10	—	864	50	—	—	14390	78	520	68	93	86	15879	82	32106	36	346	72	42
43	Felsztyn	142	1042	—	9807	70	6000	—	4710	48	570	93	268	05	22399	16	2	—	1791	50	400	—	19397	—	454	97	224	61	22270	17	44669	33	128	99	43
44	Magierów	189	1176	12	10847	86	7000	—	5327	79	663	55	233	55	25248	87	—	—	720	09	800	—	22874	—	594	31	134	95	25123	35	50372	22	125	52	44
45	Tłuczań górna	89	258	—	21213	07	—	—	7799	62	657	77	145	35	30073	81	—	—	3928	89	—	—	23564	02	69	39	388	60	27951	—	58024	81	2122	81	45
46	Halicz	163	1727	—	13584	95	16000	—	4916	76	1100	05	219	73	37548	49	29	—	2651	91	1200	—	31330	—	1151	27	322	91	36685	09	74233	58	863	40	46
47	Bożyków	107	1045	—	3775	02	8000	—	3981	84	434	51	122	37	17358	74	10	—	2702	—	—	—	14166	—	36	18	117	11	17031	29	34390	03	327	45	47
48	Zgłobień	183	1222	—	8596	38	9000	—	6162	57	739	84	197	93	25918	72	23	—	1550	09	400	—	21865	21	587	54	74	50	25500	34	51419	06	418	38	48
49	Jordanów	272	743	—	18644	43	12000	—	7246	83	967	93	398	34	40000	53	2	—	3780	72	1003	22	34166	71	460	49	193	21	39605	35	79605	88	395	18	49
50	Jaryczów stary	147	600	—	4566	74	10346	79	5313	24	517	16	93	03	21436	96	52	—	2534	93	806	79	17327	68	300	58	366	32	21388	30	42825	26	48	66	50
51	Bereźnica szlachecka	90	757	—	2817	97	4000	—	2701	—	339	61	65	32	10680	90	—	—	90	94	400	—	9880	—	244	27	2	31	10617	52	21298	42	63	38	51
52	Odrzechowa	132	453	—	13566	30	—	—	3988	40	399	90	192	87	18600	47	—	—	1701	—	—	—	16095	—	506	54	110	81	18413	35	37013	82	187	12	52
53	Kurzany	73	193	—	1049	55	6000	—	3411	81	233	67	77	—	10965	03	—	—	882	50	400	—	8731	82	102	67	43	36	10219	85	21184	88	745	18	53
54	Suchodół	62	164	—	2686	03	—	—	1771	25	187	27	32	31	4840	86	—	—	447	—	—	—	4246	—	102	91	28	68	4824	59	9665	45	16	27	54
55	Wesoła	308	1306	—	20272	46	4000	—	5901	04	1703	46	67	20	33250	16	2	—	3096	74	800	—	27058	67	861	28	1369	30	33187	99	66438	15	62	17	55
56	Kryłos	124	1231	—	1399	44	2000	—	762	50	79	21	136	11	5608	26	10	—	26	—	—	—	5415	—	72	44	38	32	5561	76	11770	02	46	50	56
57	Basznia dolna	136	796	—	5028	76	4000	—	1829	39	245	45	236	65	12136	15	—	—	1196	85	—	—	10604	32	125	98	164	70	12091	85	24228	10	44	40	57
58	Gawłuszowice	536	4802	—	165646	09	—	—	51785	73	8200	88	468	74	220903	44	18	—	41462	75	—	—	171535	59	4865	15	108	08	218965	57	439869	01	1937	87	58
59	Radomyśl koło Mielca	201	866	—	21149	34	15400	—	8092	22	1197	49	307	97	47013	02	—	—	3189	82	7373	55	34233	—	1293	71	353	43	46443	51	93456	53	569	51	59
60	Błozew górna	171	436	—	14986	96	6000	—	6228	97	629	50	223	29	28504	72	1	—	4511	—	500	—	22890	01	391	48	205	81	28499	32	57004	04	5	40	60
61	Nowe miasto	167	1104	80	12949	75	—	—	8336	83	609	09	799	20	23799	67	73	—	1020	—	—	—	21446	73	562	29	685	09	23788	07	47587	74	11	60	61
62	Mszana	137	358	—	6654	60	4000	—	4165	25	297	33	542	18	16017	26	—	—	986	—	—	—	14310	—	179	39	408	79	15884	18	31901	54	133	18	62
63	Balińce	62	407	—	350	—	4000	—	2322	38	211	46	472	94	7763	78	—	—	—	—	800	—	6217	—	146	68	425	90	7589	58	15353	36	174	20	63
64	Trofanówka	114	1075	—	3560	—	6400	—	1754	37	323	54	518	30	13631	21	—	—	460	—	800	—	11620	—	142	65	454	70	13477	35	27108	56	153	86	64
65	Mariahilf	77	656	—	1200	—	16000	—	2616	—	384	14	366	02	21222	16	—	—	1200	—	—	—	19380	—	228	78	250	54	21059	32	42281	48	162	34	65
66	Komarniki	108	989	—	10571	86	9000	—	920	—	26	89	543	24	22050	99	30	—	—	—	—	—	20910	—	356	09	464	59	21760	68	43811	67	290	31	66
67	Hnatkowice	75	237	—	63	—	3000	—	672	23	19	57	38	15	3984	95	20	—	30	—	—	—	3620	—	—	—	68	50	3738	50	7723	45	246	45	67
68	Łętownia	103	534	—	2112	26	4000	—	1322	49	89	60	540	35	8508	70	1	—	50	—	—	—	7908	—	22	26	485	80	8467	06	17065	76	131	64	68
69	Jagielnica stara	131	1173	—	9424	84	8000	—	4668	69	660	50	578	92	24505	95	14	—	3329	—	600	—	19507	—	553	96	491	17	24495	13	49001	08	10	82	69
70	Lubliniec nowy	131	1070	—	14534	03	4000	—	2237	38	249	96	534	21	22625	58	—	—	5603	—	—	—	16350	—	199	16	420	78	22577	94	45203	52	47	64	70
71	Kościelniki	157	1231	—	10531	17	4000	—	3711	88	416	60	613	30	20503	95	4	—	1346	15	—	—	18445	—	233	44	404	—	20428	59	40932	54	75	36	71
72	Pyłypy	68	140	—	1009	17	4000	—	518	75	124	50	479	74	6272	16	—	—	—	—	—	—	5870	—	9	17	277	80	6260	97	12533	13	11	19	72
73	Oleszyce	188	1870	—	13952	42	8200	—	10324	72	419	11	667	27	35433	52	—	—	5030	—	4200	—	24750	—	3	64	1147	26	35130	90	70564	42	202	62	73
74	Albigowa	53	353	—	7671	71	4000	—	953	50	163	10	453	50	13594	81	—	—	710	—	—	—	9770	—	137	98	464	29	11082	27	24677	08	2512	54	74
75	Winniki	81	320	—	436	—	4300	—	1006	08	95	53	491	60	6649	21	—	—	12	—	—	—	6045	—	6	79	488	55	6550	34	13199	55	98	87	75
76	Wysocko	78	415	82	7800	48	6000	—	1191	68	164	86	538	45	16111	29	—	—	906	60	7460	—	6489	—	121	48	574	—	15551	08	31662	37	560	21	76
77	Bratkowice	105	460	—	4783	35	4000	—	1293	13	177	52	526	50	11240	55	1	—	440	—	—	—	10190	—	77	40	465	60	11174	—	22414	55	66	55	77
78	Szmańkowce	68	596	—	3979	52	—	—	5701	82	218	60	503	50	10999	44	—	—	732	65	—	—	9740	—	4	05	438	66	10915	33	121914	77	84	11	78
79	Gdów	358	721	—	64418	01	6600	—	24515	10	267	87	286	18	99219	16	16	—	17511	16	10600	—	67149	93	304	13	844	54	96425	76	95644	92	2793	40	79
80	Rzochów	147	1113	—	5210	—	10500	—	1705	—	206	56	569	55	19304	11	—	—	280	—	2500	—	15740	—	—	—	527	94	19047	94	38352	05	256	17	80
81	Posada olchowska	168	1736	—	4818	21	—	—	6643	19	217	18	641	12	14055	70	—	—	735	—	—	—	11768	—	105	42	825	41	13433	83	21489	53	621	87	81
82	Markopol	55	275	—	3747	70	500	—	389	67	17	09	456	20	5385	66	—	—	—	—	1650	—	3172	—	59	20	405	—	5286	20	10671	86	99	46	82
83	Podmichale	119	831	—	112	08	8000	—	594	59	151	06	572	52	10261	25	—	—	33	18	—	—	9750	—	1	10	476	49	10260	77	20522	02	—	49	83
84	Synowódzko wyżne	90	490	—	704	—	18000	—	4240	—	451	85	492	60	24378	45	—	—	115	—	—	—	18930	—	213	73	767	80	20026	53	44404	98	4351	92	84
85	Prusy	71	319	—	3843	75	4000	—	771	—	139	41	471	—	9544	16	—	—	—	—	—	—	9106	—	63	75	366	25	9536	—	19080	16	8	16	85
86	Janów koło Trembowli	76	112	—	2944	65	4000	—	1555	01	76	06	501	98	9189	70	—	—	544	—	—	—	7900	—	44	36	393	08	8881	24	18071	14	308	26	86
87	Błudniki	70	428	—	3972	44	2000	—	433	75	116	50	490	—	7440	69	—	—	899	12	—	—	5970	—	60	94	499	74	7429	80	14870	49	10	89	87
88	Trembowla	111	242	—	8205	24	9000	—	810	—	118	07	573	68	14948	99	—	—	1443	64	—	—	12990	—	1	29	456	54	14891	47	29840	46	57	52	88
89	Kalne	120	510	96	3368	17	4000	—	314	—	23	32	525	11	8742	56	—	—	30	—	—	—	7960	—	47	56	444	56	8482	12	17224	63	260	44	89
90	Plebanówka	76	76	—	44	28	4000	—	653	—	94	83	474	88	5342	99	—	—	—	—	—	—	4930	—	—	28	373	06	5303	36	10646	35	39	63	90
91	Bieniawa	89	331	90	224	32	4000	—	560	74	84	—	507	42	5708	38	—	—	30	—	—	—	5190	—	—	85	454	40	5685	25	11393	63	23	13	91
92	Wojniłów	103	242	—	2836	84	8000	—	328	64	36	63	544	—	11988	11	—	—	—	—	—	—	11370	—	—	—	485	45	11885	45	23843	56	132	66	92
93	Św. Józef	179	1043	—	—	—	13890	—	260	—	3	25	646	20	15832	45	1	—	—	—	—	—	11350	—	—	—	542	27	11893	27	27725	72	3939	10	93
94	Sobolów	50	414	—	501	60	4000	—	422	50	11	38	473	64	5823	12	51	—	—	—	—	—	5320	—	1	60	415	93	5788	53	11611	65	34	59	94
95	Iławcze	80	358	—	—	—	4000	—	25	—	1	44	470	45	4854	89	—	—	—	—	—	—	4370	—	—	—	428	94	4798	94	9653	83	55	95	95
96	Iwanikówka	61	531	—	2356	54	2200	—	620	84	74	70	469	—	6252	08	—	—	333	76	—	—	5440	—	66	90	410	87	6251	53	12503	61	—	55	96
97	Skała nad Zbruczem	223	567	—	12933	57	4000	—	3058	33	235	82	770	01	21564	73	—	—	944	—	—	—	19948	—	197	72	473	96	21562	68	43128	41	1	05	97
98	Nidek	57	253	—	2906	90	4000	—	—	—	—	—	458	52	7618	42	—	—	40	—	—	—	6802	55	—	—	372	81	7215	36	14833	78	403	06	98
99	Kalinów	91	430	—	16274	74	—	—	660	—	70	20	493	77	17928	71	—	—	3420	—	—	—	13790	—	219	52	459	75	17889	27	35817	98	39	44	99
100	Delejów	107	193	—	816	88	2000	—	325	—	8	23	517	38	3770	49	—	—	100	—	—	—	3234	—	11	13	416	20	3761	33	7531	32	9	16	100
101	Wierzbica	78	641	50	1910	50	3000	—	136	—	6	39	535	92	6230	31	—	—	160	—	—	—	5563	—	—	—	464	21	6187	21	12417	52	43	10	101
102	Czchów	70	353	—	400	—	4000	—	—	—	—	—	469	—	5222	—	—	—	—	—	—	—	4383	—	—	—	395	33	4778	39	10000	39	443	61	102
103	Poręba Żegoty	106	566	—	21503	13	—	—	1280	—	9	31	539	50	23897	94	—	—	523	81	—	—	22156	—	230	65	402	92	23313	38	47211	32	584	56	103
104	Nawojowa	63	104	—	1538	—	4000	—	707	—	7	67	466	—	6822	67	—	—	—	—	—	—	5968	66	—	—	385	37	6354	03	13176	70	468	64	104
105	Strzeliska nowe	87	204	—	1940	14	10005	—	473	50	34	38	487	—	13144	02	—	—	—	—	4005	—	8580	—	1488	88	441	47	13041	35	26185	37	102	67	105
106	Zaleszany	111	455	—	4097	09	4000	—	180	—	11	08	519	20	9362	37	—	—	—	—	—	—	8660	—	4699	99	405	28	9112	27	9112	27	150	10	106
107	Dobra	260	544	—	67320	95	—	—	11791	48	2178	47	1201	42	83036	32	8	—	12435	32	—	—	63917	08	3528	29	1828	94	81717	63	81717	63	1318	69	107
108	Rożniatów	80	286	—	214	35	4000	—	129	—	2	58	512	58	5144	46	10	—	—	—	—	—	4610	—	—	35	438	63	5058	98	5058	98	85	48	108
109

Statut (normalny)

Spółki dla kultury torfów w .....

stowarzyszenia zarejestrowanego z ograniczoną poręką.

I. Firma, siedziba i czas trwania.

§. 1. Na podstawie ustawy z dnia 9. kwietnia 1873 Dz. p. p. Nr. 70 zawiązują podpisani Spółkę pod firmą: „Spółka dla kultury torfów w ..... stowarzyszenie zarejestrowane z ograniczoną poręką“.

§. 2. Siedzibą Spółki jest .....

§. 3. Okrąg działalności Spółki obejmuje gminy: .....

.....

§. 4. Czas trwania Spółki jest nieograniczony.

II. Cel i zakres działania.

§. 5. Celem Spółki jest popieranie kultury rolnej na gruntach torfowych w okręgu Spółki (§. 3.). Dla osiągnięcia tego celu może Spółka w miarę uznanej potrzeby i środków:

a) przedsiębrać wspólne melioracye gruntów torfowych;
b) sprowadzać wspólnie na rachunek członków nawozy sztuczne, nasiona i inne artykuły gospodarskie potrzebne do prowadzenia kultury torfów;
c) udzielać członkom zapomóg i kredytu w celach prowadzenia kultury torfów;
d) wydzierżawiać na imię Spółki i poddzierżawiać jej członkom grunta torfowe;
e) wyjednywać dla Spółki i jej członków pomoc i poparcie od władz i innych korporacyi.

III. Członkowie.

§. 6. Członkiem Spółki może być każda osoba własnowolna, zamieszkała w okręgu Spółki (§. 3.) przyjęta do Spółki przez jej Zarząd, jeżeli podpisze statut lub deklaracyę przystąpienia do Spółki i uiści opłatę wstępną, oraz przynajmniej 1 udział.

Zarząd może także odmówić przyjęcia; nieprzyjętemu wolno się odwołać do Rady nadzorczej w ciągu dni 14 od zawiadomienia go o odmownem orzeczeniu Zarządu.

§. 7. Obowiązkiem członka jest:

a) wpłacić do kasy Spółki opłatę wstępną (§. 11.) i przynajmniej 1 udział (§. 12.);
b) odpowiadać za zobowiązania Spółki wobec osób trzecich nietylko swoim udziałem ale nadto dalszą kwotą aż do wysokości 100 koron za każdy udział, o ile na pokrycie pretensyj Spółki nie wystarczy jej własny majątek;
c) stosować się do postanowień statutu i uchwał Walnego zebrania oraz popierać interesa Spółki w każdym kierunku.

§. 8. Członek ma prawo:

a) korzystać z środków i pomocy Spółki podług postanowień niniejszego statutu;
b) brać udział w Walnych zebraniach, wybierać i być wybranym do Zarządu lub Rady nadzorczej Spółki;
c) uczestniczyć w zyskach Spółki po myśli postanowień niniejszego statutu.

§. 9. Przestaje się być członkiem Spółki w razie:

1. śmierci;
2. dobrowolnego wystąpienia, które jest dozwolonem tylko z końcem roku za poprzedniem trzechmiesięcznem wypowiedzeniem;
3. wykluczenia, o którem na wniosek Zarządu orzeka nieodwołalnie Rada nadzorcza Spółki.

IV. Fundusze Spółki.

§. 10. Fundusze Spółki tworzą się:
a) z opłat wstępnych;
b) z udziałów członków;
c) z subwencyj i zasiłków otrzymywanych przez Spółkę;
d) z pożyczek przez Spółkę zaciąganych;
e) z zysków Spółki i innych źródeł.

§. 11. Przy wstąpieniu do Spółki winien każdy członek uiścić jedną koronę jako opłatę wstępną, która przechodzi na własność Spółki.

§. 12. Każdy członek musi mieć przynajmniej 1 udział w Spółce. Udział Spółki wynosi 2 korony, lecz każdemu członkowi wolno deklarować i wpłacić dowolną ilość udziałów. Jeden udział musi być wpłaconym odrazu w całości przy wstąpieniu do Spółki. Dalsze udziały deklarowane mogą być wpłacane stopniowo w terminach najwyżej półrocznych, przyczem każdy następny udział musi być także odrazu w całości wpłaconym.

Zwrot udziałów następuje w rok po upływie tego roku administracyjnego w którym członek ustąpił ze Spółki.

§. 13. Od udziałów wypłaca Spółka dywidendę czyli odsetki w wysokości ustanowionej z dołu (za poprzedni rok) corocznie przez zwyczajne Walne zebranie. Dywidenda nie może przekraczać .....% a Walne zebranie może postanowić także, iż dywidenda od udziałów nie będzie wypłaconą.

§. 14. O zaciągnięciu dla Spółki pożyczki decyduje Rada nadzorcza na wniosek Zarządu.

V. Organa Spółki.

§. 15. Organami Spółki są:
a) Zarząd;
b) Rada nadzorcza;
c) Walne zebranie.

a) Zarząd.

§. 16. Zarząd składa się z 3 członków: przewodniczącego, sekretarza i kasyera na 3 lata przez Walne zebranie wybieranych. W razie wcześniejszego ustąpienia członka Zarządu następuje wybór uzupełniający na najbliższem zwyczajnem lub nadzwyczajnem Walnem zebraniu, które należy zwołać w ciągu dni 14.

§. 17. Zarząd:
a) przyjmuje nowych członków;
b) zajmuje się wspólnem sprowadzaniem nawozów, nasion i innych artykułów, gospodarskich na rachunek członków;
c) przedkłada Radzie nadzorczej wnioski co do udzielenia członkom Spółki zapomogi albo kredytu z funduszów Spółki albo za jej pośrednictwem;
d) załatwia bieżące sprawy Spółki, o ile nie wymagają w myśl niniejszego statutu uchwały Rady nadzorczej;
e) przedkłada Radzie nadzorczej kwartalne sprawozdania ze swoich czynności i stanu Spółki, wnioski dotyczące rozwoju Spółki, jakoteż roczne zamknięcia rachunków wraz z wnioskami co do użycia zysku czystego albo pokrycia straty.

§. 18. Posiedzenie Zarządu zwołuje przewodniczący, zawiadamiając o terminie zebrania resztę członków Zarządu zwyczajnie przynajmniej na 24 godzin naprzód, z wyjątkiem nagłych wypadków. Do ważności uchwał potrzeba obecności i zgody przynajmniej dwóch członków. Z obrad i uchwał prowadzi się protokoły, które podpisują wszyscy obecni na posiedzeniu członkowie Zarządu.

§. 19. Przewodniczący Zarządu jest kierownikiem Spółki a w szczególności:
a) prowadzi korespondencyę i rachunkowość Spółki przy pomocy sekretarza;
b) przechowuje drugi klucz od kasy Spółki, czuwając nad jej prawidłowem prowadzeniem;
c) wykonuje uchwały Zarządu i Rady nadzorczej;
d) czuwa nad przestrzeganiem obowiązujących ustaw statutu, uchwał Walnego zebrania i instrukcyj wydanych przez Radę nadzorczą;
e) zwołuje innych członków Zarządu na posiedzenia i na nich przewodniczy;
f) zastępuje Spółkę sądownie i pozasądownie.

§. 20. Przewodniczącego zastępuje w razie potrzeby sekretarz, zresztą zaś może i powinien każdy członek Zarządu na wezwanie przewodniczącego zastąpić innego członka Zarządu w jego czynnościach.

§. 21. Członkowie Zarządu są odpowiedzialni osobiście i solidarnie za zaniedbanie lub przekroczenie przepisów ustawy o stowarzyszeniach zarobkowych i gospodarczych, statutu Spółki, uchwał Walnego zgromadzenia i instrukcyj wydanych przez Radę nadzorczą.

§. 22. Legitymacyę dla pierwszego Zarządu stanowi niniejszy statut, dla następnych protokół z odnośnego Walnego zebrania.

§. 23. Firmę Spółki przez kogokolwiek wypisaną lub wydrukowaną podpisuje zawsze dwóch którychkolwiek członków Zarządu.

b) Rada nadzorcza.

§ 24. Rada nadzorcza składa się z przewodniczącego, jego zastępcy i 4 innych członków. Wszystkich członków Rady nadzorczej wybiera Walne zebranie na przeciąg 3 lat. Co roku ustępuje z Rady trzecia część członków, którzy mogą być ponownie wybrani. Pierwszych ustępujących członków Rady nadzorczej oznaczy losowanie.

§. 25. Do zakresu czynności Rady nadzorczej należy:

a) ostateczne orzeczenie o przyjęciu nowego członka do Spółki w razie jego odwołania się przeciw odmownej decyzyi Zarządu;
b) orzekanie na wniosek Zarządu o wykluczeniu członka ze Spółki;
c) uchwalanie o udzieleniu zapomogi albo pożyczki dla członka Spółki z jej funduszów albo za jej pośrednictwem;
d) uchwalanie o zaciągnięciu pożyczki na rzecz Spółki;
e) postanawianie o przedsięwzięciu melioracyj gruntowych i pokryciu ich kosztów;
f) decydowanie o nabyciu lub wydzierżawieniu nieruchomości na rzecz Spółki i poddzierżawianiu jej członkom;
g) przedkładanie władzom opinij w sprawach Spółki;
h) wydawanie instrukcyj administracyjnych, rachunkowych i kasowych dla Zarządu Spółki;
i) nadzorowanie czynności Zarządu, rachunkowości i kasy Spółki, sprawdzanie rocznych zamknięć rachunkowych i przedkładanie Walnemu zgromadzeniu rocznego sprawozdania i wniosków co do użycia zysków lub pokrycia straty;
k) uchwalanie w razie potrzeby o zawieszeniu Zarządu lub pojedynczych jego członków w urzędowaniu i o przedłożeniu Walnemu zebranu wniosku co do pociągnięcia członków Zarządu do odpowiedzialności.

§. 26. Radę nadzorczą zwołuje na posiedzenia jej przewodniczący (lub jego zastępca), który także w razie potrzeby zastępuje Radę nadzorczą na zewnątrz.

§. 27. Do ważności posiedzenia Rady nadzorczej potrzeba, aby jej wszyscy członkowie zostali zawiadomieni a większość przybyła na posiedzenie. Uchwały zapadają większością głosów a w razie równości rozstrzyga przewodniczący. Z obrad i uchwał Rady nadzorczej prowadzi się protokół, który podpisuje przewodniczący i członek Rady powołany przez przewodniczącego do spisania protokołu.

§. 28. W posiedzeniach Rady nadzorczej mają prawo brać udział z głosem doradczym także wszyscy członkowie Zarządu. Jeżeli jednak obrady dotyczą spraw wymienionych w §. 25. lit. *i)* i *k)* winni członkowie Zarządu uchylić się od udziału w posiedzeniu Rady nadzorczej.

c) Walne zebranie.

§. 29. Do udziału w Walnem zebraniu Spółki z głosem stanowczym ma prawo każdy członek Spółki; prawo to gaśnie z chwilą gdy członek zgłosi swoje wystąpienie ze Spółki.

§. 30. Przynajmniej raz na rok w ciągu 3 pierwszych miesięcy każdego roku odbywa się zwyczajne Walne zebranie Spółki. Nadzwyczajne Walne zebranie może być zwołanem każdego czasu, gdy tego uzna potrzebę Rada nadzorcza albo tego zażąda przynajmniej $^1/_4$ część członków Spółki.

§. 31. Walne zebranie zwołuje przewodniczący Rady nadzorczej lub jego zastępca a gdyby on tego zaniedbał, przewodniczący Zarządu. Walne zebranie zwołuje się rozesłaniem cyrkularza wszystkim członkom Spółki przynajmniej na 3 dni przed terminem zebrania. Jeżeli jednak na porządku dziennym jest zmiana statutu lub

rozwiązanie Spółki, winno być zaproszenie rozesłane przynajmniej na 14 dni przed terminem zebrania. Cyrkularz z zaproszeniem na Walne zebranie winien zawierać wymienienie terminu, miejsca i porądku dziennego zwołanego zebrania.

§. 32. Zgodnie z poprzednimi przepisami zwołane Walne zebranie jest ważnem z reguły bez względu na ilość obecnych członków. Tylko wtenczas, gdy chodzi o zmianę statutu, potrzeba obecności połowy a gdy chodzi o rozwiązanie Spółki, obecności $^3/_4$ części członków Spółki. W razie gdyby na Walnem zebraniu zwołanem dla zmiany statutu lub rozwiązania Spółki nie znalazła się przepisana wyżej ilość członków, może być zwołane z tym samym porządkiem dziennym drugie Walne zebranie, które jest ważnem bez względu na ilość członków obecnych.

§. 33. Walnemu zebraniu przewodniczy przewodniczący Rady nadzorczej, jego zastępca lub przewodniczący Zarządu. Każdy członek ma jeden głos. Głosowanie odbywa się przez podniesienie rąk lub powstanie; Walne zebranie może jednak także uchwalić w każdym wypadku z osobna, że głosowanie ma być imienne albo kartkami. Uchwały zapadają większością głosów członków obecnych na zebraniu z wyjątkiem uchwał dotyczących zmiany statutu, które wymagają większości $^2/_3$ części wszystkich głosów jakoteż uchwał dotyczących rozwiązania Spółki, które wymagają większości $^3/_4$ części wszystkich głosów członków obecnych na zebraniu. W razie równości głosów rozstrzyga przewodniczący.

Z obrad i uchwał Walnego zebrania spisuje się protokół, który podpisuje przewodniczący Rady nadzorczej (lub jego zastępca), przewodniczący Zarządu (albo zastępujący go członek Zarządu) i ten członek Spółki, który protokół spisywał.

§. 34. Walne zebranie:

a) wybiera Zarząd i Radę nadzorczą;
b) rozstrzyga o pociągnięciu Zarządu lub Rady nadzorczej do odpowiedzialności;
c) zatwierdza roczne zamknięcia i uchwala o użyciu czystego zysku lub pokryciu straty;
d) udziela Zarządowi i Radzie nadzorczej absolutoryum z czynności i rachunków;
e) uchwala o zmianie statutu i rozwiązaniu Spółki (33.).

VI. Rachunkowość.

§. 35. Rok kalendarzowy jest zarazem rokiem administracyjnym Spółki.

§. 36. W miesiącu styczniu zestawia Zarząd Spółki zamknięcie roczne rachunków i bilans Spółki a następnie przdkłada do zatwierdzenia zwyczajnemu Walnemu zebraniu (§. 34.).

§. 37. Bilans Spółki winien wykazywać:

a) w stanie czynnym: gotówkę, wartość ruchomości i nieruchomości Spółki po potrąceniu odpowiedniego procentu na umorzenie, wreszcie stan wierzytelności Spółki;
b) w stanie biernym: udziały członków, niewypłaconą a należną dywidendę, wszelkie długi Spółki i stan funduszu rezerwowego. Z porównania stanu czynnego z biernym wyniknie czysty zysk lub strata za ubiegły rok.

§. 38. Czysty zysk rozdziela Walne zebranie na wniosek Rady nadzorczej według następujących zasad:

a) 25% zysku przeznacza się na utworzenie funduszu rezerwowego, dopóki tenże nie dorówna $^1/_4$ części wszystkich obcych kapitałów umieszczonych w Spółce;
b) następnie przeznacza się odpowiednią kwotę na dywidendę od udziałów;
c) z pozostałej części zysku wyznaczyć może Walne zebranie odpowiednie wynagrodzenie dla członków Zarządu;
d) resztę zysku przeznacza się bądź to do funduszu rezerwowego bądź też na inne cele, zostające w Związku z działalnością Spółki.

§. 39. Stratę Spółki pokrywa się przedewszystkiem z funduszu rezerwowego; niepokrytą w ten sposób część straty pokrywa się przez użycie na ten cel odpowiedniej kwoty z udziałów członków a gdyby fundusz rezerwowy i udziały nie wystarczyły na pokrycie całej straty, winien każdy członek uiścić w oznaczonym terminie odpowiednią dopłatę w równej dla każdego wysokości.

§. 40. Fundusz rezerwowy jest wspólnym i niepodzielnym majątkiem Spółki, służącym na pokrycie możliwych strat. W razie rozwiązania Spółki nadwyżka majątku pozostała po pokryciu pretensyi osób trzecich użytą będzie na cele wskazane uchwałą ostatniego Walnego zebrania. Gdyby ostatnie Walne zebranie Spółki nie

rozporządziło inaczej, pozostała nadwyżka majątku Spółki przypadnie na własność gmin ..... w stosunku do ilości członków Spółki w każdej z tych gmin. W żadnym jednak razie majątek Spółki nie może być nawet w razie jej rozwiązania rozdzielony pomiędzy jej członków.

VII. Patronat.

§. 41. Spółka poddaje się z mocy niniejszego statutu opiece i nadzorowi czyli Patronatowi Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z W. Księstwem Krakowskiem.

Jako Patron Spółki może Wydział krajowy według własnego swobodnego uznania udzielać Spółce fachowej pomocy przy wykonywaniu czynności Spółki i jej organów w każdym kierunku ich działalności, przyznawać dla Spółki i jej członków zasiłki lub udzielać kredytu.

Wydział krajowy ma natomiast prawo wykonywać nadzór i kontrolę nad Spółką i jej organami w każdym kierunku ich działalności i w sposób, jaki uzna za właściwy a więc także wydawać przepisy co do przestrzegania bezpieczeństwa funduszów Spółki i prawidłowego niemi gospodarowania.

Spółka zaś jest obowiązaną przez podpisanie osobnej deklaracyi najpóźniej w 4 tygodnie po sądowem zarejstrowaniu poddać się postanowieniom instrukcyi wydanej przez Wydział krajowy o wykonywaniu Patronatu nad Spółką.

Jeżeli Spółka uchyla się od przeprowadzenia kontroli albo nie stosuje się do wskazówek i instrukcyj otrzymywanych od Wydziału krajowego lub od upoważnionych przez Wydział krajowy organów, może Wydział krajowy uchwalić, że Patronat jego nad Spółką ustaje. O uchwale tej zawiadomi Wydział krajowy Spółkę, właściwy Sąd handlowy i Wydział powiatowy a nadto zarządzi ogłoszenie tej uchwały w gminach należących do okręgu działalności Spółki.

VIII. Postanowienia końcowe.

§. 42. Ogłoszenia od Spółki pochodzące umieszczane będą z reguły na przeznaczonej do tego tablicy przed lokalem Spółki a w razie potrzeby w czasopiśmie, które wyznaczy Rada nadzorcza Spółki.

§. 43. Pierwsze Walne zebranie członków założycieli Spółki, odbyte w dniu ..... wybrało pierwszy Zarząd, złożony z następujących członków:

1. .....
jako przewodniczący Zarządu;

2. .....
jako sekretarz Zarządu;

3. .....
jako kasyer Zarządu.

Wszyscy wybrani wybór przyjęli.

Sprawozdanie z podróży

Dra FRANCISZKA STEFCZYKA

do Niemiec i Austryi dolnej

dla zbadania działalności Spółek rolniczych i centralnych dla nich organizacyi.

TREŚĆ.

Wstęp.
I. Zjazd delegatów niemieckich Spółek rolniczych w Monachium (z poglądem na obecny stan Spółek rolniczych w Niemczech i ich Powszechny Związek w Darmstadzie).
II. Zbożowe Spółki magazynowe:
A) W Prusach;
B) W Bawaryi;
C) W Austryi.
III. Spółki magazynowe chmielarskie.
IV. Centralne organizacye dla Spółek rolniczych:
A) W Bawaryi;
B) W Hessyi;
C) W Austryi dolnej.

Sprawozdanie z podróży

Dr. Franciszka Stefczyka

do Niemiec i Austryi dolnej.

Rozporządzeniem z dnia 13. sierpnia 1901 L. 55.461 polecił mi Wysoki Wydział krajowy odbycie podróży naukowej do Austryi dolnej i do Niemiec w celu dokładniejszego rozpatrzenia się w działalności urządzeniach i rozwoju rolniczych Spółek w tych krajach. W czasie tej podróży, która trwała od 15. sierpnia do 4. września 1901 r. wziąłem udział, jako gość, w Walnem zebraniu delegatów powszechnego Związku niemieckich Spółek rolniczych, odbytem w Monachium (21. i 22. sierpnia), zwiedziłem szczegółowo dwie Spółki rolnicze magazynowe w Austryi niższej (w Mistelbach i w Ebreichsdorf) jako-też sześć Spółek rolniczych magazynowych w Bawaryi (Moosach, Trostberg, Neusorg, Waldershof, Norymberga i Plainfeld) — w czem dwie chmielarskie — i zbadałem centralne urządzenia patronackie, względnie związkowe w Austryi, dolnej w Bawaryi i W. Ks. hesskiem. Mniemam, że iepiej streszczę wyniki tej podróży, jeżeli zamiast chronologicznego opisu rzeczy zwiedzanych i poznanych przedstawię zebrane wiadomości i spostrzeżenia w tym porządku i związku, w jakim należą do siebie podług swej istoty.

I. Zjazd delegatów niemieckich Spółek rolniczych w Monachium.

W dniach 21. i 22. sierpnia 1901 roku odbył się w Monachium XVII. Zjazd delegatów spółek rolniczych, należących do powszechnego Związku niemieckich spółek rolniczych, który ma swą siedzibą obecnie w Darmstadzie (przedtem w Offenbach). Dwudniowym obradom tego zjazdu przysłuchiwałem się jako gość; obrady bowiem dorocznych zjazdów delegatów tego Związku są ostatniem streszczeniem rezultatów oraz doświadczeń osiągniętych w ubiegłym roku na polu assocyacyi rolniczej.

Chcąc dać w krótkości pojęcie o rozmiarach i znaczeniu ruchu assocyacyjnego rolników niemieckich a wszczególności także o potędze najsilniejszego związku tych spółek, pozwalam sobie przytoczyć niektóre cyfry z ostatniego sprawozdania generalnego patrona p. Haasa i z ostatniego Rocznika powszechnego Związku niemieckich Spółek rolniczych za r. 1901.

Z dniem 1. lipca 1901 r. istniało w Niemczech 19.600 spółek zarobkowych i gospodarczych, w czem było 15.034 czyli 77% Spółek rolniczych. W tej ogólnej cyfrze spółek rolniczych mieści się:

10.487 Spółek oszczędności i pożyczek
2.047 „ mleczarskich
1.294 „ konsumcyjnych rolniczych
1.206 „ innych.

Wciągu roku 1900/901 przybyło w Niemczech 1.398 spółek rolniczych.

Z wymienionej ilości 15.034 spółek należało:

7.727 spółek do powszechnego Związku w Darmstadzie,
4.094 „ „ generalnego „ „ Neuwied
2.415 „ „ innych związków, — podczas gdy
798 „ nie należało do żadnego związku.

Z tego zestawienia wynika, że do powszechnego Związku Darmstadzkiego należało 51% ogółu rolniczych spółek niemieckich. Pomiędzy 7.727 spółkami objętemi tą wielką organizacyą było:

47 Spółek centralnych
4.828 „ oszczędności i pożyczek
1.449 „ konsumcyjnych rolniczych
1.078 „ mleczarskich
325 „ innych.

Ogłoszona w świeżo wydanym Roczniku tego Związku za 1901 statystyka Spółek rolniczych należących do tego Związku, zawiera daty odnoszące się do działalności 6.558 Spółek rolniczych w r. 1900 a mianowicie do:

4.343 Spółek oszczędności i pożyczek
1.112 „ dla zakupna i sprzedaży konsumcyjnych
891 „ mleczarskich
212 „ innych.

1. *Spółki oszczędności i pożyczek.* W 4.343 Spółkach oszczędności i pożyczek wynosiły:

a) Ilość członków: 319.483, przeciętnie w 1 spółce 74 członków

		przeciętnie w 1 spółce	na 1 członka
b) Stan udziałów:	9,387.061 M.	2.161 M.	29 M.
c) „ wkładek oszczędności: . .	182,383.993 „	41.993 „	579 „
d) „ „ na rach. bieżący: .	57,008.160 „	13.126 „	178 „
e) „ udzielonych pożyczek: . .	189 209.641 „	43.566 „	592 „
f) „ „ kred. w rach. bież.: .	102,010.762 „	23.488 „	319 „
g) „ funduszu rezerwowego . .	7,436.223 „	.1712 „	23 „
h) „ bierny (kap. obrot.): . . .	337,424.136 „	77.694 „	1.056 „
i) Koszta administracyi: . . .	1,138.048 „	262 „	3·5 „
k) Czysty zysk za r. 1900 (w 3.920 kasach):	2,093.348 „	534 „	
l) Straty (w 359 sp.) 1900: . . .	103.814 „	289 „	
m) Obrót kasowy w r. 1900: . . .	746,748,419 „	171.943 „	2.337 „

Z tych cyfr wynika zatem, że w 4.343 Spółkach oszczędności i pożyczek objętych statystyką „powszechnego Związku“ za r. 1900 przeciętnie w 1 Spółce:

a) stosunek kapitału własnego (rezerwy i udziały) do kapitału obcego przedstawiał się jak 1 : 19 (kapitał własny stanowił 4·9% całego kapitału obrotowego);

b) kapitał obrotowy stanowił 45% rocznego obrotu;

c) koszta administracyjne wynosiły 0·15% rocznego obrotu a 0·34% kapitału obrotowego.

Znaczna część Spółek oszczędności i pożyczek trudniła się nadto wspólnem sprowadzaniem potrzebnych swoim członkom artykułów rolniczych (głównie nawozów pasz i nasion) jako-też wspólną sprzedażą niektórych produktów rolniczych. Z pomiędzy 4.343 Spółek oszczędności i pożyczek objętych statystyką sprowadziło 1.629 spółek ogółem artykułów rolniczych za kwotę 6,928.405 M. czyli przeciętnie na 1 Spółkę za 4.736 M.

Wspólną sprzedażą artykułów rolniczych trudniły się wyłącznie bawarskie Spółki oszczędności i pożyczek a odnośne daty mieszczą się w dalszym ciągu niniejszego sprawozdania w ustępie o Spółkach bawarskich.

2. *Spółki konsumcyjne.* W objętych statystyką Związku powszechnego Darmstadzkiego 1.112 Spółkach konsumcyjnych (dla wspólnego sprowadzania artykułów gospodarskich) przedstawiają się najważniejsze cyfry za rok 1900 w następujący sposób:

a) Ilość członków z końcem 1900 r.: 83.432, przeciętnie w 1 Spółce 97 członków.

		przeciętnie w 1 spółce	na 1 członka
b) Stan udziałów z końcem 1900 r.: .	865.700 M.	1.452 M.	16 M.
c) „ funduszu rezerwowego: . .	1,367.024 „	1.378 „	17 „
d) „ bierny (kapitał obrotowy): . .	13,270,717 „	11.945 „	123 „
e) Wartość sprowadzonych artykułów: .	25,508.560 „	22.939 „	253 „
f) Koszta administracyjne (w 897 Spółkach):	600.163 „	669 „	7 „

Wszczególności zaś sprowadziły Spółki:

3,789.749 ctn. (à 50 kg.) nawozów sztucznych (1 Spółka 3.701 ctn.)
2,080.544 „ „ pasz skondensowanych („ „ 2.242 „)
85.899 „ „ nasion . . („ „ 113 „)

Zysk czysty wykazało 544 Spółek w kwocie 523.466 M. (przeciętnie 959 M. na 1 Spółkę), stratę 65 Spółek w kwocie 19.030 M. (po 293 na 1 Spółkę) a 36 Spółek zamknęło rachunki bez straty i zysków.

Niektóre Spółki konsumcyjne trudniły się także sprzedażą produktów rolniczych a mianowicie: wykazało 44 Spółek wartość wspólnie sprzedanych produktów (głównie zboża i kartofli) w sumie 7,092.567 M.

*

3. *Spółki mleczarskie.* Statystyka Związku Darmstadzkiego za rok 1900 zawiera daty o 891 Spółkach mleczarskich. Z pomiędzy nich tylko 17% to jest 147 Spółek obejmowało swą działalnością zarazem produkcyę serów (Vollbetrieb) a reszta tj. 83% nie trudniło się wcale wyrobem serów (beschr. Betrieb). Podczas gdy do roku 1898 produkcya serów rozpowszechniała się w Spółkach mleczarskich, to w ostatnich dwóch latach objawia się dążenie do jej ograniczenia.

Najważniejsze cyfry odnoszące się do działalności objętych statystyką 891 Spółek mleczarskich są następujące:

a) Ilość członków z końcem 1900: 81.172, przeciętnie w 1 Spółce 91 (od 3 – 532, przeważnie 20—100).

		przeciętnie w 1 Spółce	na 1 członka
b) Stan udziałów z końcem 1900: . .	3,817.579 M.	4 470 M.	48 M.
c) „ fund .rez. „ „ . .	5,921.891 „	7.254 „	77 „
d) Wartość rochomości i nieruchomości (wraz z zapasami): . . .	30,238 752 „	34 837 „	378 „
e) Kapitał obrotowy (stan bierny): . .	37,331.351 „	48.071 „	479 „

f) Ilość dostawionego mleka: 1) przez członków: 1,019,802.122 kg. albo litr.
2) „ nieczłonków: 38,237.123 „ „ „
3) razem . . 1,058,039.245 „ „ „
4) przeciętnie w 1 Spółce: rocznie 1,216.426, dziennie 3.379 kg. albo litr.

g) Roczną dostawę: aż do 500.000 kg. albo litr. wykazało 205 Spółek — wyżej
„ „ 1,000.000 „ „ „ „ 227 „ „
„ „ 2,000.000 „ „ „ „ 332 „ „
„ „ 3,000.000 „ „ „ „ 90 „ „
„ „ 5,000.000 „ „ „ „ 28 „ „
ponad 5,000.000 „ „ „ „ 3 Spółki.

h) Sprzedano mleka: 36,076.534 kg albo litr. przeciętnie na 1 Spółkę 68.456 kg. albo l.
i) „ masła: 34,732.030 „ „ „ „ „ 42.668 „
k) Wypłacono dostawcom za mleko 75,145.781 M. „ „ „ „ 85.199 M.
l) Za 1 kg. albo litr mleka płacono przeciętnie 7·0 fen. (najmniej 6, najwięc. 9 9 fen.)
m) Koszta administracyi wynosiły: 11,425,679, przeciętnie na 1 Spółkę 13.634, na 1 członka 144 M. na 1 kg. (litr) dostarczonego mleka 1·1 fen. (od 0·7—2·9 fen).
n) Zysk wykazało 604 Spółek w kwocie 2,082.322 M. przeciętnie na 1 Spółkę 3.448 M.
o) Stratę „ 95 „ „ 153.856 „ „ „ „ „ 1.619 „
p) Ani straty ani zysku nie wykazało 165 Spółek.
r) Wartość zakupionych na rachunek członków artykułów gospodarskich przez 107 Spółek, wynosiła 1,196.089 M. przeciętnie na 1 Spółkę 10.244 M.

4. *Inne Spółki.* Statystyka innych Spółek należących do Związku Darmstadzkiego jest bardzo niekompletną, gdyż obejmuje niezupełne daty z 212 Spółek, podczas gdy ogółem należy do „powszechnego Związku“ 325 „innych Spółek“. Objęte statystyką „inne Spółki“ dzielą się w ten sposób:

	członków	udziałów		
a) 11 Spółek dla sprzedaży zboża wykazało . .	889	19,039 M.	116.081 M.	wart. sprzed. prod.
b) 8 Spółek młynarskich wyk.	1014	89.955 „	187.691 „	„ „ „ „
c) 4 Spółki gorzelniane „	56	12.368 „	149.268 „	„ „ „ „
d) 2 „ dla sprzedaży spirytusu wykazały . .	232	219 940 „	(8,174.371	obrotu kasowego).
e) 3 Spółki dla fabrykacyi krochmalu wykazały . .	214	253.590 „	(1,215.913	„ „ „)
f) 2 Spółki dla fabrykacyi cukru wykazało . .	987	603.456 „	1,534.073 „	wart. sprzed. prod.
g) 10 Spółek owocarskich wyk.	747	29.848 „	37.245 „	„ „ „ „
h) 8 „ dla sprzed. jarzyn i konserw wykazało .	935	210.109 „	313.111 „	„ „ „ „
i) 3 Spółki dla wyrobu kiszonej kapusty wykazało .	93	8.352 „	105.897 „	„ „ „ „
k) 4 Spółki dla sprzedaży jaj wykazały . . .	447	463 „	121.241 „	„ „ „ „

	członków	udziałów			
l) 22 Spółek dla sprzedaży wina wykazało . .	1.164	37.025 M.	551 664 M.	wart. sprzed. prod.
m) 10 Spółek dla sprzedaży bydła wykazało . .	2.516	29.114 „	852.937 „	„ „ „
n) 9 Spółek dla chowu koni wykazało . . .	685	16.988 „	(260.870	obrotu kasowego)
o) 19 Spółek maszynowych wykazało . . .	430	34.895 „	123.424 „	wart. posiad masz.
p) 7 Spółek wodociąg. wyk.	339	3.799 „	186.677 „	„ „ przedm.

r) 28 „ różnego rodzaju — (cegielnianych, dla prowadzenia książek gospodarskich, dla spieniężania wikliny, transportowych, asekuracyjnych, dla zalesienia itp.).

5. *Prowincyonalne i zawodowe Związki.* W obrębie „Powszechnego Związku niemieckich Spółek rolniczych w Darmstadzie“ istnieje 24 Związków prowincyonalnych i zawodowych tak dla Spółek oszczędności i pożyczek (kredytowych) jak i dla innych Spółek rolniczych tudzież trzy wielkie stowarzyszenia (Wielkie stowarzyszenie handlowe niemieckich Spółek dla zakupna i sprzedaży w Hamburgu, Związek centralny dla sprzedaży bydła w Berlinie i Związek handlowy północno-niemieckich mleczarń w Berlinie). Z pomiędzy prowincyonalnych i zawodowych Związków najsilniejszym i najliczniejszym jest „Krajowy Związek bawarski rolniczych Spółek oszczędności i pożyczek oraz Spółek mleczarskich w Monachium“; do niego bowiem należało z końcem 1900 r. nie mniej jak 1.922 Spółek. Z działalności i urządzeń tego Związku zdaję sprawę poniżej osobno.

6. *Centralne kasy.* W skład „Powszechnego Związku Darmstadzkiego“ wchodzi wreszcie 21 centralnych kas. Ich obroty w r. 1900 wynosiły niemniej jak 859,000.000 M. Wszystkie centralne kasy poza obrębem Darmstadzkiego Związku miały w 1900 r. 628,000.000 M. obrotu, więc ogólny obrót wszystkich centralnych kas dla Spółek rolniczych w Niemczech wynosił 1.487,000.000 M. Kapitał obrotowy (passywa) wynosiły w centralnych kasach Związku Darmstadzkiego 63,964.316 M. a zysk czysty 211.210 M. Rezerwy 263.160 M.

To sążatem najważniejsze cyfry odnoszące się do Spółek objętych organizacyą „Powszechnego Związku niemieckich Spółek rolniczych“. Przeciętne cyfry dla Spółek tego Związku odpowiadają zupełnie przeciętnym cyfrom dla wszystkich niemieckich Spółek rolniczych. Chcąc zaś mieć przybliżony obraz stanu i znaczenia wszystkich Spółek rolniczych w Niemczech, trzebaby ogólne cyfry wyżej podane podwoić. To znaczy, że przeszło 15.000 niemieckich Spółek rolniczych liczy około 1,200.000 członków związanych w organizacyę, za którą odpowiadają majątkowo. Gdy się zważy, że w tych Spółkach razem wziętych obroty roczne liczą się już na miliardy, to nie można odmówić poniekąd słuszności temu poczuciu własnej siły, jakie się objawia dziś u ludności rolniczej w Niemczech; mówi się tam otwarcie, że te Spółki rolnicze z całą swoją organizacyą zbiorową są drugą — obok armii — potęgą Niemiec.

Jest to zatem rzeczą również zrozumiałą, że doroczne Zjazdy delegatów najpotężniejszego Związku Spółek rolniczych budzą szeroki interes nietylko w Niemczech, ale także po za ich granicami. Dlatego też w Zjeździe monachijskim brali udział umyślnie w tym celu delegowani reprezentanci rządów wszystkich znaczniejszych krajów niemieckich; także wiedeńskie ministerstwo rolnictwa wysłało (jak corocznie) swego delegata w osobie radcy sekcyjnego D^ra^ Ertla, a większa część krajów przedlitawskich miała również swoich przedstawicieli. Wyrazem i dowodem znaczenia, jakie zdobyła sobie assocyacya rolnicza w Niemczech a zwłaszcza Związek Darmstadzki, było i to, że ks. Ludwik Bawarski nietylko był obecny przy otwarciu Zjazdu, ale na pierwszem posiedzeniu rzeczywiście przewodniczył jako honorowy prezydent.

Udział delegatów w zjazdach Związku darmstadzkigo nie bywa zbyt licznym; w Monachium zgromadziło się około 300 delegatów. Są to wszakże po największej części naczelnicy związków prowincyonalnych i zawodowych oraz centralnych kas i stowarzyszeń — w ogóle najwybitniejsi pracownicy na polu Spółek rolniczych w Niemczech.

Porządek dzienny obrad bywa bardzo starannie przygotowywany w ten sposób, aby referaty i dyskusya objęły wszystkie ważniejsze kierunki działalności Spółek rolniczych i przyczyniły się do rozjaśnienia szczególnie aktualnych kwestyj.

Oczywiście referaty objęli najlepsi znawcy każdego przedmiotu. W ich treść nie mogę tutaj bliżej wchodzić. Wspomnę jedynie, że oprócz sprawozdania Patrona Spółek bawarskich (br. von Soden Fraunhofen) o Spółkach bawarskich a generalnego Patrona Haasa o Związku Darmstadzkim, omawiane były zasady „polityki odsetkowej“ w stowarzyszeniach kredytowych, odpowiedzialność członków Rady nadzorczej w stowarzyszeniach udziałowych zarejestrowanych, dotychczasowe finansowe i gospodarcze rezultaty wspólnej sprzedaży zboża, bydła, jaj, owoców, spirytusu i środki dla jej dalszego rozwoju, obowiązki członków Zarządu i Rady nadzorczej w Spółkach mleczarskich i uregulowanie ruchu mleczarnianego, stosunek Spółek konsumcyjnych do nie-członków, kwestya ogłoszeń sądowych o zarejestrowaniu, suszenie zboża, wydawanie książeczek zaoszczędzeń (Ersparnissbüchlein — odmienne od książeczek wkładek oszczędności). Udział w dyskusyi wymagał dobrego znawstwa kwestyj poruszonych przez referenta i nie wielu zwykle mowców zabierało głos. Najwięcej zainteresowania wywołały sprawy Spółek dla sprzedaży zboża, bydła i jaj. Oprócz przedmiotowego omówienia pojedyńczych spraw, znamiennym momentem tych obrad było powtarzające się w kilku referatach i wśród całej dyskusyi na tym zjeździe żądanie wydatniejszej niż dotąd ochrony dla krajowej, niemieckiej produkcyi przed importem zagranicznym, zwłaszcza austryackim. Już referent sprawy Spółek magazynowych zbożowych landrat v. Brockhausen z Szczecina położył nacisk na konieczność korzystniejszego ukształtowania ceł zbożowych, wzywając do jednolitego w tej sprawie działania. Wywody tego referenta spowodowały członka dolno-austryackiego Wydziału krajowego, Fraciszka Richtera, do doradzania środkowoeuropejskiej unii cłowej i wyrażenia nadziei, że objawiające się na razie różnice są przemijające i nie doprowadzą do ekonomicznego rozbratu obu sprzymierzonych państw. Ten apel nie znalazł jednak oddźwięku, owszem spotkał się z odpowiedzią referenta, który uznał, że dla niedających się urzeczywistnić idei nie mogą Niemcy poświęcać swych rzeczywistych interesów. Bardzo stanowczo zaatakowany został również import bydła z Austryi do Niemiec przez pruskiego radcę ekonomicznego Ringa.

Drugim momentem ważnym na Zjeździe monachijskim była zapowiedź połączenia się w jedną całość dwóch dotąd odrębnych a najpotężniejszych Związków Spółek rolniczych, to jest Związku neuwiedzkiego, reprezentującego przeszło 4.000 Spółek i Związku darmstadzkiego, liczącego blisko 8.000 Spółek. Wiadomość o pomyślnym przebiegu rokowań i prawdopodobnem skonsolidowaniu się zawodowej organizacyi rolników właśnie w chwili bardzo ważnej dla dalszego rozwoju niemieckiego rolnictwa przyjęto oczywiście z nadzwyczajnem zadowoleniem.

Oprócz dwudniowych obrad Zjazdu, które miały publiczny charakter, odbywały się poufne konferencye w różnych specyalnych kwestyach np. konferencya rewizorów Spółek rolniczych i t. p.

II. Zbożowe Spółki magazynowe.

Około r. 1895 doprowadził bujny rozkwit Spółek rolniczych w Niemczech do rozwiązania trzech wielkich zadań: organizacyi kredytu rolniczego, wspólnego zakupna artykułów gospodarskich i przeróbki oraz spieniężania nabiału. Niezatrzymany jednak w swym rozwoju ruch assocyacyjny zwrócił się od tego czasu ku dalszemu wielkiemu zagadnieniu: zorganizowania zbytu dla głównych produktów rolniczych, zwłaszcza zaś zboża. Te właśnie usiłowania wysuwają się w ciągu kilku ostatnich lat na pierwszy plan i stanowią najwięcej obecnie charakterystyczną cechę tego ruchu assocyacyjnego w rolnictwie.

A) W Prusach.

Rozwój Spółek magazynowych zbożowych w Prusach wiąże się ściśle z rozwojem ekonomicznej polityki rządu pruskiego a w szczególności ze zmianą „kursu“, jaka nastąpiła w r. 1894 w ekonomicznej a w szczególności agrarnej polityce rządu pruskiego i centralnego niemieckiego. W tym bowiem roku udało się niemieckim agrarzystom zorganizowanym w silny i ruchliwy „Związek rolników (Bund der Landwirte“) obalić „liberalne“ rządy Caprivi'ego, po którym nastąpił w Niemczech rząd więcej do agrarzystów zbliżonego ks. Hohenloh'ego i Dra Miquel'a, podczas gdy urząd

pruskiego ministra rolnictwa zajął mile w kołach agrarzystów widziany br. Hammerstein. Otóż agrarzyści wystąpili wówczas (1895) z wnioskiem hr. Kanitza, zmierzającym do zmonopolizowania przez państwo całego handlu zbożem zagranicznem. Tym sposobem spodziewano się sparaliżować ujemny dla niemieckigo rolnictwa wpływ traktatów handlowych z Austro-Węgrami (1892) i Rosyą (1894). Zwołana w r. 1895 przez rząd pruski „Rada stanu“ dla obmyślenia środków w celu podźwignięcia rolnictwa oświadczyła się przeciw głównemu postulatowi programu agrarzystów to jest monopolowi państwowemu dla handlu zagranicznem zbożem ale w zamian za to zaleciła rządowi szereg reform i środków zmierzających do polepszenia warunków zbytu dla krajowych produktów rolniczych. Pomiędzy tymi środkami zaliczono do najważniejszych pomoc rządową w urządzaniu przez Spółki rolnicze spichrzów zbożowych dla ułatwienia rolnikom korzystniejszej sprzedaży zboża z pominięciem pośredników handlowych. Wykonując z całą energią program agrarnych reform zalecony przez Radę stanu, przeprowadził rząd pruski wydanie ustawy z dnia 3. czerwca 1896 przyznającej mu kredyt w kwocie 3 milionów marek na budowę spichrzów zbożowych dla Spółek rolniczych pod nader korzystnymi warunkami oprocentowania i amortyzacyi. Kredyt ten już w następnym roku (8 czerwca 1897) podniesiony został na 5 milionów marek. Przy tej pomocy rządowej zbudowano i otwarto w Prusach po koniec 1900 roku 37 spichrzów zbożowych, których największa część przypada na Pomorze (12), prowincyę hessko-nassauską (7), saską (5), Westfalię (3), Hannower (3), Wschodnie Prusy (3). Dla spełniania zadań i wykonywania czynności spichrzów zbożowych pruskich tworzą się odrębne protokołowane spółki, oparte na ustawie o stowarzyszeniach zarobkowych i gospodarczych pod nazwą „Spółek dla zakupna i sprzedaży („An-und Verkaufsgenossenschaften) albo rolniczych Spółek magazynowych (Lagerhaus- albo Kornhausgenossenschaften). Pruskie magazyny zbożowe są znacznymi zakładami, wyposażonymi w najlepsze urządzenia techniczne do czyszczenia, przenoszenia, suszenia i ważenia zboża. Z pomiędzy 37 pruskich spichrzów zbudowanych do końca 1900 r. kosztował najmniejszy (Zierenberg) 64.000 M., największy (w Halli n. S.) 350.000 M. Sprzedaż zboża w pruskich magazynach zbożowych szacowaną była w r. 1900 na $2^1/_4$ miliona cetnarów (po 50 kg.), przyczem obroty towarowe wykazały w drugim roku przeciętny przyrost o 70% w porównaniu z obrotami w pierwszym roku w tych samych magazynach.

Działalności pruskich Spółek magazynowych rolniczych nie badałem jednak na miejscu i dlatego ograniczam się na podaniu powyższych, najważniejszych dat dla naszkicowania także ogólnych zarysów rozwoju Spółek magazynowych.

B) W Bawaryi.

Równocześnie z pruskiemi Spółkami magazynowemi ale samodzielnie i w odmienny sposób wytworzyły się Spółki rolnicze magazynowe w Bawaryi, które też tak pod względem organizacyi samych Spółek jak i pod względem rozmiarów i urządzenia magazynów stanowią typ odrębny. W Bawaryi tylko wyjątkowo tworzą się osobne Spółki zarejestrowane dla prowadzenia magazynów zbożowych. Tam Spółki oszczędności i pożyczek (Raiffeisenowskie) zajęły się zorganizowaniem sprzedaży produktów rolniczych, mianowicie zaś zbożowych. Zrazu każda Spółka, która się podjęła tego zadania, wykonywała je na własną rękę i bez osobnych w tym celu urządzeń ale też na małą tylko skalę Od r. 1896 zaczynają się sąsiednie Spółki oszczędności i pożyczek łączyć w nierejestrowane Spółki dla utrzymywania i prowadzenia wspólnego magazynu zbożowego. Każda Spółka kredytowa składa na rzecz wspólnej Spółki magazynowej część funduszu potrzebnego na wybudowanie magazynu, który jest wspólną własnością. Czysty zysk rozdziela się w całości między uczestniczące w Spółce magazynowej Spółki kredytowe, które jednak także obowiązane są do pokrycia ewentualnych strat podług (równej zazwyczaj) wysokości swych udziałów w Spółce magazynowej. Własnego majątku Spółka magazynowa nie nabywa i funduszu rezerwowego nie tworzy. Oczywiście przez Spółkę kredytową jako współwłaścicielkę magazynu odpowiedzialność spada także na pojedyńczych członków, którzy w zamian za to mają prawo korzystać z usług i urządzeń magazynu za niższą opłatą składowego i od użycia maszyn czyszczących zboże. Niekiedy zdarza się także, że pojedyńcza Spółka oszczędności i pożyczek jest sama właścicielką magazynu rolniczego. Wreszcie także niektóre Towarzystwa rolnicze okręgowe pozakładały swoje magazyny.

W odróżnieniu od pruskich upowszechnił się przytem w Bawaryi typ małych spichrzów zbożowych o skromnem przeważnie urządzeniu wewnętrznem. Z 70 bawarskich magazynów rolniczych zbudowanych po koniec 1900 r. kosztował najdroższy 43.000 M. (Bad Aibling) — nie licząc wykończonego dopiero w r. 1901 centralnego magazynu w Moosach — najtańszy zaś 1.800 M. (Mussbaoh). Niektóre bawarskie magazyny rolnicze są po prostu szopami zbudowanemi z drzewa albo z „pruskiego“ muru; ich wewnętrzne urządzenie ogranicza się na jeden lub kilka ręcznych tryerów, młynek zbożowy i wagę decymalną. Co więcej nie brak magazynów, które urządzone zostały w wynajętych budynkach lub szopach, gdzie tylko wewnętrzne urządzenie należy do Spółki. Tylko dwadzieścia kilka bawarskich magazynów rolniczych posiada elewator i maszyny do czyszczenia poruszane benzynowemi albo elektrycznemi motorami. W żadnym zaś bawarskim magazynie nie spotyka się urządzenia zwanego „silo“, jakie w pruskich spichrzach zbożowych jest pospolitem. Każdy jednak nawet najmniejszy magazyn zaopatrzony jest w dokładną wagę jakościową dla oznaczania ciężaru gatunkowego dowiezionego zboża. Do zarządu pruskich magazynów zbożowych, jako zakładów znacznych, potrzeba personalu oddanego wyłącznie czynnościom magazynowym i odpowiednio wynagradzanego, w ogóle większego aparatu administracyjnego; natomiast w bawarskich magazynach urządzoną jest administracya nader pojedyńczo i z jak największą oszczędnością. O ile możności sami dostawcy zboża albo ich czeladź pomaga w magazynie przy rozmieszczeniu, przesortowaniu, oczyszczeniu i przemieszaniu zboża; w małych składach, gdzie są do użycia tylko ręczne maszyny, muszą sami dostawcy wykonać całą manipulacyę z przywiezionym towarem. Stopniowo jednak i przebudowują się i przeobrażają czasem tego rodzaju magazyny na większe i lepiej urządzone.

Rząd bawarski popiera bardzo wydatnie powstawanie i działalność tych magazynów rolniczych. Przedewszystkiem udziela na budowę magazynów subwencyj bezzwrotnych i pożyczek bezprocentowych albo nisko oprocentowanych. Wysokość subwencyj i stopy procentowej od pożyczek zależy od doniosłości, jaką się przywiązuje do powstania w danej okolicy magazynu zbożowego jakoteż od widoków rentowności i powodzenia przedsięwzięcia. Do budowy i urządzenia 73 magazynów, które kosztowały ogółem 936.289 M., przyczynił się rząd bawarski kwotą 103.100 M. udzieloną tytułem subwencyj, które zatem w przecięciu wyniosły 11%, oraz kwotą 453.870 M. udzieloną tytułem pożyczek, które stanowią więc blisko 50% całego kosztu budowy i urządzenia tych magazynów. Z powyższej sumy pożyczek udzielono 51.070 M. jako bezprocentowe pożyczki, 41.000 M. na 1%, 344.300 M. na 2% a resztę 17.500 M. na 3%, przyczem jednak zawsze w pierwszych latach po wybudowaniu magazynu nie płaci się ani procentu ani raty pożyczkowej.

Udzielenie pomocy z funduszów państwowych zależy po największej części od następujących warunków:

a) użytkowanie magazynu musi być dostępne nietylko dla członków Spółki ale za odpowiednią opłatą także wszystkim okolicznym rolnikom;

b) Spółka magazynowa musi mieć swój statut i swój regulamin;

c) magazyn musi być odpowiednio zaopatrzony w maszyny do czyszczenia, sortowania i przechowywania zboża;

d) musi być od szkód z powodu ognia zabezpieczonym.

Dla udzielonego kredytu nie żąda się osobnego zabezpieczenia prócz tego, jakie daje sama Spółka.

Niemal cenniejszem od finansowego poparcia jest nadzwyczaj życzliwe stanowisko administracyi wojskowej wobec tych magazynów rolniczych. Bawarskie ministerstwo wojny z całą usilnością stara się o to, żeby o ile możności całe zapotrzebowanie zboża i paszy mogło pokrywać bezpośrednio u producentów i u Spółek rolniczych. Każda prowiantura ma oznaczony dla siebie rejon, w którym ma dokonywać zakupów. Za podstawę przy oznaczeniu ceny bierze się bieżące ceny lokalne, do których się nadto przyznaje pewne dodatki. Gdzie trudno oznaczyć targową cenę lokalną, bierze się za podstawę ceny na najbliższej targowicy zbożowej i ceny płacone przez sąsiednie prowiantury. Dla łatwiejszego zoryentowania się w zapasach żądano zrazu przedkładania peryodycznych wykazów zapasów zbożowych w pojedyńczych magazynach, co jednak okazało się niepraktycznem; podawane daty nie zawsze odpowiadały rzeczywistości i albo wykazanego zboża nieraz nie było na składzie albo-też odwrotnie niewykazane było w zapasie. Dlatego zaniechano tego postępowania. Obecnie Spółka mając chęć sprzedania swego zboża wojsku donosi

o tem prowianturze, która na swój koszt wysyła na miejsce urzędnika i zakupuje odrazu w magazynie ofiarowaną albo potrzebną ilość zboża. Minimalny ciężar gatunkowy żyta zniżono w pierwotnych 179 gr. na 176 gr. w $^1/_4$ części litra; dla owsa zaś obowiązuje obecnie ciężar gatunkowy 125 gr. w $^1/_4$ części litra. Za każdy gram ponad tę normalną wagę przyznaje się premie, które przy owsie wynosiły zrazu po 3 fen. za każdy gram a następnie zniżone zostały na 2 fen. W tych warunkach szybko też rzeczywiście zmienia się system dostaw wojskowych w Bawaryi. Zmiany w stosunku ilości produktów rolniczych, zakupywanych przez wojsko z pierwszej ręki t. j. od producentów i Spółek rolniczych w porównaniu z zakupami z drugiej ręki, od pośredników widoczne są z następującej tabelki:

W roku	Dostawy dla wojska wynosiły w procentach przy									
	pszenicy		życie		owsie		sianie		słomie	
	z pierwszej ręki	z drugiej ręki	z pierwszej ręki	z drugiej ręki	z pierwszej ręki	z drugiej ręki	z pierwszej ręki	z drugiej ręki	z pierwszej ręki	z drugiej ręki
1893/4	30	70	39	61	6	94	47	53	44	56
1898/9	100	—	68	32	65	35	87	13	88	12

Rząd spodziewa się, że wkrótce doprowadzi do zupełnego wykluczenia pośrednictwa handlowego przy dostawach dla wojska. W ogólności stosunek administracyi wojskowej do rolników w Bawaryi uważanym jest słusznie jako wzorowy. W Prusach pod tym względem panują bez porównania mniej korzystne dla rolników stosunki.

Z podobną życzliwością spotkały się rolnicze Spółki magazynowe w Bawaryi ze strony administracyi kolei państwowych. Przedewszystkiem przyznany został Spółkom rolniczym opartym na nieograniczonej poręce trzechmiesięczny kredyt na należytości przewozowe bez składania kaucyi, z czego Spółki te (magazynowe i konsumcyjne) w całej mierze korzystają. O ile zarządy kolejowe mają przy stacyach wolne place pod budowę magazynów, odstępują je Spółkom bezpłatnie z warunkiem zwrotu w razie potrzeby. Nadto postanowiła generalna dyrekcya bawarskich kolei państwowych, że gdyby się pokazała potrzeba zmiany w urządzeniach stacyjnych z powodu budowy magazynu, a koszta tych zmian nie przenosiły 10.000 M. w pojedyńczym wypadku, to te koszta pokrywa administracya kolejowa a Spółka ponosi tylko wydatek na budowę magazynu i na budowę szynowego połączenia dla wyłącznego użytku magazynu, bez wliczania jednak do tego wydatku wartości potrzebnych materyałów dla wierzchniej części budowy toru (Oberbaumaterialien). Do stacyjnych zaś urządzeń, które własnemi funduszami administracyi kolejowej mają być wykonane, można także wliczyć drogi dojazdowe do magazynu, o ile przechodzą w obrębie dworca kolejowego przez grunta kolejowe. Także przyznane zostały niektórym Spółkom magazynowym pewne ulgi taryfowe.

To też sprzedaż zboża przez Spółki rolnicze w Bawaryi (bez towarzystw rolniczych okręgowych) wynosiła w 1898 roku 420.268 ctn. (po 50 kg.) w wartości 3,318.810 M., a w r. 1899 wzrosła na 678.891 ctn. w wartości 5,158.719 M. czyli w porównaniu z rokiem poprzednim o 61%. Za rok 1900 znajdujemy w ostatnim Roczniku Związku darmstadzkiego (za r. 1901) daty o obrotach towarowych w 55 magazynach bawarskich, które ogółem sprzedały 405.511 ctn. zboża a 14.572 ctn. innych produktów (kartofle, kukurudza, koniczyna). Z dochodzeń, przeprowadzonych przez rząd bawarski w r. 1899 wynika, że ceny osiągnięte przez rolników przy sprzedaży zboża przez Spółki rolnicze były zwyczajnie wyższe od bieżących cen targowych o 10 fen. do 1 M. a przy zbożach do siewu o 50 fen. do 2 M za 1 ctn. (50 kg.), nie mówiąc już o tem, że Spółki wywołały wśród handlarzy zwyżkową tendencyę w ofiarowywanych rolnikom cenach. Mniej więcej czwarta część Spółek kupowała produkta od rolników na stały rachunek i własne ryzyko, reszta pośredniczyła tylko w sprzedaży, udzielając zwyczajnie zaliczek wynoszących 35—90%

wartości podług bieżącej ceny. Funduszów na zaliczki dostarczały Spółki oszczędności i pożyczek albo też zaciągała Spółka magazynowa pożyczki, najczęściej w formie kredytu w rachunku bieżącym, co zazwyczaj nie przedstawiało trudności. Należytość opłacana tytułem składowego od członków Spółki wynosiła 0—30 fen. przy zwykłym zbożu (do konsumcyi) a 2—50 fen. przy zbożu do siewu; od nie-członków: 2—30 względnie 30—50 fen. za 1 ctn (50 kg.). W większych magazynach znajdują się młyny do śrótowania zboża (odpadków); należytość za śrótowanie wynosiła 20—70 fen. za 1 ctn.

Wszystkie Spółki magazynowe zaopatrują zarazem rolników w potrzebne im artykuły gospodarskie a mianowicie nasiona, nawozy sztuczne, pasze skondensowane a niekiedy także w maszyny i węgle.

Jakkolwiek rolnicy bawarscy korzystają w coraz większej mierze z usług Spółek magazynowych, to nie brak także w ich działalności ujemnych objawów. Zdarza się nierzadko, iż rolnicy tylko pośledniejsze ziarno oddają Spółce do sprzedania a na lepszy towar gdzieindziej szukają nabywców. Bardzo nieznaczne różnice ceny albo drobne dogodności wystarczają nieraz rolnikowi, aby go spowodować do wejścia w stosunek z prywatnym handlarzem, z pominięciem Spółki magazynowej. Zarządy Spółek narzekają częstokroć na brak łączności między rolnikami i niedostateczne zrozumienie i popieranie wspólnego interesu. Ale też i zarządy grzeszyły niejednokrotnie zbytnią pochopnością do szukania większych zysków, za długo czekały z towarem na podniesienie się ceny albo złożywszy ofertę na sprzedaż, pozbywały się towaru przedwcześnie, narażając strony n. p. administracyę wojskową na zawód. Te i tym podobne usterki tłómaczą się jednak brakiem doświadczenia i zbyt krótkim jeszcze rozwojem Spółek a szybki wzrost ilości Spółek magazynowych i ich obrotów świadczy o ciągłym postępie. Jako korzystny objaw podnieść należy tę także okoliczność, że wyjątkowo tylko zdarzają się w Spółkach bawarskich straty a po największej części zamykają te Spółki swoje rachunki roczne zyskami.

Spełnienie swoich zadań handlowych ułatwiają sobie pojedyńcze Spółki przez łączenie się w zawodowe Związki dla wspólnej sprzedaży produktów rolniczych i sprowadzania artykułów gospodarskich.

Zadania najznaczniejszej tego rodzaju centralnej instytucyi także dla zakupna i sprzedaży artykułów rolniczych spełniał do niedawna, to jest od r. 1894 do końca 1899 „Krajowy Związek bawarski dla Spółek oszczędności i pożyczek w Monachium“. Z dniem 1. stycznia 1900 r. przelał jednak ten Związek swoje agendy handlowe na „Centralną Kasę pożyczkową w Monachium“, która dla załatwiania spraw handlowych zatrudnia osobnego specyalistę-agenta, oddanego wyłącznie na usługi centralnej kasy a nadto zbudowała własny magazyn w Moosach, największy z pomiędzy bawarskich magazynów zbożowych (opisany niżej).

Te same zadania handlowe spełnia także „Okręgowa kasa pożyczkowa w Dittesheim“ dla Spółek środkowo-frankońskich z pomocą 4 własnych magazynów o mniejszych rozmiarach (w Windsfeld-Dittesheim zbudowany i urządzony kosztem 23.031 M., w Ipsheim urządzony w wynajętym budynku kosztem 1500 M., w Feuchtwangen kosztem 17.000 M. i w Dinkelbühl kosztem 16.000 M.).

Spółki oszczędności i pożyczek, znajdujące się w Palatynacie a zajmujące się sprzedażą produktów i zakupnem artykułów rolniczych związały się z licznemi tutaj samoistnemi Spółkami rolniczemi konsumcyjnemi w odrębny Związek pod nazwą: „Centralne stowarzyszenie palatynackie rolniczych Spółek konsumcyjnych w Neustadt a. H.“, które rozwinęło bardzo ruchliwą działalność. Zatrudnia ono agenta handlowego, jako swego urzędnika wyłącznie przeznaczonego do ułatwiania sprzedaży produktów rolniczych. W kilku miejscowościach posiadą przy stacyach kolejowych pobudowane szopy na skład produktów.

Te 3 centralne instytucye handlowe dla Spółek bawarskich objęte są organizacyą krajowego Związku bawarskiego w Monachium. Kompletne cyfry o ruchu towarowym w tych instytucyach zdołałem zebrać tylko za rok 1899. One pouczają, że wartość wspólnych zakupów wynosiła przez pośrednictwo:

a) Związku bawarskiego . . .	1,226.715 M
b) Środkowo-frank. kasy okręg. . .	372.808 „
c) Centralne stowarzyszenia palatyn. .	1.116.177 „
razem	2,715.700 M.

Nawozów sztucznych sprowadzono 3042 wagonów, pasz skondensowanych 1087 wagonów.

Wspólna sprzedaż produktów rolniczych obejmowała głównie zboża, zwłaszcza jęczmień i owies a w małej ilości rośliny strączkowe, rzepak i siano. Mianowicie zaś w r. 1899 sprzedano za pośrednictwem:

a) Związku bawarskiego . . .	za kwotę	376.503 M
b) Środkowo frank. kasy okręg. .	„ „	295.726 „
c) Centr. stowarzyszenia palatyn. .	„ „	690.113 „
	razem za kwotę	1,362.342 M.

Oprócz tego jest czynnych w Bawaryi na polu handlu rolniczego jeszcze kilka innych Związków Spółek rolniczych, już poza obrębem krajowego Związku bawarskiego w Monachium. Z nich zasługuje na uwagę szczególniej Fichtelgebirgs-Verkaufsgenossenschaft" z siedzibą w Ansbach, która jest Związkiem dwudziestu Spółek oszczędności i pożyczek, mających siedzibę w górach smereczańskich górnego Palatynatu i górnej Frankonii. Stowarzyszenie to nie sprzedaje nic na własną rękę lecz tylko na rachunek pojedynczych Spółek i na podstawie dostarczonych przez nie próbek towarów. Stowarzyszenie centralne umawia się tedy z odbiorcami towarów imieniem Spółek, które od chwili zawarcia umowy wchodzą w bezpośredni stosunek z odbiorcą. Każda Spółka płaci do kasy stowarzyszenia wkładkę roczną 20 M i uiszcza za pośrednictwo drobną należytość (1898/9 w ogólnej kwocie 742 M.). Sam Związek nie ma własnych magazynów, ale za to Spółki należące do Związku mają 9 swoich magazynów, w których było pomieszczonych 29 tryerów i 14 innych maszyn do czyszczenia zboża (po koniec r. 1900). Obroty towarowe stowarzyszeń związkowych rosną szybko, w r. 1894/5 wynosiły 97.977 M. a w r. 1898/9 już 1,836.000 M. Głównym przedmiotem wspólnego zbytu są owies i żyto ale obok tego kartofle, pszenica i borówki. Stowarzyszenie to bardzo dobrze zarządzane wywarło znakomity wpływ szczególniej na dobór nasienia do siewu, na staranne czyszczenie zboża i na tępienie chwastów polnych; Spółkom, które się w tym kierunku odznaczają, udziela nagród w postaci maszyn i narzędzi rolniczych, w czem także bawarskie ministerstwo spraw wewnętrznych przychodzi wydatnie w pomoc Związkowi.

Mniejszy ale wcale ruchliwy Związek pod nazwą: Verband der Sechsämter (Fichtelgebirgs-) Producentenvereine" w Wundsiedel, obejmujący tylko 5 Spółek rolniczych, które się trudnią wspólną sprzedażą produktów jakoteż zakupnem sztucznych nawozów i maszyn rolniczych. Związek ten nietylko pośredniczy w załatwianiu tych czynności handlowych ale wykonywa także rewizyę czynności pojedyńczych Spółek. Wartość wspólnej sprzedaży zboża w r. 1898 w Spółkach należących do tego Związku wynosiła 117.614 M. podczas gdy wspólne zakupna 16.033 M. Tylko 2 Spółki posiadały własne magazyny, inne posługiwały się wynajętemi szopami.

Generalny Związek Spółek rolniczych w Neuwied ma w Bawaryi swoje 2 filie: w Norymberdze i w Labach (dla Palatynatu reńskiego). Pierwsza z nich mało była czynną na polu sprzedaży zboża a głównie starała się o zorganizowanie handlu chmielowego (por. niżej); za pośrednictwem drugiej filii sprzedano w r. 1898/9 zboża ogółem za 184.000 M.

Zbadanie organizacyi i działalności handlowej bawarskich Spółek handlowo-rolniczych i ich związków wymagało dokładnego poznania ich urządzeń i czynności magazynowych. W tym celu zwiedziłem cztery rolnicze magazyny, przedstawiające 4 różne typy pod względem rozmiarów i wewnętrznego urządzenia.

1. *Trostberg.* Spółka magazynowa w Trostbergu (w górnej Bawaryi, w powiecie Traunstein) jest macierzą wszystkich Spółek magazynowych bawarskich a zawdzięcza swe powstanie w r. 1896 wielce zasłużonemu około rozwoju assocyacyi rolniczej w Bawaryi, księdzu Józefowi Staudingerowi, proboszczowi w Heiligenkreuz i radcy duchownemu. Za jego inicyatywą utworzyły 3 sąsiednie Spółki oszczędności i pożyczek w Heiligenkreuz, Oberfeldkirchen i Tyrlaching nierejestrowaną Spółkę magazynową z siedzibą w Trostbergu i wybudowały za wspólne fundusze przy stacyi kolejowej i na gruncie kolejowym magazyn rolniczy. Na statutach i urządzeniach magazynowych Spółki w Trostbergu wzrowały się późniejsze Spółki bawarskie, chociaż oczywiście nabyte doświadczenie wskazało potrzebę zmian w niejednym kierunku. To też Spółka ta jest celem dosyć częstych odwiedzin wielu osób przybywających dla studyów bądź z Niemiec bądź z dalszych krajów; równocześnie ze mną

zwiedzał tę Spółkę p. Starr, inspektor pomorskich Spółek rolniczych. Korzystaliśmy razem z uprzejmości ks. Staudnigera, który w wyczerpujący sposób objaśniał wszelkie szczegóły w urządzeniach magazynowych i działalności Spółki.

Magazyn zbożowy w Trostbergu jest budynkiem drewnianym, parterowym, ale z podłogą strychową. Razem z późniejszą przybudówką z r. 1893 na skład nawozów sztucznych ma długości 28 m., a szerokości 12 m. Zbudowany jest na słupach murowanych z próżnią pod spodem dla dobrej wentylacyi. W ścianie podłużnej od strony drogi dojazdowej jest 5 okien i między niemi troje drzwi (dwoje do magazynu zbożowego i osobne do magazynu nawozów). Przeciwna strona graniczy z torem kolejowym. Wzdłuż obu ścian biegną pomosty ułatwiające załadowanie i wyładowanie towarów. Maszynowe urządzenie składa się: z podwójnego (łyżkowego) elewatora w połączeniu z ślimakiem transportowym, z 5-iu tryerów (2 dla miękkiego, 3 dla twardego ziarna) umieszczonych na parterze, z wialni (na strychu) połączonej z komorą i drewnianemi kominami na odprowadzanie pyłu i kurzu, z śrótownika (na parterze) do mielenia zboża (pośladu), wagi dziesiętnej, której pomost tworzy jedną powierzchnię z podłogą parteru, 7 drewnianych rur z lejkami do zsypywania zboża ze strychu na parter i ważki jakościowej na oznaczenie gatunkowego ciężaru zboża. Dowiezione tedy do magazynu zboże wsypuje się do lejkowatego zbiornika elewatora, który je wyprowadza na strych do młynka (wialni) dla pierwszego oczyszczenia. Oczyszczone z grubsza zboże spada ukośną rurą do tryera, skąd dokładnie oczyszczone dostaje się ponownie elewatorem na strych i rozprowadzane bywa z pomocą ślimakowego urządzenia transportowego do właściwych zagród na przechowanie. Stąd w razie potrzeby zsypuje się oczyszczone i sprzedane zboże zapomocą rur z lejkami na parter do podstawionych worków dla odważenia i załadowania. Wydzielony przy czyszczeniu pośląd dostaje się do śrótownika dla zmielenia. Magazyn dobudowany na skład nawozów jest oddzielony od magazynu zbożowego ścianą wyasfaltowaną; także powała jest tutaj wyasfaltowana, aby woń z nawozów sztucznych nie udzielała się zbożu.

Cały magazyn może pomieścić do 30 wagonów (zboża i nawozów); kosztował (z przybudówką) 23.755 M.

Magazyn ten przyjął i sprzedał zboża w r. 1899 ogółem 11 190 ctn. (á 50 kg.), w r. 1900 ogółem 11.700 ctn. Jako zaliczkę otrzymuje dostawca od 1 ctn. żyta 6 M. pszenicy 7 M., owsa 5 M. Na rozproszenie potrąca się 1% wagi Opłaty magazynowe wynoszą: 10 15 fen. za czyszczenie, 10 fen. za składowe, 25 fen. za śrótowanie od 1 ctn. á 50 kg. Nadto posiada magazyn 2000 własnych worków, które wypożycza dostawcom bezpłatnie. Największą część zboża sprzedaje się przez Związek monachijski (centralną kasę) na podstawie próbek za opłatą 10 M. od wagona.

Kierownik Spółki, którym jest sam ks. Staudinger, nie pobiera żadnej płacy; magazynier, którym jest właściciel gospody znajdującej się w pobliżu stacyi kolejowej, pobiera 5 fen., parobek 2 fen. od 100 kg. dowiezionego zboża. Wszystkie koszta administracyjne wynosiły w dwóch ostatnich latach około 1600 M., zysk czysty za 1899/90 rok 48 M.

2. *Waldershof.* Osada tego nazwiska leży w górnym Palatynacie w górach smereczańskich i liczy z górą 1200 mieszkańców (Marktfleck). Odbywają się tutaj miesięczne targi na bydło opasowe (czerwone), hodowane najwięcej w tej okolicy. Z ziemiopłodów uprawia się tu głównie owies, mający dobrą opinię i dosyć poszukiwany; inne zboża produkuje się tylko na własną potrzebę. Przeważa własność chłopska o 12—15 hektarowych obszarach.

Spółka magazynowa utworzoną tutaj została przez połączenie się 5-iu sąsiednich Spółek oszczędności i pożyczek (Waldershof, Leutendorf, Walbenreuth, Waldsassen i Wernersreuth), które są współwłaścicielami magazynu zbudowanego i urządzonego w r. 1899 na gruncie kolejowym (odstąpionym bez czynszu). Koszta budowy i urządzenia wyniosły 14.000 M., w czem się mieści 2000 M. bezzwrotnej subwencyi rządowej i 9000 M. pożyczki rządowej na 1% z obowiązkiem spłaty w ciągu 15 lat. Magazyn ten długi na 27 m. a szeroki na 7 m., jest murowany z czerwonej cegły (Rohbau). Posiada tylko parter i strych z podłogą a może pomieścić blisko 30 wagonów zboża. W ścianie podłużnej od strony drogi dojazdowej jest 5 bram, ponieważ każda Spółka oszczędności i pożyczek chciała mieć w wspólnym magazynie osobne dla siebie miejsce z osobną bramą; okazało się to zupełnie niepraktycznem i ma być zmienionem dla zyskania miejsca na składanie zboża. Urządzenie wewnętrzne jest wcale pojedyńcze, składa się bowiem z wialni i tryera ręcznego, które są dosyć

często w użyciu, jako też z centryfugi zbożowej ręcznej, która jest mało używaną, gdyż wymaga wysiłku przy poruszaniu; te maszyny i waga dziesiętna znajdują się na parterze. Na strych oprócz schodów prowadzi także winda na bloku poruszana z pomocą korby i zastępująca elewator. W podłodze strychowej znajdują się ujścia 5-u lejków wprowadzających do rur zboże zsypywane ze strychu na parter do młynka i tryeru lub do worków. W jednym rogu budynku jest kancelarya magazynowa.

Do magazynu Spółki dowożą tamtejsi rolnicy tylko owies, który się sortuje na owies na paszę i owies do siewu Pierwszy składa się na parterze, drugi na strychu. W ogólności przychodzi do magazynu owies już dobrze oczyszczony. Mimo to owies przeznaczony do siewu zawsze jeszcze przepuszcza się przez młynek i tryer a czasem przez centryfugę, owies na paszę tylko wtenczas, jeżeli jest nienależycie oczyszczony albo jeżeli tego odbiorca żąda. Na worek zawierający po 50—75 Klg. ziarna, odlicza się 1 Kg. ale za rozproszenie nic się nie potrąca. Należytość za czyszczenie wynosi 10 fen. od 50 Kg. Odpadki zabiera sobie dostawca. Z każdej dostawionej fury zboża bierze się 2—3 prób jakościowych. Tytułem zaliczki otrzymuje dostawca 90% ceny targowej; przeważnie jednak kupuje się zboże na stały rachunek tak od członków jak i niecłonków płacąc nieco ponad cenę targową. W r. 1900 — pierwszym działalności Spółki — przyjęto do magazynu i sprzedano blisko 80.000 ctn. (a 50 Kg.), z czego 60 000 wojsku a 20.000 ctn. jako owies do siewu, przeważnie Spółkom w górnej Bawaryi i dolnej Frankonii. Różnica między ceną owsa na paszę i do siewu wynosiła 1·40 M. na 50 Kg.

Spółka magazynowa sprowadza także nawozy i paszę na podstawie zamówień członków; kupuje się wszakże więcej, niż zamówiono, gdyż sprzedaje się także niecłonkom cokolwiek drożej. Z nawozów najwięcej sprowadza się tomasynę, kainit i saletrę chilijską; z pasz kukurudzę.

Zarządcą magazynu jest p. Schaller, zamożniejszy włościanin, którego zastałem przy ostrzeniu kosy. W zimie zatrudnia się oprócz tego magazyniera i najemnika, zwłaszcza w czasie odstawy zboża dla wojska. Zresztą w niektórych robotach magazynowych pomagają dostawcy. Zajęcie w magazynie trwa głównie od września do kwietnia. Kasa Spółki magazynowej jest prowadzoną przez Spółkę oszczędności i pożyczek w Waldershof.

Rachunek zysków i strat za r. 1900 wykazuje zysk surowy w kwocie 2.600 M., z czego koszta administracyjne wraz z amortyzacyą bundynku i maszyn wyniosły około 1.000 M, a reszta t. j. 1.600 M. rozdzieloną została jako dywidenda pomiędzy członków, którzy byli dostawcami zboża, tak, że wypadło w przybliżeniu po 24 fen. za każdy cetnar dostawionego (przez członków) zboża Zysk pochodził z opłat za czyszczenie i składowe, a zwłaszcza ze sprzedaży owsa do siewu i nawozów sztucznych.

3. *Neusorg* jest także osadą w górach smereczańskich w górnym Palatynacie, w powiecie Kemnath. Spółki oszczędności i pożyczek w Riglasreuth i Tullenreuth zbudowały tutaj w r. 1898 w obrębie stacyi kolejowej magazyn wspólny kosztem 4.085 M. Jestto budynek drewniany, piętrowy i z podłogą strychową długi na 13 a szeroki na 10 *m*; może pomieścić naraz około 8 wagonów. Urządzenie jego jest jeszcze bardziej pojedyńcze niż w Waldershof. Na parterze mieści się wialnia, tryer i waga dziesiętna, na piętrze mało używana centryfuga zbożowa. Podobnie jak w Waldershof dowożą tutaj rolnicy tylko owies. Dostawca musi go sobie sam doczyścić w magazynie, jeżeli tego zarządca magazynu zażąda. Owies do siewu czyści się zawsze najdokładniej, niekiedy na centryfudze i umieszcza się na strychu. Owies na paszę składa się na piętrze. W parterze odbywa się manipulacya i tutaj jest skład nawozów, soli bydlęcej i kancelarya. Wyprowadza się zboże na piątro i na strych w workach za pomocą prostej windy (blok i lina); spuszcza się zaś zboże bądź po legarach przystawionych ukośnie do otworu w podłodze piątrowej, bądź też zapomocą rynny przeprowadzonej z piątra na parter. Przy odbiorze owsa potrąca się 1% na rozproszenie. Opłata za składowe wynosi 10 fen. od niecłonków, a 5 fen. od członków za 50 klg. Odpadki pozostałe po oczyszczeniu są własnością magazynu i sprzedawane są przez licytacyę na paszę. Dostawca otrzymuje kwit składowy, za którego przedstawieniem właściwej Spółce oszczędności i pożyczek otrzymuje zaliczkę po 6 M. od cetnara (50 klg.). Wszystek owies na paszę sprzedaje się prowianturze wojskowej; przybywa do magazynu urzędnik wojskowy, oznacza ciężar gatunkowy zboża, kupuje i odrazu płaci. Ze sprzedażą niema kłopotu i trudności, bo rolnicy w tej okolicy produkują owies dobry, ciężki i czyszczony starannie. W roku 1900 sprzedano 25 wagonów owsa, a 3 wagony nawozów, które się sprzedaje taniej

dla członków, a drożej dla nieczłonków. Owies do siewu, sprzedawany w plombowanych workach, także łatwo znajduje nabywców. Główna praca odbywa się w jesieni od września do grudnia, potem zostaje tylko praca mniejsza z owsem do siewu i nawozami. Zarządca magazynu, p. Michał Koller, włościanin, mieszkający w pobliżu stacyi i magazynu, którego zastałem przy pracy koło nawozu, pobiera jako wynagrodzenie 6 M. od sprzedanego wagonu owsa lub nawozów. Magazyn jest już za mały na potrzeby ludności i musi być w najbliższym czasie rozszerzony.

Oprócz tych trzech typów bawarskich magazynów rolniczych o rozmaitych rozmiarach, zwiedziłem także największy bawarski magazyn rolniczy w

4. *Moosach* w pobliżu Monachium. Należy on, jak już wiadomo, do centralnej Kasy pożyczkowej w Monachium, a ma na celu ułatwiać sprzedaż zboża tym Spółkom, które nie posiadają własnych magazynów, albo tylko szopy, przeznaczone do zbierania niedoczyszczonego jeszcze zboża, ale nie są w możności same najkorzystniej spieniężyć zebrane produkta; także przyjmuje się zboże do komisowej sprzedaży od większych producentów okolicznych. Magazyn zbudowany i urządzony został kosztem 160.000 M. na gruncie własnym Spółki, nabytym za 22.000 M. Jestto budynek murowany, trzechpiętrowy, z piwnicą i strychem, a może pomieścić około 300 wagonów towaru. Na przechowanie zboża, należycie przesuszonego, służy „silo“, składające się z 8 komór, które sięgają od piwnicy aż do strychu, zbudowane są wewnątrz magazynu z desek płasko, dla większej oporności, układanych i mogą pomieścić po 8 wagonów zboża (razem tedy 64 wagonów). Zresztą zaś zboże, zwłaszcza mniej dokładnie wysuszone, znajduje pomieszczenie bez zbytniego spiętrzania na podłogach trzech piąter budynku. Do rozprowadzania zboża służą elewatory, które przenoszą zboże w kierunku pionowym, i pasy gumowe poziome bez końca, które swym ruchem przesuwają, suszą i wietrzą ziarno zbożowe, dostające się na ich powierzchnię. Z wyższych piąter na niższe i na parter prowadzą rury zsypowe (po 8). Zboże, w parterze przyjęte do magazynu, wędruje przedewszystkiem na strych i stąd rurami dostaje się naprzód do wialni, umieszczonej na trzeciem piętrze, dla pierwszego oczyszczenia z grubsza (Vorputzung). Następnie dostaje się osobnemi rurami do tryerów wielkich, umieszczonych na drugiem piętrze, (osobnych dla jęczmienia, żyta, owsa i pszenicy), skąd przy pomocy rur prowadzących na pierwszem piętro, jakoteż elewatorów i pasów, wędruje dalej aż na miejsce przeznaczone na skład. Na I. piętrze znajduje się śrótownik do mielenia i druga mniejsza wialnia z sitem do czyszczenia zboża. Na parterze są nadto 2 mniejsze tryery. Tutaj także znajduje się automatyczna waga dla zboża i zwykła waga dziesiętna na nawozy, które głównie w parterowych przestrzeniach budynku i w piwnicach znajdują swoje pomieszczenie. Automatyczna winda, prowadząca od piwnicy aż na strych, ułatwia także komunikacyę wewnętrzną dla ludzi i dla towarów. Do poruszania maszyn służy motor parowy o sile 18 koni. Wszystkie zaś szczegóły urządzenia są obmyślane i wykonane bardzo starannie i przezornie. Na strychu pomieszczony jest także rezerwoar z wodą dla bezpieczeństwa. Magazyn posiada znaczny zapas worków własnych, które wypożycza Spółkom dostarczającym zboże. Dla celów administracyjnych (kancelarya i mieszkanie magazyniera) wystawiony jest obok magazynu osobny budynek. Z torem kolejowym stacyjnym ma magazyn własne połączenie, urządzone kosztem około 3.000 M. Z biurem centralnej kasy w Monachium ma magazyn w Moosach połączenie telefoniczne.

Czynności tego magazynu rozpoczęły się dopiero z dniem 1. marca 1901 r.; Za pierwsze 4 miesiące przyjął magazyn około 120 wagonów zboża i nawozów. Zboża dostarczyło głównie 15 Spółek rolniczych. Wszystkie koszta liczone przez centralną kasę Spółkom za pośrednictwo wynoszą ogółem 35 M. od wagona, poczynając od wyładowania z wagonu nadesłanego, aż do załadowania do wagonu sprzedanego zboża.

Przedstawienie biurowej manipulacyi i rachunkowości, zastosowanej w opisanych magazynach, wykraczałoby poza ramy niniejszego sprawozdania, jakkolwiek wchodziło w zakres podjętego studyum.

C) W Austryi.

Pierwsza Spółka rolnicza magazynowa w Austryi zawiązaną została w półn. Czechach w Dux dla polit. powiatów Dux, Cieplice i Brüx na podstawie osobnego statutu z 11. kwietnia 1898 pod opieką Związku niemieckich Spółek roln. w Czechach. Spółka oparła się na ograniczonej, trzechkrotnej poręce, ustanawiając udział jeden na kwotę 10 koron, z obowiązkiem dla członków, aby ilość udziałów deklarowali w odpowiednim stosunku do czystego, katastralnego przychodu (1 udział na każde 100 koron

przychodu). Rozpoczynając działalność w dniu 1. czerwca 1898 miała Spółka ta 176 członków z 328 deklarowanymi udziałami. Z końcem pierwszego roku administracyjnego, to jest po koniec 30. czerwca 1899, liczyła 465 członków z 972 udziałami deklarowanemi i rzeczywiście wpłaconemi w kwocie ogólnej 9.720 koron. Przedewszystkiem postarała się zatem ta Spółka o wybudowanie i urządzenie własnego magazynu zbożowego w Bilinie, i to tak szybko, że d. 25. września już był magazyn gotowy, a 29. września przyjęto do magazynu pierwszą partyę dowiezionego zboża. Magazyn trzechpiętrowy, 21 *m* długi, 12 szeroki, $8^1/_2$ *m* wysoki, kosztował wraz z wewnętrznem urządzeniem 46.000 koron. W drodze subwencyj zebrano 19.950 kor., w czem subwencya ministeryalna 10.000, a reszta pochodziła z datków kilku gmin, stowarzyszeń, powiatów i powiatowej kasy w Dux. Brakującą kwotę uzyskano w drodze pożyczek. W pierwszym roku administracyjnym (1898/9) dowieziono do magazynu 131 wagonów zboża, a nadto sprowadziła Spółka dla swoich członków 42 wagonów nawozów, pasz i nasion. Cały obrót towarowy wynosił 346 wagonów. Ponieważ magazyn okazał się za małym, przeto zaraz w następnym roku postanowiono go powiększyć w ten sposób, że przedłużony został o 39 metrów kosztem 44.000 kor. Magazynu tego nie zwiedzałem; dokładny opis urządzenia i szczegóły dotyczące administracyi, mieszczą się w roczniku centralnego Związku niemieckich Spółek rolniczych w Czechach za rok 1898.

Na miejscu badałem natomiast rozwój Spółek magazynowych w Dolnej Austryi. Tutaj bowiem Spółki te rozwijają się pod opieką Wydziału krajowego tak szybko, że od roku 1898, w którym powstała pierwsza Spółka dolno-austryacka w Pöchlarn, zawiązało się do końca 1900 r. 20 spółek rolniczych magazynowych, z czego 15 przed upływem 1900 r. rozpoczęło swoje czynności.

Wydział krajowy wspierał bowiem powstawanie Spółek rolniczych magazynowych i budowę magazynów zbożowych w wieloraki sposób. Przedewszystkiem udzielił do końca 1900 roku 17 Spółkom magazynowym ogółem 80.000 kor. tytułem bezzwrotnych subwencyj (4.000 do 12.000 kor. dla jednej Spółki). Oprócz tego udzielił Wydział krajowy na własne koszta technicznej pomocy przy budowie magazynów w ten sposób, że z funduszów, przeznaczonych dla popierania Spółek rolniczych, zwracał swojemu urzędowi budowniczemu koszta opracowania planów i kosztorysów jakoteż dyety i koszta podróży dla wykonywania nadzoru nad budową. Zwroty te wyniosły w roku 1899 i 1900 kwotę 8 915 kor. 43 h. Dalej zaś udzielał Wydział krajowy wszystkim Spółkom magazynowym bezprocentowych pożyczek na budowę magazynów; w r. 1899 i 1900 otrzymało 18 Spółek tytułem bezprocentowych pożyczek kwotę 74 000 kor. (od 1.000 6.000 kor.). Nadto oddał Wydział krajowy centralnej kasie dla Spółek rolniczych w Dolnej Austryi do dyspozycyi (na 2%) większą część tak zw. funduszu Colloredo Mannsfeld" w kwocie 194.021 kor., aby ułatwić popieranie Spółek rolniczych, osobliwie magazynowych, tanim kredytem. Do świadczeń ważniejszych Wydziału krajowego należy bezpłatne wykonywanie nadzoru i opieki nad Spółkami magazynowemi; w tym celu został powiększony personal krajowego Biura dla Spółek rolniczych o jednego inspektora, wyłącznie przeznaczonego do wykonywania czynności kontrolnych nad Spółkami magazynowemi. Wreszcie także „Związek Spółek rolniczych", którego przeznaczeniem jest ułatwiać handlowe czynności spółek magazynowych, cieszy się materyalnem i moralnem poparciem Wydziału krajowego.

Rząd oświadczył gotowość materyalnego popierania magazynowych Spółek dolno austryackich, lecz do końca 1900 r. tylko Spółka w Pöchlarn (najdawniejsza) otrzymała bezzwrotny zasiłek w kwocie 4.000 K. Inne Spółki zaś uzyskały na razie tylko przyrzeczenie subwencyj, skoro znajdą się potrzebne i spodziewane fundusze.

Wreszcie nie zabrakło Spółkom dolno-austryackim wydatnej pomocy z innych funduszów publicznych, zwłaszcza od kas oszczędności w formie bezzwrotnych subwencyj (Oberhollabrunn 4.000 K, Stockerau 2.000 K, Zistersdorf 6.000 K).

Wobec tej pomocy, stanowiły własne fundusze Spółek tylko drobną stosunkowo kwotę, albowiem wpłacone udziały członków w pojedyńczych Spółkach wynoszą 2.000 do 5.000 K; w 7 najdawniejszych Spółkach, których zamknięcia rachunkowe zostały ogłoszone, suma wpłaconych po koniec r. 1899 udziałów wynosiła 21.884 K. W jaki zaś sposób Spółki magazynowe zaopatrują się w kapitał obrotowy, potrzebny przedewszystkiem na zaliczkowanie dowiezionego zboża, będzie mowa nieco później przy przedstawieniu urządzeń i działalności „Centralnej kasy dla Spółek rolniczych".

Co do rozmiarów i urządzenia magazynów Spółek olno-austryackich, to zajmują one pośrednie miejsce między magazynami bawarskimi a pruskimi. Najmniejszy bowiem koszt budowy i urządzenia magazynu Spółki w Ziersdorf wynosił 52.385 K, podczas gdy najdroższy magazyn Spółki w Schwadorf, przerobiony z dawniejszego młyna, kosztował 122.815 K a magazyn Spółki w Ebreichsdorf wraz z późniejszemi dobudówkami i urządzeniem silo około 150.000 K.

Zwiedziłem dwie Spółki i ich magazyny: w Mistelbach i w Ebreichsdorf.

Mistelbach. Magazyn tutejszej Spółki zbudowany przy dworcu kolejowym jest budynkiem murowanym, piątrowym, z piwnicami i strychową podłogą. Pomieści około 60 wagonów towaru a kosztował 67.680 K, a mianowicie:

1. zakupno gruntu . . .	6.412	K	46 h
2. budowa magazynu . . .	37.897	„	96 „
3. maszyny	11.960	„	— „
4. motor (benzynowy) . . .	4.998	„	— „
5. połączenie z torem i inne wydatki	6.412	„	— „
razem	67.680	K	42 h

Wewnętrzne urządzenie nie przedstawia nic szczególnego i przypomina magazyn w Moosach, który jednak jako późniejszy o 2 lata a zbudowany na większe rozmiary i większym kosztem, mógł zużytkować nabyte tymczasem doświadczenie w urządzeniach magazynów rolniczych. Niepraktycznem w Mistelbach okazało się ustawianie otwartych maszyn czyszczących na piętrze, gdzie się przechowuje zboże, które od pyłu wydzielającego się przy czyszczeniu ziarna ulega ponownemu zanieczyszczeniu częściowemu.

Kierownikiem Spółki (przełożonym Zarządu) i rzeczywiście czynnym a gorliwie spełniającym swe obowiązki jest miejscowy zamożny a inteligentny rolnik p. Fritsch; kierownikiem zaś magazynu p. Jacek Pruski, który przed kilkudziesięciu laty opuścił Galicyę i pracował (po ukończeniu szkoły rolniczej w Altenburgu) jako urzędnik gospodarczy w różnych większych majątkach, wreszcie osiadł w Mistelbach, przyjąwszy stanowsko kierownika magazynu tutejszej Spółki. Pobiera wynagrodzenie 1 600 K, podczas gdy osobny magazynier ma płacę 960 K. Nadto zatrudnia magazyn parobka, który otrzymuje 2 K dziennie. Kierownictwo magazynu przedstawiło się jako nader staranne i zręczne. Dostawców — przeważnie włościan okolicznych — traktuje się bardzo uprzejmie, czyniąc im możliwe ustępstwa i dogodności, aby wzbudzić zaufanie i przyciągnąć rolników do Spółki, która ma do walczenia z silną konkurencyą miejscowych handlarzy zboża. Mistelbach bowiem jest miasteczkiem, w którem odbywają się targi na zboże i jest pięciu głównych handlarzy zboża (żydowskich i chrześciańskich).

Dowiezione zboże przedewszystkiem się waży. Od wagi brutto potrąca się 1 kg. na worek, 1—5% (zwykle 2—3%) na rozproszenie i odpadki przy czyszczeniu. Magazynier wystawia konsygnacyę z oznaczeniem rodzaju towaru, wagi brutto, potrącenia i wagi netto. Na tej podstawie kierownik wystawia kwit składowy a wydając go, zostawia sobie odcięty kupon. Jako zaliczkę ceny wypłaca się okrągłą kwotę (około 80% bieżącej ceny). Na żądanie dostawcy kupuje magazyn także na stałe, płacąc bieżącą cenę, o której jest informowany przez tygodniowe doniesienia nadsyłane (w niedzielę) przez Związek; prócz tego w dni targowe (poniedziałki) otrzymuje kierownik magazynu od gminy miasta notatkę o bieżących miejscowych cenach targowych; na tej podstawie oznacza się cenę dla zakupna zboża na stały rachunek Nadto otrzymuje dostawca odrazu odpowiednią do potrącenia ilość zmielonych odpadków. Po sprzedaniu partyi zboża następuje dopłata reszty należytości dostawcy po potrąceniu należytości magazynowych. Potrąca się zaś 40—50 h. na każde 100 kg. za składowe, na administracyę i na oprocentowanie zaliczek a jeżeli zboże zostało sprzedane bardzo korzystnie, po 80 h do 1 K. Członek może swoje zboże osobno kazać ześrótować w magazynie Spółki a w takim razie płaci 1 K od 1 m². Zyskuje magazyn także na sprzedaży starannie oczyszczonego, doborowego ziarna do siewu, na dostarczanych członkom nasionach gospodarskich, nawozach sztucznych, otrębach i innych rodzajach pasz skondensowanych a nawet mąki, sprowadzonej przedtem z Węgier a następnie z tych młynów, które są odbiorcami zboża z magazynu Spółki. O zbyt troszczy się Spółka po części sama, po części za pośrednictwem Związku dla Spółek rolniczych. Głównym odbiorcą żyta i owsa jest wojsko, zbyt jęczmienia nie przedstawia także trudności; najtrudniejszym jest zbyt pszenicy lecz w ogóle sprzedaż odbywa się dosyć gładko.

Magazyn sprzedał w r. 1900:

1.676 m²	pszenicy	przeciętnie	po	16·38	K,	pozostało	31. grudnia	na	składzie	25 m²
13.372 „	żyta	„	„	15·20	„	„	„	„	„	723 „
1.425 „	jęczmienia	„	„	14·—	„	„	„	„	„	6 „
980 „	owsa	„	„	11·92	„	„	„	„	„	51 „

razem 17.453 m² zboża a pozostało 31. grudnia na składzie . . . 805 m²

Ebreichsdorf leży w powiecie politycznym Mödling, jest siedzibą sądu powiatowego i urzędu podatkowego; liczy około 1.700 mieszkańców. Ludność rolnicza w tej okolicy składa się w znacznej części z zamożnych chłopów, produkujących czasem po 5 — 8 wagonów ziarna, przeciętnie po 150 ctn²; do mniejszych zaliczają się tacy, którzy produkują na zbyt około 10 ctn². Z zbóż produkuje się głównie żyto i jęczmień.

Spółka rolnicza magazynowa zawiązała się tutaj w r. 1899 i zbudowawszy magazyn nowy w pobliżu stacyi kolejowej, rozpoczęła czynności w dniu 28. sierpnia tegoż roku. Liczyła przy zawiązaniu około 300 członków, do końca roku ilość członków wzrosła na 420, kwota wpłaconych udziałów wynosiła tylko 3.550 K. Pierwotnie zamierzono wybudować magazyn na 200 wagonów pojemności; ze względu na koszta zredukowano jego rozmiary na 100 wagonów pojemności. Jestto 3-piętrowy murowany budynek, którego pierwotne koszta budowy przedstawiają się w ten sposób:

1.	Grunt	2.426 K
2.	Budowa	61.299 „
3.	Maszyny	24.000 „
4.	Motor benzynowy na 16 koni	8.000 „
5.	Połączenie z torem kolejowym	9.420 „
	razem .	105.145 K

Atoli zaraz w drugim roku magazyn okazał się za szczupłym i w roku 1901 dobudowano „silo“ złożone z 16 komór zdolnych pomieścić po 10 wagonów, razem 160 wagonów ziarna, jakoteż budynek administracyjny; budowa była dopiero w toku i prawie na ukończeniu w czasie, gdym ten magazyn zwiedzał. Razem z tą budową szacowany jest ogólny koszt magazynu w Ebreichsdorf okrągło na 150.000 K. Posiada on bardzo dobre maszynowe urządzenie, tak żeby oczyszczenie dowiezionego zboża i zmielenie pośladu mogło się odbywać odrazu w oczach dostawcy. Trzy tryery na żyto, czyszczą po 12 ctn² razem 36 ctn² na godzinę. Do czyszczenia jęczmienia są 2 serye tryerów zdolnych w 1 godzinie oczyścić 40 ctn². Magazyn ten posiada także automatyczną rejestrującą wagę na zboże. Śrótownik (z sztucznemi kamieniami na 42 cali średnicy) miele na godzinę 350 kg. pośladu. Dowiezione zboże, tylko żyto i jęczmień, sortuje się na 2 lub 3 partye (klasy).

Na rozproszenie potrąca się 1—2% brutto wagi, poślad otrzymuje dostawca napowrót (zmielony) a na netto-wagę oczyszczonego ziarna kwit składowy; na jego podstawie wypłaca się zaliczkę (z reguły 10 K od 1 ctn²). Na żądanie płaci się także pełną cenę obliczoną 40—60 h niżej targowej. Na koszta administracyjne potrąca się 40 h. Za oddzielne śrótowanie płaci się 60 h od 1 otn².

W r. 1899, w którym (28 sierpnia) magazyn czynności rozpoczął, dowieziono 3.686 ctn² żyta i 5.730 ctn². jęczmienia, z czego w tymże roku sprzedano 2.082 ctn². żyta a 4.315 ctn². jęczmienia.

	Żyta:	Jęczmienia:
Pozostało więc z r. 1899	. 1.604 ctn².	1.415 ctn².
Dowieziono w r. 1900 .	. 18.643 „	8.500 „
Razem wynosił wpływ .	, 20.247 ctn².	9.915 ctn².
Sprzedano zaś w r. 1900	. 18.043 „	8.000 „
Pozostało na składzie .	. 2.204 ctn².	1.915 ctn².

Przeciętna cena uzyskana w r. 1899 wynosiła 15 K 22 h za żyto a 14 K 62 h za jęczmień. Głównym odbiorcą żyta jest wojsko, głównym odbiorcą jęczmienia Bawarya.

Zamknięcie rachunków za rok 1899 wykazało 7 K 38 h zysku dzięki temu, że do zysków zaliczono 4.000 K subwencyi w tym roku otrzymanej od Wydziału krajowego. Pierwszy rok nie może być jednak miarodajnym. Zamknięcie rachunków za rok 1900 nie było jeszcze gotowem z końcem sierpnia 1901, kiedy ten magazyn zwiedzałem, ponieważ krajowe Biuro dla Spółek nie było w możności na razie udzielić pomocy w zestawieniu rachunków z powodu braku sił.

Spółka ta podjęła się także wspólnej sprzedaży kapusty, która w tej okolicy jest na wielkie rozmiary uprawianą. W obszernych piwnicach tego magazynu rolniczego zastałem paręset kadzi kiszonej kapusty z przeszłego roku pozostałej (nie sprzedanej), której bezustannem czyszczeniem i utrzymaniem w zdrowym stanie zajęty był osobny najemnik. Zarząd spodziewał się, że zdoła jeszcze bez straty ten zapas kapusty spieniężyć.

Przełożonym Zarządu i kierownikiem magazynu jest pan Franciszek Hofer, poseł sejmowy, właściciel hotelu i 140-morgowego gospodarstwa; zresztą zatrudnia magazyn jednego buchaltera i jednego magazyniera, prócz zmiennej ilości dziennych robotników

Pomocniczą centralną instytucyą dla Spółek magazynowych jest „Związek Spółek wiejskich w Dolnej Austryi", który do tego czasu zajmował się głównie zorganizowaniem dostaw zboża i innych produktów rolniczych dla wojska; oprócz tego czynił zaś zabiegi w celu pozyskania także prywatnych odbiorców (młynów, browarów itp.). Zorganizowane przez Związek dostawy dla intendantury II. korpusu wiedeńskiego obejmowały w 1899/1900 roku ogółem 26.000 m², w następnym zaś roku 56.550 m². W pierwszym roku dostawił Związek tylko żyto (18.000 m²) i kartofle (8.000 m²), w drugim zaś roku oprócz żyta (42.900 ctn²) także mniejsze ilości owsa (5 400), pszenicy (3.250) i siana (5.000 m²); dostawy zaś kartofli po niekorzystnem doświadczeniu poprzedniego roku zaniechał. Produktów zakontraktowanych przez Związek dostarczyły Spółki należące do Związku, oprócz 54 wagonów żyta, które Związek musiał z wolnej ręki zakupić dla uzupełnienia zakontraktowanej ilości. Postępowanie władz wojskowych wobec Związku i należących do niego Spółek było życzliwem, owszem doznawał Związek z tej strony nawet poparcia w swej akcyi, tak dalece że Wydział krajowy czuł się spowodowanym do postawienia w Sejmie wniosku o wyrażenie podziękowania dla administracyi wojskowej za popieranie Spółek rolniczych. Natomiast dały się słyszeć różne narzekania na postępowanie intendantury magazynu berneńskiego, co spowodowało posła Jana Hofera do wniesienia w izbie poselskiej Rady państwa interpelacyi (na posiedzeniu z dnia 7. marca 1902). Dotychczasowe dostawy wojskowe wykazały w każdym razie konieczną potrzebę zmiany tych przepisów i zwyczajów, które intendanturę wojskową obowiązują przy odbiorze dostawionych artykułów, gdyż przepisy te potrzebne i odpowiednie w stosunkach z dawniejszymi dostawcami artykułów rolniczych dla wojska, więc przedewszystkiem z prywatnemi firmami handlowemi, nie uwzględniają odrębnych warunków, w jakich działają Spółki i ich Związki. Dla Spółek dolno austryackich dostawy wojskowe są przytem utrudnione przez to, że tamtejsi rolnicy przeważnie produkują pszenicę i jęczmień, to jest te gatunki zboża, których wojsko wcale lub w małej ilości potrzebuje; produkcya zaś żyta i owsa, które stanowią główne artykuły dostaw wojskowych, jest tutaj bardzo ograniczoną, gdyż nie wytrzymuje konkurencyi z węgierskimi produktami.

Trudniejszem, niż pozyskanie dostaw wojskowych okazało się nawiązanie stosunków handlowych z prywatnymi odbiorcami, zwłaszcza z młynami, które zwłaszcza w początkach zachowywały się z niedowierzaniem wobec Spółek i dawały częstokroć pierwszeństwo prywatnym dostawcom i handlarzom. Konkurencya węgierska sprawiła, że Spółki dolno-austryackie w własnym kraju tylko małą część produktów zdołały spieniężyć a łatwiej znajdywały nabywców w Czechach i na Morawach a przedewszystkiem w Bawaryi i Saksonii. W ogólności sprzedał Związek prywatnym odbiorcom w 1899/900 roku 17.157 m² a w 1900/1 roku 35.555 m². Ceny osiągnięte przy sprzedaży przez Związek były prawie zawsze wyższe — niekiedy dosyć znacznie — od cen bieżących według notowań na giełdzie wiedeńskiej. Kierownictwo Związku jest przekonane, że stopniowo można będzie jeszcze korzystniejsze uzyskać warunki, gdy Zarządy pojedyńczych Spółek rolniczych nabiorą więcej doświadczenia i gdy przez ściślejsze współdziałanie ze Związkiem wykluczoną zostanie konkurencya, jaka się pomiędzy pojedyńczemi Spółkami już zaczęła wytwarzać. W tym właśnie kierunku Związek ma ważne bardzo zadania do spełnienia.

Do zadań Związku należy także przeprowadzanie dla Spółek zakupna artykułów gospodarskich (owies, kartofle, kukurudza, różne nasiona, makuchy, nawozy sztuczne, węgle i t. p.). W dwóch pierwszych latach sprowadzono ogółem za 441.844 K, z czego na pierwszy rok wypada tylko 24.690 K.

Za usługi swoje przy sprzedaży produktów pobiera Związek prowizyę 3‰ wartości sprzedanych produktów a przy zakupnie z reguły 2 K. od wagonu. Dochód

z tych prowizyj dotychczas nie pokrywał wydatków ale Związek spodziewa się, że to nastąpi w niedługim czasie przez zwiększenie się obrotów towarowych. Niedobór administracyjny pierwszych lat pokryty został subwencyą krajową w kwocie 3.000 K. i taką samą subwencyą przyznaną z funduszów państwowych.

Na rozwój i działalność dolno-austryackiego Związku Spółek rolniczych nie wywarło korzystnego wpływu powstanie wkrótce potem to jest już w roku 1899 „Powszechnego Związku“ austryackich Spółek rolniczych, z siedzibą także w Wiedniu. Powstał on za inicyatywą i wskutek zabiegów dyrektora Związku niemieckich Spółek rolniczych w Pradze, Stefana Richtera, który też objął stanowisko dyrektora w „powszechnym Związku“. Zakres bowiem działania tego Związku jest podobnym do zakresu działania Związku prowincyonalnego, to jest ułatwianie zbytu i pośredniczenie w zakupnie artykułów rolniczych oraz obrona wpólnych interesów Spółek rolniczych. Wprawdzie „Związek powszechny“ w zasadzie miał pozostawać w stosunkach tylko z pojedyńczemi Związkami prowincyonalnemi. W praktyce rzecz przedstawia się nieco odmiennie; dla przyspieszenia i ułatwienia swego rozwoju, wchodzi też Związek powszechny w stosunek bezpośredni z większymi producentami, Spółkami i towarzystwami. Zresztą nawet zdaniem osób kierujących Związkiem dolno-austryackim, polityczne i gospodarcze stosunki monarchii nie uzasadniają racyi bytu dla centralnego Związku Spółek rolniczych a w samej akcyi handlowej wytwarza się zbyt wiele pośredniczących ogniw. Ruchliwości „powszechnemu Związkowi“ odmówić nie można; wciąga on w zakres swej komisowo-handlowej działalności coraz nowe artykuły bezpośrednio lub pośrednio związane z produkcyą rolniczą.

III. Spółki magazynowe chmielarskie.

Do najważniejszych produktów rolniczych Bawaryi należy, jak wiadomo, chmiel. Dlatego też tutaj podjęto usilne starania, poparte przez rząd, aby zorganizować i ułatwić wspólne spieniężanie tego produktu w interesie producentów. Z usiłowaniami temi starałem się bliżej zapoznać w czasie podróży po Bawaryi.

Drogę do przeprowadzenia zbiorowej akcyi handlowej dla korzystniejszego spieniężania chmielu torowały — jak przy zbożu — Spółki oszczędności i pożyczek w tych okolicach, gdzie członkowie tych Spółek są przeważnie producentami chmielu. Najznaczniejszą w tym kierunku działalność rozwinęła Spółka oszczędności i pożyczek w Abens, należąca do Związku monachijskiego. Spółka ta zbudowała z pomocą rządu w 1897 r. osobny magazyn na chmiel w połączeniu z suszarnią i zakładem do preparowania chmielu kosztem 24.000 M. W r. 1897 obrót towarowy wynosił 198.724 M., przyniósł czysty zysk Spółce w kwocie 5.000 M. W następnym roku miała Spółka 388.532 M. obrotu ale wykazała 2.649 M. straty. Członkowie jednak według sprawozdania Spółki zyskali o 5—15 M. na cetnarze (50 kg) więcej, niż inni producenci, którzy sprzedali chmiel pośrednikom. Zresztą jednak pojedyńcze Spółki miały do walczenia z licznemi trudnościami przy zbyciu produktów swoich członków. Dlatego neuwiedzki Związek generalny Spółek rolniczych zorganizował przy filii swojej w Norymberdze w r. 1898 odrębne „Centralne stowarzyszenie bawarskie dla sprzedaży chmielu“ z ograniczoną poręką. Do stowarzyszenia tego przystąpiło 43 Spółek z 2.596 członkami przeważnie producentami chmielu oraz 15 innych osób. Dla użytku stowarzyszenia tego zbudowany został kosztem około 100.000 M. w Norymberdze magazyn chmielowy. Jestto budynek trzechpiętrowy murowany, mogący pomieścić około 600 bali (po 100 kg) chmielu. W jednej części parteru i I-go piętra urządzoną jest suszarnia sztuczna (gorącem powietrzem). Do urządzenia tego magazynu należą także dwie maszyny do prasowania chmielu i winda prowadząca z parteru na strych.

Zaraz w pierwszym roku działalności 1898/9 zakupiono 2.600 ctn. chmielu, z czego zdołano sprzedać tylko 2.000 za 335.000 M., ze stratą przenoszącą dwukrotnie kwotę deklarowanych i wpłaconych udziałów. Także w roku następnym nie obeszło się bez mniejszych już co prawda strat. Stowarzyszenie mimoto nie rozwiązało się ale ograniczyło swą działalność. W czasie, gdym zwiedzał magazyn chmielowy, traktowano właśnie o jego sprzedanie z miejscowymi handlarzami chmielu. Natomiast dla użytku stowarzyszenia wynajęto magazyn należący do Spółki oszczędności i pożyczek w Plainfeld. Jednakże i ten magazyn w małej tylko mierze służy celom handlu chmielowego, jakkolwiek w tym właśnie celu został przez miejscową Spółkę oszczędności i pożyczek zbudowany przy pomocy rządu kosztem 16.000 M. Zastałem go w całości

*

zajętym najrozmaitszemi innemi towarami, należącemi do norymberskiej filii Generalnego Związku Spółek rolniczych w Neuwied, jak mianowicie otrębami, mąką czerwoną, kiełkami słodowemi, nawozami sztucznemi, maszynami rolniczemi, drutami do chmielu, sznurami, maszynami do szycia i t. p. Filia ta bowiem handluje różnemi towarami. Wprawdzie jest tutaj także urządzoną suszarnia, podobna zupełnie do norymberskiej, są maszyny do prasowania chmielu — ale to wszystko jest mało dotychczas użytkowane.

Przyczyna niepowodzeń w dotychczasowych usiłowaniach zorganizowania handlu chmielem przy pomocy Spółek rolniczych tkwi z jednej strony w trudności uregulowania stosunków Spółki do producentów a z drugiej strony w wielkiej potędze prywatnego, pośredniczącego handlu chmielowego, opartego na spekulacyi. Przedewszystkiem rolnik bawarski rzadko tylko daje się nakłonić do oddania swojego chmielu w komisową sprzedaż a po największej część sprzedaje tylko na stałe, za gotówkę. Oddanie bowiem produktu w komisową sprzedaż przez Spółkę wymaga przy wielkiej zmienności ceny chmielu znacznie większego zaufania do zręczności i umiejętności prowadzenia handlu przez Spółkę, aniżeli to ma miejsce przy zbożu, którego ceny nie ulegają tak silnym i częstym fluktuacyom. Dlatego też tak Spółka w Abens jak i centralne stowarzyszenie w Norymberdze było zmuszone skupować chmiel za gotówkę i na własny rachunek a więc z wielkiem dla siebie ryzykiem. Powtóre zaś niełatwo dają się rolnicy nakłonić do zerwania długoletnich nieraz stosunków i przyzwyczajeń. A ten prywatny handel chmielowy mający swoją siedzibę w Norymberdze, jest bardzo rozgałęziony i potężny. W księdze adresowej miasta Norymbergi, wydanej w r. 1901 przez magistrat miasta, znalazłem 301 firm kupieckich, zajmujących się handlem chmielem. Jedna z najpiękniejszych ulic Norymbergii (Marienstrasse) zabudowaną jest prawie wyłącznie pałacami „baronów chmielowych“. Gdy powstało centralne stowarzyszenie dla sprzedaży chmielu w Norymberdze, zwalczali je solidarnie. Po zakupieniu chmielu przez stowarzyszenie blisko za ½ miliona M. cena spadła a stowarzyszenie nie mogło przez długi czas zapasu swego sprzedać. Gdy następnie cena nieco się poprawiła, wstrzymywano się ze sprzedażą w nadziei dalszych zwyżek ceny, która jednak jeszcze znaczniej spadła i naraziła stowarzyszenie, zmuszone do pozbycia się zapasów, na nieuniknioną wielką stratę.

Obok usiłowań mających bezpośrednio na celu poprawienie stosunków handlu chmielowego, zasługują na uwagę starania podjęte w Bawaryi w celu ułatwienia producentom suszenia, przechowania i preparowania chmielu, a więc przygotowania go do handlu W tym celu różne gminy, stowarzyszenia i Spółki rolnicze w Bawaryi pobudowały osobne zakłady dla użytku producentów. Każdy z nich mieści zatem suszarnię połączoną z urządzeniem dla preparowania (siarkowania) chmielu, maszyny do prasowania chmielu i miejsce na przechowywanie (skład) chmielu. W r. 1901 było takich zakładów dziewięć, zbudowanych i urządzonych kosztem 236.840 M., z czego $7^1/_2\,\%$ to jest 17.600 M. pochodziło z bezzwrotnych subwencyj rządowych a 44% to jest 104.000 M. z pożyczek rządowych po części bezprocentowych (27.800) po części zaś na 1% (20.000 M.), przeważnie zaś na 2% (56.200 M.). W ogólności jednak zakłady te były tylko w skromnej mierze użytkowane przez ludność i to przeważnie w razie niekorzystnych stosunków klimatycznych w porze suszenia chmielu. Przeważa bowiem wśród producentów chmielu opinia, że produkt sztucznie suszony jest gorszym od suszonego w zwykły sposób. To zapatrywanie zresztą potwierdziły zwołane w tym celu ankiety przez bawarską Radę rolniczą w r. 1898 i 1899 przy udziale tak producentów chmielu jak i handlarzy, browarników i innych rzeczoznawców. Ściślejszy komitet wybrany z łona tej ankiety, badał na miejscu stosunki produkcyi chmielu w najważniejszych ogniskach jego produkcyi w Bawaryi, Wirtembergii, Badenie, Alzacyi i Czechach i doszedł do przekonania, że kwestya sztucznego suszenia chmielu jeszcze nie jest ani rozwiązaną ani nawet dostatecznie wyjaśnioną. Zdaniem jednak tej komisyi dobra opinia bawarskiego chmielu polega w znacznej części na praktykowanem przeważnie naturalnem suszeniu a sztuczne suszenie uznanem zostało tylko jako złe konieczne w razie niekorzystnych stosunków klimatycznych.

IV. Centralne organizacye dla Spółek rolniczych.

A) W Bawaryi.

Z dniem 1 lipca 1901 istniało w Bawaryi 2.918 Spółek rolniczych a mianowicie 2397 Spółek rolniczych kredytowych, 227 Spółek konsumcyjnych rolniczych,

160 Spółek mleczarskich i 134 innych Spółek rolniczych. Przeważna część, to jest 1907 Spółek (1889 pożyczkowych i 18 mleczarskich) należała do „Bawarskiego Związku krajowego Spółek pożyczkowych i mleczarskich w Monachium“, który tedy reprezentuje okrągło 125.000 członków. Pozostaje on w ścisłej łączności z „Bawarską centralną kasą pożyczkową“. Starałem się zapoznać na miejscu z urządzeniami i działalnością tych centralnych organizacyi i podaję ważniejsze szczegóły.

1. Zadaniem *„Bawarskiego Związku krajowego Spółek pożyczkowych i mleczarskich“* jest przedewszystkiem wykonywanie kontroli i nadzoru nad Spółkami. W tym celu podzielono kraj cały podług okręgów politycznych na 8 rejonów rewizyjnych. Dla każdego rejonu ustanowiony jest okręgowy Patron Spółek (Kreisanwalt), który z ramienia Związku czuwa nad Spółkami swojego okręgu. Rewizye Spółek przeprowadza 22 rewizorów i 1 naczelny rewizor; tylko 3 rewizorów, między nimi naczelny, mają charakter stałych rewizorów z siedzibą w Monachium. Inni są podług ilości Spółek porozdzielani w pojedyńczych okręgach, lecz siedzibę swą mają nie zawsze w miejscu zamieszkania patrona okręgowego. Okręgowemi rewizorami Spółek są zaś osoby oddające się zawodowo także innym zajęciom jak n. p. nauczyciele publiczni, królewscy urzędnicy rachunkowi a nawet inteligentniejsi chłopi (trzech), którzy mają dobre szkolne wykształcenie i umieją należycie rachować. Rząd królewski, rozwojowi assocyacyi rolniczej nadzwyczaj przychylny, nietylko nie utrudnia funkcyonaryuszom swoim spełniania obowiązku rewizorów ale im nawet spełnianie tych czynności ułatwia. Przed zamianowaniem rewizora wymaga się od niego zazwyczaj, aby w biurze Związku krajowego przebył czas próbny i przećwiczył się należycie. W razie potrzeby posiłkuje się Związek także sądownie zaprzysiężonym rewizorem,

Corocznie układa się z góry plan rewizyj na cały rok; oczywiście zdarzają się zmiany w wykonaniu tego planu. Każdy rewizor otrzymuje listę z wyszczególnieniem przydzielonych mu w tym roku czynności rewizyjnych. Jakkolwiek Związek uznaje potrzebę corocznego przeprowadzania rewizyj w każdej Spółce, to dotychczas nie udało mu się tego osiągnąć. W każdym razie jest pod tym względem znaczny w kilku ostatnich latach postęp, bo kiedy przed laty kilku (np. 1894) zdołano rocznie tylko $^1/_3$ część Spółek zlustrować, to w r. 1900 przeprowadzono rewizye w 1247 Spółkach, co stanowi 68% (czyli $^2/_3$) ogółu Spółek należących do Związku. Na jednego zaś rewizora wypada w przecięciu 54 lustracyj. O mającej nastąpić rewizyi donosi się z reguły Spółce zawczasu; niekiedy jednak przedsiębierze się także niezapowiadane, niespodziewane rewizye, jeżeli co do prawidłowości w administracyi powstały wątpliwości. W czasie rewizyi musi być obecnym przedstawiciel Zarządu i Rady nadzorczej. Po przeprowadzonej rewizyi schodzą się zwykle członkowie Zarządu i Rady nadzorczej a rewizor przedstawia im wyniki swoich czynności. Z rewizyi spisuje się protokół ujęty w formę pytań i odpowiedzi a nadto przedkłada rewizor osobne sprawozdanie. Odpis sprawozdania rewizyjnego otrzymuje okręgowy patron, aby radą i czynem wspierać działalność Spółki. Dosłownego odpisu protokołu rewizyjnego nie udziela się Spółce lecz tylko w osobnem piśmie streszcza się wyniki rewizyi i zwraca uwagę na usterki, żądając doniesienia o ich usunięciu.

Koszta rewizyi Spółek pokrywa Zarząd Związku przeważnie z otrzymywanych od rządu zasiłków, po części zaś z zysków bawarskiej centralnej kasy i wkładek Spółek.

Wyniki rewizyj uważa wprawdzie Zarząd krajowego Związku bawarskiego jako w ogólności zadowalniające. Nie taji wszakże bynajmniej, że w wielu wypadkach zdarza się bardzo powierzchowne spełnianie a nawet zupełne zaniedbywanie obowiązków przez Zarządy i Rady nadzorcze Spółek. Corocznie prawie u kilku Spółek zdarzają się takie braki kasowe, które dają powód do sądowego ścigania winnych. Coraz częściej w ostatnich zwłaszcza latach zdarzało się także, iż Spółki przysyłały Zarządowi Związku księgi Spółki z prośbą o zestawienie zamknięć rachunkowych i bilansu, co nie świadczy korzystnie o dbałości rachmistrzów. Niejednokrotnie czują się zaś rachmistrze Spółki osobiście dotkniętymi przez to, że Zarząd Związku z powodu przeprowadzonej rewizyi wytknął Spółce zauważone usterki.

Zarząd Związku stara się urządzać corocznie pare kursów naukowych dla rachmistrzów w różnych okręgach kraju. Każdorazowy kurs trwa 3—5 dni; przy 5 do 6 godzinnej codziennie nauce o 15 do 20 uczniach. Nauki udzielają wyznaczeni do tego rewizorowie Związku. Zrobiono przytem charakterystyczne spostrzeżenie i doświadczenie, że wyćwiczeni w czynnościach kasyerskich (rachmistrzowskich) chłopi okazali się w Spółkach najdzielniejszemi siłami.

2. Równocześnie z bawarskim Związkiem krajowym powstała w r. 1893 „*Bawarska centralna Kasa pożyczkowa w Monachium*“, której zadaniem jest pośredniczenie między Spółkami w wymianie pieniędzy i udzielanie im kredytu. Centralna kasa jest stowarzyszeniem z ograniczoną poręką. Członkami są pojedyńcze osoby należące do składu organów zawiadowczych i przedewszystkiem Spółki oszczędności i pożyczek oraz mleczarskie. Jeden udział wynosi 100 M ; poręka 10-okrotna. Dnia 1 lipca należało do centralnej kasy 1645 Spółek z 2.945 udziałami, co odpowiada ogólnej wartości poręki w kwocie 294.500 M. Centralna kasa mimo swej statutowo odrębnej organizacyi jest w rzeczywistości tylko oddziałem bawarskiego Związku a ścisła łączność objawia się także w tem, że centralna kasa ma lokal wspólny z lokalem krajowego Związku, którego przełożony jest także prezesem Rady nadzorczej w centralnej kasie.

Rząd królewski poparł bardzo wydatnie rozwój tej centralnej kasy, udzielając 200 000 M. bezprocentowej pożyczki, 100.000 M. jako podkład w papierach wartościowych i 3,900.000 M. jako pożyczkę na 3%. Także w krytyczniejszych chwilach przychodzi rząd centralnej kasie z pomocą n. p w r. 1899, gdy centralna kasa poniosła znaczną stratę (70.051 M.) na kursie papierów lokacyjnych, wynosił bezwrotny zasiłek rządowy 6.500 M. a pomimo tego pozostała niepokryta strata w kwocie 28.614 M. Również królewski Bank przyznał centralnej kasie znaczne korzyści w rachunku bieżącym a mianowicie oprocentowanie kredytu aż do wysokości 1,000.000 M. podług stopy procentowej o 1% niższej, aniżeli normalna stopa procentowa obowiązująca w Banku; to ustępstwo obowiązywało wszakże tylko do 31. grudnia 1901 r.

Ogólny obrót kasowy wynosił w centralnej kasie za 1900 rok M. 85,912.392; w tymże roku członkowie złożyli na rachunek bieżący 21,853.936 M. a pobrali na rachunek bieżący 22,374.481 M.

Dla okręgu „Palatynat reński“ otwarła centralna kasa po przyłączeniu się tamtejszych Spółek do bawarskiego Związku, osobną kasę filialną w Landau.

Natomiast dla okręgu związkowego środkowej Frankonii istnieje osobna Okręgowa kasa pożyczkowa w Dittesheim, której obroty w r. 1900 wynosiły 21,907.623 M.

Usilnem staraniem tych instytucyj było zawsze dostarczanie Spółkom kredytu i oprocentowanie lokacyj pod najkorzystniejszemi warunkami a przytem ochrona o ile możności od wpływu zmiennej w wielkim targu pieniężnym stopy procentowej, ze względu na to, że pojedyńcze Spółki nie są w możności do tych zmian szybko i łatwo się zastosować. Dlatego nawet w okresie nadzwyczajnego podrożenia pieniędzy w r. 1899 i 1900, bawarska centralna kasa utrzymała stopę procentową od kredytów na 4% a od lokacyj na 3½% wtenczas, gdy przeciętny dyskont wekslowy w niemieckim banku państwowym (Reichsbank) wynosił w 1899 roku 5,036% a stopa procentowa od kredytu w rachunku bieżącym 6—7%.

Poza obrębem monachijskiego krajowego Związku czynne są w Bawaryi nadto 2 centralne filie akcyjnej „Rolniczej centralnej kasy pożyczkowej dla Niemiec w Neuwied“ a mianowicie filia w Norymberdze i filia w Ludwigshafen a. Rh. (dla Palatynatu reńskiego). Pierwsza z nich obejmowała z końcem 1898 roku 314 Spółek Raiffeisenowskich z 533 akcyami w kwocie 222 850 M. a miała obrotu 9,796.879, druga filia miała w tymże roku obrotu 8,850.000 M.

O centralnych instytucyach dla organizacyi handlu rolniczego w Bawaryi była już mowa w ustępie o Spółkach magazynowych zbożowych i chmielarskich. Tutaj nadmienić jeszcze wypada, że dosyć znaczne usługi oddaje rolnikom bawarskim zorganizowana przez bawarską Radę rolniczą komisowa sprzedaż bawarskiego bydła rzeźnego. Czynności z tem połączone powierzone zostały do załatwienia bawarskiej centralnej kasie pożyczkowej, która w czasie od 1. maja 1897 do 30. kwietnia 1901 (więc w pierwszem 4-oleciu) sprzedała ogółem 4749 sztuk dużego a 1437 sztuk małego bydła w ogólnej wartości 1,624 802 M. Z tego pośrednictwa w interesie rolników wykonywanego korzystają też rolnicy bawarscy w coraz większej mierze.

B) W Hessyi.

Centralne instytucye dla Spółek rolniczych wielkiego Księstwa hesskiego, mające siedzibę w Darmstadzie, uchodzą tak co do swych urządzeń jak i działalności

za wzorowe. Dlatego zwiedziłem je dosyć szczegółowo, informowany uprzejmie przez kierowników każdego działu.

Dla hesskich Spółek rolniczych istnieją mianowicie trzy centralne instytucye:

1. Związek hesskich Spółek rolniczych;
2. Bank rolniczy dla Spółek i
3. Centralne stowarzyszenie dla hesskich rolniczych Spółek konsumcyjnych.

Wszystkie są połączone wspólnemi celami i wzajemnie się wspierają ale organicznie i administracyjnie są zupełnie odrębne i pozostają w luźniejszym z sobą stosunku, aniżeli podobne organizacye centralne w Bawaryi albo w Austryi dolnej. Objawia się to także w tem, że kierownictwo każdej z tych instytucyj spoczywa w innych rękach i lokale dla biur są odrębne.

1. Związek hesskich Spółek rolniczych w Darmstadzie. Związek ten jest jedną z najstarszych centralnych instytucyj dla niemieckich Spółek rolniczych; założony bowiem został w roku 1873. Obecnie pozostaje pod energicznem kierownictwem tajnego radcy rządowego, p. Haasa, który jest także generalnym patronem powszechnego Związku niemieckich Spółek rolniczych, mającego jak wiadomo, także od niedawna w Darmstadzie swoją siedzibę. Z końcem r. 1890 należało do Związku hesskiego ogółem 529 Spółek, w czem 359 kredytowych, 123 konsumcyjnych, 28 mleczarskich i 19 innych różnego rodzaju. Oprócz tego istniało jeszcze z końcem 1900 roku w Hessyi 83 Spółek rolniczych niezwiązkowych lecz luźnych lub należących do innych organizacyi. Jak zaś gęstą jest sieć Spółek rolniczych w Hessyi, wynika stąd, że jedna Spółka rolnicza wypadała w przecięciu na 1.608 mieszkańców a 673 ha. uprawnej przestrzeni kraju.

Głównem zadaniem tego Związku jest oczywiście wykonywanie rewizyj a obok tego udzielanie Spółkom należącym do Związku pomocy radą i czynem w tych kierunkach, które nie należą do zakresu działania odrębnych centralnych instytucyj. Czynności te Związku wykonywane są z nadzwyczajną precyzyą i dlatego często są studyowane przez delegatów innych krajów niemieckich albo zagranicznych; w czasie pobytu w Darmstadzie zastałem tam na praktycznych studyach delegata węgierskiego Związku Spółek rolniczych.

Czynności rewizyjne są w tym Związku zcentralizowane i wykonywane przez stałych rewizorów mających siedzibę w Darmstadzie przy Związku. Dzieje się to nietylko ze względu na niezbyt wielką rozległość kraju i położenie jego stolicy ale także z rozmysłu w interesie samego przeprowadzania czynności rewizyjnych. Nie ma tu zatem podziału Spółek na rejony lub grupy rewizyjne, owszem postawioną i przestrzeganą jest zasada, aby każdą rewizyę tej samej Spółki przeprowadzał o ile możności inny rewizor. Nie przypisuje się wielkiego znaczenia znajomości miejscowych stosunków, jakiej można nabyć przez częstsze odbywanie rewizyi w tem samem miejscu; natomiast uważanem jest to za niekorzystne, że w razie wysyłania stale tego samego rewizora do tej samej Spółki wytwarzają się znajomości i zażyłość między rewizorem a zarządcami Spółki, co na traktowanie czynności rewizyjnych wpływa ujemnie i prowadzi do powierzchownego oceniania działalności Spółek zawsze z tego samego punktu widzenia. Przez wysyłanie zaś o ile możności innego za każdym razem rewizora poznaje Związek działalność i właściwe stosunki Spółki coraz dokładniej, gdyż każdy rewizor ma swój punkt widzenia a czynności i spostrzeżenia wszystkich wzajemnie się coraz dokładniej uzupełniają i kontrolują.

Co miesiąc zestawia naczelny rewizor wykaz Spółek, które mają być w następnym miesiącu poddane rewizyi oraz propozycye, kto ma w każdej Spółce przeprowadzić rewizyę. Po zatwierdzeniu tego zestawienia przez naczelnika Związku otrzymuje każdy rewizor polecenie wykonania rewizyi Spółek na odwrotnej stronie polecenia wykazanych. O swojem przybyciu zawiadamia z reguły odnośną Spółkę zawczasu przy pomocy gotowych do tego formularzy, gdyż chodzi o to, ażeby zapewnić sobie współudział przedstawicieli Zarządu i Rady nadzorczej w czasie czynności rewizyjnych. Zdarzają się jednak także niezapowiadane i niespodziewanie przeprowadzane rewizye. Kontroluje się tedy przy rewizyi właściwą administracyę, czy zatem kasa jest w porządku, czy zgadza się z asygnatami i kwitami, czy posiedzenia odbywają się należycie, czy zawiadomienia sądów są prawidłowo dokonywane. czy na wszystkie długi znajdują się dokumenta, więc skrypta dłużne, czy spłata pożyczek odbywa się regularnie, czy Rada nadzorcza przy kontroli bilansu nie ogranicza się

na szkontrum cyfr ale czy bada bezpieczeństwo i spłatę pożyczek, czy w ogóle administracya odpowiada przeznaczeniu Spółki. Przeprowadzeniem zaś buchalteryjnej kontroli nie zajmuje się rewizor; rewizya księżek odbywa się w Darmstadzie (o czem niżej). Chodzi bowiem o to, żeby rewizor miał swobodny czas do staranniejszego wglądnięcia w czynności administracyjne Spółki, czegoby nie mógł dokonać, gdyby musiał wglądać także w rachunkowość Spółki, sprawdzać jej wyniki, prostować błędy i uzupełniać zaniedbania. Zresztą w takim razie czynności rewizyjne w przeważnej części Spółek przedłużałyby się zbyt znacznie i stawały dla organów Spółki zbyt uciążliwemi. Spółki bowiem hesskie są przeważnie dosyć znacznemi lokalnemi instytucyami; wprawdzie na 1 Spółkę hesską wypada w przecięciu tylko 103 członków ale przeciętny kapitał obrotowy jednej Spółki wynosi około 150.000 M. a przeciętny obrót kasowy około 280.000 M.

Przeprowadzone rewizye wyszczególnia się przedewszystkiem w chronologicznym porządku w przeznaczonym do tego wykazie, obok którego prowadzi się także ewidencyjny skorowidz przeprowadzonych w każdej Spółce rewizyj. Z odbytej rewizyi przedkłada się sprawozdanie rewizyjne, które jest zwyczajnym protokołem w formie pytań i odpowiedzi, mieszczącym na końcu ogólniejsze spostrzeżenia i uwagi. Te sprawozdania najprzód przegląda naczelnik Związku a po jego aprobacie przesyła się Spółce odpis protokołu z odpowiedniem pismem. W razie potrzeby wzywa się Spółkę, aby w ciągu trzech miesięcy doniosła o zarządzeniach dla usunięcia wytkniętych niedostatków; po trzech miesiącach urguje się odpowiedź, jeżeli nie nadeszła. Tego się dawniej nie pilnowało ale w ostatnich czasach przestrzega się tego ściśle.

Rewizya książek wszystkich Spółek przeprowadzaną jest przez osobne „Biuro rachunkowe“ zorganizowane przy Związku w Darmstadzie. Biuro to ma swojego naczelnika i oprócz niego zatrudniało w czasie mojej w niem bytności 15 funkcyonaryuszów. Cały tok czynności tego biura jest najdokładniej uregulowany tak, aby praca odbywała się szybko a dokładnie. Z końcem każdego roku zestawia naczelnik biura wykaz, w jakim porządku mają Spółki w następnym roku nadsyłać książki do rewizyi. W którym dniu mają być książki nadesłane, zawiadamia się Spółkę zawczasu. Dla ewidencyi prowadzi się tak zwaną „Terminatkę zażądanych książek dla rewizyi rachunkowej“ jakoteż protokół, kiedy wysłano zawiadomienie, jaki wyznaczono termin dla nadesłania książek, kiedy książki wpłynęły i kiedy je odesłano. Nadesłane książki spisuje się na osobnej karcie i razem z nią wkłada do przeznaczonej dla nich przegródki a osobno notuje się w „Dzienniku rachunkowych rewizyj“. Do przeprowadzenia rewizyj nadesłanych książek wyznacza naczelnik biura urzędnika, przydzielając mu pomocnika jednego lub więcej w miarę potrzeby, i oznaczając dokładnie rodzaj pracy, jaka ma być wykonaną. Przedewszystkiem sprawdza się na podstawie asygnat wszystkie pozycye Dziennika kasowego, z niemi porównywa się książki główne, przelicza się wszystkie odsetki i prowizye i na tej podstawie zestawia się wyniki rewizyjne a w razie potrzeby — osobliwie dla młodszych Spółek — także roczne zamknięcie i bilans. Poprawki i wytknięcia oparte na przeprowadzonej rewizyi komunikuje biuro rachunkowe Zarządowi Spółki, która ma dać ze swej strony wyjaśnienie, poczem ostatecznie rozstrzyga biuro, w jaki sposób Spółka ma postąpić wobec wyników rewizyi książkowej. Na podstawie przeprowadzonej rewizyi książek zestawia też biuro statystykę Spółek. W przecięciu potrzebuje biuro około 10 dni czasu na przeprowadzenie jednej zupełnej rewizyi książkowej. Cały jej tok, czas użyty do wykonania, i obliczenie kosztu, który Spółka jest obowiązaną zwrócić, uwidocznione są w odpowiednim porubrykowanym „dzienniku rewizyj rachunkowych“. Układ zaś wszystkich formularzy, jak w ogóle wielka precyzya w czynnościach biura rachunkowego świadczą o znacznem doświadczeniu i dobrem obmyśleniu wszystkich szczegółów.

Ponieważ w skład Związku hesskiego wchodzi kilkadziesiąt Spółek mleczarskich, przeto Związek zorganizował dla nich jako swój oddział, osobną „Mleczarską stacyę doświadczalną“. Jej głównem zadaniem jest przeprowadzanie badań mleka pod względem zawartości tłuszczu ale oprócz tego badania chemiczne i mikroskopijno-bakteryologiczne mleka i jego przetworów, wytwarzanie czystych kultur do zakwaszania śmietany i udzielanie rad we wszystkich kwestyach wchodzących w zakres gospodarstwa nabiałowego. Przedewszystkiem wzorowo zorganizowanem zostało oznaczanie metodą Gerberowską zawartości tłuszczu w mleku dostarczanem przez członków do pojedyńczych Spółek. Czynności tej żadna Spółka hesska nie potrzebuje u siebie przeprowadzać, gdyż czyni to dokładnie stacya a na podstawie wy-

ników prób wypłaca Spółka dostawcom należytość za mleko. Każda Spółka otrzymuje mianowicie ze stacyi za zwrotem rzeczywistego kosztu 2 garnitury flaszeczek (epruwetek) próbnych wraz z skrzynką odpowiednio do transportowania urządzoną; ilość flaszeczek stosuje się do ilości dostawców mleka. Flaszeczki są ponumerowane a każdy numer odpowiada właściwemu dostawcy mleka podług książek Spółki. Dla należytego oznaczenia zawartości mleka, dostarczonego przez każdego członka Spółki w ciągu jednego miesiąca powinno się wykonywać 4 próby (co tydzień jedną). Ażeby jednak Spółce zaoszczędzić kosztów i zachodu, doradza się im przesyłanie do stacyi próbek tylko co 14 dni ale w ten sposób, że do tej samej flaszeczki wlewa się mleko tego samego dostawcy z 2-ch prób i przez zmieszanie tworzy się jedną próbę. To jest możliwe tylko w ten sposób, że stacya, zwracając Spółce po dokonanem ocenieniu mleka, flaszeczki gruntownie oczyszczone, zaopatruje każdą flaszeczkę w potrzebną ilość środka konserwującego mleko, to jest zapobiegającego przez dłuższy czas kwaśnieniu i psuciu się mleka. Przesyłka skrzynek z próbkami odbywa się na koszt Spółki. Wraz z skrzynką otrzymuje Spółka także wykaz zawierający wyniki dokonanych prób. Aby zaś uniknąć nagromadzenia się naraz zbyt znacznej ilości próbek, ustanawia stacya z góry kolejkę, w jakiej mają być próbki przez Spółkę nadsyłane. Jeżeli badanie próbek wydało uderzające wyniki, to stacya zwraca na to uwagę Spółki i udziela odpowiednich wskazówek co do przeprowadzenia dalszych badań. Do każdej przesyłki powinna mleczarnia dołączyć także próbkę przeciętną mleka chudego i śmietany dla utrzymywania dokładniejszej kontroli ruchu mleczarnianego. Przeciętnie wykonywa się dziennie 15 prób, rocznie blisko 5.000 prób. Za każdą wykonaną próbę metodą Gerbera płaci Spółka 15 fen.

Prócz tego rodzaju zwyczajnych prób przeprowadzane bywają inne na żądanie odbiorców a nadto stacya Związku pracuje także w kierunku naukowym, podobno z dosyć znacznym skutkiem.

2. *Rolniczy Bank związkowy w Darmstadzie.* Ten bank jest centralną instytucyą pieniężną dla hesskich Spółek rolniczych. Założony w r. 1883 ma organizacyę odmienną od centralnych instytucyj kredytowych dla Spółek rolniczych w Bawaryi i w dolnej Austryi a przytem znacznie szerszy zakres działania.

Darmstadzki Bank rolniczy jest bowiem spółką akcyjną, której pierwotny kapitał akcyjny w kwocie 500.000 M., został z dniem 1. lipca 1900 podniesiony na 1 milion marek, z czego jednak 929.400 M. znajduje się w rękach Spółek, a tylko 70.600 M. w rękach 128 prywatnych osób, między nimi 14 członków Zarządu i Rady nadzorczej. Czynności zaś Banku obejmują: prowadzenie rachunków bieżących depozytowych, udzielanie kredytu w rachunku bieżącym Spółkom należącym do Związku, prowadzenie rachunku czekowego, przyjmowanie wkładek oszczędności i depozytów, udzielanie pożyczek na zastaw papierów, kupno i sprzedaż weksli krajowych i zagranicznych, zakupno i sprzedaż papierów wartościowych, inkasowanie weksli, wylosowanych papierów wartościowych i inne czynności bankowe.

Dzięki nadzwyczaj zręcznemu kierownictwu (przez pierwszego dyrektora p. Karola Ihriga), zdołał Bank darmstadzki rzeczywiście ześrodkować u siebie wszystkie interesa pieniężne Spółek rolniczych i ich Związków w Hessyi. Z kredytu Banku korzystają Spółki rolnicze głównie w formie kredytu w rachunku bieżącym. Udzielanie tego kredytu jest atrybucyą Rady nadzorczej. W roku 1900 miało 385 Spółek otwarty kredyt na ogólną sumę 7,508.000 M., atoli nie wyczerpywały ani połowy otwartego kredytu; najwyższy stan długów Spółek dosięgnął kwoty 3,219.000 M., czyli niespełna 43% dozwolonego kredytu w rachunku bieżącym. Kredyt ten otwierany jest z reguły bez osobnego zabezpieczenia i dokumentów; jeżeli jednak przekroczy pewną granicę, żąda się od Spółek (zwłaszcza konsumcyjnych) wystawienia Sola-weksli. Bank skupuje nadto weksle w siedzibach Spółek i oddaje im do inkassa, a przez to przyczynia się do skoncentrowania miejscowego ruchu pieniężnego w swoich Spółkach. Centralne stowarzyszenie konsumcyjne odstępuje zawsze wszystkie swoje pretensye Bankowi rolniczemu, który pojedyńcze Spółki obciąża. Wszystkie inne interesy centralnego stowarzyszenia konsumcyjnego, jak również Związku hesskich Spółek rolniczych, załatwia wyłącznie Darmstadzki Bank rolniczy. Potrafił on skoncentrować u siebie wszystkie zapasy pieniężne hesskich Spółek rolniczych. — Dopóki obowiązywała w Banku stopa 3-procentowa dla lokacyj Spółek na rachunek bieżący, wolały Spółki lokować swoje zapasy w papierach, zwłaszcza zagranicznych i przemysłowych, co je często narażało na straty. Dlatego podniósł Bank stopę procentową od lokacyj na rachunek bieżący najprzód na $3^1/_2$%, a z dniem 1. stycznia

1900 nawet na $4^1/_4$% i ta stopa obowiązywała przez cały rok 1900, a dopiero od 1. stycznia 1901 zniżoną została na $3^3/_4$%; od kredytów zaś w rachunku bieżącym płaciły Spółki zawsze więcej o $^3/_4$%. Nadto pobierał Bank prowizyę administracyjną od rachunku bieżącego, zrazu $^1/_5$%, potem $^1/_8$%, a obecnie tylko $^1/_{10}$% od obrotu. Te warunki były dla Spółek hesskich dostatecznie korzystne, aby je odwieść od lokowania funduszów w papierach wartościowych, a zachęcić do składania w Banku darmstadzkim na rachunek bieżący. To też w r. 1900 wpłaty Spółek na rachunek bieżący wynosiły przeszło 14 milionów marek, a w dniu 31. grudnia 1900 miało 170 Spółek na rachunku bieżącym z Bankiem 1,924.000 na swoją korzyść. Rachunek bieżący ze Spółkami stanowi największą część obrotów pieniężnych Banku Darmstadzkiego, które w r. 1900 wzrosły do kwoty 98,590.000 M.

3. *Centralne stowarzyszenie dla hesskich rolniczych Spółek konsumcyjnych.* Akcya handlowa wspólnego zakupna i sprzedaży artykułów gospodarskich przez Spółki rolnicze należy do zakresu działania osobnego „Centralnego stowarzyszenia dla hesskich rolniczych Spółek konsumcyjnych“, zawiązanego w r. 1890. Po największej części bowiem wspólnem sprowadzaniem artykułów gospodarskich trudnią się w Hessyi osobne Spółki konsumcyjne rolnicze a tylko wyjątkowo Spółki oszczędności i pożyczek. Centralne stowarzyszenie ogranicza swoją działalność tylko na swoich członków, przyczem Walne zgromadzenie oznacza, które artykuły rolnicze są członkowie zobowiązani nabywać wyłącznie za pośrednictwem centralnego stowarzyszenia. Do artykułów tych należą obecnie: nawozy sztuczne, wszelkiego rodzaju pasze skondensowane z wyjątkiem otrąb, nasiona gospodarskie i węgle. Zamówienia na potrzebne artykuły obowiązani są członkowie zestawiać na przepisanych formularzach (dla każdego artykułu osobny formularz innego koloru) i nadesłać w terminie z góry ustanowionym dla każdego artykułu. Zamawiający oznacza także termin, kiedy ma być wykonaną dostawa. Zamawiając, nie znają zatem członkowie jeszcze ceny potrzebnych artykułów, lecz polegają na umiejętności korzystnego zakupna przez centralne stowarzyszenie.

Potrzebne artykuły zakupuje centralne stowarzyszenie na własną rękę, opierając się po części na nabytem doświadczeniu co do ilości zapotrzebowanych artykułów. Zwyczajnie zakupuje się towaru więcej niż zamówiono, ponieważ później także napływają dalsze zamówienia, które w miarę zapasu są także uwzględniane. Składów żadnych stowarzyszenie centralne nie utrzymuje; przesyłka towarów odbywa się w ładunkach wagonowych wprost z fabryk lub magazynów domu handlowego, gdzie został towar zakupiony. Przy odbiorze towaru obowiązanym jest członek wziąć w przepisany sposób próbkę i posłać do zbadania stacyi rolniczej, a podług jej wyników następuje ostateczne wyrównanie należytości. Zamówionych towarów dostarcza centralne stowarzyszenie członkom po umiarkowanej cenie targowej, — a zamawiający jest obowiązany odebrać zamówiony artykuł. Po zamknięciu zaś rachunków rocznych rozdziela się zysk czysty w formie dywidendy w stosunku do wartości zakupionych przez członków artykułów. Centralne stowarzyszenie sprzedaje zawsze za gotówkę z 4-tygodniowem respiro. Zapłata następuje w ten sposób, że centralne stowarzyszenie ceduje swoją pretensyę rolniczemu Bankowi dla Spółek, który obciąża rachunki członków. O ile potrzeba kredytu na zakupione artykuły, otrzymuje go od Banku rolniczego, podług przepisów obowiązujących tam w tego rodzaju wypadkach.

Z końcem 1900 r. liczyło centralne stowarzyszenie ogółem 108 członków — pomiędzy nimi zaś 92 Spółki rolnicze konsumcyjne, 10 Spółek oszczędności i pożyczek, 1 Spółkę mleczarską i 5 osób, które wchodziły w skład organów zawiadowczych. Udział jednego członka wynosi 100 M.; wszyscy zaś członkowie mieli razem 163 deklarowanych udziałów, na które wpłacili po koniec 1900 r. 15.339 M. Przy 5-krotnej poręce wynosiła tedy kwota ogólna poręki za stowarzyszenie 81.500 M.

W ciągu r. 1900 sprowadziło centralne stowarzyszenie:

1. nawozów sztucznych . .	108.005	ctn.	za	397.503 M.
2. skondensowanych pasz .	96.143	„	„	518.229 „
3. nasion	1.262	„	„	27.045 „
4. węgli	117.000	„	„	108.195 „
5. różnych towarów . . .	108.195	„	„	29.899 „
ogółem	430.605	ctn.	za	1,080.871 M.

Pomiędzy nawozami sztucznemi, pierwsze miejsce zajmują superfosfaty (44.230 ctn.), żużle (26.336), kainit (13.566) i saletra chilijska (10.793). Pomiędzy paszami skondensowanemi otręby (39.706 ctn.), makuchy palmowe (25.465), treber suszony (23.082 ctn.). Dywidenda od ilości sprowadzonych artykułów wynosiła przy kainicie 10 M. od wagonu (ogółem 6.179 M.) a $3^1/_2$ % od wartości innych artykułów (prócz cukru) (w ogólnej kwocie 35.353 M.).

Zbytem (sprzedażą) artykułów rolniczych centralne stowarzyszenie wcale się dotychczas nie zajmowało, gdyż w Hessyi jest zbyt produktów rolniczych bardzo łatwy a rolnicy nie uczuwają potrzeby zorganizowania wspólnej sprzedaży.

Kontrolę nad centralnem stowarzyszeniem wykonywa Związek Spółek rolniczych; zresztą jest jednak stowarzyszenie centralne zupełnie samodzielne w swych czynnościach.

C) W Austryi dolnej.

Cały niemal rozwój Spółek rolniczych w Austryi dolnej dokonał się, jak wiadomo, pod opieką i poniekąd wpływem tamtejszego Wydziału krajowego. Akcya ta postępywała tak szybko, że od r. 1888 — kiedy się rozpoczęła — po koniec czerwca 1901, powstało nie mniej jak 485 Spółek. Liczba członków wzrosła po koniec 1899 roku w 450 Spółkach na 40.700, t. j. w przecięciu w jednej Spółce na 90. Obroty kasowe wynosiły w 1899 roku 43,860.132 K, stan udziałów 622.200 K, stan wkładek oszczędności 23,642.790 K, stan funduszów rezerwowych 445.984 K. Stopa procentowa od wkładek w przecięciu 4%, od udzielanych pożyczek 5%.

Od 1898 powstają pod opieką Wydziału krajowego Spółki rolnicze odrębne od Spółek oszczędności i pożyczek i z rozmaitem przeznaczeniem. Wydział krajowy ułożył i wydał w r. 1898 dla tych Spółek rolniczych wspólny statut normalny, pozostawiając szczegółowe postanowienia zastosowane do właściwego każdej Spółce celu i zakresu działania osobnej dla każdego typu Spółki rolniczej instrukcyi administracyjnej. Według zapatrywań dolno-austryackiego Wydziału krajowego nie jest wskazanem tworzenie w tej samej miejscowości całkiem odrębnych Spółek dla spełniania różnych zadań rolniczych, ponieważ w takim razie samo załatwianie różnych formalnych czynności administracyjnych w odrębnych Spółkach wymagałoby więcej sił odpowiednio uzdolnionych, aniżeli można ich znaleść zazwyczaj na miejscu. Spółka oparta na ogólnym statucie normalnym dla Spółek rolniczych może na razie ograniczyć swoją działalność na czynności najwięcej odpowiadające miejscowym potrzebom a stopniowo może także inne gałęzie rolniczej pracy wciągać w zakres swej działalności. Na podstawie normalnego statutu i pod opieką dolno-austryackiego Wydziału krajowego powtało zatem po koniec kwietnia 1901 r. ogółem 59 Spółek rolniczych, w czem 20 Spółek magazynowych, 3 Spółki producentów wina, 29 Spółek mleczarskich, 2 Spółki młynarskie, 1 Spółka owocarska i 4 Spółki konsumcyjne (dla wspólnego zakupna artykułów gospodarskich).

Dla popierania działalności Spółek rolniczych powołano do życia aż 5 centralnych organizacyj, z siedzibami w Wiedniu:

1. Krajowe Biuro dla Spółek rolniczych;
2. Dolno-austryacka centralna kasa dla Spółek rolniczych;
3. Dolno-austryacka mleczarnia;
4. Dolno-austryacki dom handlowy producentów wina — i
5. Związek Spółek wiejskich w dolnej Austryi.

O urządzeniach i działalności tych instytucyj centralnych dla Spółek rolniczych udzielił mi uprzejmie objaśnień kierownik krajowego Biura dla Spółek rolniczych, radca Wydziału krajowego, p. Faschingbauer.

1. Najwięcej zainteresowały mię czynności Krajowego Biura dla Spółek rolniczych. Personal tego Biura składa się z naczelnika, 7 inspektorów i 2-ch urzędników pomocniczych. Wszystkie posady są systemizowane. Na stanowiska inspektorów Spółek powołuje się najczęściej uzdolnione do spełniania tych czynności siły z pomiędzy ogólnego personalu urzędników Wydziału krajowego;

służba jednak na stanowisku inspektora w krajowem Biurze dla Spółek rolniczych uważaną bywa jako ciężka i wysilająca, tak że rzadko dłużej niż 5 lat pozostaje inspektor na swojem stanowisku. Oprócz tego ustanowioną została w r. 1900 posada wędrownego nauczyciela dla popierania rozwoju Spółek rolniczych. W miarę potrzeby zatrudnia się wreszcie dodatkowo dyurnistów a wydatek na ten cel wynosił w 1901 roku 2.628 K. Główne czynności Biura polegają oczywiście na przeprowadzaniu lustracyj Spółek. Spółki są w tym celu połączone w grupy i rejony a każda grupa jest przydzielona innemu inspektorowi. Każdy z nich jest obowiązany załatwiać sprawy odnoszące się do Spółek oddanych pod jego bezpośrednią pieczę. Jeden inspektor jest w stanie przeprowadzić rocznie około 80 lustracyj Spółek oszczędności i pożyczek; lustracya 20 Spółek magazynowych absorbuje zupełnie jednego inspektora.

Najważniejszem zadaniem inspektora przy wykonywaniu lustracyi jest sprawdzić lub zestawić bilans za ostatni rok a obok tego wglądnąć w czynności administracyjne i działalność Spółki. W miejsce swobodnych sprawozdań lustracyjnych wprowadzono dopiero niedawno szczegółowe protokoły w formie odpowiedzi na pytania zawarte w formularzu protokołu. Odpowiedzi te bywają zazwyczaj krótkie a często nader lakoniczne albo ogólnikowe; p. Faschingbauer przyznaje w pewnej mierze wyższość dawnemu sposobowi sprawozdań lustracyjnych, gdyż one dawały lepszy i dosadniejszy obraz właściwości i niedostatków Spółki. Spółka otrzymuje po lustracyi odpis protokołu lustracyjnego wraz z krótkiemi zazwyczaj uwagami, odnoszącemi się do wyników lustracyi. Lustracye Spółek oszczędności i pożyczek odbywają się nieco częściej, aniżeli raz na 2 lata; nie zdołano jednak jeszcze doprowadzić do tego, aby każda Spółka co roku była lustrowaną, co wszakże jest uważane za rzecz konieczną.

Krajowe Biuro jest zarazem organem doradczym i informacyjnym dla Spółek. To zadanie ułatwia sobie między innymi środkami także przez wydawanie czasopisma: „Landwirthschaftliches Genossenschaftsblatt für Niederoesterreich“, które wychodzi raz na miesiąc pod redakcyą p. Faschingbauera.

Dostarczanie książek i formularzy dla Spółek nie odbywa się przez Biuro ale przez upoważnioną do tego drukarnię nakładową „Brüder Zeininger“ w Wiedniu i na jej własny rachunek.

2. „Dolno austryacka centralna kasa dla Spółek“ jest stowarzyszeniem z ograniczoną poręką zawiązanem w r. 1898. Członkami jego są Spółki oraz pojedyńcze osoby przyjęte do stowarzyszenia z powodu wybrania na członków Zarządu lub Rady nadzorczej. Udział wynosi 10 Koron; każda Spółka jest obowiązaną za każdych 25 członków swoich wpłacić jeden udział. Poręka członków jest 20° krotna. Centralna kasa przyjmuje i oprocentowuje nadwyżki pieniężne, lokowane przez Spółki na ich rachunek bieżący i udziela Spółkom w razie potrzeby kredytu bądź to z nagromadzonych depozytów innych Spółek, bądź z pożyczek, zaciąganych u osób nie będących członkami Spółki. Prowadzenie kasy i rachunkowości centralnej kasy powierzonem zastało dolno-austryackiemu zakładowi hipotecznemu za rocznem wynagrodzeniem 2.400 K.

Centralna kasa udziela kredytu podług zasad szczegółowo określonych dla różnych grup stowarzyszeń rolniczych. Mianowicie zaś „Dolno-austryacka mleczarnia,“ „Związek wiejskich Spółek w Dolnej Autryi“, „Dolno-austryacki dom handlowy producentów wina“ i „Towarzystwo produkcyjne tkaczy w Waldviertel“ mogą otrzymywać trojakiego rodzaju kredyt:

a) Kredyt inwestycyjny, którego spłata jest zastosowaną do rentowności przedsiębiorstwa a wysokość może sięgać aż do połowy wartości realności i inwentarza każdego z tych stowarzyszeń;

b) Kredyt w rachunku bieżącym aż do $^2/_3$ części nieobciążanej poręki i do $^3/_4$ części zabezpieczonych pretensyj stowarzyszenia a do pełnej wysokości pretensyi, jeżeli dłużnikiem stowarzyszenia jest państwo albo kraj;

c) Kredyt towarowy na zaliczki aż do 75% wartości.

Stowarzyszeniom korzystającym z tych kredytów nie wolno zaciągać bez zezwolenia Zarządu centralnej kasy żadnych innych pożyczek. Wartość zaliczkowanych towarów oznaczają rzeczoznawcy na podstawie przedkładanych przez stowarzyszenie wyciągów książkowych.

Inne stowarzyszenia, należące do centralnej kasy, mogą otrzymać:

a) Kredyt inwestycyjny aż do połowy wartości realności swoich i do $^1/_3$ części wartości swojego inwentarza;

b) Stowarzyszenia z ograniczoną poręką otrzymują kredyt w rachunku bieżącym aż do $^2/_3$ części nieobciążonej poręki;

c) Stowarzyszenia z nieograniczoną poręką, więc przedewszystkiem Spółki oszczędności i pożyczek są corocznie klasyfikowane co do swej zdolności kredytowej, którą się oblicza w stosunku do ilości członków Spółki po 100, 150, 200 i 300 a wyjątkowo 400 K. na każdego członka;

d) Kredyt przekraczający granicę ad *c)* ustanowioną może być udzielany tym Spółkom oszczędności i pożyczek, które udzielają publicznym korporacyom, stowarzyszeniom melioracyjnym i t. p. hipotecznie zabezpieczonych pożyczek.

Udzielanie kredytu podług powyższych zasad należy do zarządu centralnej kasy a w pewnych wypadkach są upoważnieni do udzielania kredytu: przełożony zarządu w porozumieniu z kierownikiem centralnej kasy. Od Spółek chcących korzystać z przyznanego kredytu nie wymaga się żadnych dokumentów prócz odpowiednio wystylizowanego podania, do którego muszą być dołączone podpisy osób uprawnionych do podpisywania firmy Spółki, legalizowane przez Zwierzchność gminną.

Centralna kasa weszła w życie z dniem 1. stycznia 1899 i otrzymała od Wydziału krajowego na zasilanie swojego kapitału obrotowego 47.874 K. z funduszu „Colloredo-Mansfeld“ na 2%; z osobnego krajowego funduszu rezerwowego dla centralnej kasy 194.021 K. na 2%; specyalny fundusz na kredyty z powodu szkód gradowych (85.159 K.) i z powodu szkód wskutek wylewów (89.676 K.). Nadto przejęła centralna kasa aktywa i passywa t. zw. depozytowego rachunku prowadzonego przedtem w Wydziale krajowym wynoszące po 5,651.339 K.

Rozwój tak urządzonej centralnej kasy był bardzo szybki. Z końcem 1900 r., liczyła centralna kasa 552 członków, w czem 472 Spółki oszczędności i pożyczek, 51 Spółek rolniczych, 4 centralne stowarzyszenia i 25 osób fizycznych. Udziałów wpłaconych miała 2.976 na kwotę 29.760 K. a wartość poręki wynosiła 595.200 K. Obrót kasowy wykazano w kwocie 26,332.244 K., stan wkładek umieszczonych przez Spółki należące do centralnej kasy, wynosił z dniem 31. grudnia K. 9,434.325. Lokacye wkładek pochodzą głównie od Spółek oszczędności i pożyczek, które po największej części posiadają nadmiar funduszów obrotowych i są w większej mierze kasami oszczędności, aniżeli kasami pożyczkowemi. Z dostarczanych zaś funduszów (wkładek) przez Spółki oszczędności i pożyczek korzystają inne Spółki rolnicze przedewszystkiem zaś Spółki rolnicze magazynowe, które do obrotu potrzebują znacznych funduszów. Spółki opłacają centralnej kasie od kredytowanych im kwot po części 4% a przeważnie $4^1/_4$%. Mimo to pozostaje centralnej kasie więcej niż połowa całej sumy lokowanych przez jedne a niezużytkowanych przez inne Spółki wkładek, tak że z górą 5,000.000 K. musiała centralna kasa fruktyfikować przez ulokowanie w krajowym zakładzie kredytowym na 4%. Przyznane przez krajowy Zakład hipoteczny oprocentowanie lokacyj centralnej kasy na 4%, jest wyjątkowo wysokie i niepraktykowane w stosunku z innymi klientami tego Zakładu. Nie dosyć na tem. Dolnoaustryackie Spółki oszczędności i pożyczek przyjmują wkładki oszczędności przeważnie na 4%. Tej stopy procentowej mimo nadmiaru swoich funduszów obrotowych nie chcą redukować, ażeby nie stracić zdobytego u ludności zaufania. Ponieważ zaś wielką część swoich funduszów obrotowych musiały lokować w centralnej kasie także na 4%, przeto dawał się im uczuwać brak dochodów na opędzenie wydatków administracyjnych (podatku rentowego itp.). Dlatego wywarły nacisk na centralną kasę, aby im przyznała nieco wyższe oprocentowanie lokacyj, aniżeli po 4%. Centralnej zaś kasie na odwrót zależało na tem, aby skupić u siebie wszystkie zbędne fundusze Spółek oszczędności i pożyczek zwłaszcza w przewidywaniu coraz większego zapotrzebowania tych funduszów przez Spółki rolnicze. Zakład hipoteczny nie mógł się zdecydować na przyznanie jeszcze wyższego (niż po 4%) oprocentowania lokacyj centralnej kasy, która znowu w interesie rozwoju Spółek rolniczych nie chciała podwyższać stopy procentowej od udzielanego tym Spółkom kredytu. Ostatecznie zdecydował się krajowy Zakład hipoteczny na to, że zrezygnował z pobieranego od centralnej kasy ryczałtowego wynagrodzenia w kwocie 2.400 K. za prowadzenie rachunkowości i kasy, co umożliwiło centralnej kasie podniesienie stopy procentowej od lokacyj Spółek z 4% na 4·1%, począwszy od 1. lipca 1901.

Jakkolwiek centralna kasa jest instytucyą odrębną od krajowego Biura dla Spółek rolniczych, to jednak ścisła łączność między niemi objawia się i utrzymuje przedewszystkiem przez to, że przełożonym Zarządu centralnej kasy jest zwierzchnik

krajowego Biura dla Spółek w Wydziale krajowym, p. Franciszek Richter a kierownikiem centralnej kasy jest kierownik krajowego Biura, p. Faschingbauer.

3. Dolno-austryacka mleczarnia troszczy się o sprzedaż nabiału zbieranego i dostarczanego przez dolno-austryackie Spółki mleczarskie, które są członkami centralnej mleczarni. Udział wynosi 10 K., poręka dwukrotna. Każdy członek jest obowiązany deklarować i wpłacić po jednym udziale za każdy litr dziennie dostarczanego mleka, co się oblicza corocznie na podstawie przecięcia między najwyższą a najniższą ilością dostawy dziennej w poprzednim roku. Z końcem r. 1900 liczyła dolno-austryacka mleczarnia pomiędzy członkami 18 Spółek mleczarskich z 8.087 udziałami w kwocie 80.870 K. Stowarzyszenie to zbudowało zatem w drugiej dzielnicy Wiednia (Leopoldstadt) na gruncie uzyskanym przy regulacyi Dunaju wielką centralną mleczarnię wyposażoną w wszelkie najnowsze i najlepsze urządzenia kosztem 470.000 K. Na budowę tej mleczarni udzieliło c. k. Ministerstwo rolnictwa bezzwrotnej subwencyi w kwocie 80.000 K., Wydział krajowy bezprocentowej pożyczki w tejże wysokości i dwuprocentowej pożyczki w kwocie 64.714 K. z funduszu Colloredo-Mansfeld.

Działalność dolno-austryackich Spółek mleczarskich i ich stosunek do centralnego zakładu przedstawia się dosyć pojedyńczo. Każda z tych Spółek zajmuje się bowiem tylko zbieraniem mleka od swoich członków i odstawą do centralnego zakładu. Przeróbka mleka na masło lub sery wcale się nie odbywa w pojedyńczych Spółkach a w bardzo ograniczonej mierze w centralnej dolno-austryackiej mleczarni. Za dostarczane mleko pełne płaci centralna mleczarnia Spółkom po 14 h. za litr loco dworzec Wiedeń. Dzienna dostawa mleka wynosiła w roku 1900 przeciętnie 13.000 litrów. Sprzedaż nabiału odbywa się w filialnych sklepach, których centralna mleczarnia urządziła w Wiedniu aż 40; potrzebne do sprzedaży masło i sery zakupuje się postronnie, po części także w Galicyi. Działalność swoją rozpoczęła centralna mleczarnia dolno-austryacka z dniem 1. stycznia 1899 r. Pierwszy rok przyniósł stratę 77.696 koron, która tłumaczy się nieuregulowanym jeszcze ruchem mleczarnianym, wyjątkowemi wydatkami założycielskiemi i znacznemi odpisami zaraz w pierwszym roku przeprowadzonemi w zamknięciu rachunkowem; strata znalazła pokrycie w wspomnianej subwencyi rządowej. Drugi rok wykazał już korzystniejsze wyniki a mianowicie zysk 129 koron, przyczem pojedyncze sklepy filialne już poczęły się opłacać.

4. „Dom handlowy producentów wina“ założony został z końcem 1898 r. jako stowarzyszenie z ograniczoną poręką. Jego zadaniem jest popieranie powstawania Spółek producentów wina i ułatwianie im zbytu produktów winnych. Dla stosunków naszego kraju nie przedstawia działalność tego zakładu znaczniejszego interesu. Wystarczy wspomnieć, że stowarzyszenie posiada dwie winiarnie w Wiedniu dla drobnej sprzedaży win austryackich i swoje piwnice na wina, gdzie na składzie znajdowało się z końcem 1900 roku 6.112 hl. wina. W r. 1900 sprzedano win za kwotę 321.863 koron. Członków liczyło stowarzyszenie 225, między nimi 3 lokalne Spółki producentów wina.

5 Urządzenie i działalność „Związku Spółek wiejskich w Dolnej Austryi“ przedstawiłem w rozdziale o Spółkach magazynowych zbożowych, gdyż dotychczas tylko dla tych właśnie Spółek był ten Związek centralnym zakładem.

Lwów, dnia 18. maja 1902.

L. W. 75961/901.

We Lwowie, dnia 17. maja 1902.

Aleg. 38

Sprawozdanie

Wydziału krajowego o utworzeniu posady dyrektora Biura Patronatu dla Spółek oszczędności i pożyczek w Wydziale krajowym.

Wysoki Sejmie!

Uchwałą z d. 16. marca 1899 roku, powziętą na wniosek sejmowej Komisyi dla spraw kredytu włościańskiego w załatwieniu przedłożenia Wydziału krajowego o organizacyi kredytu dla włościan, upoważnił Wys. Sejm Wydział krajowy do zorganizowania biura patronatu dla Spółek oszczędności i pożyczek, wyznaczając na ten cel jakoteż na koszta zakładania takich Spółek ryczałt w kwocie 12.000 zł.

W sprawozdaniu Wydziału krajowego o działalności Patronatu dla Spółek oszczędności i pożyczek za r. 1899, (Aleg. sprawozd. stenogr. z obrad sejmowych w V. sesyi VII. peryodu Sejmu Nr. 28), zdał Wydział krajowy Wys. Sejmowi sprawę z wykonania powyższej uchwały, a mianowicie podał do wiadomości, iż kierownictwo biura Patronatu poruczył Drowi Franciszkowi Stefczykowi, za wynagrodzeniem 2.500 zł. i pozostawieniem mu prawa poboru pensyi emerytalnej w kwocie 736 zł., przyznanej mu dekretem Wydziału krajowego z d. 8. kwietnia 1898 r. LW. 21465/98, jako przeniesionemu w czasowy stan spoczynku profesowi krajowej średniej szkoły rolniczej w Czernichowie. Powołanie to, dokonane pismem z d. 21. kwietnia 1899 r. LW. 26.780, było rzecz prosta prowizorycznem, opartem na obopólnej umowie, zastrzegającej dla obu stron prawo ewentualnego wypowiedzenia służby w terminie sześciomiesięcznym, a jako takie pozwalało interesowanemu Drowi Stefczykowi korzystać z prawa pobierania wspomnianej pensyi emerytalnej. Dalsza oganizacya biura Patronatu znaną jest Wysokiemu Sejmowi z przedłożenia Wydziału krajowego o wykonywaniu Patronatu nad Spółkami oszczędności i pożyczek w r. 1900 (Al. sprawozd. sten. z obrad sejmowych w VI. sesyi VII peryodu Sejmu Nr. 47) i z obecnie w tej sprawie przedłożonego sprawozdania o tym przedmiocie, a skutkiem ciągłego wzrostu składa się obecnie biuro to: z 2 lustratorów i 2 sił pomocniczych zostających pod kierunkiem kierownika, w razie zaś przyznania na r. 1902 przez Wys. Sejm kredytu, jakiego się Wydział krajowy w wspomnianem sprawozdaniu domaga na Biuro Patronatu, liczyć ono będzie od lipca tegoż roku: 3 lustratorów i 2 siły pomocnicze. Wszystkie te siły są prowizorycznie przyjętymi funkcyonarynszami, nie nabywającymi praw do emerytury, zaopatrzeń dla wdów i sierót,

cała akcya bowiem Wydziału krajowego w sprawie intenzywnego popierania tworzenia w kraju lokalnych stowarzyszeń kredytowych dla ludności rolniczej jest dopiero w zawiązkach, a wymagając znacznych wydatków ze strony funduszu krajowego na samą rzecz, nie pozwala wydatków tych powiększać przez zaciąganie tak daleko idących obowiązków wobec pracowników, jeszcze nie wypróbowanych w pracy, którzy jeszcze nie mieli sposobności zasłużenia się w tej pracy krajowi.

Ten prowizoryczny charakter całego personalu zorganizowanego biura wkłada na kierownika jego tem większą odpowiedzialność, tem większy obowiązek czuwania nad pracą podwładnych mu pracowników, zwłaszcza wobec ciągłego wzrostu działalności Biura, wynikającego z pomyślnego rozwoju podjętej przez Wys. Sejm akcyi krzewienia spółek oszczędności i pożyczek w kraju i otaczania ich troskliwą opieką, rozwoju, którego dowodzą cyfry i dane przytoczone w sprawozdaniu Wydziału krajowego o wykonywaniu Patronatu nad takiemi Spółkami w ciągu r. 1901. Badanie stosunków miejscowych w miejscowościach, zgłaszających się coraz liczniej o założenie spółek, kontrola prowadzenia spółek już założonych, ciągła z niemi korespondencya w celu pouczeń i wyjaśnień, ciągła ewidencya ich położenia finansowego, potrzebna dla udzielania im pomocy kredytowej, czy to z utworzonego przez Wys. Sejm funduszu pożyczkowego, czy z otwartego przy pomocy tego funduszu rachunku bieżącego w Banku krajowym, pośrednictwo w lokacyi zapasów gotówki między poszczególnemi spółkami, wreszcie praca około wykształcenia pracowników w spółkach, przeprowadzana na kursach urządzanych dla kasyerów, rachmistrzów i członków zarządów spółek, jeśli już nie wspomnimy o działalności Patronatu w zastępstwie spółek wobec władz podatkowych i sądowych, oto szereg agend Biura, które wymagają od jego kierownika ciągłej jego działalności, dawania zarówno inicyatywy w akcyi Biura jak i czujności w przeprowadzeniu jego czynności.

Wobec tego wzrostu obowiązków kierownika Biura uznał Wydział krajowy za rzecz odpowiadającą dobru urzędowania ustalenie stanowiska tego, sądzi bowiem, że zapewnienie temu, kto na nie kiedykolwiek powołanym będzie, spokoju o przyszłość własną i rodziny, wpłynie dodatnio na wydatność jego pracy, a wiążąc go ściślej z Wydziałem krajowym, zwiększając odpowiedzialność na nim jako na urzędniku stałym ciążącą, zapewni Wydziałowi krajowemu większą rękojmię należytego urzędowania, niż to możliwe przy luźnym stosunku tymczasowego pracownika.

Wychodząc z tego przekonania, przedkłada Wydział krajowy Wys. Sejmowi poniżej wniosek utworzenia w etacie Wydziału krajowego stałej posady dyrektora biura Patronatu. Proponowane we wniosku pobory, które mają być z tą posadą połączone, odpowiadają co do wysokości płacy i dodatku aktywalnego poborom sekretarzy konceptowego etatu Wydziału krajowego. Jedynie co do wysokości pięcioleci odstępuje wniosek Wydziału krajowego od tego typu, proponując przyznanie tej posadzie prawa do poboru 3 pięcioleci w kwocie 500 koron rocznie każde, podczas gdy z posadą sekretarza Wydziału krajowego połączone jest prawo do poboru 3 pięcioleci w wysokości 400 koron. Podwyżkę tę uznał Wydział krajowy za wskazaną ze względu na to, że posada dyrektora Biura Patronatu nie daje możności awansu, podczas gdy z posady sekretarza możliwym jest awans na radcę Wydziału krajowego.

Wydział krajowy zamierza, w razie, jeżeli Wys. Sejm raczy przyjąć wniosek utworzenia posady dyrektora Biura Patronatu, jeśli oczywiście nic takiego nie zajdzie, coby Wydział krajowy skłonić mogło do zmiany decyzyi, nadać tę posadę dotychczasowemu kierownikowi Biura Patronatu, Drowi Franciszkowi Stefczykowi, dotychczasowa bowiem jego praca na tem stanowisku, zasługująca na najzupełniejsze uznanie, czyni go najodpowiedniejszym do zajęcia tej posady. Ze względu na ten zamiar przedkłada Wydział krajowy Wysokiemu Sejmowi wniosek udzielenia Wydziałowi krajowemu upoważnienia do przyznania Drowi Franciszkowi Stefczykowi na wypadek mianowania go dyrektorem Biura Patronatu dla Spółek oszczędności i pożyczek w Wydziale krajowym dodatku osobistego w kwocie 800 K rocznie. Dodatek ten uzasadnia Wydział krajowy potrzebą wyrównania dotychczasowych poborów Dra Franciszka Stefczyka. Dotychczas pobiera on: *a)* tytułem wynagrodzenia za kierownictwo Biura Patronatu kwotę roczną 5000 K, *b)* tytułem emerytury za policzonych 12 lat i 5 miesięcy służby na posadzie profesora w kraj. średniej szkole rolniczej w Czernichowie kwotę

roczną: 1472 K, łącznie tedy: 6472 koron rocznie. W razie nadania posady, która ma być utworzoną, pobierałby Dr. Stefczyk:

a)	tytułem płacy	4800 K
b)	„ dodatku aktywalnego . .	840 „
	razem	5640 K

a że będąc powołanym do czynnej stałej służby, musiałby utracić prawo poboru emerytury w kwocie 1472 K, przeto z dotychczasowych poborów utraciłby 832 K. Różnicy tej nie mógłby Wydział krajowy wyrównać w granicach własnego zakresu działania, w myśl bowiem postanowienia §. 37 ustanowy służby krajowej z d. 23. marca 1866 r., Wydział krajowy ma prawo przyznawania dodatków osobistych jedynie do wysokości 200 zł. czyli 400 koron rocznie.

Gdy powyższy dodatek osobisty będzie przez Wys. Sejm przyznany dla wyrównania dotychczasowych poborów, a w myśl §. 29. ustęp 2-gi statutu emerytalnego dla urzędników i sług etatowych Wydziału krajowego z d. 15. lutego 1898 r. dodatki osobiste przyznane dla wyrównania poborów są policzalne przy wyznaczeniu pensyi emerytalnych i wdowich, przeto we wniosku niżej przedstawionym Wydział krajowy zaznacza, że dodatek proponowany będzie do emerytury wliczalnym.

Uwzględnienie wniosków wyżej omówionych nie pociąga za sobą zwiększenia wydatków funduszu krajowego, pobory bowiem połączone z posadą, która ma być utworzona i proponowany dodatek osobisty znajdą pokrycie w ryczałcie wstawionym w Rubr. XV. poz. 310 preliminarza wydatków funduszu krajowego na r. 1902, na koszta zakładania Spółek oszczędności i pożyczek, tudzież na koszta utrzymania Biura Patronatu dla tych Spółek, a nadto zaoszczędzoną zostanie z preliminowanej w preliminarzu budżetu krajowej średniej szkoły rolniczej w Czernichowie emerytury Dra Stefczyka ta kwota, której wypłata od dnia ewentualnej nominacyi jego na dyrektora Biura Patronatu przestanie być płatną.

Na powyższem przedstawieniu sprawy oparty wnosi Wydział krajowy:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. Sejm ustanawia w etacie urzędników Wydziału krajowego posadę dyrektora Biura Patronatu dla Spółek oszczędności i pożyczek.

Z posadą tą połączone są następujące pobory i prawa:

1) Płaca stała o rocznych 4800 koron.

2) Dodatek aktywalny o rocznych 480 koron.

3) Prawo do 3 dodatków pięcioletnich każdy po 500 koron rocznie pod warunkami określonymi w §. 4 uchwały sejmowej z d. 3. stycznia 1874 r.

4) Prawo do emerytury, względnie pensyi wdowiej, pensyi sierocińskiej, dodatków na wychowanie dzieci, w myśl postanowień statutu emerytalnego z d. 15. lutego 1898 roku.

II. Sejm upoważnia Wydział krajowy do przyznania Drowi Franciszkowi Stefczykowi, prowizorycznemu kierownikowi Biura Patronatu dla Spółek oszczędności i pożyczek, w razie mianowania go dyrektorem tegoż Biura, dodatku osobistego wliczalnego do wymiaru emerytury, w kwocie rocznej 800 koron.

Z Rady Wydziału kraj. Król. Galicyi i Lodomeryi z W. Ks. Krakowskiem.

Marszałek krajowy:

A. Potocki *w. r.*

Sprawozdawca:

Dr. Tadeusz Pilat *w. r.*

Członek Wydziału krajowego:

LW. 35.247/902. We Lwowie, dnia 31. maja 1902.

Aleg. 39

Sprawozdanie

Wydziału krajowego o Banku krajowym.

Wysoki Sejmie!

W ubiegłej sesyi powziął Wysoki Sejm w załatwieniu wniosków Wydziału krajowego a na podstawie sprawozdania Komisyi bankowej o tychże wnioskach następujące uchwały dotyczące Banku krajowego na posiedzeniu z d. 5. lipca 1901 r.:

1. Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego o Banku krajowym za r. 1900.

2. Sejm udziela Dyrekcyi Banku krajowego absolutoryum z rachunków za czas od 1. stycznia do 31. grudnia 1900 r.

3. Sejm przekazuje Wydziałowi krajowemu do zbadania i zdania sprawy na najbliższej sesyi sejmowej wniosek posła Romanowicza, który brzmi:

„Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, ażeby opracował i Sejmowi na najbliższej sesyi przedłożył wnioski celem utworzenia w Banku krajowym osobnego oddziału przemysłowego".

„Zadaniem oddziału tego byłoby:

„1. Udzielanie kredytu przemysłowego na bezpośrednio produkcyjne cele, na wykonywanie zamówień, przedsiębiorstw, dostaw i t. p.

„2. Inicyatywa w zakładaniu wielkich przedsiębiorstw przemysłowych, udział w ich zakładaniu przez częściowe dostarczanie kapitału zakładowego, akcyjnego czy udziałowego, finansowanie i t. p.

W tym celu należy kapitał zakładowy Banku przez odpowiednią dotacyę z funduszu krajowego w sposób wydatny podnieść".

W wykonaniu uchwał wyżej przytoczonych zawiadomił Wydział krajowy reskryptem z dnia 26. lipca 1901 r. LW. 49.498 poszczególnych członków Dyrekcyi Banku o udzielonem przez Wysoki Sejm absolutoryum, a zarazem podał tę uchwałę do wiadomości Rady nadzorczej i Dyrekcyi Banku, nadmieniając, że sprawa poruszona w przekazanym Wydziałowi krajowemu wniosku utworzenia w Banku osobnego oddziału przemysłowego będzie przedmiotem oddzielnych studyów i zarządzeń Wydziału krajowego. W kwestyi tej postanowił Wydział krajowy przedewszystkiem, zanim podejmie dalsze studya w tej sprawie, zasięgnąć opinii krajowej Komisyi dla spraw przemysłowych, jako organu w pierwszym rzędzie do wydania jej powołanego. Krajowa Komisya dla spraw przemyłowych opinii tej do chwili wygotowania niniejszego sprawozdania nie przedłożyła, przeszkodziły temu bowiem dwie okoliczności: po pierwsze fakt, iż u schyłku kadencyi urzędowania Komisyi (kończącej się z końcem roku 1901), nie mogła się Komisya w dawnym swym składzie sprawą tak wielkiej wagi odpowiednio wyczerpująco zająć, powtóre, ta okoliczność, iż ciało to w nowym swym składzie zajęło się przedewszystkiem sprawą własnego uorganizowania się przez opracowanie potrzebnych zmian w statucie i dopiero po ukończeniu tej pracy będzie mogło przystąpić do ułożenia programu akcyi dźwigania przemysłu w kraju, w którym to programie sprawa współdziałania Banku krajowego i odpowiedniego zwiększenia w tym celu jego uposażenia znajdzie miejsce. Obecnie tedy nie może Wydział krajowy wywiązać się z danego mu przez Wysoki Sejm polecenia i za-

pewne dopiero w roku przyszłym będzie mógł Wysokiemu Sejmowi przedłożyć sprawozdanie określające szczegółowo jego stanowisko w tej kwestyi.

Na posiedzeniu z dnia 18. czerwca 1901 dokonał Wysoki Sejm zgodnie z propozycyą Wydziału krajowego wyboru 3 członków i 2 zastępców członków Rady nadzorczej Banku krajowego na kadencyę rozpoczynającą się z dniem 1. stycznia 1901 r. Wydział krajowy, zawiadomiony o tym wyborze pismem Marszałka krajowego z dnia 18. czerwca 1901 r. Ls. 520, oznajmił o nim wybranym, tudzież Prezydyum Rady nadzorczej Banku pismem swem z dnia 1. lipca 1901 r. LW. 42.786.

Zanim Wydział krajowy przejdzie do przedstawienia swych czynności w zakresie administracyi Banku krajowego, podaje do wiadomości Wysokiego Sejmu, że sprawa połączenia kredytu hipotecznego w Banku krajowym z ubezpieczeniem na życie, poruszona uchwałą Wysokiego Sejmu z dnia 13. lutego r. 1897, o której od czasu owej uchwały kilkakrotnie na tem miejscu wspominano, omawiając trudności, jakie stawały w drodze jej rozwiązaniu, obecnie dzięki usilnym staraniom Dyrekcyi Banku krajowego weszła na nowe tory, rokujące nadzieję, że w najbliższej przyszłości zostanie ona pomyślnie załatwioną. Relacyą z dnia 9. maja 1902 roku l. 16.617/902 przedstawiła Dyrekcya Banku Wydziałowi krajowemu stan tej sprawy
Aleg. I. zupełnie wyczerpująco. Odpis tej relacyi załączamy ·/. jako załącznik niniejszego sprawozdania.

Z kolei przechodzi Wydział krajowy do omówienia swych zarządzeń dotyczących Banku krajowego a wydanych stosownie do postanowień §. 112. statutu tegoż Banku.

Z mocy postanowienia zawartego w alinei 3. powołanego paragrafu statutu, względnie w wykonaniu postanowienia §. 4. ustęp 2. tegoż statutu zaliczył Wydział krajowy w czasie od przedłożenia ostatniego sprawozdania „o Banku krajowym“ następujące miejscowości do rzędu tych, w których Bank krajowy może po myśli §. 4. statutu swego udzielać pożyczek hipotecznych na domy mieszkalne murowane, podatkowi domowo-czynszowemu podległe:

1. Uchwałą z dnia 8. października 1901 r. LW. 68.006 miejscowość: Posadę Olchowską w powiecie Sanockim;

2. Uchwałą z dnia 29. listopada 1901 r. LW. 81.415 miasto Żywiec, w powiecie Żywieckim;

3. Uchwałą z dnia 13. grudnia 1901 LW. 85.218 miasta: Bóbrka i Chodorów, w powiecie Bóbreckim;

4. Uchwałą z dnia 14. lutego 1902 LW. 8.310 miasto Leżajsk, w powiecie Łańcuckim;

5. Uchwałą z dnia 14. lutego 1902 LW. 10.409 miejscowość Ustrzyki dolne, w powiecie liskim;

6. Uchwałą z dnia 26. marca 1902 r. LW. 17.892 miejscowość Zakopane, w powiecie Nowotarskim;

7. Uchwałą z dnia 18. kwietnia 1902 r. LW. 26.126 miasto Mielec, w powiecie Mieleckim.

Wobec złożenia przez Dra Damiana Sawczaka, pierwszego zastępcę komisarza Wydziału krajowego do Banku krajowego, mandatu tego, zamianował Wydział krajowy, z mocy postanowienia §. 112. ustęp 12. statutu Banku krajowego, uchwałą z dnia 7. lutego 1902 r. LW. 10.211, pierwszym zastępcą komisarza krajowego do Banku, p. Michała Glidziuka, członka Wydziału krajowego. Gdy następnie dotychczasowy Komisarz Wydziału krajowego do Banku, p. Mieczysław Onyszkiewicz zrzekł się tego stanowiska, zamianował Wydział krajowy z mocy powyżej powołanego postanowienia statutu Banku uchwałą z dnia 14. marca 1902 r. LW. 15.955, Dra Tadeusza Pilata, członka Wydziału krajowego, wspomnianym komisarzem.

Z mocy postanowienia §. 112. ustęp 9. zatwierdził Wydział krajowy uchwałą swą z dnia 11. października 1901 r. LW. 64.856 jednomyślną uchwałę Rady Nadzorczej Banku o powiększeniu etatu urzędników Banku o pięć posad, tak, iż etat ten obejmuje obecnie 77 posad zamiast dotychczasowych 72 posad. Oprócz powiększenia liczby posad, spowodowała ta zmiana etatu także odmienne ich, niż dotychczas ugrupowanie, a to w tym kierunku, iż liczbę posad w rangach wyższych odpowiednio powiększono, by umożliwić rychlejszy awans z rang niższych. Mianowicie powiększono liczbę posad w randze I. etatu, która dotąd obejmowała tylko 3 posady, o jedną posadę, w randze II. (dotąd 3 posady) o 5 posad, w randze III. (dotąd 9 posad) o jedną posadę; w randze IV. pozostawiono niezmienioną liczbę (t. j. 11) posad,

podobnie w randze V., klasie I. utrzymano dotychczasową liczbę 9 posad, zwijając 2 posady w randze V, klasie II., która dotąd liczyła 17 posad, obecnie zaś liczy tylko 15. W randze VI. pozostała liczba posad (20) niezmieniona. Wydatek, jaki z powodu tej zmiany etatu poniesie Bank krajowy, wyniesie rocznie 29.200 kor., a po potrąceniu pięcioleci, które wskutek awansu odpadną, redukuje się on w pierwszem pięcioleciu po dokonanej zmianie, do rocznego wzrostu wydatków w kwocie 22.700 kor. Wydział krajowy zatwierdził powyższą zmianę etatu, uwzględniając przywiedzione na jej poparcie przez Dyrekcyę Banku dane, dowodzące ciągłego wzrostu czynności Banku, wynikającego z rozwoju tej instytucyi. Relacyę Dyrekcyi Banku z dnia 22. września 1901 r. L. 34.869 zawierającą uzasadnienie potrzeby zmiany etatu, dołącza ·/· Wydział krajowy w odpisie, jako załącznik niniejszego sprawozdania. **Aleg. II.**

W ciągu czasokresu, objętego niniejszem sprawozdaniem, spełniało 68 lokalnych instytucyi finansowych funkcye organów pomocniczych i wykonawczych Banku krajowego na mocy uchwał Wydziału krajowego, powziętych zgodnie z postanowieniem §. 112, ustęp 10. statutu Banku krajowego. Obraz czynności tych zastępstw w ciągu roku 1901 przedstawiony jest w dołączonem do sprawozdania Rady Nadzorczej Banku zamknięciu rachunkowem (na str. 26 i 27), a tu zaznaczamy jedynie, że w czasie objętym niniejszem sprawozdaniem, powierzył Wydział krajowy zastępstwo Banku jednej tylko instytucyi, a mianowicie uchwałą z dnia 6. grudnia 1901 r. LW. 83.119 „Powiatowej Kasie oszczędności“ w Brzeżanach, na powiat polityczny Brzeżański.

Nadmieniając, że obok niniejszego sprawozdania przedkłada Wydział krajowy osobno także: 1. sprawozdanie o powiększeniu gwarancyi kraju za zwrot i oprocentowanie wkładek oszczędności, w Banku kraj. lokowanych, do sumy 16,000.000 kor., 2. sprawozdanie w przedmiocie budowy skrzydła gmachu sejmowego na pomieszczenie biur Banku krajowego, 3. propozycyę wyboru 4 członków Rady Nadzorczej Banku i 2 zastępców członków tejże Rady, kończy Wydział krajowy sprawozdanie niniejsze, a przedkładając w załączeniu ·/· w myśl postanowienia §. 100. statutu Banku sprawozdanie jego Rady Nadzorczej za rok 1901 wraz z bilansem i zamknięciem rachunków Banku za czas od 1. stycznia do 31. grudnia 1901 r., przedstawia Wysokiemu Sejmowi wniosek: **Aleg. III.**

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego o Banku krajowym.
2. Sejm udziela Dyrekcyi Banku krajowego absolutoryum z rachunków za czas od 1. stycznia do 31. grudnia 1901 r.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:
A. Potocki w. r.

Sprawozdawca:
Dr. Tadeusz Pilat, w. r.
Członek Wydziału krajowego.

Alegat I. do sprawozdania Wydziału krajowego L. 35.247/902.

Sprawozdanie

Dyrekcyi Banku krajowego z dnia 9. maja 1902 roku L. 16.617/902 do Wydziału krajowego.

W dalszem wykonaniu wysokiego polecenia z dnia 22. maja 1900 l. 32.609 i odwołując się do poprzedniego sprawozdania naszego z d. 14. czerwca 1900 l. 22.444 w sprawie połączenia kredytu hipotecznego z ubezpieczeniem na życie, mamy zaszczyt przedłożyć Wysokiemu Wydziałowi następujące sprawozdanie:

Połączenie kredytu hipotecznego z ubezpieczeniem na życie niepraktykowane w żadnej instytucyi asekuracyjnej w Austryi nie dało się przeprowadzić według wzoru bawarskiego Banku z tego powodu, iż Ministerstwo spraw wewnętrznych nie zatwierdziło mimo rozlicznych projektów ze strony Towarzystw asekuracyjnych i mimo rozpisanego konkursu przez zawodowy związek matematyków asekuracyjnych, żadnego z przedłożonych mu projektów specyalnej taryfy asekuracyjnej dla ubezpieczeń życiowych, połączonych z kredytem hipotecznym.

Gdy z korespondencyi, przeprowadzonej w tej sprawie z Dyrekcyą Towarzystwa wzajemnych ubezpieczeń, a ostatnio z listu tegoż Towarzystwa z dnia 18. maja 1901 l. 9.954/XIV wynikało, że nie można mieć nadziei, by jednolita taryfa dla ubezpieczeń życiowych, połączonych z kredytem hipotecznym, w niedługiej przyszłości mogła uzyskać zatwierdzenie — podniesioną została myśl, ażeby omawianą sprawę rozwiązać na razie w inny sposób.

Jak wiadomo przeprowadza „Bawarski Bank hipoteczny i wekslowy", w Monachium sprawę omawianą w ten sposób, iż albo: *a)* dłużnik pożyczki hipotecznej wcale nie amortyzuje, opłacając tylko procenta i premię — poczem w razie śmierci dłużnika dług umarza się z kapitału zabezpieczonego (Taryfa H 1), albo: *b)* dłużnik amortyzuje pożyczkę hipoteczną, spłacając w każdej racie hipotecznej część kapitału, a obok tego opłaca zniżającą się premię na zabezpieczenie sumy, która w razie śmierci dłużnika obracaną bywa na spłatę reszty dłużnego kapitału (Taryfa H 2 i H 3).

W pierwszym wypadku premia jest stałą przez cały okres ubezpieczenia (do 65. roku życia), gdyż kapitał zabezpieczony pozostaje co do cyfry jednaki, w drugim wypadku premia jest malejącą, gdyż kapitał zabezpieczony maleje w miarę spłaty pożyczki. W obu wypadkach opłaca dłużnik (w racie i premii asekuracyjnej) ogółem rocznie około $6^1/_2\%$ do 7% wypożyczonego kapitału, a więc mniej, aniżeli przy zwykłych pożyczkach hipotecznych o krótszym planie umorzenia dłużnicy opłacać zwykli.

Jasną jest rzeczą, że Bank bawarski doszedł do tego najpierw przez specyalną, a więc niższą od zwykłej, taryfę asekuracyjną, a powtóre przez to, iż albo na amortyzacyę kapitału nic nie pobiera, albo okres spłaty pożyczki anuitetowej przyjął jak najdłuższy (przy $4^1/_2\%$ anuitecie okres $55^1/_2$ lat, przy 5% anuitecie $40^1/_2$ lat).

Ponieważ tedy nie możemy się na razie liczyć z możnością uzyskania w Austryi taryfy specyalnej dla ubezpieczeń hipoteczno-życiowych, możnaby ubezpieczenie przeprowadzać tylko na podstawie dziś istniejących taryf życiowego ubezpieczenia, a zarazem — celem dopomożenia dłużnikowi do poniesienia tego ciężaru — umniejszyć ratę hipoteczną przez udzielenie pożyczek na okres dłuższy, aniżeli to się obecnie działo zwykło.

Zastanawiając się nad tą kwestyą, trzeba mieć przed oczyma zawsze cel ostateczny ubezpieczenia życiowego w połączeniu z kredytem hipotecznym, tj. po-

zostawienie rodzinie dłużnika nieruchomości wolnej od długu. Osiągnięcie tego celu jest tak samo doniosłem dla włościanina, z którego śmiercią ubywa czynnik główny gospodarstwa rolnego, jak i dla właściciela realności miejskiej, np. lekarza lub urzędnika, z którego śmiercią gaśnie, a przynajmniej znacznie maleje dochód płynący z ich pracy. Jeżeli więc dłużnik, włościanin, czy mieszczanin, opłacając od długu hipotecznego pewną kwotę procentową nie wyższą, aniżeli obecnie zwykła wynosić rata hipoteczna, kwotą tą będzie już zarazem opędzał koszta ubezpieczenia kapitału pośmiertnego, to tego rodzaju kombinacya będzie naturalnie swą wartością przewyższała zwykłą pożyczkę hipoteczną, gdyż będzie dawała dłużnikowi pewność umorzenia długu z chwilą jego śmierci, nie nakładając nań podczas trwania spłaty pożyczki większych ciężarów, aniżeli obecnie to ma miejsce przy pożyczkach hipotecznych o krótszym okresie umorzenia. Korzyść tę da się tedy osiągnąć przez zastosowanie przy pożyczkach hipoteczno-życiowych dłuższego planu umorzenia.

Rozważając rzecz przy uwzględnieniu taryf asekuracyjnych Towarzystwa wzajemnych ubezpieczeń w Krakowie, doszliśmy do przekonania, iż sprawa ta da się rozwiązać w sposób poruszony. Nasunęły się nam wprawdzie na myśl liczne bardzo trudności natury prawnej a zarazem nie mogliśmy zataić przed sobą, że sprawa ta wymagać będzie bardzo czujnej kontroli, a co zatem idzie, ścisłych i niezawodnych ewidencyj, mimo to jednak doszliśmy do przekonania, że ze względu na ekonomiczną doniosłość tej sprawy, należy na razie dążyć do jej rozwiązania w sposób wyżej poruszony.

Ideałem rozwiązania kwestyi ubezpieczenia życiowego w połączeniu z kredytem hipotecznym jest niewątpliwie praktykowane w Banku bawarskim ubezpieczenie z malejącą premią, obok niego zaś jest używane ubezpieczenie z premią stałą przy pożyczkach, które się nie amortyzują. Jeżeli więc osiągnięcie pierwszego rodzaju kombinacyi jest niemożliwe dla braku taryfy, to (gdy w Banku krajowym udzielanie pożyczek hipotecznych nieamortyzacyjnych nie jest dopuszczalne) można przez pożyczki długoterminowe zbliżyć się jak najbardziej do drugiej kombinacyi Banku bawarskiego; przy pożyczkach długoterminowych idzie bowiem z raty półrocznej bardzo mała kwota na spłatę kapitału (zwłaszcza w pierwszych latach), a więc mielibyśmy do czynienia z typem bardzo zbliżonym do kombinacyi bawarskiego Banku z pożyczkami nieamortyzacyjnemi.

Biorąc za podstawę dzisiejsze 4½% plany umorzenia pożyczek hipotecznych włościańskich, zobaczymy, że rata półroczna pożyczki spłacalnej w 12½ latach wynosi 5·5%, a więc roczna opłata wynosi 11%, podczas gdy roczna opłata przy 23 letnim planie umorzenia wynosi 7·5% wypożyczonego kapitału. Jeżeli więc dłużnikowi włościańskiemu zamiast pożyczki na lat 12½ udzielimy pożyczki na lat 23, ażeby umożliwić mu asekuracyę życiową, to biorąc średni wiek ubezpieczonego 35 lat, zobaczymy, iż musiałby opłacać (według tablicy II. krakowskiego Towarzystwa) okrągło 3% kapitału tytułem premii, co razem z ratą hipoteczną wynosiłoby 10·5% rocznie, a więc mniej, aniżeli same raty hipoteczne bez ubezpieczenia życiowego przy 12½ rocznym planie umorzenia. *Mutatis mutandis* da się to samo wykazać przy pożyczkach miejskich, a dałoby się naturalnie jeszcze bardziej udogodnić przez wprowadzenie dla pożyczek włościańskich i miejskich planów umorzenia dłuższych, aniżeli obecnie obowiązujące.

Ponieważ kredyt, o którym mowa, udzielany będzie w 4% listach zastawnych, a dla pożyczek na realności miejskie dadzą się zużytkować plany umorzenia dla pożyczek na dobra obliczone, przeto poleciliśmy sporządzenie nowych planów umorzenia dla 4% pożyczek hipotecznych włościańskich na okresy dłuższe, dotąd według obowiązujących przepisów niepraktykowane.

Według dokonanych obliczeń wymagać będzie umorzenie 4% pożyczki udzielonej na:

lat	27½	rocznej	opłaty	na	procent,	dodatek	admin. i amortyzacyę	6½%
„	33	„	„	„	„	„	„	6%
„	36½	„	„	„	„	„	„	5¾%

Biorąc tedy średni okres 33 lat i średnią premię asekuracyjną 3%, opłacałby rocznie dłużnik tytułem pożyczki i asekuracyi ogółem 9% wypożyczonego kapitału, a więc mniej (o ½%) aniżeli opłaca bez asekuracyi życiowej przy 14½-letnim planie umorzenia.

Po przeprowadzeniu wstępnych rokowań z Towarzystwem wzajemnych ubezpieczeń w Krakowie i zbadaniu oferowanych warunków, powzięła Rada Nadzorcza Banku krajowego na posiedzeniu dnia 3. stycznia 1902 następujące uchwały:

I. Upoważnia się Dyrekcyę do wprowadzenia pożyczek hipotecznych, połączonych z ubezpieczeniem życiowem;

II. Upoważnia się Dyrekcyę do zawarcia szczegółowej umowy z Towarzystwem wzajemnych ubezpieczeń w Krakowie;

III. Poleca się Dyrekcyi wypracowanie szczegółowych przepisów dla pożyczek hipotecznych, połączonych z ubezpieczeniem życiowem.

Skoro tedy prowadzone obecnie z krakowskiem Towarzystwem wzaj. ubezpieczeń rokowania zostaną sfinalizowane, przedłoży Bank krajowy Wysokiemu Wydziałowi krajowemu projekt przepisów o udzielaniu pożyczek hipotecznych, połączonych z ubezpieczeniem życiowem, a po zatwierdzeniu tych przepisów, wprowadzi w życie omawiane pożyczki.

Wysoki Wydział raczy to sprawozdanie przyjąć do swej wiadomości.

Bank krajowy Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Alegat II. do sprawozdania Wydziału krajowego L. 35.247/902.

Sprawozdanie

Dyrekcyi Banku krajowego we Lwowie z dnia 22. września 1901 Nr. 34.869 do Wydziału krajowego.

Na skutek jednomyślnej uchwały Rady nadzorczej z 21. b. m. mamy zaszczyt przedłożyć Wysokiemu Wydziałowi wniosek o powiększenie etatu urzędników Banku krajowego o 5 posad.

Stawiając wniosek na powiększenie etatu urzędników Banku, spotkać się możemy z zarzutem, iż zbyt często z takimi wnioskami Bank występuje. Zarzut ten nie byłby jednak sprawiedliwy, gdyż ciągły a stały wzrost Banku wymaga naturalnie ciągłego powiększania sił roboczych i potrzeba ta ustanie dopiero w chwili, skoro Bank przestanie się rozwijać.

Wzrost zaś ciągły czynności Banku uwidacznia choćby pobieżne zestawienie cyfrowe.

Liczba niespłaconych pożyczek działu emisyjnego wynosi w Banku 9.365 sztuk, podczas gdy w Galic. Kasie oszczędności wynosi . . . . . sztuk 1.664
w Galic. Towarzystwie kredytowem ziemskiem. . . . . „ 4.874
w Galic. Banku hipotecznym. . . . . „ 4.381
razem w 3 pierwszorzędnych Zakładach krajowych . . sztuk 10.919

a zatem zaledwie o 1.500 więcej jak w jednym naszym Banku. Nadto zawiaduje Bank krajowy 5-ma samoistnemi funduszami krajowymi (przemysłowy, przemysłowo-rolniczy, hodowlany, Kółek rolniczych i Spółek oszczędności i pożyczek), a liczba pożyczek w tych funduszach wynosi sztuk 413.

Portfel bankowy wekslowy zawiera sztuk 7.970, rachunków bieżących w Banku otwartych jest 850, książeczek wkładkowych w obiegu 5.834, depozytów zachowawczych 1 474, a winkulacyjnych 1.536.

Jest to zatem maszyna wielka, czemu odpowiada ilość wysłanych listów działu bankowego rocznie 54.000 sztuk i wzmagająca się ilość wejść hipotecznych: w roku 1885 było wejść 3.200, w r. 1887 5.800, w r. 1894 9.300, a w r. 1900 16.000.

Bank posiada wcale ruchliwą Filię i 68 zastępstw, a nadto prowadzi sam z wielką dla dłużników pieniężną i moralną korzyścią dział egzekucyjny, w innych bankach przez adwokatów poza bankami prowadzony, a liczba prowadzonych egzekucyj rocznie wynosi: politycznych 4.129, sądowych 143, razem 4.272. Ten stosunek do Zastępstw i prowadzenie działu egzekucyjnego powiększa nieproporcyonalnie nakład pracy i w tym względzie nie ma żadnej analogii między naszym Bankiem, a innymi podobnymi Zakładami.

Nie można więc tedy etatu urzędniczego Banku krajowego: 72 uważać za zbyt wielki i owszem jest on bardzo szczupłym. To też praca w naszym Banku jest bardzo wytężającą, a w czasie urlopów, choroby, lub służby wojskowej — dla niemożliwości należytego zarządzenia zastępstwa, wręcz siły przechodząca.

To też wzrost liczby urzędników w miarę rozwoju Banku wcale nie jest przesadnym.

Przy pierwszej organizacyi w r. 1885 ustanowiono 22 urzędników, w r. 1887 wzrosła liczba urzędników do 32, w r. 1893 do 43, w r. 1895 do 60, w r. 1900 do 72.

Przyrost tedy proponowany 5 urzędników po dwu dalszych latach jest zupełnie uzasadniony.

Ponadto zaznaczyć musimy, że rozkład etatu na poszczególne rangi wedle obowiązującego rozporządzenia z 27. kwietnia 1900 l. 22.340 okazał się w praktyce niesprawiedliwym. Wobec ustanowionych w I. randze 3 posad, a w III. randze 9 posad ustanowiono w II. randze 3 posady. Gdy zaś przejście do I. rangi jest tylko wyjątkowem, a w II. randze jest zbyt mało posad — przeto większość urzędników

kończy swój awans na III. randze z 4.000 K. rocznych poborów. I rzeczywiście na 9 posad w III. randze jest:

3 urzędników z 18-letnią służbą bankową,
4 „ z 16 „ „ „
1 urzędnik z 14 „ „ „ i tylko
1 „ z 12 „ „ „

Jest to stanowczo awans za powolny i w każdej innej dykasteryi pomyślniejszy, zwłaszcza że w randze III. posiada Bank samych urzędników wypróbowanych i znakomitych.

Dysproporcya ta tem bardziej razi urzędników Banku krajowego, że stosunki awansów i płac korzystniejsze są w Galic. Kasie oszczędności wedle etatu zatwierdzonego przez Wysoki Wydział uchwałą z 3. czerwca 1900 l. 23.361. Płaca bowiem wraz z dodatkiem funkcyjnym wynosi:

w I. randze w Gal. Kasie oszczędn. K. 6.800·—, w Banku kraj. K. 6.800·—
„ II. „ „ „ „ „ „ 5.880·—, „ „ „ „ 5.120·—
„ III. „ „ „ „ „ „ 4.960·—, „ „ „ „ 4.000·—

Na 32 urzędników jest w Gal. Kasie oszczędności w 2 pierwszych rangach 6, a zatem 19%, w Banku krajowym na 72 także tylko 6, a zatem 8·5%.

Nie dziwnem jest zatem, że najlepsi urzędnicy korzystają z możności porzucenia służby w naszym Banku, skoro im się gdzieindziej stosowna nadarzy sposobność, jak na to mieliśmy już kilka przykładów z prawdziwą dla Banku szkodą

Okoliczności te uwzględniła tegoroczna sejmowa Komisya bankowa i w sprawozdaniu z dnia 2. lipca 1901 Ls. 1.542 dobitnie je podniosła, a tylko usiłowaniom Dyrekcyi i Członków Rady nadzorczej Banku udało się usunąć znacznie silniejsze i bliżej określone żądania Komisyi, na które się wszyscy Członkowie tejże Komisyi godzili. Dyrekcya i członkowie Rady nadzorczej Banku prosili jednak dla usunięcia pozorów wywierania presyi o zmodyfikowanie tego żądania, przyrzekając, że słuszne te żądania poruszą od siebie w Zarządzie Banku i poprą u Wysokiego Wydziału krajowego.

Przez utworzenie tedy 1 posady w r. I., 5 dalszych w r. II., a 1 w randze III. ułatwi się zasłużony awans całemu szeregowi urzędników i usunie błąd pierwotny w rozdziale rang urzędniczych.

Gdy jednak Bank nie chce nadmiernie obciążać swego budżetu, więc uchwaliła Rada nadzorcza z równoczesnem dodaniem 7 posad w 3 pierwszych rangach umniejszyć o 2 posady w randze V. kl. 2; wedle projektu tedy byłoby:

w	I.	randze		4	posady	zamiast	3	jak dotąd
„	II.	„		8	„	„	3	„ „
„	III.	„		10	„	„	9	„ „
„	IV.	„		11	„	bez zmiany	11	„ „
„	V.	„	kl. 1.	9	„	„ „	9	„ „
„	V.	„	„ 2.	15	„	zamiast	17	„ „
„	VI.	„		20	„	bez zmiany	20	„ „
			razem	77	posad	zamiast	72	jak dotąd.

Nadmienia się przytem, że Wysoki Wydział krajowy już zezwolił jednego urzędnika (Naczelnika Filii krakowskiej) posunąć do rangi I. extra statum, przeto regulacya ta podniesie koszt roczny o 6 posad w II. randze i 1 posadę w III. randze, natomiast umniejszy o 2 posady w V. randze 2 klasie i zwiększy matematyczny wydatek o K. 29.200 rocznie, który to wzrost wydatków rozwojem i dochodami Banku zupełnie jest usprawiedliwiony, zwłaszcza że skutkiem zniżenia podatku rentowego zmniejszy się roczny wydatek Banku o 51.000 koron.

Ze względu jednak, że skutkiem awansu urzędników z rang niższych do wyższych, odpadną im dodatki pięcioletnie, więc z kwoty powyższej wzrostu wydatków ubędzie na 1-sze pięciolecie suma 6.500 K. rocznie, podwyżka wydatków zredukuje się do K. 22.700 rocznie.

Na powyższych wywodach opierając się uchwaliła Rada nadzorcza po myśli § 106. stat. bank. podwyższyć etat urzędników w I. randze o 1 posadę, w II. r. o 5 posad, w III. r. o 1 posadę, natomiast umniejszyć w V. r. 2 kl. liczbę posad o 2 i upoważniła Dyrekcyę Banku uprosić Wysoki Wydział po myśli §. 112. ust. 9. statutu o zatwierdzenie tej uchwały.

Alegat III. do sprawozdania Wydziału krajowego L. 35.247/902.

Sprawozdanie

Rady Nadzorczej Banku krajowego za rok 1901 (XVIII.).

Wysoki Wydziale krajowy!

Po myśli §. 100. statutu Banku krajowego, Rada Nadzorcza ma zaszczyt przedłożyć Wysokiemu Wydziałowi zamknięcia rachunkowe za rok 1901, bilans z 31. grudnia tegoż roku ze sprawozdaniem Dyrekcyi i następujące swoje sprawozdanie: Przy każdorazowej obecności panów Komisarzy rządowego i krajowego, odbyła Rada nadzorcza wśród roku 1901 posiedzeń 5. Na tychże prócz dyskusyi nad każdorazowem sprawozdaniem Komisyi rewizyjnej o dokonanych lustracyach i Dyrekcyi o sprawach bieżących, zajmowała się Rada pożyczkami hipotecznemi, komunalnemi i przemysłowemi, z których przyznano: pierwszych 16, drugich 26, trzecich 2. Dalej zajmowała się rewizyą etatu urzędników i nominacyami; wyborem członków komitetu cenzorów, a to 24 dla Lwowa i 18 dla Krakowa; rozpatrywała wnioski Dyrekcyi do Wydziału krajowego co do Zastępstw Banku.

Osobnej Komisyi Rady Nadzorczej poruczonem jest obecnie rozpatrzenie sprawy funduszu emerytalnego urzędników Banku, sprawy podniesionej zeszłorocznem sprawozdaniem Sejmowej Komisyi bankowej.

Z uchwał Rady podnieść jeszcze należy: Obecne restryngowanie pożyczek hipotecznych w 4½ procentowych listach zastawnych a przyznawanie ich w 4 procentowych, oraz konieczność już nieodzowną rozszerzenia lokalności Banku, z którą to sprawą odniesie się niewątpliwie Wysoki Wydział krajowy do Wysokiego Sejmu.

Komisya rewizyjna Rady Nadzorczej czynną była w roku 1901 przez dni 26 i dokonała ścisłych szkontrów wszystkich kas tak gotówkowych jak i efektowych — własnych i obcych — w depozytach zachowanych i zaliczkowanych; przeliczyła w sierpniu i wrześniu cały zapas weksli i zbadała wszystkie arkusze kredytowe; lustrowała bilanse i rachunki przedsiębiortw krajowych, w których Bank ma udziały, lub którym udziela kredytów, a zwiedziła na miejscu fabrykę maszyn i wagonów w Sanoku. Z każdej swojej czynności zdała Komisya Radzie sprawozdanie, a w żadnem z nich nie było powodu do zaznaczenia jakichkolwiek usterek, nieporządków lub ważniejszych uwag.

Komisya dokonywała także rewizyi surowych bilansów zestawianych co miesiąc, a najdokładniej i gruntownie bilansu rocznego przy porównaniu każdej pozycyi z anneksami i księgami. Ze sprawozdania Komisyi przedłożonego Radzie dnia 22. marca 1902 o bilansie za rok 1901, przepisujemy tu dosłownie:

„Podnieść musimy, że anneksa i inwentarze są zaopatrzone podpisami odnośnych pp. urzędników, co uważamy za bardzo odpowiednie, gdyż zaznaczoną jest w ten sposób pewna odpowiedzialność wobec Dyrekcyi i Rady za czynności przez nich wykonywane. Przy badaniu przez Komisyę pojedynczych pozycyi, dawali wyjaśnienia pp. urzędnicy, a z ich odpowiedzi wykazujących fachowe uzdolnienie i dokładną znajomość spraw, byliśmy w pełni zadowoleni.

Nie mniej też otrzymywaliśmy od samej Dyrekcyi każdorazowo i kiedykolwiek zażądaliśmy jak najdalej idące wyjaśnienia. Mogliśmy w ten sposób wyrobić sobie dokładny obraz o nader przezornej, a mimo tego skutecznej i dla kraju pożytecznej działalności Dyrekcyi".

Rok 1901 przy ogólnej poprawie stosunków targu pieniężnego zaznaczył się w Banku krajowym pomyślną wyprzedażą emisyi bankowych nagromadzonych podczas stagnacyi kilku lat ostatnich. Wpłynęło to naturalnie na zwiększenie rocznych obrotów i ostatecznie na osiągnięty zysk netto. Sprzedano emisyi Banku w roku 1901 razem za K. 16,261.100 a pozostało na r. b. K. 3,349.300, lecz i ten zapas pozbyty został wraz z przybytkiem przez pierwszy kwartał r. b. tak, że teraz na popyt odmownie odpowiadać trzeba. Sprzedaży tej dokonała Dyrekcya, pomimo iż papiery Banku krajowego miały przez rok cały 1 do 2 procent wyższy kurs od reszty emisyi galicyjskich.

W roku 1902 wszystkie kursa podniosły się, a przytaczamy wyciąg z arkuszy giełdowych:

	Koniec grudnia 1901		Kwiecień 1902		
List zast. 4%	92	do 93	97	do	97¾
„ „ 4½ %	99	„ 99½	100⁶/₁₀	„	101½
Obl. kom. 4%	92½	„ 93½	96½	„	97½
„ „ 4½ %	98¾	„ 99¾	100¾	„	101¼
„ „ 5%	101¼	„ 101½	102³/₁₀	„	103³/₁₀
Obl. kolej. 4%	92	„ 93	97	„	98

Sprawozdanie Dyrekcyi obejmuje wyczerpujące wyjaśnienia o oddziałach hipotecznym, komunalnym, kolejowym i bankowym; do tegoż dodaje Rada Nadzorcza swoje uwagi i uzupełnienia.

Oddział hipoteczny. Z udzielonych dotąd przez Bank pożyczek hipotecznych w liczbie 11.743 na łączną sumę K. 137,613.000 a pozostających jeszcze do spłacenia 9.197 na K. 90,017.526·25 korzystały:

Dobra ziemskie po nad 4,000.000 w powiatach Sokal i Złoczów; po nad 3,000.000 Zbaraż; nad 2,000.000 Husiatyn i Horodenka; nad 1,000.000 Borszczów, Buczacz, Kraków, Lwów, Mościska, Stanisławów, Tarnopol i Zaleszczyki; reszta niżej 1,000.000 koron. Nie korzystało z kredytu 11 powiatów.

Realności miejskie: we Lwowie 42,500.000, w Krakowie 17,500.000, a ponad 1,000.000 w miastach: Przemyśl, Rzeszów, Stanisławów i Tarnów.

Grunta włościańskie są obciążone: powyż K. 1,000.000 w powiatach: Lwów i Zbaraż; ponad K. 500.000: Kamionka, Przemyślany, Sokal. Z nielicznymi wyjątkami bardzo mało korzystają z kredytu hipotecznego powiaty zachodnie. Po jednej pożyczce mają: Chrzanów, Myślenice, Podgórze, Wadowice i Żywiec. Po kilka tylko powiaty: Biała, Bochnia, Grybów, Kraków, N. Targ, Przeworsk, Strzyżów i Tyczyn. W górskich powiatach wschodniej Galicyi jest bardzo mało pożyczek, a tam lichwa najbardziej kwitnie.

Z niespłaconych do 31. grudnia 1901 pożyczek na . . K. 90,017.526·25
pozostawało 4 procentowych na . . . . . „ 61,769.865·55
i 4½ „ „ . . . . . „ 28,247.660·70
te zaś rozdzielały się na:

Większa własność	K. 29,999.280·64	z wart. hip.	K.	68,959.702·—
Realności miejskich	„ 51,174.841·99	„	„	119,457.604·—
Gruntów włościańskich . . .	„ 8,843.403·62	„	„	26,123.576·—

Zaległości rat wynosiły z końcem grudnia 1901:

Z większych własności	K. 275.957·45	
Z realności	„ 286.788·38	
Z gruntów włościańskich	„ 259.871·40	razem K. 822.617·23

Zaległości jednak w ścisłem słowa znaczeniu było tylko na K. 162.129·29 i pochodzą z lat 1898 do roku 1900; reszta mieści się w ostatniej racie z roku 1901.

Egzekucyi politycznych wdrożono w roku 1901 o 4.183 rat, a z tego 134 w większej własności, 338 z realności i 3.508 u włościan. Egzekucyi zaś sądowych 17 u większej własności, 31 z realności i 68 za pożyczki włościańskie. Razem 116. Protokoła oddziału hipotecznego wykazują w roku 1901 wejść 17.997, o 1.693 więcej niż w roku poprzednim; ekspedytu 10.843 więcej o 239.

Pożyczek hipotecznych wypłacił Bank w r. 1901 sztuk 690 na K. 3,983.300, więcej o K. 1,774.200 i o sztuk 267 niż w roku 1900.

Zysk w tym dziale był mniejszy o K. 29.386·29 i wyniósł K, 213.646·11.

Rezerwa hipoteczna wzrosła o K. 93.434·66 do K. 1,140.182·21.

Komunalnych pożyczek wydano w roku ubiegłym 25 na K. 1,556.200, razem dotąd na K. 21,208.600, a pozostaje niespłaconych jeszcze K. 15,896.384·98.

Zaległości ratalne wynosiły 31. grudnia 1901 K. 25.637·42. Zysku uzyskano K. 48.519·69.

Rezerwa komunalna zwiększona w roku zeszłym o K. 32.292·78 — wynosi K. 566.382·58.

Na podstawie uchwały Wysokiego Sejmu, zatwierdzonej reskryptem ministeryalnym z 2. grudnia 1900 l. 40.034, rozszerzającej dział komunalny, udzielił Bank w r. 1901 jedną pożyczkę Spółce wodnej nadwiślańskiej, a druga podobna znajduje się w toku załatwienia.

Kolejowej pożyczki nie udzielono żadnej w roku 1901. Suma dotąd wydanych wynosi K. 15,324.800. Zaległości niema żadnych.

Pozostaje w obiegu obligacyi kolejowych na K. 15,186.200. — Zysk przyniósł K. 11.435·96.

Rezerwa kolejowa ma K. 40.104·17.

Wszystkich emisyi wydał dotąd Bank krajowy razem za K. 171,103.200; pozostaje ich K. 120,796.900.

Podatku rentowego za posiadaczy listów zastawnych zapłacił Bank w roku 1901 K. 57.090·19; za obligacye komunalne K. 10.407·02 i za kolejowe K. 9.123·51. Razem podatku kuponowego K. 76.620·72. Wydatek ten znacznie się umniejszy w przyszłości, gdyż według ustawy z d. 26. czerwca 1901 wyniesie ten podatek ½ procent zamiast 1½%, a to już od kuponów płatnych 30. czerwca b. r.

O oddziale bankowym, prócz obszernego sprawozdania Dyrekcyi, wypowiedzą wymownie cyfry tablicy, przedstawiającej obroty i wynikłości, jaką tu dołączamy. Z tejże widzimy, że:

Obroty były w roku 1901 znacznie większe, niż w poprzednim.

Zysk większy o K. 139.685·23, wynosi K. 277.555·38, a to po dokonanych odpisach na straty z udziałów dłużników i z weksli łącznie K. 154.788·88.

Sprzedaż emisyi, jak wykazano wyżej, znacznie większa.

Eskont weksli wzrósł równie jak ich zapas z końcem roku. Reeskont mniejszy, tak wśród, jak przy końcu roku.

Wkładki na książeczki oszczędności stale wzrastają, a niedalekim jest stan ich od wysokości przez Wysoki Sejm zagwarantowanej i podwyższenie okaże się wkrótce nieuniknionem.

Asygnaty kasowe spadły, równie jak rachunki wierzycieli.

Zaliczki na efekta, rachunki dłużników i depozyta wzrosły.

Stopę procentową eskontu utrzymywała Dyrekcya w wysokości 6 od sta do 1. maja 1901, potem ją zniżyła na 5 od sta. Obecnie eskontuje Bank weksle na 4½% i na 4% dla Stowarzyszeń.

Podatku rentowego za książeczki wkładkowe i asygnaty kasowe wypłacił w r. 1901 Bank K. 7.964·97.

Filia Banku w Krakowie wykazała w roku ubiegłym rozwój zadowalniający; obracała i obraca funduszami własnymi na miejscu jej powierzonymi, przelewając do Zakładu centralnego znaczne nadwyżki, dochodzące w roku 1901 do K. 1,500.000.

Zastępstwo Banku przybyło jedno; jest ich razem 68, a czynności ich wykazuje dokładnie osobna część sprawozdania Dyrekcyi.

Stowarzyszenia zarobkowe i gospodarcze, w liczbie 116, korzystały wśród roku 1901 nieco mniej z kredytu eskontowego, przyznanego im w Banku przez komitet cenzorów, ale saldo ich weksli większe było 31. grudnia, niż przed rokiem.

Zysk w roku 1901, rozdzielony według przepisów statutu między kapitał zakładowy i poszczególne rezerwy, powiększył ogólny majątek Banku krajowego do łącznej sumy K. 6,660.992·10 — przewyższającej pierwotną dotacyę o K.4,660.992·10.

Z innych działów czynności Banku i usług świadczonych w kraju — zaznaczamy:

W interesach parcelacyjnych interweniował w r. 1901 Bank w ośmiu majątkach w powiatach; Brody, Kałusz, Nadwórna, Pilzno, Stanisławów i Trembowla, ma jeszcze w załatwieniu 6 w powiatach: Bochnia, Brzesko, Husiatyn, Kamionka, Rohatyn i Tłumacz. W jednym wypadku umożliwił Bank udzieleniem pożyczki skomasowanie 18 gospodarstw włościańskich, nabytych podczas gorączki emigracyjnej w powiecie Brzeżany i utworzenie z nich osobnego folwarku. Ponadto dopomagał Bank czynnościom osobnej instytucyi, istniejącej od roku 1899 we Lwowie pod firmą „Bank parcelacyjny“, która w drodze komisowej przeprowadziła w roku zeszłym 16 parcelacyi i dalej pomyślnie się rozwija.

Na melioracye gruntowe udzielał Bank w dalszym ciągu pożyczki hipoteczne, pokrywające koszta ich przeprowadzenia, a to tak, jak w poprzednim roku na podstawie zwiększonej wartości majątków. O ułatwianiu melioracyi przez pożyczki komunalne wspomnieliśmy wyżej.

Asekuracyjno-hipoteczny kredyt nie mógł być dotąd w życie wprowadzony z powodu niezatwierdzenia przez Ministerya specyalnej taryfy.

Dyrekcya Banku pragnie się oprzeć na obowiązujących obecnie taryfach działu życiowego i odnośne pertraktacye z Towarzystwem wzajemnych ubezpieczeń w Krakowie są w toku.

Udziały Banku w przedsiębiorstwach handlowych i przemysłowych w sumie K. 556.805 — wzrosły o K. 6.205 przez dalsze ratalne wpłaty, pomimo odpisów na straty K. 41.800. W roku 1901 nie był Bank powołany do żadnego nowego przedsiębiorstwa.

Z dziesięciu Towarzystw, w których Bank ma udziały, trzy nie dały w roku ubiegłym żadnego dochodu:

Towarzystwo handlowe we Lwowie likwiduje. Z akcyi Towarzystwa Garbarni w Rzeszowie odpisano na stratę K. 21.800, odpowiednio do ostatniego bilansu. Fabryka ta jest obecnie wypuszczona w dzierżawę.

Fabryka wagonów i maszyn w Sanoku nie dała dywidendy przejściowo. Kładziemy nacisk na to słowo, bo już dzisiaj stwierdzić nam wolno, że zakład ten jest na najlepszej drodze rozwoju, jak to skonstatowała na miejscu komisya rewizyjna Rady Nadzorczej Banku. Fabryka sanocka jest najwięcej, ale też jedynie, w Banku krajowym kredytowo zaangażowaną. Drugiem większem przedsiębiorstwem w naszym kraju, finansowo Bank krajowy obchodzącem, jest Galicyjsko-Bukowińskie Towarzystwo przemysłu cukrowniczego w Przeworsku. Nie było ono dotąd biernem dla Banku, lecz stać się takiem może na czas pewien, bo znana światu „cukrowa konferencya brukselska“ musi się niekorzystnie odbić na tym u nas młodym, a tyle doniosłym i potrzebnym przemyśle. Towarzystwo ma w sobie zasób sił zdrowych i żywotnych; nietylko stan jego obecny, ale i dalszy spotęgowany rozwój są dla kraju rolniczego więcej niż pożądane.

Trudno więc nie żywić przekonania, że powołani do tego Rząd, Władze krajowe i społeczeństwo, spełnią swoje zadanie i obowiązek ku usunięciu — oby chwilowo — nagromadzonych przeszkód.

Nie tylko udziałami w wyż podanej, na potrzeby kraju bardzo skromnej wysokości, ale przeważnie kredytem popiera Bank nasze przedsiębiorstwa, a to eskontem weksli, pożyczkami hipotecznemi i pożyczkami na skrypta, dostateczne bezpieczeństwo przedstawiającemi. Kredyt ten doszedł z końcem grudnia 1901 do sumy pół czwarta miliona koron.

Kredytu publicznego instytucyom autonomicznym i innym na podkład skryptów i za eskontem subwencyi, na raty rozłożonych, udzielał Bank w roku zeszłym tak jak w poprzednich. Saldo tych rachunków wynosiło 31. grudnia 1901 K. 765.309·79.

W interesie solnym obrót był znaczny i wielce temu krajowemu przedsiębiorstwu pomocny; wykupiono wśród roku 1901 weksli przez Bank poręczonych za K. 8,586.800.

Poręczeń za podatki spożywcze od wódki i nafty udzielił Bank piętnastu przedsiębiorstwom na K. 670.000.

Lustracyi w prowincyonalnych zakładach finansowych dokonały organa Banku 27 w roku 1901.

Na tem kończąc sprawozdanie, Rada Nadzorcza uprasza:

Wysoki Wydział krajowy raczy niniejsze sprawozdanie i dołączone zamknięcia rachunkowe z bilansem przyjąć do wiadomości i uzyskać od Wysokiego Sejmu absolutoryum dla Zarządu Banku za rok 1901.

Przewodniczący:
Hipolit Bochdan *m. p.*

Sprawozdawca:
Karol Scipio *m. p.*

Obroty i wynikłości.

Przedmiot	1900			1901			Mniej			Więcej		
	Sztuk	Koron	h	Sztuk	Koron	h	Sztuk	Koron	h	Sztuk	Koron	h
Obrót ogólny	—	1.029,443.370	62	—	1.134.328.085	14	—	—	—	—	104,884.714	52
„ kasowy	—	298,600.503	92	—	315,672.242	79	—	—	—	—	17,071.738	87
Zysk netto	—	137.870	15	—	277.555	38	—	—	—	—	139.685	23
Udzielone pożyczki hipoteczne	423	2,209.100	—	690	3,983.300	—	—	—	—	267	1,774.200	—
„ „ komunalne	26	5.100.400	—	25	1,556.200	—	1	3,544.200	—	—	—	—
„ „ kolejowe	3	600.000	—	—	—	—	3	600.000	—	—	—	—
Zaległości hipoteczne	2.014	659.093	75	3.100	822.617	23	—	—	—	1.086	163.523	48
„ komunalne	54	37.150	24	48	25.637	42	6	11.512	82	—	—	—
Zysk z działu hipotecznego	—	243.032	40	—	213.646	11	—	29.386	29	—	—	—
„ „ komunalnego	—	27.483	52	—	48.519	69	—	—	—	—	21.037	17
„ „ kolejowego	—	10.703	10	—	11.435	96	—	—	—	—	733	86
„ „ bankowego	—	378.250	41	—	532.631	75	—	—	—	—	154.381	34
Sprzedaż emisyj Banku	—	11.738.000	—	—	16,261.100	—	—	—	—	—	4,523.100	—
Stan emisyj Banku pr. 31/12	—	119,585.900	—	—	120,796.900	—	—	—	—	—	1,211.000	—
Eskont weksli wśród roku	33.895	43,819.072	77	35.176	44,771.802	59	—	—	—	1.281	952.729	82
Stan weksli w Banku pr. 31/12	7.095	11,551.991	95	8.463	13,782.795	77	—	—	—	1.368	2,230 803	82
Reeskont wśród roku	7.319	16.709.499	60	4.152	11,372.948	77	3.167	5,336.550	83	—	—	—
Stan reeskontu pr. 31/12	1.870	3.870.760	76	1.115	2,655.230	21	755	1,215.530	55	—	—	—
Wkładki na książeczkach	—	8.924.102	93	—	9,792 379	35	—	—	—	—	868.276	42
Asygnaty kasowe	—	579.600	—	—	573.400	—	—	6.200	—	—	—	—
Rachunki wierzycieli i czeki	—	15.793.744	67	—	14,229.742	20	—	1,563.002	47	—	—	—
Zaliczki na efekta	404	2,607.304	90	406	6,495.367	90	—	—	—	2	3,888.063	—
Dłużnicy w rachunkach bieżąc.	—	8,023.800	49	—	10,111.108	61	—	—	—	—	2,087.308	12
Depozyta obce	—	32,192.006	51	—	37,541.611	43	—	—	—	—	5,349.604	92
Kasowy obrót roczny w Filii	—	54,262.800	46	—	67,213.743	61	—	—	—	—	12,950.943	15
„ „ „ w Zastępstwach	—	31,155.451	19	—	34,361.781	84	—	—	—	—	3,206.330	65
Eskont dla Stowarzyszeń w roku	17.047	14,571.340	—	13.687	11,512.993	78	3.360	3,058.346	22	—	—	—
Stan eskontu Stowarz. pr. 31/12	2.813	2,464.166	46	2.938	2,687.140	10	—	—	—	125	222.973	64
Majątek Banku pr. 31/12	—	=a) 6,340.736	76	—	=a) 6,660.992	10	—	—	—	—	320.255	34
Kapitał zakładowy pr. 31 12	—	3,450.016	45	—	3,561.038	60	—	—	—	—	111.023	15
Fundusz rezerwowy „	—	1,270.017	93	—	1,353.284	54	—	—	—	—	83.266	61
Rezerwa hipoteczna „	—	a) 1,046.747	55	—	a) 1,140.182	21	—	—	—	—	93.434	66
„ komunalna „	—	534.089	80	—	566.382	58	—	—	—	—	32.293	78
„ kolejowa „	—	39.865	03	—	40.104	17	—	—	—	—	239	14
Udziały w Tow. przem. i handl.	—	550.600	—	—	556.805	—	—	—	—	—	6.205	—

Bank krajowy

Królestwa Galicyi i Lodomeryi z W. Księstwem Krakowskiem

1901.

Ł W Ó W.

Z drukarni i litografii Pillera i Spółki.

Sprawozdanie

Dyrekcyi Banku krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z W. Ks. Krakowskiem.

Chociaż położenie ekonomiczne w kraju nie poprawiło się w r. 1901, to jednak stosunki pieniężne uległy znacznej zmianie na korzyść, co odbiło się także na bilansie Banku. Zwiększyły się bowiem nietylko obroty i wzrósł ostateczny zysk bilansowy, ale wzmocniły się także siły Banku skutkiem zupełnej prawie wysprzedaży emisyj bankowych, których zbyt wielki zapas od kilku lat ciężył na bilansie bankowym.

Sprzedaż i kurs emisyj bankowych.

Z r. 1900 pozostał zapas emisyj bankowych . K. 14,070.900. –
nowe emisye w r. 1901 wynosiły . . . „ 5,539.500. –
Razem K 19,610.400.—
umieszczono w r. 1901 . . . . . „ 16,261.100. –
pozostał zapas do bilansu r. 1901 . . . K. 3,349.300. –

który z początkiem bieżącego roku w zupełności wysprzedany został.

Zauważyć musimy, że w ciągu r. 1901 notowały emisye Banku stale o 1—2% wyżej od innych emisyj krajowych, a mimo to wysprzedaż ich szybciej postępowała w Banku naszym, niż w innych zakładach krajowych.

Dnia 31 grudnia 1901 notowały: 4% listy Banku krajowego: 92—93%; 4½% listy 99 99 60%; 4% obligacye komunalne: 92½—93½%; 4½% obligacye komunalne: 98¾—99¾%; 5% obligacye komunalne: 101¼—101½%; 4% obligacye kolejowe: 92—93%. W roku bieżącym nastąpiła znaczna podwyżka tych kursów, czego rezultatem będzie niezawodny powrót do 4% emisyi przy udzielaniu kredytu amortyzacyjnego — a typ 4½%, faworyzowany przez dłużników w r. 1901, można obecnie uważać tylko za przejściowy

Sprzedaż emisyj bankowych i wypłata ubiegających kuponów i wylosowanych listów i obligacyj odbywała się, jak w latach ubiegłych, w kasie głównej Banku i we Filii w Krakowie, a oprócz tego w Zastępstwach: w Drohobyczu, Jaworowie, Podhajcach, Rzeszowie, Sanoku i Sokalu, jakoteż we Wiedniu: w Union Banku, c. k. uprz austr. Banku dla krajów koronnych, w Towarzystwie akcyjnem »Merkur«, w Allg. Verkehrsbank i Niederöstr. Escomptegesellschaft; w Bernie, Budziejowicach,

Igławie, Ostrawie morawskiej, Pardubicach, Pilźnie czeskiem, Taborze, Wiedniu i Pradze: w »Živnosteńska Banka pro Čechy a Moravu«; w Bernie, Bielsku, Gablonz, Jaegerndorf, Ołomuńcu, Opawie, Reichenbergu, Rumburgu, Zatecu i w Pradze: w »Bömische Union-Bank«; w Tryeście w filii Union-Banku, a w Insbrucku u firmy bankowej Payer & Sonvico.

Interes parcelacyjny.

Założony w r. 1899. z inicyatywy i przy współudziale Banku krajowego, Bank parcelacyjny rozwijał się pomyślnie i w ubiegłym roku, podjąwszy i przeprowadziwszy w znacznej części w drodze komisowej 16 parcelacyj.

Zgodnie z myślą przewodnią założenia Banku parcelacyjnego nie dąży on do wywoływania spekulacyjnych parcelacyj, lecz ogranicza swą działalność na te wypadki, gdzie parcelacya jest pożądaną zarówno dla właściciela, jak i dla ludności włościańskiej, chroniąc ją od wyzysku spekulantów parcelacyjnych, i dostarczając przy pomocy Banku krajowego taniego kredytu hipotecznego na kupno ziemi.

Kredyt hipoteczny połączony z ubezpieczeniem na życie.

Sprawa połączenia kredytu hipotecznego z ubezpieczeniem życiowem, poruszona uchwałą sejmową z r. 189[illegible]. nie została dotąd załatwioną, gdyż Ministerstwo spraw wewnętrznych nie zatwierdziło żadnego z projektów specyalnej taryfy, przedkładanych w tym celu przez instytucye asekuracyjne. — Dyrekcya Banku krajowego doszedłszy do przekonania, iż ustalenie takiej taryfy specyalnej nie da się w niedalekiej przyszłości w Austryi przeprowadzić, a mając zarazem na względzie doniosłość ekonomiczną pożyczek tego rodzaju, postanowiła załatwić tę kwestyę przy pomocy obowiązujących zwykłych taryf życiowych. — Skoro pertraktacye, prowadzone z Tow. wzaj. ubezp. w Krakowie, zostaną ukończone, a odnośne przepisy przez Wydział krajowy zatwierdzone będą, wprowadzony zostanie w Banku krajowym ten nowy rodzaj kredytu hipotecznego.

Sprawa kredytu melioracyjnego.

W obec formalnych trudności, z jakiemi uzyskanie kredytu melioracyjnego na podstawie ustawy państwowej z 6. lipca 1896 jest połączone, zaspokajał Bank krajowy potrzeby właścicieli na cele melioracyjne przeważnie udzielaniem dodatkowych pożyczek hipotecznych w granicach kosztów melioracyi.

Na podstawie zmienionego uchwałą Sejmu z 5. maja 1900 statutu bankowego w kierunku rozszerzenia działu komunalnego na udzielanie spółkom wodnym pożyczek amortyzacyjnych, udzielił Bank krajowy w ubiegłym roku pożyczkę komunalną Spółce wodnej dla obwałowania prawego brzegu Wisły między Podgórzem a Niepołomicami. — Sprawa udzielenia pożyczki Spółce wodnej dla obwałowania lewego brzegu Wisły między Krakowem a granicą państwa znajduje się w toku załatwienia.

Udziały Banku w przedsiębiorstwach handlowych i przemysłowych

W r. 1901 nie przystąpił Bank do żadnego nowego towarzystwa przemysłowego, ale starał się przedewszystkiem wzmocnić istniejące przedsiębiorstwa. Przedsiębiorstwa te dały wogóle w roku ubiegłym mniejszy dochód Bankowi, gdyż największe z nich: I. gal. akcyjne Towarzystwo budowy wagonów i maszyn w Sanoku nie wypłaciło żadnej dywidendy. — Towarzystwo to jest na drodze zdrowej i zupełnej reformy, a można mieć uzasadnioną nadzieję, że tak poważny i wielki zakład rozwinie się na pożytek kraju i korzyść akcyonaryuszów. Skutkiem niepowodzeń Akcyjnej Garbarni w Rzeszowie i zamienienia drogą cichej likwidacyi Związku handlowego Kółek rolniczych we Lwowie na filię takiegoż Związku w Krakowie, od-

pisał Bank ze swych udziałów w przedsiębiorstwach przemysłowych łączną sumę K. 41.800. Główne jednak popieranie przedsiębiorstw przemysłowych przez Bank krajowy polega na udzielaniu im łatwego i taniego kredytu. Obok zwykłego eskontu weksli tychże przedsiębiorstw, udziela Bank zakładom, stojącym z nim w stosunku, także pożyczek ratalnych na skrypta i kredytu w rachunku bieżącym. Suma dłużna Bankowi w obu powyższych formach wynosiła z końcem r. 1901: K. 3,467.857.

Spełniając swe zadanie w obsłudze kredytu publicznego, udziela Bank krajowy taniego, a dogodnego kredytu instytucyom autonomicznym i publicznym za pomocą pożyczek skryptowych i eskont subwencyj krajowych: głodowych, drogowych, koszarowych, kościelnych i t. p., a suma inwestowanych w ten sposób funduszów Banku wynosiła z końcem r. 1901: K. 765.309·79.

Porękę za podatek spożywczy udzielił Bank w r 1901 na 15 dokumentów w kwocie K. 670.000.

Oddział hipoteczny. Z r. 1900 pozostało niezałatwionych:

221	podań o pożyczki hipoteczne na łączną kwotę	K. 1,656.900
	w roku 1901 weszło nowych:	
1350	podań o pożyczki hipoteczne na łączną kwotę	» 14,654.200
	razem więc było w r 1901 do załatwienia[1]):	
1571	podań na	K. 16,311.100
	z czego Bank w roku 1901 załatwił odmownie:	
228	podań na kwotę	» 3,722.700
	z pozostałych zaś:	
1343	podań na kwotę	K. 12,588.400
	wydał Bank nowych promes:	
1004	na pożyczki hipoteczne w kwocie	» 8,280.200
	pozostaje jeszcze niezałatwionych:	
339	podań na kwotę	K. 4,308.200

Natomiast wypłacił Bank w ciągu r. 1901 walutę[2]):

485	pożyczek w 4% listach zast. w kwocie	K. 1,135.000
205	» w 4½% » » »	» 2,848.300
690	pożyczek razem, w kwocie	K. 3,983.300
	a mianowicie:	
17	pożyczek na dobra ziemskie w kwocie	» 494.200
81	» » realności miejskie w kwocie	» 2,374.400
592	» » włościańskie w kwocie	» 1,114.700
690	» razem w kwocie	K. 3,983.300

co łącznie z pożyczkami, wypłaconemi przez Bank w latach poprzednich, czyni 11.743 pożyczek w ogólnej sumie K. 137,613.000 a mianowicie:

1. na dobra ziemskie 679 pożyczek w ogólnej sumie 49,185.200 K. czyli 35·74%, zaś w stosunku do zgłoszonych podań 33·95%;

2. na domy murowane w miastach, opłacających podatek domowo-czynszowy, a do korzystania z kredytu hipotecznego przez Wydział krajowy dopuszczonych, 2883 pożyczek w ogólnej sumie 73,777.100 K. czyli 53·61%, zaś w stosunku do zgłoszonych podań 46·36%:

[1]) w porównaniu z r. ubiegłym więcej 322 podań na kwotę K. 5,650.500·—
[2]) w porównaniu z r. ubiegłym więcej 267 pożyczek na kwotę K. 1,774.200. —

3. na małą własność rolną, przeważnie włościańską 8181 pożyczek w ogólnej sumie 14,650.700 K. czyli 10·65%, zaś w stosunku do zgłoszonych podań 48·59%.

Z promes pozostałych w obiegu z roku 1900 (łącznie z wydanemi w roku 1901) na:

1773	pożyczek w kwocie	K. 10,788.400
84	promes nie zostało przyjętych w kwocie . .	» 660.600
	z pozostałej reszty	
1689	promes na kwotę	K. 10,127.800
	zrealizowano w ciągu r. 1901 jak wyżej wykazano:	
690	pożyczek na kwotę	» 3,983.300
999	pozostaje więc promes w obiegu na kwotę . .	K. 6,144.500

Niespłaconych z dniem 31. Grudnia 1901 pożyczek pozostało:

6109	4% pożyczek w kwocie	K. 61,769.865·55
3088	4½% » »	» 28,247.660·70
9197	pożyczek w łącznej kwocie	K. 90,017.526·25

Z końcem roku 1901 zalegały raty:

u	1	dłużnika	raty z r. 1898. w sumie . .	K.	280·—
»	15	dłużników	» » 1899. » . .	»	9.378·88
»	265	»	» » 1900. » . . .	»	152.470·41
»	3100	»	» » 1901. » . . .	»	660.487·94

u 3100 dłużników wynosiła cała zaległość ratalna . K. 822.617·23
w czem zaległy kapitał wynosił kwotę K. 385.120·09 czyli 0·43 kapitału bieżącego.

Z powyższych zaległości wypada zaległość K. 275.957·45 u 84 dłużników na większe posiadłości, K. 286.788·38 u 240 dłużników na realności miejskie, a K. 259.871·40 u 2776 dłużników na grunta włościańskie.

Zysk w oddziale hipotecznym w roku 1901 wynosi K. 213.646·11.

Fundusz rezerwy specyalnej dla oddziału hipotecznego, wynoszący z dniem 31. Grudnia 1900 roku K 1,046.747·55 doszedł w ciągu r. 1901 do sumy K. 1,140.182·21, został zatem powiększony o K. 93.434·66.

Z dniem 31. Grudnia 1901 znajdowało się w obiegu listów zastawnych Banku krajowego: 4% na sumę K. 61,832.300, zaś 4½% na sumę K. 28,148.800, czyli na ogólną sumę K. 89,981.100, — natomiast pożyczk udzielone przez Bank po strąceniu funduszu złożonego na umorzenie, wynosiły K. 90,017.526·25.

Oddział komunalny. Bank krajowy udzielił w r. 1901: 25 pożyczek w obligacyach komunalnych w ogólnej sumie K. 1,556.200. Z liczby 481 pożyczek udzielonych przez Bank w ciągu jego istnienia w ogólnej sumie K. 21,208 600 przypada:

1. na powiaty 102 pożyczek w ogólnej sumie K. 5,620.000, czyli 26·49%;

2. na gminy miejskie 209 pożyczek w ogólnej sumie K. 14,340.000 czyli 67·61%:

3. na gminy wiejskie 170 pożyczek w ogólnej sumie K. 1,248.600 czyli 5·90%.

Raty przypadające Bankowi na spłatę kapitału i na procent wpływały w oznaczonym terminie, lub wkrótce po terminie. Wynosiły one w roku ubiegłym K. 1,074.900·36, pozostało zaś do ściągnięcia zaległych z roku 1900: 2 raty w kwocie K. 225·66, z roku 1901: 46 rat w kwocie K. 25.411·76 — z 481 udzielonych pożyczek w kwocie K. 21,208.600.

Zysk w oddziale komunalnym w r. 1901 wynosi K. 48.519·69.

Rezerwa tego oddziału, będąca własnością Banku, wynosiła z końcem r. 1901: K. 566.382·58 — zwiększyła się o kwotę K. 32.292·78.

Z dniem 31. Grudnia 1901 znajdowało się w obiegu obligacyj komunalnych Banku krajowego: II. Emisyi na sumę K. 4,982.000, III. Emisyi na sumę K. 6,604.200, zaś IV. Emisyi na sumę K. 4,043.400 — czyli na ogólną sumę K. 15,629.600 — natomiast pożyczki udzielone przez Bank, po strąceniu funduszu złożonego na umorzenie, wynosiły K. 15,896.384·98.

Oddział kolejowy. W 1901 nie wypłacił Bank żadnej nowej pożyczki kolejowej.

Zaległości w tym dziale nie ma żadnych, zysk wynosił w r. 1901 K. 11.435·96, a specyalna rezerwa z końcem roku 1901: K. 40.104·17.

Oddział bankowy. Całkowity obrót z wszystkich operacyj Banku we Lwowie i Krakowie w roku 1901 wynosi sumę K. 1:134,328.085·14.

Obrót kasowy wynosił w roku 1901 w Banku we Lwowie, Krakowie i Zastępstwach: K. 315,672.242·79.

W ciągu r. 1901 podano do skupu:

50.856	sztuk weksli na ogólną sumę . . .	K.	54,550.386·06
	z tego odmówił Bank przyjęcia:		
15.680	sztuk na sumę	»	9,778.583·47
35.176	sztuk zaś na sumę	K.	44,771.802·59

czyli 82·07% ogólnej kwoty zgłoszonej Bank zeskontował.

W porównaniu z r. 1900 podano do skupu w r. 1901 więcej o 5.996 sztuk weksli na mniejszą kwotę K. 9,601.103·31 i zeskontowano więcej o 1.381 sztuk weksli na kwotę większą o K. 952.729·82. Stan portfelu wekslowego z dniem 31. Grudnia 1901 zwiększył się o 1.368 sztuk i kwotę K. 2,230.803·82.

Bank reeskontował w roku 1901: 4.152 sztuk weksli na ogólną sumę K. 11,372.948·77, a zatem mniej jak w roku ubiegłym o 3.167 sztuk weksli i kwotę K. 5,336.550·83.

Inne interesy oddziału bankowego wyjaśnia dostatecznie dołączone zamknięcie rachunkowe.

Ogólny zysk w oddziale bankowym wynosił w r. 1901: K. 532.631·75 i zwiększył się w porównaniu z takimże zyskiem z roku 1900 o kwotę K. 154.381·34 — skutkiem znacznego zmniejszenia się strat na własnych emisyach, a pomimo zwiększenia odpisów o kwotę K. 99.902·70. Odpisy te obejmują resztę dotychczasowych pozycyj wątpliwych.

Oddział interesów bankowych ze Stowarzyszeniami zarobkowemi i gospodarczemi. Osobny komitet Cenzorów, odpowiednio do § 95. statutu bankowego dla tego oddziału ustanowiony, dopuścił do kredytu wekslowego w Banku krajowym na rok 1901: 116 Stowarzyszeń. W ciągu tegoż roku Bank eskontował 13.687 sztuk ich weksli na ogólną sumę K. 11,512,993·78; saldo tych weksli z dniem 31. Grudnia 1901 wynosiło sztuk 2.938 na K. 2,687.140·10.

Oprócz tego korzystały Stowarzyszenia z kredytu, podlegającego ocenieniu komitetu Cenzorów, istniejącego wedle §. 78. statutu bankowego. Stowarzyszenia, będące zarazem Zastępstwami Banku, były także dłużnikami Banku w rachunku bieżącym (dotacye kasowe). Z końcem roku 1901 wynosiło saldo netto na rzecz Zastępstw K. 677.897·52., mianowicie: 32 Zastępstw miało w Banku na rachunku dotacyjnym do żądania kwotę K. 769.633·62, natomiast 36 Zastępstw było dłużnych kwotę K. 91.736·09.

Filia w Krakowie.

Rozwój Filii w Krakowie był w roku ubiegłym również zadowalniającym, jak w poprzednim, a obroty także i we Filii się zwiększyły. Filia operowała również i w ciągu zeszłego roku nietylko własnymi funduszami, ale nawet znaczną część tychże przelała do kasy Zakładu Centralnego.

Czynność Banku w Zastępstwach.

Liczba Zastępstw w Banku wynosiła do końca r. 1900: 67, w r. 1901. przybyło 1 Zastępstwo: Rudnik, razem: 68. O obrotach i czynnościach Banku, załatwianych przez Zastępstwa, daje obraz szczegółowy załącznik 7-my do zamknięć rachunkowych za rok 1901 (str. 26—27), do wodzący chętnego i pożytecznego współdziałania Zastępstw i korzystnego tychże wpływu na rozwój Banku.

Czysty zysk i rezerwy Banku.

Przypadający na rok 1900 zysk z operacyj bankowych wynosił K. 137.870·15, zysk zaś z r. 1901 wynosi K. 277,555·38, czyli o K. 139.685·23 więcej. Zysk ten został po myśli postanowienia § 101. statutu bankowego rozdzielony między majątek zakładowy i rezerwy Banku. Właściwy dorobek roku ubiegłego, uwzględniając własny przyrost rezerw, wynosi K. 320.255·34.

Uwzględniając powyższe powiększenie, wynosi obecny majątek Banku w kapitale zakładowym i rezerwach K. 6,686.534·10. strącając zaś kwotę K. 25 542, będącą własnością dłużników komunalnych, wynosi zwiększenie się majątku Banku po nad pierwotną dotacyę 2,000.000 K. kwotę K. 4,660.992·10, uzbieraną przez Bank w ciągu ośmnastu lat jego istnienia.

XVIII

ZAMKNIĘCIE RACHUNKOWE

BANKU KRAJOWEGO

Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem

za rok

1901.

Zamknięcie rachunkowe

Banku krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem

za rok 1901.

Obrót.

Całkowity obrót ze wszystkich operacyj Banku wynosił od dnia 1 Stycznia do dnia 31. Grudnia 1901 . . . . . K. 1;134,328,085·14

Kasa.

Gotowizna w Banku:

Pozostałość z dnia 31. Grudnia 1900 wynosiła . . .	K.	1,093.130·40	
Od dnia 1. Stycznia do 31. Grudnia 1901 wpłynęło . .	„	106,817.676·28	
razem . .	K.	107,910,806·74	
Wypłaty w tymże czasie wynosiły	„	107,279.041·06	
Pozostałość kasowa w Banku z dnia 31. Grudnia 1901 .			K. 631.765·68
Obrót kasowy w Banku w roku 1901	K.	214.096.717·34	

Gotowizna w Filii krakowskiej:

Pozostałość z dnia 31. Grudnia 1900 wynosiła . . .	K.	138.414·58	
Od dnia 1. Stycznia do 31. Grudnia 1901 wpłynęło . .	„	33,630.793·56	
	K.	33,769.208·14	
Wypłaty w tymże czasie wynosiły	„	33,582.950·05	
Pozostałość kasowa w Filii Banku z dnia 31. Grudnia 1901			K. 186.258·09
Obrót kasowy w Filii Banku w roku 1901	K.	67,213.743·61	

Dotacye kasowe w Zastępstwach:

Pozostałość z dniem 31. Grudnia 1900 na dobro Zastępstw wynosiła	K.	720.342·87	
Od dnia 1. Stycznia do 31. Grudnia 1901 przybyło na dobro Zastępstw	„	17,159.668·25	
	K.	17,880.011·12	
W tymże czasie wypłacono na ciężar Zastępstw .	„	17,202.113·59	
Łączna pozostałość kasowa z dniem 31. Grudnia 1901 na ciężar Zastępstw .			K. 91.736·09
na korzyść Zastępstw: K. 769.633·62			
Obrót kasowy w Zastępstwach	K.	34,361.781·84	
Łączna pozostałość kasowa			K. 909.759·86

Ogólny obrót kasowy K. 315,672.242·79.

Efekta własne, eskontowane i w komisie.

a) własne:

Z dniem 31. Grudnia 1900 Bank posiadał na własność papierów publicznych wart. imien.	K.	14,108.500	za sumę	K.	13,083.962·20
Od dnia 1. Stycznia do dnia 31. Grudnia 1901 nabyto papierów publicznych wart. imien.	„	24,159.400	„ „	„	23,686.359·99
			razem	K.	36,770.322·19
Różnica kursu wynosi				„	48.560·91
Do przeniesienia . .	K.	38,267.900		K.	36,721.761·28

	Z przeniesienia .	K.	38,267.900	za sumę	K.	36,721.761·28
W tymże czasie sprzedano papierów publicznych wartości imiennej	„	34,879.400	„	„	„	33,586.847·18
Pozostałość efektów własnych wynosi z dniem 31. Grudnia 1901						
a) w papierach kraj.	K.	39.200				
b) w papierach włas. emisyj . . .	„	3,349.300 wart. iin.	K.	3,388.500	za sumę	K.	3,134.914·10

b) eskontowane:

Z d. 31. Grudnia 1900 pozostawało wylosowanych efektów wart. imien. . .	K.	540 24	w sumie	K.	563·88	
Od d. 1. Stycznia do 31. Grudnia 1901 eskontowano efekta wylosowane wart. imiennej . . .	„	223.766·92	na K.	229.321.65		
Dyskonto wynosi .			„ „	598·55		
			w sumie	K.	229.920 20	
	K.	229.307·16			230.484·08	
W tymże czasie zrealizowano wylosowanych efektów wart. imiennej . . .	K.	225.289·23	w sumie	K.	226.430·60	
Pozostałość wylosowanych efektów z d. 31. Grudnia 1901 wart. imiennej .	K.	4.017·93			na sumę	K. 4.053·48

a) w komisie:

Z dniem 31. Grudnia 1900 pozostawało w zapasie papierów publicznych na rachunek osób trzecich	K.	25.000	za sumę	K.	23.643·50	
Od 1 Stycznia do 31. Grudnia 1901 nabyto z polecenia i na rachunek osób trzecich papier. publicz. wart. imien.	„	1.487.418·20	za sumę	„	1,615.325·58	
	K.	1,512.418·20		K.	1,638.969·08	
Z tych efektów zrealizowano w tymże czasie wart. imien.	„	1,467.018·20	za sumę	„	1,596.774·54	
Zapas papierów publ. wraz z narosłymi procentami, pozostających na rachunku osób trzecich wynosi wart. imiennej . . .	K.	45.400·—	. . . . .	za sumę		K. 42.194·54
Łączna pozostałość efektów własnych eskontowanych i w komisie z dniem 31. Grudnia 1901 roku podług załączonego wykazu wynosi . . .						K. 3,181.162.12

Weksle.

Z dniem 31. Grudnia 1900 r. pozostawało w portfelu weksli zeskontowanych i inkasowych	7095	sztuk	na sumę	K.	11,551.991·95
W ciągu r. 1901 przyjęto do portfelu weksli i inkasów	45524	„	„ „	„	48,637.095·34
razem	52619	„	„ „	K.	60,189.087·29
W tymże czasie spłacono	44156	„	„ „	„	46,406.291·52
Pozostaje z dniem 31. Grudnia 1901 weksli . . .	8463	„	„ „	K.	13,782.795·77
W powyższej sumie mieszczą się weksle:					
a) na Lwów, Kraków i Zastępstwa	5343	„	„ „	K.	10,949.475·70
b) od stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych .	2938	„	„ „	„	2,687.140·10
c) inkasowe	182	„	„ „	„	146.179 97
razem j. w.	8463	„	„ „	K.	13,782.795·77

Zaliczki na zastaw efektów.

Z dniem 31. Grudnia 1900 pozostawało udzielonych pożyczek na	216	zastawów	K.	178.699·—
Od dnia 31. Stycznia do 31. Grudnia 1901 udzielono „ „	122	„	„	169.737·—
razem na	338	„	K.	348.436·—
Zwrócono w tymże peryodzie	126	„	„	188.609·—
Pozostaje z dniem 31. Grudnia 1901 r. na	212	„	K.	159.827·—
zabezpieczonych efektami, wskazanymi w §. 3. D. lit. d. statutu w imiennej wartości			K.	213.020·—

Rachunek bieżący pokryty efektami.

Z dniem 31. Grudnia 1900 pozostawało rachunków pokrytych papierami publicznymi	u stron	188	ze sumą	K.	2,428.605·90
W ciągu roku 1901 przybyło	stron	30	i suma	„	13,152.642·31
razem	stron	218	w sumie	K.	15,581.248·21
Z tego ubyły w tymże czasie	stron	24	i suma	„	9,245.707·31
Pozostaje z dniem 31. Grudnia 1901 r.	stron	194	ze sumą	K.	6,335.540 90
pokrytą efektami wartości imiennej				K.	20,876.966·36

Dłużnicy i wierzyciele w rachunku bieżącym.

Pozostałość z dniem 31. Grudnia 1900 r. wynosiła na ciężar Banku . .	K	5,724.420·52
Obroty w ciągu roku 1901 wynoszą na rzecz korespondentów	„	144,156.031·37
	K.	149,880.451·89
zaś na ich ciężar	„	148,174.782·64
Pozostałość z dniem 31 Grudnia 1901 r. na ciężar Banku wynosi . . .	K.	1,705.669 25

składa się ze sum:

Aktywa.

Conti lori:

a) Dłużnicy z weksli protestowanych	K.	169 250·92		
b) Fundusze krajowe i stowarzyszenia	„	394.209·—		
c) należytości u stron zabezpieczone podkładem	„	7,024.097·73		
d) pozostałość z bieżących dyspozycyj korespodentów	„	16.214·94	K.	7,603.772·59
		do przeniesienia	„	7,603.772 59

		z przeniesienia K.		7,603·772 59	

Conti nostri:

a) rachunki w bankach . .	K.	2,207.524·41			
b) pobory pocztowe . . .	„	6·88			
c) weksle do zainkasowania u korespondentów . . .	„	299 804·73	„	2,507 336·02	K. 10,111.108·61

Passywa.

Conti lori:

a) sumy do dyspozycyi korespondentów	K.	1,719.366·06			
b) weksle do zainkasowania .	„	164.411·04			
c) sumy lokacyjne	„	8,906.253·08			
d) sumy zatrzymane przy realizacyi pożyczek hipotecznych, kaucye i inne należytości od Banku	„	474.835·67			
e) należytości za odcięte kupony	„	429.566·81	„	11,694.432·66	

Conti nostri:

rachunek w bankach	„	122.345·20	„	11,816.777·86
pozostaje jak drugostronnie			K.	1,705.669·25

Obce kapitały.

a) asygnaty, czeki i wkładki oszczędności:

Z dniem 31. Grudnia 1900 pozostawało lokowanych w Banku kapitałów na					
asygnaty kasowe			K.	579.600·—	
na oddział żyrowy:					
rach. bież. Lit. A.	K.	1,119.003·50			
„ „ „ B.	„	79.946·20			
„ „ „ C.	„	845 573·96	K.	2,044.523.66	
na wkładkach oszczędności			„	8,924.102·93	K. 11,548.226 59
Od d. 1. Stycznia do 31. Grudnia 1901 wpłynęło					
na asygnaty kasowe			K.	529.100·—	
na oddział żyrowy:					
rach. bież. Lit. A.	K	19,615.222·69			
„ „ „ B.	„	204.108·11			
„ „ „ C.	„	2,308.540·18	„	22,127.870·98	
na wkładki oszczędności			„	8,852.631·25	„ 31,509.602·23
					K. 43,057.828·82
W tymże czasie zwrócono z lokacyi:					
na asygnaty kasowe			K.	535.300·	
na oddział żyrowy:					
rach. bież. Lit. A.	K.	19,859.485·58			
„ „ „ B.	„	249.374·81			
„ „ „ C.	„	1,650.569·91	„	21,759.430·30	
na wkładki oszczędności			„	7,984.354·83	„ 30,279.085·13

Pozostaje z dniem 31. Grudnia 1901 kapitałów obcych:					
w asygnatach kasowych			K.	573.400—	
w oddziale żyrowym:					
rach. bież. Lit. A.	K.	874.740·61			
„ „ „ B.	„	34.679·50			
„ „ „ C.	„	1,503 544·23	„	2,412.964·34	
na wkładkach oszczędności			„	9,792.379·35	K. 12,778.743·69

b) wierzyciele w rachunku bieżącym:

Jak w poprzednim ustępie	K.	11,816.777·86
Obce kapitały z dniem 31. Grudnia 1901 łącznie	K.	24,595.521·55

Spis załączników do zamknięć rachunkowych

z dniem 31. Grudnia 1901.

1. Wykaz papierów publicznych, stanowiących własność funduszów rezerwowych i Banku . 17
2. Wykaz depozytów osób trzecich według kategoryj efektów i rodzaju depozytu 18
3. Wykaz ruchu pożyczek hipotecznych 22
4. Wykaz udzielonych pożyczek hipotecznych 23
5. Wykaz ruchu pożyczek komunalnych 24
6. Wykaz emisyj Banku. 25
7. Przegląd czynności Zastępstw Banku krajowego 26
8. Zamknięcie rachunku zysków i strat 28
9. Bilans Banku 32
10. Bilans stałego funduszu przemysłowego 34
11. Przegląd zestawień Bilansów z lat $188^3/_4$—1901. 35

Wykaz papierów publicznych

z dnia 31. Grudnia 1901 roku,

stanowiących własność funduszu rezerwowego i Banku.

	Wartość imienna		Najbliższy kupon płatny	Kurs	Wartość rzeczywista							
					Kapitał		Procenta do $^{31}/_{12}$ 901		Łącznie		Ogółem	
	Koron				Koron		Koron		Koron		Koron	
A.												
Efekta funduszu rezerwowego.												
§. 101 ust. c. statutu.												
4% Obligacye propinacyjne	1,370.000	—	$^{30}/_{6}$ 1902	al pari	1,370.000	—	—	—	—	—	—	—
Stan z dniem 31. Grudnia 1901 .	1,370.000	—			1,370.000	—	—	—	—	—	1,370.000	—
Efekta własne, eskontowane i w komisie.												
a) Własność Banku.												
4½% Listy zastawne krajowe	114.400	—	$^{30}/_{6}$ 1902	99·—	113.256	—						
4% Listy zastawne krajowe	879.000	—	$^{30}/_{6}$ 1902	92·—	808.680	—						
5% Obligacye komunalne	16.400	—	$^{1}/_{4}$ 1902	101·25	16.605	—						
4½% Obligacye komunalne	54.200	—	$^{1}/_{4}$ 1902	98·75	53.522	50						
4% Obligacye komunalne	453.800	—	$^{1}/_{4}$ 1902	92·50	419.765	—						
4% Obligacye kolejowe	1,831.500	—	$^{1}/_{4}$ 1902	92·—	1,684.980	—						
4% Obligacye pożyczki krajowej z r. 1893	1.000	—	$^{1}/_{5}$ 1902	93·70	937	—						
4% Obligacye gal. funduszu propinacyjnego	38.200	—	$^{30}/_{6}$ 1902	97·80	37.168	60						
	3,388.500	—			3,184.914	10	objęte rachunkiem procentów od efektów własnych		3,184.914	10		
b) eskontowane.												
Efekta wylosowane i kupony	4.017	93	—	—	4.053	48			4.053	48		
c) Własność osób trzecich w komisie.												
5% Listy zastawne galic. akc. Banku hipotecznego prem.	2.000	—	$^{1}/_{5}$ 1902	109·50	2.190	—	33	34	2.223	34		
4% Listy zastawne gal. Towarzystwa kred. ziemskiego koronowe	41.000	—	$^{30}/_{6}$ 1902	92·—	37.720	—	—	—	—			
„ 41 let.	2.400	—		93·80	2.251	20	—	—	39.971	20		
Stan z dniem 31. Grudnia 1901 .											3,181.162	12

Wykaz depozytów osób trzecich według kategoryj efektów i rodzaju depozytu.

Nazwa efektu	Z kuponem płatnym	Depozyta						Razem	
		na zastaw		w przechowaniu		na zabezpieczenie otw. kredytu			
Akcye ogóln. austr. Zakładu kredyt. ziemsk.	dyw901	—	—	2.000	—	—	—	2.000	—
Akcye Banku austro-węgiersk.	1/2 902	—	—	—	—	6.000	—	6.000	—
Akcye gal. akc. Banku hipot.	1/7 902	—	—	244.800	—	250.000	—	494.800	—
5% Akcye galic. kolei Karola Ludwika	1/7 902	400	—	67.280	—	26.800	—	94.480	—
Akcye kolei Lwowsko-Czerniowieckiej	1/5 902	—	—	13.200	—	20.800	—	34.000	—
Akcye cgóln. austr. Towarzystwa elektrycznego	dyw901	—	—	4.000	—	—	—	4.000	—
Akcye austr. Zakładu dla h. i p.	dyw901	—	—	—	—	400	—	400	—
Akcye kolei Koszycko-Bogumińskiej	1/7 902	—	—	—	—	20.000	—	20.000	—
Akcye I. węgiersko-galic. kolei	1/7 902	—	—	20.000	—	20.000	—	40.000	
Akcye Banku anglo-austryjackiego	dyw901	—	—	—	—	960	—	960	—
Akcye austr. kolei południowej	dyw901	—	—	90.000	—	800	—	90.800	—
Akcye Unionbanku we Wiedniu	1/7 902	—	—	400	—	7.600	—	8.000	—
Akcye austr. Laenderbanku	1/7 902	—	—	—	—	800	—	800	—
Akcye Towarz. kolei państw.	dyw901	—	—	20.000	—	—	—	20.000	—
Akcye czesk. Towarzystwa dla przem. cukrowniczego	dyw901	—	—	10.000	—	—	—	10.000	—
Akcye pierwszeństwa kolei Praga-Dux z r. 1883	dyw901	—	—	9.300	—	—	—	9.300	—
Akcye Tow. górnic. „Rossitz“	dyw901	—	—	10.000	—	—	—	10.000	—
Akcye czesk. Union-Banku w Pradze	dyw901	—	—	4.000	—	—	—	4.000	—
Akcye austr. Banku hipoteczn.	dyw901	—	—	1.650	—	—	—	1.650	—
Akcye zakład. bukow. kolei lokalnych	dyw901	—	—	1.200	—	—	—	1.200	—
Akcye Banku kraj. dla Bośnii i Hercegowiny	dyw901	—	—	3.000	—	—	—	3.000	—
4½% Listy zast. Banku kraj.	30/6 902	10.000	—	1,520.300	—	1,274.100	—	2.804.400	—
4% Listy zast. Banku krajowego koronowe	30/6 902	50.100	—	2,095.900	—	3,132.900	—	5,278.900	—
4% Listy zast. Gal. Tow. kredyt. ziemsk. nieokresowe	30/6 902	2.200	—	4.800	—	18.200	—	25.200	—
4% Listy zast. Gal. Tow. kredyt. ziemsk. 41-letnie	30/6 902	400	—	30.800	—	159.400	—	190.600	—
4% Listy zast. Gal. Tow. kredyt. ziem. 56-let. wal. austr.	30/6 902	8 400	—	113.000	—	114.600	—	236.000	—
4% Listy zast. Gal. Tow. kredyt. ziemsk. 56-letnie koron.	30/6 902	25.400	—	2,969.600	—	5,711.400	—	8,706.400	—
5% Listy hip. Gal. akc. Banku hip. z 10% premią	1/3 902	—	—	112.800	—	44.800	—	157.600	—
4½% Listy hip. Gal. akc. Banku hipot.	1/5 902	3.200	—	1,348.400	—	2,406.600	—	3,758.200	—
4% Listy hip. Gal. akc. Banku hip. koron.	1/5 902	3.000	—	330.400	—	301.000	—	634.400	—
4½% Listy zastawne peszt. węg. Banku komerc.	1/2 902	—	—	20.000	—	—	—	20.000	—
4% Listy zast. morawskiego Banku hip.	1/2 902	—	—	1.000	—	—	—	1.000	—
4% Listy zast. ogóln. austr. Zakładu kred. ziem.	1/4 90.	—	—	2.600	—	—	—	2.600	—
4% Listy zast. Banku austro-węgier.	1/4 902	—	—	36.200	—	51.800	—	88.000	—
5% Listy zast. Bukow. Zakładu kred. ziem.	30/6 902	—	—	600	—	—	—	600	—
4% Listy zast. Bukow. Zakładu kred. ziem.	30/6 902	—	—	5.000	—	60.000	—	65.000	—
4% Listy zastawn. centraln. kraj. węg. Kasy oszczędn.	1/3 902	—	—	10.200	—	—	—	10.200	—
4½% Listy zast. Budapeszt. Kasy Oszczęd.	1/5 902	—	—	42.200	—	—	—	42.200	—
Do przeniesienia		103.100	—	9,144.630	—	13,628.960	—	22,876.690	—

Nazwa efektu	Z kuponem płatnym	Depozyta: na zastaw	Depozyta: w przechowaniu	Depozyta: na zabezpieczenie otw. kredytu	Razem
Z przeniesienia .		103.100 —	9,144.630 —	13,628.960 —	22,876.690 —
4% Listy zast. czesk. Banku hip.	1/2 902	— —	12.500 —	— —	12.500 —
5% Listy zast. aradz. miesz. Kasy oszcz. bez premii .	1/5 902	— —	9.400 —	— —	9.400 —
4% Listy zast. austr. centr. Banku kred. ziemsk. . .	1/7 902	— —	200 —	— —	200 —
5% Listy zast. Zakładu kred. ziemsk. w Istryi . . .	1/7 902	— —	600 —	— —	600 —
4% Listy zast. węg. Instyt. kred. ziemsk.	1/7 902	— —	9.000 —	— —	9.000 —
Losy węg. „Basilika“ z r. 1886	—	— —	790 —	340 —	1.130 —
5% Losy regul. Dunaju z r. 1870	1/7 902	— —	5.800 —	1.000 —	6.800 —
Losy „Clary“ z r. 1869 . .	—	— —	320 —	240 —	560 —
4% Losy Cisańskie z r. 1880 .	1/4 902	5.600 —	15.000 —	4.600 —	23.200 —
Losy austr. Czerwon. Krzyża z r. 1882	—	— —	1.900 —	1.370 —	3.270 —
Losy węg. Czerwon. Krzyża z r. 1882	—	— —	1.270 —	730 —	2.000 —
Losy „St. Genois“ z r. 1855 .	—	— —	160 —	160 —	320 —
Austr. losy kredytowe z r. 1858	—	— —	5.800 —	4.000 —	9.800 —
Losy m. Budy z r. 1859 . .	—	— —	160 —	320 —	480 —
Losy m. Insbruka z r. 1871 .	—	— —	120 —	40 —	160 —
Losy m. Krakowa z r. 1872 .	—	680 —	4.480 —	2.960 —	8.120 —
Losy m. Lublany z r. 1879 .	—	— —	240 —	240 —	480 —
Losy m. Salzburga z r. 1872	—	240 —	120 —	240 —	600 —
Losy m. Wiednia z r. 1874 .	—	1.800 —	5.200 —	3.400 —	10.400 —
4% Losy I. Tow. parowej żeglugi na Dunaju z r. 1857 .	1/7 902	— —	— —	200 —	200 —
Losy „Palffy“ z r. 1855 . .	—	— —	560 —	160 —	720 —
Losy Rudolfa z r. 1864 . .	—	— —	320 —	360 —	680 —
Losy „Salm-Reiffersch.“ z roku 1855	—	— —	720 —	240 —	960 —
2% Losy serbskie z r. 1881 .	1/1 903	— —	3.400 —	1.500 —	4.900 —
3% Losy tureckie z r. 1870 .	1/4 76	— —	52.400 —	1.600 —	54.000 —
Węgierskie losy państwowe z r. 1870	—	3.000 —	12.400 —	4.900 —	20.300 —
4% austr. losy państ. z r. 1854	1/4 902	— —	1.025 —	5.000 —	6.025 —
5% austr. losy państ. z r. 1860	1/5 902	10.800 —	31.000 —	34.600 —	76.400 —
Austr. losy państw. z r. 1864 .	—	5.200 —	12.600 —	6.300 —	24.100 —
4% losy węgiersk. Banku hip. z r. 1884	1/6 902	6.200 —	46.800 —	35.200 —	88.200 —
3% Losy ogóln. austr. Zakł. kred. ziem.:					
I. emisyi z r. 1880 . .	1/6 902	11.600 —	55.800 —	32.600 —	100.000 —
II. emisyi z r. 1889 . .	1/2 902	17.800 —	68.200 —	28.000 —	114.000 —
5% Oblig. komun. Banku kraj. II. emisyi	1/4 902	— —	330.200 —	545.400 —	875.600 —
4½% Obligacye kom. Banku kraj. III. emisyi koron. .	1/4 902	10.000 —	364.000 —	729.200 —	1,103.200 —
4% Obligacye kom. Banku kraj. IV. em. koron.	1/4 902	— —	— —	325.200 —	325.200 —
4% Obligacye kolejowe Banku krajowego koron. . . .	1/4 902	— —	32.100 —	3,162.800 —	3,194.900 —
4% Obligacye galic. funduszu propinacyjnego	30/6 902	35.400 —	787.400 —	1,204.500 —	2,027.300 —
4% Obligacye pożyczki miasta Lwowa z r. 1896 koron. .	1/5 902	1.200 —	139.000 —	106.800 —	247.000 —
4½% Obligacye pożyczki miasta Lwowa z r. 1900 . .	1/3 902	— —	38.700 —	21.200 —	59.900 —
Do przeniesienia .		210.620 —	11,194.315 —	19,894.360 —	31,299.295 —

Nazwa efektu	Z kuponem płatnym	Depozyta			Razem
		na zastaw	w przechowaniu	na zabezpieczenie otw. kredytu	
Z przeniesienia .		210.620 —	11,194.315 —	19,894.360 —	31,299.295 —
4% Obligacye galic. pożyczki kraj. z r. 1893 koron. . .	1/2 902	300 —	253.200 —	171.000 —	424.500 —
4% Obligacye indemn. węg. .	1/5 902	— —	32.600 —	5.200 —	37.800 —
4½% Oblig. komun. peszt.-węg. Banku komerc. z 10% premią	1/4 902	— —	8.000 —	— —	8.000 —
4% Obligacye komun. peszt.-węg. Banku komerc. z 5% premią koron.	1/4 902	— —	7.800 —	— —	7.800 —
4½% Obligacye propin. węg. .	1/7 902	— —	5.200 —	54.600 —	59.800 —
5% Obligacye prop. bukow. .	1/7 902	— —	10.100 —	— —	10.100 —
4% Obligacye kolej. czeskiego Banku krajowego . . .	1/5 902	— —	2.000 —	— —	2.000 —
5% w złocie Obligacye węg. kolei wschodn. z r. 1876 .	1/7 902	— —	8.626 —	3.000 —	11.626 —
4% Obligacye kom. czeskiego Banku kraj.	1/2 902	— —	5.000 —	— —	5.000 —
4% Obligacye szląskiego komerc. Zakładu kred. . .	1/7 902	— —	2.000 —	— —	2.000 —
4% Obligacye bukow. pożyczki krajowej z r. 1894 . . .	1/2 902	— —	1.400 —	— —	1.400 —
4% Oblig. peszt. ojcz. I. Związ. Kas oszczęd. 50-letnie . .	1/4 902	— —	8.400 —	12.000 —	20.400 —
4% pożyczka państ. kolei Rudolfa z r. 1893 koron. . .	1/7 902	— —	20.400 —	— —	20.400 —
4½% w srebrze pożyczka węg. kolei państw. z r. 1889 .	1/7 902	— —	26.400 —	2.600 —	29.000 —
4½% w złocie pożyczka węg. kolei państw. z r. 1889 .	1/2 902	— —	476 —	— —	476 —
4% pożyczka regulacyi Dunaju z roku 1878 . . .	1/7 902	— —	1.200 —	— —	1.200 —
4% pożyczka m. Wiednia z r. 1898	1/7 902	— —	1.300 —	— —	1.300 —
4% wiedeń. poż. komunikacyjna I. emisyi z r. 1894 . .	1/4 902	— —	1.000 —	— —	1.000 —
II. emisyi z r. 1897 . .	1/4 902	— —	200 —	— —	200 —
4% pryorytety austr. kolei północn. zach.	1/3 902	— —	800 —	— —	800 —
4% w srebrze Pryorytety kolei Lwow.-Czerniow. z r. 1884:					
I. emisyi opodatkowane .	1/5 902	— —	7.200 —	30.000 —	37.200 —
II. emisyi wolne od podat.	1/5 902	— —	6.000 —	— —	6.000 —
4% w srebrze Pryorytety austr. kolei Franc. Józefa z r. 1884	1/4 902	— —	56.800 —	— —	56.800 —
5% w srebrze Pryorytety 1. węg.-galic. kolei:					
I. emisyi z r. 1870 . .	1/3 902	— —	10.400 —	12.400 —	22.800 —
II. emisyi z r. 1878 . .	1/7 902	— —	3.200 —	19.600 —	22.800 —
4% w srebrze Pryorytety I. węg.-galic. kolei z r. 1887 .	1/7 902	— —	15.200 —	2.800 —	18.000 —
4% w srebrze Pryorytety kolei Koszyc.-Bogum. z. r. 1889	1/7 902	— —	20.000 —	— —	20.000 —
5% Pryorytety kolei Buschtehradzkiej z r. 1872 . . .	1/4 902	— —	600 —	— —	600 —
4% w sreb. Pryorytety kolei ces. Ferdynanda z r. 1887: bez gwarancyi	1/3 902	— —	1.800 —	— —	1.800 —
4% w srebrze Pryorytety gal. kolei Karola Ludw. z r. 1890	1/7 902	— —	200 —	— —	200 —
4% Pryorytety czeskiej kolei zachodn. z r. 1885 . . .	1/2 902	— —	10.000 —	— —	10.000 —
4% Pryorytety kol. półn. ces. Ferdynanda z r. 1898 kor.	1/2 902	— —	2.000 —	— —	2.000 —
4% Pryorytety kol. półn. ces. Ferdynanda z r. 1886 . .	1/2 902	— —	16.000 —	— —	16.000 —
Do przeniesienia .		210.920 —	11,739.817 —	20,207.560 —	32,158.297 —

Nazwa efektu	Z kuponem płatnym	Depozyta						Razem	
		na zastaw		w przechowaniu		na zabezpieczenie otw. kredytu			
Z przeniesienia .		210.920	—	11,759.817	—	20,207.560	—	32,158.297	—
3% pryorytety kolei południ.	1/7 902	—	—	6.400	—	—	—	6.400	—
3% pryorytety austr. Tow. kolei lokaln.	1/7 902	—	—	1.800	—	—	—	— 1.800	— —
4% pryorytety kolei Lwow.-Czerniow. z r. 1894 . . .	1/7 902	—	—	600	—	—	—	600	—
5% Renta austr. jednol. pap. .	1/2 902	2.000	—	86.800	—	2.900	—	91.700	—
5% Renta austr. jednol. pap. .	1/8 902	—	—	563.800	—	27.400	—	591.200	—
5% Renta austr. jednol. sreb. .	1/7 902	—	—	148.600	—	19.400	—	168.000	—
5% Renta austr. jednol. sreb. .	1/4 902	—	—	76.600	—	28.200	—	104.800	—
4% Renta austr. koronowa .	1/3 902	—	—	310.400	—	32.100	—	342.500	—
4% Renta austr. złota . . .	1/4 902	—	—	40.936	—	—	—	40.936	—
4% Renta węgier. złota . .	1/7 902	—	—	33.058	—	—	—	33.058	—
4% Renta węgier. koron . .	1/6 902	100	—	433.500	—	48.800	—	482.400	—
3½% Renta austr. inwestycyjna z r. 1897 koron. . . .	1/2 902	—	—	91.600	—	—	—	91.600	—
3½% renta węg. koron. . .	1/7 902	—	—	5.200	—	—	—	5.200	—
Efekta nieobjęte cedułą wiedeńską:									
Asygnaty kasowe		—	—	112.600	—	12.000	—	124.600	—
Dokumenta prywatne . . .		—	—	196.870	—	2.200	—	199.070	—
Książeczki wkładk. i oszczędn.		—	—	948.609	07	31.699	36	980.308	43
Walory w austr. walucie . .		—	—	998.174	—	451.910	—	1,450.084	—
Walory w obcych walutach .		—	—	656.261	—	12.797	—	669.058	—
Razem . . .		213.020	—	16,451.625	07	20,876.966	36	37,541.611	43

Wykaz ruchu pożyczek hipotecznych

do końca roku 1901.

Wykaz A.

	Dobra ziemskie		Realności miejskie		Realności wiejskie		Razem		W porównaniu z r. 1900	
	ilość	kwota	ilość	kwota	ilość	kwota	ilość	kwota	ilość	kwota
Saldo z r. 1900 (pozostałe w toku, promesy w obiegu, promesy zrealizowane do końca r. 1900) . . .	690	50,165.000	2.838	72,222.500	8.515	15,407.300	12.043	137,794.800	+ 327	— 2,876.800
Zgłoszono w roku 1901	45	3,794.000	289	8,346.000	1.016	2,514.200	1.350	14,654.200	+ 495	+ 9,787.000
Razem . .	735	53,959.000	3.127	80,568.500	9.531	17,921.500	13.393	152,449.000	+ 822	+ 6,910.200
Odmówiono w roku 1901	7	758.800	57	2,161.500	164	802.400	228	3,722.700	— 77	— 2,430.300
Pozostało . .	728	53,200.200	3.070	78,407.000	9.367	17,119.100	13.165	148,726.300	+ 899	+ 9,340.500
Promesy wycofane w r. 1901	1	350.000	7	147.800	76	162.800	84	660.600	— 139	— 930.400
„ w obiegu będące	25	2,711.600	82	1,692.200	892	1,740.700	999	6,144.500	+ 230	+ 3,636.300
„ zrealizowane do końca r. 1901	679	49,185.200	2.883	73,777.100	8.181	14,650.700	11.743	137,613.000	+ 690	+ 3,983.300
Pozostaje w toku . .	23	953.400	98	2,789.900	218	564.900	339	4,308.200	+ 118	+ 2,651.300

Wykaz B.

	Na dobra ziemskie				Na realności miejskie				Na grunta włościańskie				Razem			
	Ilość	Wartość szac. hip.	Kwota dłużna		Ilość	Wartość szac. hip.	Kwota dłużna		Ilość	Wartość szac. hip.	Kwota dłużna		Ilość	Wartość szac. hip.	Kwota dłużna	
Po koniec r. 1901 zrealizowano .	679	103,257.200	49,185.200	—	2883	149,971.602	73.777,100	—	8181	23,848.470	14,650.700	—	11743	277,077.272	137,613.000	—
Po koniec r. 1901 spłacono gotówką . . .			11,978.719	36			18,283.958	01			4,834.296	38			35,096.973	75
Po koniec r. 1901 spłacono listami . . .	274	34,297.498	7,207.200	—	731	30,513.998	4 318.300	—	1541	6.724.894	973.000	—	2546	71,536.390	12,498.500	—
Pozostaje z 31. Grudnia 1901.	405	68,959.702	29,999.280	64	2152	119,457.604	51,174.841	99	6640	17,123.576	8,843.403	62	9197	205,540.882	90,017.526	25

Wykaz udzielonych pożyczek hipotecznych po koniec roku 1901.

A. według wysokości

	Do wysokości	ilość	kwota koron
	600	600	346.600
	1.000	2745	2,503.400
	2.000	3399	5,215.000
	10.000	2447	11,164.300
	20.000	868	13,264.700
	50.000	1116	36,040.000
	100.000	332	22,657.600
	200.000	155	21,635.400
	nad 200.000	81	24,786.000
Razem .	. . .	11743	137,613.000

B. według planu umorzenia

	Na lat	ilość	kwota koron
	12½	1	8.000
	13	124	900.300
	13½	1755	3,172.800
	14	45	58.400
	14½	2353	3,055 700
	15	4	108.000
	15½	391	903.800
	16	1	34.000
	16½	5	8.800
	17½	617	1,045.000
	18	30	414.800
	18½	436	1,856.300
	19	1	4.000
	20½	5	10.000
	22	175	2,716.800
	23	1247	7,196.200
	24	1835	5,087.100
	29	372	7,755.000
	30½	985	25,253.200
	33	40	1,854.300
	34½	504	17.254.300
	37½	16	609.300
	39	219	12,084.200
	44	3	32.000
	51	359	25,383.000
	57	220	20,807.700
Razem .	. .	11743	137,613.000

C. według lat

	ilość	kwota koron
W roku 1884	57	1,279.100
„ „ 1885	368	4,798.600
„ „ 1886	505	11,343.300
„ „ 1887	597	10,816.200
„ „ 1888	270	2,032.400
„ „ 1889	379	2,936.800
„ „ 1890	557	6.427.400
„ „ 1891	517	5.716.700
„ „ 1892	650	7 069.600
„ „ 1893	942	12,410.000
„ „ 1894	1.006	16.908.300
„ „ 1895	1.308	9,950.500
„ „ 1896	1.139	11,602.000
„ „ 1897	826	9,284.900
„ „ 1898	783	11,173.100
„ „ 1899	726	7,671.700
„ „ 1900	423	2,209.100
„ „ 1901	690	3,983.300
Razem .	11.743	137,613.000

Wykaz ruchu pożyczek komunalnych

do końca roku 1901.

Wykaz A.

	Powiaty		Gminy miejskie		Gminy wiejskie		Razem		W porównaniu z r. 1900	
	ilość	kwota koron	ilość	kwota koron	ilość	kwota koron	ilość	kwota koron	ilość	kwota koron
Saldo z r. 1900 (pozostałe w toku, promesy w obiegu, promesy zrealizowane do końca r. 1900) . . .	105	5,774.000	210	14,436.400	171	1,190.600	486	21,401.000	+ 32	+ 2,495.600
Zgłoszono w r. 1901	4	347.300	15	1,491.800	16	429.000	35	2,268.100	— 5	— 476.100
Razem . .	109	6,121.300	225	15,928.200	187	1,619.600	521	23,669.100	+ 27	+ 2,019.500
Odmówiono w r. 1901	2	144.100	2	410 000	7	175.800	11	729.900	+ 7	+ 584.300
Pozostało . .	107	5,977.200	223	15,518.200	180	1,443.800	510	22,939.200	+ 20	+ 1,435.200
Promesy wycofane w r. 1901	2	48.000	4	47.400	1	3.000	7	98.400	+ 3	— 4.600
„ w obiegu będące	3	309.200	8	790.800	4	42.200	15	1,142.200	— 8	— 38.000
„ zrealizowane do końca r. 1901	102	5,620.000	209	14,340.000	170	1,248.600	481	21,208.600	+ 25	+ 1,556.200
Pozostaje w toku . .	—	—	2	340.000	5	150.000	7	490.000	—	— 78.400

Wykaz B.

	Powiaty			Gminy miejskie			Gminy wiejskie			Razem		
	ilość	kwota		ilość	kwota		ilość	kwota		ilość	kwota	
Po koniec r. 1901 zrealizowano	102	5,620.000	—	209	14,340.000	—	170	1,248.600	—	481	21,208.600	—
„ „ „ „ spłacono gotówką . .	18	1,342.390	99	30	3,019.486	13	27	564.137	90	75	4,926.015	02
„ „ „ „ obligacyami	—	18.200	—	—	354.400	—	—	13.600	—	—	386.200	—
Pozostaje z 31. Grudnia 1901 . .	84	4,259.409	01	179	10,966.113	87	143	670.862	10	406	15,896.384	98

Wykaz emisyj Banku.

Emitowano po dzień 31/12 1901 włącznie				Umorzono na skutek losowania				Umorzono na skutek spłaty pożyczek emitowanymi papierami				Pozostaje w obiegu odnośnie do pojedyńczych emisyj				Ogółem
serya	sztuk	po	Suma	serya	sztuk	po	Suma	serya	sztuk	po	Suma	serya	sztuk	po	Suma	koron
a) cztero-procentowe listy zastawne																
I.	4.475	K. 100	K. 447.500	I.	316	K. 100	K. 31.600	I.	272	K. 100	K. 27.200	I.	3.887	K. 100	K. 388.700	
II.	14.382	„ 200	„ 2,876.400	II.	658	„ 200	„ 131.600	II.	926	„ 200	„ 185.200	II.	12.798	„ 200	„ 2,559.600	
III.	12.698	„ 1.000	„ 12,698.000	III.	858	„ 1.000	„ 858.000	III.	496	„ 1.000	„ 496.000	III.	11.344	„ 1.000	„ 11,344.000	
IV.	2.761	„ 5.000	„ 13,805.000	IV.	212	„ 5.000	„ 1,060.000	IV.	133	„ 5.000	„ 665.000	IV.	2.416	„ 5.000	„ 12,080.000	
V.	4.113	„ 10.000	„ 41,130.000	V.	313	„ 10.000	„ 3,130.000	V.	254	„ 10.000	„ 2,540.000	V.	3.546	„ 10.000	„ 35,460.000	61,832.300
	38.429		K. 70,956.900		2.357		K. 5,211.200		2.081		K. 3,913.400		33.991			
b) cztero i pół procentowe listy zastawne																
I.	3.239	fl. 50	K. 323.900	I.	1.634	fl. 50	K. 163.400	I.	469	fl. 50	K. 46.900	I.	1.136	fl. 50	K. 113.600	
II.	12.851	„ 100	„ 2,570.200	II.	6.179	„ 100	„ 1,235.800	II.	1.741	„ 100	„ 348.200	II	4.931	„ 100	„ 986 200	
III.	5.340	„ 500	„ 5,340.000	III.	2.567	„ 500	„ 2,567.000	III.	424	„ 500	„ 424.000	III.	2.349	„ 500	„ 2,349.000	
IV.	9.331	„ 1.000	„ 18,662.000	IV.	4.518	„ 1.000	„ 9,036.000	IV.	938	„ 1.000	„ 1,876.000	IV.	3.875	„ 1.000	„ 7,750.000	
V.	3.976	„ 5.000	„ 39,760.000	V.	1.692	„ 5.000	„ 16,920.000	V.	589	„ 5.000	„ 5,890.000	V.	1.695	„ 5.000	„ 16,950 000	28,148.800
	34.737		K. 66,456.100		16.590		K. 29,922.200		4.161		K. 8,585.100		13.986			
c) cztero-procentowe obligacye komunalne IV. Emisyi																
A.	125	K. 200	K. 25.000	A.	89	K. 200	K. 7.800	A.	4	K. 200	K. 800	A.	82	K. 200	K. 16.400	
B.	129	„ 1.000	„ 129.000	B.	21	„ 1.000	„ 21.000	B.	11	„ 1.000	„ 11.000	B.	97	„ 1.000	„ 97.000	
C.	222	„ 5.000	„ 1,110.000	C.	6	„ 5.000	„ 30.000	C.	2	„ 5.000	„ 10.000	C.	214	„ 5.000	„ 1,070.000	
D.	288	„ 10.000	„ 2,880 000	D.	—	„ 10.000	„ —	D.	2	„ 10.000	„ 20.000	D.	286	„ 10.000	„ 2,860.000	4,043.400
	764		K. 4,144.000		66		K. 58.800		19		K. 41.800		679			
d) cztero i pół procentowe obligacye komunalne III. Emisyi																
A.	1.174	K. 200	K. 234.800	A.	148	K. 200	K. 29.600	A.	—	K. 200	—	A.	1.026	K. 200	K. 205.200	
B.	1.263	„ 1.000	„ 1,263.000	B.	79	„ 1.000	„ 79.000	B.	—	„ 1.000	—	B.	1.184	„ 1.000	„ 1,184.000	
C.	422	„ 5.000	„ 2,110.000	C.	21	„ 5.000	„ 105.000	C.	—	„ 5.000	—	C.	401	„ 5.000	„ 2,005.000	
D.	336	„ 10.000	„ 3,360.000	D.	15	„ 10.000	„ 150.000	D.	—	„ 10.000	—	D.	321	„ 10.000	„ 3,210.000	6,604.200
	3.195		K. 6,967 800		263		K. 363.600		—		—		2.932			
e) pięcio-procentowe obligacye komunalne II. Emisyi																
A.	1.338	fl. 100	K. 267.600	A.	468	fl. 100	K. 93.600	A.	—	fl. 100	—	A.	870	fl. 100	K 174.000	
B.	660	„ 500	„ 660.000	B.	190	„ 500	„ 190.000	B.	—	„ 500	—	B.	470	„ 500	„ 470.000	
C.	1.293	„ 1.000	„ 2,586.000	C.	384	„ 1.000	„ 768.000	C	—	„ 1.000	—	C.	909	„ 1.000	„ 1,818.000	
D.	354	„ 5.000	„ 3,540.000	D.	102	„ 5.000	„ 1.020.000	D.	—	„ 5.000	—	D.	252	„ 5.000	„ 2,520.000	4,982.000
	3.645		K. 7,053.600		1.144		K. 2,071.600		—		—		2.501			
f) cztero-procentowe obligacye kolejowe																
I.	658	K. 100	K. 65.800	I.	83	K. 100	K. 8.300	I.	1	K. 100	K. 100	I.	574	K. 100	K. 57.400	
II.	1.265	„ 200	„ 253.000	II.	56	„ 200	„ 11.200	II.	—	„ 200	—	II.	1.209	„ 200	„ 241.800	
III.	1.586	„ 1.000	„ 1,586.000	III.	39	„ 1.000	„ 39.000	III.	—	„ 1.000	—	III.	1.547	„ 1.000	„ 1,547.000	
IV.	1.126	„ 5.000	„ 5,630.000	IV.	8	„ 5.000	„ 40.000	IV.	—	„ 5.000	—	IV.	1.118	„ 5.000	„ 5,590.000	
V.	779	„ 10.000	„ 7,790.000	V.	2	„ 10.000	„ 20.000	V.	2	„ 10.000	K. 20.000	V.	775	„ 10.000	„ 7,750.000	15,186.200
	5.414		K. 15,324.800		188		K. 118 500		3		K. 20.100		5.223			
Stan Emisyj Banku krajowego z dniem 31. Grudnia 1901 . . .																120,796.000

Przegląd czynności Zastępstw

Liczba bieżąca	Zastępstwo	Obrót pozycyj kasowych		Weksle podane przez Zastępstwa do skupu			Weksle zeskontowane przez Bank		
		koron		sztuk	koron		sztuk	koron	
1	Biecz	147.752	45	—	—	—	—	—	—
2	Bóbrka	111 967	78	13	8.890	06	6	4.820	—
3	Bochnia	374.074	31	—	—	—	—	—	—
4	Bohorodczany	15.803	94	—	—	—	—	—	—
5	Borszczów	265.708	13	28	68.870	—	28	68.870	—
6	Brody	198 767	09	63	66.839	12	30	36.268	19
7	Brzesko	267.600	50	—	—	—	—	—	—
8	Brzeżany	251.358	08	—	—	—	—	—	—
9	Buczacz	562.662	92	143	327 887	34	62	162.470	—
10	Chrzanów	190.944	47	—	—	—	—	—	—
11	Cieszanów	37.588	28	8	10.800	—	—	—	—
12	Czortków	328.288	96	23	119.400	—	21	112.200	—
13	Dąbrowa	348.922	22	211	98.707	40	186	92.171	16
14	Dembica	132.586	24	21	32.776	—	17	12.376	—
15	Dobromil	681.765	52	118	265.100	—	112	249.100	—
16	Dolina	530.940	91	81	39.417	—	48	21.408	—
17	Drohobycz	490.894	37	149	195.527	50	22	48.926	26
18	Dukla	152.878	45	61	44.398	11	33	28.080	24
19	Gliniany	238.851	60	8	16.100	—	7	13.100	—
20	Horodenka	170.410	24	14	21.950	—	12	17.950	—
21	Husiatyn	232.635	55	7	41.200	—	6	23.200	—
22	Jarosław	326.428	87	12	10.634	10	—	—	—
23	Jasło	713.793	05	8	10.666	61	3	4.475	25
24	Jaworów	324 133	37	29	41.936	—	28	41.136	—
25	Kałusz	170.019	40	—	—	—	—	—	—
26	Kamionka Strumiłowa	228.438	50	3	2.400	—	3	2.400	—
27	Kołomyja	1,017.797	61	101	178.723	42	53	121.435	
28	Krosno	213.353	40	7	20.958	24	5	8.757	—
29	Limanowa	674.582	90	14	37.561	—	14	37.561	—
30	Lisko	616.924	25	8	28.900	—	3	9.900	—
31	Lwów	133.751	29	—	—	—	—	—	—
32	Łańcut	1,206.841	41	90	164.345	—	82	147.810	—
33	Maków	79.642	31	8	10 600	—	6	8.800	—
34	Mielec	208.802	72	22	75.720	—	18	51.720	—
35	Mościska	375 517	45	25	77.150	—	24	72.950	—
36	Myślenice	3.716	16	—	—	—	—	—	—
37	Nadwórna	128.909	25	28	25.450	—	19	17.450	—
38	Nowy Sącz	393.865	47	14	28.540	—	14	28.540	—
39	Nowy Targ	118.958	53	—	—	—	—	—	—
40	Oświęcim	236.214	20	—	—	—	—	—	—
41	Podhajce	702.566	10	51	114.350	—	48	93.950	—
42	Przemyśl	2 551.583	63	383	352.127	71	257	229.455	93
43	Przemyślany	672.805	29	234	354.462	—	206	246.727	—
44	Radziechów	299.588	38	—	—	—	—	—	—
45	Rawa ruska	130.017	56	—	—	—	—	—	—
46	Rohatyn	326.918	38	10	36.800	—	10	36.800	—
47	Ropczyce	143.916	14	7	650	—	7	650	—
48	Rudki	132.950	52	8	46.600	—	7	42.600	—
49	Rudnik	17 775	38	—	—	—	—	—	—
50	Rzeszów	240.502	83	—	—	—	—	—	—
51	Sanok	1.141.333	35	225	368.223	21	173	246.470	—
52	Śniatyn	257.775	53	29	79.492	12	27	65 492	12
53	Sokal	1.014.863	42	9	26.340	—	7	20.340	—
54	Stanisławów	7 621.968	18	3977	1,735.281	76	3446	1,392.076	—
55	Stryj	1,424.518	10	758	612.858	93	567	534.401	52
56	Tarnobrzeg	111.846	87	—	—	—	—	—	—
57	Tarnopol	955.723	41	58	127.209	84	54	117.799	84
58	Tarnów	490.693	47	—	—	—	—	—	—
59	Tłumacz	333.725	99	18	33 300	—	16	26.700	—
60	Trembowla	52.139	73	—	—	—	—	—	—
61	Turka	202.223	82	4	8.700	—	2	5.500	—
62	Wadowice	36.350	16	—	—	—	—	—	—
63	Wieliczka	99.715	15	—	—	—	—	—	—
64	Zaleszczyki	300.476	84	20	51.500		14	33 900	—
65	Zbaraż	264.873	86	57	129.801	—	57	129.801	—
66	Złoczów	580.152	—	49	106.860	—	42	94.060	—
67	Żółkiew	538.698	74	105	199.300	—	101	192.900	—
68	Żydaczów	224 962	52	—	—	—	—	—	—
		33,774.839	52	7319	6,485.308	47	5933	4,943.497	51

Banku krajowego w roku 1901.

Weksle inkasowane przez Zastępstwa na rzecz Banku			Efekta sprzedane przez Zastępstwa	Podań hipotecznych wniesiono w Zastępstwach		Pożyczek hipotecznych wypłaciły Zastępstwa		Lokacyj na rzecz Banku przyjęły Zastępstwa	
sztuk	koron		koron	sztuk	koron	sztuk	koron	koron	
33	10.970	84	—	1	1.400	—	—	—	—
102	34.425	—	—	11	19.000	13	20.900	—	—
133	29.984	26	—	—	—	—	—	1.764	10
3	928	33	—	1	4.000	—	—	2.883	10
83	52.789	41	—	19	42.100	13	33.100	—	—
137	44.152	04	—	1	4.000	1	2.500	25.259	67
79	27.208	88	—	4	22.000	—	—	13.060	—
536	147.661	44	—	6	72.600	2	1.600	—	—
73	106 968	36	—	4	7.800	5	12 800	—	—
132	57.878	57	—	—	—	—	—	—	—
13	2.692	05	—	—	—	—	—	—	—
219	76.795	49	—	3	8 200	2	6.000	—	—
5	900	52	—	7	28.000	1	4.000	11.267	49
64	18.189	75	—	13	35.500	5	14.600	842	—
95	24,816	—	—	4	4.400	—	—	—	—
175	44.212	49	—	1	1.600	—	—	—	—
181	93.076	59	9.700	8	10.900	4	6.200	1.200	—
69	51.766	67	—	1	5.000	—	—	—	—
31	13.987	02	—	2	5.200	2	3.400	—	—
109	36.237	27	—	8	33.400	1	1.000	—	—
57	12.319	04	—	4	7 300	5	16.800	—	—
116	81.742	26	—	10	21.000	3	3.200	20	—
98	32.800	23	—	4	12.800	3	5.500	189.353	71
104	43.329	60	—	15	53.100	3	2.700	1.306	58
188	38 064	27	—	6	7.000	26	43.300	—	
203	54.415	35	—	4	17.200	1	1.600	420	—
421	287.701	40	—	19	46.800	4	4.800	—	—
120	32.822	83	—	—	—	—	—	—	—
15	9.387	40	—	2	2.200	—	—	—	—
108	81.515	51	—	6	13.100	8	9.400	—	—
—	—	—	—	33	76.500	17	32.300	—	—
161	190.730	92	—	13	29.500	6	12.800	—	—
25	12.062	—	—	—	—	—	—	—	—
66	14.984	03	—	5	17.400	4	3.300	—	—
58	85.629	42	—	11	47.000	3	2.600	1.800	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
130	45.681	61	—	7	39.100	—	—	—	—
87	33.452	69	—	2	5 000	1	1.000	—	—
106	31.272	88	—	1	1.200	—	—	—	—
75	23.026	13	—	—	—	—	—	—	—
337	82.834	01	400	42	101.400	20	24 700	—	—
391	266.294	82	73.400	25	65.700	11	62.100	123.608	45
361	280.062	75	—	9	34 800	9	14.000	—	—
456	82.192	32	—	4	12.600	3	10.500	—	—
248	45.011	17	—	5	5 700	2	4.000	—	—
130	62.057	10	—	9	14 700	3	3.700	—	—
30	6.422	60	—	1	20.000	—	—	—	—
39	7.741	89	—	—	—	4	8.600	—	—
1	132	59	—	20	22.300	—	—	—	—
135	63 576	43	7.900	9	30.000	1	800	—	—
171	272.509	—	52.000	10	49.700	6	18.500	235.820	44
164	78 756	95	—	7	66 000	4	6 200	—	—
529	119.710	04	61.600	12	14.600	13	17.600	14.730	89
667	618.361	27	—	6	14 200	10	9.900	47.576	82
1233	622.329	84	—	9	31.000	4	74.800	488	50
57	9.501	01	—	3	36.000	1	25.000	—	—
191	77.278	77	—	73	153.800	43	82.000	81.362	28
176	89.606	03	—	—	—	—	—	—	—
115	46.640	45	—	5	8.400	2	3.000	—	—
83	18.570	25	—	2	1.400	—	—	—	—
51	19.868	16	—	4	4.200	7	10.500	—	—
45	12.887	11	—	—	—	—	—	—	—
62	12.531	69	—	1	3.000	—	—	—	—
115	53.472	27	—	1	1 600	2	7.000	25.145	65
95	46.173	92	—	32	72.300	31	43.400	—	—
269	91 430	89	—	4	12.200	2	5.800	415	32
307	59.345	83	—	10	22.700	9	9.700	—	—
30	5.679	17	—	5	13.200	3	3.000	—	—
10903	5,130.556	88	205 000	547	1,519.800	323	690.200	778.335	

Zamknięcie rachunków

z dniem 31.

I. Oddział

WYDATKI	Waluta koronowa	
Kupony od listów zastawnych	3,742.453	52
Podatek rentowy od wypłaconych kuponów	57.090	19
Saldo zysku z oddziału hipotecznego	213.646	11
	4,013.189	82

II. Oddział

Kupony od Obligacyj komunalnych II., III. i IV. Emisyi	683.700	—
Podatek rentowy od wypłaconych kuponów	10.407	02
Należytość stemplowa od wymagalności kuponowej	3.769	34
Saldo zysku z oddziału komunalnego	48.519	69
	746.396	05

III. Oddział

Kupony od Obligacyj kolejowych	607.986	—
Podatek rentowy od wypłaconych kuponów	9.123	51
Saldo zysku z oddziału kolejowego	11.435	96
	628.545	47

IV. Oddział

Procenta:			
a) z rachunków przekazowych	80.250·60		
b) z wkładek oszczędności	361.930·86		
c) z własnych asygnat kasowych	28.309·25		
d) z weksli rescskontowanych	89.229·64		
e) z rachunków bieżących	68.039·38		
f) z wylosowanych własnych 3% bonifikacya	3.022·31	630.782	04
Straty z oddziału bankowego: *a*) na wekslach	35.588·29		
b) na dłużnikach	77.400·49		
c) na udziałach w Tow. hand. i prz.	41.800·—	154.788	78
Podatek rentowy od procentów z asyg. kas. i wkładek		7.964	97
Saldo zysku z oddziału bankowego		532.631	75
		1,326.167	54

zysków i strat

Grudnia 1901.

hipoteczny.

DOCHODY	Waluta koronowa	
Procenta od pożyczek w listach zastawnych	3,702.847	01
Procenta zwłoki od tychże pożyczek	64.966	63
Dodatek na koszta adm. od tychże pożyczek	241.666	50
Z zadawnienia kuponów płatnych po r. 1898.	3.709	68
	4,013.189	82

komunalny.

Procenta od pożyczek w Obligacyach komunalnych I., II., III. i IV. Emisyi	701.138	28
Procenta zwłoki od tychże pożyczek	3.613	56
Dodatek na koszta adm. tychże pożyczek	41.584	21
Z zadawnienia kuponów płatnych w r. 1898	60	—
	746.396	05

kolejowy.

Procenta od pożyczek w Obligacyach kolejowych	609.468	92
Dodatek na koszta adm. tychże pożyczek	19.020	55
Z zadawnienia kuponów płatnych w r. 1898	56	—
	628.545	47

bankowy.

Procenta:			
a) od weksli i warrantów	650.608·75		
b) od pożyczek i rachunków, pokrytych efektami	174.177·35	824.786	10
Prowizye i komisowe		73.217	05
Dochód z efektów własnych:			
z kuponów	414.510·34		
po strąceniu straty na kursie	48.560·91	365.949	43
Dochód z efektów funduszu rezerwowego		50.800	—
Dochód z udziałów w Towarz. handl. i przemysł.		11.414	96
		1,336.167	54

Ogólne zamknięcie

za rok

WYDATKI				Waluta koronowa	
Koszta handlowe:					
a) Płace i wynagrodzenia		K.	299.189·52		
b) Dyety i koszta podróży Prezesa i członków Rady nadzorczej		„	24.371·—		
c) Fundusz emerytalny i emerytury: zwyczajne wydatki	K. 12.347·79				
nadzwyczajny wydatek	„ 8.333·33	„	20.681·12		
d) Zwroty Wydziałowi krajowemu		„	28.588·49		
e) Koszta ogólne i wydatki administracyjne		„	79.799·36	452.629	49
Podatki, opłaty stemplowe i należytości rządowe				73.415	37
Odpisanie:					
na amortyzacyę ruchomości				2.633	27
Zysk do rozdziału				277.555	38
				806.233	51

rachunków zysków i strat

1901.

DOCHODY	Waluta koronowa	
Dochód z oddziału hipotecznego	219 646	11
Dochód z oddziału komunalnego	48.519	69
Dochód z oddziału kolejowego	11.435	96
Dochód z oddziału bankowego	532 631	75
	806.233	51

Bilans Banku krajowego Królestwa Galicyi

z dniem 31. Gru-

Stan czynny			Waluta koronowa	
Kasa:				
w Banku we Lwowie		K. 631.765·68		
w Filii w Krakowie		„ 186.258·09		
w Zastępstwach		„ 91.736·09	909.759	86
Efekta funduszów rezerwowych			1,370.000	—
Efekta funduszu emerytalnego			239.998	06
Efekta własne, eskontowane i w komisie			3,181.162	12
Pożyczki emisyjne w 4% i 4½% listach zastawnych:				
kapitał bieżący	K. 89,632.406·16			
kapitał zalegający	„ 385.120·09	K. 90,017.526·25		
w obligacyach komunalnych I., II., III. z IV. emisyi:				
kapitał bieżący	K. 15,884.470·59			
kapitał zalegający	„ 11.914·39	K. 15,896.384·98		
w 4% obligacyach kolejowych kapitał bież.		„ 15,206.228·81	121,120.140	04
Weksle i warranty			13,782.795	77
Zaliczki na zastaw efektów			159.827	—
Rachunek bieżący, pokryty efektami			6,335.540	90
Dłużnicy w rachunku bieżącym			10,111.108	61
Realności z licytacyi nabyte			54.482	36
Udziały w Towarzystwach handlowych, przemysłowych i innych			556.805	—
Ruchomości z roku 1900	K. 24.703·07			
dokupno w roku 1901	„ 1.633·60	K. 26.336·67		
amortyzacya w roku 1901		„ 2.633·27	23.703	40
Różne rachunki:				
z oddziału hipotecznego		K. 490.120·66		
z oddziału komunalnego		„ 14.025·95		
z oddziału kolejowego		„ 1.536·14		
z oddziału bankowego		„ 314.822·15	820.504	90
			158,665.828	02

We Lwowie, dnia

Rada nadzorcza:

C. k. Radca dworu i komisarz rządowy:
Jan Hild.

H. Bochdan. Dr. Stefan Fedak
Karol Schayer. K. hr. Scipio.

i Lodomeryi z W. Księstwem Krakowskiem

dnia 1901. roku.

Stan bierny

				Waluta koronowa	
Kapitał zakładowy łącznie z przypadającym zyskiem za rok 1901				3,561.038	60
Rezerwy:					
fundusz rezerwowy (§. 101 stat. ust. c.)			K. 1,353.284·54		
rezerwa oddziału hipotecznego			„ 1,140.182·21		
rezerwa oddziału komunalnego:					
własność dłużników komunalnych	K.	25.542·—			
własność Banku	„	566.382·58	„ 591.924·58		
rezerwa oddziału kolejowego			„ 40.104·17	3,125.495	50
Fundusz emerytalny				248.331	39
Emisye Banku:					
4% listy zastawne	K.	61,832.300·—			
4½% listy zastawne	„	28,148.800 —	K. 89,981.100·—		
5%, 4½% i 4% obligacye komunalne II., III. i IV. emisyi			„ 15,629.600·—		
4% obligacye kolejowe			„ 15,186.200·—	120,796.900	—
Wylosowane efekta własnych emisyj:					
4% i 4½% listy zastawne			K. 914.600·—		
obligacye komunalne II., III. i IV. emisyi			„ 122.400·—		
4% obligacye kolejowe			„ 3.800·—	1,040.800	—
Kupony w obiegu:					
od listów zastawnych			K. 834.596 98		
od obligacyj komunalnych			„ 10.853·50		
od obligacyj kolejowych			„ 3.588·—	849.038	48
Obce kapitały:					
asygnaty, czeki i wkładki oszczędności			K. 12,778.743·69		
wierzyciele w rachunku bieżącym			„ 11,816.777·86	24,595.521	55
Lokacye Zastępstw				769.633	62
Żyro obligo				2,655.230	21
Różne rachunki:					
z oddziału hipotecznego			K. 38.674·67		
z oddziału komunalnego			„ 7.871·55		
z oddziału bankowego			„ 79.399·72	125.945	94
Procenta przenośne:					
z oddziału hipotecznego			K. 173.968·43		
z oddziału komunalnego			„ 344.053·89		
z oddziału kolejowego			„ 304.125·30		
z oddziału bankowego			„ 75.745·11	897.892	73
Czysty zysk:					
rozdzielony w myśl §. 101 st.					
40% na kapitał zakładowy	K.	111.022·15			
30% na fundusz rezerwowy	„	83.266·61			
20% na rezerwę oddziału hipotecznego	„	55.511·08			
10% na rezerwę oddziału komunalnego	„	27.755·54	K. 277.555·38		
Depozyta:					
efekta zaliczkowane	K.	213.020·—			
efekta, jako pokrycie rach. bież.	„	20,876.966·36	K. 21,089.986·36		
efekta w przechowaniu			„ 16,451.625·07		
Razem			K. 37,541.611·43		
				158,665.828	02

31. Grudnia 1901.

Dyrekcya:

Dr. Zgórski. ***Dr. Domaszewski.***

Naczelny Buchhalter:

Majewski.

Bilans stałego funduszu przemysłowego

z dniem 31. Grudnia 1901.

Stan czynny	Korony		Stan bierny	Korony	
Kapitał z pożyczek udzielonych:			Z aktywów przyjętych od Wydziału kraj. z dnia 1. Stycznia 1888 . .	153.891	52
Przem. tkackiemu 28 poż. K. 175.565·13					
„ skórnemu 9 „ „ 152.553·17			Dotacya 14 rat funduszu krajowego od r. 1887 do r. 1901	1,000.000	—
„ drzewn. 22 „ „ 103.683·97					
„ metalow. 20 „ „ 231.783·15			Kaucya	6.000	—
„ ceramicz. 14 „ „ 81.311·97					
Innym gałęziom przemysłu 48 „ „ 445.392·16	1,190.289	55	Przyrost do 31. Grudnia 1901 . . .	245.518	03
Udziały w Tow. przemysłowych .	145.000	—			
Kasa Banku krajowego	70.120	—			
	1,405.409	55		1,405.409	55

We Lwowie, dnia 31. Grudnia 1901.

Za zgodność:

Hanke
saldokontysta Banku krajowego,
jako prowadzący rachunkowość funduszu.

Majewski
naczelny buchhalter Banku krajowego.

Zamknięcie rachunków strat i zysków

z dniem 31. Grudnia 1901.

Wydatki	Korony		Dochody	Korony	
Prowizya Banku krajowego	588	58	Odsetki:		
Podatki, koszta lustracyi i inne . .	4.896	62	pobrane od dłużników	29.183	32
Odpisy	4.412	97	od lokacyi w Banku krajowym . . .	671	26
Zysk jako przyrost dotacyi po 31. Grudnia 1901	22.628	36	„ „ w Akc. Tow. dla wyrob. tkack. i sukien. w Łańcucie	2.000	—
			Odsetki zwłoki	671	95
	32.526	53		32.526	53

Przegląd przyrostu dotacyi.

Do 31. grudnia 1900.	K.	222.889·67
W roku 1901.	„	22.628·36
	K.	245.518.03

Przegląd Bilansów z zestawień lat 188¾ — 1901.

Rok	Stan czynny: Kasa	Efekta własne, eskontowane i w komisie	Pożyczki w 4% i 4½% listach zastawnych	Pożyczki w 4%, 4½% i 5% obligacyach komunalnych	Pożyczki w 4% obligacyach kolejowych	Weksle	Zaliczki na zastaw efektów i w rachunku bieżącym	Udziały w towarzystwach handlowych, przemysłowych i in.	Dłużnicy w rachunku bieżącym	Depozyta osób trzecich	Stan bierny: Kapitał zakładowy i rezerwy	Emisye Banku: 4% i 4½% listy zastawne	Emisye Banku: 5%, 4½% i 4% obligacye komunalne	Emisye Banku: 4% obligacye kolejowe	Kapitały wkładkowe	Wierzyciele w rachunku bieżącym	Dochody: z procentów	z kuponów efektów własnych	z różnicy kursu	z prowizyi i komisowego	z oddziału hipotecznego	z oddziału komunalnego	z oddziału kolejowego	Wydatki: koszta handlowe i podatki	Odpisania	Zysk do rozdziału
188¾	562.847 92	630.114 30	1,278.258 46	1,867.585 —	— —	3,122.642 40	1,894.848 94	— —	232.430 74	5,476.322 22	2,098.488 78	1,279.100 —	1,366.200 —	— —	744.112 36	2,442.653 40	146.735 64	27.618 14	+ 26.758 46	13.867 16	1.804 60	5.604 44	— —	165.052 64	5.136 32	52.136 48
1885	653.660 40	882.894 26	6,031.671 16	1,687.725 —	— —	3,713.720 86	719.816 22	— —	389.022 22	6,385.023 78	2,185.511 96	6,065.700 —	1,687.800 —	— —	1,627.498 48	1,422.974 86	182.270 20	30.954 60	+ 28.777 42	13.263 74	12.813 20	4.132 86	— —	158.163 86	6.700 74	57.347 22
1886	458.660 38	1,404.797 28	17,249.869 42	1,893.785 —	— —	4,590.771 68	1,454.971 08	— —	354.989 78	11,133.289 44	2,328.233 08	17,326.400 —	1,942.400 —	— —	2 537.975 36	2,267.612 24	186.945 46	17.640 66	+ 45.877 26	25.768 50	34.991 56	4.810 48	— —	164.248 04	6.820 —	96.470 86
1887	372.273 60	4,536 116 96	27,558.305 14	2,193.835 —	— —	4,265.484 70	869.935 70	— —	681.344 48	8,753.037 24	2 381.476 22	27,709.500 —	2,255.400 —	— —	2,023.274 04	4,738.246 64	33.096 16	162.917 08	— 10.957 90	33.421 76	64.281 30	5.135 08	— —	192.650 98	10.021 20	151.601 88
1888	447.405 86	787 363 20	28,613.320 70	2,376.570 —	— —	3,802.800 50	866.181 28	— —	2,395.016 76	8,602.192 48	2,570.938 16	28,818.800 —	2,413.800 —	— —	2,154 673 86	2,420.397 68	52.517 82	163.102 98	— 43.830 42	22.311 86	77.507 60	5.984 46	— —	194.760 36	10.402 28	
1889	422.446 04	877.878 52	30,260.788 66	2,283.570 —	— —	5,177 904 04	821.465 04	— —	2,875.246 24	9,559.064 42	2,764.718 96	30,510.800 —	2,341.800 —	— —	3,231 314 28	3,622.069 70	115.925 78	69.517 72	+ 41.050 24	44.441 10	94.894 68	3.479 36	— —	195.862 92	9.260 42	154.186 14
1890	367.937 16	2,059.186 76	65,165.452 64	2,541.006 94	— —	4,883 538 52	1,326.513 42	— —	4,917.749 08	12,790.682 62	3,072.860 08	35,476.800 —	2,588.000 —	— —	3,126.250 70	6,207.001 12	118.687 46	91.449 68	+ 40.800 —	187.867 52	97.740 10	2.988 64	— —	218.008 48	38.964 56	277.530 36
1891	413.695 80	3,078.939 72	38,027.141 82	3,065.741 42	— —	5,962 158 74	1,197.273 48	— —	4,253.578 96	13,475.900 16	3,314.360 40	39,073.200 —	2.794.800 —	— —	4,632.651 04	5,409.330 54	161.191 92	98.898 80	+ 37.868 74	74.079 10	102.820 50	13.224 92	— —	274.536 68	10.206 34	203.300 98
1892	639.893 20	576.135 94	44,515.225 28	5,144.618 40	— —	8,418.461 28	1,418 573 46	— —	2,635.342 56	15,476.531 04	3,593.508 96	44,629.100 —	4,392.200 —	— —	4,923.389 52	4,528.572 76	173.609 12	108.006 16	+ 56.680 22	68.065 46	117.551 70	36.367 44	— —	298.665 54	5.690 72	254.923 86
1893	998.660 90	3,647.069 38	54,220.525 36	6,051.657 66	— —	6,949.543 28	1,896.840 86	251.000 —	2,674.046 84	17,979.563 04	4,067.731 58	64,199.200 —	5,166.800 —	— —	7,918.071 38	4,702.905 84	173.303 96	96.106 13	+ 85.519 65	227.620 —	142.922 74	60.706 22	— —	337.991 91	25.090 74	422.098 05
1894	462.736 80	1,101 271 24	65,371.978 69	6,791.706 62	— —	8,462.298 72	1,673 323 24	271.000 —	5,351.582 23	18,534.927 12	4,425.150 20	62,024.400 —	6,309.800 —	— —	5,815.380 08	4,889.784 20	93.802 55	210.772 85	+ 20.697 81	136.953 01	208.069 12	62.177 12	— —	428.949 55	16.994 24	286.528 67
1895	611.429 57	5,940.963 26	68,765.279 80	7,551.114 44	— —	10,673 857 26	1,598 620 26	441.000 —	4,598.307 78	19,960.649 84	4,707.520 63	66,358.600 —	6,773.800 —	— —	6,637.911 70	11,010.840 56	246.096 46	61.299 22	+ 60.877 11	64.978 65	250.624 89	61.251 56	— —	480.289 61	41.112 94	223.724 74
1896	798.675 76	8,142.708 88	74,194.820 51	7,609.959 63	— —	12,206.648 —	1,968.718 98	425.192 —	4,794.668 67	23,409.827 32	5,065.286 91	73,924.400 —	7,399.800 —	— —	8,637.646 68	11,729.680 39	127.679 59	302.000 98	+ 79.311 70	58.957 20	254.403 96	36.744 41	— —	522.486 65	42.692 45	293.778 74
1897	648.576 17	898.728 24	79,919.584 01	7,935.730 06	4,128 646 07	13,287.229 64	2,404.591 68	467.882 50	13,482.588 25	26,053 850 89	5,436.792 17	79,946.100 —	7.735.800 —	4,180.000 —	11,937.819 16	12,578.038 32	232.498 05	264.080 13	+ 44.069 37	76.568 03	245.678 63	33.941 25	3.316 86	525.726 25	42.673 88	331.567 19
1898	1,323.641 81	5,318.778 84	86,731.698 99	8,517.389 97	5,698.826 68	16,269.552 02	2,305.858 56	467.728 78	6,146 894 71	30,399.416 67	5,868.456 61	85,891.700 —	8,408.000 —	5,690.400 —	12,630.634 60	9,664.703 18	406.354 59	186.642 12	+ 72.697 94	64.652 82	206.057 30	18.777 88	3.073 87	496.171 96	63.286 29	398.765 37
1899	723.349 76	14,800.908 92	30,647.133 82	9,997.208 18	14,684.673 63	12,817.416 72	2,484.019 26	494.886 10	7,728.195 65	30,695.775 56	6,188 659 41	30,647.400 —	10,109.800 —	14,679.100 —	12,057.349 83	14,996.400 99	230.630 89	470.684 54	—215.456 92	99.870 62	258.680 68	24.793 47	14.132 08	515.362 12	53.816 71	283.133 58
1900	1,355.597 71	13,108.189 53	89,740.674 80	14,715.975 07	15,246.756 48	11,551.991 95	2,607.304 90	550.800 —	8,023.800 49	32,192.006 51	6,368.570 76	89,716.300 —	14,632.800 —	15,286.800 —	11,543.226 69	13,738.221 01	103.872 15	630.843 66	—401.568 50	77.471 61	248.062 40	27.482 52	10.702 10	529.084 71	54.886 08	137.870 15
1901	909.759 86	3,181.162 12	30,017.526 25	15,896.384 98	15,206.228 81	13,782.796 77	6,495.367 90	556.305 —	10,111.108 61	37,541.611 43	6,686.534 10	89,981.100 —	15,629.300 —	15,186 200 —	12,778.748 69	11,816.777 86	205.419 02	465.310 34	— 48.560 91	73.217 05	213.646 11	48.519 69	11.495 96	536.643 10	154.788 78	277.555 38
																	2,687.630 82	3,475.762 79	— 65.448 73	1,361.375 11	2,602.420 57	4 8.571 68	42.680 87	6,264.629 74	305.746 69	3,302.596 68

ZARZĄD i FUNKCYONARYUSZE

BANKU KRAJOWEGO

Królestwa Galicyi i Lodomeryi z W. Ks. Krakowskiem.

RADA NADZORCZA

Banku krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z W. Ks. Krakowskiem.

Prezes:

Bochdan Hipolit, właściciel dóbr, Komandor orderu Franciszka Józefa, Zastępca Członka c. k. Dyrekcyi gal. funduszu propinacyjnego, Prezes Pierwszego galicyjskiego Towarzystwa akcyjnego dla przemysłu chemicznego, Członek Komisyi krajowej dla spraw rolniczych.

Wiceprezes:

Gorayski August, właściciel dóbr, Członek Izby Panów, Poseł na Sejm krajowy, Komandor orderu Leopolda, i wielkiego krzyża papieskiego orderu św. Grzegorza, Prezes galicyjskiego Towarzystwa naftowego, Wiceprezes Towarzystwa rolniczego w Jaśle, Prezes Rady powiatowej w Krośnie, Kurator krajowej szkoły tkackiej w Krośnie, Wiceprezes kraj. Komisyi przemysłowej, Członek państwowej Rady kolejowej, Prezes galicyjskiego Karpackiego Towarzystwa dawniej Bergheim & Mac Gervey, Członek Komitetu dla spraw chowu koni, Prezes krośnieńskiego Wydziału okręgowego gal Tow. kred. ziemsk., Prezes Zarządu powiatowego Kółek rolniczych w Krośnie.

Członkowie:

Abrahamowicz Dawid, właściciel dóbr, c. k. rzecz. tajny Radca. Komandor orderu Leopolda, Poseł do Rady Państwa i na Sejm krajowy, Członek Komitetu c. k. Towarzystwa gospodarskiego galicyjskiego, Członek c. k. Komisyi krajowej dla oznaczenia czystego dochodu z propinacyjnego prawa wyszynku, honorowy obywatel miasta Gródka, Prezes Rady powiat. lwowskiej, Wiceprezes lwowskiego Wydziału okręgowego gal. Tow. kred. ziemsk.

Fedak Jan Stefan, doktor praw, adwokat krajowy, Radca metropolit. ordynaryatu, Dyrektor Towarzystwa wzaj. ubezpieczeń i wzaj. kredytu „Dniestr", Członek Rady zawiadowczej „Narodnej Torhowli".

Jędrzejowicz Stanisław, właściciel dóbr, poseł na Sejm kraj., Kawaler orderu Leopolda, Prezes Rady pow. w Rzeszowie, Członek Rady pow. w Kolbuszowej, Zastępca Członka Wydziału krajowego, Prezes rzeszowskiego Wydziału okręgowego gal. Towarzystwa kredytowego ziemskiego, Członek krajowej Rady kolejowej. Członek c. k. Towarzystwa rolniczego w Krakowie i c. k. Towarzystwa gospodarskiego galicyjskiego we Lwowie.

Romer Gustaw, doktor praw, właściciel dóbr, Dyrektor Tow. wzaj. ubezpieczeń w Krakowie, Komandor orderu Franciszka Józefa, Członek krajowej Rady kolejowej, Członek Rady pow. w Nowym Sączu, Członek c. k. Dyrekcyi galicyjskiego funduszu propinacyjnego i c. k. Komisyi krajowej dla oznaczenia czystego dochodu z propinacyjnego prawa wyszynku, Wiceprezes nowo-sandeckiego Wydziału okręgowego galic. Towarzystwa kredytowego ziemskiego.

Schayer Karol, ces. Radca, kupiec, właściciel realności, Wiceprezydent Izby handlowej

i przemysł. we Lwowie, Cenzor Banku austro-węg., Członek krajowej Komisyi przemysłowej, Członek Rady miejskiej we Lwowie, Fachowy sędzia obywatelski przy c. k. Sądzie krajowym we Lwowie, Członek Wydziału kraj. stow. czerw. krzyża.

Scipio hr. Karol, właściciel dóbr.

1 miejsce nieobsadzone.

Zastępcy:

Brunicki hr. Adolf, właściciel dóbr, Kawaler orderu Leopolda, Poseł na Sejm krajowy, Prezes Wydziału Rady powiatowej gródeckiej. Członek Komisyi krajowej dla spraw rolniczych, Członek gródeckiego Wydziału okręgowego gal. Towarzystwa kredytowego ziemskiego.

Loziński August, doktor praw, Adwokat kraj., Członek Wydziału Izby adwokatów, Syndyk Fundacyi Stanisława hr Skarbka, Zastępca Syndyka Gal. Towarzystwa kredytowego ziemskiego.

Niezabitowski Stanisław, właściciel dóbr, c. i k. Podkomorzy, Poseł na Sejm krajowy, Prezes Wydziału gal Kasy oszczędności, Członek Rady powiatowej gródeckiej i Członek c. k. Towarzystwa gosp. we Lwowie, Wiceprezes gródeckiego Wydziału okręgowego gal. Towarzystwa kredytowego ziemskiego.

1 miejsce nieobsadzone.

Komisya kontrolująca:

Prezes:

Bochdan Hipolit, j. w.

Członkowie:

Fedak Jan Stefan, Dr. j. w. **Schayer Karol,** j. w. **Scipio hr. Karol,** j. w.

Komisarz rządowy:

Hild Jan, c. k. Radca dworu, Kawaler orderu Leopolda, kawaler orderu żel. korony III. klasy.

Zastępca:

Kunz Karol, doktor praw, c. k. Radca dworu, Komisarz egzaminacyjny dla teoretycznych egzaminów rządowych.

Komisarz krajowy:

Onyszkiewicz Mieczysław, właściciel dóbr, Członek Wydziału krajowego, Poseł na Sejm krajowy, Członek komitetu c. k. Towarz. gospodarskiego, Członek Tow. „Kółek rolniczych“ we Lwowie, Członek Rady zawiad fundacyi Stanisława hr. Skarbka, Członek komisyi krajowej dla spraw rolniczych.

Zastępcy:

Glidziuk Michał, c k. Radca sądowy, Poseł na Sejm kraj.. Członek Wydziału krajowego.

Ekielski Józef, doktor praw, Radca Wydziału kraj., Kawaler orderu Franciszka Józefa, Członek c. k. Towarz. gosp. galic., Asesor galic. Zakładu ciemnych we Lwowie.

Dyrekcya:

Dr. Zgórski Alfred. **Dr Domaszewski Wacław.**

Komitet Cenzorów

dla działu wekslowego.

Augustynowicz Bolesław, właściciel dóbr, Członek honorowy c. k. galicyjskiego Towarzystwa gospodarskiego we Lwowie, Protektor Tow. Kółek rolniczych we Lwowie, Członek Rady Nadzorczej Banku rolnicz.

Baczewski Józef, ces. Radca, właściciel fabryki, c. k. nadw. dostawca, Cenzor Banku austro-węgierskiego.

Bardasz Ferdynand Stanisław, kupiec, Członek Rady miejskiej i Izby handlowej i przemysłowej we Lwowie.

Brykczyński Stanisław, właściciel dóbr, Prezes Rady powiatowej w Stanisławowie, Wiceprezes c. k. Towarzystwa gospodarskiego galicyjskiego, Zastępca Członka Wydziału krajowego, poseł na Sejm krajowy, Zastępca Członka Dyrekcyi gal. funduszu propinac., Członek Komisyi dla spraw rolniczych.

Buber Salomon, właściciel dóbr, Członek Izby handlowej i przemysłowej, właściciel domu komisowego i wywozowego interesu zbożowego we Lwowie, Husiatynie i Podwołoczyskach, Cenzor Banku austro-węgierskiego i Gal. Kasy oszczędności, Prezes Wydziału lwowskiej Izby kupieckiej.

Ciuchciński Stanisław, przemysłowiec, II. Wiceprezydent m. Lwowa, Członek Izby handlowej i przemysłowej, Członek Rady nadzorczej Muzeum przemysłowego miejskiego, Członek Rady zawiad. fundacyi hr. Skarbka.

Dische Jakób B., przemysłowiec, właściciel realności, Członek Wydziału lwowskiej Izby kupieckiej.

Długoszowski Bolesław, inżynier, Członek Izby handlowej i przemysłowej we Lwowie, Sądowy oceniciel realności, Członek Rady powiatowej grybowskiej.

Getritz Aleksander, introligator, właściciel realności, Członek Rady miejskiej i Izby handlowej i przemysłowej we Lwowie, I. Wiceprezes Rady nadzorczej Muzeum przemysłow. miejsk. we Lwowie, Wiceprezes Tow. Wzajemn. kredytu we Lwowie.

Gołąb Andrzej, budowniczy, właściciel realn., Członek Rady miej. i Izby handl. i przem. we Lwowie, Członek Rady nadzorczej Muzeum przemysłowego miejsk. we Lwowie.

Gubrynowicz Władysław, ces. Radca, właściciel realności, współwłaściciel firmy „Gubrynowicz i Schmidt", Kawaler orderu Franciszka Józefa, Fachowy sędzia obywatelski przy c. k. Sądzie krajowym we Lwowie, Członek Rady miejskiej, Członek Izby handlowej i przemysłowej we Lwowie, Członek Rady nadzorczej Muzeum przemysłowego miejskiego we Lwowie.

Jonasz Maurycy, właściciel dóbr i realności, właściciel domu bankowego pod firmą „M. Jonasz", Członek Rady miejskiej, Członek Izby handlowej i przemysłowej we Lwowie, Fachowy sędzia obywatelski przy c. k. Sądzie krajowym we Lwowie, Członek Zboru izraelickiego.

Lange Tadeusz, Dyrektor fundacyi Stanisława hr. Skarbka, Członek Komitetu c. k. galic. Towarzystwa gospodarskiego we Lwowie, Członek Komisyi krajowej dla spraw rolniczych, Członek kuratoryi krajowej wyższej szkoły rolniczej w Dublanach.

Lilien Adolf, doktor praw, współwłaściciel domu bankowego pod firmą „Sokal & Lilien", Członek Wydziału Galic. Kasy oszczędności, Fachowy sędzia obywatelski przy c k. Sądzie krajowym we Lwowie, Cenzor Banku Austro-Węgierskiego.

Michalski Michał, przemysłowiec, poseł na Sejm krajowy. I. Wiceprezydent m. Lwowa, Członek Izby handl. i przemysł. we Lwowie, Członek krajow. Komisyi przemysł.

Nebenzahl Samuel, kupiec, Cenzor Banku austro-węg., Członek Wydz. lwow. Izby kupieck.

Piepes-Poratyński Jakób, aptekarz, Poseł do Rady państwa, Kawaler orderu Franciszka Józefa, Prezydent lwowskiej Izby handlowej i przemysłowej, Członek Rady miejskiej we Lwowie, Cenzor Banku austro-węgierskiego, Członek krajowej Rady kolejowej, Członek c. k. Rady szkolnej krajowej, Prezes Rady Nadzorczej Związku kredytowego we Lwowie.

Pilat Tadeusz, doktor praw, c. k. Profesor Uniwersytetu we Lwowie, c. k. Radca dworu, Kawaler orderu żel. kor., Poseł na Sejm krajowy, Członek c. k. Akademii umiejętności w Krakowie, Członek Wydz. kraj, Prezes komisyi dla teorytycznych egzaminów rządow. (oddział prawniczo-historyczny). Wiceprezes c. k. gal. Towarz. gosp., Naczelnik Biura statystycznego Wydziału kraj., Członek Komisyi prawn. kraj. Stow. czerw. krzyża w Galicyi i Komisyi kraj. dla spraw rolniczych, Wiceprezes Rady wykonawczej „Macierzy Polskiej".

Rozwadowski Franciszek, właściciel dóbr, Dyrektor galicyjskiego Towarzystwa kredytowego ziemskiego we Lwowie, Poseł na Sejm krajowy, zastępca Członka c. k. Dyrekcyi funduszów indemnizacyjn. i c. k. Komisyi kraj. dla spraw odkupu i uporządkowania ciężarów gruntowych, Członek c. k. Tow. gospodarskiego galicyjsk.

Rucker Jan, doktor medycyny, aptekarz, Członek Rady miejskiej we Lwowie, Fachowy sę-

dzia obywatelski przy c. k. Sądzie krajowym we Lwowie, Dyrektor „Związku kredytowego“ we Lwowie.

Schellenberg Artur, właściciel Domu bankowego i spedycyjnego pod firmą: „August Schellenberg i Syn“ we Lwowie, Członek Rady Nadzorczej Banku rolniczego we Lwowie.

Wang Julian, inżynier, Dyrektor I. gal. akcyjnego Towarzystwa dla przemysłu chemicznego, właściciel realności, Członek Izby handlowej i przemysłowej we Lwowie, Cenzor Gal. Kasy oszczędności i Banku Austro-węgierskiego, Fachowy sędzia obywatelski przy c. k. Sądzie krajowym we Lwowie, Członek Towarzystwa gospodarskiego galicyjskiego.

2 miejsca nieobsadzone.

Komitet Cenzorów

dla działu interesów ze Stowarzyszeniami zarobkowemi i gospodarczemi.

Fedak Stefan Jan Dr., j. w.

Kulaczkowski Jarosław Dr., Dyrektor Tow. Wzaj. Ubezpieczeń „Dniestr“ we Lwowie.

Lechowski Wiktor, doktor medycyny, Członek Wydziału Izby lekarskiej we Lwowie. dyrektor Tow. zaliczkowego w Drohobyczu Wiceprezes Związku stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych.

Laski Kazimierz, c. k. Radca Dyrekcyi poczt i telegrafów we Lwowie, Prezes Rady Nadzorczej Towarzystwa zaliczkowego urzędników pocztowych we Lwowie, Członek Wydziału Związku stow. zarobk. i gosp.

Merunowicz Teofil, sekretarz Rady powiatowej lwowskiej, Poseł do Rady państwa i na Sejm kraj., Członek krajowej Komisyi dla spraw przemysłowych, Dyrektor Powiatowego Tow. zaliczkowego we Lwowie.

Onyszkiewicz Józef, c. k. Notaryusz, Członek Wydziału c. k. Izby notaryalnej we Lwowie, Członek Rady Nadzorc. Tow. Wzaj. Ubezpieczeń i Wzaj kredytu „Dniestr“ we Lwowie.

Pilat Tadeusz, j. w.

Romanowicz Tadeusz, Poseł na Sejm kraj., Członek Wydziału kraj., Członek Komisyi krajowej dla spraw przemysłowych i Członek Komisyi krajowej dla spraw rolniczych, Członek Rady miejskiej we Lwowie, Wiceprezes Związku Stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych we Lwowie i Redaktor czasopisma „Związek“, Członek c. k. Tow. gospodarskiego galicyjskiego.

Sawczak Damian, Dr. praw Radca Sądu kraj. we Lwowie, Dyrektor Tow. wzajemnych ubezpieczeń „Dniestr“ we Lwowie.

Sękowski Stefan, właście. dóbr, kawaler orderu żelaznej korony III. kl., Poseł na Sejm kraj, Prezes Rady powiatowej w Mielcu, honorowy obywatel m. Zbaraża i Mielca, Członek Rady pow. w Nisku, Zastępca członka Wydziału kraj., Prezes Tow. Wzaj. Pomocy Obywatelskiej w Krakowie, Kurator kraj. szkoły koszykarsk. w Wojsławiu, Członek mieleckiego Wydziału okręgow. Gal. Tow. kred. ziem., Członek Wydziału Związku stow. zarob. i gosp, Członek Komitetu c. k. Towarzystwa rolniczego w Krakowie.

Skalkowski Tadeusz, doktor praw, adwokat krajowy, Poseł na Sejm krajowy, kawaler Orderu żelaznej korony III. kl., Cenzor Banku austro-węg., Syndyk gal. Tow. kredytow. ziemsk. we Lwowie, Członek Komitetu c. k. gal. Tow. gosp. we Lwowie, Prezes Rady Nadzorczej Banku zaliczkow. we Lwowie.

Szczepański Piotr, właściciel dóbr, Dyrektor Banku dla ubezpieczeń i przemysłu we I wowie, Członek Wydziału Związku stow. zarobk. i gospod., Członek tłumackiego Wydziału okręgowego Gal. Towarzystwa kredytowego ziemskiego, Członek c. k. Towarzystwa gospodarskiego galicyjskiego, Członek tłumackiej Rady powiatowej.

Szydłowski Wenanty, Dyrektor krajow. Związku przemysłowego we Lwowie.

Terenkoczy Władysław, właściciel realności, Dyrektor Banku zaliczkowego i Powiatowego Towarzystwa zaliczkowego we Lwowie, Członek Wydziału Związku Stow. zarobkowych i gospodarczych we Lwowie.

Todschindler Albin, Dyrektor I. Związkowej Drukarni we Lwowie.

Ulmer Narcyz, sekretarz Związku Stowarzyszeń zarobkow. i gospodarcz., Skarbnik Zarządu głównego Towarz. Kółek rolniczych we Lwowie, Członek kraj. komisyi przemysł.

Radca prawny:

Solowij Tadeusz, doktor praw, adwokat krajowy.

Zastępca:

Godlewski Włodzimierz, doktor praw, adwokat krajowy.

URZĘDNICY

Banku krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Majewski Michał, Naczelny Buchhalter i Prokurzysta.
Dr. Małaczyński Aleksander, Naczelnik Oddziału hipotecznego i Prokurzysta.
Padewski Józef, Naczelnik Oddziału baukowego i Prokurzysta.
Sędzimir Mieczysław, Naczelnik i Firmant Filii w Krakowie.

Kozakiewicz Leon, Zastępca Naczelnego Buchhaltera.
Stachiewicz Ludwik, Naczelnik Likwidatury hipotecznej i Prokurzysta.
Dr. Drohojowski hr. Jan, Sekretarz Dyrekcyi i Rady i Prokurzysta.
Białaczewski Władysław, Naczelnik Likwidatury.
Erlacher Waleryan, „ „
Kossak Stefan, „ „
Nartowski Antoni, Kasyer Zakładu głównego.
Łoziński Roman, Starszy Referent hipoteczny.

Krzyszkowski Ignacy, Referent hipoteczny.
Świeżawski Stefan, „ „
Pieńczykowski Stanisław, Saldokontysta.
Hamerski Maryan, Starszy Likwidator.
Armółowicz Jan, Starszy Likwidator i Prokurzysta Filii.
Wojciechowski Julian, Referent szacunkowy.
Kövess Aleksander, Starszy Rewident.
Hanke Artur, Saldokontysta.
Rump Fryderyk, Starszy Likwidator.
Królikowski Aloizy, „ „

Narajewski Włodzimierz, Referent hipoteczny.
Dr. Rużycki Julian, Sekretarz Oddziału bankow.
Reiner Juliusz, Korespondent.
Kowalski Mieczysław, Likwidator.
Dzikowski Maryan, Starszy Ekspedytor.
Gajewski Marceli, Likwidator.
Trzciński Emil, „
Wilusz Tadeusz, Referent hipoteczny.
Grollé Józef, Korespondent.
Krug Emil, „

Wolski Jan, Saldokontysta.

Jaszek Józef, Adjunkt I. kl.
Kocowski Teofil, „ „
Wisłocki Włodzimierz, „ „
Osberger Stanisław, „ „
Pizar Władysław, Adjunkt I. kl.
Burczak Antoni, „ „
Poźniak Zygmunt, „ „
Brandys Józef, „ „
Borkowski Kazimierz, „ „
Sobek Józef, Archiwista.
Sadowski Leon, Adjunkt II. kl.
Rakowski Tadeusz, „ „
Jankowski Antoni, „ „
Laszowski Zygmunt, „ „
Dr. Szpor Łucyan, „ „
Jaroszyński Stanisław, „ „
Frajdenberg Władysł., „ „
Woycikiewicz Kazim., „ „
Bastgen Bruno, „ „
Jenik Władysław, „ „
Wiewiórowski Teodozyusz, Kasyer Filii.
Kretschmer Józef, Adjunkt II. kl.
Kielbusiewicz Kazimierz, Adjunkt II. kl.
Gonet Franciszek, „ „

Haniszewski Jan, Ekspedyent.
Rieger Stefan, Asystent.
Ropicki Leon, „
Drągowski Zygmunt, „
Kotowicz Teodor, „
Dropiowski Mieczysław, „
Dr. Schenk Mieczysław, „
Brodacki Władysław, „
Woroszyński Konstanty, „
Czyżewski Jan, „
Lukasiewicz Klemens, „
Sawczyński Włodzimierz, „
Pompa Edward, „
Mieszkowski Witold, „

Bazal Antoni, Asystent.
Sawczak Juliusz, „
Krzyżanowski Franciszek, „

Mally Kamil, Praktykant
Drzewicki Józef, „

Minnicki Władysław, Praktykant.
Dymek Jan, „
Friedlein Stefan, „
Czapelski Hilary, „
Łasica Stanisław, „
Dr. Agopsowicz Kazimierz, Praktykant.

12 woźnych.

FILIA BANKU W KRAKOWIE

otwarta 1. stycznia 1895.

Komitet nadzorczy:

Członkowie:

Scipio hr. Karol, j. w. przewodniczący.

Milieski Alfred, właściciel dóbr, Członek Rady powiatowej w Krakowie, Cenzor Banku austr.-węg

Szarski Henryk, doktor praw, właściciel firmy „Szarski i Syn", Członek Izby handlowej i przemysłowej, Członek Wydziału powiatowej Kasy oszczędności w Krakowie, Radca krakowskiej Kongregacyi kupieckiej, zastępca Dyrektora Tow. wzaj. ubezpieczeń i Tow. wzajemnego kredytu, Cenzor Banku austro-węg, Członek kraj. Komisyi przemysłowej.

Zastępca:

Kolosváry Wiktor, c. k. Radca Dworu i em. Dyrektor c. k. kolei państwowych w Krakowie, Kawaler orderu ces. Leopolda i żelaznej korony III. kl., Członek Rady zawiadowczej kolei Koszycko-Bogumińskiej i gal. kolei lokalnej, Członek krajowej Rady kolejowej.

Naczelnik:

Sędzimir Mieczysław.

Komitet Cenzorów

dla działu wekslowego.

Bazes Gustaw Gerson, właściciel rcaln. i firmy „W. Bazes", Wiceprezes Tow. zaliczkowego i oszczędności „Własna Pomoc" w Krakowie.

Bober Jakób, kupiec, Członek Izby handlowej i przemysłowej, Członek Dyrekcyi Towarz. kredytow. dla handlu i przemysłu, Cenzor Banku austro-węgierskiego.

Epstein Tadeusz, spólnik firmy „Blau & Epstein", c. k. Radca komercyalny, Cenzor powiatowej Kasy oszczędności.

Federowicz Jan Kanty, właściciel firmy „J. Federowicz", poseł na Sejm kraj., Radca miejski, Członek Rady nadzorczej Związku handlowego Kółek rolniczych, Członek Wydziału Kasy Oszczędności m. Krakowa, Radca krakowskiej Kongregacyi kupieckiej, fachowy Sędzia obywatelski c. k. Sądu handlowego w Krakowie.

Fritsch Herman, właściciel winnic i firmy „G. Fritsch", Członek Izby handlowej i przemysłowej, Radca miejski, Członek Wydziału Kasy Oszczędności m. Krakowa, Cenzor Banku Austro-węg., fachowy sędzia obywatelski c. k. Sądu handlowego w Krakowie.

Holzer Zygmunt, prokurent firmy „A. Holzer", Cenzor Banku austro-węg. i powiatowej Kasy oszczędności.

Jawornicki Józef, Radca miejski, właściciel firmy „M. Jawornicki", Członek Wydziału powiatowej Kasy oszczędności w Krakowie, cenzor Banku austro-węg. i powiatowej Kasy oszczędności.

Kwiatkowski Jan, Cesarski Radca, właściciel składów węgla i realności, Radca miejski, Członek Wydziału Kasy oszczędności m. Krakowa, Członek Rady nadzor. Związku

handlow. Kółek rolniczych, Radca krakowskiej Kongregacyi kupieckiej, fachowy Sędzia obywatelski c. k. Sądu handlow. w Krakowie.

Markus Karol, blacharz, Prezes Rady nadzorczej Towarzystwa kredytowego rękodzielników i przemysłowców, Cenzor Kasy oszczędności m. Krakowa.

Matusiński Jacek, budowniczy, Radca Arcybractwa Miłosierdzia i Banku pobożnego, Cenzor Banku austro węgierskiego, Kasy oszczędności m. Krakowa i powiatowej Kasy oszczędności.

Mendelsburg Zygmunt, spólnik firmy „Albert Mendelsburg“, Cenzor Banku austro-węgierskiego i powiatowej Kasy oszczędności.

Rimler Henryk, fabrykant i właściciel realności, Cenzor Kasy Oszczędności m. Krakowa i powiatowej Kasy oszczędności.

Schwarz Henryk, Cesarski Radca, kupiec i właściciel dóbr, Radca miejski, Członek Izby handlowej i przemysłowej, fachowy Sędzia obywatelski c. k. Sądu handlowego Krakowie, zastępca Dyrektora Kasy oszczędności m. Krakowa, Starszy krakowskiej Kongregacyi kupieckiej, Cenzor Banku austro węgierskiego i powiatowej Kasy oszczędności.

Dr. Skrzyński Stefan, właściciel dóbr, Członek Rady powiatowej krakowskiej, Wydziału i Dyrekcyi pow. Kasy oszczędności, Członek Rady nadzorczej Towarzystwa „Wzaj. Obywatelskiej Pomocy“ w Krakowie

Słonecki Zenon, właściciel realności, I. Dyrektor Towarzystwa wzaj. ubezpieczeń i Towarz. wzajemnego kredytu, Cenzor Filii Banku austro-węg.

Sobolewski Ignacy, kupiec, Prezes Stowarzyrzyszenia kupców, Członek krak. Kongregacyi kupieckiej, Cenzor powiatowej Kasy oszczędności, fachowy Sędzia obywatelski c. k. sądu handlowego w Krakowie.

Sulikowski Aleksander, zegarmistrz, właściciel realności, wiceprez. Rady nadzorczej Tow. kredytowego rękodzielników i przemysł., Cenzor Banku austro-węg. i powiatowej Kasy oszczędności.

Suski Wiktor, kupiec i właściciel realności, Skarbnik krakowskiej Kongregacyi kupieckiej, fachowy Sędzia obywatelski c. k. sądu handlowego w Krakowie.

Radca prawny:

Paszkowski Franciszek, doktor praw, adwokat krajowy, Kawaler orderu żelaznej korony III. kl., Poseł na Sejm krajowy, Prezes Rady powiatowej w Krakowie, Radca miejski, Prezes Wydziału powiatowej Kasy oszczędności w Krakowie, Członek powiatowego Zarządu Kółek rolniczych w Krakowie, Członek Rady nadzorczej Tow. Wzajemnych Ubezpieczeń, Tow. Wzajemnego Kredytu w Krakowie i Towarz. Wzajemnej Obywatelskiej Pomocy.

Urzędnicy Filii:

NACZELNIK:

Sędzimir Mieczysław, j. w.

PROKURZYSTA:

Armólowicz Jan, j. w.

STARSZY LIKWIDATOR:

Rump Fryderyk, j. w.

KASYER FILII:

Wiewiórowski Teodozyusz, j. w.

ADJUNKT:

Gonet Franciszek, j. w.

ASYSTENCI:

Kotowicz Teodor, j. w. **Pompa Edward,** j. w.

PRAKTYKANCI:

Drzewicki Józef, j. w. **Dymek Jan,** j. w. **Friedlein Stefan,** j. w.

2 woźnych.

ZASTĘPSTWA

Banku krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z W. Ks. Krakowskiem.

1. Okręg: Biała.

Zastępstwo: **Towarzystwo oszczędności i pożyczek w Oświęcimie, Stow. zar. z nieogr. poręką.**

Otwarte 10. Lutego 1885. Dyrekcya: Jan Maykowski, Edward Jaśkiewicz i Józef Zabrzeski. Komisarz bankowy: Dr. Ludwik Gąsiorowski. Zastępca: Antoni Polaszek.

2. Okręg: Bóbrka.

Zastępstwo: **Towarzystwo zaliczkowe w Bóbrce, Stow. zarej. z nieogr. por.**

Otwarte 24. Kwietnia 1884. Dyrekcya: Adam Godlewski, Kazimierz Pollo i Dr. Tadeusz Gabryszewski. Komisarz bankowy: Witołd Niezabitowski. Zastępca: Alfred Maly.

3. Okręg: Bochnia.

Zastępstwo: **Powiatowa Kasa oszczędności w Bochni.**

Otwarte 3. Maja 1886. Dyrekcya: Tytus Meysner, Andrzej Łopacki i Dr. Antoni Leonard Serafiński. Komisarz bankowy: Władysław Siemieński. Zastępca: Juliusz hr. Dębicki.

4. Okręg: Bohorodczany.

Zastępstwo: **Powiatowa Kasa oszczędności w Bohorodczanach.**

Otwarte 7. Sierpnia 1900. Dyrekcya: Józef Szeliński, Dr. Michał Ferensiewicz, Oleksa Barabasz, Piotr Kuryś i Tomasz Schweiner. Komisarz bankowy: Józef Szeliński. Zastępca: Fryderyk Ziahauer.

5. Okręg: Borszczów.

Zastępstwo: **Powiatowa Kasa zaliczkowa i oszczędności w Borszczowie, Stow. zar. z ogr. poręką.**

Otwarte 12. Grudnia 1890. Dyrekcya: Edmund Dzierzek, Hilary Kochanowicz i Jan Artur Niemczewski. Komisarz bankowy: Mieczysław hr. Borkowski. Zastępca: Teofil Witoslawski.

6. Okręg: Brody.

Zastępstwo: **Powiatowa Kasa oszczędności w Brodach.**

Otwarte 10. Kwietnia 1894. Dyrekcya: Fr. Haładewicz, Feliks West, Henryk Garwoliński i L. B. Halban. Komisarz bankowy: Oktaw Sala. Zastępca: Feliks West.

7. Okręg: Brzesko.

Zastępstwo: **Towarzystwo zaliczkowe w Brzesku, Spółka zar. z odpow. nieogr.**

Otwarte 4. Stycznia 1894. Dyrekcya: Roman Niwicki, Dr. Szymon Bernadzikowski i Kazimierz Baltaziński. Komisarz bankowy: Dr. Franciszek Bernacki. Zastępca: Roman Filipkiewicz.

8. Okręg: Brzeżany.

Zastępstwo: **Powiatowa Kasa oszczędności w Brzeżanach.**

Otwarte 11. Kwietnia 1890. Dyrekcya: Dr. Łucyan Marynowski, Kazimierz Traczewski, Dr. Albert Zauderer, Dr. Stanisław Schätzel. Komisarz bankowy: Dr. Stanisław Schätzel. Zastępca: Dr. Łucyan Marynowski.

9. Okręg: Buczacz.

Zastępstwo: **Powiatowa Kasa oszczędności w Buczaczu.**

Otwarte 29. Grudnia 1900. Dyrekcya: Władysław Jordan Stojowski, Dr. Izydor Ausschnitt i Mieczysław Burzyński. Komisarz bankowy: Maryan br. Błażowski. Zastępca: Dr. Edward Krzyżanowski.

10. Okręg: Chrzanów.

Zastępstwo: **Towarzystwo zaliczkowe w Chrzanowie, Stow. zar. z ogr. odpow.**

Otwarte 11. Kwietnia 1896. Dyrekcya: Dr. Antoni Gaszyński, Józef Janowski i Józef Kremer. Komisarz bankowy: Dr. Alfons Małdziński. Zastępca: Dr. Zygmunt Keppler.

11. Okręg. Cieszanów.

Zastępstwo: **Towarzystwo zaliczkowe w Cieszanowie, Stow. zar. z nieogr. por.**

Otwarte 19. Lutego 1884. Dyrekcya: Jan Strzelecki, Józef Zatcher i Piotr Kotowicz. Komisarz bankowy: Stanisław Długoszowski, Zastępca: ks. Aleksander Zawadzki.

12. Okręg: Czortków.

Zastępstwo: **Bank zaliczkowy w Czortkowie, Stow. zar. z ogr. por.**

Otwarte 18. Lipca 1894. Dyrekcya: Ludwik Noss, Dr. Antoni Czaczkowski i Paweł Grębosz. Komisarz bankowy: Stanisław Czekoński. Zastępca: Władysław Zielonka.

13. Okręg: Dąbrowa.

Zastępstwo: **Towarzystwo zaliczkowe w Dąbrowej, Stow. zar. z nieogr. por.**

Otwarte 5. Stycznia 1884. Dyrekcya: Ludwik Zakrzewski, Tadeusz Dybowski i Dr. Józef Datka. Komisarz bankowy: Leon Groman. Zastępca: Józef Romer.

14. Okręg: Dębica — (okręg sądowy Dębica) Pilzno.

Zastępstwo: **Towarzystwo wzajemnego kredytu w Dębicy, Stow. zar. z ogr. por.**

Otwarte 11. Lutego 1895. Dyrekcya: Henryk Zauderer, ks. Eugeniusz Wolski i Herman Weis. Komisarz bankowy: Henryk Zauderer. Zastępca: Ks. Eugeniusz Wolski.

15. Okręg: Dobromil.

Zastępstwo: **Towarzystwo zaliczkowe w Dobromilu, Stow. zar. z nieogr. por.**

Otwarte 3. Czerwca 1884. Dyrekcya: Michał Tustanowski, Leon Steciak i Jędrzej Robaczewski. Komisarz bankowy: Dr. Ludwik Cwiklicer. Zastępca: Aleksander Pragłowski.

16. Okręg: Dolina.

Zastępstwo: **Powiatowa Kasa oszczędności w Dolinie.**

Otwarte 10. Listopada 1897. Dyrekcya: Ks. Hipolit Zaremba, Franciszek Janowski, Jan Kanty Krupiński. Komisarz bankowy: Jan Kanty Krupiński. Zastępca: Ks. Józef Łopatyński.

17. Okręg: Drohobycz-Sambor-Stary Sambor.

Zastępstwo: **Towarzystwo zaliczkowe w Drohobyczu, Stow. zar. z nieogr. por.**

Otwarte 11. Stycznia 1884. Dyrekcya: Dr. Wiktor Lechowski j. w., Ignacy Wierzbicki i Jan Niewiadomski. Komisarz bankowy: Juliusz hr. Bielski. Zastępca: Leonard Wiśniewski.

18. Okręg: Dukla.

Zastępstwo: **Towarzystwo zaliczkowe w Dukli, Stow. zar. z ogr. por.**

Otwarte 17. Marca 1893. Dyrekcya: Zdzisław Stoiński, Jan Wejda i Rudolf Niedecki. Komisarz bankowy: Adam hr. Męciński. Zastępca: Tadeusz Peszyński.

19. Okręg: Gliniany.

Zastępstwo: **Towarzystwo zaliczkowe na gliniański powiat sądowy w Glinianach, Stow. zar. z ogr. por.**

Otwarte 19. Lutego 1884. Dyrekcya: Ks. Filemon Reszetyłowicz i Andrzej Bałtarowicz. Komisarz bankowy: Stanisław Burliga. Zastępca: Dr. Jan Moch.

20. Okręg: Gorlice.

Zastępstwo: **Towarzystwo wzajemnego kredytu w Bieczu, Stow. zar. z ogr. por.**

Otwarte 27. Grudnia 1884. Dyrekcya: Dr. Ludwik Katyński, Dr. Michał Maciejowski i Józef Olszewski. Komisarz bankowy: Adam hr. Skrzyński. Zastępca: Józef Olszewski.

21. Okręg: Horodenka.

Zastępstwo: **Kasa oszczędności w Horodence.**

Otwarte 23. Października 1897. Dyrekcya: Ludomir Cieński, Antoni Theodorowicz i Dr. Antoni Roszko. Komisarz bankowy Tytus Zulauf. Zastępca: Julian Neuburg.

22. Okręg: Husiatyn.

Zastępstwo: **Powiatowe Towarzystwo zaliczkowe w Husiatynie, Stow. zar. z ogr. por.**

Otwarte 9. Kwietnia 1896. Dyrekcya: Dr. Kornel Paygert, Filip Kawałek i Czesław Świrski. Komisarz bankowy: Eugeniusz Dültz. Zastępca: Wincenty Cichocki.

23 Okręg: Jarosław.

Zastępstwo: **Towarzystwo zaliczkowe w Jarosławiu, Stow. zar. z ogr. por.**

Otwarte 11. Stycznia 1884. Dyrekcya: Waleryan Baczyński, Władysław Słoniewski i Edward Pawlin. Komisarz bankowy: Ignacy Rychlik. Zastępca: Dr. Adolf Dietzius.

24. Okręg: Jasło.

Zastępstwo: **Towarzystwo zaliczkowe w Jaśle, Stow. zar. z ogr. por.**

Otwarte 11. Kwietnia 1884. Dyrekcya: Dr. Roman Adamski, Michał Kempski i Izydor Bielicki. Komisarz bankowy: Wincenty Barcik. Zastępca: Romuald Palch.

25. Okręg: Jaworów — (okręg sądowy) Janów.

Zastępstwo: **Towarzystwo zaliczkowe w Jaworowie, Stow. zar. z ogr. por.**

Otwarte 28. Lutego 1884. Dyrekcya: Grzegorz Szczyrba, Feliks Siennicki i Jerzy Pytlik. Komisarz bankowy: Jan hr. Szeptycki. Zastępca: Ferdynand Paar.

26. Okręg: Kałusz.

Zastępstwo: **Powiatowa Kasa oszczędności w Kałuszu.**

Otwarte 9. Lipca 1894. Dyrekcya: Ludwik Fuss, Modest Karatnicki i Dr. Mieczysław Stanecki. Komisarz bankowy: Zygmunt Groblewski. Zastępca: Herman Kiczales.

27. Okręg: Kamionka-Strumiłowa (bez okręgu sądow. Radziechowskiego).

Zastępstwo: **Powiatowe Towarzystwo zaliczkowe w Kamionce Strumiłowej, Stowarz. zar. z ogr. por.**

Otwarte 18. Października 1885. Dyrekcya: ks. Michał Cegielski, Klemens Torosiewicz i Jan Szawłowski. Komisarz bankowy: Jan Szawłowski. Zastępca: Andrzej Daniłowicz.

28. Okręg: Kołomyja-Kosów-Peczeniżyn.

Zastępstwo: **Spółka handlowa rolniczo-przemysłowa w Kołomyi, Stowarz. zar. z ogr. odpow.**

Otwarte 16. Maja 1885. Dyrekcya: Jan Kleski młodszy, Emil Filous, Mieczysław Jasiński, Kniaź Roman Puzyna młodszy i Dr. Stanisław Haczewski. Komisarz bankowy: Dr. Teofil Dębicki. Zastępca: Dr. Stanisław Haczewski.

29. Okręg: Krosno.

Zastępstwo: **Tow. zaliczkowe w Krośnie, Stow. zar. z ogr. por.**

Otwarte 14. Lipca 1885. Dyrekcya: Włodzimierz Suryn, Dr. Dyonizy Mazurkiewicz i Feliks Kaczorowski, Komisarz bankowy: August Gorayski j. w. Zastępca: Dr. Jan Kanty Jugendfein.

30. Okręg: Limanowa.

Zastępstwo: **Towarzystwo zaliczkowe i ochrony własności ziemskiej w Limanowej, Stow. zar. z ogr. por.**

Otwarte 22. Stycznia 1884. Dyrekcya: Zygmunt Mars, Wincenty Potocki i Józef Beck. Komisarz bankowy: Jan Wysocki. Zastępca: Leon Dihm.

31. Okręg: Lisko.

Zastępstwo: **Towarzystwo zaliczkowe w Lisku, Stow. zar. z nieogr. por.**

Otwarte 2. Marca 1894. Dyrekcya: Dr. Jan Strutyński, Julian Jankiewicz i Ferdynand Moszczeński. Komisarz bankowy: Dr. Jacek Jabłoński. Zastępca: Józef Bielak.

32 Okręg: Lwów.

Tylko dla spraw hipotecznych i komunalnych.

Zastępstwo: **Powiatowe Towarzystwo zaliczkowe we Lwowie, Stow. zar. z ogr. por.**

Otwarte 1. Kwietnia 1884 Dyrekcya: Władysław Terenkoczy j. w. Teofil Merunowicz j. w. i Włodzimierz Chaberski. Komisarz bankowy: Julian Cybulski. Zastępca: Wiktoryn Łonicki.

33. Okręg: Łańcut.

Zastępstwo: **Kasa zaliczkowa i oszczędności w Łańcucie, Stow. zar. z nieogr. por.**

Otwarte 15. Grudnia 1883. Dyrekcya: Bolesław Żardecki, Józef Gaweł i Marcin Szulc. Komisarz bankowy: Gabryel Ozarkiewicz. Zastępca: Filip Kahane.

34. Okręg: Maków-Żywiec.

Zastępstwo: **Stowarzyszenie pożyczkowe „Wzajemna Pomoc“ w Makowie z por. nieogr. w sądzie zaprot.**

Otwarte 15. Stycznia 1884. Dyrekcya: Ludwik Kocyan, Emil Ulrich i Henryk Brodziński Komisarz bankowy: Wawrzyniec Kawa Zastępca: Dr. Błażej Uchacz.

35 Okręg: Mielec.

Zastępstwo: **Towarzystwo zaliczkowe w Mielcu, Stow. zar. z nieogr. por.**

Otwarte 13. Marca 1884. Dyrekcya: Andrzej Pawlikowski, Hipolit Szanecki i Feliks Leyko. Komisarz bankowy: Antoni Fibich. Zastępca: Stefan Sękowski j. w.

36. Okręg: Mościska.

Zastępstwo: **Towarzystwo zaliczkowe dla powiatu mościskiego w Mościskach, Stow. zar. z por. ograniczoną.**

Otwarte 26. Lutego 1883. Dyrekcya: Leopold Masiuk, Adam Wittek i Franciszek Lichoń. Komisarz bankowy: Ks. Alfred Białogłowski. Zastępca: Ignacy Jabłoński.

37. Okręg: Myślenice (bez okręgu sądowego Maków).

Zastępstwo: **Powiatowa Kasa oszczędności w Myślenicach.**

Otwarte 3. Czerwca 1884. Dyrekcya: Józef Stolaski, Dr. Emil Adelman i Andrzej Średniawski. Komisarz bankowy: Andrzej Średniawski. Zastępca: Ignacy Gorączko.

38. Okręg: Nadwórna.

Zastępstwo: **Kasa zaliczkowa w Nadwórnej, Stow. zar. z nieogr. por.**

Otwarte 12. Grudnia 1890. Dyrekcya: Ks. Wojciech Rosabeyger, Michał Garbiak i Bazyli Borysiewicz. Komisarz bankowy: Emil Łapicki. Zastępca: Władysław Lisowski.

39. Okręg: Nisko.

Zastępstwo: **Kasa zaliczkowa i oszczędności w Rudniku, Stow. zarej. z ogr. poręką.**

Otwarte 17. Kwietnia 1901. Dyrekcya: Dr. Franciszek Hernich, Ferdynand Hofman i Leon Krettner. Komisarz bankowy: Ludwik Ostrichański. Zastępca: Jan Niewolkiewicz.

40. Okręg: Nowy Sącz-Grybów.

Zastępstwo: **Kasa zaliczkowa w Nowym Sączu, Stow. zar. z ogr. por.**

Otwarte 9. Stycznia 1884. Dyrekcya: Jan Kosman, Dr. Władysław Barbacki i Karol Merkl. Komisarz bankowy: Władysław Głębocki. Zastępca: Karol Merkl.

41. Okręg: Nowy Targ.

Zastępstwo: **Powiatowa Kasa oszczędności w Nowym Targu.**

Otwarte 2. Grudnia 1897. Dyrekcya: Ks. Piotr Krawczyński, Aleksander Lgocki i Dr. Józef Kaden. Komisarz bankowy: Dr. Ernest Geissler. Zastępca: Andrzej Głosser-Kałuski.

42. Okręg: Podhajce.

Zastępstwo: **Towarzystwo zaliczkowe w Podhajcach, Stow. zar. z ogr. por.**

Otwarte 13. Maja 1884. Dyrekcya: Dr Jan Walewski, Franciszek Garczyński i Andrzej Zbyszewski. Komisarz bankowy: Franciszek Stobiecki. Zastępca: Kazimierz Gołębski.

43. Okręg: Przemyśl

Zastępstwo: **Towarzystwo zaliczkowe rolne w Przemyślu, Stow. zar. z nieogr. por.**

Otwarte 11. Lutego 1884. Dyrekcya: Dr. Leonard Tarnawski, Eugeniusz Kusiba i Jan Patronowicz. Komisarz bankowy: Dr. Władysław Czajkowski. Zastępca: Dr. Leonard Tarnawski.

44. Okręg: Przemyślany (bez okręgu sądowego Gliniany).

Zastępstwo: **Towarzystwo zaliczkowe w Przemyślanach, Stow. zar. z ogr. por.**

Otwarte 7. Stycznia 1884. Dyrekcya: Emil Metzger, Szczepan Franków i Kazimierz Drogoń. Komisarz bankowy: vacat. Zastępca: Aloizy Madejski.

45. Okręg: Radziechów (okręg sądowy Radziechów).

Zastępstwo: **Towarzystwo zaliczkowe w Radziechowie, Stow. zar. z nieogr. por.**

Otwarte 10. Stycznia 1884. Dyrekcya: Roman Ujejski, ks. Antoni Skalski i Franciszek Mrozowski. Komisarz bankowy: Franciszek Mrozowski. Zastępca: Ks. Antoni Skalski.

46. Okręg: Rawa ruska.

Zastępstwo: **Powiatowa Kasa zaliczkowa i oszczędności w Rawie ruskiej, Stowarz. zarej. z ogr. por.**

Otwarte 14. Kwietnia 1896. Dyrekcya: Ks. Wincenty Czajkowski, Adam Winiarski i Jan Adamczyk. Komisarz bankowy: Zygmunt Stasiniewicz. Zastępca: Dr. Juljan Dadlez.

47. Okręg: Rohatyn.

Zastępstwo: **Towarzystwo zaliczkowe dla powiatu rohatyńskiego w Rohatynie, Stowarzyszenie zar. z ogr. por.**

Otwarte 23. Lutego 1884. Dyrekcya: Izydor Kowalewski, Seweryn Manasterski i Franciszek Marks. Komisarz bankowy: Władysław Monasterski. Zastępca: Izydo Kowalewski.

48. Okręg: Ropczyce (bez okręgu sądowego Dębica).

Zastępstwo: **Powiatowa Kasa oszczędności w Ropczycach.**

Otwarte 12. Lutego 1884. Dyrekcya: Ks: Dr. Jan Krzysiak, Andrzej Kozik i Kazimierz Jankowski. Komisarz bankowy: Ks. Dr. Jan Krzysiak. Zastępca: Kazimierz Jankowski.

49. Okręg: **Rudki** — (okręg sądowy) **Gródek.**

Zastępstwo: **Towarzystwo zaliczkowe w Rudkach, Stow. zar. z ogr. por.**

Otwarte 29. Marca 1884. Dyrekcya: Albin Rayski, Piotr Zbrożek i Leon Lachol. Komisarz bankowy: Albin Rayski. Zastępca: Mieczysław Lewicki.

50. Okręg: **Rzeszów-Strzyżów-Kolbuszowa.**

Zastępstwo: **Towarzystwo zaliczkowe i kredytowe w Rzeszowie, Spółka zar. z odpow. ogran.**

Otwarte 29. Lutego 1884. Dyrekcya: Leon Schott i Ferdynand Schaitter. Komisarz bankowy: Stanisław Jędrzejowicz. j. w. Zastępca: Dr Gustaw Holzer.

51. Okręg: **Sanok-Brzozów.**

Zastępstwo: **Powiatowe Towarzystwo zaliczkowe w Sanoku, Stow. zar. z ogr. por.**

Otwarte 8. Października 1884. Dyrekcya. Wojciech Wasilewski, Ludwik Świerczyński i August Rylski. Komisarz bankowy: Włodzimierz Truskolaski. Zastępca: Franciszek Bem.

52 Okręg: **Śniatyn.**

Zastępstwo: **Towarzystwo zaliczkowe na pow. sądowy śniatyński w Śniatynie, Stow. zarejestr. z nieogr. por.**

Otwarte 13. Kwietnia 1885. Dyrekcya Tytus Niemczewski, Józef Kossowski i Konstanty Aleksandrowicz. Komisarz bankowy: Józef Teodorowicz. Zastępca: Markus Herman.

53. Okręg: **Sokal.**

Zastępstwo: **Towarzystwo zaliczkowe w Sokalu, Stow. zar. z ogr. por.**

Otwarte 19. Lutego 1884. Dyrekcya: Adolf Doening, Piotr Karpiuk i Jan Semetkowski. Komisarz bankowy: Wincenty Kruszewski. Zastępca: Dr. Władysław Weyda.

54. Okręg: **Stanisławów.**

Zastępstwo: **Bank zaliczkowy w Stanisławowie, Stow. zar. z nieogr. por.**

Otwarte 4. Stycznia 1884. Dyrekcya: Włodzimierz Doboszyński, Jan Klimuntowski i Jan Reindl. Komisarz bankowy: Stefan Kakowski. Zastępca: Klemens Cetwiński.

55. Okręg: **Stryj.**

Zastępstwo: **Towarzystwo zaliczkowe w Stryju, Stow. zar. z ogr. por.**

Otwarte 8. Lutego 1884. Dyrekcya: Alfred Liszka, Edward Praxmayer i Franciszek Zapłatyński. Komisarz bankowy: Adam Onyszkiewicz. Zastępca: Michał Ślósarski.

56. Okręg: Tarnobrzeg.

Zastępstwo: **Towarzystwo zaliczkowe w Tarnobrzegu, Spółka zar. z odpow. ogr.**

Otwarte 21. Grudnia 1888. Dyrekcya: Władysław Gryglewski, Władysław Stuglik i Michał Malinowski. Komisarz bankowy: Dr. Antoni Surowiecki. Zastępca: Władysław Gryglewski.

57. Okręg: Tarnopol-Skałat

Zastępstwo: **Bank powiatowy w Tarnopolu, Stow. zarobkowe zar. z ogr. por.**

Otwarte 7. Lutego 1884. Dyrekcya: Dr. Stanisław Głogier i Józef Ingver. Komisarz bankowy: Dr. Stanisław Głogier. Zastępca: Maryan Maniewski.

58. Okręg: Tarnów

Zastępstwo: **Towarzystwo zaliczkowe dla miasta Tarnowa i starostwa tarnowskiego w Tarnowie, Stow. zar. z nieogr. por.**

Otwarte 4. Stycznia 1884. Dyrekcya: Felicyan Jordan Stojowski i Tomasz Fusiarski. Komisarz bankowy: Witołd Rogoyski. Zastępca: Dr. Adolf Ringelheim.

59. Okręg: Tłumacz.

Zastępstwo: **„Oszczędność“, Towarzystwo kredytowe w Tłumaczu, Stow. zar. z nieogr. poręką.**

Otwarte 7. Lipca 1884. Dyrekcya: Dr. Józef Kruszelnicki, Ks. Ignacy Tychowicz i Kazimierz Jasiński. Komisarz bankowy: Jan Jakubowicz. Zastępca: Maurycy Doschott.

60. Okręg: Trębowla.

Zastępstwo: **Powiatowa Kasa oszczędności w Trębowli.**

Otwarte 1. Stycznia 1890 Dyrekcya: ks. Andrzej Tymus, Jarosław Paszkowski i ks. Jan Biliński. Komisarz bankowy: Stanisław Korzeniowski. Zastępca: Ks. Jan Załuski.

61. Okręg: Turka.

Zastępstwo: **Powiatowe Towarzystwo zaliczkowe w Turce, Stow. zar. z ogr. por.**

Otwarte 13. Sierpnia 1895. Dyrekcya: Ks. Michał Pruchnicki, Józef Armatys i Konstanty Jaworski. Komisarz bankowy: Seweryn Brysiewicz. Zastępca: Emil Wołoszczakiewicz.

62. Okręg: Wadowice.

Zastępstwo: **Powiatowa Kasa oszczędności w Wadowicach.**

Otwarte 21. Marca 1884. Dyrekcya: ks. Wojciech Fijałek, Antoni Styła, Michał Gołąb i Dr. Jan Iwański. Komisarz bankowy: Czesław Gorkiewicz. Zastępca: Dr Franciszek Opydo.

63 Okręg: Wieliczka-Podgórze.

Zastępstwo: **Powiatowa Kasa oszczędności w Wieliczce.**

Otwarte 14. Stycznia 1884. Dyrekcya: Dr. Paweł Stonawski, Aleksander Siedlecki, Dr. Antoni Podobiński, Adolf Scheuring i Franciszek Aywas. Komisarz bankowy: Stefan Konopka. Zastępca: Dr. Antoni Podobiński.

64. Okręg: Zaleszczyki.

Zastępstwo: **Powiatowa Kasa oszczędności w Zaleszczykach.**

Otwarte 25. Lipca 1884. Dyrekcya: Tomasz Wartanowicz, Dr. Cyryl Dolnicki, Antoni Gross, Zygmunt Pawłowski i Feliks Szost. Komisarz bankowy: Antoni Gross. Zastępca: Izydor Zerygiewicz.

65. Okręg: Zbaraż.

Zastępstwo: **Towarzystwo zaliczkowe w Zbarażu, Stow. zar. z nieogr. por.**

Otwarte 13. Lutego 1884. Dyrekcya: Zygmunt Dzierżanowski, Władysław Prytyka i Stanisław Juzwa. Komisarz bankowy: Tomasz Daszyński. Zastępca: Ignacy Sochanik.

66. Okręg: Złoczów.

Zastępstwo: **Towarzystwo zaliczkowe w Złoczowie, Stow. zar. z nieogr. por.**

Otwarte 18. Stycznia 1885. Dyrekcya: Karol Jakubowski, Karol Podgórski i Józef Mironowicz. Komisarz bankowy: Emil Bierzyński. Zastępca: Stanisław Wesołowski.

67. Okręg: Żółkiew

Zastępstwo: **Kasa zaliczkowa i oszczędności w Żółkwi, Stow. zar. z nieogr. por.**

Otwarte 23. Marca 1884. Dyrekcya: Alfons Borowski, Stanisław Gorecki i Wilhelm Kamberski. Komisarz bankowy: Dr. Włodzimierz Maciulski. Zastępca: Julian Olearczyk.

68. Okręg: Żydaczów.

Zastępstwo: **Powiatowa Kasa zaliczkowa i oszczędności w Żydaczowie, Stow. zar. z ogr. por.**

Otwarte 13. Sierpnia 1895. Dyrekcya: Wincenty Berezowski, Jan Ficałowicz i Jan Szczurkowski. Komisarz bankowy: Kazimierz Winnicki. Zastępca: Ks. Mikołaj Łukawiecki.

L. W. 35414/1902

We Lwowie, dnia 17. maja 1902.

Aleg. 10

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie budowy skrzydła gmachu sejmowego na pomieszczenie biur Banku krajowego.

Wysoki Sejmie!

Trwały wzrost agend Banku krajowego jako wynik naturalny prawidłowego rozwoju tej instytucyi sprawił, że pomieszczenie biur Banku w skrzydle gmachu sejmowego, dobudowanem wskutek uchwały Wys. Sejmu z d. 17. maja 1893 r. na gruncie stanowiącym własność kraju przy pomocy pożyczki hipotecznej na gmach sejmowy w kwocie 100.000 zł. w. a. zaciągniętej, odrazu niedostateczne tak, iż Bankowi musiano oddać do użytku części właściwego gmachu sejmowego, a mianowicie część parteru i pierwszego piętra tegoż gmachu od ulicy Kościuszki położone, staje się obecnie wysoce niedogodnem i nieodpowiedniem. Na tem nieodpowiedniem pomieszczeniu cierpi z jednej strony Bank krajowy, któremu brak miejsca nie pozwala odpowiednio rozmieścić biur, zwłaszcza likwidatur i buchhalteryi, pomieszczonych obecnie, tak, iż brak miejsca i potrzebnego światła wpływa niekorzystnie na możność prawidłowego urzędowania tych oddziałów, gdzie przepełnienie małych ubikacyi pracownikami, czyni pracę ich uciążliwą i mało wydatną. Z drugiej strony cierpi na takiem, jak obecnie, pomieszczeniu części biur Banku w lokalnościach właściwego gmachu sejmowego także i Wydział krajowy, któremu wobec wzrostu jego agend, dotkliwie daje się uczuć brak odpowiedniego pomieszczenia dla jego biur, dla których bądź to najmować trzeba lokale, (jak dla krajowego Biura kolejowego), bądź mieścić je ze szkodą urzędowania w ubikacyach nieodpowiednich, jak n. p. sale komisyjne itp. Dość przypomnieć, że od czasu dobudowania owego skrzydła dla Banku krajowego w r. 1893/4 przybyły Wydziałowi krajowemu do pomieszczenia: krajowe Biuro kolejowe, Biuro Patronatu dla Spółek oszczędności i pożyczek, kurs dla pisarzy gminnych, kurs dla konduktorów drogowych, krajowa stacya doświadczalna rolniczo-botaniczna, Biuro mleczarskie i krajowe Biuro sprzedaży soli, które obecnie, bądź w donajętych lokalach, (jak krajowe Biuro kolejowe i wspomniana krajowa stacya doświadczalna), bądź wprawdzie w gmachu jednakże niedogodnie i dla prawidłowego urzędowania nieodpowiednio mieścić się muszą, by wyjaśnić, że zarówno sprawa rozszerzenia ubikacyi potrzebnych dla Banku krajowego, jak i sprawa uzyskania dla Wydziału krajowego możności zajęcia

na pomieszczenie swych biur tych ubikacyi w gmachu, które są obecnie oddane do użytku Banku, stała się aktualną.

Kiedy więc Rada nadzorcza Banku krajowego na wniosek swej komisyi rewizyjnej zwróciła uwagę na zupełną nieodpowiedniość pomieszczenia biur likwidatur i buchhalteryi Banku, wezwała ze swej strony Dyrekcyę tej instytucyi do zwrócenia się do Wydziału krajowego, by tenże sprawę zaradzenia złemu wziął pod rozwagę. Dyrekcya Banku zaprojektowała najpierw budowę półkolistej, jednopiętrowej przybudówki na podwórzu gmachu sejmowego, w którejby mogły znaleść pomieszczenie obok wielkiej hali mieszczącej kasy i biura kantoru Banku, także buchhalterya i likwidatury tegoż Banku. Mając sobie przedłożony szkic tego projektu w sprawozdaniu Dyrekcyi Banku z d. 22. marca 1901 r. L. 11421 postanowił Wydział krajowy uchwałą z dnia 30. kwietnia tegoż roku (LW. 25664), uznając w zasadzie potrzebę rozszerzenia ubikacyi Banku, nie zgodzić się na zaprojektowaną dobudowę. Motywa tej decyzyi były następujące: 1) dobudowa nie mogłaby żadną miarą uwzględnić potrzeb Banku w przyszłości, a wystarczając zaledwie obecnemu stanowi rzeczy, nie dawała możności opróżnienia przez Bank obecnie przezeń w właściwym gmachu sejmowym zajmowanych ubikacyi, potrzebnych, jak już wyżej wykazano, na pomieszczenie choćby części biur Wydziału krajowego; 2) dobudowa taka, zajmując podwórze gmachu sejmowego, uczyniłaby niemożliwem w przyszłości przedłużenie skrzydła gmachu sejmowego, które obecnie zajęte jest przez krajowe Biuro melioracyjne, które to przedłużenie może się w przyszłości okazać konieczne dla pomieszczenia biur Wydziału krajowego; 3) projektowany sposób rozwiązania sprawy nie odpowiadałby zgoła założeniu gmachu sejmowego, popsułby symetryę tego założenia i architektoniczny plan jego przez półkolistą, jednopiętrową przybudówkę, zaciemniającą nadto biura obecnie przez Bank zajmowane. Jedynym względem, który za tym projektem mógłby przemawiać byłoby, iż budowa mogłaby być wykonaną na gruncie będącym własnością kraju, że więc nie byłoby potrzeby ponosić wydatku na jego zakupno, wzgląd ten jednak wobec niepraktyczności projektu wyżej wykazanej nie mógł zdaniem Wydziału krajowego sprawy rozstrzygać.

Wobec tej decyzyi przedłożyła Dyrekcya Banku pismem z d. 29 listopada 1901 r. L. 41676 Wydziałowi krajowemu projekt zakupna dwóch realności przytykających bezpośrednio do skrzydła gmachu sejmowego, w którem się mieszczą biura Banku, oznaczonych II. k. 662/II. i 682/II., o łącznym obszarze 366□° czyli mniej więcej 1327□ mt., na których miałoby być wybudowanem skrzydło gmachu na pomieszczenie Banku przeznaczone.

Gdy cena łączna za obie te realności żądana: 330.000 K, to jest przeciętnie około 900 K. za sążeń kwadratowy, nie jest zbyt wygórowaną, jeżeli się ma na uwadze, położenie tych gruntów, stanowiących róg ulicy Kościuszki i placu Smolki, i fakt, że nie korzystając z kupna tych realności, pozbawiłby się Wydział krajowy na zawsze możności rozszerzenia gmachu sejmowego w tym kierunku, co jest nie małej wagi, daje bowiem możność zużytkowania w przyszłości placu położonego od ulicy im. Mickiewicza i przedłużenia skrzydła melioracyjnego wyłącznie na rozszerzenie biur Wydziału krajowego, postanowił Wydział krajowy uchwałą z d. 14. grudnia 1901 r. LW. 83201, uznając w zasadzie potrzebę budowy nowego skrzydła gmachu sejmowego, któreby łącznie z częścią gmachu wybudowaną w r. 1893/4 pomieścić mogło biura Banku krajowego, przedłożyć Wys. Sejmowi wniosek zakupna wspomnianych realności na rzecz kraju i wybudowania na nich odpowiedniego budynku kosztem nie przenoszącym łącznej kwoty 900.000 K. (wraz z wyżej podaną ceną kupna). Powziąwszy to postanowienie, Wydział krajowy, nie chcąc funduszów kraju przed uchwałą Wys. Sejmu w tej sprawie angażować zakupnem wspomnianych realności, polecił Dyrekcyi Banku krajowego, by zapewniła uzyskanie dla Wydziału krajowego prawa opcyi na nie a to na przeciąg czasu dostateczny, iżby tymczasem sprawa przez Wys. Sejm zadecydowaną być mogła. Zarazem wezwał Wydział krajowy Dyrekcyę, by poleciła w porozumieniu z Radą nadzorczą Banku wypracowanie planów i kosztorysów przyszłej budowy w granicach kwoty wyżej określonej. Poleceniom tym stało się zadość. Opcyę na kupno uzyskano aż po dzień 30. czerwca 1902 r. a wypracowane plany i kosztorysy przedstawiają koszt budowy w sumie 572.080 kor., do czego dodana suma potrzebna na nabycie realności: 330.000 kor., daje łączna suma potrzebnego wydatku: 902.080 kor., nieznacznie zatem przenoszącą pierwotnie oznaczoną kwotę wydatku.

Gmach, jaki przy pomocy tego wydatku powstanie, odpowiadać będzie w zupełności potrzebie umieszczenia biur Banku w dzisiejszym stopniu jego rozwoju, zapewniając siłom bankowym odpowiednie warunki urzędowania a publiczności łatwość oryentowania się w jego rozkładzie i dogodny dostęp do tych biur, które mają z publicznością styczność. Dostateczne ubikacye nowego gmachu pozwolą na pomieszczenie w nich kasy krajowej i na zupełne opróżnienie lokalności, obecnie w właściwym gmachu sejmowym, w skrzydle od ulicy Kościuszki, zajmowanych przez biura Banku tak, że cała hala parterowa, mieszcząca dziś kasy Banku, kantor jego i kasę krajową, dalej na I. piętrze 11. ubikacyi, będą mogły być oddane na użytek biur Wydziału krajowego.

Nadto w nowym gmachu będą mogły znaleść pomieszczenie biura instytucyi już to zostających w bezpośrednim zarządzie Banku, jak: biuro Zakładu kredytowego włościańskiego w likwidacyi, Zakładu kredytowego ziemsk. w Krakowie w likwidacyi, już to zostających z nim w ciągłych stosunkach i kontakcie, jak biura: Towarzystwa akcyjnego w Sanoku i innych w podobnym stosunku do Banku stojących. Ubikacye, które na razie będzie można na te biura przeznaczyć, ułatwiając przez to bardzo znacznie urzędowanie Bankowi krajowemu, będą mogły być z czasem w miarę rozwoju jego własnych agend zajmowane na jego rzecz. Tak więc zamierzona budowa winna na długi okres czasu starczyć potrzebom, dla których zaspokojenia ją Wydział krajowy proponuje Wys. Sejmowi.

Wychodząc z założenia, że budowa omówionego skrzydła gmachu sejmowego jest niezbędną, postanowił Wydział krajowy po przedłożeniu mu szkiców budowy i prowizorycznego kosztorysu jej w relacyi Banku z dnia 16. maja 1902 r. L. 20786, mając nadto zakomunikowaną sobie uchwałę Rady Nadzorczej Banku z d. 15. maja 1902, w której Rada Nadzorcza postanowiła na wypadek, gdyby decyzya Wys. Sejmu w tej sprawie nie mogła zapaść przed 30. czerwca 1902, (jako terminem, z którym się kończy zastrzeżona dla kraju opcya na kupno wspomnianych realności) lub wypadła odmiennie od wniosków niżej przedłożonych, odkupić od kraju wspomniane realności za cenę faktycznie przez kraj zapłaconą, upoważnić uchwałą z d. 27. maja 1902 LW. 35414 Bank krajowy do kupna wspomnianych realności na rzecz kraju.

W ten sposób w razie, gdyby decyzya Wys. Sejmu wypadła odmiennie od wniosków niżej przedstawionych, nie będzie kraj narażony na żadne straty wkutek tego kupna, w ten sposób też nie straci kraj możności nabycia realności wspomnianych po cenie wyżej podanej, co mogłoby nastąpić, gdyby uchybiono terminowi wyżej zastrzeżonemu.

Co do finansowego sposobu przeprowadzenia sprawy, to jest pokrycia kosztów z zakupnem gruntu na rzecz kraju i budową nowego gmachu krajowego, połączonych, przeprowadził już Wydział krajowy potrzebne rokowania z Bankiem krajowym. Wynik ich jest taki, że na pokrycie tych kosztów udzieli Bank krajowy pożyczki hipotecznej w kwocie 900.000 kor. na hipotekę gmachu sejmowego i realności, które mają być nabyte, i pożyczkę tę następnie z własnych funduszów amortyzować będzie, podobnie, jak to ma miejsce co do pożyczki zaciągniętej w r. 1893 na budowę skrzydła, które dziś mieści biura Banku krajowego. Rada nadzorcza Banku upoważniła już Dyrekcyę Banku do udzielenia wspomnianej pożyczki i przejęcia na Bank jej spłaty i oprocentowania.

Szkice budowy i kosztorysy jej złożone są w Dep. III. Wydziału krajowego do przejrzenia.

Na podstawie powyższego przedstawienia sprawy Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. Sejm upoważnia Wydział krajowy do nabycia na własność funduszu krajowego realności l. k. 662/II. i l. k. 682/II. we Lwowie i wybudowania dalszego skrzydła gmachu sejmowego na pomieszczenie Banku krajowego kosztem łącznym nieprzekraczającym sumy 900.000 K.

II. Sejm upoważnia Wydział krajowy, ażeby na pokrycie ceny kupna realności l. k. 662/II. i l. k. 682/II. we Lwowie i kosztów budowy nowego skrzydła gmachu sejmowego zaciągnął w Banku krajowym Królestwa Galicyi i Lodomeryi z W. Ks. Krakowskiem na hipotekę gmachu sejmowego i wyżej wymienionych realności, które mają być nabyte, pożyczkę 900.000 kor.

III. Cały wydatek na oprocentowanie i amortyzacyę tej pożyczki ponosić ma Bank krajowy Królestwa Galicyi i Lodomeryi z W. Ks. Krakowskiem.

Z Rady Wydziału kraj. Król. Galicyi i Lodomeryi z W. Ks. Krakowskiem.

Marszałek krajowy:

A. Potocki *w. r.*

Sprawozdawca:

Dr. Tadeusz Pilat *w. r.*

Członek Wydziału krajowego.

L. W. 86.769/901.

We Lwowie, dnia 17. grudnia 1901.

Aleg. 41

Sprawozdanie

Wydziału krajowego o budowlach wodnych i melioracyach.

Wysoki Sejmie!

Wydział krajowy ma zaszczyt przedłożyć Wysokiemu Sejmowi sprawozdanie z czynności w zakresie budowli wodnych i melioracyj za rok 1900—1 wraz z wnioskami na podjęcie dalszej akcyi w tym dziale gospodarstwa krajowego, które to sprawozdanie obejmuje:

I. Wykonanie uchwał Wysokiego Sejmu.

II. Załatwienie petycyj.

III. Postęp budowy przy publicznych robotach melioracyjnych za rok 1900.

IV. Wnioski w sprawie podjęcia dalszych publicznych robót melioracyjnych.

V. Uzasadnienie rubryki XIII. preliminarza wydatków funduszu krajowego na r. 1902.

VI. Wykaz czynności kraj. biura melioracyjnego za r. 1900—1 oraz zmiany w personalu technicznym i służby dozorców tego biura.

VII. Obecny stan państwowego funduszu melioracyjnego i udział kraju w tym funduszu.

I. Wykonanie uchwał Wysokiego Sejmu.

a) Ustawy sankcyonowane.

Ustawa o regulacyi rzek mającej się wykonać przy pomocy państwowego funduszu kanałowego.

Odezwą z dnia 15. listopada 1901 r. 12.059/pr. zawiadomiło nas c. k. Prezydyum Namiestnictwa, że uchwalony przez Wysoki Sejm dnia 2. lipca r. 1901 projekt ustawy o regulaacyi rzek wykonać się mającej w myśl §. 5. ustępu 1. ustawy z dnia 11. czerwca 1901 r. Dz. u. p. Nr. 66, uzyskał sankcyę Cesarską Najwyższem postanowieniem z dnia 18. września 1901 r.

Przez sankcyę tej ustawy zapewnione zostało przeprowadzenie (począwszy od r. 1904) regulacyi dwunastu rzek karpackich, która wymaga zna-

cznego nakładu 58,580.000 K, a której zrealizowania kraj od pamiętnej powodzi w r. 1884 przez lat siedmnaście wyczekiwał.

Ponieważ powołana odezwa c. k. Prezydyum Namiestnictwa nie zawiera wzmianki o załatwieniu całego szeregu rezolucyi przez Wysoki Sejm równocześnie z wymienionym projektem ustawy uchwalonych, odnieśliśmy się odezwą z dnia 6. grudnia 1901 l. 79.472 do c. k. Rządu o zakomunikowanie nam jego decyzyi.

Ustawa o uzupełnieniu regulacyi Nowego Brnia z dopływami.

Wedle odezwy c. k. Prezydyum Namiestnictwa z dnia 23. października r. 1901 l. 12.470/pr. otrzymał sankcyę Cesarską uchwalony przez Wysoki Sejm dnia 5. lutego 1897 r. projekt ustawy o uzupełnieniu regulacyi Nowego Brnia z dopływami Najwyższem postanowieniem z dnia 20. września 1901.

Dalsza budowa przy tej regulacyi zarządzoną już została z wiosną r. 1901, o czem Wydział krajowy zdał sprawę Wysokiemu Sejmowi w przedłożeniu melioracyjnem z dnia 29. marca 1901 r. l. 14.141 (alegat 53. stenogr. sprawozdań sejmowych z r. 1900—1, pag. 4).

Ustawa o obwałowaniu lewego brzegu Dunajca od ujścia Więckówki do mostu kolejowego w Bogumiłowicach.

Odezwą z dnia 17. sierpnia 1901 r. l. 9.286/pr. zawiadomiło nas c. k. Prezydyum Namiestnictwa, że Najwyższem postanowieniem z dnia 25. lipca r. 1901 otrzymał sankcyę uchwalony przez Wysoki Sejm dnia 21. marca 1899 r., projekt ustawy o obwałowaniu lewego brzegu Dunajca od ujścia potoku Więckówki do mostu kolejowego w Bogumiłowicach.

Projekt statutu spółki wodnej wraz z katastrem konkurencyjnym przesłał Wydział krajowy odezwą z dnia 23. maja 1901 r. l. 17.816 c. k. Starostwu w Brzesku, które też przeprowadziło postępowanie wodno-prawne z końcem lipca i początkiem sierpnia 1901, a następnie wydało orzeczenia.

Gdy pierwsza rata 40% zasiłku z państwowego funduszu melioracyjnego w kwocie 26.000 K wstawioną została do preliminarza tego funduszu na r. 1901, a spółka wodna niewątpliwie wkrótce zostanie zawiązaną, gdyż strony interesowane ani przeciw projektowi, ani też przeciw okręgowi konkurencyjnemu nie wniosły żadnych zarzutów, wstawił Wydział krajowy I. ratę 40% zasiłku krajowego do preliminarza na r. 1902, zamierzając rozpocząć roboty z wiosną roku przyszłego.

Projekt rozporządzenia wykonawczego do tej ustawy przesłał Wydział krajowy odezwą z dnia 7. września 1901 r. l. 56.972 c. k. Namiestnictwu celem wyjednania zatwierdzenia c. k. Ministerstwa rolnictwa.

Ustawa o regulacyi potoku Pustej (Radosławki) z dopływami.

Wedle odezwy c. k. Prezydyum Namiestnictwa z dnia 18. października 1901 r. l. 11.903/pr. Najwyższem postanowieniem z dnia 11. września 1901 r. udzieloną została sankcya uchwalonemu przez Wysoki Sejm dnia 1. maja 1900 r. projektowi ustawy o regulacyi potoku Pustej z dopływami.

Projekt rozporządzenia wykonawczego do tej ustawy przesłał Wydział krajowy odezwą z dnia 4. listopada 1901 r. l. 74.347 c. k. Namiestnictwu i równocześnie zarządził opracowanie katastru konkurencyjnego celem zawiązania spółki wodnej.

Ponieważ wedle powołanej odezwy c. k. Prezydyum Namiestnictwa pierwsza rata 30% zasiłku z państwowego funduszu melioracyjnego w kwocie 24.960 K. wstawioną już została do preliminarza tego funduszu na r. 1901, postanowił Wydział krajowy celem podjęcia robót z najbliższą wiosną wstawić pierwszą ratę 40% datku krajowego do preliminarza na r. 1902.

Nadmieniamy przytem, że podniesione pierwotnie kwestye techniczne zostały uchylone przy ponownej reambulacyi projektu przeprowadzonej w maju 1901 r. przez delegata c. k. Ministerstwa rolnictwa.

Wprowadzenie w życie ustaw agrarnych.

Jak już w sprawozdaniu z dnia 29. marca 1901 r. l. 14.141 Wydział krajowy zaznaczył, wejście w życie krajowych ustaw z dnia 9. grudnia 1899 Dz. u. kraj. Nr. 18 ex 1900 o komasacyi gruntów rolnych, z dnia 9. grudnia 1899 Dz. u. kraj. Nr. 19 ex 1900 o składzie komisyi krajowej dla wyłączenia obcych gruntów z lasów i zaokrąglenia granic leśnych z dnia 9. grudnia 1899 Dz. u. kraj. Nr. 20 ex 1900 o dzieleniu gruntów wspólnych i regulacy

odnoszących się do nich wspólnych praw użytkowania i zarządu zależnem jest od ułożenia rozporządzeń wykonawczych do tych ustaw.

Jakkolwiek Wydział krajowy otrzymał tylko projekt referenta tych rozporządzeń, i to w tekscie niemieckim, przedłożył c. k. Rządowi swą opinię
Alegat 1. w załączonej ·/. w odpisie odezwie z dnia 14. listopada 1901 r. l. 19.707 i zaproponował termin wejścia w życie ustaw agranych na dzień 1. lipca 1902 roku.

Odezwą z dnia 20. września 1901 r. l. 99.902 nadesłało c. k. Namiestnictwo Wydziałowi krajowemu dwa projekty referenta (w tekście niemieckim), dotyczące układu zawrzeć się mającego między Wydziałem krajowym a komisyą krajową dla spraw agrarnych co do ustanowienia rządowego personalu technicznego i uiszczania z funduszu krajowego rocznego ryczałtu 50.000 K. skarbowi państwa na pokrycie poborów i emerytur tego personalu, tudzież co do organizacyi służby technicznej dla spraw agrarnych.

Ponieważ pierwszy projekt był sprzeczny z postanowieniami §. 73. ust. komasacyjnej i §. 63. ust. działowej i regulacyjnej, które poruczają ustanowienie personalu technicznego Wydziałowi krajowemu, a nie Rządowi, ponieważ dalej na życzenie c. k. Ministerstwa rolnictwa wykształcił Wydział krajowy na koszt kraju osobny techniczny personal komasacyjny, a wedle galic. ustaw agrarnych koszta personalu technicznego obciążają wyłącznie fundusz krajowy, podczas gdy w innych krajach strony interesowane zwracać mają te koszta funduszom krajowym, zatem oświadczył się Wydział krajowy w odezwie z dnia 13. grudnia 1901 r. l. 64 850 przeciw temu projektowi i przeciw zawieraniu w tej sprawie umowy.

Co się tyczy drugiego projektu, t. j. organizacyi służby technicznej zażądał Wydział krajowy zmian, któreby przepisy rozporządzenia pogodziły z postanowieniami ustaw, a w szczególności:

1. ażeby na kierowników oddziałów technicznych byli powoływani specyalnie w tym celu wykształceni krajowi technicy komasacyjni, którzy ukończyli równorzędne studya techniczne, jak np. kierownicy oddziałów technicznych w Austryi dolnej, bo trzyletni kurs melioracyjny na akademii rolniczej w Wiedniu, podczas gdy używani w Austryi dolnej technicy lasowi ukończyli również trzyletnią sekcyę leśną na tej samej akademii;

2. ażeby przydzielani do operacyi agrarnych c. k. geometrzy ewidencyjni obciążali fundusz krajowy poborami tylko za czas zajęcia przy tych operacyach, emerytury zaś ich, pensye wdowie, zaopatrzenia i t. p. opłacał skarb państwa;

3. ażeby asygnata wszystkich poborów i należytości obciążających fundusz krajowy należała do Wydziału krajowego.

b) Projekty ustaw dotychczas niesankcyowane.

Projekt ustawy o regulacyi potoków Sołotwy i Rokitny.

Reskryptem z dnia 4. maja 1901 r. l. 6.773 zatwierdziło c. k. Ministerstwo rolnictwa projekt techniczny dla regulacyi potoków Sołotwy i Rokitny z dopływami pod tym jednak warunkiem, że przy rozprawie wodnoprawnej zostanie ostatecznie załatwioną kwestya proponowanego przez departament wodny c. k. Namiestnictwa ograniczenia projektowanych komunikacyj (dróg równoległych i mostów), tudzież przeprowadzone zostanie zbadanie okręgu konkurencyjnego pod względem uzasadnienia jego granic i podziału.

Pod warukiem, że wynik tych dochodzeń będzie pomyślny, c. k. Ministerstwo rolnictwa oświadczyło gotowość przyznania dla tego przedsiębiorstwa zasiłku z państwowego funduszu melioracyjnego w kwocie maksymalnej 111.000 K z zastrzeżeniem konstytucyjnego zatwierdzenia.

Stosownie do żądania c. k. Namiestnictwa wyrażonego w odezwie z d. 3. czerwca 1901 r. l. 56.778 zarządził Wydział krajowy wygotowanie operatu konkurencyjnego i przesłał go wraz z projektem statutu i projektem technicznym odezwą z dnia 28. września 1901 r. l. 60.293 c. k. Starostwu w Kamionce

strumiłowej z prośbą o przeprowadzenie postępowania wodno-prawnego a w szczególności sprawdzenia okręgu konkurencyjnego, zawiązanie spółki wodnej i udzielenie koncesyi na budowę.

Jakkolwiek mimo przynaglenia sprawy odezwą z dnia 1. listopada 1901 r. l. 72.454, wymienione Starostwo nie zarządziło dotychczas dochodzeń komisyjnych i nie zawiadomiło nas o powodzie zwłoki, postanowiliśmy wstawić pierwszą ratę 40% zasiłku krajowego w kwocie 29.600 koron do preliminarza na r. 1902 w przypuszczeniu, że spółka wodna z wiosną r. 1902 zostanie zawiązaną i budowa będzie równocześnie rozpoczętą.

Projekt ustawy o regulacyi rzeki Pełtwi.

Ponieważ projekt regulacyi Pełtwi były starszy inżynier biura melioracyjnego, a obecnie profesor studyum rolniczego na wszechnicy Jagiellońskiej Tadeusz Sikorski nie przedłożył sprawozdania technicznego w myśl złożonego przyrzeczenia, wezwał go Wydział krajowy pismem z dnia 10. września 1901 r. l. 55.329 do spełnienia tego przyrzeczenia, a w razie przeciwnym do zwrotu wszystkich obliczeń, notat i brulionów sporządzonych przez niego wspólnie z przydzielonym mu personalem technicznym w latach 1892 do 1898. Podaniem z dnia 19. listopada 1901 doniósł nam p. Sikorski, że się starać będzie w ciągu nadchodzących feryj świątecznych wykończyć sprawozdanie techniczne i ewentualnie w tym celu przybyć do Lwowa, jeżeli mu Wydział krajowy zwróci koszta podróży i wypłaci dyety. Na warunki postawione przez p. Sikorskiego zgodził się Wydział krajowy pismem z dnia 13. grudnia 1901 r. l. 80.255 i naznaczył mu ostateczny termin do przedłożenia sprawozdania na koniec stycznia 1902 r.

Gdyby i obecnie p. Sikorski nie dotrzymał przyrzeczenia, postanowił Wydział krajowy poruczyć wykończenie operatu inżynierowi biura melioracyjnego Aleksandrowi Wierzbickiemu, ażeby wreszcie reambulacya projektu mogła być przeprowadzoną w ciągu r. 1902.

Projekt ustawy o zmianie §§. 69 i 71 kraj. ustawy wodnej.

O sankcyi uchwalonego przez Wysoki Sejm dnia 1. maja 1900 r. projektu ustawy zmieniającej postanowienia §§. 69 i 71 kraj. ustawy wodnej w tym kierunku, aby grzywny za przekroczenia wodne zniżone zostały z 10 K do jednej K, nie otrzymaliśmy dotychczas zawiadomienia.

Projekty ustaw: o konserwacyi zabudowań potoków górskich w dorzeczu Skawy i o uzupełnieniu postanowienia §. 45. kraj. ustawy wodnej.

Również nie otrzymał dotychczas Wydział krajowy zawiadomienia o sankcyi uchwalonych przez Wysoki Sejm dnia 5. lipca 1901 r. projektów ustaw o konserwacyi zabudowań potoków górskich w dorzeczu Skawy i o uzupełnieniu postanowienia §. 45. kraj. ustawy wodnej z dnia 14. marca 1875 r., Dz. u. kraj. Nr. 38, które ma na celu uwolnienie przymusowych robót publicznych melioracyjnych od formalności koncesyonowania, jakkolwiek pierwszy z tych projektów ustaw uchwalony został ściśle według tekstu ułożonego w porozumieniu z c. k. Ministerstwem rolnictwa.

Projekty ustaw o zalesieniu ochronnem tudzież o niektórych zarządzeniach policyjnych leśnych i wodnych.

Wiadomości o udzieleniu Najwyższej sankcyi obok wymienionym projektom ustaw, lub też o przeszkodach w przedłożeniu do sankcyi Wydział krajowy nie otrzymał do chwili niniejszego sprawozdania.

Równocześnie z uchwaleniem tych projektów polecił Wys. Sejm uchwałą z 6. lipca 1901 Wydziałowi krajowemu, by wszedł w rokowania z c. k. Rządem celem wytworzenia funduszu z równorzędnym współudziałem kraju i państwa dla przyjścia w pomoc posiadaczom gruntowym lub jednostkom administracyjnym nie mogącym dla braku środków pieniężnych lub sił roboczych zadość uczynić postanowieniom ustawy o niektórych zarządzeniach policyjnych leśnych i wodnych.

Odezwą z 20. października 1901 l. 55.333 odniósł się Wydział krajowy do c. k. Namiestnictwa, któremu powyższa uchwała sejmowa pismem sejmowego biura marszałkowskiego z 6. lipca 1901 l. 1523 zakomunikowaną została, z zapytaniem, czy i jakiej treści wnioski przedstawiło centralnemu rządowi ze swej strony, na co jednak Wydział krajowy jeszcze odpowiedzi nie otrzymał.

c) Uchwały nie wymagające sankcyi:

Uchwały w sprawie budowy dróg wodnych.

W załatwieniu sprawozdania komisyi wodnej o wniosku posła Merunowicza i tow. w przedmiocie budowy dróg wodnych powziął Wysoki Sejm na posiedzeniu z d. 9. lipca 1901 zasadniczą uchwałę co do przyczynienia się kraju $12^1/_2\%$ datkiem do kosztów budowy dróg wodnych w granicach kraju oraz uchwalił cały szereg rezolucyj do c. k. Rządu w tej sprawie, na które jednak dotychczas nie otrzymaliśmy odpowiedzi.

Równocześnie powziął Wysoki Sejm następujące uchwały:

a) „Sejm przyjmuje do wiadomości utworzenie przy Wydziale krajowym komisyi doradczej dla spraw dotyczących dróg wodnych“,

b) „Poleca się Wydziałowi krajowemu, ażeby przy ustanowieniu trasy dróg wodnych (§. 10. ustawy z 11. czerwca 1901. Nr. 66. Dz. u. p.) starał się zapewnić budowę ich od Hruszowa, gdzie kończyć się ma kanał Dunaj-Odra, do Wisły pod Krakowem, z Krakowa zaś sztucznym kanałem spławnym prowadzonym pomiędzy Wisłą a linią c. k. kolei państwowych do Sanu«.

c) »Poleca się Wydziałowi krajowemu, ażeby w myśl postanowień §. 2. ustawy z 11. czerwca 1901. Nr. 66. Dz. u. p. przeprowadził jak najspieszniej układy z c. k. Rządem względem sposobu uiszczenia przez kraj przypadającej nań prestacyi na rzecz budowy dróg wodnych. O wyniku studyów i układów w tej mierze przedłoży Wydział krajowy Sejmowi sprawozdanie wraz z wnioskami w najbliższej sesyi“.

W wykonaniu powyższych uchwał odniósł się Wydział krajowy odezwą z d. 19. sierpnia 1901 l. 55.332 do c. k. Prezydyum Namiestnictwa o wyjednanie u c. k. Ministerstwa handlu bezzwłocznego przeprowadzenia studyów przygotowawczych dla budowy dróg wodnych w Galicyi, ażeby roboty w myśl §. 6. ustawy najdalej w r. 1904 zostały rozpoczęte, oraz rychłego udzielenia Wydziałowi krajowemu przeglądowych planów sytuacyjnych z wkreśloną trasą kanałów galicyjskich, tudzież analizy cen jednostkowych i przybliżonego kosztorysu, ażeby Wydział krajowy mógł przeprowadzić ze stronami interesowanemi rokowania co do ewentualnego przyczynienia się datkami konkurencyjnymi, gdyż od tego zawisło przedłożenie Wys. Sejmowi projektu ustawy po myśli §. 2. ustawy kanałowej.

Równocześnie przesłał Wydział krajowy c. k. Prezydyum Namiestnictwa odpis opinii co do trasy kanałów galicyjskich, opartej na uchwałach komisyi krajowej dla sprawy dróg wodnych z d. 14. maja 1901, którą to opinię przedłożył już był Wydział krajowy pismem z d. 17. maja 1901 l. 33.075 Kołu posłów polskich do Rady państwa, a do której to opinii przyłączyła się także sejmowa komisya wodna.

Ponieważ dotychczas nie otrzymał Wydział krajowy od c. k. Ministerstwa handlu żądanych dat i planów, ani wogóle żadnej odpowiedzi na powołaną odezwę, zatem nie mógł przeprowadzić rokowań ze stronami interesowanemi, ani też nie może przedłożyć Wysokiemu Sejmowi wniosków po myśli przytoczonej pod c) rezolucyi.

W całej akcyi około budowy dróg wodnych jest tylko ten słaby postęp do zaznaczenia, że w wykonaniu postanowienia §. 3. ustawy kanałowej utworzyło c. k. Ministerstwo handlu rozporządzeniem z d. 11. października 1901 Dz. u. p. Nr. 163 dla jednolitego kierownictwa budowy kanałów osobny oddział pod nazwą „c. k. Dyrekcya dla budowy dróg wodnych“, składający się z 2 sekcyj technicznej i administracyjnej, a zarazem unormowało zakres działania i liczbę członków rady przybocznej, jaka w myśl ustawy dla budowy dróg wodnych ma być ustanowioną.

Wedle powołanego rozporządzenia rada przyboczna dla budowy dróg wodnych (Wasserstrassenbeirath) jest powołaną do przedkładania opinii i czynienia samodzielnych wniosków w sprawie budowy kanałów w §. 1. ustawy wymienionych, tudzież prowadzenia na nich ruchu; składać się zaś ma z 20 członków i tyluż zastępców mianowanych przez c. k. Ministerstwo handlu w poro-

zumieniu z innemi interesowanemi Ministerstwami, tudzież z 20 członków i tyluż zastępców delegowanych przez Wydziały krajowe, mianowicie po czterech delegowanych przez Wydziały krajowe Czech, Galicyi, Morawi i iAustryi dolnej, a po dwóch delegowanych przez Wydziały krajowe Austryi górnej i Szlązka.

W skutek odezwy c. k. Prezydyum Namiestnictwu z dnia 29. października 1901 l. 13.055|pr zamianował też Wydział krajowy uchwałą z d. 14. listopada 1901 l. 73.503 następujących delegatów do wspomnianej Rady przybocznej.

1) właściciela dóbr i c. k. profesora uniwersytetu Jagiellońskiego, p. dr. Antoniego Górskiego delegatem, jego zaś zastępcą właściciela dóbr i prezesa Rady powiatowej w Lisku, p. Ludwika Baldwin-Ramułta;

2) właściciela dóbr, posła na Sejm i do Rady państwa, p. dr. Włodzimierza Kozłowskiego, delegatem, jego zaś zastępcą właściciela dóbr i posła na Sejm, p. Albina Rayskiego;

3) właściciela dóbr, posła na Sejm i członka Wydziału krajowego, p. Mieczysława Onyszkiewicza delegatem, jego zaś zastępcą dyrektora kraj. biura melioracyjnego, Andrzeja Kędziora;

4) adwokata kraj. i posła na Sejm i do Rady państwa, p. Arnolda Rapoporta de Porada delegatem, jego zaś zastępcą adwokata krajowego i posła na Sejm, p. dr. Eugeniusza Oleśnickiego.

Nie możemy tu jednak pominąć uwagi, że liczba członków Rady przybocznej została dla Galicyi zbyt szczupłą, bo w stosunku 20% wymierzoną, podczas gdy obszar Galicyi w stosunku do całej powierzchni sześciu krajów interesowanych wynosi 41·4% a datek pieniężny Galicyi do kosztów budowy kanału w stosunku do datków wszystkich 6 krajów 27%.

Uchwała w sprawie podwyższenia dotacyi państwowego funduszu melioracyjnego.

Na posiedzeniu z d. 2. lipca 1901 uchwalił Wysoki Sejm na wniosek komisyi wodnej następującą rezolucyę:

„Sejm wzywa c. k. Rząd, aby się postarał w jak najbliższym czasie o znaczne podniesienie corocznej dotacyi państwowego funduszu melioracyjnego".

Na tę rezolucyę nie nadesłał wprawdzie c. k. Rząd odpowiedzi, przedłożył jednak w myśl ustępu 3. §. 11. ustawy kanałowej na bieżącej sesyi Radzie państwa projekt ustawy, która przedłuża okres datowania państwowego funduszu melioracyjnego o lat dziesięć (od r. 1905 do 1914) i podnosi roczną dotacyę tego funduszu na cztery miliony koron na czas od r. 1902 do r. 1914 włącznie *).

Podwyższona dotacya odpowiada ściśle wnioskowi Koła posłów polskich do Rady państwa i wnioskowi Wydziału krajowego przedłożonemu c. k. Rządowi odezwą z d 22. lutego 1901 l. 65.920.

Rezolucya w sprawie zmiany przepisów ustawy wodnej o odsypiskach.

W rozprawach nad sprawozdaniem komisyi wodnej o regulacyi rzek galicyjskich uchwalił Wysoki Sejm na posiedzeniu z d. 2 lipca 1901 następującą rezolucyę:

»Wzywa się Wydział krajowy, ażeby bezzwłocznie przedsięwziął starania celem zmiany w drodze nstawodawczej przepisów ustawy wodnej w tym kierunku, aby Rząd (prowadzący regulacyę przedsiębiorca) | odsypisk tworzących się w czasie regulacyi nie zabierał właścicielom gruntów nadbrzeżnych i nie kazał ich potem tymże właścicielom odkupywać".

Ponieważ sprawa ta dotyczy przedewszystkiem rzek, których regulacyę prowadzi i w przyszłości wykonywać będzie c. k. Namiestnictwo, odniósł się doń Wydział krajowy odezwą z d. 10. września 1901 l. 47.936 z zapytaniem, czy i o ile należałoby zmienić stylizacyę §. 47. kraj. ustawy wodnej, ażeby nie naruszając postanowienia co do gruntów uzyskanych wskutek budowli regulacyjnych, bez wszelkich wątpliwości zapewnić posiadaczom gruntów nad-

---

* Projekt tej ustawy uchwalony już został przez Izbę posłów Rady państwa d. 17. grudnia 1901.

brzeżnych własność wysp i odsypisk po myśli §§. 407 do 411 kodeksu cywilnego.

Na to zapytanie odpowiedziało c. k. Namiestnictwo odezwą z d. 4. grudnia 1901 l. 100.203, że „nie uważa za potrzebną zmianę zupełnie odpowiedniej i dokładniej stylizacyi §. 47 ustawy wodnej«, gdyż §. 47. ustawy wodnej normuje inny w powszechnej ustawie cywilnej nieprzewidziany sposób nabycia gruntu powstałego wskutek budowli regulacyjnych, a nie naturalnego przymulenia, a z postanowienia §. 47 ustawy wodnej wypływa dla przedsiębiorcy budowli regulacyjnej tylko tytuł nabycia własności gruntu, wskutek czego o prawie przedsiębiorcy do własności gruntu takiego ma w każdym poszczególnym wypadku orzekać formalnie w toku instancyi władza polityczna po przeprowadzeniu dochodzenia przy współudziale wszystkich stron interesowanych, a zatem także właścicieli gruntów nadbrzeżnych, którym przysługuje prawo odwołania się do wyższych instancyj.

Rezolucya w sprawie subwencyonowania przez państwo drenowania gruntów włościańskich.

W załatwieniu sprawozdania komisyi gospodarstwa krajowego z przedłożenia Wydziału krajowego o popieraniu kultury krajowej na polu budowli wodnych powziął Wysoki Sejm na posiedzeniu z d. 5. lipca 1901 następującą uchwałę:

„Sejm wzywa c. k. Rząd, ażeby z dotacyi dyspozycyjnej na drobne melioracye przyznał na drenowanie gruntów włościańskich w Galicyi stały zasiłek roczny w kwocie 50.000 koron na razie na przeciąg lat dziesięciu od r. 1901 do 1910".

O skutku tej rezolucyi nie otrzymał Wydział krajowy zawiadomienia.

Rezolucya do Rządu w sprawie przyspieszenia organizacyi spółek wodnych i reformy zarządu budowli wodnych.

Na tem samem posiedzeniu uchwalił Wysoki Sejm następujące dalsze rezolucye:

„Sejm wzywa c. k. Rząd: a) ażeby z wszelkim możliwym pospiechem przeprowadzał reambulacye przedkładanych przez Wydział krajowy technicznych projektów melioracyjnych, zarówno jak i postępowanie wodno-prawne, przyspieszył zawiązywanie spółek wodnych, załatwianie rekursów i repartacye datków konkurencyjnych, tak iżby wykonanie publicznych robót melioracyjnych nie dochodziło, jak dotychczas, kilkuletniej zwłoki, lecz roboty te w myśl ustępu drugiego §. 5. ustawy z d. 11. czerwca 1901 Dz. p. p. Nr. 66 jak najspieszniej były podejmowane;

b) ażeby do przeprowadzania postępowania wodno-prawnego przy większych robotach melioracyjnych delegował specyalnych komisarzy politycznych dokładnie obeznanych z postanowieniami ustawy wodnej".

„Sejm wzywa c. k. Rząd, ażeby zreformował dotychczasową organizacyę zarządu budowli wodnych przez decentralizacyę i prowadzenie robót we własnym zarządzie".

O decyzyi Rządu w sprawach temi rezolucyami poruszonych nie otrzymał Wydział krajowy dotychczas zawiadomienia.

Uchwała w sprawie lokalnych regulacyj rzek Dunajca, Wisłoki i Sanu.

Przy rozprawach nad rubryką XIII. wydatków budżetu krajowego na r. 1901 powziął Wysoki Sejm d. 9. lipca 1901 następującą uchwałę:

„Sejm wzywa c. k. Rząd, aby niecierpiące zwłoki miejscowe roboty regulacyjne na Dunajcu od Zgłobic do Nowego Sącza, na Wisłoce od Mielca do Jasła i na Sanie od Składu solnego do Sanoka przeprowadził wyłącznie kosztem państwa w myśl §. 5. ustawy z dnia 11. czerwca 1901 Nr. 66. Dz. u. p. i §. 3. uchwalonego przez Sejm w dniu 2. lipca 1901 projektu ustawy o regulacyi rzek już w roku bieżącym oraz w latach 1902 i 1903".

Na powyższą rezolucyę nie otrzymał Wydział krajowy odpowiedzi.

Uchwała w sprawie żeglugi na Wiśle.

Na skutek uchwalonych przez Wysoki Sejm d. 4. maja 1900 rezolucyj w sprawie żeglugi na Wiśle zawiadomiło nas c. k. Prezydyum Namiestnictwa odezwą z d. 23. października 1901 l. 12.300|pr., że c. k. Ministerstwo kolejowe reskryptem z d. 30. września 1901 l. 39.274 oświadczyło, co następuje:

„Do ustępu V. uchwały.

Dla ruchu towarów z Austryi do Rosyi via Nadbrzezie postarano się o wciągnięcie regulacyi Nadbrzezie przystań transito do dotyczących zniżonych taryf związkowych, a dalsze ukształtowanie tych taryf także dla ruchu na kolejach węgierskich w miarę okazującej się potrzeby będzie miane na oku.“

„Do ustępu VI. uchwały.

Istniejące na stacyi w Nadbrzeziu urządzenia kolejowe odpowiadają teraźniejszym potrzebom, wobec czego w najbliższym czasie nie są tam zamierzone rozszerzenia lub nowe budowle.“

Przytem nadmieniło c. k. Prezydyum Namiestnictwa, że budowa portu w Nadbrzeziu zatwierdzona w zasadzie nastąpi po uzupełnieniu projektu według wskazówek c. k. Ministerstwa spraw wewnętrznych.

Wedle dalszej odezwy c. k. Prezydyum Namiestnictwa z d. 14. grudnia 1901 l.14.411/pr. oznajmiło c. k. Ministerstwo spraw wewnętrznych reskryptem z 22. listopada 1901 l. 21.337/1900, co następuje:

Do uchwały I.

„Przyspieszenie robót regulacyjnych na Wiśle, względnie ich ukończenie przed r. 1912 nie jest możliwe ze względu na konwencyę zawartą z ces. rosyjskim rządem w r. 1901 co do terminu ukończenia robót regulacyjnych, tudzież ze względu na powolny postęp robót na rosyjskim brzegu.“

Do III. Uchwały.

„Co się tyczy zawarcia z rządem rosyjskim konwencyi względem wydania przepisów o policyi rzecznej i żeglugi na granicznych przestrzeniach Wisły i Sanu, to opracowanie dotyczącego tej sprawy projektu po myśli wniosku komisyi międzynarodowej dla regulacyi Wisły i Sanu z r. 1899 ze strony rosyjskiego rządu jest w toku i ta sprawa przy tegorocznej międzynarodowej komisyi przez tutejszych delegatów ponownie została poruszoną.“

Do IV. uchwały;

Odezwą z dnia 20. sierpnia 1901 l. 40.940. c. k. Ministerstwo handlu oznajmiło Ministerstwu spraw wewnętrznych, że udzielenie subwencyi państwowej przedsiębiorstwu żeglugi parowej mogłoby być tylko wówczas wzięte pod rozwagę, gdyby taka subwencya albo ze względu na okoliczność, że zagraniczne towarzystwo regulacyi kursujące na tej samej rzece otrzymuje od swych rządów zapomogi okazała się potrzebną, albo co najmniej gdyby przedsiębiorstwo przez swą wydatność w obrocie i ze względu na swoje rozmiary oddawało gospodarstwu krajowemu tak wielkie usługi, że jego subwencyonowanie leżałoby w interesie ogólnego dobra.

Z tych powodów Ministerstwo handlu nie może obecnie reflektować na subwencyonowanie dopiero utworzyć się mającego przedsiębiorstwa żeglugi na Wiśle, na które to postanowienie Ministerstwa handlu zgodziło się także Ministerstwo skarbu pod dniem 12. października 1901 l. 60.715.

Projekt na budowę portu zimowego i handlowego na Wiśle pod Nadbrzeziem zatwierdziło Ministerstwo spraw wewnętrznych reskryptem z 15. września 1901 l. 15.409/900 a budowa tego portu ma być ukończoną do końca roku 1903.

Regulacya rzek granicznych

Odezwą z d. 22. sierpnia 1901 l. 9712/pr. zawiadomiło nas c. k. Prezydyum Namiestnictwa, że komisya złożona z delegatów austryackich i węgierskich zebrała się 18. i 19. czerwca 1901 w Czerwonym klasztorze celem

ustanowienia programu prac pomiarowych na granicznej przestrzeni Dunajca między ujściem Białki a Czerwonym klasztorem. W myśl spisanego przy tej sposobności protokołu rozpoczęli obustronnie urzędnicy techniczni pomiary, które posłużą do opracowania projektu w ciągu zimy, dla ostatecznego zaś ustanowienia szczegółów projektu i wniosków zmierzających do urzeczywistnienia zamierzonej regulacyi ma się zebrać ponownie komisya na wiosnę roku 1902.

Pomiar i opracowanie projektu regulacyi Białki tatrzańskiej odroczono do czasu sporządzenia planu granicy między Galicyą a Węgrami, plan ten musi bowiem służyć za podstawę pomiarów i projektu.

Organizacya spółek wodnych

Od daty ostatniego przedłożenia melioracyjnego Wydziału krajowego nie zawiązały władze polityczne ani jednej spółki wodnej.

Zalegają zatem sprawy zawiązania spółek wodnych:

a) dla regulacyi Bugu w myśl ustawy z d. 9. lipca 1894. Dz. ust. kraj. Nr. 69 (c. k. Starostwo w Kamionce strumiłowej);

b) dla regulacyi górnej Kisieliny w myśl ustawy z d. 22. września 1896 Dz. u. kr. Nr. 46 (c. k. Starostwo w Brzesku) oprócz dalszych 2 spółek wodnych, dla których operaty konkurencyjne przesłał Wydział krajowy Starostwom dopiero w r. 1901, t. j. dla obwałowania lewego brzegu Dunajca od ujścia Więckówki do Bogumiłowic i dla regulacyi potoków Sołotwy i Rokitny z dopływami.

Zakładanie fabryk drenarskich.

Od czasu ostatniego sprawozdania powstały w r. 1901 przy pomocy subwencyi z funduszu krajowego, uchwałą Wys. Sejmu z 9. lipca 1901 w kwocie 10.000 K na ten cel przeznaczonej nowe fabryki drenarskie w następujących miejscowościach:

1. w Dobrzechowie pow. Jasło, majątku p. Romana hr. Michałowskiego założoną została obok nowej parowej fabryi cegły tamże istniejącej także fabryka drenów, zastosowana do motorów. Na cel założenia fabryki drenarskiej przyznał Wydział krajowy zasiłek w kwocie 3.200 K na sprawienie prasy pod warunkiem, iż sprawiona prasa pozostanie własnością funduszu krajowego a tylko służyć będzie do użytku właściciela majątku tak długo, jak długo dreny w tej fabryce będą wyrabiane i sprzedawane po cenach w porozumieniu z Wydziałem krajowym ustanowić się mających. Fabryka ta puszczoną została późno w jesieni b. r. tak, iż porozumienie co do cen rurek jeszcze nastąpić nie mogło.

2. w Zapałowie, pow. Cieszanów folwarku dzierżawionym przez p. Michała Maczugę.

Dla fabryki tej została udzieloną prasa drenarska z przyborami, będąca dawniej w użyciu p. Stanisława Niezabitowskiego w Butynach, a którą tenże właściciel, jak to w poprzedniem sprawozdaniu donieśliśmy, oddał Wydziałowi krajowemu do dyspozycyi.

I tutaj została fabryka dość późno w ruch puszczoną tak, iż nie można jeszcze było przystąpić do oznaczenia cen sprzedaży rurek.

3. w Radłowie pow. Brzesko majątku p. Henryka Dolańskiego.

Do założenia fabryki w tym majątku dostarczył Wydział krajowy nowej prasy drenarskiej wraz z krajaczem do gliny i innemi przyborami. Dotąd nie otrzymał jednak Wydział krajowy sprawozdania, czy fabryka została w ruch puszczoną.

4. w Wysocku, pow. Jarosław, majątku spadkobierców ś. p. hr. Stefana Zamoyskiego.

Prasa drenarska została tutaj przeznaczona ta, która była dawniej w użyciu w Dobrzechowie a którą właściciel z powodu założenia parowej cegielni oddał był do dyspozycyi Wydziałowi krajowemu.

Fabryka ta została już w ruch puszczoną lecz ceny rurek na sprzedaż jeszcze nie ustanowiono.

5. w Rzemieniu, pow. Mielec, majątku p. Gustawa Szeszkiewicza.

Tutaj przeznaczył Wydział krajowy prasę drenarską, dostarczoną dawniej p. Władysławowi Dembowskiemu w Siarach pow. Gorlice, gdzie tenże właściciel mimo otrzymania prasy w r. 1896 wcale do założenia fabryki nie przystąpił był, o czem w swoim czasie zdaliśmy sprawę Wys. Sejmowi.

Czy fabryka w Rzemieniu już założoną została, Wydział krajowy nie otrzymał wiadomości, przypuszczać jednak można, iż nastąpi to dopiero z wiosną roku przyszłego, gdyż prasa wysłaną być miała p. Szeszkiewiczowi z końcem października b. r.

Ponadto przyrzekł Wydział krajowy dostarczyć pras drenarskich na założenie fabryk drenarskich: w Łąkcie górnej, pow. Bochnia, majątku p. dr. Klemensa Rutowskiego, w Rawie ruskiej, majątku ks. Pawła Sapiehy; w Kamionce-Lipnik, pow. Rawa, folwarku dzierżawionym przez p. Jana Włodzimierza Sołowija; wreszcie w Żyrowie, pow. Stryj, majątku p. Witołda Czajkowskiego. Zgłoszenia o prasy nastąpiły jednak tak późno, iż pertraktacye ze stronami nie dojrzały jeszcze do zrealizowania.

W roku bieżącym oddał Wydziałowi krajowemu prasę derenarską do dyspozycyi p. Franciszek hr. Potulicki, właściciel Glinian, który otrzymał ją był w r. 1896.

Dla uwidocznienia produkcyi rurek w subwencyonowanych dotąd fabry-
Alegat 2. kach dołącza się pod ·/. wykaz poglądowy.

W końcu zaznacza Wydział krajowy, iż do chwili niniejszego sprawozdania nie został wyasygnowanym zasiłek ze skarbu państwa na popieranie akcyi w zakładaniu fabryk drenarskich.

II. Załatwienie petycyj i wniosków poselskich.

Wniosek rektora Niementowskiego w przedmiocie wyzyskania sił wodnych w Galicyi.

Niezałatwione przez Wysoki Sejm sprawozdanie komisyi gospodarstwa krajowego o wniosku rektora Niementowskiego w przedmiocie wyzyskania sił wodnych w Galicyi wraz z proponowaną rezolucyą do c. k. Rządu przesłał Wydział krajowy odezwą z d. 10. sierpnia 1901 l. 53.531 c. k. Namiestnictwu z prośbą o poparcie wniosku komisyi u c. k. Rządu centralnego.

Petycya gmin Jaćmierz i Posada jaćmierska o uwolnienie od datków konkurencyjnych do regulacyi Wisłoka i Pielnicy oraz gmin Besko, Milcza, Zarszyn, Posada Zarszyńska i Bzianka o wykończenie regulacyi Wisłoka i Pielnicy.

W załatwieniu tych petycyi powziął Wys. Sejm na posiedzeniu z 6. lipca 1901 następujące uchwały:

I. Petycye gmin Jaćmierz i Posada Jaćmierska o uwolnienie od datków konkurencyjnych do kosztów regulacyi Wisłoka i Pielnicy odstępuje Sejm c. k. Rządowi do zbadania i załatwienia po myśli §. 63 kr. ust. wod

II. Sejm wzywa Wydział krajowy, ażeby:

a) zbadał potrzeby i rozmiary robót dodatkowych przy regulacyi Wisłoka i Pielnicy zarządził przyspieszenie opracowania projektu technicznego tych robót uzupełniających i przedłożył Sejmowi projekt ustawy, zapewniającej wykończenie regulacyi w drodze przedsiębiorstwa krajowego.

b) sprawdził za pośrednictwem urzędnika rachunkowego repartycyę datków konkurencyjnych i zarządził wygotowanie wykazów corocznych rat datków konkurencyjnych.

III. Sejm wzywa c. k. Rząd, ażeby odgraniczył odsypiska i stare łożyska Wisłoka, oraz wydał orzeczenie, które odsypiska po myśli §. 47 kraj. ustawy wodnej należą do funduszu regulacyjnego, a które w myśl kodeksu cywilnego do właścicieli gruntów nadbrzeżnych.

O skutku rezolucyi do c. k. Rządu ad I. i III. Wydział krajowy nie otrzymał ze strony c. k. Namiestnictwa żadnej wiadomości.

Co do polecenia danego Wydziałowi krajowemu ad II a) Wydział kraj. zaznacza, iż zarządził opracowanie projektu technicznego uzupełnienia regulacyi Wisłoka i Pielnicy już dawniej, praca ta jednak nie mogła być wykończoną raz z powodu, iż pierwotny projekt, który z powodu wniesionych przeciw oznaczeniu okręgu konkurencyjnego rekursów, zwrócony został z Ministerstwa rolnictwa w połowie 1900 r., powtóre z powodu innych niedających się odłożyć czynności, które poruczone być musiały technikowi opracowującemu rzeczony projekt. Praca ta jednak niebawem zostanie ukończoną, poczem przedłoży Wydział krajowy operat c. k. Ministerstwu rolnictwa, celem zarządzenia reambulacyi i oświadczenia się co do zasiłków.

W wykonaniu polecenia ad II. b) wydelegował Wydział krajowy reskryptem z 14. sierpnia 1901 l. 17817 komisyę do sprawdzenia repartycyi datków konkurencyjnych, do wygotowania wykazów corocznych rat datków konkurencyjnych a także na żądanie c. k. Namiestnictwa do sporządzenia list wyborczych do wyboru nowego Wydziału spółki wodnej. Komisya Wydziału krajowego urzędowała na miejscu blisko dwa miesiące, a gdy rozmiary tej czynności wymagały jeszcze długiego czasu, Wydział krajowy z powodu, iż dalsze czynności bez ujmy dla rzeczy samej mogły być w biurze Wydziału krajowego wykonane, odwołał komisyę, dając jej polecenie, ażeby resztę czynności przeprowadziła tu w biurze. Czynności tej komisya do tej chwili nie ukończyła, stanie się to jednak niebawem, poczem wydane zostaną stosowne zarządzenia.

Petycya przemyskiego oddziału c. k. gal. Towarzystwa gospodarskiego o regulacyę potoków Cisówki i Olszanki.

Na petycyę tę, którą Wys. Sejm Wydziałowi kraj. uchwałą z 5. lipca 1901 r. do załatwienia przekazał, zawiadomił Wydział krajowy proszące Towarzystwo pismem z 10. września 1901 r. l. 61423, że projekt ustawy o żądanej regulacyi będzie mógł być dopiero wówczas Wys. Sejmowi przedłożonym, skoro wykonanie zaprojektowanych już programowych przedsiębiorstw w drodze ustaw zapewnionem zostanie.

Petycya dziesięciu mieszkańców przysiółka Beszcz ad Dąbie o zapomogę na przeniesienie budynków za wał Wisły w powiecie krakowskim.

Wydział krajowy zawiadomił proszących za pośrednictwem Wydziału powiatowego w Krakowie reskryptem z 10. sierpnia 1901 l. 51416, że Wys. Sejm o petycyi tej nie powziął żadnej uchwały.

Petycya gminy Czernichów, Piekary i innych o obwałowanie lewego brzegu Wisły w powiecie krakowskim.

Wydział krajowy polecił Wydziałowi powiatowemu w Krakowie reskryptem z 10. sierpnia 1901 r. l. 52938 i l. 52940 zawiadomić petycyonujące gminy, iż Wys. Sejm o ich petycyi nie powziął żadnej uchwały a zarazem aby im wyjaśnił, że w myśl programowej uchwały Wys. Sejmu z 13. lutego 1894 r. Wydział krajowy przystąpi do obwałowania lewego brzegu Wisły, powyżej Krakowa, skoro zapewnionem zostanie obwałowanie nadwiślańskiej między Krakowem a Zawichostem w drodze specyalnych ustaw krajowych

Petycya gminy Porąbki o obwałowanie prawego brzegu rzeki Soły.

O tem, że Wys. Sejm o tej petycyi nie powziął żadnej uchwały, zawiadomił Wydział krajowy petycyonującą gminę za pośrednictwem Wydziału powiatowego w Biały reskryptem z 10. sierpnia 1901 r. l. 53467.

Petycya gminy Myślenice, tudzież petycya gminy Mikluszowice o regulacyę rzeki Raby

Reskryptem z 10. września 1901 r. l. 61422 zawiadomił Wydział krajowy Zwierzchność gminną w Myślenicach, że obok wyrażona petycya załatwioną została uchwalonym przez Wys. Sejm 2. lipca 1901 r. projektem ustawy o regulacyi rzek galicyjskich, według którego systematyczna regulacya Raby od Lubienia do ujścia do Wisły ma być przeprowadzoną w ciągu lat dwudziestu począwszy od r. 1904 na wspólny koszt państwa i kraju.

W tym samym duchu zawiadomił Wydz. krajowy gminę Mikluszowice na ręce Wydziału pow. w Bochni reskryptem z 11. sierpnia 1901 r. l. 53475.

Petycya gmin powiatu Nowotarskiego o regulacyę rzeki górnego Dunajca.

O tem, iż Wys. Sejm o tej petycyi nie powziął żadnej uchwały, zawiadomił Wydział krajowy petycyonujące gminy na ręce Wydziału powiatowego w Nowym Targu reskryptem z 11. sierpnia 1901 r. l. 52805.

Petycya Towarzystwa tatrzańskiego o regulacyę potoku Foluszowego i Czarnego w Zakopanem.

Obok wymienioną petycyę przekazał Wysoki Sejm uchwałą z 5. lipca 1901 r. Wydziałowi krajowemu do załatwienia.

Gdy wedle uchwalonego przez Wys. Sejm d. 13. lutego 1894 r. programu regulacyi wód w kraju regulacya i zabudowanie potoków tatrzańskich ma być przed wszystkiemi innemi robotami górskiemi przeprowadzoną, Wydział krajowy odezwą z 10. września 1901 r. l. 61421 odstąpił powyższą petycyę c. k. Namiestnictwu z prośbą o wyjednanie u c. k. Ministerstwa rolnictwa, ażeby sekcya samborska oddziału leśno-technicznego dla zabudowania potoków górskich zbadała potrzebę i rozmiary regulacyi wymienionych potoków i opracowała projekt techniczny z kosztorysem.

Zarazem oznajmił Wydział krajowy c. k. Namiestnictwu, iż po otrzymaniu projektu gotów jest przedłożyć Wys. Sejmowi wniosek na subwencyonowanie robót bądź to z krajowej i państwowej dotacyi dyspozycyjnej na drobne melioracye, bądź też, o ile chodzić będzie o większy nakład, w drodze ustawy krajowej po myśli postanowień państwowej ustawy melioracyjnej.

O tem zawiadomił Wydział krajowy Wydział Towarzystwa tatrzańskiego w Krakowie.

Petycya gminy Zakliczyn i okolicznych o zabudowanie dzikich dopływów Dunajca.

O tem, iż Wys. Sejm o tej petycyi nie powziął żadnej uchwały, zawiadomił Wydział krajowy petycyonujące strony na ręce Wydziału powiatowego w Brzesku reskryptem z 10. sierpnia 1901 r. l. 53472.

Petycya gminy Zbikowice i Stańkowa o regulacyę potoku Stankowskiego w powiecie Nowosądeckim.

Wydziałowi powiat. w Nowym-Sączu polecił Wydział krajowy reskryptem z 10. sierpnia 1901 r. l. 52932 zawiadomić proszących, iż Wysoki Sejm o ich petycyi nie powziął żadnej uchwały.

Petycya gminy Padew narodowa o zbudowanie mostu na potoku Krzemienicy.

Wydział krajowy zawiadomił gminę reskryptem z 10. sierpnia 1901 r. 53463, za pośrednictwem Wydziału powiatowego w Mielcu, iż Wys. Sejm o petycyi tej nie powziął żadnej uchwały, a zarazem zwrócił jej uwagę na reskrypt z 10. października 1900 r. l. 24817, którym oznajmiono gminie, iż budowa mostu na potoku Krzemienicy w trakcie drogi z Padwi do Majdanu na koszt funduszu regulacyjnego nie byłaby uzasadnioną, albowiem most taki nie istniał na potoku przed wykonaniem robót regulacyjnych, tudzież, że trudność przejazdu nie została spowodowaną robotami regulacyjnemi, które owszem ułatwiły odpływ wody, a jeżeli trafi się częściej wyższy stan wody, pochodzi to wskutek samowolnie wykonanego przez właściciela dóbr Tuszów przekopu, wprowadzającego wodę potoku Swieruba do potoku Babulówki na pastwisku w Piechotach. Interwencya zaś Wydziału krajowego u c. k. Starostwa w Mielcu o zasypanie tego przekopu pozostała jeszcze bez skutku.

Petycya zwierzchności gminnej w Brzyściu o uregulowanie kanału Chorzelowskiego.

Reskryptem z 10. sierpnia 1901 r. l. 53473 zawiadomił Wydział krajowy petecyonującą gminę na ręce Wydziału pow. w Mielcu, iż Wys. Sejm o tej petycyi żadnej nie powziął uchwały, i zarazem dodał, iż żądana rekonstrukcya tych kanałów objętą jest projektem uzupełnienia obwałowania Wisły i Wisłoki w powiecie mieleckim stosownie do programu robót przeprowadzoną zostanie po ukończeniu kanału Dymitrowskiego.

Petycya Zwierzchności gminnej w Domacynach

O niezałatwieniu tej petycyi przez Wys. Sejm zawiadomił Wydział krajowy gminę na ręce Wydziału powiatowego z Tarnobrzegu reskryptem z 10. sierpnia 1901 r. l. 53468.

o zmianę trasy kanału Dymitrowskiego.

Petycya gminy Borki niżińskie o wyczyszczenie kanału Chorzelowskiego i o zapomogę dla dotkniętych powodzią.

O niezałatwieniu tej petycyi przez Wys. Sejm zawiadomił Wydział krajowy reskryptem z 17. lipca 1901 r. l. 47276 Wydział powiatowy w Mielcu.

Petycya koła włościańskiego w Tarnobrzegu w sprawie wolnego przechodu przez wały obok Wisły, Sanu, Łęgu i Trześniówki.

O tem, że Wys. Sejm petycyi tej nie załatwił, zawiadomił Wydział krajowy petentów reskryptem z 31. lipca 1901 r. l. 51415 za pośrednictwem Wydziału powiatowego w Tarnobrzegu.

Petycya gminy Dąbrówki o wolny przechód przez wał rzeki Strachockiej i Sanu.

O niezałatwieniu tej petycyi przez Wys. Sejm zawiadomioną została prosząca gmina za pośrednictwem Wydziału pow. w Tarnobrzegu reskryptem z 8. sierpnia 1901 l. 53462.

Petycya gminy Połonice o przyspieszenie regulacyi Pełtwi.

Petycya ta przesłaną została Wydziałowi krajowemu jako przez Wys. Sejm niezałatwiona, o czem też Wydział krajowy zawiadomił proszącą gminę na ręce Wydziału pow. w Przemyślanach reskryptem z 10. sierpnia 1901 l. 53470.

Petycya Wydziału pow. w Rawie ruskiej o przyspieszenie regulacyi dopływów Bugu.

Wydział krajowy zawiadomił reskryptem z 10. sierpnia 1901 l. 52935 petycyonujący Wydział powiatowy, że Wys. Sejm o petycyi tej nie powziął żadnej uchwały i zarazem zwrócił uwagę, że niektóre wywody petycyi co do regulacyi Moszczanki niezgodne są z rzeczywistym stanem rzeczy, zaś co do regulacyi Raty, iż technicy krajowi już drugi rok prowadzą potrzebne zdjęcia. Przytem wskazał Wydział krajowy na potrzebę przedstawienia wniosków opartych na opinii i życzeniach stron interesowanych co do rozmiarów zamierzonej regulacyi Raty z dopływami.

Petycya gminy Wołczków o zwrot zabranych gruntów pod regulacyę rzeki Dniestru.

Niezałatwioną przez Wys. Sejm obok wymienioną petycyę odstąpił Wydział krajowy odezwą z 7. sierpnia 1901 l. 52939 c. k. Namiestnictwu do załatwienia i o tem petycyonującą gminę zawiadomił.

Petycya gminy Podhorodce o zapomogę na regulacyę rzeki Stryja.

O niezałatwieniu tej petycyi przez Wys. Sejm zawiadomioną została Zwierzchność gminna reskryptem Wydziału krajowego z 10. sierpnia 1901 l. 52937 za pośrednictwem Wydziału pow. w Stryju.

Petycya mieszkańców m. Kołomyi o regulacyę Czarnego potoku.

O tem, iż Wys. Sejm petycyi tej nie załatwił, zawiadomił Wydział krajowy Magistrat m. Kołomyi za pośrednictwem Wydziału pow. w Kołomyi reskryptem z 10. sierpnia 1901 l. 53474.

Zarazem Wydział krajowy zaznacza, iż przy pomocy subwencyi z funduszu krajowego Magistrat m. Kołomyi zarządził opracowanie projektu technicznego regulacyi potoku Czarnego, tudzież potoków Kozaczówki i Rydelówki, że dalej opracowany projekt uznał Wydział krajowy jako też c. k. Namiestnictwo z pewnemi zastrzeżeniami za odpowiedni, że wreszcie mieszkańcy gminy Kołomyi wnieśli do Wydziału krajowego prośbę o wyjednanie zasiłków z funduszu krajowego i państwowego na wykonanie tych robót. Ponieważ jednak

sprawa jeszcze nie jest dojrzałą do powzięcia decyzyi w tym kierunku, Wydział krajowy nie dał jeszcze petentom żadnej odpowiedzi stanowczej.

Petycya reprezentacyi m. Kut o regulacyę rzeki Czeremosza.

Wydział krajowy zawiadomił Zw. gminną w Kutach reskryptem z 3. sierpnia 1901 l. 52038, iż Wys. Sejm o petycyi tej nie powziął żadnej uchwały.

Petycya mieszkańców gminy Wygnanki w sprawie regulacyi rzeki Seretu i petycya mieszkańców okręgu sądowego w Budzanowie o tę samą regulacyę.

O niezałatwieniu tych petycyj przez Wys. Sejm została gmina Wygnanka zawiadomioną reskryptem Wydziału krajowego z 10. sierpnia 1901 l. 53.471 na ręce Wydziału powiatowego w Czortkowie; zaś mieszkańcy okręgu sądowego budzanowskiego na ręce ks. Jana Turczańskiego proboszcza w Budzanowie pismem z 10. sierpnia 1901 l. 52936.

Petycya Adolfa Grochowalskiego o wynagrodzenie za wypracowanie projektu kanału łączącego Wisłę z Dniestrem.

O niezałatwieniu tej petycyi przez Wys. Sejm zawiadomił Wydział krajowy petenta pismem z 3. sierpnia 1901 l. 51418.

III. Postęp budowy przy ustawowych przedsiębiorstwach melioracyjnych w r. 1900.

A) Przedsiębiorstwa prowadzone przez Wydział krajowy.

1) Obwałowanie lewego brzegu Wisły w powiecie krakowskim.

Zestawienie kosztów budowy przy tem przedsiębiorstwie za rok 1900, która rozpoczętą została dopiero w drugiej połowie r. 1900, sprawdzone przez oddział rachunkowy Wydziału krajowego, przedstawia się następnie:

I.	Roboty ziemne	13.692 K.	64 g.
II.	Wykupno gruntów	3.187 „	98 „
IV.	Budowa objektów	2.796 „	73 „
V.	Konserwacya	51 „	20 „
VI.	Zarząd	4.281 „	77 „
VII.	Nieprzewidziane	294 „	73 „
	Razem . .	24.305 K.	05 g.

Na wykonanie powyższych robót preliminowano kwotę 40.847 K. 28 g., wskutek czego okazuje się zaoszczędzenie w sumie 16.542 K. 23 g., które osiągnięto głównie w rubryce robót ziemnych.

Budowę przy tem przedsiębiorstwie prowadził w r. 1900 inżynier kraj. biura melioracyjnego, Karol Boziewicz.

2. Uzupełnienie regulacyi Kisieliny.

Z powodu wyczerpania datków kraju i państwa, tudzież zwłoki w uiszczeniu datku konkurencyjnego przez spółkę wodną nie prowadzono robót w r. 1900 przy tej regulacyi, a dopiero w miesiącu wrześniu po zamknięciu robót na Krzemienicy poruczono inżynierowi-adjunktowi Adamowi Różańskiemu wykonanie niezbędnych robót konserwacyjnych i odbudowanie 2 szluz drewnianych w lewym wale Dunajca.

Sprawdzone przez oddział rachunkowy koszta tych robót rozdzielone na poszczególne rubryki, przedstawiają się następnie:

I. Roboty ziemne	802 K. — g.
III. Roboty dodatkowe	364 „ 46 „
IV. Wykupno gruntów	7.834 „ 98 „
V. Konserwacya	4.531 „ 72 „
VI. Zarząd	1.885 „ 08 „
VII. Nieprzewidziane	3.868 „ 91 „
Razem	19.287 K. 15 g.

Wobec preliminowanej kwoty 408 K. 68 g. okazuje się przekroczenie w sumie 18.878 K. 47 g. Przekroczenie to, które znajduje pokrycie w oszczędnościach z lat poprzednich, rozkłada się na wszytkie rubryki, a powstałe wskutek konieczności wykonania szeregu robót konserwacyjnych, nieobjętych preliminarzem, jako to wymiany zbutwiałych dwóch szluz drewnianych w lewym wale Dunajca na betonowe, zupełnej rekonstrukcyi koryta Kisieliny między km. $10_{,0}$ — $13_{,5}$ oraz uiszczenia kwoty wykupna gruntów zaległej z dawniejszego okresu budowy.

3. Regulacya rzeki Biały z dopływami i obwałowanie prawego brzegu Dunajca

Regulacya Biały.

a) sekcya dolna.

Według protokołu kolaudacyi robót, wykonanych przy tem przedsiębiorstwie w r. 1900, przedstawiają się koszta rozdzielone na poszczególne rubryki, jak następuje:

I. Roboty ziemne	3.128 K. 71 g.
II. Roboty regulacyjne	80.577 „ 32 „
III. Objekty	— „ — „
IV. Roboty dodatkowe	1.366 „ 13 „
V. Wykupno gruntów	1.070 „ 36 „
VI. Konserwacya	15.904 „ 10 „
VII. Zarząd	7.703 „ 91 „
VIII. Nieprzewidziane	721 „ 40 „
Razem	110.471 K. 93 g.

Preliminowana na wykonanie pomienionych robót suma wynosi wedle sprawdzonego przez tutejszy oddział rachunkowy operatu wykonawczego kwotę 131.881 K. 09 g., z czego okazuje się zaoszczędzenie w sumie 21.409 K. 16 g.

Kosztem powyżej wykazanym wykonane zostały w r. 1900 następujące roboty regulacyjne:

1) 3 przekopy o łącznej długości 667 m.,

2) $679_{,2}$ m., faszynowych budowli prostopadłych, zaś 6.187,9 m. budowli równoległych tudzież 108 mb. opaseczek faszynowych zaś 79 mb. opaseczek kamiennych,

3) zasadzono odsypiska w odciętych korytach i poza trasą oraz,

4) uzupełniono regulacyę potoku Strusinki na długości 35 m.

Robotami regulacyjnemi przy dolnej sekcyi rzeki Biały kierował w r. 1900 inżynier kraj biura melior., ś. p. Tadeusz Gedl a następnie inżynier kraj. biura melior., Maryan Röhrich.

b) Sekcya górna.

Według sprawdzonego przez tutejszy oddział rachunkowy operatu wykonawczego wynosiły koszta budowy w r. 1900, jak następuje:

I. Roboty ziemne	1.752 K. 58 g.
II. Boboty regulacyjne	45.817 „ 58 „
V. Wykupno gruntów	283 „ 24 „
VI. Konserwacya	430 „ 24 „
VII. Zarząd	5.647 „ — „
VIII. Nieprzewidziane	539 „ 16 „
Razem	54.469 K. 80 g.

W porównaniu z kwotą preliminowaną na wykonanie powyższych robót w sumie 65.511 K. 55 g. okazuje się zaoszczędzenie w wysokości 11.041 K. 75 g., które przypada głównie na roboty regulacyjne.

Roboty przy tem przedsiębiorstwie regulacyjnem prowadził w r. 1900 inżynier kraj. biura melior., Tadeusz Korasadowicz.

Obwałowanie prawego brzegu Dunajca.

Sprawdzone przez tutejszy oddział rachunkowy koszta budowy przy tem przedsiębiorstwie wynosiły w r. 1900, jak następuje:

I.	Roboty ziemne	9.460 K. 32 g.
IV.	Roboty dodatkowe	1.089 „ 69 „
V.	Wykupno gruntów	2.070 „ 07 „
VI.	Konserwacya	2.988 „ 86 „
VII.	Zarząd	1.045 „ 73 „
VIII.	Nieprzewidziane	6.350 „ 96 „
	Razem . .	23.005 K. 63 g.

Kwota preliminowana na wykonanie pomienionych robót wynosiła 13.146 K. 69 g., z czego okazuje się przekroczenie sumy kosztorysowej w wysokości 9.858 K. 94 g., które powstało głównie wskutek wykonania szeregu robót nadprogramowych nie objętych projektem, a które to roboty zostały przez komisyę kolaudacyjną uznane jako niezbędnie potrzebne.

Budowę przy tem przedsiębiorstwie prowadził w r. 1900 inżynier kraj. biura melioracyjnego, Tadeusz Korasadowicz

4. Obwałowanie Wisły i Wisłoki w powiecie mieleckim.

Podobnie jak w r. 1899 prowadzono w r. 1900 roboty przy tem przedsiębiorstwie w dwóch sekcyach, przyczem pierwsza sekcya obejmowała obustronne wały Wisłoki tudzież wał Wisły sekcya VII b) pomiędzy ujściem Wisłoki i granicą powiatu Mieleckiego i Tarnobrzeskiego, sekcya zaś druga wał Wiślany sekcya VIII między Nowym Brniem i Wisłoką tudzież prawy wał wsteczny Nowego Brnia. Przy budowie wałów Wisły i Wisłoki wykonano równocześnie potrzebne objekty wraz z siecią rowów dopływowych.

Według sprawdzonego przez oddział rachunkowy protokołu przeprowadzonej w r. 1901 kolaudacyi wynosiły koszta wykonania robót w r. 1900, jak następuje:

Sekcya I.

I.	Roboty ziemne	155.785 K. 25 g.
II.	Budowa objektów	13.884 „ 54 „
III.	Roboty dodatkowe	7.968 „ 88 „
IV.	Wykupno gruntów	64.243 „ 28 „
V.	Utrzymanie w czasie budowy	3.126 „ 69 „
VI.	Zarząd	7.640 „ 71 „
VII.	Rozmaite i nieprzewidziane	5.624 „ 38 „
	Razem . .	258.273 K. 73 g.

Za kwotę tę wybudowano $12_{,869}$ km. wałów, $7_{,413}$ km. rowów osuszających, 3 przepusty i 1 szluzę w prawym wale Wisłoki zaś 4 przepusty w lewym wale Wisłoki tudzież 61 mostków betonowych.

Koszta preliminowane na wykonanie powyższych robót wynosiły 272.754 K. 80 g., wobec czego okazuje się zaoszczędzenie w wysokości 14.481 K. 07 g.

Roboty w sekcyi I. prowadził w r. 1900 inżynier kraj. biura melior. Jan Bochniak.

Sekcya II.

Wykazuje w poszczególnych rubrykach następujące koszta:

I. Roboty ziemne	75.997 K. 44 g
II. Budowa objektów	15.372 „ 41 „
III. Roboty dodatkowe	1.422 „ 09 „
IV. Wykupno gruntów	24.243 „ 90 „
V. Konserwacya	336 „ 30 „
VI. Zarząd	6.843 „ 90 „
VII. Nieprzewidziane	21 „ 20 „
Razem	124.237 K. 24 g.

Roboty wykonane obejmują $6_{,414}$ km. wałów, $6_{,790}$ km. rowów osuszających, 2 przepusty i 3 szluzy betonowe tudzież 10 mostków betonowych.

Wobec preliminowanej kwoty 137.303 K. 74 g. okazuje się zaoszczędzenie w kosztach budowy, które wynosi 13.066 K. 50 g. Budowę przy sekcyi II. prowadził w r. 1900 inżynier kraj. biura melior., Jan Haładej.

5. Uzupełnienie regulacyi potoku Krzemienicy

Według sprawdzonego przez tutejszy oddział rachunkowy protokołu kolaudacyi robót, wykonanych przy tem przedsiębiorstwie w r. 1900 wynosiły koszta budowy, jak następuje:

I. Wykupno gruntów	41 K. 13 g.
II. Roboty ziemne	10.429 „ 99 „
III. Budowa objektów	4.071 „ 74 „
IV. Roboty dodatkowe	7.366 „ 30 „
V. Konserwacya	3.570 „ 37 „
VI. Zarząd	3.710 „ 22 „
VII. Nieprzewidziane	8.473 „ 31 „
Razem	37.663 K. 06 g.

W porównaniu z preliminowaną kwotą na wykonanie powyższych robót w sumie 51.527 K. 57 g. okazuje się przeto zaoszczędzenie w kwocie 13.864 K. 51 g., które uzyskano głównie w robotach ziemnych przez niższe ceny jednostkowe za wykop, tudzież przy wykupnie gruntów wskutek tego, że właściciele gruntów przyjęli bezpłatnie serwituty kanałowe.

Budowę przy tem przedsiębiorstwie prowadził w r. 1900 inżynier adjunkt kraj. biura melior., Adam Rożański.

Regulacya rzeki Bugu.

Koszta budowy przy tem przedsiębiorstwie za rok 1900 przedstawiają się według sprawdzonego przez oddział rachunkowy protokołu kolaudacyjnego następnie:

I. Roboty ziemne	16.999 K. 64 g.
II. Roboty regulacyjne	58.906 „ 70 „
III. Wykupno gruntów	18.430 „ 16 „
IV. Konserwacya	1.429 „ 16 „
V. Zarząd	7.861 „ 48 „
VI. Nieprzewidziane	1.883 „ 77 „
Razem	105.510 K. 91 g.

W preliminarzu kosztorysowym, obliczonym w wysokości 46.550 K. 12 g. nie były wcale przewidziane roboty regulacyjne, które wykonano na podstawie dodatkowego kosztorysu zatwierdzonego przez c. k. Ministerstwo rolnictwa w wysokości 110.102 K. 54 g., a które, jak się z zestawienia kosztów budowy okazuje, wykonano kosztem tylko 58.906 K. 70 g.

Również osiągnięto znaczną oszczędność w robotach ziemnych, na które preliminowana kwota wynosiła 34.172 K. 18 g., zaś koszta rzeczywiste 16.999 K. 64 g. W r. 1900 wykonano przy regulacyi Bugu szereg przekopów samoczynnych na przestrzeni od km. $12_{,9}$ do km. $14_{,8}$, 6,660 mb. tam równoległych opasek, poprzeczek i części prostopadłych przy tamach równoległych oraz połączeń tam z brzegami, następnie 1.060 mb. opasek faszynowych tudzież założono korony na tamach wybudowanych w r. 1899 na długości 1.011 mb.

Budowę przy tem przedsiębiorstwie prowadził w r. 1900 inżynier kraj. biura melior., Maksymilian Czernik.

7. Regulacya środkowej sekcyi Gniłej Lipy.

Koszta budowy przy tem przedsiębiorstwie, sprawdzone przez oddział rachunkowy Wydziału krajowego, wynosiły w r. 1900, jak następuje:

I.	Roboty ziemne	48.943 K. 61 g.
II.	Ubezpieczenie brzegów	627 „ 82 „
III.	Mosty	3.662 „ 91 „
V.	Roboty dodatkowe	616 „ 28 „
VI.	Wykupno gruntów	922 „ 01 „
VII.	Wykupno młynów	46.000 „ — „
VIII.	Konserwacya	2.554 „ 33 „
IX.	Zarząd	5.178 „ 32 „
X.	Nieprzewidziane	2.092 „ 37 „
	Razem . .	110.597 „ 65 „

Kwota preliminowana na wykonanie pomienionych robót, wynosi 112.298 K. 92 g., w porównaniu zatem z rzeczywistymi kosztami budowy okazuje się zaoszczędzenie w wysokości 1.701 K. 27 g.

W r. 1900 kierował robotami przy tem przedsiębiorstwie inżynier kraj. biura meliorac., Jan Pisz.

8. Regulacya górnego Dniestru z dopływami.

Budowę przy tem przedsiębiorstwie prowadzono w r. 1900 na trzech przestrzeniach a mianowicie na Dniestrze sekcyi I. od Rozwadowa w górę ku ujściu Tyśmienicy i w sekcyi II. od Tyśmienicy w górę ku ujściu Strwiąża, oraz regulacyę Strwiąża od ujścia do Dniestru w górę.

Koszta wykonanych w r. 1900 robót, sprawdzone przez tutejszy oddział rachunkowy, przedstawiają się następnie:

a) przy regulacyi Dniestru sekcyi I. i II:

I.	Roboty ziemne	35.100 K. 28 g.
II.	Roboty regulacyjne	1.782 „ 31 „
IV.	Roboty dodatkowe	48 „ — „
V.	Wykupno gruntów	5.285 „ 02 „
VII.	Koszta zarządu	13.809 „ 18 „
VIII.	Nieprzewidziane	1.024 „ 78 „
	Razem . .	57.049 K. 57 g.

Kwota preliminowana na wykonanie powyższych robót wynosiła 93.574 K. 70 g., z czego okazuje się zaoszczędzenie w wysokości 36.525 K. 13 g.

b) przy regulacyi Strwiąża;

I.	Roboty ziemne	24.850 K. 16 g.
II.	Roboty regulacyjne	3.821 „ 26 „

III. Budowa objektów	12 945 K. 03 g.
IV. Roboty dodatkowe	— „ — „
V. Wykupno gruntów	451 „ 22 „
VI. Zarząd	7.639 „ 26 „
VI. Nieprzewidziane	905 „ 33 „
Razem . .	50.612 K. 26 g.

W porównaniu z preliminowaną kwotą 84.415 K. 47 g. okazuje się przeto zaoszczędzenie w wysokości 33.803 K. 21 g.

Budowę przy tem przedsiębiorstwie prowadzili w r. 1900 na Dniestrze sekcyi I inżynier kraj. biura melior., Dyonizy Howarth, sekcyi II. inżynier-adjunkt kraj. biura melior., Jan Łopuszański, zaś na Strwiążu inżynier kraj. biura melior., Władysław Zgorlakiewicz. Słaby postęp budowy przy tem przedsiębiorstwie tłumaczy się okolicznością, że program robót na r. 1900 ułożony w r. 1899 zatwierdzony został przez c. k. Ministerstwo spraw wewnętrznych dopiero w lutym 1901, a więc o jeden rok za późno.

B) Przedsiębiorstwa prowadzone przez c. k. Ministerstwo rolnictwa i Wydział krajowy.

(sekcyę Samborską dla zabudowań potoków górskich).

9. Zabudowanie potoków górskich w dorzeczu Skawy.

W r. 1900 wykonano przy tem przedsiębiorstwie naprawki szkód wyrządzonych przez powódź z r. 1899 w zabudowanych i uregulowanych przedstrzeniach potoków Bystry, Księżego, Osielca i Sidziny.

Koszt tych robót przedstawia się według sprawdzonego przez oddział rachunkowy zestawienia, jak następuje:

I. Roboty ziemne	866 K. 76 g.
II. Roboty regulacyjne	2.377 „ 95 „
VI. Utrzymanie w czasie budowy	1.287 „ 93 „
VII. Zarząd	285 „ 24 „
Razem . .	4.817 K. 88 g.

Roboty te wykonano kosztem zasiłku, udzielonego przez c. k. Ministerstwo rolnictwa w porozumieniu z Wydziałem krajowym.

10. Zabudowanie potoku Bystry w Zakopanem.

Według sprawdzonego przez tutejszy oddział rachunkowy protokołu kolaudacyi robót, wykonanych przy regulacyi tego potoku w r. 1900 przedstawiają się koszta budowy następnie:

I. Roboty regulacyjne	56.435 K. 73 g,
II. Roboty przy zabudowaniu	990 „ 88 „
III. Wykupno gruntów	173 „ 25 „
IV. Konserwacya	293 „ 80 „
V. Koszta zarządu	6.574 „ 32 „
VI. Nieprzewidziane	5.151 „ 46 „
Razem . .	69.619 „ 44 „

11. Zabudowanie potoku Niszkówki.

Według sporządzonego przez oddział rachunkowy Wydziału krajowego zamknięcia rachunkowego, wynosiły koszta zabudowania potoku Niszkówki w r. 1900 kwotę 13322 K. 61 g.

W roku bieżącym przeprowadzoną została kolaudacya robót, wykonanych powyżej wykazanym kosztem w r. 1900, oraz robót wykonanych w r. 1899.

Łączny koszt wykonania z obydwu lat budowy, rozdzielony na poszczególne rubryki przedstawia się następnie:

I.	Roboty ziemne	3.889 K. 65 g.
II.	„ regulacyjne	1.044 „ 22 „
IV.	„ dodatkowe	3.168 „ 44 „
V.	Wykupno gruntów	2.294 „ 50 „
VI.	Konserwacya	2.337 „ 81 „
VII.	Zarząd	2.776 „ 26 „
VIII.	Nieprzewidziane	267 „ 21 „
	Razem	15.778 K. 09 g.

12. Zabudowanie potoków górskich w dorzeczu Białej.

Wedle sprawdzonego przez oddział rachunkowy Wydziału krajowego operatu wykonawczego wynosiły koszta zabudowania i korekcyi potoków górskich w dorzeczu Biały w r. 1900, jak następuje:

I.	Roboty ziemne	502 K 03 g.
II.	„ regulacyjne	6.825 „ 53 „
III	Budowa objektów	3.227 „ 83 „
IV.	Roboty dodatkowe	7.669 „ 85 „
VI.	Konserwacya	896 „ — „
VII.	Zarząd	2.727 „ 49 „
VIII.	Rozmaite i nieprzewidziane	185 „ 80 „
	razem	22.034 K. 53 g.

Podczas przeprowadzonej w r. 1901 kolaudacyi skonstatowała komisya na miejscu, że powyżej wykazanym kosztem wykonano w r. 1900 1591,4 mb. tam faszynowych poprzecznych na potoku Krzyżówce, ubezpieczono brzeg potoku Smolawki ścianą drewnianą na długości 42,5 m, tudzież wybudowano dwie zapory gałęziowe, jedną na Krzyżówce, drugą zaś na Smolance; zaś zapory drewniane na potoku Kałyniakówce odnowiono.

13. Zabudowanie potoków górskich w dorzeczu Dniestru.

Sprawdzone przez tutejszy oddział rachunkowy koszta budowy przy tem przedsiębiorstwie wynosiły za rok 1900, jak następuje:

a) dla sekcyi Turka:

I.	Roboty ziemne	13.203 K. 22 g.
II.	„ regulacyjne	9.219 „ 23 „
III.	Budowa objektów	5.452 „ 04 „
IV.	Roboty dodatkowe	1.250 „ 75 „
V.	Wykupno gruntów	20.214 „ 62 „
VI.	Konserwacya	2.797 „ 28 „
VII.	Zarząd	4.144 „ 53 „
VIII.	Nieprzewidziane	463 „ 92 „
	Razem	56.745 K. 59 g.

b) dla sekcyi Staremiasto:

I.	Roboty ziemne	2.701 K.	15 g.
II.	„ regulacyjne	1.579 „	11 „
III.	Budowa objektów	10.824 „	61 „
IV.	Roboty dodatkowe	9.503 „	04 „
V.	Wykupno gruntów	166 „	84 „
VI.	Konserwacya	6.316 „	24 „
VII.	Zarząd	2.890 „	60 „
VIII.	Nieprzewidziane	858 „	66 „
	razem	34.840 K.	25 g.

Łączne koszta budowy w obydwu sekcyach wynosiły przeto kwotę 91.585 K. 84 g., wskutek czego w porównaniu z kwotą preliminowaną na wykonanie powyższych robót w sumie 76.587 K. 77 g. okazuje się przekroczenie w wysokości 14.998 K. 07 g.; które to przekroczenie uznała komisya kolaudacyjna jako usprawiedliwione.

14. Zabudowanie potoku Glińsko.

Według sprawdzonego przez tutejszy oddział rachunkowy operatu wykonawczego przedstawiają się koszta wykonania robót około zabudowania tego potoku w r. 1900 następnie:

I.	Roboty ziemne	860 K.	— g.
II.	„ regulacyjne	315 „	— „
III.	Budowa objektów	16 „	30 „
IV.	Roboty dodatkowe	2.781 „	37 „
V.	Wykupno gruntów i odszkodowania	6 „	72 „
VI.	Konserwacya	458 „	32 „
VII.	Zarząd	450 „	08 „
VIII.	Nieprzewidziane	— „	— „
	razem	4.887 K.	79 g.

Z kwoty tej użytą została przeważną część na ubezpieczenia stoków uregulowanych potoków Glińsko i Świętojańskiego sadzonkami drzew i darniną.

C) Przedsiębiorstwa krajowe prowadzone przez c. k. Namiestnictwo.

15. Regulacya Dniestru między Rozwadowem a Żurawnem.

Mimo dwukrotnyh przypomnień nie nadesłało nam c. k. Namiestnictwo sprawozdania kierownictwa budowy, wskutek czego możemy podać do wiadomości Wysokiego Sejmu tylko następujące cyfry wyjęte z zamknięcia rachunków za r. 1900:

A) Dochody (należytość):

1.	Zasiłek państw. dotacyi wodnej	85.333 K.	34 g.
2.	„ „ funduszu melior.	42.666 „	67 „
3.	„ funduszu krajowego	85.333 „	34 „
4.	Kapitały podjęte z Banku krajowego	98.000 „	— „
5.	Odsetki od kapitałów lokowanych	13.289 „	— „
6.	Rozmaite zwroty	18.319 „	16 „
		243 „	48 „
	Razem	343.184 K.	99 g.

B) Wydatki (należytość):

1. koszta zarządu (płace, dodatki budowlane, koszta kancelaryjne i pomiarów, utrzymanie łęgowych, remuneracya i zapomogi)	34.392 K. 07 g.
2. Zakupno bagra parowego i galarów	76.165 „ 60 „
3) Wykupno gruntów	84.273 „ 70 „
4) Koszta budowy	114.720 „ 96 „
5) Różne wydatki	5.123 „ 56 „
Razem .	314.675 K. 89 g.

Zapas kasowy z końcem r. 1900 wynosił:

1) w gotówce	3.668 K. 08 g.
2) należytośći czynne	18.319 „ 16 „
3) na lokacyi w Banku krajowym	456.305 „ — „
Suma stanu czynnego .	478.290 K. 24 g.
Należytości bierne .	149.754 „ 68 „
Czysty stan czynny .	328.535 K. 56 g.

16. Regulacya Soły.

Wedle sprawozdania c. k. kierownictwa budowy z d. 8. listopada 1901 l. 195 wynosiły koszta budowy przy tem przedsiębiorstwie w r. 1900:

	44.842 K. 79 g.
z czego przypada na koszta budowy . . .	23.540 „ 13 „
a na zarząd i inne wydatki.	21.302 „ 66 „

Natomiast udzielone odezwą c. k. Namiestnictwa z d. 24. października 1901 l. 47.220 zamknięcie rachunków za r. 1900 wykazuje wydatki (należytość) w sumie 48.066 K. 48 g., z czego przypada:

1) na koszta budowy	14.740 „ — „
2) na zarząd	26.713 „ 28 „
3) na różne wydatkl	6.613 „ 20 „

17. Regulacya Łomnicy.

Wedle sprawozdania c. k. kierownictwa budowy z d. 14. listopada 1901 l. 106, wykonano w r. 1900 na Łomnicy 7 tam prostopadłych i 1 tamę równoległą z 9 poprzeczkami od km $2{,}_{976}$ — $2{,}_{267}$ razem na długości 721 m, oraz skopano szutrowisko na długości 50 m kosztem 9.655 K. 68 g. Nadto osadzono kamienne słupy kilometrowe i repery kosztem 2.266 K. 44 g.

Nadesłane odezwą c. k. Namiestnictwa z d. 24. października 1901 l. 47.238 zamknięcie rachunków za r. 1900 nie wykazuje żadnych kosztów budowy; ze sumy wydatków zaś 26.966 K. 86 g. przypada wedle tego zamknięcia:

a) na zarząd i pomiary	23.616 K. 86 g.
b) na różne wydatki	3.350 „ — „

Ponieważ w programach budowy z r. 1899 upoważniono c. k. kierownictwo regulacyi Soły i Łomnicy do bezwłocznego podjęcia robót w jesieni 1899 we własnym zarządzie, a mimo upływu dwuletniego okresu obie te regulacye nie okazują żadnego postępu, zażądał Wydział krajowy odezwami z d. 3. grudnia 1901 l. 74.054 i 74.055 wyjaśnienia, z jakiego powodu kierownicy budowy nie prowadzą robót we własnym zarządzie.

IV. Nowe przedsiębiorstwa melioracyjne.

W załatwieniu sprawozdania komisyi wodnej z przedłożenia rządowego o regulacyi rzek stanowiących wspólną sieć wodną z kanałami spławnymi powziął Wysoki Sejm na posiedzeniu z d. 2. lipca 1901 między innemi następującą uchwałę:

„Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, aby z całą energią i jak najprędzej przedsięwziął kroki w celu umożliwienia dalszych robót około regulacyi rzek niespławnych i zabudowań potoków górskich".

Na posiedzeniu zaś z dnia 5. lipca 1901 uchwalił Wysoki Sejm przy załatwieniu sprawozdania Komisyi gospodarstwa krajowego z przedłożenia melioracyjnego Wydziału krajowego następującą rezolucyę:

„Sejm wzywa Wydział krajowy, aby na najbliższa sesyę przyszedł z projektami ustaw dla regulacyi tych rzek, dla których plany i kosztorysy zostały opracowane".

W wykonaniu powyższych poleceń, tudzież z uwagi, że wedle przedłożonego przez c. k. Rząd Radzie państwa projektu ustawy, roczna dotacya państwowego funduszu melioracyjnego ma być podwyższoną z półtora na cztery miliony koron (do preliminarza państwowego na r. 1902 wstawiono już dotacyę 4,000.000 K), przedkłada Wydział krajowy Wysokiemu Sejmowi do uchwały projekty ustaw zapewniających przeprowadzenie pięciu większych robót melioracyjnych, dla których projekty techniczne w ostatnich latach zostały opracowane, a co do których wstrzymywał się dotychczas Wydział krajowy z przedkładaniem wniosków ze względu na niepomyślny stan finansów kraju.

Polecenia powyższe spełnia Wydział krajowy tem skwapliwiej, ile że wskutek dotychczasowej zwłoki udział naszego kraju w państwowym funduszu melioracyjnym znacznie się obniżył, bo z 28,6% w r. 1900 zredukował się na 21,72%, a wynosi w roku bieżącym tylko $20_{,129}$%.

Wszystkie projekty, jakie Wydział krajowy przedkłada, postawione zostały przez Wys. Sejm na pierwszym planie w programie regulacyi wód uchwalonym d. 13. lutego 1894.

1. Kolmatacya bagien naddniestrzańskich.

Projekt ten ma na celu przysporzenie krajowi przez osuszenie i namulanie wodą Dniestru i Strwiąża 18.200 morgów gruntów uprawnych z dotychczasowych nieużytków torfowych w następujących 14 gminach i obszarach dworskich powiatów Samborskiego, Rudeckiego i Drohobyckiego, mianowicie:

a) w pow. Samborskim: Hordynia, Bilinka, Bilina wielka, Majnicz i Wołoszcza;

b) w pow. Rudeckim: Dołobów, Czajkowice, Pohorce, Podolce, Susułów, Mosty, Monasterzec i Terszaków;

c) w pow. Drohobyckim: Tynów.

Zdjęcia dla tego projektu, które połączone były z wielkiemi trudnościami, przeprowadzili w latach 1891 do 1895 pod kierunkiem zastępcy dyrektora biura melioracyjnego Józefa Jankowskiego inżynierowie: Stanisław Ruebenbauer, Jan Haładej, Jan Pisz, Seweryn Nowakowski, Sylwery Strzelbicki i Józef Górski, — projekt techniczny zaś opracowywali oprócz wymienionego zastępcy dyrektora przeważnie inż. Jan Pisz i inżynier adjunkt Józef Górski.

Koszta projektowanych robót przedstawiają się, jak następuje:

I. Roboty ziemne.

Wykop $27_{,715}$ km. kanałów osuszających i $47_{,340}$ km. rowów osuszających, $72_{,4}$ km. kanałów nawadniających, obwałowanie $6_{,75}$ km. Dniestru i $3_{,7}$ km. Strwiąża powyżej szluzy piętrzącej wodę, $5_{,08}$ km. rowu osuszają-

cego po lewym brzegu Dniestru w Dołobowie, $174_{,37}$ km. rowów rozprowadzających i odwodniających, w rewirach zalewowych, oraz urządzenie $34_{,2}$ km. dróg na wałach i drogi z Mostów do Wołoszczy, razem $371_{,555}$ km. o ruchu ziemi 2,512.535 m³ 874.310 zł. 04 ct.

II. Ubezpieczenie skarb, rowów i wałów

płotkami i darniami	127.470 zł. 86 ct.

III. Budowa objektów.

2 jazy murowane na Dniestrze z konstrukcyą żelazną . .	184.400 zł.	
3 szluzy wpustowe	46.400 „	
27 szluz drewnianych na kanałach nawodniających	67.910 „	
28 szluz w wałach kanałów nawodniających	30.800 „	
3 szluzy spiętrzające na kanale osuszającym Dołobów-Mosty, 3 szluzy wpustowe, 2 mosty, 1 most pod Wołoszczą .	31.530 „	
1 lewar pod Strwiążem w Dołobowie .	14.300 „	
74 przewałów drewnianych dla nawodnienia	30.100 „	
76 przepustów rurowych w wałach .	28.120 „	
9 większych mostów i 93 mostków na kanałach i rowach w rewirach .	29.460 „	463.020 zł. — ct

IV. Wykupno gruntów	201.465 zł. 55 ct.

V. Utrzymanie w czasie

budowy, 4% z rubr. I., II., i III.	58.592 zł. — ct

VI. Koszta zarządu

10% z rubr. I., II. i III.	146.480 zł. — ct.

VII. Rozmaite i nieprzewidziane

około 2% z rubr. I., II. i III.	28.661 zł. 55 ct
Razem . .	1,900.000 zł. — ct.
czyli	3,800.000 koron

Przeciętny zatem koszt melioracyi jednego morga wynosi 208 K 79 gr. Gdy wedle dat dostarczonych przez same strony interesowane a zamieszczonych w sprawozdaniu Wydziału krajowego z dnia 19. marca 1892 l. 13.957 (alegat 169 stenogr. sprawozdań sejmowych z r. 1892) wartość jednego morga bagien naddniestrzańskich wynosi od 0 do 100 kor., wartość zaś jednego morga namulonych łąk słodkich 600 kor. (obecnie płaci Wydział krajowy za grunta namulone pod przekopy Dniestru od 800 do 1200 kor. za morg) nie podlega wątpliwości rentowność zaprojektowanej melioracyi, gdyż przyszła wartość namulonych bagien przeniesie przeszło w dwójnasób cały wkład wraz z dotychczasową ich wartością.

Ze względu na tę rentowność, tudzież celem usunięcia źródła zaraźliwych chorób, jakie stanowią istniejące bagna dla całej okolicy, postanowił Wydział krajowy przedłożyć Wysokiemu Sejmowi projekt ustawy zapewniającej wykonanie kolmatacyi bagien naddniestrzańskich jako przedsiębiorstwa spółkowego subwencyonowanego ze skarbu kraju i państwowego funduszu meloracyjnego, datkami po 40% z zastrzeżeniem zarządu budowy dla Wydziału krajowego, a to w interesie należytego przeprowadzenia robót.

Całkowity zasiłek kraju i państwa wynosiłby zatem po 1,520.000 kor. datek zaś konkurencyjny przymusowej spółki wodnej 760.000 kor.

Roboty, których rozpoczęcie zależne będzie od zawiązania spółki wodnej, proponuje Wydział krajowy rozłożyć na lat dziewiętnaście, przeznaczając do kierownictwa budowy dwóch inżynierów tak, iż corocznie byłoby do przebudowania po 200.000 kor. 40% datki zaś kraju i państwa wynosiłyby corocznie po 80.000 kor. a 20% datek spółki wodnej 40.000 kor.

Całkowite obciążanie jednego morga 20% datkiem konkurencyjnym wyniesie **41 kor. 76 gr.** tak iż coroczny datek konkurencyjny z 1 morga w ciągu 19-letniego okresu budowy przedstawiać będzie kwotę okrągłą **2 kor. 20 gr.**

Projekt techniczny wraz z projektem ustawy przesłał Wydział krajowy odezwą z d. 9. grudnia 1901 l. 80.343 c. k. Namiestnictwu z prośbą o przedłożenie c. k. Ministerstwu rolnictwa oraz zarządzenie reambulacyi projektu przez delegata ministeryalnego przy udziale zastępców technicznych c. k. Namiestnictwa i Wydziału krajowego.

2. Uzupełnienie obwałowania Wisły między Dunajcem a Nowym Brniem w powiecie Dąbrowskim.

Na podstawie zdjęć wykonawczych w r. 1889 przez dyrektora biura melioracyjnego wspólnie ze starszym inżynierem Stanisławem Szczepanowskim, które to zdjęcia następnie uzupełnione zostały pomiarami sieci rowów i zmian trasy wału nadwiślańskiego, wprowadzonych przez komisyę międzynarodową dla regulacyi Wisły w r. 1896 (pomiary te wykonał starszy inżynier Szczepanowski z inżynierem Dyonizym Howartem i inżynierem adjunktem Józefem Górskim) opracował wymieniony starszy inżynier wraz z inż. adjunktem Górskim. Projekt techniczny obwałowania Wisły między Dunajcem a Nowym Brniem, który stanowi integralną część obwałowania Powiśla między Krakowem i Zwichostem, obejmuje:

a) uzupełnienie wału nadwiślańskiego między Dunajcem a Nowym Brniem na długości $46_{,813}$ km. celem ochrony od zalewu z natury bardzo urodzajnych gruntów aluwialnych o powierzchni 26.827 morgów;

b) odwodnienie powyższego obszaru gruntów za pomocą 10 szluz i 7 przepustów wałowych, oraz $136_{,339}$ kilometrów rowów osuszających:

Koszta budowy przedstawiają się, jak następuje:

Rubr. I. Roboty ziemne		906.506 zł. 18 ct.
II. Budowa objektów		
5 mostów ua drogach gminnych o 4 m. rozpiętości . . .	2.637,10 zł.	
34 mostów na drogach gminnych o 3 m. rozpiętości	11.816,36 zł.	
19 mostków (3 m. rozp.) na drogach poln.	4.024,39 „	
10 szluz i 7 przepustów betonowych w wałach	54.727,13 „	73.204 zł. 98 ct.

Rub. III. Roboty dodatkowe.

Obsiew $316_{,6312}$ na skarp wałów i rowów po 50 ct. w. a.	15.831,56 zł.	
Ubezpieczenie płotkami 272.458 m. bież. rowów po 13 ct. w. a.	35.419,54 „	
Ubezpieczenie darniami 372.458 m^2 skarp rowów po 10 ct. w. a.	27.245,80 „	
Roboty dodatkowe na rampach	7.032,44 „	85.529 zł. 34 ct.

Rub. IV. Wykupno gruntów.

Wykupno gruntów pod wały i rowy, tudzież odszkodowania za rowy materyałowe i plony przysypane ziemią wzdłuż rowów	210.560 „ 54 „

Rub. V. Konserwacya w czasie budowy

2% z rubr. I. i III	19.840 „ 71 „

Rub. VI. Koszta zarządu

10% z rub. I, II, III, IV i V	129.564 „ 18 „

Rub. VII. Rozmaite i nieprzewidziane

5% z rub. I do V	74.794 „ 07 „
Suma kosztów budowy	1,500.000 „ — „
czyli	3,000.000 koron,

z czego przypada 2,276.791 koron 30 gr. na budowę wału nadwiślańskiego, a 723.208 K. 70 gr. na roboty melioracyjne (rowy osuszające)

Stosunkowo wysokie koszta budowy wału nadwiślańskiego (48.640 koron na 1 km.) podczas gdy poniżej ujścia Nowego Brnia w powiecie Mieleckim koszta 1 km. wału obliczono na 17.918 koron, spowodowane zostały zmianą trasy wału nadwiślańskiego przez komisyą międzynarodową dla regulacyi Wisły w r. 1896, gdyż w myśl uchwały tej komisyi musiano zaprojektować $17._{206}$ km. nowego wału (37% całej długości) w interesie regulacyi łożyska Wisły, zamiast nadsypania wału starego, które dla celów kultury krajowej byłoby dostateczne.

Z tego powodu Wydział krajowy sądzi, że do kosztów obwałowania Wisły w powiecie Dąbrowskim powinien się całkiem słusznie przyczynić ten fundusz, który pokrywa koszta regulacyi Wisły, mianowicie państwowa dotacya budowli wodnych administrowana przez c. k. Ministerstwo spraw wewnętrznych, i w projekcie ustawy, który wraz z projektem technicznym przesłał c. k. Namiestnictwu odezwą z d. 9. kwietnia 1901 l. 13.210, proponuje pociągnięcie tej dotacyi do kosztów obwałowania w wysokości 20%, licząc tem pewniej na przyznanie tego datku przez c. k. Ministerstwo spraw wewnętrznych, ile że to Ministerstwo z tej samej dotacyi pokrywa całe koszta obwałowania granicznego Renu we Vorarlbergu, a nawet całe koszta obwałowania rzeki Traun pod Kleinmünchen i Ebelsberg w Austryi górnej, chociaż ta rzeka nie stanowi granicy państwa, jak Wisła (pag. 178. preliminarza Ministerstwa spraw wewnętrznych na r. 1901).

Z uwagi, że właściciele gruntów podlegających inundacyi Wisły między Dunajcem a Nowym Brniem, obciążeni są już datkami konkurencyjnymi do 2 spółek wodnych (regulacyi Nowego Brnia i kanału imienia Zyblikiewicza), poczynił Wydział krajowy starania, aby to obwałowanie, podobnie jak w powiecie Tarnobrzeskim i Mieleckim, przyszło do skutku jako przedsiębiorstwo powiatu

Dąbrowskiego, na co też zgodziła się Rada powiatowa Dąbrowska uchwałą z d. 22. grudnia 1900, zobowiązując się pokryć 10% preliminowanych kosztów budowy w kwocie 300.000 koron w piętnastu równych ratach rocznych począwszy od wejścia w życie ustawy.

Wydział krajowy przedkłada tedy Wysokiemu Sejmowi projekt ustawy zapewniającej wykonanie tego obwałowania w drodze przedsiębiorstwa powiatowego pod zarządem Wydziału krajowego, oraz następujące pokrycie kosztów:

a) z funduszu krajowego 35% w kwocie 1,050.000 koron;
b) z państwowego funduszu melioracyjnego 35% w kwocie 1,050.000 k.;
c) z państwowej dotacyi budowli wodnych 20% w kwocie 600.000 k.;
d) z funduszu powiatu Dąbrowskiego 10% w kwocie 300.000 koron.

Przy piętnastoletnim okresie budowy i zajęciu dwóch inżynierów wypadnie coroczna rata datku:

a) kraju w kwocie 70.000 k.;
b) państwowego funduszu melioracyjnego w kwocie 70.000 k.;
c) państwowej dotacyi budowli wodnych w kwocie 40.000 k.;
d) powiatu Dąbrowskiego w kwocie 20.000 k.;

Nadmieniamy przytem, że suma kosztorysowa 3,000.000 koron odpowiada niwelecie wału obliczonej na podstawie dat hydrotechnicznych, zatwierdzonych reskryptem c. k. Ministerstwa rolnictwa z d. 14. września 1894 l. 8.967. Ponieważ jednak komisya międzynarodowa dla regulacyi Wisły przyjęła w r. 1896 niweletę niższą, zarządził Wydział krajowy obliczenie kosztorysu także dla tej niższej niwelety, jakkolwiek ona nie daje dostatecznego zabezpieczenia od powodzi. Koszta odpowiadające niższej niwelecie, wynoszą 2,200.000 koron, są więc o 800.000 k. niższe.

Ponieważ dotychczas nie nadeszła decyzya c. k. Rządu tak co do niwelety wału, jak i co do 20% zasiłku z dotacyi budowli wodnych, jakkolwiek projekt techniczny został zreambulowany w czasie od 22. do 28. kwietnia 1901 przez c. k. Namiestnictwo, zatem ewentualne zmiany projektu ustawy, jakichby c. k. Ministerstwo rolnictwa i spraw wewnętrznych zażądało, zakomunikujemy komisyi, której Wysoki Sejm niniejsze sprawozdanie przydzieli

3. Uzupełnienie obwałowania Wisły od ujścia Raby do Woli rogowskiej wraz z obwałowaniem prawego brzegu Raby, tudzież regulacya potoków Uszwicy i Gróbki z dopływami.

Zdjęcia dla tego projektu rozpoczęte w r. 1886 przez starszego inżyniera Tadeusza Sikorskiego wspólnie ze starszym inżynierem Pawłem Dyrdoniem i pomocnikami technicznymi Barczewskim i Schneiderem wykończył w r. 1896 starszy inżynier Dyrdoń z inżynierem Julianem Misiakiewiczem.

Opracowany przez wymienionych techników projekt techniczny obejmuje:

1) obwałowanie Wisły od ujścia Raby do Woli rogowskiej na długości $20,_{152}$ km;

2) obwałowanie prawego brzegu Raby od Majkowic do ujścia do Wisły na długości $11,_{3}$ km.;

3) Regulacyę Uszwicy od jazu w Okocimie do ujścia do Wisły na długości $33,_{93}$ km. i obwałowanie wsteczne na długości $23,_{625}$ km. wraz z repulacyą Uszewki-Łętowni na długosci $26,_{0}$ km.;

4) regulacyę potoku Gróbki na długości $23,_{9}$ km. i obwałowanie wsteczne na długości $9,_{93}$ km.;

5) rowy osuszające: nad Wisłą $14,_{6}$ km.; nad Rabą $2,_{31}$ km.; nad Uszwicą $110,_{197}$ km.; nad Gróbką $44,_{64}$ km — łącznej długości $171,_{747}$ km.

Przez zaprojektowane roboty ma być ochronionych od zalewu i osuszonych 27.470 morgów, oraz osuszonych 7.427 morgów gruntów po za granicą inundacyi, ogółem więc skorzysta z tej melioracyi obszar 34.897 morgów gruntów, oprócz gruntów położonych nad Uszwicą powyżej mostu kolejowego w Biadolinach, których nie włączono do okręgu konkurencyjnego, w następujących

49 gminach i obszarach dworskich powiatu Dąbrowskiego, Brzeskiego i Bocheńskiego:

a) w pow. Dąbrowskim:

1) Wola rogowska, 2) Jagodniki, 3) Jadowniki mokre;

b) w pow. Brzeskim:

4) Wola przemykowska, 5) Zaborów, 6) Kwików, 7) Rząchowa, 8) Górka, 9) Strzelce małe, 10) Strzelce wielkie, 11) Szczurowa, 12) Dołęga, 13) Borzęcin, 14) Niedzielisko, 15) Rajsko wielkie, 16) Rajsko małe, 17) Rysie-Ruda, 18) Przyborów, 19) Łęki, 20) Bielcza, 21) Wokowice, 22) Szczepanów, 23) Mokrzyska, 24) Słotwina, 25) Biadoliny, 26) Dąbrówka morska i witowska, 27) Sterkowiec, 28) Maszkienice, 29) Jadowniki podgórne, 30) Brzesko, 31) Okocim, 32) Pomianowa;

c) w pow. Bocheńskim:

33) Niedary stare, 34) Popędzyna, 35) Barczkow, 36) Uście solne, 37) Cerekiew, 38) Wrzępia, 39) Bogucice, 40) Bratucice, 41) Okulice, 42) Majkowice stare i nowe, 43) Gawłów, 44) Ostrów szlachecki, 45) Ostrów kameralny, 46) Borek, 47) Słomka, 48) Krzeczów, 49) Rzezawa.

Koszta zaprojektowanych robót wynoszą:

Rub. I. Roboty ziemne:

a) Wał nadwiślański . .	234.962,70 zł.		
b) Prawy wał Raby . .	74.596,38 »		
c) Regulacya Uszwicy i Łętowni	434,342,61 „		
d) „ Grobki . .	127.150,71 „		
e) Rowy osuszające:			
w dorzeczu Wisły .	11.727,40 „		
„ Raby . .	1.851,56 „		
„ Uszwicy .	110.854,80 „		
„ Gróbki .	40.537,98 „	1,036.028 zł.	14 ct.

Rub. II. Budowa objektów:

a) 6 szluz i 4 przepusty w wale Wisły	21.593,72 zł.	
b) 1 sluza i 8 przepustów w wale Raby	10.958,35 „	
c) 26 sluz i 31 przepustów w wałach Uszwicy i Uszewki-Łętowni . .	120.996,93 „	
d) 14 sluz i 5 przepustów w wałach Grobki	48.677,61 „	
e) 19 mostów i 6 kładek na Uszwicy .	42.975,15 „	
f) 16 mostów na Gróbce . . .	25.963,05 „	
g) 130 mostków drewnianych na rowach dopływowych Uszwicy . . .	32.900,32 „	
h) 43 rowach Gróbki . . .	12.132,17 „	
i) 2 szluzy na Uszwicy . . .	15.354,57 „	
k) 3 brody na Grobce . . .	420,39 „	
l) 55 progów ze ścian szpuntowych na Uszwicy	1.711,45 „	
m) 3 progi na Gróbce . . .	248,58 „	
n) 3 stopnie na rowie Okulickim i progi do ramp wałowych . . .	2.192,46 „	351.527 zł. 74 ct.

Rub. III. Roboty regulacyjne i ochronne.

Budowle regulacyjne (tamy faszynowe) na Uszwicy, ubezpieczenie rowów płotkami i darniami, tudzież obsiew wałów	291.102 zł. 64 ct.
Rubr. IV. Wykupno gruntów i odszkodowania	258.527 „ 50 „

Rub. V. Konserwacya w czasie budowy:

3% w rub. I i III . . . . . 39,813 zł. 92 ct.

Rub. VI. Koszta zarządu

10,5% z rubr. I do V . . . . . 207.584 zł. 99 ct.

Rub. VII. Rozmaite i nieprzewidziane

około 3% z rub. I do V . . . . . 65.415 zł. 07 ct.

Suma kosztów budowy 2,250.000 zł. — ct.
czyli . . 4,500.000 koron.

Przeciętny zatem koszt melioracyi jednego morga wynosi **128 koron 95 gr.**

Ponieważ rentowność tej melioracyi nie ulega wątpliwości, a Wysoki Sejm w licznych rezolucyach wzywał Wydział krajowy do rychłego przeprowadzenić regulacyi Uszwicy z dopływami, postanowił Wydział krajowy przedłożyć Wysokiemu Sejmowi projekt ustawy zepewniającej wykonanie robót w drodze przedsiębiorstwa krajowego, a odezwą z d. 6. grudnia 1901 r. l. 84.322 przesłał projekt techniczny c. k. Namiestnictwu celem zarządzenia reambulacyi.

Jakkolwiek przy tem przedsiębiorstwie chodzi przeważnie o nieszkodliwe odprowadzenie wód górskich (Uszwicy i Raby) i w myśl §. 6. państwowej ustawy melioracyjnej mogłoby to przedsiębiorstwo uzyskać 50% zasiłki ze skarbu kraju i państwowego funduszu melioracyjnego, proponuje Wydział krajowy pociągnięcie stron interesowanych (przymusowej spółki wodnej) do konkurencyi w wysokości 20% kosztów podobnie jak przy obwałowaniu lewego brzegu Dunajca od ujścia Więckówki do Bogumiłowic, a to ze względu na wielki obszar gruntów, który odniesie z tej melioracyi znaczne korzyści.

W ten sposób wynosiłby 40% datek kraju i państwowego funduszu melioracyjnego po 1,800.000 koron, a 20% datek konkurencyjny 900.000 koron. Przy 20-letnim okresie budowy i zajęciu dwóch inżynierów przy wykonaniu robót wyniesie coroczna rata zasiłku kraju i państwa po 90.000 koron a coroczna rata datku konkurencyjnego 45.000 koron.

Przeciętny datek konkurencyjny z jednego morga wyniesie 25 K. 79 gr., czyli corocznie po 1 K. 29 gr. przez lat 20.

4. Uzupełnienie obwałowania Wisły od Niepołomic do Raby wraz z obwałowaniem lewego brzegu Raby i regulacyą potoku Drwinki z dopływami.

Na podstawie zdjęć przeprowadzonych w r. 1897 przez starszego inżyniera, PawłaDyrdonia wspólnie z inżynierem Julianem Misiakiewiczem i praktykantem Tadeuszem Langiem opracowali ci technicy przy pomocy praktykantów Adama Youngi i Karola Lipsza projekt techniczny ochrony od powodzi i odwodnienia niziny nadwiślańskiej, między Niepołomicami a Rabą, który obejmuje:

1) obwałowanie Wisły od Niepołomic do ujścia Raby na długości $26,_{985}$ km.;

2) obwałowanie lewego brzegu Raby od Gawłówka do Wisły na długości $11,_{3}$ km.;

3) regulacyę potoku Drwinki na długości $26,_{0}$ km. i obwałowanie wsteczne tego potoku na długości $16,_{215}$ km.;

4) rowy osuszające: w dorzeczu Wisły na długości $31,_{55}$ km., w dorzeczu Raby $19,_{1}$ km. i w dorzeczu Drwinki $81,_{37}$ km., razem $132,_{02}$ km.

Projekt ma na celu ochronę od wylewów i odwodnienie 19.295 morgów i osuszenie położonych po za granicą zalewu dalszych 3.087 morgów, ogółem melioracyą **22.382 morgów** gruntów w następujących 20 gminach i obszarach dworskich powiatu Bocheńskiego:

1) Niedary nowe, 2) Swiniarów ze Sierosławicami, 3) Bieńkowice, 4) Wola drwińska, 5) Wyżyce, 6) Drwinia, 7) Grobla, 8) Trawniki, 9) Zabierzów,

10) Wola zabierzowska, 11) Chobot, 12) Niepołomice, 13) Kłaj, 14) Dziewin 15) Mikluszowice, 16) Baczków, 17) Krzyżanowice, 18) Damienice, 19) Proszówki, 20) Stanisławice.

Koszta budowy przedstawiają się następnie:

I. Roboty ziemne:

a) obwałowanie Wisły . . .	625.027,90 zł.	
b) lewy wał Raby . . .	99.017,47 „	
c) regulacya Drwinki . . .	270.841,91 „	994.887 zł. 28 ct.

II. Budowa objektów:

9 szluz i 14 przepustów w wale Wisły	40.378,89 zł.	
2 „ 6 „ w lewym wale Raby	12.960,74 „	
18 szluz i 20 przepustów w wałach Drwinki	45.506,16 „	
26 mostków drewnianych na rowach nad Wisłą	12.017,98 „	
10 mostków nad Rabą . . .	4.741.64 „	
20 „ na Drwince . . .	25.463,78 „	
45 „ na dopływach Drwinki .	21.654,47 „	162.723 zł. 66 ct.

III. Roboty dodatkowe:

Obsiew wałów, tudzież ubezpieczenie skarp Drwinki i rowów płotkami i darniami:

a) nad wisłą	26.426,60 zł.	
b) „ Rabą	15.137,38 „	
c) „ Drwinką . . .	90.588,83 „	132.152 zł. 81 ct.

IV. Wykupno gruntów:

a) nad Wisłą . .	90.930,40 zł.	
b) „ Rabą . .	23.737,00 „	
c) „ Drwinką . .	99.452,00 „	214.119 „ 40 „

V. Konserwacya w czasie budowy:

3% z rub. I i III	33.808 „ 21 „

VI. Koszta zarządu:

10% z rub. I do V	153.759 „ 13 „

VII. Rozmaite i nieprzewidziane:

3% z rub. I do V	49.149 „ 51 „
suma kosztów budowy	1,740.600 „ — „

czyli **3,481.200 koron.**

Z tej sumy przypada:

a) na obwałowanie Wisły	1,845.200 K.
b) „ Raby	360.000 „
c) na regulacyę Drwinki	1.276.000 „

Przeciętny koszt melioracyi (ochrony od zalewu i osuszenia) 1 morga wynosi tedy 155 koron 53 gr.

Że względu na rentowność i potrzebę tej melioracyi, która stanowi integralną część robót koło zabezpieczenia od powodzi Powiśla między Krakowem a Zawichostem, postanowił Wydział krajowy przedłożyć Wysokiemu Sejmowi projekt ustawy zapewniającej zrealizowanie tego przedsiębiorstwa jako spółkowego przy 40% udziale skarbu kraju i państwowego funduszu melioracyjnego w kosztach. Całkowity zasiłek 40% kraju i państwa wyniesie po 1,392.480 koron, 20% datek konkurencyjny zaś przymusowej spółki wodnej 696.240 koron.

Roboty proponuje Wydział krajowy wykonać w latach piętnastu po zawiązaniu spółki wodnej, przydzielając do budowy 2 inżynierów.

W takim razie wynosiłaby coroczna rata datku kraju i państwa po 92.832 koron, takaż zaś rata datku konkurencyjnego 46.416 koron.

Przeciętny datek konkurencyjny z 1 morga wynosiłby 31 K. 11 gr., czyli rocznie po 2 K. $7^1/_3$ gr.

5. Regulacya i zalesienie rzeki Łęgu w powiatach Niżańskim i Kolbaczowskim.

W myśl uchwały sejmowej z d. 30. stycznia 1894 zarządziło c. k. Ministerstwo rolnictwa opracowanie projektu regulacyi i zalesienia Łęgu w powiatach Niżańskim i Kolbuszowskim, gdzie ta rzeka wyrządza wielkie spustoszenia przez zrywanie gruntów nadbrzeżnych i tworzenie szerokich odsypisk piaskowych.

Zaprojektowane roboty na długości $29,_{85}$ km rzeki Łęgu i $6,_{3}$ km dopływu Przyrwy, łącznej długości $36,_{15}$ km, mają na celu ustalenie łożyska, które po każdej wielkiej wodzie zmienia kierunek, powstrzymanie ruchu piasku, który zasypuje uregulowane już łożysko Łęgu w powiecie Tarnobrzeskim, i zalesienie odsypisk piaskowych stanowiących obecnie nieużytek.

Koszta robót zaprojektowanych przez sekcyę Samborską c. k. oddziału leśno-technicznego dla zabudowań potoków górskich przedstawiają się następnie:

A) Roboty regulacyjne:

1. Roboty ziemne (37.679 m^3 wykopu z przekopów po 20 ct. w. a.)	7.535 zł.	80 ct.
2. Budowa 80.743 metrów bież. tam faszynowych (po 2 zł. 12 ct. w. a.)	176,863 „	06 „
razem .	184.398 zł.	86 ct.

B) Zalesienia:

1. Zasadzenie wikliną odsypisk o powierzchni 171 ha po $61,_{60}$ zł.	10.533 zł.	60 ct.
2. Zalesienie olszyną $171,_{76}$ ha odsypisk po $57,_{75}$ . .	9.919 „	14 „
razem .	204.851 zł.	60 ct

C) Na zarząd i wykupno gruntów 17% kosztów robót ad A) . . 35.148 zł. 40 ct.

Suma kosztów robót . 240.000 zł. — ct.

czyli . **480.000 koron.**

Gdy projekt techniczny został już w r. 1899 zreambulowany przez delegatów c. k. Ministerstwa rolnictwa i Wydziału krajowego, przedkładamy Wysokiemu Sejmowi projekt ustawy zapewniającej wykonanie robót w drodze przedsiębiorstwa krajowego kosztem kraju i państwowego funduszu melioracyjnego w ciągu lat ośmiu począwszy od r. 1902.

Całkowity 50% datek kraju i państwowego funduszu melioracyjnego wyniesie po 240.000 K, coroczna zaś rata tych datków po 30.000 K.

Projekt techniczny wraz z projektem ustawy przesłaliśmy c. k. Namiestnictwu odezwą z dnia 19. listopada 1901 l. 80.445 celem przedłożenia c. k. Ministerstwu rolnictwa i wyjednania wstawienia pierwszej raty 50% zasiłku do preliminarza państwowego funduszu melioracyjnego na r. 1902, a zarazem upraszamy Wysoki Sejm o przyznanie w budżecie krajowym r. 1902 pierwszej raty 50% zasiłku krajowego w kwocie 30.000 K.

Roboty przy tem przedsiębiorstwie prowadzić będzie sekcya Samborska c. k. oddziału leśno-technicznego dla zabudowań potoków górskich.

Przedkładając powyższe projekty, Wydział krajowy ma zaszczyt oświadczyć, że tem samem wypełnił w zupełności pierwszy punkt uchwalonego przez Wys. Sejm dnia 13. lutego 1894 programu regulacyi wód w całym kraju, mianowicie wykończył operaty techniczne dla tych robót, które mają na celu zabezpieczenie od powodzi Powiśla między Krakowem a Zawichostem.

Doniosłość tego dzieła okazuje następujące zestawienie kosztów i powierzchni gruntów położonych w terenie inundacyjnym:

L. p.	Nazwa przedsiębiorstwa	Obszar interesowanych gruntów w morgach	Koszta koron
1	Obwałowanie Wisły i Sanu w pow. Tarnobrzeskim (ustawa z dnia 9. czerwca 1889 r. Dz. u. kraj. Nr. 48).	47.246	1,361.200
2	Regulacya rzeki Łęgu (ust. z dnia 1. lipca 1886 Dz. u. kraj. Nr. 65 i z 7. listopada 1895 Dz. u. kr. Nr. 81)	17.898	684.000
3	Regulacya rzeki Trześniówki (ust. z d. 11. czerwca 1887 Dz. u. kraj. Nr. 43)	10.044	354.000
4	Obwałowanie Wisły i Wisłoki w pow. Mieleckim (ustawa z d. 26. października 1899 Dz. u. kraj. Nr. 138)	69.177	1,794.800
5	Regulacya Krzemienicy i Babulówki (ust. z d. 10. czerwca 1888 Dz. u. kraj. Nr. 70 i z d. 7. marca 1897. Dz. u. kr. Nr. 17) . .	18.120	700.000
6	Regulacya odpływu wód między Wisłoką a drogą krajową Dębicko-Tarnobrzeską (ustawa z d. 13. maja 1885 Dz. u. kraj. Nr. 35) . .	— *)	70.000
7	Regulacya starego Brnia (ustawa z dnia 1. lipca 1886 Dz. u. kraj. Nr. 67)	— *)	170.000
8	Regulacya nowego Brnia z dopływami (ust. z d. 13. maja 1885 Dz. u. kr. Nr. 34 i z d. 29. sierpnia 1890 Dz. u. kraj. Nr. 43 i z dnia 20. września 1901)	31.814	1,559.000
9	Obwałowanie prawego brzegu Dunajca (ustawa z d. 1. września 1892 Dz. u. kraj. Nr. 72 o regulacyi Biały)	35.097	635.200
10	Obwałowanie Wisły między Dunajcem a Nowym Brniem w powiecie Dąbrowskim (projekt ustawy)	26.827	3,000.000

*) Obszar interesowanych gruntów objęty jest terenem inundacyjnym wykazanym ad 4).

L. p.	Nazwa przedsiębiorstwa	Obszar interesowanych gruntów w morgach	Koszta koron
11	Regulacya Kisieliny z obwałowaniem Wisły i lewego brzegu Dunajca od Biskupic radłowskich do Wisły (ust. z d. 1. lipca 1886 Dz. u. kr. Nr. 66 i z d. 22. września 1896 Dz. u. kr. Nr. 65)	24.056	721.200
12	Obwałowanie lewego brzegu Dunajca od Bogumiłowic do Biskupic, (ustawa z d. 2. września 1895 Dz. u. kr. Nr. 69).	4.755	280.000
13	Obwałowanie lewego brzegu Dunajca od ujscia Więckówki do Bogumiłowic (ustawa z dnia 25. lipca 1901)	2 551	260.000
14	Obwałowanie Wisły od Raby do Woli rogowskiej wraz z obwałowaniem prawego brzegu Raby, tudzież regulacya potoków Uszwicy i Grobki z dopływami (projekt ustawy) . . .	34.897	4,500.000
15	Obwałowanie Wisły od Niepołomic do Raby wraz z obwałowaniem lewego brzegu Raby i regulacyą potoku Drwinki z dopływami (projekt ustawy)	22.382	3,481.200
16	Obwałowanie prawego brzegu Wisły między Podgórzem a Niepołomicami (ustawa z d. 19. października 1892 Dz. u. kr. Nr. 77. i z. d. 26. września 1900 Dz. u. kr. Nr. 101) .	8.814	932.000
17	Obwałowanie lewego brzegu Wisły między Krakowem a granicą państwa (ustawa z d. 26. sierpnia 1900 Dz. u. kr. Nr. 88) . . .	5.141	870.960
	Ogółem . . .	358.819	21,373.560

Gdy projekty techniczne dla zabezpieczenia od powodzi Powiśla między Krakowem u Zawichostem zostały już wykończone, dążyć będzie Wydział krajowy obecnie do jaknajrychlejszego zaprojektowania i zapewnienia wykonania robót melioracyjnych w drodze specyalnych ustaw w dorzeczu górnego Dniestru i w północno-wschodniej części kraju w dorzeczu Bugu i Styru, a to w myśl programu z d. 13. lutego 1894.

W dorzeczu górnego Dniestru zaprojektowane, a po części rozpoczęte już zostały następujące roboty:

1. Regulacya Dniestru między Rozwadowem a Żurawnem (ustawa z dnia 1. maja 1893 Dz. u. kraj. Nr. 33) kosztem . . . . . 3,200.000 K
2. Regulacya górnego Dniestru od Kornalowic do Rozwadowa z dopływami (ustawa z dnia 4. grudnia 1900 Dz. u. kraj. Nr. 12 z r. 1901) kosztem . . 9,200.000 „
3. Zabudowanie potoków w dorzeczu Dniestru (ust. z d. 18. maja 1896 Dz. u. kraj. Nr. 36) kosztem 1,212.000 „
4. Kolmatacya bagien naddniestrzańskich (projekt ustawy) kosztem . . . . . 3,800.000 „

razem kosztem . . 17,412.000 K

Pozostaje zaś jeszcze do zaprojektowania:

1. Regulacya Wereszycy;
2. „ Tyśmienicy i Bystrzycy;
3. „ Błożewki;

4. Regulacya Kłodnicy (zwanej także Nieżachówką i Brydnicą);
5. „ Letnianki;
6. „ Dniestru powyżej Kornalowic;
7. „ Strwiąża powyżej Biskowic.

W północno-wschodniej części kraju zaprojektowano, a po części rozpoczęto lub ukończono następujące melioracye:

a) w dorzeczu Styru:

1. Osuszenie bagien Oleskich (ustawa z d. 10. czerwca 1888 Dz. u. kraj Nr. 71 i z d. 18. października 1899 Dz. u. kraj. Nr. 137) kosztem . . 141.952 K
2. Osuszenie bagien Stojanowskich (ustawa z d. 3. września 1895 Dz. u. kraj. Nr. 68) kosztem . . 120.000 „
3. Regulacya potoku Pustej (Radosławki) z dopływami (ustawa z dnia 11. września 1901) . . 832.000 „

b) w dorzeczu Bugu:

4. Regulacya Bugu (ustawa z d. 9. lipca 1894 Dz. u. kraj. Nr. 69) kosztem . . . . . 1,188.000 „
5. Regulacya Pełtwi (projekt ustawy uchwalony 17. lutego 1898) . . . . . 5,770.000 „
6. Regulacya Sołotwiny i Rokitny z dopływami (projekt ustawy uchwalony d. 1. maja 1900) . . 370.000 „
7. Regulacya potoku Dumnego (ust. z dnia 9. lipca 1894 Dz. u. kr. Nr. 70) . . . . 115.200 „
8. Regulacya potoku Przegnojówki (ustawa z d. 16. października 1895 Dz. u. kr. Nr. Nr. 75) kosztem . 168.000 „

Razem kosztem . . 8,705.152 K

Pozostaje zaś jeszcze do zaprojektowania:

1. regulacya Styru z prawymi dopływami, tudzież potokiem Ostrówką po lewym brzegu, dla której to regulacyi zdjęcia zostały rozpoczęte, ale z powodu oporu włościan w powiecie Brodzkim musiały być przerwane;
2) regulacya Bugu powyżej ujścia Pełtwi z dopływem Złoczówką;
3. regulacya Raty z dopływami, dla której zdjęcia są w toku;
4. regulacya Sołokii;
5. regulacya Spasówki;
6. „ Białego stoku;
7. „ Kijowskiego potoku;
8. „ Chołojówki;
9. „ Bobrówki;
10. „ Gołogórki.

Wskutek całego szeregu uchwał powziętych przez Wysoki Sejm na posiedzeniach z dnia 2., 5. i 7. lipca 1901 na wniosek komisyi wodnej i gospodarstwa krajowego wchodzi kraj obecnie w epokę wielkich robót publicznych, mianowicie: budowy dróg wodnych, regulacyi rzek stanowiących wspólną sieć wodną z kanałami spławnymi i melioracyj na wielką skalę. Roboty te są niezbędne dla ekonomicznego podniesienia ubogiego kraju i dostarczenia zarobku ludności emigrującej za granicę, wymagają jednak tak znacznych ofiar pieniężnych ze strony kraju, że na ich pokrycie dotychczasowe źródła dochodów skarbu krajowego już nie wystarczają.

Coroczne bowiem obciążenie funduszu krajowego w latach 1904 do 1923 wynosić będzie:

a) na budowę dróg wodnych $12^1/_2\%$ ze sumy 200,000.000 K w latach 20 po . . . . . 1,250.000 K
b) na regulacyę rzek w myśl ustawy z d. 18. września 1901 . . . . . 773.600 „

razem . . 2,023.600 K

Oprócz tego przyczyniać się kraj musi w najbliższej przyszłości większymi zasiłkami do właściwych robót melioracyjnych, które bezpośrednio podnoszą produkcyę rolniczą, a tem samem są dla rolnictwa jeszcze donioślejsze od wymienionych wielkich robót wodnych, — to ze względu na podwyższenie corocznej dotacyi państwowego funduszu melioracyjnego z półtora na cztery miliony koron począwszy od r. 1902. Jeżeli bowiem kraj ma korzystać z podwyższenia dotacyi funduszu melioracyjnego w wysokości odpowiadającej potrzebie i obszarowi gruntów uprawnych, t. j. około 30% sumy 2,500.000 K, czyli 750.000 K, to równocześnie skarb kraju w myśl postanowień państwowej ustawy melioracyjnej ponieść musi wydatek przynajmniej w tej samej wysokości.

Gdy zaś obecne wydatki funduszu krajowego na regulacyę systematyczną rzek karpackich wynoszą w rubr. XIII. poz. 227. 462.568 K
a na melioracye w rubr. XIII. poz. 229 . . . 436.726 „
razem . . 899.294 K
czyli okrągło . . 900.000 „

okaże się w najbliższej przyszłości potrzeba podwyższenia dotacyi krajowej na odpowiednie poparcie publicznych przedsiębiorstw melioracyi do sumy 900.000+750.000 K = **1,650.000 K.**

Wydatki więc kraju na budowle wodne i melioracye wzrosną prawdopodobnie już od r. 1904 do sumy 1,650.000+2.023.600 = **3,673.600 K.**

Jak długo kraj czerpać musi dochody przeważnie z podatków bezpośrednich, t. j. z ludności obciążonej najwięcej bo także na rzecz powiatów i gmin, a w szczególności jak długo państwo nie przyjdzie krajom z pomocą na pokrycie wydatków na cele ekonomiczne, podobnie jak w Prusiech, gdzie przeznaczona na te cele dotacya państwowa rozdzieloną bywa między prowincye w połowie wedle obszaru, a w połowie wedle liczby ludności prowincyj, — jest jasnem, że kraj tak wielkich, a dla jego rozwoju nieodzownych wypatków produktywnych z dotychczasowych źródeł dochodu nie jest w stanie pokryć.

Wydział krajowy pozwala sobie tedy wyrazić zdanie, że obecnie nadszedł okres tak ciężki dla finansów kraju, że państwo powinno mu przyjść z pomocą podobnie, jak innym pod względem ekonomicznym słabym krajom.

Forma tej pomocy państwa dla innych krajów była różnorodna I tak:

Wedle §. 7. państwowej ustawy melioracyjnej może c. k. Ministerstwo rolnictwa udzielać krajom w wyjątkowych wydadkach pożyczek z funduszu melioracyjnego do wysokości połowy zasiłku krajowego przyznanego dla przedsiębiorstwa melioracyjnego. Z tego postanowienia ustawy korzystają przeważnie małe kraje alpejskie i Dalmacya, spłacając udzielone bezprocentowe pożyczki z reguły po ukończeniu robót przy danem przedsiębiorstwie.

We Vorarlbergu przeprowadza się roboty melioracyjne, t. j. regulacyę potoków i rowy osuszające wyłącznie kostem skarbu państwa (dotacyi budowli wodnych przeznaczonej na regulacyę rzek spławnych) w sumie 2,190.500 K, która wedle preliminarza państwowego na r. 1902 ma być przekroczoą o 400.000 K, wobec Rady państwa uzasadnia się zaś to zarządzenie interesem regulacyi granicznego Renu, jakkolwiek często te rowy i potoki nie mają ujścia do Renu, lecz do jeziora Bodeńskiego (Lustenauer Graben, Dornbirner Ache). Jeżeli zaś chodzi o zabudowanie potoków górskich, do czego kraj i państwowy fundusz melioracyny winnyby się przyczynić 50%, to dla ulżenia krajowi ciężaru przyznaje się osobny 90% zasiłek ze sumy kosztorysowej 1,540.000 K i wstawia się ten zasiłek w etat Ministerstwa rolnictwa, (tyt. 3 §. 4. preliminarza na r. 1902), tak iż ostatecznie kraj uiszcza datek w wysokości tylko 10% (ustawa kraj. Vorarlberska z d. 9. maja 1897).

W Austryi górnej przeprowadza się wprawdzie regulacyę rzek i zabudowania potoków górskich przy 50% zasiłków z państwowego funduszu melioracyjnego na podstawie państwowej ustawy melioracyjnej, ale że każdy ten potok, lub rzeczka wpada za pośrednictwem rzek większych do Dunaju

lub przepływa popod jakiś most na gościńcu państwowym, udziela się z dotacyi drogowej i wodnej etatu Ministerstwa spraw wewnętrznych takie zasiłki, ażeby kraj nie potrzebował przyczynić się wyższym datkiem, aniżeli $27^1/_2\%$ (ośm ustaw krajowych górno-austryackich z d. 6. sierpnia 1900 Dz. u. kraj. Nr. 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35 i 36).

W Karyntyi udzielono ze skarbu państwa krajowi bezprocentowej pożyczki w kwocie 882.000 K na pokrycie datku krajowego do kosztów regulacyi rzeki Gail zwrotnego w 20 rocznych ratach po ukończeniu regulacyi (ustawa z dnia 19. kwietnia 1875 Dz. u. p. Nr. 97 i z dnia 13. marca 1883 Dz. u. p. Nr. 30), na pokrycie zaś datku konkurencyjnego do regulacyi Drawy bezprocentowej pożyczki w kwocie 666.666 K.

W Styryi udzielił skarb państwa krajowi na pokrycie 40% datku krajowego do kosztów regulacyi rzeki Mur w sumie 560.000 K płatnego w latach ośmiu (1901—8) po 70.000 K bezprocentowej pożyczki w wysokości połowy datku płatnej w 8 ratach w czasie budowy po 35.000 K, a zwrotnej w 20 ratach rocznych po skończeniu budowy z dotacyi budowli wodnych (etat Ministerstwa spraw wewnętrznych), na pokrycie zaś krajowego datku do kosztów konserwacyi Mury od Gracu do węgierskiej granicy w sumie 900.000 K. płatnego w ratach 10 od r. 1896 do 1905 po 90.000 K. zaliczki bezprocentowej w pełnej wysokości datku (90.000 K) w latach 1896—1899 a po 42.000 K w latach 1900 do 1905 z etatu Ministerstwa skarbu „ogólny zarząd kasowy".

Wydział krajowy dalekim jest od stawiania żądań, ażeby regulacye rzek i melioracye w Galicyi miały być przeprowadzone wyłącznie; lub przy 90%, względnie $72^1/_2\%$ udziale skarbu państwa w kosztach, jak to się dziś praktykuje we Vorarlbergu i Austryi górnej, a po powodzi w r. 1882 miało miejsce w Tyrolu, nie uważa też za wskazane korzystać z postanowienia §. 7. państwowej ustawy melioracyjnej ze względu na liczne żądania stawiane do państwowego funduszu melioracyjnego ze strony wszystkich krajów koronnych, sądzi jednak, że w ciągu nadchodzącego 20-letniego okresu wielkich robót publicznych od r. 1904—1923, który będzie najcięższym dla finansów naszego kraju, Galicya powinna liczyć na pomoc państwa przynajmniej we formie bezprocentowej pożyczki na częściowe pokrycie datków krajowych na regulacyę rzek i na melioracye, a to z etatu Ministerstwa skarbu „ogólny zarząd kasowy", z którego inne kraje na podobne cele uzyskały bezprocentowe pożyczki, a z którego też miasto Praga otrzymać ma zasiłek 16,000.000 K płatnych w 10 ratach rocznych po 1,600.000 K od r. 1902.

Wydział krajowy sądzi, że kraj nasz wśród tak trudnych warunków liczyć powinien na udzielenie bezprocentowej pożyczki ze skarbu państwa celem ułatwienia spłaty datków krajowych do kosztów regulacyi rzek i melioracyj, choćby nie w tej mierze, jak inne kraje, to przynajmniej w wysokości po **1,000.000 K** wciągu lat dwudziestu 1904—1923, razem 20,000.000 K, zwrotnej w 40 ratach rocznych po 500.000 K w latach 1924 do 1963, t. j. w wysokości około 40% corocznej potrzeby na regulacye rzek i wykonanie publicznych robót melioracyjnych, obliczonej powyżej w sumie **2,423.600 K** i przedkłada w tym celu Wysokiemu Sejmowi do uchwały rezolucyę wystosowaną do c. k. Rządu.

V. Uzasadnienie rubryki XIII. preliminarza wydatków funduszu krajowego na rok 1902.

Na rok 1902 preliminuje Wydział krajowy wydatki w rubryce XIII. w sumie . . . . . 1,469.003 K.
w porównaniu zatem z kwotą uchwaloną przez Wys. Sejm na rok 1901 . . . . . 1,234.290 K.
więcej o . . . . . 234.713 K.

Ponieważ przeważna część wydatków została już uzasadnioną w wyjaśnieniach do preliminarza krajowego na r. 1902, pozostają do umotywowania wydatki na galic. oddział państwowego biura hydrograficznego, na lokalne regulacye rzek niespławnych i na popieranie drobnych melioracyj.

Do poz. 224:

Na utrzymanie galicyjskiego oddziału państwowego biura hydrograficznego wstawił Wydział krajowy zasiłek w wysokości uchwalonej przez Wysoki Sejm w r. 1900 na wniosek komisyi budżetowej t. j. 16.000 koron, a to z powodów wyłuszczonych w sprawozdaniu melioracyjnem z d. 29. marca 1901 l. 14.141 (pag. 26).

Nadesłane odezwą c. k. Namiestnictwa z d. 11. października 1901 l. 108.122 sprawozdanie tego oddziału przedkładamy Wysokiemu Sejmowi
Alegat 3. w załączeniu.

Do poz. 228:

Na lokalne regulacye rzek niespławnych preliminuje Wydział krajowy w myśl uchwały Wys. Sejmu z dnia 6. października 1882 tytułem zasiłków krajowych sumę 137.498 K., w porównaniu z r. 1901 niższą o 2.756 K., a mianowicie:

a) Na regulacyę Skawy:

1) od Jaroszowic do mostu powiatowego w Witanowicach 5.560 K.

Z powodu uszkodzenia przez tegoroczne lody tam faszynowych na te przestrzeni Skawy, wykonanych przy pomocy państwa i kraju, zaprojektowało c. k. Namiestnictwo wzmocnienie tych tam narzutem kamiennym i odniosło się odezwą z d. 19. marca 1901 l. 20.993 do Wydziału krajowego o pokrycie połowy kosztów tych robót w kwocie 16.679 K. 6 g.

Ze względu na nagłość robót przyznał Wydział krajowy I. ratę 50% zasiłku krajowego w kwocie 5.560 K. z dotacyi dyspozycyjnej na lokalne regulacye rzek niespławnych i uprasza Wysoki Sejm o uchwalenie dalszych 2 rat w kwotach okrągłych po 5.560 K. w budżetach krajowych r. 1902 i 1903.

2. od Witanowic do Graboszyc 7.291 K.

Koszta regulacyi tej przestrzeni Skawy obliczyło c. k. Namiestnictwo na 101.324 K. 73 gr., z czego przypada na koszta zarządu kwota 2.139 K.

Gdy strony interesowane zobowiązały się pokryć kwotę 33.239 K. i oddać część gruntów pod przekopy potrzebnych w wartości 2.952 K. w zamian za stare łożyska, oświadczyło c. k. Namiestnictwo w odezwie z d. 19. lipca 1901 l. 55.479 gotowość przedłożenia c. k. Ministerstwu spraw wewnętrznych wniosku na pokrycie z państwowej dotacyi wodnej połowy przez konkurencyę niepokrytych kosztów budowy i całych kosztów zarządu, w łącznej sumie 35.112 K. 39 gr., jeżeli fundusz krajowy pokryje pozostałą resztę kosztów 32.973 K. 39 gr.

Z uwagi, że wedle uchwalonego przez Wys. Sejm dnia 2. lipca 1901 projektu ustawy o regulacyi rzek koszta regulacyi Skawy pokrywać ma w stosunku 60% państwowy fundusz kanałowy, fundusz krajowy zaś wspólnie ze stronami interesowanemi w stosunku 40%, oświadczył Wydział krajowy w odezwie z d. 25. września 1901 l. 56.360 gotowość przedłożenia Wys. Sejmowi wniosku na udzielenie zasiłku w kwocie okrągłej 7.291 K., która wraz z datkami stron uzupełnia prestacyę do 40% sumy 40.530 K. i wstawił tę kwotę do preliminarza krajowego na r. 1902.

3. Pod Trzebieńczycami 4.261 K.

Na regulacyę Skawy pod Trzebieńczycami, której koszta obliczono na 55.500 K. (wraz z kosztami zarządu 1.681 K. 87 gr.) zażądało c. k. Namie-

stnictwo odezwą z d. 26. sierpnia 1901 l. 75.300 udzielenia 33⅓% zasiłku krajowego w kwocie 17.939 K. 38 gr.

Ponieważ gmina Trzebieńczyce zobowiązała się przyczynić datkiem 33⅓% w kwocie 17.939 K., oświadczył Wydział krajowy w odezwie z dnia 25. września 1901, l. 59.480 gotowość przedłożenia Wys. Sejmowi wniosku na uzupełnienie tego datku do 40% po myśli uchwalonego przez Wys. Sejm projektu ustawy o regulacyi rzek i wstawił to uzupełnienie w kwocie 4.261 K. do preliminarza na rok 1902.

b) Na regulacyę Raby:

1. pod Pcimiem, II. rata 4046 K.

Dla ochrony gościńca państwowego i gruntów nadbrzeżnych okazała się konieczna potrzeba lokalnej regulacyi Raby pod Pcimiem, której koszta wedle odezwy c. k. Namiestnictwa z dnia 25. lutego 1901 l. 7.357 obliczono na 37.147 K. 43 gr. (łącznie z kosztami zarządu 728 K. 36 gr.). Gdy państwowa dotacya budowli wodnych pokrywa ⅓ część kosztów i całe koszta zarządu w sumie 12.868 K. 5 gr., a państwowy fundusz drogowy ⅓ część w kwocie 12.139 K. 69 gr., przyznał Wydział krajowy odezwą z dnia 16. kwietnia 1901 l. 15.638 pierwszą ratę 33⅓% datku krajowego w kwocie 4.047 K. z dotacyi dyspozycyjnej na lokalne regulacye rzek niespławnych i uprasza Wysoki Sejm o uchwalenie dalszych 2 rat po 4.046 K. w budżetach krajowych r. 1902 i 1903.

2. pod Lubieniem, II. rata (ostatnia) 2.250 K.

Celem zabezpieczenia gościńca państwowego i gruntów nadbrzeżnych zaprojektowało c. k. Namiestnictwo lokalną regulacyę Raby pod Lubieniem, której koszta obliczone na 13.500 K. pokryć ma po ⅓ części państwowa dotacya wodna i drogowa, tudzież fundusz krajowy.

Ze względu na nagłość robót przyznał Wydział krajowy odezwą z dnia 12. lipca 1901 l. 44.039 pierwszą ratę 33⅓% zasiłku krajowego w kwocie 2.250 K. z dotacyi dyspozycyjnej na lokalne rygulacye rzek niespławnych i uprasza Wys. Sejm o uchwalenie drugiej raty w tej samej wysokości w budżecie r. 1902.

3. pod Gdowem 2.520 K.

Odezwą z dnia 25. września 1901 l. 80.389 zażądało c. k. Namiestnictwo udzielenia 33⅓% zasiłku krajowego w kwocie 12.017 K. 34 gr. na lokalną regulacyę Raby pod Gdowem, której koszta pokrywają w stosunku po 33⅓% gmina Gdów i państwowa dotacya wodna.

Ze względu na udział kraju i stron interesowanych unormowany w uchwalonym przez Wys. Sejm d. 2. lipca 1901 projekcie ustawy o regulacyi rzek w stosunku 40% oświadczył Wydział krajowy w odezwie z d. 8. października 1901 l. 66.837 gotowość przedłożenia Wys. Sejmowi wniosku na przyznanie zasiłku krajowego w kwocie 2.520 K., który uzupełnia datek gminy do 40%, i wstawił tę kwotę do preliminarza krajowego na r. 1902.

4. Pod Targowiskami, II. rata 4.560 K.

Wedle wyjaśnienia zamieszczonego w sprawozdaniu z d. 29. marca 1901 l. 14.141 (alegat 53 do stenogr. sprawozdań sejmowych z r. 1900-1) mają być wypłacone z funduszu krajowego na tę regulacyę jeszcze 2 raty 33⅓% zasiłku krajowego po 4.560 K. w latach 1902 i 1903.

5. od Gawłowa do Bogucic i pod Bieńkowicami, II. rata (ostatnia) 27.067 K.

Wskutek kilkakrotnych uchwał Wys. Sejmu powziętych nad petycyami gmin Gawłówek i Mikluszowice powiatu Bocheńskiego zarządził Wydział krajowy opracowanie projektu lokalnej regulacyi Raby w gminach Gawłów, Baczków, Mikluszowice, Majkowice i Bogucice na długości 4.080 m. i pod Bieńkowicami na długości 800 m., której koszta obliczono na 260.000 K.

Z zaprojektowanych robót należałoby przedewszystkiem wykonać 5 przekopów i zamknięć, których koszta łącznie z wykupnem gruntów wynoszą 162.400 K. resztę zaś dopiero po zrealizowaniu przekopów.

Ponieważ zaprojektowana regulacya jest nieodzownym warunkiem przeprowadzenia obustronnego obwałowania Raby, odniósł się Wydział krajowy odezwą z d. 16. kwietnia 1901 l. 47.474/1900 do c. k. Namiestnictwa o wyjednanie u c. k. Ministerstwa rolnictwa i spraw wewnętrznych $33^1/_3\%$ zasiłków po $54133^1/_3$ K. (z państwowej dotacyi wodnej i państwowej dotacyi dyspozycyjnej na drobne melioracye) płatnych w 2 ratach rocznych, a to ze względu na ubóstwo insteresowanych gmin, które do kosztów tej regulacyi nie mogą się przyczynić datkami.

Pierwszą ratę $33^1/_3\%$ datku krajowego postanowił Wydział krajowy pokryć z dotacyi dyspozycyjnej na lokalne regulacye rzek niedrugą zaś ratę w kwocie 27.065 K. wstawił do preliminarza krajowego na r. 1902 i w oczekiwaniu przychylnej decyzyi c. k. Rządu uprasza o jej uchwalenie.

c) Na regulacyę Dunajca.

1. Od Gołkowic do ujścia Popradu, V. rata (ostatnia) 8.325 K.

(Uzasadniono w poprzednich sprawozdaniach melioracyjnych. Zauważa się przytem, że dla przyspieszenia robót zaasygnowano na żądanie c. k Namiestnictwa odezwą z d. 5. grudnia 1901 l. 78.864 na rachunek V. raty zasiłku krajowego kwotę 9.769 K. z dotacyi dyspozycyjnej, wskutek czego V. ratę wstawiono w kwocie 8.325 K. zamiast pierwotnie przewidzianej 18.094 K.)

2. między Gołkowicami a Podrzeczem 7.560 K.

Odezwą z d. 10. lipca 1901 l. 62.411 zażądało c. k. Namiestnictwo udzielenia 50% zasiłku z funduszu krajowego na uzupełnienie regulacyi Dunajca między Gołkowicami a Podrzeczem, którego koszta obliczono na 18.900 K.

Ze względu na unormowany 40% udział kraju w kosztach regulacyi rzek, jaka ma być przeprowadzoną wedle uchwalonego przez Wys. Sejm d. 2. lipca 1901 projektu ustawy postanowił Wydział krajowy wstawić na ten cel 40% zasiłek w kwocie 7.560 K. do preliminarza krajowego na r. 1902, o czem zawiadomił c. k. Namiestnictwo odezwą z 2. sierpnia 1901 l. 47.518

d) Na regulacyę Wisłoki.

1. pod Zawadką, Przeczycą i Kamienicą (do r. 1903), II. rata 7.146 K.
2. pod Kędzierzem i Żyrakowem, II. rata 8.038 K.

(Uzasadniono w poprzedniem sprawozdaniu melioracyjnem pag. 27. i 28.).

e) Na regulacyę Sanu pod Krasiczynem i Korytnikami (do r. 1903) II. rata 4530 K.

Zamiast 6.242 K. preliminuje się zasiłek mniejszy 4.530 K., gdyż ze względu na nagłość robót zaasygnowano już nadwyżkę z dotacyi dyspozycyjnej na żądanie c. k. Namiestnictwa (L. W. 56937/00).

f) Na regulacyę Wisłoka pod Rzeszowem i Drabinianką I. rata 12.000 K.

W myśl uchwały Wys. Sejmu z d. 10. lutego 1898 zarządziło c. k. Namiestnictwo opracowanie systematycznej regulacyi Wisłoka pod Rzeszowem i Drabinianką na długości 4 km., której koszta obliczono na 153.000 K. (łącznie z kosztami zarządu 1.852 K. 80 gr.).

Do kosztów tej regulacyi mają się przyczynić strony

interesowane kwotą	17.823,79 K.
Wydział pow. Rzeszowski datkiem . . .	4.000,— K.
Razem . .	21.823,79 K.,

niepokryta zaś reszta kosztów ma być rozdzieloną po połowie na kraj i państwową dotacyę wodną.

W celu umożliwienia wykonania tej od dawna przez właścicieli nadbrzeżnych gruntów i miasto Rzeszów żądanej regulacyi postanowił Wydział krajowy przedłożyć Wysokiemu Sejmowi wniosek na przyznanie zasiłku krajowego w sumie 64.661 K. 70 gr. i wstawić I. ratę tego zasiłku w kwocie 12.000 K. do preliminarza krajowego na rok 1902 z zastrzeżeniem, że projekt techniczny zatwierdzi c. k. Ministerstwo spraw wewnętrznych.

g) Na regulacyę Stryja pod Hnizdyczowem, III. rata (ostatnia) 5.000 K.

h) Na regulacyę Świcy pod Sokołowem i Łanami sokołowskimi, VIII. rata (ostatnia) 6.344 K.

(Zasiłki te uzasadniono w poprzedniem sprawozdaniu melioracyjnem pag. 29).

i) Na premiowanie zawiklania odsypisk 1.000 K, jak na r. 1901.

k) Do dyspozycyi Wydziału krajowego 20.000 K, jak na r. 1901.

Do poz. 229.

Pierwsze raty 40% zasiłków krajowych:

pod lit. k) na regulacyę potoków Sołotwy i Rokituy z dopływami w kwocie 29.600 K;

pod lit. l) na regulacyę rzeki Łęgu w powiatach niżańskim i kołbuszowskim w kwocie 30.000 K;

uzasadniono w I. części niniejszego sprawozdania.

Do poz. 231.

Na popieranie mniejszych robót melioracyjnych w myśl uchwały Wys. Sejmu z dnia 26. listopada 1889 preliminuje Wydział krajowy na rok 1902 dotacyę 166.996 K, wyższą o 57.740 K. aniżeli na r. 1901, a mianowicie:

a) Na konserwacyę osuszenia bagien Rudnickich 2.800 K jak na r. 1901.

b) Na drenowanie gruntów włościańskich,

II. rata funduszu zapomogowego 50.000 K w myśl uchwały Wys. Sejmu z dnia 5. lipca 1901.

c) Na regulacyę Lubaczówki pod Czerwoną wolą, II. rata (do r. 1903), 4.480 K.

Do kosztów tej regulacyi obliczonych na 31.000 K przyczyniają się prywatne strony interesowane wraz z Wydziałem powiatowym w Jarosławiu datkami w sumie 4.124 K 64 g, tak iż na fundusz krajowy i państwową dotacyę dyspozycyjną na drobne melioracye przypada po 13.437 K 68 g. Pierwszą ratę zasiłku krajowego w kwocie 4.480 K uchwalił Wys. Sejm w budżecie r. 1901, pozostają zatem jeszcze do wypłaty 2 raty po 4.480 K. w latach 1902 i 1903.

Przyznany reskryptem c. k. Ministerstwa rolnictwa z d. 1. lipca 1901 l. 4.752 zasiłek państwowy w kwocie okrągłej 13.438 K. zostanie wypłacony w trzech ratach począwszy od r. 1902.

d) Na drenowanie gruntów OO. Bonifratrów w Zebrzydowicach, I rata (do r. 1904) 3.200 K.

Reskryptem z d. 9. maja 1901 l. 10.867 udzieliło c. k. Ministerstwo rolnictwa Konwentowi Braci miłosierdzia w Zebrzydowicach pod Kalwaryją na drenowanie 180 morgów gruntów, którego koszta obliczono na 31.800 K., zasiłku w kwocie 9.600 K. płatnego w 3 równych ratach rocznych, począwszy od r. 1901.

Gdy wymieniony konwent utrzymuje szpital dla chorych (28 łóżek) wyłącznie z posiadłości gruntowej, która z powodu nieprzepuszczalnego podglebia wymaga drenowania, i z tego powodu jako instytucya humanitarna zasługuje na poparcie, postanowił Wydział krajowy w uwzględnieniu prośby przeora konwentu uchwałą z d. 13. czerwca 1901 l. 36.856 przedłożyć Wys. Sejmowi wniosek na przyznanie dalszej subwencyi 9.600 K. płatnej w 3 ratach od r. 1902 do r. 1904 po 3.200 i uprasza o uchwalenie pierwszej raty tej subwencyi w budżecie r. 1902.

e) Na zabudowanie potoku Rychwałd w dorzeczu Biały 19.500 K.

Na wniosek Wydziału krajowego zarządziło c. k. Ministerstwo rolnictwa opracowanie projektu zabudowania potoku Rychwałd (w gminie Łowczó, wek pow. Tarnowskiego), który wyrządza znaczne szkody przez zasypywanie kamieniami i rumowiskiem uregulowanego już łożyska Biały. Koszta kunety kamiennej przy ujściu tego potoku do Biały, progu murowanego, 1 zapory kamiennej i 3 zapor drewnianych, ubezpieczeń brzegów budowlami faszynowemi, tudzież zalesienia stoków i szutrowisk obliczono na 35.892 K. 23 gr. a wraz z kosztami zarządu okrągło na 39.000 K.

Ze względu na nagłość tego zabudowania odniósł się Wydział krajowy odezwą z d. 25. września 1901 l. 23.512 do c. k. Namiestnictwa o wyjednanie u c. k. Ministerstwa rolnictwa zarządzenia robót w ciągu r. 1902 kosztem kraju i państwowej dotacyi dyspozycyjnej na drobne melioracye.

W oczekiwaniu, że c. k. Ministerstwo rolnictwa przychyli się do wniosku Wydziału krajowego, upraszamy Wys. Sejm o uchwalenie 50% zasiłku na ten cel w kwocie 19.500 K. w budżecie r. 1902.

f) Na regulacyę Jasiółki pod Sądkową, Roztokami i Zimnowodą 3.306 K.

Uchwalony przez Wys. Sejm w budżecie r. 1899 zasiłek na tę regulacyę w kwocie 3.306 K. nie mógł być we właściwym czasie użytym z powodu zwłoki w udzieleniu koncesyi na budowę przez c. k. Starostwo w Jaśle.

Aby więc umożliwić wykonanie tej lokalnej regulacyi, wstawił Wydział krajowy ponownie zasiłek krajowy w przyznanej wysokości do preliminarza krajowego na r. 1902, zwłaszcza że przyrzeczony zasiłek państwowy jest płynnym do r. 1902.

g) Na zabudowanie potoku Bzinki w gminie Brzyszcze pow. Żółkiewskiego, I rata (do r. 1904) 8.333 K.

Na prośbę gminy Brzyszcze popartą przez Wydział powiatowy Żółkiewski odniósł się Wydział krajowy odezwą z d. 23. listopada 1900 l. 77.774 do c. k. Namiestnictwa o wyjednanie u c. k. Ministerstwa rolnictwa opracowania projektu zabudowania potoku Bzinki, tak dla ochrony gruntów od zniszczenia, jak i zabezpieczenia komunikacyi.

Odezwą z d. 6. sierpnia 1901 l. 84.217 zakomunikowało nam c. k. Namiestnictwo reskrypt c. k. Ministerstwa rolnictwa z d. 19. lipca 1901 l. 18.222, wedle którego to Ministerstwo zgodnie z wnioskiem Wydziału krajowego oświadcza gotowość udzielenia zasiłku państwowego w wysokości 50% kosztów obliczonych na 50.000 K., tj. 25.000 K. płatnego w trzech ratach począwszy od r. 1902.

Wydział krajowy uprasza tedy Wys. Sejm o przyznanie na to zabudowanie zasiłku 25.000 K. i wstawienie I raty 8.333 K. do preliminarza krajowego na r. 1902.

h) Na osuszenie gruntów w gm. Zapytów pow. Lwowskiego 5.867 koron.

Na prośbę gminy Zapytów popartą przez Wydział powiatowy lwowski zarządził Wydział krajowy opracowanie projektu osuszenia 468 morgów gruntów włościańskich w tej gminie, którego koszta obliczono na 17.600 K.

Gdy Rada gminna uchwałą zatwierdzoną przez Wydział powiatowy zobowiązała się pokryć $^1/_3$ część kosztów i wykonane roboty w należytym stanie utrzymywać, postanowił Wydział krajowy przedłożyć Wys. Sejmowi wniosek na udzielenie $33^1/_3\%$ procent zasiłku w kwocie 5.867 K. i odniósł się odezwą z d. 26. listopada 1901 l. 80.506 do c. k. Namiestnictwa o wyjednanie u c. k. Ministerstwa rolnictwa dalszego zasiłku w tej samej wysokości z państwowej dotacyi dyspozycyjnej na popieranie drobnych melioracyj.

i) Na urządzenie wodociągu w gminie Wyspa powiatu Rohatyńskiego 4.250 koron.

Wydatek ten uzasadniono w osobnem sprawozdaniu.

k) Na zabudowanie debr w gminie Zołczów powiatu Rohatyńskiego 3.500 koron.

Na prośbę gminy Zołczów popartą przez Wydział krajowy zarządziło c. k. Ministerstwo rolnictwa opracowanie projektu zabudowania parowów w tej gminie, którego koszta obliczono na 7.000 K. Gdy c. k. Ministerstwo rolnictwa reskryptem z d. 19. września 1901 l. 22.978 przyznało na to zabudowanie 50% zasiłek państwowy w kwocie 3.500 K., Wydział krajowy uprasza Wys. Sejm o uchwalenie na ten cel zasiłku krajowego w tej samej wysokości.

l) Na zabudowanie debr w dorzeczu Złotej Lipy (pow. Brzeżany) 28.300 K.

Na wniosek Wydziału krajowego zarządziło c. k. Ministerstwo rolnictwa opracowanie projektu zabudowania debr w gminie Sarańczuki powiatu brzeżańskiego, które to debry zasypują kamieniami uregulowane łożysko Złotej Lipy położone bezpośrednio przy stokach pagórków.

Gdy projekt techniczny w ciągu roku bieżącego został zreambulowany przez delegatów c. k. Ministerstwa rolnictwa i Wydziału krajowego, postanowił Wydział krajowy przedłożyć Wys. Sejmowi wniosek na przyznanie 50% datku celem pokrycia kosztów obliczonych na 36.600 K. i odniósł się odezwą z d. 4. października 1901 l. 65.652 do c. k. Namiestnictwa o wyjednanie u c. k. Ministerstwa rolnictwa dalszego zasiłku w tej samej wysokości i zarządzenie robót z wiosną r. 1902.

m) Na osuszenie pastwiska gminnego w Sulatyczach (pow. Żydaczów) 2.060 K.

Na prośbę gm. Sulatycze popartą przez Wydział powiatowy w Żydaczowie zarządził Wydział opracowanie projektu osuszenia 62 morgów pastwiska gminnego, którego koszta obliczono na 6.180 K.

Ponieważ gmina wedle uchwały Rady gminnej z d. 16. września 1901 zatwierdzonej przez Reprezentacyę powiatową zobowiązała się pokryć $^1/_3$ część kosztów i wykonane roboty utrzymywać w należytym stanie, odniósł się Wydział krajowy odezwą z d. 29. października 1901 l. 72.479 do c. k. Namiestnictwa o wyjednanie $33^1/_3$% zasiłku państwowego a zarazem wstawił $33^1/_3$% zasiłek krajowy w kwocie 2.060 K. do preliminarza krajowego na r. 1902.

n) na regulacyę potoku Siwki w Dolinie 9.250 K.

Na prośbę c. k. krajowej Dyrekcyi skarbu zarządził Wydział krajowy opracowanie projektu lokalnej regulacyi potoku Siwki w Dolinie, od której przeprowadzenia zależnem jest odbudowanie spalonej saliny, gdyż grunta należące do saliny znajdują się pod zalewem tego potoku.

Gdy c. k. Ministerstwo skarbu reskryptem z d. 2. sierpnia 1901 r. l. 46.816 oświadczyło gotowość przyczynienia się do kosztów tej regulacyi obliczonych na 27.500 K., datkiem w kwocie 9.000 K. postanowił Wydział krajowy przedłożyć Wys. Sejmowi wniosek na pokrycie połowy reszty kosztów w kwocie 9.250 K. celem przyspieszenia odbudowania saliny, które niewątpliwie leży w interesie kraju, a zarazem odniósł się odezwą z d. 10. sierpnia 1901 r. l. 53.811 do c. k. Namiestnictwa o wyjednanie zasiłku w tej samej wysokości 9.250 K. z państwowej dotacyi dyspozycyjnej na drobne melioracye.

C. k. Ministerstwo rolnictwa przyznało reskryptem z d. 26. września 1901 r. l. 23.090 zasiłek w proponowanej przez Wydział krajowy wysokości; upraszamy tedy Wys. Sejm u uchwalenie zasiłku krajowego 9.250 K. w budżecie r. 1902.

o) Na osuszenie gruntów w gminie Widynów pow. Śniatyńskiego 6.000 koron.

Na prośbę gminy i obszaru dworskiego Widynów zarządził Wydział krajowy opracowanie projektu osuszenia 746 morgów, którego koszta preliminuje Stanisławowska ekspozytura kraj. biura melioracyjnego na 18.000 K.

Ponieważ strony interesowane zobowiązały się pokryć $^1/_3$ część kosztów i wykonane roboty w odpowiednim stanie utrzymywać, a c. k. Ministerstwo rolnictwa reskryptem z d. 7. listopada 1901 r. l. 23.870 przyznało na tę melioracyę $33^1/_3$% zasiłek państwowy, wstawił Wydział krajowy do preliminarza krajowego na rok 1902 zasiłek w tej samej wysokości 6.000 K.

p) Na regulacyę Seretu pod Tudorowem (pow. Husiatyn) I. rata 6.150 koron.

Lokalna regulacya Seretu pod Tudorowem i Byczkowcami, na którą Wys. Sejm w budżetach r. 1898 i 1899 przynał zasiłek w sumie 10.200 K., nie mogła być w granicach pierwotnej sumy kosztorysowej wykonaną, gdyż Wydział powiatowy Husiatyński natrafił na wielkie trudności w zakupnie faszyn i palików, wskutek czego też nie przystąpiono nawet do rozpoczęcia robót.

Z tego powodu zarządził Wydział krajowy przerobienie kosztorysu w tym kierunku, że zamiast pierwotnie projektowanych budowli faszynowych przewidziano w kosztorysie budowle kamienne (po cenie podanej przez delegata Wydziału powiatowego p. Kazimierza Cieńskiego 5 K. na 1 m.^{3} grubego kamienia z Białego Potoku z dostawą na brzeg Seretu).

Koszta budowli kamiennych obliczono na 26.500 K., a że konkurencya uiszcza tylko datek w kwocie 2.200 K., pozostaje do pokrycia z funduszu krajowego i państwowej dotacyi dyspozycyjnej na drobne melioracye 24.300 K.

Gdy c. k. Ministerstwo rolnictwa reskryptem z 3. lipca 1901 r. l. 5.510 przyznało zasiłek państwowy w wysokości połowy nie pokrytej potrzeby t. j. 12.150 K., uprasza Wydział krajowy Wys. Sejm o uchwalenie zasiłku krajowego na tę regulacyę w tej samej wysokości, gdyż zasiłki uchwalone w budżetach z r. 1898 i 1899 nie są już płynnymi.

Pierwszą ratę zasiłku krajowego w kwocie 6.150 K. wstawiono do preliminarza krajowego na rok 1902, druga zaś rata w kwocie 6.000 K. wstawioną zostanie do preliminarza na r. 1903.

r) Na subwencyonowanie fabryk drenarskich 10.000 K.

s) do dyspozycyi Wydziału krajowego 10.000 K.

preliminuje się dotacyę w tej samej wysokości jak na rok 1901.

Do poz. 232.

Zgodnie z wnioskiem inżyniera fachowego dla kultury torfowej uczynionym w porozumieniu z państwowym inspektorem tej kultury preliminuje Wydział krajowy na subwencyonowanie doświadczeń w 13 miejscowościach 6.200 K., a na subwencyonowanie kultur włościańskich na osuszonych bagnach Stojanowskich i Oleskich, jak w r. 1901, 2.000 K., razem na r. 1902 8.200 K. czyli w porównaniu z r. 1901 mniej o 1.800 K.

Z preliminowanych na r. 1901 wydatków odpada zasiłek 1.000 K. na pole doświadczalne w Żukowie, gdyż gmina zajęła stanowisko odporne i odmówiła przedłożenia deklaracyi co do utrzymywania robót, które miały być wykonane wyłącznie kosztem państwa i kraju, oprócz tego zaś zasiłki na doświadczenia w Domażyrze i Czernicy, gdyż trzyletni okres przyrzeczonego subwencyonowania już upłynął.

Natomiast wstawiono zasiłki po 500 K. dla nowych pól doświadczalnych, które mają być założone w r. 1902 w Derewni (pow. Żółkiew) i w Byszowie (pow. Sokal).

VI. Czynności biura melioracyjnego od 1. lipca 1900 do 30. czerwca 1902.

W r. 1900—1 czynnych było w biurze melioracyjnem 38 inżynierów, z których zajmowało się:

4 prowadzeniem referatu w biurze centralnem, inspekcyami i kolaudacyami;

5 projektowaniem publicznych robót melioracyjnych;

14 kierownictwem budowy przy publicznych przedsiębiorstwach melioracyjnych;

14 projektowaniem i wykonaniem melioracyj prywatnych (w tej liczbie 2 inżynierów projektowaniem i wykonaniem kultur torfowych i nadzorowaniem pól doświadczalnych), mianowicie po 2 inżynierów w ekspozyturach Krakowskiej i Jasielskiej, po 1 inżynierze w ekspozyturach Tarnowskiej, Jarosławskiej i Stanisławowskiej, a 7 inżynierów w biurze centralnem (z tych 2 dla kultury torfowej);

wreszcie 1 inżynier referatem rybactwa i projektowaniem stawów rybnych.

Czynności biura uwidoczniają następujące szczegółowe wykazy:

A) Wykonano, rozpoczęto lub kontynuowano zdjęcia niwelacyjne i pomiary hydrotechniczne w miejscowościach i na obszarach poniżej wyszczególnionych.

Liczba porz.	Nazwisko strony i miejscowości	Regulacya wód		Melioracye prywatne			Uwaga
		na długości w km.	na obszarze w morgach	osuszenie rowami	drenowanie	nawodnienie	
				w morgach			
	a) **Ustawowe przedsiębiorstwa melioracyjne:**						
1	Wydział krajowy, regulacya górnej Trześniówki . .	18.5	—	—	—	—	Kontynuowano
2	Wydział krajowy, regulacya dopływów Bugu, Raty .	3.2	—	—	—	—	
	Błotni .	30.1	—	—	—	—	
	Ostrówki	6.2	—	—	—	—	
3	Wydział krajowy, regulacya Bugu od granicy państwa do ujścia Raty	28.8	—	—	—	—	
4	Wydział krajowy, projekt alternatywy obwałowania lewego brzegu Wisły między Krakowem a Dąbiem	3.0	—	—	—	—	
	b) **Subwencyonowane roboty melioracyjne:**						
5	C. k. Dyrekcya Skarbu we Lwowie, miejscowa regulacya potoku Siwki w Dolinie	1.5	—	—	—	—	
6	Wydział krajowy, miejscowa regulacya rzek i potoków Czerni pod Strutynem .	0.8	—	—	—	—	
7	„ pod Swaryczowem	1.2	—	—	—	—	
8	Dubii pod Swaryczowem .	0.6	—	—	—	—	
9	„ pod Rożniatowem .	0.8	—	—	—	—	
10	Świcy pod Poberężem . .	1.1	—	—	—	—	
11	Łużanki pod Hoszowem .	0.2	—	—	—	—	
12	Wydział krajowy, miejscowa regulacya Jasiołki pod Jasłem	6.0	—	—	—	—	
	i pod Jedliczem . .	4.0	—	—	—	—	
13	Wydział krajowy, regulacya potoku Wyszawy, w powiecie Jarosławskim . .	—	1.600	—	—	—	
14	Gmina Jasionka, osuszenie pastwiska i regulacya potoków	12.6	—	200	—	—	

Liczba porz.	Nazwisko strony i miejscowości	Rugulacya wód		Melioracye prywatne			Uwaga
		na długości w km.	na obszarze w morgach	osuszenie rowami	drenowanie	nawodnienie	
				w morgach			
15	Wydział krajowy, projekt alternatywy kanału Dymitrowsko-Młodochowskiego, w gminie Wojków. .	1.1	—	—	—	—	
16	Gmina Kebłów, osuszenie rowami	2.4	—	—	—	—	
17	Gmina Chrzęstów, osuszenie rowami	1.6	—	—	—	—	
18	Gminy i obszary dworskie w Górkach i Otałęży, osuszenie rowami . . .	5.5	—	—	—	—	
19	Gminy Wisłoboki, Zapytów, Stroniatyn i Podliski, w powiecie lwowskim, osuszenie łąk i pastwisk . .	—	—	500	—	—	
20	Gmina Wisenberg, osuszenie gruntów ornych . .	—	—	300	—	—	
21	Gmina i obszar dworski w Artasowie i Zwertowie, osuszenie rowami . . .	—	—	330	—	—	
22	Włościanie w Lublicy . .	—	—	—	50	—	
23	„ w Warzycach .	—	—	130	350	—	
24	„ w Niepli . . .	—	—	8	201	—	
25	Jan Cebula w Łączkach . .	—	—	—	30	—	
26	Jan Koś w Lubli	—	—	—	11	—	
27	Teofil Sawka w Rzeczycy .		—	—	11	—	
28	Gmina Pohorce	1.5	—	246	—	—	
29	Gmina Laszki gościńcowe .	2.0	—	220	—	—	
30	Gminy Wolica Baryłowa i Sieńków, kultura torfowa	—	—	656	—	—	
31	Gmina Jaworzno, kultura torfowa	—	—	10	—	—	
32	Włościanie w Nowosielcach Gniewosz	—	—	—	30	—	
33	Jan Drożdż w Jodłowniku .	—	—	—	24	—	
34	Gmina Spytkowice, osuszenie pastwiska	—	—	24	—	—	
35	Jan Sztafiński w Hecznarowicach	—	—	—	24	—	
36	Probostwo w Jaworniku . .	—	—	—	26	—	
37	Wincenty Bigaj w Żbiku .	—	—	—	4	—	
38	Jan Cwiertnia i Jan Koza w Dankowicach	—	—	—	11	—	
39	Gmina Rudawa	—	—	120	—	—	Uzupełnienie
40	Jan Paw w Osieku . . .	—	—	—	8	—	
41	Michał Matecki i Stanisław Korczyk w Jawiszowicach	—	—	—	11	—	

Liczba porz.	Nazwisko strony i miejscowości	Regulacya wód		Melioracye prywatne			Uwaga
		na długości w km.	na obszarze w morgach	osuszenie rowami	drenowanie	nawodnienie	
				w morgach			
42	Michał Papla w Janowicach	—	—	—	11	—	
43	Gmina Jankowice	—	—	100	—	—	
44	Włościanie w Krościenku niżnem	—	—	—	44	—	
45	Włościanie w Przedmieściu strzyżowskiem	—	—	—	32	—	
46	Włościanie w Szebniach . .	—	—	—	59	—	
47	Włościanie w Kalembinie .	—	—	—	60	—	
48	Ignacy Zgorlakiewicz w Bobrówce	—	—	—	6	—	
49	Wojciech Gryziecki w Pruchniku	—	—	—	8	—	
50	Gmina Koniaczów, osuszenie gruntów ornych i łąk .	—	—	200	—	—	
51	Włościanie w Niemstowie, osuszenie łąk	—	—	50	—	—	
	c) **Melioracye prywatne:**						
	α) Osuszenia i nawodnienia.						
52	JE. Kazimierz hr. Badeni w Wolicy derewlańskiej .	—	—	—	131	—	
53	w Kupczu	—	—	—	180	—	
54	Stanisław Brykczyński w Dydiatyczach	—	—	—	7	—	
55	Mikołaj Podlewski w Czernicy, regulacya potoku .	1.8	—	—	—	—	
56	Stefan Tustanowski w Zurawie	—	—	70	—	—	
57	Mieczysław Małachowski w Szczepłotach	—	—	160	—	—	
58	Władysław Balko w Budomierzu	—	—	—	18	—	
59	JO. Ks. Sapieha w Cyganach	—	—	—	—	30	
60	Ludwik Tohm w Żełdcu . .	—	—	—	145	—	
61	Elżbieta br. de Veaux w Chodorowie	—	—	—	70	—	
62	Dr. Henryk Kolischer w Piaskach	—	—	—	50	—	
63	Adolf Maly w Wołowem .	—	—	—	60	—	
64	Marya Chorośnicka w Chorośnicy	—	—	—	280	—	
65	Dr. Edward Strojnowski w Leśniowicach	—	—	—	540	—	

Liczba porz.	Nazwisko strony i miejscowości	Regulacya wód		Melioracye prywatne			Uwaga
		na długości w km.	na obszarze w morgach	osuszenie rowami	drenowanie	nawodnienie	
				w morgach			
66	Dr. Henryk Kolischer w Bratkowicach	—	—	—	115	—	
67	Włodzimierz Garapich w Czerteżu	—	—	—	327	—	
68	Stefania Kępliczowa w Świstelnikach	—	—	—	192	—	
69	Adolf br. Brunicki w Lubieniu wielkim	—	—	—	119	—	
70	Andrzej hr. Potocki w Dernowie	—	—	—	339	—	
71	Jan Breuer w Suchowoli .	—	—	—	30	—	
72	Stanisław hr. Romer w Bieździatce	—	—	—	400	—	
73	Franciszek hr. Mycielski w Wiszniowej	—	—	—	—	200	
74	Józef Wysocki w Polance Wielkiej	—	—	40	169	—	
75	Herman br. Czecz w Kozach	—	—	—	31	—	
76	Edward Filipowicz w Makowiskach	—	—	—	53	—	
77	Franciszek Bocheński w Mużyłowie	—	—	—	50	—	
78	Andrzej hr. Potocki w Krzeszowicach	—	—	—	—	50	
79	Marya hr. Gołuchowska . . w Lubaczowie .	—	—	—	40	—	
80	w Baszni . . .	—	—	—	50	—	
81	w Hucie kryształowej	—	—	—	445	—	
82	Jan Urbański w Poddębcach	—	—	—	7	—	
83	Stanisław Jędrzejowicz w Cewkowie	—	—	—	14	—	
84	Samuel Rokach w Rzeczycy	—	—	—	79	—	
85	Walery Krzeczunowicz w Kamienopolu	2.0	—	—	200	—	
86	Kapituła rz. kat. w Horiatyczach	1.0	—	—	109	—	
87	Włodzimierz Gniewosz w Sieniawie	1.6	—	20	—	—	
88	Leon Grotowski w Jaćmierzu	—	—	—	24	20	
89	Władysław Fedorowicz w Szlachcińcach	2.0	—	—	—	107	
90	Adam ks. Czartoryski w Besku	14.0	—	—	—	—	
91	JE. hr. Lanckoroński w Brzezinie	—	—	—	32	—	

Liczba porz.	Nazwisko strony i miejscowości	Regulacya wód		Melioracye prywatne			Uwaga
		na długości w km.	na obszarze w morgach	osuszenie rowami	drenowanie	nawodnienie	
				w morgach			
92	Franciszek hr. Czosnowski w Rogóźnie	—	—	—	120	—	
93	Zakład narodowy im. Ossolińskich w Przybyszu . .	—	—	—	—	86	Sławy rybne
94	Adam Krajewski w Czechach	—	—	—	—	10	„ „
95	Franciszek hr. Czosnowski w Rogóźnie	—	—	—	—	3	„ „
96	Jan Zeitleben w Zahajcach	—	—	—	—	5	„ „
97	Jan hr. Szeptycki w Dziewiętnikach	—	—	—	—	6	„ „
98	Lucyna Hallerowa w Polance Wielkiej	—	—	—	120	—	
99	Dr. Stanisław Schwarzenberg Czerny w Bonarce . . .	—	—	—	15	—	
100	Jan Chwalibóg w Grojcu .	—	—	—	150	—	
101	Andrzej hr. Potocki w Pisarach	—	—	—	360	—	
102	Józef Padlewski w Libertowie	—	—	—	100	—	
103	Stefan hr. Bobrowski w Andrychowie	—	—	—	120	—	
104	Fundacya Hallerowska w Dworach	—	—	120	—	250	
105	Dr. Odo Bujwid w Czasławiu	—	—	—	174	—	
106	Oskar Rudziński w Osieku .	—	—	—	96	—	
107	Wincenty Schmidt w Krzywaczce	—	—	—	20	—	
108	Józef Wysocki w Polance Wielkiej	—	—	100	—	100	
109	Stanisław Moraczewski w Stróży	—	—	—	100	—	
110	Józef Żuk Skarzewski w Byszowy	—	—	—	30	—	
111	Klasztor PP. Norbertanek w Modlniczu	—	—	—	140	—	
112	Michał Kubeczko w Twierdzy ad Wieprz	—	—	—	100	—	
113	Antoni Szczerbowski w Frydrychowicach	—	—	—	50	—	
114	Ludwik Chrząszcz w Graboszycach	—	—	—	80	—	
115	Stanisław Padlewski w Gaju	—	—	—	110	—	
116	Kazimierz Bzowski w Drogini	—	—	—	20	—	
117	Kazimierz Bzowski w Zasaniu	—	—	—	21	—	

Liczba porz.	Nazwisko strony i miejscowości	Regulacya wód		Melioracye prywatne			Uwaga
		na długości w km.	na obszarze w morgach	osuszenie rowami	drenowanie	nawodnienie	
				w morgach			
118	Emeryk Hess w Zaborzu .	—	—	—	150	—	
119	Klasztor PP. Benedyktynek w Staniątkach i Zakrzowie .	—	—	140	—	—	
120	Dr. Alfred Kalisz w Woli Łużańskiej	—	—	—	105	—	
121	Henryk Dolański w Radłowie	—	—	—	316	—	
122	Józef Michałowski w Witkowicach i Gnojnicy. . . .	—	—	—	45	—	
123	Janusz hr. Tyszkiewicz w Wojkowie	—	—	—	103	—	
124	Stanisław Jędrzejowicz w Jasionce . , ...	—	—	—	140	—	
125	Adolf br. Brnnicki w Słocicinie	—	—	—	6	—	
126	Ignacy Paderewski w Kąśny dolnej	—	—	—	300	6	
127	Adam Kozłowiecki w Hucie komorowskiej.	—	—	180	—	—	
128	Zdzisław hr. Tarnowski w w Wymysłowie	—	—	—	40	—	
129	Olga Wiktorowa w Wyżnem	—	—	—	84	—	
130	„ „ „ Czudcu .	—	—	—	2	—	Ogród
131	Olga Wiktorowa w Nowej wsi	—	—	—	12	—	
132	Dr. Stanisław Starowiejski w Ustrobnej	—	—	—	57	—	
133	Józef Brykczyński w Święcanach	—	—	—	52	—	
134	August Gorayski w Moderówce	1.1	—	20	—	—	
135	Marya hr. Goetzendorf Grabowska w Polance . . .	—	—	—	3	—	Ogród
136	Ks. Michał Sos w Targowiskach	—	—	—	12	—	
137	Marya z hr. Załuskich Gołaszewska w Targowiskach	—	—	—	112	—	
138	Józef Przyłęcki w Lubnie szlacheckiem	—	—	42	10	—	
139	Kazimierz Piliński w Tarnowcu	—	—	—	24	—	
140	Waleryan Stawiarski w Jedliczu	—	—	—	62	—	
141	Tadeusz Sroczyński w Gorajowicach	—	—	—	104	—	
142	Zdzisław Skrzyński w Harcie	—	—	—	3	—	Pod chmiel
143	Ludwik br. Wattmann w Niemstowie	—	—	—	270	—	

Liczba porz.	Nazwisko strony i miejscowości	Regulacya wód		Melioracye prywatne			Uwaga
		na długości w km.	na obszarze w morgach	osuszenie rowami	drenowanie	nawodnienie	
				w morgach			
144	Ordynacya ks. Lubomirskich w Przeworsku	—	—	—	7	—	Ogród
145	Ordynacya ks. Lubomirskich na folwarku Podzamcze .	—	—	—	125	—	
146	Ordynacya ks. Lubomirskich Dolne	—	—	—	88	—	
147	Ordynacya ks. Lubomirskich Kosina	—	—	—	60	—	
148	Dr. Klemens Kostheim we Włoszynie ad Wulka tanewska	—	—	—	65	—	
149	Paweł ks. Sapieha w Hrebennem	—	—	—	135	—	
150	Mieczysław Urbański w Haczowie	—	—	—	52	—	
151	Zdzisław Skrzyński w Bachorzu	—	—	—	15	—	
152	Zdzisław Skrzyński w Szklarach	—	—	—	25	—	
153	Zdzisław Skrzyński w Harcie	—	—	—	25	—	
154	Stanisław Grotowski w Jaćmierzu	—	—	—	30	15	
155	Stanisław Grodzicki w Bziance	—	—	—	120	—	
156	Jan Kleski w Werbiążu . .	—	—	—	45	—	
157	Władysław Komorowski w Gwoździcu starym . . .	—	—	—	88	—	
158	Dr. Stanisław Bieliński w Wierzchni polnej . . .	—	—	—	208	—	
159	Franciszek Rozwadowski w Dołpotowie	—	—	—	159	—	
160	Towarzystwo: „Jewish Colonisation Association“ w Słobódce leśnej	—	—	—	230	—	
161	Zdzisław Ładomirski w Markowcach	—	—	—	50	—	
	β) *Kultura torfowisk.*						
162	Wilma hr. Reyowa w Psarach	—	—	320	—	—	
163	Irma hr. Fredrowa w Jastwięgach	—	—	200	—	—	
164	Rudolf hr. Baworowski w Kopeczyńcach	—	—	28	—	—	
	Ogółem .	156.2	1.600	4.534	10.782	888	

Liczba porz.	Nazwisko strony i miejscowości	Regulacya wód		Melioracye prywatne			Uwaga
		na długości w km.	na obszarze w morgach	osuszenie rowami	drenowanie	nawodnienie	
				w morgach			
	Z powyższych robót przypada:						
1	Na biuro centralne (pozycye od 1 do 31, 52 do 97, 162 do 164).	156.2	1.600	3.438	5.079	517	
2	Na expozyturę w Krakowie (33—43, 98—119). . .	—	—	604	2.075	350	
3	Na expozyturę w Tarnowie (120—128)	—	—	180	1.055	6	
4	Na expozyturę w Jaśle (44 do 47, 129—142) . . .	—	—	62	732	—	
5	Na expozyturę w Jarosławiu (48—51, 143—149) . .	—	—	250	764	—	
6	Na expozyturę w Sanoku (32, 150—155)	—	—	—	297	15	
7	Na expozyturę w Stanisławowie (156—161) . . .	—	—	—	780	—	
	Zauważa się, że expozytura w Sanoku była czynną tylko do 1. stycznia 1901, w którym to czasie dla małej liczby zgłoszeń została zwiniętą.						

B) Wypracowano projekty i kosztorysy dla stron, w miejscowościach następujących:

Liczba porz.	Nazwisko strony i miejscowości	Regulacya wód		Melioracye prywatne			Uwaga
		na długości w km.	na obszarze w morgach	osuszenie rowami	drenowanie	nawodnienie	
				w morgach			
	a) **Ustawowe przedsiębiorstwa melioracyjne.**						
1	Wydział krajowy, regulacya górnej Trześniówki i dopływów	206	43.000	—	—	—	
2	Wydział krajowy, regulacya dopływów Bugu	—	—	—	—	—	Rozpoczęto
3	Wydział krajowy, regulacya Uszwicy od Okocima do ujścia do Wisły	34	—	—	—	—	
	Wały wsteczne Uszwicy . .	24	—	—	—	—	
	Dopływy Uszewka i Łętownia	26	—	—	—	—	
	Dopływ Gróbka	24	—	—	—	—	
	Wały wsteczne Gróbki . .	10	—	—	—	—	
	Wały Wisły od ujścia Raby do Woli Rogowskiej . .	20	—	—	—	—	
	Obwałowanie prawego brzegu Raby od Majkowic do ujścia	11	—	—	—	—	
	Rowy osuszające ogółem .	172	—	—	—	—	
	Powierzchnia osuszona i ochroniona od zalewu . .	—	34.897	—	—	—	
4	Wydział krajowy, regulacya Drwinki	26	—	—	—	—	
	Wały wsteczne Drwinki . .	16	—	—	—	—	
	Obwałowanie Wisły od Niepołomic do ujścia Raby .	27	—	—	—	—	
	Obwałowanie lewego brzegu Raby od Gawłówka do Wisły	11	—	—	—	—	
	rowy osuszające ogółem . .	132	—	—	—	—	
	Powierzchnia osuszona i ochronionia od zalewu . .	—	22.382	—	—	—	
5	Wydział krajowy, regulacya Bugu od granicy państwa do ujścia Raty	28.8	—	—	—	—	
6	Wydział krajowy, projekt alternatywy obwałowania lewego brzegu Wisły, między Krakowem a Dąbiem	3.0	—	—	—	—	

Liczba porz.	Nazwisko strony i miejscowości	Rugulacya wód		Melioracye prywatne			Uwaga
		na długości w km.	na obszarze w morgach	osuszenie rowami	drenowanie	nawodnienie	
				w morgach			
	b) Subwencyonowane roboty melioracyjne.						
7	C. k. Dyrekcya Skarbu we Lwowie, miejscowa regulacya potoku Siwki w Dolinie	1.5	—	—	—	—	
8	Wydział krajowy, miejscowa regulacya rzek i potoków Czerni pod Strutynem .	0.8	—	—	—	—	
9	Czerni pod Swaryczowem	1.2	—	—	—	—	
10	Dubii pod Swaryczowem .	0.6	—	—	—	—	
11	Dubii pod Rożniatowem .	0.8	—	—	—	—	
12	Świcy pod Pobereżem . .	1.1	—	—	—	—	
13	Łużanki pod Hoszowem .	0.2	—	—	—	—	
14	Regulacya potoku Wyszawy w powiecie Jarosławskim	—	1.600	—	—	—	
15	Wydział krajowy, projekt alternatywy kanału Dymitrowsko-Młodochowskiego, w gminie Wojków. .	1.1	—	—	—	—	
16	Gmina Kebłów, osuszenie rowami	2.4	—	—	—	—	
17	Gmina Chrzęstów, osuszenie rowami	1.6	—	—	—	—	
18	Gminy i obszary dworskie w Górkach i Otałęży, osuszenie rowami . . .	5.5	—	—	—	—	
19	Miasto Żydaczów, osuszenie gruntów gminnych . . .	—	—	1.650	—	—	
20	Gminy Smuchów i Lubsza, regulacya potoku Lubeszki	—	—	—	—	—	Uzupełnienie
21	Wydział krajowy, regulacya potoków Sołotwy i Rokitny, rowy boczne drugorzędne	—	—	—	—	—	Uzupełnienie
22	Gminy Czarna, Boreczek i Wolica piaskowa, osuszenie łąk i pastwisk . . .	—	—	702	—	—	
23	Włościanie w Lisiej Górze	—	—	239	385	—	
24	Włościanie w Lublicy . .	—	—	—	45	—	
25	Włościanie w Warzycach .	—	—	130	351	—	
26	Włościanie w Niepli . . .	—	—	8	202	—	
27	Jan Cebula w Łączkach . .	—	—	—	30	—	
28	Jan Koś w Lubli	—	—	—	11	—	
29	Wydział krajowy, uzupełnienie regulacyi Wisłoka i dopływów	42.0	—	—	—	—	Kontynuowano

Liczba porz.	Nazwisko strony i miejscowości	Regulacya wód		Melioracye prywatne			Uwaga
		na długości w km.	na obszarze w morgach	osuszenie rowami	drenowanie	nawodnienie	
				w morgach			
30	Wydział krajowy, regulacya potoków Łęg i Olszyny w powiecie Krośnieńskim .	14.0	400	—	—	—	Kontynuowano
31	Teofil Sawka w Rzeczycy .	—	—	—	11	—	
32	Gmina Mianowice	—	—	—	—	84	
33	Gmina Pohorce	—	—	236	—	—	
34	Gminy Wolica baryłowa i Sienków, kultura torfowa	—	—	656	—	—	
35	Gmina Konty, kult. torfowa	—	—	33	—	—	
36	Gmina Olesko, kult. torfowa	—	—	55	—	—	
37	Gmina Jaworzno, kultura torfowa	—	—	10	—	—	
38	Włościanie w Nowosielcach-Gniewosz	—	—	—	26	—	
39	Gminy i obszary dworskie: Liszki, Mników, Morawica, Cholerzyn i Budzyń, regulacya potoku i nawodnienie łąk	5,5	—	—	—	620	
40	Gmina Rudawa	—	—	120	—	—	Uzupełnienie
41	Jan Drożdż w Jodłowniku .	—	—	—	18	—	
42	Jan Sztafiński w Hecznarowicach	—	—	—	20	—	
43	Probostwo w Jaworniku . .	—	—	—	23	—	
44	Tomasz Kramarczyk i tow. w Osieku	—	—	—	40	—	
45	Grunta włościańskie w Dankowicach	—	—	—	11	—	
46	Wincenty Bigaj w Żbiku .	—	—	—	3	—	
47	Grunta włościańskie w Piotrowicach	—	—	—	13	—	
48	Konwent Br. Miłosiernych w Zebrzydowicach . . .	—	—	—	180	—	
49	Probostwo i włościanie w Staszkówce	—	—	—	33	—	
50	Franciszek Kubicki w Siedleszczanach	—	—	—	6	—	
51	Włościanie w Szebniach . .	—	—	—	9	—	
52	Włościanie w Główience .	—	—	—	63	—	
53	Włościanie w Krościenku niżnem	—	—	—	42	—	
54	Włościanie w Przygrodach ad Polanka	1,7	—	—	67	—	
55	Regulacya potoku Bednarki	5,5	—	—	—	—	Uzupełnienie
56	Ignacy Zgorlakiewicz w Bobrówce	—	—	—	5	—	
57	Józef Pieniążek i tow. w Dębowie	—	—	—	18	—	

Liczba porz.	Nazwisko strony i miejscowości	Regulacya wód		Melioracye prywatne			Uwaga
		na długości w km.	na obszarze w morgach	osuszenie rowami	drenowanie	nawodnienie	
				w morgach			
58	Andrzej Szylar w Markowej	—	—	—	13	—	
59	Wojciech Gryziecki w Pruchniku	—	—	—	8	—	
60	Gmina Opaka, osuszenie pastwiska	—	—	81	—	—	
61	Gminy Młodów i Borowa góra, osuszenie łąk . .	—	—	269	—	—	
	c) **Melioracye prywatne.**						
	α) Osuszenia i nawodnienia.						
62	JE. Kazimierz hr. Badeni w Wolicy derewlańskiej .	—	—	—	131	—	
63	JE. Kazimierz hr. Badeni w Kupczu	—	—	—	170	—	
64	Stanisław Brykczyński w Dydiatyczach . , . . .	—	—	—	7	—	
65	Stefan Tustanowski w Żurawie	—	—	70	—	—	
66	Władysław Balko w Budomierzu	—	—	—	18	—	
67	Mieczysław Małachowski w Szczepłotach	—	—	160	—	—	
68	Mikołaj Podlewski w Czernicy, regulacya potoku .	1,8	—	—	—	—	
69	Ludwik Thom w Żełdcu .	—	—	—	650	—	
70	Elżbieta br. de Veaux w Chodorowie	—	—	—	84	—	
71	Dr. Henryk Kolischer w Piaskach	—	—	—	24	—	
72	Adolf Maly w Wołowem . .	—	—	—	70	—	
73	Marya Chorośnicka w Chorośnicy . . . : . . .	—	—	—	190	—	
74	Dr. Edward Strojnowski w Leśniowicach	—	—	—	272	—	
75	Adolf Maly w Wołowem. .	—	—	24	—	—	
76	Bobrownicki w Drohomyślu	—	—	110	—	—	
77	Tadeusz Starzyński w Derewni	—	—	460	—	—	
78	Jan Breuer w Suchowoli .	—	—	—	62	—	
79	Włodzimierz Garapich w Czerteżu	—	—	—	327	—	
80	Stefania Kępliczowa w Świstelnikach	—	—	—	192	—	

Liczba porz.	Nazwisko strony i miejscowości	Regulacya wód		Melioracye prywatne			Uwaga
		na długości w km.	na obszarze w morgach	osuszenie rowami	drenowanie	nawodnienie	
				w morgach			
81	Adolf br. Brunicki w Lubieniu wielkim	—	—	—	119	—	
82	Andrzej hr. Potocki w Derewni	—	—	—	339	—	
83	Józef Michałowski w Czarnej	—	—	245	—	—	
84	Stanisław hr. Romer w Bieździatce	—	—	—	225	60	
85	Stanisław hr. Romer w Lublicy	—	—	—	34	—	
86	Jan Wysocki w Polance Wielkiej	—	—	—	169	—	
87	Herman br. Czecz w Kozach	—	—	—	31	—	
88	Edward Filipowicz w Makowiskach	—	—	—	53	—	
89	Marya hr. Romerowa w Borowie	—	—	—	70	—	
90	Marya hr. Romerowa w Woli Osieckiej	—	—	235	—	—	
91	Kazimierz Groblewski w Szymbarku	—	—	—	18	—	
92	Jan Foryst w Dulczy wielkiej	—	—	816	—	—	
93	Jan Urbański w Poddębcach	—	—	—	7	—	
94	Stanisław Jędrzejowicz w Cewkowie	—	—	—	14	—	
95	Samuel Rokach w Rzeczycy	—	—	—	79	—	
96	Walery Krzeczunowicz w Kamienopolu	2,0	—	—	194	—	
97	Kapituła rz. kat. w Honiatyczach	1,0	—	—	109	—	
98	Włodzimierz Gniewosz w Sieniawie	1,6	—	20	—	—	
99	Leon Grotowski w Jaćmierzu	—	—	—	24	—	
100	Jan Gnoiński w Cieszanowie	—	—	—	110	—	
101	Adam ks. Czartoryski w Besku	14,0	—	—	—	—	
102	Marya Jasińska w Pietryczach	2,0	—	—	104	—	
103	Stefan Dębowski w Kryniczkach	—	—	—	—	105	
104	Franciszek hr. Czosnowski w Rogóźnie	—	—	—	110	—	
105	JE. hr. Lanckoroński w Brzezinie	—	—	—	32	—	

Liczba porz.	Nazwisko strony i miejscowości	Regulacya wód		Melioracye prywatne			Uwaga
		na długości w km.	na obszarze w morgach	osuszenie rowami	drenowanie	nawodnienie	
				w morgach			
106	Demkowicz wójt w Rogoźnie	—	—	—	2	—	
107	Kazimierz Jaworski w Ostrowczyku	—	—	—	23	—	
108	Rudolf hr. Baworowski w Kopeczyńcach	—	—	—	28	—	
109	Stanisław Szawłowski w Baryszu	—	—	—	—	60	Stawy rybne
110	Feliks Gniewosz w Jaionowie	—	—	—	—	65	„ „
111	Adam Krajewski w Czechach	—	—	—	—	10	„ „
112	Dr. Odo Bujwid w Czasławiu	—	—	—	53	—	
113	Dr. Stanisław Larysz Niedzielski w Zabawie	—	—	—	39	—	
114	Oskar Rudziński w Osieku	—	—	24	66	—	
115	Władysław Słapa w Łusinie	—	—	12	99	—	
116	Stefan hr. Bobrowski w Andrychowie	—	—	—	29	—	
117	Antoni Mars w Sowlinach	—	—	—	46	—	
118	Jego Ces. Wysokość Arcyksiążę Rainer w Izdebniku	—	—	—	17	—	
119	Jego Ces. Wysokość Arcyksiążę Rainer w Skawinkach	—	—	—	15	—	
120	Gmina Spytkowice	—	—	42	58	—	
121	Stanisław Padlewski w Gaju	—	—	—	98	—	
122	Antoni Szczerbowski w Frydrychowicach	—	—	—	40	—	
123	Stanisław Żuk Skarszewski w Pryszowie	—	—	—	33	—	
124	Lucyna Hallerowa w Polance-Haller	—	—	—	65	—	
125	Jan Walitza w Nidku	—	—	—	207	—	
126	Ludwik Chrząszcz w Graboszycach	—	—	—	72	—	
127	Stanisław Moraczewski w Stróży	—	—	—	97	—	
128	Klasztor pp. Norbertanek w Modlniczu	—	—	—	132	—	
129	Józef Padlewski w Libertowie	—	—	—	15	—	
130	Dr. Stanisław Larysz Niedzielski w Kokotowie	—	—	54	67	180	
131	Fundacya Hallerowska w Dworach	—	—	120	—	210	
132	Dr. Stanisław Schwarcenberg Czerny w Bonarce	—	—	—	15	—	
133	Zarząd dóbr w Nawojowej	—	—	—	15	—	
134	August hr. Breza w Witowicach dolnych	—	—	—	192	—	

Liczba porz.	Nazwisko strony i miejscowości	Rugulacya wód		Melioracye prywatne			Uwaga
		na długości w km.	na obszarze w morgach	osuszenie rowami	drenowanie	nawodnienie	
				w morgach			
135	Dr. Alfred Kalisz w Woli łużańskiej	—	—	—	105	—	
136	Józef Michałowski w Witkowicach	—	—	—	45	—	
137	Janusz hr. Tyszkiewicz w Wojkowie	—	—	—	103	—	
138	Stanisław Jędrzejowicz w Jasionce	—	—	—	141	—	
139	Henryk Dolański w Radłowie	—	—	—	316	—	
140	Apolinary Przyłęcki w Wolicy i Walowicach . . .	—	—	—	176	—	
141	Kazimierz Piliński w Tarnowcu	—	—	—	16	—	
142	Waleryan Stawiarski w Jedliczu	—	—	—	58	—	
143	Olga Wiktorowa w Wyżnem	—	—	—	14	—	
144	Olga Wiktorowa w Nowej wsi	—	—	—	12	—	szkice
145	Olga Wiktorowa w Czudcu .	—	—	—	2	—	
146	Dr. Stanisław Starowiejski w Ustrobnie	—	—	—	58	—	
147	Marya z hr. Załuskich Gołaszewska w Targowiskach .	1,2	—	18	92	—	
148	Józef Brykczyński w Święcanach	—	—	—	13	—	
149	Józef Przyłęcki w Łubnie szlacheckiem	1,8	—	42	12	—	
150	August Gorayski w Moderówce	1,1	—	20	—	—	szkic
151	Ks. Michał Sos w Targowiskach.	—	—	—	12	—	
152	Zdzisław Skrzyński w Harcie	—	—	—	3	—	Chmielarnia
153	Ordynacya ks. Lubomirskich w Przeworsku	—	—	—	7	—	ogród
154	Ordynacya ks. Lubomirskich na folwarku Dębów . .	—	—	—	88	—	
155	Ordynacya ks. Lubomirskich na folwarku Kosina . .	—	—	—	60	—	
156	Ordynacya ks. Lubomirskich na folwarku Podzamcze .	—	—	—	112	—	
157	Ludwik br. Wattmann w Niemstowie	—	—	—	270	—	
158	Mieczysław Urbański w Haczowie	—	—	—	37	—	
159	Wincenty Kraiński w Leszczowatem	—	—	—	20	—	

Liczba porz.	Nazwisko strony i miejscowości	Regulacya wód		Melioracye prywatne			Uwaga
		na długości w km.	na obszarze w morgach	osuszenie rowami	drenowanie	nawodnienie	
				w morgach			
160	Stanisław Grodzicki w Bziance	—	—	—	114	—	
161	Stanisław Grotowski w Jaćmierzu	—	—	—	29	—	
162	Zdzisław Skrzyński w Bachorzu	—	—	—	31	—	
163	Zdzisław Skrzyński w Szklarach	—	—	—	40	—	
164	Zdzisław Skrzyński w Harcie	—	—	—	27	—	
165	Franciszek Rozwadowski w Dołpotowie	—	—	—	134	—	
166	Władysław Komorowski w Gwoździcu starym . . .	—	—	—	88	—	
167	Zdzisław Ładomirski w Markowcach	—	—	—	49	—	
168	Dr. Aleksander Maryański w Targowicy polnej . .	0.3	—	36	—	—	
169	Jan Klecki w Werbiążu . .	—	—	—	38	—	
170	Dr. Stanisław Bieliński w Wierzchni polnej . . .	—	—	—	187	—	
171	Stanisław Cieński w Wodnikach	—	—	—	10	—	
	β) **Kultura torfowisk.**						
172	Julian br. Brunicki w Podhorcach i Strzałkowie . .	—	—	460	—	—	
173	Pilatowski w Dubiu . . .	—	—	63	—	—	
174	Antonina Horodyńska w Korsowie	—	—	226	—	—	
175	Wilma hr. Reyowa w Psarach	—	—	320	—	—	
176	Karol Eppler w Sieciechowie	—	—	95	—	—	
177	Arcybiskupstwo r. k. we Lwowie w Rzęśnie ruskiej .	—	—	85	—	—	
	Ogółem .	883,1	102279	7.946	9.713	1.394	

Liczba porz.	Nazwisko strony i miejscowości	Regulacya wód		Melioracye prywatne			Uwaga
		na długości w km.	na obszarze w morgach	osuszenie rowami	drenowanie	nawodnienie	
				w morgach			
	Z powyższych robót przypada:						
1	Na biuro centralne (pozycye od 1 do 37, od 62 do 111, od 172 do 179)	867,8	102279	7.108	5.126	384	
2	Na expozyturę w Krakowie (40 do 48, 112 do 132) .	—	—	372	1.571	390	
3	Na expozyturę w Tarnowie (49 do 50, 133 do 139) .	—	—	—	956	—	
4	Na expozyturę w Jaśle (51 do 55, 140 do 152) . .	9,5	—	80	649	—	
5	Na expozyturę w Jarosławiu (56 do 61, 152 do 157) .	—	—	350	581	—	
6	Na expozyturę w Sanoku (38, 158 do 164)	—	—	—	324	—	
7	Na expozyturę w Stanisławowie (39, 165 do 171) .	5,8	—	36	506	620	
	Zauważa się jak poprzednio, że expozytura w Sanoku była czynną tylko do 1. stycznia 1901, w którym to czasie, z powodu małej liczby zgłoszeń, została zwiniętą.						

C) Prowadzono lub nadzorowano roboty:

a) przy ustawowych przedsiębiorstwach melioracyjnych:

1. przy obwałowaniu lewego brzegu Wisły w pow. krakowskim;
2. przy obwałowaniu prawego brzegu Wisły od Podgórza do Niepołomic (od wiosny 1901);
3. przy regulacyi potoku Kisieliny;
4. przy regulacyi Biały (2 inżynierów);
5. przy obwałowaniu Wisły i Wisłoki w powiecie Mieleckim (2 inżynierów);
6. przy regulacyi potoku Krzemienicy;
7. przy regulacyi rzeki Bugu;
8. przy regulacyi środkowej sekcyi Gniłej Lipy;
9. przy regulacyi górnego Dniestru (3 inżynierów);
10. przy uzupełnieniu regulacyi Nowego Brnia (od wiosny 1901);
11. przy konserwacyi robót regulacyjnych na Trześniówce;
12. przy konserwacyi Łęgu;
13. przy konserwacyi obwałowania Wisły i Sanu;
14. przy konserwacyi osuszenia bagien Łańcucko-Jarosławskich;
15. przy konserwacyi potoku Dumnego;
16. przy konserwacyi Przegnojówki;
17. przy konserwacyi osuszenia bagien Stojanowskich;
18. przy konserwacyi Złotej Lipy;
19. przy konserwacyi górnej sekcyi Złotej Lipy.

Liczba porz.	Nazwisko strony i miejscowości	Regulacya wód		Melioracye prywatne			Uwaga
		na długości w km.	na obszarze w morgach	osuszenie rowami	drenowanie	nawodnienie	
				w morgach			
	b) przy subwencyonowanych robotach melioracyjnych.						
1	Wydział krajowy, osuszenie w gminach Wierzchosławice i Rudka	6.1	—	—	—	—	
2	Gminy Hruszów i Budomierz, osuszenie rowami . . .	4.2	—	—	—	—	
3	Gmina Zadwórze, osuszenie rowami	4.2	—	—	—	—	
4	Gmina Chwałowice i Suchorzów, rów osuszający . .	—	—	—	—	—	Kontynuowano
5	Szkoła rolnicza kraj. w Czernichowie, regulucya i obwałowanie młynówki . .	—	—	—	—	—	Dokończenie
6	Gmina Stupcze, osuszenie rowami	3.2	—	—	—	—	
7	Gminy Medyka i Siedliska osuszenie rowami . . .	8.7	—	—	—	—	
8	Gminy Żurawno i Pobereże osuszenie rowami . . .	4.0	—	—	—	—	

Liczba porz.	Nazwisko strony i miejscowości	Regulacya wód		Melioracye prywatne			Uwaga
		na długości w km.	na obszarze w morgach	osuszenie rowami	drenowanie	nawodnienie	
				w morgach			
9	Gmina Grębów, osuszenie rowami w przysiółku Klonowem i Wydrza	4.0	—	—	—	—	
10	Gminy i obszary dworskie w Górkach i Otałęży, osuszenie rowami	5.5	—	—	—	—	
11	Jan Warzecha i Karol Kowalski, włościanie w Jodłowy	—	—	—	32	—	
12	Franciszek Różowicz w Rymanowie	—	—	—	5	—	
13	Włościanie w Słobódce . .	—	—	—	14	—	
14	Włościanie w Czarnołożcach	—	—	—	8	—	
15	Gmina Załucze nad Czeremoszem, osuszenie pastwiska	1.5	—	—	—	—	
16	Józef Pająk i tow. w Hecznarowicach	—	—	—	11	—	
17	Konwent Br. Miłosiernych w Zebrzydowicach . . .	—	—	—	36	—	
18	Andrzej Wądolny w Mucharzu	—	—	—	10	—	
19	Jan Źmuda w Osieku . .	—	—	—	4	—	
20	Włościanie w Rudnej małej	—	—	—	3	—	
21	Jan Nędza w Zdoniu . . .	—	—	—	3	—	
22	Włościanie w Korczynie . .	—	—	—	42	—	
23	Józef Byk w Lubli . . .	—	—	—	7	—	
24	Włościanie w Czeluśnicy .	—	—	—	45	—	
25	Józef Tomasik w Czeluśnicy	—	—	—	14	—	Dokończenie
26	Feliks Stefanik w Przybówce	—	—	—	5	—	
27	Włościanie w Szebniach . .	—	—	—	25	—	
28	Franciszek Stachyrak w Krościenku niżnem	—	—	—	4	—	
29	Włościanie w Warzycach .	—	—	—	30	—	
30	Walenty Niepla w Twierdzy	—	—	—	5	—	
31	Włościanie w Dobrzechowie	1.2	—	—	—	—	Rowy odp. dla drenowania
32	Feliks Leszczyński w Potoku	—	—	—	30	—	
33	Włościanie w Roztokach .	—	—	—	12	—	
34	Obszar dworski i gminny Kopytowa i Podniebyle .	0.9	—	40	—	—	
35	Włościanie w Suchodole .	—	—	—	12	—	
36	C. k. Starostwo w Jarosławiu, osuszenie pastwiska i łąk gminy Korzenica z funduszu zapomogowego .	3.2	—	—	—	—	
37	Ignacy Zgorlakiewicz w Bobrówce	—	—	—	4	—	

Liczba porz.	Nazwisko strony i miejscowości	Regulacya wód		Melioracye prywatne			Uwaga
		na długości w km.	na obszarze w morgach	osuszenie rowami	drenowanie	nawodnienie	
				w morgach			
	c) Przy melioracyach prywatnych.						
	α) Osuszenie i nawodnienie.						
38	JE. Kazimierz hr. Badeni w Busku	1.2	—	—	82	—	
39	JE. Kazimierz hr. Badeni w Kupczu	1.4	—	—	75	—	
40	JE. Kazimierz hr. Badeni w Wolicy derewlańskiej .	1.2	—	—	78	—	
41	Stanisław Brykczyński w Dydiatyczach	—	—	—	7	—	
42	Marmorosch i Kohn w Kamionkach Wielkich . .	—	—	—	100	—	
43	Włodzimierz Gniewosz w Potoku Złotym	—	—	—	45	—	
44	Stefan Tustanowski w Żurorowie	1.5	—	—	—	—	
45	Wacław Oborski, rów odpływowy dla stawów w Cyrance	1.1	—	—	—	—	
46	Jan Madeyski w Parchaczu	—	—	—	40	—	
47	Izydor Kowalewski w Wiszniowie	—	—	—	56	—	
48	Elżbieta br. de Veaux w Chodorowie	—	—	—	140	—	
49	Ludwik Thom w Żełdcu . .	4.0	—	—	—	—	
50	Dr. Stanisław Bieliński w Wierzchni Polnej . . .	—	—	—	55	—	
51	Franciszek Rozwadowski w Dołpotowie	—	—	—	26	—	
52	Stanisław Pawlikowski w Bereźnicy królewskiej .	—	—	—	86	—	
53	Ludwik Czajkowski w Żyrawie	—	—	—	103	—	
54	Adolf br. Brunicki w Lubieniu wielkim	—	—	—	50	—	
55	Jan Breuer w Suchowoli .	—	—	50	20	—	
56	Stefan Trzecieski w Dynowie	—	—	—	30	—	
57	Pragłowski w Komarowicach	—	—	—	14	—	
58	Marya hr. Gołuchowska w Baszni	—	—	—	60	—	
59	Franciszek Bocheński w Mużyłowie.	—	—	—	30	—	

Liczba porz.	Nazwisko strony i miejscowości	Rugulacya wód		Melioracye prywatne			Uwaga
		na długości w km.	na obszarze w morgach	osuszenie rowami	drenowanie	nawodnienie	
				w morgach			
60	Jan Urbański w Poddębcach	—	—	—	7	—	
61	Stanisław Jędrzejowicz w Cewkowie	—	—	—	44	—	
62	Samuel Rokach w Rzeczycy	1,5	—	—	133	—	
63	Jan Gnoiński w Cieszanowie	—	—	—	60	—	
64	Stanisław Grodzicki w Bziance	—	—	—	24	—	
65	Adam Wiktor w Załużu . .	—	—	16	17	—	
66	Włodzimierz Gniewosz w Sieniawie	—	—	20	—	—	
67	Marya Jasińska w Pietryczach	2,0	—	—	—	—	
68	Kapituła rz. kat. w Honiatyczach	1,0	—	—	24	—	
69	Adam ks. Czartoryski w Besku	2,5	—	—	—	—	
70	Hr. Drohojowski w Bolanowicach	—	—	—	20	—	
71	Franciszek hr. Czosnowski w Rogóźnie	—	—	—	100	—	
72	Kazimierz Jaworski w Ostrowczyku	—	—	—	15	—	
73	Zakład św. Teresy we Lwowie osuszenie łąk w Rodatyczach	—	—	100	—	—	
74	Mikołaj Podlewski w Czernicy, regulacya potoku .	2,0	—	—	—	—	
75	Stefan Janko w Hoszanach	—	—	—	30	—	
76	Zakład narodowy im. Ossolińskich, w Przybyszu . .	—	—	—	—	86	stawy rybne
77	Jan Zeitleben w Zahajcach	—	—	—	—	5	stawy rybne
78	Franciszek hr. Czosnowski w Rogóźnie	—	—	—	—	3	„
79	Jan hr. Szeptycki w Dziewiętnikach.	—	—	—	—	6	„
80	Mikołaj Wasyliszyn w Wólce hamuleckiej	—	—	—		20	„
81	Feliks Gniewosz w Jasionowie	—	—	—	—	30	„
82	Dr. Stanisław Larysz-Niedzielski w Śledziejowicach	—	—	—	12	—	
83	Dr. Stanisław Larysz-Niedzielski w Zabawie . .	—	—	—	63	—	
84	Oskar Rudziński w Osieku	—	—	—	24	—	
85	Józef Wysocki w Polance Wielkiej	—	—	—	58	—	
86	Jerzy Gouscher w Rudzach	—	—	—	30	—	

Liczba porz.	Nazwisko strony i miejscowości	Regulacya wód		Melioracye prywatne			Uwaga
		na długości w km.	na obszarze w morgach	osuszenie rowami	drenowanie	nawodnienie	
				w morgach			
87	Antoni Szczerbowski w Frydrychowicach	—	—	—	17	—	
88	Paweł Kubeczko w Twierdzy	—	—	—	13	—	
89	Czesław Górkiewicz w Toporzysku	—	—	—	3	—	
90	Zdzisław Dunin Brzeziński w Osieczanach	—	—	—	30	—	
91	Zdzisław Dunin Brzeziński w Łazanach	—	—	—	18	—	
92	Bronisław Górkiewicz w Wilamowicach	—	—	—	6	—	
93	Jego Ces. Wysokość Arcyksiążę Rainer w Izdebniku	—	—	—	13	—	
94	Jego Ces. Wysokość Arcyksiążę Rainer w Jastrzębi	—	—	—	15	—	
95	Jego Ces. Wysokość Arcyksiążę Rainer w Herburtowicach	—	—	—	5	—	
96	Jego Ces. Wysokkść Arcyksiążę Rainer w Budzowie	—	—	—	4	—	
97	Dr. Józef Sterkowicz w Radoczy	—	—	—	12	—	
98	Jerzy Krzemień w Pisarzowicach	—	—	—	93	—	
99	Ludwik Chrząszcz w Graboszycach	—	—	—	3	—	
100	Jan Walitza w Nidku . .	—	—	—	84	—	
101	Władysław Słapa w Lusinie	—	—	—	21	—	
102	Stanisław Padlewski w Libertowie	—	—	—	12	—	
103	Stanisław Padlewski w Gaju	—	—	—	17	—	
104	Dr. Stanisław Schwarzenberg-Czerny w Bonarce .	—	—	—	14	—	
105	Lucyna Hallerowa w Polance-Haller	—	—	—	24	—	
106	Fundacya Hallerowska w Dworach	—	—	—	14	—	
107	Zygmunt Mars w Limanowy	—	—	—	5	—	
108	Dr. Jan Zduń w Rabie Wyżnej	—	—	—	22	—	
109	Kazimierz Mars w Sowlinach	—	—	—	6	—	
110	Stanisław Dunin w Głębowicach	—	—	—	14	—	
111	Herman br. Czecz w Kozach	—	—	—	14	—	

Liczba porz.	Nazwisko strony i miejscowości	Regulacya wód		Melioracye prywatne			Uwaga
		na długości w km.	na obszarze w morgach	osuszenie rowami	drenowanie	nawodnienie	
				w morgach			
112	Herman br. Czecz w Hałcnowie	—	—	—	27	—	
113	Kazimierz Bzowski w Drogini	—	—	—	6	—	
114	Kazimierz Bzowski w Zasaniu	—	—	—	8	—	
115	Andrzej Wysocki w Leńczy	—	—	—	13	—	
116	JE. Eustachy ks. Sanguszko w Świerczkowie	5.0	—	—	35	—	
117	Józef Michałowski w Śnierzycach	—	—	—	30	—	
118	Władysław Rozwadowski w Siedliskach	—	—	—	16	—	
119	JE. Eustachy ks. Sanguszko w Gumniskach	1.0	—	—	65	—	
120	Adam Marasse w Jurkowie .	0.5	—	—	—	16	
121	Stanisław Dąbski w Rudny małej	0.9	—	—	10	—	
122	Zdzisław hr. Tarnowski w Wymysłowie	1.6	—	—	50	—	
123	Dr. Alfred Kalisz w Woli Łużańskiej	—	—	—	20	—	
124	Zarząd dóbr w Nawojowej	1.0	—	—	16	—	
125	Adam Jordan w Rutce .	—	—	—	5	—	
126	Adam Jordan w Grabnie	—	—	—	8	—	
127	Józef Męciński w Łukowej	—	—	—	25	—	
128	Adolf br. Brunicki w Słocinie	—	—	—	20	—	
129	Stanisław Dąmbski w Rudny wielkiej	1.0	—	—	—	—	
130	Zdzisław hr. Tarnowski w Sędziszowie	—	—	—	48	—	
131	Olga Wiktorowa w Wyżnem	—	—	—	65	—	
132	„ „ w Czudcu .	—	—	—	2	—	Ogród
133	„ „ w Nowej wsi	—	—	—	12	—	
134	Karol Klobassa Zrencki w Zeglcach	—	—	—	—	180	Kontynuowano
135	Marya hr. Grabowska w Polance	—	—	—	3	—	Ogród
136	Konstanty Pawlikowski w Babicy	—	—	—	16	—	
137	Józef Brykczyński w Święcanach	—	—	—	9	—	
138	Dr. Stanisław Staromiejski w Ustrobny	—	—	—	18	—	
139	August Gorayski w Moderówce	1.1	—	20	—	—	

Liczba porz.	Nazwisko strony i miejscowości	Regulacya wód		Melioracye prywatne			Uwaga
		na długości w km.	na obszarze w morgach	osuszenie rowami	drenowanie	nawodnienie	
				w morgach			
140	Jan Gorayski w Szebniach .	0.6	—	—	5	—	
141	Ks. Michał Sos w Targowiskach	—	—	—	12	—	
142	Marya Gołaszewska w Targowiskach	0.8	—	37	20	—	
143	Kazimierz Piliński w Tarnowcu	—	—	—	10	—	
144	Waleryan Stawiarski w Chlebny	—	—	—	20	—	
145	Waleryan Stawiarski w Jedliczu	—	—	—	52	—	
146	Edward Filipowicz w Makowiskach	1.0	—	15	17	—	
147	Tadeusz Sroczyński w Gorajowicach	1.5	—	45	—	—	
148	Zdzisław Skrzyński w Harcie	—	—	—	60	—	
149	Mieczysław Urbański w Haczowie	0.6	—	—	—	—	
150	Józef Przyłęcki w Lubnie szlacheckiem	1.2	—	40	—	—	
151	Stanisław hr. Siemieński w Pawłosiowie	—	—	—	35	—	
152	Stanisław hr. Siemieński w Konstantynówce	—	—	—	68	—	
153	Gmina Jankowice, osuszenie pastwiska	—	—	—	2	—	
154	Spadkobiercy St. hr. Zamoyskiego w Bobrówce . .	—	—	—	15	—	
155	Ludwik br. Wattmann w w Niemstowie	2.0	—	—	136	—	
156	Ludwik br. Wattman w Dzikowie starym	—	—	—	48	—	
157	Stanisław Myszkowski w Hruszowicach	—	—	—	75	—	
158	Ordynacya ks. Lubomirskich w Przeworsku na folwarku Maćkówka	—	—	—	12	—	
159	Ordynacya ks. Lubomirskich na folwarku Gać . . .	—	—	—	54	—	
160	Ordynacya ks. Lubomirskich na folwarku Kosina . .	—	—	—	111	—	
161	Ordynacya ks. Lubomirskich na folwarku Nowosielce .	5.1	—	—	—	—	
162	Ordynacya ks. Lubomirskich na folwarku Gorliczyna .	2.0	—	—	—	—	
163	Ordynacya ks. Lubomirskich na folwarku Dębów . .	—	—	—	53	—	

Liczba porz.	Nazwisko strony i miejscowości	Regulacya wód		Melioracye prywatne			Uwaga
		na długości w km.	na obszarze w morgach	osuszenie rowami	drenowanie	nawodnienie	
				w morgach			
164	Mieczysław Urbański w Haczowie	—	—	—	10	—	
165	Ludwik Myszkowski w Stubnie	1.5	—	—	20	—	
166	Zdzisław Skrzyński w Bachorzu	—	—	—	30	—	
167	Zdzisław Skrzyński w Harcie	—	—	—	30	—	
168	Zdzisław Skrzyński w Szklarach	—	—	—	33	—	
169	Edmund Wasilkowski w Prusieku	—	—	—	5	—	
170	Juliusz Gołębski w Sławentynie	—	—	—	40	—	
171	JE. Stanisław hr. Badeni w Zubrzcu	—	—	—	26	—	
172	Władysław Gołębski w Leszczańcach	—	—	—	45	—	
173	Zygmunt Regenstreif w Strupkowie	—	—	—	80	—	
174	Fundacya śp. Piotra Więcławskiego w Załuczu n. Prutem	—	—	—	39	—	
175	Klasztor OO. Dominikanów w Tyśmienicy	—	—	—	14	—	
176	Antoni Jaxa Chamiec w Skowiatynie	—	—	—	10	—	
177	Jan Klęski w Werbiążu . .	—	—	—	40	—	
178	Franciszek Rozwadowski w Dołpotowie	—	—	—	53	—	
179	Jan Burzyński w Uhrynowie górnym	—	—	—	28	—	
180	Władysław Komorowski w Gwoździcu starym . . .	—	—	—	45	—	
181	Karol Mencel w Pawełczu .	—	—	—	37	—	
	β) *Kultura torfowisk.*						
182	JE. St hr. Badeni w Poratynie	—	—	30	—	—	
	Ogółem . .	94,5	—	413	4.514	346	

Liczba porz.	Nazwisko strony i miejscowości	Regulacya wód		Melioracye prywatne			Uwaga
		na długości w km.	na obszarze w morgach	osuszenie rowami	drenowanie	nawodnienie	
				w morgach			
	Z powyższych robót przypada:						
1	Na biuro centralne, pozycye (od 1 do 11, od 38 do 81, i 182)	61.4	—	256	1.613	150	
2	Na expozyturę w Krakowie (16 do 19, 82 do 115) .	—	—	—	780	—	
3	Na expozyturę w Tarnowie (20 do 21, 116 do 130) .	11.0	—	—	354	16	
4	Na expozyturę w Jaśle (22 do 35, 131 do 150) . .	6.8	—	157	552	180	
5	Na expozyturę w Jarosławiu (36 do 37, 151 do 163) .	12.3	—	—	613	—	
6	Na expozyturę w Sanoku (12, i 164 do 169)	1.5	—	—	123	—	
7	Na expozyturę w Stanisławowie (13 do 15, 170 do 181)	1.5	—	—	479	—	
	Zauważa się jak poprzednio, że expozytura w Sanoku była czynną tylko do 1. stycznia 1901, w którym to czasie, z powodu małej liczby zgłoszeń, została zwinięta.						
	Na podstawie projektów kraj. biura melioracyjnego zostały nadto wykonane drenowania, przez oddział melioracyjny lwowskiej filii Banku galicyjskiego dla handlu i przemysłu:						
1	Karol Wiszniewski w Dobrzanach	—	—	—	94	—	
2	Maryan Jędrzejowicz w Dylągówce	—	—	—	151	—	

Liczba porz.	Nazwisko strony i miejscowości	Regulacya wód		Melioracye prywatne			Uwaga
		na długości w km.	na obszarze w morgach	osuszenie rowami	drenowanie	nawodnienie	
				w morgach			
3	Marya Orpiszewska w Krościenku wyżnem	—	—	—	124	—	
4	Karol hr. Scipio w Łopuszce wielkiej	—	—	—	108	—	
5	Stanisław Konopka w Mogilanach	—	—	—	60	—	
6	Jan Gnoiński w Nowem Siole	—	—	—	114	—	
7	Alfred Milieski w Piekarach	—	—	—	27	—	
8	Roman Treter Doliniański w Podlipcach	—	—	—	18	—	
9	Henryk Potworowski w Radczy	—	—	—	48	—	
10	Dr. Witołd Milieski w Ściejowicach	—	—	—	12	—	
11	Stanisław Grodzicki w Bziance	—	—	—	10	—	
12	Stanisław Jędrzejowicz w Cewkowie	—	—	—	55	—	
13	Stefan Konopka w Głogoczowie	—	—	—	35	—	
14	Wincenty Schmidt w Krzywaczce	—	—	—	10	—	
15	Wincenty Kraiński w Leszczowatem	—	—	—	65	—	
16	Stanisław Moraczewski w Struży	—	—	—	10	—	
17	Tadeusz hr. Łubieński w Zassowie	—	—	—	80	—	
	Razem .	—	—	—	1021	—	
	Jak powyżej wykazano, personal techniczny Wydziału krajowego wykonał drenowania na powierzchni . .	—	—	—	4514	—	
	Ogółem przeto wykonano w r. 1900—1901 drenowanie na podstawie projektów kraj. biura melioracyjnego na obszarze	—	—	—	5535	—	

D) Wykonano badania wstępne, lub brano udział w czynnościach komisyjnych, jak niżej:

1. Przeprowadzono kolaudacyę robót wykonanych na Krzemienicy w r. 1899.
2. Przeprowadzono kolaudacyę robót wykonanych przy obwałowaniu Wisły i Wisłoki w powiecie Mieleckim, w latach 1898 i 1899.
3. Brano udział w reambulacyi projektu obwałowania Wisły w powiecie Dąbrowskim.
4. Brano udział w powtórnej reambulacyi potoku Pustej z dopływami.
5. Wydano opinię o szkodach, wyrządzonych przez rzekę Złotą Bystrzycę w Sołotwinie i Jabłonce.
6. Brano udział w komisyi dla zawiązania spółki wodnej dla obwałowania lewego brzegu Dunajca powyżej Bogumiłowic, wraz z regulacyą potoków Więckówki i Milówki.
7. Badano stan rzeki Bugu w Busku, celem zaprojektowania lokalnej regulacyi.
8. Brano udział w komisyi reambulacyjnej dla regulacyi potoku Lubeszki.
9. „ „ „ „ dla zabudowania debr na Zniesieniu.
10. Brano udział w komisyi reambulacyjnej dla zabudowania debr w dorzeczu Złotej Lipy.
11. Brano udział w komisyi reambulacyjnej dla zabudowania potoku Tumierza.
12. Przeprowadzono kolaudacyę robót wykonanych przy regulacyi Gniłej Lipy.
13. Przeprowadzono kolaudacyę robót wykonanych przy regulacyi Dniestru między Rozwadowem a Żurawnem.
14. Przeprowadzono kolaudacyę robót wykonanych przy zabudowaniu potoków górskich w dorzeczu Biały.
15. Przeprowadzono kolaudacyę robót wykonanych przy zabudowaniu potoków górskich w dorzeczu Dniestru.
16. Przeprowadzono kolaudacyę robót wykonanych przy zabudowaniu potoku Niszkówki.
17. Przeprowadzono kolaudacyę robót wykonanych przy zabudowaniu potoku Bystry w Zakopanem.
18. Lustrowano roboty przy regulacyi Biały.
19. „ „ „ „ górnego Dniestru i Strwiąża.
20 „ „ „ obwałowaniu Wisły między Podgórzem a Niepołomicami.
21. Lustrowano roboty przy regulacyi Nowego Brnia.
22. Brano udział w komisyjnem układaniu programu robót dla regulacyi Dniestru między Rozwadowem a Żurawnem.
23. Brano udział w komisyjnem układaniu programu robót dla regulacyi górnego Dniestru i Strwiąża.
24. Wybudowano wodoskaz, ubezpieczony lodowcem na Dniestrze pod Czajkowicami.
25. Przeprowadzono licytacyę pokosu trawy na wałach Wisły, Sanu, Łęgu i Trześniówki.
26. Komisyonowano w sprawie zamulonego starego koryta rzeki Sanu pod Baryczem.
27. Przeprowadzono niwelacyę próbną wykonanego rowu w gminie Jabłonówka na długości 3.5 km.
28. Komisyonowano w sprawie obliczenia odszkodowania za plony przy wykonaniu osuszenia w gminach Medyka i Siedliska, oraz w sprawie uzyskania konsensu.
29. Przerobiono okręg konkurencyjny dla regulacyi potoków Kiny i Wowni w powiecie Żydaczowskim.

30. Prowadzono lokalną regulacyę potoku Sanoczka.

31. Przeprowadzono kolaudacyę subwencyonowanego drenowania gruntów Fr. Różowicza w Rymanowie.

32. Komisyonowano w sprawie zmiany mostów na kanale Podleszańskim.

33. Komisyonowano w sprawie mostów dodatkowych na kanale Stara Wisznia i Księżnicko-Goleszowskim.

34. Brano udział w komisyi kolaudacyjnej dla robót wykonanych w Wojsławiu, Kiełkowie, Goleszowie, Księżnicach i Podleszanach, — tudzież tam faszynowych na Wisłoce pod Kiełkowem.

35. Przeprowadzono pomiar wyrwy w lewym wale Łęgu w Jamnicy, i sporządzono kosztorys naprawy.

36. Przeprowadzono pomiar budowli nowych na Łęgu w Krawcach wykonać się mających i sporządzono dotyczący plan i kosztorys.

37. Opracowano kosztorys robót konserwacyjnych na rzece Trześniówce.

38. Przeprowadzono dochodzenie w sprawie budowy dodatkowych przepustów we wałach Babulówki w gminie Piechoty.

39. Przeprowadzono licytacyę pokosu trawy na wałach Wisły, Sanu, Wisłoki, Łęgu, Trześniówki, rzeki Strachockiej i Jodłówki, na długości łącznej 186 km.

40. Zbadano stan wszystkich objektów wałowych na powyższych rzekach, oraz przedłożono Radzie powiatowej w Tarnobrzegu kosztorys naprawy zepsutych objektów i rowów odpływowych.

41. Komisyonowano w sprawie usunięcia wikliny z terenu inundacyjnego rzeki Łęgu, w gminach Jamnica i Zaleszany.

42. Komisyonowano w sprawie osuszenia gruntów przysiółka Pierzchne ad Jaślany.

43. Przeprowadzono pomiary i przedłożono kosztorys dla naprawy lewego wału Łęgu, przerwanego w czerwcu 1901 r.

44. Przeprowadzono pomiary dla naprawy wału Wisłoki w gminie Chrząstów.

45. Przeprowadzono kolaudacyę robót dodatkowych wykonanych dla osuszenia bagien Stojanowskich.

46. Wzięto udział w komisyi dla udzielenia konsensu na budowę mostu na Bugu w Sokalu.

47. Kontrolowano wykonanie robót około osuszenia gruntów gminnych w Hanowcach.

48. Przeprowadzono kolaudacyę robót wykonanych około osuszenia gruntów w Rzęśni polskiej.

49. Wykonano badanie nawodnienia łąk w Dublanach i zaprojektowano rekonstrukcyę.

50. Przeprowadzono studya celem zaprojektowania rowów bocznych drugorzędnych do projektu regulacyi potoków Sołotwy i Rokitny.

51. Wykonano badanie w celu drenowania gruntu w majątku fundacyjnym Kłodzienku.

52. Lustrowano trzykrotnie stacye doświadczalne dla kultury torfowej i prowadzono doświadczenia w trzynastu stacyach.

53. Przeprowadzono badanie torfowisk, ze względu na ich exploatacyę na opał w Tarnopolu.

54. Przeprowadzono badanie torfowisk, ze względu na ich exploatacyę na opał w Trzcianie.

55. Przeprowadzono badanie torfowisk, ze względu na ich exploatacyę na opał w Bobrku.

56. Przeprowadzono badanie torfowisk, ze względu na ich exploatacyę na opał w Byszowie.

57. Przeprowadzono badanie torfowisk, ze względu na ich exploatacyę na opał w Podhorcach.

58. W laboratoryum kraj. biura meloracyjnego wykonano około 600 analiz mechanicznych ziemi, w celu oznaczenia odstępu drenów.

59. Sporządzono szkic obdrenowania budynków kraj. niższej szkoły rolniczej w Suchodole.

60. Administrowano wykonanie subwencyonowanego drenowania gruntów włościańskich w Czarnołożcach i Słobódce.

61. Kontrolowano drenowanie w Zubrzcu, Załuczu, Strupkowie, Sławentynie i Pawełczu.

62. Udzielono porady w sprawie osuszenia gruntów zabagnionych, w gminach: Podbereże, Dubowce, Ostrów, Perłowce i Sobolów.

63. Opracowano szkice dla wytyczenia robót około zakładania nowych stawów rybnych, lub poprawy starych i urządzono poprawę istniejących budowli wodnych, w Rogóżnie, Zahajcach, Dziewiętnikach, Lubelli i Perespie, Kossowie i Oparach.

64. Zbadano i przedłożono sprawozdanie z warstatu kowalskiego Jana Potępy w Tarnowie, dla komisyi kraj. dla spraw przemysłowych.

65. Udzielono porady fachowej w sprawie jazu w Ryglicach.

66. Wytyczono drenowanie około budynku miejskiego w Dąbrowie.

67. Wytyczono dreny uzupełniające w Rudny małej.

68. Wytyczono dreny uzupełniające w Tuchowie.

69. Kontrolowano drenowanie gruntów włościańskich w Jodłowy i w Zdoniu.

70. Wzięto udział w komisyi dla zawiązania spółki drenarskiej w Śmignie.

71. Wykonano kontrolę drenowania gruntów dworskich w Dylągówce, wykonywanego przez biuro melioracyjne Banku galic. dla handlu i przemysłu.

72. Udzielono porady fachowej w sprawie założenia wodociągu dla folwarku w Uniszowy.

73. Udzielono porady fachowej, zaniwelowano i wytyczono wodociąg, celem zaopatrzenia w wodę ogrodu warzywnego w Kąśny dolnej.

74. Wykonano studya i projekt szczegółowy wodociągu dla miasta Żmigrodu.

75. Przeprowadzono kolaudacyę robót około drenowania gruntów włościańskich, przy pomocy funduszu krajowego i państwowego:

a) Józefa Tomasika w Czeluśnicy;
b) włościan w Korczynie;
c) Franciszka Stachyraka w Kościenku niżnem;
d) Feliksa Stefanika w Przybówce;
e) Jana Urbana w Warzycach;
f) Wawrzyńca Sanakowskiego i tow. w Warzycach;
g) Walentego Niepli w Twierdzy.

76. Badano możliwość regulacyi potoku na gruntach Jana Gabańskiego w Święcanach.

77. Przeprowadzono wywłaszczenie gruntów pod wykop rowu odpływowego, dla drenowania gruntów włościańskich w Roztokach, oraz dla wykonania robót przy nawodnieniu 180 morgów łąk w Żeglcach.

78. Zarządzono wyrąb faszyn, w kępach rządowych pod Jarosławiem, dla regulacyi Bugu i dokonano odbioru takowych.

79. Dokonano lustracyi i kontroli robót około drenowania gruntów Ignacego Zgorlakiewicza w Bobrówce, oraz ordynacyi ks. Lubomirskich w Przeworsku.

80. Dla c. k. Starostwa w Jarosławiu wykonano badanie i wydano opinię rowów osuszających w Kruhelu Pawłosiowskim.

Czynności i badania wykazane pod 1 do 29, tudzież pod 32 do 59 i 63 przeprowadziło biuro centralne, pod 30 i 31 expozytura sanocka, pod 60 do 62 expozytura stanisławowska, pod 64 do 73 expozytura tarnowska, pod 73 do 77 expozytura jasielska, wreszcie pod 78 do 80 expozytura jarosławska.

Doświadczenia z kulturą torfowisk.

W roku 1901 prowadzono doświadczenia z uprawą torfowisk w następujących miejscowościach:

1) Chwatów na bagnach Oleskich, 2) Wolica Baryłowa na bagnach Stojanowskich, 3) Gliniany nad uregulowanym potokiem Przegnojówką, 4) Ubinie nad uregulowanym dopływem potoku Dumnego, 5) Ożomla, 6) Hnilice, 7) Czernica, 8) Dublany, 9) Domażyr. W ciągu bieżącego roku założono nową stacyę: 10) w Suchej Woli w powiecie Cieszanowskim, 11) w Tetewczycach na bagnach Stojanowskich, 12) w Stojanowie, 13) w Przegnojowie i 14) w Słowicie.

Stacye Ożomla i Gliniany nie pobierały w roku bieżącym subwencyi, a czynność biura melioracyjnego polegała tylko na przeprowadzeniu i kontrolowaniu doświadczeń, które z programu pierwotnie ustanowionego wynikły.

Co do stacyj w Stojanowie i w Tetewczycach, zauważa się, że obie te stacye zostały założone na gruntach włościańskich, podobnie jak w Wolicy Baryłowej, gdzie stacya włościanina Lewka Danyluka znakomicie przyczyniła się do rozszerzenia uprawy torfowisk wśród mieszkańców tej gminy.

W roku 1902 przystąpi się do założenia stacyi w Jaworznie, w powiecie Chrzanowskim, na torfowiskach gminnych. Projekt stacyi i program doświadczeń został już ułożony i tylko z powodu trudności wyszukania miejscowego kierownika, stacya ta dotychczas nie mogła wejść w życie.

Co do działalności stacyj tak w latach ubiegłych, jak i w roku bieżącym, podnieść należy, że wpływają one bardzo dodatnio na rozwój torfowisk i przyczyniają się do coraz większego postępu i samodzielnych prób, jak n. p. w Rudniku, w Ożomli, w Ożydowie, w Kontach, w Peratynie, w Porudnie, w Firlejówce i innych miejscowościach.

Ponieważ mimo wezwania kierownicy powyższych stacyj nie nadesłali dotychczas zestawień zbiorów, przeto szczegółowego sprawozdania z poczynionych doświadczeń Wydział krajowy obecnie nie może przedłożyć, nadmienia zaś tylko, że w roku bieżącym w czasie dwukrotnej inspekcyi inżyniera fachowego dla kultury torfowisk, wszystkie stacye odznaczały się bardzo staranną uprawą i przygotowaniem pod zasiew, a wygląd plonów zapowiadał odpowiednie wyniki.

Sprawy personalne w krajowem biurze melioracyjnem.

Od czasu ostatniego sprawozdania zaszły po dzień dzisiejszy w etacie biura melioracyjnego następujące zmiany:

Praktykant techniczny Adam Yonga został na własne żądanie uwolniony od służby dekretem z 16. kwietnia 1901 l. 24.998.

Ukończonych słuchaczy inżynieryi: Henryka Smulikowskiego, Józefa Nowickiego i Karola Skoflego powołał Wydział krajowy dekretem z 2. sierpnia 1901 l. 51.204 na praktykantów technicznych krajowego biura melioracyjnego. Pierwszy z nich po przedłożeniu świadectwa z drugiego egzaminu rządowego zamianowany został dekretem z 8. listopada 1901 l. 75.280 inżynierem-adjunktem.

Ukończonego słuchacza inżynieryi Bronisława Winnickiego zamianował Wydział krajowy dekretem z 13. grudnia 1901 l. 85.980 inżynierem-adjunktem.

Wskutek uchwały Wys. Sejmu z 5. lipca 1901, wedle której w miejsce posad jednego asystenta i dwóch praktykantów komasacyjnych, ustanowione zostały trzy posady adjunktów komasacyjnych, zamianował Wydział krajowy dekretem z 10. lipca 1901 l. 46.161 asystenta Józefa Gumowskiego oraz praktykantów Tadeusza Langa i Jana Krudysza adjunktami komasacyjnymi.

Służba dozorców melioracyjnych.

Dozorca Maryan Konstantynowicz zatrudniony przy c. k. kierownictwie budowy regulacyi Dniestru w Żydaczowie uwolnionym został dekretem z 28. maja 1901 l. 35.198 od służby.

Starszy dozorca melioracyjny Wojciech Spiewak opuścił samowolnie służbę krajową.

Dozorca Wojciech Moskal zatrudniony przy budowach w krajowym zarządzie będących przeniesiony został w stały stan spoczynku dekretem z 10. września 1901 l. 57.646 ze względów służbowych. W miejsce emerytury wyasygnował mu Wydział krajowy na podstawie §. 15. statutu emerytalnego tytułem odprawy jednorazowo kwotę 720 kor.

Tym sposobem wykazany w ostatniem sprawozdaniu etat służby dozorców melioracyjnych zmniejszył się o trzech.

VII. Obecny stan państwowego funduszu melioracyjnego.

Wedle preliminarza państwowego funduszu melioracyjnego na r. 1901 (al. 940 do stenogr. protokołów Izby posłów — XVII. sesya 1901) i dodatkowego preliminarza (aleg. 1.064) przyznane zostały dalsze zasiłki z tego funduszu dla następujących przedsiębiorstw melioracyjnych:

L. p.	Nazwa przedsiębiorstwa	Koszt całego przedsiębiorstwa	Zasiłek z funduszu melioracyjnego	
		Koron	%	Koron
	a) *w Galicyi:*			
1	Uzupełnienie obwałowania prawego brzegu Wisły między Podgórzem a Niepołomicami	496.000	30	148.800
2	Uzupełnienie regulacyi Nowego Brnia .	639.000	30	191.700
3	Obwałowanie lewego brzegu Dunajca od ujścia Więckówki do mostu kolejowego w Bogumiłowicach	260.000	40	104.000
4	Regulacya potoku Pustej (Radosławki) .	832.000	30	249.600
	b) *w Salzburgu:*			
5	Zabudowanie potoku Burgbach . . .	80.000	50	40.000
	c) *w Dalmacyi:*			
6	Zabudowanie potoku Zwironiak . . .	355.000	50	177.500
7	„ „ Kruszewica . .	44.000	50	22.000
8	„ „ Diczaków . . .	20.000	50	10.000
	d) *w Krainie:*			
9	Wodociąg dla miasta Rudolfswert . .	310.000	48	148.800
10	„ „ miasteczka Adelsberg . .	143.000	—	68.640

L. p.	Nazwa przedsiębiorstwa	Koszt całego przedsiębiorstwa	Zasiłek z funduszu melioracyjnego	
		Koron	%	Koron
	e) *w Czechach:*			
11	Regulacya potoku Hlawno . . .	218.173	30	97.737
	i melioracya gruntów nadbrzeżnych .	161.428	20	
12	Regulacya potoku Rokitka . . .	995.349	30	298.605
13	„ „ Wyrowka (zasiłek dodatk.)	107.125	—	26.808
14	Regulacya rzeki Mettau	671.570	30	232.387
	i roboty melioracyjne . . .	154.579	20	
15	Regulacya rzeki Neisse w Massersdorf .	270.000	30	81.000
16	Zabudowanie potoku Olszynka . . .	72.000	50	36.000
17	Osuszenie stawu Jirzyczek . . .	20.826	20	4.165
18	Wykończenie regulacyi rzeki Wolinka .	280.483	—	156.128
19	Odwodnienie usuwisk w gm. Klappai i Krzeczyn	147.700	30	44.310
20	Regulacya potoków Proudnic i Bubaczek .	(nie podano)	30	27.612
	i melioracya gruntów nadbrzeżnych .		20	
	f) *w Austryi dolnej:*			
21	Osuszenie grnntów w gminie Wenjapons .	60.000	30	20.000
22	„ „ „ Drasenhofen .	28.000	30	8.400
23	Zabudowanie potoków Schlatten- i Schwarzen-b.	656.000	50	328.000
24	Regulacya potoku Gmos w gm. Hetzmannsdorf	62.400	40	24.960
25	Osuszenie gruntów w gminach Obritz, Seefeld, Gross-Kadolz i Mailberg . .	156.000	30	46.800
26	Osuszenie gruntów w gminach Leitzersdorf, Hatzenbach i Wollmannsberg . .	142.000	30	42.600
27	Regulacya potoku Gmos w gminie Guntersdorf	260.000	—	61.600
28	Uzupełnienie regulacyi potoku Zaya w Zistersdorf.	287.400	40	114.960
	g) *w Morawii:*			
29	Osuszenie gruntów w gminie Frankstadt .	71.300	20	14.260
30	„ „ „ Unter-Aujezd i Tupez .	54.400	20	10.880
31	„ „ „ Unter-Tannowitz	62.400	20	12.480
32	„ „ „ Trieberdorf .	50.800	20	10.160
33	„ „ „ Hof . .	49.800	20	9.960
34	„ „ „ Schildberg .	78.000	20	15.600
35	„ „ „ Klein-Olbersdorf	76.000	—	16.000
36	„ „ „ Raclawic . .	131.000	—	29.340
37	Regulacya potoku Bystrzyczka . . .	110.000	30	33.000

L. p.	Nazwa przedsiębiorstwa	Koszt całego przedsiębiorstwa	Zasiłek z funduszu melioracyjnego	
		Koron	%	Koron
	h) *w Styryi:*			
38	Regulacya potoku St. Lorenzbach . .	18.400	30	5.520
39	Zabudowanie debry Köberlgraben . .	77.000	50	38.500
40	Uzupełnienie regulacyi rzeki Traun . .	326.000	50	163.000
	i) *w Karyntyi:*			
41	Zabudowanie potoku Vorderbergerbach	150.000	50	75.000
	k) *w Tyrolu:*			
42	Uzupełnienie regulacyi potoku Avisio pod Nogarola	44.000	50	22.000
43	Uzupełnienie regulacyi Adygi (I. sekcyi) .	252.000	50	126.000
44	„ „ „ (II. sekcyi) .	377.600	50	188.800
45	Zabudowanie i regulacya potoku Töllgraben .	370.000	50	185.000
46	Dodatkowy zasiłek na regulacyę Adygi Castellbell-Tscharserstag . . .	—	—	2.923
47	Zabudowanie potoku St. Leonhardsbach .	150.400	50	75.200
	l) *we Vorarlbergu:*			
48	Regulacya rzeki Frutz w gminie Meiningen i Koblach	82.000	45	36.900
49	Regulacya rzeki Alfenz w gminie Klösterle .	32.000	50	16.000
	m) *w Austryi górnej:*			
50	Regulacya rzeki Laudach	62.500	50	31.250
51	Zabudowanie potoku Gimbach (Traun) .	150.600	50	75.300
	Razem .	10,706.233	—	4,006.185
	do r. 1900 włącznie .	92,241.631	—	32,045.556
	Ogółem .	102,947.864	—	36,051.741

(**Uwaga:** Zasiłki dla przedsiębiorstw pod 18, 19, 23, 39, 41 i 45 wstawiono do preliminarza na r. 1901, chociaż Sejmy Czech, Austryi dolnej, Styryi, Karyntyi i Tyrolu odnośnych projektów ustaw jeszcze nie uchwaliły.)

Z powyższej sumy 102,947.864 K. przypada na koszta przedsiębiorstw galicyjskich **40,385.366** K. (wobec 38,158.366 koron w r. 1900), zapewniony zaś udział tych przedsiębiorstw w państwowym funduszu melioracyjnym **11,477.252** koron, czyli **31,83%** (wobec 10,783.152 koron, czyli 33,65% w r. 1900).

Dla 103 przedsiębiorstw melioracyjnych wstawiono do preliminarza funduszu melioracyjnego na r. 1901 (z potrąceniem zaliczek dla krajów i kosztów utrzymania oddziału leśno-technicznego dla zabudowań potoków górskich) tytułem bezzwrotnych zasiłków sumę **3,471.901** koron **10** groszy.

Z tej sumy przypadają na przedsiębiorstwa galicyjskie w liczbie **16** następujące zasiłki:

1.	na regulacyę Biały X. rata . . .	127.080 K. — gr.
2.	„ „ Dniestru od Rozwadowa do Żurawna IX. rata	42.666 „ 66 „
3.	na regulacyę Bugu VIII rata . . .	29.700 „ — „
4.	na zabudowanie potoków górskich w dorzeczu Dniestru VI. rata	40.400 „ — „
5.	na regulacyę Krzemienicy V. rata (ostatnia)	23.400 „ — „
6.	na regulacyę środkowej sekcyi Gniłej Lipy V. rata	29.657 „ 16 „
7	na regulacyę Łomnicy IV. rata . . .	39.808 „ 32 „
8.	na regulacyę Soły IV. rata . . .	39.777 „ 76 „
9.	na zabudowanie pot. Bystry IV. rata (ost.)	30.000 „ — „
10.	na obwałowanie Wisły i Wisłoki w powiecie Mieleckim III. rata	89.740 „ — „
11.	na regulacyę górnego Dniestru II. rata .	65.714 „ — „
12.	na obwałowanie lewego brzegu Wisły w pow. krakowskim II. rata	32.661 „ — „
13.	na uzupełnienie obwałowania prawego brzegu Wisły od Podgórza do Niepołomic I. rata	29.760 „ — „
14.	na uzupełnienie regulacyi Nowego Brnia I. r.	27.385 „ 71 „
15.	na obwałowanie lewego brzegu Dunajca od ujścia Więckówki do Bogumiłowic I. rata	26.000 „ — „
16.	na regulacyę pot. Pustej (Radosławki) I. r.	24.960 „ — „
	Razem .	**698.710** K. **61** gr.

Udział zatem Galicyi w państwowym funduszu melioracyjnym przedstawia w r. 1901 zaledwie **20,129%** powyższej sumy. podczas gdy ten udział w r. 1900 wynosił 21,72%, a w r. 1899 28,6%.

Na podstawie powyższego sprawozdania Wydział krajowy przedstawia następujące wnioski:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. Sprawozdanie Wydziału krajowego z dnia 17. grudnia 1901 r. l. 86.769 o budowlach wodnych i melioracyach Sejm przyjmuje do wiadomości.

II. Sejm przyznaje na lokalne regulacye rzek niespławnych w myśl uchwały swej z dnia 6. października 1882 w rub. XIII. poz. 228 wydatków na rok 1902 następujące zasiłki:

a) na regulacyę Skawy:

1.	od Jaroszowic do Witanowic II. rata .	5.560 K.	
2.	od Witanowic do Graboszyc . . .	7.291 „	
3.	pod Trzebieńczycami	4.261 „	. 17.112 K.

b) na regulucyę Raby:

1.	pod Pcimiem II. rata	4.046 K.	
2.	pod Lubieniem II. rata (ostatnia) . .	2.250 „	
3.	pod Gdowem	2.520 „	
4.	pod Targowiskami II. rata . . .	4.560 „	
5.	od Gawłowa do Bogucic i pod Bieńkowicami II. rata (ostatnia)	27.067 „	. 40.443 „

c) na regulacyę Dunajca:

1. od Gołkowic do ujścia Popradu V. rata (ostatnia)	8.325 K.	
2. między Gołkowicami a Podrzeczem	7.560 „	15.885 K.

d) na regulacyę Wisłoki:

1. pod Zawadką, Przeczycą i Kamienicą (do r. 1903) II. rata	7.146 „	
2. pod Kędzierzem i Żyrakowem II. rata	8.038 „	15.184 „

e) na regulacyę Sanu:

pod Krasiczynem i Korytnikami (do r. 1903) II. rata	4.530 „

f) na regulacyę Wisłoka:

pod Rzeszowem i Drabinianką I. rata	12.000 „

g) na regulacyę Stryja:

pod Hnizdyczowem III. rata (ostatnia)	5.000 „

h) na regulacyę Świcy:

pod Sokołowem i Łanami sokołowskimi VIII. rata (ostatnia)	6.344 „
i) na premiowanie zawiklania odsypisk	1.000 „
k) do dyspozycyi Wydziału krajowego	20.000 „
Ogółem	137.498 K.

III. Sejm przyznaje na popieranie mniejszych robót melioracyjnych w myśl uchwały swej z dnia 26. listopada 1889 w rub. XIII. poz. 231 wydatków na rok 1902 następujące zasiłki:

a) na konserwacyę osuszenia bagien Rudnickich (do r. 1908)	2.800 K.
b) na drenowanie gruntów włościańskich II. rata	50.000 „
c) na regulacyę Lubaczówki pod Czerwoną wolą (do r. 1903) II. rata	4.480 „
d) na drenowanie gruntów OO. Bonifratrów w Zebrzydowicach I. rata (do r. 1904)	3.200 „
e) na zabudowanie potoku Rychwałd w dorzeczu Biały (pow. Tarnów)	19.500 „
f) na regulacyę Jasiołki pod Sądkową, Roztokami i Zimnowodą	3.306 „
g) na zabudowanie potoku Bzinki w gminie Brzyszcze (pow. Żółkiew) I. rata (do r. 1904)	8.333 „
h) na osuszenie gruntów w gminie Zapytów powiatu Lwowskiego	5.867 „
i) na urządzenie wodociągu w gminie Wyspa powiatu Rohatyńskiego	4.250 „
k) na zabudowanie debr w gminie Zołczów powiatu Rohatyńskiego	3.500 „
l) na zabudowanie debr w dorzeczu Złotej Lipy w powiecie Brzeżańskim	18.300 „
m) na osuszenie pastwiska gminnego w Sulatyczach powiatu Żydaczowskiego	2.060 „
n) na regulacyę potoku Siwki w Dolinie	9.250 „
o) na osuszenie gruntów w gminie Widynów powiatu Śniatyńskiego	6.000 „
p) na regulacyę Seretu pod Tudorowem powiatu Husiatyńskiego I. rata	6.150 „
r) na subwencyonowanie fabryk drenarskich	10.000 „
s) do dyspozycyi Wydziału krajowego	10.000 „
Ogółem	166.996 K.

IV) Sejm przyznaje na popieranie doświadczeń z kulturą torfowisk w rubr. XIII. poz. 232 wydatków na rok 1902 następujące zasiłki:

1) w Jaworznie	700 K.
2) „ Starem siole (Suchowoli)	500 „
3) „ Dublanach	500 „

4)	w Ubiniu	500 „
5)	„ Przegnojowie . . .	500 „
6)	„ Ostrowczyku polnym . .	400 „
7)	„ Chwatowie	500 „
8)	„ Hnilicach	500 „
9)	„ Tetewczycach . . .	500 „
10)	„ Stojanowie	500 „
11)	„ Wolicy baryłowej . . .	100 „
12)	„ Derewni	500 „
13)	„ Byszowie	500 „
14)	„ perymetrze bagien Stojanowskich (na gruntach włościańskich) .	1.000 „
15)	w perymetrze bagien Oleskich (na gruntach włościańskich) . .	1.000 „
	Ogółem .	8.200 K.

V. Sejm wzywa c. k. Rząd, ażeby na zakładanie fabryk drenarskich w Galicyi przyznał w roku 1902 zasiłek 10.000 K. z państwowej dotacyi dyspozycyjnej na drobne melioracye.

Al. 4—8. VI. Sejm uchwala załączone ./· projekty ustaw:

1) o kolmatacyi bagien naddniestrzańskich;

2) o uzupełnieniu obwałowania Wisły między Dunajcem a Nowym Brniem w powiecie Dąbrowskim;

3) o uzupełnieniu obwałowania Wisły od ujścia Raby do Woli rogowskiej wraz z obwałowaniem prawego brzegu Raby, tudzież o regulacyi potoków Uszwicy i Grobki z dopływami;

4) o uzupełnieniu obwałowania Wisły od Niepołomic do Raby wraz z obwałowaniem lewego brzegu Raby i regulacyą potoku Drwinki z dopływami;

5. o regulacyi i zalesieniu rzeki Łęgu w powiatach Niżańskim i Kolbuszowskim.

VII. Sejm przyznaje na rok 1902 pierwsze raty 40% zasiłków krajowych:

a) na regulacyę potoków Sołotwy i Rokitny z dopływami w kwocie 29.600 K.;

b) na regulacyę rzeki Łęgu w powiatach Niżańskim i Kolbuszowskim w kwocie 30.000 K.

VIII. Sejm wzywa c. k. Rząd, ażeby ze względu na niepomyślny stan finansów kraju wyjednał w drodze konstytucyjnej dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem bezprocentową pożyczkę z c. k. Skarbu państwa w sumie 20,000.000 K. płatną w 20 ratach rocznych od roku 1904 do roku 1923 po 1,000.000 K., a zwrotną w 40 równych ratach rocznych od roku 1924 do roku 1963, celem umożliwienia krajowi spłaty datku konkurencyjnego do kosztów regulacyi rzek i publicznych robót melioracyjnych, mających się podjąć w tym 20-letnim okresie w myśl §. 5. ustawy z dnia 11. czerwca 1901 Dz. u. p. Nr. 66.

IX. Sejm upoważnia Wydział krajowy do wydatkowania kwot preliminowanych w rybryce XIII. dziale B) na rok 1902 do końca lutego 1904, a to według zasad przyjętych przy podobnych rubrykach budżetu państwowego.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:

A. Potocki w. r.

Sprawozdawca:

Mieczysław Onyszkiewicz w. r.

Członek Wydziału kraj.

Alegat 1. do sprowozdania Wydziaku krajowego l. 86.769 ex 1901.

Odpis odezwy

Wydziału krajowego z d. 14. listopada 1901 l. 19.707 do c. k. Namiestnictwa w sprawie rozporządzeń wykonawczych do ustaw agrarnych.

Odwołując się do tamtejszej odezwy z 17. marca 1901 l. 28981, przy której ck. Namiestnictwo udzieliło Wydziałowi krajowemu projekt rozporządzeń wykonawczych do ustaw agrarnych przez referenta ministeryalnego ułożony, oraz z odwołaniem się do odezwy z 31. lipca 1901 l. 77223, przy której otrzymał Wydział krajowy projekt zmian i poprawek do tychże rozporządzeń, Wydział krajowy zaznaczyć musi przedewszystkiem, iż oczekiwał ostatecznie ustalonego tekstu rozporządzeń w języku polskim, jak to zresztą ck. Namiestnictwo zapowiedziało o odezwie swej u ustępu powołanej.

Mimo jednak, iż Wydział krajowy nie otrzymał dotąd rozporządzeń tych w przekładzie polskim, ani też nie został uwiadomionym, czyli tekst tych projektów należy uważać jako definitywnie ułożony po porozumieniu z wszystkiemi dotyczącemi Ministerstwami, ażeby sprawy na dalszą i dłuższą zwłokę nie narażać, postanowił Wydział krajowy już teraz przedłożyć swoję opinię.

Przedstawiając poniżej szczegółowe wnioski przy dotyczących paragrafach projektu, Wydział krajowy uprasza c. k. Namiestnictwo o zwrócenie swej szczególniejszej uwagi na jedną kwestyę zasadniczego znaczenia, co do której postanowienia projektów odbiegają daleko od postanowień ustawy. Mianowicie rozchodzi się Wydziałowi krajowemu o sprawę dostarczania i urządzenia służby technicznej, mającej współdziałać u boku komisarza miejscowego. Jak to w odnośnych miejscach Wydział krajowy starać się będzie szczegółowo wyłuszczyć i uzasadnić, w sprawach tych winien być przyznanym Wydziałowi krajowemu głos stanowczy zwłaszcza, że wedle galicyjskich ustaw agrarnych koszta służby technicznej pokrywać ma wyłącznie fundusz krajowy, podczas gdy w innych krajach te koszta ponoszą interesowani właściciele gruntów, Tymczasem projekty te uprzedzając już niejako ewentualny układ pomiędzy c. k. Namiestnictwem a Wydziałem krajowym, rozstrzygają tę kwestyę w ten sposób, iż uchylają Wydział krajowy od wszelkiego w pływu na organizacyę służby technicznej i dobór sił technicznych a natomiast pozostawiają komisarzowi miejscowemu w tym kierunku zupełną swobodę. Co więcej poruczają one temuż komisarzowi zwierzchni nadzór nad wykonaniem robót melioracyjnych, co przecież w interesie służby leżeć nie może.

O poparcie proponowanych w tym kierunku zmian Wydział kraj. uprasza c. k. Namiestnictwo.

Idąc za poszczególnymi paragrafami, Wydział krajowy przedstawia swoją opinię, jak następuje:

I. Co do rozporządzenia wykonawczego do ustawy o komasacyi gruntów rolnych.

ad §. 8. O ustanowieniu siedziby komisarza miejscowego winien być obok Wydziału krajowego zawiadomionym także właściwy Wydział powiatowy. Wydział krajowy sądzi bowiem, że skoro Wydział powiatowy powołanym jest także do wykonywania nadzoru nad majątkiem i dobrem gmin, zaś przedmiotem komasacyi mogą być także takie grunta gminne, i skoro nadto tenże Wydział powiatowy w myśl przepisów ustaw agrarnych współdziałać ma przy przeprowadzeniu operacyi agrarnych, koniecznem jest, ażeby w ogóle o wszelkich urzędowych czynnościach i zarządzeniach komisarza miejscowego, o ile dotyczyć mogą zakładowego majątku i dobra gmin, był tenże Wydział powiatowy także zawiadamianym.

ad §. 12. Według tego postanowienia zobowiązanym zostaje komisarz miejscowy do przedkładania krajowej komisyi półrocznych i rocznych sprawozdań z postępu poszczególnych operacyi agrarnych, oraz rocznego sprawozdania kierownika oddziału technicznego.

Wydział krajowy wnosi, ażeby sprawozdanie roczne komisarza miejscowego i kierownika oddziału technicznego udzielane było Wydziałowi krajowemu. Wydział krajowy bowiem, już choćby tylko ze względu na udział funduszu krajowego w kosztach operacyi agrarnych musi mieć dostarczone urzędowe daty o postępie i o kosztach operacyi, ażeby mógł następnie z wyniku tych czynności zdać sprawę Sejmowi.

Okoliczność, iż w komisyi krajowej zasiadać będą także reprezentanci kraju, nie powinna tego wniosku naszego osłabiać, gdyż delegaci ci nie byliby w możności dostarczyć tych informacyi, jakie dać może i powinno szczegółowe urzędowe sprawozdanie komisarza miejscowego.

ad §. 15. Ze względu na postanowienie §. 70 ust. kom., według którego w wydziale uczestników powinna być reprezentowaną mniejsza, średnia i większa własność, proponuje Wydział krajowy do § 15 dodatek tej treści, iż komisarz miejscowy ma także przestrzegać tego, ażeby w mającej się przezeń powołać jednej trzeciej części członków Wydziału uczestników ten stosunek reprezentantów był zachowanym.

ad §. 19. W pierwszej alinei ustęp poczynający się od słów: „Diese Abtheilung“... a kończący się „bestellten Technikers“, należy wyeliminować, jako sprzeczny z przepisem §. §. 73 i 93 ust. kom. Skoro bowiem urządzenie służby technicznej w myśl powołanych §§-ów zastrzeżone zostało osobnemu rozporządzeniu, mającemu się wydać przez c. k. Namiestnictwo w porozumieniu z Wydziałem krajowym, przeto rozporządzenie to postanowi, kto i w jaki sposób będzie ustanowiony kierownikiem oddziału technicznego,

W następstwie tego wniosku wypuścić należy w drugiej alinei wyraz „übrige“, — tudzież słowa: „und von diesem der technischen Abtheilung zugewiesen“.

Takiego określenia wymaga, zdaniem Wydziału krajowego, zgodnie z przepisem §. 73 ust. kom. ścisłość i jasność postanowienia.

ad §. 20. W ostatniej alinei wyraz „Landesmeliorationsbureau“ zastąpić należy wyrazem „Wydziałem krajowym“ albowiem w myśl §. 56 instrukcyi dla Wydziału krajowego przez wys. Sejm dnia 24. listopada 1890 uchwalonej, biura i oddziały Wydziału krajowego nie korespondują ani ze stronami ani z władzami.

ad §. 21. O ile w drugiej alinei tego paragrafu rozchodzi się o powołanie techników leśnych do zaprojektowania robót i o ile technicy ci nie mają być powołani z państwowej służby techniczno-leśnej, Wydział krajowy pragnie mieć zastrzeżonym wpływ na dobór prywatnych techników i proponuje w tym celu dodatek tej treści, iż komisarz miejscowy może powołać techników leśnych w prywatnej służbie zostających *„tylko w porozumieniu z Wydziałem krajowym“*.

Żądanie to uzasadnione jest względami na koszta, które ponosić ma fundusz krajowy.

ad §. 25. Dodatek tej samej treści jak powyżej ad §. 21 proponuje Wydział krajowy i tutaj, o ile rozchodzić się będzie o powołanie innych sił fachowych do

zaprojektowania robót. W konsekwencyi tego dodatku należy wykreślić wyrazy „nach eigenem Ermessen“.

ad §. 28. Użyty tutaj wyraz „członek Wydziału krajowego (Mitglied)“ nie odpowiada duchowi przepisu §. 20 ust. kom., według którego delegatem Wydziału krajowego do komisyi krajowej może być zamianowaną osobistość i z poza grona członków Wydziała krajowego. Wyraz tedy „członek“ zastąpić należy wyrazem *„delegat“*.

ad §. 31. Po pierwszej alinei proponuje Wydział krajowy dodatek następującej treści: *Zastępca przewodniczącego zostanie zaproszonym także na te posiedzenia komisyi krajowej, na których przewodniczyć nie będzie“*.

Co do tego żądania Wydział krajowy zauważa, iż w projekcie ustaw agrarnych przez Wydział krajowy Sejmowi przedłożonych dodanym był (do §. 21 ust. kom. zaś do §. 15 ust. o dz. i reg.) ustęp „Zastępca przewodniczącego zostanie zaproszonym na każde posiedzenie, a głosuje tylko w razie nieobecności namiestnika“.

Przy obradach sejmowej komisyi nad tem postanowieniem projektu ustawy, reprezentant c. k. Ministerstwa rolnictwa, który został ze strony c. k. Rządu do rozpraw tych wydelegowanym, sprzeciwił się zamieszczeniu tego postanowienia w ustawie, natomiast oświadczył, iż postanowienie to wprowadzonem zostanie do rozporządzeń wykonawczych.

Gdy teuże reprezentant był ze strony swojej władzy upoważnionym do dawania oświadczeń c. k. Rząd obowiązujących, komisya sejmowa odstąpiła od projektu zamieszczenia w mowie będącego postanowienia w samej ustawie, zaznaczając wyraźnie w sprawozdaniu o ustawie działowej i regulacyjnej (pag. 3), że je przekazuje do rozporządzenia wykonawczego.

Wydział krajowy odwołując się tedy do tego oświadczenia, uprasza o przyjęcie proponowanego wyżej ustępu, w interesie rzeczy, ażeby zastępca przewodniczącego o toku spraw mógł być należycie poinformowanym.

W konsekwencyi przyjęcia tej poprawki ulegnie zmianie stylizacya paragrafu 33 o tyle, iż po alinei drugiej wypadnie dodać ustęp tej treści: *Zastępca przewodniczącego głosuje tylko w razie nieobecności namiestnika“*.

ad §. 33. Z powodu jak wyżej ad §. 28 należy użyty tutaj wyraz „członek“ zastąpić wyrazem *„delegat“*.

ad. §. 36. W końcu tego postanowienia proponuje Wydział krajowy z powodów wyżej ad §. 12 przytoczonych dodatek tej treści, że mające się przedłożyć komisyi ministeryalnej daty statystyczne *udzielone być mają także Wydziałowi krajowemu.*

ad §. 39. Po ostatnim wyrazie drugiej alinei proponuje Wydział krajowy z powodów wyżej ad §. §. 19, 21 i 25 przytoczonych dodatek: *„i w tym celu odnieść się do Wydziału krajowego“*.

ad §. 46. Ustęp pierwszy należałoby uzupełnić analogicznym dodatkiem, jak w §. 52 rozp. wyk. do ust. kom. dla dolnej Austryi, mianowicie: *„Urzędowe organa (znawcy, członkowie wydziału uczestników, delegat Wydziału kraj. i t. p.) mają otrzymywać zawiadomienia do ich osoby wystosowane“*.

ad §. 51. Z powodów ad §. 15. wyłuszczonych proponuje Wydział krajowy po wyrazach „hat der Localcomissär“ dodatek *„oprócz właściwego Wydziału powiatowego“*.

ad §. 60. Dla uchylenia wątpliwości czy zażalenia i prośby mogą być także ustnie wnoszone, wypadałoby zdaniem Wydziału krajowego wyraźnie możliwość tę zaznaczyć i dlatego uzupełnić ten przepis dodatkiem *„pisemnie albo ustnie do protokołu“*.

Ostatnie postanowienie tym paragrafem objęte, że mianowicie pretensye z §. 105. ust. kom. mają być po zamknięciu postępowania wnoszone do komisyi krajowej a więc wprost i tylko pisemnie, należałoby z uwagi na stopień wykształcenia ludności wiejskiej jako też z uwagi na koszta z tem połączone, zmodyfikować przez dodanie ustępu: że pretensye te *„mogą być ogłoszone ustnie lub pisemnie za pośrednictwem komisarza miejscowego“*.

ad §. 62. Ustanowienie w drugiej alinei kary pieniężnej w maksymalnej kwocie 100 K. nie zgadza się zdaniem Wydziału kraj. z przepisem §. 23. ust. kom. Kara

ta bowiem ma być karą porządkową, mającą się nałożyć na strony za to, iż bez uzasadnionej przyczyny nie jawiły się na wezwanie do rozprawy lub że odmówiły świadectwa. W takim wypadku winna być wymierzona kara w maksymalnej kwocie 25 zł. czyli 50 K., podczas gdy ustanowiona w tym paragrafie wyższa kara pieniężna w maksymalnej kwocie 100 zł. czyli 200 K. ma być zastosowaną wówczas, gdy się rozchodzić będzie o przekroczenia przeciw wydanym w sprawach tej ustawy prowizorycznym lub innym zarządzeniem.

ad §. 68. Do przyjęcia wniosku na wdrożenie postępowania komasacyjnego upoważnia ten przepis: c. k. Starostwo, komisarza miejskiego przy c. k. Starostwie urzędującego, oraz adwokata i c. k. notaryusza. Wydział krajowy nie znajduje żadnego słusznego powodu, dlaczegoby od tej czynności wykluczyć należało: *urzędy gminne i Wydziały powiatowe.*

Tej więc treści dodatek proponuje Wydział krajowy.

ad §. 69. W ostatniej alinei, jak wyżej ad §. 8. przytoczono, należy dodać, iż o rozpoczęciu działalności komisarza miejscowego ma być zawiadomionym także: *„właściwy Wydział powiatowy“.*

ad §. 71. Rozdział *wszelkiej* pracy pomiędzy poszczególnych funkcyonaryuszy komisyi lokalnej pozostawia niniejszy przepis wyłącznie komisarzowi miejscowemu. Wydział krajowy sądzi, iż odnośnie do prac technicznych byłoby właściwem poruczyć rozdział naczelnikowi oddziału technicznego i jego za wykonanie uczynić odpowiedzialnym.

ad §. 82. Czynności w tym paragrafie przewidziane należałoby również pozostawić wyłącznie decyzyi naczelnika oddziału technicznego.

ad §. 98. Do pierwszej alinei, w końcu tejże proponuje Wydział krajowy z powodów wyżej ad §. 60 przytoczonych dodatek następującej treści: *„które (zarzuty) wniesione być mogą na żądanie ustnie do protokułu.*

ad §. 99. Z uwagi, iż w myśl §. 73 ust. kom. Wydział krajowy obowiązanym jest dostarczyć całego potrzebnego personalu technicznego, a w myśl §. 116 al. 2) i 3) ust. kom. fundusz krajowy ponosić ma przez lat 15. Koszta personalu technicznego, potrzebnego do prac geometrycznych oraz koszta wynagrodzenia techników melioracyjnych i leśnych tudzież dozorców melioracyjnych. Wydział krajowy musi mieć, jak już wyżej powiedziano, zastrzeżonym decydujący wpływ na wybór sił fachowych, a to tak w interesie rzeczy samej, jak i w interesie funduszu krajowego. Jedna i druga strona tej sprawy uchyla się jednak według osnowy tego przepisu z pod ingerencyi Wydziału krajowego, albowiem zawarte tu postanowienie w słowach „erforderlichen Falles unter Zeziehung anderer Fachmänner“ pozostawia wybór tych sił wyłącznie swobodnemu uznaniu komisarza miejscowego. — Na taką stylizacyę Wydział krajowy zgodzić się nie może i proponuje zamiast powyżej zacytowanego wyrażenia poprawkę tej treści: *„jeżeli się zaś okaże potrzeba użycia innych sił fachowych, ma się komisarz miejscowy o to odnieść do Wydziału krajowego, który potrzebie tej zaradzi według własnego uznania“.*

Dalsze postanowienia zawarte w czwartej alinei, iż mianowicie obowiązanym jest komisarz miejscowy zawiadomić także Wydział krajowy (a nie biuro melioracyjne), nie nadaje Wydziałowi krajowemu żadnego wpływu już nietylko na wybór sił technicznych, ale nawet na sposób wykonywania robót, przez owe siły z poza grona oddziału technicznego wykonywane, albowiem zawiadomienie takie nastąpić ma tylko w celu ewentualnego wysłania delegata do wglądnięcia w projekt techniczny i do udzielenia komisarzowi fachowej opinii.

Nadto pytania, jak postąpić należy, gdyby ta opinia wypadła niekorzystnie dla protektowanych robót, paragraf ten wcale nie rozstrzyga. Pominięcie zaś w rozporządzeniu tej kwestyi miałoby ten skutek, iż komisarz miejscowy z reguły „jurysta“ z zawodu a więc osobistość niefachowa, mógłby nad taką opinią przejść do do porządku dziennego.

Wydział krajowy nie może tedy zgodzić się na to, ażeby o wyborze potrzebnych sił technicznych w ogóle, jak i w tym wypadku decydować miał samowolnie komisarz miejscowy, zwłaszcza, że to postanowienie rozporządzenia wykonawczego nie uwzględnia przepisu ustępu drugiego §. 81 ustawy komas.

ad §. 100. Przepis ten pomija objekty budowlane publicznych przedsiębiorstw melioracyjnych, a co do których w projektowaniu wspólnych urządzeń gospodarczych pewne zmiany wydarzyćby się mogły. — Wydział krajowy proponuje tedy i takie objekta objąć niniejszem postanowieniem.

ad §. 108. Postanowienie, ażeby granice parcel przy komasacyi wedle możności zatrzymały dotychczasowy kierunek, mogłoby być opuszczone, gdyż kierunek parcel, a tem samem skib, powinien być zastosowanym do insolacyi, oraz do spadu terenu.

ad §. 125 i 127. Wydział krajowy zwraca uwagę na omyłki drukarskie a to w drugim wierszu pierwszej alinei §. 125. gdzie zamiast „und“ winno być „sind“ i w piątym wierszu alinei drugiej, gdzie zamiast rodzajnika „die“ powinno być „der“.

ad §. 136.Zawarte tutaj przepisy o powierzeniu zwierzchnego nadzoru i bezpośredniem wykonaniu budowy wspólnych urządzeń, dotyczą znowu strony urządzenia służby technicznej i wykonania robót, co do której to sprawy Wydział krajowy już przy poprzednich postanowieniach, odnoszących się do tej kwestyi swoje stanowisko zaznaczył. Tutaj podnosi Wydział krajowy jeszcze raz z naciskiem, iż §. 73. ust. kom. nietylko nakłada na Wydział krajowy obowiązek dostarczania potrzebnego personalu technicznego ale zarazem uprawnia go także do „ustanowienia“ tej służby czyli innemi słowy do urządzenia jej, a więc i do ustanowienia kierownika i dodania mu innych sił technicznych.

Tymczasem postanowienia niniejszem paragrafem objęte wkraczają w te atrybucye Wydziału krajowego i znowu przesądzają kwestyę, która ma być w drodze wzajemnego porozumienia między Wydziałem kraj. a Namiestnictwem załatwioną.

Poruczenie zwierzchnego kierownictwa komisarzowi miejscowemu, którego siedziba z reguły znajduje się poza obrębem objektu operacyi agrarnej, może zresztą oddziałać niekorzystnie na sposób wykonania robót i postęp tychże. Jako zazwyczaj człowiek niefachowy nie mógłby on mieć skutecznego wpływu na te czynności. Musiałby chyba w tym względzie zasięgać opinii znawców, co obok zwłoki w wykonaniu pociągałoby za sobą podrożenie robót. A także przewidziane w tym paragrafie zamianowanie *ad hoc* fachowego zastępcy komisarza przez przewodniczącego komisyi krajowej powiększyłoby znacznie koszta, a co całkiem zbytecznie obciążyłoby fundusz krajowy.

Wydział krajowy obstawać tedy przy tem musi, ażeby tak w sprawie zwierzchniego kierownictwa jak i w sprawie wykonania wspólnych urządzeń gospodarczych miał zapewniony stanowczy głos.

Co do wykonania tych urządzeń, Wydział krajowy powołać się także musi na przepisy instrukcyi służbowej dla biura melioracyjnego z 9. maja 1893 Nr. 67 Dz. u. kr. (§§. 10 — 14), według której obowiązanym jest Wydział krajowy w miarę sił i środków dyspozycyjnych udzielać właścicielom gruntów bezpłatnej pomocy technicznej do zaprojektowania wytyczenia i kontroli robót melioracyjnych. Otóż taki sam obowiązek nakładają na Wydział krajowy ustawy agrarne tylko w szerszej mierze; albowiem zobowiązują go do dostarczenia sił technicznych wogóle do wszelkich prac geometrycznych a więc nietylko melioracyjnych. Zgodnie tedy z powołaną instytucyą służbową dla biura melioracyjnego i zgodnie z przepisami ustaw agrarnych, wykonanie wszelkich w §. 136. wymienionych robót powierzonem być winno, bez żadnej ze strony komisarza miejscowego kontroli i tylko pod kontrolą i odpowiedzialnością Wydziału krajowego — krajowemu biuru melioracyjnemu. W tym też duchu proponuje Wydział krajowy następującą stylizacyę tego paragrafu po myśli drugiego ustępu § 81. ustawy komasacyjnej:

O potrzebie wykonania wspólnych urządzeń gospodarczych, takich, które przez siły techniczne komisarzowi miejscowemu dodane, wykonane być nie mogą, komisarz miejscowy zawiadomi Wydział krajowy.

Wydział krajowy zarządzi przez swoje organa sporządzenie projektu technicznego, wytyczenie i kontrolę robót.

Wypłatę robotników uskuteczniać będzie komisarz miejscowy względnie wyznaczony przezeń funkcyonaryusz.“

Wydział krajowy sądzi, iż taka stylizacya tego postanowienia nietylko będzie zgodną z postanowieniem §. 73. i 81 ust. kom., ale przez to uchyloną zostanie także kwestya zwierzchniego kierownictwa, kwestya powoływania fachowych techników i wreszcie co najważniejsza, iż zyskają na tem roboty same pod względem postępu, wykonania i kosztów.

Wydział krajowy wyraża zarazem przekonanie, iż przez odjęcie komisarzowi miejscowemu tych obowiązków, jakie przepis tego paragrafu w stylizacyi rządowej na niego nakłada, jednolitość urzędowania nic na tem nie ucierpi, lecz że owszem objęcie tych obowiązków przez Wydział krajowy tylko ułatwić może w wysokim stopniu komisarzowi miejscowemu jego działalność i spełnienie jego zadania.

ad §. 146. W ostatniej alinei tego paragrafu, który normuje zwrot kosztów podróży i wysokość dyet członków i technicznych organów komisyi ministeryalnej i krajowej należy dodać, że także urzędnicy i technicy Wydziału krajowego mają również prawo do kosztów podróży i dyet według norm dla nich obowiązujących tak, jak to zresztą co do tych urzędników w § 147. ostatniej alinei powiedziano.

ad §. 150 Oznaczona liczbad ostarczyć się mających figurantów najmniej dwóch, jest zadaniem Wydziału krajowego według nabytego doświadczenia nie wystarczają a Wydział krajowy wnosi, aby ta liczba oznaczoną była na *trzech do pięciu figurantów* podobnie, jak to unormowano w § 10. instrukcyi dla biura melioracyjnego z d. 9. maja 1893, Dz. u. i rozp. kraj. Nr. 67.

II. Co do rozpovządzenia wykonawczego do ustawy o dzieleniu gruntów wspólnych i regulacyi wspólnych praw użytkowania.

Ponieważ projekt przepisów wykonawczych do powyższej ustawy jest, wyjąwszy niektóre postanowienia, jest prawie identyczny z przepisami wykonawczymi do ustawy o komosacyi gruntów rolnych, przeto Wydział krajowy ograniczy się tutaj tylko na zacytowaniu tych paragrafów, do których przytoczone powyżej ad I. uwagi i wnioski mają być także zastosowane.

I tak:

do § 8 wniosek ad § 8 I.

do § 12 wniosek ad § 12 I.

do § 14 wniosek ad § 19 I. z tem, że wniosek ten znajduje uzasadnienie w przepisach §§ 63 i 80 ust. o dz. i reg.

do § 15 wniosek ad § 20 I.

do § 16 wniosek ad § 21 I.

do § 20 wniosek ad § 25 I.

do § 23 i 28 wniosek ad § 28 i 33 I. ż tem, że proponowana poprawka uzasadniona jest w przepisie § 15 ust. o dz. i reg.

do § 26 wniosek i uwagi ad § 31 I.

do § 28 wniosek i uwagi ad § 31 I.

do § 31 wniosek ad § 36 I.

do § 34 wniosek ad § 39 I. a to ze względu na przepis § 63. ust. o dz. i reg.

do § 40 wniosek ad § 46 I.

do § 45 wniosek ad § 51 I.

do § 54 wniosek ad § 60 I.

do § 56 wniosek ad § 62 I. z tem, że wniosek ten znajduje uzasadnienie w § 18 ust. o dz. i reg.

do § 62 wniosek ad § 68 I.

do § 65 uwagi i wniosek ad § 71 I.

do § 74 na uwagi ad § 82 I.

do § 97 uwagi i wnioski ad § 99 I. z tem, że żądanie swoje opiera Wydział krajowy tutaj także na postanowieniach §§ 63, 80, 107 i 109 ust. o dz. i reg.

do § 98 wniosek ad § 100 I.

do § 124 wnioski ad § 136 I.

do § 134 wniosek ad § 146 I.

do § 138 wniosek ad § 150 I.

O przychylne poparcie wszystkich powyższych wniosków u c. k. centralnego rządu Wydział krajowy c. k. Namiestnictwo niniejszem uprasza.

Zarazem stosownie do przepisu § 125 ust. kom, i § 118 ust. o dz. i reg. proponuje Wydział krajowy oznaczenie terminu wejścia w życie tych ustaw na dzień 1. lipca 1902.

Wykaz fabryk drenów, którym została wy-

oraz wykaz ilości wyprodukowanych i sprze-

Liczba porząd.	Miejscowość i nazwisko właściciela fabryki	Powiat	wyprodukowano o śre-			
			4 cm	5 cm	8 cm	10 cm
1	Balice, Bronisław Skibniewski	Mościska	—	147000	20800	2500
2	Bełzec, Wiktor Jasiński . .	Złoczów	—	—	—	—
3	Bereźnica królewska Stanisław Pawlikowski .	Żydaczów	—	130000	8000	5000
4	Biegonice, T. Kwieciński . .	N. Sącz	44300	102887	12808	11335
5	Bierzanów, Karol Czecz . ,	Wieliczka	—	—	—	—
6	Busk, JE. K. hr. Badeni . .	Kamion. st.	—	—	—	—
7	Byszów, Edwin br. Hohendorff	Podhajce	105500	31000	5900	1700
8	Cewków, Stan. Jędrzejowicz .	Cieszanów	—	106771	18313	1581
19	Cieszanów, Jan Gnoiński . .	Cieszanów	—	142000	—	—
10	Czarnołożce, Róża Puźynina .	Tłumacz	114800	3600	5550	2140
11	Czudzec, Olga Wiktorowa .	Strzyżów	—	41500	2500	3700
12	Czyżki, Maryan hr. Łoś . .	Sambor	—	96300	—	10700
13	Dobrzechów, Roman hr. Michałowski .	Rzeszów	208400	56000	15800	6680
14	Dołpotów, Fr. Rozwadowski ·	Kałusz	100000	5000	3500	2500
15	Dubowica, Hen. Mierzeński .	Kałusz	20000	20000	—	—
16	Dydiatycze, St. Brykczyński .	Mościska	—	195500	20000	5000
17	Dynów, Stef. Trzecieski . .	Brzozów	—	—	—	—
18	Gliniany, Fr. hr. Potulicki. .	Przemyślany	—	27741	7000	2184
29	Harta, Zdzisław Skrzyński .	Brzozów	9200	202500	13504	8175
20	Honiatycze, Kapituła rz. kat. we Lwowie	Rudki	—	—	—	—
21	Kruszów, Ludom. Morawski .	Jaworów	—	102000	16000	12000
22	Hujcze, Zdzisław Obertyński .	Rawa	—	183000	8295	11000
23	Jarosław, Teofil Kosiński . .	Jarosław	—	—	—	—
24	Kalników, Bol. Orzechowicz .	Mościska	—	198000	18000	11550
25	Komarowice, Al. Pragłowski.	Dobromil	—	—	—	—
26	Konty, Aniela Gniewoszowa .	Złoczów	—	6500	12200	800
27	Kosterowce, Spadkobiercy śp. Duklana Słoneckiego . .	Sanok	101000	48635	24772	9396
28	Kozy, Herman Czecz . . .	Biała	—	—	—	—
29	Krzywaczka, Winc. Schmidt	Myślenice	70000	6000	3200	—
30	Łętownia, spadkob. br. Hompescha.	Nisko	—	—	—	—
31	Leszczowate, Winc. Kraiński	Lisko	74369	11287	1587	—
32	Lwów, Józef Schirmer . . .	Lwów	—	—	—	—
33	Lubaczów, M. hrabina Gołuchowska	Cieszanów	—	64936	5063	2034
34	Miżyniec, M. ks. Lubomirska	Dobromil	—	100000	—	—

pożyczoną prasa drenarska z przyborami

danych rurek drenowych w roku 1899.

drenów dnicy		Sprzedano drenów o średnicy						Uwaga
13 cm	15 cm	4 cm	5 cm	8 cm	10 cm	13 cm	15 cm	
1250	—	—	67000	8300	1400	1000	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	Nie podano
1200	800	—	—	—	—	—	—	
2620	—	44300	102887	12808	11335	2620	—	
—	—	—	—	—	—			
—	—	—	—	—	—	—	—	Nie podano
900	—	37500	—	—	—	—	—	Nie podano
3216	1600	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	
200	—	17220	2010	1081	—	—	—	
—	1600	—	1000	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	
2790	—	170000	49500	13000	5100	—	—	
2000	2000	25000	5000	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	
4000	500	—	82958	21000	4000	2000	400	
—	—	—	—	—	—	—	—	Nie podano
1188	—	—	—	—	—	—	—	
3830	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	Nie podano
2500	1600	—	36000	—	—	—	—	
4228	2950	—	47400	10420	6675	2000	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	Nie rozpoczęto
6500	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	Nie podano
—	—	—	2000	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	Nie podano
—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	Nie podano
—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	Nie podano
2138	—		—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	

Liczba porząd.	Miejscowość i nazwisko właściciela fabryki	Powiat	wyprodukowano o śre-			
			4 cm	5 cm	8 cm	10 cm
35	Nadyby, Wład. Tchórznicki .	Sambor	—	14000	3000	1500
36	Nart, St. Dolański	Nisko	—	—	—	—
37	Niemstów, L. br. Wattmann	Cieszanów	—	204350	9050	5193
38	Oblaszki, spadkobiercy dr. J. Rettingera	Chrzanów	—	—	—	—
39	Oleszyce, Wł. ks. Sapieha .	Cieszanów	—	—	—	—
40	Pawełcze, Karol Mencel . .	Stanisławów	171909	5860	3708	797
41	Pawłosiów, S. hr. Siemieński	Jarosław	—	84000	8000	5000
42	Pełkinie, W. ks. Czartoryski	Jarosław	105000	30000	7500	4500
43	Piadyki, Roman kn. Puzyna .	Kołomyja	—	—	—	—
44	Podlipce, Roman Treter . .	Złoczów	—	—	—	—
45	Podwysokie, Józef Giżowski .	Rudki	—	—	—	—
46	Potok złoty, Włodzim. Gniewosz	Buczacz	142120	4806	1330	407
47	Przeworsk, ordyn. ks. Lubomirskich	Przeworsk	—	357000	28300	14000
48	Rogóżno, Fr. hr. Czosnowski	Jaworów	—	112990	12348	5500
49	Siary, Wład. Dębowski. . .	Gorlice	—	—	—	—
50	Siedliska, Jan Gorayski . .	Pilzno	—	—	—	—
51	Sławentyn, Juliusz Gołębski .	Podhajce	150120	19630	9890	1820
52	Straszęcin, Julian Bielański .	Ropczyce	—	—	—	—
53	Streptów, Jan Paygert . . .	Kamion. st.	—	—	—	—
54	Strupków, Zygm. Regenstreif	Nadwórna	120000	5000	6000	2800
55	Stubno, Józef Myszkowski .	Przemyśl	—	351826	16660	14497
56	Werynia, Janusz hr. Tyszkiewicz , ...	Kolbuszowa	—	32000	4200	—
57	Wierzchnia polna, Dr. H. Bieliński	Kałusz	—	—	—	—
58	Witkowice, Józ. Michałowski	Ropczyce	55000	30000	6500	1000
59	Wysocko, St. hr. Zamojski .	Jarosław	—	—	—	—
60	Załucze, Eug. Krzysztofowicz	Śniatyn	60000	8000	8250	1500
61	Zapałów, Michał Maczuga .	Cieszanów	—	—	—	—
62	Zassów, Tad. hr. Lubieński .	Pilzno	—	45800	7000	6500
63	Zawadów, Marya Wal. Gordon i Spółka.	Stryj	—	—	—	—
64	Żełdec, Robert Thom . . .	Żółkiew	—	—	—	—

drenów dnicy		sprzedano drenów o średnicy						Uwaga
13 cm	15 cm	4 cm	5 cm	8 cm	10 cm	13 cm	15 cm	
—	—	—	13000	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	Nie podano
—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	Maszyny zwrócono do dyspozycyi
—	—	—	—	—	—	—	—	Nie podano
—	—	—	—	—	—	—	—	
1500	—	—	—	—	—	—	—	
3000	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	Nie podano
—	—	—	—	—	—	—	—	Nie podano
—	—	—	—	—	—	—	—	Nie podano
210	—	—	—	—	—	—	—	
2000	—	—	—	—	—	—	—	Maszyny oddano do dyspozycyi
264	—	—	1000	500	—	—	—	Nie podano
—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	
935	800	61000	6000	5600	2700	100	700	
—	—	—	—	—	—	—	—	Nie podano
—	—	—	—	—	—	—	—	Nie podano
1700	100	—	—	—	—	—	—	
13456	—	—	16600	1060	950	1256	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	Nie podano
—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	Nie podano
5800	3300	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	Nie podano
11000	—	—	—	—	—	—	—	
				—	—	—	—	Nie podano
—	—	—	—	—	—	—	—	Nie podano
—	—	—	—	—	—	—	—	Nie rozpoczęto

Alegat 3. do sprawozdania Wydziału krajowego l. 86.769/01

We Lwowie 24 września 1901.

Sprawozdanie

c. k. Krajowego Oddziału hydrograficznego z uskutecznionych w roku 1900 czynności i poniesionych kosztów służby hydrograficznej.

C. k. Krajowy Oddział hydrograficzny w roku sprawozdawczym zajęty był: prowadzeniem zarządu nad stacyami ombrometrycznemi, wodoskazowemi i śniegoskazowemi, zbieraniem i sprawdzaniem raportów, wydawnictwem map śniegowych, przygotowaniem materyału do rocznika hydrograficznego 1899, następnie wykonywaniem pomiarów hydrometrycznych na Wiśle i dopływach, zaniwelowaniem wodoskazów, wreszcie wypracowaniem planów do operatu hydrometrycznego Dunajca.

I. Obserwacye ombrometryczne.

W roku sprawozdawczym funkcyonowało w Galicyi stacyi ombrometrycznych

Z tych przypada na dorzecze:

1. Wisły	254
2. Dniestru	148
3. Dniepru	6
4. Prutu	27
Razem	435

W porównaniu z ilością funkcyonujących stacyi w Galicyi

w roku 1899	429
przybyło	46

Z Galicyjskich stacyi ombrometrycznych funkcyonowało:

361	przez	12	miesięcy	nadesłało	. . .	4332	raportów	miesięcznych
32	„	11	„	„	. . .	352	„	„
19	„	10	„	„	. . .	190	„	„
3	„	9	„	„	. . .	27	„	„
6	„	8	„	„	. . .	48	„	„
1	„	7	„	„	. . .	7	„	„
2	„	6	„	„	. . .	12	„	„
3	„	5	„	„	. . .	15	„	„
2	„	4	„	„	. . .	8	„	„
3	„	2	„	„	. . .	6	„	„
3	„	1	„	„	. . .	3	„	„
435	przeciętnie	przez	11.5	miesięcy	nadesłało	5000	raportów	miesięcznych

Prócz zwyczajnych raportów przesyłały wykresy ombrograficzne następujące stacye, zaopatrzone w samopiszące przyrządy, a mianowicie;

A) w dorzeczu Wisły:

1. Krempna za czas od 7/VI do 30/XI 1900
2. Lutowiska „ „ „ 1/IV „ 4/XII „
3. Łówcza „ „ „ 16/V „ 30/XI „
4. Rajcza „ „ „ 1/IV „ 30/XI „
5. Zaradnia „ „ „ 17/V „ 26/X „

B. w dorzeczu Dniestru:

6. Przemyślany za czas od 1/IV do 31/X 1900
7. Wyżłów „ „ „ 10/IV „ 30/XI „

II. Obserwacye wodoskazowe.

Stacyi wodoskazowych funkcyonowało ogółem w Galicyi 191

Z tych przypada na dorzecze:

1. Wisły	122
2. Dniestru	58
3. Dniepru	1
4. Prutu	10
Razem	191
W porównaniu z ilością stacyi funkcyonujących w roku 1899	178
przybyło	13

Z galicyjskich stacyi wodoskazowych funkcyonowało:

169	przez	12	miesięcy	nadesłało		2028	raportów	miesięcznych
3	„	11	„	„		33	„	„
3	„	10	„	„		30	„	„
2	„	9	„	„		18	„	„
2	„	8	„	„		16	„	„
4	„	7	„	„		28	„	„
1	„	6	„	„		6	„	„
3	„	5	„	„		15	„	„
1	„	4	„	„		4	„	„
2	„	3	„	„		6	„	„
1	„	1	„	„		1	„	„
191	przeciętnie	przez	11·4	miesięcy	nadesłało	2185	raportów	miesięcznych.

Prócz zwyczajnych raportów przysyłały wykresy linnigraficzne następujące stacye, zaopatrzone w samoczynne przyrządy a mianowicie:

Dzików na Wiśle za czas od 1/III do 31/XII 1900
Przemyśl na Sanie „ „ „ 1/V „ 30/XI „
Nisko na Sanie „ cały rok 1900

III. Sprawdzanie raportów i prowadzenie ewidencyi stacyi hydrograficznych.

Wszystkie raporta nadsełane ze stacyi hydrograficznych w dorzeczu Wisły, Dniestru i Dniepru, sprawdzano w Oddziale hydrograficznym, a po ich uzupełnieniu przesyłano odpisy c. k. Centralnemu Biuru hydrograficznemu we Wiedniu.

Dla stacyi dorzecza Wisły, Dniestru, Dniepru i Prutu prowadzi się księgę przeglądową stacyi, wykazy nadesłanych raportów, księgę obserwatorów i dzienniki wydatków.

IV. Obserwacye śniegoskazowe.

W zimie 1900/1901 funkcyonowało w Galicyi stacyi śniegoskazowych 176.

W porównaniu z ilością stacyi w zimie 1899/1900, liczba stacyi się nie zmieniła.

Prócz raportów z galicyjskich stacyi śniegoskazowych, tutejszy Oddział hydrograficzny zbierał także raporta z 2 stacyi w dorzeczu Wisły na Szląsku i z 36 stacyi w dorzeczu Prutu i Seretu na Bukowinie.

Na podstawie nadsyłanych w sobotę raportów śniegowych wydano 12 raportów tygodniowych, za czas od 23 grudnia 1900 do 16 marca 1901, obejmujących dorzecze Wisły, Dniestru, Styru, Prutu, i Seretu w Austryi i publikowano je w 400 egzemplarzach.

V. Przygotowanie materyału do publikacyi rocznika hydrograficznego c. k. Centralnego biura 1899.

Dla dorzecza Wisły, Dniestru i Dniepru sporządzono spis stacyi ombrometrycznych, tabelaryczne zestawienie codziennych spostrzeżeń wodoskazowych, zestawienie czasu trwania stanów wody i tabelaryczne zestawienie ciepłoty wody.

VI. Zlustrowano

następujące stacye:

a) ombrometryczne w Krempnie, Radocynie, Bartnem, Cieklinie, Osieku, Dukli, Tylawie i Jaśliskach.

b) wodoskazowe: na Jasiołce w Jaśle, tudzież na Wisłoce w Żmigrodzie i Żółkowie.

VII. Niwelacyę przeprowadzono.

a) ustalonego zwierciadła wody na Wiśle w dniu 13 października 1900 od km: 0—287 przez 14 urzędników technicznych, z tych 3 z Oddziału hydrograficznego na przestrzeni od km. 0 do 40, i od 60 do 80.

b) zera wodoskazów na Przemszy w Chełmku, na Wiśle w Pustynii, Dworach, Smolicach, Czernichowie, Szczucinie, na Czarnym i Białym Dunajcu w Nowym Targu, na Dunajcu w Czorsztynie, Krościenku, Waksmundzie i na Białej w Ciężkowicach przez 2 techników rządowych i Oddziału hydrograficznego.

VIII. Zdjęcie przekrojów poprzecznych

uskuteczniono na Wiśle od km. 0 — 287 przez 8 techników rządowych, z tych 2 z Oddziału hydrograficznego od km. 0 — 48 i od 175 — 209

IX. Pomiary hydrometryczne

uskuteczniono przez 2 c. k. urzędników technicznych Oddziału hydrograficznego.

Na Dunajcu:		
pod Nowym Sączem	10. i 11. lipca. .	2
na Dniestrze:		
pod Żurawnem	16. lipca . .	1
w Zaleścach	17. „ . .	1
Wiśle:		
Zabrzeg Babice	1. sierpnia .	1
Bobrek Broszkowice	4. „ . .	1
„ Dwory	7. sierp. i 20. grudnia .	2
Jankowice Podolsze	10. sierpnia . .	1
Smolice Jankowice	14. „ . .	1
Jeziorzany	17. „ . .	1
Piekary Tyniec	18. „ . .	1
Kraków Podgórze	20 sierp. 10, 11, 18 grud.	4
Przylasek wyr. Pasternik	23 sierp. 13 grud.	2
Do przeniesienia		20 pomiarów

	Z przeniesienia .	20 pomiarów
Sierosławice Grobla	27. sierpnia . .	1
Morsko Popędzyna	29 sierp. i 15 grud. .	1
Rogów Nowopol	3. wrzesnia . .	1
Nowe miasto Borusowa	6. „ . .	1
Pawłów	11. „ . .	1
Budziska Otałęż	14. „ . .	1
Niekurza Ostrówek	17. „ . .	1
„ Niziny	19. „ . .	1
Radowąż Tarnobrzeg	21. „ . .	1
Mścijów Dąbrowa usz.	24. „ . .	1
Szczytnik Witkowa	26. „ . .	1
przy ujściu dopływów Wisły:		
na Przemszy w Gorzowie	3. sierpnia. . .	1
„ Sole w Oświęcimie	6. „ . .	1
„ Skawie w Zatorze	13. „ . .	1
„ Rabie w Uściu solnem	30. „ . .	1
„ Dunajcu w Patuszycach	4. września . .	1
„ Nidzie w Grotnikach	7. września . .	1
„ Wisłoce w Gawłuszowicach	18 wrześ. .	1
„ Sanie w Wrzawach pniowskich	25 „ .	1
	Razem	38 pomiarów

X. Plany sytuacyjne.

Spantografowano plany Dnnajca od km. 97 do 0 ze skali 1:2880 na skalę 1.7200 i sporządzono kopię negrograficzną z przestrzeni od km. 140 — 0.

XI. Prace hydrometryczne.

Dla operatu hydrometrycznego Dunajca przygotowano szereg wykazów i następujące plany:

a) generalny przekrój Dunajca od źródeł do ujścia,
b) charakterystyczne przekroje poprzeczne,
c) przekroje hydrometryczne w ilości 35,
d) krzywe objętości przepływu,
e) przekrój podłużny i krzywe wyrównanie i
f) normalne przekroje Dunajca.

XII. Załatwienie urzędowych pism i korespondencyi.

Z nadeszłych do protokołu c. k. Krajowego Oddziału hydrograficznego w roku 1900 — 13679 pism, sprawozdań, raportów, przypomnień urzędowych, zaprotokołowano i załatwiono 2010 exhibitów, a uskuteczniono 10.612 expedycyi, w których mieści się 794 posyłek pieniężnych.

Prócz tych 2.010 exhibitów Oddziału hydrograficznego załatwiono 96 exhibitów c. k. Namiestnictwa.

XIII. Personal techniczny i kancelaryjny.

Personal techniczny składał się z 2 c. k. inżynierów, 2 c. k. adjunktów budownictwa (z tych jeden przez 8 miesięcy), c. k. praktykanta budownictwa i 1 pomocnika technicznego, którzy pobierali swe płace wyłącznie z funduszów państwowych.

Na czynności w polu urzędników technicznych przypada 344 dni komisyjnych.

Prócz powyższego personalu było zajętych 2 c. k. asystentów przez 2 miesiące, 7 pomocników kancelaryjnych i technicznych przy robotach mani

pulacyjnych, sporządzaniu grafikonów, kopiowaniu planów, zestawieniu dat statystycznych, wykonywaniu tygodniowych map śniegowych i innych czynnościach.

XIV. Koszta służby hydrograficznej w roku 1900.

A) Wydatki poczynione przez c. k. Namiestnictwo, względnie przez c. k. Centralne biuro hydrograficzne na rachunek dotacyi funduszu hydrograficznego.

1.	Urządzenie stacyi ombrometrycznych	530 kor.	42 hal.
2.	Utrzymanie „ „	422 „	37 „
3.	Remuneracya obserwatorów stacyi ombrometrycznych	12.380 „	80 „
4.	Remuneracye obserwatorów stacyi wodoskazowych	6.423 „	35 „
5.	Ryczałty przyznane obserwatorom na pokrycię kosztów posłańca pocztowego	552 „	33 „
6.	Koszta inspekcyi stacyi ombrometrycznych	240 „	71 „
7.	Dyurna pomocników technicznych i kancelaryjnych, tudzież 2 c. k. asystentów (za 2 miesiące)	14.073 „	21 „
8.	Publikacye tygodniowych raportów o obserwacyach warstwy śniegowej	1.182 „	60 „
9.	Druki dla obserwatorów i dla c. k. Krajowego Oddziału hydrograficznego	509 „	70 „
10.	Oświetlenie i utrzymanie biura	511 „	23 „
11.	Płaca woźnego	892 „	18 „
12.	Zakupno przyborów rysunkowych i kancelaryjnych	474 „	44 „
13.	Udział w kosztach publikacyi Centralnego biura hydrograficznego	9.075 „	46 „
14.	Zakupno dzieł technicznych	571 „	69 „
15.	Koszta pomiarów hydrometrycznych na Wiśle	5870 „	54 „
16.	Różne Wydatki	782 „	23 „
	Razem	54.493 kor.	26 hal.

Odnośnie do pozycyi 3) c. k. Krajowy Oddział hydrograficzny nadmienia, że w roku 1900 przyznano:

2	obserwatorom po 12 kor.	24 kor.	
180	„ „ 24 „	4.320 „	
2	„ „ 32 „	64 „	
122	„ „ 36 „	4.392 „	
7	„ „ 40 „	280 „	
40	„ „ 48 „	1.920 „	
7	„ „ 50 „	350 „	
4	„ „ 60 „	240 „	
362	obserwatorom przyznano razem	11.590 kor.	
	Rzeczywisty zaś wydatek w roku 1900 wynosił	12.380 kor.	80 hal.
	wydano zatem więcej o	790 kor.	80 hal.

albowiem z kwoty 12.380 kor. 80 hal. pokryto dodatkowo resztę niewypłaconych remuneracyi za rok 1899.

Następnie do pozycyi 4) przyznano:

2	obserwatorom po 12 kor.	24 kor.	
1	„ „ 20 „	20 „	
78	„ „ 24 „	1.872 „	
	Do przeniesienia	1.916 kor.	

					Z przeniesienia			1.916	kor.	
20	obserwatorom	po	36	„	.	.	.	720	„	
11	„	„	40	„	.	.	.	440	„	
1	„	„	42		.	.	.	42	„	
1	„	„	43	„	20	.	.	43	„	20 hal.
63	„	„	48	„		.	.	3.024	„	
1	„	„	50	„	.	.	.	50	„	
4	„	„	60	„	.	.	.	240	„	
1	„	„	72	„	.	.	.	72	„	
183	obserwatorom	przyznano	razem				.	6.547	„	20 hal.
rzeczywisty zaś wydatek w roku 1900 wynosił							.	6.423	kor.	35 hal.
wydano zatem mniej o							.	123	kor.	85 hal.

B) Wydatki poczynione przez c. k. Namiestnictwo funduszu wodnego:

1.	Koszta urządzeń i utrzymania istniejących wodoskazów.	9.470	kor. 72 hal.
2.	Zakupno reperów żelaznych dla oznaczenia przekrojów hydrometrycznych na Wiśle, Sanie i Łomnicy, tudzież dla wodoskazów na Wiśle, Sole, Przemszy, Sanie i Łomnicy	4.240	„
	Razem	13.710	kor. 72 hal.
	do tego wydatki ad A)	54.493	„ 26 „
	Ogółem	68.203	kor. 98 hal.

Do tych kosztów przyczynił się Wydział krajowy zasiłkiem asygnowanym odezwą z 22/II 1901 l. 10.323 (l. Nam. 22.021/901) . . . . 16.000 kor.

resztę zaś w kwocie 52.203 kor. 98 hal.
pokrył państwowy fundusz hydrograficzny i wodny.

Ustawa

z dnia . . . . . o kolmatacyi bagien naddniestrzańskich.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, co następuje:

§. 1.

Kolmatacya bagien naddniestrzeńskich, która ma być wykonaną przez przymusową spółkę wodną, mającą się zawiązać na podstawie §. 45. krajowej ustawy wodnej z dnia 14. marca 1875 Dz. u. kraj. Nr. 38, uznaną zostaje za przedsiębiorstwo subwencyonowane z funduszu krajowego.

§. 2.

Za podstawę techniczną tej melioracyi służyć ma projekt Wydziału krajowego z roku 1899, który preliminuje koszta robót na 3,800.000 koron.

Wydział krajowy zostaje jednak upoważniony do poczynienia zmian w tym projekcie w granicach powyższej sumy kosztorysowej.

§. 3.

Do pokrycia kosztów tej melioracyi mają się przyczynić:

a) fundusz krajowy bezzwrotnym zasiłkiem w wysokości czterdziestu procent preliminowanych kosztów;

b) państwowy fundusz melioracyjny w myśl §. 6. ustępu 2 *b*) i §. 4. ustępu 2 *b*) ustawy z dnia 30. czerwca 1884 Dz. ust. p. Nr. 116 z zastrzeżeniem konstytucyjnego zezwolenia bezzwrotnym zasiłkiem w wysokości czterdziestu procent kosztów;

c) wreszcie właściciele gruntów i zakładów, które położone są w okręgu konkurencyjnym przez władze administracyjne oznaczyć się mającym, resztą preliminowanych kosztów; a to w myśl §. 66. krajowej ustawy wodnej z dnia 14. marca 1875 Dz. u. kraj. Nr. 38 według stosunków korzyści, których oczekiwać należy, lub w miarę wielkości niebezpieczeństwa, które ma być usunięte, albo też, o ile rozkład kosztów na tych podstawach nie da się oznaczyć, według wartości tych gruntów i zakładów.

§. 4.

Termin rozpoczęcia i czas trwania budowy, tudzież wysokość i termina płatności corocznych rat zasiłków kraju i państwa, oraz prestacyj konkurencyjnych w §. 3. pod *c*) wymienionych oznaczy Wydział krajowy wspólnie z Administracyą państwa.

§. 5.

Zarząd robót obejmie Wydział krajowy na koszt funduszu budowy.

Sposób, w jaki ma być utworzony Wydział spółki wodnej, tudzież liczbę członków tego Wydziału, oznaczy statut mający się ułożyć przez władzę polityczną.

Bliższe szczegóły co do sposobu wykończenia przedsiębiorstwa, ostatecznego zestawienia kosztorysu, tudzież wpływu Administracyi państwa i spółki wodnej na tok spraw technicznych i ekonomicznych przedsiębiorstwa określi rozporządzenie wykonawcze, które ułoży Wydział krajowy wspólnie z Administracyą państwa.

§. 6.

Koszta utrzymania wykonanych robót ponosić mają członkowie spółki wodnej według wskazanego w §. 3. pod *c*) stosunku.

§. 7.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi rolnictwa.

Alegat 5. do sprawozdania Wydziału krajowego l. 86.769 ex 1901.

Ustawa

z dnia . . . . . o uzupełnieniu obwałowania Wisły między Dunajcem a Nowym Brniem, w powiecie Dąbrowskim.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, co następuje:

§. 1.

Uzupełnienie obwałowania Wisły między Dunajcem a Nowym Brniem w powiecie dąbrowskim ma być wykonane jako przedsiębiorstwo wymienionego powiatu, subwencyonowane z funduszu krajowego.

§. 2.

Za podstawę techniczną tej melioracyi służyć ma projekt Wydziału krajowego z r. 1900, który preliminuje koszta budowy 3,000.000 koron.

Wydział krajowy zostaje jednak upoważnionym do poczynienia zmian w tym projekcie w porozumieniu z Administracyą państwa w granicach powyższej sumy kosztorysowej.

§. 3.

Koszta budowy włącznie z wydatkami na utrzymanie w czasie budowy i kosztami zarządu pokryte będą z mającego się w tym celu utworzyć funduszu budowy.

Fundusz budowy ma być utworzonym:

a) z datku funduszu krajowego w wysokości trzydziestu pięciu procent preliminowanych kosztów;

b) z datku państwowego funduszu melioracyjnego w myśl §. 6. ust. 2. i §. 4. ust. 2. a) ustawy z dnia 30. czerwca 1884 Dz. u. p. Nr. 116 z zastrzeżeniem konstytucyjnego zezwolenia w wysokości trzydziestu pięciu procent preliminowanych kosztów.;

c) z datku państwowej dotacyi budowli wodnych z zastrzeżeniem konstytucyjnego zezwolenia w wysokości dwudziestu procent preliminowanych kosztów;

d) z datku powiatu Dąbrowskiego w wysokości dziesięciu procent preliminowanych kosztów.

§. 4.

Termin rozpoczęcia i czas trwania budowy, tudzież wysokość i termina płatności corocznych rat datków kraju, państwa i powiatu Dąbrowskiego oznaczy Wydział krajowy wspólnie z Administracyą państwa.

§. 5.

Dla utrzymania wykonanych robót ma być utworzony oddzielny fundusz.

Fundusz ten składać się będzie:

1. z dochodów uzyskanych z wydzierżawiania wałów ochronnych;

2. z grzywien nakładanych za przekroczenia wodne przy tem przedsiębiorstwie w myśl art. I. ustawy z dnia 10. czerwca 1892 Dz. u. kraj. Nr. 43.;

3. z corocznych datków kraju i powiatu Dąbrowskiego.

Dalsze postanowienia co do wysokości datków krajowych i powiatowych na konserwacyę, co do organizacyi obrony wałów i innych zarządzeń potrzebnych dla utrzymania wykonanych budowli wydane zostaną w drodze ustawodawstwa krajowego po ukończeniu budowy.

§. 6.

Wykonanie robót, oraz zarząd funduszu budowlanego i konserwacyjnego obejmuje Wydział krajowy.

Sposób wykonania przedsiębiorstwa i ostateczny kosztorys oznaczyć ma Wydział krajowy w porozumieniu z Namiestnictwem, któremu też podobnie jak i Wydziałowi powiatowemu w Dąbrowy przyznanym zostaje wpływ odpowiedni na tok spraw technicznych i ekonomicznych przedsiębiorstwa.

Bliższe szczegóły co do zakresu i sposobu wywierania tego wpływu, oraz co do ewentualnego bezpośredniego współdziałania państwowych organów technicznych określi rozporządzenie wykonawcze, które ułoży Wydział krajowy wspólnie z Administracyą państwa.

O 7.

Po ukończeniu uzupełnienia robót wykonanych przez spółkę wodną dla regulacyi odpływu wód kanałem Zyblikiewicza obejmie Wydział krajowy zarząd konserwacyi tych robót.

Spółka wymieniona ma być rozwiązaną, skoro wypełni zobowiązania względem osób trzecich.

§. 8.

Wykonanie tej ustawy poruczam Moim Ministrom rolnictwa, spraw wewnętrznych i skarbu.

Alegat 6. do sprawozdania Wydziału kraj l. 86.769/901.

Ustawa

z dnia . . . . . o uzupełnieniu obwałowania Wisły od ujścia Raby do Woli rogowskiej wraz z obwałowaniem prawego brzegu Raby, tudzież o regulacyi potoków Uszwicy i Grobki z dopływami.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, rozporządzam co następuje:

§. 1.

Uzupełnienie obwałowania Wisły od ujścia Raby do gminy Woli rogowskiej wraz z obwałowaniem prawego brzegu Raby od Majkowic do ujścia do Wisły, tudzież regulacya potoków Uszwicy i Grobki z dopływami mają być wykonane jako przedsiębiorstwo krajowe.

§. 2.

Za podstawę techniczną tej melioracyi służyć ma projekt Wydziału krajowego z r. 1900, który preliminuje koszta robót na 4,500.000 koron.

Wydział krajowy zostaje jednak upoważniony do poczynienia zmian w tym projekcie w porozumieniu z Administracyą państwa w granicach powyższej sumy kosztorysowej.

§. 3.

Koszta budowy włącznie z wydatkami na utrzymanie w czasie budowy i kosztami zarządu pokryte będą z mającego się w tym celu utworzyć funduszu budowy.

Do pokrycia tych kosztów mają się przyczynić:

a) fundusz krajowy bezzwrotnym zasiłkiem w wysokości czterdziestu procent preliminowanych kosztów.

b) państwowy fundusz melioracyjny w myśl §. 6. ustępu 1. i §. 4. ustępu 1. ustawy z dnia 30. czerwca 1884 Dz. u. p. Nr. 116

bezzwrotnym zasiłkiem w wysokości czterdziestu procent kosztów z zastrzeżeniem konstytucyjnego zezwolenia;

c) wreszcie właściciele gruntów i zakładów, które położone są w okręgu konkurencyjnym, przez władze administracyjne oznaczyć się mającym, resztą preliminowanych kosztów budowy, a to w myśl §. 66. kraj. ustawy wodnej z d. 14. marca 1875 Dz. u kraj. Nr. 38 według stosunku korzyści, których oczekiwać należy, lub w miarę wielkości niebezpieczeństwa, które ma być usunięte albo też, o ile rozkład kosztów na tej podstawie nie da się oznaczyć, według wartości tych gruntów i zakładów.

§. 4.

Do rozłożenia i ściągnięcia datków prywatnych stron interesowanych w §. 3. pod *c*) wymienionych zawiązaną będzie przez Administracyę państwa w porozumieniu z Wydziałem krajowym spółka wodna.

Bliższe szczegóły co do wyboru i liczby członków Wydziału tej spółki określi statut przez władzę polityczną ułożyć się mający.

§. 5.

Datki oznaczone w §. 3. pod *a*), *b*) i *c*) mają być oddane do rozporządzenia w czasie budowy w równych ratach rocznych z góry z tem ograniczeniem, iż rzeczywista wypłata zasiłków kraju i państwowego funduszu melioracyjnego odbywać się ma w granicach pojedynczych rat rocznych w miarę potrzeby dla wykonania robót programem objętych.

§. 6.

Dla utrzymania wykonanych robót ma być utworzony oddzielny fundusz.

Fundusz ten składać się będzie:

1) z dochodów uzyskanych z wydzierżawienia wałów ochronnych i skarp potoków, tudzież ze sprzedaży wikliny;

2) z grzywien nakładanych za przekroczenia wodne przy tem przedsiębiorstwie w myśl art. I. ustawy z dnia 10. czerwca 1892 Dz. u. kraj. Nr. 43;

3) z corocznych datków kraju i prestacyj konkurencyjnych.

Dalsze postanowienia co do wysokości datków kraju i prestacyj konkurencyjnych na konserwacyę, organizacyi obrony grobel, ewentualnie utworzenia w tym celu jednej lub więcej spółek wodnych i innych zarządzeń potrzebnych dla utrzymania wykonanych budowli wydane zostaną w drodze ustawodawstwa krajowego.

§. 7.

Wykonanie robót, oraz zarząd funduszu budowlanego i konserwacyjnego obejmie Wydział krajowy.

Sposób wykonania przedsiębiorstwa i ostateczny kosztorys oznaczyć ma Wydział krajowy w porozumieniu z Namiestnictwem, któremu podobnie jak i stronom interesowanym przyznany będzie wpływ odpowiedni na tok spraw technicznych i ekonomicznych przedsiębiorstwa.

Bliższe szczegóły co do zakresu i sposobu wywierania tego wpływu, co do terminu rozpoczęcia i czasu trwania budowy, terminów płatności i sposobu uiszczania datków, oraz co do ewentualnego współdziałania rządowych organów technicznych przy wykonaniu tego przedsiębiorstwa, określi rozporządzenie wykonawcze ułożone przez Wydział krajowy wspólnie z Namiestnictwem, a zatwierdzone przez Ministerstwo rolnictwa.

§. 8

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi rolnictwa.

Ustawa

z dnia . . . . . o uzupełnieniu obwałowania Wisły od Niepołomic do ujścia Raby wraz z obwałowaniem lewego brzegu Raby i regulacyą potoku Drwinki z dopływami.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, co następuje:

§. 1.

Uzupełnienie obwałowania Wisły od Niepołomic do ujścia Raby wraz z obwałowaniem lewego brzegu Raby od Gawłówka od ujścia do Wisły i regulacyą potoku Drwinki z dopływami, które ma być wykonane przez przymusową spółkę wodną, mającą się zawiązać na podstawie §. 45. krajowej ustawy wodnej z dnia 14. marca 1875 dz. u. i rozp. kraj. Nr. 38, uznane zostaje jako przedsiębiorstwo subwencyonowane z funduszu krajowego.

§. 2.

Za podstawę techniczną tej melioracyi służyć ma projekt Wydziału krajowego z roku 1900, który preliminuje koszta robót na 3,481.200 koron.

Wydział krajowy zostaje jednak upoważniony do poczynienia zmian w tym projekcie w porozumieniu z Administracyą państwa w granicach powyższej sumy kosztorysowej.

§. 3.

Koszta budowy włącznie z wydatkami na utrzymanie w czasie budowy i kosztami zarządu pokryte będą z mającego się w tym celu utworzenia funduszu budowy.

Do pokrycia tych kosztów mają się przyczynić:

a) fundusz krajowy bezzwrotnym zasiłkiem w wysokości czterdziestu procent preliminowanych kosztów;

b) państwowy fundusz melioracyjny w myśl § 6. ustępu 2 i § 4. ustępu 2 a) ustawy z dnia 30. czerwca 1884. Dz. u. p. Nr. 116 bezzwrotnym zasiłkiem w wysokości czterdziestu procent kosztów z zastrzeżeniem konstytucyjnego zezwolenia;

c) wreszcie właściciele gruntów i zakładów, które położone są w okręgu konkurencyjnym przez władze administracyjne oznaczyć się mającym, resztą preliminowanych kosztów budowy, a to w myśl § 66. kraj. ustawy wodnej z dnia 14. marca 1875 Dz. u. i rozp. kraj Nr. 38, według stosunku korzyści, których oczekiwać należy, lub w miarę wielkości niebezpieczeństwa, które ma być usunięte, albo też, o ile rozkład kosztów na tej podstawie nie da się oznaczyć, według wartości tych gruntów i zakładów.

§ 4.

Termin rozpoczęcia i czas trwania budowy, tudzież wysokość i termina płatności corocznych rat datków kraju, państwa i stron interesowanych w § 3. pod c) wymienionych oznaczy Wydział krajowy wspólnie z Administracyą państwa.

§ 5.

Dla utrzymania wykonanych robót ma być utworzony oddzielny fundusz.

Fundusz ten składać się będzie:

1) z dochodów uzyskanych z wydzierżawienia wałów ochronnych, tudzież skarp, potoków i rowów;

2) z grzywien nakładanych za przekroczenia wodne przy tem przedsiębiorstwie w myśl art. I. ust. z d. 10. czerwca 1892 Dz. u. kraj. Nr. 43;

3) z corocznych datków kraju i prestacyj konkurencyjnych.

Dalsze postanowienia co do wysokości datków kraju i prestacyj konkurencyjnych na konserwacyę, ewentualnie utworzenia w tym celu jednej lub więcej spółek wodnych, co do organizacyi obrony grobel i innych zarządzeń potrzebnych dla utrzymania wykonanych budowli wydane zostaną w drodze ustawodawstwa krajowego.

§ 6.

Zarząd budowy oraz funduszu budowlanego i konserwacyjnego obejmie Wydział krajowy.

Sposób, w jaki ma być utworzony Wydział spółki wodnej, tudzież liczbę członków tego Wydziału określi statut przez władzę polityczną ułożyć się mający.

Sposób wykonania przedsiębiorstwa i ostateczny kosztorys oznaczyć ma Wydział krajowy w porozumieniu z Namiestnictwem, któremu podobnie jak i stronom interesowanym przyznany będzie wpływ odpowiedni na tok spraw technicznych i ekonomicznych przedsiębiorstwa.

Bliższe szczegóły co do zakresu i sposobu wywierania tego wpływu, oraz co do ewentualnego bezpośredniego współdziałania państwowych organów technicznych przy wykonaniu tego przedsiębiorstwa określi rozporządzenie wykonawcze, które ułoży Wydział krajowy wspólnie z Administracyą państwa.

§ 7.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi rolnictwa.

Ustawa

z dnia . . . . . o regulacyi i zalesieniu rzeki Łęgu w powiatach: Niżańskim i Kolbuszowskim.

Za zgodą Sejmu Mojego królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, co następuje:

§. 1.

Regulacya i zalesienie rzeki Łęgu w powiatach Niżańskim i Kolbuszowskim ma być wykonana jako przedsiębiorstwo krajowe.

§ 2.

Za podstawę techniczną tej regulacyi służyć ma projekt c. k. oddziału leśno-technicznego dla zabudowań potoków górskich z r. 1898, preliminujący koszta robót na 480.000 koron.

Wydział krajowy jest jednak upoważnionym do poczynienia zmian w tym projekcie w porozumieniu z Administracyą państwa w granicach powyższej sumy kosztorysowej.

§ 3.

Do pokrycia kesztów budowy ma się przyczynić:

a) galicyjski fundusz krajowy bezzwrotnym zasiłkiem w wysokości pięćdziesięciu procent preliminowanych kosztów;

b) państwowy fundusz melioracyjny z zastrzeżeniem konstytucyjnego zezwolenia w myśl § 6 ustępu I. ustawy z dnia 30. czerwca 1884 Dz. u. p. Nr. 116, takimże bezzwrotnym zasiłkiem w wysokości pięćdziesięciu procent.

§ 4.

Datki kraju i państwa mają być uiszczone w czasie budowy w miarę rzeczywistej potrzeby dla wykonania robót programem objętych.

§ 5.

Bliższe postanowienia co do terminu rozpoczęcia i czasu trwania budowy, dalej co do sposobu wykonania przedsiębiorstwa, kierownictwa budowy i wpływu Administracyi państwa na tok spraw technicznych i ekonomicznych przedsiębiorstwa określi rozporządzenie wykonawcze, które ułoży Wydział krajowy wspólnie z Administracyą państwa.

§ 6.

Dla utrzymania wykonanych robót ma być po ukończeniu budowy utworzoną po myśli § 45 ustawy krajowej z dnia 14. marca 1875 Dz. u. kraj. Nr. 38 w drodze administracyjnej Spółka interesowanych właścicieli gruntów i innych nieruchomości, a to bez względu czy się na to zgodzą lub nie, a rozkład datków na poszczególnych członków spółki ma być uskuteczniony według postanowień § 66 powołanej ustawy.

§ 7.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu ministrowi rolnictwa.

LW. 88.177/901.

We Lwowie, dnia 31. maja 1902.

Aleg. 12

Sprawozdanie

Wydziału krajowego z przedłożeniem projektu ustawy, zmieniającej przepis §. 69 kraj. ust. wod., w brzmieniu określonem ustawą z 10. czerwca 1892 Nr. 43 Dz. u. kr., oraz §. 71. kraj. ust. wodnej z 14. marca 1875 Nr. 38 Dz. u. kr.

Wysoki Sejmie!

Uchwalony przez Wysoki Sejm na posiedzeniu z 4. maja 1900 l. 3939 z inicyatywy poselskiej projekt ustawy mający na celu złagodzenie kar za przekroczenie wodne, ustanowionych w przepisach kraj. ustawy wodnej, nie uzyskał Najwykszej sankcyi.

Powód odmowy według reskryptu c. k. Ministerstwa rolnictwa z 5. grudnia 1901 l. 20.258/4.613 zakomunikowanego Wydziałowi krajowemu odezwą c. k. Prezydyum Namiestnictwa z 17. grudnia 1901 l. 15.049 stanowi okoliczność, iż oznaczone w §. 71. projektu noweli minimum kary aresztu na 24 godzin, nie odpowiada minimum kary pieniężnej na 1 kor. ustanowionej.

Postanowienie takie byłoby bowiem sprzecznem z dotychczasową zasadą, według której kary pieniężne poniżej 5 zł. zamieniany być powinuy na areszt poniżej 24 godzin, przyczem jednak najniższy wymiar kary ograniczony być może do pewnej oznaczonej liczby godzin (sześciu lub więcej godzin).

Zresztą nie podniosło c. k. Ministerstwo rolnictwa przeciwko zamierzonemu złagodzeniu kary żadnych zarzutów.

Wydział krajowy wychodząc z jednej strony ze stanowiska, iż Wys. Sejm uchwalając zmianę przepisów kraj. ustawy wodnej, w nagłówku niniejszego sprawozdania powołanych, uznał w ogólności potrzebę złagodzenia kar za przekroczenia wodne; z drugiej zaś strony mając na względzie, iż według nabytego doświadczenia oznaczone w ustawie minimum kary, zwłaszcza pieniężnej, jest w przeważającej liczbie przekroczeń istotnie za wysokie, postanowił przedłożyć Wys. Sejmowi projekt zmiany tych przepisów, zredagowany wadług uwag w reskrypcie ministeryalnym przytoczonych.

Chociaż bowiem nie w zupełności można się zgodzić z zapatrywaniem c. k. Ministerstwa rolnictwa, jakoby kara aresztu jednego dnia nie odpowiadała wartości minimalnej kary pieniężnej w kwocie jednej korony i chociaż zdarzać się mogą wypadki, że ów najniższy wymiar kary aresztu n. p. sześciogodzinny nie będzie uważanym za dotkliwy i tem samem nie oddziała dodatnio na wzbudzenie poszanowania dla przepisów prawa

w sprawach wodnych, to jednak z uwagi na dotychczasową zasadę, na którą się c. k. Ministerstwo powołuje, a od której odstąpić nie zamierza, tudzież w przeświadczeniu, że przy zastosowaniu wymiaru kary władze wykonawcze baczyć będą nie tylko na skutki danego przekroczenia, ale i na skutki kary, Wydział krajowy sądzi, iż należy przyjąć w ustawie zamianę kary pieniężnej na karę aresztu w sposób przez c. k. Ministerstwo rolnictwa proponowany.

Przekładając niniejsze sprawozdanie, Wydział krajowy uprasza tedy:

·/. Wysoki Sejm raczy uchwalić załączony ·/. projekt ustawy.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:
A. Potocki w. r.

Sprawozdawca:
Dr. Tadeusz Pilat w. r.
Członek Wydziału krajowego.

U s t a w a

z dnia . . . . . obowiązująca w Królestwie Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, zmieniająca postanowienie §. 69. kraj ustawy wodnej w brzmieniu określonem ustawą z 10. czerwca 1892 Nr. 43. Dz. u. kraj. oraz §. 71. kraj. ustawy wodnej z 14. marca 1875 Nr. 38. Dz. u. kraj.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, co następuje:

Art. I.

§. 69. kraj. ust. wod. z 14. marca 1875 Nr. 38. w brzmieniu ustawy z 10. czerwca 1892 Nr. 43. określonem oraz §. 71. kraj. ust. wod., zostają uchylone i mają opiewać, jak następuje:

§. 69. Wszelkie uszkodzenia i nadwerężenia urządzeń wodnych, przekroczenia ustaw, regulujących prawo wodne, jakoteż rozporządzeń i zarządzeń wydanych w celu przeprowadzenia tychże, w szczególności zakładanie budowli wodnych dla ochrony lub pożytku, użycie wód bez pozwolenia władzy, o ile to pozwolenie jest potrzebnem, przedstawienie albo samowolna zmiana znaków do oznaczenia wysokości wody, wreszcie szkodliwe zdrowiu zanieczyszczanie wody, o ile te czyny nie podpadają pod powszechne prawo karne, uznane zostają za przekroczenie wodne i mają być karane przez władzę polityczną grzywną od 1 korony do 300 koron, lub aresztem do jednego miesiąca.

§. 71. W razie niemożności uiszczenia zamienioną będzie kara pieniężna na karę aresztu od 24 godzin do jednego miesiąca.

Zamiast kary pieniężnej do 10 koron może być orzeczoną kara aresztu do 24 godzin, nigdy jednak poniżej 6 godzin.

Art. II.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

Art. III.

Wykonanie tej ustawy poruczam Moim Ministrom rolnictwa, sprawiedliwości, handlu i spraw wewnętrznych.

L. 84 212 901. Lwów, dnia 13. grudnia 1901.

Aleg. 13

Sprawozdanie

Wydziału krajowego o krajowym kursie praktycznym dozorców drenarskich we Lwowie.

Wysoki Sejmie!

Pierwszy 2-letni praktyczny kurs dozorców drenarskich, otwarty w myśl uchwały Wys. Sejmu z dnia 21. marca 1899, dnia 1. grudnia 1899, zakończył się 30. listopada 1901 r. Na drugi rok szolnym 1900—901 tego kursu uczęszczało 24 uczniów. Egzamin z teoretycznej nauki zimowej odbył się w końcu marca 1901,
Aleg. a postęp uczniów w naukach uwidacznia załączony */. wykaz, obejmujący równocześnie postęp w robotach praktycznych, jakoteż pilności i zachowaniu się.

W naukach teoretycznych postęp był całkiem zadowalniający, ponieważ przeciętny postęp wypadł:

u 2 uczniów celujący,
u 8 „ bardzo dobry,
u 11 „ dobry,
u 3 „ dostateczny.

Jeden tylko uczeń otrzymał stopień niedostateczny z budownictwa wodnego i zezwolenie na poprawkę przy egzaminie głównym.

W myśl § 13 statutu organizacyjnego uczniowie ci będą jeszcze w 1902 r. zdawać egzamin główny przed komisyą egzaminacyjną, wyznaczoną przez Wydział krajowy.

Koszta utrzymania kursu w czasie od 1. grudnia 1900 r. do 30. listopada 1901 r. przedstawiają się, jak następuje:

	I. Płace nauczycieli:		
1.	Wynagrodzenie kierownika	200 K — gr.	
2.	Wynagrodzenie 10 docentów	3.744 „ — „	3.944 K — gr.
	II. Koszta administracyjne:		
3.	Naprawa sprzętów	136 K 60 gr.	
4.	Obsługa sali wykładowej, ogłoszenia, korespondencya i różne	176 „ 86 „	313 „ 46 „
	III. Utrzymanie uczniów:		
5.	Stypendya 24 uczniów po 200 K . . .	4.800 K — gr.	
6.	Podróże i zapomogi	280 „ 95 „	5.080 „ 95 „
	IV. Potrzeby naukowe:		
7.	Przybory naukowe i rysunkowe . . .	439 K 32 gr.	
8.	Narzędzia drenarskie i środki naukowe .	270 „ 20 „	709 „ 52 „
	Razem		10.047 K 93 gr.

Dochody w roku 1901 wynosiły:

1.	Dotacya Wysokiego Sejmu	7.000 K
2.	Zasiłek Ministerstwa rolnictwa	4.000 „
	Razem	11.000 K

Z porównania okazuje się zaoszczędzenie w kwocie 952 K 7 gr., któreże będzie użyte w roku szkolnym 1901—1902 na utrzymanie większej ilości uczniów.

Uchwałą z dnia 5. lipca 1901 Wysoki Sejm upoważnił Wydział krajowy do otwarcia z dniem 1. grudnia 1901 drugiego 2-letniego kursu praktycznego dozorców drenarskich. W przewidywaniu tej uchwały Wydział krajowy rozpisał rozporządzeniem z dnia 21. grudnia 1900 l. 84.039 konkurs, na który zgłosiło się 82 kandydatów. Z tych kandydatów przyjęto 41 na praktykę drenarską, która rozpoczęła się w miesiącu kwietniu, a skończyła się w listopadzie 1901 r. Kandydaci ci byli przydzieleni jako robotnicy do kopania rowków i układania rurek drenowych pod kierunkiem dozorców melioracyjnych i inżynierów biura melioracyjnego przy drenowaniu w Buskui w Niemstowie.

Dozorcom polecono składać sprawozdania miesięczne o poruczonych im kandydatach z wykazaniem ich zarobku, celem przekonania się o ich pracowitości i uzdolnieniu.

Z przyjętych 41 kandydatów część porzuciła robotę przed ukończeniem praktyki, jeden zmarł, a do egzaminu wstępnego, który odbył się dnia 30. listopada i 1. grudnia 1901 zgłosiło się tylko 33 kandydatów.

Gdy z tych kandydatów 28 dobrze zdało egzamin, Wydział krajowy przyjął wszystkich, licząc na to, że przy uzyskanych oszczędnościach w roku szkolnym 1900—1901, możebnem będzie utrzymanie kursu w roku 1901—1902 bez podwyższenia dotacyi.

Kierownictwo kursu i nauki zostały poruczone tym samym inżynierom krajowego biura melioracyjnego i docentom, jak w roku 1899—1900 dla pierwszego dwuletniego kursu z wyjątkiem nauki wiadomości wstępnych przyrodniczych, którą poruczono zast. profesora IV. gimnazyum we Lwowie p. Janowi Aleksandrowiczowi.

Preliminarz kosztów na rok szkolny 1901—1902 przedstawia się, jak następuje:

I. Płace nauczycieli:		
1. Wynagrodzenie kierownika	200 K	
2. Wynagrodzenie docentów	3.584 „	3.784 K
II. Koszta administracyjne:		
3. Zakupno i naprawa sprzętów	100 K	
4. Obsługa sali szkolnej, korespondencya i różne . .	200 „	300 „
III. Utrzymanie uczniów:		
5. Stypendya 28 uczniów po 200 K	5.600 K	
6. Podróże, zapomogi i różne	400 „	6.000 „
IV. Potrzeby naukowe:		
7. Przybory naukowe i rysunkowe	600 K	
8. Narzędzia drenarskie i różne	316 „	916 „
Razem		11.000 K

Na podstawie powyższego sprawozdania Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sprawozdanie Wydziału krajowego z dnia 13. grudnia 1901 o krajowym kursie praktycznym dozoroów drenarskich we Lwowie Sejm przyjmuje do wiadomości.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałełek krajowy:
A. Potocki w. r.

Sprawozdawca:
Onyszkiewicz w. r.
Członek Wydziału krajowego.

Alegat do sprawozdania Wydz. kraj. LW. 84212/01.

Wykaz postępu uczniów krajowego kursu praktycznego dozorców drenarskich na II. roku tj. 1900—1901.

Liczba porządk.	Nazwisko i imię	Rok urodzenia	Nauki przed wstąpieniem na kurs krajowy	Nauka teoretyczna			Roboty praktyczne				Uwagi
				Postęp przeciętny w naukach	Pilność	Zachowanie się	Wyszczególnienie robót, przy których uczeń odbył praktykę letnią	Przeciętny postęp w robotach	Pilność	Zachowanie się	
1	Armatys Jan	1879	Szk. lud. w Lisiej górze	dobry	dostat.	zup. odp.	przy ekspozyturze Jasło	—	—	—	nie odbył praktyki z powodu służby wojskowej
2	Błaszkiewicz Augustyn	1879	z II. gimn. w Tarnowie	dobry	dostat.	zup. odp.	przy ekspozyturze Kraków i regulacyi Biały	b. dobry	chwalebna	zup. odp.	
3	Góra Filip	1880	Szk. lud. w Staszkówce	dobry	chwalebna	zup. odp.	przy ekspozyturze Jasło	—	—	—	powołany do służby wojskowej
4	Jajuga Antoni	1875	„ „ w Dobrzechowie	b. dobry	chwalebna	zup. odp.	przy ekspozyturze Jarosław	b. dobry	chwalebna	zup. odp.	
5	Korpała Antoni	1879	z II. gimn. w Bochni	b. dobry	chwalebna	zup. odp.	przy ekspozyturze Kraków	b. dobry	chwalebna	zup. odp.	
6	Krawiec Antoni	1867	Szk. lud. w Mielcu	b. dobry	chwalebna	zup. odp.	przy ekspozyturze Tarnów	b. dobry	chwalebna	zup odp.	
7	Król Franciszek	1878	„ „ w Przecławiu	dobry	chwalebna	zup. odp.	przy biurze centralnem	b. dobry	chwalebna	zup. odp.	
8	Krzyżanowski Aleksander	1871	„ „ w Bużku	dobry	chwalebna	zup. odp.	przy ekspozyturze Stanisławów	b. dobry	chwalebna	zup. odp.	
9	Miracki Jan	1875	„ „ w Tarnobrzegu	dobry	chwalebna	zup. odp.	przy ekspozyturze Jasło	b. dobry	chwalebna	zup. odp.	
10	Nowak Jan	1873	„ „ w Wróblowicach	dostateczny	chwalebna	zup. odp.	przy ekspozyturze Jasło	dobry	dostat.	odpowied.	
11	Paprocki Grzegorz	1881	„ „ w Firlejówce	dobry	chwalebna	zup. odp.	przy biurze centralnem	dobry	chwalebna	zup. odp.	
12	Pasadyn Jan	1870	„ „ w Rzuchowie	b. dobry	chwalebna	zup. odp.	przy ekspozyturze Tarnów	b. dobry	chwalebna	zup. odp.	
13	Prarat Józef	1880	„ „ w Wrzawach	dostateczny	chwalebna	zup. odp.	„ „ „	dobry	chwalebna	zup. odp.	z początkiem października powołany do służby wojskowej
14	Pyżewicz Jan	1867	„ „ w Chmielowie	dostateczny	chwalebna	zup. odp.	przy ekspozyturze Jasło	dobry	dostat.	odpow.	
15	Radoń Jędrzej	1873	„ „ w Lisiej górze	b. dobry	chwalebna	zup. odp.	przy ekspozyturze Kraków	b. dobry	chwalebna	zup. odp.	
16	Robak Feliks	1877	„ „ w Sokolnikach	celujący	chwalebna	zup. odp.	przy biurze centralnem	b. dobry	chwalebna	zup. odp.	
17	Rzędzianowski Józef	1872	„ „ w Miechocinie	dobry	chwalebna	zup. odp.	przy ekspoz. Tarnów i Jasło	dobry	chwalebna	zup. odp.	
18	Sawicki Józef	1874	Szk. przemysłowa Lwów	b. dobry	chwalebna	zup. odp.	przy ekspoz. Stanisławów i przy biurze centralnem	b. dobry	chwalebna	zup. odp.	
19	Sańczuk Teodor	1878	Szk. lud. w Radziechowie	celujący	chwalebna	zup. odp.	przy biurze centralnem	b. dobry	chwalebna	zup. odp.	
20	Wertyporoch Jan	1872	„ „ w Zniesieniu	dobry	chwalebna	zup. odp.	„ „ „	dobry	chwalebna	zup. odp.	
21	Wielkiewicz Maksymilian	1880	Szk. przem. uzup. N. Targ	dobry	dostat.	zup. odp.	przy ekspozyturze Kraków	b. dobry	dostat.	odpow.	
22	Wójcik Piotr	1878	Szk. lud. w Szebniach	dobry	chwalebna	zup. odp.	przy ekspozyturze Jasło	—	—	—	powołauy do wojska
23	Wolańczyk Franciszek	1879	„ „ w Narolu	b. dobry	chwalebna	zup. odp.	przy ekspozyturze Jarosław	b. dobry	chwalebna	zup. odp.	powołany do wojska
24	Wyka Wojciech	1881	„ „ w Turbii	b. dobry	chwalebna	zup. odp.	przy obwał. Wisły i Wisłoki	b. dobry	chwalebna	zup. odp.	

Kierownik kursu:
Józef Jankowski, *w. r.*

L. 71810/901. Lwów, dnia 29. listopada 1901.

Aleg. 44

Sprawozdanie

Wydziału krajowego o udzieleniu zasiłku krajowego na założenie wodociągu w gminie Wyspa powiatu Rohatyńskiego.

Wysoki Sejmie!

Wskutek petycyi Zwierzchności gminnej Wyspa powiatu Rohatyńskiego o zasiłek na sprowadzenie wody, powziął Wys. Sejm na posiedzeniu z d. 17. marca 1899 następującą uchwałę: „Petycyę gminy Wyspa odstępuje się Wydziałowi krajowemu do zbadania i odpowiedniego załatwienia w tym kierunku, ażeby przy przyczynieniu się gminy i powiatu i pomocy z funduszów krajowych gmina Wyspa w jak najkrótszym czasie w wodę zaopatrzoną została".

W celu wykonania tej uchwały Wydział krajowy wezwał rozporządzeniem z d. 3. maja 1899 l. 18973 Wydział powiatowy w Rohatynie, ażeby sprawę zbadał na miejscu i przedstawił odpowiednie wnioski. Wydział powiatowy stwierdził potrzebę dostarczenia zdrowej wody do picia dla gminy Wyspa i odniósł się sprawozdaniem z d. 10. listopada 1899 l. 1245 do Wydziału krajowego z prośbą o zarządzenie wypracowania projektu.

Ze względu że Wydział krajowy nie ma specyalistów do projektowania i wykonania wodociągów, poruczono rozporządzeniem z d. 29. marca 1900 l. 83274 wypracowanie projektu p. Marcinowi Maślance, autoryzowanemu inżynierowi cywilnemu, koszta zaś wynoszące kwotę 166 koron 20 groszy pokryto z funduszu krajowego. Według sprawozdania inżyniera Maślanki i kosztorysu sporządzonego w kraj. biurze melioracyjnem, koszta założenia wodociągu w gminie Wyspa wyniosą 12.500 koron.

Zwierzchność gminna w Wyspie zobowiązuje się pokryć 4.000 koron i w tym celu ma zaciągnąć pożyczkę.

Gdy c. k. Ministerstwo rolnictwa udziela w innych krajach z dotacyi dyspozycyjnej na drobne melioracye zasiłków państwowych na zakładanie studzien, cystern i mniejszych wodociągów, dla gmin, a gmina Wyspa bez pomocy kraju i państwa nie byłaby w stanie zaopatrzyć się we wodę, Wydział krajowy postanowił przedstawić Wys. Sejmowi wniosek na pokrycie z funduszu krajowego $^1/_2$ brakujących kosztów t. j. kwoty 4.250 koron z warunkiem, że c. k. Ministerstwo rolnictwa przyczyni się do projektowanych robót datkiem z państwowej dotacyi dyspozycyjnej na drobne melioracye w tej samej wysokości, — i odniósł się w tej sprawie odezwą z d. 18. października 1901 l. 69069 do c. k. Namiestnictwa o wyjednanie przychylnej decyzyi c. k. Ministerstwa rolnictwa.

Na podstawie powyższego sprawozdania Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm przyznaje w rub. XIII wydatków na rok 1902 zasiłek krajowy na założenie wodociągu w gminie Wyspa powiatu Rohatyńskiego w kwocie 4.250 koron.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:
A. Potocki w. r.

Sprawozdawca:
Mieczysław Onyszkiewicz w. r.
Członek Wydziału krajowego.

L. W. 82461/901.

We Lwowie dnia 29. listopada 1901.

Alog 45

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie przebudowy na drogach powiatowych i gminnych drewnianych mostów i przepustów na mosty i przepusty trwałe.

Wysoki Sejmie!

W załatwieniu sprawozdania komisyi drogowej o przedłożeniu Wydziału krajowego z dnia 20. grudnia 1899 l. 82.783 w przedmiocie stopniowej przemiany drewnianych mostów i przepustów na drogach autonomicznych na mosty i przepusty stałe, Wysoki Sejm na posiedzeniu z dnia 4. kwietnia 1900 powziął następujące uchwały:

a) Sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie stopniowej przemiany drewnianych mostów i przepustów na drogach autonomicznych na mosty i przepusty stałe, Sejm przyjmuje do wiadomości.

b) Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, by w tej sprawie poczynił, gdzie należy, odpowiednie kroki celem ułatwienia i przyspieszenia tej w całym kraju tak pożądanej akcyi komunikacyjnej.

Z wykonania tego polecenia Wydział krajowy zdaje sprawę, jak następuje:

W sprawozdaniu z dnia 20. grudnia 1899 l. 82.783 Wydział krajowy przedstawił, że gospodarstwo drogowe w zakresie budowy i utrzymania mostów wymaga w naszym kraju znacznej reformy, że mianowicie w tych nader licznych wypadkach, w którychby to mogło być ekonomicznem, zachodzi potrzeba zamiany drewnianych przedmiotów drogowych, poczytywanych słusznie za prowizoryczne, na przedmioty stałe, t. j. zbudowane z materyału ile możności trwałego a więc stosownie do warunków, bądź to na betonowe, bądź sklepione, bądź częścią murowane a częścią żelazne lub drewniane, bądź też w całości murowane.

Podjęcie systematycznej, cały kraj obejmującej akcyi w powyższym kierunku jest nie tylko wskazane w interesie zabezpieczenia należytej komunikacyi na drogach autonomicznych, lecz — o ile to tyczy się dróg gminnych — konieczne ze względu na stan rzeczy zmieniony ustawą drogową z 5. lipca 1897 w porównaniu z systemem gospodarczym, jaki istniał na podstawie ustawy drogowej z 7. lipca 1885. Nowa ustawa drogowa bowiem zniosła prestacyę w materyale drewnianym, potrzebnym do budowy i utrzymania dróg gminnych a włożyła natomiast na powiatowy fundusz dróg gminnych obowiązek dostarczania środków pieniężnych na pokrycie kosztów materyału, potrzebnego do budowy i utrzymania mostów na drogach gminnych.

Dla ocenienia, czy i o ile stopniowa zamiana mostów drewnianych na trwałe jest według zasad gospodarstwa drogowego dla kraju naszego korzystną, służą załączone do wspomnianego wyżej sprawozdania Wydziału krajowego z r. 1899 trzy tablice A), B) i C), zawierające zestawienia porównawcze kosztów budowy i ewentualnych oszczędności. Obliczenia poczynione na podstawie typów przyjętych przez Wydział krajowy tyczą się 53.257 sztuk mostów od 0·6 m. do 20 m. światła, które oprócz stosunkowo mniej licznych mostów o świele większem aniżeli 20 m.—

według dat zebranych w r. 1877 znajdowały się wówczas na drogach gminnych. Mosty te zostały podzielone na dziesięć kategoryj, stosownie do ich światła. Tablica A) obejmuje zestawienie porównawcze kosztów budowy mostów drewnianych i trwałych czterech pierwszych kategoryj t. j. mostów w świetle do 0·6 m., 1 m., 2 m. (kat. I. a, b, c) do 4 m. (kat. II.), do 6 m. (kat. III.) i do 8 m. (kat. IV.), tablica B) zawiera takie zestawienie kosztów sześciu kategoryj następnych aż do 20 m. światła, wreszcie tablica C) zestawienie stałych oszczędności rocznych, jakie wrazie przemiany drewnianych mostów wszystkich dziesięciu kategoryj mogłyby być osiągnięte.

W dalszym ciągu niniejszego przedłożenia Wydział krajowy zdaje sprawę w przedmiocie stopniowej przemiany mostów drewnianych: I. w świetle do 2 m., II. w świetle do 8 m. włącznie, III. w świetle powyżej 8 m.

I.

Mosty i przepusty do 2 m. światła.

W sprawozdaniu z dnia 20. grudnia 1899 l. 82.783 Wydział krajowy podał do wiadomości Wysokiego Sejmu, że podjął czynności około stopniowej przemiany przepustów i mostów drewnianych na drogach autonomicznych na przepusty i mosty stałe, ograniczając te czynności na razie do przepustów i mostów najmniejszych rozmiarów t. j. do 2 m. światła, a to z uwagi, iż przemiana takich objektów drewnianych na stałe nie wymaga prawie żadnych nowych ofiar kraju i da się uskutecznić z funduszów i dochodów, którymi rozporządzają organa autonomiczne, sprawujące administracyę dróg w kraju, koszt bowiem budowy takich przepustów betonowych jest mniejszy, aniżeli przepustów drewnianych tych rozmiarów.

Wziąwszy pod uwagę ze wspomnianej wyżej tablicy A) kategoryę I. a, b, c, t. j. przepusty w świetle do 0·6 m., do 1 m. i do 2 m, przekonujemy się, że różnica jednorazowego kosztu budowy przepustu drewnianego i betonowego wynosi na korzyść przepustu trwałego:

w kategoryi	I. a) . . .	140 K
„	I. b) . . .	60 „
„	I. c) . . .	100 „

Rata amortyzacyjna na umorzenie (z odsetkami po 4%) w ciągu lat piętnastu na budowę przepustu drewnianego wynosi:

w kategoryi	I. a) . .	23 K 38 gr.
„	I. b) . .	41 „ 38 „
„	I. c) . .	80 „ 94 „

Rata amortyzacyjna na umorzenie w ciągu lat 90-ciu kapitału wyłożonego na budowę przepustu trwałego wynosi:

w kategoryi	I. a) . .	4 K 94 gr.
„	I. b) . .	16 „ 48 „
„	I. c) . .	32 „ 96 „

zatem różnica w wydatku rocznym na korzyść mostów trwałych wynosi:

w kategoryi	I. a) . .	18 K 44 gr.
„	I. b) . .	24 „ 90 „
„	I. c) . .	47 „ 98 „

Ratą amortyzacyjną, obliczoną dla mostu drewnianego wieczyście uiszczać się mającą, umarza się kapitał wyłożony na budowę mostu trwałego:

w kategoryi	I. a) .	w ciągu lat $5^1/_2$
„	I. b) .	„ „ $12^1/_2$
„	I. c) .	„ „ 13

Wspomniana wyżej tablica C. wykazuje oszczędności roczne, wynikające z zamiany mostów drewnianych na stałe a mianowicie:

a) przyjmując koszt rocznej konserwacyi mostu w wysokości 5% kosztów budowy dla mostu drewnianego a 2‰ dla mostu trwałego, okażą się następujące oszczędności na konserwacyi jednego przepustu:

w kategoryi	I. a) . .	12 K 80 gr.
„	I. b) . .	14 „ 20 „
„	I. c) . .	43 „ 40 „

b) oszczędności obliczone na tej podstawie, iż po amortyzacyi kapitału, wyłożonego na budowę mostu stałego, odpada roczna wieczysta rata dla mostu drewnianego, wynoszą rocznie dla jednego mostu:

w kategoryi	I. a)	. .	23 K 38 gr.
„	I. b)	. .	41 „ 38 „
„	I. c)	. .	80 „ 94 „

Przepustów w świetle do 2 m. jest wogóle w kraju na drogach gminnych 20 600 sztuk; koszt ich przebudowania jako drewnianych wynosi około 10,700.000 K, to przebudowanie powtarza się co 15 lat. Wydatek roczny zatem na ich utrzymanie wynosi przeszło 700.000 K. Zastępując te przepusty drewniane betonowymi, poniosłoby się wydatek na przebudowanie około 8,900.000 K. Kraj zatem wydając rocznie około 600.000 K, w ciągu lat 15 może zastąpić wszystkie przepusty drewniane kategoryi I. na betonowe i w ciągu tych 15 lat zaoszczędzi rocznie około 100.000 K na kosztach budowy. Ze względu zaś, że koszt utrzymania przepustów betonowych jest bardzo mały (2‰ kosztów budowy rocznie), w następnych latach po uskutecznieniu zamiany, wydatek na utrzymanie przepustów zmniejszy się najmniej o 600.000 K rocznie.

Z powyższego wynika, że stopniowa zamiana drewnianych mostów w świetle do 2 m. zapewniłaby powiatom znakomite korzyści finansowe i administracyjne. Gdy przeprowadzenie stopniowej zamiany tych mostów jest nader doniosłego znaczenia a oprócz ud ielania Wydziałom powiatowym rad i fachowej pomocy przy zakładaniu warsztatów do wyrobów przepustów betonowych, nie wymaga prawie żadnych ofiar ze strony Reprezentacyi kraju, zakładanie zaś takich warsztatów nie wymaga zbyt znacznych kosztów, Wydział krajowy rozpoczął czynności, prowadzące do tego celu i założył pięć krajowych warsztatów dla wyrobu przepustów betonowych. Warsztaty te obsługują zarówno drogi krajowe i inne okoliczne drogi autonomiczne, a dwa z tych warsztatów, w Rzeszowie i Jarosławiu, rozwinęły się do rozmiarów większych zakładów, dostarczają swych wyrobów na cały kraj, a zapotrzebowanie rur betonowych do celów drogowych jest tak znaczne, iż warsztaty te nie mogą podołać napływającym zamówieniom ze strony Zarządów drogowych. Szczegóły w czynnościach tych warsztatów krajowych i wyniku finansowym zawiera sprawozdanie z czynności Dep. IV.

Nadto istnieje w kraju sześć powiatowych warsztatów, 6 prywatnych, a założenie warsztatów w dziesięciu powiatach jest w toku.

Dotychczasowe wyniki działalności warsztatów dla wyrobu przepustów betonowych uprawniają do przypuszczenia, że zamiana przepustów drewnianych o świetle do 2 m. będzie prawidłowo postępować.

II.

Mosty średnie o świetle 2 do 8 m.

Liczba ogólna takich mostów wynosi około 28.000 sztuk. Celem uzyskania podstawy do ocenienia, czy i o ile przemiana takich mostów drewnianych na mosty sklepione jest korzystna i wskazana, Wydział krajowy przytacza następujące daty wyjęte ze wspomnianej wyżej tablicy B), obejmującej także obliczenia odnoszące się do kategoryi mostów II. (od 2 do 4 m. światła), kateg. III. (od 4 do 6 m. światła), kateg. IV. (6 do 8 m. światła) a mianowicie:

Różnica jednorazowego kosztu budowy między mostem drewnianym a sklepionym wynosi na korzyść mostów drewnianych:

w kategoryi	II.	. . .	400 K
„	III.	. . .	1.400 „
„	IV.	. . .	1.800 „

Rata amortyzacyjna na umorzenie w ciągu lat 15 kapitału wyłożonego na budowę mostu drewnianego wynosi:

w kategoryi	II.	. .	125 K 94 gr.
„	III.	. .	161 „ 88 „
„	IV.	. .	287 „ 80 „

Rata amortyzacyjna na umorzenie w ciągu lat 90 ciu kapitału wyłożonego na budowę mostu sklepionego wynosi:

w kategoryi II. . . 74 K 68 gr.
„ III. . . 139 „ 04 „
„ IV. . . 207 „ 48 „

Zatem różnica w wydatku rocznym na korzyść mostów murowanych wynosi:

w kategoryi II. . . 51 K 26 gr.
„ III. . . 22 „ 84 „
„ IV. . . 80 „ 32 „

Ratą amortyzacyjną, obliczoną dla mostu drewnianego wieczyście opłacać się mającą, umarza się kapitał wyłożony na budowę mostu trwałego:

w kategoryi II. w ciągu lat $21^1/_2$
„ III. „ „ 40
„ IV. „ „ 30

Wspomniana wyżej tablica C) wykazuje oszczędności roczne, wynikające z zamiany mostów drewnianych na trwałe a mianowicie;

a) przyjmując koszt rocznej konserwacyi mostu w wysokości 5% kosztów budowy mostu drewnianego a 2‰ dla mostu trwałego, okażą się następujące oszczędności na konserwacyi jednego mostu:

w kategoryi II. . . 66 K 40 gr.
„ III. . . 83 „ 60 „
„ IV. . . 150 „ — „

b) oszczędności obliczone na tej podstawie, iż po amortyzacyi kapitału wyłożonego na budowę mostu trwałego, odpada roczna wieczysta rata dla mostu drewnianego, wynoszą rocznie dla jednego mostu:

w kategoryi II. . . 125 K 94 gr.
„ III. . . 161 „ 88 „
„ IV. . . 287 „ 80 „

Obliczenia dokonane przez Wydział krajowy co do średnich mostów od 2 do 8 m. wykazały, że budowa ich jako mostów drewnianych kosztowałaby około 50,000.000 K, ażeby zaś budować je jako mosty stałe (murowane, sklepione) potrzeba kapitału około 75,000.000 K, a zatem o 25,000.000 K więcej aniżeli na budowę mostów drewnianych. Chcąc zamienić te mosty drewniane na murowane w ciągu lat 15, potrzebaby rocznie wydawać 5 milionów koron zamiast $3^1/_2$ miliona koron, ale po uskutecznieniu tej zamiany kraj zaoszczędziłby rocznie na utrzymanie tych mostów około 3 miliony koron. Ponieważ jednak koszta budowy średniego mostu stałego są zazwyczaj znacznie wyższe aniżeli mostu drewnianego, nie można budować mostu stałego na drodze lub rzece nieuregulowanej; zatem budowę mostów stałych można przeprowadzać tylko na drogach pod względem kierunku i spadków racyonalnie zbudowanych, a także na tych nowych drogach, których szczegółowy projekt budowy jest ostatecznie ustalony.

Z tego już powodu, chociażby nawet rozporządzano odpowiednimi funduszami, zamiana takich mostów na mosty stałe musi być rozłożona na dłuższy szereg lat.

Z dat wyżej przedstawionych okazuje się, że jakkolwiek zamiana mostów drewnianych średnich nie opłaciłaby się w takim stopniu i tak rychło, jak zamiana mostów do 2 m. światła, to jednak byłaby zawsze ze względów finansowych i administracyjnych korzystną i powinna być również jak najrychlej podjętą, zwłaszcza, iż należy wziąć w rachubę oszczędności na kosztach konserwacyi.

Gdy jednorazowy koszt zamiany średnich mostów drewnianych jest stosunkowo znaczny i w przeważnej części wypadków nie mógłby w całości być pokryty zwyczajnymi dochodami rocznymi powiatowego funduszu dróg gminnych, przeto dla ułatwienia tej akcyi i zachęcenia do niej powiatów, jest rzeczą konieczną utworzenie osobnego funduszu, przeznaczonego na udzielanie powiatom nisko oprocentowanych pożyczek.

Sejmowa komisya drogowa w sprawozdaniu swem z dnia 31. marca 1900 l. s. 620 uznała również potrzebę utworzena osobnego funduszu pożyczkowego na budowę stałych mostów średnich i potrzebę organizacyi taniego kredytu, którego w tym celu Bank krajowy miałby udzielić. Komisya ta zaznaczyła zarazem, iż do utworzenia takiego funduszu pożyczkowego powinien się przyczynić tak fundusz

krajowy jak państwowy; ten udział Skarbu państwowego preliminowała komisya w minimalnej kwocie 20.000 K rocznie.

W myśl tych wskazówek komisyi drogowej Wydział krajowy pismem z dnia 24. sierpnia 1900 l. 24.028 przedstawił c. k. Prezydyum Namiestnictwa program zamierzonej akcyi na polu budowy stałych średnich mostów na drogach autonomicznych w kraju, tudzież projekt utworzenia pożyczkowego funduszu mostowego i upraszał o wyjednanie u c. k. Rządu centralnego na ten cel stałej rocznej dotacyi ze Skarbu Państwa co najmniej w kwocie 20.000 K przez przeciąg lat 40. Do dnia zamknięcia niniejszego sprawozdania nie nadeszła odpowiedź c. k. Rządu na powyższe pismo.

Dla uzyskania potrzebnego kapitału dla funduszu pożyczkowego, ułatwiającego przeprowadzenie zamierzonej akcyi na razie przynajmniej w bardzo skromnych rozmiarach, Wydział krajowy projektował pierwotnie zaciągnięcie na ten cel pożyczki w Banku krajowym, która miałaby być umarzana przez lat 40 dotacyami krajowemi po 20.000 K rocznie, tudzież spodziewanemi subwencyami państwowemi również w kwocie 20.000 K rocznie. Pożyczka zaciągnięta w Banku krajowym przy oprocentowaniu po 4 od stu i umarzaniu w 80-ciu równych ratach półrocznych po 20.000 K wynosiłaby około 800.000 K, przy oprocentowaniu zaś $4^1/_2$ od stu wynosiłaby 740.000 K a przy 5% otrzymanoby 690.000 K pożyczki.

Kapitał w ten sposób uzyskany a wypożyczony powiatom na 2%, spłacalny w terminach do lat 40 — okres ten przyjęto początkowo ze względu, iż ratą amortyzacyjną obliczoną dla mostu drewnianego wieczyście płacić się mającą, umarza się w 40 latach kapitał wyłożony na budowę mostu trwałego o świetle 6 m. — utworzyłby po upływie tego okresu własny fundusz pożyczkowy a wynoszący analogicznie przy 4% — 1,766.000 K, przy $4^1/_2$ — 1,634.000 K, przy 5% — 1,524.000 K.

W ciągu dalszych badań okazało się jednak, że zrealizowanie powyższego projektu jest niemożliwe, ponieważ wobec niepomyślnych stosunków kredytowych w kraju uzyskanie a w większym jeszcze stopniu uwięzienie tak znacznej gotówki na dłuższy szereg lat byłoby dla Banku krajowego połączone z trudnościami. Udzielenie takiej pożyczki przez Bank krajowy jest nawet niemożliwe i niedopuszczalne, ponieważ potrzebny na ten cel kapitał nie miał być uzyskany w drodze emisyi listów zastawnych lub obligacyj.

Zarówno ten wzgląd jak i brak odpowiedzi c. k. Rządu zniewolił Wydział krajowy do odstąpienia od zamiaru korzystania z kredytu w Banku krajowym w rozmiarach wyżej projektowanych, nie chcąc jednak odwlekać rozpoczęcia akcyi zastąpienia średnich mostów drewnianych mostami trwałymi choćby na razie w bardzo skromnych rozmiarach, postanowił przedstawić Wysokiemu Sejmowi wniosek, ażeby analogicznie do utworzonego już stałego funduszu pożyczkowego drogowego utworzyć stały fundusz pożyczkowy mostowy przeznaczony na udzielanie powiatom pożyczek nisko oprocentowanych i spłacalnych najpóźniej w ciągu lat dziesięciu od dnia zaciągnięcia pożyczki celem ułatwienia przebudowy na drogach powiatowych i gminnych drewnianych mostów średnich o świetle powyżej dwóch metrów na mosty trwałe. Na uposażenie tego funduszu Wydział krajowy projektuje dotacyę krajową przez lat 40 po 20.000 K rocznie, tudzież subwencyę państwową w tej samej wysokości również przez lat 40. Trwałość objektów na drogach publicznych leży zarówno w interesie ekonomicznym i kulturnym kraju jak i w interesie Państwa, przeto Skarb Państwa powinien także przyczynić się do utworzenia funduszu mającego na celu poparcie akcyi, o której mowa.

Koszta budowy średnich mostów trwałych (około 28.000 sztuk) w porównaniu z budową takich mostów z drzewa są o 25,000.000 K wyższe. Wychodząc z założenia, że powiaty zwyczajnymi dochodami powiatowych funduszów dróg gminnych zdołają utrzymywać średnie mosty drewniane względnie odbudowywać je, należałoby, chcąc ułatwić powiatom przebudowanie tych objektów na trwałe, dostarczyć im w formie pożyczek przynajmniej owej nadwyżki kosztów budowy w sumie 25,000.000 K.

Wydział krajowy zdaje sobie sprawę, że projektowany fundusz na 2%-towe pożyczki spłacalne w 10 latach nie tak rychło uczyniłby zadość tej potrzebie. Z funduszu tego zasilanego corocznemi dotacyami po 40.000 K przez lat 40 możnaby zaledwie w okresie 79 lat udzielić pożyczek w sumie 25,000.000 K, w obliczeniu tem wszakże przyjęto teoretycznie, że roczne dotacye wpływać będą w terminie 1. stycznia każdego roku, że w okresie udzielania pożyczek fundusz nie będzie nigdy po-

siadał leżącej gotówki i będzie zawsze wyczerpany na pożyczki, że udzielone pożyczki będą spłacane ściśle w terminach zapadłości w 10 ratach rocznych. Pod temi samemi zastrzeżeniami stan funduszu po upływie 40 lat wynosiłby 2,416 079 K.

Dla porównania Wydział krajowy przytacza jeszcze następujące daty wynikające z obliczeń a mianowicie: Chcąc utworzyć fundusz, z którego miałoby się dostarczyć w ciągu lat 15 powiatom 2%-towych pożyczek spłacalnych w ratach rocznych w ciągu lat 10 ciu w sumie 25,000.000 K, potrzebaby dotować go przez lat 15 corocznie kwotą 840.956 K, a stan tego funduszu wynosiłby z początkiem r. 15 go — 14,527.000 K, ażeby zaś udzielić sumy 25,000.000 K pożyczek w ciągu lat 40 musiałoby się zasilać fundusz pożyczkowy roczną dotacyą po 144.577 K przez lat 40 a stan jego z początkiem r. 40 wynosiłby 8,732.737 K.

Akcyę proponowaną przez Wydział krajowy wobec znacznych potrzeb całego kraju należy uważać jako wstępną, próbną, a dopiero doświadczenia kilkoletnie dostarczyłyby podstawy do akcyi w szerszych rozmiarach. Wydział krajowy zaznacza wszakże już obecnie, że akcya ta musiałaby być rozłożona na znaczny szereg lat a to z powodów natury finansowej i technicznej. Wspomniano już wyżej, że mosty stałe można budować tylko na drogach pod względem kierunku i spadków racyonalnie zbudowanych na rzekach uregulowanych a także na tych nowych drogach, których szczegółowy projekt budowy jest ostatecznie ustalony. W każdym wypadku udzielenia pożyczki na budowę mostów stałych musiałyby projekta tych mostów być dokładnie sprawdzone, albo też wykonane przez organa techniczne Wydziału krajowego, a przeprowadzenie tych robót musiałoby być należycie dozorowane. Takie zadanie oddziału techniczno-drogowego wymagałoby w miarę rozwoju akcyi zwiększania personalu tego oddziału.

III.

Mosty większe stałe.

Mosty większe stałe t. j. o przyczołkach murowanych i konstrukcyi żelaznej względnie sklepione są zazwyczaj tak kosztowne, że finansowo korzystniej jest zatrzymać nadal mosty drewniane.

Według tablicy B. wyżej wspomnianej przebudowanie 4.762 mostów od 10 do 20 m. światła jako drewnianych kosztuje około 18 milionów koron, koszt zaś zamiany ich na mosty trwałe wyniesie około 62 milionów koron, a stanowiący różnicę w kosztach budowy kapitał 44 milionów koron oprocentowany na 4% przyniesie w 15 latach 26 milionów koron t. j. więcej aniżeli potrzeba na przebudowanie istniejących mostów na nowe drewniane. Również wypadnie korzystniej finansowo budowa wielkich mostów drewnianych, jeżeli nie ma trudności w wbijaniu pali i nie ma ani wielkich lodów ani spławu drzewa. Tak n. p. most na Bugu o świetle 120 m. na drodze krajowej Lwów-Stojanów wybudowany z drzewa kosztował 28.000 K — ten zaś most o filarach murowanych i konstrukcyi żelaznej kosztowałby około 150.000 K — zatem procent z zaoszczędzonego kapitału już po sześciu latach pokryje koszta odbudowania tego mostu, którego trwałość ze względu na zastosowanie przeważnie drzewa dębowego można liczyć na 10 do 15 lat. Gdy jednak przęsła mostu muszą być większych rozmiarów dla ułatwienia przepływu wody, lodów, tratew, jak na Wiśle, Dunajcu, Sanie, Dniestrze, mosty o filarach i kratowej konstrukcyi żelaznej lub nawet drewnianej są finansowo korzystniejsze od całkowicie drewnianych narażonych na ciągłe uszkodzenia, wymagających ustawicznych napraw połączonych z utrudnieniem a niekiedy i z przerwą komunikacyi. Miejscowe ceny materyałów i warunki terenowe mają także znaczny wpływ na oznaczenie i wybór rodzaju mostu. Tak n. p. w powiecie kossowskim przyczółki kamienne są korzystniejsze aniżeli drewniane, górne zaś konstrukcye drewniane są finansowo znacznie korzystniejsze od żelaznych zespołów kratowych. W okolicach, gdzie drzewo jest drogie, konstrukcye żelazne, jeżeli ich koszt nie przekracza dwukrotnie kosztów konstrukcyj drewnianych, opłacają się finansowo.

Akcya więc mająca na celu przemianę mostów prowizorycznych na trwałe, może tylko wyjątkowo objąć mosty większe.

Na podstawie powyższego przedstawienia Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego z dnia 29. listopada 1901 l. 82.461 w przedmiocie przemiany drewnianych mostów i przepustów na drogach powiatowych i gminnych na mosty i przepusty trwałe.

II. 1.) Sejm ustanawia stały pożyczkowy fundusz mostowy.

2.) Fundusz ten przeznaczony jest na udzielanie powiatom pożyczek nisko oprocentowanych i spłacalnych najpóźniej w ciągu lat dziesięciu, celem umożliwienia przebudowy na drogach powiatowych i gminnych mostów drewnianych o świetle powyżej 2 metrów na mosty stałe.

3.) Sejm przeznacza na utworzenie tego funduszu przez lat 40 począwszy od dnia 1. stycznia 1903 po 20.000 K rocznie; na powiększenie tego funduszu służą nadto subwencye ze Skarbu Państwa, jakich c. k. Rząd na ten cel udzieli.

4.) Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, ażeby począwszy od r. 1903 przez lat 40 wstawiał każdorocznie do preliminarzy budżetów krajowych po 20.000 K tytułem dotacyi na uposażenie tego funduszu.

III. Sejm wzywa c. k Rząd, ażeby ze Skarbu Państwa wypłacał funduszowi krajowemu przynajmniej po 20.000 K rocznie przez lat 40 począwszy od r. 1903 w celu powiększenia funduszu pożyczkowego na budowę stałych mostów na drogach powiatowych i gminnych w kraju naszym.

Z Rady Wydziału Kraj. Król. Galicyi i Lodomeryi wraz z W. Ks. Krakowskiem.

Marszałek krajowy
A. Potocki, *w. r.*

Antoni Jaxa Chamiec, *w. r.*
Członek Wydziału krajowego.

L. W. kr. 69.132/901

We Lwowie, dnia 4. października 1901.

Alegat. 46

Sprawozdanie

Wydziału krajowego z usprawiedliwieniem podwyższenia Rubr. I. poz. 1. preliminarza budżetu kraj. Szpitala powsz. we Lwowie. (Pobory dyrektora).

Wysoki Sejmie!

W uchwalonym przez Wys. Sejm w roku 1875 etacie osób i płac kraj. szpitala powsz. we Lwowie ustanowiono następujące pobory dla dyrektora tegoż szpitala:

a) tytułem płacy (1.600 zł.) . . . . . 3.200 K
b) relutum za mieszkanie z opałem (576 zł. 50 ct) . 1.153 „
Ogółem . 4.353 K

z prawem do trzech dodatków pięcioletnich po (300 zł.) 600 koron.

Od chwili ustanowienia tych poborów upłynął tedy okres przeszło 26-letni, w którym zakres czynności i praca dyrektora szpitala w dziale administracyjnym, jak i lekarskim zwiększyły się w dwójnasób tak, iż dla podołania rozlicznym i trudnym obowiązkom na tem stanowisku ze wszech miar odpowiedzialnem, wymagają od dyrektora zupełnego oddania się kierownictwu dziś tak znacznie rozszerzonego zakładu krajowego.

Z biegiem czasu bowiem przybyło szpitalowi lwowskiemu pięć oddziałów klinicznych, z których trzy t. j. medyczną, chirurgiczną i położniczą umieszczono w zabudowaniach nowych, nadto pawilon dla chorych zakaźnych.

Prócz zwiększonych czynności, jakie rozległa i skomplikowana administracya szpitala i połączonych z nim klinik wymaga — wzrosła też znacznie ilość chorych i dni leczenia*).

Spełnienie tych zadań i obowiązków absorbuje w zupełności czas i siły dyrektora, który skutkiem tego nie może liczyć na jakiekolwiek dochody z praktyki prywatnej. Z drugiej strony nie można też pominąć faktu znacznego podrożenia środków utrzymania, które wpłynęło na podwyższenie płac, niemal przez wszystkie władze publiczne.

Z tych powodów, tudzież z uwagi na okoliczność, iż skutkiem uchwał powziętych przez Wys. Sejm w latach 1895 i 1900 pobory dyrektora kraj. szpitala powsz. w Krakowie, gdzie administracyę klinik prowadzi oddzielnie c. k. Rząd — podniesione zostały do kwoty 6.400 K rocznie, płaca zaś dyrektora kraj. zakładu dla obłąkanych na Kulparkowie wynosi 6.000 koron rocznie, prócz pomieszkania dodanego

*) W roku 1875 było dni leczenia 169.419, w r. 1900 było dni leczenia 280.977.

w naturze. Wydział krajowy uchwałą z dnia 4. października b. r. do L. W. 60.925 postanowił wstawić do preliminirza budżetu kraj. szpitala powszechnego we Lwowie na r. 1902 w Rubr. I. poz. 1. następujące pobory dla dyrektora tegoż szpitala:

a) tytułem stałej płacy	5.800 kor.
b) tytułem relutum na pomieszkanie z opałem .	1.200 „
Ogółem .	7.000 kor. rocznie

przy pozostawieniu dodatków pięcioletnich po 600 koron.

Wydział krajowy uprasza tedy

Wysoki Sejm uchwalić raczy:

1. Sejm przyjmuje do wiadomości powyższe sprawozdanie i zatwierdza wstawione do preliminarza budżetu pobory dla dyrektora Szpitala powszechnego we Lwowie na r. 1902.

2. Sejm ustanawia w etacie osób i płac przy krajowym szpitalu powszechnym we Lwowie, uchwalonym dnia 22. maja 1875, następujące pobory dla dyrektora:

a) tytułem płacy 5.800 kor.

b) tytułem relutum na mieszkanie z opałem 1.200 kor., z prawem do trzech dodatków pięcioletnich po 600 koron.

Z Rady Wydziału krajowego Król. Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:

***A. Potocki**, w. r.*

Sprawozdawca:

***Dr. Stanisław Dąmbski** w. r.*

Członek Wydziału krajowego.

LW. 87.228/1901.

We Lwowie, dnia 14. grudnia 1901.

Aleg. 47

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w sprawie budowy schroniska dla 500 obłąkanych nieuleczalnych przy Zakładzie umysłowo-chorych w Kulparkowie.

Wysoki Sejmie!

Wysoki Sejm na posiedzeniu 2. maja 1900 r. wezwał Wydział krajowy do poczynienia odpowiednich zarządzeń, aby budowa schroniska dla 500 obłąkanych nieuleczalnych mogła być jak w najkrótszym czasie rozpoczętą. Na przygotowawcze roboty Wysoki Sejm przeznaczył 3.000 zł.

Następnie na posiedzeniu d. 5. lipca 1901 Wysoki Sejm powziął następującą uchwałę: „Wzywa się Wydział krajowy o przedłożenie na najbliższej sesyi takich wniowniosków, by na ich podstawie budowa na Kulparkowie schroniska na 500 chorych obłąkanych, nieuleczalnych, według przedłożonych komisyi sanitarnej planów, mogła być w najbliższej przyszłości podjętą i stopniowo przeprowadzoną".

W roku 1901 przedstawiliśmy Wysokiemu Sejmowi plany rozszerzenia Zakładu dla umysłowo-chorych w Kulparkowie, które zostały przez komisyę sanitarną przyjęte. Według tych planów na zachód od Zakładu stanęłyby trzy pawilony dla męzczyzn z pawilonem dla pracujących i domem, przeznaczonym na pomieszkanie jednego lekarza i jednego urzędnika ekonomicznego, zaś na północny wschód od gospodarskich zabudowań — trzy pawilony dla kobiet i dom mieszkalny dla drugiego lekarza i urzędnika.

Plany te następnie zostały przesłane do c. k. Namiestnictwa do zatwierdzenia. Po spełnieniu tej formalności zachodziła potrzeba zastanowienia się, czy przystąpić do budowy wszystkich budynków jednocześnie, lub czy nie należy rozłożyć jej na lat kilka ze względów finansowania. Oszczędność co do kosztów budowy, przy jednoczesnem wznoszeniu wszystkich pawilonów jest przyczyną, iż przyjęliśmy pierwszą ewentualność jako korzystniejszą, tem więcej, że przez to uniknie się w Zakładzie kulparkowskim zbyt długo trwającego nieładu i nieporządku, które przy robotach budowniczych zwykle panują.

Pawilony, jak przedstawiliśmy w sprawozdaniu poprzedniem, będą mieściły po 78 chorych, przyjmując na każdego chorego 8 metrów kwadratowej przestrzeni i 32 metry sześcienne powietrza; w pawilonie roboczym będzie 30 łóżek, razem więc prawie 500 łóżek.

Każdy z sześciu pawilonów będzie kosztować 82.399 koron, pawilon roboczy 47.722 koron, razem więc 542.116 koron.

Przekształcenie kuchni, pralni, postawienie nowej piekarni, rozszerzenie pomieszkania dla sług, kanały, bruki, parkany i drenowanie placów pod budowle 80.615 koron.

Dwa domki dla lekarzy i urzędników 30.000 koron.

Koszt kierownictwa budowy 7.263 koron. — Razem 660.000 koron.

W związku z powiększeniem Zakładu będą jeszcze następujące wydatki:

1. Wewnętrzne urządzenie pawilonów i dostarczenie sprzętów, bielizny i obuwia dla 500 chorych według szczegółowego obliczenia Dyrekcyi po 200 koron na chorego . . . . . 100.000 koron

2. Założenie parku około nowych pawilonów i dróg komunikacyjnych . . . . . 4.000 „

3. Zakupno jeszcze jednego kotła parowego i maszyny parowej około . . . . . 25.000 „

4. Zakupno gruntu, stanowiącego enklawę w gruntach kulparkowskich, koszt prawdopodobny . . . . . 8.000 „

5. Dostarczenie dla Zakładu dobrej wody do picia. Istniejąca studnia zakładowa, z biegiem czasu staje się coraz mniej wydatną, a oprócz tego smak wody jest gorzki, tak że do picia i gotowania pożywienia wodę potrzeba przywozić beczkami ze studzienki przy torze kolejowym, która w czasie posuchy również zawodzi. Kopanie nowej studni, według opinii hydrotechników nie może uczynić zadość potrzebie, gdy w studniach tych można będzie dostać tylko wodę zaskórną również złą jak ta, którą Zakład posiada. Poleciliśmy wystudyowanie sprawy dostarczenia dobrej wody dla Zakładu zdolnemu hydrotechnikowi i ten przedstawił wyczerpujący elaborat, z którego wynika, że najpraktyczniejszym sposobem zaopatrzenia Zakładu kulparkowskiego w dobrą wodę byłoby sprowadzenie wodociągiem wody ze źródeł znajdujących się na Wólce. Koszt tego sprowadzenia wody wynosić będzie około . . . . . 60.000 „

Razem więc wybudowanie i urządzenie Zakładu na 500 umysłowo-chorych nieuleczalnych, wraz z dostarczeniem dobrej wody do Zakładu będzie kosztować około . . . . . 857.000 „

Przed przystąpieniem do ostatecznych wniosków, przedstawiamy przybliżony wykaz, o ile wzrośnie budżet Zakładu kulparkowskiego na przyszłość po przyjęciu 500 nieuleczalnych chorych:

1.	Żywienie 500 chorych w ciągu 182.500 dni, po 50 gr. dziennie				91.250	koron
2.	Bielizna, licząc jak w roku 1900 po 6·11	gr.	dziennie		11.150	„
3.	Pranie	„ 4·54	„	„	8.285	„
4.	Opał	„ 6·97	„	„	12.720	„
5.	Oświetlenie	„ 1·90	„	„	3.467	„
6.	Sprzęty	„ 1·64	„	„	2.993	„
7.	Słoma do sienników	„ 0·60	„	„	1.095	„
8.	Koszta pogrzebowe	„ 0·21	„	„	383	„
9.	Utrzymanie i reperacya budynków				2.000	a
10.	Utrzymanie 2 lekarzy, Sióstr. Mił., 22 dozorców i dozorczyń itd.				40.562	„
11.	Utrzymanie maszyny i wodociągów po 1·74	gr.	dziennie		3.175	„
12.	Koszta kancelaryjne	„ 0·39	„	„	711	„
13.	Woda dla Zakładu				6.596	„
14.	Rozmaite				3.467	„
15.	Remuneracye				1.000	„
			Razem		188.854	koron

Mamy jednak uzasadnioną nadzieję, że koszta będą znacznie mniejsze, bo wydatek na pojedynczą osobę zmniejszy się wskutek powiększenia ilości utrzymywanych osób. Pewną część kosztów wróci Zakładowi współudział gmin w utrzymywaniu w schronisku chorych nieuleczalnych spokojnych, którzy, o ile wszystkie miejsca w projektowanym Zakładzie przez chorych niespokojnych zajęte nie będą, na koszt gmin przynależności schronienie w Zakładzie znaleść będą mogli.

Sfinansowanie projektu budowy pawilonów dla nieuleczalnych przy Zakładzie kulparkowskim najkorzystniej możnaby przeprowadzić przez wypożyczenie na cele tej budowy

funduszu własnego, jaki Zakład kulparkowski w efektach o nominalnej wartości 11.500 koron posiada i części kapitałów, będących własnością majątków zarodowych szpitali Św. Łazarza i Św. Ducha w Krakowie w nominalnej wartości 476.684 koron. Fundusz kulparkowski użyćby należało na cele zamierzonej budowy w całości. Efektywna wartość jego, po zrealizowaniu papierów wartościowych, licząc po kursie obecnym, przedstawia kwotę 10.880 koron. Z funduszów szpitala Św. Łazarza, których efektywna wartość obecna przedstawia sumę 449.750 kor., wypożyczyćby należało kwotę, która łącznie z funduszem kulparkowskim zapewniłaby na cele budowy kapitał w gotówce w wysokości 400.000 koron, zatem około 389.000 koron. Z nadwyżki dochodów, jaką budżet Zakładu kulparkowskiego corocznie wykazuje wypożyczone na cele budowy fundusze własne i fundusze szpitala Św. Łazarza zostałyby oprocentowane podług stopy procentowej, którą dotychczas przynoszą (obecnie 4%) i zrestytuowane spłatą coroczną na pokrycie wypożyczonego kapitału według planu amortyzacyjnego, jakiby w tym celu Wydział krajowy ułożył. Fundusze własne i wypożyczone z majątku szpitala Św. Łazarza w łącznej sumie 400.000 koron nie pokrywają jednak całej sumy kosztorysowej projektowanych budowli. Brakującą resztę w sumie 457.000 koron pokryćby należało pożyczką, której spłata i oprocentowanie znajdzie również pokrycie w dochodach Zakładu kulparkowskiego. Nadwyżka dochodów Zakładu kulparkowskiego wynosiła w roku 1900 sumę 85.727 koron, tak że oprocentowanie i spłata całego kapitału, wypożyczonego na budowę nowych pawilonów, w corocznej nadwyżce dochodów budżetu tego Zakładu zupełne pokrycie mieć będzie.

Na podstawie tego sprawozdania

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem upoważnia Wydział krajowy:

1. Do wybudowania siedmiu pawilonów dla nieuleczalnych umysłowo-chorych na gruntach Zakładu kulparkowskiego, do postawienia dwóch domów na pomieszczenie lekarzy i urzędników i do rozszerzenia urządzeń gospodarczych Zakładu kulparkowskiego według zatwierdzonych planów w granicach kredytu do wysokości sumy kosztorysem podanej 857.000 koron.

2. Do użycia na cele tej budowy tytułem pożyczki funduszu Zakładu kulparkowskiego i części kapitałów będących własnością szpitala Św. Łazarza w Krakowie do wysokości sumy w gotowiźnie 400.000 koron.

3. Do zaciągnięcia pożyczki w sumie 457.000 koron brakujących do pokrycia całej sumy wymaganej kosztorysem w jednej z instytucyj krajowych.

Marszałek krajowy:
A. Potocki w. r.

Sprawozdawca:
Dr. Stanisław Dąmbski w. r.
Członek Wydziału krajowego.

L. W. 80.723/1901.

Lwów dnia 26. listopada 1901.

Aleg. 48

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie budowy domu izolacyjnego przy szpitalu św. Łazarza w Krakowie.

Wysoki Sejmie!

W szpitalu św. Łazarza w Krakowie mieszczą się obecnie zakaźnie chorzy w niewielkim budynku, w którym poprzednio był magazyn żywności i mieszkanie dla ogrodnika szpitalnego.

W oddaleniu 10 metrów od tego budynku stanął w r. 1891 pawilon chirurgiczny.

Sąsiedztwo to tak bliskie okazało się z biegiem lat niekorzystnem i niewykluczoną jest możliwość, że w kilku wypadkach pojawienia się na oddziale chirurgicznym ospy zarazki lotne dostały się tam przez otwarte dla przewietrzania okna z pobliskiego domu izolacyjnego, na którym właśnie w owym czasie znajdowali się chorzy na ospę.

Sprawę tę za bliskiego sąsiedztwa domu dla zakaźnych z pawilonem chirurgicznym poruszało kilkakrotnie c. k. Namiestnictwo, żądając wybudowania na odpowiedniejszem miejscu domu izolacyjnego.

Ponieważ nadto obecnie przez zakaźnie chorych zajęty budynek, przerobiony tylko z konieczności z dawnego magazynu, nie zupełnie odpowiada swemu przeznaczeniu, bo jest niski, nie ma odpowiedniego rozkładu sal i nie da się łatwo przewietrzać, przeto uznał Wydział krajowy potrzebę budowy nowego domu izolacyjnego według planów, wzorowanych na najnowszych tego rodzaju budynkach, znajdujących się przy szpitalach w Bielsku, Wrocławiu i morawskiej Ostrawie.

Budynek projektowany pomieści w sześciu zupełnie odosobnionych od siebie częściach 28 do 32 łóżek; pod budowę obrano w ogrodzie szpitalnym miejsce obok muru, odgraniczającego ogród od wschodu — w oddaleniu 170 metrów od pawilonu obłąkanych.

Koszta budowy wyniosą 60.000 koron.

Po wybudowaniu projektowanego domu izolacyjnego zostanie budynek, obecnie na ten cel używany, po gruntownem zdezinfekcyonowaniu przeznaczony na pomieszczenie służby szpitalnej, która obecnie jest bardzo nieodpowiednio ulokowaną. Przedstawiwszy, jak wyżej konieczną potrzebę wybudowania przy szpitalu św. Łazarza w Krakowie domu izolacyjnego, Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu przeprowadzić budowę domu izolacyjnego przy szpitalu św. Łazarza w Krakowie kosztem, nieprzekraczającym kwoty sześćdziesięciu tysięcy (60.000) koron.

II. Na cel powyższy ma być z majątku zarodowego szpitala św. Łazarza zaciągnięta pożyczka, mająca się umorzyć z dochodów bieżących tegoż szpitala na podstawie planu amortyzacyjnego, który Wydział krajowy ułoży.

Z Rady Wydziału krajowego Król. Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:
A. Potocki, *w. r.*

Sprawozdawca:
Dr. Stanisław Dąmbski w. r
Członek Wydziału krajowego.

LW. 23.567/1902. We Lwowie, dnia 24. maja 1902.

Aleg. 49

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie zmiany §§. 11. i 15. ustawy krajowej z 28. lipca 1897 r. Nr. 47. dz. u. kr. urządzającej prawne stosunki szpitali powszechnych i publicznych.

Wysoki Sejmie!

Wydział krajowy sprawozdaniem z dnia 2. listopada 1900 LW: 71.826 przedłożył Wysokiemu Sejmowi projekt zmiany §§. 11. i 15. ustawy krajowej z dnia 28. lipca 1897 r. Nr. 47. dz. u. k. w tym kierunku, że do Komitetu szpitala w Śniatynie zamiast reprezentantów tamtejszej gminy powołani zostali reprezentanci powiatu, oraz że powiat śniatyński ma przejąć ciążący na gminie m. Śniatyna obowiązek pokrywania połowy kosztów budowy nowego, odbudowy lub rozszerzenia starego gmachu szpitalnego.

Ponieważ w przedłożonym przez Wydział krajowy i uchwalonym przez Wysoki Sejm na dniu 6. lipca 1901 projekcie ustawy zmieniającej owe §§. 11. i 15. ustawy z r. 1897 opuszczono przypadkiem mający pozostać w dotychczasowem swem brzmieniu ostatni ustęp §. 15. ustawy z roku 1897 a skutkiem tej omyłki wprowadzonąby została niezamierzona i niepożądana dalsza zmiana tejże ustawy z r. 1897, przeto Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić nowy, załączony ·/. projekt ustawy:

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:
A. Potocki, w. r.

Sprawozdawca:
Mieczysław Onyszkiewicz w. r.
Członek Wydziału krajowego.

USTAWA

z dnia . . . . . zmieniająca postanowienia §§. 11. i 15. ustawy krajowej z dnia 28. lipca 1897 Nr. 47. Dz. u. k., urządzającej prawne stosunki szpitali powszechnych i publicznych tudzież zakładów dla położnic i obłąkanych.

Z godnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, co następuje:

Artykuł I.

Paragrafy 11. i 15. ustawy krajowej z dnia 28. lipca 1897 r. dz. u. kr. Nr. 47, urządzającej prawne stosunki szpitali powszechnych i publicznych tudzież zakładów dla położnic i obłąkanych uchyla się niniejszem, a natomiast obowiązywać będą następujące postanowienia:

§. 11. Krajowe zakłady lecznicze powszechne i publiczne mają własne, przez Sejm uchwalone statuta. Zakłady te zostają pod bezpośrednim zarządem Wydziału krajowego.

W przyszłości uchwalać będzie statuta dla krajowych zakładów publicznych i powszechnych Sejm krajowy, na podstawie wniosku Wydziału krajowego, przedstawionego w porozumieniu z c. k. Namiestnictwem.

Innymi szpitalami powszechnymi i publicznymi zawiadują komitety szpitalne. Komitet szpitalny składa się w Podhajcach, Sokalu, Złoczowie, Żywcu, Lubaczowie, Przemyślanach i Śniatynie:

a) z delegata Wydziału krajowego;
b) z prezesa Rady powiatowej lub jego zastępcy;
c) z delegata Wydziału powiatowego;
d) z dyrektora szpitala.

W szpitalach zaś w Białej, Bochni, Brodach, Brzeżanach, Drohobyczu, Jaśle, Kołomyi, Przemyślu, Rzeszowie, Samborze, Sanoku, Sączu Nowym, Stanisławowie, Stryju, Tarnopolu, Tarnowie, Wadowicach, Zaleszczykach i Żółkwi:

a) z delegata Wydziału krajowego;
b) z naczelnika gminy lub jego zastępcy;
c) z delegata Rady gminnej;
d) z dyrektora szpitala.

W przyszłości ustawa — uznająca szpital za publiczny i powszechny (§. 2.), oznaczy w każdym poszczególnym wypadku skład Komitetu szpitalnego.

§. 15. Koszta budowy nowego, odbudowy lub rozszerzenia starego gmachu tudzież wewnętrznego urządzenia dobudowanej

części w szpitalach, już uznanych za powszechne lub publiczne, pokrywane będą przedewszystkiem ze specyalnych na ten cel przeznaczonych funduszów i zobowiązań.

W braku lub niedostateczności takich funduszów, połowę potrzebnej kwoty pokryje fundusz krajowy, jeżeli Sejm potrzebę tej budowy uzna. Drugiej połowy dostarczy dla szpitala w Białej, Bochni, Brodach, Brzeżanach, Drohobyczu, Jaśle, Kołomyi, Przemyślu, Rzeszowie, Samborze, Sanoku, Sączu Nowym, Stanisławowie, Stryju, Tarnopolu, Tarnowie, Wadowicach, Zaleszczykach i Żółkwi ta gmina, zaś dla szpitala w Podhajcach, Sokalu, Złoczowie, Lubaczowie, Przemyślanach, Żywcu i Śniatynie ten powiat, w której względnie w którym dotyczący szpital się znajduje.

W przyszłości ustawa uznająca szpital za publiczny i powszechny (§. 2.), oznaczy w każdym poszczególnym wypadku, kto (powiat czy gmina) do ponoszenia połowy niepokrytych własnymi środkami nadzwyczajnych wydatków będzie obowiązany.

Artykuł II.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

LW. 36953/902.

We Lwowie, dnia 27. maja 1902.

Aleg. 50

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie uznania szpitala w Jarosławiu za publiczny i powszechny.

Wysoki Sejmie!

Dla uczczenia pięćdziesięcioletniej rocznicy wstąpienia na tron Najjaśniejszego Pana, Cesarza Franciszka Józefa I. wybudowała i urządziła gmina miasta Jarosławia szpital na 50 łóżek kosztem około 270.000 koron.

Ponieważ ze względu na przepełnienie szpitali sąsiednich w Przemyślu i Rzeszowie Wydział krajowy uznał potrzebę tego szpitala, który postawiony według planów przez c. k. Namiestnictwo zatwierdzonych, uznany został przez władze sanitarne jako odpowiadający wymogom sanitarno-policyjnym.

Ponieważ dalej Reprezentacya gminy m. Jarosławia aktem fundacyjnym z 22. maja b. r. oddała budynki szpitalne wraz z urządzeniem i gruntem w obszarze 3 morgów 558 sążni kwadr. na wyłączną i nieograniczoną własność fundacyi szpitalnej i przyjęła w tym akcie na siebie obowiązki, wymienione w §§. 2. i 15. ustawy z 28. lipca 1897 r., Nr. 47 dz. u. k. co do pokrycia wydatków szpitalnych w pierwszem półroczu, oraz ponoszenia połowy kosztów ewentualnej budowy nowego szpitala, odbudowy lub rozszerzenia starego gmachu,

przeto Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić załączoną ·/. ustawę:

Z Rady Wydziału kraj. Król. Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Ks. Krakowskiem.

Marszałek krajowy

A. Potocki *w. r.*

Sprawozdawca:

Mieczysław Onyszkiewicz

Członek Wydziału krajowego.

USTAWA

nadająca szpitalowi w Jarosławiu charakter szpitala powszechnego i publicznego.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, co następuje:

Art. I.

Szpital w Jarosławiu zostaje uznany za publiczny i powszechny.

Art. II.

Komitet szpitalny składać się ma:

a) z delegata Wydziału krajowego;
b) z burmistrza m. Jarosławia lub jego zastępcy;
c) z delegata Rady miejskiej i
d) dyrektora szpitala.

Art. III.

W przyszłości połowę kosztów budowy nowego, odbudowy lub rozszerzania starego gmachu szpitalnego tudzież wewnętrznego urządzenia dobudowanej części pokrywać będzie gmina m. Jarosławia.

Art. IV.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

LW. 36701/1902.

We Lwowie, dnia 24. maja 1902.

Aleg. 51

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie nadania szpitalowi w Gorlicach charakteru szpitala powszechnego i publicznego.

Wysoki Sejmie!

Gorlicki Wydział powiatowy wybudował z funduszów powiatu i ze składek publicznych w Gorlicach szpital na 40 łóżek i zaopatrzywszy go w potrzebne urządzenia, oddał do użytku publicznego na dniu 1. grudnia 1899, pokrywając wszystkie wydatki z własnych funduszów powiatu.

Ponieważ powiat gorlicki, jako założyciel, aktem fundacyjnym, zdziałanym w myśl postanowień §. 2. ustawy z 28. lipca 1897 Nr. 47 dz. u. k., oddał ten szpital na własność utworzonej przez się fundacyi szpitalnej, a Wydział krajowy uznał potrzebę szpitala publicznego w Gorlicach, przeto Wysoki Sejm uchwałą z dnia 11. kwietnia 1900 r. przyznał temu szpitalowi od 1. lipca 1901 r. prawo publiczności i powszechności; projekt odnośnej ustawy przesłany został pismem Marszałka krajowego z dnia 11. kwietnia l. s. 1.363 c. k. Rządowi, celem przedłożenia go do Sankcyi Cesarskiej.

Gdy już termin oznaczony w uchwale Wysokiego Sejmu był bliski, a nie było jeszcze rezolucyi c. k. Rządu na powyższe pismo Marszałka krajowego, przeto Wydział krajowy, w myśl intencyi Wysokiego Sejmu i chcąc ulżyć ciężaru powiatowi, który nie mając żadnego prawnego obowiązku, przez 7 miesięcy szpital własnym kosztem dla użytku publicznego utrzymywał, postanowił uchwałą z dnia 30. czerwca 1900 r. l. 42.265 objąć szpital w Gorlicach pod swój zarząd i od daty 1. lipca 1900 pokrywać z funduszu krajowego koszta leczenia ubogich chorych.

Wydział krajowy mógł postąpić tylko w ten sposób, albo musiałby był w interesie powiatu, ponoszącego cały ciężar utrzymania szpitala, dopuścić zamknięcie tego zakładu, co jednak nie zdawało się być wskazanem, ponieważ szpital, raz otwarty, zaczął już spełniać swe zadanie dla dobra cierpiącej ludzkości, a sankcyonowania projektu ustawy można się było spodziewać w niedalekiej przyszłości.

Tymczasem Prezydyum c. k. Namiestnictwa odezwą z dnia 29. sierpnia 1901 l. 10.099 oznajmiło, że c. k. Ministerstwo spraw wewnętrznych nie może przedłożyć do Najwyższej Sankcyi uchwalonego przez Wysoki Sejm projektu

ustawy, uznającej szpital w Gorlicach za powszechny, a to dlatego, ponieważ data Sankcyi musiałaby być późniejszą od zamieszczonej w artykule I. daty, od której szpital miałby być uznany za powszechny.

C. k. Rząd zaproponował Wydziałowi krajowemu, ażeby, jeżeli uzna się kompetentnym, umieścił — z zastrzeżeniem dodatkowej aprobaty Wysokiego Sejmu — inną, późniejszą datę w artykule I projektu ustawy, n. p. 1. stycznia 1902.

Wydział krajowy, uważając jednak, że w sprawie tak istotnej, jaką jest oznaczenie daty, od której ustawa ma obowiązywać, nie mógłby decydować, oraz uznając obowiązek usprawiedliwienia swoich zarządzeń przed Wysokim Sejmem, postanowił odnieść zię w tej sprawie do Wysokiego Sejmu i wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. Sejm przyjmuje sprawozdanie Wydziału krajowego do wiadomości.

II. Sejm uchwala załączony ·/. projekt ustawy.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:
A. Potocki, *w. r.*

Sprawozdawca:
Mieczysław Onyszkiewicz, *w r.*
Członek Wydziału krajowego.

Ustawa

nadająca szpitalowi w Gorlicach charakter szpitala powszechnego i publicznego.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, co następuje:

Art. I.

Szpital w Gorlicach zostaje uznany za powszechny i publiczny.

Art. II.

Komitet szpitalny ma się składać:

a) z delegata Wydziału krajowego;
b) z prezesa miejscowej Rady powiatowej lub jego zastępcy;
c) z delegata Wydziału powiatowego i
d) z dyrektora szpitala.

Art. III.

W przyszłości połowę kosztów budowy, odbudowy lub rozszerzenia gmachu szpitalnego pokryje fundusz powiatowy, stosownie do postanowienia §. 15. ustawy z dnia 28. lipca 1897 Nr. 47 Dz. u. kr.

Art. IV.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

L. W. 38070/1902.

We Lwowie, dnia 30. maja 1902.

Alleg 52

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie budowy nowego szpitala powszechnego w Zaleszczykach.

Wysoki Sejmie!

Szpital w Zaleszczykach, umieszczony w zabudowaniu dawnej karczmy od początku istnienia swego nie odpowiadał warunkom zakładu, przeznaczonego na cele lecznicze. Ze względu jednak na wielkie wydatki kraju pod względem sanitarnym, robiono co było można, aby przy utrzymaniu największej czystości i starannych naprawek corocznych odwlec potrzebę budowy nowego szpitala. Tym sposobem utrzymany był budynek w stanie możliwym do zamieszkania, przez zwyż trzydzieści lat. W ostatnim jednak czasie budynek gwałtownie zaczął się chylić ku upadkowi.

Zbudowany bez piwnic na terenie tak niskim, iż podłoga niektórych sal leży niżej poziomu podwórza, budynek tak jest obecnie przesiąknięty wilgoeią, że sienniki chorych, dotykające ścian gniją, a woda spływa z murów na podłogę, która butwieje i już jest dotknięta grzybem. W kwietniu b. r. powała, z glinianych okłotów zrobiona, zaczęła się walić, a dach gontowy przeciekać; potrzeba było podeprzeć sufit w dwóch miejscach słupami; do tego, kanalizacya, w skutek bardzo małej pochyłości terenu, nie spełnia zadania swego należycie. Jednem słowem szpital zaleszczycki, oddający bardzo wielkie usługi miastu i okolicy, stał się niemożliwym do dalszego użytkowania.

Wobec tego Wydział krajowy wysłał do Zaleszczyk swojego architektę, któremu polecił opatrzyć miejsce, na którym ma stanąć nowy szpital na 60 łóżek i obejrzeć stary szpital, czy nie da się choć parę sal z niego obrócić na pawilon dla zakaźnych i na gospodarskie ubikacye, a zarazem przedstawić szkic z przybliżonym kosztorysem na budowę nowego szpitala i przekształcenie starego.

Budowniczy, zbadawszy miejscowość, opatrzywszy części starego budynku, które mogą być jeszcze naprawione i które muszą być zniesione, sporządził szkic i kosztorys tych robót, wedle którego koszta tej budowy wyniosą około 120 tysięcy koron.

Na pokrycie tego wydatku dysponuje szpital w Zaleszczykach następującymi funduszami:

1.	Własny kapitał rezerwowy szpitala złożony na książeczkę Kasy oszczędności	8276 k.	40 h.
2.	Dar ś. p. Tomasza Wartanowicza	8000 „	— „
3.	Subwencya Wydziału powiatowego.	4200 „	— „
4.	Fundusz ubogich ofiarowany na budowę szpitala . . .	10810 „	16 „
5.	Dług gminy miasta Zaleszczyki	2424 „	— „
	Razem . . .	33.710 k.	56 h.

Na podstawie ustawy z dnia 28. lipca 1897 r. D. u. kr. Nr. 47 połowę kosztów budowy nowego szpitala winna pokryć gmina, w której ten szpital znajduje się. Pertraktacye w tym kierunku już rozpoczęliśmy, wobec jednak nagłości sprawy Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm, uznając potrzebę odbudowania budynku szpitalnego w Zaleszczykach na 60 łóżek, upoważnia Wydział krajowy do zaciągnięcia na ten cel pożyczki w tej wysokości, jaka się okaże potrzebną dla pokrycia połowy kosztów tej budowy.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z W. Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:
A. Potocki w. r.

Sprawozdawca:
Mieczysław Onyszkiewicz w. r.
Członek Wydziału krajowego.

L. W. 48.043/1901.

Lwów, dnia 10. grudnia 1901.

Aleg. 53

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie pokrycia przekroczeczenia w kosztach budowy szpitala sokalskiego.

Wysoki Sejmie!

Uchwałą z dnia 8. lipca 1901 przekazał Wysoki Sejm petycyę Rady powiatowej w Sokalu, o udzielenie zasiłku na pokrycie nadwyżki kosztów budowy szpitala Wydziałowi krajowemu do zaopiniowania i przedstawienia wniosku. — W wykonaniu powyższego polecenia Wydział krajowy przedkłada Wysokiemu Sejmowi następujące sprawozdanie:

Ogólny koszt budowy szpitala sokalskiego wynosił kwotę 161.734 K. 70 gr. a ponieważ preliminowano na ten cel tylko kwotę 141.000 K., okazuje się przekroczenie 20.730 K. 70 gr.; po potrąceniu zaś nadwyżki dochodów wydanych ponad kwotę preliminarza z procentu od chwilowej lokacyi funduszów budowy w kwocie 767 K. 50 h., wynosi właściwy niedobór 19.967 K. 20 h.

Powyższe przekroczenie w kosztach budowy winno być przez powiat sokalski pokryte, gdyż Wysoki Sejm uchwałą z dnia 3. lutego 1898, upoważniając Wydział krajowy do zaciągnięcia pożyczki w kwocie 23.000 zł. na pokrycie udziału kraju w kosztach budowy szpitala sokalskiego, zaznaczył wyraźnie pod punktem c) uchwały, że „brakującą kwotę dostarczy Rada powiatowa sokalska z własnych funduszów.“

Zamknięcie rachunków budowy i kolaudacya wykazały, że preliminarz budowy był nader nisko obliczony, nie uwzględniał wielu koniecznych dla szpitala urządzeń, a przeważna część przekroczenia (16.500) K., użyta została na roboty nadkosztorysowe uskutecznione na żądanie komitetu budowy. Cała budowa pomimo tak znacznego stosunkowo przekroczenia wcale oszczędnie została przeprowadzoną, gdyż przy wykonaniu budowy natrafiono na znaczne a nieprzewidziane trudności terenowe, które koszt jej zwiększyły.

Gdy Wydział powiatowy przyczynił się już do kosztów budowy szpitala w równej mierze jak fundusz krajowy, zatem kwotą 46000 koron, a pokrycie całego przekroczenia byłoby nad siły powiatu, obciążonego i tak już 35% dodatkiem do podatków, Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm upoważnia Wydział krajowy do zaciągnięcia dodatkowej pożyczki w kwocie 10.000 koron, na pokycie przekroczenia w kosztach budowy szpitala sokalskiego, pod warunkiem, że reszta tego przekroczenia przez powiat z własnych funduszów pokrytą zostanie.

Z Rady Wydziału krajowego Król. Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:

A. Potocki w. r.

Sprawozdawca:

Dr. Stanisław Dąmbski w. r.

Członek Wydziału krajowego.

LW. 28.830 1902. We Lwowie, dnia 9. maja 1902.

Akt. 54

Sprawozdanie

Wydziału krajowego z usprawiedliwieniem kredytu zamieszczonego w Rubr. VI. p. 55 b. preliminarza budżetu krajowego na r. 1902 w kwocie 3.600 koron jako raty amortyzacyjnej pożyczki w sumie 60 000 koron zaciągnąć się mającej na pokrycie kosztów budowy domu podjętej przez Stowarzyszenie opieki nad niemowlętami pod wezwaniem „Dzieciątka Jezus“ we Lwowie.

Wysoki Sejmie!

Uchwałą z dnia 8. lipca 1901 do Ls. 1970 przekazał Wysoki Sejm Wydziałowi krajowemu petycyę Stowarzyszenia „Dzieciątka Jezus“ we Lwowie dla zbadania i postawienia wniosku celem umożliwienia zaciągnięcia pożyczki na budowę domu dla zakładu Stowarzyszenia“.

W wykonaniu tej uchwały zarządził Wydział krajowy techniczne zbadanie stanu budowy podjętej przez Stowarzyszenie na gruncie będącym własnością fundacyi domu podrzutków we Lwowie, której koszt obliczonym został według przedłożonych i do petycyi Ls. 836/901 dołączonych kosztorysów na kwotę około 70.000 koron.

Wedle szczegółów relacyi wydelegowanego architekty złożonej do LW. 34.514/902 budowa zakładu doprowadzona została pod dach a koszta zupełnego jej wykończenia wyniosą okrągło kwotę 80.000 koron, na rachunek należytości przedsiębiorców budowy wypłaciło Stowarzyszenie dotąd kwotę 15.000 kor., pozostaje zatem do pokrycia jeszcze suma 65.000 kor., tudzież koszta wewnętrznego urządzenia zakładu — na które atoli Stowarzyszenie użyje dochody z subwencyi miasta Lwowa i z datków ofiarowanych przez osoby prywatne.

Z uwagi na okoliczność, iż zdaniem architekty naszego uzyskać będzie można pewne zaoszczędzenia od sumy kosztorysowej a mianowicie przez zmianę projektowanego systemu ogrzewania centralnego na piece kaflowe i t. p., okazuje się potrzeba udzielenia pożyczki na wykończenie budowy zakładu względnie zaspokojenie pretensyi przedsiębiorców w sumie 60.000 kor.

Ponieważ, jak to wyżej nadmieniliśmy, budowa nowego zakładu wzniesioną została na gruncie stanowiącym własność fundacyi domu podrzutków — przeto budynek ten stał się również własnością tej fundacyi — której ewentualnie pożyczka udzieloną by być mogła.

Pożyczka ta bowiem nie może być przyznaną Stowarzyszeniu opieki nad niemowlętami, które nie jest właścicielem gruntu, pod budowę zakładu zajętego, wobec czego też i zabezpieczenie jej hipoteczne na imię Stowarzyszenia nie byłoby dopuszczalnem.

Na podstawie zasięgniętych informacyi wyniesie półroczna rata od pożyczki w sumie 60.000 kor. umarzalnej w ciągu 33 lat, kwotę 1.800 kor., czyli 3.600 koron.

Wywiązując się z polecenia zawartego w uchwale Wys. Sejmu z dnia 8. lipca 1901 l. 1.970, tudzież w uznaniu wielce humanitarnych celów i usług, jakie zakład opieki nad niemowlętami prowadzony przez Stowarzyszenie pod wezwaniem „Dzieciątka Jezus“ oddaje społeczeństwu — Wydział krajowy uchwalił przedstawić Wys. Sejmowi wniosek na udzielenie pożyczki na dokończenie nowego budynku dla tegoż zakładu w sumie 60.000 kor. a w przypuszczeniu, iż Wys. Sejm przychyli się do tego wniosku, zamieścił w Rubr. VI. poz. 55 b) preliminarza budżetu kraj. na rok 1902 potrzebny kredyt na pokrycie dwóch rat półrocznych od tej pożyczki t. j. w kwocie 3.600 kor.

Stosownie do przeprowadzonych rokowań ze Stowarzyszeniem opieki nad niemowlętami tudzież z uwagi na tytuł własności gruntu, na którym nowy budynek wzniesionym został, pożyczka przyznaną być ma funduszowi podrzutków pod następującymi warunkami, które zakomunikowane zostały Stowarzyszeniu opieki nad niemowlętami:

1. Wydział krajowy przyjmuje imieniem i na własność fundacyi domu podrzutków we Lwowie wybudowany przez Stowarzyszenie, na realności tej fundacyi nowy dom dla pomieszczenia zakładu a mianowicie jako budowę wykonaną na rachunek wymienionej fundacyi i udzieli tej fundacyi z zastrzeżeniem zatwierdzenia tej uchwały przez Wys. Sejm pożyczkę w sumie 60.000 koron na pokrycie kosztów budowy zakładu pod wezwaniem „Dzieciątka Jezus“.

2. Prowadzenie i zarząd tego zakładu odda Wydział krajowy Stowarzyszeniu opieki nad niemowlętami za złożeniem deklaracyi tegoż, że:

a) Zakład powyższy urządzony zupełnie kosztem Stowarzyszenia otwartym zostanie najpóźniej do końca grudnia r. b.;

b) że na zasadach postanowień kontraktu najmu realności pod l. kat. 146 i 147¼ we Lwowie fundacyi domu podrzutków własnej z daty 6. listopada 1895, który to kontrakt stosownie uzupełnionym zostanie. Stowarzyszenie opieki nad niemowlętami zobowiąże się w zamian za czynsz najmu nowego budynku utrzymywać własnym kosztem i staraniem sześcioro podrzutków względnie dzieci odesłanych do zakładu „Dzieciątka Jezus“ ze szpitala lwowskiego a to aż do ukończenia siódmego roku życia;

c) że zarząd i użytkowanie nowo zbudowanego domu tudzież całe urządzenie wewnętrzne wykonane kosztem Stowarzyszenia odebranem zostanie przez Wydział krajowy na rzecz fundacyi domu podrzutków, gdyby Stowarzyszenie opieki nad niemowlętami pod wezwaniem „Dzieciątka Jezus“ we Lwowie kiedykolwiek istnieć lub powyższą opieką zajmować się przestało;

d) że Stowarzyszenie zobowiąże się przez cały czas trwania najmu ponosić wszystkie podatki i ciężary publiczne z własnością i posiadaniem nowo zbudowanego zakładu połączone, ubezpieczać go od ognia i opłacać z własnych funduszów premię asekuracyjną;

e) że Stowarzyszenie opieki nad niemowlętami uskuteczniać będzie własnym kosztem wszystkie reperacye budynku wynajętego bez żadnego regresu do fundacyi domu podrzutków jako właściciela wynajętej realności.

Po udzieleniu przez Wys. Sejm zezwolenia na zaciągnięcie pożyczki wyżej wymienionej wypłacone zostaną przez Wydział krajowy pretensye i rachunki przedsiębiorców budowy w miarę wykonanych robót i po technicznem sprawdzeniu należytości.

Pożyczkę tę obowiązaną będzie fundacya domu podrzutków zwrócić funduszowi krajowemu na wypadek pozbycia realności lub przeznaczenia jej na inne cele jak opiekę na niemowlętami i ich pomieszczenie.

Na podstawie naprowadzonych powyżej szczegółów, Wydział krajowy ma zaszczyt upraszać:

Wysoki Sejm uchwalić raczy:

1. Sejm przyjmuje sprawozdanie niniejsze do wiadomości.

2. Sejm upoważnia Wydział krajowy do zaciągnięcia i udzielenia fundacyi domu podrzutków we Lwowie pożyczki w sumie 60.000 koron na budowę zakładu opieki nad niemowlętami pod wezwaniem „Dzieciątka Jezus“ spłacić się mającej w 33 latach a 66 ratach półrocznych po 1.800 kor.

3. Sejm zatwierdza wstawioną do Rubr. VI. poz. 55 b) preliminarza budżetu kraj. na rok 1902 kwotę 3.600 kor. na pokrycie dwóch rat amortyzacyjnych tej pożyczki i upoważnia Wydział krajowy do wstawiania do budżetu kraj. corocznie potrzebnego kredytu aż do zupełnego umorzenia pożyczki w kwocie 60.000 koron zaciągnąć się mającej.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:

A. Potocki *w. r.*

Sprawozdawca:

Mieczysław Onyszkiewicz *w. r.*

Członek Wydziału krajowego.

L. W. 35633/902.

We Lwowie, dnia 31. maja 1902.

Aleg. 55

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie udzielenia bezzwrotnej subwencyi z funduszów krajowych w kwocie 10.000 koron na koszta budowy szpitala dla matołków i nieuleczalnie chorych w Iwoniczu.

Wysoki Sejmie!

Uchwałą z dnia 3. maja 1900 do ls. 3457 przekazał Wys. Sejm Wydziałowi krajowemu do zbadania petycyę Komitetu budowy szpitala dla umysłowo nierozwiniętych chorych (matołków) i nieuleczalnych ubogich w Iwoniczu pod wezwaniem Św. Elżbiety, o subwencyę na dokończenie tej budowy.

W wykonaniu tej uchwały odniósł się Wydział krajowy do Wydziału powiatowego w Krośnie o udzielenie bliższych wyjaśnień, w jakiem stadyum znajduje się budowa powyższego zakładu, — jakich potrzeba funduszów na jej dokończenie, na ile łóżek zakład jest przeznaczony — wreszcie, z jakich środków będzie utrzymywany.

W odpowiedzi na to wezwanie oznajmił Wydział pow. w Krośnie relacyą z d. 20. lutego b. r. do l. 486, iż na dokończenie budowy zakładu przeznaczonego na 42 łóżek potrzeba według obliczenia komitetu około 10.000 koron.

Fundatorem zakładu jest ks. kanonik Podgórski, który sam gorliwie zajmuje się budową, tudzież zbieraniem potrzebnych na ten cel funduszów i składek — po wykończeniu zaś budowy, zamierza oddać cały zakład pod opiekę i zarząd Sióstr Felicyanek.

W sprawozdaniu swojem podniósł Wydział powiatowy wielką ofiarność ze strony fundatora na cele wymienionego zakładu, a nadto chwilowo bardzo trudne położenie z powodu braku funduszu potrzebnego na wypłaty przedsiębiorców, upraszając zarazem o przyjście z pomocą na razie z funduszu dyspozycyjnego na uaglące wypłaty — zanim wydatniejsza subwencya u Wys. Sejmu wyjednaną zostanie.

W uznaniu doniosłych usług dobroczynnych, jakie zakład powyższy oddać może cierpiącej ludzkości — tudzież wielce szlachetnych usiłowań i niezwykłej ofiarności fundatora Wydział krajowy uchwałą z d. 4. marca b. r. do L. 14.217 postanowił udzielić komitetowi budowy szpitala z funduszów dyspozycyjnych w formie tymczasowej pożyczki kwotę 1.000 kor., oraz przedstawić Wys. Sejmowi wniosek na przyznanie

Komitetowi budowy szpitala w Iwoniczu bezzwrotnej subwencyi w sumie 10.000 koron na dokończenie budowy zakładu z zastrzeżeniem zwrotu tej kwoty, gdyby zakład ten w przyszłości istnieć przestał, lub na inne cele przeznaczonym został.

Wydział krajowy zwrócił nadto uwagę Wydziału pow. w Krośnie na konieczność uregulowania kwestyi własności zakładu w Iwoniczu, tudzież oddania ouego pod zarząd Sióstr Felicyanek — a to za pomocą zeznania odpowiedniego aktu fundacyjnego.

Stosując się do tej wskazówki, Wydział pow. w Krośnie przedłożył dołączony tu
Aleg. w odpisie akt fundacyjny zeznany przez W. ks. Antoniego Podgórskiego, który zabezpiecza istnienie zbudowanego zakładu w Iwoniczu, oddanie go pod zarząd Sióstr Felicyanek — na cele pomieszczenia w nim chorych nieuleczalnych i matołków, oraz czyni zadość zastrzeżeniom zawartym w powołanym reskrypcie Wydziału krajowego co do zahypotekowania powyższej subwencyi na budynku zakładu.

Reasumując szczegóły wyżej przytoczone, Wydział krajowy ma zaszczyt upraszać:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm przyjmuje sprawozdanie niniejsze do wiadomości.

Sejm upoważnia Wydział krajowy do wstawienia do preliminarza budżetu krajowego na rok 1903 kwoty 10 000 kor. tytułem bezzwrotnej subwencyi na dokończenie budowy szpitala pod wezwaniem Św. Elżbiety dla matołków i ubogich nieuleczalnie chorych w Iwoniczu.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:

A. Potocki w. r.

Sprawozdawca:

Mieczysław Onyszkiewicz w. r.

Członek Wydziału krajowego.

Wypis główny.

L. R. 8329. Działo się w Krośnie w Galicyi w kancelaryi notaryalnej w dniu szesnastym maja roku tysiąc dziewięćset drugiego. **Akt notaryalny.** (Stempel na jedną Koronę). Przedemną Apolinarym Przyłęckim, c. k. Notaryuszem w Krośnie urzędującym, stawił się osobiście mi znany do działań prawnych zdolny Wbny ks. Antoni Podgórski, rzym. kat. proboszcz w Iwoniczu zamieszkały, i zeznał w mojej obecności jawnie, dobrowolnie i rozmyślnie, następującej osnowy: **Akt fundacyjny.** W Imię Ojca i Syna i Ducha Świętego!

I. By uczcić pamięć Najdostojniejszej ś. p. Cesarzowej Elżbiety, która wysokiemi cnotami a przedewszystkiem miłosierdziem całej przyświecała Monarchii i by przyjść w pomoc najbiedniejszym tego świata, bo matołkom i nieuleczalnie chorym i ulżyć nędzy tych nieszczęśliwych przy Bożej pomocy z ofiar zebranych i własnych, nabyłem grunt w Iwoniczu, na którym już mury przyszłego szpitala wyciągnięto i dachem nakryto. Budowa ta czeka tylko wykończenia a gdy Wbne Siostry Felicyanki zarząd tegoż szpitala w swoje ręce objąć i zająć się nim przyrzekły, a zaś Wysoki Wydział krajowy wydatną subwencyę im przyobiecał, przeto mam niepłonną nadzieję, że dzieło to zbożne, z groszowych ofiar powstałe ku chwale Najwyższego a ku ulżeniu nędzy i niedoli najnieszczęśliwszych pod opieką Samarytanek to jest Sióstr Felicyanek owoce niedługo hojnie wydawać zacznie. Aby zaś szpital ten stał się i był zawsze zakątkiem i przytułkiem nędzy i niedoli ludzkiej, by dzieło to z niczego prawie powstałe, szlachetnemu celowi w przyszłości odpowiedzieć mogło, polecam je i oddaję pod szczególniejszy patronat św. Elżbiety, którą gorąco proszę i błagam, by szpital ten i jego nieszczęśliwych wychowanków niebieską łaską Swą i opieką otaczała i zawsze wspierała. W tej intencyi, ja pokorny sługa Chrystusa, ksiądz Antoni Podgórski niniejszym aktem fundacyjnym odstępuję całe swoje realności w Iwoniczu w h. l. 688 oraz 706 objęte ze wszystkiemi przynależytościami, częściami składowemi i budynkami na realnościach tych się znajdującymi bez żadnego wyłączenia lub zastrzeżenia, z temi wszystkiemi prawami, jakie mi do realności tych przysługują i przysługiwać mogą „szpitalowi dla matołków i nieuleczalnie chorych w Iwoniczu“ i zezwalam, aby na podstawie tego aktu prawo własności całych realności w Iwoniczu w. h. l. 688 i 706 objętych dotąd na imię moje (ks. Antoniego Podgórskiego) wpisanych na rzecz „szpitala dla matołków i nieuleczalnie chorych w Iwoniczu pod wezwaniem św. Elżbiety“ zaintabulowano.

II. Szpital ten w Iwoniczu wyłącznie do pielęgnowania matołków i nieuleczalnie chorych w pierwszym rzędzie katolików, a o ile miejsce pozwoli i innych wyznań przedewszystkiem z Iwonicza, potem z powiatu politycznego Krośnieńskiego, a o ileby miejsce starczyło, także i z innych powiatów Galicyi służyć mający, oddaję przez podpisanie tego aktu na użytek i w całkowity wyłączny zarząd Wielebnym Siostrom Felicyankom, które o prowadzenie onegoż, zbieranie funduszów i utrzymywanie tak chorych jak i budynków same starać się mają. O ile siły mi dozwolą i Bóg zdrowia łaskawie udzieli, o dobro tegoż szpitala zawsze starać się będę. W razie rozwiązania lub wydalenia z Galicyi wspomnianego Zgromadzenia Sióstr Felicyanek, a także

i w tym wypadku, gdyby Siostry Felicyanki celów w akcie tym wskazanych wypełniać nie chciały, powyższe prawo użytku i wyłącznego zarządu fundowanego obecnie szpitala w Iwoniczu przysłużać ma każdoczesnemu Najprzewielebniejszemu X. Biskupowi i Najprzewielebniejszej Kapitule obrządku łacińskiego w Przemyślu w ten sposób, że prawo to nadawać mają każdocześnie innemu Zgromadzeniu żeńskiemu przez siebie za stosowne uznanemu z tem dalszem zastrzeżeniem, że gdyby i to drugie względnie dalsze zgromadzenie celów w akcie tym wskazanych albo nie mogło albo wypełniać nie chciało, to wybór ten przez Najprzewielebniejszego Księdza Biskupa i Kapitułę obrządku łacińskiego w Przemyślu powtarzać się ma nieprzerwanie. Gdyby w między czasie zgromadzenie Sióstr Felicyanek zostało zrestytuowanem, do prawnego istnienia w Galicyi, lub gdyby to Zgromadzenie oświadczyło gotowość spełnienia celów w akcie tym postanowionych, to w razie zajść mającego wymienionego wyżej wyboru przez Najprzewielebniejszego Biskupa i Najprzewielebniejszą Kapitułę obrządku łacińskiego w Przemyślu dokonać się mającego — Zgromadzeniu tychże Sióstr Felicyanek służyć ma bezwarunkowo pierwszeństwo to objęcia w użytek i zarząd powyższego szpitala w Iwoniczu. Gdyby ze Zgromadzeń podobnych w Galicyi żadne nie istniało, lub też gdyby celu w akcie tym zakreślonego z powodu braku chorych lub z innych przyczyn osiągnąć nie można było, to Najprzewielebniejszemu ks. Biskupowi i Najprzewielebniejszej Kapitule obrządku łacińskiego w Przemyślu służyć ma prawo majątkiem na powołaną fundacyę przeznaczonym i wówczas istniejącym rozporządzić i na rzecz dobroczynnej instytucyi dla katolików ile możności o celach zbliżonych w Iwoniczu zawiązać się mającej.

III. Długi na ustąpionych realnościach w Iwoniczu się znajdujące, które wszystkie już są oddane a także i dług na rzecz Kasy Oszczędności i pożyczek w Iwoniczu w kwocie dwa tysiące czterysta koron zaintabulowany, dotąd nie wyrównany z własnych obowiązuję się oddać funduszów i takowe własnym kosztem najdalej do jednego roku od dziś licząc wyekstabulować.

IV. W końcu zgadzam się, by subwencya przez Wysoki Wydział krajowy, względnie Wysoki Sejm Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Ksiestwem Krakowskiem na fundowany obecnie szpital w Iwoniczu w sumie dziesięć tysięcy koron udzielić się mająca, była na nieruchomym wspomnianym wyżej majątku fundacyjnym z zastrzeżeniem ewentualnego zwrotu na wypadek, gdyby kiedykolwiek szpital ten istnieć lub na inne cele przeznaczonym został, zaintabulowaną.

V. Odwołania powyższego aktu zrzekam się niniejszem raz na zawsze i bezwarunkowo. — A Fundacya ta niech istnieje na większą chwałę Boga, Matki Najświętszej, Patronów Świętych Polski, Rusi i Litwy, Świętej Elżbiety, na użytek bliźnich i zbawienie dusz.

VI. W końcu zezwalam na wydanie wypisów głównych aktu tego w nieograniczonej ilości na moją rzecz. — Tak spisany akt został zeznającemu głośno, wyraźnie i co do słowa odczytany, przezeń za zgodny z jego wolą uznany i przyjęty i w dowód tego wobec mnie własnoręcznie podpisany. Ks. Antoni Podgórski (własnoręcznie) (L. S.) Apolinary Przyłęcki (własnoręcznie) c. k. notaryusz. — Dosłowną zgodność niniejszego wypisu głównego z oryginałem w aktach moich notaryalnych przechowanym, marką stemplową za jedną koronę zaopatrzonym, którego odpis przedłożono do wymiaru należytości skarbowej do Bp. 610 ex 1902 r. stwierdzam, i tenże ks. Antoniemu Podgórskiemu wydaję. — Krosno, dnia siedmnastego maja roku tysiąc dziewięćsetnego drugiego. Apolinary Przyłęcki, notaryusz m. p. (L. S.).

L. 48.527/901. Lwów, dnia 20. grudnia 1901.

Aleg. 56

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie pomnożenia liczby okręgów sanitarnych w r. 1902.

Wysoki Sejmie!

W wykonaniu postanowień ustawy z dnia 2. lutego 1891 Nr. 17 Dz. u. kr. Wydział krajowy ma zaszczyt przedstawić Wys. Sejmowi wnioski co do utworzenia w roku 1902 dalszej seryi okręgów sanitarnych, a mianowicie:

1. W Uhnowie powiatu Rawa obok istniejących w Magierowie i Niemirowie;

2. W Dobczycach pow. Wieliczka obok istniejącego w Świątnikach górnych;

3. W Haliczu pow. Stanisławów obok istniejących w Maryampolu i Knihyninie;

4. W Olesku pow. Złoczów, obok istniejącego w Gołogórach;

5. W Strzeliskach nowych pow. Bóbrka obok istniejącego w Wybranówce.

Prócz wyżej wymienionych okręgów, co do których przedłożone zostały Wydziałowi krajowemu opinie c. k. Namiestnictwa i c. k. kraj. Rady zdrowia uzasadniające potrzebę ich utworzenia — wdrożone zostały badania co do przedstawionych żądań o aktywowanie okręgu sanitarnego: w Milówce pow. Żywiec obok istniejącego w Jeleśni, tudzież okręgu sanitarnego w Kutach pow. Kossów — obok istniejących w Pistyniu, Żabiu i Uścierykach, wreszcie w Tłustem pow. Zaleszczyki, obok istniejącego w Uścieczku.

Na mocy upoważnienia, zawartego w uchwale Wys. Sejmu z dnia 11. kwietnia 1900 do L. 1362 aktywowane zostały wszystkie okręgi tą uchwałą objęte z wyjątkiem okręgu w Rajtarowicach, co do którego nie nastąpiło jeszcze porozumienie czynników interesowanych.

Co do przekazanej powyższą uchwałą petycyi miasteczka Makowa pow. Myślenickiego o utworzenie tamże okręgu sanitarnego, mamy zaszczyt nadmienić, iż wobec faktu, że w powiecie Myślenickim istnieją już trzy okręgi sanitarne a mianowicie: w Dolnej wsi, Sułkowicach i Rabce, postanowił Wydział krajowy odroczyć jeszcze aktywowanie w tym powiecie czwartego okręgu do chwili, gdy organizacya służby lekarskiej okręgowej we wszystkich powiatach przeprowadzoną zostanie, a to kierując się motywami wyrażonymi w § 4. ustawy z d. 2. lutego b. r. Nr. 17 Dz. u. kraj.

Powiaty, które nie posiadają dotąd okręgów sanitarnych, są następujące: Brzozów, Dąbrowa, Kamionka strumiłowa, Krosno, Limanowa, Mielec, Nowy

Sącz. Ze strony Reprezentacyi tych powiatów nie otrzymał jeszcze Wydział krajowy wniosków w kierunku wprowadzenia organizacyi okręgów lekarskich, pomimo wystosowanych w tym względzie wezwań po myśli postanowień zawartych w § 5-tym wyżej powołanej ustawy.

Przedkładając Wys. Sejmowi w załączeniu wykaz utworzonych dotąd
Aleg. okręgów sanitarnych, Wydział krajowy czuje się w obowiązku usprawiedliwienia, iż oprócz objętych uchwałą z d. 11. kwietnia 1900 do Ls. 1362 okręgów wprowadził w ciągu roku bieżącego jeszcze następujące okręgi: W Gładyszowie pow. Gorlice, w Jodłowej pow. Pilzno, w Trzebini pow. Chrzanów, w Uścierykach pow. Kossów.

Wnioski wszechstronnie poparte i należycie uzasadnione co do koniecznej potrzeby aktywowania powyższych okręgów przedstawione bowiem zostały Wydziałowi krajowemu już po uchwaleniu przez Wys. Sejm dalszej seryi okręgów na rok 1900 względnie w terminie tak spóźnionym, iż nie mogły być objęte odnośnemi sprawozdaniami Wydziału krajowego z d. 14. listopada 1899 do l. 64.533 i z d. 27. marca 1900 l. 21.196.

Z drugiej strony zaś trudno było bez ujmy dla służby zdrowia i wobec usilnych domagań w tym kierunku odraczać utworzenie powyższych okręgów aż do roku 1902 zwłaszcza, gdy wiele uchwalonych już dawniej okręgów nie jest czynnych.

Na postanowienie Wydziału krajowego co do aktywowania powyższych czterech okręgów wpłynęła również i ta okoliczność, iż powiaty Gorlice i Pilzno nie posiadały jeszcze okręgów sanitarnyoh.

W powiecie Chrzanowskim zaś obsadzenie okręgu dawniej utworzonego w Bobrku ulega trudnościom i okręg ten dotąd wakuje, podczas gdy okręg w Trzebini już obsadzonym został.

Wreszcie, że spieszne aktywowanie okręgu w Uścierykach pow. Kossów, okazało się niezbędnem wobec panujących tam chorób wenerycznych.

Kredyt przeznaczony na ryczałty i subwencye w rubr. V. budżetu kraj. na rok 1901 w kwocie 90.000 koron nie został przekroczonym, ale wykazuje znaczne zaoszczędzenie.

Wedle zamknięć rachunkowych bowiem przedłożonych Wys. Sejmowi za rok 1900 wydano z kredytu uchwalonego na rok 1900 w sumie 80.000 koron po koniec roku 1900 tylko kwotę 68.836 koron.

W roku bieżącym zaś z kredytu uchwalonego w rubr. V. na ryczałty objazdowe i subwencye na pokrycie płac lekarzy okręgowych (w myśl § 12. ustawy) w kwocie 90.000 koron wyniesie wydatek obliczony na podstawie dotychczasowych wyników, mniej więcej kwotę 75.000 koron.

Uwzględniając ten stan rzeczy, tudzież z uwagi na koliczność, iż obsadzenie siłami lekarskiemi nowej seryi okręgów zapewne dopiero w drugiej połowie roku 1902 nastąpić będzie mogło, Wydział krajowy postanowił nie preliminować na rok 1902 wyższego kredytu na potrzeby okręgów sanitarnych jak na rok 1901 pomimo przedstawionych niniejszem sprawozdaniem wniosków na ich pomnożenie, wydatki bowiem stąd wynikające znajdą zupełne pokrycie w kredycie na sumę 90.000 koron preliminowanym.

Jak to na wstępie sprawozdania wymieniliśmy, przedłożono dotąd umotywowane propozycye co do pięciu nowych okręgów, co do trzech zaś czynności przygotowawcze są jeszcze w toku.

W przypuszczeniu jednak, iż w ciągu roku przyszłego wpłyną jeszcze dalsze żądania w tym kierunku — Wydział krajowy uprasza o upoważnienie do aktywowania w roku 1902 nowej seryi okręgów sanitarnych w liczbie dziesięciu.

Na podstawie szczegółów wyżej przytoczonych Wydział krajowy ma zaszczyt upraszać:

Wysoki Sejm uchwalić raczy:

I. Sejm przyjmuje sprawozdanie niniejsze do wiadomości.

II. Sejm zatwierdza aktywowane w ciągu roku 1901 okręgi sanitarne w Gładyszowie, Jodłowej, Trzebini i Uścierykach.

III. Sejm upoważnia Wydział krajowy do wprowadzenia w życie w r. 1902 dalszej seryi dziesięciu okręgów sanitarnych a mianowicie: w Uhnowie, Dobczycach, Haliczu, Olesku, Strzeliskach nowych — ewentualnie w Milówce, Kutach i Tłustem — a nadto dwóch jeszcze okręgów w miejscowościach, które Wydział krajowy oznaczy w porozumieniu z c. k. Namiestnictwem.

IV. Sejm zatwierdza wstawiony do preliminarza budżetu krajowego na rok 1902 w Rubr. V. wydatków kredyt w wysokości (jak na r. 1901) 90.000 koron na pokrycie ryczałtów objazdowych dla lekarzy okręgowych, tudzież subbencyj przewidzianych §. 12. ustawy z dnia 2. lutego 1891 Nr. 17. Dz. ust. i rozp. kraj, tak dla istniejących jak i nowo utworzyć się mających okręgów sanitarnych w r. 1902.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:
A. Potocki w. r.

Sprawozdawca:
Dr. Stanisław Dąmbski w. r.
Członek Wydziału krajowego.

Aleg. do sprawozdania LW. 48.527/01.

Powiat	Okręg	Uwaga
Biała	Buczkowice Osiek	
Bóbrka	Wybranówka	
Bochnia	Łapanów Ujście solne Lipnica murowana	
Bohorodczany	Bohorodczany Łysiec	
Borszczów	Mielnica	
Brody	Podkamień Szczurowice Toporów	
Brzesko	Szczurowa Czchów	
Brzeżany	Kozłów Kozowa Narajów	
Brzozów		nie ma okręgów
Buczacz	Koropiec Uście zielone	
Chrzanów	Alwernia Bobrek Krzeszowice Trzebinia	wakuje
Cieszanów	Narol Dzików stary	wakuje
Czortków	Białobożnica	
Dąbrowa		nie ma okręgów
Dobromil	Dobromil Kościenko Rybotycze	
Dolina	Wełdzirz Rożniatów	
Drohobycz	Schodnica Medenice Podbuż	wakuje
Gorlice	Gładyszów	prowizorycznie mieszka w Pętny
Gródek	Janów Lubień wielki Dąbrowica	wakuje
Grybów	Bobowa	

Powiat	Okręg	Uwaga
Horodenka	Czernelica Obertyn	
Husiatyn	Chorostków Probużna	
Jarosław	Moszczany Pruchnik Sieniawa	
Jasło	Krempna Frysztak	
Jaworów	Wielkie oczy	
Kałusz	Wojniłów	
Kamionka		nie ma okręgów
Kolbuszowa	Sokołów Majdan	
Kołomyja	Jabłonów Gwoździec Peczeniżyn	
Kosów	Pistyń Żabie Uścieryki	wakują wszystkie trzy okręgi
Kraków	Liszki	
Krosno		nie ma okręgów
Limanowa		nie ma okręgów
Lisko	Baligród Cisna Lutowiska	
Lwów	Jaryczów nowy	
Łańcut	Grodzisko	
Mielec		nie ma okręgów
Mościska	Sądowa wisznia Krukienice Mościska	
Myślenice	Dolna wieś Sułkowice Rabka	
Nadwórna	Nadwórna Łanczyn Mikuliczyn	
Nisko	Rudnik Ulanów Nisko	
Nowy Sącz		nie ma okręgów

Powiat	Okręg	Uwaga
Nowy Targ	Krościenko Czarny Dunajec Poronin	
Pilzno	Jodłowa	wakuje
Podhajce	Wiśniowczyk	
Przemyśl	Medyka Niżankowice	
Przemyślany	Dunajów Świrz Kurowice	wakuje
Rawa	Magierów Niemirów	
Rohatyn	Lipica dolna	
Ropczyce	Sędziszów Wielopole Skrzyńskie	
Rudki	Horożana wielka	
Rzeszów	Błażowa Głogów	
Sambor	Łąka	
Stary Sambor	Stara sól Topolnica	
Sanok	Jaśliska Rymanów Mrzygłód	
Skałat	Tarnoruda Touste	wakuje
Śniatyn	Rożnów	
Sokal	Tartaków Warężż	
Stanisławów	Maryampol Knihinin	
Stryj	Synowódzko wyżne Tuchołka	wakują oba okręgi
Tarnobrzeg	Grębów Radomyśl	
Tarnopol	Czerniechów Mikulińce	

Powiat	Okręg	Uwaga
Tarnów	Ryglice	
Tłumacz	Niżniów Ottynia Chocimierz	
Trembola	Strusów Janów	
Turka	Turka Borynia	
Wadowice	Lanckorona Zator Andrychów	wakuje
Wieliczka	Świątniki górne	
Zaleszczyki	Uścieczko	
Zbaraż	Nowe Sioło	
Złoczów	Gołogóry	
Żółkiew	Kulików	
Żydaczów	Żurawno Nowe Sioło	wakuje
Żywiec	Jeleśnia	

L. W. kr. 81.563/901

We Lwowie dnia 26. listopada 1900.

Aleg. 57

Sprawozdanie

Wydziału krajowego o wydzierżawieniu prawa poboru krajowej opłaty konsumcyjnej od piwa na czas od 1. września 1901 do 31. grudnia 1904.

Wysoki Sejmie!

Ustawą z dnia 18. sierpnia 1901. Nr. 60. Dz. u. kr. zostały zniesione krajowe opłaty konsumcyjne od spirytusu i słodzonych wódek z dniem 31. sierpnia 1901, a pozostała w mocy nadal tylko krajowa opłata konsumcyjna od piwa i 30% dodatek krajowy do państwowego podatku od wina, moszczu i zacieru winnego, tudzież moszczu owocowego, a to na mocy ustawy z 4. lipca 1899 Nr. 93. Dz. u. kr. Ustanowiony 30% dodatek do państwowego podatku od wina pobierany bywa razem z podatkiem państwowym przez c. k. organa skarbowe i na rzecz funduszu krajowego odwożony.

Ponieważ zawarte w. r. 1899 kontrakty na dzierżawę krajowych opłat konsumcyjnych od spirytusu, słodzonych wódek i piwa musiały być z dniem 31. sierpnia 1901 wypowiedziane i rozwiązane, przeto należało pozostałą krajową opłatę od piwa od 1. września 1901 do 31. grudnia 1904 na nowo wydzierżawić. W tym celu Wydział krajowy zajął się przedewszystkiem zebraniem dat statystycznych o ilości konsumowanego piwa w naszym kraju i o wartości opłaty konsumcyjnej od niego.

Wedle udzielonego Wydziałowi krajowemu przez c. k. krajową Dyrekcyę skarbu wykazu produkcya piwa w naszym kraju w kampanii 1899/1900 wynosiła 1,173.573 hektolitrów.

Ponieważ na podstawie zebranych dat dawniejszych mianowicie: w r. 1893 i 1899 import i eksport piwa w naszym kraju prawie się równoważą, przeto konsumcya piwa w naszym kraju wynosi tyle, ile wynosi produkcya t. j. 1,173.573 hektolitrów, a ponieważ krajowa opłata konsumcyjna od piwa wynosi 1 koronę od hektolitra, przeto wartość tej opłaty brutto wynosi tyleż koron t. j. 1,173.573 koron.

Gdy pobór tej opłaty inaczej unormowany jest w miastach zamkniętych we Lwowie i Krakowie, jak na prowincyi, przeto należy konsumcyę piwa w obydwóch tych miastach i na prowincyi rozdzielić i wedle tego wartość konsumcyi osobno dla Lwowa i Krakowa, gdzie pobór jest łatwy i dokładny, a osobno dla prowincyi obliczyć. Wedle tego przypada na Lwów i Kraków 193.000 hektolitrów, a reszta 980.573 hektolitrów na prowincyę.

Gdy nie można mieć pretensyi uzyskania tego całego dochodu przy znanej trudności poboru na prowincyi, przeto na podstawie doświadczenia w innych krajach zrobionych, jak w Styryi, Karyntyi i Krainie, gdzie ten pobór odbywał się w własnym zarządzie kosztem $^1/_4$ części od dochodu brutto, należało i u nas tę $^1/_4$ część czyli 245.143 ko-

ron potrącić na koszta administracyi i na zarobek dzierżawców, a na resztę 735.430 koron licytacyę rozpisać, co też uczyniono, a wynik tej licytacyi z wyjątkiem miasta Lwowa i Krakowa jest następujący:

Aleg I. W 78 powiatach (z wyjątkiem miasta Lwowa i Krakowa) uzyskano wedle załączonego wykazu 533.091 kor.

II. Gmina miasta Lwowa zobowiązała się płacić za 30% dodatek od podatku państwowego od wina i za krajową opłatę konsumcyjną od piwa na terytoryum miasta Lwowa i za gminę Zniesienie roczny czynsz dzierżawny w kwocie 102.200 koron.

III. Gmina miasta Krakowa pobiera te opłaty we własnym zarządzie na rachunek kraju za dotychczasowem wynagrodzeniem t. j. 25% od dochodu brutto od napojów w obręb linii akcyzowej miasta Krakowa wprowadzanych i 6% od sum z c. k. urzędu cłowego na rachunek kraju pobranych od piwa wyrobionego w okręgu akcyzowym miasta Krakowa, przyczem jest obowiązkiem gminy za powyższe wynagrodzenie uskuteczniać w zastępstwie i na rachunek funduszu krajowego, wszelkie zwroty opłat krajowych od trunków po za linię akcyzową wyprowadzanych.

Spodziewany czysty dochód z 30% dodatku od wina i samoistnej opłaty od piwa w mieście Krakowie przyjęto na 71.377 koron 45 hl., bo tyle przyniósł ten dochód w r. 1900.

IV. Wreszcie czysty dochód za krajową opłatę konsumcyjną od piwa w zakładzie dla obłąkanych w Kulparkowie, która się odbyła wedle taryfy, przeniesie na podstawie doświadczenia z lat poprzednich 150 koron.

Tym sposobem uzyskano i zabezpieczono czysty dochód z tych opłat na rok 1902 i następne w kwocie 706.819 kor. 40 hl.

Do preliminarza budżetu na r. 1902 wstawiono w dochodzie rubr. XVI. dla przezorności tylko okrągłą kwotę 700.000 koron, a to z tego powodu, że spodziewany czysty dochód z miasta Krakowa nie jest pewny, bo konsumcya piwa i wina może się zmniejszyć, a nadto w czasie układania powyższego preliminarza, jak i w obecnej chwili, nie wszyscy oferenci kontrakty podpisali i zachodzi obawa, że nie wszyscy je podpiszą, a nadto, że niektórzy z nich zawartych umów mogą nie dotrzymać, co prawie co roku w poprzednich latach się zdarzało.

W 60 wypadkach zatwierdzono oferty na całe powiaty polityczne, zaś w 18 powiatach wydzierżawiono krajową opłatę konsumcyjną od piwa wedle okręgów sądów powiatowych. Zauważa się w końcu, że z tytułu 30% dodatku do podatku państwowego od wina, na podstawie trzyletniego przecięcia wstawiono w dochodzie na rok 1902 kwotę 60.000 koron, a z tytułu udziału kraju w nadwyżce dochodów z podwyższonego państwowego podatku konsumcyjnego od spirytusu w myśl ustawy z dnia 8. lipca 1901 Nr. 86 Dz. pp. 5,441.720 koron, czyli razem wstawiono z powyższych tytułów do dochodu preliminarza budżetu na rok 1902 kwotę 6,201.172 koron.

To przedstawiwszy, Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm raczy niniejsze sprawozdanie przyjąć do wiadomości.

Marszałek krajowy:

A. Potocki w. r.

Sprawozdawca:

Dr. Damian Sawczak w. r.

Członek Wydziału krajowego.

Wykaz

czynszów uzyskanych na mocy kontraktów od 1. września 1901 do 31. grudnia 1904 za dzierżawę prawa poboru kraj. opłaty konsumcyjnej od piwa.

Liez. b.	W powiecie politycznym	Uzyskano czynsz roczny kor.	gr.	U w a g i
1				
2	Biała	24.000	—	
3	Bóbrka	6.200	—	
4	Bochnia	7.700	—	
5	Bohorodczany	2.500	—	
6	Borszczów	4.600	—	
7	Brody i Złoczów	27.300	—	
8	Brzesko	10.800	—	
9	Brzeżany	5.200	—	
10	Brzozów	4.070	—	
11	Buczacz	8.100	—	
12	Chrzanów	10.100	—	
13	Cieszanów	5.300	—	
14	Czortków	4.400	—	
15	Dąbrowa	3.000	—	
16	Dobromil	2.600	—	
17	Dolina	5.500	—	
18	Drohobycz	15.000	—	
19	Gorlice	9.000	—	
20	Gródek	3.600	—	
21	Grybów	3.500	—	
22	Horodenka	3.050	—	
23	Husiatyn	4.400	—	
24	Jarosław	22.500	—	
25	Jasło	5.000	—	
26	Jaworów	1.800	—	
27	Kałusz	3.750	—	
28	Kamionka str.	4.500	—	
29	Kolbuszowa	2.200	—	
30	Kołomyja	10.000	—	
31	Kosów	4.800	—	
32	Kraków (bez m. Krakowa)	8.100	—	
33	Krosno	5.000	—	
34	Łańcut	6.000	—	
35	Limanowa	4.000	—	
	Lisko	3.500	—	

Licz. b.	W powiecie politycznym.	Uzyskano czynsz roczny kor.	gr.	U w a g i
36	Lwów (bez m. Lwowa, gminy Zniesienie i obszaru zakł. Kulparkowskiego) . .	7.700	—	
37	Mielec	3.000	—	
38	Mościska	2.700	—	
39	Myśleniae	7.500	—	
40	Nadwórna	4.450	—	
41	Nisko	6.127	40	
42	Nowy Targ	7.500	—	
43	Peczeniżyn	3.000	—	
44	Pilzno	2.200	—	
45	Podgórze	10.000	—	
46	Podhajce	4.000	—	
47	Przemyśl	25.000	—	
48	Przemyślany	4.000	—	
49	Przeworsk	5.555	55	
50	Rawa	5.500	—	
51	Rohatyn	6.000	—	
52	Ropczyce	3.000	—	
53	Rudki	2.250	—	
54	Rzeszów	7.500	—	
55	Sącz nowy	12.000	—	
56	Sambor	5.600	—	
57	Sanok	6.000	—	
58	Skałat	4.600	—	
59	Śniatyn	4.150	—	
60	Sokal	5.200	—	
61	Stanisławów	13.600	—	
62	Stary Sambor	4.000	—	
63	Stryj	10.500	—	
64	Strzyżów.	2.000	—	
65	Tarnobrzeg	4.500	—	
66	Tarnopol	15.050	—	
67	Tarnów	13.000	—	
68	Tłumacz	5.000	—	
69	Trembowla	8.050	—	
70	Turka	2.500	—	
71	Wadowice	13.000	—	a od roku 1903 czynsz roczny 3.600 kor.
72	Wieliczka	6.600	—	
73	Zaleszczyki	3.339	—	
74	Zbaraż	5.000	—	
75	Złoczów	—	—	
76	Żółkiew	4.500	—	przy Brodach poz. 6.
77	Żydaczów	2.800	—	
78	Żywiec	14.050	—	
	Ogółem z powiatów uzyskano	533.091	95	

W powiecie politycznym.	Uzyskano czynsz rocznie		U w a g i
	kor.	gr.	
Gdy do sumy tej doliczy się:			
a) Czynsz roczny omówiony z gminą m. Lwowa za okręg akcyzowy, pozarogatkowy i za gminę Zniesienie	102.200	—	
b) Dochód spodziewany z miasta Krakowa w kwocie . . .	71.377	45	
c) Dochód spodziewany z obszaru zakładu kulparkowskiego w kwocie	150	—	
Wynosi razem dochód . .	706.819	40	

LW. 35.031/902. We Lwowie, dnia 24. maja 1902.

Aleg. 58

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie dopłacania z funduszu krajowego odpowiedniej kwoty do wynagrodzenia płaconego ze Skarbu państwa za podwody dostarczane oficerom c. k. żandameryi krajowej w ich podróżach służbowych.

Wysoki Sejmie!

Wedle ustanowionej rozporządzeniami ministeryalnemi z dnia 31. grudnia 1875 Dz. u. p. Nr. 4. ex 1876 i z dnia 10. listopada 1891 Dz. u. p. Nr. 173 taryfy wynosi obecnie wynagrodzenie ze Skarbu państwa za podwody dostarczane dla wojska i na cele publiczne po 6 gr. od konia i kilometra.

Nie da się zaprzeczyć, że ta tak niska taksa za podwody jest nieodpowiednią tutejszokrajowym stosunkom ekonomicznym, jak stracie czasu, cenom zboża i paszy, zużyciu zaprzęgu, i dla zobowiązanych do dostarczania podwód jest w wysokim stopniu krzywdzącą, co więcej, nie może być ściśle nawet uważana jako wynagrodzenie, lecz raczej ciężarem bardzo dotkliwym na posiadaczy zaprzęgów. Ten stan rzeczy sprawia, że właściciele zaprzęgów lepszych starają się, o ile możności uchylić od obowiązku dostarczania podwody, a ci którzy do wypełnienia obowiązku tego zostają ostatecznie zmuszeni, są zwyczajnie ludźmi najuboższymi i dostarczają tak prymitywnych i lichych podwód, iż na tem cierpi nietylko powaga osoby urzędowej, ale i cel podróży służbowej, wymagającej często spiesznego, a bezprzeszkodnego podążania.

Toteż c. k. Komenda żandameryi krajowej we Lwowie — powołując się na wyżej określony stan rzeczy, i dodając nadto, że wszystkie kraje koronne — z wyjątkiem Galicyi dopłacają z funduszu krajowego dodatki do skarbowego wynagrodzenia za podwody i że takie podwyższenie wynagrodzenia tego byłoby tylko w interesie najuboższej ludności kraju; odniosła się załączonem w odpisie Aleg. I. pismem z dnia 10. kwietnia 1902 E. Nr. 172 do Wydziału krajowego z prośbą o wyjednanie także z tutejszego funduszu krajowego odpowiedniego dodatkowego wynagrodzenia za podwody dostarczane oficerom c. k. żandarmeryi w ich podróżach służbowych.

Wprawdzie Wysoki Sejm uchwałami z dnia 19. marca i 13. kwietnia 1866 (Dz. u. kr. Nr. 8 ex 1866) zniósł dopłacany wówczas za podwody dodatek z funduszu krajowego jako uciążliwy dla tego funduszu, a zarazem niesłuszny, albowiem wszelkie wydatki na cele państwowe z natury rzeczy samej przez skarb Państwa ponoszone być winny; to jednakże z uwagi:

a) że zniesienie dopłaty z funduszu krajowego odnosiło się raczej do podwód dostarczanych dla c. i k. wojska z powodu przemarszów i ćwiczeń wojskowych;

b) że dziś wszystkie inne kraje koronne — jak wskazuje powołana na wstępie taryfa — przyczyniają się istotnie z funduszu krajowego do wynagrodzenia w ogólności za wszelkie podwody i to nawet wyższą kwotą od wynagrodzenia państwowego;

c) że bukowiński fundusz krajowy dopłaca począwszy od roku 1885 — na mocy uchwały sejmowej z 11. sierpnia 1884 — po 7 gr. od konia i kilometra, za podwody dostarczane tylko dla oficerów c. k. żandarmeryi w celach załatwienia spraw względnie czynności służbowych;

d) że dotychczasowe odpowiedzi c. k. Rządu na liczne od lat wielu ponawiane rezolucye Wysokiego Sejmu, domagające się podwyższenia ze skarbu Państwa wynagrodzenia za podwody w ogóle, nie wskazują wcale na to, ażeby sprawa ta rychło i ze skutkiem pomyślnym miała być w drodze konstytucyjnej załatwioną;

e) że wreszcie c. k. 5. komenda żandarmeryi krajowej już raz w roku 1887, jak przedłożone wówczas Wysokiemu Sejmowi sprawozdanie Wydziału krajowego z 11. listopada 1887 do LW. 53.610 — odnosiła się — jednakże bezskutecznie w sprawie przyczyniania się funduszu krajowego dodatkiem do wynagrodzenia za podwody dostarczane oficerom c. k żandarmeryi; powziął Wydział krajowy uchwałę przedłożenia Wysokiemu Sejmowi z poparciem powyższego petitum c. k. 5. komendy żandarmeryi krajowej.

W następstwie tej decyzyi swojej zajął się Wydział krajowy zbadaniem i wypośrodkowaniem w przybliżeniu kwoty, jakąby ponosić miał corocznie fundusz krajowy z tytułu projektowanej dopłaty do skarbowego wynagrodzenia za podwody, dostarczane oficerom c. k. żandarmeryi dla ich podróży służbowych.

Aleg. 2. Z załączonego w odpisie pisma c. k. 5. Komendy żandarmeryi krajowej we Lwowie z dnia 15. maja 1902 okazuje się:

1. że oficerowie sztabowi obowiązani są podwładne im komendy oddziałowe, (których jest obecnie 26) raz na rok, posterunki zaś im podległe (wszystkich w kraju 630) raz na 21 miesięcy wizytować; komendanci oddziałowi natomiast mają podległe sobie posterunki (przeciętnie 24—25) trzy razy w roku wizytować.

2. że prócz powyższych obowiązkowych i zwyczajnych podróży służbowych zdarzają się corocznie konieczne podróże służbowe nadzwyczajne, z okazyi dochodzeń lub tym podobnych nadzwyczajnych okoliczności nieprzewidzianych, których to podróży ilość nie da się z góry ściśle oznaczyć.

3. że wypłacone w latach 1899, 1900 i 1901 wynagrodzenie ze Skarbu Państwa po 6 gr. od konia i kilometra za podwody dostarczone oficerom c. k. żandarmeryi w ich podróżach służbowych wyniosło, jak następuje:

W roku	Z powodu zwyczajnych podróży obowiązkowych		Z powodu nadzwyczajnych podróży urzędowych		Razem	
	kor.	*gr.*	*kor.*	*gr.*	*kor*	*gr.*
1899	4.019	43	634	68	4.654	11
1900	4.295	28	678	12	4.973	40
1901	4.160	31	656	91	4.817	22
Razem	12.475	02	1.969	71	14.444	73

Że zatem przeciętnie wyniosło roczne wynagrodzenie za podwody — licząc za 1 klm. i 2 konie po 12 gr.:

a) z powodu zwyczajnych podróży kwotę 4.158 kor. 34 gr., odpowiadającą 34.653 kilometrom odbytej drogi, — z czego na 42 oficerów żandarmeryi przypadą przeciętnie corocznie 825 klm. podróży urzędowych;

b) z powodu nadzwyczajnych podróży: kwotę 656 kor. 57 gr., odpowiadającą 5.471·5 klm. odbytej drogi; razem rocznie a przeciętnie wydatek z tego tytułu 4.814 kor. 91 gr. wyniósł.

Jak już wspomniano, wszystkie inne kraje koronne przyczyniają się z funduszu krajowego dodatkiem do wynagrodzenia państwowego za podwody od konia i kilometra, a mianowicie dopłacają z tego tytułu:

Czechy	10 gr.
Dalmacya	9 „
Istrya, Tryest, Gorycya i Gradyska . .	10 „
Kraina	12 „
Morawy, Dolna i Górna Austrya i Ślązk po.	10 „
Salzburg	14 „

Styrya . . . . . 11 gr.
Vorarlberg . . . . . 12 „
i wreszcie Bukowina . . . . . 7 „

specyalnie tylko dla oficerów żandarmeryi, a więc dopłacają wyższe kwoty, niż wynosi wynagrodzenie ze Skarbu Państwa.

Wydział krajowy, jakkolwiek w zasadzie ze względu na interes służbowy c. k. żandarmeryi i w interesie także właścicieli podwód — przedstawia niniejszą sprawę Wysokiemu Sejmowi do przychylnego załatwienia, — to jednakże mając na uwadze ogólny stan funduszu krajowego, obarczonego znaczniejszej doniosłości wydatkami bieżącymi i w przyszłości go oczekującymi — nie jest w możności zaproponować Wysokiemu Sejmowi dopłaty z funduszu krajowego wyższej kwoty, aniżeli wynosi obecnie państwowe wynagrodzenie za dostarczane podwody, t. j. dopłaty w kwocie 6 gr. od konia i kilometra.

Tym sposobem miałby fundusz krajowy ponosić z tego tytułu — wedle przytoczonego wyżej obliczenia — wydatek w rocznej kwocie przybliżonej i zaokrąglonej około 5.000 koron, która to kwota nie obciąży znacznie funduszu krajowego, a przyczyni się w każdym razie do częściowego polepszenia sprawy podwodowej w kraju i ulżenia tego ciężaru, zanim c. k. Rząd ze swej strony nie ureguluje w ogóle tej sprawy w drodze konstytucyjnej a w szczególności nie podwyższy swojej taryfy podwodowej.

Mając więc skreślony wyżej stan rzeczy na uwadze, Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Począwszy od 1. stycznia 1903 r. będzie fundusz krajowy dopłacać 6 gr. od konia i kilometra do istniejącego obecnie wynagrodzenia ze skarbu Państwa w kwocie 6 gr. za podwody dostarczane oficerom c. k. 5. komendy żandarmeryi krajowej w ich podróżach służbowych.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:
A. Potocki w. r.

Sprawozdawca:
Michał Glidziuk w. r.
Członek Wydziału krajowego.

Alegat 1. do sprawozdania Wydziału krajowego do LW. 35.031/1902.

ODPIS

pisma c. k. 5. kraj. Komendy żandarmeryi we Lwowie z dnia 10. kwietnia 1902 L. E. N. 172 res. Adj.

Auf Seite 37 der Gebürenvorschrift für die k. k. Gendarmerie ist der Tarif für die Vergütung der landesüblichen Vorspann ersichtlich gemacht.

Wie aus derselben entnommmen werden wolle, werden von allen der im Reichsrathe vertretenen Königreiche und Länder, ausgenommen das grösste Kronland Galizien, ausser der vom Staatsschatze zu bestreitenden Vergütung dem Vorspannsleister noch besondere vom Landesfonde zu tragende Vergütungen zugestanden und bei Benützung eines Vorspannswagens auch gezahlt.

Dies hat zur Folge, dass in Galizien nur die ärmsten Wirtschaftsbesitzer zur Beistellung der Vorspänne von Seiten der Gemeinde verhalten werden und dass der im Bereisungsdienste stehende Gendarmerie-Officier in Galizien auf den primitivsten Fuhrwerken wie am langsamsten befördert wird und an seinem Ansehen namentlich in der Nähe der angrenzenden Länder Schlessien und Bukowina einen erheblichen Abbruch erleidet.

In allen anderen Provinzen sind die Strassen in einem bedeutend besseren Zustande als in Galizien und trotzdem wird der galizische Vorspannsleister, der oft auf ganz unwegsamen Gemeindewegen fahren muss, am schlechtesten entlohnt, weil der Landesfond des grössten Landes bis nunzu keine Vergütung dem armen Vorspannsleiter zugestanden hat.

Ein Beispiel wird die crassen Unterschiede am besten illustrieren:

Der in Schlesien an der galizischen Landesgrenze reisende Gendarmerie-Offizier zahlt für eine Strecke, sagen wir von 10 Kilometern drei Kronen 20 Heller, der in der Bukovina an der galizischen Grenze reisende Officier zahlt für dieselbe Strecke 2 Kronen und 60 Heller, hingegen der in Galizien reisende Offizier für dieselbe Strecke nur eine Krone 20 Heller.

Wenn zum Beispiel der schlesische und der galizische Vorspannsleiter, in einem Wirtshause, nehmen wir an in Bielitz oder Biala, zusammenkommen und im Gespräche erfahren, dass die Gendarmerie-Officiere in die vorbezeichneten Stationen gebracht haben, so werden sie sich unwillkürlich über die gegenseitige Entlohnung befragen. Sowohl der schlesische als auch der galizische Vorspannsleister werden nun in Unkenntnis der Gebürenvorschrift in dem Glauben leben, dass der in Galizien reisende Gendarmerie-Officier sich auf Kosten des armen galizischen Vorspannsleisters bereichert. Das dieses Märchen bei der längs der schlesischen und bukowiner Grenze wohnenden Bevöhlkerung vollen Glauben findet, ist leicht begreiflich und darf es einen gar nicht wundern, wenn der in Galizien reisende Gendarmerie-Officier sein Ansehen durch diese nicht zu rechtfertigende Ausnahmsstellung Galiziens total bei der Landbevölkerung einbüsst und in unruhigen Zeiten, wo er auf die Bevölkerung beruhigen einwirken soll, gar keine Autorität besitzt.

Weiter erlaube ich mir aufmerksam zu machen, dass durch eine Zuerkennung der Vergütung der Vorspannsleister aus dem Landesfonde dem Gendarmerie-Officier gar keine materiellen Vortheile erwachsen und er auch weiterhin wie bisher noch das übliche Trinkgeld aus seiner Tasche bestreiten muss. Diese Aufbesserung kommt nur den ärmsten Wirtschaftsbesitzern des Kronlandes Galizien zu Gute und gebe ich meiner Überzeugung offen Ausdruck, das durch diese Massregel auch dass Ansehen des ganzen Landes den anderen Kronländern gegenüber wesentlich gehoben werden wird.

Ich ersuche daher die Verfügung treffen zu wollen, dass den in Galizien im Interesse der Ruhe, Ordnung und Sicherheit reisenden Gendarmerie-Officieren

bei Benützung von Vorspannswegen auch eine entsprechende Vergütung der Vorspannsleister vom galizischen Landesfonde gewährt werde und füge bei, dass diese Auslagen durch den continuierlichen Ausbau der Eisenbahnen von Jahr zu Jahr geringer werden.

In Galizien reisen gegenwärtig 30 Officiere, darunter 4 Stabs- und 26 Oberofficiere und da diese Reise bei jeder, auch der schlechtesten Jahreszeit unternommen werden müssen, so ist es nur recht und billig, dass man für diese Officiere analog wie in dem kleinen Kronlande Schlesien, respective Bukowina eine — ich betone nochmals, nur dem Vorspannsleister zugute kommende Erhöhung der Vorspannsvergütung schafft.

Die vom Staatsschatze vergüteten Vorspannsgebüren für die Gendarmerie-Officiere in Galizien betragen jährlich aproximativ 3760 Kronen, somit würden im Genehmigungsfalle auf den Landesfond 4000 Kronen entfallen, eine im Verhältnisse zur Grösse des Landes gewiss ganz geringfügige Summe.

Alegat 2. do sprawozdania Wydziału krajowego do LW. 35.031/1902.

ODPIS

pisma c. k. 5. kraj. Komendy żandarmeryi we Lwowie z dnia 15. maja 1902 do L. E. N. 172 1713 R. res. Adj.

In Beantwortung der geschätzten Note vom 5. Mai 1902 Zhl. 26.402 beehre ich mich folgendes bekanntzugeben:

ad 1. Gelegentlich der programmässigen Postenvisitierungen wurden in den Jahren 1899, 1900 bis 1901 folgende Vorspannsauslagen in conto des Staatsschatzes in Aufrechnung gebracht und zwar:

im Jahre 1899	4.019	K	43 h
im Jahre 1900	4.295	„	28 „
und im Jahre 1901	4.160	„	31 „

ad 2. Die Stabsofficiere haben die unterstehenden Abtheilungs:Commanden einmal jährlich, die übrigen Posten des ihnen zugewiesenen Rayones einmal in 21 Monaten, die Abtheilungs-Commandanten beziehungsweise die bei den Administrations-Abtheilungen eingetheilten 2 Officiere die unterstehenden Posten ihres Rayones dreimal jährlich zu visitieren.

Hiebei gelangen jährlich im Durchschnitte 4.158 K 36 h an Vorspannsauslagen in conto des Staatsschatzes zur Aufrechnung, was einer zurückgelegten Wegesstrecke von 34.653 Vorspannskilometern (für 1 Kilometer und 2 Pferde 12 h) entspricht.

Da sich im Commando-Bereiche 42 Officiere befinden, denen der Bereisungsdienst obliegt, so entfallen jährlich durchschnittlich 825 km. auf jeden einzelnen derselben.

ad 3. Wie oft in den Jahren 1899 bis 1901 aussergewöhnliche Reisen anlässlich von Erhebungen u. dgl. unternommen wurden, lässt sich dermalen, da die Macular-Rechnungen hierüber nicht genügende Auskunst bieten, mit Sicherheit nicht mehr Feststellen, es wurden jedoch im Jahre 1899 . 634 K 68 h,

„ „ 1900 . 678 „ 12 „ und

„ „ 1901 . 656 „ 91 „

an Vorspannsauslagen anlässlich der Vornahme von derlei aussergewöhnlichen Reisen in Aufrechnung gebracht, was einem Jahresdurchschnitte von 656 K 58 h und einer zurückgelegten Wegesstrecke von 5.471·5 Vorspannskilometern entspricht.

L. W. 72.969/901.

We Lwowie, dnia 3. czerwca 1902.

Aleg. 59

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie sprawienia dla gmachu sejmowego drugiej maszyny dynamo-elektrycznej wraz z motorem gazowym dla oświetlenia elektrycznego.

Wysoki Sejmie!

Instalacya elektryczna gmachu sejmowego składa się z motoru gazowego o sile 30 koni, machiny dynamo-elektrycznej o napięciu 100 volt i bateryi 60 akumulatorów.

Instalacya ta sprawiona w r. 1894 z powodu przyjazdu do Lwowa Najjaśniejszego Pana obliczoną była na 1271 lamp, w tej liczbie zwykłych lamp żarowych 735 — małych lamp w pająkach 522, – lamp łukowych 14; — siła światła wynosi w lampach żarowych w pająkach — 5 świec stearynowych, w lampach żarowych zwykłych 16 świec — w największych lampach 200 świec stearynowych; lampy łukowe świecą siłą od 600 — 2000 świec stearynowych.

Instalacya ta już w pierwszych początkach okazała się niewystarczającą, gdyż na czas pobytu Najjaśniejszego Pana we Lwowie musiała być postawioną prowizorycznie lokomobila parowa na podwórzu gmachu sejmowego a nadto połączono również maszynę galicyjskiej kasy oszczędności w ten sposób, że trzy maszyny zasilały instalacyę gmachu sejmowego.

Były to okoliczności wyjątkowe, które w rachubę nie mogą być brane dla stanu normalnego, ale abstrahując od tego, nie można pominąć, że komisya kolaudacyjna powołana przez Wydział krajowy do zbadania stanu instalacyi światła elektrycznego w gmachu sejmowym w swem sprawozdaniu z 30. listopada 1895 uznała, że instalacya oświetlenia elektrycznego wraz z motorem gazowym, dynamo-maszyną i t. d. odpowiada wszelkim wymogom, jednakże urządzenie maszynowe nie jest w stanie dostarczyć odpowiedniej siły do zasilania równocześnie wszystkich lamp zainstalowanych. — W szczególności w swem sprawozdaniu oznajmiła komisya „że obecne urządzenie elektryczne wystarcza zupełnie do oświetlenia ubikacyi gmachu sejmowego, podczas posiedzeń wieczornych Sejmu, Banku krajowego i kasyna narodowego, pewności jednak, że na dostawę prądu potrzebnego do oświetlenia tych ubikacyj zawsze liczyć będzie można — elektryczna instalacya, lubo znakomicie wykonana, nie daje; —

składa się ona bowiem tylko z jednego garnituru przedmiotów, nie ma więc żadnej rezerwy ze względu, że uszkodzenia machiny dynamo i motoru wedle zdania komisyi nie są wykluczone, okazuje się rezerwa konieczna".

Rezerwa taka w swoim czasie została sprawioną; nie jest to jednak rezerwa w ścisłem słowa znaczeniu, za jaką tylko druga maszyna wraz z motorem może być uważaną, lecz pojedyncze składowe części maszyny i narzędzia, które przez upływ czasu uległy już zniszczeniu.

Od tego czasu t. j. od r. 1895 siła do wytwarzania prądu elektrycznego w gmachu sejmowym nie została powiększoną, zapotrzebowanie jednak prądu wzrosło bardzo znacznie, tak iż chcąc wszystkie lampy równocześnie zasilić, potrzebaby rozporządzać nierównie większą siłą, jak ta, która dziś jest do dyspozycyi.

Od tego czasu ubyło tylko kasyno narodowe z 150 lampkami, natomiast przybyło:

zakład kredytowy dla handlu i przemysłu ze	130	lampami,
biuro melioracyjne ze	136	„
pierwsze piętro od prezydyum do Banku kraj. około	150	„
biuro kolejowe	60	„

oprócz tego dodano około 200 lamp we wszystkich biurach Wydziału krajowego i przybyło 2 lampy łukowe, co czyni razem z poprzednio instalowanemi około 2000 lampek żarowych o sile 5, 8, 16, 25 i 50 świec stearynowych i 16 lamp łukowych 6-cio, 8-mio, 9-cio i 12-to ampèrowych, czyli że do równoczesnego zasilania wszystkich lamp, potrzeba siły 200 koni, na co dziś jest do dyspozycyi motor gazowy o sile 30 koni i akumulatory o sile 33 koni, lecz tylko na czas trzech godzin, jeżeli akumulatory nie są już częściowo rozbrojone.

Po trzech godzinach zostaje już tylko siła 30 koni, która daje motor gazowy, wrazie zaś najmniejszego zepsucia motoru, gmach cały może pozostać bez światła.

Dotychczas wprawdzie takiego wypadku nie było, lecz możliwość nie jest wykluczoną, tembardziej jeżeli się uwzględni, że maszyny są już stale od lat siedmiu w używaniu i przeciążone ponad normalną ich siłę z powodu braku drugiego garnituru maszym. Oprócz powyższego przyrostu lampek elektrycznych obecnie przez zamieszkanie Marszałka kraju w gmachu sejmowym przybyły pokoje recepcyjne, które spotrzebowują również znaczną ilość światła.

Tej potrzebie zwiększonej ilości światła możnaby zaradzić w trojaki sposób, a to przez odjęcie światła elektrycznego Bankowi krajowemu i zakładowi kredytowemu dla handlu i przemysłu oraz własnym biurom, jak melioracyjnemu, kolejowemu i t. d. W razie odjęcia jednak światła Bankowi krajowemu i zakładowi kredytowemu straciłby kraj dochód, jaki od tych instytucyj za dostarczanie światła pobiera — a na czem fundusz krajowy nie traci lecz zyskuje, a zyskiwałby jeszcze więcej, gdyby można dostarczać światła elektrycznego i innym konsumentom. - Zresztą z Bankiem krajowym i Zakładem kredytowym dla handlu i przemysłu Wydział krajowy ma zobowiązania, które bez strat nie dałyby się zerwać, mianowicie z Bankiem krajowym od 1. kwietnia 1895 a z Zakładem kredytowym od 24. czerwca 1899 po czas ostatni na podstawie zawartych umów, do których zerwania potrzebaby półrocznego, względnie rocznego wypowiedzenia. — Odjęcie światła elektrycznego tym dwom instytucyom byłoby jeszcze nie wystarczające, trzebaby zarazem znieść oświetlenie elektryczne w biurze melioracyjnem, kolejowem, archiwum lecz i w takim razie nie byłoby jeszcze pewności, czy zasilanie światła byłoby dostateczne dla pozostałych ubikacyj; podczas zebrania się Sejmu bowiem, gdyby równocześnie musiały być oświetlone ubikacye sejmowe, biura Wydziału krajowego i apartamenta Marszałka krajowego, to pomimo redukcyi światła wyżej wspomnianej, maszyna dzisiejsza wedle zdania fachowego nie wystarczałaby. Czy zaś możliwem i wskazanem jest znosić światło w biurze kolejowem, melioracyjnem, archiwum i t. d. — wątpić należy.

Że fundusz krajowy na zaprowadzeniu światła elektrycznego w gmachu sejmowym źle nie wyszedł i że dostarczanie światła elektrycznego poza gmach opłaca się, wskazuje najlepiej porównanie kosztów oświetlenia elektrycznego z kosztami przed zaprowadzeniem instalacyi elektrycznej.

Przed zaprowadzeniem instalacyi elektrycznej wynosiły koszta oświetlenia gmachu sejmowego wraz z pompowaniem wody:

w roku 1892 . . . . . 5152 koron 02 hal.
„ 1893 . . . . . 5672 „ 98 „
„ 1894 . . . . . 6124 „ 52 „

naturalnie bez dobudowanego skrzydła dla biura melioracyjnego, bez ubikacyj Banku krajowego, biura kolejowego, szkoły konduktorów drogowych, biura kas Raiffeisena i innych biur, w których obecnie jest światło elektryczne, gdyż wszystkie te biura wtedy jeszcze nie istniały.

Po zaprowadzeniu instalacyi elektrycznej (bez kosztów instalacyi) wynosiły koszta oświetlenia:

w r. 1895 . . . . . 13.859 K 28 h.
po strąceniu dochodu w kw. . . 8013 „ 60 „
netto . . . . . 5845 K 68 h.

w r. 1996 . . . . . 15.663 K 70 h.
po strąceniu dochodu w kw. . . 10.172 „ 08 „
netto . . . . . 5491 K 62 h.

w r. 1897 . . . . . 14.562 K 10 h.
po strąceniu dochodu kw. . . . 12.171 „ 76 „
netto . . . . . 2390 K 34 h.

w r. 1898 . . . . . 14.510 K 62 h.
po strąceniu dochodu w kw. . . 9.272 „ 54 „
netto . . . . . 5238 K 08 h.

w r. 1899 . . . . . 11.222 K 47 h.
po strąceniu dochodu w kw. . . 3.266 „ 32 „
netto . . . . . 7.956 K 15 h.

wreszcie w r. 1900 . . . . . 9.859 K 99 h.
po strąceniu dochodu w kw. . . 5.901 „ 43 „
netto . . . . . 3958 K 56 h.

Ogólny koszt instalacyi elektrycznej wynosił wedle zamknięć rachunkowych;

1) urządzenie stacyi elektrycznej:

w r. 1895 . . . . . 74.326 K 94 h.
w r. 1896 . . . . . 4.504 „ 00 „
razem . . . . . 78.830 K 94 h.

2) urządzenie pompy w r. 1895 . . . . . 2.302 K 40 h.
3) sprawienie nowych akumulatorów w r. 1899 12.000 K 00 h.

w nowodobudowanem skrzydle dla biura melioracyjnego zaprowadzono światło elektryczne w r. 1897, w biurze kolejowem w r. 1899.; nadmienia się przytem, że w podanych wyżej kosztach nie jest wzięty koszt utrzymania maszynisty, którego pobory wynoszą wedle budżetu rubr. II. p 34.b.) wydatków:

płaca 1440 K — 12 m³ drzewa 84 K — 45 litr. nafty 18 K. t. j. razem rocznie 1542 K.

Z powyższego zestawienia okazuje się, że koszta oświetlenia gmachu sejmowego są nie o wiele wyższe, jak przed zaprowadzeniem światła elektrycznego a nawet w niektórych latach znacznie niższe — tylko jest ta korzyść, o czem nie można zapominać, że obecnie oświetla się oprócz dawniej istniejących ubikacyj jeszcze dobudowane skrzydło dla biura melioracyjnego, biuro kolejowe, szkołę konduktorów, biuro kas Raiffeisena, biuro solne i t. d. — Z biur Wydziału krajowego nie są obecnie elektry-

cznie oświetlone przeważnie biura oddziału rachunkowego i Ekspedytura, w ogólności całe drugie piętro począwszy od Ekspedytu i wszytkie ubikacye od ulicy Kościuszki,— na drugiem piętrze.

Drugim sposobem zaradzenia zwiększonej ilości światła elektrycznego w gmachu sejmowym byłoby połączenie gmachu sejmowego z centralą elekryczną miejską.

W tym względzie odnosił się Wydział krajowy do miejskiego zakładu elektrycznego we Lwowie, który pismem z 11. kwietnia 1902 L. 907/902 wniósł ofertę z oświadczeniem „że potrzebną ilość prądu elektrycznego odpowiadającą 400.000 Amp. godzin przy 100 Voltach t. j. 40.000 kilowatgodzin rocznie gotów dostarczyć za cenę ryczałtową wynoszącą rocznie 20.000 koron; — gdyby ilość prądu wyżej oznaczona została przekroczoną, to każdą kilowatgodzinę ponad 40.000 rocznie policzyłby miejski zakład elektryczny po 40 groszy; — mierzenie prądu miałoby się odbywać za pomocą dwu zegarów urzędownie cechowanych w szeregu załączonych, które stanowiłyby wzajemną kontrolę.“

Oferta ta jest znacznie wyższą od kosztów własnej produkcyi, nadto potrzebaby przerobienia całej instalacyi elektrycznej obecnej w gmachu sejmowym dla prądu o silniejszem napięciu (z 100 Volt na 250), jakiem właśnie jest światło elektryczne w centrali miejskiej; — wreszcie zważyć należy, że w podanej wyżej cenie (5 względnie 4 helerów) od ampèregodziny, podejmuje się stacya centralna miejska tylko dostawy czystego prądu, nie zobowiązuje się jednak za tę cenę ani konserwacyi ani też przeróbek lub dalszych rozszerzeń instalacyi elektrycznej w gmachu sejmowym, które jak dotychczas ponosiłby i nadał fundusz krajowy.

Od 1. kwietnia 1894 t. j. od czasu zaprowadzenia obecnej instalacyi elektrycznej w gmachu sejmowym — do końca roku 1901 wytworzono w gmachu sejmowym prądu elektrycznego . . . . . 2,031.317 ampére godzin
z tego z użyto dla gmachu sejmowego . . . . 1,353.388 „
t. j. dwie trzecie części wytworzonego prądu elektrycznego, a dla stron . . . . . 677.929 „
t. j. zaledwie jedną trzecią część prądu.

Wydatki na wytwarzanie tego prądu elektrycznego wynosiły za powyższy czas . . . . . 67.378 koron 90 hal.
zaś dochody . . . . . 54.432 „ 28 „
czyli wydatki pokryte zostały 80·787% przez strony — a 19·213% przez Wydział krajowy, — natomiast wszystkie koszta ruchu i utrzymania hali maszynowej, począwszy od opłat za gaz do poruszania motoru, dostarczania wody dla gmachu i Banku krajowego — aż do wydatków za pranie ścierek maszynowych, są powyższemi wydatkami objęte.

Z porównania wydatków okazuje się, że w pierwszym okresie t. j. w latach od 1895 do 1899, gdy konsumcya światła elektrycznego przez kasyno narodowe była większą — wytwarzanie jednej ampèregodziny we własnym zarządzie kosztowało 3·65 halerzy, w drugim zaś okresie po odpadnięciu kasyna narodowego i odpadnięciu nocnej produkcyi światła z akumulatorów t. j. w latach 1899, 1900 i 1901 wynosiła jedna ampére godzina 2·84 halerzy.

Z powyższego przedstawiania stanu rzeczy wynika, że wytwarzanie jednej ampère godziny we własnym zarządzie jest w każdym razie tańsze od ceny, jaką żąda stacya centralna miejska w przedłożonej ofercie.

Trzecim wreszcie sposobem zaradzenia wzrastającej coraz bardziej potrzebie większej ilości światła elektrycznego w gmachu sejmowym byłoby sprawienie jeszcze jednego motoru gazowego z odpowiednią dynamo-maszyną elektryczną. Ze względu na dotychczasowe wyniki z zaprowadzenia światła elektrycznego — Wydział krajowy oświadcza się za sprawieniem drugiego garnituru maszynowego i sądzi, że w ten tylko sposób zapobiegnie się wszelkim możliwym brakom, a mając dostateczną własną siłę dla wytwarzania prądu elektrycznego w gmachu, i poniekąd rezerwę na wypadek uszkodzenia drugiej maszyny, będzie można przy nadarzającej się sposobności w danym razie rozszerzyć konsumcyę i po za gmach dla stron prywatnych.

Wydział krajowy porozumiał się z odpowiedniemi firmami znanemi na polu elektrotechniki a przedłożone przez te firmy kosztorysy na sprawienie takiego drugiego garnituru maszynowego wykazują następujący koszt tej adaptacyi:

1) motor gazowy o sile 30 koni wedle kosztorysu firmy Langen & Wolf z Wiednia z 9. maja b. r.	13.847	kor.	00 hal.
2) połączenie gmachu z miejskim rurociągiem gazowym wraz z gazomierzem wedle kosztorysu miejskiego zakładu gazowego we Lwowie z 12. maja 1902 L. 2345.	2.482	K	— h
3) dynamo-maszyna, rozdzielnica i aparaty wedle kosztorysu firmy Siemens & Halskie z Wiednia z 21. maja 1902. . .	8.664	„	50 „
4) roboty murarskie około rozszerzenia hali maszyn w gmachu, posadzka, lakierowanie i t. d. wedle kosztorysu przedsiębiorcy budowniczego Jana Lewińskiego z 21. maja b. r. wreszcie	3.714	„	27 „
5) transport materyałów z dworca kolejowego do miejsca budowy i pomocnicy przy montowaniu, rusztowanie, drobne materyały, wypożyczenie wind do dźwigania ciężarów i t. d., które to wydatki nie są objęte powyższemi kosztorysami, preliminujemy kwotę	1.293	„	23 „
razem . . .	30.000	kor.	— hal.

Zdaniem Wydziału krajowego projektowane rozszerzenie stacyi elektrycznej w gmachu sejmowym przez ustawienie nowego motoru gazowego i dynamo-maszyny jest koniecznem i niezbędnie potrzebnem.

Wydział krajowy przeto wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm upoważnia Wydział krajowy do sprawienia dla gmachu sejmowego drugiej maszyny dynamo-elektrycznej wraz z motorem gazowym i przyzwala na ten cel kredyt w wysokości 30.000 koron wstawić się mający w budżet na r. 1902.

Z Rady Wydziału Krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:

A. Potocki w. r.

Sprawozdawca:

Michał Glidziuk w. r.

Członek Wydziału krajowego.

LW. 29.165/902. We Lwowie, dnia 5. kwietnia 1902.

Aleg. 60

Sprawozdanie

Wydziału krajowego z projektem ustawy o przeniesienie gmin i obszarów dworskich Kahujów, Honiatycze i Werbiż wraz z przysiółkiem Sajków z okręgu Reprezentacyi powiatowej w Rudkach do okręgu Reprezentacyi powiatowej we Lwowie.

Wysoki Sejmie!

Wskutek zarządzonego zgodnie z uchwałą Wysokiego Sejmu z 8. marca 1899 wyłączenia gmin i obszarów dworskich Kahujów, Honiatycze i Werbiż wraz z przysiółkiem Sajków na mocy rozporządzenia c. k. Ministerstwa sprawiedliwości z 4. marca 1902 L. 24.842/1 i c. k. Ministerstwa spraw wewnętrznych z 2. stycznia 1902 L. 9.269/M. I. z dniem 1. października 1902 z okręgu c. k. Sądu powiatowego w Komarnie, c. k. Sądu obwodowego w Samborze i c. k. Starostwa w Rudkach a wcielenia do okręgu c. k. Sądu powiatowego w Szczercu, c. k. Sądu krajowego we Lwowie i c. k. Starostwa we Lwowie, należy gminy te i obszary dworskie pod względem autonomicznym przenieść z okręgu Reprezentacyi powiatowej w Rudkach, dokąd dotychczas należą — do okręgu Reprezentacyi powiatowej we Lwowie.

Na zasadzie §. 3. ustawy o Reprezentacyi powiatowej z 12. sierpnia 1866 Wydział krajowy przeto wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić załączony ./· projekt ustawy,

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:
A. Potocki w. r.

Sprawozdawca:
Michał Glidziuk w. r.
Członek Wydziału krajowego.

USTAWA

z dnia . . . . . dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem o zmianie obszarów Reprezentacyi powiatów w Rudkach i we Lwowie.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam:

Art I.

Gminy i obszary dworskie Kahujów, Honiatycze i Werbiż wraz z przysiółkiem Sajków mają być przeniesione z okręgu Reprezentacyi powiatowej w Rudkach do okręgu Reprezentacyi powiatowej we Lwowie.

Art. II.

Ustawa niniejsza wejdzie w wykonanie z dniem 1. stycznia roku następnego po jej ogłoszeniu.

Art. III.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

L. S. 309/901.

Aleg. 61

Wniosek.

Zważywszy, że w razie jeśliby został uchwalonym przedłożony niemieckiemu parlamentowi projekt taryfy cłowej, musiałby dotknąć w nader ciężki sposób rolnicze interesa naszego kraju;

zważywszy, że rzeczony projekt cła od jęczmienia, żyta, kukurudzy, pszenicy, płodów strączkowych, mąki, masła, sera, mięsa, piwa, koni, słodu, nierogacizny, rzniętego i lepiej obrobionego drzewa i grubo obrobionych mebli o 80% do 120% podnieść proponuje, że dla cieląt, wołów, towarów drewnianych i jaj ustanowić pragnie trzy razy wyższe niż dotychczas cło, a na wolne od cła artykuły exportowe, jak ryby, drób, pierze i owoce również nakłada nader wysokie cło;

zważywszy, że sposób wykonania konwencyi weterynaryjnej ze strony Niemiec stanowi jaskrawe pogwałcenie jej przepisów;

zważywszy, że pomimo iż zarazę pyskowo-racicową z Austryi do Niemiec w ostatnim roku jedynie tylko do 14 gmin zawleczono, a z Prus do Saksonii do 588 gmin, z Bawaryi do Saksonii do 63 gmin, z Rosyi do Niemiec w nader licznych wypadkach, import nierogacizny z Galicyi do Prus jest ciągle wzbronionym;

zważywszy, że w Galicyi nie zdarzył się od dawna żaden wypadek zarazy pyskowo-racicowej, a mimo to wywóz na Mysłowice był zamkniętym i bydło galicyjskie musiało iść do Saksonii przez Czechy, w których wówczas w 14 powiatach i 119 gminach panowała zaraza;

zważywszy, że z Bukowiny szły transporta bydła na Mysłowice, że przeto Bukowinę bez żadnej przyczyny lepiej traktują, aniżeli Galicyę;

zważywszy, że w cesarstwie niemieckiem wynosiła w ostatnim roku liczba zarazą pyskową i racicową dotkniętych gmin 3.855, w Austryi tylko 452, a przeto 7 do 8 razy mniej, że liczba wypadków zarazy pyskowo-racicowej wynosiła w Niemczech 13.221 wypadków, a w Austryi 2.261 wypadków, a zatem sześć razy mniej, aniżeli w Niemczech, a pomimoto zastosowano od r. 1894 t. j. od zawarcia traktatu niemiecko-rosyjskiego do importu austryackiego drakońskie i niezgodne z konwencyą zakazy importu bydła i nierogacizny;

zważywszy, że wydany na podstawie rozporządzenia Ministerstwa rolnictwa z dnia 10. czerwca 1895 rozporządzenie prezydenta Rządu w Opolu zezwala na daleko idące wyjątki na korzyść przeznaczonej do rzeźni a przewożonej na Mysłowice, Bytom i Ka-

towice nierogacizny rosyjskiej, a na podstawie rozp. Ministerstwa rolnictwa z 10. czerwca 1895 wydał Prezydent Rządu w Opolu zakaz importu nierogacizny rosyjskiej i to bez żadnych wyjątków, że przeto Rosyę, z którą Niemcy nie zawarły konwencyi, traktują na targach pruskich lepiej, aniżeli Austro-Węgry, z któremi konwencya obowiązuje;

zważywszy, że wywóz bydła i nierogacizny z Austro-Węgier do Niemiec, który w r. 1894 wynosił 196 milionów koron, w r. 1898 jedynie tylko 96 milionów koron, a w roku 1900 spadł z powyższych na 62 milionów koron;

Wysoki Sejm uchwalić raczy:

A) Sejm wzywa c. k. Rząd:

1. Ażeby przy zmianie taryfy cłowej otoczył płody rolnictwa, leśnictwa i przemysłu rolniczego, zwłaszcza wobec konkurencyi rosyjskiej, rumuńskiej i zamorskiej wyższą niż dotychczas opieką i zabezpieczył jednocześnie produktom krajowym zbyt na targach wewnętrznych Austro-Węgierskiej Monarchii.

2. Ażeby w staraniach i rokowaniach o odnowienie traktatów handlowych środkowej i zachodniej Europy, a poszczególnie w rokowaniach o zawarcie traktatu taryfowego z Niemcami starał się o obniżenie obecnie opłacanych ceł ugodowych dla płodów rolnictwa, leśnictwa i przemysłu rolniczego, i ażeby zawierał traktaty jedynie tylko pod takimi warunkami, które obecnego niekorzystnego stanu wywozu rolniczego co najmniej jeszcze nie pogorszą.

3. Ażeby się starał o ścisłe wykonanie ze strony Niemiec zawartej w roku 1892 konwencyi weterynaryjnej i o usunięcie nieuzasadnionych ani brzmieniem ani duchem rzeczonej konwencyi zakazów importu bydła i nierogacizny z Galicyi do Niemiec.

4. Ażeby przy zawarciu nowej konwencyi weterynaryjnej z Niemcami zużytkował ujemne doświadczenia poczynione przy wykonaniu ze strony Niemiec konwencyi weterynaryjnej z roku 1892 i ażeby w chwili zawarcia nowej konwencyi pozyskał pewne rękojmie ścisłego jej wykonania.

5. Ażeby w razie zawarcia traktatu z Rumunią rząd interesów rolnictwa i przemysłu rolniczego pod żadnym warunkiem nie poświęcał, a przedewszystkiem starał się o stałe utrzymanie w mocy i ścisłe wykonanie obecnych weterynarsko-policyjnych zarządzeń w celu ochrony przed zawleczeniem zarazy bydlęcej z Rosyi i Rumunii ustanowionych.

6. Ażeby uchylił na kolejach państwowych wyjątkowe taryfy i refakcye umożliwiające przewóz zagranicznych produktów na kolejach galicyjskich po cenach niższych od cen przewozu produktów krajowych i ażeby odmawiał zatwierdzenia podobnym taryfom i refakcyom ustanawianym przez koleje prywatne.

B) Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, ażeby przyłożył starań do przeprowadzenia powyżej wymienionych żądań i po zasięgnięciu zdania rzeczoznawców wniósł w poszczególnych stadyach reformy cłowej przedstawienia do c. k. Rządu.

Lwów, dnia 30. grudnia 1901.

Wnioskodawca:
Kozłowski.

Sala, Tadeusz Cieński, Korytowski, Wybranowski, Andrzej Lubomirski, Jan Szeptycki, Stadnicki, Władysław Kraiński, Trzecieski, Wincenty Kraiński. Wojciech Dzieduszycki, Leszek Cieński, Rudrof, Tyszkowski, Władysław W. Czaykowski, Baworowski, Horodyski, Borkowski, Dr. Władysław Czaykowski, Moysa, Witosławski, Brykczyński, Wiśniewski, Pilat, Paygert.

L. S. 237/1901.

Aleg. 62

Wniosek

posła Barwińskiego i towarzyszy.

Zważywszy, że w Galicyi ilość szkół średnich w porównaniu z innymi krajami austryackimi jest za małą i nie odpowiada liczbie ludności naszego kraju, ani liczbie młodzieży szkolnej;

zważywszy, że na 32 gimnazya w Galicyi są tylko 4 gimnazya z językiem wykładowym ruskim, która to liczba nie odpowiada ani liczbie ludności ruskiej w kraju, ani potrzebom ruskiej młodzieży szkolnej;

zważywszy, że Stanisławów położeniem swojem w centrum powiatów ruskich, jako stolica biskupstwa ruskiego, nadaje się do założenia tamże gimnazyum ruskiego;

zważywszy, że ilość młodzieży ruskiej, uczęszczającej do gimnazyum w Stanisławowie, jest tak znaczną, że może zapełnić osobny zakład;

zważywszy, że w gimnazyach z językiem wykładowym polskim jest przeszło 30 nauczycieli Rusinów, z których najmniej 18 możnaby przydzielić do nauczania w gimnazyach z językiem wykładowym ruskim;

zważywszy, że frekwencya gimnazyum ruskiego byłaby całkiem zabezpieczona, jak na to wskazuje liczba uczniów ruskich w I klasie gimn. od lat kilku;

zważywszy wreszcie, że założenia gimnazyum ruskiego w Stanisławowie domagają się od lat kilku Rusini Stanisławowa i powiatów okolicznych petycyami, wnoszonemi co roku do Wysokiego Sejmu;

wnoszą podpisani:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się c. k. Rząd, by z rokiem szkolnym 1902/3 założył w Stanisławowie wyższe gimnazyum państwowe z językiem wykładowym ruskim, zaczynając stopniowo od klasy I.

Pod względem formalnym wnoszą podpisani, by niniejszy wniosek został odesłany do komisyi szkolnej.

We Lwowie, dnia 28. grudnia 1901.

Wnioskodawca:
Barwiński.

A. Szeptycki, Konstanty Czechowicz, B. Faciewicz, Mandyczewski, Oleśnicki, Bohaczewski, Huryk, Staruch, Glidżuk, Ochrymowicz, A. Barabasz, Dr. Mogilnicki, Korol, Mazikiewicz, Ostapczuk.

L. S. 271/901.

Alog. 63

Wniosek.

Wysoki Sejm uchwalić raczy:

Wzywa się c. k. Rząd

1) ażeby rozpoczął na nowo wdrożone przez c. k. Rząd w roku 1899 rokowania z Węgrami w celu zniżenia ceny soli, a to tak soli kamiennej jak i warzonki i naglącą tę potrzebę naszej ludności całym swoim wpływem wobec rządu węgierskiego poparł;

2) ażeby w myśl żądań wielokrotnie zarówno w Austryi jak i na Węgrzech wyrażonych z całą energią ponowił kroki dążące do skłonienia rządu węgierskiego, ażeby jaknajrychlej się zgodził na zniżenie ceny soli dla bydła z wysokości 5 zł. na wysokość równającą się cenie soli przemysłowej 46 kor. do 1 zł. 33 ct. bez kosztów denaturowania na razie przynajmniej do wysokości 2 zł. 50 ct.;

3) ażeby krajowy kontyngent soli za staraniem Wydziału krajowego sprzedawanej podwyższył do wysokości istotnej a ciągle wzrastającej konsumcyi krajowej;

4) ażeby zezwolić na bezpłatny pobór surowicy ze źródeł solnych nie ograniczał do czasów klęsk elementarnych, a pod względem miejscowym do terytoryum gmin, u których się źródła solne znajdują, ale ażeby zezwolił na bezpłatny pobór surowicy w okręgu 20 kilometrowym a pod względem ograniczeń przewozu surowicy poczynił pewne ulgi;

5) ażeby starał się o powiększenie produkcyi używanej przez rolników jako nawóz soli potasowej w salinie Kałuskiej, oraz, ażeby cenę soli nawozowej w Kałuszu 70 ct. zrównał z ceną soli fabrycznej we Wieliczce (46 ct. do 50 ct.);

6) ażeby przyspieszył roboty około połączenia koleją salin kałuskich ze stacyą kolei państwowych w Kałuszu;

7) ażeby przyspieszył roboty około odbudowania saliny w Dolinie.

Lwów, 30. grudnia 1901.

Wnioskodawcy:

Moysa, Zaleski.

Sękowski, Roman Puzyna, Gorayski, Dr. Władysław Czaykowski, Czartoryski, Mandyczewski, Brunicki, Leszek Cieński, Skałkowski, Płocki, Krzysztofowicz, Cielecki, Sala, Baworowski, Tadeusz Cieński, Wincenty Kraiński, Jan Urbański, Barwiński, Glidziuk, Władysław Gniewosz, Horodyski, Pilat, Mieczysław Urbański, Klemens Dzieduszycki, Kozłowski, Stanisław Badeni, Romanowicz, Stadnicki, Antoni Teodorowicz, Tyszkowski.

Aleg. 64

Wniosek

posła Dra Andronika Mogilnickiego i towarzyszy.

Wysoki Sejm krajowy raczy uchwalić:

Zważywszy, że postanowienia rozporządzenia cesarskiego z dnia 20. kwietnia 1854 Dz. u. p. Nr. 96. stoją w oczywistej i rażącej sprzeczności zarówno z przepisami ustaw zasadniczych, jak i wogóle z całym duchem nowoczesnego życia konstytucyjnego;

zważywszy, że postanowienia tego rozporządzenia są wypływem i wytworem absolutnego, policyjno - biurokratycznego sposobu rządzenia okresu porewolucyjnego, niezgodnego z głównemi zasadami konstytucyi;

zważywszy, że rozporządzenie to stawia samowolę władz administracyjnych poza obrębem państwowych ustaw zasadniczych, daje tym władzom możność bezprawnego i samowolnego naruszenia praw obywateli, zagwarantowanych zasadniczemi ustawami państwowemi i daje się w ten sposób bardzo dotkliwie odczuwać bardzo szerokim warstwom ludności, zwłaszcza w naszym kraju, już i tak upośledzonym pod względem praw i swobód politycznych, i stanowi z tego powodu jednę z ważnych przeszkód dla swobodnego, prawidłowego rozwoju życia społeczno-politycznego,

wzywa się Wysoki c. k. Rząd:

o bezzwłoczne uchylenie rozporządzenia cesarskiego z dnia 20. kwietnia 1854 Dz. u. p. Nr. 96.

Lwów, dnia 30. grudnia 1901.

Wnioskodawca:
Dr. Mogilnicki.

Oleśnicki, Korol, Barwiński, Stapiński, Krempa, Stojałowski, Szajer, Bohaczewski, Barabasz, Huryk, Staruch, Mazikiewicz, Glidżuk, Kramarczyk, Ostapczuk.

Aleg. 65

Wniosek.

Zważywszy, że jedyny wielki przemysł, jaki w kraju naszym dotychczas się rozwinął t. j. przemysł naftowy, z powodu raptownego rozrostu produkcyi ropy, przekraczającego już znacznie sumę zapotrzebowania monarchii Austro-Węgierskiej, przebywa ciężkie przesilenie;

zważywszy, że główną przyczyną tego przesilenia jest ta okoliczność, że nasi więksi producenci ropy, nie mając w braku odpowiednej pojemności zbiorników produktu swego gdzie przechować, zmuszeni są sprzedawać znaczną część swej produkcyi po cenach niesłychanie niskich poniżej przeciętnego kosztu produkcyi;

zważywszy, że okoliczność ta wyzyskiwana gorliwie przez pozakrajowe rafinerye powoduje powszechną i znaczną zniżkę cen ropy, wobec czego wszystkie mniejsze kopalnie nie będą mogły się utrzymać, co spowoduje ruinę wielu egzystencyi, i w bilansie handlowym kraju milionowemi odbije się stratami;

zważywszy wreszcie, że najskuteczniejszym środkiem zaradczym w tem ciężkiem przesileniu byłoby wybudowanie całego szeregu zbiorników na ropę, tej pojemności, by wraz z istniejącymi już zbiornikami przynajmniej półroczna krajowa produkcya ropy znalazła w nich pomieszczenie,

podpisani wnoszą:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Poleca się Wydziałowi krajowemu, by zasięgnąwszy opinii najpoważniejszych w kraju producentów ropy i finansistów zbadał wszechstronnie kwestyę budowy krajowych zbiorników ropy, względnie krajowej gwarancyi oprocentowania wyłożonych na budowę takich zbiorników prywatnych kapitałów i na najbliższej sesyi sejmowej sprawozdanie swe, względnie wnioski Sejmowi przedłożył.

Lwów, dnia 28. grudnia 1901.

Władysław Płocki
Wnioskodawca.

Stanisław Jędzejowicz, Milewski, Sękowski, Tyszkiewicz, Paszkowski, Wodzicki, Mars, Górski, Władysław Leopold Jaworski, Federowicz, Zdzisław Skrzyński, Dąmbski, Leo, Stanisław Tarnowski, Hupka, Rapoport.

Uzasadnienie.

Od czasu jak śp. Ignacy Łukasiewicz pierwszy raz w roku 1853 w spółce z śp. Tytusem Trzecieskim i śp. Karolem Klobasą rozwinął pierwszą kopalnię w Bóbrce i założył pierwszą rafineryę nafty w Polance, mija nie długo lat 50. Prawie pół wieku pracy, trudu i ofiar włożyła cała następna generacya, ażeby podjętą po Łukasiewiczu spuściznę doprowadzić do tego stopnia rozwoju, na którym przemysł naftowy dzisiaj się znajduje.

Równocześnie niemal powstał przemysł naftowy w Ameryce (w r. 1859), to też nadzwyczaj pouczającem będzie porównanie rozwoju tego przemysłu w obu tych krajach.

Urząd statystyczny w Waszyngtonie wykazuje za rok 1900 produkcyę ropy na 63,362.704 beczek, czyli 95,044.056 c. m., a od samego początku, to jest od roku 1859 1.006,876.313 beczek. Jest to tak olbrzymia ilość, że na jej pomieszczenie potrzebaby zbiornika o powierzchni 1 mili kwadratowej przy wysokości 202 stóp angielskich. Stany Zjednoczone Ameryki północnej wywiozły w roku 1900 — 973,123.476 gallonów, czyli 27,791.017 c. m. rozmaitych produktów naftowych wartości 146,552.564 koron. Swoimi produktami zalewają one targi światowe, zarówno w Europie, jak i na dalekim Wschodzie i z biegiem lat, dzięki nadzwyczajnej znajomości handlu, stworzyły rodzaj monopolu naftowego, przeciw któremu wszystkie wysiłki rządów i społeczeństw okazały się daremnymi.

Jak skromnie wobec cyfr amerykańskich przedstawiają się rezultaty, osiągnięte na polu przemysłu naftowego w Galicyi! Galicya wyprodukowała w roku 1900 — 3,263.340 c. m. ropy, a od samego początku blizko 30 milionów c. m., to jest za lat 50 tylko $^1/_{30}$ tego, co Ameryka w roku ostatnim. Wywieziono z Galicyi (Austro-Węgier) w roku zeszłym ogółem produktów naftowych 489.993 c. m. wartości 6,612.150 koron.

W tej olbrzymiej różnicy cyfr przebija mniej różnica warunków przyrodzonych (wielkość obszarów naftowych, obfitość pokładów) jak różnica ekonomiczna. Przez długie lata walczył produkt galicyjski z konkurencyą amerykańską (był czas, że nafty galicyjskiej wcale kupować nie chciano), następnie staczał jeszcze cięższą walkę z importem falsyfikatu rosyjskiego, aż dopiero w roku zeszłym z powodu podniesienia cła od ropy, znalazł bardziej sprzyjające warunki rozwoju i jest zdolny zaspokoić zapotrzebowanie austro-węgierskiej monarchii w naftę, które, jak wiadomo, wynosi około 2 milionów cetnarów metrycznych rocznie.

Różnica w rozwoju przemysłu naftowego w Ameryce i u nas, to różnica dwóch światów, dwóch społeczeństw, dwóch rządów, które krańcowo pod względem zrozumienia potrzeb ekonomicznych i energii w ich zaspokojeniu, od siebie się różnią. Z tą różnicą, która wypływa z poglądów, usposobień, upodobań, temperamentu i innych różnic psychicznych, należy koniecznie się liczyć, ażeby zrozumieć olbrzymie postępy ekonomiczne z jednej strony, a zastój i zacofanie z drugiej. Badając zatem przyczyny naszego upadku ekonomicznego, nie należy przeoczać tego ważnego czynnika psychicznego, na który dzieje przeszłości i tradycye się składają, a który sprawia, że w naszej organizacyi umysłowej, tak trudno się wyrabiają cnoty, tak zwane: ekonomiczno-przemysłowe, jako to: twórczość materyalna, przedsiębiorczość, rzutkość, zmysł spekulacyjny i t. d. Nie o poszczególne jednostki tu chodzi, gdyż takie mogą się wyrodzić, tak samo jak wyrodzić się mogą w przedsiębiorczym narodzie amerykańskim artyści lub marzyciele, ale o ogólny albo dominujący nastrój społeczeństwa całego, tj. o kierunek jego pracy i aspiracyi.

Przemysł jest, jak to słusznie zauważano cieplarnianą rośliną. W kraju, gdzie się dopiero rodzi, wymaga opieki daleko troskliwszej, jak w krajach w tym kierunku rozwiniętych. Jest to zupełnie zrozumiałem, bo rozchodzi się nie tylko o stworzenie ogólnych korzystnych warunków ekonomicznych, ale także o wychowanie całego społeczeństwa do życia przemysłowego. Wskutek tego należy stworzyć w kraju, w którym obcą jest „planta industrialis“ podwójnie korzystne warunki, ażeby przełamać tradycyjne uprzedzenie, zachęcić społeczeństwo do szukania nowych dróg zarobku i umożliwić ewolucyę, jaka się odbywa przy przejściu społeczeństwa rolniczego do przemysłowego.

To też państwa europejskie, które mocą konieczności pragnęły wywołać taką ewolucyę, otaczały początki przemysłu szczególniejszą opieką i wydawały osobne ustawy na jego poparcie. Obok ogólno-ekonomicznych środków, jakie stoją państwu na usługi w dziedzinie cłowej i taryfowej stwarzają specyalne ustawy o popieraniu przemysłu, wyjątkowo korzystne warunki, celem umożliwienia otwierania zakładów przemysłowych w ogóle, lub pewnej kategoryi takowych, które dla odpowiednich krajów mają najlepsze widoki powodzenia. Środki objęte ustawami o popieraniu przemysłu są to: bądź dalekosięgające ulgi podatkowe, zwolnienie od cła dla maszyn i urządzeń nowych zakładów przemysłowych, transport materyałów dla nich po własnych kosztach na kolejach państwowych, darowizna gruntu pod budowę, zapewnienie zbytu produktów krajowych, lub też gwarancya pewnego minimum dochodów fabryk na ograniczony przeciąg czasu. Na podstawie takiej ustawy daleko sięgającej opieki państwowej, rozwinął się przemysł węgierski, a takichsamych skutków spodziewają się rządy małych państw bałkańskich: Grecyi, Rumunii i Serbii, które w ostatnich latach, a częściowo w ostatnim roku dopiero, wydały ustawy podobne do węgierskiej o popieraniu przemysłu. Widocznie w głowach ekonomistów dojrzała myśl, że wobec nadzwyczajnej siły konkurencyjnej, jaką kraje przemysłowe na polu produkcyi przemysłowej rozwijają, tylko wyjątkowy i wybitny protekcyonalizm państwowy jest w możności użyczyć początkowej ewolucyi przemysłowej potrzebnej żywotności.

Nikt bardziej, jak my w Galicyi powołani jesteśmy do dostarczenia na to twierdzenie dowodów, chociaż w ujemnem znaczeniu. Jeżeli od przeszło 100 lat, to jest od czasu, jak Galicya weszła w skład tego państwa, dążeniem centralnej administracyi państwowej było, utrzymanie Galicyi w roli biernego konsumenta przemysłowej produkcyi zachodnich prowincyi, to kraj nasz rolniczy, cywilizacyjnie zaniedbany, pozbawiony w zakresie swojej autonomii tych środków, które na politykę ekonomiczną wpływ mają, nie posiadający na mocy tradycyi tych pierwiastków, które n. p. na wzór amerykański stworzyć potrafią organizacyę społeczno-ekonomiczną — musiał się znaleść na brzegu ruiny ekonomicznej, a odsunięty od całego postępu społecznego, jaki właśnie stworzył duży przemysł fabryczny w drugiej połowie XIX wieku, utknął na drodze swego cywilizacyjnego rozwoju.

O winach i zaniedbaniach rządu centralnego wobec Galicyi dużo pisaćby można, zwłaszcza obecnie, kiedy nauczyliśmy się oceniać lepiej czynniki polityki ekonomicznej i kiedy przetarłszy oczy, zaczynamy spostrzegać skutki naszego ekonomicznego zacofania, dociekać ich przyczyn a zarazem szukać środków ratunku. Jaśniej i wyraźniej przeto jak kiedykolwiek możemy dzisiaj powiedzieć, że najgłówniejszym powodem naszego ekonomicznego zaniedbania jest nieżyczliwa i niesprzyjająca krajowi polityka ekonomiczna państwa, którą rządy centralne wszelkich odcieni przez dziesiątki lat do nas stosowały.

Najlepszy dowód na to — historya przemysłu naftowego w Galicyi — dowód tem pewniejszy, że polityka przemysłowa Austryi nie miała specyalnego powodu do stłumienia jego rozwoju, choćby dlatego, że był on jedynym swego rodzaju w Austryi — a nawet w całej Europie. Jeżeli zatem przemysł ten nie znalazł w swoim blizko 50-letnim rozwoju prawie żadnej opieki ze strony państwa i niejednokrotnie zwalczać musiał stawiane mu ze strony państwowej przeszkody, toć w tym musiała być metoda, konsekwencya tylko tego, co z góry ułożonym programem stosowano do potrzeb Galicyi w ogóle. Niepospolitej też żywotności dowiódł przemysł naftowy galicyjski, jeżeli w kraju tak pod względem kulturnym zaniedbanym i w dodatku na punkcie przemysłowym tak upośledzonym zdołał się przez własne siły społeczeństwa, do przyjęcia przemysłu zupełnie nieprzygotowanego, z małych początków rozwinąć do znaczenia, które zaczyna przekraczać granice państwa i stawać się czynnikiem znaczenia międzynarodowego.

Taki przemysł zasługuje w zupełności na to, ażeby się nim całe społeczeństwo, wszystkie sfery krajowe zajęły, ażeby cała opinia kraju poparła usiłowania przemysłowców naftowych do walczenia o swoje naturalne prawa rozwoju, ażeby zarówno moralne jak i materyalne poparcie kraju zaważyło całym ciężarem swego wpływu tam, gdzie mamy prawo domagania się tego, co nam się słusznie należy.

Mimo niezaprzeczonej popularności przemysłu naftowego w kraju, ocenia się jego znaczenie zbyt mało, albo zbyt jednostronnie, dlatego wskazanem jest dać w tym względzie należyte objaśnienie, ażeby wykazać, jak się wiążą interesa państwa i kraju z intesami przemysłu naftowego, jakie korzyści przysparza on innym gałęziom wytwórczości krajowej, czy państwowej, jaki pożytek odnoszą z niego pojedyncze warstwy ludności i stany całe.

Bezpośredni zysk ciągnie z przemysłu naftowego skarb państwa w postaci podatków, jako to: podatku spożywczego od nafty, podatku zarobkowego od przedsiębiorstw i przedsiębiorców i podatku osobisto-dochodowego, licząc w ostatnim tylko dochód, jaki stwarza przemysł naftowy czy to w formie górnictwa, fabrykacyi, czy handlu, czy we formie podatku akcyjnego od akcyj, czy też w formie pensyi i remuneracyi dyrektorów, kierowników i urzędników naftowych.

Z tych wszystkich kategoryi podatku da się najlepiej sprawdzić podatek konsumcyjny, który wynosi za ostatnie lata:

Rok	wyprodukowano nafty w austro-węgierskich rafineryach	podatek konsumcyjny po koron 13 od c. m.
1895	1,964.410 c. m.	25,537.330 koron
1896	2,064.130 „ „	26,833.690 „
1897	2,145.377 „ „	27,889.901 „
1898	2,219.554 „ „	28,854.202 „
1899	2,137.484 „ „	27,787.292 „
1900	2,140.641 „ „	27,828.333 „

Co do innych kategoryi podatków, których wypośrodkowanie wysokości jest utrudnionem ze względu na to, że przypadający tutaj kontrybuenci opodatkowani rozstrzeleni są w rozmaitych okręgach i rozmaitych prowincyach, musimy się zadowolnić nadmienieniem, że ten stan ludzi, których nazywają nafciarzami, należy z reguły do klasy najwyżej opodatkowanych i to zarówno w siedzibach naszych przedsiębiorstw górniczych i fabrycznych w kraju, jakoteż w siedzibach zarządów centralnych jak w Wiedniu, wej dostarcza Budapeszcie i Czechach. Ponieważ wiadomo, jak znaczny procent w kontrybucyi podatkoklasa najwyżej opodatkowanych, przeto musi być suma opłacanych przez nafciarzy podatków bardzo znaczna.

Pośredni dochód z nafty ciągnie państwo przez transport na kolejach państwowych. Samej ropy wywiozła Galicya w ostatnich latach następujące ilości do rafineryj nafty na Morawach, Ślązku, w Czechach, Niższej Austryi, Węgrzech, Siedmiogrodzie i Bośnii:

w roku 1897 . . . 18.448 cystern
„ 1898 . . . 22.315 „
„ 1899 . . . 20.667 „
„ 1900 . . . 24.557 „ czyli w ostatnich czterech latach 8,598.700 cent. metr. Oprócz tego wywieziono z Galicyi nafty gotowej w ostatniem trzechleciu 1,893.195 c. m., a mianowicie:

w roku 1898 . . . 592.269 m. c.
„ 1899 . . . 617.730 „ „
„ 1900 . . . 683.196 „ „

I w tym względzie trudno jest zebrać dokładne dane, bo ropa idzie nie tylko do rafineryj krajowych i pozakrajowych, ale koleje transportują także naftę gotową do miejsc zużycia. Na podstawie jednak, że przeciętnie ropa odbywa kolejami drogę 500 km., a nafta tylko 200 km., to w pewnem przybliżeniu obliczyćby można dochody kolei z trans-

portu tych produktów, a w tych dochodach uczestniczy rząd ze swojemi kolejami państwowemi lwią częścią, głównie z tego względu, że Galicyę pokrywa prawie wyłącznie sieć kolei państwowych.

Podobnie jak państwu przysparza przemysł naftowy dochody krajowi bezpośrednio w formie dodatków do podatków, a pośrednio przez podniesienie siły konsumcyjnej całych warstw ludności, które z przemysłu naftowego ciągną swoje dochody.

Ażeby cyfrowo dać o tem pojęcie, przytaczamy zestawienie czystych dochodów, jakie na podstawie produkcyi i przeciętnej ceny ropy za ostatnich lat 3 obliczyliśmy, obok dochodów, jakie dały rafinerye nafty, za ten sam okres czasu na podstawie kontyngentu.

Rok 1898	dochód z ropy	7,504.000	dochód z nafty	3,373.614	koron
„ 1899	„ „	8,128.000	„ „	3,706.380	„
„ 1900	„ „	8,528.000	„ „	4,099.176	„

Liczby te są zbyt poważne jak na ekonomiczne stosunki galicyjskie, ażeby z nich nie wyciągnąć wyżej wypowiedzianego twierdzenia; są to zarazem jedne z niewielu pozycyj, wykazujących plus w bilansie majątkowym Galicyi.

Obok państwa ciągnie największe korzyści z przemysłu naftowego rolnictwo i to głównie wielki i średni stan ziemiański w kraju, a twierdzenie to, jakkolwiekby się śmiałem wydało, da się łatwo uzasadnić. Wiadomo bowiem, że za odstąpienie praw naftowych, które ustawa naftowa z roku 1884 przywiązała do posiadłości ziemskiej, płaci się z reguły 12% brutto uzyskanej ropy. Od 5 lat wynosi produkcya ropy w Galicyi średnio $3^1/_4$ miliona centnarów rocznie, brutto procenta przeto rocznie 390.000 c. m. Jeżeli się ograniczymy tylko na rok 1900 i weźmiemy przeciętną cenę ropy w tym roku, która wynosiła k. 6.59, to dochód z procentów brutto obliczy się na 2,570.100 koron, to znaczy, iż okrągło $2^1/_2$ miliona koron przypadło w zysku posiadaczom gruntów, rolnikom, a dochód ten jest do pewnego stopnia stałym, niezależnym od zmiennych warunków gospodarstwa rolnego. Jeżeli zważymy, że tereny naftowe nie należą do gruntów pod względem uprawy pierwszorzędnych i leżą przeważnie w okolicach, w których tylko gospodarstwo lasowe jest uprawiane, to korzyść dla stanu ziemiańskiego stąd wypływająca w jeszcze korzystniejszem przedstawi się świetle. Dla gospodarstw lasowych specyalnie rozwój górnictwa naftowego ma dalsze znaczenie, gdyż dopiero kopalnie naftowe wywołują poprawę dróg i komunikacyj, których użytkowanie staje się także udziałem gospodarstw rolnych i lasowych. Dalszym i ważnym czynnikiem jest wielkie zapotrzebowanie drzewa dla kopalni naftowych i to bądź w formie drzewa opałowego, bądź budulcowego do wież i kranów wiertniczych, drewnianych zbiorników na ropę, domków, warstatów i kuźni, do cembrowania szybów kopanych i t. d. Górnictwo naftowe jest wogóle przedsiębiorstwem konsumującem niezmierne ilości żelaza i drzewa, wskutek tego czynnikiem wysoce ekonomicznym, pobudzającym inne gałęzie wytwórczości do zaspokojenia swoich wielorakich potrzeb i wymagań. O ile z tych potrzeb pokrywa w dziale przemysłu żelaznego głównie zagranica, względnie przemysłowe kraje austryackie, o tyle dostarcza potrzebnego dla kopalni drzewa kraj sam, względnie okolice, w których one swoją siedzibę mają.

Ażeby o rozmiarach tego zapotrzebowania dać chociaż przybliżony obraz przytoczymy zestawienie, jakie jeszcze za rok 1897 podało biuro statystyczne tow. naftowego, jako szacunkową wartość zapotrzebowania galicyjskich kopalń nafty.

Materyał drzewny, budulcowy i opałowy, oraz węgiel kamienny .	2,200.000 K.
22 nowych kompletnych rygów wiertniczych łącznie z maszyną i kotłem parowym po 24.000 kor.	528.000 „
20 nowych maszyn i kotłów parowych po 7.000 kor.	140.000 „
10 rygów pompowych kompletnych po 12.000 kor.	120.000 „
200.000 m. rur rurociągowych dla tłoczenia ropy łącznie z pompami i kotłami parowymi	1,200.000 „
260.000 m. rur hermetycznych wiertniczych przeciętnie po 12 kor. .	3,120,000 „
35.000 rur blaszanych po 8 kor.	280.000 „
Do przeniesienia .	7,588.000 K.

	Z przeniesienia .	7,588.000 K
64.000 m. rur pompowych po 3 kor.) 200 sztuk pomp po 100 kor. (.		212.000 „
200.000 m. rozmaitych rur do przeprowadzenia ropy na kopalniach, rur gazowych, parowych, wodnych etc. po 2·40 kor.		480.000 „
8 zbiorników żelaznych pojemności około 1.600 cystern . . .		320.000 „
Urządzenia i potrzeby warstatowe po 6.000 kor. od 1 rygu .		1,560.000 „
200 drewnianych zbiorników po 200 kor.		40.000 „
	Razem . .	10,200.000 K.

Chociaż, jak z tego zestawienia wynika, lwią część swoich potrzeb zaspakaja górnictwo naftowe w hutach żelaznych, fabrykach maszyn i narzędzi i walcowniach rur, to jednak sama konsumcya drzewa stanowi ważną rubrykę, bo jak z wykazów c. k. urzędów górniczych za rok 1897 wynika, spotrzebowały same kopalnie drzewa budulcowego 34.277 m^3 wartości 542.052 kor. a drzewa opałowego 127.354 m^3 w cenie 543.772 kor. a cyfry te musiały się z powodu ożywionej odbudowy kopalń znacznie podnieść w ostatnim roku (w samym Borysławiu w roku bieżącym stanęło 60 nowych szybów naftowych).

Mówiąc o korzyściach, jakie górnictwo naftowe przynosi dla stanu ziemiańskiego, nie można zapomnieć o bardzo ważnym kulturnym wpływie na okoliczną ludność. Praca górnicza, zwłaszcza taka, jak wiertnictwo, która wymaga od pracownika nie tylko wytężenia sił fizycznych, ale także sił umysłowych, kształci i podnosi moralnie lud roboczy a lepsza płaca i zarobek stwarza nowe potrzeby, czyli zwiększa zdolność konsumcyjną tej sfery, zaczem idzie zwiększony zbyt i lepsza cena artykułów gospodarstwa domowego i rolnego.

Ten, że tak powiemy, cywilizacyjny czynnik, jaki niesie górnictwo naftowe w nasze zapadłe okolice górskie i podgórskie zasługuje na szczególniejszą uwagę. Pominąwszy bowiem oddziaływanie osobiste, jakie się między każdą kopalnią, tem rozbudzonem ogniskiem intenzywnego życia technicznego a okoliczną ludnością wytwarza, poprawia się materyalne położenie ludności przez obfity zarobek, jaki z kopalń płynie.

Według wykazów statystycznych c. k. Ministerstwa rolnictwa (Der Bergwerksbetrieb Österreichs) za rok 1899 (za rok 1900 dotąd nie wyszły) zajętych było w górnictwie naftowem w r. 1899 ogółem 6.789 robotników, a w przemyśle woskowym 4.558. Suma płac dla pierwszej kategoryi, to jest dla wiertaczy, pomocników, maszynistów i kowali doszła w r. 1899 do kwoty 3,280.706 K., a w drugiej kategoryi 1,871.083 K., razem przeto opłaca przemysł naftowy okrągło 5,000.000 K. płac robotniczych. Licząc płacę tę na głowę wypada dla okręgu górniczego jasielskiego 468 K., dla drohobyckiego 724 K., dla stanisławowskiego 508 K. Jeżeli doliczymy do tego jeszcze robotników zajętych w rafineryach nafty, (których w r. 1900 było 68) w liczbie co najmniej 2.000 a ich płacę przeciętną na głowę 500 K., to otrzymamy dalszy milion w rubryce płac robotniczych.

Tych 6 milionów koron, nie uwzględniając wynagrodzenia ubocznie tylko w przemyśle naftowym zajętych pracowników, stanowią poważną daninę na rzecz materyalnego i kulturalnego dźwignięcia się naszego ludu roboczego. Kto zna charakter i upodobanie naszego ludu wiejskiego zrozumi w jaki sposób suma ta przyczynia się także do podniesienia wartości ziemi.

W tem przedstawieniu rzeczy wykazaliśmy, jak ściśle wiążą się interesa rolnicze z górnictwem naftowem, jakie to bezpośrednie i pośrednie korzyści odnosi kraj nasz rolniczy z rozwoju tej gałęzi wytwórczości, której źródła opatrzność tak szczodrze nam otworzyła, iż zrozumieny, że światlejsi z naszych ekonomistów widzą właśnie w rozwinięciu przemysłu naftowego dźwignięcie do ekonomicznego odrodzenia kraju. I zaiste nie ma w tem dużo przesady, jeżeli zważymy, jak ożywczo i rozpłodczo działa ten przemysł na wszystkie dziedziny pracy ludzkiej. Dosyć jest rozejrzeć się w okolicach, w których strumienie złotodajnej ropy z łona ziemi wydobyto, gdzie na miejsce dawnych, biednych kurnych sadyb ludzkich z wynędzniałymi pracą i niedostatkiem postaciami ludzkimi, zjawiły się lasy smukłych wież wiertniczych, schludnych domków i rzeszy zdrowych i zadowolonych pracowników, a miejsce odrętwienia i martwoty zajął gwar, ruch i gorączka — gonitwa za szczęściem, wyprężająca nerwy i pobudzająca umysły do czynniejszej i intenzywniejszej pracy. To szkoła życia, w której ciężkie galicyjskie umysły mają sobie przyswoić to, co im brakuje: spryt, rzutkość i rutynę w interasach, i w tem leży dalsza ko-

rzyść, jaką rozwijający się przemysł naftowy krajowi i jego mieszkańcom przysparza. Tu uczymy się handlu w najszerszem jego pojęciu, tu nabywamy wiadomości potrzebnych do prowadzenia dużych interesów handlowych i przemysłowych, tu zapoznajemy się z organizacyą pracy i wchodzimy po raz pierwszy w ten świat nieznany, w którym surowe skarby ziemi przekształca się w miliony. To — nazwiejmy je dydaktyczne posłannictwo, jakie spełnia przemysł naftowy — jako pierwszy wielki przemysł w kraju — wydało już swoje owoce, bo iluż to ludzi swoich widzimy na czele dużych instytucyj czyto przemysłowych czyto handlowych w kraju, którzy zadanie swoje wypełniają bez zarzutu; iluż to ludzi poświęciło się wolnemu zawodowi bądź to technicznemu, bądź handlowemu i stworzyło sobie dobry, niezawisły byt materyalny! Prawie w każdej kopalni, w każdem większem mieście ileż to mamy rozmaitych składów maszyn i narzędzi, agentur i zastępstw, domów komisowych i spedycyjnych dzięki, jedynie rozwinięciu się jednego i jedynego przemysłu!

Warto się zatem rozwojowi tego przemysłu przypatrzyć, warto poznać jego warunki przyrodzone, a jeszcze bardziej warunki ekonomiczne, na które oprócz nas samych złożyła slę całość polityki państwowej na polu ekonomicznem.

Że daleko, bardzo daleko pozostaliśmy w tyle za Ameryką, było już na samym wstępie powiedzianem, powiedzianem też było, że nie tyle przyrodzone warunki i różnica obszaru (bo Pensylwania, która wydała więcej, jak 50% amerykańskiej produkcyi nie jest wiekszą o wiele od Galicyi) są przyczyną tępego rozwoju naszej produkcyi naftowej, ile społeczeństwo samo i brak opieki, albo wprost stawianie przeszkód ze strony polityki państwowej. Trudno wprawdzie rozstrzygnąć, któremu z tych czynników większą winę przypisać, ale wobec tego, że całe życie ekonomiczne Europy opiera się na innej organizacyi, jak w Ameryce i omnipotencya państwa rozstrzyga w pierwszej linii w Europie kwestye ekonomiczne, ponosimy w tem największą winę, żeśmy tak mało skutecznie i dobitnie umieli domagać się tej pomocy, albo, że domagania nasze tak mało poparcia znalazły u naszych krajowych miarodajnych czynników.

Mówiliśmy też, że niepospolitej żywotności dowiódł przemysł naftowy, jeżeli w tak trudnych warunkach ekonomicznych, przy tylu stawianych mu przeszkodach, rozwinął się i na siłach przybrał; snać naturalne podstawy, na których spoczywa — są pewne i trwałe. W chwili jednak, gdy sobie z tego zdajemy rachunek, staje się naszym obowiązkiem wytężyć wszystkie siły, ażeby tych skarbów nie zmarnować, lecz zamienić je na największą sumę dobrodziejstw, obróconych na pożytek kraju.

W oświetleniu cyfr przedstawia się produkcya ropy w sposób następujący, jeżeli ograniczymy się na materyale statystycznym tow. naftowego z ostatnich lat 15.

Produkcya wynosiła w r.	1886	. . .	425.400	m. c.
» » »	1887	. . .	478.176	»
» » »	1888	. . .	648.824	»
» » »	1889	. . .	716.595	»
» » »	1890	. . .	916.504	»
» » »	1891	. . .	877.174	»
» » »	1892	. . .	898.713	»
» » »	1893	. . .	1,200.000	»
» » »	1894	. . .	1,320.000	»
» » »	1895	. . .	2,148.000	»
» » »	1896	. . .	3,397.650	»
» » »	1897	. . .	3,096.263	»
» » »	1898	. . .	3,231.420	»
» » »	1899	. . .	3,216.810	»
» » »	1900	. . .	3,263.340	»

W roku bieżącym zaś spodziewany jest nadzwyczajny wzrost produkcyi, głównie dzięki olbrzymiemu rozwinięciu się kopalni w Borysławiu. Na razie nie można przyrostu produkcyi oznaczyć cyfrowo, w każdym jednak razie przekroczy ona znacznie sumę 4 milionów centnarów. Fakt ten ma niepomierną doniosłość.

Wracając do statystyki produkcyi, zaznaczamy jej powolny i stateczny wzrost aż do roku 1895, a względnie do roku 1896; tu dopiero następuje znaczny skok, — produ-

kcya ropy osięga i przekracza 3 miliony c. m. i utrzymuje się już przez szereg lat ostatnich na tym poziomie aż do roku bieżącego, w którym zapowiada się nowy znaczny rozwój. W normalnych warunkach ekonomicznych byłyby takie skoki bardzo pożądane z tej bowiem prostej przyczyny, że im więcej ropy, tem większe dochody; u nas niestety wpływały one inaczej i to zawsze ujemnie na cały tok interesów. Galicya nie mając zapewnionego zbytu w całej monarchii aż do roku zeszłego) (t. j. do powiększenia cła od surowca) musiała się znaleść w chwili, kiedy produkcya jej ropy wzrosła do tego stopnia, że mogła pokryć zapotrzebowanie całego państwa w naftę, w trudnem położeniu, właśnie z powodu owego nadmiaru, który na południu państwa w dużych rafineryach w Fiumie i Tryjeście z powodu oszukańczych manipulacyi cłowych z osławionym falsyfikatem rosyjskim (tolerowanych przez rząd) nie znachodził przystępu. Trudne to położenie zaostrzyło się w krytyczne w r. 1896 z powodu niespodziewanego i gwałtownego przyrostu produkcyi w kopalni schodnickiej. Bystry rozwój Schodnicy znalazł producentów naftowych zupełnie nieprzygotowanych; brak źródeł zbytu, brak wielkiej organizacyi a zwłaszcza brak zbiorników sprowadził ową kryzys w r. 1896, kiedy to licytacya towaru in minus przez pojedynczych, w kapitały nie zasobnych producentów zniżyła cenę nafty do niebywałego poziomu. W tym czasie sprzedawano ropę po 50—60 ct. za centnar, byle tylko uprzątnąć się z niesfornym elementem, przelewającym się z przepełnionych małych zbiorników kopalnianych.

Ażeby nie rozszerzać rozmiarów powstałego w ten sposób położenia bez wyjścia, postanowili producenci naftowi zawiązać pierwszą organizacyę i wtedy powstało „biuro sprzedaży ropy galicyjskiej“ przekształcone później w związek producentów ropy „Ropa“, które przez szereg lat potrafiło sprowadzić pewną równowagę w handlu ropą i utrzymać ceny na takiej wysokości, przy której racyonalna praca wiertnicza za ropą znachodziła odpowiedne wynagrodzenie.

Rok 1896 nie stanowi pierwszej katastrofy, tylko jedną z największych, gdyż już przedtem wydarzały się mniejsze i tak jeszcze w r. 1887 po odkryciu Słobody rungurskiej przez Szczepanowskiego i w r. 1890 po odwierceniu nadzwyczajnie obfitych szybów przez Mac Garvey'a w Wietrznem. Zawsze były one następstwem odkrycia obfitszych kopalni i to co miało być dobrodziejstwem, stawało się poniekąd klęską. Ta sama historya zaczyna się powtarzać i w chwili obecnej, a tym razem staje się Borysław powodem nadprodukcyi ropy. Od 2 lat wprawdzie uwolniliśmy się po ciężkich walkach od konkurencyi falsyfikatu rosyjskiego, ale konsumcya nafty w Austro-Węgrzech nie podniosła się do tego stopnia, jak produkcya ropy w Galicyi, tak, że obecnie mamy znów hiperprodukcyę, mimo, że zaspakajamy całkowite zapotrzebywanie nafty w państwie. Jest więc obawa, że powtórzy się ta sama historya, jak w r. 1896; co więcej są już oznaki, zwiastujące nową kryzys, która jeszcze dotkliwiej może się dać we znaki, jak ostatnia.

Wobec tego poważnego położenia zachodzi więc pytanie: jaka jest przyczyna tych peryodycznie powtarzających się klęsk i czy jest jaki środek zaradczy na to?

Przed odpowiedzią na to pytanie rzućmy okiem na historyę rozwoju przemysłu naftowego w głównych jego centrach: w Stanach zjednoczonych Ameryki i na Kaukazie w Rosyi, ewentualnie także w Rumunii. Porównanie takie jest bardzo pouczającem, bo wskazuje nam, że podczas gdy przemysłem rosyjskim wstrząsa od czasu do czasu silna katastrofa (i tak obecnie przebywa on od $^1/_2$ roku jedną z gorszych) a tak samo przemysł w Rumunii chronicznie niedomaga, to przemysł naftowy w Ameryce z wyjątkiem samego początku, to jest blizko od lat 40, żadnym nie uległ wstrząśnieniom, rozwija się zupełnie prawidłowo, przysparzając swoim właścicielom co raz większe dochody. Przyczyna tego jest prosta. Jeden tylko przemysł naftowy amerykański posiada silną, jednolitą organizacyę, która rozporządza środkami chroniącymi go od katastrof nadprodukcyi.

Mamy na myśli Standard oil Company, albo właściwiej Standard oil Trust, ów potężny związek handlowy, który zmonopolizował prawie cały światowy handel naftą. Z nazwy znany on będzie każdemu, mniej znany jest sposób, w jaki do skutku przyszedł i środki, jakimi rozporządza i dlatego nie od rzeczy będzie zaznajomić z tem szerszy ogół.

Standard oil Company założona w roku 1865 przez Johna Rockfellera i Johna Andrews była pierwotnie towarzystwem posiadającem w Pensylwanii rafineryę. Przez tajemne układy udało się w roku 1872 Rockefellerowi uzyskać dla tej rafineryi od 3 największych kolei pensylwańskich nadzwyczajne ułatwienia taryfowe dla transportów nafty, wskutek czego zniszczyła Standard oil Company konkurencyę wszystkich innych okoli-

cznych rafineryj, i zmusiła je częściowo do zaprzestania ruchu, częściowo zaś nabyła inne na własność, lub wydzierżawiła. Z 58 w Pensylwanii egzystujących rafineryj nabyła Standard oil Company 29, a 28 zniszczyła. Po opanowaniu Pensylwanii rozprzestrzeniło towarzystwo Rockefellerowskie swoje wpływy także na rafinerye nad morzem położone: w Nowym Yorku, Filadelfii i Baltimore, a w r. 1874 rozpoczęła się akcya celem zawładnięcia drugim środkiem transportowym, to jest rurociągami, które w tym czasie w Ameryce znalazły już szerokie zastosowanie do transportu ropy z kopalń do fabryk. Ustrój amerykańskich przedsiębiorstw rurociągowych jest godny naśladowania, bo towarzystwa te wydają przy odbiorze ropy t. z. „certificates“, które są walorami, mają kurs na giełdzie i stanowią przedmiot spekulacyi finansowych. Owe przedsiębiorstwa rurociągowe (pipe lines) posiadają olbrzymie zbiorniki dla magazynowania ropy i są wskutek tego bardzo ważnym regulatorem cen. Staraniom Rockefellera udało się wejść w posiadanie głównych udziałów jednego z największych ówczesnych pipe lines t. z. „United pipe line“, które wsparte wpływem Standard oil Company a rozporządzając zniżkami kolejowemi dochodzącemi do 80% wszystkich prawie główniejszych arteryj komunikacyjnych, potrafiło stać się prawie wyłącznym środkiem transportowym dla nafty a w ręku Rockefellera narzędzem do zabicia całej konkurencyi w dziedzinie przemysłu rafinacyjnego. Na tych zasadach przyszło wszechwładztwo Standard oil Company do skutku a na bezwzględnej, żadnymi względami nie krępowanej i w środkach nie przebierającej polityce swobodnego indywidualnego industrializmu, możliwego tylko w Ameryce, zdołano wpływ monopolizujący umocnić, rozszeszyć i przerzucić do Europy. W roku 1882 została Standard oil Company przekształcona w Standard oil Trust, związek około 50 „oilmen“ z Johnem Rockefellerem na czele, z oszacowanym majątkiem towarzystwa w chwili zawiązania na 148 milionów dolarów. Jakie szalone sukcesa materyalne odnosił ten Standard oil Trust, dowodzi fakt, że osobisty majątek Rockefellera oceniano w r. 1898 na 300 milionów dolarów.

Silna amerykańska organizacya potrafiła rzeczywiście opanować sytuacyę i poprowadzić interesa naftowe bez wstrząśnień i szwanku, na które co chwila narażony jest przemysł rosyjski, gdzie każde żywsze tętno produkcyi znajdowało luźnych przemysłowców nieprzygotowanych i przysparzało nie tylko kłopotu, gdzie nadmiar ten zbywać, ale właśnie z tego powodu stawało się zawsze przyczyną płochliwej podaży i nieproporcyonalnej depresyi cen.

Tajemnica potęgi związku amerykańskiego polega nie tylko w dużych kapitałach ale w doskonałości i obfitości środków technicznych, jakimi rozporządza i to zarówno pod względem komunikacyi jak i magazynowania. Dogodny i tani transport zdolny do uruchomienia największych ilości w najkrótszym czasie i olbrzymia ilość zbiorników w rozmaitych miejscach, to są owe techniczne środki, jakie czynią handel niezależnym od fluktuacyj chwili, zwłaszcza ten ostatni środek jest „conditio sine qua non“, jeżeli chodzi o ustalenie targu naftowego.

W tem mieści się też odpowiedź na postawione poprzednio pytanie. Głównym powodem peryodycznie się powtarzających kryzysów jest głównie brak zbiorników a środkiem zaradczym: budowa takowych w dostatecznej ilości. Nie jest to co prawda jedyny, ale najpilniejszy środek zaradczy, bo innym środkiem również ważnym jest organizacya kredytu na ropę. Ponieważ sprawa ta tylko w związku z tamtą, a raczej po niej może być załatwioną, przeto bez zastrzeżeń można powiedzieć, że sprawa budowy zbiorników dla ropy jest w obecnym stadyum rozwoju przemysłu naftowego sprawą najważniejszą. Produkcya ropy musi mieć zabezpieczenie możności przechowywania, to jest magazynowania, pewnej części swojej produkcyi, to jest przynajmniej tej, która przekracza zapotrzebowanie monarchii, a która w przybliżeniu wynosić może 10.000 cystern, czyli 1 milion c. m. na czas dłuższy jako rezerwę z jednej strony i jako regulator cen z drugiej.

Jak ważną jest taka rezerwa dla racyonalnej organizacyi produkcyi, niechaj będzie wolno wykazać na przykładzie w Ameryce.

Produkcya wyniosła w Ameryce w r. 1899 . . .	57,070.850	beczek
zapas z końcem roku 1899	23,997.118	„
a w r. 1900 produkcya	63,362.704	„
zapas .	28,464.476	„

Zapasy te były w latach 1890—1895 jeszcze większe, bo przekraczały 50% produkcyi, zostały jednak w latach 1895—1899 nieco uszczuplone, co już dało powód do narzekań ze strony amerykańskiej, gdyż uważają dopiero 50% rezerwę zapasów za normalną.

Jak się wobec tego przedstawiają zapasy w naszych kopalniach?

Otóż przedewszystkiem zapasów w znaczeniu rezerwy, to jest tego kwantum, któreby miało na celu uzupełniać braki produkcyi w gorszych latach, nie posiadamy — nasze gospodarstwo nie jest przewidujące, co prawda dotąd nie było ku temu warunków. Posiadamy natomiast w chwilach zwiększonej produkcyi, albo wstrzymanego popytu niedobrowolne zapasy, które właśnie dlatego, że nie można ich gromadzić i nie ma gdzie przechować, stają się powodem zniżki cen ropy.

Wszystkie kopalnie galicyjskie rozporządzały w r. 1899 następującą ilością rezerwoarów:

Okręg górniczy:	Ilość rezerwoarów:			
	drewnianych o pojemności.		żelaznych o pojemności.	
Jasło	494	9.320 m³	117	12.816 m³
Drohobycz	714	12.158 m³	97	55.182 m³
Stanisławów	164	1.391 m³	7	485 m³
Razem	1403	22.869 m³	221	68.483 m³

Cała pojemność rezerwoarów w Galicyi wynosiła w roku 1899— 91.352 m³, co odpowiada pomieszczeniu dla 730.816 c. m. ropy, albo okrągło 7.300 cystern. W roku bieżącym mogła cyfra ta wzrosnąć do 8.000 cystern. W porównaniu do całej produkcyi rocznej, przyjętej na rok bieżący skromnie w sumie 4 milionów c. m. stanowi to $^1/_5$; jest to pojemność mniej więcej dla 2 miesięcznej produkcyi, albo inaczej się wyraziwszy po 2 miesiącach eksploatacyi ropy i przy braku odbioru zapełniają się wszystkie rezerwoary i ropa więcej pomieszczenia znaleść nie może. Wypadek taki zajść może co roku na wiosnę i z początkiem lata, kiedy zakończenie kampanii zimowej w fabrykach nafty ogranicza ich potrzeby surowca do minimum; termin taki przypada w dodatku w porę najlepszej eksploatacyi ropy, zwłaszcza gęściejszej jak w Borysławiu. Że dysproporcya taka stać się może dla producentów zgubną, łatwo zrozumieć, jeżeli wiemy, że mamy do walczenia z odbiorcami ropy, to jest rafineryami, dążącymi do wyzyskania tej słabej strony produkcyi galicyjskiej. Krótkie już stosunkowo wstrzymanie się z odbiorem ropy przyprawia kopalnie o nieobliczalne szkody, z powodu ciągłej obawy nagromadzenia się zapasów.

W ogólnej cyfrze zbiorników na ropę objęte też są dwa zbiorniki galicyjskiego towarzystwa magazynowego dla produktów naftowych o łącznej pojemności 1.300 cystern ropy. Towarzystwo to, jak sama nazwa wskazuje, miało na celu wypełnić w organizacyi naszej produkcyi ropnej tę właśnie lukę i przyznać trzeba, że w miarę środków spełniało swoje zadanie w dawniejszem stadyum rozwoju produkcyi. Założone bowiem na skromnych warunkach jeszcze przed rokiem 1896 mogło wystarczyć na razie do oddania bardzo ważnych usług galicyjskiemu przemysłowi naftowemu po owym roku, gdyż na ówczesny stan zbiorników w ogólnej pojemności 2.500 cystern stanowiły wybudowane przez towarzystwo magazynowe zbiorniki o pojemności 1.300 cystern bardzo ważny przyrost i stały się obok dokonanej w tym czasie organizacyi producentów najważniejszym hamulcem w dalszem deprecyonowaniu towaru.

Co jednak wystarczało na owe czasy, okazuje się niewystarczającem w obecnem położeniu i przy obecnym rozroście produkcyi ropy. Brak zbiorników, na który chromał nasz przemysł od samego początku, staje się w miarę jego rozrostu co raz dotkliwszym. Zatem najważniejszym postulatem przemysłu naftowego w kraju jest budowa zbiorników w dostatecznej ilości, celem wytworzenia pewnej rezerwy towaru w podwójnym celu, raz

do regulacyi produkcyi, a powtóre do regulacyi cen. Rozchodzi się tylko o pytanie, kto ma wziąć na siebie ten obowiązek, bo że podjęcie tak wielkiej akcyi przekracza siły prywatne w naszym do prywatnych inwestycyj w ogóle nie przygotowanym kraju, to nie ulega żadnej wątpliwości. To co w tym kierunku zdziałać było można, to się stało przez założenie i rozwój towarzystwa magazynowego, ufundowanego wyłącznie środkami nafciarzy. Wielkie wkłady w górnictwo naftowe, powodowane intensywniejszym ruchem wiertniczym, wyczerpały ruchome kapitały nafciarzy, cały ich majątek tkwi w ziemi a jeżeli są dochody, to są i olbrzymie wydatki; nadto kapitał jest drogi i trudno dostępny, odkąd obce firmy stronią od Galicyi. Samopomoc przeto jest trudną, prawie — niemożliwą, pozostaje tylko odezwa do pomocy publicznej i na tę drogę musi przemysł naftowy wejść, ażeby ocalić przyszłość, ażeby nie zmarnować owoców długoletnej ciężkiej pracy.

W tem ciężkiem przesileniu, w tej przełomowej chwili, która ma rozstrzygnąć, albo o dalszym przemysłu naftowego rozkwicie, albo upadku, poczytują wnioskodawcy za swój obowiązek udać się o pomoc do kraju, do Sejmu krajowego, którego obowiązkiem jest czuwać na rozwojem ekonomicznym społeczeństwa i przyjść z pomocą tam, gdzie zagrożony interes jednej z najważniejszych spraw krajowych, to jest podniesienie przemysłu naftowego a przez niego uprzemysłowienie kraju tego wymaga. Jeżeli kraj przychodzi w miarę środków w pomoc rolnictwu przez regulacyę rzek, melioracyę gruntów, zakładanie i utrzymywanie szkół rolniczych i t. d., jeżeli przez subwencye roczne do funduszu przemysłowego popiera instytucye założenia nowych zakładów przemysłowych, wspomaga rękodzieła i drobny przemysł, to z takiem samem uzasadnieniem winien kraj przyjść w pomoc przymysłowi naftowemu przez podjęcie i przeprowadzenie inwestycyi, niezbędnych dla sanacyi jego stosunków, jak to w powyższym wywodzie staraliśmy się udowodnić.

Nie o darowiznę tu chodzi, tylko o doprowadzenie do skutku inwestycyi, przekraczających siły samych nafciarzy. Budowę zbiorników należy traktować tylko z punktu widzenia finansowego, jest to interes, dający wcale poważne zyski, jak tego cyfry galicyjskiego towarzystwa magazynowego dowodzą, które to towarzystwo od szeregu lat na 478.000 K. kapitału zakładowego daje 10% dywidendy i posiada już fundusz rezerwowy w wysokości 39.520 koron.

Wnioskodawcy sądzą, że ze względu na znaczenie, jakie ma przemysł naftowy dla kraju i jego mieszkańców, ze względu dalej na to, że przemysł ten torował już drogi dla innych gałęzi przemysłowych, jak n. p. fabrykacyi maszyn, narzędzi, beczek i t. d. a powołanym jest torować i nadal drogę dla przemysłowego rozwoju kraju, ze względu dalej na cywilizacyjne oddziaływanie jego, jesteśmy uprawnieni do żądania pewnych ofiar ze strony kraju na rzecz tego przemysłu.

Taką ofiarą będzie podjęcie sprawy budowy zbiorników magazynowych dla ropy za fundusze krajowe, czy stanie się to w formie osobnego przedsiębiorstwa krajowego, czy też w formie udzielonej na ten cel pożyczki, czy w formie gwarancyi oprocentowania włożonego w budowę prywatnego kapitału, czy też w formie poruczenia finansowej strony tej sprawy bankowi krajowemu. W każdym wypadku traktować tę sprawę należy jako inwestycyę, której realne strony przedstawiają się mniej więcej w sposób następujący:

Wychodzimy z założenia, że produkcya ropy w latach następnych nie przekroczy znacznie 40.000 cystern, względnie, że się przez szereg lat wyrównywać będzie mniej więcej do tej przeciętnej. Według zasad techniki handlowej potrzeba dla dobrej organizacyi handlu naftowego utrzymywać zapasy do wysokości 50% produkcyi, z czego okazuje się potrzeba magazynowania 20.000 cystern przez rok. Ponieważ zapasy ropy mają już dotąd zbiorniki na 8.000 cystern a na dalsze 2.000 cystern jako niezbędne została budowa już uchwalona przez zbiorowy wysiłek wszystkich producentów, przeto potrzeba jeszcze do racyonalnej gospodarki zbiorników na drugie 10.000 cystern, i o to właśnie udajemy się do kraju.

Budowa zbiorników na 10.000 cystern, albo milion c. m. kosztuje w przybliżeniu 2 miliony K., licząc 2 K. za każdy centnar metryczny. Ze względu na to, że już połowa wyż oznaczonej pojemności odpowiedziećby mogła najkonieczniejszym potrzebom, można budowę podzielić na 2 okresy, połowę bezwłocznie, połowę w późniejszym czasie, dodajmy do tego warunkowo, a w szczególności, jeżeli zajdzie nagląca potrzeba i jeżeli pierwsza

serya budowy odpowie pod względem finansowym tym oczekiwaniom, jakie do nich przywiązano.

Kapitał potrzebny do budowy pierwszej seryi zbiorników na 5.000 cystern wynosi około miliona koron, taką kwotę winien Sejm uchwalić dla zapewnienia jedynemu wielkiemu przemysłowi w tym kraju zdrowego i normalnego rozwoju.

Ten milion koron ofiarowany ze strony kraju na budowę zbiorników stanie się podstawą przedsiębiorstwa magazynowania ropy, którego strona finansowa przedstawia się, jak doświadczenie uczy, wcale dobrze. Galicyjskie towarzystwo magazynowe dla produktów naftowych pobiera za magazynowanie centnara metrycznego ropy 48 h. za rok. Liczmy jednak, że przedsiębiorstwo krajowe pobierałoby czynsz roczny tylko w wysokości 40 h. od c. m. i gdyby nawet magazynowało przez rok tylko połowę ropy, mogącej się pomieścić w zbiornikach, to jest 2.500 cystern albo 2,500.000 c. m. to nawet przy przyjęciu tego minimum wypada roczny dochód 100.000 K., czyli 10% od włożonego kapitału, co obficie wystarcza na oprocentowanie, amortyzacyę i administracyę i pozostawi pewien nadmiar dochodów, mogący być na cele ogólnej użyteczności obrócony.

Podstawy tego interesu są proste i jasne, kraj produkuje w przybliżeniu 4 razy tyle ropy, ile zgromadzić i przechować może. Jeżeli rozłożymy zapotrzebowanie ze strony rafineryj nawet całkiem równomiernie na 12 miesięcy, to zawsze jeszcze $^1/_4$ część produkcyi, miesięcznie około 1.000 cystern, nie znajdzie odbytu i musi być, jeżeli towar nie ma być zmarnowany po cenach, które cały handel ropą podkopują, przechowywany do ułożenia się korzystnych kalkulacyj zbytu, organizacyi eksportu, lub wreszcie jako czynnik regulujący produkcyę a tem samem i ceny. W małych, po większej części licho budowanych, drewnianych zbiornikach szybowych, w kopalniach nadmiar ten przechowywany być nie może, bo zbiorniki takie mają inne przeznaczenie, musi przeto rozporządzać osobną i wyłącznie na ten cel przeznaczową bateryą zbiorników magazynowych opatrzonych we wszystkie środki techniczne, zabezpieczające od strat i zepsucia się towarów. A takich właśnie brak, bo oprócz towarzystwa magazynowego posiadają tylko duże firmy, jak akc. tow. „Schodnica“ i karpackie zbiorniki magazynowe o łącznej pojemności nie przekraczającej 2.000 cystern. Dysproporcya między tem, co ma być przechowanem, 10.000 cystern a tem co może być przechowanem, 2.000 cystern, bije w oczy i jest najważniejszym argumentem, uzasadniającym potrzebę nowych zbiorników a zarazem najlepszym argumentem rentowności nowego na wielką skalę urządzonego przedsiębiorstwa dla magazynowania ropy. Z tych względów przyjęcie podstawy operacyjnej tego przedsiębiorstwa na 2.500 cystern rocznie stanowi rzeczywiście minimum, które tylko do podanego obliczenia powinno budzić zaufanie.

Wobec fluktuacyi cen ropy przyjęty czynsz roczny 40 helerów od c. m. ropy jest drobnostką, tem bardziej, że z reguły magazynuje się ropę przez krótki czas, tygodnie lub miesięcy najwyżej i ropa w zbiornikach ciągle się zmienia, równocześnie dawniejszej ubywa a nowa przybywa. Kto wie, co znaczy zła konjunktura, powodowana nadmiarem podaży, a zarazem jak się ona poprawia, przy uregulowaniu podaży i popytu, ten bez zastrzeżeń pogodzi się z projektowaną wysokością czynszu magazynowego; jak wiadomo płacą producenci bardzo chętnie nieco wyższe opłaty towarzystwu magazynowemu i płaciliby często nawet jeszcze wyższe, gdyby w ogóle znaleść mogli dla swojej ropy pomieszczenie.

Nawiasem tylko w tem miejscu zaznaczyć można, że przedsiębiorstwo magazynowania ropy na wielką skalę urządzone, stać się może podstawą dla operacyj finansowych lombardowania ropy, dostarczających kredyt producentom bez konieczności sprzedaży za każdą cenę towaru. Jak ważnym momentem dla przemysłu naftowego byłaby organizacya kredytu na takich podstawach, nie potrzeba tego chyba szerzej uzasadniać. W mocy kraju leży obecnie przyjść przemysłowi naftowemu w pomoc, a może to tem łatwiej nastąpić, że spełnienie tego postulatu należy do rzędu inwestycyj, które w podwójnej formie opłacać się będą i zostaną zwrócone. Raz w formie procentów, amortyzacyi i dochodów bezpośrednich, a powtóre w formie zwiększonej siły podatkowej nie tylko poważnego zastępu przedsiębiorców naftowych, ale także i tych szerokich sfer ludności, których interesa i byt materyalny związane są ze wzrostem i rozwojem przemysłu naftowego w kraju.

Już cena jednej korony na centnarze metrycznym ropy czyni różnicę w rocznym dochodzie 4 milionów koron, cóż dopiero, jeżeli z powodu zaniedbania spełnienia jednego

z najważniejszych postulatów, obecna cena ropy z 7 koron spada na 4 a nawet na 3 korony, to zrobi to nie tylko różnicę w dochodach w sumie 16 milionów koron na rok, ale równać się będzie podcięciu nóg górnictwa naftowego, bo mało która z kopalń będzie się mogła w takich warunkach utrzymać.

Wnioskodawcy żywią nadzieję, że Wysoki Sejm, który dowiódł już niejednokrotnie uchwałami swemi, że Mu losy jedynego, mającego niezaprzeczenie warunki rozwoju wielkiego przemysłu naftowego w kraju naszym nie są obojętne, że Sejm, który wyznaczał już niejednokrotnie poważne sumy na statystykę naftową i badania naukowe, na stacyę doświadczalną i szkołę wiertniczą, nie cofnie się teraz przed nową inwestycyą na utrzymanie i wzmocnienie przemysłu, figurującego z poważną sumą dochodu w bilansie handlowym kraju.

L. S. 130/091.

Aleg. 66

Wniosek

posła Stapińskiego i tow. w sprawie zamawiania wszelkich dostaw dla Wydziału krajowego i dla zakładów krajowych, utrzymywanych kosztem kraju wyłącznie u krajowych producentów i dostawców.

Wysoki Sejm uchwalić raczy następujące rezolucye:

1) Wszelkie dostawy dla Wydziału krajowego tudzież dla wszystkich zakładów, pozostających w zarządzie i na utrzymaniu kraju, załatwiane być mają bezwarunkowo u krajowych producentów i przemysłowców, nawet w takim wypadku, gdyby oferowana przez obce firmy cena i jakość dostawy były korzystniejsze, jeśli tylko wartość użytkowa dostarczonego przez krajowych przemysłowców produktu lub towaru jest wystarczającą.

2) Gdyby w poszczególnym wypadku okazało się, że w kraju zapotrzebowanie pewnej dostawy pokryte być nie może nawet w pośledniejszym gatunku i za wyższą cenę niż u dostawców zagranicznych i gdyby z tego powodu zachodziła niezbędna potrzeba zamówienia dostawy u firmy obcokrajowej, ma Wydział krajowy zażądać do tego pozwolenia od Sejmu, a gdyby zwłoka była niemożliwą, a Sejm nie obradował w tej porze, ma Wydział krajowy powody obstalunku u obcych przemysłowców podać przez dzienniki krajowe zaraz do powszechnej wiadomości, a na najbliższem posiedzeniu Sejmu bliżej je wyjaśnić.

3) Wydział krajowy ma wydać odezwę do wszystkich Wydziałów powiatowych, Reprezentacyj gmin i wszelkich instytucyj i zakładów autonomicznych z wezwaniem, aby z obowiązku patryotycznego pobierały wszystkie dostawy od producentów i przemysłowców krajowych, chociażby w wyższej nieco cenie i nawet w pośledniejszym gatunku, niż ofiarować mogą ten sam przedmiot obce firmy, operujące wśród warunków o wiele dogodniejszych od naszych firm krajowych. Z okazyi lustracyj Rad powiatowych ma Wydział krajowy, a z okazyi lustracyj gmin każdy Wydział powiatowy szczególną zwrócić uwagę, czy wezwaniu powyższemu dano posłuch, a w razie wykrycia usterek w tym kierunku zaraz podać fakt do wiadomości publicznej w dziennikach krajowych z dołączeniem możliwych powodów usprawiedliwiających.

Lwów, dnia 28. grudnia 1901.

Wnioskodawca:
Stapiński.

Bojko, Krempa, Huryk, Wilczkiewicz, Potoczek, Szwed, Korol, Barabasz, Żardecki, Oleśnicki, Ostapczuk, Szponder, Staruch, Mogilnicki.

L. S. 138/1901.

Aleg. 67

Wniosek

posła Stapińskiego i tow. o zmianę ustawy drogowej.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Poleca się Wydziałowi krajowemu, by wypracował i na najbliższej sesyi Sejmu przedłożył Sejmowi projekt nowej ustawy drogowej w tym kierunku, aby:

1) wszelkie szarwarki usunięte zostały, a zastąpione były dodatkami do podatków,
2) aby zniesione zostały myta na drogach krajowych, powiatowych i gminnych.

Pod względem formalnym wnoszą podpisani o przydzielenie niniejszego wniosku Komisyi drogowej.

Lwów, dnia 28. grudnia 1901.

Wnioskodawca:
Stapiński.

Ostapczuk, Krempa, Bojko, Oleśnicki, Korol, Barabasz, Huryk, Buynowski, Kolischer, Rotter, Żardecki, Staruch, Tarnawski, Szponder, Mogilnicki.

L. W. 77.677/901. Lwów, dnia 3. grudnia 1901.

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie galic. Kasy oszczędności i podwyższenia gwarancyi kraju za jej wkładki.

Wysoki Sejmie!

Na posiedzeniu z dnia 5. lipca 1901 powziął Wysoki Sejm następujące uchwały:

1. Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego z 21. maja 1901 l. 31.439 o gal. Kasie oszczędności a zarazem przedłożone niem regulaminy i instrukcye, a mianowicie:

1. Instrukcyę dla syndyka,
2. „ „ oddziału kasowego,
3. „ „ biura kontroli wkładek,
4. „ „ kasy wkładek,
5. „ „ buhalteryi,
6. „ kancelaryjną dla oddziału hipotecznego,
7. Pragmatykę służbową urzędników i sług,
8. Regulamin dla Wydziału kasy,
9. Instrukcyę dla Komitetu rewizyjnego,
10. Regulamin dla Dyrekcyi,
11. Instrukcyę co do pożyczek hipotecznych,
12. „ o udzielaniu pożyczek gminom i powiatom,
13. „ o udzielaniu kredytów budowlanych.
14. Regulamin zestosunkowania poszczególnych, statutem dozwolonych lokacyi,

z tem wszakże zastrzeżeniem, że uwagi Komisyi, odnoszące się do regulaminów pod 8—14 przy ich interpretowaniu zastosowane będą.

2. Sejm udziela Zarządowi gal. Kasy oszczędności we Lwowie absolutoryum z rachunków Kasy za rok 1900.

3. Sejm wzywa Wydział krajowy, aby wziął pod rozwagę następstwa łączące się z osiągnięciem przez gal. Kasę oszczędności stanu kapitałów wkładkowych w sumie 70,000.000 koron i w porozumieniu z Zarządem Kasy przedstawił swoje wnioski najbliższemu Sejmowi.

Uchwały powyższe zakomunikował Wydział krajowy reskryptem z 20. sierpnia 1901 LW. 47.754. Dyrekcyi galic. Kasy oszczędności i Prezesowi jej Wydziału przy dołączeniu odnośnego sprawozdania Komisyi bankowej z d. 3. lipca 1901 l. s. 1.964/901.

Zarazem wezwał Wydział krajowy Dyrekcyę, ażeby biorąc pod uwagę sprawozdanie Komisyi bankowej, przedstawiła Wydziałowi krajowemu szczegółowo następstwa dla Kasy, jakie powstałyby z chwilą dojścia wkładek do 70 milionów koron jako maksymalnej sumy przez kraj poręczonej i w sprawie tej przedstawiła odpowiednie wnioski.

Członków Dyrekcyi zaś i ich zastępców zawiadomił Wydział krajowy o udzieleniu przez Wysoki Sejm Zarządowi Kasy absolutoryum z rachunków Kasy za rok 1900.

W wykonaniu wezwania tutejszego, przedłożyła Dyrekcya uchwaloną przez Wydział Kasy dnia 11. listopada 1901 a niżej podaną prośbę o wyjednanie u Wysokiego Sejmu podwyższenia gwarancyi kraju za wkładki do sumy 100 milionów koron.

W rzeczonej prośbie Dyrekcya, opierając się na bilansie surowym Kasy z 31. października 1901, w którym to dniu stan wkładek wynosił 67,008.190 koron (stan wkładek w półroczu drugiem zawsze jest mniejszy, aniżeli w pierwszym półroczu), stwierdza, że gdy wkładki te wzrosną z końcem drugiego półrocza 1901 już przez samo dopisanie odsetek o kwotę około 1,300.000 K, z końcem zaś pierwszego półrocza 1902 przez niemniejsze dopisanie odsetek za to półrocze i przez zwykłą przewyżkę wkładek stale w pierwszych półroczach się objawiającą, przeto niewątpliwie już w połowie roku 1902 osiągniętą zostanie maksymalna przez kraj poręczona suma kapitału wkładkowego w kwocie 70 milionów koron.

„Wobec tego stanu rzeczy — opiewa dalej prośba — jest naszym obowiązkiem przedstawić Wysokiemu Wydziałowi krajowemu tak konsekwencye płynące z faktu wyczerpania gwarancyi krajowej jak i wnioski co do takiego unormowania sprawy na przyszłość, żeby stąd płynęła niewątpliwa korzyść — tak dla naszego Zakładu jak i dla interesów kraju, zaangażowanego udzieloną gwarancyą. Ośmielamy się przytem zaznaczyć z góry, że tą obopólną korzyść upatrujemy wyłącznie i jedynie w podwyższeniu gwarancyi krajowej, albowiem wszystkie inne środki byłyby albo niepraktyczne albo wprost szkodliwe.

W szczególności niepodobna wejść na drogę nieprzyjmowania dalszych wkładek poza gwarantowaną sumę raz dlatego, że podobne zarządzenie odstręczyłoby od Zakładu nietylko nową klientelę ale także klientelę już istniejącą, która będąc zmuszoną lokować swoje nowe oszczędności w innej instytucyi, wycofywałaby niezawodnie swoje dotychczasowe wkładki z galic. Kasy oszczędności a powtóre, że im jest wyższy kapitał wkładkowy, tem większą jest szansa znacznie wyższych zysków, potrzebnych do zrestytuowania tak tej części kapitału wkładkowego, która jest uwięziona w przedsiębiorstwach naftowych, może ponad ich realną wartość, jak i funduszu rezerwowego. Tak samo byłoby niepraktyczne i szkodliwe stworzenie nowego typu wkładek niegwarantowanych, poruszonego w Komisyi bankowej Wysokiego Sejmu. Niepraktyczne — albowiem w konsekwencyi musiałoby się rozdzielić poszczególne aktywa lokacyjne (pożyczki, weksle, efekta i t. d.) pomiędzy oba rodzaje wkładek, aby dla każdego z nich na wypadek likwidacyi utworzyć odrębną masę pokrycia a takiego rozdziału z powodów czysto technicznych uskutecznić się nie da. Szkodliwe — albowiem w gruncie rzeczy równałoby się jeśli nie uniemożliwieniu, to co najmniej utrudnieniu przyjmowania nowych wkładek, gdyż trudno przypuścić, aby publiczność garnęła się licznie z wkładkami, skoro pozostawałaby pod łatwem do wytłumaczenia wrażeniem, że bezpieczeństwo niegwarantowanych wkładek jest zakwestyonowane.

Na równi z tamtymi środkami stałoby wreszcie sztuczne powstrzymanie przypływu nowych wkładek przez zniżenie stopy procentowej, czy to tylko od nowych wkładek, czy też także od dawnych przekraczających pewne maximum. Podobne zarządzenie nie usunęłoby w zupełności z porządku dziennego kwestyi podwyższenia gwarancyi, gdyż nie jest wcale wykluczonem, że mimo zniżenia stopy procentowej i idącego w ślad za tem zwiększonego wycofywania wkładek, przez samą tylko kapitalizacyę odsetek, kapitał wkładkowy przekroczyłby prędzej lub później gwarantowaną sumę 70 milionów. Z drugiej zaś strony zniżenie stopy procentowej w obecnej chwili, gdy ona ma raczej tendencyę zwyżkową a bardzo dobre 4% papiery lokacyjne przynoszą wobec niskiego kursu do 4½%, zaś 4½%-we notują niżej pari, równałoby się wypowiedzeniu znacznej części wkładek. Temu nie mogłaby jednak podołać gal. Kasa oszczędności, która według zamknięcia rachunkowego za rok 1900 (str. XIII.) ma unieruchomionych 16·82% kapitału wkładkowego w objektach naftowych, w wekslach w procesie i w nabytych dobrach i realnościach.

Gdy tedy wszystkie przedstawione wyżej środki, sprowadzając albo doraźną redukcyę kapitału wkładkowego albo uniemożliwienie jego przyrostu, byłyby dla galicyjskiej Kasy oszczędności wprost szkodliwe, przeto jako jedyne wyjście przyjąć należy podwyższenie gwarancyi krajowej, albowiem tylko ono może zapewnić i przyspieszyć sanacyę Zakładu.

Już z zamknięcia rachunkowego za rok 1900 wynika, że dochody brutto Zakładu . . . . . K 2,959.148 h 63
po wyeliminowaniu wprowadzonego do rachunku strat i zysków
częściowego dochodu z kopalni . . K 83.026 h 38
dochodu z dóbr i realności . . . „ 6.371 „ 69
oraz pobranych odsetek od weksli w procesie „ 18.316 „ 36 „ 107.714 „ 43
wynosiły . K 2,851.434 h 20
i były dochodem od aktywów wykazanych w bilansie za r. 1900
w sumie . . . . . „ 67,274.799 „ 33
mniej dobra i realności . . . . K 660.257 h 30
weksle w procesie . . . . „ 1,726.050 „ 11
interesa w likwidacyi . . . . „ 8,907.396 „ 05 „ 11,293.703 „ 46
a więc od sumy . K 55,981.095 h 87

czyli, że kapitał wkładkowy, będący w roku 1900 w fruktyfikacyjnym obrocie przyniósł prawie 5·2% dochodu brutto.

Przyjmując jenak minimalny, przeciętny dochód brutto 5% i strącając z niego 4% na prowizyę od wkładek a $^1/_2$% na koszta administracyi, które w ostatnich latach nie były nigdy wyższe i których stosunek procentowy do kapitału wkładkowego spada w miarę wzrostu tego ostatniego, można śmiało liczyć na $^1/_2$% dochód netto od kapitału wkładkowego.

Jasnem jest tedy, że o ile idzie o osiągnięcie czystych zysków, potrzebnych do zrestytuowania tak tej części kapitału wkładkowego, która w realnej wartości objektów naftowych nie znajdzie może pokrycia, jak i całkowicie straconego funduszu rezerwowego, stać się to może tylko wówczas, gdy kapitał wkładkowy będzie wzrastał. Co więcej, efekt ten nastąpi tem pewniej i skuteczniej, im kapitał wkładkowy będzie wyższym, gdyż z powyższego rachunku wynika, iż wzrost procentowy czystych zysków jest wyższym od procentowego przyrostu kapitału. To znaczy, że leży w interesie zabezpieczenia i przyspieszenia tak rozumianej sanacyi, aby przyrost wkładek oszczędności był ile możności ułatwianym. Do tego jest zaś potrzebne nieodzownie podwyższenie gwarancyi krajowej, bez której ów przyrost nie da się pomyśleć. Jeżeli zaś idzie o obliczenie prawdopodobnego przyrostu kapitału wkładkowego w najbliższej przyszłości, to powołując się na statystyczne zestawienie ruchu wkładek, zamieszczone na końcu zamknięcia rachunkowego za rok 1900 podnosimy, iż w dziesięcioleciu 1889 do końca roku 1898 a więc w czasach zupełnie normalnych, wynosił przeciętny roczny przyrost:

w gotówce . . . K 936.450 h 14
w dopisanych procentach . „ 1,946.174 „ 30
razem tedy . K 2,882.624 h 44

Okazuje się stąd, że spodziewany przyrost kapitału wkładkowego wyniesie w następnem dziesięcioleciu co najmniej 29 milionów koron, że zatem podwyższenie gwarancyi krajowej o 30 milionów koron czyli do 100 milionów koron okazuje się koniecznem na najbliższą przyszłość.

Wypada teraz rozpatrzeć pytanie, czy i jaką materyalną odpowiedzialność wziąłby kraj na siebie, rozszerzając już udzieloną gwarancyę na dalszych 30 milionów koron, a wreszcie, czy zachodzi obawa, iżby kiedykolwiek mogło przyjść do realizacyi tej gwarancyi.

Bilans z roku 1900 zamknięty został stratą w sumie koron 2,088.601 h 63, która znalazła jeszcze całkowite pokrycie w wówczas pozostałej reszcie funduszu rezerwowego w sumie 2,285.420 K 94 h.

Dalsze straty są jeszcze możliwe na pozycyach XIII., XIV., XV. aktywów t. j. na dobrach i realnościach nabytych, wekslach w procesie i na interesach w likwidacyi to jest na przedsiębiorstwach naftowych.

Straty na dobrach i realnościach będą albo żadne albo minimalne wobec tego, że najgłówniejszy objekt to jest Bratkowice zrealizowało się w bieżącym roku jedynie z drobną stratą na procentach, które zresztą nie były dopisywane do bilansu. Na pokrycie możliwych strat na wekslach w procesie wstawioną została

w bilansie za rok 1900 rezerwa w sumie 552.000 K, która wprawdzie na pokrycie wszystkich prawdopodobnych strat na wekslach nie wystarczy ale nie w takiej kwocie, iżby stąd znaczna różnica wypaść mogła.

Liczyć się przeto należy jedynie z możliwą stratą na interesach w likwidacyi, której jednak tak długo nie będzie można ustalić, dopóki objekta naftowe nie zostaną przez sprzedaż całkowicie zlikwidowane.

Mamy jednak niemal zupełną pewność, że i tu ewentualna strata własnemi siłami Zakładu zostanie pokrytą, albowiem w zamknięciu rachunkowem za rok 1900 na str. XI wykazaliśmy czystą nadwyżkę dochodów po nad wydatki w sumie koron 10.047·56, mimo, że w rachunek strat i zysków wprowadziliśmy z czystych zysków kopalni schodnickiej tylko częściową kwotę koron 83.026·38, jako procent od skupionej przez nas pretensyi hipotecznej Banku dla górnictwa i przemysłu w Düsseldorf do firmy W. Wolski i K. Odrzywolski i mimo, że na rachunek procentów od weksli w procesie w S. 1,824.679 K 43 h, w przeważnej części dobrze zabezpieczonych i ściągalnych, pobraliśmy w roku 1900 tylko 18.316 K 36 h. — Rezultat gospodarki był przeto ten, że lubo od aktywów likwidacyjnych t. j. weksli w procesie, dóbr i realności oraz interesów w likwidacyi w łącznej bilansowej wartości 13,394.983 K 95 h mieliśmy tylko 0·8% dochodu, to jednak pokryliśmy prowizyę od wszystkich wkładek oszczędności i koszta administracyi.

Sprzedaż objektów Schodnickich oczywiście tylko przysporzy zysk Kasy w bardzo znacznej mierze i ułatwi jej zebranie statutem oznaczonego funduszu rezerwowego.

Nie ma tedy naszem zdaniem żadnej obawy, aby kiedykolwiek mogłoprzyjść do zrealizowania gwarancyi krajowej a obawa ta będzie tem mniejszą, im wyższym będzie nasz kapitał wkładkowy, gdyż w miarę jego wzrostu, wzrastać będą czyste zyski Zakładu.

Dzięki udzielonej gwarancyi przez Wysyki Sejm krajowy a może w pewnej cząstce także usilnej pracy nowego zarządu, wróciło całkowicie zaufanie publiczności do naszego Zakładu. Objawia się ono ciągłym wzrostem wkładek, znaczniejszym od wzrostu w latach poprzednich. — Szłoby zatem jedynie o to, aby podwyższeniem gwarancyi stworzyć rzeczowe warunki dla ustalenia i przyspieszenia sanacyi Zakładu. Podwyższenie to byłoby nietylko konsekwencyą uchwały Wysokiego Sejmu z 27. lutego 1899 ale także środkiem zapobiegawczym przeciw ewentualnej realizacyi tej poręki, jaka już udzieloną została. Mamy przeto niepłonną nadzieję, że Wysoki Sejm przyzna słuszność naszym wywodom i prośbie naszej nie odmówi w interesie instytucyi, której całkowita sanacya bez żadnej obcej pomocy będzie niezawodnie poważnym i dodatnim dorobkiem, w interesie już udzielonej poręki kraju, która tylko przez dalsze podwyższenie może się stać rychło bezprzedmiotową, a wreszcie w interesie ekonomicznym ogólno krajowym, gdyż galicyjska Kasa oszczędności po przeprowadzeniu sanacyi może i powinna oddać rzetelne usługi krajowi przez świadome celu lokacye swoich funduszów i przez obracanie czystych zysków na cele ogólnie pożyteczne kraju.

W tej nadziei upraszamy zgodnie z uchwałą Wydziału Galicyjskiej Kasy oszczędności z dnia 11. listopada 1901:

Wysoki Wydział krajowy raczy wyjednać u Wysokiego Sejmu podwyższenie poręki, przyjętej uchwałą z dnia 27. lutego 1899 za wkładki Galicyjskiej Kasy oszczędności i ich oprocentowanie do sumy 100 milionów koron.“

Wydział krajowy ze swej strony poczuwa się do obowiązku stwierdzić, że galic. Kasa oszczędności mimo nieuregulowanych dotąd swoich interesów, rozwija się zupełnie normalnie a to dzięki zarówno poręce kraju, jak i nowej organizacyi jej zarządu.

Dowodem tego stan wkładek, które z powodu runu z grudnia roku 1898 i początku roku 1899, wynosiły w dniu 15. marca 1899 56,695.730 K z końcem roku 1899 wzrosły do 62,892.677 K, z końcem zaś roku 1900 podniosły się już do kwoty 67,089 936 K.

Dalszym niemniej znamiennym faktem normalnego rozwoju Kasy jest okoliczność, że podczas gdy Kasa ta wykazała z końcem roku 1899 stratę w funduszu obrotowym w kwocie 106.187 K, z końcem roku 1900 wykazała ona już zysk w funduszu obrotowym w kw. 10.047 K, mimo, że kapitał w sumie przeszło 13 milionów, uwięziony przeważnie w interesach w likwidacyi, przyniósł w odsetkach zaledwie 107.700 K.

Normalny ten rozwój, osiągnięty w niemałym stopniu także niezwykłą pracą i zapobiegliwością ze strony Dyrekcyi Kasy i jej Wydziału w kierunku rozwikłania trudnych interesów, z którymi inne Kasy oszczędności żadnej nie mają styczności, gdyż jej w ogóle mieć nie powinny, zostałby niewątpliwie zwichnięty, gdyby Kasa nie mogła przyjmować dalszych wkładek.

Przy tym stanie rzeczy mogłoby nadto zakwestyonowane być także korzystniejsze załatwienie tak poważnej sprawy, jaką jest interes Schodnicki, Kasa bowiem mogłaby znaleść się w przymusowem położeniu przystąpienia do jak najrychlejszej sprzedaży, nie możnaby zaś i myśleć o rychłem uwolnieniu kraju od dotychczasowej poręki, wprost bowiem byłoby niemożliwem, biorąc za podstawę zysk z obrotu w r. 1900 w kwocie 10.000 K, nawet w przybliżeniu oznaczyć czas, kiedy straty jeszcze przewidywane zostałyby zrefundowane i kiedy fundusz rezerwowy mógłby dojść do wysokości 10% wkładek (Art. III. uchwały A z 27. lutego 1899).

O tworzeniu nowego działu wkładek przez kraj nieporęczonych, zdaniem Wydziału krajowego, nawet mowy być nie powinno a to nie tylko z powodów podanych w prośbie Dyrekcyi ale także z tego powodu, że utworzenie takiego działu wkładek, uprawniałoby towarzystwo Kasy do ustanowienia zupełnie odrębnego i od Reprezentacyi kraju w niczem niezależnego drugiego Zarządu w jednej i tej samej Kasie.

Komisya bankowa w sprawozdaniu swem o Kasie oszczędności za r. 1900 (aleg. sten. spr. Nr. 152 z r. 1900/901) przewidując dojście wkładek do sumy 70 milionów już w czasie najbliższym, wyraziła Wysokiemu Sejmowi następujące zapatrywanie swoje w tej sprawie:

„IV. Już na czele sprawozdania tego zaznaczyła Komisya, że przyrost wkładek w gal. Kasie oszczędności wynosił w roku 1900 kwotę koron 4,197.258.91, z czego kwota kor. 2,464.105·91 przypada na skapitalizowane procenta, zaś kor. 1,733.153 na nowe wkładki.

Wysokość zeszłorocznych skapitalizowanych procentów wskazuje z logiczną koniecznością, że wobec stanu wkładek w sumie K 67,089.936·59, jakim Kasa zamknęła rok 1900, możliwie w tym roku, najpóźniej zaś w pierwszych miesiącach roku 1902 dopełnioną zostanie suma wkładek w gal. Kasie oszczędności do sumy koron 70,000.000, t. j. owej najwyższej kwoty, poza którą Kasie, dopóki trwa gwarancya kraju, dalszych wkładek przyjmować nie wolno.

„Ewentualność ta, sama przez się pocieszająca, bo świadcząca o żywotności Kasy, stawia wszakże wszystkie ku temu powołane czynniki wobec szeregu pytań, wymagających rychłego rozwiązania, mianowicie czy jest zadaniem Kasy sztucznymi środkami odpierać od siebie napływ kapitałów, czy jest możliwem, względnie czy doradzanem być może, aby jedna i ta sama instytucya, obok wkładek mających gwarancyę kraju, przyjmowała także wkładki przez kraj nieporęczone, wreszcie czy na wypadek rozszerzenia gwarancyi kraju na dalszą kwotę, gwarancya ta bez dalszych zastrzeżeń i zmian może być daną.

„Zastanawiając się nad temi kwestyami, Komisya bankowa zgodną była w zapatrywaniu, że zalecanie środków w celu odparcia napływu dalszych kapitałów byłoby przeciwne powołaniu Kasy, niemniej, że dwoistość wkładek żadną miarą zaleconą być nie może.

„We względzie innych zarządzeń była Komisya zapatrywania, że bez uprzedniego porozumienia się z Zarządem Kasy Wysoki Sejm w kierunku rozszerzenia gwarancyi uchwały powziąć nie może. Komisya ufając, że Dyrekcya Kasy nie omieszka w stosownej chwili wystąpić wobec Wydziału krajowego z wnioskami inicyatywnymi, przedstawia Wysokiemu Sejmowi wniosek o polecenie Wydziałowi krajowemu, aby wobec pomyślnego rozwoju Kasy wziął pod rozwagę następstwa łączące się z osiągnięciem stanu kapitałów wkładkowych w sumie 70,000.000 koron i w porozumieniu z Zarządem Kasy przedstawił najbliższemu Sejmowi swoje wnioski.“

Z tych wszystkich podanych wyżej powodów, przedstawia Wydział krajowy Wysokiemu Sejmowi wniosek na rozszerzenie poręki kraju i na dalsze wkładki, jakieby wpłynęły ponad 70 milionów koron, sądzi jednak, że wobec wprowadzonych już przez Wysoki Sejm uchwałą z 27. lutego 1899 zmian statutu Kasy zapewniających Wysokiemu Sejmowi stanowczy wpływ na wszelkie choćby nieco ważniejsze sprawy rzeczonej Kasy, na organizacyę jej zarządu i kontroli, która rzeczywiście

jest wykonywaną, zbytecznem byłoby — obecnie proponowane rozszerzenie gwarancyi kraju czynić zawisłem od dalszych jeszcze zastrzeżeń lub zmian statutu Kasy.

Natomiast sądzi Wydział krajowy, że na razie byłoby dostatecznem, przyznać rzeczone rozszerzenie poręki kraju tylko dla dalszych 10 milionów koron, przyszłość bowiem okaże, czyli i o ile wskazanem będzie interesem kraju i Kasy podwyższenie i tej nowej poręki. —

Wybranych przez Wysoki Sejm dnia 21. czerwca 1901 do końca bieżącego triennium dwóch członków Wydziału Kasy, Dra Stanisława Głąbińskiego, profesora tutejszej wszechnicy i Dra Zygmunta Skowrońskiego adwokata krajowego, zawiadomił Wydział krajowy o wyborze pismem z 26. czerwca 1901 l. 42.602.

Gdy zaś z dniem 28. marca 1902 w myśl §. 49. statutu Kasy, kończy się trzechlecie wszystkich przez Wysoki Sejm wybranych ośmiu członków Wydziału tej Kasy, przeto w sprawie tej przedłoży Wydział krajowy Wysokiemu Sejmowi osobne sprawozdanie. —

Na kilkakrotne zapytania Wydziału krajowego, czyli i jaką powziął c. k. Rząd decyzyę na uchwalone przez Wysoki Sejm dnia 4. maja 1900 rezolucye w przedmiocie ustanowienia przy c. k. Namiestnictwie fachowo uzdolnionych organów dla wykonywania kontroli i nadzoru nad Kasami oszczędności, oraz w sprawie zmiany regulatywu dla Kas rzeczonych, wydanego dekretem kancelaryi Nadwornej z 2. września 1844., odpowiedziało c. k. Namiestnictwo, że dotychczas nie nadeszła żadna decyzya c. k. Ministerstwa spraw wewnętrznych. —

Reskryptem z 7. czerwca 1901 LW. 29.040 zatwierdził Wydział krajowy ostatni z rzędu nowy statut emerytalny dla urzędników i sług Kasy, oraz jej stałych dyrektorów. Statutu tego jednak nie zatwierdziło jeszcze c. k. Namiestnictwo i dlatego nie może być przedłożony Wysokiemu Sejmowi do wiadomości. —

Bilans Kasy za rok 1901 zostanie Wysokiemu Sejmowi osobno przedłożony.

Na podstawie niniejszego sprawozdania Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego z dnia 3. grudnia 1901 LW. 77.677. o galic. Kasie oszczędności we Lwowie.

2. Sejm zmieniając Art. IV. uchwały swej z 27. lutego 1899 (dz. u. kr. Nr. 35), postanawia:

Jak długo trwa gwarancya kraju w Art. I. powyższej uchwały określona, nie może stan kapitałów wkładkowych w gal. Kasie oszczędności we Lwowie ulokowanych przewyższać sumy 80,000.000 koron.

Suma ta może być zmienioną tylko na podstawie uchwały Sejmu krajowego.

Z Rady Wydziału Kraj. Król. Galicyi i Lodomeryi wraz z W. Ks. Krakowskiem.

Marszałek krajowy
A. Potocki, *w. r.*

Sprawozdawca
Dr. Józef Wereszczyński, *w. r.*
Członek Wydziału krajowego.

LW. 41.122/902. We Lwowie, dnia 16. czerwca 1902.

Alg. 69

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie powiększenia dotacyi funduszu przemysłowego.

Wysoki Sejmie!

Uchwałą z dnia 22. stycznia 1887 ustanowił Wysoki Sejm stały fundusz przemysłowy „na wspieranie przedsiębiorstw, pożytecznych dla rozwoju przemysłu krajowego przez udzielanie pożyczek“ — i przeznaczył na ten cel kwotę 300.000 zł. (600.000 K), która miała powstać przez roczną dotacyę po 30.000 zł. w ciągu lat dziesięciu. Równocześnie przekazał Wysoki Sejm do tego funduszu wszystkie należytości czynne funduszu krajowego, jakie pozostały z pożyczek, udzielanych przez Wydział krajowy ręko zielnikom i przemysłowcom z corocznie na ten cel, tudzież na bezzwrotne zasiłki przeznaczanych kwot w budżecie krajowym, przed zaprowadzeniem stałego funduszu przemysłowego. Kwoty te nie tworzyły stałego funduszu, część z nich była używana na zasiłki bezzwrotne, część na pożyczki — a spłaty na te pożyczki wracały do funduszu krajowego i dopiero po utworzeniu stałego funduszu przemysłowego, więc od dnia 1. stycznia 1887 te spłaty wpływać zaczęły do tegoż funduszu. Należytości czynne z tego tytułu wynosiły z dniem 1. stycznia 1887 — 111.410 zł. (222.820 K).

Dotacya coroczna po 30.000 zł. okazała się wkrótce za niską, w stosunku do potrzeb, t. j. do ilości uwzględnienia godnych podań o pożyczki. Wskutek tego uchwalił Wysoki Sejm dnia 27. listopada 1890 przyspieszyć złożenie dotacyi 300.000 zł. w ten sposób, żeby od r. 1901 począwszy przez 3 lata wpłacać na ten cel corocznie po 60.000 zł. W ten sposób suma 300.000 zł. została złożona do końca roku 1893, zamiast do końca roku 1896, jak pierwotnie w uchwale z roku 1887 zamierzono.

W roku 1894 uznał Wysoki Sejm, że kapitał 300.000 zł. wraz z przekazanemi aktywami dawnych pożyczek, jest za mały w stosunku do potrzeb. Jakkolwiek bowiem bardzo słabo jeszcze, zaczął się jednak pewien żywszy ruch w kierunku zakładania nowych i rozszerzenia istniejących zakładów przemysłowych, za czem szły oczywiście coraz liczniejsze żądania pożyczek. Wysoki Sejm przeto na wniosek Wydziału krajowego uchwalił na posiedzeniu z dnia 13. lutego 1894 powiększyć fundusz przemysłowy o 200.000 zł. — które miały być wpłacone w 8 równych rocznych ratach po 25.000 zł. — tak, ażeby cała dotacya wynosiła 500.000 zł. czyli 1 milion koron, prócz przejętych z Wydziału krajowego aktywów.

Nowa ta dotacya po 25.000 zł. wpływała po koniec roku 1898 ściśle według uchwały Wysokiego Sejmu, tak, że, wpłynęło na nią w tych 5 latach 125.000 zł. — a pozostało jeszcze do wpłaty 75.000 zł. W projekcie budżetu na rok 1899 wniósł Wydział krajowy, żeby tę spłatę przyspieszyć i resztującą kwotę 75.000 zł. (150.000

K) wpłacić zamiast w trzech ratach po 25.000 zł. — w dwóch ratach rocznych po 37.500 zł., czyli po 75.000 K. Uchwała ta została w roku 1899 wykonana — ale w budżecie na rok 1900, w którym miano do walczenia z wielkiemi trudnościami finansowemi, Wydział krajowy skreślił kwotę 75.000 K i wniósł na odroczenie tej spłaty do roku 1901 — co też Wysoki Sejm uchwalił. W ten sposób powiększonie dotacyi o 200.000 zł. — uchwalone w roku 1894 zostało całkowicie wykonane w roku 1901.

Według zamknięcia rachunków z dnia 31. grudnia 1901 r. wynik obrotów z tych piętnastu lat i stan funduszu z końcem roku 1901 przedstawia się, jak następuje:

I. Obrót i stan pożyczek:

A) Pożyczki przejęte dnia 1. stycznia 1887 z czasu przed utworzeniem stałego funduszu przemysłowego		222.820 K 16 g
Straty odpisane		68.928 „ 64 „
Zostaje		153.891 K 52 g
Zwrócili dłużnicy		146.934 „ 69 „
Stan pożyczek z dniem 31. grudnia 1901		6.956 K 83 g
B) Pożyczki udzielone przez Wydział krajowy za opinią Komisyi przemysłowej, po utworzeniu stałego funduszu przemysłowego		2,820.449 „ 44 g
Straty odpisane		49.026 „ 92 „
Zostaje		2,771.422 K 52 g
Zwrócili dłużnicy		1,588.089 „ 80 „
Stan pożyczek z dniem 31. grudnia 1901		1,183.332 K 72 g
Z dawnych pożyczek j. w.		6.956 „ 83 „
Razem		1,190.289 K 55 g

II. Dochody i wydatki od roku 1887 do końca 1901:

Odsetki od dłużników	268.707 K 97 g	
„ z lokacyi	17.045 „ 39 „	
Dywidendy z udziałów i inne wpływy	32.850 „ 15 „	
Razem		318.603 „ 51 „
Koszta administracyi i podatki	24.058 K 56 g	
Straty na pożyczkach udzielonych od roku 1887	49.026 „ 92 „	
Razem		73.085 „ 48 „
Przyrost funduszu z własnych dochodów		245.518 K 03 g

III. Stan funduszu z dnia 31. grudnia roku 1901:

a) Objęte dawne aktywa po odpisaniu strat	153.891 „ 52 „
b) Z dotacyi sejmowej	1,000.000 „ — „
c) Przyrost funduszu j. w.	245.518 „ 03 „
Razem	1,399.409 K 55 g
Fundusz ten jest umieszczony:	
a) w pożyczkach u przemysłowców j. w.	1,190.289 „ 55 g
b) w akcyach i udziałach	145 000 „ — „
c) na lokacyi w Banku krajowym	64.120 „ — „
Razem j. w.	1,399.409 K 55 g

Z powyższego wynika, że:

1. Cały kapitał, powierzony przez Wysoki Sejm Wydziałowi krajowemu i Komisyi przemysłowej, jako stały fundusz przemysłowy, pozostał nienaruszony.

2. Straty poniesione znalazły zupełne pokrycie w dochodach własnych, pochodzących z odsetek od dłużników i od lokacyi, tudzież z dywidend od udziałów.

3. Po pokryciu strat pozostał jeszcze przyrost majątku w kwocie 245.518 K 3 g — a gdybyśmy jeszcze od tego potrącili straty, poniesione przed utworzeniem funduszu przemysłowego, w kwocie 68.928 kor. 64 gr. — okazałby się przyrost o 176.589 K 39 g.

Stając przed Wysokim Sejmem z wnioskiem o dalsze powiększenie funduszu przemysłowego, sądził Wydział krajowy, iż przedewszystkiem należało się przedstawić wyniki obrotu z całego okresu — w których Wysoki Sejm znajdzie zebrane sumarycznie to, co w sprawozdaniach z czynności w sprawach przemysłowych i w zamknięciach rachunków corocznie za okresy jednoroczne było Wysokiemu Sejmowi przedkładane.

Niezbędna potrzeba jednorazowego w tym roku powiększenia funduszu przemysłowego, wynika z następujących cyfr:

Podań o pożyczki niezałatwionych było z dniem 31. grudnia 1901 5 na kwotę	129.000 K
Wpłynęło w roku 1902 nowych podań 40 na kwotę .	717.300 „
Razem podań 45 na	846.300 K
Wypłacono w roku 1902 pożyczek 9 w kwocie . .	157.400 K
Promes niezrealizowanych dotąd jest 5 na . . .	63.100 „
Z ostatniego posiedzenia Komisyi przemysłowej uchwalił Wydział krajowy pożyczek 7 na	88.000 „
Razem wypłaconych i uchwalonych . .	308.500 K

Jakie będą wpływy funduszu przemysłowego w roku bieżącym, trudno obecnie ściśle określić — ale biorąc analogię z roku 1901 — przedstawiłyby się one, jak następuje:

Spłaty od dłużników wynosiły w roku 1901 . .	166.301 K 34 g
Dochód z odsetek	30.526 „ 53 „
Razem . . .	196.828 K 07 g
Zapas początkowy w roku 1902 wynosił . .	64.120 „ — „
Ogółem . . .	260.948 K 07 g

Gdyby zatem przyjąć dochody takie same jak w roku 1901 — to wraz z faktycznym zapasem początkowym nie byłoby jeszcze pokrycia na wydane dotychczas i prawomocnemi uchwałami przyrzeczone pożyczki. Zabrakłoby na nie około 42.000 kor. nie mówiąc nic o tem, że między niezałatwionemi dotąd podaniami jest jeszcze szereg takich, które bardzo na uwzględnienie zasługują. Ta niezwykle wielka liczba podań o pożyczki jest niewątpliwie objawem zwiększającego się ruchu przemysłowego w kierunku tworzenia nowych lub rozszerzania istniejących zakładów przemysłowych — a w takiej chwili odrzucanie nawet takich podań, któreby ze wszech miar na uwzględnienie zasługiwały, motywowane brakiem gotówki w funduszu przemysłowym, byłoby wręcz zaprzeczeniem celu, dla którego Wysoki Sejm przed 15 laty ofiarnie fundusz ten stworzył — udzielenia przemysłowi zachęty i poparcia. Że zaś Komisya przemysłowa jeszcze w roku ubiegłym wnosiła, ażeby Wydział krajowy zwrócił się do Wysokiego Sejmu o dalsze powiększenie funduszu przemysłowego, co Wydział krajowy w zasadzie uznał za potrzebne, ale przy ostatecznem zestawieniu preliminarza na rok 1902 skreślić musiał, nie chcąc go zamykać niedoborem — że obecnie, jak dodatkowe sprawozdanie Wydziału krajowego o budżecie na rok b. (LW. kr. 34.616/902 z dnia 12. czerwca 1902) wykazało, okoliczności tak się zmieniły, iż można bez obawy niedoboru podnieść znacznie tegoroczne wydatki — przeto wszystko przemawia za tem, ażeby w roku bieżącym dotacyę funduszu przemysłowego podnieść o kwotę, jaka w granicach uzyskanej nadwyżki i z uwzględnieniem nowych potrzeb w innych działach gospodarki krajowej jest możliwa, t. j. o kwotę 100.000 koron.

Wydział krajowy wnosi obecnie tylko takie jednorazowe podwyższenie funduszu przemysłowego, bez wniosku o wstawienie dalszych rat na jego dotacyę w latach następnych. Czyni to zaś pomimo pełnej świadomości, że i po takiem powiększeniu funduszu tego jeszcze on będzie zbyt skromny, ażeby mógł podołać temu wielkiemu zadaniu, jakie obecnie natarczywie przed nami staje: stworzenia i zasi-

lenia wielkiego przemysłu. Do tego zadania bowiem trzeba wielkich środków pieniężnych — a sprawa dostarczenia tych środków i stosownej organizacyi dla odpowiedniego ich użycia, jest jeszcze w toku studyów i nie dojrzała tak, aby już teraz można Wysokiemu Sejmowi gotowe projekty przedłożyć.

Wniosek o utworzenie silnie dotowanego oddziału przemysłowego w Banku krajowym, stawiany w zeszłorocznej sesyi sejmowej przez posła Romanowicza, i wniosek w czerwcowej sesyi Komisyi przemysłowej przez licznych członków Komisyi podpisany, a domagający się albo utworzenia takiego oddziału przemysłowego w Banku krajowym albo założenia osobnego Banku przemysłowego — są obecnie przedmiotem studyów i narad w Komitecie stałym Komisyi przemysłowej. Po otrzymaniu opinii Komisyi Wydział krajowy nie omieszka zająć się tym przedmiotem i z całą usilnością dążyć do tego, ażeby Wysoki Sejm na najbliższej sesyi otrzymał projekty już zupełnie do uchwały i do jaknajszybszego wykonania przygotowane.

Nie chcąc uchwał tych przesądzać, Wydział krajowy obecnie poprzestaje na tem, co dla zaspokojenia obecnej a naglącej potrzeby jest konieczne i wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Krajowy fundusz przemysłowy, utworzony uchwałą z dnia 22. stycznia 1887 roku — powiększony będzie o kwotę 100.000 koron — która wstawiona będzie do budżetu na rok 1902.

Z Rady Wydziału krajowego królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem krakowskiem.

Marszałek krajowy:
A. Potocki w. r.

Sprawozdawca:
Romanowicz w. r.
Członek Wydziału krajowego.

LW. 35.665/902.

We Lwowie, dnia 27. maja 1902.

Alegz. 70

Sprawozdanie

Wydziału krajowego z wnioskiem: podwyższenia gwarancyi kraju za zwrot i oprocentowanie wkładek oszczędności, powierzonych Bankowi krajowemu, z kwoty 12,000.000 koron, do kwoty łącznej ich wysokości 16,000.000 koron, tudzież odpowiedniej zmiany §. 89. al. 2 i 4 statutu Banku krajowego.

Wysoki Sejmie!

Uchwałą z dnia 24. marca 1899 r., powziętą w załatwieniu sprawozdania Komisyi bankowej, przyjął Wys. Sejm na fundusz krajowy gwarancyę za zwrot i oprocentowanie wkładek oszczędności lokowanych w Banku krajowym aż do łącznej kwoty 6,000.000 zł. w. a.

Uchwała ta, sankcyonowana przez Jego Ces. i Król. Apostolską Mość Najmiłościwszem postanowieniem z dnia 17. lipca 1899 r., zakreśla więc na teraz granicę, po za którą nie wolno Bankowi krajowemu wyjść w przyjmowaniu wkładek oszczędności od osób mających doń zaufanie i pragnących mu powierzyć swe kapitały, w myśl bowiem postanowień statutu tej instytucyi może ona przyjmować wkładki oszczędności jedynie do wysokości kwoty, za której zwrot i oprocentowanie kraj przyjął na siebie gwarancyę.

Granica ta okazuje się, jak to stwierdza uchwała Rady nadzorczej Banku krajowego z dnia 15. maja 1902 r., zakomunikowana Wydziałowi krajowemu sprawozdaniem Dyrekcyi tegoż Banku z dnia 17. maja 1902 r. L. 14.597, obecnie za niską, stan wkładek oszczędności bowiem wraz z zapadłemi odsetkami dosięgnął sumy 11,122.702 K. 26 gr., jest więc znowu bliską chwila, w której Bank byłby zmuszonym odmawiać przyjmowania wkładek dalszych.

Stan ten rzeczy powraca peryodycznie, dość tu przypomnieć dotychczas przez Wys. Sejm powzięte uchwały dotyczące gwarancyi kraju za wkładki oszczędności w Banku krajowym a tem samem zakreślające temu działowi jego działalności maksymalne granice. Uchwała z dnia 24. stycznia 1888 r. oznaczyła tę granicę na sumę 1,000.000 zł. w. a., już w r. 1893 podniósł ją Wys. Sejm uchwałą z dnia 17. maja do sumy 2,000.000 zł., w roku 1896 (uchwała z dnia 15. stycznia) podwoił tę sumę, ustanawiając kwotę 4,000.000 zł. jako tę granicę, a uchwałą z r. 1899 powołaną u wstępu niniejszego sprawozdania, podniósł ją do sumy obecnie obowiązującej: 6,000.000 zł. czyli 12,000.000 koron. W okresach mniej więcej trzechletnich zatem zachodziła potrzeba — ze względu na wzrastające zaufania sfer powierzających Bankowi krajowemu swe kapitały z jednej strony, z drugiej ze względu na wzrost czynności tej instytucyi we wszystkich działach jej czynności, wzrost wymagający zwiększenia jej kapitału obrotowego przez umożliwienie jej przyjmo-

wania wkładek oszczędności do wyższej kwoty maksymalnej, — podwyższania gwarancyi kraju za ten dział czynności Banku.

Już też w swem sprawozdaniu z dnia 14. listopada 1898 r. LW. 68.259/98 (Al. 64. Sprawozd. stenogr. z obrad sejmowych w r. 1898/9) zaznaczył Wydział krajowy, przedkładając Wys. Sejmowi wniosek podwyższenia gwarancyi kraju za wkładki oszczędności do łącznej kwoty 6,000.000 zł., iż projektuje to podwyższenie maksymalnej granicy dla wkładek nie w tem przekonaniu, jakoby granica ta na zawsze lub na długo wystarczyć miała, lecz z świadomością konieczności posunięcia jej w niedalekiej przyszłości dalej, a pragnie jedynie, podwyższając ją we wnioskach swych stopniowo, dawać Wys. Sejmowi sposobność i możność udzielania swego przyzwolenia na takie posuwanie tej granicy z każdorazowem uwzględnieniem rozwoju Banku i wzrostu jego zasobów własnych w kapitale zakładowym i rezerwowych funduszach, a zatem zawsze bez ryzykownego przeciążenia poręką kraju funduszu krajowego.

Uwagę tę musi Wydział krajowy powtórzyć także obecnie, kiedy czyniąc zadość uchwale Rady nadzorczej Banku krajowego, w uznaniu zupełnego uzasadnienia tej uchwały, przedkłada Wys. Sejmowi wniosek dalszego podwyższenia poręki kraju za wkładki oszczędności w Banku lokowane, świadom jest bowiem, że podwyższenie proponowane obecnie okaże się wkrótce, w miarę wzrostu i rozwoju Banku, niedostatecznem.

Wydział krajowy przychyla się do wspomnianej uchwały Rady nadzorczej Banku krajowego i przedkłada Wys. Sejmowi wniosek rozszerzenia o sumę 4,000.000 koron granic zakreślonych do przyjmowania wkładek, sądzi bowiem, że byłoby szkodliwem dla ogólnych interesów ekonomicznych kraju, gdyby w przyjmowaniu kapitałów obcych zapanowała stagnacya w Banku krajowym, pozbawiająca tę instytucyę możności zwiększania swego kapitału obrotowego w drodze dla tej instytucyi najdogodniejszej, otwartej dla niej dzięki zaufaniu, jakie sobie zdobyć zdołała wśród swej klienteli, a zwiększenia niezbędnego wobec ciągle rosnących zadań kredytowych Banku. Wydział krajowy nie waha się przedstawić wniosku tego, mimo zwiększonej przezeń odpowiedzialności ciążącej na funduszu krajowym, widzi bowiem zarówno w rodzaju klienteli działu wkładkowego w Banku krajowym, która, składając się w przeważnej części z instytucyi prawnych: jak gminy, towarzystwa, władze i fundusze publiczne, nie podlega panikom i nie urządza runów, dalej w warunkach obowiązujących co do wypowiedzenia wkładek, pewne i dostateczne gwarancye, tak, że Bank wskutek masowych wypowiedzeń wkładek nie będzie narażony na brak gotówki i zmuszony do uciekania się do pomocy kraju dla uczynienia zadość zobowiązaniom swym płynącym z przyjęcia wkładek. Rękojmie te zwiększają i wzmacniają: ciągle wzrastająca wysokość obrotów Banku i jego rezerw, trwały wzrost jego kapitału zakładowego, a nakoniec wypróbowane kierownictwo Banku, obu czynników tą instytucyą zarządzających: Rady nadzorczej i Dyrekcyi. Wobec tych rękojmi uczynienie zadość potrzebie, z prawidłowego rozwoju Banku płynącej, powiększenia jego kapitału obrotowego, przez umożliwienie mu przyjmowania wkładek aż do wysokości łącznej ich sumy 16,000.000 koron, nie narazi — wedle przeświadczenia Wydziału krajowego — kraju, jako dającego subsydyarną poręke za tę sumę posiadaczom książeczek wkładkowych, na żadne straty i niebezpieczeństwa.

W tem przeświadczeniu, opierając się na powyższym wywodzie i powołując tu motywa przywiedzione w swych poprzednich sprawozdaniach tego przedmiotu dotyczących, ma Wydział krajowy zaszczyt przedstawić Wysokiemu Sejmowi wniosek poniżej sformułowanej uchwały gwarancyjnej i zmiany dwu ustępów §. 89. statutu Banku krajowego, będącej koniecznem następstwem zmiany sumy, do której gwarancya kraju za wkładki oszczędności w tym Banku lokowane ma sięgać.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. Sejm Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem uchwala, co następuje:

Zwrot wkładek oszczędności, lokowanych w Banku krajowym Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, i opłatę odsetek od tychże wkładek,

poręcza posiadaczom książeczek wkładkowych przedewszystkiem Bank krajowy swojemi aktywami i funduszem rezerwowym a w dalszym rzędzie aż do wysokości (16,000.000) szesnastu milionów koron gwarantuje te wypłaty fundusz krajowy.

II. Sejm uchyla postanowienia §. 89. ustęp 2. i 4. statutu Banku krajowego w dotychczasowej osnowie a przyjmuje te postanowienia w brzmieniu następującem:

§. 89. ustęp 2. Najmniejsza wkładka wynosić może K. 10, a ogólna suma wkładek oszczędności łącznie z zapadłemi odsetkami nie może przenosić sumy 16,000.000 koron.

§. 89. ustęp 4. Zwrot wkładek oszczędności i opłatę odsetek od tychże wkładek poręcza posiadaczom książeczek wkładkowych przedewszystkiem Bank krajowy swojemi aktywami i funduszem rezerwowym, a w dalszym rzędzie (subsydyarnie) aż do wysokości szesnastu milionów koron gwarantuje te wypłaty fundusz krajowy.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:
A. Potocki w. r.

Sprawozdawca:
Dr. Tadeusz Pilat w. r.
Członek Wydziału krajowego.

L. W. 40.821/1902.

We Lwowie, dnia 17. czerwca 1902.

Aleg. 71

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie podwyższenia funduszu pożyczkowego dla spółek wodnych, powiatów i gmin.

Wysoki Sejmie!

Już w zeszłorocznem przedłożeniu melioracyjnem z d. 29 marca 1901 l. 14.141 (pag. 30) zwrócił Wydział krajowy uwagę Wysokiego Sejmu na potrzebę podwyższenia funduszu pożyczkowego dla spółek wodnych, powiatów i gmin celem ułatwienia ludności rolniczej pokrywania datków konkurencyjnych do kosztów publicznych przedsiębiorstw melioracyjnych.

Fundusz ten utworzony na podstawie uchwały Wys. Sejmu z 17. lutego 1898 l. s. 1721 wynosił z końcem grudnia 1901:

1. w udzielonych pożyczkach			999.449 K. 11 gr.
2. w zapasie kasowym			
a) w gotówce .	179.929 K. 91 gr.		
b) w efektach .	82.745 „ 52 „		262.666 „ 43 „
		Razem .	1,262.115 K. 54 gr.
Strącając z wykazanego ad 2 a) zapasu ściągnięte przez c. k. Urzędy podatkowe kwoty na administracyę spółek wodnych w sumie .			5.094 „ 62 „
okazuje się własciwy stan fund. z końcem r. 1901			1,257.020 K. 92 gr.

Z funduszu tego a raczej z wykazanego wyżej zapasu przyrzeczono już następujące pożyczki:

1. Spółce wodnej dla regulacyi Złotej Lipy . . .	67.120 K.
2. „ „ „ „ Krzemienicy . . .	117.000 „
3. gminie Mielnicz na drenowanie	28.000 „
a nadto wypłacono w ciągu roku 1902	
4. gminie Bohatkowe na wykonanie rowów osuszających .	4.460 „
Razem tedy .	216.580 K.

Po strąceniu tej kwoty pozostaje przeto do rozporządzalności Wydziału krajowego zapas 46.086 K. 43 gr.

Wobec zapewnionych już w drodze specyalnych ustaw krajowych jako też na mających się w przyszłości wykonać publicznych przedsiębiorstw melioracyjnych, tudzież wobec na coraz częściej podejmowanych przez gminy zbiorowych osuszeń i drenowań

gruntów włościańskich okazuje się powyższa suma już teraz nie wystarczającą na zaspokojenie żądań do tego funduszu skierowanych.

Przedewszystkiem zachodzi potrzeba udzielania pożyczek Spółkom wodnym, dla tych przedsiębiorstw melioracyjnych, które już przez Wysoki Sejm uchwalone zostały, mianowicie:

1. Spółce wodnej dla oszuszenia bagien łańcucko-jarosławskich, (ust. z 26. kwietnia 1893 Nr. 28. Dz. u. k.) która wpłacić winna do funduszu budowy 30% preliminowanych kosztów tj. kwotę	51.750 K.
2. Spółce wodnej dla regulacyi Nowego-Brnia z dopływami (ust. z 20. września 1901 Nr. 98. Dz. u. kr.) konkurująca również z 30% kosztów t. j. z kwotą	233.850 „
3. Spółce wodnej dla obwałowania lewego brzegu Dunajca od mostu kolejowego w Bogumiłowicach do Biskupic radłowskich, (ust. z 2. września 1895 Nr. 69. Dz. u. kr.) która uiścić ma także 30% kosztów t. j. kwotę	84.000 „
4. Spółce wodnej dla obwałowania lewego brzegu Dunajca powyżej Bogumiłowic, (ust. z 25. lipca 1901 Nr. 71. Dz. u. kr.) konkurująca z 20% kosztów t. j. z kwotą	52.000 „
5. Spółce wodnej dla regulacyi Bugu, (ust. z 9. lipca 1894 Nr. 69. Dz. u. kr.) która wpłacić ma 10% kosztów budowy t. j. kwotę	118.800 „
6. Spółce wodnej dla regulacyi środkowej sekcyi Gniłej Lipy (ust. z 19. marca 1897 Nr. 20. Dz. u. kr.) mająca uiścić 30% kosztów t. j. kwotę	207.600 „
7. Spółce wodnej dla regulacyi potoku Pustej (Radosławski) z dopływami (ust. z 11. września 1901 Nr. 92. Dz. u. kr.) 30% kosztów budowy t. j. kwotę	249.600 „
wreszcie	
8. Spółce wodnej dla regulacyi Sołotwy i Rokitny (I. rata zasiłku państwowego uchwalona w budżecie na r. 1902) 30% t. j. kwotę	111.000 „
Suma zapotrzebowania wyniesie tedy razem .	1,108.600 K.

Spółkę wodną dla obwałowania lewego brzegu Wisły w powiecie krakowskim jako też Spółkę dla obwałowania prawego brzegu Wisły między Podgórzem a Niepołomicami w powyższem zestawieniu pomijamy, gdyż uchwaliły one na pokrycie 30% datku konkurencyjnego zaciągnąć pożyczkę w obligach komunalnych Banku krajowego.

Oprócz powyżej wykazanych Spółek uwzględnić należy zapotrzebowanie dla Spółek wodnych tych przedsiębiorstw, dla których projekty ustaw Wydział krajowy Wys. Sejmowi obecnie przedkłada, mianowicie:

9. dla kolmatacyi bagien naddniestrzańskich, gdzie na Spółkę wodną przypadnie do pokrycia 20% z sumy kosztorysowej 3,800.000 K. t. j.	760.000 K.
10. dla obwałowania Wisły od Raby do Woli rogowskiej i obwałowania prawego brzegu Raby wraz z regulacyą Uszwicy i Grobki z dopływami. Spółka pokryć będzie musiała 20% kosztów na sumę 4,500.000 K. obliczonych t. j. kwotę . .	950.000 „
i 11. dla obwałowania Wisły od Niepołomic do Raby i obwałowania lewego brzegu Raby i regulacyi Drwinki z dopływami, w którem to przedsiębiorstwie Spółka wodna partycypować ma z 20% kosztów na sumę 3,481.200 K. obliczonych czyli z kwotą	696.240 „
Razem .	2,406.240 K.
Doliczając do tej kwoty wyżej podaną sumę zapotrzebowania	1,108.600 „
wypada ogólna suma	3,514.840 K.

Ta wysoka suma zapotrzebowania chociaż tylko na najbliższą przyszłość obliczonego, wobec wykazanego wyżej zasobu dyspozycyjnego w kwocie 46.086 K. skłania Wydział krajowy do przedstawienia Wysokiemu Sejmowi wniosku na podwyższenie funduszu pożyczkowego dla Spółek wodnych powiatów i gmin.

Zastanawiając się nad cyfrą podwyższenia, miał Wydział krajowy na uwadze przedewszystkiem możliwość zaciągnięcia przez Spółkę wodną pożyczki w Banku krajowym w obligach komunalnych 4% lub 4½%, z którego to kredytu, jakkolwiek drogiego, Spółki wodne w najgorszym razie przecież korzystać mogą. Dalej uwzględnić należało roczne wpływy do tego funduszu z uiszczonych rat annitetowych. Zestawiając je z czterech lat ostatnich, okazuje się:

rok	na kapitał	na odsetki	na odsetki zwłoki	Razem	
	w k o r o n a c h				
1898	47.603·50	21.769·68	3.652·90	73.026·08	
1899	31.636·44	24.284·50	1.537·64	57.458·58	
1900	44.802·53	19.802·16	3.736·73	68.341·42	
1901	93.678·39	25.818·49	4.916·45	124.413·33	Sa 323.239·41 K.

że przecięciowo wpływało do tego funduszu rocznie 80.809 K. Można tedy przyjąć, że mniej więcej o tę kwotę fundusz ten co roku zasilać się będzie.

Wreszcie miał Wydział krajowy na względzie i tę okoliczność, iż pokrycie wyżej wykazanych potrzeb nie na raz spadnie na fundusz pożyczkowy lecz odbywać się będzie zwolna z szeregiem lat, gdyż okres budowy większych robót melioracyjnych trwać będzie lat kilkanaście do dwudziestu.

Z tych powodów proponuje Wydział krajowy podwyższenie funduszu pożyczkowego tylko o jeden milion koron i rozkłada je na lat dziesięć przez wcielanie doń corocznie kwoty 100.000 koron.

Pożyczek udzielać będzie Wydział krajowy jak dotąd — najwyżej na 30 letni okres umorzenia i stosownie do uchwały Wysokiego Sejmu z 4. lutego 1895 na 3% i żądać będzie o dnieuiszczonych w terminie rat anuitetowych odsetek zwłok i w stosunku po 6%.

Na podstawie przedstawionego stany rzeczy Wydział krajowy przedstawia wniosek:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. Dla utworzonego na podstawie uchwały z dnia 17. lutego 1898 funduszu pożyczkowego dla powiatów, gmin i dla spółek wodnych Sejm wyznacza dalszą dotacyę w kwocie jednego miliona koron, która wpłynąć ma do tego funduszu w dziesięciu równych rocznych ratach począwszy od r. 1902.

II. Sejm upoważnia Wydział krajowy, ażeby co roku, aż do roku 1912 włącznie wstawia do preliminarza funduszu krajowego na ten cel kwotę 100.000 K.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:

A. Potocki w. r.

Sprawozdawca:

Dr. Tadeusz Pilat w. r.

Członek Wydziału krajowego.

LW. 40.243/902.

We Lwowie, dnia 9. czerwca 1902.

Aleg. 72

Sprawozdanie

Wydziału krajowego o kraj. zimowych szkołach rolniczych i kraj. instruktorach sadownictwa i ogrodnictwa.

Wysoki Sejmie!

Działalność zimowych szkół rolniczych, jakoteż krajowych instruktorów sadownictwa, którzy obecnie zajmują miejsce dawnych nauczycieli wędrownych, rozwijała się w roku sprawozdawczym zupełnie normalnie, nie odbiegając od kierunku ani sposobu prowadzenia, jaki w poprzednich sprawozdaniach Wydział krajowy zaznaczył.

A) Rolnicze szkoły zimowe.

Rolnicze szkoły zimowe założone zostały sposobem próby, jako nowy typ szkół, które mają młodzieży włościańskiej wyszłej ze szkół ludowych przydać w czasie zimowym, wolnym od zajęć w gospodarstwie, potrzebne w zawodzie rolniczym wiadomości, mianowicie, praktycznie pouczyć ich o wszystkiem tem, co mogłoby wpłynąć na podniesienie ich gospodarstwa, teoretycznie zaś zapoznać ich z temi wiadomościami, które są podstawą zrozumienia zasadniczych praw gospodarowania.

Nauka odbywa się tylko w miesiącach zimowych; zaczyna się z ukończeniem robót jesiennych, kończy z zaczęciem wiosennych.

Początkowe lata obydwóch tych szkół były dosyć trudne. Nieufność włościan, nie mogących na razie zrozumieć celu tych szkół, przy konieczności z drugiej strony ustawicznego zbliżenia się kierowników szkół do nich i wglądania w ich gospodarstwa wywołać musiały na razie stosunek niejasny, który dziś jednak dzięki rozumnej i oględnej pracy nauczycieli stał się już zupełnie inuym. Nauczyciele korzystali z zetknięcia się z włościanami, aby im udzielać praktycznych wskazówek, które przynosiły im materyalną korzyść, a przez to potrafili wzbudzić zaufanie do siebie i do szkół przez nich prowadzonych.

Dodatnia ta działalność rolniczych szkół zimowych zdołała też już utrwalić ich znaczenie na miejscu i wytwarza z nich ognisko wiedzy rolniczej praktycznej, do którego włościanie uczą się zdążać o pomoc i poradę w sprawach ich gospodarstwa dotyczących.

Rolnicze szkoły zimowe mają tedy znaczenie podwójne, młodszym dają naukę, starszym zaś doraźną pomoc i poradę.

W Niewiarowie jest kurs dwuletni, zastępuje on kurs dopełniający w szkole ludowej, wszystkich też uczniów uczęszczających do tej zimowej szkoły rolniczej uwalnia c. k. Rada szkolna okręgowa od obowiązku chodzenia na kurs dopełniający.

W Wojsławiu jest kurs jednoroczny, zapisać nań mogą się wszyscy, którzy umieją pisać, czytać i rachować. W samym zakresie nauki i sposobie nauczania różnica jest mała, nauki kończą się w jednym roku, drugi rok jest tylko powtórzeniem i rozszerzeniem przedmiotu.

W roku sprawozdawczym w Niewiarowie na pierwszym roku było 15 uczniów, na drugim 8 uczniów, w Wojsławiu 14 uczniów. Egzamina, szczególnie z nauk zawodowych, wypadły bardzo dobrze, odpowiedzi uczniów były jasne, znać było w nich pewne zrozumienie przedmiotu i większe nim zainteresowanie się. O skutkach praktycznych nauki tej trudno jest dziś już przesądzać. Chłopcy uczęszczający do szkoły są jeszcze bardzo młodzi, trzynasto do piętnastoletni, wpływu na gospodarstwa ojcowskie znacznego mieć nie mogą. Nie jedno z nauki nabytej w szkole z pewnością zapomną do czasu, kiedy sami zaczną gospodarować. To jednak, co im zostanie, będzie nieocenioną zdobyczą, a przedewszystkiem będzie to zrozumienie potrzeby nauki i korzyści z niej. Nie będą oni już stronić od pomocy udzielanej przez nauczycieli, ale będą pomocy tej dopraszać się, ich dzieci nie będzie potrzeba zwabiać do szkoły, bo oni nie tylko ich sami do niej wyszlą ale nawet dopytywać się będą, o czem uczono w szkole.

Oprócz tych korzyści, których owoców możemy spodziewać się dopiero w przyszłości, szkoły te przynoszą już dziś doraźny pożytek krajowi. Są to rady i pomoc udzielane przez kierowników szkół okolicznym włościanom. Rady i pomoc ta są udzielane w zimie w miarę zgłaszania się, w lecie zaś systematycznie zacząwszy od najbliższej okolicy, przedewszystkiem zaś od tych sąsiadów, których dzieci uczęszczały w zimie do szkoły. Pomoc ta jest prosta i nie wymagająca większych nakładów, polega głównie na zmianie nasienia i próbach nawozowych jak najprostszych na drobnych kawałkach gruntów włościańskich. Włościanin, którego z początku trzeba było bardzo namawiać, nim pozwolił przeprowadzić próby na swym gruncie, dziś przekonawszy się o widocznej korzyści, garnie się do szkoły i szuka jej pomocy. Tak w Niewiarowie, jak i w Wojsławiu szukanie tej pomocy nie jest jednak wyczekiwaniem bezpłatnego rozdawnictwa nawozów i nasion, prawie bez wyjątku, wszyscy, nawet najbiedniejsi włościanie zapisują za pośrednictwem kierownika szkoły w większych już ilościach nawozy i nasiona, wcale nie żałując pieniędzy, tam gdzie chodziło o lepszy towar.

Tak więc sumienna i skuteczna praca kierowników szkół tych zdołała już przełamać największą trudność, nieufność ludności. Dziś praca ich jest łatwiejszą, trzeba tylko trwać w obranym kierunku a owoce pracy tej na jaw wystąpią.

Przedsięwzięta próba, o ile rolnicze szkoły zimowe na miejscową ludność dodatnio oddziaływać będą, udała się, udanie to jednak przypisać trzeba i odpowiedniej organizacyi tychże, doskonale dostosowanej do potrzeb naszych włościan, i jeszcze w wyższej mierze pracy kierowników, którzy stojąc zdala od miejscowego życia politycznego i nie mieszając się wcale w sprawy domowe, umiejętną pracą umieli sobie zdobyć zaufanie włościan.

B) Kraj. instruktorzy ogrodnictwa i sadownictwa.

W celu podniesienia ogrodnictwa, mianowicie sadownictwa i warzywnictwa w dwóch najważniejszych punktach kraju w okolicach Lwowa i Krakowa, gdzie znaczna część ludności żyje z tych zajęć, ustanowił Wydział krajowy w myśl polecenia Wysokiego Sejmu dwie posady instruktorów, których obowiązkiem jest przez pouczanie, demonstracye, pomoc i porady wpływać na podniesienie produkcyi oraz na jej jak najracyonalniejszy
Al. 1. 2. zbyt. Dołączone */. sprawozdania pp. Witołda Traczewskiego, instruktora dla powiatu lwowskiego i dr. Stanisława Golińskiego, instruktora dla powiatu krakowskiego, przedstawiają szczegółowo ich działalność.

Różnice stanu sadownictwa i warzywnictwa w obydwóch tych powiatach wpływają bardzo na rodzaj działalności obydwóch tych inspektorów. W powiecie lwowskim p. Traczewski ma trudne zadanie rozbudzenia ruchu ogrodniczego, który będąc w bardzo pierwotnym jeszcze stanie, przy pomocy jego zaczyna się dopiero rozwijać, obejmować coraz szersze kręgi ludności oraz doskonalić głównie w tych kierunkach, których wymaga bliskość stolicy kraju.

Dr. Goliński pracując w okolicach, w których ogrodnictwo wysoko stoi, ma oprócz obowiązku rozszerzania tej wiedzy, trudne zadanie torowania zbytu i to zbytu hurtownego.

Wydział krajowy zwraca na ten kierunek działalności p. Golińskiego szczególniejszą uwagę, i uważa tenże za doniosły nie tylko dla okolicy Krakowa, ale dla całej zachodniej Galicyi. Coraz bardziej ożywiający się ruch i to w tempie bardzo przyspieszonym na polu sadowniczem w całym kraju, wymaga przedewszystkiem uregulowania zbytu produktów sadowniczych, które z każdym rokiem wzrastają tak co do ilości jak i jakości. Bliskie źródła poważnego zbytu handlowego ułatwiają wprawdzie p. Golińskiemu to zadanie na razie, trudności te jednak z czasem coraz bardziej mnożyć się będą wobec zwiększonej krajowej produkcyi i konkurencyi ościennych krajów. Wydział krajowy z uznaniem patrzy na działalność na tem polu towarzystwa ogrodniczego krakowskiego, które stara się przy pomocy p. Golińskiego przez urządzanie wystaw i targów owocowych zapoznać obcych z naszą produkcyą i ułatwiać im zakupno hurtowne owoców krajowych.

Na podstawie niniejszego sprawozdania o szkołach zimowych rolniczych w Niewiarowie i w Wojsławiu oraz o działalności kraj. instruktorów sadownictwa i ogrodnictwa, Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm uchwalić raczy:

Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego o kraj. zimowych szkołach rolniczych w Niewiarowie i w Wojsławiu oraz o działalności kraj instruktorów dla sadownictwa i ogrodnictwa w powiatach lwowskim i krakowskim.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:
A. Potocki w. r.

Sprawozdawca
Tadeusz Pilat w. r.
Członek Wydziału krajowego.

Sprawozdanie

Witołda Traczewskiego, instruktora ogrodnictwa w powiecie lwowskim.

Jak w innych latach, tak i w b. r. najwięcej czynności miałem z wiosną.

Przedewszystkiem starałem się poznać, co przynoszą włościanie na targi lwowskie z warzyw, przekonałem się bowiem, że z każdym rokiem z coraz piękniejszemi warzywami przez włościan produkowanemi spotkać się tam można. Produkcya warzyw w okolicach Lwowa, na którą od kilku lat zwracam szczególniejszą uwagę, coraz szersze przybiera rozmiary. Włościanie widząc swoje w tem zyski, coraz bardziej ulepszają i rozszerzają te kultury, przez co miasto zyskuje tak na cenie warzyw, jak na ich jakości.

Zauważyłem wprawdzie jeszcze pewne braki w doborze gatunków tychże, starałem się jednak temu zapobiedz przez sprowadzenie nasion nowszych odmian i rozdzielanie ich między włościan w tych miejscach, gdzie warzywnictwo dopiero rozwijać się zaczyna. Głównie jeździłem jednak do miejscowości, w których warzywnictwo już się znaczniej rozwinęło, a to celem przypilnowania włościan w tej intenzywniejszej już pracy, udzielania im rad i wskazówek. Do tych miejscowości należą gminy:

Krzywczyce, Zboiska, Malechów, Kleparów, Zamarstynów, Hołosko, Sichów, Laszki i Sroki.

Ponieważ groszek zielony i fasola szparagowa jest nadzwyczaj ważnym i dającym większe dochody prodnktem, przeto zwróciłem baczną uwagę na te dwa rodzaje warzyw, a widząc, że włościanie znają zaledwie parę odmian tychże, starałem się u włościan, najgorliwiej zajmujących się produkcyą tych warzyw, zrobić próbę z nowemi a im nieznanemi odmianami. Dzięki stacyi doświadczalnej botaniczno-rolniczej, która zawsze udziela mi bardzo chętnie pomocy w mojej pracy i usiłowaniach, otrzymałem 32 odmian nasienia fasoli szparagowej, a 18 odmian grochu i rozdzieliłem je do kultury między włościan w Zboiskach i Zniesieniu. Próba ta nie była bez korzyści, gdyż jak okazało się, kilka z tych odmian bardzo ładne dały rezultaty i zupełnie nadały się do kultury ogrodowej.

Z polecenia Wysokiego Wydziału krajowego otrzymałem ze szkoły rolniczej w Czernichowie i ogrodniczej w Tarnowie znaczną ilość zrazów najszlachetniejszych odmian drzew owocowych, a wiedząc z kilkuletniego doświadczenia, że rozdawanie tychże zrazów gminom lub włościanom, zachęca ich bardzo do kultury drzew owocowych, starałem się rozdać je tam, gdzie uważałem, iż włościanie będą umieli je odpowiednio w przyszłości poprowadzić. Przy rozdawaniu tych zrazów pouczałem tak teoretycznie jak i praktycznie o kulturze i o uszlachetnieniu drzew owocowych. Praca moja w tym kierunku również nie była bez korzyści, gdyż bardzo często zdarza mi się słyszeć, że włościanie chwalą się, iż z otrzymanego odemnie przed kilku laty zrazu doczekali się już owoców swej pracy. W powiecie mam kilka szkółek drzew owocowych a mianowicie: w Jaryczowie, Podliskach, Nawaryi, Porsznie, Basiówce. Szkółki te, o ile mi czas i pora pozwala, jak najczęściej odwiedzam. Zauważyć tu jednak muszę, że szkółki tam tylko dobrze się rozwijają, gdzie miejscowy nauczyciel ludowy zamiłowany jest w sadownictwie. Dowodem tego jest szkółka drzew owocowych w Nawaryi, którą wspólnie z miejscowym nauczycielem p. Husakowskim prowadzimy a z której przeszło 800 sztuk drzewek owo-

cowych między włościan okolicznych już rozdaliśmy. C. k. Rada szkolna krajowa kładzie silny obecnie nacisk na pp. nauczycieli ludowych, ażeby pracowali nie tylko w kierunku podniesienia oświaty, ale i dobrobytu u ludu, przez pouczenia w zakresie rolnictwa a w szczególności sadownictwa. Ponieważ w powiecie lwowskim inspektor szkół ludowych WP. Franciszek Howorka, już oddawna w tym kierunku pracuje i zawsze chętnie swej pomocy mi udziela, prosiłem go, o zawiadomienie mnie o odbywających się konferencyach całego grona nauczycieli ludowych, gdzie przeprowadzałem krótki kurs sadownictwa w celu zachęcenia zebranych do wspólnej ze mną pracy na tem polu.

W celu ułatwienia działalności nauczycieli szkół ludowych sprowadziłem ziarna dzikich drzew owocowych, które chętnym pp. nauczycielom rozdałem, dla produkcyi własnych zdrowych i silnych dziczek. Z rozdawnictwa tego korzystały już szkoły w Porsznie, Chruśnie, Łanach, Nawarvi, Nikonkowicach, Czerkasach, Żurawnikach itp. Za pieniądze przeznaczone przez Wysoki Wydział krajowy na cele demonstracyjne zakupiłem kilka partyj drzew owocowych jabłoni i grusz. Drzewka te w gminach, w których sadownictwo jeszcze nisko stoi, rozdałem dla zachęty bezpłatnie kilku naczelnikom, innym zaś sprzedawałem po zniżonej o $^3/_4$ cenie, gdyż wiem to z doświadczenia, że włościanie posadziwszy chociażby tylko dwa drzewka, starają się braki uzupełnić własną produkcyą lub nabytemi drzewkami.

W gminach oddalonych od miasta Lwowa, a zajmujących się więcej produkcyą zbóż, aniżeli ogrodnictwem, zwracałem główną uwagę na dobór nasienia i w tym kierunku przychodziłem z pomocą gminom, starając się, by mogły otrzymać tanio nową i lepszą odmianę.

W tym celu prosiłem Dyrekcyę Akademii rolniczej w Dublanach, Zarząd dóbr księstwa Sapiehów, Zarząd dóbr w Leśniowicach, aby włościanom, którzy posiadali odemnie kwity, odstępowano po zniżonej cenie nową a im nie znaną jeszcze odmianę zboża. Z tej dogodności korzystały również i inne gminy, jak np. Polanka, Leśniowice, Hermanów, Zuchorzyce, Biłka, Zawadów, Zaszków itd. W tej samej sprawie stacya doświadczalna botaniczno-rolnicza udzieliła mi znacznej pomocy, dając mi do prób bardzo ładną wysoko litewską pszenicę i żyta „Petkus“, które to ziarna rozdawałem włościanom w Maliczkowicach i w Siemianówce. Chcąc zachęcić włościan do używania zielonych nawozów zakupiłem 200 kg. niebieskiego łubinu, który dałem naczelnikowi gmin i jednemu z włościan w Czerepinie, celem przeprowadzenia prób z tymże. Zarazem umówiłem się z fabryką sztucznych nawozów dawniej Wanga, która z opustem 5% od ceny, dla włościan posiadających odemnie rekomendacye zobowiązała się sprzedawać nawozy sztuczne. Akcyę w tym kierunku co do używania nawozów sztucznych uważam za bardzo wskazaną, gdyż te tutaj są jeszcze bardzo mało znane, a bardzo są skuteczne.

Wiele czasu zajmuje mi stosunek z władzami rządowemi, które zwracają się do mnie po informacye, i odpowiedzi na korespondencye gmin lub poszczególnych właścicieli dóbr i włościan, którzy się odnoszą do mnie w rozmaitych sprawach rolniczych. Zaznaczyć też muszę, że Starostwo lwowskie działalność mą usilnie popiera przez publikacyę odezw mych w tygodniku urzędowym, oraz wzywając mnie na sesyę wójtów, gdzie sprawy tyczące się gospodarstwa i sadownictwa naczelnikom gmin przedkładam.

Dzięki też c. k. Starostwu i pomocy Wysokiego Wydziału krajowego przeprowadziłem w b. roku akcye tępienia myszy w powiecie, które w znacznych ilościach, w rozmaitych miejscach się pojawiły.

Ze względu na to, że cebula w powiecie lwowskim, a zwłaszcza w okolicy Szczerca jest jedną z warzyw przez włościan na wielką skalę uprawianą, przy pomocy i staraniu botanicznej stacyi doświadczalnej, robiłem próbę z odmianami cebuli w Leśniowicach.

W końcu nadmienić muszę, iż na wezwanie Rady powiatowej gródeckiej przeprowadziłem wobec reprezentantów władz rządowych i autonomicznych, krótki kurs sadownictwa dla włościan, przy sposobności rozdawnictwa między słuchaczy drzewek, owocowych. Włościanie nader licznie zgromadzeni z uznaniem podziękowali mi za pouczania prosząc usilnie, aby Wysoki Wydział kraj. działalność mą i na ten powiat rozszerzył.

C. k. Galicyjskiemu Towarzystwu gospodarskiemu byłem pomocny przy zakładaniu u włościan chlewni rasy „Jorkshire“.

We Lwowie dnia 4. grudnia 1901.

Sprawozdanie

Dr. Stanisława Golińskiego, instruktora ogrodnictwa w powiecie krakowskim.

A. Pierwszem i najgłówniejszem zadaniem mojem było zbadanie tego powiatu. W tym celu zwiedziłem następujące miejscowości w okresie czasu od 1. lipca 1900 roku do 1. stycznia 1901 roku, podając w miesięcznych sprawozdaniach charakterystykę każdej z tych miejscowości:

Przegorzały, Bielany, Piekary, Ściejowice, Rączna, Olszanica, Chełm, Zakamycze, Wola Justowska, Balice, Burów, Mydlniki, Zabierzów, Bronowice małe, Bronowice wielkie, Brzezie, Ujazd, Karniowice, Bolechowice, Kaczorówka, Olsza, Dąbie, Czarna wieś, Łobzów.

Kaszów, Liszki, Nowa wieś szlachecka, Przeginia duchowna, Przeginia narodowa, Czernichów, Czernichówek, Wyżrał, Tonie, Czyżyny, Łęg, Bieńczyce, Prusy, Raciborowice, Zastów, Batowice, Dziekanowice, Mogiła, Kopań, Pleszów, Branice, Stryjów, Wyciąże, Przylasek rusiecki, Ruszcza, Wadów, Dojazdów, Giebułtów, Lubocza.

Aleksandrowice, Morawica, Chrosno, Czułów, Czułówek, Mników, Dziady, Karniów, Wróżenice, Węgrzynowice, Górka kościelnicka, Czulice, Kościelniki, Kamień, Piaski, Rusocice, Kłokoczyn, Węgrzce, Bosutów, Boleń, Wolica, Cło, Kobylany, Więckowice, Rząska, Plecionka, Podchruście, Modlniczka, Modlnica, Tomaszowice, Pękowice, Trojanowice, Trojadyn, Zielonki, Bibice, Witkowice, Górka narodowa, Prądnik biały, Dąbrowa, Wołowice.

B. Pogadanki i pouczenia w powiecie krakowskim oparte na zebranym przy zwiedzaniu materyale objęte są w poniżej podanej tabelce:

Data	L. b.	Miejscowość	Ilość słuchaczy	Uwagi czynione przez słuchaczy.
31. stycznia	1.	Bolechowice	73.	Zapytywano o sadzenie drzew, o niepłodność wiszeń i czereśni, o dobre odmiany i o ul praktyczny a prosty.
4. lutego	2.	Raciborowice	14.	Pytano o przeszczepianie i proszono o zrazy grusz do przeszczepiania.
7. lutego	3.	Balice	36.	Pytano o sadzenie drzew i o odstępy, w jakich sadzić należy.

Data	L. b.	Miejscowość	Ilość słuchaczy	Uwagi czynione przez słuchaczy.
9. lutego	4.	Rybna	58.	Pytano o sadzenie drzew owocowych.
11. lutego	5.	Bieńczyce	49.	Pytano o sadzenie drzew owocowych i o hodowlę truskawek.
13. lutego	6.	Rusocice	38.	Pytano o żywopłoty.
16. lutego	7.	Wola Justowska	37.	Pytano o cięcie krzewów, o formowanie koron, a także o cięcie drzew karłowych.
25. lutego	8.	Wyciąże	47.	Pytano o sadzenie drzew owocowych, o odmiany owocowe.
27. lutego	9.	Bronowice małe	51.	Pytano o hodowlę i odmiany wczesnych kartofli.
28. lutego	10.	Dojazdów	47.	Pytano o siew nasion owocowych (a także o niepłodność akacyi), zapytywano, jak zaradzić pęknięciom od mrozu, jak przerzedzać i poprawić koronę młodych drzew, jak szczepić śliwy i wiśnie.
6. marca	11.	Mogiła	30.	Pytano o źródła, gdzie można zakupić drzewka owocowe i o kulturę agrestu i porzeczek.
7. marca	12.	Kościelniki	37.	Pytano o hodowlę agrestu i ogławianie wierzb.
9. marca	13.	Rączna	16.	Pytano o hodowlę wisień i odmiany.
13. marca	14.	Zabierzów	20.	Pytano o hodowlę warzyw.
14. marca	15.	Lubocza	27.	Pytano o zakupno drzewek owocowych.
24. marca	16.	Przegorzały	25.	Pytano o odmiany śliw wielkoowocowych, o ich szczepienie i o hodowlę fasoli i grochów.

C. Zajmowałem się przestudyowaniem lub opracowaniem następujących kwestyi:

1. Ułożyłem typową pogadankę „o pielęgnowaniu sadów“ dla pouczeń w powiecie krakowskim.
2. Opracowałem nadesłany mi materyał w formie odpowiedzi na kwestyonaryusz odmian drzew owocowych polecanych dla strefy I-ej.
3. Zestawiłem regulamin dla sadów gminnych.
4. Ułożyłem i obmyśliłem konkurs ogrodów szkolnych. (21. maja 1901 r.)
5. Zorganizowałem wystawę prac kierowników szkół ludowych (wraz z poprzednim konkursem z 21. maja 1901 roku).
6. Ułożyłem program kursu przerobów owocowych dla Bochni.
7. Wypracowałem regulamin sprzedaży truskawek.

8. Ułożyłem i wysłałem odezwy do wójtów w sprawie sadzenia i zakupna drzew owocowych.
9. Ułożyłem katalog dla wystawy prac nauczycieli ludowych.
10. Ułożyłem katalog dla wystawy ogrodniczej we Wiedniu.
11. Ułożyłem kwestyonaryusz ogrodniczy dla nauczycieli ludowych.
12. Ułożyłem kwestyonaryusz ogrodniczy dla większych ogrodów i sadów.
13. Układałem spisy i szematy tyczące się dowozu i wywozu owoców i warzyw.
14. Zająłem się zbieraniem cen targowych na rynku krakowskim, podając je co miesiąc w „Ogrodnictwie".
15. Badałem handlowe stosunki na Szląsku pruskim w dziedzinie warzywnictwa i sadownictwa, zebrałem odnośne dane i adresy najważniejszych firm we Wrocławiu, Katowicach, Myślenicach i Oświęcimiu.
16. Ułożyłem odezwę i zająłem się ankietą, dotyczącą kupna w stanie świeżym i przerobów owocowych, a także i warzywnych.
17. Zająłem się zorganizowaniem handlu ogrodniczego między Krakowem a Zakopanem.
18. Zająłem się zorganizowaniem targu owocowego w Krakowie.

D. W ciągu tego czasu zająłem się organizacyą następujących wystaw i kursów:

I. Wystawy.

a) Obesłanie działu austryackiego na wszechświatowej wystawie Paryskiej (1900 r.) doborem jabłek, dającym pojęcie o naszej produkcyi owocowej w Galicyi (wystawa zbiorowa). Za pracę tę otrzymałem medal bronzowy współpracownictwa.
b) Zająłem się zorganizowaniem i urządzeniem wystawy prac kierowników szkół ludowych, która się odbyła w maju (21.) 1901 r.
c) Wziąłem udział w urządzaniu wystawy ogrodniczej w Wadowicach.
d) Zorganizowałem dział Galicyjski warzywniczo-owocowy na państwowej wystawie ogrodniczej we Wiedniu 1901 r., za organizacyę wystawy tej otrzymałem medal.

II. Kursa.

a) Zorganizowałem kurs przerobów owocowych w Krakowie 1900 r. 10—13 października (było 93 słuchaczy).
b) Kurs przerobów owocowych w Bochni 1901 r. 10 lipca (było 76 słuchaczy).

Po za tem zwiedziłem wystawę ogrodniczą w Tarnowie, następnie brałem udział w wystawie urządzonej przez nauczycieli ludowych w Skawinie (obie w roku 1900), a także na wystawie warzywnej urządzonej z powodu zjazdu kółek rolniczych powiatu bocheńskiego w Ujściu Solnem.

E. Po za powiatem krakowskim występowałem z następującemi pouczeniami lub odczytami.

1. W Skawinie podczas zjazdu kierowników szkół na wystawkę owocową przemawiałem na temat: „O szkodliwości zbyt licznych odmian owocowych w naszych sadach".
2. Na walnem posiedzeniu Towarzystwa ogrodniczego w Wadowicach przemawiałem na temat: „Uregulowania sprzedaży owoców."
3. Uczestniczyłem w kursie wiosennym i letnim urządzonym przez Tow. ogrodnicze w Krakowie dla nauczycieli ludowych, jako wykładający teoryę i kierujący praktyką (do spółki z p. Insp. Brzezińskim).
4. Wykładałem na kursach wieczornych ogrodnictwa w Krakowie „O Glebie i nawozach".
5. Na zjeździe kółek rolniczych w Ujściu solnem mówiłem na temat: „O potrzebie ujednostajnienia odmian warzyw".
6. Przy zawiązywaniu się spółki ogrodniczej zainicyowanej przez Tarnowskie Towarzystwo ogrodnicze dawałem wskazówki i wyjaśnienia co do handlu owocami i produktami z nich wytworzonemi.

F. W następujących kwestyach byłem przez strony lub urzędy powoływany.

1. Przez gminę Dojazdów w sprawie obsadzenia pastwiska gminnego drzewami owocowemi, co okazało się dla miejscowych warunków niepraktycznem.

2. Przez wydział kółek rolniczych w Myślenicach powołany zostałem do Pcimia, aby orzec, jakie są warunki na założenie powiatowych szkółek w tej gminie. Zbadawszy sprawę na miejscu, poradziłem zaniechać myśli zakładania szkółki drzew owocowych na tak małą skalę.
3. Przez wydział rady powiatowej limanowskiej wezwany wyjaśniłem szkodliwość małych szkółek drzew owocowych i przedstawiłem, jak należy ująć sadownictwo w tym powiecie.
4. Przez ks. Proboszcza Ratowskiego wezwany do domu karnego w Wiśniczu, tam na miejscu dałem odpowiednie wskazówski.
5. Przez Wys. Wydział krajowy zawezwany udałem się do szkoły ludowej w Dąbiu, aby wydać opinię o szłuszności potrzeb przez tamtejszego kierownika podanych.
6. Przez radę powiatową krakowską wezwany zostałem w celu zbadania stanu szkółki drzew owocowych w Bolechowicach, na którą Rada powiatowa wyasygnowała 100 K.
7. Zawezwany byłem przez p. Bohusza do Tomaszowic w sprawie sadu.
8. Przez p. Fischera do Bronowic wielkich w sprawie szparagów.
9. Przez p. Prof. Cybulskiego do Prochowni pod Krzeszowicami w sprawie sadu i ogrodu warzywnego.
10. Przez p. Prof. Bujwida do Czasławia w sprawie sadu i szkółek drzew owocowych.
11. Przez p. Prof. Kostaneckiego w Krakowie w sprawie firm ogrodniczych.
12. Przez Radę Szkolną Okręgową w sprawie ogrodu szkolnego w Modlnicy.

G. Poza tem r a d z a s i ę g a n o u mnie ustnie lub pisemnie w następujących wypadkach.

1. P. Nowak zapytywał, co do handlu owocowego i warzywnego w Zakopanem i otrzymał spis producentów mogących tam dostarczać.
2. P. Herman Schäffer z Wrocławia informował się co do dostawy malin „en gros“ i otrzymał adresy odnośnych firm.
3. P. K. Bzowski z Żerosławic otrzymał na swe żądanie spis nasion warzyw, które należy sprowadzić od Vilmorin & Andrieux z Paryża, które od Dippego z Quedlinburga, a na koniec które od L. Freegego z Krakowa.
4. P. Danielowi z Wadowic posłałem objaśnienie co do suszarni.
5. Zestawienie odmian dla prywatnego sadu w Kryspinowie.

H. Za mem pośrednictwem r o z d a n o l u b u ł a t w i o n o z a k u p n o.

I. Rozsady warzyw.

1) Dr. Skrzyński z Karniowa.
2) Kościółek z Bielan.
3) J. Drewnowski z Dojazdowa.
4) L. Urbański ze Stryjowa.
5) Rusinek z Raciborowic.
6) Paweł Franczak z Prus.
7) F. Wójcik z Wyciąż.
8) W. Madyga z Czułowa.
9) J. Jarzyna z Bosutowa.
10) I. Prochal z Zielonek.
11) Ks. Michalik z Zielonek.
12) Wirtel z Bronowic wielkich.
13) Tetmayer z Bronowic małych.
14) Raźny z Raciborowic.
15) M. Szydło z Wadowa.
16) Jan Zięba z Łuczanowic.
17) J. Okulczyk z Kościelnik.
18) Maciaszek z Luboczy.
19) W. Kapusta z Jeziorzan.
20) Sykutowska z Rusocic.
21) Stachowski z Rybnej.
22) Wł. Kołodziejczyk z Łobzowa.
23) Cholewka z Bronowic małych.
24) Slusarczyk z Witkowic.

25) Sendera z Rybnej.
26) Kańka z Giebułtowa.
27) Łowczowski z Bieńczyc.
28) Korczyński z Radziszowa.

II. Kartofle, nasiona grochu, marchwi i t. p.

1) Pietrzyk z Bronowic małych.
2) Cholewka z Bronowic małych.
3) Jan Sędor z Branic.
4) Pierchała z Balic.
5) Jan Haber z Chrosna.
6) Ks. Michalik z Zielonek.
7) A. Kossowski z Bronowic wielkich.
8) Kańka z Balic.

III. Drzewka owocowe, dziczki i t. p.

1) Wach z Mogiły.
2) Kaź. Piaseczny z Mogiły.
3) Rzeszowski z Jaworzna.
4) Kopeć z Kwaczały.
5) J. Okulczyk z Kościelnik.
6) Madej z Bolechowic.

IV. Zrazy do szczepienia lub przeszczepiania.

1) L. Urbański z Branic.
2) Ćwiok z Wojaszówki.
3) Kopeć z Kwaczały.
4) Madej z Bolechowic.

Kraków dnia 11. grudnia 1901 r.

LW. 39709/902.

We Lwowie, dnia 9. czerwca 1902.

Aleg. 73

Sprawozdanie

Wydziału krajowego o krajowej szkole ogrodniczej w Tarnowie za r. 1900|901.

Wysoki Sejmie!

Zeszłoroczne sprawozdanie Wydziału krajowego o kraj. szkole ogrodniczej w Tarnowie raczył Wysoki Sejm przyjąć do wiadomości uchwałą z dnia 24. czerwca 1901, przyczem komisya gospodarstwa krajowego wyraziła przekonanie, że koniecznemby było postarać się w najbliższej przyszłości o powiększenie ogrodu szkolnego, posiadającego obecnie zaledwie 3 morgi, gdyż od tego zawisłym jest w wysokim stopniu dalszy rozwój tej szkoły. To też przy sposobności lustracyi szkoły tarnowskiej Szef Dep. III. porozumiewał się w tej sprawie z burmistrzem m. Tarnowa Dr. Rogoyskim i otrzymał zapewnienie, że gmina tamtejsza będzie gotową dla użytku szkoły odstąpić bezinteresownie około 5 morgów, położonych w bezpośredniem sąsiedztwie ogrodu szkolnego; Wydział krajowy nie wątpi zatem, że w bliskiej przyszłości uda mu się rozszerzyć dzierżawę o tę dalszą przestrzeń, z czem łączyć się będzie niezbędny wydatek na ogrodzenie, będący głównym szkopułem, dla którego tej sprawy dotąd nie załatwiono. Krajowa szkoła ogrodnicza w Tarnowie, przyszedłszy w ten sposób w posiadanie ogrodu odpowiadającego jej potrzebom, posiądzie temsamem główny warunek decydujący o utrwaleniu jej bytu w tej miejscowości, w szczególności zaś o podniesieniu jej własnych dochodów.

Skutkiem powiększenia ogrodu zyska szkoła tarnowska nie tylko dostateczny objekt dla demonstracyi i robót praktycznych, ale niemniej będzie mogła rozszerzyć znacznie szkółkę drzewek owocowych przeznaczonych na zbyt; zauważyć bowiem należy, że popyt za drzewkami z tamtejszej szkoły wzrasta z roku na rok, a obecna produkcya około 1000 szczepów rocznie, wystarcza zaledwie na zaspokojenie małej cząstki tego zapotrzebowania. Zwłaszcza skutkiem udziału szkoły w ostatnich wystawach ogrodniczych we Lwowie, w Krakowie i w Wiedniu, produkty przez nią wystawione, nie tylko zyskały bardzo zaszczytne uznanie znawców, ale niemniej i szersze zainteresowanie się publiczności. Tak n. p. po jesiennej wystawie wiedeńskiej Dyrekcya szkoły otrzymała bardzo wiele zgłoszeń z po za granic kraju, o dostarczenie większych ilości produktów ogrodowych, niestety, żądaniom tym nie mogła zadość uczynić.

W przyszłości, skoro ogród szkolny zostanie powiększony do 8 morgów, w pierwszym rzędzie będzie mogła szkoła tarnowska podnieść znacznie swoją produkcyę drzewek owocowych co najmniej do 5-ciu lub 8.000 sztuk. W następstwie tego i dochód z ogrodu szkolnego podnieść się może kilkakrotnie i w krótkim przeciągu czasu niewątpliwie pokryje koszta oparkanienia nowo nabytego ogrodu. Należy bowiem nadmienić, że dziś, ze stosunkowo bardzo niewielkiego kawałka ogrodu, który przedewszystkiem wyzyskany być musi do demonstracyi nauki szkolnej, dochód ze sprzedaży produktów ogrodowych jest już dość znaczny i z roku na rok wzrasta, jak świadczą zamknięcia rachunkowe z kilku ostatnich lat. Mianowicie sprzedano z ogrodu kraj. szkoły tarnowskiej produktów:

w roku	1896/7	za kwotę	1.147	K.
„	1897/8	„ „	1.554	„
„	1898/9	„ „	2.078	„
„	1899/900	„ „	1.767	„
„	1900/901	„ „	2.204	„

czyli w przecięciu z ostatniego pięciolecia sprzedawano płodów rocznie za 1750 K.

Stwierdzić należy, że dziś już szkoła tarnowska dodatnio oddziaływa na podniesienie się sadownictwa w okolicach Tarnowa, że tylko wspomnimy na tem miejscu o pożytecznej działalności Towarzystwa ogrodniczego w Tarnowie, które zawiązane zostało i rozwija się przy czynnym współudziale nauczycieli tamtejszej szkoły.

Dla wzmocnienia i utrwalenia skutecznej działalności szkoły tarnowskiej zachodzi pilna potrzeba gruntownego uporządkowania budynków mieszczących szkołę. Potrzeba tych budowli istniała już z dawna, a tylko dlatego była dotąd z roku na rok odwlekaną, gdyż na dotychczasowej przestrzeni nie było wskazanem uskuteczniać większych wkładów, a pewności nie było, czy się uda powiększyć ogród szkolny.

Przystępując do uporządkowania budynków szkoły tarnowskiej, Wydział krajowy musiał wziąć pod rozwagę, że budynki te nie leżą w ogrodzie samym, ale na parceli oddalonej od ogrodu o paręset kroków. Zaprzeczyć się nie da, że takie oddzielenie budynków od ogrodu jest z wielu względów niedogodne, gdyby więc zachodziła potrzeba postawienia wszystkich nowych budynków, Wydział krajowy bez wachania oświadczyłby się za postawieniem ich w obrębie ogrodu, skoro jednak tej potrzeby nie ma, a wystarczy dobudować tylko niezbędne części, wskazanem ze względów finansowych jest nie przenosić zakładu. Tem łatwiej zaś było Wydziałowi krajowemu oświadczyć się za wykonaniem drugiego projektu, że oddalenie budynków zakładowych od ogrodu, o jakiem wyżej była mowa, nie jest znowu tak znaczne, aby na tem ucierpieć mogła sprężystość administracyi i dozór nad robotami w ogrodzie. Wreszcie i ta okoliczność przemawia za projektem pozostawienia budynków na dotychczasowej parceli, że przez to nie uszczupli się ogrodu, podczas gdy w przeciwnym razie zajęto by dość znaczny kawałek pod parcelę budowlaną.

Co się tyczy budowli, jakie mają być wykonane w krajowej szkole tarnowskiej, to Wydział krajowy po zbadaniu stanu obecnych budynków na miejscu, nabrał przekonania: że nowy budynek szkolny jest jeszcze w dobrym stanie, że można na nim dobudować piętro i pomieścić w nim wszystkie ubikacye szkolne, sypialnie dla uczniów i pomieszkanie kierownika szkoły. Natomiast stary dom administracyjny, zniszczony przez grzyb, pomimo wykonanych adaptacyi jest już nie do użycia. W budynku tym sypialnia mieszcząca w jednej niskiej, zagrzybionej ubikacyi łóżka dwudziestu kilku uczniów nie może żadną miarą pozostać nadal. Cały budynek musi być zniesiony, a na jego miejsce wybudowany nowy parterowy budynek, mieszczący jadalnię, kuchnię, spiżarnię, pralnię i pokój dla gospodyni.

Z polecenia Wydziału krajowego architekt p. Kamieniobrodzki wykonał plany tych budowli wraz ze szczegółowym kosztorysem, opiewającym na łączną kwotę 34.000 K. Mianowicie koszta tych robót obliczone są:

1)	w budynku szkolnym na	20.000 K
2)	w budynku administracyjnym na	13.200 „
3)	140 m. b. ogrodzenia	700 „
4)	adaptacya szop	100 „

Ponadto polecił Wydział krajowy inż. Vetulaniemu wygotować projekt osuszenia budynków kraj. szkoły ogrodniczej, celem zabezpieczenia ich na przyszłość przed szkodliwem działaniem wilgoci, a koszta tego odrenowania obliczone zostały na kwotę 800 K.

Łącznie zatem uprasza Wydział krajowy we wniosku II. Wysoki Sejm kredyt w kwocie 34.800 K na wykonanie budowli w krajowej szkole ogrodniczej w Tarnowie, we wniosku zaś III. domaga się od c. k. Rządu subwencyi na ten cel w wysokości 50% rzeczywistych kosztów, jakie te budowle pociągną za sobą.

Aleg. W załączeniu, jako osobny alegat, przedkładamy szczegółowe sprawozdanie Dyrekcyi o szkole, z którego widać, że zakład ten w ciągu ubiegłego roku szkolnego rozwijał się normalnie, miał taką ilość uczniów, jaką szkoła pomieścić może, a na podstawie inspekcyi i przy sposobności egzaminów przekonał się Wydział krajowy o należytych postępach uczni w naukach i o porządku, jaki w tym zakładzie panuje.

Raczy zatem Wysoki Sejm uchwalić:

I. Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego o krajowej szkole ogrodniczej w Tarnowie.

II. Sejm otwiera Wydziałowi krajowemu kredyt do wysokości 34.800 K na koszta budowli piętra w gmachu szkolnym kraj. szkoły ogrodniczej w Tarnowie, na wybudowanie nowego domu administracyjnego i na koszta osuszenia terenu pod tymi budowlami. Kredyt ten należy wstawić do budżetu na r. 1903.

III. Sejm wzywa c. k. Rząd, aby się przyczynił do kosztów budowy, które mają być wykonane w kraj. szkole ogrodniczej w Tarnowie subwencyą z. funduszów państwowych w wysokości 50%.

Z Rady Wydziału kraj. Król. Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Ks. Krakowskiem.

Marszałek krajowy

A. Potocki *w. r.*

Sprawozdawca:

Dr. Tadeusz Pilat *w. r.*

Członek Wydziału krajowego.

Sprawozdanie

Dyrekcyi krajowej szkoły ogrodniczej w Tarnowie za rok szkolny 1900|1901.

I. Ogólne wiadomości o szkole.

Celem krajowej szkoły ogrodniczej w Tarnowie jest wykształcenie ogrodników, uzdolnionych do prowadzenia ogrodów wiejskich, do czego dąży szkoła nietylko przez udzielanie wychowankom swoim zawodowej wiedzy, ale także przez uzupełnienie i ugruntowanie wykształcenia ogólnego, jakie ze szkoły ludowej przynoszą, jakoteż przez pielęgnowanie ich strony moralnej i religijnej.

Do szkoły może być przyjęty każdy kandydat, który:

1) wykaże, iż ukończył z dniem przyjęcia przynajmniej 15. rok życia, odbył z dobrym postępem obowiązkową naukę w szkole ludowej, jest fizycznie i umysłowo zdrów i nienagannych obyczajów.

2) w terminie przez Dyrekcyę oznaczonym, złoży egzamin wstępny, służący do ocenienia, czy kandydat w ogóle jest dostatecznie rozwinięty, aby mógł korzystać z nauk w szkole tej udzielanych.

Kandydaci, którzy odbyli przynajmniej jednoroczną praktykę ogrodniczą, a czynią zadość wyżej wymienionym warunkom, mają pierwszeństwo do przyjęcia.

Koszta utrzymania ucznia w zakładzie wynoszą 330 koron rocznie, za co otrzymuje mieszkanie, pościel, wikt, światło, pranie i ubranie, oprócz bielizny i obuwia, w które każdy wstępujący do zakładu zaopatrzony być powinien dostatecznie z domu.

Synowie ubogich rodziców mogą być przyjęci na koszt funduszu krajowego.

Nauka trwa 3 lata, a rok szkolny rozpoczyna się z początkiem kwietnia każdego roku.

Przy końcu każdego półrocza szkolnego składają uczniowie egzamin ze wszystkich nauk udzielanych w tym czasie, jakoteż z nabytej wprawy w wykonywaniu czynności zawodowych.

O wyniku egzaminu zawiadamia kierownik szkoły listownie rodziców lub opiekunów każdego ucznia.

Uczeń, który przy egzaminie rocznym nie otrzymał przynajmniej dostatecznego postępu z każdego przedmiotu nauki, nie może przejść na rok wyższy. Pozwolenia do powtarzania zaniedbanego roku może udzielić Wydział krajowy na przedstawienie kierownika szkoły, jeżeli uczeń wytrwałą pracą i wzorowem zachowaniem się na to zasługuje.

Po ukończeniu całego trzechletniego kursu nauk, zdaje każdy uczeń egzamin końcowy czyli główny z całości nauk zawodowych przed osobną komisyą egzaminacyjną, a w razie pomyślnego wyniku tego egzaminu otrzymuje świadectwo „ukończonych nauk“, wystawione według wzoru przez Wydział krajowy zatwierdzonego. Jeżeli zaś uczeń egzaminu tego z postępem przynajmniej dostatecznym nie złoży, otrzymuje świadectwo odbycia całego kursu ze stopniem niedostatecznym. Innych świadectw szkoła nie wydaje.

II. Skład grona nauczycielskiego.

1. Kierownik zakładu i nauczyciel fachowy, Wojciech Maciaszek uczył sadownictwa, warzywnictwa, kwieciarstwa szklarniowego, uprawy chmielu, uprawy wikliny koszykarskiej i pszczelnictwa.

2. Katecheta ks. Józef Kaliciński — udzielał nauki religii.

3. Nauczyciel fachowy, Antoni Kurowski — uczył kwieciarstwa gruntowego, hodowli drzew i krzewów ozdobnych, botaniki ogrodniczej, ogólnych zasad ogrodnictwa i zoologii, zastosowanej do ogólnych potrzeb ogrodnictwa.

4. Nauczyciel do nauk ogólnie kształcących, Wiktor Tabeau — uczył języka polskiego i niemieckiego, arytmetyki i geometryi, geografii i historyi polskiej, fizyki i chemii w zastosowaniu do ogrodnictwa, rysunków, kaligrafii, miernictwa i niwelacyi.

5. Instruktor Paweł Szczur, a później Stanisław Stączek — dozorował uczniów w zakładzie i podczas zajęć praktycznych.

III. Nauki w szkole udzielane.

Nauka jest teoretyczna i praktyczna i obejmuje następujące przedmioty:

a) z nauk ogólnie kształcących i podstawowych:

1. religia, 2. język polski, 3. język niemiecki, 4. arytmetyka i geometrya, 5. geografia i historya, 6. fizyka, 7. chemia, 8. botanika ogólna i szczegółowa, 9. rysunki, 10. praktyczne miernictwo i niwelacya, 11. zoologia, 12. kaligrafia.

b) z nauk zawodowych:

1. ogólne zasady ogrodnictwa, 2. warzywnictwo, 3. sadownictwo, 4. kwieciarstwo gruntowe i szklarniowe, 5. hodowla drzew i krzewów ozdobnych, 6. zasady zakładania i utrzymywania ogrodów.

c) z nauk pomocniczych:

1. uprawa chmielu, 2. uprawa wikliny koszykarskiej, 3. pszczelnictwo.

Nauka teoretyczna odbywa się w izbach szkolnych i bywa popieraną demonstracyami w szkole i w ogrodzie. Nauka przedmiotów zawodowych i pomocniczych bywa zawsze demonstrowaną w ogrodzie i stwierdzaną licznymi przykładami tak podczas ćwiczeń praktycznych w ogrodach szkolnych jak i w ogrodzie miejskim, jakoteż w ogrodach prywatnych, do których uczniowie od czasu do czasu odbywają wycieczki.

Podręczników używają uczniowie tylko przy nauce przedmiotów ogólnie kształcących i podstawowych (z wyjątkiem fizyki, chemii i botaniki), nauk zawodowych i pomocniczych uczą się uczniowie z wykładu nauczyciela, który w sposób możliwie najzrozumialszy i treściwy nauki udziela a przy powtarzaniach i demonstracyach według potrzeby uzupełnia i objaśnia.

Naukę praktyczną pobierali uczniowie przedewszystkiem w ogrodach szkolnych, a w ogrodzie miejskim i ogrodach prywatnych, o ile dostarczały materyału potrzebnego do nauki, a którego ogród szkolny na razie dostarczyć nie mógł.

W ogrodach szkolnych uczyli się uczniowie praktycznie przyrządzania kompostów, uprawy ziemi, rozmnażania, uprawy i przechowywania roślin warzywnych i produkcyi nasion, dalej rozmnażania, uprawy i hodowli drzew i krzewów owocowych i ozdobnych, oraz prowadzenia drzew w formach karłowatych, uprawy gruntowych roślin kwiatowych, uprawy chmielu, wikliny koszykarskiej i pszczelnictwa, wreszcie rozmnażania i hodowli roślin szklarniowych, utrzymywania trawników, wysadzania kląbów i kwiatników kobiercowych.

Nauka teoretyczna bywa udzielaną w szkole przedewszystkiem w okresie zimowym. W okresie letnim, w którym uczniowie głównie nauką praktyczną są zajęci,

odbywa się nauka teoretyczna tylko z przedmiotów w ogóle kształcących i podstawowych, co szczegółowo poniżej jest uwidocznione.

A) W okresie letnim (od 1. kwietnia do 30. września) udzielano następujących przedmiotów.

Nauczyciel	Przedmiot nauki	Tygodniowo			Razem
		I	II	III	
Katech. ks. J. Kaliciński Kierownik W. Maciaszek Nauczyciel fach. A. Kurowski Nauczyciel W. Tebeau	Religia	1	1	1	3
	Sprawozdania tygodniowe	1	1	1	1
	Botanika	1	1	.	2
	Język polski	2	1	.	3
	„ niemiecki	2	1	.	3
	Arytmetyka i geometrya	2	1	.	3
	Fizyka	1	.	.	1
	Miernictwo i niwelacya	.	2	.	2
	Rysunki	2	2	2	4
	Razem	12	10	4	22

B) W okresie zimowym (od 1. października do 31. marca) udzielano następujących przedmiotów:

Nauczyciel	Przedmiot nauki	Tygodniowo			Razem	Ogółem
		I	II	III		
Katech. ks. Kaliciński	Religia	1	1	1	3	3
Kier. W. Maciaszek	Warzywnictwo	.	2	2	4	
	Sadownictwo	2	2	3	7	
	Kwieciarstwo szklarniowe	.	.	3	3	
	Uprawa wikliny	.	1	.	1	
	„ chmielu	.	1	.	1	
	Pszczelnictwo	.	1	.	1	17
Naucz. fach. A. Kurowski	Botanika	2	2	.	4	
	Zoologia	1	.	.	1	
	Zasady ogrodnictwa	2	.	.	2	
	Kwieciarstwo gruntowe	2	2	.	4	
	Krzewoznawstwo	.	2	.	2	
	Teorya zakładania parków	.	.	2	2	15
Naucz. W. Tabeau	Język polski	2	2	1	5	
	„ niemiecki	2	2	1	5	
	Arytmetyka i geometrya	4	3	1	8	
	Geografia i historya	2	2	.	4	
	Fizyka	1	.	.	1	
	Chemia	.	2	1	3	
	Rysunki	2	2	2	4	
	Kaligrafia	2	1	.	3	33
	Razem . .	25	28	17	.	68

IV. Środki naukowe.

Głównym środkiem naukowym jest ogród szkolny o przestrzeni 3 morgów, nadto ogródek, obejmujący $^1/_3$ morga, który szkoła dzierżawi od gminy miasta Tarnowa, a na którym oprócz inspektów znajdują się szklarnie.

Zbiór ogrodniczy	obejmuje	112	okazów	wartości	901 K	18	gr.
„ pomologiczny	„	195	„	„	320 „	40	„
„ botaniczny	„	*a*) 18	„	„	311 „	40	„
b) Zielnik roślin hodowanych i dzikich	7	fascykułów		wartości	84 „	—	„
c) Zbiór nasion chwastów	obejmuje	100	gatunków	„	36 „	—	„
„ pszczelniczy	„	48	okazów	„	299 „	06	„
„ zoologiczny	„	20	„ z pożytecznych i szkodliwych w ogrodnictwie, nadto 8 pudeł owadów szkodliwych w sadzie, w ogrodzie warzywnym i ozdobnym, w polu, łącznej wartości		202 „	80	„
Zbiór fizykalny	obejmuje	59	okazów,	wartości . .	345 „	70	„
„ mineralogiczny	„	336	„	„ . .	40 „	49	„
„ geograficzny	„	5	„	„ . .	72 „	—	„
Biblioteka dla nauczycieli	obejmuje	455	tomów	wartości .	1508 „	38	„

Zbiorek ten powstał częścią przez zbieranie i oprawienie roczników czasopism fachowych, częścią przez przykupno najniezbędniejszych podręczników przeważnie treści fachowej.

Z czasopism fachowych prenumerowano: Ogrodnik polski, Bartnik postępowy, Wiener Illustr. Gartenzeitung, Le Bulletin horticole, Le Jardi, La Revue horticole, z czasopism politycznych „Gazetę lwowską“.

V. Frekwencya uczniów.

Z początkiem roku szkolnego 1900/1901 zgłosiło się o przyjęcie do szkoły 15 kandydatów; do egzaminu wstępnego przystąpiło 12, z których 12 przyjęto, a mianowicie: Bunija Bazylego, Babiaka Michała, Dulębę Antoniego, Dąbrowieckiego Karola, Fedoruka Tymofia, Grzebyka Antoniego, Kiwałę Władysława, Moskala Jana, Ogiegłę Ignacego, Skolskiego Wiktora, Hoszowskiego Faustyna i Pawluka Jana.

Na II. rok przeszło 8 uczniów, a mianowicie: Chodor Jan, Chomiszak Stefan, Dżalok Michał, Kawalec Jan, Mazur Adolf, Misiołek Kazimierz, Nowak Sebastyan i Styrpeyko Teodor.

Na III. rok nauki przeszło 5 uczniów, a mianowicie: Czekałowski Dominik, Drużyński Ludwik, Inglot Franciszek, Jabłoński Edward i Krzepela Antoni.

Z początkiem rokn szkolnego było więc 25 uczniów.

W ciągu roku uwolniono ze zakładu Dulębę, Hoszowskiego, Grzebyka, Moskala i Pawluka.

Dwóch uczniów Nowaka Sebastyana i Dąbrowskiego wydalono z zakładu.

W ciągu roku przyjęto do szkoły 8 uczniów, mianowicie: Juszczaka Cyryla, Winiarskiego Teofila, Misiołka Franciszka, Bolanowskiego, Gołąba Józefa, Szafera Celestyna, Kwiecińskiego Jana i Mrówkę Wojciecha.

Przy końcu roku uwolniono z zakładu 5 uczniów I. roku.

Według wyznania było uczniów religii rzymsko-katolickiej 21.

grecko-katolickiej 4.

Pod względem wieku było:

z ukończonym	15	-tym	rokiem życia	9.
„	16	„	„ „	7.
„	17	„	„ „	2.
„	18	„	„ „	3.
„	19	„	„ „	1.
„	20	„	„ „	2.
„	21	„	„ „	1.

Przygotowanie uczniów przed wstąpieniem do szkoły przedstawia się, jak następuje:

z ukończoną	III.	klasą	szkoły ludowej	8.
„	IV.	„	„ „	11.
„	V.	„	„ „	3.
„	VI.	„	„ „	2.
„	II.	„	gimnazyalną	1.

Według pochodzenia było: z powiatu brodzkiego 4, czortkowskiego 1, dobromilskiego 1, jasielskiego 1, krakowskiego 2, łańcuckiego 3, lwowskiego 2, nowosandeckiego 1, samborskiego 1, sanockiego 1, śniatyńskiego 1, tarnobrzeskiego 2, tarnowskiego 2, wadowickiego 1, z Guberni kowieńskiej 1, i z Czech 1.

Pod względem stanu i zajęcia rodziców było:

a)	synów	rolników	14.
b)	„	właścicieli realności	3.
c)	„	oficyalistów	3.
d)	„	ogrodników	2.
e)	„	rzemieślników	3.

VI. Egzamina.

Z 6 uczniów I. roku złożyło egzamina roczne:

a) z postepem dobrym: Babiak Michał, Kiwała Władysław, Skulski Wiktor.

b) z postępem dostatecznym: Bolanowski Jan, Fedoruk Tymofij, Misiołek Franciszek.

Z 5 uczniów II. roku złożyło egzamin roczny:

a) z postępem dobrym: Chodor Jan, Dżaluk Michał;

b) z postępem dostatecznym: Kawalec Jan, Mazur Adolf, Styrpeyko Teodor.

Z 5 uczniów III. roku złożyło egzamin roczny:

a) z postępem bardzo dobrym: Świszczowski Władysław;

b) z postępem dobrym: Czekałowski Dominik, Drużyński Ludwik, Inglot Franciszek, Jabłoński Edward, Krzepela Antoni.

Do egzaminu końcowego przystąpiło 5 uczniów i złożyli z postępem dobrym: Czekałowski Dominik, Drużyński Ludwik, Inglot Franciszek, Jabłoński Edward, Krzepela Antoni, Świszczowski Władysław.

VII. Wiadomości o byłych uczniach.

Uczniowie, którzy w bieżącym roku cały kurs nauk w szkole ukończyli, udali się na praktykę:

Drużyński Ludwik do ogrodów J. O. Ks. Czartoryskiego w Woli justowskiej.

Inglot Franciszek do c. k. ogrodu botanicznego w Krakowie.

Jabłoński Edward, Krzepela Antoni i Świszczowski Władysław do ogrodów handlowych w Dreźnie.

Czekałowski Dominik pozostawał w domu z powodu choroby oczu.

Uczniowie, którzy dawniej naukę w szkole ukończyli, pozostają: Bator Józef jako pomocnik w ogrodach hr. Potockiego w Zatorze, Soroka Józef przy ogrodzie c. k. Seminaryum w Tarnopolu; Wojnarski Ignacy w ogrodach hr. Romana Potockiego w Łańcucie, Ligęza Kazimierz jako ogrodnik u hr. Jana Dom. Potockiego; Jabłoński Edward pomocnik w c. k. ogrodzie botanicznym w Krakowie; Drobner Zygmunt jako pomocnik w ogrodach J. O. E. Sanguszki w Gumniskach; Lichański Władysław jako zarządzający ogrodnik szkółkami handlowemi p. Freegego w Krakowie; Urbańczyk Antoni jako ogrodnik u p. Paderewskiego w Kęsnej Dolnej; Kozacki Michał jako ogrodnik zakładowy w Krynicy; Gunia Wawrzyniec jako ogrodnik w Izdebniku; Berlitz Henryk jako pomocnik w ogrodach szkoły rolniczej w Czernichowie; Jedynak Sebastyan jako pomocnik w ogrodach miejskich w Krakowie; Białobok Jan jako ogrodnik u p. Stawiarskiej w Jedliczu, Nowak Jan jako ogrodnik u hr. Zamojskich, w Królestwie Polskiem; Biodrowicz Jan jako ogrodnik w klasztorze PP. Urszulanek w Tarnowie; Jewniewicz Klemens jako ogrodnik w Lulińcach w Królestwie Polskiem; Drobner Bolesław na praktyce w Sztutgarcie; Kulis Józef jako ogrodnik u p. Dąbskiego w Zaborowie, Baran Wojciech jako pomocnik w ogrodach handlowych p. Freegego w Krakowie; Wiktoryn Mieczysław jako ogrodnik u p. Bielskiego w Czikendy; Zaborowski Józef jako pomocnik w ogrodach w Nawojowej.

Banas Andrzej, Babraj Franciszek, Filipek Franciszek, Roziński Zygmunt, Walczak Wojciech, Prorok Teofil, Wilk Józef przy wojsku; Skorupa Tomasz, Strzyż Jan, Chadalski Roman, Filaczyński Józef, Gołębiowski Karol, Hass Edward, Hatschier Kazimierz jako pomocnicy w ogrodach handlowych w Niemczech.

VIII. Sprawy Internatu.

W administracyi wewnętrznej nie zaszła od roku poprzedniego żadna ważniejsza zmiana. Uczniowie mieszczą się w jednej wspólnej sypialni, obok której znajduje się pokój instruktora, aby tenże łatwiej mógł nad nimi wykonywać kontrolę.

Do sypialni wchodzą uczniowie tylko w celu udania się na spoczynek, a rano po wstaniu, ubraniu się i modlitwie porannej dyżurny uczeń zamiata ją a następnie zamyka i dopiero wieczór otwiera. Bezpośredni nadzór w zakładzie wykonuje kierownik szkoły przy pomocy instruktora.

Utrzymanie uczniów odbywa się we własnym zarządzie pod osobistym nadzorem kierownika. Wikt, ubranie, jakoteż pościel otrzymują uczniowie takie same, jak dawniej. Koszta wiktu uczniów, ubranie, pościel i pranie, tudzież utrzymanie odpowiedniej służby kuchennej wynosiły 6263 koron 48 groszy.

Wikt prowadzi się we własnej administracyi, a uczniowie otrzymują:

Dnie	Śniadanie	Obiad			Wieczerza
Poniedz.	75 dkg. chleba i ½ litry mleka.	Rosół z ryżem	Mięso z sosem	Kasza jaglana z omastą	Ziemiaki z omastą i kwaśne mleko
Wtorek		Rosół z ziemniakami	Mięso z kapustą	Groch z omastą	Kasza jęczmienna z omastą i słodkie mleko.
Środa		Rosół z fasolą	Mięso z ćwikłą	Kluski krajane z omastą	Ziemniaki z omastą i kwaśne mleko.
Czwartek		Rosół z perłówką	Mięso z kapustą	Ziemniaki z omastą	Kasza jaglana z omastą i słodkie mleko.
Piątek		Zupa ziemniaczana	—	Fasola biała z masłem	Ziemniaki z omastą i kwaśne mleko.
Sobota		Zupa grochowa	—	Kluski krajane z masłem	Ryż z mlekiem.
Niedziela		Rosół z grysikiem	Mięso z ćwikłą	Pieczeń z ziemniakami	Kasza perłowa z omastą i kwaśne mleko.

W porze zimowej dostają uczniowie co drugi dzień na śniadanie zamiast mleka żur żytni, jakoteż i na wieczerzę do ziemniaków.

Z biblioteki szkolnej korzystają uczniowie w każdą niedzielę i święta z wyjątkiem tych, w które odbywają się wycieczki z nauczycielami w celu zwiedzenia obcych ogrodów lub obeznania się z florą okoliczną.

Stan zdrowotny uczniów był zupełnie zadowalniający. W razie potrzeby udzielał rady lekarskiej bezinteresownie Dr. Józef Walczyński, fizyk miejski, za co dyrekcya czuje się w obowiązku złożyć Dr. Walczyńskiemu na tem miejscu serdeczne podziękowanie.

IX. Budynki szkolne.

W odrestaurowanej kosztem 1200 koron sypialni nie czuć już rok drugi grzyba i jest nadzieja, że nie pojawi się tam więcej; natomiast budynek stary, w którym mieści się mieszkanie instruktora, umywalnia uczniów, jadalnia i kuchnia, jest tak zniszczony, że w mieszkaniu instruktora są otwory w spruchniałem drzewie, przezierające na ulicę, odrzwia ledwie się trzymają stoczone przez grzyb i wiek, w umywalni uczniów podłoga zgniła, dlatego należałoby koniecznie dać podłogę z betonu.

W ogóle budynek stary, w którym się mieści pomieszkanie instruktora itd. i nowo postawiony ze starego materyału, obejmujący pralnię, spiżarnię, drewutnię i wychodki, wymaga gruntownej naprawy, a szczególniej wychodki, które są w sposób całkiem prymitywny urządzone, domagają się jak najrychlejszego poprawienia i ubezpieczenia.

Szklarnie, które są jedynym środkiem demonstracyjnym przy nauce rozmnażania i pielęgnowania roślin szklarniowych są jeszcze te same, które Wydział krajowy przed kilku laty od gminy miasta Tarnowa w dość złym stanie dla użytku szkoły nabył; z tą tylko różnicą, że przed dwoma laty zostały kosztem 800 koron naprawione. Trzy zaś inne, które imitują szklarnie, a które zostały przez instruktora szkoły i uczniów z desek starych i okien inspektowych na przeciąg jednej zimy postawione, pełnią licho służbę rzeczywistych szklarni już 4 lata ze szkodą dla inspektów, bo użyte do tej budowy okna inspektowe nie mogą być użyte do celu, dla którego zostały kupione.

Sprawianie, choćby coroczne szklarni, nawet znaczniejszym kosztem, nie usunie potrzeby wybudowania nowych, choćby tylko z tego względu, że rośliny rosnąc, dotykają wierzchołkami do szyb, wskutek czego tracą właściwy sobie wygląd i psują się.

X. Ogród szkolny.

W ogrodzie szkolnym ziemia stale się poprawia i z ciężkiego iłowatego gruntu wyrobiła się na zupełnie ogrodową. Wszystkie produkty ogrodowe, jak drzewka owocowe i ozdobne, krzewy, jarzyny, kwiaty i nasiona udają się bardzo dobrze i służą do celów demonstracyjnych z zupełnie dobrym skutkiem.

Drogi w ogrodzie obsadzone są wysokopiennemi drzewami owocowemi, które służą jako matki do rozmnażania i uszlachetniania młodych drzewek, oprócz tych matecznych drzew dwie parcele zajęte są przez drzewka na podkładkach karłowych uszlachetnione, prowadzone jako krzaki, które mają również dostarczać szlachetnych zrazów.

W tym roku powiększono kolekcyę drzew owocowych o 12 jabłoni i 12 grusz, tak, że obejmuje obecnie mniej więcej odmian: 212 jabłoni, 212 grusz, 30 wiszni i czereśni, 30 śliw, 20 brzoskwini, 12 moreli, 4 nieszpułki, 6 winorośli, 24 agrestów, 10 porzeczek, 10 malin, 2 orzechów włoskich i 10 laskowych. Drzewa rosną dobrze i nie przemarzają wcale, co na ciężkich, iłowatych, a przytem wilgotnych gruntach często się zdarza. Nietylko drzewa mateczne, ale i młode w szkółkach, od mrozu nic a nic nie ucierpiały.

Dotąd szkoła nie posiada własnego sadu, ogranicza się przy demonstracyach na sadzie miejskim, który wraz z ogródkiem od gminy dzierżawi i na sadach właścicieli okolicznych, do których uczniowie odbywają podczas lata wycieczki naukowe. Chociaż pielęgnacya pojedyńczo posadzonych drzew owocowych jest taka sama jak i drzew w sadzie, to jednak uczeń nie może sobie zdać sprawy z tych czynności tak, jak gdyby te drzewa były posadzone w sadzie. W tym celu należałoby założyć pra-

ktyczny sad nie tylko w celach demonstracyjnych, ale i w celu robienia pewnych spostrzeżeń nad rodliwością nadających się najbardziej do tego odmian.

Roczną produkcyę drzewek owocowych podniesiono do 1500 sztuk, bo popyt za drzewkami ze szkoły jest wielki, tak, że w tym roku kilkunastu żądającym parę tysięcy drzewek musiano wprost odmówić ze względu na małą ilość drzewek, jaką szkoła produkuje. Dotąd hodowano w ogrodzie szkolnym na sprzedaż tylko wysoko- i półpienne drzewka, jako najodpowiedniejsze dla naszego kraju — powieważ jednak coraz częściej napływają zgłoszenia i o drzewka karłowe, przeto Dyrekcya postanowiła także i te w ogrodzie szkolnym hodować.

W miarę rozszerzania szkółek ścieśnia się przestrzeń pod uprawę jarzyn, które się tu świetnie udają i stanowią bardzo cenny materyał do nauki, jak każdy nawet najmniejszy kawałek ziemi wyzyskany być powinien. Nasiona roślin warzywnych, które dla demonstracyi w ogrodzie szkolnym się uprawia, jak marchwi, pietruszki, buraków, selerów, cebuli, kapusty, sałaty itp. udają się dobrze i zupełnie dojrzewają.

Parcela, na której mieści się zbiór najważniejszych drzew i krzewów, mających w parkach zastosowanie, jest już szczupła, gdyż po kilku latach drzewa i krzewy należycie się rozrosły, jedne drugie zbytnio zacieniają i poprostu duszą, dlatego trzeba będzie w najbliższym czasie takowe wyjąć i w większej od siebie odległości posadzić, co także będzie przynajmniej drugie tyle miejsca wymagać.

Najpotrzebniejszą obecnie dla ogrodu szkolnego rzeczą jest parkan; obecny bowiem, zbudowany z desek cienkich (calówek), na 1 m. 50 cm. wysoki, nie stanowi zapory ani przed panującymi tu wiatrami zachodnimi, ani przed ludźmi złej woli, do tego przed 12-tu latami wystawiony uległ prawie zupełnemu zniszczeniu i tylko smutny przedstawia widok tak, że zachodzi zatem potrzeba wybudowania nowego parkanu.

W miesiącu kwietniu brała szkoła udział w wiosennej wystawie ogrodniczej we Lwowie, wystawiając zbiór jarzyn z inspektów i kilka odmian dobrze przechowanych owoców jak np. angielskie korzenie, krótkoszypułkowe królewskie, Pepina londyńska, Reneta kaselska i Sensi incomparable.

W jesieni zaś wzięła udział w I-szej austryackiej wystawie państwowej w Wiedniu, wystawiając kolekcyę owoców świeżych i suszonych w szkole przez uczniów, wina owocowe robione przez uczniów, dalej drzewka owocowe od dziczków począwszy, aż do drzewek z uformowanemi koronami, by przedstawić metodę stosowaną w szkole; bogaty zbiór najważniejszych jarzyn i przypraw kuchennych, hodowanych po ogrodach dworskich, w stanie świeżym i suszonym.

Chociaż szkoła o żadną nagrodę się nie ubiegała, wystawiła bowiem wszystkie przedmioty po za konkursem (hors concours) mimoto, sędziowie poszczególnych działów przyznali szkole następujące nagrody: za drzewka owocowe nagrodę honorową (Ehrenpreis) w formie kasety wypełnionej narzędziami, jakich się przy hodowli drzewek używa; za owoce świeże medal pozłacany (Vermeil. Medaille); za suszone: medal pozłacany; za Papinę londyńską: medal bronzowy; za jarzyny dyplom honorowy, a za wydatną działalność na polu warzywnictwa nagrodę państwową: srebrny medal c. k. Ministerstwa rolnictwa.

Najwyższe jednak odznaczenie, jakie szkoła osiągnęła, jest, że Najjaśniejszy Pan — przedmiotami wystawionymi z Tarnowa żywo się zainteresował, przyczem raczył obecnego tam kierownika szkoły p. Maciaszka kilku pytaniami w sprawie szkoły zaszczycić i żywe okazać zadowolenie.

Tak więc szkoła miała po raz pierwszy sposobność zmierzyć się z produkcyą krajów sąsiednich, pod względem kultury ogrodowej bardzo wysoko stojących i pod względem klimatu i urządzeń nic do życzenia nie zostawiających, a mimo to — przy tych ciężkich warunkach, z jakimi szkoła od samego założenia swego walczy, nie tylko nie przyniosła wstydu krajowi, ale owszem wysunęła się naprzód i nie dała się prześcignąć innym wystawcom.

Widać więc jasno, że i w kraju naszym możemy mieć wszystko to, co mają inne kraje — w Radzie państwa reprezentowane, byleby tylko ogrodnictwo krajowe rozporządzać mogło środkami, jakimi rozporządzają inne prowincye. Wskutek wystawy Dyrekcya otrzymała kilka listów z zamówieniami na owoce, jarzyny świeże i suszone,

a wszystkie prawie z zagranicy, na które odmowną dała odpowiedź, bo w większej ilości niczego dostarczyć nie może.

Wynik produkcyi był następujący:

Sprzedano drzewek za	.	1042 koron	13 gr.
„ kwiatów „	.	211 „	72 „
„ jarzyn „	.	536 „	76 „
„ owoców „	.	78 „	95 „
Oddano rachunkiem do kuchni za jarzyny przez lato za	.	101 „	80 „
„ „ „ „ „ „ „ zimę „	.	233 „	06 „
Razem	.	2204 koron	42 gr.

więcej o 438 koron 28 groszy, niż w zeszłym roku.

XI. Kronika szkoły.

Egzamin z okresu letniego odbył się dnia 31. października, a egzamina roczne w dniach 26, 27 i 28 marca pod przewodnictwem Radcy Wydziału krajowego, Dra J. Szyszyłowicza, w obecności delegata konsystoryalnego ks. Prałata Jana Jaworskiego.

Egzamin końcowy odbył się w dniu 29. marca b. r. a uczniowie po złożeniu tegoż udali się na praktykę do większych ogrodów. W dniu 27. września z. r. zwiedził zakład ś. p. E. Mach, radca Dworu, referent dla spraw ogrodniczych w Ministeryum rolnictwa, w towarzystwie radcy Wydziału krajowego Dr. J. Szyszyłowicza. P. Mach zwiedzał szczegółowo ogród szkolny i bardzo się pochlebnie o jego prowadzeniu wyraził.

Dnia 17. października z. r. zwiedził zakład Fryderyk Zimmerauer, radca sekcyjny w Ministeryum rolnictwa, w towarzystwie radcy Wydziału krajowego Dr. J. Szyszyłowicza i W. Rogoyskiego, burmistrza m. Tarnowa.

W ciągu roku szkolnego, hospitował radca Wydziału krajowego, Dr. J. Szyszyłowicz tutejszy zakład wraz z radcą Dworu, Władysławem Struszkiewiczem, inspektorem kultury krajowej.

XII. Wycieczki uczniów.

Oprócz wycieczek do ogrodów JO. Ks. E. Sanguszki w Gnmniskach, które uczniowie pod przewodnictwem jednego z nauczycieli dość często odbywają, zwiedzili uczniowie III. roku pod przewodnictwem kierownika szkoły p. Maciaszka kilka ogrodów znaczniejszych w okolicy, przy dworach wiejskich, mianowicie: w Partyniu hr. Jana Męcińskiego, w Radłowie WPana Dolińskiego, w Bobrownikach hr. Jana Dom. Potockiego, w Brniu br. Konopki, w Szczucinie ks. Lubomirskiego, w Kąsnej dolnej, p. J. Paderewskiego.

Oprócz ogrodów zwiedzili także uczniowie chmielniki i suszarnie chmielu w Partyniu, Bobrownikach i Brniu.

We wszystkich wymienionych miejscowościach zastaliśmy ogrody bardzo starannie utrzymane i pełne plonów, co bardzo korzystnie świadczy o pracy dotyczących ogrodników.

W końcu zaznaczyć wypada, że w każdej miejscowości uczniowie otrzymywali dostateczne wyjaśnienia w sprawie prowadzenia tamtejszych ogrodów i podejmowani byli wszędzie z prawdziwie staropolską gościnnością, za którą to Dyrekcya składa wszystkim najserdeczniejsze podziękowanie.

Z Dyrekcyi krajowej szkoły ogrodniczej

Tarnów, w październiku 1901.

L. W. 84.338/901.

We Lwowie, dnia 18. czerwca 1902.

Aleg. 74

Sprawozdanie

Wydziału krajowego o podwyższeniu etatu kraj. biura melioracyjnego.

Wysoki Sejmie!

W myśl ustawy z dnia 11. czerwca 1901. Dz. u. p. Nr. 66 o budowie dróg wodnych i wykonaniu regulacyi rzek, tudzież ustawy z dnia 18. września 1901 Dz. u. kraj. Nr. 103. o regulacyi 12 rzek galicyjskich, mają być podjęte w kraju począwszy od r. 1904 przez c. k. Rząd przy interwencyi Wydziału krajowego wielkie roboty publiczne nakładem 238,680.000 koron, z czego państwowy fundusz kanałowy pokryć ma 159,528.000 koron, fundusz krajowy zaś 40,472.000 koron (12½% kosztów budowy kanałów w sumie 200,000.000 K a 40% kosztów regulacyi rzek w sumie 38,680.000 K) w ciągu lat dwudziestu.

Nadto w wykonaniu ustępu trzeciego §. 5. powołanej ustawy kanałowej, wydaną została ustawa państwowa z dnia 24. stycznia 1902 Dz. u. p. Nr. 28, która podwyższa dotacyę państwowego funduszu melioracyjnego z półtora na cztery miliony koron rocznie, a to począwszy od r. 1902, tak iż w najbliższym czasie oczekiwać należy znacznego postępu publicznych robót melioracyjnych zostających pod zarządem Wydziału krajowego.

Ażeby tym wielkim zadaniom Wydział krajowy mógł podołać i przeznaczone na roboty publiczne milionowe roczne dotacye jak najekonomiczniej i z pożytkiem dla kraju użyć, okazuje się niezbędna potrzeba zasilenia krajowego biura melioracyjnego siłami technicznemi, tem bardziej, że mimo utworzenia oddziału melioracyjnego przy lwowskiej filii galic. Banku dla handlu i przemysłu zgłoszenia o pomoc techniczną dla melioracyj prywatnych wcale się nie zmniejszyły, a z wejściem w życie krajowych ustaw agrarnych trzech techników komasacyjnych zajmujących się dotychczas projektowaniem i wykonaniem melioracyj prywatnych zostanie przydzielonych do komasacyi gruntów, wskutek czego ubytek tych sił musi być zastąpiony personalem inżynierskim, już obecnie przeciążonym.

Przy budowie dróg wodnych i regulacyi rzek, które zostają pod zarządem c. k. Ministerstwa handlu, względnie c. k. Ministerstwa spraw wewnętrznych, ograniczoną wprawdzie będzie ingerencya Wydziału krajowego; w każdym razie jednak dla każdej z tych ważnych spraw ustanowiony być powinien w biurze melioracyjnem doświadczony referent fachowy, a mianowicie:

a) przy budowie dróg wodnych dla udzielania opinii co do ostatecznego oznaczenia trasy i technicznego sposobu zakładania kanału (§. 10. ustawy kanałowej), strzeżenia interesów kultury krajowej i zużytkowania wody kanałowej dla robót melioracyjnych i przedsiębiorstw rolniczych (§. 13. ustawy) a co najważniejsza dla rokowań ze stronami interesowanemi w sprawie częściowego pokrycia $12^1/_2\%$ datku krajowego, ewentualnie uiszczenia datku krajowego za pomocą świadczeń rzeczowych i wykonania pewnej kategoryi robót, w przedsiębiorstwie krajowem;

b) przy regulacyi rzek dla interwencyi przy robotach przygotowawczych, które już w roku bieżącym mają być rozpoczęte, dalej przy opracowywaniu szczegółowych projektów i kosztorysów, układaniu corocznych programów budowy, inspekcyach i koładacyach, ewentualnie brania udziału w obradach komisyi krajowej dla regulacyi rzek. (§. 8. ustawy regul.).

Jeżeli dla tych dwóch działów wielkich robót publicznych wystarczą na razie tylko dwie siły fachowe, o które personal techniczny biura melioracyjnego powinien być powiększony, to daleko znaczniejsze musi być pomnożenie personalu tego biura dla projektowania i wykonania publicznych robót melioracyjnych, jeżeli kraj nasz ma w odpowiednim stosunku korzystać z podwyższonego przeszło w dwójnasób państwowego funduszu melioracyjnego.

Dotychczas zajmował Wydział krajowy, opierając się na postanowieniu §. 3. państwowej ustawy melioracyjnej z d. 30. czerwca 1884 Dz. u. p. Nr. 116, w obec c. k. Rządu to stanowisko zaaprobowane kilkakrotnemi rezolucyami Wysokiego Sejmu, że udział naszego kraju w państwowym funduszu melioracyjnym odpowiadać powinien obszarowi i ludności kraju, a przedewszystkiem powierzchni gruntów uprawnych w Galicyi, która wynosi okrągło 34% gruntów uprawnych w całym państwie.

Udział ten wynosił faktycznie w r. 1899 28,6%, a obniżył się w r. 1900 do 21,72% i wynosił w r. 1901 zaledwie 20,129%.

Przypuszczając, że udział ten w najbliższych latach osiągnie wysokość odpowiadającą potrzebie i obszarowi naszego kraju, t. j. przynajmniej 25%, ku czemu poczynił już Wydział krajowy właściwe kroki, przedkładając c. k. Rządowi cały szereg projektów technicznych, a zarazem wnosząc odnośne projekty ustaw do Wysokiego Sejmu w sprawozdaniu z d. 17. grudnia 1901 l. 86.769, należy przyjąć za podstawę obliczenia corocznej sumy, o jaką cały nakład na melioracye (złożony z datków kraju, państwa i stron interesowanych) się podniesie, mniej więcej $^1/_4$ część podwyższonej dotacyi, państwowego funduszu melioracyjnego, która powinna przypaść na Galicyę, czyli okrągło przynajmniej 600.000 koron rocznie. Połowę z tej sumy wypadnie przeznaczyć na zabudowanie potoków górskich, które w myśl programowej uchwały Wysokiego Sejmu z d. 13. lutego 1894, ma być podjęte równocześnie z przeprowadzeniem systematycznej regulacyi rzek karpackich, obecnie już ustawą krajową począwszy od r. 1904 zapewnionej, druga zaś połowa tej sumy t. j. 300.000 koron zostanie obróconą na roboty melioracyjne zostające pod zarządem Wydziału krajowego.

Ponieważ wedle postanowień finansowych państwowej ustawy melioracyjnej, zasiłek funduszu melioracyjnego wymierzany bywa dla przedsiębiorstw galicyjskich w stosunku 30 do 40% (wyjątkowo przy robotach górskich 50%) przeciętnie $33^1/_3\%$ kosztów, zatem coroczna nadwyżka inwestycyj na melioracye z uwzględnieniem datków kraju i stron może być przyjętą w potrójnej wysokości zasiłku państwowego tj. **900.000** koron.

Gdy wedle dotychczasowych doświadczeń jeden inżynier przy prowadzeniu robót we własnym zarządzie przebudować może przeciętnie 100.000 koron (i to przy większych tylko robotach), zatem dla samego tylko prowadzenia budowy przy publicznych

przedsiębiorstwach melioracyjnych okazuje się potrzeba powiększenia personalu biura melioracyjnego o dziewięciu inżynierów.

Powiększenie personalu biura melior. o dziewięciu kierowników budowy, oraz dwóch referentów dla kanałów i regulacyi rzek, razem jedenastu inżynierów uważa Wydział krajowy jako nieodzowne w obec mającej się rozpocząć wielkiej akcyi w dziale budowli wodnych i melioracyj.

Ażeby dla biura melioracyjnego pozyskać odopowiednio ukwalifikowane siły techniczne, proponuje Wydział krajowy:

zrównanie liczby posad w poszczególnych klasach rangi, mianowicie starszych inżynierów, I. i II. klasy, tudzież inżynierów-adjunktów celem umożliwienia tym urzędnikom odpowiedniego awansu, podobnie jak w oddziale konceptowym, gdzie ilość posad w wyższych klasach rangi jest nawet większą, aniżeli w niższych;

W ten sposób powiększony personal kraj. biura melioracyjnego liczyłby 52 inżynierów (zamiast dotychczasowych 41 inżynierów), obok 3 techników komasacyjnych, a mianowicie:

1 dyrektora, 1 zastępcę dyrektora, 12 starszych inżynierów, 12 inżynierów I. klasy, 12 inżynierów II. klasy, 12 inżynierów-adjunktów, 3 adjunktów komasacyjnych, 2 praktykantów technicznych.

Obciążenie funduszu krajowego połączone z tem powiększeniem personalu przedstawiałoby się, jak następuje:

6 starszych inżynierów	po 5.640 K	rocznie	33.840 K
2 inżynierów I. klasy	„ 4.320 „	„	8.640 „
2 „ II. „	„ 3.400 „	„	6.800 „
1 inżynier-adjunkt	„ 2.680 „	„	2.680 „
		Ogółem .	51.960 K

Obciążenie to jednak jest tylko nominalne, gdyż fundusz krajowy opłacałby pobory 2 referentów po . . . . . 5.640 K 11.280 K
i pobory za kwartał reszty (9) wykazanych inżynierów . . 40.680 „ 10.170 „
Razem . 21.450 K,

gdyż pobory aktywalne kierowników budowy za 9 miesięcy pokrywają fundusze budowy, jak to jest w corocznych preliminarzach funduszu krajowego uwidocznione.

Ponieważ przedłożone przez Wydział krajowy projekty ustaw zapewniających zrealizowanie szeregu nowych przedsiębiorstw melioracyjnych wejdą w życie dopiero w kilku latach w miarę postępu organizacyi spółek wodnych, a obok tego zaangażowanie znaczniejszej liczby ukwalifikowanych inżynierów w jednym roku trudnem jest do przeprowadzenia, proponuje Wydział krajowy stopniowe powiększenie personalu biura melioracyjnego w miarę potrzeby i możności pozyskania odpowiednich sił w przeciągu trzech lat 1903 do 1905, mianowicie:

1) w r. 1903 o 2 starszych inżynierów (referentów dla kanałów i regulacyi rzek), tudzież 1 inżyniera I. klasy i 1 inżyniera II. klasy, razem 4 inżynierów;

2. w r. 1904 o 2 starszych inżynierów, tudzież 1 inżyniera I. klasy i 1 inżyniera II. klasy, razem 4 inżynierów,

3) w r. 1905 o 2 starszych inżynierów i 1 inżyniera-adjunkta, razem 3 inżynierów.

Nadmieniamy przytem, że prawdopodobnie już w roku bieżącym ustanowionych będzie 2 kierowników budowy dla regulacyi Pustej (Radosławki), tudzież regulacyi potoków Sołotwy i Rokitny; w r. 1903 zajdzie potrzeba ustanowienia 2 kierowników budowy dla obwałowania Wisły w powiecie Dąbrowskim, — w r. 1904 4 kierowników budowy dla obwałowania Wisły od Niepołomic do Raby (2) i dla obwałowania Wisły od Raby do Woli rogowskiej, — w r. 1905 2 kierowników budowy dla kolmatacyi bagien naddniestrzańskich, razem 10 kierowników budowy.

Obok tego należy jeszcze wykończyć roboty przy 4 przedsiębiorstwach melioracyjnych, które po wyczerpaniu zasiłków publicznych zostały zastanowione z powodu zwłoki w uiszczeniu datków konkurencyjnych przez spółki wodne (osuszenie bagien Łańcucko-Jarosławskich, regulacya Krzemienicy, obwałowanie lewego brzegu Dunajca od Bogumiłowic do Biskupic radłowskich i regulacya Kisieliny), dalej oczekiwać należy rozpoczęcia robót przy regulacyi Pełtwi, która zaobsorbuje 3 inżynierów, oraz przy regulacyi Błotni (dopływu Raty), której domagają się trzy powiaty: Sokalski, Rawski i Żółkiewski, a co do której przedłoży Wydział krajowy Wysokiemu Sejmowi wniosek na następnej sesyi.

Na podstawie powyższego sprawozdania Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I) §. 1 uchwalonego przez Sejm d. 6. kwietnia 1902 i d. 10. lutego 1898 etatu płac i osób krajowego biura melioracyjnego zostaje uchylony w dotychczasowem brzmieniu i ma opiewać, jak następuje:

„Etat krajowego biura melioracyjnego składać się będzie;

z dyrektora biura, z zastępcy dyrektora, z 12 starszych inżynierów, z 12 inżynierów I. klasy, z 12 inżynierów II. klasy, z 12 inżynierów-adjunktów, z 3 adjunktów komasacyjnych, z 2 adjutowanych praktykantów technicznych".

II) Etat powyższy wejść ma w życie stopniowo w ciągu lat trzech 1903 do 1905, a mianowicie zostaje Wydział krajowy upoważniony powiększyć personal:

1) w r. 1903 o 2 starszych inżynierów, 1 inżyniera I. klasy i 1 inżyniera II. klasy;

2) w r. 1904 o 2 starszych inżynierów, 1 inżyniera I. klasy i 1 inżyniera II. klasy;

3) w r. 1905 o 2 starszych inżynierów i 1 inżyniera-adjunkta.

Z Rady Wydziału kraj. Król. Galicyi i Lodomeryi z W. Ks. Krakowskiem.

Marszałek krajowy:

A. Potocki *w. r.*

Sprawozdawca:

Dr. Tadeusz Pilat *w. r.*

Członek Wydziału krajowego.

LW. 41.881/1902.

We Lwowie, dnia 17. czerwca 1902 r.

Aleg. 75

Sprawozdanie

Wydziału krajowego o budowie przedłużenia kolei lokalnej Piła-Jaworzno do kopalni gwarectwa Jaworznickiego i do miasta Jaworzna.

Wysoki Sejmie!

Ruch na kolei lokalnej Piła-Jaworzno otwarto dnia 27. października 1900 r. Wynik eksploatacyjny za rok 1901 przedstawia się następująco:

A. Dochody.

a) dochody z przewozu:

1.	z przewozu osób cywilnych . . .	2.913 K.	14 gr.
2.	„ „ wojskowych . . .	25 „	94 „
3.	„ pakunków	7 „	34 „
4.	„ towarów przesyłkami pospiesz.	63 „	81 „
5.	„ „ „ zwykłemi	22.358 „	80 „
	razem .	25.369 K.	03 gr.

b) różne dochody:

dochody wynosiły	37 K.	06 gr.
Ogółem wynosiły zatem dochody . .	25.406 K.	09 gr.

B. Wydatki:

a) wydatki na eksploatacyę:

1.	Zarząd ogólny	1.565 K.	41 gr.
2.	Nadzór i konserwacya kolei . . .	12.488 „	58 „
3.	Obsługa ruchu i spraw komercyalnych .	7.866 „	45 „
4.	Obsługa parowozów i warsztatów .	10.963 „	60 „
	razem .	32.884 „	54 „

b) inne wydatki:

wydatki te wynosiły	8.748 K.	91 gr.
ogółem wynosiły zatem wydatki . .	41.633 K.	45 gr.
w porównaniu z wykazanym dochodem .	25.406 „	09 „
okazuje się niedobór eksploatacyjny	16.277 K.	36 gr

Rok 1901 jest dla kolei lokalnej Piła-Jaworzno pierwszym rokiem obrachunkowym. Wynik eksploatacyi, jak z powyższego wynika, jest bardzo niekorzystny.

Wykazany niedobór eksploatacyjny pozostaje na razie na rachunku zwłoki (Stundung) do wyrównania z ewentualnych nadwyżek eksploatacyjnych w latach następnych.

W roku 1902 uzyskano według prowizorycznych wykazów w czasie od 1. stycznia do 30. kwietnia dochód brutto 20.100 koron, t. j. w porównaniu za ten sam czas roku 1901 dochód większy o 15.059 koron.

Jakkolwiek cyfry te za rok 1902 przeszły wszelkie oczekiwania w pomyślnym rozwoju kolei, to przecież niema pewności takich dochodów z kolei, któreby wystarczyły na pokrycie kosztów prowadzenia ruchu i na pokrycie rat oprocentowania i umorzenia pożyczki pierwszeństwa, gwarantowanej przez kraj.

Główną przeszkodą w pozyskaniu transportów w odpowiedniej ilości jest założenie stacyi końcowej „Jaworzno“. Stacya ta położona jest w polu o 3 kilometry od miasta Jaworzna i kopalni węgla gwarectwa Jaworznickiego. Prawie w tem samem oddaleniu jest z drugiej strony miasta stacya kolei północnej Ciężkowice na linii Szczakowa-Trzebinia, łącząca się bezpośrednio z głównemi liniami kolejowemi. Gwarectwo Jaworznickie połączone jest z koleją północną własną koleją górniczą, prowadzącą do Szczakowy, a gdy trudno kolei lokalnej konkurowaé z sąsiedniemi głównemi liniami kolejowemi, więc jedynym sposobem poprawy stosunków transportowych na kolei lokalnej Piła-Jaworzno jest przedłużenie jej do samego miasta i złączenie jej bezpośrednie z kopalnią węgla gwarectwa Jaworznickiego.

Przez to pozyska się dowóz cały artykułów aprowizacyjnych dla przemysłowego miasta Jaworzna, a nadto pozyska się przewóz pewnej części produkcyi kopalni węgla gwarectwa Jaworznickiego.

Z tych powodów wdrożył Wydział krajowy pertraktacye z c. k. Rządem i z interesentami, celem urzeczywistnienia tego przedłużenia.

Otóż c. k. Rząd skłonnym byłby udzielić Towarzystwu akcyjnemu kolei lokalnej Piła-Jaworzno koncesyi na projektowaną linię o długości 3,829 kilometrów pod następującemi warunkami:

Kapitał budowy efektywny w kwocie 370.000 koron, miałby być dostarczony przez zaciągnięcie pożyczki bieżącej oprocentowanej po 4 od sta z 20 letnim terminem umorzenia, poczynającym się od otwarcia ruchu na projektowanem przedłużeniu kolejowem. Oprocentowanie i umorzenie tej pożyczki będzie zarachowywane na ciężar rachunku eksploatacyjnego względnie na ciężar rachunku gwarancyjnego.

Ruch prowadzić będzie Zarząd kolei państwowej na podstawie już zawartej z Zarządem kolei lokalnej Piła-Jaworzno umowy eksploatacyjnej z uwzględnieniem zmian wywołanych zmianą stosunków, które uregulowane będą dodatkowa umową.

C. k. Rząd zapewni kolei lokalnej, że od dnia otwarcia ruchu na projektowanem przedłużeniu kolejowem transporta węgla jaworznickiego przeznaczone dla wschodnich linii kolei państwowych prowadzić będzie liniami kolei lokalnych Piła-Jaworzno i Trzebinia-Skawce z Jaworzna na Bolęcin do Spytkowic. Zarządy obu kolei lokalnych zapewnić jednak mają c. k. Rządowi cenę przewozową z Jaworzna do Spytowic co najwyżej w takiej wysokości, by c. k. Zarząd kolei państwowej nie był narażony na żadne straty w porównaniu do cen przewozu węgla z kopalni gwarectwa jaworznickiego na Szczakowę, Oświęcim do Spytkowic.

Zapewnienie tych transportów węgla kolei państwowych miałoby jednak utracić swą moc obowiązującą z chwilą upaństwowienia kolei północnej albo z chwilą objęcia jej w zarząd państwa na ten wypadek, jeżeli c. k. Rząd oświadczy gotowość użyczenia towarzystwu kolejowemu w drodze subwencyi środków potrzebnych do oprocentowania i umorzenia reszty pożyczki bieżącej niespłaconej w danym czasie.

Korzyści, jakie spodziewać się należy z projektowanego przedłużenia, są dla kolei lokalnej Piła-Jaworzno następujące:

1. przewóz węgla dla kolei państwowych w minimalnej dotychczasowej rocznej ilości 8.000 ton po cenie przewozowej 7 hal. . . . . 56.000 K.
2. przewóz węgla do Kąt i Chrzanowa 2250 ton po 10 hal. 22.500 „
3. obecne dochody według pierwszych 4 miesięcy r. 1902 (20.100×3) . . . . . 60.300 „

4. minimalne roczne zwiększenie się dochodów przez pozyskanie innych transportów z powodu przedłużenia linii .	20.000 K.
łączny dochód brutto	158.800 K.
Od tego przeciętne koszta ruchu 4.000 K. od 1 km. .	104.000 „
pozostaje nadwyżka	54.800 K.
Roczne raty oprocentowania i umorzenia od pożyczki bieżącej w wysokości kosztów budowy projektowanego przedłużenia 370.000 koron . . . około	27.800 „
Pozostaje przeto na częściowe pokrycie raty oprocentowania i umorzenia pożyczki pierwszeństwa . . około	24.000 K.

W rachubę powyższą są wzięte jedynie pewne transporta z pominięciem transportów prawdopodobnych.

Projektowane przedłużenie linii Piła-Jaworzno jest jednak korzystnem i dla sąsiedniej linii Trzebinia-Skawce, której dochody niestety w bieżącym roku nadzwyczaj się zmniejszyły. Gdy bowiem w r. 1901 w pierwszych 4 miesiącach dochody te dosięgły kwoty 108.644 koron, w r. 1902 spadły na kwotę 71.600 koron.

Przez prowadzenie węgla dla kolei państwowych z Jaworzna na Bolęcin do Spytkowic, przychód brutto kolei lokalnej Trzebina-Skawce wyniesie (8000.6) koron 48.000, bez znaczniejszego podniesienia wydatków prowadzenia ruchu. Nadto przedłużenie kolei Piła-Jaworzno przysporzy kolei lokalnej Trzebinia-Skawce innych transportów.

W pierwszej linii jednak wyniknie korzyść dla krajowego funduszu kolejowego, gdyż już w pierwszych latach w czasie amortyzacyi pożyczki bieżącej zwolniony będzie ten fundusz w pewnej części od pokrywania rat gwarancyjnych dla kolei lokalnej Piła-Jaworzno, gdy obecnie dochody nie wystarczają nawet na pokrycie kosztów prowadzenia ruchu, które Zarząd kolei państwowych przez pierwsze pięć lat kredytuje, ale po upływie tych 5 lat będą musiały być wyrównane. Prócz tego projektowane przedłużenie kolei Piła-Jaworzno, wpływając na powiększenie dochodów kolei lokalnej Trzebina-Skawce, ulży krajowemu funduszowi kolejowemu dopłatę dziś rocznie około połowę wysokości raty oprocentowania i umorzenia pożyczki pierwszeństwa wynoszącą.

Gdy zatem przyjście do skutku przedłużenia kolei do m. Jaworzna jest ze wszech miar wskazane i korzystne. a oprocentowanie i umorzenie pożyczki na koszta budowy w kwocie najwyższej 370.000 koron jest zupełnie zapewnione, wnosi Wydział krajowy udzielenie tej pożyczki kolei lokalnej Piła-Jaworzno z krajowego funduszu kolejowego na procent 4 od sta z terminem umorzenia w ciągu lat 20. W ten sposób dostarczonoby funduszu potrzebnego w sposób jak najtańszy bez niebezpieczeństwa żadnego i bez żadnego obciążenia kraju.

Wydział krajowy nawiązał też pertraktacye z gwarectwem Jaworznickiem o przyczynienie się pieniężne do kosztów budowy i ma wszelką nadzieję uzyskania pewnego udziału. W takim wypadku o wysokość tego udziału zmniejszyłaby się pożyczka bieżąca.

Wysoki Sejm uchwałą z dnia 8. lutego 1896 r. uczynił zawisłem udzielenie imieniem kraju na rzecz kolei lokalnej Piła-Jaworzno gwarancyi dochodu potrzebnego do oprocentowania po 4 od sta i umorzenia pożyczki pierwszeństwa w kwocie 928.000 koron od zapewnienia przez interesentów na przeciąg 15 lat dostatecznej ilości frachtów na sekcyi Jaworzno-Kąty.

Według sprawozdania sejmowej komisyi kolejowej z dnia 6. lutego 1896 byłoby wystarczającem w tej mierze, jeżeli interesenci zobowiążą się do dostarczenia 4—5000 wagonów przesyłek towarowych na przeciąg 15 lat na przestrzeni 10 km. z Kąt do Jaworzna.

Właściciele kopalni węgla w Jeleniu koło Jaworzna złożyli też deklaracyą z dnia 30. września 1898 r. dostarczać przez powyższy czas 4—5000 wagonów jakichkolwiek przesyłek na tej części linii, ale deklaracyi tej c. k. Ministerstwo kolei żelaznych nie uznało za odpowiednią dlatego, że kopalnia jest wydzierżawioną i właściciele nie dysponują transportem wydobytego węgla. Z tego też powodu wstrzymało Ministerstwo udzielenie kwalifikacyi pupilarnej dla obligów kolei Piła-Jaworzno.

Gdy jednak przez projektowane przedłużenie pozyskane będą o wiele znaczniejsze transporta aniżeli żądane wskutek powołanej uchwały sejmowej i to na długość całej linii kolejowej, byłoby wskazanem odstąpienie od żądania zapewnienia przez interesentów

miejscowych na przeciąg 15 lat dostatecznej ilości frachtów na sekcyi Jaworzno-Kąty, wskutek czego uzyskanie kwalifikacyi pupilarnej dla obligów pierwszeństwa kolei lokalnej Piła-Jaworzno nie będzie ulegało trudnościom.

Wydział krajowy przeto wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Upoważnia się Wydział krajowy do udzielenia zezwolenia Towarzystwu akcyjnemu „kolej lokalna Piła-Jaworzno“ na budowę bezpośredniego połączenia kolejowego obecnej stacyi Jaworzno z kopalnią węgla gwarectwa Jaworznickiego względnie z miastem Jaworznem;

2. upoważnia się Wydział krajowy do udzielenia temuż Towarzystwu kolejowemu z krajowego funduszu kolejowego na ciężar rachunku gwarancyi czteroprocentowej pożyczki bieżącej z 20 letnim terminem umorzenia w wysokości potrzebnej do przeprowadzenia budowy pod 1) wymienionej, w sumie najwyższej 370.000 koron pod warunkiem, *a*) że zwrot tej pożyczki z dochodów kolei odpowiednio zapewniony będzie; *b*) że c. k. Rząd zapewni towarzystwu kolejowemu wstawianie w rachunek prowadzenia ruchu rat rocznych oprocentowania po 4 od sta i umorzenia tej pożyczki z prawem korzystania z przyznanego kredytowania tychże należytości prowadzenia ruchu.

3. Częściowo zmieniając uchwałę sejmową z dnia 8. lutego 1896., upoważnia się Wydział krajową do bezwarunkowego udzielenia imieniem kraju na rzecz kolei lokalnej Piła-Jaworzno na czas do końca roku 1968 gwarancyi dochodu potrzebnego do oprocentowania po cztery od sta wraz z umożeniem prawidłowem kolejowej pożyczki pierwszeństwa w wysokości 928.000 koron.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:
A. Potocki w. r.

Sprawozdawca:
Kazimierz Laskowski w. r.
Członek Wydziału krajowego.

L. W. kr. 39.433/901

We Lwowie, dnia 10. grudnia 1901.

Aleg. 76

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie petycyi gminy kat. Dobra szlachecka i Dobra rustykalna o wydzielenie z okręgu sądowego w Birczy i Starostwa w Dobromilu, a przyłączenie do okręgu sądowego i politycznego w Sanoku.

Wysoki Sejmie!

O to wydzielenie wniosła na dniu 3. kwietnia 1899, petycyę do Wysokiego Sejmu przez Wydział krajowy najpierw gmina Dobra szlachecka. — Wynik przeprowadzonego przez Wydział krajowy dochodzenia wykazał, że przeciw temu wydzieleniu oświadczyła się odmownie Rada powiatowa w Dobromilu na posiedzeniu z 4. sierpnia 1899, a to z powodu ubytku w dochodach, jakieby z tego powiat doznał. Następnie i wyższy sąd krajowy we Lwowie, odezwą z 2. listopada 1899 L. 18.001 — idąc za opinią sądu powiatowego w Birczy i sądu obwodowego w Sanoku, mimo, że sąd powiatowy w Sanoku kategorycznie wtedy za uwzględnieniem prośby gminy Dobra szlachecka się oświadczył — nie zalecał przychylenia się do prośby petycyonującej gminy Dobra szlechecka z powodu, że zmiana okręgu musiałaby równocześnie obejmować i gminę Dobra rustykalna, która stanowi wraz z gminą Dobra szlachecka jedną gminę katastralną, gmina zaś Dobra rustykalna wtedy jednak tej zmiany nie żądała i w tym względzie petycyi do Wysokiego Sejmu nie wnosiła.

Stan rzeczy się zmienił, gdy na dniu 11. stycznia 1900, wniosła i gmina Dobra rustykalna prośbę do Wydziału krajowego, a następnie na dniu 30. marca 1900 petycyę do Wysokiego Sejmu o to wydzielenie. Wprawdzie Rada powiatowa w Dobromilu konsekwetnie do swej uchwały z 4. sierpnia 1899, powziętej z powodu petycyi gminy Dobry szlacheckiej z 5. kwietnia 1899 o to wydzielenie — oświadczyła się również uchwałą z 18. grudnia 1900 odmownie i z powodu petycyi gminy Dobra rustykalna, przeciw wydzieleniu obu tych gmin t. j. Dobry rustykalnej i szlacheckiej z okręgu sądowego w Birczy i Starostwa w Dobromilu i wcieleniu ich do Sanoka; wprawdzie sąd powiatowy w Birczy i sąd obwodowy w Sanoku, a nawet na teraz i sąd powiatowy w Sanoku, w swych sprawozdaniach do wyższych władz sądowych

oświadczyły się przeciw uwzględnieniu życzeniu gmin Dobra rustykalna i Dobra szlachecka o to wydzielenie, jednak wyższy c. k. sąd krajowy we Lwowie, odezwą z 4. czerwca 1901 L. 8.623 oznajmił Wydziałowi krajowemu, że do opinij tych się nie przyłącza i wbrew tym opiniom oświadczył się za uwzględnieniem wniesionych petycyj, a to głównie z powodu, że obecnie odpadły względy, dla których c. k. wyższy sąd krajowy w odezwie z dnia 21. listopada 1899 L. 18.001 wtedy odmownie się oświadczył.

Mianowicie wtedy, jak to już na wstępie zaznaczyliśmy, c. k. wyższy sąd krajowy głównie z tego powodu oświadczył się przeciw uwzględnieniu petycyi gminy Dobra szlachecka o to wydzielenie, że zmiana okręgów musiałaby obejmować także gminę Dobra rustykalna, która wówczas o wydzielenie z okręgu sądowego w Birczy i przyłączenie do okręgu sądowego w Sanoku wcale nie prosiła, a stanowiła jedność terytoryalną z gminą Dobra szlachecka i jedną księgą gruntową jest z nią objętą.

Gdy jednak później gmina Dobra rustykalna do petycyi gminy Dobra szlachecka się przyłączyła, c. k. wyższy sąd krajowy, z uwagi, że sprawa przyłączenia tych gmin do okręgu c. k. sądu powiatowego w Sanoku, ze stanowiska manipulacyi sądowej obecnie żadnych nie nastręcza zasadniczych trudności, postanowił oświadczyć się za przychylnem załatwieniem petycyj gmin Dobra szlachecka i rustykalna, oznajmiając, że do zajęcia tego stanowiska skłania wyższy sąd krajowy ponadto wzgląd na istotną korzyść, jaka z żądanej zmiany wpłynie dla mieszkańców petycyonujących gmin, — albowiem pominąwszy już wzgląd na bliższe oddalenie z gmin Dobra szlachecka i Dobra rustykalna do Sanoka, jak do Birczy, niemniej wzgląd na to, że droga z gmin tych prowadząca do Birczy jest w złym stanie i dla udających się do sądu, szczególnie w porze zimowej i większych opadów nader uciążliwą, tudzież, że przez przydzielenie gmin Dobra rustykalna i szlachecka do c. k. sądu powiatowego w Sanoku cały ruch handlowy z tych gmin skierowanym zostanie do Sanoka, gdzie proszący znajdą łatwiejszy i korzystniejszy rynek zbytu dla swych płodów, jak w Birczy lub Dobromilu i dalej zauważyć należy wedle oznajmienia c. k. wyższego sądu krajowego w powołanej odezwie, że w niedalekiej, bo tylko o 3·5 kilometra od gmin Dobra szlachecka i Dobra rustykalna oddalonej Tyrawie wołoskiej, leżącej w okręgu sądu powiatowego w Sanoku — zaprowadzone są i faktycznie 15. każdego miesiąca odbywają się roki sądowe, na których w razie korzystnego załatwienia wniesionych petycyj — będzie mogło brać udział także przeszło $1^1/_2$ tysiąca mieszkańców licząca ludność petycyonujących gmin, coby koszta postępowania sądowego obniżyło i ułatwiło kontakt szukających pomocy lub porady prawnej mieszkańców gmin Dobra szlachecka i rustykalna ze sądem i na szybki tok czynności sądowych korzystnieby wpłynęło.

Przytem dodaje c. k. wyższy sąd krajowy, że jakkolwiek mieszkańcy petycyonujących gmin w razie przychylnego załatwienia ich petycyj, — udając się do Sanoka, mieliby do przebycia rzekę San, to pomimo tego dostęp do sądu utrudnionym nie będzie, ileże gmina Dobra szlachecka i rustykalna w razie wyższego stanu wody korzystać mogą z promu w sąsiedniem miasteczku Mrzygłodzie istniejącego, a w wypadku nieczęstych zresztą wylewów bitym gościńcem na Tyrawę wołoską i mostem na Sanie łatwiej się dostaną do sądu w Sanoku, aniżeli uciążliwą drogą do Birczy. W końcu oznajmia c. k. wyższy sąd krajowy, że przez przyłączenie gmin Dobra szlachecka i Dobra rustykalna do sądu powiatowego w Sanoku, agendy tegoż sądu nadmiernie nie wzrosną i ze względów administracyi sądowej nie zachodzą przeszkody do uwzględnienia wniesionych petycyj.

Przedstawiony w ten sposób przez wyższy c. k. sąd krajowy stan rzeczy zgodny jest w zupełności ze stanem przedstawionym w petycyach wniesionych do Wysokiego Sejmu przez gminę Dobra szlachecka na dniu 5. kwietnia 1899 i gminy Dobra rustykalna na dniu 30. marca 1900 L. 540.

Wydział krajowy podziela w zupełności zapatrywania wyższego sądu krajowego we Lwowie na tę sprawę i oświadcza się również z powodów powyżej naprowadzonych za uwzględnieniem wniesionych petycyj gminy Dobra szlachecka i Dobra rustykalna i dlatego wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem wyraża w myśl ustawy z 11. czerwca 1868 l. 59 Dz. p. p. c. k. Rządowi opinię, że w interesie kraju i stron interesowanych leży wydzielenie gmin katastralnych Dobra szlachecka i Dobra rustykalna wraz z obszarami dworskimi tych gmin z okręgu sądowego w Birczy i Starostwa w Dobromilu, a przyłączenie do okręgu sądowego i Starostwa w Sanoku.

Z Rady Wydziału kraj. Król. Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Ks. Krakowskiem.

Marszałek krajowy:
A. Potocki *w. r.*

Sprawozdawca:
Dr. Damian Sawczak *w. r.*
Członek Wydziału krajowego.

L. W. 11.046/902.

We Lwowie, dnia 28. lutego 1902.

Aleg. 77

Sprawozdanie

Wydziału krajowego, jako Komisyi Wysokiego Sejmu, tyczące się petycyi gminy m. Lubaczowa o udzielenie zapomogi bezzwrotnej z powodu ponownej klęski pożaru.

Wysoki Sejmie!

Aleg. 1. W dniu 28. grudnia 1901 do ls. 175 wniosła gmina m. Lubaczowa do Wysokiego Sejmu załączoną ·/. w odpisie petycyę, w której z powodu dwukrotnej wielkiej klęski pożaru prosiła gmina ta Wysoki Sejm o przyjście jej w pomoc znaczniejszym zasiłkiem bezzwrotnym, a mianowicie:

1. dla gminy m. Lubaczowa na cele zabezpieczenia się od pożarów, jak: na urządzenie zbiorników na wodę, na postawienie studzien pompowych, na zakupno sikawki i drabiny mechanicznej, o udzielenie zasiłku w kwocie 20.000 K.;

2. dla pogorzelców — na zakupno cegły do budowy domów i na ogniotrwałe pokrycie dachów — o udzielenie zasiłku bezzwrotnego, w kwocie takiej samej 20.000 K.

Petycyę tę na posiedzeniu dnia 30. grudnia 1901 przydzielił Wysoki Sejm Wydziałowi krajowemu, jako Komisyi, który w wykonaniu tej uchwały Wysokiego Sejmu zażądał przedewszystkiem reskryptem z dnia 14. stycznia 1902 L. W. 1707 od Wydziału powiatowego w Cieszanowie dokładnego sprawozdania i objawienia swej opini w niniejszej sprawie.

Aleg. 2. Z załączonego ·/. w odpisie sprawozdania Wydziału powiatowego w Cieszanowie z dnia 19. lutego 1902 l. 168 okazuje się, że dnia 1. października 1901 zniszczył pożar w Lubaczowie domów mieszkalnych 185 i budynków gospodarskich 230, w ogólnej wartości 720.000 K. Na pokrycie tych strat wypłaciły Towarzystwa asekuracyjne 303.536 K, reszta strat w sumie 416.464 K jako nieubezpieczona, nie znajduje najmniejszego pokrycia. Przeszło 310 rodzin, liczących 1.486 dusz pozostało bez dachu i chleba.

Te rozmiary klęski pożarowej jakoteż dalsza relacya Wydziału powiatowego, iż znaczna część pogorzelców, nie będąc ubezpieczoną, walczy z najostateczniejszą nędzą, przemawiają niewątpliwie za przyjściem tym biednym pogorzelcom z możliwą pomocą z funduszu krajowego.

Mając zatem na uwadze:

1. że wspomniane wyżej sprawozdanie Wydziału powiatowego w Cieszanowie pomija petycyę gminy m. Lubaczowa o zasiłek na cele inwestycyjne, a uzasadnia tylko potrzebę wydatniejszej pomocy dla pogorzelców,

2. że pogorzelcom tym z powodu klęski pożaru w dniu 1. października 1901 udzielił już Wydział krajowy uchwałą z 4. października 1901 L. W. 67.334 z funduszu dyspoz. wsparcie w kwocie 500 K.,

3. że wreszcie nie jest wykluczoną możliwość, iż c. k. Rząd zechce z funduszów państwowych pospieszyć gminie m. Lubaczowa z pomocą z powodu ostatniej dotkliwej klęski pożaru,

Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Pogorzelcom m. Lubaczowa udziela się jednorazową zapomogę w kwocie 2.000 K a wydatek ten wstawia się w tytuł „Wydatki rozmaite“ do rubr. XVII. budżetu“.

Z Rady Wydziału Kraj. Król. Galicyi i Lodomeryi wraz z W. Ks. Krakowskiem.

Marszałek krajowy
A. Potocki, *w. r.*

Sprawozdawca
Michał Glidżuk, *w. r.*
Członek Wydziału krajowego.

Odpis

petycyi gminy miasta Lubaczowa z dnia 27. grudnia 1901.

L. 2.709/901.

Wysoki Sejmie!

Miasto Lubaczów, jedno z najdawniejszych miast w Galicyi, pada w przeciągu dwóch lat, — raz po raz dwokrotnie, wielką klęską pożaru!

Oprócz tego w międzyczasie t. j. od 28. września 1899 do 1. października 1901 nawiedziło nasze miasto ośm pomniejszych pożarów!

W powyższym czasie zniszczało w naszem mieście doszczętnie 360 domów mieszkalnych, obejmujących łącznie 558 budynków, jako to: stodół, stajen, komór i t. p. — ze względu iż pożary większe trafiały zawsze w jesieni i porą zimową — były stodoły i szopy zbożem i paszą dla bydła przepełnione.

Jakkolwiek znaczna część budynków szczególniej mieszkalnych była ubezpieczoną, to jednakowoż ubezpieczenia takich budynków są nadzwyczaj niskie i gdy przyjdzie się pogorzelcy odbudować a budowę nową musi z ogniotrwałego materyału postawić, — to nie jest w stanie takiego wydatku ponieść i musi się często ponad miarę zadłużyć.

W czasie wspomnianych pożarów pogorzała cerkiew i plebania gr. kat. wraz z budynkami gospodarczymi, — pięcio — klasowa szkoła ludowa męska i żeńska, dwie synagogi izraelickie — dom mieszkalny rabina i łaźnia rytualna — otóż mieszkańcy tutejsi muszą się także i o odbudowę wyż wspomnianych publicznych budynków starać i na odbudowę tych że budynków bardzo wielkie dodatki po podatków ponosić są obowiązani.

Lubaczów jało miasto położone przy koleji, miało widoki podniesienia się, obecnie zaś po tak wielkich i częstych klęskach pożaru — paść musi ofiarą, — szkody przez pożar zrządzone są tak znaczne, że nawet mieszkańcy — dawniej zamożni — obecnie dotknięci klęską dwukrotnego pożaru — nie mogą się opamiętać i nie są w stanie przyjść do siebie, gdyż są przeciążeni tak rozmaitemi kombinacyami pozaciąganych pożyczek i różnych zobowiązań — że nie mogą temu wszystkiemu podołać.

Po pożarze w roku 1899 przeprowadzono regulacyę jednej dzielnicy miasta pożar wybuchły w dniu 1. października 1901 — który znaczną część regulowanej w roku 1899 dzielnicy miasta doszczętnie zniszczył — spowodował dalszą regulacyę nowych dzielnic, tudzież ponowienie już regulowanej części miasta — jednakowoż okazuje się przy tej sposobności, iż dla bezpieczeństwa miasta koniecznem jest, aby ułatwić temuż miastu znacznego rozszerzenia środków ostrożności i przyjścia mu w pomoc znaczniejszym zasiłkiem bezzwrotnym a mianowicie:

I. dla gminy miasta Lubaczowa na cele bezpieczeństwa a to: na urządzenie dwóch betonowych zbiorników na wodę, (basenów) o pojemności przynajmniej á 200 hl. wody — na postawienie kilku większych, źródłową wodę wydających — studzien pompowych — na zakupno większej ulepszonej sikawki czterokołowej i drabiny mechanicznej, i w ogóle na temu podobne cele — zasiłek w kwocie 10.000 złr.

II. dla pogorzelą dotkniętych mieszkańców na zakupno cegły na budowę domów tudzież na ogniotrwałe pokrycia dachów, zasiłek w kwocie 10.000 złr.

Gmina miasta Lubaczowa przedstawiając wyżopisane stosunki miejscowe jak najwiarygodniej, ośmiela się mieć niepłonną nadzieję iż Wysoki Sejm, uznając potrzebę poratowania naszego nieszczęśliwego miasta z funduszów krajowych — udzielić raczy najłaskawiej wyż wspomnianą zapomogą bezzwrotną — bowiem miasto Lubaczów — którego mieszkańcy coraz bardziej podupadają, nie będzie się mogło o własnych siłach podnieść i zupełnie się zrujnuje.

D. j. w.

Odpis

sprawozdania Wydziału powiatowego w Cieszanowie z dnia 19. lutego 1902 do Wydziału krajowego we Lwowie.

L. 168.

W odpowiedzi na reskrypt z dnia 14. stycznia br. l. 1.707 i przy zwrocie
/. pod */.* petycyi gminy miasta Lubaczowa, wystosowanej do Wysokiego Snjmu o udzielenie bezzwrotnej zapomogi z powodu pogorzeli miasta, przedkłada się Wysokiemu Wydziałowi krajowemu w tej sprawie następujące sprawozdanie:

Dnia 1. października 1901 r. zniszczył pożar w Lubaczowie domów mieszkalnych 185 i budynków gospodarskich 230 w ogólnej wartości 720.000 K. Na pokrycie tych strat wypłaciły towarzystwa asekuracyjne zaledwie 303.536 K., reszta strat w sumie 416.464 koron jako nieubezpieczona nie znajduje najmniejszego pokrycia Przeszło 310 rodzin, liczących 1.486 dusz, pozostało bez dachu i chleba.

Po pożarze w roku *1899* otrzymała wprawdzie gmina Lubaczów od Wysokiego c. k. Rządu tytułem wsparcia 40.000 K.

Z tego wydano:

Na regulacyę i kanalizacyę miasta 20.000 koron. Na zakupno blachy dla pogorzelców 12 000 K. Resztę w sumie 8.000 koron użyto na częściowe pokrycie odbudowy ratusza, która kosztowała przeszło 25.000 koron.

Z funduszu krajowego otrzymane w roku 1899 w kwocie 1000 koron, w roku 1900 w kwocie 4 000 koron i w roku 1901 w kwocie 500 koron, rozdzielono pomiędzy pogorzelców tytułem doraźnych zapomóg.

Po ostatnim pożarze wdrożono wprawdzie starania celem uzyskania znaczniejszej subwencyi ze strony Wysokiego c. k. Rządu tak za pośrednictwem Wysokiego c. k. Namiestnictwa, jakoteż za pośrednictwem Rady państwa, rezultat jednak tych zabiegów nie jest jeszcze wiadomym.

Zważywszy, że znaczna część pogorzelców nie będąc ubezpieczoną, nie posiada ani grosza na odbudowanie się, że dla braku dachu i chleba walczy z najostateczniejszą nędzą, Wydział powiatowy sądzi, że tylko nader hojna pomoc c. k. Rządu i Kraju mogłaby chociaż w części uśmierzyć niedolę tych biedaków.

D. j. w.

L. W. 39.735/1902.

We Lwowie, dnia 7. czerwca 1902.

Aleg. 78

Sprawozdanie dodatkowe

Wydziału krajowego o krajowej sprzedaży soli.

Wysoki Sejmie!

W uzupełnieniu naszego sprawozdania w tym przedmiocie z d. 3. grudnia 1901 L. 84.221, przygotowanego na zeszłoroczną zimową sesyę Wysokiego Sejmu, przedkładamy obecnie zamknięcie rachunków funduszu solnego za r. 1902 wraz ze sprawozdaniem dodatkowem o czynnościach krajowego Zarządu sprzedaży soli w pierwszych pięciu miesiącach br.

Wobec tego, że w sprawozdaniu poprzedniem mogliśmy podać daty co do pobranych ilości soli tylko po koniec listopada 1901, uzupełniamy je obecnie datami z ostatniego miesiąca z. r.

A mianowicie pobrał krajowy Zarząd sprzedaży soli w całym r. 1901:

Soli warzonki	5119	wagonów	tj.	więcej	o 28	wag.	niż	w r. 1900
Soli kamiennej	166	„	„	„	102	„	„	„ „
Soli bydlęcej	69	„	„	mniej	o 0·5	„	„	„ „
Kałuitu	625	„	„	więcej	o 107	„	„	„ „

Powodem, że sprzedaż soli bydlęcej nie podnosi się od lat trzech, jest fakt, który tu z uznaniem wspominamy, że c. k. Skarb udziela powiatom bezpłatnie już od trzech lat znaczniejszej niż dawniej ilości (od 100—150 wag.) odpadków soli kamiennej jako soli bydlęcej. Sól tę wysyła bez liczenia kosztów spedycyjnych krajowe Biuro spedycyi soli w Bochni na podstawie poleceń c. k. Namiestnictwa.

Sól warzonka.

Najważniejszem zajęciem krajowego Biura solnego w tym czasie było wprowadzenie w życie opakowania soli w papier. Po przygotowaniu przez fabrykę odpowiedniej ilości zapasów kartonów i rozesłaniu ich po wszystkich salinach, po zrównaniu przez c. k. Zarządy salinarne formy topki, rozpoczęliśmy opakowanie na salinie łanczyńskiej, następnie na salinie łackiej, potem bolechowskiej, delatyńskiej i kałuskiej — obecnie zaś wprowadzamy je na salinie drohobyckiej i stebnickiej.

Opakowanie soli odbywa się w warzelni, po wyjęciu soli z suszarni, a przed ustawieniem jej w magazynie. C. k. krajowej Dyrekcyi skarbu, której organa, jak się przekonujemy w praktyce, dla sprawy tej reformy opakowania jak najlepiej są usposobione,

w czem zresztą postępują zgodnie z intencyą c. k. Ministerstwa skarbu, zawdzięczamy te próbne zarządzenie, ważne z dwojakich powodów: 1) że sól bezpośrednio po wyprodukowaniu jest przed wszystkimi wpływami ochronioną, nawet już przez czas zmagazynowania, 2) że opakowanie, idąc równolegle z produkcyą, odbywa się zupełnie regularnie i przez całą dobę, podczas gdy w razie opakowywania soli przy jej odbieraniu z magazynu, a więc wtedy, gdy bezpośrednio ma być spedyowaną, musiałyby być raz większe a raz mniejsze ilości soli opakowywane w trzeciej części doby, t. z. w godzinach urzędowych. Wymagałoby to większego nakładu ze względu na potrzebę utrzymywania w gotowości większej ilości robotników, którzy nie zawsze mieliby stałe zajęcie. Wydział krajowy uznaje, że tak Biuru salinarnemu krajowej Dyrekcyi skarbu, jak i c. k. Zarządom salinarnym robota ta, która odbywa się w warzelni, a zatem z natury rzeczy pod dozorem organów salinarnych, przysporzy przynajmniej z początku zajęcia i pewnego rodzaju niedogodności — ma jednak nadzieję, że ze względu na uzupełniony w ten sposób cel całej akcyi opakowania, sprawie tej, jak dotąd, dalszej swojej pomocy użyczać zechcą. Wydział krajowy korzysta z tej sposobności, aby na tem miejscu wyrazić uznanie i podziękowanie tak p. krajowemu Referentowi salinarnemu, jak i pp. Zarządcom salinarnym, za tak chętną i życzliwą pomoc, jaką nam dotychczas w tej sprawie okazywali.

Opakowanie soli w gotowe, dostarczone przez fabrykę, kartony odbywa się w warzelni za pomocą maszynek pomysłu kierownika Biura solnego, p. Dr. Miziewicza, które automatycznie zawijają końce kartonów i zeszywają je drutem. Pierwotnie był zamiar lepienia końców kartonu markami nagumowanemi — marki takie kosztowałyby na jedną setkę, licząc z kosztem gumy lub kleju najmniej po 6 groszy, to znaczy, że koszt marek wynosiłby na 50,000.000 topek rocznie 30.000 koron, gdy zaś drut, użyty do szycia kosztować będzie nie więcej niż 5.000 koron, zużycie zaś maszynek najwyżej licząc 10.000 koron, okazuje się, że na szyciu drutem, zaoszczędzić można około 15.000 koron rocznie, nie licząc tego, że takie zamknięcie jest praktyczniejsze i pewniejsze, a robota mniejsza i czystsza. Wydział krajowy wprowadził zatem szycie kartonów drutem i w tym celu postawił na salinach czterdzieści sztuk takich maszynek. Maszynki te składają się z dwóch głównych części — jednę stanowi maszyna do składania kartonów, drugą właściwa maszynka do szycia — pierwsza wykonaną została w fabryce E. Bredta w Ottynii, druga w urządzonym przez Zarząd solny warsztacie, zatem wszystko w k r a j u.

Opakowanie zostało bardzo dobrze przez ludność przyjęte. Dowodem najlepszym fakt, że pomimo tego, iż ono, jak każda rzecz w początkach będąca, jeszcze wiele pozostawia do życzenia, w tych zastępstwach, do których jeszcze Wydział krajowy dostarcza soli opakowanej w papier i opakowanej w wory i siano, ta ostatnia sól nie znajduje popytu. Wobec tego usposobienia ludności dla soli w papier opakowanej, także zastępcy, którzy obecnie drożej za sól płacić muszą, poczęli na sprawę tę przychylniej się zapatrywać, tak, że oprócz trudności technicznych, nieuniknionych przy takiem bardzo wielkiem przedsięwzięciu jak zorganizowanie opakowania pięćdziesięciu milionów topek rocznie, z których jedną jest takie zaabsorbowanie urzędników Biura solnego, że chwilowo niektóre mniej ważne sprawy muszą jakiś czas czekać na załatwienie, innych trudności poważnych Wydział krajowy nie ma. Pod względem finansowym, możemy już dzisiaj stwierdzić rachunkami, że reforma ta nie przechodziła sił funduszu solnego i że straty żadnej nie przyniesie. Szczegółowe rachunki, których tutaj podawać nie możemy, są do dyspozycyi w krajowym Zarządzie sprzedaży soli. Rok 1902 będzie wprawdzie przedstawiał się rachunkowo mniej korzystnie, w porównaniu z poprzednim, co jest wytłumaczone wobec nieodzownych wydatków inwestycyjnych, przejściowych, wydatków na wszelkiego rodzaju próby itd., następnie wobec faktu, że przyznany nam przez c. k. Ministerstwo skarbu z tytułu nowego opakowania dziewięciomiesięczny kredyt, ma nam być udzielony dopiero z chwilą wprowadzenia opakowania wszystkiej soli w papier, co da nam pełny dochód dopiero w drugim kwartale r. 1903, podczas gdy wydatki na opakowanie ponosić będziemy już przez cały rok 1902.

W sprawie stworzenia fabryki papieru w kraju nie możemy jeszcze niestety podać Wysokiemu Sejmowi pewnych wiadomości. Papier, którego obecnie używamy, okazał się, pomimo pozornej swojej cienkości, dostatecznie nawet przy najodleglejszych transportach wytrzymałym i gdy zostaną usunięte pewne niedokładności przy pakowaniu, gdy robotnicy nabędą dostatecznej wprawy w używaniu maszynek, tak, żeby się one nie psuły i należycie funkcyonowały, co wszystko jest na najlepszej drodze, opakowanie nawet w papier obecnie używany nie będzie pozostawiało nic do życzenia.

Odezwą z d. 24. maja 1902 L. 61.916 zawiadomiła nas c. k. krajowa Dyrekcya skarbu, w myśl reskryptu c. k. Ministerstwa skarbu z dnia 20. maja 1902 L. 35.102, że przy rozprawie w komisyi budżetowej Izby posłów p. poseł Kozłowski wyraził życzenie, aby Wydziałowi krajowemu podwyższono dotychczasowy kontyngent soli warzonki z 9-ciu wschodnio-galicyjskich salin, obecnie 480.000 metr. cent. wynoszący i zawezwała nas do podania szczegółowych powodów, któreby uzasadniały podwyższenie dotychczasowego kontyngentu. W odpowiedzi na tę odezwę podaliśmy Dyrekcyi skarbu szczegółowe daty odnoszące się do poboru soli kontyngentowej i nadkontyngentowej — a mianowicie, że w r. 1901 potrzebowaliśmy soli 319 wagonów po nad wyznaczony nam kontyngent, a to z powodu zamówień ze strony naszych zastępstw, które takiej ilości soli potrzebowały. W r. 1902 pobrał Wydział krajowy ponad kontyngent następujące ilości soli:

w miesiącu	styczniu:	13·74	wag.
„ „	lutym:	12·00	„
„ „	marcu:	9·36	„
„ „	kwietniu:	1·69	„
„ „	maju;	31·98	„
	czyli razem	68·77	wag. w pięciu miesiącach.

Sól tę nabywa Wydział krajowy albo w c. k. Zarządach salinarnych za gotówkę, o ile się po nią prywatni handlarze nie zgłoszą, lub też od prywatnych handlarzy, którzy za to odstąpienie każą sobie oczywiście pewną kwotę opłacać. Ponieważ ludność na sól czekać nie może, musi Wydział krajowy tym sposobem brakowi soli zaradzać.

Prosił zatem Wydział krajowy c. k. kraj. Dyrekcyę skarbu, aby zechciała wyrobić podwyższenie kontyngentu o 150 wagonów rocznie i to w ten sposób, żeby mogły być one pobierane nie w równych miesięcznych ilościach, ale w miarę potrzeby — popyt za solą bowiem nie da się nigdy całkiem dokładnie na miesiąc naprzód oznaczyć, jeżeli więc można regulować zamówienie w ostatnich dniach miesiąca, unika się potrzeby wyjednywania w c. k. krajowej Dyrekcyi skarbu przedłużenia termiuu pobrania kontyngentu, co przez nieznających stosunków mogłoby być poczytane za niemożliwość wyczerpania ze strony Wydziału krajowego kontyngentu.

Sól kamienna.

Z przyjemnością stwierdza Wydział krajowy, że sprzedaż soli kamiennej wzrasta coraz więcej. W r. 1900 pobraliśmy 64 wagonów tej soli w Wieliczce i Bochni, w r. 1901 już 166 wagonów, w r. 1902 w pięciu miesiącach już 123 wagony — to znaczy, że w tym roku powinniśmy pobrać około 300 wagonów. Sól pakowana w kartony coraz więcej znajduje uznania, do tego stopnia, że konkurencya uważała za stosowne wprowadzić u siebie ten, pierwotnie lekceważony przez siebie, sposób sprzedaży soli, który uczciwie wykonywany, zabezpiecza ludność najlepiej od nadużyć. Soli kartonowanej sprzedaliśmy w roku 1901 kg. 121.126, w r. 1902 w pięciu miesiącach kg. 117.220.

Konkurencya stara się wszelkiemi siłami zaszkodzić tej sprzedaży, która poważnie zagraża jej dotychczasowym interesom. Walka, którą Wydział krajowy podjął, trwać jeszcze będzie długo, mamy jednak niepłonną nadzieję, że skończy się podobnie jak we wschodniej części kraju takiem uorganizowaniem drobnej sprzedaży soli, żeby ludność nie była narażona na nadużycia, które przy sprzedaży soli mielonej kamiennej i przy możliwości domieszywania do niej rozmaitych ingredyencyi mogą być bardzo znaczne.

Bielsko-bialski bank eskontowy, właściciel młynów solnych w Bochni i Wieliczce, doniósł c. k. Ministerstwu skarbu, że Wydział krajowy sprzedaje sól kamienną z Wieliczki i Bochni handlarzom ze Śląska i części Moraw i to poniżej cen fiskalnych. Wydział krajowy w odpowiedzi na zapytanie przez c. k. Ministerstwo skarbu w tej mierze uczynione, zawiadomił je na ręce c. k. krajowej Dyrekcyi skarbu, że pomino licznych zgłoszeń, jakie ma z po za kraju o sól, soli nikomu za granicę kraju nie dostarcza, że nawet zerwał stosunki z niejakim p. Doleżelem z Prościejowa, któremu przed udzieleniem kredytu na sól kamienną przez c. k. Ministerstwo, soli dostarczał.

Kainit.

W sprawie sprzedaży kainitu nie zaszła żadna zmiana. W ostatnich czasach przy jednem z próbnych wierceń, przez c. k. Zarząd salin dokonywanych, odkryto w Kałuszu sylwin, minerał o znacznie większej zawartości chlorku potasowego, niż kainit.

Oczywista rzecz, że Wydział krajowy sprawą tą zainteresował się ze stanowiska ogólno krajowego — w razie bowiem, gdyby pokłady takie w odpowiedniej grubości i rozciągłości rzeczywiście istniały, możnaby w kraju stworzyć nowy przemysł, którego wielkość zależną byłaby od wielkości pokładu, ale który w każdym razie nie mógłby być krajowi obojętny.

Z wiadomości, jakich Wydział krajowy w c. k. krajowej Dyrekcyi skarbu zaczerpnął, okazuje się, że rzeczywiście przy próbnem wierceniu przewiercono w głębokości 257·5 m. — 265·5 m. pokład sylwinu, o grubości 8 m. Pokład ten zawiera jednak 28% zanieczyszczenia iłowego i gipsowego, a tylko 30% czystego chlorku potasowego, obok 42% chlorku sodu.

Odkrycie to, które jest niewątpliwym dowodem, że w kopalni Kałuskiej znajdują się większe ilości soli nawozowych, niż dotychczas zbadane pokłady, dało impuls c. k. Zarządowi salin do bliższego zbadania tego pokładu. Postanowiono zatem bezzwłocznie, bez względu na znaczne koszta, przystąpić do wykopania nowego szybu, po dokonaniu czego będzie można dopiero zbadać bliżej rozciągłość pokładu sylwinu, świeżo przewierconego.

Zarządowi salin należy się wdzięczność za to, że nie szczędząc kosztów od lat kilku dokonywał próbnych wierceń i po odkryciu znaczniejszego pokładu z całą energią przystępuje do jego bliższego zbadania i ewentualnie eksploatowania. Chociaż nie można się cieszyć nadzieją, żeby pokłady kałuskie choć w przybliżeniu co do swojej rozciągłości dorównały pokładom soli potasowych w Stassfurcie, to jednak nawet w tym razie, gdyby pokłady te były bardzo znacznie mniejsze od potężnych pokładów stasssfurckich, stwierdzenie istnienia ich będzie miało znaczenie dla kraju.

Co do sprawy kolei dowozowej z dworca kolei państwowej w Kałuszu do kopalni, to sprawa ta zostanie, jak mamy nadzieję, wkrótce już stanowczo załatwioną. Wydział krajowy wysłał na wezwanie c. k. Dyrekcyi skarbu swojego delegata do komisyi, mającej ułożyć ostateczne warunki zbudowania tego toru.

Wydział krajowy zwraca uwagę, że pomimo braku kolei dojazdowej, każdy, kto tylko sobie tego życzy, otrzymuje kainit, załadowany do wagonu bez worów, t. z. „alla rinfusa“, co pomniejsza znacznie koszta zakupna tego nawozu.. Decydującem w tej sprawie jest, czy odbiorca uważa za dogodne dla siebie odbierać ze stacyi i przewozić na miejsce przeznaczenia zesypany do wagonu kainit — nie zaś kwestya dostawy do kolei, którą Wydział krajowy bierze na siebie. Z chwilą zbudowania kolei nastąpi pewna ulga dla Wydziału krajowego — nie zaś dla odbiorców, którzy i dzisiaj kainit tak załadowany pobierać mogą, jak sobie tego życzą.

Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm raczy sprawozdanie to przyjąć do wiadomości.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:
A. Potocki w. r.

Sprawozdawca:
Tadeusz Romanowicz w. r.
Członek Wydziału krajowego

Zamknięcie rachunku strat i zysków Funduszu sprzedaży soli z dniem 31. grudnia 1901 r.

Winien.

	K.	Gr.	K.	Gr.
Za zakupno produktów solnych			9,701.466	39
„ kainit rozdany stacyom doswiadczalnym L. 86.251/00	719	12		
„ sól warzonkę daną pogorzelcom M. 37.794/01	615	94	1.335	06
„ odprawę p. Skarzyńskiego L. 15.641/01			12.000	—
„ opusty i odszkodowanie L. 10.309/01, 10301/01, 66.727/01, 56.813/01, 54.018/01			209	84
„ sprostowanie rachunków z lat poprzednich			87	72
„ odsetki bierne			1.782	34
„ stemple do weksli			6.501	—
„ koszta spedycyi			276.550	40
„ najem i utrzymanie magazynów			1.911	78
„ płace			62.883	04
„ remuneracye urzędników Biura solnego, Kasy krajowej, służby pocztowej, kolejowej i robotników, zajętych przy opakowaniu soli			11.928	—
„ koszta podróży	12.038	08		
„ zastępstwo urzędników	964	06	13.002	14
„ potrzeby kancelaryjne (druk i papier na raporta, formularze, książki rach. i t. d.)			3.603	53
„ porta i telegramy			3.456	78
„ koszta rozsyłki produktów solnych między salinami, przewóz maszyn i worów			4.016	96
„ bonifikacye zastępców i zwroty nadwyżki kosztów dostawy kolejowej			21.079	38
„ przygotowania i próby opakowania w papier			2.798	67
„ asekuracyę magazynów, zapasów i ubezpieczenie robotników			1.085	48
„ ogłoszenie o posadach, sprzedaży kainitu, soli kamiennej i bydięcei			543	58
„ podatek od kuponów i stemple do odnośnych rachunków			1.361	04
„ koszta planów, stempli podań i komisyi polityczno-przemysłowej i kolejowej przy oględzinach magazynu i młyna w Bochni			535	43
„ użycie telefonu			100	—
„ opał, światło i sprzątanie biur			353	10
„ koszta przy realizowaniu legitymacyj kolejowych			130	38
„ przykupno książek			27	85
„ roboty introligatorskie			158	90
„ koszta manipulacyjne i prowizyę w c. k. pocztowej kasie oszczędności			2.072	72
„ rozmaite drobne wydatki			471	09
„ odpisy:				
1) do L. 15.887/02	200	—		
2) do L. 62.265/01	279	68		
3) z rachunku różnych za drobne odpisy	31	38		
4) za sól kamienną rozdaną na próby L. 54.018/01	277	06		
5) za książeczki czekowe	42	—		
6) „ wory	240	45		
7) „ urządzenie biur (przykupno i naprawa sprzętów, w tem dwie kasy ogniotrwałe	1.191	46		
8) „ budowę magazynu i młyna w Bochni	6.491	80		
9) „ maszyny	9.229	89	17.983	72
za 50% nadwyżki dochodu wydanej do funduszu emerytalnego			28.214	30
„ „ „ „ „ „ „ rezerwowego			28.214	29
			10,205.864	91

Ma.

	K.	Gr.	K.	Gr.
Ze sprzedaży produktów solnych			10,044.213	67
„ „ tablic			116	42
z grzywien pieniężnych			510	—
ze zwrotów za przewóz worów i kosztów załadowania			6.466	61
z odsetek od kredytów i papierów wartościowych			153.185	23
„ drobnych nadpłat			29	09
ze sprostowania rachunków z lat poprzednich			70	26
rozmaite inne			1.273	63
			10,205.864	91

Alegat 2 do sprawozdania LW. 39.755/02.

Zestawienie porównawcze dochodów i wydatków funduszu sprzedaży soli w latach 1900 i 1901.

A) Dochody	1900 r. K.	gr.	1901 r. K.	gr.	Więcej K.	gr.	Mniej K.	gr.
Ze sprzedaży produktów solnych	333.618	48	342.747	28	9.128	80		
„ „ tablic	371	68	116	42			255	26
Z grzywien pieniężnych	560	50	510	—			50	50
Ze zwrotów za przewóz worów i kosztów załadowania	7.900	05	6.466	61			1.433	44
Z odsetek od kredytów i papierów wartościowych	150.566	87	153.185	23	2.618	36		
Z drobnych nadpłat	107	90	29	09			78	81
Ze sprzedaży książeczek czekowych	94	—					94	—
Za sprostowanie rachunków	19	20	70	26	51	06		
Za rozmaite dochody	128	76	1.273	63	1.144	87		
	493.367	44	504.398	52	12.943	09	1.912	01
	11.031	08					11.031	08
Stan funduszu rezerwowego z dołączeniem nadwyżki za rok 1901 wynosi	123.557	93						
Stan funduszu emerytalnego z dołączeniem nadwyżki za rok 1901 wynosi	126.103	74						

B) Wydatki	1900 r. K.	gr.	1901 r. K.	gr.	Więcej K.	gr.	Mniej K.	gr.
Za kainit rozdany stacyom doświadczalnym	130	16	719	12	588	96		
„ sól warzonkę daną pogorzelcom	630	—	615	94			14	06
„ odprawę p. Skarzyńskiego			12.000	—	12.000	—		
„ opusty i odszkodowania			209	84	209	84		
„ sprostowania rachunków	43	34	87	72	44	38		
„ odsetki bierne	4.072	—	1.782	34			2.289	66
„ stemple do weksli	5.673	—	6.501	—	828	—		
„ koszta spedycyi	258.676	35	276.550	40	17.874	05		
„ najem i utrzymanie magazynów	2.009	36	1.911	78			97	58
„ płace	64.425	46	62.883	04			1.542	42
„ remuneracye	11.816	—	11.928	—	112	—		
„ koszta podróży i zastępstwo urzędników	12.180	71	13.002	14	821	43		
„ potrzeby kancelaryjne	1.845	11	3.603	53	1.758	42		
„ porta i telegramy	3.255	19	3.456	78	201	59		
„ koszta rozsyłki produktów solnych między salinami i przewóz maszyn i worów	2.356	94	4.016	96	1.660	02		
„ bonifikacye zastępców i zwroty nadwyżki kosztów dostawy kolejowej	11.998	97	21.079	38	9.080	41		
„ przygotowania i próby opakowania w papier	1.177	76	2.798	67	1.620	91		
„ asekuracyę	624	69	1.085	48	460	79		
„ ogłoszenia	616	48	543	58			72	90
„ podatek od kuponów i stemple do odnośnych rachunków	1.411	90	1.361	04			50	86
„ koszta planów stempli podań i komisyi polityczno-przemysłowej i kolejowej przy oględzinach magazynu i młyna w Bochni	343	01	535	43	192	42		
„ użycie telefonu	100	—	100	—				
„ opał światło i sprzątanie biur	286	72	353	10	66	38		
„ koszta przy realizowaniu legitymacyi			130	38	130	38		
„ przykupno książek	233	70	27	85			205	85
„ roboty introligatorskie	85	40	158	90	73	50		
„ koszta manipulacyi i prowizyę w c. k. pocztowej Kasie oszczędności	2.371	54	2.072	72			298	82
„ rozmaite drobne wydatki	791	42	471	09			320	33
„ odpisy z rachunku różnych	632	60	511	06			121	54
„ próby mielenia i opakowania soli kamiennej w Bochni	120	—	277	06	157	06		
„ książeczki czekowe			42	—	42	—		
„ wory	3.492	37	240	45			3.251	92
„ urządzenie biur (inwentarz)	882	56	1.191	46	308	90		
Budowa magazynu i młyna w Bochni, zakupno maszyn i narzędzi	16.193	37	15.721	69			471	68
Za odpisaną zaliczkę śp. Festenburga	363	—					363	—
	408.839	11	447.969	93	48.231	44	9.100	62
	39.130	82					39.130	82

LW. 42.747/902.

We Lwowie, dnia 18. czerwca 1902 r

Aleg. 79

Sprawozdanie

Wydziału krajowego o projekcie ustawy o publicznych biurach pośrednictwa pracy.

Wysoki Sejmie!

Sprawozdanie Wydziału krajowego przedłożone na ubiegłej sesyi sejmowej z projektem ustawy zaprowadzającej miejskie i powiatowe biura pośrednictwa pracy i traktujące o tem przedłożeniu sprawozdanie komisyi administracyjnej nie zostały przez Wysoki Sejm załatwione, mimo wzięcia ich pod obrady na posiedzeniu z dnia 6. lipca 1901 r. i przeprowadzenia rozprawy ogólnej a po części i szczegółowej. Wniosek komisyi wspomnianej został jej zwrócony uchwałą Wysokiego Sejmu z dnia wyżej powołanego z poleceniem zmiany §. 1. projektu ustawy przez komisyę wypracowanego a gdy sesya sejmowa została już dnia 9. lipca 1901 zamkniętą, przeto poleceniu temu nie mogło się stać zadość. Wobec tego formalnego stanu rzeczy było obowiązkiem Wydziału krajowego rozważyć, czy ma sprawę ponownie Wysokiemu Sejmowi przedłożyć lub też oczekiwać dalszego wezwania, względnie samoistnej inicyatywy Wys. Sejmu.

Wydział krajowy, — mając w pamięci powody, które Wysoki Sejm skłoniły do powzięcia uchwały z dnia 4. maja 1900 polecającej Wydziałowi krajowemu zajęcie się jaknajrychlejsze sprawą organizacyi bezpłatnych biur pośrednictwa pracy, uznając, że powody te nie uległy w ciągu czasu, jaki nas dzieli od chwili obrad Wysokiego Sejmu w roku zeszłym, żadnej zmianie, że sprawa organizacyi pracy w kraju, jak była, tak jest sprawą niecierpiącą zwłoki, czego wymownie dowodzi zjawisko obserwowane właśnie w ciągu tego okresu w naszym kraju lokalnej nadmiernej podaży pracy w pewnych okręgach i okolicach, podczas gdy równocześnie w innych okolicach kraju dają się słyszeć skargi na brak rąk do pracy, — postanowił ponowić swe przedłożenie zeszłoroczne w tej sprawie. Do decyzyi tej skłoniła Wydział krajowy także ta okoliczność, że wskutek politycznych stosunków wydane zostały w państwie niemieckiem zarządzenia utrudniające znacznie czasową emigracyę za zarobkiem do krajów niemieckich, pogarszające warunki, wśród których emigracya ta dotąd się odbywała, narażające biorących w nich udział na straty, jakie dla nich powodować musi wisząca nad nimi groźba wydalenia z powodów politycznych.

Wydział krajowy, ponawiając swe przeszłoroczne przedłożenie, uważa za zbyteczne powtarzać wywody uzasadniające zasadniczo potrzebę akcyi kraju na tem polu a zawarte w zeszłorocznem sprawozdaniu o tym przedmiocie, sądzi bowiem, że powołanie się na nie winno wystarczyć tem bardziej, że wywody te znalazły uznanie w roku ze-

szłym zarówno w sprawozdaniu komisyi administracyjnej, jak i w rozprawie, jaka się nad tym przedmiotem w Wysokim Sejmie toczyła i że zasady zarówno projektu ustawy, jaki obecnie Wydział krajowy przedkłada Wysokiemu Sejmowi, jak i rezolucyi kończących niniejsze sprawozdanie, odpowiadają w zupełności zasadom zeszłorocznego przedłożenia, różniąc się odeń jedynie w szczegółach, a poniekąd w układzie i stylizacyi. Różnice te uzasadnić jest zadaniem niniejszego sprawozdania.

Wydział krajowy zachowuje w projekcie ustawy, kończącym niniejsze przedłożenie, zasady, na których oparł projekt ustawy zeszłorocznej, przyjęte także w projekcie przez komisyę administracyjną wypracowanym, mianowicie: zasadę przymusu zakładania i utrzymywania biur pośrednictwa pracy przez gminy i powiaty i zasadę bezpłatnego pośrednictwa tych biur dla szukających pracy, jak to zaznaczono wyraźnie co do pierwszej z tych zasad w §§. 5. i 6. projektu, co do drugiej w §. 3., określa jednak granice tak jednej, jak drugiej zasady nieco odmiennie od zeszłorocznych projektów.

Przedłożony obecnie projekt ustawy nakłada przymus założenia i utrzymywania biur bośrednictwa pracy na gminy liczące 15.000 i więcej mieszkańców, podczas gdy projekt w zeszłym roku przedstawiony przymus ten nakładał już na gminy liczące 10.000 mieszkańców, projekt zaś komisyi administracyjnej podciągnął pod ten przymus dopiero gminy, które liczą 25.000 i więcej mieszkańców.

Wedle ogłoszonych, tymczasowych wyników spisu ludności dokonanego 31. grudnia 1900 r., mamy w kraju naszym oprócz Krakowa i Lwowa następujące miasta liczące wyżej 10.000 ludności:

1. Bochnia 10.049,
2. Brody 17.360,
3. Brzeżany 11.244,
4. Buczacz 11.504,
5. Chrzanów 10.170,
6. Borysław 10.671,
7. Drohobycz 19.146,
8. Gródek 11.845,
9. Horodenka 11.615,
10. Jarosław 22.614,
11. Jaworów 10.090,
12. Kołomyja 34.188,
13. Nowy Sącz 15.724,
14. Podgórze 18.142,
15. Przemyśl 46.349,
16. Rzeszów 14.714,
    z Ruską wsią (3.313) 18.027 (nie licząc przysiółków wcielonych z Staroniwy i Drabinianki).
17. Sambor 17.027,
18. Śniatyn 11.498,
19. Knihinin polski 14.004,
20. Stanisławów 29.628,
21. Stryj 23.673,
22. Tarnopol 30.368,
23. Tarnów 31.548,
24. Złoczów 12.209.

Razem tedy z obu stolicami mamy tu szereg 26 gmin liczących 10.000 lub więcej ludności.

W tym szeregu gmin liczących 15.000 lub więcej mieszkańców jest — jeśli weń wciągniemy Rzeszów z wcielonemi przysiółkami — wraz z stolicami: 15., gmin zaś o ludności 25.000 i wyżej wraz z stolicami 7.

Wydział krajowy, licząc się z zapatrywaniem, które znalazło wyraz w przedłożeniu i wniosku komisyi administracyjnej, iż dla wielu gmin o 10.000 ludności przymus za-

łożenia i utrzymywania własnego biura pośrednictwa pracy mógłby być zbyt ciężkim obowiązkiem, a nie mogąc się przychylić do zapatrywania tejże komisyi, iżby dopiero gminy o 25.000 i wyżej ludności przymusowi temu poddać, sądzi bowiem, że sieć z 7 biur gminnych złożona stanowczo nie zdołałaby skutecznie podołać zadaniu, jakie zwłaszcza na tych biurach wobec gromadzenia się robotników bez zajęcia w miastach cięży, wybrał drogę pośrednią i proponuje wprowadzenie przymusu obejmującego grupę gmin miejskich złożoną z 15 miast (wraz z stolicami). Nadto w myśl postanowienia §. 5. alinea 2 będą mogły gminy mniejsze niż te, które w ustawie poddane będą przymusowi, dobrowolnie — w razie potrzeby — zakładać biura pośrednictwa pracy na podstawie uchwał powziętych przez swe Reprezentacye a zatwierdzonych przez Wydział krajowy. W ten sposób sieć gminnych biur pośrednictwa pracy będzie się mogła odpowiednio do potrzeby uzupełnić i wzmocnić i stać się przy pomocy biur powiatowych i krajowego biura centralnego skutecznym środkiem przeciwdziałania zbytniemu koncentrowaniu się w miastach mas robotników bez zajęcia i zarobku, które te miasta i ich mieszkańców naraża na szkody i straty.

Przymus zakładania i utrzymywania publicznych biur pośrednictwa pracy przez Reprezentacye powiatowe jest w obecnie przedstawionym projekcie Wydziału krajowego odmiennie sformułowany, jak w roku zeszłym, a różni się też od sformułowanego wniosku komisyi administracyjnej w tej sprawie. W roku zeszłym projektował Wydział krajowy taką stylizacyę odnośnego postanowienia ustawy (art. II.), iż przy każdym Wydziale powiatowym ma być do trzech lat założone i utrzymywane kosztem funduszu powiatowego publiczne powiatowe biuro pośrednictwa pracy — a w postanowieniu objętem art. III. projektu zastrzegał dla Wydziału krajowego możność zezwolenia na wniosek Rady powiatowej, na odroczenie powstania takiego biura na dalsze 3 lata. Odmiennie projektowała dotyczące postanowienia Komisya administracyjna, ograniczając przymus bezwzględny, w ustawie wypowiedziany jedynie do 11 powiatów, w których wychodźctwo za pracą niepomiernie wzrosło, zaś dla innych Reprezentacyi powiatowych nie wprowadzając go wcale, bo w postanowieniu §. 5. swego projektu zostawia sprawę tworzenia biur, o których mowa, wyłącznie inicyatywie Reprezentacyi powiatowych.

Wydział krajowy obecnie licząc się z uwagami wypowiedzianemi w dyskusyi nad przedłożeniem Komisyi administracyjnej, w której z wielu stron zeszłorocznemu wnioskowi Wydziału krajowego zarzucano, iż w niedostatecznej mierze liczył się z autonomią Reprezentacyi powiatowych, proponując dla nich przymus tak bezwzględny zakładania biur, bo już w ustawie wyrażony, licząc się niemniej z faktem, że sposób przyjęty w projekcie Komisyi administracyjnej wyliczenia w ustawie tych powiatów, w których już obecnie zachodzi potrzeba przymusu w tej sprawie, nie jest odpowiednim, albowiem może obejmować tylko powiaty, których stosunki chwilowo, to jest w chwili wydania ustawy, zdają się najsilniej wymagać założenia biur, o których mowa, — postanowił rzecz rozwiązać w ten sposób, iż wprowadzając przymus dla Reprezentacyi powiatowych zakładania i utrzymywania biur pośrednictwa pracy, zastosowanie tego przymusu czyni zależnem od orzeczenia Wydziału krajowego, które Wydział krajowy wydawać będzie po zbadaniu potrzeby utworzenia takiego biura i po wysłuchaniu opinii Rady powiatowej. W ten sposób będą mogły powstać powiatowe biura pośrednictwa pracy w pierwszym rzędzie w tych wszystkich powiatach, które same zgłoszą żądanie utworzenia takich biur, a będzie zapewnioną w każdym razie możność założenia takiego biura w wypadkach uznanej po wysłuchaniu miejscowych czynników koniecznej potrzeby.

Wydział krajowy sądzi, że sposób postępowania wyżej określony, dając w każdym razie Radom powiatowym sposobność objawienia swej opinii przed nałożeniem na nie obowiązku utrzymywania biur pośrednictwa pracy, uwzględnia więcej samorząd powiatowy niż proponowane w roku zeszłym sposoby rozwiązania tej sprawy, a dając zarazem możność zbadania potrzeby biura na miejscu i zastosowania jego ustroju do tej potrzeby, zapewnia akcyi Wydziału krajowego większe gwarancye racyonalnego przeprowadzenia. Rozwiązując w ten sposób zasadę przymusu dla Reprezentacyi powiatowych, przyjmuje Wydział krajowy w obecnym projekcie ustawy (§. 6, al. 2. i 3.) postanowienia zawarte w art. IV. zeszłorocznego projektu ustawy, względnie w §. 6. projektu Komisyi administracyjnej, dopuszczając możność założenia i utrzymywania jednego biura siłami 2 lub kilku Reprezentacyi powiatów sąsiadujących terytoryalnie lub siłami Reprezentacyi powiatowej i gminnej tam, gdzieby okoliczności na to zezwalały. Oczywiście w myśl zasadniczego stanowiska w projekcie zajętego takie łączne działanie mogłoby mieć miejsce

jedynie po zasięgnięciu opinii interesowanych czynników, to jest Reprezentacyi powiatowych, względnie Reprezentacyi powiatowej a przychodziłoby do skutku na podstawie orzeczenia Wydziału krajowego.

W ścisłym związku z omawianą zasadą przymusu stoi też sprawa ponoszenia kosztów utrzymania publicznych biur pośrednictwa pracy. Projekt obecny podobnie, jak zeszłoroczny, obowiązek ten wkłada na fundusze gminne, o ile chodzi o biura gminne, na fundusze powiatowe, o ile chodzi o biura powiatowe. (§ 8. al. 1.). W wypadkach, w których chodzi o założenie biur wspólnemi siłami 2 lub kilku powiatów (§ 8. al. 2) lub gminy i powiatu, uczestniczyć będą w tych kosztach powiaty poszczególne, względnie gmina i powiat, w stosunku, jaki Wydział krajowy w swem orzeczeniu oznaczy, po porozumieniu się z interesowanymi czynnikami. Wydział krajowy sądzi, że w ten sposób szybciej da się ta sprawa rozwiązać pomyślnie, niż w drodze, jaką proponowała komisya administracyjna w swym projekcie (§ 6.), to jest, w drodze wzajemnego porozumienia się między interesowanymi czynnikami, a jedynie „gdyby ugoda do skutku nie przyszła“ w drodze orzeczenia Wydziału krajowego.

W końcu odnośnie do omawianej zasady przymusu wyjaśnić jeszcze należy, dlaczego Wydział krajowy odmiennie od swego zeszłorocznego projektu proponuje obecnie dla gmin miejskich bezwzględny obowiązek założenia i utrzymywania biur pracy, nie dopuszczając możności uwolnienia ich od tego obowiązku. Zmiana stanowiska w tej sprawie jest wynikiem przyjęcia postanowienia, że dopiero gminy, które liczą 15000 i więcej ludności, obowiązkowi temu przymusowo podlegają. W 15 gminach miejskich, do których w myśl tego postanowienia, przymus ustawowy będzie miał zastosowanie, nie waha się Wydział krajowy stwierdzić już obecnie, że zachodzi potrzeba nieodzowna zorganizowania publicznych biur pośrednictwa pracy już, choćby ze względu na konieczność działalności takich biur w celu wyszukiwania pracy dla gromadzących się w tych miastach licznych robotników bez zajęcia a niemniej w celu zorganizowania uczciwego, na zysk nieobliczonego, pośrednictwa w szukaniu służby domowej. Wydział krajowy uważał tedy za zupełnie zbędne zamieszczenie w projekcie ustawy postanowienia, któreby go upoważniało do uwolnienia tych gmin od obowiązku utrzymywania biur pośrednictwa pracy.

Wreszcie odnośnie do zasady przymusu nadmienia Wydział krajowy, że w § 11 nowego projektu przejął z projektu wypracowanego przez komisyę administracyjną postanowienie nakładające na wszystkie gminy w kraju obowiązek współdziałania z publicznemi biurami pośrednictwa pracy w ich zadaniach. Chodzi tu o zapewnienie biurom możności zasięgania w urzędach gminnych informacyi i dat potrzebnych a wyrażenie tego obowiązku w ustawie jest koniecznem, bez tego bowiem mogłyby się urzęda gminne uchylać od odpowiedzi na żądania publicznych biur pośrednictwa pracy.

Drugą zasadą projektu ustawy, obecnie przedłożonego, jest zasada bezpłatności pośrednictwa publicznych biur dla szukających pracy. Postanowienie § 3. projektu formułuje ją zgodnie z zeszłorocznym projektem — a odmiennie od wniosku Komisyi administracyjnej, która, uznając zasadę zupełnej bezpłatności pośrednictwa dla szukających pracy w kraju, dopuszczała wyjątku dla tych szukających pracy, którzy pragną ją znaleść za granicami kraju. Konieczność większej pracy dla Biura w takich wypadkach (przeprowadzenie liczniejszej korespondencyi i to w obcym języku, zasięganie bliższych informacyi o stosunkach panujących za granicą, zapewnienie robotnikom odpowiednich warunków zabezpieczyć ich mających od ewentualnych strat i wyzysku) usprawiedliwiała zdaniem komisyi ten wyjątek. Wydział krajowy sądzi jednakże, że w tym celu wystarczy odpowiednie unormowanie opłat ustanowionych dla zagranicznych pracodawców, i dlatego pozostaje przy swym pierwotnym wniosku.

Co do innych postanowień projektu obecnie przedłożonego wymagają jeszcze pewnych wyjaśnień uzasadniających postanowienia §§: l. 2. 4 i 7. projektu obecnie przedłożonego, różnią się bowiem od zeszłorocznego wniosku, nie tylko stylizacyą ale do pewnego stopnia i treścią. Postanowienia te określają cel akcyi zamierzonej w projekcie ustawy (§ 1.), zadanie publicznych biur pośrednictwa pracy w ogólności, okręgi działalności tych biur (§§ 2, 4, a w dalszem następstwie: § 5. al. 3, § 6. al. 4. i § 7. al. 2), tudzież zadanie krajowego publicznego biura pośrednictwa pracy (§ 7. al. 3. 1—4). O ile określenie celu akcyi w niniejszym projekcie różni się od zeszłorocznego tylko odmienną stylizacyą, o tyle określenie więcej sprecyzowane zadań biur projektowanych, wprowadzenie w ustawę określonego pojęcia okręgów działalności poszczególnych rodzajów i typów biur, wreszcie szczegółowsze określenie zakresu działania tak obu kategoryi biur prowin-

cyonalnych czy lokalnych jak biura krajowego wprowadza pewne zmiany, nie bez znaczenia a zwłaszcza tę zmianę, iż pośrednictwo między szukającymi pracy a zagranicznymi pracodawcami zastrzega dla krajowego biura. Wydział krajowy sądzi, że konkretne określenie zadań biur, ścisłe ograniczenie zarówno terytoryalne jak materyalne ich zakresu działania może się przyczynić korzystnie do tem wydatniejszej ich działalności, tudzież, że skoncentrowanie stosunku z zagranicznymi pracodawcami w biurze krajowem da możność rozwinięcia należytej opieki ze strony kraju nad chcącymi za granicą szukać pracy, zapewnić im zdoła odpowiednie informacye i gwarancye, których biura lokalne nie zawsze mogłyby udzielić, a nadto zapewni krajowi tę korzyść, że tylko w wypadkach rzeczywistej korzyści dla siebie a bez straty dla kraju synowie jego za granicą szukać będą pracy i zarobku, tylko krajowe biuro bowiem mając pogląd na cały obraz podaży i popytu pracy w kraju, będzie w stanie ocenić, czy w kraju samym nie znajdą równie korzystnego zajęcia, jak ofiarowane im z zagranicy.

Na koniec uzasadnić nam należy zawarte w niniejszem projekcie ustawy postanowienie § 10, które stanowi, iż statut krajowego Biura pośrednictwa pracy uchwalić ma Wysoki Sejm. Wydział krajowy wstawia to postanonowienie, pragnąc Wys. Sejmowi dać możność unormowania akcyi tego biura także w szczegółach i dlatego je do projektu nstawy wprowadził.

Inne postanowienia, jako zgodne z postanowieniami zeszłorocznego projektu a różniące się tylko stylizacyą i układem, nie wymagają bliższego uzasadnienia.

Obok ustawy powyżej omówionej przedkłada Wydział krajowy we wnioskach kończących niniejsze sprawozdanie, szereg rezolucyi do c. k. Rządu mających na celu z jednej strony zapewnić skuteczność akcyi kraju, jaka się na podstawie tej ustawy rozwinąć winna, z drugiej strony ułatwić tę akcyę przez przyznanie jej ulg w urzędowaniu a zwłaszcza w kosztach spowodowanych korespondencyą biur.

Do pierwszej kategoryi należą rezolucye, które Wydział krajowy przejmuje z wniosków przedłożonych w roku zeszłym przez Komisyę administracyjną a mające na celu zaostrzenie kontroli Rządu nad istniejącemi w kraju prywatnemi przedsiębiorstwami stręczenia pracy w celu zapobieżenia ich konkurencyi nieuczciwej, konkurencyi bowiem uczciwej nie będą się publicznie biura pośrednictwa pracy potrzebowały obawiać. Potrzeba zaostrzenia tej kontroli jest tak powszechnie znaną i odczuwaną, że Wydział krajowy sądzi, iż byłoby zbędnem obszerniej ją uzasadniać.

Podobne znaczenie ma też rezolucya z wezwaniem do Rządu, by przestrzegał przepisów ustawy o wydawaniu paszportów. Wezwanie takie jest konieczne ze względu na znane nadużycia, gdzie prywatni stręczyciele pracy uzyskują dla tych, którzy się ich opiece powierzą, paszporta z łatwością i szybko, podczas gdy wydobycie paszportu dla czasowego wychodźcy w drodze legalnej przedstawia często szereg trudności nie dopokonania tak, że interesowany albo bez paszportu kraj opuszcza albo musi się oddać w opiekę uprzywilejowanego pośrednika. Otóż Wydział krajowy, przedkładając wniosek powyższej rezolucyi, nie pragnie przyznania publicznym biurom pośrednictwa pracy owego nielegalnego uprzywilejowania, pragnie tylko słusznego stosowania przepisów ustawy a tem samem uchylenia dzisiejszych nadużyć zarówno w jednym jak drugim kierunku.

Dalsze postulaty mają na celu poparcie akcyi kraju przez c. k. Rząd zarówno przez to, iżby on bezpośrednio zwracał się do publicznych biur pośrednictwa pracy wtedy, gdy do wykonania robót publicznych potrzebuje rąk do pracy, jak i wtedy, kiedy tych rąk może biurom pośrednictwa udzielić, zwłaszcza w porach, kiedy urlopuje żołnierzy i rezerwistów. Nadto zawiera rezolucya pod B) wezwanie do Rządu, by o ile możności na czas pilnych robót rolnych w czasie żniw urlopował czynnnie służących rolników i by w razie braku robotnika w czasie żniw i pilnych robót pozwalał na najmowanie żołnierzy do robót, oczywiście tych, którzy najmować się zechcą i za wynagrodzeniem, z nimi umówionem. Uwzględnienie rezolucyi tych może — zdaniem Wydziału krajowego — przy pośrednictwie publicznych biur pracy przyczynić się do odpowiedniego wzmocnienia podaży pracy w okolicach, w którychby zachodził brak robotników a tem samem wpłynąć korzystnie na ekonomiczne stosunki kraju.

Na koniec przedkłada Wydział krajowy rezolucyę wzywającą Rząd, by w drodze ustawodawczej uwolnił od opłaty pocztowej korespondencye publicznych biur pośrednictwa pracy. Jest to wobec ofiar gmin, powiatów i kraju, jakich wymaga od tych czynników projekt ustawy na rzecz zamierzonej akcyi, postulat tak słuszny, że nie potrzeba go chyba bliżej uzasadniać a wobec oparcia całego działania o urzęda gminy, powiatów i kraju możliwy do uwzględnienia bez obawy nadużyć, któreby skarb państwa o straty przyprawić mogły.

Wnioski Wydziału krajowego kończy szereg poleceń do Wydziału krajowego, których celem jest przeprowadzenie czynności wstępnych koniecznych dla wprowadzenia w życie organizacyi zamierzonej w przedłożonym projekcie ustawy, nie wymagających zatem osobnego uzasadnienia.

Na powyższem sprawozdaniu oparty, wnosi Wydział krajowy:

Aleg. Wysoki Sejm raczy uchwalić załączony pod I. projekt ustawy oraz załączone pod II. rezolucye.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:
A. Potocki w. r.

Sprawozdawca:
Dr. Tadeusz Pilat w. r.
Członek Wydziału krajowego.

Ustawa

z dnia . . . . . dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, o publicznych biurach pośrednictwa pracy.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam, co następuje:

§. 1.

1. Cel. Celem ułatwienia znalezienia pracy, służby i zarobku wogóle z jednej, a robotników i sług wszelkiego rodzaju z drugiej strony, mają być zakładane i utrzymywane w kraju publiczne biura pośrednictwa pracy, stosownie do postanowień niniejszej ustawy.

§. 2.

2. Zadanie biur pośrednictwa pracy. Biura pośrednictwa pracy mają za zadanie:

1) utrzymywać ewidencyę popytu i podaży wszelkiego rodzaju pracy w okręgu, dla którego jest biuro założone;

2) ułatwiać porozumienie się między pracodawcami wszelkich kategoryi a szukającymi wszelkich rodzajów pracy: *a*) w okręgu działalności biura zamieszkałymi, *b*) w okręgach działalności innych biur osiadłymi na żądanie tychże biur, *c*) wreszcie nawet między pracodawcami zamieszkałymi za granicami kraju a robotnikami i sługami w okręgu działalności biura się znajdującymi na żądanie tychże pracodawców, objawionem za pośrednictwem kraj. Biura pośrednictwa pracy;

3) udzielać interesowanym wiadomości o stosunkach zarobkowania w okręgu działaluości biura.

§. 3.

3. Zasada bezpłatności. Zadanie powyższe spełniać będą publiczne biura pośrednictwa pracy dla szukających pracy i zarobku bezpłatnie.

Od pracodawców szukających robotników i sług pobierać będą biura opłaty ustanowione dla każdego rodzaju pracy.

Wysokość opłat oznaczy Wydział krajowy rok rocznie na następujący rok urzędowania, zastosowując ją do kosztów pośrednictwa w znalezieniu pracowników.

§. 4.

4. Rodzaje biur i ich okręgi. Publiczne biura „pośrednictwa pracy“ będą: 1) gminne, 2) powiatowe, 3) krajowe.

§. 5.

a) gminne. Gminy, które mają najmniej 15000 mieszkańców, mają z mocy niniejszej ustawy najdalej w ciągu 2 lat od jej wejścia w życie założyć i utrzymywać publiczne biura pośrednictwa pracy, o ile nie mają należycie zorganizowanych, przez gminę nie dla zysku prowadzonych, publicznych biur pośrednictwa pracy.

Gminy nie liczące 15.000 mieszkańców mogą zakładać publiczne biura pośrednictwa pracy na podstawie uchwały Rady gminnej, zatwierdzonej przez Wydział krajowy.

Okręg działalności gminnego publicznego biura pośrednictwa pracy stanowi terytoryum gminy.

§. 6.

b) powiatowe. Powiatowe publiczne biura pośrednictwa pracy winny być z mocy tej ustawy najdalej w ciągu 2 lat od dnia jej wejścia w życie założone przedewszystkiem w tych powiatach, których Reprezentacye zgłoszą się z żądaniem utworzenia takich biur, tudzież w tych powiatach, w których Wydział krajowy po zbadaniu sprawy na miejscu i wysłuchaniu opinii Rady powiatowej uzna swem orzeczeniem potrzebę założenia takiego biura.

Wydział krajowy może w swem orzeczeniu uznać potrzebę założenia takiego publicznego biura dla terytoryum 2 lub kilku sąsiadujących powiatów politycznych a w takim razie winien wysłuchać opinii wszystkich interesowanych Rad powiatowych.

Wydział krajowy może też w uzwględnieniu wyjątkowych okoliczności zezwolić na połączenie się gminy i powiatu celem założenia i utrzymywania wspólnie publicznego biura pośrednictwa pracy.

Okręg działalności powiatowego publicznego biura pośrednictwa pracy określi orzeczenie Wydziału krajowego a stanowić go będzie bądź terytoryum jednego powiatu politycznego, bądź terytorya powiatów politycznych, dla których biuro założonem będzie, bądź wreszcie okręg powiatu politycznego i gminy, które wspólnie biuro utworzyły.

§. 7.

c) krajowe biuro. Najdalej w rok po wejściu w życie niniejszej ustawy założone będzie w Wydziale krajowym publiczne krajowe biuro pośrednictwa pracy.

Okręg działania krajowego biura stanowi cały kraj koronny Królestwa Galicyi i Lodomeryi z W. Ks. Krakowskiem.

Oprócz zadań wymienionych w §. 2 pod 1) i 3) niniejszej ustawy, winno krajowe publiczne biuro pośrednictwa pracy:

1) pośredniczyć między biurami gminnemi i powiatowemi w celu ułatwienia im spełniania ich zadań,

2) wykonywać nadzór nad biurami gminnemi i powiatowemi w myśl niniejszej ustawy utworzonemi,

3) znosić się z zagranicznymi pracodawcami lub biurami pracy i pośredniczyć między niemi a biurami gminnemi i powiatowemi w kraju,

4) prowadzić potrzebne wykazy statystyczne.

§. 8.

5. Pokrycie kosztów.

Koszta założenia i utrzymania biura krajowego pokrywać będzie fundusz krajowy.

Koszta założenia i utrzymania biur powiatowych i gminnych pokrywać będą fundusze powiatów, względnie gmin, dla których biura założone zostaną, a to o tyle, o ile dochody z pobieranych opłat (§. 3) na pokrycie tych kosztów nie starczą.

W razie utworzenia jednego powiatowego biura dla dwu lub więcej powiatów (§. 6. al. 2.), lub w razie utworzenia biura wspólnemi siłami gminy i powiatu (§. 6. al. 3) oznaczy stosunek, w jakim te powiaty, względnie gmina i powiat, przyczyniać się mają do pokrycia kosztów utrzymania biura, orzeczenie Wydziału krajowego wydane na podstawie porozumienia się z interesowanemi reprezentacyami powiatowemi, względnie gminnemi.

§. 9.

6. Statuta.

Gminne i powiatowe publiczne biura pośrednictwa pracy urzędować będą na podstawie statutów, które określą szczegółowo sposób prowadzenia biura i tok jego urzędowania.

Dla każdego publicznego biura pośrednictwa pracy ułoży Wydział krajowy w porozumieniu z interesowanemi Reprezentacyami gmin, względnie powiatów odpowiedni statut.

Statuta zyskują moc obowiązującą z chwilą zatwierdzenia ich przez c. k. Namiestnictwo.

§. 10.

Krajowe publiczne biuro pośrednictwa pracy urzędować będzie na podstawie statutu uchwalonego przez Sejm Królestwa Galicyi i Lodomeryi z W. Ks. Krakowskiem.

§. 11.

7. Pomoc gmin.

Wszystkie gminy obowiązane są na każde żądanie publicznych biur pośrednictwa pracy współdziałać w ich zadaniach.

Bliższe postanowienia w tej sprawie określą rozporządzenia wykonawcze, które wyda c. k. Namiestnictwo w porozumieniu z Wydziałem krajowym.

§. 12.

8. Biura dotychczasowe.

Publiczne gminne i powiatowe biura pracy założone przed wejściem w życie niniejszej ustawy w gminach i powiatach, obowiązanych w myśl przepisów niniejszej ustawy do założenia publicznych biur pośrednictwa pracy, mają być urządzone według przepisów tej ustawy w ciągu 2 lat.

§. 13.

9. Zwinięcie biur. Założone w myśl niniejszej ustawy publiczne biura pośrednictwa pracy gminne lub powiatowe mogą być zwinięte na podstawie uchwały Rady gminnej lub powiatowej, względnie Rad powiatowych (§. 6. i 8.), które je utrzymują, zatwierdzonej przez Wydział krajowy.

Biura gminne i powiatowe, któreby działały wbrew przepisom niniejszej ustawy i wydanych dla nich statutów mogą być zwinięte przez c. k. Namiestnictwo na podstawie wniosku Wydziału krajowego.

§. 14.

10. Nadzór. Nad biurami gminnemi i powiatowemi wykonuje Wydział krajowy jako nad zakładami gminnemi względnie powiatowemi zwierzchni nadzór i kontrolę, stosownie do postanowień ustaw gminnych i ustawy o Reprezentacyi powiatowej.

§. 15.

Wykonanie tej ustawy poruczam moim Ministrom spraw wewnętrznych, handlu i rolnictwa.

II. Rezolucye.

Sejm wzywa c. k. Rząd:

A) 1. aby zbadał, czy istniejące w kraju przedsiębiorstwa stręczenia pracy ściśle odpowiadają warunkom udzielonego konsensu i przepisów obowiązujących ustaw i stosownie do wyniku badania postąpił;

2. aby pokątnych stręczycieli pracy ścigał i obowiązujące przepisy stosował do nich z całą surowością;

3. aby przestrzegał postanowień ustawy o wydawaniu paszportów.

B) Ażeby starał się o ograniczenie ile możności kolizyi pomiędzy pracą rolniczą a obowiązkiem służby wojskowej a to przez:

a) udzielanie o ile możności jak najliczniejszych urlopów służącym w wojsku rolnikom i robotnikom wiejskim na czas żniw;

b) uwzględnianie tej pory najpilniejszych robót w rolnictwie przy wyznaczaniu czasu ćwiczeń i manewrów wojskowych;

c) udzielanie pozwoleń na najmowanie żołnierzy jako wyrobników do pilnych robót w żniwa tam, gdzie zwłoka mogłaby spowodować utratę zbioru.

C) Ażeby przy robotach wykonywanych przez c. k. Rząd posługiwały się tegoż organa wykonawcze publicznemi biurami pośrednictwa pracy.

D) Aby wyjednał w drodze ustawodawczej uwolnienie od opłaty pocztowej korespondencyi publicznych biur pośrednictwa pracy.

Sejm poleca Wydziałowi krajowemu:

1. Aby przygotował projekt zorganizowania krajowego biura pośrednictwa pracy, ułożył w tym celu statut i regulamin czynności i preliminarz wyposażenia biura i przedstawił Sejmowi odpowiednie wnioski na najbliższej sesyi;

2. Ażeby oprócz wzorowego statutu przysposobił dla użytku biur pośrednictwa pracy regulamin czynności, wzory potrzebne do manipulacyi wewnętrznej, wreszcie wzory kontraktów robotniczych i służebnych.

3. Ażeby przy robotach wykonywanych kosztem skarbu krajowego, posługiwały się organa Wydziału krajowego publicznemi biurami pośrednictwa pracy.

Co do robót wykonywanych kosztem funduszów powiatowych lub gminnych, wyda Wydział krajowy odpowiedni okólnik do Wydziałów powiatowych i do gmin.

LW. 38900/1902.

We Lwowie, dnia 18. czerwca 1902.

Aleg. 80

Sprawozdanie

Wydziału krajowego z przedłożeniem poprawek do projektu ustaw 1) o zalesieniu ochronnem, 2) o niektórych zarządzeniach policyjnych leśnych i wodnych.

Wysoki Sejmie!

Projekty ustaw 1⁰ o zalesieniu ochronnem i 2⁰ o niektórych zarządzeniach policyjnych leśnych i wodnych, uchwalone na posiedzeniu Wysokiego Sejmu z dnia 6. lipca 1901 r., nie zostały przedłożone do Najwyższej Sankcyi z powodów, które zakomunikowało Wydziałowi krajowemu c. k. Prezydyum Namiestnictwa odezwą z dnia 30. maja 1902 l. 5.442/pr., zawierającą treść reskryptu c. k. Ministerstwa rolnictwa z dnia 10. maja l. 33.100/901. Wykazuje mianowicie c. k. Ministerstwo, że w projektach powyższych mieszczą się pewne usterki i niedokładności, będące wynikiem, częścią prostej omyłki druku, częścią nie dość ścisłej i jasnej stylizacyi.

Chodzi tu w szczególności o uskutecznienie następujących poprawek:

1. W projekcie ustawy o zalesieniu ochronnem.

do §. 6. Ustęp 2. §. 6. zawiera w brzmieniu wskutek wniesionej poprawki przez Wysoki Sejm uchwalonem sprzeczność. Według zdania 1. bowiem ma kwestyę, czy i w jakiej wysokości dyety pobierać będą członkowie komisyi krajowej i komisyi powiatowych, rozstrzygnąć rozporządzenie, wydane przez Namiestnika w porozumieniu z Wydziałem krajowym. Zdanie 2. natomiast postanawia, że członkom obydwu komisyi należy się oprócz dyet zwrot kosztów podróży, skutkiem czego ustawa sama daje odpowiedź twierdzącą na pytanie, czy członkowie komisyi mają pobierać dyety.

Celem usunięcia tej sprzeczności proponuje Wydział krajowy odpowiednią stylizacyę §. 6. ustępu drugiego zgodną z życzeniem rządu.

Oprócz tego wskazane są następujące poprawki tekstu:

W napisie tytułowym przed §. 7. powinno być zamiast „komisyi powiatowej“ — „komisyi powiatowych“.

do §. 8. W §. 8. al. 1. lit. a) należy zamiast „§. 1. 2.“ umieścić „§. 1. i 2.“.

do §§. 11. i 20. W §. 11. al. 3. i w §. 20. byłoby zdaniem c. k. Ministerstwa — stosowniejszem użycie zwrotu „kraju lub państwa“ zamiast „kraju i państwa“, aby nie wyłączać tych wypadków, w których pomocy udzielał tylko kraj albo tylko państwo.

do §. 19. W zdaniu końcowem §. 19. należy po słowach „galicyjska komisya“ dodać „krajowa“.

2. W projekcie ustawy o niektórych zarządzeniach policyjnych leśnych i wodnych.

do §. 1. Skutkiem wykreślenia z tytułu omyłki druku słowo „lub“ przed ostatniem zdaniem §. 1. al. 1., została możność zastosowania ustawy ścieśnioną w sposób nie-

zgodny z jej celem. Ponieważ ze sprawozdania komisyi gospodarstwa krajowego (p str. 3) okazuje się, że taka merytoryczna zmiana przedłożenia Wydziału krajowego wcale nie była zamierzoną przez komisyę, ponieważ dalej Wysoki Sejm — jak wykazują protokoły rozpraw — uważał tę zmianę jedynie za poprawkę błędu drukarskiego, przeto należy przez zatrzymanie słowa „lub“ usunąć tę wadliwość, która była głównym powodem nieprzedłożenia projektu ustawy do Najwyższej Sankcyi.

do §. 8. Ciężką stylizacyę §. 8. al. 2 wypada uprościć przez nadanie mu brzmienia następującego: „Władza polityczna może także nakazać prowadzenie zrębów w kierunku etc. . . . .

do §. 6. i §. 11. Projekt ustawy, mając na myśli wyprowadzanie drzewa, używa z reguły wyrażenia „wyprowadzenie“; w §. 10. al. 6 i w §. 11. al. 1 posługuje się jednak w tym samym wypadku wyrażeniem „spust“ bez zamiaru jakiegokolwiek odróżnienia. Ponieważ określanie jednego i tego samego pojęcia dwoma wyrazami jest w ustawie w ogóle rzeczą niewłaściwą, wypada i w dwóch miejscach, wyżej cytowanych zastąpić słowo „spust“ przez „wyprowadzenie“, tem bardziej, że w zwrocie przedsiębiorca „spustu“ w §. 13. al. 2 użytem jest to słowo w znaczeniu odmiennem i w przeciwstawieniu do pojęcia odpowiadającego „wyprowadzeniu“.

Wreszcie zwraca c. k. Ministerstwo uwagę, że według §. 16. al. 3, mają podlegać wyższemu wymiarowi kary te przekroczenia, które pociągają za sobą „znaczne szkody“ dla dobra publicznego, z czego wynikałody, że tych wypadków, w których nastąpiło wprawdzie znaczne „narażenie“ publicznego interesu, ale szkoda nie dała się jeszcze chwilowo stwierdzić, nie możnaby podciągnąć pod przepis powyższy.

Ponieważ atoli z protokołów rozpraw nie można wywnioskować, że taka konsekwencya była objętą zamiarem Wysokiego Sejmu, jest wskazanem użyoie wyrażenia „narażenie interesu“ zamiast „szkoda“.

Wydział krajowy sądzi, że na tę poprawkę należy się zgodzić.

Dodatkowe do projektu ustawy o niektórych zarządzeniach policyjnych leśnych i wodnych przedstawia Wydział załączoną rezolucyę, która zmierza do tego, aby ci, którym ustawa w interesie publicznym nakłada obowiązek zgłaszania wyrębów na pewnych obszarach leśnych, nie byli zniewoleni podania z temi zgłoszeniami stemplować. Rzecz to słuszna, uzasadnienia bliższego niepotrzebująca.

Na zasadzie powyższego wywodu Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić załączony:

1) pod A) projekt ustawy o zalesieniu ochronnem i

Aleg. 2) pod B) projekt ustawy o niektórych rozporządzeniach policyjnych leśnych i wodnych, wreszcie załączoną pod C) rezolucyę.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:
A. Potocki w. r.

Sprawozdawca:
Dr. Tadeusz Pilat, w. r.
Członek Wydziału krajowego.

A.

USTAWA

z dnia . . . . . obowiązująca w Królestwie Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem

o zalesieniu ochronnem.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, jak następuje:

O zalesieniu ochronnem w ogólności.

§. 1.

Przestrzenie gruntów, których stałe zalesienie okazuje się potrzebnem dla zapobieżenia tworzeniu się dzikich potoków, albo dla ochrony gruntów od zrywania i pustoszenia przez dzikie potoki, albo też dla zapobieżenia innym klęskom elementarnym, albo wreszcie celem ustalenia piasków lotnych, mogą być stosownie do przepisów niniejszej ustawy, poddane zalesieniu ochronnemu bez względu na ich dotychczasowy rodzaj kultury, a co do piasków lotnych także bez względu na ich położenie.

Oddanie gruntów pod stałe zalesienie ochronne nastąpić ma o tyle, o ile stać się to może bez szkody dla głównej gałęzi gospodarstwa interesowanego posiadacza, lub też osób trzecich, którym do tych gruntów przysługują prawa.

§. 2.

Grunta używane pod uprawę rolną mogą być poddane zalesieniu ochronnemu — nawet gdyby zachodziły okoliczności w §. 1. ust. 1. określone — tylko wówczas, jeśli niewątpliwie stwierdzonem zostanie, że zamierzony cel nie da się osiągnąć bez zalesienia tychże gruntów rolnych.

Komisye dla zalesień ochronnych.

§. 3.

Przeprowadzenie czynności w §. 1. wymienionych porucza się galicyjskiej krajowej komisyi dla zalesień ochronnych z urzędową siedzibą we Lwowie.

Do współdziałania w wykonywaniu postanowień niniejszej ustawy utworzoną zostanie w każdym powiecie, w którego okręgu przedsięwzięte być mają zalesienia ochronne, powiatowa

*

komisya dla zalesień ochronych w siedzibie urzędowej powiatowej władzy politycznej. Powiaty, w których komisye dla zalesień ochronnych ustanowionemi być mają, wyszczególni rozporządzenie, które wyda Namiestnik w porozumieniu z Wydziałem krajowym.

Skład komisyi krajowej.

§. 4.

W skład komisyi krajowej wchodzą:
1. zastępca Namiestnictwa jako przewodniczący;
2. delegat Wydziału krajowego;
3. delegat Towarzystwa gospodarczego we Lwowie;
4. delegat Towarzystwa rolniczego w Krakowie;
5. krajowy inspektor lasowy, jako leśno-techniczny referent;
6. Administracyjny referent c. k. Namiestnictwa dla spraw lasowych.

Skład komisyi powiatowych.

§. 5.

Komisya powiatowa składa się:
1. z zastępcy politycznej władzy powiatowej, jako przewodniczącego;
2. z delegata Rady powiatowej;
3. z delegata właściwego oddziału Towarzystwa gospodarskiego względnie właściwego okręgowego Towarzystwa rolniczego;
4. z państwowego technika lasowego, przeznaczonego do bezpośredniego kierownictwa zalesieniami ochronnemi w danym okręgu.

Zastępcy członków komisyi. Zwrot kosztów członków komisyi.

§. 6.

Dla każdego członka komisyi krajowej i powiatowej z wyjątkiem wymienionego w §. 5. ust. 4, technika lasowego zostanie ustanowiony zastępca.

Czy i w jakiej wysokości dyety pobierać mają członkowie komisyi krajowej i komisyi powiatowych, ustanowi rozporządzenie, wydane przez Namiestnika w porozumieniu z Wydziałem krajowym. Zwrot kosztów podróży należy się członkom obydwu komisyi z wyjątkiem krajowego inspektora lasowego, tegoż zastępcy i państwowego technika lasowego przeznaczonego do bezpośredniego kierownictwa zalesieniami ochronnemi.

Zakres działania komisyi krajowej i komisyi powiatowych.

§. 7.

Zadaniem komisyi krajowej będzie:

a) rozpatrywać wnioski przedstawione jej przez komisye powiatowe;

b) orzekać, które przestrzenie (§. 8. a) mają być uznane po myśli §. 1. za wymagające zalesień ochronnych, nie naruszając kompetencyi władzy politycznej zastrzeżonej postanowieniami ustawy lasowej;

c) zarządzać sporządzanie potrzebnych planów i operatów i zatwierdzać je;

d) zawierać z właścicielami gruntów względnie z temi osobami, którym prawa do tych gruntów przysługują — o ile to ze względu na te prawa okazuje się koniecznem — umowy co do sposobu zalesienia, co do obowiązku zabezpieczenia i dalszego pielęgnowania kultur, co do udzielić się mających zasiłków, wreszcie co do sposobu użytkowania;

e) zawierać umowy co do nabywania gruntów, jak nie mniej co do wykupna praw obciążających grunta zalesić się mające (§. 15.);

f) wykonywać zwierzchni nadzór nad postępem prac przy zalesieniach ochronnych, wydawać potrzebne zarządzenia i przedstawiać Namiestnictwu odpowiednie wnioski;

g) układać do końca marca każdego roku preliminarz wydatków na rok następny i przedkładać go Wydziałowi krajowemu i Ministrowi rolnictwa do zatwierdzenia;

h) załatwiać w ogóle wszystkie te sprawy, które z postanowień niniejszej ustawy wynikają.

§. 8.

Zadaniem komisyi powiatowych będzie:

a) wskazywać na wezwanie komisyi krajowej wszystkie te przestrzenie gruntów, których zalesienie wedle §§. 1. i 2. okazuje się wskazanem i przedstawiać w tym kierunku wnioski komisyi krajowej wraz z programem zalesienia;

b) przeprowadzać na wezwanie komisyi krajowej pertraktacye z właścicielami gruntów, względnie z osobami, którym do tych gruntów prawa przysługują, co do sposobu zalesienia, pokrywania kosztów, dalszego pielęgnowania zalesionych przestrzeni, jak nie mniej co do sposobu użytkowania, względnie wykonywania przysługujących praw na zalesionych gruntach (§. 12.);

c) spełniać w ogóle te wszystkie czynności, które poruszone zostaną przez krajową komisyę.

Zwoływanie posiedzeń i załatwianie spraw w komisyi krajowej.

§. 9.

Posiedzenie komisyi krajowej zwołuje przewodniczący.

Sprawy załatwia komisya na posiedzeniach kolegialnie i w drodze uchwał.

Na posiedzenia komisyi krajowej mogą być powoływani z głosem doradczym także ci państwowi technicy lasowi, przeznaczeni do bezpośredniego kierownictwa zalesieniami ochronnemi, do których okręgu lasowego odnosi się dana sprawa.

Do ważności uchwały potrzebną jest oprócz obecności przewodniczącego i krajowego inspektora lasowego obecność przynajmniej delegata Wydziału krajowego.

Uchwały zapadają absolutną większością głosów uprawnionych do głosowania członków.

W razie równości głosów to zdanie staje się uchwałą, do którego przyłączy się przewodniczący.

Uchwały wykonuje imieniem komisyi przewodniczący wspólnie z krajowym inspektorem lasowym, przyczem ten ostatni posługiwać się może podległymi mu organami lasowymi.

Odwołanie.

§. 10.

Przeciw uchwałom i orzeczeniom komisyi krajowej dla zalesień ochronnych służy stronom interesowanym prawo odwołania do Ministra rolnictwa.

Odwołanie wniesione być winno w czterotygodniowym terminie, nie licząc od dnia następującego po dniu doręczenia dotyczącej uchwały na ręce Namiestnictwa.

Kataster dla gruntów ochronnych i tychże zalesienie.

§. 11.

Wszystkie grunta, które uznano prawomocnie jako podlegające zalesieniu ochronnemu wpisane będą według parcel w osobny kataster i one też poddane zostaną w okresie, jaki oznaczy Namiestnik w porozumieniu z Wydziałem krajowym, zalesieniu ochronnemu.

Tak zalesione przestrzenie uważane będą jako lasy podpadające pod postanowienia §. 6. i 7. ustawy lasowej; w przyszłości będą więc mogły być użytkowane tylko według przepisów ustawy lasowej i według zasad racyonalnego gospodarstwa.

Wszystkie wydmy piaszczyste, które przy pomocy zasiłków kraju lub państwa, bądź już całkowicie zalesione zostały, bądź też znajdują się w stadyum zalesienia, zostaną również wciągnięte do katastru i będą podlegać przepisom niniejszego paragrafu.

O stronach interesowanych.

§. 12.

We wszystkich wypadkach, w których się okaże, iż posiadacz gruntu, uznanego za ochronny będzie mógł niewątpliwie przeprowadzić umiejętnie zalesienie i je nadal odpowiednio utrzymywać, należy dążyć do zawarcia z nim umowy co do sposobu zalesienia, co do obowiązku dalszego pielęgnowania upraw, jakoteż co do warunków udzielić mu się mających zasiłków z funduszu zalesień ochronnych (§. 19.) w sadzonkach lub w pieniądzach.

W umowie tej należy zarazem dokładnie określić, czy i o ile dozwolonym być ma interesowanym z gruntów, ochronnemu zalesieniu poddanych zbiór trawy, pobór drzewa i innych pożytków.

§. 13.

Jeżeli parcele, podlegające zalesieniu ochronnemu są własnością kilku współwłaścicieli a tylko jeden lub kilku z nich przystąpić chce do zalesienia ochronnego pod warunkami w §. 12. określonymi, zalesienie ochronne jednak dla braku zgody ze strony reszty współwłaścicieli nie może przyjść do skutku, może komisya krajowa udzielić pomocy mającym chęć przeprowadzenia zalesienia w ich staraniach o rozdział współwłasności także w ten sposób, iż im dostarczy bezpłatnej, potrzebnej ku temu celowi pomocy geometrycznej, lub też udzieli im za zwrotem wydatków w gotówce wogóle innej potrzebnej pomocy przez swoje organa.

§. 14.

Gminom, któreby postanowiły nabyć na własność grunta uznane za ochronne i któreby się zobowiązały w pewnym przez komisyę krajową wyznaczonym czasie grunta te zalesić a któreby dawały zabezpieczenie należyte, że tak zalesienie jak i dalsze upraw pielęgnowanie odpowiednio wykonywanem będzie, może być przyzwolonym oprócz zasiłku na zalesienie (§. 12.) także dodatkowy zasiłek z funduszu zalesień ochronnych (§. 19.) dla nabycia takich gruntów.

§. 15.

Komisya krajowa może, jeżeli ugoda w myśl §. 12. do skutku nie przyjdzie, nabyć grunta uznane za ochronne na własność funduszu zalesień ochronnych (§. 19.) w drodze dobrowolnej umowy.

Gdyby grunta te obciążone były prawami na rzecz osób trzecich, utrudniającemi przeprowadzenie zalesień, winna komisya krajowa postarać się w drodze dobrowolnej umowy z uprawnionymi o uwolnienie gruntów z pod tych ciężarów a względnie o wykupno tych praw.

Wywłaszczenie.

§. 16.

Jeżeli przez określony w §§. 12., 13., 14. i 15. sposób postępowania nie można uzyskać pewności, iż zalesienie parcel ochronnych przeprowadzonem zostanie we właściwym czasie, tudzież w wypadkach, w których właściciele gruntów zalesieniu ochronnemu podległych, albo też uprawnieni do tych gruntów nie dotrzymają ściśle zawartej z nimi umowy, w sposób z celami zalesień wprost sprzeczny, przedstawi komisya krajowa dla zalesień ochronnych wniosek do Namiestnictwa o wywłaszczenie tych gruntów lub praw osób trzecich na rzecz funduszu zalesień ochronnych (§. 19.).

Co do gruntów stanowiących zakładowy majątek lub dobro gmin, wniosek o wywłaszczenie można będzie uczynić tylko po przedstawieniu opinii przez Radę powiatową.

§. 17.

Jeżeli wniosek na wywłaszczenie (§. 16.) uznanym zostanie za uzasadniony przepisami niniejszej ustawy, ma Namiestnictwo, po przychyleniu się do wniosku i po wysłuchaniu dwóch przez siebie powołanych rzeczoznawców, oznaczyć wysokość wynagrodzenia mającego się uiścić z funduszów zalesień ochronnych.

Przeciw temu rozstrzygnięciu służy każdemu interesowanemu prawo odwołania się do Ministra rolnictwa, które to odwołanie wnieść należy w ciągu czteru tygodni od dnia następującego po dniu doręczenia na ręce Namiestnictwa.

§. 18.

Ktoby się czuł pokrzywdzonym rozstrzygnięciem Ministra rolnictwa pod względem ustanowionego wynagrodzenia za wywłaszczyć się mający grunt lub za prawa, może zażądać

w ciągu dni 30 od dnia doręczenia mu rozstrzygnięcia ministeryalnego oszacowania i ustanowienia wysokości wynagrodzenia u tego sądu powiatowego, w którego obrębie znajduje się wywłaszczyć się mający a względnie prawami osób trzecich obciążony grunt.

W tym wypadku, o ile w ustawie niniejszej inaczej nie postanowiono, oszacowanie i ustanowienie wysokości wynagrodzenia w drodze sądowej przeprowadzonem zostanie analogicznie według przepisów ustawy z 18. lutego 1878 Nr. 30 Dz. p. p. o wywłaszczeniu na cele kolejowe.

W razie odniesienia się na drogę sądową wykonanie wywłaszczenia odroczonem zostanie do czasu, kiedy postępowanie sądowe przeprowadzonem będzie i oznaczona w tem postępowaniu kwota wynagrodzenia zapłaconą lub do depozytu sądowego złożoną zostanie.

Koszta. Fundusz zalesień ochronnych i tegoż zarząd.

§. 19.

Dla pokrycia kosztów połączonych z wykonaniem czynności niniejszą ustawą komisyom dla zalesień ochronnych poruczonych, tudzież kosztów urzędowania komisyi, utworzonym zostanie osobny fundusz pod nazwą: „galicyjski krajowy fundusz zalesień ochronnych“.

Potrzeby tegoż funduszu wykazane w każdorocznem preliminarzu przez Ministra rolnictwa i Wydział krajowy zatwierdzonym, pokrywane będą z przyzwolonych na ten cel w drodze konstytucyjnej środków po połowie przez skarb państwa i skarb krajowy. Do funduszu tego wpływać będą także kwoty w myśl przepisów niniejszej ustawy z innych źródeł uzyskane.

Zarząd tego funduszu obejmie galicyjska komisya krajowa dla zalesień ochronych (§. 3. ust. 1. i §. 4).

Grzywny i odszkodowania.

§. 20.

Grzywny, które podług obowiązującej ustawy lasowej nałożone będą za przestępstwa popełnione na gruntach wpisanych w kataster (§. 11) jakoteż popełnione na zalesionych już dawniej przy pomocy zasiłków powiatów, kraju i państwa wydmach piaszczystych, niemniej też wszelkie odszkodowania przyznane według przepisów ustawy lasowej za szkody popełnione na gruntach stanowiących własność galicyjskiego krajowego funduszu dla zalesień ochronych wpływają do tegoż funduszu (§. 19).

Postanowienia końcowe.

§. 21.

Namiestnik wyda w porozumieniu z Wydziałem krajowym dla krajowej i powiatowej komisyi (§. 3.) regulamin, który obejmować będzie:

a) sposób urzędowania krajowej i powiatowych komisyj;

b) oznaczenie granic, w jakich komisya krajowa uchwalać będzie mogła wydatki w własnym zakresie działania;

c) oznaczenie wypadków, w których potrzeba będzie na czynienie wydatków otrzymać przyzwolenie Ministra rolnictwa i Wydziału krajowego;

d) instrukcyę normującą organizacyę zarządu galicyjskiego krajowego funduszu zalesień ochronych i jego lokacyę.

§. 22.

We wszystkich wypadkach, w których według niniejszej ustawy wymaganem jest porozumienie Namiestnika z Wydziałem krajowym, zastrzega się ostateczne rozstrzygnięcie Ministrowi rolnictwa, jeżeli porozumienie do skutku nie przyjdzie.

§. 23.

Wykonanie niniejszej ustawy poruczam Moim Ministrom rolnictwa, spraw wewnętrznych, skarbu i sprawiedliwości.

B.

USTAWA

z dnia . . . . . obowiązująca w Królestwie Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem o niektórych zarządzeniach policyjnych leśnych i wodnych.

Za zgodą Sejmu mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, jak następuje:

I. O obowiązku zgłaszania wyrębu drzewa na niektórych obszarach leśnych.

§. 1.

Postanowienia następnych §§. 2—7 będą miały zastosowanie do obszarów leśnych, których grunt składa się przeważnie z wapienia, łupków, skał łatwo wietrzejących lub które leżą na stromych stokach.

Te obszary oznaczy Namiestnictwo w porozumieniu z Wydziałem krajowym i ogłosi je publicznie, przyczem jednak poszczególne przestrzenie leśne a według okoliczności nawet pojedyncze parcele mogą być wyłączone. Ogłoszenie nastąpić ma w gminach i obszarach dworskich dotyczących, w dzienniku ustaw i rozporządzeń krajowych i równocześnie w urzędowej części „Gazety lwowskiej“.

§. 2.

O każdym zamierzonym zupełnym wyrębie w ogóle tudzież o każdem zamierzonem przerębywaniu, wskutek którego na przeznaczonej do cięcia przestrzeni co najmniej 25 arów pozostać ma mniej aniżeli połowa potrzebnych do zupełnie zwartego drzewostanu drzew głównego rodzaju drzewostanu, należy uczynić doniesienie do powiatowej władzy politycznej.

Zgłoszenie to winno być wniesione najmniej na 45 dni przed zamierzonem rozpoczęciem cięcia.

§. 3.

Do wniesienia zgłoszenia obowiązanym jest posiadacz lasu a względnie jego zastępca prawny.

W zgłoszeniu należy podać:

1. numer parcel i powierzchnię do cięcia przeznaczonej przestrzeni. Gdy chodzi tylko o część parceli, potrzebnem jest dokładne opisanie położenia przestrzeni do cięcia przeznaczonej;

2. czy wyrębu dokona sam posiadacz lasu w własnym zarządzie lub czy powierzy wykonanie komu innemu; a w tym ostatnim wypadku

3. imię i nazwisko oraz miejsce zamieszkania przedsiębiorcy.

Jeśli w chwili zgłoszenia nie jest jeszcze wiadomem nazwisko i miejsce zamieszkania przedsiębiorcy, zgłosi go posiadacz lasu dodatkowo w przeciągu 45 dni po wyraźnie lub milcząco (§. 4.) udzielonem zezwoleniu.

Władza polityczna powiatowa potwierdzi stronie dzień zgłoszenia wyrębu najpóźniej do dni 8.

§. 4.

Wskutek wniesionego zgłoszenia zarządzi polityczna władza powiatowa, o ile nie jest jej znaną miejscowość i stosunki zgłoszonej do cięcia przestrzeni, przez właściwego technika lasowego potrzebne badania na miejscu jednak bez kosztów dla strony.

Badania mają wykazać:

1. czy dana przestrzeń nie należy do kategoryi lasów zamkniętych (§. 19. ust. lasowej) albo tych lasów, które podlegają ograniczeniom gospodarczym w myśl postanowień §. 6. ustawy lasowej z 3. grudnia 1852, Dz. u. p. Nr. 250;

2. czy zamierzony sposób i rozmiary wyrębu nie są sprzeczne z postanowieniami §. 7. ustawy lasowej.

3. czy zamierzone wyrębywanie w danych warunkach nie spowodowałoby dewastacyi (§. 4. ust. lasowej).

4. czy przez zamierzony wyrąb nie zostanie sąsiedni las widocznie na szkodliwe działanie wiatrów narażonym.

Jeżeli zachodzi jeden z przytoczonych wypadków, polityczna władza powiatowa albo odmówi zupełnie pozwolenia na wyrąb, albo zezwoli z pewnemi ograniczeniami i z zachowaniem pewnych ostrożności.

Jeżeli zaś żadna z wyżej przytoczonych okoliczności nie zachodzi, winna polityczna władza powiatowa wydać bezzwłocznie pozwolenie na wyrąb.

Gdyby się okazało, że zamierzony wyrąb jest wprawdzie ze stanowiska niniejszej ustawy dopuszczalny, jednakowoż zachodzą względy na ochronę i bezpieczeństwo publiczne (§. 19. ust. las.), należy wyrębu odmówić a równocześnie wdrożyć dochodzenie o uznanie tej przestrzeni za las zamknięty.

Jeżeli posiadacz lasu w przeciągu 45 dni od dnia zgłoszenia wyrębu nie otrzyma od powiatowej władzy politycznej żadnej rezolucyi, wolno mu przystąpić do wyrębu.

§. 5.

Gdy polityczna władza powiatowa zakaże wyrębu lub też dozwoli go z pewnemi ograniczeniami, przysługa stronie prawo odwołania (§. 18.) i żądania komisyjnego dochodzenia co do dopuszczalności zamierzonego wyrębu.

Do przeprowadzenia w tym wypadku dochodzenia na miejscu zawezwie powiatowa władza polityczna dwóch przez siebie wyznaczonych rzeczoznawców i posiadacza lasu. — W wypadkach mniejszej wagi wystarczy powołanie tylko jednego rzeczoznawcy.

Na prośbę strony należy do tych dochodzeń powołać takich techników lasów jako znawców, którzy nie należą do państwowego leśno-technicznego personalu.

W miarę wyniku przeprowadzonego dochodzenia na miejscu rozstrzyga Namiestnictwo o dopuszczalności wyrębu jakoteż o warunkach, pod jakimi na wyrąb można zezwolić.

§. 6.

Przedsiębiorca wyrębu (§. 3. ust.) obowiązanym jest przekonać się przed rozpoczęciem cięcia, czy wyrąb zgłoszono u powiatowej władzy politycznej.

Za przedsięwzięte wyrębywanie bez zgłoszenia lub za wcześniejsze rozpoczęcie, niż w końcowym ustępie § 4. oznaczono, za wyrąb wbrew zakazowi, lub za przekroczenie warunków udzielonego pozwolenia, odpowiadają zarówno przedsiębiorca jak i posiadacz lasu.

§. 7.

Zręby muszą być oczyszczane z odpadów i na nowo zalesieniu poddane w terminie przez władzę przy udzieleniu zezwolenia naznaczonym.

Gdy jest wątpliwem, czy strona podoła uczynić zadość temu obowiązkowi, można uczynić zależnem udzielenie pozwolenia na wyrąb od złożenia odpowiedniej kaucyi.

Kaucyę wydaje się dopiero po ukończeniu i uznaniu zalesienia za odpowiednie.

Jeśliby zalesienia zupełnie zaniechano, lub wykonano je niezupełnie, służy kaucya na pokrycie kosztów zalesienia względnie uzupełnienia, co z urzędu wykonanem zostanie.

II. O zupełnym wyrębie i paleniu kosodrzewiny.

§. 8.

Przy zamierzonym zupełnym wyrębie kosodrzewiny wchodzą w analogiczne zastosowanie w całym kraju postanowienia §§. 2—7 niniejszej ustawy bez względu na rodzaj gleby i oznaczenie kultury danej parceli w katastrze podatku gruntowego.

Władza polityczna może także nakazać prowadzenie zrębów w kierunku poziomym, t. j. prostopadle do kierunku spadu.

Wypalanie kosodrzewiny jest bezwzględnie wzbronionem w całym kraju.

III. Wyrąb, wyprowadzenie i składanie drzewa w dorzeczu dzikich potoków.

§. 9.

Przepisy następnych §§. 10—15 stosują się do dorzeczy tych dzikich potoków, gdzie wskazaną jest szczególna ostrożność przy wyrębie, wywozie i składaniu drzewa, celem zapobieżenia niebezpieczeństwom od wody zagrażającym.

Takie dorzecza oznaczy Namiestnictwo w porozumieniu z Wydziałem krajowym i ogłosi w dotyczących gminach i obszarach dworskich, w dzienniku ustaw i rozporządzeń krajowych jak nie mniej w części urzędowej „Gazety lwowskiej“.

§. 10.

Do użycia istniejących żłobów (ryz) wodnych, ziemnych, drogowych, lodowych i śniegowych w celu wyprowadzenia drzewa, potrzeba pozwolenia politycznej władzy powiatowej.

Pozwolenie udziela polityczna władza powiatowa na czas od wypadku do wypadku oznaczyć się mający, nie przekraczający trzech lat, o ile przepisy ustawy lasowej inaczej nie postanawiają.

Takie same pozwolenie potrzebnem jest także do budowy wszelkich większych urządzeń do wyprowadzania drzewa.

Przy udzieleniu pozwolenia lub odmowie takowego należy stosować analogicznie przepis ustępu pierwszego §. 30. ustawy lasowej.

Jeżeli przy spuszczaniu drzewa po stokach bez użycia żłobów lub innych urządzeń do sprowadzania zachodzi obawa uruchomienia gleby, może polityczna władza powiatowa nakazać stosowne środki ochronne nawet wówczas, gdyby drzewo sprowadzanem było po własnym gruncie posiadacza lasu.

Za wyprowadzenie drzewa bez urzędowego pozwolenia lub z pominięciem zastrzeżonych w pozwoleniu środków ostrożności, jakoteż za przedsięwzięte bez pozwolenia wykonanie urządzeń do wyprowadzania drzewa, odpowiada oprócz przedsiębiorcy albo tego, który polecił wykonanie, także właściciel gruntu, jeśli na wyprowadzenie drzewa lub budowę urządzeń jawnie lub milcząco przyzwolił.

§. 11.

Ten, kto drzewo wyprowadza, względnie ten, kto urządzenia do wyprowadzenia drzewa wykonać kazał, niemniej też właściciel gruntu, ten ostatni jednak tylko co do tej części urządzenia, która się na jego gruncie znajduje, obowiązani są solidarnie po każdorazowem wyprowadzeniu drzewa zarządzić wyrównanie, ubezpieczenie, zadarnienie i umocnienie wyżłobionej, porytej i rozluźnionej powierzchni gruntu.

Polityczna władza powiatowa może co do sposobu i wykonania takich zarządzeń, ewentualnie po przesłuchaniu znawców, wydać bliższe przepisy.

§. 12.

Drzewa zrąbanego w łożyskach dzikich potoków i na tychże stokach nie wolno bez zezwolenia politycznej władzy powiatowej składać w terenie zalewowym dzikich potoków.

Na ustawienie mieleży węglowych na gruntach w terenie zalewowym dzikich potoków potrzeba również zezwolenia politycznej władzy powiatowej.

§. 13.

Posiadacz lasu, w którego lesie wykonuje się wyrąb, obowiązanym jest solidarnie z przedsiębiorcą wyrębu i wyprowadzania drzewa natychmiast oczyścić zręby na stokach, leżących w dorzeczu potoku górskiego, oraz sprzątnąć pnie i odpady z łożyska potoku i z terenu zalewowego. Jeżeliby oczyszczenie było niemożliwem, należy odpady porąbać i spalić na miejscu.

Taki sam obowiązek ciąży na przedsiębiorcach spustu co do drzewa pozostałego w łożysku potoku przy spuszczaniu

§. 14.

Każda gmina lub względnie obszar dworski ma oczyścić na swojem terytoryum łożyska dzikich potoków corocznie z naniesionych na powierzchnie drzew, złomów, pniaków i odpadków, o ile obowiązek ten nie ciąży w myśl §. 13, na posiadaczach lasu i przedsiębiorcach wyrębu lub wywozu.

Co roku na wiosnę zarządzi zwierzchność gminna albo przełożeństwo obszaru dworskiego, obejrzenie przestrzeni potoku na swojem terytoryum; zbada, skąd pochodzą znalezione drzewa,

złomy i t. p. i wedle okoliczności albo zarządzi uprzątnięcie i oczyszczenie łożyska na własny koszt, albo też doniesie o tem powiatowej władzy politycznej, wymieniając osobę w myśl §. 13. do uprzątnięcia obowiązaną.

Jeżeli dziki potok przepływa przez dwie albo więcej gmin lub obszarów dworskich, oznaczy dla nich polityczna władza powiatowa kolej robót koło czyszczenia łożyska.

Jeżeli przy obchodzie łożyska dzikiego potoku spostrzeżonym zostanie jakikolwiek niebezpieczeństwem grożący stan, jak usuwiska lub uszkodzenia budowli ochronnych i t. p., winna zwierzchność gminna, a względnie przełożeństwo obszaru dworskiego zarządzić usunięcie tego niebezpieczeństwa.

Jeżeli wykonanie naprawek tego rodzaju przekracza siły gminy lub obszaru dworskiego, albo zachodzi wypadek w następnym ustępie przewidziany, zawiadomi zwierzchność gminna lub przełożeństwo obszaru dworskiego o tem polityczną władzę powiatową, która ma zarządzić, co uzna za stosowne.

O uszkodzeniach budowli ochronnych, wykonanych w potoku dzikim na podstawie ustawy z dnia 30. czerwca 1884 (dz. u. p. l. 117), ma zwierzchność gminna względnie przełożony obszaru dworskiego zawiadomić polityczną władzę powiatową, która zarządzi, co potrzeba, w szczególności postąpi stosownie do postanowień §§. 18. do 20. powołanej ustawy.

§. 15.

Jeżeli osoby w poprzednich §§. 11—15 wymienione, jakoteż zwierzchność gminna i przełożeństwo obszaru dworskiego nałożonych na nich obowiązków mimo urzędowego wezwania w oznaczonym terminie nie dopełnią, zarządzi polityczna władza powiatowa wykonanie dotyczących robót na koszt i niebezpieczeństwo obowiązanych.

Władza polityczna powiatowa może również zarządzić usunięcie postawionych bez pozwolenia zakładów i urządzeń do wyprowadzania drzewa, węglarek i składów na drzewo na koszt i niebezpieczeństwo posiadacza lasu lub przedsiębiorcy, albo też wydać inne potrzebne zarządzenia, gdyby strony nie wykonały w oznaczonym czasie wydanego do nich urzędowego polecenia.

IV. Postanowienia karne i końcowe.

§. 16.

Za niedopełnienienie obowiązków, niniejszą ustawą albo wydanymi na jej podstawie urzędowymi przepisami i zarządzeniami nałożonych na posiadaczy lasów lub gruntów w ogólności, jako też na przedsiębiorców wyrębu i na przedsiębiorców wyprowadzania drzewa, karać będzie polityczna władza powiatowa, o ile powszechna ustawa karna nie będzie miała zastosowania, grzywnami od 10 do 400 koron albo aresztem od 1 do 40 dni.

Oprócz tego może polityczna władza powiatowa orzec częściową lub zupełną utratę produktów leśnych wbrew przepisom uzyskanych, na skład złożonych lub wyprowadzonych.

Za przekroczenia, które pociągają za sobą znaczne narażenie interesu publicznego, może być podwyższoną kara pieniężna do 1000 koron lub areszt do 3 miesięcy, a równocześnie może być orzeczoną nietylko konfiskata produktów leśnych, lecz może być także odjętem pozwolenie na wyprowadzanie drzewa.

W razie nieściągalności zamieni się karę pieniężną na areszt w ten sposób, że za każde 10 koron grzywny liczy się

24 godzin aresztu. W tym stosunku obliczona kara aresztu nie może być jednak dłuższą nad trzy miesiące.

Kary pieniężne, jakoteż uznane za przepadłe produkta leśne a względnie uzyskana za sprzedaż tychże cena kupna wpływają do funduszu zalesień ochronnych (§. 19. ustawy z dnia . . . . . Dz. ust. i rozp. kraj. Nr. . . .)

W orzeczeiu należy prócz kary nałożyć także obowiązek do zwrotu szkody przekroczeniem spowodowanej, chybaby konieczność dalszego badania nieodzownie wymagała odesłania pretensyi o odszkodowanie na drogę prawa cywilnego. Przeciwko orzeczeniu politycznej władzy w sprawach o odszkodowanie służy interesowanemu zwykła droga prawa.

§. 17.

Dochodzenie i karanie przekroczeń niniejszej ustawy ulega zadawnieniu, jeśli przeciw winnym w ciągu sześciu miesięcy od chwili popełnienia czynu karygodnego nie wdrożono dochodzenia.

Zadawnienie nie zwalnia od zwrotu szkody i od wykonania obowiązków tą ustawą nałożonych.

§. 18.

Przeciw rostrzygnięciom i orzeczeniom karnym, wydanym na podstawie niniejszej ustawy przez polityczną władzę powiatową, służy interesowanym prawo odwołania do Namiestnictwa jako drugiej instancyi.

Przeciw rozstrzygnięciom Namiestnictwa prawo odwołania służy: mianowicie co do kar i co do połączonego z tem zwrotu szkody lub kosztów, do Ministerstwa spraw wewnętrznych, które orzeka w porozumieniu z Ministerstwem rolnictwa; zaś co do wszelkich innych zarządzeń do Ministertwa rolnictwa jako trzeciej instancyi.

Odwołanie należy wnieść w każdym razie w przeciągu dni 14 do politycznej władzy powiatowej.

Przeciwko zatwierdzonemu albo złagodzonemu orzeczeniu karnemu przez Namiestnictwo, jest dalsze odwołanie niedopuszczalne.

§. 19.

Odwołanie wniesione przeciw zakazowi, wydanemu na podstawie niniejszej ustawy przez polityczną władzę powiatową, nie wstrzymuje tymczasowej mocy prawnej tego zakazu.

Odwołanie przeciw zarządzeniu pewnych świadczeń nie powstrzymuje tylko wówczas wykonania, jeżeli polityczna władza powiatowa ze względu na grożące niebezpieczeństwo natychmiastowe wykonanie postanowi.

§. 20.

Postanowienia niniejszej ustawy, jakoteż wydane na jej podstawie przepisy nie mogą w żadnym razie stać na przeszkodzie wydaniu dalszych lub odmiennych postanowień po myśli ustawy państwowej z 30. czerwca 1884, Nr. 117 dz. p. p., i odpowiednio do unormowanego w tej ustawie postępowania dla tych miejscowości, które z powodu wykonania zabudowania dzikich potoków na podstawie powołanej ustawy państwowej wcielone zostaną do pola roboczego (§. 1. tej ustawy).

Co do karania za przekroczenie przepisów w takich miejscowościach obowiązujących, tudzież co do sposobu użycia grzywien i pieniędzy uzyskanych ze sprzedaży zajętych produktów leśnych, wchodzą wówczas w zastosowanie przepisy powołanej ustawy państwowej.

§. 21.

Postanowienia niniejszej ustawy będą miały zastosowanie także do tych umów, które zawarte zostały przed wejściem w życie tej ustawy.

Polityczna władza powiatowa może jednak na korzyść takiej umowy uczynić pewien wyjątek, jeżeli istnienie takiej umowy zgłoszonem u niej zostało w przeciągu trzech miesięcy, licząc od dnia opublikowania ogłoszenia, wydanego po myśli §. 1. tej ustawy.

Jeżeli odnośnie do zgłoszonej w należytym terminie umowy żąda się zastosowania pewnego wyłączenia z pod przepisów niniejszej ustawy, winna polityczna władza powiatowa przeprowadzić porzednio rozprawę i następnie orzec o dopuszczalności wyłączeń i o rozciągłości tychże.

§. 22.

Wykonanie niniejszej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi rolnictwa i Ministrowi spraw wewnętrznych.

C.

Rezolucye.

I. Sejm wzywa c. k. Rząd, ażeby od zgłoszeń o wyrębach i przerębywaniach drzewa na obszarach, objętych ustawą o niektórych zarządzeniach policyjnych leśnych i wodnych, nie wymagał opłat stemplowych, a względnie, ażeby uwolnienie od tych opłat w drodze konstytucyjnej wyjednał.

II. Sejm wzywa c. k. Rząd, ażeby wyjednał w drodze konstytucyjnej zwolnienie od dodatków na dłuższy szereg lat tych przestrzeni gruntów, które poddane zostaną zalesieniu ochronnemu, mianowicie:

a) zupełne zwolnienie przez lat 20, licząc od dokonania zalesienia, jeżeli zalesiona przestrzeń zamienioną zostaje na las wysokopienny a przez następnych lat 20, od połowy należytości podatkowej;

b) jeżeli zalesiona przestrzeń zamienioną zostaje na las niskopienny albo średni (Nieder- oder Mittelwald) zupełne zwolnienie aż do czasu pierwszego wyrębu.

III. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, by wszedł w rokowania z c. k. Rządem celem wytworzenia funduszu z równorzędnym współudziałem kraju i państwa dla przyjścia w pomoc posiadaczom gruntowym lub jednostkom administracyjnym nie mogącym dla braku środków pieniężnych lub sił roboczych zadość uczynić postanowieniom ustawy o niektórych zarządzeniach policyjnych leśnych i wodnych.

Po ukończeniu rokowań z c. k. Rządem ma Wydział krajowy przedłożyć Sejmowi projekt ustawy, by kary pieniężne w §. 16. ustawy o zarządzeniach policyjnych oznaczone wpływały do funduszu zapomogowego.

LW. 43.101/902.

We Lwowie, dnia 18. czerwca 1902.

Aleg. 81

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w sprawie przeniesienia szpitala powszechnego w Przemyślu i wybudowania nowego w odpowiedniem miejscu.

Wysoki Sejmie!

Załatwiając sprawozdanie komisyi sanitarnej o petycyi miasta Przemyśla w sprawie przeniesienia tamtejszego szpitala powszechnego na odpowiednie miejsce, Wysoki Sejm na posiedzeniu z 9. lipca 1901 r. powziął następującą uchwałę:

„Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, ażeby w sprawie przeniesienia szpitala w Przemyślu i wybudowania takowego w odpowiedniem miejscu, Sejmowi na najbliższej sesyi przedłożył sprawozdanie".

W wykonaniu tej uchwały polecił Wydział krajowy budowniczemu p. Kamieniobrodzkiemu, aby zbadał stan budynku szpitala, a nadto p. Marszałek krajowy i p. Szef Departamentu sanitarnego zwiedzili ten zakład, aby się przekonać osobiście, czy zachodzi konieczność nowej budowy.

Jakoż zarówno położenie tego szpitala, jego rozmiary i pojemność jak niemniej stan budynków szpitalnych konieczność tę zupełnie uzasadnia.

Szpital przemyski położony jest przy wąskiej ulicy Władycze i zaciśnięty pomiędzy domami mieszkalnymi, otaczającymi go ze wszystkich stron, na placu tak szczupłym, że nie tylko brak miejsca na urządzenie ogrodu spacerowego dla niektórego rodzaju chorych i rekonwalescentów, ale także dla rozszerzenia szpitala i postawienia niezbędnych budowli ubocznych, (jak dom administracyjny, pawilon izolacyjny). Zewnętrznie nie robi budynek zbyt złego wrażenia, gdyż jest utrzymany czysto i porządnie, liczne jednak rysy i pęknięcia, które pomimo corocznych napraw ciągle się ukazują, świadczą o nadwyrężonym niewątpliwie stanie murów.

Wewnątrz przedstawia się stan budynku jeszcze gorzej; prócz bowiem porysowanych ścian, starych pieców i podłóg okazało się w czerwcu ubiegłego roku, że także belki stropowe jako też podłoga bramowa, a nawet podsiebitki są całkowicie zbutwiałe,

skutkiem czego znaczne wygięcie sufitów i podłóg zmusiło do zarządzenia podstęplowania jedenatu sal dla chorych, kuchni, kancelaryi przyjęcia i kancelaryi lekarskiej, przez co niebezpieczeństwo dla ludzi narazie usunięte zostało. Pojemność budynku jest w stosunku do zwykłej frekwencyi całkiem niewystarczająca, bo chociaż obliczona na 175 łóżek etatowych w rzeczywistości nie może i nie powinna objąć większej nad 150 ilości łóżek; szpital zaś liczył w roku zeszłym 195 chorych dziennie, a były chwile gdy musiał pomieścić 266 chorych. Łatwo więc przedstawić sobie, jakie wskutek tego przepełnienia były warunki hygieniczne w szpitalu. Kuchnia na tak znaczną ilość osób jest za mała, pralnia i łazienki za ciasne, ciemne źle umieszczone, a miejsca ustępowe nie ogrzewane w zimie i bez wentylacyi są niżej wszelkiej krytyki. Pawilon zakaźny znajduje się o kilkanaście zaledwie kroków od kuchni, bez wychodków, których dla braku miejsca urządzić nie można było.

Wszystko to świadczy, że budynek jest tak nieodpowiedni i tak zrujnowany, że szkoda nowych wkładów na reperacye. Wskutek tego poleciliśmy Komitetowi szpitalnemu i Burmistrzowi miasta zająć sie wyszukaniem miejsca odpowiedniego na postawienie nowego budynku szpitalnego. Miejsce na budowę szpitala obrane zostało przez Komisyę sanitarną złożoną z przestawicieli c. k. Rządu i Władz autonomicznych przy współudziale naszego delegata, dnia 31. października 1901 r. zdala od środka miasta, to jest od mostu na Sanie o półtora kilometra, na przestrzeni ze wszystkich stron otwartej i niezabudowanej. Sąsiedztwo z gminą Bakończyce daje gwarancyę, że grunta leżące na wschodniej stronie obranego placu nie zostaną zabudowane w bliskiej przyszłości. Na granicy zachodniej i południowej są drogi mające 10 m szerokości, wskutek czego odległość budynków szpitalnych od budynków prywatnych nie będzie nigdy wynosiła mniej niż 25 do 30 metrów. Najbliższe większe kompleksy domów i kominy fabryczne są odległe od obranego gruntu o 500 m. Grunt placu choć niski jest suchy i przepuszczalny. Pod 15 do 25 cm czarnoziemu znajdują się dwa metry iłu czarnego przepuszczalnego i spoczywającego na warstwie żółtej gliny jednometrowej grubości; pod nią znajduje się gruby piasek i drobny żwir. Stosunkowo dość wysoki stan wody zaskórnej trzeba będzie obniżyć do należytej głębokości przez założenie systemu drenów i studni, która do chwili przeprowadzenia kanału wzdłuż ulicy funkcyonować będzie jak zbiornik przyjmujący wodę z rur drenowych. Plan drenowania ułożył inżynier nasz, Prof. Blauth. Grunt obrany mierzy 6.250 sążni kwadratowych, czyli 22.481 m□.

Ponieważ szpital ma być zbudowany na 200 łóżek, na każde więc łóżko przypadnie 120 m^2, co odpowiada zupełnie najdalej idącym wymogom sanitarnym. Plac obrany ma tę zaletę, że jest zasłonięty przed ostrymi wiatrami, a położenie jego wedle stron świata dozwala na takie ustawienie budynków, że światło słoneczne będzie mogło dochodzić do wszystkich sal i zakątków, co jest tak pożądanem w każdym budynku dla chorych przeznaczonym. Póki nie będzie zbudowany wodociąg w Przemyślu, wody do szpitala dostarczać będą studnie wykopane na placu. Odprowadzanie wód opadowych i wody zużytej będzie się uskuteczniać za pomocą rur betonowych i rowu otwartego, biegnącego od granicy wschodniej, Wybrany grunt składa się z dwóch częćci: jedna należy do p. Jankiewiczowej, druga zaś, frontowa, do miasta. Grunt cały kosztować będzie 62.376 koron.

Stary budynek szpitalny wraz z gruntem doń należycym został oceniony na 81.000 koron, gmina jednak, której plac ten jest potrzebny, ofiaruje 90.000 koron. Pierwszą ratę kwoty, którą na podstawie ustawy z 28. lipca 1897 Dz. u. k. Nr. 47 ma złożyć miasto na budowę szpitala, wstawiła przemyska Rada miejska do budżetu swego na r. 1902.

Plan nowego szpitala, który został już opracowany i przedłożony c. k. Namiestnictwu do zaopiniowania, obejmuje dwa pawilony dla 200 chorych, pawilon dla zaka-

żnych, pawilon administracyjny, kuchnię i pralnię, dom przedpogrzebowy i szopy gospodarcze. Kosztorys wykazuje kwotę 463.000 koron jako kwotę potrzebną. Po odtrąceniu 90.000 kor., które szpital otrzyma ze sprzedaży starego budynku, pozostanie do poniesienia wydatek około 373 do 380 tysięcy kor., który w myśl cytowanej ustawy przypadnie w połowie na miasto a w połowie na fundusz krajowy. Wydatek ten wypadnie pokryć pożyczką długoterminową, spłacalną z podwyższonej taksy leczenia.

Na podstawie przedstawionego stanu rzeczy Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Sejm uznaje potrzebę zbudowania nowego szpitala na 200 łóżek w Przemyślu oraz zabudowań ubocznych na innem odpowiedniejszem miejscu.

2. Sejm upoważnia Wydział krajowy do zaciągnięcia pożyczki w tej wysokości, jaka okaże się potrzebną na pokrycie kosztów tych budowli.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:
A. Potocki w. r.

Sprawozdawca
Mieczysław Onyszkiewicz w. r.
Członek Wydziału krajowego.

Aleg. 82

Wniosek.

Wysoki Sejm uchwalić raczy:

I. Wzywa się c. k. Rząd:

1) Ażeby w myśl §. 8. ustawy o regulacyi rzek z dnia 18. września 1901 Komisyę dla regulacyi rzek jak najrychlej powołał;

2) ażeby w porozumieniu z Wydziałem krajowym w myśl §. 10. ustawy o regulacyi rzek jak najprędzej opracował ogólny program i obliczenie całych kosztów regulacyi i poddał rzeczony program uchwałom Komisyi dla regulacyi rzek;

3) ażeby przed ostatecznem postanowieniem trasy kanału Kraków-Sądowa Wisznia, a mianowicie przed rozstrzygnięciem pytania, czyli kanał ten prowadzić z Jarosławia a względnie z Pełkini na Przemyśl, czyli tej na Laszki i Kalników do Sądowej Wiszni w myśl ustawy kanałowej porozumiał się z Wydziałem krajowym;

4) ażeby ostateczną decyzyę w sprawie trasy kanału Kraków-Sądowa Wisznia oraz wypracowanie szczegółowych planów dla tejże części kanału przyspieszył;

5) ażeby dla wykonania robót regulacyjnych wydatnie pomnożył liczbę sił technicznych w Namiestnictwie, upoważniając Namiestnika do mianowania tychże sił technicznych wszystkich stopni i do przyjmowania techników za kontraktem;

6) ażeby zatem dla kierunku gospodarstwem wodnem, którego poszczególne działy należą do kompetencyi Ministerstwa handlu, spraw wewnętrznych i rolnictwa, utworzył albo Ministerstwo robót publicznych z technikiem na czele, ale też pozostającą pod zarządem technika, a obejmującą wszystkie działy gospodarstwa wodnego dyrekcyę budowli wodnych;

7) ażeby jeszcze w ciągu roku 1902 utworzył przy c. k. Namiestnictmie bezpośrednio namiestnikowi podlegającą dyrekcyę dla wszystkich działów gospodarstwa wodnego;

8) a) ażeby na Politechnice lwowskiej jak najrychlej utworzył osobny Wydział hydrotechniczny;

b) ażeby rozszerzył budynki politechniczne we Lwowie w mierze wystarczającej na dostateczne pomieszczenie słuchaczy.

LS. 139/1901.

Aleg. 83

Wniosek

posła ks. Stojałowskiego i towarzyszy w sprawie przeniesienia c. k. Sądu powiatowego z Ślemienia do Suchej.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Poleca się Komisyi administracyjnej, by sprawę przeniesienia c. k. Sądu powiatowego z Ślemienia do Suchej ponownie z sumiennością zbadała, uwzględniła życzenie okolicznych gmin, jako jedynie miarodajny czynnik co do decyzyi względem przeniesienia Sądu lub pozostawienia go w tej samej miejscowości i wniosek swój, oparty na tej podstawie, przedłożyła Wysokiemu Sejmowi.

Wniosek tyczący tej samej sprawy, a uchwalony przez jeden z dawniejszych Sejmów, ma być wstrzymany.

Dla uzasadnienia teraźniejszego wniosku podnosi się, że wszystkie gminy dzisiejszego okręgu sądowego ślemieńskiego z wyjątkiem trzech, życzą sobie zatrzymania c. k. Sądu w Ślemieniu, a zatem przeniesienie tegoż dokonałoby się wbrew ich życzeniu i potrzebom, co bezwarunkowo nie powinno mieć miejsca.

Prócz tego przeniesienie takie połączone jest z wielkimi ciężarami materyalnymi.

We Lwowie, dnia 28. grudnia 1901.

Ks. Stojałowski
Wnioskodawca.

Staruch, Mogilnicki, Ostapczuk, Oleśnicki, Korol, Mazikiewicz, Potoczek, Krementowski, Glidziuk, Stapiński, Ochrymowicz, Barabasz, Szajer, Krempa, Żardecki, Szponder, Wilczkiewicz, Barwiński.

Aleg. 84

Wniosek.

Zważywszy, że postanowienia obecnie obowiązującej ustawy łowieckiej z 5. marca 1897 nr. 71. Dz. u. kr. zwłaszcza wśród włościan wywołują niezadowolenie;

zważywszy, że w celu zadosyć uczynienia słusznym żądaniom włościan należałoby częściowo lub też w zupełności zmienić postanowienia §§. 3, 4, 5, 6, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 17, 19, 22, 24, 26, 28, 29, 31, 35, 36, 43, 47, 50, 55, 59, 60, 61, 62, 63, 65, 67, 69, i 70. obecnie obowiązującej ustawy łowieckiej;

zważywszy wreszcie, że wobec potrzeby uskutecznienia tak licznych zmian pożądane jest wydanie nowej ustawy,

'/. Wysoki Sejm raczy uchwalić dołączony tu pod '/. projekt ustawy łowieckiej.

Lwów, dnia 28. grudnia 1901.

Wnioskodawca:
Żardecki.

Potoczek, Kramarczyk, Szwed, Szajer, Skołyszewski, Huryk, Barabasz, Ostapczuk, Korol, Ochrymowicz, Oleśnicki, Bojko, Krempa, Loewenstein, Tomaszewski, Romanowicz, Rotter, Tarnawski, Huza, Jahl, Witosławski, Stapiński, Rutowski, Stojałowski.

Ustawa

z dnia . . . . . którą wydana zostaje ustawa łowiecka dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, co następuje:

Art. I.

Dołączona ustawa łowiecka dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, wchodzi w życie w trzy miesiące po ogłoszeniu jej w Dzienniku ustaw krajowych. Z tą samą chwilą tracą moc obowiązującą dotychczasowe ustawy i rozporządzenia, odnoszące się do przedmiotu niniejszej ustawy.

Art. II.

Wszelkie kontrakty o dzierżawę polowań gminnych, przed wprowadzeniem w wykonanie niniejszej ustawy zawarte, bez względu czy one na mocy tej ustawy stanowić mają na przyszłość okręgi samodzielnego polowania — ważne są aż do czasu ich ekspiracyi o tyle, o ile ich rozwiązanie z innych przyczyn nie nastąpi. Zatem wszelkie spory dotyczące praw właścicieli i dzierżawców polowania, jakoteż pretensye do odszkodowania, mają być rozpoznawane według dotychczas obowiązujących ustaw i rozporządzeń, z zastosowaniem jednak przepisów niniejszej ustawy pod względem ich dochodzenia.

Art. III.

Wykonywanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi rolnictwa i Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

USTAWA ŁOWIECKA

dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

I. Prawo polowania i jego wykonanie.

A) Postanowienia ogólne.

§. 1.

Prawo polowania polega na wyłącznem uprawnieniu do hodowania, wyszukiwania, ścigania, zabijania i przywłaszczania sobie łownej zwierzyny i dzikiego ptactwa, jak również przywłaszczania oddzielonych z niej części użytecznych, jak zrzuconych rogów i t. p.

Odnośnie do dzikiego ptactwa mieści w sobie prawo polowania także wyłączne uprawnienie do przywłaszczania zniesionych jaj.

§. 2.

Zwierzyną łowną są w rozumieniu niniejszej ustawy: jeleń i daniel, sarna, zając, dziki królik i borsuk. Z ptaków: głuszec, cietrzew, jarząbek, pardwa i kuropatwa, przepiórka, chruściel (derkacz), bażant, drop, czajka, słonka, dubelt, krzyk, siewka, kulik i rozmaite tegoż gatunki, kurki wodne, łyska, nurki, dziki łabędź, dzika gęś, wszelkie gatunki dzikich kaczek i dzikich gołębi.

§. 3.

Prawo polowania przywiązane jest do własności gruntu, służy więc każdoczesnemu posiadaczowi gruntu; wykonywane zaś być może, albo w sposób samodzielny, albo przez wydzierżawienie.

Wykonywanie prawa polowania w sposób samodzielny przysługuje:

a) posiadaczowi nieprzerwanej przestrzeni obszaru gruntowego wynoszącego co najmniej 115 hektarów, bez względu czy on jest osobą fizyczną, czy też osobą prawną, czy jest osobą pojedyńczą lub połączeniem kilku osób. W ostatnim wypadku nie może być posiadłość podzieloną co do przestrzeni. Również nie stanowi różnicy, czy ten obszar leży w jednej gminie lub miejscowości, lub czy się rozciąga na terytoryum więcej gmin, względnie miejscowości.

b) Gminie służy samodzielne polowanie tylko co do przestrzeni gruntowej, należącej do majątku gminnego, położonej bądź to w obrębie własnej, bądź też obcej gminy, jeżeli obszar ten wynosi co najmniej 115 hektarów nieprzerwanej przestrzeni.

Drogi, koleje żelazne, rzeki, potoki, kanały jakoteż wody stojące i wyspy na wodach, które przerzynają grunta, nie uważają się za przerwy obszaru, jeżeli się można dostać z jednej części kompleksu do drugiej, nie przechodząc przez cudzą posiadłość (ad a i b).

c) Posiadaczowi takich ogrodów (ozdobnych, owocowych lub warzywnych), albo parków, bez względu na przestrzeń, które się znajdują przy domu mieszkalnym i naturalnem lub sztucznem ogrodzeniem stałem (płot, krata, mur i t. d.) w ten sposób są okolone, że inne osoby nie naruszywszy tego ogrodzenia lub nie przesadziwszy się przez nie, żadną inną drogą tam dostać się nie mogą, jak tylko przez umieszczone w ogrodzeniu zamykane drzwi lub wrota.

d) Posiadaczom zwierzyńców, to jest przestrzeni gruntowych dowolnych rozmiarów przeznaczonych do hodowli zwierzyny, a skutecznie i trwale zabezpieczonych przeciw jej wydostaniu się na grunta sąsiednie.

W razie sporu o to, czy jaka przestrzeń gruntowa uważaną być ma za zwierzyniec w myśl powyższego postanowienia, rozstrzyga o tem polityczna Władza powiatowa.

§. 4.

Wszelkie inne obszary gruntowe, położone w obrębie gminy miejscowej i na obszarze dworskim z tą gminą jedną miejscowość stanowiącym, które nie posiadają warunków samoistnego polowania w §. 3. określonych, albo co do których samoistne polowanie nie zostało zgłoszone (§. 6), stanowią okręg polowania gminnego. Polowanie gminne ma być wydzierżawione na rzecz posiadaczy gruntów, a jeżeli okręg polowania gminnego obejmuje także grunta obszaru dworskiego ma tenże obszar udział w czynszu dzierżawnym (§. 21.) w stosunku rozległości gruntu własnego do gruntów okręgu polowania gminnego.

B) Ustanowienie Okręgów polowania.

§. 5.

Okręgi tak samodzielnego polowania (§. 3.) jakoteż okręgi polowania gminnego (§. 4.) ustanowi polityczna Władza powiatowa każdym razem na najbliższy okres dzierżawny polowania.

Dzierżawny okres polowania wynosi zwyczajnie lat sześć.

§. 6.

Najpóźniej w sześć miesięcy przed upływem bieżącego okręgu dzierżawy, Władza polityczna powiatowa ogłosi w miejscu swej siedziby, jakoteż w każdej gminie i na obszarze dworskim edykt, na mocy którego ci posiadacze gruntów, którzy na nadchodzący, w edykcie określić się mający, dzierżawny okres polowania (§. 5.) na podstawie §. 3. roszczą sobie uprawnienie do samodzielnego polowania, wezwani zostaną, aby te pretensye w ciągu 6 tygodni u politycznej Władzy powiatowej zgłosili.

Edykt ten ma być prócz tego doręczony wszystkim tym posiadaczom gruntów, którzy w bieżącym okresie dzierżawnym polowanie samodzielnie na swych gruntach w myśl §. 3. wykonywali.

Do zgłoszenia wystarczy zwykłe podanie do Władzy politycznej powiatowej lub nawet protokolarne oświadczenie z dołączeniem szkicu sytuacyjnego dotyczącej przestrzeni gruntowej. Przy następnem ustanowieniu samodzielnego prawa polowania wystarczy odwołanie się do poprzedniego zgłoszenia.

Polityczna Władza powiatowa ma zbadać zgłoszenia, według potrzeby przedsięwziąć dochodzenia, a następnie ustanowić okręgi polowania tak samodzielnego według §. 3., jakoteż polowawia gminnego wedle §. 4. wydzierżawić się mającego i podać je do wiadomości Zwierzchnościom gminnym.

§. 7.

Przeciw uskutecznionemu podziałowi mogą być wniesione zarzuty w ciągu czterech tygodni do politycznej Władzy powiatowej.

Polityczna Władza powiatowa zbada wniesione zarzuty i po ewentualnem przeprowadzeniu dochodzeń wyda orzeczenie.

§. 8.

Polityczna Władza powiatowa przy ustanawianiu okręgów polowań czy samodzielnych (§. 3.), czy podlegających wydzierżawieniu (§. 4.) obowiązaną jest, jeżeli temu nie stoją na przeszkodzie ważne względy na wykonywanie polowania, uwzględnić życzenia gmin przez swoją Zwierzchność objawione i obszarów dworskich, wniesioue w ciągu 6 tygodni po ogłoszeniu edyktu (§. 6.) w wypadkach:

a) jeżeli posiadacze obszarów, którym przysługuje prawo samodzielnego polowania z mocy §. 3. lit. a i b pragną obszary swoje i to na cały najbliższy okres dzierżawny przyłączyć do obszaru polowania gminnego, a gmina się na to zgodzi;

b) jeżeli dwie lub więcej gmin, oraz posiadacze obszarów dworskich z mocy §. 4. do okręgu polowania gminnego przydzielonych, zgodnie zażądają ustanowienia wspólnego okręgu polowania gminnego na cały najbliższy okres dzierżawny.

c) W ten sam sposób uwzględnić należy żądania gmin lub przełożonych obszarów dworskich w kierunku rozdzielenia ustanowić się mających okręgów polowania, jeżeli szczególne stosunki miejscowe, a głównie różnorodność polowań, rozdział ten usprawiedliwiają i jeżeli żadna z tych części nie będzie obejmowała na przyszłość mniej niż 115 hektarów przestrzeni.

§. 9.

Jeżeli okręg polowania gminnego wynosi mniej niż 115 hektarów, należy go przyłączyć do najbliższego okręgu gminnego

i razem w drodze licytacyi wydzierżawić, jako jeden okręg polowania, a uzyskaną stąd kwotę dzierżawną rozdzielić pomiędzy dotyczące gminy w stosunku do wielkości obszaru połączonych gmin. Licytacyę na dzierżawę polowania połączonych gmin przeprowadza ta gmina, której obszar gruntów jest znaczniejszy.

§. 10.

Jeżeli okręg polowania gminnego wynosi więcej jak 115 hekt. i jeżeli część jego niedosięgająca tego rozmiaru:

a) otoczoną jest w całym obwodzie samodzielnem polowaniem istniejącem według §. 3. albo

b) takiem samodzielnem polowaniem, oddzielona jest od reszty okręgu polowania gminnego w ten sposób, że do niej bez przekroczenia granic gminy nie można dostać się inaczej, jak tylko przez grunta należące do polowania samodzielnego, względnie drogami przez te grunta prowadzącemi, to służy posiadaczowi samodzielnego polowania prawo wydzierżawienia polowania na wspomnianej części (enklawie) okręgu polowania gminnego na przypadający okres dzierżawny przed wszystkimi innymi, bez przetargu. Cena za ową przestrzeń wypadnie z obliczenia, jeżeli się przyjmie za podstawę czynsz dzierżawny, uzyskany za jeden hektar najbliższego przez publiczną licytacyę wydzierżawionego polowania gminnego. W razie szczególnych stosunków, z powodu których taki wymiar nie jest odpowiedni, ma czynsz dzierżawny oznaczyć polityczna Władza powiatowa po wysłuchaniu reprezentacyi gminnej (przełożonego obszaru dworskiego) i odnośnego posiadacza samodzielnego polowania.

Jeżeli enklawa jest kilkoma z poprzednio wspomnianych polowań samodzielnych w sposób określony w alinei 1. otoczoną (lit. a.), względnie oddzieloną (lit. b.), w takim razie służy wspomniane prawo pierwszeństwa dzierżawy przedewszystkiem posiadaczowi samodzielnego polowania, graniczącego z enklawą w dłuższej rozciągłości.

Do oświadczenia się względem korzystania z prawa w poprzednich ustępach określonego, wyznaczy polityczna Władza powiatowa interesowanym posiadaczom samodzielnych polowań odpowiedni termin prekluzywny.

§. 11.

O wszelkich sprawach dotyczących ustanawiania okręgów myśliwskich orzeka w pierwszej instancyi polityczna Władza powiatowa po wysłuchaniu opinii Wydziału powiatowego.

C) Wydzierżawianie polowań gminnych.

§. 12.

Zwierzchność gminna przynależnego okręgu polowania gminnego zarządzi wydzierżawienie tego polowania przez publiczną licytacyę.

Licytacyę przeprowadza Zwierzchność gminy na miejscu w kancelaryi Urzędu gminnego. W razie uznania Zwierzchności gminnej ewentualnie wskutek zarządzenia politycznej Władzy powiatowej ma Zwierzchność gminy przeprowadzić licytacyę w miejsco-

wości będącej siedzibą tejży Władzy powiatowej, jeżeli w ten sposób będzie można przy licytacyi osiągnąć wyższy czynsz dzierżawny.

Akt wydzierżawienia jakoteż w szczególności protokół licytacyjny sporządzony być ma według wzoru ustanowionego przez Namiestnictwo.

§. 13.

Zwierzchność gminy uprawniona do wydzierżawienia polowania gminnego (§. 12.) przedłoży na 6 miesięcy przed upływem dotychczasowej dzierżawy polowania gminnego politycznej Władzy powiatowej do zatwierdzenia projekt warunków ogłosić się mającej licytacyi na następny okres dzierżawy.

Polityczna Władza powiatowa w ciągu 3 tygodni od daty doręczonego sobie projektu warunków licytacyjnych obowiązaną będzie takowy zatwierdzić, lub zawiadomić Zwierzchność gminy o powodach odmowy. Niedopełnienie tego w terminie wyżej oznaczonym uważanem być ma za zatwierdzenie i Zwierzchność gminy uprawnioną będzie licytacyę ogłosić.

Przeciw odmownemu orzeczeniu politycznej Władzy powiatowej służy interesowanym prawo odwołania się w ciągu 14 dni do c. k. Namiestnictwa.

§. 14.

Zwierzchność gminna ogłosi natychmiast po ustanowieniu okręgów polowania licytacyę polowania gminnego. Obwieszczenie o odbyć się mającej licytacyi, zawierać ma potrzebne dane o wydzierżawić się mającem polowaniu, jakoto: granicę okręgu polowania, czas trwania dzierżawy, cenę wywołania, wysokość mającego się złożyć wadyum, termin i miejsce odbycia licytacyi.

Ogłoszenie licytacyi rozpowszechnić należy w sposób w miejscowości tej praktykowany, a jeżeli spodziewać się można osiągnięcia przez to większego czynszu dzierżawnego także i w jednej z gazet w powiecie najbardziej rozpowszechnionej.

O terminie i miejscu odbyć się mającej licytacyi, należy zawiadomić jednocześnie polityczną Władzę powiatową i Wydział Rady powiatowej, którym przysługuje prawo wysłać na swój koszt delegata.

§. 15.

Polityczna Władza powiatowa ma prawo w zastępstwie gmin i obszarów dworskich i na ich koszt zarządzić i przeprowadzić wydzierżawienie polowania gminnego przez licytacyę; jeżeli dotycząca Zwierzchność gminna włożonego na siebie z §. 12. niniejszej ustawy obowiązku nie dopełniła, skutkiem czego rozpisanie licytacyi na 3 miesiące przed ukończeniem istniejącej dzierżawy polowania gminnego nie nastąpiło, lub jeżeli licytacyę dwukrotnie tak wadliwie rozpisała, że licytacya odbyć się nie mogła.

Czynność tę dopełni polityczna Władza powiatowa z zachowaniem przepisów o wydzierżawianiu polowań gminnych niniejszą ustawą ustanowionych i o swojem zarządzeniu zawiadomi wszystkie strony interesowane oraz Wydział Rady powiatowej.

§. 16.

Do dzierżawy polowania gminnego dopuszczone być mogą osoby fizyczne, Skarb Państwa, tudzież Towarzystwa myśliwskie, istniejące na podstawie zatwierdzonych przez władze statutów. Dopuszczony być nie może do dzierżawy polowania gminnego:

a) małoletni;

b) wyrobnik, żyjący z zarobku dziennego, tudzież ubogi wspierany przez zakłady dobroczynne, albo z funduszów gminnych;

c) umysłowo chory i notoryczny pijak;

d) na czas trzech lat po odbyciu kary ten, kto uznanym był winnym zbrodni przeciw bezpieczeństwu osoby lub mienia;

e) na czas trzech lat po odbyciu kary ten, który wedle §. 335. u. k. uznany był winnym przestępstwa przeciw bezpieczeństwu życia z powodu nieostrożnego obchodzenia się z bronią palną, albo też przekroczenia kradzieży, względnie udziału w tejże;

f) na czas dwuletni ten, kto powtórnie ukarany został za przekroczenie przepisów o ochronie zwierzyny.

§. 17.

Na podstawie aktu licytacyi przyznaną będzie dzierżawa polowania gminnego temu, kto najwyższą cenę dzierżawną zaofiaruje, przyczem nie mogą być uwzględnione oferty tych osób, które według §. 16. wykluczone są od dzierżawy.

§. 18.

Przeciw aktowi licytacyi służy interesowanym prawo odwołania się do Władzy powiatowej w ciągu dni 14. Jeżeli przeciw przyznaniu polowania odwołanie wniesione i uwzględnione zostanie, należy zarazem orzec unieważnienie licytacyi i ponowne wydzierżawienie polowania gminnego zarządzić. Pomimo wniesionego odwołania się przeciw przyznaniu dzierżawy polowania gminnego prawo wykonywania tego polowania pozostaje aż do ostatecznego rozstrzygnięcia przy tym, który się utrzymał przy licytacyi.

§. 19.

Jeżeli wydzierżawienie polowania gminnego przy pierwszej licytacyi za cenę wywołania nie przyjdzie do skutku, ogłosi Zwierzchność gminna w terminie nieprzekraczalnym 30-dniowym powtórną licytacyę, zniżając cenę wywołynia do połowy.

W razie zaś gdyby i powtórna licytacya spełzła na niczem, należy ogłosić w podobny sposób trzeci termin licytacyjny w terminie nieprzekraczalnym dni 14-tu. Na trzecim terminie licytacya przeprowadza się bez wymienienia ceny wywołania a dzierżawę przyznaje się temu, kto najwyższą cenę dzierżawną (§. 17.) ofiarował.

§. 20.

Dzierżawca polowania winien złożyć pod rygorem utraty wadyum (na rzecz uprawnionych) i rozwiązania dzierżawy najpóźniej w dni 14 po przyznaniu dzierżawy kaucyę w wysokości jednorocznego czynszu i czynsz dzierżawny na rok pierwszy.

Kaucya ma być złożona w książeczkach kas oszczędności lub w papierach publicznych pupilarne bezpieczeństwo dających podług kursu bieżącego i ma być deponowana w c. k. urzędzie podatko-

wym właściwego powiatu; zaś czynsz dzierżawny do rąk Zwierzchności gminnej (przełożonego obszaru dworskiego) (§. 21).

Kaucya jest poręką za grzywny, na które skazany być może dzierżawca polowania gminnego, wreszcie za czynsz dzierżawny i wypełnienie innych zobowiązań w umowie przyjętych.

Jeżeliby zatem w ciągu trwania dzierżawy kaucya w jakibądź sposób została zmniejszoną poniżej jednorocznego czynszu, polityczna Władza powiatowa poleci dzierżawcy uzupełnić ją w ciągu 14 dni do pierwotnej wysokości, pod rygorem rozwiązania umowy.

W cztery tygodnie po upływie okresu dzierżawy, po jej wcześniejszem rozwiązaniu, kaucya zwróconą będzie dzierżawcy, o ile w całości lub w części nie zostanie zatrzymaną na cele, dla których zabezpieczenia służyła.

§. 21.

Roczny czynsz dzierżawny na następne lata składać ma dzierżawca polowania na cztery tygodnie przed rozpoczęciem roku dzierżawnego u Zwierzchności gminnej. Jeżeli jednak okręg polowania gminnego obejmuje grunta obszaru dworskiego, to przypadający na te grunta w stosunku do ich rozmiaru udział w czynszu dzierżawnym, który to udział oznaczy cyfrowo polityczna Władza powiatowa przy sposobności wydzierżawienia polowania gminnego, złożyć należy u przełożonego obszaru dworskiego.

Jeżeli czynsz dzierżawny nie zostanie złożony w oznaczonym czasie, ma polityczna Władza powiatowa na uczynione o tem doniesienie naczelnika gminy, względnie przełożonego obszaru dworskiego, wezwać dzierżawcę do zapłaty, z oznaczeniem terminu dni 14 i z zagrożeniem rozwiązania dzierżawy i utraty kaucyi (§. 23. l. 1.)

§. 22.

Zwierzchność gminna ma w ciągu czterech tygodni po każdoczesnem złożeniu rocznego czynszu dzierżawnego obwieścić w sposób w miejscu przyjęty, że poszczególni właściciele gruntów podnieść mogą udziały na nich z czynszu przypadające w stosunku do rozległości ich posiadłości gruntowej włączonej do okręgu polomania gminnego, w ciągu pewnego oznaczyc się mającego terminu, gdyż inaczej przypadają na rzecz kasy gminnej. Termin ten nie może wynosić mniej niż 4 tygodnie. Jeżeli okręg polowania gminnego obejmuje grunta obszaru dworskiego, które należą do różnych posiadłości, te powyższe postanowienia niniejszego paragrafu mają analogiczne zastósowanie także do udziału w czynszu dzierżawnym przypadającym za te grunta.

§. 23.

Wydzierżawione polowanie może być przez polityczną Władzę powiatową uznane za rozwiązane, skoro dzierżawca:

1. nie złoży w oznaczonym terminie kaucyi, względnie dopełnienia tejże, albo czynszu dzierżawnego (§§ 20. i 21.);

2. nie zastosuje się do przepisów ustawy o nadzorze polowania; (§. 31.)

3. dopuści się powtórnie innego przekroczenia niniejszej ustawy.

W 14 dni po prawomocności orzeczenia zarządzi polityczna Władza powiatowa przy zastosowaniu §. 12. wydzierżawienie na nowo polowania gminnego.

§. 24.

Bez zezwolenia politycznej władzy powiatowej nie wolno pod nieważnością zadzierżawionego polowania w całości ani w części poddzierżawiać innym osobom, czy to za zapłatą, czy też z zastrzeżeniem udziału w dochodach.

§. 25.

Spadkobiercy dzierżawców prawa polowania mogą za zezwoleniem politycznej Władzy powiatowej, jeżeli się o to najpóźniej w dwa miesiące po śmierci spadkodawcy do niej zgłoszą, wykonywać je przez cały pozostały czas dzierżawy, jeżeli posiadają warunki wymagane od dzierżawców i wykonawców polowania.

W razie niezgłoszenia się, lub gdy polityczna Władza powiatowa uzna ich za nieodpowiednich do wykonywania prawa polowania, zarządzonem będzie (§. 12.) ogłoszenie nowej licytacyi.

§. 26.

Jeżeli w ciągu okresu dzierżawnego powstanie okręg w §. 3. a) i b) określony, to uprawnienie do samodzielnego polowania na tymże zaczyna się dopiero z najbliższym okresem dzierżawnym. Jeżeli jednak części takiego okręgu polowania samodzielnego położone są w różnych okręgach polowania gminnego, których okresy dzierżawne upływają w różnych terminach, w takim razie powyższy okręg uznany być może jako samodzielny dopiero przy ustanawianiu okręgów polowania tej gminy, w której okres dzierżawny najpóźniej się kończy.

Tymczasem pozostają poszczególne części tego nowo powstałego okręgu polowania samodzielnego wcielone do odnośnych polowań gminnych.

§. 27.

Gdyby w ciągu okresu dzierżawnego jakaś posiadłość gruntowa uznana na ten okres za okręg polowania samodzielnego po myśli §. 3. a) i b) przeszła częściami na kilku właścicieli, to pozostaje w mocy uprawnienie do samodzielnego polowania, odnośnie do tych części posiadłości, które zawsze jeszcze odpowiadają wymogom §. 3.

Natomiast owe części podzielonej posiadłości gruntowej, które już nie odpowiadają tym wymogom, równie jak w ogóle wszelkie przestrzenie uznane jako okręgi polowania samodzielnego, które w ciągu okresu dzierżawnego utracą wymagany dla okręgów polowania samodzielnego rozmiar 115 ha, albo też potrzebną nieprzerwaną ciągłość, ma polityczna Władza powiatowa na żądanie reprezentacyi gminnej (przełożonego obszaru dworskiego), dzierżawcy gminnego polowania lub innego interesowanego włączyć na resztę okresu dzierżawnego do okręgu polowania gminnego.

§. 28.

Jeżeli okręg samodzielnego prawa polowania, którego właściciel dzierżawił enklawę na podstawie §. 10., utraci właściwość graniczącego albo otaczającego, względnie oddzielającego okręgu polowania samodzielnego, to polityczna Władza powiatowa na żądanie reprezentacyi gminnej (przełożonego obszaru dworskiego), dzierżawcy gminnego polowania albo innej osoby interesowanej wydzierżawi odnośny okręg polowania gminnego na resztę okresu dzierżawnego drogą licytacyi, względnie włączy enklawę do okręgu polowania gminnego.

§. 29.

Jeżeli w ciągu okresu dzierżawnego powstaną samodzielne polowania w §. 3. c, określone, to odpadają one zaraz, z chwilą powstania, od polowania wydzierżawionego przez dotyczącą Zwierzchność gminną. Jeżeli zaś w tego rodzaju okręgu polowania zajdzie zmiana, odbierająca mu charakter okręgu polowania samodzielnego według §. 3., winna polityczna Władza powiatowa na żądanie reprezentacyi gminnej (przełożonego obszaru dworskiego), dzierżawcy gminnego polowania albo innej osoby interesowanej wcielić go na resztę okresu dzierżawnego do okręgu polowania gminnego.

§. 30.

Przedłużenie dzierżawy polowania gminnego bez licytacyi po ukończeniu się okresu, na który zostało w drodze licytacyi wydzierżawione, może nastąpić na dalszy sześcioletni okres czasu za zezwoleniem politycznej Władzy powiatowej i na podstawie uchwały Rady gminnej temu, kto je ma w dzierżawie w ubiegającym okresie, jeżeli wniesie o to prośbę na 3 miesiące przed upływem trwającej jeszcze dzierżawy i przyjmie obowiązek płacenia o 10% wyższego czynszu.

II. Przepisy policyi łowieckiej.

A) Nadzór nad polowaniem.

§. 31.

Uprawnieni do samoistnego polowania, jakoteż dzierżawcy polowania gminnego winni są najpóźniej w trzy miesiące po ogłoszeniu niniejszej ustawy ustanowić dla nadzoru i ochrony polowania straż łowiecką w odpowiedniej liczbie osób i tych do zatwierdzenia i zaprzysiężenia Władzy politycznej powiatowej przedstawić.

§. 32.

Strażnikiem łowieckim może być każdy poddany państwa Austryacko-węgierskiego umysłowo i fizycznie zdrowy, który ukończył 24 lat życia, i pod względem nienagannego prowadzenia się zasługuje na zaufanie.

Uprawnieni do wykonywania prawa polowania mogą sami podjąć się tego dozoru, jeżeli posiadają warunki do tego wyżej od strażników wymagane.

§. 33.

Zaprzysiężona i zatwierdzona straż łowiecka, ma prawo podczas wykonywania swej służby nosić broń myśliwską; wolno jej jednak z broni tej zrobić użytek przeciw osobom trzecim tylko w wypadku koniecznej i słusznej obrony.

Jeżeli straż łowiecka nosi przepisane dla niej odznaki, wtedy uważaną będzie jako straż publiczna w myśl ustawy państwowej z dnia 16. czerwca 1872 (Nr. 84. Dz. u. p.)

B) Przepisy o ochronie.

§. 34.

Nikomu nie wolno w czasie poniżej oznaczonym łowić lub zabijać; jeleni od 1. listopada do 31. lipca, kozłów (rogaczy) od 1. marca do 15. maja, zajęcy od 1. lutego do 30. września, jarząbków od 1. lutego do 31. sierpnia, cietrzewi i głuszców kogutów od 20. maja do 31. sierpnia, kuropatw od 1. grudnia do 15 sierpnia, bażantów od 1. stycznia do 15. sierpnia, przepiórek i dzikich gołębi od 1. listopada do 1. sierpnia, dropi i pardw od 15. kwietnia do 31. lipca; ptactwa błotnego mianowicie: krzyków, dubeltów, kulonów, batalionów od 15. kwietnia do 30. czerwca; ptactwa wodnego mianowicie: dzikich gęsi i dzikich kaczek od 15. kwietnia do 15. czerwca, łani, sarn, cieląt i spiczaków, tudzież samic cie-rzewi i głuszców przez cały rok.

Przepis ten nie stosuje się do zarządzanych polowań w zamkniętych zwierzyńcach.

Wystrzeliwanie łań i kóz ze względu gospodarstwa łowieckiego nastąpić może tylko za zezwoleniem c. k. Namiestnictwa.

§. 35.

Wyjątkowo za poprzedniem uwiadomieniem powiatowej Władzy politycznej, dozwala się łowienia żywych okazów zwierzyny i ptactwa użytkowego, wybierania jaj z gniazd a młodzieży z legowisk, w czasie do łowienia zakazanym, lecz tylko w celu dalszej hodowli i ochrony podczas srogiej zimy.

§. 36.

Polityczna Władza powiatowa w porozumieniu z Wydziałem powiatowym może:

a) zarządzić nawet w porze ochronnej wystrzelanie pewnej ilości sztuk zwierzyny uznanej za łowną, jeżeli zmniejszenie tego rodzaju zwierzostanu jest w interesie gospodarstwa leśnego lub łowieckiego pożądanem;

b) wyjątkowo na rok jeden zezwolić na późniejsze rozpoczęcie, albo wcześniejsze zamknięcie pory ochronnej pewnych rodzajów zwierzyny dla poszczególnych, albo wszystkich okręgów polowania w powiecie, jeżeli tego wymagać będą szczególniejsze względy miejscowe, klimatyczne, lub klęski elementarne.

§. 37.

Po upływie dni 14 od rozpoczęcia się czasu ochronnego i podczas dalszego trwania tego czasu, niewolno objętej ochroną zwierzyny żywej czy zabitej, w całości lub w częściach sprzedawać na składach, targowicach, w restauracyach, lub w inny jakibądź sposób.

Sprowadzający tego rodzaju zwierzynę i ptactwo z zagranicy, albo ze zwierzyńców zamkniętych przy sprzedaży jej winni wykazać się świadectwem jej pochodzenia, które przepisze c. k. Namiestnictwo w drodze rozporządzenia.

Sprzedaż zwierzyny łownej i ptactw ubitych z polecenia Władzy w myśl postanowienia §. 34. jak również skonfiskowanej w myśl postanowień §. 73. może się odbywać za okazaniem świadectwa jej pochodzenia przez właściwą Władzę polityczną powiatu stwierdzonego.

C) Dalsze przepisy policyi łowieckiej.

§. 38.

Bez zezwolenia uprawnionego do polowania nie wolno nikomu obcemu chodzić ze strzelbą po okręgu polowania z wyjątkiem osób upoważnionych do tego ze stanowiska urzędowego, uprawnionych z mocy §. 44, 46. i tych osób, które z §. 47 lit. b) uprawnione zostaną do chodzenia z bronią i w rozmiarze tamże oznaczonym.

Kto wbrew temu zakazowi spotkany zostanie przez strażnika łowieckiego ze strzelbą na obszarze polowania, po za drogami służącemi za publiczną komunikacyę, winien jest na żądanie tegoż oddać mu strzelbę, którą strażnik łowiecki obowiązany natychmiast złożyć u politycznej Władzy powiatowej.

§. 39.

W czasie od wiosny, aż do ukończenia żniw, nie wolno bez zezwolenia właściciela po polach zasianych lub zasadzonych ani polować, ani psami tropić zwierzyny i ptactwa.

Z pod tego zakazu wyjęte są pola obsiane moharem, dalej zosadzone ziemniakami, albo w rzędowy sposób burakami, lub innymi w dalekich odstępach uprawianymi ziemiopłodami.

W czasie wyjątkowo mokrym, nie wolno na polach obsianych polować konno lub z nagonką nawet w jesieni i zimie.

§. 40.

W najbliższem otoczeniu zabudowań nie wolno tropić i ścigać zwierzyny, ani do niej strzelać.

Również nie wolno bez zezwolenia właściciela, przy wykonywaniu prawa polowania wchodzić do ogrodów znajdujących się w pobliżu domów i zabudowań gospodarskich, jeżeli te są ogrodzone lub w inny sposób odgraniczone.

§. 41.

Zakazanem jest polować na zwierzynę łowną z nagonką przez cały dzień w niedziele, w inny zaś sposób polować wolno w nie-

dziele dopiero po ukończeniu przedpołudniowego nabożeństwa w miejscowych kościołach.

§. 42.

Do chwytania zwierzyąt łownych nie wolno zastawiać żelazek, łapek i innych przyrządów samochwytnych, tudzież zakładać trutek. Nie woluo użytkującemu z polowania ścigać zwierzyny, która na jego obszarze zraniona, przeszła do obcego obszaru.

§. 43.

Włóczące się psy, tudzież koty po polach i lesie mogą być przez uprawnionego do polowania lub jego służbę łowiecką zabijane, lecz nie w bliższem oddaleniu jak na 500 metrów od domu mieszkalnego.

§. 44.

Na zarządców lasowych, straże leśne, właścicieli samoistnych obszarów myśliwskich, dzierżawców polowań, strzelców łowieckich, wkłada się obowiązek tępienia w każdej porze drapieżnej i szkodliwej zwierzyny, oraz szkodliwego ptactwa w swoich obszarach.

§. 45.

Dziki i zwierzęta groźne dla osobistego bezpieczeństwa, oraz dla bezpieczeństwa inwentarzy gospodarskich, trzymać wolno tylko w zwierzyńcach zabezpieczonych zupełnie przeciw wydostaniu się stamtąd na zewnątrz.

§. 46.

Zwierzęta uznane za szkodliwe, jakoto: niedźwiedzie, wilki, rysie, żbiki, dziki i lisy może każdy zabijać, chwytać i przez to je nabywać, nie wolno jednak nikomu bez zezwolenia uprawnionego do polowania na cudzym gruncie zwierząt szkodliwych śledzić.

Zwierzęta następujące jako to: kuny leśne i domowe, tchórze i łasice, wiewiórki, chomiki, wydry, wszelkie gatunki orłów, sokół białozór, sokół wędrowny, raróg, kozub, drzemlik, kania wielka, kania czarna, jastrząb, krogulec, błotniak (rybołówka trzcinnik), czapla siwa, mewa siwa, puchacz, dzierżba, sroka, kruk i gawron mogą być wewnątrz okręgu polowania przez uprawnionego do polowania, na własnym gruncie przez właściciela gruntu, wreszcie na miejscach stanowiących dobro publiczne przez każdego chwytane albo zabijane i zabierane.

Nadto z pomiędzy zwierzyny łownej może właściciel gruntu zabijać zapadłe na gruncie w stadach dzikie gęsi i kaczki, które się wówczas stają jego własnością.

O ile uprawnionemu do rybołowstwa służą dalej idące prawa, osądzić należy według przepisów o rybołowstwie na wodach śródziemnych.

§. 47.

W okolicach, gdzie dziki wyrządzają znaczne szkody w ziemiopłodach, a uprawnieni do polowania, obowiązkowi tępienienia ich zadość nie czynią, ma polityczyna Władza powiatowa na doniesienie poszkodowanych:

a) uznać odpowiedzialnymi za tego rodzaju szkody tych właścicieli i dzierżawców polowania, którym udowodnionem będzie, że dziki na swoich obszarach hodują, lub, że obowiązkowi tępienia tychże zadość nie czynią;

b) udzielić osobom, ze strony których nadużycia obawiać się nie potrzeba, po zasięgnięciu co do nich opinii Wydziału powiatowego, nawet bez zgody uprawnionego do polowania, na pewien czas bezpłatne certyfikaty myśliwskie, z dozwoleniem tępienia z broni palnej dzików lub innej szkodliwej zwierzyny (§. 46. alin. 1.) w obrębie ściśle oznaczonego obszaru.

O wydaniu bezpłatnych certyfikatów, zawiadomi jednocześnie Władza polityczna powiatowa tak uprawnionego do polowania, jakoteż i miejscowe Władze policyjne.

§. 48.

Polityczna Władza powiatowa ma także prawo i obowiązek w razie potrzeby na pewien krótki i ściśle ograniczony czas zarządzić pod swoim nadzorem tępienie drapieżnych i szkodliwych zwierząt, a zarazem oznaczyć czas i sposób tępienia. Jeżeli w tym celu zarządzone będą publiczne obławy, polityczna Władza powiatowa zawiadomi o tem uprawnionych do polowania i zaprosi do udziału w nich strzelców nie posiadających nawet certyfikatów myśliwskich.

Mieszkańcy gmin, w interesie których publiczna obława zarządzoną została, mają obowiązek na wezwanie Władzy dostarczyć bezpłatnie nagonki w odpowiedniej ilości.

§. 49.

Przy tego rodzaju obławach nie wolno nikomu zabijać innej zwierzyny oprócz tej, dla wytępienia której została obława zarządzona.

Ubita w ten sposób zwierzyna sprzedaną będzie przez Władzę zarządzającą obławę, w drodze publicznej licytacyi, a kwotę uzyskaną ze sprzedaży należy wręczyć Wydziałowi powiatowemu na korzyść funduszu ubogich odnośnej gminy.

§. 50.

Do tępienia zwierząt uznanych w §. 46. alin. 1. za szkodliwe może uprawniony do polowania jak również i właściciel gruntu używać łapek i innych przyrządów samochwytnych, jednakże z zachowaniem wszelkiej ostrożności, aby stąd nie powstało niebezpieczeństwo dla ludzi i zwierząt pożytecznych.

Dlatego powinni ustawiać znaki, które bez trudności spostrzedz i rozpoznać można.

III. O szkodach wyrządzonych przez polowanie i przez zwierzynę.

A) O obowiązkach odszkodowania.

§. 51.

Uprawniony do wykonywania polowania ma obowiązek wynagrodzić według przepisów niniejszej ustawy:

a) szkodę wyrządzoną przy wykonywaniu polowania przez niego samego, jego personal łowiecki, gości myśliwych i przez psy tych osób;

b) szkodę wyrządzoną w jego okręgu polowania przez zwierzęta łowne na gruncie i w niezebranych jeszcze plonach, z wyjątkiem szkód wyrządzonych przez stada zapadłych dzikich gęsi i kaczek;

c) szkodę wyrządzoną przez dziki w myśl (§. 47. lit. a) niniejszej ustawy. Jeżeli prawo do wykonywania polowania służy więcej osobom, odpowiadają one solidarnie za szkody wyrządzone przez polowanie i przez zwierzynę.

§. 52.

Za szkody wyrządzone przez wszelkiego rodzaju hodowaną zwierzynę, która się wydostanie ze zwierzyńców zamkniętych, odpowiedzialni są ich posiadacze.

§. 53.

Każdy posiadacz gruntu ma prawo zabezpieczyć swoje grunta przeciw wdzieraniu się zwierzyny; poczynione jednak w tym celu urządzenia nie mogą być przysposobione do łapania zwierzyny.

Wolno również każdemu odstraszać i odpędzać zwierzynę od swoich gruntów przez urządzanie straszydeł, ogni nocnych i t. p. Gdyby zaś wskutek takiej obrony zwierzę zraniło się lub zginęło, to uprawniony do polowania nie może się domagać odszkodowania.

§. 54.

Także uprawniony do polowania może cudze grunta w obrębie swego okręgu polowania leżące, ubezpieczać od szkód przez zwierzynę wyrządzonych, zapomocą ogrodzeń i innych środków ostrożności, jednak w taki sposób, aby ubezpieczenie to nie przeszkadzało posiadaczom w prowadzeniu gospodarstwa.

Pomimo to uprawniony do polowania odpowiada za szkodę, jeżeli nie dowiedzie, że cel tych urządzeń z winy poszkodowanego został udaremniony.

§. 55.

Szkody wyrządzone przez zwierzynę w sadach, ogrodach warzywnych i ozdobnych, w szkółkach drzew, wreszcie na stojących pojedyńczo młodych drzewkach, mają być tylko wtedy wynagradzane, jeżeli się okaże, że szkoda nastąpiła mimo, że dla ochrony uszkodzonych przedmiotów, właściciel poczynił takie urządzenia, które wśród zwykłych okoliczności szkodzie rzeczonej zapobiedz są w stanie.

Przyznanie samodzielnego prawa polowania §. 3. lit. c. uważane być ma za zrzeczenie się wynagrodzenia szkody, która na tych gruntach przez zwierzynę wyrządzoną być może.

§. 56.

Przy ocenianiu wszelkiej szkody w ziemiopłodach zrządzonej przez polowanie i zwierzynę, należy przyjąć w rachunek tylko rzeczywistą stratę po potrąceniu kosztów, jakieby poszkodowany jeszcze ponieść musiał aż do zebrania plonów.

B) Postępowanie.

§. 57.

Powiatowe Władze polityczne rozstrzygają w pierwszej instancyi wszelkie skargi o wynagrodzenie szkód, wyrządzonych przez polowanie lub zwierzynę.

§. 58.

Poszkodowany winien w czasie, w którym szkoda może być jeszcze dostrzeżona i oceniona, zgłosić przez naczelnika gminy szkodę u uprawnionego do polowania lub tegoż zastępcy, z wezwaniem o zgodne załatwienie sprawy. Gdyby ugoda w ciągu 8 dni nie nastąpiła, ma poszkodowany w ciągu dalszych 8 dni pod rygorem utraty prawa do odszkodowania, z zastrzeżeniem postanowień określonych w §. 60. wnieść zażalenie do politycznej Władzy powiatowej o wynagrodzenie szkody, oznaczając w przybliżeniu swoją pretensyę.

§. 59.

Polityczna władza powiatowa przeprowadzić ma w terminie do dni 14 potrzebne dochodzenia na miejscu z przybraniem stron, których nieobecność jednak nie wstrzymuje przedsięwzięcia czynności urzędowej, jakoteż zaprzysiężonego detaksatora gminnego. W ważniejszych i trudniejszych wypadkach może polityczna Władza powiatowa, podejmując te dochodzenia, przybrać dwóch zaprzysiężonych detaksatorów gminnych.

Polityczna Władza powiatowa ma ustanowić dla każdego okręgu polowania gminnego detaksatorów do taksowania szkód wyrządzonych przez polowanie i zwierzynę i od tych detaksatorów odebrać przysięgę.

§. 60.

Przy komisyjnem dochodzeniu ma prowadzący czynność urzędową usiłować przedewszystkiem ugodę między stronami, którą należy objąć także koszta postępowania. Jeżeli to usiłowanie skutku nie odniesie, powinien naprzód oświadczyć się detaksatorów gminny (§. 59.):

1. czy uszkodzenie nastąpiło rzeczywiście przez zwierzynę, względnie przy wykonywauiu polowania; następnie zaś,

2. o ile podania stron względem okoliczności wpływających według §§. 55 i 56 na pretensyę o odszkodowanie, ze stanowiska fachowego są uzasadnione.

§. 61.

Detaksator gminny (§. 59.) oświadczy się także co do wysokości szkody wyrządzonej przez polowanie lub zwierzynę, poczem Władza polityczna orzec ma o odszkodowaniu.

§. 62.

Dochodzenia i usiłowania ugodowe przekazane w myśl poprzednich postanowień politycznej Władzy powiatowej co do szkód

wyrządzonych przez polowanie lub zwierzynę, mogą być przez nią od wypadku do wypadku, albo raz na zawsze aż do odwołania poruczone naczelnikowi gminy.

Jeżeli nastąpi delegacya naczelnika gminy raz na zawsze, należy to z podaniem nazwisk detaksatorów gminnych (§. 59.) ogłosić w sposób w miejscu używany i podać do wiadomości uprawnionego do polowania.

Po wydaniu takiego ogłoszenia mają być pretensye o zwrot szkód przez polowanie i zwierzynę wyrządzonych w sposób określony w §. 58. wnoszone bezpośrednio do delegowanego naczelnika gminy.

Tenże naczelnik gminy winien o każdej u niego wniesionej pretensyi o odszkodowanie zawiadomić natychmiast polityczną władzę powiatową i przedsięwziąć na miejscu potrzebne dochodzenia z przybraniem jednego, lub w wypadkach ważniejszych i trudniejszych obydwóch ustanowionych detaksatorów gminnych (§. 59.), jakoteż podjąć określone usiłowania ugodowe.

Jeżeli szkoda dotyczy naczelnika gminy, tegoż żony albo osób z nim w pierwszym lub drugim stopniu spokrewnionych lub spowinowaconych, winien tenże naczelnik gminy zawiadomić bezzwłocznie władzę polityczną powiatową, która albo załatwi sprawę w myśl poprzednich postanowień albo też wyznaczy inną delegacyę do przeprowadzenia tej sprawy.

§. 63.

Jeżeli ugoda (§. 60.) nie przyjdzie do skutku, ma być protokolarnie spisany wynik dochodzeń, bezzwłocznie przesłany politycznej władzy powiatowej, która w razie potrzeby może dochodzenie w odpowiedni sposób i to z przybraniem detaksatorów gminnych z sąsiedniego okręgu polowania gminnego kazać uzupełnić i następnie ma wydać orzeczenie (§. 61.).

Odwołanie trwałej delegacyi naczelnika gminy może polityczna Władza powiatowa zarządzić każdego czasu. Odwołanie należy ogłosić w sposób w miejscu używany i zawiadomić o tem uprawnionego do polowania.

Tak co do delegacyi naczelnika gminy, jak również odwołania tejże delegacyi winna polityczna Władza powiatowa porozumieć się z Wydziałem powiatowym.

§. 64.

Polityczna Władza powiatowa winna równocześnie z rozstrzygnięciem o odszkodowaniu orzec także o ponoszeniu kosztów odnośnego dochodzenia. Na osobną prośbę odnośnej strony należy o tych kosztach nawet wówczas orzec, jeżeli odpadła potrzeba decydowania o odszkodowaniu. Jako koszta postępowania mogą być tylko zarachowane:

1) koszta z powodu interwencyi organu urzędowego i detaksatora gminnego przy podjętych oględzinach, tudzież koszta doręczeń i należytości stemplowe (koszta urzędowe);

2) wydatki stron w gotówce urosłe z powodu uczestnictwa w oględzinach na miejscu, lub ewentualnie z powodu zarządzonego przez polityczną Władzę osobistego przed nią jawienia się, o ile wydatki te są konieczne (koszta stron), z wyłączeniem jednak możliwych kosztów przybrania doradcy prawnego.

§. 65.

Względem ponoszenia kosztów w §. 64. określonych obowiązują następujące postanowienia:

1. koszta urzędowe, wyjąwszy wypadek pod 3. określony, ponosić ma pozwany, który na wynagrodzenie szkody skazany zostaje. Jeżeli zaś skarżący zupełnie został oddalony ze swoją pretensyą, ma on ponieść koszta urzędowe.

2. Do zwrotu kosztów stron nie ma prawa ani skarżący, ani pozwany.

Wyjątki od tej zasady zachodzą w wypadku ustępu 3., jakoteż w następujących razach:

a) jeżeli skarżącemu przyznano całe przezeń liczebnie oznaczone odszkodowanie (§. 58.), to pozwany jest obowiązany zwrócić koszta prywatne skarżącego.

b) jeżeli skarżący zupełnie został oddalony, ma on uiścić koszta prywatne pozwanego.

3. Jeżeli ofiarowana bezskutecznie przez pozwanego w postępowaniu ugodowem (§§. 58, 60. i 62.) kwota ugodowa była wyższą od tej, którą skarżącemu przyznano, w takim razie skarżący i pozwany ponoszą koszta urzędowe po połowie.

Ewentualne koszta prawnego doradcy ponosi we wszystkich wypadkach każda strona za siebie.

C) Ugodowe unormowanie wynagrodzenia szkód.

§. 66.

W drodze porozumienia z właścicielami gruntów mogą być zawierane względem wynagrodzenia szkód wyrządzonych przez polowanie lub zwierzynę odmienne od postanowień niniejszej ustawy umowy, których jednak dochodzić wolno tylko na zwykłej drodze prawa.

IV. Ogólne postanowienia o władzach i o postępowaniu niekarnem.

§. 67.

Wykonywanie niniejszej ustawy służy w miarę oznaczonej w poszczególnych przepisach kompetencyi Zwierzchności gminnej, politycznej Władzy powiatowej albo Namiestnictwu.

§. 68.

Jeżeli gmina, której poruczoną jest polityczna administracya, posiada samodzielne polowanie w obrębie własnego obszaru gminnego, Namiestnictwo załatwia i rozstrzyga w pierwszej instancyi wszystkie do tego samodzielnego polowania odnoszące się sprawy, w którychby gmina miała występywać jako strona.

§. 69.

Rekurs przeciw orzeczeniu politycznej Władzy powiatowej wnoszony być ma do Namiestnictwa, przeciw decyzyi Namiestnictwa

do Ministerstwa rolnictwa. Przeciw potwierdzonemu przez Namiestnictwo orzeczeniu o szkodach przez polowanie i przez zwierzynę wyrządzonych, dalszy rekurs nie ma miejsca.

Rekurs należy w 14 dniach po doręczeniu orzeczenia wnieść pisemnie lub ustnie u Władzy, która orzekała w pierwszej instancyi i rekurs ten wcześnie wniesiony ma z reguły skutek zawieszający.

§. 70.

W wypadkach, w których porozumienie między polityczną Władzą powiatową, a Wydziałem powiatowym nie przyszło do skutku, orzeka c. k. Namiestnictwo po zasięgnięciu zdania Wydziału krajowego.

V. Przekroczenia i kary.

§. 71.

C. k. żandarmerya, zaprzysiężone straże leśne, straże myśliwskie i straże polowe, mają obowiązek czuwania nad przestrzeganiem przepisów niniejszej ustawy i podawania wszelkich dostrzeżonych przekroczeń do wiadomości politycznej Władzy powiatowej.

§. 72.

Przekroczenie tej ustawy, jakoteż rozporządzeń i szczegółowych zarządzeń na jej podstawie wydanych, mają być karane, o ile powszechna ustawa karna nie ma zastosowania, przez polityczną Władzę powiatową grzywną od 10 do 100 K. Grzywna ta podwyższoną być może w przypadku powtórnego przekroczenia, albo jeżeli przekroczenie pociągnęło za sobą znaczną szkodę, aż do 200 K. W razie niewypłacalności skazanego należy grzywnę zamienić na karę aresztu, przyczem 10 K. liczy się za jeden dzień aresztu.

W razie cięższych przez dłuższy czas dokonywanych, albo powtarzanych wykroczeń przeciw niniejszej ustawie, można zamiast grzywny orzec karę aresztu od 1 do 20 dni.

Grzywny wpływają do funduszu ubogich tej gminy, w której obrębie przekroczenie popełnione zostało.

§. 73.

W wypadkach przekroczeń §§. 34, 35, i 37, których dopuszcza się sam uprawniony do polowania, względnie handlarz i właściciele restauracyi, należy zarazem orzec utratę zwierzyny złowionej albo zabitej wbrew przepisowi, a względnie podanej na sprzedaż.

Przy przekroczeniach §. §. 42 i 50 orzec należy utratę zakazanych przyrządów bez różnicy, czy one są własnością przestępcy, lub nie.

§. 74.

W razie zajęcia przyrządów zakazanych §. §. 42 i 50 należy orzec bezwzględnie utratę tych przedmiotów, chociażby niemożliwem było dochodzenie i skazanie osób, które się niemi posługiwały.

§. 75.

Zwierzyna, strzelby i przyrządy, które uznane zostały za przepadłe, sprzedawane być mają przez polityczną Władzę powiatową w drodze publicznej licytacyi na rzecz funduszu ubogich tej miejscowości, gdzie nastąpiło zajęcie. Przed sprzedażą jednak, należy zakazane przyrządy uczynić niezdolnymi do dalszego użytku.

§. 76.

Z orzeczeniem karnem połączyć należy, o ile nie chodzi o wynagrodzenie szkód przez polowanie i zwierzynę wyrządzonych, także zobowiązanie do wynagrodzenia szkoły przekroczeniem spowodowanej, jeżeli z powodu braku dostatecznego wyjaśnienia, nie wypadnie odesłać pretensyi dotyczącej odszkodowania do Sądów cywilnych.

Stronom interesowanym, mimo prawomocnych orzeczeń o odszkodowanie, służy prawo udać się w tych sprawach na zwykłą drogę prawa.

§. 77.

Jeżeli po przekroczeniu myśliwskiem w przeciągu 6 miesięcy, licząc od dnia spełnienia czynu, przestępca nie został pociągnięty do odpowiedzialności, wtedy następuje przedawnienie przekroczenia, co jednak nie uwalnia od obowiązku usunięcia trwającego stanu bezprawnego, jaki przekroczenie to spowodowało.

§. 78.

Co do właściwości politycznych Władz do dochodzenia i karania przekroczeń niniejszy ustawy, co do terminów odwołania i co do odnośnego postępowania zastosowane być mają ogólnie obowiązujące przepisy w administracyjnem postępowaniu karnem.

O karach i w związku z niemi będących zwrotach szkód i kosztów rozstrzyga w najwyższej instancyi Ministerstwo spraw wewnętrznych w porozumieniu z Ministerstwem rolnictwa.

L. S. 238/1901.

Aleg 85

Wniosek.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Mieszkańcom gmin Sopotnia wielka, Sopotnia mała, Przyłęków, Krzeszów, Rychwałd i Rychwałdek powiatu żywieckiego przeznacza się bezzwrotną zapomogę w kwocie 5.000 koron na zasiew gruntów i wyżywienie ludności klęską gradową w roku 1901 dotkniętej.

Lwów, dnia 28. grudnia 1901.

Wnioskodawca:
Szwed.

Kramarczyk, Potoczek, Krempa, Stapiński, Żardecki, Szajer, Vivien, Cielecki, Theodorowicz, Bojko, Skołyszewski, Huryk, Staruch, Oleśnicki, Korol.

L. S. 608/1902.

Ank. 56

Wniosek.

Zważywszy, że większość Wysokiej Izby dwukrotnie d. 6. marca r. 1899 i d. 2. kwietnia r. 1900 oświadczyła się za potrzebą reformy seminaryów nauczycielskich w kierunku więcej odpowiadającym potrzebom kraju rolniczego, wskutek których to uchwał została zwołaną przez Wydział krajowy osobna ankieta na d. 27. października 1900 r., a sprawozdanie Wydziału krajowego o wyniku tej ankiety odesłane do komisyi szkolnej jedynie z powodu krótkości ostatniej sesyi sejmowej, do Wysokiej Izby nie powróciło z odpowiednim wnioskiem; przeto w myśl powyżej przytoczonych uchwał i zgodnie z zapatrywaniami odnośnej ankiety z r. 1900.

Wysoka Izba uchwalić raczy:

Sejm uchwala założenie kosztem kraju jednego seminaryum nauczycielskiego z kierunkiem stanowczo rolniczym, bez obniżenia poziomu nauki, które to seminaryum byłoby internatem i położonem opodal większego miasta.

We Lwowie, dnia 23. czerwca 1902.

Wnioskodawca:
Cielecki w. r.

Czartoryski, L. Cieński, Szeptycki, Garapich, Moysa, R. Puzyna, Skołyszewski, Potoczek, Szwed, Kramarczyk, Szponder, Krementowski, Czaykowski, Wybranowski, Krzysztofowicz, Miecz. Urbański, Sozański Kozłowski, Tad. Cieński.

L. S. 603/1902.

Alex. 87

Wniosek.

Zważywszy, że przywóz wędlin z obczyzny, szczególnie doborowszego gatunku nie został dotąd wyrugowany;

zważywszy, że wywóz wędlin z kraju, aczkolwiek dość znaczny, pochodzi niemal wyłącznie z kilkunastu tylko miejscowości;

zważywszy, że ogół hodowców nierogacizny spienięża produkt ten, który jest w mniejszych gospodarstwach podstawą przychodu, po zbyt niskich cenach i nie umie skorzystać ze wzmagającego się popytu za wędlinami. nieznając łatwych domowych sposobów wędzenia, używanych powszechnie w innych dzielnicach nawet przez najuboższych włościan —

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, aby popierał zakładanie małych i średnich wędzarń i otoczył tę gałęź przemysłu domowo-rolniczego podobną opieką jak wyrób masła, któremu w tak krótkim czasie umiano w handlu wytworzyć poważne stanowisko.

Zaleca się do rozważenia następne zarządzenia:

1. Zaprowadzenie w szkołach rolniczych i gospodyń wiejskich małych wędlarń, gdzie uczniowie i sąsiedzi poznawać by mogli praktycznie łatwe sposoby marynowania i wędzenia mięsa.

2. Ułatwianie powstawania mniejszych wędlarń szczególnie w okolicach, w których przywóz wędlin bardzo znacznie przewyższa miejscową produkcyę.

3. Zlecenie Dyrektorom szpitali, internatów i zakładów krajowych, by przy zakupnie wyrobów masarskich uwzględniano oferty mniejszych wędlarń, szkół gospodyń itp. w tej mierze, jak przy zakupnie płótna i sukna uwzględniane bywają oferty spółek tkackich i sukienniczych.

We Lwowie, dnia 21 czerwca 1902.

Wnioskodawca:
Trzecieski w. r.

Truskolaski, Z. Tarnowski, W. Dzieduszycki, Borkowski, Struszkiewicz, Filip Zaleski, Paygert, Gorayski, Cielecki, Jerzy Baworowski, Sozański, Hupka, Kozłowski, Mieczysław Urbański, Wybranowski, Krzysztofowicz, Gołuchowski.

L. S. 604/1902.

Alog. 88

Wniosek.

Zważywszy, że pomiędzy instytucyami finansowemi w kraju naszym zawiązującem się na podstawie ustawy z dnia 9. kwietnia 1873 l. Dp. 70 o stowarzyszeniach zarobkowych i gospodarczych, znajduje się kilkaset takich, które nie poddawały się kontroli krajowego związku stowarzyszeń, żadnej w ogóle kontroli nie podlegają,

zważywszy, że po miasteczkach naszych mnoży się coraz więcej takich stowarzyszeń, które na zysk i wyzysk obliczone stają się ciężką klęską dla ludności naszych wsi i miasteczek, podpisani wnoszą:

Sejm wzywa rząd, by dla zapobieżenia temu stanowi rzeczy odpowiednie zmiany w obowiązującej ustawie o stowarzyszeniach zarobkowych i gospodarczych na drodze konstytucyjnej jak najspieszniej przeprowadził i obmyślił środki kontroli nad towarzystwami Zaliczkowemi analogicznie jak to ma miejsce przy kasach oszczędności.

We Lwowie, dnia 23. czerwca 1902.

Wnioskodawca:
Stanisław Jędrzejowicz w. r.

Sękowski, Bobrzyński, Hupka, St. Tarnowski, Płocki, K. Badeni, Dąmbski, Z. Tarnowski, Tyszkiewicz, Zdz. Skrzyński, Wład. Leop. Jaworski. Ad. Jędrzejowicz, Mars, Struszkiewicz.

L. S. 606/1902.

Aleg. 89

Wniosek

posła Tomasza Szajera i towarzyszy, dotyczący fabryk krajowych dla wyrobów betonowych i odsprzedaży tychże wyrobów włościanom po cenach produkcyi.

Zważywszy, że wyroby betonowe produkowane przez krajowe fabryki, zastosowane są tylko przeważnie przy sposobności sporządzania kanałów i mostów drogowych, celem zastąpienia drogiego materyału drzewnego, małotrwałego i coraz rzadszego, a wyroby betonowe mogą i do innych przedmiotów w gospodarstwie domowem być zastosowane, jakoto: do wyrobu rur studziennych, chodników czyli płyt betonowych, wszelkiego rodzaju żłobów, kanalizacyi stajen, zbiorników, kominów, dachówek i t. p., wnoszą podpisani następujący wniosek:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się Wydział krajowy, aby krajowe fabryki betonów założone zostały w większej ilości tak, aby przynajmniej na 2 powiaty przypadała jedna taka fabryka, aby w tychże wyrabiano przedmioty mające zastosowanie także przy gospodarstwie włościańskiem, jako to: rury studzienne, chodniki t. j. płyty betonowe, żłoby wszelkiego gatunku, koryta do pojenia, części do urządzania kanalizacyi stajen, zbiorników, kominów i t. p. po cenach produkcyi, aby sprowadzających takie wyroby betonowe uwolniono od opłat myt na drogach krajowych i powiatowych i ku temu celowi zaopatrzono ich w odnośne certyfikaty.

We Lwowie, 23. czerwca 1902.

Wnioskodawca:
Tomasz Szajer w. r.

Stojałowski, Skołyszewski, Mogilnicki, Huryk, Barabasz, Staruch, Korol, Stanisław Jędrzejowicz, Barwiński, Bohaczewski, Żardecki, Wilczkiewicz, Glidziuk, Szponder.

L. S. 605 / 1902.

Aleg. 90

Wniosek

posła Szajera i towarzyszy, dotyczący ukrajowienia drogi Rzeszów-Strzyżów-Jasło 80 kilom. i Rzeszów-Głogów-Kolbuszowa-Majdan-Tarnobrzeg 70 kilom.

Zważywszy, że znaczny szmat kraju naszego od Rzeszowa przez Strzyżów do Jasła nie posiada należytej komunikacyi z powodu, że powiaty dróg tamże wiodących na przestrzeni 80 kilometrów dla dzikiego terenu i licznych objektów a w szczególności dwóch mostów na Wisłoku nie są wstanie należycie utrzymywać na wysokości żądania i stawianych wymogów;

zważywszy, że duży kawał ziemi od Rzeszowa do Tarnobrzega nie posiada żadnej kolei żelaznej, a drogi powiatowe z powodu nadzwyczajnego ruchu bywają niszczone, a utrzymanie ich w należytym porządku dla braku kamienia niezwykle jest kosztownem tak, że powiaty nie są wstanie kosztów tych pokrywać; stawiają podpisani następujący wniosek:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wydział krajowy wzywa się, by z porozumieniem z c. k. Namiestnictwem drogi prowadzące z Rzeszowa przez Strzyżów do Jasła na przestrzeni 80 kilometrów, tudzież drogę prowadzącą z Rzeszowa przez Głogów, Kolbuszowę, Majdan do Tarnobrzega jeszcze w tym roku ukrajowił i zamienił na drogi krajowe.

Lwów, dnia 23. czerwca 1902.

Wnioskodawca:
Tomasz Szajer w. r.

Stojałowski, Skołyszewski, Mogilnicki, Huryk, Staruch, Barabasz, Korol, Stanisław Jędrzejowicz, Barwiński, Bohaczewski, Wilczkiewicz, Żardecki, Szponder, Glidziuk.

LW. 20.673/902. Lwów, dnia 26. marca 1902.

Alex. 91

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie wyboru ośmiu członków Wydziału Galic. Kasy oszczędności we Lwowie na nowe trzechlecie.

Wysoki Sejmie!

W myśl postanowień §. 49. ustęp pierwszy statutu Galic. Kasy oszczędności we Lwowie, Wydział tej Kasy składa się z 12 członków, z których (jak długo trwa poręka kraju) ośmiu wybiera Sejm krajowy na wniosek Wydziału krajowego bądź to z grona członków Towarzystwa Kasy oszczędności bądź z poza grona tego Towarzystwa — *na lat trzy*, zaś pozostałych czterech walne zgromadzenie Towarzystwa Kasy oszczędności ze swojego grona na równy przeciąg czasu.

Na tej podstawie wybrał Wysoki Sejm uchwałą z 28. marca 1899 i uzupełniającemi uchwałami z 6. kwietnia 1900 i 21. czerwca 1901 następujących członków Wydziału Kasy na lat trzy:

1. Dra Władysława Abrahama, profesora Wszechnicy, 2. Dra Stanisława Głąbińskiego, profesora Wszechnicy, 3. Dra Jarosława Kułaczkowskiego, dyrektora Towarzystwa „Dniestr“, 4. Dra Adolfa Liliena, szefa domu bankowego, 5. Stanisława Niezabitowskiego, właściciela dóbr i posła na Sejm krajowy, 6. Eugeniusza Pierożyńskiego, radcę Wydziału krajowego, 7. Jana Schulza, budowniczego i 8. Dra Zygmunta Skowrońskiego, adwokata krajowego.

Obecnie upływa trzechletni termin a tem samem gaśnie mandat wymienionych wyżej przez Wysoki Sejm wybranych członków Wydziału Kasy.

Gdy zaś w myśl ostatniego ustępu powołanego na wstępie §. 49. statutu, „ustępujących członków Wydziału Kasy wolno napowrót wybrać“, przeto Wydział krajowy wnosi, Wysoki Sejm raczy wybrać na trzy lata członkami Wydziału Galic. Kasy oszczędności, dotychczasowych członków tegoż Wydziału:

1. Dra Władysława Abrahama, profesora Wszechnicy,
2. Dra Stanisława Głąbińskiego, profesora Wszechnicy,
3. Dra Jarosława Kułaczkowskiego, Dyrektora Towarzystwa „Dniestr“,
4. Dra Adolfa Liliena, szefa domu bankowego,
5. Stanisława Niezabitowskiego, właściciela dóbr i posła na Sejm krajowy,
6. Eugeniusza Pierożyńskiego, radcę Wydziału krajowego,
7. Jana Schulza, budowniczego i
8. Dra Zygmunta Skowrońskiego, adwokata krajowego.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:
A. Potocki *m. p.*

Sprawozdawca:
Dr. Józef Wereszczyński *m. p.*
Członek Wydziału krajowego.

LW. 42.821/902.

We Lwowie, dnia 20. czerwca 1902.

Sprawozdanie

Wydziału krajowego o fundacyi Stanisława hr. Skarbka za czas od maja 1901 do maja 1902.

Wysoki Sejmie!

Wydział krajowy przedkłada niniejszem Wys. Sejmowi sprawozdanie o fundacyi Stan. hr. Skarbka, obejmujące okres od maja 1901 do maja 1902 r. Sprawozdanie to będące niejako uzupełnieniem ogólnego sprawozdania Wydziału krajowego z czynności, zawiera stosownie do życzenia Komisyi budżetowej wyrażonego w zeszłorocznem sprawozdaniu, nadto także niektóre daty, mogące poinformować Wys. Sejm o obecnym stanie Zakładu Drohowyskiego.

Osobnem sprawozdaniem przedkłada Wydział krajowy zamknięcie rachunków fundacyi Skarbkowskiej za rok 1900.

Sprawy personalne.

Po wyborze i ukonstytuowaniu się Wydziału krajowego na nową w roku 1901 rozpoczętą kadencyę sejmową, zamianował Marszałek krajowy na mocy Art. IX. aktu fundacyi Stanisława hr. Skarbka z dnia 1. sierpnia 1843 r., jakoteż na mocy późniejszych norm fundacyjnych, rzeczywistymi członkami Rady administracyjnej tej fundacyi: członków Wydziału krajowego pp. Kazimierza Laskowskiego i Mieczysława Onyszkiewicza, zaś zastępcami, a mianowicie pierwszym zastępcą członków tej Rady posła p. Stanisława Jędrzejowicza, drugim zaś zastępcą, posła p. Oktawa Salę.

Wydział krajowy zatwierdził:

1) uchwałę Rady administracyjnej 19. lutego 1902 l. 639, którą zatwierdzono Felicyankę Siostrę Maryę Stefanię Budziłowiczównę na stanowisku przełożonej oddziału żeńskiego Zakładu sierót i starców w Drohowyżu;

uchwałę tejże Rady z 16. grudnia 1901 r. l. 635, którą stabilizowano od 1. stycznia 1902 r. p. Franciszka Wyszkowskiego na posadzie inspicyenta Zakładu Drohowyskiego;

3) uchwałę tejże Rady z 13. maja 1901 r., którą zamianowano prowizorycznym nauczycielem rysunków technicznych w Zakładzie Drohowyskim p. Michała Piskozuba, a na wypadek niemożności objęcia przezeń tej posady, p. Stanisława Jaworskiego;

4) uchwałę tejże Rady z 14. marca 1902 r. l. 641, którą stabilizowano p. Zygmunta Ziemiańskiego na posadzie nauczyciela szkoły męskiej w Zakładzie Drohowyskim.

Stan utrzymywanych w r. 1901 sierót i prebendaryuszów.

Wyszczególnienie	Stan z r. 1900	Przybyło w r. 1901	Ubyło w r. 1901	Stan z d. 31/12 1901
Sieroty: chłopcy	227	36	39	224
dziewczęta . . .	109	18	17	110
Prebendaryusze: mężczyźni . .	36	1	3	34
kobiety . .	34	—	2	32
Razem .	406	55	61	400

Ilość dni utrzymywanych w r. 1901 sierót i prebendaryuszów.

Sierót: chłopców . .	79.702		
dziewcząt . .	38.887	118.589	dni
Prebendaryuszów: mężczyzn	11.177		
kobiet .	11.959	23.136	„
razem . . .		141.725	dni

Koszta utrzymania sierót i prebendaryuszów w r. 1901.

Całkowity koszt utrzymania Zakładu w r. 1901 wynosił netto .	203.818 K. 93 h.
a po strąceniu wydatków nadzwyczajnych nie wchodzących w zakres właściwych kosztów utrzymania sierót i prebendaryuszów	9.733 „ 34 „
właściwe koszta utrzymania sierót i prebendaryuszów w r. 1901 wynosiły	194.085 K. 59 h.

Koszta utrzymania jednej osoby w r. 1901.

Rzeczywiste koszta utrzymania sierót i prebendaryuszów wynoszą 194.085 K. 59 h., ilość dni utrzymywanych osób 141.725 dni, zatem utrzymanie jednej osoby kosztuje:

dziennie . . .	1 K. $36^{9}/_{10}$ h.
rocznie	499 „ 68 „

Sprawozdanie szkolne.

Rok szkolny 1900/901 w Zakładzie Drohowyskim skończył się w myśl ustaw szkolnych z dniem 30. czerwca a doroczny popis odbył się 25. czerwca 1901 w obecności kuratora fundacyi, jednego członka Rady administracyjnej, c. k. Starosty, c. k. inspektora szkolnego i wielu gości z okolicy.

Z przedłożonego przez Dyrektora Zakładu sprawozdania podaje niniejszem Wydział krajowy do wiadomości Wysokiego Sejmu ważniejsze szczegóły:

I. Czteroklasowa szkoła ludowa dziewcząt.

Uczęszczało do tej szkoły ogółem 75 dziewcząt, między niemi 7 externistek; wynik klasyfikacyjny wogóle pomyślny, bo postęp niedostateczny otrzymało tylko 8 (między temi 2 externistki). Sześcioletnia nauka wydała i w tym roku dobre owoce, bo znikło przeciążenie a nadto można było zaprowadzić obowiązkową naukę robót ręcznych na czterech ostatnich latach nauki, co jest nader odpowiedniem przygotowaniem młodszych wychowanic do szkoły gospodarstwa domowego.

II. Czteroklasowa szkoła gospodarstwa domowego.

Uczęszczało dziewcząt 41, z których tylko 5 z postępem niedostatecznym. Szkoła ta zaprowadzoną została dopiero z dniem 1. marca 1901.

Z dniem 1. lipca 1901 wyzwolono 8 wychowanic, z których 4 znalazło pomieszczenie, dwie zaś pozostało w Zakładzie do 1. stycznia 1902 w celu dokończenia wykształcenia, jednak bez budżetowego utrzymania.

III. 6-klasowa szkoła wydziałowa męska.

Uczniów 146, z tych 30 otrzymało postęp niedostateczny, jednakże 10 z nich pozwolono po wakacyach zdać egzamin poprawczy z jednego przedmiotu.

25 wychowanków po ukończeniu 6 klasy przydzielono w dniu 2. lipca 1901 do warsztatów.

IV. Szkoła ogrodnicza.

W ogrodzie pracowało w r. szkolnym 1900/901 5 wychowanków; z dniem 1. lipca 1901 jeden z nich opuścił Zakład, a natomiast przydzielono z 6-klasowej szkoły dwóch innych.

Instrukcya szczegółowa dla ogrodnika zatwierdzona przez Wydział krajowy, lepsze warunki przyznane ogrodnikowi w budżecie na r. 1901 pozwalają spodziewać się, że szkoła dla ogrodniczków będzie odtąd więcej prawidłowo i systematycznie prowadzoną.

V. Nauka spiewu i muzyki.

Postęp w nauce spiewu i muzyki zwłaszcza w szkole rzemiosł był wogóle dobry. Dyrekcya zaznacza, że restytucya tej nauki z dniem 1. stycznia 1901 wprowadziła ważny czynnik umoralniający i uszlachetniający wychowanków a nadto ułatwiający im w przyszłości warunki bytu.

VI. Nauka gimnastyki.

Była udzielaną w szkole 4-klasowej żeńskiej, 6-klasowej męskiej i w szkole rzemiosł w myśl planów i instrukcyi dla szkół publicznych.

VII. Stan zdrowia.

Stan zdrowia młodzieży był w ciągu r. szk. 1900/901 jak i w latach poprzednich dobry; z epidemicznych chorób były tylko wypadki szkarlatyny i infiluenzy jednak o lekkim przebiegu.

Choroby lżejsze, jak anemia, zapalenie oczu ustępują szybko dzięki posilnemu i zdrowemu odżywianiu, czystemu i suchemu pomieszkaniu i zapobiegliwości lekarza zakładowego. W ciągu roku zaszedł tylko jeden wypadek śmierci (na gruźlicę).

VIII. Stosunek liczebny pod względem obrządku religijnego.

Na 68 wychowanic szkoły 4-klasowej było obrządku gr.-kat.	10
Na 41 wychowanic szkoły gospodarstwa domowego	8
Na 147 uczniów szkoły 6-klasowej było uczniów gr.-kat.	28
Na 78 wychowanków szkoły rzemiosł, grecko-katolików	15
Ogółem gr. kat. obrządku	61

Szkontro centralnej kasy fundacyjnej.

Na mocy art. X. głównego aktu fundacyi zarządził Wydział krajowy niespodziewane szkontro centralnej kasy fundacyjnej, które komisya, złożona z urzędników rachunkowych Wydziału krajowego, przeprowadziła w dniach 15, i 16. i 18. listopada 1901. Szkontro wykazało zupełną zgodność znalezionej w kasach gotówki z wynikami dzienników kasowych; w efektach okazała się drobna nadwyżka 5 k. 57 h. pochodząca stąd, że odsetków w powyższej kwocie nie przeprowadzono przez dzienniki kasowe. Po dokonanem przez komisyę przeprowadzeniu tej kwoty, skonstatowano zupełną zgodność stanu znajdujących się w kasie efektów z wyprowadzonemi z dzienników kasowych sumami efektów.

Załatwiając sprawozdanie komisyi szkontrującej, wydał Wydział krajowy pod dniem 3. grudnia 1901 l. 81.704 z powodu spostrzeżeń przy tem szkontrze poczynionych następujące pod adresem kuratora fundacyi zarządzenia:

1) W kasie podręcznej znaleziono t. z. bony na kwotę 398 k. opiewające, przeważnie na chwilowe zaliczki na płace za miesiąc grudzień 1901.

Już w reskrypcie z dnia 14. lipca 1899 l. 39.888 zwrócił Wydział krajowy uwagę JWgo Pana kuratora, że zaliczki chwilowe t. j. takie, które z najbliższej miesięcznej płacy w całości zwrócone być mają, udzielane być mogą jedynie ze stałego ryczałtu, udzielanego kasyerowi na drobne bieżące wydatki i nie inaczej, jak za stwierdzeniem JWgo Pana kuratora, że na udzielenie takich zaliczek się zgadza. Obecnie Wydział krajowy przypomina JWPanu tę uwagę z wezwaniem, aby na przyszłość ściśle się do niej zastosował.

Zarazem wzywa Wydział krajowy JWPana do przestrzegania, aby kasyerowi nie asygnowano nowych ryczałtów na drobne wydatki, dopóki nie wykaże rachunkiem, że dawne w całości zostały wyczerpane.

2) Stwierdzono, że część rozporządzalnej gotówki majątku obrotowego w kwocie 40.000 k. została złożoną w tut. Banku hipotecznym na 5% rachunek bieżący i że lokacyę tę przeprowadzono w dziennikach kasowych i księgach jako efekta. Manipulacya ta jest niewłaściwą, albowiem przechowanych na dowód złożenia sumy 40.000 k. pism Banku hipotecznego, zawierających zawiadomienie o zapisaniu tej sumy na dobro rachunku fundacyi, żadną miarą za efekta uważać nie można.

Na tę lokacyę należy otworzyć osobny rachunek gotówki, w którym zapisywane być powinny tak złożone jak i podniesione kwoty pieniężne na podstawie każdorazowych asygnat kuratora i zawiadomień Banku.

3) Dalszą część zapasowej gotówki majątku obrotowego w kwotach 36.540 k. 5 h. i 31.800 k. zastano ulokowaną na książeczki Banku zaliczkowego we Lwowie. Już przy sposobności załatwienia zamknięć rachunkowych za rok 1899 zaznaczył Wydział krajowy reskryptem do l. 49.257/900, że lokacya tego rodzaju jest niedopuszczalną, ponieważ wszelkie kapitały fundacyjne mogą być lokowane tylko w takich instytucyach finansowych, które dają bezpieczeństwo pupilarne. Wydział krajowy poleca przeto ponownie, aby lokacyę tę przeniesiono bezzwłocznie do instytucyi dającej wymagane bezpieczeństwo i aby na przyszłość tylko w takich instytucyach kapitały fundacyjne lokowano.

4. Przy sprawdzaniu alegatów kasowych dostrzeżono, że na asygnatach i kwitach brak jakichkolwiek dowodów uznania ich płynności. Na uczynione w tej mierze zapytanie odpowiedziano komisyi, że z powodu nieobsadzenia posady kontrolora kasy, czynności likwidatora spełnia buchalter fundacyi w ten sposób, że odnośne dowody kasowe sprawdza z przypisami w księgach i zgodność ich zaznacza podkreśleniem czerwonym atramentem kwoty, jaka ma być pobraną, lub wypłaconą. Gdy jednak znaki takie nie na wszystkich dowodach kasowych się znajdują, gdy dalej z wszelką łatwością mogą one być umieszczane na asygnatatach, kwitach i kontrakwitach, przez osoby do tego nie powołane, gdy zresztą według ogólnych przepisów kasowych taki sposób likwidowania należytości pobrać, lub wypłacić się mających jest niedopuszczalne. — Przeto Wydział krajowy wzywa JWPana aby bezzwłocznie zarządził prawidłowe likwidowanie dowodów kasowych, t. j. aby na dowodach tych płynność kwot wyraźnie była zaznaczoną i podpisem likwidującego, oraz pieczęcią likwidatury stwierdzoną.

5. Stwierpzono dalej, że w kasie fundacyi stazzy wcale nie ma, a kasyer zamiast strazzy prowadzi wszystkie dzienniki kasowe. Zarządzenie to tłómaczył JW. pan Kurator tem, że kasyer w razie odjęcia mu tej czynności nie miałby przez cały czas urzędowa-

nia prawie żadnego zajęcia. Należałoby może przedewszystkiem zająć go prowadzeniem strazzy. W każdym razie zaś, jeżeli to niezwykłe zarządzenie, aby kasyer prowadził dzienniki kasowe, ma być nadal utrzymanem, jest rzeczą konieczną, aby ewidencyę każdej wypłaty i każdego poboru utrzymywał urzędnik, likwidujący niezależnie od dzienników kasowych, lecz tylko na podstawie zalikwidowanych przez siebie dowodów kasowych tak, ażeby z tych zapisów każdej chwili, a w szczególności przy codziennem obliczaniu kasy, można było wyprowadzić i sprawdzić stan zapasów kasy.

5) Szkontro Wydziału krajowego sprawdziło, że w roku bieżącym kasa centralna szkontrowaną była przez WPana Kuratora dwa razy, t. j. 23. kwietnia i 9. listopada b. r. Szkontra te odbyły się jednak tylko co do gotówki, nie obejmowały zaś efektów i przeprowadzono je na podstawie prowadzonego przez kasyera codziennego sumarycznego ruchu kasy, a nie na podstawie dzienników kasowych, jak tego wymagało zarządzenie Wydziału krajowego do l. 39.888/99 wydane. Na przyszłość należy przeto wciągać do szkontra także efekta i brać za podstawę dzienniki kasowe.

Wydział krajowy wzywa JW. Pana, aby do powyższych wskazówek się zastosował, i oczekuje sprawozdania w tej mierze w terminie 30-to dniowym.

Na powyższe pismo odpowiedział kurator sprawozdaniem z 17. lutego 1902 l. 2716:

1) że kasyerowi fundacyi asygnuje się zaliczkę w wysokości 400 k. w pierwszych dniach każdego roku na pokrycie drobnych wydatków kancelaryjnych i portoryów pocztowych zaś w ciągu roku, po wyczerpaniu zaliczki, asygnuje się poczynione wydatki do wypłaty;

2) W sprawie lokacyi gotówki w galic. Banku hipotecznym oznajmił kurator, że Bank ten na dowód złożenia gotówki na rachunek bieżący, wydaje jedynie uwiadomienie w formie listu, które jako efekt może być uważanem. Zarazem zapewnił kurator, że lokacyi gotówki w Banku zaliczkowym zaniechano.

3) W sprawie likwidowania należytości do wypłaty lub poboru oznajmił kurator, że na wszelkie bieżące dochody i wydatki sporządza oddział rachunkowy asygnaty, na mocy których kasyer wypłaca lub pobiera tylko asygnowane należytości; zaś dochody stałe, jak czynsze dzierżawne, likwiduje buchalter na podstawie ksiąg.

4) Co do strazzy kasowej, te prowadzi pomocnik biurowy, wpisując do niej codziennie rozchody i przychody, dzienniki kasowe prowadzi kasyer.

5) Na zarzut wreszcie, że kurator przy dwukrotnem szkontrze przedsiębranem w r. 1901 poprzestał tylko na szkontrze gotówki, odpowiada kurator, że efektów nie szkontrował, ponieważ umieszczone są w osobnej kasie, od której jeden klucz znajduje się w jego przechowaniu.

Wydział krajowy przyjmując do wiadomości wyjaśnienie, o ile wydanym zarządzeniom zadość się stało, wezwał ponownie kuratora fundacyi, aby także do reszty poleceń w krótkim terminie się zastosował.

Rachunkowość fundacyi.

W sprawozdaniu komisyi budżetowej Wys. Sejmu z dnia 3. lipca 1901 ls. 2167 o stanie fundacyi Stanisława Skarbka z r. 1900 znajduje się ujemna wzmianka o buchalteryi fundacyi, zawarta w słowach następujących:

„Buchalterya fundacyi jest niestety tak niesłychanie bałamutną, że uniemożliwia jasny pogląd na stan fundacyi, tak dalece, iż w całym personalu administracyi fundacyjnej niema ani jednej osoby, któraby bez trudnosci mogła się rozeznać w zestawieniu budżetu i zamknięcia rachunkowego.

Wobec tego wszelka reforma administracyi fundacyjnej powinna się rozpocząć od zmiany rachunkowości, bo jasne rachunki są nieodzowuym warunkiem jasnego sądu o stanie fundacyi i ewentualnej potrzebie jego poprawy".

Wzmianka ta spowodowała Radę administracyjną do zaproszenia biegłego w rachunkowości experta p. Koczyndyka, aby sporządził zarys poprawnego i jasnego bilansowania oraz zamykania dorocznych rachunków fundacyi.

Zawezwaniu temu uczynił p. Koczyndyk zadość, przedkładając wzór bilansu i zamknięcia rachunków, a Rada administracyjna uchwałą z 8. kwietnia 1902 postanowiła przedłożyć ten projekt Wydziałowi krajowemu z prośbą o wskazówkę, czyli wnioski p. Koczyndyka odpowiadałyby intencyom Wys. Sejmu i jakie ewentualnie należałoby poczynić zmia-

ny w tych projektach, aby zamknięcia rachunkowe i bilanse fundacyi nie ulegały ujemnej krytyce.

Wydział krajowy polecił swemu oddziałowi rachunkowemu, aby przedłożony projekt poddał fachowemu zbadaniu i przedstawił swą opinię o tym projekcie wraz z wnioskiem, które Wydział krajowy weźmie pod rozwagę a decyzyę swą w tym względzie Radzie administracyjnej zakomunikuje.

Lustracya Zakładu Drohowyskiego.

Komisya delegowana z Wydziału krajowego odbyła dnia 10. maja 1902 szczegółową lustracyę Zakładu Drohowyskiego. W komisyi wziął udział p. Ignacy Drewnowski, c. k. radca rządowy i naczelnik warsztatów c. k. kolei państwowej, jako fachowy znawca nauki warsztatowej.

Wynik lustracyi co do ogólnego stanu Zakładu, nauki szkolnej i wychowania młodzieży można nazwać pomyślnym. Wychowańcy i wychowanki Zakładu wyglądają zdrowo a nauka ogólna w szkołach tak męskiej jak i żeńskiej postępuje prawidłowo i daje zadowalniające rezultaty. Dokonane w ostatnim roku zmiany w personalu dozorców chłopców, wpłynęły jak się zdaje pomyślne, na prowadzenie się chłopców, na co wskazuje zmniejszająca się liczba kar dyscyplinarnych i rodzaj wykroczeń, za które kary wymierzo-
Al. B. ne zostały. Allegat A (z subalegatem) podaje w tym względzie szczegółowe informacye.

Mniej pomyślnie natomiast, a raczej wcale niepomyślnie przedstawia się dzisiejszy
Al. A. stan nauki rzemiosł w Zakładzie, skreślony w załączonym (Alleg. B.) memoryale p. Ignacego Drewnowskiego. Z opinią wyrażoną w tym memoryale Wydział krajowy zgadza się zwłaszcza, o ile ona odnosi się do warsztatów ślusarskiego i blacharskiego.

Przyczyną tego niezadowalniającego stanu rzeczy jest trwający już od dłuższego czasu brak fachowego kierownictwa warsztatów, dalej brak należycie ukwalifikowanego nauczyciela rysunków technicznych.

Jest to jednak stan przejściowy, który nie potrwa już długo, albowiem objęcie szkoły rzemiosł w ściślejszy zarząd Wydziału jest już, według wszelkiego prawdopodobieństwa, kwestyą bardzo niedługiego czasu.

Objęcie szkoły rzemiosł w Zarząd kraju.

Dla dokładnego poinformowania Wys. Sejmu o stanie rzeczy w tym względzie przedstawia Wydział krajowy cały dotychczasowy przebieg rokowań i obecny stan tej sprawy.

Projekt objęcia szkoły rzemieślniczej w Drohowyżu w Zarząd kraju w zamian za stałą subwencyę udzielać się mającą z krajowego funduszu przemysłowego na utrzymanie tej szkoły, poruszyła komisya krajowa dla spraw przemysłowych w piśmie do Wydziału krajowego z dnia 6. października 1898 l. 475. Wydział krajowy zgadzając się w zasadzie na ten projekt, uchwałą z 6. listopada 1898 l. 63.413 poruczył komisyi przemysłowej przeprowadzenie z Radą administracyjną fundacyi rokowań celem ułożenia bliższych szczegółów ewentualnego układu głównie zaś celem porozumienia się co do wysokości subwencyi rocznej, płacić się mającej z funduszu krajowego na utrzymanie szkoły a z drugiej strony co do określenia uprawnień, jakieby w zamian za tę subwencyę Zarząd fundacyi gotów był przyznać Wydziałowi krajowemu.

Na odbytej dnia 1. marca 1899 wstępnej konferencyi członków Rady administracyjnej z członkami komisyi przemysłowej myśl ewentualnego przekształcenia szkoły rzemieślniczej w Drohowyżu przy współudziale i pomocy kraju została przychylnie przyjętą i nie znaleziono żadnych zasadniczych przeszkód przeciw jej zrealizowaniu. Wobec tego komisya przemysłowa pismem z dnia 2. marca 1899 l. 179/99 przedstawiła Radzie administracyjnej wytyczne punkta zamierzonej reorganizacyi z prośbą o powzięcie co do nich decyzyi. Podstawy, na jakich komisya przemysłowa przekształcenie szkoły rzemiosł w Drohowyżu uważa za możliwe, są następujące:

1. Szkoła rzemiosł w Zakładzie Drohowyskim, jakkolwiek co do celów ściśle z fundacyą Skarbkowską związana i wyłącznie dla wychowywanej tam młodzieży przeznaczona, jest organizacyą odrębną i zastępuje zbiór tych fachowych sił rękodzielniczych, którym w myśl §§. 25 i 26 Statutu Skarbkowskiego z dnia 1. sierpnia 1843 r., po za Zakładem wychowawczym młodzież do nauki rzemiosł miała być oddawaną. 2. Stosownie do postanowień aktu fundacyjnego i Statutów, obowiązaną jest fundacya na rzecz szkoły rękodzieł: a) dostarczać potrzebnych ubikacyi na pomieszczenie sal wykładowych i rysunkowych, sal warsztatowych, magazynów, biura dla kierownika i na zbiory szkolne oraz stosownych pomieszkań dla całego personalu, będącego na etacie szkoły rzemiosł; b) dostarczać opału zwyczajnego i technicznego oraz oświetlenia i wody z wspólnych wodociągów na rzecz szkoły; c) zabezpieczyć pewną bliżej umówić się mającą subwencyę na potrzeby nauki szkolnej i uzupełnienie przyborów szkolnych i warstatowych; d) wypłacać corocznie na koszta utrzymania szkoły przynajmniej tyle, ile w art. 49. c. Statutu organizacyjnego Zakładu Drohowyzkiego dla naczelnika warstatów, nauczyciela rysunków i majstrów przeznaczono. 3. Pracownie rzemieślnicze potrzebne dla samego Zakładu; jak np. krawiecka lub szewska, mogą być niezawiśle poza obrębem szkoły rzemiosł prowadzone, gdyby się tego okazała potrzeba. 4. Szkoła rzemiosł stoi pod bezpośrednim zarządem Wydziału krajowego i mianowanych przezeń delegatów, którzy w miarę potrzeby znoszą się z Kuratorem fundacyi i Dyrektorem Zakładu. 5. Kierownika szkoły rzemiosł, jej nauczycieli i werkmistrzów mianuje i uwalnia Wydział krajowy i o każdem mianowaniu, względnie zmianie w personalu szkoły rzemiosł uwiadamia Kuratora. 6. Wydział krajowy ustanawia program nauki i orzeka względnie zatwierdza wszelkie postanowienia, tyczące się toku teoretycznej i praktycznej nauki rzemiosł oraz klasyfikacyi i ostatecznego uznawania uczniów za należycie w zawodzie swym uzdolnionych. 7. Chłopców, którzy szkołę ludową w Zakładzie z dobrym postępem ukończyli, dostarcza Dyrekcya Zakładu szkole rzemiosł jako uczniów. Na niej też spoczywa odpowiedzialność za należyte ich odżywienie, odzianie, czystość i moralne zachowanie. Gdyby który z chłopców z powodu ułomności fizycznych lub niedostateczności sił nie mógł podołać nauce warstatowej, czyni kierownik szkoły rzemiosł wniosek co do nieprzyjęcia go na naukę, względnie usunięcia ze szkoły. O wniosku tym orzeka Rada administracyjna fundacyi Skarbkowej. Przeciw uchwale jej może wnieść zarzuty delegat Wydziału krajowego nadzorujący szkołę a ostatecznie rozstrzyga Wydział. 8. Uczeń szkoły rzemiosł nie może być z Zakładu uwolnionym, dopóki nauki zawodowej z dobrym postępem nie ukończył. W razie zachodzącej tu różnicy zdań pomiędzy Zarządem szkoły rzemiosł a Zarządem Zakładu, następuje rozstrzygnięcie w powyżej określony sposób. 9. Kierownik szkoły rzemiosł odpowiedzialnym jest za zachowanie się uczniów w czasie nauki i pracy warsztatowej. Celem uzyskania jednolitości w wychowawczem wpływaniu na uczniów, utworzoną będzie Rada wychowawcza złożona z Kierownika, nauczycieli i werkmistrzów szkoły rzemiosł, oraz Dyrektora i Ochmistrza Zakładu. Zakres działania i sposób postępowania Rady określi szczegółowa instrukcya. 10. Wszystkie koszta utrzymania szkoły rzemiosł, po uwzględnieniu prestacyi, do których fundacya Skarbkowska jest obowiązaną, ponosi fundusz krajowy, przy ewentualnej subwencyi ze skarbu państwa, o ileby takowa została przyznaną. 11. Zakres nauki zawodowej w szkole rzemiosł, co do wymagań nauki teoretycznej i warstatowej, ma stać mniej więcej na tej wysokości jak w zawodowych oddziałach państwowych szkół przemysłowych. 12. Kuratorowi fundacyi, Członkom Rady admistracyjnej i Dyrektorowi Zakładu służy prawo zwiedzania szkoły rzemiosł i udzielania Kierownikowi poczynionych spostrzeżeń. Polecenia wszakże co do swego działania otrzymuje Kierownik tylko od Wydziału krajowego i jego Delegatów. Szczegóły zarządu w obrębie wspólnego gmachu, przestrzegania porządku, czystości, kompetencyi co do użytkowania ze wspólnych sił pomocniczych i t. d. określi szczegółowa instrukcya.

Kurator fundacyi pismem z dnia 18. mają 1899 l. 203 zakomunikował komisyi przemysłowej uchwały Rady administracyjnej z 15. maja 1899 l. 558 powzięte co do powyższych propozycyj. Uchwały te w streszczeniu opiewają, jak następuje:

Rada administracyjna przyjmuje w zasadzie projekt reorganizacyi szkoły rzemiosł w Drohowyżu z pewnemi jednak modyfikacyami przedłożonych warunków, a mianowicie co do punktu 2. a) i b) z zastrzeżeniem, że świadczenia fundacyi nie będą wyższe od dotychczasowych, co do punktu 2. c) i d) z wyraźnem oświadczeniem, że żądanych tam świadczeń fundacya nie przyjmuje. Na wszystkie inne wa-

runki objęte w punktach od 3—12 Rada administracyjna zgodziła się z zastrzeżeniem drobnych modyfikacyj nie zmieniających istoty rzeczy.

Po odmownej odpowiedzi Rady administracyjnej, co do punktów 2 c) i d) nastąpiła dłuższa przerwa w rokowaniach. W tych właśnie dwóch pozycyach komisya przemysłowa domagała się pewnego udziału fundacyi w kosztach utrzymania szkoły, udziału bynajmniej nie wykraczającego po za granice dotychczasowych wydatków fundacyi, — wychodząc ze słusznego założenia, że projektowana reorganizacya nie powinna być pojmowaną wyłącznie ze stanowiska ulgi dla finansów fundacyi, ale głównie i przedewszystkiem ze stanowiska potrzeby ulepszenia tej szkoły. Owóż jeżeli fundacya przy swych chwilowo niepomyślnych finansach nie jest w możności łożyć wydatków potrzebnych na ulepszenie szkoły, to niema żadnej racyi, iżby z okazyi ulepszenia, dokonanego kosztem funduszu krajowego, miała jeszcze ponadto robić zaoszczędzenia na kosztach utrzymania szkoły w jej dotychczasowym stanie.

Pauza w rokowaniach, do której zresztą przyczyniły się także względy budżetowe i zmiany w łonie Rady administracyjnej — trwała aż do wiosny r. 1902. W tym czasie komisya przemysłowa na ponowne zaproszenie Wydziału krajowego podjęła napowrót przerwane rokowania z Radą administracyjną. Dnia 14. kwietnia 1902 odbyło się wspólne posiedzenie członków Rady admistracyjnej i członków sekcyi administracyjnej komisyi przemysłowej, a po ponownem omówieniu sprawy i ustaleniu punktów bezspornych, pozostała jeszcze otwartą kwestya pieniężnego przyczynienia się fundacyi do utrzymania szkoły w razie jej przekształcenia.

W tym względzie Komisya przemysłowa w piśmie z dnia 18. kwietnia 1902 l. 318 oświadczyła Radzie administracyjnej, że nie mogłaby się zgodzić na zupełne zwolnienie fundacyi od wszelkich dalszych świadczeń w gotówce na rzecz szkoły rzemiosł. Nie jest wykluczonem, aby Zakład Drohowyski, oddający swą szkołę rzemiosł pod bezpośredni zarząd kraju, nie miał przytem osiągnąć pewnych oszczędności na inne swe cele. Jeżeli jednak koszta, łożone obecnie przez fundacyę na tę szkołę, wynoszą około 19.000 K., to słusznem byłoby jedynie dążenie do oszczędzenia pewnej tylko części tej kwoty, a pozostawienie reszty na pierwotny, statutem Zakładu wskazany cel, — a to tem bardziej, że zreorganizowanie szkoły rzemiosł ma w tym przypadku znaczenie jej podniesienia, które pociągnie za sobą bardzo znaczny do 30.000 koron rocznie dochodzący wydatek ze strony kraju.

Na te uwagi Rada administracyjna nie odpowiedziała dotychczas, godzi się wszakże przypuszczać, że uzna ich słuszność i że porozumienie rychło już osiągniętem zostanie.

Przywrócenie równowagi w budżecie fundacyjnym.

Uchwałą z dnia 6. lipca 1901 polecił Wys. Sejm Wydziałowi krajowemu, aby wziął pod rozwagę sprawę przywrócenia równowagi w budżecie fundacyjnym, a w każdym razie użył swego wpływu w tym kierunku, iżby bieżące wydatki fundacyi zastosować do jej bieżących dochodów na razie bez uwzględnienia spłaty długów zaciągniętych dotąd w funduszu zarodowym.

Sprawa przywrócenia równowagi w budżecie fundacyjnym, jest, jak to Wys. Sejmowi z dawniejszych sprawozdań Wydziału krajowego wiadomo, przedmiotem narad osobnej Komisyi wybranej w tym celu przez Radę administracyjną. Komisya ta nie zdołała dotychczas zadania swego załatwić. Dopóki zaś to nie nastąpi i dopóki Rada administracyjna w tym przedmiocie uchwały swej nie poweźmie, nie może Wydział krajowy ze swej strony powziąć w tej sprawie żadnego postanowienia. Wydział krajowy ma jedynie przy załatwieniu preliminarzy i zamknięć rachunkowych fundacyi, sposobność do używania swego wpływu, aby równowaga budżetowa była przestrzeganą i wpływu tego, w granicach przysługujących sobie, używa. Przy załatwieniu preliminarza na r. 1901 znalazł Wydział krajowy sposobność zaznaczenia swego stanowiska, w myśl wspomnianej wyżej uchwały Wys. Sejmu, co do wniosku Rady administracyjnej względem odroczenia spłaty pożyczek zaciągniętych w funduszu zarodowym. W piśmie swem z dnia 14. listopada 1901 l. 47.753 oświadczył Wydział krajowy Radzie administracyjnej, co następuje:

Z przedłożonego preliminarza na rok 1901 Wydział krajowy widzi, że Szanowna Rada administracyjna fundacyi Stanisława hr. Skarbka dołożyła wszelkich starań, aby

w budżecie fundacyi zaprowadzić równowagę i bieżące wydatki fundacyi zastosować do jej bieżących dochodów. Usiłuje wsprawdzie Rada dopiąć tego celu zapomocą odroczenia spłaty pożyczki 30.000 K. zaciągniętej na majątku zarodowym na spłacenie sądownie wywalczonej pretensyi b. dyrektora teatru Adama Miłaszewskiego, która to pożyczka w ratach po 6.000 K. począwszy od roku 1901 spłacaną być miała.

Wobec tego, że na spłatę innych pożyczek w majątku zarodowym zaciągniętych, wstawiono do preliminarza sumę 14.740 K. i że Wys. Sejm uchwałą z 6. lipca b. r. polecił Wydziałowi krajowemu, aby do przywrócenia równowagi w budżecie fundacyjnym dążył choćby na razie bez uwzględnienia spłaty długów dotychczas w majątku zarodowym zaciągniętych, — Wydział krajowy ze swej strony nie miałby nic przeciw temu, aby spłatę pożyczki na umorzenie pretensyi Miłaszewskiego zaciągniętej, odroczyć. Zwraca jednak uwagę Rady, że wszystkie długi w majątku zarodowym fundacyi zaciągnięte zostały za zezwoleniem c. k. Namiestnictwa i że każde odroczenie spłaty tych długów tylko za zezwoleniem c. k. Namiestnictwa nastąpić może. Odnosi się to oczywiście także do długu na pokrycie pretensyi Miłaszewskiego zaciągniętego.

Wydział krajowy mógłby wprawdzie z własnej inicyatywy odnieść się do c. k. Namiestnictwa o pozwolenie na odroczenie spłaty tego długu, postanowił jednak odroczyć ten krok aż do przedłożenia mu zamknięcia rachunkowego za rok 1901. Wydziałowi krajowemu bowiem głównie o to chodzi, aby wydatki w ciągu całego roku ściśle zastosowane były do budżetu i aby równowaga między wydatkami i dochodami nietylko w preliminarzu ale, co ważniejsza, także w zamknięciu rachunkowem osiągniętą została. Dopiero z zamknięcia rachunkowego będzie mógł Wydział krajowy powziąć przekonanie, czyli równowaga między wydatkami, a dochodami jest rzeczywiście uzyskaną, a w ślad za tem, czyli i w jakich rozmiarach będzie zmuszonym przedstawić c. k. Namiestnictwu wniosek na odroczenie spłaty długów w majątku zarodowym zaciągniętych.

Stan finansowy i ogólna gospodarka fundacyi.

Stan finansowy i ogólna gospodarka fundacyi były w r. 1901 przedmiotem wyjaśnień i korespondencyi między c. k. Rządem a Wydziałem krajowym, a to z następujących powodów:

1. C. k. Administracya podatków we Lwowie zawezwała fundacyę w grudniu 1900 do przedłożenia fasyi do podatku zarobkowego za lata 1898, 1899 i 1900 od przedsiębiorstw należących do fundacyi. Przeciw temu zawezwaniu wniósł kurator fundacyi przedstawienie do p. Ministra skarbu w którem, po wywodzie prawnym wykazującym, że fundacya nie jezt obowiązaną do opłacania podatku zarobkowego od swoich przedsiębiorstw, przytoczył, że fundacya ze swych przedsiębiorstw nietylko żadnych zysków nie ma, ale przeciwnie walczy z ciągłemi niedoborami i nie jest w możności czynić w pełnej mierze zadość intencyom fundatora. Na poparcie tego twierdzenia przytoczono cały szereg cyfr z zamknięć rachunkowych i nadmieniono, że fundacya wobec braku dostatecznych funduszów, zniewoloną będzie jeszcze bardziej ograniczyć zakres swego działania, redukując liczbę sierót utrzymywanych w Zakładzie drohowyskim.

Przedstawienie powyższe odniosło na razie taki skutek, że p. Minister skarbu zakomunikował p. Ministrowi spraw wewnętrznych motywa przytoczone na uzasadnienie prośby o uwolnienie od podatku, zaś p. Minister spraw wewnętrznych za pośrednictwem c. k. Namiestnictwa zażądał wyjaśnienie przyczyn, dla których fundacya znalazła się w tak niekorzystnym stanie majątkowym. C. k. Namiestnictwo pismem z dnia 30. października 1901 l. 93.267 odniosło się wskutek tego do Wydziału krajowego z prośbą o udzielenie szczegółowych wyjaśnień i objawienie zdania, jakie środki uważa Wydział krajowy za wskazane, ażeby zapobiedz nienależytej gospodarce majątku fundacyjnego i wpłynąć na większą wydatność dochodów z tego majątku w ten sposób, by cel fundacyi mógł być osiągnięty bez potrzeby naruszania majątku zakładowego — wreszcie o oznajmienie, czyli i co Wydział krajowy zarządził już w celu sanacyi złych stosunków.

Na te zapytania Wydział krajowy pismem z 14. listopada 1901 l. 76.287 dał c. k. Namiestnictwu następującą odpowiedź:

Długi fundacyi Stanisława hr. Skarbka wynoszą według zamknięcia rachunkowego za rok 1900 ogółem 402.228 koron.

Na tę sumę składają się następujące pozycye:

1.	Pożyczka zaciągnięta w r. 1887 na zapłacenie sądownie wywalczonej pretensyi Adama Miłaszewskiego b. dyrektora teatru lwowskiego	30.000 K.
2.	Z pożyczki 10.000 K. zaciągniętej w r. 1891 na budowę wołowni przy folwarku rożniatowskim reszta	6.536 „
3.	Z pożyczek 65.200 K. zaciągniętych w latach od 1892—1894 na budowę folwarku w Żydaczowie reszta	45.332 „
4.	Z pożyczki 8.000 K. zaciągniętej w r. 1893 na budowę domu dla podoficerów w Zakładzie stadników w Drohowyżu reszta	5.224 „
5.	Z pożyczki zaciągniętej w r. 1894 w kwocie 43.000 K. na budowę domu dla c. k. Sądu powiatowego w Żabiu, reszta .	31.900 „
6.	Z pożyczki 13.600 K. zaciągniętej w r. 1896 na budowę domu dla c. k. Urzędu podatkowego z Żabiu, reszta . .	11.380 „
7.	Z pożyczki 6.000 K. zaciągniętej w r. 1897 na budowę magazynu mundurów w Zakładzie stadników w Drohowyżu, reszta	4.476 „
8.	Z pożyczki 11.000 K. zaciągniętej w r. 1897 na restauracyę ratusza w Kulikowie dla pomieszczenia c. k. Sądu powiatowego, reszta	9.232 „
9.	Z pożyczki 10.400 K. zaciągniętej w r. 1897 na przeistoczenie Zamku w Rożniatowie w celu pomieszczenia c. k. Sądu powiatowego, reszta	9.228 „
10.	Z pożyczki 15.000 K. zaciągniętej w r. 1898 na melioracyę łąk w Oparach, reszta	13.992 „
11.	Z pożyczki 117.432 K. 80 h. zaciągniętej w r. 1898 na dotacyę kasy centralnej, reszta	105.433 „
12.	Z pożyczki 5.895 K. zaciągniętej w r. 1899 na budowę domu dla c. k. Sędziego powiatowego w Żabiu, reszta . . .	5.495 „
13.	Reszta długu pochodzącego z niezakupienia efektów w miejsce wylosowanych w latach 1894, 1895 i 1896 . . .	61.300 „
14.	Reszta długu zaciągniętego w kasie depozytów własnych .	30.000 „
15.	Z pożyczek w ogólnej kwocie 92.600 K. udzielonych dzierżawcom folwarków na zapłacenie czynszu dzierżawnego za II. półrocze 1893 i I. półrocze 1894 i przez nich w ratach półrocznych spłaconych, reszta	32.700 „
	Razem jak wyżej	402.228 K.

Potrącając od powyższej sumy ostatnią pozycyę w kwocie 32.700 K., która w rzeczywistości nie jest długiem, ale pretensyą fandacyi do dzierżawców, okaże się rzeczywisty dług fundacyi z końcem r. 1900 w sumie 369.528 koron.

Dług ten, jak to widać z powyższego zestawienia, pochodzi w znacznej części (142.795 K.) z pożyczek inwestycyjnych zaciąganych w majątku zarodowym za zgodą Wydziału krajowego i zezwoleniem c. k. Namiestnictwa w celu przysporzenia fundacyi większych dochodów. Dalej mieści się w tym długu suma 105.433 K. pochodząca z pożyczki w r. 1898 zaciągniętej za zezwoleniem c. k. Namiestnictwa na dotacyę centralnej kasy fundacyi. Brak takiej dotacyi mocno dawał się uczuwać Zarządowi fundacyi zwłaszcza w latach nieurodzaju, w których preliminowane z dzierżawy folwarków dochody wpływały nieregularnie albo nie wpływały wcale. W takich razach Zarząd fundacyi nie mając w kasie gotówki potrzebnej na zaspokojenie niezbędnych wydatków bieżących, zmuszony był do zaciągania pożyczek bądź w majątku zarodowym, bądź też w własnych depozytach. Miało to miejsce szczególnie w szeregu lat od 1893—1896 i tem się też tłumaczą pozycye 13 i 14 powyższego wykazu długów. W roku 1893 z powodu wielkich klęsk elementarnych przeważna część dzierżawców nie była w możności uiszczenia czynszów dzierżawnych za II. półrocze 1893 i I. półrocze 1894 roku a fundacya widziała się zniewoloną udzielić im na zaspokojenie tych czynszów pożyczek z majątku zarodowego

w ogólnej kwocie 92.600 K. i rozłożyć te pożyczki na raty roczne płatne w ciągu całego okresu dzierżawnego; raty te wpływają regularnie a z pożyczki powyższej pozostała z końcem r. 1900 do spłacenia reszta w kwocie 32.700 K., która z końcem br. zniży się o dalszych 7.900 K.

W r. 1896 z powodu zupełnego nieurodzaju zmuszoną była fundacya, znowu rozłożyć niektórym dzierżawcom raty czynszu dzierżawnego w ogólnej kwocie 42.554 K. do spłaty na szereg lat, za opłaceniem 4% prowizyi zwłoki.

Niedobory powstałe z tego powodu jak niemniej wskutek opustów przyznawanych z konieczności w wypadkach na szczególne uwzględnienie zasługujących, są dalszą przyczyną zadłużenia fundacyi. Względne zaś traktowanie dzierżawców w wypadkach, w których oni bez własnej winy nie byli w możności dotrzymania warunków kontraktu, było koniecznem w interesie fundacyi, gdyż zrywanie z nimi kontraktów w takich okolicznościach musiałoby wpłynąć na obniżenie czynszów dzierżawnych.

Pomimo tego stanu długów, które zresztą dotychczas zapomocą regularnych spłat z dochodów fundacyi stale chociaż powoli zmniejszają się, nie zachodzi, o ile stan aktów Wydziału krajowego wykazuje, obawa, aby fundacya nie mogła w przyszłości czynić zadość swoim zadaniom. Naturalnie, że nie może być mowy o utrzymywaniu przez fundacyę 1000 osób, wymienionych w art. IV. aktu fundacyi, jest to tylko cyfra maksymalna, poza którą bez zmiany aktu fundacyi wyjśćby nie można; cyfry tej wobec stanu funduszów, nie brano wcale w rachubę ani przy budowie, ani przy wprowadzeniu Zakładu w życie i ograniczono się od razu do cyfry 250 chłopców, 150 dziewcząt i 50 starców. Ale i przy ustanowieniu tej liczby przeceniono siły finansowe fundacyi i nie liczono się z tem, że wykształcenie wychowanków, mianowicie zawodowe, jeżeli ma być prowadzone odpowiednio do wymogów czasu, pochłaniać będzie tak z powodu ciągłego wzrostu cen, jak i rosnących nieustannie wymagań co do nauki i sił nauczycielskich, coraz większe sumy, którym dochody fundacyi, płynące głównie z dóbr ziemskich i lasów w żaden sposób dorównać nie mogą. Wcześnie też tak Wydział krajowy jak i Rada administracyjna zwróciły na to uwagę, wskutek czego już od dłuższego czasu zaprzestano na większą skalę przyjmować do Zakładu starców, wychodząc z przekonania, że od tego działu ograniczenie rozpocząć należy. Obecnie przyjmuje się ich już tylko wyjątkowo, jednak raz przyjętych oddalić trudno i potrzeba jeszcze pewnego czasu, zanim liczba ich dojdzie do takiej, na jaką zezwalają fundusze i jaka w statucie organizacyjnym Zakładu drohowyskiego została oznaczoną.

W roku 1900 liczba starców i staruszek utrzymywanych w Zakładzie wynosiła 70.

Także liczba wychowanków w ostatnich latach zmniejszyła się nieco (w r. 1900 utrzymywano w Zakładzie 227 chłopców i 109 dziewcząt), Rada administracyjna bowiem, zmuszona stanem funduszów ograniczyła liczbę przyjęć, Wydział krajowy pragnie jednak, aby stan wychowanków koniecznie utrzymać na pierwotnej wysokości, i dąży do tego, aby im zapewnić w całej pełni zawodowe wykształcenie odpowiednie postępowi czasu. Widząc zaś niemożność finansową fundacyi zapewnienia wychowankom w takiej liczbie odpowiedniego wykształcenia zawodowego, Wydział krajowy oddawna już postanowił nietylko w interesie fundacyi ale raczej i głównie w interesie kraju, chcąc mu zapewnić znaczną liczbę znakomicie wykształconych rękodzielników, — postanowił z funduszu krajowego przyjść Zakładowi drohowyskiemu w pomoc ale tylko w ten sposób, że istniejące obecnie naukowe warsztaty Zakładu drohowyskiego zostałyby przeistoczone w krajowe szkoły zawodowe, pozostające w zarządzie kraju. Rokowania w tym względzie przed dwoma laty z Zarządem fundacyi rozpoczęte, nie doprowadziły jeszcze do ostatecznego rezultatu, czego powodem było w znacznej mierze także finansowe położenie kraju; Wydział krajowy wyraża jednak nadzieję, że już podczas najbliższej sesyi sejmowej zdoła tę sprawę doprowadzić do pomyślnego załatwienia.

Jeżeli z tego, co powyżej powiedziano, wypływa, że fundacya ani obecnie, ani w przyszłości, przynajmniej niedalekiej, nie będzie w możności zapewnić tak wielkiej liczbie wychowanków wykształcenia zawodowego, jakie z biegiem czasu stało się koniecznem, to jednak nie wynika stąd bynajmniej, aby groziła ewentualność, że fundacya daleko skromniejszemu według statutu zadaniu swemu nie byłaby w stanie zadość uczynić.

Ostatni przez Radę administracyjną Wydziałowi krajowemu przedłożony preliminarz na r. 1901 wykazuje:

Dochody w kwocie . .	614.501 K. 61 gr.
Wydatki „ . .	610.690 „ 55 „
a przeto nadwyżkę dochodów w kwocie	3.811 K. 06 gr.

Rezultat ten osiągnięto wprawdzie tylko w ten sposób, że nie wstawiono do preliminarza kwoty 6.000 K. z tytułu przypadającej w r. 1901 pierwszej raty pożyczki zaciągniętej na spłatę pretensyi Miłaszewskiego (poz. 1. wykazu długów) i przedłożono prośbę o zezwolenie na odroczenie tej spłaty aż do roku 1904 a przynajmniej 1903. Takie odroczenie zwrotu długu wymaga zezwolenia c. k. Namiestnictwa, to też Wydział krajowy po otrzymaniu zamknięcia rachunkowego za rok 1901 i przekonaniu się, że równowaga nietylko w budżecie ale rzeczywiście między wydatkami i dochodami została osiągniętą, przedstawi rzecz c. k. Namiestnictwu tem bardziej, że gdyby odroczenie spłaty długów w majątku zarodowym zaciągniętych mogło doprowadzić do równowagi w budżecie fundacyi, to Wydział krajowy doradzać będzie tej drogi, na którą i Wys. Sejm uchwałą z dnia 6. lipca br. wskazał.

Nadmienia się, że sprawa uregulowania finansów fundacyi na podstawie stałego planu finansowego jest od dwóch lat przedmiotem ścisłych badań i narad Rady administracyjnej, która w tym celu wybrała osobną komisyę, wyniku tych narad Wydział krajowy oczekuje już w najbliższym czasie.

Z powyższego wywodu zechce c. k. Namiastnictwo powziąć przekonanie, że Wydział krajowy wobec usilnych starań Rady administracyjnej o wprowadzenie równowagi między wydatkami i dochodami fundacyi, niema pod tym względem na teraz powodu do dalszych zarządzeń.

Pozostaje jeszcze sprawa gospodarki w majątkach fundacyjnych. W celu zbadania tej gospodarki i wprowadzenia ewentualnych ulepszeń, zarządził Wydział krajowy w r. 1898 lustracyę gospodarstwa rolnego i leśnego przez dwie osobne komisye złożone z fachowych znawców. Obszerne i szczegółowe sprawozdania tych komisyj Wydział krajowy ma zaszczyt udzielić niniejszem do wiadomości c. k. Namiestnictwa pod ·/. i $^{2}/_{1}$ z prośbą o zwrócenie tych oryginalnych sprawozdań po zrobieniu z nich zamierzonego użytku.

Sprawozdanie z lustracyi gospodarstwa rolnego, na ogół wcale pomyślne, nie dało Wydziałowi krajowemu powodu do żadnych zarządzeń zwłaszcza, że wykazywane w niem potrzeby dalszych inwestycyj wypadłyby na razie tylko na korzyść dzierżawców, a ogólne finansowe położenie fundacyi nie usprawiedliwiałoby pressyi w tym kierunku ze strony Wydziału krajowego.

Natomiast lustracya gospodarstwa leśnego spowodowała w ślad uwag i wniosków komisyi lustracyjnej cały szereg zarządzeń odnoszących się do rewizyi planów gospodarczych, kultury lasu, sposobu sprzedaży drzewa, dalej do uporządkowania ewidencyi katastralnej, odgraniczenia i utrwalenia granic posiadłości fundacyjnych, wreszcie do rewizyi instrukcyj służbowych dla personalu lasowego i reformy administracyi. Nad ścisłem wykonaniem tych zarządzeń czuwa nieustannie Wydział krajowy i otrzymuje peryodyczne sprawozdanie o postępie robót. Jakkolwiek postęp ten z natury rzeczy nie może być szybkim i jakkolwiek prace nad ulepszeniem gospodarki leśnej wymagają dość znacznego nakładu pieniężnego, który fundacyi w jej obecnych stosunkach finansowych z trudnością przychodzi ponosić, to jednak stwierdzić należy, że w ostatnich dwóch latach już wiele w tym kierunku zdziałano. I tak przerobiono plany gospodarcze kilku wielkich rewirów, wydano na kultury leśne znaczną stosunkowo kwotę około 20.000 koron, uregulowano sprzedaż drzewa sągowego w lasach podlwowskich, odzyskano w drodze sporów rewindykacyjnych około 1200 morgów przestrzeni w lasach Żabiowskich przez włościan uzurpowanej. Dalsza akcya w sprawie ulepszenia gospodarki lasowej jest w toku a Wydział krajowy pilnie przestrzega, aby i nadal energicznie i skutecznie była prowadzoną.

Kończąc na tem niniejsze sprawozdanie na aktach własnych oparte, Wydział krajowy nadmienia, że równocześnie udziela pismo c. k. Namiestnictwa z dnia 30. października br. l. 93.267 Radzie admistracyjnej z wezwaniem do jak najściślejszego zbadania całej sprawy w ślad podniesionych w tem piśmie okoliczności i do przedstawienia Wydziałowi krajowemu swego zdania, czyli nie zachodzi potrzeba zarządzenia dalszych środków zaradczych i jakich.

2. Na posiedzeniu Rady Państwa z dnia 30. października 1901 wniósł p. Breiter interpelacyę do p. Ministra-prezydenta w „przedmiocie gospodarki dewastacyjnej panującej

w fundacyi hr. Skarbka". Interpelacya ta dała p. Ministrowi spraw wewnętrznych ponowny powód do zażądania wyjaśnień o stanie i gospodarce fundacyi Skarbkowskiej a c. k. Namiestnictwo pismem z dnia 30. listopada 1901 odniosło się do Wydziału krajowego z żądaniem szczegółowych wyjaśnień, o ile zarzuty w interpelacyi zawarte są uzasadnione i czyli fakta w interpelacyi przywiedzione, polegają na prawdzie.

Wydział krajowy odpowiedział pismem z dnia 17. grudnia 1901 l. 84.558, że zażądane z powodu interpelacyi p. Breitera wyjaśnienia co do stanu majątkowego i długów fundacyi oraz co do gospodarki w dobrach fundacyjnych udzielone już zostały c. k. Namiestnictwu pismem Wydziału krajowego z dnia 14. listopada 1901 l. 76.287. Co zaś do podniesionych w interpelacyi zarzutów przeciw dyrektorowi dóbr fundacyjnych p. Langiemu, te są przedmiotem toczącego się właśnie przeciw niemu śledztwa dyscyplinarnego, którego wyniki zostaną w swoim czasie podane do wiadomości c. k. Namiestnictwa. Śledztwo to jest zarazem najlepszą odpowiedzią na podniesiony w interpelacyi zarzut, jakoby Wydział krajowy brał p. Langiego w obronę przed wszelką odpowiedzialnością.

C. k. Ministerstwo spraw wewnętrznych nie zadawalając się powyższemi wyjaśnieniami, zażądało reskryptem z dnia 21. lutego 1902 l. 4.620 za pośrednictwem c. k. Namiestnictwa przeprowadzenia wyczerpującego dochodzenia co do zarzutów podniesionych w interpelacyi p. Breitera, szczegółowego wyjaśnienia powodów teraźniejszego złego położenia finansowego fundacyi, oznajmienia, do jakich wyników doprowadziły obrady komisyi wyznaczonej przez Radę administracyjną, celem uregulowania finansów, doniesieniu, jak się zakończyło śledztwo dyscyplinarne przeciw p. Langiemu, wreszcie oznajmienia, co Wydział krajowy zarządził w celu poprawienia gospodarki w lasach fundacyjnych.

Komunikując te żądania Ministerstwa, poruszyło c. k. Namiestnictwo w pismie z dnia 27. marca 1902 l. 22.638 myśl zarządzenia ponownej lustracyi gospodarki lasowej, tym razem z ramienia c. k. Rządu, a to tak z tytułu nadzoru nad lasami, jak i z tytułu naczelnej władzy fundacyjnej.

Na to pismo odpowiedział Wydział krajowy pod dniem 9. maja 1902 l. 24.917, jak następuje:

Na pismo c. k. Namiestnictwa z dnia 27. marca b. r. l. 22.638 Wydział krajowy ma zaszczyt oznajmić przedewszystkiem, że skoro wyjaśnienia i daty udzielone tut. pismem z dnia 14. listopada 1901 l. 76.287 uznane zostały za niedostateczne i skoro wymaganem jest wyczerpujące i wszechstronne wyjaśnienie punkt za punktem wszystkich zarzutów podniesionych w interpelacyi w Radzie państwa w sprawie fundacyi Skarbkowskiej wniesionej, postanowił Wydział krajowy zebrać i zestawić nietylko z własnych aktów ale także z aktów administracyi fundacyi tudzież zamknięć rachunkowych całego szeregu lat materyał potrzebny do gruntownego wyjaśnienia obecnego stanu fundacyi. Gdy zaś zebranie i zestawienie takiego materyału i opracowanie opartego na niem memoryału wymagać będzie dłuższego czasu, nie może Wydział krajowy mimo najlepszej chęci uczynić zadość życzeniu spiesznego udzielenia żądanych wyjaśnień.

Wydawszy potrzebne zarządzenia co do zebrania materyałów pospiesza jednak Wydział krajowy zakomunikować c. k. Namiestnictwu te szczegóły, których już teraz udzielić może.

Przedewszystkiem więc, w odpowiedzi na zapytanie, jakiego rodzaju zarządzenie wydał co do gospodarki w lasach fundacyjnych, załącza Wydział krajowy odpis ·/. swego polecenia, wydanego do kuratoryi fundacyi pod dniem 23. września 1899 l. 60.558 na skutek sprawozdania z lustracyi gospodarki w lasach fundacyjnych

Co do zarzutów podniesionych w interpelacyi Wydziałowi krajowemu zakomunikowanej, to odpowiedź na nie, o ile skierowane są przeciw dyrektorowi dóbr fundacyjnych p. Langiemu, zawartą jest w aktach dochodzenia dyscyplinarnego przeciw niemu przeprowadzonego, którego wynik, jak Wydziałowi krajowemu wiadomo, w najbliższym już czasie ma być przedmiotem obrad i uchwały Rady administracyjnej, poczem dopiero akta dochodzenia wraz z uchwałą Rady zostaną przedłożone Wydziałowi krajowemu, który wyniku śledztwa a wraz z nim i odpowiedzi na podniesione zarzuty nie omieszka zakomunikować c. k. Namiestnictwu.

Wyjaśnienie powodów teraźniejszego niepomyślnego położenia finansowego fundacyi zawarte będzie w zapowiedzianem powyżej szczegółowem na datach i cyfrach opartem przedstawieniu. Na teraz może Wydział krajowy, odwołując się zresztą do swego pisma z dnia 14. listopada 1901 l. 76.287, ogólnikowo zaznaczyć, że szukać tych powodów należy przedewszystkiem z jednej strony w zwiększeniu się wydatków na

Zakład Drohowyski, pochodzącym z rozszerzenia szkoły pospolitej istniejącej w Zakładzie, na 6. klasową, dalej z podwyższenia skutkiem wyższych cen, wydatków na utrzymanie sierót, z podwyższenia płacy personalu szkolnego i administracyjnego wreszcie z utrzymywania znacznie większej, niż statut organizacyjny przepisuje, liczby starców.

Przyczyną tego było mylne interpretowanie statutu organizacyjnego przez teraźniejszego kuratora, który objąwszy przed kilkunastu laty urzędowanie, zarządził zwiększenie liczby prebendaryuszów do 100 (50 mężczyzn i 50 kobiet) gdy statut przepisuje umieszczenie dla „pięćdziesięciu ubogich obojej płci". Rzecz naturalna, że raz przyjętych ponad liczbę ubogich niepodobna było wydalić i że zredukowanie ich liczby do cyfry normalnej pozostawić trzeba było czasowi. Obecnie liczba prebendaryuszów przekracza cyfrę normalną już tylko o kilkunastu a przyjmowanie nowych jest od wielu lat zasystowane, ale utrzymywanie przez długi szereg lat 50 osób ponad cyfrę ustanowioną w statucie musiało, rzecz oczywista, odbić się na finansach fundacyi.

Równocześnie ze zwiększeniem się wydatków zmniejszyły się dochody fundacyi a to w znacznej mierze wskutek zniżenia się stopy procentowej stopniowo z 6% na 5% i 4½% aż do obecnej 4%. Przeważna część walorów należących do majątku zarodowego fundacyi oprocentowana po 6% i 5%, skutkiem konwersyi i wylosowania przemieniała się stopniowo na walory 4½% a następnie 4 procentowe, a choć nominalnie kapitał się zwiększał, dochody znacznie zmalały. Pewna część kapitału zarodowego użytą została za zgodą i zezwoleniem Wydziału krajowego i c. k. Namiestnictwa na inwestycye, w piśmie tut. z dnia 14. listopada 1901 l. 76.287 szczegółowo wymienione, przyczem obie te władze nadzorcze kładły naciski nie tyle na lepszą lokacyę kapitału ile raczej na to, aby kapitał funduszowi zarodowemu był w możliwie krótkim czasie zwróconym. Skutkiem tego było obciążenie budżetu zwrotami pożyczek majątku zarodowego zaciągniętych a dalszem następstwem deficyty zwłaszcza w tych latach nieurodzaju, w których dzierżawcom dóbr fundacyjnych dla zapobieżenia zupełnej ich ruiny i dla odwrócenia grożącej deprecyacyi czynszu dzierżawnego na przyszłość, koniecznem było przyznawać znaczne defalki.

Następstwem niedopisywania czynszów dzierżawnych była znowu konieczność zaciągania pożyczek z majątku zarodowego, których refundowanie obciążało budżet. Znaczna stosunkowo pożyczka dla utworzenia dotacyi kasowej przyczyniła się także do zmniejszenia dochodów fundacyi.

Te są w ogólnych zarysach główne powody niedomagania finansów fundacyi, które jednakże nie jest tego rodzaju, iżby budziło obawę, że fundacya swym zobowiązaniom sprostać nie zdoła ani tem mniej, iżby fundacyi zagrażała „zupełna ruina", jak się w interpelacyi wyrażono. Ani Wydział krajowy, ani władza administracyjna obaw tych nie podzielają — a ta ostatnia na zawezwanie Wydziału krajowego do obmyślenia środków sanacyi finansów oświadczyła w załączonem tu ℣. piśmie z dnia 19. grudnia 1901 l. 2.535 „że świadomą jest wprawdzie trudnego położenia finansowego fundacyi, n i e w i d z i a t o l i ż a d n e j g r o z y p o ł o ż e n i a" i jest w trakcie przeprowadzenia niezbędnych sanacyj, do których zdąża wprawdzie zwolna, lecz z całą stanowczością i konsekwencyą.

Obrady komisyi wyznaczonej przez Ranę administracyjną celem uregulowania finansów fundacyi nie są wprawdzie dotychczas ukończone, spodziewa się jednak Wydział krajowy, że w najbliższym już czasie zawiadomionym zostanie o wyniku tych obrad, a o przyspieszenie tej sprawy równocześnie Radę administracyjną urguje.

Uwagi co do exploatacyi lasów fundacyi i przewidywanego zmniejszenia dochodów z tego źródła, zakomunikował Wydział krajowy Radzie administracyjnej z żądaniem dokładnego przedstawienia obecnego stanu rzeczy w taki sposób, ażeby z niego osądzić można, czyli przewidywania powyższe są uzasadnione. O ile Wydział krajowy na podstawie własnych aktów może sobie utworzyć zdanie w tej sprawie, mniema, że ubytek w dochodach wynikający ze zmniejszenia przestrzeni exploatowanej; zrównoważony zostanie w znacznej mierze korzystniejszym dla fundacyi sposobem exploatacyi i uzyskaniem lepszych cen w zawartym właśnie pod dniem 18. lutego 1902 z księciem Kazimierzem Lubomirskim nowym kontrakcie o exploatacyę drzewa w lasach żabiowskich. Szczegółowe przedstawienie tej sprawy zastrzega sobie Wydział krajowy po otrzymaniu informacyi z Rady administracyjnej.

Pozostaje wreszcie do omówienia poruszony w piśmie c. k. Namiestnictwa projekt zbadania gospodarki lasowej fundacyi przez urzędnika państwowej inspekcyi leśnej.

Wydział krajowy zarządziwszy w r. 1898 lustracyę gospodarki leśnej, przez trzech fachowych leśników a mianowicie pp. Achta Kazimierza, ówczesnego lustratora c. k. lasów i dóbr skarbowych, Demianowskiego Zygmunta, profesora fachowego krajowej szkoły gospodarstwa lasowego i Romańskiego Antoniego, zarządcę lasów fundacyjnych w Winnikach i otrzymawszy od nich wszechstronnie wyczerpujące sprawozdanie o stanie i gospodarce w lasach fundacyjnych, które to sprawozdanie stanowi podstawę zarządzeń przez Wydział krajowy wydanych a przez administracyę fundacyi stopniowo w miarę sił i środków fundacyi przeprowadzanych, nie ma obecnie powodu do brania ze swej strony udziału w nowej lustracyi tychże samych lasów. Wita jednak z zadowoleniem zamiar c. k. Namiestnictwa ponownego zbadania gospodarki lasowej fundacyi celem wglądnięcia w te stosunki tak z tytułu naczelnej władzy fundacynej krajowej jak i z tytułu nadzoru nad lasami, — zastrzegając tylko, że kosztów tej lustracyi ani fundusz krajowy ani fundacya hr. Skarbka ponosić nie będą.

Nadmienia się w końcu, że wynik śledztwa przeciw p. Langiemu nie został dotychczas podany do wiadomości Wydziału krajowego, bo według oznajmienia kuratora dopiero w pierwszych dniach czerwca 1902 miał być przedmiotem obrad i uchwały Rady administracyjnej.

Gospodarstwo leśne w dobrach fundacyjnych.

W dalszym ciągu ulepszeń w gospodarstwie lasowem, zainicyonowanych lustracyą w r. 1898 przeprowadzoną, zarządzoną została według relacyi kuratora fundacyi z 18. listopada 1901 l. 2412 rewizya planu gospodarczego dla lasów w Żabiu a daty do tego potrzebne zebrano na miejscu w letnich miesiącach 1901 r. Po zestawieniu tych dat, które ze względu na ogromny przeszło 22.000 morgów obejmujący obszar tych lasów, wymaga dłuższego czasu, będzie ułożony nowy plan szczegółowy i ustaloną zostanie powierzchnia rocznych zrębów na przyszłe lata a więc i na dziesięciolecie, na które właśnie zawartą została umowa o exploatacyę tych lasów.

Umowa ta zawarta kontraktem z dnia 18. lutego 1902, zatwierdzonym uchwałą Rady administracyjnej z 19. lutego 1902 lpp. 639 opiewa na czas od 1. marca 1902 do końca lutego 1912 a przedmiotem jej jest exploatacya drzewostanów na przestrzeni 10 rębów rocznych przypadających do cięcia w powyższym 10-letnim okresie. Główne warunki tej umowy są następujące:

Kontrahent zakupuje drzewo użytkowe i brakowe po jednakowych cenach i drzewo to ma wyrobić własnym kosztem w terminach określonych na odznaczonych mu przez fundacyę powierzchniach exploatacyjnych. Cena kupna obliczaną być ma i opłacaną od metra sześciennego, a to

za drzewo 1 klasy (grubsze) po 4 K. 40 gr.
„ „ 2 klasy (cieńsze) po 2 K. 30 gr.

Pomiar drzewa dla obliczenia miąższości może być według uznania fundacyi dokonywany albo na powierzchniach zrębowych albo też na składowiskach. Coroczne powierzchnie do exploatacyi ustalone być mają przy rewizyi planu gospodarczego, a na r. 1902 wyznaczyć ma fundacya te powierzchnie w terminie po dzień 15. maja, na inne zaś lata kontraktowe w miesiącach września i października każdego roku poprzedzającego dany rok kontraktowy.

Oprócz zrębów bieżących zobowiązał się kontrahent exploatować także niedoręby t. j. powierzchnie dawniej już użytkowane ale niezupełnie wyzyskane i użytki przygodne t. j. złomy i wywroty, jeśli będą zawierać pewne określone minimum drzewa. Co do innych zaś ma kontrahent zastrzeżone do zakupna prawo pierwszeństwa.

Wogóle warunki umowy są znacznie korzystniejsze od dotychczasowych, osiągnięto bowiem znacznie wyższe ceny, obniżono miarę grubości, dzielące drzewo na klasy cen i nałożono na kupującego obowiązek pobierania także drzewa brakowego i obliczania tego drzewa po tych samych cenach jak drzewa użytkowego.

Co do drzewa opałowego z lasów podlwowskich, to według relacyi kuratora z 1. czerwca 1901 l. 1048 zostało sprzedane na rok 1901 za cenę przeszło o 3000 K. wyższą niż była preliminowaną, bo ceny sągów we Lwowie wyjątkowo się podniosły.

Normy i instrukcye służbowe dla personalu administracyjnego i lasowego.

Instrukcya dla kuratora i Rady administracyjnej zawiera w §§. 41. i 44. postanowienie, że Rada administracyjna uchwala normy służbowe i dyscyplinarne dla urzędników i sług fundacyi oraz szczegółowe instrukcye dla wszystkich działów zarządu fundacyi, przedkłada je władzom nadzorczym do zatwierdzenia.

Ponieważ normy te i instrukcye tak potrzebne dla prawidłowego toku administracyi, mimo kilkakrotnych zawezwań Wydziału krajowego dotychczas uchwalone nie zostały, przeto Wydział krajowy odniósł się wprost do Rady administracyjnej z wezwaniem, aby je jak najrychlej uchwaliła i Wydziałowi krajowemu do zatwierdzenia przedłożyła.

Wypracowanie tych norm poruczone zostało osobnej komisyi reorganizacyjnej, która, o ile Wydziałowi krajowemu wiadomo, znaczną część swego zadania już spełniła tak, że w najbliższym już czasie oczekiwać można przedłożenia norm i instrukcyj do zatwierdzenia nadzorczych władz fundacyjnych.

Dodatki 5-letnie i stabilizacya personalu dozorców.

Akt fundacyjny fundacyi Stanisława hr. Skarbka z dnia 1. sierpnia 1843 w brzmieniu zatwierdzonem przez c. k. Namiestnictwo dnia 30. grudnia 1899 l. 126.312 zawiera w »Artykule«, zastępującym dawne Artykuły XII. XIII. XIV. i XV., postanowienie, że wszyscy w Artykule tym wymienieni funkcyonaryusze z wyjątkiem wymienionych pod liczbami 18, 20, 21, 22, 23, 24 i 25 pobierać będą po pięciu latach nienagannej służby, dodatki w wysokości 10% pobieranej płacy. Takie samo postanowienie zawiera w Art. 53. Statut organizacyjny Zakładu sierót i ubogich w Drohowyżu.

Postanowienia powyższe wyłączają od prawa pobierania dodatków pięcioletnich inspicyenta (pomocnika ochmistrza) objętego liczbą 20 i siedmiu dozorców Zakładu Drohowyskiego objętych liczbą 21. artykułów ustanawiających etat funkcyonaryuszów i sług Zakładu.

Rada administracyjna fundacyi Skarbkowskiej na posiedzeniu z dnia 14. sierpnia 1901 uchwaliła poczynić kroki celem zmiany powyższych postanowień w tym kierunku, ażeby prawo do pięcioleci a w następstwie także prawo do emerytury, które według brzmienia aktu fundacyi i statutu organizacyjnego przysługuje tylko funkcyonaryuszom mającym prawo do pięcioleci, było przyznane także inspicyentowi i dozorcom Zakładu.

Uchwałę swą przedłożyła Rada administracyjna sprawozdaniem z 20. marca br. l. 1788/901 Wydziałowi krajowemu z prośbą o zatwierdzenie i wyjednanie zatwierdzenia ze strony c. k. Namiestnictwa.

Motywa przytoczone w sprawozdaniu Rady administracyjnej na uzasadnienie powyższej uchwały są zdaniem Wydziału krajowego słuszne i zasługują na uwzględnienie tem bardziej, że dopóki uchwalona obecnie przez Radę administracyjną zmiana przepisów organizacyjnych fundacyi nie zostanie przeprowadzoną, dopóty nie może być mowy o pozyskaniu dla Zakładu pewnego i trwałego personalu dozorczego. Na posady dozorców, bardzo skąpo wyposażone a niedające widoków ani na podwyższenie płacy ani, co ważniejsza, żadnego zapewnienia na starość, trudno wyszukać ludzi porządnych i statecznych a jeżeli tacy się znajdowali, to zwykle po krótkiej stosunkowo służbie, porzucali ją, skoro tylko wynaleźli sobie inne zajęcie zapewniające korzystniejsze warunki a zwłaszcza zabezpieczające przyszłość. Jasnem jest, że na tych częstych zmianach personalu dozorczego musiała cierpieć sprawa wychowania chłopców, tem bardziej, że dozór wykonywany przez ludzi nie związanych stale z Zakładem nie mógł z natury rzeczy być takim, jakim być powinien. Temu niedomaganiu zapobiegnie na przyszłość uchwała Rady administracyjnej dająca personalowi dozorczemu widoki awansu a w razie nienagannej służby i zapewniająca mu emeryturę.

Z tych powodów, niemniej także ze względu, że proponowana zmiana bardzo tylko nieznacznie obciąży finanse fundacyi a Zakładowi Drohowyzkiemu zapewni trwałe i nieobliczone korzyści, postanowił Wydział krajowy zatwierdzić uchwałę Rady admini-

stracyjnej z dnia 14. sierpnia 1901 co do zmiany artykułu etatowego aktu fundacyi i Art. 53. Statutu organizacyjnego Zakładu Drohowyskiego w ten sposób, aby z odnośnych ustępów tych artykułów bez dalszej zmiany, wypuszczone były l. 20 i 21 tak, że wspomniane ustępy tych artykułów opiewaćby miały odtąd, jak następuje:

„Wszyscy powyżsi funkcyonaryusze będą mieli stosowne pomieszkanie i opał i z wyjątkiem wymienionych pod l. 18, 22, 23, 24, i 25, pobierać będą dodatki w wysokości 10% pobieranej płacy".

„Wydział krajowy pismem z 23. kwietnia 1902 l. 22460 przedstawił tę sprawę c. k. Namiestnictwu z wnioskiem na zatwierdzenie powyższej uchwały Rady administracyjnej także ze strony władzy fundacyjnej."

Sprawa suspenzyi dyrektora dóbr fundacyjnych.

P. Tadeusz Langie, dyrektor dóbr fundacyjnych, wniósł dnia 17. października 1901 do l. 71.082 do Wydziału krajowego odwołanie się przeciw uchwale Rady administracyjnej fundacyi z dnia 14. października 1901. lpp. 626, którą postanowiono pociągnąć go do odpowiedzialności dyscypliuarnej z równoczesną suspenzyą w czynnościach dyrektorskich.

Po otrzymaniu od kuratora wyjaśnienia w tej sprawie, Wydział krajowy uchwałą z dnia 31. października 1901. l. 74.100 orzekł, że gdy zawieszenie dyrektora dóbr w urzędowaniu jest uwolnieniem go, chociaż na razie tylko czasowem, od obowiązków, przeto w myśl § 42. instrukcyi dla kuratora i Rady administracyjnej podlega zatwierdzeniu Wydziału krajowego. Zważywszy zaś, że w niniejszym przypadku nie zachodziły słuszne powody doraźnego usunięcia dyrektora od urzędowania, zważywszy, że usunięcie to nastąpiło jedynie na podstawie zarzutów, które dopiero w zarządzonem równocześnie śledztwie dyscyplinarnem zbadane być miały, zważywszy wreszcie, że utrzymanie tej suspenzyi w mocy mogłoby niezasłużenie rzucić cień na charakter nieposzlakowanego dotychczas człowieka, postanowił Wydział krajowy oraz zarządzeniu zawieszającemu p. Langiego w urzędowaniu odmówić swego zatwierdzenia.

Reskryptem z 8. listopada 1901 l. 76.153 zawezwał Wydział krajowy p. kuratora fundacyi, aby do powyższej uchwały się zastosował i p. Langiego napowrót w urzędowanie wprowadził. Na to wezwanie odpowiedział kurator pismem z 14. listopada 1901., l. 2443, że przeciw uchwale Wydziału krajowego wniósł rekurs do c. k. Namiestnictwa, że przed rozstrzygnięciem tej władzy dyrektora Langiego do urzędowania dopuścić nie może. Na ponowne stanowcze zawezwanie Wydziału krajowego oświadczył kurator pismem do LW. 8461/902, że zarządzone zawieszenie dyrektora dóbr w urzędowaniu znosi i że go o tem zawiadamia. C. k. Namiestnictwo orzeczeniem z dnia 5. lutego 1902 l. 7400 nie uwzględniło rekursu kuratora fundacyi i wezwało go z powołaniem się na obowiązki, włożone na kuratora aktem fundacyjnym i instrukcyą, aby pod własną odpowiedzialnością zastosował się do rozporządzeń Wydziału krajowego.

Nadmienia się przy tem, że uchwała Wydziału krajowego ani orzeczenie c. k. Namiestnictwa nie odnosiły się wcale do śledztwa dyscyplinarnego, wytoczonego dyrektorowi dóbr p. Langiemu. Śledztwo to zostało formalnie przeprowadzonem, ale wynik jego dotychczas nie został podanym do wiadomości Wydziału krajowego.

Zastępcy członków Rady administracyjnej.

Sprawozdaniem z dnia 30. kwietnia 1902 lp. 966 przedłożyła Rada administracyjna Wydziałowi krajowemu na podstawie uchwały powziętej na posiedzeniu z 21. kwietniu 1902 lp. 642 kwestyę udziału zastępców członków Rady w posiedzeniach, a w szczególności:

1) kwestyę, czyli do udziału w posiedzeniach zastępca członka Rady administracyjnej powinien być powołany także wtedy, gdy członek Rady przewodniczy obradom Rady w charakterze zastępcy przewodniczącego;

2) kwestyę, czyli zastępcy członków Rady administracyjnej powinni być zawiadamiani o terminie i porządku dziennym każdego posiedzenia Rady i czyli mogą być obecnymi na tych posiedzeniach bez prawa zabierania głosu.

Załatwiając to sprawozdanie Wydział krajowy oznajmił Radzie, co następuje:

ad 1) Według brzmienia §. 53. obowiązującej Instrukcyi dla kuratora i Rady administracyjnej zastępcy członków Rady administracyjnej powołani być mają do zastępstwa nieobecnych . . . . . a „zastępca będzie powołany w takim tylko razie, jeśli niemożność przybycia właściwego członka Rady na posiedzenie jest stwierdzona“.

Z brzmienia tego paragrafu wynika jasno i niewątpliwie, że powołanie zastępcy członka Rady administracyjnej do zastępstwa członka z powodu, że on przewodniczy obradom Rady w charakterze zastępcy przewodniczącego, jest niedopuszczalnem. W tym przypadku bowiem konieczny warunek powołania zastępcy członka, tj. nieobecność i niemożność przybycia właściwego członka Rady na posiedzenie, nie tylko nie jest stwierdzoną, ale przeciwnie, stwierdzoną jest właśnie obecność i możność przybycia jego na posiedzenie, skoro obradom Rady przewodniczy.

Wobec tak wyraźnego postanowienia przytoczony w załączniku do protokołu posiedzenia wzgląd na przesunięcie stosunku głosów zasiadających w Radzie administracylnej delegatów Rady miejskiej i Wydziału krajowego, mógłby być branym w rachubę tylko w takim razie, gdyby w akcie fundacyjnym utrzymanie równowagi głosów delegatów obu instytucyj wyraźnie było zastrzeżonem. Gdy jednak akt fundacyjny nie tylko ani śladu zastrzeżenia tego rodzaju nie zawiera, ale przeciwnie Art. IX aktu fundacyjnego stanowiący, że „postanowienia większością głosów powzięte być mają“, przewagę głosów delegatów jednej instytucyi nad drugiemi nie tylko przewiduje ale i uprawnia, przeto zarzut z tego tytułu podniesiony, jako nieuzasadniony uznanym być musi. Co zaś do uwagi, że członek Rady, na którego miejsce powołanym został zastępca, brał udział w posiedzeniu nie w charakterze delegata Reprezentacyi miasta ale w charakterze zastępcy przewodniczącego, to na odparcie tego zarzutu wystarczy nadmienić, że on funkcye zastępcy przewodniczącego mógł pełnić jedynie z tego powodu, że zasiadał w Radzie w charakterze delegata Reprezentacyi miejskiej.

Z tych powodów Wydział krajowy orzeka, że powołanie p. Dr. Placyda Dziwińskiego w charakterze zastępcy członka Rady administracyjnej, p. Stanisława Ciuchcińskiego, na posiedzenie Rady z dnia 21. kwietnia 1902 i udział tegoż p. zastępcy w obradach i głosowaniu Rady, był niezgodny z postanowieniami aktu fundacyi i instrukcyi dla kuratora i Rady administracyjnej a przeto nieważny.

ad 2) Prawa zastępców członków Rady administracyjnej są w zupełności takie same, jak właściwych członków Rady, ale wchodzą w życie dopiero z chwilą, gdy zachodzą warunki zastępstwa w §. 53. instrukcyi określone. Przed ziszczeniem się tych warunków ani akt fundacyjny ani instrukcya zastępcom żadnych praw nie przyznają; akt fundacyjny z 1. sierpnia 1843 zastępców nawet w ogóle nie zna, w art. IX mówi bowiem tylko o Radzie zarządu złożonej z dwóch deputowanych stanowych i dwóch członków Wydziału miasta Lwowa. Instrukcya, która instytucyę zastępców stworzyła i ustanowiła zarazem warunki ich powołania do Rady, mówi o powoływaniu zastępców t y l k o w takim razie, jeżeli niemożność przybycia właściwego członka Rady na posiedzenie jest stwierdzona. Innego wypadku powołania zastępców na posiedzenie Rady instrukcya nie przewiduje. Co więcej, §. 55. instrukcyi postanawia, że posiedzenia Rady nie są publiczne, a w następnych alineach wymienia osoby, które pomimo to mogą być obecnemi na posiedzeniach, jeżeli przez Radę zostaną do tego wezwane. Między temi osobami zastępcy członków Rady nie są wymienieni, z czego wynika, że obecność ich na posiedzeniach nawet na wezwanie Rady nie jest dopuszczalną. Niezawodnie jest obowiązkiem i prawem zastępców członków Rady informować się o toku czynności Rady i o bieżących sprawach fundacyi, aby byli w możności w razie powołania do zastępstwa, spełniać z pożytkiem swe funkcye; informacye te jednak mogą otrzymywać bądź od właściwych członków Rady, bądź z protokołów posiedzeń i z aktów, podobnie jak się to praktykuje powszechnie we wszelkich innych ciałach kollegialnych, w których instytucya zastępców wotantów jest ustanowioną.

Wydział krajowy orzeka więc, że powoływanie zastępców członków Rady administracyjnej na posiedzenia Rady w wypadkach, w których nie zachodzą warunki, przewidziane w §. 53 instrukcyi — nie jest zgodne z przepisami aktu fundacyi i instrukcyi

dla kuratora i Rady administracyjnej a przeto niedopuszczalne i że zastępcy ci, jeżeli nie są powołani do pełnienia funkcyi właściwych członków Rady, nie mogą być obecnymi na posiedzeniach Rady nawet bez prawa zabierania głosu.

Zaległości z dóbr fundacyjnych.

Sprawa uregulowania dawnych zaległości z dóbr i realności fundacyjnych jest na ukończeniu. Pozostają do wyrównania jeszcze tylko drobne stosunkowo kwoty, co do których w dalszym ciągu syndykat fundacyi akcyę swą prowadzi.

W szczególności stan dawnych zaległości przedstawia się z końcem roku 1901, jak następuje:

A) Zaległość z dóbr.

Z dniem 1. stycznia 1901. pozostało		5.276 K 38 gr.
Z tego:		
w I. półroczu 1901		
ściągnięto	500 K	
w II. półroczu 1901		
ściągnięto	730 K	
odpisano	1.174 K	
Razem		2.404 K 92 gr.
pozostało przeto w dniu 1. stycznia 1902 jeszcze . .		2.871 K 46 gr.

B) Zaległości z gmachu teatralnego.

W dniu 1. stycznia 1901 zalegało jeszcze . .		2.894 K 16 gr.
Z tego w I. półroczu 1901		
zrealizowano	515 K	
odpisano	938 K 06 gr.	
w II. półroczu 1901		
zrealizowano	345 K 80 gr.	
Razem		1.798 K 86 gr.
pozostało przeto w dniu 1. stycznia 1902 . . .		1.095 K 30 gr.

Nadmienia się przytem, że zaległości bieżących czynszów dzierżawnych z folwarków fundacyjnych wynosiły według ostatniego wykazu z 17. marca 1902 ogółem tylko 6.033 K 03 gr. Cyfra ta świadczy wymownie, że w tym dziale gospodarki fundacyjnej dzięki czujności i energii syndykatu, wprowadzono nareszcie ład należyty.

Kontrakty, zamiany i rozmaite inne sprawy.

Wydział krajowy zatwierdził i wyjednał zatwierdzenie ze strony c. k. Namiestnictwa następujących kontraktów zamiany o grunta fundacyjne, zawierane przeważnie w celu uregulowania granic posiadłości fundacyjnych i uniknięcia sporów rewindykacyjnych o wyniku wątpliwym — a mianowicie:

1) kontraktu, zawartego między fundacyą, a Piotrem Marczukiem i Dmytrem Fitkalukiem dnia 4. kwietnia 1899 r. o zamianę parcel fundacyjnych w Żabiu w obszarze 18 morgów 1045 kw. sążni, za parcelę w Żabiu, obejmującą 21 morgów, 1043 kw. sążni;

2) kontraktu zawartego między fundacyą a Izakiem Gärtnerem dnia 12. września 1900 o zamianę parcel fundacyjnych budowlanych l. k. 57 i 58 i części parceli gruntowej l. k. 296 w Żabiu za parcele gruntowe l. k. 8815/1 i 8812/9 tamże położone.

3) kontraktu zawawartego między fundacyą a Mojzeszem Lauferem z dnia 11. lutego 1901 o zamianę parcel fundacyjnych a mianowicie: parceli budowlanej l. k. 188 i parceli gruntowej l. k. 2087 w Smorzu o łącznej przestrzeni 714 sążni kw. za parcele gruntowe l. k. 1701 i 1702 w Smorzu o łącznej przestrzeni 2 morgów 420 sążni kw. z dopłatą 200 zł. za materyał budowlany.

4) kontraktu zawartego między fundacyą a Anną Pawluk z dnia 18. kwietnia 1901 w sprawie uznania własności parceli l. k. 7802/1 w obszarze 17 morgów 1104 kw. sążni w Żabiu przez Annę Pawluk uzurpowanej w zamian za oddanie jej na własność części tej parceli w obszarze 7 morgów 815 sążni kw.

Jak wiadomo Wydziałowi krajowemu Fundacya zawarła w r. 1899 umowę z komitetem gal. Towarzystwa gospodarskiego tej treści, że około 10 morgów terenu obejmującego kilka stawków w lesie, źródło i stawy, do rozebrania przeznaczony budynek, wydzierżawi komitetowi na Zakład chowu ryb, ale z warunkiem, że z materyału ze starego budynku wybuduje nowy, odpowiedni celowi; wszelkie zaś wewnętrzne urządzenia, a nawet drzwi i okna, zrobi komitet własnym kosztem. Na tę budowę nieprzewidzianą budżetem r. 1898 uchwaliła „Rada administracyjna“ kwotę 2000 K., którą też wydano. W roku 1900 okazała się konieczność dobudowania kilku ubikacyi murowanych do budynku mieszczącego wylęgarnię ryb, bo drewniane piątrowe ubikacye zaczął niszczyć grzyb. Wedle planu i kosztorysu zatwierdzonego przez Radę administracyjną trzeba wydać na tę budowę domu zakładowego sumę 3350 K. Razem tedy wyda Fundacya na budowę domu Zakładowego sumę 5350 K., ponieważ zaś wydatek ten nie ma nic wspólnego ani z gospodarstwem lasowem, ani rybnem, lecz stwarza odrębne źródło stałych dochodów dla Fundacyi, w preliminarzu zaś na rok 1901 nie mógł być umieszczany z powodu zbyt wysokich kosztów utrzymania Zakładu Drohowyskiego, przeto zaciągnięto pożyczkę na cel powyższy w kwocie 5350 K. z funduszu zarodowego, którą z czynszu pobieranego od Towarzystwa gospodarskiego zwracać się będzie temuż funduszowi w dwudziestu równych rocznych ratach.

Wydział krajowy zatwierdził odnośną uchwałę Rady administracyjnej a Namiestnictwo reskryptem z 16 września 1901 l. 72.565 udzieliło jej rządowego zatwierdzenia.

P. Wiktor Korzenny, dzierżawca dóbr Brzozdowiec pobudował własnym kosztem 1729 K. dom dla mleczarni i oddał go na własność fundacyi. Trzecią część kosztów budowy ponosi sam p. Korzenny, dwie trzecie zaś mają być zwrócone w dwóch rocznych ratach po 576 K. 33 h. w latach 1902 i 1903.

Fundacya Stan. hr. Skarbka posiadała w swym majątku zarodowym 4% obligacye gal. funduszu propinacyjnego imiennej wartości 405.00 K. Celem zwiększenia majątku w kapitale i dochodów spieniężono za zezwoleniem Wydziału krajowego i c. k. Namiestnictwa (reskrypt. 17. lutego 1902 l. 16.801) wspomniane efekta i zakupiono po kursie korzystnym 4% listy zastawne gal. Towarzystwa kredyt. ziemskiego i 4% obligacye kolejowe Banku krajowego.

Przy tej operacyi finansowej zyskała fundacya w papierach wartościowych 6300 K. zaś w gotówce 2525 K. 38 h.

Rada administracyjna zgodziła się uchwałą z 16. i 22. grudnia 1901 po raz ostatni na prolongatę do 30. czerwca 1902 terminu płatności drugiej i ostatniej raty pretensyi do hr. Henryka Skarbka w kwocie 10.441 K. 8 h. z tytułu odpowiedzialności za straty poniesione w interesie sprzedaży drzewa opałowego.

Dłużnik zapłacił z góry 5% prowizyę od reszty pretensyi fundacyi.

Ewidencya wychowanków Drohowyskich.

W allegatach C. D. E. F. G. i H. dołączonych jako dodatek do niniejszego sprawozdania, przedkłada Wydział krajowy sporządzone przez Dyrekcyę Zakładu Drohowyskiego wykazy wychowanków, którzy Zakład bądź w tym roku opuszczają bądź też wyszli z niego już dawniej a to od czasu otwarcia Zakładu.

Wydział krajowy mniema, że wykazy te, jakkowiek pretensyi do wartości statystycznej mieć nie mogą, są przecież pożyteczne jako informujące o dalszym losie wychowanków i dające bądź co bądź pewne wyobrażenie o skutkach działalności fundacyi.

Kończąc na tem swe sprawozdanie Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm raczy sprawozdanie niniejsze przyjąć do wiadomości.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:
A. Potocki w. r.

Sprawozdawca
Dr. Józef Wereszczyński w. r.
Członek Wydziału krajowego.

Do najważniejszych przekroczeń, jakich młodzież w ciągu ubiegłego roku dopuściła się, należy wymykanie się dwóch chłopców warsztatowych do parku pod oddział dziewcząt w celu nawiązywania z niemi znajomości. Uczniów tych jako stale niepoprawnych, Dyrekcya przedstawiła do wydalenia z Zakładu za nieposłuszeństwo, krnąbrność i zuchwalstwo.

Odosobniony fakt brutalnego zachowania się wychowanka Konstantego Fedoreńczuka wobec dozorcy Baseckiego zaszedł dnia 13. stycznia, za co Fedoreńczuk został natychmiast z Zakładu wydalony. Wnioski wydalenia przeszły uchwałą konferencyi nauczycielskich, których odpisy załącza się.

Sieroty dopuszczające się wykroczeń przeciw porządkowi, lub moralności, karze się w miarę wielkości wykroczenia: skarceniem, usunięciem od wspólnych ćwiczeń i rozrywek, zmianą lub uszczupleniem jadła, odosobnieniem, a w nadzwyczajnych wypadkach karą cielesną.

Kara odosobnienia zawsze połączona jest z pracą. Wymierzanie kary cielesnej odbywa się na odosobnieniu i w obecności kierownika pedagogicznego Zakładu.

Że wychowanie sierót nie obniżyło się od czasu śmierci ś. p. Dyrektora M. Stepka, ale statecznie się podnosi i rozwija, świadczy o tem opinia c. k. inspektora szkolnego, Wgo P. Tokarskiego, zawarta w protokole z konferenyi polustracyjnej szkół Zakładu, odbytej dnia 19. kwietnia b. r., której treść w dosłownem brzmieniu przytacza się: „W dniach 18. i 19. kwietnia b. r. zlustrowałem tutejszą 6-cio klasową szkołę. Przyjemnie mi zaznaczyć na samym wstępie konferencyi, że w wielu kierunkach, tak w kierunku wychowania młodzieży, jak i co dotyczy zasobu wiadomości, jakie dzieci powinny po ukończeniu nauki w tej szkole nabrać, stanowczo zrobiono postęp, odpowiadając zarazem wymogom stawianym dla tej szkoły przez plany naukowe i żądaniom Władz przełożonych. Z tego można sądzić, że podnoszone sprawy, dotyczące tej szkoły, jakoteż podane uwagi i zalecenia celem podniesienia jej stanu, znalazły chętny posłuch u członków grona nauczycielskiego, że do tych uwag, wypowiadanych przez szereg lat czterech, chciano i umiano się zastosować, czego następstwem równiejsza i prostsza droga, na której szkoła ta rozwijać się zaczyna. Bez wątpienia, że ku temu pomyślniejszemu rozwojowi tej szkoły całą swoją siłę, dobrą wolę i umiłowanie dla młodzieży poświęcili przedewszystkiem księża kanonicy i nauczyciele Zakładu z całą świadomością rzeczy ku temu, ażeby z mrocznych dni, w jakich szkoła ta pogrążoną była przez szereg lat, z przyczyn podnoszonych prawie na każdej konferencyi, wyjść i dotrzeć do tego celu, jaki ta szkoła ma wytknięty. Jeżeli to stało się cokolwiek prędzej, aniżeli można było się spodziewać, sądzę, że nie pomylę się, gdy przyczynę tego będę upatrywał w tem, że od żmudnych obowiązków dyrektora Zakładu odłączono w obecnym czasie przejściowym wszystkie sprawy administracyjne i powiedziano: »Szkoła niech będzie dla szkoły«. Wskutek tego ześrodkowały się rozproszone przedtem starania około dobra Zakładu w dwa ogniska, z których jedno obejmowało administracyę, a drugie wyłącznie szkołę.

Życzyćby należało, ażeby ruch ku dobremu i ku rozwojowi tej szkoły wszczęty, nie ustał, a szkoła z roku na rok wydawała co raz lepsze wyniki pracy«.

Przytoczone słowa inspektora szkolnego świadczą zatem o rzeczywistym rozwoju szkoły i postępie w wychowaniu uczniów.

A. Gogojewicz
w zastępstwie kierownika szkoły.

Stan szkoły rzemiosł.

1. **Nauka rysunków geometrycznych i zawodowych** udzielana bez jakiegokolwiekbądź planu lub systemu, nie może pomimo widocznych usiłowań ze strony nauczyciela — wydać innych rezultatów, prócz względnej wprawy w kopiowaniu i przerysowywaniu.

Przy sposobności badania rysunków geometrycznych, przekonałem się, iż uczniowie posiadają tylko bardzo mierne wiadomości z geometryi.

2. **Nauka praktyczna:**

a) W warsztacie stolarskim, robią uczniowie obecnie tylko najprymitywniejsze sprzęty do domowego użytku; jeden tylko uczeń kursu ostatniego, ma za zadanie wykonać ozdobniejszy stolik rzekomo podług własnego rysunku; prowadzi on jednak tę pracę zupełnie bezmyślnie... miasto zacząć od zbudowania szkieletu przedmiotu, to wykonywa on najpierw te lub owe części dekoracyjne, nie umie nawet w przybliżeniu oznaczyć wiele czasu zajmie mu ta praca, nie umie ocenić wartości przedmiotu i t. p.

b) W warsztacie kołodziejskim obecnie pracują uczniowie nad zbudowaniem 2-ga sań ozdobniejszych, — robota sama jednak słaba, prawie partacka.

Jako curiosum można oglądać stojącą w warsztacie szafkę nocną, niedołężnie skleconą na zamówienie (ale nie przyjętą), była ona pono dlatego wykonana przez kołodzieji, bo wtedy stolarze mieli wiele roboty.

c) W warsztacie blacharskim, uczniowie zatrudnieni są naprawą rynien dachowych, blaszanych naczyń kuchennych, wreszcie dorabianiem pokryw do tych naczyń.

d) W warsztacie ślusarskim, uprawia się wyłącznie wyrób zamków, których wykonanie może skutecznie rywalizować z fabryczną tandetą, znajdującą się w naszych sklepach żelaznych.

e) W warsztacie kowalskim, uczniowie okuwają wozy i wózki, robota jednostronna, ale niezła, po za nią jednak uczniowie nie wiele się nauczą; przeważną część dnia ćwiczą się oni w robieniu miechami kowalskimi, wentylator bowiem od 2 lat nieczynny.

f) W warsztacie szewskim, nauka idzie jeszcze najlepiej, uczniowie ćwiczą się w wyrobie obuwia tak prostego jak i wykwintnego, wykonanie dość dobre; za mało tylko mają ćwiczenia w rysunku zawodowym.

Podczas lustracyi szkoły w czerwcu 1898 r. (pol. Wys. Wydz. kraj. l. 25.362 z d. 5. czerwca 1898) jedyną prawie dodatnią rzeczą, jaką tam zauważyłem, było staranie, aby uczniowie powierzoną sobie pracę wykonywali z możliwą dokładnością, po za tem, prowadzenie szkoły było w każdym prawie kierunku mniej lub więcej ujemne lub wadliwe, co przedstawiłem w dotyczącym memoryale... dziś wadliwości się wzmogły, a prócz tego, nikt jnż prawie się nie troszczy, aby uczeń dostał do roboty rzecz, przy której czegoś może się nauczyć i ażeby ją dobrze, dokładnie wykonał.

Dziś jest to już nie szkoła, ale raczej zakład, mający na celu zająć czas internistom w jakikolwiekbądź sposób, aby się nie wałęsali bezczynnie.

Dziś kierownictwa nie ma żadnego, maszyny nagromadzone znacznym nakładem, rdzewieją bezczynnie, majstrowie ludzie zacofani, przeważnie nieudolni, jeśliby może i spełniali swą powinność jako tako, pod czujnym, energicznym i świadomym zadań kierownikiem, to zostawieni samym sobie nie czynią prawie nic, aby powierzonych im wychowanków choć czegoś nauczyć.

Jeśliby szkoła od najbliższego kursu szkolnego, t. j. od września 1902 jeszcze nie miała być zorganizowaną odpowiednio, to należy ją raczej czasowo zamknąć, a wychowanków porozmieszczać po lepszych majstrach za pewną opłatą, aż do czasu zorganizowania szkoły.

Pominąwszy już znaczny a nie produktywny dzisiejszy wydatek na szkołę, ważnym winien być i wzgląd, że przez wypuszczczanie w świat tych pseudo ukwalifikowanych rzemieślników, naraża się ich na ciężkie w życiu rozczarowania — no, i dyskredytuje się samą fundacyę.

We Lwowie, dnia 11. maja 1902.

Ignacy Drewnowski m. p.

Wykaz

wychowanków mających z dniem 1-go lipca b. r. opuścić Zakład, jako wyzwoleńcy.

1 stolarz
Markiewicz Wiktor.

2 krawców
Bocheński Edward, Dołhuń Mikołaj.

1 szewc
Bilski Michał

2 blacharzy
Czyż Ignacy, Teleśnicki Kazimierz.

3 ślusarzy
Hincinger Czesław, Jakubowski Roman, Dunin Zdobysław.

4 kowali
Szymański Maryan, Fryk Aleksander, Krupiński Franciszek, Szołomyj Grzegorz.

2 stelmachów
Lewandowski Tadeusz, Tutak Jan.

Razem 15.

Alegat D. do sprawozdania Wydziału kraj. LW. 42.821/1902.

Wykaz

byłych wychowanków Zakładu sierot i ubogich w Drohowyżu zajętych obecnie w warsztatach lub ogrzewalniach przynależnych do rejonu c. k. Dyrekcyi kolei państwowych we Lwowie.

L. p.	Imię i Nazwisko	Rodzaj zajęcia	Pobory służ. dziennie	Pobory służ. rocznie	Kwalifikacya	Zachowanie i prowadzenie się.
1	Bokenheim Wiktor	werkmistrz	—	1.300	dobra	Bez zarzutu
2	Dębski Józef	podmajstrzy kowal	—	1.000	dobra	
3	Dobrucki Franciszek	podmajstrzy kowal	—	1.000	dobra	
4	Dudkiewicz Mieczysław	podmajstrzy kowal	—	900	dobra	
5	Gąsiorowski Leon	ślusarz wozowy	3·60	—	dobra	
6	Grodecki Franciszek	ślusarz maszynowy	2·80	—	dobra	
7	Hypnarowski Tadeusz	stolarz	3·10	—	dobra	
8	Huber Henryk	ślusarz wozowy	—	1.200	dobra	
9	Hrycków Eliasz	palacz maszynowy	—	1.200	dobra	
10	Jacyniak Andrzej	kowal	3·20	—	dobra	
11	Jaskólski Władysław	tokarz	3·20	—	b. dobra	
12	Jabłoński Ludwik	podmajstrzy stolar.	—	1.300	b. dobra	
13	Jasiński Władysław	dozorca wozów	—	900	b. dobra	
14	Kuta Stanisław	podmajstrzy ślusar.	—	900	dobra	
15	Kranz Jan	blacharz	2·60	—	dobra	
16	Kotowicz Józef	ślusarz maszynowy	3·80	—	dobra	
17	Kwiatkowski Stefan	maszynista	—	1.000	b. dobra	
18	Kawecki Piotr	palacz maszynowy	2·30	—	dobra	
19	Mączyński Antoni	ślusarz	2·20	—	dobra	
20	Mielnik Tadeusz	ślusarz	2·60	—	dobra	
21	Mączak Jan	podmajstrzy stolar.	—	1.200	dobra	
22	Makarewicz Konstanty	maszynista	—	1.100	dobra	
23	Müller Antoni	maszynista	—	1.300	dobra	
24	Nowakowski Antoni	podmajstrzy tokar.	—	1.000	b. dobra	
25	Pietruszewski Mikołaj	ślusarz wozowy	1·60	—	dobra	
26	Romański Stanisław	podmajst. ślusarz masz.	—	1.300	b. dobra	
27	Rosenberg Maksymilian	ślusarz wozowy	3·40	—	dobra	
28	Wisłocki Zygmunt	podmajst. ślusarz masz.	—	1.100	dobra	
29	Wolański Stefan	ślusarz wozowy	3·60	—	dobra	
30	Woźniak Antoni	ślusarz wozowy	—	1.200	dobra	
31	Wiśniowski Mieczysław	maszynista	—	1.300	dobra	
32	Strzelecki Romuald	maszynista	—	1.600	dobra	
33	Serednicki Eugeniusz	ślusarz wozowy	2·10	—	dobra	
34	Zajączkowski Bronisław	podmajstrzy ślusarz	—	900	dobra	
35	Żurawski Sebastyn	podmajstrzy	—	1.200	dobra	

Alegat E. do sprawozdania Wydzialu kraj. LW. 42.821/1902.

Wykaz

byłych wychowanków Zakładu sierot i ubogich fundacyi Stanisława hr. Skarbka, obecnie zatrudnionych w warsztatach i ogrzewalniach c. k. kolei państwowej przynależnych do Dyrekcyi krakowskiej

L. p.	Imię i Nazwisko	Charakter służbowy	Płaca				Uwaga
			Roczna	Dodatek na mieszkanie	Dodatek służbowy jako kilometrowy premie	Razem	
			Koron				
1	Słojowski Eugeniusz	werkmistrz	1.800	420	—	2.220	Zachowanie się nienaganne, prowadzenie moralne fachowe, wykształcenie należyte.
2	Szim Stanisław . .	werkmistrz	1.800	420	—	2.220	
3	Wojnarowski Antoni	maszynista	1.300	350	1.470	3.120	
4	Oprysko Bazyli . .	maszynista	1.200	360	1.390	2.950	
5	Klotz Franciszek .	maszynista	1.200	280	1.050	2.530	
6	Ulmann Józef . .	maszynista	1.200	240	900	2.340	
7	Woźny Michał . .	ślusarz rewizyjny	1.200	360	650	2.210	
8	Pelz Jan . , . .	ślusarz rewizyjny	1.200	200	80	1.480	
9	Blatt Stanisław . .	ślusarz rewizyjny	1.100	280	80	1.460	
10	Bomer Stefan . .	podmajstrzy ślusarz	1.200	280	—	1.480	
11	Chrobakiewicz Gust.	kancelista	1.100	280	—	1.380	
12	Burgielski Kazimierz	lakiernik	900	—	—	900	

Alegat F. do sprawozdania Wydziału kraj. LW. 42.821/1902.

Wykaz

byłych wychowanków Zakładu sierot w Drohowyżu pozostających obecnie w służbie c. k. Dyrekcyi kolej. państw. w Stanisławowie.

L. porz.	Imię i nazwisko	Charakter służbowy	Pobory				Kwalifikacya	Uwaga co do prowadzenia się.
			Pensya	Kwaterowe	Płaca dzienna			
			Koron		K.	gr.		
1	Łucki Emil	Podmajstrzy kowal	1.100	320	—	—	b. dobra	bez zarzutu.
2	Buczyński Wacław	Zastępca maszynisty	1.000	280	—	—	b. dobra	
3	Czekański Józef	Egzaminowani palacze parowozów			2	40	b. dobra	
4	Iskrzyński Mieczysław	kandydaci na maszynistów			2	40	b. dobra	
5	Cengel Franciszek				2	40	b. dobra	
6	Frei Bronisław	Ślusarz			3	—	b. dobra	
7	Kuczkowski Karol	Ślusarz			2	60	b. dobra	
8	Tomkiewicz Karol Ludwik	Ślusarz			2	60	b. dobra	
9	Janiszewski Edward	Ślusarz			2	20	dobra	

Stanisławów, dnia 23. maja 1901.

Alegat G. do sprawozdania Wydziału kraj. LW. 42 821/1902.

WYKAZ

wyzwoleńców od otwarcia Zakładu.

Rok wyzwolenia	Ślusarze	Szewcy	Kowale	Krawcy	Stolarze	Stelmachy	Rymarze, lakiernicy	Blacharze	Ogrodniczki	Ogółem
1881	5	3	2	3	2	2	—	—	—	17
1882	7	2	2	3	1	2	—	1	—	18
1883	5	3	1	3	2	1	—	2	—	17
1884	1	2	1	1	1	1	—	—	—	7
1885	8	2	5	2	4	2	—	1	—	24
1886	12	7	6	4	1	4	1	—	—	35
1887	5	1	1	3	2	2	—	—	—	14
1888	4	1	—	2	1	1	—	—	—	9
1889	2	3	—	3	—	2	1	—	—	11
1890	3	3	4	1	2	1	1	1	—	16
1891	2	2	4	6	3	2	2	2	—	23
1892	1	2	3	3	2	4	4	—	—	19
1893	5	1	3	4	3	2	4	3	—	25
1894	2	2	1	2	3	2	—	1	—	13
1895	9	4	2	6	5	5	4	3	—	38
1896	1	2	3	3	4	3	5	1	—	22
1897	—	4	4	1	7	1	3	3	—	23
1898	3	1	3	—	2	—	—	2	2	13
1899	—	1	—	—	—	—	—	—	2	3
1900	5	4	1	—	—	6	—	—	2	18
1901	6	2	1	4	4	1	—	2	1	21
Razem .	86	52	47	54	49	44	25	22	7	386

WYKAZ

wyzwolonych wychowanek ze szkoły gospodarstwa domowego.

Rok wyjścia ze Zakładu	Szwaczki i pokojowe	Praczki	Kucharki	Powróciły do familii	Pozostaje w służbie	Razem
1895	7	4	—	5	6	11
1896	4	2	—	6	—	6
1897	7	5	—	6	6	12
1898	8	5	—	4	9	13
1899	3	—	1	1	3	4
1900	14	1	1	12	2	16
1901	5	2	1	2	6	8
Razem .	48	19	3	36	34	70

LW. 56.037/901.

We Lwowie, dnia 20. czerwca 1902.

Aleg 93

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie zmiany ustawy krajowej z dnia 1. stycznia 1889 Nr. 16 Dz. u. kr. a względnie ustawy z dnia 6. lipca 1899 Nr. 85 Dz. u. kr. o stosunkach prawnych stanu nauczycielskiego w publicznych szkołach ludowych, w kierunku polepszenia bytu tychże nauczycieli.

Wysoki Sejmie!

Uchwałą z dnia 9. lipca 1901 polecił Wysoki Sejm Wydziałowi krajowemu, ażeby skoro stosunki finansowe kraju na to pozwolą, po zasięgnięciu opinii Rady szkolnej krajowej opracował i przedłożył Sejmowi projekt podniesienia, a ewentualnie innego uregulowania poborów nauczycieli szkół ludowych, oraz przedłożył w tym przedmiocie sprawozdanie na najbliższej sesyi sejmowej.

Stosownie do powyższego polecenia przedkłada Wydział krajowy Wysokiemu Sejmowi niniejsze sprawozdanie z wnioskiem wydatnego polepszenia płac nauczycielskich.

Wnioski to oparte są na porozumieniu z Radą szkolną krajową, której opinię z drobnemi różnicami, uwzględnił Wydział krajowy także przy innych zmianach ustawy, proponowanych w załączonym projekcie.

Myślą przewodnią Wydziału krajowego przy tej reformie płac nauczycielstwa ludowego było, aby w granicach możności finansowej kraju polepszyć warunki bytu nauczycielstwa a przedewszystkiem tej jego warstwy najliczniejszej, która pracuje na najniższych szczeblach szkolnictwa za wynagrodzeniem najszczuplejszem, niewystarczającem nieraz nie tylko na przyzwoite ale nawet na znośne utrzymanie.

Odnosi się to przedewrzystkiem do licznej kategoryi nauczycieli tymczasowych takich, którzy pomimo posiadania pełnej kwalifikacyi, nie uzyskali jeszcze stałej posady etatowej. Oznaczenie wynagrodzenia tych nauczycieli pozostawia obecna ustawa Radzie szkolnej krajowej, ustanawiając jedynie minimum 500 K., poniżej którego zejść nie można. Rada szkolna krajowa licząc się z względami budżetowemi, oznaczyła wynagrodzenie nauczycieli tymczasowych, posiadających kwalifikacye nauczycielskie, w III. i IV. klasie płac nauczycielskich, na 600 K. rocznie. Płaca ta nie może być uznaną za wystarczającą dla tych, którzy uzyskali zupełną kwalifikacyę do pełnienia służby nauczycielskiej i wymaga koniecznie podwyższenia.

Niezbędnem dalej jest podwyższenie płac t. z. nauczycieli młodszych w IV. klasie płac. Siły te nauczycielskie, zupełnie ukwalifikowane, pełniące służbę przy szkołach

mających więcej niż jedną klasę, poprzestać muszą obecnie na skąpej płacy 700 K. bez mieszkania i bez dodatku na mieszkanie po wsiach, w miasteczkach zaś, do IV. klasy płac zaliczonych, otrzymują wprawdzie dodatek na mieszkanie jednak tylko w wysokości 10% płacy a więc w kwocie na ten cel bezwarunkowo niewystarczającej.

Dola nauczycieli starszych samoistnych i kierujących w IV. klasie płac jest wprawdzie nieco pomyślniejszą, zwłaszcza na wsi, jeżeli mają przy szkole wygodne pomieszkanie z ogrodem i polem, z których dochód ułatwia im wyżywienie własne i rodziny, zaprzeczyć jednak trudno, że płaca w tej klasie, na pierwszym zwłaszcza stopniu, obejmującem połowę posad systemizowanych w każdym okręgu, wynosząca tylko 800 K., jest w obecnych warunkach bytu, zwłaszcza dla nauczycieli obarczonych rodziną stanowczo niedostateczna.

Niemniej konieczną wydaje się także reforma płac w klasach III. i II., w których uzyskanie najwyższego stopnia płacy, jest z powodu zastrzeżonego w ustawie posiadania egzaminu do szkół wydziałowych, — dla wielu nauczycieli pomimo lat służby, zasług położonych i pracy skutecznej — nie do osiągnięcia.

Podwyższenie w granicach możności finansowej kraju, płac nauczycieli wspomnianych powyżej kategoryi, uważa Wydział krajowy zgodnie z opinią Rady szkolnej krajowej, nie tylko za słuszne i godziwe, ale także ze względu na interesa szkolnictwa ludowego, za niecierpiące zwłoki.

Z tych powodów w załączonym projekcie ustawy proponuje w Art. 11. ustawy z dnia 1. stycznia 1889 Nr. 16 Dz. u. kr. w brzmieniu ustawy z dnia 6. lipca 1899 Nr. 85 Dz. u. kr. następujące zmiany:

a) Dla nauczycieli tymczasowych posiadających pełną kwalifikacyę t. j. patent kwalifikacyjny a oraz świadectwo z egzaminu dojrzałości oznaczone w ustawie minimum płacy zamiast dotychczasowych 600 K. — 800 K.

Zwiększenie wydatku stąd wynikające obliczyła Rada szkolna krajowa na roczną kwotę 113.900 K.

b) Dla nauczycieli młodszych, zaliczonych do IV. klasy płac nauczycielskich, zamiast dotychczasowych 700 K. — płacę równą płacy nauczycieli młodszych III. klasy, t. j. rocznie — 800 K.

Zwiększenie wydatku stąd wynikające wyniesie według obliczenia Rady szkolnej krajowej rocznie 91.700 K.

c) Dla nauczycieli starszych IV., III. i II. klasy płac. W tej mierze zgodnie z opinią Rady szkolnej krajowej, proponuje Wydział krajowy oprócz podwyższenia płac na najniższym stopniu, także inny podział w poszczególnych klasach płac. Według ustawy obecnie obowiązującej podzielone są płace w klasach IV., III. i II. na trzy stopnie a to, poczynając od najniższego stopnia w stosunku $^2/_4$, $^1/_4$ i $^1/_4$. Wydział krajowy na wniosek Rady szkolnej krajowej, proponuje, aby nadal, podobnie jak to ma miejsce w I. klasie płac, także w innych klasach płac były tylko po 2 stopnie i to w stosunku $^3/_4$ (niższa płaca) i $^1/_4$ (wyższa płaca). W ten sposób obecny najniższy stopień płacy byłby uchylony a wszyscy objęci w nim nauczyciele przeszliby do średniego stopnia płac. W IV. klasie płac niższy stopień proponowany jest (dla $^3/_4$ nauczycieli) w kwocie 900 K. czyli o 100 K. wyżej od teraźniejszego najniższego stopnia w kwocie 800 K.; wyższy stopień w IV. klasie płac proponowany jest w kwocie 1100 K. czyli o 100 K. wyżej od dotychczasowego najwyższego stopnia w tej klasie.

W szczególności i z obliczeniem efektu finansowego proponowane w IV., III. i II. klasie płac podwyższenie przedstawia się, jak następuje:

Klasa IV., płace dla $^3/_4$ nauczycieli 900 K., dla $^1/_4$ części 1100 K. Zwiększenie wydatku z tego powodu oblicza Rada szkolna krajowa rocznie na	314.000 K.
Klasa III., płace dla $^3/_4$ nauczycieli 1200 K., dla $^1/_4$ części 1400 K. Efekt finansowy wyższy roczny wydatek	64.800 „
Klasa II., płace dla $^3/_4$ nauczycieli 1400 K., dla $^1/_4$ części 1600 K. Efekt finansowy	35.600 „
Razem podwyższenie roczne wydatku w trzech wymienionych klasach płac o	414.400 K.

Obok tych wniosków, zmierzających do podwyższenia płac proponuje Wydział krajowy w załączonym projekcie ustawy następujące dwie ważne zmiany:

W Art. 11. obecnie obowiązującej ustawy, w ustępie ustanawiającym płace w IV. klasie płac, przyjętą jest zasada posuwania się nauczycieli na wyższe stopnie — inna niż w klasach III. i II. Kiedy bowiem w tych dwóch klasach płac na cyfry procentowe $^1/_4$, $^1/_4$ i $^2/_4$ dzieli się ogół posad całego kraju w każdej klasie tak, że wszystkie posady, systemizowane dla szkół we wszystkich miastach, do danej klasy zaliczonych, stanowią jednolity etat krajowy, to w IV. klasie płac następuje rozdział posad na części $^1/_4$, $^1/_4$ i $^2/_4$ i odbywa się posuwanie do wyższych stopni w każdym powiecie czyli okręgu szkolnym — odrębnie.

Wynika stąd taka różność w widokach awansu w rozmaitych okręgach, że w jednych, mianowicie w tych, gdzie z pomiędzy ogółu posad systemizowanych, stanowiących podstawę repartycyi, wiele posad nie są wcale obsadzone, posunięcie na wyższy stopień płacy następuje już w 1—3 lat po stabilizacyi, na stopień płacy najwyższy już po 3—4 lat stałej służby; w innych natomiast, w których napływ kandydatów pozwala na bezzwłoczne obsadzenie wakujących posad, nauczyciele osiągają to posunięcie niekiedy dopiero po kilkunastu a nawet po dwudziestu kilku latach od stabilizacyi. Nadmienić przytem trzeba, że i ta repartycya w okręgach szkolnych podług ćwierci często jest illuzoryczna i w praktyce nie da się przeprowadzić. Konieczność przeniesienia nauczyciela z wyższą płacą wdrodze służbowej lub dyscyplinarnej do okręgu, w którym posady o wyższych stopniach są już zajęte, wytwarza na razie faktyczne przekroczenie przepisanego kontyngentu a natomiast odbiera w przyszłości nieraz na długo zasłużony i w krótkim czasie już oczekiwany awans zasłużonym nauczycielom, którzy z powodu przepełnienia posad z wyższą płacą, nie mogą doczekać się należnej im poprawy bytu.

Taka nierównomierność widoków polepszenia bytu w rozmaitych stronach kraju i przyznanie w tylu przypadkach trafowi przewagi nad zasługą jest oczywistą niesprawiedliwością i wymaga reformy ze stanowiska słuszności. Racyą, dla której wprowadzono ten wyjątkowy przepis ustawy, był wzgląd na to, aby w okręgach odleglejszych, przeważnie górskich, przedstawiających mniej atrakcyi dla ogółu nauczycielstwa, stworzyć widoki rychlejszego awansu i tem zachęcić do konkurencyi o posady. Jakoż nie da się zaprzeczyć, że zniesienie tej atrakcyi może chwilowo oddziałać odstraszająco, — obawa ta jednak ustąpić musi przed względami powyżej przytoczonymi, które domagają się stanowczo równomiernego traktowania wszystkich nauczycieli w kraju. Dlatego Wydział krajowy na wniosek Rady szkolnej krajowej proponuje, aby w IV. klasie płac podobnie jak w III. i II. klasie, zaprowadzony został jednolity etat krajowy, obejmujący ogół nauczycieli do tej IV. klasy płac zaliczonych.

Druga niemniej ważna zmiana odnosi się do Art. 12. ustawy.

W tym Art. zawiera się postanowienie, że przy posuwaniu do płac wyższych w obrębie każdej klasy uwzględniać należy obok nienagannej i skutecznej służby okoliczność, że nauczyciel obarczony jest rodziną.

Jasną jest racya tego postanowienia; ustawodawca pragnął w ten sposób najwyższe w każdej klasie płace zapewnić tym nauczycielom, którzy więcej niż inni odczuwają niedostateczny wymiar płacy, bo zmuszeni są znaczną część tej płacy oddawać na utrzymanie rodziny, posyłanie dzieci do wyższych szkół i t. p. Jednak doświadczenie pouczyło, że ten przepis ustawy, szlachetnemi względami ludzkości natchniony, wywiera bardzo niekorzystny wpływ na nauczycielstwo. Nauczyciel bezżenny lub bezdzietny musi bowiem czuć się zrażonym i skrzywdzonym, widząc, że najusilniejsza pilność i zapał do pracy — że najwydatniejsze nawet skutki tej pracy nie mogą mu przynieść polepszenia losu, podczas gdy nauczyciel pracujący ze skutkiem ledwie dostatecznym, byleby tylko wystrzegał się wytknięcia i kary dyscyplinarnej może napewno liczyć na uzyskanie wyższej płacy, — jeżeli tylko ma kilkoro dzieci.

Owóż Rada szkolna krajowa oświadczyła się stanowczo za uchyleniem z ustawy tej klauzuli, a Wydział krajowy, podzielając to zdanie, proponuje uchylenie jej z ustawy.

Ale mimo potrzeby usunięcia tego zastrzeżenia, a raczej właśnie z powodu usunięcia go z ustawy, jest rzeczą konieczną postarać się o uwzględnienie w inny sposób owych słusznych motywów ludzkości, które w tej klauzuli wyraz swój znajdowały, zwłaszcza, że nauczyciele dotknięci tą reformą, tracą pierwszeństwo do awansu, jakie w dotychczasowej ustawie mieli zapewnione.

Najodpowiedniejszym sposobem rozwiązania tej kwestyi, byłoby może oddanie do dyspozycyi Rady szkolnej krajowej pewnego funduszu, który wstawiany rokrocznie do budżetu funduszu szkolnego krajowego, służyćby miał na przyznawanie nauczycielom, obarczonym liczniejszą rodziną, nie wliczalnych do emerytury dodatków po 100—200 K. w celu ułatwienia im wyżywienia rodziny i wykształcenia dzieci. Fundusz ten mógłby mieć nadto inne jeszcze przeznaczenie.

Według art. 14. ustawy z 15. czerwca 1892 nr. 40. Dz. u.kr. traktującego o dodatkach za kierownictwo szkoły, pobiera taki dodatek w rocznej kwocie 100 K. także nauczyciel kierujący z płacą IV. klasy, jednakże tylko w takim razie, jeżeli w szkole oprócz niego ustanowiony jest przynajmniej jeszcze jeden nauczyciel etatowy. W praktyce wygląda to tak, że ten dodatek za kierownictwo pobierają jedynie nauczyciele kierujący szkołami przynajmniej 2-klasowemi, nauczyciele zaś samoistni szkół jednoklasowych nie pobierają tego dodatku, chociażby przy szkole było kilka klas paralelnych a więc kilku nauczycieli, ci bowiem nie są nauczycielami etatowymi. Owóż Rada szkolna krajowa podnosi, że byłoby rzeczą słuszną, aby nauczycielom samoistnych szkół jedno-klasowych, którzy faktycznie mają prawie ten sam trud, co kierownicy szkół o więcej niż jednej klasie, w zawiadywaniu szkołą, załatwianiu rozlicznych administracyjnych i kancelaryjnych funkcyj zarządu, a nawet często są faktycznie kierownikami, tam mianowicie, gdzie przy jednej etatowej klasie istnieje druga, albo nawet i trzecia klasa nadetatowa, otóż aby takim samoistnym nauczycielom przyznawano pewien dodatek, mający im zastąpić dodatek za kierownictwo. Dodatek taki doraźny, do emerytury niewliczalny, należałoby jednak zdaniem Rady szkolnej krajowej przyznawać tylko nauczycielom zasłużeńszym, którzy zarząd szkoły prowadzą porządnie, przynajmniej od lat kilku. Wydział krajowy uważa ten wniosek za uzasadniony i ze swej strony przedstawia go Wys. Sejmowi do uwzględnienia.

Co do wysokości funduszu, mającego być oddanym Radzie szkolnej krajowej do rozporządzalności na oba cele, co dopiero wspomniane, trudno na teraz ściśle oznaczyć cyfrę wydatku potrzebnego. W każdym razie sądzić należy, że kwota 50.000 K. nie będzie tu za wysoką i taką też kwotę Wydział krajowy proponuje w rezolucyi, jaką w tej mierze Wys. Sejmowi do uchwalenia przedkłada.

Rekapitulując, co powyżej przedstawiono, okazuje się, że w razie uwzględnienia przez Wys. Sejm wniosków Wydzialu krajowego w niniejszem sprawozdaniu przedstawionych, zwiększenie wydatków funduszu krajowego na płace i dodatki do płac dla nauczycieli szkół ludowych, przedstawiałoby się w następujących cyfrach:

1.	Dla nauczycieli tymczasowych z patentem kwalifiacyjnym i egzaminem dojrzałości — podwyższenie wynagrodzenia z 600 na 800 K., czyni rocznie . . .	113.900 K.
2.	Podwyższenie płacy nauczycieli młodszych w IV. klasie płac z 700 na 800 K.	91.700 „
3.	Podwyższenie płac nauczycieli samoistnych, względnie starszych w IV. klasie płac dla $^3/_4$ ogółu ponad na 900 K. zaś dla $^1/_4$ na 1100 K.	314.000 „
4.	Podwyższenie płac w III. klasie dla $^3/_4$ na 1200 K., zaś dla $^1/_4$ na 1400 K.	64.800 „
5.	Podwyższenie płac w II. klasie dla $^3/_4$ na 1400 K., zaś dla $^1/_4$ na 1600 K.	35.600 „
6.	Ryczałt roczny dla Rady szkolnej krajowej na dodatki dla nauczycieli obarczonych rodziną i dodatki za kierownictwo dla samoistnych nauczycieli szkół jedno-klasowych w IV. klasie, w razie jeżeli przy jednoklasowej szkole istnieje klasa nadetatowa	50.000 „
	Razem .	670.000 K.
	a po potrąceniu 10% intercalare z powodu nieobsadzenia wszystkich posad	67.000 „
	Wydatek roczny większy o .	603.000 K.

W załączonym projekcie ustawy przedstawia Wydział krajowy także winosek na zmianę §§. 25. i 26. ustawy z dnia 1. stycznia 1889 nr. 16. Dz. u. kr. zmierzający do złagodzenia skutków kar dyscyplinarnych, o ile one ograniczają pobór dodatków pięcioletnich.

Według Art. 25. ustawy obecnie obowiązującej, każda nagana w drodze dyscyplinarnej udzielona nauczycielowi, odracza przyznanie pięcioletniego dodatku o trzy lata, zaś według Art. 26. tejże ustawy, w razie odjęcia w drodze dyscyplinarnej kierownictwa szkoły, lub przeniesienia za karę, następuje odroczenie przyznania dodatku pięcioletniego o lat pięć.

W braku odpowiedniego wyjaśniającego przepisu, stosuje się te postanowienia ustawy obecnie tak, że raz spowodowane temi karami odroczenie wywiera swój dotkliwy skutek przez cały ciąg służby nauczyciela, dyscyplinarnie ukaranego, chociażby jego służba była była później zupełnie zadowalniająca, to znaczy, że wszystkie późniejsze dodatki pięcioletnie bywają mu przyznawane o 3 a względnie o 5 lat później, niżby mu właściwie przypaść były powinny.

Otóż, zdaniem Rady szkolnej krajowej, zalecałoby się ze względów słuszności, aby w tych przypadkach poprzestać na pierwszem odroczeniu, które, wobec szczupłości płac jest już karą, nader dotkliwą, następne pięciolecie zaś, w razie skutecznej i nienagannej służby, przyznawać w takich terminach, w jakichby przypadały, gdyby ów odroczony dodatek został był przyznany w terminie normalnym.

Wydział krajowy, zgadzając się z Radą szkolną krajową, że złagodzenie zbyt dotkliwych skutków kar dyscyplinarnych pod powyższym względem jest wskazane, mniema, że odroczenie wypłaty już przyznanych dodatków pięcioletnich o 3 a względnie o 5 lat, byłoby może odpowiedniejszą formułką, i temu zapatrywaniu swemu daje wyraz w proponowanej zmianie stylizacyi Art. 25. i 26. ustawy.

Wypada jeszcze w końcu dodać wyjaśnienie, dlaczego niniejsza propozycya co do podwyższenia płac, poszła w takim a nie innym kierunku, a uzasadnienie tego kierunku będzie oraz odpowiedzią na inne propozycye, w szczególności zaś na propozycye zawarte w wniosku posła Małachowskiego i towarzy.

Polepszenie bytu nauczycieli mogło nastąpić w kierunku:

1. podwyższenia płac zasadniczych,
2. pięcioletnich dodatków,
3. wyznaczenia dodatków aktywalnych do płacy lub dodatków miejscowych, do emerytury niewliczalnych;
4. podwyższenia, a względnie innego unormowania dodatków procentowych do płacy na mieszkanie i za kierownictwo.

Każdy z tych kierunków ma swoją dodatnią stronę, lecz po dokładnem rozważeniu wszystkich argumentów *pro* i *contra*, Rada szkolna krajowa a z nią Wydział krajowy przyszły do przekonania, że najwłaściwszą rzeczą będzie, pójść w kierunku podwyższenia płac zasadniczych. Decydującym w tej mierze był nietylko wzgląd na to, że idąc w tym kierunku, nie wprowadzi się innowacyi w przyjętym w ustawie systemie, dotychczas jeszcze nie zupełnie wypróbowanym, ale i ten, ważniejszy może jeszcze wzgląd, że konieczną jest rzeczą przyjść nauczycielstwu w pomoc doraźnem, ale trwałem, choćby skromnem polepszeniem bytu.

Podwyższenie dodatków pięcioletnich a względnie pomnożenie ich liczby, nie przyniosłoby nauczycielstwu doraźnego polepszenia bytu, a dla wielu młodych nauczycieli uczyniłoby polepszenie bytu illuzorycznem, jeżeli się zważy, że według dat stastycznych, na każde 100 nauczycieli żyje 78·7% w 15 roku służby, 44% w 20 roku służby, a tylko 12% żyje w 30 zaś zaledwie 7% w 35 roku służby.

Również podwyższenie poborów przez zaprowadzenie dodatków miejscowych lub aktywalnych nie zdawało się prowadzić do celu. Pominąwszy bowiem okoliczność, że unormowanie wysokości tych dodatków, dla poszczególnych kategoryj według miejscowości, jak dawniejsze doświadczenia pouczyły, ciągłej wymagałcby korrektury, — nadmienić trzeba jako ważną okoliczność, że takie dodatki jako niewliczalne do emerytury, nie mogłyby nauczycielstwu przynieść trwałych korzyści.

Powiększenie w końcu, a względnie unormowanie procentowych dodatków na mieszkanie i dodatków za kierownictwo, nie przyniosłoby również trwałego polepszenia warunków bytu.

Przyjęto więc w niniejszej propozycyi kierunek podwyższenia płac zasadniczych, jako najracyonalniejszy, bo zmierzający do stałej sanacyi obecnych warunków bytu nauczycielstwa. Nie porzucono zasadniczych norm obowiązującej ustawy, według których płace dzielą się na 4 klasy, a wysokość ich w granicach każdej klasy ulega stopniowaniu. Zasadę stopniowania płac uważać trzeba bowiem za sprawiedliwą i racyonalną, gdyż stopniowanie płac jest dla nauczycieli zachętą i niemałym bodźcem do wytrwałości w ciężkiej ich pracy zawodowej.

W granicach trzech niżej dotowanych klas płac nauczycielskich wprowadzono zamiast trzech dotychczasowych, tylko 2 stopnie płac, uzyskując przez zniesienie najniższego stopnia, polepszenie dla połowy nauczycieli każdej klasy. Przez takie zniesienie najniższych stopni uzyskano w klasach IV, III. i II. płac faktyczne polepszenie z efektem, nie przeciążającym zbytnio budżetu, a mającym za sobą także i to, że w systemie oznaczania płac, zaprowadzoną zostaje pewna jednolitość, bo ustawa i dla I. klasy płac oznacza tylko dwa stopnie.

W IV. klasie przyjęto w drugim, wyższym stopniu, płacę 1100 K., a nie 1000 K., dlatego, ponieważ różnica w stopniach, przyjmując 900 K. w stopniu niższym, a tylko 1000 K. w stopniu wyższym, byłaby zbyt nieznaczną i nierównomierną w porównaniu ze stopniami III. i II. klasy, w których różnica stopni wynosi po 200 K. Przy posuwaniu na wyższy stopień zatrzymano system procentowy, nie przyjmując proponowanego w wniosku p. Małachowskiego posuwania wyłącznie w miarę odbytych lat służby, ponieważ system ten trudno byłoby pogodzić z istniejącym już systemem dodatków 5-letnich.

Myślą przewodnią przedłożonego niniejszem projektu, jest, jak już raz nadmieniono, polepszenie w granicach możności finansowej kraju, warunków bytu najliczniejszej i najskąpiej uposażonej warstwy nauczycielstwa ludowego. Takie polepszenie uważa Wydział krajowy za słuszne, godziwe i niecierpiące zwłoki, dlatego, skoro tylko stan finansowy kraju na to pozwolił, wystąpił z niniejszem przedłożeniem, z wnioskiem na podwyższenie wydatku na płace nauczycielskie, które, jak Wydział krajowy ma uzasadnioną nadzieję, nietylko w roku 1903, ale i w następnych latach znajdzie pokrycie w dochodach funduszu krajowego bez potrzeby nowego obciążenia ludności.

Wydział krajowy wnosi więc:

Wysoki Sejm raczy uchwalić

1. załączony ·/. projekt ustawy
2. następującą rezolucyę:

Sejm przeznacza począwszy od r. 1903 ryczałt roczny w kwocie 50.000 K., który ma być wstawiany do budżetu funduszu szkolnego krajowego i oddany do rozporządzalności Rady szkolnej krajowej. Z ryczałtu tego, Rada szkolna krajowa przyznawać będzie niewliczalne do emerytury, doraźne dodatki do płacy w miarę swego uznania, jednakże w kwotach nie niższych od 100 K

1. nauczycielom obarczonym liczniejszą rodziną, przedewszystkiem na cel wykształcenia dzieci;
2. zasłużonym nauczycielom samoistnym, kierującym szkołami jednoklasowemi w razie, jeżeli przy tych szkołach zaprowadzoną jest co najmniej jedna klasa równoległa, nie etatowa.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:

A. Potocki w. r.

Sprawozdawca:

Dr. Józef Wereszczyński w. r.

Członek Wydziału krajowego.

Alegat do sprawozdania Wydziału kraj. LW. 56.037/901.

PROJEKT.

Ustawa

z dnia . . . . . obowiązująca w Królestwie Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam, co następuje:

Art. I.

Artykuły 11. i 12. ustawy z dnia 1. stycznia 1889 r. Nr. 16. Dz. u. kr. w brzmieniu ustanowionem ustawą z 6. lipca 1899 r. Nr. 85. Dz. u. kr., oraz artykuły 25. i 26. ustawy z dnia 1. stycznia 1889 r. Nr. 16. Dz. u. kr. — znosi się w ich dotychczasowem. brzmieniu i mają opiewać, jak następuje:

Art. 11.

A. Roczne płace nauczycieli szkół ludowych publicznych dzielą się na następujące klasy:

a) w szkołach pospolitych: I. klasa w miastach rządzących się własnym statutem, dla połowy posad w każdem mieście 1.800 K. a dla drugiej połowy posad 1.600 K.,

II. klasa w miastach zorganizowanych na podstawie ustawy krajowej z dnia 13. marca 1889 Dz. u. kr. Nr. 24 dla $^1/_4$ części ogółu posad 1.600 K, dla $^3/_4$ części posad 1.400 K.

III. klasa w miastach zorganizowanych na podstawie ustawy krajowej z dnia 3. lipca 1896 Dz. u. kr. Nr. 51 dla $^1/_4$ części ogółu posad 1400 K., dla $^3/_4$ części 1200 K.;

IV. klasa w reszcie gmin dla $^1/_4$ części ogółu posad 1.100 K., dla $^3/_4$ części posad 900 K.

b) w szkołach wydziałowych osobnych i w klasach wydziałowych, połączonych z pospolitemi:

I. klasa w miastach rządzących się własnym statutem dla połowy posad w każdem mieście 2.000 K., dla drugiej połowy 1.800 K.;

II. klasa w innych miastach dla połowy ogółu posad 1.800 K., dla drugiej połowy 1.600 K.

B) Płaca roczna stałego młodszego nauczyciela wynosi w I. klasie płac 1.000 K., w II. klasie płac 900 K., w III. i IV. klasie płac 800 K.

C) Wynagrodzenie nauczycieli tymczasowo ustanowionych, którzy złożyli egzamin dojrzałości i egzamin nauczycielski, wynosi 800 K. rocznie.

Wynagrodzenie nauczycieli tymczasowo ustanowionych nie posiadających powyższej kwalifikacyi oznacza Rada szkolna krajowa, nie może ono jednak wynosić mniej niż 500 K. rocznie, ani przewyższać poborów nauczyciela stałego, którego miejsce nauczyciel tymczasowy zastępuje.

Art. 12.

Do płacy wyższej w II. i III. klasie płac w szkołach pospolitych posunięci być mogą tylko nauczyciele, kierujący szkołami o pięciu lub więcej klasach, tudzież tacy nauczyciele tychże szkół, którzy posiadają egzamin kwalifikacyjny dla szkół wydziałowych.

Art. 25.

Naganę należy udzielać na piśmie z zagrożeniem użycia surowszych środków w razie ponownego przewinienia.

Każda udzielona nagana pociąga za sobą utratę poboru dodatku pięcioletniego przez trzy bezpośrednio następujące lata; pod innemi zaś względami, po upływie trzech lat dobrego zachowania się nauczyciela traci dana mu nagana swoje znaczenie.

Art. 26.

W razie odjęcia kierownictwa, lub przeniesienia za karę na inną posadę, należy oznaczyć w orzeczeniu stopień, jaki ma zająć skazany w etacie szkoły, do której go przeniesiono.

Kara tego rodzaju pociąga za sobą utratę poboru dodatku pięcioletniego przez pięć lat bezpośrednio po sobie następujących

Art. II.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem 1. stycznia 1903.

Art. III.

Wykonanie tej ustawy polecam Mojemu ministrowi wyznań i oświaty.

Aleg. 94

Wniosek.

Zważywszy, że rolnicy kraju naszego niedostatecznie korzystają z kredytu melioracyjnego na podstawie ustawy z dnia 6. lipca 1896 Nr. 144. Dz. u p.;

zważywszy, że przeszkodę w rozwoju tego kredytu melioracyjnego stanowi w części brak przepisów ułatwiających zaciąganie pożyczek melioracyjnych w instytucyi dla krajowego biura melioracyjnego, uchwalonej przez Wysoki Sejm dnia 9. maja 1893 r., w części niedostateczny personal krajowego biura melioracyjnego, w części wreszcie postanowienia § 5. ustawy państwowej z 6. lipca 1896 r., który dozwala prowadzić egzekucyę dla ściągnięcia pożyczki melioracyjnej tylko na grunt pożyczką tą obciążony, a postanowienie to wywołuje zbyt wielką wstrzemięźliwość w udzielaniu pożyczek melioracyjnych;

zważywszy w końcu, że wobec wielkiej ekonomicznej doniosłości melioracyj rolnych, kraj powinien je jak najusilniej popierać,

podpisani wnoszą:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. Ustęp pierwszy § 10. instrukcyi służbowej dla biura melioracyjnego przy Wydziale krajowym z dnia 9. maja 1893 r., Nr. 67. Dz. u. kr. przestaje obowiązywać w dotychczasowem brzmieniu i opiewać ma, jak następuje:

§ 10.

W miarę przyzwolonych przez Sejm funduszów, oraz sił dyspozycyjnych expozytur biura melioracyjnego udziela Wydział krajowy bezpłatnej pomocy technicznej poszczególnym właścicielom gruntów do projektowania, wytyczenia i kontroli robót melioracyjnych oraz wszelkich czynności przewidzianych w § 4. ustawy z dnia 6. lipca 1896 r., Nr. 144. Dz. u. p. i §§ 8. 9. i 10. rozporządzenia wykonawczego z dnia 20. kwietnia 1897 r. Nr. 111. Dz. u. p.

II. Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby przedłożył Sejmowi na najbliższej sesyi projekt takiego pomnożenia sił krajowego biura melioracyjnego, aby bez nadmiernego obciążenia budżetu krajowego, siły te mogły czynić zadość istotnym potrzebom melioracyj rolnych.

III. Wzywa się c. k. Rząd, aby przedłożył do konstytucyjnego traktowania projekt zmiany § 5. ustawy z dnia 6. lipca 1896 r. Nr. 144. Dz. u. p. w tym kierunku, aby egzekucya dla ściągnięcia renty melioracyjnej nie była ograniczoną tylko do ciała hipotecznego, na którem ta renta jest zabezpieczoną, lecz dopuszczalną była także i co do innego majątku dłużnika, który pożyczkę melioracyjną zaciągnął.

We Lwowie, dnia 30. grudnia 1901.

Wnioskodawca:
F. Paszkowski

Sękowski, Władysław Leopold Jaworski, Bobrzyński, Skrzyński, Leo, Stanisław Tarnowski, Struszkiewicz, Dąmbski, Górski, Wodzicki, Hupka, Kazimierz Badeni, Adam Jędrzejowicz, Tyszkiewicz, Płocki, Mars, Stanisław Jędrzejowicz.

L. S. 754/1902.

Aleg. 95

Wniosek

posła Szajera i towarzyszy dotyczący zniesienia myt na drogach krajowych i powiatowych.

Zważywszy, że ustawa o zniesienie myt już od lat kilku w Izbie posłów uchwaloną została i prezydent Skarbu przyrzekł był to zniesienie z dniem 31. grudnia 1902 w całym państwie;

zważywszy, że dotychczasowe myta na drogach krajowych i powiatowych bardzo mały dochód przynoszą, albowiem wielka część tych dochodów obracaną bywa na budki czyli na mieszkania dla dzierżawców tychże myt, na słupki, drągi, łańcuchy i inne przedmioty służące do zamknięcia tychże myt;

zważywszy, że dzierżawcami tychże myt przeważnie tylko są izraelici, którzy utrzymują równocześnie szynki i trafiki, przez co nadarza się im sposobność do demoralizacyi młodych ludzi, a przeważnie dzieci przez ściąganie do siebie, przez udzielanie napojów, bardzo często za przyniesione materyały, (przeważnie produkta gospodarcze);

zważywszy, że od początku zaprowadzenia autonomii na Morawie na drogach krajowych i publicznych myta krajowe i publiczne zniesione zostały, wnoszą podpisani następujący wniosek:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się Wysoki Wydział krajowy, by z porozumieniem z c. k. Namiestnictwem wezwał pełne Wydziały powiatowe, aby te jeszcze w tym roku pełnemi uchwałami zniosły wszystkie myta na drogach powiatowych, aby ubytek w dochodach, jakie myta niosą na drogach krajowych i powiatowych przez odpowiednie oprocentowanie pokrył i ku temu stosowną ustawę obmyślił.

We Lwowie, dnia 23. czerwca 1902.

Wnioskodawca:
Tomasz Szajer w. r.

Stojałowski, Skołyszewski, Huryk, Staruch, Barabasz, Korol, Barwiński, Bohaczewski. Żardecki, Mogilnicki, Glidziuk, Szponder, Szwed, Potoczek.

LS. 724/902. We Lwowie, dnia 24. czerwca 1902.

Aleg. 96

Sprawozdanie

Komisyi budżetowej o sprawozdaniu Wydziału krajowego w przedmiocie prowizoryum budżetowego na miesiąc lipiec 1902.

Wysoki Sejmie!

Uchwałą z dnia 30. grudnia 1901 upoważnił Wysoki Sejm Wydział krajowy do czynienia wydatków zwyczajnych z funduszu krajowego na rachunek roku budżetowego 1902 na podstawie budżetu z roku 1901 i do pobierania na rzecz funduszu krajowego dodatków do państwowych podatków bezpośrednich w tej samej wysokości jak na rok 1901.

Upoważnienie to ograniczył Wysoki Sejm na czas od 1. stycznia do końca kwietnia 1902 w przekonaniu, że w ciągu wiosny daną będzie możność Sejmowi uchwalenia budżetu na rok 1902.

Gdy jednak Sejm w ciągu wiosny zwołany nie został, przeto z konieczności przyzwolił, na wniosek Wydziału krajowego, Najjaśniejszy Pan z zastrzeżeniem konstytucyjnego uchwalenia budżetu krajowego na prowizoryczny pobór w ciągu maja i czerwca dodatków krajowych w wysokości ustanowionej w uchwale sejmowej z 30. grudnia 1901.

Gdy nie jest możliwem, by Sejm zwołany na dzień 21. czerwca mógł przed końcem bieżącego miesiąca budżet uchwalić, przeto Wydział krajowy przedłożył słusznie wniosek uchwalenia prowizoryum budżetowego na miesiąc lipiec z dotychczasową stopą procentową a zarazem wniosek przyjęcia do wiadomości wydatków z maja i czerwca, poczynionych na rachunek roku 1902 w granicach budżetu roku 1901.

Komisya budżetowa przedkłada Wysokiemu Sejmowi do uchwały wnioski Wydziału krajowego bez zmiany.

Sejm krajowy domagał się corocznie prawie zwoływania Sejmu w takim czasie, by mógł obowiązkom, konstytucyjnie mu przekazanym, sprostać i przysługujące mu z mocy konstytucyi prawa wykonywać, a przedewszystkiem uchwalić budżet przed rozpoczęciem roku budżetowego.

Wszystkie uchwały Sejmu i starania Wydziału krajowego na uchwałach Sejmu oparte pożądanego skutku nie odniosły.

Sejmy skazane są na to, by tylko wtedy i tylko o tyle obradowały, o ile im Rada państwa czas wolny do obrad pozostawi, choć prawa konstytucyjne Sejmów są dawniejsze, a w każdym razie nie są mniejsze.

To późne i w najniewłaściwszym czasie zwoływanie Sejmu przynosi dotkliwe i doniosłe szkody gospodarce krajowej i jest powodem wielkiego niezadowolenia ludności, która słusznie domaga się, by Sejm spełnił dla jej dobra to wszystko, co na podstawie statutu spełnić powinien, a czego z braku czasu spełnić nie może.

Ale Sejm jako taki przedewszystkiem z ubolewaniem upatrywać musi obniżenie znaczenia Sejmów w ogóle w tem, że nabierają drugorzędnego znaczenia przez to, że tylko wtedy i o tyle obradować mogą, o ile pozostaje wolny czas po obradach Rady Państwa.

Jeżeli w przeszłych latach na usprawiedliwienie tego opłakanego stanu rzeczy można było powołać się na zupełną niemożliwość zwołania Sejmu w czasie właściwym, to stwierdzić należy, że w roku obecnym stan rzeczy się pogorszył, bo wy-

tłumaczyć sobie trudno, dlaczego Sejmy nie mogły obradować w miesiącu styczniu, w którym to czasie Rada państwa nie obradowała.

Komisya budżetowa ma nadzieję, że w przyszłości stanowcze życzenie Sejmu uwzględnionem zostanie, a będzie rzeczą Wydziału krajowego czynić wszystko, by spełnienie uchwały Sejmu, którą Komisya do uchwały przedkłada, zapewnić.

Komisya budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm uchwalić raczy:

I. Sejm przyjmuje do wiadomości, że Wydział krajowy czynił w miesiącach maju i czerwcu 1902 wydatki zwyczajne z funduszu krajowego na podstawie budżetu r. 1901.

II. Sejm upoważnia Wydział krajowy do czynienia wydatków zwyczajnych z funduszu krajowego na rachunek roku budżetowego 1902 na podstawie budżetu z roku 1901.

III. Sejm upoważnia do pobierania na rzecz funduszu krajowego dodatków do państwowych podatków bezpośrednich, a mianowicie:

a) dodatku do państwowego podatku gruntowego, domowo-czynszowego, domowo klasowego i 5% podatku od wolnych domów w wysokości 60 groszy od każdej korony całej przypisanej należytości tych podatków;

b) dodatku do państwowych podatków bezpośrednich osobistych, wprowadzonych ustawą z 25. października 1896 Dz. p. p. Nr. 220 z wyjątkiem podatku osobisto-dochodowego w wysokości 66 groszy od każdej korony całej przypisanej należytości tych podatków;

c) opodatkowani w mieście w Krakowie, w powiatach krakowskim i chrzanowskim opłacać będą dodatek do podatków:

wymienionych w III. a) w wysokości 49 gr., zaś wymienionych w III. b) w wysokości 55 gr. od każdej korony całej przypisanej należytości tych podatków.

IV. Upoważnienia pod II. i III. udzielone obowiązują po dzień 31. lipca 1902.

V. Sejm wzywa c. k. Rząd, by wyjednał zwoływanie Sejmu w takiej porze i na tak długo, by Sejm mógł przysługujące mu z mocy konstytucyi prawa i obowiązki w należyty sposób spełniać, a przedewszystkiem budżet przed rozpoczęciem roku budżetowego uchwalić.

Zastępca przewodniczącego:
K. Badeni.

Sprawozdawca:
S. Badeni.

L. S. 756/1902.

Aleg. 97

Wniosek.

Zważywszy, że powszechnie uznaną jest rzeczą, że obecnie obowiązująca ustawa gminna dla mniej znacznych miejscowości z dnia 12. sierpnia 1866 Nr. 9. Dz. u. kr. jest nieodpowiednią,

Wysoki Sejm uchwalić raczy:

Wzywa się Wydział krajowy, aby na jednej z najbliższych sesyi Sejmu krajowego przedłożył projekt ustawy gminnej dla wszystkich gmin kraju, które nie mają własnych statutów i w których nie obowiązują ustawy z dnia 13. marca 1899 Nr. 24. Dz. u. kr. i z dnia 3. lipca 1896 Nr. 51 Dz. u. kr. na zasadzie przyłączenia obszaru dworskiego do gminy, z możliwem jednak uwzględnieniem praw właścicieli dotychczasowych obszarów dworskich, wysłuchawszy ewentualnie pierwej zdania zaproszonej ankiety.

We Lwowie, dnia 22. czerwca 1902.

Wnioskodawca:
Bujnowski w. r.

Maiss, Maryewski, Bednarski, Romanowicz, Rayski, Potoczek, Vayhinger, Witosławski, Wiśniewski, Merunowicz, Żardecki, Tomaszewski, Jabłoński, Huza, Dzieślewski, Michalski, Fruchtmann, Kolischer, Skołyszewski, Łazarski.

L. S. 757/902.

Aleg 98

Wniosek.

Zważywszy, że w gospodarce funduszem krajowym na cele zdrowotne, spostrzegać się dają stosunkowo zbyt wysokie wydatki na potrzeby bieżące, i zachodzi uzasadniona wątpliwość: czy wszystkie wydatki są niezbędne;

zważywszy, ze natomiast inwestycye w tym dziale gospodarstwa krajowego nie odpowiadają stosunkowo rzeczywistej potrzebie kraju;

zważywszy, że piętrzą się coraz to nowe wymagania do funduszu krajowego, które przechodzą nieraz jego siły; że wskutek tego rozumne oszczędności są zewszech miar wskazane;

zważywszy wreszcie, że sprawy dotyczące zdrowia publicznego wymagają z natury rzeczy prócz opinii znawców zawodowych lekarskich i administracyjnych, także i współudziału mężów biorących czynny udział w sprawach szpitalnych —

Wysoki Sejm uchwalić raczy:

Poleca się Wydziałowi krajowemu, by powołał mieszaną ankietę w celu zbadania, w jakim kierunku, bez uszczerbku dla sprawy, można przeprowadzić oszczędności w dziale administracyi funduszu na cele zdrowotne, jakie są niezbędne inwestycye w szpitalnictwie krajowym, jak w skuteczny sposób urządzić nadzór nad szpitalami i w ogóle, jak zmienić dzisiejszy system gospoparki krajowej na cele zdrowotne.

Protokół szczegółowy obrad przedstawi Wydział krajowy Sejmowi wraz z swoją opinią i wnioskami na najbliższej sesyi.

We Lwowie, dnia 21. czerwca 1902.

Wnioskodawca:
Antoni Mars w. r.

Tarnawski, Włodek, Wład. Jaworski, Bednarski, Sękowski, Ad. Jędrzejowicz, Roman Potocki, Z. Tarnowski, Bujnowski, Stanisław Jędrzejowicz, Struszkiewicz, Hupka, Trzecieski, Jabłoński, St. Tarnowski, Płocki, Bobrzyński, Tomaszewski, Gołuchowski, Wurst, Rayski, Dąmbski.

L. S. 758/1902.

Alez 99

Wniosek.

Zważywszy, że uchwalone przez Wysoki Sejm w d. 12. i 18. lutego r. 1898, a sankcyonowane w d. 9. grudnia r. 1899 ustawy: „O komasacyi gruntów rolnych“, „O podziale lub regulacyi użytkowania gruntów wspólnie używanych“ — oraz „O składzie komisyi krajowej dla spraw wyłączenia obcych gruntów z lasów i zaokrąglenia granic leśnych“ dotąd w życie wprowadzone nie zostały, gdyż mimo kilkakrotnie przez posłów wnoszonych interpelacyi c. k. Rząd rozporządzeń wykonawczych dotąd nie wydał;

zważywszy, że przez tę zwłokę już trzeci rok jest niepowrotnie straconym dla urzeczywistnienia dążeń Sejmu w kierunku poprawy naszych stosunków agrarnych podjętych i że każdy dalszy rok zwłoki nieobliczalne krajowi i jego ludności rolniczej przynosi szkody —

podpisani wnoszą:

Wysoki Sejm raczy uchwalić co następuje:

Sejm wzywa c. k. Rząd, by ustawy: „O komasacyi gruntów rolnych“, „O podziale lub regulacyi gruntów wspólnie używanych“ oraz „O składzie komisyi krajowej dla spraw wyłączenia obcych gruntów z lasów i zaokrąglenia granic leśnych“ w jak najkrótszym czasie w życie wprowadził.

Lwów dnia 23. czerwca 1902.

Wnioskodawca:
Hupka w. r.

Zdz. Tarnowski, Tyszkiewicz, Wład. Jaworski, Gniewosz, Stadnicki, Cielecki, Janczewski, Stan. Badeni, Buynowski, Romanowicz, Potoczek, Wilczkiewicz, Stan. Tarnowski, Struszkiewicz, Bobrzyński, A. Jędrzejowicz, Mars, Stan. Jędrzejowicz, K. Badeni, Płocki, Kolischer, Sękowski, Żardecki, Zd. Skrzyński, Rayski.

L. S. 762 / 1902.

Alog. 100

Wniosek.

Klęska elementarna powodzi nawiedziła w dniu 18. i 19. czerwca br. powiat Żywiecki, która wskutek ulewnych deszczów i wezbrania wód nietylko ziemiopłody w polu uszkodziła, — ale nawet zasiane urodzajne grunta zgarnęła — zasypała kamieniami, lub też na nieurodzajne kamieńce zamieniła; uszkodziła również drogi gminne i wiele tam ochronnych doszczętnie zniszczyła.

Powiat Żywiecki należy do uboższych powiatów naszego kraju, położony jest w górach, ma grunta mniej urodzajne, a mieszkańcy na wsi są ubodzy i przez ostatnią powódź ponieśli wielką klęskę.

Wysoki Sejm raczy zatem poszkodowanym mieszkańcom powiatu Żywieckiego przyjść w pomoc znaczniejszą kwotą z funduszów krajowych — i wezwać Wysoki c. k. Rząd, aby temuż powiatowi odpowiednie wsparcie udzielić raczył.

We Lwowie, dnia 25. czerwca 1902.

Wnioskodawca:
W. Szwed w. r.

Skołyszewski, Bohaczewski, Sękowski, Łazarski, Rayski, Jabłoński, Stapiński, Potoczek, Mazikiewicz, Staruch, Bojko, Huryk, Ostapczuk, Barabasz, Krempa.

L. S. 763/902.

Aleg. 101

Wniosek

posłów Dra Andronika Mogilnickiego i Dra Michała Korola.

Zważywszy, że wskutek nadmiernego rozdrobnienia gruntów małej posiadłości właściciele tychże nie są w stanie z uprawy tych gruntów wyżywić siebie i swoich rodzin;

zważywszy, że w naszym kraju brak większego przemysłu, któryby takim bezrolnym mógł dać zarobek, a tem samem możność do zarobkowania i do życia;

zważywszy, że wskutek tego następuje mimowolna emigracya bezdomnych i bezrolnych do większych miast i z powodu napływu nędzarzy przychodzi nawet do rozlewu krwi, jak to miało miejsce w ostatnich dniach we Lwowie, wnoszą podpisani:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1) Wzywa się c. k. Rząd, by nietylko słowem, ale i czynem przystąpił do uchwalonych robót inwestycyjnych i by z rozpoczęciem tychże wcale nie zwlekał wobec zagrażającej nędzy.

2) Poleca się Wydziałowi krajowemu, by zajął się w szybszem tempie zadecydowaną ostatecznie regulacyą rzek i wykonaniem robót melioracyjnych i by wedle możności sam do tego zniewolił niedbałych interesantów.

We Lwowie, dnia 21 czerwca 1902.

Wnioskodawcy:

Mogilnicki w. r.

Korol w. r.

A. Barabasz, Barwiński, Huryk, Maryewski, Bujnowcki, Szajer, ks. Stojałowski, Glidziuk, Bohaczewski, Staruch, J. Stapiński, Żardecki, Mazikiewicz, Maiss.

LW. 16.380/902. We Lwowie, dnia 20. czerwca 1902.

Aleg. 102

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie projektu ustawy o środkach prawnych przeciw postanowieniom Reprezentacyi gminnych i powiatowych.

Wysoki Sejmie!

ad 1. Podług dołączonego ·/. uwiadomienia c. k. Prezydyum Namiestnictwa z 26. lutego 1902 L. 1515/pr. nie uzyskał sankcyi uchwalony prrez Wysoki Sejm dnia 11. kwietnia 1900 projekt ustawy o środkach prawnych przeciw postanowieniom Reprezentacyi gminnych i powiatowych z tego jedynie powodu, ponieważ „§. 4. ustęp „3. projektu ustawy daje stronie interesowanej w braku pouczenia o rekursie, prawo „żądania od władzy orzekającej uzupełnienia orzeczenia przepisanem pouczeniem. Jak„kolwiek przeciw temu postanowieniu w zasadzie żadnych zarzutów czynić nie „można, to jednak nadano mu w projekcie ustawy brzmienie, które wymaga bez„warunkowo uzupełnienia“.

„Według brzmienia tego postanowienia pozostałoby mianowicie nierozstrzy„gniętem, w ciągu jakiego czasu miałyby strony interesowane prawo żądać uzupeł„nienia orzeczenia“.

„Z braku takiego ograniczenia pod względem czasu, możnaby wnosić, że „prawo to istnieje bez żadnego ograniczenia co do czasu, w którym to wypadku „orzeczenie, któremu brakuje pouczenia o środkach prawnych, nie mogłoby wogóle „nigdy urość formalnie w moc prawną“.

„To powodowałoby wręcz niedopuszczalną niepewność co do materyalnych „stosunków prawnych, a cel, dla którego ustawodawstwo wydaje w ogóle postano„wienia formalno-prawne co do terminów rekursowych, byłby wprost udaremniony“.

Ponadto zwrócił c. k. Rząd uwagę Wydziału krajowego, że „ustawa pań„stwowa z 12. maja 1896 (Dz p. p. Nr. 101), której użyto za wzór do projektu, „okazała się w praktyce mniej naśladowania godną, bo doprowadziła w judykaturze „władz politycznych, Trybunału administracyjnego i Trybunału państwa do różnych „między sobą niezgodnych tłumaczeń i do bardzo znacznych trudności różnego ro„dzaju. Pochodzi to stąd, że podczas parlamentarnych obrad nad tą ustawą w Ra„dzie państwa, projekt rządowy, który pierwotnie ograniczał się tylko do ustano„wienia terminów rekursowych, wskutek inicyatywy wyszłej z łona ciał reprezenta„cyjnych doznał w niejednym kierunku rozszerzenia, które wprawdzie stworzyło dla „poszczególnych kwestyi polityczno-administracyjnego postępowania co do środków „prawnych nową podstawę ustawową, lecz bynajmniej nie doprowadziło do systema„tycznego i wyczerpującego unormowania tego całego kompleksu kwestyi.

„Jest rzeczą pewną, że także w dziedzinie autonomicznego toku instancyi „powstałyby podobne wątpliwości i trudności, gdyby uchwalony przez Sejm projekt „ustawy miał pozostać bez odpowiedniego przerobienia.

ad 2. „Byłoby tedy zdaniem p. Ministra pożądanem, poddać tę rzecz dalej idącemu „unormowaniu, do którego to celu sporządzono w c. k. Ministerstwie spraw wewnętrz„nych dołączony ·/. projekt takiej ustawy, który mógłby posłużyć za podstawę do obrad „w Sejmie“.

Motywa do tego projektu zawarte są w dołączonem na wstępie piśmie c. k. Prezydyum Namiestnictwa.

Wydział krajowy konstatuje przedewszystkiem, że ustęp projektu ustawy, z powodu którego projekt ten nie uzyskał sankcyi, nie mieścił się w przedłożonym Wysokiejmu Sejmowi projekcie Wydziału kraj. z dnia 9. stycznia 1900 LW. 84804/99 (aleg. Nr. 41 z roku 1899/900) i że ustęp ten wstawiony został dopiero przez komisyę prawniczą (aleg. Nr. 114 z roku 1899/900) a opiewa on, iż na wypadek braku pouczenia w orzeczeniu lub rezolucyi, — „wolno stronom interesowanym domagać „się protokolarnie lub pisemnie od władzy orzekającej uzupełnienia orzeczenia, zarządzenia lub uchwały przepisanem pouczeniem, w takim razie termin do rekursu liczy „się od dnia następnego po doręczeniu pouczenia“.

C. k. Rząd uznał więc, że samo domaganie się pouczenia, nie jest rekursem, dla którego §. 1. projektu ustanawia 14-dniowy termin, a ponieważ dla tego domagania się projekt ustawy nie ustanawiał terminu, przeto nie uzyskał on sankcyi.

Z powodu wspomnianego wyżej projektu rządowego, względnie z powodu odmowy sankcyi dla projektu przez Wys. Sejm dnia 11. kwietnia 1900 uchwalonego, rozpatrywał Wydział krajowy sprawę niniejszą dwukrotnie, na posiedzeniach z dnia 5. maja rb. i 9. czerwca rb., doszedł jednak do przekonania, iż tylko pierwotny projekt Wydziału krajowego i to w bardzo skróconem brzmieniu, może przedłożyć Wysokiemu Sejmowi do ponownej uchwały, a to z następujących powodów:

Wszystkie trzy dotychczasowe projekta różnią się między sobą głównie i zasadniczo w §. 4. począwszy od drugiego ustępu projektu tutejszego.

Ustępy te brzmiały podług tego projektu, jak następuje:

„Jeżeli mylnie oznaczony został termin do wniesienia rekursu i rekurs wnie„siony został w tym mylnym terminie, jednakże po upływie ustawowego terminu, „kompetentna instancya obowiązaną jest rekurs taki załatwić z pominięciem tej wa„dliwości. Stronie interesowanej przysługuje jednak prawo wnieść rekurs przeciw po„dobnemu mylnemu oznaczeniu terminu.

„Jeżeli wymienione w ustępie pierwszym tego paragrafu pouczenie wcale „nie zostało podane albo też mylnie podano je co do niedopuszczalności rekursu, co „do władzy, do której rekurs ma być wystosowany lub na ręce której ma być wnie„siony, rekurs jeśli tylko wniesiony został w terminie ustawowym, załatwiony być „winien z pominięciem tego rodzaju przeszkód“.

Projekt zatem Wydziału krajowego nie dopuszczał osobnych rekursów na wypadek braku, mylnego czy też niezupełnego pouczenia, z wyjątkiem wypadku, jeśli pouczenie to podawało dłuższy od ustawowego — termin do rekursu, a strona interesowana mogła być z tego powodu narażoną na szkodę.

Uchwalony przez Wysoki Sejm projekt Komisyi przyjął z powyższego projektu tutejszego pierwsze postanowienie co do wypadku oznaczenia za długiego terminu do rekursu — bez zmiany, natomiast co do dalszych postanowień wprowadziła Komisya zasadnicze zmiany, dopuszczając w wypadku mylnego pouczenia osobne rekursa, w wypadku zaś braku pouczenia, także wspomniane wyżej prawo stron — osobnego domagania się tego pouczenia z tym skutkiem prawnym, że początkowy termin do rekursu w rzeczy głównej, zostałby przesunięty aż na dzień następny po doręczeniu tego pouczenia.

Tu zauważa Wydział krajowy, że z projektu Komisyi nie można wydedukować całkiem niewątpliwie, jaki prawny skutek miałyby odnieść wspomniane wyżej rekursa czysto formalne wobec orzeczenia w sprawie głównej, względnie wobec terminu do rekursu w tej sprawie głównej.

Skoro bowiem przy domaganiu się podania brakującego pouczenia termin do rekursu w rzeczy głównej wyraźnie zostaje przesunięty na dzień następny po doręczeniu pouczenia, a takiego wyraźnego postanowienia niema przy rekursach z powodu mylnego, czy też niezupełnego pouczenia, to widocznie rekursa przeciw takiemu pouczeniu nie powinny mieć mocy wstrzymującej.

Tymczasem ustęp ostatni projektu Komisyi postanawia:

„Wolno jednak stronom, nie czekając, a nawet nie żądając takiego uzupełnienia, wnieść rekurs, który instancya rekursowa bez względu na brak pouczenia załatwić ma“.

Nasuwa się więc wątpliwość, czyli ustęp ten odnosi się wyłącznie tylko do wypadku braku pouczenia, czyli też i do wypadku mylnego pouczenia, ustęp ten bowiem mówi o „żądaniu uzupełnienia“. Rekurs jest także „żądaniem“, a „uzupełnienie“ oczywiście odnosi się także do niezupełnego względnie mylnego pouczenia.

Przyjąć więc należałoby, że ustęp ten odnosi się i do rekursów z powodu mylnego pouczenia, że zatem i te rekursa mają moc wstrzymującą względnie wstrzymują moc prawną głównego orzeczenia, a pozostawione jest tylko swobodnemu ocenieniu stron interesowanych, czyli zechcą wnieść rekurs w sprawie głównej przed załatwieniem przez instancye rekursu w sprawie formalnej.

Nasuwałoby się więc samo przez się pytanie, jaką doniosłość i jakie znaczenie mają mieć w ogóle rekursa formalne (co do pouczenia), skoro stronom wolno i bez tych rekursów, albo mimo tych rekursów, wnieść rekurs w sprawie głównej i czy kosztem rzeczonych względów formalnych, może i winna być obaloną rzecz główna, jeśliby ona była słuszną, albo też pytanie, dlaczego nie mogłaby zniesioną być niesłuszna rzecz główna już przy załatwieniu rekursu czysto formalnego (co do pouczenia).

Projekt rządowy usuwa te wszystkie pytania i wątpliwości w ten sposób, że nakazuje instancyi rekursowej znieść orzeczenie pierwotne (bez względu, czy ono było co do rzeczy samej słuszne lub niesłuszne) i polecić wydać nowe orzeczenie w tem samem brzmieniu, a tylko ze sprostowanem pouczeniem. Takie zniesienie orzeczeń ma zaś nastąpić:

I. **Z urzędu** w wypadkach:

1. oznaczenia za długiego terminu do rekursu, gdy rekurs wejdzie po terminie ustawowym;

2. mylnego pouczenia co do władzy, na ręce której rekurs ma być wniesiony, jeżeli rekurs w takim razie za późno wejdzie na ręce właściwej władzy i

3. mylnego pouczenia o dopuszczalności rekursu przeciw ostatecznemu orzeczeniu.

II. **Na rekurs** przeciw mylnemu pouczeniu:

1. co do dopuszczalności rekursu;

2. co do terminu rekursu i

3. co do instancyi rekursowej.

Obok zaś powyższych dwóch rodzajów zniesienia orzeczeń, dopuszcza projekt rządowy na wzór projektu komisyi jeszcze trzeci sposób czasowego unieważnienia orzeczeń za pomocą domagania się strony uzupełnienia orzeczeń w dwóch wypadkach: 1. jeżeli niema w orzeczeniu żadnego pouczenia o środkach prawnych, albo 2) jeżeli pouczenie to jest niezupełne (a nie mylne), w tych dwóch wypadkach bowiem termin do rekursu od właściwego orzeczenia zostałby odnowiony przez przesunięcie go na dzień następny po doręczeniu żądanego pouczenia.

Pominąwszy okoliczność, że postanowienia projektu rządowego na wypadek mylnego pouczenia o dopuszczalności rekursu od ostatecznego orzeczenia, są zbyteczne, skoro podług dotychczasowych ustaw krajowych jedynie Wydział krajowy jest tą ostatnią instancyą i skoro projekt ustawy regulować ma środki prawne przeciw postanowieniom Reprezentacyi gminnych i powiatowych i pominąwszy dalej kwestyę, czy projekt rządowy dla swej subtelności byłby dla szerokiej masy naszej ludności zrozumiałym, stwierdza Wydział krajowy z całem przeświadczeniem, że i projekt rządowy i projekt komisyi musiałby na kraj nasz napowrót sprowadzić zażegnaną już nieco manię długoletniego procesowania się i to niestety nie o rzecz samą, ale o formę.

Jakie zaś zkutki podobny stan rzeczy zdolny jest wywołać dla naszego ludu, dla gmin naszych, zbyteczne byłoby przedstawiać.

Wszakże dla ukrócenia pieniactwa i zapobieżenia jego skutkom, wydano nową procedurę cywilną, skracającą cały dawniejszy tok postępowania, Wysoki Sejm wprowadził skrócony tok instancyi w ustawach gminnych i budowniczych, wyłączając Radę gminną jako drugą instancyę w sprawach policyi miejscowej, — wszystko dla szybszego wymiaru sprawiedliwości, a podnoszą się niejednokrotnie słuszne zarzuty, że mimo to wymiar ten trwa za długo — obecnie zaś miałaby

być wprowadzoną ustawa, któraby z powodów li tylko formalnych właśnie cel szybszego wymiaru sprawiedliwości wprost uniemożliwiała, a nadto w bardzo licznych, łatwo do przewidzenia wypadkach, bezwarunkowo narażała strony interesowane, bądź też gminy same na szkody materyalne.

Ludność w licznych wypadkach, wśród znanych na wsi stosunków, zostałaby zdaną, w drodze zupełnie legalnej, na szykany pojedynczych wójtów lub pisarzy gminnych, na szykany sąsiadów, n. p. w sprawach budowniczych, a majątek gminny i jej dochody mogłyby bardzo łatwo ukrócone być legalnie, jedynie tylko z powodu przypadkowego niepodania w rezolucyi Zwierzchności gminnej odpowiedniego pouczenia dla strony.

Dla jaśniejszego przedstawienia zgubnych skutków podobnej ustawy, niechaj posłuży następujący przykład:

Z powodu zgorzenia chaty podaje strona o konsens do Zwierzchności gminnej na odbudowanie tejże. Podanie to zostaje odrzucone, i to dopiero po upływie dłuższego czasu, a nadto w rezolucyi odnośnej podaje Zwierzchność gminna przez pomyłkę dłuższy od ustawowego termin do wniesienia rekursu od tej odmownej rezolucyi.

Przeciw odmowie konsensu wnosi strona rekurs nawet w terminie ustawowym i rekurs ten dochodzi do Wydziału powiatowego również dopiero po upływie dłuższego czasu. Wydział powiatowy, który rekurs taki załatwić ma w danym razie w myśl §. 20. ustawy z 13. października 1899 Dz. u. kr. Nr. 133 najdalej do dni 30, nie będzie miał prawa załatwić rekurs ten merytorycznie, gdyż w rezolucyi gminy podano za długi termin do rekursu. Obowiązany więc będzie z tego powodu z urzędu znieść rezolucyę Zwierzchności gminnej i nakazać jej, ażeby ponownie wydała tę samą rezolucyę niezmienioną, ale przytem podała stronie właściwy 14 dniowy termin do rekursu, a nadto w orzeczeniu swojem musi Wydział powiatowy ze swej strony podać dokładne pouczenie dla strony i Zwierzchności gminnej o środkach prawnych przeciw temuż swemu orzeczeniu.

Nie jest wykluczonem a nawet po części byłoby naturalnem, że strona, która takiem orzeczeniem musi czuć się pokrzywdzoną z powodu daremnego upływu czasu, wniesie rekurs do Wydziału krajowego, od którego domagać się będzie zniesienia orzeczenia Wydziału powiatowego i polecenia mu, ażeby sprawę merytorycznie załatwił, co jednak okaże się niemożliwem. Teraz dopiero będzie musiała strona wnieść rekurs znowu do Wydziału powiatowego o rzecz samą i teraz dopiero musi przegrać. Z powodu bowiem nieoględnego wniesienia rekursu od pierwszego orzeczenia Wydziału powiatowego — do Wydziału krajowego, minął tymczasem 14-dniowy termin do rekursu do Wydziału powiatowego w rzeczy głównej i odmowna rezolucya Zwierzchności gminnej stała się prawomocną.

Wszakże gdyby strona i nie wniosła była w powyższym wypadku rekursu do Wydziału krajowego, może ona mimo to ponieść dotkliwą stratę n. p. już z tego powodu, że minął odpowiedni czas do budowy.

Cóż dopiero dziać się będzie, jeśli wójt lub pisarz gminny będzie dla strony nieprzychylnie usposobiony. Obok dotychczasowego sposobu przewlekania sprawy niespieszeniem się z wydaniem stronie rezolucyi, z przedłożeniem jej rekursu Wydziałowi powiatowemu, niedołączaniem do tego rekursu aktów gminy, własnym rekursem itd., przybędzie wójtowi na pomoc sama ustawa o środkach prawnych, nadająca mu aż o ś m rozmaitych sposobów szykany i w ten sposób przewlecze on sprawę na lata, chociażby miał narazić się na środki dyscyplinarne.

Celu swego jednak dopnie, gdyż zniszczy stronę materyalnie jeszcze przedtem, zanim ona będzie miała prawo domagać się znowu osobnymi rekursami, ażeby instancye wyższe rozstrzygnęły rzecz merytorycznie.

Będą to spory tylko o wiatr, o formalności ze szkodą strony bez żadnego nawet regresu.

Z tych samych powodów nie jest wykluczoną i szkoda gminy w wypadkach np. dzierżawy dochodów gminnych lub zabezpieczenia dostaw dla gminy, jeśli Zwierzchność gminna w swych rezolucyach nie poda należytego pouczenia stronom, których oferty nie zostały przyjęte. W tych wypadkach wprawdzie strony nie mają legitymacyi do wnoszenia rekursów o rzecz samą, mogą jednak atakować ważność uchwały a do tego przyjdzie im w pomoc jeszcze przyszła ustawa o środkach prawnych w kierunku obowiązku władzy udzielania stronom pouczenia i rekursami pod wzglę-

dem formalnym znacznie bardzo przeciągną definitywne załatwienie sprawy i tem spowodują szkodę gminy.

Wobec podobnych łatwo przewidzieć się dających szkodliwych następstw postanowień co do nieodpowiedniego pouczenia stron o przysługujących im środkach prawnych, nie może Wydział krajowy przedstawić Wysokiemu Sejmowi do uchwały odnośnych postanowień ani z projektu rządowego ani z projektu komisyi.

Zamieszczenie w projekcie ustawy — obowiązku Reprezentacyi gminnych i powiatowych — pouczania stron o przysługujących im środkach prawnych, nie może i nie powinno pociągać za sobą tak doniosłych skutków, żeby brak tego pouczenia, mylne albotеż niezupełne pouczenie, miało powodować czyto unieważnienie głównego orzeczenia, czy też przesunięcie względnie odnowienie terminu do rekursu w sprawie głównej, a zarazem dawało sposobność do daleko idących szykan stron ze szkodą ich materyalną, mogło narażać na taką samą szkodę fundusze gminne a wreszcie niewątpliwie wywoływało wprost demoralizujące pojęcie o słuszności i sprawiedliwości ustawy samej.

Ostatecznie ani pomyłka ani zła wola ani nieświadomość ustawy nie powinna i nie może zmieniać postanowień ustaw obowiązujących.

Zamieszczenie w projekcie obowiązku o pouczaniu jest tylko wskazane, ale **za niestosowanie się do odnośnego postanowienia ustawy, może i winien dyscyplinarnie odpowiadać naczelnik gminy, jej pisarz, sekretarz itd. strona nie powinna za to cierpieć i odpowiadać materyalnie.**

To wszystko było powodem, że Wydział krajowy w swym projekcie pierwotnym nie poszedł pod tym względem za ustawą państwową z 12. maja 1896 Dz. u. kr. Nr. 101, nie chciał bowiem dopuścić do tak daleko idących skutków.

Jedyny wyjątek uczynił był Wydział krajowy tylko w wypadku oznaczenia dłuższego aniżeli 14-dniowego terminu do rekursu. Z powodów jednak przez c. k. Rząd podanych, mianowicie, iż postanowienie odnośne reguluje tylko wypadek, jeśli jest jedna strona a nie wystarcza na wypadek, jeśli stron tych jest więcej i mają one sprzeczne ze sobą interesa, odstępuje Wydział krajowy od odnośnego postanowienia swego projektu, opuszcza zupełnie z §. 4. ustęp drugi i trzeci a natomiast projektuje wyraźne postanowienie, że brak pouczenia albotеż mylne lub niezupełne pouczenie, nie pociąga za sobą żadnych skutków prawnych.

Uchwalony przez Wysoki Sejm projekt rozszerzyła Komisya i w tym kierunku, że dopuściła także telegraficzne wniesienie rekursu a dzień nadania go na urząd telegraficzny uważany ma być również jako dzień wniesienia rekursu.

Wydział krajowy zniewolony jest oświadczyć się przeciw powyższym postanowieniom. Telegramy z reguły są krótkie, zwykle mało zrozumiałe a czasem całkiem niezrozumiałe, nie mogą być i nie są oryginalnym rekursem, mogą być bardzo łatwo nadużywane dla celów złośliwych a wreszcie nasuwałyby niejednokrotnie trudność w skonstatowaniu dnia nadania.

Zresztą postanowienie, że dzień nadania rekursu na pocztę, miałby liczyć się za dzień wniesienia rekursu, czyni postanowienia co do telegramów zbytecznemi. Z uwagi zaś, że więcej jest urzędów pocztowych aniżeli telegraficznych, godziny urzędowe tych ostatnich nie są dłuższe od godzin urzędowych na poczcie, nadanie rekursu telegraficznego nie przedstawia żadnych korzyści, nadanie go zaś na pocztę jest łatwiejsze i tańsze a skutek jest jeden i ten sam.

W dalszym ciągu projekt rządowy opuszcza postanowienie, iż jeżeli ostatni dzień terminu do rekursu przypada na święto, termin ten kończy się dopiero w następnym dniu powszednim, gdyż w kraju naszym mogą zachodzić wątpliwości, które dnie uważać należy jako świąteczne.

Z tego powodu i Wydział krajowy opuszcza odnośne postanowienie, opuszcza jednak i zawarty w projekcie rządowym wyraz „powszedni“ względnie roboczy (Werktag), gdyż po niedzieli może nastąpić niewątpliwy dzień świąteczny, który jest nim choćby tylko dla pewnej części ludności.

Wydział krajowy opuszcza również z projektu postanowienia o dopuszczalności lub niedopuszczalności rekursu, albowiem podług obowiązujących dotąd ustaw krajowych, przeciw wszelkim postanowieniom Reprezentacyi gminnej lub powiatowej (we własnym zakresie działania), dopuszczalne są rekursa, wspominanie więc w projekcie ustawy o niedopuszczalności rekursów wprowadzałoby tylko w błąd strony.

Wreszcie nie może Wydział krajowy zgodzić się na wstawione przez Komisyę w §. 4. ustęp pierwszy wyrazy „lub protokolarnie ogłoszonych orzeczeniach“. Z wyjątkiem bowiem ustnych orzeczeń karnych, przeciw którym rekursa wnoszone być mają do władz politycznych, inne orzeczenia, jak n. p. w sprawach budowniczych, Zwierzchność gminna obowiązaną jest wydawać na piśmie. Odmienne zatem postanowienie projektu naprowadzałoby domniemanie, że n. p. konsensa budowlane można wydawać ustnie, zwłaszcza, że projekt stałby się ustawą późniejszą.

Wydział krajowy przeto wnosi:

·/. Wysoki Sejm raczy uchwalić dołączony ·/. projekt ustawy.

Z Rady Wydziału Krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:
A. Potocki w. r.

Sprawozdawca:
Dr. Józef Wereszczyński w. r.
Członek Wydziału krajowego.

USTAWA

z dnia . . . . . obowiązująca w Królestwie Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem co do środków prawnych przeciw postanowieniom Reprezentacyi gminnych i powiatowych.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam, co następuje:

§. 1.

Rekurs (zażalenie lub odwołanie się) przeciw orzeczeniu, zarządzeniu lub uchwale Reprezentacyi gminy t. j. Zwierzchności gminnej, Magistratu, Rady gminnej, lub Rady miejskiej i Reprezentacyi powiatowej t. j. Wydziału powiatowego lub Rady powiatowej w sprawach własnego zakresu działania gminy lub powiatu, należy wnieść w terminie 14 dniowym, o ile specyalna ustawa innego nie wyznacza terminu.

§. 2.

Termin do wniesienia rekursu liczy się od dnia następnego po doręczeniu lub ogłoszeniu orzeczenia, zarządzenia lub uchwały.

Rekurs wnieść można pisemnie lub ustnie, a w tym ostatnim wypadku obowiązaną jest Zwierzchność gminna, względnie Magistrat lub Wydział powiatowy z urzędu spisać ze stroną odpowiedni protokół.

Dzień nadania na pocztę uważany będzie również jako dzień wniesienia rekursu.

Jeżeli ostatni dzień terminu przypada na niedzielę, termin kończy się dopiero w dniu następnym.

Instancya rekursowa orzeka o tem, czy rekurs wniesiony jest w należytym terminie.

§. 3.

O ile ustawy nie zawierają odmiennych przepisów, wnieść należy rekurs od postanowień Reprezentacyi gminnej na ręce Zwierzchności gminnej względnie Magistratu, od postanowień zaś Reprezentacyi powiatowej na ręce Wydziału powiatowego.

§. 4.

Władze w §. 1. wymienione mają w swoich orzeczeniach, zarządzeniach i uchwałach wyraźnie oznaczać, do której władzy rekurs ma być wystosowany, oraz na czyje ręce i w jakim terminie ma być wniesiony.

Brak takiego pouczenia albo też mylne lub niezupełne pouczenie nie pociąga za sobą żadnych skutków prawnych.

§. 5.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

§. 6.

Wykonanie niniejszej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

Aleg. 1. do sprawozdania Wydziału krajowego LW. 16380/902.

Odpis

pisma c. k. Prezydyum Namiestnictwa we Lwowie z dnia 26. lutego 1902. L. 1515/pr. do Wydziału krajowego we Lwowie wystosowanego.

Jego Ces. i Król. Apostolska Mość Najwyższem postanowieniem z dnia 21. lipca 1901 nie raczył udzielić Najwyższej sankcyi uchwalonemu przez Sejm krajowy Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem projektowi ustawy co do środków prawnych przeciw postanowieniom Reprezentacyj gminnych i powiatowych i zarazem raczył najmiłościwiej upoważnić Pana Ministra spraw wewnętrznych do podania powodów tej odmowy do wiadomości Reprezentacyi krajowej.

Powód niezatwierdzenia projektu ustawy jest według reskryptu p. Ministra spraw wewnętrznych z 2. lutego b. r. L. 5675 M. J. ex 1901 następujący:

§. 4. ustęp 3. projektu ustawy daje stronie interesowanej w braku pouczenia o rekursie, prawo żądania od władzy orzekającej uzupełnienia orzeczenia przepisanem pouczeniem. Jakkolwiek przeciw temu postanowieniu w zasadzie żadnych zarzutów uczynić nie można, to jednak nadano mu w projekcie ustawy brzmienie, które wymaga bezwarunkowo uzupełnienia.

Według brzmienia tego postanowienia pozostałoby mianowicie nierozstrzygniętem, w ciągu jakiego czasu miałyby strony interesowane prawo żądać uzupełnienia orzeczenia. Z braku takiego ograniczenia pod względem czasu możnaby jednak wnosić, że prawo to istnieje bez żadnego ograniczenia co do czasu, w którym to wypadku orzeczenie, któremu brakuje pouczenia o środkach prawnych, nie mogłoby w ogóle nigdy urość formalnie w moc prawną. To powodowałoby wręcz niedopuszczalną niepewność co do materyalnyeh stosunków prawnych, a cel, dla którego ustawodawstwo wydaje w ogóle postanowienia formalno-prawne co do terminów rekursowych, byłby wprost udaremniony.

O tem mam zaszczyt zawiadomić i wskutek powołanego reskryptu ministeryalnego zwrócić uwagę Wydziału krajowego, jak następuje:

Ustawa państwowa z 12. maja 1896, której użyto za wzór do projektu, okazała się w praktyce mniej naśladowania godną, bo doprowadziła w judykaturze władz politycznych, Trybunału administracyjnego i Trybunału państwa do różnych między sobą niezgodnych tłumaczeń i do bardzo znacznych trudności różnego rodzaju. Pochodzi to stąd, że podczas parlamentarnych obrad nad tą ustawą w Radzie Państwa projekt rządowy, który pierwotnie ograniczał się tylko do ustanowienia terminów rekursowych, wskutek inicyatywy wyszłej z łona ciał reprezentacyjnych, doznał w niejednym kierunku rozszerzenia, które wprawdzie stworzyło dla poszczególnych kwestyj polityczno-administracyjnego postępowania co do środków prawnych nową podstawę ustawową, lecz bynajmniej nie doprowadziło do systematycznego i wyczerpującego unormowania tego całego kompleksu kwestyj.

Jest rzeczą pewną, że także w dziedzinie autonomicznego toku instancyi powstałyby podobne wątpliwości i trudności, gdyby uchwalony przez Sejm projekt ustawy miał pozostać bez odpowiedniego przerobienia.

Byłoby tedy zdaniem p. Ministra pożądanem, poddać tę rzecz dalej idącemu unormowaniu, do którego to celu sporządzono w c. k. Ministerstwie spraw wewnętrznych dołączony projekt takiej ustawy, który mógłby posłużyć za podstawę do obrad w Sejmie.

§§. 1. i 2. tego projektu odpowiadają odnośnym postanowieniom uchwalonego przez Sejm projektu, jednak w przedostatnim ustępie opuszczono postanowienie co do ostatniego dnia terminu rekursowego na wypadek, jeżeli dzień ten przypada na święto, ponieważ kwestya, które dnie uważać należy za świąteczne, może w Galicyi dać powód do wątpliwości trudnych do rozwiązania. Również i §. 3. pozostał w ogólności bez zmiany; w stylizacyi tego paragrafu uniknięto zwrotu „za pośrednictwem“ („im Wege“), który, jak uczy doświadczenie, daje często powód do mylnej interpretacyi.

§. 4. nowego projektu odpowiada brzmieniu §. 4. ustęp. 1. uchwalonego przez Sejm projektu. Natomiast następne paragrafy nowego projektu obejmują wszystkie możliwe wypadki mylnego lub niezupełnego pouczenia o środkach prawnych, jakoteż wypadki, w których zupełny brak takiego pouczenia i zawierają w tym kierunku szczegółowe postanowienia.

Co się w szczególności tyczy mylnego pouczenia o środkach prawnych, to w §. 5. jest mowa o tych wypadkach, w których z okazyi rekursu wniesionego w myśl pouczenia usunięcie formalnej usterki w pierwszej decyzyi ma nastąpić z urzędu, podczas gdy §. 6. normuje te wypadki, w których samo pouczenie o środkach prawnych zostało przez stronę zaczepione.

Przez postanowienia §. 5. daje się stronom interesowanym ochronę prawną z urzędu, ponieważ w wypadkach wymienionych w pierwszym ustępie tego paragrafu prawo strony do wniesienia rekursu wskutek mylnego pouczenia przez niższą instancyę byłoby bezskuteczne, a w wypadkach oznaczonych w drugim ustępie tego paragrafu wniesienie rekursu po myśli mylnego pouczenia mogłoby w miarę okoliczności pociągnąć za sobą utratę terminu do wniesienia zażalenia do Trybunału admistracyjnego względnie do Trybunału Państwa.

Projekt uchwalony przez Sejm zawiera na wypadek oznaczenia za długiego terminu rekursowego odmienne postanowienie, według którego rekurs wniesiony wprawdzie w terminie zakreślonym w decyzyi, lecz już po upływie terminu ustawowego winna instancya rekursowa załatwić z pominięciem tej wadliwości. O ile więc idzie o orzeczenia, odnoszące się tylko do jednej strony interesowanej, to przeciw takiemu rozwiązaniu tego wypadku nie możnaby nic zarzucić. Inaczej jednak ma się sprawa, jeżeli orzeczenie dotyka sprzecznych ze sobą interesów kilku stron interesowanych.

Już projekt Sejmu zarówno jak i ten projekt nowy dają stronom interesowanym prawo, według którego żądać one mogą uchylenia oznaczenia za długiego terminu rekursowego.

W istocie musi być to prawo procesualne już dlatego przez ustawę uznane, ponieważ oznaczenie za długiego terminu w danym razie mogłoby naruszyć bardzo istotne materyalne interesa stron. Lecz jeżeli jedna ze stron procesowych uprawnioną jest do żądania, aby w razie niewykorzystania ustawowego terminu rekursowego orzeczenie nie mogło być już w drodze odwołania zaczepione, to z takiem unormowaniem tego wypadku byłoby wprost sprzecznem postanowienie, według którego rekurs wniesiony po upływie ustawowego lecz w toku zakreślonego przez władzę terminu należałoby załatwić z pominięciem tej wadliwości.

Aby tej sprzeczności uniknąć, nie pozostaje nic innego, jak za wzorem ustawy państwowej wprowadzić na wypadek oznaczenia za długiego terminu formalną restitutio in integrum i mogłaby co najwyżej powstać jeszcze tylko kwestya, czy tej formalności, połączonej bądź co bądź z trudnościami, nie należałoby ograniczyć może tylko do wypadków, gdzie w postępowaniu stoją naprzeciw siebie dwie lub więcej stron.

Jeżeli projekt wprowadza tę restitutio in integrum bez wyjątku, a więc także i na te wypadki, w których idzie tylko o interes jednej strony, to polega to na uwzględnieniu tej okoliczności, że pytanie, czy orzeczenie dotyka interesów jednej czy też więcej stron w tym stopniu, że musi się im przyznać prawo rekursu, w praktyce w niektórych wypadkach trudno a priori rozwiązać.

Co do postanowień zawartych w §. 6. nowego projektu mogłoby jeszcze powstać pytanie, czy nie należałoby dopuścić, aby można oddzielnie zaczepić pouczenie o środkach prawnych także pod względem oznaczenia władzy, do której rekurs ma być wniesiony. Projekt ten jednak wychodzi z zapatrywania, że z właściwem oznaczeniem władzy, do której rekurs wnieść należy, nie łączy się dla strony żaden tak istotny interes, iżby przeciw mylnemu oznaczeniu tej władzy potrzebnem było uznać osobny rekurs za dopuszczalny. Także i dla drugiej współinteresowanej strony procesowej, która sama nie rekuruje przeciw orzeczeniu, mogłaby przez mylne oznaczenie władzy, do której rekurs ma być wniesiony, powstać ta tylko niekorzyść procesualna, że dla osiągnięcia pewności, czy od orzeczenia wniesiono w terminie rekursowym odwołanie podlegające merytorycznej decyzyi instancyi rekursowej lub nie potrzeba dowiadywać się nie tylko u władzy, którą wymieniono w orzeczeniu jako tę, do której rekurs ma być wniesiony, lecz także u tej władzy, którą jako taką określa ustawa.

Zawarte w §. 7. nowego projektu unormowanie wypadków, w których niezupełnie pouczono albo wcale nie pouczono o środkach prawnych, odpowiadają w zupełności intencyom wyrażonym przez Sejm w uchwalonym projekcie.

D. j. w.

Abschrift

K. k. Minister des Innern ad 5675/M. J. ex 1901.

Entwurf.

Gesetz vom ..... wirksam für das Königreich Galizien und Lodomerien sammt dem Grossherzogthume Krakau, betreffend die Rechtsmittel gegen Entscheidungen der Gemeinde- und Bezirksvertretungen.

Mit Zustimmung des Landtages Meines Königreiches Galizien und Lodomerien sammt dem Grossherzogthume Krakau finde ich anzuordnen, wie folgt:

§. 1.

Allgemeine Recursfrist.

Ein Recurs (eine Beschwerde oder Berufung) gegen ein Erkenntnis, eine Verfügung oder einen Beschluss der Gemeindevertretung, d. i. des Gemeindevorstandes, Magistrates, Gemeinde- oder Stadtrathes, dann der Bezirksvertretung, d. i. des Bezirksausschusses oder Bezirksrathes, in Angelegenheiten des selbstständigen Wirkungskreises der Gemeinde oder des Bezirkes ist, insoferne ein besonderes Gesetz eine andere Frist nicht vorzeichnet, binnen der Frist von 14 Tagen einzubringen.

§. 2.

Berechnung der Recursfrist, Art der Recurseinbringung. Comptenz zur Entscheidung über die Zulässigkeit und Rechtzeitigkeit des Recurses.

Die Recursfrist wird von dem, der Zustellung oder Verlautbarung des Erkenntnisses der Verfügung oder des Beschlusses nachfolgenden Tage angerechnet.

Der Recurs kann mündlich zu protokoll, schriftlich oder telegraphisch eingebracht werden.

Der Tag der Aufgabe auf die Post oder auf das Telegraphenamt wird gleichfalls als Einbringungstag des Recurses angesehen.

Fällt der letzte Tag der Frist auf einen Sonntag, so endet die Frist erst am nächsten Werktage.

Die Berufungsinstanz erkennt über die Frage, ob der Recurs überhaupt zulässig ist und ob er in gehöriger Frist eingebracht wurde.

§. 3.

Einbringungsstelle.

Insoferne besondere Gesetze nicht anderweitige Bestimmungen enthalten, ist der Recurs gegen Entscheidungen der Gemeindevertretung beim Gemeindevorstande, beziehungsweise Magistrate und gegen Entscheidungen der Bezirksvertretung beim Bezirksausschusse einzubringen.

§. 4.

Rechtsmittelbelehrung.

Die im §. 1. benannten Behörden haben in ihren schriftlich erlassenen oder protokollarisch verlautbarten Erkenntnissen, Verfügungen und Beschlüssen ausdrücklich anzugeben, ob gegen die bezügliche Entscheidung der Recurs zulässig ist, an welche Behörde dieser Recurs zu richten, sowie wo und binnen welcher Frist der Recurs einzubringen ist.

§. 5.

Unrichtige Belehrung Abhilfe von Amtswegen.

Ist die Recursfrist zu lang bestimmt, und der Recurs innerhalb dieser unrichtigen Frist, aber nach Ablauf der gesetzlichen Frist eingebracht worden, so hat die Berufungsinstanz die angefochtene Entscheidung von Amtswegen zu beheben und die Hinausgabe einer mit der richtigen Belehrung versehenen, im Uebrigen aber unveränderten, dem neuerlichen Rechtszuge unterliegenden Entscheidung anzuordnen. Dasselbe hat auch dann stattzufinden, wenn in der Rechtsmittel Belehrung die Recurseinbringungsstelle unrichtig angegeben wurde und der Recurs bei der falsch angegeben Einbringungsstelle rechtzeitig eingebracht worden ist, von dieser zwar an die richtige Einbringungsstelle geleitet wurde, bei der letzteren aber erst nach Ablauf der gesetzlichen Frist einlangte.

Wird auf Grund einer unrichtigen Rechtsmittelbelehrung gegen eine nach dem Gesetze endgiltige Entscheidung ein Recurs eingebracht, so hat die Berufungsbehörde die angefochtene Entscheidung gleichfalls von Amtswegen zu beheben, und die Hinausgabe einer neuen, mit richtiger Belehrung über die Unstatthaftigkeit eines weiteren Rechtsmittels versehenen, im übrigen aber unveränderten Entscheidung anzuordnen.

§. 6.

Unrichtige Belehrung. Abhilfe über Verlangen eines Betheiligten.

Gegen den Ausspruch, dass ein Recurs zulässig oder unzulässig sei, dann im Falle behaupteter zu kurzer oder zu langer Bemessung der Recursfrist, endlich im Falle behaupteter unrichtiger Angabe der zur Recursentscheidung berufenen Behörde steht den Betheiligten ein abgesonderter Recurs an die gesetzliche Berufungsinstanz frei.

In diesen Fällen hat die Berufungsbehörde, falls der Ausspruch über die Zulässigkeit, beziehungsweise Unzulässigkeit des Recurses gesetzlich nicht begründet, die Recursfrist unrichtig bemessen, oder die zur Entscheidung berufene Behörde unrichtig angegeben war, die ursprüngliche Entscheidung zu beheben, und die Hinausgabe einer neuen mit richtiger Rechtsmittelbelehrung versehenen, im Uebrigen aber unveränderten Entscheidung anzuordnen. War hingegen die Belehrung richtig, so hemmt der eingebrachte, abgesonderte Recurs die Rechtskraft der ursprünglichen Entscheidung nicht.

Es steht jedoch den Parteien frei, ohne eine Richtigstellung der Belehrung besonders zu verlangen, den Recurs unter Beobachtung der gesetzlichen Vorschriften einzubringen, im welchem Falle die Berufungsinstanz denselben ohne Rücksicht auf das Gebrechen der Rechtsmittelbelehrung zu erledigen hat.

§. 7.

Unvollständige oder fehlende Belehrung.

Ist die im §. 4. vorgeschriebene Belehrung überhaupt nicht oder nicht vollständig gegeben worden, so steht es dem Betheiligten frei, innerhalb der Frist von 14 Tagen protokollarisch oder schriftlich von der entscheidenden Behörde die Ergänzung ihres Erkenntnisses, Beschlusses oder ihrer Verfügung mit der vorgeschriebenen Belehrung zu verlangen; in diesem Falle wird die Recursfrist von dem der Zustellung der Belehrung nachfolgenden Tage an gerechnet.

Es steht jedoch den Parteien frei ohne eine solche Ergänzung zu verlangen, oder abzuwarten, den Recurs unter Beobachtung der gesetzlichen Vorschriften einzubringen, im welchem Falle die Berufungs-Instanz denselben ohne Rücksicht auf den Mangel der Belehrung zu erledigen hat.

§. 8.

Schlussbestimmungen.

Das gegenwärtige Gesetz tritt mit dem Tage der Kundmachung in Wirksamkeit.

Mit dem Vollzuge betraue ich Meinen Minister des Innern.

LW. 16.918/902. We Lwowie, dnia 31. maja 1902.

Ausg. 103

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w sprawie utworzenia w Stanisławowie gimnazyum z językiem wykładowym ruskim.

Wysoki Sejmie!

W roku 1900 wpłynęły do Wysokiego Sejmu petycye stu kilkunastu obywateli miasta Stanisławowa i okolicy, Towarzystwa naukowego imienia Szewczenki we Lwowie, ruskiego Towarzystwa pedagogicznego we Lwowie i filii ruskiego Towarzystwa pedagogicznego w Stanisławowie, o uchwalenie przez Wys. Sejm rezolucyi z wezwaniem do c. k. Rządu o założenie w mieście Stanisławowie gimnazyum z językiem wykładowym ruskim.

Uchwałą z dnia 5. maja 1900 polecił Wysoki Sejm Wydziałowi krajowemu, aby powyższe petycye zbadał i przedłożył na najbliższej sesyi odpowiednie wnioski.

W celu wykonania tej uchwały Wydział krajowy pismem z dnia 3. lipca 1900 l. 32.035 zakomunikował c. k. Radzie szkolnej krajowej powyższe petycye w oryginale z prośbą o zbadanie sprawy i objawienie swej opinii, równocześnie zaś ze względu na art. VII. ustawy kraj. z 22. czerwca 1867 Nr. 13. Dz. u. kr., według którego „o zaprowadzeniu języka ruskiego jako wykładowego w szkołach średnich, stanowić ma Sejm po wysłuchaniu Rad powiatowych“ — wezwał Wydział krajowy Wydział Rady powiatowej w Stanisławowie, aby sprawę utworzenia gimnazyum ruskiego w Stanisławowie, przedłożył pełnej Radzie powiatowej na najjbliższem posiedzeniu w celu powzięcia uchwały, — aby uchwałę tę jak najrychlej Wydziałowi krajowemu przedłożył.

Na posiedzeniu z dnia 30. października 1900 Stanisławowska Rada powiatowa uchwaliła przedewszystkiem zażądać wspomnianych petycyj dla bliższego zbadania dat w nich zawartych, wskutek czego Wydział krajowy pismem z 25. listopada 1900 l. 77.804 zwrócił się do Rady szkolnej krajowej z prośbą o jak najrychlejszy zwrot petycyj. Otrzymawszy te petycye przy odezwie c. k. Rady szkolnej krajowej z dnia 14. kwietnia 1901 l. 10.156, przesłał je Wydział krajowy pismem z d. 26. kwietnia 1901 l. 26.159 Wydziałowi powiatowemu w Stanisławowie z ponownem wezwaniem o spowodowanie uchwały Rady powiatowej, pismem zaś z 20. maja 1901 l. 32.199 zakomunikował Wydziałowi powiatowemu na jego zapytanie, treść reskryptu c. k. Ministerstwa wyznań i oświecenia z 26. marca 1901 l. 608, według którego zorganizowanie gimnazyum ruskiego w Stanisławowie, wziętem zostanie przez c. k. Rząd pod rozwagę „jeżeli Sejm krajowy poweźmie w tej sprawie uchwałę, a znajdzie się dostateczna ilość zupełnie ukwalifikowanych sił nauczycielskich“.

Sprawozdaniem z dnia 28. lutego 1902 l. 4.643/901 przedłożył Wydział powiatowy Wydziałowi krajowemu odpis protokołu posiedzenia pełnej Rady powiatowej stanisławowskiej z d. 7. lutego 1902 do l. 597 stwierdzający, że Rada powiatowa na

tem posiedzeniu powzięła jednomyślnie uchwałę, oświadczającą się za utworzeniem osobnego całego gimnazyum ruskiego w Stanisławowie z językiem wykładowym ruskim.

Przedkładając wspomniany powyżej odpis protokołu posiedzenia Rady powia-
Aleg. towej, jak ·/., Wydział krajowy zgodnie z opinią Rady powiatowej stanisławowskiej wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm wzywa c. k. Rząd, aby założył w Stanisławowie osobne c. k. gimnazyum z językiem wykładowym ruskim.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:
A. Potocki, *w. r.*

Sprawozdawca:
Dr. Józef Wereszczyński, *w. r.*
Członek Wydziału krajowego.

Odpis

protokołu z walnego posiedzenia z dnia 7. lutego 1902 do l. 597.

Protokół spisany przy walnem zgromadzeniu członków Rady powiatowej stanisławowskiej, odbytem dnia 7. lutego 1902. Obecni: Przewodniczący Przewielebny ks. Kanonik Eizelt Jan; Członkowie: Wny Rauch Edmund, Wny Rubinstein Selig, Wny Fiedler Karol, Wny Dr. Fischler Eliasz, Dr. Gelehrter Salamon, Wny Jaegerman Józef, Wny Dr. Konkolniak Jerzy, Wny Dr. Nimhin Artur, Dr. Piskorz Karol, Wny Regenstreif Zygmunt, Wny Beńko Stefan, Wny Gełłemej Iwan, Wny Huryk Józef, Wny Kohutiak Ołeksa, Wny Mychniuk Iwan, Wny Obelnicki Dmytro, Wny Świtny Iwan, Wny Winniczuk Łazarz. Prowadzący pióro: Cetwiński Klemens, sekretarz Rady powiatowej. Ze strony władzy politycznej: Jas. Wny Prokopczyc Juliusz, c. k. Radca dworu i starosta stanisławowski. Po zgromadzeniu się członków w dostatecznym komplecie zagaja Przewodniczący dzisiejsze posiedzenie o godzinie pół do 1-szej z południa i przystąpiono do obrad według członkom udzielonego programu czynności.

L. 4.643. Poczem przystąpiono do obrad nad ustępem 5 programu czynności co do załatwienia sprawozdania Wydziału powiatowego w sprawie utworzenia gimnazyum ruskiego w Stanisławowie.

Ks. Zastępca Prezesa zdaje sprawę z petycyi, która wpłynęła do Sejmu krajowego o utworzenie ruskiego gimnazyum w Stanisławowie, usprawiedliwia, iż wskutek późnego doręczenia tych petycyi Wydział powiatowy nie mógł rychlej sprawą tą się zająć i dopiero obecnie, gdy i petycye nadeszły i dostateczny materyał został zebrany, może odpowiednie wnioski przedłożyć pełnej Radzie powiatowej.

Przedstawia, że wprawdzie ze względu społecznego tworzenie nowych gimnazyów ruskich budzi obawę, iż rozdział między społeczeństwem polskiem i ruskiem może się tak rozszerzyć i pogłębić, iż siebie i wspólnych naszych potrzeb nie potrafimy zrozumieć i pojednawczo załatwić, że grozi niebezpieczeństwo, iż wskutek tego młodzież wschodniej Galicyi nie potrafi później w życiu publicznem, w administracyi, w służbie sądowej i autonomicznej spełniać skutecznie swego zadania społecznego.

Ze względu jednakowoż, iż każdy naród ma prawo żądać, by w jego języku kształcono synów jego, że tylko w narodowym języku wykładana nauka trafia głęboko do serca i rozumu człowieka, ze względu dalej, iż rok rocznie wzmaga się liczba młodzieży ruskiej, uczęszczającej do gimnazyum w Stanisławowie, a w tym roku doszła do 178, wypowiada swe przekonanie, iż odpowiednią byłoby rzeczą, by w Stanisławowie istniało odrębne gimnazyum ruskie. Ponieważ atoli, jak statystyka frekwencyi uczniów ruskich w Stanisławowie z wielu lat wskazuje, tylko do klas niższych odpowiednia liczba uczniów ruskich uczęszcza, w wyższych zaś klasach liczba tak maleje, iż ogranicza się do liczby 5, 7, 8 lub co najwyżej 12-tu, a tak niema w gimnazyum polskiem w Stanisławowie dostatecznego materyału na utworzenie osobnego całego gimnazyum ruskiego, przeto wnosi zgodnie z całym Wydziałem powiatowym:

1. Świetna Rada powiatowa raczy wydać przychylną opinię tylko co do utworzenia osobnych paralelek z wykładowym językiem ruskim przy obecnie istniejącem gimnazyum polskiem w Stanisławowie.

2. Świetna Rada powiatowa raczy udać się do Wysokiego Sejmu z prośbą, by tenże ze względu na coraz więcej powstające gimnazya ruskie, wskutek czego grozi niebezpieczeństwo, że młodzież ruska nie znając dostatecznie języka polskiego, który obecnie w gimnazyach ruskich jest tylko względnie obowiązkowym, nie po-

trafi później w życiu publicznem spełniać skutecznie swojego zadania wobec społeczeństwa polskiego — a znowu młodzież polska, ucząc się w gimnazyach polskich, nie nabywa obecnie dostatecznej znajomości języka ruskiego, by mogła później pracować skutecznie wśród ludności ruskiej Galicyi wschodniej — domagał się u odpowiednich władz szkolnych, iżby w Galicyi wschodniej w gimnazyach z wykładowym językiem polskim, język ruski był przedmiotem obowiązkowym, przynajmniej w czterech klasach w każdej dwie godziny tygodniowo, a tak samo w gimnazyach z wykładowym językiem ruskim język polski był przedmiotem obowiązkowym przynajmniej w czterech klasach, w każdej klasie dwie godziny tygodniowo.

Po otwartej nad tymi wnioskami dyskusyi, w której oprócz referenta zabierali głos Dr. Jerzy Konkolniak i Michał Sawicki, zgadzając się z wnioskami Wydziału powiatowego, zaś Józef Huryk upatrywał w pierwszym wniosku Wydziału uszczuplenie praw narodu ruskiego, domagał się, by jeżeli, co się daje, dać pełnemi rękami, był także niezadowolniony z drugiego wniosku Wydziału, sądząc, że młodzież polska, jeżeli będzie chciała poznać ruski język, znajdzie do tego dosyć sposobności na Wszechnicy, przeto nie potrzebuje się go uczyć w gimnazyum i ostatecznie postawił wniosek:

by Rada powiatowa wydała przychylną opinię na utworzenie już nie tylko paralelek ruskich przy gimnazyum polskiem, lecz na utworzenie całego gimnazyum ruskiego w Stanisławowie.

Gdy nikt głosu dalej nie zabierał, podał przewodniczący pod głosowanie najprzód wniosek Wydziału powiatowego, za którym się oświadczyło siedmiu członków przeciw trzynastu (7:13).

Potem Przewodniczący podał pod głosowanie wniosek Józefa Huryka, który został jednomyślnie przyjęty.

Nareszcie podał Przewodniczący drugi wniosek Wydziału powiatowego pod głosowanie, który większością głosów 12 na obecnych 20 (12:8) został przyjęty.

Zgodność odpisu stwierdzam.

W. Smulski,
oficyał Rady powiatowej.

LW. 41.142/902. We Lwowie, dnia 17. czerwca 1902.

Aleg. 104

Sprawozdanie

Wydziału krajowego o zamknięciu rachunkowem galicyjskiego funduszu propinacyjnego za r. 1901 tudzież o preliminarzu tegoż funduszu na r. 1903.

Wysoki Sejmie!

Przedłożoną odezwę c. k. Dyrekcyi galicyjskiego funduszu propinacyjnego z 4. czerwca b. r. L. 5471 zamknięcia rachunkowe tegoż funduszu propinacyjnego za rok 1901 i preliminarze na rok 1903 a w szczególności:

1. zamknięcie rachunku galic. funduszu propinacyjnego ogólnego za r. 1901 z 3 załącznikami,
2. zamknięcie rachunku galic. funduszu propinacyjnego zasobowego za rok 1901 z 4 załącznikami,
3. zamknięcie rachunku galic. funduszu propinacyjnego rezerwowego za rok 1901 z 1 załącznikiem „Majątek obrotowy“,
4. zamknięcie rachunku galic. funduszu propinacyjnego rezerwowego za rok 1901 z 3 załącznikami „Majątek zarodowy“,
5. sumaryczny preliminarz galic. funduszu propinacyjnego ogólnego na rok 1903 z 16 załącznikami,
6. sumaryczny preliminarz galic. funduszu propinacyjnego zasobowego na rok 1903 z 1 załącznikiem,
7. sumaryczny preliminarz galic. funduszu propinacyjnego rezerwowego na rok 1903 z 13 załącznikami,

oraz sprawozdanie własne tejże c. k. Dyrekcyi z 4. czerwca 1902.

Wydział krajowy po myśli §. 41. ustawy z 22. kwietnia 1889 Nr. 30. Dz. u kr. ma zaszczyt przedłożyć Wysokiemu Sejmowi z wnioskiem:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem zatwierdza przedłożone zamknięcia rachunkowe galic. funduszu propinacyjnego za rok 1901 i preliminarze tegoż funduszu na rok 1903.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:
A. Potocki w. r.

Sprawozdawca:
Michał Glidziuk w. r.
Członek Wydziału krajowego.

Sprawozdanie

c. k. Dyrekcyi galicyjskiego funduszu propinacyjnego z przedłożeniem zamknięć rachunkowych tegoż funduszu za rok 1901 i preliminarzy na rok 1903.

Wysoki Sejmie!

Po myśli §. 41. ustawy z dnia 22. kwietnia 1889 Dz u. kr. Nr. 30. c. k. Dyrekcya galic. fund. propinacyjnego ma zaszczyt przedłożyć niniejszem Wysokiej Izbie do zatwierdzenia względnie uchwalenia:

A) Zamknięcie rachunków za rok 1901.

1. galic. funduszu propinacyjnego:
   a) ogólnego,
   b) zasobowego;
2. galic. funduszu propinacyjnego rezerwowego:
   a) obrotowego,
   b) zarodowego.

B) Preliminarze sumaryczne na rok 1903.

1. galic. funduszu propinacyjnego ogólnego,
2. „ „ „ zasobowego,
3. „ „ „ rezerwowego,

przyczem zauważa się, iż w osobnych załącznikach zamknięć rachunkowych wyjaśniono przy odnośnych pozycyach różnice, zachodzące między zatwierdzonym przez Wysoką Izbę na rok 1901 budżetem, a wynikłością tego roku.

Z ogólnego stanowiska c. k. Dyrekcya zauważa:

A) Co do zamknięć rachunkowych:

1. galicyjskiego funduszu propinacyjnego:

a) ogólnego:

Według zamknięcia za rok 1901 wynosiły przepisane w księgach zwyczajne

dochody bieżące	10,279.497 K 68 h
wydatki zaś	8,815.829 „ 06 „
przeto w porównaniu okazuje się zwyżka dochodów . . .	1,463.668 K 62 h

Ze względu jednak, że z zaległości czynnych 907.605 K

odpisano według załącznika Nr. 2 kwotę . .	26 790 K 40 h
która miała służyć na pokrycie zaległości biernych, zaś po strąceniu zaległości pozostałych z końcem roku 1900 w kwocie 4,428.397 K 20 h	
odpisano według załącznika Nr. 2 . . .	1.932 „ — „
przeto pozostało . . .	24.858 K 40 h,

które pokryto zwyżką dochodów roku 1901, tak, że zwyżka
właściwa wynosi tylko . . . . . 1,438.810 K 22 h
i jest w porównaniu z preliminowaną w budżecie na rok 1901
kwotą . . . . . 1,408.467 „ — „

większą o . . 30.343 K 22 h

z powodów naprowadzonych przy pojedyńczych rubrykach zamknięcia rachunkowego w uzasadnieniu różnic (załącznik Nr. 1).

Zwyżkę tę w kwocie 1,438.810 K 22 h wcielono do funduszu zasobowego.

b) zasobowego:

Według zamknięcia za rok 1901 wynosi zwyżka dochodów majątku obrotowego kwotę . . . . . 427.944 K 76 h
która w porównaniu z preliminowaną w budżecie na rok 1901
zwyżką w kwocie . . . . . 359.717 „ — „

jest większą o . . 68.227 K 76 h

z powodu naprowadzonego w zamknięciu rachunkowem przy uzasadnieniu różnic (załącznik Nr. 1).

Według zamknięcia rachunku za rok 1901 wynosi majątek funduszu zasobowego w papierach publicznych . . . . . 10,825.500 K — h
w lokowanych kapitałach . . . . . 1,675.485 „ 01 „

razem . . 12,500.985 K 01 h
a w porównaniu z majątkiem pozostałym z końcem roku 1900 10,560.768 „ 03 „

powiększył się o . 1,940.216 K 98 h

Szczegółowy przyrost, względnie zmiany zaszłe w tym funduszu w ciągu roku 1901 są uwidocznione w dotyczącem zamknięciu rachunku.

2. galic. funduszu propinacyjnego rezerwowego:

a) obrotowego:

Według zamknięcia rachunku za rok 1901 wynosiły
dochody . . . . . 599.189 K 54 h
wydatki zaś . . . . . 198.850 „ 10 „

przeto w porównaniu pozostaje zwyżka . . . . . 400.339 K 44 h
ze względu jednak, że zaległość dochodów z końcem roku w kwocie . . . . . 6.571 K 52 h
jest od zaległości wydatków w kwocie . . 134 „ 05 „

większą o . . 6.437 „ 47 „
przeto zwyżka dochodów z końcem roku 1901 wynosi . . 393.901 „ 97 „
która z preliminowaną na rok 1901 nadwyżką . . . . 358.554 „ — „

jest większą o . . 34.347 K 97 h

z przyczyn naprowadzonych w uzasadnieniu różnic przy pojedyńczych rubrykach (załącznik Nr. 1) zamknięcia rachunku.

b) zarodowego:

Z końcem roku 1901 wynosi majątek zarodowy:
a) w papierach publicznych . . . . . 11,863.600 K — h
b) w lokowanych kapitałach . . . . . 3,060.634 „ 56 „

razem . . . 14,924.234 K 56 h
a w porównaniu ze stanem tego majątku z końcem roku 1900 14,467.749 „ 29 „

jest większy o . . 456.485 K 27 h

Szczegółowy przyrost w ciągu roku 1901 jest uwidoczniony w dotyczącem zamknięciu rachunku.

Ogólny stan majątku funduszu propinacyjnego wynosi z końcem roku 1901:
a) w galic. funduszu propinacyjnym zasobowym . 12,500.985 K 01 h
b) „ „ „ „ rezerwowym . 14,924.234 „ 56 „

razem . . . 27,425.219 K 57 h
a w porównaniu ze stanem tego majątku z końcem roku 1900
wynoszącym . . . . . 25,028.517 „ 32 „

jest większy o . . 2,396.702 K 25 h

natomiast w porównaniu z otrzymanym od Wydziału krajowego funduszem, uzbieranym po koniec roku 1889 w gotówce . . . . . 83.185 K 82 h
w papierach publicznych . . . . . 7,540.400 „ — „
razem . . . 7,623.585 K 82 h
powiększył się majątek w ciągu lat 1890—1901 o . . . . 19,801.633 „ 75 „

B) Co do preliminarzy:

1. galic. funduszu propinacyjnego ogólnego:

Dochody na rok 1903 preliminuje się w kwocie . . . . . 10,476.298 K
wydatki zaś w kwocie . . . . . 8,652.942 „
przeto preliminuje się zwyżkę dochodów . . . . . 1,823.356 K
która w porównaniu z podobną zwyżką preliminowaną na rok 1902 w kwocie . . . . . 1,617.656 „
jest większą o . . . . . 205.700 K
a to z powodu większego dochodu w czynszach za wydzierżawione prawo propinacyi i niniejszego wydatku na podatek rentowy od obligacyj funduszu propinacyjnego.

2. galic. funduszu propinacyjnego zasobowego:

Preliminowana na rok 1903 zwyżka w kwocie . . . 505.002 K
jest w porównaniu z zwyżką na rok 1902 w kwocie . . . 420.691 „
większą o . . . . . 84.311 K
a to z powodu wpływu odsetek od nadwyżki dochodów ogólnego funduszu propinacyjnego na rok 1901 wcielonej do tego funduszu.

3. galic. funduszu propinacyjnego rezerwowego:

Na rok 1903 preliminuje się dochody w ogólnej kwocie . . . 605.065 K
wydatki zaś w kwocie . . . . . 211.981 „
przeto preliminuje się zwyżkę dochodów w kwocie . . . 393.084 K
która w porównaniu do zwyżki uchwalonej na rok 1902 w kwocie . 378.056 „
jest większą o . . . . . 15.028 K
a to z powodu zwiększenia się dochodów w odsetkach czynnych.

Ogółem przeto preliminuje się we wszystkich trzech funduszach nadwyżki na rok 1903:

a) w galic. funduszu propinacyjnym ogólnym . . . 1,823.356 K
b) w galic. funduszu zasobowym . . . . . 505.002 „
c) w galic. funduszu rezerwowym . . . . . 393.084 „
razem . . . 2,721.442 K,

która to kwota wcieloną będzie do majątku zarodowego funduszu propinacyjnego zssobowego i rezerwowego.

Lwów, dnia 4. czerwca 1902.

C. k. Namiestnik:
Piniński *m. p.*

Zamknięcie rachunku

galicyjskiego funduszu propinacyjnego

ogólnego

za rok 1901.

(Z 3 załącznikami).

Z c. k. Dyrekcyi galicyjskiego funduszu propinacyjnego.

Lwów, dnia 4. czerwca 1902.

Liczba porz.	Liczba rubryki budż.	Nazwa rubryki	Należytość zaległa K	gr	bieżąca K	gr	razem K	gr
		Dochody.						
		a) Zwyczajne.						
1	1	Czynsze za wydzierżawione prawo propinacyi	39.896	77	7,859.101	15	7,898.997	92
2	2	Opłaty od szynkarzy	74.827	49	394.548	09	469.375	58
3	—	Opłaty od zakładania gorzelń, browarów i miodosytni	4.100	—	208	—	4.308	—
4	3	Grzywny za przekroczenia propinacyjne	19.382	67	15.957	47	35.340	14
5	4	Dochody ze sprzedaży przedmiotów skonfiskowanych	—	—	553	21	553	21
6	5	Odsetki zwłoki a) od czynszów za wydzierż. prawo propin.	—	—	20.665	64	20.665	64
		Odsetki zwłoki b) od opłat szynkarzy	—	—	7.344	43	7.344	43
7	6	Zasiłek z milionowej subwencyi ze Skarbu państwa	742.607	67	1,782.258	44	2,524.866	11
8	7	Odsetki czynne od lokowanych kapitałów z dochodów bieżących	—		163.429	14	163.429	14
9	8	Rozmaite	—	—	35.432	11	35.432	11
		Razem	880.814	60	10,279.497	68	11,160.312	28
		b) Obojętne.						
10	-	Mylnie zarachowane przychody przez c. k. Urzędy podatkowe	—	—	3.449	93	3.449	93
11	-	Zwrot mylnie przez c. k. Urzędy podatkowe zarachowanych wydatków	15	24	22	—	37	24
12	—	Kaucye na zabezpieczenie warunków dzierżawy prawa propinacyi	—	—	10.150	37	10.150	37
13	—	Wpłacone czynsze za wydzierżawione prawo propinacyi na rachunek lat przyszłych	—	—	759.022	39	759.022	39
14	—	Wpłacone opłaty od szynkarzy na rachunek lat przyszłych	—	—	27.705	67	27.705	67
15	—	Zwrot za nadpłacone kupony od wylosowanych obligacyi w obiegu będących	44.154	—	16.072	—	60.226	—
16	—	Pobrana gotówka z galicyjskiego funduszu propinacyjnego rezerwowego	—	—	496.434	56	496.434	56
		Razem	44.169	24	1,312.856	92	1,357.026	16
		c) Operacye kredytowe.						
17	—	Zwrot lokowanych kapitałów	3,897.686	75	8,035.681	54	11,933.368	29
		Razem	3,897.686	75	8,035.681	54	11,933.368	29
		Zapas kasowy z początkiem roku	672.585	05		—	672.585	05
		Ogółem	5,495.255	64	19,628.036	14	25,123.291	78
		W porównaniu z wydatkami	5,520.114	04	18,164.367	52	23.684.481	56
		Pozostaje	−24.858	40	+1,463.668	62	1,438.810	22

Uiszczenie na należytość						Kwota budżetem przyzwolona		W porównaniu uiszczenia z budżetem okazuje się wynikłość				Zaległość ostateczna		Stronica księgi głów.
zaległą		bieżącą		razem				mniejsza		większa				
K	gr	K	gr	K	gr	K	gr	K	gr	K	gr	K	gr	
38.187	19	7,816.137	83	7,854.325	02	7,800.000	—	—	—	54.325	02	44.672	90	5
35.032	70	336.405	51	371.438	21	374.000	—	2.561	79	—	—	97.937	37	9
100	—	208	—	308	—	—	—	—	—	308	—	4.000	—	11
2.587	16	3 237	47	5.824	63	6 200		375	37	—	—	29.515	51	20
—	—	553	21	553	21	40	—	—	—	513	21	—	—	22
—	—	20.665	64	28.010	07	20.000	—	—		8.010	07	—	—	29
—	—	7.344	43											
742.607	67	1,039.650	77	1,782 258	44	1,782.258	—	—	—	—	44	742.607	67	35
—	—	163.429	14	163.429	14	100.000	—	—	—	63.429	14	—	—	38
—	—	35.432	11	35.432	11	2.000	—	—	—	33.432	11	—	—	42
818.514	72	9,423 064	11	10,241.578	83	10,084.498	—	2.937	16	160.017	99	918.733	45	
								157.080 K 83 gr						
—	—	3.449	93	3.449	93	—	—	—	—	—	—	—	—	73
15	04	—	—	15	04	—	—	—	—	—	—	22	20	77
—	—	10.150	37	10.150	37	—	—	—	—	—	—	—	—	83
—	—	759 022	39	759.022	39	—	—	—	—	—	—	—	—	86
—	—	27.705	67	27.705	—	—	—	—	—	—	—	—	—	91
8 344	—	—	—	8.344	—	—	—	—	—	—	—	51.882	—	99
—	—	496.434	56	496.434	56	—	—	—	—	—	—	—	—	103
8 359	04	1,296.762	92	1,305.121	96	—	—	—	—	—	—	51.904	20	
2,734.675	76	5,097.418	56	7,832 094	32	—	—	—	—	—	—	4,101.273	97	134
2,734.675	76	5,097.418	56	7,832.094	32	—	—	—	—	—	—	4,101.273	97	
										Ogółem .		5,071.911	62	

Stan czynny z końcem r. 1900 wynosił
w zaległych dochodach 4,849.460 K 99 gr
w zapasie kasowym . 672.585 „ 05 „
razem . . 5,522.046 K 04 gr
i wystarczał na pokrycie zaległych wydatków w kwocie 5,522.046 K 04 gr.

Stan czynny z końcem r. 1901 wynosi
w zaległych dochodach 5,071.911 K 62 gr
w zapasie kasowym . 747.717 „ 14 „
razem . . 5,819.628 K 76 gr
i wystarcza na pokrycie zaległych wydatków w kwocie 5,819.628 K 76 gr.

Liczba porz.	Liczba rubryki budż.	Nazwa rubryki	Należytość zaległa K	gr	bieżąca K	gr	razem K	gr
		Wydatki.						
		a) Zwyczajne.						
1	1	Spłata kapitałów za wylosowane obligacye funduszu propinacyjnego	2,490.700	—	4,315.700	—	6,806.400	—
2	2	Wypłata kuponów od obligacyi w obiegu będących	1,645.250	—	3,424.210	—	5,069.460	—
3	3	Prowizya Bankowi dla krajów koronnych w Wiedniu i Bankowi krajowemu we Lwowie za pośrednictwo w wypłacie wylosowanych obligacyi i zapadłych kuponów	—	—	5.267	11	5.267	11
4	4	Należytość stemplowa od kwitów na pobór zasiłku ze Skarbu państwa . . .	2.325	—	5.580	—	7.905	—
5	—	Podatek dochodowy od czynszów za wydzierżawione prawo propinacyi . .	—	—	128.490	95	128.490	95
6	5	Podatek rentowy od obligacyi funduszu propinacyjnego	208.716	20	342.421	—	551.137	20
7	6	Podatek zarobkowy od dochodów funduszu propinacyjnego	—	—	256.264	—	256.264	—
8	7	Bonifikacya gal. funduszu krajowego i funduszów powiatowych za ubytek w dochodach z dodatków opłaconych przez fundusz propinacyjny do końca roku 1897	79.474	—	317.896	—	397.370	—
9	8	Ryczałt za należytości stemplowe od kwitów na opłacone czynsze za dzierżawę prawa propinacyi	—	—	20.000	—	20.000	—
		Razem . . .	4,426.465	20	8,815.829	06	13,242.294	26
		b) Obojętne.						
10	—	Zwrot mylnie zarachowanych dochodów przez c. k. Urzędy podatkowe . .	7.600	25	3.449	93	11.050	18
11	—	Mylnie przez c. k. Urzędy podatkowe zarachowane wydatki	—	—	22	—	22	—
12	—	Zwrot kaucyi złożonych na zabezpieczenie warunków dzierżawy prawa propinacyi	129.291	84	10.150	37	139.442	21
13	—	Zwrot zapłaconych czynszów za wydzierżawione prawo propinacyi na rachunek lat przyszłych	625.156	38	759.022	39	1,384.178	77
14	—	Zwrot wpłaconych opłat od szynkarzy na rachunek lat przyszłych	28.099	95	27.705	67	55.805	62
15	—	Wypłata kuponów od wylosowanych obligacyi w obiegu będących	—	—	16.072	—	16.072	—
16	—	Zwrot pobranej gotówki z gal. funduszu propinacyjnego rezerwowego . . .	303.500	42	496.434	56	799.934	98
		Razem . . .	1,093.648	84	1,312.856	92	2,406.505	76
		c) Operacye kredytowe.						
17	—	Lokacya kapitałów	—	—	8,035.681	54	8,035.681	54
		Razem . . .	—	—	8,035.681	54	8,035.681	54
		Ogółem . . .	5,520.114	04	18,164.367	52	23,684.481	56

Uiszczenie na należytość						Kwota budżetem przyzwolona		W porównaniu uiszczenia z budżetem okazuje się wynikłość				Zaległość ostateczna		Stronica księgi głów.
zaległą		bieżącą		razem				mniejsza		większa				
K	gr	K	gr	K	gr	K	gr	K	gr	K	gr	K	gr	
2,000.400	—	2,166.800	—	4,167.200	—	4,315.700	—	148.500	—	—	—	2,639.200	—	150
1,603.226	—	1,906.880	—	3,510.106	—	3,424.210	—	—	—	85.896	—	1,559.354	—	154
—	—	5.267	11	5.267	11	6.400	—	1.132	89	—	—	—	—	158
2.325	—	3.255		5.580	—	5.580	—	—	—	—	—	2.325	—	165
—	—	125.704	41	125.704	41	—	—	—	—	125.704	41	2.786	54	173
188.723	80	154.988	40	343.712	20	342.421	—	—	—	1.291	20	207.425	—	182
—	—	256.264	—	256.264	—	243.824	—	—	—	12.440	—	—	—	232
79.474	—	317.896	—	397.370	—	317.896	—	—	—	79.474	—	—	—	239
—	—	20.000	—	20.000	—	20.000	—	—	—	—	—	—	—	242
3,874.148	80	4,957.054	92	8,831.203	72	8,676.031	—	149.632	89	304.805	61	4,411.090	54	
								155.172 K 72 gr						
3.232	42	—	—	3.232	42	—	—	—	—	—	—	7.817	76	254
—	—	22	—	22	—	—	—	—	—	—	—	—	—	257
21.884	37	—	—	21.884	37	—	—	—	—	—	—	117.557	84	264
625.156	38	—	—	625.156	38	—	—	—	—	—	—	759.022	39	266
28.099	95	—	—	28.099	95	—		—	—	—	—	27.705	67	271
—	—	16.072		16.072	—	—	—	—	—	—		—	—	278
303.500	42	—	—	303.500	42	—	—	—	—	—	—	496.434	56	285
981.873	54	16.094	—	997.967	54	—	—		—	—	—	1,408.538	22	
—	—	8,035.681	54	8,035.681	54	—	—	—	—	—	—	—	—	303
—	—	8,035.681	54	8,035.681	54	—	—	—	—	—	—	—	—	
												Ogółem .	5,819.628	76

*

Uzasadnienie różnic

między budżetem a wynikłością uiszczenia

Dochody

a) Zwyczajne.

1. Czynsze za wydzierżawione prawo propinacyi.

Wynikłość większa o . . . . . 54.325 K 02. gr.
a to z powodu, że podczas sporządzenia budżetu na rok 1901 nie były jeszcze wszystkie dzierżawy uprawnień propinacyjnych po koniec roku 1901 kontraktami zabezpieczone. Preliminowano przeto czynsze, które w przypuszczeniu spodziewano się uzyskać; przy zawarciu zaś kontraktów uzyskano wyższe czynsze.

2. Opłaty od szynkarzy.

Wynikłość mniejsza o . . . . . 2.561 K 79 gr.
z powodu zaległości pozostałych z końcem roku 1901, których ściągnięcie jest w toku.

3. Opłaty od zakładania gorzelń, browarów i miodosytni.

Wynikłość większa o . . . . . 308 K
ponieważ w bieżącym roku wpłynęła opłata od założenia dwóch miodosytni.

4. Grzywny za przekroczenia propinacyjne.

Wynikłość mniejsza o . . . . . 375 K 37 gr.
z powodu zaległości pozostałych z końcem roku 1901, których ściągnięcie jest w toku.

5. Dochody ze sprzedaży przedmiotów skonfiskowanych.

Wynikłość większa o . . . . . 513 K 21 gr.
z powodu, iż dochody tej rubryki ściśle z góry budżetem oznaczyć nie można.

6. Odsetki zwłoki.

Wynikłość większa o . . . . . 8.010 K 07 gr.
z tego samego powodu jak przy dochodach ze sprzedaży przedmiotów skonfiskowanych.

7. Zasiłek z milionowej subwencyi ze skarbu państwa.

Wynikłość większa o . . . . . 44 gr.
ponieważ w budżecie preliminowano ten dochód w zaokrąglonej kwocie.

8. Odsetki czynne.

Wynikłość większa o . . . . . 63.429 K 14 gr.
z powodu, iż dochody mogły być przez cały rok 1901 lokowane częściowo na

procenta, gdyż wypłata kuponów i kapitałów za wylosowane obligacye funduszu propinacyjnego uskuteczniana była stopniowo w miarę zgłoszeń.

9. Rozmaite.

Wynikłość większa o . . . . . 33.432 K. 11 gr.
z powodu inkasowania kaucyi uznanych za przepadłe u kontraktołomnych dzierżawców i innych wpływów.

Wydatki.

a) Zwyczajne.

1. Spłata kapitałów za wylosowane obligacye funduszu propinacyjnego.

Wynikłość mniejsza o . . . . . 148.500 K
ponieważ nie wszystkie wylosowane obligacye do spłaty zgłoszone zostały.

2. Wypłata kuponów od obligacyi w obiegu będących.

Wynikłość większa o . . . . . 85.896 K
z powodu wypłaty kuponów za lata dawniejsze.

3. Prowizya c. k. uprz. Bankowi dla krajów koronnych we Wiedniu i Bankowi krajowemu we Lwowie za pośrednictwo w wypłacie wylosowanych obligacyi i zapadłych kuponów

Wynikłość mniejsza o . . . . . 1.132 K 89 gr.,
ponieważ prowizya w budżecie dokładnie oznaczoną być nie mogła.

5. Podatek dochodowy od czynszów za wydzierżawione prawo propinacyi.

Wynikłość większa o . . . . . 125.704 K 41 gr.
z powodu wypłaty podatku za lata dawniejsze.

6. Podatek rentowy od obligacyi funduszu propinacyjnego.

Wynikłość większa o . . . . . 1.291 K 20 gr.
z tego samego powodu jak przy podatku dochodowym.

7. Podatek zarobkowy od dochodów funduszu propinacyjnego.

Wynikłość większa o . . . . . 12.440 K
z powodu podwyższenia dodatków gminnych na rok 1901 z 30% na 40%

8. Bonifikacya gal. funduszu krajowego i fundnszów powiatowych za ubytek w dochodach z dodatków opłacanych przez fundusz propinacyjny do końca roku 1997.

Wynikłość większa o . . . . . 79.474 K
z powodu wypłaty reszty należytości za rok 1900.

Z c. k. Dyrekcyi galicyjskiego funduszu propinacyjnego.

Lwów, dnia 4. czerwca 1902.

Załącznik Nr. 2. do zamknięcia rachunku galic. fund. propinacyjnego ogólnego za r. 1901.

Wykaz

umniejszenia się zaległości wskutek przedawnienia, niemożności ściągnięcia i sprostowania należytości.

	Dochody		Wydatki	
	K	h	K	h
Według zamknięcia rachunku za r. 1900 pozostały zaległości z końcem roku 1900 w kwocie	4,849.460	99	5,522.046	04
z tego odpisano	26.790	40	1.932	—
pozostało . .	4.822.670	59	5 520.114	04
które przeniesiono do zamknięcia rachunku za rok 1901 jako zaległość początkową.				

	Odpisano wskutek					
	przedawnienia		niemożności ściągnięcia		sprostowania należytości	
	K	h	K	h	K	h
Dochody.						
a) Zwyczajne.						
Czynsze za wydzierżawione prawo propinacyi	—	—	16	50	2.967	14
Opłaty od szynkarzy	—	—	8.639	92	6.777	04
Grzywny za przekroczenia propinacyjne .	—	—	8 322	58	67	20
Zasiłek z milionowej subwencyi ze Skarbu Państwa	—	—	—	—	—	02
Razem . . .	—	—	16.979	—	9.811	40
Ogółem jak wyżej .	—	—	26.790	40	—	—
Wydatki.						
a) Zwyczajne.						
Wypłata kuponów od obligacyi w obiegu będących	1.932	—	—	—	—	—
Razem . . .	1.932	—	—	—	—	—
Ogółem jak wyżej .	—	—	1.932	—	—	—

Z c. k. Dyrekcyi galicyjskiego funduszu propinacyjnego.

Lwów, dnia 4 czerwca 1902.

Wykaz

ilości szynkarzy i obliczenie rocznej należytości.

Rok	Po 20 K		Po 30 K		Po 40 K		Po 120 K		Po 160 K		Po 200 K		Razem	
	szynkarzy	opłata roczna	szynkarzy	opłata roczna	szynkarzy	opłata roczna	szynkarzy	opłata roczna	szynkarzy	opłata roczna	szynkarzy	opłata roczna	szynkarzy	opłata roczna
1890	6.614	132.280	6.880	206.400	907	36.280	34	4.080	147	23.520	26	5.200	14.608	407.760
1891	5.973	119.460	7.010	210.300	1.204	48.160	33	3.960	130	20.800	30	6.000	14.380	408.680
1892	5.853	117.060	7.011	210.330	1.100	44.000	33	3.960	128	20.480	36	7.200	14.161	403.030
1893	5.828	116.560	7.096	212.880	1.028	41.120	23	2.760	133	21.280	29	5.800	14.137	400.400
1894	5.802	116.040	7.085	212.550	1.020	40.800	21	2.520	131	20.960	29	5.800	14.088	398.670
1895	5.758	115.160	6.781	203.430	1.119	44.760	24	2.880	125	20.000	31	6.200	13.838	392.430
1896	5.559	111.180	6.745	202.350	1.112	44.480	23	2.760	122	19.520	30	6.000	13.591	386.290
1897	5.553	111.160	6.741	202.230	1.110	44.400	21	2.520	116	18.560	28	5.600	13.569	384.370
1898	5.434	108.680	6.811	204.330	1.103	44.120	19	2.280	120	19.200	26	5.200	13.513	383.810
1899	5.442	108.840	6.636	199.080	1.070	42.800	16	1.920	118	18.880	26	5.200	13.308	376.720
1900	5.424	108.480	6.603	198.090	1.066	42.640	18	2.160	119	19.040	21	4.200	13.251	374.610
1901	5.280	105.600	6.437	193.110	1.044	41.760	17	2.040	118	18.880	21	4.200	12.917	365 590

Z c. k. Dyrekcyi galicyjskiego funduszu propinacyjnego.

Lwów, dnia 4. czerwca 1902.

Zamknięcie rachunku

galicyjskiego funduszu propinacyjnego

zasobowego

za rok 1901.

(Z 4 załącznikami).

Z c. k. Dyrekcyi galicyjskiego funduszu propinacyjnego.

Lwów, dnia 4. czerwca 1902.

Liczba porz.	Liczba rubryki budż.	Nazwa rubryki	Należytość zaległa K	gr	bieżąca K	gr	razem K	gr
		Majątek obrotowy.						
		Gotówka.						
		Dochody.						
1	1	Odsetki czynne	—	—	427.944	76	427.944	76
		Razem	—	—	427.944	76	427.944	76
		W porównaniu z wydatkami	—	—	—	—	—	—
		pozostaje zwyżka	—	—	427.944	76	427 944	76
		którą przeniesiono do majątku zarodowego galic. fund. propinacyjnego zasobowego.						
		Majątek zarodowy.						
		a) Gotówka.						
		Dochody.						
1		Zwroty lokowanych kapitałów	782.468	03	893.016	98	1,675.485	01
2	—	Za wylosowane papiery wartościowe	—	—	101.400	—	101.400	—
3		Za sprzedane papiery wartościowe	—	—	360.448	—	360.448	—
4	—	Nadwyżka dochodów majątku obrotowego galic. funduszu prop. zasob. za r. 1901	—	—	427.944	76	427.944	76
5	—	Nadwyżka dochodów galic. fund. propinacyjnego ogólnego za rok 1901	—	—	1,438.810	22	1,438.810	22
		Razem	782.468	03	3,221.619	96	4,004.087	99
		W porównaniu z wydatkami	—	—	—	—	—	—
		pozostaje	—	—	—	—	—	—
		Wydatki.						
1	—	Na zakupno papierów wartościowych	—	—	1,435.586	—	1,435.586	—
2	—	Lokacya kapitałów	—	—	893.016	98	893.016	98
		Razem	—	—	2,328.602	98	2 328.602	98
		b) Efekta.						
		Dochody.						
1	—	Zakupione papiery wartościowe	—	—	1,522.400	—	1,522.400	—
		Razem	—	—	1,522.400	—	1,522.400	—
		Zapas z początkiem roku	—	—	—	—	—	—
		Ogółem	—	—	—	—	—	—
		W porównaniu z wydatkami	—	—	—	—	—	—
		pozostaje zapas	—	—	—	—	—	—
		Wydatki.						
1	—	Wylosowane papiery wartościowe	—	—	101.400	—	101.400	—
2	—	Sprzedane papiery wartościowe	—	—	373.800	—	373.800	—
		Razem	—	—	475.200	—	475.200	—

Uiszczenie na należytość						Kwota budżetem przyzwolona		W porównaniu uiszczenia z budżetem okazuje się wynikłość				Zaległość ostateczna		Stronica księgi głów.
zaległą		bieżącą		razem				mniejsza		większa				
K	gr	K	gr	K	gr	K	gr	K	gr	K	gr	K	gr	
—	—	427.944	76	427.944	76	359.717	—	—	—	68.227	76	—	—	328
—	—	427.944	76	427.944	76	359.717	—	—	—	68.227	76	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1,675.485	01	363
—	—	101.400	—	101.400	—	—	—	—	—	—	—	—	—	366
—	—	360.448	—	360.448	—	—	—	—	—	—	—	—	—	335
—	—	427.944	76	427.944	76	—	—	—	—	—	—	—	—	331
—	—	1,438.810	22	1,438.810	22	—	—	—	—	—	—	—	—	376
—	—	2,328.602	98	2,328.602	98	—	—	—	—	—	—	1,675.485	01	
—	—	—	—	2,328.602	98	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	1,435.586	—	1,435.586	—	—	—	—	—	—	—	—	—	411
—	—	893.016	98	893.016	98	—	—	—	—	—	—	—	—	417
—	—	2,328.602	98	2,328.602	98	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	1,522.400	—	1,522.400	—	—	—	—	—	—	—	—	—	447
—	—	1,522.400	—	1,522.400	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	9,778.300	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	11,300.700	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	475.200	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	10,825.500	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	101.400	—	101.400	—	—	—	—	—	—	—	—	—	477
—	—	373.800	—	373.800	—	—	—	—	—	—	—	—	—	480
—	—	475.200	—	475.200	—	—	—	—	—	—	—	—	—	

*

Majątek obrotowy.

Uzasadnienie różnic między budżetem a wynikłością uiszczenia.

Dochody.

1. Odsetki czynne.

Wynikłość większa o . . . . . 68.227 K. 76 h.
z powodu, że po przedłożeniu budżetu wpłynęły odsetki od nadwyżki dochodów galicyjskiego funduszu propinacyjnego za rok 1900, które nie były na rok 1901 preliminowane.

Z c. k. Dyrekcyi galic. funduszu propinacyjnego.

Lwów, dnia 4. czerwca 1902.

Załącznik Nr. 2. do zamknięcia rachunku galic. funduszu propin. zasobowego za r. 1901.

Majątek zarodowy.

Wykaz

zmian majątku zarodowego w papierach wartościowych w roku 1901.

Liczba porząd.	Bliższe oznaczenie	Papiery wartościowe				Gotówka					
		przyrost		ubytek		przychody		wydatki			
		szczegółowo	razem	szczegółowo	razem	szczegółowo	razem	szczegółowo		razem	
		K	K	K	K	K	K	K	gr	K	gr
	Przyrost.										
	Zakupione papiery wartościowe.										
1	4% obligacye pożyczki miasta Lwowa po kursie 88 K 25 gr. . . .	60.000	—	—	—	—	—	52.950	—	—	—
2	dtto po kursie 86 K 25 gr	180 000	240.000	—	—	—	—	155.250	—	208.200	—
3	4½% obligacye pożyczki miasta Lwowa po kursie 96 K 25 gr . . .	560.000	—	—	—	—	—	539.000	—	—	—
4	dtto po kursie 97 K . .	498.000	1,058.000	—	—	—	—	483.060	—	1,022.060	—
5	4% listy zastawne Banku krajowego po kursie 91 K 50 gr.	224.400	224.400	—	—	—	—	205.326	—	205.326	—
	Ubytek.										
	Wylosowane papiery wartościowe.										
6	4½% obligacye węgierskiego akcyjnego Tow. kolei lokalnych . . .	—	—	1.000	1.000	1.000	1.000	—	—	—	—
7	4% obligacye galic. funduszu propinacyjnego.	—	—	73.000	73.000	73.000	73.000	—	—	—	—
8	4% listy zastawne Banku krajowego	—	—	4.000	4.000	4.000	4.000	—	—	—	—
9	4½% obligacye pożyczki miasta Lwowa . . .	—	—	1.200	1.200	1.200	1.200	—	—	—	—
10	4½% listy zast. Banku krajowego	—	—	200	200	200	200	—	—	—	—
11	4% listy zastawne Towarzystwa kredytowego ziemskiego	—	—	20.000	20.000	20.000	20.000	—	—	—	—
12	4½% listy zast. związk. Budapeszteńskiej Kasy oszczędności	—	—	2.000	2.000	2 000	2.000	—	—	—	—
	Sprzedane papiery wartościowe.										
13	4½% listy zast. związk. Budapeszteńskiej Kasy oszcz. po kursie 97 K	—	—	160.000	160.000	155.200	155.200	—	—	—	—
14	4½% obligacye węg. akc. Tow. kolei lokalnej po kursie 96 K	—	—	213.800	213.800	205.248	205.248	—	—	—	—
	Razem . .	—	1,522.400	—	475.200	—	461.848	—	—	1,435.586	—
	Do tego zapas początk. .	—	9,778.300	—	—	—	—	—	—	—	—
	Ogółem . .	—	11,300.700	—	—	—	—	—	—	—	—
	W porówn. z ubytkiem .	—	475.200	—	—	—	—	—	—	—	—
	pozostaje zapas .	—	10,825.500	—	—	—	—	—	—	—	—

Z c. k. Dyrekcyi galicyjskiego funduszu propinacyjnego.

Lwów, dnia 4. czerwca 1902.

Załącznik Nr. 3. do zamknięcia rach. galic. fund. propinac. zasobowego za r. 1901.

Majątek zarodowy.

Wykaz papierów publicznych

stanowiących własność galicyjskiego funduszu propinacyjnego zasobowego z dniem 31. grudnia 1901.

Liczba porz.	Bliższe oznaczenie	Nominalna wartość w kor.
1	4% obligacye galic. funduszu propinacyjnego . . .	1,377.100
2	4% listy zastawne Banku krajowego	848.700
3	4½% „ „ „ „	199.400
4	4½% „ „ galic. Banku hipotecznego . . .	620.000
5	4% „ „ „ „ „ . . .	736.000
6	4% „ „ „ Towarzysta kredyt. ziemskiego .	2,106.400
7	4% obligacye pożyczki miasta Lwowa	2,570.200
8	4½% „ „ „ „	1,056.800
9	4% „ galic. pożyczki krajowej z r. 1893 . .	10.900
10	4% „ kolejowe Banku krajowego . . .	300.000
11	4% „ komunalne miasta Lwowa	1,000.000
	Razem . .	10,825.500

Z c. k. Dyrekcyi galic. funduszu propinacyjnego.

Lwów, dnia 4. czerwca 1902.

Załącznik Nr. 4. do zamknięcia rach. galic. fund. propinac. zasobowego za r. 1901.

Majątek zarodowy.

Porównanie

majątku zarodowego galic. funduszu propinacyjnego zasobowego pozostałego z końcem roku 1901 z pozostałością r. 1900.

	Szczegółowo		Razem	
	K	gr	K	gr
Stan majątku zarodowego wynosi z końcem r. 1901	—	—	—	—
a) w papierach publicznych	10,825.500	—	—	—
b) w lokowanych kapitałach	1,675.485	01	12,500.985	01
Stan majątku zarodowego wynosił z końcem r. 1900	—	—	10,560.768	03
W porównaniu przeto okazuje się z końcem r. 1901 powiększenie majątku zarodowego o . . .	—	—	1,940.216	98

Z c. k. Dyrekcyi galic. funduszu propinacyjnego.

Lwów, dnia 4. czerwca 1902.

Zamknięcie rachunku

galicyjskiego funduszu propinacyjnego

rezerwowego

za rok 1901.

(Z 1 załącznikiem).

„Majątek obrotowy“

Z c. k. Dyrekcyi galicyjskiego funduszu propinacyjnego.

Lwów, dnia 4. czerwca 1902.

Liczba porz.	Liczba rubryki budż.	Nazwa rubryki	Należytość zaległa K	gr	bieżąca K	gr	razem K	gr
		Dochody.						
		a) Zwyczajne.						
1		Odsetki czynne	—	—	587.152	88	587.152	88
2		Rozmaite	—	—	1.566	12	1.566	12
		Razem . . .	—	—	588.719	—	588.719	—
		b) Obojętne.						
3		Zwrot danych zaliczek	6.086	38	4.384	16	10.470	54
		Razem . . .	6.086	38	593.103	16	599.189	54
		W porównaniu z wydatkami . . .	1.053	22	197.796	88	198.850	10
		pozostaje zwyżka . .	5 033	16	395.306	28	400.339	44
		z której z powodu, że zaległość w kwocie . . . 6.571 K 52 gr jest od zaległości wydatków w kwocie . . . . 134 „ 05 „						
		większa o . . .					6.437	47
		przenosi się do majątku zarodowego galic. funduszu propinacyjnego rezerwowego tylko resztę w kwocie					393.901	97
		Wydatki.						
		a) Zwyczajne.						
1		Płace urzędników	991	22	65.243	21	66.234	43
2		„ sług	—	—	2.559	92	2.559	92
3		Adjuta	—	—	1.466	52	1.466	52
4		Dyurna	62	—	30.775	38	30.837	38
5		Ryczałt do Skarbu państwa na utrzymanie kasy galic. funduszu propinacyjnego .	—	—	20.000	—	20 000	—
6		Czynsze najmu	—	—	5.000	—	5.000	—
7		Koszta administracyi powiatowej . . .	—	—	48.311	04	48.311	04
8		Dyety i koszta podróży	—	—	762	78	762	78
9		Potrzeby kancelaryjne	—	—	3.165	27	3.165	27
10		Koszta zarządu	—	—	979	17	979	17
11		„ sądowe	—	—	1.200	—	1.200	—
12		Remuneracye, zapomogi i rozmaite nieprzewidziane wydatki	—	—	13.949	43	13.949	43
		Razem . . .	1.053	22	193.412	72	194.465	94
		b) Obojętne.						
13		Dane zaliczki	—	—	4.384	16	4.384	16
		Ogółem . . .	1.053	22	197.796	88	198.850	10

Uiszczenie na należytość						Kwota budżetem przyzwolona		W porównaniu uiszczenia z budżetem okazuje się wynikłość				Zaległość ostateczna		Stronica księgi głów.
zaległą		bieżącą		razem				mniejsza		większa				
K	gr	K	gr	K	gr	K	gr	K	gr	K	gr	K	gr	
—	—	587.152	88	587.152	88	569.363	—	—	—	17.789	88	—	—	14
—	—	1.566	12	1.566	12	—	—	—	—	1.566	12	—	—	17
—	—	588.719	—	588.719	—	569.363	—	—	—	19.356	—	—	—	
3.899	02	—	—	3.899	02	—	—	—	—	—	—	6.571	52	73
3.899	02	588.719	—	592 618	02	—	—	—	—	—	—	6.571	52	
991	22	65.178	40	66.169	62	70.390	—	4.220	38	—	—	64	81	157
—	—	2.493	18	2.493	18	2.800	—	306	82	—	—	66	74	160
—	—	1.466	52	1.466	52	1.600	—	133	48	—	—	—	—	165
62	—	30.772	88	30.834	88	31.819	—	984	12	—	—	2	50	168
—	—	20.000	—	20.000	—	20.000	—	—	—	—	—	—	—	170
—	—	5.000	—	5.000	—	5.000	—	—	—	—	—	—	—	121
—	—	48.311	04	48.311	04	52.000	—	3.688	96	—	—	—	—	125
—	—	762	78	762	78	1.000	—	237	22	—	—	—	—	128
—	—	3.165	27	3.165	27	3.000	—	—	—	165	27	—	—	175
—	—	979	17	979	17	2.000	—	1.020	83	—	—	—	—	138
—	—	1.200	—	1.200	—	1.200	—	—	—	—	—	—	—	142
—	—	13.949	43	13.949	43	20.000	—	6.050	57	—	—	—	—	148
1.053	22	193.278	67	194.331	89	210.809	—	16.642	38	165	27	134	05	
								16.477 K 11 gr						
—	—	4.384	16	4.384	16	—	—	—	—	—	—	—	—	198
										Ogółem .		134	05	

Majątek obrotowy.

Uzasadnienie różnic między budżetem a wynikłością uiszczenia.

Dochody.

a) Zwyczajne.

1. Odsetki czynne.

Wynikłość większa o . . . . . 17.789 K 88 h
z powodu, że po przedłożeniu budżetu wpłynęły odsetki od papierów wartościowych nabytych za zwyżkę dochodów z roku 1900, które preliminarzem nie były objęte.

2. Rozmaite.

Wynikłość większa o . . . . . 1.566 K 12 h
z powodu, że dochody te w budżecie nie były preliminowane.

Wydatki.

a) Zwyczajne.

1. Płace urzędników.

Wynikłość mniejsza o . . . . . 4.220 K 38 h
z powodu zwinięcia jednej posady c. k. Starosty.

2. Płace sług.

Wynikłość mniejsza o . . . . . 306 K 82 h
z powodu interkalaryów.

3. Adjuta.

Wynikłość mniejsza o . . . . . 133 K 48 h
z powodu interkalaryów.

4. Dyurna.

Wynikłość mniejsza o . . . . . 984 K 12 h
z powodu zmniejszenia personalu dyetaryuszów w oddziale manipulacyjnym.

7. Koszta administracyi powiatowej.

Wynikłość mniejsza o . . . . . 3.688 K 96 h
z powodu zmniejszenia się wynagrodzeń dla delegatów na powiatach.

8. Dyety i koszta podróży.

Wynikłość mniejsza o . . . . . 237 K 22 h
z powodu zmniejszenia się potrzeby odbywania częstszych posiedzeń w łonie c. k. Dyrekcyi.

9. Potrzeby kancelaryjne.

Wynikłość większa o . . . . . 165 K 27 h
z powodu większego zapotrzebowania druków dla spraw administracyjnych i rachunkowych.

10. Koszta zarządu.

Wynikłość mniejsza o . . . . . 1.020 K 83 h
z powodu, że wydatki tej rubryki ściśle z góry budżetem obliczyć się nie dadzą.

12. Remuneracye, zapomogi i rozmaite nieprzewidziane wydatki.

Wynikłość mniejsza o . . . . . 6.050 K 57 h,
ponieważ przyzwolona na ten cel kwota nie została w całości wyczerpaną.

Z c. k. Dyrekcyi galicyjskiego funduszu propinacyjnego.

Lwów, dnia 4. czerwca 1902.

Zamknięcie rachunku

galicyjskiego funduszu propinacyjnego

rezerwowego

za rok 1901.

(Z 3 załącznikami).

„Majątek zarodowy“.

Z c. k. Dyrekcyi galicyjskiego funduszu propinacyjnego.

Lwów, dnia 4. czerwca 1902.

Liczba porz.	Liczba rubryki budż.	Nazwa rubryki	Należytość zaległa K	gr	bieżąca K	gr	razem K	gr
		Gotówka.						
		Dochody.						
		a) Zwyczajne.						
	1	Zwyżka dochodów majątku obrotowego galicyjskiego funduszu propinacyjnego rezerwowego za rok 1901	—	—	393.901	97	393.901	97
		Razem . . .	—	—	393.901	97	393.901	97
		b) Operacye kredytowe.						
	2	Za sprzedane papiery wartościowe . .	—	—	424.700	—	424.700	—
	3	Za wylosowane papiery wartościowe . .	—	—	327.200	—	327.200	—
	4	Zwrot gotówki udzielonej gal. funduszowi propinacyjnemu.	303.500	42	496.434	56	799.934	98
	5	Zwrot lokowanych kapitałów . . .	2,680.000	—	—	—	2,680.000	—
		Razem . . .	2,983.500	42	1,248.334	56	4,231.834	98
		Ogółem . . .	2,983.500	42	1,642.236	53	4,625.736	95
		Do tego początkowy zapas	—	—	—	—	—	—
		Razem . . .	—	—	—	—	—	—
		W porównaniu z wydatkami . . .	—	—	—	—	—	—
		Pozostaje . . .	—	—	—	—	—	—
		Wydatki.						
		a) Zwyczajne.						
		b) Operacye kredytowe.						
	1	Na zakupno papierów wartościowych. .	—	—	1,156.416	70	1,156.416	70
	2	Gotówka udzielona galicyjskiemu funduszowi propinacyjnemu	—	—	496.434	56	496,434	56
		Razem . . .	—	—	1,652.851	26	1,652.851	26
		Efekta.						
		Dochody.						
	1	Zakupione papiery wartościowe . . .	—	—	1,234.300	—	1,234.300	—
		Razem . . .	—	—	1,234.300	—	1,234.300	—
		Do tego zapas początkowy	—	—	—	—	—	—
		Ogółem . . .	—	—	—	—	—	—
		W porównaniu z wydatkami . . .	—	—	—	—	—	—
		Pozostaje zapas .	—	—	—	—	—	—
		Wydatki.						
	2	Sprzedane papiery wartościowe . . .	—	—	440.000	—	440.000	—
	3	Wylosowane papiery wartościowe . .	—	—	327.200	—	327.200	—
		Razem . . .	—	—	767.200	—	767.200	—

Uiszczenie na należytość						Kwota budżetem przyzwolona		W porównaniu uiszczenia z budżetem okazuje się wynikłość				Zaległość ostateczna		Stronica księgi głów.
zaległą		bieżącą		razem				mniejsza		większa				
K	gr	K	gr	K	gr	K	gr	K	gr	K	gr	K	gr	
—	—	393.901	97	393.901	97	—	—	—	—	—	—	—	—	230
—	—	393.901	97	393.901	97	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	424.700	—	424.700	—	—	—	—	—	—	—	—	—	289
—	—	327.200	—	327.200	—	—	—	—	—	—	—	—	—	294
303.500	42	—	—	303.500	42	—	—	—	—	—	—	496.434	56	306
115.800	—	—	—	115.800	—	—	—	—	—	—	—	2,564.200	—	299
419.300	42	751.900	—	1,171.200	42	—	—	—	—	—	—	3,060.634	56	
419.300	42	1,145.801	97	1,565.102	39	—	—	—	—	—	—	3,060.634	56	
—	—	—	—	87.748	87	—	—	—	—	—	—	—		
—	—	—	—	1,652.851	26	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	1,652.851	26	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	1,156.416	70	1,156.416	70	—	—	—	—	—	—	—	—	349
—	—	496.434	56	496.434	56	—	—	—	—	—	—	—	—	356
—	—	1,652.851	26	1,652.851	26	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	1,234.300	—	1,234.300	—	—	—	—	—	—	—	—	—	400
—	—	1,234.300	—	1,234.300	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	11,396.500	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	12,630.800	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	767.200	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	11,863.600	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	440.000	—	440.000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	475
—	—	327.200	—	327.200	—	—	—	—	—	—	—	—	—	480
—	—	767.200	—	767.200	—	—	—	—	—	—	—	—	—	

Załącznik Nr. 1. do zamknięcia rachunku galic. funduszu propin. rezerwowego za r. 1901.

Majątek zarodowy.

Wykaz

zmian majątku zarodowego w papierach wartościowych w roku 1901.

Liczba porząd.	Bliższe oznaczenie	Papiery wartościowe				Gotówka					
		przyrost		ubytek		dochody		wydatki			
		szczegółowo	razem	szczegółowo	razem	szczegółowo	razem	szczegółowo		razem	
		K	K	K	K	K	K	K	gr	K	gr
	Przyrost.										
	Zakupione papiery wartościowe.										
1	4% oblig. gal. fund. prop. po kursie 96 K . . .	100	—	—	—	—	—	96	—	—	—
2	dtto po kursie 96 K 10 h	600	—	—	—	—	—	576	60	—	—
3	„ „ „ 96 „ 20 „	7 000	—	—	—	—	—	6.734	—	—	—
4	„ „ „ 96 „ 30 „	1.000	8.700	—	—	—	—	963	—	8.369	60
5	4% obligacye pożyczki miasta Lwowa po kursie 86 K 25 gr. . . .	258.600	258.600	—	—	—	—	223.042	50	223.042	50
6	4% listy zastawne Towarzystwa kredytowego ziemskiego: po kursie 90 K 60 h	13.000	—	—	—	—	—	11.778	—	—	—
7	dtto „ „ 91 „ — „	400	—	—	—	—	—	364	—	—	—
8	„ „ „ 93 „ 30 „	200	13.600	—	—	—	—	186	60	12.328	60
9	4½% listy zastawne gal. Banku hipotecznego po kursie 97 K.	733.000	733.000	—	—	—	—	711.010	—	711.010	—
10	4% listy zastawne Banku krajowego po kursie 91 K 50 gr.	220.400	220.400	—	—	—	—	201.666	—	201.666	—
	Ubytek.										
	Sprzedane papiery wartościowe.										
11	4½% obligacye węg. akc. Tow. kolei lokalnej po kursie 96 K	—	—	210.000	210.000	201.600	201.600	—	—	—	—
12	4½% listy zast. związk. Budapeszteńskiej Kasy oszcz. po kursie 97 K	—	—	230.000	230.000	223.100	223.100	—	—	—	—
	Wylosowane papiery wartościowe.										
13	4% obligacye galic. funduszu propinacyjnego.	—	—	307.000	307.000	307.000	307.100	—	—	—	—
14	4½% listy zastawne gal. Banku hipotecznego .	—	—	20.200	20.200	20.200	20.200	—	—	—	—
	Razem . .	—	1,234.300	—	767.200	—	751.900	—	—	1,156.416	70
	Do tego zapas początk. .	—	11,396.500	—	—	—	—	—	—	—	—
	Ogółem . .	—	12,630 800	—	—	—	—	—	—	—	—
	W porówn. z ubytkiem .	—	767.200	—	—	—	—	—	—	—	—
	pozostaje zapas .	—	11,863.600	—	—	—	—	—	—	—	—

Z c. k. Dyrekcyi galicyjskiego funduszu propinacyjnego.

Lwów, dnia 4. czerwca 1902.

Załącznik Nr. 2. do zamknięcia rach. galic. fund. propinac. rezerwowego za r. 1901.

Majątek zarodowy.

Wykaz papierów wartościowych

stanowiących własność galicyjskiego funduszu propinacyjnego rezerwowego z dniem 31. grudnia 1901.

Liczba porz.	Bliższe oznaczenie	Nominalna wartość w kor.
1	4% obligacye galic. funduszu propinacyjnego . . .	6,445.100
2	4% „ „ pożyczki krajowej z roku 1893 .	398.200
3	4½% listy zastawne galic. Banku hipotecznego . .	1,795.400
4	4% „ „ „ „ „ . . .	758.000
5	4½% „ „ „ „ krajowego . . .	2.600
6	4% „ „ „ „ „ . . .	634.500
7	4% „ „ „ Towarzystwa kredyt. ziemskiego	1,314.200
8	4% obligacye pożyczki miasta Lwowa	465.600
9	3½% „ państwowej pożyczki inwestycyjnej . .	50.000
	Razem . .	11,863.600

Z c. k. Dyrekcyi galic. funduszu propinacyjnego.

Lwów, dnia 4. czerwca 1902.

Załącznik Nr. 3. do zamknięcia rach. galic. fund. propinac. rezerwowego za r. 1901.

Majątek zarodowy.

Porównanie

majątku zarodowego galic. funduszu propinacyjnego rezerwowego pozostałego z końcem roku 1901 z pozostałością r. 1900.

	Szczegółowo		Razem	
	K	gr	K	gr
Stan majątku zarodowego wynosi z końcem r. 1901	—	—	—	—
1. w papierach wartościowych	11,863.600	—	—	—
2. w lokowanych kapitałach	3,060.634	56	14,924.234	56
Stan majątku zarodowego wynosił z końcem r. 1900	—	—	14,467.749	29
W porównaniu przeto okazuje się z końcem r. 1901 powiększenie majątku zarodowego o . . .	—	—	456.485	27

Z c. k. Dyrekcyi galic. funduszu propinacyjnego.

Lwów, dnia 4. czerwca 1902.

Sumaryczny Preliminarz

GALICYJSKIEGO

FUNDUSZU PROPINACYJNEGO

OGÓLNEGO

według rubryk

na rok 1903.

(Z 16 załącznikami).

Z c. k. Dyrekcyi galic. funduszu propinacyjnego.

Lwów, dnia 4. czerwca 1902.

L. porządkowa i Nr. załącznika	Oznaczenie rubryk	Wynikłość z roku 1901	Kwota preliminowana na r. 1902	Wniosek na rok 1903	Uwaga
		koron			
	Dochody.				
1/1	Czynsze za wydzierżawione prawo propinacyi	7,854.325	8,000.000	8,200.000	
2/2	Opłaty od szynkarzy . . .	371.438	368.000	368.000	
3	Opłaty od zakładania gorzelń, browarów i miodosytni . .	308	—	—	
4/3	Grzywny za przekroczenia propinacyjne	5.825	4.000	4.000	
5/4	Dochody ze sprzedaży przedmiotów skonfiskowanych . .	553	40	40	
6/5	Odsetki zwłoki.	28.010	20.000	20.000	
7/6	Zasiłek z milionowej subwencyi ze skarbu państwa . .	1,782.259	1,782.258	1,782.258	
8/7	Odsetki czynne od lokowanych kapitałów z dochodów bieżących	163.429	100.000	100.000	
9/8	Rozmaite.	35.432	2.000	2.000	
	Razem . . .	10,241.579	10,276.298	10,476.298	
	W porównaniu z wydatkami .		8,658.642	8,652,942	
	pozostaje zwyżka . . .		1,617.656	1,823.356	

L. porządkowa i Nr. załącznika	Oznaczenie rubryk	Wynikłość z roku 1901	Kwota preliminowana na r. 1902	Wniosek na rok 1903	Uwaga
		koron			
	Wydatki.				
1/1	Spłata kapitałów za wylosowane obligacye funduszu propinacyjnego	4,167.200	4,490.100	4,671.500	
2/2	Wypłata kuponów od obligacyi w obiegu będących . .	3,510.106	3,249.856	3,068.456	
3/3	Prowizya Bankowi dla krajów koronnych w Wiedniu i Bankowi krajowemu we Lwowie za pośrednictwo w wypłacie wylosowanych obligacyi i zapadłych kuponów	5.267	6.400	6.400	
4/4	Należytość stemplowa od kwitów na pobór zasiłku ze Skarbu państwa	5.580	5.580	5.580	
5	Podatek dochodowy od czynszów za wydzierżawione prawo propinacyi	125.705	—	—	
6/5	Podatek rentowy od obligacyi funduszu propinacyjnego . .	343.712	324.986	306.846	
7/6	Podatek zarobkowy od dochodów funduszu propinacyjnego	256.264	243.824	256.264	
8/7	Bonifikacya gal. funduszu krajowego i funduszów powiatowych za ubytek w dochodach z dodatków opłacanych przez fundusz propinacyjny do końca roku 1897 . . .	397.370	317.896	317.896	
9/8	Ryczałt za należytości stemplowe od kwitów na opłacane czynsze za dzierżawę prawa propinacyi	20.000	20.000	20.000	
	Razem . . .	8,831.204	8,658.642	8,652.942	

Załącznik Nr. 1. Preliminarz na r. 1903 dochodów galicyjskiego funduszu propinacyjnego ogólnego.

Rubryka: „Czynsze za wydzierżawione prawo propinacyi“.

L. porządkowa	Poszczególnienie powiatów	Wynikłość z roku 1901	Kwota preliminowana na r. 1902	Wniosek na rok 1903	Uwaga
		koron			
1	Biała		200.014	200.534	
2	Bochnia		76.539	78.359	
3	Bohorodczany		105.700	114.690	
4	Borszczów		138.896	133 350	*poz. 4.* Mniej z powodu wydzielenia do pow. „Czortków“.
5	Bóbrka		105.070	99.902	
6	Brody		121.862	125.262	
7	Brzesko		138.513	144.277	
8	Brzeżany		145.736	145.736	
9	Brzozów		65.963	68.711	
10	Buczacz		185.232	194.709	
11	Chrzanów		171.046	171.246	
12	Cieszanów		65.374	65.779	
13	Czortków		119.200	165.200	*poz. 13.* patrz. poz. 4. i 73.
14	Dąbrowa		42.892	36.130	*poz. 14.* Mniej z powodu wydzielenia do pow. Tarnów.
15	Dobromil		80.680	80.990	
16	Dolina		168.950	176.252	
17	Drohobycz		194.892	194.892	
18	Gorlice		99.120	101.311	
19	Gródek		56.867	56.557	
20	Grybów		34.847	42.387	
21	Horodenka		154.494	154.294	
22	Husiatyn		103.110	103.610	
23	Jarosław		98.111	148.616	
24	Jasło		94.378	96.488	
25	Jaworów		92.545	96.705	
26	Kałusz		96.824	96.102	
27	Kamionka		108.308	108.190	
28	Kolbuszowa		55.601	46.251	*poz. 28.* Mniej z powodu wydzielenia do pow. „Rzeszów“.
29	Kołomyja		107.810	118.110	
30	Kosów		115.230	115.230	
31	Kraków		142.804	151.610	*poz. 29.* patrz. poz. 44.
32	Krosno		71.228	72.750	
33	Limanowa		66.240	65.420	
34	Lisko		126.437	130.298	
35	Lwów		167.449	170.539	
36	Łańcut		81.300	81.300	
37	Mielec		72.754	75.254	
38	Mościska		87.588	87.666	
39	Myślenice		88.274	87.044	
40	Nadwórna		131.890	131.890	
41	Nisko		51.434	51.434	
42	Nowy Sącz		141.728	147.428	
43	Towy Targ		61.210	64.841	
44	Peczeniżyn		63.800	46.000	*poz. 44.* Mniej z powodu wydzielenia do powiatu „Kołomyja“.

L. porządkowa	Poszczególnienie powiatów	Wynikłość z roku 1901	Kwota prelimino wana na r. 1902	Wniosek na rok 1903	Uwaga
			k o r o n		
45	Pilzno		32.602	32.202	
46	Podhajce		118.420	131.862	
47	Podgórze		51.596	51.766	
48	Przemyśl		171.856	172.186	
49	Przemyślany		75.940	77.140	
50	Przeworsk		58.306	59.402	
51	Rawa		77.160	78.390	
52	Rohatyn		176.543	185.989	
53	Ropczyce		111.038	114.150	
54	Rudki		61.130	59.942	
55	Rzeszów		117.214	128.377	patrz poz. 28.
56	Sambor		70.038	70.602	
57	Sanok		115 341	113.721	
58	Skałat		109.320	110.870	
59	Śniatyn		82.378	82.378	
60	Sokal		79 922	80.617	
61	Stanisławów		168.960	182.934	
62	Stary Sambor		55.380	54.300	
63	Stryj		136.942	136.942	
64	Strzyżów		22.864	22.934	
65	Tarnobrzeg		86.873	86.873	
66	Tarnopol		111.362	111.602	
67	Tarnów		37.455	54.640	patrz. poz. 14.
68	Tłumacz		118.970	125.266	
69	Trembowla		69.090	69.260	
70	Turka		59.691	59.691	
71	Wadowice		180.602	204.702	
72	Wieliczka		42.432	42.492	
73	Zaleszczyki		106.973	81.058	*ad poz. 73.* mniej z powodu wydzielenia do pow. Czortków.
74	Zbaraż		60 756	61.136	
75	Złoczów		153.176	153 438	
76	Żółkiew		74.322	74.430	
77	Żydaczów		96.879	109.865	
78	Żywiec		240.000	240.000	
	Razem	7,854.325	8,029.471	8,264.501	
	Po strąceniu na możliwe opusty	—	29.471	64.501	
	pozostaje	7,854.325	8,000.000	8,200.000	

Załącznik Nr. 2. do dochodów.

Rubryka: „Opłaty od szynkarzy“.

L. porządkowa	Poszczególnienie	Wynikłość z roku 1901	Kwota preliminowana na r. 1902	Wniosek na rok 1903	Uwaga
		koron			
1	Opłaty od szynkarzy .	371.438	368.000	368.000	

Załącznik Nr. 3. do dochodów.

Rubryka: „Grzywny za przekroczenia propinacyjne“.

1	Grzywny za przekroczenia propinacyjne .	5.825	4.000	4.000	

Załącznik Nr. 4. do dochodów.

Rubryka: „Dochody ze sprzedaży przedmiotów skonfiskowanych“.

1	Dochody ze sprzedaży przedmiotów skonfiskowanych	553	40	40	

Załącznik Nr. 5. do dochodów.

Rubryka: „Odsetki zwłoki“.

1	Odsetki zwłoki	28.010	20.000	20.000	

Załącznik Nr. 6. do dochodów.

Rubryka: „Zasiłek z milionowej subwencyi ze Skarbu państwa“.

L. porządkowa	Poszczególnienie	Wynikłość z roku 1901	Kwota preliminowana na r. 1902	Wniosek na rok 1903	Uwaga
		k o r o n			
1	Zasiłek z milionowej subwencyi ze Skarbu państwa	1,782.258	1,782.258	1,782.258	

Załącznik Nr. 7. do dochodów.

Rubryka: „Odsetki czynne od lokowanych kapitałów z dochodów bieżących“.

1	Odsetki czynne od lokowanych kapitałów z dochodów bieżących	163.429	100.000	100.000	

Załącznik Nr. 8. do dochodów.

Rukryka: „Rozmaite“.

1	Rozmaite	35.432	2.000	2.000	

Załącznik Nr. 1. Preliminarz na rok 1903 wydatków galicyjskiego funduszu propinacyjnego ogólnego.

Rubryka: „Spłata kapitałów za wylosowane obligacye funduszu propinacyjnego".

L. porządkowa	Poszczególnienie	Wynikłość z roku 1901	Kwota preliminowana na r. 1902	Wniosek na rok 1903	Uwaga
		koron			
1	Spłata kapitałów za wylosowane obligacye funduszu propinacyjnego	4,167.200	4,490.100	4,671.500	*Więcej o 181.400 K.* Celem uzyskania kapitałów potrzebnych na pokrycie wynagrodzeń dla właścicieli prawa propinacyi za odjęcie im tego prawa, emitowano po myśli §. 5. ustawy z dnia 22. kwietnia 1889 (Dz. ustaw i rozporządzeń kraj. Nr. 307 z r. 1889) 4% obligacye w nominalnej wartości 124,400.000 Koron, które po myśli §. 2. tej ustawy w przeciągu 26 lat począwszy od 1. stycznia 1890 przez losowanie umorzone być mają. Według preliminarza na r. 1902 pozostało jeszcze do spłacenia 77,867.700 K. Według planu umorzenia, zatwierdzonego re skryptem Wys. c. k. Ministerstwa Skarbu z dnia 31. maja 1889 do l. 2.216/F. M. wynosi w roku 1903: I. rata, płatna dnia 30. czerwca 1903 . 2,312.600 K II. rata, płatna d. 31. grudnia 1903 r. . . . 2,358.900 „ razem . 4,671.500 K Pozostanie przeto jeszcze do spłacenia w następujących dwunastu latach 73,196.200 K.

Załącznik Nr. 2. do wydatków.

Rubryka: „Wypłata kuponów od obligacyj w obiegu będących“.

L. porządkowa	Poszczególnienie	Wynikłość z roku 1901	Kwota preliminowana na r. 1902	Wniosek na rok 1903	Uwaga
		koron			
1	Wypłata kuponów od obligacyj w obiegu będących	3,510.106	3,249.856	3,068.456	*Mniej o 181.400 K.* Według planu umorzenia, zatwierdzonego reskryptem Wys. c. k. Ministerstwa skarbu z dnia 31. maja 1889 do l. 2.216/F. M. wynosi należytość od kuponów płatnych w r. 1903, a mianowicie od obligacyj w nominalnej wartości 77,867.700 K, płatna 30. czerwca 1903 1,557.354 K od obligacyj w nominalnej wartości 75,555.100 K, płatna d. 31. grudnia 1903 1,511.102 „ Razem . 3,068.456 K

Załącznik Nr. 3. do wydatków.

Rubryka: „Prowizya c. k. uprzyw. Bankowi dla krajów koronnych we Wiedniu i Bankowi krajowemu we Lwowie za pośrednictwo w wypłacie wylosowanych obligacyj i zapadłych kuponów.

1	Prowizya c. k. uprzyw. Bankowi dla krajów koronnych we Wiedniu i Bankowi krajowemu we Lwowie za pośrednictwo w wypłacie wylosowanych obligacyj i zapadłych kuponów	5.267	6.400	6.400	

Załącznik Nr. 4. do wydatków.

Rubryka: „Należytość stemplowa od kwitów na pobór zasiłku ze skarbu państwa“.

L. porządkowa	Poszczególnienie	Wynikłość z roku 1901	Kwota preliminowana na r. 1902	Wniosek na rok 1903	Uwaga
		k o r o n			
1	Należytość stemplowa od kwitów na pobór zasiłku ze skarbu państwa	5.580	5.580	5.580	

Załącznik Nr. 5. do wydatków.

Rubryka: „Podatek rentowy od obligacyj funduszu propinacyjnego“.

1	Podatek rentowy od obligacyj funduszu propinacyjnego.	343.712	324.986	306.846	*Mniej o 18.140 K.* Ponieważ w myśl §. 131 lit. a) ustawy z d. 25. października 1896 (Dz. u. p. Nr. 220) odsetki od obligacyj funduszu propinacyjnego podlegają 10% podatkowi rentowemu, przeto od zapadłych kuponów w r. 1903 w kwocie 3,068,456 K. preliminuje się podatek rentowy w powyższej kwocie odpowiadającej 10% wej stopie.

Załącznik Nr. 6. do wydatków.

Rubryka: „Podatek zarobkowy od dochodów funduszu propinacyjnego“.

1	Podatek zarobkowy od dochodów funduszu propinacyjnego	256.264	243.824	256.264	*Więcej o 12.480 K.* z powodu podwyższenia dodatków gminnych we Lwowie z 30% na 40%.

Załącznik Nr. 7. do wydatków.

Rubryka: „Bonifikacya gal. funduszu krajowego i funduszów powiatowych za ubytek w dochodach z dodatków opłacanych przez fundusz propinacyjny do końca r. 1897“.

L. porządkowa	Poszczególnienie	Wynikłość z roku 1901	Kwota preliminowana na r. 1902	Wniosek na rok 1903	Uwaga
		koron			
1	Bonifikacya gal. funduszu krajowego i funduszów powiatowych za ubytek w dochodach z dodatków opłacanych przez fundusz propinacyjny do końca roku 1897 . . .	397.370	317.896	317.896	

Załącznik Nr. 8. do wydatków.

Rubryka: „Ryczałt za należytości stemplowe od kwitów za czynsze za wydzierżawione prawo propinacyi“.

1	Ryczałt za należytości stemplowe od kwitów na wpłacone czynsze za dzierżawę prawa propinacyi	20.000	20.000	20.000	

Sumaryczny Preliminarz

GALICYJSKIEGO

FUNDUSZU PROPINACYJNEGO

ZASOBOWEGO

według rubryk

na rok 1903.

(Z 1 załącznikiem).

Z c. k. Dyrekcyi galic. funduszu propinacyjnego.

Lwów, dnia 4. czerwca 1902.

L. porządkowa i Nr. załącznika	Oznaczenie rubryk	Wynikłość z roku 1901	Kwota preliminowana na r. 1902	Wniosek na rok 1903	Uwaga
		koron			
	Dochody.				
1/1	Odsetki czynne . . .	427.945	420.691	505.002	
	Razem . .	427.945	420.691	505.002	
	W porównaniu z wydatkami	—	—	—	
	pozostaje zwyżka .	—	420.691	505 002	

L. porządkowa i Nr. załącznika.	Oznaczenie rubryk	Wynikłość z roku 1901	Kwota preliminowana na r. 1902	Wniosek na rok 1903	Uwaga
		k o r o n			
	Wydatki.				

Załącznik Nr. 1. do dochodów galic. funduszu propinacyjnego zasobowego.

Rubryka „Odsetki czynne“:

L. porządkowa	Poszczególnienie	Wynikłość z roku 1901	Kwota preliminowana na r. 1902	Wniosek na rok 1903	Uwaga
		koron			
	Odsetki czynne.				
1	4% obligacye galic. funduszu propinacyjnego . . 1,379.400 K	—	—	55.176	
2	4% listy zast. Banku krajowego . . . 848.700 „	—	—	33.948	
3	4½% listy zastaw. Banku krajowego . 199.400 „	—	—	8.973	
4	4½% listy zastaw. Banku hipotecznego 1,220.000 „	—	—	54.900	
5	4% listy zast. Banku hipot. 736.000 „	—	—	29.440	
6	4% listy zast. galic. Towarzystwa kredyt. ziemsk. 2,106.400 „	—	—	82.992	*ad 6.* i *7.* Odsetki preliminuje się po strąceniu podatku rentowego.
7	4% obligacye pożyczki m. Lwowa . . 2,570.200 „	—	—	100.752	
8	4½% obligac. pożyczki m. Lwowa . . 1,048.800 „	—	—	47.196	
9	4% obligacye gal. pożyczki krajowej z r. 1893 . . . 210.900 „	—	—	8.436	
10	4% obligacye kolej. Banku krajowego . 300.000 „	—	—	12.000	
11	4% obligacye komun. Banku kraj. . . 1,000.000 „	—	—	40.000	
12	Lokowane kapitały na 3½% . . . 891.131 „	—	—	31.189	
	Razem 12,510.931 K	427.945	420.691	505.002	*Więcej o 84.311 K.*

Sumaryczny Preliminarz

GALICYJSKIEGO

FUNDUSZU PROPINACYJNEGO

REZERWOWEGO

według rubryk

na rok 1903.

(Z 13 załącznikami).

Z c. k. Dyrekcyi galic. funduszu propinacyjnego.

Lwów, dnia 4. czerwca 1902.

L. porządkowa i Nr. załącznika	Oznaczenie rubryk	Wynikłość z roku 1901	Kwota preliminowana na r. 1902	Wniosek na rok 1903	Uwaga
		koron			
	Dochody.				
1/1	Odsetki czynne . .	587.153	584.295	605.065	
2	Rozmaite	1.566	—	—	
	Razem . .	588.719	584.295	605.065	
	W porównaniu z wydatkami	—	206.239	211.981	
	pozostaje zwyżka . .	—	378.056	393.084	

L. porządkowa i Nr. załącznika	Oznaczenie rubryk	Wynikłość z roku 1901	Kwota preliminowana na r. 1902	Wniosek na rok 1903	Uwaga
		k o r o n			
	Wydatki.				
1/1	Płace urzędników . .	66.170	65.820	68.093	
2/2	Płace sług	2.493	2.800	3.260	
3/3	Adjuta	1.467	1.600	1.600	
4/4	Dyurna	30.835	31.819	34.828	
5/5	Ryczałt do Skarbu państwa na utrzymanie c. k. Kasy galic. funduszu propinacyjnego	20.000	20.000	20.000	
6/6	Czynsze najmu . .	5.000	5.000	5.000	
7/7	Koszta administracyi powiatowej . . .	48.311	52.000	52.000	
8/8	Dyety i koszta podróży członków Dyrekcyi .	763	1.000	1.000	
9/9	Potrzeby kancelaryjne .	3.165	3.000	3.000	
10/10	Koszta zarządu . .	979	2.000	2.000	
11/11	Koszta sądowe . .	1.200	1.200	1.200	
12/12	Remuneracye, zapomogi i rozmaite nieprzewidziane wydatki . .	13.949	20 000	20.000	
	Razem . .	194.332	206.239	211.981	

Załącznik Nr. 1. do dochodów galic. funduszu propinacyjnego rezerwowego.

Rubryka: „Odsetki czynne“.

L. porządkowa	Poszczególnienie	Wynikłość z roku 1901	Kwota preliminowana na r. 1902	Wniosek na rok 1903	Uwaga
		koron			
	Odsetki czynne.				
1	4% obligacye galic. funduszu propinacyjnego . 6,445.300 K	—	—	257.812	
2	4% obligacye pożyczki krajowej z roku 1893 . 398.200 „	—	—	15.928	
3	4½% listy zast. galic. Banku hipotecznego . . 2,068.600 „	—	—	93.087	
4	4% listy zastawne galic. Banku hipotecznego . . 759.000 „	—	—	30.360	
5	4½% listy zastawne gal. Banku krajowego . 2.600 „	—	—	117	
6	4% listy zastawne gal. Banku krajowego . . . 634.700 „	—	—	25.388	
7	4% listy zastawne galic. Tow. kredytowego ziem. 1,314.200 „	—	—	51.779	*Do poz. 7. i 8.* Odsetki preliminuje się po strąceniu podatku rentowego.
8	4% obligacye pożyczki miasta Lwowa . . . 465.600 „	—	—	18.252	
9	3½% obligacye pożyczki inwestycyjnej . . . 50.000 „	—	—	1.750	
10	Lokowane kapitały na 4% . . 2,564.200 „	—	—	102.568	
11	dtto na 3½% . 229.281 „	—	—	8.024	
	Razem . 14,931.681 K	587.153	584.295	605.065	

Załącznik Nr. 1. do wydatków galicyjskiego funduszu propinacyjnego rezerwowego.

Rubryka: „Płace urzędników“.

L. porządkowa	Poszczególnienie	Wynikłość z roku 1901	Kwota preliminowana na r. 1902	Wniosek na rok 1903	Uwaga
		koron			
	Oddział administracyjny.				
1	zastępca przewodniczącego . . . . . 1.200 K				
2	1 c. k. Radca dworu, referent administracyjny i członek Dyrekcyi, płaca roczna . . 10.333 K dodatek aktywalny . 1.200 „ dodatek do osoby . . . 2.000 „ = 13.533 „				
3	1 stale urzędujący członek Dyrekcyi, powołany przez Wydział kraj., rocznie 4.000 „				
4	1 c. k. starosta, zastępca referenta administracyjn., płaca roczna . . . 5.400 K dodatek aktywalny . 840 „ dodatek do osoby . . . 1.200 „ = 7.440 „				
5	2 syndyków: 1 rocznie . 6.000 „ 1 rocznie . 4.200 „ = 10.200 „				
6	1 c. k. sekretarz Namiestnictwa, płaca roczna . . . 3.600 K dodatek aktywalny . 720 „ = 4.320 „				
7	1 c. k. starszy komisarz powiatowy, płaca roczna . 3.600 „ dodatek aktywalny . 720 „ = 4.320 K	—	44.080	45.013	
	do przeniesienia . .	—	44.080	45.013	

L. porządkowa	Poszczególnienie	Wynikłość z roku 1901	Kwota preliminowana na r. 1902	Wniosek na rok 1903	Uwaga
		koron			
	Z przeniesienia . .	—	44.080	45.013	
	Oddział rachunkowy.				
8	1 c. k. Starszy Radca rachunk., płaca rocz. 4 800 K dodatek aktywalny . 840 „ dodatek do osoby . . . . 1.000 „ = 6.640 K				
9	1 c. k. rewident rach., płaca roczna 3.000 K dodatek aktywalny . 600 „ dodatek do osoby . . . 800 „ = 4.400 „				
10	1 c. k. rewident rach., płaca roczna 2.800 K dodatek aktywalny . 600 „ dodatek do osoby . . 800 „ = 4.200 „				
11	1 c. k. oficyal rach., płaca roczna 2.200 K dodatek aktywalny . 480 „ dodatek do osoby . . . . 600 „ = 3.280 „				
12	1 c k. asystent rach., płaca roczna 1.800 K dodatek aktywalny . 360 „ dodatek do osoby . . . 400 „ = 2.560 „	—	19.340	21.080	
	Kasa galic. fund. propinacyjnego.				
13	1 c. k. Dyrektor, dodatek do osoby . . . . . 800 K				
14	1 c. k. główny kasyer, dodatek do osoby . 600 „				
15	1 c. k. oficyał, dodatek do osoby . . . . 600 „	—	2.400	2.000	*Więcej o 2.273 K* z powodu zaprelimino-wania dodatku pięcio-letniego c. k. Radcy Dworu, dodatku cztero-letniego rewidenta ra-chunkowego, podwyż-szenia poborów syndy-ka, wreszcie zamiano-wanie c. k. oficyała rach. rewidentem rach., a c. k. asystenta rach. oficya-łem rachunkowym.
	Razem . . .	66.170	65.820	68.093	

Załącznik Nr. 2. do wydatków.

Rubryka: „Płace sług“.

L. porządkowa	Poszczególnienie	Wynikłość z roku 1901	Kwota preliminowana na r. 1902	Wniosek na rok 1903	Uwaga
		koron			
	Płace sług.				
1	2 woźnych:				
	1 płaca rocz. 1.000 K				
	dodatek aktywalny . 300 „				
	dodatek starszyźniany . 200 „ = 1.500 K				
	1 płaca rocz. 800 K				
	dodatek aktywalny . 240 „ = 1.040 K				*Więcej o 460 K*
2	1 stróż miesięcznie po 60 K = 720 „	2.493	2.800	3.260	z powodu posunięcia jednego woźnego do III. klasy płac

Załącznik Nr. 3. do wydatków.

Rubryka: „Adjuta“.

	Adjuta.				
	Oddział rachunkowy.				
1	2 praktykantów rocznie po 800 K	1.467	1.600	1.600	

Załącznik Nr. 4 do wydatków.

Rubryka: „Dyurna“.

	Dyurna.				
1	*Oddział konceptowy.*				
	1 rocznie . . . 3000 K	—	2.400	3.000	
2	*Oddział rachunkowy.*				
	1 dziennie po 5 K 60 gr = 2.044 K				
	1 „ „ 5 „ — „ = 1.825 „				
	4 „ „ 4 „ 80 „ = 7.008 „				
	1 „ „ 4 „ 60 „ = 1.679 „				
	4 „ „ 4 „ 40 „ = 6.424 „				
	1 „ „ 4 „ — „ = 1.460 „				
	1 „ „ 3 „ 60 „ = 1.314 „				
	2 „ „ 3 „ — „ = 2.190 „	—	21.535	23.944	
3	*Oddział manipulacyjny.*				
	1 dziennie po 4 K 40 gr = 1.606 K				
	1 „ „ 4 „ — „ = 1.460 „				
	2 „ „ 3 „ — „ = 2.190 „				*Więcej o 3.009 K*
	3 „ „ 2 „ 40 „ = 2.628 „	—	7.884	7.884	z powodu podwyższenia dyurn.
	Razem. .	30.835	31.819	34.828	

Załącznik Nr. 5. do wydatków.

Rubryka: „Ryczałt do Skarbu państwa na utrzymanie c. k. Kasy galicyjskiego funduszu propinacyjnego“.

L. porządkowa	Poszczególnienie	Wynikłość z roku 1901	Kwota preliminowana na r. 1902	Wniosek na rok 1903	Uwaga
		koron			
1	Ryczałt do Skarbu państwa na utrzymanie c. k. Kasy gal. funduszu propinacyjnego	20.000	20.000	20.000	

Załącznik Nr. 6. do wydatków.

Rubryka: „Czynsze najmu“.

1	Czynsze najmu za lokalności dla Biura administracyjnego, rachunkowego, registratury, ekspedytu i protokołu	5.000	5.000	5.000	

Załącznik Nr. 7. do wydatków.

Rubryka: „Koszta administracyi powiatowej“.

1	Koszta administracyi powiatowej	48.311	52.000	52.000	

Załącznik Nr. 8. do wydatków.

Rubryka: „Dyety i koszta podróży członków Dyrekcyi“.

1	Dyety i koszta podróży członków Dyrekcyi . . .	763	1.000	1.000	

Załącznik Nr. 9. do wydatków.

Rubryka: „Potrzeby kancelaryjne“.

L. porządkowa	Poszczególnienie	Wynikłość z roku 1901	Kwota preliminowana na r. 1902	Wniosek na rok 1903	Uwaga
		koron			
1	Potrzeby kancelaryjne . .	3.165	3.000	3.000	

Załącznik Nr. 10. do wydatków.

Rubryka: „Koszta zarządu“.

1	Oświetlenie, opał, zapuszczenie podłóg tudzież liberya dla sług	979	2.000	2.000	

Załącznik Nr. 11. do wydatków.

Rubryka: „Koszta sądowe“.

1	Koszta sądowe . . .	1.200	1.200	1.200	

Załącznik Nr. 12. do wydatków.

Rubryka: „Remuneracye, zapomogi i rozmaite nieprzewidziane wydatki“.

1	Remuneracye, zapomogi i rozmaite nieprzewidziane wydatki	13.949	20.000	20.000	

LW. 42.989/902.

We Lwowie, dnia 20. czerwca 1902.

Alleg. 105

Sprawozdanie

Wydziału krajowego z czynności w zakresie przemysłu krajowego.

Wysoki Sejmie!

Na posiedzeniu z dnia 6. lipca 1901 powziął Wysoki Sejm na wniosek sejmowej komisyi przemysłowej następujące uchwały:

I. Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego z czynności w zakresie przemysłu krajowego z dnia 24. maja 1901 L. 33.344 i dołączone do niego sprawozdanie krajowej komisyi dla spraw przemysłowych za czas od 19. grudnia 1899 do 31. grudnia 1900 r.

II. Sejm wzywa c. k. Rząd, aby wziął pod rozwagę utworzenie wyższego zakładu naukowego dla przemysłu keramicznego we Lwowie, a to przy współudziale kraju i w miejsce krajowej szkoły garncarskiej w Kołomyi.

III. Sejm wzywa c. k. Rząd o wyznaczenie pewnego ryczałtowego funduszu rocznego, któryby łącznie z zasiłkami funduszu krajowego, mógł być użytym na urządzenie wystaw robót terminatorskich i subwencyonowanie wzorowych pracowni prywatnych za dobre udzielanie nauki zawodowej przyjmowanym do nich uczniom.

IV. Sejm wzywa c. k. Rząd o utworzenie w kraju stałych komisyj odbiorczych dla odbioru wykonywanych w zakresie drobnego przemysłu dostaw dla armii i oddawania tych dostaw drobnym przemysłowcom na dłuższy czas, a nie tylko na jeden rok.

V. Sejm upoważnia Wydział krajowy do przeprowadzenia budowy murowanego domu na pomieszczenie państwowej szkoły kowalskiej w Sułkowicach, kosztem co najwyżej 27.000 K.

VI. Na pokrycie wydatku budowy szkoły kowalskiej w Sułkowicach, wstawia Sejm jako pierwszą ratę do budżetu krajowego na r. 1901 w rubr. XVI. poz. 421 c. kwotę 6.000 K i upoważnia zarazem Wydział krajowy, aby celem pokrycia reszty kosztów budowy w sumie 21.000 K., wstawiał do preliminarza budżetu krajowego począwszy od r. 1902 przez lat pięć, takie kwoty, jakie okażą się potrzebne, celem pokrycia powyższej sumy 21.000 K wraz z oprocentowaniem jej, przez zaliczkowe pobranie całej sumy w r. b. z Banku krajowego.

VII. Sejm upoważnia Wydział krajowy do pokrywania, począwszy od dnia 1. stycznia 1902 r., z funduszu krajowego, procentów i rat anuitetowych od pożyczki zaciągnąć się mającej przez gminę miasta Krakowa w sumie maksymalnej 70.000 K na budowę gmachu dla szkoły handlowej

i wstawiania na ten cel do preliminarza budżetu krajowego, począwszy od roku 1902 według planu dla 4% pożyczek hipotecznych z 29-letnim terminem spłaty w Banku krajowym obowiązującego, corocznie kwoty 4.200 K. przez lat 29.

Sejm zastrzega przy tem, iż powyższa subwencya z funduszu krajowego staje się płynną dopiero z chwilą, gdy fundusze przez gminę miasta Krakowa, oraz przez Izbę handlową i przemysłową w Krakowie na budowę szkoły handlowej w Krakowie przeznaczone, zostaną na prowadzenie budowy wyczerpane.

Subwencya funduszu krajowego nie może jednak w żadnym razie być zwiększoną, natomiast ma być zmiejszoną o tyle, o ile po wypracowaniu szczegółowych planów okazałoby się, że gmach za mniejszą kwotę od obecnie w przybliżeniu na 232.318 K. obliczonej może być wybudowany.

VIII. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, ażeby w myśl uchwały sejmowej z 7. lutego 1895 r. w czesie jak najkrótszym, ile możności na najbliższej sesyi, przedłożył Sejmowi projekt zasad, według których wyznaczać należy płace kierowników, instruktorów technicznych i nauczycieli krajowych szkół fachowo-przemysłowych i krajowych warstatów instrukcyjnych. W projekcie należy uwzględnić warunki stabilizacyi na zajmywanej posadzie i zgodnie z uchwałą sejmową z 15. stycznia 1887 r. przyznać prawo do emerytury zasługującym na to funkcyonaryuszom.

IX. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, ażeby w porozumieniu z krajową komisyą dla spraw przemysłowych przeprowadził studya i zebrał materyały mogące posłużyć do ułożenia programu zakładania szkół przemysłowych, i program taki przedłożył Sejmowi we właściwym czasie.

X, Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, ażeby starał się zaprowadzić kursa majsterskie dla tych rzemiosł, dla których dotąd nie ma w kraju szkół zawodowych lub warstatów instrukcyjnych.

XI. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, ażeby w celu utworzenia posady referenta technicznego przy krajowej komisyi dla spraw przemysłowych wstawił odpowiednią kwotę do budżetu krajowego na rok 1902.

XII. Poleca się Wydziałowi krajowemu, ażeby przy szkołach przemysłowych starał się popierać powstawanie większych przedsiębiorstw przemysłowych, w danym razie przedsiębiorstw fabrycznych; wreście

XIII. Rezolucyę p. Maryewskiego wraz z poprawką p. Michalskiego przekazuje się Wydziałowi krajowemu do zbadania i przedłożenia wniosków na najbliższej sesyi sejmowej.

Nadto powziął Wys. Sejm przy rozprawach nad rub. XVI. wydatków budżetu krajowego na r. 1901 na posiedzeniu z dnia 9. lipca 1901 następującą uchwałę:

XIV. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, ażeby ponownie w sposób energiczny i stanowczy ewentualnie z zagrożeniem wstrzymania wszelkich zasiłków z funduszów krajowych na cele szkół państwowych udzielanych domagał się u rządu nietylko przyznawania dotacyi państwowej w pełnej należnej wysokości jednej trzeciej części wykazanej cyfry kosztów utrzymania uzupełniających szkół przemysłowych ale w ogóle ze względu na rosnące potrzeby przemysłu i rękodzieła zwiększenia subwencyi państwowej na cele szkolnictwa przemysłowego.

O wykonaniu powyższych uchwał, tudzież o czynnościach swych z zakresu przemysłu krajowego zdaje Wydział krajowy sprawę w następującem przedłożeniu, przyczem jednak nadmienia, że w przedłożeniu tem ogranicza się do omówienia tych uchwał i tych spraw o tyle, o ile ich nie omówiła w dołączonem ⁄. tu sprawozdaniu z swych czynności za czas od 1. stycznia 1901 do 31. grudnia 1901 krajowa komisya dla spraw przemysłowych, lub też o ile one postąpiły naprzód już po zamknięciu sprawozdania komisyi.

Alegat

Zarazem zaznacza Wydział krajowy, że oddzielnie przedkłada Wys. Sejmowi sprawozdanie w przedmiocie wydania nowego statutu komisyi krajowej dla spraw przemysłowych, dalej sprawozdanie w przedmiocie powiększenia

dotacyi funduszu przemysłowego, wreszcie sprawozdanie w przedmiocie przedłużenia mocy obowiązującej ustawy o uwolnieniu przedsiębiorstw przemysłowych od płacenia niepaństwowych dodatków do podatków.

Szkoły przemysłowe uzupełniające

W stanie szkół przemysłowych uzupełniających nie zaszła żadna zmiana od ostatniego sprawozdania, które Wydział krajowy Wys. Sejmowi przedłożył. Ilość szkół czynnych w bieżącym roku szkolnym jest taka sama, jak w ubiegłym, wynosi ogółem 50. Rokowania, prowadzone z miejscowemi czynnikami, o utworzenie szkół tej kategoryi w Starym Samborze, Turce i Trembowli, nie dały dodatnich rezultatów, gdyż ofiarowane prestacye nie odpowiadały warunkom, ustanowionym przez Wys. Sejm w uchwale z dnia 5. maja 1900. Natomiast jest w toku sprawa utworzenia z początkiem nadchodzącego roku szkolnego 1902/3 drugiej szkoły przemysłowej uzupełniającej w Kołomyi, gdzie czynniki miejscowe zadeklarowały na rzecz powstającej szkoły prestacye w wysokości $^1/_3$ ogólnych kosztów prócz kosztów pomieszczenia, opału, oświetlenia i obsługi, które fundusz gminny sam ma pokrywać.

Zorganizowanie i utworzenie tej szkoły zależnem już tylko będzie od zapewnienia c. k. rządu, że $^1/_3$ kosztów utrzymania pokryje z funduszu państwowego.

Od zapewnienia w ogóle pokrywania z funduszu państwowego $^1/_3$ kosztów utrzymania wszystkich szkół przemysłowych uzupełniających zależnem też jest zorganizowanie ich na podstawie statutu normalnego po myśli uchwały Wys. Sejmu z 5. maja 1900, upoważniającej Wydział krajowy do tego pod jednak między innemi także warunkiem, jeżeli c. k. rząd zabezpieczy dla każdej z tych szkół subwencyę państwową w wysokości $^1/_3$ ogólnych kosztów utrzymania.

Tymczasem c. k. rząd nie tylko że dotąd tego nie zrobił, ale przeciwnie mimo przedstawienia ze strony Wydziału krajowego z dnia 16. kwietnia 1901 L. 82173/00 redukuje stale subwencye państwowe dla szkół tej kategoryi. W ostatnim roku t. j. 1901 w miejsce żądanych i uzasadnionych 63.211 K. przyznało Ministerstwo wyznań i oświecenia tylko 55.100 K., Skutek z tego był taki, że wedle zamknięcia rachunkowego za r. 1901 fundusz krajowy pokrył wydatki tych szkół w kwocie 62178 K. 34 gr., prestacye lokalnych czynników dały 60154 K., a skarb państwa 55.100 K. Wobec takiego stanu rzeczy wstrzymał się Wydział krajowy z przeprowadzeniem poleconej organizacyi, mimo, że wszystkie kroki przygotowawcze już poczyniono, gdyż przeprowadzając ją bez zapewnienia ze strony skarbu państwa pokrywania $^1/_3$ kosztów, naraziłby fundusz krajowy na to, iżby stale zastępywać musiał fundusz państwowy, gdyż wedle zamierzonej organizacyi i postanowień statutu normalnego ma Wydział krajowy sprawować cały zarząd administracyjny tych szkół, a w szczególności zarządzać funduszami, ściągać dochody i asygnować wydatki. Jeżeliby zaś i w przyszłości dotacya skarbu państwa, wstawiana do preliminarza w wysokości $^1/_3$ części kosztów utrzymania, miała być systematycznie obniżaną, byłyby nieuniknione niedobory, któreby sprawujący administracyę sam pokrywać musiał.

Dopóki tedy ta sprawa nie zostanie unormowaną tak, jak tego wymaga wspomniana uchwała Wys. Sejmu, Wydział krajowy nie przystąpi do wprowadzenia w życie normalnego statutu w szkołach przemysłowych uzupełniających. Wszelkie bowiem po przeprowadzeniu organizacyi bez zapewnienia się co do pokrywania $^1/_3$ części kosztów utrzymania później podejmywane starania o dodatkowe asygnowanie brakujących kwot niewątpliwie chybiłyby celu, gdyż i teraz na czynione w tym kierunku przedstawienia o przywrócenie skreślonej z r. 1901 kwoty odpowiedziało c. k. Ministerstwo oświaty za pośrednictwem c. k. rady szkolnej krajowej w piśmie z dnia 2. lutego 1902 L. 2392, że mimo przyznania słuszności motywom, przytoczonym przez Wydział krajowy nie może uczynić zadość żądaniu, ponieważ nie dysponuje potrzebnemi na ten cel środkami.

Szkoły przemysłowe zawodowe

Do liczby szkół zawodowych, czynnych w ostatnim roku, przybyły w czasie objętym niniejszem sprawozdaniem cztery nowe zakłady, mianowicie trzy kraj. szkoły koszykarskie w Dynowie (pow. Brzozów), w Jurkowie (pow. Brzesko) i w Wielowsi (pow. Tarnobrzeg), jedna kraj. szkoła kołodziejska w Tłumaczu. Szczegóły organizacyi, tudzież skład ciał nadzorczych i personalu nauczycielskiego podaje sprawozdanie kraj. komisyi przemysłowej.

W toku organizacyi jest kraj. szkoła dla stolarstwa w Tarnopolu, która swe powstanie zawdzięczy głównie ofiarności tamtejszej kasy oszczędności.

Pomijając resztę szczegółów co do szkół zawodowych, ponieważ o nich i o ich oddziaływaniu na przemysł krajowy wyczerpująco zdaje sprawę komisya przemysłowa, Wydział krajowy poprzestaje na omówieniu kwestyi umieszczenia dwóch z pomiędzy nich, mianowicie: szkoły stolarskiej w Stanisławowie, i szkoły dla nauki wyrobu zabawek w Jaworowie.

Szkoła stolarska w Stanisławowie, umieszczona w lokalu pohotelowym, wynajętym początkowo za 1600 K. rocznie, później za 2400 K., a w ostatnim roku za 3200 K., ma go z dniem 1. maja 1903 opróżnić, gdyż nowonabywca postanowił zajętemi przez szkołę ubikacyami inaczej rozporządzić. Wszelkie poszukiwania przy pomocy miejscowych władz za wynajęciem nowego lokalu nie odniosły skutku, gdyż w domach, budowanych wyłącznie na mieszkania, niemożebnem jest bez znacznych, a kosztownych przeróbek umieścić szkoły w ogóle, a tem mniej szkoły zawodowej, potrzebującej bardzo obszernych i widnych ubikacyi, w którychby można było ustawić warsztaty.

Wzmagająca się nadto stale z roku na rok frekwencya w tej szkole — w ostatnim roku było już 61 uczniów — uniemożliwia umieszczenie w jednym czynszowym nie na szkołę budowanym domu. Umieszczenie zaś szkoły w dwóch domach, pominąwszy nawet niekorzyści stąd dla samej nauki wynikające, wymagałoby prócz jednorazowego znacznego wydatku na adaptacyę bardzo wysokiej rocznej opłaty czynszu za najem.

Niewidząc wobec takiego stanu rzeczy innego wyjścia postanowił Wydział krajowy przedłożyć Wys. Sejmowi wniosek na zezwolenie na budowę własnego domu dla tej szkoły. Projektowany budynek stanąłby na gruncie, który Wydział krajowy korzystając z nadarzającej się sposobności nabył na własność kraju. Grunt ten oglądał przed nabyciem członek kraj. komisyi przemysłowej dyrektor tutejszej państwowej szkoły przemysłowej radca Gorgolewski i uznał go za odpowiedni. Wypracowawszy wedle jego wskazówek przez architektę Wydziału krajowego p. Kamienobrodzkiego plan obejmuje piątrowy budynek szkolny, krytą szopę na drzewo i murowaną susznię, kosztorys zaś oblicza koszta całej tej budowy wraz z urządzeniem studni z pompą, oparkanieniem i osztachetowaniem od frontu, ułożeniem chodnika i wybrukowaniem na 83.000 K.

Gdy opłacany w ostatnim czasie czynsz roczny wynosił już 3.200 K., gdy dalej wydatek na pomieszkanie kierownika czyni 600 K., zatem razem 3.800 K. rocznie, co przy 4% i 39 letniej amortyzacyi odpowiada kapitałowi 73.000 K., Wydział krajowy mniemał, że projektując za kwotę 83.000 K. budowę domu, gdzieby szkoła znalała dostatnie i celowi odpowiednie umieszczenie, a kierownik pomieszkanie, działa tylko z korzyścią dla funduszu krajowego, bo go za kwotę mało co wyższą od opłacanego obecnie czynszu robi właścicielem budynku przy jednej z pryncypalnych ulic większego miasta.

Wydział krajowy nie żąda bowiem jednorazowego wyłożenia z funduszu krajowego kosztorysowej kwoty, lecz uprasza o pozwolenie na zaciągnięcie pożyczki w tej wysokości, spłacalnej w szeregu lat w ten sposób, że w miejsce dotychczasowego wydatku na opłacanie najmu wstawiać się ma w budżet tego zakładu kwotę, potrzebną na ratę amortyzacyjną.

We wnioskach pod VII. i VIII. uprasza Wydział krajowy o upoważnienie do tej budowy i o zezwolenie na zaciągnięcie amortyzacyjnej pożyczki.

Krajowy naukowy warsztat dla wyrobu zabawek w Jaworowie rozwinął się w ciągu pięcioletniego swego istnienia tak znakomicie, że zaszła konieczna potrzeba obmyślenia dlań innego pomieszczenia, gdyż dotychczasowe, chociaż jedyne jakie się w chwili powstawania zakładu znajdowało w Jaworowie, jest

i za szczupłe i dla szkoły nieodpowiednie. Miejcowe czynniki oceniając należycie pożyteczne oddziaływanie szkoły na rozwój, podniesienie i uszlachetnienie tego przemysłu w całej okolicy i pragnąc wedle sił i możności złemu zaradzić postanowiły przystąpić do budowy domu, odpowiedniego na pomieszczenie tak kraj. szkoły zabawkarskiej, jakoteż subwencyonowanej przez kraj szkoły koronkarskiej, jeżeli im fundusz krajowy ze swej strony dopomoże do urzeczywistnienia tego zamiaru. — Mianowicie złożyły Rada powiatowa Jaworowska 6000 K., gmina zaś miasta Jaworowa 8000 K., nadto uchwaliła ta ostatnia zaciągnąć pożyczkę w wysokości, potrzebnej na pokrycie reszty kosztów budowy, jeżeli Wydział krajowy opłacać będzie tytułem czynszu za umieszczenie szkoły taką kwotę, jaka się okaże potrzebną na oprocentowanie i amortyzacyę pożyczki.

Po zbadaniu przedłożonych planów po wprowadzeniu w nie zmian, wskazanych głównie celem, dla którego projektowany budynek ma służyć, po dokonanej wreszcie redukcyi w kosztorysie wyniesie ta budowa 70.000 K. Część tej sumy t. j. 14.000 K. pokrywają wspmniane datki, resztę t. j. 56.000 K. ma pożyczyć gmina i od tej sumy miałby fundusz krajowy opłacać anuitety tytułem czynszu.

Uznając ofiarność czynników miejscowych, oceniających należycie korzyści, jakie ludności tamtejszej przynosi tak pięknie rozwijający się i już ustaloną opinią cieszący się krajowy zakład naukowy, Wydział krajowy postanowił przychylić się do tego żądania gminy i przedkłada we wniosku pod IX. Wys. Sejmowi odpowiednie upoważnienie dla Wydziału krajowego do uchwalenia.

Państwowe szkoły zawodowe

W uchwałach Wys. Sejmu, przytoczonych na wstępie niniejszego sprawozdania mieściło się pod V. i VI. upoważnienie dla Wydziału krajowego do budowy domu na pomieszczenie państwowej szkoły kowalskiej w Sułkowicach. Z powodów od Wydziału krajowego niezależnych budowa ta nie została jeszcze dotąd rozpoczętą; spodziewać się jednak wolno, że c. k. rząd w interesie zakładu, utrzymywanego kosztem skarbu państwa, przyspieszy swą decyzyę co do zatwierdzenia planów na budowę, że tem samem budowa ta będzie mogła w tym roku być rozpoczętą.

Uchwałami z dnia 5. kwietnia 1892 i z 13. lutego 1897 polecił był Wysoki Sejm wdrożyć rokowania z rządem o założenie w Tarnopolu państwowego warsztatu dla nauki ślusarstwa maszynowego. Rokowania te dały wynik ujemny, gdyż c. k. Rząd w r. 1896 oświadczył, iż sprawa założenia i utrzymywania takiego warsztatu jest czysto lokalnego znaczenia, że zatem c. k. Rząd mógłby jedynie zakład taki, gdyby faktycznie powstał, subwencyonować z funduszu państwowego.

Dopiero pod koniec ubiegłego roku na skutek petycyi rady miasta Tarnopola, wniesionej do Rady państwa i popartej skutecznie przez naszą delegacyę, zmieniło Ministerstwo oświaty pierwotne zapatrywanie i okazało skłonność do utworzenia w Tarnopolu takiego zakładu jako państwowego, jeżeli czynniki miejscowe wystawią własnym kosztem potrzebne budynki.

Rokowania, których się Wydział krajowy w interesie sprawy podjął z kasą oszczędności miasta Tarnopola, reprezentacyą miejską i z reprezentacyami sąsiednich powiatów, wprawdzie nie są jeszcze ukończone, pozwalają jednak już teraz mieć uzasadnioną nadzieję, że dadzą rezultat pomyślny, że tedy drogą dobrowolnych ofiar zbierze się kwota, potrzebna na wystawienie odpowiednich budynków. Fundusz krajowy również będzie musiał ze względu na znaczenie tej szkoły dla znacznej części kraju pewną kwotą przyczynić się do urzeczywistnienia tego projektu. Że jednak, jak wspomniano, rokowania nie są jeszcze ukończone, Wydział krajowy nie przedstawia na teraz wniosku nie znając wysokości zobowiązania, jakieby na Skarb krajowy przyjąć należało. Natomiast proponuje Wydział krajowy we wnioku pod V. zgodnie z kraj. komisyą przemysłową wezwanie do Rządu o przystąpienie do utworzenia tej szkoły w Tarnopolu.

Krajowa stacya doświadczalna mechaniczno-technologiczna we Lwowie

W wykonaniu uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 24. stycznia 1899, na podstawie umowy z c. k. Ministerstwem oświecenia i wydanego przez Wydział krajowy statutu i regulaminu, została urządzona i dnia 3. kwietnia br. do użytku publicznego oddana krajowa stacya doświadczalna mechaniczno-technologiczna.

W myśl umowy zamianował Wydział krajowy uchwałą z dnia 7. listopada 1900 L. 71395 p. Tadeusza Fiedlera, profesora mechaniki i teoryi maszyn c. k. Szkoły politechnicznej kierownikiem tej stacyi, poruczając mu jednocześnie jej urządzenie.

Urządzenie stacyi kosztowało ogółem włącznie z dotacyą c. k. Rządu i z kosztem utrzymania jej w r. 1901 ogółem 25.100 koron. Kollaudacyę urządzenia wykonał pod względem budowy pan Adolf Kamienobrodzki, pod względem wewnętrznego urządzenia maszyn i sprzętów, urządzenia wodociągów i oświetlenia c. k. radca inspekt. kolei państwowych p. Ignacy Drewnowski. W sprawozdaniach przedłożonych Wydziałowi krajowemu pod 9. listopada r. z. i w d. 7. lutego r. b. L. W. 76987/901 i 10279/902, obaj wyrazili się o urządzeniu stacyi z wielkiem uznaniem, podnosząc odpowiednie i tanim kosztem wykonane zaadaptowanie lokalności do celów stacyi, oraz dobre funkcyonowanie maszyn. Wymagało ono jednak bardzo wiele pracy i bardzo wiele pilności ze strony kierownika stacyi prof. Tadeusza Fiedlera. Znaczną część tej pracy musiał wykonać kierownik, bez pomocy asystenta, którego niemożna było przez dłuższy czas pozyskać, bo skromne udotowanie tej posady i tymczasowy jej charakter mogą tylko przyciągnąć co najwyżej młodego mechanika ze szkoły przemysłowej, a nie takiego, który ukończył wyższy zakład naukowy.

Pierwszy konkurs na tę posadę rozpisany pozostał bez rezultatu, dopiero później powiodło się kierownikowi stacyi skłonić p. Augusta Halawę do objęcia tej posady. Pierwszego kwartału bieżącego roku użyto dla wypróbowania maszyn i narzędzi, oraz dla wprawienia asystenta i laboranta do wykonywania prób. Od 1. kwietnia stacya funkcyonuje prawidłowo przyjmując i wykonując zgłoszenia interesentów. Regulamin stacyi wyszczególniający badania, jakie stacya może obecnie wykonywać i podający także taksy tak za roboty specyalne jak i za analizy chemiczne nadesłanych Stacyi materyałów. wydrukowano w 1.000 egzemplarzach i rozpowszechniono w kraju. Taksy stacyi oznaczono niżej, aniżeli w podobnych zakładach we Wiedniu. Wydział krajowy nie wątpi, że Stacya przyniesie wiele korzyści przemysłowi budowniczemu w kraju.

Inne sprawy.

Zeszłoroczne uchwały Wysokiego Sejmu, przytoczone na wstępie niniejszego sprawozdania, a w szczególności uchwały pod II.—IV., zawierające wezwania do c. k. rządu, zakomunikowano Prezydyum c. k. Namiestnictwa pismem kancelaryi sejmowej z dnia 6. lipca 1901 L. s. 2404.

Na pytanie, jaki skutek odniosły te rezolucye, otrzymał Wydział krajowy pismem c. k. Prezydyum Namiestnictwa z dnia 18. stycznia b. r. l. 672/pr. wiadomość, że wezwanie pod II. i III. przesłano c. k. Ministerstwu wyznań i oświecenia, wezwanie zaś pod IV. c. k. Ministerstwu wojny i obrony krajowej.

Uchwałę pod VII. zakomunikowano Magistratowi miasta Krakowa z wezwaniem do przedłożenia planów zamierzonej budowy gmachu dla szkoły handlowej oraz sprawozdania, kiedy jest zamierzone rozpoczęcie budowy, tudzież wykazu rozporządzalnych na ten cel funduszów. Dotąd nie otrzymał Wydział krajowy żadnej w tym kierunku relacyi.

W sprawie poruszonej rezolucyą p. Maryewskiego pod XIII., odniósł się Wydział krajowy w pierwszym rzędzie do c. k. Namiestnictwa o informacyę, w jakiem stadyum znajduje się sprawa ustawodawczego, przez c. k. Rząd projektowanego, uregulowania ubezpieczenia robotników, tudzież o udzielenie mu odnośnych materyałów i przedłożeń rządowych. Do tej pory nie otrzymał Wydział krajowy żadnych informacyi.

Uchwały pod VIII.—XII. i XVI udzielił Wydział krajowy komisyi przemysłowej z wezwaniem do przedłożenia umotywowanych wniosków w każdej ze spraw, poruszonych temi uchwałami. Że jednak z kończącą się kadencyą Wys. Sejmu gasną mandaty członków komisyi przemysłowej, komisya w dawnym składzie nie chcąc przesądzać opinii przyszłej komisyi wstrzymała się z wypowiedzeniem swego zdania, nowo wybrana zaś komisya miała czas tak zaabsorbowany czynnościami wstępnemi, że nie była dotąd wstanie zająć się bliżej temi sprawami i dla tego też rzecz cała musiała uledz opóźnieniu aż do najbliższej sesyi sejmowej.

Z mocy postanowień ustawy krajowej z 11. kwietnia 1893 Dz. u. kr. Nr. 21 uwolnił Wydział krajowy od opłacania niepaństwowych dodatków do podatków:

c. k. uprz. fabrykę papieru Zygmunta Weisera w Sassowie;

Towarzystwo stolarzy w Kalwaryi Zebrzydowskiej;

Fabrykę kartonaży Aleksandra Miziewicza w Diatkowcach pod Kołomyją;

Towarzystwo dla wyrobów koszykarskich. stowarzyszenie zarejestrowane z ograniczoną poręką w Wiązownicy;

Pierwszą galic. fabrykę impregnowania drzewa hr. Ed. Mycielskiego z Sp, w Trzebini.

W czasie, objętym niniejszem sprawozdaniem, korzystali poniżej wymienieni z dobrodziejstw fundacyi, utworzonych dla celów przemysłowych, mianowicie:

1. Z fundacyi Wincentego Łodzia Ponińskiego, przeznaczonej na premie dla czeladników rzemieślniczych, wylosowali:

I. Premię w kwocie 1608 K Józef Romano,
II. „ „ „ 1340 K Franciszek Szargot,
III. „ „ „ 1072 K Michał Krupa,
IV. „ „ „ 804 K Marceli Lenartowicz,

2. Z fundacyi im. Feliksy Maryi z hr. Golejewskich-Czarkowskiej przyznano bezprocentowe pożyczki na otwarcie własnych pracowni czeladnikom:

1) Antoniemu Tureckiemu, krawcowi,
2) Józefowi Zagórskiemu, introligatorowi,
3) Wincentemu Szymkiewiczowi, kapelusznikowi,
4) Wilhelmowi Gąsiorowskiemu, rzeźbiarzowi,
5) Janowi Szczurkowskiemu, stolarzowi,
6) Stanisławowi Piątkiewiczowi, rzeźbiarzowi,
7) Piotrowi Mędrysie, rzeźbiarzowi,
8) Grzegorzowi Piotrowowi, szewcowi.

Stypendya na kształcenie się w obranym zawodzie za granicą otrzymali z tej fundacyi:

1) Józef Zbyszewski. elektrotechnik,
2) Jan Rykała, rzeźbiarz,
3) Franciszek Sulik, stolarz,
4) Tadeusz Pietrzykowski, ślusarz,
5) Konstanty Kuźma ślusarz,
6) Tomasz Swiderski, stolarz,
7) Antoni Rubański, ślusarz,
8) Karol Palidwór, krawiec;

na kształcenie się w kraju:

1) Stanisław Czarkowski,
2) Józef Stróżyński,
3) Stejan Ostrowski,
4) Ludwik Kwintowski.

3. Z fundacyi Franciszka Steczkowskiego z Jasła otrzymał stypendyum czeladnik stolarski Jan Kazimierz Janicki.

Na podstawie powyższego przedłożenia i na podstawie dołączonego sprawozdania kraj. komisyi przemysłowej, której wnioski Wydział krajowy przyjmuje, Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego z czynności w zakresie przemysłu krajowego z dnia 20. czerwca 1902 L. 42989 i dołączone do niego sprawozdanie kraj. komisyi dla spraw przemysłowych za czas od 1. stycznia do 31. grudnia 1901.

II. Sejm wzywa ponownie c. k. rząd, aby w zamian za nie aktywowany dotąd oddział keramiczny przy państwowej szkole przemysłowej we Lwowie, i w miejsce krajowej szkoły garncarskiej w Kołomyi, któraby w takim razie została zwiniętą, przystąpił do utworzenia wyższego Zakładu naukowego dla przemysłu keramicznego we Lwowie.

III. Wzywa się c. k. rząd, ażeby przy państwowych szkołach przemysłowych we Lwowie i Krakowie urządził specyalne oddziały elektro-techniczne.

IV. Wzywa się c. k. rząd, ażeby przystąpił do urządzenia stałych kursów dla palaczy i dozorców maszyn parowych, tudzież dla maszynistów kolejowych przy c. k. szkole politechnicznej we Lwowie.

V. Wzywa się c. k. rząd, ażeby przystąpił do urządzenia zawodowej szkoły ślusarsko-mechanicznej z szczególnem uwzględnieniem maszyn i narzędzi rolniczych w Tarnopolu, o którą to szkołę już od kilkunastu lat czynione są u rządu zabiegi.

VI. Wzywa się c. k. rząd, ażeby przy c. k. wyższej szkole handlowej we Lwowie utworzył t. z. jednoroczny kurs abituryentów dla aspirantów bankowych, i dążył do tego również przy wyższej szkole handlowej w Krakowie.

VII. Sejm upoważnia Wydział krajowy do wystawienia na gruncie, stanowiącym własność funduszu krajowego, a objętym l. w. h. 3220 gm. k. Stanisławów, budynku murowanego na pomieszczenie kraj. szkoły stolarskiej w Stanisławowie kosztem, nieprzekraczającym 83.000 K.

VIII. Sejm upoważnia Wydział krajowy do zaciągnięcia pożyczki w kwocie 83.000 K. w gotówce i do wstawiania corocznie w budżet tego zakładu krajowego, w miejsce dotychczasowego wydatku na opłacanie czynszu takiej kwoty, jaka się okaże potrzebną na oprocentowanie i amortyzacyę zaciągniętej pożyczki.

IX. Sejm upoważnia Wydział krajowy do opłacania corocznie gminie m. Jaworowa, tytułem czynszu z lokalności, zajętych pod szkołę zabawkarską i koronkarską takiej kwoty, jaka się okaże potrzebną do umorzenia w ciągu 33 lat $4^1/_2\%$ pożyczki kommunalnej, mającej się zaciągnąć przez gminę m. Jaworowa w maksymalnej wysokości 56.000 K. w Banku krajowym na budowę potrzebnego na ten cel gmachu.

Coroczne opłacanie czynszu, ustałoby jednak i przed powyższym terminem, gdyby z jakiegokolwiek powodu szkoły te przestały istnieć.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:
A. Potocki w. r.

Sprawozdawca:
Tadeusz Romanowicz w. r.
Członek Wydziału krajowego.

SPRAWOZDANIE

z czynności Komisyi krajowej

dla spraw przemysłowych

za czas od 1. stycznia do 31. grudnia 1901

z krótkim rzutem oka na ostatnie sześciolecie działalności Komisyi.

Z końcem r. 1901, wraz z kadencyą Sejmu krajowego, upłynęła druga sześcioletnia kadencya urzędowania Komisyi kraj. dla spraw przemysłowych, zorganizowanej na podstawie statutu, nadanego jej uchwałą Wysokiego Sejmu z dnia 19 stycznia 1888.

W skład Komisyi powołanych zostało w r. 1896 30-tu członków, a to: w myśl §. 6. statutu krajowego ze strony Wydziału krajowego pp. Chrzanowski Leon, Franke Jan, Merunowicz Teofil, Mochnacki Edmund, Michalski Michał, Nawratil Arnulf, Rotter Jan, Sołtyński August, Szczepanowski Stanisław, Szuchiewicz Włodzimierz, Dr. Weigel Ferdynand, Dr. Wereszczyński Józef, Zacharjewicz Julian, Dr. Zgórski Alfred, Zima Franciszek. Drugą połowę członków, przybrała Komisya w myśl powołanego §. statutu swego na posiedzeniu, odbytem w dniu 23. lutego r. b. Przybrani zostali pp. Baczewski Leopold, Biechoński Wojciech, Ciuchciński Stanisław, Gorayski August, Gorgolewski Zygmunt, Horoszkiewicz Stanisław, Dr. Kolischer Henryk, Kossuth Stefan, Pawlewski Bronisław, hr. Potulicki Franciszek, Schayer Karol, Stryjeński Tadeusz, Wczelak Józef, Ziembicki Gwalbert i Żardecki Bolesław.

Z biegiem czasu nastąpiły zmiany w powyższym składzie. Śmierć zabrała pięciu członków, a to: L. Chrzanowskiego, St. Szczepanowskiego, Dr. F. Weigla, J. Zacharjewicza i Fr. Zimę. W skutek rezygnacyi ubyli E. Mochnacki, St. Kossuth, hr. Fr. Potulicki i T. Stryjeński.

W r. 1899 zasilił Wydział krajowy Komisyę nowymi członkami, powołując w skład tejże pp. Ignacego Drewnowskiego, Władysława Ekielskiego i Tadeusza Fidlera. Nadto w skutek rezygnacyi p. Tadeusza Romanowicza ze stanowiska członka Wydziału krajowego i Szefa Departamentu II., który w myśl statutu Komisyi wchodzi z urzędu w skład tejże, jako jej wiceprezes i szef biura, zaszła ta zmiana, że kierownictwo biura i zastępstwo prezesa w Komisyi objął Dr. Józef Wereszczyński jako członek Wydziału, a p. T. Romanowicz został przez Wydział krajowy na członka Komisyi zaproszonym.

Przewodniczącym Komisyi był do października 1901 J. E. Stanisław hr. Badeni, od października 1901 J. W. Andrzej hr. Potocki, jako Marszałek krajowy, zastępcami przewodniczącego p. August Gorayski i do chwili zgonu ś. p. Julian Zacharjewicz, trzecim wiceprezesem z urzędu p. T. Romanowicz, a następnie Dr. J. Wereszczyński.

Do stałej sekcyi administracyjnej, załatwiającej sprawy w zastępstwie Komisyi pełnej, należeli pp. J. Franke, Z. Gorgolewski, M. Michalski, A. Nawratil, A. Sołtyński, J. Wczelak, J. Zacharjewicz i Dr. A. Zgórski. Po śmierci śp. J. Zacharjewicza zajął jego miejsce w sekcyi p. T. Romanowicz.

Delegatem Komisyi do Sekcyi III. Rady szkolnej krajowej, zajmującej się sprawami szkół przemysłowych, był p. J. Drewnowski, z powodu tego wyboru także do stałej sekcyi admistracyjnej dodatkowo przydzielony.

Obowiązki sekretarza Komisyi przez całe sześciolecie pełnił p. Juliusz Starkel.

W sprawozdaniach corocznych przedstawiała Komisya obraz swych czynności, rozwoju szkolnictwa przemysłowego i ruchu pożyczek, udzielanych na cele przemysłowe. Obecnie zestawiamy ogólne daty z tych wszystkich działów za ostatnie sześciolecie.

I. Rozwój szkół przemysłowych uzupełniających, będących pod zarządem Komisyi i Wydziału krajowego, a od r. 1899 pod kierownictwem dydaktyczno-pedagogicznem Rady szkolnej krajowej, przedstawia się w najogólniejszych cyfrach jak następuje:

Rok	Liczba szkół	Ilość uczniów zapisanych	% uczniów klasyfik.	Koszta utrzymania wedle preliminarzy (w koronach)			
				ze źródeł miejsc.	z fund. krajowych	ze skarbu państwa	Razem
1896	45	5.165	74	54.922	40.648	39.644	135.214
1897	45	5.540	71	56.372	46.630	46.520	149.522
1898	47	5.989	78	56.522	49.650	46.704	152.876
1899	47	6.289	74	54.930	53.632	53.732	162.294
1900	49	6.491	74	57.440	57.610	57.914	172.964
1901	50	6.445	75	60.154	65.789	55.200	181.143

II. Na rozwój szkół przemysłowych zawodowych, będących pod zarządem Komisyi i Wydziału krajowego w ciągu ubiegłego sześciolecia, daje pogląd następująca tabelka:

Rok	Liczba szkół	Ilość uczniów	Koszta utrzymania wedle preliminarzy (w koronach)			
			ze źródeł miejscowych i ze sprzedaży wyrobów	z fund. krajowych	ze skarbu państwa	Razem
1896	31	838	54.344	75.326	55.760	185.430
1897	31	762	56.044	94.976	58.968	209.988
1898	34	871	71.082	114.294	60.800	246.176
1899	35	934	88.622	119.260	63.812	271.694
1900	42	1.057	91.836	134.940	64.240	291.016
1901	45	1.000	91.286	113.178	70.480	274.944

W jakich rękodziełach była młodzież w krajowych szkołach zawodowych kształconą, oraz ilu i w jakich zawodach naukę pobierało, przedstawia wykaz następujący:

Zawód rękodzielniczy	W r. 1896			W r. 1897			W r. 1898			W r. 1899			W r. 1900			W r. 1901		
	uczniowie i uczennice																	
	zwycz.	nadzw.	razem	zwycz.	nadzw.	razem	zwycz.	nadzw.	razem	zwycz.	nadzw.	razem	zwycz.	nadzw.	razem	zwycz.	nadzw.	razem
Koszykarstwo .	76	—	76	88	5	93	110	11	121	141	17	158	207	42	249	123	130	253
Kołodziejstwo .	84	2	86	93	1	94	102	—	102	107	—	107	90	—	90	83	—	83
Stolarstwo . . .	35	4	39	34	6	40	58	4	62	66	7	73	73	28	101	69	21	90
Zabawkarstwo .	—	—	—	12	9	21	21	13	34	24	12	36	23	2	25	21	5	26
Garncarstwo . .	28	24	52	32	10	42	43	20	63	35	37	72	31	11	42	25	10	35
Szewstwo . . .	96	93	189	93	2	95	104	28	132	101	20	121	84	28	112	71	49	120
Tkactwo	154	35	189	138	28	166	156	10	166	170	13	183	191	13	204	162	27	189
Powróźnictwo . .	10	30	40	10	25	35	11	20	31	12	19	31	—	—	—	—	6	6
Koronkarstwo .	126	20	146	120	10	130	114	15	129	109	3	112	125	19	144	104	29	133
Hafciarstwo . .	13	8	21	36	10	46	27	4	31	36	5	41	47	13	60	33	32	65
Murarstwo . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	30	30	—	—	—
	622	216	838	656	106	762	746	125	871	801	133	934	871	186	1.057	691	309	1.000

W zakresie bezpośredniego popierania przemysłu przez udzielanie nisko oprocentowanych pożyczek przedsiębiorstwom przemysłowym z krajowego funduszu przemysłowego, przedstawia się akcya Komisyi i Wydziału krajowego za ostatnie sześciolecie w najogólniejszych cyfrach (z opuszczeniem groszy) jak następuje:

Rok	Stan pożyczek, udzielonych w zakresie przemysłu												razem		Udziały stałe w przedsiębiorstwach przemysł.	Stan funduszu przemysłowego z końcem roku
	tkackiego		skórnego		drzewnego		metalowego		keramicznego		innych gałęzi przemysłu					
	ilość poż.	kwota w koronach	ilość poż.	kwota w koronach	ilość poż.	kwota w koronach	ilość poż.	kwota w koronach	ilość poż.	kwota w koronach	ilość poż.	kwota w koronach	ilość poż.	kwota w koronach		
1896	28	197.727	12	99.776	23	96.964	19	82.601	11	77.200	31	249.587	124	803.857	240.270	1,055.129
1897	29	271.962	12	88.888	24	85.533	23	112.346	13	86.764	33	240.523	134	886.016	244.566	1,135.383
1898	29	255.455	11	77.867	28	130.898	26	182 381	13	109.521	35	293 339	142	1,049.461	120.000	1,176.781
1899	29	186.700	12	88.938	25	126.238	26	248.209	16	114.254	38	312.121	146	1,076.460	145.000	1,276.460
1900	28	173.477	11	75.122	24	117.366	22	245.105	16	100.297	44	389.214	145	1,100.581	145.000	1,301.781
1901	28	175.565	9	152.553	22	103.684	20	231.783	14	81.312	48	445.392	141	1,190.289	145.000	1,405.409

Pełna Komisya odbyła w ciągu ubiegłego sześciolecia 18 posiedzeń, a stała sekcya administracyjna 96 posiedzeń. W miarę rozszerzania się agend z powodu pomnożenia szkół przemysłowych, liczniejszych podań o stypendya na odbywanie nauki zawodowej, próśb o zasiłki na cele przemysłowe, pożyczki i t. d., wzmogły się znacznie zajęcia biurowe Komisyi.

Przechodzimy obecnie do szczegółowego sprawozdania wyłącznie za r. 1901.

I. Szkoły przemysłowe uzupełniające.

Szkół przemysłowych uzupełniających było w ubiegłym roku szkolnym 50, t. j. o jedną więcej (w Chrzanowie) niż w r. 1900. Koszt utrzymania ich, jak to przedstawia dołączona tabela ·/., preliminowanym był na 181.143 koron. Subwencya ze Skarbu państwa, wyasygnowana na utrzymanie tych szkół rozporządzeniem Ministerstwa wyznań i oświecenia z d. 12. lipca z. r. L. 14.224 wynosiła ogółem tylko 55.100 koron. W porównaniu z żądaniami, przedstawionemi przez Komisyę w kwocie 68.789 koron, była ona o 13.689 koron niższą, a gdy to postanowienie Ministerstwa wiadomem już było przed uchwaleniem budżetu w Wysokim Sejmie, musiały być cyfry subwencyi rządowej w preliminarzu krajowym zredukowane, ażeby nie opierać się na cyfrach złudnych i nie sprowadzić trudności w utrzymaniu rzeczonych szkół. Tak niestosunkowem obcięciem żądanych kwot subwencyjnych została zachwianą podstawa utrzymania szkół przemysłowych, w której starano się zawsze doprowadzać do $^1/_3$ części udział czynników miejscowych, funduszu krajowego i skarbu państwa. Wobec wydatku 60.154 koron z pierwszego z pomienionych źródeł i 65.789 koron z funduszu krajowego, przyczyniło się państwo w roku 1901 nierównomiernie, bo tylko 55.100 koron wynoszącą kwotą do utrzymania szkół przemysłowych uzupełniających w Galicyi. Gdyby stosunek ten nie był w przyszłości wyrównany, i przesunięto stale koszta utrzymania tych szkół na czynniki lokalne i fundusz krajowy, obawiać by się należało nietylko zastoju w dalszem rozszerzaniu nauki przemysłowej uzupełniającej, ale nawet zwijania zakładów dla niej przeznaczonych. Aleg. I.

W ciągu roku 1901 przedstawiła Komisya Wydziałowi krajowemu wnioski na utworzenie dalszych trzech szkół przemysłowych uzupełniających, a to w Starym Samborze, Turce i Trembowli. Wydział krajowy uznał wszakże, iż deklaro-

wane prestacye na utrzymanie tych szkół ze źródeł miejscowych są jeszcze za małe i wniosków Komisyi na razie nie zatwierdził, lecz wdrożył dalsze rokowania o podniesienie kwoty zasiłków miejscowych. Skutkiem tego szkoły te na rok 1901/02 nie weszły jeszcze w życie.

Liczba uczniów szkoły przemysłowej uzupełniającej w Kołomyi wzrosła do tego stopnia, że musiano przystąpić tam do utworzenia oddziałów równorzędnych i koszt ich utrzymania w znacznej części przyjąć na fundusz krajowy. Z klas tych równorzędnych wytwarza się na rok 1902/3 druga samodzielna szkoła w Kołomyi, podobnie jak w Przemyślu.

Poza kwotami, preliminowanemi w budżetach szkół przemysłowych uzupełniających na środki naukowe, przeznaczono dalsze zasiłki na wzbogacenie środków naukowych w szkołach w Chrzanowie i Podgórzu.

Do nauki rysunków konstrukcyjnych dla uczniów, mających do czynienia z obróbką drzewa, uznano za wskazane, ażeby zbierać początkowe wyroby uczniów szkół dla przemysłu drzewnego, mianowicie takie, które wyłącznie dla obznajomienia się z połączeniami drzewnemi bywają wykonywane i nie mają dalszego przeznaczenia, i rozsyłać je jako modele do szkół przemysłowych uzupełniających. Zarówno krajowe jak i rządowe szkoły drzewne oświadczyły się z całą gotowością zbierania takich wyrobów i oddawania je bezpłatnie na użytek szkół przemysłowych uzupełniających.

Co do szczegółów frekwencyi, klasyfikacyi i stanu nauki w szkołach przemysłowych uzupełniających zdaje sprawę c. k. Rada szkolna krajowa, do której należy nadzór nad temi szkołami. Sprawozdania z wizytacyi, dokonywanych przez c. k. inspektorów szkolnych, nie były ani Wydziałowi krajowemu ani Komisyi udzielane, pomimo, że udzielanie im tych raportów do wiadomości, zostało rozporządzeniem c. k. Ministerstwa wyznań i oświecenia z d. 24 maja 1898 L. 12810 (IV. 2.) zastrzeżone.

II. Szkoły przemysłowe zawodowe.

Aleg. II. i III. Szczegółowy pogląd na ilość, frekwencyę i koszta utrzymania krajowych szkół zawodowych i pracowni stale subwencyonowanych, dają dołączone tu ·/. dwa wykazy statystyczne.

Jest tych zakładów razem 45, tj. więcej o trzy w porównaniu ze stanem r. 1900. Nadwyżka ta wynikła z wprowadzenia do wykazu kursów dla przemysłu keramicznego w Podgórzu, kursu majsterskiego dla szewców w Krakowie i subwencyonowanego warsztatu dla nauki powroźnictwa w Stryju, o którym już w zeszłorocznem sprawozdaniu była mowa.

Równocześnie wypada wszakże zaznaczyć, że stały kurs dla podmajstrzych murarskich w Sieniawie, aczkolwiek wykazem objęty, nie był w ubiegłym roku czynnym, głównie skutkiem zaniedbania ze strony czynników miejscowych, które się do utrzymania rzeczonego kursu obowiązały.

Liczba uczniów jest o 57 mniejszą, niż w r. 1900. Ubytek ten spowodowanym został przeważnie (30 uczniów) nieczynnością kursu murarskiego w Sieniawie, a zresztą odnosi się w małej liczbie do szkół stolarskich, garncarskich, tkackich i koronkarskich.

Koszta utrzymania, głównie wskutek odpadnięcia niektórych kredytów nadzwyczajnych, są o 17.072 K. niższe od kwoty preliminowanej na r. 1900. Na obniżkę tę wpłynęło zresztą w przeważnej części zredukowanie subwencyi, których na r. 1901 żądano ze skarbu państwa. Żądania, przedstawione przez Komisyę c. k. rządowi, wynosiły 77.740 K., a do preliminarza państwowego wstawiono jedynie 62.460 K. tj. o 15.280 K. mniej od postawionego żądania.

Przechodzimy obecnie do poszczególnych działów szkół zawodowych.

W zakresie szkół koszykarskich zorganizowano trzy nowe zakłady a to w Dynowie, Jurkowie i Wielowsi.

W Dynowie, miasteczku powiatu brzozowskiego, dostarczyła gmina bezpłatnie obszernego pomieszczenia na szkołę i zobowiązała się uchwałą z d. 18 sierpnia 1899 dostarczać potrzebnego szkole opału, oświetlenia i obsługi. Wydział powiatowy w Brzozowie złożył ze swej strony deklaracyę z d. 30 czerwca 1900 do L. 1334, mocą której obowiązuje się przez lat sześć wypłacać corocznie po 200 K. na utrzymanie szkoły. Świadczenia te ze strony czynników lokalnych uznał Wydział krajowy za wystarczające i uchwałą z d. 10 stycznia 1902 postanowił szkołę koszykarską w Dynowie zorganizować. Organizacya ta przyszła do skutku, instruktorem szkoły został mianowany Roman Sobolewski wychowaniec szkoły koszykarskiej w Czerwonej Woli, dostarczono szkole potrzebnych narzędzi i przyborów i w połowie marca b. r. rozpoczęła się już nauka przy współudziale 13-tu uczniów.

W skład komitetu, zarządzającego szkołą, wchodzą: JW. Zdzisław Skrzyński, poseł na Sejm krajowy, jako kurator, Dr. Ferdynand Benoni jako delegat Wydziału krajowego, W. ks. Gabryel Sałustowicz ze strony Wydziału powiatowego, Wp. Józef Narajewski ze strony miasta.

W Jurkowie, w powiecie brzeskim, deklaracyą z d. 24 maja 1901, zobowiązał się właściciel Jurkowa J. W. hr. Adam Marassé do bezpłatnego dostarczenia budynku, opału, oświetlenia i obsługi na rzecz szkoły koszykarskiej tamże. Na utrzymanie tej szkoły zobowiązała się Rada powiatowa brzeska pismem z d. 9 stycznia 1901 L. 5202 udzielać z funduszów powiatowych rocznie po 600 K. Uznawszy zobowiązania te za wystarczające, postanowił Wydział krajowy uchwałą z d. 18 października 1901 utworzyć szkołę koszykarską w Jurkowie. Instruktorem rzeczonej szkoły mianowanym został Floryan Herasimowicz, b. wychowanek Zakładu sierot i ubogich Stanisława hr. Skarbka w Drohowyżu, a następnie szkoły koszykarskiej w Dżurowie. Szkołę zaopatrzono w potrzebne narzędzia i przybory, a regularna nauka rozpoczęła się w ciągu kwietnia b. r.

W skład komitetu zarządzającego tą szkołą wchodzą: W. p. Adolf Lgocki, właściciel sąsiednich dóbr Tymowa, jako kurator, hr. Adam Marassé, jako zastępca kuratora i Dr. Szymon Bernadzikowski ze strony Wydziału powiatowego.

W Wielowsi, w powiecie tarnobrzeskim, urządzonym został już w roku 1899 wędrowny kurs koszykarstwa, który na prośbę gminy i Wydziału powiatowego jeszcze na rok 1900 przydłużono. Gdy nauka miała już być zamkniętą i instruktor gdzieindziej przeznaczony, poczęła robić gmina usilne zabiegi, ażeby naukę koszykarstwa w Wielowsi przez zaprowadzenie stałej szkoły koszykarskiej utrwalić. Uzyskała gmina w tych zabiegach poparcie Wydziału powiatowego, a gdy w końcu przedłożoną została ze strony zwierzchności gminnej Wielowsi deklaracya z dnia 20. marca 1901 co do bezpłatnego oddania dawnego, bardzo odpowiedniego budynku szkolnego i ogródka na pomieszczenie szkoły koszykarskiej oraz opłacania corocznie po 100 K na utrzymanie szkoły, gdy nadto właściciel dóbr Wielowsi JW. Zdzisław hr. Tarnowski zobowiązał się dawać rocznie przez 10 lat po 3 sągi miękkiego drzewa na opał szkoły i po 10 kóp wikliny na pniu jako materyał koszykarski, a Wydział powiatowy w Tarnobrzegu w myśl deklaracyi z dnia 27. marca 1901, po 200 koron rocznie na utrzymanie szkoły przez cały czas jej istnienia — została szkoła koszykarska w Wielowsi uchwałą Wydziału krajowego z dnia 18. października 1901 zorganizowana. Instruktrorem jej pozostał poprzedni nauczyciel wędrowny, Jan Kwaśniewski, a w skład komitetu zarządzającego wchodzą: W. ks. kanonik Władysław Ciechanowicz, proboszcz miejscowy, jako kurator, dr. Leonard Orzecho-

wski z ramienia Wydziału powiatowego i p. Władysław Osowski jako delegat gminy Wielowieś.

Co do dawniejszych szkół koszykarskich jest do nadmienienia, że nauka odbywa się w nich prawidłowo, a zbyt produkcyi uczniów nie natrafia na trudności. Sam kraj jest jeszcze znacznym odbiorcą własnych wyrobów koszykarskich, przed którymi ustąpiły niemal zupełnie wyroby importowane, a produkcya dalsza na wywóz, poza granice kraju, czeka tylko na odpowiednią przemysłowo-handlową organizacyę sił koszykarskich, które się w szkołach krajowych wykształciły. Nauka praktyczna wymaga pewnego ożywienia przez wprowadzenie nowych, nowym prądom w sztuce stosowanej odpowiadających form. Okaże się też nieodzownem urządzenie kursów uzupełniających dla instruktorów szkół koszykarskich, ażeby ich wprawić więcej w rysunku, uszlachetnić smak i przyswoić im nowsze formy wyrobów.

Co do zmian w poszczególnych szkołach zaznacza się zmianę instruktora szkoły koszykarskiej w Zatorze, którym jest obecnie Jacenty Kasia, wychowaniec szkoły koszykarskiej w Czerwonej Woli, dający rękojmię lepszego prowadzenia nauki od swego poprzednika, który szkołę zaniedbywał — oraz rozszerzenie zakresu nauki w szkole koszykarskiej w Rudkach, gdzie przez zadzierżawienie sąsiadujących ze szkołą gruntów nad Wiszenką, zarządzono produkcyę własnego materyału i wiążące się z tem pouczania i pracę przy kulturze i wycinaniu łoziny.

Szkół koszykarskich krajowych liczymy obecnie jedenaście, a oprócz tego cztery prywatne, stale subwencyonowane pracownie, mające na celu praktyczne kształcenie młodzieży w koszykarstwie.

Do istniejących trzech szkół kołodziejskich w Kamionce strumiłowej, Grybowie i Grzymałowie, przybyła w roku ubiegłym czwarta, a to w Tłumaczu. Wzmiankowano już o tem w sprawozdaniu za rok 1900. Po powzięciu przez Wydział krajowy zasadniczej uchwały, że szkoła ta ma przyjść do skutku, przystąpił Wydział tłumacki do wystawienia dla niej dogodnego i stosunkowo okazałego budynku, kuźni, szopy i magazynów. Pod zimę r. 1901 zostały budynki wykończone, a staraniem Komisyi krajowej dla spraw przemysłowych i z przeznaczonych na ten cel kredytów, wyposażono je w potrzebne sprzęty, warsztaty, kowadła, miechy, narzędzia, wreszcie w przybory szkolne i zapasy materyałów, aby można było naukę rozpocząć.

Na wprowadzenie szkoły w życie i kierowanie nią w pierwszych początkach, wysłanym został prowizorycznie doświadczony kierownik szkoły kołodziejsko-ciesielskiej w Kamionce Strumiłowej, p. E. Paudler; na werkmistrzów fachowych dodano mu J. Liszkę dla kołodziejstwa i W. Polechońskiego dla kowalstwa. Obaj ci werkmistrze odbyli przedtem dłuższą praktykę w szkole kamioneckiej, ażeby się szczegółowo z obowiązkami swoimi instruktorskimi obeznać. Do przedmiotów pomocniczych angażowanym został kierownik miejscowej szkoły ludowej.

Nauka rozpoczęła się dnia 12. marca b. r., a uczniów na I. rok przyjęto 30-tu ze znaczniejszej liczby kandydatów, którzy się o przyjęcie ubiegali. Po zakończeniu tego pierwszego roku nastąpi stanowcza organizacya grona nauczycielskiego.

Alegat IV. Statut zakładu podajemy w załączeniu ·/. W skład Komitetu zakładowego wchodzą: JW. Jan Urbański poseł sejmowy i Prezes Rady powiatowej w Tłumaczu jako kurator, Alfred Doschot jako delegat Wydziału krajowego i delegat Wydziału powiatowego.

Szkoła kołodziejsko-ciesielska w Kamionce Strumiłowej i dwa warsztaty naukowe kołodziejskie w Grybowie i Grzymałowie mają zawsze dość uczniów i odpowiadają celowi nauki. Pomieszczenie pierwszej z nich pozostawia

wiele do życzenia i domaga się koniecznie nowych budynków, jeśli szkoła ma być nadal w znośnych warunkach utrzymaną.

W obu krajowych szkołach stolarskich w Stanisławowie i w Kalwaryi Zebrzydowskiej rozwija się nauka prawidłowo i widać w niej postępy. Uprzedzenia, szczególniej ze strony starszych zawodowców, z którymi miała szkoła Stanisławowska dawniej do walczenia, ustąpiły w znacznej części. Ukończeni uczniowie szkoły chętnie są przyjmowani w pracowniach prywatnych i okazują wiele znajomości rysunku i zręczności, szczególniej w wytworniejszem stolarstwie meblowem. Napływ uczniów, pragnących się zapisać do szkoły, jest też coraz większy i musi się niejednemu przyjęcia odmawiać. Tym uczniom ukończonym, którzy na własną rękę pracownie pootwierali, przychodzi szkoła w pomoc radą i odstępuje im zamówienia, których sama wykonać nie może.

W Kalwaryi Zebrzydowskiej następuje coraz bliższe współdziałanie szkoły z miejscowem towarzystwem stolarzy, jużto przez wieczorne kursa majsterskie w szkole, na których udziela się wprost pouczeń co do wykonywania mebli poprawniejszych i bardziej stylowych, niż te, które dotychczas produkował tamtejszy przemysł stolarski — już to przez wydatną pomoc kierownika szkoły w prowadzeniu spraw towarzystwa, mających na celu wspólne zakupno materyałów i najkorzystniejszy zbyt gotowych wyrobów.

Dla szkoły stolarskiej w Stanisławowie ma być postawionym własny, celowi odpowiedni budynek. Plac pod budowę został już zakupiony, ustalenie szczegółów planu i urządzenia budynku jest w toku. Do opędzenia kosztów budowy przyczynia się gmina kwotami, opłacanemi przez nią obecnie na umieszczenie szkoły w obcym budynku, gdzie dalsze utrzymanie szkoły jest niemożliwem.

Także i szkołę stolarską w Kalwaryi postanowiono inaczej umieścić. Budynek, w którym dotychczas szkoła była pomieszczoną, a który przedstawiał rozliczne niedogodności, zresztą zbyt jest zawilgocony i już dziś potrzebowałby znacznych reparacyi i uzupełnień — odstępuje się gminie m. Kalwaryi na inne cele, za zwrotem zasiłku, którym się fundusz krajowy do wystawienia go przyczynił, a podjąć się ma budowę całkiem nowego, zupełnie celowi odpowiadającego budynku, w którym także i maszyny pomocnicze, dla użytku miejscowych stolarzy, mają znaleźć pomieszczenie. Rzecz jest w toku.

Dla szkoły zabawkarskiej w Jaworowie stała się również kwestya odpowiedniego budynku, kwestyą dalszego jej rozwoju i bytu.

Szkoła ta, w 1896 roku założona, objawia już dziś tendencyę bardzo silnego rozwoju i może się stać rozstrzygającą o utrzymaniu, wzmożeniu i udoskonaleniu dawnego przemysłu jaworowskiego, jako środka znacznie korzystniejszego niż dotąd zarobkowania ludności. Wyroby szkoły jaworowskiej zyskały wielką wziętość, zarobek uczniów, którzy się już w szkole wykształcili, zachęca do coraz szerszego korzystania z nauki — lecz szkoła nie może większej liczby uczniów przyjmować, bo jest jak najgorzej pomieszczoną. Tylko więc odpowiedniejsze pomieszczenie może jej dać podstawę do szybkiego i jak najpomyślniejszego rozwoju.

Wskazywaliśmy już na to w sprawozdaniu zeszłorocznem. Od tego czasu posunęła się sprawa o tyle naprzód, że gmina m. Jaworowa postanowiła już zaciągnąć pożyczkę na wystawienie odpowiedniego budynku, i uiszczać nadal po 1.000 K rocznie na koszta opału, oświetlenia i obsługi, których szkoła w nowym budynku wymagać będzie. Nadto znaczną kwotą na zakupno placu pod budowę i same koszta budowy przyczynia się Rada powiatowa Jaworowska, a fundusz krajowy opłacać ma raty pożyczkowe tytułem czynszu za lokal na szkołę dopóty, dopóki szkoła w budynku tym będzie pomieszczona. Plany nowej budowy są już wypracowane i zdaje się, że jeszcze

w ciągu b. lata budowa zostanie rozpoczęta. Na poczet umarzać się mających rat pożyczkowych wstawiono na razie 800 koron do preliminarza szkoły na rok 1902.

Szkoła garncarska w Kołomyi czyni niewątpliwie bardzo znaczne postępy, tak pod względem nauki w zakresie kaflarstwa i garncarstwa zdobnego jako też wydoskonalenia czerepu i techniki w wykonywaniu naczyń. Okazy jej wyrobów cieszą się coraz większem wzięciem. Gdy jednak nie ma dotychczas przemysłowców, którzyby zdobycze naukowe tej szkoły chcieli i umieli dla szerszej produkcyi zużytkować, a tem samem i ukończonym uczniom szkoły kołomyjskiej pracę we właściwym im zakresie i odpowiedni zarobek zapewnić — gdy zatem dalsi uczniowie, pomimo starannego wykształcenia, z trudnością już tylko znajdują w kraju zajęcie — grozi tej szkole zanik frekwencyi, a to tem bardziej, że na podupadający z roku na rok miejscowy przemysł garncarski nie może on już samą nauką wywierać wpływu, bo zawisło to od niezależnych od niej warunków produkcyi i handlu.

Inaczej zupełnie i odpowiedniej dla przemysłu keramicznego dałyby się wyborne siły nauczycielskie tej szkoły zużytkować, gdyby przeniesiono tę szkołę do stolicy kraju, gdzie mogłaby ona na inne działy keramiki program swój rozszerzyć i gdzieby mogła łatwiej na przemysłowe zużytkowanie swej pracy liczyć. To spowodowało Komisyę, że już w sprawozdaniach za rok 1899 i 1900 szeroko sprawę przeniesienia szkoły garncarskiej z Kołomyi do Lwowa omawiała, i że ponownie rzecz tę porusza i jeden z końcowych wniosków sprawozdania znowu temu przedmiotowi poświęca.

Na kursach dla przemysłu keramicznego w Podgórzu, które z dniem 1. października 1900 w życie wprowadzone zostały, rozwija się nauka teoretyczna bardzo dobrze. Już na b. kurs zimowy zapisanych było 21 uczniów, między nimi takich, którzy pracowali przedtem zawodowo w ceglarstwie, kaflarstwie lub przy wyrobie cementu. Nauka oparła się na starannie kompletowanych wzorach surowych materyałów i wyrobów a posiłkowana jest rysunkami, udzielanymi podług planu nauki z bardzo dobrym skutkiem. Nastąpiła już jednak chwila, w której kurs teoretyczny, oprócz przewidzianych planem nauki wycieczek i ćwiczeń w fabrykach, należy uzupełnić wykonywaniem pewnych prac laboratoryjnych i ćwiczeń praktycznych w samymże zakładzie, co wymagać będzie większego nakładu. Kursa zostały już odpowiedniej w odstąpionej na ten cel realności miejskiej pomieszczone, gdzie również da się urządzić niezbędne laboratoryum szkolne, sala warsztatowa dla przerabiania materyałów przez samychże uczestników kursu, oraz mufle i piec komorowy do próbnych wypalań. Takie skompletowanie kursów da im dopiero możność zupełnego osiągania celów nauki, i oddania rzeczywistych usług przemysłowi keramicznemu w kraju przez odpowiednie kształcenie sił zawodowych.

Alegat V. Co do krajowej Stacyi keramicznej przedstawiamy w załączeniu ·/. sprawozdanie z jej czynności, spisane przez kierownika Stacyi, inżyniera Edmunda Krzena.

Ilość i zakres działania krajowych szkół szewskich nie uległy w ubiegłym roku żadnej zmianie. Jest ich trzy, a mianowicie w Starym Sączu Witkowie Nowym i Dobczycach.

Obok szkół, przyczyniają się dzielnie ośmiotygodniowe majsterskie kursa dla szewców do podniesienia znajomości nowoczesnego szewstwa, rysunku zawodowego i maszyn pomocniczych, które tak bardzo na rowinięcie rękodzieła szewskiego w ostatnich czasach wpłynęły. Począwszy od r. 1897 odbyły się już następujące kursa szewskie w kraju:

w r. 1897 od 20. stycznia do 3. marca dla 11 uczniów we Lwowie
w r. „ od 4. paźdz. do 17. listop. dla 12 „ „ „

w r. 1898 od 8. stycznia do 4. marca dla 14 uczniów w Krakowie
w r. „ od 5. paźdz. do 27. listop. dla 14 „ „
w s. 1898 od 28. listop. do 22. kwiet. dla 14 „ we Lwowie
w r. 1899 od 3. paźdz. do 30. listop. i następnie od 2. stycznia do 15. lutego 1900 specyalny kurs wieczorny dla 12 uczniów we Lwowie
w r. 1900 od 15. stycznia do 10. marca dla 14 uczniów we Lwowie
w r. „ od 6. sierpnia do 29. wrześ. dla 14 „ „ „
w r. 1901 od 4. lutego do 30. marca dla 14 „ w Krakowie
w r. „ od 24. paźdz. do 30. grud. dla 16 „ „

Razem przeto odbyło się dotychczas 6 kursów we Lwowie z liczbą 77, i 4 kursa w Krakowie z liczbą 58 uczestników, czyli razem 16 kursów o liczbie łącznej 135 uczestników, którzy w teorytycznej nauce, rysunkach i praktycznem wykonywaniu przy pomocy maszyn brali udział, a przy końcu kursów byli klasyfikowani i otrzymali świadectwa.

Dla nauki powroźnictwa istnieje subwencyonowana i jak najodpowiedniej urządzona pracownia powroźnicza A. Wegnera, b. instruktora szkoły Radymnianskiej, w Stryju i daje pomieszczenie 6 uczniom.

Wytworzenie zamierzonej wspólnej pracowni kapeluszniczej w Myślenicach nie posunęło się naprzód, głównie dla braku odpowiedniego budynku, który gmina m. Myślenic łącznie z miejscowem Towarzystwem kapeluszników mają dopiero wystawić. Budynek obszerniejszy jest w ogóle niezbędnym, jeśli w dalszym wyrobie znaleść mają zastosowanie pomocnicze maszyny i przyrządy, dające możność zreorganizowania tamtejszej produkcyi kapeluszniczej, i zapewnienia z niej kapeluszn ikom większej niż dotąd korzyści. W tymczasowej nauce i pomocy zawodowej nastąpiła także przerwa, gdyż sprowadzony w tym celu z Czech, instruktor Nocar umarł, a powołanie nowego w jego miejscu, bez równoczesnej organizacyi naukowego warsztatu, byłoby bezcelowem. Cały ciężar dalszej akcyi w podniesieniu przemysły kapeluszniczego w Myślenicach spoczywa zatem w dostarczeniu odpowiedniego budynku na pomieszczenie warsztatu.

W dziewięciu szkołach tkackich objętych wykazem za r. 1901 odbywała się nauka normalnie i przy współudziale dostatecznej, od ilości krosien zależnej liczby uczniów. W naturalnym rozwoju tych zakładów powinienby wszakże, po dłuższem trwaniu zakładu, przesuwać się punkt ciężkości ze szkoły na współdziałające z nią towarzystwo tkackie. Bezpośredni cel założenia i utrzymania szkoły tkackiej nie jest teoretyczny, zasadzający się na samemże kształceniu tkaczy, lecz na wprowadzeniu ich w pracę przemysłową już na miejscu, w związku z towarzystwem tkackiem, które szkołę wspiera. Otóż pod tym względem wypada niestety zaznaczyć że wyjąwszy akcyjne Towarzystwo tkackie w Łańcucie i Spółkę tkaczy im. św. Sylwestra w Krośnie, panuje w innych drobnych Spółkach tkackich martwota, zastój, nawet zanik, tak, że nie wystarczają one, ażeby opuszczającym szkoły uczniom dać natychmiast utrzymanie i w ogóle ręczne tkactwo, w działach jego żywotnych, w całym kraju ożywić i rozwinąć. To też tkacze, wychodzący ze szkół zawodowych, zmuszeni są zbyt często szukać pracy za granicą. Jest więc obecnie chwila najwłaściwsza, ażeby przez odpowiednią reorganizacyę w kierunku jednoczenia rozproszonych usiłować, zapewniać spółkom i energiczniejszym przedsiębiorcom — podobnie jak w Błażowej i Andrychowie — większe fundusze i dążyć do przemysłowo-handlowego uregulowania ręcznej produkcyi tkackiej w całym kraju.

Szkoły koronkarskie w Zakopanem i Kańczudze funkcyonują prawidłowo przy współudziale dostatecznej liczby uczenic. Rozwinęła się również bardzo dobrze subwencyonowana szkoła koronkarska miejska w Jaworowie. Szkoła koronkarska w Bobowej była przez dłuższy czas nieczynną w skutek choroby nau-

czycielki. Zaszła tam również zmiana w zarządzie; w miejsce dawnego kuratora szkoły c. k. starosty p. Wiktora Tustanowskiego, został uproszony p. Wincenty Wróblewski, lekarz miejscowy, na kuratora.

III. Wpływ szkół zawodowych na przemysł krajowy.

Dłuższe już istnienie niektórych szkół zawodowych w kraju, musiało wywołać potrzebę bliższego zbadania, co się z wychowańcami tych szkół dzieje, czy pracują po ukończeniu nauki w zawodzie obranym i czy tem samem przyczyniają się wprost do podniesienia produkcyi przemysłowej kraju.

Po ukończeniu roku szkolnego 1900/901 udała się też Komisya po raz pierwszy do zarządów 27 dawniejszych szkół krajowych z żądaniem, ażeby zebrały i przedstawiły jej o ile możności jak najszczegółowsze daty co do uczniów, którzy, ukończywszy naukę w zakładzie, przeszli już w życie praktyczne.

Nie każdy Zarząd zakładu mógł żądaniu temu w całej rozciągłości uczynić zadość. Okazało się, że jest przeszło 15% ukończonych uczniów, którzy, opuściwszy zakład, przestali się z nim komunikować i których dalsze koleje nie są kierownikom zakładu znane. Nie wszystkie też daty, odnoszące się do reszty uczniów, są w sprawozdaniach szkół wedle jednego szematu zestawione, i dopuszczają przeto pewną dowolność w grupowaniu cyfr statystycznych. Zawsze jednak zebrał się materyał ciekawy i co do głównych rzeczy niewątpliwie ścisły, z którego dało się zestawić
Aleg. VI. dołączoną tu ·/. tabelę statystyczną.

Wchodząc w poszczególne cyfry tego wykazu, możemy skreślić następujący obraz wpływu 27 szkół zawodowych na przemysł krajowy. W ciągu sześcio- do dziewięcio-letniego działania rzeczonych szkół, wydały one 1609 uczniów ukończonych, z których 1.025, tj. 63·7% pozostało w zawodzie, dla którego się w szkole kształcili. Należy jednak przypuszczać, że cyfra ich jest, lub w najbliższej przyszłości będzie znacznie większa, gdyż ostatecznym ubytkiem są tylko zmarli w liczbie 66, z pomiędzy tych zaś, którzy czasowo służą w wojsku, i tych, co do których zarządy szkół nie mogły zasięgnąć bliższych wiadomości, pracują niewątpliwie jeszcze dalsi w wyuczonym zawodzie, lub doń po ukończeniu służby wojskowej powrócą. Już obecnie zgłaszają się opuszczający wojsko uczniowie szkół zawodowych coraz częściej z prośbami o zasiłki na otwarcie warsztatu, widać więc, że nie można wszystkich, którzy poszli do wojska, uważać za straconych dla przemysłu. Wielu wprawdzie przejdzie potem do zawodu kancelaryjnego, na pisarzy po urzędach, zwłaszcza, jeśli już w wojsku do pomocy kancelaryjnej byli używani, lub zaciągną się do żandarmeryi — co jest także w zapiskach zarządów szkolnych notowane — lecz pewna ich liczba stanie znowu do pracy zawodowej.

A więc procent 63·7, jako procent tych, którzy po ukończeniu nauki zawodowej w zawodzie pozostają, należy uważać za najniekorzystniejszy i przypuścić, że w rzeczywistości jest on znacznie większy.

Ciemniejszem w obrazie naszym jest porównanie cyfry tych, którzy, ukończywszy naukę zawodową, w kraju nadal pracują, z tymi, co wyjechali za granicę, aby pracę i zarobek znaleść. Pierwszych jest 894 czyli 87%, drugich 131 czyli 13%, a więc za dużo, bo zadaniem szkół naszych nie może być kształcenie ludzi zawodowych dla zagranicy, lecz dla własnego kraju i podniesienia jego przemysłu. W cyfrach tych mieści się przeto przypomnienie, że jeśli oddziaływanie ludzi zawodowych na przemysł ma być wydatne, to należy wziąć energicznie w ręce organizacyę przemysłowo-handlową drobnego i domowego przemysłu i za po-

mocą niej zapewnić pracę i zarobek wychowańcom szkół zawodowych w kraju.

Co do poszczególnych zawodów, o ile one zapewniają łatwiejsze zdobycie pracy i w których mniejszy procent uczniów przenosi się do innych zawodów, ukazuje nam dołączony wykaz następujące stopniowanie.

W koronkarstwie pozostaje w zawodzie uczenic	94·4%
„ stolarstwie „ „ uczniów	92%
„ szewstwie „ „ „	76·7%
„ kołodziejstwie (także ciesielstwie) pozostaje w zawodzie uczniów . .	70·2%
„ koszykarstwie pozostaje w zawodzie uczniów	61·1%
„ garncarstwie „ „ „	59·8%
„ tkactwie „ „ „	58·9%

Co do stanowiska, jakie dziś w życiu zajmują ci, którzy przy zawodzie zostali, widzimy przed sobą bardzo znamienne daty. Instruktorami i werkmistrzami, czyto w zawodowych szkołach czy fabrykach, jest 61 czyli około 6%, przodownikami, magazynierami itd. w szkołach, pracowniach i fabrykach, 55 czyli więcej niż 5%, stanowiska samoistnych przedsiębiorców zajęło 216 tj. przeszło 21%, pracownikami tj. czeladzią po warsztatach i fabrykach jest 681, a więc około 67%, na wyższe studya zawodowe udało się 10, tj. 1%.

Procent tych, którzy zajęli stanowiska instruktorów i werkmistrzów, świadczy chlubnie o wartości nauki w krajowych szkołach zawodowych, bo dowodzi, że jest ona w takiej mierze udzielaną, iż zdolniejsi uczniowie, przeszedłszy w życie, łatwo się dalej mogą sami kształcić i zająć wybitniejsze w swym zawodzie stanowiska. Stanowiska te bywają nawet stosunkowo bardzo wybitne. I tak np. z pomiędzy uczniów tkackich w Krośnie, były uczeń Jaroń jest kierownikiem tkalni w Lyonie we Francyi, Lewiński instruktorem tkactwa w gubernii kurskiej w Rosyi, Magura i Janik, instruktorami tkalni na Litwie, Tymeczkowski pracownikiem w fabryce patronów Szczepanika w Roubaix, we Francyi; jeden z uczniów szkoły tkackiej w Wilamowicach werkmistrzem w fabryce rulet w Bydgoszczy z płacą 125 marek miesięcznie, dwaj inni werkmistrzami w fabryce chustek i w zakładzie apreturowym w Wiedniu z płacą po 120 koron miesięcznie, jeszcze inny rysownikiem w fabryce sukna w Białej (płaca 120 kor. miesięcznie); jeden z uczniów szkoły garncarskiej w Kołomyi jest kierownikiem większej fabryki w Królestwie polskiem, dwaj kierownikami fabryk w kraju, jeden werkmistrzem w fabryce naczynia kamionkowego na Szląsku, jeden modelerem w fabryce pieców kaflowych w Glińsku, inni przodownikami i dekoratorami w samejże szkole lub w pracowniach prywatnych itp.

Szkoły zawodowe galicyjskie zasilają zresztą stale Królestwo polskie i prowincye zabrane instruktorami i werkmistrzami. Jest ich tam sześciu z zawodu tkackiego i sześciu z zawodu koszykarskiego. Dwaj koszykarze pełnią obowiązki instruktorów w Księstwie poznańskiem, jeden w szkole rządowej w Czechach itd.

Tym ukończonym uczniom, którzy jako samoistni przedsiębiorcy rozpoczęli robotę na własną rękę, brak pospolicie dostatecznego funduszu obrotowego. Jest to zatem jedno z najważniejszych zadań, ażeby przez odpowiednią organizacyę ich wytwórstwa, przy pomocy większych funduszów, działalność ich wesprzeć i wzmódz tem samem wytwórstwo ilościowo, gdyż tylko wówczas można będzie myśleć o skutecznej konkurencyi przemysłowych wytworów kraju z napływem wyrobów zagranicznych.

Co do rubryki pracowników po warsztatach i fabrykach, należy zauważyć, że mieści się w niej także pewna ilość przemysłowców domowych w ścisłem tego słowa znaczeniu, tj. takich, którzy, osiadłszy na roli, pracują głównie w porze zimowej na zlecenie spółek i przedsiębiorców. Ma to miejsce szczególniej w zakresie

koszykarstwa i tkactwa. Jestto zatem reorganizacya przemysłu domowego, w której uchylono od wytwórcy troskę o materyał i zbyt wyrobu, a przez ulepszenie i uszlachetnienie wyrobów, zapewniono mu znacznie większy dochód z samej pracy.

Po tych ogólnych objaśnieniach dołączonej tabeli, chcąc dać szczegółowy obraz przebijania się przez życie uczniów ukończonych szkół zawodowych, podajemy poniżej wyciągi ze sprawozdań Zarządów szkół, biorąc przykładowo po jednej z każdego ważniejszego zawodu.

W zawodzie koszykarskim.

Czerwona Wola. Od roku 1891, gdy szkoła ta z Jarosławia przeniesioną została do Czerwonej Woli, ukończyło szkołę koszykarską z dobrym postępem uczniów 327.

Z tych uczniowie z najbliższych wsi w otoczeniu szkoły a to: z Wiązownicy Piwody, Szówska, Leżachowa, Wylewy, a w znaczniejszej liczbie z Manasterza i Czerwonej Woli, pracują na roli i należą do Towarzystwa koszykarskiego w Wiązownicy. Jest ich 99.

Instruktorami w szkołach w Galicyi jest 14, a mianowicie: w Czerwonej Woli, Rudkach, Dżurowie, Strychańcach, Brodach (szkoła fund. bar. Hirscha), Zatorze, Skołyszynie, Siedlcu, Wojsławiu, Wielowsi, Albigowej, Dynowie, Milatynie i Staremsiole.

Dalej są instruktorami w Królestwie polskiem 6, w Księstwie poznańskiem 2, przy szkole rządowej w Czechach 1.

Mają własne warsztaty w kraju 26, pracują jako przodownicy w tych warstatach 25.

Robotnikami koszykarskimi w kraju i za granicą jest 38.

Wyjechało do Ameryki i tam żyją z koszykarstwa 6, pozostaje czasowo przy wojsku i żandarmeryi 12, przeszło do innych zawodów 18, umarło 17.

O innych uczniach, a mianowicie o 63 przeważnie z innych powiatów, którzy ukończyli szkołę koszykarską bądź jeszcze w Jarosławiu, przeważnie zaś w Czerwonej Woli, nie mamy dokładnych wiadomości, ale prawdopodobnie i ci trudnią się po większej części koszykarstwem, jako drobnym przemysłem domowym.

Oprócz uczniów zwyczajnych ukończyło kurs koszykarski 30 nauczycieli ludowych, którzy mają udzielać tej nauki w szkole jako przedmiotu nadobowiązkowego.

Ukończeni uczniowie, pozostając zazwyczaj przy roli, mają w koszykarstwie bardzo wydatny zarobek dodatkowy, niektórzy zaś, którzy na roli nie zostali, żyją wyłącznie z tej gałęzi przemysłu, a widoczny jest dobrobyt mieszkańców w tych miejscowościach, w których znajduje się znaczniejsza liczba koszykarzy.

W tym kierunku właśnie przeniesienie szkoły z Jarosławia do Czerwonej Woli okazało się nader korzystne, gdyż siedziba szkoły wśród uboższej ludności ułatwiła najbliżej mieszkającym i najpotrzebniejszym gospodarzom posyłanie do niej swych synów. Okazuje się też z powyżej podanych dat, że Towarzystwo koszykarskie rekrutuje swoich członków już w znacznej liczbie z Czerwonej Woli i Manasterza, dla których zarobek ten uboczny jest wyraźnem dobrodziejstwem.

W zawodzie kołodziejskim.

W Grybowie, sam wykaz uczniów, którzy tam od r. 1894 naukę kołodziejstwa ukończyli, z podaniem dalszego ich biegu życia, dają jasny obraz tego, jak

szkoła zawodowa na przemysł w kraju oddziaływa, skąd się uczniowie rekrutują i jak się dalej przez życie przebijają.

1. Franciszek Wiśniowski z Grybowa. Pracował dwa lata w kołodziejstwie w kraju i zagranicą, w Śląsku i na Węgrzech, następnie przerzucił się do pisarstwa i dotychczas pisze u adwokata w Grybowie.

2. Józef Wojtaszek z Grybowa. Po opuszczeniu Zakładu wstąpił na praktykę do ślusarza, obecnie jest palaczem przy maszynie do impregnowania progów szynowych w Grybowie.

3. Aleksander Zygadło z Grybowa. Po opuszczeniu Zakładu przez rok pracował w swym zawodzie, następnie przeszedł do stolarstwa i do dziś pracuje w fabryce parkietów w Bernie morawskiem.

4. Zygmunt Ptaszkowski z Królowej ruskiej (pow. Grybów). Po opuszczeniu Zakładu wstąpił na praktykę do kowala, obecnie pracuje w tym fachu w warstatach kolejowych w Nowym Sączu.

5. Jan Liszka z Porąbki (pow. Limanowa Po ukończeniu nauki został mianowany przodownikiem kołodziejskim w Grybowie i w tym charakterze fungował do powołania go do służby wojskowej, po wojsku odbył specyalny kurs w Kamionce Strumiłowej, obecnie jest przodownikiem w szkole tłumackiej.

6. Paweł Horoszczak z Boguszy (pow. Grybów). Po małej przerwie z powodu słabości wrócił do Zakładu w charakterze pomocnika, następnie 28 września 1897 r. zamianowany został przodownikiem na miejsce Liszki.

7. Wiktor Kawałek z Dydni (pow. Brzozów). Według listu ojca z dnia 26 b. m. przed wojskiem pracował na Śląsku, po służbie wojskowej w fabryce powozów w Grabownicy, po jej upadku w Sędziszowie, następnie otworzył własną pracownię do spółki z kowalem Kozuszynem, uczniem szkoły Kamioneckiej, w Rudynce, z powodu nieporozumień osiadł w Dydni, z braku zajęcia pojechał do Niemiec, obecnie od 4 miesięcy bawi w Ameryce. Zarobki wszędzie były dobre.

8. Antoni Moskal z Pawężowa (pow. Tarnów). Pracuje dotąd w charakterze pomocnika kołodziejskiego w prywatnych warsztatach w kraju.

9. Franciszek Porsch z Grybowa. Pracuje dotąd w charakterze pomocnika kołodziejskiego w prywatnych warstatach w kraju.

10. Szczepan Wiśniowski z Grybowa. Przed służbą wojskową pracował w browarze obok Grybowa jako nadworny kołodziej.

11. Karol Michalik z Lipnicy wielkiej (pow. Grybów). Pracował pewien czas jako pomocnik w Zakładzie, następnie w prywatnych warsztatach w kraju, obecnie odbywa służbę przy wojsku.

12. Wojciech Bogacz z Pawężowa (pow. Tarnów). Po opuszczeniu Zakładu odbył służbę wojskową, nie wiadomo czem się obecnie trudni (na zapytanie nie dał odpowiedzi).

13. Paweł Dubiel z Siołkowej (pow. Grybów). Pracuje jako pomocnik kołodziejski w prywatnych warsztatach w kraju.

14. Michał Janur ze Świniarska (pow. N. Sącz). Pracował parę miesięcy przed służbą wojskową jako pomocnik w Nowym Sączu, obecnie nie wiadomo czem się zajmuje.

15. Jan Kaczmarczyk ze Sromowiec wyżnych (pow. N. Targ). Po wyjściu z Zakładu uprawiał kołodziejstwo w Nowym Targu, nie wiadomo obecnie gdzie się obraca (na zapytanie nie odpowiedział).

16. Ignacy Skowroński z Grybowa. Pracował przez 1 rok jako pomocnik kołodziejski w prywatnych warsztatach kraju, następnie przerzucił się do pisarstwa. Obecnie nie wiadomo gdzie i czem się trudni.

17. Józef Szmigiel z Czudca (pow. Rzeszów). Pracował przez pół roku w Zakładzie, otrzymał stypendyum fundacyi Wystawy roln. i przemysł. lwowskiej z r. 1877, umarł we Wiedniu.

18. Mieczysław Kumorkiewicz kowal z Grybowa. Pracował przez pół roku jako pomocnik w Zakładzie, następnie w Tarnowie w fabryce ślusarskiej Koszyka, następnie wyjechał do Ameryki, jednak tego roku z wiosną miał wrócić do domu.

19. Józef Wojciechowski z Bystrej (pow. Gorlice). Po opuszczeniu Zakładu pracował w pracowni powozów Wojcickiego w Tarnowie, następnie w Gorlicach, wyjechał przed 2 laty do Ameryki i tamże w fabryce ślusarskiej z dobrym zarobkiem pracuje, z początkiem wiosny powraca do kraju.

20. Kornel Janór kowal z Grybowa. Pracował przez 1 rok jako pomocnik w Zakładzie zarabiając do 20 złr. na miesiąc, następnie przeniósł się z matką i siostrami na Węgry, gdzie zarabia od 30—35 zł. miesięcznie.

21. Jan Wojtaś z Rudnika (pow. Nisko). Odbywa służbę wojskową.

22. Wojciech Fyda z Chodorowej (pow. Grybów). Pracuje jako pomocnik na Śląsku austryackim.

23. Wojciech Lulek z Paleśnicy (pow. Brzesko). Pracował pewien czas jako pomocnik kołodziejski w prywatnych warsztatach w kraju, obecnie pracuje na Śląsku.

24. Czesław Białecki, kowal z Hołynia (pow. Kałusz). Pracował przez 1 rok w Zakładzie, następnie w fabryce wagonów w Sanoku, obecnie pracuje jako kowal w warsztatach kolejowych w Stryju.

25. Eugeniusz Gruca kowal z Konclowej (pow. Grybów). Pracował w tartaku w Konclowej jako kowal, obecnie stara się o przyjęcie do warstatów kolejowych w N. Sączu.

26. Stanisław Czekaj ze Żmigrodu (pow. Jasło). Pracował w Morawie w N. Iczynie jako kołodziej w fabryce narzędzi rolniczych, zarabiając od 8—10 zł. tygodniowo, obecnie odbywa służbę przy wojsku.

27. Józef Wojtaś z Rudnika (pow. Nisko). Pracował w fabryce powozów Waltera w N. Iczynie, zarabiając od 7 do 8 złr. tygodniowo, obecnie odbywa służbę wojskową.

28. Karol Beluch z Liska. Pracował w Lisku, obecnie pracuje w Jarosławiu jako pomocnik kołodziejski.

29. Franciszek Michałkiewicz z Ulanowa (pow. Nisko). Pracuje jako pomocnik kołodziejski na Śląsku austryackim.

30. Jan Petryła z Siołkowej obok Grybowa. Pracował w Zakładzie, obecnie w domu, a z wiosną otwiera postępową pracownię kołodziejską przy wydatnej pomocy Wydziału krajowego.

31. Józef Smoleń z Grabna (pow. Brzesko). Pracował w kołodziejstwie w Frysztacie na Ślązku, ztamtąd wyjechał niewiadomo dokąd.

32. Stanisław Kumorkiewicz z Grybowa. Pracuje do tego czasu w Zakładzie zarabiając od 20—25 złr. na miesiąc.

33. Andrzej Petryła, kowal z Siołkowej obok Grybowa. Po ukończeniu nauki pracował przez rok w Zakładzie, zarabiając od 15—20 złr. na miesiąc, obecnie robi w kuźni ojca, w domu z wiosną otwiera (razem z bratem l. 30) postępową pracownię w obszernym budynku przy wydatnej subwencyi Wydziału krajowego.

34. Aleksander Liszka, kowal z Porąbki (pow. Limanowa). Pracuje jako pomocnik kowalski w kopalni węgla na Śląsku austryackim.

35. Józef Kuziak z Boguszy (pow. Grybów). Pracuje jako pomocnik kołodziejski w Frysztacie na Śląsku austryackim.

36. Józef Rak z Wilczysk (pow. Gorlice). Pracuje w Zakładzie jako pomocnik.

37. Paweł Zieleń z Korzenny (pow. Grybów). Pracuje w domu i po dworach.

W zawodzie stolarskim.

Szkoła stolarska w Stanisławowie. I tu podajemy sam spis ukończonych uczniów dla scharakteryzowania, jak się dalej w życiu praktycznem kierują.

1. Franciszek Flisowski ze Stanisławowa. Odbywa służbę wojskową. Po ukończeniu szkoły pracował w kilku większych pracowniach we Lwowie i w Krakowie z bardzo dobrem powodzeniem, następnie był nauczycielem w Zakładzie hr. Skarbka w Drohowyżu.

2. Józef Łysiuk z Knihinina. Jest przodownikiem do nauki stolarstwa przy szkole stanisławowskiej.

3. Józef Riegl ze Stanisławowa. Po ukończeniu nauki w Muzeum technologicznem we Wiedniu jest od 1/9 1897 werkmistrzem przy szkole stanisławowskiej.

4. Kazimierz Stefanicki ze Stanisławowa Zostaje pomocnikiem tokarskim w Stanisławowie, zarabia po 2 K. dziennie. Przez kilka poprzednich lat był rysownikiem przy kolei.

5. Karol Kupka z Krakowa. Prowadzi samoistny warsztat stolarski przy gazowni miejskiej w Krakowie z bardzo dobrem powodzeniem.

6. Eustachy Pawliczuk ze Stanisławowa. Jest pomocnikiem tokarskim przy warsztatach kolejowych w Stanisławowie zarabia 3 kor. dziennie.

7. Jan Kiernicki ze Lwowa. Pracował w kilku większych pracowniach we Lwowie, w r. 1899 otrzymał 400 K. zasiłku na założenie własnej pracowni w Stanisławowie, którą prowadził przez dwa lata, z powodu braku pieniędzy zmuszony był takową zwinąć. Niedawno umarł.

8. Korneli Bojczuk z Knihinina. Pracuje jako tokarz przy warsztatach kolejowych w Stanisławowie.

9. Antoni Gudzio z Kałusza. Pracuje jako pomocnik stolarski przy warsztatach kolejowych w Stanisławowie.

10. Gustaw Wacławik ze Stanisławowa. Był tokarzem w Stanisławowie, w r. 1900 zmarł.

11. Stanisław Wojtych ze Stanisławowa. Pracował w kilku większych pracowniach w kraju i za granicą, od 1 stycznia 1902, po wysłużeniu przy wojsku, jest werkmistrzem przy fabryce mebli Thoneta w Nowym Radomsku (w Król. Polskiem) z płacą 80 rubli miesięcznie, wolne mieszkanie, opał i światło.

12. Michał Hrankowski z Czabarówki. Kształci się dalej w państwowej szkole przemysłowej we Lwowie jako rzeźbiarz.

13. Witold Orzechowski z Jagielnicy. Pracował jako stolarz we Wiedniu, obecnie odbywa służbę wojskową.

14. Prokop Kuczerak z Nowicy. Pracuje we fabryce stolarskiej Ludwiga we Wiedniu, zarabia 4 kor. dziennie.

15. Stanisław Osak ze Stanisławowa. Jest pomocnikiem stolarskim u Kunaszowskiego (były uczeń l. p. 18.) w Stanisławowie.

16. Julian Riegl ze Stanisławowa. Otrzymał stypendyum z fundacyi Wystawy rolniczej i kształcił się dalej w zawodzie tokarskim za granicą.

17. Walenty Dyrdziński z Przemyśla Jest stolarzem przy warsztatach kolejowych w Stanisławowie.

18 Roman Kunaszowski ze Stanisławowa. Prowadzi własny warsztat stolarsko-tokarski w Stanisławowie, wskutek braku funduszu z bardzo słabem powodzeniem.

19. Antoni Stokłosa ze Stanisławowa. Jest pomocnikiem stolarskim w Stanisławowie.

20. Paweł Turnus ze Stanisławowa. Ukończył naukę jako stolarz i pracował w warsztatach kopalni nafty w Schodnicy. Obecnie kształci w rzeźbiarstwie i jest

przy szkole a po b. r. szkolnym wstąpi na oddział rzeźbiarski do państwowej szkoły przemysłowej we Lwowie.

21. Leon Wałachiewicz ze Stryja. Prowadzi własną pracownię stolarską w Stanisławowie z dobrem powodzeniem.

22. Józef Wojewódka z Bohorodczan. Jest pomocnikiem stolarskim u Wałachiewicza (l. p. 21).

23. Jan Łuceńko z Harklowej. Pracuje jako stolarz w Jaśle z bardzo dobrem powodzeniem.

24. Kazimierz Mazurowski z Knihinina. Jest tokarskim pomocnikiem w Stanisławowie.

25. Józef Ochman z Chlebowic. Jest pomocnikiem stolarskim u Wałachiewicza (l. p. 21).

26. Edward Sobolewski ze Stanisławowa. Kształci się dalej jako stolarz we Wiedniu.

W zawodzie keramicznym.

Szkoła garncarska w Kołomyi. Ukończyło szkołę, czyto w charakterze uczniów zwyczajnych, czy nadzwyczajnych, 97. Z liczby tej: 6 umarło, 12 jest nieznanych z miejsca pobytu i zatrudnienia, 14 zmieniło zawód, 3 służy przy wojsku, 4 jest czasowo bez zajęcia, 1 kształci się dalej w Krakowskiej Akademii Sztuk pięknych, a 57 pracuje w zawodzie.

Z liczby 57 pracujących w zawodzie, 15 pracuje we własnych pracowniach, przeważnie w kaflarstwie, 3 są kierownikami większych fabryk (2 w Galicyi, 1 w Królestwie polskiem), 6 jest werkmistrzami i instruktorami.

30 pracuje jako czeladnicy w różnych fabrykach i warsztatach, głównie kaflarskich, 3 w szkole garncarskiej celem wydoskonalenia się w zawodzie.

Co do wynagrodzenia, to wynosi ono dla czeladników najmniej 12 K tygodniowo i dochodzi, szczególniej u stawiaczy pieców kaflowych podczas największego ruchu budowlanego, do 40, wyjątkowo do 50 K tygodniowo; wynagrodzenie werkmistrza 100 do 150 K miesięcznie, a wynagrodzenie kierownika fabryki 200 K i wyżej.

Wpływ wychowańców szkoły — pisze kierownik tejże — na przemysł keramiczny w kraju, był do ostatnich czasów stosunkowo nieznaczny, a to głównie z powodu, że wychowańcy szkoły, wstępując po ukończeniu nauki do fabryk i warsztatów jako młodzi czeladnicy, byli podporządkowani właścicielowi warsztatu lub werkmistrzowi-rutyniście, którzy w gwałtowny sposób występywali przeciwko wszelkim nowościom i wszystkiemu, co jest „ze szkoły“. Jeśli dodamy do tego wrogie stanowisko, jakie wobec wychowańców szkoły zajęli ich starsi koledzy, współzawodnicy, rozumiejący, że wcześniej czy później wypadnie im wobec nowych sił ustąpić — to łatwo pojąć, w jak trudnych warunkach znajdowali się do ostatnich czasów wychowańcy szkoły, pracujący w pracowniach cudzych. Ci zaś z nich, którzy pozakładali własne pracownie, nie mając dostatecznych środków, prowadzą je na małą skalę, pracownie ich zatem mają znaczenie przeważnie lokalne.

Pomimo to stwierdzić należy, że kaflarstwo wzrost swój u nas w ostatnich latach zawdzięcza głównie wychowańcom szkoły, którzy albo pozakładali pracownie po miastach prowincyonalnych i wprowadzili piece kaflowe tam, gdzie ich nigdy przedtem nie było, albo znalazłszy się w znaczniejszej liczbie w pewnej fabryce, wywalczyli sobie odpowiednie stanowisko i wpłynęli na udoskonalenie produkcyi.

Porównując wychowańców szkoły jako czeladników fabrycznych z ich współkolegami zawodowymi, należy stwierdzić, że jakkolwiek u wielu z nich, ze względu na młodociany wiek, brak doświadczenia życiowego i pewności siebie, to jednak na

ogół są znacznie inteligentniejsi, więcej wykształceni ogólnie i fachowo i trzeźwi, co wobec starszych kolegów bardzo korzystnie ich wyszczególnia. Wychowańcy szkoły są też dziś przez fabryki poszukiwani i zaczynają już zajmować w nich posady kierowników i werkmistrzów.

Stanowisko społeczne wychowańców szkoły, którzy wśród pracowników tego samego, jak i innych zawodów, wyróżniają się korzystnie wykształceniem ogólnem, inteligencyą i pewną ogładą towarzyską, da się określić jako tak pożądane u nas ogniwo między ciemnym na ogół stanem rękodzielniczym i mieszczańskim, a inteligencyą.

W zawodzie szewskim.

Szkoła szewska w Starym Sączu. W szkole tej w r. 1888 wyzwolonych było 7 uczniów, a mianowicie: 1. Faron Marceli, obecnie jest w Ostrawie za przykrawacza; 2. Kutak Andrzej, obecnie służy przy wojsku; 3. Waligóra Antoni, obecnie służy przy wojsku; 4. Hybel Piotr, 5. Opoka Stanisław, 6. Somber Wincenty i 7. Majewski Wiktor, wszyscy czterej pracują w szkole. Zarząd szkoły zostawił ich dla utrwalenia nauki i roboty, ale zamówieni są wszyscy do roboty do majstrów i w tych miesiącach mają jechać do Krakowa.

W roku 1889 wyzwolonych było 4, a to: 8. Orzechowski Jan, pracuje u majstra we Lwowie jako przykrawacz; 9. Olchawski Jan, pracuje u siebie; 10. Szewczyk Wojciech, pracuje u majstra w Nowym Sączu i 11. Podobiński Jan, pracuje jako przykrawacz we Wiedniu.

W roku 1900 wyzwolonych było 7 uczniów, a to: 12. Jaskółka Stanisław, pracuje u majstra w Nowym Sączu; 13. Wróbel Józef, pracuje jako przykrawacz u majstra w Nowym Sączu; 14. Wasylkiewicz Stanisław, pracuje u majstra we Lwowie; 15. Olsiewicz Stanisław, pracuje u majstra w Krakowie; 16. Rostocki Antoni, pracuje u majstra w Nowym Sączu; 17. Skalski Józef, pracuje u majstra w Nowym Sączu i 18. Pamuła Wincenty, pracuje u majstra w Krakowie.

W roku 1901 wyzwolonych było 5, a mianowicie: 19. Wojtyczko, pracuje jako przykrawacz w Krakowie; 20. Kalisz Jan, pracuje u majstra w Zakopanem; 21. Marmon Tomasz, pracuje u majstra w Nowym Sączu; 22. Wojtalik Antoni, pracuje u majstra jako przykrawacz we Lwowie i 23. Kowaliński Antoni, jest majstrem na siebie w Pruchniku.

Wypada tu nadmienić, iż każdy uczeń po wyzwolinach zwykle opuszcza szkołę, udając się za zarobkiem w różne strony kraju. Wszyscy z tutejszych wyzwoleńców robią szewstwo. Taki młody czeladnik zwykle bierze u majstra jako przykrawacz 6 zł. tygodniowo i wikt, zaś pracując od sztuki zarabia 7 zł, a zdolny czeladnik i do 10 zł. tygodniowo.

Zarząd szkoły zauważył, iż pomimo tego, że w kraju mamy dosyć szewców, to jednakowo widocznem jest, iż braknie czeladzi uzdolnionej, gdyż prawie zawsze w tych miesiącach, gdzie jest koniec roku szkolnego, dostaje Zarząd pisemne zapytania od majstrów szewskich z różnych okolic kraju o wyzwoleńców, a nawet w roku zeszłym przybyło dwóch majstrów osobiście, jeden z Przemyśla, drugi z Jasła, którzy chcieli przynajmniej ze sześciu do roboty zabrać.

W zawodzie tkackim.

Warsztat naukowy tkacki w Kosowie. Od roku 1882 do roku 1895 ukończyło naukę zawodową uczni 60, po ukrajowieniu szkoły 26, razem 36. Co do ich zajęcia i miejsca pobytu przedstawia się rzecz, jak następuje:

Po odbyciu 3-letniej nauki za granicą dwóch jest instruktorami krajowych warsztatów tkackich.

Jeden jest kierownikiem warsztatu tkackiego w Zakładzie karnym we Lwowie (z płacą 1.000 K, mundur i pomieszkanie).

Jeden jest przodownikiem w miejscowej szkole tkackiej.

Mają własne pracownie i trzymają czeladników 14, a mianowicie: Wołoszczuk w Zabłotowie, Baraniuk w Czortkowie, Babiak w Horodence, Morowyk w Śniatynie, Burczak w Pistyniu, Hajtałowicz w Pistyniu, Steiner w Żabiem, Lettich w Kosowie, Schiessel w Kosowie, Schauber w Kutach, Wandermann w Storożyńcu (Bukowina), Rosenkranz w Wyżnicy (Bukowina), Jägerman w Moskalówce i Finder w Ruskiej Polianie na Węgrzech (komitat Marmarosz Szyget). Otrzymał on kilka krosien ulepszonych z maszynkami Jacquarda od rządu węgierskiego.

Gospodarzami, a w wolnych chwilach zajmującymi się tkactwem jest 16, pracują jako czeladnicy 13.

Porzucili zawód i są dyurnistami 3.

Porzucili zawód i są górnikami 2, służy przy wojsku 4, służy przy żandarmeryi 1, umarło 2, zwaryował 1, nieznani z miejsca pobytu 26, razem 86. Liczba nieznanych jest dlatego tak dużą, że przed rokiem 1895 nie prowadzono żadnych zapisków, dotyczących ukończonych uczniów. Z tych 26 nieznanych, (z wyjątkiem 3, którzy z Kosowa wyjechali i zajmują się najprawdopodobniej tkactwem), wszyscy porzucili zawód tkacki.

Na rachunek wpływu szkoły musimy zapisać również tych, którzy, wyuczywszy się tkactwa u naszych uczni, założyli własne pracownie.

Roczną wartość produkcyi naszych uczni i Towarzystwa tkackiego szacować można najmniej na 142.000 K, a to w samym Kosowie 80.000 K, uczniów poza Kosowem 50.000 K, Towarzystwa tkackiego 12 000 K, razem 142.000 K.

Pod wpływem Szkoły zaprowadzono w całej okolicy, bez wyjątku, grzebienie stalowe i barda firnisowane, a do cieńszych robót także ulepszone lady. Krosien ulepszonych w tkactwie prostem zaprowadzić nie można, bo są do wyrobów grubych zupełnie nie przydatne.

Oto charakterystyczne szczegóły oddziaływania niektórych szkół zawodowych i ich uczniów na przemysł w kraju.

Do tego dołączyć należy jeszcze jedną uwagę. Szkoły zawodowe, oprócz wpływu na ulepszenie i rozwój przemysłu drobnego i domowego, spełniają jeszcze ogólną misyę cywilizacyjną, są jednem ogniwem więcej wśród zakładów, mających na celu szerzenie oświaty w kraju, na któremto polu mamy jeszcze tak wiele do zdziałania.

IV. Dalsze starania o wykształcenie przemysłowców i podnoszenie przemysłu.

W dotychczasowym programie dalszych starań o wykształcenie przemysłowców i podnoszenie przemysłu, miała Komisya na oku także tworzenie szkół rzemieślniczych w kraju. Obszernie sprawę tę omówiono już w sprawozdaniu za rok 1899. Od tego czasu toczyły się rokowania z gminami w Przemyślu i Nowym Sączu, lecz nie trafiły na grunt przychylny. Lecz i Rząd ze swej strony zajął w tej sprawie stanowisko dość obojętne. W reskrypcie z d. 30. maja 1901 L. 7.607, udzielonym Wydziałowi krajowemu odezwą Rady szkolnej krajowej z d. 20. czerwca 1901 L. 16.382, zastrzegł J. E. P. Minister wyznań i oświecenia, w porozumieniu z c. k. Mi-

nisterstwem skarbu i J. E. Ministrem dla Galicyi, aby szkoły rzemieślnicze nie były zakładami państwowymi, podobnie jak państwowe szkoły przemysłowe, lecz „aby je zakładano i administrowano jako krajowe zakłady naukowe“. Tak więc przeważny ciężar utrzymania szkół rzemieślniczych musiałby spaść na gminy i na kraj, a ze skarbu państwa (w myśl powołanego reskryptu) możnaby liczyć jedynie na zasiłki w wysokości 10.000 K rocznie dla szkół trzyklasowych, a po 8.000 K dla szkół dwuklasowych — i to pod warunkiem, że odpowiadałyby „w zupełności organizacyi państwowych szkół rzemieślniczych“.

Odwróconą tedy została podstawa, na której Komisya rozpoczęła swe usiłowania o zakładanie szkół rzemieślniczych w kraju. Komisya pragnęła, ażeby do tworzenia szkół rzemieślniczych w Galicyi przystąpił c. k. Rząd jako do zakładów państwowych, i żeby dopiero w drugim rzędzie przyczyniały się do tego kraj i gminy, jużto przez dostarczanie lokalu, opału, oświetlenia, obsługi, już to przez subwencyę na potrzeby szkolne itp. Nadto nie sądziła Komisya, że szablon organizacyi szkół rzemieślniczych, a więc ich program i plan nauki, ma być nietykalny, lecz owszem, że może być wedle potrzeb i stosunków kraju zmieniany. Odpowiedź ministerstwa, przeciwna pod obu tymi względami, nie zachęciła też Komisyi do czynienia dalszych kroków w kierunku tworzenia szkół rzemieślniczych w Galicyi.

Do odłożenia, jeśli nie zupełnego usunięcia tej sprawy z porządku dziennego, przyczyniła się i ta okoliczność, że na ostatniem posiedzeniu (z d. 5. grudnia 1901) centralnej Komisyi dla spraw szkolnictwa przemysłowego we Wiedniu, poddał Radca sekcyjny c. k. Ministerstwa wyznań i oświecenia dr. Adolf Müller, ujemnej krytyce istniejące dotąd w Austryi szkoły rzemieślnicze, sprawdził, że nie spełniły one tego zadania, jakiego się od nich spodziewano, że nie zadawalają ludności, która na utrzymanie ich znaczne koszta ponosi, że zatem nastąpił zastój w dalszem ich zakładaniu, i że należy się w tworzeniu szkół rzemieślniczych wedle dotychczasowego programu organizacyjnego powstrzymać. Komisya centralna, wysłuchawszy takiego referatu c. k. Radcy sekcyjnego, uchwaliła też, ażeby istniejące dotychczas szkoły rzemieślnicze w Austryi poddać na podstawie poczynionych doświadczeń gruntownej rewizyi, a uchwała ta stała się i dla nas wskazówką, ażeby na razie wstrzymać się z zamiarami tworzenia szkół tej kategoryi w Galicyi.

W sprawozdaniu za rok ubiegły uzasadniała Komisya potrzebę rozpoczęcia akcyi, mającej na celu urządzanie wystaw terminatorskich i popieranie wykształcenia zawodowego w pracowniach prywatnych. Uwzględniając przedstawiony w tej sprawie wniosek, uchwalił Wysoki Sejm na posiedzeniu z d 6. lipca 1901 rezolucyę, wzywającą Rząd „o wyznaczenie pewnego ryczałtowego funduszu rocznego, któryby łącznie z zasiłkami funduszu krajowego mógł być użytym na urządzenie wystaw terminatorskich i subwencyonowanie wzorowych pracowni prywatnych za dobre udzielanie nauki zawodowej przyjmowanym do nich uczniom“.

Rezolucya ta została c. k. Rządowi przesłaną, dotychczas wszakże nie udzielono Komisyi żadnej odpowiedzi Rządu, któraby umożliwiła odpowiedne wdrożenie dalszej akcyi w tym kierunku. Komisya zaznacza więc ponownie, że w urządzaniu wystaw terminatorskich i wspieraniu nauki zawodowej w pracowniach prywatnych, widzi dzielny środek podniesienia w kraju przemysłu rękodzielniczego, który w rozmaitych, ongi wysoko stojących gałęziach, podupada.

Komisya odczuwa również potrzebę popierania na szersze niż dotąd rozmiary kursów specyalnych, mających na celu kształcenie robotniczego personalu dla przemysłu wielkiego i kolejnictwa. Dotychczas odbywały się tylko w Krakowie, przy tamtejszej państwowej szkole przemysłowej, specyalne kursa dla obsługu-

jących maszyny i kotły parowe, oraz dla maszynistów, prowadzących lokomotywy. Kursa takie, zdaniem Komisyi, powinny się także odbywać i we Lwowie. Zamieszcza też Komisya przy końcu wniosek, aby Wysoki Sejm udał się do c. k. Rządu, domagając się urządzenia tych kursów przy c. k. Szkole politechnicznej we Lwowie.

Niemniej potrzebne są specyalne kursa dla kształcenia specyalnych sił pomocniczych dla urządzeń elektrotechnicznych. Wytwarzanie energii elektrycznej, czyto dla celów lokomocyi lub oświetlenia, czy też dla celów przemysłowych, staje się coraz większą potrzebą, a w braku specyalnych sił pomocniczych powoływani są obcokrajowcy do prowadzenia i obsługi tych urządzeń. Komisya, odczuwając potrzebę, ażeby daną była krajowcom możność kształcenia się w zakresie elektrotechnicznym, zamieszcza przy końcu wniosek, domający się, aby c. k. Rząd zorganizował przy szkołach państwowych we Lwowie i w Krakowie specyalne oddziały elektrotechniczne.

Żądanie tej treści postawił także w Komisyi centralnej dla szkolnictwa przemysłowego we Wiedniu, na posiedzeniu z dnia 5 grudnia 1901, członek Komisyi kraj. dla spraw przemysłowych i Wydziału krajowego, dr. Józef Wereszczyński.

We wnioskach końcowych pozwala sobie wreszcie Komisya kraj. dla spraw przemysłowych przypomnieć traktowaną już od kilku lat sprawę założenia rządowej szkoły ślusarsko-mechanicznej w Tarnopolu, ważnej dla całego Podola galicyjskiej, co do której c. k. Ministerstwo wyznań i oświecenia nie powzięło dotychczas ostatecznej decyzyi.

Co do popierania przemysłu krajowego w ogóle, biorąc powód z okólnika c. k. Ministerstwa handlu z d. 15 października 1901 L. 48062, zalecającego dawanie pierwszeństwa wyrobom rodzimego przemysłu przed fabrykatami obcymi w ogóle, przedstawiła Komisya Wydziałowi krajowemu konieczność ponownego wydania okólnika chroniącego przemysł krajowy. Okólnik tego rodzaju był już raz na wniosek Komisyi przez Wydział krajowy pod d. 8 stycznia 1895 L. 70·972/94 wydanym. Obecnie idzie o to, ażeby polecenia, względnie zalecenia co do dawania pierwszeństwa wyrobom przemysłu krajowego przed obcymi, były całkiem ściśle sformułowane. Komisya przedstawiła też potrzebę, ażeby: 1) wezwane zostały okólnikiem wszystkie zarządy i zakłady, podlegające Wydziałowi krajowemu, a mianowicie szpitale, komitety i urzędnicy, zarządzający z ramienia Wydziału krajowego budową kolei i dróg, robotami melioracyjnemi, sprawami żandarmeryi, zaopatrujący biura Wydziału krajowego w potrzebne dla nich artykuły i zarządzający gmachem sejmowym, wreszcie zarządy krajowych szkół przemysłowych i rolniczych przedsiębiorstwa subwencyonowane itp., ażeby przy zaspokajaniu swych potrzeb dawały bezwzględnie pierwszeństwo wyrobom krajowego przemysłu, a w razie niemożności zaspokajania ich w kraju, wyrobom innych prowincyi austryackich, jeśli przy warunkach równej jakości nie ma żadnych, lub tylko nieznaczne różnice w cenie, w wypadkach zaś, gdzie ani krajowy ani austryacki przemysł nie może potrzeb zaspokoić, przedstawiały Wydziałowi krajowemu załatwienie sprawy do rozstrzygnięcia; 2) ażeby Wydział krajowy zalecił ponownie gminom i Wydziałom Rad powiatowych zaopatrywanie swych potrzeb w pierwszym rzędzie wyrobami krajowymi, a gdyby tych nie było, wyrobami austryackiego przemysłu, i tylko w ostateczności uciekanie się do wyrobów przemysłu zagranicznego.

Obok opieki nad przemysłem krajowym nie spuszcza z oka Komisya starań o podniesienie wykształcenia handlowego i skoro tylko wyższa szkoła handlowa we Lwowie wyda odpowiednie siły do zajmowania posad nauczycielskich przy uzupełniających kursach handlowych, nie omieszka zastanowić się i przedstawić wnioski co do tworzenia takich kursów przy szkołach przemysłowych uzupełniają-

cych. Na razie, ażeby ułatwić młodzieży kształcenie się i uzyskiwanie świadectw kwalifikacyjnych dla instytucyi finansowych, prosi Wysoki Sejm w końcowych swych wnioskach o uchwalenie rezolucyi da c. k. Rządu, ażeby przy c. k. wyższej szkole handlowej we Lwowie — podobnie, jak to ma miejsce przy innych wyższych szkołach handlowych — utworzył t. z. jednoroczny kurs abiturycntów dla aspirantów bankowych i dążył do tego również przy wyższej szkole handlowej w Krakowie.

V. Pożyczki i zasiłki na cele przemysłowe.

Już na wstępie niniejszego sprawozdania, w zestawieniach cyfrowych za ubiegłe sześciolecie, uwidoczniliśmy postęp w udzielaniu pożyczek na cele przemysłowe i we wzroście krajowego funduszu przemysłowego. Ze 124 pożyczek w ogólnej kwocie 803.857 K. w r. 1896, zamknęliśmy, ostatnie sześciolecie ilością 141 pożyczek w kwocie niemal $1^1/_2$ razy tak wielkiej, t. j. 1,190.289 koron.

Sam fundusz przemysłowy, który w r. 1896 wynosił 1,055.129 K., wynosi już z końcem r. 1901, częścią w skutek dalszych dotacyi, częścią przez przyrost z odsetek, 1,405.409. Przyrost własny, a to z odsetek od dłużników, z lokacyi nadwyżek, z dywidend od stałych udziałów w przedsiębiorstwach i innych wpływów wynosił łącznie 318.603·51 K. Odliczywszy od tego podatki i koszta administracyjne w kwocie 24.058·56 K. i straty na pożyczkach 49.026·92 K., wynosi przyrost własny, za ubiegłe sześciolecie, bez dalszych zasiłków z funduszu krajowego, 245.518·03 K.

W ciągu 14 lat, odkąd kraj. fundusz przemysłowy istnieje, obrócono nim w pożyczkach na rozmaite terminy dawanych 2·52 razy, uwzględniając zaś, że kapitał zakładowy wzrastał w ciągu lat ratami, przyjąć można obrót w ciągu lat 14 na przeszło czterokrotny.

Zaległości rat pożyczkowych wynoszą z końcem r. 1901, w stosunku do stanu kapitału pożyczkowego 5·1%, w stosunku do udzielonych pożyczek 2·01%. Wszystkie straty kapitału wypożyczonego wynoszą 3·59%.

W ciągu r. 1901 przedstawiła Komisya Wydziałowi krajowemu wnioski na udzielenie następujących pożyczek:

1. Związkowi handlowo-przemysłowemu krawców katolickich w Krakowie, 20 000 K. na 3% do spłaty w 20 równych ratach kwart. od 1. stycznia 1902 za odpowiednią poręką.

2. Tadeuszowi Sokulskiemu, właścicielowi pracowni rzeźbiarskiej we Lwowie, 5000 K. na 3% do spłaty w 20 równych ratach kwart. od 1. lipca 1901 za odpowiednią poręką.

3. Karolowi Domiczkowi, właścicielowi zakładu elektrotechnicznego we Lwowie, 12.000 K na 3% do spłaty w 20 równych ratach kwartalnych od 1 stycznia 1902 za odpowiednią poręką.

4. Janowi Słowickiemu, wytwórcy naczynia kamionkowego w Potyliczu, 2000 K. na 3% do zwrotu w 20 równych ratach kwartalnych od 1 stycznia 1902 za ubezpieczeniem hipotecznem.

5. Fabryce odlewniczej Dedrzeński, Kowalikowscy i Spka w Krakowie 30.000 K na 3% do spłaty w 20 równych ratach kwartalnych od 1 stycznia 1903, za odpowiednią poręką.

6. Spółce wytwórczo-handlowej przyborów szkolnych we Lwowie 10.000 K na 3% do spłaty w 40 równych ratach kwartalnych od 1 lipca 1902 za odpowiednią poręką.

7. Firmie Zajączek i Lankosz, właścicielom fabryki tkackiej w Kętach, 20.000 K. na 3%, do spłaty w 20 równych ratach kwartalnych od 1 lipca 1902 za zabezpieczeniem hipotecznem.

8. Paulinie Mandlowej, producentce kilimów w Zarudziu pod Tarnopolem, 2000 K na 3%, do spłaty w 20 ratach kwartalnych od 1 lipca 1902 za odpowiednią poręką.

9. Michałowi Mięsowiczowi, zegarmistrzowi w Krośnie, na wyrób zegarów wieżowych, 5000 K na 3%, do spłaty w 20 równych ratach kwartalnych od 1 lipca 1902 za odpowiednią poręką.

10. Henrykowi Weiserowi, współwłaścicielowi fabryki papieru w Sasowie, 30.000 K na 3%, do spłaty w 10 ratach półrocznych od 1 lipca 1902, za zabezpieczeniem hipotecznem.

11. Henrykowi Treterowi, fabrykantowi czekolady we Lwowie, 20.000 K na 3%, do spłaty w 40 ratach kwartalnych od 1 lipca 1902 za zabezpieczeniem hipotecznem.

12. Ludwice Dukalskiej, wytwórczyni krawatek we Lwowie, 1000 K na 3%, do spłaty w 20 równych ratach kwartalnych od 1 lipca 1902 za odpowiednią poręką.

13. Hr. Stefanowi Komorowskiemu, właścicielowi koszykarni w Bilince i Siekierczycach, 15 000 K na 3%, do spłaty w 12 równych ratach półrocznych począwszy od 1 lipca 1902 za zabezpieczeniem hipotecznem.

14. Stanisławowi Krukowi, stolarzowi we Lwowie, 10.000 K na 3%, do spłaty w 24 ratach kwartalnych od 1 stycznia 1903 za zabezpieczeniem hipotecznem.

15. Albertowi Wegnerowi, powroźnikowi w Stryju, 1600 K na 3%, spłacalne w 20 równych ratach kwartalnych od 1 lipca 1902 za odpowiednią poręką.

16. Fabryce maszyn firmy Peterseima w Krakowie, 30.000 K na 3%, do spłaty w 20 równych ratach kwartalnych od 1 lipca 1902 za ubezpieczeniem hipotecznem.

17. Chrześcijańskiemu Towarzystwu składu drzewa majstrów stolarskich i bednarskich w Krakowie 14.000 K na 3%, do spłaty w 20 równych ratach kwartalnych od chwili umorzenia dawniejszej pożyczki, za odpowiedniem ubezpieczeniem.

18. Wojciechowi Kosibie, właścicielowi pracowni ślusarskiej we Lwowie, na wyrób kas ogniotrwałych, 10.000 K na 3%, do spłaty w równych ratach kwartalnych od 1 października 1902 za ubezpieczeniem hipotecznem.

19. Feliksowi Zandlerowi, właścicielowi fabryki pieców kaflowych we Lwowie, na fabrykacyę pieców i naczyń majolikowych, 20.000 K na 3%, do spłaty w 20 równych ratach kwartalnych od 1 października 1902 za ubezpieczeniem hipotecznem.

20. St. Sulikowskiemu i Sce, właścicielom fabryki wyrobów metalowych w Dębnikach pod Krakowem, 24 000 na 3%, do spłaty w 20 równych ratach kwartalnych od 1 stycznia 1903, za odpowiedniem ubezpieczeniem.

W porównaniu z rokiem 1900 przedstawiono zatem o 7 przedsiębiorstw przemysłowych więcej do uwzględnienia, gdyż ilość zasługujących na uwzględnienie podań wzmaga się znacznie. Zaporą wielką dla ważnej tej akcyi popierania przemysłu krajowego stał się ubytek dotacyi z funduszów krajowych dla funduszu przemysłowego i nie wprowadzenie jej do projektu preliminarza na r. 1902. To powoduje Komisyą, że na czele swych końcowych wniosków dopomina się od Wysokiego Sejmu dalszego dotowania funduszu przemysłowego z funduszów krajowych kwotą poważniejszą, a co najmniej w wysokości 50 000 K na r. 1902.

Z funduszów, przeznaczonych na bezzwrotne zasiłki, przedstawiono Wydziałowi krajowemu, aby zechciał udzielić:

A) Na ogólne cele przemysłowe.

1. T. J. Strużyńskiemu w Wilkes Barre w Stanach Zjednoczonych Ameryki północnej modele koszykarskie dla tamtejszych pracowników Polaków za 200 K.

2. Towarzystwu stolarskiemu w Kalwaryi na zorganizowanie rachunkowości 600 K.

3. Wincentemu Piruckiemu, uczestnikowi majsterskiego kursu szewskiego w Kołomyi na ulepszenie pracowni szewskiej 100 K.

4. Jadwidze Szameit na ulepszenie pracowni krawieckiej 200 K.

5. Ks. Michałowi Czaczkowskiemu na pracownię ozdobnego naczynia w Toustem 800 K.

6. Zarządowi zimowej szkółki robót ręcznych w Czernichowie pod Krakowem 130 K.

7. Towarzystwu koszykarskiemu w Wiązownicy jako ulgę w niewłaściwie na rzecz państwa i kraju ściągniętych podatkach 600 K.

8. Komitetowi I Zjazdu przemysłowego w Krakowie 1200 K.

9. Komitetowi Biura sprawozdań w Krakowie na wprowadzenie produkcyi kapeluszy słomianych szytych 600 K.

10. Pannie Emilii Pedynkowskiej, utrzymującej pracownię haftów artystycznych w Krakowie, 300 K.

11. Dyrekcyi szkoły przemysłu artystycznego przy c. k. Muzeum dla sztuk i przemysłu we Wiedniu jako udział w utrzymaniu t. zw. *Mensa academica* ze względu na udział uczniów z Galicyi 300 K.

12. Zarządowi szkoły chmielarskiej w Starem Siole na trzymiesięczną naukę koszykarstwa 230 K.

13. Michałowi Kuczko, b. przodownikowi szkoły koszykarskiej w Rudkach, na założenie własnego warsztatu 100 K.

B) Ukończonym uczniom szkół zawodowych na rozpoczęcie pracy zawodowej:

14. Władysławowi Rasiowi, tkaczowi w Korczynie, jeden zbędny warsztat tkacki ze szkoły tamtejszej.

15. Julianowi Czerwińskiemu, tkaczowi w Felsztynie, 50 K.

16. Michałowi Nochowi, tkaczowi z Krosna, 100 K.

17. Wojciechowi Wojtasowi, Stanisławowi Synowcowi, Janowi Krzysztoniowi, Józefowi Barszczowi, Władysławowi Gorczyńskiemu i Mikołajowi Wisłockiemu, wykształconym w szkole tkackiej w Gorlicach, po 80 K, łącznie 480 K.

18. Piotrowi Troszko i Józefowi Kubareńce, koszykarzom ze Strychańiec, po 40 K, łącznie 80 K.

19. Onufremu Furdyniowi, koszykarzowi w Bilince, 40 K.

20. Aleksandrowi Tabaczyszynowi i Józefowi Kozłowi, koszykarzom w Żurawnie, po 40 K, łącznie 80 K.

20. Józefowi Farmudze, Mikołajowi Gembaczowi, Dymitrowi Szewczukowi i Janowi Iwańczykowi, koszykarzom z Dżurowa, po 40 K, razem 160 K.

22. Antoniemu Wojtalikowi, Janowi Kaliszowi, Alojzemu Wojtyczce i Tomaszowi Marmonowi, wykształconym w szkole szewskiej w Starym Sączu po 20 K, łącznie 80 K.

23. Pięciu ukończonym uczniom szkoły szewskiej w Dobczycach po 20 K, łącznie 100 K.

24. Janowi i Andrzejowi Petryłom, kołodziejowi i kowalowi, wykształconym w szkole kołodziejskiej w Grybowie, na założenie wspólnego warsztatu w Siołkowej 450 K.

25. Ukończonym uczniom c. k. szkoły przemysłu drzewnego w Zakopanem, a to Stanisławowi Litakowi, cieśli 60 K, Mieczysławowi Płatkowi, Józefowi Rzepce i Konradowi Synowcowi, rzeźbiarzowi po 50 K, Tomaszowi Gutowi, stolarzowi 60 K, łącznie 270 K.

26. Ukończonym uczniom warsztatu naukowego zabawkarskiego w Jaworowie: Walentemu Podgórskiemu, Eustachemu Kwasowi, Mikołajowi Masiukowi, Ołeksie Horniakowi i Ilkowi Horniakowi łącznie 500 K.

27. Ukończonym uczniom szkoły kowalskiej w Sułkowicach Janowi Lisowskiemu, Rafałowi Bieli i Walentemu Stokłosie, łącznie 600 K.

Wykaz szczegółowy zasiłków stypendyjnych, udzielonych na rok
Aleg. VII. rok 1900/901 — przedkłada się w załączeniu ·/.

VI. Obroty krajowego funduszu przemysłowego.

Rachunek krajowego funduszu przemysłowego za I. i II. półrocze 1901 przedstawia się jak następuje:

I. Zamknięcie rachunku stałego funduszu przemysłowego za I. półrocze 1901.

A.

Cyfry obrotowe funduszu przemysłowego za I. półrocze 1901.

Przychód.

Stan lokacyi w Banku krajowym z dniem 31 grudnia 1900 .		56·200 K. — gr.
Spłaty pożyczek		88.960 „ 87 „
Rachunek bieżący akcyj. garbarni w Rzeszowie		25.000 „ — „
Pobrane odsetki od dłużników . . .	13.504 K. 15 gr.	
„ „ „ lokacyi w Banku kraj. .	207 „ 89 „	
„ „ zwłoki	260 „ 27 „	13.972 „ 31 „
	Razem .	184.133 K. 18 gr.

Rozchód.

Pożyczki wydane:		
Grünspan Joachim.	20.000 K.	
Akcyj. garbarnia w Rzeszowie . .	100.000 „	
Laska Franciszek	3 000 „	
Dr. Ciesielski Teofil.	10.000 „	
Tow. kapeluszników w Myślenicach .	6.000 „	139.000 K. — gr.
Koszta ogólne		2.184 „ 48 „
Odpisy z poż. przez Bank kr. wydanych . . .		1.248 „ 70 „
Wypłata na rach. bież. garbarni w Rzeszowie . .		25.000 „ — „
Stan lokacyi w Banku kraj. z 30. czerwca 1901 .		16.700 „ — „
	Razem .	184.133 K. 18 gr.

B.

Bilans

stałego funduszu przemysłowego z dniem 30. czerwca 1901.

Stan czynny.

Kapitał z pożyczek udzielonych:				
przemysłowi tkackiemu	29	186.954 K.	51 gr.	
„ skórnemu	10	158.510 „	77 „	
„ drzewnemu	24	108.670 „	08 „	
„ metalowemu	20	232.521 „	85 „	
„ keramicznemu	15	90.099 „	12 „	
Innym gałęziom przemysłu	43	373.863 „	99 „	1,150.620 K. 32 gr.
	141			
Udział w galic. akcyjnem Towarzystwie handlowem				25.000 „ — „
„ w akcyjnej garbarni w Rzeszowie				50.000 „ — „
„ w spółce komandytowej Bracia Muranyi, Stryjeński i Sp.				20.000 „ — „
„ w akc. Tow. dla wyrob. tkackich i sukien. w Łańcucie				50.000 „ — „
Stan lokacyi w Banku krajowym z dniem 30. czerwca 1901				16.700 „ — „
			Razem	1,312.320 K. 32 gr.

Stan bierny.

Aktywa przyjęte od Wydziału krajowego z dniem 1. Stycznia 1888	222.820 K.	16 gr.	
mniej odpisy z polecenia Wydziału krajowego	68.928 „	64 „	153.891 K. 52 gr.
Dotacya 13 rat z funduszu krajowego od roku 1887—1901			925.000 „ — „
Przyrost dotacyi do dnia 30. czerwca 1901			233.428 „ 80 „
		Razem	1,312.320 K. 32 gr.

C.

Wyprowadzenie cyfrowe stanu pożyczek po dzień 30. czerwca 1901.

Stan pożyczek z dniem 31. grudnia 1900		1,100.581 K. 19 gr.
Wydane pożyczki w I półroczu 1901		139.000 „ — „
	Razem	1,239.581 K. 19 gr.
Spłaty pożyczek wynosiły		88.960 „ 87 „
Stan pożyczek z dniem 30. czerwca 1901		1,150.620 K. 32 gr.

II. Zamknięcie rachunku stałego funduszu przemysłowego za II. półrocze 1901.

A.

Cyfry obrotowe funduszu przemysłowego za II. półrocze 1901.

Przychód.

Stan lokacyi w Banku krajowym z dniem 30. czerwca 1901		16.700 K. — gr.
Spłaty pożyczek		77.330 „ 77 „
	Do przeniesienia	94.030 K. 77 gr.

Z przeniesienia		94.030 K. 77 gr.
Pobrane odsetki: od dłużników	15.679 K. 17 gr.	
„ lokacyi w Banku kraj.	463 „ 37 „	
„ zwłoki	411 „ 68 „	16.554 „ 22 „
Dywidenda od udziału w akcyj. Tow. tkackiem w Łańcucie		2.000 „ — „
Dotacya krajowa		75.000 „ — „
Wpływ na rach. bież. Weinberg & Müller		6.000 „ — „
Razem		193.584 K. 99 gr.

Rozchód.

Pożyczki wydane:		
Mandel Paulina	2.000 K. — gr.	
Domiczek Karol	12.000 „ — „	
Sokulski Tadeusz	5.000 „ — „	
Związek handl. krawców w Krakowie	30.000 „ — „	
Słowicki Jan	2 000 „ — „	
Fabryka chem. „Tlen“ we Lwowie	20.000 „ — „	
Kraj. Spółka wytwórczo-handlow. we Lwowie	10.000 „ — „	
Dukalska Ludwika	1.000 „ — „	
Treter Henryk	20.000 „ — „	
hr. Komorowski Stefan	15.000 „ — „	117.000 K. — gr.
Koszta ogólne		2.712 „ 14 „
Prowizya Banku kraj. za r. 1901		588 „ 88 „
Odpisy pożyczek przez Bank kraj. wydanych Tow. Łańcut.		3.164 „ 27 „
Stan lokacyi w Banku kraj. z dniem 31. grudnia 1901		70.120 „ — „
Razem		193.584 K. 99 gr.

B.

Bilans

stałego funduszu przemysłowego z dniem 31. grudnia 1901.

Stan czynny.

Kapitał pożyczek udzielonych:			
przemysłowi tkackiemu	28	175.565 K 13 gr.	
„ skórnemu	9	152.553 „ 17 „	
„ drzewnemu	22	103.683 „ 97 „	
„ metalowemu	20	231.783 „ 15 „	
„ keramicznemu	14	81.311 „ 97 „	
Innym gałęziom przemysłu	48	445.392 „ 16 „	1,190.289 K 55 gr.
	141		
Udział w gal. akcyj. Tow. handlowem			25.000 „ — „
Udział w akcyjnej garbarni w Rzeszowie			50.000 „ — „
Udział w akc. Tow. dla wyrob. tkackich i sukien. w Łańcucie			50.000 „ — „
Udział w spółce komand. Bracia Muranyi, Stryjeński i Spka			20.000 „ — „
Stan lokacyi w Banku krajowym z dniem 31. grudnia 1901			70.120 „ — „
Razem			1,405.409 K 55 gr.

Stan bierny.

Aktywa przyjęte od Wydziału krajowego		
z dniem 1. stycznia 1888 . .	222.820 K 16 gr.	
mniej odpisy	68.928 „ 64 „	153.891 K 52 gr.
Dotacya krajowa 14 rat z funduszu kraj. od r. 1887—1901 .		1,000.000 „ — „
Rachunek bież. Weinberg & Müllller. . . : . . .		6.000 „ — „
Przyrost dotacyi po dzień 30. czerwca 1900		245.518 „ 03 „
Razem . .		1,405.409 K 55 gr.

C.

Wyprowadzenie cyfrowe stanu pożyczek po dzień 31. grudnia 1901.

Stan pożyczek z dniem 31. czerwca 1901	1,150.620 K 32 gr.
Wydane pożyczki w II giem półroczu 1901	117.000 „ — „
Razem . .	1,267.620 K 32 gr.
Spłaty pożyczek w II-giem półroczu 1901 wynosiły . . .	77.330 „ 77 „
Stan pożyczek z dniem 30. czerwca 1901 . . .	1,190.289 K 55 gr.

VII. Preliminarz na rok 1902.

Al. VIII.

Załączony tu ·/. preliminarz na rok 1902 mieści w sobie pozycye uchwalone już przez Wydział krajowy. Preliminarz, przedłożony przez Komisyę krajową dla spraw przemysłowych, wynosił łącznie 456.988 K, był zatem o 52.364 K wyższym od ostatecznej uchwały Wydziału krajowego. Główna różnica wynikła stąd, że Wydział krajowy nie przyjął wniosku Komisyi, aby przedłożyć Wysokiemu Sejmowi potrzebę dalszego dotowania kraj. funduszu przemysłowego kwotą 500.000 K w ciągu lat dziesięciu i wstawienie pierwszej raty w wysokości 50.000 K już do preliminarza na rok bieżący.

Powołując się na powyższe sprawozdanie, uprasza Komisya krajowa dla spraw przemysłowych, aby Wydział krajowy raczył przedstawić Wysokiemu Sejmowi następujące wnioski do uchwalenia:

I. Sprawozdanie niniejsze przyjmuje się do wiadomości.

II. Wzmacnia się krajowy fundusz przemysłowy dalszą dotacyą przez wpłacenie doń z funduszów krajowych pół miliona koron w dziesięciu ratach rocznych po 50.000 koron i pierwszą ratę taką wprowadza się do budżetu krajowego na r. 1902.

III. Ponawia się rezolucyę, uchwaloną na posiedzeniu Sejmu d. 6. lipca 1901, a domagającą się, ażeby c. k. Rząd w zamian za nieaktywowany dotąd oddział ceramiczny przy państwowej szkole przemysłowej i w miejsce krajowej szkoły garncarskiej w Kołomyi, którąby w takim razie została zwiniętą, przystąpił do utworzenia wyższego zakładu naukowego dla przemysłu keramicznego we Lwowie.

IV. Wzywa się c. k. Rząd, ażeby przy szkołach państwowych we Lwowie i Krakowie urządził specyalne oddziały elektrotechniczne.

V. Wzywa się c. k. Rząd, ażeby przystąpił do urządzenia stałych kursów dla palaczy i dozorców maszyn parowych, tudzież dla maszynistów kolejowych przy c. k. szkole politechnicznej we Lwowie.

VI. Wzywa się c. k. Rząd, ażeby przy odpowiednim współudziale kraju przystąpił do urządzenia zawodowej szkoły ślusarsko-mechanicznej, z szczególnem uwzględnieniem maszyn i narzędzi rolniczych, w Tarnopolu, o którą to szkołę już od kilkunastu lat czynione są u Rządu zabiegi.

VII. Wzywa się c. k. Rząd, ażeby przy c. k. wyższej szkole handlowej utworzył t. z. jednoroczny kurs abituryentów dla aspirantów bankowych, i dążył do tego również przy wyższej szkole handlowej w Krakowie.

We Lwowie, dnia 10. czerwca 1902.

Dr. Józef Wereszczyński,
zastępca prezesa Kom. kraj. dla spraw przem. w r. 1901.

Juliusz Starkel,
sekretarz Kom. kraj. dla spraw. przem.

Wykaz

kosztów utrzymania szkół przemysłowych uzupełniających w r. 1900/901.

(Według preliminarzy).

Liczba porząd.	Siedziba szkoły	Fundusze miejscowe						Subwencye				Razem
		Gminy	Fundacye	Kasy oszczędn.	Tow. zaliczkowe	Opłaty szkolne	Inne fundusze	Rad powiatowych	Izb. handl.-przem.	Funduszu krajow.	Skarbu państwa	
		K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K
1	Biała	600	—	400	—	280	60	400	800	1.566	1.778	5.884
2	Bochnia	1.000	—	—	—	—	—	—	—	1.118	1.020	3.138
3	Brody	600	—	—	—	—	—	200	1.000	780	820	3.400
4	Brzeżany	400	—	—	—	—	—	300	—	1.094	996	2.790
5	Buczacz	400	—	—	—	—	100	400	—	1.200	1.000	3.100
6	Chrzanów	—	—	—	—	—	—	—	—	1.600	—	1.600
7	Drohobycz	600	—	50	20	—	—	300	—	2.036	1.244	4.250
8	Gorlice	400	—	—	300	—	—	400	300	1.034	786	3.220
9	Jarosław	500	—	—	—	—	—	400	—	1.310	1.110	3.320
10	Jasło	400	—	—	—	—	—	200	—	1.454	946	3.000
11	Kałusz	200	—	—	—	—	—	200	—	1.376	1.064	2.840
12	Kołomyja	1.006	480	—	—	—	—	300	—	1.046	968	3.800
13	Kraków na Kleparzu	1.987	16	—	—	—	—	—	—	1.987	1.836	5.826
14	„ w Ogr. angiel.	1.630	16	—	—	—	—	—	—	1.630	1.570	4.846
15	„ na Smoleńsku	1.356	16	—	—	—	—	—	—	1.356	1.308	4.036
16	„ na Kaźmieru	1.356	16	—	—	—	—	—	—	1.356	1.308	4.036
17	„ na Dajworze	1.313	16	—	—	—	—	—	—	1.313	1.394	4.036
18	Krosno	500	—	—	—	—	—	200	—	1.346	1.146	3.192
19	Łańcut	240	—	—	—	—	—	300	—	876	804	2.220
20	Lwów im. św. Anny	2.212	—	—	—	—	—	—	—	2.212	1.336	5.760
21	„ „ św. Anton.	1.721	—	—	—	—	—	—	—	1.721	1.308	4.750
22	„ „ Czackiego	1.703	—	—	—	—	—	—	—	1.704	1.300	4.707
23	„ „ Elżbiety	947	—	—	—	—	—	—	—	947	946	2.840
24	„ „ Konarskiego	1.325	—	—	—	—	—	—	—	1.326	1.336	3.987
25	„ „ św. Marcina	1.671	—	—	—	—	—	—	—	1.671	1.308	4 650
26	„ „ Mickiewicza.	1.257	—	—	—	—	—	—	—	1.257	1.356	3.870
27	„ „ Piramowicza	947	—	—	—	—	—	—	—	947	946	2.840
28	„ „ Staszica	1.697	—	—	—	—	—	—	—	1.698	1.336	4.731
29	„ „ Bernst. izr.	—	2.700	—	—	—	200	—	—	1.376	1.024	5.300
30	Myślenice	400	—	—	—	—	—	400	—	1.084	750	2.634
31	Nowy Sącz	400	—	200	—	—	400	600	200	1.588	1.312	4.700
32	Nowy Targ	200	—	—	144	—	100	400	—	1.370	1 112	3.326
33	Przemyśl śródmieście	600	—	—	—	—	—	600	—	1.102	1.174	3.476
34	„ na przedm. Lwows.	400	—	200	—	—	—	—	—	1.230	1.230	3.060
35	Podgórze	940	—	—	—	—	—	100	200	1.030	850	3.120
36	Rzeszów	280	300	80	—	—	—	200	200	1.120	1.170	3.350
37	Sambor	300	—	—	—	—	—	200	—	1.472	1.224	3.196
38	Sanok	1.092	—	—	—	—	—	—	—	876	1.052	3.020
39	Stanisławów	600	—	80	—	—	—	200	—	1.994	1.826	4.700
40	Stary Sącz	600	—	—	—	—	—	300	200	1.046	794	2.940
41	Sądowa Wisznia	100	—	—	—	—	400	100	—	1.000	1.100	2.700
42	Stryj	600	—	—	200	—	400	200	—	1.210	1.010	3.620
43	Tarnopol	800	—	—	—	—	—	200	200	1.164	1.042	3.406
44	Tarnów	800	—	300	—	—	—	400	300	1.234	906	3.940
45	Tarnobrzeg	200	—	—	—	—	200	400	—	830	800	2.430
46	Wadowice	800	—	400	—	—	—	200	—	1.068	868	3.336
47	Wieliczka	800	—	—	—	—	—	100	—	1.120	760	2.780
48	Złoczów	300	—	—	—	—	—	300	200	1.260	800	2.860
49	Żółkiew	600	—	—	—	—	—	400	—	974	774	2.748
50	Żywiec	400	—	—	—	—	—	200	200	1.680	1.352	3.832
	Razem	39.180	3.560	1.710	664	280	1.860	9.110	3.800	65.789	55.200	181.143
		60.154										

Frekwencya szkół przemysłowych zawodowych w r. 1900/1.

Liczba porząd.	Nazwa zakładu	Liczba uczniów (uczenic) zwyczajnych w klasie I	II	III	IV	nadzwycz. i zakł. subw.	Razem	Pracowało razem uczniów (uczenic)		Uwaga
	I. Dla wyrobów koszykarskich.									
1	Czerwona Wola, szk. koszykarska . . .	22	14	—	—	5	41			
2	Dżurów szk. koszyk.	6	3	—	—	9	18			
3	Niżniów (dawn. Strychańce) szk. koszyk.	4	10	—	—	6	20			
4	Rudki „ „	11	11	—	—	—	22			
5	Siedlec „ „	2	9	—	—	7	18			
6	Skołyszyn „ „	8	1	8	—	2	19			
7	Wojsław „ „	1	6	—	—	—	7	w koszykarstwie		
8	Zator „ „	5	2	—	—	2	9			
9	Wielowieś wędr. kurs koszyk.	—	—	—	—	26	26			
10	Albigowa sub. prac. k.	—	—	—	—	32	32			
11	Bilinka (Siekierczyce) subw. prac. koszyk.	—	—	—	—	23	23			
12	Pohorce sub. prac. k	—	—	—	—	12	12			
13	Żurawno „ „ „	—	—	—	—	6	6		253	
	II. Dla wyrobów kołodziejskich.									
14	Grybów szk. koł.	13	4	8	3	—	28	w kołodziejstwie i ciesielstw.		
15	Grzymałów „ „	8	6	2	4	—	20			
16	Kamionka str. „ „	13	9	9	4	—	35		83	
	III. Dla wyrobów stolarskich									
17	Kalwarya szk. stol.	6	4	4	6	9	29	w stolarstwie		
18	Stanisławów „ „	21	12	7	9	12	61		90	
	IV. Dla zabawek z drzewa.									
19	Jaworów	15	6	—	—	5	26	w zabawk.	26	
	V. Dla wyrobów keramicznych.									
20	Kołomyja szk. garnc.	3	3	5	—	5	16	w przemyśle ceramicznym		
21	Podgórze kursa ker.	9	—	—	—	—	9			
22	Touste sub. prac. gar.	—	3	2	—	5	10		35	
	Do przeniesienia .	147	93	45	26	166	487		487	

Liczba porząd.	Nazwa zakładu	Liczba uczniów (uczenic) zwyczajnych w klasie I	II	III	IV	nadzwycz. i zakł. subw.	Razem	Pracowało razem uczniów (uczenic)		Uwaga
	Z przeniesienia .	147	93	45	26	166	487		487	
	VI. Dla wyrobów szewskich.									
23	Dobczyce szk. szew.	2	5	8	—	—	15	w szewstwie		
24	Stary Sącz „ „	12	6	3	3	—	24			
25	Witków „ „	11	9	5	7	—	32			
26	Kraków kursa majst.	—	—	—	—	29	29			
27	Lwów kurs szewstwa	—	—	—	—	20	20		120	
	VII. Dla wyrobów tkackich.									
28	Gliniany szk. tkacka	9	3	4	—	—	16			
29	Gorlice „ „	5	3	1	—	—	9			
30	Korczyna „ „	3	9	6	—	—	18			
31	Kosów „ „	7	9	5	—	1	22			
32	Krosno „ „	17	7	7	—	—	31			
33	Łańcut „ „	8	2	8	—	—	18			
34	Rychwałd „ „	6	5	—	—	—	11			
35	Wilamowice „ „	7	7	4	—	3	21			w tem 15 dziewcząt
36	Rakszawa szk. sukien.	9	9	2	—	8	28			
37	Budzanów subw. pracownia tkacka . .	—	—	—	—	9	9			w liczbie tej 2 uczenice
38	Horodenka subwenc. pracownia tkacka .	—	—	—	—	6	6		189	
	VIII. Dla wyrobów koronkarskich.									
39	Kańczuga sz. koronk.	14	14	8	—	—	36			
40	Zakopane „ „	14	10	9	—	21	54			
41	Bobowa „ „	5	5	—	—	—	10			
42	Jaworów subw. pracownia koronkarska	4	7	14	—	8	33		133	
	IX. Dla wyrobów hafciarskich.									
43	Maków szk. hafc.	13	7	13	—	32	65		65	
	X. Dla wyrobów powroźniczych.									
44	Stryj sub. war. powr.	—	—	—	—	6	6		6	Przyjęci dopiero w jesieni 1901.
	XI. Dla murarstwa.									
45	Sieniawa, kurs murar.	—	—	—	—	—	—		—	Nie był urządzony.
	Razem . .	293	220	142	36	309	1000		1000	

Alegat III. do sprawozdania Komisyi kraj. dla spraw przem. za r. 1901.

Wykaz

utrzymania szkół zawodowych w r. 1900/1901.

(Według preliminarzy).

Liczba porządk.	Nazwa zakładu	Fundusze miejscowe				Subwencye			Razem
		Gminy	Fund. i kasy oszczędn.	Zinnych źródeł miejsc.	Ze sprzedaży wyrobów	Rad powiatowych	Funduszu krajowego	Skarbu państwa	
		K	K	K	K	K	K	K	K
1	Czerwona Wola, szk. koszyk.	—	—	—	2.800	400	2.000	2.000	7.200
2	Dżurów „ „	—	—	—	1.800	300	850	940	3.890
3	Niżniów (dawn. Strychańce) „ „	132	—	—	2.200	400	1.068	1.400	5.200
4	Rudki „ „	—	—	—	3.200	610	1.042	1.200	6.052
5	Siedlec „ „	—	—	—	480	400	900	1.000	2.780
6	Skołyszyn „ „	—	—	—	3.600	—	1.680	1.600	6.880
7	Wojsław „ „	360	—	100	1.200	400	720	1.000	3.420
8	Zator „ „	—	—	—	2.240	200	960	1.200	4.960
9	Albigowa subw. „ „	—	—	—	—	—	600	—	600
10	Bilinka „ „	—	—	—	—	—	800	—	800
11	Pohorce „ „	—	—	—	—	—	600	—	600
12	Żurawno „ „	—	—	—	—	—	840	—	840
13	Grybów, szkoła kołodziejska	—	—	—	6.500	200	4.260	3.000	13.960
14	Grzymałów „ „	—	—	—	8.400	1.000	3.620	3.400	16,420
15	Kamionka str., szk. koł.-cies.	—	—	—	10.200	—	8.562	3 400	22.162
16	Kalwarya Zebr., szk. stolarska	—	—	—	2.000	—	6.760	3.000	11.760
17	Stanisławów „ „	1.600	200	—	6.000	200	8.192	2.600	18.792
18	Jaworów, szk. dla wyr. zab.	—	—	—	2.600	200	2.590	1.200	6.590
19	Kołomyja, szkoła garncarska	—	—	—	4.400	—	4.780	9.000	18.180
20	Podgórze, kursa keramiczne	1.000	—	600	—	200	4.818	3.000	9.618
21	Dobczyce, szkoła szewska .	—	—	—	1.900	200	3.140	900	6.140
22	Stary Sącz „ „ .	—	—	—	6.400	600	3.256	1.200	11.456
23	Witków „ „ .	—	—	—	2.400	—	3.520	1.600	7.520
24	Lwów i Kraków, kursa szewskie majsterskie	—	—	—	—	—	3.200	—	3.200
25	Gliniany, szkoła tkacka . .	240	—	—	—	100	3.052	2.400	5.792
26	Gorlice „ „ . .	—	—	—	—	400	500	900	1.800
27	Korczyna „ „ . .	—	—	—	—	—	2.160	1.440	3.600
28	Kosów „ „ . .	80	—	—	—	300	2.576	1.500	4.456
29	Krosno „ „ . .	—	—	—	800	400	9.120	8.000	18.320
30	Łańcut „ „ . .	500	—	—	—	600	2.270	1.000	4.370
31	Rychwałd „ „ . .	—	—	—	—	400	2.110	1.000	3.510
32	Wilamowice „ „ . .	400	—	—	—	100	1.360	1.000	2.860
33	Budzanów subwen. „ . .	—	—	—	—	—	800	—	800
34	Rakszawa „ „ . .	—	—	50	—	1.000	9.842	6.000	16.892
35	Kańczuga, szk. koronkarska	48	—	—	2.400	200	1.722	1.200	5.570
36	Zakopane „ „	—	—	—	4.200	—	4.400	1.600	10.200
37	Bobowa „ „	—	—	—	500	200	780	800	2.280
38	Jaworów, sub. „	—	—	—	—	—	800	—	800
39	Przeworsk, prac. koronkars.	—	—	—	—	—	600	—	600
40	Maków, szkoła hafciarska .	96	—	—	600	50	1.728	1.000	3.474
41	Stryj, sub. warsztat powroż.	—	—	—	—	—	600	—	600
	Razem . .	4.456	200	750	76.820	9.060	113.178	70.480	274.944

STATUT

KRAJOWEJ SZKOŁY ZAWODOWEJ KOŁODZIEJSKIEJ

w Tłumaczu,

wydany rozporządzeniem Wydziału krajowego dnia 14. lutego 1902 L. 11734/02 w porozumieniu z Komisyą krajową dla spraw przemysłowych.

§. 1. Szkoła zawodowa w Tłumaczu jest zakładem krajowym, który ma na celu kształcić uczniów praktycznie w rzemiośle kołodziejskiem i kowalskiem tak, aby po ukończeniu nauki w tym zakładzie mogli samoistnie kołodziejstwo i kowalstwo uprawiać.

§. 2. Szczegółowy plan nauk tak praktycznych jak i teoretycznych dla zakładu tego wyda Wydział krajowy w porozumieniu z Komisyą krajową dla spraw przemysłowych.

§. 3. Nauka trwać będzie 3 lata a przyjmowani do zakładu będą chłopcy w kraju urodzeni, z ukończonym 14-tym rokiem życia fizycznie odpowiednio rozwinięci, którzy z dobrym postępem ukończyli szkołę ludową lub którzy w obec komitetu zakładu złożą dowody, iż w inny sposób nabyli dostatecznej biegłości w przedmiotach, w ludowych szkołach udzielanych.

Uczeń może być przez rok czwarty dla lepszego wyćwiczenia się w swym zawodzie w zakładzie zatrzymany.

§. 4. Przyjmować do zakładu uczniów będzie komitet zakładowy, przyczem wolno mu będzie bez wymienienia powodów, poszczególnych podań nie uwzględniać.

§. 5. Po ukończeniu z dobrym postępem trzy- względnie czteroletniej nauki uczniowie otrzymywać będą świadectwa, które ich uprawniać będą do samoistnego prowadzenia rzemiosła. Świadectwa te wystawiać będzie komitet zakładu na drukach przez Wydział krajowy dostarczonych.

§. 6. Personal nauczycieli składać się będzie z kierownika zakładu tudzież z dwóch werkmistrzów kołodziejskiego i kowalskiego, którzy we wszystkich względach fachowych podlegać będą kierownikowi zakładu jako swemu przełożonemu.

Werkmistrzów tudzież nauczycieli pomocniczych dla przedmiotów teoretycznych jak rachunki, korespondencya przemysłowa, rysunki i t. p. mianuje Wydział krajowy na wniosek komitetu zakładowego.

§. 7. Językiem wykładowym i urzędowym zakładu będzie język polski.

§. 8. Zakładem zarządzać będzie komitet zakładowy.

W skład komitetu wchodzą:

a) Kurator zakładu jako przewodniczący.

b) Delegat Wydziału krajowego.

c) Delegat Wydziału powiat. Tłumackiego, który będzie zarazem zastępcą przewodniczącego.

d) Kierownik zakładu, ten ostatni z głosem doradczym.

*

Wszystkich członków komitetu mianuje Wydział krajowy a delegata sub. c) na wniosek Wydziału powiatowego.

Do ważności uchwał wystarczy obecność 3-ch członków komitetu.

§. 9. Zadaniem szkolnego komitetu jest:

a) Przyjmować względnie wydalać uczni.

b) Przestrzegać statutu i planu nauk przez Wydział krajowy nadanego.

c) Uchwalać preliminarze i przedkładać Wydziałowi krajowemu.

d) Starać się o zamówienia i zbyt wyrobów.

e) Przedkładać Wydziałowi krajowemu propozycye na mianowanie administratora, werkmistrzów warsztatowych, nauczycieli pomocniczych tudzież na wymiar ich wynagrodzenia.

f) Ustanawiać wysokość wynagrodzeń dla uczniów za wykonane przez nich wyroby.

g) Przyjmować i oddalać pomocników warsztatowych tudzież służbę zakładu.

h) Wydawać zarządzenia tyczące się podziału godzin nauki i pracy warsztatowej, wewnętrznej karności i porządku w zakładzie.

i) Przedkładać Wydziałowi krajowemu corocznie rachunki.

Posiedzenia komitetu odbywają się na zaproszenia kuratora względnie wicekuratora zakładu, przynajmniej raz na miesiąc.

§. 10. Zwierzchniczą władzą zakładu jest Wydział krajowy, względnie komisya krajowa dla spraw przemysłowych, której przysługuje prawo lustrować zakład przez swego delegata tak pod względem naukowym jak i administracyjnym.

§. 11. Fundusze na założenie i utrzymanie szkoły przemysłowej w Tłumaczu składają się:

a) Ze zobowiązania się Rady powiatowej Tłumackiej do stałej rocznej subwencyi w kwocie 1.000 kor. płatnej począwszy od 1. stycznia 1902, przez cały czas istnienia tejże szkoły w Tłumaczu.

Nadto Rada powiatowa Tłumacka własnym kosztem i na własnym gruncie wybudowała i na użytek dla tejże szkoły przeznaczyła salę szkolną, kancelaryę zakładu, warsztaty o trzech oddziałach, skład na gotowe wyroby, suszarnie na materyały kołodziejskie tudzież skład na węgle.

Wszystkie te ubikacye, pozostając własnością Rady powiatowej Tłumackiej, zostają oddanemi w zarząd Wydziałowi krajowemu na cały czas istnienia zawodowej szkoły w Tłumaczu, a koszta konserwacyi tych budynków, koszta ubezpieczenia od ognia, wydatki na opał, oświetlenie, usługę, kominiarza, wreszcie podatki, gdyby jakie w przyszłości na szkołę nałożono, pokrywać będzie zakład z własnych funduszów.

Nadto postanawia się, że gdyby Wydział krajowy zapotrzebował reszty ubikacyi we wspomnianym budynku szkolnym istniejących t. j. mieszkania prywatnego złożonego z 3-ch pokoi i kuchni na I-szem piętrze, Wydział powiatowy obowiązanym będzie je Wydziałowi krajowemu do użytku oddać za rocznem wynagrodzeniem w kwocie 520 koron.

b) Z subwencyi skarbu Państwa, o ile ją Wydział krajowy dla zakładu u c. k. Rządu wyjedna.

c) Z dochodu ze sprzedaży wyrobów wykonanych w warstatach; wreszcie

d) ze subwencyi krajowej, która wszystkie ewentualne niedobory z prowadzeniem szkoły połączone pokrywać będzie musiała, przyczem się postanawia, że kierownik, werkmistrze i nauczyciele płace swoje będą bezpośrednio w Wydziale krajowym pobierali.

§. 12. Wewnętrznego urządzenia warsztatów, narzędzi, zapasów materyałów, tudzież środków naukowych dostarczać będzie własnym kosztem Wydział krajowy i wszystko to wraz z gotowymi wyrobami stanowić będzie inwentarz zakładu, którym wyłącznie Wydział krajowy jako swoją własnością będzie mógł rozporządzać, na ten wypadek, gdyby zakład przenieść lub zwinąć postanowił.

§. 13. Szczegółową instrukcyę, normującą zakres działania kierownika zakładu, administratora tudzież werkmistrzów warsztatowych, wyda dla zakładu Wydział krajowy.

§. 14. Ewentualne zmiany lub uzupełnienia niniejszego statutu wymagać będą uchwały komitetu zakładowego tudzież zatwierdzenia Wydziału krajowego.

Alegat V. do sprawozdania Komisyi kraj. dla spraw przemysł za r. 1901.

Sprawozdanie

z czynności krajowej keramicznej Stacyi doświadczalnej przy c. k. Szkole politechnicznej we Lwowie za czas od 1 stycznia do 31. grudnia 1902.

W myśl statutu Stacyi keramicznej przedkładam:

I. Stacya jako zakład naukowy doświadczalny.

Słuchacze III. i IV. roku technologii chemicznej odbyli w myśl programu c. k. Szkoły politechnicznej ćwiczenia laboratoryjne z keramiki w Stacyi doświadczalnej pod kierunkiem moim i zwiedzili ze mną fabrykę pieców kaflowych na „Kastelówce“ i fabrykę dachówek felcowanych na Janowskiem we Lwowie.

II. Stacya jako zakład do badania materyałów surowych i do popierania technicznemi orzeczeniami przemysłu keramicznego i szkolnictwa garncarskiego.

a) Oprócz kształcenia słuchaczów techniki w keramice, jest badanie materyałów surowych na ich przydatność przemysłową najważniejszym celem i zadaniem Stacyi keramicznej doświadczalnej i ten dział też najbardziej Stacyę keramiczną zajmuje.

Jak rokrocznie, tak i w tym roku materyały zbadane, w załączniku pod 1) wykazane, pochodzą przeważnie od właścicieli obszarów dworskich dla założenia fabryk rurek drenowych dla celów melioracyjnych Natomiast Rady powiatowe, miasta, miasteczka i gminy wiejskie, mało korzystają ze Stacyi keramicznej. Majątki i „dobra“ gmin miejskich i wiejskich zyskałyby bardzo na wartości we wielu wypadkach, gdyby wykazało badanie Stacyi keramicznej przydatność glin i piasków z gruntów gminnych do celów przemysłowych keramicznych, a w szczególności do cegielnictwa.

Budynki publiczne, jak: szkoły, kościoły, cerkwie, szpitale, koszary, budynki dla władz rządowych i autonomicznych, prędzej i łatwiej byłoby możliwem wybudować, gdyby powstały cegielnie miejskie i wiejskie, a to na skutek świadomości, że gliny tamtejsze są przydatne do cegielnictwa.

Zamierzona budowa dróg wodnych w kraju, wymagać będzie wielu fabryk rurek drenowych i cegieł. Drogi nowe i dojazdowe publiczne do dróg wodnych we wielu okolicach, gdzie brak żwiru i kamienia, wypadnie budować ze zendrówek.

Ludność robocza miejska i wiejska zyskałaby przez powstanie licznych cegielń publicznych zajęcie odpowiednie w miejscach swych siedzib i odpowiednie do jej stopnia wykształcenia.

Zakłady przemysłowe miałyby ułatwione zadanie do powstania. Miasta prędzejby się rozszerzały, a miasteczka i gminy wiejskie, dziś przeważnie drewniane lub lepione, przeistaczałyby się tanio na murowane. Wzgląd na drożyznę drzewa, który coraz bardziej daje się spostrzegać, dalej okoliczność, że tym sposobem zapobiegłoby się dalszym klęskom pożaru całych osad w naszym kraju, powinno spowodować gminy miejskie i wiejskie, spółki produkcyjne do zakładania cegielń. A ułatwionem to będzie, skoro gliny i piaski odnośnej miejscowości będą zbadane, czy one są przydatne do wyrobu cegieł zendrówek, dachówek i rurek drenowych. Sprawozdania Stacyi keramicznej dla Wysokiego Sejmu, zawierające rok rocznie wykazy zbadanych glin i piasków, świadczą, że na obszarach dworskich i gruntach prywatnych, z przeważnej liczby powiatów pochodzące, znajdują się gliny i piaski, przydatne dla cegielnictwa.

To powinno zachęcić gminy miejskie i wiejskie, by gliny i piaski z gruntów i „dóbr“ gminnych przesłać Stacyi keramicznej do badania, czy one są przydatne do wyrobu cegieł, zendrówek, dachówek i rurek drenowych.

Pomimo małego zainteresowania się Rad powiatowych, gmin miejskich i wiejskich sprawą cegielnictwa, niemniej pomimo zastoju w ostatnich latach przemysłu budowlanego we wielu miastach kraju, zwiększyła się w r. 1901 liczba glin i piasków, zbadanych na żądanie interesentów przez krajową keramiczną Stacyę doświadczalną dla przemysłu keramicznego, jak to okazuje n. p. zestawienie z 3 lat ostatnich.

Rok sprawozdania	Liczba glin zbadanych	Liczba piasków zbadanych	Liczba powiatów różnych, skąd materyały pochodzą	Liczba interesentów
1899	46	6	19	24
1900	36	7	13	15
1901	52	12	21	23

b) Dla fabryki pieców kaflowych na „Kastelówce“ we Lwowie sporządziłem przepisy techniczno-keramiczne do fabrykacyi polew kolorowych nowych, mających tę dodatnią stronę, że wypalając się w dotychczasowej praktykowanej ciepłocie, nic nie ściekają z powierzchni kafli w piecu fabrycznym w wypaleniu.

c) Aby wyrób pieców majolikowych uczynić tańszym, sporządziłem nową paletę farb tanich, które w stosunku do dotychczasowych farb kosztują średnio tylko $^1/_5$ cen starych. Farby te nabywa fabryka pieców kaflowych na „Kastelówce“ i stosuje je fabrycznie do swych pieców kaflowych i kominków.

d) Zdrojowiska krajowe, jak: Krynica, Żegiestów, Szczawnica i t. d., używają równie jak w przeważnej części zdrojowiska zagraniczne do rozsyłki wód mineralnych flaszek szklanych, zamiast kamionkowych. Ponieważ gliny z Mirowa

Grojca, Poręby-Żegoty, w powiecie chrzanowskim, i gliny z Potylicz i Siedlisk w powiecie rawskim są przydatne, jak wykazały badania Stacyi keramicznej, do kamionek na wody mineralne, — przeto zadaniem Stacyi keramicznej było, wyrób flaszek kamionkowych uczynić tak tanim, by mogły ceną współzawodniczyć z flaszkami szklanemi. W tym celu wprowadzam nowe kształty dla flaszek kamionkowych, które umożliwiają wypalanie ich w piecu, zamiast jak dotychczas w osłonach (kapslach) w stosach pionowych.

Sposobem tym spodziewam się wyrób flaszek kamionkowych uczynić do tyla tanim, że uchyli dla wód mineralnych używanie flaszek szklanych.

Zyskałyby na tem zakłady fabryczne krajowe, zdrojowiska i publiczność. Zaletą bowiem flaszek kamionkowych jest, że one wodę mineralną utrzymują dłużej w stanie zimnym i uniemożliwiają rozkładczy wpływ światła na wodę. Woda mineralna przeto dłużej utrzymuje się w kamionce w stanie dobrym, niż we flaszce szklanej.

e) Wydziałowi krajowemu, zakładom przemysłowym i stronom prywatnym, udzielała Stacya keramiczna wyjaśnień fachowych.

f) Oprócz badań materyałów dla celów naukowych, czynią obecnie szereg doświadczeń nad zastąpieniem dotychczasowych pobiałek i emalii białej innemi, korzystniejszemi dla przemysłu keramicznego.

Edmund Krzen,

inż. kierownik Stacyi keramicznej doświadczalnej.

Załącznik do punktu *a)* sprawozdania kraj. keramicznej Stacyi doświadczalnej.

Wykaz

glin i piasków z oznaczeniem ich przydatności do celów keramicznych przemysłowych za czas od 1. stycznia do 31. grudnia 1901, zbadanych przez kraj. keram. Stacyę doświadczalną przy c. k. Szkole politechnicznej we Lwowie.

Liczba porządk.	Piasek, glina pochodzi: Gmina	Powiat	Liczba piasków	Piasek do celów keram. przydatny	Piasek do celów keram. nieprzydatny	Liczba glin	Czy glina ta przydatna na: cegły	dachówki zwykłe	dachówki felcowane	rurki drenowe	piece kaflowe	wyroby garncarskie zwykłe	fajans emaliowany	wyroby ogniotrwałe: cegły	wyroby ogniotrwałe: naczynie kamionk.	wyroby ogniotrwałe: inne ogniotrwałe	Przydatny do schnądzenia glin tłustych	nieprzydatny na wyroby keramiczne	Uwaga
1	Bararów (obszar dwor.)	Buczacz	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	Znak: „1“ zastępuje słowo: „tak“.
2	Bilcze złote „	Borszczów	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
„	„	„	—	—	—	1	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	
3	Budamierz „	Jaworów	—	—	—	3	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
4	Dunajów „	Przemyślany	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
„	„	„	—	—	—	1	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	
„	„	„	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	
„	„	„	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
„	„	„	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
„	„	„	5	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
5	Jodłówka „	Jarosław	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
6	Kadłubiska „	Brody	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
7	Kliszów „	Mielec	—	—	—	1	1	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	
8	Leśniowice „	Lwów	—	—	—	1	1	1	1	1	1	1	—	—	—	—	—	—	
9	Łąkta górna „	Bochnia	—	—	—	2	1	1	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	
10	Nozdrzec „	Brzozów	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Warunkowo.
11	Radłów „	Brzesko	—	—	—	1	1	1	1	1	1	1	—	—	—	—	—	—	
„	„	„	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
12	Rzemień „	Mielec	—	—	—	2	1	1	1	1	1	1	—	—	—	—	—	—	
„	„	„	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
13	Siedliska „	Jaworów	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	I do wyrobu zendrówek.
14	Sobniów „	Jasło	—	—	—	3	1	1	1	1	1	1	—	—	—	—	—	—	
„	„	„	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	„
15	Straszęcin „	Ropczyce	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Warunkowo.
„	„	„	—	—	—	1	1	1	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	
16	Siedliska Bog. „	Jasło	—	—	—	1	1	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	
„	„	„	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
„	„	„	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
17	Szczucin „	Przeworsk	—	—	—	1	1	1	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	
„	„	„	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	
„	„	„	—	—	—	1	1	1	1	1	1	1	—	—	—	—	—	—	
„	„	„	—	—	—	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
„	„	„	—	—	—	3	1	1	1	1	1	1	—	—	—	—	—	—	Nadto 2 gat. z tych do wyr. zendrówek.
„	„	„	—	—	—	1	1	1	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	Wszystko warunkowo.
18	Truskawiec (osoba pr.)	Drohobycz	—	—	—	3	1	1	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	I do wyrobu zendrówek.
19	Wietlin (obszar dwors.)	Jarosław	—	—	—	1	1	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	
„	„	„	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	
„	„	„	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
20	Zakopane (Zwierz. gm.)	Nowy Targ	—	—	—	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Warunkowo.
21	Zapałów (obszar dwor.)	Cieszanów	—	—	—	2	1	1	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	
„	„	„	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
22	Żełdec „	Żółkiew	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	
„	„	„	—	—	—	1	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	
23	Żyrawa „	Żydaczów	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	
„	„	„	—	—	—	1	1	1	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	
		Razem . .	12			52													

Liczba porządkowa	Siedziba szkoły	Liczba uczniów ukończonych	Z liczby uczniów									Razem ubyło
			umarło	służą przy wojsku	nieznani z miejsca pobytu i zajęcia obecnego	porzucili zawód i są dziś						
						rzemieślnikami innych zawod.	pisarzami po urzędach	przy kolei	w handlu	nauczyciel. lud.	w innych zawodach	
	I. Dla wyrobów koszykarskich.											
1	Czerwona Wola	327	17	12	63	—	—	—	—	—	18	110
2	Dżurów	36	2	4	4	—	—	—	—	—	—	10
3	Rudki	65	—	—	36	—	—	—	—	—	—	36
4	Skołyszyn	26	—	1	1	—	—	1	—	—	3	6
5	Strychańce (Niżniów) . . .	10	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1
6	Wojsław	32	—	—	5	—	—	—	—	—	21	26
7	Zator	13	2	1	—	—	—	—	—	—	6	9
	II. Dla wyrobów kołodziejskich.											
8	Grybów	37	1	4	4	3	1	1	—	—	—	14
9	Grzymałów	59	—	7	12	—	—	—	—	—	—	19
10	Kamionka Strumiłowa . . .	112	7	7	—	7	—	—	—	1	7	29
	III. Dla wyrobów stolarskich.											
11	Kalwarya	12	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1
12	Stanisławów	26	1	2	—	—	—	—	—	—	—	3
	IV. Dla zabawek z drzewa.											
13	Jaworów	28	1	3	—	4	—	—	—	—	5	13
	V. Dla wyrobów garncarskich.											
14	Kołomyja	97	6	3	12	—	—	—	—	—	18	39
	VI. Dla wyrobów szewskich.											
15	Stary Sącz	23	—	2	—	—	—	—	—	—	—	2
16	Witków	50	6	6	—	—	1	—	—	—	2	15
	VII. Dla wyrobów tkackich.											
17	Błażowa	52	3	—	5	4	—	—	—	—	3	15
18	Gliniany	85	5	5	38	—	—	—	—	—	10	58
19	Gorlice	15	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1
20	Korczyna	58	3	4	11	—	—	—	—	—	3	21
21	Kosów	86	3	5	26	—	3	—	—	—	2	39
22	Krosno	92	3	13	15	—	—	—	—	—	—	31
23	Łańcut	37	—	2	2	—	2	—	—	—	3	9
24	Rychwałd	19	—	3	—	—	—	—	—	—	3	6
25	Wilamowice	108	4	1	—	8	1	3	4	1	25*)	47
26	Rakszawa, szkoła sukiennicza	51	1	6	11	—	—	—	—	—	3	21
	VIII. Dla wyrobów koronkarskich.											
27	Zakopane	53	—	—	—	—	—	—	—	—	3	3
		1.609	66	91	245	26	8	5	4	2	137	584

ów ukończonych								Łączna liczba		Uwagi
pozostali w zawodzie										
jako instrukt. i werkmistrze	jako przodownicy i magazynierowie w szkołach zawod.	jako samoistni przemysłowcy	jako pracownicy w warsztat. i fabrykach	na wyż. stud.	Razem: w kraju	Razem: za granicą	Razem: Łącznie	pozostałych w zawodzie	% wszystkich uczniów	
23	25	26	143*)	—	202	15	217			*) wielu osiadłych na roli, którzy w zimie pracują dla Towarzystwa koszykarskiego.
1	—	16	9	—	26	—	26			
/	1	10	18	—	29	—	29	koszykarskim		
/	/	2	18	—	19	1	20			
/	/	2	7		8	1	9			
/	/	4	2	—	6	—	6			
/	/	—	4	—	4	—	4	311	61·1	
	2	2	19	—	13	10	23	kołodziejskim		*) między tymi i tacy, którzy obok rolnictwa trudnią się kołodziejstwem.
/	/	29*)	11	—	36	4	40			
2	/	10	71*)	—	78	5	83	146	70·2	*) w tem przemysłowcy domowi i pracownicy po warsztatach i fabrykach — prócz kołodziei, także bednarze i cieśle.
/	1	3	7	—	10	1	11	stolarskim		
2	1	4	12	4	19	4	23	34	92	
/	—	—	15	—	15	—	15	zabawk. 15	53·6	Pracują tylko w związku ze szkołą.
9	—	15	33	1	57	1	58	garncarsk. 58	59 8	
/	/	—	2	19	—	19	2	21	szewskim	
/	/	—	10	25	—	35	—	35	56	76·7
2	2	25	8	—	29	8	37			
/	2	6	19	—	26	1	27			
/	/	—	12	2	10	4	14			
/	/	3	32	2	33	4	37			
3	1	30	13	—	44	3	47	tkackim		
10	17	8	26	—	28	33	61			
1	2	—	25	—	17	11	28			
/	/	2	11	—	9	4	13			
5	/	5	51	—	54	7	61			*) między temi dziewczęta, które poszły do służby.
1	1	2	25	1	21	9	30	355	58·9	
2	—	2	46	—	47	3	50	koronkars. 50	94·4	
61	55	216	681	10	894	131	1.025	1.025	63·7	

Alegat VII. do Sprawozdania Komisyi dla spraw przemysłowych za r. 1901.

Wykaz

zasiłków stypendyjnych przedstawionych Wydziałowi krajowemu do udzielenia uczniom szkół przemysłowych i handlowych w roku szk. 1900/1901.

Liczba porządkowa	Nazwisko i imię stypendysty (stypendystki) lub ryczałt	Zakład w którym się stypendysta kształci	Wysokość zasiłku pieniężnego miesięcznie K	Wysokość zasiłku pieniężnego rocznie lub jednoraz. K
1	Ryczałt	Szkoła koszyk. w Dżurowie	—	600
2	„	„ „ „ Rudkach	—	400
3	„	„ „ „ Skołyszynie	—	1,400
4	„	„ „ Strychańcach wzgl. Niżniowie	—	500
5	„	„ „ „ Zatorze	—	400
6	„	„ kołodz. w Grzymałowie	—	800
7	„	„ stolar. w Kalwaryi Z.	—	1.200
8	„	„ zabawkar. w Jaworowie	—	500
9	„	„ szewska w St. Sączu	—	600
10	„	„ „ „ Witkowie N.	—	800
11	„	„ tkacka w Glinianach	—	700
12	„	„ „ „ Gorlicach	—	300
13	„	„ „ „ Kosowie	—	700
14	„	„ „ „ Łańcucie	—	600
15	„	„ „ „ Rychwałdzie	—	400
16	„	„ „ „ Wilamowicach	—	528
17	„	„ hafciarska w Makowie	—	400
18	Gambal Tymoteusz		8	—
19	Rejda Józef		8	—
20	Świegut Jan		8	—
21	Swięs Andrzej		8	—
22	Toraś Michał		8	—
23	Pattak Edward		6	—
24	Rysiewicz Franciszek		6	—
25	Tyrkiel Wojciech		6	—
26	Gambal Eliasz		6	—
27	Kogut Franciszek	Szkoła kołodziejska	6	—
28	Orzechowski Paweł	w Grybowie.	6	—
29	Zdebski Jan Władysław		6	—
30	Macheta Józef		6	—
31	Swół Józef		4	—
32	Wittek Ignacy		4	—
33	Gruca Wojciech		4	—
34	Igielski Piotr		4	—
35	Maciejowski Tadeusz		4	—
36	Gągola Wojciech		4	—
37	Gruca Piotr		4	—

Liczba porządkowa	Nazwisko i imię stypendysty (stypendystki) lub ryczałt	Zakład w którym się stypendysta kształci	Wysokość zasiłku pieniężnrgo	
			miesięcznie	rocznie lub jednoraz.
			K	K
38	Pudło Jan	Szkoła kołodziejska w Grybowie	4	—
39	Paciorek Stanisław		4	—
40	Suchan Władysław		4	—
41	Sekuła Stanisław		4	—
42	Tyrkiel Stanisław		4	—
43	Maksymowicz Stanisław	Szkoła kołodziejsko-ciesielska w Kamionce strumiłowej	10	—
44	Melnik Piotr		10	—
45	Robak Paweł		8	—
46	Wickenhauser Karol		8	—
47	Terlecki Józef		8	—
48	Ostrówka Maciej		6	—
49	Schneider Jan		6	—
50	Ostrówka Franciszek		6	—
51	Barski Walenty		6	—
52	Horbacz Wasyl		4	—
53	Myśków Wasyl		4	—
54	Hładki Filip		4	—
55	Korolak Filip		4	—
56	Łuceńko Jan	Szkoła stolarska w Stanisławowie	12	—
57	Stolarczuk Paweł		10	—
58	Turnus Paweł		10	—
59	Mazurowski Kaźmierz		8	—
60	Ochman Józef		8	—
61	Kostecki Władysław		8	—
62	Audykowski Julian		8	—
63	Pauzner Józef		8	—
64	Radziszewski Franciszek		8	—
65	Sierakowski Leon		8	—
66	Tymków Antoni		8	—
67	Wasyliszyn Szymon		8	—
68	Zapotoczny Piotr		8	—
69	Audykowski Ludwik		8	—
70	Łukaszewicz Mikołaj		8	—
71	Danyluk Leon		6	—
72	Dyszkant Jan		6	—
73	Jurek Hugo		6	—
74	Karczewski Mikołaj		6	—
75	Tkaczuk Teodor		6	—
76	Wieliczko Joachim		6	—
77	Jakubiszyn Wawrzyniec	Szkoła garncarska w Kołomyi	15	—
78	Halibej Michał		15	—
79	Domański Władysław		10	—
80	Tumir Piotr		8	—
81	Oryszczuk Justyn		8	—
82	Turzański Jan		8	—
83	Piekalski Wincenty		8	—
84	Zaleski Józef		6	—
85	Moroziuk Michał		6	—
86	Karcz Jan	Szkoła szewska w Dobczycach	4	—
87	Michalik Józef		4	—
88	Stoch Franciszek		4	—
89	Żuławiński Andrzej		4	—
90	Mistarz Piotr		4	—

Liczba porządkowa	Nazwisko i imię stypendysty (stypendystki) lub ryczałt	Zakład w którym się stypendysta kształci	Wysokość zasiłku pieniężnego	
			miesięcznie	rocznie lub jednoraz.
			K	K
91	Piech Stanisław		4	—
92	Płonka Józef		4	—
93	Widła Szczepan	Szkoła szewska w Dobczycach	4	—
94	Boczoń Ludwik		2	—
95	Stolec Ludwik		2	—
96	Trzepacz Ignacy		2	—
97	Zieliński Jakób		2	—
98	Ryczałt		—	1.800
99	Róg Andrzej	Szkoła tkacka w Krośnie.	10	—
100	Kawalec Jan		10	—
101	Kozyra Jan		12	—
102	Mikulski Jacek		12	—
103	Piech Ludwik		12	—
104	Zień Jurko		12	—
105	Babiarz Antoni		10	—
106	Babiarz Józef	Szkoła sukiennicza w Rakszawie	10	—
107	Świętoniowski Walenty		10	—
108	Tonia Roman		10	—
109	Noga Alojzy		9	—
110	Noga Karol		9	—
111	Sorocki Antoni		9	—
112	Dudek Jan		9	—
113	Ryczałt		—	112
114	Sikora Natalia		8	—
115	Krzyś Anna		4	—
116	Gromada Marya		4	—
117	Karpiel Rozalia		4	—
118	Młynarczyk Antonina	Szkoła koronkarska w Zakopanem	4	—
119	Urbaś Karolina		4	—
120	Karpiel Marya		4	—
121	Gronikowska Marya		3	—
122	Roj Karolina		3	—
123	Król Zofia		3	—
124	Chudzikowski Karol		20	—
125	Garnowski Maciej		20	—
126	Harhala Andrzej		20	—
127	Gruszecki Franciszek		20	—
128	Hrankowski Michał		20	—
129	Pendiuk Józef		20	—
130	Richter Rudolf		20	—
131	Korohsy Cezar		16	—
132	Kaniak Józef		16	—
133	Malfait Władysław	Państwowa szkoła przemysłowa we Lwowie	16	—
134	Schmalenberg Antoni		16	—
135	Jarkówna Marya		12	—
136	Rajchardówna Julia		12	—
137	Stefaniówna Marya		12	—
138	Zbarańska Michalina		12	—
139	Mrozowska Karolina		12	—
140	Kowalska Marya		12	—
141	Dudzińska Karolina		12	—
142	Bubesówna Katarzyna		12	—
143	Lewkowiczówna Albina		—	40

Liczba porządkowa	Nazwisko i imię stypendysty (stypendystki) lub ryczałt	Zakład w którym się stypendysta kształci	Wysokość zasiłku pieniężnego	
			miesięcznie	rocznie lub jednoraz.
			K	K
144	Suchorzewska Wanda	Państ. szk. przem. we Lwowie	—	40
145	Ziedek Józef		30	—
146	Rutkowski Zygmunt		30	—
147	Krzyżanowski Jan		30	—
148	Starzyński Wiktor	Państwowa szkoła	30	—
149	Wyskoczyński Józef	przemysłowa w Krakowie	20	—
150	Wojtyga Józef		20	—
151	Przybyś Maryan		20	—
152	Kozłowski Stanisław		8	—
153	Piątek Władysław		8	—
154	Czerwień Piotr		6	—
155	Malec Mikołaj		6	—
156	Serek Bartłomiej		6	—
157	Smoluchowski Leon		6	—
158	Chudoba Franciszek		6	—
159	Daszkiewicz Włodzimierz		6	—
160	Kacer Władysław		6	—
161	Kwintowski Ludwik		6	—
162	Sutowski Józef		6	—
163	Synowiec Stanisław		6	—
164	Walas Józef		6	—
165	Wcisło Wojciech	Zawodowa szkoła ślusarska	6	—
166	Zalejski Jan	w Świątnikach	6	—
167	Zimmerhackl Karol		6	—
168	Cholewa Stanisław		6	—
169	Górecki Jan		6	—
170	Grzywna Leon		6	—
171	Kozłowski Józef		6	—
172	Pabian Jędrzej		6	—
173	Panczyk Józef		6	—
174	Przęczek Stanisław		6	—
175	Stec Jan		6	—
176	Sumera Wawrzyniec		6	—
177	Synowiec Józef		6	—
178	Tylek Józef		6	—
179	Wilkosz Jan		6	—
180	Gajda Stanisław		8	—
181	Kurczub Ignacy		6	—
182	Nawieśniak Jan		6	—
183	Paluch Tomasz		6	—
184	Kosik Julian		6	—
185	Wilk Antoni		6	—
186	Skiba Jan		6	—
187	Kobiałka Józef		6	—
188	Rykała Jan	Zawodowa szkoła przemysłu	6	—
189	Dobosz Emil	drzewnego w Zakopanem	6	—
190	Kisała Józef		6	—
191	Wilk Józef		6	—
192	Bochenek Aleksander		6	—
193	Kaliciński Ludwik		6	—
194	Graca Andrzej		6	—
195	Szal Józef		6	—
196	Mentel Wincenty		4	—

Liczba porządkowa	Nazwisko i imię stypendysty (stypendysty) lub ryczałt	Zakład w którym się stypendysta kształci	Wysokość zasiłku pieniężnego	
			miesięcznie	rocznie lub jednoraz.
			K	K
197	Juśków Jan		4	—
198	Kwaśniewski Józef		4	—
199	Bachleda Edward		4	—
200	Szanduła Stanisław		4	—
201	Bulas Jan		4	—
202	Oleś Stanisław		4	—
203	Lachner Józef		4	—
204	Schiffer Franciszek		4	—
205	Mikulski Jan		4	—
206	Hoły Stanisław		4	—
207	Golonka Jakób		4	—
208	Kubit Władysław		4	—
209	Kuźniar Sebastyan		4	—
210	Słonecki Izydor	Zawodowa szkoła przemysłu drzewnego w Zakopanem	4	—
211	Wolski Tomasz		4	—
212	Hoły Jan		4	—
213	Ustupski Walenty		4	—
214	Ler Karol		4	—
215	Budacki Marcin		4	—
216	Winczewski Antoni		4	—
217	Drewniak Jan		4	—
218	Studnicki Teofil		4	—
219	Majerczyk Józef		4	—
220	Rybka Franciszek		4	—
221	Bunda Jan		4	—
222	Malinowski Jan		4	—
223	Lesicki Józef		4	—
224	Kaliciński Józef		4	—
225	Duch Michał		6	—
226	Hryhorców Stefan		6	—
227	Michalecki Eliasz		6	—
228	Zołobajło Franciszek		6	—
229	Harmatiuk Maksymilian		6	—
230	Sawczuk Mikołaj		6	—
231	Tułacz Franciszek		6	—
232	Kołtyk Semen	Zawodowa szkoła przemysłu drzewnego w Kołomyi	6	—
233	Malimon Michał		6	—
234	Michajluk Michał		6	—
235	Szczurko Paweł		6	—
236	Dutko Orest		6	—
237	Burak Onufry		6	—
238	Wisłocki Michał		6	—
239	Ryczałt	na internat	—	800
240	Ryczałt	Zawodowa szkoła kowalska w Sułkowicach	—	600
241	Cwieżewicz Teodor, cyzeler	C. k. Muzeum dla sztuk i przemysłu we Wiedniu	—	500
242	Brzega Wojciech, rzeźbiarz z Zakopanego	Na ukończenie studyów w Paryżu	—	700
243	Gizela Krużlewska	C. k. szkoła haftów artyst. we Wiedniu	—	200
244	Augustyna Karpińska	Na ukończenie nauki w szkole robótśw. Scholasty w Krakowie	—	100

Liczba porządkowa	Nazwisko i imię stypendysty (stypendystki) lub ryczałt	Zakład w którym się stypendysta kształci	Wysokość zasiłku pieniężnego	
			miesięcznie	rocznie lub jednoraz.
			K	K
245	Bazyli Kiziuk	W subwencyonowanej szkole koszykarskiej w Żurawnie		48
246	Julian Krupski	Na ukończenie nauki malarstwa dekoracyjnego w Monachium		600
247	Witołd Tranda	Na kursie elektrotechnicznym w Frankfurcie		800
248	Józef Czuba	Oddział kamieniarski państw. szkoły przemysł. we Lwowie		120
249	Ignacy Łobos	C. k. Muzeum dla sztuk i przemysłu we Wiedniu	50	—
250	Stanisław Gałek	Malarstwo dekoracyjne, Paryż		700
251	Kaźmierz Krzyżanowski tkacz z Krosna	Na uzupełnienie nauki zawodowej za granicą		100
252	Antoni Malik	Kurs elektrotechniczny we Frankfurcie		600
253	Helena Brück	C. k. szkoła haftu artystycznego we Wiedniu		300

Stypendya handlowe.

254	Benedykt Wyszyński	Wyższa szkoła handlowa w Krakowie	50	
255	Wilhelm Mehoffer		50	
256	Jan Zaremba		50	
257	Tadeusz Ligęza		50	
258	Aleksander Bilikowski	Wyższa szkoła handlowa we Lwowie	30	
259	Dr. Jan Adamski	Na ukończenie studyów handlowych za granicą		600
260	Mieczysław Baranowski	C. k. Akademia handlowa w Gracu		600
261	Antoni Kretowicz			600

L. W. 66.319|1901 i 76.160|1901.

PRELIMINARZ

wydatków funduszu krajowego

na cele popierania przemysłu w kraju

na rok 1902.

(Rubryka XVI budżetu krajowego).

Z drukarni i litografii Pillera i Sp. we Lwowie.

CZĘŚĆ I.

PRELIMINARZE

poszczególnych zakładów.

I. Szkoły przemysłowe uzupełniające.

1. Biała Szkoła przemysłowa uzupełniająca.

Przychód.	W roku 1901 prelimi-nowano	Wniosek na rok 1902. Zwy-czajne	Nadzwy-czajne	Razem	Uzasadnienie:
		Korony			
Subwencye:					
a) od gminy	600	600	—	600	
b) z kasy oszczęd. w Białej	400	400	—	400	
— od cechu sukienniczego	60	—	—	—	
c) z Izby handlowo-przemysłowej w Krakowie .	800	800	—	800	
d) z Rady powiatowej . . .	400	400	—	400	
e) od Rządu	1·778	1.778	—	1.778	
f) z funduszu krajowego .	1 566	1.626	—	1 626	
g) wkładki uczniów na przybory	280	280	—	280	
Razem . . .	5.884	5.884	—	5 884	

Rozchód.

1. Płace;					
a) kierownictwo	900	900	—	900	Z tego przypada 300 K. za kierownictwo kursu handlowego.
b) nauka	4.384	4 384	—	4.384	Wedle potrzeby obliczonej na podstawie ilości godzin.
2. Środki naukowe	360	360	—	360	
3. Wydatki administracyjne . .	240	240	—	240	
Razem . . .	5.884	5.884	—	5.884	

2. Bochnia. Szkoła przemysłowa uzupełniająca.

Przychód.

Subwencye:					
a) od gminy	1.000	1 0[illegible]0	—	1.000	
b) od Rządu	1.020	1.020	—	1.020	
c) z funduszu krajowego . .	1.118	1.118	—	1.118	
Razem . . .	3.138	3.138	—	3.138	

Rozchód.

1. Płace:					
a) kierownictwo	400	400	—	400	
b) nauka	2.138	2.138	—	2.138	Wedle potrzeby obliczonej na podstawie ilości godzin.
2. Środki naukowe	400	400	—	400	
3. Wydatki administracyjne . .	200	2[illegible]0	—	200	
Razem . . .	3.138	3.138	—	3.138	

3. Brody. Szkoła przemysłowa uzupełniająca.

Przychód.	W roku 1901 preliminowano	Wniosek na rok 1902. Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Uzasadnienie:
		Korony			
2. Subwencye:					
a) od gminy	600	600	—	600	
b) od Rady powiatowej .	200	200	—	200	
c) od Izby handlowo-przem.	1.000	1.000	—	1.000	
d) od Rządu	820	930	—	930	
e) z funduszu krajowego .	780	730	—	730	
Razem . . .	3.400	3.460	—	3.460	

Rozchód.

1. Płace:					
a) kierownictwo . . .	400	400	—	400	
b) nauka	2.560	2.560	—	2 560	Wedle potrzeby obliczonej na podstawie ilości godzin.
2. Środki naukowe	320	380	—	380	Więcej wedle potrzeby.
3. Wydatki administracyjne .	120	120	—	120	
Razem . . .	3.400	3.460	—	3.460	

4. Brzeżany. Szkoła przemysłowa uzupełniająca.

Przychód.

Subwencye:					
a) od gminy	400	400	—	400	
b) od Rady powiatowej . .	300	300	—	300	
c) od Rządu	996	1.045	—	1.045	
d) z funduszu krajowego .	1.094	1.095	—	1.095	
Razem . . .	2.790	2.840	—	2.840	

Rozchód.

1. Płace:					
a) kierownictwo	400	400	—	400	
b) nauka	1.990	1.940	—	1.940	Wedle potrzeby obliczonej na podstawie ilości godzin.
2. Środki naukowe	200	300	—	300	Więcej wedle potrzeby.
3. Wydatki administracyjne .	200	200	—	200	
Razem . . .	2.790	2.840	—	2.840	

5. Buczacz. Szkoła przemysłowa uzupełniająca.

Przychód.	W roku 1901 prelimi-nowano	Wniosek na rok 1902. Zwy-czajne	Nadzwy-czajne	Razem	Uzasadnienie:
		Korony			
Subwencye:					
a) od gminy	400	400	—	400	Na podstawie uchwały Rady miejskiej z dnia 30. listopada 1895.
b) od Rady powiatowej . .	400	400	—	400	*ad b*) Na podstawie uchwały Rady powiatowej z dnia 29. lutego 1896.
c) od Stowarzyszenia rzemieślniczego	100	100	—	100	*ad c*) Na podstawie aktu fundacyjnego z dnia 3. grudnia 1895.
d) od Izby handl. przemysł.	—	200	—	200	
e) od Rządu	1.000	1.100	—	1.100	
f) z funduszu krajowego .	1.200	900	—	900	
Razem . .	3.100	3.100	—	3.100	

Rozchód.

1. Płace:					
a) kierownictwo	400	400	—	400	
b) nauka	2.336	2.336	—	2.336	Wedle potrzeby obliczonej na podstawie ilości godzin.
2. Środki naukowe	200	200	—	200	
3. Wydatki administracyjne .	164	164	—	164	
Razem . .	3.100	3.100	—	3 100	

6. Chrzanów. Szkoła przemysłowa uzupełniająca.

Przychód.

Subwencye:					
a) od gminy	—	400	—	400	Gmina miasta Chrzanowa uchwałą z dn. 4. października 1899 r. L. 5868 zobowiązała się dawać roczną subwencyę w kwocie 400 K. i dostarczać lokalu, opału i oświetlenia (LW. 47126/00.)
b) od Rady powiatowej . .	—	400	—	400	
c) od Izby handl. przemysł. .	—	400	—	400	
d) od Tow. zaliczkowego .	—	200	—	200	
e) od Rządu	—	1.294	—	1.294	
f) z funduszu krajowego .	—	1.294	—	1.294	*ad b*) Rada pow. w Chrzanowie uchwałą z dnia 8. stycznia 1900 r. L. 4227 zobowiązała się płacić roczną subwencyę w kwocie 200 K. (LW. 47126/00). Kwotę 400 K. wstawił Wydział szkoły na podstawie uchwały rady powiatowej z dnia 31. stycznia 1901.
Razem . .	—	3.988	—	3 988	

Rozchód.

1. Płace:					
a) kierownictwo . . .	—	400	—	400	
b) nauka	—	2.688	—	2.688	Wedle potrzeby obliczonej na podstawie ilości godzin.
2. Środki naukowe	—	600	—	600	
3. Potrzeby kancelaryjne . .	—	300	—	300	
Razem . .	—	3.988	—	3.988	

7. Drohobycz. Szkoła przemysłowa uzupełniająca.

Przychód.	W roku 1901 preliminowano	Wniosek na rok 1902. Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Uzasadnienie:
		Korony			
Subwencye:					
a) od gminy	600	600	—	600	Gmina daje subwencyi 840 K. lecz z tej kwoty pokryte być muszą wydatki na opał i usługę, wynoszące około 200 K.
b) od Kasy oszczędności .	50	50	—	50	
c) od Rady powiatowej . .	300	300	—	300	
d) od Tow. zaliczkowego .	20	20	—	20	
e) od Rządu	1.244	1.305	—	1.305	
f) z fundusz krajowego . .	2.036	1.405	—	1.405	
Razem . . .	4.250	3.680	—	3.680	

Rozchód.

1. Płace:					
a) kierownictwo	400	400	—	400	
b) nauka	3.400	2.880	—	2.880	Wedle potrzeby obliczonej na podstawie ilości godzin.
2. Środki naukowe	300	250	—	250	Mniej wedle potrzeby.
3. Potrzeby kancelaryjne . .	150	150	—	150	
Razem . . .	4.250	3.680		3.680	

8 Gorlice. Szkoła przemysłowa uzupełniająca.

Przychód.

Subwencye:					
a) od gminy	400	200	—	200	Od roku 1900 gmina obniżyła subwencyę z dotychczasowych 400 K. na 200 K. natomiast jednak corocznie czyni starania u Izby handl. o subwencyę w kwocie 300 K. (LW. 4634/01).
b) od Rady powiatowej . .	400	400	—	400	
c) od Tow. zaliczkowego .	300	300	—	300	
d) od Izby handlowo-przem.	300	300	—	300	
e) od Rządu	786	1.035	—	1.035	
f) funduszu krajowego . .	1.034	1.035	—	1.035	
Razem . . .	3.220	3.270	—	3.270	

Rozchód.

1. Płace:					
a) kierownictwo	400	400	—	400	
b) nauka	2.320	2.320	—	2.320	Wedle potrzeby obliczonej na podstawie ilości godzin.
2. Środki naukowe	400	450	—	450	Więcej wedle potrzeby.
3. Wydatki administracyjne .	100	100	—	100	
Razem . . .	3.220	3.270	—	3.270	

9. Jarosław. Szkoła przemysłowa uzupełniająca.

Przychód.	W roku 1901 preliminowano	Wniosek na rok 1902. Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Uzasadnienie:
		Korony			
Subwencye:					
a) od gminy	500	500	—	500	
b) od Rady powiatowej . .	400	400	—	400	
c) od Rządu	1.110	1.300	—	1.300	
d) z funduszu krajowego .	1 310	1.120	—	1.120	
Razem . . .	3.320	3.320	—	3.320	

Rozchód.

1. Płace:					
a) kierownictwo	400	400	—	400	
b) nauka	2.400	2.400	—	2.400	Wedle potrzeby obliczonej na podstawie ilości godzin.
2. Środki naukowe.	400	400	—	400	
3. Wydatki administracyjne .	120	120	—	120	
Razem . . .	3.320	3.320	—	3.320	

10. Jasło. Szkoła przemysłowa uzupełniająca.

Przychód.

Subwencye:					
a) od gminy	400	400	—	400	
b) od Rady powiatowej . .	200	240	—	240	
c) z Izby handl. przemysł .	—	200	—	200	
d) od Towarz. zaliczkow. .	—	50	—	50	
e) od Towarz. kredyt. . .	—	50	—	50	
f) od Rządu	946	1.047	—	1.047	
g) z funduszu krajowego .	1.454	1.047	—	1.047	
Razem . .	3.000	3.034	—	3 034	

Rozchód.

1. Płace:					
a) kierownictwo . . .	400	400	—	400	
b) nauka	2.300	2.334	—	2.334	Więcej wedle potrzeby obliczonej na podstawie ilości godzin.
2. Środki naukowe	200	200	—	200	
3. Wydatki administracyjne .	100	100	—	100	
Razem . . .	3.000	3.034	—	3.034	

11. Kałusz. Szkoła przemysłowa uzupełniająca.

Przychód.	W roku 1901 preliminowano	Wniosek na rok 1902. Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Uzasadnienie:
		Korony			
Subwencye:					
a) od gminy	200	200	—	200	
b) od Rady powiatowej . .	200	200	—	200	
c) od Rządu	1.064	1.164	—	1.164	
d) z funduszu krajowego .	1.376	1.164	—	1.164	
Razem . .	2.840	2.728	—	2.728	

Rozchód.

1. Płace:					
a) kierownictwo	400	400	—	400	
b) nauka	2.160	2.048	—	2.048	Wedle potrzeby obliczonej na podstawie ilości godzin.
2. Środki naukowe	200	200	—	200	
3. Wydatki administracyjne .	80	80	—	80	
Razem . . .	2.840	2.728	—	2.728	

12. Kołomyja. Szkoła przemysłowo-handlowa.

Przychód.

Subwencye:					
a) z fund. rzemieślniczego odsetki od kap. 13.281·44 K.	480	664	—	664	
b) od gminy	1.006	1.200	—	1.200	W myśl uchwały Rady miasta z dnia 31. stycznia 1888. L. 404 gmina pokrywa niedobór, tudzież dostarcza lokalu, opału, oświetlenia i usługi.
c) od Rady powiatowej . .	300	300	—	300	
d) od Rządu	968	1.430	—	1,430	
e) z funduszu krajowego .	1.046	1.430	—	1.430	
Razem . .	3.800	5.024	—	5.024	

Rozchód.

1. Płace:					
a) kierownictwo	600	600	—	600	
b) nauka	2.800	3.924	—	3.924	Więcej z powodu utworzenia klas równorzędnych i wedle potrzeby obliczonej na podstawie ilości godzin.
2. Środki naukowe	300	400	—	400	
3. Wydatki administracyjne .	100	100	—	100	Więcej wedle potrzeby.
Razem . .	3.800	5.024	—	5.024	

13. Kraków. Szkoła przemysłowa uzupełniająca na Kleparzu.

Przychód.	W roku 1901 preliminowano	Wniosek na rok 1902. Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Uzasadnienie:
		Korony			
Subwencye:					
a) od gminy	1.987	2.310	—	2.310	Dotowanie pięciu szkół uzup. przemysłowych w Krakowie, postawiono na równi z przeważną częścią szkół przemysłowych w kraju, t. j. że gmina, rząd i kraj poza drobnymi datkami z funduszu Dietla, przyczyniać się mają do kosztów utrzymania $^1/_3$ częścią ogólnych wydatków a gmina ponadto obowiązaną jest dostarczać jeszcze bezpłatnie lokalu, opału, oświetlenia i usługi.
b) z funduszu dr. Dietla	16	16	—	16	
c) od Rządu	1.836	2.326	—	2.326	
d) z funduszu krajowego	1.987	2.326	—	2.326	
Razem	5.826	6.978	—	6.978	
Rozchód.					
1. Płace:					
a) kierownictwo	480	480	—	480	
b) nauka	4.990	5.840	—	5.840	Więcej wedle potrzeby obliczonej na podstawie ilości godzin.
2. Środki naukowe	256	350	—	350	Więcej wedle potrzeby.
3. Wydatki administracyjne	100	308	—	308	
Razem	5.826	6.978	—	6.978	

14. Kraków. Szkoła przem. uzupeł. w Ogrodzie angielskim.

Przychód.					
Subwencye:					
a) od gminy	1.630	1.336	—	1.336	
b) z funduszu dr. Dietla	16	16	—	16	
c) od Rządu	1.570	1.352	—	1.352	
d) z funduszu krajowego	1.630	1.352	—	1.352	
Razem	4.846	4.056	—	4.056	
Rozchód.					
1. Płace:					
a) kierownictwo	480	480	—	480	
b) nauka	4.000	3.200	—	3.200	Mniej wedle potrzeby obliczonej na podstawie ilości godzin.
2. Środki naukowe	216	216	—	216	
3. Wydatki administracyjne	150	160	—	160	Więcej wedle potrzeby.
Razem	4.846	4.056	—	4.056	

15. Kraków. Szkoła przem. uzupeł. na Smoleńsku.

Przychód.	W roku 1901 prelimi-nowano	Wniosek na rok 1902. Zwy-czajne	Nadzwy-czajne	Razem	Uzasadnienie:
		Korony			
Subwencye:					
a) od gminy	1.356	1.336	—	1.336	
b) z funduszu dr. Dietla .	16	16	—	16	
c) od Rządu	1.308	1.352	—	1.352	
d) z funduszu krajowego .	1.356	1.352	—	1.352	
Razem . . .	4.036	4.056	—	4.056	

Rozchód.

1. Płace:					
a) kierownictwo	480	480	—	480	
b) nauka	3.200	3.200	—	3.200	Wedle potrzeby obliczonej na podstawie ilości godzin.
2. Środki naukowe	200	216	—	216	Wedle potrzeby.
3. Wydatki administracyjne .	156	160	—	160	
Razem . .	4.036	4.056	—	4.056	

16 Kraków. Szkoła przemysłowa uzupełniająca na Kaźmierzu.

Przychód.

Subwencye:					
a) od gminy	1.356	1.336	—	1.336	
b) z funduszu dr. Dietla .	16	16	—	16	
c) od Rządu	1.308	1.352	—	1.352	
d) z funduszu krajowego .	1.356	1.352	—	1.352	
Razem . .	4.036	4.056	—	4.056	

Rozchód.

1. Płace:					
a) kierownictwo . . .	480	480	—	480	
b) nauka	3.200	3.200	—	3.200	Wedle potrzeby obliczonej na podstawie ilości godzin.
2. Środki naukowe	200	216	—	216	Wedle potrzeby.
3. Wydatki administracyjne .	156	160	—	160	
Razem . .	4.036	4.056	—	4.056	

17. Kraków. Szkoła przemysłowa uzupełniająca na Dajworze.

Przychód.	W roku 1901 preliminowano	Wniosek na rok 1902. Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Uzasadnienie:
		Korony			
Subwencye:					
a) od gminy	1.313	1.444	—	1.444	
b) z funduszu dr. Dietla	16	16	—	16	
c) od Rządu	1.394	1.458	—	1.458	
d) z funduszu krajowego	1.313	1 458	—	1.458	
Razem	4.036	4.376	—	4.376	

Rozchód.

1. Płace:					
a) kierownictwo	480	480	—	480	
b) nauka	3.200	3.520	—	3.520	Więcej wedle potrzeby obliczonej na podstawie ilości godzin.
2. Środki naukowe	200	216	—	216	Więcej wedle potrzeby.
3. Wydatki administracyjne	156	160	—	160	
Razem	4.036	4.376	—	4 376	

18. Krosno. Szkoła przemysłowa uzupełniająca.

Przychód.

Subwencye:					
a) od gminy	500	500	—	500	
b) od Rady powiatowej	200	200	—	200	
c) od Rządu	1.146	1.246	—	1.246	
d) z funduszu krajowego	1.346	1.246	—	1.246	
Razem	3.192	3.192	—	3.192	

Rozchód.

1. Płace:					
a) kierownictwo	400	400	—	400	
b) nauka	2.432	2.432	—	2 432	Wedle potrzeby obliczonej na podstawie ilości godzin.
2. Środki naukowe	200	200	—	200	
3. Wydatki administracyjne	160	160	—	160	
Razem	3.192	3.192	—	3.192	

19. Lwów. Szkoła przemysłowa uzupełniająca im. św. Anny

Przychód.	W roku 1901 prelimino-wano	Wniosek na rok 1902. Zwy-czajne	Nadzwy-czajne	Razem	Uzasadnienie:
		Korony			
Subwencye:					
a) od gminy	2.212	1.920	—	1.920	Dotowanie dziewięciu szkół uzup. przemysł. we Lwowie postawiono na równi z przeważną częścią szkół przemysłowych w kraju t. j. że gmina, kraj i państwo przyczyniać się mają w $^1/_3$ ogólnych kosztów, a gmina nadto obowiązaną jest dostarczać bezpłatnie lokalu, opału, oświetlenia i usługi.
b) od Rządu	1.336	1.920	—	1.920	
c) z funduszu krajowego .	2.212	1.920	—	1.920	
Razem . . .	5.760	5.760	—	5.760	
Rozchód.					
1. Płace:					
a) kierownictwo	480	480	—	480	
b) nauka	4.480	4.480	—	4.480	Wedle potrzeby obliczonej na podstawie ilości godzin.
2. Środki naukowe	700	700	—	700	
3. Wydatki administracyjne .	100	100	—	100	
Razem . . .	5.760	5.760	—	5.760	

20. Lwów. Szkoła przemysł. uzupełniająca im. św. Antoniego

Przychód.					
Subwencye;					
a) od gminy	1.721	1.583	—	1.583	
b) od Rządu	1.308	1.583	—	1.583	
c) z funduszu krajowego .	1.721	1.584	—	1.584	
Razem . . .	4.750	4.750	—	4.750	
Rozchód.					
1. Płace:					
a) kierownictwo	480	480	—	480	
b) od Rządu	3.490	3.490	—	3.490	Wedle potrzeby obliczonej na podstawie ilości godzin.
2. Środki naukowe	700	700	—	700	
3. Potrzeby kancelaryjne . . .	80	80	—	80	
Razem . . .	4.750	4.750	—	4.750	

21. Lwów. Szkoła przemysłowa uzupełniająca im. Czackiego.

Przychód.

	W roku 1901 prelimi-nowano	Wniosek na rok 1902. Zwy-czajne	Nadzwy-czajne	Razem	Uzasadnienie:
		Korony			
Subwencye:					
a) od gminy	1.703	1.602	—	1.602	
b) od Rządu	1.300	1.602	—	1.602	
c) z funduszu krajowego	1.704	1.603	—	1.603	
Razem	4.707	4.807	—	4.807	

Rozchód.

1. Płace:					
a) kierownictwo	480	480	—	480	
b) nauka	3.547	3.547	—	3.547	Wedle potrzeby obliczonej na podstawie ilości godzin.
2. Środki naukowe	600	700	—	700	Więcej wedle potrzeby.
3. Wydatki administracyjne	80	80	—	80	
Razem	4.707	4.807	—	4.807	

22. Lwów. Szkoła przemysłowa uzupełniająca im. Elżbiety.

Przychód

Subwencye:					
a) od gminy	947	946	—	946	
b) od Rządu	946	947	—	947	
c) z funduszu krajowego	947	947	—	947	
Razem	2.840	2.840	—	2.840	

Rozchód.

1. Płace:					
a) kierownictwo	480	480	—	480	
b) nauka	1.840	1.840	—	1.840	Wedle potrzeby obliczonej na podstawie ilości godzin.
2. Środki naukowe	480	480	—	480	
3. Wydatki administracyjne	40	40	—	40	
Razem	2.840	2.840	—	2.840	

23. Lwów. Szkoła przemysłowa uzupełniająca im. Konarskiego.

Przychód.	W roku 1901 preliminowano	Wniosek na rok 1902. Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Uzasadnienie:
		Korony			
Subwencye:					
a) od gminy	1.325	1.329	—	1.329	
b) od Rządu	1.336	1.329	—	1.329	
c) z funduszu krajowego .	1.326	1.329	—	1.329	
Razem . . .	3.987	3.987	—	3.987	

Rozchód.

1. Płace:					
a) kierownictwo	480	480	—	480	
b) nauka	2.747	2.747	—	2.747	Wedle potrzeby obliczonej na podstawie ilości godzin.
2. Środki naukowe	700	700	—	700	
3. Wydatki administracyjne	60	60	—	60	
Razem . . .	3.987	3.987	—	3.987	

24. Lwów. Szkoła przemysłowa uzupełniająca im. św. Marcina.

Przychód.

Subwencye:					
a) od gminy	1.671	1.583	—	1.583	
b) od Rządu	1.308	1.583	—	1.583	
c) z funduszu krajowego .	1.671	1.584	—	1.584	
Razem . . .	4.650	4.750	—	4.750	

Rozchód.

1. Płace:					
a) kierownictwo	480	480	—	480	
b) nauka	3.490	3.490	—	3.490	Wedle potrzeby obliczonej na podstawie ilości godzin.
2. Środki naukowe	600	700	—	700	Więcej wedle potrzeby.
3. Wydatki administracyjne .	80	80	—	80	
Razem . . .	4.650	4.750	—	4.750	

25. Lwów. Szkoła przemysłowa uzupełn. im. A. Mickiewicza.

Przychód.	W roku 1901 prelimi-nowano	Wniosek na rok 1902. Zwy-czajne	Nadzwy-czajne	Razem	Uzasadnienie:
		Korony			
Subwencye:					
a) od gminy	1.257	1.290	—	1.290	
b) od Rządu	1.356	1.290	—	1.290	
c) z funduszu krajowego .	1.257	1.290	—	1.290	
Razem . . .	3.870	3.870	—	3.870	

Rozchód.

1. Płace:					
a) kierownictwo	480	480	—	480	
b) nauka	2.830	2.830	—	2.830	Wedle potrzeby obliczonej na podstawie ilości godzin.
2. Środki naukowe	500	500	—	500	
3. Wydatki administracyjne .	60	60	—	60	
Razem . . .	3.870	3.870	—	3.870	

26. Lwów. Szkoła przemysłowa uzupełn. im. Piramowicza.

Przychód.

Subwencye:					
a) od gminy	947	946	—	946	
b) od Rządu	946	947	—	947	
c) z funduszu krajowego .	947	947	—	947	
Razem . . .	2.840	2.840	—	2.840	

Rozchód.

1. Płace:					
a) kierownictwo	480	480	—	480	
b) nauka	1.840	1.840	—	1.840	Wedle potrzeby obliczonej na podstawie ilości godzin.
2. Środki naukowe	480	480	—	480	
3. Wydatki administracyjne .	40	40	—	40	
Razem . . .	2.840	2.840	—	2.840	

27. Lwów. Szkoła przemysłowa uzupełniająca im. Staszica.

Przychód.	W roku 1901 preliminowano	Wniosek na rok 1902. Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Uzasadnienie:
		Korony			
Subwencye:					
a) od gminy	1.697	1.610	—	1.610	
b) od Rządu	1.336	1.610	—	1.610	
c) z funduszu krajowego .	1.698	1.610	—	1.610	
Razem . .	4.731	4.830	—	4.830	

Rozchód.

1. Płace:					
a) kierownictwo	480	480	—	480	
b) nauka	3.571	3.570	—	3.570	Wedle potrzeby obliczonej na podstawie ilości godzin.
2. Środki naukowe	600	700	—	700	Więcej wedle potrzeby.
3. Wydatki administracyjne .	80	80	—	80	
Razem . . .	4.731	4.830	—	4.830	

28. Lwów. Izraelicka Szkoła przemysłowa uzupełniająca im. Bernsteina.

Przychód

Subwencye:					
a) z fund. Marka Bernsteina	2.700	2.700	—	2.700	
b) od zboru izraelickiego .	200	200	—	200	
c) od Rządu	1.024	900	—	900	
d) z funduszu krajowego .	1.576	900	—	900	
Razem . . .	5.300	4.700	—	4.700	

Rozchód.

— Na pokrycie niedoboru r. 1900	300	—	—	—	
1. Płace:					
a) kierownictwo	600	600	—	600	
b) nauka	2.800	2.400	—	2.400	Wedle potrzeby obliczonej na podstawie ilości godzin.
2. Lokal, opał i oświetlenie .	900	900	—	900	
3. Usługa	150	150	—	150	
4. Środki naukowe	400	500	—	500	Więcej wedle potrzeby.
5. Wydatki administracyjne .	150	150	—	150	
Razem . .	5.300	4.700	—	4.700	

29. Łańcut. Szkoła przemysłowa uzupełniająca.

Przychód.	W roku 1901 preliminowano	Wniosek na rok 1902. Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Uzasadnienie:
		Korony			
Subwencye:					
a) od gminy	240	240	—	240	
b) od Rady powiatowej . .	300	300	—	300	
c) od Rządu	804	922	—	922	
d) z funduszu krajowego .	876	922	—	922	
Razem . . .	2.220	2.384	—	2.384	

Rozchód.

1. Płace:					
a) kierownictwo	300	300	—	500	
b) nauka	1.780	1.784	—	1.784	Wedle potrzeby obliczonej na podstawie ilości godzin.
2. Środki naukowe	—	200	—	200	Wedle potrzeby.
3. Wydatki administracyjna .	140	100	—	100	
Razem . . .	2.220	2.384		2.384	

30. Myślenice. Szkoła przemysłowa uzupełniająca.

Przychód.

Subwencye:					
a) od gminy	400	400	—	400	
b) z Rady powiatowej . . .	400	400	—	400	
c) od Rządu	750	814	—	814	
d) z funduszu krajowego .	1.084	814	—	814	
Razem . . .	2.634	2.428	—	2.428	

Rozchód.

1. Płace:					
a) kierownictwo	400	400	—	400	
b) nauka	1.854	1.728	—	1.728	Mniej wedle potrzeby obliczonej na podstawie ilości godzin.
2. Środki naukowe	300	200	—	200	Wedle potrzeby.
3. Wydatki administracyjne .	80	100	—	100	
Razem . .	2.634	2.428	—	2.428	

31. Nowy Sącz. Szkoła przemysłowa uzupełniająca.

Przychód.	W roku 1901 prelimi-nowano	Wniosek na rok 1902. Zwy-czajne	Nadzwy-czajne	Razem	Uzasadnienie:
		Korony			
Subwencye:					
a) od gminy	400	400	—	400	
b) od Rady powiatowej .	600	600	—	600	
c) od Kasy oszczędności .	200	200	—	200	
d) od Dyrekcyi c. k. kolei państwowej	400	400	—	400	
e) od Rządu	1.312	1.450	—	1.450	
f) z funduszu krajowego .	1 588	1.450	—	1.450	
g) od Izby handlowo-przemysłowej w Krakowie .	200	200	—	200	
Razem . .	4.700	4.700	—	4.700	

Rozchód.

1. Płace:					
a) kierownictwo	500	500	—	500	
b) nauka	3.400	3.400	—	3.400	Wedle potrzeby obliczonej na podstawie ilości godzin.
2. Środki naukowe	500	500	—	500	
3. Wydatki administracyjne .	300	300	—	300	
Razem . .	4.700	4.700	—	4.700	

32. Nowy Targ. Szkoła przemysłowa uzupełniająca.

Przychód.

Subwencye:					
a) od gminy	200	200	—	200	
b) od Rady powiatowej .	400	400	—	400	
c) od Stow. przem. i rękodz.	100	100	—	100	
d) od Tow. zaliczkowego .	144	144	—	144	
e) od Rządu	1.112	1.174	—	1.174	
f) z funduszu krajowego .	1.370	1.174	—	1.174	
Razem . .	3.326	3.192	—	3.192	

Rozchód.

1. Płace:					
a) kierownictwo	400	400	—	400	
b) nauka	2.506	2.432	—	2.432	Mniej wedle potrzeby obliczone na podstawie ilości godzin.
2. Środki naukowe	300	240	—	240	Mniej wedle potrzeby.
3. Potrzeby kancelaryjne .	120	120	—	120	
Razem . .	3.326	3.192	—	3.192	

33. Podgórze. Szkoła przemysłowa uzupełniająca.

Przychód.	W roku 1901 preliminowano	Wniosek na rok 1902. Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Uzasadnienie:
		Korony			
Subwencye:					
a) od gminy	940	956	—	956	Gmina zobowiązała się przyczyniać subwencyą w ogólności $^1/_3$ ogólnych kosztów utrzymania szkoły tudzież dostarczać lokalu, opału, oświetlenia i usługi.
b) od Rady pow. w Wieliczce	100	100	—	100	
c) z Izby handlowo-przemysłowej w Krakowie	200	200	—	200	
d) od Rządu	850	957	—	957	
e) z funduszów krajowych	1.030	957	—	957	
Razem	3.120	3.170	—	3.170	

Rozchód.					
1. Płace:					
a) kierownictwo	400	400	—	400	
b) nauka	2.320	2.320	—	2.320	Wedle potrzeby obliczonej na podstawie ilości godzin.
2. Środki naukowe	300	350	—	350	Więcej wedle potrzeby.
3. Wydatki administracyjne	100	100	—	100	
Razem	3.120	3.170	—	3.170	

34. Przemyśl Szkoła przemysłowa uzupełniająca w śródmieściu.

Przychód.					
Subwencye:					
a) od gminy	600	600	—	600	
b) od Rady powiatowej	600	600		600	
c) od Rządu	1.174	1.139	—	1.139	
d) z funduszu krajowego	1.102	1.134	—	1.134	
Razem	3.476	3.473	—	3.473	

Rozchód.					
1. Płace:					
a) kierownictwo	480	480	—	480	
b) nauka	2 596	2.593	—	2.593	Wedle potrzeby obliczonej na podstawie ilości godzin.
2. Środki naukowe	320	320	—	320	
3. Wydatki administracyjne	80	80	—	80	
Razem	3.476	3.473	—	3.473	

35. Przemyśl Szkoła przemysłowa uzupełn. na przedmieściu lwowskiem.

Przychód.	W roku 1901 prelimi-nowano	Wniosek na rok 1902. Zwy-czajne	Nadzwy-czajne	Razem	Uzasadnienie:
		Korony			
Subwencye:					
a) od gminy	400	400	—	400	
b) od Kasy oszczędności .	200	200	—	200	
c) od Rządu	1.230	1.294	—	1.294	
d) z funduszu krajowego .	1.230	1.294	—	1 294	
Razem . . .	3.060	3.188	—	3.188	

Rozchód.

1. Płace:					
a) kierownictwo	400	400	—	400	
b) nauka	2 260	2.388	—	2.388	Więcej wedle potrzeby obliczonej na podstawie ilości godzin.
2. Środki naukowe	320	320	—	320	
3. Wydatki administracyjne .	80	80	—	80	
Razem . .	3.060	3.188	—	3.188	

36. Rzeszów. Szkoła przemysłowa uzupełniająca.

Przychód.

Subwencye:					
a) od gminy	280	280	—	280	Oprócz tego koszta usługi opału i oświetlenia wynoszące około 200 K. ponosi gmina.
b) od Rady powiatowej . .	200	200	—	200	
c) od Kasy oszczędności .	80	80	—	80	
d) z fund. Towarnickiego .	300	300		300	
e) od Izby handl. przemysł.	200	200	—	200	
f) od Rządu	1.170	1.243	—	1.243	
g) z funduszu krajowego .	1.120	1.247	—	1.247	
Razem . .	3.350	3.550	—	3.550	

Rozchód.

1. Płace:					
a) kierownictwo	500	500	—	500	
b) nauka	2.410	2.410	—	2.410	Wedle potrzeby obliczonej na podstawie ilości godzin.
2. Środki naukowe	300	500	—	500	Więcej wedle potrzeby.
3. Wydatki administracyjne .	140	140	—	140	
Razem . .	3.350	3.550	—	3.550	

37. Sambor. Szkoła przemysłowa uzupełniająca.

Przychód.

	W roku 1901 preliminowano	Wniosek na rok 1902. Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Uzasadnienie:
		Korony			
Subwencye:					
a) od Rady powiatowej . .	200	200	—	200	
b) od gminy	300	300	—	300	Gmina obowiązana jest do bezpłatnego dostarczania lokalu, opału, oświetlenia i usługi, a nadto przyczyniać się ma subwencya roczna w kwocie 200 K. (LW. 48.423|1890),
c) od Rządu	1.224	1.316		1.316	
d) z funduszu krajowego .	1.472	1.316	—	1.316	
Razem . . .	3.196	3.132	—	3.132	

Rozchód

1. Płace:					
a) kierownictwo	520	520	—	520	
b) nauka	2.296	2.227	—	2.227	Wedle potrzeby obliczonej na podstawie ilości godzin.
2. Środki naukowe	260	260	—	260	
3. Wydatki administracyjne .	120	125	—	125	
Razem . . .	3.196	3.132	—	3.132	

38. Sanok. Szkoła przemysłowa uzupełniająca.

Przychód.

Subwencye:					
a) od gminy	1.092	738	—	738	
b) od Rządu	1 052	1.151	—	1.151	
c) z funduszu krajowego .	876	1.151	—	1.151	
Razem . . .	3.020	3.040	—	3.040	

Rozchód.

1. Płace:					
a) kierownictwo	400	400	—	400	
b) nauka	2.240	2.240	—	2.240	Wedle potrzeby obliczonej na podstawie ilości godzin.
2. Środki naukowe	300	300	—	300	
3. Wydatki administracyjne . .	80	100	—	100	Więcej wedle potrzeby.
Razem . . .	3.020	3.040	—	3.040	

39. Sądowa Wisznia. Szkoła przemysłowa uzupełniająca

Przychód.	W roku 1901 prelimi-nowano	Wniosek na rok 1902. Zwy-czajne	Nadzwy-czajne	Razem	Uzasadnienie:
		Korony			
Subwencye:					
a) od gminy	100	100	—	100	
b) od Rady powiatowej . .	100	100	—	100	
c) od Rządu	1.100	1.150	—	1.150	
d) z funduszu krajowego .	1.000	1.350	—	1.350	
— datek WP. Włodz. Stronczaka za r. 1899 i 1900	400	—	—	—	
Razem . . .	2.700	2.700	—	2.700	

Rozchód.

1. Płace:					
a) kierownictwo	300	300	—	300	
b) nauka	2.180	2.180	—	2.180	Wedle potrzeby obliczonej na podstawie ilości godzin.
2. Środki naukowe	200	200	—	200	
3. Wydatki administracyjne . .	20	20	—	20	
Razem . . .	2.700	2.700	—	2 700	

40. Stanisławów. Szkoła przemysłowa uzupełniająca.

Przychód

Subwencye:					
a) od gminy	600	600	—	600	
b) od Rady powiatowej . .	200	200	—	200	W myśl uchwały Rady powiatowej z dnia 14. października 1891 l. 1886 [LW. 45.870|91].
c) od Kasy oszczędności . .	80	200	—	200	
d) od Rządu	1.826	2.000	—	2.000	
e) z funduszu krajowego .	1.994	2.000	—	2.000	
Razem . . .	4.700	5.000	—	5.000	

Rozchód.

1. Płace;					
a) kierownictwo	600	600	—	600	
b) nauka	3.680	3.920	—	3.920	Wedle potrzeby obliczonej na podstawie ilości godzin.
2. Środki naukowe	320	380	—	380	Więcej wedle potrzeby.
3. Wydatki administracyjne . .	100	100	—	100	
Razem . . .	4.700	5.000	—	5.000	

41. Stary Sącz. Szkoła przemysłowa uzupełniająca.

Przychód.

	W roku 1901 preliminowano	Wniosek na rok 1902. Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Uzasadnienie:
		Korony			
Subwencye:					
a) od gminy	600	600	—	600	
b) od Rady powiatowej w Nowym Sączu	300	300	—	300	
c) od Izby handlowo-przemysłowej w Krakowie	200	200	—	200	
d) od Rządu	794	891	—	891	
e) z funduszu krajowego	1.046	891	—	891	
Razem	2.940	2.882	—	2.882	

Rozchód.

1. Płace:					
a) kierownictwo	400	400	—	400	
b) nauka	2.100	2.042	—	2.042	Wedle potrzeby obliczonej na podstawie ilości godzin.
2. Środki naukowe	240	240	—	240	
3. Wydatki administracyjne	200	200	—	200	
Razem	2.940	2.882	—	2.882	

42. Stryj. Szkoła przemysłowa uzupełniająca.

Przychód.

Subwencye:					
a) od gminy	600	600	—	600	
b) od Rady powiatowej	200	200	—	200	
c) od Tow. zaliczkowego	200	200	—	200	
d) od Zarz. c. k. kolei państ.	400	400	—	400	
e) od Rządu	1.010	1.110	—	1.110	
f) z funduszu krajowego	1.210	1.110	—	1.110	
Razem	3.620	3.620	—	3.620	

Rozchód.

1. Płace:					
a) kierownictwe	500	500	—	500	
b) nauka	2.520	2.520	—	2.520	Wedle potrzeby obliczonej na podstawie ilości godzin.
2. Środki naukowe	500	500	—	500	
3. Wydatki administracyjne	100	100	—	100	
Razem	3.620	3.620	—	3.620	

43. Tarnopol. Szkoła przemysłowa uzupełniająca.

Przychód.	W roku 1901 preliminowano	Wniosek na rok 1902. Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Uzasadnienie:
		Korony			
Subwencye:					
a) od gminy	800	1.206	—	1.206	
b) od Rady powiatowej . .	200	200	—	200	
c) od Rządu	1.042	900	—	900	
d) z funduszu krajowego .	1.164	900	—	900	
e) od Izby handl. w Brodach	200	200	—	200	
Razem . . .	3.406	3.406	—	3.406	

Rozchód

1. Płace:					
a) kierownictwo	400	400	—	400	
b) nauka	2.606	2.606	—	2.606	Wedle potrzeby obliczonej na podstawie ilości godzin.
2 Środki naukowe	200	200	—	200	
3. Wydatki administracyjne . .	200	200	—	200	
Razem . . .	3.406	3.406	—	3.406	

44. Tarnów. Szkoła przemysłowa uzupełniająca.

Przychód.

Subwencye:					
a) od gminy	800	800	—	800	
b) od Rady powiatowej . .	400	400	—	400	
c) od Kasy oszczędności .	300	300	—	300	
d) od Izby handl.-przem. .	300	300	—	300	
e) od Rządu	906	1 070		1.070	
f) z funduszu krajowego .	1.234	1 070	—	1.070	
Razem . . .	3.940	3.940	—	3.940	

Rozchód.

1. Płace:					
a) kierownictwo	600	600	—	600	
b) nauka	2 920	2.920	—	2.920	Wedle potrzeby obliczonej na podstawie ilości godzin.
2. Środki naukowe	300	300	—	300	
3 Wydatki administracyjne . .	120	120	—	120	
Razem . . .	3.940	3.940	—	3.940	

45. Tarnobrzeg. Szkoła przemysłowa uzupełniająca.

Przychód.	W roku 1901 preliminowano	Wniosek na rok 1902. Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Uzasadnienie:
		Koron			
Subwencye:					
a) od gminy	200	200	—	200	
b) od Rady powiatowej . .	400	400	—	400	
c) od JW. hr. Zdzisława Tarnowskiego	200	200	—	200	
d) od Rządu	800	845	—	845	
e) z funduszu krajowego .	830	785	—	785	
Razem . . .	2 430	2.430	—	2 430	

Rozchód.

1. Płace:					
a) kierownictwo	300	300	—	300	
b) nauka	1.830	1.830	—	1.830	Wedle potrzeby obliczonej na podstawie ilości godzin.
2. Środki naukowe	200	200	—	200	
3. Wydatki administracyjne .	100	100	—	100	
Razem . . .	2.430	2.430	—	2.430	

46. Wadowice. Szkoła przemysłowa uzupełniająca.

Przychód.

Subwencye:					
a) od gminy	800	800	—	800	
b) od Rady powiatowej .	200	200	—	200	
c) od Kasy oszczędności .	400	400	—	400	
d) od Rządu	868	968	—	968	
e) z funduszu krajowego .	1.068	968	—	968	
Razem . . .	3.336	3.336	—	3.336	

Rozchód.

1. Płace:					
a) kierownictwo	400	400	—	400	
b) nauka	2.636	2.636	—	2.636	Wedle potrzeby obliczonej na podstawie ilości godzin.
2. Środki naukowe	200	200	—	200	
3. Wydatki administracyjne .	100	100	—	100	
Razem . . .	3.336	3.336	—	3.336	

47. Wieliczka. Szkoła przemysłowa uzupełniająca.

Przychód.	W roku 1901 prelimi-nowano	Wniosek na rok 1902. Zwy-czajne	Nadzwy-czajne	Razem	Uzasadnienie:
		Korony			
Subwencye:					
a) od gminy	800	800	—	800	
b) od Rady powiatowej .	100	100	—	100	
c) od Rządu	760	940	—	940	
d) z funduszu krajowego .	1.120	940	—	940	
Razem . . .	2.780	2.780	—	2.780	

Rozchód.

1. Płace:					
a) kierownictwo	400	400	—	400	
b) nauka	2.080	2.080	—	2.080	Wedle potrzeby policzonej na podstawie ilości godzin.
2. Środki naukowe	200	200	—	200	
3. Wydatki administracyjne .	100	100	—	100	
Razem . . .	2 780	2.780	—	2.780	

48. Złoczów. Szkoła przemysłowa uzupełniająca.

Przychód.

Subwencye:					
a) od Izby handlowej . .	200	200	—	200	
b) od gminy	300	300	—	300	
c) od Rady powiatowej .	300	300	—	300	
d) od Rządu	800	1.075	—	1.075	
e) z funduszu krajowego .	1.260	1.075	—	1.075	
Razem . . .	2.860	2.950	—	2.950	

Rozchód.

1. Płace:					
a) kierownictwo	400	400	—	400	
b) nauka	2.080	2.150	—	2.150	Więcej wedle potrzeby obliczonej na podstawie ilości godzin.
2. Środki naukowe	300	300	—	300	
3. Wydatki administracyjne .	80	100	—	100	Więcej wedle potrzeby.
Razem . . .	2.860	2.950	—	2.950	

49. Żółkiew. Szkoła przemysłowa uzupełniająca.

Przychód.	W roku 1901 prelimi-nowano	Wniosek na rok 1902. Zwy-czajne	Nadzwy-czajne	Razem	Uzasadnienie:
		Korony			
Subwencye:					
a) od gminy	600	600	—	600	
b) od Rady powiatowej .	400	400	—	400	
c) od Rządu	774	874	—	874	
d) z funduszu krajowego .	974	874	—	874	
Razem . . .	2.748	2.748	—	2.748	

Rozchód.

1. Płace:					
a) kierownictwo	300	300	—	300	
b) nauka	2.048	2.048	—	2.048	Wedle potrzeby obliczonej na podstawie ilości godzin.
2. Środki naukowe	260	260	—	260	
3. Potrzeby kancelaryjne . .	140	140	—	140	
Razem . . .	2.748	2.748	—	2.748	

50. Żywiec. Szkoła przemysłowa uzupełniająca.

Przychód.

Subwencye:					
a) od gminy	400	400	—	400	Rada gminna uchwałą z dnia 29. listopada 1895 obowiązała się dostarczyć bezpłatnie lokalu, opału, oświetlenia i usługi tudzież przyczyniać się do kosztów utrzymania kwotą 400 Kor. rocznie [LW. 27.040/96]. *ad b*). Na mocy zobowiązania z dnia 28. lutego 1896 L. 239 [LW. 27.040/96].
b) od Rady powiatowej .	200	200	—	200	
c) od Izby handlowo-przemysłowej w Krakowie .	200	200	—	200	
d) od Rządu	1.352	1.210	—	1.210	
e) z funduszu krajowego .	1.680	1.210	—	1.210	
Razem . . .	3.832	3.220	—	3.220	

Rozchód.

1. Płace:					
a) kierownictwo	400	400	—	400	
b) nauka	3.012	2.400	—	2.400	Mniej wedle potrzeby obliczonej na podstawie ilości godzin.
2. Środki naukowe	300	300	—	300	
3. Wydatki administracyjne .	120	120	—	120	
Razem . . .	3.832	3.220	—	3.220	

II. Szkoły fachowe i warsztaty naukowe.

A. Szkoły dla wyrobów z drzewa i łoziny.

51. Czerwona Wola. Szkoła koszykarska.

Przychód.	Kwota uchwalona na rok 1901	Wynikłość w roku 1900	Wniosek na rok 1902. Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Uzasadnienie
		Korony				
— Zapas kasowy z r. 1899 .	—	1.596	—	—	—	
— Zasiłek na zapomogi uczniów	—	1.200	—	—	—	
1. Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	2.800	1.593	2.600	—	2.600	
— Za sprzedany materyał . .	—	300	—	—	—	
2. Subwencye:						
a) od Rady powiatowej . .	400	400	400	—	400	
b) od c. k. Rządu	2.000	2.000	2.000	—	2.000	
c) z funduszów krajowych .	2.000	2.000	2.400	—	2.400	Więcej z powodu koniecznej potrzeby ze względu na rozwój zszkoły.
Razem . . .	7.200	9.089	7.400	—	7.400	

Rozchód.						
1. Płace:						
a) nauczyciela	1.200	1.726	1.200	—	1.200	
b) koszta nadzoru	300		300	—	300	
— Utrzymanie lokalu	—	122	—	—	—	Lokalu dostarcza bezpłatnie J. O. Książe Jerzy Czartoryski.
2. Opał	380	391	380	—	380	
3. Oświetlenie	100	74	100	—	100	
4. Far a, trzcina, gwoździe etc.	400	253	400	—	400	
5. Materyał surowy	1.800	1.113	1.600	—	1.600	
6. Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza	240	71	240	—	240	
7. Rozmaite inne wydatki . .	300	508	300	—	300	
8. Wynagrodzenie uczniów .	1.600	719	1.200	—	1.200	
9. Wydatki kancelaryjne . .	80	53	80	—	80	
10. Na zapomogi uczniom i przybory dla abituryentów . .	800	1.760	1.600	—	1.600	
Razem . . .	7.200	6.790	7.400	—	7.400	

52. Rudki. Szkoła koszykarska.

Przychód.	Kwota uchwalona na rok 1901	Wynikłość w roku 1900	Wniosek na rok 1902. Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Uzasadnienie:
			Koron y			
1. Ze sprzedaży wyrobów . .	3.200	3.921	4.000	—	4.000	Więcej z powodu wzrostu produkcyi.
2. Subwencye:						
a) na Rady powiatowej . .	610	500	610	—	610	Wliczono tu dobrowolne zobowiązania pp. Mieczysława Lewickiego, hr. K. Lanckorońskiego, Ludwika br. Brückmana i Albina Rayskiego.
b) od c. k. Rządu	1.200	800	1.200	—	1.200	
c) z funduszów krajowych .	1.042	745	1.440	—	1.440	Więcej z powodu koniecznej potrzeby podwyższenia płacy instruktorowi i wstawienia kredytu na kulturę łoziny.
Razem . . .	6.052	5.966	7.250		7 250	

Rozchód.						
1. Płace:						
a) instruktor	1.200	1.200	1.440	—	1.440	Więcej z powodu rozwoju szkoły a temsamem większego zajęcia instruktora.
b) administrator	300	300	300	—	300	
c) nauczyciel rysunków i rachunkowości	240	—	240	—	240	
d) instruktorowi na koszta dojazdu do Milczyc i Pohorzec	200	—	200	—	200	Instruktor będzie dojeżdżać i udzielać wskazówek, celem uiepszenia tamtejszego przemysłu koszykarskiego.
2. Wynajem i utrzymanie lokalu	100	113	180	—	180	Lokalu dostarcza JW. hr. Felicya Fredrowa za rocznym czynszem 10 kor., a reszta wstawionego kredytu służy na utrzymanie lokalu.
3. Opał	240	287	240	—	240	
4. Oświetlenie	50	45	50	—	50	
5. Usługa	72	72	72	—	72	
6. Materyał	1.600	1.896	2.000	—	2.000	Więcej z powodu zwiększonej produkcyi jak poz. 1. doch.
7. Wynagrodzenie uczniów . .	1.600	1.937	1.878	—	1.878	
8. Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza	200	6	200	—	200	
9. Wydatki kancelaryjne i portorya	50	—	50	—	50	
10. Rozmaite inne wydatki . .	200	110	200	—	200	
11. Na kulturę łoziny	—	—	200	—	200	Kredyt ten wstawia się na zaprowadzenie własnej kultury łoziny na ofiarowanym w tym celu obszarze przez JW. hr. Felicyę Fredrową.
Razem . . .	6.052	5.966	7.250		7.250	

53. Dynów. Krajowa szkoła koszykarska.

Przychód.

	Kwota uchwalona na rok 1901	Wynikłość w roku 1900	Wniosek na rok 1902. Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Uzasadnienie:
			Korony			
1. Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	—	—	300	—	300	
2. Subwencye:						
od gminy	—	—	—	—	—	Gmina zobowiązała się uchwałą rady z dnia 13. sierpnia 1899 l. 762 poz. IV. (LW. 74.677|901) do dostarczania przez lat 6. budynku, oświetlenia, opału i usługi.
a) od Rady powiatowej .	—	—	200	—	200	ad 2 *a*) Rada powiatowa uchwałą z dnia 25. czerwca 1900 zobowiązała się dawać przez lat 6 po 200 K. rocznie.
b) od c. k. Rządu	—	—	600	—	600	
c) z funduszów krajowych .	—	—	2.130	—	2.130	
Razem . . .	—	—	3.230	—	3.230	

Rozchód.

1. Płace:					
a) instruktor:					
α) *płaca* . . . . 1.080 K.					
β) *dodat. na mieszk.* 200 „	—	—	1.280	—	1.280
b) administrator	—	—	200	—	200
2. Materyał	—	—	1.000	—	1.000
3. Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza	—	—	200	—	200
4. Wynagrodzenie uczni. . .	—	—	400	—	400
5. Rozmaite inne wydatki . .	—	—	150	—	150
Razem . . .	—	—	3.230	—	3.230

54. Dżurów. Krajowa szkoła koszykarska.

Przychód.	Kwota uchwalona na rok 1901	Wynikłość w roku 1900	Wniosek na rok 1902. Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Uzasadnienie:
		Korony				
1. Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	1.800	1.577	1.800	—	1.800	
2. Subwencye:						
a) od Rady powiatowej .	300	—	300	—	300	W myśl uchwały Rady powiatowej w Śniatynie z dnia 24. marca 1892 (LW. 16.391|92), która oprócz 300 K. dostarcza pomieszczenia dla szkoły i pomieszkania dla instruktora.
b) od c. k. Rządu	940	1.000	1.000	—	1.000	
c) z funduszów krajowych .	850	1.267	1.212	—	1.212	Więcej głównie z powodu potrzebnego kredytu na zapas materyałów.
Razem . . .	3.890	3.844	4.312	—	4.312	

Rozchód.

1. Płace:						
Instruktor	1.200	1.200	1.200	—	1.200	
2. Utrzymanie lokalu	100	114	150	—	150	Lokalu dostaroza bezpłatnie Wydział powiatowy, a wstawiony kredyt potrzebny jest na utrzymanie lokalu.
3. Opał.	140	126	140	—	140	
4. Oświetlenie	40	27	50	—	50	Wedle potrzeby.
5. Usługa	60	—	72	—	72	
6. Materyał	1.200	1.190	1.400	—	1.400	Więcej z powodu potrzebnych zapasów.
7. Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza	350	55	300	—	300	Mniej wedle potrzeby.
8. Rozmaite wydatki administracyjne i kancelaryjne . .	200	125	200	—	200	
9. Wynagrodzenie uczniów . .	600	743	800	—	800	Więcej na podstawie wynikłości z r. 1900.
— Na pokrycie reszty kosztów utrzymania ubogich uczniów.	—	264	—	—	—	
Razem . . .	3.890	3.844	4.312	—	4.312	

55. Jurków. Krajowa szkoła koszykarska.

Przychód.

	Kwota uchwalona na rok 1901	Wynikłość w roku 1900	Wniosek na rok 1902. Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Uzasadnienie:
		Korony				
1. Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	—	—	600	—	600	
2. Subwencye:						
a) od Rady powiatowej . .	—	—	600	—	600	W myśl zobowiązania Rady powiatowej z dnia 9. stycznia 1901 r. L. 5202|00 (LW. 61.443|01).
b) od c. k. Rządu	—	—	600	—	600	
c) z funduszów krajowych .	—	—	1.630	—	1.630	
Razem . . .	—	—	3.430	—	3.430	

Rozchód.

1. Płace:						
a) instruktor fachowy . .	—	—	1.080	—	1.080	
b) administrator	—	—	200	—	200	
Lokal, opał, oświetlenie i usługa	—	—	—	—	—	Na mocy deklaracyi z dnia 24. maja 1901 r. (LW. 61443|01) JW. Adam br. Marasse dostarczać ma bezpłatnie, lokalu, opału, oświetlenia i usługi.
2. Materyał	—	—	1.200	—	1.200	
3. Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza	—	—	200	—	200	
4. Wynagrodzenie uczni . .	—	—	600	—	600	
5. Rozmaite inne wydatki . .	—	—	150	—	150	
Razem . . .	—	—	3.430	—	3.430	

56. Siedlec. Krajowa szkoła koszykarska.

Przychód.	Kwota uchwalona na rok 1901	Wynikłość w roku 1900	Wniosek na rok 1902. Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Uzasadnienie:
		Korony				
1. Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	480	103	480	—	480	
2. Subwencye:						
a) od Rady powiatowej . .	400	400	400	—	400	Rada powiatowa w Bochni uchwałą z dnia 14. lipca 1899 L. 1636 obowiązała się przez 6 lat dawać począwszy od r. 1900 corocznie na utrzymanie szkoły 400 K. (LW. 2.770/900).
b) od c. k. Rządu	1.000	—	1.000	—	1.000	
c) z funduszów krajowych	900	1.550	1.000	—	1.000	Więcej z powodu potrzeby zakupna maszyny do cięcia pręci.
Razem . . .	2.780	2.053	2 880	—	2.880	

Rozchód.

1. Płace:						
a) Instruktor	960	760	960	—	960	
b) administrator	200	—	200	—	200	
— Lokal, opał, oświetlenie i usługa	—	—	—	—		Lokalu, opału, oświetlenia i usługi dostarcza bezpłatnie gmina, w myśl uchwały Rady gminnej z dnia 31. sierpnia 1899 (LW. 2.770/900).
2. Materyał	800	399	800	—	800	
3. Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza	100	426	300	—	300	Więcej z powodu potrzeby sprawienia maszyny do cięcia pręci.
4. Rozmaite wydatki administracyjne i kancelaryjne . .	120	161	150	—	150	Więcej wedle rzeczywistej potrzeby.
5. Wynagrodzenie uczniów . .	600		470	—	470	Mniej wedle potrzeby.
Razem . . .	2.780	1.746	2.880	—	2.880	

57. Skołyszyn. Krajowa szkoła koszykarska.

Przychód.	Kwota uchwalona na rok 1901	Wynikłość w roku 1900	Wniosek na rok 1902. Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Uzasadnienie:
		Korony				
1. Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	3.600	3.516	3.600	—	3.600	
— Chwilowa pożyczka . . .	—	200	—	—	—	
2. Subwencye:						
— od Rady powiatowej . .	—	240	—	—	—	
a) od c. k. Rządu	1.600	1.000	1.600	—	1.600	
b) z funduszów krajowych	1.680	1.047	2.160	—	2.160	Więcej z powodu wstawienia kredytu na materyał zapasowy.
Razem . . .	6.880	6.003	7.360	—	7.360	

Rozchód.						
1. Płace:						
a) instruktor	1.080	960	1.080	—	1.080	
b) nauczyciel przedmiotów pomocn.	360	360	360	—	360	
c) administrator	240	240	240	—	240	
d) pomocnik instruktora . .	480	—	480	—	480	
— Wynajem lokalu	—	—	—	—	—	Szkoła mieści się w odstąpionym na ten cel budynku przez WP. Stanisława Kłobasę.
2. Usługa	120	36	180	—	180	
3. Opał	160	16	200	—	200	Więcej wedle potrzeby.
4. Oświetlenie	70	59	70	—	70	
5. Materyał	1.600	2.056	2.300	—	2.300	Więcej z powodu potrzeby materyału zapasowego.
6. Wynagrodzenie uczniów . .	2.000	1.557	1.600		1.600	Mniej na podstawie wynikłości za r. 1900.
7. Środki naukowe	100	82	100	—	100	
8. Uzupełnienie inwentarza . .	150	184	200	—	200	
9. Ubezpieczenie budynku i inwentarza	120	71	150	—	150	Więcej wedle potrzeby.
10. Rozmaite wydatki administracyjne i kancelaryjne . .	400	382	400	—	400	
Razem . . .	6.880	6.003	7.360	—	7.360	

58. Niżniów. Krajowa szkoła koszykarska
(przeniesiona ze Stryhaniec).

Przychód.	Kwota uchwalona na rok 1901	Wynikłość w roku 1900	Wniosek na rok 1902 Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Uzasadnienie:
			Korony			
1. Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	2.200	1.807	2.200	—	2.200	
— Rozmaite zwroty	—	1	—	—	—	
2. Subwencye:						
— od gminy	132	198	—	—	—	
a) od Rady powiatowej	400	400	500	—	500	Wydział powiatowy deklaracyą z dnia 8. października 1901 r. L. 3228/00 (LW 71011/00) zobowiązał się dawać coroczną subwencyę w kwocie 500 K. Więcej z powodu kosztów adaptacyi budynku.
b) od c. k. Rządu	1.400	900	1.400	—	1.400	
c) z funduszów krajowych	1.068	1.480	930	500	1.430	
Razem	5.200	4.786	5.030	500	5.530	

Rozchód.

1. Płace:						
a) instruktor	1.200	1.200	1.200	—	1.200	
b) administrator	300	300	300	—	300	
c) katecheta	100	100	100	—	100	
d) nauczyciel rachunków i rysunków	240		240	—	240	
2. Wynajem lokalu	—	500	—	500	500	Pomieszczenia dla szkoły dostarcza bezpłatnie WP. Jan Urbański. Wstawiony zaś kredyt służy jako I rata na pokrycie kosztów adaptacyi budynku, gdyż rozp. do LW. 17114/01 przyrzeczono opłacać Wydziałowi pow. przez 6 lat po 500 K. rocznie za ulokowanie szkoły.
3. Opał	280	185	360	—	360	
4. Oświetlenie	60	44	60	—	60	
5. Usługa	80	29	80	—	80	
6. Materyał	1.400	998	1.400	—	1.400	
7. Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza	250	187	250	—	250	*ad 3*) Więcej z powodu obszerniejszych ubikacyi aniżeli w Stryhańcach.
8. Wynagrodzenie uczniów	800	942	800	—	800	
9. Rozmaite inne wypadki	240	301	240	—	240	
— Na założenie plantacyi łozy	250	—	—	—	—	
Razem	5.200	4.786	5.030	500	5.530	

59. Wielowieś Krajowa szkoła koszykarska.

Przychód.	Kwota uchwalona na rok 1901	Wynikłość w roku 1900	Wniosek na rok 1902. Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Uzasadnienie:
		K o r o n y				
1. Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	—	—	600	—	600	
2. Subwencye:						
a) od gminy	—	—	100	—	100	Gmina zobowiązała się uchwałą rady z dnia 25. marca 1901 dostarczać dla szkoły budynek z ogródkiem i drewutnią tudzież po 100 k. rocznie (LW 66.576|901.)
b) od Rady powiatowej . .	—	—	200	—	200	
od c. k. Rządu	—	—	—	—	—	ad 2 *b*) Wydział powiatowy uchwałą rady z dnia 27. marca 1901 (LW. 66.576|901) zobowiązał się na cały czas istnienia szkoły płacić na utrzymanie po 200 K. rocznie.
c) z funduszów krajowych .	—	—	2.930	—	2.930	
Razem . . .		—	3.830	—	3.830	

Rozchód.

1. Płace:						
a) instruktor	—	—	1.400	—	1.400	
a) *płaca . . . 1.200 K.*						
β) *dod. na mieszk. 200 „*	—	—	—	—	—	
b) administrator	—	—	200	—	200	
2. Dostawa opału i oświetlenie	—	—	100	—	100	JW. Zdzisław hr. Tarnowski zobowiązał się deklaracyą z dnia 8. kwietnia 1901 dostarczać dla szkoły przez lat 10 po 3 sągi drzewa łupanego miękkiego na miejscu w lesie tudzież po 10 kóp rocznie wikliny na pniu w kępach.
3. Usługa	—	—	180	—	180	
4. Materyał z dostawą . . .	—	—	1.000	—	1.000	
5. Wynagrodzenie uczniów . .	—	—	600	—	600	
6. Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza	—	—	200	—	200	
7. Rozmaite inne i wydatki kancelaryjne	—	—	150	—	150	
Razem . . .	—	—	3.830	—	3.830	

60. Wojsław. Krajowa szkoła koszykarska

Przychód.	Kwota uchwalona na rok 1901	Wynikłość w roku 1900	Wniosek na rok 1902. Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Uzasadnienie:
		Korony				
1. Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	1.200	1.017	1.200	—	1.200	
2. Subwencye:						
a) od Rady powiatowej . .	400	400	400		400	W myśl uchwały Rady powiatowej w Śniatynie z dnia 17. sierpnia 1896, L. 966 (L. W. 54.044/96).
b) od c. k. Rządu	1.000	960	1.000	—	1.000	
c) od Wgo Pana Stefa a Sękowskiego	100	—	100	—	100	Oprócz gotówki w kwocie 100 kor. dostarcza WP. Sękowski lokalu, opału, oświetlenia i usługi.
d) z funduszów krajowych .	720	200	870		870	Więcej wedle potrzeby.
Razem . . .	3.420	2.577	3.570	—	3.570	

Przychód.						
1. Płace:						
a) instruktor	840	840	840	—	840	
b) administrator	200	200	200	—	200	
c) nauczyciel pomocniczy .	240	220	240	—	240	
2. Oświetlenie oraz dowóz i rąbanie drzewa	100	144	160	—	160	Więcej wedle potrzeby.
3. Usługa	120	74	120	—	120	
4. Materyał	1.000	442	1.000	—	1.000	
5. Wynagrodzenie uczniów . .	600	502	600	—	600	
6. Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza	140	54	200	—	200	Więcej wedle potrzeby.
7. Rozmaite inne wydatki . .	180	101	210	—	210	
Razem . . .	3.420	2.577	3.570	—	3.570	

61. Zator. Krajowa szkoła koszykarska.

Rozchód.	Kwota uchwalona na rok 1901	Wynikłość w roku 1900	Wniosek na rok 1902. Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Uzasadnienie:
			Korony			
1. Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	2.240	2.629	2.400	—	2.400	Więcej z powodu wzrostu produkcyi i na podstawie wynikłości za r. 1900.
— Rozmaite	—	58	—	—	—	
2. Subwencye:						
a) od gminy	360	300	360	—	360	
b) od Rady powiatowej	200	200	200	—	200	
c) od c. k. Rządu	1.200	1.200	1.200	—	1.200	
d) z funduszów krajowych	960	255	1.096	—	1.096	Więcej wedle potrzeby.
Razem	4.960	4.642	5.256	—	5.256	

Rozchód.						
1. Płace:						
a) instruktor	1.200	1.200	1.200	—	1.200	
b) pomieszkanie dla instruktora	200	200	156	—	156	Mniej z powodu, iż za taką cenę wynajęto pomieszkanie dla instruktora (LW. 22.041/901).
c) administrator	200	200	200	—	200	
d) nauczyciel rysunków i rachunkowości	240	180	240	—	240	
2. Wynajem lokalu	480	417	540	—	540	Więcej stosownie do zawartego kontraktu do r. 1904 włącznie z właścicielem domu (LW. 17600/901).
3. Opał	140	47	140	—	140	
4. Oświetlenie	40	21	40	—	40	
5. Usługa	70	7	70	—	70	
6. Materyał	1.009	675	1.000	—	1.000	
7. Wynagrodzenie uczniów	1.160	1.119	1.400	—	1.400	Więcej z powodu zwiększonej produkcyi jak poz. 1 doch.
8. Uzupełnienie inwentarza	100	44	100	—	100	
9. Środki naukowe	60	9	60	—	60	
10. Rozmaite inne i wydatki kancelaryjne	70	123	110	—	110	Więcej wedle potrzeby.
— Zasiłki dla ubogich uczniów	—	400	—	—	—	
Razem	4.960	4.642	5.256	—	5.256	

62. Grybów. Krajowy naukowy warsztat kołodziejski.

Przychód.

	Kwota uchwalona na rok 1901	Wynikłość w roku 1900	Wniosek na rok 1902 Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Uzasadnienie:
			Korony			
1. Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	6.500	6.043	6.100	—	6.100	Mniej z powodu zaniechania robót lakierniczych i tapicerskich.
— Rozmaite zwroty	—	337	—	—	—	
2. Subwencye:						
— od gminy	—	—	—	—	—	Gmina dostarcza bezpłatnie lokalu, opału, oświetlenia i usługi.
a) od Rady powiatowej	200	200	200	—	200	
b) od c. k. Rządu	3 000	3.000	3.000	—	3.000	
c) z funduszów krajowych	4.260	2.160	2.600	3.000	5.600	Więcej z powodu wstawienia kredytu na restauracyę budynku.
Razem	13.960	11.740	11.900	3.000	14.900	

Rozchód.

1. Płace:						
a) kierownik	2.000	920	2.000	—	2.000	Z tego kredytu pokrywa się płacę przodownika kowalskiego w kwocie 1.200 kor. i wydatek na remuneracyę 200 kor. za prowadzenie tymczasowego kierownictwa.
b) przodownik kowalski	—	1.200				
c) administrator	480	480	480	—	480	
d) nauczyciel	500	458	460	—	460	Mniej wedle potrzeby.
e) katecheta	100	100	100	—	100	
f) przodownik kołodziejski	1.080	1.080	1.080	—	1.080	
g) pomocnik	720	—	720	—	720	
2. Materyał kołodziejski z dost.	1.700	895	1.700	—	1.700	
3. Środki naukowe	240	217	240	—	240	
4. Narzędzia warsztatowe	300	200	280	—	280	Mniej wedle potrzeby.
5. Zakupno żelaza	1.800	2.387	2.000	—	2.000	Więcej stosownie do poz. 1 doch.
6. „ węgla i koksu	400	—	400	—	400	
7. Wyplatanie, lakierowanie i tapicerowanie wózków	1.000	—	300	—	300	Mniej z powodu, iż warsztat zaniechał wykańczania wyrobów we własnym zarządzie jak poz. 1 doch.
8. Wynagrodzenie uczniów za robotę	1.600	1.839	1.800	—	1.800	Więcej na podstawie wynikłości za rok 1900.
9. Rozmaite wydatki	240	1.069	240	—	240	
10. Ubezpieczenie od ognia inwentarza i budynków	200	95	100	—	100	Mniej wedle rzeczywistej potrzeby.
11. Restauracya budynku zakładowego	1.600	800	—	3.000	3.000	Z powodu koniecznej potrzeby.
Razem	13.960	11.740	11.900	3.000	14.900	

63. Grzymałów. Krajowy naukowy warsztat kołodziejski.

Przychód.

	Kwota uchwalona na rok 1901	Wynikłość w roku 1900	Wniosek na rok 1902. Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Uzasadnienie:
		Korony				
1. Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	8.400	6.362	8.400	—	8.400	
— Rozmaite zwroty	—	80	—	—	—	
2. Subwencye:						
a) od Rady powiatowej . .	1.000	—	1.000	—	1.000	
b) od c. k. Rządu	3.400	3.100	3 400	—	3.400	
c) z funduszów krajowych .	3.620	3.410	2.850	630	3.480	Mniej wedle potrzeby.
Razem . . .	16.420	12.952	15.650	630	16.280	

Rozchód.

1. Płace:						
a) instruktor kierujący i nauczyciel rysunków . . .	1.320	1.080	1.320	—	1.320	
b) instruktor kowalski . .	1.200	1.080	1.200	—	1.200	
c) przodownik kołodziejski .	1.080	1.080	1.080	—	1.080	
d) pomocnik kowalski . .	840	—	840	—	840	
e) administrator	1.200	1.200	1.200	—	1.200	
f) nauczyciel nauk dopełn. .	360	330	330	—	330	Wedle potrzeby.
g) katecheta	—	—	100	—	100	
2. Utrzymanie lokalu . . .	200	76	200	280	480	Kredyt nadzwyczajny wstawia się na naprawę dachu i roboty adaptacyjne.
3. Opał	140	107	160	—	160	Więcej wedle potrzeby.
4. Oświetlenie	80	171	100	—	100	
5. Usługa.	264	264	264	—	264	
6. Materyał kołodziejski . .	1.000	833	1.500	—	1.500	Więcej z powodu potrzeby materyału zapasowego.
7. Zakupno żelaza.	2.000	2.309	2.000	—	2.000	
8. » koksu	500	575	500	—	500	
9. Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza	800	218	200	350	550	Mniej wedle potrzeby. Kredyt nadzwyczajny wstawia się na zakupno piecow żelaznych.
10. Ubezpieczenie budynków własnych, materyałów i inwentarza	56	53	56	—	56	
11. Uczniom za robotę . . .	1.800	821	1 200	—	1.200	Mniej stosownie do poz. 1 doch.
12. Lakiernik, tapicer i materyał.	3.100	2.372	3.000	—	3.000	
13. Rozmaite inne wydatki . .	480	383	400	—	400	Mniej wedle potrzeby.
Razem . . .	16.420	12.952	15.650	630	16.280	

64. Kamionka strumiłowa. Krajowa szkoła kołodziejska i ciesielska.

Przychód.

	Kwota uchwalona na rok 1901	Wynikłość w roku 1900	Wniosek na rok 1902. Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Uzasadnienie:
		Korony				
1. Ze sprzedaży wyrobów szkolnych:						
a) kołodziejsko-kowalskich .	9.800	8.846	9.800	—	9.800	
b) ciesielskich	400	297	400	—	400	
— rozmaite	—	7	—	—	—	
— Zaliczka na fundusz obrotowy wydana w r. 1899 .	—	2.000	—	—	—	
2. Subwencye:						
a) od c. k. Rządu	3.400	2.800	3.400	—	3.400	
b) z funduszów krajowych .	8.562	6.732	8.542	400	8.942	Więcej z powodu potrzeby zakupna nowych narzędzi.
Razem . . .	22.162	20.732	22.142	400	22.542	

Rozchód.

1. Płace:						
a) kierownik: płaca . . .	3.600	3.000	3.600	—	3.600	
b) nauczyciel fachowy rysunków i nauki dopełniając.	2.400	700	2.400	—	2.400	
c) katecheta obrz. rz. kat. .	100	50	100	—	100	
d) katecheta obrz. gr. kat..	100	100	100	—	100	
— nauczyciel	—	210	—	—	—	
e) przodownik kołodziejski.	1.200	1.200	1.200	—	1.200	
f) instruktor ciesielstwa .	1.200	1.200	1.200	—	1.200	
g) majster kowalski . . .	1.440	1.440	1.440	—	1.440	
h) pomocnik kowalski . .	1.080	585	840	—	840	Mniej wedle potrzeby.
i) „ kołodziejski .		108				
2. Wynajem budynku i asekuracya	1.200	1.200	1.200	—	1.200	
3. Opał	240	104	200	—	200	Wedle potrzeby.
4. Oświetlenie	130	235	170	—	170	
5. Usługa	192	192	192	—	192	
6. Materyał drzewny z dostawą	1.200	1.373	1.200	—	1.200	
7. Ubezpieczenie budynków i inwentarza	120	272	200	—	200	Więcej na podstawie wynikłości za r. 1900.
8. Środki naukowe, przybory do rysowania i pisania i uzupełnienie inwentarza . .	1.200	1.025	1.200	400	1.600	Więcej z powodu koniecznej potrzeby sprawienia nowych narzędzi.
9. Wydatki administracyjne i kancelaryjne	400	547	400	—	400	
10. Zakupno żelaza z dostawą .	2.800	2.562	2.800	—	2.800	
11. „ węgla i koksu . .	600	685	700	—	700	Więcej na podstawie wynikłości za rok 1900.
12. Uczniom IV. roku za wyroby bednarskie i kołodziejskie	960	1.370	1.000	—	1.000	
13. Za wyplatanie, lakierowanie i tapicerowanie wózków . .	2.000	2.574	2.000	—	2.000	
Razem . . .	22.162	20.732	22.142	400	22.542	

65. Tłumacz. Krajowy warsztat kołodziejski.

Przychód.	Kwota uchwalona na rok 1901	Wynikłość w roku 1900	Wniosek na rok 1902. Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Uzasadnienie:
		Korony				
1. Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	—	—	3.000	—	3.000	
1. Subwencye:						
a) od Rady powiatowej . .	—	—	1 000	—	1.000	
b) od c. k. Rządu	—	—	3 000	—	3 000	
c) z funduszów krajowych .	—	—	4.592	2.000	6.592	
Razem . . .	—	—	11.592	2.000	13 592	

Rozchód.

1. Płace:						
a) kierownik						
α) *płaca* . . . *1.600 K.*						
β) *dodat. na pomieszkanie* . *320 „*	—	—	1.920	—	1.920	
b) przodownik kołodziejski .						
α) *płaca* . . . *980 K.*						
β) *dodat. na pomieszkanie* . *100 „*	—	—	1.080	—	1.080	
c) przodownik kowalski . .						
α) *płaca* . . . *860 K.*						
β) *dodat. na pomieszkanie* . *100 „*	—	—	960	—	960	
d) nauczyciel	—	—	500	—	500	
e) katecheci	—	—	240	—	240	
— Lokal	—	—	—	—	—	Odpowiedniego budunku na szkołę dostarcza Wydział powiat.
2. Opał	—	—	140	—	140	
3. Oświetlenie	—	—	60	—	60	
4. Usługa	—	—	192	—	192	
5. Materyał drzewny	—	—	2.000	2.000	4.000	
6. Zakupno żelaza i koksu . .	—	—	2 400	—	2.400	
7. Wynagrodzenie uczniów .	—	—	800	—	800	
8. Środki naukowe	—	—	300	—	300	
9. Uzupełnienie inwentarza .	—	—	100	—	100	
10. Na wyplatanie, lakierowanie i t. p.	—	—	600	—	600	
11. Rozmaite wydatki administracyjne	—	—	300	—	300	
Razem . .	—	—	11 592	2.000	13.592	

66. Stanisławów. Krajowa szkoła stolarska.

Przychód.

	Kwota uchwalona na rok 1901	Wynikłość w roku 1900	Wniosek na rok 1902. Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Uzasadnienie:
			Korony			
1. Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	6.000	5.142	6.000	—	6.000	
— Rozmaite	—	7	—	—	—	
2. Subwencye:						
a) od gminy	1.600	1.600	1.600	—	1.600	
b) od Rady powiatowej	200	200	200	—	200	
c) z Kasy oszczędności	200	400	400	—	400	Więcej na podstawie wpływu za rok 1900 i 1901.
d) od c. k. Rządu	2.600	2.600	3.000	—	3.000	
e) z funduszów krajowych	8.192	7.816	8.492	—	8.492	Więcej z powodu koniecznej potrzeby podwyższenia płac personalowi szkolnemu.
Razem	18.792	17.765	19.692	—	19.692	

Rozchód.

1. Płace:						
a) kierownik i nauczyciel fachowy: *α*) *płaca* 2.700 K. *β*) *dodatek na mieszkanie* 600 „	3.000	2.880	3.300	—	3.300	Więcej z powodu znacznie zwiększonych czynności wskutek nader licznej frekwencyi bo dochodzącej do 60 uczniów.
b) nauczyciel snycerstwa	1.080	960	1.080	—	1.080	
c) werkmistrz stolarstwa	960	960	1.080	—	1.080	*ad 1 c*) Więcej z powodu jak poz 1 *a*).
d) nauczyciel rysunków odręcznych	960	960	960	—	960	
e) nauczyciel pomoc. rysunków	—	—	240	—	240	Kredyt ten potrzebny jest koniecznie na siłę pomocniczą do rysunku i kompozycyi mebli.
f) nauczyciel stylistyki, niemieckiego, polskiego i rachunków	720	748	750	—	750	Więcej na podstawie wynikłości za r. 1900.
g) pomocnik stolarstwa	720	720	840	—	840	
h) „ tokarstwa	720	—	840	—	840	Więcej z powodu jak poz. 1 *a*)
i) katecheta	100	100	100	—	100	
2. Wynajem lokalu	2.400	2.400	2.400	—	2.400	
3. Opał	300	312	320	—	320	Więcej na podstawie wynikłości za r. 1900.
4. Oświetlenie	200	238	250	—	250	
5. Usługa	432	420	432	—	432	
6. Materyał	1.600	1.362	1.600	—	1.600	
7. Środki naukowe dla szkoły i uczniów	600	573	600	—	600	
8. Rozmaite inne wydatki	400	660	400	—	400	
9. Środki pomocnicze warsztatowe (bajcy, okucia, lustra i t. p.)	1.600	1.641	1.600	—	1.600	
10. Wynagrodzenie uczniom za roboty	2.400	2.189	2.400	—	2.400	
11. Na uzupełnienie inwentarza i dokupno narzędzi	600	642	500	—	500	Mniej wedle potrzeby.
Razem	18.792	17.765	19.692	—	19.692	

67. Kalwarya. Krajowa szkoła stolarska.

Przychód.	Kwota uchwalona na rok 1901	Wynikłość w roku 1900	Wniosek na rok 1902. Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Uzasadnienie:
		Korony				
1. Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	2.000	1.906	2.000	—	2.000	
— Rozmaite	—	109	—	—	—	
2 Subwencye:						
— od gminy	—	—	—	—	—	Gmina dostarcza bezpłatnie lokal na warstat, pomieszkanie dla kierownika, opał światło i usługę.
a) od c. k Rządu	3.000	3.000	3.500	—	3.500	
b) z funduszów krajowych	6.760	15 638	7.300	10.000	17.300	Więcej głównie z powodu wprowadzenia kredytu na przodownika tokarskiego i urządzenie warsztatu maszynowego.
Razem	11.760	20.653	12.800	10.000	22.800	

Rozchód.

1. Płace.						
a) instruktor kierujący	2.400	2.400	2.600	—	2.600	Więcej z powodu stale zwiększających się czynności w szkole.
b) werkmistrz:						
α) płaca . . . . 1.200 K.						
β) dod. na mieszk. 300 „	1.500	1.500	1.500	—	1.500	
c) werkmistrz snycerstwa	1 200	320	1.200	—	1.200	
d) przodownik stolarski	600	600	720	—	720	Więcej z powodu iż za niższe wynagrodzenie nie można odpowiedniej siły otrzymać.
e) przodownik tokarstwa	—	—	720	—	720	
f) nauczyciel pomocniczy rysunków	600	600	600	—	600	*ad 1e)* Kredyt ten wstawia się na fachowego tokarza który w dziale meblowym jest koniecznie potrzebny
g) nauczyciel języka polskiego i korespondencyi przem.	300	300	300	—	300	
h) nauczyciel języka niemieckiego	300	300	300	—	300	
i) nauczyciel rachunków i rachunkowości	400	300	400	—	400	
k) katecheta	160	164	160	—	160	
2. Materyał	700	344	700	—	700	
3. Środki naukowe i przybory dla ubogich uczniów	500	196	500	—	500	
4. Rozmaite inne wydatki	600	656	600	—	600	
5. Środki pomocnicze warsztatowe	400	387	400	—	400	
6. Wypłaty uczniom za roboty	900	841	900	—	900	
7. Uzupełnienie inwentarza	200	845	200	—	200	
8. Na wieczorny kurs majsterski	1.000	900	1.000	—	1.000	
9. Na urządzenie warsztatów mechanicznych	—	—	—	10.000	10.000	Kredyt ten wstawia się na koniecznie potrzebne urządzenie warsztatu maszynowego celem podniesienia produkcyi taniego przemysłu meblowego.
— Na osuszenie budynku szkolnego	—	1.000	—	—	—	
— Na przybudowanie i urządzenie suszarni materyałów	—	9.000	—	—	—	
Razem	11.760	20.653	12.800	10.000	22.800	

68. Jaworów. Krajowy naukowy warsztat dla wyrobu zabawek.

Przychód.	Kwota uchwalona na rok 1901	Wynikłość w roku 1900	Wniosek na rok 1902. Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Uzasadnienie:
		K o r o n y				
1. Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	2.600	2.728	3.000	—	3.000	Więcej z powodu wzrostu produkcyi.
— Zwroty za opakowania i dostawę	—	210	—	—	—	
2. Subwencye:						
— od gminy	—	—	—	—	—	Gmina dostarcza bezpłatnie lokalu na warsztat, pomieszkania dla instruktora, opału światła i usługi.
a) od Rady powiatowej . .	200	200	200	—	200	
b) od c. k Rządu	1.200	—	1.500	—	1.500	
c) z funduszów krajowych .	2.590	3.331	2.252	200	2.452	Mniej z powodu żądania (wyższej subwencyi państwowej.
Razem . . .	6.590	6.469	6.952	200	7.152	

Rozchód.						
1. Płace:						
a) instruktor	1.440	1.440	1.440	—	1.440	
b) administrator	500	400	500	—	500	
c) pomocnik do rzeźbiarstwa	240	240	240	—	240	
a) pomocnik do tokarstwa .	240	—	240	—	240	
2. Utrzymanie lokalu i stróża .	190	—	192	—	192	
3 Materyał	700	603	700	200	900	Więcej z powodu potrzeby materyału zapasowego.
4. Środki naukowe i przybory dla ubogich uczniów . . .	240	222	300	—	300	Więcej z powodu potrzeby dokupna narzędzi.
5. Rozmaite inne wydatki kancelaryjne	540	279	540	—	540	
6. Środki pomocnicze warsztatowe	600	592	700	—	700	Więcej z powodu zwiększonej produkcyi jak poz. 1 doch.
7. Wypłaty uczniom za roboty	1.400	1.573	1.600	—	1.600	
8. Uzupełnienie inwentarza . .	500	254	500	—	500	
— Zasiłki dla samoistnych producentów	—	600	—	—	—	
— Koszta opakowania i dostawa wyrobów	—	266	—	—	—	
Razem . . .	6.590	6.469	6.952	200	7.152	

B) Szkoły garncarskie.

69. Kołomyja. Krajowa szkoła garncarska.

Przychód.	Kwota uchwalona na rok 1901	Wynikłość w roku 1900	Wniosek na rok 1902. Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Uzasadnienie:
		Korony				
1. Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	4.400	3.938	4.000	—	4.000	Mniej na podstawie wynikłości za r. 1900 i z powodu mniejszej frekwencyi.
— Ze sprzedaży materyałów .	—	41		—	—	
2. Subwencye:						
— od gminy	—	—	—	—	—	Gmina dostarcza bezpłatnie pomieszczenie dla szkoły wraz z opałem i oświetleniem, a za usługę dodaje służącemu 96 kor.
— od Rady powiatowej . .	—	—	—	—	—	Rada powiat. przeznacza 100 kor. na stypendya dla uczniów.
a) od c. k. Rządu	9.000	5.600	6.000	—	6.000	
b) z funduszów krajowych .	4.780	11.299	8.470	100	8.570	Więcej głównie z powodu zredukowania subwencyi państwowej do tej wysokości, w jakiej c. k. Rząd rzeczywiście przyczynia się do utrzymania szkoły.
Razem . . .	18.180	20.878	18.470	100	18.570	

Rozchód.						
1. Płace:						
a) kierownik:						
α) *płaca . . . 3.600 K.*						
β) *I. dodatek pięc. 400 „*	4.000	3.400	4.000	—	4.000	Pobiera I. dodatek pięcioletni od dnia 1. stycznia 1899 w kwocie 400 k rocznie.
b) nauczyciel rysunków:						
α) *płaca , . . 2.400 K.*						
β) *dodat. namieszkanie , . 400 „*						
γ) *I. dodat. pięc. 240 „*	2.800	2.400	3.040	—	3.040	Więcej z powodu przypadającego I. dodatku pięcioletniego od dnia 13. marca 1902 z rocznych 300 k.
c) przodownik do nauki toczenia i formowania . .	1.440	1.440	1.440	—	1.440	
d) instruktor do nauki kaflarstwa:						
α) *płaca . . . 1.440 K.*						
β) *dod. na mieszk. 300 „*						
γ) *I. dodat. pięc. 160 „*	1.900	1.900	1.900	—	1.900	Pobiera I. dodatek pięcioletni od dnia 1. stycznia 1900 w kwocie 160 koron.
e) przodownik do nauki modelowania.	1.440	1.440	1.440	—	1.440	
Do przeniesienia . . .	11.580	10.580	11.820	—	11.820	

Rozchód.	Kwota uchwalona na rok 1901	Wynikłość w roku 1900	Wniosek na rok 1902. Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Uzasadnienie:
		Korony				
Z przeniesienia . .	11.580	10.580	11.820	—	11.820	
f) nadzwyczajny nauczyciel przedmiotów pomocnicz. .	300	254	300	—	300	
g) katecheta obrz. rzym. kat.	100	100	100	—	100	
h) katecheta obrz. gr. kat..	100	100	100	—	100	
i) pomocnik kancelaryjny .	360	311	360	—	360	
— Adaptacya lokalu	—	4.000	—	—	—	
2. Rąbanie drzewa	80	69	80	—	80	
3. Usługa	760	736	760	—	760	
4. Materyał i opał techniczny .	1.200	991	1.300	—	1.300	Więcej wedle potrzeby
5. Środki naukowe	400	412	450	—	450	
6. Rozmaite inne wydatki i kancelaryjne	560	529	560	—	560	
7. Wynagrodzenie uczniów, praktykantów, czeladników i majstrów	1.500	1.316	1.500	—	1.500	
8. Wynagrodzenie robotników dziennych	500	461	500	—	500	
9. Uzupełnienie inwentarza i zakupno narzędzi	400	419	400	—	400	
10. Koszta odbycia kursu drenarskiego	100	—	—	100	100	
11. Ubezpieczenie inwentarza .	240	200	240	—	240	
— Na urządzenie i meble w nowych ubikacyach	—	400	—	—	—	
Razem . . .	18.180	20.878	18.470	100	18.570	

70. Podgórz. Krajowy kurs dla przemysłu keramicznego.

Przychód.	Kwota uchwalona na rok 1901	Wynikłość w roku 1900	Wniosek na rok 1902. Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Uzasadnienie:
		K o r o n y				
1. Subwencye:						
a) od gminy	1.000	—	1.000	—	1.000	W myśl uchwały Rady gminnej z dnia 30. listopada 1899 obowiązującej na sześć lat. (LW. 49.256/1900).
b) od Rady powiatowej . .	200	—	200	—	200	
c) od Izby handlowej w Krakowie	600	—	600	—	600	Rada powiatowa w Wieliczce wedle sprawozdania z dnia 5. października 1899 L. 5.191 postanowiła przyczyniać się do utrzymania datkiem rocznym w kwocie 200 kor. i przeznaczyła na stypendya również 200 kor. (LW. 49.256/900).
d) od c. k. Rządu . . .	3.000	—	4.000	—	4.000	
e) z funduszów krajowych .	4.818	—	5.094	—	5.094	*ad 1 c*) Izba handlowa w Krakowie deklaracyą z dnia 7. października 1899 L. 4722 obowiązała przyczyniać się corocznie subwencyą w kwocie 600 koron.
Razem . . .	9.618		10.894	—	10.894	*ad 1 e*). Więcej z powodu wynajęcia obszerniejszego lokalu na pomieszczenie drugiego roku nauki, który został otwarty z r. szk. 1901/2.

Rozchód.						
1. Subwencye:						
a) kierownik (płaca) . .	3.200	—	2.600	—	2.600	Mniej gdyż odpada dodatek na mieszkanie w kwocie 600 kor. z powodu udzielenia kierownikowi pomieszkania w naturze.
b) wynagrodzenie nauczycieli	1.368	—	3.744	—	3.744	*ad 1 b* Wynagrodzenie płatne jest od godziny udzielonej nauki.
2. Wynajem lokalu	700	—	2.400	—	2.400	*ad 2* Więcej gdyż wskutek otwarcia II. roku nauki okazała się konieczna potrzeba wynajęcia obszerniejszego lokalu.
3. Opał	220	—	300	—	300	
4. Oświetlenie lokalu	80	—	150	—	150	W budynku wynajętym za czynszem rocznym 2.400 kor. znajduje pomieszczenie także kierownik wskutek czego odjęty pod 1 a) dodatek na mieszkanie 600 kor. powoduje właściwie podwyższenie tej pozycyi tylko do kwoty 1.800 kor.
5. Usługa.	400	—	400	—	400	
6. Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza	3.500	—	1.000	—	1.000	*ad 3, 4 i 7.* Więcej z powodu wprowadzenia II. roku nauki.
7. Rozmaite inne wydatki . .	150	—	300	—	300	*ad 6.* Mniej z powodu iż odpada kredyt na pierwsze urządzenie.
Razem . . .	9.618	—	10.894	—	10.894	

C. Szkoły dla wyrobów ze skóry.

71. Witków. Krajowy naukowy warsztat szewski.

Przychód.	Kwota uchwalona na rok 1901	Wynikłość w roku 1900	Wniosek na rok 1902. Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Uzasadnienie:
		Korony				
1. Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	2 400	2.531	2.700	—	2 700	Więcej na podstawie wynikłości za r. 1900 i zwiększonej frekwencyi uczniów. Dochód ze sprzedaży wyrobów pokrywa koszta produkcyi t. j. materyału i robocizny a idą na spłatę zaliczki zwrotnej udzielonej na fundusz obrotowy.
— Rozmaite zwroty	—	62	—	—	—	
2. Subwencye:						
a) od c. k. Rządu	1.600	1.500	1.600	—	1.600	
b) z funduszów krajowych	3.520	4.364	3.862	200	4.062	Więcej z powodu wprowadzenia kredytu na drugiego nauczyciela pomocniczego tudzież na sprawienie kopyt i narzędzi.
Razem	7.520	8 457	8.162	200	8.362	

Rozchód.						
1. Płace:						
a) kierownik warsztatu	720	720	720	—	720	
b) instruktor fachowy	960	960	960	—	960	
c) pomocnik instruktora	960	960	960	—	960	
d) przodownik	960	960	960	—	960	
e) katecheta obrz. rz. i gr. kat.	200	208	200	—	200	
f) nauczyciele pomocniczy	480	479	720	—	720	Więcej z powodu potrzeby wprowadzenia drugiej siły nauczycielskiej ze względu na większą ilość uczniów.
2. Na utrzymanie lokalu	100	160	100	—	100	
3. Oświetlenie	48	61	50	—	50	*ad 2)* Pomieszczenia dla warsztatu i opału dostarcza JE. JW. Stanisław hr. Badeni. Kredyt zwyczajny wstawia się na utrzymanie lokalu.
4. Usługa	192	182	192	—	192	
5. Materyał	1.800	2.350	2.400	—	2.400	
6. Wynagrodzenie uczniów	600	317	300	—	300	*ad 5 i 6.* Stosownie do poz. 1. doch. i na podstawie wynikłości za rok 1900.
7. Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza	400	185	400	200	600	Więcej z powodu wstawienia kredytu nadzwyczajnego na nowe kopyta i narzędzia.
— Materyał na robienie kopyt	—	6	—	—	—	
8. Rozmaite drobne wydatki	100	360	200	—	200	Więcej na podstawie wynikłości za r. 1900
— Reszta kosztów utrzymania inwentarza	—	101		—	—	
— Zapas funduszu obrotowego jako zaliczka na r. 1901	—	48	—	—	—	
— Spłata z fund. obrotowego V, VI, VII i VIII raty pożyczki fund. kraj.	—	400	—	—	—	
Razem	7,520	8.457	8.162	200	8.362	

72. Stary Sącz. Krajowy naukowy warsztat szewski.

Przychód.

	Kwota uchwalona na rok 1901	Wynikłość w roku 1900	Wniosek na rok 1902. Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Uzasadnienie:
		Korony				
1. Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	6.400	9.411	9.000	—	9.000	Więcej na podstawie wynikłości za r. 1900 i znacznego rozwoju szkoły.
— Zapas funduszu obrotowego z r. 1899	—	491	—	—	—	Dochód ze sprzedaży wyrobów pokrywa koszta produkcyi t. j. materyał i robociznę a zyski idą na spłatę zaliczki zwrotnej udzielonej na fundusz obrotowy.
2. Subwencye:						
— od gminy	—	—	—	—	—	Nie preliminuje się z powodu, że gmina uchwałą z dnia 29. listopada 1898, odmówiła dalszego subwencyonowania tego zakładu.
a) od Rady powiatowej	600	600	600	—	600	
b) od c. k. Rządu	1.200	1.200	1.200	—	1.200	*ad 2 a*) Więcej w myśl oświadczenia Wydziału powiatowego z dnia 14. sierpnia 1899 L. 1450.
c) z funduszów krajowych	3.256	2.787	3.766	—	3.766	*ad 2 c*) Więcej z powodu potrzeby podwyższenia wynagrodzenia dla pomocnika warsztatowego.
Razem	11.456	14.489	14.566	—	14.566	

Rozchód.

1. Płace:						
a) kierownik warsztatu	600	600	600	—	600	
b) instruktor fachowy	1.400	1.400	1.400	—	1.400	
c) przodownik	960	960	960	—	960	
d) pomocnik warsztatowy	480	—	960	—	960	Więcej gdyż za dotychczasowe wynagrodzenie nie można było dostać odpowiednio ukwalifikowanego pomocnika warsztatowego.
2. Wynajem i utrzymanie lokalu	700	672	700	—	700	
3. Opał	140	170	160	—	160	Więcej na podstawie wynikłości za r. 1900.
4. Oświetlenie	80	97	90	—	90	
5. Usługa	96	96	96	—	96	
6. Materyał	5.400	8.593	7.900	—	7.900	Więcej stosownie do poz. 1. doch.
7. Wynagrodzenie uczniów	1.000	419	1.100	—	1.100	
8. Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza	400	1.285	400	—	400	
9. Rozmaite inne wydatki	200	173	200	—	200	
— Zapas funduszu obrotowego jako zaliczka na r. 1901	—	24	—	—	—	
Razem	11.456	14.489	14.566	—	14.566	

73. Dobczyce. Krajowa szkoła szewska.

Przychód.

	Kwota uchwalona na rok 1901	Wynikłość w roku 1900	Wniosek na rok 1902 Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Uzasadnienie:
			Korony			
1. Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	1.900	2.217	2.200	—	2.200	Więcej na podstawie wynikłości za rok 1900. Dochód ze sprzedaży wyrobów pokrywać ma przedewszystkiem koszta produkcyi t. j. materyał i robociznę.
2. Subwencye:						
— od gminy	—	—	—	—	—	Gmina dostarcza bezpłatnie pomieszczenia dla szkoły, opału, oświetlenia i usługi.
a) od Rady powiatowej . .	200	200	200	—	200	Na mocy uchwały Rady powiatowej z dnia 15. grudnia 1897.
b) od c. k. Rządu. . . .	900	—	900	—	900	
c) z funduszów krajowych .	3.140	3.167	2.740	—	2.740	Mniej z powodu, iż odpadł kredyt na zakupno maszyn.
Razem . . .	6.140	5.584	6.040	—	6.040	

Rozchód.

1. Płace:						
a) kierownik warsztatu .	600	600	600	—	600	
b) instruktor fachowy . .	1.080	1.080	1.080	—	1.080	
c) pomocnik instruktora .	960	960	960	—	960	
d) nauczyciel	480	400	480	—	480	
e) katecheta	120	120	120	—	120	
2. Materyał	1.400	1.623	1.600	—	1.600	Więcej z powodu zwiększonej produkcyi jak poz. 1 doch.
3. Wynagrodzenie uczniów za robotę	500	249	500	—	500	
4. Uzupełnienie inwentarza .	600	264	300	—	300	Mniej z powodu iż odpadł kredyt nadzwyczajny na maszyny.
5. Środki naukowe	200	171	200	—	200	
— Materyał do robienia kopyt.	100	16	—	—		
6. Rozmaite wydatki i kancelaryjne	100	101	200	—	200	Więcej wedle potrzeby.
Razem . . .	6.140	5.584	6.040	—	6.040	

D. Szkoły tkackie.

74. Krosno. Krajowa szkoła tkacka.

Przychód.	Kwota uchwalona na rok 1901	Wynikłość w roku 1900	Wniosek na rok 1902. Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Uzasadnienie:
		K o r o n y				
— Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	—	—	—	—	—	Nie preliminuje się z powodu, że szkoła sporządza wyroby na rachunek Towarzystwa produkcyjnego i handlowego w Łańcucie, które w zamian dostarcza bezpłatnie przędzy tak na wyrób, jakoteż do celów naukowych i opłaca wynagrodzenie uczniów.
1. Ze sprzedaży kartonów . .	800	561	800	—	800	
— Rozmaite zwroty	—	62	—	—	—	
2. Subwencye:						
— od gminy	—	—	—	—	—	
— od Rady powiatowej . .	400	—	—	—	—	
a) od c. k. Rządu	8.000	7.000	8.000	—	8.000	
b) z funduszów krajowych .	9.120	8.620	9.692	—	9.692	Gmina miasta Krosna daje budynek dla szkoły.
Razem . . .	18.320	16.243	18.492	—	18.492	Rada powiatowa odmówiła dalszego subwencyonowania szkoły. *ad 2 b).* Więcej z powodu, iż odpadła subwencya powiatowa i przybyło pięciolecie dla instruktora.

Rozchód.

a) Szkoła:						
1. Płace:						
a) kierownik:						
α) płaca . . . . 3.600 K.						
β) I. dod. pięciol. 400 „						
γ) II. „ „ 400 „	4.400	3.800	4.400	—	4.400	Kierownik pobiera II. dodatek pięcioletni od 1. stycznia 1899.
b) nauczyciel rysunków:						
α) płaca . . . . 2.400 K.						
β) dod. na mieszk. 400 „						
γ) I. dod. pięciol. 300 „	3.100	3.100	3.100	—	3.100	Nauczyciel pobiera I. dodatek pięcioletni w kwocie 300 K. od dnia 1. stycznia 1900.
c) pomocnik do nauki rysunków	600	840	600	—	600	
d) instruktor w tkalni ręcznej:						
α) płaca . . . . 1.440 K.						
β) I. dod pięciol. 160 „						
γ) II. „ „ 120 „	1.600	1.600	1.720	—	1.720	Więcej z powodu przypadającego instruktorowi II. dodatku pięcioletniego od 1. kwietnia 1902 z rocznych 160 K.
e) przodownik	840	960	840	—	840	
f) nauczyciele przedmiotów pomocniczych	1.292	1.082	1.292	—	1.292	
g) pisarz w kancelaryi kierownika	720	—	720	—	720	
2. Ubezpieczenie inwentarza .	360	62	360	—	360	
3. Opał	1.300	1.160	1.300	—	1.300	
4. Oświetlenie	260	144	260	—	260	
5. Usługa	480	490	480	—	480	
— Materyał	—	—	—	—	—	Nie preliminuje się z powodu jak poz. 1. doch.
6. Uzupełnienie inwentarza . .	400	—	400	—	400	
7. Środki naukowe	700	605	700	—	700	
8. Rozmaite inne wydatki, przybory rysunkowe i próbki do dekompozycyi	800	1.202	1.100	—	1.100	Więcej na podstawie wynikłości za r. 1900.
— Wydatki nieprzewidziane . .	248	160	—	—	—	
Razem . . .	17.100	15.205	17.272	—	17.272	

Rozchód.	Kwota uchwalona na rok 1901	Wynikłość w roku 1900	Wniosek na rok 1902. Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Uzasadnienie:
		Korony				
b) Pracownia do wyrabiania wzorów i wybijania kartonów.						
1. Płace:						
a) wynagrodzenie kierownika	240	240	240	—	240	*Ad 1.* Kierownik i nauczyciel rysunków wykonują do tkaniu szkice i obliczają jak one do danych maszyn na rysunku tkackim zastosowane być mają, nadto dozorują wykonanie deseni na karta rigata, z których wybija się kartony.
b) wynagrodzenie nauczyciela rysunków	160	240	160	—	160	
c) wynagrodzenie przodownika	120	120	120	—	120	
2. Materyał, desenie i wynagrodzenie za robotę . . .	700	438	700	—	700	
Razem . . .	1.220	1.038	1.220	—	1.220	

Zestawienie rozchodu.

a) szkoła	17.100	15.205	17.272	—	17.272
b) pracownia dla wyrabiania wzorów i wybijania kartonów	1.220	1.038	1.220	—	1.220
Suma wydatków	18.320	16.243	18.492	—	18.492

75. Gliniany. Krajowy naukowy warsztat tkacki.

Przychód.	Kwota uchwalona na rok 1901	Wynikłość w roku 1900	Wniosek na rok 1902 Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Uzasadnienie:
		Korony				
— Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	—	446	—	—	—	Nie preliminuje się z powodu, że szkoła sporządza wyroby na rachunek miejscowego Towarz. tkaczy, które w zamian tak na wyrób jakoteż do celów naukowych dostarcza bezpłatnie przędzy i opłaca wynagrodzenie uczniów.
1. Subwencye:						
a) od gminy	240	240	240	—	240	Gmina daje 240 koron na lokal, opał i oświetlenie dla warsztatu.
b) od Rady powiatowej w Przemyślanach . . .	100	100	100	—	100	
c) od c. k. Rządu . . .	2.400	2.400	2.400	—	2.400	
d) z funduszów krajowych .	3.052	3.321	3 052	—	3.052	Jak na rok 1901.
Razem . .	5.792	6.507	5.792	—	5.792	

Rozchód.

1. Płace:						
a) instruktor fachowy:						
α) *płaca . . . 1.600 K.*						
β) *I. dod. pięciol. 160* „	1.760	1.760	1.760	—	1.760	Dodatek pięcioletni w kwocie 160 kor. rozpoczął się od dnia 1. stycznia 1900.
b) przodownik	600	600	600	—	600	
c) nauczyciel pomocniczy .	240	240	240	—	240	
d) na siły pomocnicze przybieranie przez Tow. tkackie	1.000	1.000	1.000	—	1.000	
e) katecheta obrz. rzym. i gr. kat.	200	200	200	—	200	
2. Wynajem lokalu	720	720	720	—	720	
3. Opał	200	148	200	—	200	
4. Oświetlenie	40	34	40	—	40	
5. Usługa	72	68	72	—	72	
6. Środki naukowe	700	904	700	—	700	
7. Uzupełnienie inwentarza .	200	526	200	—	200	
8. Rozmaite inne wydatki . .	60	307	60	—	60	
Razem . .	5.792	6.507	5.792	—	5.792	

76 Gorlice. Krajowy naukowy warsztat tkacki.

Przychód.	Kwota uchwalona na rok 1901	Wynikłość w roku 1900	Wniosek na rok 1902. Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Uzasadnienie:
		Korony				
— Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	—	—	—	—	—	Nie preliminuje się z powodu, że szkoła sporządza wyroby na rachunek Tow. produkcyjnego i handlowego w Łańcucie, które w zamian dostarcza bezpłatnie przędzy tak na wyrób, jakoteż do celów naukowych i opłaca wynagrodzenie uczniów.
1. Subwencye:						
a) od gminy	—	—	300	—	300	Gmina zobowiązała się na mocy deklaracyi z dnia 26. października 1892, dostarczać bezpłatnie pomieszczenia dla szkoły pomieszkania dla instruktora, tudzież opału, oświetlenia i usługi. Pismem jednak z dnia 18. kwietnia 1901 l. 1241 (L.W. 28.848|901) postanowiła zamiast dawania pomieszkania w naturze dla instruktora, płacić na ten cel ryczałt w kwocie 300 K. rocznie.
b) od Rady powiatowej . .	400	400	400	—	400	
c) od c. k. Rządu . . .	900	700	900	—	900	
d) z funduszów krajowych .	500	526	500	—	500	
Razem . .	1.800	1.626	2.100	—	2.100	*ad 1 b*) Na podstawie zobowiązania z 14. lipca 1892 L. 223. *ad 1 d*) Jak na rok 1901.
Rozchód.						
1. Płace:						
Instruktor						
α) *płaca* . . *1.200 K.*						
β) *dodat. na mieszkanie* . . *300 „*	1.200	1.200	1.500	—	1.500	Więcej z powodu dodatku na pomieszkanie pokrywanego przez gminę jak poz. 1 a) doch.
2. Srodki naukowe i uzupełnienie inwentarza	400	200	400	—	400	
3. Rozmaite inne wydatki . .	200	226	200	—	200	
Razem . .	1.800	1.626	2.100	—	2.100	

77. Korczyna. Krajowy naukowy warsztat tkacki.

Przychód.

	Kwota uchwalona na rok 1901	Wynikłość w roku 1900	Wniosek na rok 1902. Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Uzasadnienie:
		Korony				
1. Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	—	—	—	—	—	Nie preliminuje się z tego powodu, że szkoła sporządza wyroby na rachunek miejscowego Tow. tkaczy, które w zamian dostarcza bezpłatnie przędzy tak na wyrób, jakoteż do celów naukowych i opłaca wynagrodzenie uczniów.
2. Subwencye:						
— od gminy	—	—	—	—	—	Gmina dostarcza w myśl uchwały z d. 22. kwietnia 1806 (LW. 23.760/86] bezpłatnie opału oświetlenia i usługi.
a) od c. k. Rządu	1.440	1.440	1.440	—	1.440	
b) z funduszów krajowych .	2.160	2.105	2.200	—	2.200	Więcej wedle potrzeby.
Razem . . .	3.600	3.545	3.640	—	3.640	

Rozchód.

1. Płace:						
a) instruktor:						
α) *płaca . . . 1.440 K.*						
β) *I. dod. pięciol. 160 „*						
γ) *II. „ „ 160 „*	1.760	1.760	1.760	—	1.760	Instruktor pobiera drugi dodatek pięcioletni od dnia 1. stycznia 1899.
b) przodownik	840	840	840	—	840	
c) pomocniczy nauczyciel rachunków	200	240	240	—	240	Na podstawie ustanowionego w tych wysokościach wynagrodzenia.
d) pomocniczy nauczyciel rysunków	240	200	200	—	200	
Wynajem lokalu	—	—	—	—	—	Dostarcza bezpłatnie miejscowe Towarzystwo tkaczy.
2. Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza	400	431	440	—	440	Więcej na podstawie wynikłości za r. 1900.
3. Rozmaite inne wydatki . .	160	74	160	—	160	
Razem . . .	3.600	3.545	3.640	—	3.640	

78. Kosów. Krajowy naukowy warsztat tkacki.

Przychód.	Kwota uchwalona na rok 1901	Wynikłość w roku 1900	Wniosek na rok 1902. Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Uzasadnienie:
		Korony				
1. Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	—	—	—	—	—	Nie preliminuje się z tego powodu, że szkoła sporządza wyroby na rachunek miejscowego Tow. tkaczy, które w zamian dostarcza bezpłatnie przędzy tak na wyrób, jakoteż do celów naukowych i opłaca wynagrodzenie uczniów.
Subwencye:						
a) od gminy	80	80	80	—	80	
b) od Rady powiatowej . .	300	300	300	—	300	
c) od c. k. Rządu	1.500	1.400	1.500	—	1.500	
d) z funduszówych krajow.	2.576	2.684	2.996	300	3.296	Więcej z powodu podwyższenia wynagrodzenia kierownikowi i wstawienia kredytu na zakupno krosien i przyborów.
Razem . . .	4.456	4.464	4.876	300	5.176	

Rozchód.						
1. Płace:						
a) kierownik:						
α) *płaca* . . . 1.440 K.						
β) *dodat. osob.* . 200 „						
γ) *dod na mieszk.* 216 „						
δ) *I dod. pięciol.* 160 „	1.656	1.656	2.016	—	2.016	Więcej z powodu dodatku osobistego w kwocie 200 k. na który kierownik ten odszczególniający się zdolnościami zasługuje i przypadającego I. dodatku pięcioletniego od 1. stycznia 1902 r. w kwocie 160 k. rocznie.
b) przodownik	720	720	720	—	720	
c) nauczyciel rysunków, rachunkowości i korespondencyi kupieckiej . . .	360	360	360	—	360	
d) katecheta	80	80	80	—	80	
e) pomocnik administr. . .	300	300	300	—	300	
— Lokal	—	—	—	—	—	Pomieszczenia dla warsztatu dostarcza Towarzystwo tkackie
2. Opał	240	73	240	—	240	
3. Oświetlenie	120	76	120	—	120	
4. Usługa	240	220	240	—	240	
5. Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza	500	741	500	300	800	Więcej z powodu wstawienia kredytu nadzwyczajnego na zakupno krosien i przyborów, celem rozszerzenia warsztatu.
6. Rozmaite inne wydatki . .	240	238	300	—	300	*ad 6.* Więcej wedle potrzeby.
Razem . . .	4.456	4.464	4.876	300	5.176	

79. Łańcut. Krajowy naukowy warsztat tkacki im. Franciszka Józefa.

Przychód.

	Kwota uchwalona na rok 1901	Wynikłość w roku 1900	Wniosek na rok 1902 Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Uzasadnienie:
			Korony			
— Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	—	—	—	—	—	Nie preliminuje się z tego powodu, że szkoła sporządza wyroby na rachunek miejscowego Towarzystwa produkcyjnego i handlowego, które w zamian dostarcza bezpłatnie przędzy tak na wyrób, jakoteż do celów naukowych, i opłaca wynagrodzenie uczniów.
1. Subwencye:						
a) od gminy	500	500	500	—	500	
b) od Rady powiatowej . .	600	600	600	—	600	
c) od c. k. Rządu	1.000	800	1.500	—	1.500	
d) z funduszów krajowych .	2.270	2.460	1.920	120	2.040	Mniej z powodu projektowanego podwyższenia subwencyi państwowej.
Razem . . .	4.370	4.360	4.520	120	4.640	

Rozchód.

1. Płace:						
a) instruktor:						
α) *płaca* . . . *1.440 K.*						
β) *dod namieszk.* *360* „						
γ) „ *pięcioletni* *160* „	1.960	1.960	1.960	—	1.960	Instruktor pobiera I. dodatek pięcioletni w kwocie 160 kor., od dnia 1. stycznia 1900.
b) przodownik	720	720	800	—	800	Więcej z powodu pilności i ubóstwa tegoż.
2. Donajem lokalu.	480	480	480	—	480	
3. Opał i oświetlenie . . .	500	565	570	—	570	Więcej z powodu podrożenia materyału opałowego.
4. Usługa.	360	360	360	—	360	
5. Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza	200	156	200	120	320	Więcej z powodu wstawienia kredytu celem zakupna szaf na zapasy przędzy i wyrobów surowych.
6. Rozmaite wydatki	150	119	150	—	150	
Razem . . .	4.370	4.360	4.520	120	4.640	

80 Rychwałd. Krajowy naukowy warsztat tkacki.

Przychód.	Kwota uchwalona na rok 1901	Wynikłość w roku 1900	Wniosek na rok 1902. Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Uzasadnienie:
			Korony			
— Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	—	—	—	—	—	Nie preliminuje się z tego powodu, że szkoła sporządza wyroby na rachunek miejscowego Towarz. tkaczy, które w zamian dostarcza bezpłatnie przędzy tak na wyrób, jakoteż do celów naukowych i opłaca wynagrodzenie uczniów.
1. Subwencye:						
— od gminy	—	—	—	—	—	Gmina dostarcza bezpłatnie pomieszczenia dla warsztatu wraz z opałem, oświetleniem i usługą.
a) od Rady powiatowej . .	400	400	400	—	400	
b) od c. k. Rządu	1.000	960	1.000	—	1.000	
c) z funduszów krajowych .	2.110	1.413	2.110	—	2.110	Jak na rok 1901.
Razem . . .	3.510	2.773	3.510	—	3.510	

Rozchód.						
1. Płace:						
a) instruktor fachowy . .	1.440	1.440	1.440	—	1.440	
b) nauczyciel czytania, pisania i rachunków . . .	600	600	600	—	600	
c) przodownik warsztatowy.	720	240	720	—	720	
d) katecheta	100	100	100	—	100	
2. Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza	400	202	400	—	400	
3. Rozmaite inne wydatki . .	200	159	200	—	200	
4. Na ubezpieczenie od ognia inwentarza szkolnego . .	50	32	50	—	50	
Razem . . .	3.510	2.773	3.510	—	3.510	

81. Wilamowice. Krajowy naukowy warsztat tkacki.

Przychód.	Kwota uchwalona na rok 1901	Wynikłość w roku 1900	Wniosek na rok 1902. Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Uzasadnienie:
			K o r o n y			
— Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	—	—	—	—	—	Nie preliminuje się z tego powodu, że szkoła sporządza wyroby na rachunek miejscowego Towarzystwa tkaczy, które w zamian dostarcza bezpłatnie przędzy tak na wyrób jakoteż do celów naukowych i opłaca wynagrodzenie uczniów.
1. Subwencye						
a) od gminy	400	400	400	—	400	*ad 2 a*) Oprócz tego dostarcza gmina bezpłatnie pomieszczenia dla warsztatu wraz z opałem, oświetleniem i usługą.
b) od Rady powiatowej .	100	100	100	—	100	
c) od c. k. Rządu . . .	1.000	800	1.000	—	1.000	
d) z funduszów krajowych	1.360	2.012	2.370	—	2.370	Więcej z powodu potrzebnego kredytu na nieprzewidziane wydatki.
Razem . . .	2.860	3.312	3.870	—	3.870	

Rozchód.

1. Płace:						
a) instruktor:						
α) *płaca . . . 1.440 K.*						
β) *I. dod. pięciol. 160 „*	1.600	1.600	1.600	—	1.600	Instruktor pobiera I. dodatek pięcioletni w kwocie 160 k. od dnia 1. stycznia 1900.
b) przodownik	600	1.225	600	—	600	
c) katechota	100	—	100	—	100	
2. Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza	400	310	400	—	400	
3. Rozmaite inne wydatki . .	140	169	160	—	160	
4. Na zabezpieczenie od ognia inwentarza szkolnego . . .	20	8	10	—	10	Wedle potrzeby.
5. Na nieprzewidziane . . .	—	—	1.000	—	1.000	Kredyt ten uchwalony był przez Wys. Sejm na r. 1900, jednakże z powodu niezużytkowania w swoim czasie, wykazany został w zamknięciu rachunków za r. 1900 jako niezużyty. Obecnie zaś zachodzi potrzeba ponownego wstawienia tego kredytu.
Razem . . .	2.860	3.312	3.870	—	3.870	

82. Rakszawa. Krajowa szkoła sukiennicza.

Przychód.

	Kwota uchwalona na rok 1901	Wynikłość w roku 1900	Wniosek na rok 1902. Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Uzasadnienie:
			K o r o n y			
— Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	—	—	—	—	—	Nie preliminuje się z tego powodu, że szkoła sporządza wyroby na rachunek Towarzystwa produkcyjnego i handlowego w Łańcucie, które w zamian dostarcza bezpłatnie wszelkich materyałów potrzebnych tak do wyborów, jakoteż do celów naukowych i opłaca wynagrodzenie uczniów.
— Rozmaite zwroty	—	111	—	—	—	
1. Od kierownika za oświetlenie w mieszkaniu	50	—	50	—	50	
2. Subwencye:						
a) od Rady powiatowej . .	1.000	1.000	1.000	—	1.000	
b) od c. k. Rządu	6.000	5.600	6.000	—	6.000	
c) z funduszów krajowych .	9.842	8.832	9.042	320	9.362	Mniej z powodu iż odpadł kredyt na wymianę podłogi i pieców.
Razem . . .	16.892	15.543	16.092	320	16.412	

Rozchód

1. Płace:						
a) kierownik:						
α) *płaca . . . 3.600 K.*						
β) *I. dod. pięciol. 400 „*	4.000	3.600	4.000	—	4.000	Kierownik pobiera 1 dodatek pięcioletni od 1. stycznia 1901 w kwocie 400 k. rocznie,
b) instruktor tkactwa . .	1.440	1.440	1.440	—	1.440	
c) instruktor farbiarstwa .	1.440	1.440	1.440	—	1.440	
d) nauczyciel pomocniczy .	600	600	600	—	600	
e) pomocnik kancelaryjny i nauczyciel buchalteryi i stylistyki	960	960	960	—	960	
f) przodownik w tkalni . .	720	720	720		720	
g) pomocnik warsztatowy w tkalni	384	360	384	—	384	
h) pomocnik warsztatowy w farbiarni	384	360	384	—	384	
i) stróż nocny	300	300	300	—	300	
2. Utrzymanie lokalu . . .	1.200	240	400	—	400	Mniej z powodu iż odpada kredyt nadzwyczajny na wymianę podłogi i na 6 pieców.
3 Opał	1.400	1.508	1.400	—	1.400	
4. Oświetlenie	200	171	200	—	200	
5. Usługa	384	360	384	—	384	
6. Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza	540	609	540	200	740	Więcej z powodu wstawienia kredytu nadzwyczajnego na rozszerzenie wodociągu do farbiarni.
7. Rozmaite inne wydatki . .	440	535	440	—	440	
8. Na ubezpieczenie budynków i inwentarza.	300	288	300	—	300	*ad 7*). Z kredytu tego pokrywane są także koszta wyjazdów kierownika do Towarzyztwa produkcyjno-handlowego w Łańcucie.
9. Koszta utrzymania w ruchu tkalni mechanicznej . .	2.200	2.052	2.200	120	2.320	*ad 9*). Więcej z powodu wstawienia kredytu nadzwyczajnego na beczkę żelazną do przewozu benzyny.
Razem . . .	16.892	15.543	16.092	320	16.412	

E Szkoły dla wyrobów koronkarskich i haftów.

83 Kańczuga Szkoła koronkarska.

Przychód.	W roku 1901 prelimi-nowano	Wniosek na rok 1902. Zwy-czajne	Nadzwy-czajne	Razem	Uzasadnienie:
		Korony			
1. Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	2.400	2.400	—	2.400	
2. Subwencye:					
a) od gminy	48	48	—	48	
b) od Rady powiatowej . .	200	200	—	200	
c) od c. k. Rządu	1.200	1.200	—	1.200	
d) z funduszów krajowych .	1.722	1.722	—	1.722	Jak na rok 1901.
Razem . . .	5.570	5.570	—	5.570	

Rozchód.					
1. Płace:					
a) kierowniczka	1.200	1.200	—	1.200	
b) nauczycielka pomocnicza I.	440	440	—	440	
c) „ „ II.	400	400	—	400	
d) remuner. kierowniczki .	400	400	—	400	
e) „ nauczycielki I.	60	60	—	60	
f) „ „ II.	40	40	—	40	
g) „ rachmistrza .	240	240	—	240	
2. Wynajem lokalu	200	200	—	200	
3. Opał	80	80	—	80	
4. Oświetlenie	50	50	—	50	
5. Usługa	80	80	—	80	
6. Materyał	300	300	—	300	
7. Rozmaite inne wydatki . .	80	80	—	80	
8. Wypłata uczennic . . .	2.000	2.000	—	2.000	
Razem . .	5.570	5.570	—	5.570	

84. Zakopane. Krajowa szkoła koronkarska.

Przychód.	Kwota uchwalona na rok 1901	Wynikłość w roku 1900	Wniosek na rok 1902. Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Uzasadnienie:
			Korony			
1. Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	4.200	3.014	3.500	—	3.500	Mniej na podstawie wynikłości za r. 1900.
2. Subwencye:						
a) od c. k. Rządu	1.600	1.200	1.600	—	1.600	
b) z funduszów krajowych .	4.400	4.500	4.454	—	4.454	Więcej z powodu przypadającego kierowniczce dodatku pięcioletniego.
Razem . . .	10.200	8 714	9.554	—	9.554	

Rozchód.

1. Płace:						
a) kierowniczka: *α) płaca . . . 1.680 K. β) I. i II. dod. pięc. 320 „ γ) III. dod. pięciol. 54 „*	2 000	2.000	2 054	—	2.054	Więcej z powodu iż kierowniczce przypada III. dodatek pięcioletni od 1. września 1902 z rocznych 160 K.
b) nauczycielka pomocn. I.	720	720	720	—	720	
c) „ „ II.	400	400	400	—	400	
d) „ „ III.	400	400	400	—	400	
e) nauczyciel rysunków . .	480	480	480	—	480	
f) katecheta	100	100	100	—	100	
g) nauczyciel czytania, pisania i rachunków . . .	240	240	240	—	240	
h) pomocnik kancelaryjny .	360	360	360	—	360	
2. Wynajem lokalu	800	800	800	—	800	
3. Opał	200	150	200	—	200	
4. Oświetlenie	120	25	120	—	120	
5. Usługa	200	192	200	—	200	
6. Materyał	800	441	600	—	600	Mniej na podstawie wynikłości r. 1900 i jak poz. 1 doch.
7. Uzupełnienie inwentarza .	100	—	100	—	100	
8. Środki naukowe	200	95	200	—	200	
9. Rozmaite inne wydatki . .	280	106	280	—	280	
10. Wynagrodzenie uczennic. .	2.800	2·205	2.300	—	2.300	Mniej na podstawie wynikłości za r. 1900 i stosownie do poz. 1 doch.
Razem . . .	10.200	8.714	9.554	—	9.554	

85. Bobowa. Krajowa szkoła koronkarska.

Przychód.	Kwota uchwalona na rok 1901	Wynikłość w roku 1900	Wniosek na rok 1902. Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Uzasadnienie:
		Korony				
1. Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	500	435	400	—	400	Mniej na podstawie wynikłości za r. 1900.
— Zaliczka udzielona w r. 1899.	—	300	—	—	—	
2. Subwencye:						
a) od Rady powiatowej . .	200	400	200	—	200	
b) od c. k. Rządu	800	—	800	—	800	
c) z funduszów krajowych .	780	998	900	—	900	Więcej z powodu mniejszych dochodów ze sprzedaży wyrobów.
Razem . . .	2 280	2.133	2.300	—	2.300	

Rozchód.

1. Płaca nauczycielki	1.200	1.200	1.200	—	1.200	
2. Materyał	320	213	320	—	320	
3. Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza	80	183	80	—	80	
4. Wynagrodzenie uczennic . .	600	435	600	—	600	
5. Rozmaite inne wypadki . .	80	102	100	—	100	Więcej wedle potrzeby.
Razem . . .	2.280	2.133	2.300	—	2.300	

86. Maków. Szkoła hafciarska.

Przychód.

	Kwota uchwalona na rok 1901	Wynikłość w roku 1900	Wniosek na rok 1902 Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Uzasadnienie:
			Korony			
1. Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	600	1.237	900	—	900	Więcej na podstawie wynikłości za r. 1900
— Zapas u kierowniczki z r. 1899	—	12	—	—	—	
2. Subwencye:						
a) od gminy	96	192	96	—	96	
b) na Rady powiatowej . .	50	50	50	—	50	
c) od c. k. Rządu	1.000	700	1.000		1.000	
d) z funduszów krajowych .	1.728	1.836	1.740	—	1.740	Więcej z powodu jak poz. 2 wydat.
Razem . . .	3.474	4.027	3.786	—	3.786	

Rozchód.

1. Płace:						
a) nauczycielka kierująca .	1.200	1.200	1.200	—	1.200	
b) nauczycielka pomocnicza.	400	400	400	—	400	
c) katecheta	200	200	200	—	200	
d) ryczałtowy zwrot kosztów podróży za fachowy nadzór	200	200	200	—	200	
2. Opał i usługa	100	312	312	—	312	Stowarzyszenie pożyczkowe „Wzajemna pomoc“ w Makowie, dostarczało dla szkoły na mocy umowy do LW. 3611/895 dwóch pokoi za zwrotem kosztów opału i usługi w kwocie 100 k., rocznie. Od roku zaś 1900 podniosło ten ryczałt do kwoty 312 K. oddając do użytku szkoły trzecią ubikacyę.
3. Oświetlenie	24	—	24	—	24	Mniej wedle potrzeby.
4. Materyał	300	584	300	—	300	
5. Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza	400	71	200	—	200	
6. Wynagrodzenie uczennic. .	300	827	600	—	600	Więcej z powodu jak poz. 1 doch.
7. Rozmaite inne wydatki . .	350	233	350	—	350	
Razem . . .	3.474	4.027	3.786	—	3.786	

87. Sieniawa. Kurs dla podmajstrzych murarskich.

Przychód.	W roku 1901 prelimi-nowano	Wniosek na rok 1902. Zwy-czajne	Nadzwy-czajne	Razem	Uzasadnienie:
		Korony			
1. Subwencye:					
a) od gminy	600	600	—	600	
b) od Rady powiatowej .	400	400	—	400	
c) od J. O. ks. Adama Czartoryskiego	100	100	—	100	
d) z funduszów krajowych .	600	600	—	600	Jak na rok 1901.
Razem . . .	1.700	1.700	—	1.700	

Rozchód.

1. Wynagrodzenie za kierownictwo kursu	300	300	—	300	
2. Opłata za naukę zawodową .	720	720	—	720	
3. Opłata za naukę uzupełniającą.	360	360	—	360	
4. Środki naukowe	320	320	—	320	
Razem . . .	1.700	1.700	—	1.700	

88. Lwów. Krajowa keramiczna stacya doświadczalna przy c. k. szkole politechnicznej.

Przychód.	Kwota uchwalona na rok 1901	Wynikłość w roku 1900	Wniosek na rok 1902 Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Uzasadnienie:
		Korony				
1. Dochody własne:						
a) opłata za badanie materyałów na ich przydatność przemysłową, niemniej opłaty od przemysłowców, fabryk i w ogóle za czynności w ich interesie przez stacyę wykonane . . .	700	472	700	—	700	
b) dochód ze sprzedaży typowych wyrobów stacyi, jak wzorów zastosowania szkliw, polew, farb, emalij i nowych technik stacyi . .	100	44	100	—	100	
— opłaty od praktykanktów pobierających naukę w stacyi .	—	—	—	—	—	
2. Dotacya z funduszu krajowego	9.511	9.201	9.240	—	9.240	Mniej z powodu, że odpadł kredyt na budowę pieca muflowego.
Razem . . .	10.311	9.717	10.040	—	10.040	

Rozchód.

1. Płace:						
a) Kierownik:						
α) *płaca . . . 4.000 K.*						
β) *dod aktywalny 720* „						
γ) *I. dod. pięcioletni 400* „						
δ) *II.* „ „ *400* „						
ε) *III.* „ „ *400* „	5.759	5.520	5.920	—	5.920	Kierownik pobiera III. dodatek pięcioletni od dnia 26. maja 1901.
b) Adjunkt	720	720	720	—	720	
c) Laborant (po 120 kor. miesięcznie)	1.440	1.440	1.440	—	1.440	
2. Usługa (po 50 kor. miesięcznie)	600	600	600	—	600	
3. Uzupełnienie ingredencyi keramicznych	200	232	200	—	200	
4. Opał lokalu stacyi	300	298	300	—	300	
5. Opał pieców technicznych .	240	316	240	—	240	
6. Gaz do oświetlania i do celów technicznych	200	199	200	—	200	
7. Koszta kancelaryjne, frachty i portorya	160	104	160	—	160	
8. Biblioteka i czasopisma . .	160	49	160	—	160	
9. Wydatki nieprzewidziane .	100	33	100	—	100	
— Budowa pieca muflowego .	432	—	—	—	—	
— Reszta niedoboru stacyi z r. 1899	—	206	—	—	—	
Razem . . .	10.311	9.717	10.040	—	10.040	

89. Lwów. Stacya doświadczalna mechaniczno-technologiczna.

Przychód.	W roku 1901 prelimi-nowano	Wniosek na rok 1902. Zwy-czajne	Nadzwy-czajne	Razem	Uzasadnienie:
		Korony			
1. Opłaty od stron za przeprowadzone badania	300	300	—	300	
2. Dotacya z funduszów krajowych	3.500	3.500	—	3.500	Jak na rok 1901.
Razem . . .	3.800	3.800	—	3.800	

Rozchód.

1. Płace:					
a) asystent	1.600	1.600	—	1.600	
b) laborant	1.200	1.200	—	1.200	
2. Opał, gaz i woda	100	100	—	100	
3. Wydatki administracyjne .	800	800	—	800	
4. Rozmaite	100	100	—	100	
Razem . . .	3.800	3.800	—	3.800	

CZĘŚĆ II.

PRELIMINARZ OGÓLNY

wydatków funduszu krajowego

na cele popierania przemysłu w kraju

na rok 1902.

(Rubryka XVI. budżetu krajowego).

Liczba porz	Poszczególnienie	Proponowana subwenc. rządowa	Subwencya krajowa zwyczajna	Subwencya krajowa nadzwyczajna	Subwencya krajowa Razem	Kwota uchwalona na r. 1901
			Korony			
	I. Szkoły przemysłowe uzupełniające.					
1	W Białej	1.778	1.626	—	1.626	1.566
2	„ Bochni	1.020	1.118	—	1.118	1.118
3	„ Brodach	930	730	—	730	780
4	„ Brzeżanach	1.045	1.095	—	1.095	1.094
5	„ Buczaczu	1.100	900	—	900	1.200
6	„ Chrzanowie	1.294	1.294	—	1.294	1.600
7	„ Drohobyczu	1.305	1.405	—	1.405	2.036
8	„ Gorlicach	1.035	1.035	—	1.035	1.034
9	„ Jarosławiu	1.300	1.120	—	1.120	1.310
10	„ Jaśle	1.047	1.047	—	1.047	1.454
11	„ Kałuszu	1.164	1.164	—	1.164	1.376
12	„ Kołomyi	1.430	1.430	—	1.430	1.046
13	„ Krakowie na Kleparzu	2.326	2.326	—	2.326	1.987
14	„ „ w Ogrodzie angielskim	1.352	1.352	—	1.352	1.630
15	„ „ na Smoleńsku	1.352	1.352	—	1.352	1.356
16	„ „ „ Kaźmierzu	1.352	1.352	—	1.352	1.356
17	„ „ „ Dajworze	1.458	1.458	—	1.458	1.313
18	„ Krośnie	1.246	1.246	—	1.246	1.346
19	We Lwowie u św. Anny	1.920	1.920	—	1.920	2.212
20	„ „ „ Antoniego	1.583	1.584	—	1.584	1.721
21	„ „ im. Czackiego	1.602	1.603	—	1.603	1.704
22	„ „ „ Elżbiety	947	947	—	947	947
23	„ „ „ Konarskiego	1.329	1.329	—	1.329	1.326
24	„ „ u św. Marcina	1.583	1.584	—	1.584	1.671
25	„ „ im. Mickiewicza	1.290	1.290	—	1.290	1.257
26	„ „ „ Piramowicza	947	947	—	947	947
27	„ „ „ Staszica	1.610	1.610	—	1.610	1.698
28	„ „ Bernsteina (izraelicka)	900	900	—	900	1.376
29	„ Łańcucie	922	922	—	922	876
30	W Myślenicach	814	814	—	814	1.084
31	„ Nowym Sączu	1.450	1.450	—	1.450	1.588
32	„ Nowym Targu	1.174	1.174	—	1.174	1.370
33	„ Podgórzu	957	957	—	957	1.030
34	„ Przemyślu w śródmieściu	1.139	1.134	—	1.134	1.102
35	„ „ na przedmieściu lwowskiem	1.294	1.294	—	1.294	1.230
36	„ Rzeszowie	1.243	1.247	—	1.247	1.120
37	„ Samborze	1.316	1.316	—	1.316	1.472
38	„ Sanoku	1.151	1.151	—	1.151	876
39	„ Sądowej Wiszni	1.150	1.350	—	1.350	1.000
40	„ Stanisławowie	2.000	2.000	—	2.000	1.994
41	„ Starym Samborze	—	1.600	—	1.600	—
42	„ Starym Sączu	891	891	—	891	1.046
43	„ Stryju	1.110	1.110	—	1.110	1.210
44	„ Tarnopolu	900	900	—	900	1.164
45	„ Tarnowie	1.070	1.070	—	1.070	1.234
46	„ Tarnobrzegu	845	785	—	785	830
47	„ Trembowli	—	1.600	—	1.600	—
48	„ Turce	—	1.600	—	1.600	—
49	„ Wadowicach	968	968	—	968	1.068
50	„ Wieliczce	940	940	—	940	1.120
51	„ Złoczowie	1.075	1.075	—	1.075	1.260
52	„ Żółkwi	874	874	—	874	974
53	„ Żywcu	1.210	1.210	—	1.210	1.680
54	Na uzupełnienie przyborów i druki	—	—	1.000	1.000	1.000
55	Na nagrody za najlepsze rysunki	—	1.000	—	1.000	1.000
56	Na nowo założyć się mające szkoły	1.500	—	1.000	1.000	1.000
	Razem	63.238	67.196	2.000	69.196	68.789

Liczba porz.	Poszczególnienie	Proponowana subwenc. rządowa	Subwencya krajowa			Kwota uchwalona na r. 1901
			zwyczajna	nadzwyczajna	Razem	
			Korony			
	II. Szkoły i warstaty zawodowe.					
	A. Dla wyrobów z drzewa i łoziny.					
57	Szkoła koszykarska w Czerwonej Woli .	2.000	2.400	—	2.400	2.000
58	„ „ „ Rudkach . .	1.200	1.440	—	1.440	1.042
59	„ „ „ Dynowie . .	600	2.130	—	2.130	—
60	„ „ „ Dżurowie . .	1.000	1.212	—	1 212	850
61	„ „ „ Jurkowie . .	600	1.630	—	1.630	—
62	„ „ „ Siedlcu. . .	1.000	1.000	—	1.000	900
63	„ „ „ Skołyszynie . .	1.600	2.160	—	2.160	1.680
64	„ „ „ Niżniowie . .	1.400	930	500	1.430	1 068
65	„ „ „ Wielowsi . .	—	2.930	—	2 930	—
66	„ „ „ Wojsławiu . .	1.000	870	-	870	720
67	„ „ „ Zatorze . . .	1.200	1.096		1 096	960
68	„ „ „ Albigowej (sub.) .	400	600	—	600	600
69	„ „ „ Bilince . .	400	800	—	800	800
70	„ „ „ Pohorcach „ .	—	600	—	600	600
71	„ „ „ Żurawnie „ .	400	840	—	840	840
72	Warsztat kołodziejski w Grybowie . .	3.000	2.600	3.000	5.600	4.260
73	„ „ „ Grzymałowie .	3.400	2.850	630	3.480	3.620
74	„ „ „ Kamionce strumił.	3.400	8.542	400	8.942	8.562
75	„ „ „ Tłumaczu . .	3 000	4.592	2.000	6.592	—
76	Szkoła stolarska w Stanisławowie . .	3.000	8.492	—	8 492	8.192
77	„ „ „ Kalwaryi . . .	3.500	7.300	10.000	17.300	6.760
78	„ „ „ Tarnopolu . . .	3.000	—	-	—	—
79	Warsztat dla wyrobu zabawek w Jaworowie					
	a) na utrzymanie	1.500	2.252	200	2.452	2.590
	b) na lokal	—	800	—	800	600
	Razem .	36.600	58 066	16.730	74.796	46.644
	B. Dla wyrobów garncarskich.					
80	Szkoła garncarska w Kołomyi . .	6.000	8 470	100	8.570	4.780
81	Kurs keramiczny w Podgórzu . . .	4.000	5.094	—	5.094	4 818
82	Subwencya dla pracowni garncarskiej w Toustem	—	800	-	800	—
	Razem .	10.000	14.364	100	14.464	9.598
	C. Dla wyrobów ze skóry.					
83	Szkoła szewska w Witkowie . . .	1.600	3.862	200	4.062	3.520
84	„ „ „ Starym Sączu . .	1.200	3.766	—	3.766	3.256
85	„ „ „ Dobczycach . .	900	2.740	—	2.740	3.140
86	Majsterskie kursa szewskie we Lwowie i w Krakowie	—	3.200	—	3.200	3.200
	Razem .	3.700	13.568	200	13.768	13.116
	D. Dla wyrobów tkackich.					
87	Krajowa szkoła tkacka w Krośnie . .	8.000	9.692	-	9.692	9.120
88	Kraj. warszt. nauk tkack. w Glinianach .	2.400	3.052		3.052	3.052
89	„ „ „ „ „ Gorlicach .	900	500	—	500	500
90	„ „ „ „ „ Korczynie .	1.400	2.200	—	2.200	2.160
91	„ „ „ „ „ Kosowie . .	1.500	2.996	300	3.296	2.576
92	„ „ „ „ „ Łańcucie .	1.500	1.920	120	2.040	2.270
93	„ „ „ „ „ Rychwałdzie .	1.000	2.110	—	2.110	2.110
94	„ „ „ „ „ Wilamowicach .	1.000	2 370	-	2.370	1.360
	Do przeniesienia .	17.700	24.840	420	25.260	23.148

Liczba porz.	Poszczególnienie	Proponowana subwenc. rządowa	Subwencya krajowa			Kwota uchwalona na r. 1901
			zwyczajna	nadzwyczajna	Razem	
			Korony			
	Z przeniesienia . .	17.700	24.840	420	25.260	23.148
95	Subwencya dla prod. warsztatu tkackiego w Budzanowie		800	—	800	800
96	Krajowa szkoła sukiennicza w Rakszawie .	6.000	9.042	320	9.362	9.842
	Razem . .	23.700	34.682	740	35.422	33.790
	E. Dla wyrobów powroźniczych.					
97	Subwencyonowana pracownia powroźnicza w Stryju	—	600	—	600	600
	F. Dla wyrobów koronkarskich i haftów.					
98	Szkoła koronkarska w Kańczudze . .	1.200	1.722	—	1.722	1.722
99	„ „ w Zakopanem . .	1.600	4.454	—	4.454	4.400
100	„ „ w Bobowej . .	800	900	—	900	780
101	„ „ w Jaworowie (sub.) .	400	800	—	800	800
102	Szkoła hafciarska w Makowie . . .	1.000	1.740	—	1.740	1.728
103	„ „ w Przeworsku . .	—	600	—	600	600
	Razem . .	5.000	10.216	—	10.216	10 030
	G. Dla murarstwa.					
104	Kurs dla podmajstrzych murarskich w Sieniawie	—	600	—	600	600
	H. Subwencyonowane zakłady dla nauki robót kobiecych.					
105	Szkoła rzemieślnicza dla kobiet im. Rzewuskiej w Krakowie	3.400	2.000	—	2.000	1.000
106	Szkoła robót utrzymywana przez Towarzystwo „Pracy kobiet“ we Lwowie .	1.200	1.400	—	1.400	1.400
107	Szkoła specyalna robót kobiecych u PP. Benedyktynek w Przemyślu . .	700	840	—	840	840
108	Towarzystwo „Pracy kobiet“ w Kołomyi .	1.000	1.000	—	1.000	1.400
	Razem . .	6.300	5.240	—	5.240	4.640
	I. C. k. Szkoły fachowo-przemysłowe subwencyonowane ze skarbu krajowego.					
109	C. k. Szkoła dla przemysłu drzewnego w Kołomyi	—	2.200	—	2.200	2.200
110	C. k. Szkoła dla przemysłu drzewnego w Zakopanem	—	3.400	—	3.400	3.400
	Do przeniesienia . .	—	5.600	—	5.600	5.600

Liczba porz.	Poszczególnienie	Proponowana subwenc. rządowa	Subwencya krajowa zwyczajna	Subwencya krajowa nadzwyczajna	Razem	Kwota uchwalona na r. 1901
			K o r o n y			
	Z przeniesienia . .	—	5.600	—	5.600	5.600
111	C. k. Szkoła ślusarska w Świątnikach:					
	a) subwencya na utrzymanie . .	—	3.108	—	3.108	3.108
	b) zasiłek dla majstrów . . .	—	800	—	800	800
	c) na koszta budowy studni i restauracyę	—	—	—	—	2.260
112	C. k. Szkoła kowalska w Sułkowicach:					
	a) subwencya na utrzymanie . .	—	1.024	—	1.024	1.024
	b) na kurs majstrów	—	1.000	—	1.000	1.000
	c) na budowę domu (I. rata pożyczki 21.000 K. na pokrycie kosztów bud.)	—	—	4.850	4.850	6.000
	Razem . .	—	11.532	4.850	16.382	19.792
	III. Wydatki ogólne na cele szkolnictwa przemysłowego.					
113	Krajowa keramiczna stacya doświadczalna .	—	9.240	—	9.240	9.511
114	Stacya doświadczalna mechaniczno-technologiczna	—	3.500	—	3.500	3.500
115	Szkoła rzemieślnicza w Drohowyżu . .	8.000	8.000	—	8.000	—
116	Muzeum przemysłowe we Lwowie . .	—	6.000	—	6.000	6.000
117	„ „ w Krakowie . .	—	6.000	—	6.000	6.000
118	Na stypendya przemysłowe . . .					
	a) zasiłki dla kand. na naucz. przem. .	—	3.600	—	3.600	3.600
	b) na inne stypendya przemysłowe .	—	24.000	—	24.000	24.000
119	Na nauczycieli wędrownych tkactwa, koszykarstwa i szewstwa . . .	—	6.000	—	6.000	6.000
120	Na nowe warsztaty zawodowe powstać mające w roku 1902	3.000	6.000	—	6.000	4.000
121	Koszta inspekcyi i nadzoru szkół przem. .	—	6.000	—	6.000	6.000
122	Zaliczki na płace funkcyonaryuszów w szkołach przemysłowych . . .	—	4.000	—	4.000	4.000
	Razem . .	11.000	82.340	—	82.340	72.611
	IV. Wydatki Komisyi krajowej dla spraw przemysłowych.					
123	Prenumerata czasopism i zakupno dzieł	—	400	—	400	400
124	Biuro Komisyi krajowej dla spraw przem.:					
	a) koszta podróży, dyety i inne wydatki	—	4.000		4.000	4.000
	b) płaca sekretarza	—	3.200	—	3.200	3.200
	c) dodatek osob. do płacy sekretarza .	—	1.200	—	1.200	1.200
	d) wynagrodzenie mundanta . .	—	600	—	600	600
	Razem . .	—	9.400	—	9.400	9.400
	V. Zasiłki i pożyczki na cele przem.					
125	Na zasiłki bezzwrotne na cele przem. .	—	20.000	—	20.000	20.000
126	Na wydawnictwo „Przewodnika przem.“ .	—	2.000	—	2.000	2.000
127	Dotacya kraj. funduszu przemysłowego I rata dalszej dotacyi 500.000 kor. wypłacalnych w 10 latach	—	—	—	—	75.000
128	Na urządzenie wystawy w roku 1902 .	—	—	12.000	12.000	—
	Razem . .	—	22.000	12.000	34.000	97.000

Liczba porz.	Poszczególnienie	Proponowana subwenc. rządowa	Subwencya krajowa			Kwota uchwalona na r. 1901
			zwyczajna	nadzwyczajna	Razem	
		Korony				
	VI. Szkoły handlowe i zasiłki na popieranie handlu.					
129	Szkoła handlowa w Krakowie:					
	a) na utrzymanie	—	12.000	—	12 000	12.000
	b) na budowę szkoły I rata pożyczki 70.000 K.	—	—	4.200	4.200	—
130	Szkoła handlowa we Lwowie . . .	—	16.000	—	16.000	16.000
131	Na stypendya dla młodzieży handl. .	—	2.400	—	2 400	2 400
132	Subwencya dla kraj. Związku przemysłowego za pośrednictwo w sprzedaży wyrobów krajowych	—	3 600	—	3.600	3 600
	Razem . .	—	34.000	4 200	38.200	34.000

Zestawienie.

I	Szkoły przemysłowe uzupełniające . .	63.238	67.196	2.000	69.196	68.789
II.	Szkoły zawodowe:					
	A) dla wyrobów z drzewa . . .	36 600	58.066	16.730	74.796	46.644
	B) „ „ garncarskich . .	10.000	14.364	100	14.464	9.598
	C) „ „ ze skóry . . .	3.700	13.568	200	13 768	13.116
	D) „ „ tkackich . . .	23.700	34.682	740	35.422	33.790
	E) „ „ powroźniczych . .	—	600	—	600	600
	F) „ „ koronkarskich i haft.	5.000	10.216	—	10.216	10.030
	G) „ murarstwa	—	600	—	600	600
	H) subwencye dla szkół robót kob.	6.300	5.240	—	5.240	4.640
	I) subwencye dla szkół rządowych .	—	11.532	4.850	16.382	19.792
III.	Wydatki ogólne na cele szkolnictwa .	3.000	82.340	—	82.340	72.611
IV.	Wydatki adm. Komisyi	—	9.400	—	9.400	9.400
V.	Zasiłki i pożyczki na cele przemysłwe .		22.000	12.000	34.000	97.000
VI	Szkoły handlowe i zasiłki na popieranie handlu	—	34.000	4.200	38 200	34.000
	Razem .	151.538	363.804	40.820	404.624	420.610

Wyjaśnienia.

Na rok 1901 uchwalono	420.610 K.
„ „ 1902 preliminuje się	404.624 „
zatem *więcej* o . . .	15.986 K.

z następujących powodów:

W dziale I. *poz. 1—53.* W wydatkach zwyczajnych ogółem *więcej* o 407 K, li tylko z powodu wstawienia kredytu 4.800 K. na nowe szkoły w Starym Samborze, Trembowli i Turce, których założenie jest w toku — po wyjęciu tych trzech nowych szkół preliminuje się na dawne szkoły właściwie mniej o 4.393 K. a to głównie z powodu przyjęcia subwencyi państwowych w wysokościach żądanych od c. k. Rządu, jak szczegółowe preliminarze tych szkół, dołączone do sprawozdania krajowej Komisyi dla spraw przemysłowych.

W dziale II. grupa A) W wydatkach zwyczajnych *więcej* o 13.872 K. głównie z powodu wstawienia kredytu 11.282 K. na trzy nowe szkoły koszykarskie w Dynowie, Jurkowie i Wielowsi tudzież na szkołę kołodziejską w Tłumaczu i podwyższenia subwencyi krajowej dla szkoły koszykarskiej w Czerwonej Woli o 400 K. — na dawne więc szkoły preliminuje się ogółem *więcej* o 2 190 K. a to z powodów przytoczonych w szczegółowych preliminarzach tych zakładów.

W dziale II. grupa A) W wydatkach nadzwyczajnych *więcej* 14.280 K. głównie z powodu wstawienia kredytu 10.000 K. na urządzenie warsztatu maszynowego w szkole stolarskiej w Kalwaryi, 2.000 K. na wstępne urządzenie warsztatu kołodziejskiego w Tłumaczu i 3.000 K. na rekonstrukcyę, ewentualnie postawienie nowego budynku dla szkoły kołodziejskiej w Grybowie, której dotychczasowy budynek chyli się zupełnie ku upadkowi.

W dziale II. grupa B.) W wydatkach zwyczajnych *więcej* o 7 866 K. z powodu podwyższenia dotacyi krajowej dla szkoły w Kołomyi o 3.790 K. wskutek obniżenia subwencyi państwowej do tej wysokości w jakiej c. k. Rząd przyczynia się do utrzymania szkoły podwyższenia dotacyi dla kursów w Podgórzu o 3.276 K. ze względu na otwarcie z r. 1901/2 II-go kursu, tudzież wstawienia 800 K. subwencyi dla pryw. pracowni garncarskiej w Toustem, założonej po zwinięciu dawnego naukowego warsztatu.

W dziale II. grupa B.) W wydatkach nadzwyczajnych *mniej* o 3.000 K. z powodu, iż odpada w tej wysokości kredyt na pierwsze urządzenie kursów w Podgórzu.

W dziale II. grupa C.) W wydatkach zwyczajnych *więcej* o 852 K. głównie z powodu podwyższenia o 480 K. wynagrodzenia dla przodownika w Starym Sączu, gdyż za dotychczasowem wynagrodzeniem nie można znaleść odpowiednio ukwalifikowanego kandydata i wstawienia kredytu 240 K. na drugiego nauczyciela w Witkowie.

W dziale II. grupa C.) W wydatkach nadzwyczajnych *mniej* o 200 K. z powodu, iż odpadł kredyt 400 K. na maszyny dla szkoły w Dobczycach a natomiast okazała się potrzeba wstawienia 200 K. dla szkoły w Witkowie na zakupno kopyt i narzędzi.

W dziale II. grupa D.) W wydatkach zwyczajnych *więcej* o 1.792 K. z powodu ponownego wstawienia w wydatkach nieprzewidzianych kredytu 1.000 K. na rozszerzenie lokalu w Wilamowicach i wedle potrzeby uzasadnionej w szczegółowych preliminarzach tychże szkół.

W dziale II. grupa D.) W wydatkach nadzwyczajnych *mniej* o 160 K. głównie z powodu iż odpadł kredyt 900 K. na wymianę podłogi i pieców dla Rakszawy, a natomiast weszły kredyty 300 K. na zakupno krosien do Kosowa. 120 K. na szafy dla Łańcuta i 320 K. na rozszerzenie wodociągu dla farbiarni w Rakszawie, jak szczegółowe preliminarze tych zakładów.

W dziale II. grupa F.) W wydatkach zwyczajnych *więcej* o 186 K. wedle potrzeby, przedstawionej w załączonych preliminarzach tychże szkół.

W dziale II. grupa F.) *poz 105.* W wydatkach zwyczajnych *więcej* o 1.000 K. z powodu, iż wydatek na kursa tych szkół t. j. rzemieślniczy i handlowy znacznie się podniósł i gminę m. Krakowa o wiele więcej obciąża wskutek czego już i od c. k. Rządu znacznie wyższej subwencyi na te kursa zażądano.

W dziale II. grupa F.) *poz 108.* W wydatkach zwyczajnych *mniej* o 400 K. z powodu obniżenia subwencyi dla Tow, Pracy kobiet w Kołomyi, gdyż pracownia rękawicznicza, dla której subwencya w r. 1901 była o 400 K. podwyższona, została już zwiniętą.

W dziale II. grupa F.) *poz. 111 c*) W wydatkach nadzwyczajnych *mniej* o 2.260 K. z powodu iż odpada kredyt na budowę studni, bielenie i rulety.

W dziale II. grupa F. *poz. 112. c*) W wydatkach nadzwyczajnych *mniej* o 1.150 K. z powodu, iż w miejsce przyznanych w r. 1901 — 6.000 K. wstawia się w myśl uchwały Wys. Sejmu z dnia 6. lipca 1901 r. na pokrycie reszty kosztów budowy, I-szą ratę od zaciągnąć się mającej pożyczki w kwocie 21.000 K. spłacalnej w pięciu ratach rocznych za opłatą 5% z dołu.

W dziale III. *poz. 113.* W wydatkach zwyczajnych *więcej* o 161 K. z powodu przypadającego kie ownikowi III go dodatku pięcioletniego za cały rok.

W dziale III. *poz. 114.* W wydatkach nadzwyczajnych *mniej* o 432 K. z powodu, iż odpada kredyt na budowę większego pieca do wypalania wyrobów.

W dziale III. *poz. 115.* W wydatkach zwyczajnych *więcej* o 8.000 K. W myśl intencyi i uchwały Wys. Sejmu z dnia 4. maja 1900 co do zakładania szkół rękodzielniczych w kraju weszła krajowa Komisya przemysłowa w rokowania z Administracyą fundacyi Skarbkowskiej co do odpowiedniego zorganizowania szkoły rzemiosł w Drohowyżu. W przewidywaniu, że rokowania te doprowadzą do pożądanego rezultatu i że udział kraju przy pomocy c. k. Rządu w kosztach utrzymania zorganizowanej szkoły wyniesie około 30.000 K. rocznie, wstawia się na pokrycie odnośnych wydatków począwszy od roku szk. 1901/2 kwotę 8.000 K.

W dziale III. *poz. 120.* W wydatkach zwyczajnych *więcej* o 2.000 K. z powodu, iż oprócz zamierzonego otwarcia kilku nowych szkół zawodowych, jest projekt założenia większej pracowni (fabryki) kapeluszniczej w Myślenicach, na który to cel i od c. k. Rządu żądano 3.000 K.

W aziale III. *poz. 127 a*) W wydatkach zwyczajnych *mniej* o 75.000 K z powodu, iż odpada ostatnia rata dotacyi funduszu przemysłowego uzupełnionego uchwałą Wys. Sejmu z dnia 13. lutego 1894 do wysokości 1,000.000 K.

W dziale III. *poz. 128.* W wydatkach nadzwyczajnych *więcej* o 12.000 K. na urządzenie wspólnie z gminą m. Lwowa specyalnej wystawy stolarstwa meblowego i kraj. wyrobów koszykarskich a to celem zachęty do studyowania nowych kierunków stolarstwa meblowego i celem zaznajomienia ogółu ze znacznie już rozwiniętą produkcyą koszykarską w kraju i pobudzenia do należytej handlowej organizacyi, ażeby produkcya ta stała się artykułem wywozowym krajowego przemysłu.

W dziale IV. *poz. 129. b*) W wydatkach nadzwyczajnych *więcej* o 4.200 K., które ustawia się myśl uchwały Wys. Sejmu z dnia 6. lipca 1901 r. jako I. ratę od zaciągnąć się mającej pożyczki przez gminę miasta Krakowa w sumie 70.000 K. na lat 29 na budowę gmachu dla szkoły handlowej.

L. W. 42.900/1902.

We Lwowie, dnia 24. czerwca 1902.

106

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie uznania szpitala w Dolinie za publiczny i powszechny.

Wysoki Sejmie!

Na pamiątkę czterdziestoletniej rocznicy panowania Najjaśniejszego pana uchwaliła Rada gminna m. Doliny wspólnie z tamtejszą radą powiatową założyć szpital na 44 łóżek wraz z oddziałem dla chorób zakaźnych.

Budowa szpitala tego została ukończoną w r. 1902.

Ze względu na przepełnienie szpitali w Stryju i w Stanisławowie, ze względu na bardzo wielką ilość chorych dotkniętych chorobami wenerycznemi w okolicach tego miasta, nareszcie z uwagi, że w okolicy znajduje się wiele fabryk i tartaków, gdzie się zdarzają częste wypadki okaleczeń, Wydział krajowy uznał potrzebę tego szpitala, który został postawiony według planów przez c. k. Namiestnictwo zatwierdzonych.

Ponieważ Reprezentacya Rady powiatowej aktem fundacyjnym z d. 10. czerwca 1902 r., oddała wszystkie budynki szpitalne wraz z wewnętrznem urządzeniem i gruntem, na którym zakład wybudowany, na wyłączną i nieograniczoną własność fundacyi szpitalnej i przyjęła w tym akcie na siebie obowiązki wymienione w §§. 2. i 15. ustawy z 28. lipca 1897 r. Nr. 47. Dz. u. k. co do pokrycia wydatków szpitalnych w pierwszem półroczu, oraz ponoszenia kosztów ewentualnej budowy nowego szpitala, lub rozszerzenia starego, przeto Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić załączoną ./ ustawę:

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:
A. Potocki, w. r.

Sprawozdawca:
Mieczysław Onyszkiewicz, w. r.
Członek Wydziału krajowego.

Ustawa

nadająca szpitalowi w Dolinie charakter szpitala powszechnego i publicznego.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, co następuje:

Art. I.

Szpital w Dolinie zostaje uznany za publiczny i powszechny.

Art. II.

Komitet szpitalny składać się ma:

a) z Delegata Wydziału krajowego;
b) z Prezesa Rady powiatowej, lub jego zastępcy;
c) z Delegata Rady powiatowej;
d) z Dyrektora szpitala.

Art. III.

W przyszłości połowę kosztów budowy nowego, odbudowy lub rozszerzenia starego gmachu szpitalnego tudzież wewnętrznego urządzenia dobudowanej części pokrywać będzie powiat Doliński.

Art. IV.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

L. S. 755/1902.

Aleg. 107

Wniosek.

Linie c. k. uprzywilejowanej kolei Północnej cesarza Ferdynanda stanowią jedyną drogę, którą przechodzić muszą wszelakie transporta z Galicyi ku Zachodowi i z Zachodu ku Galicyi.

Zależność całego eksportu i importu naszego kraju od polityki taryfowej przedsiębiorstwa, znajdującego się w ręku prywatnych kapitalistów, którzy naturalnie nie zaniedbują wyzyskiwać go dla swoich korzyści — równa się ciężkiemu opodatkowaniu naszego kraju na rzecz owych uprzywilejowanych kapitalistów prywatnych.

Zważywszy, iż w myśl ustawy z 6. września 1885 nr. 122. Dz. u. p., tudzież objętej nią ugody z 10. stycznia i 17. lipca 1885 pomiędzy c. k. Rządem a Towarzystwem c. k. uprz. kolei Północnej cesarza Ferdynanda zawartej, mocą której unormowane zostały warunki odnowienia koncesyi — przysługa państwu od 1. stycznia 1904 prawo wykupienia tej kolei żelaznej;

zważywszy, iż nabytek tak znakomicie opłacających się linij kolejowych, jak te, które obejmuje sieć c. k. uprz. kolei Północnej cesarza Ferdynanda z pewnością nie stałby się ciężarem dla skarbu państwa, który dotąd budował i nabywał tylko gorzej rentujące się koleje żelazne — podpisani wnoszą:

Wysoki Sejm, solidaryzując się z dotyczącym tego samego przedmiotu wnioskiem Reprezentacyi naszego kraju w parlamencie państwowym, nr. 1.026 allegatów do stenograficznych protokołów XVII. sesyi Izby poselskiej Rady państwa — raczy uchwalić:

Wzywa się c. k. Rząd, by poczynił wszelkie ku temu przygotowania, ażeby w terminie, kiedy upaństwowienie linij c. k. uprz. kolei Północnej cesarza Ferdynanda kontraktowo stanie się dopuszczalnem, to jest 1. stycznia 1904, wykupno ich rzeczywiście zostało dokonanem.

Lwów, dnia 23. czerwca 1902.

Sprawozdawca:
Merunowicz w. r.

Vayhinger, Witosławski, Huza, Jabłoński, Maiss, Jahl, Michalski, Starzyński, Romanowicz, Rayski, Lipiński, Bujnowski, Tarnawski, Wiśniewski, Tomaszewski, Dzieślewski, E. Michałowski, Schätzel, Maryewski.

LS. 607.

We Lwowie, dnia 23. czerwca 1902.

Alegat 108

Wniosek.

Wysoki Sejmie!

Podczas sesyi z roku 1901 wniósł Wydział krajowy do LW. 21.788/1901 projekt ustawy lasowej, który z powodu krótkości sesyi i wielkiej ilości spraw pilniejszych nie mógł wejść na porządek dzienny obrad Wysokiego Sejmu.

Nie wiedząc, czy Wydział krajowy ponownie przedłoży projekt ustawy lasowej, a uznając gwałtowną potrzebę uregulowania stosunków lasowych, czego przy obecnie obowiązującej ustawie należycie dokonać nie można, uznając dalej iż projekt ustawy lasowej roku zeszłego przedłożony w wielu rzeczach zasadniczo zmienionym być winien, jeżeli dla gospodarstwa krajowego rzeczywiste korzyści z nowej ustawy być mają, jak niemniej poprawionymi stosunki nieznośne tak dla władz jak i dla mieszkańców kraju, przedkładamy w załączeniu projekt ustawy lasowej oparty po części na zeszłorocznem przedłożeniu Wydziału krajowego z wnioskiem.

Wysoki Sejm raczy uchwalić załączony ·/. projekt ustawy.

Wnioskodawca:
Władysław Gniewosz.

Truskolaski, Włodek, Stadnicki, Niezabitowski, Abrahamowicz, Puzyna Roman, Skałkowski, Jaworski Apolinary, Brunicki, Traczewski Andrzej, Tyszkiewicz, Lubomirski, Schnell, Borkowski, Hupka.

I.

Ustawa wprowadcza.

II.

Ustawa lasowa.

Rozdział I. Podział lasów (§§. 1., 2).
„ II. Lasy wolne (§§. 3., 4).
„ III. Przymus lasowy.
A. Lasy podlegające przymusowi lasowemu (§§. 5—12).
B. Uwolnienie od przymusu lasowego (§§. 13., 14).
C. Poddanie pod przymus lasowy (§§. 15—22).
D. Lasy strzeżone (§§. 23—27).
E. Lasy wyłączone (§§. 28—42).
„ IV. Lasy obciążone służebnościami (§§. 43—60).
„ V. Dzielenie lasów (§. 61.).
„ VI. Prowadzenie gospodarstwa w lasach.
A. Zarząd lasowy (§§. 62., 63).
B. Straż lasowa (§§. 64—74).
„ VII. Pożary lasowe (§§. 75—89).
„ VIII. Szkody lasowe zrządzone przez owady (§§. 90—95).
„ IX. Przewóz płodów lasowych
A. Przewóz lądem (§§. 96—105).
B. Przewóz wodą (§§. 106—132).
„ X. Kataster lasowy (§§. 133—135).
„ XI. Nadzór nad gospodarstwem lasowem (§§. 136—149).
„ XII. Fundusz lasowy (§§. 150—153).
„ XIII. Władze lasowe (§§. 154—166).
„ XIV. Odszkodowanie i wywłaszczenie (§§. 167—169).
„ XV. Przekroczenia (§§. 170—197).
„ XVI. Postanowienia końcowe (§§. 198—200).

USTAWA

z dnia . . . . . którą wydaną zostaje ustawa lasowa dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Za zgodą Sejmu mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, co następuje:

Art. I.

Dołączona ustawa lasowa dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem wchodzi w życie w rok po ogłoszeniu jej w dzienniku ustaw krajowych. Z tą samą chwilą traci moc obowiązującą dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem patent z dnia 3. grudnia 1852 r. (Dz. u. p. Nr. 250.) i wszelkie ustawy i rozporządzenia odnoszące się do tejże ustawy.

Art. II.

Wykonanie tej ustawy polecam Mojemu Ministrowi rolnictwa i Moim Ministrom spraw wewnętrznych, finansów i handlu.

I. Podział lasów.

§. 1.

Wedle znaczenia, które lasy mają dla gospodarstwa krajowego, dzielą się lasy na:

a) wolne (§§. 3. i 4.);
b) podległe przymusowi lasowemu (§§. 5—22.);
c) strzeżone (§§. 23—27.);
d) wyłączone (§§. 28—42.);
e) lasy, co do których obowiązują osobne ustawy (§. 200).

§. 2.

Ze względu na rodzaj własności, w czyim są zarządzie, jakim celom służą, uzyskiwany z nich dochód dzielą się lasy na:

a) państwowe tj. lasy będące własnością państwa lub zarządzane bezpośrednio przez władze państwowe i których dochody wpływają bezpośrednio do kas państwowych,

b) galicyjskiego lasowego funduszu krajowego tj. będące własnością tego funduszu i do którego kasy wpływają bezpośrednio uzyskiwane dochody;

c) krajowe tj. będące własnością kraju lub zarządzane bezpośrednio przez autonomiczne władze krajowe, a których dochody wpływają bezpośrednio do kasy krajowej;

d) powiatowe tj. będące własnością powiatów lub zarządzane przez autonomiczne władze powiatowe, a których dochody wpływają bezpośrednio do kas powiatowych;

e) gminne i wspólne tj. będące własnością gmin, które nie mają osobnych statutów i te, które zostały przyznane uprawnionym członkom jednej gminy lub kilku gmin niepodzielnie jako ekwiwalent za wykupione ciężary gruntowe serwitutowe;

f) miejskie tj. będące własnością gmin, mających własne statuta;

g) kościelne, fundacyjne i szkolne tj. będące własnością parafii kościelnych, gmin wyznaniowych, związków szkolnych, zakonów i bractw duchownych, stowarzyszeń publicznych, zakładów publicznych naukowych i wychowawczych, a nareszcie fundacyi pobożnych lub dobroczynnych stojących pod publicznym zarządem;

h) dotacyjne, które na mocy darowizny są w użytkowaniu osób zajmujących aktem darowizny lub innym prawomocnym dokumentem określone stanowiska, i te lasy, których dochody użytymi być mają dla fundacyi lub zakładów nie stojących pod publicznym zarządem;

i) przemysłowe tj. będące własnością towarzystw akcyjnych, spółek zaregestrowanych, stowarzyszeń i spółek handlowych lub przemysłowych, jeżeli przetwarzanymi są płody leśne używając motoru zastępującego pracę ręczną;

k) fideikomisowe i ordynacyjne tj. należące do prawnie ustanowionych fideikomisów i ordynacyi;

l) prywatne, nie należące do żadnych z kategoryi wymienionych w niniejszym paragrafie pod lit. a) do k) włącznie;

II. Lasy wolne.

§. 3.

Lasami wolnymi są te, które nie podlegają przymusowi lasowemu (§. 5.), uwolnionymi są od przymusu lasowego (§. 13. i 14.) nie są lasami strzeżonymi (§. 23.) i wyłączonymi (§. 28.) i które nie podlegają przepisom osobnych ustaw lasów dotyczących (§. 200.)

§. 4.

Do lasów wolnych mają zastosowanie postanowienia niniejszej ustawy zawarte w §§. 1 do 4, 11, i 62 do 199.

III. Przymus lasowy.

A) Lasy podlegające przymusowi lasowemu.

§. 5.

Przymusowi lasowemu podlegają:

a) grunta wpisane jako lasy w katastrze podatku gruntowego w wykonanin ustawy z dnia 24. maja 1869 N. 88 Dz. u. p., na które nie uzyskano zezwolenia na wykorczowanie w myśl §. 2. ustawy z dnia 3. grudnia 1852 N. 250 Dz. u. p.;

b) grunta, które po wpisaniu w kataster podatku gruntowego jako podlegające innemu rodzajowi uprawy zostały następnie prawomocnem orzeczeniem lub rozporządzeniem przeznaczone do zalesienia, o ile nie mają zastosowania postanowienia następnego §. 6.;

c) grunta, które poddano przymusowi lasowemu w myśl §. 15.

§. 6.

Jeżeli w chwili wejścia w życie niniejszej ustawy grunt wpisany w katastrze jako las (§. 5. lit. a) i b) w rzeczywistości nie jest jako las zagospodarowanym, obowiązanym jest właściciel tego gruntu donieść o tem za pośrednictwem powiatowej władzy politycznej okręgowej komisyi lasowej (§. 154.) i złożyć oświadczenie, czy zamierza na tym gruncie zatrzymać dotychczasowy rodzaj uprawy, przedkładając równocześnie szkic i opis rzeczonej przestrzeni. To oświadczenie jest decydującem dla przeprowadzenia zmian w katastrze (§. 133.)

W wypadkach, w których okręgowa komisya lasowa będzie mieć wątpliwości, czyli trwała zmiana uprawy nie spowoduje niebezpieczeństwa lub widocznej szkody dla publicznego dobra, ma ta władza przy współudziale rzeczoznawców przeprowadzić potrzebne dochodzenia, przy którym rentowność dotychczasowego sposobu gospodarowania ma być skonstatowaną i wedle wyniku dochodzenia wydać orzeczenie.

Okręgowa Komisya lasowa uwiadomi posiadaczy lasów o terminie, w którym określone w ustępie pierwszym oświadczenie wraz ze szkicem i opisem ma być przesłane władzy lasowej.

Termin nie może być krótszym jak dni 60,

§. 7.

Jeżeli grunt wpisany jako las w katastrze lasowym poddany innej uprawie obciążonym jest służebnościami leśnemi, należy w wypadkach, gdy grunt ten ze względów na dobro publiczne (§. 6) nie musi być zalesionym i gdy grunt ten w innej uprawie odpowiedni daje dochód, a właściciel oświadczył, że zamierza zatrzymać dotychczasowy rodzaj uprawy, spowodować zalesienie takiej przestrzeni, któraby wystarczającą była do ubezpieczenia należnych poborów służebnościowych bez uszczuplenia ich wartości rzeczywistej i gospodarczej.

Postanowienia ustępu pierwszego niniejszego paragrafu mają zastosowanie w wypadkach, gdy pobory służebnościowe nie mają dostatecznego zabezpieczenia na innym gruncie lasowym tak położonym, aby pobór dla uprawnionych nie był kosztowniejszym lub trudniejszym.

§. 8.

Grunt, podlegający przymusowi lasowemu, ma być zagospodarowanym jako las utrzymywany w zadrzewieniu odpowiadającem sposobowi gospodarowania.

§. 9.

Do lat pięciu od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy muszą być zalesione:

a) zręby czyste;

b) zręby obsiewne, na których nie zostawiono nasienników zdatnych do wydania dobrego nasienia w ilości potrzebnej;

c) zręby, w których grunt zdziczały uniemożliwia naturalne zalesienie obsiewne.

Jeśli właściciel bez własnej winy zalesić zrębów w ustępie pierwszym wymienionych nie może w czasie oznaczonym, wolno okręgowej komisyi lasowej zezwolić na stosowne przedłużenie terminu zalesienia. Po upływie czasu wyznaczonego do zalesienia będą wykonanemi niezrobione lub niedokończone roboty na koszt właściciela na podstawie orzeczenia okręgowej komisyi lasowej.

§. 10.

Oprócz czynności sprzeciwiających się przepisom §§. 8. i 9. zakazanem jest:

a) pasienie bez należytego nadzoru i bez pastucha;

b) pasienie przed wschodem i po zachodzie słońca;

c) pasienie w częściach przeznaczonych do odmłodzenia i w zagajnikach;

d) wpuszczanie większej ilości pasących się sztuk inwentarza żywego, niźli ilość istniejącej paszy na danej przestrzeni na to pozwala. W lasach, w których wyrąb plądrowniczo jest prowadzonym, oznaczać będzie okręgowa komisya lasowa, jaką ilość żywego inwentarza na określonym gruncie lasowym paść wolno;

e) zbieranie ściółki z liści, szpilek, mchu lub darni w drzewostanach poniżej lat trzydziestu;

f) na tej samej przestrzeni częstsze zbieranie ściółki pod e) wymienionej, jak:

aa) w lasach liściastych co lat trzy;

bb) w lasach szpilkowych co lat pięć;

cc) w lasach mających mieszane drzewostany z drzew szpilkowych i liściastych co lat tyle, ile oznaczy orzeczenie okręgo-

wej komisyi lasowej, opierać się mające na wypośrodkowanym stosunku zmieszania rzeczonych dwóch gatunków drzew;

g) zbieranie ściółki i zbiórki gałązkowej (okrzesanki) z drzew stojących uszkadzające takowe w sposób robiący je nieużytecznemi dla celów ich uprawy;

h) rozpalanie ognia w lesie bez zachowania należytej ostrożności i bez pozwolenia straży lasowej;

i) prowadzenie zrębów narażające widocznie sąsiednie drzewostany na uszkodzenie przez wiatry;

k) pasienie kóz, o ile na to okręgowa komisya lasowa nie zezwoli, normując równocześnie ilość sztuk i sposób wykonywania tego pozwolenia;

l) używanie do czynności pod e) wymienionych narzędzi mających żelazne ostrza lub zęby;

§. 11.

Gdzie przez wyrąbanie części lasu może być las sąsiedni wobec panującego w tej miejscowości kierunku wiatru narażonym na niebezpieczeństwo uszkodzenia, jest właściciel lasu ochraniającego obowiązanym uwiadomić wcześnie sąsiada o zamierzonym wyrębie i porozumieć się z nim co do odpowiednich środków zaradczych. Gdyby do zgody nie przyszło, ma właściciel ochraniającego lasu zarządać orzeczenia okręgowej komisyi lasowej.

Jeżeli przez wyrąb ochraniającego lasu właściciel sąsiedniego lasu poniesie wiatrem zrządzone szkody, a nie dopełnionymi zostały przepisy ustępu pierwszego niniejszego paragrafu, ma poszkodowany prawo żądać w drodze sądowej odszkodowania od właściciela wyrąbanego lasu.

Właściciel lasu narażonego na niebezpieczeństwo uszkodzenia z powodu panującego w danej miejscowości kierunku wiatru, gdyby sąsiedni las był wyrąbany bez odpowiednich środków zaradczych, może żądać, aby władze wydaniem stosownych poleceń zabezpieczyły od grożącego niebezpieczeństwa. Koszta z tem połączone ponosi proszący.

§. 12.

Na gruncie podległym przymusowi lasowemu może właściciel zaprowadzić lasowe gospodarstwo, które uważa dla siebie za najkorzystniejsze, o ile temu postanowienia inne niniejszej ustawy się nie sprzeciwiają. Na żądanie władzy lasowej musi właściciel podać, jakiego rodzaju gospodarstwo w lesie prowadzić zamierza (§. 137).

Bez powodu uzasadnionego przepisami niniejszej ustawy nie może być właściciel zniewolonym do uprawy jakiegoś ściśle oznaczonego gatunku drzewa lub też do urządzenia gospodarstwa w sposób odmienny od tego, w jaki zamierzał gospodarować.

B) Uwolnienie od przymusu lasowego.

§. 13.

Krajowa komisya lasowa może na żądanie właściciela po przeprowadzeniu dochodzenia wydać orzeczenie uwalniające grunt od przymusu lasowego (§. 5).

Na uwolnienie od przymusu lasowego należy zezwolić, gdy odnośny grunt bez ujmy dla publicznych interesów i bez wyraźnej szkody dla sąsiadów może być odjętym uprawie lasowej

a z natury swej nadaje się pod inną uprawę, lub jest odpowiednim dla wzniesienia budowli albo urządzenia zakładu przemysłowego.

§. 14.

Z gruntu obciążonego służebnościami leśnemi może być na żądanie właściciela lasu pewien obszar uwolnionym od przymusu lasowego w warunkach §. 13. określonych, jeżeli stałe pokrycie poborów należnych bez obniżenia ich wartości pieniężnej i gospodarczej jest zabezpieczone na reszcie pod przymusem lasowym pozostającego gruntu. Orzeczenie należy do krajowej władzy politycznej.

C) Poddanie pod przymus lasowy.

§. 15.

Poddanie pod przymus lasowy gruntów nie należących do wymienionych w §. 5. pod a) i b) może być zarządzonem przez krajową komisyę lasową nawet wbrew woli właściciela, gdy:

a) jakość gleby nadaje się wyłącznie do uprawy lasowej;

b) potrzebnem jest osiągnięcie jednego z celów w §. 28. wymienionych odpowiadające potrzebom publicznego dobra;

c) grunta poprzednio zabudowane lub używane dla innej uprawy dobrowolnie zalesionymi zostały (§. 22).

W powyż pod b) wymienionych wypadkach wydanem być ma orzeczenie o zalesieniu i urządzeniu gospodarczem, zastosowując postanowienia §§. 28—41.

§. 16.

Właściciel gruntu poddanego przymusowi lasowemu na podstawie §. 15 lit. a) i b) jest obowiązanym wykonać zalesienie własnym kosztem, gdy czynność ta przedstawia dla niego korzyść w dochodzie z gospodarstwa obliczonego w sposób przeprzepisany §. 17. Jeźli wykonanie zalesienia nie zwiększy dochodu z gospodarstwa lub przechodzi możność pieniężną właściciela, jest obowiązaną władza lasowa albo udzielić odpowiednią pomoc pieniężną, albo nabyć grunt zalesić się mający w drodze dobrowolnej ugody lub przez wywłaszczenie.

§. 17.

Poddanie gruntu pod przymus lasowy na podstawie §. 15 lit. c) nie upoważnia właściciela do żądania jakiegokolwiek odszkodowania.

Jeżeli właściciel gruntu poddanego przymusowi lasowemu na podstawie §. 15 lit. a) i b) poniesie przez to stratę w dochodzie gospodarczym, ma władza lasowa stratę tę wypośrodkować i przyznać odpowiednie odszkodowanie.

Przy oznaczaniu wysokości odszkodowania należnego za poddanie gruntu pod przymus lasowy należy brać za podstawę obliczenia czysty dochód z tego gruntu przy dotychczasowej uprawie, uwzględniając odpowiednio, czy ten grunt w innej uprawie bez wyjątkowych wkładów nie dawałby większych korzyści jak w dotychczasowym sposobie gospodarzenia lub jak pod uprawą leśną przepisaną.

Jako wyjątkowe należy te wkłady uważać, które krajowa rada rolnicza przy Wydziale krajowym urzędująca, jako takie uzna.

§. 18.

Właściciel gruntu poddanego przymusowi lasowemu na podstawie §. 15 lit. b) może tylko pod warunkami wymienionymi w §. 34. żądać zupełnego wykupu, gdy grunt wedle swej jakości bez wyjątkowych wkładów wyłącznie nadaje się pod uprawę lasową.

§. 19.

Zupełnie analogicznie do właścicieli gruntów postępywać należy z właścicielami służebności na gruntach w myśl §. 15. poddanych przymusowi lasowemu, gdy tem uprawnienia straciły całkowitą wartość gospodarczą, albo też tylko część tejże.

§. 20.

W razie poddania gruntu przymusowi lasowemu z powodu ruchu lub budowy koleji (§. 40), zastosować należy przepisy o wywłaszczeniu dla budowy i ruchu koleji.

Gdy poddanie gruntu przymusowi lasowemu nastąpi z powodu czynności przedsiębranych dla nieszkodliwego odpływu wód górskich, należy zastosować postanowienia ustawy z 30. czerwca 1884 Nr. 117 Dz. u. p.

§. 21.

Na gruntach, które leżą w okręgu kosodrzewiny a nie podlegają przymusowi lasowemu i do których nie ma zastosowania §. 200 niniejszej ustawy, zabronionemi są wszelkie czynności, które według doświadczenia pociągają za sobą skutki niebezpieczne dla ogółu lub dla cudzej własności.

§. 22.

Grunta bądź to zabudowane bądź też będące pod inną uprawą wolno właścicielowi zalesiać tylko po otrzymaniu pozwolenia władzy politycznej, która takowe ma udzielić, gdy

a) grunt zalesić się mający nie jest przydatny do innej racyonalnej uprawy lub zalesiony da dochód większy przez sprzedaż płodów lasowych;

b) czynność ta jest wynikiem zastosowania ustaw z 9. grudnia 1899 Nr 18 do 20 Dz. u. kr.;

c) nie będą spowodowane skutki szkodliwe dla ogółu.

Podczas dochodzenia, które władza polityczna zarządzić winna, przesłuchanymi będą przedstawiciele władz autonomicznych, rzeczoznawcy ekonomiczni i zasięgniętą opinia władzy lasowej.

D) Lasy strzeżone.

§. 23.

Strzeżonymi są lasy położone

a) na gruntach podatnych do tworzenia lotnych piasków;

b) na stromych zboczach i pochyłościach, gdzie zachodzi obawa przez ogołocenie gruntu z zadrzewienia, spłukania i usypania się ziemi a przez to zrobienia powierzchni tej nieużyteczną i uszkodzenia gruntów poniżej położonych;

c) na górnym krańcu wegetacyi leśnej i w okręgu koso drzewiny;

d) na brzegach nieskalistych większych wód płynących.

§. 24.

W lasach §. 23. określonych, następujących czynności albo zupełnie dokonywać nie można, albo robić je tylko wedle ściśle określonych przepisów

a) pasienie zupełnie jest wzbronionem w lasach określonych §. 23 lit. a) i c);

b) korczowanie pni i korzeni zupełnie jest wzbronionem w lasach określonych §. 23. lit. a) i b). Jest ono dozwolonem tylko po za pasem 100 metrów szerokim po obu brzegach w lasach określonych §. 23. lit. d);

c) zbieranie wszelkiej podściółki t. j. nietylko opadłych liści, lecz i wszelkiej innej powłoki gruntu wzbronionem jest w lasach określonych §. 23. lit. a);

d) otwieranie kamieniołomów i robienie wykopów ziemnych jest wzbronionem w lasach określonych §. 23. lit. a) b) c);

e) wyrębywanie drzewa odbywać się może

aa) w lasach określonych §. 23. lit. a) wąskimi pasami czystych zrębów, prowadzonymi o ile możności prostopadle do kierunku panujących wiatrów lub też stopniowem przerębywaniem przy równoczesnem odmładnianiu;

bb) w lasach określonych §. 23. lit. b) wąskimi pasami czystych zrębów, prowadzonymi prostopadle do kierunku spadu lub też stopniowem przerębywaniem przy równoczesnem odmładnianiu;

cc) w lasach określonych §. 23. lit. c) wyłącznie sposobem plądrowniczym.

W wypadkach wątpliwych co do sposobu działania ma okręgowa komisya lasowa dawać szczegółowe pouczenia.

§. 25.

Grunt zalesiony uznanym być może jako las strzeżony orzeczeniem okręgowej komisyi lasowej, po przeprowadzeniu na miejscu dochodzenia i rozprawy.

§. 26.

Do lat pięciu od wejścia w życie niniejszej ustawy mają władze lasowe przeprowadzić potrzebne dochodzenia i orzec, które lasy do strzeżonych zaliczonymi być mają.

Po upływie lat pięciu mogą władze lasowe uznać jakąś przestrzeń zalesioną jako las strzeżony tylko w wypadku gwałtownej publicznej potrzeby, zastosowując postanowienie §. 25.

§. 27.

Przed prawomocnem uznaniem lasu za strzeżony, obowiązanym jest właściciel w nim gospodarować wedle postanowień §. 24, jeśli stosunki miejscowe wskazują, iż las mui być uznanym jako należący do kategoryi lasów strzeżonych.

Władze lasowe mają w najkrótszym czasie po wejściu w życie niniejszej ustawy uwiadomić właściciela, do którego odnoszą się postanowienia ustępu pierwszego, iż w lesie jego zachowanymi być mają przepisy z §. 24, określając szczegółowo, do których części lasu to się odnosi.

E) Lasy wyłączone.

§. 28.

Wyłączonymi są lasy:

a) ochraniające zdrojowiska lecznicze i utrzymujące zalesienie okolicy odpowiadające wymogom hygienicznym uzdrojowiska i jego warunkom leczniczym;

b) uznane jako zabezpieczające źródła, które zaopatrują w wodę jakąś okolicę;

c) ochraniające miejscowości, większe kompleksa budynków, budowle służące celom publicznym lub lekarskim, drogi i zakłady komunikacyjne lądowe i wodne, z wyjątkiem dróg zakładów i budowli kolejowych, roboty publiczne i melioracyjne, grunta i budynki przed lawinami, spadaniem skał i kamieni, usypywaniem się ziemi, zasypywaniem piaskiem, zatorami lodowymi, podmywaniem brzegów i ich uszkodzeniem przez krę lub innemi podobnemi niebezpieczeństwami;

d) ochraniające łożyska płynących wód przed napełnianiem piaskiem, szutrem lub kamieniami;

e) zabezpieczające bezpośrednio od nagłych zmian stanu wód w rzekach i kanałach;

f) zabezpieczające i umożliwiające budowę i normalny ruch koleji.

§. 29.

Grunt zalesiony uznanym być może jako las wyłączony orzeczeniem władzy lasowej po przeprowadzeniu na miejscu dochodzenia i rozprawy (§. 32), jeżeli

a) interesa, o których ochronę w danym wypadku idzie, są ze względu na gospodarstwo krajowe lub inne publiczne potrzeby większej wagi aniżeli szkody spowodowane ograniczeniem w sposobie gospodarowania lub uznaniem lasu za wyłączony;

b) okazuje się nieodzowna potrzeba ze względu na utrzymanie odpowiedniego zadrzewienia lub na inne publiczne ważne względy albo nareszcie na zabezpieczenie cudzej własności (§. 28) urządzenia gospodarstwa lasowego, względnie użytkowania z lasu zasadniczo różniącego się od norm przyjętych przy zwykłem dobrem gospodarstwie lasowem.

W wypadkach przewidzianych w §. 28. lit. a) i f) orzeka krajowa Komisya lasowa, o ile do tego c. k. Namiestnictwo nie jest powołanem, w innych zaś wypadkach orzeka okręgowa Komisya lasowa.

§. 30.

Wyłączenie lasu polega na wydaniu przez władzę lasową przepisów dotyczących gospodarowania w lesie względnie użytkowania płodów leśnych w ten sposób, aby dążyć do osiągnięcia jednego z celów wymienionych w §§. 28. i 29.

§. 31.

Przepisy, których ścisłe wykonanie ma być zapewnionem, muszą uwzględniać miejscowe stosunki wszechstronnie zbadać się mające. W razie potrzeby mają przepisy zawierać:

a) wstrzymanie lub ograniczenie pobierania pewnych użytków;

b) określenie sposobu pobierania użytków;

c) nakazanie lub zabronienie pewnych sposobów przewozu płodów lasowych;

d) nakazanie wykonania szczególniejszych środków ochronnych jak n. p. murów, ogrodzeń, płotków faszynowych, ochronnych rowów i innych;

e) nakazanie, aby właściciel gruntu lub budowli dozwolił wykonania szczególniejszych środków ochronnych przez osoby trzecie lub przez władzę polityczną.

§. 32.

Przepisy z §. 31., które w danym wypadku mają zastosowanie, muszą być szczegółowo określone w orzeczeniu uznającem las za wyłączony (§. 29.).

Wydanie orzeczenia nastąpić może dopiero po przeprowadzeniu dochodzenia i rozprawy, które mają wyświecić, czy powodem orzeczenia jest potrzeba:

a) zapobieżenia jednemu z niebezpieczeństw wymienionych w §. 28. i zabezpieczenia wykonania takich przepisów, do których właściciel lasu jest już obowiązanym postanowieniami niniejszej ustawy, postanowieniami innych obowiązujących ustaw lub też z tytułu wynikłego z prawa prywatnego;

b) zakazania takich czynności, które wedle doświadczenia mogą spowodować dla samego lasu wyłączonego niebezpieczeństwo lawin, spadania skał i kamieni, usypywania się ziemi, spłukania ziemi urodzajnej;

c) takich przepisów i obostrzeń, które z powodu wyłączenia lasu dla ważnych celów publicznych nakładają na właściciela dalej idące zobowiązania, aniżeli wynikające z ustępów a) i b) niniejszego paragrafu.

§. 33.

Przepisy dotyczące wyłączenia wydane w myśl §. 32. ust. a) i b) nie upoważniają właściciela do żądania odszkodowania.

Gdy przepisy dotyczące wyłączenia wydanymi zostały w myśl §. 32. ust. c) należy się właścicielowi odszkodowanie, gdy przepisy te spowodują:

a) droższy sposób gospodarowania lub kosztowniejszy nadzór;

b) ubytek w dochodzie przez zabronienie lub ograniczenie pewnych użytkowań z gruntu lasowego lub z płodów leśnych, albo też kosztowniejsze tychże użytkowanie;

c) ubytek w dochodzie z powodu wykonania nakazanych budowli lub robót ochronnych.

Jeżeli wyłączenie lasu służy także do o wrócenia niebezpieczeństwa lub szkody na innej posiadłości właściciela wyłączonego lasu, należy to uwzględnić przy wymiarze odszkodowania.

§. 34.

Jeżeli wyłączenie lasu jest wobec swego celu prawdopodobnie trwałem, orzeczonem na podstawie §. 32. ust. c) lub połączonem z takiemi utrudnieniami gospodarskiemi, iż przypuszczać należy, że właściciel z lasu swego nie będzie mógł mieć odpowiedniego pożytku lub nie będzie w możności poleceniom władzy zadość uczynić, winna władza lasowa na żądanie właściciela orzec wykupno lasu wyłączonego zamiast przyznawać odszkodowanie.

§. 35.

Zasady dotyczące odszkodowania względnie wykupna wedle §§. 33. i 34. mają analogiczne zastosowanie przy ocenianiu i wynagradzaniu szkód poniesionych przez osoby lub prawne jednostki nie będące właścicielami lasu, lecz mające prawa użytkowania, które przez wyłączenie lasu ścieśnionemi lub zupełnie zniesionemi zostały.

§. 36.

W wypadku przewidzianym w §. 35. należy przy obliczaniu odszkodowania względnie ceny wykupna uwzględniać, czy i o ile umniejszonym został dochód z całej własności uprawnionego względnie cała jej wartość realna i gospodarcza przez orzeczenie wyłączenia lasu obciążonego uprawnieniami.

§. 37.

Kupione wedle §§. 34 i 35. grunta i uprawnienia stają się własnością galicyjskiego funduszu lasowego (§. 150).

§. 38.

Władza lasowa wydaje orzeczenie uznające las za wyłączony na podstawie przeprowadzonego dochodzenia na miejscu i przesłuchania wszystkich interesowanych. Dochodzenie będzie zarządzone na żądanie władz lub osób uprawnionych do strzeżenia interesów, dla których ochrony las ma być wyłączonym.

W wypadku przewidzianym w §. 32. lit. c) ma żądający wydania orzeczenia złożyć równocześnie oświadczenie, iż gotów jest pokryć pretensye do odszkodowania względnie wykupna bądź sam, bądź wspólnie z innymi mającymi korzystać z wyłączenia lasu.

Jeżeli w oświadczeniu gotowości ponoszenia kosztów nie jest podanym stosunek, w jakim każdy z żądających względnie z korzystających z wyłączenia lasu przyczynić się ma do wynikłych z tego powodu wydatków, a ugoda dobrowolna nie przyjdzie do skutku, ma okręgowa Komisya lasowa oznaczyć stosunek procentowy, w jakim poszczególni interesowani przyczyniać się mają wedle stopnia odnieść się mających korzyści przez odwrócenie grożącego niebezpieczeństwa

§. 39.

W orzeczeniu uznającym las za wyłączony muszą być przy przyznaniu prawa do odszkodowania względnie wykupna wyraźnie oznaczone termina płatności i wysokości sum, które właścicielowi względnie uprawnionemu mają być wypłacone.

§. 40.

Jeżeli uznanie lasu za wyłączony nastąpić ma z powodu budowy lub ruchu koleji (§. 28. lit. f) winny być zastosowane postanowienia obowiązujące przy wywłaszczeniach na rzecz budowy i ruchu koleji.

Jeżeli przy koleji będącej w ruchu okaże się potrzeba nagłych zarządzeń celem zapobieżenia przerwie ruchu, może krajowa władza polityczna na wniosek przedsiębiorstwa kolejowego wydać potrzebne tymczasowe zarządzenia. Równocześnie ma być wyznaczonym termin, w którym ma pod zagrożeniem grzywny

przedsiębiorstwo kolejowe postawić wniosek o wdrożenie postępowania wywłaszczającego w myśl w ustępie pierwszym niniejszego paragrafu wymienionych postanowień.

§. 41.

Właściciel lasu wyłączonego, jak niemniej posiadający prawa użytkowania w tym lesie, jest odpowiedzialnym za ścisłe przestrzeganie przepisów, dotyczących tego lasu (§§. 31, 32) tak przez siebie jak i przez jemu podległe organa administracyjne lub wykonawcze w czynnościach dokonywanych.

§. 42.

Na żądanie właściciela lasu lub jednego z interesowanych należy wdrożyć postępowanie o zniesienie orzeczenia, uznającego las za wyłączony. Czynność ta dokonaną być może przez krajową komisyę lasową.

IV. Lasy obciążone służebnościami.

§. 43.

W lasach, na których ciążą służebności, tj. prawo użytkowania na rzecz osób trzecich, jak prawo pasienia, wycinania traw, poboru ściółki, drzewa lub innych płodów lasowych, ma właściciel w ten sposób gospodarować i tak w nich użytkować, aby uprawnieni zapewnionem mieli otrzymywanie należnych im poborów.

Prawa serwitutowe użytkowania mają być w lasach wykonywane w ten sposób, aby w pełni uwzględnionemi były potrzeby uprawy, hodowli i ochrony lasu i aby zachowanymi były wymogi niniejszej ustawy.

§. 44.

Tak właściciel lasu obciążonego służebnością jak i właściciel uprawnienia służebnościowego mają obowiązek oprócz przestrzegania postanowień §. 43. zastosowywać się do następujących przepisów:

a) uprawnieni do pasania są obowiązani ustanowieniem osobnych i odpowiednich pastuchów lub w inny stosowny sposób ochraniać zręby i zagajniki od spasania. Zręby i zagajniki mają zajmować z całej powierzchni lasowej, tworzącej jeden dział gospodarczy:

aa) jedną piątą część przy gospodarstwie wysokopiennem;

bb) jedną czwartą część przy gospodarstwie średniopiennem;

cc) jedną trzecią część przy gospodarstwie połączonem i niskopiennem;

b) pasienie kóz dozwolone tylko pod szczególnym nadzorem, przy zastosowaniu postanowień §. 10. lit. *k)* niniejszej ustawy.

c) ściółkę tj. liście i szpilki opadłe wolno gromadzić tylko grabiami mającymi drewniane zęby, nie naruszając ziemi, której branie jest zabronionem;

d) branie darni, ziemi wrzosowej i torfowej dla celów gospodarczych lub technicznych dozwolone tylko za wyraźnem pozwoleniem władzy lasowej, która ściśle oznaczy miejsce, sposób i czas, w których tę czynność dokonywać wolno;

e) wysokość pozostającego pnia przy zrębywaniu drzew nie może być większą po nad powierzchnią ziemi jak trzecia część średnicy zrąbanego drzewa;

f) drzewo ma być ścięte, obrobione i wywiezione w jesieni lub zimie po śniegu tam, gdzie tego potrzeba dla ochrony drzewostanu;

g) drzewo zrąbane na wiosnę lub w lecie musi być usuniętem wraz z odpadkami przed początkiem następnej wiosny;

h) co do wywozu płodów leśnych i przepędu obowiązują następujące przepisy:

aa) wszystkie płody leśne mają być zabierane i wywożone z lasu drogami istniejącemi, względnie używając środków komunikacyjnych przez właściciela lasu wskazanych, robiących zabieranie i wywóz dogodniejszymi i tańszymi dla uprawnionych.

bb) wywóz ściółki z lasu musi nastąpić najpóźniej w 30 dni po jej zgromadzeniu. Wywóz drzewa dokonanym być ma najpóźniej do dni 60 po dokonaniu czynności w §§. 45. i 46. określonych;

cc) jeżeli potrzebnem jest dla należytej ochrony lasu, ma przepęd pasionego inwentarza być prowadzonym tylko odpowiedniemi drogami, które w razie sporu wyznaczy okręgowa komisya lasowa po przesłuchaniu stron interesowanych. Jeżeli istnieje kilka dróg jednakiego dla lasu znaczenia, należy dla przepędu wyznaczyć najbliższą drogę;

dd) pasienie w lesie dozwolonem będzie tylko w czasie przez okręgową komisyę lasową corocznie dla każdej gminy oznaczonym;

ee) jedynie za zezwoleniem okręgowej komisyi lasowej dozwolonem być może przewożenie płodów leśnych tak w stanie surowym jak przygotowanym po gruncie lasowym zadrzewionym a do wycięcia w następnem trzechleciu nieprzeznaczonym w czasie od 1. marca do 30. czerwca w nizinach, a od 1. maja do 15. lipca w górach. Które okręgi lasowe, lub ich części liczyć się będą do nizinnych a które do górskich, oznaczy rozporządzenie wykonawcze;

i) przy rąbaniu i obrabianiu drzewa, przy zbieraniu i wywożeniu płodów leśnych należy wystrzegać się starannie uszkadzania pozostającego drzewa.

k) w czasie bezśnieżnym mają tak użytkujący jak nadzorujący z szczególniejszą starannością unikać wszystkiego, coby pożar wzniecić mogło. Jeżeliby sprawdzonem zostało, iż użytkujący lub nadzorujący winnymi są wzniecenia pożaru przez jakąś czynność umyślną lub przez nieuwagę, odpowiadać oni będą w myśl §§. 75—89 niniejszej ustawy.

§. 45.

Właściciel lasu obciążonego służebnościami ma uprawnionym po ich zgłoszeniu się w odpowiednim czasie wyznaczyć należące się płody leśne do odbioru.

Dzień i miejsce do wyznaczenia płodów obowiązanym jest właściciel lasu ogłosić za pośrednictwem przełożonych gmin w miejscowościach przez uprawnionych zamieszkałych.

Wyznaczenie niezrąbanego drzewa do odbioru ma być dokonanem w sposób wykluczający wszelkie nieporozumienia.

Gdy chodzi o drzewo już zrąbane, o leżaki lub odpadki ma być biorącym wskazanem miejsce złożenia.

Jeżeli ma być wydanem drzewo z pni, korzeni lub leżących na ziemi gałęzi, należy dokładnie biorącym wskazać i wytłumaczyć, z jakiego miejsca i które przedmioty brać uprawnionym wskazano.

§. 46.

Uprawnionym, którzy swych płodów leśnych nie zabrali z lasu w czasie §. 45. określonym, ma właściciel lasu przesłać upomnienie przez przełożonych gmin, które uprawnieni zamieszkują, wyznaczając ponowny termin do zabrania płodów leśnych, conajmniej czternastodniowy.

Po tym drugim terminie niewywiezione z lasu przez uprawnionych płody przepadają na rzecz właściciela.

§. 47.

Właścicielowi lasu wolno żądać, aby

a) nagromadzone dla lub przez uprawnionych płody leśne były przez niego lub jego zastępcę znaczone (cechowane);

b) uprawnieni wykazywali się przy wywozie kwitami (przekazami, asygnacyami) przez właściciela lub jego zastępcę wystawionymi;

c) uprawnieni potwierdzali odbiór płodów leśnych.

Rozporządzenie wykonawcze określi, w jaki sposób wymogom pod *a)*, *b)*, *c)* zadość uczynić się ma.

§. 48.

Okręgowa komisya lasowa ogłosi każdego roku jak najwcześniej i w sposób jak najszybszy we wszystkich gminach (obszarach dworskich) do okręgu lasowego należących, od którego dnia pasienie na gruncie lasowym będzie dozwolonem (§. 45).

Pasienie w lesie przed dniem oznaczonym karanem będzie grzywną od 20 groszy do 10 koron.

§. 49.

Jeżeli jakaś przestrzeń lasowa jest obciążoną służebnościami, na których zupełne zabezpieczenie i zaspokojenie wystarcza część tej przestrzeni, może właściciel tejże żądać od krajowej władzy politycznej uwolnienia rzeczonej części przestrzeni lasowej od służebności, gdy

a) uprawnienia w niczem nie będą uszczuplone lub nie staną się trudniejszemi do wykonania;

b) tak właściciel lasu jak i uprawnieni na to się zgodzą.

Koszta spowodowane czynnościami niniejszym paragrafem określonemi ponosi właściciel lasu, o ile inna między stronami interesowanemi nie została zawartą ugoda.

§. 50.

Okręgowa komisya lasowa obowiązaną jest na wniosek właściciela lasu lub uprawnionych do poboru płodów leśnych wydać orzeczenie ograniczające prawa poboru (serwitutowe) obciążające przestrzeń lasową, uwzględniając udowodnione pierwszeństwo w użytkowaniu lub inne uzasadnione szczególne uprawnienia, gdy

a) wydatność lasu obciążonego służebnościami nie wystarcza na stałe lub czasowe zupełne zaspokojenie wszystkich uprawnień;

b) właściciel lasu bez uchybienia postanowieniom niniejszej ustawy nie jest w możności stale lub czasowo zupełnie zaspokajać wszystkich lub niektórych praw użytkowania osobom trzecim przysługujących

§. 51.

Równocześnie z wydaniem orzeczenia w myśl §. 50. ma okręgowa komisya lasowa orzec o odszkodowaniu należącem się tym uprawnionym, których prawa ograniczono, gdy to jest następstwem nieodpowiedniego gospodarowania lub użytkowania na swą korzyść przez właściciela wbrew przepisom ustawowym.

W innych wypadkach ograniczenia praw serwitutowych (użytkowania) odeszle władza lasowa uprawnionych z ich pretensyami na zwykłą drogę prawa, jeżeli okaże się niemożliwem doprowadzenie do dobrowolnej ugody w sprawie odszkodowania pomiędzy właścicielem lasu obciążonego a uprawnionymi, o co okręgowa komisya lasowa usilnie starać się ma.

§. 52.

Ograniczenie praw użytkowania może być stałem lub czasowem. Jest ono czasowem, gdy trwać ma najwyżej lat dwadzieścia. Trwając dłużej jak lat dwadzieścia, staje się ograniczenie stałem.

§. 53.

Okręgowa komisya lasowa ma dołożyć wszelkich starań, aby sprawa odszkodowania dobrowolną ugodą załatwioną została (§. 51). Jeżeli dobrowolna ugoda nie będzie mogła przyjść do skutku, ma okręgowa komisya lasowa w każdym razie oznaczyć dokładnie należne uprawnionym odszkodowanie, zastosowując przepisy §§. 26, i 27. cesarskiego patentu z dnia 5. lipca 1853 Nr. 130 Dz. p. p. i §§. 96 do 99 włącznie rozporządzenia ministeryalnego z dnia 31. października 1857 Nr. 218 Dz p. p. z tą jedyną zmianą, iż wartość pieniężna straty w użytkowaniu ma być oznaczoną na podstawie cen przeciętnych z dziesięciolecia, poprzedzającego bezpośrednio rozprawę o ograniczeniu praw serwitutowych.

Gdy ograniczenie praw jest czasowem, należy oznaczyć odszkodowanie w rencie płatnej corocznie przez czas trwania ograniczenia. Skapitalizowanie rocznej renty i spłacenie kapitału z góry jest właścicielowi lasu dozwolonem.

Gdy ograniczenie praw jest stałem, należy oznaczyć odszkodowanie co lat dziesięć w rocznie płatnej rencie. Na żądanie właściciela ma władza lasowa oznaczyć odszkodowanie na stałe ograniczenie praw użytkowania w kapitale, płatnym do roku po prawomocności orzeczenia, równającym się dwudziestopięciokrotnemu iloczynowi dochodu, straconego przez ograniczenie praw służebnościowych.

§. 54.

W orzeczeniu władzy lasowej, dotyczącem odszkodowania za ograniczenie praw użytkowania, mają być określone w sposób wykluczający wszelką wątpliwość:

a) parcele gruntowe, na których ograniczonemi być mają prawa użytkowania;

b) jakość praw;

c) stosunek części nienaruszonej do części uszczuplonej prawa użytkowania;

d) sposób i czas wypłaty odszkodowania.

§. 55.

Tak czasowe jak stałe ograniczenie praw użytkowania razem z orzeczeniem normującem sposób odszkodowania musi być z urzędu uwidocznione tak w tabuli posiadłości obciążonej służebnością jak również w tabuli posiadłości, która ma w stanie czynnym tabuli uwidocznione prawa użytkowania.

Jeżeli stałe uszczuplenie praw odszkodowania będzie rentą skapitalizowaną, wolno właścicielowi posiadłości, na której te prawo użytkowania w stanie biernym są zaintabulowane, żądać wykreślenia z urzędu praw spłaconych po uiszczeniu całego należącego się kapitału. W tabuli zaś posiadłości, w której stanie czynnym uwidocznione są prawa użytkowania, mają takowe być z urzędu wykreślone, gdy kapitał jako odszkodowanie przyznany spłaconym będzie.

§. 56.

Wszystkie obowiązujące przepisy dotyczące czyichkolwiek praw zabezpieczonych na posiadłościach, czy to obciążonych służebnościami, czy mających w stanie tabularnym czynnym uwidocznione przysługujące prawa użytkowania na obcej własności, pozostają niezmienione i nienaruszone.

Nowe uprawnienia służebnościowe, dotyczące płodów lasowych lub obciążające grunta zalesione, a w szczególności podległe przymusowi lasowemu (§§. 5—42) nie mogą od dnia prawomocności niniejszej ustawy powstać lub być nabyte.

§. 57.

Jeżeli wskutek parcelacyi posiadłości, do której prawo użytkowania w obcym lesie jest przyłączone, prawo to ma być rozdzielonem na pojedyncze części z parcelacyi powstałe, potrzeba uzyskać zezwolenia właściciela lasu, obciążonego prawem użytkowania.

W razie odmówienia tego zezwolenia może podział nastąpić na podstawie pozwolenia okręgowej komisyi lasowej, które danem być ma, gdy:

a) prawidłowe zagospodarowanie lasu obciążonego nie będzie tem narażone na szkody lub trudności;

b) podział prawa użytkowania korzystnym będzie dla zagospodarowania części posiadłości przez parcelacyę powstałych;

c) uprawniony zgodzi się na odpowiednie zmniejszenie swych poborów w wypadku, gdy wskutek zaszłego rozdziału praw użytkowania urosną dla właściciela obciążonej posiadłości większe koszta przy wydawaniu płodów lasowych lub przy zarządzie i nadzorze rzeczonej posiadłości.

§. 58.

Jeżeli wskutek parcelacyi lasu obciążonego prawami użytkowania, takowe mają być rozdzielone na części lasu powstałe przez parcelacyę dokonaną w myśl obowiązujących przepisów, potrzeba uzyskać zezwolenie uprawnionych. W razie odmówienia zezwolenia może podział uprawnień nastąpić na podstawie pozwolenia okręgowej Komisyi lasowej, które danem być ma, gdy

a) prawidłowe zagospodarowanie lasu względnie jego nowo powstałych części nie będzie narażone na szkody;

b) podział praw użytkowania korzystnym będzie dla zagospodarowania części własności leśnej przez parcelacyę powstałych;

c) właściciel parcelowanej posiadłości zgodzi się na odpowiednie zwiększenie poborów uprawnionych, jeżeli wskutek zaszłego rozdziału urosną dla uprawnionych większe koszta lub trudności poboru należnych im płodów leśnych. Wartość zwiększonych poborów może być skapitalizowaną i właściciel parcelowanej posiadłości może ten kapitał spłacić jednorazowo lub ratami wedle orzeczenia okręgowej Komisyi lasowej.

§. 59.

Jeżeli uprawnieni odmawiają zezwolenia na odstąpienie trzeciej osobie części obciążonego służebnościami lasu bez przeniesienia ciężarów służebnościowych, może brak tego zezwolenia być zastąpionym na prośbę właściciela lasu lub nabywcy oddzielonej tegoż części pozwoleniem właściwego sądu realnego. Sąd orzeka wedle przepisów o postępowaniu w sprawach niespornych po uzyskaniu opinii okręgowej Komisyi lasowej i po przeprowadzeniu dochodzeń, które okażą się potrzebnemi.

§. 60.

Jeżeli zachodzą wątpliwości i nieporozumienia co do sposobu wykonywania praw użytkowania, rozstrzyga i orzeka wyłącznie władza polityczna.

V. Dzielenie lasów.

§. 61.

Nie wolno dzielić ani czasowo ani stale lasów będących czy z tytułu wykupna służebności czy też z innego tytułu własnością gmin, części gmin, miejscowości, przysiółków, poszczególnych klas, zawodów i zatrudnienia członków gmin, sąsiedztw, uprawnionych spółek i stowarzyszeń.

W wyjątkowych wypadkach, gdy się to okaże potrzebnem dla ogólnego dobra lub niezwykle korzystnem dla posiadaczy lasu, może krajowa Komisya lasowa zezwolić na podział lasów ustępem pierwszym niniejszego paragrafu określonych. Pozwolenie danem być może pod warunkiem, iż prawidłowe zagospodarowanie całej przestrzeni lasowej w zupełności zabezpieczonem będzie.

Podział lub rozparcelowanie dokonane bez pozwolenia krajowej Komisyi lasowej jest nieważnem. W razie potrzeby ma powiatowa władza polityczna wykonać orzeczenie okręgowej Komisyi lasowej dotyczące jednolitego zagospodarowania całej lasowej przestrzeni.

Postanowienia niniejszego paragrafu tracą moc obowiązującą w wypadkach, do których odnoszą się przepisy ustaw agrarnych z 7. sierpnia 1883 Nr. 92 do 94 Dz. u. p. i z 9. grudnia 1899 Nr. 18 do 20 Dz. u. kr.

VI. Prowadzenie gospodarstwa w lasach.

A) Zarząd lasowy.

§. 62.

Stosownie do kategoryi, do której las należy wedle §. 2., obowiązują następujące przepisy dotyczące zarządu gospodarczego lasowego:

a) Organizacya służby, określenie wymogów co do kwalifikacyi osobistych, wydanie odpowiednich regulaminów i instrukcyi służbowych i gospodarczych należy

aa) do c. k. Ministerstwa rolnictwa w lasach wymienionych w §. 2. lit. a);

bb) do krajowej władzy politycznej w lasach wymienionych w §. 2. lit. b), g), h), które na mocy obowiązujących przepisów, są bezpośrednio zarządzane przez władzę polityczną;

cc) do Wydziału krajowego w lasach wymienionych w §. 2. lit. c) do h), które na mocy §. 18. statutu krajowego, §. 48. ustawy z dnia 12. sierpnia 1866 Nr. 21 Dz. u. kr., dalej §. 98. ustawy z d. 18. sierpnia 1866 Nr. 19 Dz. u. kr. w brzmieniu ustanowionem ustawą z dnia 15. lutego 1883 Nr. 59 Dz. u. kr., tudzież §. 101. ustawy z dnia 3. lipca 1896 Nr. 51 Dz. u. kr. podlegają zarządowi i nadzorowi Wydziału krajowego i powołanych przezeń organów;

b) prowadzenie gospodarstwa w lasach wymienionych w §. 2. lit. b), c), d), dalej litera f) do k) włącznie, oddanym być może jedynie ukwalifikowanym leśnikom;

c) prowadzenie gospodarstwa w lasach wymienionych w §. 2. lit. e) i l) oddanem być może osobistości wybranej przez właściciela, względnie prawnie zarządzającego, bez względu na jego urzędową kwalifikacyę, wyjąwszy w wypadku §. 63. przewidzianym.

§. 63.

Okręgowa komisya lasowa ma prawo wydać orzeczenie, zmuszające właściciela lasu, określonego w §. 2. lit. l), do ustanowienia ukwalifikowanego, egzaminowanego gospodarza lasowego, wbrew postanowieniom §. 62. lit. c), jeśli stwierdzonem zostanie, iż tylko brak odpowiednio wykształconego gospodarza lasowego jest powodem nieodpowiednio prowadzonego gospodarstwa. Przed wydaniem orzeczenia ma być przesłuchanym właściciel, któremu wolno będzie przyjąć zobowiązanie, iż albo odda zarząd należycie ukwalifikowanemu leśnikowi, zamieszkałemu tak daleko, aby dlań prowadzenie gospodarstwa możliwem było, albo też utrzymywać będzie ukwalifikowanego urzędnika wyłącznie do prowadzenia gospodarstwa w swoim lesie.

Takie zobowiązanie właściciela ma władza lasowa przyjąć i oznaczyć czas wedle możności w porozumieniu z właścicielem, do którego zobowiązanie ma być wykonanem. Po upływie tego czasu ma władza lasowa prawo ustanowienia osobnego gospodarza lub poruczenia prowadzenia gospodarstwa ukwalifikowanemu leśnikowi, nie zbyt daleko mieszkającemu, a mającemu równocześnie inne zajęcie. Wybór co do sposobu urządzenia zarządu lasowego, wyżej określonego, zależeć będzie od wysokości normalnego rocznego dochodu, jaki las w obecnym stanie przynosi i od stosunku tego dochodu do kosztu, spowodowanego utrzymywaniem gospodarza lasowego, należycie ukwalifikowanego.

Jeżeli mimo starań właściciel nie mógł wyszukać odpowiedniej osobistości w czasie, w którym się zobowiązał to uczynić, należy wyznaczyć wedle możności w porozumieniu z właścicielem drugi termin ostateczny, przed którego upływem przyjęte zobowiązanie wykonanem być musi.

Gdzie dla uniknięcia zbytecznych kosztów okaże się wskazanem, a dla gospodarstwa lasowego wystarczającem, ma władza lasowa poprzestać na ustanowieniu organu gospodarczego, mającego egzamin wymagany dla pomocniczej służby leśnej.

B) Straż lasowa.

§. 64.

Osobom ustanowionym do prowadzenia gospodarstwa lasowego ma być dodaną odpowiednia ilość straży do ochrony i dozoru lasów. W razie sporu, czy i w jakiej ilości straż lasowa ma być utrzymywaną, orzeka ostatecznie krajowa komisya lasowa.

§. 65.

Każda osobistość ustanowiona do zawiadywania, ochrony i dozoru lasu, winna złożyć przysięgę wobec władzy politycznej.

Szczegółowe przepisy, dotyczące zaprzysięgania, wyda c. k. Ministerstwo spraw wewnętrznych w porozumieniu z c. k. Ministerstwem rolnictwa, po zasięgnięciu opinii krajowej władzy politycznej i Wydziału krajowego.

Dotyczące warunków zaprzysiężenia straży lasowej rozporządzenie Ministerstwa spraw wewnętrznych z 1. lipca 1857 Nr. 124 Dz. u. p. pozostaje w mocy obowiązującej.

§. 66.

Osoby, które złożyły przysięgę w myśl §. 65., mają być uważane za straż publiczną w warunkach, określonych §. 68. Osoby powyż wymienione używają w służbowym zakresie działania i w myśl obowiązujących przepisów, wszystkich tych praw, które przysługują osobom urzędowym i strażom cywilnym.

Wezwaniu służbowemu osób tych ma być każdy posłusznym.

§. 67.

Straż lasowa zaprzysiężona może nosić broń zwyczajną, z której czynić użytek wolno tylko w wypadku rzeczywistej koniecznej obrony.

§ 68.

Straż lasowa będąc w służbie, może być uważaną za straż publiczną tylko wtedy, gdy nosi przepisaną odznakę w myśl ustawy z 29. maja 1887 Nr. 42 Dz. u. kr.

Postanowienia powyższego ustępu mają zastosowanie i dla osób, do których się odnoszą §§. 62, 63 i 140 niniejszej ustawy.

§. 69.

Służba lasowa jest obowiązaną wydalić z lasu każdego, kogo tylko spotka poza drogą publiczną, lub drogą, której używanie jest mu prawnie dozwolonem, jeżeli jego obecność w lesie powoduje obawy naruszenia leśnej własności, uszkodzenia uprawy leśnej i zagrożenia publicznego bezpieczeństwa.

Jeżeli spotkany w lesie poza drogami, w ustępie pierwszym określonymi, ma narzędzia używane do wyróbki lub przeniesienia i przewozu płodów leśnych, obowiązaną jest straż lasowa odebrać te narzędzia, jeżeli usprawiedliwionem nie będzie, dla czego te narzędzia do lasu wziętemi zostały. Odebrane narzędzia oddanemi być mają Zwierzchności gmin-

nej, która uzyskany ze sprzedaży tych narzędzi fundusz przeleje do galicyjskiego funduszu lasowego.

§. 70.

Jeżeli ten, którego w lesie spotkano, jest podejrzany o popełnienie przestępstwa lasowego, wolno zagrabić znalezione przy podejrzanym płody lasowe.

§. 71.

Przetrzymać należy osoby nieznajome schwytane na uczynku lub silnie podejrzane o popełnienie przystępstwa lasowego. To samo uczynić wolno z osobami znajomemi schwytanemi na uczynku lecz tylko wtedy, gdy się opierają prawnej czynności straży lasowej, gdy tęże znieważają lub na nią się porywają tudzież w wypadku gdy nie mają stałego miejsca zamieszkania lub dopuściły się bardzo znacznego przestępstwa.

Osoby ujęte należy oddać bezzwłocznie właściwej władzy najbliższej.

§. 72.

Jeżeli schwytany na gorącym uczynku zbiegnie, wolno go ścigać i zagrabić mu skradzione płody lasowe także po za lasem.

§. 73.

Postanowienia ustaw z dnia 16. czerwca 1872 Nr. 84 Dz. p. p. i z 4. września 1892 N. 72 Dz. u. k. dotyczące służby nadzorowej ustanowionej do czuwania nad kulturą krajową po zostają w mocy obowiązującej,

Również obowiązującem jest rozporządzenie c. k. Ministerstwa handlu z dnia 31. grudnia 1878 L. 35.834 dotyczące przechodzenia straży lasowej przez grunta kolejowe.

§. 74.

Przepisy o egzaminach dla gospodarzy lasowych, urzędników techniczno lasowych i służby lasowej wydane będą w drodze rozporządzenia przez krajową władzę polityczną po porozumieniu się z Wydziałem krajowym, o ile nie mają zastosowania w myśl niniejszej ustawy przepisy zawarte w rozporządzeniach ministerstw spraw wewnętrznych i sprawiedliwości z 1. lipca 1857 Nr. 124 Dz. p. p dotyczące zaprzysiężenia straży lasowej i ministerstwa rolnictwa z 11. lutego 1889 N. 23 Dz. p. p. i z 6 lipca 1883 N 118 Dz. p. p. dotyczące uzdolnienia, zaprzysiążenia i egzaminowania osób do nadzoru lasu powołanych.

VII. Pożary lasowe.

§. 75.

Wypalanie zarośli i suchego perzu, suchych traw, kładzenie ognisk w odległości mniejszej jak 200 metrów od brzegu lasu może być przedsięwziętem w czasie, gdy śniegu nie ma, tylko przy zachowaniu należytej ostrożności i po uzyskaniu wyraźnego zezwolenia właściciela pobliskiego lasu lub zaprzysiężonej straży tego lasu strzegącej.

Przy wietrze wiejącym w kierunku do leśnej przestrzeni są czynności w ustępie powyższym wymienione w czasie bezśnieżnym bezwzględnie zabronione.

W czasie posusznym lub bezśnieżnym należy wszelkie czynności w lesie wykonywać w ten sposób, aby wykluczoną była możliwość wzniecenia pożaru leśnego. Nie wolno zatem rzucać na ziemię lub na odpadki drzewne palących się zapałek, cygar, odpadków fajczanych, węgli lub innych żarzących albo palących się rzeczy bez ich należytego i starannego ugaszenia. Nie wolno również do sztrzelania używać naboi, z których części przez strzał zapalone, padając na ziemię, pożar wzniecić mogą.

§. 76.

Kto spostrzeże w lesie lub na brzegu lasu niezagaszone a opuszczone ogniska lub palące się torfy, drzewo, trawy, odpadki drzewne lub jakie inne przedmioty, obowiązanym jest natychmiast przedmiot palący się ugasić. W razie niemożności ugaszenia należy o tem zawiadomić mieszkańców najbliższego domostwa, na których cieży obowiązek natychmiastowego rozpoczęcia czynności gaszenia a równocześnie doniesienie o pożarze przełożonemu najbliżej położonej gminy i właścicielowi lasu lub tegoż leśnej służbie.

§. 77.

Przełożeni gmin i obszaru dworskiego jak nie mniej właściciel płonącego lasu winien zawezwać wszystkich mieszkańców okolicznych miejscowości do gaszenia pożaru. Ludność zawezwana ma się jawić niezwłocznie w miejscu pożaru, z przyrządami potrzebnymi do gaszenia i przerwania pożaru, jako to z motykami, oskardami, rydlami, siekierami, wiadrami, sikawkami itp. i udzielić wszelkiej możliwej pomocy celem stłumienia pożaru.

Jeżeli w miejscowości, z której powołaną jest ludność do gaszenia pożaru, znajduje się straż pożarna, ma ona niezwłocznie z potrzebnymi przyrządami udać się do płonącego lasu i rozpocząć gaszenie ognia.

Naczelnicy gmin, obszarów dworskich i służba lasowa mają przyłączyć się do idących do gaszenia pożaru i być gaszącym we wszystkiem pomocnymi.

§. 78.

Jeżeli do pożaru przybędzie zorganizowana straż pożarna, obejmie kierownictwo jej zwierzchnik obecny na miejscu.

W innych wypadkach należy kierownictwo:

a) do znajdującego się na miejscu najstarszego stopniem służbowym urzędnika lasowego w lasach określonych §. 2 lit. a) do k);

b) do przełożonego tej gminy, na której terytoryum pożar powstał lub jego zastępcy w lasach określonych §. 2 lit l) i w wypadku, gdy osoby pod a) wymienione nie są obecnemi przy pożarze.

§. 79.

Zarządzeniom kierownika winni gaszący i obecni przy pożarze bezwarunkowe posłuszeństwo. Naczelnicy gmin sąsiednich i miejscowa straż lasowa mają na rozkaz kierownika pilnować porządku i ścisłego wykonania zarządzonych czynności.

Po ugaszeniu pożaru należy pogorzelisko strażą obstawić, jak długo tego potrzeba, aby uniknąć ponowienia się ognia.

§. 80.

Jeżeli dla gaszenia, wstrzymania i ograniczenia pożaru potrzeba naruszyć posiadłość nie należącą do właściciela płonącego lub ogniem zagrożonego lasu, aby usunąć zboże, trawy, drzewa, płaty, słowem przedmioty mogące spowodować rozszerzenie się pożaru lub też aby kopać rowy itp., nie może właściciel tej posiadłości sprzeciwiać się czynnościom spowodowanym gaszeniem i ograniczeniem pożaru. Nie wolno również temu właścicielowi zabraniać przechodu osobistościom przy gaszeniu zajętym i przewozu przyrządów pożarowych przez swoją posiadłość.

§. 81.

Gdy zarządzenia kierownika wykonane przy pożarze spowodują uszkodzenie własności nie należącej do posiadacza płonącego lub ogniem zagrożonego lasu, ma się odszkodowanie należne za to uszkodzenie wliczyć do kosztów gaszenia pożarów.

Za przechodzenie osób gaszących i przewożenie pożarnych przyrządów, jeśli tem nie zrobiono szkody, nie należy się wynagrodzenie względnie odszkodowanie tak samo, jak ono się nie należy za szkody zrządzone przez widzów lub osoby nie zajęte bezpośrednio przy robotach przez kierownika nakazanych.

Gdy gaszeniem pożaru lasowego ochroniono od spalenia posiadłość uszkodzoną przy robotach gaszenia, nie ma się właścicielowi tej posiadłości przyznawać odszkodowania.

§. 82.

Za danie pomocy przy gaszeniu pożaru lasowego należy się tym, którzy rzeczywiście czynnymi byli, wynagrodzenie.

Krajowa Władza polityczna w porozumieniu z Wydziałem krajowym oznaczać będzie co lat trzy dla każdego powiatu sądowego z uwzględnieniem pór roku, jakie ceny za dzień roboczy pieszy płaconemi będą. Obliczenie wartości dnia roboczego ciągłego nastąpi wedle §. 36. ustawy drogowej z dnia 5. lipca 1897 Nr. 43. Dz. u. kr.

§. 83.

Wydatek spowodowany gaszeniem pożaru ponosić będą po połowie galicyjski krajowy fundusz lasowy i właściciele ochronionych od pożaru lasów w procentowym stosunku posiadanego lasu zagrożonego przez pożar.

Gdy pożar ogarnął więcej jak jedną czwartą część lasu jednego właściciela, nie będzie on obowiązanym do świadczeń na rzecz wynagrodzenia za gaszenie. W tym wypadku część kwoty na tego właściciela przypadającą pokryje galicyjski krajowy fundusz lasowy.

§. 84.

W wypadku, gdy zgaszeniem pożaru lasowego ochroniono przedmioty ubezpieczone od ognia, ma w pierwszym rzędzie Towarzystwo ubezpieczeń od ognia, w którem ta własność ubezpieczoną była, przyczynić się do pokrycia kosztów gaszeniem spowodowanych. Jeśli owa własność w kilku Towarzystwach ubezpieczoną była, to udział tych towarzystw w pokryciu kosztów gaszenia oznaczonym zostanie procentowo wedle stosunku wartości ubezpieczonych.

Kwoty przez towarzystwa ubezpieczeń zapłacić się mające nie mogą przewyższać jednej trzeciej części ogólnych kosztów gaszenia i nie mogą być wyższe od dziesięciokrotnej sumy opłacanej przez ubezpieczonego premii bez uwzględnienia zwrotów wypłacanych ubezpieczonym przez towarzystwa.

§. 85.

W wypadku, gdy pożar lasowy został spowodowany przez kolej czy to wskutek ruchu, czy też przez przeniesienie się iskier lub ognia z posiadłości kolejowej, ma prowadzący zarząd kolejowy opłacić wszystkie wydatki spowodowane gaszeniem pożaru, nie mając prawa do żądania zastosowania przepisów §§. 83. i 84. niniejszej ustawy.

Postanowienia ustępu pierwszego mają analogiczne zastosowanie w wypadkach, gdy pożar lasowy spowodowanym został przez motor mechaniczny użyty w lesie jako siła poruszająca lub pociągowa.

§. 86.

Po prawomocności orzeczenia wydanego przez tę powiatową władzę polityczną, w której okręgu pożar się rozpoczął, będą kwoty, które zapłaconemi być mają, do dni 30 przesłane przez kontrybuentów, orzeczeniem władzy politycznej ściśle określonych, tej samej powiatowej władzy politycznej.

§. 87.

Rozporządzenie wykonawcze unormuje sposób postępowania władz przy

a) likwidacyi wydatków spowodowanych pożarem i ewentualne koszta komisyjne do wydatków doliczyć się mające;

b) obliczaniu należytości za roboty dokonane przy gaszeniu pożaru i strzeżeniu pogorzeliska;

c) obliczaniu uszkodzenia obcej własności w myśl §§. 80. i 81.;

d) rozdziale sumy płacić się mającej na pojedynczych kontrybuentów.

§. 88.

Wynagrodzenie za szkody spowodowane pożarem dochodzonem być może w zwykłej drodze prawnej, przez właściciela spalonego lasu na tym, który pożar spowodował lub który nie przeszkodził rozszerzeniu się pożaru.

Tylko w wypadkach, w których kolej spowodowała pożar (§. 85), należy przyznanie i wymiar odszkodowania do władzy politycznej, której ostatnią instancyą jest ministerstwo rolnictwa.

Prawa określone w pierwszym i drugim ustępie niniejszego paragrafu przysługują również kontrybuentom, którym nakazano opłaty na zwrot kosztów gaszenia pożaru w myśl §. 81. do 86. włącznie.

§. 89.

Zaniedbanie wykonania przepisów §§. 75., 76. i 77. karanem będzie grzywną od 10 koron do 300 koron, albo karą aresztu od jednego dnia do dni trzydziestu.

Naczelnicy gmin, którzy na wezwanie odmówią pomocy do gaszenia pożaru lub strzeżenia pogorzeliska, będą karani grzywną od 10 do 200 koron.

Mieszkańcy gmin, którzy nie przybędą do ognia bez uzasadnionego powodu, lub którzy nie przybędą z potrzebnemi narzędziami jak motyki, siekiery i t. p. będą karani grzywną od 1 do 10 koron.

Osoby należące do zarządu i straży lasu płonącego, albo zagrożonego pożarem, któreby nie współdziałały wedle poleceń kierownika lub któreby w ich wykonywaniu przeszkadzały, będą karane grzywną od 10 do 300 koron względnie aresztem od jednego do 30 dni.

Kierownik zorganizowanej straży pożarnej, który nie przybędzie ze strażą i potrzebnymi przyborami na miejsce pożaru, karanym będzie grzywną od 20 do 200 koron albo aresztem od dwóch do dwudziestu dni.

VIII. Szkody lasowe zrządzone przez owady.

§. 90.

Właściciele lasów są obowiązani do zastosowywania w lesie tych środków, którymi można zwykle zapobiedz nadmiernemu rozmnożeniu się owadów szkodliwych dla lasów.

§. 91.

Jeśli szkodliwe owady pojawią się w niezwykle wielkiej ilości, obowiązanym jest właściciel lasu donieść o tem natychmiast okręgowej Komisyi lasowej. Ten sam obowiązek cięży na zarządcach, gospodarzach lasowych i prowadzących czasowo gospodarstwo w myśl §§. 62., 63. i 140 niemniej na przełożonych gmin i obszarów dworskich, o ile ci dwaj ostatni o pojawieniu się owadów są uwiadomieni.

W razie niewypełnienia obowiązku wypływającego z postanowień niniejszego paragrafu będą wymienione w ustępie pierwszym i drugim osobistości karane grzywną od 20 do 600 koron.

§. 92.

Po otrzymaniu doniesienia ma okręgowa Komisya lasowa przeprowadzić niezwłocznie potrzebne dochodzenie. Na podstawie wyniku dochodzeń wyda władza lasowa stosowne zarządzenia i odniesie się do powiatowej władzy politycznej o ich natychmiastowe wykonanie przez właściciela.

Jeśli mimo zarządzonych środków szkodliwe owady pojawią się w ilościach zagrażających większej powierzchni lasów lub lasom sąsiednich właścicieli, obowiązanymi są właściciele lasów i mieszkańcy sąsiednich gmin na wezwanie powiatowej władzy politycznej udzielać potrzebnej pomocy i współdziałać przy zastosowywaniu środków ochronnych.

W wypadkach w ustępie drugim wymienionych może być ustanowionym na koszt galicyjskiego funduszu lasowego osobny nadzór czuwający wraz z zarządem miejscowym i strażą lasową nad ścisłem wykonaniem poleceń władzy politycznej. O ustanowieniu osobnego nadzoru orzeka krajowa władza polityczna na wniosek krajowej Komisyi lasowej.

§. 93.

Mieszkańcom gmin sąsiednich nie będącym właścicielami lub współwłaścicielami zagrożonego lasu należy się wynagrodzenie za udzieloną pomoc w myśl §. 92.

§. 94.

Koszta spowodowane zastosowaniem środków zmierzających do powstrzymania szkód w lasach przez owady robionych ponoszą po równej połowie galicyjski krajowy fundusz lasowy i właściciele lasów zagrożonych.

§. 95.

Przy obliczaniu kosztów i wynagrodzenia za daną pomoc postępować należy analogicznie do postanowień dotyczących pożaru leśnego wedle §§. 82. do 87. włącznie.

IX. Przewóz płodów leśnych.

A) Przewóz lądem.

§. 96.

Każdy właściciel jest obowiązanym pozwolić, aby na jego gruncie poczynionemi były przygotowania i roboty potrzebne dla przewozu obcych płodów lasowych, jak również, aby takowe przewożonymi były w wypadku, gdy ich przewóz w inny sposób jest albo niewykonalnym, albo połączonym z niestosunkowo do wartości płodów wielkim kosztem. Wyjątek stanowią parcele gruntowe zabudowane i będące ogrodami, gdyż na tych przygotowawcze roboty i sam przewóz wykonywać może właściciel obcych płodów lasowych jedynie po zrobieniu dobrowolnej ugody z właścicielem gruntu.

Właścicielowi, przez którego grunt przewóz obcych płodów lasowych ma się odbywać, przysługa prawo zastrzeżenia sobie przy daniu pozwolenia na przygotowawcze roboty lub na przewóz, aby te czynności dokonywanemi były w sposób jak najmniej szkodliwy dla jego własności.

Prawo w ustępie drugim określone przysługa również właścicielowi gruntu w wypadku, gdy w drodze przymusowej na podstawie orzeczenia władz w myśl §§. 98, 101., 102. i 103. zniewolonym został do pozwolenia, aby na jego gruncie czyniono przygotowania do przewozu lub wykonywano przewóz płodów lasowych.

§. 97.

Korzystający z obcego gruntu przy przewozie płodów lasowych winien wynagrodzić właścicielowi gruntu szkody wyrządzone tak przy przygotowawczych czynnościach jak i przy samym przewozie.

Prawo dochodzenia przez właściciela lasu swych ewentualnych pretensyi przeciw kupcowi względnie przedsiębiorcy transportu płodów lasowych w zwykłej drodze prawnej pozostaje nienaruszone postanowieniami ustępu pierwszego.

§. 98.

Jeżeli na żądanie właściciela płodów lasowych o pozwolenie użycia obcego gruntu do przewozu tychże lub do poczynienia potrzebnych do transportu robót przygotowawczych właściciel tego gruntu się nie zgodzi, albo zażąda zdaniem chcącego transportować zbyt wielkiego wynagrodzenia lub też urządzenia zbyt kosztownego sposobu przewozu, ma powiatowa władza polityczna na wniosek właściciela płodów lasowych orzec

po przesłuchaniu okręgowej Komisyi lasowej, a wrazie potrzeby i c. k. inżyniera powiatowego:

a) czy żądanie użycia obcego gruntu jest uzasadnione;

b) czy projektowane urządzenie przewozu jest odpowiednie;

c) jakie odszkodowanie ma być właścicielowi gruntu zapłaconem i w jakich terminach wypłata ma być dokonaną;

d) w jakim czasie roboty przygotowawcze i przewozy płodów lasowych mają być rozpoczęte, wykonywane i ukończone;

e) czy właściciel płodów lasowych ma przed rozpoczęciem robót względnie przewozu złożyć kaucyę pieniężną i w jakiej wysokości zabezpieczającą należyte odszkodowanie właściciela gruntu jak niemniej odszkodowanie za zrządzone szkody, za które uprawniony do przewozu odpowiada.

§. 99.

Jak tylko właściciel przewozić się mających płodów lasowych złożył oznaczone odszkodowanie lub wyznaczoną kaucyę, nie może być wstrzymanem rozpoczęcie robót przygotowawczych względnie przewóz płodów lasowych.

Jeżeli właściciel gruntu nie jest zadowolnionym z oznaczonego przez władzę polityczną odszkodowania, wolno mu dochodzić swych żądań w zwykłej prawnej drodze.

§. 100.

Do przewozu płodów lasowych przez grunt kolejowy nie będący drogą publiczną, potrzeba bezwzględnie pozwolenia powiatowej władzy politycznej. Zezwolenie to danem być może, gdy władza powołana do nadzoru nad ruchem kolejowym nie sprzeciwi się przewozowi. Powyższe zezwolenie ma zawierać dokładne określenie warunków, pod którymi władza kolejowa godzi się na przewóz.

Powiatowa władza polityczna winna ustanowić odpowiedni nadzór podczas przewozu zabezpieczający ścisłe wypełnienie warunków, pod którymi pozwolenie danem zostało.

Wrazie niezupełnego zastosowania się przez przewożącego do polecenia władzy politycznej, ma być natychmiast pozwolenie cofniętem i z urzędu wstrzymanym przewóz płodów lasowych przez grunt kolejowy. Władzy zaś nadzorczej nad ruchem kolejowym przysłuża prawo w myśl obowiązujących ustaw i rozporządzeń pociągnięcia przewożącego do odpowiedzialności za niebezpieczeństwo w ruchu kolejowym lub szkodę w własności kolejowej spowodowane nie ścisłem wypełnieniem poleceń władzy politycznej.

§. 101.

Krajowa władza polityczna może pozwolić właścicielowi płodów lasowych na czasowe wyłączne używanie obcego gruntu, jeśli ze względu na stosunki miejscowe, na ilość i jakość płodów potrzeba do należytego przewozu założenia dróg, kładzenia torów kolejowych, budowy przedmiotów dla wykonywania przewozu potrzebnych, urządzenia placów składowych i t. d, słowem wykonania takich w ogóle robót, które ze względu na ich używanie i utrzymanie czynią niemożliwem dotychczasowe użytkowanie tego gruntu przez jego właściciela.

Gdy jest do przewidzenia, iż po ukończeniu przewozu oddanie gruntu jego właścicielowi w stanie, w którym je otrzymał ten, który przewoził własne płody lasowe, jest albo niemożliwem albo połączonem z kosztami niestosunkowo wielkimi, może kra-

jowa władza polityczna orzec stałe wywłaszczenie, gdy ono nie przyniesie szkody publicznemu dobru lub nie będzie przeszkodą interesom prywatnym dla gospodarstwa krajowego większego znaczenia.

Właścicielowi gruntu i przewożącemu płody lasowe przysługa równe prawo żądania, aby grunt potrzebny dla przewozu stale był wykupionym lub czasowo zupełnie oddanym przewożącemu płody lasowe.

§. 102.

Jeżeli dla wyjaśnienia stosunków rozstrzygających o ewentualnem zezwoleniu na zajęcie obcych gruntów dla przewozu płodów lasowych potrzebne są dochodzenia lub roboty wstępne na obcych gruntach, a właściciel tychże nie pozwala na ich dokonanie, może powiatowa władza polityczna przyzwolić na przeprowadzenie tych czynności na obcym gruncie w czasie ściśle oznaczonym za wynagrodzeniem szkód rzeczywistych zrobionych właścicielowi. Dla zabezpieczenia, czy wynagrodzenie zapłaconem będzie, może władza polityczna wydanie pozwolenia uczynić zawisłem od złożenia pewnej oznaczonej kwoty jako kaucyi.

§. 103.

Przy orzekaniu o czasowem wyłącznem używaniu jak również o wykupnie obowiązującymi są przepisy §. 8. ustawy drogowej z dnia 5. lipca 1897 Nr. 43. Dz. u. kr. i do tej ustawy wydanego rozporządzenia wykonawczego.

§. 104.

Postanowienia §§. 101. i 103. mają analogiczne zastosowanie do praw osób trzecich, któremi obciążonym jest grunt stale lub czasowo wykupić się mający dla przewozu płodów lasowych, o ileby prawa te uszczuplonemi zostały lub trudniejszemi były do wykonywania.

§. 105.

Przy wykonywaniu przewozu płodów lasowych i przy przygotowawczych robotach dla przewozu zabronionem jest bez wyraźnego pozwolenia władzy politycznej:

a) spuszczać, zrzucać i wywłuczać (wysmykiwać) drzewa po stromych zboczach w porze bezśnieżnej, jeżeli przez to ziemia byłaby ruszoną i prawdopodobnemby się stało tworzenie się wyrw, debr i usypisk ziemnych lub kamiennych;

b) wykonywać przez cały rok czynności pod a) wymienione w kierunku ku publicznym drogom, torom kolejowym, rzekom i kanałom, obcym budynkom i miejscowościom zamieszkałym;

c) zakładać koleje lasowe, drogi ryzowe, ryzy drewniane lub linewkowe i inne do przewozu odpowiednie przyrządy przez drogi publiczne, osady, wzdłuż obcych budynków i po nad nimi.

Powiatowa władza polityczna może wydać pozwolenie na dokonanie czynności pod a) do c) wymienione tylko po przeprowadzeniu dochodzenia i przesłuchaniu wszystkich interesowanych wtedy, gdy inne obowiązujące przepisy czynności zamierzonej nie stają na przeszkodzie.

B) Przewóz wodą.

§. 106.

Paragrafy 96. do 105. włącznie niniejszej ustawy mają zastosowanie przy wszelkich czynnościach dotyczących przewozu wodą płodów lasowych, o ile następujące paragrafy odmiennych nie zawierają przepisów.

§. 107.

Spławianie tj. przewożenie wodą płodów lasowych związanych lub niezwiązanych tudzież zakładanie budowli potrzebnych do spławiania lub do regulacyi ilości, kierunku, szerokości, wysokości i siły wody może być dokonywane tylko na podstawie uzyskanego pozwolenia powiatowej władzy politycznej wydanego po zasięgnięciu opinii okręgowej komisyi lasowej jak nie mniej, gdy to władza uzna za potrzebne, po wysłuchaniu opinii c. k. inżyniera powiatowego.

W wypadku, gdy żądanem jest udzielenie upoważnienia do spławiania lub wzniesienia budowli dla spławu potrzebnych na kilka powiatów, lub gdy to upoważnienie ma trwać więcej jak lat pięć a mniej jak lat dziesięć, orzeka krajowa władza polityczna po wysłuchaniu opinii krajowej komisyi lasowej.

W wypadku, gdy żądanem jest udzielenie upoważnienia w obrębie dwóch lub więcej krajów koronnych lub gdy takowe trwać ma lat dziesięć lub dłużej, orzeka c. k. Ministerstwo rolnictwa.

§. 108.

Każdemu wolno starać się o pozwolenie do spławiania płodów lasowych i do stawiania budowli do tego potrzebnych.

§. 109.

W prośbach o upoważnienie do wykonywania czynności w §. 107. wymienionych mają być podane jak najdokładniej:

a) przy podaniach dotyczących spławiania:

aa) czas spławiania;

bb) miejsce początkowe, skąd spław ma się zaczynać;

cc) miejsce końcowe, gdzie ma spław dochodzić;

dd) ilość i jakość spławiać się mających płodów lasowych;

b) przy podaniach dotyczących budowli:

aa) cel budowli;

bb) miejsce;

cc) urządzenie zewnętrzne i wewnętrzne;

dd) stosunek do innych budowli wodnych na tej samej wodzie istniejących.

§. 110.

W wypadkach przewidzianych w §. 109. mają być do podań dołączone objaśniające mapy i plany sporządzone wedle instrukcyi objętej wydać się do niniejszej ustawy mającem rozporządzeniem wykonawczem.

Jeśli w wypadku przewidzianym w §. 109. lit. b) budowla ma być tak znacznej pojemności wody, iż zachodziłby mogła obawa uszkodzenia cudzej własności lub przedmiotów publicznej użyteczności w wypadku popsucia się budowli, musi razem z mapami i planami przedłożonem być szczegółowe obliczenie, iż wy-

trzymałość konstrukcyi projektowanej budowli przynajmniej o jedną dziesiątą przewyższa normy przyjęte przy obliczaniu tego rodzaju robót.

Podania o wznowienie wygasających lub zgasłych uprawnień mogą się odwoływać na poprzednio przedłożone plany i obliczenia, o ile nie zaszły jakieś zmiany. Jeśli podania dotyczą budowli wedle §. 109. lit. b), należy szczegółowo wykazać stan ich i jakie naprawy względnie zmiany wykonać się mają. W razie potrzeby wykonania napraw lub zmian zastosować należy postanowienia pierwszego i drugiego ustępu niniejszego paragrafu.

§. 111.

O wniesieniu podań w myśl §§. 107 do 110 uwiadomi władza polityczna natychmiast gminy (obszary dworskie), na których gruncie spław ma się odbywać lub budowle mają być robione i na których obszary rozciągać się może wpływ zamierzonych czynności.

Zwierzchność gminna (obszar dworski) ma podać to uwiadomienie do powszechnej wiadomości w sposób zwyczajowy w ciągu dni trzech i donieść niezwłocznie władzy politycznej o dokonanem ogłoszeniu.

Odleglejsze od siedziby urzędu gminnego przysiółki, osady i futory uwiadamiać będzie władza polityczna osobno w sposób, który uzna za właściwy.

Krajowa władza polityczna może zarządzić ogłaszanie o wpłynięciu podań w pismach publicznych przez władzę wskazanych na koszt wnoszącego podanie.

§. 112.

Kto się chce starać o upoważnienie do spławiania na tej samej przestrzeni wody, na której ktoś inny zażądał już pozwolenia, winien wnieść swe podanie do powiatowej władzy politycznej w ciągu dni 14, jeżeli żąda upoważnienia na rok bieżący, w innym zaś wypadku w ciągu dni 45. Terminy te liczyć należy od dwunastej godziny w południe dnia następującego po dniu ogłoszenia w miejscu zamieszkania wnoszącego podanie.

§. 113.

Po upływie terminu w §. 112 wymienionego ma powiatowa władza polityczna przeprowadzić potrzebne dochodzenie komisyjne na miejscu, wezwawszy przedstawicieli gmin (obszarów dworskich) określonych w §. 111, sąsiadów i innych interesowanych, jako też rzeczoznawców. Po ukończeniu dochodzenia i przesłuchaniu stron i rzeczoznawców wyda władza polityczna orzeczenie na podstawie wyniku dochodzeń przy uwzględnianiu stosunków skąd innąd znanych władzy politycznej.

§. 114.

Jeżeli podanie dotyczy pozwolenia do spławiania na wodzie, na której już komu innemu przysługuje wyłączne uprawnienie do spławiania, nie można bez zezwolenia uprawnionego udzielać nowego upoważnienia w czasie jego trwania.

Z wyjątkiem wypadku przewidzianego w ustępie pierwszym niniejszego paragrafu należy tylko wtedy odmówić zezwolenia na spław, na wykonanie budowli do spławiania potrzebnych, na urządzenie placów składowych itp., gdy te czynności

a) mogą spowodować niebezpieczeństwo dla ogółu;
b) są dla dob.a publicznego szkodliwemi;
c) wymagają usunięcia innych zakładów gospodarczych lub przemysłowych, które ze względów ekonomicznych lub innych publicznych są większej wagi dla ogółu;
d) spowodują prawdopodobnie szkody, którychby proszący nie mógł należycie wynagrodzić.

§. 115.

Spław uznany za dopuszczalny, o który równocześnie ubiegający się dobrowolnie zgodzić się nie mogą, należy rozdzielić w ten sposób, iż dla każdego ze starających się, ustanowionemi będą osobne pory do spławiania, uwzględniając jakość i ilość spławić się mających płodów lasowych, gdy taki podział jest możliwym bez straty korzyści uzyskiwanych z przewozu wodą w stosunku do przewozu lądem.

Jeżeli nie można ustanowić dla wszystkich współubiegających się odrębnych pór do spławiania, albo jeżeli podział czasu do spławiania spowoduje utratę korzyści wynikłych z użycia wody do przewozu, należy przy oznaczaniu osobnej pory do spławiania, względnie przy nadaniu wyłącznego uprawnienia do spławiania, przyznać pierwszeństwo temu, który się wykaże, iż płody lasowe przezeń spławiać się mające przedstawiają największą ogólną wartość, lub najwięcej stracą z swej ogólnej wartości, gdyby przewiezionymi być miały w inny sposób.

Przy równej wartości płodów lasowych należy przyznać pierwszeństwo temu, który od dłuższego czasu spławiał, nie dając powodu do skarg uznanych urzędowo jako uzasadnionych, a w braku takiej różnicy temu, który potrzebuje upoważnienia do spławiania na dłuższej przestrzeni.

Jeżeli który ze starających się może część płodów lasowych równym w przybliżeniu kosztem przewozić drogą inną jak wodną, to część ta płodów lasowych nie ma być braną w rachunek przy ocenianiu, komu upoważnienie do spławiania danem być ma.

Powiatowa władza polityczna ma przy orzekaniu uwzględniać charakter moralny, zdolności, doświadczenie i środki materyalne, aby czynności dokonywane na mocy otrzymanego pozwolenia nie powodowały szkód dla osób prywatnych i dla ogółu, jak również nie były powodem, uniknąć się dających sporów i nieporozumień z władzami i mieszkańcami okolicy i zajętymi przy spławie robotnikami.

Gdy okoliczności, przewidziane w ustępach 1—5 włącznie niniejszego paragrafu, nie przemawiają stanowczo za udzieleniem pozwolenia komu innemu, należy dać pierwszeństwo

a) osobistości, która wyzyskać chce drogę wodną dla otwarcia nowych źródeł zarobku lub dla rozwoju nowej lub zaniedbanej gałęzi przemysłu w okolicy;

b) właścicielowi lasu, który chce własne płody lasowe spławiać, gdy osobistość pod a) wymieniona znacznie mniejsze ilości, względnie wartości płodów lasowych przewozić lub małego dla gospodarstwa krajowego znaczenia gałęź przemysłową rozwinąć zamierza.

§. 116.

Na żądanie tych, którym nie dano upoważnienia, obowiązanym jest otrzymujący takowe wedle własnego wyboru albo odkupić, wedle cen miejscowych, obce płody lasowe mające być spławiane, albo też za stosownem wynagrodzeniem spławić ta-

kowe, gdy to nie przeszkadza spławianiu własnych płodów lasowych. Jeżeli w ten sposób płody lasowe wszystkich starających się o możność spławiania nie mogą być przewiezione wodą, należy dać pierwszeństwo w myśl postanowień §. 115.

§. 117.

Jeżeli jest kilku starających się o pozwolenie na wystawienie budowli lub placów składowych do spławu potrzebnych na jednem miejscu lub w miejscach do siebie bardzo zbliżonych, i jeśli uznano roboty te za dopuszczalne a między starającymi się nie przyjdzie do zgody w czasie przez powiatową władzę polityczną oznaczonym, ma rozstrzygnięcie, komu dać pierwszeństwo, nastąpić po myśli §. 115.

§. 118.

Nowe budowle do spławiania mają być tak urządzone, aby nie szkodziły spławom już dozwolonym i aby nie przeszkadzały działalności już istniejących i używanych budowli i urządzeń do spławu.

§. 119.

Wszelkie istniejące budowle do spławu potrzebne muszą być oddane do użytku uprawnionym do spławiania przedsiębiorstwom na ich żądanie za stosownem wynagrodzeniem. Stać się to ma jednak tylko o tyle, o ile budowle nie należą do osób mających wyłączne uprawnienie do spławiania i o ile to nie przeszkadza ich stosownemu użyciu przez właściciela.

§. 120.

Jeżeli właściciel urządzeń do spławiania nie chce takowych nadal utrzymywać w dobrym stanie, winien on je sprzedać lub wydzierżawić temu, ktoby się zobowiązał i zabezpieczył, że je należycie utrzymywać będzie.

Właściciel urządzeń może zażądać orzeczenia powiatowej władzy politycznej w tej sprawie i stosownie do treści orzeczenia rozebrać budowle częściowo lub w zupełności, zachowując nakazane ostrożności tak z mocy ogólnie obowiązujących przepisów jak i wskutek treści orzeczenia.

Władzy politycznej nie przysłuża prawo zmuszenia właściciela urządzeń dla spławu potrzebnych do ich należytego utrzymywania, gdy tenże oświadczy pisemnie, iż z nich użytkować już nie zamierza i że one mu nie są więcej potrzebne. Od chwili takiego oświadczenia ustają wszelkie prawa użytkowania budowli spławowych do spławiania płodów.

Postanowienia ustępu trzeciego nie zwalniają właściciela od obowiązku, aby budowle urządzone dla spławu w takim były utrzymywane stanie, jak długo istnieją, aby z ich powodu nie mogło komukolwiek grozić niebezpieczeństwo uszkodzenia lub utraty mienia, zdrowia lub życia.

§ 121.

W czasie trwania upoważnienia do spławiania lub użytkowania z budowli mają wszystkie przedmioty być utrzymywane w stanie zupełnie dobrym odpowiadającym ich użyteczności i zabezpieczającym ludzi i cudzą własność od jakiejkolwiek szkody.

§ 122.

Każdy uprawniony do spławiania względnie dostawiania budowli do tego potrzebnych ma obowiązek zabezpieczyć robotami ochronnemi zagrożone przez spław brzegi, budynki i obcą własnością będące budowle wodne, gdy to uznanem zostanie za potrzebne przez powiatową władzę polityczną.

§. 123.

Jeżeli są wykonywane roboty ochronne przez kogo innego zabezpieczające w ogóle od uszkodzeń przez wylewy, ma uprawniony do spławiania lub do budowli spławowych przyczynić się do kosztów tych robót ochronnych o ile one ułatwiają prowadzenie spławu lub oszczędzają wydatków, którychby inaczej uniknąć nie mógł.

§. 124.

Uprawnionym do spławiania ich robotnikom i nadzorcom nie wolno zabraniać przejścia przez obce grunta wzdłuż wody spławnej celem prowadzenia spławu.

Przechodzący przez cudzy grunt w myśl ustępu pierwszego mają mieć na sobie odznaki widoczne, o których kształcie i barwie mieszkańcy powiadomionymi będą za pośrednictwem powiatowej władzy politycznej.

W razie szczególniejszej wartości upraw na gruntach wzdłuż spławnej wody położonych, lub w razie sprawdzenia trzykrotnej umyślnej szkody na obcym gruncie, winna władza polityczna zniewolić uprawnionego do spławu, by potrzebne przejście wzdłuż wody odgrodził w sposób zabezpieczający dostatecznie obcą własność.

§. 125.

Powiatowa władza polityczna oznaczy stałe miejsca dla składania drzewa spławianego. Po za temi miejscami nie wolno drzewa składać lub wyładowywać wyjąwszy wypadków koniecznej potrzeby, stosując się do §. 9. ustaw wodnych z 30. maja 1869 N. 93. Dz. u. p. i 13. maja 1875 N. 71. Dz. u. kr.

§. 126.

Uprawniony do spławiania ma wynagrodzić właścicielom za uszkodzenie ich gruntów lub plonów z tychże zrobione przez przechodzących robotników i nadzorców nawet w wypadku przewidzianym w §. 124. ustęp pierwszy. Wynagrodzenie za uszkodzenia gruntów lub plonów ma być również płaconem przez uprawnionego przy użyciu obcego gruntu na place składowe lub place służące do wyładowywania w myśl §. 125.

§. 127.

Dobą spławową jest czas dokonania spławu w ciągu dwudziestu czterech godzin od 12. godziny w południe do 12. godziny w południe dnia następnego.

Okresem spławowym jest czas dokonania spławu w ciągu ośmiu dób spławowych bezpośrednio po sobie następujących.

Z reguły czas ładowania i wyładowywania nie będzie wliczanym przy oznaczaniu dób względnie okresów spławowych. W wypadkach wyjątkowych, w których ważne względy publi-

czne lub dotyczące gospodarstwa krajowego tego wymagać będą, może powiatowa władza polityczna wliczyć potrzebny czas do załadowania jak nie mniej do wyładowania w dozwoloną ilość dób albo okresów spławowych.

§. 128.

Upoważniony do spławiania obowiązanym jest po upływie każdej dozwolonej ilości dób względnie okresów spławowych donieść o dokonaniu spławu powiatowej władzy politycznej na drukach przez władzę polityczną za zwrotem kosztów dostarczonych.

O doniesieniu otrzymanem uwiadomi powiatowa władza polityczna natychmiast gminy (obszary dworskie) w §. 111. określone, wzywając interesentów, aby żądania swe dotyczące odszkodowań zgłosili w ciągu 8 dni od dnia następującego po dniu ogłoszenia na miejscu zamieszkania, o ile tego pierwej nie uczynili. Po upływie terminu 8-dniowego wniesionych żądań do odszkodowania nie ma obowiązku uwzględniać upoważniony do spławiania.

§. 129.

Mający pozwolenie na spławianie względnie na stawianie budowli potrzebnych winien sam wynagrodzić całą szkodę, o ile zostanie udowodnionem iż:

a) nie zastosował się do postanowień §. 122;

b) szkody były spowodowane wyłącznie przez spław lub budowle, albo że to się przyczyniło w znacznej mierze do wyrządzenia szkody i jej zwiększenia;

c) wypadki określone pod lit. b) zaszły mimo zrobienia uznanych za potrzebne robót ochronnych.

W wypadku, gdy szkody spowodowane zostały innemi przyczynami a spław względnie budowle do spławu potrzebne stały się przyczyną zwiększenia tych szkód, ma uprawniony także zapłacić poszkodowanym wynadgrodzenie, o ile szkoda przez spław względnie budowle zwiększoną została. Stosunek ten w szkodach oznaczy powiatowa władza polityczna na podstawie przesłuchania świadków i wezwanych rzeczoznawców.

Za szkody, któreby nastąpiły w razie niewykonania spławu, nie ma obowiązku upoważniony wynadgradzać z jedynym wyjątkiem wypadku, w którym udowodnionem zostanie w zwykłej drodze prawa, iż wykonane budowle są przyczyną zrządzonych szkód. W tym wypadku ma ponoszący szkodę uwiadomić władzę polityczną i przedłożyć dowód, że rozpoczętą została akcya w zwykłej drodze prawa. Władza polityczna ma po otrzymaniu powyż określonego doniesienia zatrzymać kaucyę złożoną aż do prawomocności orzeczenia.

Za szkody zrządzone przez przewiezione wodą płody lasowe, gdy takowe w swem najbliższem miejscu przeznaczenia złożonemi zostały, nie jest upoważniony do spławiania obowiązanym płacić odszkodowanie.

§. 130.

Przewóz wodą drzewa w tratwach od tego miejsca, w którem woda płynąca użyta do przewozu staje się rzeką spławną lub wpada do rzeki w ogóle otwartej dla spławów tratew, nie podlega przepisom niniejszej ustawy, gdyż wtedy obowiązują ogólne przepisy istniejące lub wydać się mające dotyczące spławiania tratew na odnośnej rzece (regulamin spławiania).

*

§. 131.

W wypadkach przewidzianych w §§. 116, 119, 126 i 127, t. j. w wypadkach sporu co do cen miejscowych, co do wysokości wynadgrodzenia za spławianie, za przyjęcie czyichś płodów lasowych do spławu lub za oddanie budowli i placów składowych do spławu potrzebnych, nareszcie co do wielkości szkód zrządzonych i należącego się odszkodowania orzeka powiatowa władza polityczna po przeprowadzeniu potrzebnego dochodzenia, nie ograniczając tem przysługujących praw na mocy §. 168. niniejszej ustawy.

§. 132.

Koszta spowodowane czynnościami przepisanemi §§. 96 do 131. ponoszą uprawnieni do przewozu płodów lasowych z wyjątkiem wypadku dochodzenia swych pretensyi w drodze sądowej, gdyż wtedy orzeka sąd, kto ma koszta całe lub jaką część tychże ponosić.

Gdy zostało stwierdzonem, że z powodu żądań nieuzasadnionych uprawniony pociągniętym był do ponoszenia kosztów połączonych ze sprawdzaniem tych żądań, przysługa uprawnionemu prawo poszukiwania zwrotu kosztów w drodze sądowej na stawiającym żądania, które uznanemi zostały za nieuzasadnione.

X. Kataster lasowy.

§. 133.

Stan i obszar lasów, rodzaj ich zalesienia i uprawy, sposób gospodarowania, obciążające lasy uprawnienia i służebności, urządzenia istniejące do przeróbki i przewozu płodów lasowych mają być spisane w katastrze lasowym dla każdego politycznego powiatu osobno.

Wszelkie zmiany, zachodzące w rzeczach w ustępie pierwszym wymienionych, należy w katastrze lasowym zapisywać.

Szczegółowe przepisy o katastrze lasowym wyda Ministerstwo rolnictwa po zasięgnięciu opinii krajowej komisyi lasowej.

§. 134.

Właściciele lasów i urządzeń do przeróbki i przewozu płodów lasowych niemniej właściciele uprawnieni i służebności są obowiązani na żądanie okręgowej komisyi lasowej dostarczyć wedle możności potrzebne wiadomości, akta lub dokumenta dotyczące ich własności względnie uprawnień celem założenia i utrzymywania w ewidencyi katastru lasowego.

§. 135.

W razie wykorczowania lasu wolnego (§. 3.) i użycia odnośnego gruntu do innej uprawy, winien właściciel tego gruntu w ciągu trzech miesięcy od rozpoczęcia korczowania donieść o tem okręgowej komisyi lasowej celem sprostowania katastru lasowego.

XI. Nadzór nad gospodarstwem lasowem.

§. 136.

Władze lasowe winny czuwać, aby w lasach odpowiadało gospodarstwo postanowieniom niniejszej ustawy jak nie mniej,

aby wszelkie przepisy niniejszej ustawy ściśle zachowanymi były.

Jeżeli władza lasowa wydała dla którego lasu osobne przepisy gospodarcze w myśl niniejszej ustawy, nakładające na właściciela lub użytkującego ograniczenia w użytkowaniu lub zniewalające do zachowywania pewnych ostrożności albo do zastosowania określonych reguł gospodarczych, winna władza lasowa przestrzegać wykonania ścisłego wydanych poleceń. W razie potrzeby ma władza lasowa żądać od osobistości lub od władz do nadzoru powołanych nad takimi lasami usunięcia spostrzeżonych nadużyć lub niewłaściwości.

§. 137.

Okręgowa komisya lasowa jest uprawnioną zażądać od właściciela lasu podlegającego przymusowi lasowemu (§. 5.) przedłożenia ogółowego opisu, w jaki sposób w swym lesie zamierza gospodarować.

Jeżeli sprawdzonem zostanie, że gospodarstwo jest niezgodnem z przepisami niniejszej ustawy, może władza lasowa zażądać ogólnego planu gospodarzenia w lesie na pewien ściśle określony okres obejmujący co najmniej lat 5.

Jeżeli chodzi o lasy wymienione w §. 2. lit. e) do k) włącznie, może okręgowa komisya lasowa zażądać przedłożenia szczegółowego planu gospodarstwa cały rębny okres obejmującego.

W planach określonych w 2. i 3. ustępie mają być uwzględnione stosunki odnoszące się do wspólnego używania w sposób zabezpieczający odpowiednie gospodarstwo.

Przedłożone władzy lasowej plany gospodarstwa w myśl ustępu 2. i 3. są dla właścicieli lasu obowiązującymi, jeśli władza lasowa, stosując się do postanowień niniejszej ustawy, jakiejś zmiany nie zażąda. Po dokonaniu zmiany zatwierdzony plan ma być ściśle przez właściciela wykonywanym. Wszelkie zboczenie od planu musi uzyskać zatwierdzenie władzy lasowej.

Rozporządzenie wykonawcze określi, jakiemi być mają ogółowe opisy, ogólne i szczegółowe plany gospodarstwa lasowego.

§. 138.

Okręgowa komisya lasowa winna wydać potrzebne zarządzenia celem usunięcia w odpowiednim czasie stanu rzeczy sprzecznego z ustawą, a spowodowanego bądź to jakąś czynnością, bądź też zaniedbaniem.

Osoba, mająca obowiązek zastosowania się do otrzymanych zarządzeń, nie traci prawa do żądania odszkodowania od osoby trzeciej, ponoszącej winę zaniedbania lub popełnienia czynności sprzecznej z przepisami ustawowymi. Prawa tego do odszkodowania dochodzić można w zwykłej drodze prawnej.

Nie może być pociąganym do odpowiedzialności właściciel lasu, jeśli uprawniony do przewozu płodów lasowych lub do budowli do tego potrzebnych jest winnym, jak również nie ma uprawniony odpowiadać, gdy właściciel lasu nie zastosował się do zarządzeń władzy. Również nie może być odpowiedzialnym posiadacz prawa służebnościowego, gdy właściciel lasu nie dopełnił polecenia władzy, jak i właściciela karać nie można, gdy posiadacz prawa służebnościowego jest winnym.

§. 139.

Za niewykonanie zarządzeń, wykonanych na podstawie §. 138., może być winny karany grzywnami w wysokości do 200 koron. Jeśli kary okażą się bezskutecznemi, lub jeśli publiczne lub ważne prywatne interesa wymagają gwałtownie nagłego usunięcia stanu niezgodnego z postanowieniami niniejszej ustawy, ma powiatowa władza polityczna na żądanie władzy lasowej zarządzić na koszt i niebezpieczeństwo winnego wykonanie wszystkiego, co pilnie i koniecznie okaże się potrzebnem.

§. 140.

Powiatowa władza polityczna jest uprawnioną na wniosek okręgowej komisyi lasowej do powołania na czas potrzebny odpowiedniej osobistości na zarządcę lasu celem prowadzenia w tymże gospodarstwa wedle instrukcyi, która w każdym poszczególnym wypadku będzie wydaną. Uczynionem to będzie, gdy właściciel lub jego służba:

a) działają kilkakrotnie i wśród okoliczności obciążających wbrew obowiązkowi utrzymania lasu;

b) nie uwzględniają poleceń władzy o zachowaniu przepisów, dotyczących lasów obciążonych służebnościami;

c) nie stosują się do poleceń władzy, dotyczących jednolitego zagospodarowania lasu, wydanych w myśl §. 61.;

d) lekceważą w sposób rażący zarządzenia, wydane w celu zapobieżenia szkodom, wyrządzonym przez owady (§§. 90—95).

§. 141.

Instrukcya, wydana w myśl §. 140., ma ściśle ograniczyć prawa zarządcy do celu osiągnąć się mającego.

Sprzedaż płodów lasowych i zakupno przedmiotów dla gospodarstwa potrzebnych, może zarządca dokonywać tylko wtedy, gdy go do tego instrukcya upoważni i w rozmiarach przez tę instrukcyę oznaczonych.

Odpis instrukcyi ma być z chwilą wprowadzenia zarządcy w urzędowanie doręczonym właścicielowi lasu.

§. 142.

Zarządca musi być człowiekiem nieposzlakowanej uczciwości, taktownym i do prowadzenia gospodarstwa w lesie do zarządu mu oddanym uzdolnionym. Przed wprowadzeniem do lasu należy zarządcę zaprzysiądz, iż powierzone czynności spełniać będzie ściśle i sumiennie.

Zarządca jest wobec władzy politycznej odpowiedzialnym za należyte prowadzenie gospodarstwa i za ścisłe zastosowywanie swych czynności do otrzymanej instrukcyi. Również jest obowiązkiem zarządcy strzedz pilnie tytułów własności tak właściciela, jak i mających prawa służebnościowe, na lesie zabezpieczone. Pod żadnym warunkiem nie wolno zarządcy przedsiębrać takich czynności, lub pozwalać na takie działanie, któreby w czemkolwiek uwłaczało tym prawom, je ścieśniało, lub czyniło je wątpliwemi. W razie spornych tytułów własności lub uprawnień, ma zarządca tak działać, aby w niczem nie przesądzać wynikowi sporu, warując jednak stan posiadania, który zastał przy obejmowaniu zarządu.

W razach wątpliwych ma zarządca żądać instrukcyi od powiatowej władzy politycznej.

§. 143.

Płody lasowe, potrzebne właścicielowi lasu do prowadzenia innego gospodarstwa tego samego właściciela, jak opał dla niego, dla jego urzędników i sług, materyały na narzędzia i budowle potrzebne, opał i materyały dla zakładów przemysłowych i t. p., może zarządca nie wydawać, tylko w wypadku niewątpliwego zagrożenia ruiną lasu.

W razie oczywistej niemożności wydania całej potrzebnej na powyższe cele ilości, należy dążyć do porozumienia się z właścicielem, aby dobrowolnie zmniejszonem było zapotrzebowanie. Gdyby porozumienie takie nie przyszło do skutku, ma powiatowa władza polityczna po przesłuchaniu rzeczoznawców i po zasięgnięciu opinii okręgowej komisyi lasowej w czasie, ze względów na gospodarstwo właściciela nie spóźnionym, wydać orzeczenie, czy i o ile żądaniu właściciela zarządca ma zadość uczynić.

§. 144.

Właścicielowi lasu nie wolno ograniczać zarządcy w jego działalności instrukcyą określonej.

Straż lasowa i organa gospodarcze mają być bezwzględnie zarządcy posłuszne.

Usuwanie straży lasowej i organów gospodarczych w lesie zajętych dozwolonem jest zarządcy tylko w porozumieniu z właścicielem. W razie niezgodności wydaje powiatowa władza polityczna orzeczenie stanowcze.

§. 145.

W wypadku zachodzących wątpliwości i sporów co do zakresu i sposobu działania zarządcy, orzeka powiatowa władza polityczna po zasięgnięciu opinii okręgowej komisyi lasowej.

§. 146.

Jeżeli zarządca czyni widoczne nadużycia, powoduje swem działaniem zagrożenie tytułów własności lub przedsiębierze czynności obniżające powagę właściciela, może tenże odnieść się do powiatowej władzy politycznej z żądaniem usunięcia zarządcy. To samo żądanie stawiać może właściciel, gdy stosunki gospodarcze lasowe stały się tego rodzaju, iż dalsze utrzymywanie zarządcy nie byłoby uzasadnionem postanowieniami §. 140.

W razie gwałtownej potrzeby, jeżeliby oczekiwanie orzeczenia po odniesieniu się do władzy politycznej w myśl ustępu pierwszego niniejszego paragrafu powodowało dotkliwą stratę lub szkodę, nie dającą się naprawić, może właściciel zabronić zarządcy mieszania się do gospodarstwa lasowego i wykonywania jakichkolwiek czynności, o czem do 24 godzin uwiadomić winien powiatową władzę polityczną.

§. 147.

Gdyby się okazało, że usunięcie zarządcy przez właściciela nie było uzasadnionem w myśl ustępu trzeciego §. 146., co stwierdzić ma polityczna władza powiatowa, należy nałożyć na

właściciela grzywnę płatną do dni 30 w wysokości do 1000 koron.

Jeżeli właściciel zarządcę usunął od sprawowania polecony mu instrukcyą czynności, a nie uwiadomił w czasie należytym (§. 146) władzy politycznej, podnieść należy grzywnę w ustępie pierwszym oznaczoną do podwójnej wysokości.

Po skonstatowaniu, że usunięcie zarządcy nie było uzasadnionem, ma powiatowa władza polityczna zarządzić co należy, aby bez zwłoki postanowienia §§. 140 do 144 włącznie w pełni wykonanemi były.

§. 148.

Właściciel oddanego w zarząd lasu w myśl §. 140 może zarządcę w wypadku, gdy tenże działał wbrew otrzymanej instrukcyi i przez to spowodował szkody dla właściciela, pociągnąć do odpowiedzialności w zwykłej drodze prawnej. Takie samo prawo przysługa właścicielowi prawa służebnościowego, którem las w zarząd oddany jest obciążonym.

§. 149.

Koszta połączone z powołaniem zarządcy ponosi właściciel lasu. W razie udzielenia zaliczki na ten cel, ma być takowa przez właściciela zwróconą. Władze mają obowiązek unikać wszelkiego niekoniecznie potrzebnego wydatku i winny starać się o zawarcie takiej ugody z zarządcą i wydanie dlań takiej instrukcyi, aby właściciel lasu jak najmniej był obciążonym.

XII. Fundusz lasowy.

§. 150.

Dla pokrycia kosztów połączonych z wykonaniem czynności niniejszą ustawą określonych, o ile koszta te przez strony interesowane pokrytemi być nie mają, zostanie utworzonym osobny fundusz pod nazwą: „Galicyjski krajowy fundusz lasowy“.

§. 151.

Przychody funduszu lasowego składać się będą:

a) z dochodów uzyskanych z posiadanej własności w ziemi lub kapitałach;

b) z grzywien;

c) z kwot uzyskanych:

aa) ze sprzedaży zabranych narzędzi;

bb) ze sprzedaży płodów lasowych;

d) z przyzwolonych na ten cel w drodze konstytucyjnej środków po połowie przez skarb państwa i skarb krajowy.

Rozchody funduszu lasowego obejmować będą wydatki spowodowane:

a) gospodarstwem własności funduszowej;

b) wykupnem gruntów zalesionych i uprawnień na lasach ciążących;

c) szkodami zrządzonemi przez pożary leśne i owady;

d) czynnościami władz politycznych i lasowych, dotyczącemi wykonania postanowień niniejszej ustawy, wedle wydać się mającego rozporządzenia wykonawczego (§. 153).

§. 152.

Krajowa komisya lasowa zarządzać będzie funduszem lasowym i układać corocznie preliminarze przychodów i rozchodów. Preliminarze te podlegają zatwierdzeniu c. k. Ministerstwa rolnictwa i Wydziału krajowego.

§. 153.

Rozporządzenie wykonawcze do niniejszej ustawy wydać się mające przez krajową władzę polityczną w porozumieniu z Wydziałem krajowym, unormuje sposób zarządzania funduszem lasowym, jak również dokonywania wszelkich z zarządzaniem połączonych czynności.

XIII. Władze lasowe.

§. 154.

Do wykonywania postanowień niniejszej ustawy są powołanemi:

A) Władze polityczne dzielące się na:

a) powiatową władzę polityczną;

b) krajową władzę polityczną;

c) c. k. Ministerstwo spraw wewnętrznych w porozumieniu z c. k. Ministerstwem rolnictwa w sprawach dotyczących wykonania ustawy z wyjątkiem:

aa) spraw określonych §§. 150—152, w których orzeka c. k. Ministerstwo spraw wewnętrznych w porozumieniu z c. k. Ministerstwami finansów i rolnictwa;

bb) spraw określonych §. 162. lit. c) w których orzeka c. k. Ministerstwo handlu.

B) Władza lasowa dzieląca się na:

a) okręgowe komisye lasowe:

b) krajową komisyę lasową;

c) c. k. Ministerstwo rolnictwa.

§. 155.

Okręgowe komisye lasowe utworzone będą dla 24 okręgów, na które kraj podzielonym będzie rozporządzeniem wykonawczem. Siedziby okręgowych władz lasowych będą wyznaczone w tych miastach powiatowych, których położeniu najlepiej odpowiada interesom leśnym gospodarstw danego okręgu.

§. 156.

W skład krajowej komisyi lasowej wchodzą;

a) c. k. Namiestnik lub wyznaczony przezeń zastępca jako przewodniczący;

b) referent spraw dotyczących kultury lasowej przy krajowej władzy politycznej;

c) c. k. krajowy inspektor lasowy;

d) leśnik fachowy w kraju zamieszkały mianowany przez c. k. Namiestnika członkiem Komisyi;

e) dwaj delegaci Wydziału krajowego, z których jeden ma być zawodowym gospodarzem lasowym i przedstawionym przez galicyjskie Towarzystwo lasowe;

f) delegat c. k. Towarzystwa rolniczego gospodarskiego we Lwowie;

g) delegat Towarzystwa rolniczego w Krakowie;

h) delegat galicyjskiego Towarzystwa lasowego;

i) dla każdego z członków wymienionych pod lit. d) do h) włącznie będzie wybranym względnie mianowanym zastępca.

Członkowie wymienieni pod lit. d) do i) włącznie będą wybierani względnie mianowani na lat sześć.

§. 157.

W skład okręgowych komisyi lasowych wchodzą:

a) c. k. Starosta tego powiatu, w którym jest siedziba komisyi, lub jego zastępca jako przewodniczący;

b) c. k. ogręgowy inspektor lasowy;

c) delegat c. k. Namiestnictwa mianowany na przedstawienie c. k. Towarzystwa gospodarskiego we Lwowie lub Towarzystwa rolniczego w Krakowie wedle tego, w okręgu którego Towarzystwa leży siedziba komisyi;

d) delegat zawodowych leśników zamieszkałych w okręgu mianowany przez c. k. Namiestnika na przedstawienie galicyjskiego Towarzystwa leśnego;

e) delegat Wydziału krajowego mianowany z pośród zawodowych gospodarzy lasowych zamieszkałych w okręgu;

f) dla każdego z członków wymienionych pod lit. c) do e) włącznie będzie wybieranym względnie mianowanym zastępca;

Członkowie wymienieni pod lit. c) do f) włącznie będą wybierani względnie mianowani na lat sześć.

§. 158.

Krajowa komisya lasowa zbierać się będzie dwa razy w ciągu jednego roku. W razie potrzeby może przewodniczący zwołać członków na zebranie nadzwyczajne.

Zadaniem krajowej komisyi będzie:

a) orzekać jako pierwsza instancya w tych sprawach, które w niniejszej ustawie jej orzecznictwu zastrzeżone zostały;

b) orzekać jako druga instancya w sprawach rozstrzygniętych przez okręgowe komisye lasowe;

c) udzielać opinii, przedkładać wnioski i memoryały w rzeczach gospodarczo lasowych dotyczących całego kraju lub jednej jego części, dotyczących wykonania niniejszej ustawy lub zmian pojedynczych postanowień;

d) wydawać polecenia okręgowym komisyom lasowym;

e) załatwiać wogóle wszystkie sprawy, które w myśl niniejszej ustawy do zakresu działania krajowej komisyi należą.

Opinie, wnioski i memoryały może krajowa komisya przedkładać krajowej władzy politycznej, o ile chodzi o działalność władz rządowych wykonawczych. We wszelkich innych sprawach ma krajowa komisya przedkładać wyż wymienione pisma c. k. Ministerstwu rolnictwa względnie Wydziałowi krajowemu.

§. 159.

Okręgowe komisye lasowe zbierać się będą cztery razy w ciągu jednego roku. W razie potrzeby może przewodniczący zwołać członków na zebranie nadzwyczajne.

Zadaniem okręgowych komisyi będzie:

a) orzekać w sprawach ich orzecznictwu w niniejszej ustawie poddanych;

b) wydawać przepisy dla lasów strzeżonych, wyłączonych lub źle zagospodarowanych;

c) zatwierdzać opisy i plany gospodarcze lasowe przedkładane przez właścicieli lasów;

d) zatwierdzać z polecenia okręgowej komisyi lasowej wypracowane plany gospodarcze przez osobistości odpowiednie, a których kwalifikacyę i sposób wynagrodzenia określi rozporządzenie wykonawcze;

e) wnosić do krajowej komisyi lasowej uchwalone przedstawienia w sprawach lasowych, tudzież wnioski dotyczące sposobu wykonania postanowień ustawowych;

f) załatwiać w ogóle wszystkie te sprawy, które w myśl niniejszej ustawy należą do zakresu działania okręgowej komisyi lasowej.

§. 160.

Posiedzenia komisyi lasowych (§§. 154—157) zwołuje przewodniczący.

Sprawy załatwiają komisye na posiedzeniach kolegialnie i w drodze uchwał, które zapadają na podstawie wniosków przedstawionych przez wybranych przez nie referentów większością głosów. W razie równości głosów rozstrzyga przewodniczący.

W okręgowych komisyach lasowych mogą członkowie, którzy przy głosowaniu pozostali w mniejszości, lub do których zapatrywania przewodniczący przy rozstrzyganiu się nie przychylił, wnosić umotywowane przedstawienia do krajowej komisyi lasowej w ciągu dni 14 za pośrednictwem tej powiatowej władzy politycznej, w której siedzibie urzęduje okręgowa komisya. Wniesienie takiego przedstawienia ma moc odraczającą co do wykonania uchwał większości komisyi.

§. 161.

Tok urzędowania komisyi lasowych, czas i porządek ich obrad, organizacya biur i wynagrodzenie członków określone będą regulaminami i instrukcyami wydanemi:

a) dla krajowej komisyi przez c. k. Ministerstwo rolnictwa w porozumieniu z c. k. Ministerstwem spraw wewnętrznych po porozumieniu z Wydziałem krajowym;

b) dla okręgowych komisyi przez krajową władzę polityczną po porozumieniu z Wydziałem krajowym.

§. 162.

Przeciw orzeczeniu powiatowej władzy politycznej względnie okręgowej komisyi lasowej przysługa prawo odwołania się do krajowej władzy politycznej względnie krajowej komisyi lasowej jako drugiej instancyi.

W wypadkach niniejszą ustawą dozwolonych przysługa przeciw orzeczeniu drugiej instancyi prawo odwołania:

a) do c. k. Ministerstwa rolnictwa w sprawach gospodarczo lasowych;

b) do c. k. Ministerstwa spraw wewnętrznych, które orzeka w porozumieniu z c. k. Ministerstwem rolnictwa w sprawach dotyczących zarządzeń i orzeczeń władz politycznych z wyjątkiem spraw pod c) wymienionych;

c) do c. k. Ministerstwa Handlu w sprawach dotyczących zwyczajnego spławu drzewa wiązanego bez pomocy budowli spławnych.

W sprawach dotyczących kar, odszkodowań i kosztów obowiązują postanowienia §. 195.

*

§. 163.

Odwołanie wnosić należy w 14 dni po dniu doręczenia orzeczenia do tej władzy, która w pierwszej instancyi orzeczenie wydała.

Odwołanie w czasie należytem wniesione ma skutek zawieszający. Jedynie w wypadku wielkiego niebezpieczeństwa, gdy zawieszeniem wykonania orzeczenia władz zpowodowaną będzie prawdopodobnie dotkliwa szkoda dla dobra publicznego lub dla obcej własności, nie ma odwołanie skutku zawieszającego, w takim jednak razie ma to być w orzeczeniu jasno wypowiedzianem.

§. 164.

Jeżeli potrzeba dla wydania orzeczenia skonstatować lub wyjaśnić istotne stosunki techniczne lub gospodarcze mające wybitne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy, należy wezwać rzeczoznawców. Pozostawia się uznaniu władzy oznaczenie ilości rzeczoznawców powołać się mających, jak nie mniej ich wybór.

Krajowa władza polityczna w porozumieniu z Wydziałem krajowym ułoży co lat trzy dla każdego powiatu listę rzeczoznawców technicznych, lasowych i ekonomicznych, których władze powoływać mogą.

W razach szczególniejszej wagi może krajowa władza polityczna zarządzić powołanie rzeczoznawcy nie będącego na liście a dającego rękojmię doświadczeniem i nauką, że krajowe gospodarstwo wedle możności od szkód zabezpieczonem będzie.

Rzeczoznawcy muszą być zaprzysiężonymi.

§. 165.

C. k. Ministerstwo spraw wewnętrznych w porozumieniu z c. k. Ministerstwami rolnictwa i handlu po zasięgnięciu opinii Wydziału krajowego wyda w drodze rozporządzenia przepisy dotyczące fachowej kwalifikacyi rzeczoznawców, których powoływać można.

§. 166.

Razem z rozstrzygnięciem w sprawie głównej mają władze rozstrzygać w toku instancyi o ponoszeniu kosztów postępowania. Należy przy tem wychodzić z zasady, że koszta ma ponosić strona, która o wdrożenie urzędowej czynności prosiła lub ją przez swoje przekroczenie obowiązujących przepisów spowodowała.

Równocześnie orzec należy, czyli nie ma się rozłożyć częściowo kosztów na inne względnie na wszystkie interesowane strony wedle stopnia interesu, jaki mają strony w załatwieniu głównej sprawy i wedle tego, czy umyślna działalność jakiejś strony nie spowodowała szczególnych wydatków, którychby bez tego uniknąć było można.

XIV. Odszkodowania i wywłaszczenie.

§. 167.

Jeżeli kto żąda odszkodowania lub wywłaszczenia w myśl postanowień niniejszej ustawy nie przekazujących żądania tego na zwykłą drogę prawa, i jeżeli nie można osięgnąć porozumienia między interesowanymi, względnie między władzą a żąda-

jącym, obowiązane są władze w toku instancyi przepisanym dla sprawy głównej (§. 162) oznaczyć odszkodowanie względnie ustanowić warunki wywłaszczenia nie uszczuplając tem praw przysługujących na mocy §. 168.

§. 168.

Wolno każdemu, kto się czuje niezadowolnionym decyzyą najwyższej dozwolonej instancyi w sprawach wykupna lub odszkodowania, zażądać w ciągu dni trzydziestu po dniu doręczenia orzeczenia od właściwego sądu, oznaczenia odszkodowania względnie ceny wykupna wedle przepisów odnośnych obowiązujących.

§. 169.

Ustawa z dnia 18 lutego 1878 Nr. 30 Dz. u. p. dotycząca wykupna gruntu dla budowy kolei, ma zastosowanie przy:

a) wymiarze i oznaczaniu odszkodowania, względnie ceny wykupna w drodze ugodowej lub w drodze sądowej;

b) uwzględnianiu roszczeń osób trzecich, mających być zaspokojonemi z koty przypadającej za odszkodowanie, względnie wykupno;

c) wykonaniu zarządzeń uzasadniających żądanie odszkodowania.

Zarządzone §. 24. ustawy wymienionej w ustępie pierwszym niniejszego paragrafu ustanowienie i ogłoszenie osobnej listy rzeczoznawców ma być zaniechanem dla spraw, do których niniejsza ustawa się odnosi.

XV. Przekroczenia.

§. 170.

Naruszenie bezpieczeństwa własności lasowej, przewidziane w powszechnej ustawie karnej będzie sądzone i karane według tej ustawy.

§. 171.

Oprócz przekroczeń w sprawach służebnościowych (§§. 43 do 60) tudzież oprócz wzbronionych czynności i zaniechań paragrafami 75 do 90 należy osądzać i karać:

a) jeżeli nie mają zastosowania przepisy powszechnej ustawy karnej,

b) jeżeli popełniono czyny bez pozwolenia właściciela lub jego zastępcy,

c) jeżeli nie zastosowano się przy działaniu do ustanowionych warunków,

jako przestępstwa leśne następujące czyny:

aa) zbieranie patyków, odłamków kory, trzasek i odpadków;

bb) zaciesywanie stojącego drzewa, zawiercanie lub karbowanie tegoż, łażenie na drzewa przy pomocy żelazek;

cc) uszkodzenie, zrządzone wywożeniem drzewa, ściółki, ziemi, kamieni itp.;

dd) natłukiwanie, obijanie drzew lub obdzieranie kory;

ee) przywłaszczanie kory z drzew leżących, odkrywanie korzeni drzew i korczowanie pni, obrębywanie, odcinanie i obrywanie wierzchów i gałęzi, tudzież osmykiwanie liści z drzew i krzewów;

ff) wykopywanie, rąbanie lub wyrywanie i wszelkie uszkadzanie młodych zarośli, drzew i krzewów, tudzież zbieranie gałązek na miotły, pęty, wici, laski, drączki itd.;

gg) branie soków z drzew (żywicy, terpentyny, soku z brzóz i jaworów), owoców i nasienia z drzew, krzewów i roślin w lesie rosnących, grzybów, próchna tudzież kopanie korzeni;

hh) zgromadzanie albo branie podściółki wszelkiego rodzaju (liści, szpilek, chwastów, mchu itp.) ziemi, torfu, gliny, kamieni, gipsu i innych płodów mineralnych, zdejmowanie darni, koszenie i wyrywanie trawy, ziół i innych roślin nie będących przedmiotem uprawy leśnej;

ii) pozostawanie w lesie wbrew wyraźnemu zakazowi czy to ustnemu straży lasowej, czy ogłoszonemu za pomocą napisów i tablic przy brzegu lasu umieszczonych;

kk) robienie nowych dróg i ścieżek lub używanie już zaniechanych, robienie żłobów i rowów, odprowadzających wody do lasu z innych nie należących do właściciela lasu gruntów bez pozwolenia władzy politycznej;

ll) zakładanie węglarni i wszelkie inne używanie obcego gruntu leśnego;

mm) nieprawne wypędzanie żywego inwentarza do lasów obcych w ogóle, tudzież wpędzanie jego ilości większej, innego gatunku lub innego wieku, niźli te, na które ma się upoważnienie; pasienie inwentarza w innych miejscach i w innym czasie, jak jest dozwolonem;

nn) zbytnie osuszenie obcego gruntu lasowego przez wykopanie obok niego rowu, odbierającego potrzebną wilgoć gruntową bez pozwolenia władzy politycznej.

§. 172.

Kto bez uprawnienia lub bez pozwolenia, albo wbrew ustanowionym warunkom bierze rzeczy, wymienione w §. 171 może być przymuszonym do pozostawienia tych rzeczy nazbieranych.

Narzędzia i przyrządy, które nieprawnie miał przy sobie, przepadają na rzecz galicyjskiego krajowego funduszu lasowego.

§. 173.

Kto wyda polecenie do popełnienia przestępstwa ulegnie tej samej karze, jak gdyby przestępstwo osobiście popełnił.

Jeżeli nie mają zastosowania ogólne przepisy karne (§. 170) należy karać przestępstwa wymienione w §. 171 w miarę okoliczności łagodzących lub obciążających albo tylko naganą, albo też aresztem od jednego do czternastu dni, względnie grzywną od 10 do 140 koron, o ile postanowienia niniejszej ustawy za pewne czynności innych kar nie oznaczają.

W razie przekroczenia przepisów z §§. 43 do 60 włącznie będą karani winni, o ile w tych paragrafach innych kar nie oznaczono:

a) właściciel lasu obciążonego służebnościami grzywną od 20 do 300 koron, względnie aresztem od dwóch do trzydziestu dni;

b) posiadacz praw służebnościowych wedle norm w ustępie pierwszym oznaczonych.

§. 174.

Jeżeli do obcego lasu został żywy inwentarz nieprawnie wpędzony lub tamże przypadkowo wpuszczony, nie ma prawa właściciel lub jego zastępca lub jego straż lasowa zabijać go,

lecz może takowy wypędzić i, gdy poniósł szkodę, zająć tyle sztuk, ile do zabezpieczenia wynadgrodzenia szkody uważa za dostateczne. Pastuch dodany do inwentarza może być zmuszonym, aby takowy natychmiast wypędził.

§. 175.

Właściciel lasu lub jego zastępca winien ugodzić się z właścicielem inwentarza zajętego do dni 8. Gdy to nie nastąpi, ma właściciel lasu donieść o zajęciu powiatowej władzy politycznej podając ilość i jakość zajętego inwentarza jak nie mniej wysokość żądanego wynadgrodzenia. Jeśli w czasie wyż oznaczonym doniesienie nie zostało zrobione, musi być zajęty inwentarz niezwłocznie wydanym jego właścicielowi, lub, jeśli tenże nie jest znanym, zwierzchności tej gminy, w której terytoryum został zajętym.

Do wynadgrodzenia szkody policzyć wolno także wydatki poniesione przez zajęcie i trzymanie, karmienie i dozór zajętego inwentarza.

Należy właścicielowi zajętego inwentarza tenże zwrócić, gdy złożonem zostało stosowne zabezpieczenie.

Jeżeli właściciel zajętego inwentarza nie jest znanym, lub nie popełniono czynu ulegającego karze, wówczas ma poszkodowany wnieść żądanie o wynadgrodzenie szkody do władzy sądowej.

§. 176.

Jeżeli nie można zająć kóz, owiec, świń lub drobiu, wolno takowe zastrzelić, co jednak przy ukaraniu przestępców uwzględnić należy. Zabita sztuka ma zostać na miejscu a właścicielowi tejże przysłuża prawo ją zabrać.

§. 177.

Jeżeli zostanie udowodnionem, iż inwentarz żywy tylko przez ukrycie się w lesie sąsiednim ochronionym został od grożącego niebezpieczeństwa (przed zaspami śnieżnemi, burzą, gradobiciem i t. p.) nie ulega wpędzenie do lasu karze jako przestępstwo. Właściciel inwentarza musi jednak wynadgrodzić zrządzone przez to szkody na gruncie lasowym.

§. 178.

Pastuchów, przekraczających przepisy niniejszej ustawy należy karać wedle §. 173.

§. 179.

Jeżeli nie został popełnionym czyn podpadający pod przepisy ustawy karnej, należy karać:

a) zrywanie, niszczenie, w jakikolwiek sposób uszkadzanie i zrobienie bezużytecznem częściowo lub zupełnie znaków ochronnych (wiechy, żerdzie, tablice i t. p.), zamknięć dróg i ścieżek lasowych, niemniej kopców, rowów i znaków granicznych grzywną od 10 do 30 koron lub aresztem od jednego do trzech dni;

b) uszkadzanie i wywracanie ogrodzeń szkółek drzewnych, zrębów, lub innych przestrzeni lasowych grzywną od 50 do 200 koron lub aresztem od pięciu do dwudziestu dni.

Oprócz tego ma popełniający czyny wymienione pod a) i b) wynagrodzić całą szkodę, którą właściciel poniósł przez popełnienie tego czynu.

§. 180.

Do sądów karnych należy postępowanie dotyczące czynów karygodnych popełnionych przeciw bezpieczeństwu własności leśnej, a podpadających pod przepisy ustawy karnej.

Do władz politycznych należy postępywanie dotyczące:

a) przekroczeń w myśl §§. 170—179. włącznie;

b) przekroczeń przy przewozie płodów lasowych w myśl §§. 96—131. włącznie.

§. 181.

Postępowanie względem przekroczeń powyższych rozpocząć należy nie tylko na żądanie poszkodowanego lub jego zastępcy, strażnika, dozorcy, urzędnika lub sługi publicznych władz bezpieczeństwa, lecz także i wtenczas, gdy władza polityczna w jakikolwiek inny sposób otrzyma wiadomość o przestępstwie leśnem.

§. 182.

Osobom w §. 181. wymienionym wolno czynić doniesienia za każdym razem osobno ustnie lub pisemnie, albo też co miesiąc w wykazie podać się mającym tej władzy, w której okręgu przekroczenie popełnionem zostało wedle formularza załączonego pod B.

Nie należy w dochodzeniu jak najspieszniej przeprowadzić się mającem spisywać formalnego protokołu, lecz wyniki śledztwa i to w głównych tylko punktach zamieścić w regestrze karnym urządzonym wedle wzoru C. Wyciąg z tego regestru udziela się na żądanie stronom interesowanym zamiast wyroku.

Rozporządzenie Ministerstwa spraw wewnętrznych z dnia 5. marca 1858 Nr. 34. Dz. u. p. dotyczące traktowania przestępstw ustawy lasowej przez władze polityczne pozostaje nadal obowiązującem.

§. 183.

Ktokolwiek stał się winnym czynu karygodnego przeciw bezpieczeństwu własności leśnej, winien wynagrodzić właścicielowi tejże wszelką szkodę a zatem nie tylko wartość przywłaszczonego płodu lasowego, lecz także pośrednią stratę wskutek przeszkodzenia lub zmniejszenia siły produkcyjnej lasu i jakości z lasu uzyskać się mającego produktu.

W dochodzeniu i w orzeczeniu ma władza orzekająca wyszczególnić osobno kwotę należną za przywłaszczenie a osobno kwotę należną w myśl ustępu pierwszego za pośrednią stratę.

§. 184.

Ażeby władze mogły powziąć dokładne wyobrażenie o wysokości i rodzaju szkody, ma służba leśna ocenić rodzaj i wielkość szkody według zasad zawartych w załączniku D.

Szczegóły podane przez dozorującą służbę lasową sprostuje i potwierdzi przełożony nad nią urzędnik leśny.

§. 185.

Jeżeli dozorująca służba leśna nie pozostaje pod kierownictwem urzędników leśnych, lub jeżeli doniesienie o szkodzie uczynią osoby nie będące służbą leśną dozorującą, natenczas władza polityczna ma powołać do oszacowania wartości przywłaszczonego płodu lasowego i pośredniej szkody (§. 183.) jednego z najbliższych urzędników leśnych, lub w braku takowego innego bezstronnego biegłego, od którego osobną ku temu odbierze przysięgę.

§. 186.

Jeżeli powstaną wątpliwości uzasadnione co do prawdziwości oszacowania szkody, obowiązaną jest władza polityczna przeprowadzić dochodzenie i przez swego delegata oszacować szkodę, z przywołaniem według możności dwóch przez się wybranych zaprzysiężonych świadków.

§. 187.

W każdym okręgu władzy politycznej, a według potrzeby nawet w pojedynczych tego okręgu częściach, mają władze polityczne w porozumieniu z okręgową Komisyą lasową zaraz po wejściu w życie niniejszej ustawy ułożyć taryfę dla wynagrodzenia szkód lasowych według zasad wyrażonych w załączniku D. Taryfę tę odnowić należy, gdy po pewnym czasie ceny płodów lasowych ulegną znaczniejszej zmianie.

Poszkodowanemu wolno, gdy mniema, iż należy mu się wyższe wynagrodzenie i że to udowodnić może, wstąpić na zwykłą drogę prawa.

W orzeczeniu co do wynagrodzenia szkody ma władza polityczna opierać się na taryfie bez różnicy, czy nastąpiła rzeczywista szkoda lub nie i czy szkodnik jest lub nie jest posiadaczem prawa służebnościowego.

Wszelkie taryfy dla wynagrodzenia szkód lasowych muszą być zatwierdzone przez krajową władzę polityczną.

§. 188.

Winnych czynności sprzecznych z przepisami niniejszej ustawy i na jej podstawie wydanych zarządzeń prawomocnych należy ścigać z urzędu i karać grzywnami od 10 K do 400 K., o ile nie znajduje zastosowania §. 190. lub powszechna ustawa karna (§. 170.) i o ile niniejsza ustawa w dotyczących postanowieniach innej kary nie oznacza.

Gdy przekroczenie dotyczy lasów strzeżonych (§§. 23–27) wyłączonych (§§. 28–42), takich, dla których osobne ustawy są obowiązującemi (§. 200), pożarów lasowych (§. 75—89), szkód zrządzonych przez owady (§§. 90–95) nareszcie przewozu płodów lasowych (§§. 96—132), o ile w tych rozdziałach nie ma innych postanowień, ma orzeczenie opiewać wedle postanowień ustępu pierwszego na grzywnę, którą można w myśl §. 190. zamienić na areszt, licząc jeden dzień aresztu za 10 koron.

Wraz z oznaczeniem kary na grzywnę względnie na areszt wolno orzec częściową lub całkowitą konfiskatę płodów lasowych uzyskanych, przewiezionych lub złożonych wbrew obowiązującym przepisom.

Jeżeli przekroczenie powoduje znaczną szkodę, utrudnia albo uniemożliwia rozwój i poprawę gospodarstwa lasowego lub w wysokim stopniu zagraża dobru publicznemu, może być grzywna względnie kara aresztu zdwojoną i można w wypadkach przekroczenia przepisów §§. 96—132 włącznie odebrać upoważnienie do przewozu płodów lasowych, gdy koncesyonaryusz uznany został winnym spełnionego przekroczenia.

Postanowienia ustępu czwartego niniejszego paragrafu mają nadto zastosowanie, gdy

a) przestępstwo popełnione przed lub po zachodzie słońca;

b) popełniający przestępstwo ma przy sobie broń sieczną lub palną;

c) popełniający przestępstwo używa do tego narzędzi niniejszą ustawą zakazanych;

d) ta sama osoba kilkakrotnie za przestępstwa lasowe karaną była;

e) popełniający przestępstwo używa do współdziałania lub wykonania osób trzecich zostających z nim w stosunku służbowym lub dzieci nie mających lat 14, nie przesądzając z tego powodu przez władze sądowe wdrożonemu śledztwu.

§. 189.

Karanie kilku winnych grzywną, za którą wspólnie (in solidum) odpowiadają, nie jest dozwolonem.

§. 190.

Tylko w wypadku sprawdzonej niewypłacalności ukaranego może być zamienioną grzywna na areszt, przyczem stosunek w §. 188. określony ma być zachowanym.

Rozporządzenie wykonawcze przepisze, w jaki sposób niewypłacalność ma być sprawdzoną.

§. 191.

Grzywny ściągnięte z winnych jak i kwoty uzyskane ze sprzedaży skonfiskowanych płodów lasowych wpływają do galicyjskiego krajowego funduszu lasowego.

§. 192.

Nakładając karę, należy równocześnie orzec o obowiązku wynadgrodzenia szkody wyrządzonej przez niestosowanie się do przepisów niniejszej ustawy.

W wypadku, gdy dochodzenie dotyczące obowiązku wynagrodzenia lub tegoż wysokości wymagać będzie dłuższego czasu, ma być w orzeczeniu nakładającem karę oznaczony termin, do którego orzeczenie wydanem będzie co do obowiązku i wysokości wynagrodzenia.

§. 193.

Jeżeli orzeczenie karne władzy politycznej przyznaje odszkodowanie lub je odmawia, wolno temu, który się czuje pokrzywdzonym, udać się na zwykłą drogę prawa w ciągu dni trzydziestu po prawomocności orzeczenia karnego wydanego przez ostatnią instancyę.

§. 194.

Przepisy ogólne dotyczące postępowania władz politycznych w sprawach karnych obowiązują z tą jedyną zmianą, iż poszkodowanemu przysługuje prawo odwołania także przeciw orzeczeniu uwalniającemu. Przepisy te mają mianowicie zastosowanie, o ile pojedyncze postanowienia niniejszej ustawy inaczej nie stanowią:

a) co do kompetencyi w śledzeniu i karaniu przekroczeń przeciw postanowieniom niniejszej ustawy i zarządzeniom na jej podstawie wydanym;

b) co do terminów rekursów;

c) co do sposobu postępowania przy tych czynnościach urzędowych.

§. 195.

W sprawach dotyczących kar, odszkodowań i kosztów z tem połączonych orzeka w najwyższej instancyi w wypadkach niniejszą ustawą przewidzianych, uwzględniając postanowienia §. 162, c. k. Ministerstwo spraw wewnętrznych w porozumieniu z c. k. Ministerstwem rolnictwa.

Postanowienie zawarte w ustępie pierwszym nie ogranicza praw przysługujących na mocy §. 168. niniejszej ustawy.

§. 196.

Przedawnienie przekroczeń przeciw postanowieniom niniejszej ustawy następuje w sześć miesięcy od chwili odkrycia przekroczenia, jeśli do tego czasu powołane władze śledztwa nie wdrożyły.

Przedawnienie nie usuwa obowiązku usunięcia stanu sprzecznego z ustawą spowodowanego przekroczeniem.

Co do przedawnienia obowiązku zapłacenia prawnie przyznanego odszkodowania, zwrotu poniesionych kosztów, jak nie mniej nałożonych grzywien pozostają w mocy przepisy ogólnie obowiązujące.

§. 197.

Pretensyi o odszkodowanie wynikłych z przekroczenia zadawnionego (§. 196.) dochodzić można w zwykłej drodze prawa.

XVI. Postanowienia końcowe.

§. 198.

Wszystkie podania i pisma w sprawach dotyczących przekroczeń niniejszej ustawy wolne są od stempla.

§. 199.

W myśl §. 1. Cesarskiego rozporządzenia z 20 kwietnia 1854 Nr. 96 Dz. u. p. będą ściągane przez władze polityczne w tej rozciągłości, jaką tym władzom nadają ustawy co do egzekucyi:

a) grzywny nakładane przez władze polityczne wedle postanowień niniejszej ustawy;

b) kwoty przyznane w drodze orzeczeń karnych o czyny sprzeciwiające się postanowieniom niniejszej ustawy.

§. 200.

Przepisom niniejszej ustawy podlegają kary, do których stosują się ustawy „O zalesieniach ochronnyyh“ z dnia . . . . i ustawy „O niektórych zarządzeniach policyjnych i leśnych“ z dnia . . . . ., o ile te ustawy nie zawierają odmiennnych postanowień.

Załączniki B) C) D) do ustawy z 3. grudnia 1852 (Nr. 250 Dz u. p.) pozostają niezmienione z uwzględnieniem rozporządzenia ministeryalnego z 17. kwietnia 1876 (Nr. 64. Dz. u. p.).

Ls. 761/1902. We Lwowie, dnia 25. czerwca 1902.

Aleg. 109

Wniosek.

Zważywszy, że zatrzymanie w ustawie o prestacyach, funduszach i kompetencyi co do dróg publicznych nierządowych z dnia 5. lipca 1897 Nr. 43. Dz. u. kr. jest dla stanu dróg gminnych niekorzystne,

Wysoki Sejm raczy uchwalić załączony ·/. projekt ustawy, zmieniający niektóre postanowienia powyższej ustawy.

·/.

Wnioskodawca
Bujnowski *w. r.*

Tomaszewski, Witosławski, Wurst, Fruchtmann, Żardecki, Romanowicz, Rayski, Rutowski, Maryewski, Lipiński, Kolischer, Piętak, Merunowicz, Bednarski, Dr. Maiss, Wiśniewski, Michalski, Tarnawski, Vayhinger, Łazarski, Huza.

USTAWA

z dnia . . . . . 1902 Nr. . . . . Dz. u. kr. dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, zmieniająca niektóre postanowienia ustawy o prestacyach, funduszach i kompetencyi co do dróg publicznych nierządowych.

Zgodnie z uchwałą Sejmu mego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam, co następuje:

Art. I.

Postanowienia §§. 15., 24., 25., 35., 36., 37., 38., 41 i 43. ustawy krajowej z dnia 5. lipca 1897 Nr. 43. Dz. u. k. zostają w dotychczasowem brzmieniu uchylone i mają opiewać, jak następuje:

§. 15.

Koszta budowy i utrzymania dróg gminnych I. i II. klasy (§§. 4. i 5.) tak na gruntach gminy jak obszaru dworskiego mają być pokrywane zasiłkiem z powiatowego funduszu dróg gminnych, który dla dróg gminnych II. klasy w takim tylko razie udzielony będzie, jeżeli dochody z innych źródeł przeznaczonych specyalnie na rzecz tych dróg nie wystarczają na pokrycie niezbędnych potrzeb (§. 25. ust. 2.).

§. 24.

Kto opłaca podatek bezpośredni, uiszcza rocznie na rzecz powiatowego funduszu dróg gminnych 10% podatków bezpośrednich przypisanych mu w gminie lub na obszarze dworskim (w gminie katastralnej).

Do powiatowego funduszu dróg gminnych wpływają także dochody z innych źródeł, przeznaczone na rzecz tego funduszu.

§. 25.

Z powiatowego funduszu dróg gminnych pokrywane być mają potrzeby dróg gminnych I. klasy.

Z funduszu tego pokrywane być mają również niedobory miejscowych funduszów dróg gminnych II. klasy udzieleniem odpowiedniego zasiłku (§. 15.), zwłaszcza na opędzenie kosztów materyału, potrzebnego do utrzymania lub odbudowania mostów na tych drogach, niemniej innych wydatków koniecznych do utrzymania tych dróg w stanie, do komunikacyi publicznej przydatnym.

§. 35.

Wydział krajowy prowadzi w granicach niniejszej ustawy naczelny nadzór nad kierunkiem, budową i utrzymaniem wszystkich innych dróg publicznych nierządowych tudzież nad ich funduszami, wydaje potrzebne w tym celu instrukcye tak administracyjne i rachunkowe jakoteż i techniczne i czuwa nad ścisłem wykonywaniem przepisów istniejących.

Jeżeli Wydział powiatowy zaniedbuje bądź drogi powiatowe, bądź drogi gminne I. klasy, lub nie wykonuje należycie nadzoru nad drogami gminnemi II. klasy albo w sposób nieodpowiedni używa funduszów drogowych, natenczas wydaje Wydział krajowy stosowne zarządzenie a w razie potrzeby przez siebie uznanej, ustanowi za zgodą politycznej Władzy krajowej na koszt powiatu własny organ w celu zastępowania Wydziału powiatowego.

Również może Wydział krajowy w razie potrzeby, przez siebie uznanej, objąć w zarząd własny budowę i utrzymanie drogi powiatowej albo gminnej I. klasy, przyczem oznaczy kwotę, która w takim razie z funduszów powiatowych, względnie z powiatowego funduszu dróg gminnych w czasie trwania tego zarządu ma być oddaną do dyspozycyi Wydziału krajowego wraz z dochodami przeznaczonymi specyalnie na rzecz drogi odnośnej.

Wydział krajowy rozstrzyga spory między Radami powiatowemi co do potrzeby i kierunku dróg powiatowych (§. 3.), dalej spory między Wydziałami powiatowymi co do potrzeby i kierunku nowych dróg gminnych I. klasy (§. 4.), rozstrzyga w razie niezgodności zdań między gminą i obszarem dworskim, względnie między gminami i obszarami dworskimi a Wydziałem powiatowym względnie Wydziałami powiatowymi z drugiej strony co do potrzeby drogi gminnej II. klasy (§. 5.) i w ogólności rozstrzyga spory drogowe w drodze odwołania się doń wniesione.

§. 36.

Rada powiatowa stanowi:

1. o budowie i kierunku drogi powiatowej, a odnośne uchwały swoje podaje do wiadomości Wydziału krajowego;
2. o funduszach potrzebnych do budowy i utrzymania dróg powiatowych (§. 14);
3. o dotacyi potrzebnej na rzecz powiatowego funduszu dróg gminnych (§. 26).

§. 37.

Wydział powiatowy:

1. prowadzi cały techniczny i ekonomiczny zarząd dróg powiatowych tudzież dróg gminnych I. klasy (§. 4) i o ile to uzna za potrzebne, poruca wskazane przez siebie czynności odnośne miejscowemu zarządowi dróg gminnych II. klasy;
2. nadzoruje miejscowe zarządy drogowe co do budowy i utrzymania dróg gminnych II. klasy i kieruje odnośnemi czynnościami tychże zarządów (§. 38), a w razie zaniedbania, wydaje stosowne zarządzenia;
3. zarządza powiatowym funduszem dróg gminnych, przedkłada corocznie Radzie powiatowej preliminarz potrzeb, które z tego funduszu mają być pokryte i wyznacza zasiłki w myśl §. 25;
4. kieruje budową i sprawuje nadzór nad utrzymaniem drogi krajowej, jeżeli ta czynność przez Wydział krajowy została mu powierzoną;

5. orzeka w braku porozumienia między gminą a obszarem dworskim tudzież między sąsiedniemi gminami i obszarami dworskimi co do potrzeby drogi gminnej II. klasy;

6. rozstrzyga spory i rekursy w sprawach dróg gminnych II. klasy;

7. orzeka w sprawach naruszenia całości drogi publicznej i przywrócenia jej do pierwotnego stanu;

8. w razie zaniechania drogi powiatowej lub gminnej przeprowadza całą czynność §. 11. przepisaną;

9. sporządza i utrzymuje w ewidencyi kataster dróg powiatowych i gminnych, co do tych ostatnich przy współudziale gmin i obszarów dworskich.

§. 38.

Zarząd dróg gminnych II. klasy (miejscowy zarząd drogowy) składa się z naczelnika gminy, względnie jego zastępcy i przełożonego obszaru dworskiego.

W miejscowościash, w których obszar wcielony jest do gminy, miejscowy zarząd drogowy należy do zakresu działania zwierzchności gminnej, względnie magistratu.

Miejscowy zarząd drogowy prowadzi całą techniczną i ekonomiczną administracyę dróg gminnych II. klasy, do niego należy staranie, aby te drogi w dobrym stanie były utrzymywane.

Tenże zarząd kieruje budową i dozoruje utrzymania drogi gminnej I. klasy w granicach odnośnej miejscowości, o ile mu ta czynność przez Wydział powiatowy została powierzoną (§. 37 ust. 1). Sposób, w jaki zarząd drogowy i tegoż poszczególni członkowie sprawować mają czynności, należące do ich zakresu, oznaczy wykonawczy regulamin drogowy (§. 44).

Na każdego członka Zarządu drogowego, przekraczającego lub zaniedbującego swe obowiązki w sprawach administracyi dróg gminnych, nakładać może Wydział powiatowy kary pieniężne porządkowe aż do 40 koron.

Kary te wpływają na rzecz powiatowego funduszu dróg gminnych.

Każdy członek Zarządu drogowego odpowiedzialny jest za szkodę, wyrządzoną funduszowi drogowemu wskutek zaniedbania swego obowiązku.

Jeżeliby zarząd drogowy nie utrzymywał dróg gminnych II. klasy w dobrym stanie, lub używał w sposób nieodpowiedni funduszów drogowych, natenczas ma Wydział powiatowy zaradzić temu w sposób stosowny, a w szczególności winien tenże w miarę potrzeby i za zgodą politycznej władzy powiatowej objąć bezpośredni zarząd dróg rzeczonych, w którymto razie rozporządzać będzie dochodami z myta lub innymi funduszami dla tych dróg przeznaczonymi.

Wszelkie spory i zażalenia dotyczące objęcia dróg gminnych II. klasy w zarząd Wydziału powiatowego, rozstrzyga Wydział krajowy w porozumieniu z c. k. Namiestnictwem.

W wyjątkowych wypadkach przysługuje Wydziałowi powiatowemu prawo wyznaczania miejscowemu Zarządowi drogowemu, względnie jednemu z jego członków, bądź stałego bądź jednorazowego wynagrodzenia, które pokryte będzie z powiatowego funduszu dróg gminnych.

§. 41.

Wszelkie należytości przypadające na podstawie tej ustawy, tudzież koszta postępowania wykonawczego, gdy nie są uiszczane w terminie, ściągnięte będą drogą egzekucyi politycznej podług istniejących ustaw i przepisów.

Prawomocne uchwały, orzeczenia i rozporządzenia wydawane na podstawie niniejszej ustawy, egzekwowane będą na żądanie właściwej władzy autonomicznej przez polityczną władzę powiatową.

§. 43.

W gminach miejskich, dla których wydaną została ustawa gminna z dnia 13. marca 1889 Nr. 24 Dz. u. k., obowiązuje niniejsza ustawa z następującemi zmianami:

a) Miasta te prowadzić będą pod kontrolą władz nadzorczych cały zarząd techniczny i ekonomiczny wszystkich dróg gminnych, w ich obrębie położonych, nie wyłączając czynności z §. 11. niniejszej ustawy wypływających.

b) Dochody z kopytkowego i innych źródeł wpływać będą do kasy miejskiej na rzecz miejscowego funduszu dróg gminnych, w obrębie miasta położonych, króry pokrywać będzie wydatki w §. 25. przewidziane.

c) Z ustanowionego w §. 24. dziesięcioprocentowego dodatku do podatków bezpośrednich, w tych miastach opłacanych 5% tychże podatków wpływać będzie do kasy miejskiej na rzecz miejscowego funduszu dróg gminnych a 5% do kasy Rady powiatowej na rzecz powiatowego funduszu dróg gminnych.

Powyższe przepisy rozciągnąć można także na inne gminy w kraju na podstawie uchwały sejmowej i za Cesarskiem zezwoleniem.

Art. II.

Postanowienia §§. 16., 17., 18., 19., 20., 21., 22., 23. i 42. tejże ustawy tracą w zupełności moc obowiązującą.

Art. III.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem 1. stycznia roku następnego po jej ogłoszeniu.

Art. IV.

Wykonanie niniejszej ustawy polecam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

LS. 857/902. We Lwowie, dnia 25. czerwca 1902.

Aleg. 110

Sprawozdanie

Komisyi gospodarstwa krajowego o przedłożeniu rządowem w przedmiocie częściowej zmiany ustawy z dnia 8. grudnia 1881 Dz. u. kr. Nr. 71. o używaniu ogierów prywatną własnością będących, do stanowienia.

Wysoki Sejmie!

Uchwałą z dnia 21. czerwca 1902 Wysoka Izba przekazała Komisyi gospodarstwa krajowego do zbadania przedłożenie rządowe w przedmiocie zmiany ustawy z dnia 8. grudnia 1881 Dz. u. kr. Nr. 71. o używaniu ogierów prywatnych.

W wykonaniu tej uchwały Komisya ma zaszczyt przedłożyć następujące sprawozdanie:

§. 11. pomienionej ustawy postanawia między innemi, że właściciel, który dopuści, by ogier jego dwuletni lub starszy pasł się razem z klaczami jakiegobądź wieku, podlega grzywnie 50 zł.

W powiatach politycznych kosowskim i nadwórniańskim właściwej ojczyźnie konia huculskiego, zakaz paszenia ogierów dwuletnich lub starszych razem z klaczami wywarł ten niepożądany skutek — iż górale karpaccy w obawie przed następstwami karnemi tego zakazu niemal bez wyjątku czyścili ogierki przed dojściem do drugiego roku życia — co jaskrawo dowodzi fakt, że c. k. galic. Towarzystwo gospodarskie, ustanowiwszy stacyę subwencyjną ogiera dla Żabiego — nie mogło znaleść ogiera czystej krwi rasy huculskiej i na stacyę tę musiało przeznaczyć ogiera półkrwi orjentalnego.

Że postanowienie §. 11. al. c) pomienionej ustawy nie mogło pozostać bez szkodliwych następstw dla utrzymania czystej rasy huculskiej tak cennej w kraju naszym dla podniesienia chowu koni włościańskich, nie ulega wątpliwości — gdyż potomstwo konia huculskiego czystej krwi w tym stanie rzeczy produkowano tylko przy paszeniu klaczy razem z źrebiętami ogierkami mniej niż dwa lata liczącymi, niedostatecznie rozwiniętymi, a tem samem rasa ta poczęła karłowacieć i upadać, a nawet liczebnie się umniejszać. Dalsze trwanie tego stanu rzeczy musiałoby pociągnąć za sobą zupełne zdegenerowanie a w dalszem następstwie i zaginięcie rasy konia huculskiego i jedynym środkiem utrzymania czystej rasy huculskiej jest uchylenie zakazu paszenia ogierów wspólnie z klaczami w ojczyźnie konia huculskiego t. j. w powiatach politycznych kosowskim i nadwórniańskim, gdzie górale nie posiadają środków do oddzielnego chowania ogierów, a ustanawianie stacyi ogierów przy rozmieszczeniu poszczególnych osad po górach i znacznem oddaleniu jedne gminy od drugiej natrafiłoby na znaczne trudności.

Jakkolwiek po zniesieniu tego zakazu panmiksya niezawodnie uniknąć się nie da — szkodliwych następstw tejże obawiać się nie należy, gdyż spostrzeżenia znawców hodowli koni wykazały, że od najdawniejszych czasów produkcya koni huculskich odbywała się w ten sposób a cenne właściwości tej rasy koni jak zdrowotność, wytrwałość i skromność co do wymogów pożywienia utrzymały się wybornie.

Na podstawie powyższych uwag niemniej też wobec jednogłośnej uchwały pod tym względem Komitetu doradczego dla spraw chowu koni, Komisya gospodarstwa krajowego zgodnie z przedłożeniem rządowem poleca Wysokiej Izbie częściową zmianę ustawy z dnia 8. grudnia 1881 Dz. u. kr. Nr. 71 i wnosi: —

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

·/. Załączony pod ·/. projekt ustawy.

Przewodniczący:
Gorayski.

Sprawozdawca:
Schnell.

USTAWA

dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, zaprowadzająca zmianę w ustawie z dnia 8. grudnia 1881, Nr. 71. Dz. u. kr. o używaniu do stanowienia ogierów, będących prywatną własnością.

Zgodnie z uchwałą Sejmu krajowego Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, co następuje:

I.

Postanowienia zawarte w §. 11, lit. c) ustawy z 8. grudnia 1881, Dz. u. kr. Nr. 71. zmieniają się i mają brzmieć, jak natępuje:

c) Właściciel, który dopuści, by ogier jego dwuletni lub starszy pasł się razem z klaczami jakiegobądź wieku, podlega grzywnie do 50 złr.

Postanowienie to nie obowiązuje jednak w powiatach politycznych kosowskim i nadwórniańskim.

II.

Wykonanie tej ustawy, która wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia, poruczam moim Ministrom rolnictwa i spraw wewnętrznych.

L. s. 878/902. Lwów, dnia 26. czerwca 1902.

Aleg. III.

Sprawozdanie

Komisyi gminnej w przedmiocie wniosku Wydziału krajowego o zorganizowaniu systematyczniejszego nadzoru nad gospodarstwem powiatów i gmin.

Wysoki Sejmie!

Spełniając życzenie wielokrotnie w Wysokiej Izbie, tudzież przez Reprezentacye powiatowe podniesione, również idąc za wskazówkami wyrażonemi w zeszłorocznem sprawozdaniu komisyi gminnej, opartem na zebranych szczegółowych datach, Wydział krajowy przedłożył Wysokiemu Sejmowi wniosek na zorganizowanie systematyczniejszego nadzoru nad gospodarstwem powiatów i gmin i domaga się w tym celu dodania mu odpowiednich sił.

Komisya gminna wyraża zadowolenie, że Wydział krajowy uczynił zadość ogólnie odczutej potrzebie zorganizowania systematyczniejszego nadzoru — stwierdzając że to, co w tym kierunku dotychczas zdziałano, jest mimo wysiłków Wydziału krajowego stanowczo niedostateczne, a brak sił do wykonania tych zadań pierwszorzędnego znaczenia naraził nawet niejednokrotnie Wydział krajowy na zarzut zaniedbywania obowiązku, który w myśl postanowienia ustaw w zastępstwie Wysokiego Sejmu sprawuje.

Wysoki Sejm całym szeregiem nowel do ustaw gminnych i o Reprezentacyi powiatowej pomnożył znacznie obowiązki kontroli ze strony Wydziału krajowego, nie dodał jednak odpowiednich sił do wykonania tych zadań.

O jak znaczny majątek, podlegający tej kontroli, tak w obrocie pieniężnym jak też w nieruchomościach się rozchodzi — dobitnie wykazano w sprawozdaniu Wydziału krajowego i w zeszłorocznem sprawozdaniu komisyi gminnej.

Komisya stwierdza, że wiele powiatów i znaczniejszych gmin miejskich nie było przez 10, 12 i więcej lat lustrowanych a przecież to bezpośrednie zetknięcie się Wydziału krajowego z powiatami i gminami jest z wielu względów wprost konieczne, nawet niezbędne i przyczynia się niewątpliwie do ulepszenia administracyi i usunięcia dostrzeżonych wadliwości, z pożytkiem dla ogółu. Nadto stwierdziła komisya gminna, że żądania powiatów i gmin w kierunku nadzoru są tak liczne, że Wydział krajowy dotychczasowemi siłami tym żądaniom sprostać nie może.

Ponieważ żądania Wydziału krajowego co do pomnożenia etatu są bardzo skromne, przeto komisya gminna sądzi, że Wydział krajowy programowi w sprawozdaniu wyłuszczonemu tylko w takim razie sprosta, jeżeli te siły, które mu dodane zostaną, wyłącznie i jedynie do celów nadzoru użyte będą.

W końcu wyraża komisya życzenie, ażeby kosztów lustracyi powiaty i gminy w ogólności nie ponosiły.

Komisya gminna wnosi przeto:

Wysoki Sejm raczy powziąć następującą uchwałę:

„Celem skutecznego wykonywania systematycznego naczelnego nadzoru nad gminami i reprezentacyami powiatowemi w myśl obowiązujących ustaw i rezolucyj sejmowych, zwiększa się etat urzędników konceptowych o jednego radcę i jednego sekretarza, a w dziale rachunkowym o jednego adjunkta i upoważnia się Wydział krajowy do obsadzenia tych posad“.

Przewodniczący:
Ap. Jaworski.

Sprawozdawca:
Moysa.

LS. 856/902. We Lwowie, dnia 25. czerwca 1902.

Alg. 112

Sprawozdanie

Komisyi gospodarstwa krajowego o przedłożeniu Wydziału krajowego w sprawie unormowania płac nauczycieli niższych szkół rolniczych i szkoły ogrodniczej w Tarnowie (L. S. 339, W. kr. 33.802/902).

Wysoki Sejmie!

„Wartość każdej szkoły zależy od doboru sił nauczycielskich, więcej niż od organizacyi i wyposażenia w środki naukowe“.

Pozyskanie zaś takich doborowych sił, a co ważniejsza, stałe ich zatrzymanie zależnem jest niewątpliwie od tego, jak się je wynagradza w stosunku do ich kwalifikacyi — w porównaniu do wynadgrodzenia, jakie z temi właśnie kwalifikacyami przy innych zakładach by im przysługało.

W początkach założenia naszych szkół niższych rolniczych, uposażenie nauczycieli było dosyć dorywczo pomyślane i dopiero w roku 1892 unormował Wysoki Sejm płace te dla wszystkich tych funkcyonaryuszy z wyjątkiem szkoły niższej w Dublanach — uzupełniając jednak już w roku 1896 płace te w ten sposób, że zamiast trzech pięcioleci wprowadzić polecił pięć pięcioleci. Polepszenie to w płacach okazało się jednak niedostatecznem, i coraz większa trudność w pozyskaniu odpowiednio ukwalifikowanych sił — a nawet częste wypadki utracenia już pozyskanych, spowodowały sekcyę stałą komisyi krajowej dla spraw rolniczych do zwrócenia uwagi Wydziału krajowego na konieczność wzięcia pod rozwagę ponownego uregulowania tych płac.

Za podstawę do wymiaru wysokości należało wziąć do porównania wysokość wynagrodzenia, jakie pobierają funkcyonaryusze z takiemi samemi kwalifikacyami przy innych zakładach w kraju, a mianowicie przy seminaryach nauczycielskich, dokąd na posady fachowych nauczycieli rolnictwa c. k. Rada szkolna krajowa w pośród nauczycieli fachowych krajowych szkół niższych ukwalifikowanych kandydatów znachodziła.

Obecne wynagrodzenie profesora seminaryum nauczycielskiego wynosi: płaca 2.800 kor., dod. akt. 200 do 300 kor., a to w miarę miejsca pobytu, i 5 pięcioleci, z których dwa pierwsze wynoszą po 400 kor., trzy ostatnie po 600 kor. Mieszkania wolnego nie ma. Profesor seminaryum po 25-letniej służbie dochodzi do kwoty 5.400 kor., nie licząc w to dodatku aktywalnego, który w klasie IX tej wynosi 400, 500 i 600, w klasie VIII-ej 480, 600 i 720 koron, a w VII-mej, do której profesor taki dojść może, 560, 700 i 840 koron.

Co do rodzaju i ilości zajęć, czynności te są bez porównania lżejsze od zajęć nauczycieli fachowych w niższych szkołach rolniczych.

W celu wyrównania tej, tak znacznej różnicy w płacach, stworzenia lepszych warunków dla krajowych nauczycieli, a przez to i umożliwienia stałego zatrzymania ich, Wydział krajowy za radą sekcyi stałej kraj. komisyi rolniczej, proponuje następujące podniesienie płac:

Dla nauczyciela fachowego: płaca 2.400 kor., dodatek aktywalny 240 koron i 5 pięcioleci, z których dwa pierwsze po 300 kor., trzy ostatnie po 400 kor.

Dla kierownika: płaca 3.000 koron, dodatek aktyw. 300 kor. i 5 pięcioleci, z których dwa pierwsze wynoszą po 400 kor., trzy ostatnie po 600 kor.

Polepszenie to byłoby w porównaniu z obecną płacą większe u kierownika o 420 kor., u nauczyciela fachowego o 440 kor.

Pobory te projektowane dla nauczycieli fachowych w porównaniu z płacą profesorów seminaryum (z uwzględnieniem dodatków aktywalnych) byłyby mniejsze z początkiem służby o 360 do 460 kor., po 25 latach służby o 1.160 do 1.380 kor., dla kierownika z początkiem służby większe o 200 do 300 kor., po 25 latach o 180 do 300 kor.

Mimo mniejszych na razie poborów nauczycieli fachowych przy projektowanej regulacyi płacy w porównaniu z nauczycielami seminaryum, nie powinna już grozić obawa opuszczania przez tychże zakładów krajowych w celu poprawy bytu, mają bowiem przed sobą zawsze otwarty awans na kierowników, których płaca jest lepszą od nauczycieli seminaryum. Z innych zakładów krajowych, w których od funkcyonaryuszy wymaga się prawie równorzędnego przygotowania, płaca profesora w Czernichowie odpowiada mniej więcej płacy kierownika niższej szkoły rolniczej, tam bowiem, tak jak i tu, widoki awansu są prawie zupełnie zamknięte.

Pobory nauczycieli przedmiotów elementarnych w szkołach rolniczych z ostatnią organizacyą płac nauczycieli szkół ludowych znacznie różnią się na ich niekorzyść. Obecnie płace nauczycieli szkół ludowych podzielone są na cztery klasy: I. klasa od 1.600 do 1.800 kor. w Krakowie i Lwowie; II. klasa od 1.200 do 1.600 kor.; reszta miast i miasteczek III. klasa od 1.000 do 1.400 kor., szkoły wiejskie IV. klasa od 800 do 1.000 koron.

Oprócz tego mają wszyscy dodatki pięcioletnie po 100 kor. i na mieszkanie 10% płacy. Kierownicy mają wolne pomieszkanie i osobne wynagrodzenie za kierownictwo w kwocie 100 do 200 koron. Nauczyciele nieposiadający egzaminu kwalifikacyjnego, mogą zajmować posady tylko czwartej klasy.

Wobec tego, iż od wszystkich nauczycieli elementarnych, przyjmowanych do niższych szkół rolniczych, wymaga Wydział krajowy kilkuletniej praktyki nauczycielskiej oraz egzaminu kwalifikacyjnego, nie mają zaś przed sobą możliwości jakiegokolwiek awansu przy stosunkowo wielkich wymaganiach, jakie się do nich stawia, proponuje Wydział krajowy na wniosek sekcyi stałej komisyi rolniczej jako kuratoryi tych szkół, podniesienie poborów na: płaca 1.400 kor., dodatek aktywalny 140 kor. i 5 pięcioleci po 160 kor.

Polepszenie to poborów w stosunku do obecnej płacy wyniosłoby: przy nominacyi 440 kor., po 25 latach służby 740 kor.

W szkole ogrodniczej w Tarnowie czynne siły nauczycielskie mają te same kwalifikacye, jakie są wymagane od nauczycieli fachowych przy szkołach niższych rolniczych.

Uznając słuszność wywodów, wnosi tedy Komisya gospodarstwa krajowego zgodnie z Wydziałem krajowym:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. Dla kierowników i nauczycieli kraj. niższych szkół rolniczych i krajowej szkoły ogrodniczej w Tarnowie, ustanawia się następujące pobory:

Dla kierowników płacę 3.000 kor., dodatek akt. 300 kor. i pięć pięcioleci, z których dwa pierwsze po 400 kor., trzy ostatnie po 600 kor.;

Dla nauczycieli fachowych płacę 2.400 koron, dodatek akt. 240 kor. i pięć pięcioleci, z których dwa pierwsze po 300 kor., trzy ostatnie po 400 kor.;

Dla nauczycieli elementarnych płaca 1.400 kor., dodatek akt. 140 kor. i pięć pięcioleci po 160 kor.

II. Jak długo nauczyciel fachowy i nauczyciel nauk elementarnych w szkole ogrodniczej w Tarnowie nie będą mieć mieszkania w naturze, pobierać będą i nadal dodatek na mieszkanie, niewliczalny do emerytury, w kwocie: pierwszy 400, drugi 360 koron rocznie.

III. Powyższe podwyższenie poborów wchodzi w życie od 1. października 1902 r.

Tem samem załatwioną zostaje petycya L. s. 697.

Przewodniczący:
Gorayski w. r.

Sprawozdawca:
Struszkiewicz w. r.

LW. 855/902. We Lwowie, dnia 25. czerwca 1902.

Alog. 113

Sprawozdanie

Komisyi gospodarstwa krajowego o sprawozdaniu Wydziału krajowego dotyczącem kursu praktycznego dozorców drenarskich (L. s. 349).

Wysoki Sejmie!

W myśl uchwały Wys. Sejmu z dnia 21. marca 1899 otwarty w dniu 1. grudnia tegoż roku pierwszy 2-letni kurs dozorców drenarskich, zakończył się 30. listopada 1901. Ukończyło kurs ten 24-rech uczniów, a przeciętny postęp w naukach teoretycznych był całkiem zadowalniającym, bo wypadł on:

u 2 uczniów celująco,
„ 8 „ bardzo dobrze,
„ 11 „ dobrze,
„ 3 „ dostatecznie,

jeden tylko uczeń okazał postęp niedostateczny z budownictwa wodnego, jednak otrzymał pozwolenie poprawki przy egzaminie głównym, mającym się odbyć dla wszystkich uczestników kursu przed komisyą egzaminacyjną, wyznaczoną przez Wydział krajowy na podstawie §. 13. statutu organizacyjnego.

Rzeczywiste koszta tego kursu za czas od 1. grudnia 1900 do 30. listopada 1901 wynosiły:

a) Płace kierownika i nauczycieli . .	3.944 kor.	— gr.
b) Koszta administracyjne . . .	313 „	46 „
c) Utrzymanie uczniów	5.080 „	95 „
d) Potrzeby naukowe i narzędzia . .	709 „	52 „
Razem . .	10.047 kor.	93 gr.

Gdy zaś dochody:

a) Z dotacyi Wysokiego Sejmu . .	7.000 kor.	
b) Subwencya Ministerstwa rolnictwa .	4.000 „	
Razem . .	11.000 kor.	wynosiły,

przeto z porównania okazuje się zaoszczędzenie 952 kor. 7 gr., które będzie zużytem na utrzymanie większej ilości uczniów następnego 2-lecia kursu dozorców drenarskich, który na podstawie uchwały Wys. Sejmu z dnia 5. lipca 1901 z dniem 1. grudnia tegoż roku otwartym został.

Do rozpisanego w swoim czasie przez Wydział krajowy konkursu, na miejsca do tego kursu zgłosiło się 82 kandydatów; z tych przyjęto 41 na praktykę drenarską rozpoczętą w kwietniu a ukończoną w listopadzie 1901, pod nadzorem i kierunkiem dozorców melioracyjnych i inżynierów biura melioracyjnego; dozorcy zobowiązani zostali do sprawozdań miesięcznych o poruczonych ich nadzorowi kandydatach, z wykazywaniem ich zarobku.

Część przyjętych kandydatów porzuciła robotę przed ukończeniem praktyki, jeden umarł, a do egzaminu wstępnego w dniu 30. listopada i 1. grudnia 1901 odbytego przystąpiło tylko 33, a z nich 28 złożyło ten egzamin dobrze i zostali też wszyscy na kurs przypuszczeni, w nadziei, że wliczając oszczędność z poprzedniego kursu uzyskaną, bez podwyższenia dotacyi, będzie można tę zwiększoną liczbę uczni utrzymać i wykształcić.

Kierownictwo kursu powierzono tym samym inżynierom krajowego biura melioracyjnego i docentom jak w kursie r. 1899—1900 z wyjątkiem nauki wiadomości wstępnych przyrodniczych, powierzonej zast. prof. IV. gimnazyum we Lwowie p. J. Aleksandrowiczowi.

Preliminowane koszta na rok szkolny 1901—1902 są te same t. j. 11.000 kor. i w tej samej wysokosci i z tych samych też źródeł pokrycie tych kosztów, jak w roku zeszłym.

Na podstawie powyższego sprawozdania zgodnie z Wydziałem krajowym, komisya gospodarstwa krajowego wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sprawozdanie Wydziału krajowego z dnia 13. grudnia 1901 o krajowym kursie praktycznym dozorców drenarskich we Lwowie przyjmuje Sejm do wiadomości.

Przewodniczący:
Gorayski.

Sprawozdawca:
Struszkiewicz.

LS. 877/902. We Lwowie, dnia 26. czerwca 1902.

Alleg. 114

Sprawozdanie

Komisyi administracyjnej o przedłożeniu Wydziału krajowego w przedmiocie zezwolenia Reprezentacyi powiatowej w Cieszanowie na udzielenie imieniem powiatu poręki dla wkładek w założyć się mającej powiatowej Kasie oszczędności aż do wysokości 200.000 koron.

Wysoki Sejmie!

Na wniosek Wydziału powiatowego uchwaliła Rada powiatowa w Cieszanowie założyć powiatową Kasę oszczędności i poręczyć za wkładki i należyte ich oprocentowanie aż do wysokości 200.000 koron.

Potrzeba założenia takiej Kasy oszczędności uzasadnioną jest tem, iż na cały powiat Cieszanowski istnieje tylko jedno Towarzystwo zaliczkowe w Lubaczowie, które nie jest w możności zaspokajać potrzeb kredytowych ludności wiejskiej w całym powiecie i stąd ludność ta oddana w ręce niesumiennych lichwiarzy, cierpi nader dotkliwie pod względem ekonomicznym.

Przeciwko uchwale Rady powiatowej gwarantującej poręczenie za wkładki i ich oprocentowanie aż do wysokości 200.000 koron nie wniesiono żadnego protestu — a ta okoliczność potwierdza uznanie przez ogół mieszkańców powiatu potrzeby założenia takiej Kasy oszczędności.

Gdy atoli według sprawozdania Wydziału krajowego obecne obciążenie powiatu przekracza już dozwolone ustawą o Reprezentacyi powiatowej maksimum 50% siły podatkowej, przeto dalsze obciążenie powiatu przez udzielenie poręki nastąpić może tylko na mocy ustawy krajowej.

Zauważyć jednak należy, iż obecne obciążenie powiatu, spowodowane przeważnie zaciągniętemi w Banku krajowym dwoma pożyczkami na budowę szpitala i budowę drogi powiatowej, zmniejsza się rok rocznie spłatą rat pożyczkowych po 2.000 i 2.200 koron.

Komisya administracyjna, podzielając zapatrywanie Wydziału krajowego, iż założenie powiatowej Kasy oszczędności w Cieszanowie przyniesie ludności tego powiatu niewątpliwą korzyść — wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić załączony ·/. projekt ustawy.

·/.

Przewodniczący:
Szeptycki.

Sprawozdawca:
Vayhinger.

USTAWA

z dnia . . . . . zezwalająca Reprezentacyi powiatowej w Cieszanowie na przyjęcie imieniem powiatu gwarancyi za wkładki i ich należyte oprocentowanie w założyć się mającej powiatowej Kasie Oszczędności w Cieszanowie do wysokości 200.000 K.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam, co następuje:

Art. I.

Reprezentacyi powiatowej w Cieszanowie zezwala się na przyjęcie imieniem powiatu gwarancyi za wkładki i ich należyte oprocentowanie w założyć się mającej powiatowej Kasie Oszczędności w Cieszanowie do wysokości 200.000 K.

Art. II.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

Art. III.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

L. S. 759/1902.

Alleg. 115

Wniosek.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem wzywa c. k. Rząd, by stosownie do kilkakrotnych już uchwał Sejmu, zastosował się do Najwyższego postanowienia z dnia 4. czerwca 1869 i rozporządzenia całego ministerstwa z dnia 5. czerwca 1869 Nr. 24 Dz. u. kr. i wprowadził jak najrychlej język polski jako urzędowy we wszystkich władzach i urzędach w Królestwie Galicyi i Lodomeryi wraz z W. Ks. Krakowskiem, podległych ministerstwom: spraw wewnętrznych, wyznań i oświecenia, sprawiedliwości, skarbu, handlu, rolnictwa i obrony krajowej, w służbie wewnętrznej i w znoszeniu się z innemi władzami w kraju w granicach przez Najwyższe postanowienie z 4. czerwca 1869 wskazanych.

Lwów dnia 25. czerwca 1902.

Wnioskodawca:
Stapiński w. r.

Jabłoński, Maiss, Michalski, Potoczek, Lipiński, Rayski, Maryewski, Tomaszewski, Jahl, Kramarczyk, Szwed, Bojko, Romanowicz, Rutowski, Żardecki, Kolischer, Bujnowski, Michałowski, Fruchtman, Bednarski, Huza, Wurst, Vayhinger.

L. S. 948/1902.

Alg. 116

Wniosek.

Zważywszy, że stan ekonomiczny drobnej własności rolniczej w przeważnie większej części kraju naszego upada coraz widoczniej — a z różnorodnych przyczyn położenie naszych włościan w wielu okolicach utrudnia się coraz więcej, wskutek czego w szerokich warstwach włościaństwa naszego wzmaga się niezadowolenie i pewne przygnębienie moralne, dokładne więc i wszechstronne zbadanie istotnego stanu rzeczy i przyczyn złego nasuwa się jako coraz bardziej nagląca konieczność, przeto Wysoka Izba uchwalić raczy:

Sejm wzywa Wydział Krajowy do zwołania ankiety, złożonej poczęści z posłów oraz ludzi dobrze znających nasze ludowe i ograrne stosunki, celem dokładnego zbadania położenia w kraju niniejszego rolnictwa i obmyślenia środków jakby tej najliczniejszej warstwie naszego społeczeństwa z odpowiednią pomocą przyjść można.

We Lwowie dnia 27. czerwca 1902 r.

Wnioskodawca:
Cielecki w. r.

Tad. Cieński, Sozański, L. Cieński, Wybranowski, Sala, Pawlikowski, Miecz. Urbański, Korytowski, Niezabitowski, Kozłowski, Traczewski, Rudrof, Trzecieski, Garapich, Vivien, Horodyski, Krzysztofowicz, Theodorowicz.

L. S. 949/1902.

Aleg. 117

Wniosek.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Spółce pożyczkowo-przemysłowej: „Ochrony i Pomocy Narodowej“ stowarz. zarejestr. z ograniczoną poręką w Białej udziela się na wybudowanie polskiego domu robotniczego w Lipniku pod Białą sumy 25.000 koron tytułem bezprocentowej pożyczki, którą Spółka zwrócić będzie obowiązana w półrocznych ratach po 2.500 koron od chwili wybudowania domu; w danym razie Wydział krajowy poręczy spłatę procentów tej pożyczki.

Wydział krajowy czuwać będzie nad użyciem tych pieniędzy na cel przeznaczony.

2. Tejże Spółce udziela się 5.000 koron bezzwrotnej zapomogi na urządzenie Ochronki polskiej pod zarządem Sióstr Felicyanek w domu już przez Spółkę nabytym.

Pod względem formalnym odsyła się ten wniosek do komisyi budżetowej.

Uzasadnienie.

Na kresach Galicyi około znanych niemieckich miast Białej-Bielska, zorganizowali Niemcy od dawna tak zwaną przez nich „deutsche Sprachinsel“. Nietylko w tych dwu miastach, ale też w sąsiednich wioskach jak: Lipnik, Hałcnów, Stare Bielsko, Wapienica, Mikluszowice, Aleksandrówka i t. d. pozakładali niemieckie szkoły Schulvereinu, które szerzą ducha pruskiego i przy ich pomocy, oraz przez zakłady przemysłowe rugują coraz dalej żywioł polski, germanizują i gnębią ludność polską materyalnie i moralnie.

Dowodem najlepszym jak germanizacya na krańcach zachodniej Galicyi postępuje jest to, że urzęda gminne wymienionych gmin, a także i gmin sąsiednich, są niemieckie, urzędują po niemiecku, a nawet przyjęły dla swoich gmin nazwy niemieckie jak: Kunzendorf (Lipnik), Alzen (Hałcnów), Lobnitz (Wapienica), Nikelsdorf (Mikluszowice), Gross Olisch, Alexanderfeld, Oberkurzwald (Międzyrzecze) i t. d.

I taka bezustanna germanizacya zachodnich wsi Galicyi odbywa się dzisiaj bezkarnie i bez obrony ze strony Polaków, podczas gdy na nią wrze takie ogólne oburzenie z powodu jej zachowania się za granicą Austryi!

A jednak na tej „deutsche Sprachinsel“ jest ludność polska wszędzie w liczebnej większości z wyjątkiem jednego może Hałcnowa i gdyby nie była tak zgniecioną przewagą niemieckiego kapitału, zdołałaby utracone wsie pozyskać napowrót dla polskości. Polacy są atoli robotnikami i posługaczami, a Niemcy prowadzą przedsiębiorstwa i wykupili ich grunta.

W szczególności w rozległej gminie Lipniku stosunki przedstawiają się w przybliżeniu następująco: Ludność liczy około 4.000 dusz, a numerów jest około 450. Z tego

numerów niemieckich jest 300 a polskich tylko około 150. Pod niemieckimi numerami mieszka jednak około 300 rodzin komorników polskich, którzy zebrawszy pewne oszczędności od 500—1000 złr. dążą do wybudowania własnej siedziby.

Otóż zamiarem Spółki „Ochrony i Pomocy Narodowej“ jest: zakupić większe gospodarstwo, złożone z kiikunastu morgów (które jest nawet upatrzone za cenę 24.000 koron), rozparcelować je i rozsprzedać między polskich komorników, aby mieli gdzie stawiać dla siebie domy. W ten sposób siła żywiołu polskiego w Lipniku szybkoby wzrosła.

Prócz tego na jednym morgu Spółka „Ochrony i Pomocy Narodowej“ zamierza wystawić dom robotniczy z taniemi mieszkaniami na 10—12 rodzin robotniczych.

Tą drogą zyska sprawa socyalna i równocześnie sprawa narodowa.

Ad 2. Dom nabyty przez Spółkę „Ochrona i Pomoc Narodowa“ składa się z dwóch części. Owóż zamiarem Spółki jest jednę część domu i połowę ogrodu oddać zakonnicom Sióstr Felicyanek na ochronkę.

Polska ludność robotnicza w Białej i Bielsku zmuszona jest obecnie dzieci swe posyłać do ochronek niemieckich, gdzie od maleńkości ulegają germanizacyi.

Nadto wpływ zakonnic niemieckich oddziaływa najgorzej na niewiasty polskie, które się jeszcze prędzej niemczą, niż mężczyźni.

Dla ochrony tedy polskich dzieci i matek polskich konieczną jest rzeczą wpływ niemieckich zakonnic osłabić i usunąć, a to tylko przez sprowadzenie polskich zakonnic jest możliwe.

Spółka czyni ze swej strony wielką ofiarę, gdy część kupionej przez siebie realności przeznacza na ten cel społeczno-narodowy, a prosi, aby i kraj również do tego się przyczynił przez udzielenie bezwrotniej zapomogi w sumie 5000 K., która to suma na uskutecznienie przebudówek i odpowiednie urządzenie ochronki nieodzownie jest potrzebną.

We Lwowie, dnia 27. czerwca 1902.

Wnioskodawca:

Stojałowski w. r.

T. Cieński, L. Cieński, Kramarczyk, Cielecki, Stan. Wybranowski, Traczewski, Z. Skrzyński, Vivien, Włodek, W. Skrzyński, Szponder, Szajer, Żardecki, Wilczkiewicz, Krementowski, Szwed, Potoczek.

L. S. 950/1902.

Ldg. 118

Wniosek.

Wysoki Sejm raczy uchwalić :

Sejm wzywa ces. król. Rząd o wyjednanie w drodze ustawodawczej takich zmian ustawy państwowej o opodatkowaniu spirytusu z dnia 20. czerwca 1888 r. i odnośnego rozporządzenia ministerstwa skarbu z dnia 15. sierpnia 1889 r., ażeby:

1. uchylono obowiązek uiszczania opłaty trzykoronowej od jednego hektol. spirytusu, jako należytości kotrolnej za denaturowanie spirytusu w myśl §. 6. ust. państw. z 20. czerwca 1888 r.

2. zmieniono postanowienia rozporządzenia ministerstwa skarbu z dnia 15 sierpnia 1889 r. o środkach mających służyć do denaturowania spirytusu i zarządzono zastosowanie takich środków, któreby umożliwiły użycie spirytusu do oświetlania i opału motorów,

3. by bonifikacya, przyznana gorzelniom rolniczym — §. 7 ust. p. z 20. czerwca 1888 r. rozciągniętą została i na wyrób spirytusu denaturowanego w tych gminach,

4. przyznano ulgi taryfowe dla wywozu spirytusu denaturowanego do granic państwa.

We Lwowie, dnia 27. czerwca 1902.

Wnioskodawca:
Jan Gnoiński w. r.

Korytowski, Sala, Pawlikowski, Garapich, Horodyski, Roman Puzyna, Niezabitowski, L. Cieński, Stadnicki, Laskowski, Rudrof, Abrahamowicz, Cielecki, Schätzel, W. Gnoiński, Vivien, Tadeusz Cieński, Wybranowski, Rozwadowski.

L. S. 951/1902.

Aleg. 119

Wniosek.

Uchwałami z dnia 17. lutego 1898 i z dnia 16. marca 1899 wezwał Wysoki Sejm c. k. Rząd, „aby pomnożył jak najrychlej w kraju naszym liczbę geometrów ewidencyjnych w ten sposób, iżby w siedzibie każdego sądu powiatowego znajdował się przynajmniej jeden rządowy geometra“. W załatwieniu tej uchwały oznajmiło Prezydyum krajowej Dyrekcyi skarbu odezwą z dnia 12. marca 1899, że nawet przyzwolone przez Ministerstwo pomnożenie liczby geometrów o 32 posad, zdołano zaledwie w połowie do skutku doprowadzić, a to dla braku odpowiednio na te posady ukwalifikowanych kompetentów. Przy tem przyzwoleniu zaznaczyło Ministerstwo, że na utworzenie posad geometrów ewidencyjnych w siedzibie każdego sądu powiatowego, nie można reflektować, a to dla braku ukwalifikowanych, jak i dla zbyt wielkich kosztów.

Zważywszy, że potrzeba większej ilości geometrów ewidencyjnych, daje się w naszym kraju z każdym rokiem coraz więcej odczuwać — należy zaś przypuścić, że po trzech latach odpowiednia liczba ukwalifikowanych znaleźć się powinna — szczególnie przy lepszem uposażeniu — że pomnożenie tych posad o 32 na cały kraj jest, w obecnych stosunkach, stanowczo niewystarczającą —

niżej podpisani wnoszą:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm ponawiając swe rezolucye z dnia 17. lutego 1898 i z dnia 16. marca 1899, wzywa c. k. Rząd, aby jak najrychlej pomnożył w kraju naszym liczbę geometrów ewidencyjnych, ile możności tak, by w siedzibie każdego sądu powiatowego, znajdował się przynajmniej jeden geometra rządowy — i odpowiednio ich wyposażył.

We Lwowie, dnia 27. czerwca 1902.

Wnioskodawca:
Rozwadowski w. r.

Mycielski, Lityński, Pavlikowski, J. Urbański, Skałkowski, dr. Wł. Czaykowski, Niezabitowski, Stadnicki, Wł. Kraiński, Vayhinger, Merunowicz, Bal, Żardecki, Abrahamowicz, Sękowski, Vivien, Brunicki, Loewenstein, Maryewski.

L. S. 952/902.

Aleg. 120

Wniosek.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Od biletów na wszystkie widowiska, od wszelkich zabaw publicznych i prywatnych, bankietów i t. p. połączonych z muzyką pobierać się będzie we wszystkich gminach kraju dodatek krajowy w wysokości: 2 grosze od każdych 20 groszy przy cenach biletowych, 1 koronę ryczałtowo za dobę przy zabawach prywatnych z muzyką (z kapelą) połączonych; 10 koron ryczałtowo za dobę przy zabawach publicznych (balach), również z muzyką (kapelą) połączonych. Zabawy w kółku ściśle rodzinnem, przy muzyce, nie najętej, wolne są od tego podatku.

Uzyskana tą drogą suma ma służyć na cele oświaty ludowej.

Wybieranie tego dodatku należy przy widowiskach do przedsiębiorcy, przy zabawach do Zwierzchności gminnej.

We Lwowie, dnia 27 czerwca 1902.

Wnioskodawca:
Ks. Stojałowski w. r.

Krementowski, Huryk, T. Cieński, Potoczek, Kramarczyk, Szwed, Szajer, Stapiński, Skołyszewski, Wilczkiewicz, Korol, Barabasz, Żardecki, Loewenstein, Barwiński, Gliździuk, Staruch.

L. S. 944/902.

Aleg. 121

Wniosek

posła Mazikiewicza i towarzyszy.

Zważywszy, że nasze wsie drewniano-słomiane świadczą tylko o ubóstwie kraju, że drzewo materyałowe coraz jest gorsze, że ubezpieczenie ogniowe od takich budynków jest bardzo kosztowne, przeto, celem zachęcenia ludu wiejskiego do budowania chat z materyału ogniotrwałego wnoszą podpisani:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Nowo wystawione chaty wiejskie i małomieszczańskie (należące do dwóch najniższych klas podatkowych) murowane i kryte ogniotrwale, uwolnione czasowo od podatku domowo-klasowego, zostają równocześnie uwolnione od wszelkich dodatków krajowych i autonomicznych na ten sam czas".

Pod względem formalnym wnoszą podpisani, by ten wniosek odesłano do komisyi administracyjnej.

We Lwowie, dnia 25. czerwca 1902 r.

Wnioskodawca:
Mazikiewicz w. r.

W. Szwed, Kramarczyk, Huza, J. Stapiński, Staruch, Stojałowski, Krempa, Huryk, Bohaczewski, Ostapczuk, Barabasz, Korol, Barwiński, Potoczek, Dr. Łazarski.

L. S. 945/1902.

Aleg. 122

Wniosek

posła Mazikiewicza i towarzyszy.

Zważywszy, że przepisy ustawy państwowej z dnia 25. marca 1880 (Dz. u. p. Nr. 39) w §. 24., jak również ministeryalne rozporządzenie wykonawcze z dnia 10. grudnia 1880 (Dz. u. p. Nr. 140) do §. 4. ust. 3., tyczące się uwolnienia od podatku domowego nowo zbudowanych domów, są bardzo ścisłe i wymagają od petentów bezwarunkowo zarówno dotrzymania ustawowego terminu 45 dniowego do wniesienia podań do władzy kompetentnej, jak i przedłożenia różnych poświadczeń urzędowych, — z czem nasi włościanie nie mogą sobie dać rady, i dlatego tylko bardzo mało korzystają z dobrodziejstwa tej ustawy, a wolą płacić nienależący się podatek, aniżeli starać się o uwolnienie od niego, — wnoszą podpisani:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Poleca się Wydziałowi krajowemu, by w jak najkrótszym czasie wydał i rozesłał do wszystkich Zwierzchności gminnych pouczenia o przepisach tej ustawy z potrzebnemi drukowanemi formularzami dla dotyczących wymaganych poświadczeń urzędowych i by zawezwał te Zwierzchności, ażeby od teraz one same spowodowywały strony do wnoszenia podań o uwolnienie od podatku domowo-klasowego w terminie przepisanym, i by wszelkie potrzebne poświadczenia wydawały stronom z urzędu, nie pobierając za to żadnych innych opłat, oprócz tych, które są ustawą dozwolone".

Pod względem formalnym wnoszą podpisani na odesłanie niniejszego wniosku do komisyi administracyjnej.

We Lwowie, dnia 25. czerwca 1902.

Wnioskodawca:
Mazikiewicz w. r.

Ks. Wilczkiewicz, Dr. Łazarski, Białoskórski, Żardecki, W. Szwed, Krempa, Theodorowicz, Korol, Barwiński, J. Stapiński, Staruch, Stojałowski, Huryk, Bohaczewski, Ostapczuk, Barabasz, Potoczek, Krementowski.

LW. 39.861/902. We Lwowie, dnia 27. czerwca 1902.

Aleg. 23

Sprawozdanie

Wydziału krajowego z czynności dotyczących podniesienia mleczarstwa w kraju.

Wysoki Sejmie!

W załatwieniu sprawozdania Wydziału krajowego z czynności dotyczących podniesienia mleczarstwa w kraju, — powziął Wysoki Sejm na posiedzeniu z dnia 5. lipca 1901 następujące uchwały:

1. Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego z czynności dotyczących podniesienia mleczarstwa w kraju.

2. Sejm wstawia w rubr XV. budżetu krajowego następujące wydatki:

a) utrzymanie instruktora, płaca z kosztami podróży 4.500 K;

b) utrzymanie instruktora adjunkta z kosztami podróży 2.900 K;

c) na urządzenie kursów mleczarskich, stypendya dla serkarzy i na środki demonstracyjne do nauki mleczarstwa 6.000 K;

d) na pomocnika instruktora mleczarstwa 1.400 K.

Najważniejszem zadaniem, jakie miał Wydział krajowy do spełnienia w minionym roku, było doprowadzenie wszelkich przygotowawczych czynności do tego stadyum, ażeby można było Wys. Sejmowi przedstawić konkretne wnioski co do założenia krajowej szkoły mleczarskiej w miejscowości do tego celu najodpowiedniejszej.

Sprawą założenia praktycznej szkoły mleczarskiej zajmował się Wydział krajowy począwszy od roku 1897. Dopiero w roku bieżącym udało się starania w tym kierunku doprowadzić do pomyślnego załatwienia.

Ostatnimi oferentami z którymi pertraktowano było Towarzystwo handlowe w Dębicy i Spółka producentów mleka w Rzeszowie. Przy bliższych badaniach okazało się, że parcela położona obok mleczarni w Dębicy i jedynie możliwa do wystawienia na niej budynków szkolnych — jest za szczupła, tak, że mimo wybudowania domu piątrowego nie pozostałby obok szkoły choćby najmniejszy plac wolny jaki przy każdej szkole jest konieczny. Również położenie przy drodze publicznej i niemal w centrum miasta utrudniałoby ogromnie kontrolę uczniów i zachowanie przepisów internatowych.

Wobec tego Wydział krajowy zgodnie z jednomyślną uchwałą Sekcyi stałej krajowej Komisyi dla spraw rolniczych powziętą na posiedzeniu z dnia 6. marca 1902 przychylił się do drugiego projektu t. j założenia szkoły w Ruskiej Wsi pod Rzeszowem i w tym celu postanowił zakupić realność własność dawnej firmy Wilckens i Sp. Realność ta składa się:

1. Z parceli położonej na obszarze Ruskiej Wsi, przy gościńcu, a w odległości od rynku miasta Rzeszowa około 2 km.

Parcela ta obejmuje 566 sążni □ z których blisko połowa znajduje się pod budynkami.

2. Budynku fabrycznego jednopiątrowego podpiwniczonego — w dobrym stanie. Parter obejmuje 7 ubikacyi, które wraz z piwnicami sklepionemi na trawersach służą do pomieszczenia mleczarni i serowni. Na pierwszem piątrze znajduje się również siedem ubikacyi mieszkalnych.

3. Urządzenia maszynowego mleczarni i serowni, obliczonego na przeróbkę 4—6000 litrów mleka dziennie. Składa się ono z lokomobili 12 konnej, dwu separatotów parowych, Bergerdorfskiego chłodnika do śmietany, podgrzewacza, dwu holsztyńskich maślnic, amerykańskiego wygniatacza, kotła na ser, dużego chłodnika talerzowego i t. d.

4. Chlewni murowanej w której pomieścić się może 250—300 sztuk świń.

5. Lodowni drewnianej pojemności około 80 fur lodu.

6. Drewnianej szopy na węgiel.

7. Stajni na 3 konie drewnianej i remizy na wóz.

Szkoła zorganizowaną zostanie w ten sposób, że Wydział krajowy odstąpi Spółce producentów mleka w okolicy Rzeszowa, bezpłatnie na czas trwania umowy mleczarnię z jej maszynowem urządzeniem i pomocniczymi ubikacyami pod warunkiem, że Spółka pewną z góry oznaczoną ilość mleka przerabiać będzie na masło i sery na własny rachunek pod kierownictwem technicznem i siłami szkoły.

Szczegółowe warunki podane zostały w piśmie Wydziału krajowego z dnia 7. lutego 1902 LW. 10.248 wystosowanym do inicyatora Spółki p. Dr. Stanisława Dąmbskiego, który następnie imieniem spólników zgodził się na nie.

Cena kupna mleczarni z pomocniczymi budynkami i parcelą gruntową w Ruskiej Wsi ustaloną została po dłuższych pertraktacyach z dotychczasowymi jej właścicielami na 20.000 koron. Cenę tę należy uważać za bardzo przystępną ze względu na dobry stan budynku głównego piątrowego i dość wysoką cenę gruntu w tych stronach.

Wobec przesunięcia rogatek miasta Rzeszowa w pobliże mleczarni wartość wzmiankowanej parceli razem z budynkami jeszcze się prawdopodobnie podniesie — gdyby więc nawet po upływie kontraktu z producentami mleka, szkoła miała zostać w inne miejsce przeniesioną, łatwo będzie bez straty budynki i grunt sprzedać.

Wydział krajowy nie sądzi jednak aby do przeniesienia szkoły miało przyjść nawet w przyszłości, gdyż okolice Rzeszowa należą do najmleczniejszych w kraju, a położenie szkoły przy węzłowej stacyi kolejowej ułatwi jej zaopatrzenie się w potrzebną ilość mleka jeśli nie znajbliższych to dalszych okolic.

W utworzyć się mającej szkole zamierza Wydział krajowy wprowadzić dwa sześciomiesięczne kursa dla mleczarzy (każdy obliczony na razie na 6 uczni) i jeden całoroczny (z praktyką dwuletni kurs serkarski również na 6 uczni).

Personal nauczycielski szkoły składać się będzie z

1. kierownika i zarazem nauczyciela fachowego;
2. nauczyciela do nauk elementarnych (dojeżdżającego);
3. serkarza i
4. instruktora do robót praktycznych a zarazem dozorcy uczniów.

W tych rozmiarach pojęta szkoła nie pomieściłaby się w budynkach już istniejących. Pominąwszy bowiem parter i piwnice głównego budynku zajęte przez mleczarnię i serownię, to w siedmiu ubikacyach pierwszego piętra pomieścić się jedynie mogą sypialnie, sala do nauki, i pracownia uczni, kancelarya kierownika, wreszcie mieszkanie instruktora.

Pozostanie zaś mieszkanie kierownika, serkarza, kuchnia uczni, jadalnia, mieszkanie gospodyni, pralnia, dla pomieszczenia których koniecznem się okaże postawienie jednego wspólnego budynku którego plan i kosztorys został już wykonany. Wystawienie tego budynku wraz z małym budynkiem gospodarczym opóźni otwarcie szkoły prawdopodobnie do lata roku 1903, wobec czego jeszcze w roku bieżącym wypadnie urządzić odrębny kurs mleczarski w rozmiarach dotąd praktykowanych — dla wykształcenia kilkunastu kierowników dla nowo powstających mleczarń.

Koszta zakupna i urządzenia szkoły zamierza Wydział krajowy pokryć drogą pożyczki z funduszu przemysłowo-rolniczego o ile nie zostanie pokrytą przez subwencyę rządową, o którą Wydział krajowy czyni kroki.

Wobec tego, że szkoła rozpocznie swoją czynność dopiero w roku przyszłym — nie wstawił Wydział krajowy w tegoroczny budżet odpowiedniej kwoty na utrzymanie szkoły, — jakkolwiek preliminarz budżetu szkoły został wypracowany — a ewentualne wydatki kursu pokryje z kwoty 6000 koron corocznie przez Wysoki Sejm uchwalanych na urządzanie kursów mleczarskich, stypendya dla serkarzy i środki demonstracyjne dla nauki mleczarstwa.

Jednemu z najważniejszych zadań podniesienia u nas mleczarstwa, wkrótce uczyni zadość założenie szkoły mleczarskiej; zaradzi bowiem, przez wykształcenie odpowiednich kandydatów, brakowi sił fachowych mleczarskich.

Tymczasem starał się Wydział krajowy i w roku 1901, w sposób dotąd ze skutkiem praktykowany, wykształcić pewną ilość kandydatów, którzyby mogli objąć kierownictwo nowo powstających Spółek mleczarskich. W tym celu ogłoszonym został sześciotygodniowy kurs mleczarski w krajowej szkole rolniczej w Dublanach, w miejscu najodpowiedniejszem przy nowo zbudowanej i zorganizowanej mleczarni, która mając dostateczną ilość mleka, wszelkie środki demonstracyjne do nauki mleczarstwa i dostateczne pomieszczenie dla uczniów pod wielu względami przewyższała mleczarnie inne, przy których dotąd urządzane bywały kursy mleczarskie. Kierownictwo kursu powierzył Wydział krajowy p. Biedroniowi, kraj. instruktorowi mleczarstwa, któremu do pomocy do wykonywania robót praktycznych przydzielonym został Jerzy Kolařyk. Nauki rachunków udzielał M. Nowicki, nauczyciel niższej szkoły rolniczej w Dublanach. Kurs mleczarski w Dublanach trwał od 3. października do 15. listopada 1901. Na kurs ten było zapisanych sześciu kandydatów, — a uczniowie trzeciego roku niższej szkoły rolniczej, korzystali także z urządzonego w Dublanach kursu.

Wszyscy kandydaci po ukończeniu kursu otrzymali miejsca, jako kierownicy mleczarni.

Tutaj wspominamy, iż równocześnie z kursem w Dublanach, urządził komitet c. k. Towarzystwa rolniczego krakowskiego dla kandydatów zgłaszających się z zachodniej części kraju, kurs mleczarski w Szczurowej w powiecie brzeskim, powierzając kierownictwo tegoż Teofilowi Piotrowskiemu, stypendyście Wydziału krajowego. Na kurs ten uczęszczało ośmiu kandydatów.

Dalszym środkiem zapewnienia sił fachowych mleczarskich było wysyłanie za granicę kandydatów, którzy po ukończeniu któregokolwiek kursu mleczarskiego w kraju, pragnęli lepiej wykształcić się w dziale mleczarstwa, aby następnie módz objąć kierownictwo jakiej większej Spółki mleczarskiej. W roku 1901 ukończyło kilkumiesięczne kursa mleczarskie za granicą w Hameln (prowincya Hannowerska) trzech kandydatów, którzy po odbyciu z bardzo dobrym postępem kursu mleczarskiego w Mstowie, z takim samym postępem złożyli egzamina kursowe w Hameln.

Kandydatami tymi byli: Stefan Bajorski, który ma ukończonych pięć klas ludowych i dłuższą praktykę kupiecką; Szymon Romanowski, ukończony uczeń krajowej niższej szkoły rolniczej w Kobiernicach — i Józef Dobrzyński, który ukończył 6 klas gimnazyalnych i przez 3 lata był zajętym w zakładzie mleczarskim w Krakowie. Wszyscy trzej kandydaci natychmiast po powrocie z nauk z zagranicy otrzymali prywatne posady kierowników większych mleczarń, a pierwszy z nich z początkiem roku 1902 pozyskanym został przez Towarzystwo rolnicze krakowskie i jest zajętym w biurze jako siła pomocnicza do dozoru Spółek mleczarskich.

Ważnej rzeczy, do której urzeczywistnienia Wydział krajowy dąży od dłuższego czasu, a mianowicie wykształcenia sobie kandydata, który byłby pomocnym instruktorowi mleczarstwa i z ramienia Wydziału krajowego zajęty był lustrowaniem Spółek mleczarskich, nie spuszczał Wydział krajowy z oka i w bieżącym roku sprawozdawczym. Niestety usiłowania nasze nie doprowadziły na razie do pomyślnego załatwienia tej sprawy.

Od ostatniego sprawozdania, w którem wykazaliśmy Wys Sejmowi, że ilość mleczarń w kraju wynosi 106, przybyło do końca r. 1901 nowych 55, które założone zostały bądź to bezpośrednio przez jednego z instruktorów mleczarstwa, bądź też przy zakładaniu pomocy ich wzywały. Tak więc wykazać możemy 161 mleczarń w kraju po koniec roku 1901. Prócz tej liczby jednak znajdują się mleczarnie, które bez jakiejkolwiek pomocy ze strony Wydziału krajowego powstały, a o ich istnieniu dowiedzieliśmy się dopiero w jakiś czas, skoro albo zażądały pomocy instruktora do rekonstruowania nadpsutych maszyn, lub prosiły o wskazówki dla usunięcia wad, jakie się okazały podczas produkcyi masła.

Liczbę przeto mleczarń obecnie istniejących, przyjąć możemy na 200 przeszło. Ten w dosyć szybkiem tempie idący ruch powstawania różnych mleczarń, — tudzież wzgląd, iż z założeniem kraj. szkoły mleczarskiej potrzebną będzie przynajmniej jedna z wyższem wykształceniem fachowem siła mleczarska, która prowadzić będzie przyszłą szkołę mleczarską lub ewentualnie zastąpić będzie zmuszoną jednego z kraj. instruktorów mleczarstwa, — kazały zawczasu pomyśleć o tem, by zagranicą

dokształcić sobie w zawodzie mleczarskim kandydata, któryby w przyszłości odpowiedział w zupełności zadaniu, jakie pragnęlibyśmy nań włożyć. Oprócz dopełnienia studyów w kierunku teoretycznym i praktycznym przez wysłuchanie kursu mleczarskiego za granicą, żądaliśmy od kandydata, ażeby zwiedził i zapoznał się z ustrojem Spółek mleczarskich w Belgii i w prowincyi nadreńskiej, a zarazem czas jakiś przepędził w fabrykach maszyn mleczarskich dla obznajomienia się dokładnego z konstrukcyą i montowaniem centryfug.

Pierwszym kandydatem, którego na przedstawienie Komitetu c. k. Towarzystwa rolniczego krakowskiego wysłaliśmy za granicę, udzielając mu stypendyum w kwocie 1000 koron na przeciąg pięciu miesięcy, był Teofil Piotrowski, który po ukończeniu studyum rolniczego na uniwersytecie w Krakowie i złożeniu egzaminów z postępem celującym, pełnił przez dwa lata obowiązki asystenta przy katedrze hodowli i mleczarstwa. Skoro jednak wyasygnował mu Wydział krajowy pierwszą ratę przyznanego stypendyum na wyjazd za granicę, Towarzystwo rolnicze krakowskie uprosiło Wydział krajowy, ażeby wyjazd Piotrowskiego odłożył do czasu kiedy tenże mając powierzone kierownictwo kursu mleczarskiego w Szczurowej, ukończy kurs ten w listopadzie. Piotrowski pomimo przeprowadzenia kursu ku zadowoleniu Towarzystwa rolniczego, nie zgłosił się dotąd z zamiarem wyjazdu dla dalszego kształcenia się za granicę.

Drugim kandydatem, który otrzymał podobne stypendyum mleczarskie z takim samym zakresem uzupełnienia swych studyów, który również przedstawionym został przez Komitet c. k. Towarzystwa rolniczego krakowskiego, jest Stanisław Kostka, który po złożeniu egzaminu dojrzałości w roku 1893/4, uczęszczał do szkoły hodowli koni w Piu w Normandyi, — nie ukończył jej jednak z powodu stosunków familijnych, które mu na to nie pozwoliły. W następnym roku przeszedł na kurs praktyczny mleczarstwa i serkarstwa w Pérolles pod Fryburgiem w Szwajcaryi a po powrocie ze Szwajcaryi odbył trzyletnią praktykę gospodarską u pp. Gosiewskiego i Kochanowskiego w Królestwie Polskiem w Lubelskiem, a po jej ukończeniu zapisał się w roku 1898 na studyum rolnicze na uniwersytecie w Krakowie, które w r. 1901 ukończył z dobrym postępem. Otrzymawszy stypendyum w kwocie 800 koron, wyjechał przedewszystkiem do szkoły mleczarskiej w Hameln, aby tam odbyć kurs mleczarski dla dokładnego obeznania się praktycznego z wyrobem masła i serów — następnie ma się udać do Hamburga dla zapoznania się z urządzeniem składów masła. Polecono mu także udać się do Kiel dla zapoznania się z tamtejszą stacyą doświadczalną mleczarską — i w Holsztyńskie dla poznania organizacyi mleczarstwa włościańskiego. W końcu w przeciągu krótkiego czasu obowiązany jest obznajomić się z budową i montowaniem centryfug w Towarzystwie akcyjnem Alfo-Separator we Wiedniu.

Dalszym sposobem podnoszenia mleczarstwa w kraju, który od szeregu lat stosuje Wydział krajowy, są kursa mleczarskie, urządzane dla uczniów w każdej krajowej niższej szkole rolniczej.

W tych szkołach rolniczych, w których nie ma nauczycieli specyalnie do tego celu ukwalifikowanych, odbywa kursa mleczarskie w ciągu kilku tygodni kraj. instruktor mleczarstwa. Celem tych kursów jest wyuczenie uczniów należytego obchodzenia się z mlekiem, tudzież przeróbki mleka na masło i sery i obznajomienie ich ze spożytkowaniem pozostających przy tych przeróbkach odpadków. Oprócz kursu w kraj. niższej szkole rolniczej w Suchodole prowadził kraj. instruktor mleczarstwa Dr. Rylski, w zastępstwie profesora mleczarstwa, dwumiesięczny kurs mleczarski w Dublanach o mleczarstwie i serkarstwie dla uczni III. roku kraj. wyższej szkoły rolniczej, wykładając cztery godziny tygodniowo. W miesiącu zaś maju i czerwcu uczył Dr. Rylski mleczarstwa i hodowli ogólnej na kursie rolniczym dla nauczycieli szkół ludowych, odbywającym się w Suchodole. Wykłady te obejmowały 60 godzin prócz demonstracyi.

Oprócz czynności powyższych mających za zadanie podniesienie mleczarstwa w kraju, przychodził Wydział krajowy z pomocą materyalną, podobnie jak w latach poprzednich nowo zawiązującym się Spółkom mleczarskim, lub nowo powstającym mleczarniom. Pomoc ta polegała na udzielaniu nisko oprocentowanych, bo tylko 3% wynoszących pożyczek z funduszu pożyczkowego dla przemysłu rolniczego. Jak to w zeszłorocznem sprawozdaniu wykazaliśmy, wydał Wydział krajowy na przedsiębiorstwa mleczarskie 36 promes po koniec roku 1900, które opiewały na 163.000 K.

W ciągu roku 1901 wpłynęło 7 podań o pożyczki na założenie względnie rozszerzenie mleczarni, a łączna kwota tych żądań dawała sumę 37.000 koron.

Z tych podań uwzględnił Wydział krajowy, po zasięgnięciu opinii krajowej Komisyi dla spraw rolniczych trzy prośby, które opiewały na łączną kwotę 9.200 K. Z dalszych podań dwa zostały odmownie załatwione, dwie następne prośby nie zostały definitywnie załatwione z powodu pertraktacyi, jakie się o zabezpieczenie tych pożyczek toczą. Gdy do wyżej wymienionej kwoty 163.000 koron wydanej na poparcie przedsiębiorstw mleczarskich dodamy kwotę 9.200 koron wypłaconą na pożyczki udzielone w roku 1901 otrzymamy łączną kwotę 172.200 koron, jaką przyczynił się Wydział krajowy do powstawania i rozwoju mleczarń w kraju.

Przedstawiwszy Wysokiemu Sejmowi czynności Wydziału krajowego, przystępujemy obecnie do zdania sprawy z czynności instruktorów mleczarstwa i zmian jakie w składzie ich zaszły.

W roku 1901 czynnymi byli nad podniesieniem mleczarstwa w kraju, dwaj instruktorowie mleczarstwa mianowicie pp. Jan Biedroń i Dr. Tadeusz Rylski. Sprawowali oni swe obowiązki w myśl kilkakrotnie w poprzednich sprawozdaniach wymienionej instrukcyi a czynności swe wykonywali według rozdziału i planu wykazanego w zeszłorocznem sprawozdaniu. Rok 1901 jest czwartym z rzędu rokiem, w którym pracują dwaj instruktorowie mleczarstwa, a sprawozdanie szczegółowe z ich działalności w tym roku zamieszczone są jako alegat I. a) b) c) wraz z wykazem lustracyi i pouczeń.

Jak z załączonego wykazu okazuje się, był p. Biedroń czynnym w podróżach przez 135 dni, a nadto przez sześć tygodni, zatem przez 42 dni, zajętym był prowadzeniem kursu mleczarskiego w Dublanach, jako kierownik tego kursu. Razem więc przez 177 dni pracował p Biedroń po za biurem Wydziału krajowego. W największej liczbie wypadków jeździł p. Biedroń dla zorganizowania i otwarcia mleczarń zbiorowych lub stacyi śmietankowych, takich wypadków było bowiem dziesięć. W siedmiu razach jeździł dla zbadania stosunków na miejscu o ile sprzyjają one założeniu mleczarni i tyleż razy przeprowadził lustracye już istniejących mleczarń. W sprawie zbadania warunków udzielenia pożyczki nowo powstać mającym mleczarniom, jeździł p. Biedroń cztery razy, resztę dni poświęcił sprawie wynalezienia odpowiedniej mleczarni, przy której możnaby było urządzić kilkutygodniowy kurs mleczarski.

P. dr. Rylski odbył 32 podróże, które zajęły mu razem 218 dni. W tej cyfrze wliczone są dwa kursa dwumiesięczne w Suchodole i Dublanach i podróż naukowa, która zajęła dni 22. Podobnie jak w roku zeszłym największą ilość podróży odbył dr. Rylski w celu wyszukania odpowiedniego miejsca dla założyć się mającej krajowej szkoły serkarsko-mleczarskiej. Nie mało czasu zajęło prowadzenie przez cztery miesiące dwóch kursów mleczarskich a mianowicie przez marzec i kwiecień kursu dla uczni III. roku krajowej wyższej szkoły w Dublanach, przez maj i czerwiec kursu dla nauczycieli szkół ludowych w Suchodole. Prócz tego miał odczyty o Spółkach mleczarskich na zgromadzeniu Oddziału Towarzystwa gospodarskiego w Bóbrce i w Kałuszu. Dla zapoznania się z organizacyą szkół serkarskich w Voralbergu i Szwajcaryi odbył dr. Rylski podróż naukową trwającą 22 dni otrzymawszy z funduszu krajowego stosowny zasiłek. Prócz powyższych czynności zajmował się dr. Rylski pracami biurowemi i wygotowaniem projektów odnoszących się do urządzenia szkoły mleczarskiej, jak również przez pewien czas redakcyą „Przeglądu mleczarskiego“.

Z końcem roku 1901 uchwałą z dnia 26. listopada LW. 81.559 Wydział krajowy na wniosek postawiony przez szefa Departamentu III. po porozumieniu się z p. Biedroniem, uwolnił p. Biedronia z dniem ostatniego lutego 1902 od pełnienia obowiązków krajowego instruktora mleczarstwa poruczonych mu rozporządzeniem z dnia 4. września 1896 LW. 49.653 przyznając następnie tytułem odprawy 1.000 K. Uchwałą Rady Wydziału krajowego z dnia 14. marca 1902 l. 19.715 zamianowanym został krajowym instruktorem mleczarstwa dr. Tadeusz Rylski, który pełnił obowiązki instruktora-adjunkta z poborami, które pobierał dotąd p. Biedroń a mianowicie z wynagrodzeniem rocznem w kwocie 3.000 koron, ryczałtem na koszta podróży w wysokości 1.000 koron i biletem rocznej karty jazdy drugą klasą.

Tak więc z początkiem roku 1902 pozostał tylko jeden instruktor mleczarstwa, a druga posada dotąd obsadzoną jeszcze nie została.

Kończąc to sprawozdanie Wydział krajowy podobnie jak w roku zeszłym wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego z czynności dotyczących podniesienia mleczarstwa w kraju.

2. Sejm wstawia do Rubr. XV. budżetu następujący wydatek:

a) utrzymanie instruktora, płaca z kosztami podróży 4.500 K;

b) utrzymanie instruktora-adjunkta z kosztami podróży 2.900 K;

c) na urządzenie kursów mleczarskich, stypendya dla serkarzy i na środki demonstracyjne do nauki mleczarstwa 6.000 K;

d) dla pomocnika instruktora mleczarstwa 1.400 K.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:
A. Potocki, w. r.

Sprawozdawca:
Dr. Tadeusz Pilat, w. r.
Członek Wydziału krajowego.

Alegat I. a) do sprawozdania Wydziału krajowego LW. 39.861/1902.

Wykaz

lustracyj i pouczeń przeprowadzonych w czasie od 1. stycznia do 30. listopada 1901 r.

I. Instruktor: **Jan Biedroń.**

L. porz.	Miesiąc	Miejscowość	Powiat	Przedmiot
1	Styczeń	Poddębce	Rawa	Organizacya mleczarni zbiorowej.
2	„	Brzeziny	Ropczyce	W sprawie pożyczki na mleczarnię.
3	Luty	Poddębce	Rawa	Organizacya mleczarni zbiorowej.
4	„	Kosienice	Przemyśl	Zbadanie warunków projektowanej mleczarni.
5	„	Kaszyce	Przemyśl	
6	„	Rzeszów	Rzeszów	Sanacya mleczarni rzeszowskiej.
7	Marzec	Rzeszów	Rzeszów	Sanacya mleczarni rzeszowskiej.
8	„	Markowa	Łańcut	Organizacya spółki mleczarskiej.
9	Kwiecień	Borzęcin	Brzesko	
	„	Woziłów	Brzesko	W sprawie pożyczek na mleczarnię.
10	„	Seredne	Żydaczów	
11	„	Dobrzechów	Rzeszów	
12	„	Kosienice	Przemyśl	Organizacya mleczarni dworskiej.
13	„	Kaszyce	Przemyśl	
14	Maj	Królówka	Bochnia	Lustracya mleczarni.
15	„	Łąkta	Bochnia	Lustracya mleczarni.
16	„	Leszczyna	Bochnia	Lustracya mleczarni.
17	Czerwiec	Podhorce	Stryj	Organizacya mleczarni dworskiej.
18	„	Żurawno	Żydaczów	Lustracya mleczarni.
19	„	Dobrzechów	Rzeszów	W sprawie budowy nowej mleczarni.
20	„	Szczurowa	Brzesko	W sprawie kursu mleczarskiego.
21	„	Kosienice	Przemyśl	W sprawie kursu mleczarskiego.
22	Lipiec	Myślenice	Myślenice	Lustracya mleczarni.
23	„	Gdów	Wieliczka	Lustracya mleczarni.
24	„	Pisarzowa	Limanowa	Zbadanie warunków dla projektowanych mleczarni.
25	„	Męcina	Limanowa	
26	Wrzesień	Strzeszyce	Limanowa	Lustracya mleczarni.
27	„	Dębno	Brzesko	W sprawie projektowanej mleczarni.
28	„	Porębka uszewska	Brzesko	
29	Październik	Dublany	Lwów	Sześciotygodniowy kurs mleczarski.
30	Listopad	Lipowe	Limanowa	Organizacya i otwarcie mleczarni zbiorowej.
31	„	Stopnice szlacheckie	Limanowa	Organizacya i otwarcie stacyi śmietankowej.
32	„	Góra. Św. Jana	Limanowa	Urządzenie i otwarcie stacyi śmietankowej.

W podróży 135 dni.

II. Instruktor-adjunkt **Dr. Tadeusz Rylski.**

L. porz.	Miesiąc	Miejscowość	Powiat	Przedmiot
	1900.			
1	Styczeń	Bóbrka		Odczyt o spółkach mlekarskich na zgromadzeniu Oddziału Bóbreckiego Tow. gosp.
2	„	Rzeszów	Rzeszów	Udział w posiedzeniu wierzycieli w sprawie likwidacyi mleczarni parowej.
3	Luty	Dublany	Lwów	W sprawie wykładów mleczarstwa.
4	Marzec-Kwiecień	Dublany	Lwów	Dwumiesięczny kurs mleczarstwa. w kraj. wyższej Szkole rolniczej
5	Kwiecień	Kałusz		W sprawie spółki mleczarskiej większych właścicieli — na posiedzeniu Okręg. Tow. gosp.
6	„	Podhorce	Stryj	W sprawie założenia mleczarni dworskiej.
7	„	Kraków	Kraków	W sprawie porozumienia co do projektowanej szkoły mleczarskiej.
8	„	Dąbrowica		W sprawie porozumienia co do projektowanej szkoły mleczarskiej.
9	„	Gdów		Lustracya spółki mleczarskiej.
10	Maj-Czerwiec	Suchodół	Krosno	Wykłady mleczarstwa i Hodowli ogólnej na kursie rolniczym dla nauczycieli ludowych.
11	Czerwiec	Czeluśnica	Jasło	Lustracya mleczarni.
12	„	Góra ropczycka		Zbadanie warunków istnienia projektowanej szkoły mleczarskiej.
13	„	Moderówka	Jasło	Zwiedzenie serowni.
14	Lipiec	Kosienice	Przemyśl	W sprawie kursu mleczarskiego.
15	„	Góra ropczycka		W sprawie szkoły mleczarskiej.
16	„	Skała	Strzyżów	W sprawie szkoły mleczarskiej.
17	„	Godowa	Strzyżów	W sprawie szkoły mleczarskiej.
18	Sierpień	Godowa	Strzyżów	W sprawie szkoły mleczarskiej.
19	„	Dublany	Lwów	W sprawie kursu mleczarskiego.
20	„	Doren		Podróż naukowa w celu zapoznania się z organizacyą szkół serkarskich.
21	„	Rütli-Zollikofen		
22	Wrzesień	Dublany	Lwów	Sprawa założenia mleczarni parowej.
23	„	Sidzina szlach.	Lwów	W sprawie szkoły mleczarskiej.
24	„	Dublany	Lwów	Urządzenie i puszczenie w ruch mleczarni parowej.
25	Październik	Godowa	Strzyżów	W sprawie szkoły mleczarskiej.
26	„	Dublany	Lwów	W sprawie mleczarni.
27	„	Godowa	Strzyżów	W sprawie szkoły mleczarskiej.
28	„	Głobikówka		Organizacya spółki mleczarskiej.
29	Listopad	Dublany	Lwów	Lustracya mleczarni krajowej.
30	„	Rzeszów	Rzeszów	W sprawie szkoły mleczarskiej.
31	„	Dublany	Lwów	Oddanie mleczarni Dyrekcyi Szkoły.
32	„	Dublany	Lwów	Lustracya mleczarni.

Sprawozdanie

Dr. Tadeusza Rylskiego, krajowego instruktora-adj. mleczarstwa z czynności od 1. stycznia do 30. listopada 1901.

Czynności moje w ubiegłych jedenastu miesiącach bieżącego roku ułożyły się jak następuje:

a) zbadanie warunków istnienia projektowanej mleczarni w 3 wypadkach;
b) zorganizowanie mleczarni w 3 wypadkach;
c) sprawa kursu mleczarskiego w 5 wypadkach;
d) sprawa szkoły mleczarskiej w 11 wypadkach;
e) odczyt w 1 wypadku;
f) lustracye mleczarni w 5 wypadkach;
g) likwidacya mleczarni w 1 wypadku.

Prócz tego odbyłem podróż naukową do Voralbergu i Szwajcaryi celem zapoznania się z organizacyą szkół serkarskich w Doren i Rütti-Zollikofen.

Ogółem więc odbyłem podróży 32, które zajęły razem 218 dni. W powyższej cyfrze wliczone są dwa kursa dwumiesięczne w Suchodole i Dublanach i podróż naukowa która zajęła dni 22.

Bliższe szczegóły mieszczą się w osobno zestawionym wykazie lustracyi i pouczeń dołączonym jako alegat I a).

Tak jak w roku zeszłym największą ilość podróży odbyłem w celu wyszukania odpowiedniego miejsca dla założyć się mającej szkoły serkarsko-mleczarskiej.

Przeważną zaś ilość czasu zajęły kursa. Pierwszy z nich odbyłem w Dublanach gdzie w ciągu dwu miesięcy (marzec i kwiecień) w czterech godzinach tygodniowo wykładałem mleczarstwo i serkarstwo dla uczni III. roku krajowej wyższej Szkoły rolniczej.

W maju i czerwcu uczyłem zaś mleczarstwa i hodowli ogólnej na kursie rolniczym dla nauczycieli ludowych odbywającym się w Suchodole. Wykłady, które obejmowały razem 60 godzin bez demonstracyi skończono 30. czerwca b. r. egzaminem odbytem w obecności dyrektora szkoły.

Pozatem zajmowałem się wyszukaniem miejsca i wreszcie zorganizowaniem co roku odbywającego się kursu dla mleczarzy w Dublanach co zajęło o tyle więcej czasu, że przedewszystkiem należało urządzić i w ruch puścić mleczarnię parową co też rzeczywiście stało się w dniu 1. października b. r.

Ze względu na dłuższą bo prawie pięciomiesięczną — bez przerwy — nieobecność we Lwowie, czynności moje w biurze informacyjno-handlowem założone przy Komitecie Towarzystwa gospodarskiego, musiały niemal ustać, jedynie bowiem tylko sporadycznie mogłem zajmować się dostarczaniem mleczarniom krajowym zbytu na ich produkta.

Ze zgłoszeń jednak, które napłynęły wnioskować można, że w bieżącym roku nie było zbytnich trudności ze zbytem.

Również, tak jak w roku zeszłym, redagowałem „Przegląd mleczarski“ z powodu jednak dłuższej nieobecności we Lwowie mogłem jedynie tylko wydać Nr. 1. i 2.

LW. 35.576/902.

We Lwowie, dnia 19. maja 1902 r.

Aleg. 124

Sprawozdanie

Wydziału krajowego z czynności odnoszących się do podniesienia hodowli bydła w r. 1901.

Wysoki Sejmie!

W załatwieniu sprawozdania Wydziału krajowego z czynności odnoszących się do podniesienia hodowli bydła w r. 1900, powziął Wysoki Sejm na wniosek Komisyi gospodarstwa krajowego na posiedzeniu z dnia 2. lipca 1901 następujące uchwały:

„1. Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego z czynności odnoszących się do podniesienia hodowli bydła.

2. Sejm otwiera Wydziałowi krajowemu kredyt na rok 1901 do wysokości 8.000 K. na pokrycie kosztów komisyi licencyonujących w myśl §. 4. ustawy z dnia 10. lipca 1892.

3. Sejm wstawia do rubryki XV. następujący wydatek:

Na utrzymanie dwóch instruktorów hodowli bydła, mianowicie jednego dla c. k. galicyjskiego Towarzystwa gospodarskiego, drugiego dla c. k. Towarzystwa rolniczego krakowskiego 8.000 K.

4. Dla Towarzystwa hodowców czerwonego bydła polskiego 4.000 K.

5. Na koszta komisyjne przy szczepieniu tuberkuliną 2.000 K.

6. Na częściowe pokrycie kosztów utrzymania weterynarza przy galicyjskiem Towarzystwie gospodarskiem we Lwowie i Towarzystwie rolniczem krakowskiem po 1.200 K. razem 2.400 K.

7. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, by po zbadaniu dotychczasowej działalności krajowych Towarzystw gospodarskich w kierunku podniesienia hodowli bydła, zażądał od komitetów tychże Towarzystw przedłożenia programu działalności w tym kierunku na dalszy czasokres i na podstawie tego przedłożył Sejmowi na przyszłej sesyi wnioski zmierzające do dalszego poparcia hodowli bydła w kraju.

8. Sejm uchwala załączony projekt ustawy (o zmianie ustawy hodowlanej).

9. Sejm wzywa c. k. Rząd, aby przyznał na podniesienie hodowli bydła i świń na dalszy czasokres subwencyę przynajmiej w takiej wysokości w jakiej kraj podobną subwencyę przyzna“.

Wskutek polecenia Wysokiego Sejmu, ażeby Wydział krajowy po zbadaniu dotychczasowej działalności krajowych Towarzystw gospodarskich w kierunku podniesienia hodowli bydła, zażądał od komitetów tychże Towarzystw przedłożenia programu działalności w tym kierunku na dalszy czasokres, na którego podstawie Wydział krajowy

mógłby przedłożyć Wysokiemu Sejmowi wnioski zmierzające do dalszego poparcia hodowli bydła w kraju — Wydział krajowy wezwał obydwa Komitety do przedłożenia programów działalności na dalszy okres dziesięcioletni.

Czyniąc zadość temu wezwaniu nadesłały obydwa Komitety szczegółowe pro-
Aleg. 1. .2 gramy zużycia subwencyi krajowych na dalszy okres, które jako alegaty 1 i 2 w dosłownem brzmieniu podajemy.

Na podstawie sprawozdań obydwóch kraj. Towarzystw gospodarskich, które od r. 1892 co rocznie Wydziałowi krajowemu bywały przedkładane, tudzież na podstawie działalności tychże Towarzystw wykazywanej w sprawozdaniach rocznych Wydziału krajowego o podniesieniu hodowli — mogliśmy zbadać dotychczasową działalność Towarzystw w pierwszym okresie dziesięcioletnim zasilanym wydatniejszą subwencyę krajową i państwową i wynik tych badań przedstawiamy w krótkości Wysokiemu Sejmowi wraz z uwagami i wnioskami co do przyszłości. Rzecz dzielimy na dwie części: w jednej jest mowa o podniesieniu hodowli bydła rogatego za pomocą subwencyi kraju i państwa, w drugiej o wykonywaniu przepisów ustawy hodowlanej z dnia 20. lipca 1892.

I. Podniesienie hodowli bydła rogatego za pomocą subwencyi kraju i państwa.

Po zamknięciu w roku 1882 granicy dla przywozu bydła z Rosyi i Rumunii, zamknięciu natarczywie żądanem przez hodowców w całym kraju i w państwie a z obawą wyczekiwanem przez tych, którzy gospodarstwa swe i stajnie opasowe zasilali głównie bydłem stepowem, nastała dla kraju potrzeba a zarazem możność dźwigania własnej hodowli bydła rogatego. Państwo zaczęło wtedy udzielać znaczniejszych subwencyi na podniesienie chowu bydła towarzystwom rolniczym a towarzystwa te, po początkowych próbach zajęły się sformułowaniem programu akcyi na podstawie udzielanych subwencyi. Wciągu lat następnych program ten w zastosowaniu dojrzał i pod względem skuteczności swej wypróbowany został. Polega on na wytworzeniu odpowiedniej ilości doborowych rozpłodników przez tworzenie w tym celu obór zarodowych pełnej i pół krwi a następnie przez tworzenie stacyi buhajów, dla których owe obory miały dostarczać materyału t. j. rozpłodników. Środkiem pomocniczym miały być wystawy, premiowania i pouczania a punktem wyjścia całej akcyi oznaczenie najodpowiedniejszych dla każdej strefy w obrębie kraju ras bydła, których to ras akcya subwencyjna winna była trzymać się w danej okolicy.

W wykonaniu, w ciągu lat blisko dziesięciu po zamknięciu granicy, środki objęte programem okazały się odpowiednie, natomiast fundusze przez państwo udzielane dla poparcia akcyi były całkiem niedostateczne, tak że widocznem było, iż w ten sposób postępując nie dojdzie się do zamierzonego celu. Wtedy Wysoki Sejm postanowił na wniosek posła Rutowskiego zapewnić z funduszu krajowego wydatniejszą pomoc w tym celu, tworząc fundusz hodowlany z dotacyą 30.000 zł. przez lat 10 i skłonił państwo do udzielenia takiejże pomocy ze swej strony. Równocześnie uchwaloną została ustawa o podniesieniu hodowli bydła rogatego, o której pomówimy osobno.

Użyciem subwencyi państwowych i krajowych zajęły się obydwa krajowe Towarzystwa rolnicze, które ułożyły w tym celu, każde dla swego okręgu, szczegółowe programy akcyi zatwierdzone następnie tak przez Wydział krajowy jak przez Ministerstwo rolnictwa.

Zwiększone środki pozwoliły rozwinąć działalność bez porównania rozleglejszą i skuteczniejszą jakkolwiek w obec wielkości zadania, rozległości kraju i liczby bydła rogatego środki, na jakie kraj mógł się zdobyć a państwo zechciało udzielić, należało nazwać niedostatecznemi. Jeżeli porównamy stan hodowli bydła rogatego w kraju w r. 1892 z stanem obecnym musimy przyznać stanowczą zmianę na lepsze, musimy przyznać, że wyniki akcyi, wprowadzonej przed 10 laty na szersze i stalsze tory, są mimo stosunkowo szczupłych finansowych środków stanowczo korzystne i świadczą o trafności w wyborze dróg i sposobów. Nie ulega wątpliwości, że w kraju hodowla zrobiła postępy znaczne, że jakość bydła w wielu okolicach znacznie się podniosła, że w miejsce zbieraniny i mięszaniny przypadkowej wszelakich ras i zawodów, widzimy dążenia do ujednostajnienia i wy-

równania, kraj zaczyna produkować bydło szlachetniejsze i pożyteczniejsze, materyał hodowlany jest lepszy i łatwiej go w kraju dostać, towar opasowy cięższy, poszukiwany do exportu, mamy coraz lepszą podstawę do rozwoju gospodarstwa nabiałowego, które skutkiem tego robi coraz widoczniejsze postępy. Zwłaszcza postępy hodowli włościańskiej co prawda na razie w pewnych okolicach, są w oczy bijące, wygląd jarmarków na bydło, wystaw bydła włościańskiego polepsza się widocznie a miarą tego polepszenia jest rosnąca frekwencya kupców ze Szląska, Morawy, Czech i z Prus, którzy zakupują bydło rozpłodowe albo specyalnie krowy dla gospodarstw nabiałowych. Z drugiej strony, ku wschodowi, występuje, choć w mniejszej ilości popyt za bydłem rozpłodowem dla Królestwa Polskiego i zabranych krajów.

Rezultat materyalny lepszej hodowli bydła oddziaływa oczywiście zachęcająco na włościan i budzi zrozumienie interesu dla tej gałęzi gospodarstwa.

Przechodząc do szczegółów wyjmujemy ze sprawozdań gal. Towarzystwa gospodarskiego i Towarzystwa rolniczego krakowskiego, którym kraj poruczył akcyę hodowlaną najważniejsze daty:

Stacye buhajów:

	w r. 1892	w r. 1901
Tow. gospod.	173	297
Tow. krak.	12	284

Wciągu ostatniego dziesięciolecia materyał rozpłodników polepszył się między innemi także wskutek tego, że Towarzystwa dążą do zamiany buhajów tak zwanych subwencyonowanych t. j. będących własnością hodowców prywatnych, którzy obowiązani są za subwencyę dopuszczać pewną ilość krów włościańskich do swoich buhaji — na buhaje subwencyjne t. j. będące własnością funduszu subwencyjnego a zakupywane przez Komitety. Te ostatnie buhaje nabywane przeważnie z obór zarodowych, będących pod stałym nadzorem Towarzystw, dają nierównie większą gwarancyę pod względem rasy, zdrowia, budowy i dziedziczności przymiotów.

I tak gdy w roku 1892 było w Towarzystwie gospodarskiem zaledwie 37 stacyi buhajów subwencyjnych a 136 subwencyonowanych, w r. 1892 zmienił się zupełnie stosunek, liczba stacyi subwencyjnych wzrosła do 255 a subwencyonowanych zmalała do 42. Wartość buhajów subwencyjnych Towarzystwa gospodarskiego wynosi około 64.000 K.

Obory zarodowe:

	w r. 1892	w r. 1891
Towarzystwo gospodarskie	26	69
Towarzystwo krakowskie	7	56

Z tych obór zarodowych było:

	w r. 1892		w r. 1901	
	obór pełnej krwi	pół krwi	pełnej krwi	pół krwi
Towarzystwo gospodarskie	11	15	21	48
Towarzystwo krakowskie	8	27	35	21

W stanie obór zarodowych pełnej krwi są poważne postępy, nabierają one rozgłosu, hodowcy z Poznańskiego, Królestwa, Wołynia, Podola, Ukrainy zakupują bydło rozpłodowe, przyczem osiąga się ceny dawniej nieznane. Obory zachodnie z bydłem pełnej krwi, polskiem, czerwonem mają nabywców gotowych z zagranicy. Z ras obcych przyjęło Towarzystwo gospodarskie, jako główną, bydło Simentalskie, które jest w 16 oborach pełnej krwi i Oldenburskie w jednej.

Krakowskie Towarzystwo dopuszcza rasę berneńsko-simentalską i niektóre niemieckie rasy dla powiatów północnych, zaś berneńsko-simentalską dla południowego podgórza. Obory pełnej krwi wschodnio-galicyjskie sprzedały w ciągu dziesięciolecia 453 buhajów rozpłodowych.

O b o r y z a r o d o w e p ó ł k r w i przedstawiają mniej korzystne rezultaty. Z wejściem ustawy hodowlanej w życie, zdawało się, że zapotrzebowanie buhajów pół krwi najodpowiedniejszych dla gmin, dla poprawy bydła włościańskiego, z wykonaniem ustawy o licencyonowaniu buhajów, będzie bardzo szybko wzrastać, że trudno będzie je zaspokoić. Komitet lwowski podniósł liczbę obór zarodowych półkrwi z 15 w r. 1892 na 48 w r. 1901. Niektóre prosperują, większość walczy z brakiem kupców ze strony gmin i włościan, nabywcami prawie wyłącznie Komitety Towarzystw na materyał rozpłodowy dla stacyi i właściciele większych obszarów. Niskie ceny nie dają spodziewanych korzyści. Krakowskie Towarzystwo zredukowało obory półkrwi, których liczba w r. 1896 dosięgła 30 na 21 w r. 1900.

Odrodzenie ras krajowych, nizinnej (majdańskiej) i polskiej czerwonej nierównemi cieszy się rezultatami. Komitet lwowski nieustaje w usiłowaniach podniesienia nizinnej krajowej rasy niezrażając sie niepowodzeniami. Bydło majdańskie hodowane od wieków w okolicach o najuboższej paszy, posiada niezaprzeczone zalety, ale zwyrodniałe, zdrobniałe i zanikłe nieracyonalnem żywieniem i wadliwym wychowem wymaga żmudnej racyonalnej hodowli, selekcyi, by powróciło do lepszych kształtów, wzrostu, i pożyteczności. Poświęcone temu zadaniu trzy obory.

Przeciwnie bydło czerwone polskie, którego odporność na ostrość klimatu zadawalanie się gorszą paszą wielką przedstawiają wartość dla podgórza, cieszy się szczególną opieką krakowskiego Towarzystwa.

Komitet krakowski popierał stowarzyszenie hodowców czerwonego bydła polskiego, które zawiązane w roku 1895 postawiło sobie za zadanie uszlachetnienia i rozpowszechnienie tej użytecznej rasy. Z pomocą krakowskiego komitetu zawiązało powyższe Towarzystwo dwa związki hodowlane włościańskie w Jodłowniku w pow. limanowskim i Wilamowicach w pow. bialskim, liczące razem przeszło 100 członków, które wywierają nader korzystny wpływ na hodowlę w gminach okolicznych, tworząc oazy hodowlane, w których gromadzi się najlepszy materyał tej rasy.

Obory zarodowe gminne, których we wschodniej części kraju założono 10, wywierają może najdzielniejszy wpływ na podniesienie hodowli włościańskiej. Budzą one zamiłowanie do hodowli, wskutek zakupna przychowku przez Towarzystwo powstaje u hodowców włościan dążenie do racyonalnej hodowli, starannego utrzymania i żywienia, rywalizacya. Do obór gminnych bywają zakupywane zdrowe, mleczne i piękne krowy wysoko w krwi będące, buhaje dawane pełnej krwi i pierwszej jakości. Dotychczas zakładane obory gminne, zostające pod opieką i kontrolą delegatów Towarzystwa, produkuję bydło przeważnie znakomite i dostarczają dość znacznej ilości buhajów rozpłodowych zakupywanych od włościan na stacye subwencyjne.

Brak funduszów niepozwolił dotąd na szerszą akcyę na tem polu, na rok powoływano do życia zaledwie jedną oborę zarodową gminną, a znaczne rozszerzenie akcyi na tem polu, przez tworzenie obór zarodowych włościańskich i związków hodowlanych włościańskich należy uważać za pierwszorzędne zadanie najbliższej przyszłości.

Wielka użyteczność górskich połonin dla hodowli bydła, skłoniła Towarzystwo gospodarskie, które już w roku 1894 wynajęło w dobrach kameralnych połoninę w Zielonej, do wynajęcia obecnie obszernych połonin w Mikuliczynie. Za przykładem galicyjskiego Towarzystwa poszło i krakowskie, które zamierza wysyłać część młodzieży wychowanej w oborach zarodowych na wynajęte połoniny.

Niepospolitym środkiem pedagogicznym są wystawy przeglądowe bydła włościańskiego dające możność oryentowania się co do stanu hodowli i warunków hodowlanych danych okolic, a zarazem niepospolicie pobudzające interes włościan, emulacyą przez premiowanie. Tutaj także należy premiowanie nietylko poszczególnych okazów, zwłaszcza rozpłodników, ale także całych obór, budynków stajennych i t. d.

Subwencya krajowa, jaką obydwa Towarzystwa dla spełnienia wyżej przedstawionego programu swej działalności z funduszu krajowego otrzymywały, wynosiła rocznie 60.000 koron, która to kwota rozdzielaną była w stosunku jak 2 do 1 pomiędzy obydwa kraj. Towarzystwa ze względu na obszar trzytoryalny, jaki każde z nich dla swego zakresu działania posiada. W równej wysokości, jak krajowa, otrzymywały Towarzystwa subwencyę ze skarbu państwa, tak, że cała roczna subwencya dla galic. Towarzystwa gospodarskiego wynosiła 80.000 koron, dla Towarzystwa zaś krakowskiego 40.000 koron. Subwencye te zużywały Towarzystwa na cele hodowlane w następujący sposób wydając:

		Towarzystwo gosp.	Tow. krakowskie
na tworzenie stacyi buhajów	około	51·75%	50·00%
„ „ obór zarodowych	„	15.00%	17·50%
na premiowanie i wystawy	„	10·75%	22·50%
na inspekcyę, administracyę, asekuracyę	„	22·50%	10·00%

Krajowe Towarzystwa przedstawiając rezultaty swej dziesięcioletniej, na polu podniesienia hodowli bydła, działalności, wniosły, ze względu na potrzebę dalszej akcyi hodowlanej prośbę o przyznanie subwencyi na dalszy okres. Krajowa komisya dla spraw

rolniczych, której opinii Wydział krajowy zażądał, poparła tę prośbę, przedstawiając, że wszystkie urządzenia wykonane dotąd dla rozwoju hodowli nie tylko w dotychczasowych, rozmiarach muszą być utrzymane, ale nadto stały postęp na tem polu musi być zachowanym. Komisya przeto doradzała Wydziałowi krajowemu, ażeby wyjednał u Wys. Sejmu dalszą dotacyę dla obu kraj. Towarzystw gospodarskich, jednak w większej nieco kwocie, tak, aby subwencya dla Towarzystwa gospodarskiego we Lwowie wynosiła rocznie kwotę 50.000 koron, zaś dla Towarzystwa rolniczego krakowskiego kwotę 25.000 koron, na przeciąg dziesięciu lat począwszy od roku 1902.

Wydział krajowy podzielając w zupełności opinię kraj. komisyi dla spraw rolniczych, wstawił do budżetu roku 1902 pierwszą ratę z 75.000 koron tytułem subwencyi na podniesienie hodowli bydła w kraju, która wyższą jest od dotychczas udzielanej subwencyi o 15.000 koron, pod warunkiem, że o taką samą kwotę podwyższoną zostanie subwencya ze skarbu państwa. Ponieważ z 1. lipca b. r. kończy się okres dziesięcioletni — na który subwencya dotychczasowa opiewała — przeto począwszy od tego terminu przez lat 10 będą pobierały Komitety zwiększoną o 15.000 K roczną subwencyę. Na rok 1902 zatem wstawioną została do budżetu wydatków tylko połowa tak podwyższonej subwencyi.

Subwencya na urządzenie jarmarków bydła rozpłodowego i wystaw okręgowych.

Obydwa kraj. Towarzystwa gospodarskie wniosły bezpośrednio do c. k. Ministerstwa rolnictwa prośby o udzielenie im dodatkowej subwencyi na urządzenie jarmarków na bydło i wystaw okręgowych. C. k. Ministerstwo rolnictwa udzielając reskryptem z dnia 30. września 1901 l. 23.716 części subwencyi na cel powyższy Komitetowi Towarzystwa rolniczego krakowskiego oznajmiło, że asygnowanie dalszej prenotowanej subwencyi w kwocie 2000 koron na urządzenie jarmarków na bydło i wystaw okręgowych uczyniło zależnem od oświadczenia Wydziału krajowego, czy na ten sam cel kraj nie udzieli specyalnej subwencyi przynajmniej na przyszłość, jeżeli na rok 1901 byłoby to rzeczą niemożliwą.

Wydział krajowy, po zasięgnięciu opinii kraj. komisyi dla spraw rolniczych, nie chcąc pozbawiać obu krajowych Towarzystw gospodarskich już wyjednanej a częściowo nawet już wypłaconej subwencyi państwowej, na cel, który niewątpliwie przyczynić się musi do podniesienia hodowli bydła przez uzyskanie możności pokazania hodowcom doborowego materyału hodowlanego na jarmarkach na bydło rozpłodowe i na wystawach okręgowych, postanowił przedstawić Wys. Sejmowi tę sprawę i uzyskać specyalną dodatkową subwencyę. Ponieważ z powodu wyczerpania wszystkich funduszów przeznaczonych na popieranie hodowli bydła w kraju, Wydział krajowy nie mógł udzielić żadnej na rok 1901 kwoty na urządzenie jarmarków bydła rozpłodowego i wystaw okręgowych, przeto wstawił do preliminarza roku 1902 kwotę 1500 koron, przeznaczając z tego 1000 koron dla Towarzystwa gospodarskiego galic. we Lwowie, odnośnie do reskryptu c. k. Ministerstwa rolnictwa, z dnia 8. lipca 1901 l. 16844, które domagało się przyczynienia się przynajmniej taką kwotą — 500 zaś koron dla c. k. Towarzystwa rolniczego krakowskiego i prosi Wys. Sejm o uchwalenie tego wydatku na rok 1902

II. Wykonywanie ustawy hodowlanej.

Po wydaniu ustawy hodowlanej z dnia 20. lipca 1892 Towarzystwa gospodarskie mniemały, że wskutek postanowień §§. 9. — 11-tej ustawy w bardzo przeważnej liczbie powiatów buhaje zakupione przez gminy lub pozyskane przez umowę z właścicielem dla stanowienia krów w gminie, pokryją potrzebę rozpłodników i że skutkiem tego nie będą potrzebowały Towarzystwa tworzyć co raz liczniejszych stacyi buhajów, lecz owszem będą mogły zwijać je i funduszów na ten cel przeznaczonych używać na inne cele hodowlane. Ta nadzieja zawiodła, jak Wydział krajowy już nie raz miał sposobność zaznaczyć w swych poprzednich sprawozdaniach. Nie wypełnianie ściśle obowiązków przyjętych przez komisye licencyonujące, tudzież brak należytego poparcia ze strony starostw i wydziałów powiatowych przy wykonaniu postanowień komisyi sprawiły, że ustawa hodowlana przeważnie nie była tak wykonywaną, jak dla postępu hodowli wykonywaną być powinna.

Dążenie do ściślejszego sformułowania §. 9. ustawy, traktującego o obowiązku

gmin do zakupna i utrzymania buhajów gminnych, dalej chęć uwolnienia od licencyonowania buhajów zbadanych już przy zakupnie przez organa fachowe towarzystw rolniczych, wreszcie potrzeba przedłużenia prawa przyznawania wyjątkowych ulg gminom, okolicom lub powiatom przy wykonywaniu postanowień ustawy hodowlanej, były powodem, że Wys. Sejm zmienił niektóre paragrafy ustawy krajowej z dnia 20. lipca 1892 o licencyonowaniu i utrzymywaniu buhajów gminnych i przedłużył moc obowiązującą §. 21. tejże ustawy.

Reskryptem c. k. Namiestnictwa z dnia 17. marca 1902 l. 2920 zawiadomionym został Wydział krajowy, że projekt ustawy uchwalony przez Wys. Sejm, w r. 1901 otrzymał Najwyższą sankcyę, a ogłoszenie tak zmienionej ustawy hodowlanej niebawem nastąpi w dzienniku ustaw i rozporządzeń krajowych.

Komisye licencyonujące.

Przystępując do przedstawienia czynności komisyi licencyonujących w ostatnim roku sprawowdawczym, nadmienić musimy, że nadzieje, jakie Wydział krajowy wyraził w zeszłorocznem sprawozdaniu, że w skutek zamianowania nowych komisyi na trzeci okres trzechletni, a tem samem zastąpienia mniej czynnych członków, osobami, które chętniej zajmą się przeprowadzeniem licencyonowania, wykonywanie ustawy hodowlanej rażniej i energiczniej będzie postępować, zawiodły w znacznej mierze. Przedewszystkiem w ciągu roku 1901 należało uzupełnić komisye nowymi członkami, którzy w skład komisyi wstąpić musieli z tego powodu, że wielu z poprzednio zamianowanych zrezygnowało z nadanych im godności lub też w skutek wyprowadzenia się z danego okręgu, do powołanych komisyi należeć nie mogli. W ten sposób z ogólnej liczby 904 członków komisyi zmieniło się 106 członków, tak że na zachodnią część kraju nowych członków przypadło 38 a na wschodnią część 68.

Liczba powiatów, w których licencyonowania do roku 1901 nie przeprowadzono powinna była stanowczo zniknąć, gdy tymczasem do powiatów wykazywanych jako najmniej dbałych o rozwój hodowli przybyło w r. 1901 kilka, które licencyonowania u siebie nie przeprowadziły. I tak do powiatów w zachodniej części kraju, w których dotąd ustawa hodowlana nie weszła w życie, jak Kolbuszowa i Nisko, przybyły dwa powiaty Brzesko i Żywiec, które w roku 1901 w żadnym okręgu licencyonowania nie przeprowadziły. We wschodniej części kraju trzy powiaty Borszczów, Buczacz i Skałat nie zajmowały się dotąd ustawą hodowlaną wcale. W roku 1901 przybył do nich Cieszanów a o Czortkowie i Rudkach nie miał dotąd Wydział krajowy zawiadomienia, czy odbyło się u nich licencyonowanie. Nadto wykazać musimy jeszcze cztery powiaty, które chociaż ustawę hodowlaną już w poprzednich latach w życie wprowadziły, to jednak w niektórych okręgach nie dopełniły przepisów ustawy i licencyonowania nie odbyły. Do tych zaliczamy Gródek (okręg Janów), Jarosław (okręg Jarosław), Przemyśl (okręgi Dubiecko, Krasiczyn, Niżankowice, Przemyśl) a wreszcie Zaleszczyki (okręg Tłuste).

Pomijając tę okoliczność, że dotąd z braku chętnych i energicznych przewodniczących nie udało się Wydziałowi krajowemu, w kilku powiatach mających hodowlę bydła na najniższym szczeblu rozwoju — wprowadzić w życie ustawy hodowlanej, stwierdzić z ubolewaniem musimy, że rok ostatni 1901 nie przyniósł prawidłowego postępu i dodatnich rezultatów, lecz owszem zaznaczył się pewnem osłabieniem akcyi na polu wykonywania licencyonowania. Przewodniczący najbardziej rozwiniętych pod względem hodowli okręgów, w swych sprawozdaniach po dokonanem licencyonowaniu, utyskiwali na małą liczbę doprowadzonych do licencyonowania buhajów — tak, że zwrócić się musieli do władz z energicznem przedstawieniem, aby zmusiły gminy nie mające dostatecznej ilości licencyonowanych buhajów, aby w najkrótszym czasie wykazaną przez komisyę ilość buhajów zakupiły.

Aleg. 3. Do powiatów, które wykazały w r. 1901 mniejszą ilość licencyonowanych buhajów należą także najlepsze powiaty jak Nadwórna i Limanowa. Jako alegat 3 przedstawiamy wykaz komisyi licencyonujących, które były czynne w drugim roku trzeciego okresu tj. w r. 1901. Przyczyny nienależytego wykonywania ustawy hodowlanej wykazywał Wydział krajowy nie jednokrotnie w poprzednich swych sprawozdaniach, przedkładając nawet zdania w tym względzie wszystkich przewodniczących, uważa przeto za zbyteczne powtarzać je tu ponownie. Wydaje się jednak obecnie wskazanem, skoro lata przejściowe, które służyć miały do zaznajomienia i oswojenia ludności z wymogami ustawy, już minęły, a tylokrotnie wydawane rozporządzenia Wydziału krajowego i nakazy c. k. Namiestnictwa zamieszczane w okólnikach, aby władze podległe przestrzegały należytego wyko-

nywania postanowień ustawy, nie odniosły pożądanego skutku, — z większą energią przystąpić do zmuszania gmin, aby wykazywane przez komisye brakujące ilości rozpłodników zakupywały a z drugiej strony ochraniać właścicieli licencyonowauych buhajów przed nieuczciwą konkurencyą, jaką wytwarzają przekraczający ustawę i karać ich bardziej dotkliwemi karami. Główną bowiem przyczyną zniechęcania ludności do zajmowania się podniesieniem hodowli jest zbyt pobłażliwe traktowanie przepisów ustawy hodowlanej i brak energii i poparcia ze strony władz.

Wydział krajowy mając przeto i w zmienionej ustawie silniej zaakcentowaną możność zmuszania gmin do zakupna buhajów i na podstawie dotychczasowego doświadczenia wyrobione zdanie, że bez energicznego przestrzegania ustawy nie osiągnie się zamierzonego celu, postanowił w najbliższej przyszłości dążyć w porozumieniu z reprezentacyami powiatowemi, na których zrozumienie rzeczy i pracę liczy, do tego, aby na razie przynajmniej w tych powiatach, w których hodowla na wyższym znajduje się stopniu rozwoju, braki, które pozostają do zupełnego zadość uczynienia wymogom ustawy wyrównać i dopilnować, aby ta ustawa hodowlana w całej pełni zastosowanie znalazła.

Koszta komisyi licencyonujących.

Na koszta komisyi licencyonujących i wypełnienia obowiązku, jaki na fundusz krajowy nakłada ustawa hodowlana, uchwala Wysoki Sejm co roku wydatek 16.000 kor. W połowie do poniesienia tego ciężaru przyczynia się Rząd, udzielając jak dotąd kwoty 8.000 koron tytułem subwencyi państwowej. Już w zeszłorocznem sprawozdaniu zaznaczyliśmy, że kwota ta wnet nie wystarczy na opędzenie zwiększających się wydatków, które powstać muszą wskutek tego, że komisye czynne, gorliwiej zajmują się licencyonowaniem i dla dogodności właścicieli buhajów więcej miejsc wyznaczają do licencyonowania. Przekroczenie preliminowanego funduszu wyniosło w roku zeszłym blisko 2000 kor., a i rok 1901 zaznaczył się zwiększonym wydatkiem o 1.790 koron, gdyż według zamknięcia rachunków za r. 1901 wydatki poczynione przez fundusz krajowy na komisye licencyonujące wyniosły okrągło 17.790 koron. Pomimo spodziewanego stąd zwiększonego wydatku, nie wstawia Wydział krajowy do preliminarza wydatków znaczniejszej niż dotąd kwoty na opędzenie kosztów komisyi licencyonujących w tem przekonaniu, że ewentualne jeszcze w bieżącym roku nieznaczne przekroczenie raczy Wysoki Sejm uznać za usprawiedliwione.

Nadmienić musimy także i w tym roku, że przyznawana subwencya państwowa w kwocie 8000 koron do czasu zamknięcia niniejszego sprawozdania, pomimo kilkakrotnych urgensów ze strony Wydziału krajowego wypłaconą nie została.

Wysoki Sejm uchwałą z dnia 12. lutego 1894 wezwał c. k. Rząd, ażeby do kosztów wykonania ustawy z dnia 20. lipca 1892, Nr. 52. Dz. u. p. przyczynił się Skarb państwa przynajmniej w wysokości wydatku, jaki kraj na ten cel ponosić będzie. W odpowiedzi na powyższe wezwanie oznajmiło c. k. Ministerstwo rolnictwa, reskryptem z dn. 8. sierpnia 1895, l. 11.656, iż spodziewa się, że od roku 1896 stosunki dotacyjne Ministerstwa rolnictwa pozwolą na to, aby można przyznać dla komisyi licencyonujących buhaje zasiłek państwowy w wysokości 4.000 zł. C. k. Ministerstwo rolnictwa wypłacało też Wydziałowi krajowemu corocznie 4000 zł. czyli 8000 koron tytułem subwencyi na pokrycie połowy kosztów komisyi licencyonujących.

Gdy jednak już w połowie każdego roku, kredyt na koszta komisyi licencyonujących uchwalony przez Wys. Sejm bywał wyczerpywany — Wydział krajowy udawał się zawsze do c. k. Namiestnictwa z prośbą o wyjednanie asygnaty na przyrzeczoną z tego właśnie tytułu subwencyę państwową, gdyż subwencya ta dopiero łącznie z subwencyą krajową wystarczała na pokrycie całego wydatku preliminowanego na komisye licencyonujące.

Proceder ten wobec stałego, na dłuższy szereg lat powtarzającego się wydatku, wydawał się Wydziałowi krajowemu zbytecznym, dla tego we wnioskach subwencyjnych corocznie c. k. Ministerstwu rolnictwa przedstawianych upraszał, ażeby zasiłek na koszta komisyi licencyonujących zechciało asygnować równocześnie z udzielaniem zasiłków na cele kultury krajowej.

Tymczasem odezwą z dnia 18. kwietnia 1901 l. 39.512 podało nam c. k. Namiestnictwo do wiadomości, że c. k. Ministerstwo rolnictwa na razie, ani udzielenia tej subwencyi państwowej na przyszłość wogóle, ani asygnowania jej już z początkiem każdego roku przyrzec nie może, ponieważ nie chodzi tu o subwencyę przyznaną na pewien dłuż-

szy okres, lecz o zasiłek państwowy, którego także i dotąd corocznie żądano tylko z powodu niewystarczenia funduszów krajowych.

Wydział krajowy w przedstawieniu swem do c. Rządu, starał się mniemanie c. k. Ministerstwa rolnictwa sprostować podając, że Wys. Sejm, wzywając c. k. Rząd do przyczynienia się połową wydatków, jakie kraj ponosi na komisye licencyonujące, nie ograniczał czasu trwania tego zasiłku, lecz domagał się go, celem wypełnienia należytego postanowień ustawy hodowlanej z dnia 20. lipca 1892, która wkłada obowiązek na kraj nie tylko opłacenia kosztów podróży i dyet przewodniczących komisyi licen. i weterynarzy, ale także bezpłatnego dostarczania komisyom wszelkich druków piętna i pieczęci. Wydatek ten przeto jest obliczony na dłuższy okres czasu, jak długo ustawa hodowlana tak znacznego wydatku wymagać będzie. Na powyższe przedstawienie, nie otrzymał Wydział krajowy jeszcze odpowiedzi c. k. Rządu.

Nie bez pewnego interesu będzie podane poniżej zestawienie tych kwot, które wydane zostały z funduszu krajowego na koszta komisyi licencyonnjących od czasu wprowadzenia w życie ustawy z dnia 20. lipca 1892 t. j. od czasu kiedy wydane zostały przepisy wykonawcze do tejże ustawy i ogłoszone w dzienniku ustaw i rozp. krajowych z d. 10. października 1894, Nr. 72.

w roku	1894	wydano	852 zł.	39	ct.
„	1895	„	3.856 „	64½	„
„	1896	„	6.233 „	29½	„
„	1897	„	6.239 „	12	„
„	1898	„	7.454 „	40½	„
„	1899	„	9.872 „	13	„
„	1900	„	8.866 „	93½	„
„	1901	„	8.895 „	—	„

Subwencya dla Towarzystwa hodowców czerwonego bydła polskiego.

W rubryce XV. na podstawie zeszłorocznego sprawozdania Wydziału krajowego, uchwalił Wys. Sejm następujący wydatek: „Dla Towarzystwa hodowców czerwonego bydła polskiego 4.000 koron“. Wydział krajowy zawiadomił Towarzystwo hodowców o powyższej uchwale a po przedłożeniu sprawozdania z czynności, wyasygnował temuż Towarzystwu jednorazową subwencyę przypadającą na rok 1901.

W ten sposób w okresie trzyletnim, na który c. k. Ministerstwo rolnictwa przyznało Towarzystwu dodatkowo subwencyę na podniesienie czerwonego bydła polskiego przyczynił się kraj już drugi raz znacznym zasiłkiem.

Akcya szczepienia tuberkuliną.

Jakto w poprzednich naszych sprawozdaniach zaznaczyliśmy c. k. Ministerstwo rolnictwa oznajmiło Wydziałowi krajowemu, że gotowe jest, z zastrzeżeniem finansowego współdziałania funduszu krajowego, udzielić subwencyi kilku tysięcy zł. na przeprowadzenie szczepienia tuberkuliną w oborach zarodowych pełnej krwi i pół krwi pozostających pod kierunkiem Towarzystw rolniczych we Lwowie i Krakowie, skoro zatwierdzi szczegółowy plan akcyi tępienia gruźlicy u bydła w kraju.

Plan taki miał być wtedy przedłożonym c. k. Ministerstwu rolnictwa, gdy obydwa kraj. Towarzystwa rolnicze po porozumieniu się ze wszystkimi właścicielami obór zarodowych w kraju, zgodzą się na jednolity plan działania dla całego kraju, i zastosują się do wszystkich przepisów owym planem objętych.

Dla ułatwienia porozumienia się co do mającego się wypracować jednolitego planu tępienia gruźlicy w kraju, przesłał Wydział krajowy obydwom komitetom Towarzystw rolniczych plan, ułożony przez krajową komisyę dla spraw rolniczych, do szczegółowego rozpatrzenia i oświadczenia się po poprzedniem porozumieniu się z właścicielrmi odnośnych obór zarodowych.

Skoro porozymienie Wydziału krajowego z obydwoma Towarzystwami rolniczemi nastąpiło, przedłożyliśmy na ręce c. k. Namiestnictwa „program akcyi celem zabezpieczenia obór zarodowych i prywatych od choroby tuberkulicznej po dokonanem szczepieniu“ do zatwierdzenia c. k. Ministerstwu rolnictwa, co było warunkiem uzyskania subwencyi państwowej na szereg lat, dla przeprowadzenia szczepień tuberkuliną.

C. k. Ministerstwo rolnictwa nie dało dotąd żadnej odpowiedzi.

Tymczasem Wydział krajowy, podobnie jak w r. 1900, prowadził, przez cały rok następny systematycznie, trzymając się prowizorycznego programu, akcyę szczepienia tuberkuliną, przez swego weterynarza krajowego p. Sochaniewicza. Sprawozdanie obszerne l. 4. z jego czynności załączamy tutaj jako alegat 4. Tutaj nadmieniamy, że w roku 1901 kraj. weterynarz zbadał i zaszczepił 1.185 sztuk bydła w 31 oborach. Między temi oborami było 12 obór po raz drugi badanych i 19 takich, w których po raz pierwszy przeprowadzone zostały badania i szczepienia. Z 31 obór badanych w roku 1901, było 8 obór pół krwi Simmenthal, 7 obór pół krwi Oldenburg, 1 obora bydła krajowego czerwonego i wreszcie 7 obór złożonych z bydła mięszanego, które ze względu na bezpośrednią styczność ze sztukami należącemi do obór zarodowych, musiały być zbadane i przeszczepione.

Koszta, jakie z powodu tych czynności przypadły do poniesienia z funduszu krajowego, wyniosły 1.676 koron 97 groszy. Wydział krajowy przedstawiając prośbę c. k. Ministerstwu rolnictwa o udzielenie subwencyi na prowadzenie akcyi szczepienia tuberkuliną wykazał, jakie poniósł fundusz krajowy wydatki w r. 1900 na rozpoczęcie tej akcyi przy pomocy krajowego weterynarza, domagając się równocześnie zwrotu przynajmniej połowy obliczonych na 4.186 koron 64 gr. kosztów. C. k. Ministerstwo rolnictwa w odpowiedzi na powyższe przedstawienie Wydziału krajowego oznajmiło reskryptem, intymowanym odezwą c. k. Namiestnictwa z dnia 12. września 1901 l. 93.495 że, zamiast żądanej połowy sumy wydanej na doświadczalne szczepienie bydła tuberkuliną w kwocie 2.093 kor. 32 gr. przyznało tylko jednorazowy datek państwowy w kwocie 1.400 koron, ponieważ już do utrzymania krajowego nauczyciela weterynaryi przyczynia się subwencyą w kwocie 2000 koron rocznie. C. k. Ministerstwo rolnictwa oświadczyło również gotowość na razie do końca roku 1902, przyczynienia się z funduszów państwowych datkiem ryczałtowym jak dotychczas do kosztów szczepienia tuberkuliną przez krajowego nauczyciela weterynaryi.

Opierając się na tem odniósł się Wydział krajowy do c. k. Rządu z prośbą o zwrot połowy kosztów podróży i dyet wydanych dla krajowego nauczyciela weterynaryi w r. 1901 z powodu jego czynności przy szczepieniu tuberkuliną obór zarodowych, nie otrzymał jednak dotąd w tej sprawie odpowiedzi.

Weterynarze przy komitetach obydwu Towarzystw gospodarskich.

Wys. Sejm podzielając zapatrywania Wydziału krajowego wyrażone w zeszłorocznem sprawozdaniu, że jedna siła weterynarza krajowego nie może być wystarczającą, ażeby z całą dokładnością i systematycznością można było przeprowadzić akcyę rozpoznawczą gruźlicy u bydła za pomocą badań klinicznych i szczepień tuberkuliną, wstawił Wys. Sejm do Rubr. XV. poz. 272 budżetu następujący wydatek „Na częściowe pokrycie kosztów utrzymywania weterynarza przy gal. Towarzystwie gospodarskiem i Towarzystwie rolniczem krakowskiem po 1.200 koron razem 2.400 koron".

Podając do wiadomości obydwóch komitetów kraj. Towarzystw gospodarskich powyższą uchwałę Wys. Sejmu, oznajmił Wydział krajowy, iż gotów jest wyasygnować przyznaną subwencyę zaraz, skoro otrzyma zawiadomienie o dokonanej nominacyi na weterynarza siły fachowej, że szczepieniem tuberkuliny u bydła należycie obznajomionej. Zastrzegł sobie tylko Wydział krajowy zatwierdzenie nominacyi przyjętego weterynarza, tudzież zażądał, aby komitety przedkładały kwartalne sprawozdania z działalności weterynarza.

Równocześnie zakomunikował Wydział krajowy obydwom komitetom treść reskryptu Ministerstwa rolnictwa, intymowanego Wydziałowi krajowemu pismem c. k. Namiestnictwa z d. 12. września 1901 l. 93.495, w którem Ministerstwo oświadczyło gotowość przyznania z funduszów państwowych połowy wynagrodzenia potrzebnego na utrzymanie dwóch weterynarzy, którzy się mają zajmować szczepieniem tuberkuliny u bydła w oborach zarodowych pełnej i pół krwi obu c. k. krajowych Towarzystw rolniczych w Krakowie i we Lwowie jakoteż w oborach zarodowych innych właścicieli — na razie do końca roku 1902.

Obydwa Towarzystwa przed upływem roku 1901 przedstawiły kandydatów na weterynarzy. Komitet c. k. Towarzystwa gospodarskiego we Lwowie powołał na tę posadę p. Jakóba Stanisława (2 im.) Piotrowicza, lekarza weterynaryi z egzaminem fizykackim, który posiadając 7-letnią praktykę, podczas której jako asystent przy katedrze anatomii patologicznej we Lwowie, obznajomił się dokładnie z techniką bakteryologiczną i mikro-

skopową. Na ostatek był weterynarzem miejskim i komisarzem targowym w Stanisławowie.

Jako stypendysta c. k. Ministerstwa rolnictwa odbył podróż naukową w kraju i za granicą w celu należytego wykształcenia się w hodowli zwierząt domowych.

Komitet c. k. Towarzystwa rolniczego krakowskiego powołał p. dr. Juliana Nowaka profesora weterynaryi na Uniwersytecie Jagiellońskim w Krakowie i zarazem Dyrektora zakładu weterynaryi przy tymże Uniwersytecie.

Jak z powyższego zestawienia okazuje się obydwaj weterynarze są należycie ze szczepieniem tuberkuliny obznajomieni i dają dostateczną rękojmię, że odpowiedzą w zupełności zadaniu, przeto Wydział krajowy zatwierdził ich nominacye i wyasygnował komitetom uchwaloną przez Wys. Sejm subwencyę na koszta utrzymania weterynarzy.

Instruktorzy hodowli bydła.

Odnośnie do przytoczonej na wstępie uchwały Wys. Sejmu pod 3. wyasygnował Wydział krajowy obydwom komitetom kraj. Towarzystw gospodarskich po 4.000 koron, na opędzenie kosztów utrzymania instruktorów hodowli.

Reskryptem z dnia 8. lipca 1897 l. 14.821 c. k. Ministerstwo rolnictwa przyznając subwencyę państwową na utrzymanie wraz z ryczałtem na podróże, dwóch instruktorów hodowli bydła, przyrzekło iż od roku 1898 począwszy, przy udzielaniu subwencyi na kulturę krajową, będzie uwzględniać przypadający co roku zasiłek w kwocie 4000 koron, na pokrycie połowy kosztów wyżej wspomnianych funkcyonaryuszy.

W poprzednich latach z końcem każdego roku, w roku zaś 1900 wypłaciło c. k. Ministerstwo rolnictwa wspomniany zasiłek w dwóch ratach równocześnie z innemi subwencyami państwowemi na cele kultury krajowej. W roku zaś ubiegłym tj. 1901 subwencya na utrzymanie instruktorów hodowli wcale nie została Wydziałowi kraj. asygnowaną.

Wobec tej okoliczności odniósł się Wydział krajowy do c. k. Namiestnictwa z prośbą, ażeby raczyło wyjednać u c. k. Ministerstwa rolnictwa nietylko asygnatę na przyznaną nam w myśl powołanego wyżej reskryptu subwencyę za rok 1901, ale także by wyjednać zechciało, aby i za rok bieżący, przy sposobności wypłacania zasiłków państwowych ów wydatek na instruktorów hodowli bydła był uwzględniony.

Od początku istnienia instytucyi instruktorów hodowlanych, a zatem przez lat pięć, czynnymi są dwaj instruktorowie hodowli bydła pp. Grzegorz Głuchowski i Feliks Sandoz, którzy pozostają pod bezpośrednim kierunkiem obydwóch centralnych komitetów Towarzystw gospodarskich. Spełniają oni swoje zadanie w myśl instrukcyi służbowej zatwierdzonej przez Wydział krajowy. Obydwa centralne komitety stosownie do instrukcyi nadsyłają Wydziałowi krajowemu kwartalne sprawozdania instruktorów, ażeby z nich mógł się przekonać o działalności instruktorów i skuteczności ich pracy. Sprawozdania te złożone w Dep. III. służą w każdej chwili do przeglądnięcie.

Pożyczki udzielane gminom ze stałego funduszu budowlanego.

Z ostatniego zamknięcia rachunków stałego funduszu budowlanego, jakie przedłożył nam Bank krajowy, w którego administracyi fundusz ten pozostaje, okazuje się, że z dniem 31. grudnia 1901 roku wynosił fundusz ten 108.252 koron 61 gr., a mianowicie lokacya w Banku krajowym z dnia 31. grudnia 1901 wynosiła kwotę 79.086 koron, zaś należytości czynne z powodu udzielonych pożyczek gminom i Wydziałom powiatowym wynosiły kwotę 19.166 koron 61 gr. Kapitał wypożyczony na pożyczki w sumie 19.166 koron 61 gr. udzielony został 18 gminom i trzem Wydziałom powiatowym, to jest Wydziałowi powiatowemu w Kamionce, w Zbarażu i w Krakowie w łącznej sumie 16.800 koron; u 18 więc gmin pozostaje niespłaconego kapitału 2.366 kor. 61 gr.

W roku 1901 nie korzystały ani gminy, ani Wydziały powiatowe ze stałego funduszu hodowlanego, nie udzielił bowiem Wydział krajowy żadnej pożyczki z tego funduszu. Jedyna gmina Bołszowce powiatu Rohatyńskiego wniosła do Wydziału krajowego prośbę o udzielenie pożyczki w kwocie 200 koron na zakupno buhaja rozpłodowego, otrzymawszy jednak promesę dotąd jej nie zrealizowała. Jaka jest przyczyna, że gminy niechcą korzystać z pożyczek bezprocentowych nie jest Wydziałowi krajowemu wiadomem, gdyż przeciwnie dowiaduję się ze sprawozdań przewodniczących komisyi, że bardzo

gorliwie zachęcają gminy do zaciągania pożyczek, a naczelnicy gmin przyrzekają nawet, iż za pośrednictwem Wydziałów powiatowych postarają się o uzyskanie pożyczek. Dalej wiadomo jest Wydziałowi krajowemu, że niektóre Wydziały powiatowe z całą energią przystąpiły do przeprowadzenia ustawy hodowlanej u siebie i z urzędu kazały powstawiać gminom do budżetów gminnych kwoty potrzebne na zakupno buhajów, dotąd jednak ta energiczniejsza akcya nie ujawniła się przez liczniejsze zaciąganie pożyczek bezprocentowych. Jedynie Wydział powiatowy w Bóbrce nadesłał z początkiem roku 1902 prośby paru gmin o pożyczkę.

W poprzedniem sprawozdaniu zaznaczyliśmy, że z narosłych procentów od stałego funduszu hodowlanego rozdzielił Wydział krajowy pewną część pomiędzy obydwa Towarzystwa gospodarskie tytułem jednorazowej subwencyi na rok 1900 asygnując dla Towarzystwa gospodarskiego 4 000 koron, zaś dla Towarzystwa rolniczego krakowskiego 2.000 koron. Wydział krajowy zastrzegł tylko, że fundusze te mogą być li tylko użyte bądź na utrzymanie buhajów licencyonujących, bądź też na zakupno takich buhajów. Obydwa Komitety Towarzystw gospodarskich przedłożyły szczegółowe sprawozdania zużycia tych subwencyi, prosząc, ażeby i na rok 1901 wyasygnować im podobną nadzwyczajną subwencyę. Wydział krajowy przychylając się do tej prośby, wyasygnował w takiej samej wysokości jak na rok 1900, dodatkową subwencyę na rok 1901 a wskutek tego przyrost stałego funduszu hodowlanego zmiejszyć się musiał o 6.000 koron, udzielone Towarzystwom.

Z przyrzeczonego Komitetowi c. k. Towarzystwa rolniczego krakowskiego zasiłku na premiowanie bydła w powiecie Nowotarskim pozostała do wypłaty za rok 1901 trzecia i ostatnia rata w kwocie 500 koron. Ponieważ od udzielenia subwencyi krajowej zawisłą była asygnata subwencyi państwowej w tej samej wysokości, przeto za rok 1901 wypłacił Wydział krajowy z odsetek stałego funduszu hodowlanego zasiłek na premiowanie polskiego bydła czerwonego w powiecie Nowotarskim.

Kończąc to sprawozdanie Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego z czynności odnoszących się do podniesienia hodowli bydła.

2. Sejm otwiera Wydziałowi krajowemu kredyt na rok 1902 do Wysokości 8.000 koron na pokrycie kosztów komisyi licencyonujących w myśl §. 4. ustawy z dnia 20. lipca 1892.

3. Sejm wstawia do rubryki XV. następujący wydatek:

Na utrzymanie dwóch instruktorów hodowli bydła, mianowicie jednego dla c. k. galicyjskiego Towarzystwa gospodarskiego, drugiego dla c. k. Towarzystwa rolniczego krakowskiego, 8.000 koron.

4. Na urządzenie targów bydła rozpłodowego i wystaw okręgowych dla gal. Towarzystwa gospodarskiego 1.000 koron, dla Towarzystwa rolniczego krakowskiego 500 koron, razem jednorazowo 1.500 koron.

5. Na koszta komisyjne przy szczepieniu tuberkuliną 2.000 koron.

6. Na częściowe pokrycie kosztów utrzymania weterynarza przy galic. Towarzystwie gospodarskiem we Lwowie i Towarzystwie rolniczem krakowskiem po 1.200 koron razem 2.400 koron.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:
A. Potocki w. r.

Sprawozdawca:
Tadeusz Pilat w. r.
Członek Wydziału krajowego.

PROGRAM

zużycia subwencyi krajowych na podniesienie chowu bydła rogatego, przedstawiony na żądanie Wydziału krajowego przez Komitet c. k. galicyjskiego Towarzystwa gospodarskiego.

Wysoki Wydziale krajowy!

Opierając się na programie, przedłożonym Wysokiemu Wydziałowi w roku 1892, który to program przez Wysoki Wydział i c. k. Rząd zatwierdzony został i który nadal jako podstawę naszej czynności w tym kierunku zatrzymujemy, przedkładamy niniejszem prośbę o podwyższenie dotychczasowej stałej subwencyi na podstawie motywów, które poniżej są wyszczególnione na dalszych lat dziesięć (10).

A. Bydło rogate.

DZIAŁ I.

1) Dalsze zakładanie obór zarodowych pół i pełnej krwi.

Obory pełnej krwi.

Dzięki naszej intenzywnej działalności w kierunku podniesienia hodowli w kraju, zwiększyło się powszechnie zamiłowanie do chowu poprawnego, cięższego bydła, właściciele większych obszarów zarówno jak i włościanie zrozumieli jasno, że w przeważnej części kraju gospodarstwo oparte li tylko na produkcyi zboża, w obec konkurencyi zamorskiej i węgierskiej w obec potanienia produktów rolnych, a znacznego podrożenia kosztów produkcyi spowodowanego drożyzną robotnika, materyałów i rzemieślników, nie może dać należytej renty i że dopiero przy chowie poprawnego bydła w wielu gospodarstwach jest się w możności wyprowadzenia czystego dochodu z posiadłości ziemskiej.

Równocześnie w środkowej i wschodniej części kraju powstałe cukrownie dostarczając plantatorom buraków bardzo dużo taniej i dobrej karmy, jak wytłoki melasa i liście buraczanne, spowodowały w okolicach Łańcuta, Przeworska, Jarosławia, Przemyśla, Tłumacza, Rohatyna i wielu innych, że właściciele tak więksi, jak mniejsi powiększyli niemal w dwójnasób stan swego bydła, przy czem popłaca jedynie chów cięższych rasowych sztuk.

W obec tych okoliczności i wśród takich warunków zwiększyło się ogromnie zapotrzebowanie materyału rozpłodowego tak męskiego jak i żeńskiego.

Z tego względu galicyjskie Towarzystwo gospodarskie nie może zaprzestać w dotychczas z pomyślnym skutkiem prowadzonej akcyi subwencyonowania obór zarodowych, których liczba obecnie w porównaniu do roku 1892, kiedy nasz program układaliśmy, znacznie się zwiększyła.

Musimy również i z tego względu silniej subwencyować obory zarodowe, chcąc im zapewnić należyty rozwój i postęp, a nawet w razie potrzeby zakładać obory nowe, że uważamy za konieczne i nieodzowne zakładanie obór zarodowych gminnych, które jak świadczy sprawozdanie, tak świetny wpływ mają na hodowlę bydła włościańskiego.

Do obór zarodowych gminnych musimy kupować materyał rozpłodowy już zaaklimatyzowany i pierwszej jakości, jaki nabyć możemy w naszych oborach zarodowych w większych gospodarstwach.

Do obór pełnej krwi musimy zakupywać dla skompletowania ich i odświeżenia krwi rozpłodniki za granicą. Musimy zaś zwrócić uwagę na tę okoliczność, że obecnie materyał rozpłodowy jest za granicą znacznie droższy, niż dawniej i to zarówno z powodu większego popytu, jakoteż ze względu na to, że kupujemy obecnie tylko sztuki pierwszej jakości, i szczepione tuberkuliną.

Doskonale wyrównane, ciężkie i poprawne bydło w naszych zarodowych oborach wymaga stanowczo, aby mu dostarczać rozpłodników pierwszej klasy. Kto nie idzie naprzód — ten się cofa, i my chąc nadal ulepszać i postępować musimy sprowadzać z zagranicy tylko najlepsze, lecz zarazem i najkosztowniejsze sztuki.

Dotychczas nieraz z braku funduszów niemogliśmy kupować wysokowartościowych rozpłodników.

Nadal jednak zamierzamy przy zakupnie za granicą materyał drugorzędny zupełnie od kupna wykluczyć. Konieczne są jednak w tym celu większe wydatki pieniężne.

Obory pół krwi.

Do obór półkrwi zamierzamy w przyszłości zakupywać zaaklimatyzowany materyał rozpłodowy w kraju. Lecz i zań musimy w przyszłości drożej płacić hodowcom, chąc ich zachęcić do produkowania pierwszorzędnego bydła, zwłaszcza, że co raz droższa administracya, coraz droższa służba stajenna i coraz wyższe ogólne koszta produkcyi zmuszają hodowców półkrwi do stawiania na rozpłodniki wyższych cen, niż dotychczas.

Istnieje też nadzieja, że władze krajowe, dbając o dobrobyt i ekonomiczne podniesienie włościan, na co w pierwszym rzędzie ma wpływ chów poprawnego bydła, będą ściślej niż dotąd przestrzegać wykonania ustawy o licencyonowaniu buhajów, i że wskutek tego zapotrzebowanie rozpłodników półkrwi się zwiększy, co znów pociągnie za sobą konieczność dalszego i intenzywniejszego subwencyonowania obór półkrwi. Z tych wszystkich względów prosimy o udzielenie nam subwencyi krajowej w kwocie: 6.000 K.

2) Dostarczanie rozpłodników pełnej krwi dla obór gminnych.

Rozpłodniki dla obór gminnych.

W obec zwiększenia się liczby obór gminnych włościańskich i w obec zamiaru dalszego ich pomnożenia, oraz zważywszy, że dla uniknięcia krzyżowania w pokrewieństwie, buhaj winien być zmie-

niany co 3 lata, prosimy o udzielenie nam subwencyi krajowej w kwocie (3.000) trzy tysiące K.

3) Dostarczanie poprawnych krów wzorowym hodowcom mniejszej własności.

Obory zarodowe gminne.

Powołujemy się tu na odnośny ustęp w dołączonem sprawozdaniu, w którym z naciskiem zaznaczyliśmy, że zakładanie obór włościańskich, przez dostarczanie rasowych krów ma niesłychanie dodatni wpływ na hodowlę bydła włościańskiego, i że osiągnęliśmy na tem polu świetne wyniki dotychczasowej, choć jeszcze niedostatecznej pracy.

Jakkolwiek początkowo włościanie z niedowierzaniem i niechętnie godzili się na przyjmowanie zarodowych krów, to obecnie zgłoszenia o obory gminne corocznie w znacznej liczbie napływają do Komitetu, które jednak z braku funduszów nie mogą być uwzględnione.

Przy zakładaniu zaś obór jest obecnie zawsze co najmiej trzy razy tyle zgłoszeń włościańskich o zarodowe krowy, niż im ich dostarczyć możemy.

Uznały już doniosłość obór gminnych i nasze Rady powiatowe, które zwykle dotychczas małymi datkami do subwencyonowania obór włościańskich się przyczyniają, a 2. Rady powiatowe nawet z własnych fanduszów zakupiły materyał żeński dla obór zarodowych.

Prosimy więc na przyszłość o udzielenie nam subwencyi krajowej w kwocie (6.000) sześć tysięcy K.

4) Utrzymanie i zakładanie stacyj subwencyjnych i subwencyonowanych.

Stacye buhajów

Z powodu rozwinięcia się chowu bydła w kraju, co na wstępie niniejszego pisma szczegółowo zaznaczyliśmy, zwiększa się coraz bardziej zapotrzebowanie poprawnych rozpłodników. Co rocznie napływają coraz liczniejsze zgłoszenia i prośby o tworzenie stacyi buhajów w oddziałach naszego Towarzystwa.

Dowodzi to rozpoznania stanu rzeczy, i rozwinięcia się zmysłu hodowlanego u rolników, którzy jasno poznali, że dotychczasowy stan dalej trwać nie może. Jak to szczegółowo wykazują statystyczne daty, jest obecnie w obrębie naszego Towarzystwa około 1,100.000 krów. Do odstanowienia takiej liczby krów, kraj posiada niestosunkowo małą ilość buhajów licencyonowanych. Jeżeli zwarzymy, że połowa z tych buhajów licencyonowana bywa z konieczności w braku dobrych rozpłodników tj: że połowa ich nie odpowiada celowi i nie spełnia zadania poprawy bydła włościańskiego, to łatwo z tych względów uzasadnić konieczność jak najszybszego mnożenia stacyj buhajów poprawnych subwencyonowanych przez Towarzystwo gospodarskie. Ponieważ jak to w sprawozdaniu umotywowane zostało, doświadczenie dotychczasowe zmusza nas nadal do ograniczenia, a nawet zupełnego zniesienia prywatnych stacyj subwencyonowanych, przy zamianie ich na stacye subwencyjne buhai dostarczanych z obór zarodowych przez Towarzystwo gospodarskie, przeto chcąc wprowadzić w życie ten projekt, musimy żądać znacznego podwyższenia dotacyi na tworzenie stacyj rozpłodników. Również opierając się na praktyce c. k. Rządu, który na rozdawanie do prywatnego użytku koni, wyznacza premje za dobre utrzymanie, zamierzamy w przyszłości, dla zachęcenia po-

siadaczy subwencyjnych rozpłodników premiować ich za należyte utrzymanie i racyonalne żywienie buhai.

Chcąc o ile możności przychylać się do żądania zakładania stacyj w Oddziałach naszego Towarzystwa, byliśmy zmuszeni nawet nasz fundusz dotychczas na ten cel przeznaczony przekroczyć i chcąc nadal w tym kierunku pożytecznie działać, widzimy się zniewolenie prosić o udzielenie nam subwencyi krajowej w kwocie (20.000) dwadzieścia tysięcy K.

5) Dalsze usiłowania utrzymania i poprawienia bydła nizinnego rasy krajowej.

Bydło rasy kraj.

W roku 1892 Wysoki Wydział i Rząd zatwierdzić raczyli nasz program w kierunku poprawienia bydła nizinnego rasy krajowej w ubogich w paszę okolicach, gdzie gospodarstwa stoją jeszcze na niskim stopniu kultury.

Opierając się na tym programie i w zamiarze dalszej skutecznej pracy w tym kierunku prosimy o zatrzymanie subwenyi krajowej w tej samej wysokości to jest w kwocie (1.000) tysiąca koron rocznie.

6) Wychów młodzieży na połoninach.

Połoniny.

Wykazaliśmy już w sprawozdaniu korzyści z utrzymywania młodzierzy zarodowej podczas lata na pastwiskach połoninowych. W krajach, gdzie hodowla bydła stoi na wysokim stopniu, rządy łożą olbrzymie sumy na wysyłanie bydła rozpłodowego na pastwiska. I u nas zwiększają się ciągle zgłoszenia hodowców do przyjmowania ich młodzieży zarodowej na pastwiska połoninowe, a możemy śmiało twierdzić, że system wychowu na połoninach jest jednym z pierwszorzędnych warunków postępu hodowli bydła.

Prosimy o udzielenia nam subwencyi krajowej w kwocie 2.000 (dwóch tysięcy) koron.

DZIAŁ II.

1) Premiowanie bydła włościańskiego na wystawach przeglądowych.

Wystawy przeglądowe bydła włościańskiego.

Zaznaczając w dołączonem tu sprawozdniu korzyści, wypływające z wystaw bydła włościańskiego, zapowiedzieliśmy równocześnie zamiar wprowadzenia pod tym względem pewnych zmian. Zamiar ten motywujemy okolicznością, że dotychczasowe częste wystawy przeglądowe w pojedynczych Oddziałach, przy czem rozdawało się niskie premie, rozdrobniały całą akcyę i osłabiały jej efekt. W przyszłości zamierzamy urządzać wystawy okręgowe w większych odstępach czasu, natomiast chcemy rozdawać znacznie wyższe premie, przez co zachęta do poprawnej hodowli będzie o wiele większa i korzyść wybitniejsza.

Prosimy o zatrzymanie dotychczasowej subwencyi krajowej w kwocie (5.000) pięć tysięcy koron rocznie.

2) Premiowanie wzorowych stajen włościańskich.

Premiowanie stajen włościańskich.

Dotychczasowa kwota koron 500 przeznaczana corocznie na premiowanie stajen włościańskich była zbyt niską, aby skutek z takiego premiowania mógł być należyty.

Zamierzając w przyszłości przedkładać hodowcom włościańskim plany wzorowych stajen i subwencyonować tych, którzy do tych planów przy budowie zastosować się zechcą prosimy o udzielenie nam krajowej subwencyi w kwocie 1.000 (tysiąc) koron.

3) Wydawanie dzieł popularnych.

Wydawnictwo dzieł popularnych.

Wiadomą jest rzeczą, że wskutek działalności Towarzystw oświaty ludowej, Towarzystwa kółek rolniczych w skutek mnożenia się czytelni włościańskich, jak również wskutek przymusu szkolnego liczba włościan czytających popularne dziełka w ostatnich czasach znacznie się zwiększyła. Zauważono powszechnie, że zwłaszcza w dziedzinie hodowli bydła włościanie chętnie czytają. Należy więc z tego pomyślnego objawu skorzystać i dostarczać hodowcom włościańskim pouczających broszurek. Sądzimy zatem, że z całą słusznością możemy prosić o u dzielenie subwencyi krajowej wkwocie (500) pięćset koron rocznie.

DZIAŁ III.

Administracya, kontrola i dalsze badania stosunków hodowlanych.

Administracya i kontrola.

Znaczny rozwój hodowli w kraju, zwiększenie się ilości obór zarodowych i stacyj buhajów, a zwłaszcza zamiar zwiększenia ilości tak pożytecznych obór gminnych, potrzebujących specyalnego nadzoru wymaga bezwarunkowo należytego uposarzenia urzędników Towarzystwa, jako też pokrycia ich kosztów podróży, które z wyżej wymienionych względów będą konieczne; gdyż dotychczasowa praktyka pouczyła nas, że ciągła nieustająca opieka i kontrola fachowych organów Towarzystwa jest dla naszych obór zarodowych, jakoteż dla dobrego zużytkowania stacyj rozpłodników niezbędną i konieczną, a koszta w tym kierunku wyłożone sowicie się opłacają.

Dotychczas nasi inspektorowie chowu bydła, jakoteż urzędnicy biurowi byli w zupełności zaabsorbowani pracą, a nadal stanie się ona jeszcze intenzywniejszą.

Doświadczenia, jakie zrobił Komitet, w ostatnich latach ze szczepieniem bydła tuberkuliną zniewala nas do przeprowadzenia systematycznego tępienia gruźlicy za pomocą szczepienia w oborach zarodowych.

Przekonaliśmy się dowodnie, że przy pomocy szczepienia, doprowadzimy do znakomitej zdrowotności bydła i twierdzimy z całą stanowczością, że szczepienie tubekuliną należy uważać za wynalazek mogący być bardzo potężną dźwignią do podniesienia hodowli u nas. — Ponieważ, jak to wykazały dotychczasowe szczepienia, stan gruźlicy w kraju jest znacznie korzystniejszy niż za granicą, jesteśmy pewni, że przy systematycznem tępieniu gruźlicy doprowadzimy do nadzwyczaj odpornego i wysokowartościowego materyału hodowlanego, który niewątpliwie ceniony będzie nawet i za granicą.

Stosowanie jednak tuberkuliny i przeprowadzenie szczepienia, jakoteż dalszej akcyi tępienia gruźlicy, nie jest rzeczą łatwą i nie można jej powierzyć niespecyalistom.

Jedynie fachowa, sumienna i racyonalna praca prowadzi do celu. Z tego względu widzi niezbędną potrzebę Komitet utrzymywać stałego fachowego weterynarza dla badania zdrowotności i szczepienia tuberkuliną obór dla badania i szczepienia sztuk kupowanych za granicą.

Czynności tego weterynarza byłyby bardzo liczne, zwłaszcza, że będzie on w ogóle przeznaczony do oglądania bydła zarodowego i udzielania hodowcom rad i wskazówek w zakres jego fachu wchodzących.

W obec tego prosimy o udzielenie nam dotychczasowej subwencyi krajowej na administracyę kontrolę i badania stosunków hodowlanych w kwocie: . . . . 9.000 K.
oraz na utrzymanie weterynarza i jego koszta podróży w kwocie: . . . . 3.000 „
razem . . 12.000 K.
dwanaście tysięcy.

Zestawienie sumaryczne

sposobu użycia dziesięcioletnich krajowych i państwowych spodziewanych subwencyj hodowlanych.

Dział I.

Obory zarodowe pełnej i pół krwi . .	12.000 K.	
Rozpłodniki dla gmin	3.000 „	
Obory zarodowe gminne	12.000 „	
Stacye buhajów	40.000 „	
Bydło nizinne krajowe	2.000 „	
Połoniny	4.000 „	
razem .		73.000 K.

Dział II.

Premiowanie bydła włościańskiego . .	10.000 K.	
„ wzorowych stajen . . .	2.000 „	
Wydawnictwo dzieł popularnych . .	1.000 „	
razem .		13.000 K.

Dział III.

Administracya	6.000 K.	
Kontrola (inspekcya)	10.000 „	
Badanie stosunków hodowlanych . .	2.000 „	
Weterynarz (pensya i koszta podróży:) .	6.000 „	
razem .		24.000 „
Ogółem na bydło: .		110.000 K.

Komitet c. k. Towarzystwa Gospodarskiego Galicyjskiego.

Wice Prezes:
Brykczyński.

Sekretarz:
Skrochowski.

Alegat 2 do Sprawozdania Wydziału krajowego LW. 35·576/1902.

Kraków dnia 9. listopada 1901.

L. 3.225.

Wysoki Wydziale krajowy!

Powołując się na przesłany Wysokiemu Wydziałowi krajowemu memoryał z dnia 26. lipca l. 2.335, w którym Komitet c. k. Krakowskiego Towarzystwa rolniczego przedstawił swe zapatrywania na akcyę hodowlaną w zachodniej części kraju, oraz umotywował potrzebę wydatniejszych snbwencyi na przyszłość — przedkładamy poniżej na żądanie Wysokiego Wydziału krajowego z dnia 25. października 1901 l. 73.378 szczegółowy program zużycia spodziewanej subwencyi hodowlanej na dalszych lat 10.

Na wstępie winniśmy zaznaczyć, że sposób zużycia subwencyi w przyszłości nie będzie zasadniczo odstępował od już wprowadzonego planu, dzięki któremu osiągnięto rzeczywiście dodatnie rezultaty i który w przyszłości tylko dalej rozwinąć i rozszerzyć wypada. Plan ten w głównych punktach opierał się na użyciu całej subwencyi w wysokości 15% do 20% na tworzenie obór zarodowych pełnej i pół-krwi, 40 do 50% na tworzenie stacyi buhajów, 20 do 25% na premiowania i wystawy, wreszcie 10% na inspekcyę, administracyę, asekuracyę i t. d.

I. Obory zarodowe pełnej i pół-krwi.

Uważając obory zarodowe pełnej i pół-krwi, za podstawę rozwoju hodowli w kraju, Komitet starał się od szeregu lat według możności szczególną otoczyć opieką ten dział hodowli w tem przekonaniu, że obory zarodowe produkując i wychowując rasowe bydło wyższej hodowlanej wartości mające głównie za zadanie dostarczanie doborowego materyału rozpłodowego, który następnie rozpowszechniony w kraju, stanowczy wpływ na podniesienie hodowli wywrzeć winien.

Rezultaty w ostatnich 10 latach osiągnięte wykazały, że uczyniono w tym kierunku znaczne postępy, wykazane w wyż rzeczonym memoryale Komitetu.

Przez założenie szeregu obór pełnej oraz pół-krwi, rozbudzono zamiłowanie do hodowli wśród większych i mniejszych rolników, którzy zrozumieli, iż w obecnych trudnych warunkach rolniczych, gdzie produkcya zboża nie jest już w stanie dać odpowiedniej renty z ziemi, jedynie racyonalnie prowadzona hodowla, rolniczej ludności utrzymanie zapewnić jest wstanie. Wytworzyło się zatem znaczne zapotrzebowanie materyału rozpłodowego, a w szczególności buhajów rasowych, których dostateczną ilość obory zarodowe nie zawsze dostarczyć mogły.

Komitet zatem chcąc zapewnić prawidłowy dalszy rozwój hodowli, musi z powyższych względów, rozszerzyć już istniejące obory zarodowe, celem wytworzenia większej ilości sztuk zarodowych co za sobą pociąga konieczność pomnożenia materyału rozpłodowego, dalej przez zamierzone stopniowe usuwanie sztuk, mniejszej hodowlanej wartości, dążyć w oborach zarodowych do wytworzenia jednolitego pierwszorzędnego materyału hodowlanego.

Dla odświeżenia krwi i uszlachetnienia obór, musimy zakupywać buhaje pierwszorzędnej jakości tak w kraju jak i za granicą, co wobec ciągle zwiększającej się ilości obór zarodowych, znaczniejsze wydatki za sobą pociągnąć musi.

Wreszcie zamierzamy w miarę potrzeby tworzyć dalsze obory zarodowe tych ras i zarodów, które na podstawie rozgraniczenia kraju na strefy hodowlane, do podniesienia hodowli za odpowiednie uznane zostały.

Komitet zamierza i nadal trzymać się od dłuższego czasu już zaprowadzonego sposobu tworzenia obór zarodowych pół krwi, a polegającego na tem, że oborom prywatnym, które są w stanie wykazać, iż posiadają najmniej 20 krów wyrównanych jednego typu, udziela się rasowego buhaja, zakupionego bądź za granicą, bądź w jednej z obór zarodowych w kraju.

Celem obór zarodowych pół krwi jest przedewszystkiem dostarczanie dobrych buhajów dla stacyi subwencyjnych i subwencyonowanych. Nadto rozpłodniki w tychże oborach wychowane powinne znaleźć szerszy odbyt przy wykonywaniu ustawy o licencyonowaniu buhajów, zaopatrując gminy w dobry materyał rozpłodowy, a czego w przyszłości należałoby się spodziewać, jeżeli powołane władze należyte wykonanie ustawy przeprowadzić zdołają.

Na powyższe cele upraszamy o udzielenie nam subwencyi rocznej w kwocie 10.000 K., a mianowicie:

a) Na zakupno rasowych buhajów do obór zarodowych . .	3.000 K.
b) Na nabywania pierwszorzędnego materyału żeńskiego . .	4.000 „
c) Na zakupno buhajów do obór pół krwi	3.000 „
Razem	10.000 K.

II. Wychów młodzieży na połoninach.

Niezawodnie bardzo dodatni wpływ wywiera na młodzież wychów podczas lata na połoninach, gdzie na świeżem powietrzu wśród zmiennych warunków klimatycznych młody organizm się wzmacnia i staje się odpornym na wszelkie choroby zaraźliwe. Jest to najlepszy sposób wychowania bydła wolnego od tuberkułów, który niczem się nie da zastąpić — wszystkie inne środki mają na celu represyę choroby już rozwiniętej, a wychów młodzieży na połoninach polega na prewencyi. Zamierzamy przeto corocznie wysyłać część młodzieży wychowanej w oborach zarodowych na wynajęte połoniny i na ten cel upraszamy o udzielenie subwencyi w wysokości 1.000 K.

III. Związki hodowlane włościańskie.

Hodowla bydła czerwonego polskiego popierana przez Komitet od szeregu lat w podgórskich okolicach kraju, nigdzie pomiędzy włościanami nie rozwinęła się w tym stopniu co w okolicy Jodłownika w powiecie limanowskim i Wilamowic w powiecie bialskim. Wskutek tych pomyślnych wyników, zawiązał komitet przed 4 laty w powyższych miejscowościach dwa związki hodowlane włościańskie, które wywarły korzystny wpływ na hodowlę całej okolicy. Chcąc zapewnić tym związkom dalszy prawidłowy rozwój i uszlachetnić bydło tam hodowane w tym stopniu jak na to zasługuje, potrzebne jest finansowe poparcie, a to celem zatrzymania najlepszych sztuk zarodowych na miejscu ,oraz poparcia i ułatwienia wychowu młodzieży. Komitet mając rozwój powyższych związków na oku, zamierza obok tworzenia specyalnych stacyi buhajów związkowych i odpowiednich premiowań najlepszych sztuk związkowych, nadto kupować młode jałówki rasowe i umieszczać je u włościan w centrach hodowlanych.

Do trzeciej okolicy hodowlanej, która specyalnego poparcia potrzebuje, zaliczyć należy również powiat Nowo tarski, gdzie przed czterema laty zaraza płucna bydło zdziesiątkowała i gdzie przy wydatnej subwencyi państwowej i krajowej, stokilkadziesiąt sztuk czerwonego bydła pomiędzy włościan rozdano z tym warunkiem, że hodowcy subwencyjne sztuki przez przeciąg trzech lat w swem posiadaniu zatrzymają. Teraz, gdy powyższe stosunki przeszły już na nieograniczoną własność hodowców, należy bydło to oraz przychowek po niem, otoczyć należytą opieką, aby hodowle w powiecie podtrzymać.

Na powyższe dwa związki hodowlane oraz na powiat Nowotarski uprasza Komitet o roczną subwencyę w kwocie 3.000 K.

IV. Utrzymywanie i zakładanie stacyi subwencyjnych i subwencyonowanych.

Do najskuteczniejszych środków prowadzących do rozwoju hodowli w kraju, niewątpliwie zaliczyć należy zakładanie stacyi subwencyjnych, przez co buhaje wyprodukowane w oborach zarodowych pełnej i pół krwi, a umieszczone na stacyach wywrzeć muszą swój dodatni wpływ na hodowlę. W miarę możności starał się też Kowitet powiększyć rok rocznie ilość stacyi w swych powiatach, a daty statystyczne wykazują, iż obecnie takich buhajów 284 na stacyach funkcyonuje.

Gdy się zważy na jakie trudności napotyka się przy corocznem licencyonowaniu buhajów, których ilość zaledwie w piątej części pokrywa potrzeby kraju, to jasno przedstawia się konieczność energicznego działania w kierunku jak najszybszego mnożenia stacyi buhajów przez Towarzystwo rolnicze.

Chcąc akcyę tę w przyszłości należycie rozwinąć, mamy nadzieję, że za pomocą spodziewanych wydatnych subwencyi, oraz zwrotów uzyskanych za buhaje, uda się nam, po expiracyi nowego dziesięciolecia, dojść do poważnej liczby około 2.000 stacyi, którato ilość doborowych reproduktów przy użyciu innych środków popierających hodowlę, potrafi dopiero wytworzyć w kraju stan hodowli zadawalniający i korzystny.

Dopięcie powyższego celu będzie wymagać znacznych funduszów i dla tego upraszamy o przyznanie nam na powyższy dział kwoty (21.000 koron) dwudziestu jeden tysięcy koron.

V. Premiowania i wystawa.

Jako środek pośrednio działający na podniesienie hodowli, uważać należy organizacyę premiowań bydła włościańskiego, oraz wystaw okręgowych, które rozbudzają zamiłowanie do hodowli, wytwarzają współzawodnictwo pomiędzy hodowcami, a przy tem działają pouczająco i ułatwiają nadanie odpowiedniego kierunku hodowli danej okolicy.

Premiowaniom przeprowadzonym systematycznie w ostatnich latach, zawdzięczamy dokładne poznanie hodowli bydła włościańskiego we wszystkich powiatach zachodniej części kraju, gdy bowiem w pierwszych latach miało się do czynienia z apatyą i niedowierzaniem włościan, którzy do premiowania małą tylko ilość bydła przyprowadzili i to tylko z najbliższej okolicy — stwierdzić należy, iż w ostatnich latach premiowania były bardzo licznie obesłane, a materyał przedstawiony przeważnie tylko dobry, włościanie bowiem nauczeni doświadczeniem, lichego bydła już nie doprowadzają, wiedzac z góry, iż takie nagrody nie otrzyma.

Komitet widzi konieczność popierania na przyszłość hodowli za pomocą premiowań, urządzanych corocznie w każdym powiecie politycznym, z tą jednak uwagą, że w przyszłości będzie udzielał wyższe subwencye przedewszystkiem tym powiatom i miejscowości, gdzie hodowla już obecnie znajduje się na wyższym stopniu rozwoju i na rzeczywiste poparcie zasługuje.

Dalej komitet zamierza przy premiowaniach uwzględniać w pierwszym rzędzie dobre buhaje licencyonowane prywatnych właścicieli, nadto młodzież pochodzącą po buhajach subwencyjnych, jako materyał wyższej hodowlanej wartości.

Oprócz powyżej wymienionych premiowań bydła włościańskiego, będzie Komitet urządzał corocznie przynajmniej jedną większą wystawę okręgową, gdzie oprócz bydła rogatego będą dopuszczane konie, świnie i owce wychowane w danym okręgu.

Wystawy takie urządzane za pośrednictwem Towarzystw Rolniczych okręgowych, wzbudzą niezawodnie zainteresowanie szerszych kół rolniczych i dadzą rzeczywisty obraz działalności hodowlanej całego okręgu.

Na powyższe cele uprasza Komitet o przyznanie subwencyi rocznej w kwocie 12.000 K., a w szczególności:

Na premiowanie bydła włościańskiego w 26 powiatach . .	10.000 K.
Na wystawy okręgowe	2.000 „
Razem	12.000 K.

VI. inspekcya i administracya.

Tak rozgałęzione czynności hodowlane wymagać będą odpowiedniego wzmocnienia fachowej inspekcyi, oraz rozszerzonej administracyi — co pociągnie za sobą także zwiększenie wydatków, koniecznych celem należytego przeprowadzenia programu.

Zamierzone pomnożenie obór zarodowych pełnej i pół krwi, stacyi buhajów wreszcie ścisły nadzór nad rozwijającemi się związkami hodowlanymi — wymagać będą ścisłego nadzoru i kontroli, bez czego użyte subwencye nie mogłyby dać oczekiwanych rezultatów.

Upraszamy przeto o przyznanie subwencyi na inspekcyę, administracyę, oraz asekuracyę bydła w oborach zarodowych — w wysokości 3.000 K.

Zestawienie sumaryczne

sposobu użycia dziesięcioletnich spodziewanych krajowych i państwowych subwencyi hodowlanych na bydło rogate:

a)	Obory zarodowe pełnej i pół krwi	10.000 K.
b)	Wychów młodzieży na połoninach	1.000 „
c)	Związki hodowlane włościańskie	3.000 „
d)	Stacye buhai subwencyjnych i subwencyonowanych . .	21.000 „
e)	Premiowania	12.000 „
f)	Koszta administracyjne	3.000 „
	Razem	50.000 K.

W nadziei, że Wysoki Rząd pokryje połowę z pomienionej kwoty 50 tysięcy koron Komitet uprasza o wstawienie w preliminarz budżetu na rok 1902 — 25.000 na chów bydła dla Krakowskiego Towarzystwa rolniczego.

Komitet c. k. Towarzystwa rolniczego krakowskiego.

Wice Prezes:

Karol Czecz.

Sekretarz:

A. Krzyżanowski.

Alegat 3. do sprawozdania Wydziału krajowego LW. 35.576/902.

WYKAZ

KOMISYJ LICENCYONUJĄCYCH

na trzeci okres trzechletni

od roku 1901 — do 1903 włącznie.

I. W okręgu c. k. Towarzystwa

Powiat	Komisya okręgowa	Przewodniczący	Zastępca
1. **Biała**	1. Biała	Dr. **Herman br. Czecz**, wł. d. Kozy, p. loco	**Wincenty Zwilling**, wł. d. Harmęże, p. Oświęcim
	2. Kęty	**Karol Haempel**, wł. d. Malec, p. Kęty	**Adryan** hr. **Larisch**, wł. d. Bulowice, p. Kęty
	3. Oświęcim	**Wincenty Zwilling**, wł. d. Harmęże, p. Oświęcim	**Adam Stonawski**, dz. d. Grojec, p. Oświęcim
2. **Bochnia**	4. Bochnia	**Michał** hr. **Roztworowski**, wł. d. Ostrów szlachecki p. Gawłów	Dr. **Klemens Rutowski**, wł. d. Łąkta gór., p. Rzegocina
	5. Niepołomice	j. w.	j. w.
	6. Wiśnicz	j. w.	j. w.
3. **Brzesko**	7. Brzesko	**Adam Jordan**, wł. d. Więckowice, p. Wojnicz	**Kazimierz Baltaziński**, wł. d. Jasień, p. Brzesko
	8. Radłów	j. w.	j. w.
	9. Wojnicz	j. w.	j. w.
4. **Chrzanów**	10. Chrzanów-Jaworzno	**Józof Baranowski**, wł. d. Trzebinia	**Józef Datoń**, dz. d. Bolęcin, p. Chrzanów
	11. Krzeszowice	**Edward** hr. **Mycielski**, wł. d. Górka, p. Trzebinia	**Stefan Reichard**, inspektor rolniczy, Krzeszowice
5. **Dąbrowa**	12. Dąbrowa	**Józef Romer**, wł. d. Grądy, p. Dąbrowa	**Franciszek Kisielewski**, dz. d. Diament, p. Siedliszowice.
	13. Żabno.	**Leon Gromaa**, wł. d. Radgoszcza, p. loco	**Józef Błażowski**, rz. d. Dębin, p. Siedliszowice

rolniczego krakowskiego.

Mianowani przez Wydział Rady powiatowej		Mianowani przez okręgowe Towarzystwa rolnicze	
Członkowie	Zastępcy członków	Członkowie	Zastępcy członków
Alfred Truskolaski, sekr. R. p. Biała.	**Józef Jancia**, wł. real. Kozy, p. loco	**Alfred Poniński**, dyrek. szk. rol. Kobiernice, p. Kęty	**Wojciech Dobija**, nacz. gm. Rybarzowice, p. Łodygowice
j. w.	**Józef Warmuz**, wł. r. Hecznarowice, p. Wilamowice	**Alfred Poniński**, j. w.	**Jan Jura**, wł. r. Kobiernice, p. Kęty
j. w.	**Józef Ledwoń**, wł. r. Babice, p. Oświęcim	**Alfred Poniński**, j. w.	**Marcin Bzibziak**, wł. r. Dwory, p. loco
Konstan. Chrzanowski, wł. d. Popędzyn, p. Ujście solne	Dr. **Karol Bondi**, wł. d. Krzeczów, p. Bochnia	**Jan Stokłosa**, wł. gr. Kolanów, p. Bochnia	**Aleksander Czaplicki**, dz. d. kościelnych, Bochnia
Jan Wykowski, dz. d. Łęszkowice, p. Kłaj	**Stanisław Polcyn**, rz. d. Staniątka, p. loco	**Władysław Żeleński**, wł. d. Grodkowice, p. Kłaj	**Józef Rzepka**, wł. gr. Targowisko, p. Kłaj
Zygmunt Ruebenbauer, wł. d. Kobylec, p. Łapanów	**Jakób Stabrawe**, wł. gr. Olchowa, p. Wiśnicz	**Józef Ożegalski**, wł. d. Kamionka, p. Rzegocina	**Tytus Meysner**, wł. d. Kopaliny, p. Wiśnicz
Robert Stosius, rz. d. Okocim p. loco	**Roman** br. **Lewartowski**, wł. d. Dobrociesz, p. Kęty	**Jan Stec**, wł. real. Brzezowiec, p. Słotwina	**Wiktor Bętkowski**, wł. r. Słotwina
Władysław Elterlein, wł. d. Górka, p. Szczurowa	**Konstanty Sadowski**, wł. d. Borzęcin, p. loco	**Edward Maurizio**, wł. d. Strzelce w., p. Uście solne	**Ludwik Mięta**, wł. d. Zdrochec, p. Radłów
Zdzisław de Lauveaux, dz. d. Łętowice, p. Bogumiłowice	**Kazimierz Wajdowiz**, wł. d. Zakrzów, p. Wojnicz	**Roman Jordan**, wł. d. Rostoka, p. Zakliczyn	**Antoni Florkowski**, wł. real. Zawada lanc., p. Zakliczyn
Aleksander hr. **Wodzicki**, wł. d. Kościelec, p. Chrzanów	**Wincenty Noworyta**, wł. r. Zagórz, p. Babice	**Grzegorz Bogdan**, wet. Chrzanów	**Józef Kienia**, nadleśniczy, Jaworzno
Dr. **Bronisław Guńkiewicz**, wł. d. Radwanowice, p. Rudawa	**Antoni Furdzik**, dz. d. Żary, p. Krzeszowice	**Oskar Fuchs**, dz. d. Pisary, p. Rudawa	**Stanisław Remin**, leśniczy, Kopce, p. Krzeszowice
Jan Banaś, n. gm. Samocice, p. Bolesław	**Otokar Bernowski**, dz. d. Delastowice, p. Szczucin	**Józef Maziarski**, rz. d. Mędrzechów, p. Bolesław	**Władysław Kłobukowski**, rz. d. Siedliszowice, p. loco
Kazimierz Iłowiecki, dz. d. Adamirz, p. Dąbrowa.	**Wacław Sauer**, wł. d. Konary, p. Żabno.	**Józef Chmielowski**, dz. dz. Okolice, p. Siedliszowice	**Andrzej Wrzoska**, n. gm. Sikorzyce, p. Wietrzychowice

Powiat	Komisya okręgowa	Przewodniczący	Zastępca
6. **Gorlice**	14. Biecz okręg północny	**Henryk Groblewski**, wł. d. Szymbark, p. Gorlice	ks. **Emil Jurczakiewicz**, Ujście ruskie, p. loco
	15. Gorlice okręg południowy	j. w.	j. w.
7. **Grybów**	16. Ciężkowice	**Karol br. Brunicki**, wł. d. Cieniawa, p. loco	**Tadeusz Piękoś**, wł. d. Stróże wyżne, p. loco
	17. Grybów	j. w.	j. w.
8. **Jasło**	18. Jasło	**Stanisław Kotarski**, wł. d. Brzyska, p. Kołaczyce	**Józef Przyłęcki**, wł. d. Łubno szl., p. Jasło
	19. Frysztak	j. w.	j. w.
	20. Żmigród	j. w.	j. w.
9. **Kolbuszowa**	21. Kolbuszowa	**Karol Hippman**, wł. d. Trześń, p. Niwiska	**Jan Żubro**, rz. d. Huta komarowska, p. Majdan
10. **Kraków**	22. Kraków	**Jan Skirliński**, wł. d. Kryspinów p. Liszki	Dr. **Witołd Milieski**, wł. d. Piekary, p. Liszki
11. **Krosno**	23. Dukla	**Jan Wejda**, wł. d. Cergowa, p. Dukla	**Stanisław Starowiejski**, wł. d. Ustrobna, p. Krosno
	24. Krosno	**Stanisław Ostaszewski**, wł. d. Klimkówka, p. Rymanów	**Edmund Bielski**, dyrektor szk. roln. Suchodół p. Krosno
12. **Limanowa**	25. Limanowa okręg północny	**Feliks Sandoz**, inspektor hodowli, Kraków	**Kazimierz Dziedzic**, Krasne, p. Jodłownik
	26. Limanowa okręg południowy	**Zygmunt Mars**, wł. d. Sowlin, p. Limanowa	**Edmund Wojtowicz**, wł. d. Mordarka, p. Limanowa

Mianowani przez Wydział Rady powiatowej		Mianowani przez okręgowe Towarzystwa	
Członkowie	Zastępcy członków	Członkowie	Zastępcy członków
Wacław Pieniążek, wł. d. Lipinki, p. loco	**Mieczysław Niemczycki**, wł. d. Turza, p. Biecz	**Gustaw Kozierowski**, wł. d. Biesna, p. Bobowa	**Kazimierz Groblewski**, wł. d. Szymbark, p. Gorlice
Władysław Schwarz, wł. d. Staszkówka, p. Ciężkowice	**Antoni Zabierzewski**, rz. d. Ujście ruskie, p. loco	Dr. **Kazimierz Szczaniecki**, wł. d. Kwiatonowice, p. Zagórzany	**Jan Gubała**, n. gm. Szymbark, p. Gorlice
Antoni Długoszowski, wł. d. Lipnica wielka, p. loco	**Bolesław Bzowski**, wł. d. Zborowice, p. Ciężkowice	**Witold Zaleski**, dz. d. Wojnarowa, p. Bobowa	**Aleksander Koczanowicz**, wł. d. Śniegocin, p. loco
ks. **Teofil Kaczmarczyk**, Binczarowa, p. Grybów	**Michał Ogorzałek**, wł. gr. Cieniawa, p. loco	ks. **Miron Czerlunczakiewicz**, Banica, p. Śnietnica	**Wojciech Rysiewicz**, wł. gr. Ptaszkowa, p. loco
Jan Kanty Dzianot, wł. d. Lubla, p. Frysztak	**Jan Kiernicki**, rz. d. Markuszowa, p. Dobrzechów	**Kazimierz Piliński**, wł. d. Tarnowiec, p. loco	**Stanisław Włodek**, wł. d. Trzcinica, p. loco
j. w.	j. w.	j. w.	j. w.
j. w.	j. w.	j. w.	j. w.
Jakób Ekstein, wł. d. Kolbuszowa	**Maciej Gorzelany**, wł. gr. Kolbuszowa górna	**Józef Wędrychowski**, c. k. weter. Kolbuszowa	**Ignacy Piórko**, nacz. gm. Kolbuszowa dolna
Karol Maisburg, prof. szk. roln. Czernichów	**Adolf Grzimka**, wł. d. Batowice, p. loco	**Karol Klich**, c. k. wet., Kraków	Dr. **Kazimierz Rutkowski**, c. k. wet. Kraków
Tadeusz Peszyński, wł. d. Kobylany, p. Chorkówka	**August hr. Łoś**, wł. d. Dukla	**Jan Trzecieski**, wł. d. Miejsce piastowe, p. loco	**Jan Skwara**, wł. gr. Targowiska, p. Miejsce piastowe
Edward Świderski, p. Krosno	**Karol Gostyński**, rz. d. Potok, p. Jedlicze	**Władysław hr. Bobrowski**, wł. d. Długie, p. Jedlicze	**Alfred Irzykowski**, wet. m. Krosno
Kazimierz Bzowski, wł. d. Żerosławice, p. Łapanów	**Aleksander Dydyński**, wł. d. Słupie, p. Jodłownik	**Jan Drożdż**, Jodłownik, p. loco	**Stanisław Śliwa**, Mstów, p. Jodłownik
Władysław Walter, wł. d. Świdnik, p. Łukowica	**Jan Marszałkowicz**, wł. d. Stronie, p. Łukowica	**Zygmunt Krzyszkowski**, Świdnik, p. Łukowica	**Kazimierz Mars**, wł. dóbr

Powiat	Komisya okręgowa	Przewodniczący	Zastępca
13. **Mielec**	27. Czermin	**Jan** hr. **Tarnowski**, wł. d. Milin, p. Chorzelów	**Feliks Kwiatkowski**, wł. d. Lisówek, p. Borowa
	28. Mielec	j. w.	j. w.
14. **Myślenice**	29. Myślenice	**Wincenty Schmidt**, wł. d. Krzywaczka, p. Izdebnik	**Stefan Konopka**, wł. d. Głogoczów, p. Mogilany
15. **Nisko**	30. Nisko	**Józef Komorowski**, wł. d. Stany, p. Bojanów	**Oliwier** hr. **Ressegnier**, wł. d. Nisko
	31. Ulanów	j. w.	j. w.
16. **Nowy Sącz**	32. Nowy Sącz	**Władysław Głębocki**, wł. d. Zbyszyce, p. Tęgoborze	**Juliusz Aleksander**, wł. d Załubińce, p. Nowy Sącz
	33. Stary Sącz-Muszyna	**Franciszek Kopaczyński**, wł. d. Olszany, p. Stary Sącz	**Jan Wadowski**, wł. real., Łącko
17. **Nowy Targ**	34. Czarny Dunajec	**Andrzej Glosser-Kałuski**, wł. d. Rokiciny, p. Chabówka	Dr. **Jan Zduń**, wł. d. Raba wyżna, p. Chabówka
	35. Krościenko	j. w.	j. w.
	36. Nowy Targ	j. w.	j. w.
18. **Pilzno**	37. Brzostek	**Henryk Kaczorowski**, wł. d. Przeczyca, p. Brzostek	**Antoni Wejda**, wł. d. Parkosz, p. Pilzno
	38. Pilzno	j. w.	j. w.
19. **Ropczyce**	39. Dębica	**Stanisław Ośniałowski**, wł. d. Brzeziny, p. Wielopole	**Tadeusz Skołuba**, wł. d. Lubzina, p. Ropczyce

Mianowani przez Wydział Rady powiatowej		Mianowani przez okręgowe Towarzystwa rolnicze	
Członkowie	Zastępcy członków	Członkowie	Zastępcy członków
Aleksander hr. Romer, wł. d. Borowa, p. loco	**Paweł Miłoś**, wł. gr. Pławo, p. Borowa	**Jan Artwiński**, wł. d. Ostrówek, p. Gawłuszowice	**Edward Jezierski**, wł. d. Gliny małe, p. Borowa
Władysław Trzecieski, wł. d. Zdaków, p. Gawłuszowice	**Ludwik Ulrich**, wł. r. Malin, p. Chorzelów	**Mieczysław Artwiński**, wł. d. Kliszówka, p. Gawłuszowice	**Józef Rydel**, wł. d. Rżyska, p. Rzochów
Bolesław Targowski, wł. d. Tokarnia, p. Łętownia	**Emil Schünke**, urz. Wydz. pow. Myślenice	**Józef Górkiewicz**, wł. d. Toporzyska, p. Jordanów	**Jan Zduń**, wł. d. Raba wyżna, p. Chabówka
ks. **Dyonizy Węgrzynowicz**, Dąbrówka, p. Bojanów	**Jan Gołębiowski**, Rudnik, p. loco	**Władysław Komorowski**, wł. d. Bojanów, p. loco	**Pawlik**, Kamien, p. loco
Jan Łabędzki, Ulanów, p. loco	**Antoni Brzuch**, Ulanów, p. loco	Dr. **Klemens Kostheim**, wł. d. Zarzyce, p. Ulanów	**Wroński**, Ulanów
Stanisław Potoczek, wł. gr. Rdziostów, p. Nowy Sącz	**Wilhelm Schmidt**, Chełmiec niem., p. Nowy Sącz	**Władysław Kłobukowski**, wł. d. Gródek nad Dn., p. loco	**Władysław Wielogłowski**, wł. d. Tęgoborze, p. loco
Tomasz Ciągło, wł. gr. Podegrodzie, p. loco	**Jan Faron**, wł. gr. Maszkowice, p. Łącko	**Roman Reklewski**, wł. d. Rogi, p. Stary Sącz	**Czesław Czechowski**, dz. d. Brzezna, p. Nowy Sącz
Wawrzyniec Ptasio, Nowy Targ	**Michał Kapla**, Czarny Dunajec	**Jan Pietraszkiewicz**, Nowy Targ	**Franciszek Bidziński**, leśn. Szlachtowa, p. Szczawnica
Zygmunt Dziewolski, wł. d. Krościenko, p. loco	**Konstanty Dziewolski**, wł. d. Grywałd, p. Krościenko	j. w.	j. w.
Wojciech Kamiński, Szaflary, p. Nowy Targ	**Bartłomiej Rajski**, Nowy Targ	j. w.	j. w.
Jan Krajewski, wł. gr. Błażkowa, p. Brzostek	**Walenty Kolbusz**, wł. gr. Bukowa, p. Brzostek	**Ludwik Kollat**, wł. d. Jodłowa, p. loco	**Maciej Warzecha**, wł. gr. Jodłowa, p. loco
Ignacy Suski, rz. d. Przerytybór, p. Zassów	**Juliusz Bahr**, wł. d. Róża, p. Zassów	**Mikołaj hr. Rey**, wł. d. Przybyłowice, p. Czarna	**Kazimierz Czerwiec**, wł. d. Róża, p. Zassów
Henryk Zauderer, aptekarz, Dębica	**Bronisław Szwantowski**, wł. d. Niedźwiada, p. Ropczyce	**Karol Hruby**, dz. d. Pustynia, p. Dębica	**Apolinary Kwieciński**, dz. d. Gawrzyłowa, p. Dębica

Powiat	Komisya okręgowa	Przewodniczący	Zastępca
	40. Ropczyce	j. w.	j. w.
20. **Rzeszów**	41. Głogów-Rzeszów	**Aleksander Dąmbski**, wł. d. Nosówka, p. Rzeszów	**Kazimierz Jędrzejowicz**, wł. d. Hyżne, p. loco
	42. Strzyżów-Tyczyn	j. w.	j. w.
21. **Tarnobrzeg**	43. Rozwadów	**Zbigniew Horodyński**, wł. d. Zbydniów, p. loco	ks. **Wojciech Sapecki**, Radomyśl nad Sanem
	44. Tarnobrzeg	j. w.	**Gustaw Gawecki**, rz. d. Dzików, p. Tarnobrzeg
22. **Tarnów**	45. Tarnów	**Władysław Wodczyński**, dzier. d. Skrzyszów, p. Tarnów	**Bolesław Russowski**, wł. d. Bistuszowa, p. Ryglice
	46. Tuchów	j. w.	j. w.
23. **Wadowice**	47. Andrychów-Kalwarya	**Franciszek Dziobek**, dz. d. Zygodowice, p. Wadowice	**Stanisław Kunachowicz**, dz. d. Radocza, p. Wadowice
	48. Wadowice-Zator	j. w.	j. w.
24. **Wieliczka**	49. Dobczyce	**Adam Fink**, wł. d. Komorniki, p. Wiśniowa	**Kazimierz Bzowski**, wł. d. Żerosławice, p. Łapanów
	50. Wieliczka	**Alojzy Meyer**, wł. d. Lubostronia, p. Kobierzyn	**Feliks Sandoz**, wł. d. Soboniowice, p. Wieliczka
25. **Żywiec**	51. Żywiec	**Edward Drapella**, nadleśniczy, Sucha	**Józef Studencki**, wł. real., Żywiec

Mianowani przez Wydział Rady powiatowej		Mianowani przez okręgowe Towarzystwa	
Członkowie	Zastępcy członków	Członkowie	Zastępcy członków
Kazimierz Jankowski, dz, d. Brzyzno, p. Ropczyce	**Bronisław Czerny**, rz. d. Góra ropczycka, p. Sędziszów	**Józef Szczepanik**, nauczyciel w Sędziszowie	**Stanisław Chmura**, wł. gr. Brzeziny, p. Wielopole
Jan Mazaraki, rz. d. Głogów, p. loco	**Antoni Smagała**, wł. gr. Trzciana, p. loco	Dr. **Stanisł. Dąmbski**, wł. d. Rudna wielka, p. Rzeszów	**Władysław Stasiniewicz**, rz. d. Tyczyn
Stanisław Dydyński, wł. d. Godowa, p. Strzyżów	**Ignacy Wołkowicki**, wł. d. Strzyżów, p. loco	**Władysław Wojnarowski**, właśc. d. Żarnowa, p. Strzyżów	**Tadeusz Jabłoński**, wł. d. Baryczka, p. Niebylec
Jan Mączka, wł. gr. Zaleszany, p. Zbydniów	**Teofil Grzesiak**, prz. obsz. dworsk. Zbydniów, p. loco	**Gustaw Scherautz**, rz. d. Grębów, p. loco	**Władysław Nowakowski**, Grębów
Władysław Gryglewski, pocztmistrz, Tarnobrzeg	**Wojciech Wiązek**, wł. gr. Machów, p. Tarnobrzeg	**Feliks Myszkowski**, rz. d. Wymysłów, p. Tarnobrzeg	**Tomaszewski**, Miechocin, p. Tarnobrzeg
Leopold Dietl, wł. d. Rzuchowa, p. loco	**Jan Szymczak**, n. gm. Poręba radlna, p. Tarnów	**Dominik Kwiatkowski**, rz. d. Niedomice, p. Żabno	**Bronisław Zabęcki**, rz. d. Rzędzin, p. Tarnów
Zygmunt Zawadzki, wł. d. Szydłowa, p. Gromnik	**Stanisław Fiorek**, n. gm. Gromnik, p. loco	**Karol Herliczka**, wł. d. Kowalowa dolna, p. Ryglice	Dr. **Włodzimierz Krzeczunowicz**, wł. d. Janowice, p. loco
Antoni Styła, wł. gr. Chocznia, p. Wadowice	**Franciszek Biela**, wł. gr. Zebrzydowice, p. Kalwarya	**Henryk Zipser**, dz. d. Inwałd, p. Andrychów	**Rudolf Fuchs**, dz. d. Jastrzębia, p. Lanckorona
Jan Świerguła, wł. gr. Laskowa, p. Zator	**Jan Zając**, wł. gr. Piotrowice, p. Zator	**Jerzy Gonscher**, dz. d. Rudce, p. Zator	**Jan Nidecki**, nacz. gm. Rodacze, p. Wadowice
Władysław Jakubowicz, wł. d. Zarębki, p. Dobczyce	**Jan Stasiak**, wł. r. Falkowice, p. Gdów	**Stefan Kałuski**, wł. d. Zegartowice, p. Dobczyce	**Aleks. Skrzyński**, wł. d. Wolica, p. p. Wiśniowa
Stanisław Konopka, wł. d. Mogilany, p. loco	**Antoni Góra**, wł. gr. Gołkowice, p. Wieliczka	**Józef Śliwicki**, wł. d. Kosocice, p. Wieliczka	**Kazimierz Czarnomski**, dz. d. Chorągwica, p. Wieliczka
Ludwik Dubowski, wł. realn. Żywiec	**Jan Szwed**, wł. r. Pepel mała, p. loco	**Maksymilian Budiner**, rz. d. Lipów, p. Żywiec	**Tomasz Białka**, wł. realn., Żywiec

II. W okręgu c. k. Towarzystwa

Powiat	Komisya okręgowa	Przewodniczący	Zastępca
1. **Bóbrka**	1. Bóbrka	**Włodzimierz Czajkowski,** wł. d. Pietniczany, pocz. Bóbrka	**Stanisław Zwolski,** wł. d. Bryńce, p. Wybranówka
	2. Chodorów	**Władysław Nowicki,** wł. d. Bortniki, p. loco	**Wiktor Korzenny,** dz. d. Brzozdowce p. loco
2. **Bohorodczany**	3. Bohorodczany	**Józef Szeliński,** wł. d. Bohorodczany, p. loco	ks. **Karol Szczepański,** Bohorodczany
	4. Sołotwina	**Karol Grögler,** rz. d. Sołotwina p. loco	ks. **Stefan Komarzyński,** Łysiec, p. loco
3. **Borszczów**	5. Borszczów	**Kazimierz Rudnicki,** dz. d. Wysuczka, p. Borszczów	**Edmund Dzierzko,** wł. d. Wierzchniakowce, p. Borszczów
	6. Mielnica	**Karol Henisz,** wł. d. Kudryńce, p. loco	**Bronisław Śniadowski,** dz. d. Okopy, p. Kazaczówka
4. **Brody**	7. Brody	**Szczęsny Niemczewski,** sekr. R. p. Brody	ks. **Józef Cegielski,** Hołoskowice, p. Brody
	8. Łopatyn	**Zdzisław Eder,** dz. d. Stołpin, p. Toporów	ks. **Julian Mandyczewski,** Brody
	9. Załoźce	**Rafał Hirsch,** rz. d. Załoźce	**Józef Wasilewski,** rz. d. Milno, p. loco
5. **Brzeżany**	10. Brzeżany	**Wincenty Podlewski,** dz. d. Pisarówka, p. Dunajów	**Tomasz Marmorosz,** dz. d. Olesin, p. Kozowa
	11. Kozowa	**Edward Krzyżanowski,** dz. p. Kozowa	**Kazimierz Bajewski,** wł. d. Wybudów, p. Kozowa

gospodarskiego galicyjskiego.

Mianowani przez Wydział Rady powiatowej		Mianowani przez okręgowe Towarzystwa rolnicze	
Członkowie	Zastępcy członków	Członkowie	Zastępcy członków
Adam Ożarowski, rz. d. Strzałki, p. Bóbrka	**Henryk Czajkowski**, wł. d. Bóbrka, p. loco	**Ignacy Smalawski**, rz. d. Stare Sioło, p. loco	**Franciszek Kamiński**, dz. d Chlebowice, p. loco
Tadeusz Link, rz. d. Chodorów, p. loco	**Czesław Trzecieski**, dz. d. Żyrawa, p. Chodorów	**Stanisław Smalawski**, dz. d. Aleksandrya ad Podniestrzany	**Apolinary Krymski**, rz. d. Laszki dolne, p. Borynicze
Dr. **Michał Ferensiewicz**, lek. okr. Bohorodczany	**Jędrzej Wołoszczuk**, nacz. g. Bohorodczany	**Antoni Peklo**, rz. d. Bohorodczany	ks. **Andrzej Androhowicz**, Zuraki p. Sołotwina
ks. **Grzegorz Procyk**, Manasterczany, p. Sołotwina	**Jerzy Adam**, wł. gr. Manasterczany, p. Sołotwina	**Jan Sękowski**, wł. d. Zuraki, p. Sołotwina	ks. **Jan Hordyński**, Żuraki, p. Sołotwina
Józef Kozierowski, Skała	**Antoni Fastnacht**, rz. d. Bilcze złote, p. loco	**Stanisław Gromnicki**, wł. d. Oleksińce, p. Bilcze	**Henryk Dłuski**, dz. d. Łanowce, p. Jezierzany
Mieczysław hr. Borkowski, wł. d. Mielnica, p. loco	ks. kanonik **Smoczyński**, Germakówka, p. loco	**Józef hr. Koziebrodzki**, wł. d. Dzwiniaczka, p. Mielnica.	**Zygmunt Kościszewski**, rz. d. Bilcze złote, p. loco
Adam Krajewski, wł. d. Czechy p. Zabłotce	ks. **Jan Mrygłodowicz**, Ditkowce, p. Załoźce	**Bolesław Rotter**, wł. d. Suchodoły, p. Brody	**Władysław Gniewosz**, wł. d. Kąty, p. Ożydów
Tadeusz Wysocki, wł. d. Uwin, p. loco	**Tadeusz Karniewski**, wł. d. Zawidcze, p. Łopatyn	**Stanisław Sokolnicki**, wł. d. Opłucko, p. Ohladów	ks. kanonik **Kubistal**, Łopatyn
ks. **Teodozy Efinowicz**, Popowce, p. Podkamień	ks. **Roman Lander**, Załoźce nowe	**Włodzimierz Biliński**, c. k. weterynarz, Brody	**Wincenty Sokulski**, dz. d. Kruchów, p. Nuszcze
Józef Krejczyk, dz. d. Leśniki p. Brzeżany	**Władysław Świeciński**, wł. real. Hinowice, p. Brzeżany	**Zdzisław Wolfarth**, wł. d. Demnia, p. Kurzany	**Tytus Urzędowski**, dz. d. Marcelówka, p. Brzeżany
Ludwik Aksentowicz, dz. d. Ceniów, p. Kozowa	**Longin Łobos**, dz. d. Taurów, p. Kozłów.	**Grzegorz Wartanowicz**, dz. d. Augustówka p. Koniuchy	**Włodzimierz Leszczyński**, dz. d. Kozówka, p. Kozowa.

Powiat	Komisya okręgowa	Przewodniczący	Zastępca
6. **Brzozów**	12. Brzozów	**Mieczysław Urbański**, wł. d. Haczów, p. loco	**Stanisław Dydyński**, wł. d. Ulucz, p. loco.
	13. Dynów	**Zdzisław Madeyski**, wł. d. Jabłonica rusk., p. Niewistka	**Stefan Trzecieski**, wł. d. Dynów
7. **Buczacz**	14. Buczacz	**Władysław Serwatowski**, wł. d. Jezierzany p. loco.	**Aleksander Kobylański**, wł. d. Snowidów p. Złoty Potok
	15. Monasterzyska	**Kajetan Abgarowicz**, dz. d. Dubienko, p. Monasterzyska	**Michał Łucki**, wł. d. Łuka, p. Uście zielone
	16. Potok złoty	**Mieczysław Potocki**, wł. d. Rukomysz, p. Buczacz	**Władysław Czajkowski**, dz. d Sokulec, p. Potok zł.
8. **Cieszanów**	17. Cieszanów	**Julian kniaź Puzyna**, wł. d. Narol	**Zdzisław br. Brunicki**, wł. d. Lubliniec. p. Cieszanów
	18. Lubaczów	**Władysław ks. Sapieha**, wł. d. Oleszyce	**Władasław br. Brunicki**, wł. d. Krowica hołodowska, p. Krowica
9. **Czortków**	19. Czortków	**Dr. Stanisław Rudrof**, wł. d. Szwajkowce, p. Prob6żna	**Tadeusz Szeliga Potocki**, wł. d. Uhryn, p. Czortków
10. **Dobromil**	20. Bircza	**Józef Nowosielecki**, wł. d. Wójtkowa, p. loco	**Bronisław Nowosielecki**, wł. d. Grąziowa, p. Wojtkowa
	21. Dobromil	**Paweł Tyszkowski**, wł. d. Huwniki, p. Robotycze	**Julian Terlecki**, wł. d. Przedzielnica, p. Niżankowice
11. **Dolina**	22. Bolechów	**Roman Gójski** em. urz. Tow. Ubezp. Bolechów	**Juliusz Wanke**, wł. młyna, Bolechów
	23. Dolina	**ks. Józef Łopatyński**, Dolina	**Michał Misiewicz**, z. burmistrza, Dolina
	24. Rożniatów	**Adolf Waligórski**, wł. d. Swaryczów, p. Rożniatów	**Romuald Bauman**, rz. d. Rożniatów

Mianowani przez Wydział Rady powiatowej		Mianowani przez okręgowe Towarzystwa rolnicze	
Członkowie	Zastępcy członków	Członkowie	Zastępcy członków
Fraciszek Gedel, wł. d. Wydrna dolna, p. Dydnia	**Romuald Sękowski**, wł. d. Wydrna gór. p. Dynów	**Tadeusz Cybulski**, wł. d. Humniska, p. Brzozów	**Kazimierz Jadowski**, dz. d. Trześniów p. Jasionów
Teodor Jüngst, wł. d. Igioza. p. Dynów	**Włodzimierz Dwernicki**, wł. d. Temeszów, p. Dydnia	Dr. **Ferdynand Benoni**, Dynów	**Paweł Korabiowski**, wł. gr. Bachórz, p. Dynów
Ludwik Radzikowski, rz. d. Rzepińce, p. Buczacz	**Franciszek Piórecki**, rz. d. Nowosiółka, p. Jazłowiec	**Franciszek Horodyski**, wł. d. Trybuchowce, p. Buczacz	**Baltazar Kozik**, Medwedowce p. Buczacz
Władysław Serwatowski. wł. d Jezierzany k. Buczacza p. loc.	**Józef Dwernicki**, rz. d. Jezierzany k. Buczacza p. loco.	**Władysław Drzewiecki**,	**Bronisław Czajkowski**, wł. d. Kowalówka, p. Monasterzyska
Rudolf Lubicniecki, dz. d. Sokołów, p. Potok zł.	**Jan Półchłopek**, rz. d. Leszczańcze, p. Buczacz	**Leon Kobylański**,	**Ksawery Lubicz Potocki**, wł. d. Kośmierzyn, p. Potok złoty
Ludwik br. Wattmann, wł. d. Ruda różaniecka, p. Dolina	**Adolf Kosturkiewicz**, dz. d. Folwarki Cieszanowskie	**ks. Teofil Skobielski**, Żuków, p. Cieszanów	**Ignacy Zboril**, wł. d. Łukawica. p. Narol
Mieczysław Zabłocki, dz. d. Hamernia, p. Nowa Grobla	**Mieczysław Mikołajewicz**, wł. .d Majdan, p. Wielkie Oczy	**Leon Moszyński**, rz. p. Lubaczów	**Franciszek Mączka**, dz. d. Oleszyce stare
Adam Noel, dz. d. Sosólówka p. Ułaskowce	**Stefan Komornicki**, dz. d. Rossochacz, p. Jagielnica	**Tadeusz Noel**, dz. d. Sosolówka p. Ułaszkowce	**ks. Jan Czmoła**, Ułaszkowicze
Antoni Morelowski, wł. d.	**Floryan Kozłowski**, wł. d. Lipa p. loco	**Zygmunt Kapiszewski**, dz. d. Rybotycze, p. loco	**Jan Rudowski**, rz. d. Kuźmin p. Tyrawa wołoska
Władysław Młodkowski, wł. d. Truszowice p. Niżankowice	**Aleksander Pragłowski**, wł. d. Komarowice, p. Nowe miasto	**Zygmunt Dobrzyński**, wł. d. Nowe miasto, p. loco	**Piotr Geisler**, wł. r. Dobromil
Leon Bielecki, c. k. leśnicy, Kalna, p. Dolina	**ks. Teofi Górnikiewicz**, Hoszów p. Bolechów	**Karol Okornicki**, sekr. Magistratu Bolechów	**Mściław Zakrzewski**, wł. d. Czołhany, p. Bolechów
ks. Hipolit Zaremba, Dolina	**Józef, Nowak**, Dolina	**Tauchim Hammermann**, c, k. wet. Dolina	**Wilhelm Chrz**, zarz. lasów Rachin
Jerzy Petri, Perehińko	**Teodor Prokopów**, Jasienowice, p. Rożniatów	**Sylwester Hołubowski**, wł. d. Perehińsko	**Franciszek Janowski**, wł. d. Rożniatów

Powiat	Komisya okręgowa	Przewodniczący	Zastępca
12. **Drohobycz**	25. Drohobycz	**Leonard Wiśniewski**, wł. d. Drohobycz	ks. **Julian Humiecki**, Delawa, p. Drohobycz
	26. Medenice	**Zdzisław Krynicki**, wł. d. Krynica, p. Medenice	**Juliusz Frey**, dz. d. Opary, p. Medenice
	27. Podburz	**Antoni Anderka**, rz. d. Podbuż	**Karol Hawranek**, leśniczy, Podbuż
13. **Gródek**	28. Gródek	**Franciszek Bobowski**, agent Towarzyst. Ubezp., Gródek	**Henryk Mroczkowski**, rz. d. Dobrostany, p. Biała Góra
	29. Janów	**Franciszek Stanek**, wł. d. Wiszenka, p. Magierów	**Józef Weigiel-Millert**, wł. d. Żorniska, p. Domażyr
14. **Horodenka**	30. Horodenka	**Jakób** br. **Romaszkan**, wł. d. Horodenka p. loco	**Kajetan Passakas**, wł. d. Kolanki, p. Horodenka
	31. Obertyn	**Antoni Theodorowicz**, wł. d. Żuków, p. Obertyn	**Franciszek Kunz**, wł. d. Hawrylak, p. Obertyn
15. **Husiatyn**	34. Husiatyn	ks. **Kazimierz Głowiński**, Chorostów	**Leon Horodyski**, wł. d. Tłusteńskie, p. Probużne
	33. Kopeczyńce	**Władysław Bogucki**, wł. d. Czarnokońce wielkie p. Probużna	**Zdzisław Smalawski**, Kopyczyńce
16. **Jarosław**	34. Jarosław - Pruchnik	**Adam Terlecki**, wł. d. Ożańsk, p. Jarosław	**Bolesław Jasieński**, rz. d. Węgierka, p. Pruchnik
	35. Radymno	**Stanisław Kisielewski**, dz. d. Kołoszów, p. Radymno	ks. **W. Szmyt**, Kaszyce, p. Kosienice
	36. Sieniawa	**Witold** ks. **Czartoryski**, wł. d. Pełkinie, p. loco	**Aleksander Ostrowski**, Adamówka, p. loco.

Mianowani przez Wydział Rady powiatowej		Mianowani przez oddziały Towarzystwa gospodarskiego	
Członkowie	Zastępcy członków	Członkowie	Zastępcy członków
Jan Kiszko, n. gm.	**Tadeusz Kocko**, nacz. gm.	**Mieczysław Truszkowski**, wł. r. Drohobycz	**Michał Pożakowski**, wł. gr. Stebnik, p. Truskawiec
Henryk Feuereisel, rz. d. Wróblowice, p. Medenice	**Ryszard Schiller**, dz. d. Lipowiec, p. Drohobycz	ks. **Michał Baczyński**, Rabczyce, p. Medenice	**Jan Krawców**, wł. r. Wróblowice, p. Medenice
Mieczysław Truszkowski, wł. r. Drohobycz	**Hryń Łuciów**, wł. r. Podbuż	ks. **Antoni Węgrzynowicz**, Smolna. p. Podbuż	**Szczepan Kulczycki**, wł. gr. Podmanasterek, p. Podbuż
Jan Kinze, dz. d. Zuszyce, p. Mszana	**Jan Marciniszyn**, n. gm. Czerlany, p. loco	**Julian Obmiński**, dz. d. Bartatów, p. loco	**Jan Jackowski**, n. gm. Wołczuchy, p. Rodatycze
Waleryan Łachociński, pełn. d. Janów	**Gracyan Radomski**, wł. d. Jamelna, p. Janów	**Edward Kopecki**, wł. d. Rokitno, p. Brzuchowice	**Franciszek Łoziński**, wł. d. Jasniska, p. Janów
Tytus Zulauf, Horodenka	**Leszek Cieński**, wł. d. Okno, p. Horodenka	**Jan Wielowiejski**, wł. d. Olejowa, p. Horodenka	**Kazimierz Przybysławski** wł. d. Uniż, p. Czernelica
Ignacy Theodorowicz, Tyszkowce	**Albin Kunz**, wł. d. Podwerce, pocz. Niewiska	**Jerzy Gieszkowski**, dz. d. Obertyn, p. loco	**Józef Jakóbowicz**, wł. d. Soroki, p. Gwoździec
ks. **Włodzimierz Koziorowski**, Horodnica	ks. **Mikołaj Temnicki**, Szydłowce, p. Husiatyn	**Bronisław Łastawiecki**, dz. d. Krogulec p. Wasylkowce	**Kornel Payger**, wł. d. Sidorów, p. Husiatyn
Michał Müller, dz. d. Zielony Kąt, p. Kociubińce	**Kazimierz Cieński**, dz. d. Uwisła p. Chorostków	**Kazimierz Horodyski**, wł. d. Krogulec, p. Wasylkowce	**Adolf Cieński** dz. d. Ludwipol, p. Horodnica
Michał Socha, wł. gr. Zarzecze, p. loco	**Antoni Sobień**, wł. gr. Munina, pocz. Jarosław	**Franciszek Dobrowolski**, rz. d. Pawłosiów p. Jarosław	**Tomasz Maziarek**, Pawłośnik p. Jarosław
Witołd Kotkowski, wł. d. Dobkowice, p. Radymno	**Fryderyk Pokorny**, wł. d. Ludków, p. Radymno	**Ludwik Borowski**, dz. d. Laszki p. Bobrówka	**Marcin Popkiewicz**, Radymno
Michał Wołczasty, nacz. gm. Cieplice, p. Sieniawa	**Stanisław Naspiński**, nacz. gm. Wiązownica, pocz. loco	**Ludwik Łysakowski**, Sieniawa	**Władyław Merczyński**, Piwoda, p. Wiązownica

Powiat	Komisya okręgowa	Przewodniczący	Zastępca
17. **Jaworów**	37. Jaworów	**Jan hr. Szeptycki**, wł. d. Przyłbice, p. Mużyłowice	**Seweryn Frank**, wł. d. Semerówka, p. Jaworów
	38. Krakowiec	**Stanisław br. Hagen**, wł. d. Wielkie Oczy, p. loco	**Bolesław Orzechowicz**, wł. d. Kalników, p. Krakowiec
18. **Kałusz**	39. Kałusz	**Stanisław Komornicki**, wł. d. Zawadka, p. Kałusz	ks. **Józef Szeligiewicz**. Kałusz
	40. Wojniłów	**Witold Postruski**, wł. d. Seredna, p. Wojniłów	**Jan Kunaszowski**, wł. d. Perekosy, p. Wojniłów
19. **Kamionka Strumiłowa**	41. Busk	**Adam Thulie**, wł. d. Rzepniów, p. Milatyn	**Maryan Bogdanowicz**, rz. d. Busk
	42. Kamionka Str.	**Józef Burghardt**, dz. d. Zelechów wielki, p. loco	**Władysław Osoliński**, dz. o. Horpin, p. Kamionka
	43. Radziechów	**Tytus Korytyński**, wł. d. Niestanice, p. Chołojów	**Roman Ujejski**, wł. p. Pawłów, pocz. Chołojów
20. **Kołomyja**	44. Gwoździec	**Leon kniaź Puzyna**, wł. d. Gwoździec	**Kajetan Agopsowicz**, wł. d. Trofanówka, p. Gwoździec
	45. Kołomyja	**Roman kniaź Puzyna**, wł. d. Piadyki, p. Kołomyja	**Kazimierz Agopsowicz**, wł. d. Chomiakówka, p. Gwoździec
	46. Peczeniżyn	**Jan Kleski**, wł. d. Wierbrąż, p. Kołomyja	**Stanisław Jasiński**, wł. d. Zahajpole, p. Matyjowce
21. **Kossów**	47. Kossów	**Stanisław Bursa**, wł. apteki, Kossów	ks. **Jan Rogożyński**, Szeszory p. Pistyń
	48. Kuty-Żabie	**Władysław Poluszyński**, rz. d. Pistyń, p. loco	**Zygmunt Gawłowski**, sekr. W. p. Kossów

Mianowani przez Wydział Rady powiatowej		Mianowani przez oddziały Towarzystwa gospodarskiego	
Członkowie	Zastępcy członków	Członkowie	Zastępcy członków
Henryk Karczewski, wł. d. Morańce, p. Krakowiec	**Francizsek** hr. **Colonna-Czosnowski**, wł. d. Rogóżno, p. Jaworów	**Jan** br. **Konopka**, wł. d. Szkło, p. loco	**Aleksander Weisman-Zawidowski**, wł. d. Starzyska, p. Szkło
Adam Łucki, wł. d. Sarny, p. Krakowiec	**Piotr Fartuch**, wł. gr. Krakowiec	**Kazimierz** hr. **Łubieński**, wł. d. Krakowiec	**Ludomir Morawski**, wł. d. Hruszów, p. loco
Ignacy Przestalski, sekr. Rady pow. Kałusz	Dr. **Adolf Wurst**, lekarz, Kałusz	**Kazimierz Rojowski**, wł. d. Humenów, p. Wojniłów	**Kostanty Czarkowski**, wł. d. Niegowice, p. Wierzchnia
Henryk Mierzeński, wł. d. Dubowice, poczta Wojniłów	**Bronisław Barzykowski**, dz. d. Siółko, p. Wojniłów	**Feliks Scazekhina**, wł. d. Przewoździec, p. Wojniłów	**Władysław Rozwadowski**, wł. d. Dołpotów, p. Wojniłów
ks. **Wiktor Haruch**, Grabowa, p. loco	ks. **Dorosz**, Rakobuty, p. Busk	**Tadeusz Bohdan**, wł. d. Milatyn st. p. Milatyn nowy	**Gretschel**, nadleśn. Grabowa p. loco
Dymitr Wanio, wł. r., Kamionka	**Jan Lewicki**, wł. real., Kamionka	**Burghardt**, dz. d. Zelechów wielki, p. loco	**Hipolit Neuman** lustr. pow. Kamionka
ks. **Izydor Dawidowicz**, Radziechów	ks. **Świstuń**, Peratyn, p. Radziechów	ks. kanonik **Skalski**, Radziechów	**Jan Gelański**, wł. gr. Pawłów, p. Chołojów
Roman kniaż Puzyna, (jun.), wł. d. Piadyki, p. Kołomyja	**Jakób Kosiba**, lustr. d. Jabłonów, p. loco	**Stanisław Łążyński**, wł. d. Załucze, p. Matyjowce	**Artur Krzysztofowicz**, wł. d. Kornicz, p. Kołomyja
Kazimierz Kobylański, wł. d. Winogród, p. Gwoździec	**Leon kniaż Puzyna**, wł. d. Gwoździec	**Antoni Strzelbicki**, wł. d. Wołowa, p. Matyjowce	**Mikołaj Mełnyczuk** wł. r. Piadyki, p. Kołomyja
Jakób Kosiba, lust. d. Jabłonów, p. loco	**Maksym Fediuk**, wł. gr. Sopów, p. Kołomyja	ks. **Józef Charzewski**, Sopów, p. Kołomyja	**Nykołaj Hajowy**, wł. gr. Wierbiąż, p. Kołomyja
Albin Staszyński, oficyał W. p. Kossów	**Alfred Mitsowits**, wł. r. Hryniowa, p. Dołhopole	**Zygmunt Gawłowski**, sekr. W. p. Kossów	**Franciszek Feuer**, Hryniawa, poczta Uścieryki
ks. **Teodor Lisiewicz**, Stare Kuty	**Stanisław Bursa**, wł. apteki, Kossów	ks. **Jakób Moszoro**, Knty	**Julian Kozakiewicz**, Kossów

Powiat	Komisya okręgowa	Przewodniczący	Zastępca
22. **Lisko**	49. Baligród	**Zygmunt Madeyski**, wł. d. Nowosiółka bal., p. Lisko	ks. **Cypryan Jasieniecki**, Stężnica, p. Baligród
	50. Lisko	**Wiktor Żurowski**, wł. d. Myczków, p. Lisko	**Julian Mickiewicz**, wł. d. Zawadka, p. Tyrawa wołoska
	51. Lutowiska	**Ludwik Baldwin Ramułt**, wł. d. Dwernik, p. Lutowiska	ks. **Mikołaj Buła**, Dwernik, p. Lutowiska
	52. Ustrzyki	**Emil Leszczyński**, wł. d. Lisko	**Edmund Podivin**, rz. d. Leszczowate, p. Ustrzyki dolne
23. **Lwów**	53. Lwów	**Adolf Wiesiołowski**, wł d. Lwów.	Dr. **Józef Szpilman**, rektor Akademii weter., Lwów
	54. Winniki	**Witołd Traczewski**, naucz. roln., Lwów	**Antoni Romański**, zarz. lasów, Winniki
	55. Szczerzec	ks. **Michał Jaćkiewicz**, Chruśno stare, p. Brodki	**Józef Capiński**, rz. d. Podsadki, p. Nawarya
24. **Łańcut**	56. Łańcut - Przeworsk	**Karol Madeyski**, rz. d. Łańcut	**Władysław Nestorowicz**, Przeworsk
	57. Leżajsk	ks. **Aleksy Iwasiówka**, Dębno, p. Leżajsk	**Julian Chrzanowski**, leśniczy. Ruda, p. Sarzyna
25. **Mościska**	58. Mościska	**Dyonizy Pogłodowski**, wł. d. Sudkowice, p. Krukienice	**Karol hr. Drohojowski**, wł. d. Tułkowice, p. Krukienice
	59. Sądowa Wisznia	**Bolesław Śmiałowski**, wł. d. Stojańce, p. Chorośnica	**Bolesław Gurski**, wł. d. Dąbrowa, p. Sądowa Wisznia
26. **Nadwórna**	60. Nadwórna	**Ludwik Abgarowicz**, wł. d. Kamienna, p. Cucyłów	ks. **Józef Kuczyński**. Paryszcze, p. Nadwórna

Mianowani przez Wydział Rady powiatowej		Mianowani przez oddziały Towarzystwa gospodarskiego	
Członkowie	Zastępcy członków	Członkowie	Zastępcy członków
Wiktor Kościński, wł. d. Żerdeńka, p. Hoczew	**Jan Wilczyński**, wł. d. Busk, p. Cisna	**Bolesław Zatorski**, wł. d. Orelec p. Olszanica	**Jan Zatorski**, wł. d. Myczków, p. Solina
Konstanty Hołyński, wł. d. Brelików, p. Ropienka	**Józef Bielak**, wł. r. Lisko	**Tadeusz Łępkowski**, wł. d. Czaszyn, p. Zagórz	**August hr. Krasicki**, wł. d. w Lisku
Stanisław Michalewski, dz. d. Dwernik, p. loco	**Wojciech Raszowski**, agent Towarz. Ubezp. Lutowiska	**Aleksander Udrycki**, wł. d. Sorodne p. Lutowiska	**Jan Gayer**, dz. d. Chrewt, p. loco
Adam Ziętarski, wł. d. Rabe, p. Ustrzyki dolne	**Kazimierz hr. Russocki**, wł. d. Ustyanowa, poczta Ustrzyki dolne	**Józef Nanowski**, wł. d. Ustrzyki dolne, p. loco	**Konstanty Hołyński**, wł. d. Brelikowa, p. Ropienka
Dr. **Mieczysław Pańkowski**, prof. akad. roln., Dublany	**Józef Kubicki**, wet. m., Lwów	**Ignacy Papara**, dz. d. Stroniatyn, p. Podliski małe	**Józef Sniadowski**, wł. d. Borki janowskie, p. Brzuchowice
Adam br. Horoch, wł. d. Winniczki, p. Winniki	**Dmytro Kiernoha**, n. g. Podbereźce, p. Winniki	**Aleksander Strzelecki**, wł. d. Kukizów, p. Jaryczów	**Władysław Ciągło**, p. Ob. d. Biłka szlachec., p. Gaje
Dawid Abrahamowicz, wł. d. Siemianówka, p. Szczerzec	**Leopold Kühner**, n. g. Chruśno nowe, p. Szczerzec	**Filip Simon**, n. gm. Szczerzec	**Iwan Korolak**, n. g. Czerkasy, p. loco
Zygmunt Łastowiecki, wł. d. Lipnik, p. Kańczuga	**Antoni Trojnar**, wł. gr. Białobrzegi p. Rogużno	**Henryk Sawicki**, nadleś., Przeworsk	**Tadeusz Śmiałowski**, rz. d. Kańczuga
Franciszek Ber, kontrolor lasów, Leżajsk	**Roman Kilarski**, rz. d. Wierzawice, p. Leżajsk	ks. kanonik **Świerczyński**, Grodzisko	**Jan Zawilski**, wł. r. Leżajsk
Bolesław Orzechowicz, wł. d. Kalników, p. Krakowiec	**Mieczysław Wyszyński**, rz. d. Rudniki, p. Mościska	**Aleksander Misiągiewicz**, wł. d. Czyżowice, p. Mościska	**Stefan Nanowski**, wł. d. Koniuszki nanowskie, poczta Mościska
Karol Mochnacki, wł. d. Dołhomościska, p. Sądowa Wisznia	**Jan Chorośnicki**, wł. d. Chorośnica, p. loco	**Klemens Majewski**, rz. d. Dydiatycze, p. Sądowa Wisznia	**Emil Ulm**, wł. d. Zarzecze, p. Chorośnica
ks. **Antoni Mojseowicz**, Pniów, p. Nadwórna	**Antoni Sym**, zarz. l. Mikuliczyn	**Grzegorz Głuchowski**, wł. d. Kamienna, p. Cucyłów	**Michał Szaszkiewicz**, wł. gr. Bednarówka, p. Ottynia

Powiat	Komisya okręgowa	Przewodniczący	Zastępca
27. **Podhajce**	61. Podhajce	**Edwin Hohendorf**, wł. d. Horożanka, p. loco	**Ignacy Romanowski**, wł. d. Horożanka, p. loco
	62. Wiśniowczyk	**Józef Krzysztofowicz**, wł. d. Mądzelówka p. Podhajce	**Józef Strutyński**, wł. d. Mogiłki, p. Słoboda
28. **Przemyśl**	63. Dubiecko	**Bolesław Jocz**, wł. d. Krzywcza, p. loco	**Ignacy** hr. **Krasicki**, wł. d. Bachórzec, p. Dubiecko
	64. Krasiczyn	**Adam Dębicki**, dz. d. Wapowce, p. Przemyśl	**Antoni Miazga**, nadleś., Brylińce, p. Olszany
	65. Medyka	**Mieczysław Romanowski**, dz. d. Medyka, p. loco	**Emil Wasilkowski**, dz. d. Płeszowice, p. Hussaków
	66. Niżankowice	**Włodzimierz Junga**, wł. d. Hruszatyce, p. Nowemiasto	**Stanisław Narzymski**, rz. d. Mirzyniec
	67. Przemyśl	**Mikołaj Drużbacki**, wł. d. Przemyśl	**Mieczysław Popiel**, wł. d. Kazanów, p. Przemyśl
	68. Wyszatyce	**Adolf Ebenberger**, dz. d. Małkowce, p. Żurawica	ks. **Szymon Bałaban**, Kosienica p. loco
29. **Przemyślany**	69. Gliniany	**Adam Treter**, wł. d. Laszki kr., p. Gliniany	**August Goławski**, wł. d. Kurowice, p. loco
	70. Przemyślany	**Władysław Czerkawski**, wł. d. Meryszczów, p. Przemyślany	**Zygmunt Wiszniewski**, dz. d. Ciemierzyńce, p. Dunajów
30. **Rawa**	71. Niemirów	**Karol Kruzenstern**, wł. d. Niemirów, p. loco	**Feliks Biliński**, wł. d. Huta obedyńska, p. Potylicz
	72. Rawa	**Jan Sołowij**, dz. d. Kamionka wołoska, p. Dobrosin	**Mieczysław Swiątkiewicz**, wł. d. Potylicz, p. loco

Mianowani przez Wydział Rady powiatowej		Mianowani przez oddziały Towarzystwa gospodarskiego	
Członkowie	Zastępcy członków	Członkowie	Zastępcy członków
Napoleon Gołaszewski, wł. d. Toustobaby, p. Horożana	**Władysław Gołębski**, wł. d. Kasnolesie, p. Lipica dolna	**Juliusz Gołębski**, wł. d. Sławętyn, p. Lipica dolna	**Kazimierz Gołębski**, wł. d. Szumlany wiel., p. Bybło
Stanisław Bogelemowicz, wł. d. Hajworonka p. Wiśniowczyk	**Stanisław Perekładowski**, rz. d. Sosnów	**Ludwik Aksentowicz**, wł. d. Ceniów, p. Kozowa	**Józef Krasucki**, Litiatyn, p. loco
Józef Jarużelski, wł. d. Babice, p. loco	**Mieczysław Darowski**, wł. d. Jskań, p. Dubiecko	ks. **Andrzej Solecki**, Krzywcza	**Ludwik Dudziński**, przeł. obszaru dwor. Bachów, p. Babice
Zygmunt Sroczyński, dz. d. Władysławów, p. Krasiczyn	**Teodor Kozarski**, dz. d. Kupna, p. Krzywcza	**Karol Janecki**, rz. d. Krasiczyn	**Mizerski**, kasyer, Krasiczyn
Franciszek Gizowski, wł. d. Stubienko, p. Radymno	**Mikołaj Oleszko**, wł. gr. Poździacz, p. Medyka	ks. **Władysław Głowacki**, Medyka	**Ferdynand Cechak**, kasyer, Medyka
Stanisław Skalski, wł. d. Podmojsce, p. Niżankowice	**Józef Stankiewicz**, dz. d. Drozdowice, p. Miżyniec	**Alojzy Kostheim**, dz. d. Zabłotce, p. Niżankowice	**Eugieniusz Skalski**, dz. d. Kupiatycze p. Niżankowice
Stanisław Zieliński, pełn. d. Rozubowice, p. Przemyśl	**Jan Bielawski**, wł. d. Nehrybka, p. Pikulice	**Edward Woźniakowski**, wł. d. Ostrów, p. Przemyśl	**Feliks Drużbacki**, wł. d. Prałkowce, p. Przemyśl
Józef Midowicz, dz. d. Żurowica, p. loco	ks. **Antoni Kostecki**, Ujkowice, p. Przemyśl	**Zygmunt Fiszer**, dz. d. Zurawica, p. loco	**Teodor Dmytrasz**, wł. gr., Bolestraszyce, p. Żurawica
Stanisław Burliga, rz. d. Gliniany, p. loco	**Brunon Żdżarski**, rz. d. Sołowa, p. Kurowice	**Alojzy Madeyski**, Przemyślany	**Stanisław Kędzierski**, wł. d Meryszczów, p. Przemyślany
Stanisław Wybranowski, wł. d. Kimirz, p. Przemyślany	**Floryan Stormke**, wł. d. Lipowce, p. Przemyślany	**Edmund Sander**, wł. d. Jańczyn, p. loco	**Zdzisław Yunga**, wł. d. Lipowce, p. Przemyślany
Wiktor Jordan, wł. d. Prusie, p. Werchrata	**Franciszek Bielkowski**, wł. d. Huta zielona, p. loco	**Mieczysław Świątkiewicz**, wł. d Potylicz, p. loco	ks. **Emil Hryniewiecki**, Szczerzec, p. Niemirów
Stanisław Boniecki, wł. d. Hołe, p. Kamionka-Lipnik	ks. **Manasterski**, Hołe, p. Kamionka-Lipnik	**Stanisław Lewandowski**, wł. d. Bełzec, p. loco	**Albert Kaempfe**, dz. d. Rzyczki, p. Rawa r.

Powiat	Komisya okręgowa	Przewodniczący	Zastępca
	73. Uhnów	**Zygmunt Stasiniewicz**, przeł. ob. dw. Machnów, p. Uhnów	**Józef Skólimowski** wł. d. Dyniska, p. Uhnów
31. **Rohatyn**	74. Rohatyn	**Michał Tustanowski**, wł. d. Podmichałowice, p. Żurów	**Antoni Gniewosz**, wł. d. Załuże, p. Rohatyn
32. **Rudki**	75. Komarno	**Feliks Barański**, wł. d. Koszarki, p. Komarno	**Stanisław Bal**, wł. d. Tuligłowy, p. Komarno
	76. Rudki	**Albin Rayski**, wł. d. Michalewice, p. Rudki	**Stefan Janko**, wł. d. Hoszany, p. Rudki
33. **Sambor**	77. Łąka	**Feliks Sozański**, wł. d. Hordynia, p. Dublany-Kranzberg	**Michał Schuster**, wł. r. Glinne, p. Łąka
	78. Sambor	**Ludwik Balicki**, wł. d. Wykoty, p. Sambor	**Wiktor Poten**, wł. Błażów, p. Czerchowa
34. **Sanok**	79. Bukowsko	**Władysław Wiktor**, wł. d. Sękowa wola, p. Bukowsko	**Kazimierz Rodkiewicz**, wł. d. Bukowsko, p. loco
	80. Rymanów	**Kazimierz Wiktor**, wł. d. Zarszyn, p. loco	**Władysław Morawski**, wł. d. Odrzechowa, p. Zarszyn
	81. Sanok	**Wojciech Wasilewski**, wł. d. Siemuszowa, p. Tyrawa wołoska	**Stanisław Fihauser**, wł. d. Niebieszczany, p. Sanok
35. **Skałat**	82. Grzymałów	**Antoni hr. Koziebrodzki**, wł. d. Poznanka, p. Sorocko	**Edward Ćwierzewski**, rz. d. Grzymałów
	83. Skałat	**Józef Bernstein**, dzier. d. Skałat, p. loco	**Stanisław Zawistowski**, wł. d. Supranówka, p. Podwołoczyska

Mianowani przez Wydział Rady powiatowej		Mianowani przez oddziały Towarzystwa gospodarskiego	
Członkowie	Zastępcy członków	Członkowie	Zastępcy członków
ks. **Wiktor Mazikiewicz**, Dyniska p. Uhnów	ks. **Jan Gissowski**, Żurawki, p. Lubycza	**Mieczysław Wysocki**, wł. d. Ostobuż, p. Uhnów	**Bolesław Czerwiński**, wł. d. Ulików, p. Uhnów
ks. **Włodzimierz Czyrowski**, Rohatyn	**Andrzej Baran**, wł. r Demianów, p. Bursztyn	**Abracham Weissberg**, wet., **Rohatyn**	**Ignacy Słabicki**, wł. r. Podmichałowice, p. Żurów
Józef Trojan, rz. d. Chłopy, p. Komarno	**Grzegorz Januszkiewicz**, dyrek. las. Konarki, p. Komarno	**Józef Gizowski**, wł. d. Podwysokie, p. Mikołajów	**Szczęsny Piechowski**, Chłopy, p. Komarno
Władysław Olszański, rz. d. Nowosiółki goś., p. Rudki	**Józef Jarzymowski**, wł. d. Chłopczyce, p. Rudki	**Mieczysław Lewicki**, wł. d. Koniuszki, siem. p. Rudki	**Stanisław Żurawski**, rz. d. Podchajczyki, p. Rudki
Józef Bereźnicki, Tatary, p. Łęka	**Piotr Lityński**, wł. real., Bilina w., p. Łęka	**Stefan hr. Komorowski**, wł. d. Siekierczycę, p. Krancberg	**Chromcewicz**, rz. d. Bilińka, p. Krancberg
Karol Jędrzejowicz, wł. d. Humieniec, p. Tołszczów	**Stanisław Stefanowski**, wł. d. Uherce, p. Sambor	**Dyonizy Nowakowski**, Nadyby, p. Wojutycze	**Bolesław Kuźniewicz**, dz. d. Barańczyce, p. Sambor
Adolf Pożniak, wł. d. Nowotaniec, p. loco	**Teodor Kurc**, wł. d. Morochów, p. Mokre	**Włodzimierz Truskolaski**, wł. d. Kulaszne, p. loco	**Michał Groblewski**, wł. d. Szczawne, p. loco
Józef hr. Potocki, wł. d. Rymanów	**Jan hr. Potocki**, wł. d. Rymanów	**Stanisław Ostaszewski**, wł. d. Klimkówka, p. Rymanów	**Jan Nowakowski**, dz. d. Besko, p. loco
Kazimierz Jachimowski, wł. d. Markowce, p. Sanok	**Juliusz Koźma**, wł. d Trepcza, p. Sanok	ks. **Jan Malinowski**, Niebieszczany	**Adam Wiktor**, wł. d. Załuż, p. loco
Kazimierz Zawistowski, wł. d. Stawki, p. Kałaharówka	**Grzegorz Barącz**, rz. d. Krzywe, p. Skałat	**Pastuszek**, rz. d. Touste p. loco	**Jan Leszczyński**, wł. d. Borki małe, p. Touste
Leopold Drozdowski, właść. d. Hałuszczyńce, p. Romanówka	**Julian Łukasiewicz**, rz. d. Skałat	**Władysław Małecki**, wł. d. Zarubińce, p. Ostapie	**Henryk Miączyński**, sekr. R. p. Skałat.

Powiat	Komisya okręgowa	Przewodniczący	Zastępca
36. Śniatyn	84. Śniatyn	Dr. **Mikołaj Krzysztofowicz**, wł. d. Załucze, p. loco	**Eugeniusz Krzysztofowciz**, wł. d. Załucze, p. loco
	85. Zabłotów	**Włodzimierz Zagórski**, wł. d. Dżurów, p. Popielniki	**Stefan Moysa**, wł. d. Rudnik, p. Zabłotów
37. Sokal	86. Bełz	**Michał Hulimka**, wł. d. Chorobrów, p. Sokal	**Stanisław Białoskórski**, w. d. Staje, p. Korczów
	87. Sokal	**Wincenty Kruszewski**, wł. d. Chorobrów, p. Sokal	**Józef Żukiewicz**, wł. d. Rojatyn, p. Tartaków
38. Stanisławów	88. Halicz	**Stanisław Pieniążek**, dz. d. Meducha, p. Halicz	**Jan Janko**, dz. d. Załukiew, p. Halicz
	89. Stanisławów	**Józef Budziński**, wł. d. Ciężów, p. Jezupol	**Władysław Ząbecki**, wł. d. Pobereże, p. Jezupol
39. Stary Sambor	90. Stary Sambor	**Albert Knauer**, wł. d. Smolnica, p. Stary Sambor	**Władysław Skarzyński**, wł. d. Stochynie, p. Chyrów
	91. Stara sól	**Alfred** ks. **Sułkowski**, wł. d. Grodziska, p. Felsztyn	**Józef Mściwujewski**, wł. d. Koniów, p. Felsztyn
40. Stryj	92. Skole	**Julian** br. **Brunicki**, wł. d. Podhorce, p. Stryj	**Józef Galiński**, zarząd. lasów, Smorze p. loco
	93. Stryj	j. w.	**Włodzimierz Barański**, wł. d. Łukawica, p. Stryj
41. Tarnopol	94. Mikulińce	dr. **Ludwik Brudziński**, dz. d. Wola mazowiecka, p. Mikulińce	**Aleksander Ujejski**, wł. d. Denysów, p. loco
	95. Tarnopol	**Ignacy Podlewski**, wł. d. Czerniłów, p. Romanówka	**Maryan Maniewski**, wł. d. Bajkowce, p. Tarnopol
42. Tłumacz	96. Tłumacz	**Stanisław Bohdanowicz**, wł. d. Peryłów, p. Uście ziel.	**Piotr Szczepański**, wł. d. Okniany, p. Tłumacz

Mianowani przez Wydział Rady powiatowej		Mianowani przez oddziały Towarzystwa gospodarskiego	
Członkowie	Zastępcy członków	Członkowie	Zastępcy członków
Tytus Niemczewski, wł. ap., Śniatyn	ks **Cyryl Hamorak**, Stecowa, p. Śniatyn	**Edmund Romar**, wł. d. Uście, p. Śniatyn	**Roman Teodorowicz**, wł. d. Potoczek, p. Śniatyn
Leon Teodorowicz, wł. d., Nowosielica, p. Rożniów	**Aleksander Zadurowicz**, wł. d.	**Józef Pilecki**, wł. d. Ilińce, p. Zabłotów	**Oleksa Wakaluk**, nacz. gm. Ilińce, p. Zabłotów
Alfred Münter, wł. d. Waniów, p. Bełz	**Teodor Hulimka**, wł. d. Chłopiatyn, p. Hulcze	**Bronisław Lang**, wł. d. Wieczorki, p. Mosty wielkie	**Bolesław Kapliński**, dz. d. Machnówek, p. Bełz
Jan Madeyski, wł. d. Parchacz, p. Krystynopol	**Bronisław Zukiewicz**, wł. d. Rozalówfia, p. Sokal	**Edward Nikorowicz**, wł. d. Ulwówek p. Sokal	**Stanisław Nowakowski**, Skoromochy, p. Sokal
Wolf Geller, wet. m. Halicz	**Władysław hr. Dzieduszycki**, wł. d. Jezupol, p. loco	**Mścisław Zakrzewski**, wł. d. Wiktorów, p. Halicz	**Edward Kozicki**, wł. d. Dyrohow, p. Wojniłów
Łazarz Winniczuk, wł. gr. Uhrynów dolny, p. Stanisławów	**Zygmunt Regenstreif**, wł. d. Tyśmienica	**Oskar Hofmokl**, wet. m. Stanisławowa	**Mieczysław Grodecki**, weterynarz pow. Stanisławów
Błażej Rudnicki, wł. d. Topolnica, p. Łopuszanka	**Cezar Przybylski**, wł. d. Suszyca, p. Stary Sambor	**Kazimierz Bielański**, wł. d. Turze, p. loco	**Włodek**, wł. d. Topolnica, p. Łopuszka
Marceli Zieliński, dz. d. Laszki mur., p. Starasól	**Jan Rudziński**, nacz. gm. Stara ropa, p. Stara sól	**Karol Jędrzejowicz**, wł. d. Humaniec, p. Tołszczów	**Piotr Müller**, dz. d. Stohynie, p. Chyrów
Stanisław Kłodnicki, n. gm w Chromohorbie p. Lubieńce	**Hryń Czaprykacz**, naucz. g. Opoczec, p. Tucholka	**Adam Onyszkiewicz**, wł. d. Lisiatycze, p. Bilcze Wolica	**Jan Smoluchowski**, c. k. wet., Stryj
Jać Prociów, wł. gr. Dzieduszyce wiel., p. Sokołów	**Stefan Kozak**, nacz. gm. Hurnie, p. Stryj	**Adam Onyszkiewicz**, wł. d. Lisiatycze, p. Bilcze Wolica	**Henryk Rozwadowski**, dyrektor szkoły rol., Bereźnica p. Stryj
Ryszard Janieki, wł. d. Borezowica wielka, p. Tarnopol	**Jan Wojtołowicz**, rz. d. Mikulińce, p. loco	**Aleksander hr. Piniński**, wł. d. Suszczyn, p. loco	**Tadeusz Lachman**, rz. d. Mikulińce, p. loco
Tadeusz Sochanik	**Ludwik Puntschert**, wł. real. Tarnopol	**Jan Gużkowski**, dz. d. Berezowica wielka, p. Tarnopol	**Zygmunt Mochnacki**, wł. d. Toustoług., p. Baworów
Maurycy Doschot, dz. d. Bortniki, p. loco	**Jan Jakubowicz**, wł. d. Puźniki, p. Chocimierz	**Kazimierz Hempel**, dz. d. Chomiakówa, p. Markowce	**Zdzisław Ładomirski**, wł. Markowce p. loco

Powiat	Komisya okręgowa	Przewodniczący	Zastępca
43. **Trembowla**	97. Budzanów	**Jan Gromnicki**, wł. d. Łaskowce, p. Mogielnica	**Franciszek Pawłowicz**, wł. d. Podhajczyki just., p. loco
	98. Trembowla	**Bogusław Cieński**, dz. d. Łoszniów, p. Mikulińce	ks. **Stanisław Korzeniowski**, Trembowla
44. **Turka**	99. Borynia	**Bronisław Osuchowski**, wł. d. Beniowa, p. Tarnawa n.	**Ulrych br. Künszberg**, wł. d. Borynia
	100. Turka	**Franciszek Turowski**, wł. d. Tarnawa n.	**Franciszek Ławrowski**, wł. d. Tarnawa
45. **Zaleszczyki**	101. Tłuste	**Franciszek br. Heydel**, wł. d. Beremiany, p. Jazłowiec	**Jakób Łukasiewicz**, wł. n. Rzezawa, p. Zaleszczyki
	102. Zaleszczyki	**Józef Wartanowicz**, wł. d. Zażulińce, p. Sinków	**Tomasz Wartanowicz**, wł. d. Dzwiniacz, p. Dupliska
46. **Zbaraż**	103. Nowe Sioło	**Tadeusz Fedorowicz**, wł. d. Klebanówka, p. Bogdanówka	**Aleksander Fedorowicz**, wł. d. Klebanówka, p. Bogdanówka
	104. Zbaraż	**Zygmunt Dzierżanowski**, Zbaraż, p. loco	**Bronisław Kopczyński**, Zarubińce, p. Zbaraż
47. **Złoczów**	105. Zborów	**Bolesław Wierzchleyski**, wł. d. Kabarowce, pocz. Zborów	**Roman Treter**, wł. d. Podlipie, p. loco
	106. Złoczów	**Kazimierz Obertyński**, wł. d. Stronibaby, p. Krasne	**Oskar Schnell**, wł. d. Firlejówka, p. Krasne
48. **Żółkiew**	107. Żółkiew	**Stefan Kozicki**, wł. d. Soposzyn, p. Żółkiew	**Jan Müller**, wł. d. Błyszczywody, p. Żółkiew

Mianowani przez Wydział Rady powiatowej		Mianowani przez oddziały Towarzystwa gospodarskiego	
Członkowie	Zastępcy członków	Członkowie	Zastępcy członków
Jan Kołopajło, nadleś. Janów, p. loco	ks. **Teofil Ławrocki**, Janów, p. loco	**Julian Cielecki**, wł. d. Byczkowce, p. Białobożnica	**Mieczysław Bogdanowicz**, wł. d. Kossów, p. Białobożnica
Franciszek Szczepan, sekr. R. p. Trembowla	**Ferdynand Szczepański**, zast. burm. w Trembowli	**Bolesław Siedlecki**, wł. d. Brykuła st., p. Chmielówka	**Franciszek Wojnarowski**, dz. d. Boryczówka, poczta Trembowla
Józef Komarnicki-Pawlikowicz, wł. gr. Komarniki, p. Borynia	**Mikołaj Komarnicki-Drużbicz**, wł. realn.	**Marceli Wysoczański**, wł. r. Komorniki, p. Borynia	**Jan Ilnicki**, nacz. gm. Komorniki, p. Borynia
Kazimierz Granatowski, wł. r. Turka	**Józef Jaworski-Fajewicz**, wł. real.	**Seweryn Brysiewicz**, pocztmistrz, Turka	**Stanisław Jaworski**, wł. d. Jaworna, p. Turka, k. Ch.
Karol Geringer, wł. d. Milowce, p. Ułaszkowce	**Jakób Siemigonowski**, wł. d. Jakubówka, p. Uścienko	**Maryan Kęplicz**, wł. d. Myszków p. Tłuste	**Mieczysław hr. Piniński**, wł. d. Kuszyłowce, p. loco
Tadeusz Rosińkiewicz, rz. d. Szczytowce, p. Kasperowce	**Witołd Wiwulski**, przeł. obsz. Worwolińce, p. Tłuste	**Kajetan Mandyczewski**, dz. d. Winiatyńce, p. Kasperowce	**Bronisław Leszczyński**, rz. d. Zaleszczyki stare
Edward Kański, wł. d. Koziary, p. Nowe sioło	**Michał Czarniakowski**, wł. d. Lisiczyńce, p. Nowe sioło	**Bronisław Kopczyński**, Zbaraż, pocz. loco	**Ignacy Sochanik**, wł. d. Iwaszkowce, p. Zbaraż
Dmytro Ostapczuk, wł. r. Tarasówka, pocz. Zbaraż	**Felicyan Sochanik**, wł. d. Roznoszyńce, p. Zbaraż	**Ignacy Sochanik**, wł. d. Iwaszkowice, p. Zbaraż	**Stanisław Maniewski**, Ochrymowce, p. Zbaraż
Klemens Weissmann Zawidowski, wł. d. Nuszcze, p. loco	**Grzegorz Krawczyszyn**, wł. realn. Katarowce, p. Zborów	**Mieczysław Komarnicki**, wł. d. Jarosławice, p. Zborów	**Jan Mosiewicz**, dz. d. Hodowa, pocz. Pomorzany
Michał Sidorowicz, n. gm. Gołogóry, p. loco	**Tadeusz Jaworski**, rz. d. Skwarzawa, p. loco	**Michał Serwacki**, c. k. weterynarz, Złoczów	**Leon Wikarski**, dz. d. Lackie, p. Krasne
Leopold Urich, wet., Żółkiew	**Jan Kilar**, wł. gr. Żółkiew	**Bronisław Lang**, wł. d. Wieczorki, p. Mosty w.	**Mieczysław Lewandowski**, wł. d. Rekliniec, p. Mosty wielkie

Powiat	Komisya okręgowa	Przewodniczący	Zastępca
49. **Żydaczów**	108. Mikołajów	**Kazimierz Winnicki**, wł. d. Turady, p. Żydaczów	**Bolesław Widajewicz**, wł. d. Wołczniów, p. Żydaczów
	109. Żurawno	**Witold Czajkowski**, wł. d. Żyrawa, p. Nowe sioło	**Wołowicki**, wl. d. Lachowice zarz., p. Żurawno
	110. Żydaczów	**Kazimierz Winnicki**, wł. d. Turady, p. Żydaczów	**Stanisław Pawlikowski**, wł. d. Bereźnica, p. loco

Mianowani przez Wydział Rady powiatowej		Mianowani przez oddziały Towarzystwa gospodarskiego	
Członkowie	Zastępcy członków	Członkowie	Zastępcy członków
Józef Bentz, dz. d. Kijowiec, p. Rozdół	**Wincenty Rudnicki**, dz. d. Mikołajów	**Władysław Polański**, wł. d. Rudnik, p. Piaseczna	ks. **Juryk**, Stulsko, p. Mikołajów
Aleksand. Przedrzymirski, dz. d. Jajkowice, p. Żorawno	**Mansuet Janiszewski**, Żurawno	**Józef Windisch**, wł. d. Kornelówka, p. Nowesioło	**Jan Windisch**, wł. d. Kornelówka, p. Nowe sioło
Wincenty Berezowski, dz. d. Żydaczów	**Bolesław Widajewicz**, wł. d. Wołczniów, p. Żydaczów	**Józef Jarzymowski**, wł. d. Tejsarów, p. Bilcze Wolica	**Władysław Pawlikowski**, wł. d. Bereźnica, p. loco

Wyniki

rozpoznawczych badań i szczepień bydła rogatego tuberkuliną wykonanych w oborach zarodowych w r. 1901 przez Teofila Sochaniewicza, krajowego nauczyciela weterynaryi.

Akcya tępienia gruźlicy u bydła rogatego w kraju, polegająca na usuwaniu sztuk zarażonych z obór zarodowych, celem utrzymania w tychże zdrowego materyału hodowlanego, była prowadzoną w r. 1901 ze zwiększoną energią i wydatniejszymi wynikami, aniżeli w latach poprzednich. Gdy bowiem od chwili jej rozpoczęcia w r. 1899 po koniec roku 1900 zostało zbadanych 32 obór z 1500 sztuk bydła, to w r. 1901 zbadałem i zaszczepiłem 1.185 sztuk w 31 oborach.

Między temi oborami było 12 obór po raz drugi badanych i 19 takich, w których pierwszy raz przeprowadziłem badanie i szczepienie.

W liczbie 31 obór, przezemnie w r. ubiegłym badanych było 8 obór pełnej krwi Simmenthal, 8 obór pół krwi Simmenthal, 7 obór pół krwi Oldenburg, 1 obora bydła krajowego czerwonego, wreszcie 7 obór złożonych z bydła mięszanego, które ze względu na bezpośrednią styczność ze sztukami należącymi do obór zarodowych, musiały być poddane temu samemu badaniu.

Wyniki rozpoznawczych badań i szczepień dokonanych przezemnie w r. 1901, przedstawiam cyfrowo na dołączonych tablicach, w których zestawiłem stan badanych obór w 5 grup, oznaczonych literami: A, B, C, D, E.

A.

Obory pełnej krwi Simmenthal.

W 8 oborach pełnej krwi Simmenthal zbadałem i zaszczepiłem 12 buhai, 141 krów, 70 jałówek, 30 buhajków i 2 woły — razem 255 sztuk bydła.

Z tych uznałem za *chore*: 5 buhai 41·6%, 31 krów, 22·—%, 9 jałówek 12·86% 4 buhajki 13·3%, razem sztuk 49, 19·21%. Za *podejrzane* uznałem: 8 krów 5.67%, 1 jałówkę = 1·43%, 1 buhajka = 3.33%, razem 10 sztuk = 3·88%. Za *lekko podejrzane* uznałem: 1 krowę = 0.7% i 3 jałówki = 4·3% razem 4 sztuki = 1·57%.

Ogółem z 255 sztuk badanych i szczapionych uznałem za chore, podejrzane i lekko podejrzane 63 sztuk = 24·7%.

Z porównania powyższego zestawienia ze sprawozdaniem mojem za rok 1900 wynika, że ogólny procent bydła chorego i podejrzanego o gruźlicę w oborach pełnej krwi Simmenthal wzrósł w stosunku do lat poprzednich o 1·53% tj. z 23·17% na 24.7% Przyrost ten jest jednak tylko przypadkowym, gdyż głównym czynnikiem do jego powstania był niefortunny stan obory Nr. XXXV. po raz pierwszy badanej, w której znalazłem ogółem 85·21% sztuk chorych i podejrzanych, podczas gdy w oborach pełnej krwi Simmenthal badanych w r. 1899 i 1900 najwyższy procent dosięgnął 54·55%.

Na szczególną uwagę w tej grupie zasługują dwie obory, po raz drugi w r. 1901 badane i szczepione tj. Nr. IV. i Nr. III., które badałem pierwszy raz w ostatnich dniach grudnia 1899 i piewszych stycznia 1900, tj. przed dwoma laty. W piewszej znalazłem wówczas chorych i podejrzanych o gruźlicę 12·8% w drugiej 13·3%, gdy przy powtórnem badaniu wykazałem w oborze Nr. IV. chorych i podejrzanych 14·78% czyli przyrost o 1·98% zaś w oborze Nr. III. 50%, z przybytkiem 36·7%. Z zestawienia tego wynika, że w obu tych oborach w ciągu 2 lat przybrała gruźlica niespodziewanie większe rozszerzenie.

Po zebraniu spostrzeżeń poczynionych dotychczas w mej praktyce szczepienia, przyszedłem do przekonania, że przyczyną procentowego przybytku sztuk gruźliczych w owych oborach było nieścisłe odosobnienie sztuk takich, które po pierwszem badaniu odosobnić i z obory usunąć zaleciłem. Badań tych jednak nie mogę uważać za zupełnie ścisłe, przekonałem się bowiem, że tuberkulina użyta przezemnie do pierwszego badania dawała wyniki niezupełnie pewne.

W początkowym okresie mej na tem polu pracy tj. w roku 1899 i z początkiem roku 1900 używałem do szczepienia tuberkuliny, pobieranej bądź za pośrednictwem c. k. akademii we Lwowie, bądź w prost z pracowni „Staatliches Institut für Herstellung von Diphterie-Heilserum in der k. k. Krankenanstalt „Rudolfstiftung“ Wien III/$_1$“. Tuberkulina ta, produkowana w instytucie dającym już nazwą swą pełną gwarancyę za produkt przez siebie wyrabiany, używana przez c. k. Akademię weterynaryjną do celów doświadczalnych, wydawała mi się być zupełnie dobrą i celowi odpowiednią, tem więcej, żem równocześnie nie użył ani razu tuberkuliny z innej produkcyi pochodzącej a w ślad za tem nie miałem sposobności do zrobienia porównawczych spostrzeżeń. Mimo tego zauważyłem w ciągu krótkiego stosunkowo czasu, że w niektórych przypadkach wyniki szczepienia ową tuberkuliną tj. reakcya nie zawsze idzie w parze z wynikami skrupulatnie wykonanego badania klinicznego. Tę niejednokrotnie zauważoną chwiejność reakcyi przez tuberkulinę wiedeńską brałem na karb takich samych przypadków, o jakich niektórzy praktycy na tem polu wspominają. Używałem więc dalej tuberkuliny wiedeńskiej, łącząc szczepienie z tem ściślejszem badaniem klinicznem, na którem niejednokrotnie wyłącznie rozpoznanie i wskazanie oprzeć musiałem. Nie mając w takich wypadkach pewnej podpory w reakcyi, mogłem tę lub ową sztukę uznać za podejrzaną o gruźlicę, znalazłszy drogą fizykalnego badania (wypuku, wysłuchu itp.) takie objawy, jakie nietylko gruźlica ale także inne procesa chorobowe wywoływać mogą. Pomyłka taka przy niepewnem działaniu danej tuberkuliny jest naukowo dopuszczalną, w obec czego przyznaję, że na tej drodze mógł się znaleść jakiś minimalny procent sztuk nie gruźlicą ale inną chorobą dotkniętych i do wybrakowania wskazanych.

Niepewność we wywoływaniu reakcyi przez użycie danej tuberkuliny może sprawie rozpoznawczego szczepienia przynieść daleko większe szkody, jeśli tuberkulina w przepisanej ilości i wsposób prawidłowy sztukom gruźliczym wstrzyknięta, nie wywołała typowej reakcyi a równocześnie dokonane badanie kliniczne nie wykazało podejrzenia o gruźlicę. W takim wypadku wskutek wadliwości użytej tuberkuliny może ta lub owa sztuka utajoną gruźlicą dotknięta, pozostać w oborze bezkarnie, jako rozsadnik choroby.

Może się wreszcie zdarzyć, że niepewna w działaniu tuberkulina, wywołuje czasem, choć w bardzo rzadkich wypadkach, typową reakcyę u sztuk od gruźlicy wolnych, wobec czego mogą być one z obory usunięte ze znaczną nieraz stratą jako sztuki na podstawie samej reakcyi podejrzane.

Gdy tego rodzaju nieprawidłowości przy stosowaniu tuberkuliny wiedeńskiej zaczęły się pojawiać o tyle, że zacząłem na nie zwracać uwagę, gdy wreszcie między kilkoma próbnemi sekcyami, dokonanemi na sztukach wybitnie reagujących po zaszczepieniu ich tuberkuliną wiedeńską, dwie sekcye nie udowodniły stanowczego istnienia gruźlicy a taki sam ujemny wynik sekcyi miałem sposobność widzieć w oborze dublańskiej, gdzie z ramienia c. k. Akademii weterynaryjnej dokonał szczepienia (także tuberkuliną wiedeńską) kolega Silberman, przekonałem się, że podejrzenia moje co do niepewności działania tuberkuliny wiedeńskiej są do pewnego stopnia uzasadnione.

Ostatecznej przyczyny tej wadliwości nie dociekałem dla braku czasu i środków naukowych, to też nie mogę orzec, czy te spostrzeżone wadliwości tuberkuliny wiedeńskiej miały źródło w jej produkcyi, czy też w możliwych a bliżej nieznanych zmianach chemicznych, jakie mogły zajść przy przechowaniu tejże. Zwróciłem się przeto do innego źródła tj. do „Zakładu wyrobu surowic leczniczych Prof. O. Bujwida w Krakowie“.

Już w pierwszym wypadku użyta do szczepienia tuberkulina krakowska okazała się znacznie lepszym środkiem rozpoznawczym od tuberkuliny wiedeńskiej, bo wywoływała u sztuk gruźlicą dotkniętych pewną i dostatecznie wysoką reakcyę, zaś u sztuk od gruźlicy wolnych nie powodowała żadnego podwyższenia ciepłoty wewnętrznej, dając możność pewniejszego orzeczenia, czy dana sztuka jest dotknięta gruźlicą, czy od niej wolną. Do utrwalenia mej predylekcyi dla tuberkuliny krakowskiej przyczyniły się dwa praktyczne, poniżej opisane, doświadczenia:

1. W oborze, w której po raz pierwszy zastosowałem tuberkulinę krakowską, użyłem do zaszczepienia pierwszej partyi tuberkuliny wiedeńskiej, następne partye szczepiłem tuberkuliną krakowską. Tu zauważyłem wyraźną różnicę między działaniem pierwszej a drugiej. Podczas gdy w pierwszej partyi pojawiła się prawie u wszystkich sztuk reakcya niska, chwiejna i nie zawsze zgodna z wynikami badania klinicznego, to w partyach następnych pojawiła się reakcya tylko u kilku pojedyńczych sztuk, zgodna z objawami pochwyconymi przy badaniu klinicznem. Inne sztuki nie wykazały po szczepieniu żadnego podwyższenia ciepłoty wewnętrznej w stosunku do normalnej najwyższej z dnia poprzedniego lub tak małe, że nie było uzasadnionem brać je w rachubę.

2. Przy wszystkich sekcyach próbnych, jakie wykonałem na sztukach reagujących po zaszczepieniu ich tuberkuliną krakowską sprawdziłem w obecności zaproszonych kolegów weterynarzy z prowincyi, że wszystkie sztuki sekcyonowane z powodu wykazania za życia reakcyi, były dotknięte gruźlicą, bez względu na to, czy badanie kliniczne za życia na nich dokonane wykazało lub nie wykazało u nich podejrzenia o tę chorobę. Na szczególną uwagę zasługuje jeszcze spostrzeżenie zrobione przy tej sposobności, że stopień reakcyi u każdej sztuki zgadzał się ze stopniem rozwoju choroby tj. że u sztuk, które za życia wykazały wysoki stopień reakcyi, znajdowałem przy sekcyi w organach wewnętrznych ciała, wielkie spustoszenia gruźlicą spowodowane, które przy niższej reakcyi były znacznie mniejsze. Wreszcie u jednej sztuki, której badanie kliniczne za życia nie wykazało żadnego podejrzenia a reakcya dosięgła zaledwie 1·1 stopnia, znalazłem zmiany chorobowe, gruźlicą spowodowane, tylko w jednym gruczole przyoskrzelowym, którego dokładne badanie anatomo-patologiczne i mikroskopowe dokonane w pracowni anatomo-patologicznej c. k. Akademii weterynaryjnej we Lwowie, istnienie gruźlicy w zupełności stwierdziło.

W ciągu badań rozpoznawczych na gruźlicę przy zastosowaniu tuberkuliny, produkowanej przez Prof. Bujwida w Krakowie, zauważyłem jeszcze to, że ona wywołuje reakcyę wyłącznie tylko u sztuk gruźliczych, która natomiast nie pojawia się przy innych stanach chorobowych jak przy promienicy o żołnie (Actinomicosis), przy chorobie motyliczej lub przy zmiennych stanach fizyologicznych, jak ciąża lub prawidłowy popęd płciowy, które to stany jeszcze wielu chce uważać za dyspozycyę do powstania reakcyi po wstrzyknięciu tuberkuliny. Mniemanie to jest, zdaniem mojem, tylko tendencyjnem dążeniem do osłabienia wiary w potęgę tuberkuliny, jako środka specyficznie dyagnostycznego na gruźlicę a przeciwdowodów temu mniemaniu zebrałem w mej praktyce pokaźną liczbę.

Na podstawie powyżej opisanych spostrzeżeń, zebranych przy badaniu i szczepieniu blisko trzech tysięcy sztuk bydła rogatego, powtarzam tu jeszcze z większym naciskiem to, co wypowiedziałem w moich poprzednich sprawozdaniach, że tuberkulinę uważam za środek najpewniejszy ze wszystkich dotychczas znanych, do wykrycia utajonej gruźlicy u bydła rogatego a wślad za tem za najpotężniejszą broń w walce z tą chorobą — byle tylko owa tuberkulina była zawsze pewną tj. wyprodukowaną z konieczną techniczną i naukową ścisłością a w praktycznem zastosowaniu dostawała się tylko do rąk ludzi fachowych, rutynę w technice badania i szczepienia mających i traktujących sprawę ze stanowiska ściśle naukowego.

To przekonanie o wysokiej wartości tuberkuliny przeciwstawiam artykułom importowanym z zagranicy w czasopismach rolniczych, których autorowie, często niefachowi tu i ówdzie pochwycone ujemne wyniki zastosowania tuberkuliny rozgłaszają, nie zbadawszy dokładnie, co było tego przyczyną, czy użycie niepewnej w działaniu tuberkuliny, czy też jakie usterki w przeprowadzeniu samego badania i szczepienia a w szczególności w uchwyceniu właściwej reakcyi, która przy pobieżnem i rzemieślniczem a nie ściśle naukowem traktowaniu sprawy może stać się łatwo w poszczególnych przypadkach zwo-

dniczą. Wypadki takich ujemnych wyników zastosowania tuberkuliny, jako środka dyagnostycznego zagranicą, szczególniej w Niemczech, mogą się zdarzać, bo tam szczepienie tuberkuliną, jako procedurę dawno rozpowszechnioną, zepchnięto z wyżyny naukowej do czysto mechanicznej czynności, wskutek czego mogą łatwo wkradać się pewne niedokładności.

Obora VIII. była badaną i szczepioną dwukrotnie a mianowicie pierwszy raz w miesiącu wrześniu 1900 r., drugi raz w miesiącu listopadzie 1901, a zatem w 14 miesięcy po pierwszym badaniu. W obu razach użyto do szczepienia tuberkuliny krakowskiej. Przy pierwszem badaniu znalazłem w tej oborze sztuk chorych i podejrzanych 54·55% a przy drugiem badaniu 36.83% czyli o 17.72% mniej. Procent ten byłby w istocie daleko niższy, gdyby do liczby chorych nie były zaliczone 2 sztuki takie, które już przy pierwszem badaniu za chore uznane, w oborze pozostały i ponownie teraz badanemi były. Prócz tego na niekorzyść ogólnego stanu tej obory wpłynęły 3 krowy które importowane w jesieni 1900 i do obory wprowadzone po dokonaniu pierwszego badania były po raz pierwszy szczepione w r. 1901 i za chore uznane. Wobec tego z ogólnego stanu bydła, które pozostawiono po pierwszem szczepieniu jako zdrowe, uległy gruźlicy tylko dwie sztuki tj. jedna przezemnie za chorą a jedna za podejrzaną uznana, co daje tylko 10·5%. Jeśli za tem przy tak niekorzystnych warunkach w ciągu 14 miesięcy okazał się tak mały procent sztuk gruźliczych, jest nadzieja, że obora ta przy troskliwszej czujności i ścisłem odosobnieniu sztuk chorych i podejrzanych, wkrótce wolną od gruźlicy zostanie.

Obora V. była po raz pierwszy badaną i szczepioną w sierpniu 1900 z wynikiem 27·6% sztuk chorych i podejrzanych. Drugi raz przeprowadzone badanie i szczepienie w listopadzie 1901 r. dało wynik znacznie lepszy, bo tylko 17.64% sztuk chorych i podejrzanych, w liczbie których była jedna sztuka przy pierwszem badaniu za podejrzaną uznana i druga sztuka (buhajek) zaledwie przed miesiącem z innej obory zarodowej sprowadzona. Właściwie w ciągu 15 miesięcy pojawiła się gruźlica w tej oborze tylko u jednej sztuki, uznanej przy pierwszem badaniu za zdrową, co daje istotny wynik 5·8%. Taka redukcya rozszerzenia się gruźlicy w tej oborze zaledwie po dwukrotnem badaniu rokuje dla niej bardzo dobrą przyszłość.

W oborze Nr. IX. przeprowadziłem dwukrotnie badanie i szczepienie tj. w październiku 1900 r. i w grudniu 1901 r., pierwszy raz z wynikiem 54·55% sztuk chorych i podejrzanych, drugi z wynikiem 22·2%. Redukcya rozszerzenia się gruźlicy w tej oborze wynosi 32·35% a wypadnie ona o wiele korzystniejszą, jeśli uwzględnimy to, że między 4 sztukam, za chore uznanemi, znajdują się 2 sztuki już przy pierwszem badaniu za chore uznane i do usunięcia z obory przeznaczone i jedna sztuka dopiero pierwszy raz badana, a w r. 1901 do obory importowana. Z pozostawionych sztuk zdrowych po pierwszem badaniu uległa gruźlicy tylko jedna sztuka, co czyni 5·5%. Wypada mi jeszcze zrobić tu jedną doniosłego znaczenia uwagę, że wszystkie sztuki zdrowe do tej obory należące, nie tylko pozostawały w stałej styczności ze sztukami przy pierwszem badaniu wybrakowanemi, o których wyżej wspomniałem, ale przebywały stale w jednej stajni i przy tych samych żłobach z bydłem niezarodowem, między którem 82·56% gruźliczych sztuk znalazłem. Z tego wnioskuję, że pozostałe tam zdrowe sztuki rasy Simmenthal reprezentują wyjątkowo odporny na gruźlicę materyał hodowlany, który jednak należałoby najspieszniej wyrwać z tego zarzewia zarazy.

Z cyfrowego zestawienia wyników badania i szczepienia dokonanego w r. 1901 w oborach zarodowych pełnej krwi Simmenthal przekonujemy się, że największy procent (41·66) sztuk gruźliczych jest między buhajami, które w przeważnej liczbie z zagranicy importowane, przychodzą stamtąd bardzo gruźlicą dotknięte, bądź przynoszą w sobie skłonność do łatwego jej nabycia. Wobec takiego faktu powtarzam na tem miejscu, już w zeszłorocznem mojem sprawozdaniu wypowiedzianą radę, aby przy zakupnie rozpłodników męskich za granicą używać wszelkich możliwych środków, choćby połączonych ze zwiększonymi kosztami, przy zastosowaniu których wprowadzalibyśmy do kraju materyał hodowlany, wprawdzie znacznie droższy, ale wedle wszelkiego prawdopodobieństwa, pewniejszy i zdrowszy.

Gdy i między krowami pełnej krwi Simmenthal znalazłem w r. 1901 dość pokaźny procent (27·74) sztuk gruźliczych, na wysokość którego wpłynęła głównie ilość sztuk

chorych i podejrzanych, znalezionych między sztukami świeżo lub niedawno importowanemi, przeto zdaniem mojem, wypadałoby się zastosować do tej samej rady przy zakupnie za granicą rozpłodników żeńskich. Już w zeszłorocznem sprawozdaniu mojem zwróciłem uwagę na konieczność zmniejszenia importu rozpłodników żeńskich rasy Simmenthal i zastąpienia go zakupnem lub wymianą w oborach zarodowych w kraju istniejących, z których wiele, jak to wyniki przy wtórnych szczepieniach otrzymane wskazują, mogą w ciągu kilku lat przy większej, jak dotychczas, cierpliwości i skrupulatności, stać się oborami od gruźlicy zupełnie wolnemi i produkować materyał pewniejszy od zagranicznego, który nietylko zaspokoi potrzeby kraju, ale wyrobi sobie dobre imię bydła galicyjskiego rasy Simmenthal, po które hodowcy i kupcy zagraniczni do nas przyjeżdżać będą. Aby jednak najrychlej i najpewniej dojść do zamierzonego celu, musimy porzucić dotychczasowy system prób i półśrodków i z pełną energią rozpocząć systematyczną akcyę tępienia gruźlicy u bydła rogatego w kraju wedle programu, jaki w zeszłym roku Wysokiemu Wydziałowi krajowemu przedłożyłem.

B.

Obory pół-krwi Simmenthal.

W ośmiu oborach pół krwi Simmenthal zbadałem i zaszczepiłem tuberkuliną 4 buhaje, 178 krów, 140 jałówek, 26 buhajków i 3 woły, razem 351 sztuk.

Z tych uznałem za chore: 1 buhaja = 25·—%, 43 krów = 24·15%, 20 jałówek = 14·28%, 1 wołu = 33·3% razem 65 sztuk = 18·51%. Za podejrzane: 4 krowy = 2·24%, 11 jałówek = 7·85%, razem 15 sztuk = 4.27%. Za lekko podejrzane: 7 krów = 3·93%, 6 jałówek = 4·28%, 1 buhajka = 3·84%, razem 14 sztuk = 3·96%.

Ogółem z 351 sztuk bydła rogatego uznałem za chore na gruźlicę lub o tę chorobę podejrzane 94 sztuk = 26·74%.

Z zestawienia powyższego wyniku ze sprawozdaniem mojem za r. 1900 okazuje się, że rozszerzenie się gruźlicy w oborach zarodowych pół krwi Simmenthal w r. 1901 badanych jest na ogół nieco większe, jak było w oborach tej samej rasy wykazanych w sprawozdaniu za r. 1900, w którem ogólny procent sztuk gruźliczych oznaczyłem na 23·13%. Wynikła zwyżka 3·61% nie oznacza jednak ogólnego pogorszenia stanu zdrowia między bydłem pół krwi Simmenthal, lecz powstała z wzięcia w rachubę 3 obór po raz pierwszy badanych t. j.: Nr. XXXVI., Nr. XXXVII. i Nr. XXXVIII., w których ilość sztuk gruźliczych oznaczają cyfry 80·00%, 42.86% i 44·44%.

W oborze Nr. XIV. badałem i szczepiłem wszystkie sztuki do niej należące dwukrotnie t. j. w r. 1899 i 1901 razem ze sztukami należącemi do obory pełnej krwi Simmenthal Nr. III. Zestawienie ogólnego wyniku badania pierwszego = 10·87% sztuk gruźliczych z wynikiem badania powtórnego, przy którem okazał się 37·49% sztuk gruźliczych, wykazuje, że rozszerzenie się gruźlicy w tej oborze wzmogło się w ciągu niespełna dwóch lat o 26·62%. Ponieważ przyrost ten powstał z tych samych przyczyn, jakie szczegółowo wyjaśniłem w poprzedniem rozdziale przy omawianiu badania obór Nr. III. i Nr. IV., przeto tu już wyjaśnień tych powtarzać nie będę.

Obora Nr. XXXIX. po raz pierwszy w r. 1901 badana i szczepiona wykazała stosunkowo niewielki procent (13·04%) sztuk gruźliczych. Wynik ten zawdzięcza wybornemu umieszczeniu w okolicy górskiej o łagodnym klimacie, gdzie ma zdrowe górskie pastwiska i zdrową wodę obok zdrowego i czystego powietrza. Obora ta po natychmiastowem usunięciu sztuk chorych i podejrzanych, dokonaniu dokładnej desinfekcyi stajni i poprawieniu warunków hygienicznych w tejże, może wśród takiego otoczenia stać się wkrótce i stale wolną od gruźlicy.

Obora Nr. XIX. umieszczona razem z oborą pełnej krwi Simmenthal Nr. VIII. była równocześnie z nią dwukrotnie szczepioną i badaną t. j. w roku 1900 z wynikiem 61·5% i w r. 1901 z wynikiem 24·32% sztuk gruźliczych, z czego widzimy, że w ciągu 14 miesięcy rozszerzanie się gruźlicy w tej oborze znacznie się zmniejszyło bo o 37·18% mimo, że w liczbie sztuk chorych, wykazanych po drugiem szczepieniu, znalazły się 3 sztuki takie, które już po pierwszem szczepieniu wybrakowane jako chore pozostały na-

dal w oborze. Właściwie z ogólnego stanu bydła w tej oborze pozostawionego jako zdrowe po pierwszem szczepieniu, uległo chorobie tylko 6 sztuk, z których 1 sztukę uznałem za chorą a 5 za podejrzane, co czyni w rzeczywistości tylko 16·2% sztuk na gruźlicę chorych i podejrzanych. Taka redukcya procentowa gruźlicy w tej oborze, mimo pozostawienia sztuk chorych między zdrowemi jest wskazówką, że pozostały tam obecnie zdrowy materyał hodowlany jest już odporniejszy i może stać się podstawą do rozwoju zdrowej i dobrej obory.

W oborze Nr. XVII., umieszczonej razem z oborą pełnej krwi Simmenthal Nr. V. przeprowadziłem badanie dwukrotnie t. j. w r. 1900 z wynikiem ogólnym 23.76% sztuk gruźliczych, który w r. 1901 okazał się o 19.22% mniejszy, bo zaledwie osiągnął cyfrę 4.54%. Przy powtórnem badaniu uznałem w tej oborze tylko jedną sztukę za chorą, która w r. 1900 nie wykazała żadnego podejrzenia a więc uległa gruźlicy w okresie czasu między pierwszem a drugiem badaniem. Druga sztuka, którą przy wtórnem badaniu uznałem za podejrzaną, była już w r. 1900 za lekko podejrzaną uznana i do odosobnienia wskazana. Istotny zatem wynik był ten, że po upływie 15 miesięcy uległa zarażeniu gruźlicą tylko jedna sztuka czyli 2.27% z ogólnego stanu bydła. Wobec takiego stanu rzeczy obora ta może być w bliskiej przyszłości ogłoszoną za wolną od gruźlicy.

Obora Nr. XL., badana po raz pierwszy, jako obora prywatna, wynikiem ogólnym 18·36% sztuk gruźliczych, dała zupełną możność do uznania jej za oborę zarodową, po usunięciu z niej za chore i podejrzane o gruźlicę uznanych.

Zebrawszy ogólne wyniki dokonanych badań i szczepień w oborach zarodowych pół krwi Simmenthal, zwłaszcza po wtórnych próbach otrzymane, przychodzimy do przekonania, że stopień rozszerzenia się gruźlicy między bydłem tej rasy nie jest, ogólnie biorąc, zbyt wysoki, oraz że bydło to jest stosunkowo odporne względem tej choroby, której rozszerzenie przy systematycznych zabiegach daleko łatwiej będzie można zredukować a nawet przy sprzyjających warunkach zupełnie powstrzymać, aniżeli między bydłem ras innych, większą skłonność do nabywania gruźlicy mającem. Z tego powodu powinniśmy dążyć wszelkiemi siłami do pomnażania bydła pół krwi Simmenthal w kraju tak, by rasa ta zajęła niepodzielnie te wszystkie jego przestrzenie, które jej zapewniają dostateczne warunki bytu i rozwoju.

C.

Obory pół krwi Oldenburg.

W 7 oborach pół krwi Oldenburg zbadałem ogółem 8 buhai, 201 krów, 94 jałówek, 33 buhajków i 3 woły, razem 339 sztuk bydła rogatego.

Z tych uznałem za chore: 4 buhaje = 50·00%, 55 krów = 27·36%, 22 jałówek = 23·4%, 9 buhajków = 27·27%, razem 90 sztuk = 26·55%. Za podejrzane: 1 buhaja = 12·5%, 12 krów = 5·97%, 5 jałówek = 5·3%, 1 buhajka = 3·03%, razem 19 sztuk = 5.64%. Za lekko podejrzane: 3 krowy = 1·49% 3 jałówki = 3·2%, 2 buhajki = 6·06% razem 8 sztuk = 2·36%.

Ogółem z 339 sztuk bydła rogatego badanego i szczepionego uznałem za chore na gruźlicę i o tę chorobę podejrzane 117 sztuk = 34·51%.

Porównując wynik powyższy z wynikiem badania dokonanego w r. 1899 i 1900 w oborach oldenburgskich, oznaczonym na 52.34% sztuk gruźlicą dotkniętych lub o nią podejrzanych, przychodzimy do przekonania, że w oborach badanych w r. 1901, rozszerzenie gruźlicy okazało się mniejsze o 27·83%. Na obniżenie tego procentu wpłynęła głównie redukcya sztuk gruźliczych w oborach powtórnie badanych, w których waha się między 4·65% a 24·13%, podczas gdy w oborach po raz pierwszy badanych najniższy procent sztuk gruźliczych był 67·2% a najwyższy 82·56%.

W oborze XLI., którą w miesiącu kwietniu 1901 r. pierwszy raz badałem i szczepiłem, zastałem w jednej stajni 43 sztuk bydła rogatego, które, po poprzednio przeprowadzonych szczepieniach przez kolegę Frieda, c. k. weterynarza powiatowego z Przemyśla w r. 1900, zostały uznane za zdrowe. W drugiej stajni, stojącej w pośród, ściśle dla siebie, odgrodzonego obejścia, zastałem 16 sztuk w obserwacyi, z tych 11 chorych 5 podejrzanych.

Wynik mojego badania w pierwszej stajni był taki, że między 43 sztukami, znalazłem tylko dwie, które za chore uznałem. Z tych jedna przy badaniu w r. 1900 wykazała reakcyę 0·7°, druga 0·4°; zaś przy badaniu w r. 1901 reakcya u pierwszej podniosła się na 1·7°, u drugiej sztuki na 1·3° w stosunku do najwyższej normalnej, z czego przypuszczać można, że pierwsza sztuka była już przy pierwszem badaniu w r. 1900 dotknięta gruźlicą w początkowym okresie rozwoju. Gdyby wówczas zdecydowano się na uznanie owej sztuki za lekko podejrzaną, jakto ja czynię przy tym stopniu reakcyi (0·7°) i jako taką odosobniono do wtórnego badania, nieznalazłoby się było przy drugim badaniu prawdopodobnie żadnej sztuki gruźliczej w całej oborze, gdyż owa druga sztuka, jakto z wyników badania klinicznego i niezbyt wysokiej reakcyi sądzić można, nabyła gruźlicy, dopiero po pierwszem badaniu w r. 1900, w drodze zarażenia się od sztuki pierwszej, jako swej bezpośredniej sąsiadki.

W tym samym czasie dokonałem badania i szczepienia na 16 sztukach odosobnionych i w obserwacyi będących a wynik tegoż nietylko potwierdził w zupełności pierwotne rozpoznania, ale wykazał, że proces choroby u niektórych sztuk znacznie naprzód się posunął. Po dokonaniu tego badania właściciel obory usunął natychmiast wszystkie sztuki dawniej za chore i podejrzane uznane, ale i świeżo przezemnie jako gruźlicze wskazane. To wydalenie żywych ognisk zarazy i desinfekcya stanowisk w stajni po wyprowadzeniu sztuk wspomnianych, przy naśladowania godnej czujności właściciela obory, rokowały tejże, że może już od tej chwili będzie zupełnie od gruźlicy wolną. Tymczasem wkrótce wprowadził właściciel do tej samej stajni kilka sztuk za granicą nabytych, które jednak wnet po sprowadzeniu poddał próbie tuberkulinowej, przy której wybitna reakcya u jednej sztuki wykazała istnienie silnie rozwiniętej gruźlicy, natychmiastową sekcyą stwierdzone.

W miesiącu grudniu 1901 r. badałem tę samą oborę ponownie, t. j. w 9 miesięcy po ostatniem szczepieniu. Zastałem w oborze ogółem 58 sztuk, między któremi znalazłem 3 sztuki chore, 1 sztukę podejrzaną i 1 lekko podejrzaną. Między owemi trzema sztukami choremi, były dwie takie, które jeszcze na wiosnę nie wykazały żadnego podejrzenia, jedna zaś należała do grupy sztuk importowanych, przed kilkoma miesiącami do obory wprowadzonych, już po mojem wiosennem badaniu. Rozważając przyczyny tego, przychodzę do przekonania, że do oczyszczonej już z gruźlicy obory, została ta choroba przywleczona na nowo ze wspomnianemi dwoma sztukami choremi (importowanemi), od których inne zarazić się mogły, albo, że niezależnie od tej okoliczności, owe sztuki w liczbie 4 między dawniejszem bydłem jako chore (2) podejrzane (1) i lekko podejrzane (1) uznane, były w okresie wiosennego badania zarażone, jednak choroba w nich wówczas niedoszła jeszcze do tego stopnia rozwoju, przy którym mogłaby być próbą tuberkulinową wykrytą.

Mimo tego jestem silnie przekonany, że obora ta po dotychczasowych zabiegach, przy wzorowej i umiejętnej zapobiegliwości jej właściciela stanie pierwsza między temi oborami, które za zupełnie wolne od gruźlicy ogłosić wypadnie.

Taką samą przyszłość można rokować oborze Nr. XXIV., w której przy pierwszem badaniu w r. 1899 okazał się 29·12% sztuk gruźlicą dotkniętych lub o nią podejrzanych, gdy przy wtórnem badaniu dokonanem w r. 1901 a zatem po upływie przeszło 2 lat ilość tychże obniżyła się o 20·03% t. j. na 9·09%. Taką korzystną redukcyę można było osiągnąć tylko przy ścisłem i sumiennem wykonaniu ze strony właściciela obory wskazania otrzymanego odemnie po pierwszem badaniu, który z silną i rozsądnie pojmowaną wiarą w rozpoczętą walkę z gruźlicą u bydła rogatego w kraju, z dobrze zrozumianą gotowością a nawet ofiarnością poddał się jej konsekwencyom, eliminując natychmiast z obory swej wszystkie sztuki, które jako pewne lub możliwe ogniska zarazy wskazałem. Wobec tego wypada podnieść na tem miejscu, że w P. T. Właścicielach obu zwyż opisanych obór znalazłem cennych sprzymierzeńców w akcyi tępienia gruzlicy u bydła w kraju, prowadzonej wśród różnorodnych przeciwności, którzy na podstawie dokładnej znajomości samej sprawy i ścisłej jej oceny ze stanowiska ekonomicznego nietylko we własnym, a dobrze zrozumianym interesie, walkę z gruźlicą w swych oborach skutecznie i z silną wiarą w jej dobre wyniki prowadzą, ale przykładem swym, słowem i pismem zachęcają innych do tego. To też mogą mieć nadzieję, że takiem roztropnem i otwartem współdziałaniu, rozpoczęta w kraju walka z gruźlicą, w ich oborach zatknie pierwsze palmy zwycięstwa.

Obora oznaczona liczbą porządkową 20 została złożoną z pozostałych sztuk po rozwiązaniu obór zarodowych Nr. XV. i Nr. XVI., w których przy pierwszem badaniu w r, 1900 znalazło się sztuk gruźliczych 85·3% i 72·22%. Badana powtórnie w r. 1901 przy okazyi szczepienia i badania obór Nr. VIII. i Nr. XIX. wykazała 24·13% sztuk gruźliczych. Ilość ta byłaby o połowę mniejszą, gdyby niebyły wzięte w rachubę przy drugiem badaniu 3 sztuki już w r. 1900 za gruźlicze uznane i do wybrakowania przeznaczone a mimo tego w oborze między sztukami zdrowemi pozostawione.

Obory Nr. LXIII., Nr. LXII. i LXIV. uważam za takie, które ze względu na bardzo silne rozszerzenie się w nich gruźlicy i warunki gospodarskie, w jakich się znajdują, powinny być z pomiędzy obór zarodowych wykluczone.

Zebrawszy zwyż opisane wyniki badania i szczepienia tuberkuliną dokonanego w oborach zarodowych oldenburgskich w r. 1901, przychodzimy do przekonania, że gruźlica szerzy się w każdym razie silniej między bydłem ras nizinnych, aniżeli między bydłem ras górskich, oraz że w razie zaniedbania stanowczych środków zaradczych prowadzi szybko do ruiny całe obory, z jakiej je już trudno wydźwignąć. Z drugiej zaś strony osiągamy tę pewność, że racyonalnie i skrupulatnie prowadzone zabiegi mogą i w tych oborach stworzyć odporny materyał hodowlany.

D.
Obory bydła krajowego.

W r. 1901 badałem tylko jedną oborę bydła krajowego (czerwonego) złożoną z 1 buhaja, 9 krów, 2 jałówek i 1 buhajka, razem z 13 sztuk. Między niemi uznałem za chore: 1 krowę = 11·11% i 1 buhajka = 100·00% razem 2 sztuki = 15·38%, za podejrzane: 1 krowę = 11·11% razem 1 sztukę = 7·7%. Ogółem uznałem za chore i podejrzane o gruźlicę 3 sztuki = 23·03%.

Ponieważ badanie i szczepienie tylko jednej małej, zaledwie z 13 sztuk złożonej, obory nie daje podstawy do rozwinięcia ogólnego poglądu na odporność bydła tej rasy względem gruźlicy, przeto poprzestaję na wymienieniu cyfrowych wyników badania osiągniętych w tej oborze.

E.
Obory bydła mięszanego.

Bydło krwi mięszanej badałem i szczepiłem tylko jako uzupełnienie stanu bydła w oborach zarodowych, powyżej wykazanych, w tym celu, by w pośród oczyszczonej z gruźlicy obory zarodowej nie pozostawić utajonych ognisk zarazy w sztukach do obory zarodowych nie należących, jednak umieszczonych w tej samej stajni i w styczności z tamtemi.

W 7 oborach bydła mięszanego zbadałem i zaszczepiłem 122 krów, 50 jałówek, 5 buhajków i 50 wołów, razem 227 sztuk bydła rogatego.

Z tych uznałem za chore: 62 krów = 50·82%, 19 jałówek = 38·00%, 11 wołów = 22·00%, razem 92 sztuk = 40·52%, za podejrzane: 2 krowy = 1·64%, 1 jałówkę = 2·00%, 1 buhajka = 20·00% i 1 wołu = 2·00%, razem 5 sztuk=2·2%.

Ogółem uznałem za chore na gruźlicę lub o tę chorobę podejrzane 97 sztuk= 42·72%.

Zestawione na dołączonej tabeli E. wyniki badania i szczepienia osiągnięte w pojedynczych oborach, zaliczonych do tej grupy, wykazują wielkie różnice co do rozszerzenia się gruźlicy, gdy ilość sztuk gruźliczych waha się w tychże między 6·25% a 80·00%.

W każdym razie ogólny wynik badania i szczepienia bydła rogatego mięszanego, które w naszym kraju obejmuje conajmniej $^8/_{10}$ części ogólnego stanu, wyrażony cyfrą 42·72%, jest dla nas wymowną wskazówką, że gruźlica przybrała na ogół znaczne roz-

miary między bydłem rogatem w kraju, z czem muszą się liczyć na seryo nietylko krajowe ale i państwowe czynniki ekonomiczne. Przy takim stanie rzeczy już nie o ratowanie materyału hodowlanego w oborach zarodowych, złożonego zaledwie z kilku tysięcy sztuk, ale o podtrzymanie w produktywnym stanie zdrowia milionów sztuk bydła rogatego rozchodzić się powinno, bo te miliony sztuk to jedyny i najsilniejszy filar gospodarki rolnej w naszym kraju, ale tylko do czasu, dopokąd sam silny i różnorodnym szkodliwościom odporny pozostanie. Na tę właśnie odporność owej dźwigni naszej gospodarki krajowej czycha gruźlica, która szerząc się coraz więcej między bydłem rogatem, osłabia jej siły i zwolna, ale pewnie, do upadku ekonomicznego prowadzi.

Zestawienie ogólne.

W ciągu roku 1901 wykonałem badania i szczepienia rozpoznawcze na gruźlicę u bydła rogatego w 31 oborach na 1.185 sztukach między któremi było 25 buhajów, 651 krów, 356 jałówek, 85 buhajków, 58 wołów.

Z tych uznałem za:

a) Chore:

buhajów . . .	10	sztuk	= 40·00%	= 298 sztuk = 25·15%
krów	192	„	= 29·49%	
jałówek	70	„	= 19·66%	
buhajków . . .	14	„	= 16·47%	
wołów	12	„	= 20·68%	

b) Podejrzane:

buhajów . . .	1	sztuk	= 4·00%	= 50 sztuk = 4·22%
krów	27	„	= 4·44%	
jałówek	18	„	= 5·05%	
buhajków . . .	3	„	= 3.53%	
wołów	1	„	= 1·72%	

c) Lekko podejrzane:

buhajów . . .	—	sztuk	= —	= 26 sztuk = 2·19%
krów	11	„	= 1·69%	
jałówek	12	„	= 3·37%	
buhajków . . .	3	„	= 3·52%	
wołów	—	„	= —	

Ogółem uznałem za chore, podejrzane i lekko podejrzane o gruźlicę:

buhajów . . .	11	sztuk	= 44·00%	= 374 sztuk = 31·56%
krów	230	„	= 35·33%	
jałówek	100	„	= 28·09%	
buhajków . . .	20	„	= 23·53%	
wołów	13	„	= 22·40%	

Z powyższego zestawienia wynika, że największe rozszerzenie przybiera gruźlica między buhajami i krowami, a więc między sztukami dojrzałemi, mniejsze zaś między młodzieżą i wołami.

Porównując wyniki badania i szczepienia wołów z r. 1900 z wynikiem z r. 1901, przychodzę do przekonania, że woły zakupywane na Bukowinie na targach w Radowcach i Suczawie, jakie właśnie badałem w r. 1900, są znacznie odporniejsze na gruźlicę, której minimalny procent między niemi znalazłem, od wołów (siwych) rasy stepowej, zakupywa-

nych na Węgrzech lub naszem pograniczu węgierskiem, jakie właśnie badałem i szczepiłem w roku 1901. Aczkolwiek to spostrzeżenie opieram na cyfrach niewystarczających do kategorycznego w tej sprawie sądu, mimo tego daje ono gospodarzom wskazówkę, gdzie kierować się z corocznem zakupnem wołów, aby nie wprowadzać do zagród a w ślad za tem i do kraju świeżych ognisk gruźlicy.

Reasumując wszystkie uwagi poczynione w niniejszem sprawozdaniu przy opisie badań dokonanych dotychczas w poszczególnych oborach zarodowych, ośmielam się doradzać Wysokiemu Wydziałowi krajowemu, aby w interesie podtrzymania dobrobytu krajowego, akcyę tępienia gruźlicy w szerszym zakresie rozwinął, porzucając dotychczasowe próby i eksperymenta, które, jak dotąd, już umożliwiły wyrobienie pewnego i trwałego systemu w technice rozpoznawczego badania i szczepienia tuberkuliną.

Do prawidłowego rozwoju tej akcyi potrzeba jednak zastosowania jednego, już wypróbowanego systemu, co tylko jest możliwem przy skoncentrowaniu kierownictwa tą akcyą w ręku jednej kompetentnej władzy. Tymczasem przy decentralizacyi tego kierownictwa, na jakie się niestety zanosi, możliwem jest wyłonienie się różnorodnych systemów experymentowania na nowo, które zamiast akcyę prawidłowo rozwinąć, powstrzymają ją na cały szereg lat, niwecząc dotychczasowe na tem polu zdobycze.

Teofil Sochaniewicz
krajowy nauczyciel weterynaryi.

Grupa A.

Pełnej krwi Simmenthal 8 obór.

Rasa	Który raz badane i szczepione?	Nr. obory	Liczba porządkowa.	Stan bydła badanego i szczepionego						Z tych uznałem za																		W procentach			
										Chore						Podejrzane						Lekko podejrzane									
				buhaje	krowy	jałówki	buhajki	woły	Razem sztuk	buhaje	krowy	jałówki	buhajki	woły	Razem sztuk	buhaje	krowy	jałówki	buhajki	woły	Razem sztuk	buhaje	krowy	jałówki	buhajki	woły	Razem sztuk	Ogółem chorych, podejrzanych i lekko podejrzanych	Chore	Podejrzane	Lekko podejrzane	Ogółem
	1-szy	XXXIII.	1	2	10	—	—	—	12	2	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	16.6	—	—	16.6
	1-szy	XXXIV.	2	1	9	3	1	—	14	1	1	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	3	14.3	—	7.1	21.4
	1-szy	XXXV.	3	1	11	5	2	—	19	1	9	2	1	—	13	—	—	—	—	—	—	—	1	2	—	—	3	16	68.42	—	15.79	85.21
	2-gi	IV.	4	3	76	44	17	2	142	1	10	3	2	—	16	—	3	1	1	—	5	—	—	—	—	—	—	21	11.26	3.52	—	14.78
	2-gi	III.	5	2	8	4	—	—	14	—	3	1	—	—	4	—	3	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	7	28.57	21.43	—	50.—
	2-gi	VIII.	6	1	8	6	4	—	19	—	5	1	—	—	6	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	7	31.57	5.26	—	36.83
	2-gi	V.	7	1	10	4	2	—	17	—	1	—	1	—	2	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	3	11.76	5.88	—	17.64
	2-gi	IX.	8	1	9	4	4	—	18	—	2	2	—	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	22.2	—	—	22.2
	Razem			12	141	70	30	2	255	5	31	9	4	—	49	—	8	1	1	—	10	—	1	3	—	—	4	63	19.21	3.88	1.57	24.7
	W procentach →									41.66	22.—	12.86	13.3	—	19.21	—	5.67	1.43	3.33	—	3.88	—	0.7	4.3	—	—	1.57	24.7	**← W procentach**			

Grupa B.

Pół krwi Simmenthal 8 obór.

Rasa	Który raz badane i szczepione	Nr. obory	Liczba porządkowa	Stan bydła badanego i szczepionego						Z tych uznałem za														Ogółem sztuk chorych, podejrzanych i lekko podejrzanych	W procentach			
										Chore						Podejrzane						Lekko podejrzane									
				buhaje	krowy	jałówki	buhajki	woły	Razem sztuk	buhaje	krowy	jałówki	buhajki	woły	Razem sztuk	buhaje	krowy	jałówki	buhajki	woły	Razem sztuk	buhaje	krowy	jałówki	buhajki	woły	Razem sztuk		Chorych	Podejrzanych	Lekko podejrzanych	Ogółem
	1-szy	XXXVI.	9	—	5	—	—	—	5	—	4	—	—	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	80·—	—	—	80·—
	1-szy	XXXVII.	10	1	9	14	1	3	28	—	2	5	—	1	8	—	—	4	—	—	4	—	—	—	—	—	—	12	28·57	14·29	—	42·86
	1-szy	XXXVIII.	11	1	29	26	7	—	63	1	11	6	—	—	18	—	2	3	—	—	5	—	1	3	1	—	5	25	28·57	7·93	7·93	44·44
	2-gi	XIV.	12	—	30	23	3	—	56	—	13	5	—	—	18	—	—	—	—	—	—	—	2	1	—	—	3	21	32·14	—	5·35	37·49
	1-szy	XXXIX.	13	2	41	21	5	—	69	—	6	1	—	—	7	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	2	9	10·14	—	2·9	13·04
	2-gi	XIX.	14	—	10	25	2	—	37	—	2	2	—	—	4	—	1	4	—	—	5	—	—	—	—	—	—	9	10·81	13·51	—	24·32
	2-gi	XVII.	15	—	14	22	8	—	44	—	—	1	—	—	1	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	2	2·27	2·27	—	4·54
	1-szy	XXXX.	16	—	40	9	—	—	49	—	5	—	—	—	5	—	—	—	—	—	—	—	4	—	—	—	4	9	10·2	—	8·16	18·36
	Razem .			4	178	140	26	3	351	1	43	20	—	1	65	—	4	11	—	—	15	—	7	6	1	—	14	94	18·51	4·27	3·96	26·74
	W procentach . . ⟶									25·—	24·15	14·28	—	33·5	18·51	—	2·24	7·85	—	—	4·27	—	3·93	4·28	3·84	—	3·96	26·74	⟵ W procentach			

Grupa C.

Rasa	Który raz badane i szczepione?	Nr. obory	Liczba porządkowa	Stan bydła badanego i szczepionego						Z tych uznałem za																Ogółem chorych, podejrzanych i lekko podejrzanych	W procentach			
										Chore						Podejrzane						Lekko podejrzane								
				buhaje	krowy	jałówki	buhajki	woły	Razem sztuk	buhaje	krowy	jałówki	buhajki	woły	Razem sztuk	buhaje	krowy	jałówki	buhajki	woły	Razem sztuk	buhaje	krowy	jałówki	buhajki	woły	Razem sztuk		Chore	Podejrzane	Lekko podejrzane	Ogółem
Pełnej krwi Oldenburg 7 obór	1-szy	XXXXI*	17	1	29	13	—	—	43	—	1	1	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	4.65	—	—	4.65
	1-szy	XXXXII	18	1	32	16	9	—	58	1	15	3	5	—	24	—	6	5	1	—	12	—	—	2	1	—	3	39	41.38	20.68	5.14	67.2
	1-szy	XXXXIII	19	2	31	12	1	—	46	2	21	10	1	—	34	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	35	73.91	2.17	—	76.08
	2-gi	{ XXV XXVI	20	—	13	10	3	3	29	—	2	2	2	—	6	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	7	20.69	3.44	—	24.13
	2-gi	XXXXI*	21	1	41	9	7	—	58	—	3	—	—	—	3	—	1	—	—	—	1	—	1	—	—	—	1	5	5.17	1.72	1.72	8.61
	2-gi	XXIV	22	2	40	25	10	—	77	—	3	—	—	—	3	1	1	—	—	—	2	—	1	1	—	—	2	7	3.89	2.6	2.6	9.09
	1-szy	XXXXIV	23	1	15	9	3	—	28	1	10	6	1	—	18	—	2	—	—	—	2	—	1	—	1	—	2	22	64.28	7.14	7.14	82.56
	Razem .			8	201	94	33	3	339	4	55	22	9	—	90	1	12	5	1	—	19	—	3	3	2	—	8	117	26.55	5.64	2.36	34.51
	W procentach . . ⟶									50·—	27·36	23·4	27·27	—	26·55	12·5	5·97	5·3	3·03	—	5·64	—	1·49	3·2	6·06	—	2·36	34·51	⟵ W procentach			

Grupa D.

Rasa	Nr. obory	Liczba porządkowa	Stan bydła badanego i szczepionego						Z tych uznałem za																		Ogółem sztuk chorych, podejrzanych i lekko podejrzanych	W procentach			
									Chore						Podejrzane						Lekko podejrzane											
			buhaje	krowy	jałówki	buhajki	woły	Razem sztuk	buhaje	krowy	jałówki	buhajki	woły	Razem sztuk	buhaje	krowy	jałówki	buhajki	woły	Razem sztuk	buhaje	krowy	jałówki	buhajki	woły	Razem sztuk		Chore	Podejrzane	Lekko podejrzane	Ogółem
Czerwone bydło krajowe 1 obora	XXXXV.	24	1	9	2	1	—	13	—	1	—	1	—	2	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	3	15·38	7·7	—	23·08
	W procentach . . . ⟶		—	11·11	—	100	—	15·38	—	11·11	—	—	—	7·7	—	—	—	—	—	—	23·08	⟵ W procentach								

Grupa E.

Rasa	Nr. obory	Liczba prządkowa	Stan bydła badanego i szczepionego						Z tych uznałem za																Ogółem sztuk chorych podejrzanych i lekko podejrzanych	W procentach				Który raz badane i szczepione?
									Chore						Podejrzane						Lekko podejrzane									
			buhaje	krowy	jałówki	buchajki	woły	Razem sztuk	buhaje	krowy	jałówki	buhajki	woły	Razem sztuk	buhaje	krowy	jałówki	buhajki	woły	Razem sztuk	buhaje	krowy	jałówki	buhajki	woły	Razem sztuk		Chore	Podejrzane	Lekko podejrzane	Ogółem	
Mięszana (krzyżowana) 7 obór.	XXXXVI.	25	—	5	—	—	—	5	—	4	—	—	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	80·—	—	—	80·—	1-szy
	XXXXVII.	26	—	9	1	—	—	10	—	7	—	—	—	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7	70·—	—	—	70·—	1-szy
	XXXXVIII.	27	—	71	29	1	—	101	—	44	18	—	—	62	—	1	1	1	—	3	—	—	—	—	—	—	65	61·38	2·97	—	64·35	1-szy
	XXXXIX.	28	—	—	—	—	38	38	—	—	—	—	11	11	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	12	28·94	2.63	—	31·57	1-szy
	XXIX.	29	—	15	11	1	—	27	—	3	1	—	—	4	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	5	14·81	3.48	—	18·29	2-gi
	L.	30	—	12	3	3	12	30	—	3	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	10·—	—	—	10·—	1-szy
	LI.	31	—	10	6	—	—	16	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	6·25	—	—	6·25	1-szy
	Razem .		—	122	50	5	50	227	—	62	19	—	11	92	—	2	1	1	1	5	—	—	—	—	—	—	97	40·42	2.2	—	42·72	—
	W procentach . . ⇒→								—	50·82	38·—	—	22·—	40·52	—	1·64	2·—	20·—	2·—	2·2	—	—	—	—	—	—	42·72	←⇐ W procentach				—

Zestawienie ogólne.

Znak grupy	Obory podług ras	Stan bydła badanego i szczepionego						Z tych uznałem za																Ogółem sztuk chorych, podejrzanych i lekko podejrzanych	W procentach				Badane i szczepione w czasie
								Chore						Podejrzane						Lekko podejrzane										
		buhaje	krowy	jałówki	buhajki	woły	Razem sztuk	buhaje	krowy	jałówki	buhajki	woły	Razem sztuk	buhaje	krowy	jałówki	buhajki	woły	Razem sztuk	buhaje	krowy	jałówki	buhajki	woły	Razem sztuk		Chorych	Podejrzane	Lekko podejrzane	Ogółem	
A.	8 obór pełnej krwi Simmenthal	12	141	70	30	2	255	5	31	9	4	—	49	—	8	1	1	—	10	—	1	3	—	—	4	63	19·21	3·88	1·57	24·7	Od 1. stycznia do końca grudnia 1901 r.
B.	8 obór pół krwi Simmenthal	4	178	140	26	3	351	1	43	20	—	1	65	—	4	11	—	—	15	—	7	6	1	—	14	94	18·51	4·27	3·96	26·74	
C.	7 obór pół krwi Oldenburg	8	201	94	33	3	339	4	55	22	9	—	90	1	12	5	1	—	19	—	3	3	2	—	8	117	26·55	5·64	2·36	34 51	
D.	1 obora Czerwone bydło krajowe	1	9	2	1	—	13	—	1	—	1	—	2	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	3	15·38	7·7	—	23·08	
E.	7 obór bydła ras mięszanych	—	122	50	5	50	227	—	62	19	—	11	92	—	2	1	1	1	5	—	—	—	—	—	—	97	40·52	2·2	—	42·72	
	Razem w 31 oborach	25	651	356	85	58	1185	10	192	70	14	12	298	1	27	18	3	1	50	—	11	12	3	—	26	374	25·15	4·22	2·19	31·56	
	W procentach . . ➡							40·—	29·49	19·66	16·47	20·68	25·15	4·—	4·14	5·05	3·53	1·72	4·22	—	1·69	3·37	3·52	—	2·19	31·56	⬅ W procentach				

LW. 37.307/902.

We Lwowie dnia 6. czerwca 1902 r.

Aleg. 125

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie spraw górniczych.

Wysoki Sejmie!

Nad sprawozdaniem Wydziału krajowego z dnia 27. lutego r. 1901 L. W. 13.811 Wysokiemu Sejmowi do l. 34 przedłożonem, nie powziął Wysoki Sejm żadnej uchwały, jakkolwiek on był przedmiotem obrad sejmowej komisyi górniczej i ta komisya złożyła o niem swoje sprawozdanie do L. S. 1967. Uchwałą z dnia 9. lipca z. r. przeznaczył jednak Wysoki Sejm na cele górnicze następujące kwoty, z których użycia w r. 1901 — a częścią i w r. 1902 — niniejszem zdajemy sprawę.

W rubr. XV. budżetu krajowego uchwalono na cele górnictwa:

poz. 310. remuneracya referenta spraw górniczych przy Wydziale krajowym kor. 3.328

poz. 311. na badaniu kraju w celu zestawienia użytecznych kopalin i popularnego opisu ich występowania, kor. 5.000;

poz. 312. Utrzymanie krajowej szkoły górniczej i wiertniczej w Borysławiu, kor. 17.000;

poz. 313. Na stacyę doświadczalną produktów naftowych — z poleceniem ażeby Wydział krajowy zbadał czy istnieje potrzeba utrzymywania nadal tej pozycyi wydatku, kor. 2000;

poz. 314. Na zbieranie i ogłaszanie dat statystycznych o produkcyi i handlu nafty i wosku ziemnego, kor. 1000;

poz. 315. Na stypendya dla górników i uczniów praktycznych szkół wiertniczych i akademii górniczych, kor. 3400;

poz. 316. Na potrzeby muzeum górnictwa nafty i wosku ziemnego w c. k. szkole politechnicznej we Lwowie, kor. 300.

W układzie sprawozdania zachowany dotychczas przestrzegany porządek, rozróżniając sprawy dotyczące nauki górnictwa w kraju, — badania geologiczne, górnicze lub technologiczno-chemiczne i sprawy drobniejsze, lub nieobciążające funduszu krajowego.

I.

Nauka górnictwa.

Kraj przy wydatnej subwencyi c. k. Rządu utrzymuje górniczą i wiertniczą szkołę w Borysławiu, a zarządza nią przy udziale kuratoryi szkoły, w której zasiadają reprezentanci c. k. Rządu kraj. Towarzystwa naftowego i interesowanych przedsiębiorców. W załączeniu ·/. podaje Wydział krajowy do wiadomości Wysokiego Sejmu roczne sprawozdanie tej szkoły, obejmujące rok szkolny 1900/901. Miała ona w tym roku uczniów zwyczajnych 12, z których 5 ukończyło oba kursa górniczy i wiertniczy, a 7 tylko wiertniczy, a na kursie wakacyjnym 7; ilość więc zmieniła się mało od roku zeszłego. W kładzie grona nauczycielskiego zaszła natomiast znaczna zmiana. P. Breitenwald ustąpił, i na jego miejsce fachowym nauczycielem wiercenia zamianował Wydział krajowy p. Kazimierza Mińskiego, inżyniera-mechanika c. k. Szkoły politechnicznej we Lwowie, p. Kazimierz Broniowski, fachowy nauczyciel działu górniczego został w myśl §. 37. statutów stabilizowany, nadto przeznaczył Wydział krajowy im obu do pomocy p. Piotra Władysława Hodorskiego, mianując go prowizorycznym asystentem szkoły. P. Hodorski jest również inżynierem, bo ukończył akademię górniczą w Leoben. Zdając sobie doskonale sprawę z tego jak dalece całe powodzenie przemysłu naftowego zależy dziś od dobrego prowadzenia robót, które się stają coraz trudniejszemi i kosztowniejszemi, dokłada Wydział krajowy i zarząd szkoły wszelkich starań, aby kierownicy robót, których ta szkoła przygotowuje jak najlepiej swemu zadaniu odpowiedzieć mogli.

Na ostatniem posiedzeniu Krajowej Rady górniczej w d. 22. marca r. b. dano również wyraz zapatrywaniu, że jest to najistotniejszą dzisiaj potrzebą naszego przemysłu naftowego.

Dla podniesienia tej nauki w szkole, dla regularnego i prawidłowego jej biegu, zarówno jak i dla niemarnowania już istniejących zbiorów, a dania możności ich powiększania, jest istotną, nieodzowną koniecznością dania szkole stałego, własnego pomieszczenia t. j. zbudowania szkolnego budynku. W ostatniem swem sprawozdaniu z dnia 27. lutego r. z. L. W. 13.811 jużeśmy tę potrzebę podnieśli, i to nie po raz pierwszy. Sejmowa Komisya górnicza potrzebę tę uznała, i zgodnie ze wskazówką zawartą w jej sprawozdaniu Wydział krajowy z bieżących funduszów szkoły nabył za kwotę 3.240 K. obszar potrzebny na Wolance, a więc w najbliższem sąsiedztwie kopalń Borysławskich w celu wystawienia tam budynku szkolnego. Kosztorys jeszcze nie jest gotów i dla tego nie może być Wysokiemu Sejmowi przedłożony, ale koszt budowy wyniesie mniej więcej 30.000 K. Wydział krajowy będzie upraszał Wysoki Sejm o wstawienie w budżet roku 1903 odpowiedniej kwoty, czy to jako pierwszą ratę, czy też jako część niezbędnych kosztów.

Rok szkolny 1901/2 zapowiada się dla szkoły Borysławskiej również dobrze jak poprzedni. Zgłosiło się 16 uczniów, z których przyjęto 15, a z tej liczby 7 na kurs przygotowawczy, a 8 na kurs fachowy. Jedenastu uczniów mieszka w internacie utrzymywanym z funduszu krajowego i pobiera zasiłek od 20 do 25 K. miesięcznie.

Zarówno ze względów dydaktycznych, t. j. prowadzenia nauki i ćwiczeń z większą ilością nie jednakowo przygotowanych uczniów, jak i ze względu, aby nie tworzyć ukwalifikowanych dozorców czy kierowników robót wiertniczych, którzyby nie znajdowali zatrudnienia, nie pragnie Wydział krajowy większej frekwencyi szkoły; natomiast chcąc im dać całą potrzebną naukę przedłużono od bieżącego roku szkolnego okres nauki kursu wiertniczego z 8 na 10 miesięcy czasu; zdaniem dyrekcyi szkoły należałoby dążyć do tego, aby każdy uczeń szkoły odbył naukę obu kursów fachowych, a nie jak było dotychczas tylko jednego kursu. Co do tej zmiany, która wymaga zmiany statutu szkoły, Wydział krajowy nie powziął jeszcze uchwały.

Wyższe studya nauki górnictwa tak w kraju jak i za granicą popiera też Wydział krajowy jak w latach poprzednich przez udzielanie zasiłków tym, co się specyalnie studyom górniczym oddają i co uczestniczą w kosztowniejszych planem nauk objętych wycieczkach górniczych. Na radzie górniczej wyrażono przekonanie, że te subwencye powinne być wydatniejsze, i zachęcać do dalszych podróży i studyów.

II.

Badania geologiczne, geologiczno-górnicze i technologiczno-chemiczne.

Badania geologiczne mające na celu wydanie geologicznego opisu kraju wraz z tekstem zaznaczyły w r. 1901 i w obecnym znaczny postęp i zbliżają się ku końcowi. Z końcem r. 1900 było wydanych 11 zeszytów (1 do 10 i 12-ty) o 60 arkuszach, wydrukowanych 6, w druku 3, do druku przygotowanych 5, w rewizyi, a więc w toku pracy 12, razem więc 84. ze 106. składających siatkę mapy geologicznej Galicyi. Z końcem roku ubiegłego wydano 12 zeszytów (13-ty) o 63 arkuszach, wydrukowano 3 arkusze z zeszytu 11-go, oddano do druku 8 z zeszytów 14-go i 15-go, a w rewizyi jest 12. — przeto razem 86 arkuszy.

Prace powierzone w roku zeszłym pp. geologom Dr. Szajnosze, Dr. Zuberowi, Dr. Grzybowskiemu, pp. Maryanowi i Jarosławowi Łomnickim zostały oddane komisyi fizyograficznej dla celów wydawnictwa; w roku 1902. poruczył Wydział krajowy Prof. Wład. Szajnosze wykonanie dwóch arkuszy mapy kraju obejmujących okolice Dydijewy i Smorza, prof. R. Zuberowi zdjęcie okolicy objętej arkuszem Stary Sambor, Dr. J. Grzybowskiemu okolicę Turki i ukończenie arkusza Ustrzyki dolne i prof. W. Friedbergowi uzupełnienie zeszłorocznej pracy okolicy Sambora. Będzie więc jeszcze 4 arkusze, a razem ze zdjęciem zarządzonem przez komisyę fizyograficzną Akademii Umiejętności 8, tak że ze 106 arkuszy będzie w roku obecnym wykonanych 94, a nawet 96. gdyż co do arkuszy obejmujących Tatry i okolicę Szczawnicy zamierza Wydział krajowy skorzystać z uskutecznionych dwa lata temu zdjęć prof. Uniwersytetu Wiedeńskiego Dr. Uhliga.

W związku z temi badaniami, są poszukiwania górnicze, które się mnożą w naszym kraju. Obok bardzo poważnych prac jaką jest zestawienie mapy geologiczno-górniczej polsko-ślązkiego zagłębia węglowego, spotykamy próby i poszukiwania dorywcze, ale całość ich niezawodnie krajowi korzyść przynosi. Co do wspomnianej mapy zagłębia węglowego to już 7 jej arkuszy jest w manuskrypcie, a 4 były przedstawiane, na zjeździe przemysłowym roku zeszłego w Krakowie; wszystkie 7 są wystawione na tegorocznej jubileuszowej wystawie Towarzystwa Politechnicznego we Lwowie. Badania dla zestawienia mapy podjęte dały już sposobność p. Fr. Bartonecowi do wykazania jak wielkim jest zasób węgla kamiennego w naszym kraju, a dalsze prace rzucą zapewne światło i na znajdowanie się rud metalicznych jeśli nie w Galicyi, to w sąsiednich powiatach Królestwa Polskiego.

Kilku przedsiębiorców górniczych poszukuje obecnie w obwodzie Rzeszowskim węgla brunatnego, i na ten sam minerał są zgłoszone poszukiwania w Karpatach. Jedni prowadzą je własnemi siłami, drudzy zgłaszają się o pomoc do Wydziału krajowego. Przy udzielaniu jej Wydział krajowy ma zawsze na myśli, żeby nie tylko do użytecznej pracy dopomódz, ale i od nieużytecznej ochronić, ale nie może iść po za granice fachowej rady, bo na udział w poszukiwaniach przedstawiających zawsze wiele ryzyka. Wys. Sejm nie przeznaczał dotąd funduszów, które zresztą musiałyby być znaczne.

W ekonomicznej polityce dzisiejszych państw nie byłby to fakt odosobniony, bo zarówno Holandya jak i Prusy na tę drogę wstępują.

Fachowej rady i pomocy w rozpoznaniu zasobów mineralnych, nieraz istotnie do ocenienia trudnych, Wydział krajowy udziela zawsze — a gminom lub włościańskim niezamożnym Spółkom nawet kosztem funduszu krajowego. Zamierzamy w roku bieżącym pójść nawet nieco dalej w tej akcyi i zbadać jakie zasoby oleju ziemnego lub wosku ziemnego znajdują się na gruntach gminnych naszego kraju, lub na gruntach stanowiących dobro gminne. Że znaczne złoża tych minerałów znajdują się na gruntach gminnych to rzeczą wiadomą, że wskutek niewiadomości zarządów gmin te zasoby mogą być marnowane lub wartość, którą one przedstawiają, nie w właściwym stopniu na dobro gminy użyte, i na to niejeden by przykład można przytoczyć. Wydział krajowy zamierza przeto zrobić zestawienie gruntów naftonośnych, będących majątkiem gmin lub dobrem gminnem, co bądź co bądź ułatwi ich zużytkowanie i ureguluje, a więc uczyni słuszniejszymi warunki, w których przedsiębiorcy prawo do wyzyskiwania tych gruntów będą mogli nabywać.

Technologiczno-chemiczne badania produktów naftowych koncentrują się w czynności kraj. stacyi doświadczalnej dla produktów naftowych, urządzonej kosztem 2.000 koron w c. k. Szkole politechnicznej we Lwowie. W myśl jednej z dawniejszych uchwał Wys. Sejmu załączamy ad 2·/. oryginalne sprawozdanie kierownika stacyi prof. Załozieckiego z jej w roku ubiegłym czynności; ze swej strony musi Wydział krajowy dodać, że otrzymawszy uchwałą Wys. Sejmu z dnia 9. lipca 1901 polecenie zbadania, czy istnieje potrzeba utrzymywania nadal tej stacyi i łożenia na nią kosztów, przekazał sprawozdanie p. Załozieckiego do ocenienia Członkom kraj. Rady górniczej, profesorowi technologii chemicznej w Lwowskiej politechnice p. Pawlewskiemu i profesorowi chemii w uniwersytecie lwowskim dr. Radziszewskiemu i poddał je pod dyskusyę kraj. Rady górniczej na posiedzeniu z d. 22. marca r. b.

Zarówno sprawozdanie prof. Pawlewskiego jak i dyskusya w Radzie górniczej dały chlubne świadectwo obecnej działalności stacyi, a kraj. Rada górnicza oświadczyła się nietylko za dalszem utrzymaniem stacyi, lecz zaleciła domaganie się rozszerzenia jej działalności przez powiększenie dotacyi i poczynienie starań aby c. k. Rząd przyznał jej charakter publiczny i odpowiednią subwencyę.

Motywa dla takiego rozwoju stacyi widzi krajowa Rada Górnicza w tem, że przyszłość naftowego przemysłu u nas jest pewną, a że w miarę postępu produkcyi i przyrobów potrzeba stacyi jest coraz bardziej odczuwaną. Kierownik jej pozawiązywał o wiele ściślejsze stosunki z przedsiębiorcami jak przed 4 lub 5 laty i w ciągu ostatniego roku wykonał im 107 analiz i prób. Kraj. Rada górnicza uchwaliła zwrócić uwagę Wydziałowi kraj. na potrzebę:

1. powiększenia płacy kierownika stacyi;
2. dodania mu siły pomocniczej, czy to asystenta czy t. zw. stypendysty t. j. starszego sluchacza Wydziału Chemii technicznej i
3. poczynienia starań o przyznanie stacyi charakteru publicznego i udzielenia jej subwencyi z funduszów rządowych tak jak to pobierają stacye dla badania materyałów spożywczych, skóry, jedwabiu i t. p.

Co do zmiany organizacyi i budżetu stacyi, Wydział krajowy weźmie opinię Rady górniczej do rozwagi przy układaniu preliminarza budżetu krajowego na r. 1903, a co do subwencyi rządowej przedkłada Wys. Sejmowi wniosek o uchwalenie odpowiedniej rezolucyi.

III.

Ze spraw nie obciążających budżetu krajowego zajmował się Wydział krajowy ważną dla kraju kwestyą zanieczyszczania wód i łąk odpadkami z kopalń i destylarń nafty, o której zresztą wspomniano w sprawozdaniu Wydziału krajowego z d. 27. lutego 1901 l. W. 13.811. C. k. starostwo w Drohobyczu donosi Wydziałowi krajowemu odezwą z dnia 15. stycznia 1902 l. 560, że sprawy tej z oka nie spuszcza, że w myśl wniosku delegata Wydziału krajowego do ankiety w tej sprawie, która się odbyła w lipcu r. z. p. Kędziora, dyrektora biura melioracyjnego, zażądano od c. k. starostwa w Bielsku aktów, wykazujących jakie zarządzenia poczyniono przy budowie bardzo wielkiej destylarni nafty w Dziedzicach, a tymczasowe rekursami przedsiębiorców naftowych zresztą zakwestyonowane, zarządzenie wydało w własnym zakresie działania. Wydział krajowy weźmie udział w ponownej ankiecie, którą c. k. Starostwo zarządzi.

Na prośbę Wydziału kraj Towarzystwa naftowego interweniował Wydział krajowy w porozumieniu z Izbą Handlową i Przemysłową we Lwowie w sprawie pominięcia tego towarzystwa przez c. k. Ministerstwo handlu przy wyznaczaniu członków komisyi dla statystyki obrotu handlowego Austryi z Węgrami, a popierał pracę tego towarzystwa asygnując mu w myśl uchwały Wys. Sejmu 1000 Koron na zbieranie i ogłaszanie dat statystycznych o produkcyi i handlu nafty i wosku ziemnego. Daty te zbyt wyłącznie do handlu i produkcyi nafty się odnoszą, pomijając wosk ziemny, co wprawdzie nie oddziaływa na handel bardzo zredukowany i bardzo skoncentrowany, ale Wydział krajowy wytknął ten brak, załatwiając sprawozdanie Wydziału Towarzystwa naftowego.

Nie obciążyły dotychczas budżetu krajowego sprawy dotyczące studyów nad ulepszeniami wiertniczych przyrządów w naszym kraju rozpowszechnionych, i na poparcie wynalazków, przyrządy te znacznie poprawiających. W ostatnim jednak czasie wniesioon

o to kilka prośb do Wysokiego Sejmu i do Wydziału krajowego, i niema wątpliwości że dla naszego krajowego przemysłu możnaby wiele przy polepszeniu wiercenia zrobić i że my właśnie wraz z Amerykanami prowadzący najwięcej wierceń naftowych, bylibyśmy powołani do tego ulepszenia. W petycyach tych trzeba rozróżnić petentów ubogich chcących wynalazek wypróbować, a więc potrzebujących małej kwoty dla skonstruowania modelów lub przyrządu, i petentów przedsiębiorców, którzy by chcieli wynalazek opatentowany, o którego dobroci są przekonani, rozpowszechniać i przemysłowo zużytkować. Wydział krajowy mniema, że tak, jak popiera naukę górnictwa i wiertnictwa, jak z korzyścią dla kraju udzielane bywają subwencye na wyjazd i studya za granicę, tak należałoby czasem udzielić pomocy i wynalazcy; przemysłowe zużytkowywanie wynalazku jest już raczej rzeczą prywatnej przedsiębiorczości z ewentualną pomocą z funduszów na popieranie przemysłu przeznaczonych (rub. XVI. budżetu).

Wydział krajowy mniema że Wys. Sejm ewentualnem podniesieniem pozycyi 321 budżetu krajowego, coby w budżecie na rok 1903 mogło nastąpić i zezwoleniem na używanie tej kwoty nie tylko dla uczniów szkół wiertniczych i górniczych, ale dla pracowników na tem polu w ogóle, mógłby się przyczynić do znacznego postępu na polu wiertnictwa, a co za tem idzie do obniżenia kosztów produkcyi, do rentowności nie jednego przedsiębiorstwa.

Dla wszystkich tu powołanych względów i odwołując się do sprawozdania Wydziału krajowego z dnia 14. grudnia 1901 L. W. 68160, w którem w poz. 316 do poz. 322 wyszczególnione są kwoty przeznaczone na cele górnicze, Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić!

1. Sprawozdanie Wydziału krajowego z czynności w sprawach górniczych w ciągu r. 1901 przyjmuje się do wiadomości.

2. Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby poczynił u c. k. Rządu starania o udzielenie krajowej stacyi doświadczalnej dla produktów naftowych subwencyi z funduszów państwowych.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:
A. Potocki w. r.

Sprawozdawca:
Tadeusz Romanowicz w. r.
Członek Wydziału krajowego.

Lp. 34/1902.

Sprawozdanie

krajowej szkoły górniczej i wiertniczej w Borysławiu z roku szkolnego 1900/1901.

W roku szkolnym 1900/1901 nauka odbywała się na dwóch kursach, a mianowicie: na kursie fachowym górniczym i na kursie fachowym wiertniczym.

Kursu przygotowawczego nie prowadzono w tym roku, gdyż stosownie do brzmienia statutu szkoły, jużto na mocy przedłożonych świadectw ze studyów przygotowawczych i odbytej praktyki górniczej, względnie wiertniczej, jużto na mocy egzaminów wstępnych, ustnych i pisemnych, komisya egzaminacyjna uznała wszystkich kandydatów za uzdolnionych do przejścia na kursa fachowe.

Uczniów przyjęto do szkoły dwunastu.

Studya przygotowawcze uczniów przyjętych do szkoły były następujące:

6 kurs przygotowawczy Krajowej szkoły górniczej,
3 cztery klasy gimnazyalne,
2 pięć klas gimnazyalnych i dwa kursa szkoły górn. w Dąbrowie górniczej,
1 trzy klasy gimnazyalne i trzy kursa szkoły górn. w Dąbrowie górniczej.

Wiek uczniów przedstawiał się następująco:

poniżej 21 lat	6
od 21—25 „	5
powyżej 30 „	1

Stypendya Wydziału krajowego pobierało uczniów 10.

W internacie mieszkało uczniów 9.

Zachowanie się uczniów było dobre.

Postępy uczniów w naukach były zadowalające, lecz zbyt silnie zarysowały się różnice w przygotowaniu uczniów.

Stosunek wyznań uczniów był następnjący:

wyznania rzym.-kat. . . .	10
„ grecko-kat. . . .	1
„ mojżeszowego . . .	1

wszyscy uczniowie byli narodowości polskiej.

Kurs górniczy.

Na kurs górniczy zapisało się pięciu uczniów:

1. Dunaj Stanisław Franciszek,
2. Landsberg Adam,
3. Mirecki Józef,
4. Pillar Adolf Emil,
5. Szlager Leonard.

W ciągu roku szkolnego dwóch uczniów wystąpiło, a to:

Landsberg Adam, który się przeniósł do szkoły elektrotechnicznej i Szlagier Leonard, z powodu stosunków familijnych.

Egzamin z dobrym postępem zdali uczniowie:

1. Dunaj Stanisław, 2. Mirecki Józef.

Odstąpił od egzaminu: Pillar Adolf.

Kurs górniczy trwał od 1. października 1900 r. do 30. lipca 1901 r. Nauka odbywała się według planu objętego statutem szkoły. Nauki na tym kursie udzielał inżynier górniczy, Kazimierz Broniowski.

W ciągu roku odbywały się wycieczki naukowe do kopalń wosku ziemnego w Borysławiu, a z końcem roku odbyła się wycieczka do c. k. Saliny w Stebniku.

Rok szkolny zamknięto w dniu 30. lipca 1901 r. egzaminem publicznym. W komisyi egzaminacyjnej wzięli udział: delegat Wydziału krajowego, prof. Leon Syroczyński, delegat c. k. Rządu, c. k. starszy komisarz górniczy, Kazimierz Kostkiewicz, delegat towarzystwa naftowego, dr. Stanisław Olszewski, dyrektor szkoły inż. górn., Kazimierz Gąsiorowski i nauczyciel inż. górn., Broniowski.

Kurs wiertniczy.

Na kurs wiertniczy zapisało się uczniów dwunastu:

1. Dunaj Stanisław Franciszek,
2. Gilowski Piotr,
3. Kuhmerker Abraham,
4. Landsberg Adam,
5. Mirecki Józef,
6. Pillar Adolf Emil,
7. Porwit Wilhelm,
8. Prokopowicz Kazimierz,
9. Szlagier Leonard,
10. Szyszkiewicz Jan,
11. Towarnicki Henryk,
12. Wasyłowicz Konstanty.

W ciągu roku wystąpił jeden, a to: Landsberg Adam.

Egzamin z dobrym wynikiem zdali:

1. Dunaj Stanisław, 2. Gilowski Piotr,
3. Mirecki Józej, 4. Porwit Wilhelm,
5. Szlagier Leonard.

Egzamin z poprawką zdali:

1. Prokopowicz Kazimierz, 2. Szyszkiewicz Jan,
3. Wasyłowicz Konstanty.

Z postępem niedostatecznym zdali:

1. Kuhmerker Abraham, 2. Pillar Adolf.

Odstąpił od egzaminu: Towarnicki Henryk.

Z uczniów pobierających stypendya otrzymało:

stopień dobry pięciu,
poprawkę dwóch,
stopień zły dwóch.

Nauka na kursie wiertniczym odbywała się według planu określonego statutem szkoły i trwała od 1. października 1900 r. do końca maja 1901 r.

Nauki na tym kursie udzielali: inż. Robert Breitenwald i inż. górn. Kazimierz Broniowski. W miesiącu kwietniu wystąpił ze szkoły p. Breitenwald, a kurs prowadził do końca roku p. K. Broniowski.

W ciągu roku odbywały się wycieczki do kopalń nafty w Borysławiu, gdzie uczniowie robili szkice i zdjęcia z natury, tudzież odbywały się wycieczki geologiczne w okolice Borysławia.

Z końcem roku odbyła się trzydniowa wycieczka do Schodnicy i Urycza — dwa dni zwiedzano kopalnie nafty i warstaty mechaniczne w Schodnicy, gdzie uczniowie mieli także sposobność przypatrzyć się próbom wiercenia płuczkowego nowym systemem inż. Wacława Wolskiego. Trzeciego dnia odbyła się wycieczka geolociczna do Urycza.

Rok szkolny zakończył się 5. czerwca 1901 r. egzaminem publicznym. — Skład komisyi egzaminacyjnej tworzyli:

Członek Wydziału krajowego, Józef Wereszczyński,
delegaci Wydziału krajowego, prof. Leon Syroczyński i Leonard Wiśniewski,
delegat z ramienia c. k. Rządu, c. k. radca górn. Adolf Weber,
dyrektor szkoły inż. górn., Kazimierz Gąsiorowski i
nauczyciel inż górn., Kazimierz Broniowski.

Szkoła prenumerowała następujące czasopisma techniczne:

1. „Przegląd techniczny“, Warszawa.
2. „Nafta“, Lwów.
3. „Berg u. Hüttenwesen“, Wiedeń.
4. „Zeitschrift für das Berg-Hütten- u. Salinenwesen“, Berlin.
5. „Montan-Zeitung“, Grac.
6. „Chemiker u. Techniker Zeitung“, Wiedeń.

Ministerstwo rolnictwa przysłało szkole swoje roczniki wykazów statystycznych.

Do biblioteki szkolnej nabyto następujące dzieła:

Prof. Dzieślewski: Encyklopedya elekrotechniki (wykłady z polit. lwowskiej) cena K. 9·—
Prof. Rochelt: Miernictwo górnicze (wykłady z akademii w Leoben), cena K. 10·50,
Dr. L. Graez: Die Elektricitaet u ihre Anwendungen (dwa wydania małe i duże).

Zbiory wiertnicze i górnicze pomnożono modelami i okazami, pochodzącymi z darów prywatnych. Dalsze pomnażanie zbiorów szkolnych ograniczone jest brakiem miejsca z powodu szczupłego lokalu obecnego, nieodpowiadającego celom szkoły. Szkoła bowiem mieści się w lokalu wynajętym, mającym przeznaczenie na mieszkania prywatne, a starania o budynek własny znajdują się w dalszym toku.

W Borysławiu, dnia 12. marca 1902.

Dyrekcya krajowej szkoły górniczej i wiertniczej w Borysławiu.

Sprawozdanie

z czynności krajowej stacyi doświadczalnej dla przemysłu naftowego za rok 1901.

Zwiększona w znacznym stopniu w roku ubiegłym produkcya ropy w Galicyi dała i stacyi doświadczalnej więcej zajęcia, wskutek czego czynności stacyi w ostatnim roku nieproporcyonalnie się zwiększyły. Najwięcej zatrudnienia przysporzyła stacyi ropa borysławska, która daje powody do sporów handlowych z powodu zanieczyszczenia wodą i mułem wiertniczym (kałem), sprawiedliwie tylko drogą analizy dające się rozstrzygnąć. Z tych powodów wykonywała stacya doświadczalna dużo analiz ropy borysławskiej tyczących się głównie owego zanieczyszczenia. W tej samej sprawie jeździł kierownik stacyi dwa razy do Borysławia celem wzięcia próbek ropy, informacyi kierowników i ekspedyentów przy odnośnem postępowaniu oraz brania udziału w konferencyi producentów dla usunięcia tych braków ropy, które deprecyonują jej wartość i obniżają cenę. Obecnym był również kierownik stacyi na wspólnych zebraniach producentów ropy borysławskiej i rafinerów nafty zwoływanych do Lwowa bądź przez związek producentów „Ropa", bądź przez Towarzystwo magazynowe dla produktów naftowych i wszedł w skład komitetu, który wypracował regulamin dla odbioru i ekspedycyi ropy borysławskiej. Zarówno ze strony producentów ropy jak i austro-węgierskich rafinerów, zgromadzonych we Lwowie w lutym r. 1901, został kierownik stacyi na superarbitra w sprawach spornych tyczących się jakości ropy borysławskiej powołany, a stacya doświadczalna dla przemysłu naftowego uznaną została za laboratoryum rozjemcze, do którego w razie nieporozumień dobrowolnych należy się do ostatecznej oceny próbek ropy udawać. Za inicyatywą kierownika stacyi uchwalili producenci założyć w Borysławiu stacyę odbiorczą dla bieżącej kontroli ropy przy jej odbiorze do rurociągów, względnie zbiorników. Organizacyą tej stacyi zajęło się Towarzystwo magazynowe dla produktów naftowych a przygotowaniem kierownika tej stacyi w upatrzonej osobie p. Błachowskiego do specyalnych czynności rozbioru ropy stacya doświadczalna dla przemysłu naftowego.

Oprócz analiz ropy, wykonała stacya doświadczalna na zlecenie stron, rozbiory najrozmaitszych produktów z dziedziny przemysłu naftowego i woskowego a w szczególności wykonano w r. 1901 następujące rozbiory:

1/ 5 analiz gazów z kopalń wosku ziemnego,
2/ 6 analiz nafty handlowej,
3/ 53 analiz ropy z rozmaitych kopalń,
1 analiza kwasu siarkowego,
4/ 4 analizy surowego wosku ziemnego,
5/ 12 analiz handlowego wosku ziemnego,
6/ 12 analiz olejów smarowych,
7/ 4 oznaczenia kalorymetrycznych naftowych olejów opałowych,
8/ 8 analiz smarów i smarowideł,
9/ 2 analizy asfaltu surowego.

Razem przeto wykonano na żądanie stron 107 analiz i prób, co wobec dotychczasowej liczby stanowi nadzwyczajny wzrost czynności stacyi w roku ubiegłym.

Według pochodzenia rozkładały się nadesłane zlecenia w sposób następujący:

2 kopalnie wosku ziemnego.
17 kopalń ropy.
6 rafineryi nafty.
2 towarzystwa naftowe, handlowe.
2 banki.
2 fabryki smarów.
8 osób prywatnych.

Razem przeto dało zajęcie stacyi 32 stron, z tych 24 krajowych a 6 pozakrajowych, a w szczególności: 1 z Budapesztu, 1 z Moraw, 1 z Preszburga, 1 z Kuni w Dalmacyi a 2 z Wiednia.

Oprócz tego wypracował kierownik stacyi większe elaboraty techniczne (eksposé) a to:

1) W sprawie ropy wybuchowej w Borysławiu dla rafineryi nafty „Apollo“ w Budapeszcie;

2) W sprawie zachowania się ropy Borysławskiej w zbiornikach, dla towarzystwa magazynowego dla produktów naftowych;

3) W sprawie opałowej produktami naftowymi, dla Związku producentów „Ropa“;

4) W sprawie eksportu ropy do Niemiec, dla Towarzystwa dla handlu, przemysłu i rolnictwa, przedtem w Gorlicach, obecnie we Lwowie;

5) Referat o stanie ekonomicznym przemysłu naftowego w Galicyi dla I. Zjazdu przemysłowego w Krakowie.

Przez cały rok ubiegły pracował w stacyi doświadczalnej mój uczeń, p. George Frasch z Cleveland w Ameryce i pozostaje i na rok bieżący, z rzędu trzeci; świadczy to w każdym razie o tem, że uczeń mój, udając się z Ameryki na wykształcenie fachowe do mnie, znalazł tu w stacyi, czego pragnął, to jest gruntowne obznajomienie się z laboratoryjną stroną zawodu naftowo-przemysłowego.

O ile okoliczność ta pochlebnie świadczy o reputacyi krajowego zakładu naukowego, o tyle była mi pomocną w podjęciu i przeprowadzeniu naukowej pracy, którą w innym razie z powodu zajęć po za stacyą i intenzywniejszego zatrudnienia obowiązkowemi pracami w stacyi nie mógłbym sam wykonać. Mając siłę pomocniczą do dyspozycyi, mogłem zainicyować pracę, która mojem zdaniem była konieczną. Mam na myśli dokładne chemiczne badanie ropy galicyjskiej, wymagające wobec wyświetlenia składu chemicznego ropy innego pochodzenia, zwłaszcza rosyjskiej, przez szereg wybitnych chemików, bardzo intenzywnego zajęcia się tą kwestyą, gdyż dotychczasowe badania są niezupełne i przestarzałe i daliśmy się w tym względzie nawet chemikom rumuńskim wyprzedzić. Ponieważ nikt z naszych chemików nie pragnie podjąć się tej żmudnej a w rezultatach ewentualnie niewdzięcznej pracy, przeto uznałem za stosowne zająć pod mojem kierownictwem mego ucznia, przysposobionego już dostatecznie do tego, badaniem składników chemicznych niżej wrzących frakcyi naszej ropy, tem więcej, że praca taka wymaga dłuższego czasu. Od wiosny jesteśmy zajęci odnośnemi badaniami a ledwie w jesieni ukończyliśmy czynności przygotowawcze, tak że dopiero od 3 miesięcy rozpoczęliśmy właściwe badanie. Mimo to wydały one już rezultaty, które ogłosiliśmy w Berichte d. chemischen Gesellschaft w Berlinie pod tytułem: „Untersuchung des galizischen Erdöles. I. Nitrirung der Isohexanfractionen“,

Odnośną pracę załączam w osobnej odbitce, a jej ciąg dalszy opracowujemy obecnie, mając zamiar ogłosić całą pracę po ukończeniu jej w zakreślonych granicach w rozprawach Akademii umiejętności w Krakowie.

Lwów, 15. lutego 1902.

Roman Załoziecki
kierownik stacyi.

LW. 45.404/902. We Lwowie, dnia 28. czerwca 1902.

Aleg. 126

Sprawozdanie

Wydziału krajowego z czynności krajowego biura statystycznego od 15. listopada 1899 do 31. grudnia 1901 r.

Wysoki Sejmie!

W okresie będącym przedmiotem sprawozdania wydało krajowe biuro statystyczne następujące prace:

1. Opieka nad ubogimi w Galicyi przez dr. Joachima Bartoszewicza; praca ta objętości 91 stronic in 4 to stanowi pierwszy zeszyt tomu XVIII. Wiadomości statystycznych.

2. Pisarze gminni w Galicyi przez dr. Zbigniewa Pazdro; praca ta obejmująca 96 stronic in 4-to stanowi drugi zeszyt tomu XVIII. Wiadomości statystycznych.

3. Handel Galicyi i Bukowiny tudzież innych krajów austryackich z cesarstwem niemieckiem w latach 1891—1898 przez prof. dr. T. Pilata; ta trzecia praca, obejmująca oprócz wielkiej tablicy 22 stronic in 4-to, wydana została jako pierwszy zeszyt tomu XIX. Wiadomości statystycznych.

Oprócz tego są już ukończone i gotowe do druku następujące rozprawy:

1. Siła podatkowa gmin wiejskich w Galicyi przez dr. Joachima Bartoszewicza;

2. Wydatki gmin wiejskich w Galicyi na cele własnej administracyi przez dr. Zbigniewa Pazdro.

Z oddaniem do druku tych dwóch prac wstrzymuje się biuro statystyczne do czasu ukończenia będącej obecnie w toku pracy: „Historya ustawodawstwa gminnego w Galicyi od roku 1867“, która to praca, jako wstęp historyczny ma poprzedzać wymienione wyżej statystyczne rozprawy.

Tablice do II. i III. rocznika statystyki krajów koronnych, wydawanego przez centralną Komisyę statystyczną w Wiedniu przy współpracownictwie wszystkich Wydziałów krajowych, względnie krajowych biur statystycznych, zostały w ciągu lat 1900 i 1901 ułożone i wysłane do Wiednia.

Obecnie są już w toku roboty celem zebrania materyału statystycznego dla następnego IV. rocznika statystyki krajów koronnych.

W latach 1900 i 1901 wyszły obydwie części tomu VI. „Podręcznika statystyki Galicyi“, zawierające tablicowe przedstawienia następujących działów statystyki naszego kraju: I. Obszar, podział terytoryalny i ludność. II. Ruch ludności. III. Stosunki zdrowotne i zakłady humanitarne. IV. Stosunki kościelne. V. Zakłady naukowe i wychowawcze. VI. Prasa. VII. Stowarzyszenia. VIII. Własność ziemska. IX. Rolnictwo. X. Górnictwo i hutnictwo. XI. Przemysł. XII. Komunikacye. XIII. Instytucye kredytowe. XIV. Statystyka pożarów, gradobić i organizacya ubezpieczeń. XV. Galicya w budżecie państwa. XVI. Budżet krajowy, budżety powiatowe, miast, gmin małomiejskich i wiejskich. XVII. Sądownictwo. XVIII. Ces. i król. wojsko.

W toku zaś jest opracowanie tomu VII. podręcznika. Mianowicie dotychczas zestawione są następujące działy:

II. Ruch ludności z wyjątkiem tych tablic, do których potrzebne są daty ostatniego spisu ludności (z roku 1900), których nadesłanie oczekiwane jest z dnia na dzień.

III. Stosunki zdrowotne i zakłady humanitarne.

V. Zakłady naukowe i wychowawcze.

VI. Prasa.

VII. Stowarzyszenia.

VIII. Własność ziemska, część II. mianowicie: Zmiany w stanie posiadania i obdłużenia własności nieruchomej.

Z opracowaniem działu I.: Obszar, podział terytoryalny i ludność wstrzymuje się biuro statystyczne aż do nadejścia ostatecznych wyników spisu ludności z roku 1900.

W najbliższej przyszłości przystąpi biuro statystyczne do zebrania i zestawienia materyału statystycznego do pracy o „Własności tubularnej w Galicyi". Ta praca będzie oparta przeważnie na urzędowych odpisach arkuszów posiadłości gruntowych, o dostarczenie których zwróci się biuro statystyczne do c. k. Dyrekcyi Skarbu, opierając się na upoważnieniu Wydziału krajowego, zawartem w uchwale z 27. maja 1902, którą Wydział krajowy wstawia na cel sporządzenia powyższych odpisów kwotę 4.500 koron do budżetu na rok 1903.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:
A. Potocki, *w. r.*

Sprawozdawca:
Dr. Tadeusz Pilat, *w. r.*
Członek Wydziału krajowego.

LS. 976/1902. Lwów, dnia 27. czerwca 1902.

Aleg. 127

Sprawozdanie

Komisyi gospodarstwa krajowego o sprawozdaniu z czynności Departamentu III. Wydziału krajowego za czas od 31. grudnia 1900 do 1. stycznia 1902 r.

Wysoki Sejmie!

Komisya gospodarstwa krajowego, której przydzielono uchwałą Wysokiego Sejmu z dnia 21. czerwca 1902 sprawozdanie Departamentu III. Wydziału krajowego, zdaje niniejszem sprawę z odnośnych czynności urzędowych tego Departamentu z pominięciem tych spraw, które zostały objęte osobnemi sprawozdaniami.

Komisya konstatuje z zadowoleniem, że akcya wszczęta na polu sadownictwa coraz dalsze zakreśla kręgi. Rolnicy żywo się nią interesują i intenzywnie współdziałają w kierunku uczynienia z tej gałęzi rolnictwa przedmiotu handlu światowego.

Kilka komisyi pracuje nad unormowaniem doboru owoców w poszczególnych strefach jako warunku racyonalnej produkcyi w większym rozmiarze. Jest więc nieuzasadniona nadzieja, że rzecz zostanie wkrótce sfinalizowaną.

Spodziewać się także należy, że studya poczynione przez delegata Wydziału krajowego w krajach postronnych ułatwią producentom zastosowanie się do wymogów konsumentów także pod względem zbierania, gatunkowania, pakowania i przesyłki owoców.

Jak w sprawozdaniu zeszłorocznem tak i obecnie komisya gospodarstwa krajowego zaznacza, że zgadza się z intencyą Wydziału krajowego, aby w sprawie podniesienia sadownictwa ze względu na wielkość kraju i jego potrzeby nie ograniczać się na zakładach ściśle krajowych ale zarazem subwencyonować usiłowania bądź prywatne bądź reprezentacyi powiatowych dające gwarancyę zastosowania się do celów w akcyi wytkniętych.

W powyższym zupełnie uzasadnionym a chwalebną ostrożnością co do szafowania groszem publicznym nacechowanym kierunku ma swoje źródło subwencyonowanie zakładu sadowniczego w Krakowie, szkółek drzew owocowych w Kołomyi, Olesku, Łańcucie i Lanckoronie.

Wypuszczenie z rubr. XV. preliminarza na rok 1902 subwencyi udzielanej od dwóch lat szkółce drzewek w Dżurowie chyba tej formalnej okoliczności przypisać należy, że nie wpłynęło odnośne podanie z Wydziału powiatowego w Śniatynie. Szkółka bowiem rzeczona, o której wzmianka pochlebna umieszczona została w zeszłorocznem sprawozdaniu z czynności Dep. III., dobrze spełnia swoje zadanie, zaszczepiając w ludności miejscowej, mimo krótkiego istnienia swego, zamiłowanie do sadownictwa.

Sprawozdanie Wydziału krajowego stwierdza, że stan stałego funduszu pożyczkowego dla przemysłu rolniczego z dniem 31. grudnia 1900 r. wynosił 404.977 K 70 g., że w r 1901 udzielono z tego funduszu 11 pożyczek na 11 przedsiębiorstw w łącznej kwocie 95.000 koron, i że suma kapitału rozpożyczonego w ogóle rozdzielona na 50 przedsiębiorstw wynosi z końcem roku 1901 kwotę 289.191 kor. 70 gr.

Komisya uważa stypendya dla kandydatów na nauczycieli w krajowych szkołach rolniczych za bardzo skuteczny i wskazany środek w celu zapewnienia dostatecznego zasobu sił nauczycielskich, a to tembardziej, że potrzeba tychże się wzmaga w miarę przechodzenia starszych nauczycieli na emeryturę jak też w miarę powstawania nowych zakładów naukowych. Podniesienie przeto w poz. 280 Rubr. XV. preliminarza na rok 1902 kwoty odnośnej z 8.000 kor. do 10.000 kor. uważa komisya jako zupełnie uzasadnione. Komisya mniema też, że należałoby spowodować c. k. Rząd do współudziału w powyższym wypadku.

Sprawozdanie Wydziału krajowego notuje działalność nauczyciela krajowego weterynaryi. Przedewszystkiem obowiązkiem jego jest odbywać wykłady z zakresu weterynaryi i hygieny zwierzęcej w krajowych niższych szkołach rolniczych, w każdej szkole około 6 tygodni. Oprócz tego ma on udzielać Wydziałowi kraj. fachowych opinii, wykonywać badania i szczepienia rozpoznawcze na gruźlicę u bydła w oborach zarodowych (w r. 1901 zaszczepił 1.124 sztuk w 29 oborach a 19 miejscowościach) wreszcie urządzać popularne wykłady.

Komisya gospodarstwa krajowego podnosi pewną myśl do rozstrząśnięcia mianowicie, czy i w których szkołach rolniczych możnaby powierzyć naukę weterynaryi nauczycielom hodowli bydła.

Komisya mniema, że w takim razie nauka weterynaryi odbywałaby się we właściwych dla uczniów przystępnych rozmiarach i byłaby na cały rok rozdzieloną i podczas gdy obecnie ściśnięta w okresie czasu 6-tygodniowym chyba z trudnością i tylko przez zdolniejszych uczniów może być przyswojoną. Z drugiej zaś strony obecny nauczyciel krajowy weterynaryi po uwolnieniu od obowiązku prelegenta mógłby obok spełniania referatu fachowego przy Wydziale krajowym — stanąć na czele tak doniosłej akcyi szczepienia tuberkuliną i kierować nią skutecznie przy intenzywnem współdziałaniu weterynarzy obydwu towarzystw rolniczych.

W sprawie podniesienia hodowli koni objętej z kolei sprawozdaniem Wydziału krajowego, zaznacza się, że w r. 1902 przypada ostatnia szósta rata w kwocie 100.000 K subwencyi uchwalonej przez Sejm w r. 1897 na podniesienie chowu koni włościańskich i roboczych do dyspozycyi c. k. Towarzystw gospodarskich w porozumieniu z komitetem doradczym dla spraw chowu koni przy c. k. Namiestnictwie.

Wprawdzie program działalności towarzystw gospodarskich jest zacieśniony przez Rząd ze względu na udzielaną równocześnie przez niego subwencyę, jednakże i w tym choć szczupłym zakresie działają one możliwie skutecznie.

Po koniec r. 1900 miały obydwa Towarzystwa 16 własnych ogierów rozmieszczonych na stacyach prywatnych i subwencyonowały 39 ogierów licencyonowanych.

Komisya gospodarstwa krajowego proponuje rezolucyę, dotyczącą przyszłej subwencyi na cel powyższy — do uchwały Wysokjego Sejmu.

Sprawa podniesienia uprawy tytoniu i środki do tego celu zdążające, zostały w zeszłorocznem sprawozdaniu obszernie omówione. Komisya powołując się na rzeczony wywód, zaznacza, że w tej mierze pośredniczy towarzystwo uprawy tytoniu, którego zadaniem jest z jednej strony podnieść tę gałęź rolniczą między włościaństwem w południowo-wschodniej części kraju do możliwej doskonałości — z drugiej zaś strony zabezpieczyć w magazynach monopolowych Rządu, jak najsłuszniejsze wynagrodzenie za dostarczony produkt. Wykonanie powyższego zadania staje się możliwe za pomocą subwencyi krajowej w wysokości 6.000 kor. rocznie, od lat 9

stale udzielanej, jak też subwencyi rządowej rocznie od 2.000 do 4.000 K wynoszącej. Subwencya — jak w latach poprzednich — została użytą i w r. 1901 na utrzymanie instruktorów, urządzenie wykładów dla włościan, jak też wyposażenie plantatorów małych w przyrządy poprawne.

Gdy subwencyą sejmowa dla Towarzystwa uprawy tytoniu dnia 4. marca 1899, uchwalona na trzy lata, kończy się w r. 1902 — Komisya gospodarstwa krajowego przedkłada Wysokiemu Sejmowi do uchwały rezolucyę, dotyczącą subwencyi na dalsze trzechlecie.

Przystępując do omówienia działalności Towarzystwa kółek rolniczych, objętej obszernym wywodem w sprawozdaniu Wydziału krajowego — Komisya gospodarstwa krajowego podnosi z naciskiem uchwałę sejmową, powziętą w ubiegłej sesyi tej treści:

„Sejm uznaje wielką pożyteczność Towarzystwa Kółek rolniczych i potrzebę trwałego popierania tej instytucyi".

Temu przekonaniu ogólnemu kraju, wyrażonemu w uchwale powyższej Wysokiego Sejmu, dał także wyraz Wydział krajowy, podnosząc subwencyę dla Towarzystwa kółek rolniczych w odnośnych pozycyach preliminarza na r. 1902 w łącznej kwocie z kwoty 22.900 kor. w r. 1901 do kwoty 32.000 koron.

Komisya gospodarstwa krajowego zaznacza niektóre daty, zaczerpnięte ze sprawozdań Towarzystwa, świadczące o stałym powyższym rozwoju tegoż.

Reforma krzewienia wiedzy rolniczej między członka i kółek, w myśl której zastąpiono pouczenia wędrownych nauczycieli organizacyą szeregu pól doświadczalnych i demonstracyjnych, znalazła życzliwe przyjęcie wśród członków kółek i przynieść może niewątpliwy pożytek nietylko członkom kółek, ale rolnictwu w ogóle. Próby robiono ze zbożem w 114 miejscowościach (w 41 powiatach), u 182 posiadaczy gruntów.

W r. 1900 zakupiło 133 kółek za pośrednictwem zarządu głównego nasion pastewnych za kwotę 26.920 K, w r. 1901 zakupiono dla 171 kółek nasion pastewnych za kwotę 56.488 K, a więc za kwotę przeszło 100% wyższą.

Trudności, jakie się okazały przy pośrednictwie w sprowadzaniu nawozów sztucznych, usunięto i sprowadzono w jesieni 1901 r. 54 wagonów.

Pośrednictwo przy zakupnie maszyn także wzrasta. Gdy bowiem w r. 1897 zakupiono maszyn za kwotę 1.550 K, kwota ta podniosła się w r. 1901 do 12.137 K.

Zestawienia ze sprawozdań Kółek wykazują, że wartość budynków nabytych ich pracą i staraniem wynosi 515.653 K.

Z zestawienia wyników lustracyi sklepów prowadzonych we własnym zarządzie Kółek okazuje się:

109 sklepów zlustrowanych w r. 1900, miało obrót 2,693.900 K.
134 „ „ „ 1901 „ „ 3,397.520 „

Jeżeli się przyjmie, że w odnośnych 243 gminach ludność przez zaprowadzenie sklepu choćby tylko 1% od obrotu handlowego na swoją korzyść odebrała handlarzom konkurencyjnym, to zysk jej wynosił 60.000 K.

Komisya gospodarstwa krajowego podaje powyższe szczegóły tylko przykładowo jako znamionujące wzrost i rozwój Towarzystwa.

Komisya nie mogąc podać obrazu całej mrówczej działalności Towarzystwa Kółek rolniczych, wskazuje na bardzo obszerne i pouczające sprawozdania tegoż z r. 1900 i 1901, świadczące wymownie o wielkiej, duchem prawdziwie obywatelskim przejętej ruchliwości Zarządu głównego i jego organów.

Fundusz pożyczkowy dla Kółek rolniczych wynosi z dniem 31. grudnia 1901 kwotę 69.751 K. 40 gr. Z rokiem 1901 upłynęło trzechlecie, na które Sejm uchwałą

z 29. marca 1899 r. przyznał roczną dotacyę na powiększenie funduszu pożyczkowego dla Kółek rolniczych.

Wobec okoliczności, że stan obecny funduszu pożyczkowego wystarcza na zaspokojenie potrzeb kredytowych Kółek — Komisya gospodarstwa krajowego uważa za odpowiedne, że Wydział krajowy nie stawia wniosków w sprawie dalszego podwyższenia tego funduszu.

W myśl uchwały Wys. Sejmu z dnia 21. grudnia 1900, wstawiono do rubr. XVII. wydatków budżetu krajowego na r. 1901 kwotę 40.000 kor. do rozporządzenia Wydziału kraj. na pokrycie odsetek od pożyczek, zaciągniętych w ciągu roku 1901 przez Reprezentacye powiatowe, względnie przez gminy lub jednostki za gwarancyą Reprezentacyi powiatowych, dla złagodzenia skutków klęsk elementarnych w r. 1900.

Na tej podstawie cztery powiaty, mianowicie: zbarazki, brzeski, myślenicki i krośnieński zaciągnęły pożyczki w Banku krajowym, wynoszące w łącznej kwocie 119.400 kor, od której przypadające na rok 1902 odsetki w kwocie 5.970 kor. wstawił Wydział kraj. do preliminarza budżetu krajowego na r. 1902 w Rubr. XVII. wydatków.

Omówiwszy niniejszem sprawy objęte sprawozdaniem Wydziału krajowego z Departamentu III. — Komisya gospodarstwa krajowego wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie z czynności Departamentu III. Wydziału krajowego.

2. Sejm poleca Wydziałowi kraj., aby na podstawie wniosków przedłożonych przez obydwa towarzystwa rolnicze, wstawiał do Rubr. XV. preliminarza budżetu krajowego subwencyę odpowiednią począwszy od r. 1903 na dłuższy okres czasu.

3. Sejm poleca Wydziałowi kraj., aby do Rubr. XV. preliminarza budżetu krajowego wstawiał przez 3 lata począwszy od roku 1903 kwotę po 6.000 koron dla Towarzystwa uprawy tytoniu w Galicyi.

Tą uchwałą zostaje załatwioną petycya Towarzystwa uprawy tytoniu do L. s. 960.

Zast. Przewodniczącego:
Stan. Stadnicki *w. r.*

Sprawozdawca:
Krzysztofowicz *w. r.*

LS. 209/1901. We Lwowie, dnia 29. czerwca 1902.

Alog. 128.

Sprawozdanie

Komisyi szkolnej z petycyi gminy miasta Leżajska o zwolnienie od opłacania nadobowiązkowej prestacyi szkolnej.

Wysoki Sejmie!

Orzeczeniem c. k. Rady szkolnej krajowej z dnia 23. stycznia 1895 do l. 30.602 zobowiązano gminę miasteczka Leżajska do opłaty na płacę nauczycieli w wysokości 650 złr. rocznie a to tytułem dawniejszego dobrowolnego zobowiązania.

W roku 1896 wniosła gmina m. Leżajska petycyę do Wysokiego Sejmu o obniżenie powyższej prestacyi, która uchwałą z dnia 15. lutego 1897 odesłaną została Wydziałowi krajowemu do zbadania i zdania sprawy na następnej sesyi.

Wydział krajowy po porozumieniu z c. k. Radą szkolną krajową uchwalił na dniu 14. sierpnia 1897 l. 44.377 zniżyć prestacyę szkolną w Leżajsku z kwoty 650 złr. na kwotę 300 złr.

Ponieważ ale później Wydział krajowy spostrzegł, że w obniżeniu prestacyi szkolnych poszedł zadaleko, że kwota 300 złr. nie dorównałaby 6% należytości wynikającej z art. 4. ustawy z 24. kwietnia 1894 Nr. 49., dlatego zreasumował swoją uchwałę pierwotną w ten sposób, że dobrowolne prestacye szkolne w gminie Leżajsku od dnia 1. stycznia 1898 zniża się z kwoty 650 złr. na 350 złr. i takowy projekt przedłożył Wysokiemu Sejmowi do uchwalenia, który też na dniu 10. lutego 1898 uchwalonym został.

Od roku zatem 1898 gmina m. Leżajska opłaca rocznie po 350 złr. na stałe utrzymanie nauczycieli lecz nie bezpośrednio przez kontrybuentów po 6% przy opłacaniu podatków, tylko wprost z kasy gminnej jako osoby moralnej, a właśnie tego sobie gmina nie życzy, tylko żąda przeniesienia tego obowiązku zupełnie po myśli ustawy z dnia 24. kwietnia 1894 Nr. 49. art. 4. 16 wprost na pojedynczych członków a względnie kontrybuentów gminy, w wysokości 6% procentowego dodatku do podatków, co wedle opłacanych podatków stałych przy gminie Leżajsku w wysokości 10.819 K 49 h uzyskanoby sumę 649 K 16 h, wynosiłby zatem niedobór do obowiązkowej kwoty 700 K kor. kwotę 50 K 84 h.

Należałoby zatem rzecz jeszcze wyjaśnić w obec tego niedoboru, czy gmina Leżajsk może być pociągniętą do opłacania na rzecz nauczycieli jakiego datku od przewyżki dochodów gminnych w myśl ustępu III. art 16. ustawy krajowej z dnia 24. kwietnia 1894.

Otóż wedle przedłożonego budżetu dochody tejże gminy wynoszą 17.311 K 87 h, zaś rozchody 38.495 K 65 h a zatem niedobór roczny 21.183 K. Dlatego sam Wy-

dział krajowy reskryptem z dnia 18. lutego 1894 do l. 56.114 skierowanym do c. k. Rady szkolnej kraj. we Lwowie w załatwieniu jej odezwy z dnia 17. października 1894 l. 24.190 orzekł, że gmina miejska Leżajsk prócz dobrowolnych prestacyi nie może nic więcej uiszczać z tego tytułu na płace nauczycieli, a wreszcie swoją odezwą z dnia 18. października 1899 L. 67.240 skierowaną do Wydziału Rady powiatowej w Łańcucie postanowił sam Wydział krajowy poczynić starania u Wysokiego Sejmu celem uzyskania uwolnienia od nadobowiązkowej prestacyi szkolnej.

Ponieważ zatem w tym względzie gmina miasta Leżajska już poraz czwarty wnosi petycye, które za każdym razem opracowane i uchwalone przychylnie przez komisyę szkolną nie mogą się dostać na porządek dzienny dla krótkości czasu obrad sejmowych, więc poraz czwarty komisya szkolna wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Petycyę gminy miasta Leżajska odstępuje się Wydziałowi krajowemu do przedłożenia wniosku z uwzględnieniem na najbliższej sesyi.

Przewodniczący:
Czartoryski.

Sprawozdawca:
Kramarczyk.

L. S. 1078 / 902.

Aleg. 129

Wniosek.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Ustawę o reprezentacyi gminnej i reprezentacyi Rady powiatowej uzupełnia się w ten sposób: że członkom rady gminnej nie wolno być przedsiębiorcami robót lub dostaw gminnych, a członkom Rady powiatowej przedsiębiorcami dostaw lub robót powiatowych.

Pod względem formalnym odsyła się wniosek do komisyi administracyjnej.

We Lwowie, dnia 30 czerwca 1902.

Wnioskodawca:
Ks. Stojałowski w. r.

Staruch, Huryk, T. Cieński, Cielecki, Wybranowski, Glidziuk, Traczewski, Skrzyński, Włodek, Szajer, Kozłowski, Krementowski, Korol, Skołyszewski, Bohaczewski, Szponder, Żardecki, Wilczkiewicz, Barwiński.

L. S. 10.80/1902.

Aleg. 130

Wniosek.

Zważywszy, że Wysoki Sejm dnia 4. maja 1900 uznał kolej wąskotorową z Podgórza na Myślenice do Łubnia za użyteczną ze względu na interes kraju w myśl ustawy z dnia 17. maja 1893,

zważywszy, że Wysoki Sejm dnia 4. lipca 1901 wstawił tę kolej w program najbliższej akcyi kraju na polu budowy kolei lokalnych;

zważywszy, że c. k. Rząd uchwalił dla kapitału pierwszeństwa tej kolei w wysokości 2,200.000 K. (dwa miliony dwa kroć sto tysięcy koron) przywileju tak zwanego kredytowania kosztów ruchu, a akcye zakładowe są częścią przez kraj w sumie 500.000 K. częścią przez interesentów już zapewnione;

zważywszy, że poniżej wniesiona gwarancya dodatkowa nie przedstawia żadnego dla kraju ryzyka, gdyż obciąża jeden kilome r kolei sumą 1.780 K., którą to sumę brutto każda kolej przynieść musi i rzeczywiście przynosi i jest właściwie tylko formalnem zapewnieniem potrzebnem do sfinansowania kolei, która z tą chwilą będzie zupełnie zapewnioną;

zważywszy, że stan krajowych funduszów krajowych nawet ze względów formalnych, aby takowych nawet teoretycznie nie przekroczyć, na niżej wniesione zapewnienie pozwala i w najbliższej przyszłości pozwalać będzie. Podpisani wnoszą:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Upoważnia się Wydział krajowy do udzielenia imieniem kraju dla kolei Podgórze-Myślenice-Łubień gwarancyi uzupełniającej oprocentowania po 4% i amortyzacyi dla kapitału pierwszeństwa w wysokości 2,200.000 (Dwa miliony dwa kroć sto tysięcy koron), dla którego c. k. Rząd udzielił w myśl ustawy o kolejach lokalnych z 31. grudnia 1894 przywileju tak zwanego kredytowania kosztów ruchu, a to reskryptem ministeryalnym z 19. grudnia 1901 dla sumy 1.800.000 K., a dnia 22. czerwca 1902 dla sumy dodatkowej 400.000 K.

Lwów dnia 27. czerwca 1902.

Wnioskodawca:

Kazimierz Lubomirski w. r.

Skołyszewski, Maryewski, Stojałowski, Mycislski, Brunicki, L. Cieński, Garapich, Włodek, Górski, Czartoryski, Wł. Kraiński, St. Jędrzejowicz, Bal, Szajer, Gniewosz, Męciński, Götz, Sozański, Romanowicz, Vivien, Paszkowski, Brykczyński, Stadnicki, Rayski, Rotter, Kramarczyk, Potoczek, Lipiński, Jaworski, Barwiński, Korol, Urbański.

L. S. 1081/902.

Aleg. 131

Wniosek

posła Skołyszewskiego i towarzyszy.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Ze względu, że w ostatnim czasie pojawiają się wypadki, które świadczą, że powołane do tego czynniki rządowe odznaczają się nieznajomością ustawy z d. 15. listopada 1867 r. D. u. p. Nr. 135 o prawie zgromadzania się i

ze względu, że ostatni wypadek w Łowcach (powiat Jarosławski) daje powód do daleko idących obaw —

wzywa się c. k. Rząd do pouczenia swych organów podwładnych, a do czuwania nad rzeczoną ustawą powołanych o postanowieniach ustawy z dnia 15. listopada 1867 r. D. u. p. Nr. 135. objętych.

We Lwowie, dnia 27. czerwca 1902.

Wnioskodawca:

Skołyszewski w. r.

Jabłoński, Rayski, Maryewski, E. Michałowski, Vayhinger, Stojałowski, Szajer, Korol, Maiss, Barabasz, Rutowski, Witosławski, Huza, Fruchtmann, Rotter, Lipiński, Mandyczewski, Szponder, Glidziuk, Tarnawski, Tomaszewski, Loewenstein.

L. S. 1.082/902.

Aleg. 132

Wniosek.

Zważywszy, że północno-wschodnia część kraju, posiadająca rozległe lasy i urodzajne gleby, pozbawioną jest prawie zupełnie dróg bitych;

zważywszy, że droga wychodząca z Brodów, łącząca szereg miasteczek: Łopatyn, Radziechów, Witków z koleją Sokalsko-Jarosławską, a przecinająca tę okolicę, ma pierwszorzędne znaczenie i wszelkie znamiona komunikacyi krajowej;

zważywszy, że w skutek uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 8. lutego 1898, Wydział krajowy w sprawozdaniu z czynności za rok 1898 uznał powyższą drogę jako kwalifikującą się na uznanie tejże za krajową.

zważywszy w końcu, że interesowane powiaty Brody, Kamionka i Sokal w petycyach wniesionych przez Wydział krajowy, deklarowały przyczynić się w znacznej mierze do kosztów budowy i utrzymania przyszłej drogi.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby na najbliższej sesyi Sejmowej przedstawił wniosek o uznanie drogi Brody-Łopatyn-Radziechów do Krystynopola za drogę krajową, jeżeli interesowane Reprezentacye powiatowe zabezpieczą pokrycie 25% kosztów budowy tej drogi, tudzież stałego dodatku na ntrzymanie po 100 koron na kilometr rocznie.

Lwów, dnia 27. czerwca 1902.

Wnioskodawca:
Gnoiński w. r.

Lubomirski, Ap. Jaworski, Stadnicki, Wł. Gniewosz, J. Gnoiński, J. Urbański, Białoskórski, Sala, Skałkowski, Barwiński, Brykczyński, T. Cieński, Schnell, Puzyna, W. Czaykowski, Pawlikowski, Starzyński.

L. S. 1084 / 902.

Aleg. 133

Wniosek.

Zważywszy, że nadzór c. k. Rządu nad kasami oszczędności powiatowemi i miejskiemi wykonywany, na mocy statutu wydanego dla kas oszczędności 2. września 1844 roku, jest niedostatecznym;

zważywszy, że Kasy oszczędności tak miejskie jak powiatowe, oparte na statucie wzorowym, istnieją pod gwarancyą majątkową miast lub powiatów;

zważywszy, że Wydział krajowy obowiązany jest czuwać, aby majątek pojedyńczych gmin lub powiatów w żadnym wypadku nie doznał uszczerbku.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Poleca się Wydziałowi krajowemu do poczynienia odpowiednich kroków, zdążających do zmiany statutu z 2. września 1844 r. w kierunku dopuszczenia nadzoru Wydziału krajowego, nad temi kasami oszczędności, które pozostają pod gwarancyą miast lub powiatów, a na mocy obowiązujących ustaw krajowych do tego uprawnionego.

We Lwowie, dnia 30 czerwca 1902.

Wnioskodawca:
Maryewski w. r.

Bujnowski, Huza, Jabłoński, Wurst, Michałowski, Tarnawski, Bednarski, Witostawski, Fruchtman, Vayhinger, Jahl, Lipiński, Tomaszewski, Maiss, Schätzel, Loewenstein.

L. S. 1085/1902.

Aleg. 134.

Wniosek.

Wydział lekarski Uniwersytetu lwowskiego dotąd nie jest uzupełniony, gdyż nie posiada szeregu ważnych i niezbędnych katedr i klinik a mianowicie kliniki:

a) dla chorób nerwowych i umysłowych,

b) kliniki dla chorób dzieci,

c) kliniki dla chorób nosa, krtani, gardła i uszów, a wreszcie

d) kliniki dentystycznej.

Ponadto obecne pomieszczenie kliniki okulistycznej i kliniki chorób skórnych i wenerycznych w szpitalu krajowym nie odpowiada nawet najprostszym higienicznym wymaganiom a tem mniej naukowym i dydaktycznym, a nie ulega wątpliwości, że jakiekolwiek przeróbki w własnym budynku poklasztornym tego stanu rzeczy poprawić nie mogą.

Wobec tego Wydział lekarski lwowski nie może należycie spełniać swego zadania wobec swoich uczniów ani wobec kraju, społeczeństwa i nauki. Już podczas zeszłorocznej sessyi rozpatrywał Wysoki Sejm przy sposobności załatwienia wniosku rektora Kruczkiewicza sprawę pomieszczenia klinik Wydziału lekarskiego, a po wysłuchania sprawozdania komisyi sanitarnej, które uważało za potrzebne »wymienić i napiętnować ten fakt, że na żadnym z uniwersytetów Austryi takiego braku klinik nie ma« uchwalił znaną rezolucyę, wzywającą Rząd do poczynienia potrzebnych kroków, celem usunięcia braków. Ze sprawozdania czynności departamentu piątego Wydziału krajowego wynika, że wprawdzie rokowania zostały wdrożone, jednakże nie doprowadziły dotąd do pożądanego wyniku, tak, że przewidzieć nie można, kiedy braki, przy tak utrudnionych rokowaniach usunięte być mogą. Potrzeba zaś klinik staje się wobec nowego porządku ścisłych egzaminów coraz bardziej nagląca; gdyby bowiem w najbliższym czasie klinik nie pobudowano, musiałby rząd potworzyć prowizorya, jakie już zarządził co do wykładów chorób dzieci, które się odbywają bez kliniki, coby stanowiło dotkliwą krzywdę dla Wydziału lekarskiego i wielką szkodę dla kraju.

Co się zaś tyczy budowy osobnego gmachu dla kliniki chorób skórnych i ocznych, które jedynie umożliwi ostateczne załatwienie potrzeb tych klinik, oświadczył Wydział krajowy, jak wynika ze sprawozdania Departamentu V-go kierując się dotyczącą rezolucyą Wysokiego Sejmu na ubiegłej sesyi i powziętą »gotowość do poczynienia u Wysokiego Sejmu starań o wyjednanie na ten cel odpowiedniego zasiłku w granicach kwoty, na jaką stan i siły finansów krajowych dozwolą, skoro przedłożone zostaną Wydziałowi krajowemu ze strony c. k. Rządu plany i kosztorysy tej budowy wraz z oświadczeniem prowadzenia onej i pokrycia kosztów przez Skarb Państwa.

Wobec tego Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się Wydział krajowy, aby z Wysokim c. k. Rządem przeprowadził jak najspieszniej ponowne i definitywne rokowania, celem ułożenia ostatecznego planu, według którego ma nastąpić:

a) wybudowanie potrzebnych budynków dla pomieszczenia tych klinik Wydziału lekarskiego c. k. Uniwersytetu lwowskiego, które muszą być w najbliższym czasie kreowane dla uzupełnienia tego Wydziału na wzór wszystkich innych w Austryi istniejących wydziałów lekarskich a mianowicie: kliniki chorób nerwowych i umysłowych, kliniki chorób dzieci, kiniki chorób krtani, gardła i nosa, kliniki chorób usznych i kliniki dentystycznej tudzież:

b) wybudowanie pomieszczenia odpowiadającego potrzebom nauki i hygieny dla kliniki okulistycznej i dermatologicznej.

Wnioskodawca:

L. Rydygier. w. r.

We Lwowie, dnia 30. czerwca 1902.

Dzieślewski, Mars, Milewski, Romanowicz, Loewenstein, Jahl, Włodek, Michalski, Jan Urbański, Małachowski, Tyszkiewicz, Jabłoński, Starzyński, Tad. Cieński.

L. S. 1.086/1902.

Aleg. 135

Wniosek.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Zważywszy, że w kraju o właściwości, cechach a dotąd i produkcyi ściśle rolniczej, jakim jest nasz kraj, podstawą bytu jego ekonomicznego, niemal wyłącznie stanowi Rolnictwo, które z tego już względu otoczone być winno szczególną opieką i poparciem c. k. Rządu.

Zważywszy dalej, że do podniesienia tego Rolnictwa, a więc jego produkcyi, potrzeba przedewszystkiem osuszyć krocie tysięcy morgów ziemi, która co do składników swych przyrodzonych żyźna, mało, lub wcale nie jest produktywną z powodu nieprzepuszczalności podglebia, lub wprost stałego podmoknięcia.

Zważywszy wreszcie, że usiłowania czynione przez Sejm krajowy celem osuszenia ziemi, lubo nader znaczne w stosunku do sił finansowych kraju, nie mogą jednak sprostać wielkości zadania, i że w tym razie samopomoc interesowanych musi być nie tylko wspartą, lecz nawet obudzoną akcyą ze strony c. k. Rządu —

czynię wniosek:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Wzywa się c. k. Rząd, by na najbliższej sesyi Rady państwa przedłożył projekt do ustawy, przyznającej na dłuższy szereg lat uwolnienie od podatku gruntowego tym parcelom gruntowym, które celem odwodnienia za pomocą drenowania, wejdą do spółki wodnej, zawiązanej w myśl postanowień krajowej ustawy wodnej z 10. czerwca 1875.

2. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, by celem przeprowadzenia powyższej uchwały odniósł się do c. k. Rządu z przedstawieniem znaczenia tej akcyi, a zarazem wykazał, jakie rezultaty zostały osiągnięte w kraju, za pomocą drenowania.

3. Sejm upoważnia Wydział krajowy do złożenia oświadczenia c. k. Rządowi, że w razie uwolnienia od gruntowego podatku państwowego parcel gruntowych w myśl wniosku 1. nieomieszka wnieść do Sejmu krajowego projekt do ustawy, uwalniającej rzeczone parcele, również od dodatków krajowych.

We Lwowie, dnia 29. czerwca 1902.

Wnioskodawca:
Abrahamowicz w. r.

W. Gnoiński, Sękowski, Schnell, Pawlikowski, Kramarczyk, Potoczek, Wilczkiewicz, Tad. Cieński, Jan Urbański, Stadnicki, Struszkiewicz, Niezabitowski, Götz, Mycielski, ks. Lubomirski, Krementowski, R. Puzyna.

L. S. 1087/902.

Aleg. 136

Wniosek

posła Józefa Huryka i Ołeksy Barabasza w sprawie przyspieszenia regulacyi Bystrzycy.

Zważywszy, że dwie Bystrzyce: Sołotwińska i Nadwórniańska uchwałą Wysokiego Sejmu z dnia 17. października 1884 zostały uznane jako spławne;

zważywszy, że regulacya tych rzek miała być rozpoczętą w r. 1897;

zważywszy, że w roku 1893 i 1894 Wysoki Sejm przyznał na częściową regulacyę tych rzek kwotę po 7.600 koron rocznie i taką samą kwotę przeznaczyło c. k. Namiestnictwo na ten sam cel, — a do obecnej chwili niczego nie zrobiono i na rok 1902 w preliminarzu budżetu niczego nie wstawiono;

zważywszy, że Bystrzyce na długości 137 000 kilometrów zrujnowały i dalej rujnują nadbrzeżne wsie, gdyż baron Liebig spławia rok rocznie drzewo, przez co obłamuje brzegi i tamuje wodę, która zalewa i niszczy nadbrzeżne grunta i sioła, — wnoszą podpisani:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1) Na regulacyę Bystrzyc wstawia się w rubryce wydatków na rok 1902 kwotę 8000 Kor.

2) Poleca się Wydziałowi krajowemu, by po porozumieniu się z c. k. Namiestnictwem rozpoczęto czemprędzej robotę przy Bystrzycach, na razie choćby w miejscach najbardziej zagrożonych.

We Lwowie, dnia 30. czerwca 1902 r.

Wnioskodawcy:

Józef Huryk w. r.

A. Barabasz w. r.

Staruch, Bohaczewski, Barwiński, Krempa, Korol, Kramarczyk, Stojałowski, Potoczek, Bojko, ks. Wilczkiewicz, J. Stapiński, W. Szwed, Żardecki.

L. S. 760/1902.

Nr. 197

Wniosek.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się Wydział krajowy, by zbadał, którym gminom i w jakiej wysokości należy się zaległy dodatek gminny od podatku dochodowego za wykonywanie prawa propinacyi od r. 1893 do r. 1897 i aby tym gminom użyczył wszelkiej pomocy do jak najszybszego ściągnięcia tych należytości od c. k. funduszu propinacyjnego.

Lwów dnia 25. czerwca 1902.

Wnioskodawca:
Jan Stapiński w. r.

Huryk, Mazikiewicz, Bohaczewski, Jabłoński, Michalski, Bednarski, Maiss, Potoczek, Jahl, Kramarczyk, Szwed, Bojko, Łazarski, Żardecki, Otapczuk, Barabasz, Huza, Korol.

LW. 85.088/901. We Lwowie, dnia 28. czerwca 1902.

Aleg. 138

Sprawozdanie

Wydziału krajowego z petycyi Związku koleżeńskiego byłych seminarzystek i nauczycielek we Lwowie o subwencyę na budowę schroniska dla nauczycielek nie mogących pracować lub potrzebujących chwilowego schronienia i opieki.

Wysoki Sejmie!

Uchwałą z dnia 8. lipca 1901 przekazał Wysoki Sejm petycyę Związku koleżeńskiego byłych seminarzystek i nauczycielek we Lwowie o subwencyę na budowę schroniska dla nauczycielek nie mogących pracować lub potrzebujących chwilowego schronienia i opieki Wydziałowi krajowemu do zbadania i przedstawienia ewentualnych wniosków.

Celem wykonania tej uchwały zażądał Wydział krajowy od Zarządu petycyonującego Stowarzyszenia przedewszystkiem dokładnego wyjaśnienia i dat odnoszących się do zamierzonej budowy schroniska, w szczególności zaś kosztorysu zamierzonej budowy a oraz dokładnego wykazania funduszów, jakimi Stowarzyszenie na cel powyższy rozporządza i jakie jeszcze z innych źródeł zebrać się spodziewa.

W odpowiedzi na to zawezwanie przedłożył Zarząd Związku koleżeńskiego byłych seminarzystek i nauczycielek plan i kosztorys zamierzonej budowy wraz ze szczegółowem wyjaśnieniem, z którego przytaczamy szczegóły ważniejsze:

Budynek ma stanąć na gruncie miejskim, obejmującym przestrzeń 4760 metrów kwadratowych, który Reprezentacya miasta Lwowa ma bezpłatnie odstąpić na cel tej budowy. Według planu przedłożonego Wydziałowi krajowemu budynek ma się składać na teraz z pawilonu jednopiątrowego z pomieszczeniem dla 40 nauczycielek i z wspólną salą jadalną i pracownią. Później w razie zebrania funduszów, miałyby być wybudowane jeszcze dwa pawilony, każdy na 20 osób; salę jadalną, pracownię i budynek administracyjny zaprojektowano w planie już teraz w takich rozmiarach, aby mogły służyć dla wszystkich pawilonów. Wielka sala, przeznaczona na pracownię, zakończona jest kapliczką, ogród otacza całość.

Koszt budynku wznieść się mającego obliczono na 94.573 koron; gdyby jednak budowę domu administracyjnego odłożono na lepsze czasy, to koszta budowy na teraz wynosiłyby 70.000 koron.

Co do pokrycia tego wydatku oświadcza Związek, że kwotę około 10.000 koron ma bądź już zebraną, bądź też zapewnioną. Brakuje tedy pokrycia dla sumy 60.000 koron, a Związek uprasza, aby tę sumę udzielono mu w drodze subwencyi bezzwrotnej z funduszu krajowego, płatnej w trzech ratach po 20.000 koron, począwszy od r. 1902.

Wydział krajowy rozpatrzywszy się w tej sprawie, przyszedł do przekonania, że jest ona sprawą dobra publicznego i zasługuje nietylko na moralne poparcie ze strony całego społeczeństwa, ale także na poparcie materyalne z funduszów krajowych.

Kraj nasz na całej swojej przestrzeni niema schroniska dla nauczycielek, ani dla takich, które straciwszy siły do pracy, spędzają resztki życia w nędzy i opuszczeniu, ani dla tych, które potrzebują chwilowego schronienia dla odpoczynku, nabrania sił, uzupełnienia nauki i t. p.

Nawet Lwów, stolica kraju, nie posiada dotychczas instytucyi tego rodzaju. A jednak wątpliwości nie ulega, że schronisko dla nauczycielek należy do rzędu pilniejszych potrzeb społeczeństwa w kraju, gdzie tak znaczny procent ogółu nauczycielstwa ludowego z kobiet i to przeważnie niezamężnych się składa.

Jest to rzeczą nietylko ludzkości i kultury ale wprost obowiązkiem publicznym postarać się o to, aby osobom, które młodość swą i siły sterały w szlachetnej służbie wychowania i wykształcenia młodzieży, zapewnić na starość lub w razie choroby albo chwilowego braku pomieszczenia przytułek i opiekę, których w własnej rodzinie znaleść nie mogą.

To też inicyatywa podjęta przez Związek koleżeński b. seminarzystek i nauczycielek a popierania z całą energią i poświęceniem przez przewodniczącą Związku, p. Antoninę Machczyńską, zasługuje z pewnością na poparcie całego ogółu, a Wydział krajowy sądzi, że powinna być traktowaną jako sprawa publiczna i krajowa. Z tego stanowiska zapatrując się, uważał Wydział krajowy za rzecz wskazaną, aby akcya podjęta przez Związek objęła także drugie stowarzyszenie istniejące we Lwowie, o celach prawie zupełnie analogicznych, t. j. Stowarzyszenie nauczycielek, i spowodował połączenie obu tych Towarzystw w jedno Stowarzyszenie pod nazwą „Związek nauczycielski“. W ten sposób ogół nauczycielek korzystać będzie ze schroniska.

Przechodząc do samej sprawy subwencyi, Wydział krajowy uznając ją w zasadzie za słuszną i uzasadnioną, musiał ze względu na stosunki budżetowe, wykluczyć z góry możność udzielenia zasiłku w takiej formie, w jakiej petycya się go domaga. Obciążenie budżetu krajowego roku 1902, wydatkiem w sumie 20.000 koron musiało być wykluczonem już choćby z tego powodu, że budżet ten już przed zbadaniem petycyi był ostatecznie zestawiony i zamknięty. Ale i w przyszłych budżetach wydatek 20.000 koron przez trzy po sobie następujące lata byłby ciężarem zbyt znacznym i nieproporcyonalnym do innych wydatków. Wobec tego należało obrać inną formę, któraby z uwzględnieniem stosunków budżetowych a bez szkody dla rzeczy mogła doprowadzić do zamierzonego celu. Taką, najodpowiedniejszą może formą wydaje się Wydziałowi krajowemu zapewnienie petycyonującemu Towarzystwu przez szereg lat zasiłku, któryby umożliwił mu oprocentowanie i amortyzacyę pożyczki, zaciągnąć się mającej w jakiejś instytucyi finansowej na cele budowy schroniska i na hipotekę realności, oddanej mu do dyspozycyi przez gminę m. Lwowa na cel budowy. Proponując Wysokiemu Sejmowi uchwalenie kwoty 2.000 K., która przez lat 20, począwszy od roku 1903, miałaby być wstawianą do budżetu krajowego na amortyzacyę pożyczki zaciągnąć się mającej przez Związek nauczycielski na cel budowy schroniska, zapewnia Wydział krajowy z jednej strony Związkowi łatwość uzyskania potrzebnej na budowę pożyczki, z drugiej zaś strony rozkłada na dłuższy szereg lat ciężar, jaki na kraj spadnie z udzielenia subwencyi na cel powyższy.

Z tych powodów Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Na cel budowy schroniska dla nauczycielek we Lwowie przyznaje Sejm subwencyę w kwocie po 2.000 K. rocznie przez lat 20 począwszy od roku 1903.

2. Sejm upoważnia Wydział krajowy, aby subwencyę powyższą wstawiał do preliminarza budżetu krajowego od r. 1903 począwszy i aby wypłacał ją tytułem raty amortyzacyjnej tej instytucyi finansowej, w której pożyczka na cel budowy schroniska dla nauczycielek we Lwowie zaciągniętą zostanie.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:
A. Potocki, *w. r.*

Sprawozdawca:
Dr. Józef Wereszczyński, *w. r.*
Członek Wydziału krajowego.

L. W. 43.720/1902. We Lwowie, dnia 28. czerwca 1902.

119

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie zezwolenia Reprezentacyi powiatowej w Wieliczce na udzielenie poręki powiatu na pożyczkę 500.000 K, przez powiatową Kasę Oszczędności zaciągnąć się mającą.

Wysoki Sejmie!

Powiatowa Kasa Oszczędności w Wieliczce poniosła w skutek zbrodniczej malwersacyi dyrektorów i funkcyonaryuszy kasy przed kilkoma laty dotkliwe straty. Nadużycia, wykryte przez prezesa Rady powiatowej w Wieliczce, były przedmiotem rozprawy głównej przed sądem przysięgłych, a winni zostali ukarani. Na częściowe pokrycie strat użyto kaucyi służbowych, oraz wdrożono sądowe kroki celem zajęcia prywatnego majątku zasądzonych. Wydział powiatowy w Wieliczce uchwalił nadto wdrożenie dochodzenia przeciw wszystkim, którzy, prócz zasądzonych, mogli się stać winnymi strat, poniesionych przez powiatową Kasę Oszczędności i opierając się na uchwale Wydziału Kasy Oszczędności, odniósł się do Wydziału krajowego z prośbą, aby Wydział krajowy wydał orzeczenie co do odpowiedzialności za szkody wynikłe.

Z powodu znacznych defraudacyj, popełnionych w powiatowej Kasie Oszczędności w Wieliczce, Wydział krajowy przeprowadził wprawdzie jeszcze d. 19. listopada 1901 szkontrum kas powiatowych i lustracyę gospodarki powiatowej w Wieliczce przez swego komisarza, wszakże co do wydania orzeczenia co do odpowiedzialności za szkody, wynikłe z defraudacyj w Kasie Oszczędności w Wieliczce, Wydział krajowy się uchylił i odniósł się w tej mierze do c. k. Namiestnictwa pismem z daty 15. kwietnia 1902 r. LW. 23.354, któremu przedstawił następujące uwagi: Wydział krajowy upominał się kilkakrotnie o przyznanie mu odpowiedniej ingerencyi na sprawy kas oszczędności, względnie prawa kontroli, wychodząc z tego zapatrywania, że jeżeli powiat ręczy całym swoim majątkiem za Kasę Oszczędności, a Wydział krajowy ma ustawą nałożony obowiązek czuwania nad majątkiem powiatu, to prawo nadzoru nad kasami oszczędności powiatowemi jest zupełnie usprawiedliwione, c. k. Rząd jednak nigdy nie podzielał tego zapatrywania Wydziału krajowego i zawsze obstawał przy tem zapatrywaniu, że nadzór nad kasami oszczędności wyłącznie do c. k. Rządu i jego ingerencyi należy, a to na podstawie przedautonomicznego regulatywu dla kas oszczędności. Wobec tego stanu i wobec faktu, że statut Kasy Oszczędności powiatowej w Wieliczce z dnia 25. grudnia 1878 Wydziałowi krajowemu żadnej ingerencyi nie przyznał, Wydział krajowy uznał się niekompetentnym do wydania orzeczenia w sprawie odpowie-

działności za szkody, wynikłe z powodu defraudacyi w powiatowej Kasie oszczędności w Wieliczce i odstąpił c. k. Namiestnictwu wszystkie akty przedmiotowe do dalszego zarządzenia tego, co c. k. Rząd uzna za stosowne.

Odpowiedzi w tej mierze ze strony c. k. Rządu Wydział krajowy dotychczas nie otrzymał, a Kasa Oszczędności w Wieliczce nie może czekać na załatwienie kwestyi co do odpowiedzialności członków zarządu Kasy i innych osobistości, które przyczynić się mogły do strat kasowych, lecz wymaga szybkiej sanacyi. Ze starannego zbadania stanu kasy przez komisyę Wydziału Kasy Oszczędności i rzeczoznawców, okazało się, że straty kasy wynoszą według dokładnego obliczenia 761.554 koron. Z inicyatywy prezesa Rady powiatowej wielickiej nadszedł pierwszy ratunek. Zapobiegając upadkowi Kasy oszczędności, któryby był wyrządził powiatowi nieobliczalne straty, ulokowano na razie w wielickiej Kasie Oszczędności pożyczkę, zaciągniętą w Banku krajowym względnie w funduszu propinacyjnym na lat 6, począwszy od 1. stycznia 1900, w kwocie 200.000 kor., poręczoną przez barona Hermana Czecza i Dra Karola Czecza, a nadto kapitały gmin i powiatu, jakie chwilowo były do dyspozycyi. W dniu skontra 19. listopada 1901 wynosiły te lokacye kwotę 247.392 kor. Nadto złożył prezes Rady powiatowej, Karol Czecz, własny kapitał w kwocie 200.000 kor. do wielickiej Kasy Oszczędności na lat 15 bez procentu.

Z powyższego przedstawienia okazuje się, że pomoc udzielona kasie oszczędności wielickiej była ofiarną i doraźną, wszakże mimo to pomoc ta jest tylko czasową i zupełnie niedostateczną i Kasa oszczędności w Wieliczce znajduje się obecnie w stanie krytycznym, w którym bez uszczerbku interesów ekonomicznych powiatu dłużej pozostać nie może.

Cyfra strat wynosi 760.000 kor., w jaki sposób znaleść pokrycie tych strat? Nad tem pytaniem zastanawiał się Wydział powiatowy w Wieliczce, oraz Dyrekcya i Wydział kasy.

Jednozgodnie uznano, że dwie są drogi: likwidacya kasy lub jej utrzymanie przez sanacyę. W razie likwidacyi na pokrycie brakującego kapitału i procentów trzebaby według obliczenia Wydziału powiatowego nałożyć na powiat przynajmniej na lat 8 dodatki w kwocie 40% dodatków do podatków, przyczem dłużnicy kasy po wypowiedzeniu pożyczek narażeni byliby na znaczne koszta egzekucyjne i na koszta nowych pożyczek w innych instytucyach finansowych. Ludność więc poniosłaby podwójną szkodę nie tylko w opłacie wysokich 40% dodatków do podatków, lecz nadto w opłacie wyższych jeszcze kosztów prawnych. Likwidacya byłaby ruiną dłużników a klęską dla gospodarki i ekonomicznych stosunków powiatu. Wszystkie względy przemawiają przeto za przeprowadzeniem rozumnej świadomej celu sanacyi. Wydział powiatowy w Wieliczce po zasięgnięciu opinii wybitnych finansistów postanowił wkroczyć na tę drugą drogę sanacyi. Idzie przeto o to, żeby drogą pożyczki przysporzyć kasie oszczędności w Wieliczce kapitał 500.000 kor. i w ten sposób dążyć do uregulowania w powolnym lecz stanowczym sposobie interesów kasy. Kasa oszczędności przez taką influencę kapitału otrzyma tanią wkładkę, albowiem pożyczka komunalna IV. emisyi Banku krajowego na lat 44 oprocentowana na 4% nie jest niczem innem jak bardzo korzystną wkładką, a co więcej wkładką niewypowiedzialną. Przez umarzanie powolne tego kapitału w biegu lat 44, umarza kasa drobnemi kwotami straty z własnych dochodów.

Rada powiatowa w Wieliczce uchwałą z dnia 24. kwietnia 1902 postanowiła udzielić poręki powiatu dla pożyczki przez Kasę oszczędności w Wieliczce w kwocie 500.000 kor. zaciągnąć się mającej, a nadto postanowiła Rada powiatowa w Wieliczce udzielić tejże kasie zasiłku w kwocie 15.000 koron rocznie aż do zupełnego umorzenia strat; wreszcie postanowiła Rada powiatowa, że te zasiłki w sumie

15.000 kor., jakie powiatowa Kasa oszczędności otrzymuje, muszą być zwróconemi powiatowi po umorzeniu strat z czystych zysków kasy, a w ten sposób kontrybuenci powiatu nie będą narażeni na szkodę i po upływie pewnego czasu otrzymają z powrotem kwoty a konto wpłacone w drodze zniżenia dodatków powiatowych. — Pomimo wniesionego przeciw tej uchwale w terminie ustawowym rekursu Rady miejskiej w Podgórzu, Wydział krajowy widząc w uchwalonym sposobie pokrycia strat poniesionych przez powiatową Kasę oszczędności najodpowiedniejszy krok do sanacyi Kasy, nie uwzględnia tego rekursu i postanowił przedłożyć Wysokiemu Sejmowi projekt do ustawy w przedmiocie udzielenia powiatowi wielickiemu zezwolenia na użyczenie poręki powiatu dla pożyczki 500.000 koron przez powiatową Kasę oszczędności zaciągnąć się mającą.

W końcu nadmienia Wydział krajowy, że Rada miejska w Podgórzu domaga się pomocy kraju celem przeprowadzenia sanacyi wielickiej Kasy oszczędności przez udzielenie tejże krajowej pożyczki bezprocentowej. W tej mierze nie stawia Wydział krajowy żadnego wniosku, ponieważ uważa to żądanie jako nieuzasadnione.

Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm raczy załączony ·/. projekt ustawy uchwalić.

·/.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:
A. Potocki w. r.

Sprawozdawca:
Dr. Józef Wereszczyński w. r.
Członek Wydziału krajowego.

USTAWA

z dnia . . . . . w przedmiocie zezwolenia Reprezentacyi powiatowej w Wieliczce na udzielenie poręki powiatu dla pożyczki w kwocie 500.000 koron zaciągnąć się mającej przez powiatową Kasę Oszczędności w Wieliczce.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam, co następuje:

Art. I.

Reprezentacyi powiatowej w Wieliczce zezwala się w myśl §. 24. ustawy o reprezentacyi pow. na użyczenie poręki powiatu dla pożyczki 500.000 kor. zaciągnąć się mającej przez powiatową Kasę Oszczędności w Wieliczce.

Art. II.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

L. S. 235/1901.

Aleg. 140

Wniosek.

Wysoki Sejm uchwalić raczy:

Wzywa się c. k. Rząd:

1) ażeby wszystkie ulgi poczynione na rzecz rolników węgierskich przy dostawach zboża i ziemiopłodów dla c. k. armii i obrony krajowej zaprowadził w Austryi, a poszczególnie w Galicyi;

2) ażeby bezpośrednie dostawy w drobnych ilościach zaprowadził nietylko jak dotychczas przy zakupnie zboża, ale także przy zakupnie wszystkich innych ziemiopłodów, a mianowicie siana, słomy, drzewa, mleka, masła i t. d.;

3) ażeby procent dostaw przemysłowych przez c. k. armię i obronę krajową w wysokości 25% drobnym przemysłowcom przyznany do 50% podwyższył i drobnych przemysłowców z Galicyi, a w szczególności przemysł domowy przy dostawach domowych we wydatniejszej mierze uwzględniał;

4) ażeby żołnierzom należącym do ludności rolniczej regularnie udzielał urlopów podczas żniw;

5) ażeby rezerwistów podczas żniw do służby nie powoływał;

6) ażeby przepisy zabraniające odbywania manewrów i ćwiczeń wojskowych podczas żniw i innych naglących robót polnych władze wojskowe w porozumieniu z c. k. Namiestnictwem ściśle wykonywały;

7) ażeby szkody zrządzone w czasie manewrów i ćwiczeń wojskowych w rejonach fortecznych sprawiedliwie wynadgradzano;

8) ażeby c. k. Rząd przedłożył ciałom prawodawczym oparty na postępowaniu ustnem i jawnem, oraz na zasadzie oskarżenia i obrony projekt procedury karnej dla c. k. armii;

9) ażeby c. k. Rząd albo postarał się o uchylenie przepisów ograniczających własność przez przymusowe wystawienie rewersów demolacyjnych w rejonach fortecznych, albo też za rzeczone z ustawą cywilną i ustawami zasadniczemi państwowemi sprzeczne ograniczenia własności należycie wynadgradzał.

Lwów, dnia 30. grudnia 1901.

Wnioskodawca:
Garapich.

J. Sozański, J. Szeptycki, Lityński, M. Urbański, Theodorowicz, Kozłowski, Trzecieski, Rudrof, Traczewski, Zaleski, Baworowski, Cielecki, Paygert, W. Dzieduszycki, Wybranowski, Kl. Dzieduszycki, Cieński, Horodyski, Truskolaski, Czaykowski.

L. S. 1.156/902.

Aleg. 141

Wniosek.

Zważywszy, że w innych krajach sadownictwo stanowi wielkie bogactwo krajowe; zważywszy, że w Galicyi ta gałąź krajowego bogactwa jest dopiero w zawiązku, a usiłowania pojedynczych osób lub stowarzyszeń miejscowach nie zdoła sadownictwa przyprowadzić do rozwoju.

wreszcie zważywszy, że dotychczasowa pomoc dana przez kraj na cele rozwoju sadownictwa nie jest wystarczającą —

stawiamy wnioski:

Sejm raczy uchwalić: 1) Wydział krajowy wezwie wszystkie reprezentacye powiatowe, aby pozakładały, o ile dotąd nie mają szkoły rolniczej i ogrodniczej — sadownicze szkółki na zakupionej w tym celu ziemi lub też wydzierżawionej na dłuższy szereg lat. — 2. Szkółki powiatowe udzielać będą szczepków za zwrotem własnych kosztów. 3) Na zakupno gruntu pod szkółki drzew udzielać będzie kraj subwencyj w wydatniejszej mierze niż dotąd lub na życzenie Wydziałów powiatowych bezprocentowych pożyczek. 4) Wydział kajowy postara się, aby na konferencyach nauczycielskich okręgowych instruktorzy sadownictwa pojawiali się i pouczali o sadzeniu, szczepieniu i hodowaniu drzew owocowych, wreszcie. 5) na właściwej drodze uczyni zabiegi, aby na wzór innych krajów kary nakładane na szkodników ogrodowych były ostrzejsze niż dotąd i z całą bezwzględnością stosowane.

We Lwowie, dnia 1. lipca 1902 r.

Wnioskodawca:

Ks. Antoni Wilczkiewicz w. r.

Szponder, St. Jędrzejowicz, Płocki, Bal, Traczewski, Sękowski, Szajer, Stojałowski, Kramarczyk, Skołyszewski, Potoczek, Stapiński, Górski, Tadeusz Cieński.

L. S. 1157/902.

Aleg. 142

Wniosek.

Zważywszy, że chów koni w kraju naszym przedstawia ważną gałęź gospodarstwa rolnego,

zważywszy, że podniesienie tego chowu leży nie tylko w interesie rolnika ale jeszcze więcej w interesie potrzeb naszej armii.

zważywszy, że chów koni w Galicyi stale się zmniejsza, bo nie doznaje dostatecznego poparcia ze strony Rządu, podpisani wnoszą:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm wzywa c. k. Rząd, aby w interesie podtrzymania hodowli koni w monarchii, a przedewszystkiem w Galicyi poszedł hodowcom z pomocą przez odpowiednie podwyższenie ceny za dostarczane czy to remonty, czy też źrebaki trzechletnie do zakładów wychowawczych, które odnośne komisye na potrzebę c. k. armii zakupują.

We Lwowie, dnia 1. lipca 1902.

Wnioskodawca:
Stanisław Jędrzejowicz w. r.

K. Badeni, J. Gnoiński, M. Urbański, Włodek, Wybranowski, T. Cieński, Niezabitowski, Lityński, Rayski, Górski, Brunicki, Wilczkiewicz, Borkowski, W. Gnoiński.

L. S. 1.158/902.

Aleg. 143

Wniosek.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się c. k. Rząd, aby wydał ustawę, dotyczącą wywłaszczania dla celów budowy i utrzymania przewodów elektrycznych, a któraby z uwzględnieniem danych stosunków ułatwiała najobszerniejsze zastosowanie elektryczności.

We Lwowie, dnia 30. czerwca 1902.

Wnioskodawca:
Dzieślewski w. r.

Tarnawski, Lipiński, Jahl, Buynowski, Fruchtmann, Michalski, Huza, Łazarski, Bednarski; Kolischer, Merunowicz, Jabłoński, Vayhinger, Loewenstein, Tomaszewski, Maiss Maryewski, Małachowski.

L. S. 1089 / 902.

Aleg. 144

Wniosek.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, aby na najbliższej sesyi sejmowej przedłożył wnioski, do zmiany statutu krajowego i krajowej ordynacyi wyborczej na następujących zasadach:

1. Utworzona będzie kurya powszechnego głosowania na zasadach ustawy z 14. czerwca 1896 Nr. 168 Dz. ust. p., zmieniającej ordynacyę wyborczą do Rady państwa. Kurya ta wybierać będzie 30. posłów.

2. Liczba posłów z gmin wiejskich zwiększona będzie tak, ażeby każdy powiat polityczny wybierał jednego posła.

3. Wybory z wszystkich kuryi odbywają się bezpośrednio. Głosowanie w kuryi wielkiej własności, w kuryi miast i izb handlowych odbywa się zawsze tajnie, w gminach zaś wiejskich i w kuryi powszechnego głosowania wolno głosować albo tajnie kartkami, albo ustnie.

We Lwowie, dnia 30. czerwca 1902.

Wnioskodawca:
Stapiński w. r.

Bojko, Krempa, Barwiński, Korol, Bohaczewski, Staruch, Glidziuk, Barabasz, Huryk, Skołyszewski, Mazikiewicz, Stojałowski, Mogilnicki Ostapczuk.

L. S. 1161/902.

Alog. 145

Wniosek.

W kraju naszym od dawna daje się uczuć potrzeba założenia zakładu kąpielowego solankowego, z któregoby szczególniej uboższa klasa ludności w bardzo wielu wypadkach korzystać mogła.

Zakłady takie istnieją w innych prowincyach państwa jak w Ichl, Gmunden, Hall i. t. d. i przychodzą ze skuteczną pomocą w różnych chorobach, przy których kąpiele solankowe stosować należy.

Krajowi naszemu posiadającemu bogate saliny, także zakład kąpielowy solankowy się należy a to — raz ze względów słuszności i ze względu na obowiązek państwa do równomiernego traktowania wszystkich prowincyj, a powtóre ze względu na to, że w salinach galicyjskich nadmiar wody solankowej w wielu bardzo wypadkach idzie na marne.

Zważywszy, że ludność tutejszokrajowa ma prawo domagania się od państwa, aby jej pod względem zdrowotnym ze skuteczną przychodziło pomocą,

zważywszy nadto, że zaprowadzenie zakładu solankowego także i dla państwa bez dodatnich nie pozostanie rezultatów pod względem finansowym — podpisany przedkłada następujący wniosek:

Wysoki Sejm uchwali:

Wzywa się c. k. Rząd, aby poczynił starania o założenie przy salinach tutejszokrajowych kąpieli solankowych w zachodniej i wschodniej części kraju lub, by poczynił wszelkie ułatwienia dla towarzystw mających zamiar tego rodzaju kąpiele w życie wprowadzić.

Lwów dnia 1. lipca 1902.

Wnioskodawca:
Maiss w. r.

Maryewski, Stapiński, Włodek, Faciewicz, Merunowicz, Vayhinger, Wiśniewski, Romanowicz, Bednarski, Żardecki, Tomaszewski, Loewenstein, Huza, Bujnowski, Tarnawski, Małachowski, Jabłoński, Wurst, Łazarski.

LW. 36.702/902. We Lwowie, dnia 24. maja 1902.

Aleg. 146

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie nadania szpitalowi w Krośnie charakteru szpitala powszechnego i publicznego.

Wysoki Sejmie!

Krośnieński Wydział powiatowy łącznie z gminą m. Krosna wybudował szpital na 30 łóżek i zaopatrzywszy w potrzebne urządzenia oddał do użytku publicznego na dniu 1. maja 1901 r., pokrywając wszystkie wydatki szpitala z własnych funduszów powiatu i gminy.

Ponieważ wspomniani założyciele, t. j. powiat i gmina aktem fundacyjnym, zdziałanym w myśl postanowień §. 2. ustawy z 28. lipca 1897 r. Nr. 47. Dz. u. k., oddali ten szpital na własność utworzonej przez się fundacyi szpitalnej — a Wydział krajowy uznał potrzebę szpitala publicznego w Krośnie, — przeto Wysoki Sejm uchwałą z dnia 3. lipca 1901 przyznał temu szpitalowi od 1. sierpnia 1901 prawo publiczności i powszechności; projekt odnośnej ustawy przesłany został pismem Marszałka krajowego z dnia 3. lipca 1901 l. s. l.125 c. k. Rządowi celem przedłożenia go do Sankcyi Cesarskiej.

Gdy już termin, oznaczony w uchwale W. Sejmu, był bliski, Wydział krajowy, w myśl intencyi Wysokiego Sejmu i chcąc ulżyć ciężaru powiatowi i gminie, które nie mając żadnego prawnego obowiązku, przez 3 miesiące szpital własnym kosztem dla użytku publicznego utrzymywały, postanowił uchwałą z dnia 26. lipca 1901 l. 49.659 objąć szpital w Krośnie prowizorycznie pod swój zarząd i od daty 1. sierpnia 1901 r. pokrywać z funduszu krajowego koszta leczenia ubogich chorych.

Wydział krajowy mógł postąpić tylko w ten sposób, albo musiałby był w interesie powiatu i gminy, ponoszących cały ciężar utrzymania szpitala, dążyć do zamknięcia tego zakładu, co jednak nie zdawało się być wskazanem, ponieważ szpital, raz otwarty, zaczął już spełniać swe zadanie dla dobra cierpiącej ludzkości, a sankcyonowania projektu ustawy można się było spodziewać w niedalekiej przyszłości.

Tymczasem c. k. Prezydyum Namiestnictwa odezwą z dnia 29. sierpnia 1901 l. 10.099 oznajmiło, że c. k. Ministerstwo spraw wewnętrznych nie może przedłożyć do Najwyższej Sankcyi uchwalonego przez Wysoki Sejm projektu ustawy, uznającej szpital w Krośnie za powszechny, a to dlatego, ponieważ data sankcyi musiałaby być późniejszą od zamieszczonej w artykule I. daty, od której szpital miałby być uznany za powszechny.

C. k. Rząd zaproponował Wydziałowi krajowemu, ażeby — jeżeli uzna się kompetentnym, umieścił — z zastrzeżeniem dodatkowej aprobaty Wysokiego Sejmu — inną, późniejszą datę w artykule I. projektu ustawy, n. p. 1. stycznia 1902.

Wydział krajowy, uważając jednak, że w sprawie tak istotnej, jaką jest oznaczenie daty, od której ustawa ma obowiązywać, nie mógłby decydować, oraz uznając obowiązek usprawiedliwienia swoich zarządzeń przed Wysokim Sejmem, postanowił odnieść się w tej sprawie do Wysokiego Sejmu i wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. Sejm przyjmuje sprawozdanie Wydziału krajowego do wiadomości.

•/. II. Sejm uchwala załączony •/. projekt ustawy.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:
A. Potocki w. r.

Sprawozdawca:
Mieczysław Onyszkiewicz w. r.
Członek Wydziału krajowego.

USTAWA,

nadająca szpitalowi w Krośnie charakter szpitala powszechnego i publicznego.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, co następuje:

Art. I.

Szpital w Krośnie zostaje uznany za powszechny i publiczny.

Art. II.

Komitet szpitalny ma się składać:
a) z delegata Wydziału krajowego,
b) z prezesa miejscowej Rady powiatowej lub jego zastępcy,
c) z burmistrza miasta Krosna i
d) z dyrektora szpitala.

Art. III.

W przyszłości połowę kosztów budowy, odbudowy lub rozszerzenia gmachu szpitalnego pokryje fundusz powiatowy i gmina m. Krosna po połowie — stosownie do postanowienia §. 15. ustawy krajowej z dnia 28. lipca 1897 r. Nr. 47. Dz. u. k

Art. IV.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

LW. 38.901/902. We Lwowie, dnia 28. czerwca 1902.

Ldg. 147

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie petycyi gminy Zakopanego o gwarancyę kraju dla pożyczki 400.000 koron, którą na inwestycye zaciągnąć zamierza.

Wysoki Sejmie!

Gmina Zakopane, za pośrednictwem Wydziału powiatowego w Nowym Targu wniosła w roku 1901 na ręce posła Dra Bednarskiego petycyę do Wysokiego Sejmu o udzielenie jej gwarancyi kraju dla zaciągnąć się mającej pożyczki inwestycyjnej 400.000 koron, której gmina zamierza użyć na wodociągi i na elektryczne oświetlenie.

Komisya budżetowa, której tę petycyę do załatwienia przekazano, nie mogła przedstawić Wysokiemu Sejmowi merytorycznych wniosków w tej sprawie, a to dla braku materyałów niezbędnych do ocenienia zamierzonej operacyi finansowej, tudzież do zbadania rzeczywistej potrzeby i pożyteczności projektowanych inwestycyi.

Na wniosek przeto Komisyi budżetowej powziął Wysoki Sejm na posiedzeniu z dnia 3. lipca 1901 następującą uchwałę:

Petycyę gminy Zakopane przesyła się Wydziałowi krajowemu do zbadania i przedłożenia wniosków na najbliższej sesyi sejmowej.

Wykonując powyższe polecenie zarządził Wydział krajowy zbadanie stanu rzeczy na miejscu przez Komisyę delegowaną ze swojego ramienia, a nadto zebrawszy wszystkie potrzebne materyały składa następujące sprawozdanie:

W celu podniesienia Zakopanego, jako pierwszorzędnej stacyi klimatycznej potrzebnem jest koniecznie urządzenie wodociągów, kanalizacyi i należytego oświetlenia.

Wzrost Zakopanego jest bardzo szybki, najznaczniejsze i najdłuższe ulice jako to Krupówki i ulica Kościeliska są już tak zabudowane, jak po miastach, na całej tej przestrzeni, na której mieszczą się pensyonaty, hotele, restauracye zakłady przemysłowe nie ma żadnych kanałów.

Następstwem tego jest, że wszelkie nieczystości i zlewy wsiąkają i zanieczyszczają grunt i wodę.

Konieczną potrzebę wodociągów i kanałów uznały ankiety złożone z pierwszorzędnych rzeczoznawców sanitarnych i technicznych tak krajowych jak i pozakrajowych.

Uchwała ankiety obradującej 26. sierpnia 1899 opiewała jak następuje:

„Zbudowanie wodociągów i kanalizacye są niezbędnym i koniecznym warunkiem rozwoju stacyi klimatycznej, a nieuwzględnienie **w porę** tych potrzeb mogło by zagrozić wprost jej bytowi“.

Zupełnie to samo zdanie objawiła ankieta, która w dniach 14. i 15. grudnia 1901 pod przewodnictwem Radcy dworu Dr. Merunowicza obradowała, przy której

prof. Dr. Bujwid ostrzegał z naciskiem, ażeby do sanacyi przez urządzenie wodociągów i kanałów co rychlej przystąpić.

Co się tyczy oświetlenia (a w danym wypadku elektrycznego) nieulega wątpliwości, że dobre oświetlenie przyczyni się znacznie do podniesienia Zakopanego, nadto wszyscy mieszkańcy, właściciele licznych pensyonatów, hoteli i restauracyi życzą sobie gorąco zaprowadzenia oświetlenia elektycznego. Nadto inwestycya ta ma tę dodatnią stronę, że jest rentowną i gmina przedkłada fachowe obliczenie, według którego miałyby w dochodach tej inwestycyi pokrycie tak raty annuitetowe pożyczki jak i koszta utrzymania zakładu. Obliczenia te musiałyby być jeszcze na miejscu przez Wydział krajowy sprawdzone.

Ponieważ zaciągnąć się mająca pożyczka w kwocie 400.000 koron zaledwie na wodociągi i kanały, względnie na wodociągi i elektryczne oświetlenie wystarczy, przeto Wydział krajowy po zbadaniu stanu rzeczy reskryptem z dnia 24. września 1901 L. 64.172 wystosowanym do Zwierzchności gminy Zakopanego oświadczył się za urządzeniem wodociągów i kanałów, udzielając Zwierzchności gminnej szczegółowe wskazówki, jak dalej postępować ma i w jaki sposób uzyskać by można pokrycie rat pożyczki. Zarazem oświadczył Wydział krajowy gminie, że jeżeli oświetlenie elektryczne jest rzeczywiście rentowne, to znajdzie się nie wątpliwie przedsiębiorca, który się urządzenia oświetlenia elektrycznego na własny rachunek podejmie.

Wobec rozmaitych prądów, które się w Zakopanem ścierają, Rada gminna nie poszła za wskazówkami Wydziału krajowego i wskazując na pewne trudności w urządzeniu kanalizacyi, uchwałą z dnia 29. kwietnia 1902 ponawia zamiar urządzenia wodociągów i oświetlenia kosztem 400.000 koron, upraszając o gwarancyę kraju dla pożyczki zaciągnąć się mającej.

Nadto uprasza Rada gminna, ażeby kraj przyjął na siebie opłatę procentów od tej pożyczki.

Prośby tej Wydział krajowy popierać nie może, albowiem tego rodzaju inwestycye powinny przedewszystkiem przynosić odpowiedni dochód, a rzeczą jest czynników miejscowych, które z tych urządzeń osiągną doniosłe korzyści, ponieść konieczną ofiarę na pokrycie reszty wydatków.

Wydziałowi krajowemu przedłożono plany i kosztorysy budowy wodociągów, plany i kosztorysy oświetlenia elektrycznego i części planów kanalizacyi. Jakkolwiek sprawa nie jest dotychczas szczegółowo opracowana, jakkolwiek nie jest ostatecznie zdecydowane, czy mają być urządzone kanały lub oświetlenia, jakkolwiek rentowność przedsiębiorstw, konkurencya stacyi klimatycznej i właścicieli wil i zakładów nie jest jeszcze ostatecznie ustaloną, Wydział krajowy sądzi, że już teraz należałoby udzielić gwarancyi kraju dla pożyczki 400.000 kor., a to z tego powodu, że podniesienie Zakopanego leży niewątpliwie w interesie kraju, zatem sanacya stosunków w Zakopanem jest bardzo naglącą, a gmina mając pewność pożyczki, zajmie się energicznie usunięciem wszelkich trudności.

Zarazem oświadcza Wydział krajowy, że nie zezwoli na zrealizowanie pożyczki, dopóki kwestya urządzenia kanałów, wodociągów względnie elektrycznego oświetlenia nie zostanie ostatecznie zdecydowaną i dopóki nie będzie zabezpieczoną spłata rat zaciągnąć się mającej pożyczki.

Wydział krajowy wnosi przeto:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. Sejm Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem udziela poręki dla pożyczki zaciągnąć się mającej w wysokości 400.000 (czterechkroć sto tysięcy) koron, przez gminę Zakopane na cele inwestycyjne.

II. Sejm upoważnia Wydział krajowy do zeznania imieniem kraju dokumentu gwarancyjnego, po należytem zbadaniu i stwierdzeniu:

a) że zamierzone przez gminę Zakopane inwestycye są pożyteczne;

b) że inwestycye te dadzą się wykonać kosztem 400.000 koron;

c) że spodziewany dochód z tych inwestycyi wystarczy na opłacanie rat enuitetowych — wreszcie

d) gdy czynniki interesowane zabezpieczą w formie prawnej tak zwrot pożyczki jakoteż opłatę odsetek od tej pożyczki.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:
A. Potocki, w. r.

Sprawozdawca:
Dr. Józef Wereszczyński, w. r.
Członek Wydziału krajowego.

LW. 45.104/902. We Lwowie, dnia 28. czerwca 1902.

Alg. 148

Sprawozdanie

Wydziału krajowego jako Komisyi w przedmiocie zezwolenia Reprezentacyi powiatowej w Śniatynie na zaciągnięcie pożyczek w kwotach 60.000 koron i 21.000 koron.

Wysoki Sejmie!

Uchwałą z 27. czerwca 1902 przekazał Wysoki Sejm Wydziałowi krajowemu jako Komisyi petycyę Reprezentacyi powiatowej w Śniatynie o zezwolenie na zaciągnięcie pożyczek w kwotach 60.000 koron i 21.000 koron do zdania sprawy w ciągu bieżącej sesyi sejmowej. Wydział krajowy wykonując powyższą uchwałę, przedkłada Wysokiemu Sejmowi następujące sprawozdanie:

Uchwałą z 16. sierpnia 1901 postanowiła Rada powiatowa w Śniatynie zaciągnąć imieniem powiatu pożyczkę w kwocie 60.000 koron na częściowe pokrycie kosztów przebudowania mostu kratowego na Prucie pod Zabłotowem.

Przybliżone koszta budowy według obliczenia tutejszego oddziału technicznego wyniosą około 90.000 koron. Połowę rzeczywistych kosztów postanowił Wydział krajowy uchwałą z 2. stycznia 1902 LW. 82.463/901 pokryć z krajowego funduszu drogowego pod warunkiem, że Reprezentacya powiatowa zabezpieczy resztę potrzebnych na ten cel funduszów.

Powiat zamierza zaciągnąć na cel powyższy pożyczkę w kwocie stosunkowo wyższej, z tej przyczyny, że czyni starania, ażeby ze względu na trwałość, projektowaną konstrukcyę z drzewa zastąpić konstrukcyą żelazną.

Również uchwałą z 16. sierpnia 1901 postanowiła Rada powiatowa zaciągnąć imieniem powiatu osobną pożyczkę w kwocie 21.000 koron celem spłacenia pożyczki chwilowej zaciągniętej w funduszu ubogich w kwocie 20.000 koron na pokrycie kosztów budowy drogi gminnej I. klasy Dżurów-Ilińce.

Pożyczkę tę zniewolony był powiat zaciągnąć z powodu niedoboru w dodatkach powiatowych, który w ostatnich pięciu latach dosięgnął kwoty 45.600 koron.

Zezwolenie na zaciągnięcie powyższych pożyczek udzielonem być może w myśl przepisów §. 24. ust. o Reprezentacyi powiatowej tylko w drodze ustawy krajowej. Długi bowiem powiatu, jak świadczy inwentarz powiatowy za rok 1901, wynoszą:

1. Reszta z pożyczki 100.000 K. zaciągniętej w Banku krajowym na budowę drogi Zabłotów-Rożniów	85.024 K.	46 h.
2. dtto w pierwotnej sumie 20.000 K.	2.000 „	— „
3. dtto w sumie	7.200 „	— „
4. Reszta z pożyczki zaciągniętej w Banku krajowym na podstawie ustawy krajowej z 26. lipca 1898 Nr. 76 Dz. ust. kraj. w sumie 40.000 K. na budowę szpitala powszechnego w Śniatynie .	39.020 „	17 „
5. Reszta bezprocentowej pożyczki w pierwotnej sumie 30.000 K. zaciągniętej z funduszu krajowego drogowego na budowę drogi Zabłotów-Rożniów	12.000 „	— „
Do przeniesienia . .	145.244 K.	63 h.

Z przeniesienia . .	145.244	K.	63 h.
6. dtto w pierwotnej sumie 6.000 K. na budowę dróg powiatowych	3.000	„	— „
7. 5% pożyczka chwilowa w funduszu ubogich . .	23.611	„	99 „
8. Koszta bezprocentowej pożyczki z funduszu krajowego na zakupno realności na pomieszczenie szkoły koszykarskiej w Dżurowie	4.800	„	— „
9. Wierzytelność pow. Kasy oszczędności w Śniatynie w pierwotnej sumie 3.200 K. ciążącą na realności powiatowej whl. 122 ks. gr. dla I. dz. m. Śniatyna	2.976	„	70 „
10. Reszta chwilowej pożyczki zaciągniętej w Banku krajowym na akcept członków Wydziału powiatowego w pierwotnej sumie 30.000 K.	18.000	„	— „
11. Zaległość bierna w funduszach administracyjnym, drogowym i funduszu pow. dróg gminnych	5.779	„	51 „
Razem . .	203.412	K.	83 h.

Do tego dodać należy zaciągniętą przez powiat na podstawie wspomnianej wyżej ustawy z 26. lipca 1898 Nr. 77 Dz. ust. kraj. pożyczkę 500.000 koron dla powiatowej Kasy Oszczędności w Śniatynie jako fundusz obrotowy na pożyczki na realności włościańskie, którą to pożyczkę spłacać ma jednak rzeczona Kasa oszczędności.

Według wykazu przypisanych w powiecie podatków bezpośrednich na rok 1901, podatki te wynoszą kwotę 198.658 K. 67 h. Z uwagi na uzasadnioną potrzebę powyższych pożyczek, oraz z uwagi, że powiat nie może odnośnych funduszów zebrać w drodze dodatków powiatowych, dodatki te bowiem wynoszą na rok 1902 32% obok ustawowego 10% dodatku na powiatowy fundusz dróg gminnych, Wydział krajowy wnosi:

*/. Wysoki Sejm raczy uchwalić załączony */. projekt ustawy.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:
A. Potocki w. r.

Sprawozdawca:
Dr. Józef Wereszczyński w. r.
Członek Wydziału krajowego.

USTAWA

z dnia . . . . . w przedmiocie zezwolenia Reprezentacyi powiatowej w Śniatynie na zaciągnięcie pożyczki w kwocie 60.000 koron i 21.000 koron.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomery z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam, co następuje:

Art. I.

Reprezentacyi powiatowej w Śniatynie zezwala się w myśl §. 24. ust. o Reprezentacyi powiatowej na zaciągnięcie imieniem powiatu pożyczki w kwocie 60.000 koron na częściowe pokrycie kosztów przebudowy mostu kratowego na Prucie pod Zabłotowem, oraz w kwocie 21.000 koron na częściowe pokrycie kosztów budowy drogi gminnej I. klasy Dżurów-Ilińce.

Art. II.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

L. S. 1.079/901.

Alag. 149

Wniosek.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm wzywa ponownie Rząd, aby w najkrótszym czasie założył w Białej polsko-niemieckie seminaryum nauczycielskie z własną szkołą ćwiczeń.

Wnioskodawca:
Ks. Stojałowski w. r.

Włodek, Szajer, Szponder, Skołyszewski, Kozłowski, Zardecki, Krementowski, Korol, Bohaczewski, Staruch, Iluryk, Glidziuk, Wybranowski, Traczewski, Vivien, Barwiński, Zdz. Skrzyński, Schätzel.

L. S. 1.159/902.

Aleg. 150

Wniosek.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się c. k. Rząd do wydania odpowiednich zarządzeń, aby abituryenci szkół realnych mogli być przyjmowani jako słuchacze zwyczajni na wydziałach medycyny, filozofii i rolnictwa, c. k. Uniwersytetów.

We Lwowie, dnia 30. czerwca 1902.

Wnioskodawca:
Dzieślewski w. r.

Lipiński, Jahl, Bujnowski, Małachowski, Fruchtman, Michalski, Huza, Żardecki, Kolischer, Bednarski, Merunowicz, Jabłoński, Loewenstein, Maryewski, Maiss, Vayhinger, Tarnawski, Tomaszewski.

L. S. 1083/902.

Aleg. 151

Wniosek.

Zważywszy, że stały fundusz hodowlany, uchwalony przez Wysoką Izbę na d. 4. kwietuia 1892 r. w wysokości 50.000 złr., czyli 100.000 Koron dla udzielania pożyczek tym gminom, które według ustawy o licencyonowaniu buhajów gminnych będą musiały postarać się o buhaja gminnego, bardzo tylko mały pożytek dotychczas przyniósł, gdyż gminy nie korzystają z możności tej pożyczki, czego dowodem, iż z końcem roku 1901. ten fundusz w szeregach swych dłużników zaledwie 21 gmin zaliczał, a tem samem cel uchwały powyższej został chybionym, Kółka zaś rolnicze, pozostające zwykle pod pewnem światlejszem kierownictwem i skupiające najlepsze siły włościańskie do wspólnej pracy, gdyby miały możność korzystania z takiej pożyczki na ten sam cel zakupna buhajów, mogłoby z pożytkiem rzeczywistym dla kraju zamiar wyż przytoczonej uchwały urzeczywistnić, byłoby przeto pożądanem, żeby Wysoka Izba uchwalić raczyła:

Sejm zezwala, aby z funduszu stałego, uchwalonego na d. 4. kwietnia 1892 r., w wysokości 50.000 złr., czyli 100.000 Korou, na udzielanie pożyczek gminom na zakupno buhajów gminnych mogły korzystać także Kółka rolnicze, jednak tylko za pośrednictwem komitetów obydwóch krajowych Towarzystw rolniczych — a bezpieczeństwo zwrotu pożyczki było opartem na majątku odnośnego Kółka, względnie na solidarnej poręce jego członków.

We Lwowie, dnia 30. czerwca 1902.

Wnioskodawca:
Cielecki w. r.

Brykczyński, Theodorowicz, Szeptycki, J. Urbański, Schnell, Tyszkowski, Lityński, Truskolaski, Szponder, Bal, Niezabitowski, Laskowski, L. Cieński, Krementowski, Trzecieski, Stapiński, Horodyski.

L. S. 1212/902.

Aleg. 152

Wniosek

posła Starucha i tow. w sprawie zmiany przepisów ustawy krajowej z dnia 15. sierpnia 1866 r. o pokrywaniu kosztów budowy i utrzymywania budynków kościelnych (cerkiewnych) i plebańskich w parafiach wyznania katolickiego.

Zważywszy, że przepisy ustawy z dnia 15. sierpnia 1866 r. Nr. 28. Dz. u. kr., nakładające na parafian, zamieszkałych w filiach, obowiązek konkurowania do wydatków, połączonych z budową kościoła macierzystego (cerkwi macierzystej) są niesprawiedliwe, gdyż obciążają filialistów, nie nakładając równocześnie obowiązku konkurowania przy budowie kościołów, (cerkwi) filialnych na parafian, zamieszkałych we wsi macierzystej;

zważywszy, że zmiany, zaprowadzone ustawą z dnia 16. kwietnia 1896 r. Nr. 25 Dz. u. p. są niedostateczne, gdyż ustawą tą uwolniono zupełnie parafian, zamieszkałych na filii od obowiązku konkurowania do wydatków na budowę kościołów (cerkwi) macierzystych;

zważywszy, że ustawowe przeszkody do całkowitego zwolnienia filialistów od takiego obowiązku zostały uchylone ustawą z dnia 31. grudnia 1894 r. Nr. 7. Dz. u. p wnoszą podpisani:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Poleca się Wydziałowi krajowemu, by na najbliższej sesyi sejmowej przedłożył projekt ustawy z dnia 15. sierpnia 1866 r. Nr. 28 dz. u. kr. o pokrywaniu kosztów budowy i utrzymywania budynków kościelnych (cerkiewnych) i parafialnych wyznania katolickiego w tym kierunku, by parafianie zamieszkali na filiach, przy których są kościoły (cerkwie) filialne, zostali zupełnie uwolnieni od obowiązku konkurowania do wydatków, połączonych z budową i utrzymywaniem kościołów (cerkwi) macierzystych.

We Lwowie, d. 1. lipca 1902 r.

Wnioskodawca:
Staruch w. r.

Bohaczewski, Barabasz, Kramarczyk, Barwiński, J. Stapiński, Krempa, Korol, ks. Szponder, Huryk, Stojałowski, Szajer, Glidziuk, Skołyszewski, Ostapczuk.

LS. 416/902. We Lwowie, dnia 2. lipca 1902.

153

Sprawozdanie

Komisyi szkolnej z petycyi Rady szkolnej miejscowej i Zwierzchności gminnej w Radziechowie w sprawie zorganizowania tamtejszej 6-cio klasowej szkoły męskiej na szkołę wydziałową.

Wysoki Sejmie!

Wedle art. 7. ustawy z dnia 23. maja 1895 (dz. u. kr. Nr. 57) mają być w miastach zaliczonych w art. 11. ust. kraj. z dnia 15. czerwca 1892. (Dz. u. kr. Nr. 40) do klasy I. II. i III. zaprowadzone szkoły wydziałowe osobne dla dziewcząt a osobne dla chłopców.

Do założenia takiej szkoły przystąpi jednak Rada szk. krajowa dopiero podówczas, jeżeli w danem mieście klasa szósta szkoły 6cio-klasowej liczyć będzie najmniej 30 uczniów, względnie uczenic.

W innych miejscowościach szkoły wydziałowe mogą być założone, jeżeli znajdą się fundusze potrzebne dla trwałego pokrycia kosztów ich utrzymania.

Wskutek powyż wspomnianego postanowienia ustawy założone już zostały we wszystkich miejscowościach zaliczonych ustawą z dnia 15. czerwca 1892 (Dz. u. kr. Nr. 40) do klasy I. II. i III. szkoły wydziałowe.

Obecnie przychodzi kolej zakładania takich szkół i w innych miejscowościach.

Do takich, któryby zasługiwały na uwzględnienie należy w pierwszym rzędzie miasto Radziechów — z następujących powodów:

1. frekwencya w 6-cio klasowej szkole męskiej w Radziechowie jest znaczną i regularną, w klasie VI. od lat kilku jest rok rocznie przeszło 30tu uczniów, a w r. 1901/1902 uczęszcza do klasy VI. 42 uczniów;

2. strony interesowane przyjmują na siebie po myśli art. 6., 7., 8. i 9. ustawy z d. 24 kwietnia 1894 (Dz. u. kr. Nr. 49) przypadające koszta na pokrycie potrzeb rzeczowych;

3. gmina miasta Radziechowa celem umożliwienia przeistoczenia szkoły tamtejszej na wydziałową, zobowiązała się uchwałą z dnia 6. kwietnia 1900 oprócz dotychczasowej prestacyi na płace nauczycieli w kwocie 776 K 22 h, nadto uiszczać jeszcze na ten sam cel 100 K rocznie;

4. szkoła 6-cio klasowa w Radziechowie dostarcza już obecnie dobrych uczniów do sąsiednich seminaryów w Sokalu i we Lwowie;

5. wreszcie z uwagi, że w pobliżu Radziechowa nie ma żadnej szkoły średniej a szkoła wydziałowa tam założona przysposabiałaby przedewszystkiem do zawodu praktycznego w przemyśle i handlu oraz do szkół zawodowych i przygotowywałaby znaczniejszą liczbę uczniów do seminaryum — wnosi Komisya w przychylnem załatwieniu petycyi Rady szkolnej miejscowej i Zwierzchności gminnej w Radziechowie —

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Upoważnia się Radę szkolną krajową do zorganizowania 6-cio klasowej szkoły męskiej w Radziechowie na wydziałową, począwszy od roku szkolnego 1902/3 z przyjęciem nadwyżki kosztów utrzymania szkoły wydziałowej na fundusz krajowy.“

Przewodniczący:
Czartoryski.

Sprawozdawca:
E. Michałowski.

LS. 1211/902. We Lwowie, 2. lipca 1902.

Aleg. 154

Sprawozdanie

Komisyi gospodarstwa krajowego z przedłożenia Wydziału krajowego o podwyższeniu etatu kraj. biura melioracyjnego.

Wysoki Sejmie!

Z rokiem 1904 wchodzi kraj nasz w epokę wielkich robót publicznych, a mianowicie budowy dróg wodnych i regulacyi rzek, stanowiących wspólną sieć wodną, której koszta w olbrzymiej sumie 238,680.000 koron mają pokryć wspólnie państwo i fundusz krajowy.

Równocześnie mają być podjęte w szerszych rozmiarach publiczne roboty melioracyjne, subwencyonowane z państwowego funduszu melioracyjnego, którego dotacya w myśl państwowej ustawy kanałowej, podwyższoną została począwszy od r. 1902 z półtora na cztery miliony koron r o c z n i e.

Dla należytego spełnienia tak wielkich zadań i skutecznego współdziałania przy prowadzonej przez Rząd budowie kanałów spławnych i regulacyi rzek potrzebuje Wydział krajowy dwóch sił fachowych, dla prowadzenia zaś budowy przy publicznych przedsiębiorstwach melioracyjnych, których liczba w stosunku do podwyższonego funduszu melioracyjnego co najmniej się podwoi, żąda Wydział krajowy powiększenia personalu biura melioracyjnego o dziewięciu inżynierów.

Wniosek Wydziału krajowego na wzmocnienie biura melioracyjnego dwoma referentami fachowymi dla budowy kanałów i regulacyi rzek, uznaje Komisya gospodarstwa krajowego za zupełnie uzasadniony, gdyż już w roku bieżącym rozpoczyna c. k. Namiestnictwo studya przygotowawcze dla opracowania projektu regulacyi rzek, przy którem Wydział krajowy ma interweniować, — a skoro trasa kanałów galicyjskich zostanie ustaloną przez c. k. Ministerswo handlu, czego w najbliższej przyszłości należy oczekiwać, Wydział krajowy przeprowadzić musi w myśl §. 2. ustawy kanałowej, tudzież rezolucyi Wysokiego Sejmu z dnia 9. lipca 1901, rokowania ze stronami interesowanemi co do przyczynienia się do kosztów budowy, a następnie na podstawie przeprowadzonych rokowań przygotować dla Wysokiego Sejmu projekt ustawy co do pokrycia $12^1/_2\%$ udziału kraju i stron w kosztach budowy kanałów.

Co się tyczy powiększenia personalu biura melioracyjnego o dziewięciu inżynierów dla prowadzenia budowy przy publicznych robotach melioracyjnych, zauważa Komisya, że przy dotychczasowej półtoramilionowej dotacyi państwowego funduszu melioracyjnego zajętych jest przy budowie 13 inżynierów (2 przy obwałowaniu Wisły w powiecie Krakowskim i Bocheńskim, 1 przy obwałowaniu lewego brzegu Dunajca, 2 przy regulacyi Białej, 1 przy regulacyi Nowego Brnia, 2 przy obwałowaniu Wisły i Wisłoki w powiecie Mieleckim, 3 przy regulacyi górnego Dniestru, 1 przy regulacyi Bugu, a 1 przy regulacyi Gniłej Lipy); — jeżeli więc kraj ma w dotychczasowym stosunku korzystać z państwowego funduszu melioracyjnego, który to stosunek w r. 1901 był niekorzystny, bo wynosił zaledwie 20%, to przy czteromilionowej dotacyi funduszu melioracyjnego powinnoby być zajętych 33 inżynierów przy budowie, czyli personal powinienby być powiększony o 20 inżynierów. Wydział krajowy redukuje jednak swe żądanie do połowy wykazanej potrzeby, gdyż przypuszcza, że w myśl programowej uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 13. lutego 1894 równocześnie z rozpoczęciem systematycznej regulacyi rzek podjęte zostaną na szerszą skalę zabudowania potoków górskich, prowadzone w tych dorzeczach przez Sekcyę Samborską c. k. od-

działu leśno-technicznego, na które to zabudowania obróconą zostanie połowa udziału kraju w nadwyżce dotacyi funduszu melioracyjnego.

Uznając tedy proponowane przez Wydział krajowy powiększenie personalu biura melioracyjnego o jedenastu inżynierów za nieodzownie potrzebne dla zaspokojenia potrzeb rolnictwa w najbliższej przyszłości, zaleca Komisya Wysokiemu Sejmowi do przyjęcia bez zmiany wniosek Wydziału krajowego co do podwyższenia etatu, zarówno jak i wyrównania liczby posad w poszczególnych rangach i stopniowego powiększania personalu w ciągu lat trzech 1903 do 1905 w miarę możliwości pozyskania doborowych sił technicznych i w miarę podejmywania nowych przedsiębiorstw melioracyjnych na podstawie projektów ustaw przez Wysoki Sejm już uchwalonych i obecnie przez Wydział krajowy wniesionych. Wyrównanie ilości posad w poszczególnych klasach rangi (starszych inżynierów, inżynierów I. i II. klasy, tudzież inżynierów-adjunktów) do liczby 12, na wzór oddziału konceptowego, gdzie liczba posad w wyższych rangach jest nawet większą, niż w niższych, uważa Komisya gospodarstwa krajowego za wskazane celem zachęcenia ukończonych techników do służby widokami odpowiedniego awansu, zwłaszcza, że służba inżynierów melioracyjnych przy ciągłej zmianie miejsca pobytu i pracy na terenach bagnistych, należy do najuciążliwszych zawodów technicznych.

Podwyższony etat krajowego biura melioracyjnego w porównaniu z dotychczasowym etatem, bez uwzględnienia trzech adjunktów komasacyjnych, których liczba pozostaje niezmienioną, przedstawiać się będzie, jak następuje:

Liczba porządkowa	Etat dotychczasowy		Etat podwyższony	Więcej
1	Dyrektor	1	1	—
2	Zastępca dyrektora	1	1	—
3	Starszych inżynierów . . .	6	12	6
4	Inżynierów I. klasy . . .	10	12	2
5	Inżynierów II-giej klasy . .	10	12	2
6	Inżynierów-adjunktów . . .	11	12	1
7	Praktykantów technicznych . .	2	2	—
	Rązem . . .	41	52	11

Podwyższenie wydatków na biuro melioracyjne z powodu powiększenia personalu oblicza Wydział krajowy na 51.960 koron rocznie; ponieważ jednak z tego wydatku przypadną całkowicie na fundusz krajowy tylko pobory 2 starszych inżynierów (referentów kanałów i regulacyi), z poboru zaś dziewięciu dalszych inżynierów przeznaczonych na kierowników budowy, których płace za 9 miesięcy pokrywają fundusze budowy, tylko czwarta część, zatem rzeczywiste obciążenie funduszu krajowego, po skompletowaniu personalu, wyniesie rocznie 21.450 koron.

Jest to kwota w porównaniu z ogromną sumą około trzech milionów koron corocznych wydatków inwestycyjnych tak niska, że Komisya nie widzi potrzeby szerszego jej motywowania.

Zgodnie z propozycyą Wydziału krajowego Komisya gospodarstwa krajowego wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1) §. 1. uchwalonego przez Sejm d. 6. kwietnia 1902 i d. 10. lutego 1898 etatu płac i osób krajowego biura melioracyjnego zostaje uchylony w dotychczasowem brzmieniu i ma opiewać, jak następuje:

„Etat krajowego biura melioracyjnego składać się będzie:

z dyrektora biura, z zastępcy dyrektora, z 12 starszych inżynierów, z 12 inżynierów I. klasy, z 12 inżynierów II. klasy, z 12 inżynierów-adjunktów, z 3 adjunktów komasacyjnych i z 2 adjutowanych praktykantów technicznych".

II) Etat powyższy wejść ma w życie stopniowo w ciągu lat trzech 1903 do 1905, a mianowicie zostaje Wydział krajowy upoważniony powiększyć personal:

1) w r. 1903 o 2 starszych inżynierów, 1 inżyniera I. klasy i 1 inżyniera II. klasy;

2) w r. 1904 o 2 starszych inżynierów, 1 inżyniera I. klasy i 1 inżyniera II. klasy;

3) w r. 1905 o 2 starszych inżynierów i 1 inżyniera-adjunkta.

Przewodniczący:
Gorayski,

Sprawozdawca:
Z. Tarnowski.

LS. 1.166/902. We Lwowie, dnia 1. lipca 1902.

Aleg. 155

Sprawozdanie

Komisyi gospodarstwa krajowego o przedłożeniu Wydziału krajowego w przedmiocie projektu ustawy, zmieniającej przepis §. 69. kraj. ust. wod. (w brzmieniu określonem ustawą z 10. czerwca 1892 Nr. 43 Dz. u. kr.) oraz §. 71. kraj. ustawy wodnej z 14. marca 1875 Nr. 38 Dz. u. kr.

Wysoki Sejmie!

Wydział krajowy przedkłada projekt ustawy w przedmiocie złagodzenia kar za przekroczenia wodne, ustanowionych w przepisach krajowej ustawy wodnej.

Projekt tej ustawy pochodzący z inicyatywy poselskiej uchwalił był Wys. Sejm na posiedzeniu z 4. maja 1900, lecz nie otrzymał on sankcyi z powodu, że minimum kary pieniężnej, zniżone z 10 k. na 1 k. miało być według tego projektu zamienione, w razie niemożności uiszczenia, na karę aresztu najmniej 24 godzin, tudzież że taka sama kara aresztu musiałaby być wymierzoną dla takiego szkodnika, któryby został skazanym na grzywnę n. p. dwóch, trzech i t. d. do 10 koron.

Takie zarządzenie ustawowe, iż każda kara pieniężna do 10 koron ma być uważaną za równą jednemu dniowi aresztu, uważa c. k. Ministerstwo rolnictwa za sprzeczne z dotychczas praktykowaną zasadą, według której kary pieniężne poniżej 10 koron zamieniane bywają na areszt poniżej 24 godzin.

Stosownie do tego zapatrywania c. k. Mintsterstwa rolnictwa, Wydział krajowy zredagował odpowiednio zakwestyonowane postanowienie projektu poprzedniego.

Komisya gospodarstwa krajowego w obec odmowy sankcyi poprzedniemu projektowi, uznając wprowadzoną zmianę za konieczną, godzi się z nią w zupełności i uprasza:

Wysoki Sejm raczy załączony ·/. projekt ustawy uchwalić.

·/.

Przewodniczący:
Gorayski.

Sprawozdawca:
Z. Tarnowski.

USTAWA

z dnia . . . . . obowiązująca w Królestwie Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, zmieniająca postanowienie §. 69. kraj. ustawy wodnej w brzmieniu określonem ustawą z 10. czerwca 1892 Nr. 43. Dz. u. kraj. oraz §. 71. kraj. ustawy wodnej z 14. marca 1875 Nr. 38. Dz. u. kraj.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, co następuje:

Art. I.

§. 69. kraj. ust. wod. z 14. marca 1875 Nr. 38. w brzmieniu ustawy z 10. czerwca 1892 Nr. 43. określonem oraz §. 71. kraj. ust. wod., zostają uchylone i mają opiewać, jak następuje:

§. 69. Wszelkie uszkodzenia i nadwerężenia urządzeń wodnych, przekroczenia ustaw, regulujących prawo wodne, jakoteż rozporządzeń i zarządzeń wydanych w celu przeprowadzenia tychże, w szczególności zakładanie budowli wodnych dla ochrony lub pożytku, użycie wód bez pozwolenia władzy, o ile to pozwolenie jest potrzebnem, przestawienie albo samowolna zmiana znaków do oznaczenia wysokości wody, wreszcie szkodliwe zdrowiu zanieczyszczanie wody, o ile te czyny nie podpadają pod powszechne prawo karne, uznane zostają za przekroczenie wodne i mają być karane przez władzę polityczną grzywną od 1 korony do 300 koron, lub aresztem do jednego miesiąca.

§. 71. W razie niemożności uiszczenia zamienioną będzie kara pieniężna na karę aresztu od 24 godzin do jednego miesiąca.

Zamiast kary pieniężnej do 10 koron może być orzeczoną kara aresztu do 24 godzin nigdy jednak poniżej 6 godzin.

Art II.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

Art. III.

Wykonanie tej ustawy poruczam Moim Ministrom rolnictwa, sprawiedliwości, handlu i spraw wewnętrznych.

L. s. 1155/1902.

We Lwowie, dnia 30. czerwca 1902.

Aleg. 156

Sprawozdanie

komisyi administracyjnej o wniosku p. Rozwadowskiego i o petycyi Wydziału rady powiatowej w Tarnobrzegu w sprawie o ustanowienie posad geometrów przy każdym Sądzie powiatowym.

Wysoki Sejmie!

Poseł Rozwadowski w wniosku swym, uchwałą Wysokiego Sejmu z dnia 30. czerwca 1902 komisyi administracyjnej przekazanym oraz Wydział Rady powiatowej w Tarnobrzegu w petycyi przedmiotem sprawozdania będącej, domagają się wezwania c. k. rządu o ustanowienie przy każdym c. k. Sądzie powiatowym geometry z pobudek tak w wniosku jak i w petycyi przytoczonych, które z poniżej wyłuszczonych przyczyn zupełne znajdują uzasadnienie. Pod względem stosunków prywatnoprawnych w ogólności a pod względem stosunków prawa własności i pod względem posiadania nieruchomości w szczególności, rozstrzygały i rozstrzygają między stronami umowy kupna sprzedaży, rozporządzenia ostatniej woli, słowem wszelkiego rodzaju umowy bądź jedno bądź obustronnie obowiązujące a w braku takich rozstrzyga ustawa cywilna z roku 1811, atoli fakt nabycia prawa własności, jego przeniesienia lub obciążenia nie mógł być inaczej uwidoczniony jak w sposób umową oznaczony, a wiadomość o tem, co się z pewną nieruchomością stało, nie przedostawał się do osób trzecich, co ten miało skutek, że rzecz jakaś nieruchoma niejednokrotnie po kilka razy ze szkodą interesowanych była obciążaną i przenoszoną, co strony na wielkie nieraz narażało procesy i koszta. Wyjątek stanowiły księgi dawne ingrossacyjne przy magistratach ówczesnych, a następnie po organizacyi sądownictwa t. j. po oddzieleniu sądownictwa od administracyi, przy c. k. Sądach prowadzone, nadto księgi tabularne, w których czyniono wpisy odnoszące się do realności przeważnie miejskich oraz większych posiadłości z wyłączeniem atoli realności rustykalnych.

Te niedogodności i tę niejednolitość w postępowaniu usunął c. k. Rząd przez wprowadzenie w życie ustawy o księgach gruntowych z dnia 25. lipca 1871, l. 95, Dz. u. p.

Na zasadzie tej ustawy wydaną została ustawa krajowa z dnia 20. marca 1874 dotycząca założenia i wewnętrznego urządzenia ksiąg gruntowych dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

W ten sposób doszło do założenia dzisiaj istniejących ksiąg gruntowych przy każdym c. k. Sądzie prowadzonych, a z tem połączono instytucyę geometrów rządowych, którzy obowiązani są do utrzymywania w ewidencyi wszystkich w naszym

kraju będących gruntów, do przeprowadzania zmian powstałych wskutek pozbycia nieruchomości, a to w celach fiskalnych z jednej, a w celach utrzymania zgodności stanu faktycznego posiadania i własności z księgami gruntowemi z drugiej strony.

Cel przez c. k. Rząd zamierzony nie został w zupełności osiągnięty, mimo najszczerszych jego intencyj, albowiem księgi gruntowe nasze z nadzwyczajnym pośpiechem urządzane, częstokroć przez osoby do tego niepowołane i nieukwalifikowane zakładane, co działo się prawdopodobnie, a nawet zupełnie pewnie dlatego, aby księgi gruntowe jak najmniejszy kapitał państwowy pochłonęły, były zaraz z początku niedokładne, pobieżne, nie dawały obrazu faktycznego stanu posiadania, do tego dodać trzeba, że edykta ogłaszane po założeniu ksiąg gruntowych, nie dochodziły do wiadomości szczególnie włościan, którzy dzienników urzędowych edykta ogłaszających nie czytali, bo nie mieli ku temu sposobności, nie przynosiły dodatnich rezultatów, bo bardzo mało interesowanych o sprostowania wpisów się zgłaszało.

W ten sposób księgi gruntowe od samego początku liche, takiemi i po dziś dzień pozostały.

Podnieść tu także trzeba, że sama ustawa hipoteczna z roku 1871 zawiera przepisy, które wprost zamęt w stosunkach prawa własności i posiadania wprowadziły i ten zły stan ksiąg hipotecznych jeszcze pogorszyły.

Komisya ma na myśli przepisy §§. 10 i 11 ustawy hipotecznej traktujących o wpisie prawa własności współwłaścicieli w częściach w potocznej mowie idealnemi zwanych, tudzież odnoszącą się do tego ustawę z dnia 6. lutego 1869, Dz. u. p. Nr. 18, tyczącą się praw i postępowania przy tabularnem rozdzielaniu gruntów.

Co dopiero przytoczone okoliczności odnoszące się do współwłasności i tabularnego oddzielania zwróciły uwagę c. k. rządu i doprowadziły do tego, że wniósł już projekt do ustawy państwowej, na zasadzie której współwłasność nie będzie mogła być idealnie oznaczoną, tylko wspólna własność będzie musiała być przed wniesieniem do księgi gruntowej rozdzieloną a dopiero poszczególne części już jako odrębne całości hipoteczne przeprowadzone być muszą. Jeżeli projekt wejdzie w życie, to jedna niewłaściwość będzie dopiero usuniętą, ale nie dadzą się usunąć tym sposobem wady, jakie od samego początku na księgach gruntowych ciążą.

Najwłaściwszem byłoby zniesienie ksiąg gruntowych w zasadzie złych, a zastąpienie ich innemi poprawnemi, coby bardzo wiele kosztować musiało, o czem zresztą i na bardzo daleką przyszłość licząc, myśleć nie można.

Do poprawienia takich chybionych stosunków służy i służyć ma instytucya geometrów a ta instytucya niewątpliwieby się przyczyniła do jakiej takiej poprawy, gdyby zadaniu w tym kierunku sprostać mogła, a mogłaby mu sprostać tylko wtenczas, gdyby przy każdym c. k. Sądzie powiatowym ustanowiony był jeden rządowy geometera i gdyby błędy i mylki istniejące zaraz wykazywał, odpowiednie sprostowania przeprowadzał, szkice potrzebne sporządzał a c. k. Sąd zaraz odpowiednie zmiany przeprowadzał.

Prawda, że dzisiaj istniejący c.k. geometrowie badają i porównywują stan faktyczny ze stanem hipotecznym, znajdują liczne mylki i odstępują je odnośnym Sądom w formie tak zwanych arkuszów zgłoszeń, te jednak arkuszki zalegają w Sądach dlatego, bo geometrowie mając rozliczne czynności, nie mogą sporządzać potrzebnych szkiców zmiany wykazujących a w ten sposób sprawy leżą odłogiem i dają pole do licznych procesów, które prawie zawsze do ruiny doprowadzają obie strony spór wiodące.

Co więcej urzędy ewidencyjne w takim stanie, jak były przed rokiem 1894, w którym szczupłe pomnożenie geometrów nastąpiło, nie mogły podołać włożonym na nie zadaniom, chociaż obrót własnością ziemską nie przekraczał normalnych granic, dziś, gdzie ten obrót wzmógł się znakomicie, na co wpłynęły nadzwyczajnie dokonywane parcelacye mniejszych i większych kompleksów gruntów, zadania i obowiązki urzędów ewidencyjnych w trójnasób się pomnożyły, wskutek czego i pomnożenia sił ewidencyjnych, czy to dla wykazywania zmian w przeniesieniu własności, celem uregulowania stanu hipotecznego, czy też dla przypisywania i odpisywania podatków gruntowych, tem więcej piekącem się stało.

Wreszcie ustawa z r. 1883 stanowiąca o zgodności ksiąg gruntowych z faktycznem posiadaniem i sankcye karne ustawą objęte, nakładające na strony kary, jeżeli one

o doprowadzenie do zgodności się nie starają, stawia strony w kolizyi i naraża na kary dlatego tylko, że brak jest geometrów, którzyby odpowiednie sprostowania przeprowadzili.

W okręgu c. k. Sądu krajowego wyższego we Lwowie jest 9 sądów obwodowych a 117 sądów powiatowych czyli łącznie 126 sądów, zaś w okręgu c. k. Sądu krajowego wyższego w Krakowie 5 sądów obwodowych i 63 sądów powiatowych czyli łącznie 68 sądów. Razem ilość sądów w całym kraju przedstawia 194 sądów.

Na to wedle urzędowego wykazu istnieje w naszym całym kraju 104 geometrów pozostałaby zatem do obsadzenia pokaźna liczba bo 90 miejsc, w którychby geometrowie urzędować powinni, jeżeliby stosunki dzisiaj wprost nie do zniesienia poprawione być miały.

Chronologicznie tak rzecz się przedstawia: do roku 1892 było obsadzonych 92 posad geometrów a w roku 1894 zezwoliło c. k. Ministerstwo Skarbu na pomnożenie posad geometrów o 32, z przyzwolonych posad obsadzono 17, zaczem łącznie obsadzonych posad było 109 a reszty nie obsadzono podobno dlatego, że nie było odpowiednich i ukwalifikowanych sił.

W ciągu czasu umarło albo poszło na emeryturę 5 geometrów, a w ten sposób urzęduje dzisiaj 104 geometrów — zaś reszta posad do wysokości 109 obsadzono elewami.

Wysoki Sejm wzywał już uchwałą z dnia 17. lutego 1898 c. k. rząd o pomnożenie posad geometrów a na skutek tego wezwania pomnożenie powyższe zostało dokonane.

Dzisiaj nie są takie stosunki opłakane pod względem doboru odpowiednich urzędników, jak to miało być wtenczas, kiedy c. k. rząd miał nie mieć pod ręką sił kwalifikowanych, kiedy bowiem c. k. Rząd wskutek wezwania Wysokiego Sejmu przystąpił do pomnożenia posad geometrów a następnie ukończonym słuchaczom kursu geodetycznego płacił adjuta, to w ostatnich latach wstąpiło do służby 37 elewów, którzy stan geometrów pomnożyć mogą i nadalby wstępujący stan ten pomnożali, gdyby c. k. Rząd w ostatnich czasach nie powziął zgubnego a podobno nie ogłoszonego postanowienia, że wstępujący elewowie dopiero po złożeniu egzaminu adjuta otrzymywać będą mogli. Postanowienie to wstrzymało napływ elewów do służby ewidencyjnej i wstrzymywać go będzie tak długo, dokąd przeciwne powyższemu rozporządzenie wydanem nie będzie a co na poszukiwanie służby ewidencyjnej wpłynąć musi.

Z zestawienia tych wszystkich dat wynika, że prawie połowa sądów w kraju pozbawiona jest geometrów, na czem niewątpliwie kraj i ludność z powyższych powodów cierpieć musi, a c. k. Rząd przez zajęcie stanowiska odpornego w stosunku do instytucyi geometrów pozbawia strony odpowiedniej opieki prawnej -- dlatego też komisya administracyjna, uznając słuszność żądania tak przekazanego wniosku jak i petycyi, przedkłada następujący wniosek.

Wysoki Sejm uchwali:

Wzywa się c. k. Rząd, by posady geometrów przy każdym c. k. Sądzie powiatowym utworzył.

Przewodniczący:

Jan Szeptycki, *w. r.*

Sprawozdawca:

Maiss, *w. r.*

L. s. 569/902.

Lwów, dnia 30. czerwca 1902.

Ala. 157

Sprawozdanie

komisyi administracyjnej o petycyi wydziału rady powiatowej w Tarnobrzegu w sprawie doręczania stronom pism i wezwań władz politycznych i skarbowych za pośrednictwem c. k. Urzędów pocztowych a nie jak dotąd za pośrednictwem urzędów gminnych.

Wysoki Sejmie!

Ze wszystkich stron kraju, a to tak ze strony reprezentacyj miast jako też reprezentacyj miasteczek i gmin wiejskich dają się słyszeć skargi i utyskiwania na nadmierne przeciążanie ich przez c. k. Władze rządowe poruczonym zakresem działania.

Skargi te znajdują zupełne uzasadnienie, bowiem c. k. Władze rządowe bez względu na to, czy odnośne miasta lub gminy są w stanie podołać temu ciężarowi i czy ciężar ten nie stawia ich w przykrem materyalnem położeniu pochodzącem stąd, że chcąc podołać zadaniom na nie włożonym, zmuszone są powiększać bądź służbę bądź ilość urzędników, z każdym dniem poruczony zakres działania samowolnie rozszerzają.

To rozszerzanie poruczonego zakresu działania doprowadziło do tego, że zatarła się zupełnie granica, dokąd sięga właściwie poruczony zakres działania gmin.

Ustawy krajowe oznaczyły mniej więcej, co należy do własnego zakresu działania gmin, nie oznaczyły zaś prawie zupełnie, co należy do poruczonego zakresu działania.

Oznaczenie to jest niedostatecznem a jeżeli dzisiaj zdać sobie kto chce sprawę, co jest jednym lub drugim zakresem działania, to chyba następującą musi sobie stworzyć definicyę: wszystko należy do poruczonego zakresu działania, co nie należy do własnego zakresu działania.

Ta tak urobiona definicya daje możność c. k. Władzom rządowym do narzucania gminom posług, jakie przechodzą wprost ich siły.

Nowa procedura cywilna, która nawiasem mówiąc, zaprowadziła większy ład w wymiarze sprawiedliwości, przyczyniła się także w wielkiej części do zwiększenia ciężaru z poruczonym zakresem działania połączonego, bowiem instrukcya do niej wydana nakłada na gminy obowiązek współdziałania częściowego przy wymiarze sprawiedliwości a współdziałanie to znajduje swój wyraz w tem, że gminy obowiązane są do doręczań wezwań i innych zarządzeń specyalnemi w tej mierze przepisami objętych.

Już i w Wysokim Sejmie pojawiały się wnioski w tym kierunku, ażeby wyjednał od c. k. Rządu odszkodowania za czynności z poruczonym zakresem połączone, a do tego dały popęd miasta, którym tenże poruczony zakres działania najwięcej dolega, i który jest jedną z przyczyn doprowadzających miasta do ruiny majątkowej i do tych niebywałych dodatków gminnych, które już często gęsto nawet i 100% dochodzą.

Na reformę w tym kierunku zdaje się dość długo czekać będzie trzeba, dlatego na razie należałoby dla gmin miejskich i wiejskich takie ulgi poczynić, jakie bez uszczerbku dla c. k. Rządu a z małą chociaż ulgą dla gmin i ich stanu finansowego poczynić się dadzą.

Organami powołanymi do doręczania pism i wezwań są niewątpliwie c. k. Urzędy pocztowe, które dzięki swej działalności dość znaczny dochód Skarbowi państwa przynoszą, w ich też zakresie działania leżeć powinno doręczanie pism i wezwań c. k. Władz politycznych, skarbowych, sądowych i innych, a nie w poruczonym zakresie gmin i ich zwierzchności. Z powyższego przedstawienia wynika:

1. Że c. k. Władze rządowe dowolnie rozszerzając i tłumacząc poruczony zakres działania, przerzucają niewłaściwie i niesłusznie czynności urzędowe do nich samych lub do ich służby należące na gminy miejskie i wiejskie;

2. Że niewłaściwe przerzucanie czynności urzędowych na gminy naraża je, ich organa i mieszkańców przez nakładanie wskutek tego dodatków gminnych na znaczne straty materyalne, o których zwrocie c. k. Rząd i słyszeć nie chce;

3. Że gminy skutkiem braku sił odpowiednich lub też dlatego, że c. k. Władze bardzo często w ostatniej chwili przed dokonać się mającą czynnością urzędową, urzędowe pisma gminom do doręczenia przesyłają, z wykonaniem zleceń ze strony c. k. Władz rządowych częstokroć się spóźniać muszą, co za sobą pociąga nie raz kary porządkowe najmniej zawinione, a tem mniej przy tym stanie rzeczy zasłużone — te zaś pobudki skłaniają komisyę administracyjną do podzielania słusznego żądania tak gmin miejskich i wiejskich i do przedłożenia Wysokiemu Sejmowi następującego wniosku:

Wysoki Sejm uchwalić raczy:

Wzywa się c. k. Rząd do wydania c. k. Władzom politycznym, skarbowym, sądowym i szkolnym polecenia, by pisma urzędowe, wezwania i inne pod jakąkolwiek nazwą przychodzące rozporządzenia, za pośrednictwem c. k. Urzędów pocztowych i składnic pocztowych lub też za pośrednictwem własnych swoich organów bezpłatnie a nie za pośrednictwem magistratów i zwierzchności gminnych stronom doręczały.

Przewodniczący:

Jan Szeptycki, w. r.

Sprawozdawca:

Maiss, w. r.

LS. 178/902. We Lwowie, dnia 27. czerwca 1902.

Aleg. 158

Sprawozdanie

Komisyi gminnej o licznych petycyach Rad powiatowych w przedmiocie przyznania gminom wynagrodzenia ze Skarbu Państwa za sprawowanie czynności przekazanego zakresu działania.

Wysoki Sejmie!

W roku bieżącym 35 Rad powiatowych wniosło petycye do Wysokiego Sejmu względnie Wydziału krajowego o wezwanie c. k. Rządu, by wyjednał ustawę przyznającą gminom wynagrodzenie ze Skarbu Państwa za wykonywanie czynności przekazanego zakresu działania.

Petycye te przekazane zostały Komisyi gminnej. Sprawa tak zwanego przekazanego zakresu działania gmin od lat przeszło 30 nie schodzi z porządku dziennego nie tylko Wysokiego Sejmu, ale także opinii publicznej całego kraju i Reprezentacyi powiatowych i gminnych; była ona przedmiotem dyskusyi i rezolucyj wieców miast całego Państwa austryackiego, — a pomimo tego dotąd załatwioną nie jest.

Podnoszono zawsze zarzuty, że ten zakres działania gminy zbytnio obciąża, że granice jego nie są dokładnie określone i przez to ani gminom, ani wyższym władzom nie są znane, — głównie zaś że koszta z wykonywaniem czynności poruczonego zakresu działania połączone z każdym rokiem niepomiernie wzrastają i gminy wzrastających stąd ciężarów nadal ponosić nie są w stanie.

Wysoki Sejm sprawą tą od roku 1872 począwszy prawie bezustannie się zajmował, a szczególnie w ostatnich czasach dwukrotnie uchwalił rezolucye wzywające c. k. Rząd do uregulowania poruczonego zakresu działania gmin i przyznania gminom wynagrodzenia ze Skarbu Państwa za wykonywane czynności tego działu ich zakresu działania.

Stało się to w roku 1896 wskutek wniosku posła Bojki, na podstawie sprawozdań komisyi gminnej z dnia 5. lutego 1896 L. s. 1.511 (Alegat 226 sprawozdań stenograficznych) i wskutek wniosku posła Małachowskiego na podstawie sprawozdania Komisyi prawniczej z dnia 7. lutego 1898 L. s. 1.778 (alegat 251 spraw. stenogr.)

W tych sprawozdaniach stan sprawy wyczerpująco jest przedstawiony i żądanie Sejmu uzasadnione; — a ponieważ w tym względzie od r. 1898 nic a nic się nie zmieniło, Komisya gminna do treści tych sprawozdań nic nie ma do dodania, na nie tu się powołuje i dla odświeżenia ich w pamięci — szczególnie ze względu na zmieniony w międzyczasie skład Wysokiego Sejmu — odpisy tych sprawozdań tu pod 1/. i 2/. załącza. Rezolucye w latach 1896 i 1898 uchwalone — tak jak wiele innych — zostały bez skutku, a nawet odpowiedzi c. k. Rządu się nie doczekały.

Aleg. I. i 2.

Wobec nieustannych i usilnych domagań się całego kraju, Reprezentacyj powiatowych i gminnych, Wysoki Sejm nie może tej sprawy spuścić z oka; należy ponowić rezolucyę w r. 1898 uchwaloną i starać się o to, aby Rząd całej sprawy nadal nie lekceważył i do jej załatwienia przystąpił.

Dlatego Komisya gminna wnosi także, aby Wydziałowi krajowemu poleconc energiczne zajmowanie się tą sprawą.

Komisya gminna wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Wzywa się c. k. Rząd, aby w jak najkrótszym czasie w drodze konstytucyjnej przeprowadził ustawę, określającą dokładnie granice poruczonego zakresu działania gmin i normującą wynagrodzenie gmin za sprawowanie czynności tego poruczonego zakresu ich działania;

2. Poleca się Wydziałowi krajowemu, by w sprawie tej nawiązał rokowania z c. k. Rządem i wszelkich użył środków, do rychłego i skutecznego jej załatwienia dążących.

Niniejszem sprawozdaniem załatwione zostają petycye do L. s. 123, 160, 178, 179, 483, 488, 491, 538, 542, 649; tudzież petycye do L. Wydz. kr. 78.079, 78.080, 81.809, 81.810, 82.073, 84.449, 84.834, 84.835, 85.598, 85.996, 86.327, 87.129, 88.522, 88.529, 88.627, 88.670, 89.048 ex 1901 — tudzież L. W. kr. 553, 1.848, 2.224, 3.480, 6.093, 11.650, 18.649, 36.849 ex 1902.

Przewodniczący:
Ap. Jaworski.

Sprawozdawca:
Fruchtman.

Alegat 1. do sprawozdania Komisyi gminnej L. s. 178/901.

L. s. 1.511/896.

Sprawozdanie

Komisyi gminnej w przedmiocie wniosku posła Bojki o przyznanie wynagrodzenia ze Skarbu Państwa gminom za wykonywanie poruczonego zakresu działania.

Wysoki Sejmie!

Sprawa wykonywania przez gminy poruczonego zakresu działania, czyli załatwiania zadań, należących do państwowej administracyi publicznej sięga głęboko w cły ustrój gminny i dotyczy samych podstaw, na których opiera się w Austryi prawodawstwo gminne. Sprawa ta ma dwie strony: jedną prawną, dotyczącą określenia stanowiska gminy wobec innych władz administracyi publicznej czyli stosunku gminy do państwa; drugą finansową, a mianowicie, za pomocą jakich środków gmina ma pokryć te koszta, które są połączone z wykonywaniem zadań administracyjnych. Kwestya ta u nas ma tem większą doniosłość, że jej strona prawna zakreśla poniekąd sferę kompetencyi wyższych instytucyi autonomicznych w sprawach gminnych, a strona finansowa jest także regulatorem gospodarki skarbowej wszelkich związków komunalnych w kraju, albowiem na pokrycie wszystkich potrzeb i zadań tych związków, obowiązujące prawo przeznaczyło to samo źródło dochodu, co na pokrycie kosztów administracyi gminnej, a mianowie dodatki do podatków.

Trudność oznaczenia, co właściwie rozumieć należy pod poruczonym zakresem działania gminy, gdzie się zaczyna i gdzie kończy jej obowiązek współdziałania w celach państwowej administracyi i jakie są te czynności, które mają nosić znamię czysto państwowej (rządowej) administracyi polega na tem, że obowiązujące prawo przyjęło podział zakresu działania gminy na własny (autonomiczny) i poruczony (państwowy), a nie określiło dostatecznie różnicy między jednym a drugim zakresem. Wszystkie zadania i obowiązki gminy we własnym zakresie działania, wymienione w §. 27 od lit. b—n ust. gminnej i to nie wyliczone wyczerpująco, ale przytoczone poniekąd sposobem przykładu, o czem świadczy w nagłówku tego paragrafu słowo „w szczególności“ nakładają na gminę zadania i obowiązki administracyi publicznej, tak samo jak brzmienie §. 28. nie nakłada na gminę żadnych innych szczególnych czynności czy powinności, jak tylko wykonywanie także zadań administracyi publicznej.

Wobec definicyi jednego i drugiego zakresu działania przyjętej w ustawie gminnej zarówno teoretycznie jak i praktycznie ścisłej różnicy między jednym a drugim zakresem działania pociągnąć się nie da, a wszystko to, co należy do własnego zakresu działania z wyjątkiem zarządu własnym majątkiem (§. 27 lit. a) może w danym razie należeć do poruczonego zakresu działania i na odwrót rozmaite rodzaje współdziałania w celach administracyi państwowej (28) mogą należeć do własnego zakresu działania gminy. Postanowienia odnośne ustawy są tak elastyczne, że otwierają najszersze pole do różnorodnych interpretacyi, wątpliwości i sporów o kompetencyę. Kiedy np. policya zdrowia, policya budownicza, targowa, policya nad czeladzią i w ogólności policya miejscowa należą bezsprzecznie do własnego zakresu działania gminy, wykonywanie różnych obowiązujących ustaw i przepisów sanitarnych, budowniczych, przemysłowych, przepisów regulaminu służbowego etc., tudzież wszelkie wykonywanie karnej policyi miejscowej, należy już do poruczonego zakresu działania. Nawet wykonywanie obowiązków i zadań z mocy ustawy gminnej na gminie i jej Zwierzchności ciężących, należy już zdaniem wielu do poruczonego

zakresu działania i tak np. spisywanie członków gminy i obcych, zarządzenia w razie nagłej potrzeby, choćby w interesie komunalnym gminy, układanie list wyborców, przeprowadzenie wyborów do rady gminnej etc. są czynnościami poruczonego zakresu działania i za takie muszą być uważane.

Gdzie w takich warunkach i wobec postanowień obecnego prawodawstwa leży granica miedzy własnym a poruczonym zakresem działania gminy i jaka jest możność zakreślenia tej granicy? Na to pytanie chyba nikt nie znajdzie łatwo odpowiedzi.

Pytanie to stoi jednak w ścisłym związku ze sprawą poruszoną w Sejmie przez posła Bojkę, a omawianą od dawna w łonie Reprezentacyi gminnych i kołach prawniczych o przyznanie ze skarbu Państwa odszkodowania gminom za wykonywanie poruczonego zakresu działania. Musi być dana jakaś odpowiedź na to pytanie, albowiem trzeba oznacyć ściśle granice, gdzie się czynności poruczonego zakresu działania zaczynają i kończą w chwili, kiedy koszta tych czynności mają być pokrywane z innego źródła dochodów niż reszta czynności i zadań administracyjnych gminy. Kwestya ta była przedmiotem bardzo poważnych dyskusyi nietylko rozlicznych kół interesowanych, ale nawet ad hoc zwołanego wiecu reprezentantów znaczniejszych miast ze wszystkich krajów koronnych, odbytego w Wiedniu, iż mimo to wszelkie dotychczasowe narady i badania nie doprowadziły do żadnych pozytywnych lub praktycznych konkluzyi, głównie z tego powodu, że z labiryntu niejasności, wątpliwości i sprzeczności obecnego prawodawstwa gminnego pod tym względem absolutnie wyjść nie można. Jeśli już dzisiaj podział na własny i poruczony zakres działania i jego ustawowe definicye mogą być i są powodem ciągłych sporów i niejasności kompetencyi władz i załatwiania rekursów w toku instancyi w sprawach gminnych, to te wątpliwości i spory przybiorą dopiero wówczas nieobliczalne rozmiary, kiedy osoba trzecia poza i ponad gminą stojąca, państwo, będzie miało ponosić koszta pewnych kwalifikowanych a nie jasno zdeterminowanych czynności gminnych.

Zauważyć przytem należy, że podział zakresu działania gminy na własny i poruczony, przyjęty był w wielu dawniejszych ustawodawstwach gminnych zagranicznych, jakkolwiek w żadnem innem prawodawstwie nie posunięto go do tych ostateczności, co w ustawie austryackiej z r. 1862, która go przyjęła za kamień węgielny wszelkich urządzeń gminnych, i że nowsze prawodawstwa państw ościennych, ze względu na wadliwości, jakie ten podział za sobą pociąga, prawie zupełnie go już zarzuciły.

Gdy podział w naszej ustawie istnieje, a niepodobieństwem jest oznaczyć z całą ścisłością i dokładnością granic czynności administracyjnych własnych i poruczonych w gminie, można się tylko starać o ogólnikowe określenia i pod tym względem przyjąć za podstawę to, co same gminy, z zupełną zresztą dowolnością, uważają za własne lub poruczone zadania i obowiązki. Idąc tą drogą, dochodzi się na podstawie różnych dat statystycznych i zestawień budżetów gminnych do tego rezultatu, że im gmina jest mniejszą i uboższą, tem więcej przeważają u niej czynności poruczonego zakresu działania wobec czynności własnych, tem większą cyfrę w jej budżecie stanowią ciężary połączone ze sprawowaniem poruczonego zakresu działania.

W gminach wiejskich koszta poruczonego zakresu działania wynoszą $^1/_3 — ^1/_2$ kosztów wszystkich wydatków gminnych, nie licząc w to cyfr budżetowych wydatków, przeznaczonych na spłatę długów, a przyjmując po połowie koszta poniesione przez gminy na płace wójta, pisarza i potrzeby kancelaryjne.

W małych gminach wiejskich, których budżet wynosi zaledwie około 100 zł. rocznie, albo jeszcze mniej, koszta poruczonego zakresu działania przenoszą nawet połowę ogólnej sumy wszystkich wydatków gminy. Zresztą i pod tym względem stałej cyfry podać niepodobna, bo w jednej i tej samej gminie raz większe, raz mniejsze bywają koszta, a zapatrywania i rozliczenia Wydziałów powiatowych odnośnie do tych rubryk wydatków, które mogą być zaliczone do kosztów poruczonego zakresu działania, są odmienne i niemal w dwóch najbliżej siebie położonych powiatach wprost przeciwne. W gminach większych, w miasteczkach spadają koszta poruczonego zakresu działania niżej i wynoszą w przybliżeniu $^1/_4$ lub $^1/_5$ ogólnej sumy wydatków. W miastach większych, zwłaszcza tam, gdzie są znaczniejsze wydatki na brukowanie i utrzymanie ulic i chodników, oświetlenie miasta, utrzymanie ogrodów publicznych, budynków i zakładów miejskich etc., które jako ściśle komunalne

wydatki uważać należy, spadają koszta poruczonego zakresu działania jeszcze znacznie niżej w stosunku do ogólnej cyfry budżetów miejskich.

Bądź co bądź jednak czy to w gminach wiejskich, czy w miasteczkach, czy w większych miastach, strona finansowa tej sprawy ma, zdaniem komisyi gminnej, niesłychanie doniosłe i zarówno dla wszystkich gmin doniosłe znaczenie, albowiem wydatki połączone ze sprawowaniem państwowej administracyi, spadają jako wielki ciężar na barki tych gmin i pokrywane są z jedynego prawie źródła dochodów komunalnych — dodatków do podatków. Sprawa ta wychodzi poniekąd poza ramy stosunków gminnych i dotyczy także wyższych związków komunalnych. Do wykazania zaś, jak wielkim jest ciężar i jak niemożliwem jest dalsze przeciążanie nim funduszów komunalnych na podstawie dodatków do podatków, posłużą następujące zestawienia cyfrowe:

W budżecie państwowym na rok 1896 dochody skarbu państwa z Galicyi obliczone są na blisko 60,000.000 zł. W sumie tej podatki bezpośrednie wynoszą około 11,000.000 zł. Kiedy zatem skarb państwa ściąga z Galicyi sumę 49 milionów z różnych dochodów i opłat pośrednich, a tylko znacznie mniejszą część bo blisko $^1/_6$ z podatków bezpośrednich, ta ostatnia pozycya dochodów państwa stanowi jedyną podstawę dodatków do podatków na cele komunalne, t. j. na dodatki gminne, powiatowe, krajowe i różne dodatki konkurencyjne zmienne.

I tak budżet krajowy wynosi w dwóch ostatnich latach cyfrę 10,100.000 zł. a wydatki krajowe znajdują swe pokrycie przeważnie tylko w dodatkach do podatków wynoszących 61 centów dodatku do każdego 1 zł. podatków bezpośrednich.

Wydatki 74 reprezentacyi powiatowych wynosiły według zamknięć rachunkowych za r. 1893 sumę . . . . . 3,682.000 „ pokryte prawie wyłącznie na podstawie dodatków do podatków, bo powiaty absolutnie żadnego majątku nie posiadają, a innych dochodów bardzo mało mają.

Wydatki 30 większych miast nie licząc Lwowa i Krakowa wynosiły według zamknięć rachunkowych za rok 1893 sumę . . 4,462.000 „ pokryte także po części z dodatków do podatków, bo jakkolwiek miasta te mają różne źródła dochodów z prawa propinacyi, opłat konsumcyjnych, targowych, własnego majątku etc., dodatki do podatków stanowią przecież znowu dość ważne źródło dochodu.

Wydatki budżetów małomiejskich i wiejskich wynoszą sumę 5,128.000 „ choć ta cyfra w rzeczywistości jest większą, albowiem nie przedłożono Wydziałowi krajowemu wykazów z 5 powiatów i znowu ta cyfra opiera się przeważnie na dodatkach do podatków bezpośrednich.

Ogółem przeto wydatki na cele związków autonomicznych wynoszą cyfrę . . . . . 23,372.000 zł.

czyli przewyższają przeszło w dwójnasób cyfrę podatków bezpośrednich państwowych, choć na nich przeważnie się opierają wszędzie, a w niektórych warunkach jest to jedyna podstawa dochodów komunalnych, którą dodatki do podatków stanowią.

Cyfry te same przez się są wymowne, ale przedstawiają w obecnem położeniu wielkie niebezpieczeństwo, albowiem z roku na rok rosną w ogromnej progresyi. Kiedy się cofniemy o lat 10 lub 15 wstecz, przekonamy się, że cyfra wydatków na te cele była znacznie mniejszą, chociaż podstawa dodatków do podatków, a zatem podatki rządowe, zwłaszcza podatek gruntowy nie wielkiej uległa zmianie.

Jeżeli się zważy, że w sumie podatków bezpośrednich, podatek gruntowy pierwsze zajmuje miejsce i wynosi około 5,000.000, że obciążenie ziemi na rzecz państwa w ciągu ostatnich lat nie uległo zmianie, a że obecnie wskutek wzrostu wydatków komunalnych, dodatki do podatków na potrzeby krajowe trafiają w głównej mierze właścicieli gruntów i obciążają zarówno mniejszą jak większą własność ziemską w najniekorzystniejszych dla rolnictwa warunkach, natenczas muszą wzrastać obawy i niebezpieczeństwa, do czego taki system rozkładu ciężarów publicznych prowadzi. Jeszcze jaskrawiej wystąpią na jaw te obawy i niebezpieczeństwa, jeśli się weźmie pod uwagę, że w ogólnej sumie dochodów państwowych z Galicyi wypada na podatek gruntowy tylko $^1/_{12}$ część, czyli 8% całego obciążenia kraju na cele pań-

stwowe, kiedy przeciwnie system dodatków do podatków nakłada na własność ziemską, a zatem na rolnictwo blisko $^3/_4$ czyli około 70% owych 23,000.000 zł. wszystkich ciężarów na rozmaite cele komunalne, nie licząc w to różnych datków konkurencyjnych zmiennych np. na cele parafialne i kościelne, które w całości zestawić się nie dadzą.

Niebezpieczeństwo jest tem większe i tem bardziej groźne, że równocześnie rolnictwo, ta główna i jedyna dotychczas podstawa dobrobytu kraju, przechodzi wielką kryzys, że ceny ziemiopłodów spadły o połowę wartości, tak że kosztów produkcyi nieraz pokryć nie mogą, a ciężary na nie spadające urosły w dwójnasób i rosną z każdym rokiem w ustawicznej progresyi.

System oparcia ciężarów publicznych na cele komunalne na dodatkach do podatków dotkliwiej musi dać się odczuć w Galicyi niż w innych krajach koronnych nie tylko z tego względu, że Galicya jest krajem uboższym od innych prowincyi monarchii ale że te ciężary spadają głównie na własność nieruchomą i tak już przeciążoną w Austryi zarówno pod postacią podatku gruntowego, jak i domowego aż do ostatnich granic i że stopa dodatków do podatków jest u nas znacznie wyższą, niż gdzieindziej, ze względu właśnie na małą wydatność jednego centa dodatku do podatku.

I tak, kiedy ciężary, czyli dodatki do podatków na potrzeby krajowe wynoszą w Austryi dolnej 20% podatków bezpośrednich; w Austryi górnej 40% podatków bezpośrednich; w Morawii 40% podatków bezpośrednich; w Szląsku 38·5% podatków bezpośrednich; w Styryi 33% podatków bezpośrednich; w Czechach 38% podatków bezpośrednich; w Galicyi wynoszą 61%, czyli przedstawiają najwyższe obciążenie na cele krajowe ze wszystkich prowincyi państwa, a nadto w Galicyi dodatki gminne od podatków są wyższe, niż w wielu innych krajach i do tego przychodzą jeszcze znaczniejsze wydatki na cele reprezentacyi powiatowych, które w pewnych prowincyach wcale nie istnieją, a te ostatnie dodatki i ogółem wszystkie dodatki więcej niż gdziekolwiek obciążają rolnictwo.

Kraj cały, zdaniem komisyi gminnej, żywi największe przywiązanie do swych instytucyi autonomicznych i uważa je nie tylko za wielkie dobro ludności, ale i za nieodzowny warunek swego cywilizacyjnego rozwoju i postępu. Zresztą w państwie konstytucyjnem, zwłaszcza z tak różnorodnych żywiołów złożonem, jak nasza monarchia, instytucye samorządu miejscowego, zapewniające udział obywateli w Zarządzie spraw miejscowych i wykonywanie zadań publicznych przez obywateli otwierające szerokim warstwom społeczeństwa drogę i możność pracy publicznej dla dobra ogółu, są nieodłączną formą i koniecznym warunkiem nowożytnego ustroju państwa i jego cywilizacyjnego rozwoju.

Obecny jednak system rozkładu ciężarów na cele administracyi publicznej, których wykonanie spoczywa na związkach komunalnych, począwszy od gminy aż do powiatowego i krajowego związku, łącznie z wadliwościami prawnego ustroju gmin, który polega na sztucznym i nienaturalnym rozdziale zakresu czynności gminy na własny i poruczony, sprawić może, że albo instytucye samorządu gminnego nie będą w stanie rozwijać pożytecznej działalności i odpowiedzieć swym doniosłym zadaniom w skutek braku środków materyalnych, albo też, gdyby te środki nadal czerpały kosztem nadmiernych wysileń ekonomicznych i ciężarów, którym już sprostać siły finansowe kraju wobec kryzys rolniczej nie mogą, narażają kraj i przeważną część jego ludności na zubożenie i materyalną ruinę.

Z tych powodów, zachodzi potrzeba koniecznej zmiany obecnych urządzeń w tym kierunku, aby instytucyom lokalnego samorządu otworzyć inne źródło dochodu, które ich czynności ma zasilać, niż same dodatki do podatków, posunięte obecnie do najdalszych granic.

Urządzenia najnowsze państw ościennych dają też pouczające pod tym względem przykłady, żeby tylko wymienić Prusy, gdzie po zaprowadzeniu postępowych instytucyi samorządu miejscowego, państwo oddało na cele tych instytucyi osobne fundusze, a obecnie obrało jeszcze właściwszą drogę, albowiem zrzekło się na cele potrzeb miejscowych, dochodów z miejscowych podatków bezpośrednich, których wysokość i rozkład w miarę potrzeb i danych warunków położenia najlepiej właśnie oznaczyć mogą miejscowe czynniki.

Z tych powodów w załatwieniu wniosku posła Bojki komisya gminna wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Poleca się Wydziałowi krajowemu

1. aby wyjednał u c. k. Rządu wynagrodzenie dla gmin za sprawowanie poruczonego zakresu działania;
2. aby niezależnie od tego we właściwej drodze podjął starania w tym kierunku, żeby łącznie ze zmianą obecnych niejasnych i wadliwych postanowień ustawy gminnej, określającej granice własnego i poruczonego zakresu działania gminy, państwo otworzyło związkom komunalnym inne źródła dochodów na pokrycie kosztów połączonych ze sprawowaniem zadań administracyi publicznej.

We Lwowie, dnia 5. lutego 1896.

Przewodniczący:
Jaworski.

Sprawozdawca:
Górski.

Alegat 2. do sprawozdania Komisyi gminnej L. s. 178/901.

L. s. 1.778.

Sprawozdanie

Komisyi prawniczej o wniosku posła Małachowskiego w przedmiocie unormowania wynagrodzenia gmin za sprawowanie poruczonego zakresu działania i dokładnego określenia granic tegoż zakresu.

Wysoki Sejmie!

Na posiedzeniu z dnia 1. lutego 1898 złożył poseł Małachowski do laski marszałkowskiej wniosek następującej treści:

„Wzywa się Rząd, aby jak najspieszniej przedłożył projekt ustawy normującej wynagrodzenie gmin za sprawowanie poruczonego zakresu działania i określający dokładnie granice tegoż zakresu".

Wniosek ten, uchwałą Wysokiego Sejmu z dnia 3. lutego b. r. Komisyi prawniczej przekazany, był przedmiotem badań i zastanowienia się tejże Komisyi, która wynik swoich obrad Wysokiemu Sejmowi niniejszem przedkłada:

Ustawa państwowa z dnia 5. marca 1862 Nr. 18. Dz. p. p., która normuje zasadnicze podstawy organizacyi samorządnej gminy, dzieli w artykule IV. zakres działania gmin na samoistny (selbständiger) i poruczony (übertragener).

W artykule V. znajdujemy definicyę samoistnego zakresu działania, czyli (jak ustawodawstwo krajowe wyraz „selbständig" tłumaczy) własnego zakresu działania. Według tej definicyi jest to ów zakres, w którym gmina z przestrzeganiem ustaw państwowych i krajowych, samorządnie zarządzać i rozporządzać może i który obejmuje wszystko, co interesów gminy wprost dotyka i w obrębie jej granic własnemi jej siłami załatwionem i przeprowadzonem być może.

Według artykułu VI. poruczony zakres działania stanowi „obowiązek gmin spółdziałania dla celów publicznej administracyi".

Podczas gdy artykuł V. przynajmniej przykładowo wylicza zadania samoistnym zakresem działania objęte a krajowe ustawy gminne z lat 1866, 1889 i 1896 te zadania jeszcze szczegółowiej określają, — poruczony zakres działania w ustawodawstwie gminnem nie jest unormowany i ustawodawstwo to odsyła w tej mierze gminy do ogólnych ustaw państwowych i krajowych.

Ponieważ wniosek przedmiotem niniejszego sprawozdania będący, nie domaga się zmiany ustawodawstwa gminnego co do poruczonego zakresu działania, lecz stojąc na podstawie obowiązujących ustaw, żąda ich uzupełnienia i dalszego rozwijania, — Komisya prawnicza nie czuje się powołaną wyjść po za granice przekazanego jej wniosku i dlatego nie wdaje się w badanie nasuwającego się ze względów teoretycznych i praktycznych pytania, czy i o ile taki podział zakresu działania gmin jest dobry i pożyteczny i czy on z pojęciem samorządu gminy, w art. V. ustawy z r. 1862 dobitnie podniesionem, pogodzić się da lub nie.

Komisya prawnicza zostaje na stanowisku ustaw obowiązujących ale z tych właśnie ustaw wyciąga wnioski do ocenienia żądania posła Małachowskiego potrzebne. W pierwszym rzędzie tedy podnieść należy bardzo dotkliwy dla gmin brak dokładnego ustawowego określenia czynności poruczonego zakresu działania.

Ogólnikowe postanowienie ustaw, że „poruczony zakres działania określają ustawy" żadną miarą wystarczyć nie może.

Niezliczona ilość ustaw u nas obowiązujących i ciągle nowo przybywających, niezmiernie utrudnia a czyni prawie niemożliwem dokładne oryentowanie się na tem polu i poznawanie wszystkich w tej mierze istniejących ustaw zwłaszcza, że

ustawy, w których współdziałanie gmin jest zastrzeżone, obejmują najróżnorodniejsze gałęzie publicznej administracyi i spółdziałania gmin w tych często bardzo obszernych ustawach — tylko mimochodem jest normowane i całą ustawę studyować trzeba, aby w niej znaleść właśnie te postanowienia, które się do poruczonego zakresu działania odnoszą. Są to poważne trudności, którym gmina wiejska i małomiejska wcale podołać nie może, a nawet gminy większych miast tylko z ofiarami pieniężnemi — mianowicie utrzymywaniem osobnych do tego ukwalifikowanych, drogo płatnych urzędników — te trudności zaledwie przezwyciężyćby mogły.

Fatalne skutki tego braku długo na siebie czekać nie dały.

C. k. Władze administracyjne, które tak samo jak i gminy nie mogą objąć całego ogromu ustawodawstwa i wszystkich nagromadzonych tam drobniejszych szczegółów — nie znały dokładnie granic poruczonego zakresu działania gmin i może w najlepszej wierze, że ustawa na to zezwala — zaczęły przenosić na barki gmin niesłychaną ilość czynności nie mających nic wspólnego z celem gminy w art. V. ustawy z roku 1862 określonym i z natury rzeczy wypływającym, lecz należących wyłącznie do „publicznej administracyi“, rozumie się państwowej, o której art. VI. wspomina.

Potulne nasze gminy przyjmowały te nowe ciężary, nie badając, czy one w ustawach są uzasadnione, chociaż takie badanie byłoby się może opłaciło, bo bardzo często przekazane czynności nie były ustawami uzasadnione, czasami tylko na rozporządzeniach się opierały, czasami nawet i rozporządzeń nie miały za sobą. Wskutek tego w całym kraju podniosły się zażalenia i utyskiwania na przeciążenie gmin poruczonym zakresem działania.

Te narzekania odbiły się echem o Rady powiatowe, za których pośrednictwem dostały się do wiadomości Wydziału krajowego.

Odnośne relacye Wydziałów powiatowych wywołane zostały przez to, że c. k Rząd jeszcze w r. 1876 zwrócił uwagę Wydziału krajowego na wzrastające ciągle dodatki do podatków na cele gminne nakładane, żądając od Wydziału krajowego dochodzeń i badań co do przyczyn tego zatrważającego zjawiska, szczególnie w tym kierunku, czy wzrost wydatków gminnych istotnie spowodowanym jest kosztami sprawowania czynności poruczonego zakresu działania.

Wdrożone przez Wydział krajowy badania doprowadziły do tego rezultatu, że przeciążenie gmin czynnościami poruczonego zakresu działania istotnie jest nadmierne, a to tak pod względem ich ilości jak i pod względem kosztów z niemi połączonych.

Wydział krajowy w piśmie swojem z dnia 28. kwietnia 1885 l. 14.865 przedstawił c. k. Prezydyum Namiestnictwa gruntownie i wyczerpująco stan rzeczy, wykazał grozę sytuacyi i domagał się w pierwszym rzędzie, „aby nie wymagano od gmin spółudziału w celach publicznej administracyi we większej mierze, aniżeli to ustawy oznaczają“ — a następnie „ażeby zestawione były dla użytku władz pierwszej instancyi i gmin te wszystkie postanowienia ustaw, które poruczony zakres działania gmin określają“. Przedstawienie to niestety pożądanego skutku nie odniosło.

Albowiem w reskrypcie z dnia 6. czerwca 1885 L. 29.523 c. k. Namiestnictwo oświadczyło, że nie zapoznaje wielkości ciężaru z powodu poruczonego zakresu działania gminy nasze obarczającego, lecz ze względu na obowiązujące ustawy dla ulżenia ciężaru nic czynić nie może i jedynie czuwać będzie nad tem, aby tylko takie czynności gminom były przekazane, które na mocy ustaw do poruczonego zakresu ich działania należą i wydało stosowne polecenie c. k. starostom.

Co się zaś tyczy żądania, aby wydano urzędowe zestawienie spraw na mocy ustaw do poruczonego zakresu działania gmin należących, c. k. Namiestnictwo odpowiedziało, że temu żądaniu zadość uczynić nie może, albowiem takie zestawienie, gdyby było tylko przykładowe, nie osiągnęłoby celu, a gdyby miało być wyczerpujące, t. j. gdyby sprawy do poruczonego zakresu działania należące taxative miało wyliczyć — musiałoby nosić na sobie cechę ustawy, do której wydania naturalnie Namiestnictwo powołanem nie jest.

Już ten sam fakt, że naczelna krajowa władza polityczna wahała się zestawić spis spraw do poruczonego zakresu działa należących, a to z obawy wyraźnie przyznanej, że taki spis mógłby być niezupełny i niedokładny — dowodzi dobitnie, z jak niesłychanemi trudnościami połączone jest należyte ocenienie pytania, czy poszczególna sprawa do zakresu działania gmin należy, lub nie, i czy

poszczególna czynność przez c. k. starostów gminie polecona — z mocy ustawy od niej żądaną być może, lub nie.

Polecenia do Starostwa wydane z powodu tych trudności wydanego rezultatu osiągnąć nie mogły; a odpowiedź na żądanie Wydziału krajowego, aby wydano zestawienie spraw do poruczonego zakresu działania gmin należących, zadowolnić nie mogła — albowiem, jeżeli to zestawienie tylko w drodze ustawodawczej uskutecznionem być może, to winien był c. k. Rząd wobec wykazanej i przez c. k. Namiestnictwo nie zaprzeczonej koniecznej potrzeby takiego zestawienia udać się na drogę ustawodawczą i projekt takiego zestawienia ciałom reprezentacyjnym w drodze konstytucyjnej przedłożyć.

Droga ta była tembardziej wskazaną, ile że Wydział krajowy pismo swoje z dnia 28. kwietnia 1885 L. 14856 zakończył prośbą, aby c. k. Prezydyum Namiestnictwa na wypadek, gdyby sprawy samo załatwić nie mogło — przedłożyło ją c. k. Ministerstwu.

Że okólnik c. k. Namiestnictwa do starostów wydany, pożądanego skutku nie odniósł, dowodzi fakt, że już we dwa lata później skargi gmin i wydziałów powiatowych na przeciążenie gmin czynnościami przekazanego zakresu działania się ponawiały i z tem większą siłą wystąpiły, ile że prawie każda nowa ustawa, jaką parlament centralny uchwala — nowe ciężary na gminy zwala. Z mnożeniem się czynności, rosną też koszta w nieskończoność.

Jaki zamęt panować musi co do treści przekazanego zakresu działania gmin, jaka mnogość i różnorodność ustaw na to się składa, dowodzi wydany w najnowszych czasach przez Mischlera i Ulbricha dzieło pod tytułem: „Oesterreichisches Stattswörterbuch“. W dziele tym, w artykule „Finanzwesen“ (stronica 518 tom I.), wylicza autor nie mniej jak 23 rodzajów ustaw państwowych, przekazujących czynności gminom w poruczonym zakresie działania, a nie wymienia jeszcze nowych ustaw podatkowych, procedury cywilnej i t. p. W artykule zaś „Gemeinde“ (Tom I. stronica 705.), który ex professo zajmuje się sprawami poruczonego zakresu działania, wyliczono 17 grup spraw do tego zakresu należących, między któremi jednak nie wszystkie z pomiędzy powołanych na stronicy 518 ustaw są umieszczone.

A w jednem i drugiem miejscu autor tylko przykładowo, a nie wyczerpująco sprawy przedstawia. Czy jest podobieństwo, aby gminy się mogły zoryentować w tym chaosie ustaw, z którym nawet zawodowi uczeni rady sobie dać nie mogą?

Jeżeli tedy ma być zaprowadzony jakiś ład, jeżeli gminy mają prawidłowo funkcyonować, nie upadając pod brzmieniem przygniatającego ich ciężaru, to ustawowe określenie granic poruczonego zakresu działania jest koniecznością wprost nieuniknioną.

Ale to jest tylko jedna strona sprawy poruczonego zakresu działania gmin.

Drugą nie mniej ważną, a właściwie nie równie ważniejszą stroną tej sprawy jest kwestya kosztów.

Koszta te są bardzo znaczne i wyczerpują siły finansowe gmin z uszczerbkiem innych dla społeczeństwa niezmiernie ważnych spraw, które się odnoszą do zaspokojenia niezbędnych potrzeb samychże gmin.

Ścisłe dochodzenia urzędowe Wydziału krajowego, jednomyślne relacye wydziałów powiatowych niezbicie wykazały, że prawie połowę wydatków gminnych pochłaniają koszta poruczonego zakresu działania.

A ponieważ sprawowanie czynności tego zakresu należy wyłącznie do naczelnika gminy, to praca dla tegoż stąd wyrastająca i odpowiedzialność za nią jest tak wielką, że naczelnikowi nie pozostaje potrzebny czas do zajmowania się sprawami samej gminy, i że dalej trudno będzie po gminach, szczególnie wiejskich, znaleść ludzi, którzyby przyjąć chcieli — acz zaszczytny, ale niezmiernie uciążliwy — urząd naczelnika gminy.

Powtarzamy więc, że wydatki na sprawowanie czynności poruczonego zakresu działania wyczerpują siły gmin i nie zostawiają im dostatecznych środków na zaspokojenie potrzeb własnych, chociaż to zaspokojenie jest pierwszym i wyłącznym celem związku lokalnego, zwanego gminą.

Nasuwa się tedy pytanie, czy gmina jako taka zasadniczo jest obowiązaną ponosić koszta poruczonego działania?

Pytanie to w ustawie wyraźnie rozwiązaniem nie jest.

Lecz duch ustawy, zasady sprawiedliwości i słuszności przemawiają za tem, aby gminy kosztami poruczonego zakresu działania nie były obarczone.

Definicye art. V. i VI. ustawy państwowej z r. 1862 zaraz na wstępie tego sprawozdania cytowanych nie zostawiają żadnej wątpliwości, że poruczony zakres działania ze samorządem gminy nic nie ma wspólnego.

Zasadnicza państwowa ustawa gminna z r. 1862 nie wciela gminy jako żywiołu obywatelskiego w organizacyę administracyi państwowej, i przez powołanie gminy do współdziałania w publicznej administracyi, nie przemienia tej administracyi państwowej w samorządną, lecz państwo uważa i nadal administracyę publiczną za wyłączną swoją dziedzinę, i powołuje tylko gminy do udzielenia pomocy organom państwowym, do zastępywania tychże organów w poszczególnych czynnościach.

Sprawowanie czynności poruczonego zakresu działania nie jest przeto wynikiem i częścią integralną samorządu gminy, lecz tylko zastępywaniem Państwa w czynnościach, które imieniem Państwa i w tegoż wyłącznym interesie mają być załatwione. Ponieważ artykuł V. państwowej ustawy gminnej postanawia, że do samoistnego zakresu działania gminy, należy to wszystko, a l e t y l k o t o, „co gminy bezpośrednio dotyka i w jej granicach własnemi jej siłami załatwionem i przeprowadzonem być może“ — to rzecz jasna, iż gmina ma obowiązek wszystko to załatwić i przeprowadzić, co interesa lokalnego związku, gminą uznanego, wymagają, „co jej wprost dotyka“ — i na to poświęcić wszystkie środki, jakie ona ma do dyspozycyi.

Wiemy jednak bardzo dobrze, w jak opłakanym stanie znajdują się nasze gminy w ogóle, — ile tam potrzeb ekonomicznych i kulturnych jeszcze czeka zaspokojenia i tak prędko tego się nie doczeka, wiemy, że gminy z własnych majątków potrzeb swoich zaspokoić nie mogą, że już w r. 1876 dodatki do podatków, stanowiące jedyny dochód gmin, doszły do zatrważającej wysokości, tak, że aż Rząd zwrócił na nie uwagę Wydziału krajowego, wiemy przeto, że wydatki na pokrycie kosztów samoistnego zakresu działania wszystkie siły gminy absorbują, a przynajmniej w naszym kraju przez długi czas absorbować będą.

Na inne cele nic nie zostaje. Ustawodawstwo o tem dobrze wiedziało, a przynajmniej wiedzieć było powinno. Jeżeli tedy, mimo to tylko w art. V. wskazano na własne środki gminy, i te środki przeznaczono na pokrycie samoistnego zakresu działania, to nie ulega wątpliwości, że ustawa z r. 1862 nie chciała i nie mogła obarczyć gminy także kosztami poruczonego zakresu działania.

Bo ten poruczony zakres działania obejmuje tylko cele państwowe, nie zaś cele, dotykające w p r o s t interesów gminnych, które własnemi środkami gminy mają być osiągnięte.

O tem, aby te „własne środki“ gminy były także obracane na pokrycie poruczonego zakresu działania, ustawa nigdzie nie wspomina, więc artykuł VI. państwowej ustawy gminnej obowiązuje wprawdzie gminy do współdziałania w celach publicznej administracyi, ale nie przepisuje, że gmina ma to uczynić własnym kosztem, z uszczerbkiem spraw własnego zakresu działania, interesów lokalnych.

Już sam fakt, że gmina obowiązaną jest być Państwu pomocna, w administracyi publicznej, jest tak znacznem ułatwieniem i zmniejszeniem kosztów tej administracyi, że korzyść stąd dla Państwa wypływająca będzie zawsze znakomita, choćby Państwo koszta gminy na spełnienie tego obowiązku łożone zwracało. Państwo przecież nie może we wszystkich miejscowościach utrzymywać własne organa, a takie organa byłyby potrzebne, gdyby gmina z pomocą nie przyszła.

Mając tak wielką korzyść ze współdziałania w administracyi publicznej, Państwo może przynajmniej koszta tego współdziałania gminom zwrócić.

Gdyby normy prawa prywatnego mogły być wprost stosowane do spraw publicznych, to już z mocy §. 1042 k. c. Państwo byłoby obowiązane zwrócić gminom koszta, łożone na sprawowanie czynności poruczonego zakresu działania. Bo administracya publiczna należy bezsprzecznie do obowiązków Państwa, wydatki z nią połączone winno ponosić Państwo, a jeżeli gmina w zastępstwie Państwa wydatki ponosi, należy się jej zwrot tych wydatków.

Zapatrywanie to popiera z jednej strony postanowienie §. 58. galic. ustawy gminnej z r. 1866, według którego rząd sam ponosić ma koszta, jeżeli on przez swoje własne organa załatwia czynności poruczonego zakresu działania, — z dru-

giej strony postępowanie c. k. Rządu w wypadkach, w których on w zastępstwie gminy sprawuje czynności własnego zakresu działania gmin, jak n. p. policya miejscowa, w których wypadkach c. k. Rząd od dotyczących gmin ściąga zwrot wydatków na policyę przez Państwo łożonych.

C. k. Rząd trzyma się widocznie zasady, że każdy czynnik administracyi winien ponosić tylko koszta działu temu czynnikowi właściwego; co zaś w zastępstwie innego czynnika jest dokonywane, również przez tenże czynnik ma być wynagradzane.

Nie ma zaś najmniejszego powodu prawnego, dlaczegoby zasady tej nie stosowano do poruczonego zakresu działania gmin.

Nie wdajemy się na tem miejscu w rozbiór pytania, czy gminy nasze nie mogłyby praw swoich co do zwrotu wydatków za poruczony zakres działania poszukiwać na mocy art. III. lit. *a* ustawy z d. 21. grudnia 1867 Nr. 143 dz. p. p. przed Trybunałem Państwa, — ale w każdym razie zasady sprawiedliwości, na których nasz kodeks ogólny się opiera, są niewzruszone, one także w prawie publicznem nie mogą być pominięte i na nie się powołujemy, domagając się wynagrodzenia gmin za sprawowanie czynności poruczonego zakresu działania, względnie zwrotu kosztów na to przez gminy wydanych.

Komisya, kończąc swoje sprawozdanie, nie może pominąć jednego jeszcze szczegółu Otóż tak w sprawach własnego, jak i poruczonego zakresu działania, wnoszone bywają do urzędów gminnych i magistratów miast bardzo liczne podania, z których każde ostemplowane jest marką ostemplowaną na 50 ct., czyli koronę.

Dochody stąd wynikające przedstawiają bardzo poważną sumę i wpływają do kas państwowych. Dochody ze stempla mają być rodzajem ekwiwalentu za czynności organów państwowych, podaniami ostemplowanemi wywołane.

W wypadkach zaś, gdzie czynności tych nie załatwiają organa państwowe z kas państwowych utrzymywane, lecz w zastępstwie Państwa same gminy, to chyba trudno będzie nie przyznać, iż słuszność wymaga, aby Państwo nie pobierało opłat z czynności, których ono samo nie spełnia, lecz przytem posługuje się pracą i wydatkami gmin, żeby przeto przynajmniej dochody z tych opłat stemplowych wpływały do kas gminnych.

Komisya prawnicza wnosi przeto:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się c. k. Rząd, by w jak najkrótszym czasie w drodze konstytucyjnej przeprowadził ustawę, określającą dokładnie granice poruczonego zakresu działania gmin i normującą wynagrodzenie gmin za sprawowanie czynności tego poruczonego zakresu ich działania.

Lwów, dnia 7. lutego 1898.

Przewodniczący:
Zoll.

Sprawozdawca:
Fruchtmann.

L. s. 1162/902. We Lwowie, dnia 30. czerwca 1902.

Alleg. 159

Sprawozdanie

Komisyi gminnej o sprawozdaniu Wydziału krajowego z dnia 20. sierpnia 1901 L. 53394/1901 w przedmiocie prośby gminy kr. stoł. miasta Lwowa o wyjednanie ustawy co do przymusowego łączenia kanałów domowych z miejskimi i opłat gminnych za to połączenie.

Wysoki Sejmie!

Dobrze urządzona i racyonalnie przeprowadzona kanalizacya, pod względem sanitarnym jest dla każdego większego miasta kwestyą pierwszorzędną. Stołeczne miasto Lwów pilną uwagę zwracało zawsze na te urządzenia i w najnowszych czasach wielkie ponosi wydatki dla udoskonalenia i rozszerzenia sieci publicznych kanałów.

Aby kanalizacya prawidłowo funkcyonować mogła, potrzeba połączenia kanałów domowych z publicznymi i w tym celu zarządowi miasta daną być musi możność zmuszenia właścicieli domów do przeprowadzenia tego połączenia.

Z drugiej zaś strony jest rzeczą słuszną, aby właściciele domów, którzy w pierwszym rzędzie z kanałów publicznych korzystają, choćby w stosunkowo małej części przyczyniali się do pokrycia olbrzymich wydatków, jakie miasto Lwów na budowę i utrzymanie publicznych kanałów już poniosło a w najbliższym czasie w większym jeszcze rozmiarze ponosić będzie.

Dawniej Magistrat miasta Lwowa, opierając się na postanowieniach statutu miejskiego, w drodze administracyjnej, na podstawie uchwał Rady miejskiej wymierzał i ściągał od właścicieli domów opłaty za połączenie kanałów domowych z miejskimi, jednak Trybunał administracyjny w szczególnych wypadkach kilkakrotnie orzekał, że gminie stoł. miasta Lwowa dla braku specyalnej ustawy nie przysługuje prawo pobierania takich opłat.

Ażeby przeto umożliwić stolicy kraju należyte wykonanie dzieła dla asanacyi miasta tak ważnego i ułatwić jej pokrycie kosztów z niem połączonych, — wydanie specyalnej ustawy, zezwalającej na przymusowe połączenie kanałów domowych z miejskimi i pobieranie opłat za to połączenie, jest nieodzownie potrzebnem.

O wyjednanie takiej ustawy wniósł Magistrat stoł. miasta Lwowa do Wydziału krajowego na dniu 12. lutego 1901 do L. 10.464 podanie, zawierające uchwalony przez Radę miejską projekt do ustawy i wykazujące, że przy powzięciu odnośnej uchwały wszystkie przepisy statutu miasta Lwowa były przestrzegane.

Sprawozdaniem swojem z dnia 12. marca 1901 L. 10.464 Wysokiemu Sejmowi na sesyi r. 1901 przedłożonem, Wydział krajowy wniósł na uchwalenie projektowanej ustawy. W tem sprawozdaniu Wydział krajowy wykazał konieczność wydania takiej ustawy i przedstawił Wys. Sejmowi projekt do uchwalenia, zgodny w przeważnie większej części z uchwałą Rady miejskiej Lwowskiej, z kilku zmianami natury stylistycznej. W jednym tylko kierunku Wydział krajowy merytorycznie projekt miejski zmienił. Zmiana ta odnosi się do §. 8. projektu miejskiego, który opiewa:

„§. 8. Przy ulicach nowo otwartych, w których kosztem osób prywatnych „pobudowano kanał publiczny, ma być pobieraną tylko połowa powyższych „należytości od tych osób prywatnych lub ich prawonabywców".

Wydział krajowy na to postanowienie się nie zgodził i wniósł w swym projekcie natomiast §. 7. tej treści:

„Jeżeli kanał publiczny zbudowany został kosztem właścicieli sąsiednich re„alności, właściciele ci, względnie ich prawonabywcy, wolni są od opłat niniejszą „ustawą objętych".

Komisya gminna, której sprawozdanie Wydziału krajowego przekazano, — w sprawazdaniu swem z dnia 6. lipca 1901 L. s. 2644/901 zgodziła się w ogóle na uchwalenie ustawy dla miasta Lwowa według brzmienia projektu Wydziału krajowego, z wyjątkiem §. 7. tego projektu, restytuując postanowienienie uchwały Rady miejskiej, według którego przy łączeniu kanałów domowych z kanałem publicznym kosztem osób prywatnych wybudowanych, te osoby prywatne połowę opłat uiścić mają.

Sprawozdanie komisyi gminnej podczas sesyi w r. 1901 nie przyszło już na stół Wys. Sejmu, wskutek czego Wydział krajowy sprawozdaniem z dnia 20. sierpnia 1901 L. 53394 sprawę tę ponownie Wys. Sejmowi na obecnej sesyi przedłożył, obstając przy swym pierwotnym wniosku do LW. 10464/901, z §. 7. w brzmieniu tu wyżej przytoczonym.

Komisya gminna, której to ponowne sprawozdanie Wydziału kraj. uchwałą Wys. Sejmu z dnia 21. czerwca 1902 L. s. 316/902 przekazano, podziela w zupełności zdanie Wydziału krajowego i zeszłorocznej komisyi gminnej co do potrzeby projektowanej ustawy i co do zmian stylistycznych w zeszłorocznych sprawozdaniach przedstawionych, nie widzi jednak powodu, dla któregoby odstąpić miała od uchwały zeszłorocznej komisyi gminnej co do §. 7. projektu.

Uwaga zawarta w sprawozdaniu Wydziału krajowego z dnia 20. sierpnia 1901 LW. 53.394/901, mająca usprawiedliwić postanowienie, że osoby, które własnym kosztem kanał wybudowały, wolne są od opłat za połączenie z tymże kanałem, nie jest przekonywującą.

Komisya gminna jest zdania, że opłaty w ustawie normowane służyć mają na częściowe pokrycie kosztów nie tylko budowy, ale także i konserwacyi kanałów publicznych. Jeżeli osoby prywatne swoim kosztem kanał publiczny wybudowały, to naturalnie nie mogą być pociągnięte do uiszczenia tej części kosztów, które odnoszą się do budowy, ale przyczynić się winny do pokrycia drugiej części kosztów t. j. kosztów konserwacyi. — Dlatego też §. 7. projektu komisyjnego na te osoby wkłada tylko połowę zwykłych opłat.

Komisya gminna wnosi przeto:

·/. Wysoki Sejm raczy uchwalić załączony ·/. projekt ustawy.

Przewodniczący: *Ap. Jaworski.*

Sprawozdawca: *Fruchtmann.*

USTAWA

z dnia . . . . . o obowiązku właścicieli domów w król. stoł. mieście Lwowie połączenia domowych zbiorników kloacznych z kanałami miejskimi publicznymi oraz o opłatach gminnych za to połączenie.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam, co następuje:

§. 1.

W obrębie gminy król. stoł. miasta Lwowa obowiązany jest każdy właściciel realności przylegającej do ulicy lub placu, gdzie kanał publiczny istnieje lub zostanie wybudowany, połączyć zbiornik kloaczny swego domu z powyższym kanałem za pomocą kanału odciekowego, przestrzegając przytem postanowień ustawy budowniczej z 21. kwietnia 1885 Dz. u. kr. Nr. 31.

W razie uzasadnionej względami publicznymi potrzeby wybudowania nowego a zaniechania istniejącego kanału publicznego, z którym zbiorniki kloaczne poszczególnych domów są już połączone, zbiorniki te mają być połączone z nowo wybudowanym kanałem publicznym, dawne zaś połączenie ma być zaniechane.

To samo odnosi się i do tych wypadków, gdzie wychodki nie mają zbiorników kloacznych a wybudowane są nad kanałem publicznym.

§. 2.

Koszta budowy kanału odciekowego aż do 10 metrów, licząc od zewnętrznej granicy realności do najbliższego kanału publicznego, ponosi właściciel realności względnie domu, nadwyżkę zaś kosztów ponad 10 metrów ponosi gmina.

Gdyby jednak ze względu na stosunki miejscowe okazało się korzystniejszem, aby budowę kanału odciekowego poprowadzić przez obcą realność, właściciel jej obowiązany jest za odpowiedniem odszkodowaniem zezwolić na taką budowę kanału odciekowego na swej realności.

Przy oznaczeniu odszkodowania zastosowane być mają przepisy ustawy z 14. marca 1875 Dz. u. kr. Nr. 38.

Odszkodowanie i koszta ewentualnego wywłaszczenia na rzecz budowy kanału odciekowego (alinea 1.), ponosi właściciel domu obowiązany do budowy kanału.

§. 3.

Gminie król. stoł. miasta Lwowa przysługuje prawo pobierania opłat za połączenie w §. 1. określone, właściciele domów zaś obowiązani są do uiszczania tych opłat.

W wypadku jednak przewidzianym w §. 1. ustęp drugi, właściciele domów wolni są od rzeczonych opłat.

§. 4.

Wysokość opłat ustanawia się podług zabudowanej powierzchni, pomnożonej ilością kondygnacyi:

a) przy prywatnych domach mieszkalnych i gmachach publicznych po 30 halerzy od metra kwadratowego;

b) przy fabrykach, pracowniach i budynkach gospodarczych po 20 halerzy od metra kwadratowego.

Podziemia i strychy, o ile w całości lub w przeważnej części służą na cele mieszkalne, fabryczne lub gospodarcze, podlegają powyższej opłacie.

Jeżeli dom zawiera więcej zbiorników kloacznych, wówczas za każde osobne połączenie zbiornika z kanałem publicznym uiścić należy tylko odpowiednią część opłaty przypadającej od całego domu.

§. 5.

Radzie miejskiej przysługuje prawo uwalniania od opłaty właścicieli takich budynków, których przeznaczenie i używanie wyklucza odprowadzanie z nich nieczystości płynnych do kanału publicznego.

§. 6.

Od domów, po wejściu w życie niniejszej ustawy, przebudowanych, dobudowanych lub w miejsce starych — nowo wybudowanych, należy się opłata (§. 4) mimo dawniejszego połączenia z kanałem publicznym.

Jeśli jednak właściciel domu za to połączenie uiścił już bądź dawniej opłatę jako datek dobrowolny, bądź też opłatę w myśl niniejszej ustawy, wówczas przy nowym wymiarze uwzględnić należy datek ten zapłacony, względnie opłatę już uiszczoną, tak że tylko nadwyżkę wymiaru obowiązany jest właściciel domu uiścić.

§. 7.

Przy ulicach nowych, powstających po wejściu w życie niniejszej ustawy, w których kosztem osób prywatnych pobudowano kanał publiczny, ma być pobieraną tylko połowa powyższej opłaty od tych osób prywatnych lub ich prawonabywców

§. 8.

Do wymiaru opłat powołany jest Magistrat miasta.

Nieuiszczone w terminie opłaty mają być ściągnięte w sposób ustanowiony w §. 94. statutu miasta Lwowa dla ściągania należytości gminnych.

§. 9.

Przeciw wydanym na podstawie niniejszej ustawy zarządzeniem Magistratu przysługują środki prawne przewidziane statutem miasta. Rekurs przeciw wymiarowi opłaty nie ma mocy wstrzymującej.

§. 10.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

§. 6.

Wykonanie niniejszej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

L. s. 1150/902.

We Lwowie, dnia 1. lipca 1902.

Aleg. 160

Sprawozdanie

Komisyi gospodarstwa krajowego o zimowych szkołach rolniczych i instruktorach ogrodnictwa.

Wysoki Sejmie!

W sprawozdaniu ze swej działalności na tem polu przez r. 1901, Wydział krajowy zaznacza, iż nie odstąpił w niczem od wytkniętego raz już kierunku, i że obie te instytucye funkcyonowały prawidłowo i z prawdziwą dla kraju korzyścią.

Dwie istniejące rolnicze szkoły zimowe w Niewiarowie i Wojsławiu przeszły już początkowe lata krytyczne i zyskują u ludu coraz większe zaufanie, dzięki umiejętnej pracy i właściwemu postępowaniu kierowników z okolicznymi włościanami, którzy coraz częściej szukają u nich rady i pomocy w kwestyach gospodarskich, a pośrednictwa w zakupnie dobrego ziarna do siewu i nawozów mineralnych, rozpowszechniających się nawet pomiędzy najuboższymi gospodarzami. Obie więc szkoły stają się, przez oddziaływanie na starsze pokolenie włościan, skutecznym czynnikiem postępu rolniczego i ekonomicznego całej okolicy.

Wprawdzie liczba uczniów w obu szkołach jest jeszcze za małą, mogłaby znacznie się pomnożyć bez uszczerbku w rezultatach nauczania, to przecież wynik egzaminów stwierdził, że w kierunku zawodowym uczniowie wynieśli należyte korzyści. Jeżeli ci bardzo młodzi wychowańcy nie prędko samodzielnie gospodarować będą, i wiele nabytych w szkole wiadomości wywietrzeje zanim będą do praktyki stosowane, to przecież zostanie w umysłach rzecz główna: rozbrat z przesądem i rutyną, zaufanie do nauki i pragnienie postępu.

Komisya gospodarstwa krajowego nie uważa za potrzebne powtarzać Wysokiemu Sejmowi tych szczegółów, które się znajdują w poprzedniem i obecnem sprawozdaniu Wydziału krajowego, jakoteż Komisyi, i raz jeszcze zaznacza, że dalszego rozwoju tych szkół istniejących wyczekiwać należy, zanim można będzie wziąść pod rozwagę kreacyę nowych podobnego typu, a to tem bardziej, że powodzenie takiej szkoły jest niemal wyłącznie zależnem od trafnego wyboru jej kierownika.

Do swego sprawozdania o działalności dwóch instruktorów ogrodnictwa, Wydział krajowy dołączył ich własne, szczegółowe, a zwłaszcza Dra Golińskiego. Komisya nabrała z nich przeświadczenia, że ludność obu powiatów lwowskiego i krakowskiego

odnosi się do swoich instruktorów z wielkiem zaufaniem i daje im wiele do czynienia szukając u nich porady, pomocy i pośrednictwa nawet w drobnych kwestyach mających związek z ogrodnictwem. Świadczy to najlepiej, że instytucya instruktorów ogrodniczych nie małą odgrywa rolę w życiu ekonomicznem tych okolic, wśród których oni działają. To też Komisya gospodarstwa kraj. obstaje przy swem mniemaniu wypowiedzianem przed rokiem: „że pomnożenie w przyszłości takich okręgów w blizkości większych miast jako centrów zbytu mogłoby przynieść niezaprzeczone korzyści krajowi, podnosząc z jednej strony kulturę rolniczą i dobrobyt mniejszej własności, z drugiej zaś strony tworząc dla miast źródło nabywania lepszych produktów". Owszem, Komisya obiecuje sobie jeszcze więcej, mianowicie: potanienie dobrych owoców i jarzyn, których codzienne użycie po miastach, z wielką szkodą zdrowia, jest dotąd przywilejem osób tylko bardzo zamożnych, a dalej powiększenie lub otwarcie eksportu dla krajowej produkcyi po za granice kraju. To pomnożenie okręgów nie będzie jednak mogło wcześniej nastąpić, zanim znajdą się całkiem odpowiedni kandydaci na stanowiska instruktorów, kandydaci o wiele szerszem wykształceniem umysłowem i zawodowem, niż to, które dać mogą niższe szkoły ogrodnicze. W miarę rozwoju ogrodnictwa krajowego, poszukiwanie takich kandydatów rośnie coraz bardziej i z każdym rokiem rosnąć musi, bądź to na posady publiczne (ogrodników miejskich, kierowników szkółek powiatowych, nauczycieli fachowych i t. p) bądź na prywatne, które przecież nie powinny być obsadzane ludźmi obcymi, nieznającymi nawet krajowego języka.

Komisya sądzi, że jestto obowiązkiem kraju wystarczać samemu sobie i wykształcać u siebie siły naprawdę fachowe i w dziedzinie ogrodnictwa; ma też nadzieję, że Wydział krajowy tę tak ważną kwestyę dla postępu krajowego ogrodnictwa zechce wziąść pod bliższą rozwagę i skoro rzecz będzie dojrzała, przedstawić odpowiednie wnioski Wysokiemu Sejmowi.

Drogi, któremi zdążają obaj dotychczasowi instruktorowie są różne i zależne od warunków miejscowych. P. Traczewski we Lwowie obejmuje szerszy zakres działania, gdyż poucza ludność miejscową nietylko w kierunku ogrodniczym, ale i rolniczym i pośredniczy w nabywaniu nasion warzywnych, zbożowych, pastewnych, drzewek owocowych i t. p. Dr. Goliński ma wprawdzie ciaśniejszy zakres działania, ale za to wielkiej doniosłości ekonomicznej, bo dotyka nietylko samej kultury, ale i otwierania dróg zbytu dla producentów. Warzywnictwo bowiem krakowskie pokrywa nietylko potrzeby miasta, ale wysyła nadmiar na Morawy i Śląsk. Co się zaś tyczy sadownictwa, to w całym kraju ono cierpi ekonomicznie nietylko wskutek produkcyi lichego w części, a prawie zawsze mieszanego towaru, ale głównie wskutek złego obchodzenia się z owocem, złego pakowania i braku sortowania. Stąd owoc krajowy na targu obcym jest bądź zupełnym brakiem, bądź osiąga tylko cenę owocu moszczowego.

Komisya uznając to główne niedomaganie naszego sadownictwa za rzecz konieczną do usunięcia, aby nasz owoc przestał być tak pomiatanym na targach i całkiem inaczej się cenił niż dotąd, sądzi że byłoby wskazanem aby Wydział krajowy wysłał odpowiednią siłę fachową do Tyrolu w porze zbioru i ekspedycyi owoców, dla gruntownego poznania wzorowej strony techniczno-handlowej tamtejszych producentów.

Te wiadomości przyniosą wielki pożytek dla ogółu, naszej produkcyi owocowej, która musi ze stadyum obecnego wejść na poważne tory, stać się jednem ze źródeł krajowego dobrobytu,

Zamykając na tem swoje sprawozdanie, komisya gospodarstwa krajowego wnosi

Wysoki Sejm raczy uchwalić.

Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego o krajowych szkołach zimowych w Niewiarowie i Wojsławiu, oraz o działalności krajowych instruktórów ogrodnictwa w powiatach lwowskim i krakowskim.

Przewodniczący
Gorayski.

Sprawozdawca
E. Janczewski.

L. S. 208/901.

We Lwowie, dnia 27. czerwca 1902.

Aleg. 161.

Sprawozdanie

komisyi administracyjnej w przedmiocie zmiany §. 19 ordynacyi wyborczej powiatowej.

Wysoki Sejmie!

Wydziały Rad powiatowych w Mielcu L. S. 208/901, Kamionce Str. L. S. 536/902 Tarnobrzegu L. S. 568/902, Żółkwi LWkr. 72349/901, Mościskach LWkr. 75859/1901, Wadowicach LWkr. 64606/901, Bochni LWkr. 50278/901, Nowym Targu LWkr. 55249/901, Brzeżanach LWkr. 56878/901, Husiatynie LWkr. 51387/901 wniosły równobrzmiące petycye domagające się zmiany §. 19 powiatowej ordynacyi wyborczej, popierając prośbę tej samej treści wniesioną podczas ostatniej sesyi ubiegłej kadencyi sejmowej przez wydziały powiatowe w Trembowli i Sokalu LS. 905 i 1216.

O petycyach wydziałów powiatowych w Trembowli i Sokalu złożył poseł F. Rozwadowski imieniem komisyi administracyjnej sprawozdanie, które dla krótkości ówczesnej sesyi nie mogło być Wysokiemu Sejmowi przedłożone. Uznając wywody posła Rozwadowskiego jako wyjaśniające sprawę i zupełnie odpowiednie przedkłada komisya administracyjna poniżej sprawozdanie przez posła Rozwadowskiego ówczesnej komisyi złożone.

Wydział Rady powiatowej w Trembowli wniósł 24. z. m. do L. 905. petycyę, w której przedstawia, że gdy w myśl §. 19. ordynacyi wyborczej powiatowej do wyboru delegatów, którzy w kuryi miejskiej wybierać mają członków Rady powiatowej z tej kuryi, powołaną jest rada gminna, przeto w razie rozwiązania reprezentacyi gminnej i ustanowienia zarządu tymczasowego w myśl §. 109. ustawy gminnej nie może ukonstytuować się nowa Rada powiatowa.

Jako przykład przytacza trembowelski Wydział powiatowy trudności zachodzące pod tym względem w tamtejszym powiecie, gdzie Rada powiatowa i Wydział urzędują już 9 lat wbrew postanowieniom §. 14. ustawy o reprezentacyi powiatowej, ograniczającego mandat na lat 6. Z tego powodu bowiem, że zarząd tymczasowy funkcyonuje to w Trembowli, to w Budzanowie, z powodu rozwiązania reprezentacyi gminnej, nie może przyjść do skutku wybór członków Rady powiatowej z kuryi gmin miejskich, w myśl §. 8. ustawy o reprezentacyi powiatowej.

Tę samą kwestyę poruszył także Wydział powiatowy w Sokalu petycyą z 27. z. m. l. 1216.

Komisya administracyjna rozpatrując tę kwestyę przyszła do przekonania, że istotnie w §. 19. powiatowej ordynacyi wyborczej jest pewna luka.

Ten paragraf postanawia, że polityczna władza powiatowa każdego naczelnika gminy miejskiej, która łącznie z innemi gminami wybierać ma członków Rady powiatowej, zawiadamia o liczbie delegatów, których rada gminna wybrać ma.

Delegaci wybrani przez dotyczące rady gminne głosują na tych członków Rady powiatowej, którzy według rozdziału dokonanego w myśl §. 8. ustawy o reprezentacyi powiatowej przypadają na grupę miast i miasteczek.

Jeżeli jednak w pewnej gminie miejskiej nastąpiło rozwiązanie reprezentacyi gminnej w myśl §. 109. ustawy gminnej, w takim razie nie można dokonać w myśl §. 19. ordynacyi powiatowej i §§. 36 i 37 ordynacyi wyborczej gminnej, wyboru tych delegatów, którzyby, wspólnie z delegatami innych gmin, mogli przystąpić do wyboru członków Rady powiatowej w tej liczbie, jaka przypada na kuryę miejską.

Skutkiem tego nie może nastąpić ukonstytuowanie nowej Rady powiatowej, gdyż brakuje wyboru z jednej kuryi a nie może także ukonstytuować się Wydział powiatowy. (§. 5. ustawy o reprezentacyi powiatowej, §. 32 powiatowej ordynacyi wyborczej).

Komisya administracyrna jest tego przekonania, że wobec dość często zachodzących wypadków rozwiązania reprezentacyi gminnej w miastach lub miasteczkach, potrzebnem jest uzupełnić postanowienie §. 19. powiatowej ordynacyi wyborczej przez odpowiednią nowellę.

Gdy jednak sprawa ta wymaga dokładnego rozpatrzenia i zbadania zachodzących stosunków a komisya administracyjna nie może się podjąć tego zadania wobec krótkiego czasu obradom sejmowym zakreślonego, przeto wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Petycye wymienione na początku niniejszego sprawozdania o zmianę §. 19 powiatowej ordynacyi wyborczej przekazuje Sejm Wydziałowi krajowemu z poleceniem, aby w tej sprawie przedłożył odpowiednie wnioski.

Przewodniczący
Jan Szeptycki.

Sprawozdawca
Władysław Gniewosz.

L. s. 263/901. We Lwowie, dnia 1. lipca 1902.

Alegat. 162

Sprawozdanie

Komisyi przemysłowej w przedmiocie petycyi Towarzystwa wyrobu taczek w Białej ad Maków.

Wysoki Sejmie!

Towarzystwo wyrobu taczek w Białej ad Maków uprasza Wysoki Sejm, aby przy mających rozpocząć się robotach inwestycyjnych, jako to: przy regulacyi rzek, budowie kanałów i kolei, polecił Wydziałowi krajowemu potrzebne do tych robót taczki, łopaty, style i t. p. pobierać od pomienionego towarzystwa, lub zobowiązał do tego poszczególnych przedsiębiorców.

Rozwój przemysłu krajowego w pierwszym rzędzie jest zawisłym od chętnego poparcia go w kraju tak przez szerokie warstwy ludności, jak przez instytucye prywatne, państwowe i krajowe.

Wychodząc z powyższego punktu zapatrywania, komisya przemysłowa uważa za rzecz konieczną, aby do robót wykonywanych przez kraj, lub na jego rachunek, używano wyłącznie materyałów, wyrobów i narzędzi w kraju produkowanych, a tylko wyjątkowo korzystano z wyrobów pozakrajowych.

Wyrób taczek, tragarzy, styli i łopat jest artykułem nietylko fabrycznym, lecz również domowego przemysłu i rękodzielniczym, z powodzeniem w niektórych okolicach kraju uprawianym.

Z powyższego powodu komisya przemysłowa nie uważa za odpowiednie i dla kraju korzystne, polecić Wydziałowi krajowemu, aby zapotrzebowanie przedmiotów w mowie będących, przy robotach krajowych wyłącznie pokrywał w jednej fabryce lub od jednego tylko przedsiębiorstwa, chociażby krajowego. Uważa jednak za rzecz słuszną zalecić, aby wyłącznie wyrób krajowy przy rozpisywaniu ofert był uwzględniany.

Komisya przemysłowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Petycyę Towarzystwa wyrobu taczek w Białej ad Maków odstępuje się Wydziałowi krajowemu do możliwego uwzględnienia, przy rozpisywaniu ofert na taczki, łopaty, tragarze i t. p., potrzebnych do prowadzenia robót ziemnych przy przyszłych inwestycyach krajowych, o ile inna fybryka lub przedsiębiorstwo krajowe korzystniejszej oferty nie złoży.

Przewodniczący:
A. Lubomirski.

Sprawozdawca:
F. Maryewski.

L. S. 448/1902. We Lwowie, dnia 1. lipca 1902.

Aleg. 163

Sprawozdanie

Komisyi gospodarstwa krajowego z petycyi c. k. Towarzystwa gospodarskiego galic. we Lwowie z 13. maja 1902 do L. 448 i 449 o zniżenie przewoźnego na kolejach od nawozów sztucznych w ogóle, a kainitu w szczególności.

Wysoki Sejmie!

Krajowemu rolnictwu zagraża przesilenie z powodu podrożenia cen robotnika i materyałów pomocniczych z jednej, a potanienia produktów rolnych z drugiej strony.

Temu niebezpieczeństwu zaradzić może tylko gospodarka intenzywna, dążąca do wydobycia z ziemi zwiększonej ilości plonów. Środkiem do tego celu wiodącym jest użycie nawozów sztucznych, które jednak obecnie z powodu wysokich frachtów kolejowych są stosunkowo drogie.

Koszt transportów daje się nam ze względu na wydłużoną konfiguracyę kraju tembardziej odczuwać. Gdy nadto przy ładunkach półwagonowych klasa *B* taryfy jest stosowaną, która jest stanowczo za wysoką, idzie za tem, że mali i średni rolnicy z tych doniosłych środków pomocniczych w gospodarstwie nie korzystają.

W interesie rolnictwa leży przeto jak najdalej idąca zniżka przewozowa nawozów sztucznych tak przy ładunkach całowagonowych jak i półwagonowych.

Tej zniżki właśnie domaga się jedna z petycyi c. k. Towarzystwa gospodarskiego. Druga petycya tegoż Towarzystwa dotyczy zniżenia kosztów transportu od kainitu.

Kilkuletnie doświadczenia polowe stwierdziły niezbicie niesłychaną doniosłość dla naszych gospodarstw kainitu i wpływ tegoż na podniesienie plonu nietylko roślin pastewnych, ale także zbóż i okopowych, a to zarówno na ziemiach piaszczystych i torfiastych, jak też na glebach gliniastych.

Tej okoliczności przypisać należy ogromny wzrost konsumcyi kainitu kałuskiego, która ze skromnej cyfry 500 *q* w roku 1887 podniosła się do wysokości 72.352 *q* w roku 1901. I ta cyfra jest jeszcze bardzo niedostateczną w stosunku do wielkich obszarów ziemi w naszym kraju, potrzebujących soli potasowych do swego użyźnienia.

Przyczyną tego stanu rzeczy jest zbyt wysoka taryfa przewozowa kainitu ze względu na małą wartość tegoż.

Gdy więc w Niemczech przy transporcie soli statsfurckich wysokoprocentowych w Niemczech wielkie poczyniono ulgi, niedziw, że one mogą konkurować w zachodniej części kraju z niskoprocentowym kainitem kałuskim.

Rolnicy w całym kraju dopiero wtedy będą korzystać w całej pełni ze skarbów nawozowych, leżących w Kałuszu, gdy najdalej idąca zniżka przewoźnego zostanie osiągniętą.

Na podstawie taryfowej zniżki, udzielonej prawie przez wszystkie austryackie koleje, i co roku odnawianej, w roku zaś bieżącym ogłoszonej w Dzienniku rozporządzeń dla dróg żelaznych i żeglugi Nr. 3, pozycya 199, oblicza się przewoźne od saletry chilijskiej, wapna nawozowego i kości całych lub pogniecionych w sposób następujący:

a) przy nadaniu do transportu ilości drobnych, t. j. mniej niż 5.000 *kg* podług klasy „*A*“;

b) przy nadaniu do transportu przynajmniej pół wagonu, t. j. 5.000 *kg* lecz mniej niż 10.000 *kg* podług klasy „*B*“;

c) przy nadaniu do transportu całego wagonu, t. j. przynajmniej 10.000 *kg* podług klasy „*C*“, zredukowanej o 15%.

Przewoźne zaś od wszystkich innych środków nawozowych, a więc i od kainitu, oblicza się przy nadaniu tych artykułów w ilościach drobnych lub półwagonowych tak samo jak od saletry, wapna i kości; natomiast przy nadaniu do transportu w ładugach całowagonowych podług taryfy specyalnej 3-ciej, skróconej o 15%.

W skutek tych taryfowych przepisów okazują się znaczne różnice na niekorzyść przesyłek półwagonowych lub drobnych, a mianowicie: za przewóz 100 *kg* kainitu, żużli Tomasa i t. p. na odległość 300 kilometrów płaci się:

a) jeżeli się sprowadza tylko kilka lub kilkanaście cetnarów 200 groszy;

b) jeżeli się sprowadza pół wagonu 149 groszy;

c) jeżeli się sprowadza od razu cały wagon 67 groszy;

Transport zatem pół wagonu kosztuje więcej niż dwa razy tyle (licząc od 100 *kg*), a transport tylko kilku lub kilkunastu cetnarów prawie trzy razy tyle, jak transport całego wagonu dotyczącego nawozu.

Ze stanowiska czysto kupieckiego da się wprawdzie uzasadnić pewna różnica cen, t. j. że przy małych transportach przewoźne musi być droższe, jednakże i w kupieckiem znaczeniu różnica cen w mowie będąca jest zbyt wygórowana.

Ze stanowiska zaś ekonomicznego uważa Komisya gospodarstwa krajowego tak przesadną różnicę cen za wielce szkodliwą. W naszym bowiek kraju przeważna ilość rolników sprowadza sztuczne nawozy w mniejszych partyach. Z najwydatniejszego przeto opustu taryfowego korzystają głównie handlarze, którzy sprowadzają hurtownie sztuczne nawozy, uzyskują najtańsze przewoźne, niedzieląc się bynajmniej tą korzyścią z drobnym odbiorcą.

Istotna zniżka taryfowa jest zatem właśnie dla tych szerokich warstw ludności rolniczej, które jako mniej zasobne takiej ulgi najwięcej potrzebują — wprost niedostępną.

Komisya gospodarstwa krajowego nie może nadto pominąć tej uwagi, że specyalnie za przewóz kainitu kraj nasz płaci drożej niż inne kraje koronne a to przy przesyłkach półwagonowych.

Jeżeli bowiem rolnik w Oświęcimie sprowadzi pół wagonu kainitu z Kałusza, to płaci za przewóz po 211 groszy od 100 kg., jeżeli zaś posyłkę taką sprowadza rolnik w Niższej Austryi, to za przewóz z Kałusza do Oświęcima płaci tylko 114 groszy od 100 kg (a to w myśl ogłoszenia w dzienniku rozporządzeń dla kolei i żeglugi Nr. 128 z roku 1901 pozycya 2.302).

W celu poprawy obecnego stanu taryfy przewoźnej i oparcia jej na słusznej podstawie, komisya gospodarstwa krajowego proponuje:

1. Nie dzielić nawozów na dwie grupy lecz dla wszelkich środków nawozowych dać jedną i tę samą zniżoną taryfę.

2. Ulgi taryfowe przyznane dla zachodnich prowincyi w myśl publikacyi w dzienniku rozporządzeń dla dróg żelaznych i żeglugi Nr. 128 z roku 1901 pozycya 2302 przyznać także dla Galicyi, a to nietylko dla przewozu kainitu ale w ogóle wszystkich nawozów.

3. Dla posyłek drobnych t. j. mniej niż 5.000 kg. przyznać znacznie wydatniejszy opust.

Proponowana zatem zniżka opiewałaby, jak następuje:

Wszelkie materyały nawozowe przewozi się:

a) jeżeli są nadane w ilościach drobnych po cenach taryfowej klasy „B“.

b) jeżeli są nadane w ładunku półwozowym po cenach „taryfy wyjątkowej I“.

c) jeżeli są nadane w ładudze całowozowej — po cenie jednostkowej 0·2 grosza od 100 kilogramów i kilometra.

Powyższa zniżka uwydatniona na przykładzie przedstawia się następnie:

koszta transportu od 100 kilogramów na odległość 300 km. | ad a) 149 groszy; ad b) 79 „; ad c) 60 „

Na podstawie powyższego wywodu komisya gospodarstwa krajowego wnosi:

Wzywa się c. k. Rząd:

1. aby dla przewozu nawozu sztucznego bez różnicy gatunku przyznał następującą zniżkę taryfową:

a) dla posyłek drobnych (Stückgut) „klasę taryfową B“.

b) dla posyłek półwozowych „taryfę wyjątkową I“.

c) dla posyłek całowozowych „cenę jednostkową 0·2 grosza od 100 kilogramów i 1 kilometra“.

Za przewodniczącego:
Stadnicki.

Sprawozdawca:
Krzysztofowicz.

Ls. 1.164/1902. We Lwowie, dnia 1. lipca 1902.

Aleg. 164

Sprawozdanie

Komisyi gospodarstwa krajowego nad sprawozdaniem Wydziału krajowego o krajowej średniej szkole rolniczej i folwarku w Czernichowie za rok 1900/901.

Wysoki Sejmie!

Sprawozdanie Wydziału krajowego, podnosząc normalny rozwój zakładu Czernichowskiego, nadmienia również o zarządzeniach, które w ciągu ubiegłego roku uznał za potrzebne wydać, aby frekwencyę w zakładzie podnieść i polepszyć warunki hygieniczne wychowania.

Zaznaczając, że w roku szkolnym 1900/901 frekwencya w porównaniu z rokiem poprzednim nie powiększyła się a nawet liczba nowozapisanych uczniów obniżyła się z 18-tu na 15-tu mimo znacznej ilości 54-ch podań o przyjęcie na I. rok — Wydział krajowy w swem sprawozdaniu wskazuje jako główny powód tak zmniejszonej frekwencyi obowiązujące przepisy, które maksimum wieku kandydata na nieprzekraczalny rok 18-ty jako warunek przyjęcia określają.

Powodując się zdaniem dyrekcyi, która to zmniejszenie się frekwencyi w najczęstszych wypadkach temu warunkowi przypisuje i jego uchylenie zaleca, Wydział krajowy reskryptem z dnia 15. listopada 1901 przychylił się do tego zdania i zmienił odnośny ustęp, rozszerzając warunek przyjęcia aż do nieprzekroczonego 20-go roku życia.

W dalszym ustępie tego sprawozdania zrobiono wprawdzie zastrzeżenie, że z prawa tego korzystać będą tylko jednostki ze wszech miar zasługujące na przyjęcie do zakładu, niemniej jednak zastrzeżenie to zdaje się zawsze pozostawiać wyższość regule nad wyjątkiem, gdy ten tylko przy bardzo rzadkiem zastosowaniu mógłby być usprawiedliwionym, jak na przykład przy przyjęciu ucznia, któryby niewątpliwą wartością moralną za wzór młodszym kolegom mógł służyć.

Powołując się na rozporządzenie Wydziału krajowego z dnia 22. listopada 1898 wydane po zaburzeniach w r. 1897, w któremto rozporządzeniu surowo zabroniono Dyrekcyi przyjmować na rok I. uczniów z przekroczonym 18-tym rokiem życia, Komisya gospodarstwa krajowego w swych sprawozdaniach z dnia 23. stycznia 1898 i w następnem z dnia 14. marca 1899, a zwłaszcza w tem ostatniem dała niedwuznaczny wyraz swemu zapatrywaniu, umieszczając w nich ustępy odnoszące się do wieku kandydatów z dość obszernym poglądem na tę kwestyę.

Odwołując się do treści wymienionych sprawozdań, Komisya gospodarstwa krajowego wyrażone w nich zdanie w całej pełni podtrzymuje i wyraża nadzieję, że Wydział krajowy uwzględniając słuszne motywa zużytkować je zechce.

Ułatwienia w innym kierunku, o których mowa w sprawozdaniu Wydziału krajowego, mogą niezawodnie wpłynąć na podniesienie frekwencyi. Dalsze ustalanie się stosunków normalnych — zacierając pamięć dawnych nieporządków — stanowić będzie również siłę przyciągającą dla rodziców, którzy przy kształceniu fachowem pragną dla swych synów znaleść równocześnie w Zakładzie Czernichowskim miejsce uzupełniającego wychowania moralnego.

Wprowadzenie do programu nauki hygieny i pomocy w nagłych wypadkach tak pożytecznej w zawodzie rolniczym uważać należy za bardzo korzystne uzupeł-

nienie nauk a drobny wydatek 200 koron rocznie niema znaczenia wobec pożytku, który przynieść może.

Roboty inwestycyjne będące na ukończeniu zamkną już prawdopodobnie szereg wydatków, które od wielu lat ciężyły na budżecie krajowym, stanowiąc dowód wielkiej ofiarności kraju na rzecz tego zakładu. Komisya gospodarstwa krajowego wyraża też nadzieję, że w przyszłości nie będą się ponawiać błędy, które zmuszają do burzenia kosztownych urządzeń i do nowych wydatków, jak to miało miejsce przy urządzeniu ogrzewania, rozkładzie poszczególnych ubikacyi i t. p.

Urządzenie i wyposażenie zakładu Czernichowskiego odpowiadające wszelkim wymogom pedagogicznym i hygienicznym muszą wzbudzać ufność w dobrą przyszłość, — bo gdy wszelkie warunki służące potrzebom wychowania zostały spełnione, można też mieć niepłonną nadzieję, że ci, którym powierzono kierownictwo zakładu i wychowanie młodzieży, zaszczytne swe zadanie spełnią w zupełności, przyczyniając się tem samem do zapewnienia szkole Czernichowskiej sławy wzorowego zakładu.

Zamykając swe sprawozdanie na powyższych uwagach, Komisya gospodarstwa krajowego wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego o krajowej średniej szkole rolniczej i folwarku w Czernichowie.

Przewodniczący:
Gorayski.

Sprawozdawca:
F. Vivien.

L. s. 1.208/1902.

Ala. 165

We Lwowie, dnia 1. lipca 1902.

Sprawozdanie

komisyi sanitarnej o przedłożeniu Wydziału krajowego w przedmiocie pokrycia przekroczenia w kosztach budowy szpitala sokalskiego.

Wysoki Sejmie!

Komisya sanitarna podziela w zupełności wywody Wydziału krajowego do L. W. 48.043/1901 i w przekonaniu, że żądanie jest nietylko sprawiedliwem ale i zgodne z ustawą, wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm upoważnia Wydział krajowy do zaciągnięcia dodatkowej pożyczki w kwocie 10.000 koron na pokrycie przekroczenia w kosztach budowy szpitala sokalskiego, pod warunkiem, że reszta tego przekroczenia przez powiat z własnych funduszów pokrytą zostanie.

Przewodniczący:
Gołuchowski

Sprawozdawca:
Dr. Jabłoński.

L. s. 1209/902.

We Lwowie, dnia 1. lipca 1902.

Aleg. 166

Sprawozdanie

komisyi sanitarnej o przedłożeniu Wydziału krajowego w przedmiocie budowy domu izolacyjnego przy szpitalu św. Łazarza w Krakowie.

Wysoki Sejmie!

Komisya sanitarna uznając w zupełności motywa Wydziału krajowego, wyrażone w sprawozdaniu do L. W. 80723/1901, wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1) Sejm poleca Wydziałowi krajowemu przeprowadzić budowę domu izolacyjnego przy szpitalu św. Łazarza w Krakowie kosztem, nieprzekraczającym kwoty sześćdziesięciu tysięcy koron.

2) Na cel powyższy ma być z majątku zarodowego szpitala św. Łazarza zaciągniętą pożyczka, mająca się umorzyć z dochodów bieżących tegoż szpitala, na podstawie planu amortyzacyjnego, który Wydział krajowy ułoży.

Przewodniczący:

Gołuchowski.

Sprawozdawca:

Dr. Jabłoński.

Aleg. 167

Sprawozdanie

Komisyi sanitarnej o sprawozdaniu Wydziału krajowego w przedmiocie pomnożenia liczby okręgów sanitarnych w r. 1902.

Wysoki Sejmie!

Wydział krajowy w wykonaniu postanowień ustawy z dnia 2. lutego 1891 Nr. 17. Dz. u. kr. o urządzeniu służby zdrowia w gminach i obszarach dworskich przedstawił Wysokiemu Sejmowi sprawozdaniem z d. 20. grudnia 1901 l. 48.527 wnioski co do utworzenia dalszej seryi okręgów w r. 1902, podając równocześnie do wiadomości Wysokiemu Sejmowi, że na mocy uchwały sejmowej z dnia 11. kwietnia 1900 l. 1362 z uchwalonych 14 okręgów aktywował w r. 1901 13, a mianowicie:

1. W Chocimierzu, powiat Tłumacz;
2. „ Chorostkowie, powiat Husiatyn;
3. „ Cisnej, powiat Lisko;
4. „ Knihyninie, powiat Stanisławów;
5. „ Lipnicy murowanej, powiat Bochnia;
6. „ Łyścu, powiat Bohorodczany;
7. „ Majdanie, powiat Kolbuszowa;
8. „ Mikulińcach, powiat Tarnopol;
9. „ Mrzygłodzie, powiat Sanok;
10. „ Niżankowicach, powiat Przemyśl;
11. „ Osieku, powiat Biała;
12. „ Ryglicach, powiat Tarnów;
13. „ Toustem, powiat Skałat;

Nieaktywowanie okręgu w Rajtarowicach pow. Sambor, objętego wyżej wymienioną uchwałą sejmową, usprawiedliwia Wydział krajowy niedojściem do skutku porozumienia czynników interesowanych.

Oprócz powyżej wyliczonych okręgów wprowadził w życie okręgi sanitarne w 4 miejscowościach, a mianowicie: w Gładyszowie powiat Gorlice, Jodłowej powiat Pilzno, Trzebini pow. Chrzanów, Uścierykach powiat Kossów.

Na postanowienie Wydziału krajowego w tym kierunku wpłynęła ta okoliczność, że wiele z uchwalonych poprzednio okręgów sanitarnych było nieczynnych, a aktywowanie okręgów wymienionych nastąpiło w dwóch powiatach takich, w których jeszcze nie było okręgów sanitarnych (Gorlice i Pilzno), aktywowanie zaś w Uścierykach pow. Kossów, obok istniejących już okręgów w Żabiu i Pistyniu, było wskazanem wobec szerzenia się w tym powiecie chorób wenerycznych. Utworzenie okręgu w Trzebini pow. Chrzanów, tłumaczy Wydział krajowy tą okolicznością, że na istniejący w tym powiecie okręg w Bóbrku, wakujący od dłuższego czasu z powodu osiedlenia się tam lekarza przy zakładzie Ks. Ogińskiej, nie było kandydatów.

Od wejścia w życie ustawy o urządzeniu służby zdrowia, tj. od roku 1892 aż po koniec 1901 tj. w okresie 10 lat, utworzono w 67 powiatach 132 okręgów

sanitarnych. Rok rocznie wakuje jednak po kilka okręgów, czem się tłumaczy, że uchwalony budżet na ten cel nigdy nie jest wyczerpany. I tak z końcem roku 1901 było nieczynnych 9 okręgów.

Wakowanie okręgów tłumaczy Wydział krajowy już to brakiem kandydatów (Bobrek pow. Chrzanów, Dzików stary pow. Cieszanów); już to przeniesieniem się lekarza do innego okręgu; Dąbrowica pow. Gródek z powodu nowego podziału terytoryalnego (Kurowice pow. Przemyślany), z powodu zamianowania kandydata nieposiadającego kwalifikacyj przepisanych § 7. ustawy (Touste pow. Skałat). W Jodłowej zaś (pow. Pilzno) nie nastąpiło obsadzenie okręgu z powodu przeciągania się rokowań z gminą Jodłowca co do udziału na płacę lekarza. Rozpisane wreszcie konkursa na posady w Synowódzku wyżnem, Tucholce pow. Stryj i Nowem Siole pow. Zbaraż zaurgowano Wydziały celem zdania sprawy o wyniku konkursu. Rozkład istniejących okręgów według powiatów jest nierównomierny i tak podczas gdy niektóre powiaty mają już po 3 okręgi i żądają utworzenia jeszcze nowych, to są także takie powiaty, które nie mają całkiem zorganizowanych okręgów sanitarnych.

Po 3 okręgi sanitarne posiadają: Bochnia, Brody, Brzeżany, Chrzanów, Dobromil, Drohobycz, Gródek, Jarosław, Kołomyja, Kosów, Lisko, Mościska, Myślenice, Nadwórna, Nisko, Nowy Targ, Przemyślany, Sanok, Tłumacz, Wadowice (20).

Po 2 okręgi: Biała, Bohorodczany, Brzesko, Buczacz, Cieszanów, Dolina, Horodenka, Husiatyn, Jasło, Kolbuszowa, Przemyśl, Rawa, Ropczyce, Rzeszów, Stary Sambor, Skałat, Sokal, Stanisławów, Stryj, Tarnobrzeg, Tarnopol, Trembowla, Turka, Żydaczów (24).

Po 1 okręgu posiadają powiaty: Bóbrka, Borszczów, Czortków, Gorlice, Grybów, Jaworów, Kałusz, Kraków, Lwów, Łańcut, Pilzno, Podhajce, Rohatyn, Rudki, Sambor, Śniatyn, Tarnów, Wieliczka, Zaleszczyki, Zbaraż, Złoczów, Żółkiew, Żywiec (23).

Żadnego okręgu nie ma jeszcze 7 powiatów, a mianowicie: Brzozów, Dąbrowa, Kamionka, Krosno, Limanowa, Mielec i Nowy Sącz.

W porównaniu z r. 1898 wzrost i rozkład okręgów sanitarnych przedstawia się, jak następuje:

Powiatów było:	o 3 okręgach:	o 2 okręgach:	o 1 okręgu:	nie mających okręgu:
w r. 1898	11	19	29	15
w r. 1901	20	24	23	7

W przeciągu tedy trzech lat liczba powiatów, nie mających żadnego okręgu sanitarnego zmniejszyła się o połowę.

Obecnie przychodzi Wydział krajowy, po zasięgnięciu opinii c. k. Namiestnictwa i c. k. Rady zdrowia — z propozycyą utworzenia w r. 1902 okręgów nowych:

1. w Uhnowie, pow. Rawa, obok istniejących w Magierowie i Niemirowie;
2. w Dobczycach, pow. Wieliczka, obok istniejącego w Świątnikach górnych;
3. w Haliczu, pow. Stanisławów, obok istniejących w Maryampolu i Knihyninie;
4. w Olesku, pow. Złoczów, obok istniejącego w Gołogórach;
5. w Strzeliskach nowych, pow. Bóbrka, obok istniejącego w Wybranówce.

Oświadcza nadto Wydział krajowy, że wdrożył badania co do utworzenia okręgu sanitarnego w Milówce, pow. Żywiec, obok istniejącego w Jeleśni, tudzież okręgu sanitarnego w Kutach, pow. Kossów, obok istniejących w Pistyniu, Żabiu i Uścierykach, a nadto w Tłustem, pow. Zaleszczyki, obok istniejącego w Uścieczku.

Pomimo projektowanego powiększenia okręgów, wstawił Wydział krajowy kredyt na potrzeby okręgów sanitarnych na rok 1902 w tej samej wysokości, co w roku ubiegłym, t. j. 90.000 koron (Rubr. V.), gdyż zdaniem Wydziału krajowego, z powodu spodziewanego późnego obsadzenia nowych okręgów, wydatki stąd wynikające znajdą pokrycie w powyższej kwocie.

Spodziewać się należało, że Wydział krajowy, przedkładając sprawozdanie o okręgach sanitarnych, nie omieszka przedłożyć także sprawozdania o dotychczasowej działalności lekarzy okręgowych, co było tem więcej na czasie, że właśnie mija dziesięciolecie od chwili wprowadzenia w życie ustawy z r. 1891, a Sejm i kraj pragnąłby się dowiedzieć coś konkretnego pod tym względem.

Sprawozdanie takie byłoby i z tego względu pożądanem, że właśnie lekarze okręgowi domagają się zmiany ustawy z r. 1891, oraz żądają polepszenia swego bytu i ustawowego zabezpieczenia tak dla siebie, jak i swoich rodzin.

Nieprzedłożenie takiego sprawozdania tłumaczy sobie Komisya brakiem organu kontrolnego nad lekarzami okręgowymi i brakiem siły fachowej przy Wydziale krajowym, ustanowienie której Komisya uważa za rzecz pożądaną, a nawet niezbędną. — W sprawozdaniu natomiast krajowej Rady zdrowia o stosunkach zdrowotnych w kraju za rok 1899, znajdujemy bardzo pochlebną ocenę działalności lekarzy gminnych i okręgowych, którzy „rozwijają coraz żywszą i wydatniejszą czynność, a wielu z nich zyskało najzupełniejsze zaufanie publiczności“ — i że inicyatywa co do utworzenia nowego okręgu wychodzi nierzadko ze strony ludności.

Czytamy także w sprawozdaniach krajowej Rady zdrowia, że od czasu wejścia w życie ustawy o służbie zdrowia śmiertelność w kraju stale się zmniejsza i tak, gdy jeszcze w r. 1895 śmiertelność wynosiła 32·2%, to obniżyła się w r. 1900 na 27·59%.

Ten pomyślny wynik przypisuje Rada zdrowia przeprowadzonym w tym czasie pracom asanasyjnym, wcześniejszemu tłumieniu epidemij, ułatwieniu pomocy lekarskiej i td. W tej akcyi niepoślednią rolę odegrali i odgrywają lekarze okręgowi.

Wobec tego jednak, że w kraju naszym w całej Monarchii jest największa śmiertelność, że z chorób zakaźnych ulega jeszcze rok rocznie koło 50.000 osób (bez gruźlicy), co czyni koło 23% ogółem zmarłych, oraz wobec wielkiej ilości nieżywo urodzonych (w r. 1899 np. było 7.670 nieżywo urodzonych, co wynosi 2·24%), kraj nietylko nie powinien ustawać w akcyi kreowania nowych okręgów sanitarnych, lecz owszem tworzyć je i obsadzać w szybszem tempie.

Ze względu zaś na moment przy końcu podniesiony, przy obsadzaniu posad należałoby uwzględniać przedewszystkiem kandydatów, mogących się wykazać uzdolnieniem w zakresie położnictwa. Poddaje się także myśl ułatwienia nabycia specyalnych wiadomości w tym zakresie przez wysełanie lekarzy okręgowych na kursa położnicze przy równoczesnem udzielaniu im zasiłków. Komisya jest zdania, że dążeniem każdego lekarza okręgowego powinno być przedewszystkiem zdobycie sobie zaufania u ludności, co może lekarz osiągnąć przez skuteczne niesienie pomocy — a nic tak nie wzbudza u ludności zaufania, jak umiejętna pomoc udzielona w zakresie położnictwa lub chirurgii. Jeżeli lekarz pozyska sobie zaufanie u ludności, to chętniej dozna z jej strony posłuchu w swych zarządzeniach sanitarnych i częściej będzie miał sposobność wyjeżdżać do gmin swego okręgu, przez co praca jego wyda obfitsze owoce dla społeczeństwa i kraju, a jemu samemu przyniesie korzyści materyalne.

Jakkolwiek w przeważnej ilości okręgów, dzięki gorliwości lekarzy okręgowych, ludność uboga korzysta w całej pełni z tej na wskróś humanitarnej instytucyi, to wiadomo jednak komisyi, że istnieją okręgi, w których ludność uboga w prostej nieświadomości mało korzysta z tego dobrodziejstwa. Wobec tego pożądanem by było, by Wydział krajowy wezwał Wydziały powiatowe do pouczania ludności jaknajobszerniejszego, drogą, jaką uzna za stosowną w tym kierunku, by nie zaniedbywała korzystać z praw jej przysługujących. Należałoby również dążyć do tego, aby lekarze okręgowi należeli, jeżeli już nie do okręgowej, to przynajmniej miejscowej Rady szkolnej, a w każdym razie, by brali czynny udział w komisyach budowlanych.

Komisya sanitarna poprzestając na tych uwagach i opierając się na szczegółach w sprawozdaniu przytoczonych, przedkłada Wysokiemu Sejmowi następujące wnioski:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. Sejm przyjmuje sprawozdanie niniejsze do wiadomości.

II. Sejm zatwierdza aktywowane w ciągu roku 1901 okręgi sanitarne w Gładyszowie, Jodłowej, Trzebini i Uścierykach.

III. Sejm upoważnia Wydział krajowy do wprowadzenia w życie w r. 1902 dalszej seryi dziesięciu okręgów sanitarnych a mianowicie: w Uhnowie, Dobczycach, Haliczu, Olesku, Strzeliskach nowych — ewentualnie w Miłówce, Kutach, Tłustem, Sołotwinie — a nadto w jednym jeszcze okręgu w miejscowości, którą Wydział krajowy oznaczy w porozumieniu z c. k. Namiestnictwem.

IV. Sejm zatwierdza wstawiony do preliminarza budżetu krajowego na rok 1902 w Rubr. V. wydatków kredyt w wysokości (jak na rok 1901) 90.000 koron na pokrycie ryczałtów objazdowych dla lekarzy okręgowych, tudzież subwencyj przewidzianych §. 12. ustawy z d. 2. lutego 1891 Nr. 17 Dz. ust. i rozporządzeń kraj. tak dla istniejących jak i nowo utworzyć się mających okręgów sanitarnych.

Przewodniczący:
Gołuchowski.

Sprawozdawca:
Dr. J. Bednarski.

L. s. 845/02.

We Lwowie, dnia 1. lipca 1902.

Aleg. 168

Sprawozdanie

komisyi kolejowej w sprawie petycyi konsorcyum dla kolei wąskotorowej Zakopane-Świnnica o subwencyę.

Wysoki Sejmie!

Dnia 25. czerwca 1902 wniosło konsorcyum dla budowy kolei wąskotorowej Zakopane-Świnnica prośbę popartą petycyą Towarzystwa Tatrzańskiego o subwencyę krajową na podstawie ustawy z dnia 17 lipca 1893.

Jakkolwiek komisya jest zdania, że kolej ta mogłaby się bardzo przyczynić do ożywienia ruchu turystycznego i podniesienia Zakopanego i Tatr w ogólności, to jednak nie mając żadnych bliższych podstaw dla postawienia merytorycznego wniosku w tej sprawie, zasługującej w każdym razie także ze stanowiska krajowego na bliższe zbadanie i poparcie, komisya kolejowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Petycyę konsorcyum kolejowego dla kolei Zakopane-Swinnica, oraz petycyę Towarzystwa Tatrzańskiego przekazuje się Wydziałowi krajowemu do zbadania i ewentualnie postawienia na najbliższej sesyi sejmowej odpowiedniego wniosku.

Przewodniczący:

Zaleski.

Sprawozdawca:

Wybranowski.

LW. 46.519/1902. Lwów, dnia 2. lipca 1902.

Aleg. 169

Sprawozdanie

Wydziału krajowego o krajowej szkole gospodarstwa lasowego za r. 1900/01.

Wysoki Sejmie!

Załatwiając zeszłoroczne sprawozdanie Komisyi gospodarstwa krajowego w tym przedmiocie powziął Wysoki Sejm na posiedzeniu w dniu 5. lipca 1901 następujące uchwały:

I. Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego o szkole gospodarstwa lasowego za rok 1899/1900.

II. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, ażeby możliwie najspieszniej przystąpił do ubezpieczenia stromej szkarpy ogrodu szkolnego od ulicy Ś-go Marka.

III. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, ażeby zbadał czy nie zachodzi potrzeba rozszerzenia budynku szkolnego i ażeby ewentualnie w tym kierunku na najbliższej sesyi Sejmowi odpowiednie wnioski przedstawił.

Wykonując powyższe uchwały Wysokiego Sejmu odniósł się Wydział krajowy w pierwszym rzędzie do Magistratu miasta Lwowa, w sprawie ostatecznego uregulowania ulicy Ś-go Marka, przytykającej do kraj szkoły lasowej i celem ubezpieczenia istniejącago tam stromego szkarpu; najprzód bowiem musiałoby być podmurowane i ubezpieczone to zbocze, usuwające się ciągle, zanimby przyszło postawić parkan czy sztachety na samej górze, na krańcu urwiska.

W propozycyi postawionej Magistratowi Wydział krajowy oświadczył się z gotowością odstąpienia miastu kawałka gruntu z ogrodu szkolnego, mianowicie klinu o obszarze 90·5 □ sąż., niezbędnego do uregulowania w tej stronie ulicy Ś-go Marka, żądał tylko, aby Magistrat jak najspieszniej podmurował szkarp stanowiący własność gminy, w zamian zaś za odstąpioną parcelę, aby postawił własnym kosztem żelazne sztachety wzdłuż ulicy. Jednakże Rada miejska uchwałą z dnia 7. listopada 1901 niezgodziła się na propozycyę Wydziału krajowego, uważając ją za niekorzystną dla gminy, gdyż jak obliczono, koszta budowy muru oporowego i sztachet wynosiłyby 12.746 koron, czyli, że za 1 □ sąż. odstąpionej parceli, zdaniem Rady miejskiej przyszłoby zapłacić zbyt wygorowaną cenę, mianowicie 140 K. Kwota ta jest jednakże tylko pozornie tak wysoką, zważywszy, że do kosztorysu wstawiono i koszt podmurowania szkarpy, która będąc własnością gminy i bez odstąpienia parceli powinna być ubezpieczoną z funduszów miejskich.

W każdym razie Wydział krajowy licząc się z odmowną odpowiedzią Magistratu, a uznając naglącą potrzebę postawienia parkanu, będzie musiał wystawić go własnym kosztem. Zdaniem Wydziału krajowego byłoby najodpowiedniej postawić siatkę drucianą, ze względu na to, że siatka taka nie obciążałaby zbytnio usuwającego się terenu, a przytem koszt jej byłby niewielki gdyż około 15 K za metr bieżący.

Sprawa rozszerzenia budynku krajowej szkoły lasowej zajmowała już uwagę Wysokiego Sejmu przed czterema laty, wówczas to na wniosek Komisyi gospodarstwa krajowego powziął Wys. Sejm uchwałę z dnia 29. stycznia 1898 r. wzywającą Wydział krajowy do przedłożenia w tym przedmiocie odnośnych wniosków na najbliższej sesyi sejmowej. Jednakże Wydział krajowy w sprawozdaniu swojem za rok 1898 ani projektu rozszerzenia budynków szkolnych nie przedstawił, ani kredytu na ten cel od Wys. Izby nie zażądał, oświadczając się tem samem przeciw potrzebie natychmiastowego uposażenia szkoły w obszerniejszy budynek, motywując swoje stanowisko tem „że szkoła lasowa od dłuższego szeregu lat mieszcząc się w dotychczasowym budynku nie znachodziła się nigdy w tem położeniu, aby dla niedostatecznego pomieszczenia nie mogła należycie spełniać swego zadania; dzisiaj gdy ani za-

kres jej działania nie został rozszerzony, ani frekwencya uczniów nie podniosła się, Wydział krajowy nie widzi słusznych powodów obarczenia funduszu krajowego nowym, a znacznym wydatkiem, wskazanym nie koniecznością, ale względem na pokaźniejsze wyposarzenie szkoły". Przez to samo Wydział krajowy niechciał jednakże zaznaczyć, że obszerniejsze i wygodniejsze pomieszczenie szkoły gospodarstwa lasowego byłoby czynnikiem obojętnym dla jej rozwoju, że nawet w przyszłości o lepsze jej wyposażenie nie należałoby się starać, a tylko jedynie, licząc się z zasobnością funduszu krajowego, niechciał Wydział krajowy do niezbędnych potrzeb zaliczyć wydatku, który dla szkoły byłby w każdym razie pożytecznym, ale nie nieodzownie potrzebnym. Gdy jednak Wysoki Sejm zeszłoroczną uchwałą dał do poznania, iż życzy sobie, aby kraj. szkoła gospodarstwa lasowego miała odpowiednie pomieszczenie jakie powinien posiadać wzorowy zakład naukowy, przeto Wydział krajowy, któremu niemniej zależy na rozwoju tej szkoły przystąpił do szczegółowego zbadania projektu celem zrealizowania go w najbliższej przyszłości.

Obecny stan pomieszczenia w krajowej szkole gospodarstwa lasowego przedstawia się następująco. Szkoła posiada: trzy sale wykładowe, dwie sale muzealne, dwie pracownie dla profesorów, bibliotekę, kancelaryę dyrekcyi, dwa pokoje dla profesorów i docentów i pracownię fotograficzną.

Powyższe ubikacye nie wystarczają na wygodne pomieszczenie szkoły, jest ich przedewszystkiem za mało, a niektóre z nich ze względu na położenie nie odpowiadają w zupełności swemu przeznaczeniu.

Przedewszystkiem jakkolwiek sale naukowe przy obecnej frekwencyi co do rozmiarów swych są wystarczające, to żadna z nich nie posiada niezbędnych warunków na salę rysunkową, z powodu złego oświetlenia, spowodowanego położeniem budynku w ogrodzie. Niemniej zbiory i muzea, pomieszczone obecnie w dwóch salach, nie mogą być należycie utrzymane i odpowiednio wyzyskane. Wreszcie nie ma pracowni naukowej dla profesorów.

Dyrekcya szkoły przedłożyła szczegółowe sprawozdanie w przedmiocie rozszerzenia budynku, które jednak nie mogło być dotąd przedmiotem badania ze strony Wydziału krajowego ani pod względem technicznym, ani pod względem potrzeb szkolnych. Dla tego też Wydział krajowy żadnego wniosku na razie nie stawia.

W przedłożonym preliminarzu kraj. szkoły gospodarstwa lasowego na rok 1902 w porównaniu z ubiegłym rokiem zachodzą tylko mało znaczące różnice. Mianowicie: wstawiono w nadzwyczajnych wydatkach w Rubr. III., poz. 8, kwotę 200 K na zaprowadzenie telefonu i większy wydatek 1 386 K w poz. 12 tej samej rubryki na instalacyę wodociągów, na podstawie kosztorysu tych robót, wykonanego przez inż. Reklewskiego. Wreszcie w Rubr. IV., poz. 19, wstawiono III. ratę 1.300 K na założenie szkółki drzewek w Winnikach, Brzuchowicach i Zubrzy. W załączonem sprawozdaniu Dyrekcyi szkoły nadmieniono bliżej, jakie roboty w pomienionych szkółkach zostały już wykonane, a Wydział krajowy stwierdzić tylko może, że szkółki te niewątpliwie stanowić będą ważny objekt demonstracyjny dla szkoły W ubiegłym roku udzielił Wydział krajowy prof. adj. Sokołowskiemu zasiłku na odbycie wycieczki naukowej do Hadersdorf, Mariabrunn, Hasenkogel i Mittendorf celem poznania tamtejszych szkółek i ogrodów doświadczalnych, a spostrzeżenia tam poczynione, zużytkowane zostały przez Dyrekcyę przy zakładaniu szkółki w Winnikach.

Na podstawie niniejszego sprawozdania raczy Wysoki Sejm uchwalić:

Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego o krajowej szkole gospodarstwa lasowego.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:
A. Potocki w. r.

Sprawozdawca:
Dr. Tadeusz Pilat, w. r.
Członek Wydziału krajowego.

L. 251. Lwów, dnia 6. listopada 1901.

Sprawozdanie

Dyrekcyi krajowej szkoły gospodarstwa lasowego we Lwowie za rok szkolny 1900/901.

Szkoła rozwija się normalnie w kierunku obranym, a przez Wysoki Sejm i Komisyę gospodarstwa krajowego uznanym za właściwy. — Szkółki doświadczalne w Winnikach koło Marjówki rozszerzono w ciągu roku wedle planu z góry ułożonego w miarę przyzwolonych środków. W Brzuchowicach założono i obsiano drugą szkółkę na piaskach lotnych. Trzecią i ostatnią szkółkę w Zubrzy przygotowuje się w jesieni 1901.

W rewirze szkolnym w Winnikach postępują ćwiczenia z pomiarów i urządzenia gospodarstwa według programu, przedłożonego, a zatwierdzonego przez Wydział krajowy.

I. Grono nauczycielskie.

W gronie nauczycielskiem zaszły w roku szkolnym nieznaczne zmiany.

W marcu docent fizyki eksperymentalnej Dr. Zdzisław Stanecki zrezygnował z posady celem zajęcia się realizacyą swego wynalazku z dziedziny elektrotechniki. Posadę opróżnioną zajął Kazimierz Szulc, profesor akademii rolniczej w Dublanach.

Z końcem roku szkolnego stan osobowy był następujący:

A) Nauczyciele stali.

1. Dyrektor szkoły, a zarazem profesor Maryan Małaczyński wykładał: urządzenie gospodarstwa lasowego i zajmował się administracya zakładu.
2. Profesor Zygmunt Demianowski: miernictwo, matematyka zastowana, pomiar drzewa, szacowanie wartości lasu i statyka leśna — łowiectwo i administracya lasu.
3. Profesor adjunkt Bronisław Błocki: zoologia, botanika, fizyologia roślin, mineralogia, geologia i geografia.
4. Profesor adjunkt Michał Janeczko: użytkowanie lasu, ochrona lasu, technologia drzewna, rybactwo.
5. Profesor adjunkt Stanisław Sokołowski: hodowla lasu, nauka o glebie, meteorologia, zabudowanie dzikich potoków, wstęp do nauki leśnictwa.
6. Jedna posada profesora fachowego nieobsadzona.

B) Docenci.

1. Franciszek Konarski: Język polski, niemiecki.
2. Kazimierz Bruchnalski: Matematyka.
3. Seweryn Widt: Zarys inżynieryi, rysunki i konstrukcye.
4. Dr. Bronisław Radziszewski: Chemia.
5. Kazimierz Szulc: Fizyka.
6. Dr. Stanisław Głąbiński: Ekonomia społeczna.
7. Dr. Stefan Pawlik: Zarys gospodarstwa rolnego.
8. Dr. Wiktor Hamerski: Zasadnicze wiadomości z nauki prawa i adm.
9. Dr. Kazimierz Zgórski: Pomoc w nagłych wypadkach.
10. Dr. Stanisław Niemczycki: Laboratoryum chemiczne.

II. Nauki wykładane.

Zatwierdzony przez Wysoki Sejm program wykładów i ćwiczeń uległ kilku drobnym zmianom.

Za zgodą Wydziału krajowego zniesiono ćwiczenia z meteorologii na kursie III-cim i użyto tej godziny na wykłady hodowli lasu, ponieważ dwie godziny hodowli nie wystarczały, a ćwiczenia z meteorologii mogą się odbywać w lecie w godzinach pozawykładowych w ten sposób, że każdy uczeń robi zapiski po kolei przez tydzień. Czas przeznaczony na rysunki i ćwiczenia z miernictwa na kursie III-cim i IV-tym zmniejszono o dwie godziny wprowadzając natomiast rysunki techniczne. — Pokazało się bowiem, że uczniowie w ciągu roku pauzy wychodzą z wprawy w rysunkach technicznych, zaś rysunki z miernictwa bez szkody dla przedmiotu mogły być uszczuplone.

III. Środki naukowe.

Rozszerzenie budynku szkolnego przez dodanie piętra na starych murach jest dla rozwoju dalszego szkoły kwestyą pierwszorzędnego znaczenia.

Z obfitych zbiorów naukowych, których znaczna ilość zniszczała z powodu niewłaściwego pomieszczenia, nie mogą uczniowie należycie korzystać — dla niemożności przystępnego ugrupowania w takiej ciasnocie, która teraz w muzeach panuje.

Brak sali rysunkowej, demonstracyjnej optycznej do rzucania na ekran powiększeń mikroskopowych i obrazów innych ułatwiających znakomicie nauki wykładane, dalej brak muzeum technologicznego, hodowli lasu, trzech pracowni dla profesorów stałych tamują rozwój dalszy szkoły. Zresztą budynek, w którym nikt nie mieszka każdej chwili może paść ofiarą ludzi złej woli i zakład ponieść straty — ponieważ, jako leżący daleko od ulicy w ogrodzie, uchodzi uwagi stróżów bezpieczeństwa publicznego, a służba mieszka zdala od zabudowania głównego.

A) Biblioteka.

Z końcem roku szkolnego liczył księgozbiór 3.056 dzieł w 3.454 tomach oraz z mapami atlasami i rękopisami, przybyło tedy 56 dzieł o 61 tomach. Skromny ten przyrost jest konsekwencyą bardzo szczupłej dotacyi rocznej, wynoszącej zaledwie 600 koron. Podwyższenie kredytu bibliotecznego do 1.000 koron jest w obec obfitej literatury zawodowej konieczne.

Praca koło katalogu przedmiotowego postępuje.

Otrzymaliśmy w darze jak zawsze wydawnictwa Akademii umiejętności w Krakowie, Ministerstwa rolnictwa, Doświadczalni centralnej leśnej z Mariabrunn.

Do czytelni rezerwowanej jedynie dla profesorów, prenumerowano następujące czasopisma:

1. Allgemeine Forst- & Jagdzeitung.
2. Allgemeine Fischereizeitung.
3. Aus dem Walde.
4. Botanisches Centralblatt z dodatkami.
5. Botaniche oesterreichische Zeitschrift.
6. Centralblatt für Walderzeugnisse.
7. Centralblatt für das gesammte Forstwesen.
8. Forstliche Blätter.
9. Forstwissenschaftliches Centralblatt.
10. Forst- und Jagdzeitung.
11. Holzzeitung.
12. Kosmos.
13. Land- und Forstwissenschaftliche Unterrichtszeitung.
14. Łowiec.
15. Ogrodnictwo.
16. Revue des eaux et des forêts.
17. Rolnik.
18. Stein der Weisen.
19. Schweizerische Zeitschrift für Forstwesen.
20. Vierteljahresschrift für Forstwesen.
21. Waidmannsheil.

22. Wetter.
23. Wszechświat.
24. Zeitschrift für Forst- und Jagdwesen.

Czytelnia otrzymywała bezpłatnie:

25. Sylwana od Towarzystwa leśnego galicyjskiego.
26. Statistische Nachrichten aus dem Gesammtgebiete der Landwirtschaft z Ministerium rolnictwa.
27. Zeitschrift für oesterreichisse Volkskunde z Towarzystwa ludoznawczego we Wiedniu.

Z biblioteki korzystali obok profesorów i uczniów, także obcy.

Ogółem wypożyczono 229 dzieł. Nadzór nad biblioteką i czytelnią spoczywa w rękach prof. Sokołowskiego.

B) Zbiory.

Zbiory naukowe, pogrupowane wedle działów, wykładanych w szkole, dozorują odnośni profesorowi zawodowie. Katalog przedmiotowy zbiorów jest na ukończeniu.

Zbiory uzupełniano okazami bądź zebranymi na wycieczkach, bądź dokupnem z funduszów przyzwolonych.

W roku szkolnym 1900/901 przybyło:

1. Dla botaniki i zoologii: modele mnium cuspidatum pteris serulata, tedrad — nur polarny, dar zarządcy lasów z Romanowa p. A. Madejskiego.
2. Dla fizyki: model noniusza, spadkownica Atvooda, równia pochyła przyrząd do demonstracyi praw ruchu wahadłowego, waga hydrostatyczna, przyrząd do prawa Archimedesa, przyrząd do wykazania pędu do góry, przyrząd do prawa Boyle-Mariotte'a, lewary, rurka barometryczna, naczynia połączone.
3. Dla miernictwa: cyrkiel listerkowy, grafion do wyciągania linnii krzywych, taśma stalowa 20 metrowa
4. Dla administracyi lasu: druki używane w rewirach Niedomek i Tenczynek.
5. Dla pomiaru drzewa: drapacz do znaczenia drzew.
6. Dla łowiectwa: zielnik roślin i krzewów używanych na żer dla zwierzyny i dla zakładania remiz.
7. Dla hodowli lasu: kolekcya nasion leśnych, szyszek i owoców, rodzajów gleby, w słojach szklannych, zestawiona przez prof. Sokołowskiego.
8. Dla ochrony lasu: 30 pudełek w formie książki z owadami i uszkodzeniami, zestawione przez prof. Janeczkę.

Arboretum w ogrodzie szkolnym nie powiększano dla braku miejsca i będącego na dokończeniu uporządkowania całego ogrodu.

C) Ogród i szkółki doświadczalne.

Kredyt przyznany przez Wysoki Sejm zużyto na rozszerzenie założonego już w roku ubiegłym ogrodu w Winnikach i na otwarcie szkółki w Brzuchowicach.

Stan ogrodu i szkółki z końcem roku szkolnego jest następujący:

I. Ogród doświadczalny w Winnikach.

W jesieni 1901 powiększono ogród o 2.000 m^2 tak, że obecnie uprawiamy już 4.000 m^2. Ogród przedstawia się jako prostokąd 80 m długi i 50 m szeroki.

Rozdział grządek i pólek doświadczalnych kwadratowych uwidacznia rysunek.

Na wiosnę 1901 wykazano następujące roboty:

a) Zasiewy.

Pinus Strobus	250 *gr*
Quercus sessiliflora . . .	10 *kg*
Betula papyrifera . . .	100 *gr*
„ lenta	100 „
Pinus austriaca	200 „
Alnus glutinosa	500 „
Tsuga canadensis . . .	50 „
Tilia grandifolia. . . .	1 *kg*
„ parvifelia	1 „
Picea obovata	50 *gr*
Ulmus scabra	1 *kg*
Fagus silvatica	6 „

Ogród w Winnikach.

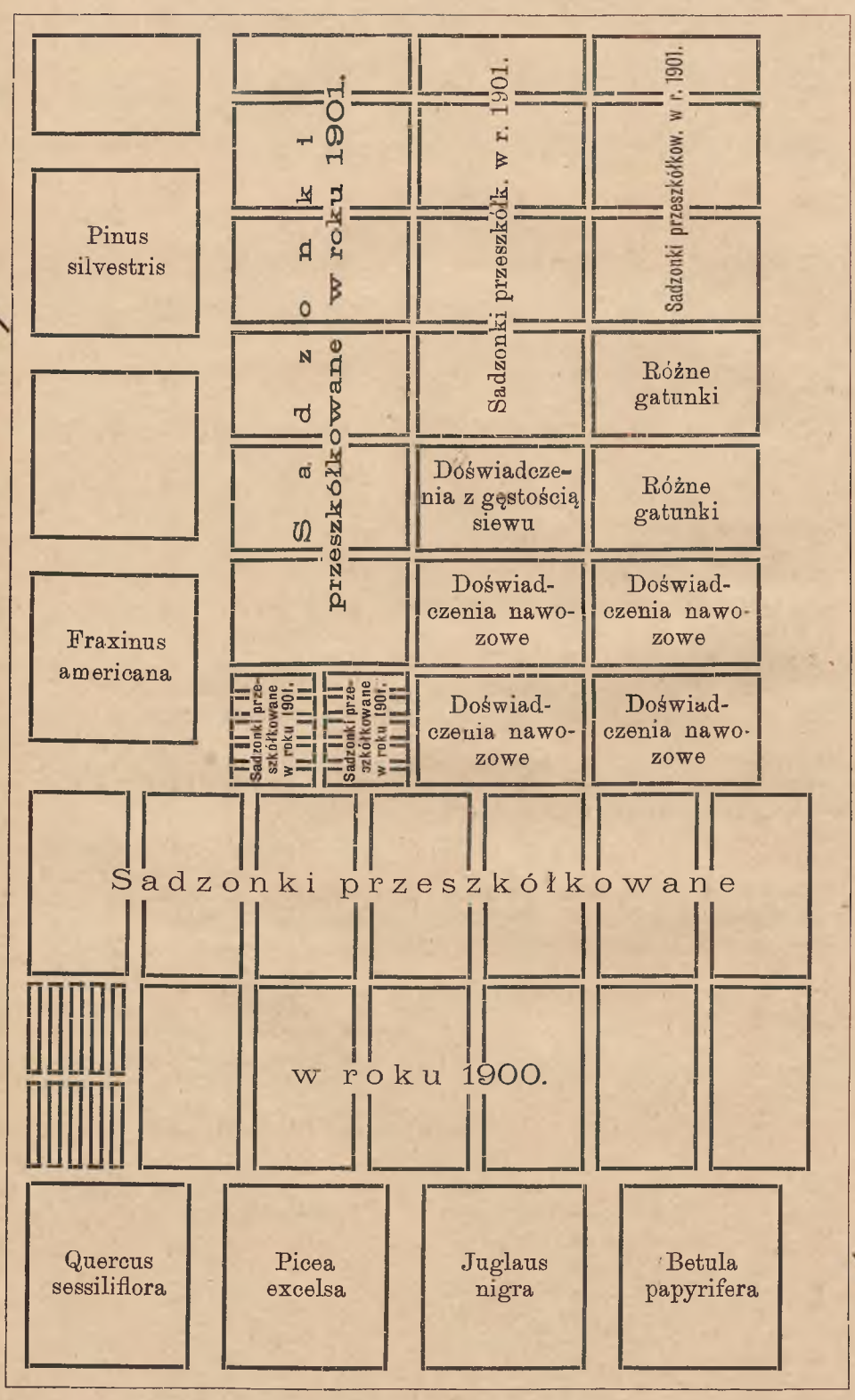

Skala 1 : 400.

b) Przesadzania.

Prawie wszystkie drzewka z zeszłorocznych zasiewów przesadzono na grzędach w odstępie 10/10 *cm* 15/15 *cm* lub 20/20 *cm* stosownie do gatunku.

Ogółem przesadzono:

Pinus vigida . . .	2.600	sztuk
Picea excelsa . . .	5.500	„
Pinus Strobus . . .	300	„
Larix europea . . .	3.000	„
„ leptolepis . . .	80	„
Pinus silvestris rigensis .	3.000	„
Pinus silvestris . . .	7.000	„
Pinus nigra . . .	14.000	„
Pseudotsuga Douglasii .	5.000	„
Pinus Strobus . . .	300	„

Liściaste gatunki pozostałe jeszcze z braku miejsca na grzędach przesadzi się na przyszłą wiosnę.

c) Grupy okazowe.

Pólka kwadratowe 100 metrowe służyć mają do wychowania wszystkich gatunków drzew krajowych z różnych dzielnic wegetacyjnych. Z zagranicznych uprawia się na kwadratach te tylko, które mogłyby mieć dla kraju znaczenie praktyczne. Większa przestrzeń dla takich pólek byłaby pożądaną, ale dla szczupłości ogrodu jest to na razie niewykonalne.

Dotychczas mamy grup 6:
Quercus sessiliflora;
Picea excelsa;
Pinus silvestris;
Juglans nigra;
Betula papyrifera i
Fraxinus americana;

d) Doświadczenia.

W r. 1901 założono pierwsze doświadczenia nad najkorzystniejszą gęstością siewu nasion drzew szpilkowych, mianowicie: sosny zwyczajnej i czarnej, świerka i modrzewia. Ponieważ gleba w szkółce jest jeszcze ciężka, nieprzerobiona i bardzo łatwo się zachwaszcza, więc świerk i modrzew wydały rezultaty niepomyślne, zeszły bowiem tak niejednostajnie, że do doświadczeń służyć nie mogą. Sosny zeszły prawidłowo i rezultat będzie ogłoszony w „Sylwanie“ po opracowaniu materyału.

2. Szkółka w Brzuchowicach.

Szkółkę tę, obejmującą 500 *m* kwadr., założono na bardzo lichej piaszczystej glebie umyślnie dla studyów porównawczych nad hodowlą sadzonek na takich siedliskach. Tutaj także mają się przeprowadzić doświadczenia nad wartością rozmaitych nawozów i nad ich działaniem na sadzonki naszych i zagranicznych gatunków drzew, a w dalszym ciągu nad zachowaniem się tych sadzonek w lesie, ponieważ uboga piaszczysta gleba szczególniej dobrze nadaje się do tego rodzaju doświadczeń. Wreszcie dokonane być mają badania nad rozmaitymi sposobami przerobienia gleby.

W roku 1900 wykarczowano i ogrodzono chrustem całą przestrzeń.

Na wiosnę 1901 dokonano następujących zasiewów:

Pinus silvestris	1	*kg*
Pinus nigra	1	„
Picea excelsa	1	„
Larix europea	1	„
Robinia Pseudoacacia . . .	1	„

Nasiona te wysiano na grzędach po lewej stronie szkółki, przeznaczonych na doświadczenia nawozowe.

Na grzędach ryglowanych wysiano:

Pinus silvestris . . .	200 *gr*
Pinus nigra	200 „
Picea exeelsa	200 „
Larix europea	200 „

Te same nasiona i w takiej samej ilości wysiano na grzędach niewzruszonych.

Oprócz tego wysiano:

Pinus rigida	200 *gr*
Pinus Banksiana . . .	200 „

W skutek niezwykłej posuchy w maju zasiewy ucierpiały bardzo tak, że tylko Pinus rigida, Pinus Banksiana i Robinia Pseudoac. przedstawiają się niezgorzej; reszta gatunków wygląda bardzo słabo. Wyłożenie przestrzeni pomiędzy rzędkami mchem nie wiele skutkowało, a podlewanie było z powodu znacznych kosztów niemożliwe.

Ogrodem w Winnikach i szkółką w Brzuchowicach zajmuje się profesor Sokołowski.

IV. Wycieczki naukowe i ćwiczenia praktyczne.

Wycieczki naukowe i ćwiczenia praktyczne odbywają się co środy pod kierunkiem profesorów. Z każdej wycieczki przedkładają uczniowie pisemne sprawozdania, które są przedmiotem publicznej dyskusyi i krytyki na repetytoryach.

Winniki stanowią obecnie dla szkoły punkt oparcia przy wszystkich praktycznych pracach zawodowych z hodowli lasu, pomiarów i urządzenia.

W ogrodzie doświadczalnym w Winnikach uprawiali grzędy, sadzili i siali uczniowie własnoręcznie pod kierunkiem profesora hodowli wszystkimi znanymi sposobami większe ilości nasion i sadzonek dla nabycia wprawy w tego rodzaju robotach. Do pracy używali narzędzi różnych, by się mogli przekonać o praktycznej ich wartości. Przyznać należy, że młodzież okazywała w tym kierunku wielkie zamiłowanie.

W czasie od 4. do 15. czerwca odbyto również w Winnikach główne ćwiczenia pomiarowe i z urządzenia lasu. Roboty miernicze skierowano do „Dąbrowy“, urządzono zaś część „Łysówki“, którą w roku poprzednim uczniowie zmierzyli. W Łysówce przepikowano też i oznaczono słupkami linię gospodarczą *C*, trzymając się ściśle uchwalonego projektu podziału przestrzennego.

Ogółem odbyto 28 wycieczek, jako to:

Październik 1900

1. Wycieczka prof. adj. Błockiego do Winnik z uczniami I. roku 24. paźdz.
2. Wycieczka uczniów I. roku do lasów w Brzuchowicach i Hołoska 31. października z prof. adj. Błockim.

Listopad 1900.

3. Wycieczka uczniów I. roku do lasów w Zubrzy 7. listopada z prof. adj. Błockim.

Kwiecień 1901.

4. Wycieczka uczniów II. roku do Brzuchowic 18. kwietnia z profesorem adj. Sokołowskim.
5. Wycieczka uczniów II. roku do Winnik 24. kwietnia z prof. adj. Sokołowskim i Janeczką.
6. Wycieczka uczniów III. roku do Winnik 24. kwiet. z prof. Demianowskim.
7. Wycieczka uczniów I. roku do Hołoska i Brzuchowic 24. kwietnia z prof. adj. Błockim.

Maj 1901.

8. Wycieczka uczniów III. roku do Winnik 1. maja z dyr. Małaczyńskim.
9. Wycieczka uczniów I. roku do Zubrzy 1. maja z prof. adj. Błockim.
10. Wycieczka uczniów II. roku do Brzuchowic 8. maja z prof. adj. Janeczką.
11. Wycieczka uczniów III. roku do Winnik 8. z dyr. Małaczyńskim.
12. Wycieczka uczniów II. roku do Winnik 9. maja z prof. adj. Sokołowskim.

13. Wycieczka uczniów I. roku do Lesienic i Winnik 8. maja z prof. adj. Błockim.

14. Wycieczka uczniów 1. roku do Janowa 15. maja z prof. adj. Sokołowskim i Błockim.

15. Wycieczka uczniów III. roku do Janowa 15. maja z prof. adj. Janeczką.

16 Wycieczka uczniów II. roku do Brzuchowic i Hołoska 22. maja z prof. adj. Janeczką.

17. Wycieczka uczniów III. roku do Winnik 22. maja z dyr. Małaczyńskim.

18. Wycieczka uczniów I. roku do Basiówki 22. maja z prof. adj. Błockim.

19. Wycieczka uczniów I. roku do Sietowa i Zubrzy 29. maja z prof. adj. Błockim.

20. Wycieczka uczniów II. roku do Winnik 29. maja z prof. adj. Janeczką i Sokołowskim i prof. Demianowskim.

Czerwiec 1901.

21. Ćwiczenia z urządzenia lasu od 4. do 15. czerwca 1901 z uczniami III. roku, pod kierunkiem dyr. Małaczyńskiego.

22 Ćwiczenia z miernictwa od 4. do 15. czerwca z uczniami II. roku, pod kierunkiem prof. Demianowskiego.

23. Wycieczka uczniów I. roku do lasów w Brzuchowicach i Hołoska 5. czerwca z prof. adj. Błockim.

24. Wycieczka uczniów I. roku do Zubrzy 12. czerwca z prof. adj. Błockim.

25. Wycieczka uczniów I. roku do Winnik i Lesienic 19. czerwca z prof. adj. Błockim.

29. Wycieczka uczniów III. roku do Winnik 26. czerwca z dyr. Małaczyńskim i z prof. adj. Sokołowskim.

27. Wycieczka uczniów I. roku do Janowa 26. czerwca z prof. adj. Błockim.

28. Wycieczka uczniów II. roku do Janowa 26. czerwca z prof. adj. Janeczką.

V. Uczniowie. — Egzaminy.

W roku szkolnym 1900/1 przyjęto na kurs I. uczniów 23, a to:

a) bez egzaminu wstępnego:

Kędzierskiego Eugeniusza, Penczewa Aleksandra, Minczewa Dymitra, Różyńskiego Stefana, Szyrajewa Stanisława.

b) po złożeniu egzaminu wstępnego:

Brodę Stanisława, Chmielewskiego Emiliana, Dunikowskiego Jana, Hetpera Maryana, Kopcińskiego Edwarda, Nowickiego Stanisława, Pogórskiego Antoniego, Rutowskiego Mieczysława, Sitkowskiego Bolesława, Stenzla Antoniego, Włodkowskiego Edmunda, Zwolanowskiego Bolesława.

c) jako repetentów:

Bąkowskiego Stanisława, Dutkiewicza Mikołaja, Fiszera Franciszka, Kiedrzyńskiego Henryka, Pacynę Eugeniusza, Wasilewskiego Ludwika.

Na kurs III. 7 uczniów:

Galińskiego Bronisława, Konopkę Zdzisława, Niewolkiewicza Wiktora, Różyńskiego Franciszka, Tarnawskiego Stanisława, Seję Alfonsa, Włodkowskiego Waleryana.

Na kurs V-ty 7 uczniów:

Bielańskiego Kazimierza, Czernego Mieczysława, Filewicza Jana, Jaszczurowskiego Stanisława, Medweckiego Karola, Stroczyńskiego Władysława, Woroniec-kiego Kazimierza.

Razem zapisało się na początku roku szkolnego 37 uczniów, lecz jeden z nich Szyrajew nie zgłosił się wcale.

Z uwagi na stanowisko społeczne rodziców rozdziela się powyższa frekwencya jak następuje:

1. synów oficyalistów prywatnych 17,
2. synów urzędników i sług czy to krajowych, czy państwowych 9.
3. synów rolników 3,
4. synów z innych zawodów 7,

W ciągu roku szkolnego z powodu nieotrzymania promocyi ustąpili:

a) na kursie I-ym:
Hetper Maryan, Kopciński Edward, Nowicki Stanisław, Pogórski Antoni, Stenzel Antoni.
b) po kursie II-gim:
Dutkiewicz Mikołaj, Kędzierski Eugeniusz
c) po kursie V-ym:
Filewicz Jan.
Ostatecznie przy końcu roku szkolnego liczono:

na kursie II-im	17
na kursie IV-ym	7
na kursie VI-ym	6
razem	30 uczniów.

Wynik egzaminów kursowych przy końcu półrocza letniego był następujący:
1. na kursie II-im:
przeszło na kurs III ci 8,
ukończyło i zdało poprawki 6,
ukończyło II-gi kurs łącznie 14.
2. na kursie IV-ym:
przeszło na kurs V y 6,
otrzymał i zdał poprawkę 1.
ukończyło kurs IV-y razem 7.
3. na kursie VI-ym:
otrzymało przejście 6.

Egzaminy ogólne, które zastępują egzamin dojrzałości, odbywały się w tym roku szkolnym w obu terminach:

W lutym 27. i 28. otrzymali postęp dobry: Adam Zosel i Jan Borzęcki — stopień dostateczny: Stanisław Łopacki i Jan Popiel.

W lipcu dnia 22. i 23. uzyskali: stopień bardzo dobry: Jaszczurowski Stanisław; dobry: Czerny Mieczysław, Medwecki Karol, Stroczyński Władysław; dostateczny: Bielański Kazimierz.

Do egzaminu ogólnego delegował Wydział krajowy W-go Pana Radcę Dra Ignacego Szyszyłowicza. — Jako komisarz rządowy funkcyonował c. k. krajowy inspektor leśny, radca p. Góralczyk Antoni.

VI. Kronika.

Szkołę zwiedzali kilkakrotnie: członek Wydziału krajowego JWny Mieczysław Onyszkiewicz poseł na Sejm krajowy, JWny Zdzisław hr. Tarnowski, Radca dworu JWny Władysław Struszkiewicz, szef sekcyjny Franciszek Zimmerauer, Radca Wydziału krajowego Wny Dr. Ignacy Szyszyłowicz.

Szczegółowe zestawienie prac dokonanych przez grono nauczycielskie:

I. Dyrektor Maryan Małaczyński:

1. Nadzór nad gospodarstwem leśnem w dobrach fundacyi Marynowskiego „Kłodzienko“ na zlecenie Wydziału krajowego.
2. W Sylwanie „Z Wystawy paryskiej“.
3. Odczyt na zjeździe przemysłowym w Krakowie „O produkcyi drzewnej w Galicyi“.

II. Prof. Zygmunt Demianowski:

1. Dalszy ciąg skryptów z miernictwa.

III. Prof. adj. Sokołowski Stanisław:

1. Dalszy ciąg katalogu przedmiotowego biblioteki szkolnej.
2. Nadzór nad arboretum, ogrodem i szkółkami doświadczalnemi.
3. W Sylwanie „Z lasów podolskich“.

O miejscu pobytu i zajęciu dawniejszych uczniów Dyrekcya nie posiada dat żadnych. — Abituryenci podają adresy swych posad dopiero wówczas, gdy nie mogą skądinąd dostać zajęcia.

Lwów, dnia 6. listopada 1901 r.

Dyrekcya krajowej szkoły gospodarstwa lasowego we Lwowie.

Maryan Małaczyński.

L. S. 1.342/902

Aleg. 170

Wniosek.

Z uwagi, że w pierwszorzędnych państwach Europy znaczny w ostatnich czasach na polu reformy ustroju szkół średnich poczyniono postępy, liczące się z dzisiejszemi potrzebami nowożytnego społeczeństwa ;

Z uwagi, że tak w państwie do którego należymy, jak i kraju naszym utyskiwania i skargi na dzisiejszy ustrój szkół średnich coraz to stają się głośniejsze i powszechniejsze, a żądania stosownych reform zasadniczych, któreby do lepszego niż dziś uwzględnienia potrzeb społecznych dążyły, coraz to występują stanowczej — podpisani wnoszą :

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

A) Wzywa się c. k. Rząd, ażeby

1) wziął pod rozwagę przekształcenie dzisiejszych szkół realnych przez rozszerzenie czasu nauki do lat 8 i wprowadzenie nauki języka łacińskiego jako przedmiotu obowiązkowego, a abituryentom takich zakładów przyznał prawo uczęszczania do wszelkich kategoryi szkół wyższych w państwie w charakterze uczniów zwyczajnych ;

2) zanim organizacya ta w szczegółach obmyślaną i w życie wprowadzoną byćby mogła — przyznał abituryentom dzisiejszych szkół realnych prawo uczęszczania w charakterze uczniów zwyczajnych na wydziały filozoficzny i medycyny uniwersytetu jak niemniej na wydział rolniczy uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie.

B) Poleca się Wydziałowi krajowemu, ażeby w sprawie założenia w Krakowie szkoły średniej 8-klasowej z obowiązkową nauką łaciny i rysunku a bez obowiązkowej nauki języka greckiego, której abituryenci mieliby wszystkie prawa uczniów gimnazyalnych, wszedł w rokowania z c. k. Rządem i wszelkich dołożył starań o pomyślne w zasadzie tej sprawie załatwienie. Również wdroży Wydział krajowy ewentualnie rokowania z c. k. Rządem jak i czynnikami miejscowymi w kierunku zapewnienia szkole tej — przy jednoczesnem przyczynieniu się kraju — dostatecznych środków materyalnych i o skutku swoich zabiegów i starań zda Sejmowi sprawę na najbliższej sesyi.

We Lwowie, dnia 2. lipca 1902.

Wnioskodawca:
Rotter w. r.

Romanowicz, Tomaszewski, Jahl, Małachowski, Rayski, Bujnowski, Tarnawski, Michalski, Wurst, Maiss, Maryewski, Vayhinger, Lipiński, Huza, Witosławski, Wiśniewski, Łazarski, Jabłoński, Michałowski, Lowenstein, Schaetzel.

L. S. 236/901.

Aleg. 171

Wniosek.

Zważywszy, że c. k. Rząd przy rozprawach nad reformą ustaw podatkowych w r. 1894 i 1895 zapowiedział przedłożenie Radzie państwa projektu ustawy o poborze i przymusowem ściąganiu podatków;

Zważywszy, że przepisy dotyczące poboru i ściąganie podatków są zastarzałe, że kontrybuenci podatkowi nigdy przed terminem płatności podatków kwoty należytości podatkowej nie znają i poddać kontroli nie mogą;

Zważywszy, że rzeczone przepisy niedostatecznie chronią opodatkowanych przed dowolnością organów podatkowych;

Zważywszy, że karty upominające wystawiane często bez daty nie mogą stanowić ścisłej podstawy dla odnośnych obliczeń należytości za karty upominające;

Zważywszy, że wydane poufnie przez c. k. Ministeryum finansów a zwrócone do władz skarbowych rozporządzenie pouczające władze o zastosowaniu przepisów ustawy egzekucyjnej do egzekucyi podatkowej w sprawie przedmiotów wyjętych od egzekucyi nie zostało ogłoszonem, że przeto szerszym kołom opodatkowanych nie jest znanem, —

Wysoki Sejm uchwalić raczy:

Wzywa się c. k. Rząd:

1) ażeby jaknajrychlej przedłożył Radzie Państwa projekt ustawy o poborze i o przymusowem ściąganiu podatków;

2) ażeby w rzeczonym projekcie uwzględnił potrzebę uwiadamiania kontrybuentów o kwocie przez każdego z nich zapłacić się mającej przed terminem płatności podatków;

3) ażeby ogłosił zwrócone do władz skarbowych przez c. k. Ministeryum finansów rozporządzenie nakazujące zastosowywać przy egzekucyach podatkowych przepisy ustawy egzekucyjnej o przedmiotach wyjętych od egzekucyi.

Lwów, dnia 30. grudnia 1901.

Wnioskodawca:
Jerzy Baworowski.

W. Dzieduszycki, Sozański, J. Szeptycki, Lityński, Theodorowicz, Horodyski, Rudroff, Cielecki, Kozłowski, Czaykowski, Trzecieski, Zaleski, Kl. Dzieduszycki, Cieński, Truskolaski, Wybranowski, Paygert, Garapich, Traczewski, M. Urbański.

L. S. 1.309/902.

Aleg. 172

Wniosek.

Wobec wzmagającego się w naszym kraju z każdym rokiem ruchu emigracyjnego — a to zarówno wędrówek czasowych robotników, poszukujących zarobku w obcych krajach, jakoteż wychodźtwa na zawsze — podpisani wnoszną:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. Sejm wzywa c. k. Rząd usilnie, ażeby w jaknajkrótszym czasie przedłożył do konstytucyjnego traktowania wnioski, zmierzające do ustawowego uregulowania spraw, dotyczących wychodźtwa — a to w kierunku zapewnienia wychodźcom, jak długo są obywatelami państwa austryackiego, należnej im opieki konsularnej w obcych krajach, jak niemniej także racyonalnego zabezpieczenia krajowi macierzystemu z wychodźtwa możliwych korzyści.

II. Sejm wzywa c. k. Rząd, ażeby podobnie, jak to się dzieje w innych państwach, w których objawia się silniejszy ruch emigracyjny, ustanowił do czuwania nad nim stałą instytucyę doradczą z dodaniem jej odpowiednich organów wykonawczych.

III. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, ażeby zbadał powody, kierunki i właściwości objawiającego się w rozmaitych okolicach kraju ruchu emigracyjnego i sformułował wnioski, obejmujące plan uregulowania tego ruchu w sposób dla narodowych i ekonomicznych interesów kraju możliwie najkorzystniejszy. Sprawozdanie o tym przedmiocie i wnioski odpowiednie przedłoży Wydział krajowy Sejmowi na najbliższej sesyi — a o ile to byłoby potrzebnem udzieli je c. k. Rządowi i Reprezentacyi naszego kraju w Radzie państwa do zużytkowania przy ewentualnem uregulowaniu spraw wychodźtwa w drodze ustawodawstwa państwowego i przez centralne władze państwowe.

We Lwowie, dnia 1. lipca 1902.

Wnioskodawca:
Teofil Merunowicz w. r.

Lipiński, Wiśniewski, Michałowski, Schätzel, Maryewski, Bujnowski, Michalski, Maiss, Żardecki, Tomaszewski, Dzieślewski, Bednarski, Tarnawski, Rayski.

L. s. 474/902. We Lwowie, dnia 28. czerwca 1902.

Aleg. 173

Sprawozdanie

Komisyi drogowej o petycyi L 474 powiatu Rzeszowskiego w sprawie przyznania subwencyi dla drogi I. kl. od granicy powiatu Łańcuckiego przez Wisłok do drogi krajowej w Nowej Wsi budowanej.

Wysoki Sejmie!

W roku 1900 kilka gmin powiatu Rzeszowskiego zostało dotkniętych klęską elementarną i powiat uzyskał pewną kwotę zagomogową od Rządu, aby tym gminom dać miejscowo zarządzony zarobek bezzwłocznie. Gdy gminy Terliczka, Łęka, Łukawica, Palikówka, położone z drugiej strony Wisłoka (jak to plan sytuacyjny przedstawia), nie miały dotąd prawie żadnej możliwej komunikacyi z Rzeszowem, przeto powiat uchwalił powyższą drogę za drogę gminną I. kl. uznać i odniósł się do Wydziału krajowego o zatwierdzenie tejże tudzież o subwencyę 33%, aby wspólnie z funduszami przez Rząd przyznanymi przystąpić bezzwłocznie do budowy. Droga ta wynosi 5 kilometrów.

Wydział krajowy zatwierdził uchwałę powiatową — ale nie mógł doraźnie przyznać subwencyi, gdyż plany i kosztorysy nie były przedłożone. Dlatego też powiat wniósł do Sejmu w r. 1901 petycyę, prosząc o uwzględnienie nagłości i przyznanie zasadniczo 33% aż do zatwierdzenia planów, przedłożyć się mających. Komisya uwzględniła petentów i sprawa ta była na porządku dziennym ostatnich dni Sejmu — jednakowoż dla krótkości sesyi sejmowej do uchwały nie przyszło i z porządku dziennego spadła, odstąpiona Wydziałowi krajowemu z natury rzeczy.

W tym czasie wykonano z funduszu rządowego dla zarobku ludności udzielonego ziemne roboty na przestrzeni 3 kilometrów 471 metrów, zaś powiat nie chcąc aby ta robota zmarnowaną została, bez pożytku dla przyszłej drogi — mimo, że zatwierdzenia ze strony Wydziału krajowego nie miał, w przeszłym roku tę przestrzeń wyszutrował i wykończył stosownie do przepisów obowiązujących dla dróg subwencyonowanych i urządził przejazd promowy na rzece Wisłok. Wykonana przestrzeń, jak rachunki szczegółowe wykazują, kosztuje 37.755 koron, z czego $^1/_3$ pokrył fundusz zapomogowy, $^1/_3$ pokrył powiat, a o $^1/_3$ wnosi petycję do Sejmu.

Dokończenie drogi dalszej, na przestrzeni jeszcze 1800 metrów wykonać się mającej, będzie kosztować, jak preliminarz, jeszcze 22.000 koron, tak, że cały koszt tej drogi wyniesie 57.755 koron, z czego $^1/_3$ tj. 33% w takim razie przypadłaby na fundusz krajowy tj. 19.000 koron i to w miarę dokonanej i zkolaudowanej budowy z funduszu subwencyjnego powiatowi wypłacić się mający.

Dlatego komisya wnosi:

Wysoki Sejm uchwalić raczy:

Sejm, uwzględniając petycyę reprezentacyi powiatu Rzeszowskiego, upoważnia Wydział krajowy, aby przyznając subwencyę 33% na drogę gminną I. klasy Łańcut-Nowa Wieś, uwzględnił już w r. 1901 wybudowaną część tej drogi na przestrzeni trzech kilometrów.

Przewodniczący:
J. Męciński.

Sprawozdawca:
Stan. Jędrzejowicz.

Ls. 1.003/902. We Lwowie, dnia 28. czerwca 1902.

Aleg. 74

Sprawozdanie

Komisyi gminnej o przedłożeniu Wydziału krajowego w przedmiocie wcielenia gminy Załubińcze powiatu Nowosądeckiego do gminy miasta Nowego Sącza.

Wysoki Sejmie!

Terytoryum miasta Nowego Sącza przedzielone jest literalnie gminą wiejską Załubińcze na dwie części. Między Dunajcem a rzeką Kamienicą, która do Dunajca wpada, leży miasto Nowy Sącz, a właściwie główna część tegoż, zachodnia; zaraz za Kamienicą zaś na wschód leży gmina wiejska Załubińcze a za nią dopiero dalej na wschód leży przedmieście Nowego Sącza, wschodnia część miasta.

Kto tego dokładnie nie zna, ten idąc z miasta na wschodnie przedmieście, nie wie, że szedł przez gminę Załubińcze, gmina ta ma bowiem w zupełności charakter miejski, ma dużo domów murowanych, dużo szynków, dużo ludności żydowskiej i dużo w niej mieszka robotników i rzemieślników.

Że w tych warunkach wykonywanie przez magistrat Nowego Sącza policyi wszelkiego rodzaju, czy to policyi bezpieczeństwa, czy też policyi sanitarnej, czy ogniowej, narażone jest na nadzwyczajne trudności a niekiedy staje się wprost niewykonalne, jest jasnem, jeżeli się zważy, że wszelkie jednostki, mające słuszne powody unikać organów policyi, chronią się do Załubińcza, że stamtąd rozchodzi się po mieście mięso z bydła bitego bez żadnego dozoru weterynaryjnego, że tam rozsiadły się przeważeie najniższego rodzaju domy rozpusty, skąd sieją zarazę na całe miasto, że stamtąd zagraża miastu Nowy Sącz zawsze klęska pożaru a to wszystko dlatego, że gmina Załubińcze nie posiada dostatecznych środków materyalnych, aby utrzymać potrzebną straż policyjną.

Aby tym szkodliwym, dla mienia, zdrowia a nawet życia mieszkańców Nowego Sącza tudzież dla moralności obu gmin stosunkom tamę położyć, uchwaliła Rada gminna miasta Nowego Sącza dnia 31. marca 1898 w komplecie 30ᵘ na 36 radnych większością 27ᵘ głosów przeciw 3ᵉᵐ, aby gminę Załubińcze złączyć z gminą miasta Nowego Sącza; na posiedzeniu z dnia 2. czerwca 1898 zaś potwierdziła jeszcze raz Rada gminna w tym samym komplecie powyższą uchwałę z tem, że gminę Załubińcze przyjmuje do Związku miasta Nowego Sącza bez żadnych zastrzeżeń co do majątku, które ono posiada.

Od tego czasu pokutuje ta sprawa po rozmaitych biurach Wydziału krajowego i Namiestnictwa, była już przedmiotem uchwały Komisyi administracyjnej Wysokiego Sejmu, która dnia 29. czerwca 1901. do Ls. 1328/1901 uchwaliła zgodnie ze sprawozdaniem Wydziału krajowego z dnia 6. listopada 1900 przedstawić Wysokiemu Sejmowi do uchwalenia ustawę o wcieleniu gminy Załubińcze powiatu Nowosądeckiego do gminy miasta Nowego Sącza.

Gmina Załubińcze nie zgadza się na połączenie z miastem Nowym Sączem, gdyż Rada gminna uchwałą z dnia 5. maja 1898 i z dnia 18. marca 1900 odmówiła temu żądaniu Nowego Sącza.

Komisya nie zapoznaje wprawdzie, że legalną reprezentacyą gminy jest Rada gminna, ale z drugiej strony nie może nie uwzględnić tego faktu, że większość Rady gminnej w Załubińczu stanowią szynkarze i drobni przemysłowcy, którzy po połączeniu Załubińcza z Nowym Sączem obawiają się ukrócenia swego, z przepisami moralności nie bardzo zgodnego procederu.

Tem mniej zaś możemy to uczynić, że mamy przed sobą kilka petycyi mieszkańców Załubińcza opatrzonych podpisami bardzo wielu właścicieli realności tak chrześciańskich jak i żydowskich, które właśnie o połączenie z miastem Nowym Sączem proszą.

I jest to bardzo naturalne, że mieszkańcy Załubińcza, nie mający żadnych ubocznych względów w tej sprawie na oku, żądają tego połączenia. Miasto Nowy Sącz ma czystego majątku gminnego wartości 1,275.131 K. oprócz samoistnego funduszu ubogich wartości 75.000 K. i płaci tylko 15% dodatków gminnych do bezpośrednich podatków, podczas gdy gmina Załubińcze nie ma oprócz dwóch obligacyi wartości 200 K. żadnego majątku i płaci przecięciowo 23% dodatków gminnych do bezpośrednich podatków.

Nadto mieszkańcy teraźniejszej gminy Załubińcza korzystaliby po połączeniu z Nowym Sączem z wszystkich urządzeń większego miasta jak opieki nad chorymi, ubogimi, korzystaliby z energiczniej wykonywanej policyi wszelkiego rodzaju, lepszego oświetlenia ulic a nadewszystko z nauki w szkołach miejskich, obszerniej podawanej jak w szkołach wiejskich, podczas gdy obecnie ma Nowy Sącz zupełne prawo do szkół swoimi funduszami utrzymywanych wzbronić wstępu dziatwie szkolnej w Załubińczu.

Wydział powiatowy w Nowym Sączu nie widzi wprawdzie tych wszystkich korzyści, powyżej przytoczonych, jakie dla gminy Załubińcza z połączenia z miastem Nowym Sączem wynikną, i widzi tylko to, że miasto Nowy Sącz niema już w obecnych warunkach dostatecznych organów policyjnych a po przyłączeniu doń gminy Załubińcze stosunki te jeszcze się pogorszą. Komisya sądzi jednak i ma nadzieję, że Wydział powiatowy w Nowym Sączu spełni w zupełności obowiązek na nim na mocy ustawy o reprezentacyi powiatowej ciężący i dopilnuje tego, aby miasto Nowy Sącz po przyłączeniu doń gminy Załubińcze miało dostateczną ilość straży policyjnej, aby mogło i nową swą dzielnicę otoczyć opieką, a wrazie potrzeby zażąda w tym względzie pomocy Wydziału krajowego.

Komisya nie może zataić Wysokiemu Sejmowi, że są i przeciwne petycye mieszkańców gminy Załubińcze ze sfer, z których większość Rady gminnej była przeciwną połączeniu z Nowym Sączem i petycye właścicieli majątków tabularnych w gminie katastralnej Załubińcze położonych.

Jakimi argumentami jednak walczą petenci, może Wysokiemu Sejmowi jako dowód posłużyć fakt, że petenci twierdzą, że wskutek połączenia Załubińcza z Nowym Sączem będą oni opłacać wyższe podatki, podczas gdy powyżej wykazano, że właśnie Nowy Sącz ma mniejsze dodatki gminne jak Załubińcze i że właściciele majętności tabularnych w Załubińczu stracą prawo głosowania w I. kuryi względnie swoje wirylne głosy z IV. kuryi, chociaż prawa te nie mają nic wspólnego z obszarami dworskimi i nie mogą im być odjęte przez wcielenie do gminy miejskiej.

Gdy nadto miasto Nowy Sącz tylko ze względu na dobro publiczne przyłączenia doń Załubińcza żąda, bo nie tylko bierze na siebie stale większe wydatki ale i w pierwszych latach znaczne inwestycye będzie musiało na nową dzielnicę poczynić, przeto sądzi Komisya, że sprawozdanie Wydziału krajowego żądające wydania ustawy o wcieleniu gminy Załubińcza do Nowego Sącza na podstawie drugiego ustępu §. 100. ustawy z dnia 13. marca 1889 Nr. 24. Dz. u. kr. jest w zupełności uzasadnione.

Ponieważ jednak prawo propinacyi na terytoryum miasta Nowego Sączą przysługuje miastu a na obszarze gminy katastralnej Załubińcze c. k. galic. funduszowi propinacyjnemu, przeto w celu usunięcia na przyszłość wszelkich zatargów między miastem Nowym Sączem a c. k. galic. funduszem propinacyjnym postanowiła Komisya zaproponować Wysokiemu Sejmowi jako:

Art. III.

Rejony propinacyjne miasta Nowego Sącza i gminy Załubińcze pozostają nadal nie zmienione.

Komisya gminna wnosi tedy:

·/. Wysoki Sejm raczy uchwalić załączony ·/. projekt ustawy o wcieleniu gminy Załubińcze do gminy miasta Nowego Sącza.

Przewodniczący:
Apolinary Jaworski.

Sprawozdawca:
Bujnowski.

USTAWA

z dnia . . . . . wcielająca gminę Załubińcze powiatu nowosądeckiego do gminy miasta Nowego Sącza.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, co następuje:

Art. I.

Gmina Załubińcze, powiatu Nowosądeckiego wcieloną zostaje w myśl §. 100. ust. z d. 13. marca 1889 (Dz. ust. kraj. Nr. 24) do gminy miasta Nowego Sącza.

Art. II.

Majątek gminy Załubińcze włączony zostaje do majątku gminy Nowego Sącza. Gmina Nowego Sącza przyjmuje na siebie wszystkie zobowiązania gminy Załubińcze.

Art. III.

Rejony propinacyjne miasta Nowego Sącza i gminy Załubińcze pozostają nadal nie zmienione.

Art. IV.

Ustawa wchodzi w wykonanie z dniem jej ogłoszenia i w tym czasie będą obie reprezentacye gminy rozwiązane, a tymczasowy zarząd złączonych gmin aż do przeprowadzenia wyborów obejmie burmistrz miasta Nowego Sącza, któremu dodaną będzie tymczasowa Rada złożona z 6 członków, których c. k. Namiestnictwo w porozumieniu z Wydziałem krajowym ustanowi.

Art. V.

Wykonanie tej ustawy poruczam mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

Aleg. 175

Sprawozdanie

Komisyi sanitarnej o sprawozdaniu Wydziału krajowego z czynności Departamentu V-go za czas od 1. listopada 1900 do 31. października 1901, a zarazem i o wniosku posła Marsa.

Sprawozdanie wyż pomienione dzieli się na osobne z biura departamentu i na sprawozdanie Inspektora szpitali.

Co do pierwszego widzimy treściwy, a mimo to w szczegółach wyczerpujący i przejrzysty obraz działalności Departamentu. Wszystkie sprawy bieżące były rzeczowo opracowane i zakończone konkretnemi oświadczeniami, zaległości spraw nie pozostało żadnych.

Na cele zdrowia publicznego w roku 1900 wydano kwotę 2,546.646 koron, o 272.962 kor. więcej od kwoty preliminowanej budżetem, a o 41.893 kor. więcej, aniżeli w roku poprzednim. Komisya sanitarna uważa to przekroczenie budżetu jako zupełnie usprawiedliwione, powstałe pod wpływem konieczności, gdyż odnosi się prawie wyłącznie do zwiększonej ilości dni leczenia.

Z zadowoleniem dowiaduje się Komisya, że między innemi, dwie ważne sprawy z wielką korzyścią dla kraju zostały załatwione i ukończone, t. j. sprawa pomieszczenia podrzutków w zakładzie J. O. ks. Maryi Ogińskiej w Bobrku i sprawa zmniejszenia kosztów za szczepienie ospy z konieczności.

Nie z mniejszem zadowoleniem dowiedziała się Komisya sanitarna, że Wydział krajowy oświadczył gotowość poczynienia u Wysokiego Sejmu starań, w celu wyjednania zasiłków na budowę kliniki chorób skórnych i ocznych, skoro c. k. Rząd przedłoży Wydziałowi krajowemu plany, kosztorysy i oświadczenie przeprowadzenia budowy i pokrycia kosztów przez Skarb Państwa.

Kilka ważnych spraw nie mogło być załatwionych, gdyż na oświadczenia Wydziału krajowego nie nadeszły od c. k. Rządu odpowiedzi. Tutaj nadmienić należy, że w sprawie budowy zakładu dla położnic w Krakowie Wydział krajowy oświadczył, że gotów przyczynić się do kosztów budowy o tyle, o ile ten gmach służyłby celom szpitala św. Łazarza, nie otrzymał atoli dotąd odpowiedzi; podobnie także w sprawie utworzenia dwóch nowych szkół akuszerek i w sprawie taks egzaminacyjnych dla położnych, Wydział krajowy ze strony c. k. Rządu nie otrzymał żadnego oświadczenia.

W powiatach Kosowskim i Nadwórniańskim grasują choroby weneryczne w sposób zastraszający, rujnując zdrowie mas ludności. — W celu położenia tamy szerzeniu się tych chorób postawienie szpitali w Kossowie i Nadwórnej jest sprawą naglącą. C. k. Namiestnictwo przedstawiło sprawę c. k. Ministerstwu z żądaniem subwencyi ze Skarbu Państwa w wysokości 40.000 koron, któraby z udziałem funduszów powiatowych i z udziałem funduszu krajowego umożliwiła budowę tych szpitali. — C. k. Namiestnictwo wysłało wprawdzie, zaradzając tymczasowo, do tych powiatów lekarzy 9-ciu i urządziło każdemu z nich ambulatorya, jak dotąd jednak od c. k. Rządu subwencyi na budowę szpitali nie wyjednało. — Kraj dostarcza żołnierza, kraj płaci podatek krwi,

jeżeli kiedy, to teraz, gdy idzie o zakażenie tej krwi, pomoc od Rządu mu się należy. Komisya sanitarna sądzi, że należy się dalej wszelkimi sposobami parlamentarnymi tej subwencyi domagać.

Pomyślny układ zawarty z J. O. ks. Ogińską co do zakładu w Bobrku niewłaściwie dla podrzutków nazwanego, nasuwa Komisyi sanitarnej sprawę podrzutków, czyli dzieci nieślubnych, wychowywanych kosztem publicznym.

Od roku 1872, gdy drogą ustawową zostały domy podrzutków zniesione, a opieka nad podrzutkami przypadła gminom w udziale — wytworzyły się stosunki wymagające niezbędnej naprawy.

Wydział lekarski Uniwersytetu lwowskiego, którego się kraj lat tyle domagał, a który wreszcie od c. k. Rządu otrzymał, znajduje się w opłakanym stanie, bo brak mu niezbędnych klinik i profesorów dla chorób umysłowych, gardła i krtani, chorób dzieci, dentystyki, a dwie kliniki chorób skórnych i ocznych nie mają pomieszczenia, odpowiadającego najkonieczniejszym wymogom nauki. Dziwny zbieg okoliczności: W chwili, gdy kraj ma uchwalić blizko milionowy kredyt na budowę zakładu dla obłąkanych w Kulparkowie — Wydział lekarski lwowski nie ma profesora ani kliniki dla chorób umysłowych. — Utworzenie Wydziału lekarskiego zostało Najwyższą Sankcyą przyzwolone, dziś obowiązkiem c. k. Rządu jest troszczyć się o jego dopełnienie. Komisya sądzi, że kraj przez swoje władze autonomiczne, w imię Najwyższej Sankcyi, powinien się domagać dokończenia Wydziału lekarskiego lwowskiego w sposób najenergiczniejszy.

W szpitalach krajowych przeszło 30% chorych cierpi na gruźlicę, która masowo ofiary zabiera. Chorzy gruźlicą dotknięci zagrażają otoczeniu i sprawiają że mimo wysiłków, w celu zapobieżenia złemu, szpitale stają się ogniskami zakażenia gruźliczego.

Jest to sprawa, którą Wydział krajowy powinienby wziąć pod rozwagę: czy i gdzie należałoby stworzyć sanatorya dla gruźliczych, w którychby ci chorzy mogli być internowani i leczeni?

Dla dokładniejszego przeglądu agend Departamentu byłoby pożądanem, aby w przyszłych sprawozdaniach były uwidocznione sprawy jeszcze nie załatwione, które wprawdzie nie były przedmiotem opracowywania w roku sprawozdawczym, gdyż u innych władz lub osób zalegają, ale których załatwienia Wydział krajowy wyczekuje.

Druga część sprawozdania, zatytułowana „Sprawozdanie Inspektora szpitali“, mieści na wstępie historyczny rzut oka na przeszłość szpitali krajowych; zestawienie inwestycyi poczynionych w szpitalach krajowych i prowincyonalnych od czasu objęcia ich przez Wydział krajowy; wreszcie szereg raportów zdawanych Wydziałowi kraj. z poczynionych wycieczek inspekcyjnych do wszystkich szpitali. Raporta te przedstawiają się jako zapiski czynione w czasie podróży. Stanowią one cenny materyał do sprawozdania, z których Komisya sanitarna czerpie wątek do swoich wywodów. Dla umożliwienia porównywania szpitali między sobą, dla uzyskania jaśniejszego poglądu na gospodarkę szpitali prowincyonalnych byłoby pożądanem, aby te materyały były tak opracowane, iżby szczegóły co do każdego szpitalu były ułożone w tym samym porządku.

Najważniejsze i bardzo cenne są tablice dołączone jako alegata do sprawozdania, które pozwalają nieco głębiej wglądnąć w gospodarkę funduszami krajowemi na cele zdrowotne wydawanemi.

W zamknięciu rachunków szpitalnych za rok 1900 z ogólnej sumy 2,493.019 koron, wydanej na szpitale, poszło na wydatki bieżące 2,409.731 koron, na inwestycye zaś wraz z klinikami 83.288 koron. Mimowoli cyfry te wywołują uwagę, że na wydatki bieżące poszło stosunkowo bardzo wiele, a na inwestycye za mało.

Z porównania zamknięcia rachunków za rok 1900 z takiemiż za lata poprzednie widać, że wydatki na potrzeby bieżące wzrastają, a wydatki na inwestycye raczej maleją.

Na stronie 16-tej sprawozdania czytamy wzmiankę o „Historycznym poglądzie na rozwój szpitali“, wydanym w r. 1895. W tym poglądzie czytamy, że kraj zapłacił za leczenie ubogich chorych w czasie od roku 1866 do roku 1893 sumę 13,481.439 złr., a oprócz tego 3,000.000 złr. na inwestycye. To znaczy, że w tych latach Wydział krajowy wydawał z ogólnej sumy wydatków 20% na inwestycye, podczas gdy w r. 1900 wydatek ten wynosił zaledwo nieco po nad 3%.

Nie przesądzając, jaki procent winien być z ogólnej sumy wydatków wydzielony na inwestycye, Komisya sanitarna sądzi, że w tym stopniu, w jakim się podnosi ogólny wydatek na sprawy zdrowotne z całego funduszu krajowego, w jakim się podnoszą wydatki na bieżące potrzeby, powinny się podnosić i wydatki na inwestycye.

Co roku powstają nowe potrzeby inwestycyjne. z lat poprzednich gromadzą się zaległe, kraj domaga się inwestycyji uzasadnionych, których fundusz krajowy urzeczywistnić nie jest w stanie.

W sprawozdaniu Departamentu V-go z roku ubiegłego znachodzimy daty świadczące o istnieniu przepełnienia w naszych szpitalach, niektóre nawet rażące, jak np. że na jedno łóżko normalne przypada w oddziele chirurgicznym lwowskim 368 dni leczenia, w oddziele laryngologicznym krakowskim 389 i rzecz niesłychana w oddziele położniczo-ginekologicznym krakowskim 574 dni leczenia na jedno normalne łóżko w ciągu roku. — Jak wyglądają warunki hygieniczne w tych zakładach? Przepełnienie odnosi się do niewielu tylko szpitali prowincyonalnych, a głównie dotyczy szpitali krajowych w obu stolicach kraju.

Komisya sanitarna uważa zaradzenie temu złemu przez rozszerzenie oddziałów szpitalnych za rzecz konieczną.

Koszt dnia leczenia wynosił w zakładach krajowych 183 groszy, w zakładach prowincyonalnych 111, w zakładach położnic 232, w zakładach dla obłąkanych 145. W porównaniu do roku 1899 obniżył się znacznie koszt leczenia w zakładach krajowych, bowiem w roku 1899 wynosił 1 złr. 4 ct., czyli 208 groszy, zatem w roku sprawozdawczym był o 25 groszy niższy — w innych zakładach ten sam.

Porównując koszta dnia leczenia w szpitalach prowincyonalnych, widać rażące różnice i tak np. w Zaleszczykach kosztował dzień leczenia 83, a w Śniatynie 142 groszy. Znaczne różnice spotykamy też porównując rok 1900 z latami poprzedniemi, różnice dochodzą nawet do 40 groszy, jak np. w Białej, Stryju i Stanisławowie. W raportach p. Inspektora szpitali spotykamy wzmianki, że w niektórych szpitalach spłata długów wpływa na obliczenie kosztu dnia leczenia. Z powyższego wynika, że szpital płacący zaległości musi mieć wyższą kwotę kosztu dnia leczenia, ten zaś który długów nie płaci, albo nowe zaciąga, będzie miał niższą kwotę.

Wobec tego Komisya sanitarna oświadcza, że cyfr pomienionych nie może użyć do oceny gospodarki w szpitalach prowincyonalnych.

Byłoby rzeczą pożądaną, aby szpitale wykazywały rzeczywisty wydatek potrzebny na leczenie chorych, z uwzględnieniem niezapłaconych należytości tak zwanych zaległości biernych z ciągu roku sprawozdawczego, gdyż tylko tym sposobem można dojść do rzeczywistego obliczenia kosztów utrzymania chorych.

Jak z powyższego i ze wzmianek w Sprawozdaniu Inspektora szpitali wynika, szpitale mają długi, które nigdzie nie są wykazane. Racyonalna gospodarka wymagałaby zbadania tych rzeczy.

Galicya posiada bardzo wiele kalek, włóczęgów i nieuleczalnych chorych. — Ci ludzie, z biednych najbiedniejsi, są plagą niemal wszystkich szpitali. Szczególniej zimową porą garną się do szpitali i używają możliwych forteli, aby się do nich dostać. Często dzieje się to, o czem czytamy w sprawozdaniu o Tarnowie, że mimo oporu ze strony lekarza, gmina miejscowa nieuleczalnego chorego szpitalowi narzuca. Na tych biednych traci kraj i fundusz krajowy. Traci fundusz krajowy, gdyż wydatek na utrzymanie takich ludzi, powinna ponosić gmina, traci kraj, bo płaci za niego np. 120 groszy, a mógłby go utrzymać w przytulisku za 50 groszy.

Ustawy, że takich chorych przyjmować nie wolno, nic nie pomogą, tutaj trzeba radykalnej naprawy, trzeba zmusić gminy, aby stawiały przytuliska, czy to z pomocą, czy też bez pomocy funduszu krajowego.

Sprawozdanie p. Inspektora porusza kwestyę wydalania chorych, nienadających się do dalszego leczenia w szpitalu. Bardzo często się zdarza, że biedny chory, nienadający się do leczenia, z braku funduszów nie może albo i nie chce wyjść ze szpitala. Wydalenie takiego chorego wymaga porozumienia między Władzami i co najmniej 14 dni czasu, a czasem tygodni i miesięcy. Przez ten czas leży chory niepotrzebnie w szpitalu i obciąża budżet krajowy. Co do tych wydaleń Komisya sanitarna ma przed sobą wykazy z 26 szpitali. W ciągu roku 1900 wydalono z nich 1134 chorych. Licząc dla każdego 2 tygodnie, a dzień leczenia przeciętnie 152 groszy, kosztuje każdy taki chory 22 koron, a 1134 blizko 25.000 koron, a jeżeli doliczymy 6 szpitali, z których sprawozdań nie ma, otrzymujemy kwotę 30.000 K., którą kraj rocznie traci. Kwota ta w rzeczywistości jest o wiele wyższą, gdyż chorzy tacy, jeżeli im nie można stwierdzić przynależności miesiącami zalegają w szpitalu.

Jeżeli włóczęga, nagi, głodny i zziębnięty znalazł przytułek w szpitalu, stało się przynajmniej uczuciu ludzkości zadość, jeżeli kraj jednak traci 30.000 koron na chorych, których ze szpitali wydalić trzeba, to grosza tego istotnie szkoda, bo idzie na marne.

Podobnie rzecz się ma jeszcze w naszych szpitalach z inną kategoryą chorych, tj. z rekonwalescentami, którzy nietyle leczenia ile, nadzoru lekarskiego i opieki potrzebują i dlatego ich wydalić nie można, zalegają zatem tygodniami w szpitalach. Gdyby istniały domy dla rekonwalescentów, względnie przytuliska, ileżby kosztownych dni leczenia w szpitalach oszczędzić można było?

Wielu ubogich chorych nie chce się leczyć w poblizkich szpitalach, tylko udaje się do stolicy, ba nawet zagranicę, gdzie kraj płaci za nich wysokie koszta leczenia. Znane są stosunki, jakie panują w Białej w obec Bielska. Za chorych, leczonych za granicą w roku 1900 wypłacił kraj 362.451 koron. Kwestya ta wymaga zastanowienia i stanowczego zaradzenia.

Dzisiejszy system gospodarki w szpitalach prowincyonalnych polegający na zasadzie, że szpital się sam utrzymuje, już to z taks opłacanych przez samopłacących, już też opłacanych z funduszu krajowego za leczenie biednych chorych, jest może bardzo prosty, ale wprowadzony bez żadnych ograniczeń jest dla funduszu krajowego niekorzystny.

Ten szpital jest najzasobniejszy, który ma najwięcej dni leczenia, w interesie zatem szpitala niejeden lekarz nie może się oprzeć tej pokusie, żeby dla wzmożenia funduszów nie przetrzymywać chorych po nad niezbędną potrzebę.

Komisya sanitarna sądzi, że należałoby istniejące stosunki tak unormować, aby zwiększona liczba dni leczenia nie wpływała na zasobność szpitala.

Mówiąc o gospodarce szpitalnej, niepodobna pominąć kwestyi kontroli nad szpitalami. Dzisiejszy system wykonywania kontroli nad szpitalami istnieje bez zmiany od lat wielu. Może przed laty 20 był dobrym i dostatecznym, dzisiaj stanowczo nie wystarcza.

Liczba szpitali wzrosła, szpitale się rozrosły, dziś mamy ich 32, a w najbliższym czasie kilka przybędzie; dawniej za biednych chorych płaciła gmina, dziś fundusz krajowy. Wydatki wzrosły w dziewięćkroć, dochodzą do $2^1/_2$ miliona koron rocznie; wzrosły wreszcie wielokrotnie agendy szpitalne. Wobec tego rozrostu szpitalnictwa, kontrola złożona na barki jednego człowieka, związanego przestarzałą instrukcyą, skrępowanego skromnym ryczałtem na podróże, przerasta stanowczo jego możność i siły.

Administracya szpitali przedstawia bardzo wielki zakres działania. W szpitalach prowincyonalnych powinnaby właściwie być w rękach komitetów szpitalnych, a de facto spoczywa w rękach ludzi niezawodowych, np. pisarzy etc. etc.

Administracya tak prowadzona, wymaga koniecznie nietylko ścisłej kontroli i nadzoru, ale ciągłego pouczania, do czego p. Inspektor był często zmuszony, jak sam w swoich raportach wspomina.

Komisya sanitarna sądzi, że kontrola dzisiejsza nad szpitalami jest niedostateczna i wymaga koniecznie zmian zasadniczych.

Kończąc to sprawozdanie, Komisya sanitarna musi wyrazić Departamentowi V. Wydziału krajowego szczere uznanie za kierownictwo w tak trudnych warunkach sprawami gospodarki funduszami na cele zdrowia publicznego przeznaczonemi.

Ze sprawozdania widać ścisłość, zapobiegliwość i dążność do racyonalnych oszczędności, obok starania o rozwój i postęp w dziale Departamentu.

Uwagi poczynione przez Komisyą sanitarną w zupełności nie dotyczą kierownictwa Departamentu V., ale dotyczą jedynie wadliwości w systemie dzisiejszej gospodarki szpitalnej. — Zmiana systemu wymaga zmian zasadniczych w przepisach i ustawach, a to się łatwo i odrazu dokonać nie da; potrzeba przedewszystkiem nagromadzenia dat i materyału, ścisłego, wszechstronnego zbadania i zawodowego opracowania.

Dlatego też Komisya sanitarna uznając, że przekazany jej wniosek p. Marsa jest zupełnie uzasadniony i na czasie, oświadcza się za zwołaniem ankiety, którąby wielkie dzieło reformy podjęła. Ankieta taka powinna się składać z czynników różnych zawodowych odcieni, osób mających styczność ze sprawami szpitalnictwa krajowego. — Dla tego też powinna by się składać z Posłów Sejmowych, delegatów Rady sanitarnej krajowej, profesorów klinicznych, lekarzy przedstawiających różne zawodowe specyalności, dyrektorów szpitali krajowych i prowincyonalnych, inspektora Szpitali krajowych, rządcy szpitalnego i urzędnika rachunkowego z prawem kooptowania.

Komisya sanitarna wnosi:

Wysoki Sejm uchwalić raczy:

1. Sprawozdanie Departamentu V. Wydziału krajowego za czas od 1. listopada 1900 r. do 31. października 1901 przyjmuje się do wiadomości;

2. Wzywa się c. k. Rząd do oświadczenia się w sprawie budowy zakładu dla położnic w Krakowie i dwu szkół dla akuszerek w Galicyi;

3. Wzywa się c. k. Rząd o udzielenie subwencyi w tym stosunku procentowym, w jakim jej udzieli kraj i powiaty na budowę szpitali w powiatach kosowskim i nadwórniańskim, w których choroby weneryczne grasują;

4. Wzywa się Rząd, aby przystąpił do niezwłocznej i szybkiej akcyi w sprawie uzupełnienia brakujących katedr i klinik w wydziale lekarskim lwowskim.

5. Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby zbadał i wziął pod rozwagę naglące sprawy, dotyczące zdrowia publicznego a mianowicie: w jakim stanie jest dziś opieka nad podrzutkami, jakie istnieją wadliwości i jakie środki zaradcze byłyby wskazane? — kwestyą stworzenia sanatoryów dla gruźliczych.

6. W myśl wniosku p. Marsa poleca się Wydziałowi krajowemu powołać mięszaną ankietę, w celu zbadania, w jakim kierunku bez uszczerbku dla sprawy można przeprowadzić oszczędności? Jakie są niezbędne inwestycye w szpitalnictwie krajowem? W jaki skuteczny sposób urządzić nadzór nad szpitalami? Jak zmienić dzisiejszy system gospodarki funduszami krajowemi na cele zdrowotne?

Protokół szczegółowy obrad ankiety wraz z opinią swoją i wnioskami przedłoży Wydział krajowy Sejmowi na najbliższej seryi.

Przewodniczący:
Gołuchowski.

Sprawozdawca:
Mars.

L. 1037/02. Lwów, dnia 1. lipca 1902.

Aleg. 176

Sprawozdanie

Komisyi sanitarnej z petycyi p. Anastazyi Piotrowskiej o uwolnienie od płacenia kosztów leczenia jej syna w szpitalu kulparkowskim.

Wysoki Sejmie!

W załatwieniu petycyi p. Anastazyi Maryi Piotrowskiej, wdowy po profesorze Uniwersytetu Jagiellońskiego, o uwolnienie od płacenia nadwyżki kosztów leczenia jej syna, dra Juliana Piotrowskiego, w szpitalu kulparkowskim, wynoszącej 42 kor. 50 h. miesięcznie, a nadto o zwrot dotychczas w tym celu zapłaconej kwoty 939 kor. 80 h., Komisya sanitarna, uznając słuszność motywów w petycyi przytoczonych, wnosi:

Wysoki Sejm uchwalić raczy:

1. Uwalnia się panią Anastazyę Maryę Piotrowską od dalszego płacenia nadwyżki kosztów leczenia jej syna dra Juliana Piotrowskiego w szpitalu kulparkowskim;
2. Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby zwrócił dotychczas zapłaconą kwotę 939 koron 80 halerzy za leczenie dra Juliana Piotrowskiego zapłaconą matce jego pani Anastazyi Maryi Piotrowskiej.

Przewodniczący:
Gołuchowski.

Sprawozdawca:
Mars.

LS. 1.276/902. We Lwowie, dnia 2. lipca 1902.

Aleg. 177

Sprawozdanie

Komisyi budżetowej w sprawie wniosku Wydziału kraj. o udzielenie zasiłku krajowego na założenie wodociągu w gminie Wyspa powiatu Rohatyńskiego.

Wysoki Sejmie!

Komisya budżetowa w uznaniu motywów zawartych w odnośnem sprawozdaniu Wydziału krajowego (L 71 810/901) wstawiła do preliminarza budżetu żądaną kwotę i zgodnie z Wydziałem krajowym wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm przyznaje w rubr. XIII. wydatków na rok 1902 zasiłek krajowy na założenie wodociągu w gminie Wyspa powiatu Rohatyńskiego w kwocie 4.250 koron.

Za przewodniczącego:
K. Badeni.

Sprawozdawca:
Milewski.

LS. 1274/902. We Lwowie, dnia 2. lipca 1902.

Aleg. 173

Sprawozdanie

Komisyi budżetowej o wniosku posłów Huryka i Barabasza o przyspieszenie regulacyi rzeki Bystrzycy.

Wysoki Sejmie!

Otrzymawszy w myśl uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 1. lipca 1902 powyższy wniosek do załatwienia, Komisya budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wniosek powyższy przekazuje się Wydziałowi krajowemu do zbadania oraz uwzględnienia na przysłość.

Za przewodniczącego:
K. Badeni.

Sprawozdawca:
Milewski.

L. s. 749/902. We Lwowie, dnia 3. lipca 1902.

Aleg. 179

Sprawozdanie

Komisyi sanitarnej o petycyi Profesora Dra Pieniążka o przeniesienie kliniki laryngologicznej do innego budynku

Wysoki Sejmie!

Założony w roku 1894, dziesięć łóżek liczący, oddział chorób krtani w szpitalu św. Łazarza w Krakowie, jest pod bezpłatnem kierownictwem Prof. Dra Przemysława Pieniążka. Tenże wystarał się u c. k. Rządu o dotacyę dla Zakładu i o asystenta, tak, że z tego tytułu kraj żadnych kosztów nie ponosi.

Oddział ten jest pomieszczonym w suterenach szpitala św. Łazarza, pawilonu chirurgicznego; nie odpowiada jednak pod wielu względami swemu zadaniu. Przedewszystkiem jest zbyt szczupłym dla liczby chorych, potrzebujących w nim pomieszczenia, a są to chorzy, znajdujący się w bezpośredniem niebezpieczeństwie życia, tak, że ich nie przyjąć nie podobna. Dalej na tym oddziele gdzie znajdują się chorzy, zagrożeni wprost uduszeniem, nie ma pomieszczenia dla lekarza pomocniczego, tak, że w razie zajścia nagłego niebezpieczeństwa życia, trzeba dopiero posyłać do miasta po przełożonego oddziału lub tegoż zastępcę.

Niejednokrotnie też wykonywał profesor, lub na jego oddziele wykonywał asystent operacye na chorych, na wpół uduszonych, nader słabe objawy życia okazujących, — a kilkakrotnie potrzebna pomoc przyszła już zapóźno, gdyż chory przed przybyciem lekarza już się udusił.

Następnie dotkliwym brakiem jest szczupłość pokoika, który jednocześnie służy za salę operacyjną, kancelaryę, salę do badania chorych; — a mieszcząc dwa konieczne do tego stoliki, szafkę na narzędzia, aparat Röntgena i umywalnię, nie zostawia absolutnie miejsca na stół operacyjny, tak, iż ten ostatni z dwóch zestawionych stolików improwizować się musi.

Jest to wielką niewygodą, lecz chorzy przez nię wprost szkody nie ponoszą, natomiast brak miejsca dla chorych daje się czuć im samym, nieraz bowiem wobec przepełnienia oddziału, nie można przyjąć chorych, potrzebujących istotnie pomocy fachowej; brak zaś pomieszkania dla lekarza pomocniczego, naraża chorych oddziałowych wprost na niebezpieczeństwo śmierci z zaduszenia — w razie nagłego powstania lub zwiększenia się zwężenia w drogach oddechowych.

Obecnie, gdy ma być budowanym nowy budynek dla chorób zakaźnych, — nadarza się sposobność lepszego pomieszczenia chorych krtaniowych — w budynku, który dziś dla chorób zakaźnych służy. W budynku tym mogłaby liczba łóżek zostać do 20 zwiększoną, co zaledwie dopiero istotnej potrzebie w przybliżeniu by odpowiadało i mógłby znaleść pomieszczenie lekarz pomocniczy, który dla nich jest nieodzownym. Koszta, jakieby przez to powstały, byłyby minimalnymi; potrzebnem jest tylko dokładne wyczyszczenie ścian i wybielenie sal rzeczonego budynku. Ilość dni leczenia przez to nie wzrośnie, gdyż liczba łóżek proponowana na oddział chorób krtani, dziś już często liczby 20 dochodzi — a przytem bywają w tym zakładzie leczeni chorzy, umieszczeni na oddziale chorób wewnętrznych, skórnych, kiłowych, którzy na oddziale krtaniowym miejsca nie znaleźli, więc tylko ci sami, tylko właściwie umieszczeni chorzy ciężyliby na funduszu krajowym. Lekarz pomocniczy płatnym jest jako asystent, przez ministeryum oświaty, a od kraju uzyskałby jedynie

bezpłatne pomieszkanie za opiekę nad szpitalnymi chorymi, — opiekę, która na oddziale krtaniowym jest bardziej niż gdziekolwiek chorym potrzebną.

Profesor Pieniążek wniósł prośbę do Ministeryum oświaty, aby oddział jego, który i tak ma rządową dotacyę i płatnego przez Rząd asystenta zamienić na klinikę rządową; obecnie ponowił prośbę — a reflektując na budynek dzisiaj przez chorych zakaźnych zajęty, prosi o przeznaczenie 10 łóżek na cele kliniczne. W ten sposób co do 10 łóżek, Rząd by przyszedł jeszcze krajowi z pomocą, a potrzebując dzisiaj mieć klinikę chorób krtani jako obowiązującą, zgodziłby się niezawodnie na oczyszczenie budynku, zaprowadzenie tam gazu i dokupienie 10 łóżek, jeżeli ten budynek i do celów klinicznych miałby służyć.

Budynek służący dzisiaj dla chorób zakaźnych, chciałaby Dyrekcya szpitala św. Łazarza użyć na pomieszczenie personalu służbowego; Komisya sanitarna wyraża jednak przekonanie, że potrzeby chorych i to takich, u których życie jest wprost zagrożonem, są ważniejsze i sądzi, że Wysoki Sejm to przekonanie podzielić raczy, zwłaszcza gdy oddział chorób krtani dotąd krajowi żadnych kosztów ani kłopotów nie sprawił, a przełożony jego do żadnej pensyi, remuneracyi i t. p. nie miał pretensyi; nic nie żądał od Wydziału krajowego — a zanim dostał rządową dotacyę, sam własnym kosztem sprawiał instrumenta i narzędzia lekarskie. Że oddział ten odpowiada koniecznej potrzebie, dowodzą sprawozdania, z których widać ilu chorym w ciągu lat 9 życie uratowano i ilu uzdrowionych do pracy powróciło. Ten mały w nędznych suterenach pomieszczony oddzialik chorób krtani, oddał i nauce polskiej chwałę. Profesor Pieniążek na materyale tego oddziału wytknął nowe drogi w swej specyalności. Kierunek laryngochirurgiczny rozpoczął Pieniążek — dzisiaj dopiero inni idą w jego ślady. Badanie wzrokiem tchawicy (nie krtani) i operowanie w niej pod kierunkiem wzroku, jest wyłącznie jego dziełem. A na podstawie materyału oddziału opracowane dzieło Pieniążka „Die Verengerungen der Luftwege“, jak krytyka niemiecka, włoska, angielska, rosyjską wskazuje, — rozsławiło w kołach naukowych imię autora i szpitala krakowskiego.

Opierając się na danych, w tym wywodzie przedstawionych, Komisya sanitarna wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

W załatwieniu petycyi Profesora Pieniążka Komisya sanitarna uznaje, że ze względu na potrzeby lecznicze i naukowe kliniki laryngologicznej, jest wskazanem użyć budynek jaki opróżnionym zostanie po oddaniu nowego pawilonu dla chorób zakaźnych na cele kliniki laryngologicznej — i przekazuje petycyę Prof. Pieniążka Wydziałowi krajowemu do możliwego uwzględnienia i właściwego załatwienia,

Przewodniczący:
Gołuchowski.

Sprawozdawca:
Dr. Jabłoński.

LS. 1.278/902. We Lwowie, dnia 2. lipca 1902.

Aleg. 180

Sprawozdanie

Komisyi gospodarstwa krajowego o sprawozdaniu Wydziału krajowego do Ls. 341 w sprawie tępienia pomoru świń i zapobiegania szerzeniu się tej zarazy.

Wysoki Sejmie!

Panująca od roku 1895 zaraza pomoru świń w całej Monarchii, a szczególniej u nas, naraziła rolników na niesłychanie dotkliwe straty. W Galicyi straty te tem bardziej uczuć się dały, gdyż dotknęły one przeważnie małego rolnika, włościanina dla którego hodowla nierogacizny stanowi często bardzo najgłówniejszą podstawę gospodarstwa.

Komitet c. k. Towarzystwa gospodarskiego, widząc tak znaczny upadek najważniejszej dla włościan naszych gałęzi hodowli, wniósł na dniu 20. lipca 1895 roku prośbę do Ministeryum spraw wewnętrznych o zaprowadzenie ustawy mającej na celu zarządzenie wybijania świń chorych na pomór i wynagradzanie właścicieli kosztem Skarbu państwa. Na to podanie otrzymał jednak odmowną odpowiedź. Dopiero po upływie kilku lat Rząd, pragnąc zapewnić możność skutecznej walki z tą klęską, wydał na zasadzie paragrafu 14 ustawy o Reprezentacyi państwa, rozporządzenie cesarskie z dnia 2. maja 1899 roku (Dz. u. p. Nr. 81) o tępieniu pomoru u świń i zapobieganiu szerzenia się tej zarazy, które nakładając na Skarb państwa obowiązek wypłacania wynagrodzeń za sztuki wybite jako chore, jako podejrzane o pomór lub podejrzane o możność zarażenia się pomorem, przyznawało Rządowi bezwarunkowe prawo wybijania wszystkich sztuk wyżej określonych kategoryi, dawało mu zatem, jak się zdawało, w ręce najskuteczniejszy środek wytępienia zarazy i zapobieżenia dalszemu się jej rozszerzaniu.

Na mocy tej ustawy obowiązek wynagradzania za zabite sztuki ciężył na państwie tylko przez pierwsze sześćdziesiąt dni od czasu jej zaprowadzenia. Okazało się jednak w praktyce, iż jest to dla warowania interesów rolników niedostatecznem i rozporządzeniem cesarskiem z dnia 15. września 1900 (Dz. u. p. Nr. 154), wprowadzone zostały słuszniejsze normy wynagradzania właścicieli nierogacizny, i obowiązek państwa wynagradzania za zabite sztuki rozciągnięty został na cały czas trwania zarazy.

Oba te rozporządzenia nie dały jednak, szczególniej w kraju naszym, spodziewanych po nich wyników. Zaraza miejscami chwilowo słabła, by wkrótce z podwójną wybuchnąć gwałtownością. Ten stan rzeczy spowodował Rząd do wydania specyalnych zarządzeń, dotyczących wykonywania wspomnianych rozporządzeń w Galicyi. A mianowicie w reskrypcie Ministerstwa spraw wewnętrznych z dnia 4. grudnia 1901 r. l. 22.190 i obwieszczeniach c. k. Namiestnictwa z dnia 10. grudnia 1901 r. l. 135.005 i 6. stycznia 1902 r. l. 3.067 wprowadzone zostały przepisy, dzielące kraj nasz na trzy strefy, w których kolejno akcya tępienia pomoru ma być prowadzona z jak największą ścisłością, postanawiające dalej znaczne ograniczenia obrotu świń pomiędzy strefami, i skoncentrowały na razie intenzywną działalność władz rządowych w sprawie tępienia zarazy, w jednej tylko strefie, zarządzające lepszą organizacyę służby weterynaryjnej, tudzież obostrzenia przepisów paszportowych dla świń.

Fakt jednak uporczywego trwania zarazy w kraju naszym oraz liczne głosy uskarzające się na wadliwe wykonywanie przepisów ustawy spowodowały Wydział

krajowy do zwrócenia bliższej uwagi na tę tak doniosłą dla gospodarstwa krajowego sprawę.

Komisya gospodarstwa krajowego z uznaniem podnosi, iż Wydział krajowy uczynił wszystko, co leżało w jego atrybucyach, by tę tak ważną sprawę zbadać dokładniej i spowodować usunięcie spostrzeżonych w wykonywaniu ustawy braków.

Zasiągnąwszy opinii swego organu doradczego, komisyi rolniczej o wypracowanym w tej sprawie obszernym i gruntownym referacie, oraz wysłuchawszy zdania zwołanej na dniu 24. lutego 1902 r. ankiety handlarzy nierogacizną, Wydział krajowy przedłożył jeszcze raz rzecz całą sekcyi stałej komisyi rolniczej, która na posiedzeniu dnia 30. kwietnia 1902 powzięła szereg uchwał, w alegacie do sprawozdania Wydziału krajowego dosłownie umieszczonych.

Opierając się na opinii Komisyi rolniczej i jej sekcyi stałej, Wydział Wydział krajowy wystosował w myśl uchwały z dnia 13. maja 1902 przedstawienie w tej sprawie do c. k. Namiestnictwa, z prośbą o poparcie i wyjednanie u c. k. rządu uwzględnienia postulatów, odnoszących się do zmian w sposobie wykonywania ustaw, względnie do reformy przepisów, dotyczących paszportów dla świń i handlu domokrążnego.

Komisya gospodarstwa podziela w zupełności zapatrywania Wydziału krajowego i uznaje, że usterki w wykonywaniu rozporządzeń z 1900 i 1901 roku wielce się przyczyniają do zbyt powolnego poskramiania i tak już od lat ośmiu szerzącej się w kraju naszym zarazy.

Usterki te widzi Komisya gospodarstwa krajowego:

1. W zbyt powolnym wymiarze wynagradzania i jego późnej wypłacie. Tej usterce bowiem przypisać należy, że mimo dostatecznego wynagradzania za sztuki wybijane lub zabierane, ludność nie popiera działalności władz, tai wypadki zarazy i przyczynia się tem samem do jej szerzenia, a nadto, jak mieliśmy tego przykłady, stawia nawet opór wykonywaniu przepisów ustawy.

Nadto późna wypłata sprawia, że pieniądze uzyskane za wybite sztuki nie bywają używane na zakupno trzody, w miejsce sztuk wybitych, przepadają zatem dla tej gałęzi hodowli, co łącznie z faktem wybijania sprawia, iż w wielu okolicach grozi upadek hodowli trzody.

2. W tem, że komisye pomorowe, których obliczenie i protokoły stanowią dla Namiestnictwa materyał do wymierzania należytości za sztuki wybite, często nie mogą tego materyału zebrać dość dokładnie. Podstawą bowiem obliczenia wartości sztuk wybitych jest waga żywa lub martwa zwierzęcia, jest zatem koniecznem, by Komisya była zaopatrzona w wagi.

Zdarza się jednak niejednokrotnie, iż komisye w braku wag, oceniają wagę zwierzęcia na oko, co pociągać może krzywdę lub nadużycia. Należy więc temu stanowczo zapobiedz.

3. W niedostatecznej liczbie weterynarzy rządowych i w braku odpowiedniej nad ich urzędowaniem na prowincyi kontroli i inspekcyi, a także w braku odpowiedniego dotowania zakładów, któreby im umożliwiały nabycie naukowych wiadomości, szczególniej w dziedzinie bakteryologii, koniecznych do pewnego rozpoznawania istoty i rodzaju chorób zakaźnych.

W tej kwestyi wniosło Towarzystwo rolnicze krakowskie petycyę do Wysokiego Sejmu L. 574 z prośbą o wyjednanie dotacyi krajowej w kwocie 2.400 K. rocznie dla instytutu bakteryologicznego pod dyrekcyą Dr. Nowaka w celu zakupna zwierząt na doświadczenia bakteryologiczne. Komisya gospodarstwa krajowego jest jednak zdania, że dotacya zakładu rządowego jest rzeczą rządu a nie kraju i temu zapatrywaniu w rezolucyi przy końcu tego sprawozdania daje wyraz.

4. W niedość ścisłem wykonywaniu przepisów przy przeprowadzaniu dezynfekcyi w zagrodach zapowietrzonych.

5. W zamykaniu zbyt wielkich terytoryów, jako dotkniętych zarazą, bez koniecznej tego potrzeby.

6. W zupełnej niepraktyczności dziś obowiązujących przepisów paszportowych.

7. W nieograniczonej swobodzie skupywania domokrążnego świń.

Komisya gospodarstwa krajowego widzi w tych usterkach powód przewlekania się zarazy w Galicyi z wielką szkodą dla gospodarstw włościańskich, i z wielką stratą dla skarbu Państwa, którego wydatek na wynagradzanie za

sztuki zabite z powodu zarazy jest niewątpliwie większy, niżby były koszta spowodowane przez usunięcie wyżej omówionych usterek w wykonywaniu ustawy.

Zajmując to stanowisko, Komisya gospodarstwa krajowego uznaje zarządzenia Ministerstwa rolnictwa wydane w reskrypcie z dnia 4. grudnia 1902 a zmierzające do intenzywniejszego stosowania postanowień rozporządzeń weterynarskich, bodaj w części kraju, za odpowiednie i wyraża nadzieję, że wkrótce w tej przynajmniej części kraju zaraza pomoru zostanie zupełnie stłumioną, a tem samem obrót handlowy trzodą chlewną od wszelkich ograniczeń uwolniony.

Komisya gospodarstwa krajowego podnosi z uznaniem akcyę wdrożoną przez Wydział krajowy w celu przyjścia z pomocą krajową okolicom, w których z powodu zarazy pomoru, trzoda chlewna w znacznej ilości wytępioną została. A to tak przez podniesienie hodowli samej, jako też przez zmianę taryf kolejowych uwzględniających interesa handlu trzodą chlewną, jak również przez starania o wyzwolenie tego handlu z zawisłości od niekorzystnych dlań stosunków w targowicach pozakrajowych.

Badania, jakie Wydział w tych kierunkach podjął, uważa Komisya gospodarstwa krajowego za zupełnie wskazane i może tylko wyrazić życzenie, by rozpoczęte wydały jak najrychlej korzystne wyniki.

Na podstawie powyższych wywodów Komisya gospodarstwa krajowego wnosi:

Wysoki Sejm uchwalić raczy:

1. Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego w sprawie tępienia pomoru świń.

2. Sejm wzywa c. k. Rząd:

a) by wydał zarządzenia przyspieszające tok urzędowania w sprawie orzekania o wynagrodzeniach należnych za świnie wybite, względnie przez Komisye pomorowe na licytacyi sprzedane lub na rzecz państwa zawłaszczone, umożliwiając ich pełną wypłatę w terminie oznaczonym w §. 8. cesarskiego rozporządzenia z dnia 2. maja 1899 r. (Dz. u. kr. Nr. 81) a w szczególności by wydał zarządzenie, by na poczet tych wynagrodzeń mogły być wypłacane bezwłocznie przez przedstawiciela Rządu w komisyi pomorowej zaliczki w wysokości $^3/_4$ należnego wynagrodzenia;

b) zaopatrzył Komisye pomorowe w wagi potrzebne do ważenia zwierząt zabitych;

c) pomnożył liczbę weterynarzy rządowych odpowiednio do rozległości kraju i liczebnego stanu trzody i bydła, tudzież by zorganizował skuteczną i ścisłą kontrolę nad działaniem i urzędowaniem weterynarzy na prowincyi;

d) by dążył do podniesienia stopnia zawodowego wykształcenia weterynarzy szczególnie w dziedzinie bakteryologii przez hojniejsze wyposażenie c. k. Akademii weterynaryi we Lwowie oraz instytutu bakteryologicznego w Krakowie;

e) zalecił ścisłe przestrzeganie przepisów o przeprowadzaniu desinfekcyi w zagrodach zapowietrzonych pomorem;

f) przy ogłoszaniu miejscowości za zamknięte z powodu stwierdzenia pomoru przestrzegał ściśle zasady zamykania tylko terytoryów, które koniecznie muszą być zamknięte bez względu na ich granice katastralne i przestrzegania zamknięcia ściśle dopilnował;

g) przeprowadził reformę przepisów paszportowych dla świń, w tym kierunku, iżby świnie były znaczone, a znak pozwalał stwierdzić miejscowość i powiat, z których świnia pochodzi i by w paszporcie znak ten był uwidoczniony;

h) zarządził na czas trwania akcyi tępienia pomoru ograniczenie swobody domokrążnego zakupywania świń.

Tem sprawozdaniem załatwia się równocześnie petycyę Komitetu c. k. Towarzystwa rolniczego krakowskiego do L. 576 oraz petycyę Rady powiatowej Tarnobrzeskiej do L. 574.

Przewodniczący:
Gorayski.

Sprawozdawca:
Brykczyński.

L. s. 1261/902. We Lwowie, dnia 2. lipca 1902.

Aleg. 131

Sprawozdanie

Komisyi budżetowej o przedłożeniu Wydziału krajowego w przedmiocie elektrycznego oświetlenia gmachu sejmowego.

Wysoki Sejmie!

Przekazane komisyi budżetowej do załatwienia przedłożenie Wydziału krajowego o potrzebie inwestycyi na urządzenie maszynowe, służące do oświetlenia elektrycznego gmachu sejmowego, zawiera szczegółowe obliczenia, jaki jest koszt dotychczasowego oświetlenia, jakim nakładem możnaby zapewnić sobie światło elektryczne dla tych części gmachu, które dotychczas nie są oświetlone, wreszcie o ile wytwarzanie światła w zarządzie własnym korzystniejsze jest od przyjęcia oferty zakładu elektrycznego miejskiego.

Komisya nie powtarza obliczeń, zawartych w sprawozdaniu Wydziału krajowego, a zaznacza tylko, że informowała się jeszcze szczegółowo w Wydziale krajowym co do kwestyi, czy nie byłoby możliwe przeprowadzić rokowania z zakładem elektrycznym miejskim i uzyskać takie warunki, które uczyniłyby zbędnem rozszerzanie własnego zakładu w gmachu sejmowym, względnie czy nie jest korzystniejszem dążyć do oświetlenia elektrycznego gmachu sejmowego z centralnego zakładu miejskiego, a zaniechać utrzymywania własnego zakładu.

Zdaniem Wydziału krajowego połączenie gmachu sejmowego z miejskim centralnym zakładem elektrycznym wymagałoby zupełnej zmiany całej instalacyi elektrycznej, w gmachu się znajdującej, gdyż prąd wytwarzany przez zakład centralny miejski jest znacznie silniejszy od prądu wytwarzanego przez własny zakład w gmachu sejmowym.

Koszt oświetlenia gmachu sejmowego w zarządzie własnym obniża się znacznie, według sprawozdania Wydziału, przez dostarczanie światła instytucyom, mającym siedzibę w pobliżu gmachu, mianowicie Bankowi krajowemu i Zakładowi kred. dla handlu i przemysłu. Ze względu, że bióra tych instytucyi są stale umieszczone obok gmachu sejmowego, dochód z tego źródła jest zapewniony.

Zaznacza także Wydział krajowy, że maszyna obecnie funkcyonująca wzmagającej się potrzebie oświetlenia wystarczyć nie może, a w razie jakiegokolwiek uszkodzenia tej maszyny, gmach pozostałby bez oświetlenia.

Komisya budżetowa uznaje przeto potrzebę uzupełnienia urządzeń maszynowych w gmachu sejmowym, wytwarzających światło elektryczne, według wniosku Wydziału krajowego kosztem 30.000 koron, zaś co do pokrycia tego wydatku, proponuje komisya, aby rzeczony wydatek rozdzielić na dwa lata, i wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Sejm upoważnia Wydział krajowy do uzupełnienia urządzeń maszynowych w gmachu sejmowym, wytwarzających światło elektryczne, kosztem 30.000 koron.

2. Na pokrycie tego wydatku wstawia się w budżet roku 1902 kwotę 15.000 koron jako wydatek nadzwyczajny w rubryce II. działu wydatków budżetu krajowego.

3. Poleca się Wydziałowi kraj. wstawić na tenże cel kwotę 15.000 koron w preliminarz budżetu krajowego na rok 1903.

Za przewodniczącego:
K. Badeni.

Sprawozdawca:
Skałkowski.

LW. 46.816/902. We Lwowie, dnia 3. lipca 1902.

Aleg. 182

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie zezwolenia Reprezentacyi powiatowej w Przemyślanach na zaciągnięcie imieniem powiatu pożyczki w kwocie 20.000 koron.

Wysoki Sejmie!

Uchwałą z 10. stycznia 1901 postanowiła rada powiatowa w Przemyślanach zaciągnąć (w funduszu krajowym bezprocentową) pożyczkę w kwocie 20.000 koron na wykończenie budowy drogi gminnej I. klasy z Kurowic do Bohdanówki, jako jedynej komunikacyi z Glinianami. Budowa powyższej drogi rozpoczętą została przez powiat już dawniej i dotąd wybudowano przeszło 4 kilometry kosztem 21.609 kor. 20 hal. Pozostaje jeszcze do zbudowania dalszych przeszło 4 kilometrów drogi, na którą to budowę przyznaną została przez Wydział krajowy uchwałą z 7. czerwca 1902 l. 29856 subwencya w wysokości 40% kosztów budowy, na pokrycie przeto reszty kosztów budowy postanowiła Rada powiatowa zaciągnąć wspomnianą wyżej pożyczkę.

Gdy inwentarz powiatu za rok 1901 musiał być zwrócony Wydziałowi powiatowemu dla wyjaśnień rachunkowych i gdy obciążenie powiatu z końcem roku 1901 nie może się różnić na niekorzyść powiatu w porównaniu z wynikłością za rok 1900, od roku bowiem 1899 ani Wysoki Sejm ani Wydział krajowy nie udzielał powiatowi zezwolenia na dalsze pożyczki, a przeciwnie pożyczki dawniejsze zmniejszyły się spłatą rat amortyzacyjnych, przeto Wydział krajowy z uwagi na nagłość sprawy, przyjmuje za podstawę obciążenie powiatu podług inwentarza za rok 1900.

Według tego inwentarza obciążenie to przedstawia się, jak następuje:

1. Reszta z 2 pożyczek po 10.000 kor. zaciągniętych w funduszu krajowym na cele drogowe	18.000 K — h
2. Pożyczki chwilowe, zaciągnięte w innych funduszach powiatowych	3.467 K 16 h
3. Pożyczki chwilowe zaciągnięte u Prezesa Rady powiatowej	14.689 K 70 h
4. Reszta z pożyczki konwersyjnej, zaciągniętej w kwocie 112 000 K na podstawie ustawy z 22. sierpnia 1898 Nr. 86 dz. u. kr.	110.677 K 70 h
5. Zaległości bierne	7.241 K 06 h
Razem . .	154.075 K 62 h

Gdy zaś suma podatków bezpośrednich, przypisanych w powiecie na rok 1900 wynosiła 189.391 kor. 40 hal., z czego 50% wynosi 94.695 K 70 h, przeto ze-

zwolenie na zaciągnięcie nowej pożyczki w kwocie 20.000 K nastąpić może tylko w drodze ustawy krajowej.

Z uwagi na uzasadnioną potrzebę tej pożyczki, jak niemniej, że powiat w inny sposób nie mógłby wykończyć budowy powyższej drogi,

Wydział krajowy wnosi:

·/. Wysoki Sejm raczy uchwalić załączony pod ·/. projekt ustawy.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:
A. Potocki w. r.

Sprawozdawca:
Dr. J. Wereszczyński w. r.
Członek Wydziału krajowego.

USTAWA

z dnia ..... w przedmiocie zezwolenia Reprezentacyi powiatowej w Przemyślanach na zaciągnięcie pożyczki w kwocie 20.000 koron.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam, co następuje:

Art. I.

Reprezentacyi powiatowej w Przemyślanach zezwala się w myśl §. 24. ust. o Repr. pow. na zaciągnięcie imieniem powiatu pożyczki w kwocie 20.000 koron na wykończenie budowy drogi gminnej I. klasy z Kurowic do Bohdanówki.

Art. II.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

LW. 47041/902. We Lwowie, dnia 3. lipca 1902.

Alg. 183

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie przedłużenia i zmian ustawy z 11. kwietnia 1893 Dz. u. kr. Nr. 21. o ulgach podatkowych dla przemysłu.

Wysoki Sejmie!

Z dniem 11. kwietnia 1903 upływa dziesięciolecie ustawy wprowadzonej już w r. 1886 a rozszerzonej i uzupełnionej w r. 1893, którą Sejm krajowy, w granicach swojej kompetencyi i finasowej możności, chciał zachęcić i rozbudzić prywatną i zbiorową przedsiębiorczość na polu przemysłowym.

Idąc za doświadczeniem i wypróbowanemi wzorami skutecznej polityki przemysłowej państw, które, jak dzieje przemysłu dowodzą, stucznymi środkami opieki i zachęty państwowej powołały przemysł do życia tam, gdzie go pierwej nie było, a utrwaliły jego egzystencyę w tym stopniu, że się stał potężnym i zapewnił krajom i narodom olbrzymie materyalne korzyści, -- korzystając z wzorów i doświadczeń najnowszych czasów w krajach niedawno wyłącznie rolniczych, które tymi środkami ze znakomitym skutkiem szczepią i rozwijają przemysł, Sejm już w r. 1884 poszedł na tę drogę. Niemogąc zapewnić ulg podatkowych co do ciężarów państwowych, Kraj postanowił przyjść z zachętą i pomocą przedsiębiorczości przemysłowej, uwalniając na szereg lat od wszelkich dodatków do podatków, z wyjątkiem państwowych nowe zakłady przemysłowe z gałęzi przemysłu dotąd w kraju nieistniejących, oraz nowe zakłady przemysłowe z gałęzi przemysłu w kraju istniejących, ale niedostatecznie rozwiniętych a mających warunki rozwoju i dla podniosienia ekonomicznego kraju koniecznie potrzebnych, a nadto zakłady przemysłowe istniejące, o ile zaprowadzą ulepszenia techniczne i rozszerzą znacznie przedsiębiorstwo. Pragnąc zaś zachęcić łączenie się pracy i kapitału na polu przemysłu, rozciągnął Sejm dobrodziejstwo tych ulg podatkowych na spółki surowcowe, magazynowe i produkcyjne, założone na podstawie z dnia 9. kwietnia 1893. Nareszcie pragnąc zachęcić wielki kapitał do zakładania fabryk, wielkiego przemysłu, uwolnił Sejm ustawą z r. 1893 Towarzystwa akcyjne, mające na celu zakładanie i prowadzenie przedsiębiorstw przemysłowych, jeżeli ich kapitał akcyjny wpłacony wynosi najmniej 500.000 koron od dodatków do podatków.

Znaczenie tych ulg podatkowych nie zostało natychmiast pojęte. Niedostateczna promulgacya ustawy, przyczyniła się także w pierwszych latach, że przedsiębiorcy nie zgłaszali się o uzyskanie ulg. Niebawem jednak zainteresowanie wzrastało, cały szereg przedsiębiorców ubiegał się o krajowe allewiacye podatkowe, zaś w razie, jeżeli w myśl postanowień ustawy, które z tych przedsię-

biorstw nie uzyskało ich od razu, jako nieodpowiadające wymogom ustawy, zazaprowadzało wnet wymagane urządzenia, inwestycye, byle korzystać z dobrodziejstw ustawy. Nadto bardzo wiele przedsiębiorstw, nieobjętych ustawą, zgłaszało się bezskutecznie. Po r. 1893 dobijają się o ulgi liczne spółki.

W załączeniu podajemy wykaz przedsiębiorstw przemysłowych według lat, w których uzyskały allewiacye. Rzut oka na tę listę wystarcza, żeby się przekonać, że właściwie cały przemysł galicyjski, powstały w ostatnich kilkunastu latach uznał korzyści ustawy.

Suma dodatków autonomicznych przeszła w kraju naszym dawno 100% podatków państwowych, zaś dodatki gminne wzrastają stale w tym stopniu, że w ogromnej liczbie gmin, zwłaszcza zaś w tych, w których właśnie dla pomnożenia przemysłu są najodpowiedniejsze warunki, wynoszą one między 50 a 100 procent, lub więcej. Ulgi więc przyznane wynoszą więcej, niż połowę ciężaru podatkowego, któryby bez tej ustawy w kraju naszym płacić musiał, a znacznie więcej, niż połowę ciężaru podatkowego, jaki przemysłowiec w innych krajach austryackich dźwigać musi.

Doświadczenie więc dotychczasowe stwierdza, że ten środek zachęty i poparcia przedsiębiorczości przemysłowej był trafnie wybrany. Sąsiednie państwa na tej drodze nie ustają, za przykładem Węgier poszły na nią Rumunia, Serbia, Bułgarya. Węgrzy co lat kilka uzupełniają i rozszerzają swoją ustawę „o pomocy państwa dla ojczystego przemysłu“. Za ustawą z r. 1870 poszła wielka fundamentalna ustawa z r. 1881., która krajowi naszemu za wzór służyła. Art. XIII. z r. 1890 zaprowadził cały szereg nowych allewiacyj podatkowych, uwolnień od stempli, opłat państwowych, należytości, niemówiąc o ulgach taryfowych i całym kompleksie środków bezpośredniej pomocy państwowej. Nadto art. XIV. z tegoż roku 1890 rozciągnął ulgi podatkowe także na spółki akcyjne i banki kredytowe, mające za zadanie zakładanie i prowadzenie przemysłu i udzielanie kredytu przemysłowego.

Gdy z wiosną roku przyszłego upływa dziesięciolecie, w którem ustawa krajowa z 11. kwietnia 1893 obowiązuje, Wydział krajowy po wysłuchaniu Krajowej Komisyi przemysłowej przedstawia Wysokiemu Sejmowi projekt ustawy przedłużający ustawę z r. 1893 na nowe dziesięciolecie, obejmujący zarazem znaczne uzupełnienia.

Przedewszystkiem projekt rozszerza w §. 1. znacznie liczbę tych gałęzi przemysłu w kraju istniejących które potrzebują i zasługują ze względów ogólno-krajowych na korzystanie z dobrodziejstw ustawy. Idąc za zgodą komisyi przemysłowej, Wydział krajowy proponuje zaliczenie do tych gałęzi przemysłu rolniczego, zwłaszcza jego niektórych rodzajów, mających wszelkie warunki rozwoju, jak parowe fabryki masła, serów na większą skalę fabryki konserw roślinnych i innych przetworów produkcyi rolniczej, — rozszerza listę fabryk maszyn i narzędzi, wprowadza wyrób przyrządów do oświetlania, cały przemysł elektrotechniczny, wyrób papieru rotacyjnego, bibułki cygaretowej i kartonaży, tudzież określa warunki, pod jakimi fabryki garbarskie i białoskórnicze mogą z ulg korzystać, modyfikuje wymagania stawiane przemysłowi tkackiemu w jego wszystkich gałęziach.

Ze względu na wielką doniosłość produkowania siły motorycznej, zwłaszcza elektrycznej, możliwego jedynie wielkim przedsiębiorstwom, wymagającym znacznego kapitału i organizacyi na wielką skalę, a umożliwiającego korzystanie z siły motorycznej i wynajmywania tejże przedsiębiorstwom przemysłowym, rękodzielniczym, rolniczym i gminom.

Postanowienia co do ulg udzielanych towarzystwom akcyjnym uległy zmianom potrzebnym ze względu na niejasność ustawy z r. 1893. §. 5. Domaga się od fabryki założonej przez towarzystwo akcyjne kapitału zakładowego najmniej 500.000 koron. W razie jednak, gdyby akcyjne towarzystwo założyła rafineryę spirytusu, browar, parowy młyn, tartak drzewny, lub destylarnię nafty, kapitał zakładowy nie może być niższym od jednego miliona kor.

Ażeby zaś umożliwić rozwój istniejących fabryk przez asocyacyę kapitału do rozmiarów wielkiego przemysłu, projekt w §. 5. zapewnia ulgi podatkowe przedsiębiorstwom fabrycznym, które przekształcą się w przedsiębiorstwa akcyjne, domaga się jednak w takim razie, ażeby ich zdolność produkcyjna została co najmniej zdwojoną, a kapitał zakładowy w żadnym razie nie był niższy od wymaganego od nowopowstałych zakładów akcyjnych. W ten sposób ustawa zapobiega, żeby prywatne przedsiębiorstwa za pomocą samej zmiany na akcyjne nie mogły ubiegać się o dobrodziejstwa ustawy.

Na podstawie powyższego wywodu, wnosi Wydział krajowy:

Wysoki Sejm raczy uchwalić załączony ·/. projekt ustawy.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:
A. Potocki w. r.

Sprawozdawca:
Tadeusz Romanowicz w. r.
Członek Wydziału krajowego.

USTAWA

z dnia . . . . . obowiązująca w Królestwie Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, o uwolnieniu zakładów przemysłowych, spółek surowcowych, magazynowych j produkcyjnych oraz akcyjnych Towarzystw przemysłowych od dodatków do podatków.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam, co następuje:

§. 1.

Od wszelkich dodatków do podatków z wyjątkiem państwowych uwolnione będą następujące zakłady przemysłowe, które w przeciągu 10 lat od dnia wejścia w życie niniejzej ustawy w Królestwie Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem założone zostaną.

A) Wszelkie zakłady przemysłowe, mające na celu wyrób takich przedmiotów, które do dnia wejścia w życie niniejszej ustawy jeszcze w obrębie Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Karakowskiem wyrabiane nie były.

B) Zakłady przemysłowe z gałęzi przemysłu w kraju istniejących, jeżeli będą założone według wymagań najnowszego stanu techniki, obliczone na większy przerób surowego materyału lub półfabrykatu i zarudniać będą większą liczbę robotników, a mianowicie:

Zakłady przemysłowe dla wyrobu cegieł ogniotrwałych, wyrobów kamionkowych, fajansu, majolik, dla wyrobu szkła taflowego, naczyń szklanych, szlifiarnie szkła i zakłady dla zwierciadeł, dla wyrobu wapna hydraulicicznego, cementu, dla przetworów z torfu, dla wyrobu cegieł opałowych z torfu i odpadków nafty, dla wyrobu stałych i ciekłych smar z olejów mineralnych, dla przetworów chemicznych z olejów mineralnych i wosku ziemnego z wyłączeniem rafineryi nafty, dla wyrobów chemicznych z węgla, siarki, soli z wyjątkiem sody, dla wyrobu cukru buraczanego, syropu kartoflanego, dekstryny, dla fabrycznego przerobu mąki na artykuły konsumcyjne, dla parowych fabryk masła, serów, przerabiaprzerabiających mleko najmniej od 100 krów, dla fabryk cykoryi przerabiających cykoryę i inne surogaty kawy najmniej ze 100 morgów roślin okopowych, dla wyrobu konserw roślinnych, suszonych owoców, win owocowych, z najmniej 50 morgów roli lub 25 morgów sadów, dla przetworów chemicznych z drzewa, dla fabryk beczek i beczułek, dla fabryk mydła, świec przerabiających najmniej 600 cetnarów tłuszczów roślinnych lub zwierzęcych, dla wyrobu wszelkiego rodzaju

motorów, dla wyrobu wszelkich maszyn i narzędzi rolniczych i przemysłowych, dla wyrobu urządzeń i aparatów dla przemysłu gorzelnianego, browarniczego, cukrownianego, destylacyi nafty, wszelkiego przemysłu chemicznego, dla wyrobu narzędzi wiertniczych i ich części składowych, lin drucianych, dla fabryk wozów i pojazdów konnych, motorowych, wagonów kolejowych, zatrudniających stale namniej 20 robotników, dla wyrobu przyrządów do oświetlenia, zatrudniających stale 10 robotników, dla wyrobów elektrotechnicznych, dla wyrobu celulozy, dla wyrobu papieru rotacyjnego, bibułki cygaretowej, dla wyrobu kartonaży, dla fabryk garbarskich i białoskórniczych, używających motoru i zatrudniających stale najmniej 20 robotników, dla zakładów motorowych wyrobu pasów skórnych transmisyjnych, dla przędzalni, dla zakładów tkackich z lnu, konopi, juty, bawełny, wełny, jedwabiu, zatrudniających w obrębie zakładu najmniej 10 krosien tkackich ręcznych, dla zakładów tkackich mechanicznych, dla zakładów mechanicznych blichu, apretury, farbiarni i drukarni, dla zakładów pończoszkowych, zatrudniających najmniej 10 warstatów ręcznych lub dwa mechaniczne.

§. 2.

Zakłady przemysłowe już istniejące, a należące do gałęzi przemysłu powyżej w §. 1. ustępie B) wymienionych, jeżeli w ciągu 10 lat od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy zaprowadzą wydoskonalone urządzenia techniczne według wymagań najnowszego stanu techniki i rozszerzą przedsiębiorstwo tak, że będą zdolne przerabiać większą ilość surowego materyału lub półfabrykatu i zatrudniać większą ilość robotników, zostaną uwolnione od całej nadwyżki wszelkich dodatków do podatków z wyjątkiem państwowych, jakaby przypadła do zapłaty wskutek powiększenia przedsiębiorstwa.

§. 3.

Uwolnione będą od wszelkich dodatków do podatków z wyjątkiem państwowych przedsiębiorstwa dla wytwarzania siły motorycznej i wynajmywania tejże przedsiębiorstwom przemysłowym, rękodzielniczym, rolniczym oraz gminom. W razie jeżeli wytwarzanie siły motorycznej jest połączone z oświetleniem, uwolnienie od dodatków do podatków odnosi się jedynie do udziału przedsiębiorstwa w wytwarzaniu i wynajmowaniu siły motorycznej.

§. 4.

Uwolnione będą od wszelkich dodatków od podatków z wyjątkiem państwowych następujące Spółki na podstawie ustawy z dnia 9. kwietnia 1873 (Nr. 70. Dz. u. p.) zawiązane:

a) Spółki surowcowe, mające na celu nabywanie surowych materyałów lub półfabrykatów wyłącznie na użytek należących do Spółki rzemieślników i przemysłowców, którzy tych materyałów do swoich wyrobów potrzebują;

b) Spółki magazynowe, założone celem sprzedaży we wspólnym lokalu wyrobów przemysłowych wyłącznie tylko przez członków Spółki wyrabianych;

c) Spółki produkcyjne, których członkowie pracują we wspólnym warsztacie używają wspólnych maszyn tudzież takie, które członkom Spółki rozdają roboty do domów.

§. 5.

Uwolnione będą od wszelkich dodatków do podatków z wyjątkiem państwowych przedsiębiorstwa przemysłowe zakładane i prowadzone przez Towarzystwa akcyjne w obrębie Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, które zostaną założone w przeciągu 10 lat od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, jeżeli będą miały urzędową swą siedzibę w kraju, jeżeli ich wpłacony kapitał akcyjny wynosić będzie najmniej 500.000 koron, zatrudniać będą najmniej 60 robotników, a zakład swój przemysłowy urządzą odpowiednio do wymagań najnowszego stanu techniki.

Wrazie jednak jeżeli akcyjne towarzystwo założy rafineryę spirytusu, browar, parowy młyn, tartak drzewny lub destylarnię nafty, kapitał zakładowy nie może być mniejszym od 1,000.000 koron.

Uwolnienie to nie odnosi się jednak do gorzelń.

§. 6.

W razie gdyby jakiekolwiek istniejące przedsiębiorstwo przemysłowe zamieniło się w Towarzystwo akcyjne, lub gdyby Towarzystwo akcyjne objęło istniejący zakład przemysłowy, przedsiębiorstwo to będzie uwolnione od wszelkich dodatków do podatków z wyjątkiem państwowych jedynie pod warunkiem jeżeli zakład przemysłowy zostanie podniesiony do najmniej podwójnej zdolności produkcyjnej. W żadnym razie kapitał akcyjny nie może być niższy od przewidzianego w §. 5.

§. 7.

Wszelkie powyżej w §§. 1—6 przyznane uwolnienia od podatków będą obowiązywać na przeciąg 10 lat, licząc od początku tego kwartału, w którym podanie o uwolnienie wniesionem zostało.

Gdyby jednak w ciągu tego 10-letniego okresu zakład przemysłowy, Spółka lub Towarzystwo akcyjne utraciło warunki w §. 1. ustęp 2. i w §§. 2., 3., 4., 5., 6. i 7. niniejszej ustawy określone, od których zawisłem jest uwolnienie od dodatków, natenczas Wydział krajowy może cofnąć udzielone uwolnienie na resztę 10-letniego okresu.

§. 8.

O zastosowaniu niniejszej ustawy do zakładów przemysłowych, Spółek i Towarzystw akcyjnych, orzeka w każdym poszczególnym wypadku Wydział krajowy i ogłasza swoją uchwałę w gazecie urzędowej.

§. 9.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia, a równocześnie traci moc obowiązującą ustawa z dnia 11. kwietnia 1893 (Nr. 17. Dz. ust. i rozp. kraj.).

Wszakże uwolnienia od dodatków, które na podstawie ustawy z dnia 11. kwietnia 1893 (Nr. 21. Dz. ust. i roz. kraj.) orzeczone zostały, zachowają w całości swoją moc obowiązującą.

§. 10.

Wykonanie tej ustawy polecam Moim Ministrom skarbu i spraw wewnętrznych.

Spis

przedsiębiorstw przemysłowych, Spółek i Towarzystw akcyjnych,

które korzystały z dobrodziejstw ustawy z 20. lipca 1886
oraz ustawy z 11. kwietnia 1893.

W roku

1888. *Fabryka maszyn i kotłów, wyrobów wiertniczych Kazimierza Lipińskiego w Sanoku.* Powstała w roku 1886. Uwolnienie tej fabryki od dodatków do podatków zostało przeniesione w roku 1895 także na *„Pierwsze galic. Towarzystwo akcyjne budowy wagonów w Sanoku“*, w jakie się z czasem przekształciła fabryka sanocka.

1890 *Pierwsza galicyjska fabryka olejów mineralnych smarowych*, założona w r. 1881 przez James Carrigan, przerobiona przez Bolesława Łodzińskiego i Jędrzejowskiego na fabrykę olejów smarowych z odpadków destylarnianych.

1890. *Fabryka sukna Franciszka Zajączka w Kętach.* Przędzalnia wełny o 240 wrzecionach, zakład tkacki wyrobów sukiennych, 3 warsztaty mechaniczne, 10 warsztatów ręcznych.

1880. *Austryackie akcyjne Towarzystwo fabrykacyi cementu portlandzkiego w Ciężkowicach.* Kapitał zakładowy 400.000 K, 6 maszyn parowych o sile 350 koni, 400 robotników.

1890. *Fabryka kwasu siarkowego w Gorlicach* (dawniej Jan Stark).

1891. *Fabryka krochmalu hr. Zyberg Platera w Siebieczowie w Sokalskiem.*

1892. *Pierwsza związkowa garbarnia w Rzeszowie.*

1892. *Fabryka wyrobów kamionkowych ks. Adama Sapiehy w Rawie ruskiej.*

1893. *Fabryka krochmalu hr. Adama Gołuchowskiego w Samołuskowcach*, pow. Husiatyn. Przerób 12—15.000 korcy własnych kartofli.

1893. *Towarzystwo tkackie w Komarnie.* 73 członków, produkcya 42.000 *m* płótna.

1894. *Towarzystwo tkaczów pod wezwaniem św. Sylwestra w Korczynie.*

1894. *Fabryka drutu żelaznego i gwoździ drucianych oraz łańcuchów w Trzebinii.* Właściciele: Abraham Isaak Karmel i Salomon Dukler. Maszyna parowa o sile 100 koni, 71 robotników. Konkurkje z wyrobami zagranicznymi.

1895. *Towarzystwo tkackie „Prządka“ w Krośnie,* które w roku 1893 założyło zakład blichu i apretury przy pomocy kraju, zdolny przerobić 20.000 sztuk płótna.

1895. *Anglo-austryacka fabryka parowa beczek.* The anglo-austrian Steam Coop. Synd. Limited. Howden & Comp w Olszanicy. Beczki dla transportu nafty.

1896. *Fabryka przyrządów tkackich* (kart deseniowych, grzebieni, stalowych sznurków, liści tkackich itp.).

1896. *Pierwsze galic. Towarzystwo wyrobów z marmuru „św. Teresy“ Juliusza i Alfreda Jahnów w Tenczynku.* Szlifiernia parowa w Tenczynku, kamieniołom w Dębniku. (Łomy te były eksploatowane ostatni raz przez Bacciarellego za Stanisława Augusta). Siła pary 20 koni, wodna 8 koni, tartak do rznięcia płyt marmurowych, 10 stołów szlifierskich.

1896. *Pierwsze akcyjne Towarzystwo przemysłu cukrowarnianego w Przeworsku.* Akcyjne Towarzystwo z kapitałem akc. 800.000 K z produkcyą 4,372.640 klg. cukru, 898.731 melassy z 330.000 cetn. metr. buraków. Fabryka zatrudnia przeciętnie dziennie 564 robotników, obliczona na przerób 7.000 ctn. dziennie. Narzędzia: 7 kotłów parowych syst. Farbairna, 15 motorów parowych o sile 611 koni. Oświetlenie elektryczne.

1896. *Spółka ślusarska, stowarzyszenie zarejestrowane z ogr. poręką w Świątnikach.*

1897. *Fabryka dachówek w Kołomyi.* Stan. Homolacz, Stanisław Żeleński, Władysław Wimmer i Ska.

1897. *Fabryka naczyń emaliowanych w Dębnikach* pod Krakowem. Majer Weinberger, Berl Weinberger i Pinkas Menkes.

1898. *Pierwsze galicyjskie Towarzystwo akcyjne destylacyi drzewa w Wygodzie.* 60 członków. Fabryka założona głównie dla wyzyskania patentu Bergmanna. Produkuje metylalkohol, terpentynę, smołę, etery itp.

1900. *Spółka akcyjna dla przemysłu naftowego w Trzebinii*, przekształcona z zakładu prywatnego, z kapitałem 3,300.000 K. Wskutek rekursu Rady powiatowej w Chrzanowie i gminy Trzebionki, przyznanie ulg zostało zniesione wyrokiem Trybunału administracyjnego z 21. sierpnia 1901.

1900. *Akcyjne Towarzystwo dla wyrobów tkackich i sukienniczych w Łańcucie*, fabryka w Rakszawie. Pierwsza prządzalnia o 240 wrzecionach, zakład apreturowy na 240 sztuk sukna. Towarzystwo zatrudnia nadto stu tkaczy ręcznych.

1901. *Fabryka dachówek i rur drenowych „Konstancya“ ks Eustachego Sanguszki w Tarnowie.*

1901. *Towarzystwo stolarzy, zarejestrowane z ograniczoną poręką w Kalwaryi Zebrzydowskiej.*

1901. *Fabryka papieru Zygmunta Weisera w Sasowie*, zniszczona pożarem w roku 1899, odbudowana w roku 1900. Wyrób delikatnego papieru cygaretowego z włókna lnianego, jutowego. 386 robotników.

1901. *Fabryka kartonaży w Diatkowcach pod Kołomyją Aleksandra Miziewicza.* Siła wodna, motor benzynowy o sile 30 koni. Kapitał zakładowy 100.000 K. 80 robotników.

1901. *Towarzystwo dla wyrobów koszykarskich. Stowarzyszenie zarejestrowane z ograniczoną poręką w Wiązownicy.*

1902. *Pierwsza krajowa fabryka impregnowania drzewa hr. Edwarda Mycielskiego.*

LW. 83.202/1901.

We Lwowie, dnia 4. lipca 1902.

Aleg. 184

Propozycya

Wydziału krajowego w sprawie wyboru czterech członków Rady nadzorczej Banku krajowego i dwóch zastępców członków tejże Rady.

Wysoki Sejmie!

Z końcem roku 1901 upłynęła kadencya, na którą wybrani zostali następujący Członkami Rady Nadzorczej Banku krajowego panowie:

J. E. Dawid Abrahamowicz,
Hipolit Bochdan,
Karol Schayer.

Nadto Członek Rady Nadzorczej p. Józej Męciński złożył ten swój mandat pismem z d. 20. listopada 1901 r.

Z pośród zastępców Członków Rady Nadzorczej Banku krajowego wakują 2 mandaty, a to wskutek złożenia mandatu przez p. Stanisława Niezabitowskiego w dniu 20. grudnia 1901 r. i wskutek zgonu ś. p. Juliusza Mikolascha.

Wobec tego ma Wydział krajowy zaszczyt przedstawić Wysokiemu Sejmowi zgodnie z postanowieniem §. 110 statutu Banku krajowego wniosek:

Wysoki Sejm raczy wybrać:

1. Członkami Rady Nadzorczej Banku krajowego na kadencyę sześcioletnią, poczynającą się z dniem 1. stycznia 1902 r. pp.

J. E. Dawida Abrahamowicza,
Hipolita Bochdana,
Karola Schayera.

2. Członkiem Rady Nadzorczej Banku krajowego na resztę kadencyi, rozpoczętej w dniu 1. stycznia 1898 r., a upływającej z dniem 31. grudnia 1903 r. p.

Kazimierza Laskowskiego.

3. Zastępcą Członka Rady Nadzorczej Banku krajowego na kadencyę kończącą się z dniem 31. grudnia 1906 p.

Jana Szulca.

4. Zastępcą Członka Rady Nadzorczej Banku krajowego kończącą się z d. 31. grudnia 1903 r. p.

Stefana Moysę-Rossochackiego.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:
A. Potocki w. r.

Sprawozdawca:
Dr. Tadeusz Pilat w. r
Członek Wydziału krajowego.

L. s. 1.366/1902. We Lwowie, dnia 5. lipca 1902.

Aleg. 185

Sprawozdanie

Komisyi sanitarnej w przedmiocie nadania szpitalowi w Gorlicach charakteru szpitala powszechnego i publicznego.

Wysoki Sejmie!

Wydział powiatowy w Gorlicach wybudował szpital na 40 łóżek i takowy oddał do publicznego użytku dnia 1. grudnia 1899. Równocześnie w myśl ustawy z dnia 28. lipca 1897 r. §. 2. oddał ten szpital na własność fundacyi szpitalnej, — a Wydział krajowy uznał tę potrzebę szpitala publicznego w Gorlicach. Wskutek tego Wysoki Sejm przyznał temu szpitalowi prawo publiczności i powszechności od 1. lipca 1901 r. — a zarazem przesłał projekt odnośnej ustawy c. k. Rządowi do Sankcyi cesarskiej już 11. kwietnia 1900 r.

Termin 1. lipca 1901 się zbliżał. Gdy jednak rezolucyi c. k. Rządu nie było, wtedy Wydział krajowy — chcąc ulżyć Wydziałowi powiatowemu, który już 7 miesięcy z własnych funduszów szpital utrzymywał — objął (uchwałą swoją z dnia 30. czerwca 1900 l. 42.265) szpital w Gorlicach pod swój zarząd i od 1. lipca 1901 r. pokrywać postanowił koszta leczenia ubogich chorych w szpitalu gorlickim. To postąpienie Wydziału krajowego podyktowane było niezbędną potrzebą szpitala w Gorlicach.

Dopiero dnia 29. sierpnia 1901 r. l. 10.099 Prezydyum c. k. Namiestnictwa oznajmiło, że c. k. Ministerstwo spraw wewnętrznych nie może projektu ustawy przedłożyć do Sankcyi cesarskiej z tego względu, bo data Sankcyi cesarskiej musiałaby być późniejszą od daty, od której szpital miałby być uznany za powszechny; to jest późniejszą od 1. lipca 1901; a oraz zaproponował, ażeby Wydział krajowy — z zastrzeżeniem dodatkowej aprobaty Wysokiego Sejmu — położył inną datę późniejszą uznania powszechności i publiczności szpitala w Gorlicach, n. p. 1. stycznia 1902.

Wobec tego stanu rzeczy Komisya sanitarna uchwaliła wniosek następującej treści:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm uchwala załączony ·/. projekt ustawy.

·/.

Przewodniczący:
Gołuchowski.

Sprawozdawca:
Ks. Wilczkiewicz.

USTAWA

nadająca szpitalowi w Gorlicach charakter szpitala powszechnego i publicznego

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, co następuje:

Art. I.

Szpital w Gorlicach zostaje uznany za powszechny i publiczny.

Art. II.

Komitet szpitalny ma się składać:

a) z Delegata Wydziału krajowego;

b) z Prezesa miejscowej Rady powiatowej, lub jego zastępcy;

c) z Delegata Wydziału powiatowego, i

d) z Dyrektora szpitala.

Art. III.

W przyszłości połowę kosztów budowy, odbudowy lub rozszerzenia gmachu szpitalnego, tudzież wewnętrznego urządzenia dobudowanej części pokryje fundusz powiatowy stosownie do postanowienia §. 15. ustawy z dnia 28. lipca 1897. r. Nr. 47. Dz. u. kr.

Art. IV.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

LS. 889/902. We Lwowie, dnia 4. lipca 1902.

Aleg. 186

Sprawozdanie

Komisyi sanitarnej w przedmiocie udzielenia subwencyi na budowę nowego szpitala w Starym Samborze.

Wysoki Sejmie!

Z okazyi 70 letnich urodzin Najjaśn. Pana Rada powiatowa w St. Samborze zamierzyła wybudować szpital powszechny, imienia Franciszka Józefa. Uchwalono równocześnie na ten cel 2.000 koron, reszta zaś ma być zebraną drogą dobrowolnych składek. Ponieważ składki płyną słabo, Rada powiatowa udaje się do Wysokiego Sejmu z prośbą o subwencyą nieokreślonej dokładnie wysokości.

Komisya sanitarna w tym przedmiocie wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Ze względu na to, że St. Sambor ma w niezbyt wielkiej odległości szpital powszechny w N. Samborze, następnie, że fundusz dotychczasowy na cele budowy nowego szpitala w St. Samborze jest stanowczo za mały, przechodzi się nad petycyą Wydziału powiatowego w St Samborze do porządku dziennego.

Przewodniczący:
Gołuchowski.

Sprawozdawca:
ks. Wilczkiewicz.

L. s. 1.365/902. We Lwowie, dnia 5. lipca 1902.

Alg. 187

Sprawozdanie

Komisyi sanitarnej w przedmiocie budowy nowego budynku szpitalnego w Zaleszczykach.

Wysoki Sejmie!

Od wielu lat istnieje w Zaleszczykach szpital miejscowy w budynku dawnej karczmy, który nie odpowiada warunkom hygienicznym — a w ostatnich czasach zarażony grzybem — chyli się w ten sposób ku upadkowi, że sienniki, na których leżą chorzy od wilgoci gniją, sufity zaś popodpierane są słupami.

Utrzymanie szpitala zaleszczyckiego leży nieodzownie w interesie ludności tego powiatu i ta potrzeba stwierdzoną została ze strony wszystkich decydujących czynników. Wobec tego Wydział krajowy wysłał do Zaleszczyk swego architektę, który uznał stary budynek szpitalny za niemożliwy do rozszerzenia lub przebudowania, oraz wyszukał teren, na którymby należało nowy szpital budować. Następnie sporządził szkic, plan i kosztorys budowy, wedle którego koszta tej budowy wyniosą około 120.000 koron.

Na pokrycie tego wydatku szpital w Zaleszczykach dysponuje łączną kwotą 33.710 kor. 56 hal., zaś gmina Zaleszczyki z mocy §. 15. ust. z d. 28. lipca 1897 r. dla szpitali na prowincyi bierze obowiązek przyczynić się do budowy do wysokości połowy kosztów.

Wobec tego stanu rzeczy Komisya sanitarna wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm uznając potrzebę odbudowania budynku szpitalnego w Zaleszczykach na 60 łóżek, upoważnia Wydział krajowy do zaciągnięcia na ten cel pożyczki w tej wysokości, jaka się okaże potrzebną dla pokrycia połowy kosztów tej budowy.

Przewodniczący:
Gołuchowski.

Sprawozdawca:
Ks. Wilczkiewicz.

LS. 1.364/902. We Lwowie, dnia 5. lipca 1902.

Aleg. 186

Sprawozdanie

Komisyi Bankowej w przedmiocie budowy skrzydła gmachu sejmowego na pomieszczenie biur Banku krajowego.

Wysoki Sejmie!

W sprawozdaniu swem z d. 17. maja r. 1902 LW. 35.414 wykazuje Wydział krajowy w treściwym i doskonale uzasadnionym wywodzie naglącą potrzebę budowy nowego skrzydła gmachu sejmowego na pomieszczenie biór Banku krajowego.

Komisya bankowa zgadzając się w zupełności z wywodami w tem sprawozdaniu zawartemi które ze względu na ich dokładność i treściwość ani uzupełnionemi ani streszczonemi być nie mogą, powołuje się niniejszem na treść tego sprawozdania i zgodnie z Wydziałem krajowym wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. Sejm upoważnia Wydział krajowy do nabycia na własność funduszu krajowego realności l. k. 662/II i l. k 682/II we Lwowie i wybudowania dalszego skrzydła gmachu sejmowego na pomieszczenie Banku krajowego kosztem łącznym nie przekraczającym sumy 900.000 koron.

II. Sejm upoważnia Wydział krajowy, ażeby na pokrycie ceny kupna realności l. k, 662/II i l. k. 682/II we Lwowie i kosztów budowy nowego skrzydła gmachu sejmowego zaciągnął w Banku krajowym Królestwa Galicyi i Lodomeryi z W. Ks. Krakowskiem na hipotekę gmachu Sejmowego i wyżej wymienionych realności, ktore mają być nabyte, pożyczkę w nieprzekraczalnej kwocie 900.000 koron.

III. Cały wydatek na oprocentowanie i amortyzacyę tej pożyczki ponosić ma Bank krajowy Królestwa Galicyi i Lodomeryi z W. Ks. Krakowskiem.

Przewodniczący:
Władysław Kraiński.

Sprawozdawca:
Hupka.

LW. 1.363/902. We Lwowie, dnia 5. lipca 1902.

Alg. 189

Sprawozdanie

Komisyi bankowej w przedmiocie podwyższenia poręki kraju za zwrot i oprocentowanie wkładek oszczędności, powierzonych Bankowi krajowemu z kwoty 12,000.000 do kwoty 16.000.000 koron, tudzież odpowiedniej zmiany §. 89. al. 2. i 4. statutu Banku krajowego.

Wysoki Sejmie!

Uchwała Rady nadzorczej Banku krajowego z d. 15. maja r. 1902, przedłożona Wydziałowi krajowemu sprawozdaniem Dyrekcyi tegoż Banku z d. 17. maja r. 1902. L. 14.597 stwierdza, że stan wkładek oszczędności w Banku krajowym dosięgnął wraz z zapadłemi odsetkami sumy 11,122.702 koron 26 h., że więc bliską jest chwila, w której wobec uchwały Wysokiego Sejmu z d. 24. marca r. 1899 Bank będzie zmuszony odmawiać przyjmowania wkładek dalszych.

Wysoki Sejm więc znalazł się znowu wobec konieczności podwyższenia poręki kraju za wkładki oszczędności w Banku krajowym umieszczane.

Konieczność ta nie ulega chyba żadnej wątpliwości, jeżeli się zważy, że wzrost czynności Banku we wszystkich działach wymaga zwiększenia kapitału w obrocie będącego przez umożliwienie przyjmowania wkładek oszczędności do wyższej niż dotąd kwoty, jeżeli się zważy, że odmowa podwyższenia poręki, odwróciłaby od Banku znaczną część jego klienteli i skazałaby tę instytucyę na wielce szkodliwy zastój.

Potrzebą podwyższenia poręki kraju za wkładki oszczędności w Banku krajowym zajmował się już Wysoki Sejm kilkakrotnie i uznając konieczność, nigdy dotąd podwyższenia poręki nie odmawiał. Potrzeba taka wracała i wracać będzie peryodycznie jako naturalny objaw prawidłowego rozwoju Banku i wzrostu zaufania do niego w coraz to szerszych kołach.

Uchwała Wys. Sejmu z d. 24. stycznia r. 1888 oznaczyła granicę wkładek oszczędności na 1,000.000 zł. w. a., już w r. 1893. podniósł ją Sejm uchwałą z d. 17. maja do sumy 2,000.000 zł., w r. 1896 (uchwała z d. 15. stycznia) podniósł tę sumę, a ostatnią uchwałą z r. 1899 podniósł ją do sumy obecnie obowiązującej, t. j. 12,000.000 koron.

Gdy zaś obecnie Wydział krajowy w załatwieniu wyżej wymienionej uchwały Rady nadzorczej Banku krajowego i w uznaniu jej zupełnego uzasadnienia, przedkłada Wysokiemu Sejmowi wniosek dalszego podwyższenia poręki kraju za wkładki oszczędności w tymże Banku umieszczone o sumę 4,000.000 koron, gdy w sprawozdaniu swem wykazuje, że to podwyższenie kraju na żadne straty i niebezbieczeństwa nie narazi, stawia Komisya bankowa, opierając się na treści sprawozdania Wydziału krajowego z d. 27. maja r. 1902 LW. 35.655, zgodnie z propozycyą Wydziału krajowego następujący wniosek:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. Sejm Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem krakowskiem uchwala, co następuje:

Zwrot wkładek oszczędności umieszczanych w Banku krajowym Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem i opłatę odsetek od tych wkładek, poręcza posiadaczom książeczek wkładkowych przedewszystkiem Bank krajowy swojemi aktywami i funduszem rezerwowym a w dalszym rzędzie, aż do wysokości (16,000.000) szesnastu milionów koron gwarantuje te wypłaty fundusz krajowy.

II. Sejm uchyla postanowienia §. 89. ustęp 2. i 4. statutu Banku krajowego w dotychczasowej osnowie, a przyjmuje te postanowienia w brzmieniu następującem:

§. 89. ust. 2. Najmniejsza wkładka wynosić może K. 10, a ogólna suma wkładek oszczędności łącznie z zapadłemi odsetkami nie może przenosić sumy 16,000.000 koron.

§. 89. ust. 4. Zwrot wkładek oszczędności i opłatę odsetek od tychże wkładek poręcza posiadaczom książeczek wkładkowych, przedewszystkiem Bank krajowy swojemi aktywami i funduszem rezerwowym, a w dalszym rzędzie (subsydyarnie) aż do wysokości szesnastu milionów koron gwarantuje te wypłaty fundusz krajowy.

Przewodniczący:
Władysław Kraiński.

Sprawozdawca:
Hupka.

L. s. 1.371/902. We Lwowie, dnia 5. lipca 1902.

Aleg. 190.

Sprawozdanie

Komisyi budżetowej o budżecie krajowym na r. 1902.

Wysoki Sejmie!

Wydział krajowy sprawozdaniem z dnia 14. grudnia 1901. przedłożył projekt budżetu na r. 1902.

Gdy jednak Sejm dopiero w czerwcu b. r. zebrał się, przeto Wydział krajowy wobec zmienionego stanu rzeczy przedłożył dnia 12. czerwca 1902 dodatkowe sprawozdanie o budżecie krajowym, w którem pierwotne swe wnioski częściowo zmienił.

Po przedłożeniu pierwszego sprawozdania o budżecie krajowym okazało się, że dodatki do podatków bezpośrednich za rok 1901. przyniosły 15,485.616 K. zamiast preliminowanych 13,713.261 K. czyli więcej o 1,772.355 K. Dochód zaś z podwyższonego na rzecz kraju podatku od wódki był wyższy od preliminowanego o 554.709 K.

Te dwie tak znaczne zwyżki dochodów wynoszące łączną kwotę 2,327.064 K. sprawiły, że Wydział kraj. nie potrzebował zaciągać w r. 1901 pożyczki w kwocie 1,985.671 K. do czego był uchwałą finansową upoważniony, a tem samem odpadła potrzeba preliminowania na rok 1902 kwoty 721.461 K. na oprocentowanie i częściową spłatę pożyczki, jaka w r. 1901. miała być zaciągniętą. Ten fakt umożliwił Wydziałowi krajowemu preliminowanie w dodatkowem sprawozdaniu pewnych nieodzownych wydatków, które w pierwotnem sprawozdaniu pominął i powrócenie do tej samej stopy dodatków, jaką Wys. Sejm na r. 1901. ustanowił i jaka była podstawą uchwalenia prowizoryum budżetowego na pierwsze 4 miesiące a następnie na miesiąc lipiec b. r.

Komisya budżetowa uważając obydwa sprawozdania Wydziału kraj. o budżecie na r. 1902. jako jedną całość, przedstawia Wys. Sejmowi do uchwały budżet na rok 1902 na podstawie obu sprawozdań i uważa pierwotne wnioski Wydz. kraj. o ile dodatkowem sprawozdaniem zostały zmienione za nieistniejące.

Wydatki przez Wydział krajowy preliminowane wynoszą 22,796.497 K., dochody własne 8,845.642 K. a zatem wydatki nie pokryte według wniosku Wydziału krajowego wynoszą 13,950.835 K.

Wedle wniosków Komisyi budżetowej względnie uchwał Sejmu wynoszą wydatki 22,913.884 K. a dochody własne 8,852.008 K. a do pokrycia pozostaje 14,061.876 K. Projekt Komisyi budżetowej jest przeto mniej korzystny o 111.041 K.

Zmiany wprowadzone przez Komisyę budżetową do preliminarza przedłożonego przez Wydział kraj., jak to ze szczegółowego następującego zestawienia wynika, są bardzo nieznaczne. Jedyną większą różnicą jest proponowana przez Komisyę budżetową kwota 100.000 K. dla dotkniętych powodzią.

Różnice w wydatkach:			Więcej.	Mniej.
W rubr. II. *mniej* o			—	9.440 K.
a to:				
zniżono o		15.000 K.		
z powodu rozdzielenia kosztów zakupna 2-ej maszyny elektrycznej na 2 lata, — natomiast *dodano:*				
w darach z łaski dla:				
Orłowicza Michała . .	360 K.			
Sapałaczyńskiej Leontyny.	300 „			
Sternalowej Emilii . .	300 „			
Dziubińskiej Wandy. .	400 „			
Piotrowskiej Rozalii . .	500 „			
Kratochwilowej Franciszki	200 „			
Babińskiej Heleny . .	200 „			
Baryckiej Maryi . .	200 „			
Sternalowej Apolonii .	200 „			
Strnadowej Anny . .	300 „			
Niesiołowskiego . .	200 „			
Strnadowej Korneli . .	200 „			
Zajączkowskiej Maryi .	200 „			
	3.560 K.			
w zaliczkach na płacę dla Domiszewskiego Franc.	2.000 „	5.560 „		
pozostaje j. w. . . .		9.440 K.		
W rubr. VI. *więcej* o			3.700 K.	
a to:				
podwyższono ryczałt na zasiłki dla ochronek o		1.400 K.		
i dodano dla:				
Towarz. diaków gr. k. dyec. przem. .		200 „		
„ „ „ „ „ stanisł. .		200 „		
„ „ „ „ archidyec. lwow.		200 „		
Komitetowi herbaciarni centowej .		200 „		
Zakładowi błog. Kunegundy w Nowym Sączu na szkołę gospodyń .		600 „		
Towarz. uczestników powstania z roku 1863/4 w Krakowie . . .		500 „		
Stowarz. ku wychow. izraelic. sierót w Krakowie		200 „		
Stowarz. sług katolic. im. św. Zyty w Krakowie.		200 „		
razem j. w. . . .		3.700 K.		
W rubr. VII. wogóle *więcej* o			27.800 „	
a mianowicie:				
dodano dla:				
Teatru lwowskiego		8.000 K.		
„ ruskiego		2.000 „		
Towarz. muzycznego w Brodach .		400 „		
Lipińskiej Salomei podwyższono o .		100 „		
Zboińskiej Józefy		100 „		
Zakładu ciemnych we Lwowie . .		2.000 „		
Akademii umiejętności na wyprawę nauk. w Archiwum watykańskiem.		4.000 „		
Związk. Tow. „Sokół“ na wydawnictwa		400 „		
Komis. etnograf. Towarz. Szewczenki		1.000 „		
Do przeniesienia . .		18.000 K.	31.500 K.	9.440 K.

			Więcej.	*Mniej.*
Z przeniesienia . . .		18.000 K.	31.500 K.	9.440 K.
Instytut dziewcząt w Przemyślu .		2.000 „		
Szkoły polskiej w Białej . . .		4.800 „		
Ruskiej szkoły wydziałowej żeńskiej .		1.600 „		
Zgrom. Sióstr służ. w Starej wsi .		1.000 „		
Towarz. miłoś. hist. i zabyt. Krakowa		300 „		
Kursu naukowego żeńskiego w Tarnowie		400 „		
Towarz. dla popierania nauki polskiej we Lwowie		500 „		
razem dodano . . .		28.600 K.		
natomiast *ubyło* dla:				
Towarzystwa „Harmonia“ we Lwowie	600 K.			
Towarzystwa numizmatycznego w Krakowie .	200 „	800 „		
pozostaje j. w. . . .		27.800 „		
W rubr. VIII. *więcej* o			720 „	
z powodu wstawienia *jednorazowego* daru dla Szaraniewiczowej Anny.				
W rubr. X. *mniej* o			—	5.616 „
mianowicie:				
dodano względnie *podwyższono:*				
dodatki osobiste inżyn. drog. . .		400 K.		
kurs konduktorów		960 „		
pensye i zaopatrzenia dla:				
Podbielskiej		825 „		
Kordeckiego		128 „		
Starczewskiego		159 „		
Turczyniaka		119 „		
Sowińskiego		130 „		
Mazura		114 „		
Łuniewskiej		100 „		
Geringowej		200 „		
Van Roy		200 „		
Buczyńskiego		100 „		
dodatki 5 cio letnie w biurze kolej. .		99 „		
najem lokalu dla biura kolejowego .		3.000 „		
razem dodano . . .		6.534 K.		
natomiast zniżono:				
dodatki pięcioletnie o .	250 K.			
dojazdy kolejowe . .	10.000 „			
domki mytnicze . .	1.400 „			
przerwy z powodu wypadków elem. . . .	500 „	12.150 „		
różnica j. w. . . .		5.616 K.		
W rubr. XI. *mniej* o			—	6.457 „
z powodu zniżenia dotacyi dla szpitala lwowskiego o . . .		6.744 K.		
natomiast podwyższenia dotacyi dla szpitala św. Łazarza w Krakowie .	167 K.			
i przyznania daru z łaski dla Maryi Sempik .	120 „	287 „		
pozostaje różnica j. w. .		6.457 K.		
Do przeniesienia . .			32.220 K.	21.513 K.

			Więcej.	*Mniej.*
	Z przeniesienia . .		32.220 K.	21.513 K.
W rubr. XIII. *mniej* o			—	9.800 „
z powodu wykreślenia . . .		10.000 K.		
na fabryki drenarskie,				
a natomiast przyznania daru z łaski				
Biegańskiej Zofii		200 „		
W rubr. XV. *więcej* o			3.000 „	
mianowicie dodano:				
Strzeleckiej Henryce, *jednorazowo* .		400 K.		
Macherowej Karolinie „ .		100 „		
stypendya dla uczniów weterynaryi .		500 „		
dla rozmaitych czasopism . . .		2.800 „		
razem dodano . . .		3.800 K.		
natomiast przeniesiono do rubr. XVII.				
dla Towarzystwa tatrzańskiego .		800 „		
pozostaje j. w. . . .		3.000 K.		
W rubr. XVII. *więcej* o			113.500 „	
a to z powodu wstawienia dla:				
poz. 468 *a)* dla rozmaitych pogorzel-				
ców — *ryczałt*		1.200 K.		
poz. 476 *a)* dla dotkniętych klęskami				
elementarnemi		4.000 „		
Rampeltowej		400 „		
Schmidtowej Kazimiery . . .		300 „		
pogorzelców Krechowic, Lubelli, Dzie-				
duszyc i Poturzycy . . .		2.400 „		
pogorzelców Lubaczowa . . .		2.000 „		
„ Wierzbicy . . .		200 „		
„ Kleszczówki . . .		400 „		
„ Poddębce . . .		400 „		
„ Podliski . . .		400 „		
dotkniętych cyklonem w Brzeżanach				
i okolicy		800 „		
Towarzystwa tatrzańskiego . .		1.000 „		
dotkniętych powodzią w roku 1902 .		100.000 „		
razem j. w. . . .		113.500 K.		
razem			148.720 K	31.313 K.
w ogóle *więcej* o			117.407 K.	
W dochodach *więcej* w rubr. IV. z nadwyżek od szpitali o .			6.366 „	
Projekt Komisyi zatem *niekorzystniejszy* o . . .			111.041 K.	

Na pokrycie niedoboru wnosi Komisya budżetowa zgodnie z Wydziałem krajowym nałożenie dodatku do podatków bezpośrednich, a mianowicie: dodatku do państwowego podatku gruntowego, do państwowego podatku domowo czynszowego, domowo-klasowego i 5% podatku od domów wolnych po 60 hal. od każdej korony całej przypisanej należytości tych podatków i dodatku do państwowych bezpośrednich podatków osobistych, z wyjątkiem podatku osobisto-dochodowego w wysokości 66 hal. od każdej korony całej przypisanej należytości tych podatków.

Dla Wielkiego Księstwa Krakowskiego przyznaną być ma w myśl uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 6. lutego 1894 ulga po 11 h. dla obu kategoryj dodatków.

Wydatność 1 halerza dodatków krajowych wynosiła w całym kraju:

w roku 1898 . . .	237.710 K.
„ „ 1899 . . .	226.260 „
„ „ 1900 . . .	227.273 „
razem . .	691.243 K.
przeciętnie .	230.414 „

Wydział krajowy przyjmuje tę przeciętną w zaokrągleniu 230.000 K jako spodziewaną wydatność halerza w roku 1902.

Jakkolwiek niezwykle pomyślny wpływ dodatków do podatków w r. 1901, w którym 1 h dodatku przyniósł 256.431 K mógłby uprawnić pewną nadzieję, że wydatność halerza będzie w roku 1902 wyższą niż 230.000 K, to jednak jest z jednej strony prawdopodobnem, iż nadwyżka powstała w roku 1901 jest wynikiem wpływu zaległości z lat dawniejszych, a przeto nie można na nią w równej mierze liczyć na rok bieżący, z drugiej zaś strony znaczne szkody wyrządzone wskutek wylewów czerwcowych, muszą spowodować znaczny ubytek w dodatkach do podatków w tych powiatach, które powodzią dotknięte zostały.

Gdy zresztą ostrożne obliczanie wydatności halerza jest jednym z warunków prawidłowego gospodarstwa finansowego kraju, przeto Komisya budżetowa zgodnie z Wydziałem krajowym przyjmuje na r. 1902 wydatność 1 h na 230.000 K.

Wnosząc przeto nałożenie dodatków do podatków we wszystkich kategoryach w tej samej wysokości, jak w roku ubiegłym i przyjmując wydatność halerza na 230.000 K, otrzymujemy następujący dochód:

I. Podatek gruntowy **9,101.858 K:**			
Na Galicyę wschodnią i zachodnią od 93% podatku, t. j. od sumy	8,464.728 K	60% =	5,078.837 K
Na Wielkie Księstwo Krakowskie od 7% podatku, t. j. od sumy	637.130 „	49% =	312.194 „
II. Podatek domowo czynszowy i domowo-klasowy i 5% podatek od domów wolnych . . . . . **8,207.502 K:**			
Na Galicyę wschodnią i zachodnią od 93% podatku, t. j. od sumy	7,632.976 „	60% =	4,579.785 „
Na Wielkie Księstwo Krakowskie od 7% podatku, t. j. od sumy	574.526 „	49% =	281.517 „
III. Podatek zarobkowy i inne osobiste opłacające dodatki autonomiczne **5,690.640 K:**			
Na Galicyę wchodnią i zachodnią od 93% podatku, t. j. od sumy	5,292.295 „	66% =	3,492.915 „
Na Wielkie Księstwo Krakowskie od 7% podatku, t. j. od sumy	398.345 „	55% =	219.090 „
Razem od podatków .	23,000.000 K	dochód	13,964.338 K
Gdy zaś według wniosków Komisyi niedobór wynosi . . .			14,061.876 K
przeto pozostaje bez pokrycia niedobór . . .			97.538 K

Komisya budżetowa sądzi, iż w tym roku wyjątkowo może przedłożyć Wysokiemu Sejmowi budżet z niedoborem 97.538 K, a to z tego powodu, że w roku bieżącym wpłynie do funduszu krajowego nadwyżka z bezpośrednich podatków osobistych za rok 1901, przypadająca dla Galicyi w kwocie około 300.000 K, która to nadwyżka w roku 1901 i na rok 1902 preliminowaną nie jest, a jakkolwiek odnosi się do roku 1901, to jednak wpłynie do funduszu krajowego w roku 1902, gdyż zamknięcie rachunkowe za rok 1901 już jest ukończone a ostateczne wyniki podane zostały do wiadomości Wysokiego Sejmu.

Komisya budżetowa nie uważa za odpowiednie wstawiać tego już dziś stanowczo zapewnionego dochodu, gdyż wysokość tego dochodu za rok 1901 i na rok 1902 nie da się z zupełną ścisłością oznaczyć, sądzi jednak, że pewność tego dochodu nieprelimiowanego uprawnia do zamknięcia budżetu niedoborem, który jest w każdym razie niższy od nadwyżki, spodziewanej z udziału w podatku osobisto-dochodowym. Wydział krajowy jest uprawnionym użyć tej nadwyżki na pokrycie niedoboru.

Wydział krajowy zwrócił uwagę Wysokiego Sejmu tak w pierwotnym jak i dodatkowem sprawozdaniu o budżecie, że zmiana skali opustów w podatkach realnych państwowych, zmienia także stosunek stopy procentowej dodatków krajowych na różne podatki nakładanych. Im większy opust rządowy w podatkach realnych, tem wyższa nominalnie stopa dodatku krajowego do podatku zarobkowego, w stosunku do dodatku opłacanego od podatków realnych.

W roku 1898 ustanowił Wysoki Sejm dodatek dla podatków realnych w wysokości 60%, a dla podatków bezpośrednich osobistych 66%.

Gdy w roku 1898 opust dla podatków realnych wynosił 10%, obecnie zaś doszedł do najwyższej ustawą przewidzianej cyfry, t. j. 15%, przeto nasunęło się Wydziałowi krajowemu pytanie, czy przyjmując za podstawę zasadę w r. 1898 przyjętą, nie należałoby wobec zwiększonogo opustu wprowadzić stosunkowo większej różnicy między dodatkami od podatków realnych i osobistych.

Gdy jednak Wydział krajowy we wnioskach swych ostatecznych żadnej zmiany w stosunku cyfrowym uchwałą z roku 1898 unormowanym nie proponuje, przeto Komisya budżetowa nie ma powodu przedkładania jakichkolwiek wniosków zasadniczych w tej sprawie Wysokiemu Sejmowi do uchwały.

Wyraz zapatrywania Komisyi budżetowej znajdzie Wydział krajowy w tem, iż Komisya budżetowa wnioski Wydziału krajowego w uchwale finansowej zawarte Wysokiemu Sejmowi bez zmiany lub zastrzeżenia do uchwały przedstawia.

Przy uchwale finansowej na rok 1901 powziął Wysoki Sejm następującą uchwałę: „Sejm wzywa Rząd, aby w drodze ustawodawczej zapewnił krajom koronnym udział funduszów krajowych w państwowym podatku od piwa w stosunku do konsumcyi tego artykułu w poszczególnych krajach, tak, jak to zapewnionem zostało co do podatku konsumcyjnego od wódki ustawą uchwaloną przez obie Izby Rady państwa w dniu 4. czerwca 1901".

Pisma wystosowane wskutek powyższej uchwały do c. k. Ministerstwa finansów pozostały nietylko bez skutku ale i bez odpowiedzi, a tylko w drodze poufnej otrzymał Wydział krajowy informacyę, że Rząd gotów jest zgodzić się na taką samą ustawę o poborze krajowej opłaty od piwa dla Galicyi, jaka za zgodą Rządu uchwaloną zostanie w Czechach.

W ciągu bieżącej sesyi sejmowej przedłożył Wydział krajowy Królestwa Czeskiego w porozumieniu z Rządem Sejmowi projekt o poborze kraj. opłaty od piwa.

Projekt ten ustanawia opłatę od piwa wysokości 1 K. 40 h. od jednego hektolitra a zatem o 40 h. wyższą od opłaty obecnie w Galicyi pobieranej. Opłata ma być uiszczaną przez browary i szynkarzy a ściąganą przez urzędy podatkowe. Kontrola miałaby być wykonywaną przez organy Wydziału krajowego.

Koszta kontroli i poboru obliczone są na 5% dochodu brutto.

Przyjmując konsumcyę piwa w Galicyi na 1,200.000 hektolitrów, mógłby w Galicyi dochód brutto podatku konsumcyjnego od piwa 1,680.000 K. wynosić a po odtrąceniu 5% na koszta administracyi, okrągło 1,600.000 K.; gdy zaś obecnie wynosi w Galicyi dochód z opłat od piwa 700.000 K., przeto możliwa nadwyżka wynosiłaby w Galicyi około 900.000 K.

Projekt wniesiony w Sejmie Królestwa Czeskiego zawiera jednak postanowienia, które zastosowane w Galicyi, dochód ten bardzo znacznie zmniejszyłyby, a może nawet tak bardzo zredukowały, że korzyść byłaby zupełnie nie znaczącą.

Projekt ustawy czeskiej zawiera bowiem postanowienie, że z chwilą wejścia tej ustawy w życie, gminom dozwolonym będzie pobór opłat od piwa po 2 K od hektolitra o ile suma wszelkich dodatków w tej gminie pobieranych, nie przenosi 125%; po 3 K. o ile suma dodatków dochodzi do 150%; a 3 K. 40 h. o ile 150% dodatki przewyższają. Gminom zaś, które już obecnie wyższą opłatę od piwa pobierają lub w przyszłości potrzebę wyższej opłaty wykażą, winien będzie fundusz krajowy ubytek wskutek niemożliwości pobierania wyższej opłaty od piwa powstający, bonifikować. Te postanowienia przeto zastosowane w Galicyi, zmniejszyłyby bardzo znacznie dochód z nowej opłaty od piwa i mogłyby nadwyżkę dochodu tak dalece zredukować, iż ustawa stałaby się bezcelową.

Komisya budżetowa sądzi, że będzie rzeczą Wydziału kraj. przeprowadzić z rządem rokowania, celem usunięcia z ustawy ograniczenia gmin co do opłet od piwa, względnie uzyskania takich zmian w ustawie, któreby pozostawiały przynajmniej dziś istniejący stan rzeczy w gminach, a tem samem nie wkładały na kraj obowiązku wypłacania gminom odszkodowania za ewentualny ubytek w dochodach.

O ile rokowania Wydziału kraj. pomyślny odniosą rezultat, będzie rzeczą Wydziału krajowego na najbliższej sesyi sejmowej przedłożyć odpowiedni projekt do ustawy, który po usunięciu lub przynajmniej złagodzeniu powyżej wymienionych stron ujemnych, przysporzy krajowi nie tylko dość znacznego dochodu ale zarazem usunie obecną formę dzierzawy opłaty konsumcyjnej od piwa, która zmusza Wydział krajowy do pozostawienia dzierzawcom znacznej części dochodów.

Biorąc na uwagę całość budżetu na r. 1902. można z zadowoleniem stwierdzić, iż pomimo wydatków wyższych o 1,568.260 K. od wydatków preliminowanych na r. 1901., pomimo iż tak dochody własne jak i dochody z dodatków od podatków preliminowane są z wielką ostrożnością, wydatki zostały pokryte bez podwyższania ciężarów i bez korzystania z kredytu.

Główny wzrost wydatków mieści się w budżecie szkolnym i w wydatkach na regulacye rzek i melioracye rolne, co odpowiada istotnym i najważniejszym potrzebom kraju.

Uchwały tegoroczne Sejmu już dziś umożliwiają obraz budżetu na r. 1903.

Jeżeli Wys. Sejm przyjmie wnioski Wydziału krajowego co do zmiany płac nauczycieli ludowych, to wzrost budżetu szkolnego tak z powodu zmiany tej ustawy, jak i z powodu normalnego a koniecznego rozwoju szkolnictwa, wynosić będzie około 1,000.000 K.

Prawdopodobny wzrost w innych działach budżetu zrównoważy się mniej więcej z tymi wydatkami, które obciążają budżet na r. 1902 a nie powtórzą się w r. 1903.

Spodziewany wzrost dochodów z udziału kraju w podatku osobisto-dochodowym, w podatku państwowym od wódki, pewne podwyższenie wydatności halerza i nadwyżka budżetowa z r. 1901, pozwalają dać wyraz uzasadnionej nadziei, że wydatki w budżecie roku 1903 pokryte zostaną w granicach tych dochodów i dodatków jakie preliminujemy w r. 1902.

Natomiast z wielką troską myśleć już dziś trzeba o budżecie na r. 1904, w którym kraj będzie musiał bardzo znacznie podwyższyć wydatki w dziale regulacyi rzek.

Zmiana ustawy o poborze opłat od piwa może przynieść pewne podwyższenie dochodów w r. 1904, które jednak w żadnym razie nie zrównoważy normalnego a koniecznego wzrostu wydatków i nowych wydatków na regulacyę rzek.

Komisya budżetowa tak jak w latach poprzednich tak i dziś musi stwierdzić, że wzrost wydatków nawet najpożyteczniejszych może tylko nastąpić w granicach rozporządzalnych środków, do których wydatki bezwarunkowo zastosować należy.

Utrzymanie równowagi budżetowej jest i pozostać winno stanowczą wolą Sejmu i regulatorem jego uchwał; obowiązek zaś czuwania nad tą równowagą nietylko w corocznym budżecie, ale w wszelkich czynnościach przygotowawczych, któreby mogły kraj narazić na wydatki w przyszłości, jakimby sprostać nie zdołał, — należy przedewszystkiem do Wydziału krajowego.

Jasne i otwarte przedstawianie stanu rzeczy wobec Sejmu i kraju jest konieczne, by nie budzić nadziei i nie przyzwyczajać do stawiania wobec skarbu krajowego żądań, które ani dziś ani w najbliższej przyszłości zrealizowane niestety być by nie mogły.

Zarazem jest rzeczą nas wszystkich, byśmy nasze siły wytężyli, by w każdym dziale administracyi krajowej te środki, któremi rozporządzamy, użyte zostały z możliwie najwyższą korzyścią kraju.

Komisya budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. Na rok 1902 ustanawia się wydatki funduszu krajowego w sumie . . . . . 22,913.884 K
a dochody własne tego funduszu w sumie . . . . . 8,852.008 „

II. 1. Na pokrycie niedoboru funduszu krajowego w r. 1902 pobierany będzie dodatek do państwowych podatków bezpośrednich, a mianowicie:

a) dodatek do państwowego podatku gruntowego, do państwowego podatku domowo-czynszowego, domowo-klasowego i 5%-owego podatku od domów wolnych po 60 halerzy od każdej korony całej przypisanej należytości tych podatków;

b) dodatek do państwowych bezpośrednich podatków osobistych, wprowadzonych ustawą z dnia 25. października 1896 Dz. u. p. Nr. 220 z wyjątkiem podatku osobisto-dochodowego, w wysokości 66 halerzy od każdej korony całej przypisanej należytości tych podatków.

2. Opodatkowani w mieście Krakowie, tudzież w powiatach Krakowskim i Chrzanowskim opłacać będą dodatek do podatków w ustępie 1. ad a) wymienionych

w wysokości 49 halerzy, zaś do podatków w tymże ustępie ad b) wymienionych po 55 halerzy od każdej korony całej należytości tych podatków.

3. Kwoty przyzwolone na rok 1902 w rubrykach i pozycyach wydatków budżetu krajowego w znaczeniu ściślejszem, niemniej w funduszu krajowym w znaczeniu obszerniejszem, jakoteż wszystkich zakładów krajowych, będą wydawane tylko na cele oznaczone w poszczególnych rubrykach i pozycyach, a to osobno w dziale wydatków zwyczajnych, osobno w dziale wydatków nadzwyczajnych.

Przenoszenie zaoszczędzeń dozwolone jest tylko przy następujących pozycyach funduszu krajowego w ściślejszem znaczeniu:

a) w rubryce I. między pozycyami 5, 6, 7 i między pozycyą 8 i 10;

b) w rubryca II. między literami a, b, c, d pozycyi 23;

c) w rubryce X. między pozycyami 187 i 188 tudzież między pozycyami 192, 193 i 194;

d) w rubryce XV. między pozycyami 269c i 270, dalej 297, 298 i 299, tudzież między pozycyami 317, 318, 319;

dalej w należących do tej rubryki budżetach szkół rolniczych, szkoły gospodarstwa lasowego we Lwowie, szkoły ogrodniczej w Tarnowie i zakładu sadowniczego w Zaleszczykach, między wszystkiemi pozycyami każdej rubryki zwyczajnych wydatków tych szkół;

e) w rubryce XVI. między pozycyami 323—375, między pozycyami 378 i 441, między pozycyami 442 i 445, między pozycyami 439 i 446, wreszcie między pozycyami działów A, B, C, D i F wydatków na szkoły przemysłowe zawodowe połączone z warstatami wzorowymi, wszakże tylko w granicach każdego działu z osobna i tylko w wydatkach zwyczajnych.

III. Poleca się Wydziałowi krajowemu, by po przeprowadzeniu z c. k. Rządem odpowiednich rokowań, przedłożył na najbliższej sesyi sejmowej projekt do ustawy o poborze kraj opłat konsumcyjnych od piwa, któryby umożliwił pobór tych opłat przez organy państwowe i zapewnił krajowi cały dochód z tej opłaty *brutto*, przeznaczając na koszta administracyi i kontroli najwyżej 5%.

Przewodniczący:
K. Badeni.

Sprawozdawca:
St. Badeni.

SUMARYUSZ

budżetu krajowego

na rok 1902.

Sumaryusz funduszu

Rubryka	Poszczególnienie	Wedle preliminarza Wydziału krajowego i dodatkowego sprawozdania LW. 34616/902	Wedle wniosków Komisyi budżetowej względnie uchwały Sejmu	Z porównania Komisya wnosi	
				więcej	mniej
		Korony			
	Wydatki.				
I.	Koszta reprezentacyi kraju	237.972	237.972	—	—
II.	Koszta zarządu:				
	wedle preliminarza . . 731·967 K				
	„ dodatkowego sprawozd. +30·000 „	761.967	752·527	—	9.440
III.	Koszta leczenia	2,435.000	2,435.000	—	—
IV.	„ szczepienia	164.000	164.000	—	—
V.	Wydatki sanitarne	99.200	99.200	—	—
VI.	Zasiłki dla zakładów dobroczynności	56.948	60.648	3.700	—
VII.	Na cele wykształcenia i oświaty	7,788.738	7,816.538	27.800	—
VIII.	Utrzymanie pomników historycznych	77.978	78.698	720	—
IX.	Kwaterunkowe żandarmeryi	537.230	537.230	—	—
X.	Wydatki na komunikacye:				
	wedle preliminarza . . 3,460.094 K				
	„ dodatk. sprawozd. . + 5.000 „	3,465.094	3,459 478	—	5.616
XI.	Dotacye dla zakładów krajowych	52.451	45.994	—	6.457
XII.	Wydatki na szupaśnictwo	46.500	46.500	—	—
XIII.	Budowy wodne i melioracye:				
	wedle preliminarza . . 1,469.003 K				
	„ dodatk. sprawozd. . + 100.000 „	1,569.003	1,559.203	—	9.800
XIV.	Umorzenie pożyczek:				
	wedle preliminarza . . 3,824.073 K				
	„ dodatk. sprawozd. . — 721 461 „	3,102.612	3,102.612	—	—
XV.	Na cele rolnictwa i górnictwa:				
	wedle preliminarza . . 1,360.735 K				
	„ dodatk. sprawozd. . + 17.780 „	1,378.515	1,381.515	3.000	—
XVI.	Na podniesienie rękodzielnictwa i przemysłu:				
	wedle preliminarza . . 404.624 K				
	„ dodatk. sprawozd. . + 100.000 „	504.624	504.624	—	—
XVII.	Rozmaite wydatki,	518.645	632.145	113 500	—
	Suma wydatków	22,796.477	22,913 884	148.720	31.313
				117.407	

Rubryka	Poszczególnienie	Wedle preliminarza Wydziału krajowego i dodatkowego sprawozdania LW. 34616/902	Wedle wniosków Komisyi budżetowej względnie uchwały Sejmu	Z porównania Komisya wnosi	
				więcej	mniej
		Korony			
	Dochody.				
I.	Pozostałość z rachunków z lat ubiegłych .	—	—	—	—
II.	Odsetki od pieniędzy chwilowo lokowanych	—	—	—	—
III.	Dochody z dróg krajowych i kolei żelaznych	564.244	564.244	—	—
IV.	Nadwyżki dochodów od zakładów dotowan.	115 926	122.292	6.366	—
V.	Zwroty zaliczek z lat ubiegłych . . .	96.204	96.204	—	—
VI.	Zwroty pożyczek	3.554	3 554	—	—
VII.	Dochody szkoły gospod. lasow. we Lwowie	14.760	14.760	—	—
VIII.	„ szkół i folwarku w Dublanach .	140.835	140.835	—	—
IX.	„ „ „ w Czernichowie .	74.340	74.340	—	—
X.	„ innych krajowych szkół rolniczych	77.190	77.190	—	—
XI.	Zwroty za sprawdzanie rachunków aptekarskich.	1.020	1.020	—	—
XII.	Dochody z przelania do skarbu kraj. pozostałości z funduszu zapomogi z r. 1866 .	1.045	1.045	—	—
XIII.	Dochody z kwaterunku żandarmeryi . .	201.962	201.962	—	—
XIV.	Dochody ze zwrotu wydatków szupasowych	14.500	14.500	—	—
XV.	Dochody z kraj. składu publ. w Krakowie .	34.600	34.600	—	—
XVI.	Dochody z kraj. opłat konsumcyjnych .	6,201.720	6,201.720	—	—
XVII.	Rozmaite dochody.	1,303.742	1,303.742	—	—
	Suma dochodów własnych .	8,845.642	8.852.008	6 366	—

Rubryka I. poz. 1—15 wydatków.

Koszta reprezentacyi kraju.

(Sprawozdawca poseł Skałkowski)

Preliminarz Wydziału kajowego obejmuje w tej rubryce
kwotę . . . . . 237.972 koron
w porównaniu z uchwaloną na rok 1901 kwotą . . . 215.672 „
więcej o . . 22.300 koron
a to z powodu podwyższenia płac członków Wydziału krajowego z 8000 koron na 12000 koron rocznie, przyczem odpadła kwota 2000 koron wstawiana w poprzednich budżetach jako wynagrodzenie dla zastępcy Marszałka w Wydziale krajowym.

Oprócz podwyższenia spowodowanego zwiększoną płacą członków Wydziału kraj. proliminarz zawiera w rubryce I w poz. 3 wydatków podwyższenie kwoty na druki sejmowe o 300 koron.

Komisya budżetowa jest przekonana, że w tej pozycyi możnaby wprowadzić pewne oszczędności, przez zmniejszenie rozmiarów druków sejmowych, co także ze względu na krótkość sesyj sejmowych i wynikającą stąd trudność rozpatrzenia materyału Sejmowi przedkładanego, wielce jest pożądane.

Komisya wnosi w tej sprawie odpowiednią rezolucyę.

Komisya przedkłada zatem Wysokiemu Sejmowi wszystkie pozycye rubryki l. wydatków zgodnie z preliminarzem Wydziału kraj. do przyjęcia i wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić następujące pozycye wydatków rubryki

A) Sejm krajowy

Pozycya	*1.*	Koszta podróży pp. posłów	8.972 koron
„	*2.*	dyety	72.000 „
„	*3.*	druki	41 500 „
„	*4.*	spisywanie sprawozdań .	8.000 „
„	*5.*	pisarze dzienni . . .	1.300 „
„	*6.*	remuneracye urzędników .	2.400 „
„	*7.*	służba	2.400 „
„	*8.*	opał	3.000 „
„	*9.*	zapuszczanie i mycie podłóg	200 „
„	*10.*	potrzeby kancelaryjne .	800 „
„	*11.*	na bibliotekę . . .	400 „
„	*12.*	drobne wydatki . . .	1.000 „
		razem . .	141.972 K.

Z przeniesienia . . 141.972 koron

B) Wydział krajowy

poz. 13.	Marszałek krajowy płaca . . .	12.000	koron
	dodatek naprezentacyę	8.000	„
„ *14.*	sześciu członków Wydziału kraj. .	72.000	„
„ *15.*	zastępcy	4000	„
	suma działu B. .	96.000	„

Ogółem wydatki rubryki I. 237.972 koron.

Odnośnie do poz. 3. tej rubryki wnosi komisya następującą rezolucyę do uchwalenia:

Poleca się Wydziałowi krajowemu wziąć pod rozwagę kwestyę zaoszczędzenia wydatków na druki sejmowe, mianowicie przez zmniejszenie objętości takich sprawozdań, w których nastąpić to może bez ujmy dla dokładności przedstawienia przedmiotu w sprawozdaniu traktowanego.

O wyniku tych badań Wydział krajowy zda sprawę przy przedłożeniu przyszłego preliminarza budżetu.

Przewodniczący:

K. Badeni.

Sprawozdawca:

Skałkowski.

Z drukarni i litografii Pillera i Sp.

Wydatki.

Rubryka II. (poz. 16—35.)

Koszta zarządu.

Sprawozdawca poseł Skałkowski.

W rubryce tej preliminuje Wydział krajowy zamiast uchwalonej na rok 1901 kwoty . . . . . 672.198 K.
w wydatkach zwyczajnych i nadzwyczajnych . . . . 731.967 „
zatem więcej o . . 59.769 K.

To zwiększenie wydatków wynosi:

a) w poz. 16—22 Płace z dodatkami aktywalnymi i pięcioleciami . 17.820 „
ze względu na powiększenie etatu, uzasadnione osobnem sprawozdaniem.

b) w poz. 23 Dyurna . . . . . 11.022 „
z powodu zwiększenia stanu dyetaryuszy i podwyższenia ich wynagrodzenia.

c) w poz. 31. Na meble biurowe, jako wydatek nadzwyczajny . 1.000 „

d) w poz. 34. obejmującej wydatki na utrzymanie gmachu sejmowego, są preliminowane koszta nadzwyczajnych robót adaptacyjnych . . . . . 7.000 K.
koszta instalacyi wodociągów . . 17.482 „ } 24.482 „
zaś w wydatkach zwyczajnych:
na stacyę elektryczną, więcej o . . . . 3.000 „
i za wodę z miejskiego wodociągu . . . 5.000 „

e) w poz. 35. na zaliczki dla urzędników wstawiono więcej o . 6.000 „
jako wydatek zwyczajny — oraz jako nadzwyczajny wydatek żąda Wydział kraj. . . . . 4.000 „

Ogółem zwiększenie wydatków o . 72.324 K.

Ponieważ jednak opuszczono dary z łaski, w ostatnim budżecie uchwalone jednorazowo, a w poz 32. na koszta administracyi dochodów z krajowych opłat od piwa, zapreliminowano o 1.000 K. mniej, a także przy pozycyach dotyczących dodatków osobistych i pensyj emerytalnych zaszły niektóre zmiany, przeto zwiększenie wydatków tej rubryki zredukowane zostało na kwotę wyżej wykazaną 59.769 K.

Komisya budżetowa czyni następujące uwagi co do tych zwiększonych wydatków:

ad a) powiększenie sił biurowych Wydziału kraj. jest uzasadnione osobnem sprawozdaniem, i było przedmiotem osobnej uchwały Wysokiego Sejmu.

Komisya budżetowa wstawia zatem do budżetu kwotę podwyższoną skutkiem tego przez Wys. Sejm uchwalonego zwiększenia personalu biurowego.

ad b) zwiększenie wydatków na dyurna jest uzasadnione w akcie Wydziału kraj. L. 83.235|901, który komisya przeglądnęła — i nabyła przekonania, że podwyższenie tych wydatków w dziale manipulacyjnym i rachunkowym jest należycie uzasadnione. Mianowicie wykazane jest, przy uzasadnieniu tego podwyższenia wydatków, znaczne zwiększenie czynności, oraz niedostateczność wynagrodzenia dyurnistów, które wnioskami budżetowemi Wydziału kraj. polepszonem być ma.

ad d) wydatki na adaptacye gmachu są szczegółowo obliczone przez architektę p. Kamienobrodzkiego w kwocie 9.614 K. którą to kwotę zredukował Wydział kraj. na 7.000 K. odkładając pewną część tych robót na rok 1903.

Wydatek na instalacyę wodociągów jest już faktycznie dokonany, bez pokrycia budżetowego, zatem wydaną na ten cel kwotę 17.481 K. 55 gr. Wydział kraj. wstawił do preliminarza.

ad e) zwiększenie wydatku na zaliczki dla urzędników o kwotę 6.000 K. uzasadnione jest tem, że dotychczas na ten cel dozwolona kwota 24.000 K. nie wystarcza, skutkiem czego wiele podań o zaliczki przy nadchodzącej porze zimowej nie może być uwzględnionych. Należy także zauważyć, że temu wydatkowi odpowiada dochód z wpływających rat zwrotu zaliczek.

Komisya budżetowa nie proponuje zatem żadnych zmian do poszczególnych pozycyj preliminarza, uzasadnionych w sprawozdaniu, budżetowem Wydziału kraj. względnie w osobnych sprawozdaniach z wyjątkiem tylko poz. 29. obejmującej dary z łaski, przy której komisya przedkłada wnioski odnośnie do przekazanych jej petycyj.

W pozycyi 29. preliminuje Wydział na stałe dary z łaski na podstawie uchwał sejmowych:

a)	Józefinie Bojarskiej	200 K.
b)	Krystynie Kopertyńskiej	200 „
c)	Malwinie Kopertyńskiej	200 „
d)	Apolonii Sternalowej	400 „
e)	Antoniemu Wojtynie	360 „
f)	Maryi Zajączkowskiej	300 „
g)	Auguście Gergel	300 „
h)	Maryi Bereźnickiej	300 „

które to kwoty komisya, zgodnie z Wydziałem, do uchwalenia przedstawia.

W załatwieniu osobnego sprawozdania Wydziału kraj. do L. s. 314. komisyi budżetowej przekazanego — wnosi komisya na przyznanie Michałowi Orłowiczowi, 66 letniemu stróżowi w gmachu sejmowym, analogicznie do poprzednich uchwał sejmowych w podobnych wypadkach

i)	stały dar z łaski w rocznej kwocie	360 „

Dalej wnosi komisya jednorazowo:

j)	w załatwieniu petycyi L. 259. Rozalii Piotrowskiej, wdowie po funkcyonaryuszu Wydziału krajowego i dla jej głuchoniemej córki	500 „
k)	w załatwieniu petycyi L. 391. Franciszce Kratochwil, wdowie po dyetaryuszu	200 „
l)	w załatwieniu petycyi L. 415. Leontynie Sapałaczyńskiej siostrze urzędnika ś. p. Roberta Sapałaczyńskiego, jak w roku przeszłym	300 „
m)	na petycyę L. 453. Maryi Baryckiej, wdowie po dyetaryuszu	200 „
n)	na petycyę L. 473. Wandzie Dziubińskiej, wdowie po funkcyonaryuszu Oddziału rachunkowego, jak poprzednio	400 „
	Do przeniesienia .	4.520 K

Z przeniesienia . . 4.520 K.

o) na petycyę L. 503. Apolonii Sternalowej, wdowie po urzędniku . . . . . 200 „

p) na petycyę L. 678. Annie Strnad, wdowie po dyetarjuszu 300 „

r) na petycyę L. 701. Tymonowi Niesiołowskiemu, sierocie po dyetaryuszu . . . . . 200 „

s) w załatwieniu petycyi L. 748. Helenie Babińskiej, wdowie po dyetaryuszu . . . . . 200 „

t) na petycyę L. 797. Emilii Sternaldowej, wdowie po urzędniku, jak w latach poprzednich . . . . 300 „

u) na petycyę L. 1.048. Kornelii Sternaldowej, wdowie po urzędniku . . . . . 200 „

w) Zgodnie z wnioskiem Wydziału krajowego proponuje komisya przyznać p. Kazimierzowi Kułakowskiemu inspicyentowi gmachu sejmowego, tytułem jednorazowej odprawy, kwotę . . . . . 1.000 „

Petycya L. 514. Leona Borkowskiego, dyetaryusza, o zapewnienie utrzymania w razie niemożności dalszej pracy, *wnosi komisya przekazać Wydziałowi krajowemu do możliwego uwzględnienia w razie, gdyby petent istotnie po dwudziestoletniej służbie stał się do pracy niezdolnym.*

krajowemu do możliwego uwzględnienia w razie, gdyby petent istotnie po dwudziestoletniej służbie stał się do pracy niezdolnym.

W załatwienieniu petycyi L. 438. Maryi Zajączkowskiej, wdowy po pisarzu etatowym, wnosi komisya *przyznać jednorazowy dar z łaski w kwocie* . . . . . 200 K. *oraz odstąpić tą petycyę Wydziałowi krajowemu do zbadania, o ile prośba petentki o podwyższenie pensyi wdowiej, ze względu na analogiczne wypadki, zasługuje na uwzględnienie, tudzież do ewentualnego przedłożenia Sejmowi wniosku.*

Suma wydatków w pozycyi 29. wyniesie . . . 7.120 „

Przy pozycye 35. Zaliczki na płace proponuje komisya, oprócz wstawionej przez Wydział krajowy jakowydatek zwyczajny kwoty 30.000 koron, wstawić zgodnie z Wydziałem jako wydatek nadzwyczajny:

a) *dla Jana Zycha*, asystenta oddziału rachunkowego . . 2.000 K.

b) *dla Franciszka Domiszewskiego*, asystenta kasy krajowej . 2 000 „

Komisya budżetowa przedkłada zatem Wysokiemu Sejmowi do uchwalenia następujące wydatki w rubryce II. budżetu:

poz. 16.	płace urzędników oddziału konceptowego zgodnie z preliminarzem Wydziału, z uwzględnieniem zmian wynikających z pomnożenia etatu	149.080 K.	
	dodatki pięcioletnie	9.302 „	
	suma poz 16 . .		158.382 K.
poz. 17.	płace urzędników oddziału rachunkowego .	143.860 K.	
	dodatki pięcioletnie	10.248 „	
	razem . .		154.108 „
poz. 18.	płace w oddziale kasowym . . .	39.080 K.	
	dodatki pięcioletnie	1.861 „	
	razem . .		40.941 „
poz. 19.	płace z dodatkami w oddziale sanitarnym . . .		6.840 „
poz. 20.	płace z dodatkami w oddziale statystycznym . .		11.120 „
poz. 21/22.	płace z dodatkami w oddziale manipulacyjnym . .		53.662 „
poz. 23.	dyurna		56.000 „
poz. 24.	zasługi		9.730 „
poz. 25.	emolumenta i dodatki osobiste		3.006 „
poz. 26.	remuneracye		12.100 „
poz. 27.	koszta podróży i dyety		16.800 „
	Do przeniesienia . .		522.689 K.

	Z przeniesienia . .		522.689 K.
poz. 28.	pensye i zaopatrzenia		62.514 „
poz. 29.	dary z łaski		7.120 „
poz. 30.	należytości stemplowe		4.500 „
poz. 31.	potrzeby kancelaryjne		37.400 „
	(w tem 1.000 K. jako wydatek nadzwyczajny)		
poz. 32.	koszta administracyi dochodów z krajowej opłaty od piwa		4.000 „
poz. 33.	płaca architekty z dodatkami		6.100 „
poz. 34.	wydatki zwyczajne na utrzymanie gmachu sejmowego	34.722 K.	
	wydatki nadzwyczajne na wodociągi i adaptacye	24.482 „	
	suma poz. 34. . .		59.204 „
poz. 35.	zaliczki na płace jako wydatek zwyczajny .	30.000 K.	
	jako wydatek nadzwyczajny dla Jana Zycha i Franciszka Domiszewskiego po 2.000 kor. .	4.000 „	
	suma poz. 35. . .		34.000 „
	Suma wydatków rubryki II. . .		737.527 K.

Nad petycyami komisyi budżetowej przekazanemi:

L. 403. Wojciecha Urbańskiego imieniem małoletniej Edmundyny Urbańskiej, córki wicedyrektora oddziału rachunkowego, o dodatek do pobieranego przez nią zaopatrzenia,

L. 659. Juliana Wolańskiego, emerytowanego sekretarza, o podwyższenie emerytury,

L. 799. Maryi Jasińskiej, wdowy po urzędniku o dodatek do pensyi wdowiej.

L. 1 000 Józefa Bojkowskiego, emerytowanego portyera o podwyższenie emerytury

wnosi komisya przejście do porządku dziennego.

Przewodniczący:
K. Badeni.

Sprawozdawca:
Skałkowski.

Z drukarni i litografii Pillera i Spółki we Lwowie

Budżet krajowy na rok 1902.

Rubryka II. poz. 34 p.) wydatków.

Koszta zarządu

(na podstawie osobnego sprawozdania.)

Na uzupełnienie urządzeń maszynowych w gmachu sejmowym, wytwarzających światło elektryczne w ogólnej sumie *30.000 koron* wstawia się do budżetu na r. 1902 w rubr. II. poz. 34 p. . . . . **15.000 K.**

Z drukarni i litografii Pillera i Sp.

Rubr. III. poz. 36, 37 wyd.

Koszta leczenia.

Sprawozdawca poseł dr. Jabłoński.

Wydział krajowy preliminuje na rok 1902: na koszta leczenia, w szpitalach, krajowych, prowincyonalnych i zagranicznych 2,380.000 koron t. j. tyle co w roku ubiegłym.

na koszta utrzymania podrzutków z zagranicy 55.000 „

Razem 2,435.000 K.

Komisya budżetowa preliminuje zgodnie z Wydziałem krajowym

poz. 36. Koszta leczenia w szpitalach krajowych, prowincyonalnych i zagranicznych 2,380.000 K.

poz. 37. Koszta utrzymania podrzutków z zagranicy 55.000 „

Suma rubryki III. 2,435.000 K.

Komisya budżetowa rozpatrując, rok rocznie znaczne zwiększanie się tej rubryki, tak że od r. 1871 dziesięciokrotnie rubryka ta wzrosła, a chcąc nabrać przekonania czy stanowi temu, nie da się zapobiedz bez ujmy dla ekonomii i humanitaryzmu, stawia następujące rezolucye.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. W odpowiednich sprawozdaniach roku przyszłego, Wydział krajowy poda dokładne obliczenie, o ile w miastach gdzie są szpitale, istnienie domów przytułku i pracy, wpłynąć by musiało na obniżenie stanu ich rych i ilości dni leczenia w szpitalach.

2. Wydział krajowy nawiąże rokowania z miastami, w których szpitale się znajdują w kierunku:

a) Czy w obec niedawno obowiązującej ustawy o przynależności, miasta nie byłyby skłonne zakładać domy przytułku i pracy.

b) Czy za umówionem jednostkowem wynagrodzeniem, a nawet za pewnem ewentualnem przyczynieniem się do kosztów budowy, miasta nie zawarłyby z Wydziałem krajowym umowy o przyjmowanie do takich zakładów 1) chorych, którzy ambulatoryjnie mogliby być leczonymi. 2) ozdrowieńców, którzy dla przyczyn formalnych szpitale zalegają.

We Lwowie dnia 30. czerwca 1902.

Przewodniczący: ***K. Badeni.***

Sprawozdawca: ***Dr. Jabłoński.***

Z drukarni i litografii Pillera i Sp.

Rubr. IV. poz. 38, 39 wyd.

Koszta szczepienia.

Sprawozdawca poseł dr. Jabłoński.

Na utrzymanie i odświeżanie krowianki preliminuje Wydział krajowy w pozycyi 38, 24.000 kor. t. j. tyle ile wynosiła kwota uchwalona na rok 1901.

W pozycyi 39 na koszta podróży i dyety lekarzy z powodu szczepienia ospy ochronnej 140.000 kor. t. j., o 8.000 kor., więcej, niż na rok 1901 uchwalono, bo tyle wypada z przecięcia.

Komisya budżetowa wnosi zgodnie z preliminarzem Wydziału krajowego.

poz. 38.	Utrzymanie i odświeżanie krowianki	24.000 K.
poz. 39.	Koszta podróży i dyety lekarzy z powodu szczepienia ospy ochronnej	140.000 „
	Suma rubr. IV.	164.000 K

We Lwowie dnia 30. czerwca 1902.

Za przewodniczącego:
K. Badeni.

Sprawozdawca:
Dr. Jabłoński.

Z drukarni i litografii Pillera i Spółki we Lwowie

Rubr. V. poz. 40, 41, 42 wyd.

Wydatki sanitarne.

Sprawozdawca poseł dr. Jabłoński.

Poz. 40.	Na opłatę w $^1/_3$ części leków dla epidemicznie chorych, preliminuje się zgodnie z Wydziałem krajowym t. j. tyle ile było uchwalone na rok 1901.	7.200 K.
Poz. 41.	Na koszta podróży dla lekarzy okręgowych, oraz na subwencye dla powiatów, celem pokrycia przewyżki na płace tych lekarzy po nad 1% dodatku powiatowego, preliminuje się zgodnie z Wydziałem krajowym tak, jak było w roku 1901	90.000 K.
Poz. 42.	Stała subwencya dla zakładu szczepienia wścieklizny prof. dr. Bujwida	2.000 „
	Razem	99.200 K.

We Lwowie dnia 30. czerwca 1902.

Za przewodniczącego:
K. Badeni.

Sprawozdawca:
Dr. Jabłoński.

Z drukarni i litografii Pillera i Sp.

Budżet krajowy na rok 1902.

Rubryka VI, pozycya 43–71 b)

Zasiłki dla zakładów dobroczynności.

Sprawozdawca poseł Barwiński.

Na rok 1901 uchwalił W. Sejm w tej rubryce 48.248 K. Na 1902 r. preliminuje Wydział krajowy w rubryce zwyczajnych wydatków 56.948 K., zatem więcej o 8.700 K. a mianowicie nie proponuje na 1902 r. jako zasików jednorazowo przyznanych, 2000 K. dla lecznicy powszechnej jako nadzwyczajnej subwencyi, 200 K. dla Towarzystwa wzajemnej pomocy diaków gr. k. dyecezyi przemyskiej, 200 K. dla takiegoż Towarzystwa archidyecezyi lwowskiej i 200 K. dla takiegoż Towarzystwa dyecezyi stanisławowskiej, 3000 K. dla komitetu budowy szpitala OO. Bonifratrów w Krakowie, 200 koron dla komitetu herbaciarni centowej we Lwowie, 600 koron dla zakładu błog. Kunegundy w Nowym Sączu, 400 koron dla Zgromadzenia SS. św. Wincentego a Paulo we Lwowie, 500 koron dla przytuliska uczestników powstania z r. 1863|4 w Krakowie, 1000 koron dla wydziału Rady pow. w Łańcucie na rzecz szkoły gospodyń wiejskich razem 8300 koron. Natomiast w rubryce zwyczajnych wydatków preliminuje Wydział krajowy 600 koron dla szpitala komisyi klimatycznej w Zakopanem z powodu przekazania Wydziałowi krajowemu petycyi komisyi klimatycznej w Zakopanem (L. W. 47.059 1901), 3600 koron dla Towarzystwa opieki nad niemowlętami pod wezwaniem „Dzieciątka Jezus“ we Lwowie, jako I. i II. ratę amortyzacyjną pożyczki 60.000 koron na budowę domu podrzutków, w załatwieniu petycyi przekazanej Wydziałowi krajowemu uchwałą Sejmu z 8. lipca 1901, 2000 koron jako jednorazowy zasiłek zakładowi staruszek i kalek w Krakowie na Blichu im. hr. Sołtykowej na budowę domu na podstawie petycyi przekazanej przez W. Sejm (L. W. 70 419|1901, 1200 koron dla szpitala SS. Miłosierdzia w Przeworsku jako jednorazową subwencyę, w załatwieniu petycyi przekazanej przez W. Sejm z 8. lipca 1901 (L. W. 67.807|1901), 2000 koron dla SS. Służebniczek w Krystynopolu, w załatwieniu petycyi przekazanej przez W. Sejm (L. W. 67.807|1901) na budowę domu nowicyatu jednorazowo, 2000 koron jednorazowo dla OO. Bazylianów w Dobromilu na budowę domu nowicyatu w Krechowie w załatwieniu petycyi przekazanej przez W. Sejm (L. W. 62.639|1901), 1600 koron dla szpitalika św. Zofii we Lwowie na utrzymanie kolon.i leczniczej w Iwoniczu, a 4000 koron jednorazowo na uzupełnienie inwentarza i urządzenie tegoż szpitala, razem 17.000 koron uzasadnione w sprawozdaniu z czynności Departamentu V.

Komisya budżetowa wnosi:

Rubryka VI.

Zasiłki dla zakładów dobroczynności.

Poz. 43.	Szpitale Sióstr Miłosierdzia w Czerwonogrodzie, Rozdole i Bursztynie	1.800	K.
„ *44.*	Szpital Sióstr Miłosierdzia w Nowosiółkach .	600	„
„ *45.*	Szpital Komisyi klimatycznej w Zakopanem	600	„
„ *46.*	Dom ubogich i sierót w Krakowie . . .	10.848	„
„ *47.*	Zakład św. Józefa dla osieroconych chłopców w Krakowie	2.000	„
„ *48.*	Towarzystwo Miłosierdzia pod godłem „Opatrzność“ we Lwowie	2.400	„
„ *49.*	Zakład osieroconych dziewcząt imienia księdza Józefa Ziemiańskiego w Przemyślu . .	1.000	„
„ *50.*	Na zasiłki dla weteranów z r. 1831, do dyspozycyi Wydziału krajowego. (*Komisya budżetowa poleca Wydz. kr. do uwzględnienia przy tej pozycyi petycyę Towarzystwa wzajemnej pomocy uczestników powstania z 1863|4 we Lwowie l. 183(70)*	4.500	„
„ *51.*	Zakład św. Józefa dla chorych nieuleczalnych i wyzdrowieńców we Lwowie	2 000	„
„ *52.*	Na utrzymanie rymanowskiej kolonii leczniczej .	1.000	„
„ *53.*	Lecznica powszechna we Lwowie, do rozporządzalności Wydziału krajowego, po zasięgnięciu opinii Towarzystwa lekarskiego . . .	2.000	„
„ *54.*	Kolonia lecznicza w Rabce na utrzymanie dzieci w lecznicy	600	„
„ *55.*	Towarzystwo opieki nad niemowlętami pod wezwaniem „Dzieciątka Jezus“ we Lwowie, subwencya zwyczajna	400	„
„ *55a)*	Towarzystwo opieki nad niemowlętami pod wezwaniem „Dzieciątka Jezus“ we Lwowię, rata amortyzacyjna pożyczki 60 000 koron zaciągnąć się mającej na budowę domu podrzutków, I II rata	3.600	„
„ *56.*	Ryczałt na zasiłeki dla ochronek po myśli uchwały Wys. Sejmu z 5 lutego 1896. *Komisya budżetowa uznając skuteczną działalność ochronek, wnosi ze względu na pomnożoną liczbę tychże w kraju podwyższenie dotychczasowego ryczałca z 3600 na 5000 koron)*	5.000	„
„ *56a)*	Towarzystwo wzajemnej pomocy dyaków gr. kat. dyecezyi przemyskiej (*jednorazowo*) . . .	200	„
„ *56b)*	Takież Towarzystwo w archidyecezyi lwowskiej (*jednorazowo*)	200	„
„ *56c)*	Takież Towarzystwo w dyecezyi stanisławowskiej (*jednorazowo*)	200	„
„ *57.*	Towarzystwo kolonii wakacyjnej dla dziewcząt we Lwowie	200	„
„ *58.*	Towarzystwo im. św. Salomei, opieki nad wdowami i sierotami we Lwowie	200	„
„ *59.*	Zgromadzenie służebnic Serca Jezus. w Krakowie	200	„
„ *60.*	Towarzystwo opieki nad sługami im. św. Jadwigi we Lwowie	200	„
	Do przeniesienia .	39.748	K.

	Z przeniesienia .	39.748 K.
Poz. 61.	Zakład staruszek i kalek w Krakowie na Blichu, im. hr. Sołtykowej:	
	a) subwencya zwyczajna	200 „
	b) *jednorazowy* zasiłek na budowę domu . .	2.000 „
„ *62.*	I. galic. stowarzyszenie głuchoniemych „Nadzieja“ we Lwowie	200 „
„ *63.*	Stowarzyszenie opieki nad uwolnionymi więźniami we Lwowie	200 „
„ *64.*	Komitet „Domu pracy“ na Kaźmierzu w Krakowie	1.000 „
„ *65.*	Zakład św. Jadwigi w Krakowie (*stała subwencya*)	1.200 „
„ *65a*)	Komitet herbaciarni centowej we Lwowie (*jednor.*)	200 „
„ *65b*)	Zarząd Zakładu błog. Kunegundy w Nowym Sączu, na szkołę dla kształcenia wzorowych gospodyń	600 „
„ *66.*	Na przytulisko brata Alberta we Lwowie i w Krakowie (*stała subwencya*)	2.000 „
„ *67.*	Na opłatę procentów (4%) od pożyczki 40.000 K. zaciągnąć się mającej przez Towarzystwo budowy tanich mieszkań dla robotników katolickich w Krakowie (II. rata z dziesięciolecia) . . .	1.600 „
„ *67a*)	Dla przytuliska uczestników powstania z r. 1863/4 w Krakowie (*jednorazowy zasiłek*) . . .	500 „
„ 68.	Szpital Sióstr Miłosierdzia w Przeworsku, jednorazowa subwencya	1.200 „
„ *69.*	Siostry Służebniczki w Krystynopolu, na budowę domu nowicyatu, *jednorazowo*	2.000 „
„ *70.*	OO. Bazylianie w Dobromilu, na budowę domu nowicyatu w Krechowie, (*jednorazowo*) . .	2.000 „
„ *71.*	Dla szpitalika św. Zofii we Lwowie:	
	a) subwencya na utrzymanie kolonii leczniczej w Iwoniczu	1.600 „
	b) na uzupełnienie inwentarza i urządzeń szpitala, (*jednorazowo*)	4.000 „

Tym sposobem zostały załatwione petycye: Zarządu Szpitala w Nowosiółkach zahalczynych l. 220 (107), kierownika Szpitala Zakopańskiego l. 634 (367), Zakładu św. Józefa w Krakowie l. 1120 (762), Stowarzyszenia „Dzieciątka Jezus“ we Lwowie l. 285 (132), Towarzystwa Miłosierdzia pod godłem „Opatrzność“ we Lwowie l. 201 (88), Polikliniki powszechnej we Lwowie l. 1115 (757), gminy Siedliszowice l. 668 (401), Towarzystwa PP. Ekonomek w Tarnopolu l 466 (228), Towarzystwa „Ruska Ochronka“ we Lwowie l. 410 (181), S. M. Proskowec, Felicyanki Przełożonej Ochronki we Lwowie l. 496 (258), Komitetu przytuliska św. „Józefa we Lwowie l 504 (266), Leonilli Trojnar przełożonej Ochronki w Zaleszczykach l. 515 (273), Towarzystwa dobroczynności w Śniatynie l. 561 (323), Petroneli Ulanowskiej Starszej S. Służebniczki w Brzozdowcach l. 992 (665), Ochronki im. Henryka Sienkiewicza w Zbarażu l. 1007 (679), Towarzystwa Ochronki polskiej w Drohobyczu 1018 (690), Opieki podgórskiej l. 895 (586), Towarzystwa dyaków dyecezyi przemyskiej i Towarsystwa dyaków archid. lwowskiej l. 985 (658) i dyecezyi stanisławowskiej 1168 (789), lwowskiej kolonii wakacyjnej dla dziewcząt l. 965 (639), Towarzystwa św. Salomei we Lwowie l. 885 (576), zgromadzenia służebnic Serca Jezusowego w Krakowie w Krakowie l 110 (15), stowarzyszenia „Nadzieja“ we Lwowie

Do przeniesienia .	60.248 K.

Z przeniesienia . 60.248 K.

l. 266 (121), stowarzyszenia opieki nad uwolnionymi więźniami we Lwowie l. 114 (19), Komitetu Pracy kobiet w Krakowie l. 118 (23), Komitetu herbaciarni we Lwowie l. 793 (493), Towarzystwa bł. Kunegundy w N. Sączu l. 645 (378), przytuliska uczestników powstania z r. 1863/4 w Krakowie l. 232 (112), O. J. Łomnickiego, komisarza SS. Służebniczek w Krystynopolu l. 553 (315).

W sprawie petycyi Stowarzyszenia dla wychowania izrael. sierót w Krakowie l. 995 (668) komisya wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Poz. 71a) Dla Stowarzyszenia ku wychowaniu izr. sierót w Krakowie przyznaje się jednorazowy zasiłek . . 200 „

W sprawie petycyi Stowarzyszenia sług katol. im. św. Zyty w Krakowie l. 614 (347) *Komisya wnosi:*

Poz. 71b Dla Stowarzyszenia sług katol. im. św. Zyty w Krakowie przyznaje się jednorazowy zasiłek . . . 200 „

Suma rubr. VI . 60.648 K.

W sprawie petycyi OO. Bonifratrów w Krakowie l. 909 (600) o subwencyę na dokończenie szpitala w kwocie 60.000 koron, Wydziału Rady pow. w Łańcucie o subwencyę na szkołę gospodyń wiejskich w Gorliczynie l. 1045 (717), OO. Salezyanów w Oświęcimie o subwencyę dla zakładu sierót l. 911 (602), O. Włodzimierza Koziorowskiego w Horodnicy l. 180 (67) o subwencyę dla domu starców i kalek w Kudryńcach, Komisya wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Wymienione petycye odstępuje się Wydziałowi kr. do zbadania i ewentualnego sprawozdania„.

Petycyę Wydziału pow. w Sniatynie l. 409 (180) odstępuje Sejm Wydziałowi kr. do urzędowania.

Nad petycyami: Towarzystwa „Związek Rodzicielski“ we Lwowie l. 618 (351), Towarzystwa dam dobroczynności w Stanisławowie l. 810 (510), Towarzystwa dam św. Wincentego a Paulo w Kołomyi l. 121 (l. 26) i Towarzystwa „Bratnia Pomoc“ w Zakopanem l. 385 (161) wnosi komisya *przejście do porządku dziennego.*

We Lwowie, dnia 3-go lipca 1902.

Za przewodniczącego:
Hr. Badeni.

Sprawozdawca:
Barwiński.

Rubr. VII. poz. 72, 76—82, 98—102, 104—112, 114—158.

Wydatki na cele wykształcenia i oświaty.

Sprawozdawca Dr. Franciszek Paszkowski.

Komisya budżetowa przedstawia Wysokiemu Sejmowi do uchwały następujące wnioski w przedmiocie wydatków na cele wykształcenia i oświaty:

poz. 72. Akademia umiejętności w Krakowie:

a)	Zasiłek stały	52.000 K.	
b)	Zasiłek na badania historyczne w archiwum watykańskiem i innych, prowadzonych pod kierunkiem D-ra Smolki (I-a rata z trzechlecia 1901|2 do 1903|4	4.000 „	
c)	Na wydanie atlasu geologicznego .	5.000 „	61.000 K.

Komisya budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Na badania historyczne w Archiwum watykańskiem i inny h, przyznaje się Akademii umiejętności w Krakowie na dalsze trzechlecie od 1901|2 do 1003|4 roczny zasiłek w kwocie . . . . . 4.000 K.

Tem samem załatwioną zostaje petycya do l. 109.

(Pozycye 73—75 Sprawozdawca p. Kozłowski).

poz. 76. Zakład głuchoniemych we Lwowie:

a) na stypendya dla 85 wychowanków	20.400 K.	
b) na utrzymanie zakładu . .	5.000 „	
c) na amortyzacyę pożyczki 36.000 K. zaciągniętej na budowę II. piętra przez Dyrękcyę Zakładu, 3-cia rata amortyzacyjna (aż do pierwszego półrocza 1934)	1.990 „	27.390 K.

Pozycya ta zgodnie z wnioskiem Wydziału kraj w podwyższonej o 3.600 koron kwocie, na stypendya wskutek wniesionej w roku zeszłym petycyi, którą Wysoki Sejm przekazał Wydziałowi krajowemu do przedstawienia ewentualnych wniosków.

„ *77.* Szkoła głuchoniemych Izaaka Bardacha we Lwowie . 800 „

Tem samem załatwiona zostaje petycya do l. 858.

„ *78.* Zakład ciemnych we Lwowie . . . . . 6.000 „

Zakład dla ciemnych we Lwowie wniósł do l. 102 petycyę o podwyższenie subwencyi krajowej do 10.000 K. Komisya budżetowa uznając wielką pożyteczność zakładu, proponuje podwyższenie subwencyi do kwoty 6.000 koron.

„ *79.* Towarzystwo gimnastyczne „Sokół“ we Lwowie . . 2.000 „

Zgodnie z wnioskiem Wydziału krajowego jak w r. zeszłym.

„ *80.* Towarzystwo gimnastyczne „Sokół“ w Krakowie . 2.000 „

Zgodnie z wnioskiem Wydziału krajowego jak w r zeszłym. Tem samem załatwioną zostaje petycya do. l. 997.

„ *81.* Dla polskich i ruskich Towarzystw gimnastycznych „Sokół“ we Lwowie i na prowincyi, ryczałt do dyspozycyi Wydziału krajowego, po zasięgnięciu opinii Związku polskich gimnastycznych Towarzystw sokolich 4.000 „

Tem samem załatwione zostają petycye do liczb 294, 451, 624, 653, 662, 734, 848, 849, 874, 930, 994, 998.

„ *81 a.* Związek polskich gimnastycznych Towarzystw sokolich z Austryi, na cele Towarzystwa i wydawnictwa jednorazowo . . . . . 400 „

Tem samem zalatwioną zostaje petycya do l. 625.

poz. 82. Szkoła sztuk pięknych w Krakowie XXIV. rata umorzenia pożyczki 200.000 koron na budowę gmachu . 14.000 K.

Pozycye 83—97. Sprawozdawca JE. poseł Abrahamowicz.

„ 98. Na subwencye dla istniejących już internatów do rozporządzenia Wydziału krajow. w porozumieniu z Radą szkolną krajową . . . . . 12.000 „

„ 99. Na budowę domów dla Internatów . . . . 40.000 „

Tem samem załatwione zostają petycye l. 108, 210, 281, 290, 291, 462, 463, 464, 676, 703, 709, 713, 853, 854, 798.

„ 100 Dla internatu XX. Zmartwychwstańców we Lwowie do rozporządzenia Wydziału krajowego, jak w latach poprzednich . . . . . 9.000 „

„ 101. Ks. Siemaszki Kazimierza „Dom schronienia i dobrowolnej pracy dla opuszczonych i moralnie zaniedbanych chłopców“ w Krakowie, jak w roku zeszłym . . 1.600 „

Tem samem załatwioną zostaje petycya do l. 710.

„ 102. a) na wydawnictwo polskich podręczników dla szkół średnich . . . . . 3.000 K.

b) na wydawnictwo ruskich książek szkol. . 12.000 „ 15.000 „

Pozycye powyższe 102 a) i b) do rozporządzenia Wydziału kraj. w porozumieniu z c. k. Radą szkolną krajową.

Dla młodzieży kształcącej się w naukach i sztukach wstawioną została w poz. 103. (Sprawozd. I. E. poseł Abrawicz) kwota 6.000 koron.

Odnośnie do tej pozycyi Komisya budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Przekazuje się Wydziałowi krajowemu do możliwego uwzględnienia w miarę wykazanych zdolności i korzyści jakie udzielenie stypendyum rokować pozwoli petycye:

Anny Zajączkowskiej, Rosenbuschowej, Uszera Deligtischa. Fryderyka Pantscha, Maryi Czajkowskiej, Jadwigi Flakowiczównej Józefa Lewickiego, Zdzisława Skwirczyńskiego, Janiny Aleksandrowiczowej, Zofii Skrochowskiej, Z. Skwirczyńskiego Stan Czajkowskiego, Wandy Komorowskiej, Juliusza Pola i Pawła Bujara.

poz 104. Dla fundacyi „Macierz polska“ na wydawnictwo dzieł i peryodycznych pism ludowych (zgodnie z wnioskiem jak w latach poprzednich). Temsamem załatwiona zostaje petycya do L. 862. . . . . 10.000 K.

„ 105. Na stypendyum dla ucznia wydziału lekarskiego w Krakowie, oddającego się studyom w szkole operacyjnej (jak w latach poprzednich). . . . . 1.000 „

„ 106. Dla Towarzystwa Oświaty ludowej we Lwowie, do rozporządzenia Wydziału krajowego, jak w roku zeszłym . . . . . 3.000 „

Temsamem załatwioną zostaje petycya do l. 168.

„ 107. Dla Towarzystwa Oświaty ludowej w Krakowie, do rozporządzenia Wydziału krajowego, zgodnie z preliminarzem . . . . . 3.000 „

Tem samem załatwioną zostaje petycya do l. 913

„ 108. Dla stowarzyszeń rzemieślniczych we Lwowie i na prowincyi, ryczałt do rozporządzenia Wydziału krajowego . . . . . 3.000 „

Zgodnie z wnioskiem jak w roku zeszłym.

Tem samem załatwione zostają petycye do liczb: 195, 213, 481, 513, 526, 620, 702, 795, 836, 937, 975, 1038, 1106, 1126.

„ 109. Zarząd główny Towarzystwa pedagogicznego we Lwowie na lwowską kolonię wakacyjną, zasiłek stały . 400 „

(zgodnie z wnioskiem jak w roku zeszłym).

„ 110. Tenże na pokrycie kosztów walnego zgromadzenia (jak w r. z.) . . . . . 400 „

„ 111. Kolegium profesorów szkoły politechnicznej we Lwowie, na wydawnictwo biblioteki politechnicznej, IX, rata z subwencyi 10.000 K. rozłożonej na lat 10., w myśl uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 16 lutego 1894 roku 1.000 „

„ 112. Wydawnictwo dziełek ludowych do rozporządzenia Wydziału krajowego (jak w latach ubiegłych) . 2.000 „

(*Poz. 113 i 113 a) Sprawozdawca JE. poseł Abrahamowicz*)

Roz. 114. Zasiłek dla czasopisma „Szkoła“ . . . 1.000 K.

„ *115.* „ „ „ „Muzeum“ . . . 2.000 „

„ *116.* „ „ „ „Kosmos“ . . . 800 „

Tem samem załatwione zostają petycye do l. 487, 720.

„ *117.* Zasiłek dla ruskiej gazety „Uczytel“ do rozporządzalności Wydziału krajowego . . . . . 1.000 „

Tem samem załatwioną zostaje petycya do l. 30 .

„ *118. Towarzystwo „Proświta“* na wydawnictwo dzieł ludowych do rozporządzenia Wydziału krajowego, z zastrzeżeniami wyrażonemi w uchwałach Wysokiego Sejmu z dnia 13. lutego 1897 i 3. maja 1900 j. w. r. z 6.000 „

Tem samem załatwione zostają petycye do l. 152 i 153.

Petycya o przyznanie subwencyi na wędrownych nauczycieli nie mogła być uwzględnioną

Towarzystwo „Proświta“ wniosło do L. 1122. petycyę, w której żąda, aby Wysoki Sejm polecił Wydziałowi krajowemu, by tenże wypłacił Towarzystwu subwencyę na rok 1901, której wypłacenia odmówił z powodów przytoczonych w Sprawozdaniu z czynności departamentu II. za rok 1901. (Str. 37).

Uchwałą z dnia 3 maja 1900, powtórzoną następnie przy uchwaleniu budżetu na rok 1901. przeznaczył Wysoki Sejm subwencyę dla Towarzystwa „Proświta“ do rozporządzenia Wydziału krajowego, z zastrzeżeniem, że subwencya wypłacona być ma z dołu i po przekonaniu się, że wszystkie wydawnictwa Towarzystwa są pożyteczne i niezawierają szkodliwych tendencyj, tudzież odpowiadają warunkom ustanowionym w uchwale Wysokiego Sejmu z dnia 13. lutego 1897.

Uchwałą tą dał więc W. Sejm Wydziałowi krajowemu dyskrecyonalną władzę w ocenieniu pożyteczności lub szkodliwości wydawnictw Towarzystwa, odwoływanie się zatem od postanowienia Wydziału krajowego do W. Sejmu jest zasadniczo niedopuszczalnem. Wysoki Sejm może tylko ocenić czy Wydział krajowy w danym wypadku nie przekroczył granic danego mu dyskrecyonalnego upoważnienia, lub niezastosował się do warunków i zastrzeżeń upoważnienia, co jednak mogło by być dla Wydziału krajowego tylko wskazówką na przyszłość.

Komisya budżetowa nie mogła uznać aby Wydział krajowy w czemkolwiek przekroczył daną mu dyskrecyonalną władzę lub nie zastosował się do uchwalowanych zastrzeżeń, owszem nabrała przekonania, że Wydział krajowy odmawiając wypłacenia sub-

wencyi na rok 1901. spełnił tylko obowiązek nałożony nań uchwałą sejmową z 3. maja 1901 r. wnosi przeto:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Nad petycyą Towarzystwa „Proświta“ o polecenie Wydziałowi krajowemu, by tenże wypłacił Towarzystwu subwencyę na rok 1001, przechodzi Sejm do porządku dziennego.

poz. 119. Ks. Dżułyński gr. kat. proboszcz w Łapszynie na wydawnictwo ruskie „Posłannyk“ i „książeczki misyjne“ do rozporządzenia Wydziału krajowego, z zastrzeżeniem dopełnienia warunków, ustanowionych w uchwale Wysokiego Sejmu z dnia 13. lutego 1897 j. w r. z. 800 K

„ *120* Towarzystwo oświaty ludowej w Tarnowie, jak w roku zeszłym . . . . . 200 „

(Tem samem załatwioną zostaje petycya do l. 704.)

„ *121.* Towarzystwo historyczne we Lwowie, na tegoż wydawnictwa (j. w. r. z.) . . . . . 1.400 „

Tem samem załatwioną zostaje petycya do l. 1184.

„ *122.* Ryczałt na zasiłki dla burs mieszczących ubogą młodzież polską i ruską, do rozporządzenia Wydziału krajowego w porozumieniu z Radą szkolną krajową, jak w roku zeszłym . . . . . 10.000 „

W ten sposób załatwione zostają petycye: Do liczb 193, 156, 1 3, 197, 211, 279, 300, 301, 306, 411, 516, 548, 647, 663, 677, 746, 747, 787, 791, 792, 873, 987, 1014, 1049, 1105, 1130, 1133.

Peetycye te, o ile zawierają żądania o znaczniejsze subwencye na budowy, nie mogą być ze wzgiędów budżetowych uwzględnione.

poz. 123. Ryczałt dla Stowarzyszeń akademickich, do rozporządzenia Wydziału krajowego . . . . . 2.800 „

Wydziałowi krajowemu *przekazuje się do uwzględnienia petycye do L. 115, 177, 458, 460, 461, 486, 612, 615, 616, 665, 666, 735. 1185.*

„ *124.* Towarzystwo imienia Adama Mickiewicza na wydawnictwo dzieł tegoż, do rozporządzenia Wydziału krajowego i wypłaty w miarę postępu wydawnictwa . . 800 „

„ *125.* Towarzystwo naukowe im. Szewczeńki we Lwowie na wydawnictwo ruskiej biblioteki historycznej . . 1.000 „

Jak w roku zeszłym.

„ *126.* Archeograficzna Komisya tegoż Tawarzystwa na wydawnictwo historycznych materyałów jak w r. z. . . 3.000 „

„ *127.* Towarzystwo naukowe im. Szewczeńki we Lwowie na inne wydawnictwa naukowe . . . . . 4.000 K.

„ *128.* Etnograficzna Komisya tegoż Towarzystwa jak w roku zeszłym . . . . . 1.000 „

„ *128. a)* Taż sama Komisya na etnograficzną expedycyę naukową, jednorazowo . . . . . 1.000 „

Wszystkie te pozycye do rozporządzenia Wydziału krajowego.

Tem samem załatwione zostają petycye do l 556, 557, 558, 559, 560.

„ *129.* Ruskie Towarzystwo pedagogiczne na wydawnictwo czasopisma „Dzwinok“ jak w roku zeszłym . . 400 „

Tem samem załatwioną zostaje petycya do l. 303.

„ *130.* Redakcye pism dla dzieci „Mały Światek“ i »Wiek młody‘ jak w r. z. . . . . 200 „

Tem samam załatwioną zostaje petycya do l. 695.

Dla Kongregacyi ruskich sióstr Sakramentek Najśw. Maryi Panny:

„ *131.* Ks. Cyryl Sielecki, gr. kat. proboszcz w Zużlu na nowicyat sióstr j. w r. z. . . . . 200 „

„ *132.* Na utrzymanie zakładu Sióstr Służebniczek w Krystynopolu j. w r. z. . . . . 1.000 „

Tem samem załatwioną zostaje petycya do l. 554.

Te dwie pozycye do rozporządzenia Wydziału krajowego w porozumieniu z Ordynatami obrządku grecko-katolickiego.

„ *133.* Na zasiłki dla polskich i ruskich Towarzystw, mających na celu wspomaganie ubogich uczniów, ryczałt do rozporządzenia Wydziału krajowego w porozumieniu z Radą szkolną krajową . . . . . 1.200 „

Tem samem załatwione zostają petycye do l. 157, 212, 296, 1010, 1024

„ *134.* Instytut dla dziewcząt w Przemyślu, subwencya stała jak w roku zeszłym . . . . . 400 K.

i zasiłek jednorazowy na dalsze pokrycie deficytu budowy domu . . . . . 2.000 „ 2.400 „

Tem samem załatwione zostają petycye do l. 181 i 745.

„ *135.* Zakład wychowawczy dla ubogich dziewcząt pod nazwą „Rodzina Maryi“ w Łomnej jak w r. z. . . . 600 „

Poz. 136. Prywatne Seminaryum nauczycielskie żeńskie Zofii Strzałkowskiej we Lwowie jak w r. z. jednorazowo . 2.000 K.

Tem samem załatwioną zostaje petycya do l. 977.

Odnośnie do tej pozycyi oraz do pozycyi 150 przedstawia Komisya budżetowa wniosek o przyznanie odnośnych subwencyj jednorazowo tylko na rok 1902, albowiem nie może być rzeczą kraju utrzymywać Seminarya prywatne, które jedynie wskutek niedostatecznej liczby Seminaryów rządowych stają się potrzebne. Odwołując się więc do rezolucyj wzywających Rząd o zakładanie seminaryów nauczycielskich, czyni Komisya zastrzeżenie, że fundusz krajowy na przyszłość nie powinien być obciążany wydatkami, do ponoszenia których obowiązanym jest c. k. rząd.

„ *137.* Polskie Stowarzyszenie „Strzecha“ we Wiedniu jak w roku zeszłym . . . . . 200 „

„ *138.* Polskie Stowarzyszenie „Przytulisko“ we Wiedniu jak w roku zeszłym . . . . . 200 „

„ *139.* Towarzystwo sztuk pięknych w Krakowie, subwencya uchwalona przez W. Sejm na budowę własnego gmachu jak w r. z. (IV. rata) . . . . . 1.000 „

Poz. 140. Prywatna średnia szkoła żeńska w Krakowie . . 1.000 „

Tem samem załatwioną zostaje petycya do l. 151.

„ *141.* Na utrzymanie szkoły polskiej w Białej . . . 16.000 „

Zarząd główny Towarzystwa szkoły ludowej prosi w petycyi do L. 711 o przyjęcie prywatnej szkoły polskiej im. Tadeusza Kościuszki w Białej na etat krajowy, lub o podwyższenie subwencyi rocznej z dotychczasowej kwoty 11.200 koron na 20.000 koron. Komisya budżetowa nie wdając się w kwestyę przyjęcia szkoły polskiej w Białej na etat krajowy, gdyż kwestya ta nie należy do jej zakresu, uznaje potrzebę podwyższenia dotychczasowej subwencyi, czego potrzeby szkoły niedające się pokryć ofiarnością prywatną, niezbędnie wymagają, po zbadaniu jednak wykazanych jak w petycyi potrzeb, sądzi Komisya, iż kwota 16.000 K. na ich zaspokojenie wystarczy i taką też kwotę do budżetu wstawia.

„ *142.* Ruskie Towarzystwo pedagogiczne we Lwowie na wydawnictwo ukraińsko-ruskiej biblioteki jak w roku zeszłym . . . . . 600 „

„ *143.* Ruskie Towarzystwo pedagogiczne we Lwowie na koszta podróży członków na walne zgromadzenie . . . 200 „

Tem samem załatwioną zostaje petycya do liczby 297 i 298.

„ *144.* Ruskie Towarzystwo pedagogiczne we Lwowie na utrzymanie szkoły wydziałowej żeńskiej we Lwowie . 6.400 „

Tem samem załatwioną zostaje petycya do l. 304.

poz. 145. OO.Bazylianie, na wydawnictwo pism religijno-moralnej treści jak w roku zeszłym . . . . . 400 K.

Tem samem załatwioną zostaje petycya do l. 790.

„ *146.* Towarzystwo imienia św. Stanisława Kostki (opieki nad terminatorami we Lwowie) jak w roku zeszłym . . 200 „

Tem samem załatwiona zostaje petycya dy l. 146.

„ *147.* Zakład sierót imienia św. Heleny we Lwowie jak w roku zeszłym . . . . . 200 „

Tem samem załatwioną zostaje petycya do l. 505.

„ *148.* Towarzystwo ludoznawcze na wydawnictwo czasopisma „Lud“ jak w roku zeszłym . . . . . 200 „

Tem samem załatwioną zostaje petycya do l. 721.

„ *149.* Zgromadzenie Sióstr Służebniczek N. M. P. w Starej wsi *jednorazowo* . . . . . 1.000 „

Tem samem załatwioną zostaje petycya do l. 191.

„ *150* Franciszek Preisendanz kierownik prywatnego seminaryum nauczycielskiego żeńskiego w Krakowie *jednorazowo* . . . . . 2.000 „

Tem samem załatwioną zostaje petycya do l. 1030.

„ *151.* Redakcya dwutygodnika katechetycznego i duszpasterskiego w Tarnowie w załatwieniu petycyi do l. 1093 200 „

„ *152.* Towarzystwo imienia Matejki w Krakowie w załatwieniu petycyi do l. 711. . . . . 1.000 „

„ *153.* Towarzystwo miłośników historyi i zabytków Krakowa na wydawnictwa, w załatwieniu petycyi do l. 1032. . . . . 500 „

„ *154.* Stowarzyszenie nauczycielek we Lwowie . . . 600 „

Tem samem załatwiona zostaje petycya do l. 154.

„ *155.* Dla biblioteki polskiej we Wiedniu . . . . 400 „

„ *156.* Dla Gazety handlowo-geograficznej . . . . 200 „

W załatwieniu petycyi do l. 840.

„ *157.* Dla zarządu powszechnych wykładów uniwersyteckich we Lwowie. . . . . 1.000 „

„ *158.* Dla czasopisma „Architekt“ w Krakowie . . . 400 „

poz. 158a. Kurs naukowy żeński w Tarnowie . . . . 400 K.

W roku 1901 uchwalił Wysoki Sejm przekazać Wydziałowi krajowemu do zbadania i przedstawienia ewentualnych wniosków petycyę tarnowskiego oddziału Towarzystwa pedagogicznego o subwencyę na prywatny dopełniający kurs naukowy żeński o trzech latach nauki. W sprawozdaniu Departamentu II. zaznacza Wydział krajowy, iż wedle opinii c. k. Rady szkolnej krajowej kurs ten rozwija się pomyślnie i zasługuje na poparcie materyalne w kwocie 800 koron rocznie. Wydział krajowy nie wstawił tej subwencyi do budżetu jedynie z tego powodu, że opinia ck. Rady szkolnej kraj. nadeszła już po ułożeniu preliminarza. W obec tego Komisya wstawia w roku bieżącym połowę proponowanej rocznej subwencyi w kwocie 400 koron.

„ *158 b)* Towarzystwo dla popierania nauki polskiej we Lwowie na wydawnictwo źródeł do dziejów rozbioru Polski. zasiłek *jednorazowy* w kwocie . . . . . 500 „

W załatwieniu petycyi do l. 1041.

Komisya budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. petycye: 1. Włodzimierza Tetmayera i Jana Bukowskiego o subwencyę na szkołę sztuk pięknych i przemysłu artystycznego w Krakowie (L. 146).

2. Ruskiego Towarzystwa pedagogicznego o subwencyę na kurs języka ruskiego i kurs analfabetów (l. 305).

3. Jadwigi Warchałowskiej i Julii Wunschównej, o subwencyę na ogródek Froeblowski (l. 457).

4. Dra Włodzinierza Demetrykiewicza o subwencyę na objazdy naukowe dla ukończoncznia monografii archelogicznej Galicyi (l. 859).

5. Dyrekcyi Towarzystwa przyjaciół sztuk pięknych we Lwowie o subwencyę na wystawy obrazów na prowincyi (l. 915).

6. Iwana Lewickiego o subwencyę na wydawnictwo historyi rozwoju narodu ruskiego w XIX. wieku (l. 986).

7. Stowarzyszenia czytelni polskiej w Kutach o subwencyę (l. 1144).

8. Prezbyteryum gminy ewangelickiej w Steinau o subwencyę na szkołę (l. 1008).

9. Szkoły dla dorosłych analfabetów we Lwowie (l.1169), *odstępuje się Wydziałowi krajowemu do zbadania.*

II. Nad petycyami: 1. Dra. Leona Marchlewskiego o subwencyę na badania naukowe (L. 119)

2. Wydziału Towarzystwa filologicznego o subwencyę na wydawnictwo czasopisma „Eos“ (L. 719).

3. Feliksa Westa o subwencyę na wydawnictwo arcydzieł polskich i obcych (L. 963).

4. Wydziału Towarzystwa św. Pawła apostoła o subwencyę (L. 984) *przechodzi Sejm do porządku dziennego.*

Lwów, dnia 3. lipca 1902.

Za przewodniczącego:

K. Badeni.

Sprawozdawca:

Paszkowski.

Rubr. VII. poz. 73—75 wydatków

Sprawozdawca poseł Kozłowski.

Poz 73.	Rada szkolna krajowa, na pokrycie niedoboru funduszu szkolnego krajowego (*wedle osobnego sprawozdania*)	6,700.802 K.
Poz. 74.	Rada szkolna krajowa na pokrycie niedoboru kraj. funduszu szkolnego emerytalnego, zgodnie z preliminarzem Wydziału krajowego (*wedle osobnego sprawozdania*)	636.550 „
Poz. 75.	Sześciu członków Rady szkolnej krajowej po 2.400 K. . .	14.400 „

Przewodniczący:
K. Badeni.

Sprawozdawca:
Kozłowski.

Z drukarni i litografii Pillera i Sp.

Do rubr. poz. VII. 73 Wydatków funduszu krajowego

Sprawozdanie

Komisyi budżetowej z preliminarza krajowego funduszu szkolnego na rok 1902

Wydatki funduszu szkolnego wynosiły	w r. 1896 . .	6,704.358 K.
	w r. 1897 . .	7,128.746 „
	w r. 1898 . .	7,592.728 „
	w r. 1899 . .	8,016.033 „
	w r. 1900 . .	8,923.719 „
Na rok 1901 preliminowano wydatki		9,254.936 „
Wedle zamknięcia rachunków z r. 1901 wynosiły w tymże roku wydatki (bez wydatków przebieżnych)		9,425.310 „
Według wniosku Komisyi zgodnie z wnioskami Wydziału krajowego i Rady szkolnej krajowej wynosić będą wydatki w r. 1902 o		9,842.842 „
więcej od kwoty wydatków funduszu szkolnego uchwalonych na rok 1901 o		587.951 „
więcej od kwoty wykazanej w zamknięciu rachunków w roku 1901 o		417.577 „
więcej od wydatków z r. 1900		919.168 „
Wydatki zwyczajne w r. 1902 wynosić mają		9,590.011 „
czyli o		388.617 „
więcej od wydatków zwyczajnych przyjętych na rok 1901.		
Wydatki nadzwyczajne w r. 1902 mają wynosić		252.876 „
czyli o		199.334 „
więcej od wydatków nadzwyczajnych z r. 1901		
Dochody wynosiły w r. 1896		2.847.000 „
w r. 1897		3,184.036 „
w r. 1898		2,989.216 „
w r. 1899		3,052.042 „
w r. 1900		3,252.084 „
Według preliminarza na rok 1901		3 073.399 „
Komisya przyjmuje dochody na rok 1902 zgodnie z wnioskami Wydziału krajowego		3,142.085 „
Dochody na rok 1902 będą wedle powyższych wniosków o . .		68.686 „
wyższe od dochodów preliminowanych na rok 1901 o . .		109.999 „
niższe od dochodów z r. 1900.		
Niedobór wynosił w r. 1896		3,857.358 „
w r. 1897		3,944.710 „
w r. 1898		4,603.512 „
w r. 1899		4,964.091 „
w r. 1900		5.671.635 „
Według preliminarza na r. 1901		6,181.537 „

Komisya przyjmuje niedobór na rok 1902.	6,700.802 K.
Niedobór wynosić przeto będzie wedle wniosków komisyi o . .	515.265 „
od niedoboru przyjętego, na r. 1901, o	894.502 „
więcej od istotnego niedoboru z r. 1900	724.581 „

Suma wszystkich wydatków (t. j. wydatków funduszu szkolkrajowego. funduszu okręgu miasta Lwowa, funduszu szkolnego emerytalnego i funduszów szkolnych miejscowych na szkoły ludowe wynosiła

w roku 1896	9,829.050 „
w roku 1897	10,170.714 „
w roku 1898	11,873.306 „
w roku 1899	11,524.169 „
w roku 1900	11,953.964 „
czyli o	429.795 „

więcej od wydatków w roku 1899

Rubr. I. poz. 1.

Na płace i dodatki na mieszkanie nauczycieli etatowych .	6,016.000 „
czyli o	160.000 „
więcej od kwoty na r. 1901 uchwalonej. a o	128 777 „

więcej od kwoty wykazanej w zestawieniu rachunków z r. 1901

W przedłożonym komisyi wykazie wydatków na płace i dodatki na mieszkanie dla nauczycieli etatowych wynoszą rzeczone wydatki . . . . . 6,684.650 „

Interkalarya oblicza Rada szkolna 10%. Wedle obliczenia Rady szkolnej wynosić będą rzeczone interkalarya . . .	668.465 „
Po ich potraceniu otrzyma się kwotę	6,016.185 „
Rada szkolna krajowa w preliminarzu swoim zaokrągliła powyższą kwotę na	6,016.000 „

Na wzrost wydatków w tej pozycyi wykazanych wpłynęło zorganizowanie nowych 55 szkół i rozdzielenie 44 szkół przepełnionych każdą na dwie szkoły odrębne, a to męską i żeńska, reorganizacya 72 szkół na więcejklasowe, z tych jednej 5 klasowej wydziałowej połączonej z 4 klasową pospolitą na 5 klasową wydziałową, jednej 3 klasowej wydziałowej połączonej z 4 klasową pospolitą na 5 klasową wydziałową połączoną z 4 klasową pospolitą, czterech 6 klasowych pospolitych na 3 klasowe wydziałowe, połączone z 4 klasową pospolitą, pięciu 4 klasowych na 5 klasowe, pięciu 3 klasowych na 4 klasowe, sześciu 2 klasowych na 4 klasowe i pięćdziesięciu 1 klasowych na 2 klasowe, a wreszcie stałe obsadzenie większej liczby posad z powodu przybytku nauczycieli kwalifikowanych.

Liczba szkół nieczynnych wynosiła w r.	1891|2	278
	1892|3	321
	1893|4	412
	1894|5	453
	1895|6	479
	1896|7	505
	1897|8	480
	1898|9	372
	1899|900	341
	1900|1	319

A więc do roku 1896|7 liczba szkół nieczynnych ciągle się zwiększa (w r. 1896|7 o 26 w r. 1794|5 o 41, w r. 1893|4 o 91 w r. 1892|3 o 43), w r. 1897|8 zmniejszyła się o 25 szkół a w r. 1898|9 wskutek powiększenia frekwencyi seminaryów i polepszenia stanu materyalnego nauczycieli, jak również w skutek postawienia lub odnowienia wielu budynków szkolnych uczyniono wielki krok naprzód i liczba szkół nie-

czynnych zmniejszyła się o 108 szkół. W r. 1899|900 zmniejszyła się także liczba szkół nieczynnych o 31, w r. 1900|1 zmniejszyła się liczba szkół nieczynnych o 22 szkół, a więc mniej znacznie od dwóch lat poprzednich.

Preliminarz na r. 1902 zapowiada zorganizowanie 53 nowych szkół.

Liczba szkół nieczynnych dla braku budynku i nauczyciela wynosiła w r. 1894|5 237
1895|6 272
1896|7 248
1897|8 279
1898|9 242
1899|900 235
1900|1 238

a więc w porównaniu z rokiem poprzednim zwiększyła się o 3 szkoły.

Najważniejszą jednak jest liczba tych szkół, w których znajduje się odpowiedni budynek, a nauka nie odbywa się jedynie tylko z powodu braku nauczyciela.

W r. 1894|5 wynosiła ich liczba 216
„ 1895|6 „ „ „ 207
„ 1896|7 „ „ „ 257
„ 1897|8 „ „ „ 201
„ 1898|9 „ „ „ 130
„ 1899|900 „ „ „ 106
„ 1900|1 „ „ „ 81

Liczba szkół nieczynnych tej kategoryi w których znajduje się opowiedni budynek, a które są nieczynne jedynie tylko z powodu braku nauczyciela:

W r. 1895|6 zmniejszyła się o . 11 szkół
W r. 1895|6 zwiększyła się o . 51 „
W r. 1897|8 zmniejszyła się o . 56 „
W r. 1898|9 „ „ . 71 „
W r. 1899|900 „ „ . 24 „
W r. 1900|1 „ „ . 25 „

Szkół nieczynnych, w których jest budynek, a nie ma nauczyciela, jest przeto znacznie mniej, aniżeli w sześciu latach poprzednich postęp w zmniejszaniu się ich, jednak w dwóch latach ostatnich jest wolniejszym, aniżeli w r. 1896|7 i 1898|9 — Cyfrę 81 szkół nieczynnych z powodu braku nauczyciela należe zawsze uważać za dość znaczną.

Z tego też powodu Sejm za jedno z najważniejszych zadań w dziedzinie szkolnictwa uważał powołanie nauczycieli do tych szkół nieczynnych, w których jest budynek, a nauka się nie odbywa oraz niedopuszczanie do zamykania szkół. Nie da się bowiem zaprzeczyć, że po poczynieniu znacznych ofiar na rzecz budynków szkolnych ludność tych gmin, które mają szkołę, a nie mają nauczyciela w pierwszym rzędzie ma prawo do regularnego odbywania nauki. Zamykanie szkół, w których nauka odbywać się może, albo też dłuższa zwłoka z rozpoczęciem nauki w nowo wystawionych budynkach była niejednokrotnie powodem rozgoryczenia zwłaszcza w tych gminach wiejskich, które świeżo budynek wystawiły.

Jeśli powiększenie ilości klas połączone z przybraniem sił nadetatowych lub z przeistoczeniem szkoły postępowało dotychczas szybszym krokiem, aniżeli zmniejszanie się liczby szkół nieczynnych, pochodziło to przeważnie z tego powodu, że było wielu nauczycieli bądź to jeszcze niedoświadczonych, bądź to formalnej kwalifikacyi nie posiadających, którzy mogli z pożytkiem pracować pod kierunkiem wytrawnego nauczyciela, którzy jednak niedawali jeszcze dostatecznej rękojmii, że samodzielnie bez pomocy starszego nauczyciela szkołą kierować potrafią.

Rada szkolna krajowa liczyć się też musiała z coraz silniejszem poczuciem potrzeby oświaty po miastach i w tych miejscowościach, w których wprawdzie istniały szkoły, ale wszystkich dzieci pomieścić nie były w stanie.

Komisya szkolna względy te uważała za słuszne, niemniej jednak z naciskiem zalecała Radzie szkolnej w ostatnich kilku sprawozdaniach, ażeby tempo zmniejszania liczby szkół nieczynnych w miarę możności było szybszem i ażeby przy zakładaniu nowych szkół uwzględniono w wyższym stopniu te powiaty i okolice, w których oświata jest zaniedbaną, a liczba szkół nader małą, a które z dobrodziejstw oświaty w równej mierze z innemi korzystać mają prawo.

Uwagi te uwzględniła Rada szkolna krajowa, tak w wydanych dawniej rozporządzeniach jak i przy układaniu budżetu na r. 1902.

W rozporządzeniu z 6 grudnia 1897 (L. 30.558 Nr. 21 Dz. urzędowego Rady szkolnej krajowej, po stwierdzeniu, faktu że corocznie pewna liczba szkół dawniejszych, traci nauczycieli, w wyraźnej intencyi Art. 28 ustawy z 23 maja 1895 się sprzeciwia, zaleca Rada szkolna krajowa Radom szkolnym okręgowym przedewszystkiem starać się o to, aby żadna szkoła nie została więcej zamkniętą, a gdyby szkole groziło zamknięcie z powodu braku nauczyciela, nakazuje do niej przenieść z posad nadetatowych nauczyciela uprawnionego do zajmewania posady samoistnej, w klasie zaś nadetatowej urządzić naukę podzielną, chociażby na wyższych stopniach z planem przejściowym. Nauczycieli, którzy złożywszy egzamina dojrzałości zglaszają się do służby nakazuje Rada szkolna w dalszym ciągu rzeczonego rozporządzenia przyznać dla zapewnienia czynności wszystkim szkołom obecnie czynnym, następnie zaś dla otwarcia tych szkół, które są obecnie nieczynne, choć posiadają odpowiednie budynki.

Rozporządzenie powyższe nie pozostało bez wpływu na pomiejszenie liczby szkół nieczynnych.

Do stopniowego uwzględnienia tych okolic i miejscowości, które szkoły dotychczas nie mają, dąży natomiast okólnik Rady szkolnej krajowej z d. 23 kwietnia 1898 L. 9295 (Nr. 11. Dziennika urzędowego Rady szkolnej krajowej). Rada szkolna poleca przy zakładaniu nowych szkół uwzględnić przedewszystkiem te miejscowości, w których do pewnych zakresów szkolnych należą gminy oddalone o cztery lub więcej kilometrów od szkoły, lub w których pomiędzy gminami wcielonemi do jednego zakresu szkolnego istnieją znaczne przeszkody komunikacyjne, wskutek czego dzieci z pewnych gmin, albo wcale albo w szczupłej nader liczbie uczęszczają do szkoły.

Obok tych miejscowości zaleca Rada szkolna krajowa przeprowadzenie rozprawy konkurencyjnej i przemiany szkoły na dwuklasową w tych wypadkach, w których w publicznych szkołach ludowych jednoklasowych istnieją klasy nadetatowe przynajmniej od trzech lat, frekwencya dochodzi do 150, oraz znajduje się odpowiednie pomieszczenie dla tej klasy.

Komisya wyraziła nadzieję, że Rada szkolna krajowa w miarę przybytku sił nauczycielskich powyższe dwa zgodne z tendencyą przez komisyę budżetową wskazaną rozporządzenia ile być może jak najściślej wykona.

A jako ważny krok naprzód w tym kierunku wita komisya zapowiedziane przez Radę szkolną krajową w motywach do preliminarza zorganizowanie 55 szkół, a więc o 19 więcej. aniżeli zapowiedziano w preliminarzu na r. 1901.

O ile ciągły lubo w porównaniu do r 1898|9 i do lat 1893—7 mniej znaczny postęp frekwencyi w seminaryach nauczycielskich może w razie jeśli się ich uczniowie stanowi nauczycielskiemu poświęcą, wpłynąć na przysporzenie sił nauczycielskich, o tyle jako niekorzystny symptom podnieść należy mniej znaczne wprawdzie niż w r, 1899|900 ale już po raz drugi powtórzone zmniejszenie się liczby uczniów i uczenic. który złożyli egzamin dojrzałości w seminaryach nauczycielskich.

Liczba uczniów i uczenic zapisanych do seminaryów nauczycielskich wynosiła w r. 1900|1 2720
w r. 1899|1900 wynosiła 2645
a więc wzrosła w r, 1900|1 o 75
w r. 1899—900 wzrosła w porównaniu do roku poprzedniego o 76
w r. 1898|9 wzrosła w porównaniu do roku poprzedniego o 170
w r. 1897|8 o 54
w r. 1896|7 o 183
w r. 1895|8 o 256
w r. 1894|5 o 254
w r. 1893|4 o 384

Żałować trzeba, że w r. 1900 i 1901 w stosunku do lat 1898|9 i 1893—7 jest pewne zwolnienie przyrostu.

Liczba uczniów i uczenic, którzy złożyli egzamin dojrzałości wynosiła w roku 1900|1 638
w r. 1899|900 651

a więc w porównaniu z rokiem poprzednim w roku 1900|901 zmniejszyła się o 13
w r. 1899|900 zmniejszyła się w porównaniu z r. poprzednim o 69

Fakt ten przedstawia się tem niekorzystniej, ileże liczba ich od r. 1893|4 do roku 1898|9 ciągle rosła, a mianowicie:

w r. 1898|9 wzrosła o 71
w r. 1897|8 „ 31
w z. 1896|7 „ 70
w r. 1895|6 „ 103
w r. 1894|5 „ 32
w r. 1883|4 „ 71

W r. 1900|1 jest wprawdzie liczba uczniów, którzy złożyli egzamin dojrzałości o . 58 większą.
Za to jednak liczba uczenic o . . . . . , 71 mniejsza.

A oprócz tego trudno pominąć, że znaczna liczba uczniów, którzy ukończyli seminaryum nauczycielskie nie chce się poświęcać stanowi nauczycielskiemu, ale ucieka do innych zawodów.

Godzi się też wyrazić nadzieję, że zwiększenie liczby seminaryów nauczycielskich, o które reprezentacya kraju naszego we Wiedniu z naciskiem się upomina, a przedewszystkiem utwierdzenie w społeczeństwie przekonania, jak ważnym czynnikiem w pracy narodowej i cywilizacyjnej jest stan nauczycielski, i jak wiele społeczeństwo zależy na pozyskaniu w tym kierunku dobrych sił, wpłynie zarówno na wzrost frekwencyi w seminaryach nauczycielskich, jak i na dalszy wydatniejszy przyrost kwalifikowanych sił nauczycielskich.

Działalność Rady szkolnej krajowej na polu wewnętrznej organizacyi szkół była również przedmiotem wyczerpującej dyskusyi w komisyi budżetowej. W ostatnich latach przybyła znaczna liczba szkół więcejklasowych, które zarówno zarówno czynią w większej mierze zadość potrzebie oświaty, jak i przyczyniają się do praktycznego wyrobienia sił nauczycielskich przez wspólną pracę ze starszymi nauczycielami.

Liczba szkół jednoklasowych wynosiła w r. 1900|1 . . 2758 szkoły
a więc wzrosła w porównaniu z r. poprzednim o . 13
w r. 1899—1900 zmniejszyła się w porównaniu z rokiem poprzednim o 34
w r. 1898|9 wzrosła o 70
w r. 1897|8 zmniejszyła się o 30
w r. 1796|7 75
w r. 1895|6 50

Liczba szkół dwuklasowych wynosiła
w r. 1900|1 781
a więc zwiększyła się w porównaniu z rokiem poprzednim o 44
w r. 1899—1900 wzrosła w porównaniu z rokiem poprzednim 69
w r. 1898|9 wzrosła o 69
w r. 1897|8 57
w r. 1986|7 51
w r. 1395|6 47

Liczba szkół trzyklasowych wynosiła
w r. 1900|1 54
a więc zmniejszyła się w porównaniu z rokiem poprzednim o 6

w r. 1899|900 zmniejszyła się w porównaniu z r. poprzednim o . . . . . 2 szkoły
w r. 1898|9 wzrosła o 6
w r. 1896|7 zmniejszyła się o 7
w r. 1895|6 4

I tutaj jednak zmniejszenie ich liczby, nie jest bynajmniej dowodem zwolnienia w przeprowadzeniu organizacyi szkół. Zwiększenie szkół liczby czteroklasowych postępuje bowiem o wiele prędzej, aniżeli zmniejszenie trzechklasowych.

Liczba szkół czteroklasowych wynosiła r. 1900|1 . . 204
a więc wzrosła w porównaniu z r. poprzednim o . 8
w r. 1899|1900 12
w r. 1808|9 13
w r. 1897|8 21
w r. 1886|7 22
w r. 1895|6 8

Liczba szkół 5 klasowych wynosiła w r. 1900|1 . . 107
a więc wzrosła w porównaniu z r. poprzednim o . 3
w r. 1899|900 zmniejszyła się o 4
w r. 1898|9 zmniejszyła się o 5
w r. 1897|8 1
w r. 1896|7 1
w r. 1895|6 wzrosła o 4

Liczba szkół 6 klasowych wynosiła w r. 1900|1 . . 52
czyli zmniejszyła się w porównaniu z rokiem poprzednim o 1
w r. 1899|900 zwiększyła się w porównaniu z rokiem poprzednim o 7
w r. 1898|9 wzrosła o 1
w r. 1897|8 zmniejszyła się o 10
w r. 1896|7 wzrosła o 5
w r. 1895|6 zmniejszyła sie o 3

Liczba szkół wydziałowych siedmio i więcej klasowych wynosiła w r. 1900|1 48
a więc wzrosła w porównaniu z r. poprzednim o . 4
w r. 1898|9 wzrosła o 3
w r. 1897|8 o 14
w r. 1896|7 nie zmieniła się wcale
w r. 1895|6 wzrosła o 7

Jeżeli postęp w zwiększaniu się szkół dwuklasowych, czteroklasowych, sześcioklasowych i wydziałowych w r. 1900|1 był mniej szybkim, aniżeli we większej liczbie lat ubiegłych, pochodziło z tego powodu, że w tychże latach znaczny nakład na ten cel przyczynił się w części dozaspokojenia najnaglejszych potrzeb w tym kierunku a oprócz tego Rada Szkolna Krajowa, walcząc z brakiem nauczycieli, nie mogła ich w celu przeistoczenia szkół odrywać od szkół i klas już istniejących, albo też zwlekać z rozpoczęciem nauki w tych szkołach 1 klasowych, w których budynek istnieje, a nauczyciela nie było.

Równomierne uwzględnienie bowiem tychże szkół i rychłe rozpoczęcie nauki w nich było żądaniem, które tak komisya budżetowa, jak i szkolna niejednokrotnie, zaznaczyła a które w rozprawach Sejmu znalazło energiczne poparcie.

Stwierdzono też w komisyi, że szkoły wydziałowe które przed 25 laty znoszono, poczytując je, za nie zastosowane do stanu naszego kraju, obecnie polegając na udoskonalnej i pod niejednym względem praktycznej organizacyi nietylko do podniesienia poziomu szkolnictwa się przyczyniają, ale coraz bardziej się aklimatyzują, że się też cieszą poparciem ludności miejskiej. Fakt ten jest zarówno dowodem że ulepszona ich organizacya potrzebom społeczeństwa odpowiada, jak i że w społeczeństwie tem potrzeba podniesienia poziomu oświaty staje się coraz silniejszą.

Z uznaniem zapisać też należy, że Rada Szkolna szkół wydziałowych nie zakłada szablonowo, ale po wysłuchaniu zdań reprezentacyi miejskich normalny plan szkół wydziałowych stosuje do potrzeb miejscowych. Z uwzględnieniem wypowiedzianych w tym kierunku życzeń wypracowała też Rada szkolna plan naukowy szkoły wydziałowej sześcioklasowej żeńskiej w Krakowie i (Rozp. z 2 czerwca 1901, Dziennik Urzędowy Nr. 29) oraz plan naukowy szkoły wydziałowej żeńskiej 6 klasowej im. św. Jadwigi we Lwowie.

Cyfry poniżej przytoczone dowodzą jak wielkiem było w ostatnich latach zwiększenie się liczby sił nauczycielskich i nakładu na ten cel.

Rada szkolna krajowa obliczyłana r. 1902 ogólną liczbę posad nauczycieli etatowych systemizowanych . .	6757	
czyli o . . . . . ,	291	
więcej, aniżeli w prelimarzu na r. 1901.		
Wzrost liczby tychże posad wynosił w r. 1901 w porównaniu z rokiem poprzednim. .	127	
w r. 1900	249	
Z liczby obliczonej na r. 1902 przypada na 1 klasę .	108	
czyli tyle, ile przyjęto na r. 1901 a o . . .	4	
więcej niż w r. 1900.		
w którym wzrost liczby nauczycieli 1 klasy wynosił .	7	
Na 2 klasę przypada na rok 1901	630	
czyli o	23	
więcej niż w r. 1901. W roku 1901 zwiększenie liczby nauczycieli 2 klasy wyniosło	9	
w r. 1900	293	
Na 3 klasę przypada w preliminarzu na r. 1902 . .	878	
czyli o	20	
więcej posad niż w r. 1901		
W r. 1901 zwiększenie liczby posad wynosiło: . .	858	
W r. 1900	541	
Na 4 klasę przypada w preliminarzu na r. 1902 . .	5104	
posad czyli o	421	
więcej, aniżeli w r. 1901.		
W r. 1901 wzrost wynosił.	115	
W r. 1900	537	posad
Liczbę nauczycieli dopełniających kursów rolniczych obliczono w preliminarzu na rok 1902	37	posad
czyli tylu, ilu przyjęto na r. 1901 o . . .	2	
więcej aniżeli w roku 1900,		
W r. 1900 wzrosła liczba rzeczonych posad o . .	5	
Pominąć także nie można bez wyrazu zadowolenia ciągłego stopniowego wzrostu liczby nauczycieli kwalifikowanych z patentem nauczycielskim, albo z egzaminem dojrzałości, które w ostatnim roku jest o wiele większem aniżeli w sześciu latach poprzednich, a od r 1898 jeszcze szybszym postępuje krokiem.		
Liczba ich wynosiła w r. 1900|1	7210	
a więc wzrosła w porównaniu z rokiem poprzednim o	443	
w r. 1899|900 wzrosła o	332	
w r. 1898|9 wzrosła o	375	
w r. 1897|8 „	122	
w r. 1896|7 „	267	
w r. 1895|6 „	220	

Przedewszystkiem jednak z radością jako pomyślny wynik prac na polu szkolnictwa podnosi komisya od r. 1897 nieprzerwane i w ostatnich czterech latach znaczniejsze, aniżeli w latach poprzednich zwiększanie się frekwencyi w publicznych szkołach ludowych. Frekwencya wynosiła w rzeczonych szkołach w r. 1900|1 . . 670.105 dzieci
czyli wzrosła w porównaniu z r. poprzednim o . . 24.593
w r. 1899|900 wzrosła „ „ . . 30.033
w r. 1898|9 „ „ „ . . 32.533
w r. 1897|8 o 21.915
w r. 1896|7 zmniejszyła się o 3.623
w r. 1895|6 wzrosła o 7.031
w r. 1894|5 wzrosła o 17.734
w r. 1893|4 wzrosła o 12.474
w r. 1892|3 wzrosła o 20.213
w r. 1891|2 o 25.347

Wykaz zamieszczony w Sprawozdaniu Rady szkolnej dowodzi też surowszego wykonania przymusu szkolnego. Orzeczeń skazujących na kary aresztu rodziców i opiekunów za nieposyłanie dzieci do szkoły.

	wydano	wykonano
w r. 1900|1 . .	*11.998*	**11.567**
czyli o . . .	*2.377 więcej*	o **2866 więcej**
aniżeli w r. 1899|900		
w r. 1899|900 . .	9.621	8.761
czyli w porównaniu z rokiem poprzednim o . .	1.381 mniej	734 mniej
W r. 1898|9 wydano ich w porównaniu z r. poprzednim o	4.238 więcej	3.694 więcej
w r. 1897|8 o . .	1.893 więcej	974 więcej
w r. 1896|7 o . .	1.918 mniej	1.089 mniej
w r. 1894|5 o . .	2.037 więcej	2.648 więcej

Orzeczeń skazających na kary pieniężne za nieposyłanie dzieci do szkoły:

	wydano	wykonano
w r. 1900|1 . .	*65263*	*40235*
czyli o . . .	*4571 więcej*	*737 więcej*
aniżeli w r. 1899|900		
w r. 1899|900 . .	60.632	39.498
czyli o . . .	4.089 mniej o	3.379 więcej od roku poprzedniego.
W r. 1898|9 wydano rzeczonych orzeczeń o	9.624 więcej o	8.682 więcej
w r. 1897|8 o . .	974 więcej	1.394 więcej
w r. 1896|7 o . .	459 więcej	4.420 więcej
w r. 1895|6 o . .	8.229 więcej	9.143 więcej aniżeli w roku poprzednim.

Kwota ogólna kar pieniężnych za nieposyłanie dzieci do szkoły:

	ściągniętych	pozostaje do ściągnięcia:
wynosiła w r. 1899|900 .	52.241 kor.	40.185 kor.
czyli o . . .	1.296 wiecej	9.503 „ więcej aniżeli w roku 1899|900
Ogólna kwota kar w r. 1899|900 wynosiła . .	50.945	30.682
czyli od r. poprzedniego .	3.695 mniej	26.958 mniej
W r. 1898|9 zwiększyła się rzeczona kwota o . .	12.570 zwiększyła się o	17.632
W r. 1997|8 zwiększyła się o	1.633 „ „	4.322
w r. 1896|7 „ „	4.624 „ „	4.354
w r. 1895|6 „ „	15.588 „ „	15.792

Jeżeli liczba orzeczeń na wydanych orzeczeń skazujących na kary pieniężne jest znacznie większą od liczby wykonanych, a wielkiej części kwoty ogólnej kar pieniężnych nie ściągnięto, jestto wynikiem smutnego materyalnego stanu naszej ludności.

Nie da się zaprzeczyć, że w części z powodu złego stanu ekonomicznego frekwencya do wielu szkół ludowych w naszym kraju jest nieregularną i że fakt ten ujemnie wpływa na prawidłowy bieg nauki.

Obok wykonania przymusu jednak, w wyższym niż dotychczas stopniu, do regularności przyczynić się może osobiste zetknięcie się nauczyciela z rodzicami, utwierdzenie w nich zaufania do szkoły wpływ nauczyciela w gminie, sposób, w jaki ochotę do nauki obudza u dzieci, a wreszcie harmonijne działanie zarówno Rad szkolnych miejscowych jak i stanu nauczylskiego,

Wystrzegać też się należy li tylko biurokratycznego wykonania przymusu. Tam gdzie skazanie na karę pieniężnąjest konieczne, ściągnięcie kary, o ile ono jest możliwem powinno nastąpić natychmiast, nie jestto bowiem kara we właściwem znaczeniu, ale compelle, które ma skłonić rodziców do regularnego posełanie dzieci do szkoły; w niektórych zaś miejscowościach ściąganie kar, które odbywa się późno, a często i razem z innymi należytościami podatkowemi, skutku tego mieć nie może, należytość ta tonie bowiom w sumie innych należytości, a ukarany, często nie wie, czy i za co go ukarali.

W niektórych gminach też w wykazach dzieci zapisanych do szkoły figurują i takie które bądź to z powodu zdrowia, bądź to z powodu materyalnej nędzy mają i prawo do uwolnienia od nauki, a których rodzice nie znają odnośnych przepisów o uwolnienie się nie starają.

Do sprostowania tych wykazów przyczynić się mogą nauczyciele, którzy znają miejscowe stosunki i Rady szkolne miejscowe. Z podwojoną natomiast gorliwością wszystkie do tego uprawnione czynniki dążyć do tego, powinny ażeby zapisane do szkoły dzieci rzeczywiście do niej uczęszczały i ażeby nie przezwyczajały się tak wcześnie do nadbałego wykonywania obowiązków, z którem energicznie walczyć jest zadaniem szkoły.

•

Dalszą podstawą do ocenienia postępu szkolnictwa jest ciągle i znacznie wzrastająca liczba klas czynnych.

Liczba ich wynosiła w r. 1900|1	8122
a więc wzrosła w porównaniu do r. poprzedniego o . .	140
w r. 1899|900 wzrosła o „ „ „ . .	298

Rada szkolna krajowa wydała d. 28 maja 1902 okólnik (Dziennik urzędowy Nr. 20) w sprawie unormowania ewidencyi egzemaninów prywatnych, (w niektórych szkołach bowiem mianowicie po miastach wytworzyła się praktyka podciągająca pod pojęcie egzaminów prywatnych także egzamina odbywane z takiemi osobami, które już dawno wyszły z lat szkolnych i niekiedy nawet już przedtem ukończyły naukę w szkołach ludowych, a dla celów praktycznych pragną wykazać, że posiadają wiadomości odpowiadające zakresowi nauki podawanemu w szkole wyższej kategoryi. Praktyka taka nie odpowiada naturze zwykłego prywatnego egzaminu, gdyż egzamina z osobami tej kategoryi należy podciągnąć pod rubrykę egzaminów nadzwyczajnych. Okólnik rzeczony przyczyni się do usunięcia chwiejności pod tym względem.

Rada szkolna krajowa wydała dnia 14. sierpnia 1901 następujący okólnik w sprawie ogrodów szkolnych,

Ogłoszona rozporządzeniem c. k. Rady szkolnej krajowej z dnia 7. marca 1893 l. 1741, a znajdująca się w rękach każdego nauczyciela Instrukcya na czania, położyła wielki nacisk na ogród dodany szkole ludowej i podała wskazówki jego prowadzenia (str. 101—103). Doświadczenie zebrane w tym kierunku pouczyło, że wielu nauczycieli poszło za temi skazówkami i dokładając usilnych starań, z łożyło lub ulepszyło ogrody sadownicze i warzywne, z których dzieci szkolne czerpią praktyczne objaśnienie

wiadomości podawanych w tym względzie w nauce szkolnej, ludność zaś wiejska zyskała wzór do naśladowania. Niektórzy nauczyciele rozwinęli też wobec tej ludności pożyteczną działalność, dostarczając jej doborowych szczepków i drzewek nie szczędząc pomocy i pouczeń w ulepszeniu kultury warzyw i sadów. Rada szkolna krajowa popierała tę działalność przez wysyłanie nauczycieli na kursa sadownicze, dla nich osobno urządzane i przez udzielanie im na ten cel zasiłków, o ile fundusz przeznaczony na zapomogi a mający cały szereg zadań do spełnienia na to pozwalał.

Obecnie uzyskała c. k. Rada szkolna krajowa od Sejmu krajowego upoważnienie wstawienia w budżet szkolny krajowy na r. 1902 osobnej pozycyi na urządzenie kursów ogrodniczych dla nauczycieli szkół ludowych oraz na zaopatrywanie ogrodów szkolnych w potrzebne urządzenia i przybory. Po uchwaleniu tego kredytu zamierza też Rada szkolna krajowa urządzać corocznie cztery kursa ogrodnicze-sadownicze a oprócz tego kurs uprawy tytoniu i kursa pszczelnicze. Przybędzie więc co roku znaczny zastęp nauczycieli posiadających w tym kierunku praktyczne wiadomości a znajdzie się i fundusz na pierwsze z gospodarowanie ogrodu.

Okoliczność ta wkłada jednak na władze szkolne i na nauczycieli tem większy obowiązek, aby usiłowania w tym kierunku podjęte nie szły na marne i aby co roku zwiększała się rzeczywiście liczba wzorowych ogrodów szkolnych, spełniających swoje zadanie i wobec młodzieży i wobec miejscowej ludności.

Dlatego c. k. Rada szkolna krajowa postanowiła prowadzić stałą ewidencyę tej akcyi a popierać ją zarazem przez udzielanie remuneracyi nauczycielom, którzy na tem polu położą zasługi. Remuneracye te przyznawać się będzie z końcem każdego roku szkolnego w kwocie po 100 K. jedną w każdym powiecie.

W dalszym ciągu rzeczonego okólnika nakazuje Rada nauczycielom odpowiedzieć na szereg pytań w sprawie ogrodów szkolnych.“

W Komisyi budżetowej podniesiono, że więcej dałoby od traktowania tej sprawy na piśmie i obciążania nauczyciela układaniem wykazów przyczynić się może do osiągnięcia celu, któremu odpowiadają ogrody szkolne, bezpośredni wpływ inspektorów na nauczycieli, przestrzegano też przed szablonowem traktowaniem tej sprawy.

Choć bowiem ogrody szkolne poczęto zakładać w Galicyi wcześniej niż w innych krajach, a stosunkowo wielką ich liczbę na wystawie paryskiej wykazaną podniosły z uznaniem czasopisma francuskie, choć nie da się zaprzeczyć, że nie brakuje u nas miejscowości, w których ogrody szkolne, wskutek sprowadzenia dobrych gatunków szczepów na oko pięknie wyglądają, w niektórych miejscowościach są one jednak jedynie tylko powabną dekoracyę, którą nauczyciel się chwali. Znajomość ogrodnictwa natomiast, stanowiąca cel ogrodów a wymagająca ciągłych praktycznych pouczeń u ludności nie postępuje.

O wiele więcej od ogrodów w Styryi i na Morawach znakomicie prowadzonych, przyczynia się do wzmocnienia praktycznego kierunku szkoły w dzisiejszej rolniczej dziedzinie połączenie zarówno seminaryów, jak i szkół z wzorowem gospodarstwem włościańskiem, stanowiącem przeciętny typ gospodarstw w każdej okolicy, które w Bośnii dzięki starannemu doborowi ludzi i praktycznemu kierunkowi wydało niepośledniejsze owoce.

W miarę ograniczonej obecnie możności pozyskania na ten cel środków od czynników miejscowych i trudności pozyskania sił rękojmię praktycznego prowadzenia rzeczonych gospodarstw dających, doświadczeń w tym kierunku w Bośnii poczynionych nie należałoby spuszczać z oka.

Rada szkolna krajowa wydała dnia 27. marca 1901 (Dziennik urzędowy Nr. 12) następujące rozporządzenie w sprawie nauki dopełniającej w szkołach miejskiego typu:

Zorganizowawszy na podstawie art. 19., 20. i 23. ustawy krajowej z dnia 23. maja 1895 Nr. 57 Dz. ust. kraj. naukę dopełniającą w szkołach typu wiejskiego C. k. Rada szkolna krajowa postanowiła obecnie zorganizować ją w szkołach typu miejskiego w myśl art. 21., 22. i 23. tejże ustawy. Różnorodność stosunków naszych miast i miasteczek nie pozwala tu jednak na przepisanie z góry jednolitego statutu organizacyjnego, jak

to dla szkół wiejskich było możliwem. Dlatego c. k. Rada szkolna krajowa obiera tu drogę odmienną i pozostawia inicyatywę w zorganizowaniu tej nauki Zarządom szkół i c. k. Radom szkolnym okręgowym, ograniczając się do wydania ze swej strony na razie kilku następujących poleceń i wskazówek:

Od początku roku szkolnego 1901/2 ma być urządzoną nauka dopełniająca we wszystkich miastach i miasteczkach, posiadających szkoły pięcio- i sześcioklasowe lub wydziałowe, osobna dla chłopców, osobna dla dziewcząt.

Do nauki tej ma być pociągnięta cała młodzież, która do niej jest z ustawy obowiązana.

Istnienie osobnych szkół przemysłowych lub handlowych uzupełniających w pewnem mieście nie uwalnia od urządzenia nauki dopełniającej dla chłopców przy szkole ludowej, chyba że do szkoły takiej przemysłowej lub handlowej uczęszcza cała młodzież do nauki obowiązana.

Zarząd szkoły na podstawie uchwały konferencyi nauczycielskiej ułoży w miesiącu kwietniu b. r. projekt statutu organizacyjnego tej nauki, obejmując nim czas nauki i niezbędne postanowienia regulaminowe i projekt ten przedłoży c. k. Radzie szkolnej okręgowej do zatwierdzenia.

W miastach, posiadających większą liczbę szkół jednej płci, ułożeniem projektu zajmą się konferencye, osobna szkół męskich, osobna szkół żeńskich, złożone z kierowników szkół i delegatów wybranych po jednym przez konferencyę nauczycielską każdej szkoły. Na takich konferencyach zbiorowych obejmie przewodnictwo c. k. Inspektor szkolny okręgowy.

Przedłożony sobie projekt c. k. Rada szkolna okręgowa przed zatwierdzeniem go udzieli w odpisie do opinii Radzie szkolnej miejscowej, wyznaczając jej na to czas odpowiedni, aby zatwierdzenie projektu żadnej nie doznało zwłoki.

Gdzie jest kilka szkół, tam w jednych urządzoną będzie nauka dopełniająca dla młodzieży, która ukończyła szkołę wydziałową albo pospolitą sześcio- lub pięcioklasową, w drugich dla młodzieży, która szkół takich nie ukończyła. Gdzie kilku szkół niema, tam podział taki młodzieży na dwa kursa urządzić należy w jednej szkole

Gdzie nauka dopełniająca jeszcze u ludności się nie przyjęła, tam zadowolnić się na razie należy najmniejszym wymiarem wymagań, określonych ustawą co do liczby godzin i czasu nauki.

Plan nauki dopełniającej dla chłopców obejmować ma koniecznie naukę stylu praktycznego (korespondencyi) i rachunki (łącznie z prowadzeniem ksiąg), nieprzekraczając w tem zakresu wskazanego nauce codziennej, ale dążąc do wyrobienia biegłości i wprawy niezbędnej w życiu praktycznem.

Plan nauki dopełniającej dla dziewcząt obejmować ma naukę robót kobiecych (mianowicie kroju), a gdzie to możliwem także naukę prania, prasowania i gotowania, a oprócz tego naukę rachunków i korespondencyi w zakresie kobiecego gospodarstwa.

Gdzie stosunki na to pozwalają, tam plan ten dodaniem innych przedmiotów objętych planem nauki codziennej, a mających praktyczne znaczenie, mianowicie rysunków, rozszerzony być może.

Książek przy nauce dopełniającej należy używać tylko takich, które młodzież z nauki codziennej posiada.

Co się tyczy postanowień regulaminowych uwzględnić należy, o ile można, przepisy statutu nauki dopełniającej, wydanego dla szkół wiejskich rozporządzeniem c. k. Rady szkolnej krajowej z dnia 4. grudnia 1897, l. 29.578. Statut ten ma posłużyć także pod względem formalnym za wzór dla statutów nauki dopełniającej w szkołach miejskich.

Co do klasyfikacyi i świadectw zastosować należy analogicznie przepisy okólnika c. k. Rady szkolnej krajowej z dnia 30. marca 1809, l. 6236.

Gdzie nauka dopełniająca na podstawie statutu z dnia 13. września 1886 (który wskutek ustawy z dnia 23. maja 1895 utracił moc obowiązującą) pomyślnie się rozwinęła, tam przy wykonywaniu niniejszego rozporządzenia i odpowiedniem jej zreformowaniu należy przestrzegać, ażeby to, co jest dobrem, utrzymać i bez potrzeby go nie naruszyć.

Z końcem roku szkolnego Zarząd każdej szkoły, której niniejsze rozporządzenie dotyczy, przedłoży c. k. Radzie szkolnej kraj. za pośrednictwem Rady szkolnej Okręgowej dokładne sprawozdanie o organizacyi i o stanie nauki dopełniającej w szkole.

Sprawozdania te i doświadczenia posłużą c. k. Radzie szkolnej krajowej do wydania ogólnego statutu nauki dopełniającej w szkołach miejskich.

Komisya budżetowa uznała powyżej przytoczone rozporządzenie za uzasadnione a w szczególności ponownie stwierdziła potrzebę zastosowania nauki dopełniającej do typu szkoły i do miejscowych warunków.

W komisyi budżetowej podniesiono, że nauka dopełniająca w niejednej okolicy, naszego kraju wiele pozostawia do życzenia, że odbywa się nieregularnie, i że przepisy jej dotyczące pozostają często na papiezze.

Z wielkim też naciskiem uzasadniano potrzebę uregulowania nauki dopełniającej ze względu na szczególną jej ważność. U dzieci bowiem, które na nią nie uczęszczają z powodu wczesnego ukończenia szkoły a często nieregularnej frekwencyi nabytki nauki w głowie należycie się nie utwierdzają, ale zbyt prędko się ulatniają.

Rezolucyą z dnia 18. lutego 1898 Sejm krajowy podniósł potrzebę możliwego uregulowania nauki gimnastyki dla młodzieży szkół ludowych w takich szkołach wiecejklasowych, które nie mają własnych sal gimnastycznych. Mianowicie zwrócił Sejm uwagę na to, że w wielu miastach istnieją towarzystwa sokole, pobierające niekiedy subwencye z funduszów publicznych i posiadające budynki własne albo też wynajęte sale gimnastyczne. Wskutek tej rezolucyi c. k. Rada szkolna krajowa rozporządzeniem z dnia 20. czerwca 1898 do l. 7553 poleciła Radom szkolnym okręgowym, ażeby w takich miastach, gdzie nauka gimnastyki dla braku własnej sali lub boiska gimnastycznego nie może się odbywać w szkole, wchodziły w rokowania z istniejacemi w miejscu towarzystwami sokolemi i porozumiewały się z niemi co do udzielania nauki gimnastyki uczniom szkół ludowych w budynkach sokolich, jeżeli towarzystwa te oświadczą gotowość bezinteresownego pozwolenia na bezpłatne udzielanie tej nauki w swoich salach.

Niektóre Rady szkolne okręgowe, które uregulowały naukę gimnastyki w myśl tego polecenia, przedkładały wnioski w sprawie przyznania pewnego wynagrodzenia towarzystwom sokolim za używanie sal i nauczycielom uczącym gimnastyki.

W tej mierze c. k. Rada szkolna krajowa podała wskazówki co do wynagrodzenia towarzystw dla sokolich za używanie sal i za zużywanie przyrządów i co do remuneracyi dla nauczycieli zawodowych obejmujących naukę gimnastyki i co do remuneracyi dla nauczycieli szkół publicznych, którzy w budynkach sokolich uczniom szkół ludowych nauki gimnastyki udzielają.

Po przeprowadzonej wyczerpującej dyskusyi omawiał Pan JW. Wiceprezydent Rady szkolnej krajowej szczegółowo przeszkody rozwoju szkolnictwa, a mianowicie brak budynków szkolnych i kwalifikowanych nauczycieli: „Co do pierwszego, przyczyny można dopatrzyć w postanowieniu ustawy, że strony obowiązane do stawiania budynku tylko do kwoty 120 % dod. do podat. mają na budowę składać — a resztę dopłacać ma fundusz szkolny kraj., na co jednak rocznie tylko kwota budżetem corocznym przyzwolona jest w ograniczonej i niedostatecznej potrzebie wyznaczoną".

„Brak nauczycieli kwalifikowanych nie tyle odnosić należy do za małej liczby seminaryów nauczycielskich w kraju. Gdyby dezercye abiteryentów z zawodu nie były tak częste liczba nauczycieli kwalifikowanych statecznie by wrastała. Może polepszenie płac wpłynie na polepszenie stosunków i wstrzyma poniekąd dezercyę kandydatów zawodu

„Sprawa urządzenia ogrodów szkolnych jest Radzie szkolnej ciągle na oku, w tej sprawie insp ktor fachowy R. szk. opracuje plan normalny ogroów szolnych“.

W komisyi budż towej podniesiono, że wymiar płac nauczycielskich nie jest wprawdzie bez wpływu na brak sił nauczycielskich, że jednak brak nauczycieli daje się czuć także i w tych państwach, które mogą o wiele lepiej pracę nauczycieli wynagrodzić, cz go dowodzą przedłożone komisyi szczegółowe daty. W państwach tych jednak starają się temu brakowi zaradzić przez ciągłe powiększanie liczby seminaryów nauczycielskich, ktore ułatwia Rodzicom posełanie do nich młodzieży.

U nas zaś pod tym względem od lat kilku ubolewania godna stagnacya, która jest w wielkiej części powodem braku nauczycieli.

Z wielkim naciskiem uzasadniano w komisyi potrzebę podniesienia w seminaryach nauczycielskich i w gronie nauczycieli idealnego kierunku, któremu n. p. ludzie tej miary, co Zygmunt Sawczyński z takim zapałem i poświęceniem służyli i wyrażono nadzieję, że działanie w tym kierunku obok zamierzonego podwyższenia pensyi w wyższym jeszcze od nich stopniu zdoła powstrzymać dezercyę z posad nauczycielskich i obudzić w młodzieży to przekonanie, że oddanie się większej jej liczby temu żmudnemu ale podniosłemu zawodowi jest obowiązkiem patryotycznym.

Stwierdzono też, że ujemnie wpływają na rozwój szkolnictwa ci uczniowie, którzy idą do seminaryum tylko po to, aby dostać styp ndyum, i ci nauczyciele, którzy albo uważają objęcie posady za tymczasową etapę wiodącą do innego zawodu, zarówno jak i ci którzy obrali sobie stan nauczycielski dopiero po niepowodzeniach w innych zawodach.

Kilku członków komisyi wykazywało również potrzebę rekrutowania uczniów seminaryów nauczycielskich z kół z potrzebami ludności obeznanych, a do życia na wsi przyzwyczajnych,

Rubr. 1. poz. 2.

Na wynagrodzenie nauczycieli nadetatowych . . .		1,254.000 K
czyli o	123.900	
więcej od kwoty preliminowanej na r. 1901 o . .	100.970	
więcej od kwoty wykazanej w zestawieniu wydatków z r. 1901.		
Podstawą obliczenia preliminarza na r. 1902 jest szczegółowo w wykazie E. uzasadniona kwota	1,392.876	
Po potrąceniu 12% intercalare . . .	139.287	
Pozostanie . . .	1,253.689	
którą to kwotę preliminuje się okrągło . .	1,254.000	
Przekroczenie, które w tej pozycyi w zamknięciu rachunków z r. 1901 wynosi . . .	22.031	
nastąpiło, z powodu że wskutek znacznego zwiększenia frekwencyi okazała się konieczność, a w sktek przybytku większej liczby nauczycieli była możność otwarcia większej liczby klas nadetatowych		
Pomimo, że Rada szkolna krajowa licząc się z koniecznością, ustanawia klasy naetatowe tylko tam, gdzie liczba dzieci dochodzi do 150, liczba klas nadetatowych ciągle wzrasta.		
Liczba klas nadetatowych wynosiła w r. 1900/1	1.774	
czyli w porównaniu z r. poprzednim wzrosła o	146	
w r. 1899/900 wzrosła w porównaniu z r. poprzednim o	75	
w r. 1898/9 wzosła o	80	
w r. 1897/8 wrosła o	154	

w r. 1896|7 wzrosła o	116
w r. 1895|6 wzrosła o	158
Liczba sił nauczycielskich bez formalnej kwalifikacyi wynosiła w roku 1900|1	1113
w porównaniu z r. poprzednim przeto zmniejszyła się o	66
w r. 1899|900 zmniejszyła się o . . .	80
w r. 1898|9 wzrosła o	96
w r. 1897|8 wzrosła o	65
w r. 1896|7 zmniejszyła się o . . .	43
w r. 1895|6 wzrosła o	117
w r. 1894|5 wzrosła o	83
w r. 1893|4 wzrosła o	78
w r. 1892|3 wzrosła o	38
w r. 1891|2 wzrosła o	172

Podczas gdy w latach 1893—5 i 1897—8 liczba nauczycieli bez formalnej kwalifikacyi ciągle rosła w ostatnich dwóch latach zaznaczyć się da znaczne tejże liczby zmniejszenie. Trudno także pominąć faktu, że wzkutek zarządz ń Rady szkolnej także i nauczyciele bez formalnej kwalifikacyi są owiele lepiej przygotowani do swego przyszłego zawodu aniżeli dawniej. O ile bowiem dawniej z powodu braku nauczycieli z obawy przed zamknięciem szkoły albo klasy, przyjmowano niejednokrotnie ludzi zup łni nieodpowiednich o tyle teraz zezwala Rada szkolna krajowa na mianowanie nauczycielami pomocniczymi tylko takich kandydatów, którzy ukończyli szkołę średnią, oraz kandydatek które ukończyły szkołę wydziałową mniejklasową, a następnie złożyły egzamin na mistrzynie ogródków freblowskich, lub na nauczycielki robót ręcznych kobiecych, oprócz tego mają Rady szkolne okręgowe obowiązek przed dopuszczeniem do służby nauczycielskiej badać czyli kandydaci są pod każdym względem bez zarzutu, albo też, czy w jakim kolwiek względzie nie były poszlakowane o czyny niezgodne z charakterem i powołaniem nauczycieli.

Na nauczycieli bez formalnej kwalifikacyi zwracają tez szczególną uwagę inspektorowie, a do uzupełnienia empirycznie zdobytych wiadomości przyczyniają się kursa wakacyjne dla pomocniczych nauczycieli.

Kursa te ułatwiają nauczycielom i nauczycielkom tymczasowym pomocniczym bez formalnej kwalifikacyi przegotowanie się do składania egzaminu kwalifikacyjnego, który to egzamin siły nauczycielskie na podstawie co najmniej trzecnletniej służby po uzyskaniu dyspenzy od egzaminu dojżałości składają.

Rubr. 1. poz. 3.

Na płace i dodatki na mieszkanie etatowych nauczycieli religii		330.000 K.
czyli o	9.000 więcej od	
kwoty preliminowanej na r. 1901 a o . . .	34.125 więc j od	
kwoty wykazanej w zamknięciu rachunków z r. 1901.		
Przedłożony komisyi wykaz płac i dodatków na mieszkanie etatowych nauczycieli religii zawiera sumę wydatków	414.040	
Po potrąceniu tytułem opróżnionych posad 20% czyli o 2% więcej niż w r. 1901 w kwocie . .	82.808	
Pozostanie kwota	331.232	
preliminowana okrągło jak powyżej wykazano . .	330.000	

Zamknięcie rachunków z r. 1901 wykazuje mniejszy wydatek od preliminowanego o . . . . . 25.124 K.
z powodu braku kandydatów na posady.

W skutek nieobsadzenia wielu posad przyjmuje komisya interkalare 20% W r. 1899 bowiem interkalare wynosiło 19% na r. 1900 obliczono je na 16%, w r. 1900 jednak zamknięcie rachunków wykazuje w tej pozycyi

zaoszczędzenie w kwocie . . . . . 15.035 „

z powodu nieobsadzenia pewnej ilości posad wskutek braku kandydatów.

Uważając przedmiot nauki religii za jeden z najważniejszych warunków działania szkoły

preliminarz na r. 1992 wykazuje liczbę etatowych nauczycieli religii 269
czyli o 16
więcej, aniżeli w preliminarzu na r. 1901
Z tychże w I. klasie 22
w II. klasie 128
w III. klasie 85
w IV. klasie 269

W r. 1901 zwiększenie liczby etatowych nauczycieli w preliminarzu obliczono na . . . 14

W r. 1900 przyzwolono środki na posady nauczycieli religii: więcej o 22
w r. 1899: więcej o 91
w r. 1898: więcej o 10
aniżeli w roku poprzednim

W szkołach ludowych cztero i więcej klasowych pospolitych i wydziałowych było w r. 1900|1 nauczycieli religii rzym. i gr. kat, obrządku, zajmujących stałe posady systemizowane 144
a więc o 7
sumie do roku poprzedniego.
W r. 1899|900 zwiększyła się ich liczba tychże nauczycieli o 3
w r. 1898|9 zwiększyła się ich liczba o . . 10
w r. 1897|8 zmniejszyła się o 1
w r. 1896|7 wzrosła o 13
w r. 1895|6 wzrosła o 7
w r. 1894|5 wzrosła o 10

Zastępców nauczycieli rzymsko i grecko kat. obrządku było w r. 1899|900 na stałych posadach . 99
a więc liczba nauczycieli zwiększyła się o . . 19
w r. 1899|900 zmniejszyła się o 4
w r. 1898|9 natomiast wzrosła o 18

Liczba nauczycieli religii wyznania Mojżeszowego przez odpowiednio kwalifikowanego nauczyciela wynosiła w szkołach pospolitych 4 i więcejklasowych
szkołach wydziałowych 34
czyli o 3
mniej niż w r. poprzednim.

W r. 1899|900 i 1898|9 wynosiła liczba tychże nauczycieli 37

w r. 1898/9 zmniejszyła się ich liczba o . . 3
w r. 1897/8 o 5
w r. 1896/7 o 4
Liczba tymczasowych nauczycieli religii Mojżeszowej wynosiła w r. 1900|1 13
a zatem więcej aniżeli w r. 1898|9 o . . . 7
w r. 1899|900 wzrosła o 3

Rubr. 1. poz. 4.

Na remuneracye za udzielanie nauki religii proponuje komisya . . . . . 100.000 K
czyli o 5.500
więcej od kwoty uchwalonej na r. 1901 o . . . 15 396 mniej
od kwoty wykazanej w zestawieniu wydatków z r. 1901.

Zamknięcie rachunku z r. 1901 wykazuje w tej pozycyi przekroczenie . . . . . 15.396 K.

w skutek udzielaniania nauki religii w większej liczbie szkół niż w preliminarzu przewidziano.

Komisya przekroczenie powyższe uważa za usprawiedliwione, uważając bowiem religię za fundament wychowania a uregulowanie jej nauki za nieodzowny warunek skutecznego działania szkoły, podnosiła komisya zawsze z naciskiem potrzebę wyższego wydatku na ten cel. A jakkolwiek i w roku bieżącym przekroczenie kredytu w tej pozycyi jest prawdopodobnem, nie podniosła komisya kredytu na ten cel w tem przypuszczeniu, że to przekroczenie da się pokryć z oszczędności w innych pozycyach i rubrykach.

Nauczycieli religii rzym. i gr. kat. obrządku za remuneracyą było w r. 1900|1 216
czyli o 10
więcej niż w roku poprzednim.

Liczba nauczycieli religii rzym. kat. obr. i gr. kat. za remuneracyą:
w r. 1899/900 zmniejszyła się o . . . 3
w r. 1898|9 wzrosła o 12
w r. 1897|8 o 29
w r. 1896/7 o 45
w r. 1895|6 o 14
w r. 1894|5 o 4

Nauki religii ewangielickiej udzielało w r. 1900|1
w szkołach ludowych publicznych nauczycieli . 2
czyli tylu, co roku zeszłego

Liczba nauczycieli religii mojżeszowej za remuneracya wynosiła w r. 1900|1 21
czyli wzrosła w porównaniu z r. poprzednim o . 3
w r. 1899|900 wzrosła o 1
w r. 1898|9 pozostała niezmienną
w r. 1897|8 wzrosła o 3

W szkołach jedno, dwu i trzechklasowych udzielało nauki religii z tytułu duszpasterskiego w r. 1900|1 księży 3.289
Liczba ich przeto o
zmniejszyła się o 44
w r. 1899|900 zwiększyła się o 96
Liczba księży udzielających nauki religii w powyżej wymienionych szkołach zmniejszyła się w r. 1898|8 o 1
w r. 1897|8 zwiększyła się o 124
w r. 1896|7 zmniejszyła się o 119
w r. 1895|6 „ „ 147
w r. 1894|5 „ „ 164

Zmniejszanie się liczby księży udzielających nauki religii z tytułu duszpasterskiego w latach 1894—6 i 1901 wywołało w łonie komisyi wielkie zaniepokojenie. Komisya wyroziła nadzieję, że Rada szkolna krajowa przedstawi Ordynaryatom Biskupiemu potrzebę zbadanie tego stanu rzeczy i starać się będzie mu zaradzić, że też wynik tych starań poda do wiadomości Wysokiego Sejmu.

Liczba szkół publicznych, w których nauczyciele całkowicie udzielali nauki religii wynosiła w r. 1900|1 . 276
czyli zwiększyła się o 3
w r. 1899|900 zmniejszyła się o 30
w r. 1898|9 zwiększyła się o 53
w r. 1897|8 zmniejszyła się o 7
w r. 1896|7 zwiększyła się o 19
w r. 1895|6 zwiększyła się o 14
w r. 1894|5 zmniejszyła się o 49

Liczba nauczycieli religii Mojżeszowej w szkołach ludowych 1—3 klasowych wynosiła w r, 1900|1 . . 25
czyli mniej o 3
aniżeli w r. 1899|900
w r, 1899|900 zmniejszyła się o 9
W r. 189S|9 zwiększyła się o 4

Liczba tychże nauczycieli w r. 1897|8 zmniejszyła się o 2
w r. 1896|7 zmnieszyła się o 19

Z początkiem bieżącego roku szkolnego ustanowiono dwie posady nauczycieli religii mojżeszowej.

Na zwiększenie liczby nauczycieli religii wyznania Mojżeszowego wpłynie niewątpliwie w rubryce 12 sub. w. wykazana subwencya dla kształcenia kandydatów na nauczycieli religii Mojżeszowej w szkołach ludowych.

Rubr. 1. poz. 5.

Na dodatki pięcioletnie na czycieli . . . 630.000 K.
czyli o 20.000
więcej od kwoty uchwalonej na r. 1901 a o . . 24.315 mniej

od kwoty wykazanej w zestawieniu wydatków z r. 1901.
W obliczeniu tego wydatku na podstawie kwoty na rok 1901 preliminowanej, uwzględniła Rada szkolna krajowa przeciętny roczny wzrost 20.000 K.

Układała jednak prelimiminarz na r. 1901 przed zamknięciem rachunku r. 1901.
Rzeczywista kwota wydatków w tej pozycyi w r. 1900 wynosiła 595.541
a zestawienie wydatków z r. 1901 wykazuje w tej pozycyi przekroczenie wydatków w kwocie . . . 44.315

z powodu przyznania większej liczby datków pięcioletnich i powiększenia liczby nauczycieli, kwota pierwotna przez Radę szkolną krajową obliczona na mocy ustawy rosnąc, na niezawisłe od woli Rady szkolnej zwiększenie się rzeczonego wydatku wystarczyć nie może.

Komisya mniema, że prawdopodobne przekroczenie w tej pozycyi da się pokryć z oszczędności w innych pozycyach.

Rubr. 1. poz, 6.

Na wynagrodzenie nauczycieli za godziny nadobowiązkowe . . . . . 200.000 K.
czyli mniej od kwoty wykazanej w zestawieniu rachunków z r. 1900, które wykazuje przekroczenie . . 38.030

z powodu tego, że wysokość renumeracyi za godziny nadobowiązkowe podniosła się wskutek podwyższenia płac nauczycieli,
kwota na r. 1902 preliminowana jest o . . . 30.000
wyższą od kwoty przyjętej na ten cel na r. 1901.

Na podwyższenie kwoty na ten cel przeznaczony wpłynęło zaprowadzenie nauki podzielnej.

Rubr. 1, poz. 7.

Na zastępstwo nauczycieli urlopowanych . . 50.000 K.
czyli tyle ile przyjęto na r. 1901
a o . . . . . 9.938 mniej

W tej pozycyi nastąpiło w r. 1901 przekroczenie 9.939
z powodu, że okazała się potrzeba zastępstwa większej liczby nauczycieli urlopowanych.
od kwoty wykazanej w zamknięciu rachunków z r. 1901.

Wedle wniosków komisyi budżetowej wynosić będą wydatkiRubryki I. na płace i dodatki . . 8,580.000 K.

czyli o . . . . . 347.500 K.
więcej od kwoty uchwalonej na r. 1901.
a o . . . . . i 211.694
więcej od kwoty wykazanej w zamknięciu rachunków z r. 1901.

Zamknięcie rachunków z r. 1901 wykazuje w poz. 1, 2, 4, 5 i 7 przekroczenie w kwocie . . . 160.635
Skompenzowane oszczędnością w pozycyi 3 . 25.124

W ogóle przeto przekroczenie preliminarza na r. 1901 wynosi w rubryce I. . . . . , 135,811

Rubryka II. Remuneracye i zasiłki.

Rub. II. poz. 8.

Remuneracye i zapomogi dla nauczycieli . . 44.000 K.
czyli tyle, ile uchwalono na r. 1901, i w tymże roku wydano

Rub. II. poz. 9.

Na zasiłki dla nauczycieli przeznaczonych na kursa:

1) Na 4 kursa wakacyjne dla niekwalifikowanych sił nauczycielskich . . .	po 2700 K.		
razem		10.800 K.	
2) Na kursa rolnicze i sadownicze dla nauczycieli szkół wiejskich:			
a) całoroczny kurs rolniczy . .	6.000 K.		
b) 4 kursa sadownicze i 2 pszczelnicze .	7.000 K.		
c) kurs uprawy tytoniu	1.000 K.	14.000 K.	
Razem			24.800
czyli o			20.800
więcej od kwoty przyjętej na ten cel na r. 1901, a o			19.300
więcej od kwoty wykazanej w prowizorycznem zamknięciu rachunków za r. 1901.			

Przekroczenie kwoty budżetem wyznaczonej wynosi w tej pozycyi 1.500 K.

Podwyższenie wydatku w pozycyi 9 jest wynikiem uchwalonej przez Sejm na wniosek komisyi budżetowej w r. 1901 rezolucyi, wzywającej Radę szkolną krajową, aby w celu utworzenia kilku kursów wakacyjnych nauczycielom tymczasowym pomocniczym przygotowanie do egzaminu kwalifikacyjnego ułatwiających, wstawiła do preliminarza funduszu szkolnego na r. 1902 dotacyę potrzebną na utrzymanie rzeczonych kursów i zasiłki dla nauczycieli biorących w nich udział.

Dalsze podwyższenie wydatku w tej pozycyi proponuje Rada szkolna, aby odpowiedzieć wykazywanej często w Sejmie potrzebie wzmocnienia praktycznego a poszczególnie rolniczego kierunku w szkołach ludowych.

W słusznem ocenieniu pełnej poświęcenia pracy Zgromadzeń zakonnych nad szkołami ludowemi, której w Bawaryi i w Solnogrodzie nawet przeciwnicy tychże Zgromadzeń oddają pochwały i w ocenieniu pożyteczności tych ochronek, które z nauką łączą cele wychowawcze, przedstawiała komisya budżetowa w dawniejszych spra-

wozdaniach Radzie szkolnej krajowej potrzebę poparcia działalności ochronek i możności umieszczenia szkoły w budynku Ochronki lub klasztoru, tam, gdzie na szkołę publiczną nie ma odpowiedniego lokalu i tenże lokal blisko dostarczonym być nie może.

Co się tyczy nominacyi osób zakonnych nauczycielkami, to Rada szkolna krajowa nie oddaje żadnej szkoły publicznej Zgromadzeniu zakonnemu jako takiemu; wobec braku nauczycieli jednak zgadza się Rada szkolna na mianowanie osób zakonnych nauczycielami szkół publicznych, o ile wykazują się przepisaną kwalifikacyą nauczycielską. Dla władzy szkolnej osoba taka jest jednak tylko nauczycielem i podlega wszystkim przepisom obowiązującym nauczycieli.

Komisya budżetowa wyraziła po raz trzeci nadzieję, że Rada szkolna krajowa w celu umożliwienia Zgromadzeniom zakonnym przygotowania do egzaminu kwalifikacyjnego przy rozdziale zasiłków na kursa wakacyjne, uwzględni pracujące około wychowania publicznego zakonnice.

Powiększenie liczby kursów wakacyjnych umożliwia też Radzie szkolnej krajowej w przyszłości otworzyć osobny kurs wakacyjny dla zakonnic przy jednym z istniejących klasztorów.

W sprawie ochronek połączonych ze szkołami udzielił JW. Wiceprezydent Rady szkolnej krajowej komisyi następujących wyjaśnień:

Sprawa urządzania ochronek dla dzieci klas pracujących podlega tym samym przepisom, jakie są wydane co do zakładania i utrzymywania tak zwanych ogródków Freblowskich. Normuje ją rozporządzenie:

„Verordnung des Ministeriums für Kultus und Unterricht vom 22 Juni 1872 Zl. 4711 in Betreff der Kinder-Gärten und der damit verwandten Anstalten.“ (Reichsgesetzblatt Nr. 108, Verordnungsblatt des M. für K. u. U. v. J. 1872, Nr. 52.“)

Zakłady takie mogą być:

a) albo samoistne,

b) albo połączone ze szkołami ludowemi.

W razie połączenia ad b) kierownik lub kierowniczka szkoły ma kierowniczy nadzór zwierzchniczy także nad ogródkiem dziecięcym (ochronką).

Zakład dziecięcy samoistny musi miec osobną kierowniczkę, która powinna posiadać albo:

a) świadectwo dojrzałości z ukończonego seminaryum nauczycielskiego, albo

b) patent uzdolnienia na mistrzynię zakładu Freblowskiego i dowody dwuletniej praktyki w dobrze urządzonym ogródku dziecięcym. W razie wykazania takiej praktyki Minister daje dyspensę od wykazywania się świadectwem dojrzałości.

Dla wykształcenia mistrzyń istnieją 3 kursa osobne przy żeńskich seminaryach nauczycielskich we Lwowie, w Krakowie i w Przemyślu. (Kurs jednoroczny.)

Nadto każda osoba 17-letnia może odbyć w ogródkach, połączonych z tymi kursami lub w innych zakładach tego rodzaju 3-miesięczną praktykę i uzyskać na mocy osobnego prywatnego egzaminu świadectwo uzdolnienia na mistrzynię.

W kraju naszym zakładanie takich instytucyi pozostawione jest wyłącznie inicyatywie prywatnej. Publiczne (utrzymywane z funduszów gminnych) ogródki i ochronki istnieją tylko we Lwowie i w niektórych nielicznych miastach.

Najczęściej opiekują się ochronkami komitety dobroczynne a ogródki są zwykle przedsiębiorstwami osób prywatnych.

Na prowincyi istnieją ochronki tam, gdzie osoby prywatne postarają się o pomieszczenie (budynek, ogród itd.) i o zapewnienie środków utrzymania dla mistrzyń. N. p. w Rzepińcach, w okręgu buczackim, gdzie ochronkę utrzymuje Hrabina Wolańska. Prowadzą ją Służebniczki.

Egzaminu kwalifikacyjnego mistrzynie zdawać nie mogą. Wyjątek w tym razie, jeżeli na mocy wyraźnego upoważnienia ze strony Rady szkolnej krajowej uczą w jakiej szkole publicznej jako nauczycielki przez 3 lata. W tym razie można od Min. wyzn. i ośw. uzyskać dyspenzę od matury.

W ochronkach wszelka formalna nauka szkolna jest zabroniona.

Może być jednakże ochronka, połączona z 1 lub 2 klasową szkołą, w której dzieci od 4—6 lat pozostają w ochronce a potem przez 2 lata pobierają od nauczycielek z kwalifikacyą naukę początkową. W tym razie musiałyby jednakże na dalsze 4 lata przejść do szkoły publicznej, istniejącej w miejscu.

Że Rada szkolna krajowa, jak oświadczył JW. Pan Wiceprezydent Rady szkolnej ochronki kierowane przez zakonnice otoczy największą życzliwością i opieką, to nie ulega najmniejszej wątpliwości. Byłoby rzeczą nader wskazaną, aby osoby kierujące ochronkami miały pewną kwalifikacyę fachową, którą z łatwością mogłyby uzyskać, uczęszczając choćby tylko przez 3 miesiące na kursy frebłowskie przy naszych seminaryach nauczycielskich żeńskich W tym kierunku mogłyby dyrekcye tych seminaryów otrzymać stosowne polecenie celem ułatwienia kandydatkom warunków przyjęcia.

Rubr. II poz. 10.

Na kursa wakacyjne nauki zręczności dla nauczycieli, a to:

a) 2 kursa ślöjdu drzewnego . . .	3.200 kor.	
b) 1 kurs koszykarstwa	1.600 „	6.400 kor.
c) 1 kurs kartoniarstwa	1.600 „	
czyli o	3.200 kor.	

więcej, aniżeli przyjęto na r. 1901 i w tymże roku rzeczywiście wydano.

W r. 1900 odbyły się wakacyjne kursa nauki zręczności w Krakowie i Sokalu celem przysposobienia nauczycieli do udzielania tego przedmiotu w szkołach ludowych pospolitych. Na każdy z tych kursów powołano 15 nauczycieli. W r. 1902 zamierza Rada szkolna krajowa urządzić od 1 do 14 września 1902 w c. k. państwowej szkole przemysłowej we Lwowie sześciotygodniowy kurs nauki zręczności dla nauczycieli.

Nauki zręczności udzielano w r. 1900/1 w . . 224 szkołach ludowych publicznych.

Liczba szkół, w których udzielano nauki zręczności *zmniejszyła się*

w r. 1900/1 w porównaniu z r. poprzednim o	1
w r. 1899/900 o	3
w r. 1898/9 o	12

Żałować należy, że liczba szkół, w których udzielają nauki zręczności, nietylko się nie zwiększa, ale że w trzech ostatnich latach jest zmniejszenie, a to tembardziej, że nauka zręczności we wielu szkołach szła dobrze i dzieci do szkolnej nauki zachęcała. W przyszłości oczekiwać należy większych ofiar ciał samorządnych na ten cel.

W r. 1901 uchwalił Sejm następującą rezolucyę:

Wysoki Sejm uchwalić raczy:

Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, ażeby w porozumieniu z ck. Radą szk. kr. obmyślał środki, jakby można kandydatom, którzy ukończyli seminaryum nauczycielskie z dobrym postępem i odznaczyli się zamiłowaniem do nauki gospodarstwa, umożliwić wyższą szkołę w Dublanach, wykształcenie na zawodowych nauczycieli gospodarstwa w seminaryach nauczycielskich.

Komisya przypomina Radzie szkolnej kraj. wykonanie tej rezolucyi.

Sejm uchwalił w r. 1901:

Sejm wzywa Radę szkolną krajową, ażeby do preliminarza funduszu szkolnego na r. 1902 wstawiła następujące pozycye:

1) na zapomogi dla nauczycieli powoływanych na kursa specyalne, urządzane dla nich celem wykształcenia się głównie w sadownictwie, uprawie tytoniu, koszykarstwie, kartonowaniu.

2) na subwencye dla tych szkół, w których urządza się warsztat ślöjdu, koszykarstwa, gospodarstwa kobiecego itp., gdzie czynniki miejscowe część wydatków pokrywają, ale całego pokryć nie są w stanie.

Rezolucyę powyższą Rada szkolna wykonała i obiecuje sobie z rzeczonych kursów pożądany skutek.

Sejm odsełа petycyę 927/615 Koła Towarzystwa Szkoły ludowej w Brzeżanach o subwencyę na rzecz korpusów wakacyjnych.

Rubryka II. poz. 11.

Remuneracya na naukę robót ręcznych . . 41.000 k.
czyli o . . . . . 9.000 k.
mniej od kwoty przyjętej na r 1901 a o . . . 7.603 „ mniej
od kwoty wykazanej w zamknięciu rachunków z r. 1901.

Oszczędności w zamknięciu rachunków z r. 1901 wynoszą w tej pozycyi . . . . . 1.397 „

zmiejszenie się wydatku na ten cel wynika z tego powodu, że zachodzi coraz mniejsza potrzeba przyjmowania w tym c lu osobnych nauczycielek robót za osobną remuneracyą, gdyż w przeważnej ilości szkół czy to na posadzie etatowej, czy to na posadzie nadetatowej znajduje się nauczycielka, która z obowiązku i bez osobnego wynagrodzenia prowadzi naukę robót ręcznych.

W r. 1900/1 udzielano nauki robót ręcznych w 3.069 szkołach, czyli o 133 szkołach więcej, aniżeli w r. poprzednim.

W r. 1899|900 liczba szkół, w których udzielano nauki kobiecych robót ręcznych zwiększyła o się 66.

W r. 1899/900 o 140

Zamknięcie rachunków z r. 1901 wykazuje w pozycyi 10 przekroczenie . . . . . 1.500 „
Skompenzowane zaoszczędzeniem w pozycyi 11 . 1.397 „

Przekroczenie kwoty budżetem wyznaczonej w tej pozycyi wynosi przeto . . . . . 103 k.

Rada szkolna krajowa wydała w sprawie nauki robót ręcznych kobiecych w szkołach ludowych dnia 10 maja 1902 następ jące rozporządzenie.

W szkołach mieszanych mogą c. k. Rady szkolne okręgowe poruczać naukę robót ręcznych kobiecych osobnym nauczycielkom za remuneracyą z funduszu szkolnego krajowego, bez osobnego pozwolenia c. k. Rady szkolnej krajowej, jeżeli w szkołach niema nauczycielki klasowej, etatowej lub nadetatowej, która w myśl §. 87. Regulaminu dla szkół ludowych obowiązaną jest do udzielania nauki tego przedmiotu.

Nauczycielka klasowa ma udzielać tej nauki w zakresie obowiązkowych 30-tu godzin tygodniowo a w razie potrzeby także w godzinach nadobowiązkowych.

Jeżeli nauczycielka klasowa uczy już innych przedmiotów w godzinach nadobowiązkowych i nauki robót kobiecych objąć nie może, lub też z innych na uwzględnienie zasługujących powodów, mając już pełną liczbę godzin, o zwolnienie od tej nauki prosi, albo wreszcie jeżeli klasa, którą ta nauczycielka prowadzi, oddalona jest znacznie od głównego budynku szkolnego, w takim razie może c. k. Rada szkolna okręgowa przedstawić c. k. Radzie szkolnej krajowej wniosek o poruczenie tej nauki osobnej nauczycielce.

Naukę robót ręcznych kobiecych w szkołach 1- 2- lub 3-klasowych powierzać mogą Rady szkolne okręgowe żonom lub córkom nauczycieli z nimi zamieszkałym, których stopień inteligencyi daje rękojmię, że z zadania dobrze się wywiążą. Natomiast poruczanie tej nauki osobom nie mającym ze szkołą nic wspólnego jest niedopuszczalne, a c. k. Rada szkolna krajowa odmówi takim nauczycielkom stanowczo remuneracyi

Ustanowiona do udzielania nauki robót ręcznych kobiecych osobna nauczycielka może udzielać tej nauki tylko w szkole znajdującej się w miejscu jej zamieszkania. Poruczanie nauki robót jednej i tej samej nauczycielce w dwóch lub więcej szkołach, położonych w innych miejscowościach, jest wzbronione.

Według powyższych uchwał wynosić będą wydatki Rubryki II.

Remuneracye i zasiłki . . . . . 116.200 „
czyli o . . . . . 15.000 „ więcej
od kwoty na ten cel przyjętej na r. 1901 a o . . 14.897 „ więcej
od kwoty wykazanej zamknięcami rachunków z r. 1901.

Rubr. III. poz. 12.

Na koszta podróży i dyety nauczycieli przeniesionych ze względów służbowych . . . . . 13.000 k
czyli tyle uchwalono na r. 1901, i w tymże roku rzeczywiście wydano.

Rubryka IV. Dodatki i dary z łaski.

Rubr. IV. poz. 13.

Dodatek stały do funduszu szkolnego emerytalnego . 25.600 „
czyli tyle, ile ile uchwalono na r. 1901 i 1901 rzeczywiście wydano.

Rubr. IV. poz. 14.

Interkalarya, przydające z fudnuszu szkolnego krajowego na rzecz rakjowego funduszu szkolnego emerytalnego za pierszy kwartał w razie opróżnienia posady nauczycielskich . . . . . 50.870 „
czyli o . . . . . 733 k. więcej
od kwoty uchwalonej na r. 1901 a o . . . . 872 k. więcej od
kwoty rzeczywiście w tymże roku wydanej.

Rubr. IV. poz. 15.

Na emerytury nauczycieli, którzy tracą posady wskutek reorganizacyi szkół wydatek nadzwyczajny . 51.000 „
czyli tyle, ile przyjęto na r. 1901, ...
a o . . . . . 1848 k.
więcej, aniżeli wykazuje zamknięcie rachunków za r. 1901
wedle którego w tej pozycyi zaoszczędzono . . . 1848 k.
z powodu niepobrania należytości w r. 1901 i wstrzymania poborów wskutek śmierci.

Poz. 16. Dary z łaski.

Dla wdów po nauczycielach i byłych nauczycieli, a to:

a) stałe wedle wykazu dołączonego do preliminarza krajowego		11.240 k. 18
b) jednorazowe		6000 k.
		17.240 k.
czyli o	400 k.	
więcej od kwoty przyjętej na ten cel w preliminarzu na r. 1901, a o	3408 k.	
więcej od wykazanej w zamknięciu rachunków wynikłości z r. 1901, wedle którego zaoszczędzono w tej pozycyi	3007 k.	

Sejm odsyła do Rady szkolnej krajowej w celu załatwienia w granicach kredytu w tej pozycyi przyzwolonego następujące petycye:

Petycye wdów po nauczycielach:

871/564 Stanisławy Kutna,

1100/742 Karoliny Orłowskiej,

696/427 Petroneli Tymoczko,

1101/743 Elżbiety Sowińskiej,

114/756 Cyryli Płazek,

1134/776 Emilii Seroiczkowskiej,

1034/706 Barbary Zopatowej,

981/654 Anny Hawryszkiewiczowej,

988/661 Maryi Gadowej,

989/662 Anastazyi Dyrczowej,

999/672 Maryi Bursztynowej,

1029/701 Barbary Gromadkowej,

262/117 Emilii Babiarzowej,

293/140 Leotyny Nazarkiewiczowej,

621/354 Eleonory Gabrigelowej,

706/437 Stanisławy Kalamarzowej,

643/376 Klementyny Floryanowej,

804/504 Maryi Januszkiewiczowej.

782/482 Anny Nadragowej,

891/582 Ludwiki Olszewskiej,

Oraz nauczycieli

809/509 Józefa Górkiewicza,

1028/700 Piotra Jacewiuka,

1006/678 Seweryna Gudzia,

934/622 Franciszka Kozdrasia,

444/206 Antoniego Korniatkiewicza,

777/477 Karola Siarkiewicza.

802/502 Dymitra Więckowskiego, Franciszka Kokoszyńskiego,

do Rady szkolnej krajowej do załatwienia.

Według powyżej wymienionych uchwał Komisyi wynosić będą wydatki rubryki IV. na dodatki i dary z łaski zgodnie z wnioskami Wydziału krajowego i Rady szkolnej krajowej . . . . . 98 710 k.
a mianowicie zwyczajne . . . . . 93.710 „
nadzwyczajne . . . . . 5.000 „
czyli o . . . . . 1143 k.
od kwoty przyjętej na r. 1901, a o . . . . 4.900 „ więcej
od zamknięcia rachunków z r. 1901 wedle którego łączna oszczędność w poz. 14, 15 i 16 wynosi . . . 5.084 k.

Rubr. V. poz. 17.

Na zasiłki dla funduszów szkolnych miejscowych na budowę szkół wydatek zwyczajny . . . . . 200.000 kor.
czyli tyle, ile uchwalono i wydano w r. 1901
a oprócz tego wydatek nadzwyczajny . . . . 200.000 kor.
Razem 400.000 kor.
czyli o 200.000 kor.
więcej, aniżeli uchwalono na r. 1901 i w tymże rzeczywiście wydano.

W r. 1901 uchwalił Sejm następującą rezolucyę:

Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, ażeby w przyszłym preliminarzu w rubr. V. poz. 17. „Na zasiłki dla funduszów szkolnych miejscowych na budowę szkół“ oprócz zwyczajnej kwoty 200.000 k. wstawił nadzwyczajną dotacyą 200.000 na pewien okres lat.

Podwyższenie wydatku na ten cel było wynikiem uchwalenia powyższej rezolucyi.

Proponując Sejmowi rzeczone podwyższenie załatwiła komisya:

Petycye:

879/570 Wydziału powiatowego w Kałuszu,

7121/1695 Reprezentacyi powiatowej w Trembowli,

189/76 Wydziału powiatowego w Kałuszu,

510/272 Rady powiatowej Brzeskiej,

535/297 Gminy miasta Kołomyi,

539/301 Wydziału Rady powiatowej w Kamionce,

572/334 Wydziału Rady powiatowej w Tarnobrzegu,

636/369 Wydziału Rady powiatowej w Kosowie,

638/371 Wydziału powiatowego w Śniatynie,

o podwyższenie petycyi na budowę szkół.

Sejm odsyła Petycye

1108/750 Gminy Rychwałd,

185/75 Rady gminnej w Łączkach,

865/558 Gminy Dulczówka,

o udzielenie zapomogi na budowę szkół do Rady szkolnej krajowej

Sejm odsyła Petycyę

694/425 Jadwigi z Micińskich Łępkowskiej

w sprawie użycia funduszów przez ś. p. Ksawerego Polanowskiego na założenie szkoły ludowej w Równi przezzaczonej do Wydziału krajowego do zbadania w porozumieniu z Radą szkolną krajową i zdania sprawy na przyszłej sesyi sejmowej.

Sejm przechodzi nad petycyą

283/130 Gminy Wylewy

o odpisanie pożyczki na budowę szkoły do porządku dziennego.

W sprawie rozdziału rzeczonych zasiłków komisye wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się c. k. Radę szkolną by pozycyi na zasiłki dla fundszów szkolnych miejscowych na budowę szkół tak zwyczajne jak nadzwyczajne przeznaczyła połowę na budowę szkół w miastach i miasteczkach a połowę w gminach wiejskich.

Wśród obrad komisyi podniesiono, że fundusz krajowy w niedostatecznej mierze wypełnia ciężący na nim moralny i ustawą przepisany obowiązek przyczyniania się do budowy szkół i że środki na ten cel przyzwolone nawet jeśli się uwzględni podwyższenie w r. b. są niedostateczne. Podwyższenie niniejszego kredytu w razie możności uznano za pożądane.

Komisya budżetowa podnosiła niejednokrotnie potrzebę planów warunkom naszego kraju odpowiadającym i zaleciła jak największą oszczędność i jak najściślejszy nadzór nad wykonaniem budowli. Na zbytek w tym kierunku wobec niepomyślnego stanu materyalnego u nas nie stać, walczyć z nim też należy nawet tam, gdzie gminy chcą stawiać zbytkowne budynki własnym kosztem. Od czasu, w którym kraj do budynków szkolnych w znaczniejszej mierze się przyczynia, wzmocnił się w niektórych okolicach prąd do stawiania budynków większych i droższych, aniżeli niezbędna potrzeba tego wymaga Stąd też stwierdzić należy, że Rada szkolna krajowa starając się w tej mierze o jak największą ścisłość, odmawiając obliczeniom za wysokim zatwierdzenia znosząc kilkakrotnie wyniki licytacyi i przestrzegając czujnie, aby ani funduszu krajowego ani stron konkurencyjnych zbytecznie nie obciążano, działa po myśli komisyi budżetowej. Środki materyalne nie pozwalają nam bowiem trzymać się pod względem rozmiaru i sposobu wykonania szkół w tym względzie stopy w innych bogatszych krajach przyjętej, w których zresztą, jak n. p. we Francyi zwrot do ograniczenia kosztów budowli szkolnych zaczyna brać górę, ale nakazują nam zamknąć się w granicach warunków dla zdrowia uczniów, dla potrzebnego szkole światła i powietrza koniecznych. Za-

stosowując się do wskazówki zawartej w sprawozdaniu komisyi budżetowej z r. 1898. C. k. Rada szkolna krajowa w r. 1900 w celu ostatecznego wyjaśnienia kwestyi podnoszonych w kraju co do wydanych przez siebie normalnych planów budynków szkolnych i usunięcia możliwych braków w tych planach zwołała konferencyę złożoną tak z ludzi zawodowych, jakoteż z obywateli obeznanych, mianowicie ze stosunkami wiejskimi.

Na tej konferencyi zastanawiano się w szczególności nad możliwem uproszczeniem budowy szkoły jednoklasowej murowanej i obniżeniem jej kosztów i wyrażono życzenie, aby w tym celu zamiast podłogi drewnianej, ustawionej na pustej konstrukcyi dla uniknięcia grzybu podłogę betonową.

Wskutek tego obniżyłaby się wysokość ścian budynku, a tem samem zmniejszyłyby się koszta budowy.

Odpowiadając temu życzeniu zarządziła Rada szkolna krajowa przerobienie planu szkoły jednoklasowej i wystawienie budynku szkolnego wedle tego przerobionego planu w jednej z gmin wiejskich powiatu lwowskiego a poczynione pod tym względem doświadczenie poda do wiadomości Wysokiego Sejmu i zużytkuje w dalszej akcyi budowlanej.

Podniesiono także w łonie komisyi, że zalecona w teraźniejszych planach budynków wysokość 3·8 m. w niektórych szkołach ze względu na ostrość naszego klimatu okazała się uciążliwą. W niektórych okolicach szkoły 3·8 m. wysokiej trudno należycie opalić.

Przypomnieć też należy, że niektóre kraje koronne odstąpiły od normy w rozp. z dnia 9. czerwca 1873 dz. rozp. kraj. Nr. 73 wskazanej. Rozp. Rady szkolnej krajowej niższo austryackiej z d. 3. stycznia 1874 L. 3145 Dz. u. kr. Nr. 6 przepisuje w §. 5 jedynie tylko wysokość 3·2 metrów.

Podniosły się także w komisyi skargi na sposób wykonania niektórych budowli szkolnych, n. p. szkoły w Rohatynie, w której kolandacye niedokładności budowy nie wykryły.

Wykazywano też w komisyi potrzebę wzmocnienia fachowych organów budownictwa w Radzie szkolnej krajowej.

Ilość szkół publicznych umieszczonych

1)	w budynkach *bardzo dobrych* wynosiła w roku 1900|1 . .	279	
	czyli o	28	mniej
	aniżeli w poprzednim		
	W r. 1899|900 było ich więcej w porównaniu z r. poprzednim o	*38*	
	„ 1898|9 zwiększyła się liczba bardzo dobrych budynków o	118	
	„ 1807|8 zwiększyła się o	40	
	„ 1896|7 zwiększyła się o	38	
	„ 1895|6 zwiększyła się o	22	
2)	w budynkach dobrych wynosiła w r. 1900|1 . . .	1194	
	czyli o	*45*	więcej
	aniżeli w poprzednim.		
	Liczba dobrych budynków w porównaniu z r. poprzednim		
	w r. 1899|900 zwiększyła się o	46	
	„ 1897|8 zwiększyła się o	18	
	„ 1897|8 zwiększyła się o	4	
	„ 1696|7 zwiększyła się o	13	
	„ 1895|6 zmniejszyła się o	11	
3)	w budynkach odpowiednich wynosiła w r. 1900|1 . .	858	
	a więc zwiększyła się w porównaniu z rokiem poprzednim o	37	
	w r. 1899|900 w porównaniu z r. poprzednim zwiększyła się o	12	
	„ 1898|9 zwiększyła się o	22	
	„ 1895|7 zwiększyła się o	8	
	„ 1896|7 *zmniejszyła się o*	7	
	„ 1895|6 *zmniejszyła się o*	105	

4) w budynkach nieodpowiednich wynosiła w r. 1900|1 . . 657
a więc w porównaniu z poprzednim zwiększyła się o . 11
w r. 1899|900 w porównaniu z r. poprzednim *zmniejszyła się o* 30
„ 1898|9 zwiększyła się o 8
„ 1897|8 zwiększyła się o 4
„ 1896|7 zmniejszyła się o 37

W sprawie budynków szkolnych udzielił JW. Pan Wiceprezydent Rady szkolnej komisyi budżetowej następujących wyjaśnień:

Z kredytu na r. 1902 . . . . . 400.000 K.
wypadnie wypłacić

w r. 1902

a) dla *gmin wiejskich* na budowę szkół jednoklasowych . . . . . 26.410·34 K.
na budowę 31 szkół więcejklasowych . . 108 831·63 „
b) dla *miast i miasteczek* na budowę 16 szkół większych . . . . . 232.759·61 „
Razem 368.001·58 K.
zostaje do dyspozycyi . . 31.998·42

zarezerwowane dla gmin, w których dochodzenia potrzebne do wydania orzeczeń jeszcze na rok bieżący są w toku, względnie na pokrycie należytości na budowy dawniej orzeczone a nie skończone.

Na r. 1903 wypadnie wypłacić

a) w gminach wiejskich 11 jednoklasowych . 40.038·49
24 więcejklasowych . 130.094·97 } 170.133 K. 46 h.
b) w gminach miejskich 16 szkół . . . 216.804·12
386.937·58
pozostaje do dyspozycyi 13 062·42

Ponieważ wiele szkół jednoklasowych ma klasy nadetatowe, lub tak znaczną frekwencyę, że wypadnie je w najbliższej przyszłości przekształcić na więcejklasowe, przeto przystępuje się w tych gminach do budowy 2-klasowych szkół, czem się tłumaczy pozornie mniejsza liczba budynków dla 1 klasowych szkół.

Przeważnie wpływają nagłe wnioski o budowy większe w gminach miejskich, podczas gdy gminy wiejskie obawiając się 120%-wej prestacyi mniej się o subwencyę ustawową zgłaszają. Warunki budowy w gminach wiejskich są też o wiele trudniejsze, co wpływa na znaczne podrożenie budowy także Rada szkolna krajowa w obec przesadnych kosztorysów, musi nieraz ociągnąć się z wydaniem orzeczeń, starając się już to o obniżenie kosztorysów, już to o to, by gminy, których 120% prestacya przy małej sile podatkowej pokrywa tylko nieznaczną część kosztów przyjęła na siebie dobrowolnie nieco większą prestacyę. W wypadkach naglejszej potrzeby odstępuje Rada szkolna od tych targów, starając się budowy nie cierpiące zwłoki choć z większym zasiłkiem przyprowadzić do skutku.

Że jednak w granicach preliminarza trudno pogodzić choćby nieznaczną część podnoszonych żądań, niech służy za przykład szkoła w Buczaczu, której kosztorys przekracza kwotę 200.000 koron, podczas gdy 120 prc. prestacya gminy nie pokrywa nawet $^1/_4$ części kosztów. W wielu wypadkach przyjęty normalny plan budowy nie da się w danych warunkach zastosować, okazuje się bowiem zbyt kosztownym dla braku odpowiednich materyałów, które z daleka muszą być sprowadzane. W tych wypadkach pożądane jest zastosowanie planów całkiem pojedyńczych, umożliwiających budowę środkami, jakie są do dyspozyi. Jedną z najżywotniejszych kwestyi jest także odpowiedni nadzór techniczny, czasem nader utrudniony. Kwestya ta wymaga uregulowania. Akcya budowy szkół musi być rozłożona na dziesiątki lat, potrzeba więc koniecznie pomyśleć o sile pomocniczej technicznej, która byłaby odpowiedzialną za plany, kosztorysy tudzież za zwierzchni nadzór i za opinie o kolaudacyi.

Rub. VI. poz. 18.

Na zasiłki dla funduszów szkolnych miejscowych na utrzymanie szkół proponuje komisya zgodnie z wnioskami Wydziału krajowego i Rady szkolnej krajowej . . . . . 80.000 k.
czyli o . . . . . 10.000 k.
więcej w porównaniu z preliminarzem na rok 1901 przyjętym o 35.342 k. mniej
w porównaniu z kwotą rzeczywiście wydaną w r. 1901 .
przekroczenie budżetu w tej pozycyi w r. 1901 o . . . . 45.343 k.
nastąpiło z powodu wydania nowych orzeczeń przyznających gminom zasiłki na utrzymanie szkół ponad 10% prestacyi miejscowej.

Powodem podwyższenia rzeczonego wydatku w porównaniu z preliminarzem na r. 1901 jest wzrost liczby szkół, oraz przeistoczenie szkół na więcejklasowe i nowozorganizowanie szkół ludowych.

Rubryka VI. poz. 19.

Na utrzymanie budynku szkolnego w Tarnowie:
a) wydatek zwyczajny . . . . . 560 kor.
b) nadzwyczajny . . . . . 640 „
Razem . . . 1.200 „
czyli tyle, ile uchwalono na r. 1901 a o . . 1.184 „
więcej od kwoty rzeczywiście wydanej na ten cel w roku 1901

Zamknięcie rachunków za r. 1901 wykazuje oszczędność 1.184
z powodu mniejszego wydatku na adaptacyę budynku.

Rubr. VI. poz. 20.

Na mniejsze potrzeby szkolne i urzędowe 136 978 k.
czyli o . . . . . 4 180 „
więcej od kwoty uchwalonej na r. 1901 a o . . 6.990 „
więcej od kwoty wykazanej w zamknięciu rachunków za r. 1901.

Powiększenie tego wydatku jest wynikiem zorganizowania nowych szkół, zwiększenia się liczby klas przeistoczenia szkół na więcejklasowe, i otworzenia kilku kursów rolnych.

Zaoszczędzenie w tej pozycyi wykazane w prowizorycznem zamknięciu rachunków z r. 1901 wynosi 2.809
z powodu niepobrania należytości przed końcem roku 1901 i opróżnienia posad.

Rubr. VI. poz. 21.

Na koszta nadzoru funduszów szkolnych miejscowych . . . . . 12 000 k.
czyli tyle, ile uchwalono na r. 1901 a o . . . 3.296 „ mniej
od wydatku na ten cel w r. 1901.

W myśl powyższych wniosków wynosić będą wydatki rubryki VI. na zasiłki dla funduszów szkolnych miejscowych na utrzymanie szkół zwyczajne . . 229.538 „
nadzwyczajne . . . . . 640 „
Razem . . . 230.178 k.
czyli więcej od uchwalonej na r. 1901 o . . 14.180 „
a od kwoty wykazanej w zamknięciu rachunków z roku 1901 o mniej . . . . . 31.194 „
Po skompensowaniu przekroczenia poz. 18 i 21 43.639 „
z oszczędnościami w poz. 19 . . . . . 3.993 „
wynosi przekroczeniu w Rubryce VI w r. 1901 . . 44.646 k.

Rubr. VII. poz. 22.

Na przybory naukowe:
a) ogólnej natury 36 000 k.
b) dla nauk praktycznych:
1) na zakupno przyborów i narzędzi dla kursów rolniczych 3.500 k
2) na narzędzia dla ogrodów szkolnych 1.000 „
3) na warsztaty i narzędzi do slöjdu 2.000 „
4) na urządzenie pracowni koszykarskich 1.000 „
5) na przybory do robót kartoniarskich 600 „
6) na urządzenie gospodarstwa kobiecego 600 „ 8.700 „
Razem . . . 44.700 k.
czyli o . . . . . 7.780 „
więcej od kwoty wydanej w r. 1901, i na tenże rok przyjętej.

Oprócz przyborów do nauki fizyki zakupywanych od firmy Rohrbecka we Wiedniu zakupuje Rada szkolna przybory naukowe w myśl życzeń komisyi budżetowej w kraju, np. przybory do nauki chemii, rysunków i historyi naturalnej u Złotnickiego we Lwowie.

Rubryka VIII poz. 23.

Na biblioteki okręgowe 10.000 k.
czyli tyle, ile obliczono na r. 1901 i w tymże roku rzeczywiście wydano, a o
więcej od kwoty wydanej na ten cel w r. 1899.

Rubryka IX poz. 24.

Na konferencye okręgowe 79.263 k.
czyli o 3.024 więcej
od kwoty uchwalonej na r. 1901 o 7.089 więcej
od kwoty wykazanej w zamknięciu rachunków z roku 1901

Zaoszczędzenie w tej pozycyi w r. 1901 wynosiło 4.065 K.

z powodu, że w konferencyach wzięła udział mniejsza liczba nauczycieli, niż preliminowano. a to wskutek opróżnienią posad nauczycielskich.

Liczba nauczycieli, która ma korzystać z konferencyi wynosi 8.807 „

Koszta odnośne obliczono po 9 „

na każdego nauczyciela. 79.263 k.

Rubryka X poz. 25.

Na stypendya dla uczniów i uczennic seminaryów nauczycielskich 200.000 k.

czyli tyle, ile uchwalono na r. 1901 i w tymże roku rzeczywiście wydano

Ponieważ Rząd do kilkakrotnych rezolucyi Wys. Sejmu w niedostatecznej mierze się zastosował i do r. 1901 dawał jedynie tylko 60.000 k. na stypendya dla uczniów i uczennic seminaryów nauczycielskich a w r. 1902 reskryptem Ministerstwa wyznań i oświaty z 16 kwietnia 1902 l 6922 kwotę tę pomimo podwyższenia wydatku na ten cel w budżecie państwa jedynie tylko na 65.000 k. podniósł, wnosi Komisya budżetowa następującą rezolucyę:

1) Sejm wzywa ponownie c. k. Rząd do podwyższenia subwencyi na stypendya dla kadydatów szkół ludowych.

2) Sejm wzywa ponownie rząd do wstawienia w budżet państwa na r. 1903 kredytu na jak najprędszej założenie kilku nowych seminaryów w Galicyi.

Rubryka XI. poz. 26.

Na rozmaite wydatki, a to:

a) na potrzeby szkół ogólnej natury 3.000 K.
czyli tyle, ile uchwalono na r. 1901 i w tymże roku wydano.

b) na drobne wydatki Rad szkolnych okręgow. 3.600 „
czyli tyle. ile uchwalono na rok 1901 i w tymże wydano.

c) na wydawnictwo Dziennika urzędowego Rady szkolnej krajowej 5.000 „
czyli tyle, ile uchwalono na rok 1901 i w tymże roku wydano.

d) na koszta zarządu z powodu przelania funduszów szkolnych okręgowych do funduszu szkolnego krajowego 12.000 „
czyli tyle, ile uchwalono na rok 1901 i w tymże roku wydano.

Razem 23 600 K.

czyli tyle, ile uchwalono na rok 1901 i w tymże roku rzeczywiście wydano.
Rozp. z d. 6 lutego 1901 L. 2599 rozszerzyła Rada szkolna zakres Dziennika urzędowego ograniczony dotychczas do szkół ludowych i seminaryów nauczycielskich na wszystkie szkoły podlegające jej zarządowi lub nadzorowi, a więc także na gimnazya, szkoły realne, handlowe i przemysłowe, publiczne i prywatne,

Rubryka XII poz. 27.

Zasiłki dla szkół utrzymywanych przez korporacye. Wydatki nadzwyczajne.

a) dla szkoły klasztornej PP. Benedyktynek obrz. orm. we Lwowie, czyli tyle, ile uchwalono na r. 1901 i wydano w r. 1901		6.000 „
b) dla szkoły klasztornej PP. Klarysek w Starym Sączu czyli tyle, ile uchwalono na r. 1901 i wydano w r. 1901		3.000 „
c) dla szkoły klasztornej PP. Benedyktynek obrz. łać. w Przemyślu czyli tyle, ile uchwalono na r. 1901 a o mniej, aniżeli w tymże roku rzeczywiście wydano.	330 „	6.336 „
d) dla szkoły żeńskiej P. P. Bazylianek w Jaworowie czyli tyle, ile uchwalono na ten cel w r. 1901 i wydano w r. 1901.		1.600 K.
e) dla szkoły Wydziałowej żeńskiej św. Scholastyki w Krakowie, czyli tyle, ile uchwalono dla tej szkoły na r. 1901 i w tymże roku rzeczywiście wydano,		5.000 „
f) dla szkoły żeńskiej św. Tomasza w Krakowie czyli tyle, ile uchwalono na r. 1901 i wydano w r. 1901		1.000 „
g) dla szkoły żeńskiej Augustyanek w Krakowie czyli tyle, ile uchwalono na r. 1901 i wydano w r. 1901		1 400 „
h) dla szkoły żeńskiej w Stryju utrzymanej przez Towarzystwo pedagogiczne, czyli tyle, ile udzielono na r. 1901 i wydano w r. 1901		1.000 „
i) dla szkoły izraelickiej w Brodach, czyli tyle, ile uchwalono na r. 1901 i wydano w r. 1901		12.000 „
k) dla internatu Panien Bazylianek we Lwowie czyli tyle, ile uchwalono na r. 1901 i wydano w r. 1901		1.000 „
l) dla szkoły zręczności Oddziału Towarzystwa pedagogicznego w Krakowie		600 „

czyli tyle, ile uchwalono na ten cel w r. 1901 i wydano w r. 1901

m) dla szkoły sióstr Miłosierdzia w Rozdole 1.200 „
czyli tyle, ile uchwalono na r. 1901 i wydano w r. 1901

n) dla szkoły sióstr Felicyanek w Besku 400 „
czyli tyle, ile uchwalono na r. 1901 i wydano w r. 1901

o) dla szkoły izraelickiej w Tarnopolu 3.000 „
czyli tyle, ile uchwalono na r. 1901 i wydano w r. 1901

p) dla szkoły sióstr Felicyanek w Uhnowie 600 „
czyli tyle, ile uchwalono na r. 1901 i wydano w r. 1901

r) dla Zakładu im. św. Heleny we Lwowie na utrzymanie 4-klasowej szkoły utrzymywanej przez SS. Felicyanki 500 „
czyli tyle, ile uchwalono na r. 1901 i w tymże r. rzeczywiście wydano

s) dla szkoły w Bełzie utrzymywanej przez SS. Felicyanki 600 „
czyli tyle, ile uchwalono na r. 1901 i w tym r. wydano

t) dla utrzymywanego przez Zbór izraelicki we Lwowie zakładu dla kształcenia kandydatów na nauczycieli religii mojżeszowej w szkołach ludowych 2.000 „

czyli o 1334 kor. więcej, aniżeli przyjęto na r. 1901 i w tym r. wydano

Przedkładając Wys. Sejmowi powyższe wnioski załatwiła Komisya Petycyę: $\frac{95}{3}$ Sióstr Felicyanek z Uhnowa o subwencyę 600 koron.

Komisya wnosi:

ejm odseła do Wydziału krajowego dla zbadania w porozumieniu z Radą szkolną krajową i ewentualnego uwzględnienia przy układaniu preliminarza na r. 1903.

Petycye Sióstr Dominikanek w Rawie Nr. $\frac{642}{375}$ $\frac{478}{240}$ o subwencyę na rozszerzenie budynku szkoły żeńskiej w Rawie.

$\frac{224}{211}$ urzędu parafialnego ob. łać. w Błozwi Górnej i urzędu gminnego w Wołczy dolnej o zapomogę dla służebniczek.

406
117 Zgromadzenie Sióstr Urszulanek w Kołomyi o subwencyę na zapłacenie procentu od zaciągniętej pożyczki hipotecznej.

96
4 Siostr Felicyanek z Uhnowa o subwencyę na wygrzybienie budynku szkolnego

435
197 Zgromadzenie PP. Kanoniczek w Krakowie o subwencyę na utrzymanie szkoły.

169
56 Towarzystwo Ochronek w Samborze.

639
372 Siostr Bazylianek w Jaworowie o powiększenie subwencyi na utrzymanie szkoły wydziałowej przy klasztorze w Jaworowie.

712
443 Zgromadzenie PP. Augustyanek w Krakowie o podwyższenie subwencyi.

392
168 Zgromadzenie Siostr Najśw. Rodziny, z Nazaretu o stałą subwencyę na utrzymanie szkoły.

W myśl powyższych uchwał wynosić będą wydatki Rubryki XII. na zasiłki dla szkół utrzymywanych przez korporacye . . . . . 47.236 K.
czyli o . . . . . 666 mniej
od kwoty na ten cel na r. 1901 uchwalonej a o . . . . . 330 mniej od kwoty w tymże roku rzeczywiście wydanej.

Dochody.

Rubr. l. poz. 1.

Odsetki od kapitału wypożyczonego na uposażenie funduszu pożyczkowego na budowę szkół . . . . . 25.676 K.
czyli tyle, ile przyjęto na r. 1901, i w r. 1900 rzeczywiście pobrano. Kapitał rzeczony wynosi 584.659 kor., 187.800 w 4% procentowych w listach zastawnych Tow. kred. Ziemskiego, 135 000 koron w 4½% listach zastawnych Tow. kred. Ziemskiego, 26.400 koron w 4½% listach zastawnych Banku krajowego, 224·800 koron, w obligacyach galic. pożyczek krajowych 10.000 koron w 6 procentowych listach Zakładu kredytowego w Krakowie, a 659 koron 70 gr. w książeczkach Banku krajowego.

Rubr. l. poz. 2.

Od 4% listów Zast. Gal Banku krajowego nom. wartość. 16.600 koron będących własnością majątku zarodowego . . . . . 664 „
czyli tyle, ile przyjęto na rok 1901 i pobrano w r. 1900

W stanie efektów od r. zeszłego nie ma żadnej zmiany.

Rubr. l. 3.

Odsetki od kapitałów przeznaczonych na płacę nauczycieli wynoszących ogółem 1,013.433 k. Z tychże umieszczono 995.000 nominalnej wartości w papierach wartościowych, a mianowicie 73.300 w obligacyach galic. pożyczki z roku 1893, 876.900 koron w listach zastawnych galicyjskiego Banku krajowego, 43.000 koron w 4% listach zast. gal. Towarzystwa kr. ziemsk. 4000 koron w 4% obligacyach funduszu propinacyjnego a w kwocie 200 kor. w 4% losie państwowym z r. 1860, 16.333 koron w książeczkach Banku krajowego.— Kapitał wzrósł w porównaniu z r. 1901 o . . . 1.321 „
Dochód na rok 1901 będzie wynosił . . . 40.573 K.

czyli o . . . . . 88 K.
więcej od dochodu przyjętego na r. 1901, a o . 325 „
mniej od dochodu pobranego w r. 1900.

Rubr. I. poz. 4.

Poz. 4. 5% od kapitałów hipotekowanych na poszczególnych realnościach w walucie wiedeńskiej w kwocie. . . . . 41 K.
czyli tyle, ile przyjęto na rok 1901, a o . . 1 K.
aniżeli pobrano w roku 1900, kapitały wynosiły . 1950 „
czyli tyle, ile w r. 1900.

Poz. 5. 5% od kapitałów hipotekowanych w walucie polskiej na dobrach Branice, Głęboka, Dojazdów w kwocie 51.130 zł. pol. 27 groszy . 1278 „
czyli tyle, ile przyjęto na r. 1901 a o 1.153 koron mniej aniżeli rzeczywiście pobrano w r. 1900. Różnica w porównaniu z r. 1900 jest wynikiem zaległości dochodów w tymże roku.

Poz. 6. 5% od kapitałów hipotekowanych na realnościach w Krakowie w walucie polskiej w kwocie 1.371 zł. p. 09 gr. . . . . 34 „
czyli, tyle, ile przyjęto na r. 1901.

Poz 7. 5% kapitałów hipotekowanych na rzecz poszczególnych szkół w kwocie 9.240 koron i 100 talarów . . . . . 483 „
czyli tyle, ile przyjęto na rok 1901 a o . . 423 „
więcej aniżeli pobrano w r. 1900.
W moc powyższych uchwał Komisyi zgodnie z wnioskami Wydziału krajowego powziętych, wynosić będą dochody Rubr. I. odsetki od kapitałów . . . . . 68.839 „
czyli o . . . . . 88 „
więcej od dochodu przyjętego na r. 1901.
a o . . . . . 1250 „
więcej od dochodu pobranego w r. 1900.

Rubr. II. Dochody z dóbr realności i innych praw.

Poz. 8. Czynsz z Ogrodu w Dunajowie . 2 „
czyli tyle, ile przyjęto na r. 1901.

Poz. 9. Czynsz z Ogrodu w Krukienicach . 1 „
czyli tyle, ile przyjęto na r. 1901.

Poz 10. Czynsz z Ogrodu w Bieczu Komisya. nie preliminuje żadnego dochodu. Dochód w roku 1900 wynosił . . . . . 3 K.

Poz. 11. Czynsz wydzierżawionych gruntów

w Zagórzu . . . . . 10 K.
czyli tyle, ile przyjęto na r. 1901 i pobrano w r. 1900

Poz. 12. Czynsz z wydzierżawionych gruntów w Pilznie . . . . . 704 „
czyli tyle, ile przyjęto na rok 1901 a o . . 352 K. mniej
od dochodu z roku 1900

Poz. 13. Czynsz z wydzierżawionych gruntów w Skawinie . . . . . 372 K.
czyli tyle, ile przyjęto na rok 1901 a o . 11 K.
mniej od dochodu z tego źródła z roku 1900.

Poz. 14. Od gminy miasta Tarnowa za wynajęcie budynku będącego w części własnością funduszu szkolnego krajowego . . . . 324 „
czyli tyle, ile przyjęto na rok 1901.

Poz. 15. Czysty dochód z gruntów i realności poszczególnych szkół . . . . . 10.000 „
czyli tyle ile przyjęto na rok 1901 i pobrano z tego źródła w roku 1900.

Poz. 16. wartość naturaliów od gmin, obszarów dworskich i innych stron . . . . . 32.000 „
czyli tyle, ile przyjęto na rok 1901 i pobrano z tego źrodła w r. 1900.
W moc powyższych uchwał komisyi powziętych zgodnie z wnioskami Wydziału krajowego wynosić będą dochody z dóbr realności i innych praw, ... 43.416 „
czyli o . . . . . 2 „
mniej od kwoty na rok 1901 przyjętej, a o . . 334 „ mniej
od kwoty w roku 1900 z tego źródła pobranej.

Rubryka III. Dodatki.

Poz. 17. Od gminy Zaleszczyki dodatek na wydatki kancelaryjne szkoły głównej . . . 28 „
czyli tyle, ile przyjęto na rok 1901 a o . . 29 „
mniej aniżeli z tego źródła pobrano w roku 1900

Poz. 18. Od tarnowskiej gminy żydowskiej dodatek na utrzymanie IV. klasy przy szkole głównej. . . . . 52 „
czyli tyle, ile przyjęto na rok 1901 i pobrano z tego źródła w roku 1900.

Poz. 19. Od gminy Cewkow część odsetek od majątku gminnego . . . . . 210 „
czyli tyle, ile przyjęto na r. 1901 a o . . 105 „
więcej, aniżeli w roku 1900.

Poz. 20. Od każdoczesnego proboszcza obrz. łac. w Limanowej zahipotekowana renta na części dóbr Lipowa . . . . . 84 „
czyli tyle, ile przyjęto na r. 1901 i pobrano w r 1900.

Poz. 21. Od legatu Ferdynanda Sroczyńskiego w kwocie 500 zł. m. k. od właściciela obszaru dworskiego w Bolesławiu . . . . 52 K.
czyli tyle, ile przyjęto na r. 1901, a mniej o . 53 K. mniej
aniżeli pobrano w roku 1900.

Poz. 22. Od gminy Laskowce odsetki od renty państwowej Nr. 26.618 na 2.530 zł., czyli 4.700 K. . . . . 198 K.
czyli tyle, ile uchwalono na r. 1901 i pobrano na r. 1900.

Poz. 23. Od gminy Bortiatyn odsetki od renty państwowej Nr. 38.006 na 950 zł w. a. . 80 „
czyli tyle, ile przyjęto na r. 1901, a o . . 40 K. więcej
niż pobrano w r. 1900.

Poz. 24. Dobrowolne zobowiązania gmin, obszarów dworskich i innych stron, tudzież z przewyżki dochodów z majątków zarodowych miast i miasteczek, nareszcie od gmin m. Białej na płace nauczycieli : . . . . . 760.000 K.
czyli o . . . . . 208.610 K.
mniej aniżeli pobrano z tego źródła w r. 1900, a o 210.000 „
mniej, aniżeli przyjęto na rok 1901.

Wedle wykazu A) dołączonego do zamknięcia rachunku za rok 1900 sprostowana należytość prestacyi szkolnych na płacę nauczycieli i potrzeby szkolne w kwotach ryczałtowych wraz z prestacyą od gminy miasta Krakowa (12% od opłacanych podatków) wynosi ogółem . . . . . 1,026.620 „ 40 g.

Ponieważ wedle aktu LW. 2.948|1901 r. gmina Kraków od 1. stycznia począwszy opłaca prestacye szkolne nie w gotówce jako taka, ale w formie dodatków do podatków pobieranych wprost od wszystkich kontrybuentów, przeto uwidocznioną w powyższym wykazie należytość tej gminy preliminuje się w rubr. III. poz. 26, a tu się potrąca . 266.565 K. 72 g.
pozostaje tedy . . 760.054 K. 68 g.
i preliminuje się w zaokrągleniu 760.000 K.

Poz. 25. Zaległe z końcem roku 1894 prestacye szkolne odebrane od byłych funduszów szkolnych okręgowych czyli o . . . . . 25.000 K.
mniej aniżeli przyjęto na r. 1901, a mniej o . 15.000 „
od kwoty pobranej z tego źródła w r 1900.

Zaległe z końcem roku 1894 prestacye szkolne przyjęte od byłych funkcyonaryuszów szkolnych okręgowych wynoszą z końcem roku 1900 jeszcze sumę. . . . . 156.641 K. 73 „

W roku 1900 uiszczono z tego tytułu 27.931 K. 86 h. zaś w I. półroczu 1901, 12.852 K. 39 h. — Dla braku innej podstawy opierając się na tych wynikłościach preliminuje się na rok 1902 przypuszczalny dochód z tego tytułu w kwocie 15.000 K.

Wysoki Sejm odseła Petycye $\frac{893}{584}$ Gminy Nowego Sącza.

$\frac{736}{464}$ Reprezentacyi gminy Zwertów,

$\frac{623}{356}$ Zwierzchności gminy w Uścieczku,

$\frac{972}{646}$ Wydziału Rady powiatowej w Husiatynie,

$\frac{879}{570}$ Gminy miasta Ropczyce,

$\frac{1099}{741}$ Magistratu miata Buczacza,

$\frac{1015}{687}$ Gminy miasteczka Obertyn,

$\frac{165}{52}$ Gminy miasta Grybowa,

$\frac{269}{124}$ Gminy Kupienina,

$\frac{430}{192}$ Gminy Maszkienic,

$\frac{431}{293}$ Gminy Woli Dembińskiej,

$\frac{475}{287}$ Gminy Kidałowic.

O zniżeniu prestacyi szkolnych do Wydziału krajowego do zbadania i zdania sprawy na przyszłej sesyi Sejmowej.

poz. 26. Doddatek do podatków od gminy i obszarów gworskich 1.440.000 K.
czyli o . . . . . 270.00 »
więcej od kwoty uchwalonej na r. 1901, a o . . 271.731 »
więcej od kwoty pobranej w r. 1900.

Sprostowana należytość dodatków do podatków od gmin, obszarów i innych stron na rok 1900 wymierona na podstawie nowych ustaw podatkowych wynosi wedle przedłożonych przez c. k. Urzędy podatkowe wykazów ogółem 1,172.804 K. 40 g.
do tego należytość gminy miasta Krakowa o której mowa przy rubr. III. poz. 24 w kwocie . . 266.565 » 72 »
razem . . 1.439.370 » 12 „

a w zaokrągleniu preliminuje się przypuszczalny dochód 1,440.000 K.

» 27. 3 prc., dodatków okręgowy — czyli o . . . 590.000 »
więcej aniżeli przyjęto na r. 1901, a o 8519 K. mniej, aniżeli pobrano z tego źródła w r. 1900. 15.000 »

Sprostowana należytość na rok 1900 3 prc., dodatków okręgowych wynosi wedle wykazów urzędów podatkowych ogółem sumę . . . . . 590.256 K. 04 g.
preliminuje się więc z tego tytułu przypuszczalny dochód w okrągłej kwocie . . . . . 590000 K.

Według powyższych uchwał Komisy wynosić będzie suma. Rubr. III. Dodatki . . . . . 2,815.702 »

czyli o . . . . . 60.000 K.
więcej od kwoty przyjętej w r. 1901 a o . . 51.733 »
więcej od kwoty w r. 1900 rzeczywiście pobranej.

Rubryka IV. Zysk ze sprzedaży książek szkolnych . . . . . 5.670 K.
czyli tyle ile przyjęto na r. 1901 i pobrano w r. 1900

Rubryka V. Zapisy i darowizny — Wydział krajowy nic nie preliminujn.

Rubryka VI. Taksy od spadków . . 95.000 »
czyli o . . . . . 10.000 »
więcej aniżeli przyjęto na rok 1901 a o . . 235 »
mniej od rzeczywistego poboru w roku 1900.
Dochód powyższy preliminuje Wydział krajowy na podstawie ustawy krajowej z dnia 6. grudnia 1894 z uwzględnieniem wzrastającej co roku wynikłości.

Rubryka VII. Rozmaite wpływy. Przy tej rubryce Wydział krajowy wskutek życzenia Komisyi budżetowej nie preliminuje żadnego dochodu.

Rubryka VIII. Stały dodatek z c. k. Skarbu 109.886 »

Rubryka IX. Zwroty zaliczek udzielonych gminom na budynki szkolne z lat dawniejszych . . 3.570 »
czyli o . . . . . 1.400 »
mniej aniżeli przyjęto na rok 1901 a o . . . 5.771 »
mniej aniżeli pobrano z tego źródła w roku 1900

Od roku 1876 po koniec roku budżetowego 1900 udzielono 556 zaliczek w kwocie 633.954 K. 52 h. po odpisaniu niezrealizowanych asygnat w kwocie 9.558 K. pozostaje rzeczywista suma zaliczek 624 396 koron 52 gr.

Po koniec roku 1900 zalega wypłata zaliczek w kwocie 6683 koron 99 gr.; z tego 3.533 koron 07 gr. zaległych z lat dawniejszych a 3.150 koron 92 gr. zaległości z r. 1899.

Na tych podstawach Komisya wnosi:

Wysoki Sejm uchwalić raczy:

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	SUMARYUSZ	Wniosek na rok 1902 zwyczajne	Wniosek na rok 1902 nadzwyczajne
			koron	
		Wydatki.		
I.	1-7	**Płace, remuneracye za udzielanie nauki religii, dodatki pięcioletnie, wynagrodzenia za godziny nadobowiązkowe i na zastępstwo nauczycieli urlopowanych**	8,580.000	—
II.	8-11	**Remuneracye i zapomogi, zasiłki na urządzenie kursów wakacyjnych, rolniczych i specyalnychh oraz remuneracye za roboty ręczne** . . .	116.200	—
III.	12	**Koszta podróży i dyety nauczycieli przeniesionych ze względów służbowych**	13.000	—
IV.	13-16	**Dodatek do funduszu emerytalnego, interkalarya, emerytury dla tracących posady i dary z łaski** . . .	93.710	5.000
V.	17	**Zasiłki dla funduszów szkolnych miejscowych na budowę szkół** . .	200.000	200.000
VI.	18-21	**Na zasiłki dla funduszów szkolnych miejscowych na utrzymanie szkół, utrzymanie budynku szkolnego w Tarnowie, mniejsze potrzeby szkolne i urzędowe oraz koszta nadzoru funduszów szkolnych miejscowych** . .	229.538	640
VII.	22	**Na przybory naukowe ogólnej natury i dla nauk praktycznych** . . .	44.700	—
VIII.	23	**Na biblioteki okręgowe** . . .	10.000	—
IX.	24	**Na konferencye okręgowe** . . .	79.263	—
X.	25	**Na stypendya dla uczniów i uczenic Seminaryów nauczycielskich** . .	200.000	—
		Do przeniesienia . .	9,566.411	205.640

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	SUMARYUSZ	Wniosek na rok 1902 zwyczajne	Wniosek na rok 1902 nadzwyczajne
			Korony	
		Z przeniesienia . .	9,566.411	205.640
XI.	26	**Na rozmaite wydatki** . . .	23 600	—
XII.	27	**Na zasiłki dla szkół utrzymywanych przez korporacye**	—	47.236
		Suma wydatków .	9,590.011	252.876
		Ogółem . .	9,842.887	
		W porównaniu z kwotą uchwaloną na rok 1901	9,254.936	
		okazuje się wydatek większy o .	587.951	
		a mianowicie:		
		Rubr. I. więcej o 347.500 K.		
		„ II. „ 15.000 „		
		„ IV. „ 1.133 „		
		„ V. „ 200.000 „		
		„ VI. „ 14.180 „		
		„ VII. „ 7.780 „		
		„ IX. „ 3.024 „		
		„ XII. mniej o — 666 K.		
		Razem więcej o 588.617 K. mniej o 666 K.		
		Ogółem więcej jak wyżej o 587.951 K. co przy pojedynczach rubrykach i pozycyach szczegółowo wyjaśniono.		

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	SUMARYUSZ	Wniosek na rok 1902 zwyczajne	Wniosek na rok 1902 nadzwyczajne
			Korony	
		Dochody.		
I.	1-7	**Odsetki od kapitałów** . . .	68.839	—
II.	8-16	**Dochody z dóbr, realności i innych praw**	43.416	—
III.	17-27	**Dodatki**	2,815 704	—
IV.	28	**Zysk ze sprzedaży książek szkolnych** .	5.670	—
V.	29	**Zapisy i darowizny**	—	—
VI.	30	**Taksy od spadków**	95.000	—
VII.	31	**Rozmaite wpływy**	—	—
VIII.	32	**Dodatek z c. k. Skarbu państwa** . .	109.886	—
IX.	33	**Zwroty zaliczek udzielonych gminom na budynki szkolne z lat dawniejszych** .	3.570	—
		Suma dochodów .	3,142.085	—
		Z porównania z sumą wydatków .	9,590.011	252.876
		okazuje się niedobór do pokrycia z funduszu krajowego . .	6,447.926	252.876
		Razem . .	6,700.802	
		W porównaniu uchwalonych dochodów na rok 1901	3,073.399	
		z preliminowanymi dochodami na rok 1902	3,142.085	
		okazuje się prawdopodobny wzrost dochodów o	68.686	
		a mianowicie:		
		Rubr. I. więcej o 88 K.		
		„ II. mniej o . . 2 K.		
		„ III. więcej o 60.000 K. — „		
		„ VI. „ „ 10.000 „ — „		
		„ IX. mniej o — „ 1.400 „		
		Razem więcej o 70.088 K. mniej o 1.402 K.		

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	SUMARYUSZ	Wniosek na rok 1902 zwyczajne	Wniosek na rok 1902 nadzwyczajne
			koron	
		Wogóle więcej jak wyżej o . . 68.686 K.		
		Porównując zwiększone dochody o . . . 68.686 K.		
		ze zwiększonymi wydatkami o . . . 587.951 „		
		okazuje się zwiększony niedobór o . . . 519.265 K.		
		spowodowany zorganizowaniem 55 szkół nowych i rozdzieleniem 4 szkół przepełnionych, każdej na 2 szkoły; przekształceniem 72 szkół na więcejklasowe; obsadzeniem większej liczby posad nauczycielami kwalifikowanymi; wstawieniem wyższych kwot do rubr. II. poz. 9 i 10 i do rubr. VII. poz. 22 a to na podstawie uchwały Wys. Sejmu z dnia 8. lipca 1901., wreszcie naturalnym rozwojem szkół w ogóle.		

II. Sejm wstawia niedobór funduszu szkolnego w kwocie 6,700.802 do rubryk VII. pozycyi 73. budżetu na r. 1902.

Lwów 1. lipca 1902.

Sprawozdawca: ***Kozłowski.***

Prezes: ***K. Badeni.***

Z drukarni i litografii Pillera i Spółki.

Lwów dnia 4-go lipca 1902.

Rubr VII. poz. 74.

Sprawozdawca poseł Włodzimierz Kozłowski.

Sprawozdanie

Komisyi budżetowej o krajowym szkolnym funduszu emerytalnym na r. 1902.

Art. 54. ustawy z dnia 1. stycznia 1898 Dz. u. kr. T. III. Nr. 16 nakłada na Wysoki Sejm obowiązek badania zamknięcia ruchunków zarządzonego w moc a t. 52. ust. kraj. z dnia 2. maja 1873 L. 251 Dz. ustaw kr. funduszu emerytalnego i udzielania odnośnych absolutoryów, a z tytułu przepisanego art 54 lit. g) pokrycia niedoboru rzeczonego funduszu w miarę, o ile inne źródła w ustawie wskazane, a poniżej wyszczególnione na to nie wystarczają, który to fakt od r. 1891 corocznie się powtarza, posiada Sejm prawa wglądania w preliminarze funduszu emerytalnego.

Naturę prawną i powstanie funduszu emerytalnego przedstawiają szczegółowo sprawozdania Wydziału krajowego z dnia 17. października 1887 L. W. 27.574|87 i z 22-go października 1888 L. 41.513|88 i sprawozdania Komisyi budżetowej o budżecie krajowym na rok 1891 i 1892.

Na znaczne podwyższenie wydatków wpłynęła uchwalona przez Wysoki Sejm ustawa z dnia 16 go czerwca 1898 Nr. 54. Cz. VII. Dziennika ustaw i rozporządzeń krajowych, zmieniająca art. 40 ustawy z dnia 1-go stycznia 1889 roku „O stosunkach prawnych stanu nauczycielskiego w publicznych szkołach ludowych“ (Dziennik ustaw krajowych z dnia 17-go stycznia 1889 Cz. III. Nr. 16), która od I-go stycznia 1899 roku obowiązuje.

Według powyższej ustawy dostaje nauczyciel niezdolny do służby po 35 latach pełną należytość, a po wysłużonych 30 latach dostaje emeryt, jeśli osiągnął 60 lat życia również pełną należytość.

Wedle wniosków Wydziału krajowego przyjętych przez Komisyę budżetową wydatki krajowego szkolnego funduszu emerytalnego

wynoszą	881.700	K.
czyli o	110.000	»
więcej od kwoty na rok 1901 uchwalonej, a o	98 748	„
więcej od wynikłości z roku 1900		
Dochody szkolnego funduszu emerytalnego	245.150	„

czyli o . . . . . 102.560 „
mniej o wynikłości 1900 a o . . . . . 12,733 „
więcej od kwoty na 1901 uchwalonej:
Niedobór będzie wynosił . . . . . 636.550 „
czyli o . . . . . 201.308 „
więcej od wynikłości z roku 1900, a o . . . . . 97.267 „
więcej od kwoty na rok 1901 uchwalonej.

Obliczenia wydatków Rubryka I. II. III. IV. na mocy art. 39, 40, 41, 43, 44, 45 46 i 47 ustawy z dnia 1. stycznia 1889 przez krajowy fundusz emerytalny pokrywane, opierają się na szczegółowych wykazach czasowych emerytur z uwzględnieniem trzechletniego przecięcia wydatków i naturalnego przyrostu. Wydatki rubryki V. i VI. proponowane na mocy art. 40, 44, 47 i 53 ustawy z dnia 1-go stycznia 1889 polegają na trzechletniem przecięciu wydatków z lat 1898 - 900. Wydatki rubryki VII. na koszta zarządu stanowią zwrot Etatowi skarbowemu kosztów za druki przez c. k. główną Kasę krajową we Lwowie i c. k. Urzędy podatkowe na cele krajowego funduszu szkolnego emerytalnego corocznie spotrzebowane.

ROZCHODY.

Komisya wnosi zgodnie z wnioskiem Wydziału krajowego:

Rubr. I. Emerytury czasowe nauczycieli i nauczycielek . 70.000 K.
czyli o . . . . . 8.000 K.
więcej od kwoty na rok 1901 uchwalonej a o 16.784 „
więcej od wynikłości z roku 1901

„ II. Emerytury dożywotnie nauczycieli i nauczycielek . . 510.000 „
czyli o . . . . . 64.000 „
więcej aniżeli na rok 1901 uchwalono a o . 94.948 „
więcej od wynikłości roku 1900.

„ III. Pensye dla wdów po nauczycielach . . . . 220.000 „
czyli . . . . . 5.000 „
więcej od kwoty na rok 1901 uchwalonej a o 39.182 „
więcej od wynikłości z roku 1900

„ IV. Dodatki na wychowanie sierót po nauczycielach . . 50.000 „
czyli o . . . . . 5.000 „
więcej od kwoty na rok 1901 uchwalonej a o 7.960 „
więcej od wynikłości z roku 1900

„ V. Odprawy i kwartały pozgonne . . . . . 30.000 „
czyli o . . . . . 5.000 „
więcej aniżeli uchwalono na rok 1901 a o . 1.169 „
mniej od wynikłości z roku 1900

„ VI. Zwroty z wkładek emerytalnych nauczycieli i nauczycielek 1.600 „
czyli tyle ile uchwalouo na rok 1901 a o 113 „
więcej od wynikłości z roku 1900.

„ VII. Koszta zarządu . . . . . 100 „
czyli tyle ile na rok 1901 uchwalono

„ VIII. Rozmaitych wydatków Komisya nie preliminuje, wydatki rzeczone bowiem są tylko przebieżne i znajdują pokrycie w przebieżnych dochodach.

DOCHODY.

Komisya wnosi zgodnie z Wnioskami Wydziału krajowego.

Rubr. I. Odsetki od kapitałów . . . . . 2.680 K.
czyli tyle, ile preliminowano na r. 1901 . . .
a o . . . . . 40 K.
więcej od wynikłości z 1900.

Efekta wartościowe majątku zakładowego krajowego funduszu szkolnego emerytalnego wynoszą 67.100 K. 44 h., w listach zastawnych towarzystwa kredytowego ziemskiego, i książeczkach wkładkowych kasy oszczędności. Stan majątku od r. 1899 się nie zmienił. Szczegółowe obliczenie odsetek zawiera wykaz A) do Sprawozdania Wydziału krajowego.

„ II. Datki stałe z funduszu szkolnego . . . . . 25.600 „
czyli te, ile pobrano z tego źródła w r. 1900 i przyjęto na r. 1901. Datki rzeczone pobiera fundusz emerytalny od funduszu szkolnego krajowego na podstawie §. 52 ustępu c. ustawy z 1. stycznia 1889.

„ III. Zapisy i darowizny — Komisya nic nie preliminuje.

„ IV. Interkalarya od opróżnionych posad nauczycielskich . 50.870 „
czyli o . . . . . 830 K.
więcej od wynikłości z r. 1900, a o . . 733 „
więcej od kwoty na r. 1901 uchwalonej. Kwotę tę wyszczególnioną w dziale wydatków funduszu szkolnego krajowego na r. 1902 opłaca tenże fundusz na podstawie art 52 ustępu d ust. z 1. stycznia 1889 na rzecz funduszu szkolnego emerytalnego Obejmuje ona interkalarya od opróżnionych posad o ile nie przypadną spadkobiercom zmarłego dyrektora starszego nauczyciela lub nauczyciela w ogóle albo też nie zostaną użyte na wynagrodzenie dla zastępcy nauczyciela jednak nie dłużej, jak przez 3 miesiące od dnia opróżnienia posady nauczyciela.

„ V. Stałe wkładki nauczycieli i nauczycielek . . . 150.000 „
czyli o . . . . . 45.703 K.
mniej od wynikłości z r. 1900, a o . . 12.000 „
więcej od kwoty przyjętej na r. 1901

Kwotę powyższą pobieraną na podstawie art 52. ust. f. ust. z d. 1. stycznia 1899 obliczył Wydział krajowy wedle trzechletniego przecięcia z lat 1898 900. Kwota ta obejmuje wkładki nauczycieli, które w pierwszym roku po zamianowaniu wynoszą 10% pobieranej przez nich płacy, a przy każdem podwyższeniu tejże 10% od nadwyżki, oprócz tego 2% od rocznej płacy.

„ VI. Wkładki 2-procentowe za czas służby przedetatowej . 16.000 „
czyli tyle, ile przyjęto na r. 1901, a o . . 6 906 K.
mniej od wynikłości z r. 1900.

Wkładki powyżej wymienione pobierane na podstawie art. 50 ust. z d. 1. stycznia 1889 obliczył Wydział krajowy na podstawie trzechletniego przecięcia. Płacą je nauczyciele, którzy po przeistoczeniu szkół dawniejszych w etatowe przeszli lub przechodzą na nowy etat, a którzy uważani są pod względem prawa emerytury i zaopatrzenia ich wdów i sierot z funduszu emerytalnego tak zupełnie jak gdyby byli od razu na tym etacie służbę swoją rozpoczęli. W moc ustępu 2 powyżej wymienionego §. ustawy z 1. stycznia 1889 płacić mają nauczyciele tej kategoryi funduszowi emerytalnemu kwotę równającą się dwom procentom od każdorazowej płacy przez wszystkie te lata poprzedniej służby nauczycielskiej, które do emerytury policzone zostały.

Na powyższych podstawach Komisya wnosi:

I. Wysoki Sejm uchwalić raczy zgodnie z preliminarzem Wydziału krajowego i Rady szkolnej krajowej:

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			Korony	
		Wydatki.		
I.		**Emerytury czasowe nauczycieli i nauczycielek**	70.000	—
II.		**Emerytury dożywotnie nauczycieli i nauczycielek**	510.000	—
III.		**Pensye dla wdów po nauczycielach**	220.000	—
IV.		**Dodatki na wychowanie sierót po nauczycielach**	50.000	—
V.		**Odprawy i kwartaty pozgonne**	30.000	—
VI.		**Zwroty z wkładek emerytalnych nauczycieli i nauczycielek**	1.600	—
VII.		**Koszta zarządu**	100	—
VIII.		**Rozmaite wydatki**	—	—
		Suma wydatków	881.700	—
		Dochody.		
I.		**Odsetki od kapitałów**	2.680	
II.		**Dodatki stałe z krajowego funduszu szkolnego**	25.600	—
III.		**Zapisy i darowizny**	—	—
IV.		**Interkalarya od opróżnionych posad nauczycielskich**	50.870	—
V.		**Stałe wkładki nauczycieli i nauczycielek**	150.000	—
VI.		**Wkładki dwuprocentowe za czas służby przedetatowej**	16.000	—
VII.		**Rozmaite dochody**	—	—
VIII.		**Zwroty z emerytur czasowych**	—	—
IX.		**„ „ dożywotnich**	—	—
X.		**„ z pensyi wdów**	—	—
XI.		**„ z dodatków na wychowanie dzieci**	—	—
XII.		**„ z odpraw i kwartałów pozgonnych**	—	—
		Suma dochodów	245.150	—
		W porównaniu ze sumą wydatków	881.700	—
		okazuje się niedobór do pokrycia z funduszu krajowego	636.550	—

II. Wysoki Sejm wstawia niedobór funduszu szkolnego krajowego emerytalnego w kwocie 636.550 K. do Rubryki VII. pozycyi 74. budżetu na r. 1902.

Lwów, 3. lipca 1902.

Przewodniczący:
Kazimierz Badeni.

Sprawozdawca:
Kozłowski.

Z drukarni i litografii Pillera i Spółki we Lwowie

Rubr. VII. poz. 83—97, 103, 113 i 113 a).

Sprawozdanie

komisyi budżetowej o preliminarzu budż. krajowego na rok 1902.

Sprawozdawca poseł Abrahamowicz.

Komisya budżetowa wnosi:

poz. 83. Teatr polski w Krakowie do rozporządzalności Wydziału krajowego (subwencya stała) 16.000 K.

poz. 83. a. Dyrektorowi Teatru miejskiego w Krakowie panu Józefowi Kotarbińskiemu w uznaniu jego usiłowań celem rozwoju i utrzymania tej sceny na wysokości jej bezpośredniej przeszłości i istotnych jej cywilizacyjnych i narodowych zadań, jako *zasiłek nadzwyczajny* na rok 1902. (do rozporządzalności Wydziału krajowego) 4.000 „

poz. 84. Budowa teatru w Krakowie 16 i 17 półroczna rata na opłatę procentów od pożyczki 300.000 K., zaciągniętej przez gminę miasta Krakowa (aż do I. półrocza 1945) 15.000 „

poz. 85. Teatr polski i opera polska we Lwowie do rozporządzalności Wydziału krajowego:

a) dramat i komedya 28.400 K.
b) opera polska 20.000 „ 48.400 „

poz. 85. a. Dyrektorowi teatru miejskiego we Lwowie panu Tadeuszowi Pawlikowskiemu, w uznaniu niepospolitych jego zasług i poniesionych ofiar ku postawieniu dramatycznej sceny polskiej we Lwowie, na równi z pierwszorzędnemi scenami, jako zasiłek *nadzwyczajny* na rok 1902. (do rozporządzalności Wydz. krajowego) 8.000 „

Niniejszem załatwioną zostaje pet. do L. 394|170. Proponując dla dyrektorów teatrów miejskich we Lwowie i w Krakowie nadzwyczajny zasiłek na rok 1902, nieuważa bynajmniej komisya budżetowa zasiłki te, jako jednorazowe, lecz łączy je ściśle z obecnem przedsiębiorstwem i kierunkiem obu tych scen. Komisya budżetowa mniema przeto, że skoro w kierunku i dyrekcyach teatrów lwowskiego i krakowskiego nie zajdą zmiany — Wydział krajowy do preliminarzu budżetu krajowego na r. 1903, dotacyę w mowie będącą, ponowić winnien.

poz. 86. Budowa teatru we Lwowie, na pokrycie 7 i 8 raty amortyzacyjnej od pożyczki 600.000 K., zaciągniętej przez gminę miasta Lwowa (aż do I. pół. 1934.) 33.696 K.

poz. 87. Teatr ruski pod zarządem Towarzystwa „Besida", do rozporządzalności Wydziału krajowego . . 14.500 „

poz. 87. a) Uwzględniając niepomyślne stosunki finansowe przedsiębiorstwa teatru ruskiego pod zarządem Tow. „Besidy", jak niemniej bacząc na to, iż Wydział krajowy wedle sprawozdania z czynności Depart. II. Wydz. kraj. powziął już uchwałę co do wstawienia do preliminrza budżetu kraj. na rok 1903 — dla tegoż teatru subwencyi kraj. wyższej od dotychczasowej o kwotę 4.000 K. wstawia komisya budż. jako zasiłek *nadzwyczajny* dla teatru ruskiego pod dyrekcyą „Besidy" na rok 1902 do *rozp. Wydz. kraj.* 2.000 „

Petycyę do L. 831 Tow. Teatru ludowego we Lwowie o zasiłek, i takąż samą petycyę do L. 886 p. Stanisława Knake Zawadzkiego, kierownika teatru ludowego w Krakowie:

Sejm przekazuje Wydziałowi krajowemu do zbadania.

poz. 88. Tow. muzyczne w Krakowie . . . 1.600 „

poz. 89. Konserwatoryum Tow. muzycznego w Krakowie 4.000 „

Podczas obrad komisyi budżetowej nad dotacyą dla konserwatoryum muzycznego w Krakowie, podniesioną została potrzeba podwyższenia rzeczonej subwencyi.

Komisya budżetowa jednak nie mając żadnych bliższych danych zarówno co do rzeczywistej potrzeby podwyższenia dotacyi krajowej, jako też co do rozmiarów działalności i pożyteczności tej instytucyi, do żądania tego przychylić się nie mogła.

poz. 90. Towarzystwo muzyczne we Lwowie.

Dla Towarzystwa tegoż wstawił Wydz. krajowy subwencyą wyższą od dotychczasowej na r. 1902 2.000 K. Komisya budżetowa bacząc na to, iż Towarzystwo muzyczne we Lwowie utrzymuje szkołę muzyczną, która zreorganizowana w ostatnich czasach, dziś zaliczoną być może do wielkich zakładów nauki muzyki, proponuje podniesienie stałego zasiłku dla Towarzystwa muzycznego we Lwowie od 1 lipca 1902 z pierwotnych 6.000 koron na rocznie 10.000 koron — i w tym celu wstawia: jako subwencyę dotychczasową Tow. muzycznemu we Lwowie . . . . 6.000 „

tytułem pdwyższenia tej subwensyi z 6.000 koron na 10.000 koron za II półrocze 1092 2000 „

(powyższem załatwioną zostaje petycya do L. 641|374.)

poz. 91. Towarzystwu muzycznemu w Brodach, w uwzględnieniu iż Tow. to, utrzymuje istotnie stałą większą szkołę muzyczną wstawia komisya budżetowa, jako zasiłek *jednorazowy* . . . . . 400 „

Gdy towarzystwo muzyczne Harmonia we Lwowie rozwiązane zostało, przeto uchyla się preliminowany przez Wydział kraj. dla tego tow. zasiłek w kwocie 600 K.

poz 92. Towarzystwo muzyczne Harmonia w Krakowie . 600 K.
(powyższem załatwioną zostaje pot. do L. 789)

poz. 93. Towarzystwo muzyczne w Tarnopolu . . 600 „

Petycyę Tow. przyjaciół muzyki w Tarnowie L. 111|16, tudzież petycyę Tow. przyjaciół muzyki w Muszynie L. 644|337 odstępuje się Wydziałowi krajowemu do zbadania.

poz. 94—97. Wydziałowi krajowemu do rozporządzalności, i przyznania zasiłków, po zbadaniu istotnych potrzeb, działalności i pożyteczności pod względem nauki spiewu, Tow. spiewackich we Lwowie: Lutni, Bojana i Echa zaś w Krakowie: Lutni, ryczałt w kwocie . . . 3.000 „

(*Poz. 98—102. Sprawozdawca poseł Paszkowski*).

poz. 103. Dla młodzieży kształczącej się w naukach i sztukach, do rozporządzalności Wydziału krajowego ryczałt w kwocie . . . . . 6.000 „

Do pozycyi tej wniesione zostały następujące petycye:

L. 154|41. Łopatyńska Filomena, artystka teatru miejskiego we Lwowie (recenzye teatralne dzienników) o zapomogę dla kształcenia się w spiewie.

L. 265|120. Koman Antoni, uczeń szkoły spiewu prof. Stockhausena w Frankfurcie n. M. (świadectwo prof. Stockhausena) o subwencyę jednoroczną dla kształcenia sie w spiewie.

L. 267|122. Zawistowska Nałęcz Wanda, artystka teatru miejsk. we Lwowie, (świadectwo prof. Wysockiego i Galla) o subwencyę celem kształcenia się w spiewie.

L. 280|127. Rnszkowska Helena, artystka spiewaczka, (świadectwo prof. I Ressa) o subwencyę na ukończenie nauki spiewu za granicą.

L. 390|166. Nikopoli Michał, ze Lwowa, o subwencyę na kształcenie się w spiewie.

L. 484|246. Lewicki Władysław, tenorzysta obecnie w Warszawie, (świadectwo prof. Noskowskiego i recenzye koncertowe dzienników) o subwencyę na wyjazd do Włoch dla kształcenia się w spiewie.

L. 506|268 Kratochwil Jadwiga ze Lwowa, (świadectwo prof. Wysockiego, świadectwo szkoły Mikulego i świadectwo Kl. Markiewiczowej) o stypendyum dla kształcenia się w spiewie za granicą.

L. 524|286. Marynowska Zofia, uczennica konserwatoryum muzycznego we Lwowie, (świadectwo konserwatoryum i Paul. Stróżeckiej Sobotowej) o subwencyę dla kształcenia się w spiewie.

L. 617|350. Breiterówna Eleonora ze Lwowa, (świadectwo towarzystwa „Lutnia“ we Lwowie) o subwencyę dla kształcenia się w spiewie.

L. 691|422. Miłowska Helena, artystka teatru lwowskiego, (świadectwo dyrekt. Pawlikowskiego, prof. Galla i recenzye teatralne dzienników,) o subwencyę dla dalszego kształcenia się w spiewie za granicą.

L. 69 |423. Kubalówna Zofia ze Lwowa, (świadectwo szkoły muzycznej Mikulego, świadectwo prof. Niewiadomskiego, Z. Setmajer, Z Kozłowskiej i recenzye koncertowe dzienników) o subwencyę na dokończenie nauki spiewu za granicą

L. 97|5. Białoskórska Marya ze Lwowa, (zaszczytne uznanie Konserwatoryum gal. Towarzystwa muzycznego we Lwowie) o subwencyę na dalszą naukę gry na fortepianie.

L. 200|87. Pulikowski Roman, uczeń VIII. roku konserwatoryum muzycznego we Lwowie, (zaszczytne uznanie Konserwatoryum i świadectwo dyrektora Sołtysa) o subwencyę na dalsze kształcenie się w muzyce (wiolonczela).

L. 387|163. Matuszewski Kazimierz, ukończony uczeń Konserwatoryum muzycznego we Lwowie, o subwencyę na wyjazd do Pragi lub Wiednia, dla dalszego kształcenia się w nauce gry na skrzypcach.

L. 700|431. Praschilówna Marya ze Lwowa, (świadectwo prof. Mikulego, Towarzystwa muzycznego w Kołomyi, świadectwa Konserwatoryum muzycznego, dwa zaszczytne uznania i list pochwalny tegoż Konserwatoryum i świadectwo prof. Melcera) o subwencyę na wyjazd za granicę dla ukończenia nauki gry na fortepianie.

L. 738|465. Samolewiczówna Janina, ukończona uczennica Konserwatoryum muzycznego we Lwowie, (4 świadectwa i 4 zaszczytne uznania Konserwatoryum) o subwencyę na wyjazd do Wiednia dla dalszego kształcenia się w nauce gry na fortepianie.

L. 820. Wandy Tarnawieckiej, o subwencyę na kształcenie się w spiewie.

„ 942. Maryi Kowalskiej,

„ 914. Antoniego Steina,

„ 908. Lidyi Wolańskiej,

„ 903. Maryi Steffel,

„ 875. Ireny Różyckiej,

„ 452. Matyldy Polińskiej,

„ 861. Anny Ogrodnik,

„ 860. Heleny Makowskiej,

„ 1035. Hugona Zatheya, o subwencye na naukę spiewu, wreszcie petycyę

„ 1021. Zygmunta Jareckiego, o zasiłek na dalsze kształcenie się w nauce gry na skrzypcach,

Komisya budżetowa odstępuje Wydziałowi krajowemu do możliwego uwzględnienia, z poszczególną jednak uwagą na potrzeby opery lwowskiej, a więc uwzględniania przedewszystkiem należycie zbadanych uzdolnień.

(Por. 104—112. Sprawozdawca poseł Paszkowski.)

poz. 113. Lipińskiej Salomei wdowie po skrzypku Feliksie Lipińskim . . . . . 300 K.

poz 113. a) Zboińskiej Józefie, wdowie po artyście sceny polskiej ś. p. Marcelim Zboińskim, jednorazowo . . . 100 „

Nad petycyą L. 1004 Towarzystwa przyjaciół muzyki Jasielskiej „Harmonia" o subwencyę, tudzież petycyą L. 1009 Maryi Białoskórskiej o zasiłek na kształcenie się artystyczne, Sejm przechodzi do porządku dziennego.

We Lwowie dnia 26. czerwca 1902.

Przewodniczący: **K. Badeni.**

Sprawozdawca: **Abrahamowicz.**

Z drukarni i litografii Pillera i Sp.

Budżet krajowy na rok 1902.

Rubryka VIII. pozycya 159—171 a)

(Sprawozdawca poseł Barwiński).

Na rok 1901 uchwalił W. Sejm 93.915 koron. Na rok 1902 preliminuje Wydział kr. 77.978 tj. o 15.937 koron mniej. aniżeli w roku poprzednim. A mianowicie nie preliminuje Wydział kr. 4000 K. dla zgromadzenia ks. kanoników reg.-Later. na restauracyę kościoła Bożego Ciała, 2,000 koron, dla cerk. komitetu w Rohatynie na restauracyę cerkwi Narodzenia Naj. M. P., 2000 koron na restauracyę kościoła w Bieczu, 1000 koron na restauracyę organów w Leżajsku, ponieważ z uchwalonych w poprzednich latach zasiłków preliminowano w 1901 r. ostatnie raty w łącznej kwocie 9000 koron. Również odpadają wydatki 600 koron na restauracyę synagogi w Leszniowie, 2000 koron na restauracyę zamku w Olesku, 2000 koron na restauracyę ikonostasu w Sieniawie, 2000 koron na restauracyę fresków w kościele w Nawaryi, 2000 koron na wydanie „Teki“ grona konserwatorów Galicyi zach., 2000 koron na restauracyę rz.-k. kościoła w Żółkwi, 400 k. na restauracyę kościoła Reformatów w Rawie, w łącznej kwocie 11.000 koron jako zasiłki jednorazowo uchwalone. Natomiast preliminuje Wydział kr. o 1400 koron więcej dla Muzeum narodowego w Krakowie, wedle uzasadnienia w sprawozdaniu z czynności z Dep. II., 2653 koron dla kraj. archiwum aktów grodzkich i ziemskich we Lwowie i w Krakowie tytułem podwyższenia płac funcyonaryuszów w tych archiwach, wedle uzasadnienia w osobnem sprawozdaniu, tudzież tytułem podwyższenia wynagrodzenia za lokal kraj. archiwum we Lwowie (L. W. 11. 564 1901). Komisya budżetowa stwierdza z zadowoleniem fakt, że W. Sejm rok rocznie nie szczędzi znacznych wydatków na utrzymanie i restauracyę historycznych pomników w kraju, a zarazem wyraża życzenie, ażeby także W. Rząd zwrócił baczniejszą uwagę na zabytki sztuki i starożytności w naszym kraju i przyszedł z pomocą na ten cel w takiej mierze jak to zwykł czynić w krajach zachodnich, ażeby tym sposobem niejedną cenną pamiątkę ochronić przed zniszczeniem. Komisya budżetowa wnosi:

Rubryka VIII.

Utrzymanie pomników historycznych.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1902 zwyczajne	Wniosek na rok 1902 nadzwyczajne
			korony	
	159	Na utrzymanie kancelaryj konserwatorskich we Lwowie i w Krakowie, sporządzanie i publikacye naukowych i urzędowych spisów pomników, znajdujących się w naszym kraju	8.000	
	160	Badanie i ocalanie zabytków starożytnych, piśmiennych i archeologicznych dla Zakładu narodowego im. Ossolińskich we Lwowie	1.000	
	161	Stała subwencya roczna dla muzeum narodowego w Krakowie	3.000	
	162	Krajowe archiwum aktów grodzkich i ziemskich we Lwowie i w Krakowie:		
		1. Dyrektor we Lwowie	2.400	
		2. „ „ Krakowie . . .	2.400	
		3. Adjunkt I. klasy we Lwowie: płaca 2.800 K, dodatek aktywalny 600 K. i trzy dodetki pięcioletne po 200 K. rocznie.	4.000	
		4. Adjunkt II. klasy we Lwowie: płaca 2.200 K. i dodatek aktywalny 480 K.	2.680	
		5. Adjunkt I. klasy w Krakowie: płaca 2.800 K., dod. aktyw. 600 K. . .	3.400	
		6. Adjunkt II. klasy w Krakowie: płaca 2.200 K., dodatek aktywalny 480 K., dodatek pięcioletni w kwocie rocznej 160 K. od dnia 10 sierpnia 1902 r. 63 K.	2.743	
		7. 2 aplikantów we Lwowie, adjutum roczne po 600 K.	1.200	
		8. 1. aplikant w Krakowie, adjutum roczne 600 K.	600	
		9. Czynsz za najem lokalu we Lwowie	1.600	
		10. Stróże we Lwowie i Krakowie: płaca po 840 K., dodatek aktyw. po 100 K. dodatek na mundur po 100 K. . .	2.080	
		11. Opał, potrzeby kancelaryjne i rozmaite wydatki	1.200	
	163	Na restauracyę kościoła katedralnego na Wawelu VII. rata roczna z przyznanej na lat 10 subwencyi 200.000 K.	20.000	
	164	Na restauracyę gr. kat. cerkwi katedralnej w Stanisławowie V. rata (ostatnia) z przyznanych na 5 lat 20.000 K.	4.000	
		Do przeniesienia .	60.303	

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			Korony	
		Z przeniesienia .	60.303	
	165	Komitet parafialny kościoła WW. Świętych w Krakowie, na restauracyę kościoła św. Piotra i Pawła w Krakowie, IV. rata z przyznanych na 5 lat 20.000 K.	4.000	
	166	Komitetowi budowy pomnika im. Mickiewicza we Lwowie, I. rata z przyznanych 20.000 K na lat 5 po 4000 K. (uchw. Sejmu z 9 lipca 1901)	4.000	
	167	Na restauracyę ratusza w Husiatynie — II. rata z subwencyi 3.350 K. (uchw. Sejmu z 9 lipca 1901.) . .	1.675	
	168	Konwentowi P. P. Klarysek w Krakowie, na restauracyę kościoła św. Andrzeja, z przyznanych 4.000 K., II. rata roczna w myśl uchwały z d. 9 lipca 1901 .	1.000	
	169	Zgromadzeniu O. O. Augustynów w Krakowie, na restauracyę kościoła św. Katarzyny z przyznanych 6.000 K. II. rata z trzechlecia w myśl uchwały sejmomowej z 9 lipca 1901 . . .	2.000	
	170	Komitetowi cerkiewnemu parafialnemu w Haliczu, na restauracyę cerkwi Bogarodzicy w Haliczu, z przyznanych 9.000 K., II. rata z trzechlecia (uchw. Sejmu z 9 lipca 1901) . . .	3.000	
	171	Na Restauracyę kościoła katedralnego obrz. łac. w Przemyślu z przyznanych 10.000 K. w 5 ratach rocznych II. rata w myśl uchw. sejm. z 9 lipca 1901	2.000	

Temsamem zostały załatwione petycye Muzeum Narodowego w Krakowie l. 145 (32) i l. 1040 (712)

Petycye komitetu cerkiewnego w Rohatynie l. 683 (414), ks. Ignacego Wachnianina w Sieniawie l. 640 (373) paraf. komitetu w Laszkach murowanych l. 308 (155), gr.-k. urzędu paraf. w Nawaryi l. 785(485), konwenta OO. Bernardynów w Rzeszowie l. 814 (514), konwentu OO. Franciszkanów w Krośnie l. 549 (311) rz.-k. urzędu paraf. w Brzozdowcach l. 904 (595) i l. 991 (664), komitetu paraf. w Brzozowie l. 919 (610) i zwierzchności izrael. gminy w Żółkwi *przekazuje się Wydziałowi krajowemu do zbadania.*

W sprawie petycyi grona konserwatorów w Krakowie o subwencyę na wydanie publikacyi odnoszącej się do restauracyi zamku królewskiego na Wawelu l. 1137 (779) wnosi komisya:

Do przeniesienia . . 77.978 K.

Z przeniesienia . 77.978 K.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Poleca się Wydziałowi krajowemu, ażeby porozumiał się z dotyczącą sekcyą Akademii Umiejętności i ewentualnie przedstawił wnioski.

W sprawie petycyi komitetu gr.-k. cerkwi w Bohorodczanach l. 1179 (800) wnosi komisya;

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„*Petycyę komitetu gr.-k. cerkwi Bohorodczanach odstępuje się Wydziałowi kraj. do zbadania i uwzględnienia w przyszłym preliminarzu*“

Petycyę mieszkańców Oleska l. 519 (218), gr.-k. komitetu paraf. w Milatynie nowym l. 289 (136) komitetu dla reperacyi kościoła i plebanii w Bednarowie l. 1008 (680) *przekazuje się Wydziałowi krajowemu.*

W sprawie petycyi: P. Anny Szaraniewiczowej wdowy po ck. profesorze uniwersytetu we Lwowie i konserwatorze dla Galicyi wsch. l. 399 (171) o stały dodatek do pensyi wdowiej, wnosi komisya:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Poz. 171 a) Pani Annie Szaraniewiczowej wdowie po ck. profesorze uniw. we Lwowie i konserwatorze dla Galicyi wschod, przyznaje się jednorazowy zasiłek w kwocie . . . . . 720 „

suma Rubryki VIII. . . 78.698 K.

W sprawie petycyi Archiwum kraj. w Krakowie l. 1011 (683). o udzielenie subwencyi po 2400 koron przez lat 30 na wydawnictwa *wnosi komisya przejście do porządku dziennego.*

We Lwowie dnia 3 lipca 1902.

Za przewodniczącego: **K. Badeni.**

Sprawozdawca: **Barwiński.**

Z drukarni i litografii Pillera i Spółki we Lwowie.

Rubryka IX wyd. i Rubryka XIII doch.

Kwaterunkowe żandarmeryi.

Sprawozdawca poseł Rotter.

W porównaniu z rokiem 1901 przewyżka wydatków nad dochodami pochodzącymi ze zwrotów, przedstawia się o 31051 K. większą a to głównie tytułem wzrostu na ryczałty jak i powiększenie czynszów najmu dla umieszczenia posterunków żandarmeryi.

Zgodnie przeto z Wydziałem krajowym Komisya budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wydatki

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			Korony	
IX.		**Kwaterunkowe żandarmeryi.**		
	172	Ryczałty:		
	a)	Czyszczenie koszar i innych pomieszkań, zapalanie lamp i dostarczanie mioteł . .	21.146	—
	b)	Oświetlenie koszar	7.405	—
	c)	Utrzymanie i uzupełnienie sprzętów dla niższych stopni	130	—
	d)	Utrzymanie i uzupełnienie sprzętów dla żołnierzy	6.728	—
	e)	Utrzymanie i uzupełnienie sprzętów kuchennych	2.618	—
	f)	Pranie bielizny pościelnej dla wachmistrzów rachunkowych, woźnych, żołnierzy i służących	7.547	—
	g)	Naprawa bielizny pościelnej . . .	659	—
	h)	Pranie koców zimowych i letnich, sienników, poduszek włosiennych i słomianych	1.756	—
	i)	Świeże napełnianie i dopełnianie sienników i poduszek słomianych . . .	4.116	—
	k)	Uzupełnienie bielizny pościelnej, koców, sienników i poduszek	16.404	—
	l)	Opał i oświetlenie kancelaryi oddziałowych	3.239	—
	m)	Opał i oświetlenie pomieszkań oficerów, wachmistrzów rachunkow. i woźnych	4.569	—
	n)	Rozmaite inne wydatki	1.526	—
		Razem ryczałty .	77.843	—
		Do przeniesienia .	77.843	—

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne (korony)	nadzwyczajne (korony)
IX.		Z przeniesienia .	77.843	—
	173	Najem pomieszkań i koszar . . .	391 389	—
	174	Wartość czynszowa:		
		a) dawnego gmachu lwowskiego 25.872 K.		
		b) dobudowanego skrzydła gmachu lwowskiego . . 11.486 „		
		c) realności w Czortkowie . 1.400 „	38.758	—
	175	Umorzenie pożyczki 200.000 K. na odbudowanie domu dla c. k. żandarmeryi we Lwowie XI. i XII. rata:		
		w kapitale . . . 2.560 K. 52 g.		
		w 4% odsetkach . . 7.472 „ 44 „		
		1/8% na administracyę 467 „ 04 „		
		stemple do kwitu . 40 „ — „	10.540	—
	175*a*)	Na urządzenie nowych koszar dla utworzyć się mających posterunków . .	2.000	—
	176	Na podwyższenie czynszów najmu i pomnożenie ilości posterunków . .	4.000	—
	177*a*)	Na koszta administracyi i konserwacyi gmachu c. k. żandarmeryi we Lwowie i budynków w Czortkowie . . .	6.000	—
	177*b*)	Na wynagrodzenie za wodę dostarczaną z wodociągów miejskich . . .	6.700	—
		Suma rubryki IX.	537.230	—
		Dochody.		
XIII		**Dochody z kwaterunku żandarmeryi.**		
	53	Kwaterunkowe	53.260	—
	54	Noclegowe	86.049	—
	55	Udział administracyi politycznej . . .	23.895	—
	56	Dochód *a*) z gmachu lwowskiego dawnego . . . 25.872 K.		
		b) z gmachu lwowskiego (dobudowane skrzydło) 11.486 »		
		c) realności w Czortkowie 1.400 „	38.758	
		Suma rubryki XIII . .	201.962	—

We Lwowie 3 lipca 1902.

Za przewodniczącego:
K. Badeni.

Sprawozdawca:
Jan Rotter.

Rubr. X. poz. 178—209 b.

Sprawozdawca p. Stanisław Jędrzejowicz.

Sprawozdanie

Komisyi budżetowej o rubr. X. wydatków preliminarza Wydziału krajowego na rok 1902.

Wydatki na komunikacye.

Powyższy preliminarz rozpada się na dwa działy w którym pierwszy obejmuje *drogi krajowe* drugi *koleje żelazne.*

W tym samym porządku przystępuje Komisya budżetowa do odnośnego sprawozdania przedkładając Wysoki-mu Sejmowi jako dział (pierwszy) I. komunikacyi

Wydatki na drogi.

Wydział krajowy preliminuje w wydatkach *zwyczajnych* w pozycyach 178 do 195 włącznie kwotę . . . . . 2,396.078 K.
zaś w *nadzwyczajnych* kwotę . . . . . 160.000 „
czyli łącznie sumę wydatków na rok 1902 w kwocie . 2,556.078 K.
W pozycyach powyższych uchwalone wydatki na rok 1901 wynosiły . 2,567.935 „
z porównania okazuje się, że Wydział krajowy preliminuje na rok 1902 wydatki *mniejsze* o kwotę . . . . . 11.857 K.

Różnicę tę stanowią:

a) mniejsze wydatki przy poz. 180 o kwotę . . . . 192 K.
b) „ „ „ „ 181 „ . . . . 150 „
c) „ „ „ „ 190 „ . . . . 20.000 „
Do przeniesienia suma różnic *in minus* . . 20.342 K.

	Z przeniesienia suma *in minus* . .	20.342 K.
d)	większe wydatki preliminowano przy poz. 185 o kwotę . 2.000 K. przy poz. 195 o kwotę . . . . . 6.485 „	
	Suma wydatków *in plus* . . .	8.485 „
	Z porównania zatem okazuje się ostateczna różnica j. w. *in minus*	11.857 K.

Komisya budżetowa, przy badaniu pojedyńczych pozycyi powyższych wydatków, uznała za konieczne zmienić kwoty niektórych pozycyi bądź to *in minus* bądź też *in plus* a mianowicie w pozycyach:

180. *Dodatki pięcioletnie mniej o* . . . . . 250 K.
Z powodu zaszłych zmian w międzyczasie w personalu;

181. *Dodatki osobiste więcej o* . . . . . 400 „
Z powodu przyznanego przez Wydział krajowy dodatku star. inżynierowi okręgu krakowskiego Władysławowi Turskiemu w myśl §. 37 ustanowy służby krajowej z r. 1866;

186. „Koszta kursu dla konduktorów drogowych“ *więcej o* . . 960 „
na stypendya dla 11 uczniów do końca roku 1902. Komisya, podwyższenie tego kredytu uzasadnia tem, że wszystkim uczniom innych praktycznych kursów przy Wydziale krajowym udzielane są stypendya, jakkolwiek są wymagane mniejsze od nich warunki, następnie, że jak ze sprawozdania z czynności Dep. IV. Wydziału krajowego wynika — rezultaty tego kursu są bardzo korzystne a wszyscy uczniowie, którzy tylko dla braku kredytu nie mogli otrzymać stypendyów są ubodzy. W obec tego będzie więc potrzeba począwszy od roku 1903 ogólny roczny kredyt na tenże kurs podwyższyć dla 11tu uczniów o kwotę . . 3.200 „
licząc po 290 K. rocznie na jednego ucznia.

poz. 190. Na utrzymanie i budowę dojazdów kolejowych mniej o kwotę . 10.000 „
z powodu, że jak zamknięcie rachunku za rok 1901 udowadnia, resztę kredytu niezużytego w roku 1901 a na ten cel przyznanego — przeniósł Wydział krajowy w międzyczasie do rachunku roku 1902 w kwocie 20.000 K. wskutek czego już kredyt na rok 1902 został zwiększony;

poz. 192. „Koszta utrzymania i budowa domków mytniczych“ mniej o . 1.400 „
na podstawie przecięcia rzeczywistych wydatków z trzech lat ubiegłych;

poz. 194. Przerwy z powodu wypadków elementarnych — mniej o . . 500 „
z powyższego powodu.

poz. 195. „Pensye i zaopatrzenia — więcej o . . . . . 2.075 „
z powodu zaszłych emerytur w międzyczasie, **i przyznanych jednorazowych darów z łaski;**

Uwzględniwszy zmiany powyższe w preliminarzu przedłożonym przez Wydział krajowy wyniesie wydatek na drogi w poz. 178 do 195

w wydatkach zwyczajnych	2,387.363 „
w nadzwyczajnych	160.000 „
Razem . .	2,547.363 K.
Po porównaniu tej sumy wydatków z wydatkami przyznanymi budżetem na rok 1901 — Dział I., w kwocie	2,567.935 K.
okazują się spodziewane wydatki na rok 1902 *mniejsze* o kwotę .	20.572 K.
a od preliminarza Wydziału krajowego również *mniejsze* o kwotę .	8.715 „

Wysoki Sejm uchwalić raczy:

1) Wydatki na drogi jak następuje:

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie		Wniosek na rok 1902 zwyczajne	Wniosek na rok 1902 nadzwyczajne
				korony	
X.		**Wydatki na komunikacye.**			
		I. Na drogi.			
		A) Koszta zarządu.			
	178	Płace inżynierów, konduktorów, rysowników i służby drogowej:			
		a) dyrektor, płaca . . .	6.400 K.		
		dodatek aktywalny . .	960 „	7.360	—
		b) zastępca dyrektora, płaca .	4.800 K.		
		dodatek aktywalny . .	840 „		
		„ funkcyjny . .	800 „	6.440	—
		c) 5 inżynierów starszych, pł. po 4.800 K. . . .	24.000 K.		
		dodatki aktyw. po 840 K.	4.200 „	28.200	—
		d) 9 inżynierów I. klasy. pł. po 3.600 K . . .	32.400 K.		
		dodatki aktywalne:			
		α) dla 2 po 720 K. .	1.440 „		
		β) „ 5 „ 600 „ .	3.000 „		
		γ) „ 2 „ 480 „ .	960 „	37.800	—
		e) 9 inżynierów II. klasy, pł. po 2.800 K. . . .	25.200 K.		
		dodatki aktywalne:			
		α) dla 6 po 600 K. .	3.600 „		
		β) „ 2 „ 500 „ .	1.000 „		
		γ) „ 1 „ 400 „ .	400 „	30.200	—
		f) 12 inżynierów-adjunktów, płaca po 2.200 K. . .	26.400 K.		
		dodatki aktywalne:			
		α) dla 11 po 480 K. .	5.280 „		
		β) „ 1 „ 400 „ .	400 „	32.080	—
		g) 4 praktykantów techniczn.: dla 2 adjutum po 1.400 K.	2.800 K.		
		„ 2 „ „ 1.200 „	2.400 „	5.200	—
		h) pisarz etatowy, płaca .	1.200 K.		
		dodatek aktywalny . .	200 „	1.400	—
		i) 10 konduktorów starszych płaca po 1.800 K. . .	18.000 K.		
		dodatek aktyw. po 300 K.	3.000 „	21.000	—
		k) 10 konduktorów I. klasy płaca po 1.600 K. . .	16.000 K.		
		dodatek aktyw. po 200 K.	2.000 „	18.000	—
		l) 10 konduktorów II. klasy, płaca po 1.400 K. . .	14.000 K.		
		dodatek aktyw. po 150 K.	1.500 „	15.500	—
			Do przeniesienia .	203.180	—

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1902 zwyczajne	Wniosek na rok 1902 nadzwyczajne
			Korony	
X.		Z przeniesienia .	203.180	—
		m) 12 konduktorów III. kl., płaca po 1.200 K. . . 14.000 K. dodatek aktyw. po 150 K. 1.800 „	16.200	—
		n) rysownicy i dyetaryusze . . .	2.556	—
		o) 342 drożników	103.000	—
		Suma płac .	324.936	—
	179	**Zaliczki na płace.**		
		Dla inżynierów i konduktorów . . .	5.000	—
	180	**Pięciolecia i dwulecia.**		
		Zastępcy dyrektora Jankowskiemu, (1) 400 K. *Inżynierom starszym*: (1) po 400 K.: Czaplickiemu, i Pintowskiemu, *Inżynierom I. kl.* (1) po 300 K.: Barancewiczowi, Jodłowskiemu, Turskiemu i Kesslerowi od 1-go października 1902 w kwocie 75 K. *Inżynierowi II. klasy* z rocznych 200 K.: Bogdanowiczowi od 1. października 1902 w kwocie 50 K. *Praktykantowi technicznemu* Pielechowi (1) dodatek dwuletni 200 K. *Konduktorowi III. kl.* (1) Widemu, 100 K. *Pisarzowi etatowemu* Wolskiemu (1) o rocznych 100 K.	2.625	—
	181	**Dodatki osobiste.**		
		Dla inżynierów I. klasy Antoniego Barancewicza 600 K. — zaś dla Turskiego Władysława 400 K. . . .	1.000	—
	182	**Ryczałty.**		
		a) na obowiązkowe objazdy dróg krajowych: 1. dla 12 inżynierów okręgowych . . . . 12.600 K. 2. dla 42 konduktorów . 16.202 „	28.802	—
		Do przeniesienia .	28.802 / 333.561	—

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie		Wniosek na rok 1902 zwyczajne	Wniosek na rok 1902 nadzwyczajne
				koron	
X.		Z przeniesienia . .		333.561 28.802	—
	182	*b*) na pomieszczenie biura okręgowego:			
		1. dla inżyniera w Krakowie	240 K.		
		2. dla 10 inżynierów okręgowych po 120 K. . .	1.200 „	1.440	—
		c) na kancelaryę:			
		1. dla 11 inżynierów okręgowych po 96 K. . .	1.056 K.		
		2. dla 42 konduktorów po 32 K.	1.344 „	2.440	—
				32.642	—
	183	**Remuneracye i zapomogi** dla urzędników i sług		7.000	—
	184	**Instrumenty, wzory i naczynia.** Naprawa, sprawienie i uzupełnienie .		10.000	—
	185	**Koszta komisyjne** dla inżynierów, konduktorów i komisyj nadzwyczajnych		16.000	—
	186	**Koszta kursu praktycznego** dla konduktorów drogowych		10.960	—
		Suma kosztów zarządu . .		410.163	—
		B) Nowe budowy i rekonstrukcye dróg.			
	187	Koszta rekonstrukcyi dróg krajowych, wzmocnienie pokładu szutrowego i koszta budowy większych mostów .		—	120.000
		C) Utrzymanie dróg krajowych.			
	188	Koszta utrzymania dróg krajowych długości 1829 klm.		860.000	—
		D) Zasiłki.			
	189	*a*) Na bezzwrotne zasiłki dla dróg powiatowych i gminnych		920.000	—
		b) Na zasiłki dla powiatów, na utrzymanie i naprawę dróg powiatowych i gminnych w myśl §. 28. ustawy drogowej, *stały roczny zasiłek* . .		80.000	—
		Do przeniesienia . .		1,000.000 1,270.163	120.000

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1902 zwyczajne	Wniosek na rok 1902 nadzwyczajne
			korony	
X.		Z przeniesienia . .	1,270.163 1,000.000	120.000
	190	Na utrzymanie i budowę dojazdów kolejowych	50.000	—
	191	Dotacya dla funduszu pożyczkowego drogowego na pożyczki bezprocentowe dla Wydziałów powiatowych na budowę dróg (przez lat 15) IV. rata .	—	40.000
			1,050.000	40.000
		E) Wydatki na myta:		
	192	Koszta utrzymania i budowy domków mytniczych	7.000	—
	193	Koszta komisyjne, ogłoszenia, licytacye, podatki i inne	4.000	—
	194	Przerwy z powodu wypadków elementarnych	300	—
			11.300	—
		F) Pensye i zaopatrzenia.		
	195	*a)* Raciborski Ludwik, emerytowany nadinżynier	6.490	—
		b) Reutt Gustaw, emerytowany dyrektor, rocznie	7.200	—
		c) Grzegorzewski Stanisław, emerytowany starszy inżynier, rocznie . . .	4.800	—
		d) Świtkowski Mieczysław, emerytowany starszy inżynier, rocznie . .	3.952	—
		e) Kurniewicz Ignacy, emerytowany inżynier I. klasy, rocznie . . .	3.389	—
		f) Baczyński Ferdynand, emerytowany konduktor	988	—
		g) Darowski Stanisław, emerytowany konduktor	460	—
		h) Dybowski Tadeusz, emerytowany konduktor	1.024	—
		i) Reicher Stanisław, emerytowany konduktor	1.092	—
		k) Rieger Karol, emerytowany konduktor	1.008	—
		l) Skwarczyński Jan, emerytowany konduktor	962	—
		m) Niewiadomska Sabina, wdowa po inżynierze	700	—
		n) Ramza I-o voto Pochowska Ewelina dla dzieci po śp. inżynierze Pochowskim: Michała do 12. września 1902 w kwocie . . . . 70 K. a Stanisławy do 7. sierpnia 1907 po . . . . 100 „	170	—
		Do przeniesienia .	32.235 2,331.463	160.000

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie		Wniosek na rok 1902 zwyczajne	Wniosek na rok 1902 nadzwyczajne
				Korony	
X.	195	Z przeniesienia .		2,331.463 32.235	160.000
		o) Bieńkowska Stanisława, wdowa po inżynierze, pensya roczna	1.400 K.		
		dla dzieci: Stanisława do 28. marca 1902; i Tadeusza do 16. lutego 1906 po 140 K. . . .	174 „	1.574	—
		o₁) Łuniewska Natalia, wdowa po inżynierze, pensya roczna . . .		700	—
		p) Baranowska Augusta, wdowa po inżynierze, pensya roczna	1.200 K.		
		dla dzieci: Romana do 2. kwietnia 1901, Olgi do 24. marca 1903, Konstantego do 21. maja 1903, Zofii do 10. lutego 1905, Maryi do 29. Maja 1907 i Jana do 8. października 1915, po 120 K.	600 „	1.800	—
		r) Zielińska Katarzyna, wdowa po inżynierze, pensya .	1.000 K.		
		i dla syna Tadeusza do 9. marca 1910 . . .	100 „	1.100	—
		s) Dziakiewiczowa Rozalia, wdowa po konduktorze .	650 K.		
		dla dzieci: Juliana do 16. kwietnia 1902, i Bertolda do 27. czerwca 1906 po 65 K.	84 „	734	—
		t) Grzymalina Melania, wdowa po konduktorze, pensya roczna .		500	—
		u) Hrankowska Julia, wdowa po konduktorze, pensya	440 K.		
		i dla córki Stanisławy do 1. marca 1905 . . .	44 „	484	—
		w) Hlawaty Józefa wdowa po konduktorze, pensya . .	600 K.		
		i dla syna Karola do 4. listopada 1904 po . . .	60 „	660	—
		x) Hryniewicz Emilia, wdowa po konduktorze, pensya roczna . . .		650	—
		y) Helferowa Anna, wdowa po konduktorze, pensya roczna		520	—
		z) Rząśnicka Helena, wdowa po konduktorze, pensya roczna . . .		650	—
		aa) Van-Roy Aniela wdowa po konduktorze, pensye wdowia .	800 K.		
		dla dzieci: Anny Antoniny do 27. stycznia 1903 i Rudolfa Jana do 10 lipca 1911 po 160 K.	320 „	1.120	—
		Do przeniesienia .		42.727 2,331.463	160.000

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1901 zwyczajne	Wniosek na rok 1901 nadzwyczajne
			Korony	
X.	195	Z przeniesienia . .	2,331.463	160.000
			42.727	
		bb) Jeziorańska Natalia, wdowa po funkcyonaryuszu technicznym, dożywotni dar z łaski	600	—
		cc) Chrzanowska Ignacowa, j. w. . .	600	—
		dd) Szeliska Laura, wdowa po konduktorze, dożywocie	334	—
		ee) Chodorowska Leokadya wdowa po konduktorze, dożywocie . . .	200	—
		ff) Brochocka Joanna, wdowa po inżynierze, pensya wdowia . 1.400 K. i dla dzieci: Jana do 26. lut. 1903 i Romana do 4. lipca 1915 po 280 K. . . . 560 „	1.960	—
		gg) Jawornikowa Marya, wdowa po inżynierze, pensya . 1.000 K. i dla dzieci: Janiny do 28. marca 1920, Heleny do 8. maja 1921 i Stefanii (pogrobowiec) do 19. sierpnia 1923 po 200 K. . . 600 „	1.600	—
		hh) Łatkowska Karolina, wdowa po inżynierze, pensya . . 800 K. i dla dzieci: Alfonsyny do 14. lipca 1905 i Jana do 9. sierpnia 1907 po 160 K. . 320 „	1.120	—
		ii) Chamcowa Anna, wdowa po konduktorze, pensya	800	—
		kk) Zielińska Marya, córka po inżynierze, zaopatrzenie dożywotnie . . .	100	—
		ll) Żukowska Wiktorya, wdowa po emerytowanym konduktorze, pensya . . . . 800 K. i dla syna Romana do 18. marca 1911 . . . 124 „	924	—
		mm) Borzęcka Marya, wdowa po emerytowanym konduktorze, pensya . .	500	—
		nn) Rachwalski Jan, b. drożnik, zaopatrzenie roczne	180	—
		oo) Dziedzic Jan, b. drożnik j. w. . .	180	—
		pp) Diakow Eliasz, b. drożnik j. w. .	180	—
		rr) Harasym Jan, b. drożnik j. w. . .	189	—
		ss) Kamiński Jan, b. drożnik j. w. . .	150	—
		tt) Malik Jan, b. drożnik j. w. . .	150	—
		uu) Rzeszotko Jędrzej, b. drożnik j. w. .	120	—
		ww) Tyz Onufry, b. drożnik j. w. . .	90	—
		xx) Gabryś Wojciech, b. drożnik j. w. .	150	—
		yy) Dobosz Jan, b. drożnik j. w. . .	132	—
		zz) Jezierski Paweł, b. drożnik j. w. .	156	—
		α) Zajączkowski Franciszek, b. drożnik rocznie	180	—
		Do przeniesienia . .	53.322	
			2,331.463	160.000

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1902 zwyczajne	Wniosek na rok 1902 nadzwyczajne
			koron	
X.	195	Z przeniesienia . .	2,331.463 53.322	160.000
		β) Michalski Tomasz, b. drożnik zaop. roczne	195	—
		γ) Opach Józef, b. drożnik rocznie .	168	—
		δ) Kaliński Jan b. drożnik j. w. . .	140	—
		ε) Podbielska Anna, wdowa po konduktorze z rocznych 900 K. od 1. lutego 1902	825	—
		ζ) Kondecki Józef, b. drożnik rocznie .	128	—
		η) Starczewski Felix, j. w. z rocznych 189 K. od 1. marca 1902 . .	159	—
		αα) Turczyniak Jurko b. drożnik z rocznych 142 K. od 1. marca 1902 .	119	—
		ββ) Sowiński Grzegorz, j. w. z rocznych 178 od 1 kwietnia 1902 . . .	130	—
		γγ) Mazur Michał, j. w. z rocznych 151 K. od 1. kwietnia 1902	114	—
		δδ) Łuniewska Natalia wdowa po inżynierze, dar z łaski jednorazowo .	100	—
		εε) Gering Julia, córka emeryt. konduktora, dar z łaski jednorazowo . .	200	—
		ζζ) Van Roy Aniela, wdowa po konduktorze, dar z łaski, jednorazowo .	200	—
		ηη) Baczyński Ferdynand, emerytowany konduktor dar z łaski, jednorazowo .	100	—
			55.900	—
		Suma wydatków na drogi	2,387,363	160.000
			2,547.363	

Tem samem załatwione zostają petycye: do l. 550 Natalii Łuniewskiej; do l. 619. Julii Gering; do l. 716. Anieli Van Roy; do l. 828 Ferdynanda Baczyńskiego.

2. Petycyę do l. 527. Waleryana Wolskiego, pisarza etatowego oddziału techniczno-drogowego o zrównanie jego dotychczasowych poborów z poborami takiego samego manipulanta w biurze kolejowem a mającego rangę asystenta manipulacyjnego — odstępuje się Wydziałowi krajowemu do zbadania i możliwego uwzględnienia w preliminarzu budżetu na rok 1903.

3. Nad petycyami:

a) do l. 194 i 543 emeryt. konduktora Stanisława Darowskiego o podwyższenie emerytury i zapomogę;

b) do l. 699. Heleny Rząśnickiej, wdowy po konduktorze, o podwyższenie pensyi wdowiej względnie o stałą roczną zapomogę;

przechodzi Sejm do porządku dziennego.

We Lwowie, dnia 2. lipca 1902.

Za przewodniczącego:
K. Badeni.

Sprawozdawca:
St. Jędrzejowicz.

Dział II. Koleje żelazne.

W wydatkach *zwyczajnych* na koleje żelazne preliminuje Wydział krajowy . . . . . 877.246 K.
w *nadzwyczajnych* . . . . . 26.770 „
Razem . . 904.016 „

a że na ten cel uchwalone wydatki na rok 1901 wynosiły 893.614 „

z porównania okazuje się, że na rok 1902 preliminowano *więcej* o . . . . . 10.402 „

Na to zwiększenie wydatków wpływa:

1) podwyższenie poz. 196 „Sumy na płace personalu etatowego biura kolejowego“ o . . . . . 14.320 „
2) podwyższenie poz. 197 „Pięciolecia“ o kwotę . . . . 552 „
3) podwyższenia poz. 199 „Zaliczki na płacę“ o kwotę . . 500 „
4) nowa pozycya 199 a) „Zasługi“ w kwocie . . . 1.200 „
5) podwyższenia poz. 201 „Pensye i zaopatrzenia“ o kwotę . 1.600 „
razem suma *podwyższeń* w kwocie . . . 18.172 „

zaś w następujących pozycyach, wstawiono wydatki *mniejsze*:

przy poz. 198 „Dodatki osobiste o kwotę 500 K.
„ „ 206 „Personal nieetatowy“ „ 7.270 „
razem suma *mniejszych* wynosi . . . 7.770 „

Z porównania ostateczna różnica *in plus* j. w. . 10.402 „

Komisya uznając powyższe różnice za uzasadnione, przyjmuje zgodnie z wnioskiem Wydziału krajowego cały preliminarz tego działu II.

Wskutek zaś zaszłych zmian w międzyczasie musiała Komisya po zbadaniu przyczyn uwzględnić następujące zmiany:

przy poz. 197. „Dodatki pięcioletnie“ *więcej* o . . 99 K.
„ „ 198. „Dodatki osobiste“ „ . . . 5.000 „
„ „ 203. Koszta najmu lokalu na biuro *więcej* o . 3.000 „
razem *więcej* o kwotę . . . 8.099 „

Po uwzględnieniu tych zmian w preliminarzu Wydziału krajowego wyniosą wydatki od poz. 196 do 209 b) w wydatkach *zwyczajnych* . . . . . 885.345 K.

w wydatkach *nadzwyczajnych* . . . . . 26.770 „

Razem . . . 912.115 „

Po porównaniu tej sumy z wydatkami uchwalonymi na rok 1901 w kwocie . . . . . 893.614 „

Okazują się wydatki spodziewane na rok 1902 *większe* o kwotę . . . . . 18.501 „

a od wydatków na rok 1902 przez Wydział krajowy preliminowanych *większe* o kwotę 8.099

Co do zarachowanych poborów urzędników administracyjnych i rachunkowych w pozycyi 196. preliminarza tego działu — sądzi komisya i zwraca uwagę Wydziału krajowego czy nie byłoby wskazanem w przyszłości zarachowywać kredyty tych poborów na Rubrykę II. wydatków w odnośnych oddziałach — analogicznie, jak to ma miejsce przy rub. X. *Dział* I. (na drogi) i przy rubr. XIII. wydatków.

Przeto Komisya wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1) Wydatki na koleje, jak następuje:

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie		Wniosek na rok 1902 zwyczajne	Wniosek na rok 1902 nadzwyczajne
				korony	
X.		**II. Na koleje żelazne.**			
	196	*Koszta zarządu.*			
		Płace i emolumenta etatowe:			
		a) dyrektor, płaca . .	6.400 K.		
		dodatek aktywalny .	960 „	7.360	—
		b) zastępca dyrektora, płaca .	4.800 K.		
		dodatek aktywalny .	840 „		
		„ funkcyjny . .	800 „	6.440	—
		c) 2 starszych inżynierów, płaca po 4 800 K. .	9.600 K.		
		dodatek aktyw. po 840 K.	1.680 „	11.280	—
		d) inżynier I. klasy, płaca .	3.600 K.		
		dodatek aktywalny .	720 „	4.320	—
		e) 2 inżynierów II. kl., płaca po 2.800 K. . . .	5.600 K.		
		dodatek aktyw. po 600 K.	1.200 „	6.800	—
		f) 2 inżynierów adjunktów, płaca po 2.200 K. .	4.400 K.		
		dodatek aktywalny po 480 K. . . .	960 „	5.360	—
		g) referent administr., płaca	4.800 K.		
		dodatek aktywalny .	840 „	5.640	—
		h) sekretarz, płaca . .	4.800 K.		
		dodatek aktywalny .	840 „	5.640	—
		Do przeniesienia .		52.840	—

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie		Wniosek na rok 1902 zwyczajne	Wniosek na rok 1902 nadzwyczajne
				korony	
X.		Z przeniesienia .		52.840	—
	196	*i*) adjunkt konceptowy, płaca	2.800 K.		
		dodatek aktywalny .	600 „	3.400	—
		k) koncepista, płaca . .	2.200 K.		
		dodatek aktywalny .	480 „	2.680	—
		l) konsulent dla spraw taryfowych i komercyalnych, płaca	3 600 K.		
		dodatek aktywalny .	720 „	4.320	—
		m) 2 adjunktów rachunkowych: płaca roczna po 2.800 K.	5.600 K.		
		dodatek aktyw., po 480 K.	960 „	6.560	—
		n) oficyał rachunkowy, płaca	2.200 K.		
		dodatek aktywalny. .	360 „	2.560	—
		o) asystent rachunk., płaca .	1.600 K.		
		dodatek aktywalny .	200 „	1.800	—
		p) adjunkt administracyjno-manipulacyjny, płaca .	2.800 K.		
		dodatek aktywalny .	480 „	3.280	—
		r) inspicyent rysownik. płaca	1.600 K.		
		dodatek aktywalny .	200 „	1.800	—
		s) 2 asystentów manipulacyjnych płaca roczna po 1.600 K. . . .	3.200 K.		
		dodatek aktywalny po 200 K. . . .	400 „	3.600	—
		t) woźny, płaca . .	1.000 K.		
		dodatek aktywalny .	100 „		
		na ubior . . .	100 „	1.200	—
		Suma płac .		84.040	—
	197	**Dodatki pięcioletnie.**			
		Referentowi administracyjnemu (1) Paszkowskiemu z rocznych 400 K. od 25. maja 1902	240 K.		
		Starszemu inżynierowi (1) Machalskiemu z rocznych 400 K. od 25. maja 1902 . .	240 „		
		Inżynierowi I. kl. (1) Bobrowskiemu z rocznych 300 K. od 25. maja 1902 . .	181 „		
		Asystentowi rachunkowemu (1) Imiałowi z rocznych 100 K. od 25. maja 1902 . .	60 „	—	—
		Do przeniesienia .	721 K.	84.040	—

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie		Wniosek na rok 1902 zwyczajne	Wniosek na rok 1902 nadzwyczajne
				korony	
X.		Z przeniesienia .	721 K.	84.040	—
	197	*Oficyałowi adm. manipulacyjnemu* Filippiemu z rocznych 180 K. od 25. maja 1902 . .	108 „		
		Asystentowi manipulacyjnemu (1) Salutryńskiemu z rocznych 100 K. od 25. maja 1902 .	60 „		
		Inspicyentowi rysownikowi (1) Grabowiczowi z rocznych 100 K. od 25. maja 1902 .	60 „		
		Woźnemu (1) Stroblowi z rocznych 60 K. od 25. maja 1902	36 „	985	—
	198	**Dodatki osobiste.**			
		a) Dyrektorowi Kułakowskiemu z rocznych 6.000 K. od 1. marca 1902 . .		5.000	—
		b) Bronisławowi Chodkiewiczowi, konsulentowi dla spraw taryfowych i komercyalnych		400	—
				5.400	—
	199	**Zaliczki na płace.**			
		Dla urzędników i służby . . .		2.500	—
	199*a*	**Zasługi.**			
		Dwóch stróżów po 600 K. . . .		1.200	—
	200	**Remuneracye i zapomogi.**			
		a) Rzecznik prawny za zastępstwo .		1.000	—
		b) Dla urzędników i funkcyonaryuszów .		2.000	—
				3.000	—
	201	**Pensye i zaopatrzenia.**			
		a) Zaleska Felicya, wdowa po dyrektorze, pensya wdowia .	2.400 K.		
		dla dzieci: Kazimierza po 2. maja 1911, Stanisława do 14. lutego 1913 i Feliksa do 21. sierpnia 1916 po 480 .	1.440 K.	3.840	—
		Do przeniesienia .		3.840	—
				97.125	

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1902 zwyczajne	Wniosek na rok 1902 nadzwyczajne
			Korony	
X.		Z przeniesienia .	97.125	—
			3.840	
	201	*b*) Chylewska Olga, wdowa po czasowym starszym inżynierze, dar z łaski przez trzy lata, rocznie po 500 K. od roku 1901 dla córki Anny . . .	500	—
			4.340	—
	202	**Instrumenty, wzory i sprzęty.**		
		Naprawa, uzupełnienie i sprawienie .	2.400	—
	203	**Koszta komisyjne.**		
		a) dla urzędników i funkcyonaryuszów .	15.000	—
		b) dla członków krajowej Rady kolejowej i delegatów	2.000	—
			17.000	—
	204	**Koszta zakupna dzieł i czasopism fachowych, oraz map i planów** .	1.480	—
	205	**Koszta kancelaryjne.**		
		Druki, portorya, inseraty, przybory kancelaryjne itp. wydatki . . .	4.000	—
	206	**Koszta utrzymania personalu nieetatowego**	—	22.770
	207	**Wynagrodzenie za roboty akordowe,** uskuteczniane przez obcych funkcyonaryuszów	4.800	—
	208	**Koszta najmu lokalu na biuro** . .	4.200	—
		Suma kosztów zarządu .	135.345	22.770
		Do przeniesienia .	135.345	22.770

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1902 zwyczajne	Wniosek na rok 1902 nadzwyczajne
			korony	
X.		Z przeniesienia .	135.345	22.770
	209*a*)	**Dotacya dla funduszu kolejowego na cele budowy kolei lokalnych,** IV. rata po myśli uchwały Wysokiego Sejmu z d. 17. marca 1899 przez lat 71	750.000	—
	209*b*	**Subwencya dla c. k. Rządu** na budowę kolei od stacyi Pałabicze do Tłumacza, XI. rata, po myśli uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 28 listopada 1890 przez lat 15	—	4 000
		Suma wydatków na koleje żelazne .	885.345	26.770
		do tego: Suma wydatków na drogi . .	2.387 363	160.000
		Ogólna suma Rubr. X. .	3,272.708	186.770
			3,459.478	

2. Nad petycyą do L. 113/01 Wiktoryi Goltentalowej, o stałe zaopatrzenie przechodzi się do porządku dziennego.

3. W etacie biura kolejowego znosi się dotychczasową posadę aficyała administracyjno-manipulacyjnego.

4. W etacie biura kolejowego ustanawia się ponad dotychczasowy stan etatu tego biura następujące posady z odpowiednimi kwalifikacyami oznaczonemi w ustanowie służby krajowej z r. 1866:

a) jedną posadę koncepisty z poborami:
- *α*) płaca . . . . . 2.200 K.
- *β*) dodatek aktywalny o rocznych . . . . . 480 „
- *γ*) prawo do trzech dodatków pięcioletnich o rocznych . 160 „

b) dwie posady adjunktów rachunkowych z poborami:
- *α*) płaca rocznie po . . . . . 2.800 „
- *β*) dodatki aktywalne po . . . . . 480 „
- *γ*) prawo do trzech dodatków pięcioletnich o rocznych po . 300 „

c) adjunkta administracyjno-manipulacyjnego z poborami:

α) płaca roczna	2.800	K.
β) dodatek aktywalny	480	„
γ) prawo do trzech dodatków pięcioletnich o rocznych .	300	„

d) jedną posadę asystenta manipulacyjnego z poborami:

α) płaca roczna	1.600	„
β) dodatek aktywalny	200	„
γ) prawo do trzech dodatków pięcioletnich o rocznych .	100	„

5. W ten sposób uzupełniony etat biura kolejowego będzie, począwszy od roku 1902 stanowił:

1. Dyrektor,
2. Zastępca Dyrektora,
3. Dwóch starszych inżynierów,
4. Jeden inżynier I. klasy,
5. Dwóch inżynierów II. klasy,
6. Dwóch inżynierów adjunktów,
7. Referent administracyjny,
8. Sekretarz,
9. Adjunkt konceptowy,
10. Koncepista,
11. Konsulent dla spraw taryfowych i komercyalnych,
12. Dwóch adjunktów rachunkowych,
13. Oficyał rachunkowy,
14. Asystent rachunkowy,
15. Adjunkt administracyjno-manipulacyjny,
16. Inspicient rysownik,
17. Dwóch asystentów manipulacyjnych,
18. Woźny.

Pobory powyższego personalu są już oznaczone uchwałami Sejmowemi z dnia 13. lutego 1897 z dnia 15. lutego 1898 z dnia 16. marca 1899 i z dnia 6. lipca 1901.

Personal urzędników powyższych od 1. do 17. włącznie jest stałym z prawami zastrzeżonemi statutem emerytalnym uchwalonym przez Sejm 15. lutego 1898, zaś woźny jest stałym sługą również z prawami rzeczonym statutem określonymi.

We Lwowie, dnia 2. lipca 1902.

Przewodniczący:

K. Badeni.

Sprawozdawca:

St. Jędrzejowicz.

Z drukarni Pillera i Spółki.

Rubryka III. (poz. 3 do 10a).

Dochody z dróg krajowych i kolei żelaznych.

Sprawozdawca poseł Stanisław Jędrzejowicz.

W tej rubryce od pozycyi 3 do 10a) włącznie, preliminuje Wydział krajowy dochody oparte tak na przecięciu z lat ubiegłych jak i na mocy innych prawnych zobowiązań, w kwocie . . . . . 564.244 koron
a że na rok 1901 uchwalone dochody wynosiły . . . . . 584.742 „
okazuje się, iż na rok 1902 preliminuje Wydział krajowy *mniejsze* dochody o kwotę . . . . . 20.498 koron

Wszystkie pozycye tej rubryki uznaje Komisya za uzasadnione i przyjmuje zgodnie z wnioskiem Wydziału krajowego sumę dochodów tej rubryki, którą też zaleca Wysokiemu Sejmowi do uchwały, w kwocie j. w. 564.244 K, a w szczególności:

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			Koron	
III.		**Dochody z dróg krajowych i kolei żelaznych.**		
	3	Myta na drogach krajowych . . .	464.000	—
	4	Odsetki zwłoki i kary konwencyonalne .	2.200	—
	5	Grzywny za przestępstwa drogowe . .	320	—
	6	Datki dobrowolne od stron prywatnych na budowę dróg krajowych . .	1.700	—
	7	Czynsz za użycie rowu drogi krajowej Gorlice-Konieczna na rurociąg naftowy .	1.796	—
	8	Zwroty kosztów wywłaszczania gruntów pod budowę drogi krajowej Przeworsk-Dynów	—	3.858
	9	Subwencya z c. k. Skarbu państwa na budowę dróg powiatowych i gminnych: *a*) Majdan-Stany Rozwadów . 5.000 K. *b*) Jaworów-Niemirów - Rawa ruska . . . . 55.000 „	—	60.000
		Do przeniesienia . .	470.016	63.858

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			Koron	
III.		Z przeniesienia . .	470.016	63.858
	10	Zwrot zaliczkowo poniesionych wydatków administracyjnych, spowodowanych budową kolei lokalnych, od Towarzystw kolejowych . . .	—	30.270
	10*a*)	Zwrot kosztów podróży uczniów szkoły konduktorów na praktykę letnią z poz. 186 Rubr. X. wydatków . . .	100	—
		Suma rubryki III. .	470.116	94.128
			564.244	

We Lwowie dnia 3. lipca 1902.

Przewodniczący:
K. Badeni.

Sprawozdawca:
Stanisław Jedrzejowicz.

Rubryka XI. poz. 210 wyd funduszu krajowego.

Lit. C.

Krajowy szpital powszechny we Lwowie.

Fundusz chorych i położnic.

(Sprawozdawca poseł St. Niezabitowski.)

Wydział krajowy preliminuje wydatki na rok 1902 w kwocie 672.173 koron dochody w kwocie 635.358 koron niedobór zatem wynosiłby wedle preliminarza Wydziału kwotę 36.815 koron. Komisya budżetowa preliminuje wydatki w kwocie 660.850 koron dochody zgodnie z Wydziałem krajowym w kwocie 635.358 koron niedobór zatem wynosić będzie kwotę 25.492 koron niższy od preliminowanego przez Wydział kr. o kwotę 11.323 koron. W porównaniu z budżetem uchwalonym na rok przeszły będą wydatki wyższe o 720 koron dochody będą wyższe o kwotę 1.769 koron niedobór zatem na rok bieżący będzie niższym od niedoboru w roku ubiegłym o kwotę 1.049 koron.

Wydatki.

Rubr. I. poz. 1—21a. Wydatki w tej rubryce preliminuje Wydział kraj. w kwocie 88.911 koron, komisya budżetowa wstawia kwotę 87.588 koron niższą od preliminarza Wydz. kraj. o kwotę 1.323 koron dlatego, ponieważ podwyższona płaca dyrektora liczyć się będzie dopiero od dnia 1. lipca br. w pierwszem jeszcze bowiem półroczu pobierał płacę dotychczasową w kwocie 4.353 koron rocznie. Zmianę w płacy dyrektora motywuje Wydz. kr. w sprawozdaniu z dnia 4 października 1901 do l. W. 69.132/901. Komisya godząc się na motywa zawarte w tem sprawozdaniu stawia następujący wniosek:

„*Wysoki Sejm raczy uchwalić*:

„Sejm ustanawia w etacie osób i płac przy kraj. szpitalu powszechnym we Lwowie, uchwalonym dnia 22. maja 1875 r. następujące pobory dla dyrektora:

a) Tytułem płacy 5.800 koron.

b) Tytułem relutum na mieszkanie z opałem 1.200 koron z prawem do trzech dodatków pięcioletnich po 600 koron.“

W poz. 21 wstawia komisya, zgodnie z wnioskiem Wydziału kwotę 1.320 koron jestto 10% dodatek do płac dla urzędników administracyjnych z powodu panującej drożyzny. Dodatek ten liczyć się będzie od dnia 1. stycznia 1902.

Rubr II. poz. 22—29. Zgodnie z Wydział. kraj. preliminuje komisya wydatki w kwocie 96.131 koron.

Rubr. III. poz, 31—49. Pensye i emerytury zgodnie z preliminarzem Wydz. kr. w kwocie 27.467 koron.

Rubr. IV. poz. 50—56. Zaopatrzenia i dary z łaski zgodnie z preliminarzem Wydz. kraj. w kwocie 1.384 koron.

Rubr. V. poz. 57. Odprawy i spłaty kwartałów pośmiertnych zgodnie z preliminarzem Wydz. kr. 200 koron.

Rubr. VI. 58—60. Zgodnie z preliminarzem Wydz. kr. 7.200 koron.

Rubr. VII. 61—72. Koszta gospodarcze Wydz. kr. preliminuje wydatki w tej rubryce na kwotę 279.426 kor., komisya budżetowa zniża preliminarz ten o kwotę 10.000 koron tak, że wydatki wynoszą kwotę 269.426 koron a to z następujących powodów: w pozycyi 61. oblicza Wydział kr. koszta żywienia chorych na kwotę 160.000 koron napodstawie przecięcia lat 1898—1900 które wynosi kwotę 148.100 koron, gdy zaś wynikłość z r. 1901 wynosi kwotę 144.840 koron przeto przeciętna z ostatnich czterech lat od 1898—1901 da kwotę 144.444 koron na podstawie tego przecięcia preliminuje komisya w poz. 61.a) 1) żywienie chorych pozostających w szpitalu kwotę 150.000 koron.

Rubr. VIII. poz. 73 82. Koszta sanitarne preliminuje komisya zgodnie z wnioskiem Wydziału kraj. w kwocie 83.402 koron.

Rubr IX. poz. 83. Koszta kancelaryjne zgodnie z wnioskiem Wydziału kraj. preliminuje komisya w kwocie 3.600 koron.

Rubr. X. poz. 84. Koszta kapliczne zgodnie z preliminarzem Wydziału kraj. w kwocie 600 koron.

Rubr. XI. poz. 85—89. Na utrzymanie budynków preliminuje komisya zgodnie z wnioskiem Wydziału kraj. kwotę 30.282 koron.

Komisya budżetowa zwraca uwagę Wydziału kraj., iż obecnie byłoby może na czasie zaprowadzić oświetlenie elektryczne w całym gmachu szpitalnym, wobec faktu, że wkrótce kliniki mają otrzymać oświetlenie ze stacyi elektrycznej miejskiej, szpital mógłby użyć dla siebie światło elektryczne spotrzebowane dotychczas w klinikach o ile by koszt oświetlenia elektrycznego nie był wyższym od kosztów oświetlenia naftowego.

Rubr. XII. 90 i *91.* Odsetki od kapitałów dłużnych funduszowi stypendyjnemu Głowinskiego zgodnie z preliminarzem Wydz. krajowego w kwocie 3.520 koron.

Rubr. XIII. poz. 92. Podatki i daniny 100 koron.

Rubr. XIV. poz. 93—95. Wydatki rozmaite zgodnie z preliminarzem Wydz. kr. w kwocie 4.750 koron.

Rubr. XV. poz. 96. Na zapomogi dla położnic zgodnie z wnioskiem Wydziału kraj. 13.000 koron.

Wydatek ten w tym roku po raz pierwszy przeniesiony z funduszu podrzutków do funduszu szpitala powszechnego i podzielony między oddział szpitalny położnic i klinikę położniczą, wskutek czego rząd częściowo w nim partycypuje.

Rubr. XVI. poz 97. Koszta utrzymania dzieci zrodzonych na bezpłatnym oddziale położnic zgodnie z wnioskiem Wydz. kr. w kwocie 200 koron.

Rubr. XVII. poz. 98. Ryczałt na utrzymanie dzieci w szpitalu św. Zofii zgodnie z wnioskiem Wydziału kraj. w kwocie 32.000 koron.

W myśl umowy zawartej w roku przeszłym z Dyrekcyą szpitalu św. Zofii płaci fundusz krajowy szpitalowi św. Zofii subwencyę roczną na utrzymanie kolonii leczniczej w Iwoniczu 1.600 koron na uzupełnienie zaś inwentarza i urządzenie szpitala jednorazowo 4.000 koron. Wydatek ten umieszczony jest w rubr. VI. funduszu kraj. pozycyi 71.

Dochody.

Rubr. I. poz. 1—2. Dodatki preliminuje komisya zgodnie z wnioskiem Wydziału kraj w kwocie 59.000 koron.

Rubr. II. poz. 3. Opłaty pośmiertne zgodnie z wnioskiem Wydz. kr. w kwocie 25.000 koron.

Rubr. III. poz. 4—6. Zwroty kosztów leczenia zgodnie z wnioskiem Wydz. kraj. preliminuje komisya w kwocie 428 000 koron.

W pozycyi 6. jest preliminowana kwota 18.000 koron jako dochód od funduszów obcokrajowych i innych publicznych, obliczony na podstawie przecięcia z lat 1898, 1899 i 1900. Pod nazwą fundusze publiczne podciągnięte są także rozmaite kasy chorych, które koszta leczenia za swoich członków płacą jaknajgorzej a bardzo często nawet wcale nie płacą. Dla illustracyi tego twierdzenia przytaczamy dwa przykłady mianowicie kasa chorych miasta Lwowa zalegała z dniem 30. września 1901 z kwotą 12.407 koron 32 h., do dnia 30. Marca br. wzrosła zaległość już do kwoty 16.878 koron, z czego się okazuje jak szybko te zaległości wzrastają; drugi przykład: kasa chorych murarzy, cieśli i kamieniarzy zalegała z dniem 30. września 1901 z kwotą 12.571 koron 64 h. dodać należy, że ta ostatnia kasa od r. 1896 a więc przez lat 7 nie zapłaciła ani grosza na rachunek kosztów leczenia swoich członków. Komisya budżetowa wyraża obawę, że, jeżeli te zaległości tem tempem wzrastać będą, może niebawem nadejść chwila, w której kasy chorych wcale swych zaległości płacić nie będą wstanie, co jest tem bardziej prawdopodobnem, że, jak powszechnie wiadomo, administracya kas chorych nie jest wzorową. Wydział krajowy odezwą z dnia 25. listopada 1901 l. 81.493 wystosowaną do c. k. Namiestnictwa, domagał się w sposób bardzo stanowczy o energiczne ściąganie kosztów leczenia od funduszów publicznych, dotychczas jednak niestety odezwa ta pożądanego skutku nie odniosła. Zdaniem komisyi budżetowej, powinien Wys. Sejm sprawę tę u c. k. Rządu poprzeć i dlatego wnosi następującą rezolucyę: „Sejm wzywa c. k. Rząd, aby w sposób jaknajbardziej energiczny ściągał od funduszów publicznych a w szczególności od kas chorych zaległe koszta leczenia w szpitalach krajowych, zachodzi bowiem uzasadniona obawa, że koszta te, w niektórych wypadkach, mogą dojść do takich sum, że wogóle ściągnięcie ich stać by się mogło niemożliwem.“

Rubr. IV poz. 7—8. Dochody z realności i ogrodu preliminuje komisya zgodnie z wnioskiem Wydz. kr. w kwocie 3.000 koron; jest to rubryka nowa mieszcząca się w latach dawniejszych w rubryce „dochody rozmaite.“

Rubr. V. poz. 9—10. Rozmaite dochody zgodnie z wnioskiem Wydziału krajow. 2.600 koron.

Rubr. VI. poz. 11. Subwencye i zwroty od c. k. Skarbu preliminuje komisya zgodnie z wnioskiem Wydz. kraj. w kwocie 117.758 koron.

Sprawa zwrotu należytości od c. k. Rządu za kliniki była już kilkakrotnie podnoszoną w sprawozdaniach komisyi budżetowej jakoteż przedmiotem uchwał Wys. Sejmu. Tak w sprawozdaniach komisyi jak i w uchwałach Wys. Sejmu domagano się, aby c. k. Rząd szybko spłacał należytości z tego tytułu pochodzące, aby w ciągu roku zaliczał kwartalnie pewne znaczniejsze sumy a po upływie roku w ciągu trzech miesięcy spłacał resztę należytości. Wszystkie te wezwauia pozostały bez skutku, przeciwnie zaległości nie tylko się nie zmniejszają ale nawet obecnie są wyższe jak kiedykolwiek dawniej. I tak: po dzień 25. czerwca br. winien był Rząd za rok 1901 1) tytułem zwrotu nadwyżki kosztów utrzymania chorych klinicznych ponad taksę szpitalną 127.858 koron 64 h. 2) za urządzenie kliniki położniczo-ginekologicznej i szkołę położnyah 499 koron 44 h. 3) za roboty wykonane w klinikach medycznej i chirurgicznej ponad granice urządzeń szpitalnych 20.629 koron 69 h. razem więc winien c. k. Rząd kwotę 148.987 koron 77 h„ gdy w roku zeszłym o tej samej porze winien był kwotę 79.609 koron 52 h. Komisya budżetowa wnosi następującą rezolucyę:

„Sejm wzywa c. k. Rząd, po raz trzeci, aby wypłacał funduszowi krajowemu zwroty nadwyżki kosztów utrzymania chorych ponad taksę szpitalną w klinikach w ten sposób, aby w ciągu roku zaliczał co kwartał znaczniejsze sumy, a po upływie roku najdalej w ciągu trzech miesięcy resztę należytości spłacał, równocześnie wzywa c. k. Rząd aby należący się z tego tytułu zwrot w kwocie 148.987 koron 77 h, w jak najkrótszym terminie spłacił.“

Petycya do L. 1.016 urzędników krajowego szpitala pow. we Lwowie o podwyższenie płacy, wnosi komisya budżetowa:

„Raczy Wys. Sejm przestąpić Wydziałowi krajowemu do dalszego urzędowania.“

Nad petycyą do l. 1.026 Karoliny Maruszczak, byłej akuszerki w szpitalu lwowskim, o podwyższenie emerytury wnosi komisya budżetowa!

„Sejm przechodzi do porządku dziennego.“

Zestawienie sumaryczne.

Wydatki.

		rok 1902			rok 1902
			Z przeniesienia		576.398 K.
Rubryka	I.	87.588 K.	Rubryka	X.	600 „
„	II.	96.131 „	„	XI.	30.282 „
„	III.	27.467 „	„	XII.	3.520 „
„	IV.	1.384 „	„	XIII.	100 „
„	V.	200 „	„	VIV.	4.750 „
„	VI.	7.200 „	„	XV.	13.000 „
„	VII.	269.426 „	„	XVI.	200 „
„	VIII.	83.402 „	„	XVII.	32.000 „
„	IX.	3.600 „			
Do przeniesienia		576.398 K.		Suma	660.850 K.

Dochody.

	rok 1902.			rok 1902.	
			Z przeniesienia		512.000 K.
Rubryka	I.	59.000 K.	Rubryka	IV.	3.000 „
„	II.	25.000 „	„	V.	2.600 „
„	III.	428.000 „	„	VI.	117.758 „
Rubryka	przeniesienia	512.000 K.		Suma	635.358 K.

Zestawienie ostateczne:

Wydatki . . .	660.850 K.
Dochody . . .	635.358 „
Niedobór . . .	**25.492 K.**

Komisya budżetowa wnosi:

„Wysoki Sejm raczy przyjąć powyższy preliminarz kraj. szpitala powszechnego we Lwowie i pokryć wykazany niedobór w kwocie 25.492 koron z rubryki XI. wydatków budżetu krajowego.

Lwów dnia 30. czerwca 1902.

Przewodniczący:
K. Badeni.

Sprawozdawca:
St. Niezabitowski.

Z drukarni i litografii Pillera i Spółki we Lwowie.

Do rubr. XI. poz. 210 a. wydatków.

Sprawozdawca p. Niezabitowski.

Sprawozdanie

Komisyi budżetowej o petycyach p. Jana Lewickiego etatowego pisarza kraj. szpitala powszechnego we Lwowie i p. Marcelego Chodzikiewicza pisarza tegoż szpitala o zaliczki na płacę pierwszemu w kwocie 2.400 kor. drugiemu 2.000 kor.

Wysoki Sejmie!

Wydział krajowy pismem z dnia 26. listopada 1901 l. 81.492, przedłożył petycye te z wnioskiem na uwzględnienie, motywując go tem, że obaj petenci gorliwem i pilnem spełnianiem obowiązków zasługują na względy Wys. Sejmu, tem więcej że popadli w ciężkie położenie materyalne tylko skutkiem zbiegu nieszczęśliwych okoliczności a nie z własnej winy. Petycye te wniesione zostały już po wydrukowaniu preliminarza kraj. szpitala pow. we Lwowie, dlatego wstawia się kredyt potrzebny w rubrykę XI., jako wydatek nadzwyczajny na rok 1902. Skutkiem tego komisya budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Sejm zatwierdza wstawiony do preliminarza budżetu kraj. na r. 1902 rubr. XI. nadzwyczajny kredyt w ogólnej sumie 4.400 kor. na zaliczki.
2. Sejm upoważnia Wydział krajowy do wypłacenia:

a) pisarzowi etatowemu kraj. szpitala pow. we Lwowie p. Janowi Lewickiemu zaliczki na płacę w kwocie 2.400 kor. zwrotną w 10 latach;

b) pisarzowi etatowemu tegoż szpitala p. Marcelemu Chodzikiewiczowi zaliczki na płacę w kwocie 2.000 kor. zwrotną również w 10 latach, za zabezpieczeniem tych zaliczek policami asekuracyjnemi.

Lwów, 3. lipca 1902.

Przewodniczący:
K. Badeni.

Sprawozdawca:
Niezabitowski.

Z drukarni Pillera i Sp. we Lwowie.

Rubryka XI wydatków.

„Dotacye dla zakładów krajowych".

Sprawozdawcy:

Pozycya 210, 210ª, 210ᵇ — poseł Niezabitowski Stanisław.
„ 211, 212, 213 i 214 — poseł Dąmbski Stanisław.

Poz. 210.	Krajowy szpital powszechny we Lwowie (*wedle osobnego preliminarza*)	30.071	K.
„ 210*a*)	Zaliczki na płace dla pisarzy szpitala lwowskiego (*nadzwyczajne:*)		
	Lewickiego Jana . . . 2.400 K.		
	Chodzikiewicza Marcelego . 2.000 „	4.400	„
	(*wedle osobnego sprawozdania*).		
„ 210*b*)	Sempik Maryi, wdowie po parobku szpitala lwowskiego, zaopatrzenie dożywotnie, w drodze łaski — rocznie (*nadzwyczajne*)	120	„
	(*w załatwieniu petycyi przedłożonej przez Wydział krajowy do L. 43.159|1902*).		
„ 211.	Kraj. zakład dla obłąkanych w Kulparkowie (*wedle osobnego sprawozdania*)	—	„
„ 212.	Fundusz podrzutków we Lwewie (*wedle osobnego sprawozdania*)	342	„
„ 213.	Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie (*wedle sprawozdania*)	1.1061	„
„ 214.	Fundusz podrzutków w Krakowie (*wedle osobnego sprawozdania*)	—	„
	Suma rubr. XI . .	45.994	K.

Rubr. XI. poz. 211 wydatków fund. kraj.

Lit. E

Krajowy zakład dla obłąkanych na Kulparkowie.

Sprawozdawca poseł Stanisław Dąmbski.

Wydział krajowy preliminuje na rok 1902 wydatki w sumie 424.964 K., większe od uchwalonych na rok 1901 o 17.924 K. Główny wzrost wydatków przypada na koszta gospodarcze zakładu Rubr. VII. preliminarza wydatków.

Dochody preliminuje Wydział krajowy w sumie 475.650 koron, wyższe od uchwalonych na rok 1901 o 14.030 koron, z powodu spodziewanych większych zwrotów kosztów leczenia.

Komisya budżetowa preliminuje wydatki w kwocie 422.264 koron
dochody „ „ 475.650 „

Bilans zakładu na Kulparkowie zamyka zatem Komisya zwyżką 53.386 koron, który to wynik jest korzystniejszy od preliminowanego przez Wydział krajowy o kwotę 2.700 koron, a mniej korzystny od uchwalonego na rok 1901 budżetu o 1.194 koron.

Wydatki.

Rubryka I. (poz. 1—13).

Płace i emolumenta etatowe.

Wydział krajowy preliminuje wydatki w tej rubryce w kwocie 49.965 koron, wyższej od kwoty uchwalonej na rok 1901 o 973 koron. Większy ten wydatek spowodowany jest potrzebą wypłaty dodatków pięcioletnich dla lekarzy i urzędników zakładu w kwocie 521 koron i 5% dodatków drożyźnianych do płac urzędników administracyjnych w kwocie 452 koron. Komisya budżetowa uznając potrzebę i słuszny wymiar tych zwiększonych wydatków, zgodnie z propozycyą Wydziału krajowego preliminuje wydatki Rubr. I. w sumie 49.965 K.

Rubryka II. (poz. 14—19).

Koszta utrzymania osób nieetatowych

preliminowane przez Wydział krajowy w sumie 77.873 koron, niższej od uchwalonej na rok 1901 o 287 koron. Zaoszczędzenie spowodowane tem, że na r 1902 odpada potrzeba sprawienia nowych bluz dla służby zakładu. W poszczególnych

pozycyach tej rubryki proponowane przez Wydział krajowy podwyższenia wydatków, mianowicie w pozycyi 17 b i c dla sług, które w tej samej kategoryi dłużej niż rok służą — w pozycyi 18 dla dozorców, którzy wysłużyli w zakładzie lat 10 — i w pozycyi 19 wydatku 200 koron na polepszenie wiktu dla służącego pełniącego obowiązki diaka — uznaje Komisya budżetowa za słuszne i preliminuje wydatki Rubryki II. zgodnie z Wydziałem krajowym w sumie 77.873 koron.

Rubryka III. (poz. 20—29a)

Pensye i emerytury

preliminuje Komisya budżetowa zgodnie z preliminarzem Wydziału krajowego w sumie 6.754 koron.

Rubryka IV. (poz. 30—32).

Zaopatrzenia, odstawne i dary z łaski

preliminuje Komisya jak w roku 1901 w sumie 206 koron.

Rubryka V. (poz. 33).

Odprawy i spłaty kwartałów pośmiertnych

jak w roku 1901 i zgodnie z Wydziałem krajowym w kwocie 80 koron

Rubryka VI. (poz. 34 - 35).

Remuneracye i zapomogi

zgodnie z Wydziałem krajowym preliminuje Komisya wydatki w sumie 2.100 K

Rubryka VII. (poz. 36 - 44).

Koszta gospodarcze zakładu

preliminuje Wydział krajowy w sumie 216.236 koron wyższej od uchwalonej na rok 1901 o 16.200 koron. Komisya uznaje za uzasadnione wskutek powiększenia się ilości chorych leczonych w zakładzie podwyższenie wydatku w pozycyi 36 o 10.000 koron na żywienie chorych — w pozycyi 42 na utrzymanie pralni zakładu o 800 koron i w pozycyi 43 na sprawienie bielizny dla chorych o 2.000 koron. Natomiast wskutek spadku cen węgla i nafty jaki zaszedł od chwili ułożenia preliminarza przez Wydział krajowy, preliminuje Komisya na podstawie przeciętnych wydatków z trzechlecia, wydatki na opał kuchni w pozycyi 36d w sumie 7.500 koron — w pozycyi 37 opał sal, łazienek i t. d. w sumie 17.200 koron i w pozycyi 38 oświetlenie naftą w sumie 4.600 koron. Ogół zatem wydatków Rubryki VII. preliminuje Komisya w sumie 213.536 koron wyższej od sumy uchwalonej na rok 1901 o 13.500 koron — niższej od preliminarza Wydziału krajowego o 2.700 koron.

Rubryka VIII. (poz. 45—48).

Koszta gospodarcze folwarku

preliminuje Komisya na podstawie osobnego preliminarza gospodarstwa folwarcznego zgodnie z Wydziałem krajowym w sumie 28.560 koron.

Rubryka IX. (poz. 49–53).

Koszta sanitarne

preliminowane przez Wydział krajowy na rok 1902 podwyższenie wydatków tej rubryki, mianowicie w poz. 50 o 1.000 koron, znajduje pełne uzasadnienie w powiększonej frekwencyi zakładu, również uznanym być powinien za pożyteczny nadzwyczajny wydatek w kwocie 400 koron na uporządkowanie cmentarza — Komisya budżetowa zatem wstawia wydatki tej Rubryki w sumie wyższej niż uchwalono na rok 1901 o 1.500 koron, a zgodnej z preliminarzem Wydziału krajowego w kwocie 13.320 koron.

Rubryka X. (poz 54.)

Koszta kancelaryjne

preliminuje Komisya na podstawie przecięcia z trzechlecia w kwocie 1.000 koron.

Rubryka XI. (poz. 55).

Koszta kapliczne

jak na rok 1091 w kwocie 500 koron.

Rubryka XII. (poz. 56–61).

Koszta utrzymania budynków, dróg dojazdowych i urządzeń

preliminuje Komisya budżetowa zgodnie z Wydziałem krajowym w tej samej wysokości jak uchwalono na rok 1901: w wydatkach zwyczajnych 17.480 koron
nadzwyczajnych 4.450 „
Razem 21.930 koron

Rubryka XIII. (poz. 62).

Podatki z ekwiwalentem i daniny

jak na rok 1901; 200 koron.

Rubryka XIV. (poz. 63–66)

Rozmaite

preliminuje Komisya zgodnie z Wydziałem krajowym w sumie 6.120 koron, uznając słuszność uzasadnienie podwyższenia w pozycyi 66 a i b. wydatku na ubezpieczenie służby od chorób i wypadków.

Rubryka XV. (poz. 67).

Wydatki z prawa patronatu i konkurencyi wynikłe

jak na rok 1901: w kwocie 120 koron.

Dochody.

Rubryka I. (poz. 1).

Odsetki od kapitałów

preliminuje Komisya zgodnie z Wydziałem krajowym w kwocie 460 koron.

Rubryka II. (poz. 2—3)

Dodatki

preliminuje Komisya zgodnie z Wydziałem krajowym w sumie 1.400 koron wyższej od uchwalonej na rok 1901 o 80 koron a to na podstawie wyniku z r. 1900.

Rubryka III. (poz. 4—5.)

Dochody z dóbr

na podstawie specyalnego preliminarza gospodarstwa folwarcznego preliminuje Komisya zgodnie z Wydziałem krajowym dochody w sumie 34.910 koron.

Rubryka IV. (poz. 6—8.)

Zwroty kosztów leczenia

preliminuje Komisya zgodnie z Wydziałem krajowym na podstawie przecięcia z trzech lat ostatnich w sumie 433.000 koron.

Rubryka V. (poz. 9—12.)

Rozmaite

jak na rok 1901 w sumie 5.880 koron.

Zestawienie sumaryczne:

WYDATKI.

Rubryka	*I.*	Płace i emolumenta etatowe . . .	49.965 koron
„	*II.*	Koszta utrzymania osób nieetatowych .	77.873 „
„	*III.*	Pensye i emerytury	6.754 „
„	*IV.*	Zaopatrzenia, odstawne i dary z łaski .	206 „
„	*V.*	Odprawy i spłaty kwartałów pośmiertnych .	80 „
„	*VI.*	Remuneracye i zapomogi . . .	2.100 „
„	*VII.*	Koszta gospodarcze zakładu . . .	213.536 „
„	*VIII.*	„ „ folwarku . .	28.560 „
„	*IX.*	„ sanitarne	13.320 „
„	*X.*	„ kancelaryjne	1.000 „
„	*XI.*	„ kapliczne	500 „
„	*XII.*	„ utrzymania budynków i dróg .	21.930 „
„	*XIII.*	Podatki	200 „
„	*XIV.*	Rozmaite	6.120 „
„	*XV.*	Wydatki z prawa patronatu . .	120 „
		Suma wydatków .	422.264 koron

DOCHODY.

Rubryka	*I.*	Odsetki od kapitałów	460 koron
„	*II.*	Dodatki	1.400 „
„	*III.*	Dochody z dóbr	34.910 „
„	*IV.*	Zwroty kosztów leczenia	433.000 „
„	*V.*	Rozmaite	5.880 „
		Suma dochodów .	475.650 koron

Zestawienie ostateczne:

Dochody	. . . .	475.650 koron
Wydatki	. . . .	422.264 „
	nadwyżka dochodów	**53.386** koron

Komisya budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić powyższy preliminarz budżetu Krajowego zakładu dla obłąkanych na Kulparkowie na rok 1902 i polecić pobrać nadwyżkę dochodów w kwocie 53.386 koron do funduszu krajowego. (Rubr. IV dochodów).

Za przewodniczącego:
K. Badeni.

Sprawozdawca:
Dąmbski.

Folwark Zakładu kulparkowskiego.

Sprawozdawca poseł Stanisław Dąmbski.

Wydatki na gospodarstwo rolne i ogród warzywny wstawiono w Rubryce VIII pozycya 45—48 preliminarza wydatków zakładu kulparkowskiego.

Dochody w Rubryce III. pozycya 4—5 preliminarza dochodów. Cyfry oparte na szczegółowym preliminarzu gospodarstwa załączonym przez Wydział krajowy jako alegat do preliminarza budżetu zakładu w Kulparkowie wynoszą w wydatkach 28.560 koron w dochodach 31.910 koron.

Za przewodniczącego:
K. Badeni.

Sprawozdawca:
Stanisław Dąmbski.

Rubr. XI. poz. 212 wyd. fund. krajowego.

Lit D.

Fundusz podrzutków we Lwowie.

Sprawozdawca poseł dr. Stanisław Dąmbski.

Wydział krajowy preliminuje na rok 1902 wydatki tego funduszu w kwocie 342 koron — mniejsze od uchwalonych na rok 1901 o 16.085 koron.

Zmiana ta powstała wskutek przeniesienia wydatku na zapomogi dla położnic, które z dzieckiem opuszczają szpital we Lwowie do wydatków funduszu krajowego szpitala (vide budżet szpitala Rubr. XV. poz. 96) i wskutek przeniesienia wydatków na podrzutki utrzymywane w zakładzie w Bobrku, do wydatków Rubryki III. poz. 37. budżetu funduszu krajowego. — W budżecie funduszu podrzutków we Lwowie pozostały tylko drobne wydatki oparte na obowiązku ustawowem funduszu krajowego do ponoszenia kosztów utrzymania dzieci, których matki umrą, lub zachorują na oddziale położnic w szpitalu we Lwowie. Fundusz podrzutków we Lwowie nie posiada własnych dochodów — komisya budżetowa zatem wnosi:

„Wysoki Sejm uchwali pokryć wydatki funduszu podrzutków we Lwowie z funduszu krajowego Rubr. XI. w sumie . . . . . 342 koron

Poszczególnienie:

Wydatki:

Rubr. I. poz. 1. Remuneracye i zapomogi	.	20 koron
Rubr. II. poz. 2. Koszta utrzymania dzieci	.	292 „
Rubr. III. poz. 3. Rozmaite wydatki	. .	30 „
Ogólna suma wydatków	. .	342 koron

We Lwowie dnia 30. czerwca 1902.

Za przewodniczącego:
K. Badeni.

Sprawozdawca:
St. Dąmbski.

Z drukarni i litografii Pillera i Sp.

Budżet krajowy na rok 1902.

Rubr. XI. pozycya 213 wydatków fund. kraj.

Lit. F.

Krajowy Szpital św. Łazarza w Krakowie.

Sprawozdawca poseł Stanisław Dąmbski.

Wydział krajowy preliminuje wydatki w sumie	485.999	K.
Dochody w sumie	536.128	»
Komisya budżetowa preliminuje wydatki zwyczajne . . .	480.059	»
Wydatki nadzwyczajne	7.020	»
Wydatki zwyczajne wyższe od uchwalonych za rok 1901 o . .	10.514	»
» nadzwyczajne	5.720	»
Dochody preliminuje komisya w sumie	536.128	„
Wyższe od uchwalonych na rok 1901 o	24.564	»
Bilans budżetu szpitala św. Łazarza zamyka komisya nadwyżką dochodów w sumie	49.049	»

Ilość dni leczenia przyjmuje komisya na podstawie przecięcia z ostatnich lat trzech na 264.000 dni.

Rubryka I pozycya 1—21 a.

Płace i emolumenta cłowe.

Preliminuje Wydział krajowy w sumie 79.938 koron wyższej od uchwalonej na rok 1901 o 1.237 koron. Na podwyższenie wydatku wpływa przedewszystkiem obok dodatków pięcioletnich, które podnoszą wydatek pozycyi 2, 13, 15 i 18 — nowa pozycya wydatku w kwocie 1.320 koron, którą stanowi 10% dodatek drożyźniany do płac urzędników administracyjnych szpitala. — Wydział krajowy wstawiając tę pozycyę uczynił zadość uchwale Wysokiego Sejmu powziętej przy uchwaleniu budżetu szpitala św. Łazarza na rok 1901, w której Sejm polecił Wydziałowi krajowemu by przyszedł z wnioskiem na polepszenie bytu funkcyonaryuszy administracyjnych szpitala. Komisya budżetowa uznaje potrzebę tego wydatku i preliminuje zgodnie z Wydziałem krajowym wydatki Rubr. I. w sumie 79.938 koron.

Petycyę urzędników szpitala L. 1096 o regulacyę płac odstępuje Sejm Wydziałowi krajowemu do właściwego urzędowania.

Rubryka II. pozycye 22—29.

Koszta utrzymania osób nieetatowych.

Preliminuje Wydział krajowy w sumie 66.391 koron wyższej od uchwalonej na rok 1901 o 1.176 koron. Podwyższenie wydatku jest następstwem przyznania wyższych gratyfikacyi dla służby szpitalnej. W ten sposób Wydział krajowy zamierza

pozycyach tej rubryki proponowane przez Wydział krajowy podwyższenia wydatków, mianowicie w pozycyi 17 b i c dla sług, które w tej samej kategoryi dłużej niż rok służą — w pozycyi 18 dla dozorców, którzy wysłużyli w zakładzie lat 10 — i w pozycyi 19 wydatku 200 koron na polepszenie wiktu dla służącego pełniącego obowiązki diaka — uznaje Komisya budżetowa za słuszne i preliminuje wydatki Rubryki II. zgodnie z Wydziałem krajowym w sumie 77.873 koron.

Rubryka III. (poz. 20—29a)

Pensye i emerytury

preliminuje Komisya budżetowa zgodnie z preliminarzem Wydziału krajowego w sumie 6.754 koron.

Rubryka IV. (poz. 30—32).

Zaopatrzenia, odstawne i dary z łaski

preliminuje Komisya jak w roku 1901 w sumie 206 koron.

Rubryka V. (poz. 33).

Odprawy i spłaty kwartałów pośmiertnych

jak w roku 1901 i zgodnie z Wydziałem krajowym w kwocie 80 koron

Rubryka VI. (poz. 34 - 35).

Remuneracye i zapomogi

zgodnie z Wydziałem krajowym preliminuje Komisya wydatki w sumie 2.100 K

Rubryka VII. (poz. 36 - 44).

Koszta gospodarcze zakładu

preliminuje Wydział krajowy w sumie 216.236 koron wyższej od uchwalonej na rok 1901 o 16.200 koron. Komisya uznaje za uzasadnione wskutek powiększenia się ilości chorych leczonych w zakładzie podwyższenie wydatku w pozycyi 36 o 10.000 koron na żywienie chorych — w pozycyi 42 na utrzymanie pralni zakładu o 800 koron i w pozycyi 43 na sprawienie bielizny dla chorych o 2.000 koron. Natomiast wskutek spadku cen węgla i nafty jaki zaszedł od chwili ułożenia preliminarza przez Wydział krajowy, preliminuje Komisya na podstawie przeciętnych wydatków z trzechlecia, wydatki na opał kuchni w pozycyi 36d w sumie 7.500 koron — w pozycyi 37 opał sal, łazienek i t. d. w sumie 17.200 koron i w pozycyi 38 oświetlenie naftą w sumie 4.600 koron. Ogół zatem wydatków Rubryki VII. preliminuje Komisya w sumie 213.536 koron wyższej od sumy uchwalonej na rok 1901 o 13.500 koron — niższej od preliminarza Wydziału krajowego o 2.700 koron.

Rubryka VIII. (poz. 45—48).

Koszta gospodarcze folwarku

preliminuje Komisya na podstawie osobnego preliminarza gospodarstwa folwarcznego zgodnie z Wydziałem krajowym w sumie 28.560 koron.

Rubryka IX. (poz. 49–53).

Koszta sanitarne

preliminowane przez Wydział krajowy na rok 1902 podwyższenie wydatków tej rubryki, mianowicie w poz. 50 o 1.000 koron, znajduje pełne uzasadnienie w powiększonej frekwencyi zakładu, również uznanym być powinien za pożyteczny nadzwyczajny wydatek w kwocie 400 koron na uporządkowanie cmentarza — Komisya budżetowa zatem wstawia wydatki tej Rubryki w sumie wyższej niż uchwalono na rok 1901 o 1.500 koron, a zgodnej z preliminarzem Wydziału krajowego w kwocie 13.320 koron.

Rubryka X. (poz 54.)

Koszta kancelaryjne

preliminuje Komisya na podstawie przecięcia z trzechlecia w kwocie 1.000 koron.

Rubryka XI. (poz. 55).

Koszta kapliczne

jak na rok 1091 w kwocie 500 koron.

Rubryka XII. (poz. 56 - 61).

Koszta utrzymania budynków, dróg dojazdowych i urządzeń

preliminuje Komisya budżetowa zgodnie z Wydziałem krajowym w tej samej wysokości jak uchwalono na rok 1901: w wydatkach zwyczajnych 17.480 koron
nadzwyczajnych 4.450 „
Razem 21.930 koron

Rubryka XIII. (poz. 62).

Podatki z ekwiwalentem i daniny

jak na rok 1901; 200 koron.

Rubryka XIV. (poz. 63 - 66)

Rozmaite

preliminuje Komisya zgodnie z Wydziałem krajowym w sumie 6.120 koron, uznając słuszność uzasadnienie podwyższenia w pozycyi 66 a i b. wydatku na ubezpieczenie służby od chorób i wypadków.

Rubryka XV. (poz. 67).

Wydatki z prawa patronatu i konkurencyi wynikłe

jak na rok 1901: w kwocie 120 koron.

Dochody.

Rubryka I. (poz. 1).

Odsetki od kapitałów

preliminuje Komisya zgodnie z Wydziałem krajowym w kwocie 460 koron.

Rubryka II. (poz. 2—3)

Dodatki

preliminuje Komisya zgodnie z Wydziałem krajowym w sumie 1.400 koron wyższej od uchwalonej na rok 1901 o 80 koron a to na podstawie wyniku z r. 1900.

Rubryka III. (poz. 4—5)

Dochody z dóbr

na podstawie specyalnego preliminarza gospodarstwa folwarcznego preliminuje Komisya zgodnie z Wydziałem krajowym dochody w sumie 34.910 koron.

Rubryka IV. (poz. 6—8.)

Zwroty kosztów leczenia

preliminuje Komisya zgodnie z Wydziałem krajowym na podstawie przecięcia z trzech lat ostatnich w sumie 433.000 koron.

Rubryka V. (poz. 9—12.)

Rozmaite

jak na rok 1901 w sumie 5.880 koron.

Zestawienie sumaryczne:

WYDATKI.

Rubryka	*I.*	Płace i emolumenta etatowe . . .	49.965 koron
„	*II.*	Koszta utrzymania osób nieetatowych .	77.873 „
„	*III.*	Pensye i emerytury	6.754 „
„	*IV.*	Zaopatrzenia, odstawne i dary z łaski .	206 „
„	*V.*	Odprawy i spłaty kwartałów pośmiertnych .	80 „
„	*VI.*	Remuneracye i zapomogi . . .	2.100 „
„	*VII.*	Koszta gospodarcze zakładu . . .	213.536 „
„	*VIII.*	„ „ folwarku . .	28.560 „
„	*IX.*	„ sanitarne	13.320 „
„	*X.*	„ kancelaryjne	1.000 „
„	*XI.*	„ kapliczne	500 „
„	*XII.*	„ utrzymania budynków i dróg .	21.930 „
„	*XIII.*	Podatki	200 „
„	*XIV.*	Rozmaite	6.120 „
„	*XV.*	Wydatki z prawa patronatu . .	120 „
		Suma wydatków .	422.264 koron

DOCHODY.

Rubryka	*I.*	Odsetki od kapitałów	460 koron
„	*II.*	Dodatki	1.400 „
„	*III.*	Dochody z dóbr	34.910 „
„	*IV.*	Zwroty kosztów leczenia	433.000 „
„	*V.*	Rozmaite	5.880 „
		Suma dochodów .	475.650 koron

Zestawienie ostateczne:

Dochody	475.650 koron	
Wydatki	422.264 „	
nadwyżka dochodów	**53.386** koron	

Komisya budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić powyższy preliminarz budżetu Krajowego zakładu dla obłąkanych na Kulparkowie na rok 1902 i polecić pobrać nadwyżkę dochodów w kwocie 53.386 koron do funduszu krajowego. (Rubr. IV dochodów).

Za przewodniczącego:
K. Badeni.

Sprawozdawca:
Dąmbski.

Folwark Zakładu kulparkowskiego.

Sprawozdawca poseł Stanisław Dąmbski.

Wydatki na gospodarstwo rolne i ogród warzywny wstawiono w Rubryce VIII pozycya 45—48 preliminarza wydatków zakładu kulparkowskiego.

Dochody w Rubryce III. pozycya 4—5 preliminarza dochodów. Cyfry oparte na szczegółowym preliminarzu gospodarstwa załączonym przez Wydział krajowy jako alegat do preliminarza budżetu zakładu w Kulparkowie wynoszą w wydatkach 28.560 koron w dochodach 31.910 koron.

Za przewodniczącego:
K. Badeni.

Sprawozdawca:
Stanisław Dąmbski.

Rubr. XI. poz. 212 wyd. fund. krajowego.

Lit D.

Fundusz podrzutków we Lwowie.

Sprawozdawca poseł dr. Stanisław Dąmbski.

Wydział krajowy preliminuje na rok 1902 wydatki tego funduszu w kwocie 342 koron — mniejsze od uchwalonych na rok 1901 o 16.085 koron.

Zmiana ta powstała wskutek przeniesienia wydatku na zapomogi dla położnic, które z dzieckiem opuszczają szpital we Lwowie do wydatków funduszu krajowego szpitala (vide budżet szpitala Rubr. XV. poz. 96) i wskutek przeniesienia wydatków na podrzutki utrzymywane w zakładzie w Bobrku, do wydatków Rubryki III. poz. 37. budżetu funduszu krajowego. — W budżecie funduszu podrzutków we Lwowie pozostały tylko drobne wydatki oparte na obowiązku ustawowem funduszu krajowego do ponoszenia kosztów utrzymania dzieci, których matki umrą, lub zachorują na oddziale położnic w szpitalu we Lwowie. Fundusz podrzutków we Lwowie nie posiada własnych dochodów — komisya budżetowa zatem wnosi:

„Wysoki Sejm uchwali pokryć wydatki funduszu podrzutków we Lwowie z funduszu krajowego Rubr. XI. w sumie . . . . . 342 koron

Poszczególnienie:

Wydatki:

Rubr. I. poz. 1. Remuneracye i zapomogi	.	20 koron
Rubr. II. poz. 2. Koszta utrzymania dzieci	.	292 „
Rubr. III. poz. 3. Rozmaite wydatki	.	30 „
Ogólna suma wydatków	.	342 koron

We Lwowie dnia 30. czerwca 1902.

Za przewodniczącego:
K. Badeni.

Sprawozdawca:
St. Dąmbski.

Z drukarni i litografii Pillera i Sp.

Budżet krajowy na rok 1902.

Rubr. XI. pozycya 213 wydatków fund. kraj.

Lit. F.

Krajowy Szpital św. Łazarza w Krakowie.

Sprawozdawca poseł Stanisław Dąmbski.

Wydział krajowy preliminuje wydatki w sumie	485.999	K.
Dochody w sumie	536.128	»
Komisya budżetowa preliminuje wydatki zwyczajne . . .	480.059	»
Wydatki nadzwyczajne	7.020	»
Wydatki zwyczajne wyższe od uchwalonych za rok 1901 o . .	10.514	»
» nadzwyczajne	5.720	»
Dochody preliminuje komisya w sumie	536.128	»
Wyższe od uchwalonych na rok 1901 o	24.564	»
Bilans budżetu szpitala św. Łazarza zamyka komisya nadwyżką dochodów w sumie	49.049	»

Ilość dni leczenia przyjmuje komisya na podstawie przecięcia z ostatnich lat trzech na 264.000 dni.

Rubryka I pozycya 1—21 a.

Płace i emolumenta cłowe.

Preliminuje Wydział krajowy w sumie 79.938 koron wyższej od uchwalonej na rok 1901 o 1.237 koron. Na podwyższenie wydatku wpływa przedewszystkiem obok dodatków pięcioletnich, które podnoszą wydatek pozycyi 2, 13, 15 i 18 — nowa pozycya wydatku w kwocie 1.320 koron, którą stanowi 10% dodatek drożyźniany do płac urzędników administracyjnych szpitala. — Wydział krajowy wstawiając tę pozycyę uczynił zadość uchwale Wysokiego Sejmu powziętej przy uchwaleniu budżetu szpitala św. Łazarza na rok 1901, w której Sejm polecił Wydziałowi krajowemu by przyszedł z wnioskiem na polepszenie bytu funkcyonaryuszy administracyjnych szpitala. Komisya budżetowa uznaje potrzebę tego wydatku i preliminuje zgodnie z Wydziałem krajowym wydatki Rubr. I. w sumie 79.938 koron.

Petycyę urzędników szpitala L. 1096 o regulacyę płac odstępuje Sejm Wydziałowi krajowemu do właściwego urzędowania.

Rubryka II. pozycye 22—29.

Koszta utrzymania osób nieetatowych.

Preliminuje Wydział krajowy w sumie 66.391 koron wyższej od uchwalonej na rok 1901 o 1.176 koron. Podwyższenie wydatku jest następstwem przyznania wyższych gratyfikacyi dla służby szpitalnej. W ten sposób Wydział krajowy zamierza

ułatwić dostania służby do szpitala i powstrzymać tak częste a niestety szkodliwe dla szpitala zmiany w personalu sług. Komisya budżetowa podziela motywa które skłoniły Wydział krajowy do preliminowania tego wydatku i wstawia wydatki w Rubr. II. w sumie 66.391 koron.

Rubryka III. pozycye 30—43.

Pensye i emerytury.

Wydatek zmniejszony o 658 koron w porównaniu do r. 1901 z powodu śmierci jednej emerytki, preliminuje komisya budżetowa zgodnie z Wydziałem krajowym w sumie 13.072 koron.

Rubryka IV. pozycye 44—49.

Zaopatrzenia odstawne i dary z łaski.

Wydział krajowy preliminuje wydatki tej rubryki w sumie 1.552 koron o 1.100 koron niższej od uchwalonej na r 1901 z powodu opuszczenia jednorazowo przyznanych darów z łaski. Dodatkowo jednak do l. 381 i l. 382 przedstawia Wydział krajowy wnioski o przyznanie stałego rocznego zaopatrzenia Tekli Bachut wysłużonej pósługaczce chorych i Annie Major praczce szpitalnej. Ponadto weszły do Wysokiego Sejmu petycye Stefanii Stroińskiej l. 172, Elżbiety Kudłek l. 807 i Anieli Suchoń l. 1.031 o zasiłki w drodze łaski i Magdaleny Przybyłowej l. 1042 o wyższy wymiar emerytury. Załatwiając te wnioski Wydziału krajowego i petycye Komisya budżetu wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Przyznaje się Tekli Bachut byłej posługaczce przy chorych w szpitalu św. Łazarza stale miesięcznie wypłacać się mające zaopatrzenie w stosunku rocznych 192 koron, Annie Major byłej praczce szpitala św. Łazarza stale miesięcznie wypłacać się mające zaopatrzenie w stosunku rocznych 168 koron. Stroińskiej Stefanii córce byłego prowizora apteki w szpitalu św. Łazarza jednorazową zapomogę w kwocie 200 koron. Elżbiecie Kudłek wdowie po posługaczu szpitala św. Łazarza jejednorazową zapomogę w kwocie 120 koron. Anieli Suchoń wdowie po odźwiernym jednorazową zapomogę w kwocie 300 koron. Magdalenie Przybyłowej byłej akuszerce szpitalnej przyznaje Sejm jednorazową zapomogę w kwocie 100 koron jako dar z łaski, załatwiając równocześnie odmownie jej petycyę o podwyższenie emerytury.«

Ogółem suma Rubryki IV. wynosi zatem 2.632 koron.

Petycye do L. 1098 i 1097 odstępuje Sejm Wydziałowi krajowemu do zbadania i możliwego uwzględnienia.

Rubryka V. pozycya 50.

Odprawy i spłaty kwartałów pośmiertnych.

Jak na rok 1901 — 100 koron.

Rubryka VI. pozycye 51—52.

Remuneracye i zapomogi.

Zgodnie z Wydziałem krajowym preliminuje komisya w wysokości przeszłorocznego wydatku w sumie 6.000 koron.

Rubryka VII. pozycye 53—63.

Koszta gospodarcze.

Wydatki tej rubryki obliczone są na podstawie przeciętnych wyników z trzechlecia. Jako wydatek nadzwyczajny preliminuje Wydział krajowy w pozycyi 57 kwotę 400 koron na zakupno wozu i naprawę powozu. Pozycyę 61 na zakupno bielizny i pościeli preliminuje Wydział krajowy w kwocie 16.000 koron wyższej niż uchwalono na rok 1901 motywując ten wydatek tem, że zamierza przez coroczne stopniowe uzupełnianie zużytej bielizny w granicach zwyczajnego kredytu uniknąć powracających co lat kilka żądań o niestosunkowo wysokie kredyta nadzwyczajne. Wydatek na opłaty za wodę z wodociągów miejskich preliminuje Wydział krajowy w kwocie 3.000 koron więcej niż uchwalono na rok przeszły o 2.124 koron na podstawie zrobionego w roku zeszłym doświadczenia. W ogóle preliminuje Wydział krajowy wydatki Rubr. VII. w sumie 207.870 koron niższej od uchwalonej na rok 1901 o 1.441 koron który to preliminarz komisya budżetowa przyjmuje.

Rubryka VIII. pozycye 64—70.

Koszta sanitarne.

Preliminuje Komisya budżetowa zgodnie z Wydziałem krajowym na podstawie przeciętnych wyników z trzechlecia w sumie 32.384 koron wyższej od uchwalonej na rok 1901 o 3.000 koron.

Rubryka IX. pozycya 71.

Koszta kancelaryjne.

Jak na rok 1901 w kwocie 2.200 koron.

Rubryka X. pozycya 72.

Koszta kapliczne.

Zgodnie z Wydziałem krajowym preliminuje Komisya budżetowa wydatki zwyczajne w kwocie 864 koron.

Wydatek nadzwyczajny na restauracyę kościoła św. Łazarza 2.120 koron według kosztorysu przedłożonego do L. W. 32144/1901.

Ogółem zatem 2.984 koron

Rubryka XI. pozycye 73—76

Utrzymanie budynków.

Wydatki zwyczajne preliminuje Komisya na podstawie przeciętnych wyników z trzechlecia zgodnie z Wydziałem krajowym w sumie 10.900 koron.

Wydatek nadzwyczajny na pokrycie dachu domu administracyjnego według kosztorysu przedstawionego do L. W. 52112/1901 w sumie 4.200 koron.

Ogólny wydatek Rubryki XI zatem w sumie 15.100 koron.

Rubryka XII pozycya 77.

Podatki i daniny.

Jak na rok 1901 w kwocie 2.348 koron.

Rubryka XIII pozycye 78 - 80.

Rozmaite.

Zgodnie z Wydziałem krajowym preliminuje Komisya w kwocie 3.346 koron.

Rubryka XIV. pozycya 81.

Zapomogi dla położnic.

Pozycya nowa której wydatek dotąd pokrywany był z funduszu krajowego Rubryka XI. a budżetowany w budżecie funduszu podrzutków w Krakowie. Komisya budżetowa podziela zapatrywanie Wydziału krajowego że wydatek ten powinien znaleść pokrycie z funduszów szpitalnych i preliminuje go w wysokości 6.400 koron.

Rubryka XV. pozycya 82.

Koszta utrzymania dzieci zrodzonych na oddziale położnic.

Jak uchwalono na rok 1901 1.200 koron.

Rubryka XVI. pozycye 83—84.

Koszta utrzymania mamek i dzieci w szpitalu św. Ludwika.

Zgodnie z Wydziałem krajowym preliminuje Komisya wydatek w kwocie 44.600 koron.

Rubryka XVII. pozycye 85 - 87.

Zapisy.

Jak na rok 1901 w kwocie 214 koron.

Rubryka XVIII. pozycya 88.

Wydatki z prawa patronatu i konkurencyi wynikłe.

Jak na rok 1901 w kwocie 100 koron.

Rubryka XIX. pozycya 89.

Dyety, koszta podróży i inne.

Jak na rok 1901 w kwocie 200 koron.

Dochody.

Rubryka I. pozycye 1—3.

Oodsetki od efektów, kapitałów i fundacyi

Preliminuje Komisya budżetowa zgodnie z Wydziałem krajowym w kwocie 39.984 koron.

Rubryka II. pozycye 4—10.

Dochody z dóbr i realności.

Preliminuje Komisya budżetowa zgodnie z Wydziałem krajowym w kwocie 23.744 koron.

Rubryka III. pozycye 11—13

Zwroty kosztów leczenia.

Na podstawie przeciętnych wyników z trzechlecia preliminuje Komisya budżetowa zgodnie z Wydziałem krajowym dochody w kwocie 467.000 koron.

Rubryka IV. pozycye 14 i 15.

Dochody rozmaite.

Jak na rok 1901 w kwocie 1800 koron.

Rubryka V. pozycye 16 i 17.

Zwroty od c. k. Skarbu państwa.

Jak na rok 1901 w kwocie 3.600 koron.

Zestawienie sumaryczne:

Wydatki.

Rubryka	I.	79.938	koron
»	II.	66.391	»
»	III.	13.072	»
»	IV.	2.632	»
»	V.	100	»
»	VI.	6.000	»
»	VII.	207.870	»
»	VIII.	32.384	»
»	IX.	2.200	»
»	X.	2.984	»
»	XI.	15.100	»
»	XII.	2.348	»
»	XIII.	3.346	»
»	XIV.	6.400	»
»	XV.	1.200	»
»	XVI.	44.600	»
»	XVII.	214	»
»	XVIII.	100	»
»	XIX	200	»
	Suma wydatków	487.079	koron

Dochody.

Rubryka	I.	39.984	koron
»	II.	23.744	»
»	III.	67.000	»
»	IV.	1.800	»
»	V.	3.600	»
	Suma	536.128	koron

Zestawienie ostateczne:

Dochody	536.128	koron
Wydatki	487.079	»
Nadwyżka dochodów	**49.049**	**koron**

Komisya budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić powyższy preliminarz budżetu szpitala św. Łazarza w Krakowie na rok 1902 i polecić pobrać nadwyżkę w kwocie 49.049 koron do Rubryki IV. budżetu dochodów funduszu krajowego.

Lwów dnia 2. lipca 1902.

Za przewodniczącego:
Kazimierz Badeni.

Sprawozdawca;
Stanisław Dąmbski.

Rubryka XI. pozycya 214 wydatków fund. kraj.

Lit. G.

Fundusz podrzutków w Krakowie.

Sprawozdawca poseł Stanisław Dąmbski.

Wydział krajowy preliminuje wydatki tego funduszu na rok 1902 w kwocie 3.601 K. — ściśle w granicach własnych dochodów tego funduszu. Wydatki zmniejszone w porównaniu do uchwalonych na rok 1901 o kwotę 6.457 K. Zmniejszenie wydatków uzasadnione tem, że wydatek na zapomogi dla położnic, które z dzieckiem opuszczą oddział szpitala przeniesiony został do wydatków funduszu szpitala św. Łazarza w Krakowie Rubr. XIV. poz. 81. Tem samem usuniętą zostaje niewłaściwość budżetowania w funduszu, który dotąd budżetowany był częścią w granicach dochodów własnych częścią jako dotowany. Komisya budżetowa zgodnie z Wydziałem krajowym preliminuje na rok 1902:

Wydatki funduszu podrzutków w Krakowie w sumie 3.601 K. w granicach dochodów własnych tego funduszu, które również preliminuje Komisya w sumie 3.601 K.

Poszczególnienie:

WYDATKI:

Rubr.	*I. poz.*	*1.*	Funkcyonaryusze szpitala za czynności przy tym funduszu	100 K.
„	*II.* „	*2.*	Potrzeby kancelaryjne	40 „
„	*III.* „	*3—4.*	Remuneracye	40 „
„	*IV.* „	*5.*	Za utrzymanie dzieci przyjętych na mocy ustawy z 10. maja 1873 w miarę własnych funduszów .	3.301 „
„	*V.* „	*6.*	Koszta leczenia dzieci	20 „
„	*VI.* „	*7.*	Rozmaite	100 „
			Ogólna suma wydatków .	3·601 K.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie		Wniosek na rok 1902 K.
		DOCHODY.		
I.		**Odsetki od efektów, kapitałów i fundacyj.**		
	1	Od efektów:		
		a) 4% listy zastawne gal. Banku kraj. zostające w posiadaniu . 28.600 kor. =	1.144 K.	
		4% listy zastawne gal. Banku kraj. zakupić się mające za kapitał 894 K. 02 gr. przez fundusz krajowy do zwrotu przypadający 900 K. . . .	36 „	1.180
		b) 4½% listy zastawne gal. Banku kraj. 6.000 zł. = ...	12.000 K.	540
		c) 4% obligacye gal. funduszu propinacyjnego 6.950 zł. = . . .	13.900 „	556
		d) 4% listy zastawne gal. Towarzystwa kredyt. ziemskiego . .	800 „	31
		Dochody poz. 1. .		*2.307*
	2	Od kapitałów:		
		a) 4½% od reszty kapitału dłużnego przez fundusz krajowy . . . 24 009 K. 10 gr.		1.080
		b) 5% od kapitału fundacyjnego Tarły . .		164
		c) Od gotówki ulokowanej w funduszu krajowym 4% od 1.255 K. 52 gr.		50
		Ogólna suma dochodów		3.601
		W porównaniu z wydatkami		3.601
		okazuje się **niedobór** w kwocie		—

Komisya budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić powyższy preliminarz funduszu podrzutków w Krakowie.

Za przewodniczącego:

Kazimierz Badeni.

Sprawozdawca:

Stanisław Dąmbski.

Z drukarni Pillera i Sp. we Lwowie.

Rubr. XII. poz. 215 wyd.

Wydatki na szupaśnictwo

i

rubr. XIV. poz. 57

Dochód ze zwrotu wydatków szupasowych.

Sprawozdawca poseł Potoczek.

Wydział krajowy preliminuje w tej rubryce kwotę 46.500 K. Na podstawie trzechletniego obliczenia z lat 1898, 1899 i 1900, wydatki na szupaśnictwo przeciętnie wynosiły rocznie 46.406 K.

Ponieważ wydatki szupaśnictwa w tem przecięciu nie podniosły się, ale obniżyły, dlatego preliminuje się zgodnie z wnioskiem Wydziału krajowego 46.500 K. t. j. mniej o 3.500 K. niż w roku 1901 uchwalono.

Komisya budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić: do budżetu na rok 1902 przyjmuje się

rubrykę XII. poz. 215 „wydatki na pokrycie kosztów szupasowych“ w kwocie 46.500 K., zaś

rubrykę XIV. poz. 57 „dochód ze zwrotu wydatków szupasowych“ w kwocie 14.500 K.

We Lwowie dnia 27. czerwca 1902.

Przewodniczący:
K. Badeni.

Sprawozdawca:
Potoczek.

Z drukarni i litografii Pillera i Sp.

Rubryka XIII. poz. 216—232a).

Budowy wodne i melioracye.

Sprawozdawca poseł Milewski.

W rubryce tej preliminuje Wydział krajowy . .	1,469.003 K.
Na podstawie sprawozdania Wydziału kr. w przedmiocie podwyższenia funduszu pożyczkowego dla spółek wodnych a w oczekiwaniu przychylnej uchwały Wys. Sejmu wstawia komisya	100.000 „
	1,569.003 K.
W uwzględnieniu petycyi (L. 98) Zofii Biegańskiej żony chorego emer inżyniera adjunkta przyznała komisya jednorazowy dar na utrzymanie synów (221e.) . . .	200 „
	1,569.203 K.
Otrzymawszy wyjaśnienie, że z dotacyi na popieranie fabryk drenarskich, zapas pozostały wystarczy na spełnienie zadania w bieżącym, roku opuszcza komisya na rok 1902 poz. 231r.	10.000 „
Preliminuje zatem razem	1,559.203 K.
W porównaniu z uchwałą na rok 1901 . . .	1,234.290 „
więcej o .	324.913 K.

Co do preliminowanin niniejszej rubryki objawiano życzenie, *aby na przyszłość i wynikłości poszczególnych pozycyj zamieszczane były w preliminarzu.*

Wzrost wydatków na rok 1902 jest spowodowany przedewszystkiem wzrostem wydatku na *regulacye rzek karpackich* (poz. 227, więcej o 79.581 kor.), datków na *publiczne roboty melioracyjne* (poz. 229, więcej o 90.746 koron), które to podwyższenie jest wypełnieniem w zupełności, co z zadowoleniem należy zaznaczyć, pierwszego punktu uchwalonego przez Wys. Sejm w r. 1894 programu re-

gulacyi wód, mianowicie dotuje roboty mające na celu zabezpieczenie od powodzi Powiśla między Krakowem a Zawichostem; dalej wzrostem wydatku na popieranie *drobnych melioracyj* (poz. 231, więcej o 47 740 koron) dotacyą *funduszu pożyczkowego* dla spółek wodnych (poz. 233 nowa 100.000 koron) oraz podwyższeniem dotacyi (216, c) *na stypendya i podróż naukową.*

Podwyższenia te są uzasadnione należycie w preliminarzu budżetu, w sprawozdaniu Wydz. kraj o budowlach wodnych oraz w sprawozdaniu o podwyższeniu funduszu pożyczkowego

Nowe pozycye zawarte w tych podwyższeniach wstawia komisya budżetowa w preliminarz w oczekiwaniu przychylnych uchwał komisyi gospodarstwa kraj. i Wys. Sejmu.

Wobec znacznego wzrostu wydatków na roboty wodne i melioracye w najszerszem znaczeniu, jaki tak skutkiem ustaw państwowych i krajowych, jak uchwał Wys Sejmu i podwyższenia państwowego funduszu melioracyjnego, w którym udział kraju naszego jest dotychczas niedostateczny, w najbliższych latach na długi okres czasu nastąpi, wobec z drugiej strony rozszerzania się skutkiem licznych dokonanych już robót melioracyjnych, świadomości ogólnej o możności, pożytków i doniosłości tych robót, uważa referent za wskazane wyrażenie przekonania, aby akcyę zachęcania właścicieli gruntów do podejmowania melioracyj przez przyznawanie korzyści materyalnych, których wszystkim w równej mierze przyznać kraj nie byłby w stanie, tak z finansowych jak i zasadniczych powodów, uważać przy całem jej uzasadnieniu pro praeterito i jeszcze obecnie, za przejściową, mającą się po pewnym czasie ukończyć, a na dalszą przyszłość ująć sprawę popierania melioracyj prywatnych w pewien system, przyznawać pomoc kraju tylko w takim rozmiarze i formie, jakie równomiernie wszystkim zdołają być przyznane, a więc pomoc techniczną w planach i wykończeniu, ułatwienia kredytowe i podatkowe, a nie wprost udział kraju w kosztach prywatnych melioracyj. Wobec powziętych już uchwał Wys, Sejmu myśl ta naturalnie dopiero po pewnych latach stopniowo zdoła być urzeczywistnioną.

Co do udzielania pomocy technicznej w przygotowaniu planów melioracyj prywatnych otrzymała komisya informacyę ze strony Wydziału kraj, że na przyszłość jest zamiarem zaniechać wykonywania planów na kilkomorgowe przestrzenie, co dotąd nieraz robiono dla zachęty i nauki, a co naturalnie utrudnia i podrąża pracę biura; staraniem Wydziału słusznem będzie, aby za współudziałem zgłaszających się o takie drobne plany, zachęcić i nakłonić jego sąsiadów do wspólnego podjęcia melioracyi.

Petycye (L 159) gminy Bielińiec, (L. 717) Anny Moskalowej, oraz (L. 1138) Spółki wodnej w Mielcu dla regulacyi Starego Brnia i Wiszni odstępuje się Wydziałowi kraj. do załatwienia.

Prócz załatwienia poz. 221, e, i poz. 232a skreślenia poz. 231r.) *wnosi komisya budżetowa zgodnie z preliminarzami.*

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie		zwyczajne	nadzwyczajne
				Korony	
XIII.		**Budowy wodne i melioracye.**			
		A) Biuro melioracyjne i studya przygotowawcze.			
	216	Płace urzędników, utrzymanie ekspozytur i stypendya:			
		a) Dyrektor biura:			
		płaca	6 400 K.		
		dodatek aktywalny . .	960 „	7.360	—
		b) zastępca dyrektora:			
		płaca	4.800 K.		
		dodatek aktywalny . .	840 „		
		„ osobisty . .	800 „	6.440	—
		c) 6 starszych inżynierów:			
		płace po 4.800 K. .	28.800 K.		
		dodatki aktywalne po 840 K. . . .	5.040 „	33.840	—
		d) referent administracyjno-prawny:			
		płaca	4.800 K.		
		dodatek aktywalny . .	840 „	5.640	—
		e) 10 inżynierów I. klasy:			
		płace po 3.600 K. . .	36.000 K.		
		dodatki aktywalne:			
		dla 7 inżynierów we Lwowie po 720 K. . .	5 040 „		
		dla 2 inżynierów w Tarnowie i Stanisławowie po 600 K. . . .	1.200 „		
		dla 1 inżyniera w Jaśle .	480 „		
		Razem	42.720 K.		
		Z tego pokryją fundusze budowy pobory 5 inżynierów za 9 miesięcy po 3.240 K.	16.200 „	26.520	—
		Do przeniesienia .		79.800	—

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie		zwyczajne	nadzwyczajne
				Korony	
XIII.		Z przeniesienia . .		79.800	—
	216	*f*) 10 inżynierów II. klasy:			
		płace po 2.800 K . .	28.000 K.		
		dodatki aktywalne po 600 K. . . .	6.000 „		
		Razem .	34.000 K.		
		Z tego pokryją fundusze budowy pobory 4 inżynierów za 9 miesięcy po 2.550 K. . . .	10.200 „	23.800	—
		g) 11 inżynierów-adjunktów:			
		płace po 2.200 K. . .	24.200 K.		
		dodatki aktywalne po 480 K. . . .	5.280 „		
		Razem .	29.480 K.		
		Z tego pokryją fundusze budowy pobory 5 inżynierów-adjunktów za 9 miesięcy po 2.010 K. . .	10.050 „	19.430	—
		h) 3 adjunktów komasac.:			
		płace po 2.200 K. . .	6.600 K.		
		dodatki aktywal. po 480 K.	1.440 „	8.040	—
		i) 2 praktykantów technicznych:			
		adjuta po 1.400 K. . . .		2.800	
		k) dodatki pięcioletnie:			
		dla dyrektora Andrzeja Kędziora (1) 800 K. i drugi od $^{23}/_{4}$ 1902 (LW. 15 536/97) 552 K. razem 1. 352K.; dla zast. dyrektora Józefa Jankowskiego (1) 400 K. i drugi od $^{23}/_{4}$ 1902 (LW. 15.536|97) 276 K. razem 676 K; dla starszego inżyniera Stanisława Chrząszczewskiego w Krakowie (1) 400 K. i drugi od $^{23}/_{4}$ 1902 (LW. 15.536/97) 276 razem 676 K.; dla referenta administracyjno-prawnego Leopolda Bragiewicza (1) 400 K.; dla inżyniera I. klasy Ferdynanda Hilbrichta (1) 300 K. i drugi od $^{23}/_{4}$ 1902 (LW. 15 536|97) 206 K. razem 506 K.; dla inżyniera I. klasy Aleksandra Wierzbickiego (1) 300 K. dla inżyniera I. klasy Karola Boziewicza (1) 300 K.; dla inżyniera II. klasy Jana Pisza od $^{24}/_{8}$ 1902 z rocznych 240 K. (LW. 46.586/97) 87 K.; dla inżyniera II. klasy Tadeusza Rozwadowskiego od $^{1}/_{12}$ 1902 z rocznych 240 K. (LW. 63.913/97) 20 K.		4.317	—
		Do przeniesienia .		138.187	—

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			Korony	
XIII.		Z przeniesienia .	138.187	—
	216	*l*) dodatki osobiste dla 3 inżynierów I. klasy i inżyniera do kultury torfowisk po 400 K. .	1.600	—
		m) dyetaryusze. 2 dyetaryuszy w biurze centralnem po 4 K. dziennie 2.920 K. ryczałt na rysownika dla ekspozytury w Krakowie 960 „	3.880	—
		n) utrzymanie ekspozytur: w Krakowie . . . 900 K. w Jaśle . . . 800 „ w Tarnowie, Jarosławiu, i Stanisławowie po 700 K. 2.100 „	3.800	—
		o) stypendya dla wykształcenia techników melioracyj- i na podróż naukową dla inżynierow w celu przestudyowania kanałów spławwnych za granicą	8.000	—
		Suma pozycyi 216 .	155.467	—
	217	Utrzymanie służby dozorców melioracyjnych: Wynagrodzenie 44 dozorców zajętych przy melioracyach prywatnych podczas czynności biurowych: za 5 miesięcy zimowych po 60 K. . .	13.200	—
	218	Dotacya funduszu emerytalnego dozorców melioracyjnych	1 000	—
	219	Zaliczki na płace dla inżynierów i dozorców melioracyjnych . . .	2.000	—
	220	Remuneracye i zapomogi dla inżynierów urzędnika i dozorców biura melioracyjnego	6.000	—
	221	Pensye i zaopatrzenia: *a*) Biegański Antoni, emerytowany inżynier-adjunkt . . 848 K. *b*) Karpuszki sieroty: Adam Olgierd do 31 grudnia 1904 r. i Helena Janina do 31. stycznia 1909 r., pensya sierocińska po 140 K. i dodatek na wychowanie po 100 K. rocznie . . . 480 „ *c*) Misiakiewicz Julian, emerytowany inżynier II klasy 1.120 „ *d*) Gedlowa Marya, wdowa po inżynierze I. klasy . . 1.400 „ *e*) Biegańska Zofia *jednorazowy* dar z łaski . . 200 „	4.048	—
		Do przeniesienia .	181.715	—

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			Korony	
XIII.		Z przeniesienia .	181.715	—
	222	Sprawienie, uzupełnienie i naprawa narzędzi, oraz zakupno wzorów i potrzeb rysunkowych	6.000	—
	223	Na utrzymanie kursu praktycznego dozorców drenarskich	11.000	—
	224	Zasiłek krajowy dla galic. oddziału państwowego biura hydrograficznego .	16.000	—
	225	Na zdjęcia i projekty: *a*) dla publicznych robót melioracyjnych (w myśl uchwały Wys. Sejmu z dnia 27. września 1882). . 10.000 K. *b*) dla melioracyj prywatnych (w myśl uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 6. kwietnia 1892) . . . . 26.000 „	36.000	—
	226	Koszta komisyjne z powodu inspekcyi robót przez c. k. Rząd prowadzonych i konserwacyi publicznych robót melioracyjnych	2.000	—
		Suma działu A. .	252.715	—
		B) *Wykonanie budowli wodnych.*		
	227	Na systematyczną regulacyę rzek karpackich: *a*) na regulacyę Biały z dopływami i uzupełnienie obwałowania prawego brzegu Dunajca XI. rata (z 15-tolecia) 86.634 K. *b*) na regulacyę Dniestru między Rozwadowem a Żurawnem X. rata (z 15-tolecia) 85.334 „ *c*) na regulacyę górn. Dniestru z dopł. IV. rata (z 28-lecia) 131.428 „ *d*) na regulacyę Soły III. rata (z 18-lecia) . . . 79.556 „ *e*) na regulacyę Łomnicy III. rata (z 24-lecia) . . 79.616 „	462.568	—
	228	Zasiłki $33^1/_3\%$ na lokalne regulacye rzek niespławnych (w myśl uchwały sejmowej z dnia 6. października 1882): *a*) na regulacyę Skawy: 1. od Jaroszowic do Witanowic II. rata (z 2-lecia) . . 5.560 K. 2. od Witanowic do Graboszyc . . . 7.291 „ 3. pod Trzebieńczycami . 4.261 „	17.112	—
		Do przeniesienia .	17.112 462.568	—

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie		zwyczajne	nadzwyczajne
				Korony	
XIII.	228	Z przeniesienia .		462.568 17.112	
		b) na regulacyę Raby:			
		1. Pod Pcimiem II rata (ostatnia) . . .	4,046 K.		
		2. pod Lubieniem II rata (ostatnia) . . .	2.250 „		
		3. pod Gdowem .	2.520 „		
		4. pod Targowiskami II. rata (z 3-lecia) . .	4.560 „		
		5. od Gawłowa do Bogucic i pod Bieńkowicami II. rata (ostatnia) . .	27.067 „	40.443	—
		c) na regulacyę Dunajca:			
		1. od Gołkowic do ujścia Popradu, V rata (ostatnia)	8.325 K.		
		2. między Gołkowicami a Podrzeczem .	7.560 „	15.885	—
		d) na regulacyę Wisłoki:			
		1. pod Zawadką, Przeczycą i Kamienicą, II. rata (z 3 lecia) . .	7.146 K.		
		2. pod Kędzierzem i Żyrakowem, II. rata (z 4-lecia) . . .	8.038 „	15.184	—
		e) na regulacyę Sanu: pod Krasiczynem i Korytnikami II. rata (z 3-lecia) . .		4.530	—
		f) na regulacyę Wisłoka pod Rzeszowem i Drabinianką I rata . . .		12.000	—
		g) na regulacyę Stryja pod Hnizdyczowem III rata (ostatnia) . .		5.000	—
		h) na regulacyę Świcy pod Sokołowem wem i Łanami Sokołowskimi, VIII. rata (ostatnia)		6.344	—
		i) na premiowanie zawiklania odsypisk .		1.000	—
		k) do dyspozycyi Wydziału krajowego .		20.000	—
		Suma pozycyi 228 .		137.498	—
	229	Na popieranie przedsiębiorstw melioracyjnych (na zasadzie ustawy z dnia 30. czerwca 1884., Dz u. p. Nr. 116.)			
		a) na regulacyę rzeki Bugu od granicy państwa do ujścia Pełtwi, X. rata (z 12 lecia) . . .	39.600 K.		
		b) na zabudowanie potoków górskich w dorzeczu Dniestru, VII. rata (z 15 lecia)	40.400 „		
		Do przeniesienia 80.000 K. .		600.066	—

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			Korony	
XIII.		Z przeniesienia 80.000 K.	600.066	
	229	*c*) na uzupełnienie obwałowania Wisły i Wisłoki w powiecie Mieleckim, V. rata (z 8-lecia) . . . 89.740 „		
		d) na regulacyę środkowej sekcyi Gniłej Lipy, V. r. (z 7-lecia) . . . 39.542 „		
		e) na uzupełnienie regulacyi Nowego Brnia z dopływami, IV. rata (z 8-lecia) . 31.950 „		
		f) na obwałowanie lewego brzegu Wisły między Krakowem a granicą państwa III. rata . . . . 43.548 „		
		g) na uzupełnienie obwałowania prawego brzegu Wisły między Podgórzem a Niepołomicami, II. rata 33.066 „		
		h) na obwałowanie lewego brzegu Dunajca, od ujścia Więckówki do mostu kolejowego w Bogumiłowicach I rata . . . . 26.000 „		
		i) na regulacyę potoku Pustej (Radosławki) z dopływami, I rata . . . . 33.280 „		
		k) na regulacyę potoków: Sołotwy i Rokitny z dopływami, I rata . . 29.600 „		
		l) na regulacyę rzeki Łęgu w powiatach: Niżańskim i Kolbuszowskim, I rata . 30.000 „	436.726	—
	230	Na konserwacyę krajowych robót melioracyjnych:		
		a) regulacyi Trześniówki . 1.000 K.		
		b) regulacyi Łęgu . . 1.500 „		
		c) „ Przegnojówki . 1.000 „		
		d) zabudowań potoków górskich w dorzeczu Skawy do r. 1910. . . . 1.000 „	4.500	—
	231	Zasiłki na popieranie mniejszych robót melioracyjnych (w myśl uchwały sejmowej z dnia 26. listopada 1889):		
		a) na konserwacyę osuszenia bagien Rudnickich (do roku 1908) . .	2.800	—
		b) na drenowanie gruntów włościańskich	50.000	—
		Do przeniesienia . . .	52.800 1,041.292	—

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			korony	
XIII.		Z przeniesienia .	1.041.292 52.800	— —
	231	*c*) na regulacyę Lubaczówki pod Czerwoną Wolą, II rata (z 3-lecia) .	4.480	—
		d) na drenowanie gruntów OO. Bonifratrów w Zebrzydowicach, I rata (z 3-lecia)	3.200	—
		e) na zabudowanie potoku Rychwałd, w dorzeczu Biały (pow. Tarnów) .	19.500	—
		f) na regulacyę Jasiółki pod Sądkową, Roztokami i Zimnowodą . .	3.306	—
		g) na zabudowanie potoku Bzinki w gminie Brzyszcze (pow. Żółkiew), I. rata (do r. 1904)	8.333	—
		h) na osuszenie gruntów w gminie Zapytów (pow. Lwów) . . .	5.867	—
		i) na urządzenie wodociągu w gminie Wyspa (pow. Rohatyn) . . .	4.250	—
		k) na zabudowan e debr w gminie Zołczów (pow. Rohatyn) . . .	3.500	—
		l) na zabudowanie debr w dorzeczu Złotej Lipy (pow. Brzeżany) . .	18.300	—
		m) na osuszenie pastwiska gminnego w Sulatyczach (pow. Żydaczów) .	2.060	—
		n) na regulacyę potoku Siwki w Dolinie	9.250	—
		o) na osuszenie gruntów w gminie Widynów (pow. Śniatyn) . . .	6.000	—
		p) na regulacyę Seretu pod Tudorowem pow. Husiatyn), I. rata . . .	6 150	—
		r) na subwencyonowanie fabryk drenarskich	—	—
		s) do dyspozycyi Wydziału krajowego .	10.000	—
			156.996	—
	232	Na popieranie doświadczeń z kulturą torfowisk:		
		1. w Jaworznie . . 700 K.		
		2. „ Starem-Siole (Suchowoli) . . . 500 „		
		3. w Dublanach . . 500 „		
		4. „ Ubiniu . . . 500 „		
		5. „ Przegnojowie . 500 „		
		6. „ Ostrowczyku polnym 400 „		
		7. „ Chwatowie . . 500 „		
		8. „ Hnilicach . . 500 „		
		9. „ Tetewczycach . 500 „		
		10. „ Stojanowie . . 500 „		
		11. „ Wolicy baryłowej . 100 „		
		12. „ Derewni . . 500 „		
		13. „ Byszowie . . 500 „		
		Do przeniesienia 6.200 K.	1,198.288	—

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			Korony	
XIII.		Z przeniesienia 6.200 K.	1,198.288	—
	231	14. w perymetrze bagien stojanowskich (na gruntach włościańskich) . 1.000 „		
		15. w perymetrze bagien Oleskich (na gruntach włościańskich, . . 1.000 „	8.200	—
	232a)	Na powiększenie funduszu pożyczkowego dla spółek wodnych . . .	100.000	—
		Suma działu B. .	1,306.488	—
		„ „ A. .	252.715	—
		Suma rubr. XIII. .	1,559.203	—

Przewodniczący:

K. Badeni.

Sprawozdawca:

Milewski.

Rubryka XIV. poz. 233—242.

„Odsetki od pożyczek i umarzanie tychże."

Sprawozdawca poseł Milewski.

Na potrzeby tej rubryki — po wyłączeniu pierwotnie preliminowanej poz. 242 (umorzenie przewidzianej, ale nie zaciągniętej pożyczki z roku 1901) preliminuje się . . . . . 3,102.612 K.
w porównaniu z uchwałą na r. z. . . 2,977.784 „
więcej o . 124.828 K.

Wzrost ten występujący pomimo, że kilka pozycyj budżetu z r. 1901 (236c., 237. 240.b) skutkiem dokończenia spłaty, już nie obciążają budżetu, wywołany jest (poz. 242) umorzeniem pożyczki zaciągniętej z funduszów uposażenia kasy krajowej, celem pokrycia niedoboru z r. 1900, który to fundusz w myśl uchwały Wys. Sejmu z 20. października 1883 ma być utrzymywany w całości.

Zgodnie z preliminarzem Wydziału krajowego (jedynie z zmianą numerowania pozycyj) komisya budżetowa wnosi:

Rubr. XIV.	poz. 233	umorzenie pożyczki	80.800 K.	5.264 K.
„	„ 234	„ „	20.000 „	1.391 „
„	„ 235	„ „	10.000 „	789 „
„	„ 236	funduszowi szpit. św. Łazarza		39.156 „
„	„ 237	funduszowi szkolnemu krajowemu		25.775 „
„	„ 238	umorzenie pożyczki z 1893 r.		2,736.892 „
„	„ 239	spłata niezgłoszonych obligacyj b. funduszów indemnizacyjnych		6.000 „
„	„ 240.	umorzenie pożyczki 160.000 K.		2.810 „
„	„ 241/242	umorzenie pożyczki na pokrycie niedoboru z r. 1900		284.535 „
		Suma rubryki XIV. wydatków .		3,102.612 K.

Przewodniczący:
K. Badeni.

Sprawozdawca:
Milewski.

Z drukarni Pillera i Spółki.

Rubr. XV. poz. 243, 251, 258, 262, 264—285 i 287—315 wydatków.

Sprawozdawca poseł Stanisław Dąmbski.

Sprawozdanie

komisyi budżetewej o rubr. XV. wydatków budżetu funduszu krajowego na cele rolnictwa i górnictwa za rok 1902.

Komisya budżetowa preliminuje wydatki w rubryce XV. w ogólnej sumie 1,381.515 K. — więcej od preliminarza Wydziału krajowego wraz z dodatkowem sprawozdaniem o 3.000 K. a więcej od sumy uchwalonej na rok 1901 o 96.324 K.

A. Na cele rolnictwa.

poz. 243. Urzędnicy fachowi dla spraw rolniczych jak na rok 1901 10.760 K.

(*poz. 244—250 włącznie są przedmiotem osobnych sprawozdań*).

poz. 251. Na budowle w Dublanach:

Komisya budżetowa zgodnie z Wydziałem krajowym uchwala nadzwyczajne kredyta na budowle w Dublanach, mianowicie:

a) na budowę domu mieszkalnego dla rządcy folwarku	12.000 K.	
b) na budowę domu mieszkalnego profesorskiego .	15.000 „	
c) na uzupełnienie kanalizacyi zakładów dublańskich	3.632 „	
d) na pokrycie przekroczeń w kosztach budowy domu na mieszkanie dla profesorów	16.000 „	
Ogółem wstawia się w poz. 251 wydatek w sumie . .		46.632 „

(*poz. 252—257 i 259 - 261 włącznie są przedmiotem osobnych sprawozdań*)

poz. 258. Na adaptacye w budynkach w szkole rolniczej w Kobiernicach uchwala komisya w sumie . . . . . 3.000 „ jako wydatek nadzwyczajny. Wydział krajowy wstawił tę pozycyę, by mieć zapewnione kredyta na ewentualne potrzeby szkoły, na wypadek odnowienia stosunku dzierżawy, który dotąd istnieje między szkołą a właścicielem Kobiernic. — Komisya podziela te motywa i kredyt żądany uchwala.

poz. 262. Szkoły zimowe rolnicze:

a) w Niewiarowie uchwala komisya wydatki w sumie . . 2.116 K

b) w Wojsławiu uchwala komisya wydatki w sumie . . 1.910 „

preliminarze zgodne z Wydziałem krajowym, wyższe obydwa od uchwalonych na rok 1901 — każdy o kwotę 60 K. wstawioną jako pozycya nowa „Rozmaite nieprzewidziane".

(poz. 263. jest przedmiotem osobnego sprawozdania).

poz. 264. Na zakupno i ogrodzenie4 morgów gruntudla zakładu sadowniczego w Zaleszczykach uchwala komisya wydatek *nadzwyczajny* uzasadniony potrzebą rozszerzenia zakładu uznaną w uchwale zeszłorocznej Sejmu, który staranie o dokupno tego gruntu Wydziałowi krajowemu polecił. 12.500 „

poz. 265a. Na popieranie celów Towarzystwa ogrodniczego w Krakowie jak na rok 1901 . . . . . 1.300 „

poz. 265b. Towarzystwo ogrodnicze w Krakowie 2-ga rata z przyznanej na 6 lat subwencyi na zakupno gruntu pod zakład sadowniczy (*nadzwyczajne*) . . . . . 6.000 „

poz. 266. Na podróże naukowe nauczycieli szkół rolniczych jak w rokn 1901 . . . . . 2.000 „

poz. 267. Na remuneracye i zapomogi dla nauczycieli szkół rolniczych, zgodnie z preliminarzem Wydziału krajowego uchwala komisya wydatek w tej pozycyi w kwocie . 1.600 „ wyższą od uchwalonej na r. 1901 o 400 K. ze względu na powiększoną ilość zakładów i funkcyonaryuszy w szkołach rolniczych.

poz. 268. Na zaliczki na płace dla nauczycieli szkół rolniczych wydatek . . . . . 5.000 „ wyższy od uchwalonego w latach poprzednich o 1.000 K., niższy od uchwalonego w zeszłym roku o 4 400 K., który to wydatek uchwalony był jako jednorazowy nadzwyczajny. Podwyższenie wydatków zwyczajnych tej pozycyi o 1.000 K. umotywowane jak przy pozycyi 267.

poz. 269. Akademia weterynaryi we Lwowie jak w r. ubiegłym . 4.682 „

poz. 270. Stypendya dla uczniów Akademii weterynaryi, uchwala komisya wydatek na te stypendya w kwocie . . 1.500 „ wyższy od uchwalonego na rok 1901 o 500 K.

prócz tego komisya wnosi:

„*Wysoki Sejm zezwala na virement wydatku w pozycyi 269 c. i 270 — tak, że decyzyi Wydziału krajowego pozostawionem zostaje, czy nie uzna za właściwe kwoty 600 K. preliminowanej na stypendya dla uczni kursu lucia koni użyć na cele stypendyów dla uczni akademii weterynaryi*".

Tem samem załatwiona zostaje petycya grona profesorów Akademii weterynaryi wniesiona do L. 955.

poz. 271. Krajowy nauczyciel weterynaryi:

Wydział krajowy stawia wniosek o podwyższenie poborów służbowych weterynarza krajowego p. Teofila Sochaniewicza z powodu podwyższenia płac wyterynarzy państwowych, komisya wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„*Pobory służbowe p. Teofila Sochaniewicza od dnia 1. stycznia 1902 r. ustanawia się w wysokości pensyi 3.000 K., dodatek aktywalny 600 K. i prawo do trzech pięcioleci po 400 K.*"

Gdy p. Sochaniewicz posiada prawo pierwszego pięciolecia — komisya wnosi: preliminuje się na rok 1902 pobory krajowego nauczyciela weterynaryi w wysokości:

na płacę	3.000 K.	
dodatek aktywalny	600 „	
dodatek pięcioletni	400 „	
ryczałt na koszta podróży . . .	1.000 „	
Ogółem . .		5.000 K
więcej od r. 1901 o		520 „

poz. 272. Na koszta komisyjne przy szczepieniu tuberkuliną, jak w roku 1901 . . . . . 2.000 „

poz. 273. Na pokrycie częściowe kosztów utrzymania weterynarzy Tow. gosp. we Lwowie i Tow. rolniczego w Krakowie, jak w r. 1901 . . . . . 2.400 „

poz. 274. Tow. rolnicze we Lwowie jak w r. 1901 . . . 8.000 „

Komisya wnosi:

Petycyę Tow. o podwyższenie subwencyi na cele ogólne Tow. dostępuje się Wydziałowi krajowemu do zbadania i postawienia wniosku w preliminarzu budżetu na rok 1903.

Tem załatwieną zostaje petycya do L. 446.

poz. 275. Towarzystwe rolnicze w Krakowie jak w roku 1901 . 8.000 „

Komisya wnosi:

Petycyę Tow. rolniczego krakowskiego o podwyższenie subwencyi na cele ogólne Towarzystwa, odstępuje się Wydziałowi krajowemu do zbadania i postawieniu wniosku w preliminarzu budżetu na rok 1903.

Tem załatwioną zostaje petycya do L. 577.

poz. 276. Towarzystwo tatrzańskie . . . . . .

Komisya uchwala przeniesienie tego wydatku z Rubr. XV. do Rubr. XVII wydatków funduszu krajowego

poz. 277. Krajowe Tow. chowu drobiu, gołębi i królików we Lwowie zgodnie z Wydziałem krajowym . . . . 400 „ mniej o 200 K. niż w r. 1901.

Tem samem załatwioną zostaje petycya do L. 858.

poz. 278. Tow. chowu drobiu i królików w Jarosławiu zgodnie z Wydziałem krajowym, pozycya nowa . . . . 400 „

Tem samem załatwioną zostaje petycya do L. 926.

poz. 279. Na zalesienie wydm piasczystych, VII. rata z dziesięciolecia od r. 1896 . . . . . 5.000 „

poz. 280. Stypendya dla kandydatów na nauczycieli szkół rolniczych zgodnie z Wydziałem krajowym . . . . 10.000 „ więcej niż w roku 1901 o 2.000 K. Wydział krajowy motywuje ten powrót do wysokości dotacyi dla tej pozycyi budżetu do stosunków z r. 1897 potrzebą wykształcenia więcej sił fachowych i odpowiednich kandydatów.

poz. 281. Stypenoya dla uczniów szkoły gospodarstwa lasowego jak w roku 1901 . . . . . 5.000 „

poz. 282. Stypendya dla uczniów i abituryentów szkoły lasowej wysyłanych na praktykę jak w roku 1901 . . . 2.400 „

poz. 283. Ela Kółek rolniczych zgodnie z Wydziałem krajowym 32.000 K. o 4.100 K. więcej jak w r. 1901, a to:

a) na koszta zakładania i lustracyi tychże . .	12.000 K.	
b) na utrzymanie lustratorów hand. sklepików wiejsk.	8.000 „	
c) na utrzymanie prakt. kursów handl. dla sklepikarzy Kółek rolniczych	4.000 „	
d) na ogólne cele rozwoju rolniczej i handlowej działalności Kółek	8.000 „	32.000 „

poz. 284. Strzeżenie granic kraju jak co roku . . . . 2.000 „

poz. 285. Umorzenie pożyczki 800.000 K. na założenie kraj. składów publ. we Lwowie i Krakowie, 26 i 27 rata . . . 52.984 „

(*poz. 286. jest przedmiotem osobnego sprawozdania*).

poz. 287. Tow. rolniczemu w Krakowie na Tygodnik rolniczy, jak w roku 1901 . . . . . 1.000 „

poz. 288. Tow. leśnemu na wydawnictwo „Sylwana“ . . . 400 „
Tem samem załatwioną zostaje petycya do L. 829.

poz. 289. Na wydawnictwa czasopism:

a) „Rolnik“ i „Przegląd mleczarski“ . . . . . 1.000 „

b) „Przewodnik Kółek rolniczych“ . . . . . 1.000 „

c) inne czasopisma poświęcone rolnictwu, lub z rolnictwem związek mające, jak czasopisma weterynaryjne, gorzelnicze, ogrodnicze, pszczelnicze, ryczałt do dyspozycyi Wydziału kraj. . 3.000 „
ogółem wydatek wyższy niż preliminowany przez Wydział krajowy o 2.800 K.

Tem samem załatwione zostają petycye do L. 447., L. 705. Petycya do L. 124., 186, i 1176. przekazuje się Wydziałowi krajowemu.

poz. 290. Utrzymanie 4 nauczycieli wędrownych jak co roku . 16.000 „

poz. 291. Środki demonstracyjne przy nauce wędrownej rolnictwa jak w r. 1901 . . . . . 1.600 „

poz. 292. Instruktor hodowli bydła dla galicyjskiego Towarzystwa gospodarczego, jak na rok 1901 . . . . 4.000 „

poz. 293. Instruktor hodowli w okręgu Towarzystwa rolniczego krakowskiego, jak w roku 1901 . . . . . 4.000 „

poz. 294. Tow. rybackie w Krakowie, jak w r. 1901 . . . 800 „

poz 295. Towarzystwo uprawy tytoniu w Galicyi, z trzechlecia ostatnia rata . . . . . 6.000 „
Petycya do L. 960. o przyznanie subwencyi na dalsze trzy lata, załatwiona przy sprawozdaniu o czynnościach departamentu III.

poz. 296. Na podniesienie gospodarstwa nabiałowego w Galicyi, jak w r. 1901, a to:

a) na utrzymanie instruktora, płaca z kosztami podróży . . . . . 4.500 K.

b) na utrzymanie drugiego instruktora, płaca z kosztami podróży . . . . . 2.900 „

c) na urządzenie kursów mlecz., stypendya dla serkarzy i środki demonstracyjne . . . 6.000 „

d) na pomocnika instruktora mleczarstwa . . 1.400 „ 14.800 „

poz. 297. Krajowa komisya dla spraw rolniczych, komisya naukowa i konferencye nauczycieli niższych szkół rolniczych (do dyspozycyi Wydziału) . . . . . 6.000 „

poz. 298. Na rozmaite zasiłki dla podniesienia rolnictwa, przemysłu rolniczego i wiedzy rolniczej, (bo dyspozycyi Wydziału) . 8,000 „

poz. 299. Na wydawnictwo podręczników dla uczniów niższych szkół rolniczych, preliminuje Wydział . . . . . 2,000 „

Komisya wnosi:

Wysoki Sejm zezwala na virement między pozycyami 297, 298 i 299.

poz. 300. Na podniesienie hodowli bydła:

a) zgodnie z Wydziałem kraj. w myśl uchwał sejmowych z dnia 1. kwietnia 1892 i 1. lipca 1902 preliminuje komisya . . 67.500 „
więcej o 7.500 K. jak na rok 1901.

b) na koszta komisyj licencyonujących, jak w roku 1901 . . 16.000 K.
cały wydatek tej pozycyi o 83.500 K.

poz. 301. Na urządzanie wystaw okręgowych i targów na bydło rozpłodowe, obu komitetom Towarz. gosp., jednorazowa subwencya *nadzwyczajna* . . . . . 1.500 „

poz. 302. Na subwencyonowanie ogierów prywatnych w celu podniesienia chowu koni włościańskich i roboczych gospodarskich, ostatnia rata z sześcioletnia . . . . . 10.000 „

Komisya wnosi:

Petycyę Towarzystwa rolniczego w Krakowie L. 1058. przekazuje Sejm Wydziałowi krajowemu do zbadania i zdania sprawy w roku przyszłym.

poz. 303. Na tępienie myszy polnych i na dalsze doświadczenia, jak w r. 1901 . . . . . 8.000 „

poz. 304. Na podniesienie chowu świń, dla obu komitetów Towarz. gosp. na dalszych lat 4, od roku 1902 . . . 8.000 „

poz. 305. Strusiewiczowa Melania, wdowa po refer. spraw rolniczych, pensya wdowia . . . . . 1.200 K.
i dodatek do pensyi . . . . . 400 „ 1.600 „

poz. 306. Na popieranie celów Tow. dla ogrodnictwa i pszczelnictwa, wydatek zwyczajny . . . . . 1.300 „
nadzwyczajny, udzielony jednorazowo na r. 1901 w kwocie 1.226 K. odpada.

poz. 307. Hordyńska Antonina, na produkcyę nasion traw do użycia na gruntach torfowych ostatnia rata z pięciolecia . 1.000 „

poz. 308. Dotacya funduszu pożyczkowego dla przemysłu rolniczego ostatnia rata z 3 lecia . . . . . 60.000 „

poz. 309. Na utworzenie funduszu pożyczkowego dla Spółek, Kas oszczędności i pożyczek w kwocie 2,000.000 K., 4 rata z 50 lecia . . . . . 40.000 „

poz. 310. Na koszta zakładania spółek oszczędności i pożyczek utrzymanie bióra, patronatu i kursa praktyczne dla funkcyonaryuszy spółek, preliminuje Wydział krajowy 52.700 K, więcej niż w r. 1901 o 3.200 K. Na ten wzrost wydatku składa się wydatek na 3 go lustratora od 1. lipca 1902 w kwocie 1.200 K., na służącego w biórze patronatu 500 K. i wydatek zwiększony o 1.500 K. na podróże lustracyjne i inne w sprawach patronatu, wywołane wzrostem ilości spółek do patronatu należących.

Komisya wydatek tej pozycyi zgodnie z Wydz. kraj. wstawia w sumie . . . . . 52.700 „

Osobnem sprawozdaniem do L S. 344. przedstawia Wydział krajowy wniosek o utworzenie w etacie urzędników Wydziału krajowego posady dyrektora bióra patronatu.

Komisya wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. Sejm ustanawia w etacie urzędników Wydziału krajowego posadę dyrektora Biura Patronatu dla Spółek oszczędności i pożyczek.

Z posadą tą połączone są następujące pobory i prawa:

1) Płaca stała o rocznych 4800 koron.

2) Dodatek aktywalny o rocznych 480 koron.

3) Prawo do 3 dodatków pięcioletnich każdy po 500 koron rocznie pod warunkami określonymi w §. 4. uchwały sejmowej z d. 3. stycznia 1874 r.

4) Prawo do emerytury, względnie pensyi wdowiej, pensyi sierocińskiej, dodatków na wychowanie dzieci, w myśl postanowień statutu emerytalnego z d. 15. lutego 1898 roku.

II. Sejm upoważnia Wydział krajowy do przyznania Drowi Franciszkowi Stefczykowi, prowizorycznemu kierownikowi Biura Patronatu dla Spółek oszczędności i pożyczek, w razie mianowania go dyrektorem tegoż Biura, dodatku osobistego wliczalnego do wymiaru emerytury, w kwocie rocznej 800 koron.

poz. 311. Zakład produkcyi narypku w Oparach 4 rata z 5 lecia . 1.200 „

poz. 312. Dołkowskiemu Henrykowi na produkcyę ziemniaków, ostatnia rata . . . . . 2.000 „

poz. 313. Subwencye na cele sadownictwaa zgodnie z Wydziałem kraj. uchwala komisya:

1. na cele kursów sadowniczych w Kołomyi 600 K.
2. „ „ założenia szkółki drzew w Olesku 1.000 „
3. „ „ szkółki drzew owocowych w Łańcucie 400 „

ogółem wydatek tej pozycyi . . 2.000 „

poz. 314. Kurs rolniczy dla nauczycieli szkół ludowych, 2 (ostatnia) rata . . . . . 2.000 „

poz. 315. Na zasiłki dla Spółek owocarskich, Towarzystw ogrodniczych, poparcie usiłowań powiatów, lub gmin w rozwoju sadownictwa, ryczałt . . . . . 2.000 „

Petycye powiatu Limanowskiego i Towarzystwa ogrodniczego w Tarnowie i Spółki ogrodniczej w Tarnowie, tudzież Towarzystwa Selskij Hospodar w Olesku, odstępuje się Wydziałowi krajowemu do załatwienia.

Tem samem załatwione zostają petycye L. 471. L. 170., L. 1107. i L. 412.

poz. 315 a. Ryczałt na polepszenie płac nauczycieli niższych szkół rolniczych od 1. października 1902 uchwala komisya w sumie . . . . . 1.780 „

Wydatek uzasadniony w sprawozdaniu Wydziału krajowego LW. 33.802/1902.

Przewodniczący: **K. Badeni.**

Sprawozdawca: **Dąmbski.**

Z drukarni i litografii Pillera i Sp.

Rubryka XV. poz. 244 wydatków i Rubryka VII. poz. 34 funduszu krajowego dochodów.

Sprawozdanie

Komisyi budżetowej o budżecie krajowej szkoły gospodarstwa lasowego we Lwowie.

Sprawozdawca poseł Dąmbski.

Komisya preliminuje w wydatkach zwyczajnych 44.879 koron a nadzwyczajnych 3.485 koron — wogóle wydatki w sumie 48 364 koron niższe od uchwalonych na rok 1901 o 2.878 koron. Zaoszczędzenie spowodowane głównie tem że ustała wypłata emerytury byłego dyrektora szkoły św. pamięci Henryka Strzeleckiego. Wydatki nadzwyczajne spowodowane instalacyą wodociągów w sumie 1.385 koron i wypłatą trzeciej raty na koszta założenia szkółek drzew w Winnikach, Brzuchowicach i Zubrzy w kwocie 1.300 koron.

Dochody preliminowane w sumie 14.760 koron jak w roku 1901.

Do L. S. 834 wniosła petycyę pani Julia Strzelecka wdowa po ś. p. Henryku Strzeleckim byłym dyrektorze szkoły o podwyższenie pensyi wdowiej. W załatwieniu tej petycyi Komisya budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm uchwalić raczy:

Przyznaje się pani Julii Strzeleckiej jednorazowo 400 koron.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie		zwyczajne	nadzwyczajne
				Korony	
		WYDATKI.			
I.		**Płace nauczycieli.**			
	1	Profesor fachowy, zarazem dyrektor, płaca . .	4.800 K.		
		dodatek aktywalny . .	840 „		
		dodatek osobisty . .	1.200 „	6.840	—
	2	Dwóch profesorów fachowych:			
		a) dla jednego, płaca . .	3.280 K.		
		dodatek aktywalny . .	720 „		
		dodatki pięcioletnie .	800 „	4·800	—
		b) dla drugiego, płaca 3.280 K. dodatek aktywalny 720 „	posada nieobsadz	—	—
	3	Trzech nauczycieli - adjunktów, płace po 2.400 K. . . .	7.200 K.		
		dodatki aktyw. po 600 K.	1.800 „		
		dod. osobisty dla jednego	300 „		
		„ pięcioletnie . .	1.137 „	10.437	—
	4	Docenci (nauczyciele-pomocnicy):			
		a) języka polskiego i niemieckiego	1.800 K.		
		b) fizyki eksperymentalnej . .	600 „		
		c) matematyki . . .	1.000 „		
		d) zarysu inżynieryi, konstrukcyi i rysunków . . .	1.600 „		
		e) chemii ogólnej:			
		α) za wykłady . .	600 K.		
		β) za prowadzenie ćwiczeń w laboratoryum chemii . . .	400 „ 1.000 „		
		f) ekonomii społecznej . .	400 „		
		g) encyklopedyi rolnictwa . .	600 „		
		h) zarysu prawa i administracyi	500 „		
		i) nauki o pomocy w nagłych wypadkach	200 „	7.700	—
		Suma rubryki I. .		29.777	—
II.		**Pensye, emerytury i zaopatrzenia.**			
	5	Strzelecka Julia, wdowa po b. dyrektorze, pensya		1.400	—
	6	Tyniecki Władysław, były dyrektor, emeryt.		4.400	—
	7	Moroz Ludwika, wdowa po dozorcy, dożywotnie zaopatrzenie . . .		120	—
	7a	Strzelecka Julia jednorazowo . . .		400	—
		Suma rubryki II. .		6.320	—
		Do przeniesienia . .		36.097	—

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			Korony	
		Z przeniesienia .	36.097	—
III.		**Koszta administracyi.**		
	8	Koszta kancelaryjne, druki i portorya .	500	200
	9	Dyetaryusz w kancelaryi dyrekcyi . .	480	—
	10	Ubezpieczenie budynków i zbiorów . .	80	—
	11	Opał i oświetlenie	800	—
	12	Utrzymanie budynków	300	1.385
	13	Sprzęty i ruchomości	100	200
	14	Dozorca domu i pomocnik dozorcy . .	1.080	—
	15	Podatki	40	—
		Suma rubryki III. .	3.380	1.785
IV.		**Środki naukowe.**		
	16	Biblioteka i czytelnia	600	—
	17	Laboratorya:		
		a) chemii ogólnej i technologicznej 280 K.		
		b) botaniczno-fizyologiczne . 120 „	400	—
	18	Muzea, zbiory i środki do demonstracyi i ćwiczeń:		
			zwycz.	*nadzw.*
		a) do geografii fizycznej i politycznej	20 K.	— K.
		b) do fizyki	40 „	400 „
		c) „ meteorologii i klimatologii	40 „	— „
		d) do inżynieryi leśnej .	300 „	— „
		e) „ botaniki, fizyologii, geognozyi i mineralogii .	120 „	— „
		f) do zoologii	40 „	— „
		g) „ technologii chemicznej	100 „	— „
		h) „ leśnictwa w ogóle i uprawa lasu . . .	300 „	— „
			960	400
	19	Na założenie szkółki drzewek w Winnikach, Brzuchowicach i Zubrzy, III. rata .	—	1.300
	20	Wycieczki naukowe z uczniami . .	2.000	—
	21	Utrzymanie ogrodu przy szkole . .	300	—
		Suma rubryki IV. .	4.260	1.700
V.		**Spłata pożyczki.**		
	22	Gal. Kasie oszczędności we Lwowie, 55 i 56 rata na kapitał i odsetki . . .	1.042	—
VI.	23	**Rozmaite nieprzewidziane** . . .	100	—
		Suma wydatków .	44.879	3.485
		Razem .	**48.364 K.**	

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			Korony	
		DOCHODY.		
I.	1	**Subwencya z c. k. Skarbu Państwa** .	14.000	—
II.	2	**Opłaty od uczniów:**		
		a) wpisowe od 15 uczniów po 4 K. 60 K.		
		b) czesne od 30 uczniów po 20 „ 600 „	660	—
III.	3	**Rozmaite nieprzewidziane** . . .	100	—
		Suma dochodów .	14.760	—
		W porównaniu z wydatkami	48.364	—
		okazuje się **niedobór**	33.604	—

Komisya budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić powyższy preliminarz budżetu szkoły gospodarstwa lasowego we Lwowie na rok 1902 i poleci wstawić wydatki w sumie 48.364 koron do Rubryki XV. pozycya 244 wydatków a dochody w sumie 14.760 koron do Rubryki VII. pozycya 34 dochodów funduszu krajowego.

Za przewodniczącego:

K. Badeni.

Sprawozdawca:

S. Dąmbski.

Sprawozdanie

Komisyi budżetowej o preliminarzu budżetu stacyi doświadczalnej botaniczno-rolniczej we Lwowie.

Rubryka XV. poz. 245 wydatków.

Rubryka X. poz. 50 dochodów.

Sprawozdawca p. Dąmbski

Wydatki preliminuje komisya zwyczajne 16.696 koron, nadzwyczajne 300 koron (na sprawienie maszyny do pisania).

Wydatki wogóle mniejsze od uchwalonych na rok 1901 o 20 koron.

Dochody jak na rok 1901 preliminowane w sumie 4.000 koron.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			Korony	
		WYDATKI.		
I.		**Płace personalu.**		
	1	Kierownik stacyi	1.200	—
	2	*a)* Asystent pierwszy etatowy, płaca . . 2.000 K. dodatek aktywalny 200 „ 2.200 K.		
		b) 2 Asystentów nieetatowych, płaca po 1.200 K. 2.400 K. na mieszkanie po 400 „ 800 „ „ opał po 78 K. . 156 „ 3356 „	5.556	—
	3	Laborant, płaca . . . 1.100 K. na mieszkanie . . 360 „	1.460	—
		Suma rubryki I. .	8.216	—
II.		**Koszta administracyi.**		
	4	Zarząd: *a)* koszta kancelaryjne 800 K. *b)* służący . . 600 „	1.400	—
	5	Najem pomieszkania	1.680	—
	6	Oświetlenie i opał	500	—
		Suma rubryki II. .	3 580	—
III.		**Utrzymanie stacyi.**		
	7	Koszta utrzymania stacyi . . .	1.700	300
	8	„ utrzymania ogrodu górskiego . .	600	—
	9	*a)* Utrzymanie pól doświadczalnych . . . 1.000 K.		
		b) Analizy z pól utrzymywanych kosztem Towarzystwa gospodarczego . 200 „	1.200	—
	10	Koszta druków i wydawnictw . .	200	—
	11	Prenumerata pism i zakupno podręczników	400	—
	12	Koszta podróży kierownika i asystentów .	800	—
		Suma rubryki III. .	4.900	300
		Suma wydatków .	16.696	300
		Razem .	**16.996 K.**	

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			Korony	
		DOCHODY.		
I.	1	**Subwencya z c. k. Skarbu Państwa** .	2.000	—
II.	2	**Dochód z analiz**	1.600	—
III.	3	**Dochód z pól i ogrodu** . . .	400	—
		Suma dochodów .	4.000	—
		W porównaniu z wydatkami .	16.996	—
		Okazuje się niedobór .	12.996	—

Komisya budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić powyższy preliminarz budżetu stacyi doświadczalnej botaniczno-rolniczej we Lwowie na rok 1902 i polecić wstawić wydatki w sumie 16.996 kor. do rubr. XV. poz. 245 a dochody w sumie 4.000 kor. do rubr. X. poz. 50. dochodów funduszu krajowego.

Za przewodniczącego:
K. Badeni.

Sprawozdawca:
Dąmbski.

Z drukarni Pillera i Sp. we Lwowie

Rubryka XV poz. 246 wydatków i Rubryka VIII poz. 35. dochodów:

Akademia rolnicza w Dublanach.

Sprawozdawca poseł Dąmbski

Wydatki:

Rubryka I. (poz. 1—13).

Płace profesorów i docentów.

Wydatki tej rubryki preliminuje Wydział krajowy zwyczajne 56.520 koron - nadzwyczajne 7.980 koron — ogółem 64.500 koron, wyższe od uchwalonych na rok 1901 o 1 480 koron. Na zwiększenie wydatku wpływa preliminowana przez Wydział krajowy w poz. 3. płaca jednego więcej profesora fachowego w sumie 3.080 koron, o którą to posadę etat nauczycieli szkoły dublańskiej zwiększony zostaje — przyznanie dodatku w kwocie 200 koron prof. Rylskiem — w kwocie 400 koron profesorowi adjunktowi Kowalewskiemu — wynagrodzenie dla asystenta rolnictwa w kwocie 1.200 koron i wynagrodzenie dla docenta hygieny w kwocie 200 koron.

Natomiast odpadły quinquenia prof. Rylskiego w kwocie 2.000 koron i wynagrodzenie docenta, hodowli w kwocie 1.600 koron.

Komisya budżetowa wydatki tej rubryki zgodnie z Wydziałem krajowym uchwala w kwocie 64.500 koron.

Rubryka II. (poz. 14—15).

Płace urzędników administracyjnych.

Wydatek wyższy o 145 koron od uchwalonego na r. 1901, wskutek przypadających do wypłaty w roku 1902 dodatków pięcioletnich, preliminuje komisya w kwocie 4.940 koron.

Rubryka III. (poz. 16—20).

Płace funkcyonaryuszów nieetatowych.

Preliminuje komisya w kwocie 4.320 koron mniejszej od uchwalonej na rok 1901 o 100 koron, wskutek przeniesienia wydatku na wynagrodzenie za naukę hygieny do wydatków Rubr. I. poz. 13.

Rubryka IV, (poz. 21—23).

Koszta utrzymania służby szkolnej

jak na rok 1901 w sumie 5.660 koron.

Rubryka V. (poz. 24—32).

Pensye emerytury i zaopatrzenia

preliminuje Wydział krajowy w sumie 8.760 koron, wyższej od uchwalonej na rok 1901 o 2.300 koron. Podwyższenie wydatku spowodowane emeryturą profesora Rylskiego.

Do tej rubryki wpłynęły petycye L. 1.136, 784, 880, 445.

W załatwieniu tych petycyi komisya budżeta wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„*Petycyę Honoraty Pankowskiej L. 784 o podwyższenie pensyi wdowiej i petycyę Heleny Kubickiej L. 445 o przyznanie pensyi wdowiej odsyła Sejm do Wydziału krajowego*“.

Karolinie Macherowej L. 1.136 przyznaje Sejm jednorazowy dar z łaski w kwocie 100 koron.

Nad petycyą Jana Eberhadta L. 880 przechodzi Sejm do porządku dziennego“.

Sumę rubryki V. uchwala zatem komisya w wysokości 8.860 koron.

Rubryka VI. (poz. 33—46).

Koszta administracyjne.

Uchwala komisya zgodnie z Wydziałem krajowym w sumie 19.932 koron wyższej od uchwalonej na rok 1901 o 332 korony.

Rubryka VII. (poz. 47—54).

Potrzeby naukowe.

Preliminuje komisya w sumie 20.210 koron. Wydatek większy od uchwalonego na rok 1901, wskutek wstawienia kosztów utrzymania mleczarni zaprowadzonej dla użytku naukowego obu szkół w kwocie 1.430 koron i wydatków nadzwyczajnych na wydrenowanie ogrodu — ogrodzenie ogrodu botanicznego i pola doświadczalnego w sumie 1.300 koron.

Rubryka VIII. (poz. 55—56).

Spłata długu hipotecznego i podatki

preliminuje komisya w sumie 5.676 koron.

Dług hipoteczny zaciągnięty w sumie 100.000 koron w myśl uchwały Sejmu z 4-go Maja 1900 r. — na budowę internatu i pomieszkań dla profesorów.

Rubryka IX. (poz. 57).

Utrzymanie 12-tu uczniów w internacie

na koszt fund. kraj. po 700 koron — wydatek 8.400 koron.

Rubryka X. (poz. 58).

Rozmaite nieprzewidziane

jak na rok 1901 — 200 koron.

Rubryka XI. (poz. 59—64).

Utrzymanie internatu.

Wydatki wyższe od uchwalonych na rok 1901 o 5920 koron, wskutek powiększenia liczby uczniów — i sprawienia urządzenia do 11 pokoji w internacie, uchwala komisya w sumie 40.152 koron.

Dochody.

Rubryka I. poz. 1—2.

Subwencye

preliminuje komisya w sumie 28.421 koron.

Rubryka II. poz. 3—6.

Opłaty od uczniów

preliminuje komisya w sumie 41.780 koron, wyższej od uchwalonej na rok 1901 o 4.630 koron, wskutek powiększenia się liczby uczniów.

Rubryka III. poz. 7.

Dochód z pasieki

jak na rok 1901 — 20.

Rubryki IV. poz. 8.

Sprzedaż płodów z ogrodu i z pola doświadczalnego

jak na rok 1901 — 240 koron.

Rubryka V. poz. 9.

Odsetki od legatu ś. p. Karola Skibińskiego

preliminuje komisya w kwocie — 176 koron.

Rubryka VI. poz. 10.

Dochody rozmaite

jak na rok 1901 — 400.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			Korony	
		WYDATKI.		
I.		**Płace profesorów i docentów.**		
		zwycz. nadzwycz.		
	1	Dyrektor, płaca . . 4.800 K. — K. dodatek aktywalny . 720 „ — „ „ osobisty . — „ 5.680 „ „ na utrzymanie koni . — „ 1.000 „	5.520	6.680
	2	4 profesorów fachowych, płace po 4.000 K. . . 16.000 K. dodatki aktywalne po 720 k. . . . . 2.880 „ dodatki pięcioletnie . . 1.600 „	20.480	—
		zwycz. nadzwycz.		
	3	5 profesorów fachowych, płace po 2.600 K. 13.400 K. — K. dodatki aktywalne po 480 K. . 2.400 „ — „ dodatki pięcioletnie 800 „ — „ dodatki osobiste . — „ 600 „	16.200	600
		zwycz. nadzwyez.		
	4	3 stałych profesorów-adjunktów, płace po 2.000 K. . . 6.000 K. — K. dodatki aktywalne po 400 K. . . . 1.200 „ — „ dodatki pięcioletnie 600 „ — „ dodatki osobiste . — „ 700 „	7.800	700
	5	Asystent botaniki, płaca . . .	1.200	—
	6	„ rolnictwa	1.200	—
	7	„ weterynaryi	960	—
	8	„ leśnictwa	480	—
	9	„ ogrodnictwa	400	—
	10	„ melioracyi	480	—
	11	„ historyi i literatury polskiej .	1.000	—
	12	„ hodowli ryb i gospodarstwa stawowego	400	—
	13	„ hygieny	200	—
		Suma rubryki I. .	56.520	7.980
		Do przeniesienia .	56.520	7.980

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			Korony	
		Z przeniesienia . .	56.520	7.980
II.		**Płace urzędników administracyjnych.**		
	14	Kasyer, zarazem rachmistrz, płaca 2.400 K. dodatek pięcioletni . . 300 „	2.700	—
	15	Sekretarz dyrekcyi, zarazem magazynier, płaca . . . . 2.000 K. dodatek pięcioletni . . 240 „	2.240	—
		Suma rubryki II. .	4.940	—
III.		**Płace funkcyonaryuszów nieetatowych**		
	16	Kapelan, płaca . . . 600 K. dodatek osobisty . 200 „	800	—
	17	Lekarz zakładowy, płaca . . .	1.200	—
	18	Dyetaryusz w kancelaryi dyrekcyi . .	720	—
	19	Ogrodnik, płaca	1.200	—
	20	Pomocnik w bibliotece, płaca . .	400	—
		Suma rubryki III. .	4.320	—
IV.		**Koszta utrzymania służby szkolnej.**		
	21	Służba wyższa: *a*) Tercyan szkoły, zarazem woźny, płaca . 560 K. na ubiór . . 100 „ 660 K. *b*) Preparator . . . 960 „ *c*) Laborant w pracowni botaniki 480 „ *d*) „ „ „ mechaniki i fizyki . . . 432 „ *e*) Laborant w pracowni rolnictwa . . . . 720 „ *f*) Laborant w pracowni chemii 432 „ *g*) „ „ „ zootomii i mleczarstwa . . 432 „	4.116	—
	22	Służba niższa: *a*) Dozorca domu i magazynu 480 K. *b*) 2 stróżów domowych, zarazem nocnych, po 432 K. . 864 „	1.344	—
	23	Gratyfikacya służbie (do rozporządzalności dyrekcyi) . . .	200	—
		Suma rubryki IV. .	5.660	—
		Do przeniesienia .	71.440	7.980

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne koron	nadzwyczajne koron
		Z przeniesienia .	71.440	7.980
V.		**Pensye, emerytury i zaopatrzenia.**		
	24	Kahane Aleksandra, wdowa po profesorze	1.200	—
	25	Auowa Berta, „ „ „	600	—
	26	Kasprzycka Julia, „ „ ogrodniku, pensya wdowia . . . 300 K. dodatek do płacy . . . 160 „ dodatek na wychowanie 2. dzieci 200 „	660	—
	27	Macherowa Marya, wdowa po instruktorze melioracyjnym	100	—
	28	Mudrykowa Wiktorya, wdowa po dozorcy	100	—
	29	Dendorowa, wdowa po furmanie, zaopatrzenie	100	—
	30	Eberhardt Jan, b. dozorca domu . .	200	—
	31	Pańkowska Honorata, wdowa po profesorze	1.200	—
	32	Rylski Tomasz, były profesor, emerytura .	4.600	—
	32*a*	Machowe Karolina jednorazowa . .	100	—
		Suma rubryki V. .	8.860	—
VI.		**Koszta administracyjne.**		
	33	Zarząd: *a*) potrzeby kancelaryjne . . *b*) koszta podróży w interesach zakładu . . .	1.000 200	200 —
	34	Opał gmachu szkolnego . . .	3.400	—
	35	Oświetlenie gmachu szkolnego i obejść .	660	—
	36	Utrzymanie budynków i ogrodzeń . .	4.000	—
	37	„ dziedzińców i ścieżek . .	400	—
	38	„ parku	400	—
	39	Ubezpieczenie budynków . . .	1.300	—
	40	Najem pomieszkań: *zwycz. nadzwycz.* *a*) dla lekarza . . 240 K. — K. *b*) „ asystenta botaniki . 192 „ — „ *c*) „ „ rolnictwa. 192 „ — „ *d*) „ sekretarza dyrekcyi. 360 „ — „ *e*) „ ogrodnika . . 360 „ — „ *f*) „ dyetaryusza dyrekcyi 192 „ — „ *g*) „ laboranta mechaniki i fizyki . . 192 „ — „ *h*) „ laboranta rolnictwa 192 „ — „ *i*) „ laboranta hodowli . 192 „ — „ *k*) „ profesora rolnictwa — „ 900 „ *l*) „ „ fizyki . — „ 900 „	2.112	1.800
	41	Płaca kominiarza	420	—
	42	Sprzęty i ruchomości	240	—
	43	Koszta przewozu prelegentów . .	3.000	—
	44	„ lustracyi zakładu . . .	200	—
	45	„ nabożeństwa	100	—
	46	Apteka i inne koszta sanitarne . .	500	—
		Suma rubryki VI. .	17.932	2.000
		Do przeniesienia .	98.232	9.980

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			Korony	
		Z przeniesienia .	98.232	9.980
VII.		**Potrzeby naukowe.**		
	47	Dotacye na zbiory i laboratorya:		
		zwycz. nadzw.		
		a) dla profesora fizyki . 300 K. 100 K.		
		α) utrzymanie stacyi meteorologicznej . . 180 „ — „		
		b) dla profesora chemii ogólnej i technologii . 1.440 „ — „		
		c) dla profesora mineralogii i geologii . . . 120 „ — „		
		d) dla profesora botaniki, anatomii i fizyologii roślin 870 „ 300 „		
		e) zoologii . . . 300 „ — „		
		ϰ) laboratoryum zootaniczne . . . 520 „ — „		
		f) dla profesora fizyologii i anatomii zwierząt . 390 „ — „		
		g) dla profesore chemii rolniczej . . . 1.320 „ — „		
		h) dla profesora rolnictwa . 1.070 „ — „		
		i) „ „ hodowli . 570 „ — „		
		k) „ „ weterynaryi 100 „ — „		
		l) „ „ administracyi 100 „ — „		
		m) „ „ mechaniki rolniczej i budownictwa . 750 „ 1.000 „		
		na ćwiczenia w użyciu narzędzi rolniczych 200 „ — „		
		n) dla docenta melioracyi . 100 „ — „		
		o) „ „ ogrodnictwa 20 „ 200 „		
		p) „ „ leśnictwa . 20 „ — „	8.370	1.600
	48	Utrzymanie mleczarni:		
		a) laborant . . . 720 K.		
		b) dokupno i naprawa przyrządów i naczyń . . 200 „		
		c) dowóz wody i lodu . . 60 „		
		d) światło i opał . . 450 „	1.430	—
	49	Biblioteka i czytelnia:		
		a) przykupno dzieł . . 1.000 K.		
		b) oprawa książek . . 100 „		
		c) czasopisma . . 900 „	2.000	—
	50	Utrzymanie pola doświadczalnego . .	1.000	300
	51	Wycieczki naukowe profesorów z uczniami	1.200	—
	52	Utrzymanie pasieki	60	—
	53	Ogród: zwycz. nadzwycz.		
		a) utrzymanie ogrodu 1.200 K. 1.000 K.		
		b) druk katalogu . 50 „ — „	1.250	1.000
		Do przeniesienia .	15.310	2.900
			98.232	9.980

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			Korony	
		Z przeniesienia .	98.232	9.980
			15.310	2.900
VII.	54	Wynagrodzenie dla folwarku dublańskiego za straty, ponoszone wskutek zastosowania stanu inwentarza do potrzeb akademii	2.000	—
		Suma rubryki VII. .	17.310	2.900
VIII.		**Spłata długu hipotecznego i podatki.**		
	55	Bankowi krajowemu we Lwowie I. i II. rata kapitału z odsetkami 4% od pożyczki 100.000 K.	4.650	—
	56	Podatek gruntowy i domowy . . .	1.026	—
		Suma rubryki VIII. .	5.676	—
IX.	57	**Utrzymanie 12-tu uczniów w internacie** po 700 k.	8.400	—
X.	58	**Rozmaite nieprzewidziane** . . .	200	—
XI.		**Utrzymanie internatu.**		
	59	*a*) Administrator domu zakł., płaca 960 K.		
		wikt . . . . 588 „		
		opał i światło . . . 200 „	1.748	—
		b) Portyer, płaca . . . 300 K.		
		wikt . . . . 360 „		
		opał i światło . . . 80 „		
		ubranie . . . . 120 „	860	—
		c) Magazynier (jak pobory portyera)	860	—
		d) Trzech lokajów, płaca po 192 K. . . . . 576 K.		
		wikt po 348 K. . . 1.044 „		
		opał i światło po 80 K. . 240 „		
		ubranie po 120 K. . . 360 „	2.220	—
		e) Trzech stróżów po 408 K. rocznie .	1.224	—
	60	Wikt 50 uczniów przez 10 miesięcy po 49 K	24.500	—
	61	Pranie pościeli i naprawa tejże . .	600	—
	62	Opał internatowego budynku . . .	2.100	—
	63	Oświetlenie „ „ . . .	1.600	—
	64	Utrzymanie budynku i sprzętów . .	600	3.840
		Suma rubryki XI. .	36.312	3.840
		Suma wydatków	166.130	16.720
		Razem.	182.850 K.	

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			korony	
		DOCHODY.		
I.		**Subwencye.**		
	1	Z c. k. Skarbu państwa:		
		a) subwencya zwyczajna . . .	20.000	—
	2	Z funduszu kultury krajowej . . .	8.421	—
		Suma rubryki I. .	28.421	—
II.		**Opłaty od uczniów.**		
	3	Wpisowe od 38 uczniów po 10 K. 380 K. na uwolnienie 8 uczniów od opłaty . . . . . 80 „	300	—
	4	Czesne od 38 uczniów po 200 K. 7.600 K. na uwolnienie 8 uczniów od opłaty . . . . . 1 600 „	6.000	—
	5	Opłaty za ćwiczenia w laboratoryach od 38 uczniów po 16 K. 608 K. na uwolnienie 8 uczniów od opłaty . . . . . 128 „	480	—
	6	Opłaty na utrzymanie w internacie: *a)* od 38 uczniów płacących po 700 K. . . . . 26.600 K. *b)* od 12 uczniów przyjętych na koszt funduszu kraj. (obacz rubr. IX. wyd.) po 700 K. . 8.400 „	35.000	—
		Suma rubryki II. .	41.780	—
III.	7	**Dochód z pasieki**	20	—
IV.	8	**Sprzedaż płodów z pola doświadczalnego i ogrodu**	240	—
V.	9	**Odsetki z legatu ś. p. Karola Skibińskiego**	176	—
VI.	10	**Dochody rozmaite**	400	—
		Suma dochodów .	71.037	—
		W porównaniu z wydatkami .	182.850	—
		Okazuje się **niedobór** .	111.813	—

Komisya budżetowa wnosi:

„Wysoki Sejm raczy uchwalić powyższy preliminarz budżetu Akademii rolniczej w Dublanach na rok 1902 — i poleci wstawić wydatki w sumie 182.850 K. do Rubr. XV. poz. 246 wydatków funduszu krajowego — dochody w sumie 71037 K. do Rubr. VIII. poz. 35 dochodów funduszu krajowego.“

Za przewodniczącego:

K. Badeni.

Sprawozdawca:

S. Dąmbski.

Budżet krajowy na rok 1902.

Rubryka XV. pozycya 247 wydatków
i Rubryka VIII. poz. 36 dochodów funduszu krajowego.

Niższa szkoła rolnicza w Dublanach.

Sprawozdawca poseł Dąmbski.

Komisya budżetowa uchwala zgodnie z Wydziałem krajowym wydatki na rok 1902 w sumie 29.876 koron — niższe od uchwalonych na rok 1901 o 900 koron.

Dochody jak na rok 1901 w sumie 7.396 koron.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			Korony	
		WYDATKI.		
I.		**Płace nauczycieli.**		
	1	Zastępstwo nauczycieli do nauk fachowych	2.750	—
	2	Nauczyciel pomocniczy do nauk fachowych, płaca . . . . 2.000 K. dodatek aktywalny . 280 „ dodatek pięcioletni . 200 „	2.480	—
	3	Nauczyciel do nauk elementarnych, płaca . . . . 1.400 K. dodatek aktywalny . 200 „ „ pięcioletni . 160 „	1.760	—
	4	Docent weterynaryi	300	—
	5	Katecheta obrz. łać.	800	—
	6	Instruktor do robót ręcznych i dozorca uczniów	1.200	—
		Suma rubryki I. .	9.290	—
II.		**Koszta administracyjne.**		
	7	Zarząd: Remuneracya dyrektora akademii rolniczej	800	—
	8	Opał i oświetlenie	700	—
	9	Utrzymanie budynków, ubezpieczenie i kominiarz	800	—
	10	Sprzęty i ruchomości	200	—
	11	Koszta nabożeństwa i nauki dla uczniów obrządku gr. kat.	800	—
		Suma rubryki II. .	3.300	—
III.		**Utrzymanie uczniów.**		
	12	Stołowanie 36 uczniów po 328 K. 50 g.	11.826	—
	13	Odzież, pościel i pranie tychże po 120 K.	4.320	—
		Suma rubryki III. .	16.146	—
		Do przeniesienia . .	28.736	—

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			Korony	
		Z przeniesienia .	28.736	—
IV.		**Potrzeby naukowe.**		
	14	Zaprzęgi do demonstracyi . . .	160	—
	15	Przybory do pisania i nauki uczniów .	400	—
	16	Przykupno modeli, machin i narzędzi .	400	—
		Suma rubryki IV. .	960	—
V.	17	**Kurs ćwiczeń dla szkolnej straży pożarnej**	80	—
VI.	18	**Rozmaite nieprzewidziane** . . .	100	—
		Suma wydatków .	29 876	—
		DOCHODY.		
I.	1	**Subwencya z c. k. Skarbu Państwa** .	6.000	—
II.	2	**Zarobek 36 uczniów po 36 K.** . .	1.296	—
III.	3	**Rozmaite nieprzewidziane** . . .	100	—
		Suma dochodów .	7.396	—
		W porównaniu z wydatkami .	29.876	—
		Okazuje się **niedobór** .	22.480	—

Komisya budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić powyższy preliminarz budżetu szkoły niższej rolniczej w Dublanach na rok 1902 i poleci wstawić wydatki w sumie 29.876 koron do Rubryki XV. poz. 247 wydatków, a dochody w sumie 7.396 koron do Rubryki VIII. poz. 36 dochodów funduszu krajowego.

Za przewodniczącego:
K. Badeni.

Sprawozdawca:
Stanisław Dąmbski.

Rubr. XV. poz. 248 wydatków i Rubr. VIII. poz. 38 dochodów funduszu krajowego.

Sprawozdanie

komisyi budżetowej o preliminarzu budżetu krajowej szkoły gorzelniczej w Dublanach.

Sprawozdawca poseł Dąmbski.

Wydział krajowy preliminuje wydatki na rok 1902 wyższe od uchwalonych na rok 1901 o 350 koron, — wskutek przyznania wynagrodzenia docentowi nauki o fermentach w kwocie 300 koron i podwyższenia preliminarza wydatków na koszta przewozu prelegentów o 50 koron.

Komisya budżetowa uznaje to podwyższenie wydatków za uzasadnione, i uchwala wydatki na rok 1902 w sumie 9.870 koron, dochody w sumie 5.000 koron jak na rok 1901, okazuje się niedobór w sumie 4.870 koron.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			Korony	
		WYDATKI.		
I.		**Płace nauczycieli.**		
	1	Dyrektor szkoły i gorzelni . . .	1.200	—
	2	Adjunkt, jednocześnie gorzelnik w gorzelni	2.000	—
	3	Docenci:		
		a) matematyki i rysunków . .	300	—
		b) fizyki	300	—
		c) chemii	300	—
		d) gorzelnictwa	1.000	—
		e) nauki o kotłach i maszynach .	400	—
		f) nauki o opodatkowaniu . .	400	—
		g) administracyi i rachunkowości .	120	—
		h) nauki o fabrykacyi drożdży prasowanych	400	—
		i) nauki o fermentach . . .	300	—
		Suma rubryki I. .	6.720	—
II.		**Koszta administracyjne.**		
	4	Druki, inseraty, portorya i t. p. . .	60	—
	5	Koszta przewozu prelegentów . .	250	—
	6	„ podróży dyrektora w sprawach szkolnych	120	—
		Suma rubryki II. .	430	—
III.		**Potrzeby naukowe.**		
	7	Wyższej szkole rolniczej za użycie laboratoryum	160	—
	8	Przyrządy do laboratoryum gorzelni. .	100	—
	9	Koszta produkcyi drożdży prasowanych .	300	—
	10	Książki i czasopisma	120	—
	11	Wycieczki profesorów z uczniami . .	400	—
		Suma rubryki III. .	1.080	—
IV.		**Zapomogi dla uczniów:**		
		a) z funduszów krajowych 600 K.		
		b) z subwencyi państwowej 1.000 „	1.600	—
V.		**Rozmaite nieprzewidziane** . . .	40	—
		Suma wydatków .	9.870	—

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			Korony	
		DOCHODY.		
I.	1	**Subwencya z c. k. Skarbu Państwa:**		
		a) na utrzymanie szkoły . . .	3.000	—
		b) na zapomogi dla uczniów .	1.000	—
		Suma rubryki I. .	4.000	—
II.	2	**Opłaty od uczniów**	1.000	—
		Suma dochodów .	5.000	—
		W porównaniu z wydatkami	9.870	—
		okazuje się **niedobór**	4.870	—

Komisya budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić preliminarz budżetu szkoły gorzelniczej w Dublanach na rok 1902 i poleci wstawić wydatki w sumie 9.870 koron do Rubr. XV. poz. 248 wydatków a dochody w sumie 5.000 koron do Rubr. VIII. poz. 38 dochodów funduszu krajowego.

Za Przewodniczącego:
K. Badeni.

Sprawozdawca:
Stanisław Dąmbski.

Rubr. XV. poz. 249 wydatki i rubr. VIII. poz. 39.

Dochody funduszu krajowego.

Gorzelnia krajowa w Dublanach.

Sprawozdawca poseł Dąmbski.

Komisya budżetowa uchwala wydatki w sumie 16.592 koron wyższej od uchwalonych na rok 1901 o 580 koron. Na podwyższenie wydatków wpływa głównie nadzwyczajny wydatek na poprawę budynku gorzelni w kwocie 500 koron. Dochody uchwala komisya jak na rok 1901 w sumie 13.808 koron Okazuje się niedobór w kwocie 2.784 koron.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			Korony	
		WYDATKI.		
I.		**Płace.**		
	1	Maszynista	1.400	—
	2	5 robotników po 30 K. miesięcznie przez 6 miesięcy i jeden przez cały rok z dodatkiem na pomieszkanie . .	1.380	—
		Suma rubryki I. .	2.780	—
II.		**Koszta wyrobu spirytusu.**		
	3	Opał przez 5 miesięcy	2.100	—
	4	Ziemniaki (2.200 q. po 2 K. 40 g.) .	5.280	—
	5	4% jęczmienia (88 q. po 14 K.) . .	1.232	—
	6	Żyto i kukurudza (2×90=180 q. po 14 K.)	2.520	—
	7	15% jęczmienia (30 q. po 14 K.) . .	420	—
	8	Światło, smarowidło, drożdże i t. p. .	400	—
	9	Monter, naprawa maszyn i kupno narzędzi	600	—
	10	Ubezpieczenie budynków, urządzeń i robotników	400	—
		Suma rubryki II. .	12.952	—
III.		**Rozmaite.**		
	11	Utrzymanie budynków i podwórza . .	60	500
	12	Podatek dochodowy	200	—
	13	Koszta komisyj lustracyjnych, posyłki i wyjazdy w sprawach gorzelni . .	100	—
		Suma rubryki III. .	360	500
		Suma wydatków .	16.092	500
		Razem .	**16 592 K.**	

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			Korony	
		DOCHODY.		
I.	1	**Ze sprzedaży spirytusu** (300 hl. po 32 K.)	9.600	—
II.	2	**Ze sprzedaży wywarów** (152 hl po 4 K.)	608	—
III.	3	**Bonifikacya** za 300 hl. spirytusu po 10 K.	3.000	—
IV.	4	**Zwroty od zakładów dublańskich** za robotę maszynisty	600	—
		Suma dochodów .	13.808	—
		W porównaniu z wydatkami .	16.592	—
		okazuje się **niedobór** .	2.784	—

Komisya budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić budżet gorzelni krajowej w Dublanach na rok 1902 i poleci wstawić wydatki w sumie 16.592 koron w rubr. XV. poz. 249 wydatków a dochody w sumie 13.808 koron w rubr. VIII. poz. 39 dochodów funduszu krajowego.

Za przewodniczącego:

K. Badeni.

Sprawozdawca:

Dąmbski.

Rubr. XV. poz. 250 wydatków i rubr. VIII. poz. 37 dochodów funduszu krajowego.

Folwark w Dublanach.

Sprawozdawca poseł Dąmbski.

Wydatki preliminuje komisya zgodnie z Wydziałem krajowym na rok 1902 w sumie 39.352 koron. Dochody w sumie 40.094 koron. Nadwyżka dochodów wynosi 742 koron.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			Korony	
		WYDATKI.		
I.		**Wydatki na gospodarstwo.**		
	1	Płace i zasługi	4.500	—
	2	Najem robotnika	9.000	—
	3	Zmiana i dokupno nasienia	600	—
	4	Dokupno nawozów dopełniających:		
		a) na pole . . . 2.100 K.		
		b) na łąki . . . 400 „	2.500	—
	5	Dokupno karmy (owsa, makuchów, kiełków)	8.600	—
	6	Zastąpienie zużytych koni i uprzęży	1.000	—
	7	Utrzymanie budynków i ogrodzeń	500	1.400
	8	Utrzymanie i naprawa maszyn i narzędzi, oraz kucie koni	1.000	—
	9	Utrzymanie rowów i dróg	100	—
	10	Melioracye łąk:		
		a) Utrzymanie narzędzi melioracyjnych i dokupno materyałów	300	—
		b) Wynagrodzenie łąkowego	400	—
	11	Zabezpieczenie od pożaru i gradu	1.000	—
	12	Kuchnia folwarczna	600	—
	13	Koszta kancelaryjne	160	—
	14	Światło i smarowidło	100	—
	15	Kultura lasu i utrzymanie stawów	300	—
	16	Rogatki, posyłki i jazdy w interesach folwarku	200	—
		Suma rubryki I.	30.860	1.400
II.	17	**Podatki, opłaty i daniny**	1.600	—
		Spłata kapitału i odsetek dłużnych.		
III.	18	Towarzystwu kredytowemu ziemskiemu we Lwowie:		
		a) 47 i 48 rata kapitału z odsetkami od pożyczki 10.000 K. . . 600 K.		
		b) 35 i 36 rata kapitału z odsetkami od pożyczki 23.200 K. 1.392 „	1.992	—
	19	Renta wieczysta c. k. galic. Towarzystwu gospodarczemu	3.200	—
		Suma rubryki III.	5.192	—
IV.	20	**Rozmaite nieprzewidziane**	300	—
		Suma wydatków	37.952	1.400
		Razem	**39.352 K.**	

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			Korony	
I.		**DOCHODY.**		
	1	**Dochody z gospodarstwa.**		
		a) Ze sprzedaży ziemiopłodów . .	18.800	—
		b) Za owies i siano od szkół i stron prywatnych	1.000	—
	2			
	3	Z wynajętych łąk i pastwisk . . .	2.600	—
		Ze sprzedaży płodów zwierzęcych:		
		a) Krowiarnia:		
		α) mleko . . 7.000 K.		
		β) przychowek . 4.000 „		
		γ) braki i opasy 2.000 „ 13.000 K.		
		b) Nierogacizna . . . 600 „		
		c) Owce . . . . 120 „		
		d) Zysk z wytuczenia bydła opasowego, oraz spieniężenia paszy i różnych karm . 800 „		
		e) Ryczałt od szkół za straty, wynikające z zastosowania inwentarza do potrzeb tychże szkół . . . . 2.000 „		
	4		16.520	—
	5	Za wynajęte konie	100	—
		Z lasu i stawów	600	—
		Suma rubryki I. .	39.620	—
II.		**Z dzierżaw.**		
	6	Czynsz z karczmy	224	—
	7	Z polowania	50	—
		Suma rubryki II. .	274	—
III.	8	**Rozmaite nieprzewidziane** . . .	200	—
		Suma dochodów .	40.094	—
		W porównaniu z wydatkami .	39.352	—
		okazuje się **nadwyżka dochodów** .	742	—

Komisya budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić budżet folwarku w Dublanach na rok 1902 i polecić wstawić wydatki w sumie 39.352 koron do rubr. XV. poz. 250 wydatków a dochody w sumie 40.094 koron w rubr. VIII. poz. 37 dochodów funduszu krajowego.

Za przewodniczącego:

Badeni.

Sprawozdawca:

Dąmbski.

Rubr. XV. poz. 252 wydatków
i Rubr. VIII. poz. 40 dochodów fund. kraj.

Stacya doświadczalna chemiczno-rolnicza w Dublanach.

Sprawozdawca poseł Dąmbski.

Wydział krajowy preliminuje wydatki na rok 1902 w sumie 23.570 K. wyższe od uchwalonych na rok 1901 o 4.090 K. Wzrost wydatków uzasadniony w części rozwojem czynności stacyi w zakresie wykonywanych analiz i doświadczeń polowych, w części wstawieniem w preliminarz pierwszej połowy wydatków na sprawienie pompy do filtrowania w sumie 1.500 K. i podwyższenie poborów laboranta stacyi przez przyznanie mu dodatku nadzwyczajnego do płacy w kwocie 360 K. Dochody preliminuje Wydział krajowy jak na rok 1901 w kwocie 3.500 K. zatem niedobór preliminowany wyniesie 20.070 K.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			korony	
		WYDATKI.		
I.		**Płace personalu.**		
	1	Kierownik stacyi	1.200	—
	2	3 Asystentów:		
		a) Asystent pierwszy (etatowy), płaca . 2.000 K.		
		dodatek aktywalny 200 „ 2.200 K.		
		b) Asystent drugi (nieetatowy) płaca . 1.600 K.		
		na mieszkanie . 240 „		
		„ opał . . 78 „ 1.918 „		
		c) Asystent trzeci (nieetatowy) płaca . 1.200 K.		
		na mieszkanie . 240 „		
		„ opał . . 78 „ 1.518 „	5.636	—
		zwycz. *nadzwycz.*		
	3	Laborant, płaca . 900 K. — K.		
		na mieszkanie 200 „ — „		
		dodatek nadzwycz. do płacy . . — „ 360 „	1.100	360
	4	2 służących, płace po 432 K. . .	864	—
		Suma rubryki I. .	8.800	360
II.		**Utrzymanie stacyi.**		
	5	Koszta utrzymania stacyi . . .	4.000	1.630
	6	„ prowadzenia doświadczeń wegetacyjnych i wazonowych . . .	1.000	—
	7	„ prowadzenia doświadczeń polowych i ferm doświadczalnych . . .	4.000	—
	8	Koszta kancelaryjne	800	—
	9	Druki sprawozdań	900	—
	10	Prenumerata pism i zakupno podręczników	320	—
	11	Koszta podróży kierownika i asystentów .	1.400	—
	12	Ubezpieczenie od wypadków funkcyonaryuszów stacyi	360	—
		Suma rubryki II. .	12.780	1.630
		Suma wydatków .	21.580	1.990
		Razem .	**23.570 K.**	

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1902 zwyczajne	Wniosek na rok 1902 nadzwyczajne
			korony	
		DOCHODY.		
I.	1	**Subwencya z c. k. Skarbu Państwa** .	2.000	—
II.	2	**Dochód z analiz**	1.500	—
		Suma dochodów .	3.500	—
		W porównaniu z wydatkami .	23.570	—
		Okazuje się **niedobór**	20.070	—

Komisya budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić budżet stacyi chemiczno rolniczej w Dublanach za rok 1902 i poleci wstawić wydatki w sumie 23.570 K. do Rub. XV. poz. 252 wydatków, a dochody w sumie 3.500 K. do Rubr. VIII. poz. 40 dochodów funduszu krajowego.

Za przewodniczącego:
Kazimierz Badeni.

Sprawozdawca:
Stanisław Dąmbski.

Z drukarni i litografii Pillera i Spółki we Lwowie.

Rubryka XV. pozycya 253. wydatków i Rubryka IX. pozycya 41 dochodów funduszu krajowego.

Średnia szkoła rolnicza w Czernichowie.

Sprawozdawca poseł Dąmbski.

Wydatki.

Rubryka I. pozycya I—II.

Płace nauczycieli

preliminuje Komisya budżetowa zgodnie z Wydziałem krajowym w sumie 50.898 koron, wyższej od uchwalonej na rok 1901 o 631 koron. Podwyższenie wynikłe wskutek przyznania przez Wydział krajowy dyrektorowi Sikorskiemu dodatku osobistego w kwocie 400 koron i wstawienia w pozycyi 7 nowego wydatku w kwocie 200 koron na wynagrodzenie docenta dla hygieny i nauki o pomocy w nagłych wypadkach.

Rubryka II. pozycya 12—13.

Płace urzędników administracyjnych etatowych.

Uchwala Komisya budżetowa w sumie 3.740 koron
Wydatek większy niż na rok 1901 wskutek przyznania pięcioleci.

Rubryka III. pozycya 14—16.

Płace funkcyonaryuszów nieetatowych.

Uchwala Komisya wydatek w sumie 3.376 koron.
Wydatek większy od uchwalonego na rok 1901 wskutek przyznania pięciolecia.

Rubryka IV. pozycya 17—19.

Koszta utrzymania służby szkolnej.

Płace służby polepszono i wskutek tego wydatek tej rubryki wzrósł o 312 koron. Komisya uznaje wydatek za uzasadniony i preliminuje wydatki tej rubryki w kwocie 5.418 koron.

Rubryka V. pozycya 20—23.

Emerytury i zaopatrzenia.

Jak na rok 1901 w kwocie 6.458 koron.

Rubryka VI. pozycya 24—37.

Koszta administracyjne

preliminowano przez Wydział krajowy w sumie o 5.172 koron niższej niż na rok 1901. W wydatkach nadzwyczajnych wstawia Wydział krajowy na pomniejsze adaptacye, budynkach szkolnych i pomieszkaniach profesorów 1.048 koron na odnowienie fasady 1.270 koron, na urządzenie i ogrodzenie parku 1.908 koron.

Komisya uchwala wydatki tej rubryki zgodnie z Wydziałem krajowym w kwocie 20.438 koron.

Rubryka VII. pozycya 38—43.

Utrzymanie uczniów

preliminuje Komisya w sumie 44.090 koron.

Rubryka VIII. pozycya 44—51.

Potrzeby naukowe

uchwala Komisya w sumie 8.520 koron.

Rubryka IX. pozycya 52.

Rozmaite

uchwala Komisya w sumie 350 koron.

Dochody.

Rubryka I. pozycya 1.

Subwencya c. k. Skarbu państwa.

Jak w roku 1901 — 14.000 koron.

Rubryka II. pozycya 2—3

Opłaty od uczniów.

Jak w roku 1901 — 47.900 koron.

Rubryka III. pozycya 4.

Ze sprzedaży płodów z ogrodu — 400 koron.

Rubryka IV. pozycya 5.

Rozmaite nieprzewidziane — 200 koron.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			korony	
		WYDATKI.		
I.		**Płace nauczycieli.**		
	1	Dyrektor, płaca . . . 4.000 K. dodatek aktywalny . 640 „ dodatek osobisty (przyznany dyr. Sikorskiemu dekretem Wydziału krajowego LW. 70450/900) . . . 400 „	5.040	—
	2	Kapelan i katecheta, oraz docent jednego z przedmiotów ogólnie kształcących, płaca . . . . 2.800 K. dodatek aktywalny . 520 „ „ pięcioletni . 400 „	3.720	—
	3	8 profesorów, płaca po 2.800 K. 22.400 K. dodatki aktyw. po 520 K. 4.160 „ „ pięcioletnie . 4.298 „	30.858	—
	4	Docent weterynaryi	1.600	—
	5	„ leśnictwa	800	—
	6	„ sadownictwa i warzywnictwa, oraz chmielarstwa i uprawy wikli .	400	—
	7	„ hygieny i nauki o pomocy w nagłych wypadkach	200	—
	8	„ języka francuskiego . . .	440	—
	9	Nauczyciel muzyki i śpiewu . . .	880	—
	10	Nauczyciel-instruktor do robót praktycznych, płaca . . 1.600 K. dodatek aktywalny 280 „ trzy dodatki pięcioletnie . . 600 „ 2.480 K. po strąceniu zwrotu z funduszu folwarku w Czernichowie za administracyę 400 „	2.080	—
	11	2 prefektów internatu, zarazem nauczycieli gimnastyki i szermierki: płace po 1.600 K. . . 3.200 K. dodatek pięcioletni dla jednego . . . . 200 „ wikt po 720 K. . . 1.440 „ światło po 20 K. . . 40 „	4.880	—
		Suma rubryki I. .	50.898	—
II.		**Płace urzędników administracyjnych, etatowych.**		
	12	Kasyer, zarazem rachmistrz, płaca 2.400 K. dodatek pięcioletni . 140 „	2.540	—
	13	Pisarz Dyrekcyi, a zarazem magazynier, płaca	1.200	—
		Suma rubryki II. .	3.740	—
		Do przeniesienia .	54.638	—

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			Korony	
		Z przeniesienia .	54.638	—
III.		**Płace funkcyonaryuszów nieetatowych.**		
	14	Lekarz zakładowy, płaca . 1.000 K. opał . . . . . 100 „	1.100	—
	15	Ogrodnik zakładowy, płaca . 1.000 K. 3 dodatki pięcioletnie po 100 K. 300 „	1.300	—
	16	Pomocnik ogrodnika, płaca . 400 K. wikt . . . . . 576 „	976	—
		Suma rubryki III. .	3.376	—
IV.		**Koszta utrzymania służby szkolnej.**		
	17	Służba wyższa: *a*) Tercyan szkoły, zarazem woźny: płaca . . . 300 K. wikt . . . 300 „ na ubiór . . 100 „ 700 K. *b*) Woźny dyrekcyi, zarazem obsługujący infirmeryę i kaplicę zakładową: płaca z wiktem . 500 K na ubiór . . 100 „ 600 K. *c*) Portyer bramy głównej: płaca . . . 300 K. wikt . . . 300 „ na ubiór . . 100 „ 700 K. *d*) Portyer drugiej bramy zakładowej: płaca . 350 K. na ubiór . . 100 „ 450 K. *e*) Lampiarz, zarazem służący przy kasie i pokoju gościnnym: płaca z wiktem i ubranie 516 K.	2.966	—
	18	Służba niższa: *a*) Służący przy laboratoryum chemii: płaca . . . 160 K. wikt . . . 212 „ 372 K. *b*) 3 chłopców przy muzeach, zbiorach i salach wykładowych: płace po 150 K. . 450 K. wikt po 212 K. . 636 „ 1.086K. *c*) stróż domowy: płaca 160 K. wikt . . . 212 „ 372 K. *d*) Stróż, zarazem ogrodniczek przy parku, (jak pobory stróża domowego) . . . 372 K.	2.202	—
	19	Gratyfikacya służbie (do rozporządzalności dyrekcyi) . , . . .	250	—
		Suma rubryki IV. .	5.418	—
		Do przeniesienia .	63.432	—

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			Korony	
		Z przeniesienia .	63.432	—
V.		**Emerytury i zaopatrzenia.**		
	20	Bastgen Roman, b. dyrektor, emerytura .	2.496	—
	21	Dr. Prażmowski Adam, b. profesor, emeryt.	1.290	—
	22	Piotrowska Antonina, wdowa po b. profesorze, pensya wdowia	1.200	—
	23	Dr. Stefczyk Franciszek, b. profesor, emeryt.	1.472	—
		Suma rubryki V. .	6.458	—
VI.		**Koszta administracyjne.**		
	24	Zarząd:		
		a) pomoc kancelaryjna dla Kuratoryi szkoły . . 400 K.		
		b) potrzeby kancelar. szkoły 300 „		
		c) druki i inseraty . . 200 „		
		d) portorya i przesyłki . 300 „		
		e) koszta podróży w interesach zakładu i przywóz środków naukowych . 900 „		
		f) koszta przyjazdu docenta weterynaryi . . . 300 „		
		g) utrzymanie koni . . 300 „	2.700	—
	25	Opał w gmachu szkolnym i internacie .	3.200	—
	26	Oświetlenie „ „ „ .	2.000	—
	27	Utrzymanie budynków i ogrodzeń . .	2.200	3.250
	28	Wywóz nieczystości, popiołów, mycie podłóg i okien i t. p. . . .	800	—
	29	Koszta urządzenia parku . . .	—	1.000
	30	Zabezpieczenie budynków i zbiorów .	900	—
	31	Najem pomieszkań dla funkcyonaryuszów szkoły	1.888	—
	32	Płaca kominiarza	360	—
	33	Sprzęty i ruchomości	300	—
	34	Koszta lustracyi zakładu . . .	600	—
	35	Koszta nabożeństwa	240	—
	36	Na aptekę	400	—
	37	Utrzymanie dziedzińców i parku . .	600	—
		Suma rubryki VI. .	16.188	4.250
VII.		**Utrzymanie uczniów.**		
	38	Żywność (60 uczniów po 540 K.) . .	32.400	—
	39	Pranie za ryczałtowem wynagrodzeniem .	1.492	—
		Do przeniesienia .	33.892	—
			86.078	4 250

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			Korony	
		Z przeniesienia .	86.078	4.250
			33.892	—
VII.	40	Służba internatu:		
		a) 4 chłopców do obsługi uczniów: (płaca po 150 K., wikt po 212 K.) 1.448 K.		
		b) palacz do obsługi kaloryferów i łazienki, płaca . 500 K., wikt . . . 300 „ mieszkanie, opał i światło . . 240 „ 1.040 K.	2.488	—
	41	Sprzęty:		
		a) do sal sypialnych . . 200 K.		
		b) „ infirmeryi . . 60 „		
		c) „ sali rekreacyjnej i gimnastycznej . . 50 „	310	—
	42	Odzież, (60 uczniów po 120 K.) . .	7.200	—
	43	Pościel	200	—
		Suma rubryki VII. .	44.090	—
VIII.		**Potrzeby naukowe.**		
	44	Eksperymenta przy wykładach:		
		a) dla profesora administracyi . 50 K.		
		b) „ „ rolnictwa . . 60 „		
		c) „ „ hodowli . . 50 „		
		d) „ „ zootomii . . 40 „		
		e) „ „ weterynaryi . 50 „		
		f) „ „ botaniki . . 60 „		
		g) „ „ fizyki . 40 „		
		h) „ „ miernictwa . 50 „		
		i) „ „ chemii ogólnej 100 „		
		j) „ „ mleczarstwa 100 „		
		k) „ „ rybactwa . 50 „		
		l) narzędzia ręczne do praktyki gospodarskiej . . 100 „	750	—
	45	Zbiory i muzea:		
		a) zbiór rolniczy . . . 200 K.,		
		b) „ hodowlany . . 200 „		
		c) „ fizyczny . . . 200 „		
		d) „ geograficzny . . 50 „		
		e) „ botaniczny . . 100 „		
		f) „ zoologiczny . . 100 „		
		g) „ zootomiczny . . 100 „		
		h) „ mechaniczny . . 100 „		
		i) „ mineralogiczny . . 40 „		
		j) „ technologiczny . . 160 „		
		k) „ okazów leśnych . 60 „		
		Do przeniesienia 1.310 K.	750	—
			130.168	4.250

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			Korony	
VIII.	45	Z przeniesienia 1.310 K.	130.168	4.250
			750	—
		l) zbiór okazów weterynaryjn. 60 „		
		m) „ narzędzi rolnicz. . 200 „		
		n) „ modeli do budownictwa 50 „		
		o) „ przyrządów mierniczych 100 „		
		p) „ mleczarski . . 100 „		
		r) „ ogrodniczy . . 100 „		
		s) „ melioracyjny . . 50 „		
		t) „ rybacki . . . 50 „		
		u) Stacya meteorologiczna . 60 „	2.080	—
	46	Laboratorya:		
		a) chemii ogólnej i gabinet . 600 K.		
		b) chemii rolniczej . . 400 „		
		c) „ technologicznej . 200 „		
		d) zootomiczne . . . 200 „		
		e) roślinno-fizyologiczne . 200 „		
		f) rolnicze . . . . 200 „	1.800	—
	47	Biblioteka:		
		a) przykupno dzieł . . . 800 K.		
		b) oprawa książek . . . 100 „		
		c) czasopisma naukowe i polityczne . . . . 400 „	1.300	—
	48	Utrzymanie i uzupełnienie ogrodu pomologicznego i warzywnego . . .	1.000	400
	49	Ogród botaniczny	200	—
	50	Utrzymanie pola doświadczalnego . .	400	—
	51	Wycieczki naukowe uczniów z profesorami	600	—
		Suma rubryki VIII.	8.130	400
IX.	52	**Rozmaite nieprzewidziane . . .**	250	—
		Suma wydatków .	138.648	4.650
		Razem .	**143.298 K.**	

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			korony	
		DOCHODY.		
I.	1	**Subwencya z c. k. Skarbu Państwa** .	14.000	—
II.		**Opłaty od uczniów.**		
	2	Opłaty na utrzymanie 60 uczniów po 700 K.	42.000	—
	3	*a*) Czesne szkolne od 60 uczniów po 100 K. . 6.000 K. po strąceniu czesnego od 15 uczniów, uwolnionych od opłaty przez Wydział kraj. 1.500 „ 4.500 K.		
		b) Czesne od 20 uczniów za naukę muzyki i śpiewu po 50 K. 1.000 „		
		c) Czesne od 20 uczniów za naukę języka francuskiego po 20 K. . . . 400 „	5.900	—
		Suma rubryki II. .	47.900	—
III.	4	**Ze sprzedaży płodów z ogrodów** .	400	—
IV.	5	**Rozmaite nieprzewidziane** . . .	200	—
		Suma dochodów .	62.500	—
		W porównaniu z wydatkami	143.298	—
		okazuje się **niedobór**	80.798	—

Komisya budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić budżet krajowej średniej szkoły rolniczej w Czernichowie i poleci wstawić wydatki w sumie 143.298 koron do Rubryki XV. pozycya 253 wydatków a dochody w sumie 62.500 koron do rubryki IX. pozycya 41 dochodów funduszu krajowego.

Za przewodniczącego:
K. Badeni.

Sprawozdawca:
St. Dąmbski.

Z drukarni i litografii Pillera i Sp.

Rubr. XV. poz. 254 wydatków i rub. IX. poz. 42. dochodów fund. kraj.

Folwark w Czernichowie.

Sprawozdawca poseł Dąmbski.

Komisya budżetowa uchwala wydatki na rok 1902 zgodnie z Wydziałem krajowym w sumie 15378 koron, dochody w sumie 11840 koron. Niedobór wynosi 3538 koron.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			Korony	
		WYDATKI.		
I.		**Wydatki na gospodarstwo.**		
	1	Płace i zasługi:		
		a) Nauczyciel-instruktor za administracyę folwarku . . . 400 K.		
		b) służba folwarczna (zasługa i ordynarya) . . 2.600 „	3.000	—
	2	Najem robotnika:		
		a) do gospodarstwa folwarcznego . . . 1.400 K.		
		b) do chmielarni:		
		α) zawiadowca chmielarni 100 „		
		β) roboty przy chmielarni 300 „	1.800	210
	3	Dokupno i zmiana nasienia . . .	600	—
	4	„ nawozów dopełniających . .	400	—
	5	„ słomy i karmy . . .	1.800	
	6	Zastąpienie zużytych koni . . .	—	500
	7	Inwentarz użytkowy (naprawa uprzęży) .	400	—
	8	Utrzymanie budynków folwarcznych .	200	—
	9	Naprawa narzędzi i sprzętów, oraz kucie koni	250	—
	10	Utrzymanie rowów	200	—
	11	Zabezpieczenie od pożarów i gradobicia .	100	—
	12	Potrzeby kancelaryjne, światło, opał i smarowidło	120	—
	13	Gratyfikacye służbie (do rozporządzalności dyrekcyi)	50	—
		Suma rubryki I. .	8.920	710
II.		**Las i plantacye wikla.**		
	14	Służba, roboty i zalesienie . . .	1.700	—
	15	Utrzymanie wikli i uzupełnienie plantacyi	500	500
	16	Wynagrodzenie ogrodnika . . .	500	—
		Suma rubryki II. .	2.700	500
III.	17	**Utrzymanie brzegów Wisły** . .	340	—
	—	**Podatki i daniny**	1.200	—
IV.	18			
V.	19	**Spłata kapitałów i odsetek dłużnych:**		
		Bankowi krajowemu we Lwowie XII. i XIII. rata, wraz z 4% odsetkami od pożyczki 13.000 koron . .	608	—
VI.	20	**Rozmaite nieprzewidziane** . . .	400	—
		Suma wydatków .	14.168	1.210
		Razem .	15.378 K.	

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			Korony	
		DOCHODY.		
I.		**Z gospodarstwa.**		
	1	Ze sprzedaży płodów rolnych i chmielarni	1.200	—
	2	Ze sprzedaży płodów zwierzęcych:		
		a) krowiarnia . . . 2.000 K.		
		b) nierogacizna . . . — „	2.000	—
	3	Z wynajętych ról i pastwisk . . .	1.100	—
	4	Za wynajęte konie	800	—
	5	Za nawóz stajenny do ogrodów . .	100	—
		Suma rubryki I. .	5.200	—
II.		**Z lasu i wikla.**		
	6	Ze sprzedaży drzewa opałowego i budulcowego	2 800	—
	7	Z wikla i trawy wśród wikla . .	3.000	—
		Suma rubryki II. .	5.800	—
III.	8	**Z pieca wapiennego**	600	—
IV.		**Inne dochody.**		
	9	Olborne za łamanie kamienia. . .	100	—
	10	Z dzierżawy placu targowego zwanego „Rynek“	40	—
		Suma rubryki IV. .	140	—
V.	11	**Rozmaite nieprzewidziane** . .	100	—
		Suma dochodów	11.840	—
		W porównaniu z wydatkami	15.378	—
		okazuje się **niedobór**	3.538	—

Komisya budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić budżet folwarku w Czernichowie na rok 1902 i poleci wstawić wydatki w sumie 15378 koron do Rubr. XV. poz. 254 wydatków, a dochody w sumie 11840 koron do Rubr. IX. poz. 42 dochodów funduszu krajowego.

Za przewodniczącego:
K. Badeni.

Sprawozdawca:
Dąmbski.

Rubryka XV. poz. 255 wydatków i Rubryka X. poz. 43 dochodów.

Sprawozdanie

komisyi budżetowej o preliminarzu budżetu krajowego, krajowej niższej szkoły rolniczej w Horodence.

Sprawozdawca poseł Dąmbski.

Wydział krajowy preliminuje wydatki zwyczajne w sumie 26.573 koron, nadzwyczajne w sumie 5.030 koron, razem 31.603 koron, — większe od uchwalonych na rok 1901 o 2.743 koron. Wydatki nadzwyczajne spowodowane budową lodowni za sumę 650 koron, naprawą sufitów w gmachu internatu za kwotę 1.200 koron, drzwi i okien w budynku szkolnym i administracyjnym za kwotę 200 koron, podłóg w mieszkaniu nauczyciela 280 koron, resztę wydatku na odbudowanie spalonej stajni w kwocie 2.500 koron i wydatkiem 200 koron na wydzierżawienie 4—5 morgów gruntu na cele szkoły, którego szkoła dotąd zgoła nie posiadała. Resztę wydatku na odbudowanie spalonego budynku, który prócz stajni mieścił także pomieszkanie nauczyciela i instruktora, pokrył Wydział krajowy z pieniędzy otrzymanych od Towarzystwa ubezpieczeń w sumie 2.636 koron i kwotą 800 koron, jaka były w budżecie na rok 1901 preliminowana na cel wykopania studni przy szkole. Komisya budżetowa uznaje te zarządzenia Wydziału krajowego za słuszne i zgodnie z preliminarzem Wydziału uchwala wydatki na rok 1902 w sumie 31.603 koron, dochody w kwocie 7.400 koron.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			Korony	
		WYDATKI.		
I.		**Płace nauczycieli.**		
	1	Nauczyciel do nauk fachowych i kierownik: płaca . . . . 2.600 K. dodatek aktywalny . 280 „	2.880	—
	2	Nauczyciel pomocniczy do nauk fachowych: płaca . . . . 2.000 K. dodatek aktywalny . 200 „	2.200	—
	3	Instruktor do robót ręcznych i dozorca uczniów, płaca	1.200	—
	4	Nauczyciel do nauk elementarnych: płaca . . . . 1.000 K. dodatek aktywalny . 100 „ dodatek pięcioletni . 33 „	1.133	—
	5	Katecheta obrz. łac. i gr. kat. . .	600	—
		Suma rubryki I. .	8.013	—
II.		**Koszta administracyi.**		
	6	Zarząd: *a*) pomoc kancelaryjna . 240 K. *b*) koszta kancelaryjne . 200 „ *c*) sługa szkolny i stróż nocny 600 „	1.040	—
	7	Opał	1.400	—
	8	Oświetlenie	300	—
	9	Utrzymanie budynków (naprawy, ubezpieczenie, kominiarz) . . .	600	4.830
	10	Sprzęty i ruchomości	300	—
	11	Utrzymanie koni do posług administracyjnych	800	—
	12	Podatek od gruntu szkolnego . . .	60	—
		Suma rubryki II. .	4.500	4.830
III.		**Utrzymanie uczniów.**		
	13	Stołowanie . . . dla 40 uczniów po		
	14	Odzież, pościel i pranie 300 K.	1.200	—
	15	Lekarz i apteka	300	—
	16	Uczeń praktykant	300	—
		Suma rubryki III. .	12.600	—
		Do przeniesienia	25.113	4.830

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			Korony	
		Z przeniesienia . .	25.113	4.830
IV.		**Potrzeby naukowe.**		
	17	Przybory do nauki i pisania dla uczniów (książki, papier, zeszyty itp.) . .	240	—
	18	Środki naukowe:		
		a) modele, maszyny, narzędzia i inne przyrządy do demonstracyi 300 K.		
		b) biblioteka i czytelnia . 160 „		
		c) ogród szkolny (nasiona, okazy roślin, nawozy i t. p.) . 200 „	660	—
	19	Ogródki doświadczalne do uprawy tytoniu (w myśl uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 11. listopada 1890.) . .	40	200
	20	Wycieczki z uczniami	100	-
		Suma rubryki IV. .	1.040	200
V.		**Kursy specyalne.**		
	21	Kurs ćwiczeń dla szkolnej straży pożarnej	100	—
	22	„ mleczarstwa	100	—
	23	„ uprawy tytoniu	120	—
		Suma rubryki V. .	320	—
VI.	24	**Rozmaite nieprzewidziane** . . .	100	—
		Suma wydatków .	26.573	5.030
		Razem .	**31.603 K.**	

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			Korony	
		DOCHODY.		
I.	1	**Subwencya z c. k. Skarbu Państwa** .	6.000	—
II.	2	**Opłaty na utrzymanie uczniów:**		
		a) Rada powiatowa horodeńska, 3 stypendya po 200 K. i 1 stypendyum 300 K. . . . 900 K.		
		b) Gmina miasta Horodenki, 1 stypendyum . . 200 „	1.100	—
III.	3	**Dochód z ogrodu** (pola) szkolnego i z ogródka doświadczalnego tytoniowego	300	—
		Suma dochodów .	7.400	—
		W porównaniu z wydatkami .	31.603	—
		okazuje się **niedobór** .	24.203	—

Komisya budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić powyższy preliminarz budżetu krajowej niższej szkoły rolniczej w Horodence i poleci wstawić wydatki tej szkoły na rok 1902 w sumie 31.603 koron do rubr. XV. poz. 255, a dochody w sumie 7.400 koron do rubr. X. poz. 43 dochodów funduszu krajowego.

Za Przewodniczącego:
K. Badeni.

Sprawozdawca:
Dąmbski.

Rubryka XV. poz. 256. i Rubryka X. poz. 44.

Krajowa niższa szkoła rolnicza w Jagielnicy.

Sprawozdawca poseł Dąmbski.

Wydatki preliminowane na rok 1902 zwyczajne 30.500 koron, nadzwyczajne 200 koron uznaje Komisya budżetowa za uzasadnione.

Wydatki większe niż uchwalone na rok 1901 o 158 koron z powodu wstawienia wynagrodzenia w kwocie 300 koron dla ucznia praktykanta, którego zadaniem jest pomagać instruktorowi w dozorze nad uczniami. Wydatek uzasadniony tem, że we wszystkich innych szkołach rolniczych posada ta istnieje.

Dochody preliminowane w sumie 12.110 koron mniejsze od uchwalonych na rok 1901 o 150 koron wskutek mniejszego wpływu od uczniów samopłacących.

Komisya uchwala zgodnie z Wydziałem krajowym wydatki w sumie 30.700 koron. — Dochody w sumie 12.110 koron.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			Korony	
		WYDATKI.		
I.		**Płace nauczycieli.**		
	1	Nauczyciel do nauk fachowych i kierownik: płaca . . . . 2.600 K. dodatek aktywalny . 280 „ dodatki pięcioletnie . 800 „ dodatek osobisty . . 400 „	4.080	—
	2	Nauczyciel pomocniczy do nauk fachowych: płaca . . . . 2.000 K. dodatek aktywalny . 200 „ dodatki pięcioletnie . 600 „	2.800	—
	3	Instruktor do robót ręcznych i dozorca uczniów, płaca	1.200	—
	4	Nauczyciel do nauk elementarnych: płaca . . . . 1.000 K. dodatek aktywalny . 100 „ „ pięcioletni . 100 „	1.200	—
		remuneracya za naukę pszczelnictwa i sadownictwa	—	200
	5	Katecheta obrz. łac. i gr. kat. . .	500	—
		Suma rubryki I .	9.780	200
II.		**Koszta administracyi.**		
	6	Zarząd: *a*) pomoc kancelaryjna 240 K. *b*) koszta kancelaryjne, inseraty, druki i portorya 200 „ *c*) sługa szkolny i stróż nocny . . 600 „	1.040	—
	7	Opał	1.200	—
	8	Oświetlenie	200	—
	9	Utrzymanie budynków (naprawy, ubezpieczenie, kominiarz) . . .	700	—
	10	Sprzęty i ruchomości	400	—
		Suma rubryki II. .	3.540	—
III.		**Utrzymanie uczniów.**		
	11 12	Stołowanie, Odzież, pościel i pranie . } 40 uczniów po 300 K.	12.000	—
	13	Lekarz i apteka	400	—
	14	Uczeń praktykant	300	—
		Suma rubryki III. .	12.700	—
		Do przeniesienia .	26.020	200

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			Korony	
		Z przeniesienia .	26.020	200
IV.		**Potrzeby naukowe.**		
	15	Przybory do nauki i pisania dla uczniów (papier, zeszyty, książki i t. p.) .	200	—
	16	Środki naukowe:		
		a) modele, maszyny, narzędzia i inne przyrządy do demonstracyi i ćwiczeń praktycznych . . . . 300 K.		
		b) biblioteka i czytelnia . . 200 „		
		c) ogród szkolny . . . 40 „	540	—
	17	Ogródki doświadczalne do uprawy tytoniu	40	—
	18	Wycieczki z uczniami	100	—
		Suma rubryki IV. .	880	—
V.		**Kursy specyalne.**		
	19	Kurs ćwiczeń dla szkolnej straży pożarnej	100	—
	20	„ uprawy i suszenia tytoniu . .	200	—
		Suma rubryki V. .	300	—
VI.	21	**Gospodarstwo:**		
		a) Wydatki na gospodarstwo . 3.100 K.		
		b) Czynsz dzierżawny za grunta, odstąpione szkole przez skarb jagielnicki . . 100 „	3.200	—
VII.	22	**Rozmaite nieprzewidziane** . . .	100	—
		Suma wydatków . .	30.500	200
		Razem .	30 700	

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			Korony	
		DOCHODY.		
I.	1	**Subwencya z c. k. Skarbu Państwa** .	6.000	—
II.	2	**Opłaty na utrzymanie uczniów:**		
		Uczniowie samopłacący	450	—
III.	3	**Zarobek 40 uczniów po 24 K.** . .	960	—
IV.	4	**Dochody z gospodarstwa szkolnego** .	4.700	—
		Suma dochodów .	12.110	—
		W porównaniu z wydatkami .	30.700	—
		okazuje się **niedobór** .	18.590	—

Komisya budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić powyższy preliminarz budżetu niższej szkoły rolniczej w Jagielnicy na rok 1902 i polecić wstawić wydatki tej szkoły w sumie 30.700 koron do Rubryki XV. pozycya 256 a dochody w sumie 12.110 koron do Rubryki X. pozycya 44 dochodów funduszu krajowego.

Za przewodniczącego: *K. Badeni.*

Sprawozdawca: *S. Dąmbski.*

Rubr. XV. poz. 257. wydatków
i Rubr. X. poz. 45. dochodów funduszu kraj.

Krajowa niższa szkoła rolnicza w Kobiernicach.

Sprawozdawca poseł Dąmbski.

Komisya uchwala zgodnie z Wydziałem krajowym wydatki zwyczajne w sumie 33.692 K., nadzwyczajne 442 K. (sprawienie wozu do gnojówki, pługa, i założenie chmielarni) razem w sumie 34.134 K. niższej od uchwalonej na rok 1901 o 5398 K. Zmniejszenie wydatków umotywowane niepreliminowaniem kwot na utrzymanie budynków wskutek tego, że kontrakt dzierżawny z właścicielem Kobiernic się kończy a dotąd nie został odnowiony. Dochody uchwala komisya w sumie 15.180 K, o 300 K. większe od uchwalonych na rok 1901 wskutek wyższych wpłat od uczniów samopłacących.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie		zwyczajne	nadzwyczajne
				korony	
		WYDATKI.			
I.		**Płace nauczycieli.**			
	1	Nauczyciel do nauk fachowych i kierownik: płaca .	2.600 K.		
		dodatek aktywalny .	280 „	2.880	—
	2	Nauczyciel pomocniczy do nauk fachowych: płaca . .	2.000 K.		
		dodatek aktywalny .	200 „		
		dodatek pięcioletni .	100 „	2.300	—
	3	Instruktor do robót ręcznych i dozorca uczniów, płaca		1.200	—
	4	Nauczyciel do nauk elementarnych: płaca . . .	1.000 K.		
		dodatek aktywalny .	100 „	1.100	—
	5	Katecheta obrz. łać., płaca .	500 K.		
		wydatki z powodu nabożeństwa . . .	200 „	700	—
		Suma rubryki I. .		8 180	—
II.		**Pensye, emerytury i zaopatrzenia.**			
	6	Ziemiański Zygmunt, były nauczyciel, emerytura		504	—
III.		**Koszta administracyi.**			
	7	Zarząd:			
		a) pomoc kancelaryjna . .	240 K.		
		b) koszta kancelaryjne, inseraty, druki i portorya .	200 „		
		c) sługa szkolny i stróż nocny	600 „	1.040	—
	8	Opał		1.200	—
	9	Oświetlenie		300	—
	10	Utrzymanie budynków		600	—
	11	Sprzęty i ruchomości		200	—
	12	Utrzymanie koni do posług administracyjnych		800	—
		Suma rubryki III. .		4.140	—
		Do przeniesienia		12.824	—

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			Korony	
		Z przeniesienia	12.824	—
IV.		**Utrzymanie uczniów.**		
	13	Stołowanie . . . } dla 40 uczniów		
	14	Odzież, pościel i pranie } po 300 K. .	12.000	—
	15	Lekarz i apteka	300	—
	16	Uczeń praktykant	300	—
		Suma rubryki IV. .	12.600	—
V.		**Potrzeby naukowe.**		
	17	Przybory do nauki i pisania dla uczniów (książki, papier, zeszyty, itp.) . .	240	—
	18	Środki naukowe: *zwycz.* *nadzwycz.*		
		a) modele, maszyny, i inne przyrządy do demonstracyi i ćwiczeń praktycznych . . 300 K. 300 K.		
		b) biblioteka i czytelnia 200 „ — „		
		c) ogród szkolny (nasiona, okazy roślin, nawozy itp.) 100 „ 142 „	600	442
	19	Wycieczki z uczniami	100	—
		Suma rubryki V. .	940	442
VI.		**Kursy specyalne**		
	20	Kurs ćwiczeń dla szkolnej straży pożarnej	100	—
	21	„ mleczarstwa	100	—
		Suma rubryki VI. .	200	—
VII.	22	**Gospodarstwo:**		
		a) Wydatki na gospodarstwo 5.200 K.		
		b) Czynsz dzierżawny:		
		α) za folwark z inwentarzem . 1.608 K		
		β) za wynajętą ubikacyę na mleczarnię . . 100 „		
		γ) za wynajęte mieszkanie dla służby . . 120 „ 1.828 „	7.028	—
		Suma rubryki VII. .	7.028	—
VIII.	23	**Rozmaite nieprzewidziane** . .	100	—
		Suma wydatków .	33.692	442
		Razem .	**34.134 K.**	

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			Korony	
		DOCHODY.		
I.	1	**Subwencya z c. k. Skarbu Państwa** .	6 000	—
II.	2	**Opłaty na utrzymanie uczniów:**		
		a) Rada powiatowa bialska 900 K.		
		b) „ „ chrzanowska 150 „		
		c) 2 uczniów płacących . 450 „	1.500	—
III.	3	**Zarobek 40 uczniów po 24 K.** . .	960	—
IV.	4	**Dochód** z pola i ogrodu szkolnego .	120	—
V.	5	**Dochody z gospodarstwa:**		
		Dochód z dzierżawy folwarku . .	6.600	—
		Suma dochodów .	15.180	—
		W porównaniu z wydatkami .	34 134	—
		Okazuje się **niedobór** .	18.954	—

Komisya budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić powyższy preliminarz budżetu Krajowej niższej szkoły rolniczej w Kobiernicach i poleci wstawić wydatki tej szkoły w sumie 34.134 K. do Rubr. XV. poz. 257. a dochody w sumie 15.180 K. do Rubr. X. poz. 45. dochodów funduszu krajowego.

Za przewodniczącego:
Kazimierz Badeni.

Sprawozdawca:
Stanisław Dąmbski.

Z drukarni Pillera i Sp. we Lwowie.

Budżet krajowy na rok 1902.

Rubr. XV. poz. 259 wydatków i rubr. X. poz. 46 dochodów funduszu krajowego.

Krajowa niższa szkoła rolnicza w Bereznicy.

Sprawozdawca poseł Dąmbski.

Komisya uchwala zgodnie z Wydziałem krajowym wydatki w sumie 33.740 koron wyższe od uchwalonych na rok 1901 o 2.333 koron. Dochody w sumie 11 060 koron, wyższe od uchwalonych na rok 1901 o 1.060 koron. Wzrost wydatków spowodowany wstawieniem wyższej kwoty na utrzymanie uczniów, których frekwencya w szkole znacznie wzrosła. Wzrost dochodów wskutek preliminowania dochodu z pracy uczniów w gospodarstwie szkoły.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			Korony	
		WYDATKI.		
I.		**Płace nauczycieli.**		
	1	Nauczyciel do nauk fachowych i kierownik: płaca . . . . 2.600 K. dodatek aktywalny . 280 „ dodatek pięcioletni . 400 „	3.280	—
	2	Nauczyciel pomocniczy do nauk fachowych: płaca . . . . 2.000 K. dodatek aktywalny . 200 „	2.200	—
	3	Instruktor do robót ręcznych i dozorca uczniów, płaca	1.200	—
	4	Nauczyciel do nauk elementarnych: płaca . . . . 1.000 K. dodatek aktywalny . 100 „	1.100	—
	5	Katecheta obrządku łać. i gr. kat. . .	960	—
		Suma rubryki I. .	8.740	—
II.		**Pensye, emerytury i zaopatrzenia.**		
	6	Cisło Eleonora, wdowa po nauczycielu, pensya wdowia . . 1.200 K. dodatek na wychowanie 4-ga dzieci à 120 K. . 480 „	1.680	—
III.		**Koszta administracyjne.**		
	7	Zarząd: *a)* pomoc kancelaryjna 240 K. *b)* koszta kancelaryjne 200 „ *c)* sługa szkolny i stróż nocny . . . 600 „	1.040	—
	8	Opał	1.200	—
	9	Oświetlenie	300	—
	10	Utrzymanie budynków	700	200
	11	Sprzęty i ruchomości	300	—
	12	Utrzymanie koni do posług administracyjnych	800	—
	13	Asekuracya i podatek	200	—
		Suma rubryki III. .	4.540	200
		Do przeniesienia .	14.960	200

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			Korony	
		Z przeniesienia .	14.960	200
IV.		**Utrzymanie uczniów.**		
	14	Stołowanie . . .) dla 40 uczniów po		
	15	Odzież, pościel i pranie) 300 K.	12.000	—
	16	Lekarz i apteka	300	—
	17	Uczeń praktykant	300	—
		Suma rubryki IV. .	12.600	—
V.		**Potrzeby naukowe.**		
	18	Przybory do nauki i pisania dla uczniów (książki, papiery, zeszyty i t. p.) .	240	—
	19	Środki naukowe:		
		a) modele, maszyny, narzędzia i inne przyrządy do demonstracyi . 300 K		
		b) biblioteka i czytelnia 200 „		
		c) ogród szkolny . 100 „	600	—
	20	Wycieczki z uczniami	80	—
		Suma rubryki V. .	920	—
VI.		**Kursy specyalne.**		
	21	Kurs ćwiczeń dla szkolnej straży pożarnej	100	—
	22	„ mleczarstwa	100	—
	23	„ stelmachstwa i koszykarstwa . .	160	—
		Suma rubryki VI. .	360	—
VII.	24	**Gospodarstwo:**		
		Wydatki na gospodarstwo . . .	4.600	—
VIII.	25	**Rozmaite nieprzewidziane** . . .	100	—
		Suma wydatków .	33.540	200
		Razem . .	33.740 K.	

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			korony	
		DOCHODY.		
I.	1	**Subwencya z c. k. Skarbu Państwa** .	6.000	—
II.	2	**Zarobek 40 uczniów po 24 K.** . .	960	—
III.	3	**Dochód z gospodarstwa:**		
		a) Dochód z gospodarstwa szkolnego . 4.000 K.		
		b) „ z ogrodu . 100 „	4.100	—
		Rozmaite nieprzewidziane . . .	—	—
		Suma dochodów .	11.060	—
		W porównaniu z wydatkami	33.740	—
		okazuje się **niedobór** .	22.680	—

Komisya budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić powyższy preliminarz budżetu krajowej niższej szkoły rolniczej w Bereźnicy i poleci wstawić wydatki tej szkoły w sumie 33.740 koron do rubr. XV. poz. 259 a dochody w sumie 11 060 do rubr. X. poz. 46 dochodów funduszu krajowego.

Za przewodniczącego:

Badeni,

Sprawozdawca:

Dąmbski,

Rubryka XI poz. 260 wyd i Rubr X. poz 47. dochodów funduszu krajowego.

Krajowa niższa szkoła rolnicza w Suchodole pod Krosnem.

Sprawozdawca poseł Dąmbski.

Komisya uchwala wydatki zwyczajne w sumie 33.620 koron, nadzwyczajne w sumie 2312 koron ogółem 35.932 koron Wydatki wyższe od uchwalonych na rok 1901 o 3.852 koron. Dochody w sumie 12380 wyższe od uchwalonych na rok 1901 o 200 koron. Na podwyższenie wydatków wpływa większy koszt utrzymania uczniów, których frekwencya się podwyższyła i nadzwyczajne wydatki na usunięcie grzyba w budynku szkolnym 1400 koron, na sprawienie przyrządów do nauki na kursie wyprawy lnu 450 koron i na wydzierżawienie dla szkoły 14 morgów gruntu za sumę 462 koron.

W dochodach uwzględniono spodziewany wyższy dochów z wydzierżawionego gruntu.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			Korony	
		WYDATKI.		
I.		**Płace personalu.**		
	1	Kierownik stacyi	1.200	—
	2	*a*) Asystent pierwszy etatowy, płaca . . 2.000 K. dodatek aktywalny 200 „ 2.200 K.		
		b) 2 Asystentów nieetatowych, płaca po 1.200 K. 2.400 K. na mieszkanie po 400 „ 800 „ „ opał po 78 K. . 156 „ 3356 „	5.556	—
	3	Laborant, płaca . . . 1.100 K. na mieszkanie . . 360 „	1.460	—
		Suma rubryki I. .	8.216	—
II.		**Koszta administracyi.**		
	4	Zarząd: *a*) koszta kancelaryjne 800 K. *b*) służący . . 600 „	1.400	—
	5	Najem pomieszkania	1.680	—
	6	Oświetlenie i opał	500	—
		Suma rubryki II. .	3 580	—
III.		**Utrzymanie stacyi.**		
	7	Koszta utrzymania stacyi . . .	1.700	300
	8	„ utrzymania ogrodu górskiego . .	600	—
	9	*a*) Utrzymanie pól doświadczalnych . . . 1.000 K. *b*) Analizy z pól utrzymywawanych kosztem Towarzystwa gospodarczego . 200 „	1.200	—
	10	Koszta druków i wydawnictw . .	200	—
	11	Prenumerata pism i zakupno podręczników	400	—
	12	Koszta podróży kierownika i asystentów .	800	—
		Suma rubryki III. .	4.900	300
		Suma wydatków .	16.696	300
		Razem .	**16.996 K.**	

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			Korony	
		DOCHODY.		
I.	1	**Subwencya z c. k. Skarbu Państwa** .	2.000	—
II.	2	**Dochód z analiz**	1.600	—
III.	3	**Dochód z pól i ogrodu** . . .	400	—
		Suma dochodów .	4.000	—
		W porównaniu z wydatkami .	16.996	—
		Okazuje się niedobór .	12.996	—

Komisya budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić powyższy preliminarz budżetu stacyi doświadczalnej botaniczno-rolniczej we Lwowie na rok 1902 i polecić wstawić wydatki w sumie 16.996 kor. do rubr. XV. poz. 245 a dochody w sumie 4.000 kor. do rubr. X. poz. 50. dochodów funduszu krajowego.

Za przewodniczącego:
K. Badeni.

Sprawozdawca:
Dąmbski.

Z drukarni Pillera i Sp. we Lwowie

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			korony	
		DOCHODY.		
I.		**Subwencye.**		
	1	Z c. k. Skarbu Państwa . . .	6.000	—
	2	Od Rady powiatowej w Krośnie . .	—	—
		Suma rubryki I. .	6.000	—
II.		**Opłaty na utrzymanie uczniów.**		
	3	Uczeń płacący za utrzymanie . .	300	—
III.	4	**Zarobek 45 uczniów po 24 K.** . .	1.080	—
IV.	5	**Dochód z gospodarstwa szkolnego** .	5 000	—
V.	6	**Rozmaite nieprzewidziane** . .	—	—
		Suma dochodów .	12 380	—
		W porównaniu z wydatkami	35.932	—
		Okazuje się **niedobór**	23.552	—

Komisya budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić powyższy preliminarz budżetu Krajowej niższej szkoły rolniczej w Suchodole i poleci wstawić wydatki tej szkoły w sumie 35932 koron do Rubr. XV. poz. 260 a dochody w sumie 12.380 koron do Rubr. X. poz. 47 dochodów funduszu krajowego.

Za przewodniczącego:

K. Badeni

Sprawozdawca:

Dąmbski

Z drukarni i litografii Pillera i Sp.

Budżet krajowy na rok 1902.

Rubryka XV. poz. 261 wydatków

i Rubryka X. poz. 48 dochodów funduszu krajowego.

Krajowa niższa szkoła ogrodnicza w Tarnowie.

Sprawozdawca poseł Stanisław Dąmbski.

nych Wydatki uchwala Komisya w sumie 24.790 koron, wyższe od uchwalona rok 1901 o 600 koron.

o 400 Dochody w sumie 9.360 koron, wyższe od uchwalonych na rok 1901 koron.

szkoły Niedobór większy o 200 koron wskutek podwyższenia wydatku na opał o 100 koron i wydatku na utrzymanie budynków o 100 koron.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie		zwyczajne	nadzwyczajne
				koron	koron
		WYDATKI.			
I.		**Płace nauczycieli.**			
	1	Nauczyciel fachowy i kierownik: płaca	2.400 K.		
		dodatek aktywalny	280 „		
		dodatki pięcioletnie	800 „	3.480	—
	2	Nauczyciel fachowy pomocniczy: płaca	1.600 K.		
		dodatek aktywalny	200 „		
		dodatek pięcioletni	200 „		
		ryczałt na mieszkanie	400 „	2.400	—
	3	Nauczyciel pomocniczy do miernictwa i rysunków, płaca		480	—
	4	Nauczyciel do nauk elementarnych: płaca	1.000 K.		
		dodatek aktywalny	200 „		
		„ pięcioletni	100 „		
		ryczałt na mieszkanie	360 „	1.660	—
	5	Ochmistrz i instruktor, płaca	1.200 K.		
		dodatek na mieszkanie	240 „	1.440	—
	6	Kapelan i katecheta: płaca	300 K.		
		wydatki z powodu nabożeństwa	100 „	400	—
		Suma rubryki I.		9 860	—
II.		**Koszta administracyjne.**			
	7	Zarząd:			
		a) pomoc kancelaryjna	240 K.		
		b) koszta kancelaryjne, inseraty, druki i portorya	200 „		
		c) sługa szkolny i stróż nocny	720 „	1.160	—
	8	Opał ubikacyj szkolnych		900	—
	9	Oświetlenie		300	—
	10	Utrzymanie budynków (naprawy, ubezpieczenie, kominiarz)		400	100
	11	Sprzęty i ruchomości		200	—
		Suma rubryki II.		2.960	100
		Do przeniesienia		12.820	100

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne koron	nadzwyczajne koron
		Z przeniesienia . .	12.820	100
III.		**Utrzymanie uczniów.**		
	12	Stołowanie . . . (dla 25 uczniów		
	13	Odzież, pościel i pranie (po 330 K.	8.250	—
	14	Lekarz i apteka	240	—
	15	Uczeń praktykant	480	—
		Suma rubryki III. .	8.970	—
IV.		**Potrzeby naukowe.**		
	16	Przybory do nauki	240	—
	17	Zbiory środków do demonstracyi . .	200	—
	18	Biblioteka i czytelnia	200	—
	19	Wycieczki naukowe	200	—
	20	Na utrzymanie ogrodu szkolnego . .	2.000	—
		Suma rubryki IV. .	2.840	—
V.	21	**Rozmaite nieprzewidziane** . .	60	—
		Suma wydatków .	24.690	100
		Razem . .	24.790 K.	

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Zwyczajne	nadzwyczajne
			Korony	
		DOCHODY.		
I.		**Subwencye.**		
	1	Z c. k. Skarbu Państwa . . .	6.000	—
	2	Od gminy miasta Tarnowa . . .	500	—
	3	Od Rady powiatowej w Tarnowie . .	600	—
		Suma rubryki I. .	7.100	—
II.	4	**Opłaty na utrzymanie uczniów** . .	200	—
III.	5	**Dochód z ogrodu szkolnego** . .	2.000	—
IV.	6	**Rozmaite nieprzewidziane** . . .	60	—
		Suma dochodów .	9.360	—
		W porównaniu z wydatkami .	24.790	—
		okazuje się **niedobór** .	15 430	—

Komisya budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić powyższy preliminarz budżetu krajowej niższej szkoły ogrodniczej w Tarnowie na rok 1902 i poleci wstawić wydatki tej szkoły w sumie 24.790 koron do Rubr. XV. poz. 261, a dochody w sumie 9.360 koron do Rubr. X. poz. 48 dochodów funduszu krajowego.

Za przewodniczącego:
K. Badeni.

Sprawozdawca:
Stanisław Dąmbski.

Rubr. XV. poz. 263 wyd. i rubr. X. poz. 49 dochodów funduszu krajowego.

Sprawozdawca poseł Dambski.

Zakład sadowniczy w Zaleszczykach.

na rok 1902 Komisya uchwala wydatki w sumie 14.970 koron, niższe od uchwalonych na rok 1901 o 3.527 koron, wskutek tego, że odpadły wydatki na budowle zakładu, które są już wykończone.

zostaje Dochody w sumie 5.700 koron, w których po raz pierwszy preliminowana subwencya państwowa w kwocie 5.000 koron.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			Korony	
		WYDATKI.		
I.		**Płace nauczycieli.**		
	1	Nauczyciel do nauk fachowych i kierownik, płaca . . . . 2.600 K. dodatek aktywalny . 280 „	2.880	—
	2	Inspektor ogrodu, zarazem nauczyciel fachowy, płaca . . 2.000 K. dodatek aktywalny . 200 „	—	—
		Suma rubryki I. .	2.880	—
II.		**Koszta administracyjne.**		
	3	Koszta kancelaryjne	200	—
	4	Stróż zakładu	600	—
	5	Furman	360	—
	6	Opał	600	—
	7	Oświetlenie	250	—
	8	Utrzymanie budynków	200	—
	9	Wynagrodzenie za użytkowanie wody .	600	—
	10	Sprzęty i ruchomości	100	—
	11	Utrzymanie koni do posług administracyjnych	800	—
	12	Ubezpieczenie budynków i zbiorów oraz podatki	240	—
		Suma rubryki II. .	3.950	—
III.		**Potrzeby zakładu.**		
	13	Pomocnik ogrodnika, płaca . 720 K. na mieszkanie . . 120 „	840	—
	14	*a*) Najem robotnika . . 1.000 K. *b*) Zapłata za robociznę uczniom 2.000 „	3.000	—
	15	Wyszutrowanie dróg	—	400
	16	Na kupno dziczków i drzew dla rozszerzonego ogrodu	—	1.500
	17	Materyały i drobne wydatki na ogród .	300	—
	18	Nawozy	400	—
	19	Nasiona	500	—
	20	Środki do nauki i pracy . . . *a*) narzędzia . . 300 K. *b*) biblioteka . . 100 „	400	—
		Suma rubryki III. .	5.440	1.900

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			Korony	
		Z przeniesienia .	12.270	1.900
IV.		**Rozmaite.**		
	21	Ryczałt na koszta objazdów . . .	600	—
	22	Wydatki nieprzewidziane . . .	200	—
		Suma rubryki IV. .	800	—
		Suma wydatków .	13.070	1.900
		Razem .	**14.970 K.**	
		DOCHODY.		
I.	1	**Subwencya c. k. Skarbu państwa** .	5.000	—
II.	2	**Dochód z ogrodu szkolnego** . .	700	—
		Suma dochodów .	5.700	—
		Z porównania z wydatkami .	14.970	—
		okazuje się **niedobór** .	9.270	—

Komisya budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić powyższy preliminarz budżetu zakładu sadowniczego w Zaleszczykach na rok 1902 i poleci wstawić wydatki tego zakładu w sumie 14.970 koron do Rubr. XV. poz. 263, a dochody w sumie 5.700 koron do Rubr. X. poz. 49 dochodów funduszu krajowego.

Za przewodniczącego:
K. Badeni.

Sprawozdawca:
Stanisław Dąmbski.

Budżet krajowy na rok 1902.

Rubryka XV. poz. 286 wydatków i Rubryka XV. poz. 58 dochodów funduszu krajowego.

Krajowy skład publiczny w Krakowie.

Sprawozdawca poseł Jan Rotter.

Wysoki Sejmie!

Wydział krajowy preliminuje dla Składów publicznych w Krakowie na rok 1902:

W dochodach	34.600 K.
w wydatkach	33.948 „
a zatem nadwyżkę . . .	652 K.

W porównaniu z rokiem 1901 preliminuje Wydział krajowy dochody mniejsze o 500 K., który to ubytek całkowicie idzie na karb obniżenia się cyfry opłat za manipulacye przy zbożu, względnie towarach.

Wydatki preliminowane są wyżej o 260 K., na cyfrę tę składa się obniżenie wydatków połączonych z manipulacyą zbożową o 756 K., powiększenie zaś w kosztach adminiatracyi w zwyczajnych i nadzwyczajnych razem o 1.016 K.

Preliminowana przeto nadwyżka dochodów nad wydatkami jest o 760 K. mniejsza niż w roku 1901.

Komisya budżetowa, zgodnie z Wydziałem krajowym wnosi:

Wysoki Sejm uchwalić raczy wydatki i dochody dla Składu publicznego w Krakowie na rok 1902, jak następuje:

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			korony	
		WYDATKI.		
I.		**Koszta zarządu i służby.**		
	1	Dyrektor-kasyer	3.000	—
	2	Likwidator	2.400	—
	3	Buchalter	1.500	—
	4	Praktykant (zastępca likwidatora)	720	—
	4a	Dyurnista	360	—
	5	Magazynier	2.000	—
	6	Woźny	880	—
	7	Odźwierny	580	—
	8	Stróż nocny	600	—
		Suma rubryki I.	12.040	—
II.		**Koszta administracyi.**		
	9	Podatki:		
		a) zarobkowy	497	—
		b) domowo-czynszowy	1 600	—
	10	Utrzymanie zabudowań i urządzeń:		
		a) budynków administracyjnych	260	—
		b) magazynów zbożowych	1.400	—
		c) urządzenie wodociągów i naprawa studni	—	531
	11	Zabezpieczenie:		
		a) budynków od ognia	400	—
		b) robotników od wypadków i w kasie chorych	320	—
	12	Potrzeby kancelaryjne:		
		a) ogłoszenia i dzienniki	140	—
		b) księgi i druki	700	—
		c) telefon	100	—
		d) rozmaite kancelaryjne	280	—
	13	Opał i światło	500	—
	14	Opłata drogi dojazdowej	300	—
	15	Remuneracye, noworoczne	1.600	—
		Suma rubryki II.	8.097	531
		Do przeniesienia	20·137	531

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			Korony	
		Z przeniesienia .	20.137	531
III.		**Ekspozytura cłowa.**		
	16	Ryczałt c. k. Skarbowi Państwa . .	600	—
IV.		**Koszta manipulacyi zbożowej.**		
	17	Robocizna	10.000	—
	18	Szpagat, wory, ...	360	—
	19	Asekuracya	1.370	—
	20	Stemple i porta	900	—
	21	Rozmaite	50	—
		Suma rubryki IV. .	12.680	—
		Suma wydatków .	33.417	
		Razem . . .	33.948 K.	

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			korony	
		DOCHODY.		
I.	1	**Składowe od zboża i towarów** . .	14.400	—
II.		**Manipulacye przy zbożu, względnie towarach.**		
	2	Dostawa wagonów	1.100	—
	3	Ekspedycya	100	—
	4	Wyładowanie	4.500	—
	5	Załadowanie	3.200	—
	6	Asekuracya	1.700	—
	7	Stemple i porta	1.100	—
	8	Odsetki	1.000	—
		Rozmaite:		
		a) czyszczenie i wietrzenie . .	5.100	—
		b) załatwianie formalności cłowych .	600	—
		c) wypożyczanie worów . . .	600	—
		d) szpagat	700	—
		e) zawiadomienia odbiorcze . . .	500	—
		Suma rubryki II. .	20.200	—
		Suma dochodów .	34.600	—
		W porównaniu z wydatkami	33.948	—
		Nadwyżka dochodu	652	—

We Lwowie 3 lipca 1902.

Za przewodniczącego:
K. Badeni.

Sprawozdawca:
Jan Rotter.

Rubryka XV. pozycya 316 322.

Sprawozdawca poseł Loewenstein.

B). Na cele górnictwa.

Zgodnie z preliminarzem Wydziału krajowego Komisya budżetowa wnosi:

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1902 K.
XV.	316	Remuneracya referenta spraw górniczych przy Wydziale krajowym	3.328
	317	Na badanie kraju w celu zestawienia użytecznych kopalin i popularnego opisu ich występowania	5.000
	318	Utrzymanie krajowej szkoły górniczej i wiertniczej w Borysławiu	17.760
	319	Na stacyę doświadczalną produktów naftowych .	2.000
	320	Na zbieranie i ogłaszanie dat statystycznych o produkcyi i handlu nafty i wosku ziemnego .	1.000
	321	Stypendya dla górników i uczniów praktycznych szkół wiertniczych i akademij górniczych . .	3.400
	322	Na potrzeby muzeum górnictwa nafty i wosku ziemnego w c. k. szkole politechnicznej we Lwowie	300

Przewodniczący:
K. Badeni.

Sprawozdawca:
Loewenstein.

Rubryka XVI. pozycye 323—452.

Sprawozdawca poseł Małachowski.

Sprawozdanie

komisyi budżetowej o wydatkach na podniesienie rękodzielnictwa i przemysłu.

Wysoki Sejmie!

Łączna suma preliminowana przez Wydział krajowy w rubryce XVI. na cel podniesienia rękodzielnictwa i przemysłu na r. 1902 przedstawia cyfrę . 404.624 K.
Na r. 1901 preliminowano w tej rubryce . . . . 420.610 „

Wydział krajowy preliminuje więc na r. 1902 *mniej* o . . 15.986 K. w porównaniu z r. 1901.

Różnicę tę uzasadnia Wydział krajowy zgodnie z krajową komisyą dla spraw przemysłowych w sposób następujący:

Więcej (w porównaniu z r. 1901) preliminuje się w następujących pozycyach:

1. W poz. 323—375 o 4.800 koron na nowe szkoły przemysłowe uzupełniające: w Starym Samborze, w Trembowli i w Turce, dla każdej po 1600 koron. Założenie tych szkół jest w toku

2. W dziale II. grupie *A.* więcej o 11.282 koron na trzy nowe szkoły koszykarskie: w Dynowie, Jurkowie iWielowsi, tudzież na szkołę kołodziejską w Tłumaczu i podwyższenie subwencyi dla szkoły koszykarskiej w Czerwonej Woli o 400 koron, na dawne szkoły zaś więcej o 2.190 koron, z powodów przytoczonych w szczegółowych preliminarzach tych zakładów.

3. W tejże samej grupie II. *A.* w wydatkach nadzwyczajnych więcej o 14.280 koron na urządzenie warstatu maszynowego w szkole stolarskiej w Kalwaryi, kołodziejskiego w Tłumaczu i rekonstrukcyę ewent. postawienie nowego budynku w Grybowie (poz. 399, 397 i 394).

4. W Grupie II. *B.* więcej o 7.866 koron z powodu koniecznego podwyższenia subwencyi dla szkoły w Kołomyi, dla kursów w Podgórzu i subwencyi dla pożytecznej pracowni garncarskiej w Toustem (poz. 401, 402, 403).

5. W grupie II. *C.* więcej o 852 koron z powodu koniecznego podwyższenia wynagrodzenia dla kierownika w Starym Sączu i wstawienia kredytu dla drugiego nauczyciela w Witkowie (poz. 404 i 405).

6. W grupie II. *D.* więcej o 1792 koron z powodu niezbędnego rozszerzenia lokalu w Wilamowicach (poz. 415) i zasadnionych zwiększonych potrzeb szkół objętych tą grupą (poz. 408—417).

7. W grupie II. *F.* więcej o 186 koron wedle potrzeb uzasadnionych poszczególnymi preliminarzami dotyczących szkół.

8. W pozycyi 426 więcej o 1000 koron z powodu rozwoju dotyczącej szkoły i zwiększonych tem jej potrzeb.

9. W pozycyi 434 więcej o 161 koron z powodu należnego kierownikowi pięcioletniego dodatku.

10. W pozycyi 436 więcej o 8000 koron z powodu prawdopodobnego zorganizowania szkoły rzemiosł w Drohowyżu.

11. W pozycyi 441 więcej o 2000 koron, ryczałt uzasadniony zamierzonem otwarciem kilku nowych szkół zawodowych i większej pracowni kapeluszniczej w Myślenicach.

12. W grupie V. pozycyi 448 więcej o 12.000 koron na urządzenie specyalnej wystawy meblowego stolarstwa i krajowych wyrobów koszykarskich we Lwowie.

13. W pozycyi 449 *b.* więcej o 4200 koron w myśl uchwały sejmowej z 6. lipca 1901 jako pierwsza rata pożyczki zaciągnąć się mającej przez gminę m. Krakowa w sumie 70.000 koron, na budowę gmachu dla szkoły handlowej.

Razem więc preliminuje Wydział krajowy w rubr. XVI. zgodnie z komisyą przemysłową w powyższych pozycyach w porównaniu z r. 1901 więcej o 71.009 koron.

Natomiast preliminuje *mniej*:

1. W dziale I. w poz. 323—375 mniej o 4393 koron „głównie z powodu przyjęcia subwencyi państwowych w wysokościach żądanych od c. k. Rządu“, oczem poniżej obszerniej będzie mowa.

2. W dziale II. grupa *B.* mniej o 3000 koron z powodu, iż odpada w tej wysokości kredyt na pierwsze urządzenie kursów w Podgórzu.

3. W dziale II. grupa *C.* mniej o 200 koron z przyczyny, iż odpadł kredyt 400 koron na maszyny dla szkoły w Dobczycach, a natomiast uzasadniona potrzeba wstawienia 200 koron dla szkoły w Witkowie na zakupno kopyt i narzędzi

4. W dziale II. grupa *D.* mniej o 160 koron z powodu niektórych mniejszych potrzeb szkół w tej grupie wymienionych.

5. W pozycyi 429 mniej o 400 koron z powodu zwinięcia pracowni rękawiczniczej w Towarzystwie „Pracy kobiet“ w Kołomyi.

6. W pozycyi 432 *b* mniej o 2260 koron z powodu, iż odpada jednorazowy zeszłoroczny wydatek na budowę studni, bielenie i rulety szkoły ślusarskiej w Świątnikach.

7. W pozycyi 433 *c.* mniej o 1150 koron z powodu, iż w myśl uchwały sejmowej z 6. lipca 1901 wstawia się zamiast zeszłorocznej sumy 6000 koron, tylko 4850 koron jako pierwszą ratę pożyczki 21.000 koron na budowę domu dla szkoły kowalskiej w Sułkowicach.

8. W pozycyi 434 mniej o 432 koron z powodu, iż odpadł jednorazowy zeszłoroczny wydatek na budowę pieca do wypalania dla stacyi doświadczalnej przy szkole politechnicznej we Lwowie.

9. W pozycyi 447 *a.* mniej o 75.000 koron z powodu, iż odpada ostatnia rata dotacyi funduszu przemysłowego, uzupełnionego uchwałą Wys. Sejmu z 13. lutego 1894 do wysokości 1,000.000 koron.

Razem przeto preliminuje Wydział krajowy w powyższych pozycyach mniej o 86.995 koron w porównaniu z preliminarzem 1901 r.

Różnica cyfr 86.995 koron i 71.009 koron daje kwotę 15.986 koron jako przytoczoną powyżej na wstępie różnicę prelminarza rubryki XVI. w latach 1901 i 1902.

Nie należy jednak przytem spuszczać z oka faktu, iż w powyż wykazanej różnicy in minus sumie 86 995 koron, mieści się kwota 75.000 koron jako ostatnia rata dotacyi funduszu przemysłowego, uzupełnionego uchwałą Wys. Sejmu z 13. lutego 1894 do wysokości 1,000 000 koron.

Dla zyskania dokładnego obrazu budżetowego, ile w tym roku ściśle na cele podniesienia rękodzieła i przemysłu, kraj wydaje w porównaniu z r. 1901, należy odciągnąć powyższą dotacyę 75.000 koron, która wpłynęła do kapitału dotacyjnego na korzyść funduszu przemysłowego i przeprowadzić porównanie bez tej cyfry. Tak licząc okazuje się że w r. 1902 wyda kraj na ten cel roczną kwotę 404.624 koron, podczas gdy w r. 1901 biorąc w rachunek tylko corocznie powtarzające się konieczne rozchody,

wydał tylko (420.610 koron — 75.000 koron) 345.610 koron tak, że właściwie w r. 1902 wydaje się o 59.014 koron więcej aniżeli w r. 1901.

Komisya budżetowa przyjmuje w całości powyższy preliminarz, który Wydział krajowy przedkłada zgodnie z opinią krajowej Komisyi przemysłowej. Preliminarz ten jest zupełnie uzasadniony rzeczowemi potrzebami poszczególnych rubryk w sprawozdaniu Wydziału krajowego i krajowej komisyi przemysłowej wyczerpująco uzasadnionemi, jakoteż odpowiada sile finansowej funduszu krajowego w r. 1902.

Komisya budżetowa nie może jednak zamknąć sprawozdania nie załatwiwszy tutaj dwóch ważnych kwestyj:

1. Sprawy niedostatecznego udotowania pożyczkowego funduszu przemysłowego

2. sprawy nieuwzględniania od dłuższego czasu ze strony Rządu słusznych żądań reprezentacyi kraju w przedmiocie przyczyniania się skarbu państwa na cele podniesienia rękodzieła i przemysłu krajowego.

Co do sprawy pierwszej. Niedostateczne udotowanie pożyczkowego funduszu przemysłowego wykazuje Wydział krajowy w sprawozdaniu swem z 16. czerwca 1902 r. LW. 41.122/902 w przedmiocie powiększenia dotacyi funduszu przemysłowego w sposób następujący:

Niezbędna potrzeba jednorazowego w tym roku powiększenia funduszu przemysłowego, wynika z następujących cyfr:

Podań o pożyczki niezałatwionych było z dniem 31. grudnia 1901, 5 na kwotę	129.000 koron
Wpłynęło w roku 1902 nowych podań 40 na kwotę .	717.300 „
Razem podań 45 na . . .	846.300 koron
Wypłacono w roku 1902 pożyczek 9 w kwocie . .	157.400 koron
Promes niezrealizowanych dotąd jest 5 na . . .	63.100 „
Z ostatniego posiedzenia Komisyi przemysłowej uchwalił Wydział krajowy pożyczek 7 na	88.000 „
Razem wypłaconych i uchwalonych . .	308.500 koron

Jakie będą wpływy funduszu przemysłowego w roku bieżącym, trudno obecnie ściśle określić — ale biorąc analogię z roku 1901 — przedstawiłyby się one, jak następuje:

Spłaty od dłużników wynosiły w roku 1901 . .	166.301 kor. 34 g
Dochód z odsetek	30.526 „ 53 „
Razem . . .	196.828 kor. 77 „
Zapas początkowy w roku 1902 wynosił . . .	64.120 „ — „
Ogółem . . .	260.947 kor. 87 g

Gdyby zatem przyjąć dochody takie same jak w roku 1901 — to wraz z faktycznym zapasem początkowym nie byłoby jeszcze pokrycia na wydanie dotychczas i prawomocnemi uchwałami przyrzeczone pożyczki. Zabrakłoby na nie około 42.000 koron nie mówiąc nic o tem, że między niezałatwionemi dotąd podaniami jest jeszcze szereg takich, które bardzo na uwzględnienie zasługują. Ta niezwykle wielka liczba podań o pożyczki jest niewątpliwie objawem zwiększającego się ruchu przemysłowego w kierunku tworzenia nowych, lub rozszerzania istniejących zakładów przemysłowych, a w takiej chwili odrzucanie nawet takich podań, któreby ze wszech miar na uwzględnienie zasługiwały, motywowane brakiem gotówki w funduszu przemysłowym, byłoby wręcz zaprzeczeniem celu, dla którego Wysoki Sejm przed 15 laty ofiarnie fundusz ten stworzył — udzielenia przemysłowi zachęty i poparcia. Że zaś Komisya przemysłowa jeszcze w roku ubiegłym wnosiła, ażeby Wydział krajowy zwrócił się do Wysokiego Sejmu o dalsze powiększenie funduszu przemysłowego, co Wydział krajowy w zasadzie uznał za potrzebne, ale przy ostatecznem zestawieniu preliminarza na rok 1902 skreślić musiał, nie chcąc go zamykać niedoborem — że obecnie, jak dodatkowe sprawozdanie Wydziału krajowego o budżecie na rok b. (LW. kr. 34.616/902 z dnia 12. czerwca 1902) wykazało, okoliczności tak się zmieniły, iż można bez obawy niedoboru podnieść znacznie tegoroczne wydatki — przeto wszystko przemawia za tem, ażeby w roku bieżącym dotacyę funduszu przemysłowego podnieść o kwotę, jaka w granicach uzyskanej nadwyżki i z uwzględnieniem nowych potrzeb w innych działach gospodarki krajowej jest możliwa, t. j. o kwotę 100.000 koron.

Wydział krajowy wnosi obecnie tylko takie jednorazowe podwyższenie funduszu przemysłowego, bez wniosku o wstawienie dalszych rat na jego dotacyę w latach następnych. Czyni to zaś pomimo pełnej świadomości, że i po takiem powiększeniu funduszu tego, jeszcze on będzie zbyt skromny, ażeby mógł podołać temu wielkiemu zadaniu, jakie obecnie natarczywie przed nami staje: stworzenia i zasilenia wielkiego przemysłu. Do tego zadania bowiem trzeba wielkich środków pieniężnych — a sprawa dostarczenia tych środków i stosownej organizacyi dla odpowiedniego ich użycia, jest jeszcze w toku studyów i nie dojrzała tak, aby już teraz można Wysokiemu Sejmowi gotowe projekty przedłożyć.

Podzielając w zupełności powyższe argumenty Komisya wnosi:

Do rubryki XVI w poz. 447a. jako jednorazowe zasilenie pożyczkowego funduszu przemysłowego wstawia się kwotę 100.000 koron jako wydatek nadzwyczajny.

Wobec tego dział V rubryki XVI-tej przedstawiać będzie zamiast kwoty 34.000 koron, kwotę 134.000 koron a cała suma rubryki XVI wydatków funduszu krajowego przedstawi cyfrę 504.624 koron

Co do sprawy drugiej, wykazano kilkakrotnie w ostatniem trzechleciu pokrzywdzenie Galicyi w stosunku do Skarbu państwa w podwójnym kierunku: podczas gdy w innych krajach rząd daleko więcej stosunkowo utworzył szkół i zakładów państwowych w Galicyi stara się rząd ciężar utrzymywania tych zakładów złożyć na kraj i gminy tak, iż Skarb państwa z reguły tylko subwencyą przyczynia się do istnienia i rozwoju tych szkół i zakładów. Oprócz tego zaś i wymiar tych subwencyj jest nader skromnym a w wielu bardzo pozycyach Rząd wprost nie dopełnia zobowiązań prawnie przyjętych i daje powód do słusznych zażaleń ze strony reprezentacyi kraju.

Krzywdy te wykazują jaskrawe cyfry budżetowe z roku 1900. Wydatki Skarbu państwa w tym roku na cele szkolnictwa przemysłowego i handlowego wynoszą:

Dla Czech	2,989.730	koron
„ Moraw	1,055.420	„
„ Galicyi	596.700	„

pomimo że Galicya tak pod względem obszaru jak i pod względem liczby ludności przewyższa Czechy i Morawy.

Rząd nie przyznaje też funduszowi krajowemu tych subwencyi których przyznania i wstawienia do preliminarza państwowego Wydział krajowy corocznie słusznie się domagać ma prawo, gdyż polegają one przeważnie na umowach z Rządem w tym względzie zawartych.

I tak np. domagał się Wydział krajowy

na r. 1899	subwencyj	69.112 K.	Rząd zaś przeznaczył tylko	61.900 K.	tj. o	7212 K. mniej
„ 1900	„	77.740 „	„ „ „ „	66.900 „	„	10840 „ „
„ 1901	„	63.211 „	„ „ „ „	55.100 „	„	8111 „ „

Niedobory te pokryć musiał fundusz krajowy, to też zamknięcia rachunkowe z lat 1900 i 1901 poszczególnych szkół i zakładów zawierają cały szereg pozycyj przekraczających preliminarze budżetu funduszu krajowego jedynie z powodu niedopełnienia ze strony Rządu zobowiązań co do subwencyi.

Z tego powodu jak i w ogóle z powodu niedostatecznego popierania ze strony c. k. Rządu celów krajowego szkolnictwa przemysłowego i rękodzielniczego, powziął Wys. Sejm w ostatnich latach cały szereg rezolucyj z wezwaniem do Rządu.

Niech nam będzie wolno przytoczyć ważniejsze w r. 1898.

Poleca się Wydziałowi krajowemu aby domagał się u Rządu energicznie zwiększenia subwencyj państwowych na cele szkolnictwa przemysłowego w Galicyi i by dotyczące pisma udzielił prezydyum Koła polskiego w Wiedniu, celem poparcia tego żądania.

Dnia 22. marca 1899 uchwalił Sejm ponownie:

„Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, ażeby za pośrednictwem Koła polskiego w Wiedniu i Ministerstwa dla Galicyi domagał się przyznania ze skarbu państwa wyższych zasiłków na rzecz szkół zawodowych w kraju i na cele popierania przemysłu."

Uchwałą z 5. Maja 1900 Sejm upoważnił Wydział krajowy do zorganizowania istniejących obecnie w kraju uzupełniających szkół przemysłowych na zasadach nor-

malnego statutu, ale pod warunkiem, że rząd zabezpieczy dla każdej z tych szkół subwencyę państwową w wysokości $^1/_3$ ogólnych kosztów jej utrzymania.

Sprawa ta wymagała i dotąd wymaga stanowczego uregulowania, gdyż jak to już podniesiono, rząd od szeregu lat systematycznie obniżał i dotąd obniża żądaną dotacyę ze skarbu państwa na utrzymanie uzupełniających szkół przemysłowych, wskutek czego subwencya rządowa nie pokrywa nigdy $^1/_3$ części kosztów utrzymania tychże szkół i niedobór stąd wynikły spada z reguły na fundusz krajowy. Z powodu obniżenia dotacyi państwowej na te szkoły na r. 1901 o sumę 8011 K. Wydział krajowy pismem z dnia 16. kwietnia 1901 L. 82.173|900 odniósł się do Rady szkolnej krajowej z przedstawieniem. Powodem obniżenia tej dotacyi miała być — według pisma Rady szkolnej kraj. — okoliczność, iż preliminarz państwowy na rok 1901 miał być już wówczas zupełnie wykończony, gdy Komisya przemysłowa wnioski swe w tym względzie przedłożyła. Rada szkolna kraj. zażądała zarazem od krajowej Komisyi przemysłowej, ażeby w przyszłości wnioski swe co do preliminarza państwowego przedkładała corocznie najpóźniej do końca marca.

W piśmie swem Wydział krajowy podniósł z ubolewaniem, iż systematyczne od szeregu lat obniżanie dotacyi państwowej na utrzymanie uzupełniających szkół przemysłowych, powoduje w budżetach tych szkół niedobory, które w rezultacie pokrywać musi fundusz krajowy, chociaż do tego nie jest obowiązany. Wydział krajowy podniósł dalej, że Wys. Sejm zezwolił na przeprowadzenie organizacyi uzupełniających szkół przemysłowych na zasadzie normalnego statutu, zastrzegł jednak wyraźnie, iż organizacya przeprowadzoną być ma pod warunkiem, iż Rząd zabezpieczy dla każdej z tych szkół subwencyę państwową w wysokości $^1/_3$ ogólnych kosztów jej utrzymania. Przeprowadzenie tej organizacyi jest właśnie w toku i z nowym rokiem szkolnym wejdzie niewątpliwie w życie, — stanie się zatem zadość życzeniu Ministerstwa i Rady szkolnej krajowej i w tej właśnie chwili napotyka Wydział krajowy na trudności finansowej natury, które całą organizacyę tych szkół czynią iluzoryczną. Nie można bowiem o tem zapominać, że według § 4. statutu normalnego cały zarząd administracyjny szkoły sprawować ma Wydział krajowy, w szczególności zarządzać funduszami szkoły, ściągać dochody i asygnować wydatki w granicach budżetu corocznie przez Wys. Sejm uchwalonego. Wydział krajowy obowiązany będzie zatem pokryć wszystkie wydatki utrzymania, a jeżeli w przyszłości dotacya skarbu państwa, wstawiona w wysokości $^1/_3$ ogólnych wydatków do preliminarza, miałaby być systematycznie obniżaną, niedobory będą nieuniknione. Z tych powodów Wydział krajowy domagał się w myśl uchwały Wys. Sejmu z dnia 5. maja 1900 wyraźnego oświadczenia rządu centralnego, iż bezwarunkowo zabezpieczy w przyszłości dla każdej szkoły uzupełniającej przemysłowej subwencyę państwową w wysokości $^1/_3$ ogólnych kosztów jej utrzymania. Zarazem prosił Wydział krajowy Radę szkolną krajową, ażeby wpływem swym starała się wyjednać dodatkowy na ten cel kredyt na rok 1901 w kwocie 8.011 koron, o który dotacya państwowa została bezpodstawnie obniżoną. Wydział krajowy podniósł dalej w swem piśmie, iż po przeprowadzeniu organizacyi uzupełniających szkół przemysłowych, skarb państwa winien będzie wyznaczać w każdym następnym roku dodatkową subwencyę za rok poprzedni, o ileby okazało się, że przyzwolona dotacya państwowa nie pokryła w zupełności $^1/_3$ części preliminowanych wydatków powyższych szkół. Przy układaniu preliminarzy nie można dość często z całą pewnością oznaczyć, czy w ciągu roku nie powstanie nowa uzupełniająca szkoła przemysłowa, co do której pertraktacye są dopiero w toku. Na podobne cele wyznacza Wys. Sejm od szeregu lat pewien ryczałt, a takiego samego ryczałtu domagała się zawsze komisya przemysłowa ze skarbu państwa, ale jak dotąd bezskutecznie.

W sprawie żądania Rady szkolnej krajowej przedkładania wniosków do preliminarza państwowego do marca każdego roku. Wydział krajowy podniósł w swem piśmie, iż nie potrzeba nawet bliżej motywować twierdzenia, że preliminarze szkół przemysłowych układane na dziesięć miesięcy naprzód, nie mogą nigdy być dokładne i zawierać będą tylko cyfry przybliżone. Wydział krajowy wyraził w końcu nadzieję, że przy życzliwem poparciu Rady szkolnej krajowej, dotacya skarbu państwa na rok 1901 na utrzymanie uzupełniających szkół przemysłowych zostanie odpowiednio do potrzeb tychże szkół podwyższoną.

W r. 1901 Sejm uchwalił 6. lipca:

Sejm wzywa c. k. Rząd, by wziął pod rozwagę utworzenie wyższego zakładu naukowego dla przemysłu keramicznego we Lwowie, a to przy współudziale kraju i w miejsce krajowej szkoły garncarskiej w Kołomyi.

Sejm wzywa c. k. Rząd o wyznaczenie pewnego ryczałtowego funduszu rocznego, któryby łącznie z zasiłkami funduszu krajowego, mógł być użytym na urządzenie wystaw robót terminatorskich i subwencyonowanie wzorowych pracowni prywatnych za dobre udzielanie nauki zawodowej przyjmowanym do nich uczniom

Sejm wzywa c. k. Rząd o utworzenie w kraju stałych komisyj odbiorczych dla odbioru wykonywanych w zakresie drobnego przemysłu dostaw dla armii i oddawania tych dostaw drobnym przemysłowcom na dłuższy czas, a nie tylko na jeden rok.

Sejm wzywa c. k. Rząd, aby zasiłek ze skarbu państwa dla wyższej szkoły handlowej w Krakowie wydatnie podniósł.

Sejm wzywa c. k. Rząd, ażeby w subwencyonowaniu krajowych szkół przemysłowych zawodowych i warstatów instrukcyjnych, tudzież w zakładaniu rządowych szkół zawodowych i szkół rękodzielniczych, w wyższym niż dotychczas stopniu uwzględniał ekonomiczne i cywilizacyjne potrzeby naszego kraju, a zwłaszcza najistotniejszą tego kraju potrzebę, intenzywnego podnoszenia wykształcenia przemysłowego, która w kraju przemysłowo zacofanym jest bardziej naglącą niż w tych krajach, na które c. k. Rząd dla tych celów znacznie wyższe kwoty wydaje.

Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, aby łącznie z Komisyą krajową dla spraw przemysłowych zajął się sprawą zakładania szkół rękodzielniczych w kraju a przedewszystkiem wszedł w porozumienie z c. k. Rządem i uzyskał zapewnienie tak wydatnych na ten cel zasiłków ze skarbu państwa, żeby kraj i miasta nie były narażone na zbyt wygórowane wydatki z powodu zakładania i utrzymywania tych szkół.

Sejm poleca Wydziałowi krajowemu ponownie w sposób energiczny i stanowczy, ewentualnie z zagrożeniem wszelkich zasiłków z funduszów krajowych na cele szkół państwowych udzielanych, domagał się u c. k. Rządu nietylko przyznawania dotacyi państwowej w pełnej należnej wysokości jednej trzeciej części wykazanej cyfry kosztów utrzymania uzupełniających szkół przemysłowych, ale w ogóle ze względu na rosnące potrzeby przemysłu i rękodzieła, zwiększenia subwencyi państwowej na cele szkolnictwa przemysłowego.

Dotyczące pismo zakomunikuje Wydział krajowy Prezydyum Koła polskiego i Jego Ekscellencyi panu Ministrowi dla spraw galicyjskich celem poparcia u Rządu tego żądania i przyjęcia go do szeregu pierwszorzędnych postulatów krajowych Koła polskiego.

W wykonaniu tych uchwał czynione starania Wydziału krajowego nie odniosły skutku. Wedle tegorocznego sprawozdania z 20. czerwca 1902 Rząd nie tylko nie uwzględnił powyższych słusznych żądań, ale mimo tych przedstawień redukuje stale subwencye państwowe dla szkół tej kategoryi. W ostatnim roku tj. 1901 w miejsce żądanych i uzasadnionych 63.211 koron przyznało Ministerstwo wyznań i oświecenia tylko 55 100 koron. Skutek z tego był taki, że wedle zamknięcia rachunkowego za r. 1901 fundusz krajowy pokrył wydatki tych szkół w kwocie 62.178 koron 34 g., prestacye lokalnych czynników dały 60.154 koron, a skarb państwa 55.100 koron. Wobec takiego stanu rzeczy wstrzymał się Wydział krajowy z przeprowadzeniem poleconej organizacyi, mimo, że wszystkie kroki przygotowawcze już poczyniono, gdyż przeprowadzając ją bez zapewnienia ze strony skarbu państwa pokrywania jednej trzeciej części kosztów, naraziłby fundusz krajowy na to, iżby stale zastępywać musiał fundusz państwowy, gdyż wedle zamierzonej organizacyi i postanowień statutu normalnego ma Wydział krajowy sprawować cały zarząd administracyjny tych szkół, a w szczególności zarządzać funduszami, ściągać dochody i asygnować wydatki. Jeżeliby zaś i w przyszłości dotacya skarbu państwa, wstawiana do preliminarza w wysokości jednej trzeciej części kosztów utrzymania, miała być systematycznie obniżaną, byłyby nieuniknione niedobory, któreby sprawujący admininistracyę sam pokrywać musiał.

Dopóki tedy ta sprawa nie zostanie unormowaną tak, jak tego wymaga wspomniana uchwała Wysokiego Sejmu, Wydział krajowy wobec tego stanu rzeczy nie może przystąpić do wprowadzenia w życie normalnego statutu w szkołach przemysłowych uzupełniających. Wszelkie bowiem po przeprowadzeniu organizacyi bez zapewnienia się co do pokrywania $^1/_3$ części kosztów utrzymania później podejmywane starania o dodatkowe asygnowanie brakujących kwot niewątpliwie chybiłyby celu, gdyż i teraz na czynione w tym kierunku przedstawienia o przywrócenie skreślonej z r. 1901 kwoty, odpowiedziało c. k. Ministerstwo oświaty za pośrednictwem c. k. rady szkolnej krajowej w piśmie z dnia 2. lutego 1902 L. 2392, że mimo przyznania słuszności mo-

tywom, przytoczonym przez Wydział krajowy nie może uczynić zadość żądaniu, ponieważ nie dysponuje potrzebnemi na ten cel środkami.

Odkryto więc już teraz karty.

Poczas gdy w latach poprzednich zasłaniał się niesłusznie spóźnianiem przedłożeń preliminarzy krajowych. Obecnie już wprost Rząd oświadcza, iż nie ma ten cel potrzebnych środków t. j. wprost odmawia dopełnienia swych zobowiązań.

Tego rodzaju lekceważącego traktowania uzasadnionych żądań krajowych nie można pominąć milczeniem, a to tem mniej, ileże corocznie czynią one wyłom w preliminarzu wydatków przemysłowych, uniemożliwiają prawidłowe budżetowanie i niedopuszczają do wprowadzenia w życie normalnego statutu który dałby Wydziałowi krajowemu możność ujęcia szkół zawodowych w jednolity kierunek i należytą kontrolę.

Dlatego *komisya budżetowa wnosi:*

„I. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu ażeby ponownie zwrócił się do władzy rządowej z przedstawieniem powyższego stanu rzeczy i zażądał jak najenergiczniej dopełnienia zobowiązań rządowych“.

„Na wypadek gdyby te kroki znowu nie dały pożądanego rezultatu, przedłoży Wydział krajowy na najbliższej sesyi Sejmowi dalsze wnioski w tej sprawie“.

II. Wysoki Sejm raczy uchwalić następujący budżet wydatków rubryka XVI. na rok 1902.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1902 zwyczajne	Wniosek na rok 1902 nadzwyczajne
			Korony	
		Wydatki na podniesienie rękodzielnictwa i przemysłu.		
		I. Szkoły przemysłowe uzupełniające.		
XVI.	323	W Białej	1.626	—
	324	„ Bochni	1.118	—
	325	„ Brodach	730	—
	326	„ Brzeżanach	1.095	—
	327	„ Buczaczu	900	—
	328	„ Chrzanowie	1.294	—
	329	„ Drohobyczu	1.405	—
	330	„ Gorlicach	1.035	—
	331	„ Jarosławiu	1.120	—
	332	„ Jaśle	1.047	—
	333	„ Kałuszu	1.164	—
	334	„ Kołomyi	1.430	—
	335	„ Krakowie na Kleparzu	2.326	—
	336	„ „ w Ogrodzie angielskim . .	1.352	—
	337	„ „ na Smoleńsku	1.352	—
	338	„ „ „ Kaźmierzu	1.352	—
	339	„ „ „ Dajworze	1.458	—
	340	„ Krośnie	1.246	—
	341	We Lwowie im. św. Anny	1.920	—
	342	„ „ „ „ Antoniego	1.584	—
	343	„ „ „ Czackiego	1.603	—
	344	„ „ „ Elżbiety	947	—
		Do przeniesienia .	29.104	—

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1902 zwyczajne	Wniosek na rok 1902 nadzwyczajne
			Korony	
XVI.		Z przeniesienia .	29.104	—
	345	We Lwowie im Konarskiego	1.329	—
	346	„ „ „ św. Marcina	1.584	—
	347	„ „ „ Mickiewicza	1.290	—
	348	„ „ „ Piramowicza	947	—
	349	„ „ „ Staszica	1.610	—
	350	„ „ „ Bernsteina (izraelicka) .	900	—
	351	W Łańcucie	922	—
	352	„ Myślenicach	814	—
	353	„ Nowym Sączu	1.450	—
	354	„ Nowym Targu	1.174	—
	355	„ Podgórzu	957	—
	356	„ Przemyślu w śródmieściu	1.134	—
	357	„ „ na przedmieściu Lwowskiem	1.294	—
	358	„ Rzeszowie	1.247	—
	359	„ Samborze	1.316	—
	360	„ Sanoku	1.151	—
	361	„ Sądowej Wiszni	1.350	—
	262	„ Stanisławowie	2.000	—
	363	„ Starym Samborze	1.600	—
	364	„ Starym Sączu	891	—
	365	„ Stryju	1.110	—
	366	„ Tarnopolu	900	—
	367	„ Tarnowie	1.070	—
	368	„ Tarnobrzegu	785	—
	369	„ Trembowli	1.600	—
	370	„ Turce	1.600	—
	371	„ Wadowicach	968	—
	372	„ Wieliczce	940	—
	373	„ Złoczowie	1.075	—
	374	„ Żółkwi	874	—
	375	„ Żywcu	1.210	—
	376	Na uzupełnienie przyborów i na druki administracyjne dla szkół	—	1.000
	377	Na nagrody za najlepsze rysunki zawodowe uczniów II. kl. przemysłowej . .	1.000	—
	378	Na nowo założyć się mające szkoły w roku 1902	—	1.000
		Razem . .	67.196	2.000
		II. Szkoły fachowe, przemysłowe i warstaty instrukcyjne.		
		A) Dla wyrobów z drzewa i łoziny.		
	379	Szkoła koszykarska w Czerwonej Woli .	2.400	—
	380	Szkoła koszykarska w Rudkach . . .	1.440	—
	381	Kraj. szkoła koszykarska w Dynowie . .	2.130	—
	382	„ „ „ „ Dżurowie . .	1.212	—
			7.182	—
		Do przeniesienia . . .	67.196	2.000

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			Korony	
		Z przeniesienia .	67.196	2.000
XVI.			7.182	—
	383	Kraj. szkoła koszykarska w Jurkowie . .	1.630	—
	384	„ „ „ „ Siedlcu . .	1.000	—
	385	„ „ „ „ Skołyszynie .	2.160	—
	386	„ „ „ „ Niżniowie .	930	500
	387	„ „ „ „ Wielowsi . .	2.930	—
	388	„ „ „ „ Wojsławiu .	870	—
	389	„ „ „ „ Zatorze . .	1.096	—
	390	Subwencya dla szkoły koszyk w Albigowej	600	—
	391	„ „ „ „ „ Bilince .	800	—
	392	„ „ „ „ „ Pohorcach	600	—
	393	„ „ „ „ „ Żurawnie	840	—
	394	Kraj. warstat kołodziejski w Grybowie .	2.600	3.000
	395	„ „ „ „ Grzymałowie .	2.850	630
	396	Krajowa szkoła kołodziejska i ciesielska w Kamionce strumiłowej	8.542	400
	397	Kraj szkoła kołodziejska w Tłumaczu . .	4.592	2.000
	398	Kraj. szkoła stolarska w Stanisławowie .	8.492	—
	399	„ „ „ „ Kalwaryi . .	7.300	10.000
	400	Krajowy warstat naukowy, dla wyrobu zabawek w Jaworowie:		
		a) na utrzymanie	2.252	200
		b) na czynsz za wystawienie budynku .	800	—
		Razem . .	58 066	16.730
		B) *Dla wyrobów garncarskich.*		
	401	Kraj. szkoła garncarska w Kołomyi . .	8.470	100
	402	„ kurs keramiczny w Podgórzu . .	5.094	—
	403	Subwencya dla pracowni garncarskiej w Toustem	800	—
		Razem . .	14.364	100
		C) *Dla wyrobów ze skóry.*		
	404	Kraj. warstat szewski w Witkowie . .	3.862	200
	405	„ „ „ „ Starym Sączu .	3.766	—
	406	„ szkoła szewska w Dobczycach . .	2.740	—
	407	Majsterskie kursa szewskie we Lwowie i w Krakowie	3.200	—
		Razem . .	13.568	200
		D) *Dla wyrobów tkackich.*		
	408	Krajowa szkoła tkacka w Krośnie . .	9.692	—
	409	Kraj. instrukc. warstat tkacki w Glinianach .	3.052	—
	410	„ „ „ „ „ Gorlicach .	500	—
	411	„ „ „ „ „ Korczynie .	2.200	—
	412	„ „ „ „ „ Kossowie .	2.996	300
	413	„ „ „ „ „ Łańcucie .	1.920	120
	414	„ „ „ „ „ Rychwałdzie	2.110	—
			22.470	420
		Do przeniesienia .	153.194	19.030

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			Korony	
XVI.		Do przeniesienia .	153.194	19.030
			22.470	420
	415	Kraj. instrukc. warstat tkacki w Wilamowicach . .	2.370	—
	416	Subwencya dla produkcyjnego warstatu tkackiego w Budzanowie . . .	800	—
	417	Krajowa szkoła sukiennicza w Rakszawie .	9.042	320
		Razem . .	34 682	740
		E) Dla wyrobów powroźniczych.		
	418	Subwencya dla pracowni powroźniczej w Stryju	600	—
		F) Dla wyrobów koronkarskich i haftu.		
	419	Szkoła koronkarska w Kańczudze . .	1 722	—
	420	Kraj. szkoła koronkarska w Zakopanem .	4.454	—
	421	„ „ „ Bobowej .	900	—
	422	Subwencya dla szkoły koronkarskiej w Jaworowie	800	—
	423	Kraj. szkoła hafciarska w Makowie . .	1.740	—
	424	Subwencya dla szkoły koronkarskiej SS. Miłosierdzia w Przeworsku . . .	600	—
		Razem . .	10.216	—
		G) Dla murarstwa.		
	425	Kurs dla podmajstrzych murarskich w Sieniawie	600	—
		H) Subwencyonowane zakłady dla nauki robót kobiecych.		
	426	Szkoła rzemieślnicza dla kobiet im. Józefy Rzewuskiej (dawniej szkoła robót kobiecych przy szkole im. św. Scholastyki w Krakowie	2.000	—
	427	Szkoła robót utrzymywana przez Towarzystwo „Pracy kobiet“ we Lwowie .	1.400	—
	428	Szkoła specyalna robót kobiecych PP. Benedyktynek w Przemyślu . . .	840	—
	429	Towarzystwo „Pracy kobiet“ w Kołomyi .	1.000	—
		Razem . .	5.240	—
		I) C. k. Szkoły fachowo-przemysłowe, subwencyonowane ze skarbu krajowego.		
	430	C. k. szkoła dla przemysłu drzewnego w Kołomyi	2.200	—
		Do przeniesienia . .	2.200	—
			204.532	19.770

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			Korony	
XVI.		Z przeniesienia	204.532	19.770
			290	—
	431	C. k. szkoła dla przemysłu drzewnego w Zakopanem	3.400	—
	432	C. k. szkoła ślusarska w Świątnikach:		
		a) na utrzymanie	3.108	
		b) na zapomogi dla majstrów	800	—
	433	C. k. szkoła kowalska w Sułkowicach:		
		a) subwencya na utrzymanie	1.024	—
		b) na kurs majstrów	1 000	—
		c) na budowę domu, (I. rata pożyczki 21.000 koron na pokrycie reszty kosztów budowy)	—	4.850
		Razem	11.532	4.850
		III. Wydatki ogólne na cele szkolnictwa przemysłowego.		
	434	Krajowa keramiczna stacya doświadczalna przy c. k. szkole politechnicznej we Lwowie	9.240	—
	435	Na utrzymanie stacyi doświadczalnej mechaniczno-technologicznej przy c. k. szkole politechnicznej we Lwowie	3.500	—
	436	Szkoła rzemieślnicza w Drohowyżu	8·000	—
	437	Muzeum przemysłowe we Lwowie	6.000	—
	338	„ „ w Krakowie	6.000	—
	439	Na stypendya przemysłowe:		
		a) na zasiłki dla kandydatów kształcących się na nauczycieli szkół przemysłowych	3.600	—
		b) na inne stypendya przemysłowe	24.000	—
	440	Na nauczycieli wędrownych dla tkactwa, koszykarstwa i szewstwa	6.000	—
	441	Na nowe warstaty zawodowe powstać mające w roku 1902	6.000	—
	442	Koszta inspekcyi i nadzoru szkół przemysłowych	6.000	—
	443	Zaliczki na płace funkcyonaryuszy w krajowych szkołach przemysłowych	4.000	—
		Razem	82.340	—
		IV. Wydatki Komisyi krajowej dla spraw przemysłowych.		
	444	Prenumerata czasopism i zakupno dzieł	400	—
	445	Biuro Komisyi kraj. dla spraw przemysłowych:		
		a) koszta podróży, dyety i inne wydatki	4.000	—
		b) płaca sekretarza	3 200	—
		c) dodatek osobisty do płacy sekretarza	1.200	—
		d) płaca pomocnika biurowego	600	—
		Razem	9.400	—
		Do przeniesienia	307.804	24.620

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			Korony	
		Z przeniesienia .	307.804	24.620
XVI.		**V. Zasiłki i pożyczki na cele przemysłowe.**		
	446	Na zasiłki bezzwrotne na cele przemysłowe	20.000	
	447	Na wydawnictwo „Przewodnika przemysłow."	2.000	—
	447*a)*	Zasiłek jednorazowy na zasilenie krajowego pożyczkowego funduszu przemysłowego	—	100.000
	448	Na urządzenie wystawy specyalnej w r. 1902	—	12.000
		Razem .	22.000	112.000
		VI. Szkoły handlowe i zasiłki na popieranie wykształcenia handlowego.		
	449	Szkoła handlowa w Krakowie:		
		a) na utrzymanie	12.000	—
		b) na budowę szkoły I. rata pożyczki 70.000 koron	—	4.200
	450	Na akademię handlową we Lwowie . .	16.000	—
	451	Na stypendya dla młodzieży handlowej .	2.400	—
	452	Subwencya dla „Krajowego Związku przemysłowego we Lwowie" za pośrednictwo w sprzedaży wyrobów krajowych .	3.600	—
		Razem .	34.000	4.200
		Suma rubryki XVI. .	**363.804**	**140.820**
			504.624	

III. Wniesione petycye Towarzystwa „Jad Charuzim" l. 116|901, Stan. Czajkowskiego l. 187.901, Jana Nycza l. 190|901, Wincentego Głuszech l. 264|901, Sióstr Miłosierdzia w Czortkowie l. 482|902 i Franciszka Hałun l. 1.044|902 o subwencye, przekazuje się Wydziałowi krajowemu do załatwienia.

Petycya szkoły koszykarskiej w Żurawnie l. 268|901 załatwioną jest przychylnie przyznaną w dziale II. *A.* 393 subwencyą 840 koron.

Petycye Wydziału Zarządu wyższej szkoły handlowej w Krakowie o subwencyę dla szkoły handlowej uzupełniającej w Krakowie, l. 1 039|902 udziela się Wydziałowi krajowemu do zbadania, zasięgnięcia opinii Rady szkolnej krajowej i przedstawienia wniosków na najbliższej sesyi sejmowej.

Lwów, dnia 3. lipca 1902.

Za przewodniczącego:
K. Badeni.

Sprawozdawca:
Małachowski

Rubryka XVII. poz. 453—483.

Rozmaite wydatki.

Sprawozdawca poseł Loewenstein.

Wysoki Sejmie!

Wydział krajowy preliminuje w tej rubryce wydatki w kwocie łącznej 518.645 koron.

Wnioski komisyi budżetowej opiewają na łączną kwotę 632.145 koron t. j. więcej o 13.500 koron w wydatkach zwyczajnych a o 100.000 koron w wydatkach nadzwyczajnych, a to z następujących przyczyn:

W poz. 486 a) preliminuje komisya ze względu na petycye pogorzelców odstąpione Wydziałowi krajowemu do załatwienia, kwotę 1.200 koron na wsparcia dla pogorzelców do dyspozycyi Wydziału krajowego.

Z uwagi na liczne klęski elementarne jakie się zdarzyły w latach 1900, 1901 i 1902 i na spowodowane temi klęskami dotąd merytorycznie nie załatwione petycye o zapomogi, tudzież z uwagi że z uchwalonej przez Wysoki Sejm pomocy w formie pożyczak dotkniętym powiatom udzielać się mających tylko w szczupłej mierze korzystać zdołano, ileże zamiast preliminowanej na pokrycie odsetek kwoty 40.000 koron tylko 5.970 koron na ten cel wydano, a dotkliwa potrzeba zaradzenia skutkom owych klęsk dotąd niezaprzeczenie trwa, preliminuje komisya budżetowa w poz. 476 a) na potrzeby ludności dotkniętej klęskami elementarnemi w latach 1900, 1901 i 1902 kwotę 4.000 koron do rozporządzenia Wydziału krajowego.

W poz. 479 a) preliminuje komisya w załatwieniu petycyi l. 654 dla Maryi Rampeltowej, wdowy po rządcy szpitala jednorazowo 400 koron, a w poz. 479 b) w załatwieniu petycyi l. 530 dla Kazimiery Schmidt wdowy po rządcy szpitala powszechnego w Śniatynie jednorazowo kwotę 300 koron.

W poz. 480 a) preliminuje komisya budżetowa zgodnie z uchwałą Wysokiego Sejmu z 30. grudnia 1901 dla pogorzelców gmin Poturzyca, Lubela, Dzieduszyce wielkie i Krechowice zapomogę w kwocie 2.400 koron, do stosownego rozdziału przez Wydział krajowy, dalej w poz. 480 b) w myśl uchwały Wysokiego Sejmu z 23. czerwca 1902 dla pogorzelców gminy miasta Lubaczowa 2.000 K. zaś na podstawie osobnego sprawozdania dla dotkniętych klęską powodzi w r. 1902 (do dyspozycyi Wydziału kraj.) . . . 100.000 »

a w załatwieniu naglących wniosków posłów Mazikiewicza (l. 956) Mogilnickiego (l. 957) Jana Urbańskiego (l. 1091) Merunowicza (l. 1092) i Schätzla (l. 958) preliminuje:

w poz. 480	c)	dla pogorzelców gminy Wierzbicy pow. Rawa . .	200 K.
» »	d)	» » » Kleszczówka pow. Rohatyn .	400 »
» »	e)	» « » Poddębie pow. Rawa . .	400 »
» »	f)	» » » Podliski małe i Serdyn (pow. Lwów)	400 »
» »	g)	» dotkniętych przez cyklon mieszkańców Brzeżan i okolicy	800 »

Tem samem zostają załatwione petycye l. 732 i 929.

W poz. 482 preliminuje komisya budżetowa kwotę 1.000 koron tytułem subwencyi dla Towarzystwa tatrzańskiego, t. j. więcej o 200 koron niż preliminowany dotąd na ten cel w rubr. XV. wydatek, a to w uznaniu pożytecznej działalności towarzystwa.

Tem samem załatwiono petycyę l. 144.

Resztę pozycyj tej rubryki opierających się na okowiązujących uchwałach Wysokiego Sejmu przyjmuje komisya zgodnie z preliminarzem Wydziału krajowego.

Komisya wnosi przeto następujące wydatki w rubr. XVII:

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			Koron	
XVII.		**Wydatki rozmaite.**		
	453	Do rozporządzalności Wydziału krajowego	60.000	—
	454	Na fundacyę wieczystą im. Jego Ces. Król. Apostolskiej Mości Cesarza Franciszka Józefa I.	24.000	—
	455	Hoszardowej Antoninie, dotacya dożywotnia	2.400	—
	456	Pietruskiej Stefanii stały roczny dodatek ze Skarbu krajowego do pensyi emerytalnej	3.600	—
	457	Dla księży unitów chełmskich, ich wdów i sierót	2.400	—
	458	Sawczyńskiej Jadwidze, wdowie po ś. p. Zygmuncie Sawczyńskim, stały roczny dodatek do pensyi emerytalnej .	1.000	—
	459	Ilnickiej Maryi, wdowie po członku Rady szkolnej ś. p. Bazylim Ilnickim, we Lwowie zamieszkałej, stały dożywotni datek roczy	720	—
	460	Korosteńskiej Felicyi, b. nauczycielce szkoły P. P. Klarysek w Starym Sączu, zaopatrzenie dożywotnie z łaski rocznie	160	—
	461	Czyrniańskiej Teofili, wdowie po kierowniku szkoły kołodziejskiej i bednarskiej w Kamionce Strumiłowej, zaopatrzenie dożywotnie z łaski (ewentualnie aż do wyjścia za mąż) . . .	800	—
		Do przeniesienia .	95.080	—

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			korony	
		Z przeniesienia .	95.080	—
XVII.	462	Na misye katolickie, do rozporz. Wydziału krajowego	6.000	—
	463	Towarzystwu ratunkowemu ochotniczemu we Lwowie	600	—
	464	Towarzystwu ratunkowemu ochotniczemu w Krakowie	600	—
	465	Krajowemu Związkowi ochotniczych straży pożarnych, zasiłek stały . .	9.000	—
	466	Na opłatę odsetek (najwyżej 4%) od pożyczek 400.000 K., zaciągniętych przez gminę m. Nowego Sącza na odbudowanie zniszczonych pożarem budynków miejskich, regulacyę ulic i inne inwestycye (VIII rata z przyznanych przez lat 20)	16.000	—
	467	Koszta utrzymania rozmaitych osób w szpitalach, przyjęte na fundusz krajowy w zastępstwie gmin, (ryczałtowo) .	7.000	7.000
	468	Schmidowa Walerya, wdowa po rządcy szpitala w Przemyślu . . .	200	—
	468a	Pogorzelcom w załatwieniu wniesionych petycyj do rozporządzenia Wydziału kraj.	1 200	—
	469	Gminie Kolbuszowa, na opłatę odsetek od pożyczki zaciągniętej dla pogorzelców (z przyznanych na lat 10 po 3.000 K. III. rata — w myśl uchwały W. Sejmu z 10 kwietnia 1900 . . .	3.000	—
	470	Na kościół polski w Wiedniu, (III. i VI. rata z 20-tu rat półrocznych, płatnych w ciągu lat 10. z ogólnej sumy 30.000 K. w myśl uchw. W. Sejmu z dnia 4/5. 1900).	3.000	—
	471	Ogonowskiej Falinie, wdowie po profesorze, stały roczny dożywotni datek . .	720	—
	472	Funduszowi koszar krajowych, dotacya na pokrycie 4% odsetek od pożyczek 3,000.000 K. zaciągniętych w c. k. Dyrekcyi galic. funduszu propinacyjnego, na dostarczenie c. k. Skarbowi wojskowemu koszar krajowych .	99.157	—
	473	Rozmaite wydatki byłych funduszów indemnizacyjnych	150	—
	474	Na szkołę kadetów we Lwowie, V. rata z przyznanych gminie m. Lwowa przez lat 28 od roku 1898 począwszy w myśl uchwały Wys. Sejmu z dnia 5. lutego 1898 po . . .	5.000	—
		Do przeniesienia . .	246.707	7.000

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			korony	
		Z przeniesienia .	246.707	7.000
XVII.	475	Na potrzeby ludności dotkniętej klęskami elementarnemi w r. 1899, III. rata z 6-ciolecia, na opłatę odsetek od pożyczek zaciągniętych przez Wydziały powiatowe, (w myśl uchwały Wys. Sejmu z dnia 30. grudnia 1899) .	10.564	—
	476	Na potrzeby ludności dotkniętej klęskami elementarnemi w r. 1900 w myśl uchwały W. Sejmu z dnia 21. grudnia 1900 (przez 6 lat od r. 1901 począwszy)	5.970	—
	476*a*	Na potrzeby ludności dotkniętej klęskami elementarnemi w latach 1900, 1901 i 1902 w załatwieniu wniesionych petycyi i wniosków do rozporządzenia Wydziału krajowego . . .	4.000	—
	477	Na pokrycie 60% dodatku krajowego do podatku zarobkowego, opłacić się mającego przez galic. fundusz propinacyjny w myśl §. 100. ustawy z dnia 25. października 1896 Nr. 220. Dz. p. p. i uchwały Sejmu z 29. stycznia 1898	82.104	—
	478	Na bonifikacyę dla funduszów powiatowych, za ubytek w dochodach opłacanych do końca r. 1897 z galic. fund. propinac. w myśl uchwały W. Sejmu z dnia 29. stycznia 1898	100.000	—
	479	Na koszta urządzenia i utrzymania dwóch czteromiesięcznych kursów dla pisarzy gmin wiejskich . . .	17.000	—
	479*a*	Rampeltowa, wdowa po rządcy szpitala jednorazowo	400	—
	479*b*	Kazimiera Schmidt, wdowa po rzędcy szpitala powszech. w Śniatynie jednorazowo	300	
	480	Na cele „domu polskiego“ w Morawskiej Ostrawie	500	—
	480*a*	Dla pogorzelców gmin Poturzyca, Krechowice, Lubela i Dzieduszyce wielkie w myśl uchw. W. Sejmu z 30. grud. 1901	2.400	—
	480*b*	Dla pogorzelców gminy m. Lubaczowa w myśl uchw. Sejmu z 23. czerwca 1902 .	2.000	—
	480*c*	Dla pogorzelców gminy Wierzbica pow. Rawa	200	—
	480*d*	Dla pogorzelców gminy Kleszczówka pow. Rohatyn	400	—
		Do przeniesienia .	472.545	7.000

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1902 zwyczajne	Wniosek na rok 1902 nadzwyczajne
			Korony	
XVII.		Z przeniesienia .	472.545	7.000
	480*e*	Dla pogorzelców gminy Poddębce pow. Rawa	400	—
	480*f*	Dla pogorzelców gmin Podliski małe i Serdyn pow. Lwów	400	—
	480*g*	Dla dotkniętych przez cyklon mieszkańców Brzeżan i okolicy . . .	800	—
	481	Na zakupno majętności Zielona od Honorota Wachowicza, celem przyjścia z pomocą mieszkańcom gminy Zielona (w myśl uchwały sejmowej z dnia 26. czerwca 1901) . .	—	50.000
	482	Jako subwencyę dla Towarzystwa tatrzańskiego	1.000	—
	483	Dla dotkniętych klęską powodzi w r. 1902 do dyspozycyi Wydziału krajowego .	—	100 000
		Suma wydatków rubryki XVII. .	475.145	157.000
		Ogółem . .	632.145	

Petycya l. 120|1901 załatwiona jest przez poz. 480 a), petycya l. 434 przez poz. 468, petycya l. 917 przez poz. 463, a petycya l. 996 przez poz. 480.

W załatwieniu reszty petycyj do tej rubryki, komisya wnosi do Wysokiego Sejmu.

Petycye ll. 427 i 674 oddaje się Wydziałowi krajowemu do uwzględnienia, z poz. 476 a), zaś petycye ll. 935 1020, 1023 i 1057, dalej wniosek posła Szweda 28. grudnia 1901 i objęte tym wnioskiem petycye ll. 202, 203, 204, 205, 206 i 288 odstępuje się Wydziałowi krajowemu do zbadania i ewentualnego uwzględnienia z tejże poz. 476 a).

Petycye ll. 825, 826 i 912 odstępuje się Wydziałowi krajowemu do zbadania i ewentualnego uwzględnienia z poz. 468 a).

Petycye ll. 214|1901, 428, 456, 669 odstępuje się Wydziyłowi krajowemu do zbadania, zaś l. 846 do uwzględnienia z rubr. XVII. poz. 467.

Petycye ll. 388, 442, 454, 660, 729, 775, 783, 786, 813, 916, 940, 1066 i 1129 odstępuje się Wydziałowi krajowemu do załatwienia.

Nad petycyami ll. 388, 442, 660. 729, 775, 783, 786, 813, 916, 940 przechodzi na Sejm do porządku dziennego.

W załatwieniu wniosku posła Stojałowskiego o udzielenie spółce „Ochrony i pomocy narodowej“ w Białej pożyczki bezprocentowej w kwocie 25.000 koron na wybudowanie polskiego domu robotniczego w Lipniku pod Białą, przekazanego komisyi budżetowej uchwałą Wys. Sejmu z dnia 30. czerwca 1902 do załatwienia, wnosi komisya: Wysoki Sejm uchwali odesłać ten wniosek Wydziałowi krajowemu do zbadania.

Przewodniczący:

K. Badeni.

Sprawozdawca:

Loewenstein.

DOCHODY.

Rubryka I—XVII.)

Sprawozdawca poseł Mieczysław Urbański.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			Korony	
I.	1	**Pozostałość z rachunków z lat ubiegłych**	—	—
		Nie preliminuje się żadnej kwoty z powodu że rachunki z r. 1900 zamknięto pożyczką z funduszu uposażenia kasy krajowej w kwocie 284.535 koron .		
II.	2	**Odsetki od pieniędzy chwilowo lokowanych.**	—	—
		Nie preliminuje się żadnej kwoty z powodu, że zamknięcie rachunkwe za r. 1899 i 1900 wykazały przewyżki odsetek biernych nad czynnemi.		
III.		**Dochody z dróg krajowych i kolei żelaznych.**		
	3	Myta na drogach krajowych . . .	464.000	—
	4	Odsetki zwłoki i kary konwencyonalne .	2.200	—
	5	Grzywny za przestępstwa drogowe . .	320	—
	6	Datki dobrowolne od stron prywatnych na budowę dróg krajowych . .	1.700	—
	7	Czynsz za użycie rowu drogi krajowej Gorlice. Konieczna na rurociąg naftowy	1.796	—
	8	Zwroty kosztów wywłaszczenia gruntów pod budowę drogi krajowej Przeworsk Dynów	—	3.858
		Do przeniesienia .	470.016	3.858

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne koron	nadzwyczajne koron
III.		Z przeniesienia .	470.016	3.858
	9	Subwencya z c. k. Skarbu państwa na budowę dróg powiatowych i gminnych *a*) Majdan, Stany, Rozwadów 5.000 K. *b*) Jaworów, Niemirów, Rawa 55.000 „	—	60.000
	10	Zwrot zaliczkowo poniesionych wydatków administracyjnych, spowodowanych budową kolei lokalnych od Tow. kolejowych	—	30.270
	10*a*)	Zwrot kosztów podróży uczniów szkoły konduktorów, na praktykę letnią z poz. 186 Rubryka X. wydatków . .	100	—
		Suma rubryki III. .	470.116	94.128
IV.			564.244 K.	
		Nadwyżki dochodów od zakładów dotowanych.		
	11	Od funduszu policyi krajowej . .	4.217	—
	12	„ „ szpitala św. Łazarza w Krakowie: oddział chorych 36.589 K. „ syfilitycznych 17.578 „ „ obłąkanych 5.943 „	60.110	—
	13	„ „ szpitala lwowskiego oddziału chorych i położnic z klinikami	4.579	—
	14	„ „ zakładu dla obłąkanych w Kulparkowie . . .	53.386	—
		Suma rubryki IV. .	122.292	—
V.		**Zwroty zaliczek z lat ubiegłych.**		
	15	Od urzędników krajowych z płac . .	38.000	—
	16	„ nauczycieli szkół rolniczych . .	3.400	—
	17	„ nauczycieli szkół i zakładów przemysłowych	2.400	—
	18	„ szpitali powszechnych z rachunków kwartalnych	42.000	—
	19	„ gmin za dawniejsze koszta leczenia .	400	—
	20	Od stron rozmaitych ze spraw drogowych	5.000	—
	21	Rozmaite	1.500	—
	22	Zwroty kosztów zdjęć i projektów melioracyjnych	3 504	—
		Suma rubryki V. .	96.204	—

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1902 zwyczajne	Wniosek na rok 1902 nadzwyczajne
			korony	
VI.		**Zwroty pożyczek.**		
	23	Bohorodczany, powiat, zwrot bezprocentowej pożyczki 8.339 koron 20 g. z tytułu zapłaconej c. k. Skarbowi państwa w zastępstwie powiatu reszty bezprocentowej pożyczki 10.000 kor. udzielonej w 1899 powiatowi bohorodczańskiemu za poręczeniem kraju VII. rata	834	—
	24	Konwent PP. Benedyktynek w Przemyślu, zwrot bezprocentowej pożyczki udzielonej w sumie 10.000 koron na budowę szkoły robót kobiecych VI rata	600	—
	25	Kalwarya gmina, zwrot pożyczki 8.000 K. udzielonej na budowę szkoły stolarskiej IX. i X. rata (ost.) . .	1.600	—
	26	Śniatyn. Wydział powiatowy, zwrot pożyczki 6 00 koron udzielonej na zakupno realności dla szkoły koszykarskiej w Dżurowie. V rata . .	400	—
	27	Kańczuga szkoła koronkarska, zwrot pożyczki 600 K. na zakupno materyału i wypłatę robocizny, spłacalnej w 5 ratach rocznych począwszy od roku 1902 po 120 K.	120	—
		Suma rubryki VI. .	3.554	—
VII.	28	**Dochody szkoły gospodarstwa lasowego we Lwowie.**	14.760	—
VIII.		**Dochody krajowych szkół i zakładów rolniczych, tudzież folwarku w Dublanach.**		
	29	Akademia rolnicza w Dublanach . .	71.037	—
	30	Szkoła niższa „ „ „ . .	7.396	—
	31	Folwark w Dublanach	40.094	—
	32	Szkoła gorzelnictwa w Dublanach . .	5.000	—
	33	Gorzelnia krajowa w Dublanach . .	13.808	—
	34	Stacya kontrolna i doświadczalna, chemiczno-rolnicza w Dublanach . .	3.500	—
		Suma rubr. VIII. .	140.835	—
IX.		**Dochody krajowej szkoły rolniczej i folwarku w Czernichowie.**		
	35	Szkoła średnia rolnicza w Czernichowie .	62.500	—
	36	Folwark w Czernichowie . . .	11.840	—
		Suma rubr. IX. .	74.340	—

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1902 zwyczajne	Wniosek na rok 1902 nadzwyczajne
			korony	
X.		**Dochody innych szkół rolniczych krajowych.**		
	37	Szkoła niższa rolnicza w Horodence .	7.400	—
	38	„ „ „ „ Jagielnicy .	12.110	—
	39	„ „ „ „ Kobiernicach .	15.180	—
	40	„ „ „ „ Bereźnicy . .	11.060	—
	41	„ „ „ „ Suchodole .	12.380	—
	42	Szkoła ogrodnicza w Tarnowie . .	9.360	—
	43	Zakład sadowniczy w Zaleszczykach .	5.700	—
	44	Stacya kontrolna i doświadczalna botaniczno-rolnicza we Lwowie . .	4.000	—
		Suma rubr. X. .	77.190	
XI.		**Zwroty za sprawdzanie rachunków aptekarskich.**		
	45	Od szpitali powszechnych . . .	1020	—
XII.		**Dochody z przelania do skarbu krajowego pozostałości z funduszu zapomogi z r. 1866.**		
	46	Wpływy ze zwrotu pożyczek udzielonych Wydziałom powiatowym ostatnie raty	1.015	—
XIII.		**Dochody z kwaterunku żandarmeryi**		
	47	Kwaterunkowe	53.260	—
	48	Noclegowe	86.049	—
	49	Udział administracyi politycznej . .	23.895	—
	50	Dochód:		
		a) z gmachu lwowskiego (dawnego) 25.872 K.		
		b) z gmachu lwowskiego (dobudowanego skrzydła) . 11.486 „		
		c) z realności w Czortkowie . 1.400 „	38.758	—
		Suma rubr. XIII. .	201.962	—

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			korony	
		Z przeniesienia .		
XIV.	51	**Dochód ze zwrotu wydatków szupasowych**	14.500	—
XV.	52	**Dochody krajowego składu publicznego w Krakowie**	34.600	—
XVI.	53	**Dochody z krajowych opłat konsumcyjnych od piwa** . . .	700.000	—
	54	30% dodatek krajowy do podatku konsumcyjnego od wina	60.000	—
	55	Udział kraju w nadwyżce dochodów z podwyższonego państwowego podatku konsumcyjnego od spirytusa (Ust. z 8/7 1901 Nr. 86) . . .	5,441.720	—
		Suma rubryki XVI.	6,201.720	—
XVII.		**Rozmaite dochody.**		
	56	Taksy krajowego archiwum aktów grodzkich i ziemskich we Lwowie i w Krakowie	450	—
	57	Datki deklarowane przez Wydziały powiatowe na wykupno gruntów pod kolej transwersalną (c. k. państwową):		
		a) Buczacz, rata roczna 2.000 K. — g.		
		b) Czortków, „ „ 1.058 „ — „		
		c) Krosno, „ „ 1.263 „ 24 „		
		d) Nowy Targ, „ „ 722 „ 68 „		
		e) Sanok, „ „ 1.592 „ — „		
		f) Stanisławów „ „ 1.510 „ 82 „		
		g) Tłumacz, „ „ 1.435 „ 38 „	9.582	—
	58	Subwencye z c. k. Skarbu Państwa:		
		a) dla biura melioracyjnego . .	16.000	—
		b) na utrzymanie kursu praktycznego dla dozorców melioracyjnych . .	4.000	—
		c) na utrzymanie technika do kultury i eksploatacyi torfowisk . . .	2.000	—
		d) na utrzymanie 4 nauczycieli wędrownych rolnictwa dla włościan .	8.000	—
		e) na utrzymanie instruktora mleczarstw.	2.000	—
		f) na założenie szkoły rolniczej w Suchodole, IV. rata na rachunek przyrzeczonych 56.000 K. . . .	—	—
		g) na koszta licencyonowania buhajów .	8.000	—
		h) na 2 instruktorów hodowli bydła .	4.000	—
		i) na podniesienie uprawy tytoniu .	2.000	—
		k) na utrzymanie nauczyciela wędrownego weterynaryi . . .	2.000	—
		Do przeniesienia .	58.032	—

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1902 zwyczajne	Wniosek na rok 1902 nadzwyczajne
			korony	
XVII.		Z przeniesienia .	58.032	—
	58	*l*) na utrzymanie krajowej szkoły górniczej i wiertniczej w Borysławiu .	9.000	—
		m) na utrzymanie pomocnika instruktora mleczarstwa	1.200	—
		n) na kurs rolniczy dla nauczycieli szkół ludowych. II. rata z przyrzeczonych 2.000 K.	1.000	—
		o) na założenie zakładu sadowniczego w Zaleszczykach II. rata z przyrzeczonych 40.000 K	7.000	—
	59	Bonifikacya z c. k. Skarbu państwa za zrzeczenie się poboru dodatku krajowego do podatku osobisto-dochodowego	742.000	—
	60	Bonifikacya z galic. fund. propinacyjnego . *a*) dla kraju . . . 300.000 K. *b*) dla powiatów . . 100.000 „	400.000	—
	61	Od Rady powiatowej w Zaleszczykach na koszta założenia tamtejszej szkoły sadowniczej przez lat 5 (III rata) po .	1.000	—
	62	Od gminy miasta Zaleszczyki na koszta założenia tamtejszej szkoły sadowniczej przez lat 5 (III. rata) po . .	200	—
	63	Dochody byłych funduszów indemnizacyjnych:		
		1. Od obowiązanych:		
		a) Wypłata kapitałów i rent: Galicya wschodnia . 101 K. 86 g. „ zachodnia . — „ — „	102	—
		b) Odsetki za zwłokę i rozmaite inne dochody: Galicya wschodnia 1.150 K. Galicya zachodnia 100 „ W. K. krakowskie 50 „	1.300	—
		2. Dochód zaległych dodatków indemnizacyjnych od kontrybontów: Galicya wschodnia 22.000 K. Galicya zachodnia 3.000 „	25.000	—
		Do przeniesienia .	1,245.834	—

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			Koron	
		Z przenies enia .	1,245.834	—
XVII.	64	Dochód ze sprzedaży kart myśliwskich .	28.000	—
	65	Dochód z 2% wkładek emerytalnych od płac urzędników krajowych . .	20.888	—
	66	Dochód ze stacyi elektrycznej w gmachu sejmowym	4.000	—
	67	Rozmaite dochody:		
		a) Sprzedaż książek i druków . .	4.400	—
		b) sprzedaż papierów wyszkartowanych i wzorów drobnych . . .	200	—
		c) różne przygodne	20	—
	68	Z aktywów fund. pożyczki krajowej z r. 1873	400	—
		Suma rubryki XVII.	1,303.742	—

We Lwowie dnia 3. lipca 1902.

Za przewodniczącego:
K. Badeni.

Sprawozdawca:
Urbański.

H. Fundusz policyi krajowej.

(Sprawozdawca p. Rotter).

Zgodnie z preliminarzem Wydziału krajowego wnosi komisya budżetowa:

Dochody w kwocie	11.027 koron
Wydatki w kwocie	6.810 „
Nadwyżka dochodów w kwocie . . .	4.217 koron

wpłynie do funduszu krajowego rubr. IV. p. 11 dochodów.

Zastępca przewodniczącego:

K. Badeni.

Sprawozdawca:

Jan Rotter.

Z drukarni i litografii Pillera i Sp. — we Lwowie.

Fundusze samoistne.

(Sprawozdawca p. Rotter).

I. Fundusz kultury krajowej.

Zgodnie z wnioskiem Wydziału krajowngo wnosi Komisya budżetowa

Dochody tego funduszu w kwocie	8.451 K.
Wydatki w kwocie	30 „
Preliminowana nadwyżka dochodów	8421 K.

ma służyć na zasiłek dla Akademii rolniczej w Dublanach.

K. Fundusz stanowy sierqciński.

Zgodnie z wnioskiem Wydziału krajowego wnosi Komisya budżetowa:

Dochody tego funduszu w kwocie	3.701 K.
Wydatki w kwocie	3.154 „
Nadwyżka dochodów w kwocie	547 K.

ma być użytą na pomnożenie majątku zarodowego.

L. Fundusz Aleksandra hr. Stadnickiego.

Zgodnie z wnioskiem Wydziału krajowego wnosi Komisya budżetowa:

Dochody tego funduszu, jak niemniej wydatki w kwocie po 2.020 kor. Ze sumy tej preliminuje się prawie wszystko, bo 1990 koron na koszta druku i oprawy, albowiem publikacya aktów grodzkich wychodzi tomami a wydawnictwo każdego tomu zwyż 4.000 koron kosztuje. W obec tego kapitalizuje się dochody kilku lat, nim do wydawnictwa nowego tomu przystąpić można. W ten sposób przy zupełnym braku innych funduszów, na to ze wszech miar ważne i poparcia godne wydawnictwo, pkblikacya aktów grodzkich i ziemskich jest czasowo wstrzymana. Komisya budżetowa pozostawia Wydziałowi krajowemu do rozpatrzenia, czy nie należałoby przyjść z pomocą urzeczywistnieniu myśli fundatora, zasilając wydawnictwo z funduszów krajowych, chociażby w formie bezprocentowej zaliczki.

We Lwowie, 3 lipca 1902.

Przewodniczący:
K. Badeni.

Sprawozdawca:
Jan Rotter.

L. S. 1380/02. We Lwowie, dnia 3. lipca 1902.

Aleg. 191

Sprawozdanie

Komisyi budżetowej ze Sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie petycyj nauczycieli i nauczycielek tudzież wdów po nauczycielach o podwyższenie emerytury, względnie udzielenie pensyi wdowiej lub daru z łaski.

Wydział krajowy przedłożył Wysokiemu Sejmowi sprawozdanie z petycyi odesłanych zeszłego roku przez Wysoki Sejm do Wydziału do zbadania w porozumieniu z c. k. Radą szkolną krajową i przedłożenia wniosków. Komisya zgodziła się na wywody zawarte w sprawozdaniu Wydziału krajowego.

W przedmiocie pokrycia, wyraża w r. 1902 stałe dary z łaski znajdą pokrycie w oszczędnościach funduszu szkolnego, że zaś Wydział krajowy wstawi rzeczony wydatek do budżetu na rok 1901.

Komisya wnosi.

Wysoki Sejm uchwalić raczy:

1. Podhajnemu Jędrzejowi, nauczycielowi szkoły ludowej w Niemiłowie, policza Sejm w drodze łaski do emerytury dwa lata służby, spędzonej w zawodzie nauczycielskim tak, by tenże mając 30 lat służby policzalnej, mógł po myśli art. 40. ustawy z 16. czerwca 1898 Dz. u. kr. Nr. 54, otrzymać przy przeniesieniu w stan spoczynku pełną emeryturę.

2. Jaremce Janowi, emerytowanemu nauczycielowi szkoły ludowej w Żuratynie, podwyższa Sejm w drodze łaski, począwszy od r. 1902 pobieraną przez niego emeryturę z kwoty 747 kor. 50 gr. do kwoty 1000 koron rocznie.

3 Komarnickiemu Hilaremu, emerytowanemu nauczycielowi szkoły ludowej w Stryju, policza Sejm w drodze łaski do emerytury 6 lat służby spędzonej w zawodzie nauczycielskim w charakterze zastępcy nauczyciela w szkołach średnich i podwyższa mu emeryturę z kwoty 575 k. na kwotę 725 k. rocznie.

4. Kozakowi Janowi, emerytowanemu nauczycielowi szkoły ludowej w Czerminie, podwyższa Sejm w drodze łaski, począwszy od r. 1902, emeryturę z kwoty 373 k. 75 gr. na 480 k. rocznie.

5. Gawlińskiemu Marcelemu, emerytowanemu nauczycielowi szkół ludowych, podwyższa Sejm w drodze łaski, począwszy od r. 1902, emeryturę z kwoty 472 k. 50 g. do kwoty 700 k.

6. Zielińskiemu Romanowi, emerytowanemu kierownikowi szkoły ludowej w Wieliczce, udziela Sejm na pokrycie kosztów leczenia chorej żony jednorazową zapomogę w kwocie 200 k.

7. Pasławskiej Józefie, emerytowanej starszej nauczycielce 6-klasowej szkoły żeńskiej w Jarosławiu, policza Sejm do emerytury jeden miesiąc służby — i podwyższa począwszy od r. 1902, pobieraną przez nią emeryturę z kwoty 600 K. na kwotę 640 K. rocznie.

8. Medweckiej Władysławie, wdowie po nauczycielu szkół ludowych, przyznaje Sejm w drodze łaski od 1 stycznia 1902 pensyę wdowią w kwocie 433 K.

33 g rocznie, oraz dodatek na wychowanie siedmiorga dzieci 216 K. 67 g. aż do czasu dojścia najmłodszego z nich do 20. roku życia lub do wcześniejszego zaopatrzenia wszystkich.

9. Stebnickiej Albinie, wdowie po nauczycielu szkół ludowych, przyznaje Sejm w drodze łaski od 1. stycznia 1902 r. dar z łaski na wychowanie czworga dzieci, a to: Władysława, Alfreda, Eugenii i Leona, w kwocie rocznej 100 K., aż do dójścia najmłodszego z nich do 20. roku życia lub wcześniejszego zaopatrzenia wszystkich dzieci.

10. Pollowej Leopoldynie, b. nauczycielce ludowej, udziela Sejm jednorazowy dar z łaski w kwocie 50 K.

11. Baslerowej Karolinie recte Keili, wdowie po nauczycielu religii mojżeszowej, przyznaje Sejm w drodze łaski począwszy od 1. stycznia 1902 stałe zaopatrzenie w kwocie 400 K. rocznie, oraz dodatek na wychowanie czworga niezaopatrzonych dzieci po 60 K. rocznie dla każdego aż do ukończenia przez najmłodsze dziecko 20 lat życia lub uzyskania innego zaopatrzenia.

12 Ludwińskiej Gabryeli, wdowie po nauczycielu ludowym, przyznaje Sejm, w drodze łaski, począwszy od 1 stycznia 1902 stałe zaopatrzenie w rocznej kwocie 100 K.

13. Skwirzyńskiej Stefanii, wdowie po inspektorze szkolnym okręgowym, podwyższa Sejm w drodze łaski od roku 1902 począwszy, pensyę wdowią z kwoty 566 K. 66 g. na kwotę 766 K. 66 g. rocznie.

14. Kobiałkiewiczowej Stefanii, wdowie po emerytowanym nauczycielu ludowym, podwyższa Sejm w drodze łaski, od roku 1902 począwszy pensyę wdowią z kwoty 640 K. na 840 K. rocznie.

15. Maziarskiemu Józefowi, kierownikowi szkoły w Padwi, udziela Sejm w drodze łaski jednorazowy zasiłek w kwocie 200 K.

16. Głowackiej Adolfinie, sierocie po kierowniku szkoły ludowej w Zaleszczykach, udziela Sejm jednorazowy dar z łaski w kwocie 100 K.

17. Michalskiemu Michałowi, nadetatowemu nauczycielowi szkoły ludowej w Tęgoborzy, przyznaje Sejm w drodze łaski począwszy od roku 1902 stałe zaopatrzenie w rocznej kwocie 400 K. rocznie.

18. Wojnarowskiemu Błażejowi, emyrytowanemu nauczycielowi szkoły ludowej w Sieniawie, udziela Sejm jednorazowy dar z łaski w kwocie 100 K.

19 Bosakowi Franciszkowi, kierującemu nauczycielowi szkoły ludowej w Mokrzyskach, policza Sejm w drodze łaski do wymiaru dodatku pięcioletniego czas jego służby w zawodzie nauczycielskim od 1. lipca 1885 do 31. maja 1900.

20. Sejm przechodzi do porządku dziennego nad petycyą Dymitra Więckowskiego o udzielenie stałego daru z łaski na wychowanie 3-ga sierót.

Sprawozdawca:
Kozłowski.

Przewodniczący:
K. Badeni.

L. S. 1379/02. We Lwowie, dnia 3. lipca 1902.

Aleg. 192

Sprawozdanie

Komisyi budżetowej ze Sprawozdania dodatkowego Wydziału krajowego o petycyi Stanisławy Bałtarowiczówny, sieroty po nauczycielu ludowym w Glinianach, o przedłużenie poboru pensyi sierocej.

Wydział krajowy przedłożył Komisyi budżetowej brevi-manu następujące pismo z d. 17. czerwca 1902.

Już po wydrukowaniu zbiorowego sprawozdania o petycyach nauczycieli, tudzież wdów i sierót po nauczycielach o podwyższenie emerytury, względnie o udzielenie pensyi wdowiej, lub daru z łaski, nadesłała Rada szkolna krajowa Wydziałowi krajowemu swą opinię co do podobnej petycyi Stanisławy Bałtarowiczówny.

O tej petycyi Wydział krajowy ma zaszczyt przedłożyć Wysokiemu Sejmowi dodatkowo następujące sprawozdanie:

Rozporządzeniem z dnia 30. maja 1895 l. 11.557 przyznała c. k. Rada szkolna krajowa Teresie Bałtarowiczowej, wdowie po śp. Janie Bałtarowiczu, emerytowanym nauczycielu szkół ludowych, pensyę wdowią w kwocie 216 złr. 66 ct., a na wychowanie córki Stanisławy dodatek rocznie 108 złr. 34 ct., aż do dojścia 20 lat życia lub wcześniejszego zaopatrzenia.

Teresa Bałtarowiczowa, matka, zmarła w r. 1896 a córka jej pobierała powyższy dodatek do 7. maja 1899, t. j do czasu ukończenia 20 roku życia.

Na zeszłorocznej sesyi wniosła ona petycyę do Wysokiego Sejmu o pozostawienie jej tego dodatku w drodze łaski, na czas dalszy, aż do ukończenia 24 roku życia. Ze względu na 37-mio letnią wzorową służbę ojca petentki w zawodzie nauczycielskim, oraz uwzględniając przykre położenie materyalne petentki, która będąc chorowitą jest niezdolną do pracy, a nie ma krewnych, którzyby jej byli wstanie dopomagać, Wydział krajowy, zgodnie z opinią c. k. Rady szkolnej przedkłada Wysokiemu Sejmowi wniosek, ażeby w drodze łaski przedłużyć Stanisławie Bałtarowiczównej, sierocie po nauczycielu ludowym w Glinianach, pobór pensyi sierocej w kwocie 216 koron 68 hl., aż do ukończenia przez nią 24 roku życia, t. j. do 7. maja 1903 roku.

Na podstawie powyższych wywodów komisya wnosi zgodnie z wnioskiem Wydziału krajowego:

Wysoki Sejm uchwalić raczy:

Stanisławie Bałtarowiczównej, sierocie po nauczycielu ludowym w Glinianach, przedłuża Sejm w drodze łaski pobór pensyi sierocej w kwocie 216 koron 68 hl., aż do ukończenia przez nią 24 roku życia, t. j. do 7. maja 903 roku.

Sprawozdawca: Kozłowski.

Przewodniczący: K. Badeni.

LS. 1378|902. We Lwowie, dnia 3 lipca 1902.

Aleg. 193

Sprawozdanie

Komisyi budżetowej ze Sprawozdania Wydziału Krajowego z wnioskiem na przedłużenie czasu trwania funduszu pożyczkowego dla gmin wiejskich.

Wysoki Sejmie!

Wysoki Sejm utworzył uchwałą z d. 22. września 1892 fundusz pożyczkowy, przeznaczony na zasiłki zwrotne dla gmin wiejskich w łącznej wartości 224. 281 zł. 5 ct. na czas od 1. stycznia 1893 do 31. grudnia 1912, wydzielając z majątku zarodowego krajowego funduszu szkolnego efekta w powyżej oznaczonej łącznej imiennej wartości. Kraj zobowiązał się spłacić funduszowi szkolnemu od 1. stycznia 1893 do 31. grudnia 1912 corocznie kwotę równą dochodowi, jaki wydzielone z majątku zarodowego efekta w chwili ich wydzielenia corocznie przynosiły.

Również zobowiązał się kraj na wypadek, gdyby fundusz pożyczkowy na pokrycie rzeczonych wydzielonych efektów na rzecz majątku zarodowego funduszu szkolnego krajowego nie wystarczał, zwrócić funduszowi szkolnemu krajowemu 1 stycznia 1913 takie same efekta, jakie z niego na rzecz funduszu pożyczkowego wydzielone zostały, albo ich wartość w gotówce wedle kursów ich wydzielenia.

Uchwałą z dnia 16. lutego 1894 powiększył Wysoki Sejm powyższy fundusz pożyczkowy, wcielając doń z dniem 1. stycznia 1894 resztę efektów i gotówki, należących do majątku zarodowego funduszu szkolnego krajowego w łącznej sumie 68.035 zł. 80 ct, a. w. i przyjmując na fundusz krajowy zobowiązanie do płacenia funduszowi szkolnemu krajowemu po koniec grudnia 1912 takiej kwoty, jaką wydzielone z tego funduszu dalsze efekta w chwili ich wydzielenia rocznie przynosiły — tudzież do płacenia odsetek po 4% rocznie od wydzielonej gotówki.

Zarazem przyjął Sejm imieniem kraju gwarancyę, że z rozwiązaniem funduszu pożyczkowego na budowę szkół w dniu 1. stycznia 1913 zostaną funduszowi szkolnemu krajowemu na rzecz jego majątku zarodowego zwrócone takie same efekta, jakie z niego dla funduszu pożyczkowego zostały wydzielone, albo ich wartość w gotówce według kursu z dnia wydzielenia, tudzież cała kwota wydzielona w gotówce.

Na podstawie powyższych uchwał, które uzyskały Najw. Sankcyę, oddano do dyspozycyi c. k. Rady szkolnej krajowej na uposażenie funduszu pożyczkowego na budowę szkół, cały majątek zarodowy funduszu szkolnego — po spieniężeniu walorów — w gotówce:

Z funduszu tego korzystało 463, które pożyczkom zawdzięczają odpowiednie budynki szkolne.

Mimo korzyści, jakie gminom przyniosło zarówno utworzenie funduszu pożyczkowego, jak i zmiana ustawy w przedmiocie kosztów stawiania i utrzymania budynków, oraz podwyższenie zasiłków na budowę, liczba szkół nieczynnych wynosi 319, a z tejże liczby jest szkół nieczynnych dla braku budynku i nauczyciela 238, 81 zaś takich, jest w których jest budynek, a niema nauczyciela.

Ponieważ spodziewać się należy, że liczba kandydatów na nauczycieli się zwiększy, a dość niekorzystny stan budynków szkolnych mógłby się przyczynić do wielce niepożądanego zamykania tych szkół, w których nauka regularnie się odbywa, dalsze istnienie funduszu pożyczkowego na budowę szkół jest wskazanem.

Wprawdzie liczba budynków bardzo dobrych wynosi 1279 i od r. 1895 wskutek budowy wielu szkół z przyczyn powyżej przytoczonych ciągle się zwiększa, natomiast zmniejszyła się w r. 1901 liczba dobrych budynków o 54 budynków, która w tymże roku 1194 wynosiła i od r. 1896 się zwiększała. Liczba odpowiednich budynków dopiero od r. 1897 się zwiększa i to nieznacznie.

Szkół zaś pomieszczonych w budynkach nieodpowiednich zawsze pozostaje 657, a liczba ich w r. 1901 zwiększyła się o 11, w r. 1898 o 8, w 1897 o 4, jedynie tylko w latach 1896 i 1899 jest zmniejszenie o 30 i 37 budynków.

Gdyby więc Wysoki Sejm utrzymał w swej mocy uchwałę, wedle której w r. 1903 udzielanie pożyczek ma ustać, a spłacone raty pożyczkowe mają od tej pory pobierane jedynie tylko na zwrot kapitału i spłacić rzeczony kapitał z zupełności do r. 1912, gminy mniej zamożne nie mogłyby już od r. 1903 czerpać z tego źródła, co na frekwencyę do szkół ludowych wpłynęłoby niekorzystnie, a utrudniłoby utrzymanie nauczycieli w szkołach, w których budynki są w złym stanie.

Jakkolwiek w porównaniu z czasem, w którym fundusz pożyczkowy na budowę szkół utworzono, stan budynków jest o wiele lepszym, w r. 1890/1 było tylko 999 bardzo dobrych budynków, a w r. 1900/1 zaś 1279, dobrych w r. 1890/1 933, w r. 1900/1 zaś 1279, odpowiednich w r. 1890/1 801, w r. 1900/1 858, a nieodpowiednich w r. 1890/1 855, w r. 1900/1 657, zawieszenie udzielania pożyczek gminom z tego źródła byłoby przedwczesnem.

Trudno bowiem przepomnieć, że zwiększenie frekwencyi postępuje znacznie szybszym krokiem, aniżeli liczby odpowiednich budynków.

Komisya uważa przeto przedłużenie czasu trwania funduszu pożyczkowego na budowę szkół ludowych wiejskich na dalszych lat dziesięć, t. j. od 1. stycznia 1913 do 31. grudnia 1922, tak, że od 1. stycznia 1903 do 31. grudnia 1912 wpływające raty pożyczkowe byłyby jeszcze używane na udzielanie gminom dalszych pożyczek bezprocentowych, a dopiero raty wpływające od 1. stycznia 1912 aż po 31. grudnia 1922 pobieranoby na zwrot kapitału pożyczkowego.

Tak co do sposobu administrowania tego funduszu, jak i gwarancyi kraju, tak co do płacenia odsetek od użytego kapitału funduszowi szkolnemu krajowemu, jak i co do zwrotu tegoż kapitału, miałyby obowiązywać w czasie od 1. stycznia 1903 do 31. grudnia 1922 zasady obowiązujące dotychczas co do tego funduszu pożyczkowego w myśl uchwał Wysokiego Sejmu z dnia 22. września 1892 i z dnia 16. lutego 1894.

Przy tej sposobności nie może Komisya pominąć wyrażonego już i uzasadnianego wielokrotnie w sprawozdaniach Komisyi budżetowej o funduszu szkolnym życzenia, aby tak Rada szkolna krajowa jak i Rady szkolne okręgowe na stawianie zbytkownych budynków szkolnych nie zezwalały, aby się starały o jak najściślejszą oszczędność, poddając tak plany i kosztorys, jak i ceny jednostkowe najściślejszej rewizyi, aby wreszcie

Rada szkolna krajowa postarała się o typy tańszych budynków zwłaszcza dla szkół jedno-klasowych.

Komisya spodziewa się również, że za wpływem i pod scisłym nadzorem Rady szkolnej krajowej Rady szkolne okręgowe majątek, budżety i stosunkizamożności gmin, dla których pożyczki przeznaczono, badać będą i przed przedłożeniem Radzie szkolnej wniosku o udzielenie pozyczki, zastanowią się nad tem, czyliby strony, w moc ustawy do konkurencyi powołane o własnych siłach szkoły postawić i bez pożyczki obejść się nie mogły?; dalej czyli przyjęcie procentów na rzecz kraju znajduje w stosunkach gminy uzasadnienie i czyliby gmina pożyczki w Banku krajowym bez narażenia się na zbyteczne obciążenie zaciągnąć nie była w stanie?

Bezwzględnym warunkiem udzielenia pożyczki powinno być zarazem wykazanie możności oddania jej. Udzielenie pożyczki bowiem tam, gdzie oddanie nie jest prawdopodobnem jest dla dłużnika demoralizującem, a wszelkie odstąpienia od planu umorzenia w czasach normalnych mogą jedynie tylko powiększyć zaległości, a przeto i trudności wypłaty, zwolnienia zaś, które z góry wykluczyć należy, mogłyby tylko w gminach wywołać nieuzasadnioną dążność do zdjęcia z siebie ciężaru.

Jakkolwiek ogólna suma zaległości z r. 1900 6683 K. w stosunku do zaległości przeszłego roku 9483 K. się zmniejsza, kwota zaległości z r. 1899 3533 stosunku do rat umorzenia w tymże roku do spłaty przypadających w kwocie 4365 K. jest znaczną.

Z tego też powodu Komisya zaznacza, iż szybkie i sprężyste ściąganie rat umarzających pożyczkę na możliwie szybki obrót sumy, który leży zarówno w interesie gmin pożyczek z tego źródła potrzebujących jak i w interesie funduszu krajowego.

Na podstawie tych wywodów Komisya wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1) Czas trwania funduszu pożyczkowego na budowę szkół ludowych, uchwałą sejmową z dnia 22. września 1892 ustanowiony na lat 20 od 1. stycznia 1893 do 31. grudnia 1912, przedłuża się o lat 10, t. j. do końca roku 1922.

2) Przyjęte uchwałami sejmowemi z 22. września 1892 i z 16 lutego 1894. zobowiązanie kraju do opłacania funduszowi szkolnemu krajowemu przez czas trwania funduszu pożyczkowego na budowę szkół takiej kwoty, jaką wydzielone z majątku zarodowego funduszu szkolnego krajowego na rzecz tegoż funduszu pożyczkowego walory, w chwili ich wydzielenia, corocznie tytułem odsetek przynosiły, od wydzielonej zaś gotówki, odsetek po 4% rocznie, trwać będzie aż do końca r. 1922.

3) Kraj poręcza, że z rozwiązaniem funduszu pożyczkowego na budowę szkół w dniu 1. stycznia 1923 r. zostaną z funduszu pożyczkowego, a o ileby tenże nie wystarczał, z funduszu krajowego, zwrócone funduszowi szkolnemu krajowemu na rzecz jego majątku zarodowego takie same walory, jakie z niego na rzecz funduszu pożyczkowego wydzielone zostały, albo ich wartość w gotówce wedle kursu z dnia wydzielenia, a oraz cała kwota wydzielona w gotówce.

SPRAWOZDAWCA:
KOZŁOWSKI

PREZES:
K. BADENI

L. s. 715/902.

We Lwowie, dnia 3. lipca 1902.

Ang. 194

Sprawozdanie

komisyi sanitarnej w sprawie budowy nowego szpitala w Kołomyi (petycya gminy m. Kołomyi).

Wysoki Sejmie!

Szpital powszechny w Kołomyi, założony w r. 1835 na 70 łóżek, nie odpowiada bynajmniej najskromniejszym choćby wymogom tegoczesnej hygieny.

Wybudowany na niskim i wilgotnym gruncie, uległ z biegiem czasu bardzo znacznemu zawilgotnieniu ścian, co dziś w żaden sposób usunąć się nie da. Drewniane części tak głównego, jakoteż i ubocznych budynków, a więc podłogi, drzwi i futryny okien, są zbutwiałe ze starości i wilgoci.

Budynek główny, mogący pomieścić według zasad hygieny co najwyżej 50 łóżek, mieści jednak przeciętnie około 100 chorych, łatwo więc pojąć, jak fatalne pod względem pomieszczenia chorych, panują stosunki.

Budynek poboczny mieści kuchnię, pralnię, obok dwa pokoje dla chorób zakaźnych — a w dodatku trupiarnię — co bynajmniej nie może się godzić z wymogami policyi sanitarnej. Kuchnia zaś i pralnia są tak małe, że trudno w nich gotować i prać na zwykłą ilość 100 osób.

Wobec tak niekorzystnego stanu rzeczy, zamyślił Wydział kraj. wznieść nowy budynek dla chorób chirurgicznych i wewnętrznych, dawny zaś, po stosownem przerobieniu, przeznaczyć na pomieszczenie chorych kiłowych, których liczba około 80% wszystkich w szpitalu leczonych chorych wynosi.

Magistrat miasta Kołomyi oświadczył gotowość przyczynienia się połową kosztów do wystawienia zupełnie nowego szpitala, z warunkiem jednak, że obecny budynek szpitalny wraz z gruntem zostanie sprzedany, a uzyskana z tej sprzedaży kwota, obróconą będzie na fundusz nowej budowy, tak, że gmina tylko do nadwyżki kosztów nowej budowy w połowie się przyczyni.

Żądanie to gminy oparte jest na dobrze zrozumianej potrzebie usunięcia szpitala z obecnego miejsca. Znajduje on się bowiem przy ulicy gęsto zabudowanej i bardzo zaludnionej przy gościńcu stanowiącym jedyną komunikacyę pomiędzy miastem a dworcem kolejowym, skutkiem czego chorzy niepokojeni są dniem i nocą hałaśliwym ruchem ulicznym i bezustannym turkotem wozów, jadących na dworzec i od dworca.

Nadto wpłynęła na decyzyę gminy słuszna obawa, że choroby zakaźne, leczone w szpitalu, otoczonym zewsząd domami mieszkalnemi, z łatwością przenieść się mogą na miasto.

Miejsce pod nowy budynek jest wybrane i odpowiada wszelkim warunkom pod każdym względem.

Wystawienie nowego szpitala w Kołomyi, który żadnego zarodowego majątku nie posiada, na 100 łóżek, może kosztować 260 tysięcy K, że zaś w drodze sprzedaży za stary budynek uzyskać można 30 tysięcy K, wyniesie wydatek rzeczywisty około 230 tysięcy K, a więc połowę pokryje gmina.

Opierając się powyższych danych i uznając słuszność petycyi miasta Kołomyi, komisya sanitarna wnosi:

Wysoki Sejm uchwalić raczy:

Uznając potrzebę budowy nowego szpitala w Kołomyi na 100 łóżek, upoważnia się Wydział krajowy do zaciągnięcia na ten cel pożyczki w wysokości 115.000 K, wystarczającej na pokrycie połowy kosztów tej budowy.

Przewodniczący
Gołuchowski.

Sprawozdawca
Wurst.

L. S. 1.299/1902. We Lwowie, dnia 3. lipca 1902.

Aleg. 195

Sprawozdanie

Komisyi sanitarnej w przedmiocie sprawozdania Wydziału krajowego w sprawie przeniesienia szpitala powszechnego w Przemyślu i wybudowania nowego w odpowiedniem miejscu.

Wysoki Sejmie!

Uchwałą z 9. lipca 1901 polecił Sejm Wydziałowi krajowemu, ażeby w sprawie przeniesienia szpitala w Przemyślu i wybudowania takowego w odpowiedniem miejscu przedłożył Sejmowi na najbliższej sesyi sprawozdanie.

W wykonaniu tej uchwały przedłożył też Wydział krajowy Sejmowi sprawozdanie z 18. czerwca 1902 L. 43.101/1902, w którem to sprawozdaniu wnosi Wydział krajowy najpierw na uznanie potrzeby zbudowania nowego szpitala na 200 łóżek w Przemyślu oraz zabudowań ubocznych, na innem odpowiedniem miejscu, a następnie na upoważnienie do zaciągnięcia pożyczki w tej wysokości, jaka okaże się potrzebną na pokrycie połowy kosztów tej budowy.

Komisya sanitarna zgodnie z aktami tej sprawy i faktycznym stanem rzeczy podziela zapatrywanie Wydziału krajowego najzupełniej, że z dwóch głównych momentów, a mianowicie z powodu położenia szpitala Przemyskiego w śródmieściu między budynkami mieszkalnymi, tudzież z powodu bardzo złego stanu budynku szpitalnego jest wybudowanie nowego szpitala powszechnego w Przemyślu naglącą potrzebą.

Plan nowego szpitala obejmuje dwa pawilony dla 200 chorych: pawilon dla zakaźnych, pawilon administracyjny, kuchnię i pralnię, dom przedpogrzebowy i szopy gospodarcze.

Miejsce na budowę szpitala jest już według sprawozdania Wydziału obrane i przestrzeń gruntu pod budowę wynosić ma 6 250 sążni kwadratowych, czyli 22.481 metrów kwadratowych i Wydział krajowy w sprawozdaniu swem nie podnosi co do tego placu żadnych zarzutów.

Grunt obrany jest tego rodzaju, że musi być zdrenowany. Plan drenowania jest już przez profesora Blautha ułożony. Mimo jednak zachodzącej potrzeby zdrenowania gruntu wobec korzystnego położenia takowego za miastem oświadczają się przedstawiciele tak władz autonomicznych, jak i c. k. Rządu za tym gruntem, uważając go jako odpowiedni.

Komisya sanitarna nie podnosząc również ze swej strony żadnych zarzutów wobec powyższego zapatrywania co do obranego placu i nie stawiając w tej mierze żadnych wniosków, ogranicza się jedynie do uwagi, którą c. k. Namiestnictwo w reskrypcie z 13. czerwca 1902 L. 65.503 przy zatwierdzeniu planu uczyniło a mianowicie: iż byłoby pożądanem, by oprócz projektowanego zdrenowania gruntu, na którym szpital ma stanąć ze względu na malaryczną okolicę odwodnić także i osuszyć sąsiednie łąki, albo za pomocą rowów albo co lepiej za pomocą zdrenowania.

Rzeczą zatem już Wydziału krajowego będzie wziąć ewentualnie jeszcze pod uwagę, o ile tego zachodzi potrzeba oraz czy i w jaki sposób tej potrzebie da się

zapobiec, lub też czy w danym razie nie wypadnie oglądnąć się za innym gruntem. Koszta budowy obliczone są na 460.000 koron. Ponieważ gmina miasta Przemyśla za stary budynek szpitalny wraz z gruntem doń należącym, który oceniony został na 81.000 koron, ofiarowała 90.000 koron, przeto po odrąceniu 90.000 koron, które szpital otrzyma ze sprzedaży starego budynku, pozostanie do poniesienia wydatek według sprawozdania Wydziału krajowego około 373.000 koron do 380.000 koron, który to wydatek w myśl ustawy z 28 lipca 1897 Dz. u. k Nr. 47 przypadnie w połowie na gminę, a w połowie na fundusz krajowy.

Wydatek przypadający na fundusz krajowy będzie pokryty pożyczką długoterminową spłacalną z podwyższonej taksy liczenia.

Zaznacza też komisya sanitarna, że pierwszą ratę kwoty, mianowicie sumę 80.000 koron, którą w myśl powołanej ustawy ma złożyć miasto na budowę szpitala, wstawiła Przemyska Rada miejska do budżetu swego na rok 1902.

Komisya sanitarna wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Sejm uznaje potrzebę zbudowania nowego szpitala na 200 łóżek w Przemyślu, oraz zabudowań ubocznych na innem odpowiedniem miejscu.

2. Sejm upoważnia Wydział krajowy do zaciągnięcia pożyczki w tej wysokości, jaka okaże się potrzebną na pokrycie połowy kosztów tych budowli po potrąceniu 90.000 koron, jako kwoty ofiarowanej przez miasto Przemyśl za stary budynek szpitalny.

Przewodniczący:
Gołuchowski.

Sprawozdawca:
Dr. Władysław Czaykowski.

L. s. 1.298/1902. We Lwowie, dnia 2. lipca 1902.

Alg. 196

Sprawozdanie

Komisyi sanitarnej w przedmiocie uznania szpitala w Dolinie za powszechny i publiczny.

Wysoki Sejmie!

W Dolinie wystawiono szpital na przeszło 40 łóżek, według planów, zatwierdzonych przez c. k. Namiestnictwo.

Wydział krajowy uznał potrzebę szpitala tego, a Reprezentacya powiatowa przyjęła na siebie aktem z 10. czerwca 1902 r. obowiązki, nałożone na fundatorów ustawą szpitalną.

Komisya sanitarna, zgodnie z wnioskiem Wydziału krajowego, przedkłada projekt uznania szpitala w Dolinie za powszechny i publiczny.

W ustawie uczyniono tę jedyną zmianę, że przy końcu artykułu trzeciego dodano słowa: „odnośnie do postanowień §. 15. ustawy z dnia 28. lipca 1897 r. Dz. u. k. Nr. 47“. Takie uzupełnienie odpowiada intencyom c. k. Władz centralnych.

Komisya wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić załączoną ·/. ustawę.

Przewodniczący:
Gołuchowski.

Sprawozdawca:
Jan Trzecieski.

USTAWA

nadająca szpitalowi w Dolinie charakter szpitala powszechnego i publicznego.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, co następuje:

Art. I.

Szpital w Dolinie zostaje uznany za publiczny i powszechny.

Art. II.

Komitet szpitalny składać się ma:
a) z Delegata Wydziału krajowego;
b) z Prezesa Rady powiatowej, lub jego zastępcy;
c) z Delegata Rady powiatowej;
d) z Dyrektora szpitala.

Art. III.

W przyszłości połowę kosztów budowy nowego, odbudowy lub rozszerzenia starego gmachu szpitalnego tudzież wewnętrznego urządzenia dobudowanej części ponosić będzie powiat doliński, odnośnie do postanowień §. 15. ustawy z dnia 28. lipca 1897. r. Nr. 47. Dz. u. kr.

Art. IV.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

Ls. 1.262/902. We Lwowie, dnia 2. lipca 1902.

Aleg. 107

Sprawozdanie

Komisyi sanitarnej w przedmiocie uznania szpitala w Jarosławiu za publiczny i powszechny.

Wysoki Sejmie!

Wydział krajowy sprawozdaniem do Ls. 356 przedłożył wniosek o uznanie szpitala w Jarosławiu za publiczny i powszechny. Szpital ten wybudowała i urządziła gmina miasta Jarosławia na łóżek 50 kosztem około 270.000 koron.

Wydział krajowy uznał potrzebę szpitala powszechnego w Jarosławiu — a władze sanitarne rządowe stwierdziły, że budowa odpowiada wymogom sanitarno-policyjnym.

Gdy w ten sposób wszystkim warunkom prawnym stało się zadość Komisya sanitarna wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić załączoną ⁄. ustawę.

Przewodniczący:
Gołuchowski.

Sprawozdawca:
Dąmbski.

USTAWA

nadająca szpitalowi w Jarosławiu charakter szpitala powszechnego i publicznego.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, co następuje:

Art. I.

Szpital w Jarosławiu zostaje uznany za publiczny i powszechny.

Art. II.

Komitet szpitalny składać się ma:
a) z delegata Wydziału krajowego;
b) z burmistrza m. Jarosławia lub jego zastępcy;
c) z delegata Rady miejskiej i
d) z dyrektora szpitala.

Art. III.

W przyszłości połowę kosztów budowy nowego, odbudowy lub rozszerzania starego gmachu szpitalnego tudzież wewnętrznego urządzenia dobudowanej części ponosić będzie gmina m. Jarosławia, odnośnie do postanowień §. 15. ustawy z 28. lipca 1897. r. Nr. 47. dz. u. kr.

Art. IV.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

Aleg. 198

Sprawozdanie

Komisyi drogowej o petycyi Wydziału powiatowego w Pilźnie L. 521, żądającej podwyższenia subwencyi krajowej na rekonstrukcyę drogi gminnej I-szej klasy Kamienica dolna-Głobikowa z 50% na 75%.

Wysoki Sejmie!

Wydział powiatowy w Pilznie w petycyi swej podnosi, że nie korzystał dawniej z subwencyi krajowej, a z tego powodu jako w powiecie biednym, komunikacye były zupełnie zaniedbane i dopiero od roku 1896 zaczęto myśleć o uporządkowaniu dróg komunikacyjnych, ale pomimo znacznych ofiar powiatu uskutecznić to trudno, bez wydatniejszej subwencyi krajowej. Z tych więc powodów żąda na rekonstrukcyę drogi gminnej 1-szej klasy Kamienica dolna-Głobikowa subwencyi krajowej począwszy od roku 1902 aż do jej ukończenia w wysokości 75%.

Droga ta rozpoczyna się od gościńca rządowego Pilzno-Jasło, na terytoryum gminy Kamienica dolna i w Głobikowej dochodzi do granicy powiatu Ropczyckiego.

Długość tej przestrzeni wynosi 15 klm., a z drogi tej korzystałyby bezpośrednio gminy: Kamienica dolna, Gorzejowa, Siedliska, Smarzowa, Grudna dolna, Grudna górna, Głobikowa, Głobikówka, pośrednio zaś Bączałka i Kamienica górna. — W gminie Grudnie górnej znajdują się kopalnie węgla kamiennego, co dla okolicy nie obfitującej w materyał opałowy ma doniosłe znaczenie.

Na rzecz tej budowy przyznano w r. 1896 subwencyę krajową 50% i po kokiec r. 1901 zbudowano drogę długości 9 klm. od Kamienicy dolnej kosztem 92.000 koron, na co asygnowano dotąd z funduszu krajawego 49.000 koron — koszt pozostałych do budowy 6-ciu klm. wyniesie około 70.000 koron.

Preliminarz utrzymania i budowy dróg powiatowych i gminnych na rok 1902 wynosi ogółem 55.900 koron, w czem budowa drogi Kamienica dolna-Głobikowa wynosi 7940 koron, a spłata długów 14.500 koron, zatem na niezbędne wydatki utrzymania dróg przypada 33.460 koron.

Na pokrycie tych wydatków uchwalono 20% dodatków do podatków, oprócz 10% ustawowych, co przedstawia 33.600 koron. Resztę wydatków zamierza Wydział powiatowy pokryć subwencyą krajową i dochodami stałymi.

W r. 1900 z tytułu §. 28 na naprawę dróg, uszkodzonych klęskami elementarnemi, przyznano zasiłek 5.000 kor., w roku zaś 1901 z tego samego powodu 8.000 kor.

Jak atwiek petycya zaznacza, że Wydział powiatowy nie korzystał do r. 1896 z subwencyi krajowej, skonstatować wypada, że w czasie od r. 1869 do r. 1896 asygnowano Wydziałowi powiatowemu na cele drogowe tytułem subwencyi krajowej kwotę 52.000 koron.

W powiecie Pilzneńskim znajduje się 13·5 klm. kolei żelaznych i dróg państwowych 33 klm., powiatowych 35 klm., gminnych, częściowo uporządkowanych 137 klm.

Nie da się zaprzeczyć, że od r. 1896 Wydział powiatowy czyni ogromne starania, aby komunikacye w powiecie doprowadzić do jakiegoś porządku ze znacznemi ofiarami ze strony powiatu, bo oprócz 10% ustawowych, przeznaczono na cele drogowe w r. 1898 21%, w r. 1899 24%, w r. 1900 19%, a w r. 1902 25% dodatków do podatków.

Z drugiej jednak strony podnieść należy, że wszystkie prawie powiaty starają się usilnie poprawić swoje komunikacye, a jako dowód tych starań jest to, że o subwencyę krajową na r. 1992 zgłosiło się 70 powiatów, czego dawniej nigdy nie bywało.

Komisya drogowa nie chcąc zanadto uszczuplać funduszu subwencyjnego do którego apelują prawie wszystkie powiaty, bacząc jednak na wyjątkowe położenie powiatu pilzneńskiego, wnosi :

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Subwencyę krajową na drogę Kamienica dolna-Głobikowa podnosi się z 50% na 60%.

Przewodniczący:
Męciński.

Sprawozdawca:
Wiśniewski.

LS. 432/02. We Lwowie dnia, 4. lipca 1902.

Alg. 199

Sprawozdanie

Komisyj drogowej o petycyi Wydziału Rady powiatowej w Brzozowie l. 432, żądającej podwyższenia z 50 procent na 60 procent subwencyi krajowej na ukończenie drogi Brzozów-Nozdrzec.

Wysoki Sejmie!

Wydział Rady powiatowej w Brzozowie ze względu, że nie ma w swoim powiecie kolei żelaznej, że nie miał subwencyi krajowej na żadną inną drogę, że wysokość dodatków do podatków jest mała, a zatem należy do tych powiatów, które mają podstawę do żądania wyższej subwencyi, prosi o podwyższenie subwencyi krajowej na ukończenie budowy drogi Brzozów-Nozdrzec, począwszy od roku 1902, z 50 procent na 60 procent rzeczywistych kosztów budowy. Droga ta łączy powiatowe miasto Brzozów z drogą krajową Dynów-Sanok. Długość całej drogi 22 kilom., z czego dotąd zbudowano w zupełności 7·5 kilom. i obecnie prowadzone są roboty na dalszych 4 kilom. — pozostaje do budowy 10 kilom.

Koszt robót po koniec r. 1901 wynosi 123.800 koron, koszt ukończenia w zupełności budowy będzie wynosił około 138.000 koron.

Dotychczas przyznana subwencya 50%.

Z drogi tej korzystają gminy: Brzozów, Przysietnica, Izdebki, Wara, Nozdrzec. Wogóle okolica ta jest mało zaludniona, jako przeważnie lesista, stanowi jednak ważne połączenie miasta powiatowego z północno-wschodnią częścią powiatu, zwłaszcza po wybudowaniu kolei Przeworsk-Bachórz (Dynów), dla powiatu nieposiadającego dotąd żadnej linii kolejowej — będzie mieć doniosłe znaczenie.

Budowa tej drogi rozpoczętą została w r. 1896.

W powiecie Brzozowskim długość dróg krajowych wynosi 41 kilom., państwowych 39 i powiatowych 41: oprócz tego 44 kilom. dróg gminnych częściowo uporządkowanych.

Wydział powiatowy otrzymał w okresie od r. 1869 do r. 1895 małoznaczące subwencye, na pomniejsze roboty drogowe, w łącznej kwocie około 36.000 koron.

Wydział powiatowy w Brzozowie pobiera na cele drogowe 27 procent dodatków (wraz z ustawowym 10%), wydatność zaś jednego grosza wynosi 1450 koron.

Zaznacza się jednak, że w wydatkach wykazanych w budżecie na rok 1902 (przedłożon. do LW. 11602/02) obciążenie powiatu z tytułu pożyczek zaciągniętych na cele drogowe przedstawia tylko ratę spłaty długu w kwocie 1000 koron, długu zaciągniętego na budowę tej drogi. Nadmienia się także, że Wydział powiatowy Brzozowski otrzymał w roku 1901 na naprawę dróg, spowodowanych klęskami elementarnemi — subwencyę z funduszu krajowego w kwocie 3000 koron.

Ze względu więc, że powiat Brzozowski nie ma żadnych linii kolejowych, że wydatność grosza jest bardzo niewielką i że powiat przeznacza na cele drogowe 27% dodatków do podatków — Komisya drogowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Na ukończenie drogi Brzozów-Nozdrzec podwyższa się subwencyę krajową począwszy od roku 1902 z 50% na 60%.

Przewodniczący: **Męciński.**

Sprawozdawca: **Wiśniewski.**

L.S. 1.149/902. We Lwowie, dnia 2. lipca 1902.

Aleg. 200

Sprawozdanie

Komisyi drogowej o petycyi Wydziału Rady powiatowej w Lisku l. 1197 i Prezesa tejże Rady powiatowej l. 1149, żądającej podwyższenia subwencyi krajowej na budowę drogi gminnej I-szej klasy Lutowiska-Cisna z 50% na 60%.

Wysoki Sejmie!

Droga Lutowiska-Cisna, długości 40 kilom., położona w południowej części powiatu Liskiego, w okolicy o charakterze wybitnie górzystym, przechodzi bezpośrednio przez 16 gmin powiatu, liczących około 10.000 mieszkańców.

Na rzecz budowy tej drogi przyznał Wydział krajowy pierwotnie 40%, zaś w r. 1899 podwyższył subwencyę na 50%.

Po koniec roku 1901 zbudowano drogę na łącznej długości 14 kilometrów, kosztem 166.000 koron, wynosi więc koszt jednego kilometra około 12.000 koron. Pozostało do budowy 26 kilom., których koszt wyniesie około 312.000 koron. Wydział powiatowy w Lisku w małej tylko mierze korzystał z subwencyi krajowej na cele drogowe, bo od roku 1868 do 1881 pobrał tylko 56.400 koron. Powyższe kwoty asygnowano na pomniejsze naprawy dróg w powiecie — dopiero od r. 1887 przystąpił Wydział powiatowy do systematycznej budowy drogi Lutowiska Cisna.

W powiecie Liskim znajduje się:

50 kilometrów kolei żelaznych,
94 „ dróg rządowych,
22 „ „ powiatowych, nadto posiada powiat 147 kilom. dróg gminnych częściowo uporządkowanych na ogólną liczbę dróg 707 kilometrów.

Powyżej wyszczególnione komunikacye uporządkowane, położone są przeważnie w północnej części powiatu, a droga Lutowiska-Cisna łączy okolice południowe powiatu z dwoma drogami uporządkowanemi.

Preliminarze drogowe na r. 1902 przedstawiają wydatki:

a. dróg powiatowych 34.454 koron
b. „ gminnych 54.910 „

Razem . 89.364 „

Na pokrycie tych wydatków Wydział powiatowy uchwalił 14% dodatków, oprócz ustawowych 10%. Wydatność 1 halerza wynosi 1800 koron, która przedstawia dochód w kwocie 43.200 koron. Niedobór zatem 46.164 koron pokrywa dochodami stałymi i subwencyą krajową na budowę drogi Lutowiska-Cisna.

Z tych więc motywów komisya drogowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Subwencyę krajową na budowę drogi Lutowiska-Cisna podwyższa się z 50% na 60% rzeczywistych kosztów budowy, począwszy od roku 1902.

Przewodniczący:
Męciński.

Sprawozdawca:
Wiśniewski.

L. 1487|02. Lwów dnia 8. lipca 1902.

Alg. 201

Sprawozdanie

Komisyi bankowej o sprawozdaniu Wydziału krajowego w przedmiocie gal. Kasy oszczędności i podwyższenia gwarancyi kraju za jej wkładki.

Wysoki Sejmie!

Gdy w roku 1899 galicyjska Kasa oszczędności, z przyczyn powszechnie znanych uległa groźnemu przesileniu, wtedy to, Wysoki Sejm świadomy żywotności i użyteczności tej instytucyi, a pomny nieobliczalnych następstw, pod względem ekonomicznym, kredytowym i społecznym, jakie upadek, a choćby tylko czasowa niewypłacalność tego Zakładu spowodowaćby musiała, uznał za obowiązek Reprezentacyi kraju, rozciągnąć działalność swą opiekuńczą w dobrze zrozumianym ogólnym interesie i na tę instytucyę.

Przyjęcie poręki przez kraj za wkładki łącznie z zapadłymi odsetkami w galicyjskiej Kasie oszczędności do wysokości 35 milionów złr. czyli 70 milionów koron, zastrzeżenie mianowania dyrektorów tej instytucyi, na propozycyę Wydziału krajowego Marszałkowi krajowemu, postanowienie, iż do wydziału galicyjskiej Kasy oszczędności składającego się z 12 członków, Sejmna propozycyę Wydziału krajowego wybiera ośmiu członków, wreszcie że wszelka zmiana statutów, regulaminów i instrukcyi jedynie za aprobatą Wydziału krajowego dokonaną być może, absolutoryum zaś z zamknięcia rachunków galicyjskiej Kasy oszczędności uchwalać ma corocznie Sejm krajowy.

Oto wynik akcyi kraju i jego obecny stosunek do galicyjkiej Kasy oszczędności we Lwowie.

Zeszłoroczne sprawozdanie Wydziału krajowego i Komisyi bankowej załatwione na posiedzeniu Sejmu w dniu 5. lipca 1901, zawierają najdokładniejsze przedstawienie zarówno całej reorganizacyi Zarządu, wydanych poszczególnych instrukcyi, reglaminów, pragmatyki służbowej, jako też gospodarstwa finansowego i zamknięć rachunkowych galicyjskiej Kasy oszczędności za czas do 31. grudnia 1900.

Odwołując się zatem do powyższego sprawozdania, przystępujemy do zdania sprawy o sprawozdaniu Wydziału krajowego co do galicyjskiej Kasy oszczędności z dnia 3. grudnia 1901 roku, w którem opierając się na poleceniu Wysokiego Sejmu z dnia 5. lipca 1901, treści następującej.

„Sejm wzywa ydział krajowy, aby wziął pod rozwagę następstwa „łącząc się z osiągnięciem przez galicyjską Kasę oszczędności stanu kapi- „tałów wkładkowych w sumie 70,000.000 koron i w porozumieniu z Zarządem galicyjskiej Kasy oszczędności przedstawił wnioski swoje najbliższemu „Sejmowi.“

Wydział krajowy przedstawia Wysokiemu Sejmowi wniosek żądający rozszerzenia dotychczasowej gwarancyi kraju za wkładki łącznie z zapadłymi odsetkami w galicyjskiej Kasie oszczędności z siedemdziesięciu milionów koron na osiemdziesiąt milionów koron.

Komisya bankowa zbadawszy zamknięcie rachunków galicyjskiej Kasy oszczędności za rok 1901, zatwierdzone przez ogólne Zgromadzenie tejże instytucyi w dniu 22 kwietnia 1902, rozstrząsnąwszy następnie z pełną uwagą na coraz wzrastające zobowiązania kraju, istotne powody, które uzasadniają żądane rozszerzenie gwarancyi kraju, przyszła do przeświadczenia, że żądane rozszerzenie gwarancyi kraju nietylko jest usprawiedliwione, lecz że należy je zalecić do przyjęcia Wysokiemu Sejmowi zarówno w interesie galicyjskiej Kasy oszczędności, jak i kraju.

Wedle zamknięcia rachunkowego Kasy Oszczędności za rok 1901 czynił stan wkładek w tejże instytucyi z dniem 31/12 1901 . . . . . , 68,932.488·41 K.

Stan ten wkładek wzrósł w pierwszym półroczu r. b. to jest do 30-go czerwca 1902 (wedle wykazów dostarczonych komisyi Bankowej przez buchalteryę kasy oszczędności) do kwoty . . . . . 69,618.178·62 K.
w szczególności wynosiły 4%-we wkładki oszczędności z dniem 30/6 . . . . . 62,782.745. K.
Też 3·6-procentowe . . . . . 6,835.433·60 K.

Łącznie jak wyżej 69,618.178·62 K.

Z powyższego stanu rzeczy wypływa, że gwarancya kraju, dana wkładkom Gal. Kasy oszczędności do wysokości siedemdziesięciu milionów koron faktycznie niemal już wyczerpana została, że więc Galicyjska Kasa oszczędności stoi wobec dylematu bądź nieprzyjmywania dalszych wkładek, lub wprowadzenia książeczek oszczędnościowych nowej kategoryi — a to niemających gwarancyi kraju.

Obie te ewentualności uważa komisya Bankowa jako wręcz niewłaściwe.

W pierwszym bowiem wypadku, nieuniknionem byłoby nietylko odstręczenie nowej klienteli, lecz prawdopodobnie i utrata klienteli, już istniejącej, która zmuszona lokować dalsze swe oszczędności w innej instytucyi, z czasem mogłaby zupełnie opuścić Gal. Kasę oszczędności.

Stworzenie zaś osobnego typu wkładek niegwarantowanych przez kraj, doprowadzić by musiało gospodarstwo finansowem Kasy oszczędności do stanu chaotycznego — o ile że i w aktywach a więc i w pokryciu dwu kategoryi wkładek — musiałby nastąpić rozdział, w regule niełatwy a często wprost niedający się uskutecznić; normalny więc dalszy rozwój Gal. Kasy oszczędności da się zdaniem komisyi bankowej jedynie utrzymać za pomocą rozszerzenia gwarancyi kraju.

Rozszerzenie tej gwarancyi leży jednak jakto już nadmieniliśmy i w interesie kraju.

W uchwale bowiem sejmowej A. z dnia 2 lutego 1899 przyjmującej gwarancyę kraju za wkładki Galicyjskiej Kasy oszczędności zawarte w Art. III. jest następujące zastrzeżenie.

„Skoro fundusz rezerwowy Galicyj. Kasy oszczędności we Lwowie „ulokowany w papierach pupilarne bezpieczeństwo mających osiągnie 10% „kapitału wkładkowego, może Sejm uchwalić, że porękę określoną w Art. »I. uznaje za wygasłą.

Zdaniem przeto komisyi Bankowej, przyspieszenie owej chwili, w której Sejm krajowy na podstawie tuż co przytoczonego zastrzeżenia — będzie w możności cof-

nąć daną gwarancyę — raczej osiągnąć się da przez zwiększenie obrotów Kasy oszczędności, niż przez utrzymanie tych obrotów w granicach dzisiejszych.

Przemawia za tem twierdzeniem już sam fakt, że wedle zamknięć rachunkowych Kasy oszczędności kapitał wkładkowy oprocentowany przez 4 proc. przyniósł w roku 1900 w fruktyfikacyjnym obrocie $5^2/_{10}$ brutto po nadto nie ulega wątpliwości, że przy prawidłowem gospodarstwie, jakto i Dyrekcya Kasy oszczędności w piśmie z 11|11 1901 wystosowanem do Wydziału krajowego stanowczo podnosi, zysk czysty z obrotów Kasy oszczędności przeciętnie najmniej na $^1/_2$ proc. od kapitału wkładkowego przyjąć należy.

W miarę zatem większych obrotów, wzrastać będą i zyski kasy oszczędności, dziś i jeszcze przez szereg lat potrzebne do wyrównania poniesionych lub przewidywanych strat z przeszłości pochodzących.

Po pewnym jednak upływie czasu, niedającego się oczywiści terminowo oznaczyć, z zysków Kasy oszczędności tworzyć się będzie fundusz rezerwowy którego wzrost szybszy lub wolny stać będzie w związku z dłuższem lub krótszem trwaniem gwarancyi krajowej.

Co się zaś tyczy ryzyka kraju z powodu udzielonej względnie zwiększenia gwarancyi kraju, to upatrujemy ryzyko to, raczej w wypadku gdyby Administracya kasy była złą niż w gwarancyi samej lub jej wysokości.

Liczne bowiem a ciągłe doświadczenia uczą, że w instytucyach finansowych bardziej może niż w każdym innem przedsiębiorstwie dobry zarząd instytucyi, a więc indywidualności kierujących Zakładem jest pierwszą podstawą jego bytu i rozwoju, obok zdrowej organizacyi.

Dzisiejszy Zarząd kasy oszczędności usilną a umiejętną swą pracą, przyczynił się nie mało do odrodzenia zaufania, którym lat kilkadziesiąt chlubiła się ta instytucya. Podnosimy to i z obowiązku należnego uznania i dla poparcia ostatecznych wniosków naszych.

Dołączając do sprawozdania niniejszego dwie tabele, z których pierwsza uwidacznia stosunek procentowy poszczególnych grup lokacyi funduszu obrotowego do kapitału wkładkowego z dniem 30. Czerwca 1902, druga natomiast przedstawia statystykę wkładek, wedle ich wysokości w dniu 31/12 1901, przechodzimy do głównego zadania niniejszego sprawozdania. Ze sprawozdania Wydziału krajowego stanowiącego tło niniejszych uwag, przyszedł Wysoki Sejm do wiadomości, iż Dyrekcya gal. kasy oszczędności na mocy uchwały swego wydziału z dnia 11/11 1901 wniosła do Wydziału krajowego prośbę o wyjednanie u Sejmu krajowego podwyższenia gwarancyi kraju za wkładki do sumy 100 milionów koron.

Wydział krajowy jednak uznał za stosowne żądanie to ograniczyć do osiemdziesięciu milionów koron, wychodząc z zapatrywania że na razie będzie dostatecznem przyznać rozszerzenie poręki kraju tylko dla dalszych 10 milionów koron.

Jakkolwiek komisya Bankowa mniema, że uwzględniając faktyczny stan wkładek w dniu 30|6 rb. proponowane przez Wydział krajowy rozszerzenie gwarancyi o dziesięć jedynie milionów koron, a więc z siedmdziesięciu na osiemdziesiąt milionów koron, przy dalszym normalnym rozwoju gal. Kasy oszczędności zaledwie na lat trzy wystarczy, które to przypuszczenie znajduje poparcie w (okoliczności, że przy dokonanem nawet obniżeniu oprocentowania wkładek z 4% na 3·60 i jak to Tabela ad 3 uwidacznia) stan wkładek uległ mało znaczącym zmianom, to jednak komisya Bankowa nie czuje się powołaną do czynienia wniosków co do rozszerzenia gwarancyi po nad propozycyę Wydziału krajowego, wychodząc z zasady, że w tej mierze inicyatywa tak samo jak i w innych sprawach dotyczących kasy oszczędności ze strony Wydziału krajowego wychodzić powinna. Nadmieniając, że dokonane obniżenie oprocentowania wkładek Kasy oszczędności z 4% na 3·60 w szczególności wkładek nowych z dniem 1 marca 1902, zaś wkładek dawnych, o ile one przewyższają kwotę 10.000 K. z dniem 1. lipca 1902 odpowiada i obecnym konjuktorom targu pieniężnego i ekonomiczno-społecznym zadaniom Kasy oszczędności, wreszcie że załatwienie bilansu Kasy oszczędności za rok 1901 osobnem sprawozdaniem Komisyi bankowej objęte zostanie.

Komisya bankowa zgodnie z Wydziałem krajowym czyni wniosek:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego z dnia 3 grudnia 1901 LW. 77.677, o galic. Kasie oszczędności we Lwowie.

2. Sejm zmieniając Art. IV. uchwały swej z 27. lutego 1899 (dz. u. kr. Nr. 35), postanawia:

Jak długo trwa gwarancya kraju w Art. I. powyższej uchwały określona, nie może stan kapitałów wkładkowych w gal. Kasie oszczędności we Lwowie ulokowanych przewyższać sumy 80,000.000 koron.

Suma ta może być zmienioną tylko na podstawie uchwały Sejmu krajowego.

Władysław Kraiński
przewodniczący.

Abrahamowicz
sprawozdawca

Tabela I.

Stosunek procentowy

poszczególnych grup lokacyi funduszu obrotowego do kapitału wkładkowego z dniem 30. czerwca 1902.

Grupa lokacyi	obejmuje aktywa	w kwocie		Stosunek procentowy	
				do kapitału wkładkowego pomniejszonego o wartość gmachu własnego	z uwzględnieniem kwoty 4,000.000 K. przeniesionej z rachunku wkładek na rachunek bieżący
I.	Pożyczki hipoteczne, reszty cen kupna, dobra i realności nabyte, procenta zaległe, pożyczki komunalne	43,253.585	43	64.16	60.57
II.	Weksle i pożyczki skryptowe towarzystw zarobkowych i gospodarczych oraz spółek oszczędności i pożyczek.	11,450.399	72	16.98	16 03
III.	Papiery wartościowe, własność funduszu obrotowego stanowiące	10,411.912	—	15.44	14.58
IV.	Zaliczki na podkład papierów wartościowych i lokacye w instytucyach finansowych	846.553	53	1.25	1.18
V.	Interesa w likwidacyi (St. Szczepanowski, W. Wolski & K. Odrzywolski)	9,568.652	49	14.19	13.39
VI.	Kasa, różni dłużnicy, ruchomości . .	693.206	47	1.02	0.97
	Na gmach własny, wraz z stacyą elektryczną reprezentujący w aktywach bilansu wartość	2,207.522	72		
	Z kapitału wkładkowego K. 69,618.178·62 (względnie koron 73,618.178·62) przypada 3·17%, względnie 2·99%.				
	Suma aktywów, jak w zestawieniu do bilansu	78,431.832	36		

Suma lokacyi przewyższa kapitał wkładkowy o 12·04%, albowiem w obrocie prócz kapitału wkładkowego będą 30. czerwca 1902:

a) wkładki na rach. bieżący;

b) suma uzyskana z reeskontu weksli;

c) suma uzyskana z lombardu papierów wartościowych.

Tabela II.

Wykaz

statystyczny wkładek zestawiony według inwentarzy z dniem 31. grudnia 1901.

mniej	jak	200	koron	40028	książeczek
200	do	1000	„	22248	„
1000	„	2000	„	8107	„
2000	„	4000	„	6593	„
4000	„	6000	„	3483	„
6000	„	8000	„	602	„
8000	„	10000	„	253	„
10000	„	20000	„	343	„
wyżej	-	20000	„	98	„
		Ogółem		81755	książeczek

Tabela III.

Zestawienie ruchu wkładek

za czas od 1. marca do 24. czerwca 1902.

	Wkładki na 4%.				Wkładki na 3·6%				Razem				Uwaga
	pobrano		wypłacono		pobrano		wypłacono		pobrano		wypłacono		
w miesiącu marcu 1902	10.104	28	2,416.639	81	2,421.770	91	121.603	67	**2,431.875**	**19**	**2,538.243**	**48**	
„ „ kwietniu „	29	70	2,073.609	71	2,077.431	95	361.484	76	**2,077.461**	**65**	**2,435.094**	**47**	
„ „ maju „	1.099	76	2,251,063	85	2,134.855	43	614.620	22	**2,135.955**	**19**	**2,865.684**	**07**	d. 27./V. b. r. wydzielono z kap. 500.000 koron.
„ „ czerwcu „	9.425	47	1.525.172	82	1,860 599	76	604.307	39	**1,870.025**	**23**	**2,129.480**	**21**	
Ogółem . . .	20.659	21	8,266.486	19	8,494.658	05	1,702.016	04	**8,515.317**	**26**	**9,968.502**	**23**	

Zestawienie ogólne:

Stan kapitału: **na 4 %.**

z dniem 1. marcu 1902 . . . . . K. 69,785.195·58

Pobrane wkładki: **na 4%.** K. 20.659·21

na 3·6%. „ 8,494.658·05 K. 8,515.317·26

Wypłacone wkład. na 4%. K. 8,266.486·19

na 3·6%. „ 1,702.016·04 „ 9,968.502·23

Więcej wypłacono . . . . . „ 1,453.184·97

Stan kapitału z dnia 24. czerwca 1902.

na 4%. . . K. 61,539.368·60

„ **3·6%.** . . „ 6,792.642·01 „

Razem . . . . . K. 68,332.010·61

Uwaga: wypłacono więcej, według rachunku jak wyżej wykazano . . . . K. 1,453.184·97
po odliczeniu wydzielonej dnia 27. maja br. z kapitału, wkładki Banku krajowego . . . K. 500.000·—

Więcej wypłacono gotówką. . „ 953.184·97

L. 1441./92. We Lwowie, 5. Lipca 1902.

Aleg. 202

Sprawozdanie

KOMISYI SZKOLNEJ

ze sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie zmiany ustawy krajowej z dnia 1. stycznia 1889 Nr. 16 Dz. u. kr. a względnie ustawy z dnia 6 lipca 1899 Nr. 85 Dz. u. kr. o stosunkach prawnych stanu nauczycielskiego w publicznych szkołach ludowych w kierunku polepszenia bytu tychże nauczycieli.

Rewizya postanowień ustawy o stosunkach prawnych stanu nauczycielskiego, które dotyczą poborów nauczycieli szkół ludowych, a którą Komisya szkolna Wysokiemu Sejmowi zaleca, jest z kolei od r. 1888 piątą reformą w kierunku polepszenia bytu nauczycieli.

Rys historyczny dotychczasowych prac Sejmu w sprawie pensyi nauczycielskich.

Od początku konstytucyjnej ery była sprawa materyalnego bytu nauczycieli ludowych przedmiotem rozwagi Wysokiego Sejmu.

W r. 1865 zwrócił poseł kanonik Ruczka uwagę Sejmu na ważne stanowisko, jakie w społeczeństwie nauczyciele ludowi zajmują, podniósł, że pensye ich są bardzo szczupłe i żądał ustawy regulującej poboru pensyi nauczycielskich z funduszu krajowego.

W r. 1866 polecił Sejm na wniosek posła ks. Ruczki, a w r. 1868 powtórnie na wniosek posła Dra Dietla Wydziałowi krajowemu, aby przedłożył na najbliższej kadencyi sejmowej projekt uregulowania płacy nauczycieli szkół ludowych i projekt do ustawy emerytalnej dla tychże nauczycieli.

Wydział krajowy w sprawozdaniu z r. 1868 wykazał, że przed uregulowaniem tej sprawy musi nastąpić reforma planu naukowego szkół i zastosowanie uzdolnienia nauczycieli do zreformowanego planu naukowego, które umożliwi pewne stopniowanie płacy w miarę uzdolnienia nauczyciela.

Wobec faktu, że Namiestnictwo nie dostarczyło Wydziałowi krajowemu wszystkich dat dotyczących prestacyi i majątków poszczególnych szkół, a jedynie tylko część Rad powiatowych, które mogły dopomódz do zbadania tych stosunków, wówczas była czynną, i wobec postanowień §. 27 ustawy gminnej, wedle której staranie o zakładanie, utrzymywanie

uposażenie szkół ludowych należy do własnego zakresu działania gminy, nie mógł Wydział krajowy wypełnić polecenia Sejmu w przedmiocie uregulowania poborów nauczycielskich.

Jeszcze zanim rząd przedłożył Sejmowi budżet szkolny, podniósł poseł Adam hr. Potocki, że utrzymanie nauczycieli jest zbyt szczupłem i uzasadnił potrzebę moralnego ich zachęcenia i niesienia im moralnej pomocy.

Za objaw troski Sejmu o dolę nauczycieli pocz tać też należy wstawienie do budżetu krajowego kwoty przeznaczonej na nadgrody dla odznaczających się nauczycieli, która jednak ze względu na obarczenie funduszu krajowego i smutny stan materyalny kraju była nader szczupłą (22.000 złr.) i mogła świadczyć jedynie tylko o dobrej woli Sejmu i o jego pamięci o nauczycielach.

Poseł Czerkawski podniósł wówczas, że jeśli wpływ tej pozycyi pod względem materyalnym nie będzie wielkim, to pod względem moralnym będzie niezmiernie donośnym, gdyż cała klasa szczerze pracujących nauczycieli, walcząca nieraz z pierwszemi potrzebami życia, widzieć będzie w tem dowód, że reprezentanci kraju szczerze się nią zajmują, a to niewątpliwie wpłynie na jej działanie i może się stanie powodem, że niejedna szlachetna iskierka, że nie jedna podniosła myśl także w sercu niejednego indywiduum wzrastającego pokolenia rozbudzoną zostanie.

W r. 1869 uznał Sejm zwiększone stypendya pedagogiczne za stały wydatek funduszu krajowego.

W r. 1870 podniósł poseł Firlej, że znaczna liczba nauczycieli znajduje się w najsmutniejszem położeniu i nie może z tego powodu oddać się skutecznie swemu zadaniu, przeszkadza bowiem wielu naczycielom w tym kierunku walka z nędzą, a w r. 1871 poseł Spławiński żądał krajowych dodatków do płacy nauczycieli.

W r. 1872 uchwalił Sejm na wniosek p. p. Dunajewskiego i Szujskiego w przedmiocie wysokości płacy nauczycieli, którzy z dobrym postępem pokończyli seminarya nauczycielskie, sumę 150.000 złr. na zasiłki dla szkół ludowych publicznych, przeznaczoną, tak dla kwalifikowanych jak i dla odszczególniających się w swoim zawodzie nauczycieli, a wreszcie na zasiłki dla szkół ludowych; oprócz tej kwoty uchwalił Sejm 18.000 zł. na stypendya dla uczniów i uczenic seminaryów.

W r. 1872 uchwalił też Sejm na wniosek p. p. Małeckiego, Pietruskiego i Czerkawskiego ustawę o stosunkach prawnych stanu nauczycielskiego z d. 2. maja 1873,

Wedle art. II. tej ustawy roczne płace nauczycieli szkół ludowych dzielą się na następujące klasy:

A) w szkołach pospolitych.
I. klasa w gminach z ludnością przechodzącą 20.000, 500 zł.
II. klasa w gminach z ludnością od 10 000 do 20.000, 400 zł.
III. klasa z ludnością od 2.000 do 10.000, 350 zł.
IV. klasa z ludnością niżej 2.000, 300 zł.

B) W szkołach wydziałowych, osobnych i w wyższych trzech klasach szkół wydziałowych połączonych z pospolitemi:
I. klasa w gminach z ludnością wyższą od 20 000 rocznie, 700 zł.
II. klaca z ludnością od 10.000 do 20 000, 600 zł.
III. klasa z ludnością niższą od 10.000, 500 zł.

Oprócz powyższej kwoty wyznaczono nauczycielom za każde 5 lat nienagannej służby przy publicznych szkołach ludowych dodatek pięcioletni, który dla wszystkich rzeczywistych nauczycieli szkół wydziałowych bez różnicy, tudzież dla nauczycieli szkół ludowych pospolitych objętych wyżej w klasie I-ej ustanowił Sejm w wysokości 50 zł., dla nauczycieli gmin klasy II. na 40, dla nauczycieli gmin klasy III. na 30 zł., nakoniec dla nauczycieli gmin kl. IV. na 25 zł. Niemniej przyznano dyrektorowi szkoły wydziałowej połączonej ze szkołą pospolitą dodatek do płacy w ilości 200 zł., kierownikowi każdej szkoły wydziałowej osobnej, jakoteż starszemu nauczycielowi szkoły ludowej pospolitej wyższej w klasie I. objęty dodatek w ilości 100 zł., a takiemuż nauczycielowi klasy II. i następnych 50 złr. rocznie.

Płaca młodszego nauczyciela bądź stale bądź tymczasowo umieszczonego, wynosi 60% płacy nauczyciela rzeczywistego szkoły, przy której młodszy ten nauczyciel

pełni służbę. W żadnym jednak razie nie może być niższą od 200 złr. Płacę młodszego nauczyciela, zawiadującego stale szkołą filialną, ustanawia się na 250 złr. rocznie.

Sejm podniósł też o 100 złr. proponowaną przez rząd w projekcie na r. 1869 płacę nauczycieli szkół wydziałowych I. klasy i ustanowił minimum płacy młodszego nauczyciela, którego rząd w swoim projekcie nie wnosił.

W r. 1874 uchwalił Sejm na wniosek p. Sawczyńskiego ustawę z dnia 6. marca 1876. Rzeczona ustawa podnosi kosztem 78.000 zł. płace nauczycieli w szkołach pospolitych i wydziałowych.

W moc tej ustawy roczna płaca nauczycieli szkół ludowych dzieli się na następujące klasy:

A) w szkołach pospolitych

I. klasa we Lwowie i Krakowie		700 zł.
II. klasa w gminach z ludnością	ponad 10 000,	600 zł.
III. „ „ „	od 6.000 do 10.000	500 zł.
IV. „ „ „	od 2.000 do 6.000	
	a) w gminach miejskich	450 zł.
	b) w gminach wiejskich	400 zł.
V. klasa z ludnością niżej	2,000 . . .	300 zł.

B) W szkołach wydziałowych osobnych i w wyższych trzech klasach szkół wydziałowych połączonych z pospolitemi:

I. klasa we Lwowie i Krakowie	. . . .	900 zł.
II. „ w gminach z ludnością	ponad 10.000 . .	800 zł.
III. „ „ „	od 6.000 do 10.000	700 zł.
IV. „ „ „	niższą niż 6 000 . .	600 zł.

W słusznem uznaniu patryotycznej a żmudnej pracy nauczycieli i w celu zaradzenia brakowi nauczycieli, uchwalił Sejm od roku 1888 do roku 1900 cztery razy polepszenie pensyi nauczycielskich w poszczególnych kategoryach.

W r. 1888 powiększył Sejm po raz pierwszy dodatki pięcioletnie i wyznaczono dodatki na mieszkanie dla poszczególnych kategoryi nauczycieli kosztem 190 000 K. i przyznał nauczycielowi 1 morg pola, w roku 1892 po raz drugi podwyższył pobory nauczycieli kosztem 400.000, w roku 1896 zaś uregulował po raz trzeci ich płace kosztem 200.000 k. W roku 1899 zaś podwyższył je kosztem 600.000 do 700.000 koron.

W r. 1895 przedłożył Wysokiemu Sejmowi poseł Rutowski projekt podwyższenia poborów nauczycielskich. Sejm zaś polecił Wydziałowi krajowemu wypracować projekt, uwzględniający najbardziej naglące potrzeby.

Ustawa z r. 1896 ustanowiła pięć klas nauczycieli, przeznaczając dla nauczycieli stałych od 700 do 1800 koron, dla nauczycieli młodszych w trzeciej i czwartej klasie płac szkół pospolitych, oraz w czwartej klasie płac szkół wydziałowych, od 600 do 1080 koron. W pierwszej i drugiej klasie szkół pospolitych i w pierwszych trzech klasach szkół wydziałowych, płace nauczycieli młodszych miały wynosić 60% płacy nauczyciela starszego. Za podstawę do obliczenia płacy młodszego nauczyciela w szkołach pospolitych pierwszej klasy płac przyjmuje się płacę starszego nauczyciela w kwocie 800 koron.

Ustawa uregulowała w sposób korzystny warunki awansu, poczyniła ulgi w opłatach, które nauczyciele przy zamianowaniu ich stałymi uiszczają na rzecz funduszu szkolnego i przyczyniła się do zwiększenia liczby tych szkół, w których w myśl §. 16 ustawy z dnia 1. sierpnia 1889 dodają nauczycielowi morg pola.

Zmiana ustawy z r. 1898 przyznała nauczycielom, którzy 35 lat wysłużyli, a którzy z powodu choroby lub sterania sił są niezdolni do służby, pełną emeryturę, zabezpieczyła również nauczycielom, którzy 60 lat życia ukończyli, po wysłużonych 30 latach, w razie niezdolności do służby pełną pensyę. Dalej iść w tym kierunku było niemożliwem, ulgi większe jeszcze od udzielonych byłyby się bowiem przyczyniły do opustoszenia szkół, którego należało uniknąć i do opuszczenia ich przez doświadczonych nauczycieli. Uchwalając powyższe postanowienia starał się też Sejm pogodzić interesa nauczycieli z interesami szkoły i nauki.

Ustawy krajowe z r. 1896 stworzyły nowe warunki organizowania szkół wydzia-

łowych, szkół pospolitych sześcio i pięcio klasowych, wskutek czego zwiększyła się liczba posad lepiej dotowanych.

Systemizowanie posad inspektorów szkolnych okręgowych i otwarcie nowych seminaryów nauczycielskich i szkół ćwiczeń stworzyło dla nauczycieli ludowych widoki dalszego awansu.

W r. 1899 załatwiając wniosek posła Małachowskiego podwyższono płacę najniższej klasy nauczycieli w ten spzsób, że $^1/_4$ część tych nauczycieli pobiera 1000 koron, $^1/_4$ 900 koron $^2/_4$ części zaś 800 koron Wyższe płace 1000 koron otrzymali nauczyciele obarczeni rodziną.

Podwyższenia w wyższych klasach w moc ustawy z r. 1899 uwzględniają nauczycieli w miasteczkach objętych ustawą z 3 lipca r. 1896, podwyższając minimum ich płacy z 900 do 1000 koron i otwierając im awans na 1200 i 1400 koron.

Nauczycielom szkół wydziałowych podwyższono płacę do wysokości 1600, 1800 i 2000 koron. Sejm antycypował też dochód z podatku od wódki przed jego przyzwoleniem.

Finansowy efekt rzeczonych reform oświetlają następujące cyfry:

w r. 1874 było w Galicyi	3266 nauczycieli z ogólną sumą płac	. .	850.000 K.
w r. 1897 „	7247 (cyfra podana w preliminarzu)	, .	5,766.836 K. [według zamknięcia rachunków
w r. 1901 „	8471 (cyfra podana w preliminarzu)	. .	7,686.172 K. [według zamknięcia rachunków.

Od. r. 1897 do r. 1901 przeto przeczono na na płace nauczycieli o 7 do 8 groszy dodatków do podatków więcej w r. 1901 w porównaniu z r. 1897).

Na r. 1902 preliminowano płace dla 8807 nauczycieli z ogólną sumą płac 8,170.000 K. czyli o czyli 9—10 groszy dodatków więcej do podatków aniżeli w r. 1897.

Mimoto uznał Sejm w r. 1901 potrzebę nowego podwyższenia pensyi nauczycielskich i polecił Wydziałowi krajowemu, ażeby, skoro stosunki finansowe kraju na to pozwolą, po zasięgnięciu opinii Rady szkolnej krajowej, opracował i przedłożył Sejmowi projekt podniesienia a ewentualnie innego uregulowania poborów nauczycieli ludowych.

Wywiązując się z tego polecenia przedłożył Wydział krajowy Wysokiemu Sejmowi 20. czerwca 1902 projekt zmiany ustawy o stosunkach prawnych stanu nauczycielskiego.

Cyfry poniżej podane ilustrują wzrost wydatków na płace nauczycieli.

Finansowy efekt rzeczonych reform oświetlają następujące cyfry:

Na r. 1874 obliczono	płace nauczycieli	. . . .	425 000 zł.
Na r. 1877 „	„ „	. . . .	997.073 zł.
Na r. 1878 „	„ „	. . . .	1.076.135 zł.
Na r. 1879 „	„ „	. . . .	1.149.457 zł.
Na r. 1881 „	„ „	. . . .	1.212.502 zł.
Na r. 1882 „	„ „	. . . .	1.229.404 zł.
Na r. 1883 „	„ „	. . . .	1.273.089 zł.
W r. 1884 „	wedle zamknięć rachunkowych	wynosiły	1.114.602 zł.

Według zamknięć rachunków szkolnych okręgowych wynosiły:

w r. 1886	Płace naucz. etatowych i renumeracye katechetów		1.204.391 zł.
	nadetatowych	. . . .	76.254 zł.
w r. 1887	Płace nauczycieli etatowych	. . . .	1.205.725 zł.
	nadetatowych	. . . .	131.982 zł.
w r. 1888	Płace nauczycieli etatowych	. . . .	1.368.607 zł.
	nadetatowych	. . . .	155.913 zł.
w r. 1889	Płace nauczycieli etatowych	. . . .	1.368.629 zł.
	Dodatki na mieszkanie	. . . .	33.336 zł.
	Płace nauczycieli nadetatowych	. . . .	160.721 zł.
w r. 1890	Płace nauczycieli etatowych	. . . .	1.423.129 zł.
	Dodatki na mieszkanie	. . . .	39.807 zł.
	Płace nauczycieli nadetatowych	. . . .	177.103 zł.

w r. 1891	Płace nauczycieli etatowych	1.503.054 zł.
	Dodatki na mieszkanie	44.160 zł.
	Płace nauczycieli nadetatowych	200.299 zł.
w r. 1892	Płace nauczycieli etatowych	1.724.146 zł.
	Dodatki na mieszkanie	55.728 zł.
	Płace nauczycieli nadetatowych	238.311 zł.
w r. 1893	Płace nauczycieli etatowych	1,841.905 zł.
	Dodatki na mieszkanie	61.328 zł.
	Płace nauczycieli nadetatowych	251.257 zł.
	Pięciolecia	180.039 zł.
w r. 1894	Płace nauczycieli etatowych	1.984 216 zł.
	Dodatki na mieszkanie	68.669 zł.
	Płace nauczycieli nadetatowych	347 374 zł.
	Pięcioletnie dodatki	264 495 zł.
w r. 1895	Płace nauczycieli etatowych	1.945.282 zł.
	Płace nauczycieli nadetatowych	304.599 zł.
	Pięcioletnie dodatki	192.097 zł.
w r. 1896	Płace nauczycieli etatowych	2 917 792 zł.
	nadetatowych	423.000 zł.
	Pięcioletnie dodatki	242.110 zł.
w r. 1897	Płace nauczycieli etatowych	2.211.395 zł.
	nadetatowych	419.955 zł.
	Pięcioletnie dodatki	252.068 zł.
w r. 1898	Płace nauczycieli etatowych	2.327 601 zł.
	nadetatowych	468.380 zł.
	Pięcioletnie dodatki	268.669 zł.
w r. 1899	Płace nauczycieli etatowych	4 933.118 K.
	nadetatowych	998.139 K.
	Pięcioletnie dodatki	573.163 K.
w r. 1900	Płace nauczycieli etatowych	5.681 954 K.
	nadetatowych	1.052.174 K.
	Pięcioletnie dodatki	595.541 K.
w r. 1901	Płace nauczycieli etatowych	5.887.227 K.
	nadetatowych	1.153.630 K.
	Pięcioletnie dodatki	645 315 K.
w r. 1902	Płace nauczycieli etatowych	6.016.000 K.
	nadetatowych	1.524.000 K.
	Pięcioletnie dodatki	630.000 K.

II. Uzasadnienie zmian poczynionych w projekcie Wydziału krajowego.

Rozpatrując przedłożenie Wydziału krajowego, Komisya szkolna przyszła przedewszystkiem do przekonania, że z proponowanych zmian ustawy krajowej o stosunkach prawnych nauczycieli należy wydzielić i osobno traktować zmianę artykułu 11-o, w którym mowa jest o płacach nauczycieli.

Nie znaczy to bynajmniej, żeby Komisya w obec proponowanych przez Wydział krajowy zmian art. 12, 25 i 26 zajmowała stanowisko niechętne. Kwestye określone w tych artykułach wybiegają jednak daleko po za sprawę podwyższenia płac nauczycielskich; wnikają głęboko w sprawę karności i warunków uznania, a więc w sprawy, o których w opinii publicznej i w Sejmie zdania są podzielone, Komisya musiała przewidywać, że każde dotknięcie tych artykułów i w Komisyi samej i następnie w Sejmie wywoła długą dyskusyę, że dyskusya ta pociągnie za sobą konieczność zmie ienia także innych artykułów ustawy, stojących z tamtemi w ścisłym związku, a mianowicie artykułu 13. 14 i 24. Przewidując zaś to wszystko, Komisya musiała się liczyć z krótkością obecnej sesyi sejmowej i z niebezpieczeństwem, że na załatwienie wszystkich jej wniosków nie znajdzie się czasu.

Te były powody, dla których Komisya, zostawiając zmianę innych artykułów ustawy osobnemu sprawozdaniu, w sprawozdaniu niniejszem przedkłada Wys. Sejmowi jedynie zmianę artykułu 11-go, tj. sprawę najnaglejszą, polepszenia płac nauczycielskich. Z chwilą bowiem, w której na takie polepszenie bytu nauczycieli okazało się finansowo w pewnych granicach możliwem i kiedy Wydział krajowy w porozumieniu z Radą szkolną krajową z wnioskiem w tym kierunku wystąpił, odroczenie lub niezałatwienie tej sprawy nie odpowiadałoby intencyon Wys. Sejmu i stanowisku życzliwemu, jakie zawsze zajmował w obec nauczycieli.

Zmiana artykułu 11-go ustawy z chwilą, gdy jest finansowo możliwą, choćby sesya Sejmowa trwała najkróciej, nawał ważnych spraw był największy, zdaniem Komisyi być powinna załatwioną koniecznie.

Przechodząc do meritum tej zmiany, Komisya szkolna po przeprowadzonej dyskusyi zgodziła się na zasadnicze myśli zawarte w propozycyi Wydziały krajowego a mianowicie: — 1) że przepewszystkiem podnieść należy z 600 k. na 800 k. wynagrodzenie nauczycieli tymczasowych, którzy złożyli egzamina przepisane, aby ich przez to do zawodu nauczycielskiego do dalszej w nim pracy i do składania egzaminów zachęcić. Nadwyżka wydatku spowodowana tem wyniesie 113 000 kor. 2) że następnie, nieruszając systemu płac określonego w art. 11-tym, podnieść należy minimum płacy stałych nauczycieli i to w granicach wskazanych przez Wydział krajowy, tj. około 500.000 k. oprócz wydatku 113 000 k. powyżej wymienionego na rzecz nauczycieli tymczasowych.

Propozycya Wydziału krajowego podnosi to minimum płacy w ten sposób, że uchyla najniższy stopień płacy nauczycieli ale tylko starszych, zatrzymuje jednak właściwe minimum, to jest płacę nauczycieli, ale tak zwanych młodszych, podnosząc ją tylko w klasie IV płac do 800 koron.

Tymczasem owi stali młodsi nauczyciele muszą mieć wszystkie egzamina wymagane od starszych, pełnić wszystkie teżsame obowiązki a w miastach na posadę swoją czekali nieraz lat kilkanaście.

Instytucya nauczycieli stałych młodszych, jest więc anomalią szkolną, podyktowaną niegdyś w naszej ustawie jedynie względem konieczności finansowej. Jeżeli więc dziś nastała możność podniesienia minimum płacy nauczycielskiej, to Komisya uznała za właściwe podnieść minimum prawdziwe, a mianowicie płace młodszych stałych nauczycieli. Komisya czyni też wielki krok naprzód uchylając zupełnie kategoryę płac nauczycieli młodszych, przezco wszyscy przejdą na etat starszych.

Czyniąc to, Komisya musiała jednak zatrzymać, ażeby granic budżetem wskazanych nie przekroczyć. najniższe stopnie płac, jakie obecnie pobierają nauczyciele starsi, a mianowicie IV-ej 800 k, w III-ej 1000 k. w II-ej 1200 k., w I-ej 1600 kor.

Nauczycieli starsi nie wyjdą jednak na tem bez znacznej korzyści. — W klasach I, II i III przez zamienienie posad nauczycieli młodszych na posady starszych zwiększy się ogólny etat nauczycieli, temsamem zwiększy się liczba posad, do ktorych przywiązany jest najwyższy stopień płacy i wielu nauczycieli starszych ten stopień najwyższy a temsamem polepszenie bytu osiągnie.

W klasie IV najniżej uposażonej nastąpiło polepszenie w szerszej mierze, gdyż Komisya zmieniła stosunek trzech stopni płac. Obecnie $^1/_4$ część nauczycieli tej klasy pobiera 1000 kor. $^1/_4$ 900 k., $^2/_4$ 800 kr. Komisya proponuje aby $^2/_4$ pobierał 1000 k., $^1/_4$ 900 k., $^1/_4$ 800 k.

Skutek podwyższenia płac dla nauczycieli w razie przyjęcia wniosków Komisyi okaże się najlepiej w tablicy następującej:

Obecnie.			Według projektu.		
KLASA I. Płac.					
28	nauczycieli starszych ma	1800 k.	38	nauczycieli ma	1800 k.
29	„ „ „	1600 k.	38	„ „	1600 k.
19	„ młodszych ma	1000 k.			

KLASA II. Płac.

89	nauczycieli starszych	ma	1600 k.	124	nauczycieli	otrzyma	1600 k,
89	„ „	„	1400 k.	124	„	„	1400 k.
178	„ „	„	1200 k.	248	„	„	1200 k.
140	„ „	„	900 k.				

KLASA III Płac.

162	nauczycieli starszych	ma	1400 k.	219	nauczycieli	otrzyma	1400 k.
162	„ „	„	1200 k.	220	„	„	1200 k.
324	„ „	„	1000 k.	439	„	„	1000 k.
230	„ młodszych	ma	800 k.				

KLASA IV. Płac.

1053	nauczycieli starszych	ma	1000 k.	2571	nauczycieli	otrzyma	1000 k.
1054	„ „	„	900 k.	1285	„	„	900 k.
2107	„ „	„	800 k.	1285	„	„	800 k.
917	„ młodszych	ma	700 k.				

Efekt finansowy tj. stałe zwiększenie kosztów tej poprawy płac nauczycielskich wynosi według obliczenia dostarczonego komisyi przez Radę szkolną krajową, którego podstawą są obliczenia do liczby nauczycieli z r. 1902 zastosowane, wynosi

dla klasy I.	14.740
dla klasy II.	69.300
dla klasy III.	88.580
dla klasy IV.	420.570
	593.190
dla nauczycieli tymczasowych	113.000
Razem . .	706.190
a po odciągnięciu 10% na intercalare okrągło .	70.000
Pozostanie zwiększenie wydatku	636.190

kiedy zwiększenie kosztów według projektu Wydziału Krajowego, również po potrąceniu interkalare wynosić miało 603.000.

Propozycya Komisyi podwyższa więc wprawdzie wydatek o 33.190 k, Komisya sądzi jednak, że ta okoliczność uchwalenia rzeczy tak ważnej nie stanie w drodze.

Rzecz naturalna, że miarę wzrostu liczby nauczycieli, wydatek rzeczony w latach przyszłych i już zaraz w r. 1903 będzie wzrastał.

Załączone przez Radę szkolną krajową sporządzone wykazy ilustrują na podstawie szczegółowych cyfr proponowaną rewizyą:

A

Klasa płac	Liczba nauczycieli	Dotychczasowy wydatek dla $^1/_2$ po 1800 K. i $^1/_2$ po 1600 K.	Proponowany wydatek dla $^1/_2$ po 1800 K. i $^1/_2$ po 1600 K. po zniesieniu posad młodszych nauczycieli	Nadwyżka wydatku wynosi
		wraz z dodatkiem na mieszkanie i dodatkiem za kierownictwo		
		w Koronach		
I.	108	196 100	210.840	14.740

Klasa płac	Liczba nauczycieli	Dotychczasowy wydatek dla $^1/_4$ po 1600 K. $^1/_4$ po 1400 K. i dla $^2/_4$ po 1200 K	Proponowany wydatek dla $^1/_4$ po 1600 K. dla $^1/_4$ po 1400 K. i dla $^2/_4$ po 1200 K. po zniesieniu posad młodszych nauczycieli.	Nadwyżka wydatku wynosi
		wraz z dodatkiem na mieszkanie i dodatkiem za kierownictwo		
		w Koronach		
II.	630	930.740	1.000.040	69.300

Klasa płac	Liczba nauczycieli	Dotychczasowy wydatek dla $^1/_4$ po 1400 K. dla $^1/_4$ 1200 K. i dla $^2/_4$ po 1000 K.	Proponowany wydatek dla $^1/_4$ po 1400 K. dla $^1/_4$ po 1200 K. i dla $^2/_4$ po 1000 K. po zniesieniu posad młodszych nauczycieli	Nadwyżka wydatku wynosi
		wraz z dodatkiem na mieszkanie i dodatkiem za kierownictwo		
		w Koronach		
III.	878	1.031.640	1.120.220	88.580

Klasa płac	Liczba nauczycieli	Dotychczasowy wydatek dla $^1/_4$ 1000 K. $^1/_4$ po 900 K. i $^2/_4$ po po 800 K.	Proponowany wydatek dla $^1/_4$ po 800 K. $^1/_4$ po 900 K. i $^2/_4$ po 1000 K. po zniesieniu posad młodszych nauczycieli.	Nadwyżka wydatku wynosi
		wraz z dodatkiem na mieszkanie i dodatkiem za kierownictwo		
		w Koro a c h		
IV.	5141	4.526.170	4.946.740	420.570

Ogółem wynosi wydatek

dotychczasowy	proponowany	nadwyżka
6,684.650 K.	**7.277.840 K.**	**593.190**

Liczba sił nauczycielskich z maturą i patentem kwalifikacyjnym	Dotychczasowe wynagrodzenie po 600 Koron.	Proponowane wynagrodzenie po 800 koron.	Nadwyżka wydatku wynosi
	w Koronach		
792	475.200	588.200	113.000

W końcu Komisya uważa za konieczne nadmienić, dlaczego w jednym jeszcze punkcie co do artykułu 11 go nie poszła za zdaniem Wydziału krajowego.

Obecnie nauczyciele, należący do IV klasy płac, tj: wyższej tworzą w każdym powiecie jeden etat osobny z trzema stopniami płac i posuwani są na stopnie wyższe w miarę, jak w tymsamem powiecie posada o wyższej płacy się opróżni. Wynika ztąd pewna nierównomierność w posuwaniu nauczycieli na wyższe płace. W powiatach w których szkoły obsadzone są dobrze stałymi nauczycielami o dłuższej liczbie lat służby, nauczyciel dłużej czekać musi nim się opróżni miejsce o wyższej płacy.

W powiatach, w których brak nauczycieli, nauczyciel zgłaszaszający się do powiatu utrzymać może zaraz lub po niedługim czasie wyższy stopień płacy. Otóż Wydział krajowy chciał tę nierówność awansu usunąć i ze wszystkich nauczycieli IV klasy liczbie 5141 utworzyć jeden etat krajowy. W skutek tego nauczyciele awansowaliby równocześnie według lat swojej służby bez względu na powiat, w którym pełnią służbę.

Komisya po dojrzałej rozwadze nie mogła jednak przychylić się do tej propozycyi Wydziału krajowego, tj. do utworzenia jednego etatu dla nauczycieli IV ej klasy płac w całym kraju, a to z dwóch powodów.

Pierwszym był ten, aby powiatów górskich, o trudniejszych warunkach bytu nie ogołacać jeszcze więcej z nauczycieli, lecz owszem, aby ich do takich powiatów zachęcić widokiem szybkiego w nich awansu. Drugim jeszcze ważniejszym była chęć utrzymania autonomii Rad szkolnych okręgowych, dla których odrębny w każdej etat nauczycieli jest ważnym środkiem w administracyi szkolnej. Nauczyciele tworzący jeden etat w powiecie poczuwają się bowiem do większej ze sobą i ze swą Radą okręgową łączności i spójni.

Dla tego Komisya proponuje w tym względzie status quo.

III. Porównanie przedłożonego przez Komisyę projektu ustawy z Art. 11 obecnie obowiązującej ustawy z d. 6. lipca 1899.

Komisya zestawiła poniżej poczynione w wnioskach Komisyi zmiany w art. 11. z ustawą z d. 6. lipca 1899.

W punkcie A art. 11, alinei pierwszej, drugiej, trzeciej, czwartej i piątej ust. z d. 6 lipca 1899. dotyczących płac nauczycieli I, II i III klasy w szkołach pospolitych nie poczyniła Komisya formalnie w brzmieniu rzeczonych postanowień ustawy żadnych zmian, przeliczyła jedynie tylko złr. na korony.

Niezmienność tych artykułów ustawy jest jednak jedynie tylko pozorną; jak powyżej bowiem szczegółowo wykazano wskutek zniesienia nauczycieli młodszych wejdą, oni w ogólną liczbę nauczycieli I, II, III i IV klasy.

Wskutek tego powiększy się zarówno ogólna liczba nauczycieli, jak ilość nauczycieli w I klasie po 1800 koron, w II klasie po 1600 koron i 1400 koron, a w III. klasie 1400 koron i 1200 koron pobierających.

W IV klasie zamiast dotychczas obowiązującego postanowienia 6 Art. 11 ustawy z d. 6 lipca 1899:

»IV klasa w reszcie gmin dla $^1/_4$ części posad w każdym powiecie 500 złr., dla $^1/_4$ części posad 450 złr., dla $^2/_4$ części posad 400 złr.«

której zniesienie Komisya proponuje, wnosi Komisya przyjąć Al. 6 Art. 11 w poniżej załączonym projekcie ustawy w następującej osnowie:

»IV klasa w reszcie gmin dla $^2/_4$ części posad w każdym powiecie 1000 koron, dla $^1/_4$ części posad 900 koron, dla $^1/_4$ 800 koron.«

A więc nauczyciele IV klasy nietylko otrzymają

a) w większej ilości zwiększone pobory z powodu zwiększenia się ogólnej ich liczby przez przybytek nauczycieli młodszych, które wpłynie dodatnio na ilość nauczycieli z wyższych poborów korzystających.

b) ale otrzymają oprócz tego korzystniejszą proporcyę rozkładu wyższych poborów, dotychczas bowiem jedynie tylko $^1/_4$ część nauczycieli IV klasy otrzymywała 1000 koron, a wedle wniosków Komisyi otrzyma 1000 koron $^2/_4$ części nauczycieli IV. klasy.

Dotychczas $^2/_4$ części nauczycieli otrzymywały najniższe w IV klasie pobory 800 k., a w przyszłości w razie przyjęcia wniosków Komisyi otrzyma najniższe pobory 800 koron jedynie tylko $^1/_4$ część nauczycieli IV klasy.

Postanowienia Art. 11 w Al. 7, 8 i 9 pod punktem b), dotyczące nauczycieli w szkołach wydziałowych osobnych i klasach wydziałowych połączonych z pospolitemi:

»b) w szkołach wydziałowych osobnych i klasach wydziałowych połączonych z pospolitemi:

I klasa w miastach rządzących się własnym statutam dla połowy posad w każdem mieście 1000 złr., dla drugiej połowy 900 złr.

II klasa w innych miastach dla połowy ogółu posad 900 złr.. dla drugiej połowy 800 złr.„

pozostaną niezmienne, — jedynie tylko złr. przeliczono na korony.

Komisya proponuje zniesienie Al. 10. pod punktem B Art. 11 ustawy z d. 6. lipca 1899, która brzmi:

„B) Płaca roczna stałego młodszego nauczyciela wynosi w klasie I płac 500 złr., w klasie II. płac 450 złr., w klasie III płac 400 złr., w klasie IV płac 350 złr.“

Wskutek zniesienia tego postanowienia wszyscy nauczyciele młodsi wejdą w poczet tych stałych nauczycieli, których dotychczas w odróżnieniu od młodszych zwano starszymi.

Komisya proponuje zniesienie Al. 11 pod punktem C:

„Wynadgrodzenie nauczycieli tymczasowo ustanowionych oznacza Rada szkolna krajowa, nie może ono jednak wynosić mniej, niż 250 złr. rocznie, ani przewyższać poborów nauczyciela stałego, którego miejsce nauczyciel tymczasowy zastępuje«

Natomiast proponuje komisya Wysokiemu Sejmowi do uchwały następujący wniosek:

„B) Wynagrodzenie nauczyciela tymczasowo ustanowionego oznacza Rada szkolna krajowa, nie może ono jednak

a) dla nauczyciela, który złożył egzamin dojrzałości i kwalifikacyjny wynosić mniej niż 800 koron,

b) dla nauczyciela, który złożył egzamin dojrzałości, oraz dla nauczyciela który złożył egzamin kwalifikacyjny za dyspenzą od egzaminu dojrzałości, wynosić mniej niż 600 koron,

c) dla nauczyciela pomocniczego bez kwalifikacyi wynosić mniej niż 500 koron. Wynagrodzenie nauczyciela tymczasowego nie może zaś przewyższać poborów nauczyciela stałego, którego miejsce nauczyciel tymczasowy zastępuje.«

W razie przyjęcia rzeczonych wniosków minimalna granica pensyi nauczyciela, który złożył egzamin dojrzałości i kwalifikacyjny wynosić będzie 800 koron, podczas gdy dotychczas pobierała ta kategorya nauczycieli w szkołach pospolitych III i IV klasy tylko 600 koron.

W minimalnej granicy pensyi nauczycieli, którzy złożyli egzamin dojrzałości, oraz dla nauczycieli, którzy złożyli egzamin kwalifikacyjny nie ma zmian we wnioskach Komisyi; jedynie tylko w miejsce w każdej chwili odwołalnego Rozp. Rady szkolnej krajowej z d. 12 czerwca 1896 l. 12838 Dz. u. i rozp. kraj. nr. 35 wejdzie w razie przyjęcia wniosków Komisyi w życie zabezpieczenie ustawowe minimalnej granicy.

W sprawie nauczycieli tymczasowych pomocniczych bez kwalifikacyi dotychczasowa granica pozostanie niezmienioną.

Nie zmieniła również Komisya maksymalnej granicy wynagrodzenia nauczycieli, a mianowicie postanowienie, że wynagrodzenie to nie może przewyższać poborów nauczyciela stałego, którego nauczyciel tymczasowy zastępuje.

IV. Petycye.

Wysoki Sejm odesłał do Komisyi szkolnej cały szereg petycyj, domagających się znacznego podwyższenia pensyj nauczycielskich w rozmaitych kategoryach nauczycieli.

Komisya żałuje, że finansowe położenie kraju nie dozwala Komisyi przedłożyć Wysokiemu Sejmowi uwzględnienia niektórych w tych petycyach zawartych w części rzeczowo uzasadnionych, ale na razie do spełnienia niemożliwych żądań.

Wszakże Wysoki Sejm wyraźnie zeszłego roku polecił Wydziałowi krajowemu przedłożyć tylko te zmiany, na które finansowe położenie kraju dozwala, a Komisya szkolna w sprawozdaniu o wniosku posła Małachowskiego i o petycyach sejmowych, odnoszących się do polepszenia bytu nauczycieli, podniosła, że do polepszenia bytu nauczyciela należy dążyć w równej mierze, jak i do podwyższenia wydatku na budowę szkół, że szybka akcya organizowania szkół wydziałowych i więcej klasowych jest nader pożądaną i że działalność Rady szkolnej krajowej w obu tych kierunkach połączona jest ze znacznym wydatkiem, wychodzącym na korzyść nauczycieli.

Komisya szkolna przekroczyła i tak granicę we wnioskach Wydziału krajowego, który w pierwszym rzędzie za gospodarstwo funduszem krajowym jest odpowiedzialnym a oznaczył maximum ze względu na stan finansów krajowych wskazane o 33190 koron.

Komisya za pomocą subkomitetu wybranego przez Komisyę budżetową i szkolną, zastanawiała się szczegółowo nad możliwością dalej idącego uwzględnienia żądań poszczególnych kategoryj nauczycieli, a lubo nie zaprzecza, że pomimo dokonanych reform są jeszcze pewne nierównomierności, podzielić musi zdanie Wydziału krajowego i Komisyi budżetowej, że obecnie ograniczyć się należy do potrzeb najbardziej naglących.

Przedkładając też Wysokiemu Sejmowi poniżej zamieszczony projekt ustawy załatwiła Komisya:

1050	897	896	441	751	218	515	893	899	900	219	219	215	217	216
722	588	587	203	472	105	277	589	590	591	106	102	104	103	202

515	437	498	961	613	1695	1232	1259	299
277	199	260	635	146	737	839	865	146

Komisya wnosi:

Wysoki Sejm odseła Petycye $^{477}/_{239}$, $^{439}/_{201}$ do Rady szkolnej kraj. do załatwienia.

Przedkładając Wysokiemu Sejmowi powyższe sprawozdanie, uważała Komisya za swój obowiązek z jednej strony uwzględnić ciężkie warunki, w których nauczyciele się znajdują, z drugiej zaś nie naruszać równowagi pomiędzy interesami tych, którzy biorą pensyę z funduszu krajowego, ze stanem materyalnym tych obywateli kraju, którzy z wielkiem wysileniem płacą wysokie podatki i znacznie wyższe aniżeli w innych krajach koronnych dodatki do podatków.

Na podstawie powyższych wywodów Komisya wnosi przeto:

Wysoki Sejm raczy uchwalić załączony projekt ustawy.

Sprawozdawca:

KOZŁOWSKI

Przewodniczący:

CZARTORYSKI

Ustawa

z dnia . . . . . obowiązująca w Królestwie Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Krolestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam, co następuje:

ART. I.

Artykuł 11. ustawy z dnia 1. stycznia 1889 r. Nr. 16 Dz. u. kr. w brzmieniu ustanowionem ustawą z 6. lipca 1899 r. Nr. 85 Dz. u. kr. znosi się w jego dotychczasowem brzmieniu. Artykuł 11 ma opiewać, jak następuje:

ART. 11.

A. Roczne płace nauczycieli szkół ludowych publicznych dzielą się na następujące klasy:

a) w szkołach pospolitych: I. kiasa w miastach rządzących się własnym statutem, dla połowy posad w każdem mieście 1800 K. a dla drugiej połowy posad 1600 K.

II. klasa w miastach zorganizowanych na podstawie ustawy krajowej z dnia 13. marca 1889 Dz. u- kr. Nr. 24 dla $^1/_4$ części ogółu posad 1600 K. dla $^1/_4$ części ogółu posad 1400 K. dla $^2/_4$ części posad 1200 K.

III, klasa w miastach zorganizowanych na podstawie ustawy krajowej z dnia 3. lipca 1896 Dz. u. kr, Nr. 51 dla $^1/_4$ części ogółu posad 1400 K., dla $^1/_1$ części posad 1200 K., dla $^2/_4$ części posad 1000 K.

IV. klasa w reszcie gmin dla $^2/_4$ części posad w każdym powiecie 1000 K., dla $^1/_4$ części posad 900 K, dla $^1/_4$ części posad 800 koron.

b) w szkołach wydziałowych osobnych i w klasach wydziałowych, połączonych z pospolitemi:

I klasa w miastach rządzących sie własnym statutem dla połowy posad w każdem mieście 2000 K., dla drugiej połowy 1800 K.;

II. klasa w innych miastach dla połowy ogółu posad 1800 K., dla drugiej połowy 1600 K,

B. Wynagrodzenie nauczyciela tymczasowo ustanowionego oznacza Rada szkolna krajowa, nie może ono jednak

a) dla nauczycielą ktory złożył egzamina dojrzałości i kwalifikacyjny wynosiś mniej niż 800 koron

b) dla nauczyciela, który złożył egzamin dojrzałości. oraz dla nauczyciela, który złożył egzamin kwalifikacyjny za dyspensą od egzaminu dojrzałości wynosić mniej niż 600 koron.

c) dla nauczyciela pomocniczego bez kwalifikacyi wynosić mniej niż 500 koron.

Wynagrodzenie nauczyciela tymczasowego nie może zaś przewyższać poborów nauczyciela stałego, którego miejsce nauczyciel tymczasowy zastępuje.

Ls. 1.442/902. We Lwowie, dnia 5. lipca 1902.

Aleg. 203

Sprawozdanie

Komisyi gospodarstwa krajowego z przedłożenia Wydziału krajowego o budowlach wodnych i melioracyach.

Wysoki Sejmie!

W obszernem przedłożeniu zdaje Wydział krajowy sprawę:

1. z wykonania uchwał Wysokiego Sejmu powziętych na ostatnich sesyach, tudzież

2. z postępu robót przy melioracyach publicznych i prywatnych, a zarazem przedkłada

3. wnioski co do dalszego rozwinięcia akcyi melioracyjnej.

Idąc za sprawozdaniem Wydziału krajowego przedkłada Komisya swoje uwagi i wnioski w powyższych **trzech** grupach.

I. Uchwały sejmowe.

Z uchwalonych przez Wysoki Sejm projektów ustaw uzyskały w roku ubiegłym Najwyższą sankcyę:

1. Ustawa o regulacyi 12 rzek mającej się wykonać przy pomocy państwowego funduszu kanałowego.

Roboty regulacyjne będą rozpoczęte w r. 1904; z początkiem zaś sierpnia r. b. zamierza c. k. Namiestnictwo przystąpić do studyów przygotowawczych dla opracowania generalnego projektu na podstawie programu zatwierdzonego przez c. k. Ministerstwo spraw wewnętrznych, na który zgodził się także Wydział krajowy.

2. Ustawa o uzupełnieniu regulacyi Nowego Brnia z dopływami, przy której zarządził już Wydział krajowy dalsze prowadzenie budowy z początkiem r. 1901.

3. Ustawa o obwałowaniu lewego brzegu Dunajca od ujścia potoku Więckówki do mostu kolejowego w Bogumiłowicach. Roboty przy tem obwałowaniu rozpoczęto z wiosną roku 1902.

4. Ustawa o regulacyi potoku Pustej (Radosławki) z dopływami. Budowa przy tej regulacyi nie mogła być dotychczas przez Wydział krajowy zarządzoną, gdyż c. k. Ministerstwo rolnictwa mimo wyraźnego przepisu ustępu 2. §. 5. państwowej ustawy kanałowej, który nakazuje c. k. Rządowi przyspieszyć wszelkie roboty regulacyjne, odmówiło zatwierdzenia rozporządzenia wykonawczego przedłożonego przez Wydział krajowy, odraczając decyzyę do ukończenia postępowania wodnoprawnego.

Wprawdzie za przyczynieniem się J. E. p. Ministra dla Galicyi zatwierdziło c. k. Ministerstwo rolnictwa to rozporządzenie reskryptem z dnia 24. kwietnia 1902 i upoważniło Wydział krajowy do rozpoczęcia budowy, lecz reskrypt ten dopiero po zamknięciu tego sprawozdania został Wydziałowi krajowemu doręczony.

5. Wreszcie w ciągu roku bieżącego uzyskał sankcyą Cesarską uchwalony przez Wysoki Sejm dnia 5. lipca 1901 projekt ustawy o konserwacyi zabudowań potoków górskich w dorzeczu Skawy.

Natomiast nie otrzymały dotychczas sankcyi Cesarskiej projekty ustaw:

1. o zmianie przepisów §§. 69. i 70. krajowej ustawy wodnej;
2. o zalesieniu ochronnem;
3. o niektórych zarządzeniach policyjnych leśnych i wodnych;
4. o zmianie §. 45. krajowej ustawy wodnej, która ma na celu uwolnienie przymusowych publicznych robót melioracyjnych od formalności koncesyonowania przez władzę polityczną;
5. o regulacyi potoków Sołotwy i Rokitny z dopływami;
6. o regulacyi rzeki Pełtwi z dopływami.

Co do pierwszych trzech projektów ustaw zażądało c. k. Ministerstwo rolnictwa wprowadzenia pewnych zmian, a Wydział krajowy czyniąc zadość temu żądaniu, przedłożył Wysokiemu Sejmowi zmienione projekty ustaw na bieżącej sesyi.

O projekcie ustawy uzupełniającej postanowienie §. 45. krajowej ustawy wodnej nie zakomunikował c. k. Rząd dotychczas Wydziałowi krajowemu swej decyzyi; sankcyę projektu ustawy o regulacyi potoków Sołotwy i Rokitny uczyniło c. k. Ministerstwo rolnictwa zawisłą od wyniku postępowania wodno-prawnego, wejście zaś w życie ustawy o regulacyi Pełtwi doznało opóźnienia, gdyż c. k. Rząd zajął odporne stanowisko co do subwencyonowania tego przedsiębiorstwa 30% zasiłkiem z państwowego funduszu inwestycyjnego, a oprócz tego Wydział krajowy nie mógł dotychczas przedłożyć c. k. Rządowi projektu technicznego, gdyż projektant tej regulacyi były starszy inżynier biura melioracyjnego nie ukończył sprawozdania objaśniającego projekt, mimo że półtora roku wyłącznie tą czynnością w Wydziale krajowym był zajęty.

Ponieważ postępowanie wodno-prawne dla regulacyi potoków Sołotwy i Rokitny zostało przeprowadzone przez c. k. Starostwo w Kamionce strumiłowej w miesiącu lutym i marcu r. b., a pierwsza rata 30% datku państwowego uchwaloną już została przez Radę państwa w preliminarzu funduszu melioracyjnego na rok 1902, oczekiwać należy rychłego przedłożenia projektu ustawy do Najwyższej sankcyi tak, iż roboty w tym roku zostaną rozpoczęte.

Co się zaś tyczy regulacyi Pełtwi, to wykończenie sprawozdania technicznego poruczył Wydział krajowy inżynierowi biura melioracyjnego, Aleksandrowi Wierzbickiemu, który tę czynność dopiero w czerwcu r. b. rozpoczął, gdyż poprzednik jego zapewniał, że sam resztę operatu z początkiem roku 1902 wygotuje.

Z uwagi, że od czasu uchwalenia przez Wysoki Sejm projektu ustawy o regulacyi Pełtwi już przeszło cztery lata upłynęły i sprawa ta powinna być już wreszcie załatwioną, proponuje Komisya na wniosek posła Schnella uchwalenie rezolucyi wzywającej Wydział krajowy do wygotowania projektu technicznego i przedłożenia go c. k. Rządowi.

Komisya konstatuje z zadowoleniem, że kilkakrotne rezolucye Wysokiego Sejmu domagające się podwyższenia dotacyi państwowego funduszu melioracyjnego zostały wreszcie przez c. k. Rząd uwzględnione; zgodnie bowiem z wnioskiem Koła polskiego w Radzie państwa roczna dotacya tego funduszu ustawą z d. 24. stycznia 1902 Dz. u. p. Nr. 28 podwyższoną została z półtora na cztery miliony koron rocznie. Za to na liczne inne rezolucye Wysokiego Sejmu odnoszęce się do regulacyi rzek i budowy dróg wodnych, zarówno jak do robót melioracyjnych c. k. Rząd nie nadesłał dotychczas do Wydziału krajowego żadnej odpowiedzi.

Zaznaczając, że uchwalone przez Wysoki Sejm przy ustawie o regulacyi rzek ważne rezolucye na nowo zostały podjęte we wniosku posła Kozłowskiego i stanowią przedmiot obrad Komisyi wodnej, urgowana zaś tak przez Wydział krajowy, jak i Komitety obu kraj. Towarzystw rolniczych sprawa wprowadzenia w życie ustaw agrarnych na skutek wniosku posła Hupki przydzieloną została Komisyi dla spraw agrarnych.

Komisya gospodarstwa krajowego uważa za konieczne zwrócić na tem miejscu uwagę Wysokiego Sejmu na niezałatwione przez c. k. Rząd rezolucye w sprawie budowy dróg wodnych, oraz na skład Rady przybocznej dla budowy tych dróg. A mianowicie otrzymał Wydział krajowy w rezolucyach Wysokiego Sejmu z d. 9. lipca 1901 polecenie postarać się o korzystne dla kraju ustalenie trasy kanałów galicyjskich (od Hruszowa do Wisły pod Krakowem, z Krakowa zaś sztucznym kanałem spławnym między Wisłą a koleją państwową do Sanu), przeprowadzić z c. k. Rządem układy co do sposobu uiszczenia $12^1/_2$% datku przez kraj i strony interesowane po myśli §. 2. państwowej ustawy kanałowej i na najbliższej sesyi przedłożyć Wysokiemu Sejmowi sprawozdanie wraz z wnioskami. Tego polecenia Wydział

krajowy nie mógł wykonać, gdyż mimo urgensu nie otrzymał od c. k. Rządu planu trasy kanałowej, a co gorsza, zachodzi uzasadniona obawa, że budowa kanałów w Galicyi ma być na razie ograniczoną tylko do przestrzeni między granicą Szląska a Krakowem.

Zbyt szczupło też wynierzoną została dla Galicyi liczba członków w Radzie przybocznej, która sią składa z 20 delegatów c. k. Rządu i 20 delegatów Wydziałów krajowych.

Podczas gdy bowiem w stosunku do całej powierzchni sześciu krajów interesowanych zastępstwo Galicyi wynosić powinno 41,4% (a więc 16 członków), w stosunku zaś do datku pieniężnego*) 27% (a więc 11 członków), — to c. k. Ministerstwo handlu przyznało Galicyi reprezentacyą zaledwie w stosunku 20% ogółem 8 delegatów (4 delegatów Rządu i 4 delegatów Wydziału krajowego), a w dodatku przy nominacyi zastępców delegatów Rządu uszczupliło jeszcze tę liczbę o jeden mandat, powołując na zastępcę p. Sieglera, burmistrza Morawskiej Ostrawy, adwokata Dra Gustawa Fiedlera.

Z tych powodów pozwala sobie Komisya przedstawić Wysokiemu Sejmowi do uchwały rezolucyę wzywającą c. k. Rząd do jaknajrychlejszego udzielenia Wydziałowi krajowemu planów definitywnej trasy kanałów galicyjskich, oraz do powiększenia liczby delegatów galicyjskich, przynajmniej o dwóch (1 delegata Rządu i 1 delegata Wydziału krajowego) tak ażeby reprezentacya Galicyi liczyła 10 członków, co dopiero przedstawiałoby 24%. Powiększenie liczby delegatów galicyjskich uważa komisya jeszcze z tego względu za wskazane, ażeby umożliwić Wydziałowi krajowemu wysłanie jednego zawodowego inżyniera krajowego do Rady przybocznej; dotychczas bowiem zachodzi ta anomolia, że w najważniejszym komitecie technicznym Rady przybocznej, który obecnie obraduje właśnie nad najdonioślejszemi kwestyami, kraj przyczyniający się 12½% do kosztów nie ma żadnego zastępcy.

Co do rozlicznych innych rezolucyj i uchwał odwołuje się komisya do wyczerpującego sprawozdania Wydziału krajowego, w którem wykazano także wszystkie przez Wysoki Sejm przeważnie niezałatwione petycye.

II. Postęp robót publicznych i prywatnych.

a) Roboty publiczne.

Subwencyonowane z funduszu krajowego roboty publiczne w Galicyi dzielą się na trzy kategorye:

1. regulacye większych rzek, do których kosztów oprócz funduszu krajowego i państwowego funduszu melioracyjnego przyczynia się ze względu na spław państwową dotacya wodna administrowana przez c. k. Ministerstwo spraw wewnętrznych (Dniestr, Bug, Łomnica, Soła i Biała);

2. właściwe melioracye pierwszorzędne, przy których chodzi wyłącznie o interes kultury krajowej, mianowicie: regulacya mniejszych rzek i potoków, obwałowanie rzek spławnych, odwodnienie bagien i nawodnienia, których koszta ponoszą kraj, państwo (fundusz melioracyjny) i strony interesowane, (spółki wodne, powiaty lub gminy);

3. zabudowania dzikich potoków wraz z zalesieniem nagich stoków górskich, których koszta pokrywa po połowie fundusz krajowy i państwowy fundusz melioracyjny.

Z robót ad 1. prowadzi c. k. Namiestnictwo te regulacye, które w myśl niedoszłego do skutku rządowego projektu ustawy z r. 1885 o regulacyi rzek galicyjskich miały być administrowane przez państwo, t. j. regulacyę Dniestru od Rozwadowa do Żurawna, tudzież regulacyę Soły i Łomnicy.

Wydział krajowy przeprowadza za pośrednictwem swych organów technicznych resztę robót ad 1. t. j. regulacyę górnego Dniestru z dopływami, regulacyą Bugu i regulacyą Biały, tudzież wszystkie właściwe roboty melioracyjne pod 2. wymienione. Wreszcie roboty górskie pod 3. wyszczególnione przeprowadza sekcya Sambor-

---

Uwaga: Przybliżone koszta budowy wszystkich kanałów wynoszą 750 milionów koron a w Galicyi 200 milionów koron czyli 27%.

ska c. k. oddziału leśno-technicznego dla zabudowań potoków górskich pod nadzorem c. k. Ministerstwa rolnictwa i Wydziału krajowego, zarząd zaś zostaje w rękach Wydziału krajowego.

W r. 1900 prowadził Wydział krajowy budowę przy ośmiu przedsiębiorstwach, przy których przebudowano następujące kwoty:

1.	obwałowanie Wisły w powiecie Krakowskim (budowę rozpoczęto w drugiej połowie roku).	24.305 K 05 gr
2.	uzupełnienie regulacyi Kisieliny (roboty ograniczyły się do niezbędnej konserwacyi w jesieni, gdyż zapasy funduszu były wyczerpane)	19.287 „ 15 „
3.	regulacya Biały i obwałowanie prawego brzegu Dunajca (2 inżynierów)	187.947 „ 36 „
4.	obwałowanie Wisły i Wisłoki w powiecie Mieleckim (2 inżynierów)	382.510 „ 97 „
5.	regulacya Krzemienicy (do września)	37.663 „ 06 „
6.	regulacya Bugu	105.510 „ 91 „
7.	regulacya środkowej sekcyi Gniłej Lipy	110.597 „ 65 „
8.	regulacya górnego Dniestru i Strwiąża (3 inżynierów)	117.661 „ 83 „
	razem	985.483 K 98 gr

Przy melioracyach tych osiągnięto w porównaniu z preliminarzem kosztorysowym zaoszczędzenie w sumie 133.697 K 42 gr.

Oszczędność tę należy zawdzięczać prowadzeniu budowy we własnym zarządzie, który to system o tyle ma wyższość nad oddawaniem robót w przedsiębiorstwo, że roboty wykonywa się ekonomiczniej i staranniej, konserwacya kosztuje mało, a robotnik zarabia więcej i nie jest przez przedsiębiorcę wyzyskiwany.

Sekcya Samborska c. k. oddziału leśno-technicznego prowadziła w r. 1900 zabudowania potoków górskich na sześciu polach roboczych, koszta tych robót wynosiły:

1.	przy zabudowaniach w dorzeczu Skawy	4.817 K 88 gr
2.	przy zabudowaniu Bystry w Zakopanem	69.619 „ 44 „
3.	„ „ Niszkówki	15.778 „ 09 „
4.	„ „ potoków w dorzeczu Biały	22.034 „ 33 „
5.	„ „ „ „ Dniestru	91.585 „ 84 „
6.	„ „ potoku Glińsko	4.887 „ 79 „
	razem	208.723 K 57 gr

Przy zabudowaniu potoków górskich w dorzeczu Dniestru okazało się w. r. 1900 przekroczenie kosztorysu w kwocie 14.998 K 7 gr, przy innych zaś robotach nie przeprowadziła sekcya porównania z preliminarzem kosztorysowym.

Koszta budowy przy robotach prowadzonych przez c. k. Namiestnictwo przedstawiają się za rok 1900, jak następuje:

1.	przy regulacyi Dniestru między Rozwadowem a Żurawnem (3 inżynierów)	314.675 K 89 gr
2.	przy regulacyi Soły (2 inżynierów)	48.066 „ 48 „
3.	„ „ Łomnicy (2 inżynierów)	26.966 „ 86 „
	razem	389.709 „ 23 „

Z wykazanej pod 1) sumy 314.675 K 89 gr. wydanej na regulacyę Dniestru przypada na koszta zarządu 34.392 K 7 gr., na zakupno zaś bagra parowego i galarów 76.165 K 60 gr., tak iż koszta właściwej budowy z wykupnem gruntów wynoszą 204.118 K 22 gr.

W udzielonych Wydziałowi krajowemu rachunkach nie podano porównania kosztów budowy z preliminarzem kosztorysowym, wskutek czego niemożliwem jest ocenienie, czy i o ile techniczne organa rządowe oszczędnie prowadzą roboty.

Postęp budowy przy regulacyi Dniestru między Rozwadowem a Żurawnem uważa Komisya gospodarstwa krajowego za odpowiedni, natomiast zwrócić musi uwagę c. k. Rządu, że w roku poprzednim, tak samo w roku 1900 nie wykonano prawie żadnych robót przy regulacyi Soły i Łomnicy, jakkolwiek od r. 1899 jest przy każdej z tych regulacyi zajętych po dwóch inżynierów, których pobory obciążają fundusz budowy.

Z zamknięcia bowiem rachunków za r. 1900 okazuje się, że przy regulacyi Soły nieproduktywne koszta zarządu i różne wydatki wynosiły 33.336 K 48 gr., czyli 70% a właściwe koszta budowy zaledwie 30%, przy regulacyi zaś Łomnicy nie wykazano żadnych kosztów budowy.

W zeszłorocznem sprawozdaniu zwróciła już Komisya uwagę na tę stagnacyę robót przy regulacyi Soły i Łomnicy i wskazała na źródło tej stagnacyi, mianowicie wadliwą organizacyę robót przy państwowych budowlach wodnych, która nie dopuszcza prowadzenia budowy we własnym zarządzie, wskutek czego Wysoki Sejm zgodnie z wnioskiem Komisyi wezwał c. k Rząd do zreformowania tej organizacyi przez decentralizacyę i prowadzenie robót we własnym zarządzie.

Gdy więc jeszcze i w drugim roku regulacya Soły i Łomnicy nie okazuje żadnego postępu, Komisya pozwala sobie przedłożyć Wysokiemu Sejmowi wniosek na ponowienie tej rezolucyi.

Co się tyczy robót prowadzonych przez Wydział krajowy, to również już w zeszłorocznem sprawozdaniu wykazała Komisya powody niepomyślnego wyniku budowy przy regulacyi górnego Dniestru, tudzież zastoju w całym szeregu publicznych przedsiębiorstw melioracyjnych, mianowicie że c. k. Ministerstwo spraw wewnętrznych nie pozwala Wydziałowi krajowemu rozwinąć na szerszą skalę robót na Dniestrze, lecz ogranicza budowę tylko do robót, jakie corocznie ustanowi delegat ministeryalny, a które dopiero po udzieleniu koncesyi i wywłaszczeniu gruntów trwającem najmniej rok, a z reguły lat kilka, mogą być rozpoczęte — przy innych zaś robotach z powodu zbyt powolnego załatwiania spraw przez powiatowe władze polityczne następuje opóźnienie w zawiązywaniu Spółek wodnych i uiszczaniu przez nie datków konkurencyjnych.

I tak spółki wodne dla regulacyi Bugu i górnej Kisieliny nie zostały dotychczas zawiązane, jakkolwiek od wejścia w życie odnośnych ustaw 8 względnie 6 lat już upłynęło, — a z powodu nieuiszczenia datków konkurencyjnych, musiała być zamkniętą budowa przy czterech jeszcze nieskończonych przedsiębiorstwach: osuszeniu bagien Łańcucko-Jarosławskich, regulacyi Krzemienicy, regulacyi Kisieliny i obwałowaniu lewego brzegu Dunajca od Bogumiłowic do Biskupic radłowskich.

Podobny wypadek zajdzie w roku bieżącym także przy regulacyi Gniłej Lipy, gdyż datki kraju i państwa są wyczerpane, a z powodu niezałatwionych rekursów Spółka wodna nie mogła dotychczas przeprowadzić repartycyi datków konkurencyjnych.

Z tego powodu proponuje Komisya ponowienie rezolucyi uchwalonej przez Wysoki Sejm dn. 5. lipca 1901, w sprawie przyspieszenia przez Rząd załatwienia spraw wodnych po myśli §. 5. państwowej ustawy o budowie kanałów i regulacyi rzek.

b) Melioracye prywatne.

Od 1. lipca 1900 do końca czerwca 1901 wykonało biuro melioracyjne zdjęcia, projekty i roboty, przyczem było zajętych 15 inżynierów, (w tem 1 inżynier dla spraw rybactwa i projektowania stawów rybnych), w następujących rozmiarach:

a) zdjęcia dla 160 stron:
1. dla regulacyi wód na długości 66,4 km. i obszarze 1.600 morgów;
2. dla osuszenia rowami 4.534 morgów;
3. dla drenowania 10.782 morgów;
4. dla nawodnienia 888 morgów;

b) projekty dla 171 stron:
1. dla regulacyi wód na długości 112,3 km. i obszarze 2.000 morgów;
2. dla osuszenia rowami 7.946 morgów;
3. dla drenowania 9.713 morgów;
4. dla nawodnienia 1.394 morgów;

c) wytyczenie robót dla 182 stron:
1. dla regulacyi wód na długości 94,5 km.;
2. dla osuszenia rowami (kultury torfowej) 413 morgów;
3. dla drenowania 4.514 morgów;
4. dla nawodnienia 346 morgów.

Przytem zauważa komisya, że na podstawie projektów kraj. biura melioracyjnego wykonał oddział melioracyjny lwowskiej filii galic. Banku dla handlu i przemysłu drenowanie dla 17 stron na obszarze 1.021 morgów.

Gdy oprócz powyższych melioracyj prywatnych biuro melioracyjne w tym samym roku prowadziło i nadzorowało budowę i konserwacyę przy 19 publicznych przedsiębiorstwach melioracyjnych, wykonało zdjęcia na długości 89,8 km. i projekty na długości 770,8 km. i obszarze 100.279 morgów dla nowych przedsiębiorstw melioracyjnych, gdy to biuro wykonało cały szereg innych czynności w sprawozdaniu Wydziału krajowego wykazanych i interweniowało przy inspekcyach i kolaudacyach budowli przez c. k. Rząd prowadzonych, Komisya gospodarstwa krajowego z zadowoleniem zaznacza, że rezultat czynności biura melioracyjnego jest pod każdym względem wzorowy, przyczem z uznaniem podnosi widoczne na każdym kroku, energiczne i znakomite kierownictwo Dyrektora.

III. Wnioski w sprawie poparcia przez kraj dalszych robót wodnych i melioracyjnych.

W myśl uchwały sejmowej z dnia 6. października 1882 proponuje Wydział krajowy uchwalenie następujących $33^1/_3\,\%$ zasiłków krajowych na lokalne regulacye rzek niespławnych:

1.	na regulacyę Skawy . . .	17.112 k.
2.	„ „ Raby . . .	40.443 „
3.	„ „ Dunajca . .	15.885 „
4.	„ „ Wisłoki . .	15.184 „
5.	„ „ Sanu . . .	4.530 „
6.	„ „ Wisłoka . .	12.000 „
7.	„ „ Stryja . . .	5.000 „
8.	„ „ Świcy . . .	6.344 „
9.	na premiowanie zawiklenia odsypisk	1.000 „
10.	do dyspozyi Wydziału kraj.	20.000 „
	Razem .	137.498 k.

Pozycya ta figuruje przedostatni raz w budżecie krajowym, gdyż dotyczy rzek, które po myśli ustawy z dnia 18. września 1901 Dz. u. kraj. nr. 103. począwszy od roku 1904 będą systematycznie regulowane przez c. k. Rząd, wspólnym kosztem państwowego funduszu kanałowego (60%) i funduszu krajowego (40%). Ponieważ wydatek ten został szczegółowo przez Wydział krajowy umotywowany, proponuje komisya uchwalenie go bez zmiany w sumie preliminowanej 137.498 kor.

Również uzasadniony został dostatecznie przez Wydział krajowy wydatek w poz. 231. na popieranie drobnych melioracyj i w poz. 232. na doświadczenia z kulturą torfowisk.

Komisya gospodarstwa krajowego wprowadza w poz. 231. w porozumieniu z komisyą budżetową tę zmianę, że wyjątkowo w roku 1902 wykreśla dotacyę 10.000 k. na zakupno pras drenarskich, gdyż Wydział krajowy rozdał w roku ubiegłym tylko 5 pras drenarskich i ma jeszcze do dyspozycyi pewną kwotę z dotacyi zeszłorocznej, która w zupełności wystarczy na pokrycie ewentualnego zapotrzebowania.

Komisya proponuje więc Wysokiemu Sejmowi uchwalenie w poz. 231. dotacyi 156.996 k. na drobne melioracye (zamiast preliminowanego przez Wydział krajowy wydatku na 166.996 k.) w poz. 232., zaś na doświadczenia z kulturą torfowisk zgodnie z wnioskiem Wydziału krajowego 8.200 k.

Komisya wyraża przytem oczekiwanie, że w najbliższem przedłożeniu melioracyjnem zda Wydział krajowy sprawę z wyniku doświadczeń torfowych, czego Wydział krajowy w roku bieżącym nie uczynił, gdyż zarządcy pól doświadczalnych spóźnili się z nadesłaniem sprawozdań i rachunków.

W czasie obrad nad temi dotacyami zwrócono uwagę w łonie Komisyi, że nie wszyscy właściciele fabryk drenarskich przedkładają Wydziałowi krajowemu wykazy wyprodukowanych rurek drenowych. Komisya zaleca tedy Wy-

działowi krajowemu, ażeby wezwał tych właścicieli do przedkładania corocznych sprawozdań pod zagrożeniem odebrania im pras drenarskich.

W myśl rezolucyi Wysokiego Sejmu z dnia 5. lipca 1901, którą wezwano Wydział krajowy, „aby na najbliższą sesyę przyszedł z projektami ustaw dla regulacyi tych rzek, dla których plany i kosztorysy zostały opracowane“, przedłożył Wydział krajowy pięć projektów ustaw, które mają na celu zapewnienie wykonania od lat dwudziestu kilku przez Wysoki Sejm urgowanej kolmatacyi bagien naddniestrzańskich, uzupełnienie obwałowania i odwodnienie niziny nadwiślańskiej w powiatach Bocheńskim, Brzeskim i Dąbrowskim, tudzież regulacyę i zalesienie rzeki Łęgu w powiatach Niżańskim i Kolbuszowskim, celem zapobieżenia zasypywaniu piaskiem uregulowanego łożyska tej rzeki w powiecie Tarnobrzeskim.

Komisya przyjmuje z uznaniem te przedłożenia Wydziału kraj., które zapewnią krajowi odpowiedni udział w podwyższonym funduszu państwowym melioracyjnym, tem bardziej, że Wysoki Sejm w ostatnich latach z powodu niepomyślnego stanu finansów kraju przed zasileniem ich podatkiem od spirytusu nowych projektów ustaw melioracyjnych nie uchwalał, wskutek czego udział naszego kraju w państwowym funduszu melioracyjnym, który wynosił w r. 1899 28,6%, a w ostatnim roku 1901 obniżył się do 20%.

Odwołując się pod względem bliższych szczegółów do sprawozdania Wydziału krajowego, przytacza tu Komisya tylko główne cyfry kosztów i obszaru gruntów interesowanych wymienionych pięciu przedsiębiorstw.

1. Kolmatacya bagien naddniestrzańskich ma na celu utworzenie gruntów uprawnych (łąk i ról) przez odwodnienie i namulanie wodami Dniestru i Strwiąża 18.200 morgów nieużytków torfowych w 14 gminach i obszarach dworskich powiatu Samborskiego, Rudeckiego i Drohobyckiego.

Roboty, których koszta obliczono na 3.800.000 koron, mają być wykonane w latach 19 jako przedsiębiorstwo przymusowej spółki wodnej pod zarządem Wydziału krajowego. Kraj i państwowy fundusz melioracyjny mają się przyczynić do kosztów 40% datkami po 1,520.000 k. (rocznie po 80.000 k.) przymusowa zaś spółka wodna 20% datkiem w sumie 760.000 k. (rocznie po 40.000 k.).

Obciążenie 1 morga 20% datkiem wyniesie ogółem 41 k. 76 gr. (rocznie po 2 k. 20 gr.)

2. Uzupełnienie obwałowania Wisły od Raby do Woli rogowskiej wraz z obwałowaniem prawego brzegu Raby, tudzież regulacyą potoków Uszwicy i Grobki z dopływami ma na celu ochronę od zalewu i osuszenie 27.470 morgów, i odwodnienie poza okręgiem inundacyjnym dalszych 7.427 morgów gruntów w 3 gminach katastralnych powiatu dąbrowskiego, 29 gminach powiatu brzeskiego i 17 gminach powiatu bocheńskiego (razem w 49 gminach i obszarach dworskich).

Roboty, których koszta wynoszą 4,500.000 koron, mają być wykonane w latach 20, jako przedsiębiorstwo krajowe przez Wydział krajowy.

Udział 40% w kosztach kraju i państwowego funduszu melioracyjnego wyniesie po 1,800.000 K (rocznie po 90.000 K), datek 20%, zaś przymusowej Spółki wodnej 900.000 K (rocznie po 45.000 K).

Przeciętny koszt melioracyi 1 morga wynosi 128 K 95 gr., całkowite obciążenie datkiem konkurencyjnym 1 morga 25 K 79 gr., (rocznie po 1 K 29 gr.).

3. Obwałowanie Wisły od Niepołomic do Raby wraz z obwałowaniem lewego brzegu Raby i regulacyą potoku Drwinki z dopływami ma na celu podobnie jak poprzednie przedsiębiorstwo ochronę od powodzi i odwodnienie 22.382 morgów niziny nadwiślańskiej w 20 gminach i obszarach dworskich powiatu bocheńskiego kosztem 3,481.200 koron.

Roboty mają być wykonane w latach 15 jako przedsiębiorstwo przymusowej Spółki wodnej pod zarządem Wydziału krajowego.

40% zasiłek kraju i państwa wynosi po 1,392.480 K (rocznie po 92.832 K), 20% zaś datek Spółki wodnej 696.240 K (rocznie po 46.416 K).

Przeciętny datek konkurencyjny z morga wynosi 31 K 11 gr. (rocznie 2 K 7⅓ gr.).

Ponieważ projekty ustaw, mające za przedmiot powyższe trzy przedsiębiorstwa, odpowiadają postanowieniom państwowej ustawy melioracyjnej z d. 30. czerwca 1884 Dz. u. p. Nr. 116, tudzież programowi regulacyi wód z 13. lutego 1894, Ko-

misya zaleca je Wys. Sejmowi do przyjęcia bez zmiany, przyczem na podstawie informacyi otrzymanej w Departamencie III. Wydziału krajowego nadmienia, że projekty techniczne obwałowania Wisły zostały zreambulowane bez zarzutu w kwietniu r. b. przez delegata c. k. Ministerstwa rolnictwa przy udziale delegatów c. k. Namiestnictwa i Wydziału krajowego, reambulacya zaś projektu kolmatacyi bagien naddniestrzańskich, z powodu trudnego dostępu z wiosną, przeprowadzoną będzie dopiero w lecie r. b.

Pierwszych rat zasiłków krajowych dla tych trzech przedsiębiorstw nie wstawił Wydział krajowy do preliminarza na r. 1902, gdyż zamierza przystąpić do rozpoczęcia robót dopiero w r. 1904 po zawiązaniu Spółek wodnych, która to czynność zajmie polityczne władze powiatowe prawdopodobnie przez cały rok 1903.

4. Uzupełnienie obwałowania Wisły między Dunajcem a Nowym Brniem w powiecie dąbrowskim.

Obwałowanie to ma na celu ochronę od powodzi i odwodnienie 26.827 morgów z natury urodzajnych gruntów aluwialnych w powiecie dąbrowskim. Koszta robót obliczono w dwóch alternatywach: raz na podstawie dat wielkiej wody, zatwierdzonych reskryptem c. k. Ministerstwa rolnictwa z dnia 14. września 1894 l. 8.967, przyczem niweleta wału wypadła wyższa i powtórnie na podstawie dat przyjętych w r. 1896 przez Komisyę międzynarodową dla regulacyi Wisły.

Koszta pierwszej alternatywy wedle niwelety wyższej. która zabezpieczyłaby Powiśle od największych wód jak w r. 1813, nawet wówczas, gdyby Rząd rosyjski zrekonstruował wały na lewym brzegu w Królestwie Polskiem, wynosiłyby 3,000.000 koron; koszta zaś drugiej alternatywy z niweletą niższą, która wystarczy tylko dla ochrony od wylewów przy dzisiejszym stanie niższych wałów po przeciwległym brzegu lewym wynoszą **2,200.000 K.**

W przedłożonem Wysokiemu Sejmowi projekcie ustawy przyjął Wydział krajowy wyższą sumę kosztorysową 3,000.000 K., zamierzając zbudować wały wyższe, zabezpieczające od wylewu na stulecia; c. k. Ministerstwo rolnictwa oświadczyło się jednak w reskrypcie z d. 13 marca 1902 l. 25.328 ex 1901 na podstawie opinii Departamentu wodnego c. k. Ministerstwa spraw wewnętrznych za niweletą niższą, przy której redukuje się suma kosztorysowa do 2,200.000 koron.

Gdy Wydział krajowy w odezwie z d. 12. kwietnia 1902 l. 25.157 zgodził się na obniżenie wysokości wałów i zredukowanie sumy kosztorysowej, Komisya gospodarstwa krajowego proponuje wprowadzenie do projektu ustawy niższej sumy kosztorysowej t. j. 2,200.000 K. Oprócz tej zmiany zachodzi jednak jeszcze potrzeba wprowadzenia zmiany co do rozkładu kosztów.

Wedle propozycyi bowiem Wydziału krajowego pokryć miał kraj i państwowy fundusz melioracyjny po 35%, powiat dąbrowski w myśl uchwały Rady powiatowej z d. 22. grudnia 1900 r. 10%, państwowa zaś dotacya budowli wodnych, administrowana przez c. k. Ministerstwo spraw wewnętrznych 20% kosztów.

Jakkolwiek Wydział krajowy całkiem trafnie umotywował potrzebę pociągnięcia państwowej dotacyi wodnej do kosztów budowy ze względu na zwiększone koszta wskutek zmiany trasy wału uchwalonej przez Komisyę międzynarodową w interesie regulacyi, której koszta ponosi ta dotacya wodna, a nadto wskazał na liczne precedensa w innych krajach koronnych, gdzie koszta obwałowania nie tylko rzek granicznych, ale także innych (np. Traun w Austryi górnej) ponosi wyłącznie państwowa dotacya wodna; — to jednak c. k Ministerstwo spraw wewnętrznych odmówiło 20% udziału rzeczonej dotacyi w kosztach obwałowania Wisły w powiecie dąbrowskim.

Z uwagi, że powiat dąbrowski, którego ludność obciążoną jest datkami konkurencyjnymi do trzech Spółek wodnych (Kisieliny. kanału Zyblikiewicza i Nowego Brnia), nie jest w stanie przyczynić się datkiem wyższym, aniżeli dziesięcioprocentowym, zaproponował Wydział krajowy rozdzielenie 20% niepokrytej potrzeby na kraj i państwowy fundusz melioracyjny, na co też ostatecznie c. k. Ministerstwo rolnictwa przy interwencyi J. E. p. Ministra dla Galicyi zgodziło się reskryptem z d. 15. maja 1902 l. 8.895.

W ten sposób wynosić będzie przy sumie kosztorysowej 2,200.000 K 45% udział kraju i państwowego funduszu melioracyjnego po 990.000 koron, 10% datek powiatu dąbrowskiego 220.000 koron, a przy 11-letnim okresie budowy coroczna rata datków kraju i państwa po 90.000 K, a datku powiatu 20.000 K. Pierwsza rata zasiłku państwowego uchwaloną już została przez Radę Państwa w prelimi-

narzu funduszu melioracyjnego na rok 1902, tak, iż projekt ustawy uchwalony przez Wysoki Sejm może być w roku bieżącym przedłożony do sankcyi Cesarskiej, ewentualnie nawet budowa rozpoczęta.

Komisya przyjmuje ten nowy rozkład kosztów, wyraża jednak ubolewanie, że nawet w tym wyjątkowym wypadku c. k. Ministerstwo spraw wewnętrznych nie przyznało Galicyi 20% zasiłku z dotacyi wodnej, podczas gdy dla wszystkich przedsiębiorstw melioracyjnych w Austryi górnej udziela z tej dotacyi, zarówno jak z dotacyi drogowej, począwszy od r. 1900 22½% zasiłków bezzwrotnych. I tak, wedle preliminarzy funduszu melioracyjnego zapewnił Rząd oprócz 50% zasiłków z funduszu melioracyjnego 22½% zasiłki z dotacyi wodnej i drogowej dla Austryi górnej w roku 1900 dla 8 przedsiębiorstw, których koszta obliczono na 3,553.400 K, w r. 1902 zaś dla **14** przedsiębiorstw preliminowanych na **7,070.320 K** w łącznej kwocie **2,390.337 K**, dla kraju zaś przeszło sześć razy większego, t. j. dla Galicyi, nie użyczył kwoty **440.000 K.**

5. Regulacya i zalesienie rzeki Łęgu w powiatach Niżańskim i Kolbuszowskim. W myśl uchwały sejmowej z dnia 30. stycznia 1894 zarządziło c. k. Ministerstwo rolnictwa opracowanie projektu regulacyi i zalesienia rzeki Łęgu w powiatach Niżańskim i Kolbuszowskim na długości 36,15 *klm*, który to projekt ma na celu ustalenie szerokich ław piaskowych w łożysku za pomocą zadrzewienia, ochronę od zrywania gruntów i powstrzymanie ruchu piasku zasypującego uregulowane już łożysko tej rzeki w powiecie Tarnobrzeskim.

Do kosztów, obliczonych na 480.000 koron, przyczynić się mają kraj i państwowy fundusz melioracyjny 50% datkami w myśl państwowej ustawy melioracyjnej, gdyż rzeka Łęg na tej przestrzeni ma charakter wody górskiej.

Przy ośmioletnim okresie budowy wyniesie coroczny datek kraju i państwa po 30.000 koron.

Rozporządzenie wykonawcze do tego projektu ustawy zatwierdzone już zostało przez c. k. Ministerstwo rolnictwa, które reskryptem z dnia 13. lutego 1902 roku l. 31.838 oświadczyło nawet gotowość rozpoczęcia robót z wiosną roku bieżącego na razie na rachunek 50% zasiłku krajowego, gdyż wówczas datek państwowy nie był jeszcze przez Radę państwa uchwalony.

Gdy jednak Wydział krajowy w odezwie z dnia 4. kwietnia 1902 l. 19.191 oświadczył, że przed uchwaleniem przez Wysoki Sejm projektu ustawy nie wypadałoby rozpoczynać robót, wysłało Ministerstwo dopiero w czerwcu r. b. technika lasowego z sekcyi samborskiej dla przeprowadzenia robót przygotowawczych do budowy.

Zgodnie z wnioskiem Wydziału krajowego przedkłada więc Komisya Wysokiemu Sejmowi do uchwały projekt ustawy z tą nieznaczną zmianą, że stosownie do życzenia c. k. Ministerstwa rolnictwa zastępuje w nagłówku i w §. 1. słowa „regulacya i zalesienie“ definicyą „roboty regulacyjne i zalesienia“ (Regulierungs und Aufforstungsarbeiten), w §. 4. zaś wyraz „datki“ słowami „Coroczne raty datków“.

W preliminarzu funduszu melioracyjnego na rok 1902 uchwaliła Rada państwa pierwsze raty zasiłków państwowych dla następujących przedsiębiorstw galicyjskich:

1. regulacyi Sołotwy i Rokitny z dopływami;
2. regulacyi i zalesienia rzeki Łęgu w powiatach Niżańskim i Kolbuszowskim;
3. obwałowania Wisły między Dunajcem a Nowym Brniem w powiecie Dąbrowskim.

Gdy więc sankcya odnośnych projektów ustaw nie podlega kwestyi, a roboty przy pierwszych dwóch przedsiębiorstwach mają być już w roku bieżącym podjęte, wnosi Komisya zgodnie z wnioskiem Wydziału krajowego uchwalenie pierwszych rat zasiłków krajowych w budżecie roku 1902 na regulacyę Sołotwy i Rokitny z dopływami w kwocie 29.600 koron i na regulacyę rzęki Łęgu w powiatach Niżańskim i Kolbuszowskim w kwocie 30.000 koron.

Komisya gospodarstwa krajowego podnosi z uznaniem, że przedkładając powyższe projekty ustaw, Wydział krajowy wypełnił w zupełności pierwszy punkt uchwalonego przez Wysoki Sejm dnia 13. lutego 1894 programu regulacyi wód, t. j. zabezpieczenie od powodzi i odwodnienie Powiśla między Krakowem a Zawichostem (358.819 morgów najurodzajniejszej ziemi napływowej) kosztem **21,373.560 koron**, a nie zaniedbał też dwóch innych centrów melioracyjnych, mianowicie dorzecza górnego Dniestru, tudzież Bugu i Styru, gdzie zapewnionych zostało 12 wielkich przedsiębiorstw melioracyjnych kosztem nawet większym niż obwałowanie Powiśla, bo **26,117.152 koron.**

Jak z jednej strony cieszyć się wypada, że z rokiem 1904 budowa kanałów i regulacya rzek, tudzież podejmowane na szerszą skalę melioracye, dostarczą obfitego zarobku biednej ludności, emigrującej za granicę i przyczynią się do ekonomicznego podniesienia kraju, tak z drugiej strony Reprezentacya słabego finansowo kraju musi wcześnie postarać się o wyszukanie źródeł celem pokrycia przypadających na kraj wydatków.

A wydatki te będą ogromne, gdyż na same kanały musi kraj dostarczyć począwszy od roku 1904:

rocznie	1,250.000 K
na regulacyę rzek . .	773.600 „
na melioracye zaś, wedle obliczenia Wydziału krajowego	1,650.000 „
razem rocznie .	3,673.600 K

Że na takie wydatki dotychczasowe źródła dochodów funduszu krajowego nie wystarczą, nie ulega wątpliwości. Dlatego też Komisya, zgodnie z wywodami Wydziału krajowego, który wskazuje na liczne precedensy w innych krajach koronnych, proponuje uchwalenie rezolucyi wzywającej Rząd, ażeby w drodze konstytucyjnej wyjednał dla kraju z etatu Ministerstwa skarbu: „Ogólny zarząd kasowy“, pożyczkę bezprocentową w sumie 20,000.000 K, płatną w ratach rocznych po 1,000.000 K w 20-letnim okresie wielkich robót inwestycyjnych od roku 1904 do roku 1923, a zwrotną w czterdziestu równych ratach rocznych począwszy od roku 1924.

Przy dyskusyi nad tym działem sprawozdania poruszył poseł Gniewosz w Komisyi sprawę regulacyi rzeki Styru z dopływami, którą w programie regulacyi wód z r. 1894 postawił Wysoki Sejm obok Powiśla, oraz dorzeczy górnego Dniestru i Bugu na pierwszym planie, która to regulacya jednak z powodu czynnego oporu gmin Bordulaki, Łopatyn, Stanisławczyk i innych gmin pow. Brodzkiego musiała być ograniczoną do regulacyi potoku Pustej (Radosławki) z dopływami. Ze względu na potrzebę odwodnienia rozległych bagien w dorzeczu Styru proponuje Komisya zgodnie z wnioskiem posła Gniewosza uchwalenie rezozucyi w sprawie przyspieszenia tej regulacyi.

Wysoki Sejm przydzielił Komisyi gospodarstwa krajowego cały szereg petycyj, które należą do kompetencyi bądź to c k. Rządu, bądź też Wydziału krajowego.

Z uwagi, że dla ocenienia tych petycyj potrzebne są szczegółowe badania, które wobec krótkiej sesyi Sejmowej były niemożliwe, Komisya nie przedstawia konkretnych wniosków, lecz proponuje podobnie, jak wlatach poprzednich odstąpić petycye do załatwienia c. k. Rządowi względnie Wydziałowi krajowemu.

Do kompetencyi c. k. Rządu należy załatwienie petycyj:

1. l. S. 174 i 646 gmin Gołkowice, Skrudzina i Mostki o zabudowanie potoku Jaworzyny, co do którego c. k. Ministerstwo rolnictwa na wniosek Wydziału krajowego zarządziło reskryptem z d. 17. sierpnia 1901 l. 20.817 opracowanie ogólnego projektu.

2. l. S. 287 gminy Kuryłówka o wyjednanie u c. k. Rządu osuszenia gruntów zatapianych wodą z królestwa Polskiego, budowy drogi z Kuryłówki do Leżajska, obwałowanie Sanu i zniesienie rewirów bydła;

3. l. S. 628 Cisiec i 12 innych gmin pow. Żywieckiego, l. S. 1.094 gmin Skidzin i Wilczkowice i l. S. 1.189 gminy Kobiernice, w sprawie regulacyi Soły;

4. l. S. 870 Michała Baraniaka i innych włościan w Brzeszczach o obwałowanie granicznej Wisły;

5. l. S. 966 oddziału Stryjsko-Żydaczowskiego c. k. galic. Towarzystwa gospodarskiego, o przyspieszenie zawiązania spółki wodnej dla regulacyi Żeżawy, która to sprawa od szeregu lat zalega w c. k. Starostwie w Stryju;

6. l. S. 1.128 mieszkańców nad dolnym brzegiem Wiaru o przyspieszenie regulacyi Wiaru;

7. l. S. 1.139 włościan gminy Rżuchów o regulacyę Sanu;

8. l. S. 188 proboszcza łać. i mieszkańców Sokołowa w sprawie regulacyi Świcy i Sukielu.

Natomiast wchodzą w zakres działania Wydziału krajowego następujące petycye:

1. l. S. 629 petycya gminy Łękawica pow. Żywieckiego o regulacyę potoku Kocierz;

2. l. S 630 gminy Łodygowice o regulacyę potoku Żylczy;

3. l. S. 671. Wydziału powiatowego w Rawie ruskiej o regulacyę dopływów Bugu;

4. l. S. 946 Wydziału powiatowego w Tłumaczu o regulacyę rzeki Worony;

5. l. S. 968 oddziału Stryjsko-Żydaczowskiego o regulacyę potoku Kłodnicy z dopływami;

6. l. S. 1.063 przsiółka Wydrze ad Grębów o przyjęcia na fundusz krajowy kosztów utrzymania rowów osuszających;

7. l. S. 1.102 gminy Łężany o regulacyę potoku Badoń (Projekt regulacyi potoków Łęg i Olszyny, obejmującej także Badonia a opracowany przez biuro melioracyjne, znajduje się Wydziale powiat w Krośnie, rozchodzi się zaś o zawiązanie spółki wodnej).

8. l. S. 1.127 gmin Okulice, Bratucice, Baczków, Dąbrówka, Ostrów szlachecki i Bogucice o regulacyę potoku Grobki z dopływami, tudzież o założenie urzędu pocztowego lub składnicy listowej w Okulicach;

9. l. S. 1.182 gminy Bieliniec o miejscowe obwałowanie Sanu;

10. l. S. 1.192 gminy Suchodołu i miasta Krosna o regulacyę potoku Lubatówki.

Wreszcie zauważa Komisya, że petycya l. S. 902 gmin Zawierzbie i Biskupice o przyspieszenie budowy wału nadwiślańskiego między Dunajcem a Nowym Brniem załatwioną zostaje przez uchwalenie odnośnego projektu ustawy.

Na podstawie powyższego sprawozdania Komisya gospodarstwa krajowego przedstawia następujące wnioski:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. Sprawozdanie Wydziału krajowego z dnia 17. grudnia 1901 r. l. 86.769 o budowlach wodnych i melioracyach Sejm przyjmuje do wiadomości.

II. Sejm przyznaje na lokalne regulacye rzek niespławnych w myśl uchwały swej z dnia 6. października 1882 w rub. XIII. poz. 228 wydatków na rok 1902 następujące zasiłki:

a) na regulacyę Skawy:			
1. od Jaroszowic do Witanowic II. rata . . .	5.560 K		
2. od Witanowic do Graboszyc	7.291 „		
3. pod Trzebieńczycami	4.261 „	17.112 K	
b) na regulacyę Raby:			
1. pod Poimiem II. rata	4.046 K		
2. pod Lubieniem II. rata (ostatnia) . . .	2.250 „		
3. pod Gdowem	2.520 „		
4. pod Targowiskami II. rata	4.560 „		
5. od Gawłowa do Bogucic i pod Bieńkowicami II. rata (ostatnia)	27.067 „	40.443 „	
c) na regulacyę Dunajca:			
1. od Gołkowic do ujścia Popradu V. rata (ostatnia)	8.325 „		
2. między Gołkowicami a Podrzeczem . . .	7.560 „	15.885 „	
d) na regulacyę Wisłoki:			
1. pod Zawadką, Przeczycą i Kamienicą (do r. 1903) II. r.	7.146 K		
2. pod Kędzierzem i Żyrakowem II. rata . .	8.038 „	15.184 „	

e) na regulacyę Sanu:
pod Krasiczynem i Korytnikami (do r. 1903) II. rata . . . 4.530 K
f) na regulacyę Wisłoka:
pod Rzeszowem i Drabinianką I. rata . . . . . 12.000 „
g) na regulacyę Stryja:
pod Hnizdyczowem III. rata (ostatnia) . . . . . 5.000 „
h) na regulacyę Świcy:
pod Sokołowem i Łanami sokołowskimi VIII. rata (ostatnia) . . 6.344 „
i) na premiowanie zawiklania odsypisk . . . . 1 000 „
k) do dyspozycyi Wydziału krajowego . . . . 20.000 „
Ogółem . 137.498 K

III. Sejm przyznaje na popieranie mniejszych robót melioracyjnych w myśl uchwały swej z dnia 26. listopada 1889 w rub. XIII. poz. 231 wydatków na rok 1902 następujące zasiłki:

a) na konserwacyę osuszenia bagien Rudnickich (do r. 1908) 2.800 K.
b) na drenowanie gruntów włościańskich II. rata . . 50.000 „
c) na regulacyę Lubaczówki pod Czerwoną wolą (do r. 1903) II. rata . . . . . 4.480 „
d) na drenowanie gruntów OO. Bonifratrów w Zebrzydowicach I. rata (do 1904) . . . . . 3.200 „
e) na zabudowanie potoku Rychwałd w dorzeczu Biały, (pow. Tarnów) . . . . . 19.500 „
f) na regulacyę Jasiołki pod Sądkową, Roztokami i Zimnowodą . . . . . 3.306 „
g) na zabudowanie potoku Bzinki w gminie Brzyszcze, (pow. Żółkiew) I. rata (do r. 1904) . . . . 8.333 „
h) na osuszenie gruntów w gminie Zapytów powiatu Lwowskiego . . . . . 5.867 „
i) na urządzenie wodociągu w gminie Wyspa powiatu Rohatyńskiego . . . . . 4.250 „
k) na zabudowanie debr w gminie Zaczów powiatu Rohatyńskiego . . . . . 3.500 „
l) na zabudowanie debr w dorzeczu Złotej Lipy w powiecie Brzeżańskim . . . . . 18.300 „
m) na osuszenie pastwiska gminnego w Sulatyczach powiatu Żydaczowskiego . . . . . 2.060 „
n) na regulacyę potoku Siwki w Dolinie . . . 9.250 „
o) na osuszenie gruntów w gminie Widynów powiatu Śniatyńskiego . . . . . 6.000 „
p) na regulacyę Seretu pod Tudorowem powiatu Husiatyńskiego I. rata . . . . . 6.150 „
r) na subwencyonowanie fabryk drenarskich . . . — „
s) do dyspozycyi Wydziału krajowego . . . . 10.000 „
Ogółem . . 156.996 K.

IV) Sejm przyznaje na popieranie doświadczeń z kulturą torfowisk w rubr. XIII. poz. 232 wydatków na rok 1902 następujące zasiłki:

1. w Jaworznie . . . . . 700 K
2. „ Starem siole (Suchowoli) . . 500 „
3. „ Dublanach . . . . . 500 „
4. „ Ubiniu . . . . . 500 „
5. „ Przegnojowie . . . . . 500 „
6. „ Ostrowczyku polnym . . . 400 „
7. „ Chwatowie . . . . . 500 „
8. „ Hnilicach . . . . . 500 „
9. „ Tetewczycach . . . . . 500 „
10. „ Stojanowie . . . . . 500 „
11. „ Wolicy baryłowej . . . . 100 „
12. „ Derewni . . . . . 500 „
13. „ Byszowie . . . . . 500 „

14. w perymetrze bagien Stojanowskich (na gruntach włościańskich) . . 1.000 K
15. „ perymetrze bagien Oleskich (na gruntach włościańskich) . . . 1.000 „
Ogółem . 8.200 K.

Al. 1—5. V. Sejm uchwala załączone ⁄. projekty ustaw:

1. o kolmatacyi bagien naddniestrzańskich;

2. o uzupełnieniu obwałowania Wisły między Dunajcem a Nowym Brniem w powiecie Dąbrowskim;

3. o uzupełnieniu obwałowania Wisły od ujścia Raby do Woli rogowskiej wraz z obwałowaniem prawego brzegu Raby, tudzież o regulacyi potoków Uszwicy i Grobki z dopływami;

4. o uzupełnieniu obwałowania Wisły od Niepołomic do Raby wraz z obwałowaniem lewego brzegu Raby i regulacyą potoku Drwinki z dopływami;

5. o regulacyi i zalesieniu rzeki Łęgu w powiatach Nižańskim i Kolbuszowskim.

VI. Sejm przyznaje na rok 1902 pierwsze raty 40% zasiłków krajowych:

a) na regulacyę potoków Sołotwy i Rokitny z dopływami w kwocie 29.600 K;

b) na regulacyę rzeki Łęgu w powiatach Nižańskim i Kolbuszowskim w kwocie 30.000 K.

VII. Sejm wzywa c. k. Rząd, ażeby ze względu na niepomyślny stan finansów kraju wyjednał w drodze konstytucyjnej dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem bezprocentową pożyczkę z c. k. Skarbu państwa w sumie 20,000.000 K, płatną w 20 ratach rocznych od roku 1904 do r. 1923 po 1,000.000 K, a zwrotną w 40 równych ratach rocznych od roku 1924 do r. 1963, celem umożliwienia krajowi spłaty datku konkurencyjnego do kosztów regulacyi rzek i publicznych robót melioracyjnych, mających się podjąć w tym 20-letnim okresie w myśl §. 5. ustawy z dnia 11. czerwca 1901 Dz. u. p. Nr. 66.

VIII. Sejm upoważnia Wydział krajowy do wydatkowania kwot preliminowanych w rubryce XIII. dziale B) na rok 1902 do końca lutego 1904, a to według zasad przyjętych przy podobnych rubrykach budżetu państwowego.

IX. Sejm wzywa c. k. Rząd:

a) ażeby jak najrychlej udzielił Wydziałowi krajowemu projektu trasy kanałów galicyjskich po myśli §. 10. ustawy z d. 11. czerwca 1901 Dz. u. p. Nr. 66, celem umożliwienia Wydziałowi krajowemu rokowań ze stronami interesowanemi co do pokrycia części $12^1/_2$% datku krajowego i przedłożenia Sejmowi projektu ustawy krajowej, stosownie do postanowienia §. 2. powołanej państwowej ustawy kanałowej i rezolucyi Sejmowej z d. 9. lipca 1901;

b) ażeby liczbę delegatów galicyjskich w Radzie przybocznej dla budowy dróg wodnych powiększył w stosunku do udziału Galicyi w kosztach budowy przynajmniej o dwóch delegatów, jednego delegata c. k. Rządu i jednego delegata Wydziału krajowego, t. j. z ośmiu na dziesięciu delegatów.

X. Sejm wzywa ponownie c. k. Rząd, ażeby:

a) z wszelkim możliwym pospiechem przeprowadzał reambulacye przedkładanych przez Wydział krajowy projektów technicznych, zarówno jak i postępowanie wodno-prawne, przyspieszył zawięzywanie spółek wodnych, załatwianie rekursów i repartycye datków konkurencyjnych, tak, iżby wykonanie publicznych robót melioracyjnych nie doznawało, jak dotychczas, kilkuletniej zwłoki, lecz roboty te w myśl ustępu drugiego §. 5. państwowej ustawy kanałowej jak najspieszniej były podejmowane;

b) ażeby do przeprowadzenia postępowania wodno-prawnego przy większych robotach melioracyjnych delegował specyalnych komisarzy politycznych, dokładnie obeznanych z postanowieniami ustawy wodnej.

XI. Sejm wzywa ponownie c. k. Rząd, ażeby zreformował dotychczasową organizacyę zarządu budowli wodnych przez decentralizacyę i prowadzenie robót we własnym zarządzie.

XII. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, ażeby wygotował projekt regulacyi Styru i przedłożył Sejmowi w możliwie krótkim czasie do uchwalenia projekt ustawy o regulacyi tej rzeki.

XIII. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, ażeby w sprawie regulacyi Pełtwi wygotowanie projektu przyspieszył celem przedłożenia go c. k. Rządowi.

XIV. Petycye L. s. 174 i 646 gmin Gołkowice, Skrudzina i Mostki o zabudowanie potoku Jaworzyny, L. s. 287 gminy Kuryłówka o osuszenie gruntów, budowę drogi, obwałowanie Sanu i zniesienie rewizorów bydła, L. s. 628 gminy Cisiec i 12 innych gmin powiatu Żywieckiego tudzież L. s. 1094 i 1189 gmin Skidzin, Wilczkowice i Kobiernice w sprawie regulacyi Soły, L. s. 870 Michała Baraniaka i tow. o obwałowanie granicznej Wisły w Brzeszczach, L. s. 966 oddziału Stryjsko-Żydaczowskiego c. k. galic. Towarzystwa gospodarskiego o przyspieszenie zawiązania spółki wodnej dla regulacyi Żeżawy, L. s. 1128 mieszkańców nad dolnym Wiarem o przyspieszenie regulacyi tej rzeki, L. s. 1139 włościan gminy Rzuchów o regulacyę Sanu i L. s. 188 proboszcza łac. i mieszkańców Sokołowa w sprawie regulacyi Świcy i Sukielu odstępuje Sejm c. k. Rządowi do zbadania i możliwego uwzględnienia.

XV. Petycye L. s. 629 gminy Łękawicy o regulacyę potoku Kocierz, L. s. 630 gminy Łodygowice o regulacyę potoku Zylczy, L. s. 671 Wydziału powiatowego w Rawie ruskiej o regulacyę dopływów Bugu, L. s. 946 Wydziału powiatowego w Tłumaczu o regulacyę rzeki Worony, L. s. 968 oddziału Stryjsko-Żydaczowskiego o regulacyę potoku Kłodnicy, L. s. 1063 przysiółka Wydrze ad Grębów, o przyjęcie na fundusz krajowy kosztów utrzymania rowów osuszających, L. s. 1102 gminy Łężany o regulacyę potoku Badoń, L. s. 1127 gminy Okulice i 5 innych gmin pow. bocheńskiego o regulacyę Grobki z dopływami i założenie urzędu pocztowego lub składnicy listowej w Okulicach, L. s. 1182 gminy Bieliniec o obwałowanie Sanu i L. s. 1192 gminy Suchodół i miasta Krosna o regulacyę potoku Lubatówki — przekazuje Sejm Wydziałowi krajowemu do zbadania i możliwego uwzględnienia, ewentualnie przedłożenia Sejmowi wniosków na najbliższej sesyi.

Petycya L. s. 902 gmin Zawierzbie i Biskupice, pow. Dąbrowskiego, o przyspieszenie budowy wału nadwiślańskiego między Dunajcem a Nowym Brniem zostaje załatwioną uchwałą ad V.

Przewodniczący:
Gorayski.

Sprawozdawca:
Z. Tarnowski.

USTAWA

z dnia . . . . . o kolmatacyi bagien naddniestrzańskich.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, co następuje:

§. 1.

Kolmatacya bagien naddniestrzańskich, która ma być wykonaną przez przymusową spółkę wodną, mającą się zawiązać na podstawie § 45. krajowej ustawy wodnej z dnia 14. marca 1875 Dz. u. kraj. Nr. 38, uznaną zostaje za przedsiębiorstwo subwencyonowane z funduszu krajowego.

§. 2.

Za podstawę techniczną tej melioracyi służyć ma projekt Wydziału krajowego z roku 1899, który preliminuje koszta robót na 3,800.000 K.

Wydział krajowy zostaje jednak upoważniony do poczynienia zmian w tym projekcie w granicach powyższej sumy kosztorysowej.

§. 3.

Do pokrycia kosztów tej melioracyi mają się przyczynić:

a) fundusz krajowy bezzwrotnym zasiłkiem w wysokości czterdziestu procent preliminowanych kosztów;

b) państwowy fundusz melioracyjny w myśl §. 6. ustępu 2 *b*) i §. 4. ustępu 2 *b*) ustawy z dnia 30. czerwca 1884 Dz. ust. p. Nr. 116. z zastrzeżeuiem konstytucyjnego zezwolenia bezzwrotnym zasiłkiem w wysokości czterdziestu procent kosztów;

c) wreszcie właściciele gruntów i zakładów, które położone są w okręgu konkurencyjnym przez władze administracyjne oznaczyć się mającym, resztą preliminowanych kosztów; a to w myśl §. 66. krajowej ustawy wodnej z dnia 14. marca 1875 Dz. u. kraj. Nr. 38. według stosunków korzyści, których oczekiwać należy, lub w miarę wielkości niebezpieczeństwa, które ma być usunięte, albo też, o ile rozkład kosztów na tych podstawach nie da się oznaczyć, według wartości tych gruntów i zakładów.

§. 4.

Termin rozpoczęcia i czas trwania budowy, tudzież wysokość i termina płatności corocznych rat zasiłków kraju i

państwa, oraz prestacyi konkurencyjnych w §. 3. pod *c*) wymienionych oznaczy Wydział krajowy wspólnie z Administracyą państwa.

§. 5.

Zarząd robót obejmie Wydział krajowy na koszt funduszu budowy.

Sposób, w jaki ma być utworzony Wydział spółki wodnej, tudzież liczbę członków tego Wydziału, oznaczy statut mający się ułożyć przez władzę polityczną.

Bliższe szczegóły co do sposobu wykończenia przedsiębiorstwa, ostatecznego zestawienia kosztorysu, tudzież wpływu Administracyi państwa i spółki wodnej na tok spraw technicznych i ekonomicznych przedsiębiorstwa określi rozporządzenie wykonawcze, które ułoży Wydział krajowy wspólnie z Administracyą państwa.

§. 6.

Koszta utrzymania wykonanych robót ponosić mają członkowie spółki wodnej według wskazanego w §. 3. pod *c*) stosunku.

§. 7.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi rolnictwa.

Ustawa

z dnia . . . . . o uzupełnieniu obwałowania Wisły między Dunajcem a Nowym Brniem, w powiecie Dąbrowskim.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, co następuje:

§. 1.

Uzupełnienie obwałowania Wisły między Dunajcem a Nowym Brniem w powiecie dąbrowskim ma być wykonane jako przedsiębiorstwo wymienionego powiatu, subwencyonowane z funduszu krajowego.

§. 2.

Za podstawę techniczną tej melioracyi służyć ma projekt Wydziału krajowego z r. 1900, który preliminuje koszta budowy 2,200.000 koron.

Wydział krajowy zostaje jednak upoważnionym do poczynienia zmian w tym projekcie w porozumieniu z Administracyą państwa w granicach powyższej sumy kosztorysowej.

§. 3.

Koszta budowy włącznie z wydatkami na utrzymanie w czasie budowy i kosztami zarządu pokryte będą z mającego się w tym celu utworzyć funduszu budowy.

Fundusz budowy ma być utworzonym:

a) z datku funduszu krajowego w wysokości czterdziestu pięciu procent preliminowanych kosztów;

b) z datku państwowego funduszu melioracyjnego w myśl §. 6. ust. 2, i §. 4. ust. 2. a) ustawy z dnia 30. czerwca 1884 Dz. u. p. Nr. 116. z zastrzeżeniem konstytucyjnego zezwolenia w wysokości czterdziestu pięciu procent preliminowanych kosztów;

c) z datku powiatu Dąbrowskiego w wysokości dziesięciu procent preliminowanych kosztów.

§. 4.

Termin rozpoczęcia i czas trwania budowy, tudzież wysokość i termina płatności corocznych rat datków kraju, państwa i powiatu Dąbrowskiego oznaczy Wydział krajowy wspólnie z Administracyą państwa.

§. 5.

Dla utrzymania wykonanych robót ma być utworzony oddzielny fundusz.

Fundusz ten składać się będzie:

1. z dochodów uzyskanych z wydzierżawiania wałów ochronnych;

2. z grzywien nakładanych za przekroczenia wodne przy tem przedsiębiorstwie w myśl art. I. ustawy z dnia 10. czerwca 1892 Dz. u. kraj. Nr. 43.;

3. z corocznych datków kraju i powiatu Dąbrowskiego.

Dalsze postanowienia co do wysokości datków krajowych i powiatowych na konserwacyę, co do organizacyi obrony wałów i innych zarządzeń potrzebnych dla utrzymania wykonanych budowli wydane zostaną w drodze ustawodawstwa krajowego po ukończeniu budowy.

§. 6.

Wykonanie robót, oraz zarząd funduszu budowlanego i konserwacyjnego obejmuje Wydział krajowy.

Sposób wykonania przedsiębiorstwa i ostateczny kosztorys oznaczyć ma Wydział krajowy w porozumieniu z Namiestnictwem, któremu też podobnie jak i Wydziałowi powiatowemu w Dąbrowy przyznanym zostaje wpływ odpowiedni na tok spraw technicznych i ekonomicznych przedsiębiorstwa.

Bliższe szczegóły co do zakresu i sposobu wywierania tego wpływu, oraz co do ewentualnego bezpośredniego współdziałania państwowych organów technicznych określi rozporządzenie wykonawcze, które ułoży Wydział krajowy wspólnie z Administraczyą państwa.

§. 7.

Po ukończeniu uzupełnienia robót wykonanych przez spółkę wodną dla regulacyi odpływu wód kanałem Zyblikiewicza obejmie Wydział krajowy zarząd konserwacyi tych robót.

Spółka wymieniona ma być rozwiązaną, skoro wypełni zobowiązania względem osób trzecich.

§. 8.

Wykonanie tej ustawy poruczam Moim Ministrom rolnictwa, spraw wewnętrznych i skarbu.

Ustawa

z dnia ..... o uzupełnieniu obwałowania Wisły od ujścia Raby do Woli rogowskiej wraz z obwałowaniem prawego brzegu Raby, tudzież o regulacyi potoków Uszwicy i Grobki z dopływami.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, co następuje:

§. 1.

Uzupełnienie obwałowania Wisły od ujścia Raby do gminy Woli rogowskiej wraz z obwałowaniem prawego brzegu Raby od Majkowic do ujścia do Wisły, tudzież regulacya potoków Uszwicy i Grobki z dopływami mają być wykonane jako przedsiębiorstwo krajowe.

§. 2.

Za podstawę techniczną tej melioracyi służyć ma projekt Wydziału krajowego z r. 1900, który preliminuje koszta robót na 4,500.000 koron.

Wydział krajowy zostaje jednak upoważniony do poczynienia zmian w tym projekcie w porozumieniu z Administracyą państwa w granicach powyższej sumy kosztorysowej.

§. 3.

Koszta budowy włącznie z wydatkami na utrzymanie w czasie budowy i kosztami zarządu pokryte będą z mającego się w tym celu utworzyć funduszu budowy.

Do pokrycia tych kosztów mają się przyczynić:

a) fundusz krajowy bezzwrotnym zasiłkiem w wysokości czterdziestu procent preliminowanych kosztów;

b) państwowy fundusz melioracyjny w myśl §. 6. ustępu 1. i §. 4. ustępu 1. ustawy z dnia 30. czerwca 1884 Dz. u. p. Nr. 116 bezzwrotnym zasiłkiem w wysokości czterdziestu procent kosztów z zastrzeżeniem konstytucyjnego zezwolenia;

c) wreszcie właściciele gruntów i zakładów, które położone są w okręgu konkurencyjnym, przez władze administracyjne oznaczyć się mającym, resztą preliminowanych kosztów budowy, a to w myśl §. 66. kraj. ustawy wodnej z dnia 14. marca 1875 Dz. u. kraj. Nr. 38 według stosunku korzyści, których oczekiwać należy, lub w miarę wielkości niebezpieczeństwa, które ma być usunięte albo też, o ile rozkład kosztów na tej podstawie nie da się oznaczyć, według wartości tych gruntów i zakładów.

§. 4.

Do rozłożenia i ściągnięcia datków prywatnych stron interesowanych w §. 3. pod c) wymienionych zawiązaną będzie przez Administracyę państwa w porozumieniu z Wydziałem krajowym Spółka wodna.

Bliższe szczegóły co do wyboru i liczby członków Wydziału tej Spółki określi statut przez władzę polityczną ułożyć się mający.

§. 5.

Datki oznaczone w §. 3. pod a), b), i c) mają być oddane do rozporządzenia w czasie budowy w równych ratach rocznych z góry z tem ograniczeniem, iż rzeczywista wypłata zasiłków kraju i państwowego funduszu melioracyjnego odbywać się ma w granicach pojedynczych rat rocznych w miarę potrzeby dla wykonania robót programem objętych.

§. 6.

Dla utrzymania wykonanych robót ma być utworzony oddzielny fundusz.

Fundusz ten składać się będzie:

1. z dochodów uzyskanych z wydzierżawienia wałów ochronnych i skarp potoków, tudzież ze sprzedaży wikliny;

2. z grzywien nakładanych za przekroczenia wodne przy tem przedsiębiorstwie w myśl art. I. ustawy z dnia 10. czerwca 1892 Dz. u kraj. Nr. 43;

3. z corocznych datków kraju i prestacyj konkurencyjnych.

Dalsze postanowienia co do wysokości datków kraju i prestacyj konkurencyjnych na konserwacyę, organizacyi obrony grobel, ewentualnie utworzenia w tym celu jednej lub więcej Spółek wodnych i innych zarządzeń potrzebnych dla utrzymania wykonanych budowli wydane zostaną w drodze ustawodawstwa krajowego.

§. 7.

Wykonanie robót, oraz zarząd funduszu budowlanego i konserwacyjnego obejmie Wydział krajowy.

Sposób wykonania przedsiębiorstwa i ostateczny kosztorys oznaczyć ma Wydział krajowy w porozumieniu z Namiestnictwem, któremu podobnie jak i stronom interesowanym przyznany będzie wpływ odpowiedni na tok spraw technicznych i ekonomicznych przedsiębiorstwa.

Bliższe szczegóły co do zakresu i sposobu wywierania tego wpływu, co do terminu rozpoczęcia i czasu trwania budowy, terminów płatności i sposobu uiszczania datków, oraz co do ewentualnego współdziałania rządowych organów technicznych przy wykonaniu tego przedsiębiorstwa, określi rozporządzenie wykonawcze ułożone przez Wydział krajowy wspólnie z Namiestnictwem, a zatwierdzone przez Ministerstwo rolnictwa.

§. 8.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi rolnictwa.

Ustawa

z dnia . . . . . o uzupełnieniu obwałowania Wisły od Niepołomic do ujścia Raby wraz z obwałowaniem lewego brzegu Raby i regulacyą potoku Drwinki z dopływami.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, co następuje:

§. 1.

Uzupełnienie obwałowania Wisły od Niepołomic do ujścia Raby wraz z obwałowaniem lewego brzegu Raby od Gawłówka do ujścia do Wisły i regulacyą potoku Drwinki z dopływami, które ma być wykonane przez przymusową Spółkę wodną, mającą się zawiązać na podstawie §. 45. krajowej ustawy wodnej z dnia 14. marca 1875 Dz. u. i rozp. kraj. Nr. 38, uznane zostaje jako przedsiębiorstwo subwencyonowane z funduszu krajowego.

§. 2.

Za podstawę techniczną tej melioracyi służyć ma projekt Wydziału krajowego z roku 1900, który preliminuje koszta robót na 3,481.200 koron.

Wydział krajowy zostaje jednak upoważniony do poczynienia zmian w tym projekcie w porozumieniu z Administracyą państwa w granicach powyższej sumy kosztorysowej.

§. 3.

Koszta budowy włącznie z wydatkami na utrzymanie w czasie budowy i kosztami zarządu pokryte będą z mającego się w tym celu utworzyć funduszu budowy.

Do pokrycia tych kosztów mają się przyczynić:

a) fundusz krajowy bezzwrotnym zasiłkiem w wysokości czterdziestu procent preliminowanych kosztów;

b) państwowy fundusz melioracyjny w myśl §. 6. ustępu 2. i §. 4. ustępu 2. a) ustawy z dnia 30. czerwca 1884 Dz. u. p. Nr. 116 bezzwrotnym zasiłkiem w wysokości czterdziestu procent kosztów z zastrzeżeniem konstytucyjnego zezwolenia;

c) wreszcie właściciele gruntów i zakładów, które położone są w okręgu konkurencyjnym przez władze administracyjne oznaczyć się mającym, resztą preliminowanych kosztów budowy, a to w myśl §. 66. kraj. ustawy wodnej z dnia 14. marca 1875 Dz. u. i rozp. kraj. Nr. 38, według stosunku korzyści,

których oczekiwać należy, lub w miarę wielkości niebezpieczeństwa, które ma być usunięte, albo też, o ile rozkład kosztów na tej podstawie nie da się oznaczyć, według wartości tych gruntów i zakładów.

§. 4.

Termin rozpoczęcia i czas trwania budowy, tudzież wysokość i termina płatności corocznych rat datków kraju, państwa i stron interesowanych w §. 3. pod c) wymienionych oznaczy Wydział krajowy wspólnie z Administracyą państwa.

§. 5.

Dla utrzymania wykonanych robót ma być utworzony oddzielny fundusz.

Fundusz ten składać się będzie:

1. z dochodów uzyskanych z wydzierżawienia wałów ochronnych, tudzież skarp, potoków i rowów;

2. z grzywien nakładanych za przekroczenia wodne przy tem przedsiębiorstwie w myśl art. I. ustawy z dnia 10. czerwca 1892 Dz. u. kraj. Nr. 43;

3. z corocznych datków kraju i prestacyj konkurencyjnych.

Dalsze postanowienia co do wysokości datków kraju i prestacyj konkurencyjnych na konserwacyę, ewentualnie utworzenia w tym celu jednej lub więcej Spółek wodnych, co do organizacyi obrony grobel i innych zarządzeń potrzebnych dla utrzymania wykonanych budowli wydane zostaną w drodze ustawodawstwa krajowego.

§. 6.

Zarząd budowy oraz funduszu budowlanego i konserwacyjnego obejmie Wydział krajowy.

Sposób, w jaki ma być utworzony Wydział Spółki wodnej, tudzież liczbę członków tego Wydziału określi statut przez władzę polityczną ułożyć się mający.

Sposób wykonania przedsiębiorstwa i ostateczny kosztorys oznaczyć ma Wydział krajowy w porozumieniu z Namiestnictwem, któremu podobnie jak i stronom interesowanym przyznany będzie wpływ odpowiedni na tok spraw technicznych i ekonomicznych przedsiębiorstwa.

Bliższe szczegóły co do zakresu i sposobu wywierania tego wpływu, oraz co do ewentualnego bezpośredniego współdziałania państwowych organów technicznych przy wykonaniu tego przedsiębiorstwa określi rozporządzenie wykonawcze, które ułoży Wydział krajowy wspólnie z Administracyą państwa.

§. 7.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi rolnictwa.

Ustawa

z dnia . . . . . o wykonaniu robót regulacyjnych i zalesień na rzece Łęgu w powiatach Nizańskim i Kolbuszowskim.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, co następuje:

§. 1.

Roboty regulacyjne i zalesienia na rzece Łęgu w powiatach Niżańskim i Kolbuszowskim mają być wykonane jako przedsiębiorstwo krajowe.

§. 2.

Za podstawę techniczną tej melioracyi służyć ma projekt c. k. oddziału leśno technicznego dla zabudowań potoków górskich z r. 1898, preliminujący koszta robót na 480.000 koron.

Wydział krajowy jest jednak upoważnionym do poczynienia zmian w tym projekcie w porozumieniu z Administracyą państwa w granicach powyższej sumy kosztorysowej.

§. 3.

Do pokrycia kosztów budowy ma się przyczynić:

a) galicyjski fundusz krajowy bezzwrotnym zasiłkiem w wysokości pięćdziesięciu procent preliminowanych kosztów;

b) państwowy fundusz melioracyjny z zastrzeżeniem konstytucyjnego zezwolenia w myśl §. 6. ustępu I. ustawy z dnia 30. czerwca 1884 Dz. u. p. Nr. 116, takimże bezzwrotnym zasiłkiem w wysokości pięćdziesięciu procent.

§. 4.

Coroczne raty datków kraju i państwa mają być uiszczone w czasie budowy w miarę rzeczywistej potrzeby dla wykonania robót programem objętych.

§. 5.

Bliższe postanowienia co do terminu rozpoczęcia i czasu trwania budowy, dalej co do sposobu wykonania przedsiębiorstwa, kierownictwa budowy i wpływu Administracyi państwa na tok spraw technicznych i ekonomicznych przedsiębiortwa określi rozporządzenie wykonawcze, które ułoży Wydział krajowy wspólnie z Administracyą państwa.

§. 6.

Dla utrzymania wykonanych robót ma być po ukończeniu budowy utworzoną po myśli § 45. ustawy krajowej z dn. 14. marca 1875 Dz. ust. kraj. Nr. 38 w drodze administracyjnej Spółka interesowanych właścicieli gruntów i innych nieruchomości, a to bez względu, czy się na to zgodzą lub nie, a rozkład datków na poszczególnych członków spółki ma być uskuteczniony według postanowień §. 66. powołanej ustawy.

§. 7.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi rolnictwa.

Ls. 1.069/902. We Lwowie, dnia 27. czerwca 1902.

Aleg. 204

Sprawozdanie

Komisyi kolejowej o wniosku Wydziału krajowego co do budowy przedłużenia kolei lokalnej Piła-Jaworzno do kopalni gwarectwa Jaworznickiego i do miasta Jaworzna.

Wysoki Sejmie!

Ze sprawozdania Wydziału krajowego w powyższej sprawie wynika, że nadzieje położone w kolei lokalnej Piła Jaworzno zawiodły. Obecny stan jest taki, że kraj nie ma najmniejszych widoków na zwolnienie choć w części dopłat do dochodów tej kolei z tytułu gwarancyi, lecz nadto, że kraj narażony być może na obciążenie budżetu przez niedobory ruchu. Z tego powodu nieodzowne jest podjęcie kroków w celu sanacyi tej kolei.

Jak słusznie Wydział krajowy w sprawozdaniu podnosi, główną przeszkodą w rozwoju jest nieszczęśliwe założenie obecnej stacyi końcowej mimo nieznacznego oddalenia od kopalni węgla gwarectwa Jaworznickiego i miasta Jaworzna. Zbliżenie kolei do tego niejsca przysporzy niewątpliwie stosunkowo znaczne transporta. W szczególności pozyskamy na podstawie pertraktacyi z Rządem przeprowadzonych przewóz węgla kolei państwowej w okrągłej rocznej cyfrze 8.000 wagonów zapewni kolei lokalnej przynajmniej taki dochód, który wystarczy na oprocentowanie po 4 od sta i umorzenie kosztów budowy tego przedłużenia w sumie 370.000 koron w przeciągu lat 20.

Wykluczona jest obawa, że w razie upaństwowienia kolei północnej cesarza Ferdynanda skierowane będą na tę kolej transporta węgla kolei państwowych z pominięciem kolei lokalnej, i że z tego powodu utraci się dochód potrzebny na amortyzacyę i oprocentowanie powyższych kosztów budowy, gdyż c. k. Rząd oświadczył na ten wypadek gotowość użyczenia towarzystwu kolejowemu w drodze subwencyi środków potrzebnych do oprocentowania i umorzenia reszty pożyczki bieżącej w danym czasie jeszcze niespłaconej.

Przez przedłużenie to kolejowe spodziewane jest nadto pozyskanie i innych transportów węgla i artykułów aprowizacyi miasta Jaworzna, które je dotychczas furami sprowadzało.

Dla funduszu kolejowego z projektowanego przedłużenia wyniknie i ta korzyść, że transporta węgla kolei państwowych przechodzić będą nadto przez kolej lokalną Trzebinia-Skawce z Bolęcina do Spytkowiec i przysporzenie jej dochodu wpłynie na zwolnienie dalsze funduszu kolejowego z tytułu gwarancyi udzielonej dla tej ostatniej kolei.

Wydział krajowy nawiązał pertraktacye z właścicielami kopalń węgla w Jaworznie, które zostały uwieńczone przyczynieniem się gwarectwa Jaworznickiego udziałem w kwocie 25.000 koron w zamian za akcye zakładowe kolei lokalnej.

Uznając przeto potrzebę sanacyi kolei lokalnej Piła-Jaworzno i uznając sposób tej sanacyi proponowany przez Wydział krajowy za odpowiedni, wnosi Komisya kolejowa przychylić się do przedłożenia Wydziału krajowego.

Wstrzymanie udzielenia kwalifikacyi pupilarnej dla obligów kolei lokalnej Piła-Jaworzno w nominalnej wartości 928.000 koron uniemożebnia urochomienie tych efektów, z tego powodu nie naruszając wcale zobowiązania właścicieli kopalń węgla

w Jeleniu dostarczania 4—5.000 wagonów przesyłek, wnosi Komisya kolejowa zwolnienie udzielenia gwarancyi kraju od zapewnienia przez interesentów miejscowych powyższej ilości frachtów.

Z drugiej zaś strony rzeczą Wydziału krajowego będzie poczynić odpowiednie kroki celem dotrzymania deklaracyi interesentów dostarczania transportów zapewnionych.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Upoważnia się Wydział krajowy do udzielenia zezwolenia Towarzystwu akcyjnemu „Kolej lokalna Piła-Jaworzno“ na budowę bezpośredniego połączenia kolejowego obecnej stacyi Jaworzno z kopalnią węgla gwarectwa Jaworznickiego względnie z miastem Jaworznem.

2. Upoważnia się Wydział krajowy do udzielenia temuż Towarzystwu kolejowemu z krajowego funduszu kolejowego na ciężar rachunku gwarancyi czteroprocentowej pożyczki bieżącej z 20-letnim terminem umorzenia w wysokości potrzebnej do przeprowadzenia budowy pod 1. wymienionej w sumie najwyższej 370.000 koron pod warunkiem, a) że zwrot tej pożyczki z dochodów kolei odpowiednio zapewniony będzie, b) że c. k. Rząd zapewni Towarzystwu kolejowemu wstawianie w rachunek prowadzenia ruchu rat rocznych oprocentowania po 4 od sta i umorzenia tej pożyczki z prawem korzystania z przyznanego kredytowania tychże należytości prowadzenia ruchu.

3. Częściowo zmieniając uchwałę sejmową z dnia 8. lutego 1896, upoważnia się Wydział krajowy do bezwarunkowego udzielenia imieniem kraju na rzecz kolei lokalnej Piła-Jaworzno na czas do końca roku 1968 gwarancyi dochodu potrzebnego do oprocentowania po cztery od sta wraz z umorzeniem prawidłowem kolejowej pożyczki pierwszeństwa w wysokości 928.000 koron.

4. Wzywa się Wydział krajowy do poczynienia odpowiednich kroków celem dotrzymania przez interesentów miejscowych deklaracyi w sprawie dostarczenia dla kolei lokalnej Piła-Jaworzno dostatecznych ilości frachtów.

Przewodniczący:
Zaleski.

Sprawozdawca:
Dr. Henryk Kolischer.

L. s. 1.172/1902. We Lwowie, dnia 5. lipca 1902

Aleg. 205

Sprawozdanie

komisyi budżetowej o pomocy dla ludności okolic dotkniętych klęską powodzi w czerwcu 1902 r.

Wysoki Sejmie!

W drugiej połowie czerwca b. r. wylew Wisły i jej dopływów sprowadził klęskę powodzi na 10 zachodnich powiatów kraju.

Posłowie z tych powiatów w szeregu wniosków nagłych zwrócili się do kraju i państwa z żądaniem pomocy dla ludności klęską dotkniętej — a mianowicie wniesione zostały wnioski posła ks. Szpondra o zapomogę dla gmin powiatu krakowskiego, posła Kramarczyka o pomoc dla powiatu bialskiego, posła Włodka o zasiłki dla gmin powiatu bocheńskiego i wykonanie robót regulacyjnych na rzekach w obrębie tego powiatu, posła Szweda o zapomogę dla gmin powiatu żywieckiego, posła Skołyszewskiego z wezwaniem do rządu, by przyszedł ze skuteczną pomocą ludności kraju powodzią dotkniętej i posła Maryewskiego o pomoc kraju i państwa dla powodzian.

Komisya budżetowa w załatwieniu tych wniosków przedstawia Wysokiemu Sejmowi następujące sprawozdanie:

Klęską powodzi dotknięte zostały powiaty Biała, Bochnia, Chrzanów, Kraków, Podgórze, Wadowice, Wieliczka i Żywiec — w mniejszym nieco stopniu powiaty Brzesko i Myślenice. O ile z dotychczas zebranych wiadomości o rozmiarach klęski wynika — powódź objęła około 200 gmin, zniszczyła plony na obszarze około 40.000 morgów gruntu — zalała około 2.000 domów — a wartość szkody wyrządzonej w plonach wyniesie około 4,000.000 koron, nie licząc ogromnych szkód w drogach, mostach i budowlach wodnych.

Ten rozmiar klęski uzasadnia w pełni konieczność akcyi czynników publicznych, których obowiązkiem będzie przyjść z pomocą ludności dla ułatwienia jej przetrwania czasów klęski i poparcia jej usiłowań do podźwignięcia się z nędzy.

Tem bardziej ta potrzeba pomocy publicznej staje się aktualną, że ludność dotknięta tegoroczną klęską, ucierpiała już poprzednio wskutek wylewów z r. 1899 i 1900. — Po klęskach z owych lat przyszedł kraj ludności z pomocą w formie bezprocentowych pożyczek. Te zobowiązania dotąd w całości spłacone nie są — dlatego mniema komisya, że tegoroczna akcya ratunkowa nie powinna polegać na udzielaniu pomocy w formie kredytu — ale na dostarczenie możliwie największej sposobności do zarobku przez wykonanie w okolicach klęską dotkniętych szeregu robót publicznych, przy budowlach wodnych, budowie i rekonstrukcyi dróg — i na udzieleniu bezzwrotnych zasiłków na uprawę pól, a mianowicie przez dostarczenie ziarn na siew natychmiastowy i mieszanek na paszę, ziarna na siewy jesienne tegoroczne i wiosenne przyszłoroczne. Ponadto dla uniknięcia strat w inwentarzu, jakie powodować może karmienie paszą zepsutą przez wylewy, dostarczoną być powinna dostateczna ilość soli dla bydła.

Komisya budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić następujące wnioski:

I. Sejm otwiera Wydziałowi krajowemu kredyt do wysokości 100.000 kor. na zasiłki dla ludności okolić powodzią w czerwcu r. 1902 dotkniętych, która to

suma w miarę potrzeby, według uznania Wydziału krajowego, użyta zostanie na bezzwrotne zapomogi w formie zasiłków pieniężnych lub dostarczenia ziarna na zasiewy, względnie w formie dostarczenia zarobku. Sejm poleca wstawić tę sumę w budżet krajowy 1902 roku w rubr. XVII. wydatków funduszu krajowego.

II. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, by w okolicach powodzią dotkniętych wykonał roboty publiczne około budowli wodnych w całej rozciągłości, na jaką fundusze przyzwolone na te roboty w budżecie krajowym starczą — i upoważnia Wydział krajowy, by w miarę potrzeby, czasowo powiększył ilość sił technicznych do wykonania tych robót powołanych.

III. Sejm wzywa c. k. rząd, by udzielił pomocy ludności okolic powodzią w czerwcu b. r. dotkniętych, wyznaczając na ten cel ze skarbu państwa sumę przynajmniej 600.000 koron. Ze względu na potrzebę natychmiastowej akcyi, zechce c. k. rząd wyjednać potrzebne kredyta w drodze roporządzenia cesarskiego, w myśl §. 14. ustaw zasadniczych.

IV. Sejm wzywa c. k. rząd, by natychmiast zarządził naprawę uszkodzonych wałów rzecznych i dla dostarczenia ludności zarobku wykonał roboty około budowli wodnych w okolicach powodzią dotkniętych w pełnym wymiarze, na jaki przyzwolone na te cele w budżecie państwowym kredyty pozwalają.

V. Sejm wzywa c. k. rząd, by przyznał należące się poszkodowanym przez klęskę powodzi opusty podatkowe szybko i w słusznym wymiarze, by w gminach powodzią dotkniętych wstrzymał egzekucye podatkowe aż do zbiorów roku 1903, by przyznał ulgi w taryfach kolejowych w obrębie całego kraju dla przywozu do okolic powodzią objętych ziarna na siew, ziemniaków do sadzenia i paszy dla bydła, przy transportach dla ludności klęską dotkniętej przeznaczonych.

VI. Sejm wzywa c. k. rząd, by wydał bezpłatnie przynajmniej 10.000 cetnarów metrycznych soli dla poprawienia paszy bydła, będącego własnością ludności w okolicach powodzią dotkniętych.

VI. Petycye gmin Piekary L. 1.172, Jezierzany L. 1.175 i Ściejowice L. 1.173, o zbudowanie i wzmocnienie wałów ochronnych około Wisły — petycyę gminy Rączna L. 1.174, o wykonanie odpływowych rowów dla spływu wody do Wisły, petycye Wydziałów rad powiatowych w Białej L. 1.193 i w Chrzanowie L. 921. o zapomogi dla powodzian, odstępuje Sejm Wydziałowi krajowemu do zbadania i do możliwego uwzględnienia.

Za przewodniczącego:
K. Badeni.

Sprawozdawca:
Dąmbski.

L. s. 1486/902.

We Lwowie, dnia 8. lipca 1902.

Aleg. 206

Sprawozdanie

komisyi budżetowej o wniosku nagłym posła Władysława Czaykowskiego w sprawie przyjścia z pomocą ludności gmin w powiecie przemyskim dotkniętych klęską gradobicia z dnia 2. lipca 1902 roku.

Wysoki Sejmie!

W dniu 2. lipca b. r. burza gradowa zniszczyła plony, uszkodziła budynki w gminach: Kniażyce, Olszany, Rokszyce, Konusza, Kormanice, Darowice, Hermanowice, Kupiatycze, Wielunice, Malchowicie, Stanisławczyk, Topowice, Cyków, Chodnowiec, Nowosiółki i Pleszowice. Rozmiar szkód wobec bardzo znacznego zniszczenia ziemiopłodów uzasadnia potrzebę pomocy publicznej.

Wysoki Sejm raczy uchwalić.

I. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, by zbadał szkody wyrządzone klęską gradobicia z d. 2-go lipca b. r. w gminach powiatu przemyskiego i przyszedł ludności tych gmin z odpowiednią pomocą z funduszu krajowego z kredytów przyznanych na cele pomocy dla ludności klęskami elementarnemi dotkniętej, w Rubr. XVII. pozycya 476 a wydatków budżetu krajowego.

II. Sejm wzywa c. k. Rząd, by przyszedł z wydatną pomocą z funduszów skarbu państwa ludności gmin powiatu przemyskiego dotkniętych klęską gradobicia z d. 2-go lipca 1902 r.

Za przewodniczącego:
K. Badeni.

Sprawozdawca:
Stanisław Dąmbski.

L. s. 1.523/902. We Lwowie, dnia 8. lipca 1902

Aleg. 207

Sprawozdanie

Komisyi budżetowej o sprawozdaniu Wydziału krajowego o petycyi Towarzystwa tanich mieszkań dla robotników katolickich w Krakowie, względem udzielenia gwarancyi kraju dla pożyczki w kwocie 40.000 K. na hipotekę realności pod l. 11. w Krowodrzy zaciągnąć się mającej.

Wysoki Sejmie!

Uchwałą z d. 3. maja 1900 przyznał Wys. Sejm Towarzystwu tanich mieszkań dla robotników katolickich w Krakowie subwencyę w kwocie 1600 K rocznie przez lat 10 celem pokrycia odsetek od pożyczki 40.000 K, którą to Towarzystwo zaciągnąć zamierza, celem wybudowania nowych 3 domów parterowych w Krowodrzy obok 3 już istniejących.

Zaciągnięcie tej pożyczki, którą już jedna pożyczka hipoteczna poprzedza, okazało się niemożliwem, ponieważ realność Towarzystwa leży w obrębie rejonu fortyfikacyjnego i jest obciążoną rewersem demolacyjnym.

Prośba Towarzystwa do Wysokiego Sejmu o umożliwienie zaciągnięcia pożyczki przez udzielenie gwarancyi kraju, przekazaną została uchwałą z dnia 8. lipca 1901 Wydziałowi krajowemu do zbadania.

Wydział krajowy w uznaniu pożytecznej działalności Towarzystwa przedkłada wniosek na udzielenie tej gwarancyi, sądząc, że Towarzystwo będzie w stanie po upływie lat dziesięciu na które subwencya 1.600 K. przyznaną została, z własnych dochodów procenta i amortyzacyę pożyczki pokrywać.

Komisya budżetowa nie może doradzać Wysokiemu Sejmowi zasadniczo udzielania gwarancyi jakiemukolwiek prywatnemu Towarzystwu, gdyż kraj byłby obowiązany corocznie zastąpić Towarzystwo w płaceniu rat, gdyby ono ich płacić nie chciało lub nie mogło, nie mając z jednej strony budżetowego pokrycia dla tego wydatku, z drugiej strony nie mogąc użyć doraźnych kroków egzekucyjnych, przeciw Towarzystwu.

Zdaniem Komisyi budżetowej tak w tym wypadku i jak i w każdym innym jest to tylko możliwem wobec gminy lub powiatu, gdzie Wydział krajowy ma prawo płynne raty od pożyczki do budżetu ewentualnie wstawić i zapłaty domagać się. Z drugiej jednak strony Komisya budżetowa uważa cel Towarzystwa za pożyteczny, doniosły i godny poparcia kraju i dlatego sądzi, że jeżeli Wysoki Sejm przyznaną Towarzystwu subwencyę 1.600 K. rocznie na lat 10 przedłuży jeszcze o lat 20, będzie Towarzystwo w stanie, mając zapewnione opłacenie procentów zaciągnąć pożyczkę pod korzystnymi warunkami bez gwarancyi kraju.

Zarazem jednak sądzi Komisya, iż jest rzeczą Wydziału krajowego zapewnić się w sposób prawnie obowiązujący, że przez cały czas trwania subwencyi domy

wybudowane dla dostarczenia tanich mieszkań dla robotników wyłącznie do tego celu służyć będą, a tem samem, że myśl która Wysoki Sejm do hojnej pomocy spowoduje w zupełności zrealizowaną zostanie. W szczególności sądzi Komisya budżetowa, że Wydział krajowy domagać się musi od Towarzystwa spełnienia tych wszystkich warunków, które określa ustawa państwowa o uwolnieniu od podatków tanich mieszkań dla robotników.

Komisya budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Przyznaną uchwałą z dnia 3. maja 1900 Towarzystwu tanich mieszkań dla robotników katolickich w Krakowie na lat 10 (dziesięć) opłatę 4% od pożyczki 40.000 K. w rocznej kwocie 1.600 K., przedłuża się na dalszych lat dwadzieścia.

Za przewodniczącego:
K. Badeni.

Sprawozdawca:
Stanisław Badeni.

Ls. 1.311/902. We Lwowie, dnia 3. lipca 1902.

Alcg. 208

Sprawozdanie

Komisyi kolejowej w przedmiocie petycyi konsorcyum starającego się o doprowadzenie do skutku budowy projektowanej budowy kolei lokalnej Lwów-Podhajce.

Wysoki Sejmie!

Konsorcyum starające się o doprowadzenie do skutku budowy projektowanej kolei lokalnej Lwów-Podhajce wniosło d. 27. czerwca 1902 petycyę do Wysokiego Sejmu, w której uprasza, by:

I. Sejm wezwał c. k. Rząd do zamieszczenia wymienionej kolei w przedłożeniu rządowem do Rady Państwa w rzędzie tych kolei lokalnych, których budowa zapewnioną być ma w ciągu r. 1903.

II by Sejm wezwał c. k. Rząd do udzielenia na rzecz tej kolei gwarancyi państwowej w wysokości 12,000.000 Koron.

III. by Sejm upoważnił Wydział krajowy do udzielenia imieniem kraju przez czas trwania koncesyi na kolej Lwów-Podhajce gwarancyi rocznego dochodu, równającego się racie rocznej, potrzebnej do oprocentowania po 4 od sta i umorzenia pożyczki zaciągnąć się mającej przez konsorcyum ewentualnie przez zawiązać się mające Towarzystwo akcyjne w wysokości 3,000.000 Koron.

IV. by Sejm polecił Wydziałowi krajowemu, aby starania konsorcyum o uzyskanie koncesyi na budowę, o sfinansowanie, oraz o możliwie jak najspieszniejsze przeprowadzenie budowy jak najusilniej popierał.

V. by Sejm polecił Wydziałowi krajowemu, aby na wypadek, gdyby udział Państwa i kraju, oraz dotychczas zdeklarowane datki interesentów nie wystarczyły na całkowite pokrycie kosztów budowy, przeprowadził rokowania ze stronami interesowanemi co do pokrycia tej ewentualnej nadwyżki.

W załatwieniu sprawozdania komisyi kolejowej o petycyach w sprawie popierania przez kraj budowy kolei Lwów-Winniki-Przemyślany-Brzeżany-Podhajce powiął Wysoki Sejm na posiedzeniu z dnia 5. lipca 1901 następujące uchwały:

„1. Sejm uznaje projektowaną kolej Lwów-Winniki-Przemyślany-Brzeżany-Podhajce jako potrzebną i użyteczną dla interesowów kraju.

2. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu:

a) aby wyjednał u c. k. Rządu uzyskanie zagwarantowania przez Państwo oprocentowania i amortyzacyi kapitału pierwszeństwa w sumie przynajmniej 10,000.000 koron;

b) aby przeprowadził rokowania i interesentami o pokrycie nadwyżki potrzebnego do budowy kapitału, we formie akcyi zakładowych, lub ewentualnie akcyi pierwszeństwa.

3) Sejm upoważnia Wydział krajowy do objęcia agend konsorcyum projektowanej kolei, a to tak co do starań o uzyskanie koncesyi na budowę i exploatacyę, jak i co do przeprowadzenia powyż wspomnianych rokowań z c. k. Rządem, z poleceniem przedłożenia wniosku na najbliższej sesyi sejmowej, co do sposobu pokrycia nadwyżki kapitału potrzebnego do przeprowadzenia budowy.“

Uchwalony poprzednio przez Wysoki Sejm w dniu 4. lipca 1901 dalszy program popierania budowy kolei niższorzędnych, obejmujący 6 kolei, oparty był na tem częściowem zwolnieniu krajowego funduszu kolejowego z ciążących już na nim zobowiązań, jakie wynika z częściowej rentowności zbudowanych dotychczas i w ruchu będących kolei lokalnych. To częściowe zwolnienie krajowego funduszu kolejowego wykazane było tak sprawozdaniem Wydziału krajowego z dnia 3. czerwca 1901 LW. 35.496, jak i sprawozdaniem sejmowej Komisyi kolejowej z dnia 30. czerwca 1901 Ls. 1.354 w kwocie okrągłej 200.000 koron (ściśle koron 202.776) rocznie, odpowiadającej kapitałowi koron 4,500 000.

Zaznaczyć atoli trzeba, iż ów w dniu 4. lipca 1901 przez Wysoki Sejm uchwalony program nie był oparty na kosztorysach, których wówczas nie było, a po sporządzeniu których okazało się, iż już na wykonanie tego programu nie wystarczają rozporządzalne środki wykazane w cyfrze koron 4,500.000, a to nawet w tym wypadku, jeżeliby się utrzymał postulat, iż dla 3 kolei tego programu, dla których ma być daną gwarancya kraju za oprocentowanie i umorzenie pożyczek pierwszeństwa, gwarantowane przez kraj pożyczki pierwszeństwa nie mogą przenosić połowy całego na budowę potrzebnego kapitału imiennego. Okazało się mianowicie, iż na wykonanie w mowie będącego programu, przy uwzględnieniu kosztorysów tych 3 kolei, dla których kraj miałby gwarantować połowę całego potrzebnego kapitału — obliczona kapitałowo partycypacya kraju wymagałaby środków rozporządzalnych w kwotach następujących:

	Kosztorys	Udział kraju
kolej Tarnów-Szczucin	(K. 3,100.000)	K. 1,550.000
„ Borysław-Stebnik	(K. 1,600.000)	„ 800.000
„ Janów-Jaworów	—	„ 300.000
„ Tarnopol-Zbaraż	—	„ 600.000
„ Podgórze-Myślenice-Lubień	—	„ 500.000
„ Nowy-Sącz-Szczawnica (tor wąski) . .	(K. 4,360.000)	„ 2,180.000
Razem . . .		K. 5,930.000

nadto dodać tu należy na przedłużenie kolei Piła-Jaworzno, którego ko nieczność wykazał Wydział krajowy przedłożeniem LW. 41.881/902 a za którem oświadczyła się już także Komisya kolejowa . . . K. *) 345.000

Suma . . K. 6,275.000

Wobec tego Komisya kolejowa musiała dobrze wziąć pod rozwagę, czy bez podwyższenia dotacyi krajowego funduszu kolejowego — którego nie dopuszcza stan funduszu krajowego i wiadome wielkie i coraz większe zapotrzebowania budżetu krajowego na inne cele ekonomiczne i kulturne — może w ogóle tak wykonanym być program uchwalony przez Wysoki Sejm w dniu 4. lipca 1901, jak przyznaną jakakolwiek subwencya na kolej Lwów-Podhajce.

Komisya kolejowa widzi potrzebę uprzytomnić tu raz jeszcze Wysokiemu Sejmowi stan i zasoby krajowego funduszu kolejowego z jednej, a zobowiązania dotychczasowe tegoż funduszu z drugiej strony, przy dotychczasowej dotacyi po K. 750.000 rocznie.

Sprawozdaniem Wydziału krajowego z czynności Dep. IV. w sprawach kolejowych za czas od 1. grudnia 1900 do 30. listopada 1901 wykazane pod poz. 33. raty pożyczek już ciążących na funduszu kolejowym wynoszą półrocznie K 364.385·58

czyli rocznie	K 728.771·16
raty gwarantować się mającej imieniem kraju pożyczki pierwszeństwa na kolej lokalną Przeworsk-Bachórz (Dynów) wynosić będą rocznie (okrągło)	„ 100.000·—
razem ciąży na funduszu kolejowym . .	K 828.771·16
dotacya roczna wynosi	„ 750.000·—
brakująca rocznie kwota	K 78.771·16

znajduje pokrycie w zmiennych odsetkach od zasobów funduszu kolejowego. Zasoby tego funduszu powstały głównie wskutek tego, iż roczna dotacya jego (pierwotnie

*) W powołanem przedłożeniu Wydział krajowy preliminuje na ten cel K. 370 000; — świeżo atoli w ciągu obecnej sesyi sejmowej, wpłynęła deklaracya jednego z interesentów tego przedłużenia na przyczynienie się kwotą K. 25.000.

w kwocie K 600.000) zaczęła się w r. 1893, a ukończenie budowy poszczególnych kolei lokalnych I-go programu przypadało w latach od r. 1897 do r 1900, częściowo zaś powstały te zasoby także skutkiem tego, iż za 3 z tych kolei krajowy fundusz kolejowy faktycznie ponosił część tylko rat gwarantowanych.

Stan tych zasobów krajowego funduszu wynosił w d. 20. października 1901 K 3,648.338·44 a aktywa jego składały się z zaliczek udzielonych poszczególnym kolejom z obligacyi kolejowych Banku krajowego, z rachunku bieżącego w tymże Banku z oprocentowanych przez gwarantów akcyi pierwszeństwa kolei Chabówka-Zakopane i t. d.*)

Z tych zasobów w sumie		K 3,648.388·44
strącić atoli należy:		
a) różne należytości bierne . . .	K 68.820	
b) przewidywany udział w zwiększonych kosztach budowy kolei Delatyn-Kołomyja-Stefanówka, Trzebinia-Skawce i Piła-Jaworzno (jak powołane sprawozdanie Wydziału krajowego)	„ 1,253.800**)	„ 1,322.620·—
tak iż w rachunku może być wzięta tylko cyfra tych zasobów		K 2,325.718·44

od której odsetki zapewniają pokrycie brakującej, jak wyżej, do pokrycia zobowiązań funduszu kolejowego kwoty K 78.771·16.

Tak więc dotacya i zasoby krajowego funduszu kolejowego wystarczają ściśle tylko na zobowiązania dotychczasowe, a za rozporządzalne środki tegoż mogły być uważane tylko przeciętne wyniki eksploatacyi kolei Borki wielkie-Grzymałów, Trzebinia-Skawce i Chabówka-Zakopane, na podstawie których można ten fundusz uważać za faktycznie do wysokości K 200.000 rocznie (w kapitale K 4,500.000) zwolniony z dotychczasowych zobowiązań.

Komisya kolejowa nie może atoli taić, że mogą być pod tym względem zawody i niespodzianki; tak n. p. kolej Trzebinia-Skawce miała za pierwsze pięć miesięcy b. r. 1902 dochodu brutto o K 44.100 mniej, a dalej Chabówka-Zakopane a K 5.200 mniej, niż w tym samym okresie roku 1901; na kolei Borki wielkie-Grzymałów jest do przewidzenia zmniejszenie się rentowności.

Z drugiej wszakże strony komisya kolejowa podnieść musi przypuszczalne widoki rentowności kolei Delatyn-Kołomyja-Stefanówka, która już za rok 1901 dała nadwyżkę dochodów nad wydatki w kwocie K 54.869·23, a której dochody brutto za pierwsze cztery miesięcy b. r. 1902 są o K 24.895 większe, niż w tym samym okresie roku 1901. W związku z poczynionemi już zarządzeniami, mającemi na celu zredukowanie kosztów eksploatacyi, a skutkiem których preliminarz tychże na rok 1902 jest niższy o K 65.560 od preliminarza na rok 1901, można przeto przypuszczać, że ta kolej częściowo rentować się będzie, przez co — po pokryciu jej dotychczasowych niedoborów — krajowy fundusz kolejowy będzie też prawdopodobnie w ciągu lat najdalej trzech częściowo zwolniony od zobowiązań z tytułu gwarancyi za jej pożyczkę pierwszeństwa. Reszta niedoborów tej kolei z lat poprzednich, wraz z przyjętą na rachunek eksploatacyi częścią kosztów rekonstrukcyi, wynosi kwotę około K 300.000, co do której przypuszczamy, iż w ciągu najdalej 3 lat umorzoną będzie nadwyżkami eksploatacyjnemi tej kolei. Komisya kolejowa sądzi, iż nie łudzi się, przyjmując, iż nadwyżki eksploatacyjne tej kolei wynosić będą conajmniej po K 120.000, i że zatem po upływie 3 lat krajowy fundusz kolejowy będzie o tę kwotę corocznie zwolniony ze swoich zobowiązań. Biorąc zaś równocześnie pod uwagę, iż uchwalony przez Wysoki Sejm w dniu 4. lipca 1901 r. drugi program akcyi kolejowej może być wykonanym dopiero w szeregu lat kilku, tudzież, że tylko kwoty K 300.000 na kolej Janów-Jaworów, K 600.000 na kolej Tarnopol-Zbaraż i K 500.000 na kolej Podgórze-Myślenice-Lubień, jako przeznaczone na wpłatę akcyi zakładowych, którym nie przysługuje prawo pobierania procentów interkalarnych przez czas budowy, — będą już od chwili zapewnienia budowy obciążać krajowy fundusz kolejowy, a na-

*) Stan tych aktywów zmienia się w szczegółach nieustannie — suma ich łączna atoli zmienia się tylko nieznacznie.

**) Obecnie jest już przewidywana potrzeba większego udziału kraju, cyfrowo jednak ustalić się jeszcze nie dającego.

tomiast zamierzona gwarancya kraju dla kwot K 1,550.000 na kolej Tarnów-Szczucin i K 2,180.000 na kolej Nowy Sącz Szczawnica będzie ten fundusz obciążać ewentualnie dopiero po ukończeniu budowy (z powodu, iż odsetki interkalarne ponosi kapitał budowy), że wreszcie oprocentowanie i umorzenie kwoty K 345.000 na przedłużenie kolei Piła-Jaworzno ma pokrycie w zapewnionych transportach węgla dla kolei państwowych z kopalni gwarectwa Jaworzniańskiego, — Komisya kolejowa sądzi, iż już obecnie minimalną roczną rentowność kolei Delatyn-Kołomyja-Stefanówka w kwocie K 120.000 można zaliczyć do rozporządzalnych środków dla celów programu, którego wykonanie wymaga szeregu lat kilku.

Zamiast zatem rozporządzalnych środków w kwocie po K 200.000 rocznie (czyli w kapitale K 4,500.000), przyjmuje Komisya kolejowa te rozporządzalne środki w kwocie po K 320.000 rocznie, czyli w kapitale K 7,225.000, nadto przyjmuje, iż w ciągu lat 3 przynajmniej, potrzebnych do wykonania w mowie będącego programu, zasoby funduszu kolejowego, wykazane w sumie K 2,325.718·44 wzrosną odsetkami o 10%, t. j. okrągło o kwotę K 232.000, przez co powyżej obliczona w kapitale suma K 7,225.000 wzrośnie do sumy K 7,457.000 rozporządzalnych ogółem środków.

Gdy zaś wykonanie programu uchwalonego przez Wysoki Sejm w d 4. lipca 1901 r. wymagałoby pod warunkami tąż uchwałą zastrzeżonymi — udziału kraju w sumie łącznej K 5,930.000, przeto z przeciwstawienia otrzymujemy:

rozporządzalne środki jak wyżej	K 7,457.000
na wykonanie uchwały Wys. Sejmu z d. 4. lipca 1901 potrzeba .	„ 5,930.000
pozostaje . .	K 1,527.000

Z powyższego sama przez się byłaby daną ta najdalsza granica, do jakiej zdaniem Komisyi kolejowej, posunąć się może ofiarność kraju na kolej Lwów-Podhajce, t. j. do okrągłej kwoty K 1,500.000.

Komisya kolejowa zaznacza wszakże, iż dobrze jest świadomą że powyższe zestawienie nie opiera się na niewątpliwych i niezbitych podstawach, które winny być warunkiem każdej dalszej akcyi kraju na polu popierania budowy kolei lokalnych. — O ile bowiem na nie nowa dotacya przeznaczoną być nie może, powinna się ona opierać na stwierdzonej w szeregu przynajmniej kilku lat przeciętnej rentowności kolei już zbudowanych.

Nie tai również Komisya kolejowa, iż przez ewentualną w pomienionej kwocie K 1,500.000 ofiarność kraju celem poparcia budowy kolei Lwów-Podhajce cała akcya kolejowa kraju pozbawioną byłaby wszelkiej przezorności wymaganej rezerwy.

Niemniej zwraca Komisya kolejowa uwagę Wysokiego Sejmu na niebezpieczeństwo tkwiące w tem, iż w razie uchwalenia pomienionej kwoty na kolej Lwów-Podhajce, i jeżeliby zawiodły przypuszczenia co do rentowności kolei Delatyn-Kołomyja-Stefanówka lub też obniżyłaby się rentowność innych wziętych w rachunek kolei, to albo okazałaby się nieunikniona konieczność zaniechania w części wykonania programu uchwalonego przez Wysoki Sejm w d. 4. lipca 1901, albo Wysoki Sejm znalazłby się w przymusowem położeniu uchwalania dodatkowej dotacyi bez względu na stan funduszu krajowego w ogóle i na inne potrzeby budżetu krajowego.

Jeżeli mimo to Komisya kolejowa poszła tak daleko, iż w zestawieniach powyższych oparła się na przypuszczeniach prawdopodobnej rentowności kolei Delatyn-Kołomyja-Stefanówka i utrzymaniu się dotychczasowej rentowności innych wziętych do rachunku kolei lokalnych, a nie na samych dłuższym okresem czasu stwierdzonych, zatem za trwałe uważanemi być mogących wynikach, — uczyniła to wprost w zamiarze umożliwienia przyjścia do skutku kolei Lwów-Podhajce, które bez finansowego poparcia przez kraj mogłoby być zakwestyonowane. Ze względu na doniosłość tej projektowanej kolei dla miasta Lwowa i dla 4-rech powiatów Wysoki Sejm uchwałą z d. 5. lipca 1901 uznał ją za potrzebną i użyteczną dla interesów kraju — z tych samych względów są widoki na finansowe jej poparcie przez państwo w znacznej mierze. — Tuszyć również należy, iż wszystkie interesowane czynniki miejscowe przyczynią się do jej budowy w wydatnym stopniu.

Z tych wszystkich powodów Komisya kolejowa czuła się zniewoloną do zaznaczonej powyżej konkluzyi, i sądzi, że odpowie intencyom Wysokiego Sejmu, przychodząc z odpowiednimi wnioskami.

Niemniej jest Komisya kolejowa tego zdania, iż kolej Lwów-Podhajce należy, co do poparcia przez kraj, postawić równorzędnie z 6 kolejami II programu objętemi uchwałą Wysokiego Sejmu z d. 4 lipca 1901 r.

Ustęp V. tej uchwały opiewa jak następuje:

„Wszystkie pod 1, 2, 3, 4, 5 i 6 wymienione koleje są co do prawa pierw-„szeństwa postawione równorzędnie. Ale mają być wybudowane nie jednocześnie „lecz jedna po drugiej. Porządek, w jakim budowa ma postępować, oznaczy Wydział „krajowy, kierując się następującemi względami:

„a) wcześniejsze wypełnienie przez strony interesowane i c. k. Rząd warun-„ków stawianych im przez kraj;

„b) korzystniej obliczona rentowność kolei;

„c) większe stosunkowo przyczynienie się stron interesowanych miejscowych;

„e) mniejszy stopień ryzyka dla krajowego funduszu kolejowego.

Gdy finansowe przez kraj poparcie kolei Lwów-Podhajce ma być, bez specyalnej na ten cel dotacyi, oparte na tej samej dotacyi, na podstawie której kraj doprowadził do skutku budowę 6 kolei I. programu i na podstawie której rozpoczyna się niebawem budowa kolei Przeworsk Bachórz, oraz która służyć ma za podstawę dla II-go programu z d. 4. lipca 1901 obejmującego 6 kolei, — jest niewątpliwie uzasadnionem i koniecznem ustanowienie równorzędności kolei Lwów-Podhajce z kolejami II. programu co do prawa pierwszeństwa.

Jest to zwłaszcza potrzebnem ze względu na większe lub mniejsze przyczynienie się miejscowych stron interesowanych, gdyż wiadomo, jak bardzo różną bywa pod tym względem ofiarność interesentów.

Komisya kolejowa sądzi, iż pożytecznem będzie przypomnieć na tem miejscu niektóre przykłady. Tak n. p. celem doprowadzenia do skutku kolei Delatyn-Kołomyja-Stefanówka (długość 112 km.) zapewniły oprocentowanie i umorzenie

powiat Kołomyja dla kapitału	K	531.200
miasto Kołomyja „ „	„	531.200
powiat Horodenka „ „	„	442.000
miasto Horodenka „ „	„	70.800
razem .	K	1,575.200
nadto jeden interesent prywatny wpłacił w kapitale . . .	„	60.000
łącznie przyczynili się interesenci miejscowi kwotą . . .	K	1.635,200

Celem doprowadzenia do skutku kolei Chabówka-Zakopane, długiej 45 km. przyczynili się interesenci miejscowi kwotą 470.000 kor., częścią w kapitale, częścią przez gwarancyę (pow. Nowy Targ dla kapitału 100.000 kor., gmina Zakopane dla kapitału 120.000 kor., stacya klimatyczna Zakopane dla kapitału 150.000 koron).

Powołanym ustępem V. uchwały z d. 4. lipca 1901 Wysoki Sejm uznał też większe lub mniejsze przyczynienie się interesentów miejscowych za jeden z momentów, mających decydować o pierwszeństwie co do finansowego przez kraj poparcia.

Komisya kolejowa uważała za wskazane oznaczyć cyfrowo minimum kwoty, jakiejby należało domagać się od Rządu jako subwencyi celem zapewnienia przyjścia do skutku tej kolei i uznała jako takie minimum kwotę 12,000.000 koron.

W myśl powyższych wywodów Komisya kolejowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. Sejm przyjmuje do zatwierdzającej wiadomości oświadczenie Wydziału krajowego, na podstawie tegoż uchwały z dnia 27. maja 1902, z zastrzeżeniem zatwierdzenia przez Sejm uczynione c. k Rządowi co do gotowości objęcia przez kraj akcyi pierwszeństwa projektowanej kolei Lwów-Podhajce na kwotę 1,500.000 kor., w pełnej imiennej wartości wpłacić się mających, — pod warunkiem, iż budowa tej kolei zapewnioną będzie w ten sposób, iż reszta kapitału potrzebnego ponad udział interesentów miejscowych i ponad wymieniony wyżej udział kraju, będzie dostarczoną bądź przez objęcie przez państwo akcyi równorzędnych z objąć się mającemi przez kraj, bądź przez zagwarantowanie przez państwo takichże równorzędnych akcyi.

II. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, ażeby poczynił starania u c. k. Rządu dla uzyskania dla tej kolei subwencyi państwowej w wysokości przynajmniej 12.000.000 koron.

III. Sejm uznaje kolej Lwów Podhajce za równorzędną z objętemi uchwałą sejmową z d. 4. lipca 1901 kolejami lokalnemi w ten sposób, iż postanowienia ustępu V. tej uchwały w całej pełni do niej zastosowane być mają.

IV. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu wdrożyć rokowania z c. k Rządem w tym kierunku, iżby kolej Lwów-Podhajce była zbudowaną i eksploatowaną jako kolej państwowa i na ten wypadek upoważnia Wydział krajowy do zapewnienia na rzecz budowy tej kolei tej samej kwoty 1,500.000 kor. jako subwencyi bezzwrotnej (à fond perdu), zamiast objęcia akcyi pierwszeństwa.

V. Sejm wzywa c. k. Rząd, aby projektowana kolej Lwów-Podhajce zamieszczoną została w przedłożeniu rządowem do Rady państwa o tych kolejach, których budowa zapewnioną ma być w r. 1903.

Powyższymi wnioskami załatwioną zostaje także petycya Rady król. stoł. miasta Lwowa w sprawie tej kolei.

Przewodniczący:
Zaleski.

Sprawozdawca:
Vivien.

Do Ls. 1.311/902. We Lwowie, dnia 8. lipca 1902.

Aleg. 208

Dodatek do sprawozdania

Komisyi kolejowej w przedmiocie petycyi konsorcyum starającego się o doprowadzenie do skutku budowy projektowanej kolei lokalnej Lwów-Podhajce.

Rezolucya dodatkowa.

Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, by przy wyborze trasy projektowanej kolei Lwów-Podhajce starał się uwzględnić życzenia miasta Lwowa, o ile na to środki wystarczą i o ile będzie to zgodnem z interesami finansowymi i ekonomicznymi kraju.

Zastępca przewodniczącego:
J. Męciński.

Sprawozdawca:
J. Vivien.

Alleg. 209

Sprawozdanie

Komisyi wodnej z punktu 8 i 9 wniosku posła Kozłowskiego w sprawie utworzenia oddziału hydrotechnicznego i rozszerzenia budynków Lwowskiej Szkoły Politechnicznej.

Komisya wodna uchwaliła sprawę utworzenia oddziału hydrotechnicznego i rozszerzenia budynków Lwowskiej Szkoły Politechnicznej oddzielić od innych punktów w powyżej wymienionym wniosku zawartych i zdać z rozpraw Komisyi nad temi sprawami Wysokiemu Sejmowi osobne sprawozdanie.

Komisya stwierdziła. że uchwalonej zeszłego roku rezolucyi w sprawie utworzenia oddziału hydrotechnicznego w Szkole Politechnicznej lwowskiej nie wykonano.

Również niewykonaną pozostała rezolucya w przedmiocie rozszerzenia budynku lwowskiej Szkoły Politechnicznej, którego potrzeba jest piekącą.

Komisya wyraża przeto życzenie, aby Wydział krajowy o wstawienie do budżetu państwowego na r. 1903 środków na Wydział hydrotechniczny w Szkole Politechnicznej lwowskiej i na rozszerzenie budynku Politechniki lwowskiej się upomniał i nad wykonaniem życzeń Sejmu w tej mierze czuwał. Budynek obecny bowiem ani nie dozwala przeprowadzić należycie programu nauk, ani nie może pomieścić wszystkich słuchaczy, nie odpowiada też ani niepospolitemu znaczeniu, jakie ma w obecnym wieku znajomość nauk technicznych ani ważnym zadaniom tej gałęzi nauki w naszym kraju.

Na podstawie powyższych wywodów Komisya wnosi:

Wysoki Sejm: a) ażeby na lwowskiej Szkole Politechnicznej jaknajrychlej utworzył osobny Wydział hydrotechniczny.

b) ażeby wzniósł nowe budynki dla Szkoły Politechnicznej we Lwowie w mierze wystarczającej na dostateczne pomieszczenie słuchaczy a w każdym razie z wiosną r. 1903 przystąpił do rozszerzenia głównego budynku szkolnego przez dobudowanie dwóch skrzydeł a to w myśl wniosków Grona profesorów tej Szkoły.

Lwów, dnia 6. lipca 1902.

Kozłowski

przewodniczący i sprawozdawca.

L. s. 1.386/1902. We Lwowie, dnia 4. lipca 1902.

Aleg. [redacted] 210

Sprawozdanie

Komisyi gospodarstwa krajowego o sprawozdaniu Wydziału krajowego z czynności około podniesienia mleczarstwa w kraju.

Wysoki Sejmie!

Przedewszystkiem stwierdza Komisya gospodarstwa krajowego z zadowoleniem, że myśl od szeregu lat poruszana, co do założenia Szkoły mleczarskiej zbliża się do urzeczywistnienia, a skoro na ten cel grunt z budynkami i odpowiedniem urządzeniem już zakupiono, można się rychłego założenia i otwarcia tej szkoły spodziewać. Czas nauki oblicza Wydział krajowy dla serkarza na dwa lata a dla mleczarza na sześć miesięcy. Zgadzając się z tą myślą, wyraża Komisya gospodarstwa krajowego nadzieję, że Szkoła otrzyma odpowiedni plan nauki i dobrego kierownika tak, że przemysł mleczarski uzyska istotnie z zaprojektowanego zakładu naukowego w stosunku do faktycznej potrzeby wykształconych mleczarzy i serkarzy.

W składzie personalnym biura mleczarskiego przy Wydziale krajowym zaszła ta zmiana, że instruktor mleczarstwa Biedroń na własne życzenie ze służby uwolnionym został, a jego miejsce zajął Dr. Tadeusz Rylski, którego miejsce dotąd dla braku odpowiednio teoretycznie i praktycznie wykształconej osobistości obsadzonem nie zostało; Komisya gospodarstwa krajowego wyraża przekonanie, że siły jednego człowieka są zanadto nie wystarczające, aby sprostać całej agendzie biura mleczarskiego przy Wydziale krajowym, która obejmuje prowadzenie kursów mleczarskich, naukę mleczarstwa w niektórych szkołach rolniczych, pomoc techniczną przy zakładaniu mleczarń tak związkowych jak i prywatnych, pośredniczenie przy zbyciu masła.

Usiłowania Wydziału krajowego od lat czynione, aby przy pomocy stypendyów za granicami kraju wykształcić teoretycznie i praktycznie w zawodzie mleczarskim uzdolnione siły, odniosły tylko skromne wyniki, skoro obecnie jest nie łatwy wybór odpowiednich osobistości na posadę instruktora adjunkta mleczarstwa i kierownika dla szkoły w Rzeszowie. Komisya gospodarstwa krajowego czuje się zatem powołaną zachęcać Wydział krajowy do wytrwania w obranym kierunku, dopóki faktyczne zapotrzebowanie pokrytem nie zostanie. Komisya gospodarstwa krajowego jest zdania, że biuro mleczarskie Wydziału krajowego, złożone z dwóch instruktorów i jednego pomocnika, będzie miało duże i ważne agendy do załatwiania nawet wtedy, kiedy wskutek założenia szkoły mleczarskiej, prowadzenie kursów mleczarskich by odpadło; współdziałanie praktycznie wyrobionego pomocnika mogłoby działalność instruktorów niezmiernie ułatwić, gdyż powierzając mu czynność urządzenia mleczarń związkowyrh i prywatnych reparacyę często zepsuciu uległych centryfug, — mogliby się instruktorowie skuteczniej poświęcić ważniejszym agendom, pomiędzy innemi wyszukaniu i ustaleniu dróg zbytu dla towaru mleczarskiego, co wielokrotnie z naciskiem było podnoszonem. Powołując się na zeszłoroczne sprawozdanie, spodziewa się Komisya gospodarstwa krajowego, że Wydział krajowy w najkrótszym czasie do obsadzenia posady pomocnika instruktora przystąpi.

W końcu musi Komiya gospodarstwa krajowego zaznaczyć, że uważając zapewnienie eksportu dla artykułów nabiałowych za rzecz nadzwyczaj ważną, byłoby

pożądanem, aby Wydział krajowy w przyszłem sprawozdaniu wykazał, czyli i o ile w tym względzie wypowiedzianym życzeniom przy pomocy instruktorów zadosyć się stało.

Ze względu na przedstawiony stan rzeczy Komisya gospodarstwa krajowego wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego z czynności dotyczących podniesienia mleczarstwa w kraju.

2. Sejm wstawia w rubr. XV. budżetu następujący wydatek:

a) utrzymanie instruktora, płaca z kosztami podróży . . . 4.500 kor.
b) utrzymanie instruktora-adjunkta z kosztami podróży . . 2.900 „
c) na urządzenie kursów mleczarskich, stypendya dla serkarzy i na środki demonstracyjne dla nauki mleczarstwa . . . . . 6.000 „
d) dla pomocnika instruktora mleczarstwa . . . . . 1.400 „

Przewodniczący:
Gorayski.

Sprawozdawca:
Wincenty Kraiński.

L. s. 1466/902.

We Lwowie, dnia 7. lipca 1902.

Aleg. [redacted] 21]

Sprawozdanie

Komisyi przemysłowej o sprawozdaniu Wydziału krajowego z czynności w zakresie przemysłu krajowego (krajowe szkoły zawodowe i warstaty instrukcyjne).

Wysoki Sejmie!

Uchwałą Wysokiego Sejmu z 30. czerwca b. r. przekazane komisyi do załatwienia sprawozdanie Wydziału krajowego łącznie z sprawozdaniem krajowej komisyi dla spraw przemysłowych daje szczegółowy obraz co do liczby, kategoryi i rozwoju szkół zawodowych w kraju. Oprócz krajowych szkół zawodowych sprawozdanie Wydziału krajowego obejmuje prywatne szkoły zawodowe subwencyonowane z funduszu krajowego, oraz stale w pewnych odstępach czasu powtarzające się kursa naukowe. Komisya przemysłowa mając na uwadze, że obrady Sejmu krajowego w sesyi bieżącej trwać będą tylko czas krótki, postanowiła ograniczyć niniejsze sprawozdanie do podniesienia tych kwestyi, które znalazły wyraz we wnioskach Wydziału krajowego, a natomiast szczegółowe sprawozdanie przedłożyć na sesyi najbliższej. Wydział krajowy wyraża ponownie potrzebę przeniesienia szkoły garncarskiej z Kołomyi do Lwowa względnie, aby w zamian za nieaktywowany dotąd oddział keramiczny przy państwowej szkole przemysłowej we Lwowie i w miejsce krajowej szkoły garncarskiej w Kołomyi, którąby w takim razie została zwinięta, przystąpił c. k. Rząd do utworzenia wyższego Zakładu naukowego dla przemysłu keramicznego we Lwowie. Projekt Wydziału krajowego uważa komisya za nader trafny i słuszny, zwłaszcza jeżeli się zważy, że n. p. w Czechach utrzymuje c. k. Rząd kosztem skarbu państwa trzy szkoły zawodowe dla przemysłu keramicznego.

W sprawozdaniu Wydziału krajowego i krajowej komisyi dla spraw przemysłowych szczegółowo wykazaną została potrzeba budowy własnego domu na pomieszczenie krajowej szkoły stolarskiej w Stanisławowie. Wydział krajowy korzystając z nadarzającej się sposobności, nabył na własność kraju odpowiedni grunt, a obecnie prosi o upowa-

żnienie, ażeby mógł przystąpić do wykonania zamierzonej budowy. Kosztorys obejmujący całość, w czem się mieści piątrowy budynek szkolny, kryta szopa na drzewo i murowana susznia obliczony jest na wydatek w wysokości 83.000 koron. Wydział krajowy, jak w swem sprawozdaniu zaznacza, nie żąda jednorazowego wyłożenia z funduszu krajowego kosztorysowej kwoty, lecz uprasza o pozwolenie zaciągnięcia pożyczki w tej wysokości spłacalnej w szeregu lat w ten sposób, że w miejsce dotychczasowego wydatku na opłacenie najmu wstawiać się ma w budżet tego zakładu kwotę potrzebną na ratę amortyzacyjną. Komisya przemysłowa w zupełności uznaje konieczną potrzebę zbudowania domu własnego dla szkoły stolarskiej w Stanisławowie, tem więcej, ile że budynek wynajęty na cele szkolne, z dniem 1. maja 1903 r. musi być opróżniony i oddany właścicielowi do dyspozycyi.

Pomieszczenie warsztatu naukowego dla wyrobu zabawek w Jaworowie jest za szczupłe i dla szkoły nieodpowiednie.

Miejscowe czynniki oceniając należycie pożyteczne oddziaływanie szkoły na rozwój, podniesienie i uszlachetnienie tego przemysłu w całej okolicy i pragnąc wedle sił i możności złemu zaradzić, postanowiły przystąpić do budowy domu, odpowiedniego na pomieszczenie tak krajowej szkoły zabawkarskiej, jakoteż subwencyonowanej przez kraj szkoły koronkarskiej, jeżeli im fundusz krajowy ze swej strony dopomoże do urzeczywistnienia tego zamiaru. Mianowicie złożyły Rada powiatowa Jaworowska 6000 k., gmina zaś miasta Jaworowa 8.000 k., nadto uchwaliła ta ostatnia zaciągnąć pożyczkę w wysokości, potrzebnej na pokrycie reszty kosztów budowy, jeżeli Wydział krajowy opłacać będzie tytułem czynszu za umieszczenie szkoły taką kwotę, jaka się okaże potrzebną na oprocentowanie i amortyzacyę pożyczki. Po zbadaniu przedłożonych planów po wprowadzeniu w nie zmian wskazanych głównie celem, dla którego projektowany budynek ma służyć, po dokonanej wreszcie redukcyi w kosztorysie wyniesie ta budowa 70.000 koron. Część tej sumy tj. 14.000 kor. pokrywają wspomniane datki, resztę tj. kwotę 56.000 k. ma pożyczyć gmina i od tej sumy miałby fundusz krajowy opłacać anuitety tytułem czynszu.

Uznając ofiarność czynników miejscowych, Wydział krajowy postanowił przychylić się do tego żądania gminy i uprasza Wysoki Sejm o odpowiednie upoważnienie.

W zakończeniu komisya przemysłowa zaznacza, że przyjmuje wnioski Wydziału krajowego dotyczące wezwania do Rządu o utworzenie wyższego zakładu naukowego dla przemysłu keramicznego we Lwowie, budowy własnego domu na pomieszczenie krajowej szkoły stolarskiej w Stanisławowie, a wreszcie opłacania gminie m. Jaworowa tytułem czynszu takiej kwoty, jaka się okaże potrzebną do umorzenia pożyczki komunalnej zaciągnąć się mającej na budowę domu.

Komisya przemysłowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego z dnia 20. czerwca 1902 L. 49.989 i dołączone do niego sprawozdanie z czynności krajowej komisyi dla spraw przemysłowych w zakresie szkół i warsztatów zawodowych.

II. Sejm wzywa ponownie c. k. Rząd, aby w zamian za nieaktywowany dotąd oddział keramiczny przy państwowej szkole przemysłowej we Lwowie, i w miejsce krajowej szkoły garncarskiej w Kołomyi, którąby w takim razie została zwiniętą, przystąpił do utworzenia wyższego Zakładu naukowego dla przemysłu keramicznego we Lwowie.

III. Sejm upoważnia Wydział krajowy do wystawienia na gruncie, stanowiącym własność funduszu krajowego, a objętym l. w. h. 3.220 gm. k. Stanisławów, budynku murowanego na pomieszczenie kraj. szkoły stolarskiej w Stanisławowie kosztem, nieprzekraczającym 83.000 k.

IV. Sejm upoważnia Wydział krajowy do zaciągnięcia pożyczki w kwocie 83.000 K. w gotówce i do wstawiania corocznie w budżet tego zakładu krajowego, w miejsce dotychczasowego wydatku na opłacanie czynszu takiej kwoty, jaka się okaże potrzebną na oprocentowanie i amortyzacyę zaciągniętej pożyczki.

V. Sejm upoważnia Wydział krajowy do opłacania corocznie gminie m. Jaworowa, tytułem czynszu z lokalności, zajętych pod szkołę zabawkarską i koronkarską takiej kwoty, jaka się okaże potrzebną do umorzenia w ciągu 33 lat $4^1/_2\%$ pożyczki komunalnej, mającej się zaciągnąć przez gminę m. Jaworowa w maksymalnej wysokości 56.000 K. w Banku krajowym na budowę potrzebnego na ten cel gmachu.

Coroczne opłacanie czynszu ustałoby jednak i przed powyższym terminem, gdyby z jakiegokolwiek powodu szkoły te przestały istnieć.

Zast. przewodniczącego.
Rutowski.

Sprawozdawca:
Żardecki.

L. s. 1.522/902. We Lwowie, dnia 8. lipca 1902.

Aleg. 212

Sprawozdanie

Komisyi budżetowej o sprawozdaniu Wydziału kraj. w przedmiocie petycyi gminy Zakopane o gwarancyę kraju dla pożyczki 400.000 K, którą na inwestycye zaciągnąć zamierza.

Wysoki Sejmie!

Uchwałą z d. 3. lipca 1901 przesłał Wys. Sejm petycyę gminy Zakopane o gwarancyę kraju dla pożyczki inwestycyjnej 400.000 K Wydziałowi krajowemu do zbadania i przedłożenia wniosku na najbliższej sesyi.

Wydział kraj. zbadał sprawę na miejscu przez rzeczoznawców i przyszedł do przekonania, że zbudowanie wodociągów i kanalizacyi są niezbędnym i koniecznym warunkiem rozwoju stacyi klimatycznej w Zakopanem.

Urządzenie światła elektrycznego przyczyniłoby się bardzo do podniesienia Zakopanego i mogłoby być nawet przedsiębiorstwem rentującem się.

Pożyczka 400.000 K może tylko wystarczyć na wodociągi i kanały albo na wodociągi i elektryczne oświetlenie.

Komisya budżetowa zgodnie z wnioskiem Wydziału kraj. i tylekrotnie wyrażoną intencyą Wys. Sejmu, także i w tym wypadku oświadczyć się musi za przyjściem z pomocą gminie Zakopane przez poręczenie pożyczki 400.000 K, której bez poręki kraju gmina Zakopane nie mogłaby wcale otrzymać lub tylko pod bardzo uciążliwymi warunkami.

Pożyczka ta musiałaby być na majątku gminnym zabezpieczoną, a nadto musiałby Wydział krajowy stwierdzić, że dochód z inwestycyi z tej pożyczki wykonanych, wystarczy na pokrycie odsetek i amortyzacyi.

Prośbę gminy Zakopane, by kraj sam opłacał procenta od pożyczki, uważa Komisya budżetowa zgodnie z Wydziałem krajowym za nieuzasadnioną.

Gdy w ostatniej chwili okazały się wątpliwości, która z trzech powyżej wymienionych inwestycyj okaże się już w tej chwili najważniejszą, najłatwiejszą do przeprowadzenia i najbardziej rentowną, przeto Komisya budżetowa zgodnie z Wydziałem krajowym wnosi, by Wysoki Sejm udzielił poręki dla pożyczki 400.000 K, ale zarazem określił warunki, pod którymi będzie Wydział kraj. upoważnionym do zeznania imieniem kraju dokumentu gwarancyjnego.

Komisya budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. Sejm Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem udziela poręki dla pożyczki zaciągnąć się mającej w wysokości 400.000 (czterechkroć sto tysięcy) koron, przez gminę Zakopane na cele inwestycyjne.

II. Sejm upoważnia Wydział krajowy do zeznania imieniem kraju dokumentu gwarancyjnego, po należytem zbadaniu i stwierdzeniu:

a) że zamierzone przez gminę Zakopane inwestycye są pożyteczne;

b) że inwestycye te dadzą się wykonać kosztem 400.000 koron;

c) że spodziewany dochód z tych inwestycyi wystarczy na opłacanie rat anuitetowych — wreszcie

d) gdy czynniki interesowane zabezpieczą w formie prawnej tak zwrot pożyczki jakoteż opłatę odsetek od tej pożyczki.

Za Przewodniczącego:
K. Badeni.

Sprawozdawca:
St. Badeni.

L. S. 1421/02. We Lwowie, dnia 5. lipca 1902.

Aleg. 213

Sprawozdanie

Komisyi solnej o czynnościach Wydziału krajowego w zakresie sprzedaży soli, tudzież o wniosku pp. Moysy, Zaleskiego i tow. w sprawach solnych.

Wysoki Sejmie!

Najważniejszym wypadkiem z dziejów działalności krajowego zarządu sprzedaży soli z ubiegłego roku jest dokonane już niemal w zupełności wprowadzenie sprzedaży soli — zarówno warzonki jakoteż soli kamiennej, w opakowaniu.

Krajowy Zarząd sprzedaży soli wyręczył w tem poniekąd państwowy zarząd monopolu solnego, na którym niewątpliwie cięży obowiązek moralny starać się o dostarczenie ludności tego niezbędnego każdemu artykułu konsumcyjnego, obłożonego ciężkim podatkiem monopolowym — w pełnej wadze i z należytą ochroną czystości towaru. Taką zaś ochronę wagi i czystości może dać soli tylko dostarczanie jej konsumentom w szczelnie zamkniętem opakowaniu każdego kilograma, jako jednostki sprzedaży. Rozwiązanie tego zadania, ażeby wprowadzić w handel drobiazgowy w miejsce dotychczasowej sprzedaży soli nieokrytej, sprzedaży w opakowaniu, wymagało atoli pokonania całego szeregu trudności technicznych i administracyjnych, wcale niemałych — jeżeli się zważy, iż rozchodzi się o opakowanie i zamknięcie każdego kilograma z osobna — ilości rocznej 51,000.000 paczek a to bez podniesienia ceny w drobnej sprzedaży! Potrzeba na to rocznie około 70 wagonów kartonu; sporządzanie z tego kartonu okryć zastosowanych do kształtu topek solnych wymagało urządzenia fabryki, która kosztuje około 100.000 koron i zatrudnia stale przeszło 90 robotników i robotnic, a na żupach zatrudnia już teraz pakowanie topek w papier około 120 robotników. Podejmowane dawniej na polecenie zarządu monopolu solnego przez specyalne fabryki próby opakowywania topek nie doprowadziły do żadnego rezultatu z powodu trudności w wynalezieniu skutecznego a taniego sposobu zamykania kartonów. Kierownikowi krajowego Zarządu sprzedaży soli, dr. Stanisławowi Miziewiczowi, udało się jednak skonstruować szczypce, za pomocą których zamyka się karton drutem — w taki sposób, iż bez rozdarcia kartonu nie można dostać się do soli Na wystawie jubileuszowej Towarzystwa politechnicznego uzyskał ten wynalazek dra Miziewicza zaszczytne uznanie. Ten wynalazek rozstrzygnął ostatecznie o udaniu się pakowania topek soli w papier — w suchej drodze, bez użycia kleju, przy soli niemożliwego. Obecnie można już poczytywać problem opakowania w karton każdej topki z osobna, bez podniesienia jej ceny, za rozwiązany. Pakowanie soli warzonki w papier o tyle postąpiło, że już tylko w jednej salinie — w Kossowie, nie pakuje się jeszcze soli w karton w Stebniku pakuje się około $^3/_5$ produkcyi a we wszystkich innych salinach krajowych pakuje już Wydział krajowy oddany mu do rozporządzenia kontyngent soli cały w kartony

Zdaniem Komisyi solnej zarówno eksploatacya patentu na zamykanie topek w kartony, jakoteż sam opatentowany również wyrób kartonów i stosunek do fabryki, w której formują się kartony, powinien być dla funduszu krajowego ściśle i trwale zabezpieczony kontraktowo.

Komisya solna wyraża dalej przekonanie, że obecnie winien już c. k. Rząd przyznać Wydziałowi krajowemu przedłużenie kredytu za nabywaną w salinach sól do dziewięciu miesięcy, skoro Wydział krajowy na zakupno zapasów kartonu, sprawienie maszyn i przyborów technicznych, potrzebnych do ujednostajnienia pakowania i urządzenia go na wielką skalę, wydał już przeszło 300.000 K. i prawie ukończył powszechne zaprowadzenie pakowania we wszystkich salinach Krajowy zarząd sprzedaży soli swoje zadania spełnił — kolej teraz na c. k. Rząd przyznać przyrzeczoną w tym wypadku prolongatę kredytu. Tą prolongatą kredytu pokrywać ma bowiem Wydział krajowy koszta pakowania.

Komisya solna wyraża nadzieję, że krajowy zarząd sprzedaży soli postara się także i o to, ażeby już w niedługim czasie mogła być sól pakowana w karton z papieru krajowego wyrobu Inwestycya na ten cel opłaci się z pewnością.

A ponieważ Wydział krajowy — jak powyżej powiedziano wyręcza poniekąd w pakowaniu soli c. k. zarząd monopolu solnego, w którego ręku pozostaje produkcya soli. dlatego powinno odbywać się pakowanie tam gdzie wykonuje się produkcya — to jest w salinach samych. W salinach alpejskich w Ebensee odbywa się pakowanie w warzelniach Zasadniczej zatem przeszkody być nie może w pakowaniu soli w naszych salinach przez Wydział krajowy. Przenoszenie milionów topek, świeżo wyszłych z suszarni do jakichś innych lokalów — do pakowania, zwiększyłoby koszta tej manipulacyi bez żadnego pożytku dla c. k. skarbu.

Przy swoim młynie solnym w Bochni zaprowadził Wydział krajowy pakowanie także i soli kamiennej w pakiety kartonowe wagi jednego kilograma. Wagę i gatunek soli jaka znajduje się w każdej paczce, dostarczanej przez krajowy zarząd sprzedaży soli, oznacza napis, na wierzchu wydrukowany. Ludność dopytuje się bardzo o taką sól w kartony pakowaną, co zmusiło także konkurencyę handlarzy prywatnych do naśladowania tego opakowania przez krajowy zarząd sprzedaży soli wprowadzonego. Handlarze c mieszają jednak rozmaite gatunki soli lepsze i gorsze a przeto sprzedawane im w salinie po wyższych i niższych cenach fiskalnych. Sprzedaż takiej mieszaniny zapewnia im tak wysokie zyski handlowe, iż Wydziałowi krajowemu trudno wytrzymać z nimi konkurencyę. Znajduje się także w handlu mielona sól kamienna, mieszana z sodą, pięciokrotnie tańsza od soli. obciążonej fiskalną zwyżką ceny.

Według rozporządzenia c. k. Ministerstwa skarbu z 9. września 1879 i taryfy solnej z 21. grudnia 1875 nr. 155 mięszanie rozmaitych gatunków soli takich, jak je produkują saliny w prywatnym handlu jest wzbronionem, i ma być karanem jako przestępstwo skarbowe — niezależnie od możliwych dochodzeń karno sądowych, gdyby stwierdzono inne jeszcze karygodne manipulacye. Dotąd jednak kontrola nad sprzedażą soli kamiennej w drodze prywatnej spekulacy, potężnie zorganizowanej, okazała się bezsilną. Komisya solna widzi tylko jeden środek prowadzący do radykalnego usunięcia owych nadużyć — mianowicie objęcie pakowania całej produkcyi soli mielonej w Bochni i Wieliczce w przedsiębiorstwo krajowego zarządu sprzedaży soli.

Sprzedaż soli dla bydła stanowi jedyny dział sprzedaży soli, który nie rozwija się w zarządzie Wydziału krajowego. A rozwinie się on, gdy sól ta będzie tańszą. Dlatego też komisya wnosi, ażeby Wysoki Sejm ponowił żądanie zniżenia soli dla bydła.

Również ponawia Komisya rezolucye, żądając zniżenia cen soli w ogólności, rozszerzenia ulg dla hodowców bydła zamieszkałych w pobliżu źródlisk słonych w uzyskiwaniu surowicy solnej do poprawy paszy, podwyższenia kontyngentu soli, przeznaczonego do rozporządzenia Wydziału krajowego, powiększenia produkcyi i zniżenia cen kainitu, przyspieszenie odbudowy spalonej żupy w Dolinie i budowy kolei dowozowej do saliny w Kałuszu. Tym sposobem załatwia Komisya dotyczący tego przedmiotu wniosek pp. Moysy. Zaleskiego i tow.

W toku rozprawy Komisyi zwrócono uwagę, że dotychczas z powodu za wysokich taryf kolejowych znaczne ilości soli rozwożone bywają z salin końmi, pomimo istnienia połączeń kolejowych. Przypuszczalnie możnaby kolejami przewozić 800 — 900 wagonów soli rocznie więcej, gdyby transport kolejowy nie był

droższym od przewozu końmi. Komisya proponuje w tej sprawie odpowiednie wezwanie do c. k. Rządu.

Łącząc głos swój z opinią Wydziału krajowego, sejmowa Komisya solna wyraża także słusznie należne uznanie wszystkim organom c. k. Rządu za ich chętne i pełne życzliwości popieranie usiłowań krajowego Zarządu sprzedaży soli. Byłoby jednak niesprawiedliwością pominąć w tem uznaniu także krajowy Zarząd sprzedaży soli, który poruczone mu czynności wypełnia z prawdziwym pożytkiem dla kraju. Komisya pozwala sobie wypowiedzieć nadzieję, iż Wydział krajowy najdzielniejszych urzędników krajowego Zarządu sprzedaży soli z okazyi przeprowadzenia tak doniosłej reformy, jak opakowania soli w drobiazgowej sprzedaży bez podniesienia cen — w odpowiedni sposób wynagrodzić zechce.

Nie ma wreszcie powodu Komisya solna sprzeciwiać się proponowanej przez Wydział krajowy uchwale względem udzielenia zaliczki na płacę adjunktowi w biurze krajowego Zarządu sprzedaży soli, p. Marcinkiewiczowi.

Komisya solna wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Sprawozdania Wydziału krajowego z czynności jego w zakresie sprzedaży soli przyjmuje się z uznaniem do wiadomości.

2. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, ażeby wdrożył rokowania z c. k Rządem względem objęcia pakowania całej produkcyi mielonej soli kamiennej w paczki kilogramowe w przedsiębiorstwo krajowego Zarządu sprzedaży soli.

3. Sejm wzywa c. k. Rząd:

a) ażeby sprawą pakowania w papier soli warzonki i kamiennej do drobiazgowej sprzedaży i nadal troskliwie opiekował się, chroniąc prawa Wydziału krajowego, jako inicyatora tej sprawy w Galicyi, i unikając wszelkich zarządzeń, któreby prawom tym w jakikolwiek sposób uszczerbek uczynić miały;

b) ażeby starał się o zniżenie fiskalnej ceny soli w ogólności, a w pierwszym rzędzie soli dla bydła;

c) ażeby podwyższył kontygent soli, dla Wydziału krajowego przeznaczonej;

d) ażeby powiększył produkcyę soli potasowych w Kałuszu i zniżył ich cenę do poziomu soli fabrycznej w Wieliczce;

e) ażeby przyspieszył budowę kolei dowozowej do saliny w Kałuszu i odbudowę spalonej żupy w Dolinie;

f) ażeby ułatwił warunki poboru surowicy solnej hodowcom bydła dla poprawy paszy;

g) ażeby wykonał przyrzeczenie co do prolongaty kredytu za sól, nabywaną przez Wydział krajowy do dziewięciu miesięcy:

h) ażeby przez odpowiednie zniżenie taryf kolejowych w tych relacyach, w których z powodu za wysokiego frachtu kolejowego, sól do dziś dowożoną bywa końmi, umożliwił dowóz jej kolejami żelaznemi.

4. Sejm upoważnia Wydział krajowy do udzielenia adjunktowi biura solnego, p. Ludwikowi Marcinkiewiczowi. z funduszu solnego zaliczki na płacę w kwocie 4.000 K., spłacalnej w 100 ratach miesięcznych i zabezpieczonej policą asekuracyjną.

Przewodniczący:
Mandyczewski.

Sprawozdawca:
T. Merunowicz.

BIBLIOTHECA
VNIV. IAGELL.
CRACOVIENSIS.